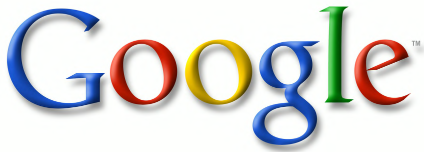
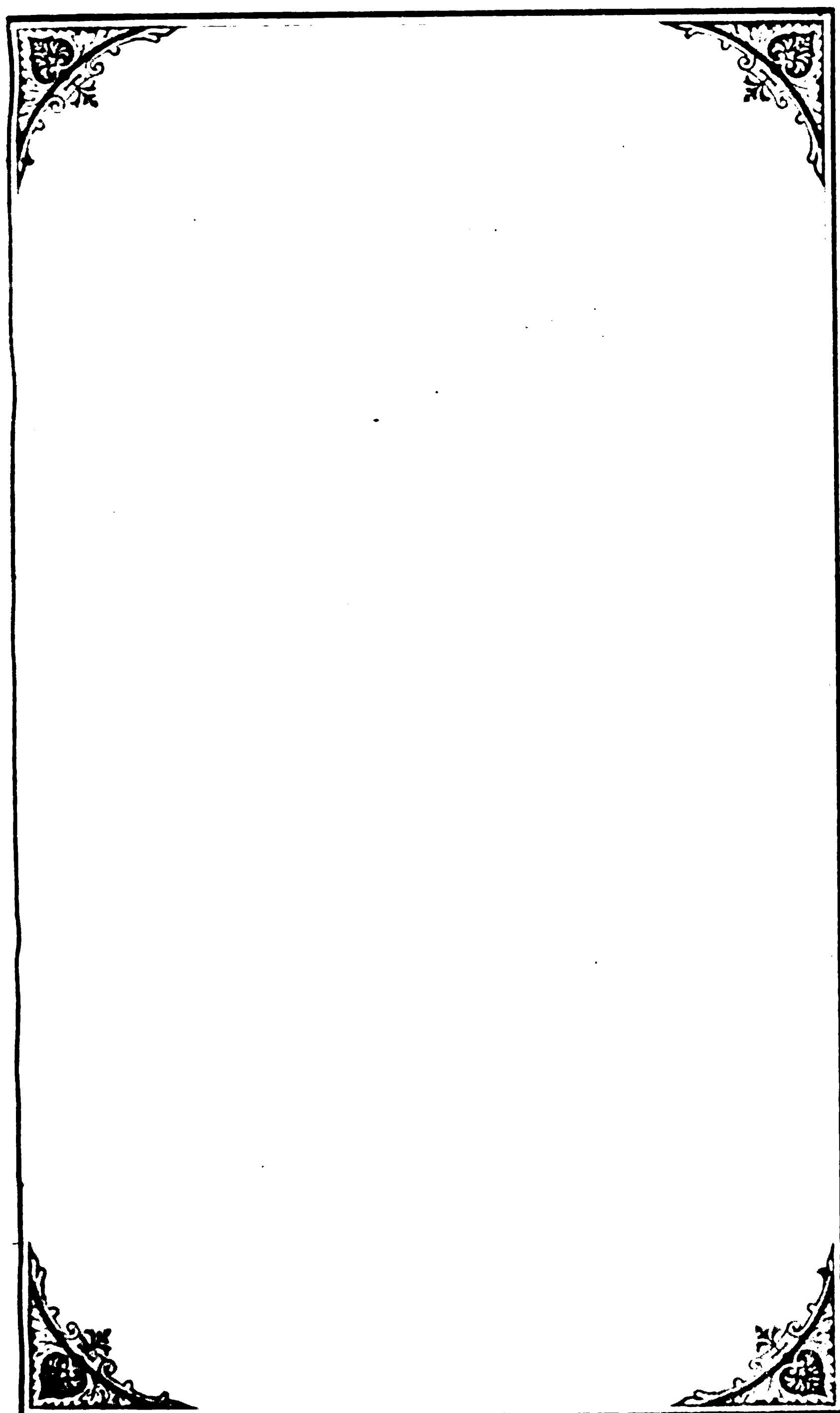
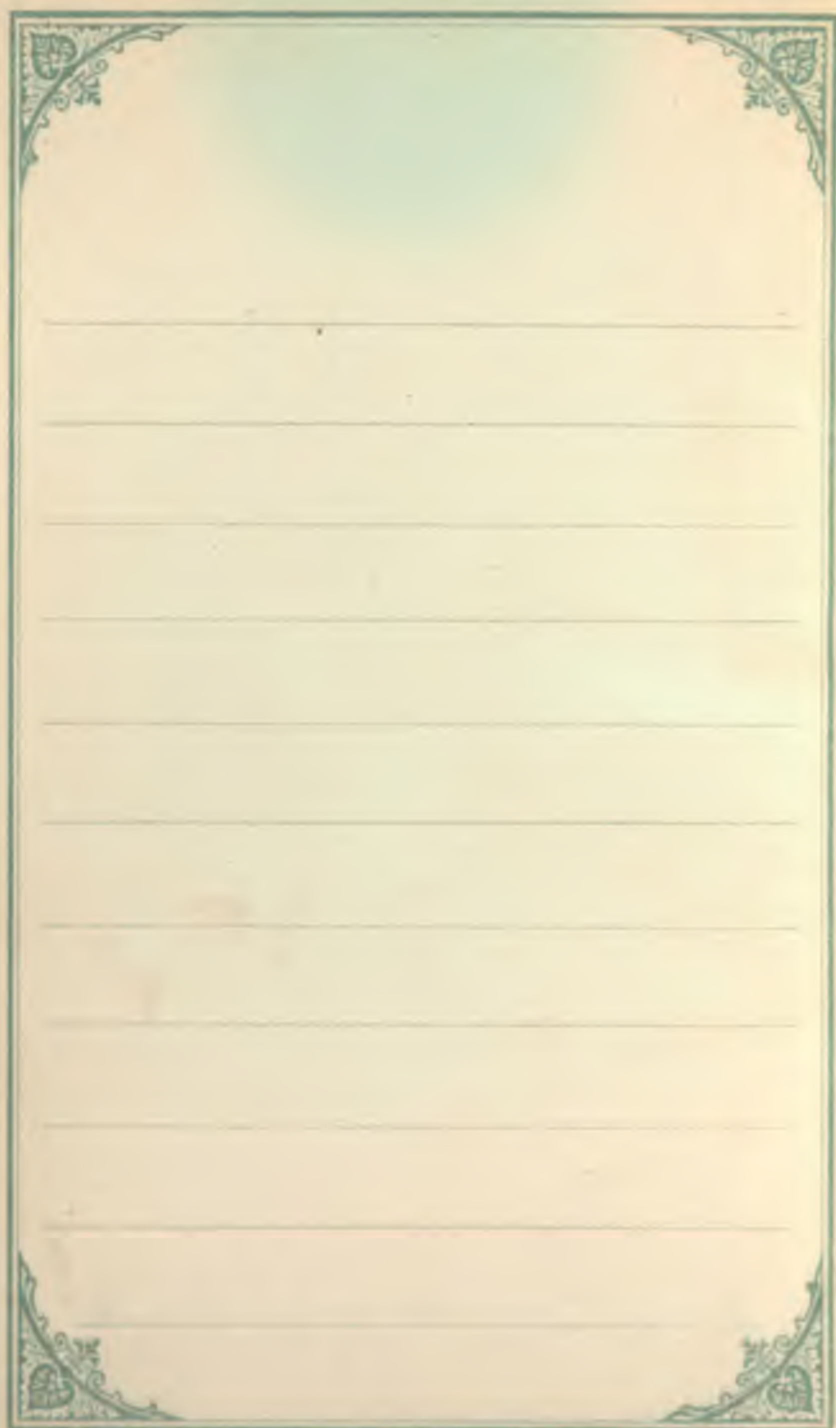
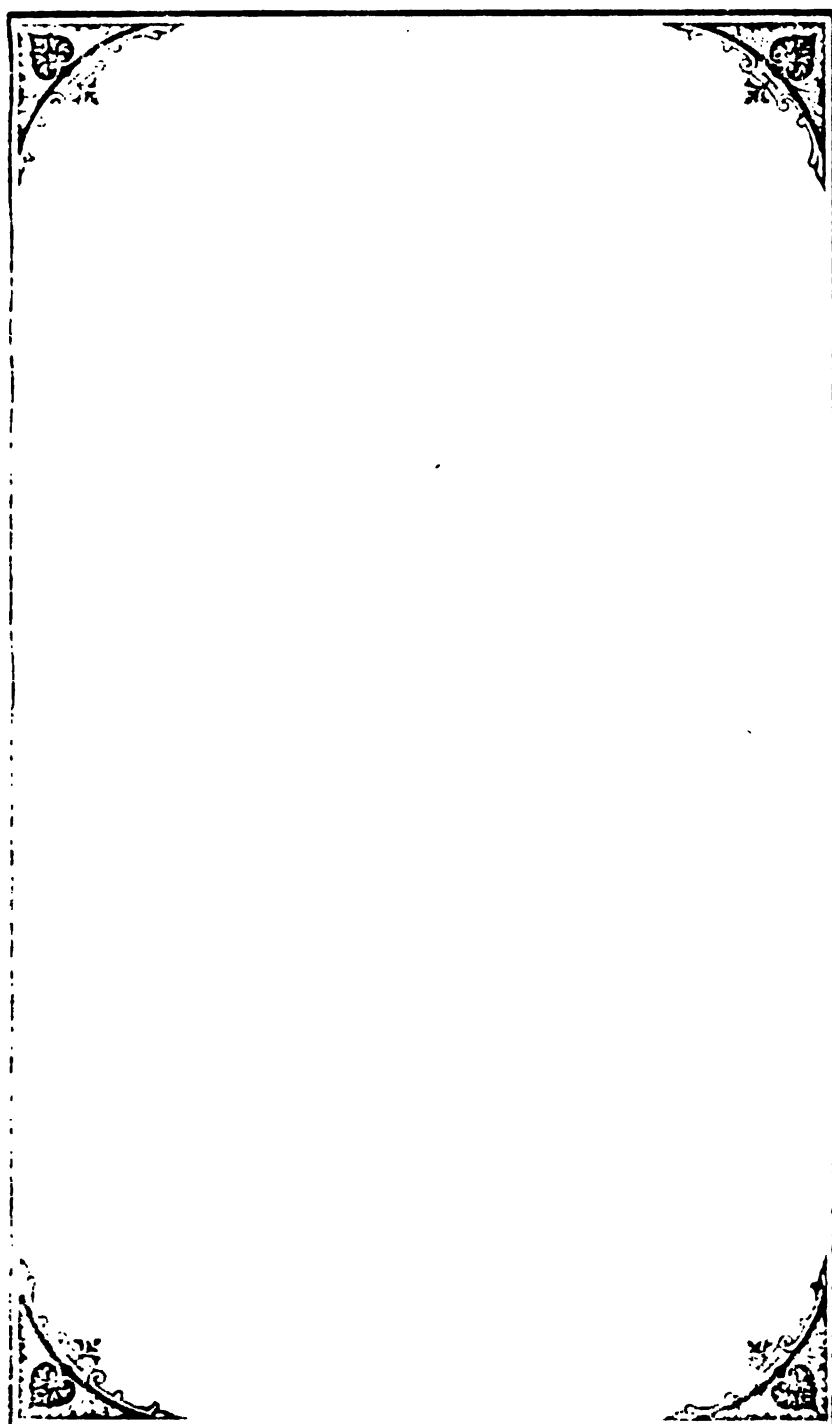

Google

BIBLIA

ALO

ṄMÃLE̱ KROṄKROṄ LE̱

KPÃṄMO̱ MOMO KE̱ KPÃṄMO̱ HĒ LE̱

YE̱ GÃ WIEMO̱ MLI.

THE HOLY BIBLE

TRANSLATED FROM THE ORIGINAL TONGUES
INTO THE ACCRA OR GÃ LANGUAGE.

BY

J. ZIMMERMANN,
MISSIONARY.

NEW EDITION, REVISED.

PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
BASEL, 1907.

NII NÍ YO̱ MLI.

I. KPÃŇMO̱ MOMO LE̱ MLI WODŠI:

—

2000 Basel, printed by Fr. Reinhardt

MOSE KLEṄKLEṄ WOLO

NÍ ATŠE̱O̱LE̱ GENESIS LE̱.

Yitšo 1.

(Kw. Lal. 104.)

Šišidšẽ mli le̱ Nyoṅmo̱ bo̱ ṅwei ke̱ šikpoṅ.
Bof. 17, 24. Kpods. 4, 11. Heb. 11, 3. Ioh. 1, 1—3.

2. Ni šikpoṅ le̱ ye̱ ole̱ṅle̱ ni efe flóṅṅ, ni duṅ ha bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ hĩe; ni Nyoṅmo̱ Mumo̱ bu nui le̱ ahĩe.

3. Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: La aba! ni la ba.
Lal. 33, 9. 2 Kor. 4, 6.

4. Ni Nyoṅmo̱ na la le̱ ake̱ ehĩ. Ni Nyoṅmo̱ gbla la le̱ ke̱ duṅ le̱ mli.

5. Ni Nyoṅmo̱ tš̃é̱ la le̱ fane, ni duṅ le̱ etšé̱le̱ nyõṅ. Ni dše na ni dše tše̱re, ni efe kleṅkleṅ gbĩ le̱.

6 Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: Atatu aba nui le̱ ateṅ, ni egbla nui le̱ ke̱ nui le̱ amli.

7. Ni Nyoṅmo̱ fe atatu le̱, ni egbla nui ni yo̱ atatu le̱ šiši le̱ ke̱ nui ni yo̱ atatu le̱ yiteṅ le̱ mli Ni efe nakai.
Lal. 19, 2.

8. Ni Nyoṅmo̱ tš̃é̱ atatu le̱ ṅwei. Ni dše na ni dše tše̱re, ni efe gbĩ ní dši gbĩ enyo̱ le̱.

9. Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: Nui ní yo̱ ṅwei šiši le̱ abua ame̱he nã ye̱ he kome, ní ana šikpoṅ gbĩṅ le̱! Ni efe nakai.
2 Pet. 3, 5. Hiob 38, 8—11

10. Ni Nyoṅmo̱ tš̃é̱ heni egbĩ le̱ šikpoṅ, ni nui le̱ anãbuamo̱ le̱ etšé̱le̱ ṅšo̱. Ni Nyoṅmo̱ na ake̱ ehĩ.

11. Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: Šikpoṅ le̱ akwẽ dfe̱i, bãi ní woo̱ wui ke̱ tšei ní woo̱ yibii ye̱ eheno̱, ní ewui le̱ yo̱ emli, ye̱ šikpoṅ le̱ no̱! Ni efe nakai.

12. Ni šikpoṅ le̱ kwẽ dfe̱i, bãi ní woo̱ wui ye̱ eheno̱, ke̱ tšei ní woo̱ yibii ní ewui le̱ yo̱ emli ye̱ eheno̱. Ni Nyoṅmo̱ na ake̱ ehĩ.

13. Ni dše na ni dše tše̱re, ni efe gbĩ ní dši gbĩ etẽ le̱.

14. Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: Kanei aba ṅwei atatu le̱ mli, koni ame̱gbla fane ke̱ nyõṅ mli, ni ame̱tšõ okadii ke̱ bei ke̱ gbĩĩ ke̱ afii;
Lal. 74, 16.

15. ni ame̱tšõmo̱ kanei ye̱ ṅwei atatu le̱ mli, ní ame̱tšo ye̱ šikpoṅ le̱ no̱. Ni efe nakai.

16. Ni Nyoṅmo̱ fe kanei wudši enyo̱ le̱: kane wulu le̱ ní eye fane no̱, ke̱ kane bibiõ le̱ ni eye nyõṅ no̱, ke̱ ṅulamii le̱ hũ.
Lal. 136, 7—9.

17. Ni Nyoṅmo̱ ṅõame̱ eto ṅwei atatu le̱ mli, koni ame̱tšo ye̱ šikpoṅ le̱ no̱,

18. ní ame̱ye fane ke̱ nyõṅ no̱, ní ame̱gbla la le̱ ke̱ duṅ le̱ mli. Ni Nyoṅmo̱ na ake̱ ehĩ.

19. Ni dše na ni dše tše̱re, ni efe gbĩ ní dši gbĩ edfe̱ le̱.

20. Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: Nui le̱ awo lõi ní hĩe kãmo̱ nyẽṅẽnyẽṅẽ, ni lofõdši afliki ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ ye̱ ṅwei atatu le̱ hĩe.

21. Ni Nyoṅmo̱ bo̱ ṅšo̱ṅloi wudši le̱ ke̱ bo̱nii fẽ ní hĩe kãmo̱ ní tšio̱ ame̱he ni nui le̱ wo nyẽṅẽnyẽṅẽ ye̱ ame̱heno̱ le̱, ke̱ lofõdši fẽ ní yo̱ fidši ye̱ ame̱heno̱. Ni Nyoṅmo̱ na ake̱ ehĩ.

22. Ni Nyoṅmo̱ dšõame̱, ni ekẽ̱: Nyefo̱a ni nyeyi afáa ni nyeyimo̱a ṅšo̱iaṅ nui le̱ amli, ni lofõdši afá ye̱ šikpoṅ le̱ no̱!

23. Ni dše na ni dše tše̱re, ni efe gbĩ ni dši gbĩ enumo̱ le̱.

24. Ni Nyoṅmo̱ kẽ̱: Šikpoṅ le̱ awo bo̱nii ni hĩe kãmo̱ ye̱ ame̱heno̱: šia koloi ke̱

nii ní wamoọ kẹ šikpoṅ koloi yẹ amẹhenọ. Ni efe nakai.

25. Ni Nyoṅmọ fe šikpoṅ koloi yẹ amẹhenọ, kẹ šĩa koloi yẹ amẹhenọ, kẹ nii fẽ ní wamoọ yẹ šikpoṅ yẹ amẹhenọ. Ni Nyoṅmọ na akẹ ehĩ.

26. Ni Nyoṅmọ kẽ: Nyehãa wọfea gbomo yẹ wọsubãṅ nọ, tamọ wọhenọ, ní amẹye ṅšọṅloi kẹ ṅwei lofõdši kẹ šĩa koloi kẹ šikpoṅ lẹ fẽ kẹ wãmọnibii fẽ ní wamoọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ lẹ nọ. Lat. 8, 6—9.

27. Ni *Nyoṅmọ bọ gbomo yẹ esubãṅ lẹ nọ, Nyoṅmọ subãṅ lẹ nọ ebọlẹ yẹ; †nũ kẹ yõ ebọamẹ.
* Ef. 4, 24. † 1 Mose 2, 7. 22. Mat. 19, 4.

28. Ni Nyoṅmọ dšọ̃amẹ, ni Nyoṅmọ kẽamẹ akẹ: Nyefọa ni nyeyi afáa ni nyeyia šikpoṅ lẹ nọ obõ, ni nyenãnãa nọ, ni nyeyea ṅšọṅloi kẹ ṅwei lofõdši kẹ kolo-fẽ-kolo ni tšiọ ehe yẹ šikpoṅ lẹ nọ lẹ nọ. Bọf. 17, 26.

29. Ni Nyoṅmọ kẽ: Na, miṅõ kwẽnii fẽ ní woọ dũmọwui ní yọ šikpoṅ lẹ fẽ nọ, kẹ tšei fẽ ní woọ yibii ní wui yọ mli mihãnye ni nyeye;

30. ni koloi fẽ ní yọ šikpoṅ lẹ nọ kẹ ṅwei lofõdši fẽ kẹ nibii fẽ ní wamoọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ní wala susuma yọ amẹmli lẹ, aṅõ dfẹfọ fẽ ahãamẹ ni amẹye. Ni efe nakai.

31. Ni Nyoṅmọ kwẹ nibii fẽ ní efe lẹ, ni na, ehĩ naakpa. Ni dše na ni dše tšẹre, ni efe gbĩ ni dši gbĩ ekpa lẹ.

Yitšo 2.

Ni agbe ṅwei kẹ šikpoṅ kẹ amẹsafo lẹ fẽ nã.

2. Ni gbĩ ni dši gbĩ kpawo lẹ Nyoṅmọ gbe enitšumọ ní etšu lẹ nã, ni edšọ̃ ehe yẹ gbĩ ní dši gbĩ kpawo lẹ nọ kẹ-dšẹ enitšumọ ni etšu lẹ fẽ mli. Joh. 5, 17. Heb. 4, 4. 10.

3. Ni Nyoṅmọ dšọ̃ gbĩ ní dši gbĩ kpawo lẹ, ni efelẹ kroṅkroṅ, edšakẹ no mli edšọ̃ ehe yẹ kẹ-dšẹ enitšumọ fẽ ní Nyoṅmọ bọ ni efe lẹ mli. 2 Mose 20, 8—11.

4. Enẹmei dši ṅwei kẹ šikpoṅ šišidšẽ he sãdši, beni abọamẹ lẹ, yẹ gbĩ nọ ní Iehowa Nyoṅmọ fe šikpoṅ kẹ ṅwei lẹ.

5. Ni ṅãnọ tšo ko náko aba šikpoṅ lẹ nọ, ni ṅãnọ dfẹi ko náko akwẽ; edšakẹ Iehowa Nyoṅmọ hãko nu abanẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ni gbomo ko bẹ ní hũọ šikpoṅ lẹ.

6. Ši afua teọ ši kẹ-dšẹọ šikpoṅ lẹ nọ, ni efieọ šikpoṅ lẹ fẽ nọ nu.

7. Ni Iehowa Nyoṅmọ kẹ šikpoṅ sũ šõ gbomo, ni emũ wala mumọ ewo egugõ mli, ni gbomo *tšõ wala susuma. * 1 Kor. 15, 45.

8. Ni Iehowa Nyoṅmọ fe trom yẹ Eden yẹ bokãgbẹ, ni eṅõ gbomo ní ešõ lẹ eto dšẹi.

9. Ni Iehowa Nyoṅmọ hã tšei fẽ ní kẹ́ akwẹ ní aaba mo tšine ni amẹhĩ hã yeli hũ kwẽ kẹ-dšẹ šikpoṅ sũ lẹṅ, kẹ *wala tšo lẹ yẹ trom lẹ teṅ kẹ ekpakpa kẹ efõṅ lẽ tšo lẹ. * 3, 22. 24. Kpods. 2, 7; 22, 2.

10. Ni fã ko dšẹ Eden ni efie trom lẹ nọ nu, ni dšẹi egbla emli kẹ-dšẹ ni etšõ nidši edfẹ.

11. Kleṅkleṅnõ lẹ gbẹi dši Pišon, noni bọleọ Havila šikpoṅ mũ lẹ fẽ, heni šika yọ lẹ.

12. Ni nakai šikpoṅ lẹ nọ šika lẹ hĩ; ni bedola kẹ šohamtẹ yẹ dšẹi.

13. Ni fã ni dši enyọ lẹ gbẹi dši Gihon, noni bọleọ Kuš šikpoṅ lẹ fẽ lẹ.

14. Ni fã ní dši etẽ lẹ gbẹi dši Hidekel, noni hoọ yẹ Ašur bokãgbẹ lẹ; ni fã ní dši edfẹ lẹ dši Eufrate.

15. Ni Iehowa Nyoṅmọ ṅõ gbomo lẹ ni ekẹlẹ bato Eden trom lẹ mli, koni ehũ mli ní ebu he.

16. Ni Iehowa Nyoṅmọ wo gbomo lẹ kitã ekẽ: Trom lẹ mli tšei lẹ fẽ nọ yibii lẹ ye bọni osumoọ;

17. ši ekpakpa kẹ efõṅ lẽ tšo lẹ yibii lẹ kãye eko; edšakẹ gbĩ nọ ní ooye eko lẹ, *gbo oogbo!
* Rom. 5, 12. 1 Kor. 15, 21.

18. Ni Iehowa Nyoṅmọ kẽ: Ehĩĩ akẹ gbomo lẹ kome hĩọ ši; mafe hefatalọ ko ní salẹ mahãlẹ. Abẹi 31, 10—31.

19. Ni Iehowa Nyoṅmọ ṅõ šikpoṅ sũ ešõ ṅãnọ koloi kẹ ṅwei lofõdši fẽ, ni ekẹamẹ ba gbomo lẹ ṅõ, koni ekwẹ bọni eetšẽamẹ ehã, ni bọfẽbọ ní gbomo lẹ tšẽ kolo-fẽ-kolo ni hĩe kã lẹ, no noṅṅ dši egbẹi.

20. Ni Adam wo šia koloi fě kę ṅwei
lofõdši kę ṅãnǫ koloi fě gbęii; ši Adam
lę, enaa hefatalǫ ko ní salę.
21. Ni Iehowa Nyoṅmǫ hã wǫ ní tšī
nyõ Adam nǫ, ni ewǫ; ni edšie eṅmã-
wui lę eko, ni eṅõ lõ etšīmǫ nãdšiaṅ.
22. Ni Iehowa Nyoṅmǫ * ṅõ ṅmãwu ní
edšie yę Adam mli lę efe yõ, ni ekęlę
ba Adam ṅõ. * 1 Kor. 11, 7—9. 12. 1 Tim. 2, 13.
23. Ni Adam kẽ: Agbęnę enę dši wu
ní dšę miwui lę amli kę lõ ní dšę mihelo
lę mli; aatšę́ monę yõ, edšakę nũ mli
adšielę kę-dšę.
24. Nohewǫ lę nũ aašī etšę kę enye,
ni eekpętę eṅã he, ni amęatšṍ helo kome.
Mat 19, 5. 6. Ef. 5, 28—31.
25. Ni amęyi enyǫ lę fě amęnyie ya-
yai, nũ lę kę eṅã lę, ni amęhie gboo he.

Yitšo 3.

Ši onũfũ le ṅã fě ṅãnǫ koloi fě ní
Iehowa Nyoṅmǫ fe lę, ni ekẽ yõ lę akę:
Lęlęṅ, Nyoṅmǫ kẽ akę: Nyekaye trom
lę mli tšeiayibii lę fě eko lę?
Kpods. 12, 9; 20, 2.
2. Ni yõ lę kẽ onũfũ lę akę: Trom
lę mli tšeiayibii lę eko wǫyeǫ; 2, 16.
3. ši tšo ní yǫ trom lę teṅ lę nǫ
yibii lę ni Nyoṅmǫ kẽ: Nyekayea eko,
ni nyekataã he tete, koni nyekagboi. 2, 17.
4. Ni onũfũ lę kẽ yõ lę akę: Dšee
gboimǫ nyeagboi; Ioh. 8, 44.
5. ši moṅ le Nyoṅmǫ le akę gbī nǫ
ni nyeaye eko lę, nyehiṅmęii aagble, ni
nyeatšṍmǫ tamǫ Nyoṅmǫ, ni nyeale
ekpakpa kę efõṅ.
6. Ni beni yõ lę * na akę tšo lę hī
hã yeli, ni efeǫ hiṅmęii akǫnǫ, ni tšo
lę baã mo tšine, ni etšõǫ mo nii lę,
† etše enǫ yibii lę eko ni eye, ni ehã
ewũ ní kęlę yǫ lę hũ eko, ni eye.
* Iak. 1, 14. † 1 Tim. 2, 14.
7. Ni amęyi enyǫ lę fě amęhiṅmęii
gble, ni amęna * akę amęnyie yayai, ni
amękpę akwadubãi amęfe mamai amęha
amęhe. * 2, 25.
8. Ni amęnu Iehowa Nyoṅmǫ gbě ní
enyie trom lę mli, beni gbękęnãši kõyǫ
fie lę; ni Adam kę eṅã lę * tẽ amęhe
yę trom lęṅ tšei lę ateṅ kę-dšę Iehowa
Nyoṅmǫ hie. * Ier. 23, 24.

9. Ni Iehowa Nyoṅmǫ tšę́ Adam ni
ekęlę akę: Nẽgbę oyǫ?
10. Ni ekẽ: Minu ogbẽ yę trom lę mli,
ni miše gbeyei, edšakę minyie yayai, ni
miyatẽ mihe.
11. Ni ekẽ: Namo kẽo, akę onyie ya-
yai? Nto tšo lę ni miwoõ he kitã akę
okaye eyibii lę eko lę oye nę?
12. Ni Adam kẽ: Yõ lę ni oṅõ-fata mihe
lę, lę ehãmi tšo lę yibii lę eko, ni miye.
13. Ni Iehowa Nyoṅmǫ kẽ yõ lę akę:
Mẽba ofe enę? Ni yõ lę kẽ: Onũfũ lę
lakami, ni miye. 2 Kor. 11, 3.
14. Ni Iehowa Nyoṅmǫ kẽ onũfũ lę
akę: Akę-ni ofe enę hewǫ lę, alomǫo yę
šia koloi fě kę ṅãnǫ koloi fě ateṅ; omũsũ
nǫ oonyie, ni * sũ ooye owala gbīī abǫ fě.
* Ies. 65, 25.
15. Ni mikę nyẽ aaṅmẽ okę yõ
lę teṅ, kę oseši kę * eseši teṅ;
† eetſa oyitšo nõ, ni ** bo hũ ootſa
enanetšitši nõ. * Gal. 4, 4. † 1 Ioh. 3, 8.
Heb. 2, 14. Rom. 16, 20. ** Ioh. 14, 30. Kpods. 12, 17.
16. Yõ lę, ekẽlę akę: Fá mahã ohe-
dšramǫ kę ohǫṅõ afá; dšramǫ mli oofǫ
bii yę, ni owũ lę sęgbę ootao, ni lę
* eeye onǫ. * Ef. 5, 22. 23. 1 Tim. 2, 11. 12.
17. Ni Adam lę, ekẽlę akę: Akę-ni
obo oṅã lę toi ni oye tšo lę ní miwoõ
he kitã akę okaye eyibii lę eko hewǫ
lę, alomǫ šikpoṅ sũ yę ohewǫ, dšramǫ
mli ooye enǫ nii yę, owala gbīī abǫ fě.
18. Ni ṅmei kę aṅlẽṅlẽ eewo ehão, ni
ṅãnǫ bãi ooye.
19. Ohie * latšã mli ooye nii yę, † kę-
yaši beyinǫ ní ookũ osę kę-ate šikpoṅ sũ
mli, edšakę emli adšieo kę-dšę. Edšakę
sũ dšio, ni sũ mli ookũ osę kę-ate!
* 2 Tes. 3, 10. † Dsads. 12, 7.
20. Ni Adam tšę́ eṅã lę gbęi Hawa,
edšakę lę dši hiekãlǫi fě anye.
21. Ni Iehowa Nyoṅmǫ fe wolo atadei
ehã Adam kę eṅã lę, ni eṅõ-woamę.
22. Ni Iehowa Nyoṅmǫ kẽ: Na, Adam
etšṍ * tamǫ wǫteṅ mokome, ni ele ekpa-
kpa kę efõṅ; ni agbęnę beni afe ní ekakpã
enine mli, ni etše wala tšo lę yibii lę hũ
eko, ni eye, ni ehie mīkã kę-mīya nãnǫ! * K. 5.
23. Hewǫ lę Iehowa Nyoṅmǫ dšielę yę
Eden trom lę mli, koni eyahũ šikpoṅ,
nõ mli ni adšielę kę-dšę lę;

24. ni efie Adam, ni eňõ *kerubim kẹ
lalilẹi klante ni tšõmoọ ehe eto Eden
trom lẹ hĩe yẹ bokãgbẹ, koni ebu wala
tšo lẹ nãgbẹ lẹ he. *Ezek. 10.

Yitšo 4.

Ni Adam le eňã Hawa lẹ, ni ená mũsũ, ni
efọ Kain, ni ekẽ: Miná nũ yẹ Iehowa
hefatamọ nã.
2. Ni efọ enyemi Habel efata he; ni
Habel tšõ tõkwẹlọ, ni Kain tšõ šikpoň-
hũlọ.
3. Ni eba mli akẹ yẹ mli ãhũ lẹ Kain
ňõ šikpoň nibãnii lẹ eko eyašã afọle ehã
Iehowa;
4. ni Habel hũ kẹ etõi akromọbii lẹ
kẹ amẹfọi lẹ eko bahã. Ni Iehowa *hĩe
sọ Habel kẹ efọle lẹ; *Heb. 11, 4.
5. ši Kain kẹ efọle lẹ, ehĩe esọọ no.
Ni Kain mli wo la naakpa, ni etũ ehĩe.
6. Ni Iehowa kẽ Kain akẹ: Mẽba omli
ewo la? ni mẽba otũ ohĩe nẹ?
7. Aso kẹdši ofe ekpakpa lẹ, ohĩe
baň nyam lo? ši kẹdši ofee ekpa-
kpa lẹ, ešа *bu šĩnã lẹ ši, ni bo osẹ-
gbẹ etaoọ; ši bo lẹ †ye enọ.
*Gal. 5, 17. †Rom. 6, 12.
8. Ni Kain kẹ enyemi Habel wie. Ni
eba mli akẹ, beni amẹyọ ňã lẹ nọ lẹ,
Kain te ši wo enyemi Habel ni egbelẹ.
1 Ioh. 3, 12. 15.
9. Kẹkẹ ni Iehowa kẽ Kain akẹ:
Nẽgbẹ onyemi Habel yọ? Ni ekẽ: Milee;
minyemi lẹ kwẹlọ dšimi lo?
10. Ni ekẽ: Meni ofe nẹ? Onyemi lẹ
*lá gbẽ miblọ mitšẹmi kẹ-midšẹ šikpoň sũ
lẹ mli! *Mat. 23, 35. Lal. 9, 13. Heb. 12, 24.
11. Ni agbẹnẹ, alomọo kẹ-dšẹ šikpoň
lẹ ni gble enã ni ekẹ-mĩ onyemi lẹ lá
lẹ yẹ odeň lẹ nọ.
12. Kẹ ohũ šikpoň lẹ, ebaň nii ehãňo
yẹ ehewalẹ nã doňň; šikpalọ kẹ kobọfo
ootšõ yẹ šikpoň lẹ nọ!
13. Ni Kain kẽ Iehowa akẹ: Mitõmọ
lẹ he nyõmọwo lẹ da fẽ bọni manyẽ
matẽre.
14. Na, ofiemi ňmẹnẹ kẹ-dše šikpoň lẹ
hĩe, ni matẽ mihe kẹ-dšẹ ohĩe, ni mitšõ
šikpalọ kẹ kobọfo yẹ šikpoň lẹ nọ, ni
aaba mli akẹ mofẽmo ni aanami lẹ, eegbemi.
Hiob 15, 20-24.

15. Ni Iehowa kẽlẹ akẹ: Nohewọ lẹ
mofẽmo ni aagbe Kain lẹ, aatọlẹ owele
toi kpawo. Ni Iehowa kadi Kain, koni
kẹ moko nalẹ ni ekatfalẹ nõ.
16. Ni Kain dše Iehowa hĩe ete, ni
eyahĩ ši yẹ Nod šikpoň lẹ nọ yẹ Eden
bokãgbẹ.
17. Ni Kain le eňã lẹ, ni ená mũsũ,
ni efọ Henok. Ni eto maň, ni eňõ ebi
Henok gbẹi ewo maň lẹ.
18. Ni Henok lẹ, efọ Irad, ni Irad fọ
Mehuyael, ni Mehuyael fọ Metušael, ni
Metušael fọ Lamek.
19. Ni Lamek kpẽ yei enyọ: mokome
gbẹi dši Ada, ni mokroko lẹ gbẹi dši
Zila.
20. Ni Ada fọ Iabal; lẹ dši mei ni
hĩọ bũi amli ni amẹlẹọ koloi lẹ atšẹ.
21. Ni enyemi lẹ gbẹi dši Iubal; lẹ
dši saňkũtfaloi kẹ blẹkpãlọi fẽ atšẹ.
22. Ni Zila hũ fọ Tubalkain, moni dši
akõble kẹ dade nii fẽ sõlọ lẹ; ni Tu-
balkain nyemiyõ dši Naama.
23. Ni Lamek kẽ eňãmei lẹ akẹ: Ada
kẹ Zila, nyenua migbẽ; nye Lamek ňãmei,
nyeboa miwiemọ lẹ toi! Ši mipilamọ he-
wọ migbe nũ ko, ni mihe flawõ hewọ hũ
migbe oblanyo ko.
24. Kẹ aatọ Kain he owele toi kpawo
lẹ, asanọkwa Lamek lẹ, toi nyoňmai-
kpawo kẹ kpawo! K. 15. Mat. 18, 21. 22.
25. Ni Adam le eňã lẹ ekoň, ni efọ
binũ, ni ewolẹ gbẹi akẹ Set; edšakẹ ekẽ:
Nyoňmọ eňõ seši kroko etomi Habel
nãdšiaň, edšakẹ Kain egbelẹ.
26. Ni Set hũ fọ binũ, ni ewolẹ gbẹi
akẹ Enoš. No be lẹ mli abõi *Iehowa
gbẹi tšẹmọ. *12, 8.

Yitšo 5.

(Kw. 1 Kron. 1, 1—4.)
Adam sešibii lẹ ahe wolo nẹ: Gbĩ nọ
ni Nyoňmọ bọ Adam lẹ, Nyoňmọ henọ
efelẹ yẹ; 1, 27. Luk. 3, 38.
2. nũ kẹ yõ ebọamẹ, ni edšõamẹ, ni
ewoamẹ gbẹi akẹ gbomo, gbĩ nọ ni abọ-
amẹ lẹ.
3. Ni Adam ye afii oha kẹ nyoňmai-
etẽ, ni efọ binũ yẹ *ehenọ tamọ esubãň,
ni ewolẹ gbẹi akẹ Set. *Lal. 51, 7. 1 Kor. 15, 49.

Ni gbĩĩ abọ ní Adam ye, beni efọ
lẹ, dši afii ohai-kpānyọ, ni efọ
kẹ biyei.
Ni gbĩĩ fẽ ní Adam ye dši afii
ẹhũ kẹ nyoṅmai-etẽ, ni egbo.
Ni Set ye afii oha kẹ enumọ, ni
noš;
ni beni Set fọ Enoš sẹ lẹ, eye afii
pānyọ kẹ kpawo, ni efọ bihĩĩ kẹ

ni gbĩĩ fẽ ní Set ye dši afii ohai-
kẹ nyoṅma kẹ enyọ, ni egbo.
Ni Enoš ye afii nyoṅmai-nẹhũ, ni
enan;
ni beni Enoš fọ Kenan sẹ lẹ, eye
hai-kpānyọ kẹ nyoṅma kẹ enumọ,
bihĩĩ kẹ biyei;
ni gbĩĩ fẽ ní Enoš ye dši afii ohai-
kẹ enumọ, ni egbo.
Ni Kenan ye afii nyoṅmai-kpawo,
Mahalalel;
ni beni Kenan fọ Mahalalel sẹ lẹ,
ii ohai-kpānyọ kẹ nyoṅmai-edfẹ, ni
hĩĩ kẹ biyei;
ni gbĩĩ fẽ ní Kenan ye dši afii ohai-
kẹ nyoṅma, ni egbo.
Ni Mahalalel ye afii nyoṅmai-ekpa
umọ, ni efọ Iared;
ni beni Mahalalel fọ Iared sẹ lẹ,
ii ohai-kpānyọ kẹ nyoṅmai-etẽ, ni
hĩĩ kẹ biyei;
ni gbĩĩ fẽ ní Mahalalel ye dši afii
pānyọ kẹ nyoṅmai-nẹhũ kẹ enumọ,
bo.
Ni Iared ye afii oha kẹ nyoṅmai-
kẹ enyọ, ni efọ Henok;
ni beni Iared fọ Henok sẹ lẹ, eye
hai-kpānyọ, ni efọ bihĩĩ kẹ biyei;
ni gbĩĩ fẽ ní Iared ye dši afii ohai-
kẹ nyoṅmai-ekpa kẹ enyọ, ni egbo.
Ni Henok ye afii nyoṅmai-ekpa kẹ
, ni efọ Metusela;
ni Henok kẹ *Nyoṅmọ nyie afii
tẽ, beni efọ Metusela sẹ lẹ, ni efọ
kẹ biyei; *6,9. Iuda 14.
ni gbĩĩ fẽ ní Henok ye dši afii
tẽ kẹ nyoṅmai-ekpa kẹ enumọ;
ni Henok kẹ Nyoṅmọ nyie,
aalẹ, edšakẹ Nyoṅmọ ṅọlẹ
.

25. Ni Metusela ye afii oha kẹ nyoṅmai-
kpānyọ kẹ kpawo, ni efọ Lamek;
26. ni beni Metusela fọ Lamek sẹ lẹ,
eye afii ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-kpānyọ
kẹ enyọ, ni efọ bihĩĩ kẹ biyei;
27. ni gbĩĩ fẽ ní Metusela ye dši afii
ohai-nẹhũ kẹ nyoṅmai-ekpa kẹ nẹhũ, ni
egbo.
28. Ni Lamek ye afii oha kẹ nyoṅmai-
kpānyọ kẹ enyọ, ni efọ binũ,
29. ni ewolẹ gbẹi akẹ Noa, ni ekẽ:
Monẹ bašẹdše wọmĩ yẹ wọnitšumọi kẹ
wọnidšiaṅ tọlẹi lẹ ní dšẹ šikpoṅ lẹ *lō-
mọ ni Iehowa elomọlẹ lẹ hewọ lẹ mli.
*3,17—19.
30. Ni beni Lamek fọ Noa sẹ lẹ, eye
afii ohai-enumọ kẹ nyoṅmai-nẹhũ kẹ enu-
mọ, ni efọ bihĩĩ kẹ biyei;
31. ni gbĩĩ fẽ ní Lamek ye dši afii
ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-kpawo kẹ kpa-
wo, ni egbo.
32. Ni Noa ye afii ohai-enumọ, ni efọ
Šem kẹ Ham kẹ Iafet.

Yitšo 6.

Ni eba mli akẹ, beni gbomei bõi fẹo-
mọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ní afọfõ biyei
ahãamẹ lẹ,
2. Nyoṅmọ bihĩĩ lẹ yana akẹ gbomei
abiyei lẹ ahe yẹ fẹo, ni amẹŵẹŵẽ amẹ-
teaṅ yei fẽ ní amẹsumọọ. Mat. 24,38.
3. Ni Iehowa kẽ: Mimumọ lẹ kẹ gbo-
mei epleṅ he dã yẹ amẹgbẹdũ lẹ mli;
edšakẹ helo dšiamẹ, ni *amẹgbĩĩ afe afii
oha kẹ nyoṅmai-enyọ. *1 Pet. 3,20.
4. No gbĩĩ lẹ amli lẹ oblãṅi agboi
lẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ ni no sẹ hũ, beni
Nyoṅmọ bihĩĩ lẹ te gbomei abiyei lẹ
aṅõ, ní amẹkẹamẹ fọfõ bii lẹ, amẹ noṅṅ
amẹdši kãkãlọi ní yọ gbẹi kẹ-dšẹ blema
bẽbe.
5. Ni Iehowa na akẹ gbomei anõfõṅ-
femọ fá yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ni *amẹtšuiṅ
susumọi adfẽṅmọ fẽ lẹ efõṅ kẹkẹ dši
dãnẹ. *8,21.
6. Kẹkẹ ni Iehowa *fa ehe akẹ efe
gbomo yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ni edọlẹ yẹ etšui
mli. *Ier. 18,10. 4 Mose 23,19. Lal. 18,27.
7. Ni Iehowa kẽ: Makpātã gbomo ní
mibọ lẹ hĩe kẹ-dše šikpoṅ lẹ nọ, kẹ-dšẹ

gbomo no kę-yaši koloi kę wāmonii kę
ńwei lofōdši ano; ši mifa mihe akę mi-
feamę lę.
8. Ši Noa hīe ba nyam yę Iehowa hīe.
9. Menęmei dši Noa sešibii lę: Noa
dši *dšalo, ni eye emū yę eyinobii lę
ateń; ni Noa kę †Nyońmo nyie.
* Heb. 11,7. † 1 Mose 5, 22. 24.
10. Ni Noa fo bihlī etē: Šem kę Ham
kę Iafet.
11. Ni šikpoń lę no efite yę Nyońmo
hīe, ni awo šikpoń lę no obō kę yiwalę.
12. Ni *Nyońmo kwę šikpoń lę, ni na,
eno efite; edšakę helo fē efite egbę yę
šikpoń lę no. * Lal. 14, 2. 3.
13. Ni Nyońmo kē Noa akę: Helo fē
*nāgbē eba mihīe; edšakę šikpoń lę no
eyi obō kę yiwalę ni dšeamę; ni na,
mibakpātā amękę šikpoń lę hīe.
* Amos 8, 2.
14. Ńō gofertšo ofe adeka ohā ohe, ni
ofe tšūi yę adeka lę mli, ni owo emli
kę ehe amā.
15. Ni boni ofe lę ohā nę: adeka lę
kęlę dši ninetaloi ohai-etē, elęmo dši
ninetaloi nyońmai-enumo, ni ekwolę dši
ninetaloi nyońmai-etē.
16. Femo samfędši oto adeka lę he, ni
ońō ninetalo kome ogbe nā yę ńweigbę;
ni adeka lę šīnā lę aye emasęigbę; ofelę
nsōdoi etē, šišinō kę noni dši enyo kę
noni dši etē.
17. Ši mi lę, na, mikę nu afua mība
šikpoń lę no, koni mikę-kpātā helo fē
ni wala mumo yo mli lę hīe kę-dšę ńwei
šiši; nofēno ni yo šikpoń lę no aaplenē.
18. Ši mate kpāńmo ši mamā mikęo
teń, ni oobote adeka lę mli, bo kę obihlī
lę kę ońā kę obihlī lę ańāmei lę.
19. Ni nofēno ni hīe kā yę helo fē
mli srotoi fē enyonyo, nū kę yō nū kę
yō, okę-ya adeka lę mli, koni ahere
amęyiwala afata ohe.
20. Lofōdši yę amęheno, kę koloi yę
amęheno, kę nii ni wamoo yę amęheno,
srotoi fē enyonyo aba ońō, koni ahere
amęyiwala.
21. Ni bo lę, ńō niyenii fē ni ayeo
lę eko kę-ba ońō, ni obua nā ohā bodien-
tšę kęamę yeli.

22. Ni Noa fe nakai; boni Nyońmo
fālę lę, nakai pępēpę efe.

Yītšo 7.

Ni Iehowa kē Noa akę: Bo kę owe
lę fē abote adeka lę mli; edšakę bo mina
akę dšalo dšio yę mihīe yę nękę yino
nęń.
2. Ńō koloi ni *he tše lę fē ateń
kpawo kpawo, nū kę yō, kę koloi ni he
tšee lę enyonyo, nū kę yō, * 8, 20. 3 Mose 11.
3. kę ńwei lofōdši hū kpawo kpawo,
nū kę yō, ofata ohe, koni akę-here seši
yiwala yę šikpoń lę fē no.
4. Ši efę bię gbīī kpawo ni mahā nu
abanę yę šikpoń lę no fanefane kę nyōń-
nyōń gbīī nyońmai-edfę, ni makpātā nii
fē ni hīe kāmo ni mife lę hīe kę-dše
šikpoń lę no.
5. Ni Noa fe boni Iehowa fālę lę
pępēpę. 6, 22.
6. Ni Noa eye afii ohai-ekpa, beni nu
afua lę ba šikpoń lę no lę.
7. Ni Noa kę ebii kę eńā kę ebii lę
ańāmei lę bote adeka lę mli yę nu afua
lę hewo. 1 Pet. 3, 20.
8. Ni koloi ni he tše, kę koloi ni he
tšee, kę lofōdši kę nii ni wamoo yę ši-
kpoń,
9. enyonyo dšę amęteń te Noa ńō yę
adeka lę mli, nū kę yō, takę boni *Ie-
howa fā Noa lę. * 6, 19.
10. Ni eba mli akę gbīī kpawo lę sę
lę nu afua lę ba šikpoń lę no.
11. Noa wala be mli afi ni dši afi ohai-
ekpa lę mli, yę nyōń ni dši enyo lę no
gbī ni dši gbī nyońma kę kpawo lę no,
nakai gbī lę no nońń ni bu wulu kwoń-
kwoń lę hīńmęii fē flę, ni agble ńwei
samfędši lę;
12. ni nyońmo tue yę šikpoń lę no
fanefane kę nyōńnyōń gbīī nyońmai-edfę.
13. Nakai gbī lę no nońń Noa kę ebii
lę, Šem kę Ham kę Iafet, kę Noa ńā lę
kę ebii lę ańāmei etē lę bote adeka lę mli,
14. amękę koloi fē yę amęheno, kę šla
koloi fē yę amęheno, kę wāmonii fē ni
wamoo yę šikpoń lę no yę amęheno, kę

fĕ yẹ amẹheno, fidšiatšẹmei fĕ
iloi fĕ;
.i helo fĕ ni wala mumọ yọ mli
enyọnyọ ba Noa ṅõ yẹ adeka lẹ

i nii ní baă lẹ, amẹbaă lẹ nũ kẹ
kẹ yō, kẹ-dšẹ helo fĕ mli, takẹ
Nyoṅmọ fále lẹ. Ni Iehowa ṅá
* 6, 19.
i nu afua lẹ damọ šikpoṅ lẹ nọ
oṅmai-edfẹ; ni nui lẹ fá, ni amẹwó
lẹ nọ, ni amẹtēlẹ ši kẹ-dšẹ šikpoṅ

i nui lẹ he ši ni efá babaō yẹ
lẹ nọ; ni adeka lẹ tẹo nui lẹ ahīe.
i nui lẹ he ši yẹ šikpoṅ lẹ nọ
ni eha gõdši ni kwõlọ fĕ ni yọ
iši fĕ nọ.
inetaloi nyoṅma kẹ enumọ nui lẹ
-teke gõdši ni eha amẹnọ lẹ anọ.
Kẹkẹ ni helo-fĕ-helo ni tšiọ ehe
poṅ lẹ nọ, lofõdši kẹ šla koloi kẹ
oloi kẹ wāmọnii ni wamoọ yẹ ši-
ẹ nọ lẹ, kẹ gbomei fĕ plenē.
2 Pet. 3, 6. Hiob 22, 15. 16.
ii fĕ ni mũọ wala mumọ yẹ amẹ-
li yẹ šikpoṅ gbīn lẹ nọ lẹ fĕ gboi.
i akpãtă nibii fĕ ni hīe kāmọ ni
oṅ lẹ nọ lẹ hīe kẹ-dšẹ gbomo nọ
koloi kẹ wāmọnii kẹ ṅwei lofõ-
; akpãtă amẹhīe kẹ-dšẹ šikpoṅ lẹ
efẹ Noa kome kẹ mei ni kẹlẹ yọ
lẹ mli lẹ kẹkẹ.
i nui lẹ damọ šikpoṅ lẹ nọ, gbīī
nyoṅmai-enumọ.

Yītšo 8.

ẹ ni Nyoṅmọ kai Noa kẹ koloi
šla koloi lẹ fĕ ni kẹlẹ yọ adeka lẹ
ni Nyoṅmọ hă kōyọ ko batfa yẹ
lẹ nọ, ni nui lẹ bõi kpõṅmọ.
i atšīmọ bu kwọṅkwọṅ lẹ hīṅmẹii
ṅwei samfẹdši lẹ, ni nyoṅmọ ni
ẹ-dšẹọ ṅwei lẹ kpa. 7, 11. 12.
i nui lẹ hīe kpõṅmọ fiofio yẹ ši-
ẹ nọ, ni gbīī oha kẹ nyoṅmai-
lẹ sẹ lẹ nui lẹ anọ gbọ.
i nyõṅ ni dši kpawo lẹ nọ gbī
gbī nyoṅma kẹ kpawo lẹ nọ lẹ
ẹ yamă ši yẹ Ararat gõdši lẹ anọ.

5. Ni nui lẹ anọ hīe gbọmọ ahũ kẹ-
yaši nyõṅ ni dši nyoṅma lẹ nọ; ni nyõṅ
ni dši nyoṅma lẹ nọ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ
lẹ ana gõdši lẹ ayiteaṅ.
6. Ni eba mli akẹ gbīī nyoṅmai-edfẹ
sẹ lẹ Noa gble adeka lẹ he samflẹ ni
efe lẹ,
7. ni etšũ kwăkwălabite kẹ-te; ni ehīe
yă kẹ bā kẹ-yaši beyinọ ni nui lẹ mī
yẹ šikpoṅ lẹ nọ.
8. Kẹkẹ ni etšũ okpo kẹ-dšẹ eṅõ, ni
ekẹ-na akẹ nui lẹ emī yẹ šikpoṅ lẹ nọ lo.
9. Ši beni okpo lẹ náá enane măhe
lẹ, ekũ esẹ kẹ-ba eṅõ yẹ adeka lẹ mli,
edšakẹ nui lẹ yẹ šikpoṅ lẹ fĕ hīe lolo;
ni ekpă enine mli, ni emõlẹ, ni eṅõlẹ kẹ-
ba eṅõ yẹ adeka lẹ mli.
10. Ni emĕ gbīī kpawo kroko, ni esă
etšũ okpo lẹ ekoṅ kẹ-dšẹ adeka lẹ mli.
11. Ni okpo lẹ ba eṅõ gbẹkẹnăši, ni
na, mũtšo-băfọ kõ enă; ni Noa ná le
akẹ nui lẹ emī yẹ šikpoṅ lẹ nọ.
12. Ni esă emĕ gbīī kpawo kroko hũ,
ni etšũ okpo lẹ; ni ekũũ esẹ kẹ-baa eṅõ
doṅṅ.
13. Ni eba mli akẹ afi ni dši ohai-
ekpa kẹ ekome lẹ nọ, yẹ kleṅkleṅ nyõṅ
lẹ nọ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ lẹ nui lẹ mī
yẹ šikpoṅ lẹ nọ; ni Noa dšie adeka lẹ
nọbumọnõ lẹ, ni ekwẹ, ni na, šikpoṅ lẹ
nọ egbī.
14. Ni nyõṅ ni dši enyọ lẹ nọ gbī ni
dši nyoṅmai-enyọ kẹ kpawo lẹ nọ lẹ ši-
kpoṅ lẹ nọ gbī kwră.
15. Ni Nyoṅmọ kẹ Noa wie ni ekē:
16. Dše adeka lẹ mli, bo kẹ oṅă kẹ
obii kẹ obii aṅămei ni fata ohe lẹ.
17. Koloi fĕ ni kẹo yọ ni dšẹ helo fĕ
mli lẹ, lofõdši kẹ šla koloi kẹ wāmọnii
ni wamoọ yẹ šikpoṅ lẹ fĕ lẹ, okẹamẹ
adše kpo, koni amẹtši amẹhe yẹ šikpoṅ
lẹ nọ, ni *amẹfọ ni amẹyi afá yẹ šikpoṅ
lẹ nọ. * 1, 22. 28.
18. Ni Noa kẹ ebii lẹ kẹ eṅă kẹ ebii
lẹ aṅămei ni fata ehe lẹ dše kpo;
2 Pet. 2, 5.
19. ni koloi fĕ kẹ wāmọnii fĕ kẹ lofõ-
dši fĕ, nofĕno ni tšiọ ehe yẹ šikpoṅ lẹ
nọ yẹ amẹwekuwekui lẹ ană lẹ dše kpo
yẹ adeka lẹ mli.

20. Ni Noa mā afǫlešālatę ehā Iehowa, ni eñō šīa koloi ní * he tše lę fē mli eko kę lofōdši ni he tše lę fē mli eko ni eñō-šā šā-afǫle yę afǫlešālatę lę nǫ. * 7, 2.

21. Ni beni Iehowa here ñma dšūrō lę, Iehowa kē yę etšui mli akę: Milomǫñ šikpoñ lę yę gbomo hewǫ doñň; edšakę gbomo *tšuiñ dfēñmǫ lę efōñ dši kę-dšę egbekēbiiaši; ni asañ †mitfiañ nofēno ni hīe kā lę nii butū tamǫ bǫni mife nę doñň. * 6, 5. Lal. 14, 3. Hiob 14, 4. Mat. 15, 19. Rom. 3, 23. † Ies. 54, 9.

22. Gbīī abǫ fē ni šikpoñ lę yǫ nę, nidūmǫ kę nikpamǫ, fēi kę latšā, agbięnā kę aharabata kę fane kę nyōñ sę efoñ. Ier. 33, 20. 25.

Yītšo 9.

Ni Nyoñmǫ dšǭ Noa kę ebii lę, ni ekēamę akę: Nyefǫa ni nyeyi afáa, ni nyeyia šikpoñ lę nǫ obō. 1, 28

2. Ni nyehe gbeyei kę nyešemǫ akā šikpoñ lę nǫ koloi fē kę ñwei lofōdši fē anǫ, nofēno ni wamoǫ yę šikpoñ, kę ñšǫñloi fē lę, nyedeñ atuamę awo.

3. Nofēno ni tšiǫ ehe ni ehīe kā lę atšō nyeniyenii; tamǫ bǫni miñō *fiebā ñmōñ †mihānye lę. * 1, 29. † Kol. 2, 16.

4. Ši lō kę elá ni dši esusuma lę, nyekayea. 3 Mose 3, 17.

5. Ši anǫkwa mabi nyelá hū ši yę nyesusumai ahewǫ; mabi ši yę *kolo-fē-kolo deñ, ni mabi †gbomo susuma ši yę gbomo hū deñ, edšakę enyemi dšilę. * 2 Mose 21, 28. 29 † 1 Mose 4, 11.

6. Moni fieǫ *gbomo lá ši lę, gbomo noñň aafie lę hū elá ši; edšakę †Nyoñmǫ subāñ nǫ ebǫ gbomo yę. * 2 Mose 21, 12. 3 Mose 24, 17. Mat. 26, 52. Kpodš. 13, 10. † 1 Mose 1, 27.

7. Ni nye lę, nyefǫa ni nyeyi afáa; ni nyewoa fiei babaō yę šikpoñ lę nǫ, ni nyeyi afáa yę nǫ.

8. Ni Nyoñmǫ sā kē Noa kę ebii ní fata ehe lę akę:

9. Ni mi lę, na, miñō mikpāñmǫ lę mimā ši mihānye kę nyesešibii ni aaba yę nyesę lę, 6, 18.

10. kę wala susuma-fē-wala susuma ni kęnye yǫ, ni dši lofōdši kę šīa koloi kę koloi fē ní fata nyehe yę šikpoñ lę nǫ lę, nofēno ní dšę adeka lę mli lę, šikpoñ lę nǫ koloi fē kwa. Hos 2, 20.

11. Ni mahā mikpāñmǫ ni mikęnye ekpāñ lę amā ši, ni nu afua lę ebapleñēñ helo fē doñň, ni asañ nu afua ko ebakpātāñ šikpoñ lę hīe gbīkogbīko. 8, 10.

12. Ni Nyoñmǫ kē: Enę dši kpāñmǫ lę ni mikęnye kę wala susuma-fē-wala susuma ni kęnye yǫ lę ekpāñ kę-yaā nānǫ yinǫi lę anǫ lę he okadi:

13. Miñō mikwābuętę mito atatui lę amli, ní efe kpāñmǫ ní yǫ mikę šikpoñ lę teñ lę he okadi.

14. Ni aaba mli akę, kędši mihā atatui wo yę šikpoñ lę nǫ, kękę lę aana kwābuętę lę yę atatui lę amli,

15. ni makai mikpāñmǫ lę ni mikęnye kę wala susuma-fē-wala susuma ni yǫ helo fē mli ekpāñ lę, ni nui lę tšōñ afua ni eekpātā helo fē hīe doñň;

16. ni kwābuętę lę aaba atatui lę amli, koni makwę, ni makai nānǫ kpāñmǫ lę ní kā Nyoñmǫ kę wala susuma-fē-wala susuma ní yǫ helo fē ní yǫ šikpoñ lę nǫ lę ateñ lę.

17. Ni Nyoñmǫ kē Noa akę: Enę dši kpāñmǫ lę ni miñō-mā ši yę mikę helo fē ni yǫ šikpoñ lę nǫ lę teñ lę he okadi.

18. Ni Noa bii lę ní dše adeka lę mli lę dši Šem kę Ham kę Iafet. Ni Ham lę, Kanaan tšę dšilę.

19. Menęmei dši Noa bii etē lę; ni amęmli mei dšę fā šikpoñ mū lę fē nǫ.

20. Ni Noa dše šiši ni etšō šikpoñhūlǫ, ni efe weintrom.

21. Ni enu wein lę eko, ni etǫ, ni ekā ebū lę mli kę ehe flo.

22. Ni Ham, Kanaan tšę lę, yana etšę yayaiañ, ni eyakē enyemimei enyǫ lę yę agbó lę ná. Abęl 30, 17.

23. Ši Šem kę Iafet kǫ mama ni amęñōfō amęyi enyǫ lę fē amękōdši anǫ, ni amęnyie sęsę, ni amęte ni amękę-yaha amętšę yayaiañ; ši amętšōmǫ amęhīeañ amęhā sęgbę, ni amęnaa amętšę yayaiañ.

24. Ši beni Noa hīe tšerelę kę-dšę edātǭ lę mli, ni enā ele noni ebi gbekē lę efelę lę,

ːkẹ̄: Alomo̧ Kanaan, nyődši anyőn
ehă enyemimei lẹ!
Ni esă ekẹ̄: Aadšǭ Iehowa, Šem
ıo̧ lẹ, ni Kanaan aatšő enyőn!
Rom. 9, 18.
Nyonmo̧ aahă Iafet mli alẹ̄, ni * eehī
ūi lẹ amli, ni Kanaan aatšő amẹ-
* Ef. 3, 6.
Ni nu afua lẹ sẹ lẹ Noa hī ši afii
tĕ kẹ nyonmai-enumo̧;
ıi Noa gbīī fĕ ní eye dši afii ohai-
kẹ nyonmai-enumo̧, ni egbo.

Yitšo 10.

(Kw. 1 Kron. 1, 5—23.)

ı bii Šem, Ham kẹ Iafet sešibii
i amẹfo̧ bihīī yẹ nu afua lẹ sẹ.
Iafet bii dši: Gomer kẹ Magog kẹ
kẹ Iavan kẹ Tubal kẹ Mešek kẹ

Ni Gomer bii dši: Aškenas kẹ Rifat
ıgarma.
Ni Iavan bii dši: Eliša kẹ Tar-
:itim kẹ Dodanim.
Menẹmei amli mei dšẹ fă dšenmădši
ıo̧kpo̧i lẹ ano̧, yẹ amẹšikpődši lẹ
ıofĕmo kẹ ewiemo̧, yẹ amẹkutšei kẹ
enmădši lẹ ană. Zak. 2, 15.
Ni Ham bii dši: Kuš kẹ Misraim
ıt kẹ Kanaan.
Ni Kuš bii dši: Seba kẹ Havila
ıta kẹ Raama kẹ Sabteka; ni Raama
i: Šeba kẹ Dedan.
Ni Kuš fo̧ Nimrod. Lẹ edše šiši
ıe kăkălo̧ yẹ šikpon lẹ no̧.
Lẹ nonn dši gbo̧bilo̧ kpană yẹ Ie-
hīe; nohewo̧ lẹ akẹ̄o̧ akẹ: Gbo̧bilo̧
nẹ yẹ Iehowa hīe tamo̧ Nimrod.
Ni emantšẹyeli šišidšĕ dši Babel
ek kẹ Akad kẹ Kalne yẹ Šinear
ı lẹ no̧.
Ni edšẹ nẹkẹ šikpon nẹ no̧ ni eyin
šur, ni eyato * Ninive kẹ Rehobot-
Kala, * Iona 1, 2.
kẹ Resen yẹ Ninive kẹ Kala ten.
ıpetenkple dši no.
Ni Misraim fo̧ Ludbii kẹ Anambii
ıhabbii kẹ Naftubii,
kẹ Patrusbii kẹ Kaslubii (menẹmei
Filistibii dšẹ), kẹ Kaftorbii.

15. Ni Kanaan fo̧ Zidon, ekromo̧bi lẹ,
kẹ Het,
16. kẹ Iebusbii kẹ Amorbii kẹ Girgašbii,
17. kẹ Hivbii kẹ Arkbii kẹ Sinbii,
18. kẹ Arvadbii kẹ Zemarbii kẹ Hamat-
bii. No sẹ dăni Kanaanbii akutšei lẹ
gbẹ fă.
19. Ni Kanaanbii lẹ ahūsūi lẹ dšẹ
Zidon kẹ-tšő Gerar kẹ-yaši Gaza, kẹ-tšő
Sodom kẹ Gomora kẹ Adăma kẹ Ze-
boim kẹ-yaši Laša.
20. Menẹmei dši Ham bii lẹ yẹ amẹ-
kutšei kẹ amẹwiemo̧i kẹ amẹšikpődši kẹ
amẹdšenmădši ană.
21. Ni Šem, Eberbii lẹ fĕ atšẹ, ní dši
Iafet nyemi nukpa lẹ, lẹ hū efo̧ bii.
11, 10.
22. Ni Šem bii dši: Elam kẹ Ašur
kẹ Arpakšad kẹ Lud kẹ Aram.
23. Ni Aram bii dši: Uz kẹ Hul kẹ Geter
kẹ Maš.
24. Ni Arpakšad fo̧ Šela, ni Šela fo̧
Eber.
25. Ni Eber lẹ fo̧ bii enyo̧; mokome
gbẹi dši Peleg, edšakẹ egbīī lẹ amli
agbla šikpon lẹ mli; ni enyemi lẹ gbẹi
dši Ioktan.
26. Ni Ioktan fo̧ Almodad kẹ Šelef kẹ
Hazarmawet kẹ Iera,
27. kẹ Hadoram kẹ Uzal kẹ Dikla,
28. kẹ Obal kẹ Abimael kẹ Šeba,
29. kẹ Ofir kẹ Havila kẹ Iobab. Menẹ-
mei fĕ lẹ Ioktan bii ni.
30. Ni amẹšihīlẹhe dšẹ Meša kẹ-yaă
Sefar, bokă gon lẹ he.
31. Menẹmei dši Šem bii lẹ yẹ amẹ-
kutšei kẹ amẹwiemo̧i kẹ amẹšikpődši kẹ
amẹdšenmădši ană.
32. Menẹmei dši Noa bii lẹ awekui yẹ
amẹsešibii lẹ ană yẹ amẹmădši lẹ amli;
ni menẹmei amli dšenmădši lẹ dšẹ fă
šikpon lẹ no̧ yẹ nu afua lẹ sẹ. 9, 1. 19.

Yitšo 11.

(Kw. 1 Kron. 1, 24—27.)

Ni šikpon mū lẹ fĕ yẹ năbu kome,
ni amẹwieo̧ wiemo̧ kome.
2. Ni eba mli akẹ, beni amẹfă gbẹ
kẹ-te bokăgbẹ lẹ, amẹyana nă kplenĕ ko
yẹ Šinear šikpon lẹ no̧, ni amẹhī dšẹi.

3. Ni amękękę̄ amęhe akę: Yię̄, nye-
hāa wǫfea ntayāi, ni wǫkę la ašāa! Ni
amękę ntayāi fe tęi, ni amękę amātę hū
fe sū.
4. Ni amękę̄: Yię̄, nyehāa wǫtoa mań
wǫhāa wǫhe, ni wǫmāa mō̃ ní eyiteń
ayaši ńwei, ni wǫkę-he gbęi, koni wǫ-
kafā šikpoń mū lę fē nǫ.
5. Ni Iehowa *kpleke ši kę-ba, ní
ebakwę mań kę mō̃ ni gbomei abii lę
māa lę. *18, 21. Lal. 18, 10; 14, 2.
6. Ni Iehowa kę̄: Na, mań kome ni,
ni amęfē amęyę nābu kome; ni enę amę-
bōi femǫ nę; ni agbęnę lę, noni amęsusu
akę amęafe lę atšīńamę ekoeko gbę.
7. Nyehāa wǫkplekea ši ní wǫyatōtōa
amęnā yę dšęi, koni moko akanu enanyo
wiemǫ dońń!
8. Kękę ni Iehowa gbęamę efā kę-dše
dšęi kę-te šikpoń lę fē nǫ, ni amęfō mań
lę tō. Luk. 1, 51.
9. Nohewǫ lę atšęǫ egbęi akę Babel,
edšakę dšęi Iehowa tōtō šikpoń lę fē
nā yę, ni dšęi Iehowa dšę egbęamę efā
šikpoń lę fē nǫ.
10. Šem sešibii nę: Šem eye afii oha,
ni efǫ Arpakšad yę nu afua lę sę afii
enyǫ. 10, 22. Luk. 3, 36.
11. Ni beni Šem fǫ Arpakšad sę lę,
eye afii ohai-enumǫ, ni efǫ bihīī kę
biyei.
12. Ni Arpakšad eye afii nyońmai-etē
kę enumǫ, ni efǫ Šela.
13. Ni beni Arpakšad fǫ Šela sę lę,
eye afii ohai-edfę kę etē, ni efǫ bihīī
kę biyei.
14. Ni Šela eye afii nyońmai-etē, ni efǫ
Eber.
15. Ni beni Šela fǫ Eber sę lę, eye
afii ohai-edfę kę etē, ni efǫ bihīī kę
biyei.
16. Ni Eber eye afii nyońmai-etē kę
edfę, ni efǫ Peleg.
17. Ni beni Eber fǫ Peleg sę lę, eye
afii ohai-edfę kę nyońmai-etē, ni efǫ bi-
hīī kę biyei.
18. Ni Peleg eye afii nyońmai-etē, ni
efǫ Reu.
19 Ni beni Peleg fǫ Reu sę lę, eye
afii ohai-enyǫ kę nęhū, ni efǫ bihīī kę biyei.
20. Ni Reu eye afii nyońmai-etē kę
enyǫ, ni efǫ Serug.
21. Ni beni Reu fǫ Serug sę lę, eye
afii ohai-enyǫ kę kpawo, ni efǫ bihīī
kę biyei.
22. Ni Serug eye afii nyońmai-etē, ni
efǫ Nahor.
23. Ni beni Serug fǫ Nahor sę lę,
eye afii ohai-enyǫ, ni efǫ bihīī kę biyei.
24. Ni Nahor eye afii nyońmai-enyǫ kę
nęhū, ni efǫ Tera.
25. Ni beni Nahor fǫ Tera sę lę, eye
afii oha kę nyońma kę nęhū, ni efǫ bihīī
kę biyei.
26. Ni Tera eye afii nyońmai-kpawo,
ni efǫ Abram kę Nahor kę Haran.
27. Ni Tera sešibii nę: Tera fǫ Abram
kę Nahor kę Haran; ni Haran fǫ Lot.
28. Ni Haran gbo yę etšę Tera hīe, yę
šikpoń nǫ heni afǫ lę yę ni dši Ur yę
Kaldea lę.
29. Ni Abram kę Nahor kpē yei; Abram
ńā lę gbęi dši Sarai, ni Nahor ńā lę
gbęi dši *Milka ní dši Haran, Milka
tšę kę Iska tšę lę, biyō lę. *22, 20.
30. Ni Sarai fe kene ni ebę bi.
31. Ni Tera ńō ebi Abram kę Haran
bi Lot, ni dši enābi lę, kę ešāyō Sarai,
ní dši ebi Abram ńā lę, ni amękęamę
dše *Ur yę Kaldea, ní amębaya Kanaan
šikpoń lę nǫ; ši beni amęba Haran lę,
amębahī dšęi. *Ios. 24, 2. Neh. 9, 7.
32. Ni Tera gbīī lę dši afii ohai-enyǫ
kę enumǫ; ni Tera gbo yę Haran.

Yitšo 12.

Ni Iehowa kę̄ Abram akę: Dše oši-
kpoń lę nǫ kę odšaku lę kę otšę we lę
kę-ya šikpoń ní matšōo lę nǫ.
Bǫf. 7, 3. Heb. 11, 8.
2. Ni mahā otšō dšeńmań kpeteńkple,
ni *madšǫo, ni mahā ogbęi ada, ni ootšō
†dšǫmǫ! *24, 1. 35. †Lal. 72, 17.
3. Ni madšǫ mei ní dšǫǫo, ni moni
lomoǫo lę, *malomǫlę; ni †omlí aadšę
adšǫ šikpoń lę nǫ wekui fē.
*2 Mose 23, 22. †1 Mose 18, 18; 22, 18; 26, 4; 28, 14.
Bǫf. 3, 25. Gal. 3, 8.
4. Kękę ni Abram yiń, takę bǫni
Iehowa ekęlę lę, ni Lot kęlę te. Ni Abram

eye afii nyoǹmai-kpawo kẹ enumọ, beni
eyiǹ kẹ-dšẹ Haran lẹ.
5. Ni Abram ǹõ eǹã Sarai lẹ kẹ enye-
mibi Lot lẹ, kẹ amẹnibii fẽ ní amẹbua
nã kẹ susumai ní amẹná yẹ Haran lẹ,
ni amẹyiǹ kẹ-mĩya Kanaan šikpoǹ lẹ nọ;
ni amẹba Kanaan šikpoǹ lẹ nọ.
6. Ni Abram foǹ yẹ šikpoǹ lẹ nọ kẹ-
te heko ni atšẹ́ọ Šekem lẹ, yẹ More tšo
kple lẹ he. Ni Kanaanbii lẹ yẹ šikpoǹ
lẹ nọ yẹ no be lẹ mli.
7. Ni Iehowa dšie ehe kpo etšõ Abram
ni ekẽ: *Oseši lẹ maǹõ nẹkẹ šikpoǹ nẹ
mahã. Ni emã afọlešãlatẹ yẹ dšẹi ehã
Iehowa, moni dšie ehe kpo etšõlẹ lẹ.
*13, 15; 15, 18; 17, 8; 24, 7; 26, 3. 4; 28, 13; 35, 12. 2 Mose 6, 4. 8; 32, 13. Ios. 21, 43. Bọf. 7, 5.
8. Ni efã yẹ dšẹi kẹ-te goǹ ko ní yọ
Betel bokãgbẹ lẹ he, ni eši ebũ lẹ, ni
Betel ye anaigbẹ ni Ai ye bokãgbẹ; ni
dšẹi hũ emã afọlešãlatẹ yẹ ehã Iehowa,
ni *etšẹ́ Iehowa gbẹi. *4, 26.
9. Ni Abram mĩfã kẹ-mĩya wuoyigbẹ
lẹ lolo.
10. Ni hõmọ ko ba šikpoǹ lẹ nọ. Ni
Abram yiǹ kẹ-te Mizraim, koni eyato
gbọ yẹ dšẹi; edšakẹ hõmọ lẹ nã wa yẹ
šikpoǹ lẹ nọ. Yĩ. 20; 26, 1—11.
11. Ni eba mli akẹ, beni efẹ fiõ ní
ebašẹ Mizraim lẹ, ekẽ eǹã Sarai akẹ:
Agbẹnẹ na, mile akẹ yõ ní he yọ fẹo
dšio, ni osa kwẹmọ;
12. nohewọ lẹ aaba mli akẹ, kẹ́ Miz-
raimbii lẹ nao lẹ, amẹakẽ akẹ: Eǹã nẹ!
ni amẹagbemi, ni bo lẹ amẹahere oyi-
wala.
13. Nohewọ lẹ, mĩkpao fai, kẽmọ akẹ
minyemiyõ dšio, koni ahĩ ahãmi yẹ ohewọ,
ni misusuma yi aná wala yẹ ohewọ.
14. Ni eba mli akẹ, beni Abram bašẹ
Mizraim lẹ, Mizraimbii lẹ na yõ lẹ akẹ
ehe yẹ fẹo naakpa.
15. Ni Farao lumei lẹ hũ nalẹ, ni
amẹyadšie eyi amẹhã Farao; ni abaǹõ
yõ lẹ kẹ-te Farao we lẹ.
16. Ni ehĩe Abram dšogbãǹ yẹ ehewọ;
ni ená tõi kẹ tšinai kẹ tedšihĩi kẹ we-
hĩi kẹ weyei kẹ tedšiyei kẹ yomai.
17. Ši Iehowa kẹ pĩmọi ní nã wa pĩ
Farao kẹ ewe lẹ yẹ Abram ǹã Sarai lẹ hewọ.
Lal. 105, 14
18. Ni Farao tšẹ́ Abram, ni ekẽlẹ akẹ:
Meni ofemi nẹ? mẽba okẽẽmi akẹ yõ lẹ
oǹãǹ?
19. Mẽba okẽ akẹ: Minyemiyõ dšilẹ?
nto kũlẹ mibaǹõlẹ mafe miǹã. Ni agbẹnẹ,
na oǹã, ǹõlẹ ni okẹlẹ aya!
20. Ni Farao fámọ hĩi komei eto ehe
akẹ ameyadšielẹ kẹ eǹã kẹ nofẽno ní
eyọ lẹ gbẹ.

Yĩtšo 13.

Ni Abram dše Mizraim, lẹ kẹ eǹã lẹ
kẹ nofẽno ní eyọ, ni Lot fata ehe, kẹ-
te wuoyigbẹ.
2. Ni Abram ená nii babaõ yẹ šĩa
koloi kẹ dfiẹtẹi kẹ šika gbẹfãǹ. Abẹi 10, 22.
3. Ni ekã egbẹfãi lẹ ahe kẹ-dšẹ wuo-
yigbẹ lẹ kẹ-te Betel tõ, kẹ-te heni eši
ebũ lẹ ye tšutšu lẹ, yẹ Betel kẹ Ai teǹ,
4. heni etšutšu afọlešãlatẹ lẹ yọ lẹ.
Ni dšẹi Abram *tšẹ́ Iehowa gbẹi lẹ yẹ.
*12, 8.
5. Ni Lot hũ ní kẹ Abram te lẹ yẹ
tõi kẹ tšinai kẹ bũi.
6. Ni šikpoǹ lẹ fáá hããmẹ, bọni amẹahĩ
hekome; edšakẹ amẹnibii fá, nohewọ lẹ
amẹnyẽẽ amẹhĩ ši yẹ hekome.
7. Ni béi ba Abram kolokwẹlọi lẹ kẹ
Lot kolokwẹlọi lẹ ateǹ; ni no be lẹǹ lẹ
Kanaanbii lẹ kẹ Perizbii lẹ yẹ šikpoǹ lẹ nọ.
8. Ni Abram kẽ Lot akẹ: Ofai nẹ,
kãhã béi mĩba mikẹo teǹ, kẹ mikolo-
kwẹlọi lẹ kẹ okolokwẹlọi lẹ ateǹ; ši
nyemimei dšiwọ. Lal. 133, 1.
9. Ani dšee šikpoǹ mũ lẹ fẽ kã ohĩe
nẹ? Mĩkpao fai, tše ohe kẹ-dše mihe;
kẹdši okọ abẹkugbẹ lẹ, no lẹ makọ
ninedšũrõgbẹ, ni kẹdši okọ ninedšũrõgbẹ
lẹ, no lẹ makọ abẹkugbẹ.
10. Ni Lot hole ehĩǹmẹii anọ ni ekwẹ
Iordan niiaǹ kutũ lẹ fẽ, ni hefẽhe yẹ
frõfrõ; dãni Iehowa kpãtã Sodom kẹ
Gomora hĩe lẹ, etamọ Iehowa trom lẹ kẹ
Mizraim šikpoǹ lẹ, ãhũ kẹ-yaši Zoar tõ
11. Kẹkẹ ni Lot kọ Iordan niiaǹ kutũ
lẹ fẽ, ni Lot fã kẹ-te bokãgbẹ; ni amẹgbla
amẹmli, mo kẹ-dše enyemi he;
12. Abram hĩ Kanaan šikpoǹ lẹ nọ,
ni Lot hĩ Iordan niiaǹ mãdši lẹ amli,
ni ešiši ebũ lẹ kẹ-yašẹ Sodom.

13. Ŝi Sodombii lẹ, efõṅfelọi kẹ eŝafelọi kpeteṅkplei dŝiamẹ yẹ Iehowa hĩe.
18, 20; 19, 4—9.

14. Ni beni Lot kẹ Abram egbla mli sẹ lẹ, Iehowa kẽ Abram akẹ: Agbẹnẹ holemọ ohĩṅmẹii anọ, ni odŝẹ heni oyọ lẹ okwẹ kõyigbẹ kẹ wuoyigbẹ kẹ bokãgbẹ kẹ anaigbẹ;

15. ŝi ŝikpoṅ fẽ ní onaã nẹ, bo maṅõhã kẹ oseŝi kẹ-ate nãnọ. 12, 7.

16. Ni mahã oseŝibii afá tamọ ŝikpoṅ mlu, ni kẹdŝi moko aanyẽ ŝikpoṅ mlu akane lẹ, bẽlẹ aanyẽ oseŝibii lẹ hũ akane.
28, 14. 4 Mose 23, 10.

17. Te ŝi, nyiemọ ŝikpoṅ lẹ nọ yẹ ekẹlẹ mli kẹ elẽmọ mli, ŝi bo mikẹ-bahã.

18. Kẹkẹ ni Abram fã ebũ lẹ ni eba ebahĩ Mamre tŝei kutũ ni yọ Hebron lẹ aŝiŝi, ni emã afọleŝãlatẹ yẹ dŝẹi ehã Iehowa. 14, 13. 24.

Yitŝo 14.

Ni eba mli yẹ Ŝinear maṅtŝẹ Amrafel, kẹ Elasar maṅtŝẹ Ariok, kẹ Elam maṅtŝẹ Kedorlaomer, kẹ dŝeṅmãdŝi lẹ amaṅtŝẹ Tidal gbĩĩ lẹ amli,

2. akẹ amẹkẹ Sodom maṅtŝẹ Bera, kẹ Gomora maṅtŝẹ Birŝa, kẹ *Adãma maṅtŝẹ Ŝinab, kẹ Zeboim maṅtŝẹ Ŝemeber, kẹ Bela ni dŝi Zoar lẹ maṅtŝẹ lẹ yawu ta.
*5 Mose 29, 22.

3. Menẹmei fẽ bua amẹhe nã yẹ Sidim dŝọ̃ ni etŝõ Ṅõ-ṅŝọ agbẹnẹ lẹ mli.

4. Amẹsũmọ Kedorlaomer afii nyoṅma kẹ enyọ, ŝi afi noni dŝi nyoṅma kẹ etẽ lẹ nọ lẹ amẹtŝe atũa.

5. Ni afi noni dŝi nyoṅma kẹ edſẹ lẹ nọ lẹ Kedorlaomer kẹ maṅtŝẹmei ní fata ehe lẹ ba, ni amẹbagbe Refabii yẹ Aŝterot-Karnaim, kẹ Zuzbii yẹ Ham, kẹ Embii yẹ Kiriataim ṅã lẹ nọ,

6. kẹ Horbii yẹ amẹgoṅ Seir lẹ nọ kẹ-yaŝi El-Paran ní yọ ṅã lẹ nọ lẹ;

7. ni amẹkũ amẹsẹ ni amẹba En-Miŝpat, no dŝi Kadeŝ, ni amẹgbe Amalek ŝikpoṅ lẹ nọ bii lẹ fẽ kẹ Amorbii lẹ hũ ni yọ Hazazon-Tamar lẹ.

8. Kẹkẹ ni Sodom maṅtŝẹ kẹ Gomora maṅtŝẹ kẹ Adãma maṅtŝẹ kẹ Zeboim maṅtŝẹ kẹ Bela ni dŝi Zoar maṅtŝẹ lẹ dŝe kpo, ni amẹbagba ta amẹwoamẹ yẹ Sidim dŝọ̃ lẹṅ,

9. ni amẹkẹ Elam maṅtŝẹ Kedorlaomer, kẹ dŝeṅmãdŝi lẹ amaṅtŝẹ Tidal, kẹ Ŝinear maṅtŝẹ Amrafel, kẹ Elasar maṅtŝẹ Ariok, maṅtŝẹmei edſẹ nẹ kẹ maṅtŝẹmei enumẹ lẹ, wu.

10. Ni Sidim dŝọ̃ lẹ mli lẹ amãtẹ-bui sọṅṅ yọ dŝẹi; ni awo Sodom kẹ Gomora maṅtŝẹmei lẹ afoi, ni amẹnyõnyõi yẹ dŝẹi, ni mei ní fẹ lẹ dŝo foi kẹ-te goṅ lẹ nọ.

11. Ni amẹṅõ Sodom kẹ Gomora nii fẽ kẹ amẹniyenii nom, ni amẹyiṅ amẹte.

12. Ni amẹṅõ Abram nyemibi Lot ni yọ *Sodom lẹ hũ kẹ enibii kẹ-te.
*13, 10—12.

13. Ni foidŝelọ ko ba bagba Abram, Hebrinyo lẹ, ní ehe ŝi yẹ Mamre, Amornyo lẹ, tŝei kutũ lẹ aŝiŝi lẹ. Ŝi Mamre dŝi Eŝkol kẹ Aner nyemi; ni menẹmei kẹ Abram ekpãṅ.

14. Ni beni Abram nu akẹ aṅõ enyemi lẹ nom lẹ, ekẹ etŝũdŝi ohai-etẽ kẹ nyoṅma kẹ kpãnyọ ní le tahenii ni afọamẹ yẹ ewe lẹ fã ta, ni etiuamẹ kẹ-te Dan.

15. Ni ekẹ etŝũdŝi lẹ gba ta wo amẹhe nyõṅ, ni egbeamẹ, ni etiuamẹ kẹ-te Hoba ní yọ Damasko abẹkuiaṅgbẹ lẹ.

16. Ni eṅõ nibii lẹ fẽ, kẹ enyemi Lot hũ kẹ enibii lẹ, kẹ yei lẹ hũ kẹ maṅ lẹ kẹ-kũ sẹ kẹ-ba ekoṅ.

17. Ni beni ekũ esẹ kẹ-dŝẹ Kedorlaomer kẹ maṅtŝẹmei ní fata ehe lẹ agbẽ lẹ kẹbaã lẹ, Sodom maṅtŝẹ lẹ dŝe kpo eyakpelẹ yẹ ṅãnọdŝọ̃ ni atŝẹ́ọlẹ maṅtŝẹdŝọ̃ lẹ mli.

18. Ni *Salem maṅtŝẹ †Melkizedek lẹ kẹ abolo kẹ wein dŝe kpo ba; ni ṅwei flõflo Nyoṅmọ lẹ osọfo dŝilẹ.
*Lal. 76, 3. †Lal. 110, 4 Heb. 7, 1—4.

19. Ni edŝọ̃lẹ ni ekẽ: Aadŝọ̃ Abram ahã ṅwei flõflo Nyoṅmọ ní dŝi ṅwei kẹ ŝikpoṅ tŝẹ lẹ;

20. ni aadŝie ṅwei flõflo Nyoṅmọ lẹ yi, akẹ eṅõ ohenyẹlọi lẹ ewo odeṅ! Ni Abram hãlẹ nii lẹ fẽ mlidŝã nyoṅma mli ekome.

21. Ni Sodom maṅtŝẹ lẹ kẽ Abram akẹ: Hãmi gbomei lẹ, ni oṅõ nii lẹ ohã ohe.

22. Ni Abram kē Sodom mańtšę lę akę: Miwó minine no mītšō Iehowa ńwei flōflo Nyońmo ni dši ńwei kę šikpoń tšę lę,
23. akę kę-dšę kpā no āhū kę-yaši tokotaflkpā no lo nii fē ni dši onō lę, kędši miko eko, fī! koni okakē akę: Mi, mife Abram niiatšę;
24. dša noni oblahīl lę eye kękę, kę hīī ní kęmi te ní dši Aner kę Eškol kę Mamre lę agbęfāńnō, amę lę hā amęńō amęgbęfāńnō!

Yītšo 15.

Sādši nę asę lę Iehowa wiemo ba Abram ńō yę ninā mli akę: Kāše gbeyei, Abram; midši *otšęń kę onyōmowo ni fá naakpa.
* Lal. 3,4; 84,12; 119,114.
2. Ni Abram kē: Nuntšo Iehowa! meni oohāmi, mi ní minyie ní mibe bi, ni Eliezer, Damaskonyo nę, dši moni bańō miwe lę eye lę?
3. Ni Abram kę: Na, mi lę ohākomi seši ko; ni na, miwenū nę baye minii.
4. Ni na, Iehowa wiemo ba eńō akę: Monę yeń onii; ši moń moni aadšę bodientšę omūsūń lę, lę eeye onii.
5. Ni ehā edše kpo, ni ekēlę akę: Kwęmo ńwei ko, ni okane ńulamii, akę oonyēamę okane lo? Ni ekēlę akę: Boni ošeši aatamo nę. 22,17. 2 Mose 32,13. 5 Mose 1,10.
6. Ni ehe Iehowa eye, ni ebu enę dšalę ehālę.
Rom. 4,3—5. 18—22. Iak. 2,23.
7. Ni ekēlę akę: Midši Iehowa moni dšieo kę-dše Ur yę Kaldea, koni mańō nękę šikpoń nę mahāo ni oye no lę.
11,31.
8. Ni ekē: Nuntšo Iehowa! meni mikęale akę maye no? 2 Mań. 20,8. Luk. 1,18.
9. Ni ekēlę akę: Ńō tšinayō ní eye afii etē, kę tōabotia ní eye afii etē, kę tōagbo ní eye afii etē, kę kosę-okpo kę okpobi obahāmi.
10. Ni eńō enęmei fē ebahālę, ni *egbla amęmli enyonyo, ni eto fāfāi lę efie bię kę bię, eko yę eko ńęlęno; ši lofōdši lę egblaa amęmli. * Ier. 34,18.19.
11. Ni lofōdši lōyeloi kpleke ši basōmo gbohīī lę ano, ni Abram fieamę.
12. Ni beni hūlū yanyō ši lę, wo ní tšī nyō Abram no; ni na, ńmińmi kę duń kpī ba eno. Hiob 4,13.14.
13. Ni ekē Abram akę: Ná ole akę osešibii aatšōmo gboi yę šikpoń ní dšee amęnō no; ni amęasúmoamę, ni nomei aawa amęyi afii ohai-edfę.
2 Mose 12,40. Bof. 7,6.
14. Ši nakai dšeńmań lę hū ni amęasúmo lę, mi lę makodšoamę, ni no se lę amękę nii babaō aadše kpo. 2 Mose 3,21.22.
15. Ni bo lę oote otšęmei lę ańō ye hedšolę mli, aafūo yę gbolę kpakpa mli.
16. Ši yino ní dši edfę lę no lę ameakū amese kę-aba bię ekoń; edšakę Amorbii lę anōša lę náko ayi.
17. Ni beni hūlū enyō ši ni hīe ebu lę, na, flōnō ní fāa lasū kę lalilei batšō kukudši nę ateń.
18. Nakai gbī lę Iehowa kę Abram kpāń ni ekē akę: *Oseši lę mańō nękę šikpoń nę mahā kę-dšę Mizraim fā lę nā kę-yaši fā kpeteńkple ní dši Eufrate fā lę nā: * 12,7.
19. Kenbii kę Kenizbii kę Kadmonbii,
10,15—18.
20. kę Hitbii kę Perizbii kę *Refabii,
* 4 Mose 13,33.
21. kę Amorbii kę Kanaanbii kę Girgašbii kę Iebusbii lę.

Yītšo 16.

Agbęnę Sarai, Abram ńā lę, foko lolo; ši eyę weyō Mizraimyō ko ní egbei dši Hagar.
2. Ni Sarai kē Abram akę: Na, Iehowa etšīmi fomo gbę; nohewo lę ya miweyō lę ńō; ši ekolę maná bii kę-adšę emli. Ni Abram bo Sarai gbē toi. 30,3.9. 1 Kor. 7,2.
3. Ni Abram ńā Sarai lę ńō Mizraimyō Hagar, eweyō lę, ehā ewù Abram gblā, beni Abram eye afii nyońma yę Kanaan šikpoń lę no lę.
4. Ni eba Hagar ńō, ni ená mūsū; ši beni ena akę ehīe mūsū lę, ewura lę he guo gbo yę ehīe.
5. Kęke ni Sarai kē Abram akę: Mihīegbēle nę aakā ono! Mińō miweyō lę miwo omliši; ni beni ena akę ehīe mūsū lę, mihe guo egbo yę ehīe. Iehowa aakodšo mikeo teń!

6. Ši Abram kẹ̃ Sarai akẹ: Na, oweyõ lẹ yẹ odeṅ; femọlẹ bọni sa ohĩe. Ni beni ebaãlẹ ši lẹ, edšo foi yẹ ehĩe.

7. Ni Iehowa bọfo lẹ nalẹ yẹ nubu ko he yẹ ṅã lẹ nọ, yẹ Sur gbẹ lẹ nọ nubu lẹ he.

8. Ni ekẹ̃lẹ akẹ: Hagar, Sarai weyõ, nẽgbẹ odšẹ, ni nẽgbẹ hũ oyaã? Ni ekẹ̃: Miwura Sarai hĩe midšoọ foi yẹ nẹ.

9. Ni Iehowa bọfo lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Kũ osẹ kẹ-ya owura lẹ ṅõ, ni oba ohe ši ohãlẹ.

10. Ni Iehowa bọfo lẹ sã kẹ̃lẹ akẹ: Fá mahã osešibii afá babaõ, bọni anyẽṅamẹ akane. 17, 20.

11. Ni Iehowa bọfo lẹ sã kẹ̃lẹ akẹ: Na, ohĩe mũsũ, ni obafọ binũ; ni ootšẹ́ egbẹi akẹ Išmael, edšakẹ Iehowa enu omane lẹ.

12. Ni eetšõ gbomo ni tamọ ṅãṅ tedši; enine aakã mofẽmo he, ni mofẽmo nine aakã ehe; ni eehĩ ši yẹ enyemimei lẹ fẽ hĩe. 25, 18.

13. Ni etšẹ́ Iehowa ni kẹlẹ wie lẹ gbẹi akẹ: Bo dši Mawu ni naãmi! Edšakẹ ekẹ̃: Ani biẹ nẹ hũ mikwẹ moni naãmi lẹ yi sẹ lo?

14. Nohewọ lẹ atšẹ́ nẹkẹ nubu nẹ akẹ hĩekãlọ ni naãmi lẹ nubu; na, eyẹ Kadeš kẹ Bared teṅ. 24, 62; 25, 11.

15. Ni Hagar kẹ Abram fọ binũ; ni Abram wo ebi ni Hagar fọ lẹ gbẹi akẹ Išmael.

16. Ni Abram eye afii nyoṅmai-kpãnyọ kẹ ekpa, beni Hagar kẹlẹ fọ Išmael lẹ.

Yitšo 17.

Ni beni Abram eye afii nyoṅmai-nẹhũ kẹ nẹhũ lẹ, Iehowa dšie ehe kpo etšõ Abram, ni ekẹ̃lẹ akẹ: *Midši Mawu Ofe lẹ, †nyiemọ mihĩe, ni oye emũ. *35, 11. 2 Mose 6, 3. †1 Mose 48, 15.

2. Ni mikẹ mikpãṅmọ lẹ aṅmẽ mikẹo teṅ, ni mahã oyi afá babaõ dientšẹ.

3. Ni Abram ṅõ ehĩe ebu ši; ni Nyoṅmọ kẹlẹ wie ekẹ̃:

4. Mi lẹ, na, mikpãṅmọ lẹ kẹo yẹ, ni ootšõ dšeṅmãdši asafo yũ atšẹ.

5. Ni akatšẹ́ ogbẹi Abram doṅṅ, ši moṅ Abraham aatšẹ́ ogbẹi; edšakẹ mikẹo efe dšeṅmãdši asafo yũ atšẹ. Rom. 4, 11. 17.

6. Ni mahã ofere babaõ dientšẹ, ni mahã otšõ dšeṅmãdši, ni maṅtšẹmei aadšẹ omli.

7. Ni mahã mikpãṅmọ ni kã mikẹo kẹ osešibii ni aaba yẹ osẹ lẹ ateṅ lẹ ami ši yẹ amẹyinọi lẹaṅ, ni etšõ nãnọ kpãṅmọ, ni matšõ Nyoṅmọ mahã bo kẹ osešibii ni aaba yẹ osẹ lẹ.

8. Ni maṅõ *ogbọtõhe nẹ ni dši Kanaan šikpoṅ lẹ fẽ mahão kẹ osešibii ni aaba yẹ osẹ lẹ, akẹ amẹnọyelinõ kẹ-ya nãnọ, ni matšõ amẹ-Nyoṅmọ. *23, 4; 35, 27. Heb. 11, 9—16.

9. Ni Nyoṅmọ sã kẹ̃ Abraham akẹ: Ši bo hũ, ye mikpãṅmọ lẹ nọ, bo kẹ osešibii ni aaba yẹ osẹ lẹ yẹ amẹyinọi lẹ amli.

10. Enẹ dši mikpãṅmọ ni nyetoa yẹ mikẹnye kẹ osešibii ni aaba yẹ osẹ lẹ ateṅ: Nũ-fẽ-nũ ni yọ nyeteṅ lẹ afolẹ ketia. 3 Mose 12, 3. Bọf. 7, 8.

11. Ni aflọnye ketia, ni atšõ kpãṅmọ ni yọ mikẹ nyeteṅ lẹ he okadi.

12. Ni binũ-fẽ-binũ ni eye gbĩĩ kpãnyọ lẹ afolẹ ketia yẹ nyeteṅ yẹ nyeyinọ-fẽ-yinọ, moni afọlẹ yẹ šla kẹ moni akẹ šika helẹ yẹ gbọ-fẽ-gbọ deṅ ni edšee osešibii lẹ eko lẹ hũ.

13 Fo afo moni afọlẹ yẹ owe lẹ kẹ moni okẹ ošika helẹ hũ ketia, koni mikpãṅmọ lẹ ahĩ nyehelo mli, ni etšõ nãnọ kpãṅmọ.

14. Ni nũ fõlọ ko ni afokolẹ ketia lẹ, aafo nẹkẹ susuma nẹ yẹ emã lẹṅ ašẹ afõ; edšakẹ ekwa mikpãṅmọ lẹ.

15. Ni Nyoṅmọ sã kẹ̃ Abraham akẹ: Oṅã Sarai lẹ, kãtšẹ́ egbẹi akẹ Sarai doṅṅ, ši Sara dši egbẹi.

16. Ni madšọ̃lẹ, ni maṅõ binũ hũ kẹadšẹ emli mahão; ni madšọ̃lẹ, ni eetšõ dšeṅmãdši anye, ni mãdši anọ maṅtšẹmei aadšẹ emli aba.

17 Kẹkẹ ni Abraham kẹ ehĩe bu ši, ni *eṅmõ, ni ekẹ̃ yẹ etšui mli akẹ: Aso moni eye †afii oha lẹ, aafọ bi ahãlẹ, ni Sara hũ ni eye afii nyoṅmai-nẹhũ lẹ aafọ lo? *18, 12; 21, 6. †Luk. 1, 18.

18. Ni Abraham kẹ̃ Nyoṅmọ akẹ: O, kũlẹ Išmael yi aná wala yẹ ohĩe!

19. Ni Nyoṅmọ kẹ̃: Lẹlẹṅ, oṅã Sara aafọ binũ ahão, ni oowolẹ gbẹi akẹ

Isak; ni mahă mikęlę kpăṅmo lę amă ši,
ní atšó *năno kpăṅmo ahă eseši ní aaba
yę esę lę. *26,8.
20. Ni kĕlę Išmael hŭ hewo lę miboŏ
toi; na, midšǫlę ni mahă ewo ńei ni
nyi afá *babaō dientšę. †Eefo lumei
nyoṅma kę enyo, ni mahă efe dšeṅmaṅ
kpeteṅkple. *16,10; 21,13.18. †25,16.
21. Ši mikpăṅmo lę, Isak moni Sara
kęo aafo bię afi năkplo lę, lę mikę akpăṅ.
22. Ni ekęlę fō wiemo. Ni Nyoṅmo yiṅ
kę-dšę Abraham ṅō *kę-te ṅwei. *35,13.
23. Ni Abraham ṅō ebi Išmael kę hĭĭ
fĕ ní afo yę ewe lę kę hĭĭ fĕ ní ekę
šika he, nŭ-fĕ-nŭ ní yo Abraham webii
lę ateṅ lę, ni eflo amęfĕ ketia yę nakai
gbĭ lę no noṅṅ, takę boni Nyoṅmo kęlę
wie lę.
24. Ni Abraham eye afii nyoṅmai-nęhŭ
kę nęhŭ, beni afolę ketia lę.
25. Ni ebi Išmael eye afii nyoṅma kę
etĕ, beni afolę ketia lę.
26. Nakai gbĭ lę no noṅṅ afo Abraham
kę ebi Išmael lę ketia;
27. ni ewehĭĭ lę fĕ, mei ní afoamę yę
ŕia kę mei ní akę šika heamę yę gboi
adeṅ lę, afloamę ketia afata ehe.

Yitšo 18.

Ni Iehowa dšie ehe kpo etšŏlę yę Mamre
tšei kutŭ lę ašiši, beni etá ši yę ebŭ lę
šinā lę nā ńane ketekete lę.
2. Ni ehole ehĭṅmeii ano ni ekwę, ni
na, hĭĭ etĕ damo eṅęlęno; ni beni enaamę
lę, eša foi kę-dšę bŭ lę šinā lę ši kę-
teamę kpĕmo ni ekoto ši, Heb. 13,2.
3. ni ekę̄: Nuntšo, kędši mihĭe eba
nyam yę ohĭe lę, mĭkpao fai, kăho otšŭlo
he ōya!
4. Ofai nę, hă ní ayę nu fiō kę-ba,
ni nyekę-fo nyenădši ahe, ni nyedšǭ nyehe
yę tšo lę šiši;
5. ni mayako abolo atrōma kome kę-
ba, ni nyekę-wo nyetšui, ni no sę koni
nyefoṅ kę-ya; ši nohewo nyebatšó nyetšŭlo
ṅō nę. Ni amękę̄: Femo boni okę̄ lę.
6. Ni Abraham yiṅ kę-te Sara ṅō
oyá mli yę bŭ lę mli ni ekę̄: Femo
mrămră, tĭ mă *seai* etĕ ni okpoto, ní
oṅō-ńĭ tatalei!

7. Ni Abraham ša foi kę-te tšinai lę
ateṅ, ni eyamō tšinabi ní esako ni hĭ,
ni eṅō-hă oblanyo lę, ni eṅō-fe niyenii
oyá.
8. Ni ewó butru, kę fufo kpakpa, kę
tšinabi ní eṅō-fe niyenii lę, ni ekę-bamă-
mo amęhĭe; ši lę lę ebadamo amęhĭe yę
tšo lę šiši, ni amęye nii lę.
9. Ni amękę̄lę akę: Nĕgbę oṅă Sara
yo? Ni ekę̄: Na, eyę bŭ lę mli.
10. Ni ekę̄: Kŭ *makŭ misę maba oṅō
wósę afi benę, ni na, oṅă Sara aaná
binŭ. Ni Sara nu yę bŭ ní yo esęgbę
lę šinā lę ši. *17,19. Rom. 9,9.
11. Ni Abraham kę Sara fĕ egbo, ni
amęye afii pĭ, ni boni feo yei lę enō sę efo.
12. Nohewo lę Sara *ṅmō yę etšui mli
ni ekę̄: Bĕlę migbolę nę sę mibaná ṅōmo-
yeli ko, ni minuntšo hŭ etšó nŭmo nę?
*17,17. 1 Pet. 3,6.
13. Ni Iehowa kę̄ Abraham akę: Meni
hewo Sara ṅmō ni ekę̄ akę: Aso lęleṅ akę
mi ní mitšó yōmo nę maná bi mafo lo lę?
14. *Ani sane ko wa hă Iehowa? Be
ní mito lę mli lę maba oṅō ekoṅ afi nă-
kplo benę, ni Sara aaná binŭ! *Luk. 1,37.
15. Kękę ni Sara tšo, ni ekę̄: Miṅmōko;
edšakę ĕše gbeyei. Ši ekę̄: Dabida, oṅmō.
16. Ni hĭĭ lę te ši kę-dšę dšęi, ni amę-
tšómo amęhĭe amęhă Sodom gbę; ni
Abraham kęamę te eyadšieamę gbę.
17. Ni Iehowa kę̄: Ani miṅō noni mi-
bafe nę mitē Abraham,
18. akę-ní Abraham batšó dšeṅmaṅ
kpeteṅkple ní he wa, ni abadšǭ šikpoṅ
lę no dšeṅmădši fĕ yę emli lę? 12,3.
19. Edšakę milelę akę *eefá ebii kę
ewebii ní baă yę esę lę, koni amę-
nyie Iehowa gbę lę no, ni amęfe
dšalęnii kę kodšomo, koni Iehowa
ahă noni ewie yę Abraham hewo lę aba
eno. *5 Mose 6,7; 32,46.
20. Ni Iehowa kę̄: Edšakę Sodom kę
Gomora *blomo lę fá ni amęhe ešai lę
etšĭ naakpa hewo lę, *19,13.
21. *makpleke ši mate agbęnę, ni †ma-
yakwę akę, boni blomo lę ba miṅō lę,
amęfe nakai kwră lo; ni kę-dšee nakai
hŭ, ní male. *11,5. †Lal. 34,16.17.

22. Ni hĩĩ lę *tšõmǫ amęhĩe kę-dše dšęi, ni amęte Sodom gbę; ši Abraham lę edamǫ ši yę Iehowa hĩe lolo. *19,1.

23. Ni Abraham tši bęn̄kęlę ni ekẽ: Ani ookpãtã dšalǫ kę gbomo fõn̄ fẽ hĩe šikome lo? 4 Mose 16,22. 2 Sam. 24,17.

24. Ekolę benę dšalǫi nyon̄mai-enumǫ yę mã lęn̄: aso no hũ ookpãtã amęhĩe, ni on̄õ-fan̄ man̄ lę yę dšalǫi nyn̄mai-enumǫ lę ni yǫ mli lę hewǫ?

25. Enę akagbaleo akę ooye nękę sane, ni ogbe dšalǫ kę gbomo fõn̄ šikome, ni dšalǫ atšõ tamǫ gbomo fõn̄! Enę akagbaleo! Ani šikpon̄ fẽ nǫ kodšolǫ lę ekodšon̄ dšalę kodšomǫ?

26. Ni Iehowa kẽ: Kędši mina dšalǫi nyon̄mai-enumǫ yę Sodom mã lęn̄ lę, man̄õ-fa man̄ lę fẽ yę amęhewǫ. Ies. 65,8. Mat. 24,22. Ezek. 22,30.

27. Ni Abraham here nǫ ni ekẽ akę: Na, min̄õ-fõ minǫ akę mikę Nuntšǫ lę aawie, tšę mi lę, sũ kę lamlu kękę dšimi.

28. Ekolę benę aafę mei enumǫ dãni šęǫ dšalǫi nyon̄mai-enumǫ lę; ani ookpãtã man̄ lę fẽ hĩe yę mei enumǫ lę hewǫ? Ni ekẽ: Kędši mina mei nyon̄mai-edfę kę enumǫ yę dšęi lę, mikpãtãn̄ ehĩe.

29. Ni esã ekęlę wie ekon̄ ni ekẽ: Ekolę aana mei nyon̄mai-edfę yę dšęi. Ni ekẽ: Mifen̄amę noko yę mei nyon̄mai-edfę lę hewǫ.

30. Ni ekẽ: Nuntšǫ *mli akawo la, ni mawie. Ekolę aana nyon̄mai-etẽ yę dšęi. Ni ekẽ: Kędši mina mei nyon̄mai-etẽ yę dšęi lę, mifen̄ noko. *Kods. 6,39.

31. Ni ekẽ: Na, min̄õ-fõ minǫ akę mikę Nuntšǫ lę aawie; ekolę aana mei nyon̄mai-enyǫ yę dšęi. Ni ekẽ: Mikpãtãn̄ man̄ lę hĩe yę mei nyon̄mai-enyǫ lę hewǫ.

32. Ni ekẽ: Nuntšǫ mli akawo la, ni mawie šikome nę pę; ekolę aana mei nyon̄ma yę dšęi. Ni ekẽ: Mikpãtãn̄ man̄ lę hĩe yę mei nyon̄ma lę hewǫ!

33. Ni beni Iehowa kę Abraham efõ wiemǫ lę, eyin̄ ete; ni Abraham kũ esę kę-ba edšęhe lę.

Yĩtšo 19.

Ni *bǫfoi enyǫ lę šę Sodom gbękę mli; ni Lot tá Sodom agbó lę mli. Ni beni Lot naamę lę, ete ši ni ekęamę yakpe, ni ekoto ši ekę ehĩe bu ši, *18,2.

2. ni ekẽ: Na, minuntšǫmei, mĩkpanye fai, nyebagbalea nyetšũlǫ we lę, ni nyebatoa ši nyõ nęn̄, ni nyefǫ nyenãdši ahe, ni nyete ši mãn̄kẽ mrã kę-yanyie nyegbę lę. Ši amękẽ: Dabida, wǫǫwǫ blohũ lęn̄.

3. Ni ebĩeamę ãhũ; ni amębagbale enõ, ni amębote ewe lę; ni efe niyenii ehãamę, ni ešã akpĩtĩ, ni amęye.

4. Ši dãni amęayakãmǫ ši lę, mã lęn̄ hĩĩ ní dši Sodom hĩĩ lę, oblahĩĩ kę hĩmedši fẽ, man̄ mũ lę fẽ dšę hefẽhe babǫle šĩa lę kę-kpe;

5. ni amębatšę Lot ni amękẽlę akę: Nẽgbę hĩĩ ní ba on̄õ nyõ nęn̄ lę yǫ? Dšiemǫamę ohãwǫ, koni wǫleamę!

6. Ni Lot dše kpo eba amęn̄õ yę šĩnã lę ši, ni en̄mẽ šĩnã lę mli;

7. ni ekẽ: Mĩkpanye fai, anyemimei, nyekafea efõn̄ nękę!

8. Na, miyę biyei enyǫ ní náko ale nũ; nyehãa mikęamę adšea kpo abahãanye, ni nyefeaamę, bǫni sa nyehĩe; ši nękę hĩĩ nę kękę ni nyekafeaamę noko, edšakę nohewǫ ni amęba mikpata ši hõn̄ lę mli nę.

9. Ni amękẽ: Dše dšęi! Ni amękẽ: Gbomo kome nę ebatowǫ gbǫ, ni ẽtao efe ehe kodšolǫ! Agbęnę wǫkę bo mon̄ baye sane fõn̄ fèamę! Ni *amęhĩe nũ lę ní dši Lot lę sõisõi ãhũ, ni amętši amęba šĩnã lę dfãramǫ. *2 Pet. 2,7.8.

10. Ši hĩĩ lę kpã amęnine mli ni amęšã Lot kę-ba amęn̄õ yę šĩa lę, ni amęn̄mẽ šĩnã lę mli.

11. Ni hĩĩ lę ni damǫ šĩa lę šĩnã lę nã lę, *amęfila amęhĩn̄męii, mei bibii kę mei wudši fẽ, ni šĩnã lę nã gbę taomǫ tǫamę. *2 Man̄. 6,18.

12. Ni hĩĩ lę kẽ Lot akę: Ani oyę moko yę sę yę bię tamǫ šãnũ ko kę bihĩĩ kę biyei kę mofẽmo ni dši omo yę mã lęn̄ lo? okęamę adše bię;

13. ši wǫbakpãtã bię hĩe, edšakę *amęblǫmǫ lę nã ewa yę Iehowa hĩe; ni Iehowa tšũwǫ, koni wǫbakpãtã amęhĩe. *18,20.

14. Ni Lot dše kpo ni ekę ešãhĩmei lę ní bawę ebiyei lę wie ekẽ: Nyetea ši *nyedšea bię nę, ši Iehowa bakpãtã

ŋ nẹ hĩe! Ši etamọ moni yeọ feo yẹ
hĩmei lẹ ahĩe. *4 Mose 16,21.
5. Ni beni dše tšẹre lẹ, bọfoi lẹ tširẹ
t yi sẹ, ni amẹkẽ: Te ši, ŋõ oŋã kẹ
yei enyọ ní yọ biẹ lẹ, koni akalõo
e yẹ maŋ lẹ nõša lẹ mli.
6. Ni beni elilaŭ ši lẹ, hĩĩ lẹ mõmọlẹ
eŋã kẹ ebiyei enyọ lẹ anidši aši,
akẹ Iehowa mĩbã eyi, ni amẹkẹlẹ dše
, ni amẹbašĩlẹ yẹ mã lẹ agbó lẹ nã.
7. Ni eba mli akẹ, beni amẹkẹamẹ edše
lẹ, ekẽ: Dšo foi ní ohere osusuma
ala, kãkwẹ osẹ ni kãwa yẹ biẹ niiaŋ
oheko; dšo foi kẹ-ya goŋ lẹ nọ, koni
lõo afie! Mat. 24,16.
8. Ši Lot kẽamẹ akẹ: Ō, akabalẹ na-
, mi-Nuntšọ!
9. Na, otšũlọ hĩe eba nyam yẹ ohĩe,
ohã omọbọ ní onami lẹ efá yẹ minọ,
-ni ohere misusuma yiwala lẹ; ni mi
minyẽŋ foi madše kẹ-ya goŋ lẹ nọ;
enõ noko fõŋ ko aabafemi, ni magbo.
0. Na, nẹkẹ maŋ nẹ bẹŋkẹ, bọni aadšo
kẹ-ate dšẹi, ni no edaa; hã madšo
kẹ-ya dšẹi; ani dšee bibiõ ni? ní
usuma yi aná wala.
1. Ni ekẽlẹ akẹ: Na, miwo ohĩe nyam
nẹkẹ sane nẹ hũ mli, ni mibutuŋ
ŋ ní owie he nẹ.
2. Ohe afe oyá ní odšo foi kẹ-ya dšẹi;
akẹ minyẽŋ noko mafe, akẹ dša obote
i dã. Nohewọ lẹ atšẹ́ọ maŋ lẹ gbẹi
Zoar.
3. Ni hũlũdšẽ mli pẹ Lot bote Zoar.
4. Kẹkẹ ni Iehowa hã swõ kẹ la nẹ
dšẹ Iehowa ŋõ yẹ ŋwei efie Sodom
Gomora nọ, 5 Mose 29,22. Lal. 11,6.
os 4,11. Luk. 17,29. 2 Pet. 2,6. Iea. 1,9.10; 13,19.
5. ni ebutu nẹkẹ mãdši nẹ kẹ dšẹi
aŋ fẽ kẹ mãdši lẹ amli bii fẽ kẹ ši-
oŋ lẹ nọ nibii ni ekwẽkwẽi lẹ.
6. Ši eŋã lẹ kwẹ esẹ, ni etšõ ŋõkpọ
mã ši. Luk. 17,32.
7. Ni Abraham te ši lebi mãŋkpa ete
i edamọ Iehowa hĩe yẹ lẹ;
8. ni etšõ ehĩe ehã Sodom kẹ Gomora
dšẹi niiaŋ šikpoŋ kutũ lẹ fẽ, ni ekwẹ,
na, šikpoŋ lẹ nọ lasũ mĩte ši takẹ
oŋ lasũ.
9. Ni eba mli akẹ, beni Nyoŋmọ kpãtã
mãdši ní yọ dšẹi niiaŋ kutũ lẹ ahĩe lẹ,
Nyoŋmọ kai Abraham ni edšie Lot kẹ-
dše butumọ lẹ mli, beni ebutu mãdši lẹ
ní Lot hĩ mli lẹ.
30. Ni Lot dše Zoar, ni ekẹ ebiyei
enyọ lẹ yahĩ goŋ lẹ nọ, edšakẹ ẽše Zoar
hĩlẹ gbeyei; ni eyahĩ tẹkplo ko mli, lẹ
kẹ ebiyei enyọ lẹ.
31. Kẹkẹ ni onukpa lẹ kẽ gbekẽ lẹ
akẹ: Wọtšẹ egbọ, ni nũ ko bẹ šikpoŋ
lẹ nọ, ní aaba wọŋõ, takẹ bọni afeọ yẹ
šikpoŋ lẹ fẽ nọ lẹ;
32. ba, hã ní wọhã wọtšẹ wein enu,
ni *wọkẹlẹ awọ, koni wọkẹ wọtšẹ afọ
bii. *3 Mose 18,7.
33. Ni amẹhã amẹtšẹ wein enu nakai
nyõ lẹŋ; ni onukpa lẹ yiŋ te, ni ekẹ
etšẹ yawọ; ni elee ešikãmọ mli lo ešitẽ
mli.
34. Ni dšetšẹrenọ lebi lẹ eba mli akẹ
onukpa lẹ kẽ gbekẽ lẹ akẹ: Na, nye
nyõŋ lẹ mikẹ mitšẹ yawọ; hã ní wọhãlẹ
wein enu nyõ neŋ hũ, ni bo hũ oya
okẹlẹ ayawọ, koni wọkẹ wọtšẹ afọ bii.
35. Ni amẹhã amẹtšẹ wein enu nakai
nyõ lẹŋ hũ; ni gbekẽ lẹ hũ yiŋ te, ni
ekẹlẹ yawọ; ni elee ešikãmọ mli lo ešitẽ
mli.
36. Bọni fe ní Lot biyei enyọ lẹ kẹ
amẹtšẹ ná mũsũ nẹ.
37. Ni kromọbi lẹ fọ binũ, ni ewolẹ
gbẹi akẹ Moab; lẹ dši Moabbii lẹ atšẹ
kẹ-baši ŋmẹnẹ. 5 Mose 2,9.
38. Ni gbekẽ lẹ hũ fọ binũ, ni ewolẹ
gbẹi akẹ Ben-Ami; lẹ dši Amonbii lẹ
atšẹ kẹ ŋmẹnẹ. 5 Mose 2,19.

Yĩtšo 20.

Ni Abraham fã yẹ dšẹi kẹ-te wuoyi-
gbẹ šikpoŋ lẹ nọ, ni eyahĩ Kadeš kẹ Šur
teŋ, ni eyato gbọ yẹ Gerar. 12,9.10; 26,1.
2. Ni Abraham kẽ yẹ eŋã Sara hewọ
akẹ: Minyemiyõ dšilẹ. Ni Abimelek,
Gerar maŋtšẹ lẹ, tšũ ni ayaŋõ Sara kẹ-ba.
3. Ni Nyoŋmọ ba Abimelek ŋõ nyõŋ
yẹ lamõ mli, ni ekẽlẹ akẹ: Na, obagbo
yẹ yõ lẹ ní oŋõ lẹ hewọ, edšakẹ nũ ŋã
dšilẹ.
4. Ši Abimelek náko ata ehe. Ni ekẽ:
Nuntšọ, ani oogbe dšẹŋmaŋ ko ní dša?

5. Ani dšee le̱ eke̱mi ake̱: Minyemiyō dšile̱? ni yō le̱ dientše̱ hū ke̱ ake̱: Minyeminū dšile̱? Mitšui mū ke̱ mideṅ tšemo̱ mike̱-fe ene̱ ne̱.

6. Ni Nyoṅmo̱ ke̱le̱ ye̱ lamō le̱ mli ake̱: Mi hū mile ake̱ otšui mū oke̱-fe ene̱; ni mi hū mitšī onā, ni okafe eša ošimi; nohewo̱ ni mihãão hegbe̱ ake̱ ota ehe le̱.

7. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ ṅō nū le̱ ṅā le̱ ohāle̱ ekoṅ, ši *gbalo̱ dšile̱, ni eekpa fai ehão, ni oyi aná wala; ši ke̱dši oke̱le̱ hããle̱ le̱, no le̱ ná ole ake̱ gbo oogbo, bo ke̱ mei fẽ ní dši onō le̱! * Lal. 105,15.

8. Ni Abimelek te ši lebi mãṅkpa, ni etšé̱ etšūdši le̱ fẽ, ni ewie wiemo̱i ne̱ fẽ ewo ame̱toiiaṅ; ni hīī le̱ še gbeyei naakpa.

9. Ke̱ke̱ ni Abimelek tšé̱ Abraham, ni eke̱le̱ ake̱: Meni ofewo̱ ne̱? Ni meni eša mifeo, ni oke̱ eša kpeteṅkple ebami ke̱ mimaṅtše̱yeli le̱ no̱ ne̱? Noni afee ofemi ne̱!

10. Ni Abimelek sā ke̱ Abraham ake̱: Meni ona, ni oye ne̱ke̱ sane ne̱?

11. Ni Abraham ke̱: Edšake̱ miyasusu ake̱, ekole̱ Nyoṅmo̱ gbeyeišemo̱ be̱ bie̱, ni ame̱abagbemi ye̱ miṅā le̱ hewo̱.

12. Ni asaṅ eye̱ mli le̱le̱ṅ ake̱ minyemiyō ni; mitše̱bi ni, ši dšee minyebiṅ; ni etšő miṅā.

13. Ni eba mli ake̱, beni Nyoṅmo̱ hā midše mitše̱ we ni miyatšomlo le̱, mike̱le̱ ake̱: Edšūrō ni ofemi ne̱: hefẽhe ni wo̱o̱te le̱, ke̱mo̱ ye̱ mihe ake̱: Minyeminū ni.

14. Ke̱ke̱ ni Abimelek ṅō tōi ke̱ tšinai ke̱ wehīī ke̱ weyei eyahā Abraham, ni eṅō eṅā Sara ehāle̱ ekoṅ.

15. Ni Abimelek ke̱: Na, mišikpoṅ le̱ kā ohīe ne̱; hī heni osumoo̱.

16. Ni Sara le̱, eke̱le̱ ake̱: Na, mihā onyeminū le̱ dľie̱te̱i kukudši akpe; na, no dši hīehānō hão ye̱ mei fẽ ní ke̱o yo̱ le̱ ahīe, ni mei le̱ fẽ ahīe le̱ onō dša.

17. Ke̱ke̱ ni Abraham kpa Nyoṅmo̱ fai; ni Nyoṅmo̱ tša Abimelek ke̱ eṅā le̱ ke̱ eweyei le̱, ni ame̱fo̱fo̱i.

18. Edšake̱ Iehowa etšīmo̱ yei fẽ ni yo̱ Abimelek we le̱ amūšūí anā ye̱ Abraham ṅā Sara sane le̱ hewo̱.

Yītšo 21.

Ni Iehowa basra Sara, take̱ bo̱ni eke̱ le̱, ni Iehowa fe ehā Sara, take̱ bo̱ni ewie le̱. 18,10

2. Ni Sara ná mūsū, ni eke̱ Abraham fo̱ binū ye̱ egbo̱le̱ mli, ye̱ be ní Nyoṅmo̱ eke̱le̱ le̱ mli. Heb. 11,11.

3. Ni Abraham wo ebi ni efo̱, moni eke̱ Sara fo̱ le̱, Isak. 17,19.

4. Ni Abraham fo ebi Isak ketia, beni eye gbīī kpānyo̱ le̱, take̱ bo̱ni *Nyoṅmo̱ ewole̱ kitā le̱. * 17,11.12.

5. Ni Abraham eye afii oha, beni efo̱ ebi Isak le̱. 17,17. Rom. 4,19.

6. Ni Sara ke̱: Nyoṅmo̱ ewo *ṅmlō-kpā ehāmi; mofẽmo ni aanu le̱ aaṅmō eko ahāmi. * 18,12.

7. Ni esā eke̱: Kūle̱ namo aagba Abraham ake̱ Sara aahā bii afufo̱? ši mike̱le̱ efo̱ bi ye̱ egbo̱le̱ mli.

8. Ni gbekẽ le̱ bada ni atšele̱ fufo̱; ni Abraham ṅmẽ okplō kpeteṅkple gbī no̱ ni atše Isak le̱.

9. Ni Sara na Hagar, Mizraimyō le̱, bi ni eke̱ Abraham fo̱ le̱ ake̱ eyeo̱ mo he fe̱o.

10. Ni eke̱ Abraham ake̱: *ľiemo̱ tšū-lo̱yō ne̱ ke̱ ebi le̱; ši tšūlo̱yō ne̱ bi le̱ ke̱ mibi Isak akaye gbošinii le̱. *Gal. 4,30.

11. Ni sane le̱ dši do̱le̱ sane kple ye̱ Abraham hīe ye̱ ebi le̱ hewo̱.

12. Ni Nyoṅmo̱ ke̱ Abraham ake̱: Kāhā oblanyo le̱ ke̱ otšūlo̱yō le̱ sane le̱ mīfe do̱le̱ sane ye̱ ohīe; nibii fẽ ni Sara eke̱o le̱, bo egbẽ toi ye̱ mli; edšake̱ *Isak mli aatšé̱ oseši ye̱. * Rom. 9,7.8. Heb. 11,18.

13. Ni tšūlo̱yō le̱ bi le̱ hū, *mahā etšő dšeṅmaṅ, edšake̱ oseši dšile̱. * 17,20

14. Ni Abraham te ši lebi mãṅkpa, ni eko̱ abolo ke̱ nu ke̱ woloto̱ ehā Hagar, ni eṅō-tľa ekōṅ, ke̱ gbekẽ le̱ hū, ni ewole̱ gbe̱. Ni eyiṅ ete ni eyatšomlo ye̱ Beer-šeba ṅā le̱ṅ.

15. Ni nu le̱ tā ye̱ woloto̱ le̱ mli, ni eše̱ gbekẽ le̱ efō kōi le̱ eko šiši,

16. ni ete eyatá se̱ fle̱ṅṅ aafe gāitšẽmo̱ dšeke̱mo̱ ye̱ eṅe̱le̱no̱; edšake̱ eke̱ ake̱: Mikana gbekẽ le̱ gbẽle ke̱ke̱! Ni eho etá ši ye̱ eṅe̱le̱no̱, ni ewó egbẽ ni efő.

17. Ni Nyoṅmọ nu oblanyo lẹ gbē, ni
yoṅmọ bọfo lẹ tšé Hagar kẹ-dšẹ ṅwei,
i ekẹ̄lẹ akẹ: Meni feọo, Hagar? Kāše
beyei; ši Nyoṅmọ enu oblanyo lẹ gbē
ẹ heni eyọ lẹ.
18. Te ši ní owó oblanyo lẹ nọ, ni
kẹ onine amō emli; ši mahā etšó dšeṅ-
aṅ kpeteṅkple.
19. Ni Nyoṅmọ gble ehīṅmẹii, ni ena
nbu ko; ni eyiṅ ete, ni eyayẹ nu ewo
'olotọ lẹ obō, ni eṅō-hā oblanyo lẹ enu.
20. Ni Nyoṅmọ kẹ oblanyo lẹ yẹ; ni
la, ni ehī ši yẹ ṅānọ, ni etšó gāitšēlọ,
21. ni ehī ši yẹ Paran ṅā lẹ nọ. Ni
nye yakpē yō kẹ-dšẹ *Misraim šikpoṅ
: nọ ebahālẹ. * 16, 3.
22. Ni eba mli yẹ nakai be lẹ mli akẹ
.bimelek kẹ etatšẹ Fikol bakẹ̄ Abraham
kẹ: Nyoṅmọ kẹo yẹ yẹ nibii fē ní ofeọ
: mli. 26, 26.
23. Nohewọ lẹ agbẹnẹ kā Nyoṅmọ kitā
tšōmi yẹ biẹ nẹ, akẹ oyeṅmi lo mibii
ẹ mihọi akūtūmpọo; ši edšūrō bọni
mifeo lẹ, nakai ooṅō-femi kẹ šikpoṅ ní
bato gbọ yẹ nọ nẹ. * 20, 15.
24. Ni Abraham kẹ̄: Makā kitā lẹ.
25. Ni Abraham kā Abimelek hīe yẹ
nbu ko ni Abimelek tšūdši lẹ šō ekā
ā lẹ hewọ. 26, 15. 18.
26. Ni Abimelek kẹ̄ akẹ: Milee moni
e nẹkẹ sane nẹ, ni bo hū otšīī tā okẹ̄ẹ̄mi
:, asaṅ minuko dā hū, akẹ dša ṅmẹnẹ.
27. Kẹkẹ ni Abraham ṅō tōi kẹ tšinai
hā Abimelek, ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹ-
pāṅ.
28. Ni Abraham dšie tōi lẹ amli gwan-
ṅbiyei kpawo eto afā.
29. Ni Abimelek kẹ̄ Abraham akẹ:
[ẹkẹ gwanteṅbiyei kpawo ní odšie oto
fā nẹ, té ešišiṅ.
30. Ni ekẹ̄: Gwanteṅbiyei kpawo nẹ
ṅō yẹ mideṅ, koni aṅō-ye odase ahāmi,
kẹ mi midše nẹkẹ nubu nẹ.
31. Nohewọ lẹ etšé dšẹi *Beeršeba,
dšakẹ dšẹi amẹyi enyọ lẹ fē amẹkāmọ
itā yẹ. * 26, 33.
32. Ni amẹkpāṅ yẹ Beeršeba; ni Abi-
melek kẹ etatšẹ Fikol te ši, ni amẹkū
mẹsẹ kẹ-ba Filistibii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ
koṅ.
33. Ni Abraham tẹo tamarisketšo yẹ
Beeršeba, ni *etšé Iehowa, †nānọ Mawu
lẹ, gbẹi yẹ dšẹi. * 12, 8. † Ies. 40, 28. Rom. 16, 26.
34. Ni Abraham to gbọ yẹ Filistibii
lẹ ašikpoṅ lẹ nọ gbīī pī.

Yitšo 22.

Ni sādši nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ Nyo-
ṅmọ *ka Abraham, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Abra-
ham! Ni ekẹ̄: Nami! * Heb. 11, 17. Iak. 1, 12.
2. Ni ekẹ̄: Agbẹnẹ ṅō obi Isak ní
dši obi kōme ní odọọ̄ ehe lẹ, ni oyiṅ
oya *Moria šikpoṅ lẹ nọ, ni okẹlẹ ayašā
šā-afọle yẹ dšẹi, yẹ gōdši lẹ ateṅ ekome
ní matšōo lẹ nọ. * 2 Kron. 3, 1.
3. Ni Abraham te ši lebi māṅkpa, ni
ewo etedši nọ nii, ni eṅō eblahīī lẹ enyọ
kẹ ebi Isak lẹ efata ehe, ni egba lai ni
ekẹ-yašā šā-afọle lẹ, ni ete ši, ni eyiṅ
ete heni Nyoṅmọ etšōlẹ lẹ.
4. Ni gbī ní dši gbī etē lẹ Abraham
hole ehīṅmẹii anọ, ni ena dšẹi yẹ šoṅṅ.
5. Ni Abraham kẹ̄ eblahīī lẹ akẹ:
Nyekẹ tedši lẹ ahīa biẹ; ni mikẹ oblanyo
lẹ aya dšẹi, ni wọyasọle, ni wọkū wọsẹ
wọba nyeṅō ekoṅ.
6. Ni Abraham ṅō afọlešā lai lẹ etēre
ebi Isak, ni eṅō la lẹ kẹ kakla lẹ ehīe
edē; ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹyiṅ amẹte.
7. Ni Isak kẹ etšẹ Abraham wie ni
ekẹ̄: Mitšẹ! Ni ekẹ̄: Nami, mibi! Ni ekẹ̄:
Na, la kẹ lai nẹ; ši nẹ̄gbẹ tōgwanteṅbi
ní akẹ-bašā šā-afọle lẹ yọ?
8. Ni Abraham kẹ̄ akẹ: Nyoṅmọ aaná
tōgwanteṅbi ahā ehe ní akẹ-šā šā-afọle
lẹ, mibi! Kẹkẹ ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹṅō-
fīe nọ kẹ-te.
9. Ni amẹba heni Nyoṅmọ etšōlẹ lẹ;
ni Abraham mā afọlešālatẹ yẹ dšẹi, ni
eto lai lẹ gbẹdšianọ, ni efī ebi Isak lẹ,
ni eṅōlẹ eṅmē lai lẹ nọ yẹ afọlešālatẹ
lẹ nọ.
10. Ni Abraham kpā enine mli ekọ
kakla lẹ, koni ekẹ-gbe ebi lẹ. Iak. 2, 21.
11. Kẹkẹ ni Iehowa bọfo lẹ dšẹ ṅwei
tšé̄lẹ, ni ekẹ̄: Abraham! Abraham! Ni
ekẹ̄: Nami!
12. Ni ekẹ̄: *Kāhā onine mīsa obla-
nyo lẹ he, ni asaṅ kāfelẹ nokonoko!
Ši kpāko miná mile akẹ ošeọ Nyoṅmọ

gbeyei, akẹ-ní †okāmāāmi obi kometō nẹ lẹ. *Ier. 7, 31. †Rom. 8, 32.

13. Ni Abraham hole ehīn̈mẹii anọ, ni ekwẹ, ni na, tōagbo ko yẹ esẹgbẹ ní eklontoi elala kō; ni Abraham te eyamō tōagbo lẹ, ni eṅōlẹ ešā šā-afọle yẹ ebi lẹ nādšiaṅ.

14. Ni Abraham wo dšẹi gbẹi: Iehowa aakwẹ. Nohewọ lẹ akẹ̄ọ kẹ ṅmẹnẹ fē akẹ: Iehowa goṅ lẹ nọ aakwẹ yẹ.

15. Ni Iehowa bọfo lẹ dšẹ ṅwei tšẹ́ Abraham ekoṅ ni ekẹ̄:

16. Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ: *Mikā midientšẹ mihe kitā, akẹ-ní ofe enẹ ni okāmāāmi obi lẹ ní dši obi kometō lẹ, *Heb. 6, 13.

17. hewọ lẹ dšọ̄mọ madšọ̄o, ni fá mahā *oseši afá tamọ ṅwei ṅulamii kẹ ṅšọ nā šia, ni oseši lẹ †aaye ehenyẹlọi agbói lẹ anọ; *13, 16; 15, 5. Heb. 11, 12. †1 Mose 24, 60.

18. ni oseši lẹ mli aadšẹ adšọ̄ šikpoṅ lẹ nọ dšeṅmādši fē, edšakẹ obo migbē toi. 12, 3. Gal. 3, 16.

19. Kẹkẹ ni Abraham kū esẹ kẹ-ba eblahīī lẹ aṅō; ni amẹte ši, ni amẹfē amẹṅō-fie nọ kẹ-te Beeršeba. Ni Abraham hī ši yẹ Beeršeba.

20. Ni sādši nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ abakẹ̄ Abraham akẹ: Na, *Milka hū kẹ onyeminū Nahor efọ bii: *11, 29.

21. ekromọbi dši Uz, kẹ enyemi Buz, kẹ Kemuel ní dši Aram tšẹ lẹ,

22. kẹ Kesed kẹ Hazo kẹ Pildaš kẹ Iidlaf kẹ Betuel.

23. Ni *Betuel fọ Rebeka. Mei kpānyọ nẹ Milka kẹ Abraham nyemi Nahor fọ. *24, 15.

24. Ni eyẹ ṅā kroko ni atšẹ́ọlẹ Reuma, lẹ hū efọ Teba kẹ Gaham kẹ Tahaš kẹ Maaka.

Yītšo 23.

Ni Sara ye afii oha kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ kpawo; afii abọ ni Sara ye nẹ.

2. Ni Sara gbo yẹ Kiriat-Arba, no dši Hebron ní yọ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ. Ni Abraham baye Sara he ṅkọmọ ni ebafōlẹ.

3. Ni Abraham te ši kẹ-dšẹ egbonyo lẹ he, ni ekẹ Hetbii lẹ yawie akẹ:

4. *Gbọ dšimi, ni nye mibato; nyehāami fūhe ko yẹ nyeteṅ, koni mato migbonyo ní kā mihīe nẹ. *17, 8.

5. Ni Hetbii lẹ here Abraham nọ ni amẹkẹ̄lẹ akẹ:

6. Bowọ toi, minuntšọ! Nyoṅmọ lumo dšio yẹ wọteṅ; wọfūhei lẹ ateṅ noni hī fè fē lẹ, fū ogbonyo lẹ yẹ mli; wọteṅ mokomoko etšīṅo gbẹ akẹ okafū ogbonyo lẹ yẹ efūhe lẹ.

7. Ni Abraham te ši edamọ ši, ni ekoto šikpoṅ lẹ nọ bii ni dši Hetbii lẹ.

8. ni ekẹamẹ wie ekẹ̄: Kẹdši nyeyẹ he tšui akẹ mifū migbonyo ní kā mihīe nẹ, nyeboami toi, ni nyekpaā Zohar bi Efron lẹ fai nyehāami,

9. koni eṅō Makpela tẹkplo ní eyọ, ní yọ ešikpoṅ lẹ nāgbē lẹ, ehāmi; bọfēbọ ní dši enā lẹ eṅō-hāmi mahe, mafe midientšẹ mifūhe yẹ nyeteṅ.

10. Ni Efron tá Hetbii lẹ ateṅ. Ni Efroṅ, Hitnyo lẹ, here Abraham nọ yẹ Hetbii lẹ atoiiaṅ, yẹ mei fē ni boteọ emaṅ lẹ agbó lẹ mli lẹ ahīe, akẹ:

11. Dabi, minuntšọ, bomi toi! Šikpoṅ lẹ mikẹ-mīhāo, ni tẹkplo lẹ ní yọ mli lẹ hū mikẹ-mīhāo; mimaṅbii lẹ ahīe mikẹhāao yẹ nẹ. Fū ogbonyo lẹ!

12. Ni Abraham koto ši yẹ šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ ahīe,

13. ni ekẹ Efron wie yẹ šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ atoiiaṅ ekẹ̄: Kẹdši oobomi toi kẹkẹ lẹ, mahāo šika maṅō-he šikpoṅ lẹ; he yẹ mideṅ, ni mafū migbonyo lẹ yẹ dšẹi.

14. Ni Efron here Abraham nọ, ni ekẹ̄lẹ akẹ:

15. Minuntšọ, bomi toi! Šikpoṅ ni nā dši dfiẹtẹi *šekeli* ohai-edfẹ lẹ, meni dši no yẹ mikẹo teṅ? Nohewọ lẹ fū ogbonyo lẹ!

16. Ni Abraham bo Efron toi, ni Abraham ṅmē dfiẹtẹi ni Efron tšī tá yẹ Hetbii atoiiaṅ lẹ ehālẹ, dfiẹtẹi *šekeli* ni dšrayelọi yeọ lẹ ohai-edfẹ.

17. Ni atu Efron šikpoṅ lẹ ni yọ Makpela, yẹ Mamre hīe lẹ, abọ̄ lẹ kẹ tẹkplo lẹ ni yọ mli lẹ, kẹ tšei fē ni yọ abọ̄ lẹ mli, kẹ nii ní māmọ ehūsūi anọ kẹ-kpe lẹ fē,

18. awo Abraham dē, koni etšō enō yẹ Hetbii lẹ fē kẹ mei fē ní tšōọ emaṅ lẹ agbó mli lẹ ahīe.

19. Ni enẹ sẹ lẹ Abraham fū eṅā Sara lẹ yẹ tẹkplo ní yọ Makpela abō lẹṅ lẹ mli yẹ Mamre hīe, no dši Hebron ní yọ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ.
20. Ni atu abō lẹ kẹ *tẹkplo lẹ ní yọ mli lẹ awo Abraham dĕ, ni etšṓ lẹdientšẹ efūhe ní dšẹ Hetbii lẹ adeṅ.
* 25,9.10; 47,30; 49,29.30; 50,13.

Yitšo 24.

Ni Abraham egbọ ni eye gbīī pī. Ni Iehowa edšō Abraham yẹ nibii fĕ mli.
12,2. Lal. 112,2.3.
2. Ni Abraham kē etšūlọ ní dši ewe lẹ onukpa ní yeọ nii fĕ ní eyọ lẹ nọ lẹ akẹ: Ba ní *okẹ onine abahọ mifuọ šiši,
* 47,29.
3. ni mahā okā Iehowa, ṅwei Nyoṅmọ kẹ šikpoṅ Nyoṅmọ lẹ, kitā akẹ *owẹṅ Kanaanbii ní miyọ amẹteṅ nẹ abiyei lẹ eko ohāṅ mibi lẹ;
* 28,1. 2 Mose 34,16.
4. ši moṅ oote mišikpoṅ lẹ nọ kẹ miweku lẹ mli ni oyawẹ yō abahā mibi Isak.
5. Ni tšūlọ lẹ kēlẹ akẹ: Ekolẹ yō lẹ ebakplĕṅ misẹ nyiemọ kẹ šikpoṅ nẹ nọ bā, bĕlẹ mikẹ obi lẹ akū sẹ aya šikpoṅ nọ heni odšẹ oba lẹ lo?
6. Ni Abraham kēlẹ akẹ: Kwẹ ohe ní abī ní okẹ mibi lẹ akakū sẹ kẹ-mīya dšẹi doṅṅ!
7. Iehowa, ṅwei Nyoṅmọ lẹ, ní ṅōmi kẹ-dše mitšẹ we lẹ kẹ miwekumei aši-kpoṅ lẹ nọ ní ekẹmi wie ni ekāmi kitā akẹ: Oseši maṅō nẹkẹ šikpoṅ nẹ mahā lẹ, lẹ eetšū ebọfo kẹ-nyie ohīe ní oyawẹ yō kẹ-dšẹ dšẹi obahā mibi lẹ. 12,1.7.
8. Ni kẹdši yō lẹ sumọọ akẹ eenyie osẹ lẹ, no lẹ ohe edše mikitā nẹ mli; mibi lẹ kẹkẹ ni okẹlẹ akaya dšẹi doṅṅ.
9. Ni tšūlọ lẹ ṅō enine ehọ enuntšọ Abraham fuọ šiši, ni ekālẹ kitā yẹ sane lẹ hewọ.
10. Ni tšūlọ lẹ ṅō enuntšọ yomai lẹ ateṅ nyoṅma, ni eṅō enuntšọ nibii kpa-kpai lẹ fĕ eko ehīe edĕ, ni ete ši ni eyiṅ kẹ-te *Nahor mā lẹṅ yẹ Mesopotamia.
* 11,31; 27,43.
11. Ni ehā yomai lẹ bumọ ši yẹ maṅ lẹ ṅmaṅmaša lẹ, yẹ nubu ko he gbẹkẹ-nāši, be mli ní yei dšeọ kpo baā nuyē lẹ.
12. Ni ekē: Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ! Mīkpao fai ní ohā mihe aba nii ṅmẹnẹ gbī nẹ, ni omli ahī yẹ minun-tšọ Abraham nọ.
13. Na, midamọ nubu nẹ he, ni mā lẹṅ bii abiyei lẹ mīdše kpo mība nuyē:
14. ni hā aba mli akẹ oblayō moni makēlẹ akẹ: Mīkpao fai, to ogbé lẹ kẹ-ba ši, ní manu nu lẹ eko, ní eekē akẹ: Nu, ni mahā oyomai lẹ hū eko amẹnu lẹ, hā lẹ noṅṅ etšṓ moni odšie ohā otšūlọ Isak, ni no maṅō-le akẹ omli ehī yẹ minuntšọ nọ.
15. Ni eba mli akẹ enā náá anyō ši, kẹkẹ lẹ na, Rebeka, moni afọ ahā *Betuel ní dši Abraham nyemi Nahor ṅā Milka lẹ bi lẹ dše kpo ba, ni egbé tſa ekōṅ.
* 22,23.
16. Ni ké ona oblayō lẹ, ehe yẹ fẹo naakpa, oblayō fro ni, ni nū ko lekolẹ; ni ekpleke ši kẹ-te bu lẹ mli, ni eyawo egbé lẹ obō, ni edše kpo eba.
17. Ni tšūlọ lẹ ša foi ekẹlẹ yakpe ni ekē: Mīkpao fai ní ohā manu ogbé lẹ mli nu lẹ fiō!
18. Ni ekē: Nu, minuntšọ! Ni ehe fe oyá ni eto egbé lẹ ehīe edĕ ni ehā enu.
19. Ni beni ehā enu egbe nā lẹ, ekē: Mayẹ eko mahā oyomai lẹ hū kẹ-yaši beyinọ ni amẹanu amẹgbe nā.
20. Ni ehe fe oyá ni etšṓ egbé lẹ mli nu lẹ ewo nunumọnō lẹ mli, ni eša foi ete bu lẹṅ ekoṅ eyayẹ nu lẹ ehā eyomai lẹ fĕ.
21. Ni nū lẹ nā ní kpẹ ehe yẹ ehe hewọ lẹ efe diṅṅ, koni eṅō-le akẹ Iehowa ehā ehe eba nii yẹ egbẹfā lẹ mli lo.
22. Ni eba mli akẹ, beni yomai lẹ enu etā lẹ, nū lẹ ṅō šika ga ní nā ṅmēọ *šekel* fā kẹ ninešigai enyọ ní nā ṅmēọ šika *šekeli* nyoṅma, ni ekẹ-wo enine,
23. ni ekē: Namo bi dšio? kēmọmi ko! Ani wọọná gbẹ yẹ otšẹ we lẹ ní wọyato dšẹi?
24. Ni ekēlẹ akẹ: Milka bi Betuel ní ekẹ Nahor fọ lẹ bi dšimi.
25. Ni esā ekēlẹ akẹ: Wọyẹ dſẹi kẹ koloi aniyenii pī, ni gbẹ hū yẹ ní aato dšẹi.
26. Ni nū lẹ mā eyi ši ni edšá Iehowa,

27. ni ekę̃: Aadšie Iehowa, minuntšǫ Abraham Nyoṅmǫ lę, yi akę ehăko emlihīlę kę enǫkwayeli sę afo yę minuntšǫ nǫ; ni mi hū, Iehowa ebatšōmi minuntšǫ nyemimei awe gbę!

28. Ni oblayō lę ša foi kę-te ni eyagba mei ní yǫ enye we lę nękę sădši nę.

29. Ni Rebeka yę nyeminū ko ni atšę́ǫ egbęi Laban; ni Laban ša foi kę-dše kpo, ni ete nū lę ṅō yę nubu lę he.

30. Ši eba mli akę, beni ena ga lę kę ninešigai lę yę enyemiyō lę nine ši, ni enu enyemiyō Rebeka wiemǫi ni ewie akę: Bǫni nū lę kę̃mi nę lę, eba nū lę ṅō, ni na, edamǫ yomai lę amasęi yę nubu lę he.

31. Ni ekę̃: Ba šīa, bo moni Iehowa edšǫ̃o! mĕhewǫ odamǫ ṅmaṅmaša? Ši midientšę misā šīa lę kę gbę hū mihā yomai lę.

32. Ni nū lę ba šīa lę. Ni edšie yomai lę anǫnii lę, ni ehā yomai lę adfęi kę niyenii, ni ehālę kę mei ní ekę-nyie lę nu ní amękę-fǫ amęnādši ahe.

33. Ni akę nii ba mā ehīe ní eye; ši ekę̃ akę: Miyeṅ nii, akę dša midšadše nō sane ní mihīe kę-ba lę dā. Ni ekę̃: Wiemǫ!

34. Ni ekę̃: Abraham tšūlǫ dšimi.

35. Ni Iehowa edšǫ̃ minuntšǫ naakpa, ni etšṓ gbomo agbo; ni ehālę tōi kę tšinai, kę dfiętęi kę šika, kę wehīī kę weyei, kę yomai kę tedšii.

36. Ni minuntšǫ ṅā Sara lę kę minuntšǫ efǫ binū yę egbǫlę sę nę; ni lę eṅō enii fē ni eyǫ lę ehā.

37. Ni minuntšǫ hā mikā kitā akę: Kaw̃ę Kanaanbii, mei ašikpoṅ nǫ ni miyǫ nę abiyei lę ateṅ moko ohā mibi lę,

38. ši ya mitšę we lę kę midšaku lę moṅ oyaw̃ę yō obahā mibi lę.

39. Ni mikę̃ minuntšǫ akę: Ekolę yō lę ebanyieṅ misę.

40. Ni ekę̃mi akę: Iehowa, *mo hīe ni minyie nę, aatšū ebǫfo afata ohe kę-ya, ni eehā ogbę lę adša, ni oyaw̃ę yō yę midšaku kę mitšę we lę obahā mibi lę.

* 17,1.

41. No dāni ohe aadše mikitā lę mli; kę́ ote midšaku lę, ni amęhāāo lę, bēlę ohe edše mikitā lę mli.

42. Ni ṅmęnę miba nubu lę he, ni mikę̃: Iehowa, minuntšǫ Abraham Nyoṅmǫ! kędši oohā migbę ní minyie nę adša lę,

43. no lę na, midamǫ nubu nę he, ni hā aba mli akę oblayō ní aadše kpo aba nuyę̃, ni makę̃lę akę: Mīkpao fai ní ohāmi ogbę́ lę mli nu lę fiō manu,

44. ni eekę̃mi akę: Bodientšę nu, ni masā mayę eko mahā oyomai lę hū lę, hā lę noṅṅ efe yō moni Iehowa edšie ehā minuntšǫ bi lę.

45. Ni beni mikę̃ miwieǫ migbeǫ ná yę mitšui mli pę lę, na, Rebeka pue, ni egbę́ tía ekōṅ kę-mība, ni ekpleke ši kę-te bu lę mli eyayę nu; ni mikę̃lę akę: Mīkpao fai ní ohā manu eko!

46. Ni ehe fe oyá, ni eto egbę́ lę ehīe edē, ni ekę̃: Nu! ni mahā oyomai lę hū eko amęnu. Ni minu, ni yomai lę hū ehāamę eko amęnu.

47. Ni mibilę akę: Namo bi dšio? Ni ekę̃: Betuel, Nahor bi ni ekę Milka fǫ lę, bi dšimi. Ni miṅō ga lę miwo egugōṅ, ni miṅō ninešigai lę miwo enine;

48. ni mimā miyi ši, ni midšá Iehowa, ni midšie Iehowa, minuntšǫ Abraham Nyoṅmǫ lę, yi akę etšōmi gbę kpakpa, ní mikę-yaṅō minuntšǫ nyemibi mihā ebi lę.

49. Ni agbęnę, kędši nyekę minuntšǫ aaye yę mlihīlę kę anǫkwayeli mli lę, no lę nyekę̃ami; ni kę-dšee nakai hū, nyekę̃ami, koni mawo ninedšūrō lo abękuiaṅ tšṓmǫ.

50. Kękę ni Laban kę Betuel here nǫ ni amękę̃: Iehowa ṅō sane nę dšę; wǫnyēṅ wǫkęo awie efōṅ lo ekpakpa.

51. Na, Rebeka lę nę, ṅōlę ni okęlę aya, ni eyatšṓ onuntšǫ bi lę ṅā, takę bǫni Iehowa ekę̃ lę.

52. Ni eba mli akę, beni Abraham tšūlǫ lę nu amęwiemǫi lę, eho ebu ši ni edšá Iehowa.

53. Ni tšūlǫ lę dšie dfiętęi nibii kę šika nibii kę mamai kę-ba, ni ekę-bahā Rebeka; ni esā ehā enyeminū lę kę enye hū nibii ní dšra wa.

54. Kękę ni ekę mei ni fata ehe lę ye nii ni amęnu noko, ni amęwǫ dšęi nakai nyō lęṅ; ni beni amęte ši lebi lę, ekę̃: Nyewoami gbę, ni maya minuntšǫ ṅō!

55. Ni enyeminū lẹ kẹ enye kẽ: Hā oblayō lẹ kẹwọ ahī ši gbīī ñō akẹ gbīī nyoñma nẹkẹ, no sẹ koni okẹlẹ aya.
56. Ni ekẽamẹ akẹ: Nyekatšīa minā, edšakẹ Iehowa ehā migbẹ lẹ edša; nyewoami gbẹ, ní maya minuntšọ ñō!
57. Ni amẹkẽ: Wọtšẹ́ oblayō lẹ, ni wọbi edāñ gbē.
58. Ni amẹtšẹ́ Rebeka ni amẹbilẹ akẹ: Okẹ nū nẹ aate lo? Ni ekẽ: Mate.
59. Ni amẹwo amẹnyemiyō Rebeka kẹ efufọhālọ lẹ kẹ Abraham tšūlọ lẹ kẹ emei ní fata ehe lẹ agbẹ.
60. Ni amẹdšō̱ Rebeka, ni amẹkẽlẹ akẹ: Wọnyemiyō, tšṓ mei akpei huhā anye, ni osesi aye ehenyẹlọi agbói lẹ anọ! 22,17.
61. Ni Rebeka te ši kẹ eblayei lẹ, ni amẹho amẹtrá yomai lẹ anọ kẹ-nyie nū lẹ sẹ; ni tšūlọ lẹ ñō Rebeka ni eñōfie nọ.
62. Ni Isak dšẹ hīekālọ ní naāmi lẹ *nubu lẹ gbẹ lẹ nọ ēba; ši wuoyigbẹ šikpoñ lẹ nọ ehīọ; * 16,14; 25,11.
63. ni gbẹkẹnāši lẹ Isak edše kpo ete eyiñfiemọ yẹ ñā lẹ nọ; ni ehole ehīñmẹii anọ, ni ekwẹ, ni na, yomai mība.
64. Ni Rebeka hū hole ehīñmẹii anọ, ni beni ena Isak lẹ, edše yoma lẹ nọ eyi ši,
65. ni ebi tšūlọ lẹ akẹ: Nē nū nyie ñā leñ kẹwọ bakpe nẹ? Ni tšūlọ lẹ kẽ: Minuntšọ ni. Kẹkẹ ni ekọ ehīehānō ni eñō-ha ehīe.
66. Ni tšūlọ lẹ gba Isak sādši fē ní eyaye lẹ.
67. Ni Isak kẹlẹ ba enye Sara bū lẹ mli; ni eñō Rebeka ni ebatšṓ eñā, ni esumọlẹ. Ni Isak tšẹ́ etšui eñmē emli yẹ *enye gbēle lẹ sẹ. * 23,2.

Yītšo 25.

(Kw. 1 Kron. 1,28—34.)

Ni Abraham sā kpē yō ekoñ, ni egbẹi dši Ketura.
2. Ni ekẹlẹ fọ Zimran kẹ Iokšan kẹ Medan kẹ Midian kẹ Išbak kẹ Šua.
3. Ni Iokšan fọ Šeba kẹ Dedan. Ni Dedan bii lẹ dši Ašurbii kẹ Letušbii kẹ Leumbii.
4. Ni Midian bii dši Efa kẹ Efer kẹ Hanok kẹ Abida kẹ Eldaa. Menẹmei fē lẹ Ketura bii ni.
5. Ni Abraham ñō nii ní eyọ fē ehā Isak.
6. Ši Abraham hemei ní eyọ lẹ abii lẹ, Abraham keamẹ nii, ni ewoamẹ gbẹ kẹ-dše ebi Isak he, beni ehīe kā bēbe, kẹ-te bokāgbẹ yẹ bokāgbẹ šikpoñ lẹ nọ.
7. Ni Abraham wala mli afii abọ ní eye nẹ: afii oha kẹ nyoñmai-kpawo kẹ enumọ.
8. Ni Abraham gbọ kotokoto ni egbo yẹ gbọlẹ kpakpa mli, nūmoñ ni eye afii pī, ni abua enā afata emei lẹ ahe. 15,15. Hiob 5,26.
9. Ni Isak kẹ Išmael, ebii lẹ, fūlẹ yẹ Makpela tẹkplo lẹ mli, yẹ Zohar, Hitnyo lẹ, bi Efron lẹ abō̱ lẹ ní yọ Mamre hīe lẹ mli,
10. abō̱ ní Abraham he yẹ Hetbii lẹ adē lẹ, dšẹi afū Abraham kẹ eñā Sara yẹ. 23,16.17.
11. Ni Abraham gbēle sẹ lẹ Nyoñmọ dšō̱ ebi Isak; ni Isak hī ši yẹ hīekālọ ní naāmi lẹ *nubu lẹ hewọ. * 24,62.
12. Ni menẹmei dši Abraham bi Išmael ní Mizraimyō Hagar ní dši Sara weyō lẹ kẹ Abraham fọ lẹ *sešibii: * 21,13.
13. Išmaelbii lẹ agbẹii ní añō-tšẹ́ọ amẹsešibii lẹ nẹ: Išmael kromọbi lẹ Nebaiot, kẹ Kedar kẹ Adbeel kẹ Mibsam,
14. kẹ Mišma kẹ Duma kẹ Masa,
15. kẹ Hadad kẹ Tema kẹ Ietur kẹ Nafiš kẹ Kedema.
16. Išmaelbii lẹ nẹ, ni amẹgbẹii hū nẹ yẹ amẹkrowai kẹ amẹnsrai lẹ anā; *lumei nyoñma kẹ enyọ kẹ amẹmādši. * 17,20.
17. Afii abọ ní Išmael ye nẹ: afii oha kẹ nyoñmai-etē kẹ kpawo; ni egbọ kotokoto, ni egbo ni abua enā afata emei lẹ ahe.
18. Ni amẹhe ši kẹ-dšẹ Havila kẹ-yaši Šur ní yọ Mizraim hīe, kẹ-yaā Ašur gbẹ lẹ. *Enyemimei lẹ fē hīegbẹ ehe ši yẹ. * 16,12.
19. Abraham bi Isak lẹ sešibii nẹ: Abraham fọ Isak.
20. Ni Isak eye afii nyoñmai-edfẹ ní eñō eñā Rebeka ní dši Betuel, Aramnyo ní dšẹ Mesopotamia lẹ, biyō kẹ Laban, Aramnyo lẹ, nyemiyō lẹ.
21. Ni Isak kpa Iehowa fai ehā eñā lẹ, edšakẹ efe kene; ni Iehowa bo efaikpamọ lẹ toi, ni eñā Rebeka ná mūsū.

22. Ni hīī le̱ *tšǒmo̱ ame̱hīe ke̱-dše dše̱i, ni ame̱te Sodom gbe̱; ši Abraham le̱ edamo̱ ši ye̱ Iehowa hīe lolo. *19,1.

23. Ni Abraham tši be̱ńke̱le̱ ni ekē̱: Ańi ookpātā dšalo̱ ke̱ gbomo fõń fē hīe šikome lo? 4 Mose 16,22. 2 Sam. 24,17.

24. Ekole̱ bene̱ dšalo̱i nyońmai-enumo̱ ye̱ mā le̱ń: aso no hū ookpātā ame̱hīe, ni ońō-fań mań le̱ ye̱ dšalo̱i nyūmai-enumo̱ le̱ ni yo̱ mli le̱ hewo̱?

25. Ene̱ akagbaleo ake̱ ooye ne̱ke̱ sane, ni ogbe dšalo̱ ke̱ gbomo fõń šikome, ni dšalo̱ atšǒ tamo̱ gbomo fõń! Ene̱ akagbaleo! Ani šikpoń fē no̱ kodšolo̱ le̱ ekodšoń dšale̱ kodšomo̱?

26. Ni Iehowa kē̱: Ke̱dši mina dšalo̱i nyońmai-enumo̱ ye̱ Sodom mā le̱ń le̱, mańō-fa mań le̱ fē ye̱ ame̱hewo̱. Ies. 65,8. Mat. 24,22. Ezek. 22,30.

27. Ni Abraham here no̱ ni ekē̱ ake̱: Na, mińō-fō mino̱ ake̱ mike̱ Nuntšo̱ le̱ aawie, tše̱ mi le̱, sū ke̱ lamlu ke̱ke̱ dšimi.

28. Ekole̱ bene̱ aafe̱ mei enumo̱ dāni še̱o̱ dšalo̱i nyońmai-enumo̱ le̱; ani ookpātā mań le̱ fē hīe ye̱ mei enumo̱ le̱ hewo̱? Ni ekē̱: Ke̱dši mina mei nyońmai-edfe̱ ke̱ enumo̱ ye̱ dše̱i le̱, mikpātāń ehīe.

29. Ni esā eke̱le̱ wie ekoń ni ekē̱: Ekole̱ aana mei nyońmai-edfe̱ ye̱ dše̱i. Ni ekē̱: Mifeńame̱ noko ye̱ mei nyońmai-edfe̱ le̱ hewo̱.

30. Ni ekē̱: Nuntšo̱ *mlī akawo la, ni mawie. Ekole̱ aana nyońmai-etē ye̱ dše̱i. Ni ekē̱: Ke̱dši mina mei nyońmai-etē ye̱ dše̱i le̱, mifeń noko. *Kods. 6,39.

31. Ni ekē̱: Na, mińō-fō mino̱ ake̱ mike̱ Nuntšo̱ le̱ aawie; ekole̱ aana mei nyońmai-enyo̱ ye̱ dše̱i. Ni ekē̱: Mikpātāń mań le̱ hīe ye̱ mei nyońmai-enyo̱ le̱ hewo̱.

32. Ni ekē̱: Nuntšo̱ mlī akawo la, ni mawie šikome ne̱ pe̱; ekole̱ aana mei nyońma ye̱ dše̱i. Ni ekē̱: Mikpātāń mań le̱ hīe ye̱ mei nyońma le̱ hewo̱!

33. Ni beni Iehowa ke̱ Abraham efō wiemo̱ le̱, eyiń ete; ni Abraham kū ese̱ ke̱-ba edše̱he le̱.

Yitšo 19.

Ni *bo̱foi enyo̱ le̱ še̱ Sodom gbe̱ke̱ mli; ni Lot tá Sodom agbó le̱ mli. Ni beni Lot naame̱ le̱, ete ši ni eke̱ame̱ yakpe, ni ekoto ši eke̱ ehīe bu ši, *18,22.

2. ni ekē̱: Na, minuntšo̱mei, mīkpanye fai, nyebagbalea nyetšūlo̱ we le̱, ni nyebatoa ši nyō neń, ni nyefo̱ nyenādši ahe, ni nyete ši māńkē mrā ke̱-yanyie nyegbe̱ le̱. Ši ame̱kē̱: Dabida, wo̱o̱wo̱ blohū le̱ń.

3. Ni ehīeame̱ āhū; ni ame̱bagbale eńō, ni ame̱bote ewe le̱; ni efe niyenii ehāame̱, ni esā akpītī, ni ame̱ye.

4. Ši dāni ame̱ayakāmo̱ ši le̱, mā le̱ń hīī ni dši Sodom hīī le̱, oblahīī ke̱ hīmedši fē, mań mū le̱ fē dše̱ hefēhe babo̱le šla le̱ ke̱-kpe;

5. ni ame̱batše̱ Lot ni ame̱ke̱le̱ ake̱: Nēgbe̱ hīī ni ba ońō nyō neń le̱ yo̱? Dšiemo̱ame̱ ohāwo̱, koni wo̱leame̱!

6. Ni Lot dše kpo eba ame̱ńō ye̱ šīnā le̱ ši, ni eńmē šīnā le̱ mli;

7. ni ekē̱: Mīkpanye fai, anyemimei, nyekafea efõń ne̱ke̱!

8. Na, miye̱ biyei enyo̱ ni náko ale nū; nyehāa mike̱ame̱ adšea kpo abahāanye, ni nyefeaame̱, bo̱ni sa nyehīe; ši ne̱ke̱ hīī ne̱ ke̱ke̱ ni nyekafeaame̱ noko, edšake̱ nohewo̱ ni ame̱ba mikpata ši hōń le̱ mli ne̱.

9. Ni ame̱kē̱: Dše dše̱i! Ni ame̱kē̱: Gbomo kome ne̱ ebatowo̱ gbo̱, ni ētao efe ehe kodšolo̱! Agbe̱ne̱ wo̱ke̱ bo mo̱ń baye sane fõń fēame̱! Ni *ame̱hīe nū le̱ ni dši Lot le̱ šõišõi āhū, ni ame̱tši ame̱ba šīnā le̱ dfāramo̱. *2 Pet. 2,7.8.

10. Ši hīī le̱ kpā ame̱nine mlī ni ame̱ša Lot ke̱-ba ame̱ńō ye̱ šla le̱, ni ame̱ńmē šīnā le̱ mli.

11. Ni hīī le̱ ni damo̱ šla le̱ šīnā le̱ nā le̱, *ame̱fila ame̱hīńme̱ii, mei bibii ke̱ mei wudši fē, ni šīnā le̱ nā gbe̱ taomo̱ to̱ame̱. *2 Mań. 6,18.

12. Ni hīī le̱ kē̱ Lot ake̱: Ani oye̱ moko ye̱ se̱ ye̱ bie̱ tamo̱ šānū ko ke̱ bihīī ke̱ biyei ke̱ mofēmo ni dši omo ye̱ mā le̱ń lo? oke̱ame̱ adše bie̱;

13. ši wo̱bakpātā bie̱ hīe, edšake̱ *ame̱blomo̱ le̱ nā ewa ye̱ Iehowa hīe; ni Iehowa tšūwo̱, koni wo̱bakpātā ame̱hīe. *18,20.

14. Ni Lot dše kpo ni eke̱ ešāhīmei le̱ ni bawe̱ ebiyei le̱ wie ekē̱: Nyetea ši *nyedšea bie̱ ne̱, ši Iehowa bakpātā

hie! Ši etamo moni yeo feo ye
i le ahle. * 4 Mose 16,21.
i beni dše tšere le, bofoi le tšire
se, ni ameke: Te ši, ńõ oñã ke
enyo ní yo bie le, koni akalõo
mań le nõša le mli.
i beni elilaã ši le, hiĩ le mõmole
ke ebiyei enyo le anidši aši,
Iehowa mĩbã eyi, ni amekele dše
amebašĩle ye mã le agbó le nã.
eba mli ake, beni amekeame edše
ekẽ: Dšo foi ní ohere osusuma
kãkwe ose ni kãwa ye bie niiań
ko; dšo foi ke-ya goń le no, koni
afie! Mat. 24,16.
i Lot kẽame ake: Õ, akabale na-
-Nuntšo!
a, otšũlo hie eba nyam ye ohie,
omobo ní onami le efá ye mino,
ohere misusuma yiwala le; ni mi
'ẽń foi madše ke-ya goń le no;
ıoko fõń ko aabafemi, ni magbo.
a, neke mań ne beńke, boni aadšo
ıte dšei, ni no edaa; hã madšo
'a dšei; ani dšee bibiõ ni? ní
na yi aná wala.
i ekẽle ake: Na, miwo ohie nyam
e sane ne hũ mli, ni mibutuń
owie he ne.
he afe oyá ní odšo foi ke-ya dšei;
minyẽń noko mafe, ake dša obote
. Nohewo le atšéo mań le gbei
ar.
i hũlũdšẽ mli pe Lot bote Zoar.
eke ni Iehowa hã swõ ke la ne
Iehowa ńõ ye ńwei efie Sodom
ıora no, 5 Mose 29,22. Lal. 11,6.
1. Luk. 17,29. 2 Pet. 2,6. Ies. 1,9.10; 13,19.
i ebutu neke mãdši ne ke dšei
ẽ ke mãdši le amli bii fẽ ke ši-
no nibii ni ekwẽkwẽi le.
eńã le kwe ese, ni etšõ ńõkpo
ši. Luk. 17,32.
i Abraham te ši lebi mãńkpa ete
amo Iehowa hie ye le;
etšõ ehie ehã Sodom ke Gomora
niiań šikpoń kutũ le fẽ, ni ekwe,
šikpoń le no lasũ mite ši take
lasũ.
eba mli ake, beni Nyońmo kpãtã
mãdši ní yo dšei niiań kutũ le ahie le,
Nyońmo kai Abraham ni edšie Lot ke-
dše butumo le mli, beni ebutu mãdši le
ní Lot hĩ mli le.
30. Ni Lot dše Zoar, ni eke ebiyei
enyo le yahĩ goń le no, edšake ẽše Zoar
hĩle gbeyei; ni eyahĩ tekplo ko mli, le
ke ebiyei enyo le.
31. Keke ni onukpa le kẽ gbekẽ le
ake: Wotše egbo, ni nũ ko be šikpoń
le no, ní aaba wońõ, take boni afeo ye
šikpoń le fẽ no le;
32. ba, hã ní wohã wotše wein enu,
ni *wokele awo, koni woke wotše afo
bii. * 3 Mose 18,7.
33. Ni amehã ametše wein enu nakai
nyõ leń; ni onukpa le yiń te, ni eke
etše yawo; ni elee ešikãmo mli lo ešitẽ
mli.
34. Ni dšetšereno lebi le eba mli ake
onukpa le kẽ gbekẽ le ake: Na, nye
nyõń le mike mitše yawo; hã ní wohãle
wein enu nyõ neń hũ, ni bo hũ oya
okele ayawo, koni woke wotše afo bii.
35. Ni amehã ametše wein enu nakai
nyõ leń hũ; ni gbekẽ le hũ yiń te, ni
ekele yawo; ni elee ešikãmo mli lo ešitẽ
mli.
36. Boni fe ní Lot biyei enyo le ke
ametše ná mũsũ ne.
37. Ni kromobi le fo binũ, ni ewole
gbei ake Moab; le dši Moabbii le atše
ke-baši ńmene. 5 Mose 2,9.
38. Ni gbekẽ le hũ fo binũ, ni ewole
gbei ake Ben-Ami; le dši Amonbii le
atše ke ńmene. 5 Mose 2,19.

Yitšo 20.

Ni Abraham fã ye dšei ke-te wuoyi-
gbe šikpoń le no, ni eyahĩ Kadeš ke Šur
teń, ni eyato gbo ye Gerar. 12,9.10; 26,1.
2. Ni Abraham kẽ ye eńã Sara hewo
ake: Minyemiyõ dšile. Ni Abimelek,
Gerar mańtše le, tšũ ni ayańõ Sara ke-ba.
3. Ni Nyońmo ba Abimelek ńõ nyõń
ye lamõ mli, ni ekẽle ake: Na, obagbo
ye yõ le ní ońõ le hewo, edšake nũ ńã
dšile.
4. Ši Abimelek náko ata ehe. Ni ekẽ:
Nuntšo, ani oogbe dšeńmań ko ni dša?

5. Ani dšee lę ekę̄mi akę: Minyemiyō dšilę? ni yō lę dientšę hũ kę̄ akę: Minyeminũ dšilę? Mitšui mũ kę mideń tšemǫ mikę-fe enę nę.

6. Ni Nyońmǫ kę̄lę yę lamō lę mli akę: Mi hũ mile akę otšui mũ okę-fe enę; ni mi hũ mitšī onā, ní okafe eša ošimi; nohewǫ ni mihāāo hegbę akę ota ehe lę.

7. Nohewǫ lę agbęnę ńō nũ lę ńā lę ohālę ekoń, ši *gbalǫ dšilę, ni eekpa fai ehāo, ní oyi aná wala; ši kędši okęlę hāālę lę, no lę ná ole akę gbo oogbo, bo kę mei fē ní dši onō lę! * Lal. 105, 15.

8. Ni Abimelek te ši lebi māńkpa, ni etšę́ etšũdši lę fē, ni ewie wiemǫi nę fē ewo amętoiiań; ni hīī lę še gbeyei naakpa.

9. Kękę ni Abimelek tšę́ Abraham, ni ekę̄lę akę: Meni ofewǫ nę? Ni meni eša mifeo, ni okę eša kpeteńkple ebami kę mimańtšęyeli lę nǫ nę? Noni afee ofemi nę!

10. Ni Abimelek sā kę̄ Abraham akę: Meni ona, ni oye nękę sane nę?

11. Ni Abraham kę̄: Edšakę miyasusu akę, ekolę Nyońmǫ gbeyeišemǫ bę bię, ni amęabagbemi yę mińā lę hewǫ.

12. Ni asań eyę mli lęlęń akę minyemiyō ni; mitšębi ni, ši dšee minyebiń; ni etšō mińā.

13. Ni eba mli akę, beni Nyońmǫ hā midše mitšę we ní miyatšomlo lę, mikę̄lę akę: Edšũrō ní ofemi nę: hefēhe ní wǫǫte lę, kę̄mǫ yę mihe akę: Minyeminũ ni.

14. Kękę ni Abimelek ńō tōi kę tšinai kę wehīī kę weyei eyahā Abraham, ni eńō eńā Sara ehālę ekoń.

15. Ni Abimelek kę̄: Na, mišikpoń lę kā ohīe nę; hī heni osumoǫ.

16. Ni Sara lę, ekę̄lę akę: Na, mihā onyeminũ lę dfiętęi kukudši akpe; na, no dši hīehānō hāo yę mei fē ní kęo yǫ lę ahīe, ni mei lę fē ahīe lę onō dša.

17. Kękę ni Abraham kpa Nyońmǫ fai; ni Nyońmǫ tša Abimelek kę eńā lę kę eweyei lę, ni amęfǫfǫi.

18. Edšakę Iehowa etšīmǫ yei fē ni yǫ Abimelek we lę amũsũi anā yę Abraham ńā Sara sane lę hewǫ.

Yītšo 21.

Ni Iehowa basra Sara, takę bǫni ekę lę, ni Iehowa fe ehā Sara, takę bǫni ewie lę. 18, 10.

2. Ni Sara ná mũsũ, ni ekę Abraham fǫ binũ yę egbǫlę mli, yę be ni Nyońmǫ ekę̄lę lę mli. Heb. 11, 11.

3. Ni Abraham wo ebi ni efǫ, moni ekę Sara fǫ lę, Isak. 17, 19.

4. Ni Abraham fo ebi Isak ketia, beni eye gbīī kpānyǫ lę, takę bǫni *Nyońmǫ ewolę kitā lę. * 17, 11. 12.

5. Ni Abraham eye afii oha, beni efǫ ebi Isak lę. 17, 17. Rom. 4, 19.

6. Ni Sara kę̄: Nyońmǫ ewo *ńmlōkpā ehāmi; mofēmo ni aanu lę aańmō eko ahāmi. * 18, 12.

7. Ni esā ekę̄: Kũlę namo aagba Abraham akę Sara aahā bii afufǫ? ši mikęlę efǫ bi yę egbǫlę mli.

8. Ni gbekē lę bada ni atšelę fufǫ; ni Abraham ńmē okplō kpeteńkple gbī nǫ ni atše Isak lę.

9. Ni Sara na Hagar, Mizraimyō lę, bi ní ekę Abraham fǫ lę akę eyeǫ mo he feǫ.

10. Ni ekę̄ Abraham akę: *Fiemǫ tšũlǫyō nę kę ebi lę; ši tšũlǫyō nę bi lę kę mibi Isak akaye gbošinii lę. * Gal. 4, 30.

11. Ni sane lę dši dǫlę sane kple yę Abraham hīe yę ebi lę hewǫ.

12. Ni Nyońmǫ kę̄ Abraham akę: Kāhā oblanyo lę kę otšũlǫyō lę sane lę mīfe dǫlę sane yę ohīe; nibii fē ní Sara ekę̄o lę, bo egbē toi yę mli; edšakę *Isak mli aatšę́ oseši yę. * Rom. 9, 7. 8. Heb. 11, 18.

13. Ni tšũlǫyō lę bi lę hũ, *mahā etšō dšeńmań, edšakę oseši dšilę. * 17, 20.

14. Ni Abraham te ši lebi māńkpa, ni ekǫ abolo kę nu kę wolotǫ ehā Hagar, ni eńō-tfa ekōń, kę gbekē lę hũ, ni ewolę gbę. Ni eyiń ete ni eyatšomlo yę Beeršeba ńā lęń.

15. Ni nu lę tā yę wolotǫ lę mli, ni ešę gbekē lę efō kōi lę eko šiši,

16. ni ete eyatá sę fleńń aafe gāitšēmǫ dšekęmǫ yę eńęlęnǫ; edšakę ekę̄ akę: Mikana gbekē lę gbēle kękę! Ni eho etá ši yę eńęlęnǫ, ni ewó egbē ni efō.

li Nyoṅmo nu oblanyo lẹ gbē, ni
ıọ bọfo lẹ tšẹ́ Hagar kẹ-dšẹ ṅwei,
lẹ akẹ: Meni feọo, Hagar? Kāše
; ši Nyoṅmọ enu oblanyo lẹ gbē
ıi eyọ lẹ.
Te ši ní owó oblanyo lẹ nọ, ni
ıine amō emli; ši mahā etšṓ dšeṅ-
peteṅkple.
li Nyoṅmọ gble ehīṅmẹii, ni ena
co; ni eyiṅ ete, ni eyayẹ nu ewo
lẹ obō, ni eṅō-hā oblanyo lẹ enu.
Ni Nyoṅmọ kẹ oblanyo lẹ yẹ; ni
i ehī ši yẹ ṅānọ, ni etšṓ gāitšēlọ,
ıi ehī ši yẹ Paran ṅā lẹ nọ. Ni
rakpē yō kẹ-dšẹ *Mizraim šikpoṅ
ebahālẹ. * 16,8.
Ni eba mli yẹ nakai be lẹ mli akẹ
lek kẹ etatšẹ Fikol bakē Abraham
Nyoṅmọ kẹo yẹ yẹ nibii fē ní ofeọ
. 26,26.
Nohewọ lẹ agbẹnẹ kā Nyoṅmọ kitā
yẹ biẹ nẹ, akẹ oyeṅmi lo mibii
ihọi akūtūmpọo; ši edšūrō bọni
ı lẹ, nakai ooṅō-femi kẹ šikpoṅ ní
gbọ yẹ nọ nẹ. * 20,15.
Ni Abraham kẹ: Makā kitā lẹ.
Ni Abraham kā Abimelek hīe yẹ
ko ní Abimelek tšūdši lẹ šō ekā
hewọ. 26,15.18.
Ni Abimelek kē akẹ: Milee moni
ẹ sane nẹ, ni bo hū otšīī tā okēēmi
ıṅ minuko dā hū, akẹ dša ṅmẹnẹ.
Kẹkẹ ni Abraham ṅō tōi kẹ tšinai
bimelek, ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹ-

Ni Abraham dšie tōi lẹ amli gwan-
ei kpawo eto afā.
Ni Abimelek kē Abraham akẹ:
gwanteṅbiyei kpawo ní odšie oto
, té ešišiṅ.
Ni ekē: Gwanteṅbiyei kpawo nẹ
ẹ mideṅ, koni aṅō-ye odase ahāmi,
i midše nẹkẹ nubu nẹ.
Nohewọ lẹ etšẹ́ dšẹi *Beeršeba,
dšẹi amẹyi enyọ lẹ fē amẹkāmọ
ẹ. * 26,33.
Ni amẹkpāṅ yẹ Beeršeba; ni Abi-
kẹ etatšẹ Fikol te ši, ni amẹkū
kẹ-ba Filistibii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ
33. Ni Abraham tẹo tamarisketšo yẹ
Beeršeba, ni *etšẹ́ Iehowa, †nānọ Mawu
lẹ, gbẹi yẹ dšẹi. * 12,8. † Ies. 40,28. Rom. 16,26.
34. Ni Abraham to gbọ yẹ Filistibii
lẹ ašikpoṅ lẹ nọ gbīī pī.

Yitšo 22.

Ni sādši nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ Nyo-
ṅmọ *ka Abraham, ni ekēlẹ akẹ: Abra-
ham! Ni ekē: Nami! * Heb. 11,17. Iak. 1,12.
2. Ni ekē: Agbẹnẹ ṅō obi Isak ní
dši obi kōme ní odọō ehe lẹ, ni oyiṅ
oya *Moria šikpoṅ lẹ nọ, ni okẹlẹ ayašā
šā-afọle yẹ dšẹi, yẹ gōdši lẹ ateṅ ekome
ní matšōo lẹ nọ. * 2 Kron. 3,1.
3. Ni Abraham te ši lebi māṅkpa, ni
ewo etedši nọ nii, ni eṅō eblahīī lẹ enyọ
kẹ ebi Isak lẹ efata ehe, ni egba lai ni
ekẹ-yašā šā-afọle lẹ, ni ete ši, ni eyiṅ
ete heni Nyoṅmọ etšōlẹ lẹ.
4. Ni gbī ní dši gbī etē lẹ Abraham
hole ehīṅmẹii anọ, ni ena dšẹi yẹ šoṅṅ.
5. Ni Abraham kē eblahīī lẹ akẹ:
Nyekẹ tedši lẹ ahīa biẹ; ni mikẹ oblanyo
lẹ aya dšẹi, ni wọyasọle, ni wọkū wọsẹ
wọba nyeṅō ekoṅ.
6. Ni Abraham ṅō afọlešā lai lẹ etēre
ebi Isak, ni eṅō la lẹ kẹ kakla lẹ ehīe
edē; ni amẹyi enyọ lẹ fē ameyiṅ amẹte.
7. Ni Isak kẹ etšẹ Abraham wie ni
ekē: Mitšẹ! Ni ekē: Nami, mibi! Ni ekē:
Na, la kẹ lai nẹ; ši nēgbẹ tōgwanteṅbi
ní akẹ-bašā šā-afọle lẹ yọ?
8. Ni Abraham kē akẹ: Nyoṅmọ aaná
tōgwanteṅbi ahā ehe ní akẹ-šā šā-afọle
lẹ, mibi! Kẹkẹ ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹṅō-
fie nọ kẹ-te.
9. Ni amẹba heni Nyoṅmọ etšōlẹ lẹ;
ni Abraham mā afọlešālatẹ yẹ dšẹi, ni
eto lai lẹ gbẹdšianọ, ni efī ebi Isak lẹ,
ni eṅōlẹ eṅmē lai lẹ nọ yẹ afọlešālatẹ
lẹ nọ.
10. Ni Abraham kpā enine mli ekọ
kakla lẹ, koni ekẹ-gbe ebi lẹ. Iak. 2,21.
11. Kẹkẹ ni Iehowa bọfo lẹ dšẹ ṅwei
tšẹlẹ, ni ekē: Abraham! Abraham! Ni
ekē: Nami!
12. Ni ekē: *Kāhā onine mīsa obla-
nyo lẹ he, ni asaṅ kāfelẹ nokonoko!
Ši kpāko miná mile akẹ ošeọ Nyoṅmọ

gbeyei, akẹ-ní †okāmāāmi obi kometō nẹ lẹ. *Ier. 7, 31. †Rom. 8, 32.

13. Ni Abraham hole ehīńmẹii anọ, ni ekwẹ, ni na, tōagbo ko yẹ esẹgbẹ ní eklontoi elala kō; ní Abraham te eyamō tōagbo lẹ, ni eńōlẹ ešā šā-afọle yẹ ebi lẹ nādšiań.

14. Ni Abraham wo dšẹi gbẹi: Iehowa aakwẹ. Nohewọ lẹ akẽọ kẹ ńmẹnẹ fē akẹ: Iehowa goń lẹ nọ aakwẹ yẹ.

15. Ni Iehowa bọfo lẹ dšẹ ńwei tšẹ́ Abraham ekoń ni ekẽ:

16. Bọni Iehowa kẽ nẹ: *Mikā midientšẹ mihe kitā, akẹ-ní ofe enẹ ni okāmāāmi obi lẹ ni dši obi kometō lẹ, *Heb. 6, 13.

17. hewọ lẹ dšọ̄mọ madšọ̄o, ni fá mahā *oseši afá tamọ ńwei ńulamii kẹ ńšọ nā šia, ni oseši lẹ †aaye ehenyẹlọi agbói lẹ anọ; *13, 16; 15, 5. Heb. 11, 12. †1 Mose 24, 60.

18. ni oseši lẹ mli aadšẹ adšọ̄ šikpoń lẹ nọ dšeńmādši fē, edšakẹ obo migbē toi. 12, 3. Gal. 3, 16.

19. Kẹkẹ ni Abraham kū esẹ kẹ-ba eblahīī lẹ ańō; ni amẹte ši, ni amẹfē amẹńō-ſie nọ kẹ-te Beeršeba. Ni Abraham hī ši yẹ Beeršeba.

20. Ni sādši nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ abakẽ Abraham akẹ: Na, *Milka hū kẹ onyeminū Nahor efọ bii: *11, 29.

21. ekromọbi dši Uz, kẹ enyemi Buz, kẹ Kemuel ní dši Aram tšẹ lẹ,

22. kẹ Kesed kẹ Hazo kẹ Pildaš kẹ Iidlaf kẹ Betuel.

23. Ni *Betuel fọ Rebeka. Mei kpānyọ nẹ Milka kẹ Abraham nyemi Nahor fọ. *24, 15.

24. Ni eyẹ ńā kroko ni atšẹ́ọlẹ Reuma, lẹ hū efọ Teba kẹ Gaham kẹ Tahaš kẹ Maaka.

Yītšo 23.

Ni Sara ye afii oha kẹ nyońmai-enyọ kẹ kpawo; afii abọ ní Sara ye nẹ.

2. Ni Sara gbo yẹ Kiriat-Arba, no dši Hebron ní yọ Kanaan šikpoń lẹ nọ lẹ. Ni Abraham baye Sara he ńkọmọ ní ebafólẹ.

3. Ni Abraham te ši kẹ-dšẹ egbonyo lẹ he, ni ekẹ Hetbii lẹ yawie akẹ:

4. *Gbọ dšimi, ni nye mibato; nyehāami fūhe ko yẹ nyeteń, koni mato migbonyo ni kā mihīe nẹ. *17, 8.

5. Ni Hetbii lẹ here Abraham nọ ní amẹkẽlẹ akẹ:

6. Bowọ toi, minuntšọ! Nyońmọ lumo dšio yẹ wọteń; wọfūhei lẹ ateń noni hī fė fē lẹ, fū ogbonyo lẹ yẹ mli; wọteń mokomoko etšīńo gbẹ akẹ okafū ogbonyo lẹ yẹ efūhe lẹ.

7. Ni Abraham te ši edamọ ši, ní ekoto šikpoń lẹ nọ bii ní dši Hetbii lẹ,

8. ni ekẹamẹ wie ekẽ: Kẹdši nyeyẹ he tšui akẹ mifū migbonyo ní kā mihīe nẹ, nyeboami toi, ni nyekpaā Zohar bí Efron lẹ fai nyehāami,

9. koni eńō Makpela tẹkplo ní eyọ, ní yọ ešikpoń lẹ nāgbē lẹ, ehāmi; bọfēbọ ni dši enā lẹ eńō-hāmi mahe, mafe midientšẹ mifūhe yẹ nyeteń.

10. Ni Efron tá Hetbii lẹ ateń. Ni Efroń, Hitnyo lẹ, here Abraham nọ yẹ Hetbii lẹ atoiiań, yẹ mei fē ni botẹọ emań lẹ agbó lẹ mli lẹ ahīe, akẹ:

11. Dabi, minuntšọ, bomi toi! Šikpoń lẹ mikẹ-mīhāo, ni tẹkplo lẹ ní yọ mlí lẹ hū mikẹ-mīhāo; mimańbii lẹ ahīe mikẹhāao yẹ nẹ. Fū ogbonyo lẹ!

12. Ni Abraham koto ši yẹ šikpoń lẹ nọ bii lẹ ahīe,

13. ni ekẹ Efron wie yẹ šikpoń lẹ nọ bii lẹ atoiiań ekẽ: Kẹdši oobomi toi kẹkẹ lẹ, mahāo šika mańō-he šikpoń lẹ; he yẹ mideń, ni mafū migbonyo lẹ yẹ dšẹi.

14. Ni Efron here Abraham nọ, ní ekẽlẹ akẹ:

15. Minuntšọ, bomi toi! Šikpoń ní ná dši dſiẹtẹi *šekeli* ohai-edſẹ lẹ, meni dši no yẹ mikẹo teń? Nohewọ lẹ fū ogbonyo lẹ!

16. Ni Abraham bo Efron toi, ni Abraham ńmē dſiẹtẹi ní Efron tšī tā yẹ Hetbii atoiiań lẹ ehālẹ, dſiẹtẹi *šekeli* ní dšrayelọi yeọ lẹ ohai-edſẹ.

17. Ni atu Efron šikpoń lẹ ni yọ Makpela, yẹ Mamre hīe lẹ, abọ̄ lẹ kẹ tẹkplo lẹ ní yọ mli lẹ, kẹ tšei fē ni yọ abọ̄ lẹ mli, kẹ nii ní māmọ ehūsūi anọ kẹ-kpe lẹ fē,

18. awo Abraham dē, koni etšṓ enō yẹ Hetbii lẹ fē kẹ mei fē ní tšṓọ emań lẹ agbó mli lẹ ahīe.

19. Ni enę sę lę Abraham fũ eñã Sara lę yę tękplo ní yǫ Makpela abǭ leñ lę mli yę Mamre hie, no dši Hebron ní yǫ Kanaan šikpoñ lę nǫ lę.

20. Ni atu abǭ lę kę *tękplo lę ní yǫ mli lę awo Abraham dě, ni etšó lędientšę efũhe ní dšę Hetbii lę adeñ.

* 25,9.10; 47,30; 49,29.30; 50,13.

Yitšo 24.

Ni Abraham egbǫ ni eye gbīī pī. Ni Iehowa edšǭ Abraham yę nibii fě mli.

12,2. Lal. 112,2.3.

2. Ni Abraham kę̄ etšũlǫ ní dši ewe lę onukpa ní yeǫ nii fě ní eyǫ lę nǫ lę akę: Ba ní *okę onine abahǫ mifuǫ šiši,

* 47,29.

3. ni mahã okã Iehowa, ñwei Nyoñmǫ kę šikpoñ Nyoñmǫ lę, kitã akę *owęñ Kanaanbii ní miyǫ amęteñ nę abiyei lę eko ohãñ mibi lę;

* 28,1. 2 Mose 34,16.

4. ši moñ oote mišikpoñ lę nǫ kę miweku lę mli ni oyawę yō abahã mibi Isak.

5. Ni tšũlǫ lę kę̄lę akę: Ekolę yō lę ebakplěñ misę nyiemǫ kę šikpoñ nę nǫ bã, bělę mikę obi lę akũ sę aya šikpoñ nǫ heni odšę oba lę lo?

6. Ni Abraham kę̄lę akę: Kwę ohe ní ahī ní okę mibi lę akakũ sę kę-mīya dšęi doñń!

7. Iehowa, ñwei Nyoñmǫ lę, ní ñõmi kę-dše mitšę we lę kę miwekumei aši-kpoñ lę nǫ ní ekęmi wie ni ekãmi kitã akę: Osęši mañõ nękę šikpoñ nę mahã lę, lę eetšũ ebǫfo kę-nyie ohīe ní oyawę yō kę-dšę dšęi obahã mibi lę. 12,1.7.

8. Ni kędši yō lę sumǫǫ akę eenyie osę lę, no lę ohe edše mikitã nę mli; mibi lę kękę ni okęlę akaya dšęi doñń.

9. Ni tšũlǫ lę ñõ enine ehǫ enuntšǫ Abraham fuǫ šiši, ni ekãlę kitã yę sane lę hewǫ.

10. Ni tšũlǫ lę ñõ enuntšǫ yomai lę ateñ nyoñma, ni eñõ enuntšǫ nibii kpa-kpai lę fě eko ehīe edě, ni ete ši ni eyiñ kę-te *Nahor mã leñ yę Mesopotamia.

* 11,31; 27,43.

11. Ni ehã yomai lę bumǫ ši yę mañ lę ñmañmaša lę, yę nubu ko he gbękę-šiši, be mli ní yei dšęǫ kpo baã nuyę̄ lę.

12. Ni ekę̄: Iehowa, minuntšǫ Abraham Nyoñmǫ! Mīkpao fai ní ohã mihe aba nii ñmęnę gbī nę, ni omli ahī yę minun-tšǫ Abraham nǫ.

13. Na, midamǫ nubu nę he, ni mã leñ bii abiyei lę mīdše kpo mība nuyę̄:

14. ni hã aba mli akę oblayō moni makę̄lę akę: Mīkpao fai, to ogbé lę kę-ba ši, ní manu nu lę eko, ní eekę̄ akę: Nu, ni mahã oyomai lę hũ eko amęnu lę, hã lę noñń etšó moni odšie ohã otšũlǫ Isak, ni no mañõ-le akę omli ehī yę minuntšǫ nǫ.

15. Ni eba mli akę enã náá anyõ ši, kękę lę na, Rebeka, moni afǫ ahã *Betuel ní dši Abraham nyemi Nahor ñã Milka lę bi lę dše kpo ba, ni egbé tfa ekõñ.

* 22,23.

16. Ni ké ona oblayō lę, ehe yę fęo naakpa, oblayō fro ni, ni nũ ko lekolę; ni ekpleke ši kę-te bu lę mli, ni eyawo egbé lę obõ, ni edše kpo eba.

17. Ni tšũlǫ lę ša foi ekęlę yakpe ni ekę̄: Mīkpao fai ní ohã manu ogbé lę mli nu lę fiõ!

18. Ni ekę̄: Nu, minuntšǫ! Ni ehe fe oyá ni eto egbé lę ehīe edě ni ehã enu.

19. Ni beni ehã enu egbe nã lę, ekę̄: Mayę eko mahã oyomai lę hũ kę-yaši beyinǫ ni amęanu amęgbe nã.

20. Ni ehe fe oyá ni etšó egbé lę mli nu lę ewo nunumǫnõ lę mli, ni eša foi ete bu leñ ekoñ eyayę nu lę ehã eyomai lę fě.

21. Ni nũ lę nã ní kpę ehe yę ehe hewǫ lę efe diñń, koni eñõ-le akę Iehowa ehã ehe eba nii yę egbęfã lę mli lo.

22. Ni eba mli akę, beni yomai lę enu etã lę, nũ lę ñõ šika ga ní nã ñměǫ *šekel* fã kę ninešigai enyǫ ní nã ñměǫ šika *šekeli* nyōñma, ni ekę-wo enine,

23. ni ekę̄: Namo bi dšio? kęmǫmi ko! Ani wǫǫná gbę yę otšę we lę ní wǫyato dšęi?

24. Ni ekęlę akę: Milka bi Betuel ní ekę Nahor fǫ lę bi dšimi.

25. Ni esã ekęlę akę: Wǫyę dfęi kę koloi aniyenii pī, ni gbę hũ yę ní aato dšęi.

26. Ni nũ lę mã eyi ši ni edšá Iehowa,

27. ni ekẹ̄: Aadšie Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ lẹ, yi akẹ ehāko emlihīlẹ kẹ enọkwayeli sẹ afo yẹ minuntšọ nọ; ni mi hū, Iehowa ebatšōmi minuntšọ nyemimei awe gbẹ!

28. Ni oblayō lẹ ša foi kẹ-te ni eyagba mei ni yọ enye we lẹ nẹkẹ sādši nẹ.

29. Ni Rebeka yẹ nyeminū ko ni atšẹ́ọ egbẹi Laban; ni Laban ša foi kẹ-dše kpo, ni ete nū lẹ ṅō yẹ nubu lẹ he.

30. Ši eba mli akẹ, beni ena ga lẹ kẹ ninešigai lẹ yẹ enyemiyō lẹ nine ši, ni enu enyemiyō Rebeka wiemọi ni ewie akẹ: Bọni nū lẹ kẹ̄mi nẹ lẹ, eba nū lẹ ṅō, ni na, edamọ yomai lẹ amasẹi yẹ nubu lẹ he.

31. Ni ekẹ̄: Ba šīa, bo moni Iehowa edšọ̄o! mēhewọ odamọ ṅmaṅmaša? Ši midientšẹ misā šīa lẹ kẹ gbẹ hū mihā yomai lẹ.

32. Ni nū lẹ ba šīa lẹ. Ni edšie yomai lẹ anọnii lẹ, ni ehā yomai lẹ adfẹi kẹ niyenii, ni ehālẹ kẹ mei ni ekẹ-nyie lẹ nu ni amẹkẹ-fọ amẹnādši ahe.

33. Ni akẹ nii ba mā ehīe ni eye; ši ekẹ̄ akẹ: Miyeṅ nii, akẹ dša midšadše nō sane ni mihīe kẹ-ba lẹ dā. Ni ekẹ̄: Wiemọ!

34. Ni ekẹ̄: Abraham tšūlọ dšimi.

35. Ni Iehowa edšọ̄ minuntšọ naakpa, ni etšṓ gbomo agbo; ni ehālẹ tōi kẹ tšinai, kẹ dfiẹtẹi kẹ šika, kẹ wehīī kẹ weyei, kẹ yomai kẹ tedšii.

36. Ni minuntšọ ṅā Sara lẹ kẹ minuntšọ efọ binū yẹ egbọlẹ sẹ nẹ; ni lẹ eṅō enii fē ni eyọ lẹ ehā.

37. Ni minuntšọ hā mikā kitā akẹ: Kaw̃ẹ Kanaanbii, mei ašikpoṅ nọ ni miyọ nẹ abiyei lẹ ateṅ moko ohā mibi lẹ,

38. ši ya mitšẹ we lẹ kẹ midšaku lẹ moṅ oyaw̃ẹ yō obahā mibi lẹ.

39. Ni mikẹ̄ minuntšọ akẹ: Ekolẹ yō lẹ ebanyieṅ misẹ.

40. Ni ekẹ̄mi akẹ: Iehowa, *mo hīe ni minyie nẹ, aatšū ebọfo afata ohe kẹ-ya, ni eehā ogbẹ lẹ adša, ni oyaw̃ẹ yō yẹ midšaku kẹ mitšẹ we lẹ obahā mibi lẹ.

* 17,1.

41. No dāni ohe aadše mikitā lẹ mli; kẹ́ ote midšaku lẹ, ni amẹhāāo lẹ, bēlẹ ohe edše mikitā lẹ mli.

42. Ni ṅmẹnẹ miba nubu lẹ he, ni mikẹ̄: Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ! kẹdši oohā migbẹ ni minyie nẹ adša lẹ,

43. no lẹ na, midamọ nubu nẹ he, ni hā aba mli akẹ oblayō ni aadše kpo aba nuyẹ̄, ni makẹ̄lẹ akẹ: Mīkpao fai ni ohāmi ogbẹ́ lẹ mli nu lẹ fiō manu,

44. ni eekẹ̄mi akẹ: Bodientšẹ nu, ni masā mayẹ eko mahā oyomai lẹ hū lẹ, hā lẹ noṅṅ efe yō moni Iehowa edšie ehā minuntšọ bi lẹ.

45. Ni beni mikẹ̄ miwieọ migbeọ nā yẹ mitšui mli pẹ lẹ, na, Rebeka pue, ni egbẹ́ tfa ekōṅ kẹ-mība, ni ekpleke ši kẹ-te bu lẹ mli eyayẹ nu; ni mikẹ̄lẹ akẹ: Mīkpao fai ni ohā manu eko!

46. Ni ehe fe oyá, ni eto egbẹ́ lẹ ehīe edē, ni ekẹ̄: Nu! ni mahā oyomai lẹ hū eko amẹnu. Ni minu, ni yomai lẹ hū ehāamẹ eko amẹnu.

47. Ni mibilẹ akẹ: Namo bi dšio? Ni ekẹ̄: Betuel, Nahor bi ni ekẹ Milka fọ lẹ, bi dšimi. Ni miṅō ga lẹ miwo egugōṅ, ni miṅō ninešigai lẹ miwo enine;

48. ni mimā miyi ši, ni midšá Iehowa, ni midšie Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ lẹ, yi akẹ etšōmi gbẹ kpakpa, ni mikẹ-yaṅō minuntšọ nyemibi mihā ebi lẹ.

49. Ni agbẹnẹ, kẹdši nyekẹ minuntšọ aaye yẹ mlihīlẹ kẹ anọkwayeli mli lẹ, no lẹ nyekẹ̄ami; ni kẹ-dšee nakai hū, nyekẹ̄ami, koni mawo ninedšūrō lo abẹkuiaṅ tšṓmọ.

50. Kẹkẹ ni Laban kẹ Betuel here nọ ni amẹkẹ̄: Iehowa ṅō sane nẹ dšẹ; wọnyēṅ wọkẹo awie efōṅ lo ekpakpa.

51. Na, Rebeka lẹ nẹ, ṅōlẹ ni okẹlẹ aya, ni eyatšṓ onuntšọ bi lẹ ṅā, takẹ bọni Iehowa ekẹ̄ lẹ.

52. Ni eba mli akẹ, beni Abraham tšūlọ lẹ nu amẹwiemọi lẹ, eho ebu ši ni edšá Iehowa.

53. Ni tšūlọ lẹ dšie dfiẹtẹi nibii kẹ šika nibii kẹ mamai kẹ-ba, ni ekẹ-bahā Rebeka; ni esā ehā enyeminū lẹ kẹ enye hū nibii ni dšra wa.

54. Kẹkẹ ni ekẹ mei ni fata ehe lẹ ye nii ni amẹnu noko, ni amẹwọ dšẹi nakai nyō lẹṅ; ni beni amẹte ši lebi lẹ, ekẹ̄: Nyewoami gbẹ, ni maya minuntšọ ṅō!

i enyeminū lẹ kẹ enye kẽ: Hã
lẹ kẹwọ ahī ši gbīī ñō akẹ gbīī
nẹkẹ, no sẹ koni okẹlẹ aya.
i ekẽamẹ akẹ: Nyekatšīa minã,
Iehowa ehã migbẹ lẹ edša; nye-
gbẹ, ní maya minuntšọ ńō!
i amẹkẽ: Wọtšẹ́ oblayō lẹ, ni
lāń gbẽ.
i amẹtšẹ́ Rebeka ni amẹbilẹ akẹ:
nẹ aate lo? Ni ekẽ: Mate.
i amẹwo amẹnyemiyō Rebeka kẹ
lọ lẹ kẹ Abraham tšūlọ lẹ kẹ emei
ehe lẹ agbẹ.
i amẹdšọ̄ Rebeka, ni amẹkẽlẹ akẹ:
niyō, tšṓ mei akpei huhã anye,
aye ehenyẹlọi agbói lẹ anọ! 22,17.
i Rebeka te ši kẹ eblayei lẹ, ni
amẹtrá yomai lẹ anọ kẹ-nyie nū
ni tšūlọ lẹ ńō Rebeka ni eńō-

i Isak dšẹ hīekālọ ní naāmi lẹ
lẹ gbẹ lẹ nọ ēba; ši wuoyigbẹ
lẹ nọ ehīọ; * 16,14; 25,11.
i gbẹkẹnāši lẹ Isak edše kpo ete
nọ yẹ ńã lẹ nọ; ni ehole ehīńmẹii
ekwẹ, ni na, yomai mība.
i Rebeka hū hole ehīńmẹii anọ,
ena Isak lẹ, edše yoma lẹ nọ

i ebi tšūlọ lẹ akẹ: Nē nū nyie
kẹwọ bakpe nẹ? Ni tšūlọ lẹ kẽ:
šọ ni. Kẹkẹ ni ekọ ehīehānō ni
ehīe.
i tšūlọ lẹ gba Isak sādši fẽ ní
ẹ.
i Isak kẹlẹ ba enye Sara bū lẹ
i eńō Rebeka ni ebatšṓ eńã, ni
. Ni Isak tšẹ́ etšui eńmē emli
ye gbēle lẹ sẹ. * 23,2.

Yītšo 25.

(Kw. 1 Kron. 1,28—34.)

.braham sā kpē yō ekoń, ni egbẹi
tura.
i ekẹlẹ fọ Zimran kẹ Iokšan kẹ
kẹ Midian kẹ Išbak kẹ Šua.
i Iokšan fọ Šeba kẹ Dedan. Ni
bii lẹ dši Ašurbii kẹ Letušbii kẹ
i.
i Midian bii dši Efa kẹ Efer kẹ
Hanok kẹ Abida kẹ Eldaa. Menẹmei fẽ
lẹ Ketura bii ni.
5. Ni Abraham ńō nii ní eyọ fẽ ehã Isak.
6. Ši Abraham hemei ní eyọ lẹ abii
lẹ, Abraham keamẹ nii, ni ewoamẹ gbẹ
kẹ-dše ebi Isak he, beni ehīe kã bēbe,
kẹ-te bokāgbẹ yẹ bokāgbẹ šikpoń lẹ nọ.
7. Ni Abraham wala mli afii abọ ní eye
nẹ: afii oha kẹ nyońmai-kpawo kẹ enumọ.
8. Ni Abraham gbọ kotokoto ni egbo
yẹ gbọlẹ kpakpa mli, nūmoń ni eye afii
pī, ni abua enã afata emei lẹ ahe.
15,15. Hiob 5,26.
9. Ni Isak kẹ Išmael, ebii lẹ, fūlẹ yẹ
Makpela tẹkplo lẹ mli, yẹ Zohar, Hitnyo
lẹ, bi Efron lẹ abọ̄ lẹ ní yọ Mamre hīe
lẹ mli,
10. abọ̄ ní Abraham he yẹ Hetbii lẹ
adē lẹ, dšẹi afū Abraham kẹ eńã Sara yẹ.
23,16.17.
11. Ni Abraham gbēle sẹ lẹ Nyońmọ
dšọ̄ ebi Isak; ni Isak hī ši yẹ hīekālọ
ní naāmi lẹ * nubu lẹ hewọ. * 24,62.
12. Ni menẹmei dši Abraham bi Išmael
ni Mizraimyō Hagar ní dši Sara weyō
lẹ kẹ Abraham fọ lẹ * sešibii: * 21,13.
13. Išmaelbii lẹ agbẹii ni ańō-tšẹ́ọ amẹ-
sešibii lẹ nẹ: Išmael kromọbi lẹ Nebaiot,
kẹ Kedar kẹ Adbeel kẹ Mibsam,
14. kẹ Mišma kẹ Duma kẹ Masa,
15. kẹ Hadad kẹ Tema kẹ Ietur kẹ
Nafiš kẹ Kedema.
16. Išmaelbii lẹ nẹ, ni amẹgbẹii hū nẹ
yẹ amẹkrowai kẹ amẹnsrai lẹ anã; * lumei
nyońma kẹ enyọ kẹ amẹmādši. * 17,20.
17. Afii abọ ní Išmael ye nẹ: afii oha
kẹ nyońmai-etē kẹ kpawo; ni egbọ koto-
koto, ni egbo ni abua enã afata emei lẹ ahe.
18. Ni amẹhe ši kẹ-dšẹ Havila kẹ-yaši
Šur ni yọ Mizraim hīe, kẹ-yaã Ašur gbẹ
lẹ. * Enyemimei lẹ fẽ hīegbẹ ehe ši yẹ.
* 16,12.
19. Abraham bi Isak lẹ sešibii nẹ:
Abraham fọ Isak.
20. Ni Isak eye afii nyońmai-edfẹ ní eńō
eńã Rebeka ní dši Betuel, Aramnyo ní
dšẹ Mesopotamia lẹ, biyō kẹ Laban,
Aramnyo lẹ, nyemiyō lẹ.
21. Ni Isak kpa Iehowa fai ehã eńã
lẹ, edšakẹ efe kene; ni Iehowa bo efai-
kpamọ lẹ toi, ni eńã Rebeka ná mūsū.

22. Ni gbekẽbii lẹ šimọšimọ̃ amẹhe yẹ emũsũñ. Ni ekẽ: Kẹdši nakai lẹ, mẽba hũ ni mife nẹkẹ nẹ? Ni ete eyabi Iehowa,

23. Ni Iehowa kẽlẹ akẹ: Dšeñmãdši enyọ yọ omũsũñ, ni mãdši enyọ aadšẹ omũsũñ bẽbe agbla amẹmli; ni mañ kome he aawa fè mañ ko lẹ, ni *onukpa lẹ aasúmọ gbekẽ lẹ. *27,29. Mal. 1, 2. Rom. 9, 10—12.

24. Ni beni efọmọgbĩĩ lẹ šẹ lẹ, na, hãdši yọ emũsũ lẹñ.

25. Kleñkleñmo ni ba lẹ, etšuọ fọ̃, kẹ ehe fẽ sulaññ tamọ bò ni akẹ tšọi lò, ni amẹwolẹ Esau.

26. Ni no sẹ lẹ enyemi lẹ hũ ba, ni enine hĩe Esau nanetšitši mli, ni awolẹ Iakob. Ni beni afọamẹ lẹ Isak eye afii nyoñmai-ekpa.

27. Ni gbekẽbii lẹ badãra. Ni Esau le gbọbimọ ni etšő ehe ñãñnyo; ši Iakob lẹ, mlẹfo dšilẹ ni ehĩọ bũi amli.

28. Ni Isak sumoọ Esau, edšakẹ mĩlẹlo ñõ enã; ši Rebeka sumoọ Iakob.

29. Ni Iakob ho niyenii ko. Ni Esau dšẹ ñãñ eba ni etọlẹ.

30. Ni Esau kẽ Iakob akẹ: Mĩkpao fai, hãmi nẹkẹ nitšuru nẹ eko maye, ši etọmi! Nohewọ lẹ awolẹ gbẹi akẹ Edom.

31. Ši Iakob kẽ: Hõmọ okromọbi-gbẹnã lẹ ohãmi dã!

32. Ni Esau kẽ: Na, gbo mibagbo sa, ni meni kromọbi-gbẹnã nẹ bafe ahãmi?

33. Ni Iakob kẽ akẹ: Kãmi nọ kitã dã! Ni ekãlẹ nọ kitã, ni *ehõ ekromọbi-gbẹnã lẹ ehã Iakob. *27, 36. Heb. 12, 16.

34. Kẹkẹ ni Iakob hã Esau abolo kẹ abọbọi ni eho lẹ eko; ni eye ni enu noko efie nọ, ni ete ši, ni eyiñ ete. Nẹkẹ Esau gbe ekromọbi-gbẹnã lẹ he guọ.

Yĩtšo 26.

Ni hõmọ ba šikpoñ lẹ nọ, sõro *kleñkleñ hõmọ ní ba yẹ Abraham yinọ lẹ; ni Isak yiñ ete Filistibii amañtšẹ †Abimelek ñõ yẹ Gerar. *12, 10; †20, 2.

2. Ši Iehowa dšie ehe kpo etšõlẹ ni ekẽ: Kãya Mizraim; ši hĩ ši yẹ šikpoñ ni matšõo lẹ nọ;

3. to gbọ yẹ šikpoñ nẹ nọ, ni mikẹo aahĩ ši ni madšọ̃o; ši bo kẹ *oseši mañõ nẹkẹ šikpõdši nẹ fẽ mahã, ni maye †kitã ní mikã otšẹ Abraham lẹ nọ. *12, 7. †22, 16

4. Ni mahã oseši *afá tamọ ñwei ñulamii, ni mañõ nẹkẹ šikpõdši nẹ fẽ mahã oseši lẹ, ni oseši lẹ †mli aadšẹ adšọ̃ šikpoñ lẹ nọ dšeñmãdši lẹ fẽ; *15, 5. †12, 3

5. edšakẹ Abraham bo migbe toi ni eye migbẹnãnii kẹ mikitãi kẹ mikpọi kẹ mimlai lẹ anọ.

6. Ni Isak hĩ ši yẹ Gerar.

7. Ni dšẹibii lẹ bi eñã lẹ ši; ni ekẽ akẹ: Minyemiyõ ni; edšakẹ ẽše gbeyei akẹ eekẽ akẹ: Miñã ni, ekẽ: Beni afe ni dšẹibii lẹ akabagbemi yẹ Rebeka hewọ, edšakẹ ehe yẹ fẹo.

8. Ni eba mli akẹ, beni etšẹ kplaññ yẹ dšẹi lẹ, Filistibii amañtšẹ Abimelek bu samflẹ nã ni ekwẹ, ni na, Isak kẹ eñã Rebeka *mĩfẹ. *Abẹi 5, 18

9. Ni Abimelek tšẽ Isak ni ekẽ akẹ: Ei, yõ lẹ oñã ni kwá; ni té fe tẽñ ni okẽ akẹ: Minyemiyõ dšilẹ lẹ? Ni Isak kẽlẹ akẹ: Edšakẹ mikẽ: Beni afe ni akabagbemi yẹ ehewọ.

10. Ni Abimelek kẽ: Meni oná ofewọ nẹ? Fẹ fiõ ní mañbii lẹ eko kẹ oñã lẹ awọ, kũlẹ oñõ musu obafõ wọnọ.

11. Ni Abimelek wo mañ lẹ fẽ kitã akẹ: Moni aata nũ nẹ lo eñã lẹ he lẹ, gbe aagbelẹ!

12. Ni Isak dũ nii yẹ nakai šikpoñ lẹ nọ, ni ená nakai bọ toi oha yẹ nakai afi lẹ nọ noññ, *ni Iehowa dšọ̃lẹ. *Abẹi 10, 22.

13. Ni nũ lẹ tšõ gbomo agbo, ni ehĩe feremọ ãhũ kẹ-yaši beyinọ ní etšő agbo kpanã.

14. Eyẹ tõkui kẹ tšinakui kẹ webii pĩ; ni Filištibii lẹ ahĩe kõ enọ.

15. Ni *nubui fẽ ni etšẹ Abraham tšũdši lẹ dše yẹ etšẹ yinọ lẹ, Filistibii lẹ etšĩmọ, ni amẹlõ sũ amẹwo mli tọtọ̃tọ. *21, 25.

16. Ni Abimelek kẽ Isak akẹ: Dše wọmasẹi, ši ohe wa babaõ fèwọ!

17. Ni Isak dše dšẹi ni eyaši ebũ lẹ yẹ Gerar dšọ̃ lẹñ, ni ehĩ dšẹi.

18. Ni Isak sã edše nubuí lẹ ní adše yẹ etšẹ Abraham yinọ lẹ, edšakẹ Abraham gbẽle sẹ lẹ Filistibii lẹ tšĩmọ; ni

;be̱ii ni etše̱ ṅõ-woame̱ le̱ noṅṅ
ıe̱.
Ni Isak tšũdši le̱ tša dšō̱ le̱ mli,
e̱ná nubu ni baä nu ye̱ dše̱i.
Ni Gerar kolokwe̱lo̱i ke̱ Isak kolo-
i le̱ bé ni ame̱kē̱: Nu le̱ wo̱nõṅ!
o nubu le̱ gbe̱i ake̱ Esek, edšake̱
le̱ blo̱ ye̱ he.
Ni ame̱dše bu kroko, ni ame̱bé ye̱
he, ni ewole̱ gbe̱i ake̱ Sitna.
Ni efă ye̱ dše̱i ni eyadše bu kroko,
le̱, ame̱béé ye̱ he, ni etšé̱ egbe̱i
ɔot, ni ekē̱: Agbe̱ne̱ le̱ Iehowa ehăwo̱
ıi wo̱o̱fere ye̱ šikpoṅ ne̱ no̱.
Ni edše dše̱i ete Beeršeba.
Ni Iehowa dšie ehe kpo etšõle̱ nakai
:ṅ noṅṅ, ni ekē̱: Midši otše̱ Abra-
ɩyoṅmo̱ le̱; kăše gbeyei, ši mike̱o
i madšō̱o, ni mahă oseši afá ye̱
lo̱ Abraham hewo̱.
Ni emă afo̱lešălate̱ ye̱ dše̱i, ni etšé̱
'a gbe̱i, ni eši ebū le̱ ye̱ dše̱i; ni
:šũdši le̱ dše nubu ye̱ dše̱i hũ. 12,8.
Ke̱ke̱ ni Abimelek ke̱ enanyo Ahuzat
ıtše̱ Fikol dše̱ Gerar ba Isak ṅõ.
21, 22.
Ni Isak kē̱ame̱ ake̱: Meni hewo̱
ă miṅõ, nye ni nyenye̱o̱mi, ni nye-
ye̱ nyemase̱i le̱?
Ni ame̱kē̱: Na wo̱na ake̱ Iehowa
e̱; ni wo̱kē̱: Hă kită ahĭ wo̱teṅ,
ɔ fĕ teṅ, ni ohă wo̱ke̱o akpăṅ,
ıke̱ ofeṅwo̱ éfõṅ ko; edšake̱ wo̱tako
ıi wo̱fekoŏ nokonoko, ake̱ dša ekpa-
ıe̱ke̱, ni wosă wo̱woŏ gbe̱ ye̱ he-
mli. Ni agbe̱ne̱ bo Iehowa edšō̱ ne̱!
Ni eṅmĕame̱ okplõ, ni ame̱ye nii,
e̱nu noko.
Ni ame̱te ši lebi măṅkpa ni ame̱kămo̱
kităi, ni Isak woame̱ gbe̱ ni ame̱dše
e̱ hedšo̱le̱ mli.
Ni eba mli nakai gbĭ le̱ noṅṅ ake̱
tšũdši le̱ ba ni ame̱bagbale̱ nubu
e̱dše le̱ he sane ake̱: Wo̱yanina nu.
Ni ewole̱ *Šeba; nohewo̱ ni atšé̱o̱
le̱ gbe̱i ake̱ Beeršeba ke̱ ṅme̱ne̱-
: le̱. * 21, 31.
Beni Esau ye afii nyoṅmai-edfe̱ le̱,
Iudit, Hitnyo Beeri biyõ le̱, ke̱
ıat, Hitnyo Elon biyõ le̱. 36, 2. 3.

35. Ni ame̱dši Isak ke̱ Rebeka mumo̱
nidõnii.

Yitšo 27.

Ni e̱ba mli ake̱, beni Isak egbo̱, ni
ehĭṅme̱ii ano̱ eha ni enaa nii dšogbăṅ
le̱, etšé̱ ebi nukpa Esau le̱, ni ekē̱le̱ ake̱:
Mibi! Ni ekē̱le̱ ake̱: Nami!
2. Ni ekē̱: Na, agbe̱ne̱ migbo̱ ni milee
migbĕle gbĭ.
3. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ kõlo̱mo̱ ogbo̱bi-
mo̱ nibii le̱, ogăikotoku ke̱ ogăitšo le̱, ni
odše kpo oya ṅă mli, ni oyamĭ mĭle̱lo
obahămi,
4. ni obafele̱ niyenii ke̱ ṅõmo̱, take̱
bo̱ni misumoo̱ le̱, ni oke̱-bahămi, koni
maye, beni afe ni misusuma adšō̱o, dăni
magbo. Heb. 11, 20.
5. Ni Rebeka nu, beni Isak ke̱ ebi
Esau wieo̱ le̱. Ni Esau yiṅ ete ṅă le̱ṅ
eyatao mĭle̱lo ke̱-ba.
6. Ni Rebeka yakē̱ ebi Iakob ake̱:
Na, minu ake̱ otše̱ ke̱ onyemi Esau
mĭwie ake̱:
7. Yatao mĭle̱lo, ni ofele̱ niyenii ke̱
ṅõmo̱ obahămi, koni maye, ni madšō̱o ye̱
Iehowa hĭe, dăni magbo.
8. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ mibi, bo noni
mikē̱o̱o ne̱ toi!
9. Ya tõi le̱ ateṅ ni oyamõmo̱ tõbii
kpakpai enyo̱ ye̱ abotiai le̱ ateṅ obahămi,
ni maṅõ-fe niyenii ke̱ ṅõmo̱ mahă otše̱,
take̱ bo̱ni esumoo̱ le̱,
10. koni oke̱-yahă otše̱, ni eye, beni
afe ni edšō̱o, dăni egbo.
11. Ni Iakob kē̱ enye Rebeka ake̱:
Na, minyemi *Esau le̱, tšo̱iatše̱ dšile̱, ni
mi le̱, mihe ye̱ trotro. * 25, 25.
12. Ekole̱ mitše̱ aatăra mihe, ni matšõ
tamo̱ šišiulo̱ ye̱ ehĭe, ni mike̱ lõmo̱ aaba
mino̱, ši dšee dšō̱mo̱.
13. Ni enye kē̱le̱ ake̱: Mi no̱ olõmo̱
le̱ aba, mibi, bo migbē toi ke̱ke̱, ni oya-
mõmo̱ obahămi!
14. Ni eyiṅ ete, ni eyamõmo̱ ni eke̱-
bahă enye; ni enye ṅõ-fe niyenii ke̱
ṅõmo̱, tamo̱ bo̱ni etše̱ sumoo̱ le̱.
15. Ni Rebeka kõlo̱ ebi nukpa Esau
atadei fe̱fe̱dši ni yo̱ eṅõ ye̱ šĭa le̱, ni
eṅõ-wo Iakob, ebi gbekĕ le̱;

16. ni eńō tōbii lẹ ahe wodši lẹ ewo
enidši kẹ ekuẹ, hei ni yọ trotro lẹ;
17. ni eńō niyenii kẹ ńōmọ lẹ kẹ abolo
ní efe lẹ ewo ebi Iakob deń.
18. Ni eba etšẹ ńō ni ebakẹ̄: Mitšẹ!
Ni ekẹ̄: Nami! Bo namoń, mibi?
19. Ni Iakob kẹ̄ etšẹ akẹ: Mi, Esau,
okromọbi lẹń; mife bọni okẹ̄mi lẹ. Ofai
nẹ, te ši otá ši, ni oye mimīlẹlo lẹ eko,
koni osusuma adšọ̄mi!
20. Ni Isak kẹ̄ ebi lẹ akẹ: Tė fe tēń
ni oná oyá nẹkẹ, mibi? Ni ekẹ̄: Edšakẹ
Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, hā mikẹlẹ kpe.
21. Ni Isak kẹ̄ Iakob akẹ: Tšī oba,
mibi, ni matāra ohe makwẹ akẹ mibi Esau
dientšẹ dšio lo dšee lẹ ni.
22. Ni Iakob tšī ebẹńkẹ etšẹ Isak, ni
etāra ehe, ni ekẹ̄: Gbē lẹ Iakob gbē ni,
ši nidši lẹ Esau nidši ni.
23. Ni eyoolẹ, edšakẹ enidši ahe yẹ
tšọi sulańń tamọ enyemi Esau nidši ahe;
kẹkẹ ni edšọ̄lẹ.
24. Ni ekẹ̄: Ani bo mibi Esau dientšẹ
nẹ? Ni ekẹ̄: Miń!
25. Ni ekẹ̄: Tšī ohāmi, koni maye mibi
mīlẹlo lẹ eko, koni misusuma adšọ̄o. Ni
etšī kẹ-ba eńō, ni eye; ni ebahālẹ wein
hū, ni enu.
26. Ni etšẹ Isak kẹ̄lẹ akẹ: Tšī oba
ko, koni obafọ minā, mibi!
27. Ni etšī eba ni ebafọ enā; ni enu
etadei lẹ amli ńma lẹ, ni edšọ̄lẹ ni ekẹ̄:
Kwẹ, mibi lẹ he ńma tamọ ńā ko ní
Iehowa edšọ̄ lẹ ńma!
28. Nyońmọ ahāo ńwei bọ́ kẹ šikpoń
fọ lẹ eko kẹ ńmā kẹ wein babaō hū.
29. Mādši asúmọo, ni dšeńmādši akotoō.
Ye onyemimei lẹ anọ *nuntšọ, ni onye
bihīī akotoō. Mofēmo ní †lomọọo lẹ,
aalomọlẹ; ni mofēmo ni dšọ̄ọo lẹ, aadšọ̄lẹ!
*25,23. †12,3.
30. Ni eba mli akẹ, beni Isak egbe
Iakob dšọ̄mọ lẹ nā, ni Iakob kẹ̄ edšeọ
etšẹ Isak hīe pẹ lẹ, enyemi Esau hū
dšẹ emīlẹ lẹ eba;
31. ni lẹ hū efe niyenii kẹ ńōmọ ni
ekẹ-bahā etšẹ, ni ekẹ̄ etšẹ akẹ: Hā mitšẹ
ate ši, ni eye ebi mīlẹlo lẹ eko, koni
osusuma adšọ̄mi.

32. Ni etšẹ Isak kẹ̄lẹ akẹ: Bo namoń?
Ni ekẹ̄: Mi, obi, okromọbi Esau ni.
33. Kẹkẹ ni Isak he kpokpo blīblībli
āhū dientšẹ, ni ekẹ̄: Namo mọ dši moni
yamī bahāmi, ni miye fē eko dāni obaā
nẹ, ni midšọ̄lẹ? Ni aadšọ̄lẹ hū nẹ!
34. Ni beni Esau nu etšẹ wiemọi lẹ,
ebo wā dientšẹ kẹ aw̃erẹhō babaō, ni
ekẹ̄ etšẹ akẹ: Mi hū, dšọ̄mọmi eko, mitšẹ!
Heb. 12,17.
35. Ni ekẹ̄: Onyemi lẹ kẹ šišiumọ ebahe
odšọ̄mọ lẹ kẹ-te.
36. Ni ekẹ̄: Egbẹi *Iakob ní awolẹ lẹ
edi ehe. Šii enyọ sọńń ní etōtōọ minane
nẹ: †mikromọbi-gbẹnā lẹ ešō, ni na,
agbẹnẹ ebańō midšọ̄mọ lẹ hū! Ni ekẹ̄:
Ani ofẹẹ dšọ̄mọ lẹ eko ohāāmi? *25,26. †25,33.
37. Ni Isak to he ni ekẹ̄ Esau akẹ:
Na, miwolẹ onọ nuntšọ, ni mińō enye-
mimei lẹ fē mife etšūdši, ni mińō ńmā
kẹ wein mihālẹ; ni bo lẹ, meni mafe
mahāo mọ, mibi?
38. Ni Esau kẹ̄ etšẹ akẹ: Ani no kome
pẹ dši dšọ̄mọ ni oyọ, mitšẹ? Mi hū
dšọ̄mọmi eko, mitšẹ! Ni Esau wó egbē
ni efó.
39. Ni etšẹ Isak to he, ni ekẹ̄lẹ akẹ:
Na, heni šikpoń fọ bẹ oohī kẹ heni ńwei
bọ́ hū bẹ;
40. ni oklante nā oyi aaná wala yẹ,
ni onyemi lẹ oosúmọ. Ši aaba mli akẹ, kẹ́
ople ohe lẹ, oohwānyā epā lẹ kẹ-dše okuẹ.
2 Mań. 8,20.
41. Ni Esau nyẹ Iakob yẹ dšọ̄mọ ni
etšẹ dšọ̄lẹ lẹ hewọ. Ni Esau kẹ̄ yẹ etšui
mli akẹ: Gbīī ní akẹ-bafó mitšẹ lẹ ešẹ
etā, ni magbe minyemi Iakob.
42. Ni abagba Rebeka ebi nukpa Esau
wiemọi nẹ; ni etšū ayatšẹ́ Iakob, ebi
gbekē lẹ, kẹ-ba, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Na, onyemi
Esau batọ ehe owele yẹ onọ ni egbeo.
43. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, mibi, bo migbē
toi, ni ote ši ni odšo foi kẹ-ya minyemi
Laban ńō yẹ *Haran, *24,10.
44. ni okẹlẹ ayahī ši gbīī ńō ko kẹ-yaši
beyinọ ni onyemi lẹ mlila lẹ aadše emlí,
45. kẹ-yaši beyinọ ni onyemi lẹ mlifū
ní enáo lẹ aadše emli, ni ehīe aakpa
noni ofelẹ lẹ nọ, koni matšū ní abańōo
kẹ-dšẹ dšẹi kẹ-ba; mēba nyeyi enyọ lẹ
fē nyeańmēmi gbī kome?

46. Ni Rebeka kẹ̄ Isak akẹ: Midšeṅhīlẹ edše mitšine yẹ Hetbiyei lẹ ahewọ. Kẹdši Iakob wẹ Hetbiyei ní tamọ menẹmei ní dši šikpoṅ nẹ nọ biyei lẹ eko lẹ, té mahī dšeṅ makẹ tēṅ? 26, 35.

Yītšo 28.

Ni Isak tšẹ́ Iakob, ni edšọ̄lẹ, ni ewolẹ kitā ni ekẹ̄lẹ akẹ: * Kawẹ yō yẹ Kanaan biyei lẹ ateṅ. * 24, 3.

2. Te ši ní oya onye tšẹ Betuel we lẹ yẹ Mesopotamia, ni oyawẹ yō yẹ dšẹi yẹ onye nyemi Laban biyei lẹ ateṅ. 22, 23; 24, 29.

3. Ni Mawu Ofe lẹ adšọ̄o, ni ehā ofere ni oyi afá, koni otšṓ mādši asafo;

4. ní eṅō * Abraham dšọ̄mọ lẹ ehāo kẹ oseši fē, koni ofe ogbọtō šikpoṅ nẹ ní Nyoṅmọ ṅō-hā Abraham lẹ yelọ. * 12, 2.

5. Ni Isak wo Iakob gbẹ, koni eya Mesopotamia yẹ Aramnyo Betuel bi Laban ní dši Iakob kẹ Esau nye Rebeka nyeminū lẹ ṅō.

6. Ni beni Esau na akẹ Isak edšọ̄ Iakob, ni ewolẹ gbẹ kẹ-te Mesopotamia, ní eyawẹ yō yẹ dšẹi, ni asaṅ beni edšọ̄lẹ lẹ, ewolẹ kitā akẹ: Kāwẹ yō yẹ Kanaan biyei lẹ ateṅ,

7. ni Iakob ebo etšẹ kẹ enye toi, ni ete Mesopotamia,

8. ni Esau sā na akẹ etšẹ Isak nyáā Kanaan biyei lẹ ahe lẹ:

9. Esau yiṅ ete Abraham bi Išmael ṅō, ni eyawẹ ebiyō Mahalat, * Nebaiot nyemiyō lẹ, † efata eṅāmei ní eyọ lẹ ahe. * 25, 13. † 26, 34.

10. Ni Iakob dšẹ Beeršeba ēya Haran.

11. Ni ešẹ heko ni eto dšẹi, edšakẹ hūlū enyō ši; ni ekọ dšẹi tẹi lẹ eko etšọle, ni ekā dšẹi ewọ.

12. Ni ela, ni na, atfere ko mā šikpoṅ, ni eyiteṅ yaši ṅwei, ni na, Nyoṅmọ bọfoi mīkwọ mīkpleke. Ioh. 1, 51.

13. Ni na, Iehowa damọ yiteṅ ni ekẹ̄: Midši Iehowa, otšẹ Abraham Nyoṅmọ lẹ, kẹ Isak Nyoṅmọ lẹ; * šikpoṅ ní okā nọ nẹ, bo kẹ oseši maṅō-hā; * 12, 7.

14. ni oseši aatamọ * šikpoṅ mlu, ni oogbẹ ofā anai kẹ bokā kẹ kōyi kẹ wuoyi, ni † okẹ oseši mli aadšẹ adšọ̄ šikpoṅ lẹ nọ akutšei fē. * 13, 16. † 12, 3.

15. Ni na, mikẹo yẹ, ni hefēhe ní oyaā lẹ mabu ohe, ni mikẹo aaba šikpoṅ nẹ nọ ekoṅ; edšakẹ mišīṅo kẹ-yaši beyinọ ní mafe noni mitšī tā mikẹ̄o lẹ.

16. Ni Iakob hīe tšē kẹ-dšẹ ewọ lẹ mli ni ekẹ̄: Iehowa yẹ biẹ kwá, ni mi lẹ milee nẹ!

17. Ni eše gbeyei ni ekẹ̄: Biẹ nẹ yẹ * hekplekemọ pi! Biẹ nẹ dšee hekoheko akẹ Nyoṅmọ we nẹ, ni ṅwei agbó nẹ! * 2 Mose 3, 5.

18. Ni Iakob te ši lebi māṅkpa, ni etē tẹ lẹ ní etšọle lẹ ši emā ši eṅō-to okadi, ni efọse mū efie yiteṅ,

19. ni ewo dšẹi * Betel; ši sá lẹ nakai maṅ lẹ gbẹi dši Luz. * 35, 14. 15.

20. Ni Iakob wo ši ni ekẹ̄: Kẹdši Nyoṅmọ kẹmi hī ši, ni ebu mihe yẹ gbẹ ni miyanyie nẹ mli, ni ehāmi ṅmā miye kẹ atade miwo,

21. ni mikū misẹ miba mitšẹ we lẹ yẹ hedšọlẹ mli lẹ, no lẹ Iehowa aatšṓ mi-Nyoṅmọ;

22. ni nẹkẹ tẹ ní miṅō-mā ši mito okadi nẹ * aatšṓ Nyoṅmọ we; ni nibii fē ní oohāmi lẹ, maṅō mlidšāi nyoṅma mli ekome mahāo. * 35, 1. 7.

Yītšo 29.

Kẹkẹ ni Iakob wó enane nọ ni eba bokāgbẹbii ašikpoṅ lẹ nọ.

2. Ni ekwẹ, ni na, nubu ko yẹ ṅā lẹ nọ, ni na, tōkui etē dfere he yẹ dšẹi; edšakẹ nakai bu lẹ mli nu lẹ ayẹo ahāa tōi lẹ nuọ; ni tẹ kpeteṅkple kā bu lẹ nā.

3. ni dšẹi ababuaā tōkui lẹ fē nā yẹ, ni amẹkokloọ tẹ lẹ kẹ-dšeọ bu lẹ nā, ni amẹhāa tōi lẹ anu, ni amẹkokloọ tẹ lẹ amẹtoọ bu lẹ nā ekoṅ yẹ egbẹhe.

4. Ni Iakob kẹ̄amẹ akẹ: Minyemimei, nēgbẹ nyedšẹ? Ni amẹkẹ̄: Wọdšẹ Haran.

5. Ni ebiamẹ akẹ: Ani nyele Nahor bi Laban lẹ? Ni amẹkẹ̄: Wọlelẹ.

6. Ni ebiamẹ akẹ: Ani eyẹ dšogbāṅ lo? Ni amẹkẹ̄: Eyẹ dšogbāṅ; ni na, ebiyō Rahel kẹ tōi baā nẹ!

7. Ni ekẹ̄: Na, dše nako kwrā, ni ešẹko koloi awọbe; nyehāa tōi lẹ anua nu, ni nyeyahāaamẹ nii!

8. Ni amẹkẹ̃: Wọnyẽń, dša abua tōkuikui lẹ fẽ nā kẹ-kpe, ni amẹkoklo tẹ lẹ kẹ-dše bu lẹ nā, dāni wọọhā tōi lẹ anu.

9. Ni beni ekẹamẹ wieọ lolo lẹ, Rahel kẹ etšẹ tōi lẹ ba, edšakẹ lẹ ekwẹọamẹ.

10. Ni eba mli akẹ, beni Iakob na Rahel, enye nyemi Laban biyō lẹ kẹ enye nyemi Laban tōi lẹ, Iakob tši ete ni eyakoklo tẹ lẹ kẹ-dše bu lẹ nā, ni ehā enye nyemi Laban tōi lẹ nu amẹnu.

11. Ni Iakob fọ Rahel nā, ewó egbē nọ ni efó.

12. Ni Iakob kẹ̃ Rahel akẹ etšẹ nyemi dšilẹ, ni Rebeka bi dšilẹ; kẹkẹ ni eša foi ete ni eyakẹ̃ etšẹ.

13. Ni eba mli akẹ, beni Laban nu enyemibi Iakob sane lẹ he lẹ, eša foi etelẹ kpēmọ, ni elōlẹ atū ni efọ enā, ni ekẹlẹ ba ewe lẹ; ni egba Laban sādši nẹ fẽ.

14. Ni Laban kẹ̃lẹ akẹ: Asanọkwa, miwú kẹ mihelo dšio! Ni ekẹlẹ hī ši nyōń kome.

15. Ni Laban kẹ̃ Iakob akẹ: Akẹ-ni oyafe minyemi hewọ lẹ, oosúmọmi yaka lo? Tšōmọ bọni oohemi.

16. Ni Laban yẹ biyei enyọ: onukpa lẹ gbẹi dši Lea, ni gbekẽ lẹ gbẹi dši Rahel.

17. Ni Lea hīńmẹii yẹ sukusuku, ši Rahel he yẹ fẹo ni ehīe hū yẹ fẹo.

18. Ni Iakob sumoọ Rahel ni ekẹ̃: Masúmọo afii kpawo yẹ Rahel, obi gbekẽ lẹ, hewọ.

19. Ni Laban kẹ̃: Ehī akẹ mikẹlẹ hāao fẽ noni mikẹlẹ aahā nū kroko; okẹmi ahī ši!

20. Ni Iakob súmọ afii kpawo yẹ Rahel hewọ, ní suomọ ní esumoọlẹ hewọ lẹ, efelẹ tamọ gbī komekome kẹkẹ.

21. Ni Iakob kẹ̃ Laban akẹ: Okẹ mińā lẹ ahāmi, koni ebawọ mińō, edšakẹ migbīī lẹ ešẹ.

22. Ni Laban bua dšẹi bii lẹ fẽ nā, ni eńmẽ okplō.

23. Ni gbẹkẹ lẹ eba mlí akẹ eńō ebiyō Lea ni ekẹlẹ bahālẹ; ni ebawọ eńō.

24. Ni Laban ńō eweyō Zilpa ehā ebi Lea, ni efe eweyō.

25. Ni eba mli akẹ, beni dše tšẹre lẹ, na, Lea ni. Ni ekẹ̃ Laban akẹ: Meni ofemi nẹ? Ani dšee Rahel hewọ ni misúmọo lẹ? Mẽhewọ mọ ni ošišiumi nẹ?

26. Ni Laban kẹ̃: Wọbiẹ nẹ afee nakai, ahāā gbekẽ gblā dāni ahā kromọbi.

27. Gbe monẹ otši lẹ nā, ni wọkẹ mokroko lẹ hū aahāo yẹ súomọ ni oosúmọmi afii kpawo kroko hū hewọ.

28. Ni Iakob fe nakai, ni egbe nakai otši lẹ nā; ni eńō ebi Rahel hū ehālẹ gblā.

29. Ni Laban ńō eweyō Bilha ehā ebi Rahel, ni efe eweyō.

30. Ni Rahel hū bawọ eńō, ni esumọ Rahel fè Lea; ni esā esúmọlẹ afii kpawo ekoń. 3 Mose 18, 18.

31. Ni beni Iehowa na akẹ asumọọ Lea lẹ, egble emūsū nā, ši Rahel fe kene.

32. Ni Lea ná mūsū, ni efọ binū, ni ewolẹ Ruben, ni ekẹ̃: Edšakẹ Iehowa ekwẹ mimanehūlū lẹ; ni agbẹnẹ miwú basumọmi!

33. Ni ená mūsū ekoń, ni efọ binū, ni ekẹ̃: Edšakẹ Iehowa enu akẹ asumọọmi, hewọ lẹ ehāmi bi nẹ hū, ni ewolẹ Simeon.

34. Ni esā ená mūsū, ni efọ binū, ni ekẹ̃: Enẹ lẹ agbẹnẹ miwú kẹ ehe aakpẹtẹ mihe, edšakẹ mikẹlẹ efọ bihīī etẽ; nohewọ lẹ ewolẹ Levi.

35. Ni ená mūsū ekoń, ni efọ binū, ni ekẹ̃: Enẹ lẹ madšie Iehowa yi; nohewọ lẹ ewolẹ Iuda. Ni efo fọmọ dā.

Yitšo 30.

Ni beni Rahel na akẹ ekẹ Iakob fọọ lẹ, ekẹ enyemiyō lẹ ye awuńā, ni ekẹ̃ Iakob akẹ: Hāmi bii, kẹ-dšee nakai lẹ, magbo!

2. Ni Iakob mlí wo Rahel la, ni ekẹ̃: Ani midši Nyońmọ ni etšī omūsūńbii aná lẹ? Lal. 127, 3.

3. Ni ekẹ̃: Na, miweyō Bilha; hā ebawọ ońō, *ni efọ efie mifuọ nọ, koni mi hū matšō enọ maná bii. *16, 2.

4. Ni eńō eweyō Bilha ehālẹ gblā, ni Iakob hā ebawọ eńō.

Ni Bilha ná mũsũ, ni ekę Iakob
i.
Ni Rahel kē: Nyoṅmo ekodšo ehā-
enu migbē hũ, ni ehāmi binũ;
? lę ewolę Dan.
Ni Bilha, Rahel weyō lę, ná mũsũ
ni ekę Iakob fo binũ ní dši enyo.
Ni Rahel kē: Mikę minyemiyō lę
oṅmo mple, ni minyēlę! Ni ewolę
.
Ni beni Lea na akę efo fomo lę,
ṅō eweyō Zilpa lę ehā Iakob gblā.
Ni Lea weyō Zilpa lę kę Iakob
i.
Ni Lea kē: Asafo eba! ni ewolę

Ni Lea weyō Zilpa kę Iakob fo
í dši enyo.
i Lea kē: Midšōmo mli nę! edšakę
adšōmi; ni ewolę Ašer.
Ni ṅmākũ be mli lę Ruben yana
ribii ko yę ṅāno, ni ekę-bahā enye
Kękę ni Rahel kē Lea akę: Mī-
ai ní ohāmi obi lę suomoyibii lę

Ni ekēlę akę: Aso ní ošō miwù
fáá, ši obašō mibi lę suomoyibii
Ni Rahel kē: Nohewo lę yawo
ięnę nyō nęṅ yę obi lę suomoyibii
o.
i gbękę mli, beni Iakob dšę ṅmō-
i lę, Lea dše kpo ekęlę yakpe,
: Mi mibawo oṅō ṅmenę, edšakę
ibi lę suomoyibii lę eboo apā! Ni
eṅō nakai nyō lęṅ.
Ni Nyoṅmo bo Lea toi, ni ená
ii ekę Iakob fo binũ ní dši enumo.
Ni Lea kē: Nyoṅmo ehāmi mipā-
edšakę mikę miweyō lę ehā miwù
ni ewolę Isakar.
i Lea ná mũsũ ekoṅ, ni ekę Iakob
i ní dši ekpa.
i Lea kē: Nyoṅmo ehāmi gblānii
, agbęnę miwù kęmi bahī ši, edšakę
efo bii ekpa; ni ewolę Zebulon.
Ni no sę lę efo biyō, ni ewolę

Kękę ni Nyoṅmo kai Rahel, ni
o bolę toi, ni egble emũsũ nā.
1 Sam. 1, 19.

23. Ni ená mũsũ, ni efo binũ, ni ekē:
Nyoṅmo edšie *mihīegbēle lę;
* Ies. 4, 1. Luk. 1, 25.
24. ni ewolę Iosef, ni ekē: Iehowa
aaṅō bi kroko afata he ahāmi!
25. Ni eba mli ake, beni Rahel efo
Iosef sę lę, Iakob kē Laban akę: Womi
gbę, koni maya midientšę midšēhe kę
mišikpoṅ no.
26. Okę miṅāmei kę mibii ní *misúmoo
yę amęhewo lę ahāmi, ní maya; ši bo-
dientšę ole boni misúmoo mihā. * 29, 20. 39.
27. Ni Laban kēlę akę: Hā mihīe aba
nyam yę ohīe; edšakę miyo sę akę bo
ohewo Iehowa *edšōmi nę. * 39, 5.
28. Ni esā ekē: Tšōmomi onyōmowo,
ni mahāo.
29. Ni ekēlę akę: Bodientšę ole, boni
misúmoo mihā, kę bo hũ ní okoloi lę
hī miṅō hā.
30. Ši fiō ko oyo beni miba lę, ni
agbęnę lę amefere babaō, ni Iehowa etšō
minine no edšōo, ni agbęnę lę, té gbī
ní makwę midientšę miwe hũ?
31. Ni ekē: Meni mahāo? Ni Iakob kē:
Kāhāmi nokonoko; kędši oofe enę ohāmi
lę, no lę masā malę okoloi lę, ni ma-
kweamę ekoṅ:
32. Ṅmenę makpa otoi lę fē mli, ni
mahala tōbi-fē-tōbi ní he yo truntrāi kę
damdam, kę tōbi-fē-tōbi ní dīo yę tō-
gwanteṅi lę amli, kę abotiai lę ateṅ
nii ní he yo damdam kę nii ní he yo
truntrāi lę; ni nomei aatšō minyōmowo,
33. koni wó lo wóse, beni oobakwę
minyōmowo lę, midšalę lę adšie minā yę
ohīe; abotiai lę ateṅ nii ní he bę trun-
trāi kę damdam, kę gwanteṅi lę amli
nii ní he dīī lę, dšũnii dši no yę
mideṅ.
34. Ni Laban kē: Na, hā afe boni okē nę.
35. Ni nakai gbī lę no lę eyahala tōkpa-
kpoi ní he yo sāmāisāmāi kę damdam,
kę abotiai lę ateṅ nii ní he yo truntrāi
kę damdam lę fē, nofēno ní eyeṅ ta ehe
kę nii fē ní he dīo yę gwanteṅi lę ateṅ,
ni etuamę ewo ebihīī lę adeṅ.
36. Ni eṅō gbīī etē gbę eto amę kę lę
Iakob lę teṅ. Ni Iakob yalę Laban tōi
ní fe lę.

37. Ni Iakob kõ̱lọ libne-tšei ńmõdši kẹ
luz-tšei kẹ harmon-tšei, ni eye amẹhe
sãmãi yẹdši, ni ehã tšei lẹ amli eyẹdši
lẹ dše ši.
38. Ni eńõ tšei ni eye amẹhe sãmãi
lẹ efie nunumọ ahĩmai lẹ ní tõi lẹ banuọ
nu yẹń lẹ amli, yẹ tõi lẹ ahĩe, ni kẹ́
amẹ̀ba nunumọ lẹ, amẹnáa mũsũ.
39. Ni tõi lẹ ná mũsũ yẹ tšei lẹ ahe,
ni tõi lẹ fọfõ̱ bii ní he yọ sãmãisãmãi
kẹ nii ní he yọ truntrãi kẹ damdam.
40. Ni Iakob tšerẹ tõgwanteńbii lẹ eto
afã, ni etšṍmọ tõi lẹ ahĩe ehã Laban
tõi lẹ ateń nii ní he yọ sãmãisãmãi lẹ
kẹ nii ní dĩọ lẹ fẽ; ni eńõ lẹdientšẹ
etõku lẹ eto afã, ni ekẹamẹ futuu Laban
tõi lẹ.
41. Ni eba mli akẹ dãnẹ kẹ́ tõi ní he
wa lẹ ná mũsũ lẹ, Iakob ńõọ tšei lẹ
efieọ tõi lẹ ahĩe yẹ ahĩmai lẹ amli, koni
amẹná mũsũ yẹ tšei lẹ ahe.
42. Ši kẹ́ tõi lẹ yẹ wudọwudọ lẹ, no
lẹ eńõ-fiee mli; nohewọ lẹ wudọwudọi
lẹ tšṍmoọ Laban nii, ni nii ní he wa
lẹ tšṍmoọ Iakob nii.
43. Ni gbomo lẹ fere naakpa dientšẹ,
ni ená tõi pĩ kẹ weyei kẹ wehĩĩ kẹ
yomai kẹ tedšii. 12,16.

Yĩtšo 31.

Ni enu ní Laban *bihĩĩ lẹ mĩwiewie
akẹ: Iakob ešõ wọtšẹ nii fẽ, ni wọtšẹ
nii lẹ ekẹ-ná ehe nẹ. * 30,35.
2. Ni Iakob kwẹ Laban hĩe, ní na,
etšee ehĩe ehããlẹ tamọ sá lẹ.
3. Ni Iehowa kẹ̃ Iakob akẹ: Kũ osẹ
kẹ-ya otšẹmei kẹ owekumei ašikpoń lẹ
nọ, ni mikẹo aahĩ ši. 28,15.
4. Ni Iakob tšũ ayatšẹ́ Rahel kẹ Lea
kẹ-ba ńã lẹ nọ heni etõi lẹ yọ lẹ,
5. ni ekẹ́amẹ akẹ: Mina nyetšẹ hĩe,
akẹ etšee ehĩe ehããmi tamọ sá lẹ; ši
*mitšẹ Nyońmọ lẹ kẹmi yẹ. * 26,24.
6. Ni nyedientšẹ nyele akẹ mihewalẹ
fẽ mikẹ-súmọ nyetšẹ.
7. Ni nyetšẹ lakami, ni etšake mi-
nyõmọwo hĩe šii nyońma; ši Nyońmọ
hããlẹ hegbẹ ni efemi efõń ko.
8. Kẹdši ekẹ̃: Nii ní he yọ *truntrãi
lẹ atšṍ onyõmọwo lẹ, bẽlẹ tõi lẹ fẽ efọ
truntrãi; ni kẹdši ekẹ̃: Nii ní he yọ
sãmãisãmãi lẹ atšṍ onyõmọwo lẹ, bẽlẹ
tõi lẹ fẽ efọ nii ní he yọ sãmãisãmãi.
* 30,32.39
9. Nẹkẹ Nyońmọ fe ešõ nyetšẹ koloi
lẹ ehãmi.
10. Ni eba mli akẹ tõi lẹ amũsũnámọ
be mli lẹ mihole mihĩńmẹii anọ, ni mina
yẹ lamõ mli, akẹ tõkpakpoi ní kwọõ̱ tõi
lẹ ahe yẹ sãmãisãmãi kẹ truntrãi kẹ
ńwãtãńwãtã.
11. Ni Nyońmọ bọfo lẹ kẹ̃mi yẹ lamõ
lẹ mli akẹ: Iakob! Ni mikẹ̃: Nami!
12. Ni ekẹ̃: Holemọ ohĩńmẹii anọ ní
okwẹ, tõkpakpoi lẹ fẽ ní kwọõ̱ tõi lẹ
ahe yẹ sãmãisãmãi kẹ truntrãi kẹ ńwãtã-
ńwãtã; ši mina nii fẽ ni Laban feọo nẹ.
13. Midši *Betel, heni ofọ okaditẹ lẹ
mũ ni owomi ši yẹ lẹ, Nyońmọ lẹ.
Agbẹnẹ te ši, dše šikpoń nẹ nọ, ni okú
osẹ oya owekumei ašikpoń lẹ nọ. * 28,18–22.
14. Ni Rahel kẹ Lea here nọ ni amẹkẽ̱lẹ
akẹ: Ani gbẹfãńnõ ko lo gbošinii ko yẹ
hãwọ dońń yẹ wọtšẹ we lẹ?
15. Ani dšee meikpõdši ebuọwọ? edšakẹ
*ehõwọ, ni eye wọyinii lẹ hũ. * 29,18.27.
16. Ši nii fẽ ni Nyońmọ ešõ yẹ wotšẹ
dẽ lẹ, no dši wọkẹ wọbii anõ, nohewọ
lẹ nofẽno ní Nyońmọ ekẽ̱o lẹ, femọ!
17. Kẹkẹ ni Iakob te ši ni eńõ ebii
kẹ eńãmei lẹ etrá yomai anọ,
18. ni ekpla ekoloi lẹ fẽ, kẹ enii fẽ
ní ená lẹ, koloi ní elẹ̀ ni ená yẹ Me-
sopotamia lẹ, koni eya etšẹ Isak ńõ yẹ
Kanaan šikpoń lẹ nọ.
19. No mli lẹ Laban eyiń ete etõi lẹ
ahetšọi kũ. Ni Rahel dšu etšẹ šia
amãgãi lẹ.
20. Nẹkẹ Iakob fe edšu Laban, Aramnyo
lẹ, tšui kẹ-te, edšakẹ ekẽ̱ẽ̱lẹ́ akẹ ẽdšo foi.
21. Kẹkẹ ni ekẹ nii ní eyọ lẹ fẽ dšo
foi; ni ete ši ni eyafo fã lẹ, ni eńõ ehĩe
eka Gilead goń lẹ.
22. Gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ ayakẽ̱ Laban
akẹ Iakob edšo foi.
23. Ni eńõ enyemimei lẹ efata ehe, ni
etiulẹ gbĩĩ kpawo gbẹ, ní eyaninalẹ yẹ
*Gilead goń lẹ nọ. * K.47.
24. Ši Nyońmọ *ba Laban, Aramnyo
lẹ, ńõ nyõń yẹ lamõ mli, ni ekẽ̱lẹ akẹ:

ohe ni ahī, ni okę Iakob aka-
wiemo fōn ko! *30, 8. Abel 16, 7.
ękę ni Laban yanina Iakob; ni
›ši ebū yę goń lę no, ni Laban
enyemimei lę baši amębūi lę ye
goń lę no.
i Laban kē Iakob akę: Meni ofe
odšu mitšui ni olō mibiyei lę
take mei ní aňōamę nom yę
nā nę?
[ēhewo ni odšo foi dūdšiań, ni
odše miňō, ni okēēmi, koni mikę
lalai kę milē kę sańkū ayadšieo
i ohāā mafo mibihlī kę mibiyei
Enę lę kwašiai asane oye nę.
[ūlę miye hewalę akę mafenye
i nyė nyōń lę nyetšę Nyońmo lę
kę: Kwęmo ohe ní ahī, ni okę
ıkayawie wiemo fōń ko!
i agbęnę lę ya oyaā nę, edšakę
ō otšę we lę, ši mēba mo ni
inyońmoi lę?
i Iakob to he ni ekē Laban akę:
miyaše gbeyei, ni mikē akę:
ošō obiyei lę yę mideń.
li mofēmo dē ni oona onyońmoi
lę, kāhā ehī dšeń! Wonyemimei
nę, taomo noni dši onō ní yo
ii oko onii kę-ya. Ši Iakob lee
hel edšu. K. 19.
[ękę ni Laban te Iakob bū lę
Lea bū lę mli kę weyei enyo
lę hū mli, ši enaa; ni edše Lea
ıli ete Rahel bū lę mli.
i Rahel ekōlo amāgāi lę, ni eńō-
oa lę nonii lę mli, ni eho etá no;
ın nyēmonyēmo ši ye bū leń fē,
i ekē etšę akę: Akafe minuntšo
ıkę minyēē ši mate yę ohīe lę;
yeianii. Ni ekpa ši etao amāgāi
ši enaa.
i Iakob mli wo la, ni ekę Laban
Iakob here no ni ekē Laban akę:
mitō, ni mē eša hū mife, ni ohīe
nyie misę nękę nę?
[olę ni otāratāra minibii fē he nę,
na ní dši ošīa nibii lę eko? Ńō
ę ońmē minyemimei kę bo hū

onyemimei nę ahīe yę bię, ni amękodšo
woyi enyo lę woteń.
38. Afii nyońmai-enyo sońń ní mikeo
ehī ši nę; ogwanteńyei kę obotiayei lę
šrākeko, ni otōi lę ateń tōagboi lę mi-
yeko eko.
39. Noni koloi ye hū mikę-bahāāo, mi
mitoo nādšiań, kę fane adšu eko dšio,
nyōń adšu eko dšio, *mideń oheo ye.
*2 Mose 22, 11. 12.
40. Noni mina nę: latšā tšaāmi fane,
ni fēi yeomi nyōń, ni miwo hū tšereo
yę mihīe.
41. Boni mife miye afii nyońmai-enyo
sońń ye owe lę nę: misúmoo afii nyońma
kę edfę yę *obiyei enyo lę hewo, kę afii
ekpa hū ye †otōi lę ahewo; ni minyō-
mowo lę otšake hīe šii nyońma.
*29, 20. 30. †30, 31. 32.
42. Kę-dšee mitšę Nyońmo ní dši Abra-
ham Nyońmo lę kę Isak *gbeyeišemo
lę kęmi yo dšikūlę, gbę owomi eflo kę-yaā
nę; mimanehūlū kę mininenā nitšumo
ní nā wa lę hewo Nyońmo kwę ni †ekā
ohīe nyė nyōń lę. *K. 54. †K. 24.
43. Ni Laban here no ni ekē Iakob
akę: Biyei nę mibiyei ni, ni bii nę hū
mibii ni, tōi nę hū mitōi ni, ni nibii
ní onaā nę fē lę minii ni; ši meni mawo
mibiyei nę kę amębii ní amęfofoi lę
afemo ńmęnę?
44. Nohewo lę agbęnę ba, ni wokpāń,
mi kę bo, ní atšō odase ye mikeo teń.
45. Ni Iakob wó tę emā ši eńō-to
*okadi. *28, 29.
46. Ni Iakob kē enyemimei lę akę:
Nyebuaā tęi anā! Ni amękōlo tęi ni
amętolę ku; ni amęye nii yę dšęi yę
ku lę no.
47. Ni Laban wolę Iegar-Sahaduta; ši
Iakob lę ewolę Galed.
48. Ni Laban kē: Nękę ku nę mīye
*odase yę mikeo teń ńmęnę; nohewo
atšéo egbei Galed, *Ios. 22, 27; 24, 27.
49. kę Mizpa lę; edšakę ekē: Ní wo-
gblaā womli nę, Iehowa abu mikeo teń.
50. Kędši oowa mibiyei lę ayi, alo
oowę yei krokomei ofata mibiyei lę ahe
lę, no lę gbomo ko fataa wohe mоń,
ši na, Nyońmo dši odasefonyo yę mi-
keo teń!

51. Ni Laban sā kę̄ Iakob akę: Ōna nękę ku nę, ni ōna nękę okaditę ní miñō-mā mikęo teń nę.

52. Nękę ku nę dši odase, ni nękę okaditę nę hū dši odase, akę mi lę mihoń ku nę he mibań ońō, ni bo hū ohoń ku nę kę okaditę nę he obań miñō yę efōń-femǫ gbę.

53. Abraham Nyońmǫ lę kę Nahor Nyońmǫ lę kę amętšę Nyońmǫ lę afe *kodšolǫ yę wǫteń. Ni Iakob kā etšę Isak †gbeyeišemǫ lę kitā. * 16, 5. † 31, 42.

54. Kękę ni Iakob šā afǫle yę goń lę nǫ, ni etšę̄ enyemimei lę niyeli; ni amęye nii, ni amęhī ši nyō lęń fē yę goń lę nǫ.

Yitšo 32.

Ni lebi māńkpa lę Laban te ši ni efǫfǭ ebihīī kę ebiyei lę anā ni edšǭamę. Ni Laban ńō-tšerę mlī kę-kū esę kę-te emań.

2. Ni Iakob hū ńō-fie nǫ; ni *Nyońmǫ bǫfoi kęlę bakpe. * 28, 12. Lal. 34, 8.

3. Ni beni Iakob naamę lę, ekę̄: Enę lę Nyońmǫ ta nę! Ni ewo dšęi Mahanaim.

4. Ni Iakob tšū bǫfoi kę-tšǭ ehīe kęte enyemi Esau ńō yę *Seir šikpoń ní dši Edom ńā lę nǫ. * 36, 8.

5. Ni ewoamę kitā akę: Nyeyakę̄a minuntšǫ Esau akę: Bǫni otšūlǫ Iakob kę̄ nę: Miyato gbǫ yę Laban ńō, ni mitšę yę dšęi āhū kę-baši benę,

6. ni miná tšinai kę tedšii kę tōi kę tšūdšihīī kę tšūdšiyei; ni mitšū ní abakę̄ minuntšǫ, koni mihīe aba nyam yę ohīe.

7. Ni bǫfoi lę kū amęsę amęba Iakob ńō, ni amękę̄: Wǫte onyemi Esau ńō, ni lę hū ekę hīī ohai-edfę mība abakpeo.

8. Kękę ní Iakob še gbeyei ni efe yeyēye naakpa, ni edšā asafo ni fata ehe lę kę tōi lę kę tšinai kę yomai lę amlī kui enyǫ,

9. ni ekę̄: Kędši Esau ba asafoku kome nę nǫ ni ebatfiaamę nii lę, koni ku kome ní efę lę aná gbę adšo foi.

10. Ni Iakob sā kę̄: Mitšę Abraham Nyońmǫ kę mitšę Isak Nyońmǫ, Iehowa, *moni kę̄mi akę: Kū osę oya ošikpoń nǫ kę owekumei ańō, ni mafeo dšogbāń lę; * 31, 3. 13.

11. omǫbǫnalęi kę onǫkwayeli fē ní odšie otšō otšūlǫ lę, ekomefle nękę *esaami; ši tšo mihīe kę-fo Iordan nę, ni agbęnę mitšǭ asafokui enyǫ. * 2 Sam. 7, 18.

12. Mīkpao fai ní odšiemi kę-dšę minyemi lę deń, kę-dšę Esau deń; ši mišelę gbeyei, koni ekaba ní ebatfiami kę nye kę bii lę fē nii.

13. Ši bo *okę̄ akę: Mafeo dšogbāń, ni mahā oseši atšǭ tamǫ ńšǫ nā šia ní anyēń akane yę fálę nā! * 28, 13. 14.

14. Ni ewǫ dšęi nakai nyō lęń; ni eńō nii ní ehīe lę eko eyake enyemi Esau:

15. tōabotiayei ohai-enyǫ kę tōkpakpoi nyońmai-enyǫ, tōgwanteńyei ohai-enyǫ kę tōagboi nyońmai-enyǫ,

16. yomai ní hāa fufǫ kę amębii nyońmai-etē, tšinayei nyońmai-edfę kę tšinahīī nyońma, tedšiyei nyońmai-enyǫ kę tedšibii nyońma

17. Ni eńōamę ewo etšūdši lę adeń, kui kui; ni ekę̄ etšūdši lę akę: Nyetšōa mihīe ni nyehāa gbę akāa ku kę ku teń.

18. Ni ewo tšutšumo lę kitā akę: Kędši minyemi Esau kęo kpe, ni ebio akę: Namo gbomo dšio, ni nēgbę oyaā, ni namo nii dši enęmei ní nyie ohīe nę? lę,

19. no lę okę̄ akę: Otšūlǫ Iakob nikēnii ni etšū akę akę-bake minuntšǫ Esau ni; ni na, lę hū enyie wǫsę.

20 Ni nakai kitā nońń ewo moni dši enyǫ lę kę moni dši etē lę kę mei fē hū ni nyie kui lę asę lę akę: Kę̄ nyenina Esau lę, bǫni nyekęlę awie nę;

21. ní nyesā nyekę̄alę akę: Na, otšūlǫ Iakob nyie wǫsę. Edšakę ekę̄: Mikę nikēnii ní nyie mihīe nę yakpātālę, ni no sę dāni mayana ehīe, ekolę eekwę mihīe.

22. Kękę ni akę nikēnii lę tšǭ ehīe, ši lędientšę lę ehī asafo lę ńō nakai nyō lęń.

23. Ni ete ši nakai nyō lęń, ni eńō eńāmei enyǫ lę kę eweyei enyǫ lę kę ebihīī nyońma kę ekome lę ni eyafo Iabok fōhe lę;

i ekẹamẹ fo fā lẹ kẹ enii ni eyọ lẹ fě.
Ni ebaſẹ Iakob kome. Ni nū ko
anõ kẹ-yaši dšetšẹremọ. Hos. 12, 45.
Ni beni ena akẹ enyěělẹ lẹ, eta
talọ lẹ he, ni Iakob gboṅ talọ
ṅ beni ekẹlẹ nõọ lẹ.
Ni ekẹ̄: Hā maya, ši dše mītšẹre!
: *Mihāṅ oya, dša odšọ̄mi dā!
* Mat. 15, 22—28.
Ni ebilẹ akẹ: Tė ogbẹiṅ? Ni ekẹ̄:

Ni ekẹ̄ akẹ: *Atšẹ́ṅ ogbẹi Iakob
ši Israel aatšẹ́o; edšakẹ okẹ Nyoṅmọ
mei eši mple ni ove kūnim. * 35, 10.
Ni Iakob bilẹ akẹ: Mīkpao fai ni
ni ogbẹi! Ni ekẹ̄: Meni hewọ ni
nigbẹi nẹ? Ni edšọ̄lẹ yẹ dšẹi.
* Kods. 13, 17. 18.
Ni Iakob wo dšẹi Peniel; edšakẹ
Mina Nyoṅmọ hīe kẹ hīe, ši migboo.
* 2 Mose 33, 20.
Ni beni efoṅ yẹ Peniel lẹ, hūlū
ẹ enọ, ni etšutšọ yẹ egboṅ lẹ mli.
Nohewọ lẹ Israelbii lẹ yee fā ni
i yọ gboṅ talọ lẹ mli lẹ kẹ-baši
ṅmẹnẹ, edšakẹ eta Iakob gboṅ
ẹ he yẹ fā ni suọ lẹ he.

Yitšo 33.

Iakob hole ehīṅmẹii anọ ekwẹ, ni
Esau mība, ni mei ohai-edſẹ fata
i edša gbekẽbii lẹ amli ehā Lea
hel kẹ weyei enyọ lẹ; * 32, 7.
ni eṅõ weyei lẹ kẹ amẹbii lẹ eto
, ni Lea kẹ ebii lẹ nyie sẹ, ni
kẹ Iosef kpe yi;
ši lẹdientšẹ lẹ eho eyi amẹhīe ni
ši fłẹoflẹo šii kpawo kẹ-yaši be-
i ešẹ enyemi lẹ ṅõ.
Ni Esau ša foi ekẹlẹ bakpe, ni
tū, ni ekẹ eyitšo fõ ekuẹ nọ, ni
ā, ni amẹfó.
Ni ehole ehīṅmẹii anọ, ni ena yei
gbekẽbii lẹ, ni ekẹ̄: Namei dši
fata ohe nẹ? Ni ekẹ̄: Bii *ni
nọ edro otšūlọ lẹ ni. * Lal. 127, 3.
Kẹkẹ ni weyei lẹ tši ba, amẹkẹ
lẹ, ni amẹbakoto ši.
Ni Lea hū kẹ ebii lẹ tši ba, ni
koto ši; ni no sẹ lẹ Iosef kẹ
tši ba, ni amẹbakoto ši.

8. Ni ekẹ̄: *Kui kui ni mikẹ-kpe nẹ
fě lẹ, tė ešišiṅ? Ni ekẹ̄: Beni afe ni
mihīe aba nyam yẹ minuntšọ hīe.
* 32, 14—21.
9. Ni Esau kẹ̄: Bọni miyọ lẹ fá,
minyemi, hā onõ lẹ ahī ši ahāo!
10. Ni Iakob kẹ̄: Dabida, mīkpao fai,
ni kẹdši mihīe eba nyam yẹ ohīe lẹ.
no lẹ hemọ mideṅ nikẽnii lẹ; ši ni mina
ohīe nẹ, tamọ noni mina *Nyoṅmọ hīe,
ni oná mihe tšui hū. * 2 Sam. 14, 17.
11. Mīkpao fai ni ohe *minikẽnii ni
akẹ-bahāo nẹ; edšakẹ Nyoṅmọ edromi,
ni misā miyẹ nofẽno hū. Ni ehīelẹ āhū,
ni ehe. * 1 Sam. 25, 27; 30, 26.
12. Ni ekẹ̄: Hā ni wọṅõ-ſie nọ ni
wọya, ni matšõ ohīe.
13. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Minuntšọ le akẹ gbe-
kẽbii lẹ ahīe esako, ni tōi kẹ tšinai ni
hāa fufọ fata mihe; ni kẹdši atširẹ amẹyi-
sẹ gbī kome dšenamọ lẹ, koloi lẹ fẽ
aabagboi.
14. Nohewọ lẹ hā ni minuntšọ atšõ
etšūlọ hīe, ni mi lẹ manyie blẹōblẹō,
bọni koloi lẹ ni nyie mihīe lẹ kẹ gbe-
kẽbii lẹ aanyẽ, kẹ-yaši beyinọ ni maba
minuntšọ ṅõ yẹ Seir.
15. Ni Esau kẹ̄: Hā mašī mei ni kẹmi
nyie lẹ eko mato ohe. Ni ekẹ̄: Mẽba ehīa?
Hā ni mihīe aba nyam yẹ minuntšọ hīe
kẹkẹ!
16. Kẹkẹ ni Esau kū esẹ nakai gbī
lẹ, ni eyiṅ kẹ-te Seir.
17. Ni Iakob ṅõ-ſie nọ kẹ-te Sukot, ni
eyamā etšū yẹ dšẹi, ni efe asesei ehā
ekoloi lẹ; nohewọ lẹ awo dšẹi Sukot.
18. Ni Iakob šẹ Šekem maṅ lẹ ni yọ
Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ ſeſeſe, beni edšẹ
Mesopotamia ebaā lẹ, ni ebašišī ebūi yẹ
maṅ lẹ hīe.
19. Ni ehā dſiẹtẹi kukudši oha *ekẹ-
he šikpoṅ lẹ ni eši ebū lẹ yẹ nọ lẹ, yẹ
Šekem tšẹ Hamor bii lẹ adeṅ. * Ios. 24, 32.
20. Ni emā afọlešālatẹ yẹ dšẹi, ni ewolẹ
gbẹi akẹ Israel Nyoṅmọ Mawu lẹ nõ.
12, 7. 8.

Yitšo 34.

Ni Dina, Lea biyō lẹ *ni ekẹ Iakob
fọ lẹ, dše kpo ete šikpoṅ lẹ nọ biyei
lẹ akwẹmọ. * 30, 21.

16. ni eńō tōbii lẹ ahe wodši lẹ ewo enidši kẹ ekuẹ, hei ní yọ trotro lẹ;

17. ni eńō niyenii kẹ ńōmọ lẹ kẹ abolo ní efe lẹ ewo ebi Iakob deń.

18. Ni eba etšẹ ńō ni ebakẹ̄: Mitšẹ! Ni ekẹ̄: Nami! Bo namoń, mibi?

19. Ni Iakob kẹ̄ etšẹ akẹ: Mi, Esau, okromọbi lẹń; mife bọni okẹ̄mi lẹ. Ofai nẹ, te ši otá ši, ni oye mimīlẹlo lẹ eko, koni osusuma adšọ̄mi!

20. Ni Isak kẹ̄ ebi lẹ akẹ: Té fe tēń ni oná oyá nẹkẹ, mibi? Ni ekẹ̄: Edšakẹ Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, hā mikẹlẹ kpe.

21. Ni Isak kẹ̄ Iakob akẹ: Tši oba, mibi, ni matăra ohe makwẹ akẹ mibi Esau dientšẹ dšio lo dšee lẹ ni.

22. Ni Iakob tši ebẹńkẹ etšẹ Isak, ni etăra ehe, ni ekẹ̄: Gbē lẹ Iakob gbē ni, ši nidši lẹ Esau nidši ni.

23. Ni eyoolẹ, edšakẹ enidši ahe yẹ tšọi sulańń tamọ enyemi Esau nidši ahe; kẹkẹ ni edšọ̄lẹ.

24. Ni ekẹ̄: Ani bo mibi Esau dientšẹ nẹ? Ni ekẹ̄: Mió!

25. Ni ekẹ̄: Tši ohāmi, koni maye mibi mīlẹlo lẹ eko, koni misusuma adšọo. Ni etši kẹ-ba eńō, ni eye; ni ebahālẹ wein hū, ni enu.

26. Ni etšẹ Isak kẹ̄lẹ akẹ: Tši oba ko, koni obafọ minā, mibi!

27. Ni etši eba ni ebafọ enā; ni enu etadei lẹ amli ńma lẹ, ni edšọ̄lẹ ni ekẹ̄: Kwẹ, mibi lẹ he ńma tamọ ńā ko ni Iehowa edšọ̄ lẹ ńma!

28. Nyońmọ ahāo ńwei bọ́ kẹ šikpoń fọ lẹ eko kẹ ńmā kẹ wein babaō hū.

29. Mādši asúmọo, ni dšeńmādši akotoō. Ye onyemimei lẹ anọ *nuntšọ, ni onye bihīī akotoō. Mofēmo ni †lomọọo lẹ, aalomọlẹ; ni mofēmo ni dšọ̄ọo lẹ, aadšọ̄lẹ! *25, 23. †12, 3.

30. Ni eba mli akẹ, beni Isak egbe Iakob dšọ̄mọ lẹ nā, ni Iakob kẹ̄ edšeọ etšẹ Isak hie pẹ lẹ, enyemi Esau hū dšẹ emīlẹ lẹ eba;

31. ni lẹ hū efe niyenii kẹ ńōmọ ni ekẹ-bahā etšẹ, ni ekẹ̄ etšẹ akẹ: Hā mitšẹ ate ši, ni eye ebi mīlẹlo lẹ eko, koni osusuma adšọ̄mi.

32. Ni etšẹ Isak kẹ̄lẹ akẹ: Bo namoń? Ni ekẹ̄: Mi, obi, okromọbi Esau ni.

33. Kẹkẹ ni Isak he kpokpo bliblibli āhū dientšẹ, ni ekẹ̄: Namo mọ dši moni yamī bahāmi, ni miye fē eko dāni obai nẹ, ni midšọ̄lẹ? Ni aadšọ̄lẹ hū nẹ!

34. Ni beni Esau nu etšẹ wiemọi lẹ, ebo wā dientšẹ kẹ aw̃erẹhō babaō, ni ekẹ̄ etšẹ akẹ: Mi hū, dšọ̄mọmi eko, mitšẹ! Heb. 12, 17.

35. Ni ekẹ̄: Onyemi lẹ kẹ šišiumọ ebahe odšọ̄mọ lẹ kẹ-te.

36. Ni ekẹ̄: Egbẹi *Iakob ni awolẹ lẹ edi ehe. Šii enyọ sọńń ni etōtōọ minaae nẹ: †mikromọbi-gbẹnā lẹ ešō, ni na, agbẹnẹ ebańō midšọ̄mọ lẹ hū! Ni ekẹ̄: Ani ofẹẹ dšọ̄mọ lẹ eko ohāāmi? *25, 26. †25, 32.

37. Ni Isak to he ni ekẹ̄ Esau akẹ: Na, miwolẹ onọ nuntšọ, ni mińō enyemimei lẹ fē mife etšūdši, ni mińō ńmā kẹ wein mihālẹ; ni bo lẹ, meni mafe mahāo mọ, mibi?

38. Ni Esau kẹ̄ etšẹ akẹ: Ani no kome pẹ dši dšọ̄mọ ni oyọ, mitšẹ? Mi hū dšọ̄mọmi eko, mitšẹ! Ni Esau wó egbē ni efó.

39. Ni etšẹ Isak to he, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Na, heni šikpoń fọ bẹ oohī kẹ heni ńwei bọ́ hū bẹ;

40. ni oklante nā oyi aaná wala yẹ, ni onyemi lẹ oosúmọ. Ši aaba mli akẹ, kẹ ople ohe lẹ, oohwānyā epā lẹ kẹ-dše okuẹ. 2 Mań. 8, 20.

41. Ni Esau nyẹ Iakob yẹ dšọ̄mọ ni etšẹ dšọ̄lẹ lẹ hewọ. Ni Esau kẹ̄ yẹ etšui mli akẹ: Gbīī ní akẹ-bafó mitšẹ lẹ ešẹ etā, ni magbe minyemi Iakob.

42. Ni abagba Rebeka ebi nukpa Esau wiemọi nẹ; ni etšū ayatšẹ́ Iakob, ebi gbekē lẹ, kẹ-ba, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Na, onyemi Esau batọ ehe owele yẹ onọ ni egbeo.

43. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, mibi, bo mighē toi, ni ote ši ni odšo foi kẹ-ya minyemi Laban ńō yẹ *Haran, *24, 10.

44. ni okẹlẹ ayahī ši gbīī fiō ko kẹ-yaši beyinọ ni onyemi lẹ mlila lẹ aadše emli,

45. kẹ-yaši beyinọ ni onyemi lẹ mlifū ni enáo lẹ aadše emli, ni ehīe aakpa noni ofelẹ lẹ nọ, koni matšū ni abańōo kẹ-dšẹ dšẹi kẹ-ba; mēba nyeyi enyọ lẹ fē nyeańmēmi gbī kome?

46. Ni Rebeka kē Isak akę: Midšeṅhīlę
edše mitšine yę Hetbiyei lę ahewǫ. Kę-
dši Iakob we Hetbiyei ní tamǫ menęmei
ní dši šikpoṅ nę nǫ biyei lę eko lę, té
mahī dšeṅ makę tēṅ? 26, 35.

Yitšo 28.

Ni Isak tšę́ Iakob, ni edšǫlę, ni ewolę
kitā ni ekęlę akę: *Kawę yō yę Kanaan
biyei lę ateṅ. *24, 3.
2. Te ši ni oya onye tšę Betuel we
lę yę Mesopotamia, ni oyawę yō yę dšęi
yę onye nyemi Laban biyei lę ateṅ.
22, 23; 24, 29.
3. Ni Mawu Ofe lę adšǫo, ni ehā ofere
ni oyi afá, koni otšǒ mādši asafo;
4. ni eṅō *Abraham dšǫmǫ lę ehāo
kę oseši fē, koni ofe ogbǫtō šikpoṅ nę
ní Nyoṅmǫ ṅō-hā Abraham lę yelǫ. *12, 2.
5. Ni Isak wo Iakob gbę, koni eya
Mesopotamia yę Aramnyo Betuel bi La-
ban ní dši Iakob kę Esau nye Rebeka
nyeminū lę ṅō.
6. Ni beni Esau na akę Isak edšǫ
Iakob, ni ewolę gbę kę-te Mesopotamia,
ní eyawę yō yę dšęi, ni asaṅ beni edšǫlę
lę, ewolę kitā akę: Kāwę yō yę Kanaan
biyei lę ateṅ,
7. ni Iakob ebo etšę kę enye toi, ni
ete Mesopotamia,
8. ni Esau sā na akę etšę Isak nyáá
Kanaan biyei lę ahe lę:
9. Esau yiṅ ete Abraham bi Išmael
ṅō, ni eyawę ebiyō Mahalat, *Nebaiot
nyemiyō lę, †efata eṅāmei ní eyǫ lę ahe.
*25, 13. †26, 34.
10. Ni Iakob dšę Beeršeba ēya Haran.
11. Ni ešę heko ni eto dšęi, edšakę
hūlū enyō ši; ni ekǫ dšęi tęi lę eko etšǫle,
ni ekā dšęi ewǫ.
12. Ni ela, ni na, atfere ko mā šikpoṅ,
ni eyiteṅ yaši ṅwei, ni na, Nyoṅmǫ bǫ-
foi mīkwǫ mīkpleke. Ioh. 1, 51.
13. Ni na, Iehowa damǫ yiteṅ ni ekē:
Midši Iehowa, otšę Abraham Nyoṅmǫ
lę, kę Isak Nyoṅmǫ lę; *šikpoṅ ní okā
nǫ nę, bo kę oseši maṅō-hā; *12, 7.
14. ni oseši aatamǫ *šikpoṅ mlu, ni
oogbę ofā anai kę bokā kę kōyi kę wuo-
yi, ni †okę oseši mli aadšę adšǫ
šikpoṅ lę nǫ akutšei fē. *12, 16. †12, 3.
15. Ni na, mikeo yę, ni hefēhe ní oyaā
lę mabu ohe, ni mikęo aaba šikpoṅ nę
nǫ ekoṅ; edšakę mišīṅo kę-yaši beyinǫ
ní mafe noni mitšī tā mikēo lę.
16. Ni Iakob hīe tšē kę-dšę ewǫ lę
mli ni ekē: Iehowa yę bię kwá, ni mi
lę milee nę!
17. Ni eše gbeyei ni ekē: Bię nę yę
*hekplekemǫ pi! Bię nę dšee hekoheko
akę Nyoṅmǫ we nę, ni ṅwei agbó nę!
*2 Mose 3, 5.
18. Ni Iakob te ši lebi māṅkpa, ni
etē tę lę ni etšǫle lę ši emā ši eṅō-to
okadi, ni efǫse mū efie yiteṅ,
19. ni ewo dšęi *Betel; ši sá lę nakai
maṅ lę gbęi dši Luz. *35, 14. 15.
20. Ni Iakob wo ši ni ekē: Kędši
Nyoṅmǫ kęmi hī ši, ni ebu mihe yę gbę
ni miyanyie nę mli, ni ehāmi ṅmā miye
kę atade miwo,
21. ni mikū misę miba mitšę we lę yę
hedšǫlę mli lę, no lę Iehowa aatšō mi-
Nyoṅmǫ;
22. ni nękę tę ní miṅō-mā ši mito
okadi nę *aatšō Nyoṅmǫ we; ni nibii fē
ní oohāmi lę, maṅō mlidšāi nyoṅma mli
ekome mahāo. *35, 1. 7.

Yitšo 29.

Kękę ni Iakob wó enane nǫ ni eba
bokāgbębii ašikpoṅ lę nǫ.
2. Ni ekwę, ni na, nubu ko yę ṅā
lę nǫ, ni na, tōkui etē dfere he yę dšęi;
edšakę nakai bu lę mli nu lę ayęǫ ahāa
tōi lę nuǫ; ni tę kpeteṅkple kā bu lę nā.
3. ni dšęi ababuaā tōkui lę fē nā yę,
ni amękokloǫ tę lę kę-dšeǫ bu lę nā, ni
amęhāa tōi lę anu, ni amękokloǫ tę lę
amętoǫ bu lę nā ekoṅ yę egbęhe.
4. Ni Iakob kēamę akę: Minyemimei,
nēgbę nyedšę? Ni amękē: Wǫdšę Haran.
5. Ni ebiamę akę: Ani nyele Nahor
bi Laban lę? Ni amękē: Wǫlelę.
6. Ni ebiamę akę: Ani eyę dšogbāṅ
lo? Ni amękē: Eyę dšogbāṅ; ni na, ebiyō
Rahel kę tōi baā nę!
7. Ni ekē: Na, dše nako kwrā, ni
ešęko koloi awǫbe; nyehāa tōi lę anua
nu, ni nyeyahāaamę nii!

8. Ni amẹkẽ: Wọnyẽń, dša abua tō-
kuikui lẹ fẽ nā kẹ-kpe, ni amẹkoklo tẹ
lẹ kẹ-dše bu lẹ nā, dāni wọọhā tōi lẹ
anu.
9. Ni beni ekẹamẹ wieọ lolo lẹ, Rahel
kẹ etšẹ tōi lẹ ba, edšakẹ lẹ ekwẹọamẹ.
10. Ni eba mli akẹ, beni Iakob na
Rahel, enye nyemi Laban biyō lẹ kẹ
enye nyemi Laban tōi lẹ, Iakob tši ete
ni eyakoklo tẹ lẹ kẹ-dše bu lẹ nā, ni
ehā enye nyemi Laban tōi lẹ nu amẹnu.
11. Ni Iakob fọ Rahel nā, ewó egbē
nọ ni efó.
12. Ni Iakob kẽ Rahel akẹ etšẹ nyemi
dšilẹ, ni Rebeka bi dšilẹ; kẹkẹ ni eša
foi ete ni eyakẽ etšẹ.
13. Ni eba mli akẹ, beni Laban nu
enyemibi Iakob sane lẹ he lẹ, eša foi
etelẹ kpēmọ, ni elōlẹ atū ni efọ enā, ni
ekẹlẹ ba ewe lẹ; ni egba Laban sādši
nẹ fẽ.
14. Ni Laban kẽlẹ akẹ: Asanọkwa,
miwú kẹ mihelo dšio! Ni ekẹlẹ hī ši
nyōń kome.
15. Ni Laban kẽ Iakob akẹ: Akẹ-ni
oyafe minyemi hewọ lẹ, oosúmọmi yaka
lo? Tšōmọ bọni oohemi.
16. Ni Laban yẹ biyei enyọ: onukpa
lẹ gbẹi dši Lea, ni gbekẽ lẹ gbẹi dši
Rahel.
17. Ni Lea hīńmẹii yẹ sukusuku, ši
Rahel he yẹ fẹo ni ehīe hū yẹ fẹo.
18. Ni Iakob sumoọ Rahel ni ekẽ:
Masúmọo afii kpawo yẹ Rahel, obi gbekẽ
lẹ, hewọ.
19. Ni Laban kẽ: Ehī akẹ mikẹlẹ hāao
fè noni mikẹlẹ aahā nū kroko; okẹmi
ahī ši!
20. Ni Iakob súmọ afii kpawo yẹ Rahel
hewọ, ni suomọ ni esumoọlẹ hewọ lẹ,
efelẹ tamọ gbī komekome kẹkẹ.
21. Ni Iakob kẽ Laban akẹ: Okẹ mińā
lẹ ahāmi, koni ebawọ mińō, edšakẹ mi-
gbīī lẹ ešẹ.
22. Ni Laban bua dšẹi bii lẹ fẽ nā,
ni eńmẽ okplō.
23. Ni gbẹkẹ lẹ eba mli akẹ eńō ebíyō
Lea ni ekẹlẹ bahālẹ; ni ebawọ eńō.
24. Ni Laban ńō eweyō Zilpa ehā ebi
Lea, ni efe eweyō.
25. Ni eba mli akẹ, beni dše tšẹre lẹ,
na, Lea ni. Ni ekẽ Laban akẹ: Meni
ofemi nẹ? Ani dšee Rahel hewọ ni misu-
mọo lẹ? Mẽhewọ mọ ni ošišiumi nẹ?
26. Ni Laban kẽ: Wọbiẹ nẹ afee na-
kai, ahāā gbekẽ gblā dāni ahā kromọbi.
27. Gbe monẹ otši lẹ nā, ni wọkẹ
mokroko lẹ hū aahāo yẹ súomọ ni oosu-
mọmi afii kpawo kroko hū hewọ.
28. Ni Iakob fe nakai, ni egbe nakai
otši lẹ nā; ni eńō ebi Rahel hū ehālẹ
gblā.
29. Ni Laban ńō eweyō Bilha ehā ebi
Rahel, ni efe eweyō.
30. Ni Rahel hū bawọ eńō, ni esumọ
Rahel fè Lea; ni esā esúmọlẹ afii kpawo
ekoń. 3 Mose 18, 18.
31. Ni beni Iehowa na akẹ asumọọ
Lea lẹ, egble emūsū nā, ši Rahel fe
kene.
32. Ni Lea ná mūsū, ni efọ binū, ni
ewolẹ Ruben, ni ekẽ: Edšakẹ Iehowa
ekwẹ mimanehūlū lẹ; ni agbẹnẹ miwú
basumọmi!
33. Ni ená mūsū ekoń, ni efọ binū,
ni ekẽ: Edšakẹ Iehowa enu akẹ asumọọ-
mi, hewọ lẹ ehāmi bi nẹ hū, ni ewolẹ
Simeon.
34. Ni esā ená mūsū, ni efọ binū, ni
ekẽ: Enẹ lẹ agbẹnẹ miwú kẹ ehe aakpẹtẹ
mihe, edšakẹ mikẹlẹ efọ bihīī etẽ; nohe-
wọ lẹ ewolẹ Levi.
35. Ni ená mūsū ekoń, ni efọ binū,
ni ekẽ: Enẹ lẹ madšie Iehowa yi; nohe-
wọ lẹ ewolẹ Iuda. Ni efo fọmọ dā.

Yitšo 30.

Ni beni Rahel na akẹ ekẹ Iakob fọọ
lẹ, ekẹ enyemiyō lẹ ye awuńā, ni ekẽ
Iakob akẹ: Hāmi bii, kẹ-dšee nakai lẹ,
magbo!
2. Ni Iakob mli wo Rahel la, ni ekẽ:
Ani midši Nyońmọ ni etšī omūsūńbii
aná lẹ? Lal. 127, 3
3. Ni ekẽ: Na, miweyō Bilha; hā
ebawọ ońō, *ni efọ efīe mifuọ nọ, koni
mi hū matšō enọ maná bii. * 16, 2
4. Ni eńō eweyō Bilha ehālẹ gblā,
ni Iakob hā ebawọ eńō.

i Bilha ná mūsū, ni ekẹ Iakob

Rahel kẽ: Nyoṅmọ ekodšo ehã-
enu migbẽ hũ, ni ehãmi binū;
lẹ ewolẹ Dan.
Bilha, Rahel weyō lẹ, ná mūsū
i ekẹ Iakob fọ binū ní dši enyọ.
. Rahel kẽ: Mikẹ minyemiyō lẹ
ṅmọ mple, ni minyẽlẹ! Ni ewolẹ

i beni Lea na akẹ efo fọmọ lẹ,
ō eweyō Zilpa lẹ ehã Iakob gblã.
i Lea weyō Zilpa lẹ kẹ Iakob

. Lea kẽ: Asafo eba! ni ewolẹ

i Lea weyō Zilpa kẹ Iakob fọ
dši enyọ.
Lea kẽ: Midšōmọ mli nẹ! edšakẹ
ıdšōmi; ni ewolẹ Ašer.
ṅmãkũ be mli lẹ Ruben yana
bii ko yẹ ṅãnọ, ni ekẹ-bahã enye
ẹkẹ ni Rahel kẽ Lea akẹ: Mĩ-
i ní ohãmi obi lẹ suomọyibii lẹ

i ekẽlẹ akẹ: Aso ní ošõ miwù
ˈáá, ši obašõ mibi lẹ suomọyibii
Ni Rahel kẽ: Nohewọ lẹ yawọ
ẹnẹ nyō neṅ yẹ obi lẹ suomọyibii

gbẹkẹ mli, beni Iakob dšẹ ṅmõ-
lẹ, Lea dše kpo ekẹlẹ yakpe,
Mi mibawọ oṅõ ṅmẹnẹ, edšakẹ
bi lẹ suomọyibii lẹ ebọo apã! Ni
ṅõ nakai nyō leṅ.
i Nyoṅmọ bo Lea toi, ni ená
ekẹ Iakob fọ binū ní dši enumọ.
i Lea kẽ: Nyoṅmọ ehãmi mipã-
dšakẹ mikẹ miweyō lẹ ehã miwù
. ewolẹ Isakar.
Lea ná mūsū ekoṅ, ni ekẹ Iakob
ní dši ekpa.
Lea kẽ: Nyoṅmọ ehãmi gblãnii
agbẹnẹ miwù kẹmi bahĩ ši, edšakẹ
ıfọ bii ekpa; ni ewolẹ Zebulon.
. no sẹ lẹ efọ biyō, ni ewolẹ

ẹkẹ ni Nyoṅmọ kai Rahel, ni
bolẹ toi, ni egble emūsū nã.
1 Sam. 1, 19.

23. Ni ená mūsū, ni efọ binū, ni ekẽ:
Nyoṅmọ edšie *mihĩegbẽle lẹ;
* Ies. 4, 1. Luk. 1, 25.
24. ni ewolẹ Iosef, ni ekẽ: Iehowa
aaṅõ bi kroko afata he ahãmi!
25. Ni eba mli ake, beni Rahel efọ
Iosef sẹ lẹ, Iakob kẽ Laban akẹ: Womi
gbẹ, koni maya midientšẹ midšẽhe kẹ
mišikpoṅ nọ.
26. Okẹ miṅãmei kẹ mibii ní *misúmọo
yẹ amẹhewọ lẹ ahãmi, ní maya; ši bo-
dientšẹ ole bọni misúmọo mihã. * 29, 20. 30.
27. Ni Laban kẽlẹ akẹ: Hã mihĩe aba
nyam yẹ ohĩe; edšakẹ miyo sẹ akẹ bo
ohewọ Iehowa *edšõmi nẹ. * 39, 5.
28. Ni esã ekẽ: Tšõmọmi onyõmọwo,
ni mahão.
29. Ni ekẽlẹ akẹ: Bodientšẹ ole, bọni
misúmọo mihã, kẹ bọ hũ ní okoloi lẹ
hĩ miṅõ hã.
30. Ši ṅõ ko oyọ beni miba lẹ, ni
agbẹnẹ lẹ amẹfere babaõ, ni Iehowa etšõ
minine nọ edšõo, ni agbẹnẹ lẹ, té gbĩ
ní makwẹ midientšẹ miwe hũ?
31. Ni ekẽ: Meni mahão? Ni Iakob kẽ:
Kãhãmi nokonoko; kẹdši oofe enẹ ohãmi
lẹ, no lẹ masã malè okoloi lẹ, ni ma-
kwẹamẹ ekoṅ:
32. Ṅmẹnẹ makpa otoi lẹ fẽ mli, ni
mahala tōbi-fẽ-tōbi ní he yọ truntrãi kẹ
damdam, kẹ tōbi-fẽ-tōbi ní dĩọ yẹ tō-
gwanteṅi lẹ amli, kẹ abotiai lẹ ateṅ
nii ní he yọ damdam kẹ nii ní he yọ
truntrãi lẹ; ni nomei aatšõ minyõmọwo,
33. koni wọ́ lo wọ́sẹ, beni oobakwẹ
minyõmọwo lẹ, midšalẹ lẹ adšie minã yẹ
ohĩe; abotiai lẹ ateṅ nii ní he bẹ trun-
trãi kẹ damdam, kẹ gwanteṅi lẹ amli
nii ní he dĩĩ lẹ, dšũnii dši no yẹ
mideṅ.
34. Ni Laban kẽ: Na, hã afe bọni okẽ nẹ.
35. Ni nakai gbĩ lẹ nọ lẹ eyahala tõkpa-
kpoi ní he yọ sãmãisãmãi kẹ damdam,
kẹ abotiai lẹ ateṅ nii ní he yọ truntrãi
kẹ damdam lẹ fẽ, nofẽno ní eyeṅ ta ehe
kẹ nii fẽ ni he dĩọ yẹ gwanteṅi lẹ ateṅ,
ni etuamẹ ewo ebihĩĩ lẹ adeṅ.
36. Ni eṅõ gbĩĩ etẽ gbẹ eto amẹ kẹ lẹ
Iakob lẹ teṅ. Ni Iakob yalè Laban tõi
ni fẹ lẹ.

27. ni ekẹ̃: Aadšie Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ lẹ, yi akẹ ehãko emlihĩlẹ kẹ enọkwayeli sẹ afo yẹ minuntšọ nọ; ni mi hũ, Iehowa ebatšõmi minuntšọ nyemimei awe gbẹ!

28. Ni oblayõ lẹ ša foi kẹ-te ni eyagba mei ní yọ enye we lẹ nẹkẹ sãdši nẹ.

29. Ni Rebeka yẹ nyeminũ ko ní atšẹ́ọ egbẹi Laban; ni Laban ša foi kẹ-dše kpo, ni ete nũ lẹ ṅõ yẹ nubu lẹ he.

30. Ši eba mli akẹ, beni ena ga lẹ kẹ ninešigai lẹ yẹ enyemiyõ lẹ nine ši, ni enu enyemiyõ Rebeka wiemọi ni ewie akẹ: Bọni nũ lẹ kẹ̃mi nẹ lẹ, eba nũ lẹ ṅõ, ni na, edamọ yomai lẹ amasẹi yẹ nubu lẹ he.

31. Ni ekẹ̃: Ba šĩa, bo moni Iehowa edšọ̃o! mẽhewọ odamọ ṅmaṅmaša? Ši midientšẹ misã šĩa lẹ kẹ gbẹ hũ mihã yomai lẹ.

32. Ni nũ lẹ ba šĩa lẹ. Ni edšie yomai lẹ anọnii lẹ, ni ehã yomai lẹ adfẹi kẹ niyenii, ni ehãlẹ kẹ mei ni ekẹ-nyie lẹ nu ní amẹkẹ-fọ amẹnãdši ahe.

33. Ni akẹ nii ba mã ehĩe ní eye; ši ekẹ̃ akẹ: Miyeṅ nii, akẹ dša midšadše nõ sane ní mihĩe kẹ-ba lẹ dã. Ni ekẹ̃: Wiemọ!

34. Ni ekẹ̃: Abraham tšũlọ dšimi.

35. Ni Iehowa edšọ̃ minuntšọ naakpa, ni etšṍ gbomo agbo; ni ehãlẹ tõi kẹ tšinai, kẹ dfiẹtẹi kẹ šika, kẹ wehĩĩ kẹ weyei, kẹ yomai kẹ tedšii.

36. Ni minuntšọ ṅã Sara lẹ kẹ minuntšọ efọ binũ yẹ egbọlẹ sẹ nẹ; ni lẹ eṅõ enii fẽ ni eyọ lẹ ehã.

37. Ni minuntšọ hã mikã kitã akẹ: Kaw̃ẹ Kanaanbii, mei ašikpoṅ nọ ní miyọ nẹ abiyei lẹ ateṅ moko ohã mibi lẹ,

38. ši ya mitšẹ we lẹ kẹ midšaku lẹ moṅ oyaw̃ẹ yõ obahã mibi lẹ.

39. Ni mikẹ̃ minuntšọ akẹ: Ekolẹ yõ lẹ ebanyieṅ misẹ.

40. Ni ekẽmi akẹ: Iehowa, *mo hĩe ní minyie nẹ, aatšũ ebọfo afata ohe kẹ-ya, ni eehã ogbẹ lẹ adša, ni oyaw̃ẹ yõ yẹ midšaku kẹ mitšẹ we lẹ obahã mibi lẹ.

* 17,1.

41. No dãni ohe aadše mikitã lẹ mli; kẹ́ ote midšaku lẹ, ni amẹhãão lẹ, bẽlẹ ohe edše mikitã lẹ mli.

42. Ni ṅmẹnẹ miba nubu lẹ he, ni mikẹ̃: Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ! kẹdši oohã migbẹ ní minyie nẹ adša lẹ,

43. no lẹ na, midamọ nubu nẹ he, ni hã aba mli akẹ oblayõ ní aadše kpo aba nuyẹ̃, ni makẹ̃lẹ akẹ: Mĩkpao fai ní ohãmi ogbẹ́ lẹ mli nu lẹ fiõ manu,

44. ni eekẹ̃mi akẹ: Bodientšẹ nu, ni masã mayẹ eko mahã oyomai lẹ hũ lẹ, hã lẹ noṅṅ efe yõ moni Iehowa edšie ehã minuntšọ bi lẹ.

45. Ni beni mikẹ̃ miwieọ migbeọ ní yẹ mitšui mli pẹ lẹ, na, Rebeka pue, ni egbẹ́ tfa ekõṅ kẹ-mĩba, ni ekpleke ši kẹ-te bu lẹ mli eyayẹ nu; ni mikẹ̃lẹ akẹ: Mĩkpao fai ní ohã manu eko!

46. Ni ehe fe oyá, ni eto egbẹ́ lẹ ehĩe edẽ, ni ekẹ̃: Nu! ni mahã oyomai lẹ hũ eko amẹnu. Ni minu, ni yomai lẹ hũ ehãamẹ eko amẹnu.

47. Ni mibilẹ akẹ: Namo bi dšio? Ni ekẹ̃: Betuel, Nahor bi ní ekẹ Milka fọ lẹ, bi dšimi. Ni miṅõ ga lẹ miwo egugõṅ, ni miṅõ ninešigai lẹ miwo enine;

48. ni mimã miyi ši, ni midšá Iehowa, ni midšie Iehowa, minuntšọ Abraham Nyoṅmọ lẹ, yi akẹ etšõmi gbẹ kpakpa, ni mikẹ-yaṅõ minuntšọ nyemibi mihã ebi lẹ.

49. Ni agbẹnẹ, kẹdši nyekẹ minuntšọ aaye yẹ mlihĩlẹ kẹ anọkwayeli mli lẹ, no lẹ nyekẹ̃ami; ni kẹ-dšee nakai hũ, nyekẹ̃ami, koni mawo ninedšũrõ lo abẹkuiaṅ tšṍmọ.

50. Kẹkẹ ni Laban kẹ Betuel here nọ ni amẹkẹ̃: Iehowa ṅõ sane nẹ dšẹ; wọnyẽṅ wọkẹo awie efõṅ lo ekpakpa.

51. Na, Rebeka lẹ nẹ, ṅõlẹ ni okẹlẹ aya, ni eyatšṍ onuntšọ bi lẹ ṅã, takẹ bọni Iehowa ekẹ̃ lẹ.

52. Ni eba mli akẹ, beni Abraham tšũlọ lẹ nu amẹwiemọi lẹ, eho ebu ši ni edšá Iehowa.

53. Ni tšũlọ lẹ dšie dfiẹtẹi nibii kẹ šika nibii kẹ mamai kẹ-ba, ni ekẹ-bahã Rebeka; ni esã ehã enyeminũ lẹ kẹ enye hũ nibii ní dšra wa.

54. Kẹkẹ ni ekẹ mei ní fata ehe lẹ ye nii ni amẹnu noko, ni amẹwọ dšẹi nakai nyõ lẹṅ; ni beni amẹte ši lebi lẹ, ekẹ̃: Nyewoami gbẹ, ni maya minuntšọ ṅõ!

55. Ni enyeminũ lę kę enye kę̃: Hã
oblayō lę kęwǫ ahī ši gbīī ñō akę gbīī
nyoñma nękę, no sę koni okęlę aya.
56. Ni ekę̃amę akę: Nyekatšīa minã,
edšakę Iehowa ehã migbę lę edša; nye-
woami gbę, ní maya minuntšǫ ñō!
57. Ni amękę̃: Wǫtšę́ oblayō lę, ni
wǫbi edãñ gbē.
58. Ni amętšę́ Rebeka ni amębilę akę:
Okę nũ nę aate lo? Ni ekę̃: Mate.
59. Ni amęwo amęnyemiyō Rebeka kę
efufǫhãlǫ lę kę Abraham tšũlǫ lę kę emei
ní fata ehe lę agbę.
60. Ni amędšǭ Rebeka, ni amękę̃lę akę:
Wǫnyemiyō, tšó mei akpei huhã anye,
ni oseši aye ehenyęlǫi agbói lę anǫ! 22,17.
61. Ni Rebeka te ši kę eblayei lę, ni
amęho amętrá yomai lę anǫ kę-nyie nũ
lę sę; ni tšũlǫ lę ñō Rebeka ni eñō-
ſie nǫ.
62. Ni Isak dšę hīekãlǫ ní naãmi lę
*nubu lę gbę lę nǫ ēba; ši wuoyigbę
ñikpoñ lę nǫ ehīǫ; * 16,14; 25,11.
63. ni gbękęnãši lę Isak edše kpo ete
eyiñſiemǫ yę ñã lę nǫ; ni ehole ehīñmęii
anǫ, ni ekwę, ni na, yomai mība.
64. Ni Rebeka hũ hole ehīñmęii anǫ,
ni beni ena Isak lę, edše yoma lę nǫ
eyi ši,
65. ni ebi tšũlǫ lę akę: Nē nũ nyie
ñã lęñ kęwǫ bakpe nę? Ni tšũlǫ lę kę̃:
Minuntšǫ ni. Kękę ni ekǫ ehīehãnō ni
eñō-ha ehīe.
66. Ni tšũlǫ lę gba Isak sãdši fē ní
eyaye lę.
67. Ni Isak kęlę ba enye Sara bũ lę
mli; ni eñō Rebeka ni ebatšó eñã, ni
esumǫlę. Ni Isak tšę́ etšui eñmē emli
yę *enye gbēle lę sę. * 23,2.

Yītšo 25.

(Kw. 1 Kron. 1,28—34.)

Ni Abraham sã kpē yō ekoñ, ni egbęi
dši Ketura.
2. Ni ekęlę fǫ Zimran kę Iokšan kę
Medan kę Midian kę Išbak kę Šua.
3. Ni Iokšan fǫ Šeba kę Dedan. Ni
Dedan bii lę dši Ašurbii kę Letušbii kę
Leumbii.
4. Ni Midian bii dši Efa kę Efer kę
Hanok kę Abida kę Eldaa. Menęmei fē
lę Ketura bii ni.
5. Ni Abraham ñō nii ní eyǫ fē ehã Isak.
6. Ši Abraham hemei ní eyǫ lę abii
lę, Abraham keamę nii, ni ewoamę gbę
kę-dše ebi Isak he, beni ehīe kã bēbe,
kę-te bokãgbę yę bokãgbę šikpoñ lę nǫ.
7. Ni Abraham wala mli afii abǫ ní eye
nę: afii oha kę nyoñmai-kpawo kę enumǫ.
8. Ni Abraham gbǫ kotokoto ni egbo
yę gbǫlę kpakpa mli, nūmoñ ni eye afii
pī, ni abua enã afata emei lę ahe.
15,15. Hiob 5,26.
9. Ni Isak kę Išmael, ebii lę, fũlę yę
Makpela tękplo lę mli, yę Zohar, Hitnyo
lę, bi Efron lę abǭ lę ní yǫ Mamre hīe
lę mli,
10. abǭ ní Abraham he yę Hetbii lę
adē lę, dšęi afũ Abraham kę eñã Sara yę.
23,16.17.
11. Ni Abraham gbēle sę lę Nyoñmǫ
dšǭ ebi Isak; ni Isak hī ši yę hīekãlǫ
ní naãmi lę *nubu lę hewǫ. * 24,62.
12. Ni menęmei dši Abraham bi Išmael
ni Mizraimyō Hagar ní dši Sara weyō
lę kę Abraham fǫ lę *sešibii: * 21,13.
13. Išmaelbii lę agbęii ní añō-tšę́ǫ amę-
sešibii lę nę: Išmael kromǫbi lę Nebaiot,
kę Kedar kę Adbeel kę Mibsam,
14. kę Mišma kę Duma kę Masa,
15. kę Hadad kę Tema kę Ietur kę
Nafiš kę Kedema.
16. Išmaelbii lę nę, ni amęgbęii hũ nę
yę amękrowai kę amęnsrai lę anã; *lumei
nyoñma kę enyǫ kę amęmãdši. * 17,20.
17. Afii abǫ ní Išmael ye nę: afii oha
kę nyoñmai-etē kę kpawo; ni egbǫ koto-
koto, ni egbo ni abua enã afata emei lę ahe.
18. Ni amęhe ši kę-dšę Havila kę-yaši
Šur ní yǫ Mizraim hīe, kę-yaã Ašur gbę
lę. *Enyemimei lę fē hīegbę ehe ši yę.
* 16,12.
19. Abraham bi Isak lę sešibii nę:
Abraham fǫ Isak.
20. Ni Isak eye afii nyoñmai-edſę ní eñō
eñã Rebeka ní dši Betuel, Aramnyo ní
dšę Mesopotamia lę, biyō kę Laban,
Aramnyo lę, nyemiyō lę.
21. Ni Isak kpa Iehowa fai ehã eñã
lę, edšakę efe kene; ni Iehowa bo efai-
kpamǫ lę toi, ni eñã Rebeka ná mũsũ.

22. Ni gbekēbii le̱ šimo̱šimō̱ ame̱he ye̱ emũsũń. Ni ekē̱: Ke̱dši nakai le̱, mēba hũ ni mife ne̱ke̱ ne̱? Ni ete eyabi Iehowa.

23. Ni Iehowa kē̱le̱ ake̱: Dšeńmādši enyo̱ yo̱ omũsũń, ni mădši enyo̱ aadše̱ omũsũń bēbe agbla ame̱mli; ni mań kome he aawa fė mań ko le̱, ni *onukpa le̱ aasúmo̱ gbekē le̱. *27,29. Mal. 1, 2. Rom. 9, 10–12.

24. Ni beni efo̱mo̱gbĩĩ le̱ še̱ le̱, na, hādši yo̱ emũsũ le̱ń.

25. Kleńkleńmo ni ba le̱, etšuo̱ fō̱, ke̱ ehe fē sulańń tamo̱ bò ni ake̱ tšo̱i lò, ni ame̱wole̱ Esau.

26. Ni no se̱ le̱ enyemi le̱ hũ ba, ni enine hĩe Esau nanetšitši mli, ni awole̱ Iakob. Ni beni afo̱ame̱ le̱ Isak eye afii nyońmai-ekpa.

27. Ni gbekēbii le̱ badăra. Ni Esau le gbo̱bimo̱ ni etšố ehe ńăńnyo; ši Iakob le̱, mle̱fo dšile̱ ni ehĩo̱ bũi amli.

28. Ni Isak sumoo̱ Esau, edšake̱ mĩle̱lo ńō enā; ši Rebeka sumoo̱ Iakob.

29. Ni Iakob ho niyenii ko. Ni Esau dše̱ ńăń eba ni eto̱le̱.

30. Ni Esau kē̱ Iakob ake̱: Mĩkpao fai, hāmi ne̱ke̱ nitšuru ne̱ eko maye, ši eto̱mi! Nohewo̱ le̱ awole̱ gbe̱i ake̱ Edom.

31. Ši Iakob kē̱: Hōmo̱ okromo̱bi-gbe̱nā le̱ ohāmi dā!

32. Ni Esau kē̱: Na, gbo mibagbo sa, ni meni kromo̱bi-gbe̱nā ne̱ bafe ahāmi?

33. Ni Iakob kē̱ ake̱: Kāmi no̱ kitā dā! Ni ekāle̱ no̱ kitā, ni *ehō ekromo̱bi-gbe̱nā le̱ ehā Iakob. *27, 36. Heb. 12, 16.

34. Ke̱ke̱ ni Iakob hā Esau abolo ke̱ abo̱bo̱i ni eho le̱ eko; ni eye ni enu noko efie no̱, ni ete ši, ni eyiń ete. Ne̱ke̱ Esau gbe ekromo̱bi-gbe̱nā le̱ he guo̱.

Yĩtšo 26.

Ni hōmo̱ ba šikpoń le̱ no̱, sōro *kleńkleń hōmo̱ ni ba ye̱ Abraham yino̱ le̱; ni Isak yiń ete Filistibii amańtše̱ †Abimelek ńō ye̱ Gerar. *12, 10; †20, 2

2. Ši Iehowa dšie ehe kpo etšōle̱ ni ekē̱: Kāya Mizraim; ši hĩ ši ye̱ šikpoń ni matšōo le̱ no̱;

3. to gbo̱ ye̱ šikpoń ne̱ no̱, ni mike̱o aahĩ ši ni madšō̱o; ši bo ke̱ *oseši mahā ńō ne̱ke̱ šikpōdši ne̱ fē mahā, ni maye †kitā ni mikā otše̱ Abraham le̱ no̱. *12, 7. †22, 16

4. Ni mahā oseši *afá tamo̱ ŋwei ńulamii, ni mańō ne̱ke̱ šikpōdši ne̱ fē mahā oseši le̱, ni oseši le̱ †mli aadše̱ adšō̱ šikpoń le̱ no̱ dšeńmādši le̱ fē; *15, 5. †12, 3.

5. edšake̱ Abraham bo migbe toi ni eye migbe̱nānii ke̱ mikitāi ke̱ mikpo̱i ke̱ mimlai le̱ ano̱.

6. Ni Isak hĩ ši ye̱ Gerar.

7. Ni dše̱ibii le̱ bi eńā le̱ ši; ni ekē̱ ake̱: Minyemiyō ni; edšake̱ ēše gbeye ake̱ eekē̱ ake̱: Mińā ni, ekē̱: Beni afe ni dše̱ibii le̱ akabagbemi ye̱ Rebeka hewo̱, edšake̱ ehe ye̱ fe̱o.

8. Ni eba mli ake̱, beni etše̱ kplańń ye̱ dše̱i le̱, Filistibii amańtše̱ Abimelek bu samfle̱ nā ni ekwe̱, ni na, Isak ke̱ eńā Rebeka *mĩfe̱. *Abe̱i 5, 19

9. Ni Abimelek tšé̱ Isak ni ekē̱ ake̱: Ei, yō le̱ ońā ni kwá; ni tė fe tēń ni okē̱ ake̱: Minyemiyō dšile̱ le̱? Ni Isak kē̱le̱ ake̱: Edšake̱ mikē̱: Beni afe ni akabagbemi ye̱ ehewo̱.

10. Ni Abimelek kē̱: Meni oná ofewo̱ ne̱? fe̱ fiō ni mańbii le̱ eko ke̱ ońā le̱ awo̱, kũle̱ ońō musu obafō wo̱no̱.

11. Ni Abimelek wo mań le̱ fē kitā ake̱: Moni aata nũ ne̱ lo eńā le̱ he le̱, gbe aagbele̱!

12. Ni Isak dũ nii ye̱ nakai šikpoń le̱ no̱, ni ená nakai bo̱ toi oha ye̱ nakai afi le̱ no̱ nońń, *ni Iehowa dšō̱le̱. *Abe̱i 10, 22

13. Ni nũ le̱ tšố gbomo agbo, ni ehĩe fere̱mo̱ āhũ ke̱-yaši beyino̱ ni etšố agbo kpaná.

14. Eye̱ tōkui ke̱ tšinakui ke̱ webii pĩ; ni Filištibii le̱ ahĩe kō eno̱.

15. Ni *nubui fē ni etše̱ Abraham tšũdši le̱ dše ye̱ etše̱ yino̱ le̱, Filistibii le̱ etšĩmo̱, ni ame̱lō sũ ame̱wo mli to̱tō̱to̱. *21, 30

16. Ni Abimelek kē̱ Isak ake̱: Dše wo̱mase̱i, ši ohe wa babaō fēwo̱!

17. Ni Isak dše dše̱i ni eyaši ebũ le̱ ye̱ Gerar dšō̱ le̱ń, ni ehĩ dše̱i.

18. Ni Isak sā edše nubui le̱ ni adše ye̱ etše̱ Abraham yino̱ le̱, edšake̱ Abraham gbēle se̱ le̱ Filistibii le̱ tšĩmo̱; ni

gbe̱ii ni etše̱ ṅõ-woame̱ le̱ noṅṅ
me̱.
Ni Isak tšũdši le̱ tša dšō̱ le̱ mli,
ne̱ná nubu ni baä nu ye̱ dše̱i.
Ni Gerar kolokwe̱lo̱i ke̱ Isak kolo-
o̱i le̱ bé ni ame̱kē̱: Nu le̱ wo̱nõṅ!
wo nubu le̱ gbe̱i ake̱ Esek, edšake̱
e̱le̱ blo̱ ye̱ he.
Ni ame̱dše bu kroko, ni ame̱bé ye̱
ũ he, ni ewole̱ gbe̱i ake̱ Sitna.
Ni efã ye̱ dše̱i ni eyadše bu kroko,
o le̱, ame̱béé ye̱ he, ni etšé̱ egbe̱i
bot, ni ekē̱: Agbe̱ne̱ le̱ Iehowa ehãwo̱
ni wo̱oſere ye̱ šikpoṅ ne̱ no̱.
Ni edše dše̱i ete Beeršeba.
Ni Iehowa dšie ehe kpo etšõle̱ nakai
e̱ṅ noṅṅ, ni ekē̱: Midši otše̱ Abra-
Nyoṅmo̱ le̱; kãše gbeyei, ši mike̱o
ni madšō̱o, ni mahã oseši afá ye̱
ilo̱ Abraham hewo̱.
Ni emã afo̱lešãlate̱ ye̱ dše̱i, ni etšé̱
wa gbe̱i, ni eši ebū le̱ ye̱ dše̱i; ni
tšũdši le̱ dše nubu ye̱ dše̱i hũ. 12,8.
Ke̱ke̱ ni Abimelek ke̱ enanyo Ahuzat
tatše̱ Fikol dše̱ Gerar ba Isak ṅõ.
21, 22.
Ni Isak kē̱ame̱ ake̱: Meni hewo̱
aä miṅõ, nye ni nyenye̱o̱mi, ni nye-
ye̱ nyemase̱i le̱?
Ni ame̱kē̱: Na wo̱na ake̱ Iehowa
ye̱; ni wo̱kē̱: Hã kitã ahī wo̱teṅ,
o fẽ teṅ, ni ohã wo̱ke̱o akpãṅ,
ake̱ ofeṅwo̱ éfõṅ ko; edšake̱ wo̱tako
ni wo̱fekoõ nokonoko, ake̱ dša ekpa-
ke̱ke̱, ni wosã wo̱woõ gbe̱ ye̱ he-
mli. Ni agbe̱ne̱ bo Iehowa edšō̱ ne̱!
Ni eṅmẽame̱ okplõ, ni ame̱ye nii,
ne̱nu noko.
Ni ame̱te ši lebi mãṅkpa ni ame̱kãmo̱
e kitãi, ni Isak woame̱ gbe̱ ni ame̱dše
ye̱ hedšo̱le̱ mli.
Ni eba mli nakai gbī le̱ noṅṅ ake̱
tšũdši le̱ ba ni ame̱bagbale̱ nubu
e̱dše le̱ he sane ake̱: Wo̱yanina nu.
Ni ewole̱ *Šeba; nohewo̱ ni atšé̱o̱
le̱ gbe̱i ake̱ Beeršeba ke̱ ṅme̱ne̱-
e̱ le̱. * 21, 31.
Beni Esau ye afii nyoṅmai-edſe̱ le̱,
Iudit, Hitnyo Beeri biyõ le̱, ke̱
nat, Hitnyo Elon biyõ le̱. 36, 2. 3.

35. Ni ame̱dši Isak ke̱ Rebeka mumo̱
nidõnii.

Yītšo 27.

Ni e̱ba mli ake̱, beni Isak egbo̱, ni
ehīṅme̱ii ano̱ eha ni enaa nii dšogbãṅ
le̱, etšé̱ ebi nukpa Esau le̱, ni ekē̱le̱ ake̱:
Mibi! Ni ekē̱le̱ ake̱: Nami!
2. Ni ekē̱: Na, agbe̱ne̱ migbo̱ ni milee
migbẽle gbī.
3. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ kõ̱lo̱mo̱ ogbo̱bi-
mo̱ nibii le̱, ogãikotoku ke̱ ogãitšo le̱, ni
odše kpo oya ṅã mli, ni oyamī mīle̱lo
obahãmi,
4. ni obafele̱ niyenii ke̱ ṅõmo̱, take̱
bo̱ni misumoo̱ le̱, ni oke̱-bahãmi, koni
maye, beni afe ni misusuma adšō̱o, dãni
magbo. Heb. 11, 20.
5. Ni Rebeka nu, beni Isak ke̱ ebi
Esau wieo̱ le̱. Ni Esau yiṅ ete ṅã le̱ṅ
eyatao mīle̱lo ke̱-ba.
6. Ni Rebeka yakē̱ ebi Iakob ake̱:
Na, minu ake̱ otše̱ ke̱ onyemi Esau
mīwie ake̱:
7. Yatao mīle̱lo, ni ofele̱ niyenii ke̱
ṅõmo̱ obahãmi, koni maye, ni madšō̱o ye̱
Iehowa hīe, dãni magbo.
8. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ mibi, bo noni
mikē̱o̱o ne̱ toi!
9. Ya tõi le̱ ateṅ ni oyamõmo̱ tõbii
kpakpai enyo̱ ye̱ abotiai le̱ ateṅ obahãmi,
ni maṅõ-fe niyenii ke̱ ṅõmo̱ mahã otše̱,
take̱ bo̱ni esumoo̱ le̱,
10. koni oke̱-yahã otše̱, ni eye, beni
afe ni edšō̱o, dãni egbo.
11. Ni Iakob kē̱ enye Rebeka ake̱:
Na, minyemi *Esau le̱, tšo̱iatše̱ dšile̱, ni
mi le̱, mihe ye̱ trotro. * 25, 25.
12. Ekole̱ mitše̱ aatãra mihe, ni matšõ
tamo̱ šišiulo̱ ye̱ ehīe, ni mike̱ lõmo̱ aaba
mino̱, ši dšee dšõ̱mo̱.
13. Ni enye kē̱le̱ ake̱: Mi no̱ olõmo̱
le̱ aba, mibi, bo migbē toi ke̱ke̱, ni oya-
mõmo̱ obahãmi!
14. Ni eyiṅ ete, ni e̱yamõmo̱ ni eke̱-
bahã enye; ni enye ṅõ-fe niyenii ke̱
ṅõmo̱, tamo̱ bo̱ni etše̱ sumoo̱ le̱.
15. Ni Rebeka kõ̱lo̱ ebi nukpa Esau
atadei fe̱fe̱dši ni yo̱ eṅõ ye̱ šīa le, ni
eṅõ-wo Iakob, ebi gbekẽ le̱;

16. ni eṅõ tõbii lẹ ahe wodši lẹ ewo enidši kẹ ekuẹ, hei ní yọ trotro lẹ;

17. ni eṅõ niyenii kẹ ṅõmọ lẹ kẹ abolo ní efe lẹ ewo ebi Iakob deṅ.

18. Ni eba etšẹ ṅõ ni ebakẹ̄: Mitšẹ! Ni ekẹ̄: Nami! Bo namoṅ, mibi?

19. Ni Iakob kẹ̄ etšẹ akẹ: Mi, Esau, okromọbi lẹṅ; mife bọni okẹ̄mi lẹ. Ofai nẹ, te ši otá ši, ni oye mimĩlẹlo lẹ eko, koni osusuma adšọ̄mi!

20. Ni Isak kẹ̄ ebi lẹ akẹ: Té fe tẽṅ ní oná oyá nẹkẹ, mibi? Ni ekẹ̄: Edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hã mikẹlẹ kpe.

21. Ni Isak kẹ̄ Iakob akẹ: Tši oba, mibi, ni matăra ohe makwẹ akẹ mibi Esau dientšẹ dšio lo dšee lẹ ni.

22. Ni Iakob tši ebẹṅkẹ etšẹ Isak, ni etăra ehe, ni ekẹ̄: Gbẽ lẹ Iakob gbẽ ni, ši nidši lẹ Esau nidši ni.

23. Ni eyoolẹ, edšakẹ enidši ahe yẹ tšọi sulaṅṅ tamọ enyemi Esau nidši ahe; kẹkẹ ni edšọ̄lẹ.

24. Ni ekẹ̄: Ani bo mibi Esau dientšẹ nẹ? Ni ekẹ̄: Miṅ!

25. Ni ekẹ̄: Tši ohãmi, koni maye mibi mĩlẹlo lẹ eko, koni misusuma adšọ̄o. Ni etši kẹ-ba eṅõ, ni eye; ni ebahãlẹ wein hũ, ni enu.

26. Ni etšẹ Isak kẹ̄lẹ akẹ: Tši oba ko, koni obafọ minã, mibi!

27. Ni etši eba ni ebafọ enã; ni enu etadei lẹ amlí ṅma lẹ, ni edšọ̄lẹ ni ekẹ̄: Kwẹ, mibi lẹ he ṅma tamọ ṅã ko ní Iehowa edšọ̄ lẹ ṅma!

28. Nyoṅmọ ahão ṅwei bọ́ kẹ šikpoṅ fọ lẹ eko kẹ ṅmã kẹ wein babaõ hũ.

29. Mădši asúmọo, ni dšeṅmădši akotoõ. Ye onyemimei lẹ anọ *nuntšọ, ni onye bihĩi akotoõ. Mofẽmo ní †lomoọc lẹ, aalomọlẹ; ni mofẽmo ní dšọ̄ọo lẹ, aadšọ̄lẹ!
*25,23. †12,3.

30. Ni eba mli akẹ, beni Isak egbe Iakob dšọ̄mọ lẹ nã, ni Iakob kẹ̄ edšeọ etšẹ Isak hĩe pẹ lẹ, enyemi Esau hũ dšẹ emĩlẹ lẹ eba;

31. ni lẹ hũ efe niyenii kẹ ṅõmọ ni ekẹ-bahã etšẹ, ni ekẹ̄ etšẹ akẹ: Hã mitšẹ ate ši, ni eye ebi mĩlẹlo lẹ eko, koni osusuma adšọ̄mi.

32. Ni etšẹ Isak kẹ̄lẹ akẹ: Bo namoṅ? Ni ekẹ̄: Mi, obi, okromọbi Esau ni.

33. Kẹkẹ ni Isak he kpokpo blibliblí ãhũ dientšẹ, ni ekẹ̄: Namo mọ dši moni yamĩ bahãmi, ni miye fẽ eko dãni obaa nẹ, ni midšọ̄lẹ? Ni aadšọ̄lẹ hũ nẹ!

34. Ni beni Esau nu etšẹ wiemọi lẹ, ebo wã dientšẹ kẹ aw̃erẹhõ babaõ, ni ekẹ̄ etšẹ akẹ: Mi hũ, dšọ̄mọmi eko, mitšẹ!
Heb. 12,17.

35. Ni ekẹ̄: Onyemi lẹ kẹ šišiumọ ebahe odšọ̄mọ lẹ kẹ-te.

36. Ni ekẹ̄: Egbẹi *Iakob ní awolẹ lẹ edi ehe. Šii enyọ sọṅṅ ni etõtọ̃ọ minane nẹ: †mikromọbi-gbẹnã lẹ ešõ, ni na, agbẹnẹ ebaṅõ midšọ̄mọ lẹ hũ! Ni ekẹ̄: Ani ofẹẹ dšọ̄mọ lẹ eko ohããmi?
*25,26. †25,33.

37. Ni Isak to he ni ekẹ̄ Esau akẹ: Na, miwolẹ onọ nuntšọ, ní miṅõ enyemimei lẹ fẽ mife etšũdši, ni miṅõ ṅmĩ kẹ wein mihãlẹ; ni bo lẹ, meni mafe mahão mọ, mibi?

38. Ni Esau kẹ̄ etšẹ akẹ: Ani no kome pẹ dši dšọ̄mọ ni oyọ, mitšẹ? Mi hã dšọ̄mọmi eko, mitšẹ! Ni Esau wó egbẽ ni efó.

39. Ni etšẹ Isak to he, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Na, heni šikpoṅ fọ bẹ oohĩ kẹ heni ṅwei bọ́ hũ bẹ;

40. ni oklante nã oyi aaná wala yẹ, ni onyemi lẹ oosúmọ. Ši aaba mli akẹ, kẹ ople ohe lẹ, oohwãnyã epã lẹ kẹ-dše okuẹ.
2 Maṅ. 8,20.

41. Ni Esau nyẹ Iakob yẹ dšọ̄mọ ni etšẹ dšọ̄lẹ lẹ hewọ. Ni Esau kẹ̄ yẹ etšui mli akẹ: Gbĩi ní akẹ-bafõ mitšẹ lẹ ešẹ etã, ni magbe minyemi Iakob.

42. Ni abagba Rebeka ebi nukpa Esau wiemọi nẹ; ni etšũ ayatšẹ́ Iakob, ebi gbekẽ lẹ, kẹ-ba, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Na, onyemi Esau batọ ehe owele yẹ onọ ní egbeo.

43. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, mibi, bo migbẽ toi, ni ote ši ni odšo foi kẹ-ya minyemi Laban ṅõ yẹ *Haran,
*24,10.

44. ni okẹlẹ ayahĩ ši gbĩi ñõ ko kẹ-yaši beyinọ ní onyemi lẹ mlila lẹ aadše emli,

45. kẹ-yaši beyinọ ni onyemi lẹ mlifũ ni enáo lẹ aadše emli, ni ehĩe aakpa noni ofelẹ lẹ nọ, koni matšũ ni abaṅõo kẹ-dšẹ dšẹi kẹ-ba; mẽba nyeyi enyọ lẹ fẽ nyeaṅmẽmi gbĩ kome?

46. Ni Rebeka kē Isak akẹ: Midšeṅhīlẹ edše mitšine yẹ Hetbiyei lẹ ahewọ. Kẹdši Iakob ŵẹ Hetbiyei ní tamọ menẹmei ní dši šikpoṅ nẹ nọ biyei lẹ eko lẹ, té mahī dšeṅ makẹ tēṅ? 26, 35.

Yītšo 28.

Ni Isak tšẹ́ Iakob, ni edšọ̄lẹ, ni ewolẹ kitā ni ekẹ̄lẹ akẹ: * Kaŵẹ yō yẹ Kanaan biyei lẹ ateṅ. * 24, 3.

2. Te ši ní oya onye tšẹ Betuel we lẹ yẹ Mesopotamia, ni oyaŵẹ yō yẹ dšẹi yẹ onye nyemi Laban biyei lẹ ateṅ. 22, 23; 24, 29.

3. Ni Mawu Ofe lẹ adšọ̄o, ni ehā ofere ni oyi afá, koni otšṓ mādši asafo;

4. ní eṅō * Abraham dšọ̄mọ lẹ ehāo kẹ osеši fē, koni ofe ogbọtō šikpoṅ nẹ ní Nyoṅmọ ṅō-hā Abraham lẹ yelọ. * 12, 2.

5. Ni Isak wo Iakob gbẹ, koni eya Mesopotamia yẹ Aramnyo Betuel bi Laban ní dši Iakob kẹ Esau nye Rebeka nyeminū lẹ ṅō.

6. Ni beni Esau na akẹ Isak edšọ̄ Iakob, ni ewolẹ gbẹ kẹ-te Mesopotamia, ní eyaŵẹ yō yẹ dšẹi, ni asaṅ beni edšọ̄lẹ lẹ, ewolẹ kitā akẹ: Kāŵẹ yō yẹ Kanaan biyei lẹ ateṅ,

7. ni Iakob ebo etšẹ kẹ enye toi, ni ete Mesopotamia,

8. ni Esau sā na akẹ etšẹ Isak nyáá Kanaan biyei lẹ ahe lẹ:

9. Esau yiṅ ete Abraham bi Išmael ṅō, ni eyaŵẹ ebiyō Mahalat, * Nebaiot nyemiyō lẹ, † efata eṅāmei ní eyọ lẹ ahe. * 26, 18. † 26, 34.

10. Ni Iakob dšẹ Beeršeba ēya Haran.

11. Ni ešẹ heko ni eto dšẹi, edšakẹ hūlū enyō ši; ni ekọ dšẹi tẹi lẹ eko etšọle, ni ekā dšẹi ewọ.

12. Ni ela, ni na, atfere ko mā šikpoṅ, ni eyiteṅ yaši ṅwei, ni na, Nyoṅmọ bọfoi mīkwọ mīkpleke. Ioh. 1. 51.

13. Ni na, Iehowa damọ yiteṅ ni ekē: Midši Iehowa, otšẹ Abraham Nyoṅmọ lẹ, kẹ Isak Nyoṅmọ lẹ; * šikpoṅ ní okā nọ nẹ, bo kẹ oseši maṅō-hā; * 13, 7.

14. ni oseši aatamọ * šikpoṅ mlu, ni oogbẹ ofā anai kẹ bokā kẹ kōyi kẹ wuoyi, ni † okẹ oseši mli aadšẹ adšọ̄ šikpoṅ lẹ nọ akutšei fē. * 13, 14. † 12, 3.

15. Ni na, mikẹo yẹ, ni hefēhe ní oyaā lẹ mabu ohe, ni mikẹo aaba šikpoṅ nẹ nọ ekoṅ; edšakẹ mišīṅo kẹ-yaši beyinọ ní mafe noni mitšī tā mikẹ̄o lẹ.

16. Ni Iakob hīe tšē kẹ-dšẹ ewọ lẹ mli ni ekẹ̄: Iehowa yẹ biẹ kwá, ni mi lẹ milee nẹ!

17. Ni eše gbeyei ni ekẹ̄: Biẹ nẹ yẹ * hekplekemọ pi! Biẹ nẹ dšee hekoheko akẹ Nyoṅmọ we nẹ, ni ṅwei agbó nẹ! * 2 Mose 3, 5.

18. Ni Iakob te ši lebi māṅkpa, ni etē tẹ lẹ ní etšọle lẹ ši emā ši eṅō-to okadi, ni efọse mū efie yiteṅ,

19. ni ewo dšẹi * Betel; ši sá lẹ nakai maṅ lẹ gbẹi dši Luz. * 35, 14. 15.

20. Ni Iakob wo ši ni ekẹ̄: Kẹdši Nyoṅmọ kẹmi hī ši, ni ebu mihe yẹ gbẹ ní miyanyie nẹ mli, ni ehāmi ṅmā miye kẹ atade miwo,

21. ni mikū misẹ miba mitšẹ we lẹ yẹ hedšọlẹ mli lẹ, no lẹ Iehowa aatšṓ mi-Nyoṅmọ;

22. ni nẹkẹ tẹ ní miṅō-mā ši mito okadi nẹ * aatšṓ Nyoṅmọ we; ni nibii fē ní oohāmi lẹ, maṅō mlidšāi nyoṅma mli ekome mahāo. * 35, 1. 7.

Yītšo 29.

Kẹkẹ ni Iakob wó enane nọ ni eba bokāgbẹbii ašikpoṅ lẹ nọ.

2. Ni ekwẹ, ni na, nubu ko yẹ ṅā lẹ nọ, ni na, tōkui etē dfere he yẹ dšẹi; edšakẹ nakai bu lẹ mli nu lẹ ayẹo ahāa tōi lẹ nuọ; ni tẹ kpeteṅkple kā bu lẹ nā.

3. ni dšẹi ababuaā tōkui lẹ fē nā yẹ, ni amẹkokloọ tẹ lẹ kẹ-dšeọ bu lẹ nā, ni amẹhāa tōi lẹ anu, ni amẹkokloọ tẹ lẹ amẹtoọ bu lẹ nā ekoṅ yẹ egbẹhe.

4. Ni Iakob kẹ̄amẹ akẹ: Minyemimei, nēgbẹ nyedšẹ? Ni amẹkẹ̄: Wọdšẹ Haran.

5. Ni ebiamẹ akẹ: Ani nyele Nahor bi Laban lẹ? Ni amẹkẹ̄: Wọlelẹ.

6. Ni ebiamẹ akẹ: Ani eyẹ dšogbāṅ lo? Ni amẹkẹ̄: Eyẹ dšogbāṅ; ni na, ebiyō Rahel kẹ tōi baā nẹ!

7. Ni ekẹ̄: Na, dše nako kwrā, ni ešẹko koloi awọbe; nyehāa tōi lẹ anua nu, ni nyeyahāaamẹ nii!

8. Ni amẹkẽ: Wọnyẽň, dša abua tõkuikui lẹ fẽ nã kẹ-kpe, ni amẹkoklo tẹ lẹ kẹ-dše bu lẹ nã, dãni wọọhã tõi lẹ anu.

9. Ni beni ekẹamẹ wieọ lolo lẹ, Rahel kẹ etšẹ tõi lẹ ba, edšakẹ lẹ ekwẹọamẹ.

10. Ni eba mli akẹ, beni Iakob na Rahel, enye nyemi Laban biyõ lẹ kẹ enye nyemi Laban tõi lẹ, Iakob tši ete ni eyakoklo tẹ lẹ kẹ-dše bu lẹ nã, ni ehã enye nyemi Laban tõi lẹ nu amẹnu.

11. Ni Iakob fọ Rahel nã, ewó egbẽ nọ ni efó.

12. Ni Iakob kẽ Rahel akẹ etšẹ nyemi dšilẹ, ni Rebeka bi dšilẹ; kẹkẹ ni eša foi ete ni eyakẽ etšẹ.

13. Ni eba mli akẹ, beni Laban nu enyemibi Iakob sane lẹ he lẹ, eša foi etelẹ kpẽmọ, ni elõlẹ atũ ni efọ enã, ni ekẹlẹ ba ewe lẹ; ni egba Laban sãdši nẹ fẽ.

14. Ni Laban kẽlẹ akẹ: Asanọkwa, miwú kẹ mihelo dšio! Ni ekẹlẹ hĩ ši nyõň kome.

15. Ni Laban kẽ Iakob akẹ: Akẹ-ni oyafe minyemi hewọ lẹ, oosúmọmi yaka lo? Tšõmọ bọni oohemi.

16. Ni Laban yẹ biyei enyọ: onukpa lẹ gbẹi dši Lea, ni gbekẽ lẹ gbẹi dši Rahel.

17. Ni Lea hĩňmẹii yẹ sukusuku, ši Rahel he yẹ fẹo ni ehĩe hũ yẹ fẹo.

18. Ni Iakob sumoọ Rahel ni ekẽ: Masúmọo afii kpawo yẹ Rahel, obi gbekẽ lẹ, hewọ.

19. Ni Laban kẽ: Ehĩ akẹ mikẹlẹ hãao fè noni mikẹlẹ aahã nũ kroko; okẹmi ahĩ ši!

20. Ni Iakob súmọ afii kpawo yẹ Rahel hewọ, ni suomọ ni esumoọlẹ hewọ lẹ, efelẹ tamọ gbĩ komekome kẹkẹ.

21. Ni Iakob kẽ Laban akẹ: Okẹ miňã lẹ ahãmi, koni ebawọ miňõ, edšakẹ migbĩĩ lẹ ešẹ.

22. Ni Laban bua dšẹi bii lẹ fẽ nã, ni eňmẽ okplõ.

23. Ni gbẹkẹ lẹ eba mli akẹ eňõ ebiyõ Lea ni ekẹlẹ bahãlẹ; ni ebawọ eňõ.

24. Ni Laban ňõ eweyõ Zilpa ehã ebi Lea, ni efe eweyõ.

25. Ni eba mli akẹ, beni dše tšẹre lẹ, na, Lea ni. Ni ekẽ Laban akẹ: Meni ofemi nẹ? Ani dšee Rahel hewọ ni misúmọo lẹ? Mẽhewọ mọ ni oširiumi nẹ?

26. Ni Laban kẽ: Wọbiẹ nẹ afee nakai, ahãã gbekẽ gblã dãni ahã kromọli.

27. Gbe monẹ otši lẹ nã, ni wọkẹ mokroko lẹ hũ aahão yẹ súomọ ni oosúmọmi afii kpawo kroko hũ hewọ.

28. Ni Iakob fe nakai, ni egbe nakai otši lẹ nã; ni eňõ ebi Rahel hũ ehãlẹ gblã.

29. Ni Laban ňõ eweyõ Bilha ehã ebi Rahel, ni efe eweyõ.

30. Ni Rahel hũ bawọ eňõ, ni esumọ Rahel fè Lea; ni esã esúmọlẹ afii kpawo ekoň. 3 Mose 18, 18.

31. Ni beni Iehowa na akẹ asumọọ Lea lẹ, egble emũsũ nã, ši Rahel fe kene.

32. Ni Lea ná mũsũ, ni efọ binũ, ni ewolẹ Ruben, ni ekẽ: Edšakẹ Iehowa ekwẹ mimanehũlũ lẹ; ni agbẹnẹ miwù basumọmi!

33. Ni ená mũsũ ekoň, ni efọ binũ, ni ekẽ: Edšakẹ Iehowa enu akẹ asumọọmi, hewọ lẹ ehãmi bi nẹ hũ, ni ewolẹ Simeon.

34. Ni esã ená mũsũ, ni efọ binũ, ni ekẽ: Enẹ lẹ agbẹnẹ miwù kẹ ehe aakpẹtẹ mihe, edšakẹ mikẹlẹ efọ bihĩĩ etẽ; nohewọ lẹ ewolẹ Levi.

35. Ni ená mũsũ ekoň, ni efọ binũ, ni ekẽ: Enẹ lẹ madšie Iehowa yi; nohewọ lẹ ewolẹ Iuda. Ni efo fọmọ dã.

Yitšo 30.

Ni beni Rahel na akẹ ekẹ Iakob fọọ lẹ, ekẹ enyemiyõ lẹ ye awuňã, ni ekẽ Iakob akẹ: Hãmi bii, kẹ-dšee nakai lẹ, magbo!

2. Ni Iakob mli wo Rahel la, ni ekẽ: Ani midši Nyoňmọ ni etšĩ omũsũňbii anã lẹ? Lal. 127, 3.

3. Ni ekẽ: Na, miweyõ Bilha; hã ebawọ oňõ, *ni efọ efie mifuọ nọ, koni mi hũ matšõ enọ maná bii. *16, 2

4. Ni eňõ eweyõ Bilha ehãlẹ gblã, ni Iakob hã ebawọ eňõ.

Bilha ná mũsũ, ni ekẹ Iakob

Rahel kẽ: Nyoṅmọ ekodšo ehã-
ɪnu migbẽ hũ, ni ehãmi binũ;
lẹ ewolẹ Dan.
Bilha, Rahel weyō lẹ, ná mũsũ
ekẹ Iakob fọ binũ ní dši enyọ.
Rahel kẽ: Mikẹ minyemiyō lẹ
ımọ mple, ni minyẽlẹ! Ni ewolẹ

beni Lea na akẹ efo fọmọ lẹ,
ō eweyō Zilpa lẹ ehã Iakob gblã.
Lea weyō Zilpa lẹ kẹ Iakob

Lea kẽ: Asafo eba! ni ewolẹ

Lea weyō Zilpa kẹ Iakob fọ
dši enyọ.
Lea kẽ: Midšọ̃mọ mli nẹ! edšakẹ
dšọ̃mi; ni ewolẹ Ašer.
ṅmãkũ be mli lẹ Ruben yana
bii ko yẹ ṅãnọ, ni ekẹ-bahã enye
ẹkẹ ni Rahel kẽ Lea akẹ: Mĩ-
ní ohãmi obi lẹ suomọyibii lẹ

ekẽlẹ akẹ: Aso ní ošõ miwù
áá, ši obašõ mibi lẹ suomọyibii
Ni Rahel kẽ: Nohewọ lẹ yawọ
nẹ nyō nẹṅ yẹ obi lẹ suomọyibii

gbẹkẹ mli, beni Iakob dšẹ ṅmõ-
lẹ, Lea dše kpo ekẹlẹ yakpe,
Mi mibawọ oṅõ ṅmẹnẹ, edšakẹ
bi lẹ suomọyibii lẹ ebọo apã! Ni
ṅõ nakai nyō lẹṅ.
Nyoṅmọ bo Lea toi, ni ená
ekẹ Iakob fọ binũ ní dši enumọ.
Lea kẽ: Nyoṅmọ ehãmi mipã-
lšakẹ mikẹ miweyō lẹ ehã miwù
ewolẹ Isakar.
Lea ná mũsũ ekoṅ, ni ekẹ Iakob
ní dši ekpa.
Lea kẽ: Nyoṅmọ ehãmi gblãnii
agbẹnẹ miwù kẹmi bahĩ ši, edšakẹ
fọ bii ekpa; ni ewolẹ Zebulon.
no sẹ lẹ efọ biyō, ni ewolẹ

ẹkẹ ni Nyoṅmọ kai Rahel, ni
bolẹ toi, ni egble emũsũ nã.
1 Sam. 1, 19.

23. Ni ená mũsũ, ni efọ binũ, ni ekẽ:
Nyoṅmọ edšie *mihĩegbẽle lẹ;
* Ies. 4, 1. Luk. 1, 25.
24. ni ewolẹ Iosef, ni ekẽ: Iehowa
aaṅõ bi kroko afata he ahãmi!
25. Ni eba mli ake, beni Rahel efọ
Iosef sẹ lẹ, Iakob kẽ Laban akẹ: Womi
gbẹ, koni maya midientšẹ midšẽhe kẹ
mišikpoṅ nọ.
26. Okẹ miṅãmei kẹ mibii ní *misúmọo
yẹ amẹhewọ lẹ ahãmi, ní maya; ši bo-
dientšẹ ole bọni misúmọo mihã. * 29, 20. 30.
27. Ni Laban kẽlẹ akẹ: Hã mihĩe aba
nyam yẹ ohĩe; edšakẹ miyo sẹ akẹ bo
ohewọ Iehowa *edšọ̃mi nẹ. * 39, 5.
28. Ni esã ekẽ: Tšõmọmi onyõmọwo,
ni mahão.
29. Ni ekẽlẹ akẹ: Bodientšẹ ole, bọni
misúmọo mihã, kẹ bo hũ ní okoloi lẹ
hĩ miṅõ hã.
30. Ši fiō ko oyọ beni miba lẹ, ni
agbẹnẹ lẹ amẹfere babaō, ni Iehowa etšõ
minine nọ edšọo, ni agbẹnẹ lẹ, té gbĩ
ní makwẹ midientšẹ miwe hũ?
31. Ni ekẽ: Meni mahão? Ni Iakob kẽ:
Kãhãmi nokonoko; kẹdši oofe enẹ ohãmi
lẹ, no lẹ masã malẽ okoloi lẹ, ni ma-
kwẹamẹ ekoṅ:
32. Ṅmẹnẹ makpa otoi lẹ fẽ mli, ni
mahala tōbi-fẽ-tōbi ní he yọ truntrãi kẹ
damdam, kẹ tōbi-fẽ-tōbi ní dĩọ yẹ tõ-
gwanteṅi lẹ amli, kẹ abotiai lẹ ateṅ
nii ní he yọ damdam kẹ nii ní he yọ
truntrãi lẹ; ni nomei aatšõ minyõmọwo,
33. koni wó lo wósẹ, beni oobakwẹ
minyõmọwo lẹ, midšalẹ lẹ adšie minã yẹ
ohĩe; abotiai lẹ ateṅ nii ní he bẹ trun-
trãi kẹ damdam, kẹ gwanteṅi lẹ amli
nii ní he dĩĩ lẹ, dšũnii dši no yẹ
mideṅ.
34. Ni Laban kẽ: Na, hã afe bọni okẽ nẹ.
35. Ni nakai gbĩ lẹ nọ lẹ eyahala tõkpa-
kpoi ní he yọ sãmãisãmãi kẹ damdam,
kẹ abotiai lẹ ateṅ nii ní he yọ truntrãi
kẹ damdam lẹ fẽ, nofẽno ní eyẹṅ ta ehe
kẹ nii fẽ ní he dĩọ yẹ gwanteṅi lẹ ateṅ,
ni etuamẹ ewo ebihĩĩ lẹ adeṅ.
36. Ni eṅõ gbĩĩ etẽ gbẹ eto amẹ kẹ lẹ
Iakob lẹ teṅ. Ni Iakob yalẽ Laban tõi
ni fẹ lẹ.

37. Ni Iakob kǫlǫ libne-tšei ṅmōdši kę
luz-tšei kę harmon-tšei, ni eye amęhe
sāmāi yędši, ni ehā tšei lę amli eyędši
lę dše ši.
38. Ni eṅō tšei ni eye amęhe sāmāi
lę efie nunumǫ ahīmai lę ni tōi lę banuǫ
nu yęṅ lę amli, yę tōi lę ahīe, ni kę́
amęba nunumǫ lę, amęnáa mūsū.
39. Ni tōi lę ná mūsū yę tšei lę ahe,
ni tōi lę fǫfǭ bii ni he yǫ sāmāisāmāi
kę nii ni he yǫ truntrāi kę damdam.
40. Ni Iakob tšerę tōgwanteṅbii lę eto
afā, ni etšṓmǫ tōi lę ahīe ehā Laban
tōi lę ateṅ nii ni he yǫ sāmāisāmāi lę
kę nii ni dīǫ lę fē; ni eṅō lędientšę
etōku lę eto afā, ni ekęamę futuu Laban
tōi lę.
41. Ni eba mli akę dānę kę́ tōi ni he
wa lę ná mūsū lę, Iakob ṅōǫ tšei lę
efieǫ tōi lę ahīe yę ahīmai lę amli, koni
amęná mūsū yę tšei lę ahe.
42. Ši kę́ tōi lę yę wudǫwudǫ lę, no
lę eṅō-fiee mli; nohewǫ lę wudǫwudǫi
lę tšṓmoǫ Laban nii, ni nii ni he wa
lę tšṓmoǫ Iakob nii.
43. Ni gbomo lę fere naakpa dientšę,
ni ená tōi pī kę weyei kę wehīī kę
yomai kę tedšii. 12,16.

Yītšo 31.

Ni enu ni Laban *bihīī lę mīwiewie
akę: Iakob ešō wǫtšę nii fē, ni wǫtšę
nii lę ekę-ná ehe nę. * 30,35.
2. Ni Iakob kwę Laban hīe, ni na,
etšee ehīe ehāālę tamǫ sá lę.
3. Ni Iehowa kę̄ Iakob akę: Kū osę
kę-ya otšęmei kę owekumei ašikpoṅ lę
nǫ, ni mikęo aahī ši. 28,15.
4. Ni Iakob tšū ayatšę́ Rahel kę Lea
kę-ba ṅā lę nǫ heni etōi lę yǫ lę,
5. ni ekę̄amę akę: Mina nyetšę hīe,
akę etšee ehīe ehāāmi tamǫ sá lę; ši
*mitšę Nyoṅmǫ lę kęmi yę. * 26,24.
6. Ni nyedientšę nyele akę mihewalę
fē mikę-sūmǫ nyetšę.
7. Ni nyetšę lakami, ni etšake mi-
nyōmǫwo hīe šii nyoṅma; ši Nyoṅmǫ
hāālę hegbę ni efemi efōṅ ko.
8. Kędši ekę̄: Nii ni he yǫ *truntrāi
lę atšṓ onyōmǫwo lę, bēlę tōi lę fē efǫ
truntrāi; ni kędši ekę̄: Nii ni he yǫ
sāmāisāmāi lę atšṓ onyōmǫwo lę, bēlę
tōi lę fē efǫ nii ni he yǫ sāmāisāmāi.
9. Nękę Nyoṅmǫ fe ešō nyetšę kolai
lę ehāmi.
10. Ni eba mli akę tōi lę amūsūnámǫ
be mli lę mihole mihīṅmęii anǫ, ni mina
yę lamō mli, akę tōkpakpoi ni kwǫǭ tōi
lę ahe yę sāmāisāmāi kę truntrāi kę
ṅwātāṅwātā.
11. Ni Nyoṅmǫ bǫfo lę kęmi yę lamō
lę mli akę: Iakob! Ni mikę̄: Nami!
12. Ni ekę̄: Holemǫ ohīṅmęii anǫ ni
okwę, tōkpakpoi lę fē ni kwǫǭ tōi lę
ahe yę sāmāisāmāi kę truntrāi kę ṅwātā-
ṅwātā; ši mina nii fē ni Laban feǫo nę.
13. Midši *Betel, heni ofǫ okaditę lę
mū ni owomi ši yę lę, Nyoṅmǫ lę.
Agbęnę te ši, dše šikpoṅ nę nǫ, ni okā
osę oya owekumei ašikpoṅ lę nǫ. *28,18–22
14. Ni Rahel kę Lea here nǫ ni amękę̄lę
akę: Ani gbęfāṅnō ko lo gbošinii ko yę
hāwǫ doṅṅ yę wǫtšę we lę?
15. Ani dšee meikpōdši ebuǫwǫ? edšakę
*ehōwǫ, ni eye wǫyinii lę hū. *29,18 ff.
16. Ši nii fē ni Nyoṅmǫ ešō yę wǫtšę
dē lę, no dši wǫkę wǫbii anō, nohewǫ
lę nofēno ni Nyoṅmǫ ekę̄o lę, femǫ!
17. Kękę ni Iakob te ši ni eṅō ebii
kę eṅāmei lę etrá yomai anǫ,
18. ni ekpla ekoloi lę fē, kę enii fē
ni ená lę, koloi ni elę̀ ni ená yę Me-
sopotamia lę, koni eya etšę Isak ṅō yę
Kanaan šikpoṅ lę nǫ.
19. No mli lę Laban eyiṅ ete etōi lę
ahetšǫi kū. Ni Rahel dšu etšę šia
amāgāi lę.
20. Nękę Iakob fe edšu Laban, Aramnyo
lę, tšui kę-te, edšakę ekę̄ę̄lę akę ēdšo foi.
21. Kękę ni ekę nii ni eyǫ lę fē dšo
foi; ni ete ši ni eyafo fā lę, ni eṅō ehīe
eka Gilead goṅ lę.
22. Gbī ni dši gbī etē lę ayakę̄ Laban
akę Iakob edšo foi.
23. Ni eṅō enyemimei lę efata ehe, ni
etiulę gbīī kpawo gbę, ni eyaninalę yę
*Gilead goṅ lę nǫ. * K.47.
24. Ši Nyoṅmǫ *ba Laban, Aramnyo
lę, ṅō nyōṅ yę lamō mli, ni ekę̄lę akę:

nǫ ohe ni ahī, ni okę Iakob aka-
ɔ wiemǫ fōṅ ko! *20, 8. Abęl 16, 7.
Kękę ni Laban yanina Iakob; ni
ɔ eši ebū yę goṅ lę nǫ, ni Laban
ę enyemimei lę baši amębūi lę yę
ɔd goṅ lę nǫ.
Ni Laban kē Iakob akę: Meni ofe
ıkę odšu mitšui ni olō mibiyei lę
lya takę mei ni aṅōamę nom yę
ɔe nā nę?
Mēhewǫ ni odšo foi dūdšiaṅ, ni
ši odše miṅō, ni okēēmi, koni mikę
kę lalai kę milē kę saṅkū ayadšieo

Ni ohăă maſǫ mibihīī kę mibiyei
ıă? Enę lę kwašiai asane oye nę.
Kūlę miyę hewalę akę mafenye
; ši nyė nyōṅ lę nyetšę Nyoṅmǫ lę
akę: Kwęmǫ ohe ni ahī, ni okę
b akayawie wiemǫ fōṅ ko!
Ni agbęnę lę ya oyaă nę, edšakę
tšō otšę we lę, ši mēba mǫ ni
minyoṅmǫi lę?
Ni Iakob to he ni ekē Laban akę:
kę miyaše gbeyei, ni mikē akę:
: oošō obiyei lę yę mideṅ.
Ši mofēmo dē ni oona onyoṅmǫi
ę lę, kāhă ehī dšeṅ! Wǫnyemimei
hīe nę, taomǫ noni dši onō ni yǫ
, ni okǫ onii kę-ya. Ši Iakob lee
Rahel edšu. K. 19.
Kękę ni Laban te Iakob bū lę
kę Lea bū lę mli kę weyei enyǫ
ɔūi lę hū mli, ši enaa; ni edše Lea
: mli ete Rahel bū lę mli.
Ši Rahel ekōlǫ amāgāi lę, ni eṅō-
roma lę nǫnii lę mli, ni eho etá nǫ;
aban nyēmǫnyēmǫ ši yę bū lęṅ fē,
ıaa.
Ni ekē etšę akę: Akafe minuntšǫ
ı akę minyēē ši mate yę ohīe lę;
ife yeianii. Ni ekpa ši etao amāgāi
ɔū, ši enaa.
Ni Iakob mli wo la, ni ekę Laban
Ni Iakob here nǫ ni ekē Laban akę:
:ō mitō, ni mē eša hū mife, ni ohīe
kę-nyie misę nękę nę?
Kolę ni otăratăra minibii fē he nę,
ona ni dši ošla nibii lę eko? Ṅō
nę oṅmē minyemimei kę bo hū

onyemimei nę ahīe yę bię, ni amękodšo
wǫyi enyǫ lę wǫteṅ.
38. Afii nyoṅmai-enyǫ sǫṅṅ ni mikęo
ehī ši nę; ogwanteṅyei kę obotiayei lę
šrākeko, ni otōi lę ateṅ tōagboi lę mi-
yeko eko.
39. Noni koloi ye hū mikę-bahăăo, mi
mitoǫ nādšiaṅ, kė ſane adšu eko dšio,
nyōṅ adšu eko dšio, *mideṅ oheǫ yę.
* 2 Mose 22, 11. 12.
40. Noni mina nę: latšă tšaămi ſane,
ni fēi yeǫmi nyōṅ, ni miwǫ hū tšereǫ
yę mihīe.
41. Bǫni mife miye afii nyoṅmai-enyǫ
sǫṅṅ yę owe lę nę: misúmǫo afii nyoṅma
kę edſę yę *obiyei enyǫ lę hewǫ, kę afii
ekpa hū yę †otōi lę ahewǫ; ni minyō-
mǫwo lę otšake hīe šii nyoṅma.
* 29, 20. 30. † 30, 31. 52.
42. Kę-dšee mitšę Nyoṅmǫ ni dši Abra-
ham Nyoṅmǫ lę kę Isak *gbeyeišemǫ
lę kęmi yǫ dšikūlę, gbę owomi eflo kę-yaă
nę; mimanehūlū kę mininenā nitšumǫ
ni nā wa lę hewǫ Nyoṅmǫ kwę ni †ekă
ohīe nyė nyōṅ lę. * K. 54. † K. 24.
43. Ni Laban here nǫ ni ekē Iakob
akę: Biyei nę mibiyei ni, ni bii nę hū
mibii ni, tōi nę hū mitōi ni, ni nibii
ni onaă nę fē lę minii ni; ši meni mawo
mibiyei nę kę amębii ni amęfǫfǫi lę
afemǫ ṅmęnę?
44. Nohewǫ lę agbęnę ba, ni wǫkpăṅ,
mi kę bo, ni atšō odase yę mikęo teṅ.
45. Ni Iakob wó tę emă ši eṅō-to
*okadi. * 28, 29.
46. Ni Iakob kē enyemimei lę akę:
Nyebuaă tęi ană! Ni amękōlǫ tęi ni
amętolę ku; ni amęye nii yę dšęi yę
ku lę nǫ.
47. Ni Laban wolę Iegar-Sahaduta; ši
Iakob lę ewolę Galed.
48. Ni Laban kē: Nękę ku nę mīye
*odase yę mikęo teṅ ṅmęnę; nohewǫ
atšēǫ egbęi Galed, * Ios. 22, 27; 24, 27.
49. kę Mizpa lę; edšakę ekē: Ni wǫ-
gblaă wǫmli nę, Iehowa abu mikęo teṅ.
50. Kędši oowa mibiyei lę ayi, alo
oowę yei krokomei ofata mibiyei lę ahe
lę, no lę gbomo ko fataa wǫhe moṅ,
ši na, Nyoṅmǫ dši odasefonyo yę mi-
kęo teṅ!

51. Ni Laban sä kẹ̄ Iakob akẹ: Ōna
nẹkẹ ku nẹ, ni ōna nẹkẹ okaditẹ ní
miñō-mä mikẹo teñ nẹ.
52. Nẹkẹ ku nẹ dši odase, ni nẹkẹ
okaditẹ nẹ hū dši odase, akẹ mi lẹ mihoñ
ku nẹ he mibañ oñō, ni bo hū ohoñ ku
nẹ kẹ okaditẹ nẹ he obañ miñō yẹ efōñ-
femọ gbẹ.
53. Abraham Nyoñmọ lẹ kẹ Nahor Nyo-
ñmọ lẹ kẹ amẹtšẹ Nyoñmọ lẹ afe *ko-
dšolọ yẹ wọteñ. Ni Iakob kä etšẹ Isak
†gbeyeišemọ lẹ kitä. *16, 5. †31, 42.
54. Kẹkẹ ni Iakob šä afọle yẹ goñ lẹ
nọ, ni etšẹ̄ enyemimei lẹ niyeli; ni amẹ-
ye nii, ni amẹhī ši nyō lẹñ fē yẹ goñ
lẹ nọ.

Yitšo 32.

Ni lebi mäñkpa lẹ Laban te ši ni
efọfọ̄ ebihīī kẹ ebiyei lẹ anä ni edšọamẹ.
Ni Laban ñō-tšerẹ mli kẹ-kū esẹ kẹ-te
emañ.
2. Ni Iakob hū ñō-fie nọ; ni *Nyo-
ñmọ bọfoi kẹlẹ bakpe. *28, 12. Lal. 34, 8.
3. Ni beni Iakob naamẹ lẹ, ekẹ̄: Enẹ
lẹ Nyoñmọ ta nẹ! Ni ewo dšẹi Maha-
naim.
4. Ni Iakob tšū bọfoi kẹ-tšō ehīe kẹ-
te enyemi Esau ñō yẹ *Seir šikpoñ ni
dši Edom ñä lẹ nọ. *36, 8.
5. Ni ewoamẹ kitä akẹ: Nyeyakẹ̄a mi-
nuntšọ Esau akẹ: Bọni otšūlọ Iakob kẹ̄
nẹ: Miyato gbọ yẹ Laban ñō, ni mitšẹ
yẹ dšẹi ähū kẹ-baši benẹ,
6. ni miná tšinai kẹ tedšii kẹ tōi kẹ
tšūdšihīī kẹ tšūdšiyei; ni mitšū ni abakẹ̄
minuntšọ, koni mihīe aba nyam yẹ ohīe.
7. Ni bọfoi lẹ kū amẹsẹ amẹba Iakob
ñō, ni amẹkẹ̄: Wọte onyemi Esau ñō,
ni lẹ hū ekẹ hīī ohai-edfẹ mība aba-
kpeo.
8. Kẹkẹ ni Iakob še gbeyei ni efe
yeyéye naakpa, ni edša asafo ni fata
ehe lẹ kẹ tōi lẹ kẹ tšinai kẹ yomai lẹ
amli kui enyọ,
9. ni ekẹ̄: Kẹdši Esau ba asafoku
kome nẹ nọ ni ebatfiaamẹ nii lẹ, koni ku
kome ni efẹ lẹ aná gbẹ adšo foi.
10. Ni Iakob sä kẹ̄: Mitšẹ Abraham
Nyoñmọ kẹ mitšẹ Isak Nyoñmọ, Iehowa,
*moni kẹ̄mi akẹ: Kū osẹ oya ošikpoñ
nọ kẹ owekumei añō, ni mafeo dšogbäñ
lẹ; *31, 3. 13.
11. omọbọnalẹi kẹ onọkwayeli fē
ní odšie otšō otšūlọ lẹ, ekomefīe
nẹkẹ *esaami; ši tšo mihīe kẹ-fo Iordan
nẹ, ni agbẹnẹ mitšō asafokui enyọ.
*2 Sam. 7, 18.
12. Mīkpao fai ni odšiemi kẹ-dšẹ mi-
nyemi lẹ deñ, kẹ-dšẹ Esau deñ; ši mišelẹ
gbeyei, koni ekaba ni ebatfiami kẹ nye
kẹ bii lẹ fē nii.
13. Ši bo *okẹ̄ akẹ: Mafeo dšogbäñ,
ni mahä oseši atšō tamọ ñšọ nä šia ni
anyēñ akane yẹ fálẹ nä! *28, 13. 14.
14. Ni ewọ dšẹi nakai nyō lẹñ; ni
eñō nii ni ehīe lẹ eko eyake enyemi
Esau:
15. tōabotiayei ohai-enyọ kẹ tōkpa-
kpoi nyoñmai-enyọ, tōgwanteñyei ohai-
enyọ kẹ tōagboi nyoñmai-enyọ,
16. yomai ni häa fufọ kẹ amẹbii nyoñmai-
etē, tšinayei nyoñmai-edfẹ kẹ tšinahīī
nyoñma, tedšiyei nyoñmai-enyọ kẹ te-
dšibii nyoñma
17. Ni eñōamẹ ewo etšūdši lẹ adeñ,
kui kui; ni ekẹ̄ etšūdši lẹ akẹ: Nyetšōa
mihīe ni nyehäa gbẹ akäa ku kẹ ku teñ.
18. Ni ewo tšutšumo lẹ kitä akẹ: Kẹdši
minyemi Esau kẹo kpe, ni ebio akẹ:
Namo gbomo dšio, ni nēgbẹ oyaä, ni
namo nii dši enẹmei ní nyie ohīe nẹ? lẹ,
19. no lẹ okẹ̄ akẹ: Otšūlọ Iakob nikēnii
ni etšū akẹ akẹ-bake minuntšọ Esau ni;
ni na, lẹ hū enyie wọsẹ.
20 Ni nakai kitä noññ ewo moni dši
enyọ lẹ kẹ moni dši etē lẹ kẹ mei fē
hū ni nyie kui lẹ asẹ lẹ akẹ: Kẹ̄ nyenina
Esau lẹ, bọni nyekẹlẹ awie nẹ;
21. ni nyesä nyekẹ̄alẹ akẹ: Na, otšūlọ
Iakob nyie wọsẹ. Edšakẹ ekẹ̄: Mikẹ
nikēnii ní nyie mihīe nẹ yakpätälẹ, ni no
sẹ däni mayana ehīe, ekolẹ eekwẹ mihīe.
22. Kẹkẹ ni akẹ nikēnii lẹ tšō ehīe,
ši lẹdientšẹ lẹ ehī asafo lẹ ñō nakai
nyō lẹñ.
23. Ni ete ši nakai nyō lẹñ, ni eñō
eñämei enyọ lẹ kẹ eweyei enyọ lẹ kẹ
ebihīī nyoñma kẹ ekome lẹ ni eyafo
Iabok fōhe lẹ;

24. ni ekeame fo fā le ke enii ní eyo le fē.
25. Ni ebafe Iakob kome. Ni nū ko
kele banō ke-yaši dšetšeremo. Hos. 12, 45.
26. Ni beni ena ake enyēēle le, eta
egboṅ talo le he, ni Iakob gboṅ talo
le hwāṅ beni ekele nōo le.
27. Ni ekē: Hā maya, ši dše mītšere!
Ši ekē: *Mihāṅ oya, dša odšōmi dā!
* Mat. 15, 22—28.
28. Ni ebile ake: Té ogbeiṅ? Ni ekē:
Iakob.
29. Ni ekē ake: *Atšéṅ ogbei Iakob
doṅṅ, ši Israel aatšéo; edšake oke Nyoṅmo
ke gbomei eši mple ni oye kūnim. * 35, 10.
30. Ni Iakob bile ake: Mīkpao fai ní
*otšōmi ogbei! Ni ekē: Meni hewo ni
obio migbei ne? Ni edšōle ye dšei.
* Kods. 13, 17. 18.
31. Ni Iakob wo dšei Peniel; edšake
ekē: *Mina Nyoṅmo hīe ke hīe, ši migboo.
* 2 Mose 33, 20.
32. Ni beni efoṅ ye Peniel le, hūlū
dše ye eno, ni etšutšo ye egboṅ le mli.
33. Nohewo le Israelbii le yee fā ní
suo ni yo gboṅ talo le mli le ke-baši
ṅmeneṅmene, edšake eta Iakob gboṅ
talo le he ye fā ní suo le he.

Yītšo 33.

Ni Iakob hole ehīṅmeii ano ekwe, ni
na, *Esau mība, ni mei ohai-edfe fata
ehe. Ni edša gbekēbii le amli ehā Lea
ke Rahel ke weyei enyo le; * 32, 7.
2. ni eṅō weyei le ke amebii le eto
hīegbe, ni Lea ke ebii le nyie se, ni
Rahel ke Iosef kpe yi;
3. ši ledientše le eho eyi amehīe ni
ekoto ši fleofleo šii kpawo ke-yaši be-
yino ní eše enyemi le ṅō.
4. Ni Esau ša foi ekele bakpe, ni
elōle atū, ni eke eyitšo fō ekue no, ni
efo enā, ni amefó.
5. Ni ehole ehīṅmeii ano, ni ena yei
le ke gbekēbii le, ni ekē: Namei dši
mei ní fata ohe ne? Ni ekē: Bii *ní
Nyoṅmo edro otšōlo le ni. * Lal. 127, 3.
6. Keke ni weyei le tši ba, ameke
amebii le, ni amebakoto ši.
7. Ni Lea hū ke ebii le tši ba, ni
amebakoto ši; ni no se le Iosef ke
Rahel tši ba, ni amebakoto ši.
8. Ni ekē: *Kui kui ní mike-kpe ne
fē le, té ešišiṅ? Ni ekē: Beni afe ní
mihīe aba nyam ye minuntšo hīe.
* 32, 14—21.
9. Ni Esau kē: Boni miyo le fá,
minyemi, hā onō le ahī ši ahāo!
10. Ni Iakob kē: Dabida, mīkpao fai,
ni kedši mihīe eba nyam ye ohīe le,
no le hemo mideṅ nikēnii le; ši ní mina
ohīe ne, tamo noni mina *Nyoṅmo hīe,
ni oná mihe tšui hū. * 2 Sam. 14, 17.
11. Mīkpao fai ní ohe *minikēnii ní
ake-bahāo ne; edšake Nyoṅmo edromi,
ni misā miye nofēno hū. Ni ehīele āhū,
ni ehe. * 1 Sam. 25, 27; 30, 26.
12. Ni ekē: Hā ní woṅō-fie no ni
woya, ni matšó ohīe.
13. Ni ekēle ake: Minuntšo le ake gbe-
kēbii le ahīe esako, ni tōi ke tšinai ní
hāa fufo fata mihe; ni kedši atšire ameyi-
se gbī kome dšenamo le, koloi le fē
aabagboi.
14. Nohewo le hā ní minuntšo atšó
etšūlo hīe, ni mi le manyie bleōbleō,
boni koloi le ní nyie mihīe le ke gbe-
kēbii le aanyē, ke-yaši beyino ní maba
minuntšo ṅō ye Seir.
15. Ni Esau kē: Hā mašī mei ní kemi
nyie le eko mato ohe. Ni ekē: Mēba ehīa?
Hā ní mihīe aba nyam ye minuntšo hīe
keke!
16. Keke ni Esau kū ese nakai gbī
le, ni eyiṅ ke-te Seir.
17. Ni Iakob ṅō-fie no ke-te Sukot, ni
eyamā etšū ye dšei, ni efe asesei ehā
ekoloi le; nohewo le awo dšei Sukot.
18. Ni Iakob še Šekem maṅ le ní yo
Kanaan šikpoṅ le no le fefēfe, beni edše
Mesopotamia ebaā le, ni ebašišī ebūi ye
maṅ le hīe.
19. Ni ehā dfietei kukudši oha *eke-
he šikpoṅ le ní eši ebū le ye no le, ye
Šekem tše Hamor bii le adeṅ. * Ios. 24, 32.
20. Ni emā afolešālate ye dšei, ni ewole
gbei ake Israel Nyoṅmo Mawu le nō.
12, 7. 8.

Yītšo 34.

Ni Dina, Lea biyō le *ní eke Iakob
fo le, dše kpo ete šikpoṅ le no biyei
le akwemo. * 30, 21.

2. Ni beni šikpoṅ lẹ nọ lumo ni dši Hivnyo Hamor lẹ bi Šekem lẹ nalẹ lẹ, emõlẹ ni ekẹlẹ wọ ni efitelẹ.

3. Ni etšui mõ Iakob biyõ Dina lẹ, ni esumọ oblayõ lẹ sane, ni ehã oblayõ lẹ tšui.

4. Ni Šekem kẽ etšẹ Hamor akẹ: Yaw̃ẹ nẹkẹ oblayõ nẹ ohãmi.

5. Agbẹnẹ Iakob nu akẹ abule ebiyõ Dina lẹ; no mli lẹ ebihĩĩ lẹ kẹ ekoloi lẹ yẹ ṅãnọ, hewọ lẹ Iakob bu enã kẹyaši beyinọ ni amẹba.

6. Ni Šekem tšẹ Hamor lẹ dše kpo kẹ-te Iakob ṅõ, koni ekẹlẹ ayawie he.

7. Ni beni Iakob bihĩĩ lẹ nu he lẹ, amẹdšẹ ṅã lẹ nọ amẹba. Ni edọ oblahĩĩ lẹ ni amẹmli wo la naakpa, edšakẹ efe * hĩegbedšianii yẹ Israel, akẹ-ní ekẹ Iakob biyõ lẹ wọ lẹ; ši esaa akẹ afeọ nakai noko. * 5 Mose 22, 21.

8. Ni Hamor kẹamẹ wie ekẽ: Mibi Šekem tšui emõ nyebiyõ lẹ; mĩkpanye fai ni nyeṅõlẹ nyehãlẹ gblã.

9. Nyekẹwọ ayea yõw̃ẽ; nyeṅõa nyebiyei nyehãawọ gblã, ni nye hũ nyew̃ẹ wọbiyei,

10. ni nyekẹwọ ahĩa ši. Šikpoṅ lẹ nã kã hãnye; nyehĩa nọ, ni nyetšu nọ nii, ni nyenáa nii yẹ nọ.

11. Ni Šekem kẽ etšẹ kẹ enyemimei lẹ akẹ: Nyehãa mihĩe abaã nyam yẹ nyehĩeaṅ, ši noféno ní nyeabimi lẹ, mahã.

12. Nyebiami gblãnii kẹ kẽnii bọfẽbọ, ní bọni nyeabimi lẹ mahãnye, koni nyeṅõ oblayõ lẹ nyehãmi. 2 Mose 22, 16.

13. Ni Iakob bii lẹ wie ni amẹkẹ hĩelakamọ hã Šekem kẹ etšẹ Hamor hetõ, edšakẹ ebule amẹnyemiyõ Dina lẹ,

14. ni amẹkẽamẹ akẹ: Wọnyẽṅ nẹkẹ sane wọye, ni wọṅõ wọnyemiyõ lẹ wọhã moko ní dši fõlọ, edšakẹ no lẹ wọto kpa.

15. Ši gbẹ nọ ní wọọkplẽnye kẹkẹ nẹ: kẹdši nyeatšõmọ tamọwọ, ni aaflọ nyeteṅ hĩĩ fẽ ketia lẹ.

16. No lẹ wọọṅõ wọbiyei wọhãnye gblã, ni wọ hũ wọọṅõ nyebiyei, ni wọkẹnye aahĩ ši, ni wọọtšõ maṅ kome.

17. Ši kẹdši nyeboowọ toi ní nyehã aflọnye ketia lẹ, no lẹ wọọṅõ wọbiyõ lẹ ni wọya.

18. Ni amẹwiemọi lẹ sa Hamor kẹ Hamor bi Šekem hĩe.

19. Ni oblanyo lẹ eṅõõ nakai nii lẹ femọ lẹ ešašaoo ši, edšakẹ eyẹ Iakob biyõ lẹ he tšui. Ni abuọlẹ fẽ etšẹ we lẹ bii fẽ.

20. Ni Hamor kẹ ebi Šekem lẹ ba amẹmã lẹṅ agbó lẹ nã, ni amẹkẹ amẹmã lẹṅ hĩĩ lẹ wie ni amẹkẽ:

21. Nẹkẹ gbomei nẹ kẹwọ yẹ yẹ hedšọlẹ mli, nohewọ lẹ nyehãa amẹhĩa šikpoṅ lẹ nọ, ni amẹtšu nọ nii; ni na, šikpoṅ lẹ hũ da ãhũ hãamẹ; nyehãa wọṅõa amẹbiyei lẹ wọw̃ẹa, ni wọ hũ wọṅõ wọbiyei lẹ wọhãamẹ.

22. Ši ké aflọ wọteṅ hĩĩ fẽ ketia, tamọ bọni aflọamẹ lẹ, dša no, dãni gbomei lẹ aakplẽ wọkẹ šihĩlẹ, ni amẹkẹwọ aafe maṅ kome.

23. Amẹkolokui kẹ amẹnii ní amẹyọ kẹ amẹšĩa koloi fẽ lẹ, dšee wọnii ebatšõmọṅ? Nyehãa wọkplẽa wọhãa-amẹ kẹkẹ, ni amẹkẹwọ ahĩ ši.

24. Ni mei ní tšõọ Hamor maṅ lẹ agbó lẹ mli dšeọ kpo fẽ bolẹ kẹ ebi Šekem toi, ni aflọ hĩĩ fẽ ní tšõọ emaṅ lẹ agbó lẹ mli dšeọ kpo lẹ ketia.

25. Ni eba mli akẹ gbì ní dši gbì etẽ lẹ, beni amẹfadši lẹ ewo wu lẹ, Iakob bihĩĩ enyọ * ní dši Simeon kẹ Levi, Dina nyemimei lẹ, kõlọ amẹklantei ni amẹbatua maṅ lẹ trukã, ni amẹgbe hĩĩ lẹ fẽ; * 49, 5—7

26. ni amẹgbe Hamor kẹ ebi Šekem hũ yẹ klante nã, ni amẹyaṅõ Dina yẹ Šekem we lẹ, ni amẹyiṅ amẹte.

27. Ni Iakob bihĩĩ lẹ banina mei ni enyõnyõi lẹ, ni amẹha maṅ lẹ, edšakẹ amẹbule amẹnyemiyõ lẹ.

28. Amẹtõi kẹ amẹtšinai kẹ amẹtedšii kẹ nii ní yọ mã lẹṅ kẹ nii ni yọ ṅãnọ lẹ, amẹlõ kẹ-te.

29. Ni amẹṅõ amẹhenii fẽ kẹ amẹbii bibii fẽ kẹ amẹṅãmei nom, ni amẹha amẹwe nibii fẽ.

30. Ni Iakob kẽ Simeon kẹ Levi akẹ: Nyewomi amane mli, ni nyehã mihe * edše fũ ewo šikpoṅ lẹ nọ bii ní dši Kanaanbii kẹ Perizbii lẹ; ni mi hũ ni miyikulẹ dši fiõ nẹ, amẹabua amẹhe nã amẹbatuami

ni ameagbemi; ni aakpātā mihle, mikẹ miwe lẹ. * 2 Mose 5, 21.
31. Ni amẹkẽ: Aso edša akẹ afe wọnyemiyō lẹ tamọ afeọ adfamań ko?

Yitšo 35.

Ni Nyońmọ kẽ Iakob akẹ: Te ši ní oya Betel ni oyahī dšẹi, ni omā afoleššlatẹ yẹ dšẹi ohā Mawu *ní dšie ehe kpo etšōo, beni odšo foi yẹ onyemi Esau hle lẹ. * 28, 12—19; 31, 13.
2. Ni Iakob kẽ ewe lẹ kẹ mei fẽ ní kẹlẹ yọ lẹ akẹ: *Nyedšiea mańsẹ nyońmọi ní yọ nyetcń lẹ nyefiea, ni nyetšūa nyehe, ni nyetšakea nyetadei.
* 31, 19. Ios. 24, 23. 1 Sam. 7, 3.
3. Ni nyehāa wọtea ši ni wọyaā Betel, ni mafe afọleššlatẹ yẹ dšẹi mahā Mawu ní heremi nọ yẹ mifīmọ gbī lẹ nọ, ni *efata mihe yẹ gbẹ ní mifā lẹ mli lẹ.
* 28, 15. 20—22.
4. Mi amẹńō mańsẹ nyońmọi lẹ fẽ ní yọ amẹdeń lẹ kẹ amẹtoiiańnii lẹ amẹhā Iakob, ni Iakob ńō-tẽ *tšo kple ko ní yọ Šekem masẹi lẹ šiši. * Ios. 24, 26. Kods. 9, 6.
5. Ni amẹńō-fie nọ. Ni eba mli akẹ Nyońmọ he ńmińmi mōmọ mādši lẹ ni dfere amẹhe lẹ, ni amẹtiuu Iakob bii lẹ.
6. Kẹkẹ ni Iakob kẹ mei fẽ ní fata ehe lẹ bašẹ Luz ní yọ Kanaan šikpoń lẹ nọ ní dši Betel lẹ.
7. Ni emā *afọleššlatẹ yẹ dšẹi, ni etšẹ́ dšẹi El-Betel, edšakẹ dšẹi Nyońmọ dšie ehe ši etšōlẹ yẹ, beni edšo foi yẹ enyemi lẹ hle lẹ. * 12, 8.
8. Ši *Debora ní hā Rebeka fufọ lẹ gbo, ni afūlẹ yẹ Betel šišigbẹ yẹ tšo kple lẹ šiši; ni awolẹ gbẹi akẹ Yāfótšo. * 24, 59.
9. Ni Nyońmọ dšie ehe kpo etšō Iakob ekoń, beni edšẹ Mesopotamia eba lẹ, ni edšọlẹ.
10. Ni Nyońmọ kẽlẹ akẹ: Ogbẹi dši Iakob; atšẹ́ńo Iakob dońń, ši mọń *Israel aatšẹ́o. Ni ewolẹ Israel. * 32, 29.
11. Ni Nyońmọ kẽlẹ akẹ: Midši *Mawu Ofe lẹ; fọ, ni oyi afá; dšeńmań kẹ dšeńmādši asafo aadšẹ omli, ni †mańtšẹmei hū aadšẹ ohẹ mli; * 17, 1; 28, 3. 4. † 17, 6.
12. ni šikpoń lẹ ní mińō-hā Abraham kẹ Isak lẹ, bo mańō-hā, ni oseši ní aaba yẹ osẹ lẹ mańō šikpoń nẹ mahā.
13. Ni Nyońmọ *dše eńō yẹ heni ekẹlẹ wie yẹ lẹ, ni ete ńwei. * 17, 22.
14. Ni Iakob ńō tẹ eto okadi yẹ heni ekẹlẹ wie yẹ lẹ, ni efọse wein kẹ mū efie nọ. 28, 18. 19.
15. Ni Iakob wo heni Nyońmọ kẹlẹ wie yẹ lẹ gbẹi akẹ Betel.
16. Ni amẹfā kẹ-dše Betel, ni efẹ gbẹ kukuō ko ní amẹšẹọ Efrat, kẹkẹ ni Rahel bōi kōmọ, ni efọmọ lẹ he yawa hālẹ.
17. Ni eba mli akẹ, beni efọmọ lẹ mli wa lẹ, yōfọyō lẹ kẽlẹ akẹ: Kāše gbeyei, ši obafọ nū ekoń.
18. Ni eba mli akẹ, beni esusuma heọ emli adše ni ebu enā lẹ, ewolẹ gbẹi akẹ Benoni; ši etšẹ wolẹ Benyamin.
19. Ni Rahel gbo, ni afūlẹ yẹ Efrat ní dši Betlehem lẹ gbẹ lẹ masẹi. Mika 5, 1.
20. Ni Iakob kẹ tẹ to okadi yẹ esāń lẹ nọ; no dši Rahel sāń nọ tẹ kẹ-baši ńmẹnẹ.
21. Ni Israel ńō-fie nọ ni eyaši ebū lẹ yẹ *Eder mō lẹ sẹgbẹ. * Mika 4, 8.
22. Ni eba mli akẹ, beni Israel yọ nakai šikpoń lẹ nọ lẹ, *Ruben yiń ete ni ekẹ etšẹ ńā Bilha lẹ yawọ; ni Israel nu. Agbẹnẹ Iakob bihīī lẹ, amẹyi nyońma kẹ enyọ: * 49, 4.
23. Lea bihīī dši Iakob kromọbi Ruben, kẹ Simeon kẹ Levi kẹ Iuda kẹ Isakar kẹ Zebulon.
24. Rahel bii dši Iosef kẹ Benyamin.
25. Ni Bilha, Rahel weyō lẹ, bii dši Dan kẹ Naftali.
26. Ni Zilpa, Lea weyō lẹ, bii dši Gad kẹ Ašer. Menẹmei dši Iakob bii lẹ ní efọ yẹ Mesopotamia lẹ.
27. Ni Iakob ba etšẹ Isak ńō yẹ Mamre, yẹ Kiriat-Arba ní dši Hebron lẹ, heni Abraham kẹ Isak bato gbọ yẹ lẹ.
28. Ni Isak gbīī lẹ dši afii oha kẹ nyońmai-kpānyọ.
29. Ni Isak *gbọ kotokoto, ni egbo ni abua enā afata emei lẹ ahe, beni etšṓ nūmo ni eye gbīī pī lẹ. Ni Esau kẹ Iakob, ebii lẹ, bafūlẹ. * 25, 8.

Yitšo 36.

(Kwe 1 Kron. 1, 35—54.)

Agbene Esau *moni atšéole Edom le
sešibii ne: *25, 30.
2. Esau we eñāmei le ke-dše Kanaan
biyei le ateñ: Hitnyo Elon biyō Ada
le, ke Hivnyo Zibeon bi Ana le biyō
Oholibama le, 26, 34.
3. ke Išmael biyō Basemat ní dši
Nebaiot nyemiyō le. 28, 9.
4. Ni Ada ke Esau fo Elifaz, ni Ba-
semat fo Reuel.
5. Ni Oholibama fo Ieuš ke Ialam ke
Kora. Menemei dši Esau bihīī le ní efo
ye Kanaan šikpoñ le no le.
6. Ni Esau ñō eñāmei ke ebihīī ke
ebiyei ke ešīabii fē ke elēkoloi ke eni-
tšumo koloi le fē ke enii fē ní ená ye
Kanaan šikpoñ le no le, ni edše enyemi
Iakob ñō ke-te šikpoñ ko no.
7. Edšake amenii ni amená le fá tšō,
boni ameanyē ši amehī ye hekome, ni
amelēkoloi le ahewo le amehoo šikpoñ
ní amebato gbo ye no le no. 13, 6
8. Ni Esau yahī Seir goñ le no. Esau
noññ dši Edom le.
9. Ni Esau ni dši Edombii, ní yo
Seir goñ le no le, atše le sešibii ne:
10. Esau bii le agbeii dši: Elifaz, Esau
ñā Ada bi le; Reuel, Esau ñā Basemat
bi le.
11. Ni Elifaz bii dši Teman, Omar,
Zefo ke Gatam ke Kenaz.
12. Ni Timna dši Esau bi Elifaz le
hemo, ni eke Elifaz fo Amalek. Mene-
mei dši Esau ñā Ada le bii.
13. Ni Reuel bii ne: Nahat ke Zera,
Šama ke Miza. Menemei dši Esau ñā
Basemat le bii.
14. Ni Esau ñā Oholibama ní dši Zibeon
bi Ana biyō le bii ne: Ni eke Esau fo
Ieuš ke Ialam ke Kora.
15. Ni Esau bii le ateñ lumei ne:
Esau kromobi Elifaz bii dši: Lumo Te-
man, lumo Omar, lumo Zefo, lumo Kenaz,
16. lumo Kora, lumo Gatam, lumo Ama-
lek. Menemei dši Elifaz lumei ye Edom
šikpoñ le no, ni amedši Ada bii.
17. Ni Esau bi Reuel le bii ne: Lumo
Nahat, lumo Zera, lumo Šama, lumo
Miza. Menemei dši Reuel lumei ye Edom
šikpoñ le no, ni amedši Esau ñā Base-
mat bii.
18. Ni Esau ñā Oholibama bii ne: Lumo
Ieuš, lumo Ialam, lumo Kora. Menemei
dši Ana biyō Oholibama ni dši Esau
ñā le lumei le.
19. Menemei dši Esau bii ni menemei
dši amelumei. Le noññ dši Edom le.
20. *Hornyo Seir bii ní yo šikpoñ le
no ne: Lotan ke Šobal ke Zibeon ke
Ana, *14, 6; 5 Mose 2, 12
21. ke Dišon ke Ezer ke Dišan. Mene-
mei dši Horbii ní dši Seir bii ni yo
Edom šikpoñ le no le alumei.
22. Ni Lotan bii dši Hori ke Hemam;
ni Lotan nyemiyō dši Timna.
23. Ni Šobal bii ne: Alvan ke Manahat
ke Ebal, Šefo ke Onam.
24. Ni Zibeon bii ne: Aia ke Ana.
None dši Ana le ni yana nula-nubui
ye ñā le no, beni elèo etše Zibeon tedšii le.
25. Ni Ana bii ne: Dišon ke Ana bi-
yō Oholibama.
26. Ni Dišon bii ne: Hemdan ke Ešban
ke Itran ke Keran.
27. Ezer bii ne: Bilhan ke Zaavan ke
Akan.
28. Ni Dišan bii ne: Uz ke Aran.
29. Horbii alumei ne: Lumo Lotan,
lumo Šobal, lumo Zibeon, lumo Ana,
30. lumo Dišon, lumo Ezer, lumo Di-
šan. Menemei dši Horbii le alumei ni
ye lumei ye Seir šikpoñ le no le.
31. Ni mei ni ye mañtše ye Edom
šikpoñ le no, dāni awo mañtše ye Israel-
bii le ateñ ne:
32. Beor bi Bela le ye mañtše ye Edom,
ni emañ le gbei dši Dinhaba.
33. Ni Bela gbo, ni Iobab, Zera ni
dše Bozra le bi le, baye mañtše ye ese.
34. Ni Iobab gbo, ni Hušam ni dše Te-
manbii ašikpoñ le no le baye mañtše ye ese.
35. Ni Hušam gbo, ni Bedad bi Hadad
le ní gbe Midian ye Moab ñā le no le
baye mañtše ye ese; ni emañ le gbei
dši Avit.
36. Ni Hadad gbo, ni Samla ní dše
Masreka le baye mañtše ye ese.

37. Nì Samla gbo, ni Saul ní dšẹ Rehobot ni kă fă lẹ he lẹ baye maṅtšẹ yẹ esẹ.

38. Ni Saul gbo, ni Akbor bi Baal-Hanan lẹ baye maṅtšẹ yẹ esẹ.

39. Ni Akbor bi Baal-Hanan lẹ gbo, ni Hadar baye maṅtšẹ yẹ esẹ; ni emaṅ lẹ gbẹi dši Pau, ni eṅă gbẹi dši Mehetabel ní dši Mezahab biyō Matred bi lẹ.

40. Ni Esau lumei yẹ amẹwekui kẹ amẹdšẹ̄hei kẹ amẹgbẹii anā lẹ agbẹii nẹ: Lumo Timna, lumo Alva, lumo Ietet,

41. lumo Oholibama, lumo Ela, lumo Pinon,

42. lumo Kenaz, lumo Teman, lumo Mibzar,

43. lumo Magdiel, lumo Iram. Menẹmei dši Edom lumei lẹ yẹ amẹšihīlẹhei lẹ anā yẹ šikpoṅ ní amẹná lẹ nọ. Lẹ dši Esau ní dši Edombii atšẹ lẹ.

Yitšo 37.

Ni Iakob hī ši yẹ etšẹ gbọtō šikpoṅ ní dši Kanaan šikpoṅ lẹ nọ.

2. Iakob weku lẹ he sane nẹ: Beni Iosef ye afii nyoṅma kẹ kpawo lẹ, ekẹ enyemimei lẹ lẹ̀ọ tōi; ni oblanyo lẹ kẹ etšẹ ṅămei Bilha kẹ Zilpa bii lẹ yọ, ni ebatăa nōfōṅ ní amẹfeọ lẹ he sane ehăa amẹtšẹ.

3. Ni Israel sumọọ Iosef fè ebii lẹ fẽ, edšakẹ lẹ dši egbọlẹ mli bi, ni ekpẹ atade wuyă fẹfẹo ko ehālẹ.

4. Ni beni enyemimei lẹ na akẹ lẹ amẹtšẹ sumọọ fè enyemimei lẹ fẽ lẹ, amẹnyẹlẹ, ni amẹnyẽẽ amẹkẹlẹ awie yẹ hedšọlẹ mli.

5. Ni Iosef la lamō ko, ni edšadšẹ etšō enyemimei lẹ, ni amẹsă amẹnyẹlẹ fè tšutšu lẹ.

6. Ši ekẹamẹ akẹ: Nyeboa lamō ní mila nẹ toi:

7. Ši na, wọmīfīmọ ṅmākei yẹ ṅmōši, ni na, mike lẹ te ši damọ ši, ni na, ayekei lẹ babọle mike lẹ ni amẹkotolẹ.

8. Ni enyemimei lẹ kẹlẹ akẹ: Aso maṅtšẹ po okẹ ooye yẹ wọnọ nẹ? alo ye obaye wọnọ nẹ? Ni amẹnyẹlẹ fè tšutšu lẹ yẹ elamōi lẹ kẹ ewiemọi lẹ ahewọ.

9. Ni esă ela lamō kroko hū, ni egba enyemimei lẹ, ni ekẹ: Na, mila lamō ko ekoṅ, ni na, hūlū kẹ nyoṅtšēre kẹ ṅulamii nyoṅma kẹ ekome bakotomi.

10. Ni beni egba etšẹ kẹ enyemimei lẹ, etšẹ kă ehīe, ni ekẹlẹ akẹ: Mĕ lamō ola nẹ? Bēlẹ kotomọ mikẹ onye kẹ enyemimei lẹ aabakotoō yẹ šikpoṅ?

11. Ni enyemimei lẹ bẹlẹ wo amẹmli, ši etšẹ ṅō wiemọ lẹ eto.

12. Ni enyemimei lẹ yiṅ amẹte amẹtšẹ tōi lẹ lẹ̀ *yẹ Šekem. * 33, 18. 19.

13. Ni Israel kẹ Iosef akẹ: Nto onyemimei lẹ mīlẹ̀ tōi yẹ Šekem? Ba ní matšūo amẹṅō. Ni ekẹlẹ akẹ: Nami.

14. Ni ekẹlẹ akẹ: Ya ní oyakwẹ akẹ onyemimei lẹ kẹ tōi lẹ yẹ dšogbāṅ lo, ni obakẹmi. Kẹkẹ ni etšūlẹ kẹ-dšẹ *Hebron dšọ̄ lẹ mli, ni eba Šekem. * 35, 27.

15. Ni nū ko nalẹ, ni na, ētšomlo yẹ ṅă lẹ nọ; ni nū lẹ bilẹ akẹ: Meni otaoọ?

16. Ni ekẹ: Mītao minyemimei lẹ; mīkpao fai, tšōmọmi heni amẹlẹ̀ọ amẹtōi lẹ yẹ.

17. Ni nū lẹ kẹ: Amẹdše biẹ; ši minu akẹ amẹkẹ: Nyehăa wọyaă Dotan. Ni Iosef tiu enyemimei lẹ, ni eyanaamẹ yẹ Dotan.

18. Ni beni amẹnalẹ yẹ šoṅṅ ní enáko ebẹṅkeamẹ lẹ, amẹkpāṅ eyi nọ akẹ amẹagbelẹ.

19 Ni amẹkẹkẹ amẹhe akẹ: Na, lamōi atšẹ lẹ baă.

20. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyebaă ni wọgbealẹ, ni wọšealẹ wọfōa bui lẹ eko mli, ni wọkẹ: Kolo fōṅ ko eyelẹ; ni wọkwẹ bọni elamōi lẹ aate ahă.

21. Ni Ruben nu, *ni ētao ní edšielẹ yẹ amẹdeṅ, ni ekẹ: Nyekahăa wọgbealẹ! * 42, 22.

22. Ni Ruben să kẹamẹ akẹ: Nyekafiea lá ši, ši nyeṅōalẹ nyeyawoa bu ní yọ ṅă lẹ nọ nẹ mli, ni nyekataă ehe! beni afe ní edšielẹ yẹ amẹdeṅ, koni ekelẹ ayahă etšẹ ekoṅ.

23. Ni eba mli akẹ, beni Iosef šẹ enyemimei lẹ aṅō lẹ, amẹkplọ etade ní dši atade wuyă fẹfẹo ní ewo lẹ yẹ ehe, K. 3.

24. ni amẹmōlẹ ameyawo bu lẹ mli; ši bu *flo ni, ni nu bẹ mli. * Ier. 38, 6.

25. Ni amẹho amẹtrá ši ní amẹbaye nii. Ni amẹhole amẹhīṅmẹii anọ amẹkwẹ,

ni na, Išmaelbii gbenyieloi asafo ko dšę Gilead mība kę ameyomai ni těre tšofāi-kę-ňmai kę gbonyowō tšofā kę ohę ni dšeo ňma kę-mīya Mizraim.

26. Ni Iuda kē enyemimei lę akę: Mē senámo po yo mli kedši wogbe wonyemi lę, ni wotšīmo elá no lę?

27. Nyebaā ni nyehāa wohōale wohāa Išmaelbii lę, ši nyekahāa wokę wonine mīsa ehe; edšakę wonyemi kę wohelo dšilę. Ni enyemimei lę kplē.

28. Ni *Midianbii ni dši guoyeloi lę baho; ni ameyagbla Iosef ni amedšiele yę bu lę mli, ni ameyahō Iosef amehā Išmaelbii lę amehe dfietei kukudši nyo-ňmai-enyo. Ni ameke Iosef te Mizraim. * 25, 2.

29. Ni beni Ruben kū esę kę-ba bu lę he ekoň lę, na, Iosef bę bu lę mli; kękę ni *egbla ehe atadei lę, * 44, 13. 2 Sam. 1, 11.

30. ni ekū esę kę-ba enyemimei lę aňō ni ekē: Gbekē lę bę! ni mi lę, nēgbe mate ko?

31. Kękę ni ameko Iosef atade lę, ni amegbe tōkpakpo ko, ni ameňō atade lę ametšo lá lę mli,

32. ni ametšū akę atade wuyā fefeo lę yahā ametšę akē: Noni wona nę; kwemo akę obi lę atade lę ni lo dšee noň.

33. Ni eyo, ni ekē: Mibi lę atade lę ni! *kolo fōň ko eyelę, tšeremo etšere Iosef mli nę! * K. 20.

34. Ni Iakob *gbla ehe atade lę, ni eko kpekpe emīa ehę, ni eye ebi lę he ňkomo gbīī pī. * K. 29.

35. Ni ebihīī lę kę ebiyei lę fē te ši, koni amebašedše emī, ši ekplēē mīšedšemo, ni ekē: Ňkomoyeli mikę-akpleke ši kę-yanina mibi lę yę gbohīīadše. Ni etšę fōlę.

36. Ni Midianbii lę yahōlę yę Mizraim amehā Potifar ni dši Farao piafonyo kę eblafoi atšę lę.

Yitšo 38.

Ni eba mli yę no be lę mli noňň akę Iuda dše enyemimei lę aňō, ni eyahī Adulamnyo ko ni atšēolę Hira lę ňō.

2. Ni Iuda na Kanaannyo ni atšēolę Šua lę biyō ko yę dšei; ni eňōlę, ni ebawo eňō.

3. Ni ená mūsū, ni efo binū, ni ewolę Er.

4. Ni ená mūsū ekoň, ni efo binū, ni ewolę Onan.

5. Ni esā efo binū ekoň, ni ewolę Šela. Ni eyę Kezib beni efolę lę.

6. Ni Iuda ŵę yō ko ni atšēolę Tamar ehā ekromobi Er lę.

7. Ni Iuda kromobi Er fe ehe gbomo fōň yę Iehowa hīe, ni Iehowa gbelę.

8. Ni Iuda kē Onan akę: Ya onyemi lę ňā lę ňō, ni oňōlę akę gbošīňā, koni okelę afo ato onyemi lę sę. 5 Mose 25, 5.

9. Ši Onan le akę bii lę ebatšōň enō, ni eba mli akę, kę ete enyemi lę ňā lę ňō lę, eňō-fieo ši yę šikpoň efiteo, koni ekahā enyemi lę mīná sešibii.

10. Ni noni efe lę, efōň dši yę Iehowa hīe; nohewo lę egbelę hū.

11. Kękę ni Iuda kē ešāyō Tamar akę: Yahī ši akę okūlafo yę otšę we lę kę-yaši beyino ni mibi Šela lę aada. Edšakę ekē: Koni lę hū ekabagbo tamo enyemimei lę. Ni Tamar te eyahī etšę we lę.

12. Ni yę mli āhū lę, Šua biyō lę ni dši Iuda ňā lę bagbo. Ni beni Iuda tšę etšui eňmē emli lę, ekę enanyo Hira, Adulamnyo lę, yiň te etōiahetšoi kuloi lę aňō yę Timna.

13. Ni ayakē Tamar akę: Na, ošānū lę mīya Timna ni eyaku etōi lę ahetšoi.

14. Ni edšie ekūlafemo atade lę yę ehe efō ši, ni eňō hīehānō eha ehīe, ni eňō-bla ehe, ni eyatá ši yę Enaim klotia yę Timna gbę lę toi; edšakę ena akę Šela eda ni aňōōlę ahāālę gblā.

15. Ni beni Iuda nalę lę, ebulę akę yō adfamaň ko; edšakę eha ehīe.

16. Ni egba kę-te eňō yę gbę lę toi, ni ekē: Kwę, hā ní maba oňō; edšakę *elee akę ešāyō lę ni. Ni ekē: Meni oohāmi, koni oba miňō? * 3 Mose 18, 15.

17. Ni ekē: Mahā amō tōkpakpobi ko yę tōi lę ateň abahāo. Ni ekē: Kę ootomi awaba ko kę-yaši beyino ní oohā akę-ba lę.

18. Ni ekē: Mē awaba matoō? Ni ekē: Owolonāsoomonō kę ehe kpā kę odēhīemotšo lę. Ni eňō-hālę, ni eba eňō, ni ekelę ná mūsū.

19. Ni ete ši ete, ni eyadšie ehīehānõ le̱ efõ ši, ni eko̱ ekūlafemo̱ atade le̱ ewo.

20. Ni Iuda ǹõ tõkpakpobi le̱ ehā enanyo Adulamnyo le̱ ke̱-te, koni eyahe ewabatõnii le̱ ye̱ yõ le̱ deǹ; ši enaa yõ le̱.

21. Ke̱ke̱ ni ebi dše̱ibii le̱ ake̱: Nĕgbe̱ yõ adšamaǹ ní tá Enaim gbe̱ le̱ toi le̱ yo̱? Ni ame̱kē̱: Yõ adšamaǹ ko be̱ bie̱ ne̱.

22. Ni ekũ ese̱ eba Iuda ǹõ ekoǹ, ni ekē̱: Minaale̱; ni asaǹ dše̱ibii le̱ kē̱: Yõ adšamaǹ ko be̱ bie̱ ne̱.

23. Ni Iuda kē̱: Hā ní eke̱-ya, koni wo̱hīe akabagboi; na, mihā oke̱ tõkpakpobi ne̱ te, ni onaale̱.

24. Ni no se̱ aafe nyõdši etĕ le̱ eba mli ake̱ abakē̱ Iuda ake̱: Ošāyõ Tamar eyabo̱ adšamaǹ, ni asaǹ na, ená mūsũ ye̱ adšamaǹbõ le̱ mli. Ni Iuda kē̱: Ake̱le̱ adše kpo ke̱-ba, koni abašāle̱.

25. Ni beni ake̱le̱ dše kpo ba le̱, etšũ ate ešānũ le̱ ǹõ ayakē̱le̱ ake̱: Nũ mo nõ ni dši nii ne̱ le̱, le̱ mike̱-ná mūsũ le̱. Ni esā ekē̱: Kwe̱mo̱ ake̱ ooyo mo nõ ní dši wolonāso̱omo̱nõ ne̱ ke̱ ehe kpā ne̱ ke̱ tšo ne̱ lo?

26. Ni Iuda yo ni ekē̱: Dšalo̱ dšile̱ fèmi, ake̱ noni miǹõõle̱ mihāā mibi Šela le̱. Ni ehe esaa ehe doǹǹ.

27. Ni beni še̱ efo̱mo̱be le̱, na, hādši yo̱ emūsũǹ.

28. Ni eba mli ake̱, beni efo̱õ le̱, mokome dšie enine. Ni yõfo̱yõ le̱ mõ mli, ni eke̱ kpā tšuru fī enine le̱, ni ekē̱: Mone̱ tšutšu ba.

29. Ni eba mli ake̱, beni esu enine le̱ ekoǹ le̱, na, enyemi le̱ ba; ni ekē̱: Mĕba otšere̱ mli ke̱-ba ne̱? Ni awole̱ Perez. Mat. 1, 3.

30. Ni no se̱ le̱ enyemi le̱ ni kpā tšuru le̱ yo̱ enineši le̱ hũ ba; ni awole̱ Zera.

Yītšo 39.

Ni ake̱ Iosef *te Mizraim, ni Farao piafonyo ke̱ eblafoi atše̱ Potifar ní dši Mizraimnyo le̱ hele̱ ye̱ Išmaelbii le̱ ní ke̱le̱ ba dše̱i le̱ adeǹ. * 37, 28.

2. Ni Iehowa ke̱ Iosef ye̱, ni edši no̱batše̱. ni enuntšo̱ Mizraimnyo le̱ we eyo̱.

3. Ni enuntšo̱ le̱ na ake̱ Iehowa ke̱le̱ ye̱, ni Iehowa hāa noſĕno ní efeo̱ le̱ ſereo̱ ye̱ edeǹ.

4. Ni Iosef hīe ba nyam ye̱ ehīe, ni esúmo̱ole̱, ni ewole̱ onukpa ye̱ ewe le̱ no̱, ni noſĕno ní eyo̱ le̱ etu ewo edeǹ.

5. Ni eba mli ake̱ ke̱-dše̱ beyino̱ ní ewole̱ onukpa ye̱ ewe le̱ ke̱ noſĕno ní eyo̱ le̱ no̱ le̱, Iehowa *dšõ̱ Mizraimnyo le̱ we le̱ ye̱ Iosef hewo̱, ni Iehowa dšõ̱mo̱ ye̱ ešīanii ke̱ eǹmõšinii fĕ no̱. * 30, 27.

6. Nohewo̱ le̱ etu enibii fĕ ní eyo̱ le̱ ewo Iosef deǹ, ni ekwe̱e̱ enokonoko ake̱ dša nii ní eyeo̱ ke̱ke̱. Ni Iosef he ye̱ fe̱o ni ehīe hũ ye̱ fe̱o.

7. Ni nii ne̱ ase̱ le̱ eba mli ake̱ enuntšo̱ ǹā le̱ dšie ehīe eka Iosef ekē̱: Oke̱mi abawo̱! Abei 5, 3.

8. Ši ekplĕĕ, ni ekē̱ enuntšo̱ ǹā le̱ ake̱: Na, minuntšo̱ kwe̱e̱ noni yo̱ mideǹ ye̱ šīa ne̱, ni etu nii ní eyo̱ fĕ ewo mideǹ;

9. mokomoko be̱ ní fèmi ye̱ šīa ne̱, ni ekāmāāmi nokonoko, ake̱ dša bo ke̱ke̱, edšake̱ bo le̱ eǹā dšio. Té aafe tĕǹ ní mafe efõǹ kpeteǹkple ni tamo̱ ne̱ke̱ ne̱, ní mafe eša maši Nyoǹmo̱ǹ? 2 Mose 20, 14.

10. Ni eba mli ake̱ ehīe Iosef ke̱ wiemo̱ dāne̱, ši eboole̱ toi ní eke̱le̱ awo̱ lo ebe̱ǹke̱le̱.

11. Ni eba mli gbī le̱ eko ake̱ Iosef te šīa le̱ eyatšu enii, ni šīa le̱ bii le̱ eko-eko be̱ dše̱i.

12. Ni emõ etade le̱ mli, ni ekē̱: Oke̱mi abawo̱! Ši ešī etade le̱ ye̱ edeǹ, ni edšo foi ke̱-dše kpo.

13. Ni eba mli ake̱, beni ena ake̱ ešī etade le̱ ehāle̱ ni edšo foi ete le̱,

14. etšé̱ ešīabii le̱, ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyebakwe̱a noko, eyaǹõ Hebrinyo ne̱ ke̱-ba wo̱ǹõ, koni ebaye wo̱he fe̱o. Eba miǹõ, ní eke̱mi abawo̱, ni mibo ke̱ gbē wā;

15. ni eba mli ake̱, beni enu ake̱ miwó migbē no̱ ni mibo le̱, ešī etade le̱ ye̱ miǹõ, ni edšo foi ke̱-dše kpo.

16. Ni eǹõ etade le̱ efõ emase̱i ke̱-yaši beyino̱ ní enuntšo̱ le̱ ba šīa.

17. Ni edšadše ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ noǹǹ etšõle̱ ake̱: Nyóǹnũ Hebrinyo le̱ ní oke̱-ba wo̱ǹõ le̱ ba ní ebaye mihe fe̱o.

18. Ni eba mli akẹ, beni miwó migbē
nọ ni mibo lẹ, eši etade lẹ yẹ miňō, ni
edšo foi.

19. Ni eba mli akẹ, beni enuntšọ nu
eňā lẹ wiemọi ni edšadše etšōlẹ akẹ:
Bọni owenū lẹ bafemi nẹ lẹ, emli wo la
naakpa.

20. Ni Iosef nuntšọ lẹ mōlẹ ni eyawolẹ
tšūň yẹ heni awoọ maňtšẹ lẹ gboklẹfoi
atšūň yẹ lẹ, ni gboklẹfoi atšū lẹň eyọ.

21. Ši Iehowa kẹ Iosef yẹ, ni enalẹ mọbọ,
ni ewo ehīe nyam yẹ gboklẹfoi akwẹlọ
lẹ hīe.

22. Ni gboklẹfoi akwẹlọ lẹ tu gboklẹfoi
lẹ ní yọ tšū lẹň lẹ fē ewo Iosef deň,
ni nofēno ni afeọ yẹ dšẹi lẹ, lẹ efeọ.

23. Gboklẹfoi akwẹlọ lẹ kwẹẹ noko-
noko ní yọ edeň lẹ; edšakẹ Iehowa kẹlẹ
yẹ, ni nofēno ní efeọ lẹ, Iehowa hāa efereọ.

Yitšo 40.

Ni sādši nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ Miz-
raim maňtšẹ lẹ dāwolọ lẹ kẹ ebološālọ
lẹ yatō amẹnuntšọ ní dši Mizraim maňtšẹ
lẹ nọ.

2. Ni Farao mli fū epiafoi enyọ nẹ,
edāwolọi anukpa lẹ kẹ ebološālọi anu-
kpa lẹ,

3. ni eyawoamẹ tšūň yẹ oblafoi atšẹ
lẹ šia lẹ, yẹ gboklẹfoi atšū lẹň, heni
aňō *Iosef awo lẹ. *39, 20.

4. Ni oblafoi atšẹ lẹ tuamẹ ewo Iosef
deň, ni esúmoọamẹ, ni amẹtšẹ kplaň yẹ
tšū lẹň.

5. Ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹla yẹ nyōň
kome mli, Mizraim maňtšẹ lẹ dāwolọ lẹ
kẹ ebološālọ lẹ ní awoamẹ tšūň lẹ fē,
mo kẹ elamō, mo kẹ elamō, ni mofēmo
lamō yẹ šiši.

6. Ni Iosef ba amẹsramọ lebi, ni ekwẹ-
amẹ, ni na, amẹfe mọbọmọbọ.

7. Ni ebi Farao piafoi lẹ ní kẹlẹ yọ
mō lẹň yẹ enuntšọ we lẹ akẹ: Mēba
nyefe mọbọmọbọ nẹkẹ ňmẹnẹ?

8. Ni amẹkẹ̄lẹ akẹ: Wọla lamō ko,
ni moko bẹ ni aatšō šiši. Ni Iosef kẹ̄-
amẹ akẹ: Aní *šišitšōmọ lẹ dšẹe Nyoňmọ
nōň? mīkpanye fai, nyẹgbaāmi!
*41, 16. Dan. 2, 27. 28.

9. Ni dāwolọi anukpa lẹ gba
elamō lẹ, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Milamō lẹ
lẹ, na, weintšo ko mā mihīe,

10. ni egbla nidši etē, ni efīmọ a
kpọi, ni egba ni ewo yibii šabii ni

11. ni mihīe Farao kpulu lẹ; ni mi
weinyibii lẹ, ni miňā miwo Farao k
lẹ mli, ni miňō kpulu lẹ miwo Farao

12. Ni Iosef kẹ̄lẹ akẹ: Ešišitšōm
nidši etē lẹ gbīī etē ni;

13. biẹ gbīī etē lẹ Farao aawó o
nọ ni ekẹo aayato ogbẹhe lẹ ekoň
ooňō Farao kpulu lẹ owo edeň,
bọni ofeọ sá, beni odši edāwolọ lẹ.

14. Ši kẹ́ ehī hāo lẹ, mikpao f
okaimi, ni omli ahī yẹ minọ, ni
mitā otšō Farao, ní abadšiemi yẹ tšū

15. Ši *dšu adšumi yẹ Hebrimei
kpoň lẹ nọ, ni biẹ nẹ hū mifeko
ni sa akẹ ameaňōmi amẹwo bu nẹ
*37

16. Ni beni abološālọi anukpa lẹ na
šišitšōmọ lẹ hī dšogbāň lẹ, ekẹ̄ Iosef
Mi hū milamō lẹ mli lẹ, na, mitēre ak
kpānyāi etē yẹ miyiteň;

17. ni kpānyā ni mā yiteň lẹ,
nii srọtoi fē ni dši abološālọ nit
ni etšuọ ehāa Farao lẹ yọ mli; ni lo
ye yẹ kpānyā lẹ mli yẹ miyiteň.

18. Ni Iosef here nọ ni ekẹ̄: E
tšōmọ nẹ: kpānyāi etē lẹ gbīī etē

19. biẹ gbīī etē lẹ Farao aawó o
nọ, ni eesẹňo yẹ tšo nọ, ni lofōdši
ohelo yẹ ohe.

20. Ni eba mli akẹ gbī ni dši gb
lẹ ni dši Farao fọmọgbī lẹ, eňmē et
lẹ fē okplō; ni ehole dāwolọi an
lẹ kẹ abološālọi anukpa lẹ ayitšei
yẹ etšūdši lẹ ateň;

21. ni ehā dāwolọi anukpa lẹ
enukpa lẹ ekoň, ni eňō kpulu lẹ
Farao deň;

22. ši abološālọi anukpa lẹ, esẹ̄ālẹ,
bọni Iosef tšōamẹ šiši lẹ.

23. Ši dāwolọi anukpa lẹ *ey
Iosef, ši ehīe kpa enọ. *K

Yitšo 41.

Ni eba mli akẹ aňi nākplọi eny
lẹ Farao la lamō ko, ni na, edamọ fā l

Ni na, tšinayei kpawo ní he yo̱
i ame̱fīfī fā kpo ke̱-dše̱ fā le̱ mli,
ıe̱yaye nii ye̱ dfe̱iaṅ.
Ni na, tšinayei krokomei kpawo
še̱ fā le̱ mli dše kpo ye̱ amese̱,
: ye̱ nyāṅemo̱, ni ame̱trā lō, ni
ıdamo̱ tšinai krokomei le̱ amasei ye̱
nā.
Ni tšinai ni he yo̱ nyāṅemo̱ ni
ā lō le̱ ye tšinai kpawo ní he yo̱
i ame̱fīfī le̱. Ke̱ke̱ ni Farao hīe tšē.
Ni esā ewo̱ ni ela ekoṅ; ni na,
ei kpawo ba tšo kome yi, eba
ılō.
Ni na, abletšei kpawo ní noko be̱
bokā kōyo̱ egbīame̱ keklē bakwē
ıe̱se̱.
Ni abletšei kpawo ní noko be̱ yi
abletšei kpawo ní eba kpokplō le̱.
ırao hīe tšē, ni na, lamō ni.
Ni eba mli ake̱ lebi le̱ etšui bōi
ye̱ emli, ni etšū ayatšé̱ Mizraim
ıleloi ke̱ nileloi fē ke̱-ba, ni Farao
dše elamō le̱ etšōame̱; ši mokomoko
nyē tšō Farao šiši. Dan. 2, 2.
Ke̱ke̱ ni dāwoloi anukpa le̱ ke̱
wie ake̱: Mikai mitōmo̱ ṅmene̱.
Farao mli fū etšūdši le̱, ni ewomi
ye̱ oblafoi atše̱ le̱ we le̱, mike̱ abolo-
anukpa le̱ fē;
ni wo̱la lamōi komei nyōṅ kome
ai ke̱ le̱, wo̱la, mo ke̱ elamō ke̱ ešiši.
Ni oblanyo Hebrinyo ko ní dši oblafoi
le̱ tšūlo̱ le̱ ke̱wo̱ yo̱ dše̱i; ni wo̱-
e wo̱tšōle̱', ni etšōwo̱ wo̱lamōi le̱
mofēmo bo̱ni ela ehā le̱, nakai
šiši.
Ni eba mli ake̱, bo̱ni edšadše šiši
o̱ le̱, nakai eba mli; mi le̱ aṅōmi
ıigbe̱he ekoṅ, ni le̱ le̱ ase̱ṅle̱.
Ke̱ke̱ ni Farao tšū ayatšé̱ Iosef;
ıe̱dšiele̱ oyá ye̱ bu le̱ṅ ke̱-ba, ni
ri, ni etšake etade, ni eba Farao ṅō.
Ni Farao kē Iosef ake̱: Mila lamō
i mokomoko be̱ ni nyē šiši tšō; ni
ní akē ye̱ ohe ake̱ ke̱dši onu lamō
, onyē̱o̱ šiši otšō̱o̱.
Ni Iosef here Farao no̱ ake̱: *No
mli; Nyoṅmo̱ aahā Farao hedšo̱le̱
*40, 8.

17. Ni Farao dšadše etšō Iosef ake̱:
Milamō le̱ mli le̱, na, midamo̱ fā le̱ nā,
18. ni na, tšinai kpawo ní efīfī ni he
yo̱ fe̱o fā kpo ke̱-dše̱ fā le̱ mli, ni
ame̱yaye nii ye̱ dfe̱iaṅ.
19. Ni na, tšinai krokomei kpawo hū
nyie amese̱ ba, ame̱nii ye̱ mo̱bo̱ ni ame̱he
ye̱ nyāṅemo̱ ni ame̱trātrā lō hū, ni mi-
nako ame̱no̱ pēṅ ke̱ tāṅ ye̱ Mizraim ši-
kpoṅ le̱ no̱ fē.
20. Ni tšinai ní etrā lō ni ame̱he yo̱
nyāṅemo̱ le̱ ye kleṅkleṅ tšinai kpawo
le̱ ní efīfī le̱.
21. Ni beni ame̱bote ame̱mūsūṅ le̱, anaa
ake̱ ame̱yeame̱; ši moṅ ame̱he ye̱ nyāṅe-
mo̱ lolo tamo̱ tšutšu le̱ noṅṅ. Ke̱ke̱ ni
mihīe tšē.
22. Ni misā mikwe̱ ye̱ milamō le̱ mli,
ni na, abletšei kpawo ba tšo kome yi,
eba kpokplō.
23. Ni na, abletšei kpawo ní nii be̱
yi, ní yo̱ legelege, ní bokā kōyo̱ egbīame̱
keklē bakwē ye̱ amese̱.
24. Ni abletšei legelegei le̱ mī abletšei
kpakpai kpawo le̱. Ni midšadše ene̱ mitšō
woloṅleloi le̱, ši mokomoko enaa he eko
ekē̱e̱mi.
25. Ni Iosef kē̱ Farao ake̱: Farao lamō
le̱ ekomeṅ. Nyoṅmo̱ etšō Farao noni ebafe.
26. Tšinai kpakpai kpawo le̱ afii kpa-
woṅ, ni abletšei kpakpai kpawo le̱ hū
afii kpawo ni; lamō le̱ ekomeṅ.
27. Ni tšinai kpawo ní etrā lō, ní he
yo̱ nyāṅemo̱, ní nyie amese̱ ba le̱, afii
kpawoṅ, ni abletšei kpawo ní noko be̱
yi ní bokā kōyo̱ egbīame̱ keklē le̱, hōmo̱-
yeli afii kpawo ni.
28. Ene̱ dši noni mikē̱ Farao ake̱ noni
Nyoṅmo̱ bafe le̱, no edšie etšō Farao ne̱ le̱.
29. Na, afii kpawo mība ní abaná ni-
yenii babaō ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ fē.
30. Ni no se̱ le̱ hōmo̱yeli afii kpawo
baba, ni mei ahīe aakpa nifále̱ le̱ fē no̱
ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱; ni hōmo̱ le̱
aakpātā šikpoṅ le̱ hīe.
31. Ni hōmo̱ ní banyie se̱ aba le̱ hāṅ
ale nifále̱ le̱ doṅṅ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱;
edšake̱ enā bawa naakpa.
32. Ni noni akū lamō le̱ abo̱ he toi
enyo̱ ahā Farao le̱, ešiši dši ake̱ Nyoṅmo̱

2. Ni beni šikpoń lę nǫ lumo ni dši Hivnyo Hamor lę bi Šekem lę nalę lę, emõlę ni ekęlę wǫ ni efitelę.

3. Ni etšui mõ Iakob biyõ Dina lę, ni esumǫ oblayõ lę sane, ni ehã oblayõ lę tšui.

4. Ni Šekem kę̃ etšę Hamor akę: Yaw̃ę nękę oblayõ nę ohãmi.

5. Agbęnę Iakob nu akę abule ebiyõ Dina lę; no mli lę ebihĩĩ lę kę ekoloi lę yę ńãnǫ, hewǫ lę Iakob bu enã kę-yaši beyinǫ ní amęba.

6. Ni Šekem tšę Hamor lę dše kpo kę-te Iakob ńõ, koni ekęlę ayawie he.

7. Ni beni Iakob bihĩĩ lę nu he lę, amędšę ńã lę nǫ amęba. Ni edǫ oblahĩĩ lę ni amęmli wo la naakpa, edšakę efe * hĩegbedšianii yę Israel, akę-ní ekę Iakob biyõ lę wǫ lę; ši esaa akę afeǫ nakai nǫko. * 5 Mose 22, 21.

8. Ni Hamor kęamę wie ekę̃: Mibi Šekem tšui emõ nyebiyõ lę; mĩkpanye fai ní nyeńõlę nyehãlę gblã.

9. Nyekęwǫ ayea yõw̃ę̃; nyeńõa nye-biyei nyehãawǫ gblã, ni nye hũ nyew̃ę wǫbiyei,

10. ni nyekęwǫ ahĩa ši. Šikpoń lę nã kã hãnye; nyehĩa nǫ, ni nyetšu nǫ nii, ni nyenáa nii yę nǫ.

11. Ni Šekem kę̃ etšę kę enyemimei lę akę: Nyehãa mihĩe abaã nyam yę nyehĩeań, ši nofẽno ní nyeabimi lę, mahã.

12. Nyebiami gblãnii kę kẽnii bǫfẽbǫ, ni bǫni nyeabimi lę mahãnye, koni nye-ńõ oblayõ lę nyehãmi. 2 Mose 22, 16.

13. Ni Iakob bii lę wie ni amękę hĩe-lakamǫ hã Šekem kę etšę Hamor hetõ, edšakę ebule amęnyemiyõ Dina lę,

14. ni amękę̃amę akę: Wǫnyẽń nękę sane wǫye, ni wǫńõ wǫnyemiyõ lę wǫhã moko ní dši fõlǫ, edšakę no lę wǫto kpa.

15. Ši gbę nǫ ní wǫǫkplẽnye kękę nę: kędši nyeatšõmǫ tamǫwǫ, ni aaflǫ nyeteń hĩĩ fẽ ketia lę.

16. No lę wǫǫńõ wǫbiyei wǫhãnye gblã, ni wǫ hũ wǫǫńõ nyebiyei, ni wǫkęnye aahĩ ši, ni wǫǫtšõ mań kome.

17. Ši kędši nyeboowǫ toi ní nyehã aflǫnye ketia lę, no lę wǫǫńõ wǫbiyõ lę ni wǫya.

18. Ni amęwiemǫi lę sa Hamor kę Ha-mor bi Šekem hĩe.

19. Ni oblanyo lę eńõõ nakai nii lę femǫ lę ešašaoo ši, edšakę eyę Iakob biyõ lę he tšui. Ni abuǫlę fẽ etšę we lę bii fẽ.

20. Ni Hamor kę ebi Šekem lę ba amęni lęń agbó lę nã, ni amękę amęmã lęń hĩĩ lę wie ni amękę̃:

21. Nękę gbomei nę kęwǫ yę yę hedšǫlę mli, nohewǫ lę nyehãa amęhĩa šikpoń lę nǫ, ni amętšu nǫ nii; ni na, šikpoń lę hũ da ãhũ hãamę; nyehãa wǫńõa amę-biyei lę wǫw̃ęa, ni wǫ hũ wǫńõ wǫbiyei lę wǫhãamę.

22. Ši kę́ aflǫ wǫteń hĩĩ fẽ ketia, tamę bǫni aflǫamę lę, dša no, dãni gbomei lę aakplẽ wǫkę šihĩlę, ni amękęwǫ aafe mań kome.

23. Amękolokui kę amęnii ni amęyǫ kę amęšĩa koloi fẽ lę, dšee wǫnii eba-tšõmǫń? Nyehãa wǫkplẽa wǫhãa-amę kękę, ni amękęwǫ ahĩ ši.

24. Ni mei ni tšõǫ Hamor mań lę agbó lę mli dšeǫ kpo fẽ bolę kę ebi Šekem toi, ni aflǫ hĩĩ fẽ ní tšõǫ emań lę agbó lę mli dšeǫ kpo lę ketia.

25. Ni eba mli akę gbĩ ní dši gbĩ etẽ lę, beni amęfadši lę ewo wu lę, Iakob bihĩĩ enyǫ * ní dši Simeon kę Levi, Dina nyemimei lę, kõlǫ amęklantei ni amębatua mań lę trukã, ni amęgbe hĩĩ lę fẽ; * 49, 5—7.

26. ni amęgbe Hamor kę ebi Šekem hũ yę klante nã, ni amęyańõ Dina yę Šekem we lę, ni amęyiń amęte.

27. Ni Iakob bihĩĩ lę banina mei ni enyõnyõi lę, ni amęha mań lę, edšakę amębule amęnyemiyõ lę.

28. Amętõi kę amętšinai kę amętedšii kę nii ní yǫ mã lęń kę nii ni yǫ ńãnǫ lę, amęlõ kę-te.

29. Ni amęńõ amęhenii fẽ kę amębii bibii fẽ kę amęńãmei nom, ni amęha amęwe nibii fẽ.

30. Ni Iakob kę̃ Simeon kę Levi akę: Nyewomi amane mli, ni nyehã mihe * edše fũ ewo šikpoń lę nǫ bii ni dši Kanaanbii kę Perizbii lę; ni mi hũ ni miyikulę dši ńõ nę, amęabua amęhe nã amęhatuami

ni ameagbemi; ni aakpãtã mihĩe, mike
miwe le. * 2 Mose 5, 21.
31. Ni amekẽ: Aso edša ake afe wo-
nyemiyõ le tamo afeo adĩamañ ko?

Yitšo 35.

Ni Nyoñmo kẽ Iakob ake: Te ši ní
oya Betel ni oyahĩ dšei, ni omã afole-
šãlate ye dšei ohã Mawu *ní dšie ehe
kpo etšõo, beni odšo foi ye onyemi Esau
hĩe le. * 28, 12—19; 31, 13.
2. Ni Iakob kẽ ewe le ke mei fẽ ní
kele yo le ake: *Nyedšiea mañse nyo-
ñmoi ní yo nyetcñ le nyeĩiea, ni nyetšũa
nyehe, ni nyetšakea nyetadei.
* 31, 19. Ios. 24, 23. 1 Sam. 7, 3.
3. Ni nyehãa wotea ši ni woyaã Betel,
ni mafe afolešãlate ye dšei mahã Mawu
ní heremi no ye mifĩmo gbĩ le no, ni
*efata mihe ye gbe ní mifã le mli le.
* 28, 15. 20—22.
4. Mi ameñõ mañse nyoñmoi le fẽ ní
yo amedeñ le ke ametoiiañnii le amehã
Iakob, ni Iakob ñõ-tẽ *tšo kple ko ní
yo Šekem masei le šiši. * Ios. 24, 26. Kods. 9, 6.
5. Ni ameñõ-ĩie no. Ni eba mli ake
Nyoñmo he ñmiñmi mõmo mãdši le ní
dĩere amehe le, ni ametiuu Iakob bii le.
6. Keke ni Iakob ke mei fẽ ní fata
ehe le baše Luz ní yo Kanaan šikpoñ
le no ní dši Betel le.
7. Ni emã *afolešãlate ye dšei, ni
etšé dšei El-Betel, edšake dšei Nyoñmo
dšie ehe ši etšõle ye, beni edšo foi ye
enyemi le hĩe le. * 12, 8.
8. Ši *Debora ní hã Rebeka fufo le
gbo, ni afũle ye Betel šišigbe ye tšo kple
le šiši; ni awole gbei ake Yãfótšo. * 24, 59.
9. Ni Nyoñmo dšie ehe kpo etšõ Iakob
ekoñ, beni edše Mesopotamia eba le,
ni edšõle.
10. Ni Nyoñmo kẽle ake: Ogbei dši
Iakob; atšéño Iakob doññ, ši moñ *Israel
aatšéo. Ni ewole Israel. * 32, 29.
11. Ni Nyoñmo kẽle ake: Midši *Mawu
Ofe le; fo, ni oyi afá; dšeñmañ ke dšeñ-
mãdši asafo aadše omli, ni †mañtšemei
hũ aadše ohe mli; * 17, 1; 28, 3. 4. † 17, 6.
12. ni šikpoñ le ní miñõ-hã Abraham
ke Isak le, bo mañõ-hã, ni oseši ní aaba
ye ose le mañõ šikpoñ ne mahã.
13. Ni Nyoñmo *dše eñõ ye heni ekele
wie ye le, ni ete ñwei. * 17, 22.
14. Ni Iakob ñõ te eto okadi ye heni
ekele wie ye le, ni efose wein ke mũ
eĩie no. 28, 18. 19.
15. Ni Iakob wo heni Nyoñmo kele
wie ye le gbei ake Betel.
16. Ni amefã ke-dše Betel, ni eĩe gbe
kukuõ ko ní amešeo Efrat, keke ni
Rahel bõi kõmo, ni efomo le he yawa
hãle.
17. Ni eba mli ake, beni efomo le
mli wa le, yõfoyõ le kẽle ake: Kãše
gbeyei, ši obafo nũ ekoñ.
18. Ni eba mli ake, beni esusuma heo
emli adše ni ebu enã le, ewole gbei ake
Benoni; ši etše wole Benyamin.
19. Ni Rahel gbo, ni afũle ye Efrat
ní dši Betlehem le gbe le masei. Mika 5, 1.
20. Ni Iakob ke te to okadi ye esãñ
le no; no dši Rahel sãñ no te ke-baši
ñmene.
21. Ni Israel ñõ-ĩie no ni eyaši ebũ
le ye *Eder mõ le segbe. * Mika 4, 8.
22. Ni eba mli ake, beni Israel yo
nakai šikpoñ le no le, *Ruben yiñ ete
ni eke etše ñã Bilha le yawo; ni Israel
nu. Agbene Iakob bihĩĩ le, ameyi nyoñma
ke enyo: * 49, 4.
23. Lea bihĩĩ dši Iakob kromobi Ruben,
ke Simeon ke Levi ke Iuda ke Isakar
ke Zebulon.
24. Rahel bii dši Iosef ke Benyamin.
25. Ni Bilha, Rahel weyõ le, bii dši
Dan ke Naftali.
26. Ni Zilpa, Lea weyõ le, bii dši Gad
ke Ašer. Menemei dši Iakob bii le ní
efo ye Mesopotamia le.
27. Ni Iakob ba etše Isak ñõ ye Mamre,
ye Kiriat-Arba ní dši Hebron le, heni
Abraham ke Isak bato gbo ye le.
28. Ni Isak gbĩĩ le dši afii oha ke
nyoñmai-kpãnyo.
29. Ni Isak *gbo kotokoto, ni egbo
ni abua enã afata emei le ahe, beni
etšõ nũmo ni eye gbĩĩ pĩ le. Ni Esau
ke Iakob, ebii le, bafũle. * 25, 8.

Yitšo 36.

(Kwę 1 Kron. 1, 35—54.)

Agbęnę Esau *moni atšéęlę Edom lę
sešibii nę: *25, 30.
2. Esau wę eñāmei lę kę-dšę Kanaan
biyei lę ateñ: Hitnyo Elon biyō Ada
lę, kę Hivnyo Zibeon bi Ana lę biyō
Oholibama lę, 26, 34.
3. kę Išmael biyō Basemat ní dši
Nebaiot nyemiyō lę. 28, 9.
4. Ni Ada kę Esau fǫ Elifaz, ni Ba-
semat fǫ Reuel.
5. Ni Oholibama fǫ Ieuš kę Ialąm kę
Kora. Menęmei dši Esau bihĩĩ lę ní efǫ
yę Kanaan šikpoñ lę nǫ lę.
6. Ni Esau ñō eñāmei kę ebihĩĩ kę
ebiyei kę ešĩabii fē kę elękoloi kę eni-
tšumǫ koloi lę fē kę enii fē ní ená yę
Kanaan šikpoñ lę nǫ lę, ni edše enyemi
Iakob ñō kę-te šikpoñ ko nǫ.
7. Edšakę amęnii ni amęná lę fá tšō,
bǫni amęanyē ši amęhĩ yę hekome, ni
amęlękoloi lę ahewǫ lę amęhoo šikpoñ
ni amębato gbǫ yę nǫ lę nǫ. 13, 6.
8. Ni Esau yahĩ Seir goñ lę nǫ. Esau
noñn dši Edom lę.
9. Ni Esau ní dši Edombii, ni yǫ
Seir goñ lę nǫ lę, atšę lę sešibii nę:
10. Esau bii lę agbęii dši: Elifaz, Esau
ñā Ada bi lę; Reuel, Esau ñā Basemat
bi lę.
11. Ni Elifaz bii dši Teman, Omar,
Zefo kę Gatam kę Kenaz.
12. Ni Timna dši Esau bi Elifaz lę
hemo, ni ekę Elifaz fǫ Amalek. Menę-
mei dši Esau ñā Ada lę bii.
13. Ni Reuel bii nę: Nahat kę Zera,
Šama kę Miza. Menęmei dši Esau ñā
Basemat lę bii.
14. Ni Esau ñā Oholibama ni dši Zibeon
bi Ana biyō lę bii nę: Ni ekę Esau fǫ
Ieuš kę Ialam kę Kora.
15. Ni Esau bii lę ateñ lumei nę:
Esau kromǫbi Elifaz bii dši: Lumo Te-
man, lumo Omar, lumo Zefo, lumo Kenaz,
16. lumo Kora, lumo Gatam, lumo Ama-
lek. Menęmei dši Elifaz lumei yę Edom
šikpoñ lę nǫ, ni amędši Ada bii.
17. Ni Esau bi Reuel lę bii nę: Lumo
Nahat, lumo Zera, lumo Šama, lumo
Miza. Menęmei dši Reuel lumei yę Edom
šikpoñ lę nǫ, ni amędši Esau ñā Base-
mat bii.
18. Ni Esau ñā Oholibama bii nę: Lumo
Ieuš, lumo Ialam, lumo Kora. Menęmei
dši Ana biyō Oholibama ni dši Esau
ñā lę lumei lę.
19. Menęmei dši Esau bii ni menęmei
dši amęlumei. Lę noñn dši Edom lę.
20. *Hornyo Seir bii ni yǫ šikpoñ lę
nǫ nę: Lotan kę Šobal kę Zibeon kę
Ana, *14, 6; 5 Mose 2, 12.
21. kę Dišon kę Ezer kę Dišan. Menę-
mei dši Horbii ni dši Seir bii ni yę
Edom šikpoñ lę nǫ lę alumei.
22. Ni Lotan bii dši Hori kę Hemam;
ni Lotan nyemiyō dši Timna.
23. Ni Šobal bii nę: Alvan kę Manahat
kę Ebal, Šefo kę Onam.
24. Ni Zibeon bii nę: Aia kę Ana.
Monę dši Ana lę ní yana nula-nubui
yę ñā lę nǫ, beni elęǫ etšę Zibeon tedšii lę.
25. Ni Ana bii nę: Dišon kę Ana bi-
yō Oholibama.
26. Ni Dišon bii nę: Hemdan kę Ešban
kę Itran kę Keran.
27. Ezer bii nę: Bilhan kę Zaavan kę
Akan.
28. Ni Dišan bii nę: Uz kę Aran.
29. Horbii alumei nę: Lumo Lotan,
lumo Šobal, lumo Zibeon, lumo Ana,
30. lumo Dišon, lumo Ezer, lumo Di-
šan. Menęmei dši Horbii lę alumei ni
ye lumei yę Seir šikpoñ lę nǫ lę.
31. Ni mei ni ye mañtšę yę Edom
šikpoñ lę nǫ, dāni awo mañtšę yę Israel-
bii lę ateñ nę:
32. Beor bi Bela lę ye mañtšę yę Edom,
ni emañ lę gbęi dši Dinhaba.
33. Ni Bela gbo, ni Iobab, Zera ni
dšę Bozra lę bi lę, baye mañtšę yę esę.
34. Ni Iobab gbo, ni Hušam ni dšę Te-
manbii ašikpoñ lę nǫ lę baye mañtšę yę esę.
35. Ni Hušam gbo, ni Bedad bi Hadad
lę ni gbe Midian yę Moab ñā lę nǫ lę
baye mañtšę yę esę; ni emañ lę gbęi
dši Avit.
36. Ni Hadad gbo, ni Samla ni dšę
Masreka lę baye mañtšę yę esę.

37. Nì Samla gbo, ni Saul ni dšę Rehobot ní kă fā lę he lę baye mańtšę yę esę.
38. Ni Saul gbo, ni Akbor bi Baal-Hanan lę baye mańtšę yę esę.
39. Ni Akbor bi Baal-Hanan lę gbo, ni Hadar baye mańtšę yę esę; ni emań lę gbęi dši Pau, ni eńă gbęi dši Mehetabel ní dši Mezahab biyō Matred bi lę.
40. Ni Esau lumei yę amęwekui kę amędšęhei kę amęgbęii anā lę agbęii nę: Lumo Timna, lumo Alva, lumo Ietet,
41. lumo Oholibama, lumo Ela, lumo Pinon,
42. lumo Kenaz, lumo Teman, lumo Mibzar,
43. lumo Magdiel, lumo Iram. Menęmei dši Edom lumei lę yę amęšihīlęhei lę anā yę šikpoń ní amęná lę nọ. Lę dši Esau ni dši Edombii atšę lę.

Yītšo 37.

Ni Iakob hī ši yę etšę gbọtō šikpoń ni dši Kanaan šikpoń lę nọ.
2. Iakob weku lę he sane nę: Beni Iosef ye afii nyońma kę kpawo lę, ekę enyemimei lę lęọ tōi; ni oblanyo lę kę etšę ńāmei Bilha kę Zilpa bii lę yọ, ni ebatăa nōfōń ní amęfeọ lę he sane ehăa amętšę.
3. Ni Israel sumoọ Iosef fè ebii lę fē, edšakę lę dši egbọlę mli bi, ni ekpę atade wuyā fęfęo ko ehālę.
4. Ni beni enyemimei lę na akę lę amętšę sumoọ fè enyemimei lę fē lę, amęnyelę, ni amęnyēē amękelę awie ye hedšọlę mli.
5. Ni Iosef la lamō ko, ni edšadše etšō enyemimei lę, ni amęsā amęnyelę fè tšutšu lę.
6. Ši ekęamę akę: Nyeboa lamō ní mila nę toi:
7. Ši na, wọmīfīmọ ńmākei yę ńmōši, ni na, mike lę te ši damọ ši, ni na, nyekei lę babọle mike lę ni amękotolę.
8. Ni enyemimei lę kēlę akę: Aso mańtšę po okę ooye yę wọnọ nę? alo ye obaye wọnọ nę? Ni amęnyęlę fè tšutšu lę yę elamōi lę kę ewiemọi lę ahewọ.
9. Ni esā ela lamō kroko hū, ni egba enyemimei lę, ni ekē: Na, mila lamō ko ekoń, ni na, hūlū kę nyońtšēre kę ńulamii nyońma kę ekome bakotomi.
10. Ni beni egba etšę kę enyemimei lę, etše kă ehīe, ni ekēlę akę: Mē lamō ola nę? Bēlę kotomọ mikę onye kę enyemimei lę aabakotoō yę šikpoń?
11. Ni enyemimei lę bęlę wo amęmli, ši etšę ńō wiemọ lę eto.
12. Ni enyemimei lę yiń amęte amętšę tōi lę lè *yę Šekem. * 33, 18. 19.
13. Ni Israel kē Iosef akę: Nto onyemimei lę milè tōi yę Šekem? Ba ní matšūo amęńō. Ni ekēlę akę: Nami.
14. Ni ekēlę akę: Ya ní oyakwę akę onyemimei lę kę tōi lę yę dšogbāń lo, ni obakēmi. Kękę ni etšūlę kę-dšę *Hebron dšō lę mli, ni eba Šekem. * 35, 27.
15. Ni nū ko nalę, ni na, ētšomlo yę ńā lę nọ; ni nū lę bilę akę: Meni otaoọ?
16. Ni ekē: Mītao minyemimei lę; mīkpao fai, tšōmọmi heni amęlęọ amętōi lę ye.
17. Ni nū lę kē: Amędše bię; ši minu akę amękē: Nyehāa wọyaā Dotan. Ni Iosef tiu enyemimei lę, ni eyanaamę ye Dotan.
18. Ni beni amęnalę yę šońń ní enáko ebęńkeamę lę, amękpāń eyi nọ akę amęagbelę.
19 Ni amękēkē amęhe akę: Na, lamōi atšę lę baā.
20. Nohewọ lę agbęnę nyebaā ni wọgbealę, ni wọšealę wọfōa bui lę eko mli, ni wọkē: Kolo fōń ko eyelę; ni wọkwę bọni elamōi lę aate ahā.
21. Ni Ruben nu, *ni ētao ní edšielę yę amędeń, ni ekē: Nyekahāa wọgbealę! * 42, 22.
22. Ni Ruben sā kęamę akę: Nyekafiea lá ši, ši nyeńōalę nyeyawoa bu ní yọ ńā lę nọ nę mli, ni nyekataā ehe! beni afe ní edšielę yę amędeń, koni ekęlę ayahā etšę ekoń.
23. Ni eba mli akę, beni Iosef šę enyemimei lę ańō lę, amękplọ etade ní dši atade wuyā fęfęo ní ewo lę yę ehe, K. 3.
24. ni amęmōlę amęyawo bu lę mli; ši bu *flo ni, ni nu bę mli. * Ier. 38, 6.
25. Ni amęho amętrá ši ní amębaye nii. Ni amęhole amęhīńmęii anọ amękwę,

ni na, Išmaelbii gbẹnyielọi asafo ko dšẹ Gilead miba kẹ amẹyomai ní tẽre tšofãi-kẹ-ṅmai kẹ gbonyowō tšofã kẹ ohẹ ni dšeọ ṅma kẹ-mīya Mizraim.

26. Ni Iuda kẽ enyemimei lẹ akẹ: Mẽ sẹnámọ po yọ mli kẹdši wọgbe wọnyemi lẹ, ni wọtšīmọ elá nọ lẹ?

27. Nyebaã ní nyehãa wọhõalẹ wọhãa Išmaelbii lẹ, ši nyekahãa wọkẹ wọnine mīsa ehe; edšakẹ wọnyemi kẹ wọhelo dšilẹ. Ni enyemimei lẹ kplẽ.

28. Ni *Midianbii ni dši guọyelọi lẹ baho; ni amẹyagbla Iosef ní amẹdšielẹ yẹ bu lẹ mli, ni amẹyahõ Iosef amẹhã Išmaelbii lẹ amẹhe dfiẹtẹi kukudši nyo-ṅmai-enyọ. Ni amẹkẹ Iosef te Mizraim. *25, 2.

29. Ni beni Ruben kũ esẹ kẹ-ba bu lẹ he ekoṅ lẹ, na, Iosef bẹ bu lẹ mli; kẹkẹ ni *egbla ehe atadei lẹ, *44, 13. 2 Sam. 1, 11.

30. ni ekũ esẹ kẹ-ba enyemimei lẹ aṅõ ni ekẽ: Gbekẽ lẹ bẹ! ni mi lẹ, nẽgbẹ mate ko?

31. Kẹkẹ ni amẹkọ Iosef atade lẹ, ni amẹgbe tõkpakpo ko, ni amẹṅõ atade lẹ amẹtšọ lá lẹ mli,

32. ni amẹtšũ akẹ atade wuyã fẹfeo lẹ yahã amẹtšẹ akẽ: Noni wọna nẹ; kwẹmọ akẹ obi lẹ atade lẹ ni lo dšee noṅ.

33. Ni eyo, ni ekẽ: Mibi lẹ atade lẹ ni! *kolo fõṅ ko eyelẹ, tšerẹmọ etšerẹ Iosef mli nẹ! *K. 20.

34. Ni Iakob *gbla ehe atade lẹ, ni ekọ kpekpe emīa ehẹ, ni eye ebi lẹ he ṅkọmọ gbĩĩ pĩ. *K. 29.

35. Ni ebihĩĩ lẹ kẹ ebiyei lẹ fẽ te ši, koni amẹbašẹdše emĩ, ši ekplẽẽ mišẹdšemọ, ni ekẽ: Ṅkọmọyeli mikẹ-akpleke ši kẹ-yanina mibi lẹ yẹ gbohĩĩadše. Ni etšẹ fõlẹ.

36. Ni Midianbii lẹ yahõlẹ yẹ Mizraim amẹhã Potifar ni dši Farao piafonyo kẹ eblafoi atšẹ lẹ.

Yitšo 38.

Ni eba mli yẹ no be lẹ mli noṅṅ akẹ Iuda dše enyemimei lẹ aṅõ, ni eyahĩ Adulamnyo ko ní atšẽọlẹ Hira lẹ ṅõ.

2. Ni Iuda na Kanaannyo ni atšẽọlẹ Šua lẹ biyõ ko yẹ dšẹi; ni eṅõlẹ, ni ebawọ eṅõ.

3. Ni ená mũsũ, ni efọ binũ, ni ewolẹ Er.

4. Ni ená mũsũ ekoṅ, ni efọ binũ, ni ewolẹ Onan.

5. Ni esã efọ binũ ekoṅ, ni ewolẹ Šela. Ni eyẹ Kezib beni efọlẹ lẹ.

6. Ni Iuda w̃ẹ yõ ko ní atšẽọlẹ Tamar ehã ekromọbi Er lẹ.

7. Ni Iuda kromọbi Er fe ehe gbonyo fõṅ yẹ Iehowa hĩe, ni Iehowa gbelẹ.

8. Ni Iuda kẽ Onan akẹ: Ya onyemi lẹ ṅã lẹ ṅõ, ni oṅõlẹ akẹ gbošiṅã, koni okẹlẹ afọ ato onyemi lẹ sẹ. 5 Mose 25, 5.

9. Ši Onan le akẹ bii lẹ ebatšõṅ enẽ, ni eba mli akẹ, kẹ́ ete enyemi lẹ ṅã lẹ ṅõ lẹ, eṅõ-fieọ ši yẹ šikpoṅ efiteọ, koni ekahã enyemi lẹ mīná sešibii.

10. Ni noni efe lẹ, efõṅ dši yẹ Iehowa hĩe; nohewọ lẹ egbelẹ hũ.

11. Kẹkẹ ni Iuda kẽ ešãyõ Tamar akẹ: Yahĩ ši akẹ okũlafo yẹ otšẹ we lẹ kẹ-yaši beyinọ ní mibi Šela lẹ aada. Edšakẹ ekẽ: Koni lẹ hũ ekabagbo tamọ enyemimei lẹ. Ni Tamar te eyahĩ etšẹ we lẹ.

12. Ni yẹ mli ãhũ lẹ, Šua biyõ lẹ ni dši Iuda ṅã lẹ bagbo. Ni beni Iuda tšẹ́ etšui eṅmẽ emli lẹ, ekẹ enanyo Hira Adulamnyo lẹ, yiṅ te etõiahetšọi kulẹi lẹ aṅõ yẹ Timna.

13. Ni ayakẽ Tamar akẹ: Na, ošãnũ lẹ mīya Timna ní eyaku etõi lẹ ahetšọi.

14. Ni edšie ekũlafemọ atade lẹ yẹ ehe efõ ši, ni eṅõ hĩehãnõ eha ehĩe, ni eṅõ-bla ehe, ni eyatá ši yẹ Enaim klotia yẹ Timna gbẹ lẹ toi; edšakẹ ena akẹ Šela eda ni aṅõõlẹ ahããlẹ gblã.

15. Ni beni Iuda nalẹ lẹ, ebulẹ akẹ yõ adfamaṅ ko; edšakẹ eha ehĩe.

16. Ni egba kẹ-te eṅõ yẹ gbẹ lẹ toi, ni ekẽ: Kwẹ, hã ni maba oṅõ; edšakẹ *elee akẹ ešãyõ lẹ ni. Ni ekẽ: Meni oohãmi, koni oba miṅõ? *3 Mose 18, 15.

17. Ni ekẽ: Mahã amõ tõkpakpobi ko yẹ tõi lẹ ateṅ abahão. Ni ekẽ: Kẹ́ ootomi awaba ko kẹ-yaši beyinọ ni oohã akẹ-ba lẹ.

18. Ni ekẽ: Mẽ awaba matoõ? Ni ekẽ: Owolonãšọọmọnõ kẹ ehe kpã kẹ odẽhĩe-mọtšo lẹ. Ni eṅõ-hãlẹ, ni eba eṅõ, ni ekẹlẹ ná mũsũ.

19. Ni ete ši ete, ni eyadšie ehīehānō
lẹ efō ši, ni ekọ ekūlafemọ atade lẹ
ewo.
20. Ni Iuda ṅō tōkpakpobi lẹ ehā
enanyo Adulamnyo lẹ kẹ-te, koni eyahe
ewabatōnii lẹ yẹ yō lẹ deṅ; ši enaa yō lẹ.
21. Kẹkẹ ni ebi dšẹibii lẹ akẹ: Nĕgbẹ
yō adfamaṅ ní tá Enaim gbẹ lẹ toi lẹ
yọ? Ni amẹkẹ̄: Yō adfamaṅ ko bẹ biẹ nẹ.
22. Ni ekū esẹ eba Iuda ṅō ekoṅ, ni
akẹ̄: Minaalẹ; ni asaṅ dšẹibii lẹ kẹ̄: Yō
adfamaṅ ko bẹ biẹ nẹ.
23. Ni Iuda kẹ̄: Hā ni ekẹ-ya, koni
wọbīe akabagboi; na, mihā okẹ tōkpa-
kpobi nẹ te, ni onaalẹ.
24. Ni no sẹ aafe nyōdši etĕ lẹ eba
mli akẹ abakẹ̄ Iuda akẹ: Ošāyō Tamar
eyabọ adfamaṅ, ni asaṅ na, ená mūsū
yẹ adfamaṅbọ̄ lẹ mli. Ni Iuda kẹ̄: Akẹlẹ
adše kpo kẹ-ba, koni abašālẹ.
25. Ni beni akẹlẹ dše kpo ba lẹ, etšū
ate ešānū lẹ ṅō ayakẹ̄lẹ akẹ: Nū mo nō
ni dši nii nẹ lẹ, lẹ mikẹ-ná mūsū lẹ.
Ni esā ekẹ̄: Kwẹmọ akẹ ooyo mo nō ní
dši wolonāsọomọnō nẹ kẹ ehe kpā nẹ
kẹ tšo nẹ lo?
26. Ni Iuda yo ni ekẹ̄: Dšalọ dšilẹ
fèmi, akẹ noni miṅōōlẹ mihāā mibi Šela
lẹ. Ni ehe esaa ehe doṅṅ.
27. Ni beni šẹ efọmọbe lẹ, na, hādši
yọ emūsūṅ.
28. Ni eba mli akẹ, beni efọō lẹ, mokome
dše enine. Ni yōfọyō lẹ mō mli, ni ekẹ
kpā tšuru fī enine lẹ, ni ekẹ̄: Monẹ
tšutšu ba.
29. Ni eba mli akẹ, beni esu enine lẹ
ekoṅ lẹ, na, enyemi lẹ ba; ni ekẹ̄: Mĕba
otšerẹ mli kẹ-ba nẹ? Ni awolẹ Perez.
Mat. 1, 3.
30. Ni no sẹ lẹ enyemi lẹ ní kpā
tšuru lẹ yọ enineši lẹ hū ba; ni awolẹ
Zera.

Yītšo 39.

Ni akẹ Iosef *te Mizraim, ni Farao piafo-
nyo kẹ eblafoi atšẹ Potifar ní dši Mizraim-
nyo lẹ helẹ yẹ Išmaelbii lẹ ní kẹlẹ ba
dšẹi lẹ adeṅ. * 37, 28.
2. Ni Iehowa kẹ Iosef yẹ, ni edši
nọbatšẹ, ni enuntšọ Mizraimnyo lẹ we
eyọ.
3. Ni enuntšọ lẹ na akẹ Iehowa kẹlẹ
yẹ, ni Iehowa hāa nofĕno ní efeọ lẹ
fereọ yẹ edeṅ.
4. Ni Iosef hīe ba nyam yẹ ehīe, ni
esúmoọlẹ, ni ewolẹ onukpa yẹ ewe lẹ
nọ, ni nofĕno ní eyọ lẹ etu ewo edeṅ.
5. Ni eba mli akẹ kẹ-dšẹ beyinọ ní
ewolẹ onukpa yẹ ewe lẹ kẹ nofĕno ní
eyọ lẹ nọ lẹ, Iehowa *dšō̤ Mizraimnyo
lẹ we lẹ yẹ Iosef hewọ, ni Iehowa dšō̤mọ
yẹ ešīanii kẹ eṅmōšinii fĕ nọ. * 30, 27.
6. Nohewọ lẹ etu enibii fĕ ní eyọ lẹ
ewo Iosef deṅ, ni ekwẹẹ enokonoko akẹ
dša nii ní eyeọ kẹkẹ. Ni Iosef he yẹ
fẹo ni ehīe hū yẹ fẹo.
7. Ni nii nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ enuntšọ
ṅā lẹ dšie ehīe eka Iosef ekẹ̄: Okẹmi
abawọ! Abẹi 5, 3.
8. Ši ekplĕĕ, ni ekẹ̄ enuntšọ ṅā lẹ
akẹ: Na, minuntšọ kwẹẹ noni yọ mideṅ
yẹ šīa nẹ, ni etu nii ní eyọ fĕ ewo mideṅ;
9. mokomoko bẹ ní fèmi yẹ šīa nẹ,
ni ekāmāāmi nokonoko, akẹ dša bo kẹkẹ,
edšakẹ bo lẹ eṅā dšio. Té aafe tēṅ ní
mafe efōṅ kpeteṅkple ní tamọ nẹkẹ
nẹ, ní mafe eša maši Nyoṅmọṅ?
2 Mose 20, 14.
10. Ni eba mli akẹ ehīe Iosef kẹ wie-
mọ dānẹ, ši eboolẹ toi ní ekẹlẹ awọ lo
ebẹṅkẹlẹ.
11. Ni eba mli gbī lẹ eko akẹ Iosef
te šīa lẹ eyatšu enii, ni šīa lẹ bii lẹ
eko-eko bẹ dšẹi.
12. Ni emō etade lẹ mli, ni ekẹ̄: Okẹ-
mi abawọ! Ši ešī etade lẹ yẹ edeṅ, ni
edšo foi kẹ-dše kpo.
13. Ni eba mli akẹ, beni ena akẹ ešī
etade lẹ ehālẹ ni edšo foi ete lẹ,
14. etšẹ̄ ešīabii lẹ, ni ekẹ̄amẹ akẹ:
Nyebakwẹa noko, eyaṅō Hebrinyo nẹ
kẹ-ba wọṅō, koni ebaye wọhe fẹo. Eba
miṅō, ní ekẹmi abawọ, ni mibo kẹ gbē wā;
15. ni eba mli akẹ, beni enu akẹ mi-
wó migbē nọ ni mibo lẹ, ešī etade lẹ
yẹ miṅō, ni edšo foi kẹ-dše kpo.
16. Ni eṅō etade lẹ efō emasẹi kẹ-yaši
beyinọ ní enuntšọ lẹ ba šīa.
17. Ni edšadše nẹkẹ wiemọi nẹ noṅṅ
etšōlẹ akẹ: Nyōṅnū Hebrinyo lẹ ní okẹ-
ba wọṅō lẹ ba ní ebaye mihe fẹo.

18. Ni eba mli akẹ, beni miwó migbẽ nọ ni mibo lẹ, ešĩ etade lẹ yẹ miñõ, ni edšo foi.

19. Ni eba mli akẹ, beni enuntšọ nu eńã lẹ wiemọi ní edšadše etšõlẹ akẹ: Bọni owenũ lẹ bafemi nẹ lẹ, emlí wo la naakpa.

20. Ni Iosef nuntšọ lẹ mõlẹ ni eyawolẹ tšũń yẹ heni awoọ mańtšẹ lẹ gboklẹfoi atšũń yẹ lẹ, ni gboklẹfoi atšũ lẹń eyọ.

21. Ši Iehowa kẹ Iosef yẹ, ní enalẹ mọbọ, ni ewo ehĩe nyam yẹ gboklẹfoi akwẹlọ lẹ hĩe.

22. Ni gboklẹfoi akwẹlọ lẹ tu gboklẹfoi lẹ ní yọ tšũ lẹń lẹ fẽ ewo Iosef deń, ni nofẽno ní afeọ yẹ dšẹi lẹ, lẹ efeọ.

23. Gboklẹfoi akwẹlọ lẹ kwẹẹ noko-noko ní yọ edeń lẹ; edšakẹ Iehowa kẹlẹ yẹ, ni nofẽno ní efeọ lẹ, Iehowa hãa efereọ.

Yĩtšo 40.

Ni sãdši nẹ asẹ lẹ eba mli akẹ Mizraim mańtšẹ lẹ dãwolọ lẹ kẹ ebološãlọ lẹ yatõ amẹnuntšọ ní dšĩ Mizraim mańtšẹ lẹ nọ.

2. Ni Farao mli fũ epiafoi enyọ nẹ, edãwolọi anukpa lẹ kẹ ebološãlọi anukpa lẹ,

3. ni eyawoamẹ tšũń yẹ oblafoi atšẹ lẹ šĩa lẹ, yẹ gboklẹfoi atšũ lẹń, heni ańõ *Iosef awo lẹ. *39, 20.

4. Ni oblafoi atšẹ lẹ tuamẹ ewo Iosef deń, ni esúmoọamẹ, ni amẹtšẹ kplań yẹ tšũ lẹń.

5. Ni amẹyi enyọ lẹ fẽ amẹla yẹ nyõń kome mli, Mizraim mańtšẹ lẹ dãwolọ lẹ kẹ ebološãlọ lẹ ni awoamẹ tšũń lẹ fẽ, mo kẹ elamõ, mo kẹ elamõ, ni mofẽmo lamõ yẹ šiši.

6. Ni Iosef ba amẹsramọ lebi, ni ekwẹamẹ, ni na, amẹfe mọbọmọbọ.

7. Ni ebi Farao piafoi lẹ ní kẹlẹ yọ mõ lẹń yẹ enuntšọ we lẹ akẹ: Mẽba nyefe mọbọmọbọ nẹkẹ ńmẹnẹ?

8. Ni amẹkẽlẹ akẹ: Wọla lamõ ko, ni moko bẹ ni aatšõ šiši. Ni Iosef kẽamẹ akẹ: Ani *šišitšõmọ lẹ dšee Nyońmọ nõń? mĩkpanye fai, nyẹgbaãmi! *41, 16. Dan. 2, 27. 28.

9. Ni dãwolọi anukpa lẹ gba Iosef elamõ lẹ, ni ekẽlẹ akẹ: Milamõ lẹ mli lẹ, na, weintšo ko mã mihĩe,

10. ni egbla nidši etẽ, ni efĩmọ afọfrẹkpọi, ni egba ni ewo yibii šabii ni etšu;

11. ni mihĩe Farao kpulu lẹ; ni mitšerẹ weinyibii lẹ, ni miñã miwo Farao kpulu lẹ mli, ni miñõ kpulu lẹ miwo Farao deń.

12. Ni Iosef kẽlẹ akẹ: Ešišitšõmọ nẹ: nidši etẽ lẹ gbĩĩ etẽ ni;

13. biẹ gbĩĩ etẽ lẹ Farao aawó oyitšo nọ ni ekẹo aayato ogbẹhe lẹ ekoń, ni ooñõ Farao kpulu lẹ owo edeń, takẹ bọni ofeọ sá, beni odši edãwolọ lẹ.

14. Ši ké ehĩ hão lẹ, mĩkpao fai ni okaimi, ni omli ahĩ yẹ minọ, ni otšĩ mitã otšõ Farao, ní abadšiemi yẹ tšũ nẹń.

15. Ši *dšu adšumi yẹ Hebrimei aši-kpoń lẹ nọ, ni biẹ nẹ hũ mifeko noko ni sa akẹ ameańõmi amẹwo bu nẹń. *37, 28.

16. Ni beni abološãlọi anukpa lẹ na akẹ šišitšõmọ lẹ hĩ dšogbãń lẹ, ekẽ Iosef akẹ: Mi hũ milamõ lẹ mli lẹ, na, mitẽre akpãnĩ kpãnyãi etẽ yẹ miyiteń;

17. ni kpãnyã ni mã yiteń lẹ, niyẹnii srọtoi fẽ ni dši abološãlọ nitšumọ ní etšuọ ehãa Farao lẹ yọ mli; ni lofõdši ye yẹ kpãnyã lẹ mli yẹ miyiteń.

18. Ni Iosef here nọ ní ekẽ: Ešišitšõmọ nẹ: kpãnyãi etẽ lẹ gbĩĩ etẽ ni;

19. biẹ gbĩĩ etẽ lẹ Farao aawó oyitšo nọ, ni eesẹńo yẹ tšo nọ, ni lofõdši aayẹ ohelo yẹ ohe.

20. Ni eba mli akẹ gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ ni dši Farao fọmọgbĩ lẹ, eńmẽ etšũdši lẹ fẽ okplõ; ni ehole dãwolọi anukpa lẹ kẹ abološãlọi anukpa lẹ ayitšei anọ yẹ etšũdši lẹ ateń;

21. ni ehã dãwolọi anukpa lẹ yaye enukpa lẹ ekoń, ni eńõ kpulu lẹ ewo Farao deń;

22. ši abološãlọi anukpa lẹ, esẹńlẹ, takẹ bọni Iosef tšõamẹ šiši lẹ.

23. Ši dãwolọi anukpa lẹ *eyakaii Iosef, ši ehĩe kpa enọ. *K. 14

Yĩtšo 41.

Ni eba mli akẹ afii nãkplọi enyọ sẹ lẹ Farao la lamõ ko, ni na, edamọ fã lẹ nã.

2. Ni na, tšinayei kpawo ní he yǫ
feo ni amęfĩfĩ fā kpo kę-dšę fā lę mli,
ni ameyaye nii yę dſeiaṅ.
3. Ni na, tšinayei krokomei kpawo
hũ dšę fā lę mli dše kpo yę amęsę,
amęhe yę nyāṅemǫ, ni amętrā lō, ni
amębadamǫ tšinai krokomei lę amasei yę
fā lę nā.
4. Ni tšinai ni he yǫ nyāṅemǫ ni
amętrā lō lę ye tšinai kpawo ní he yǫ
feo ni amęfĩfĩ lę. Kękę ni Farao hĩe tšē.
5. Ni esā ewǫ ni ela ekoṅ; ni na,
abletšei kpawo ba tšo kome yi, eba
kpokplō.
6. Ni na, abletšei kpawo ní noko bę
yi ni bokā kōyǫ egbĩamę keklē bakwē
yę amęsę.
7. Ni abletšei kpawo ní noko bę yi
lę mĩ abletšei kpawo ní eba kpokplō lę.
Ni Farao hĩe tšē, ni na, lamō ni.
8. Ni eba mli akę lebi lę etšui bōi
yeli yę emli, ni etšū ayatšę Mizraim
woloṅleloi kę nileloi fē kę-ba, ni Farao
hadšadše elamō lę etšōamę; ši mokomoko
bę ni nyē tšō Farao šiši. Dan. 2, 2.
9. Kękę ni dāwoloi anukpa lę kę
Farao wie akę: Mikai mitōmǫ ṅmenę.
10. Farao mli fū etšūdši lę, ni ewomi
tšūṅ yę oblafoi atšę lę we lę, mikę abolo-
šāloi anukpa lę fē;
11. ni wǫla lamōi komei nyōṅ kome
mli, mi kę lę, wǫla, mo kę elamō kę ešiši.
12. Ni oblanyo Hebrinyo ko ní dši oblafoi
atšę lę tšūlǫ lę kewǫ yǫ dšęi; ni wǫ-
dšadše wǫtšōlę, ni etšōwǫ wǫlamōi lę
ašiši, mofēmo bǫni ela ehā lę, nakai
etšō šiši.
13. Ni eba mli akę, bǫni edšadše šiši
etšōwǫ lę, nakai eba mli; mi lę aṅōmi
ato migbęhe ekoṅ, ni lę lę aseṅlę.
14. Kękę ni Farao tšū ayatšę Iosef;
ni amędšielę oyá yę bu leṅ kę-ba, ni
edšę eyi, ni etšake etade, ni eba Farao ṅō.
15. Ni Farao kē Iosef akę: Mila lamō
ko, ni mokomoko bę ní nyē šiši tšō; ni
minu ní akē yę ohe akę kędši onu lamō
ko lę, onyēǫ šiši otšōǫ.
16. Ni Iosef here Farao nǫ akę: *No
bę mimli; Nyoṅmǫ aahā Farao hedšǫlę
hetō. *40, 8.

17. Ni Farao dšadše etšō Iosef akę:
Milamō lę mli lę, na, midamǫ fā lę nā,
18. ni na, tšinai kpawo ní efĩfĩ ni he
yǫ feo fā kpo kę-dšę fā lę mli, ni
ameyaye nii yę dſeiaṅ.
19. Ni na, tšinai krokomei kpawo hū
nyie amesę ba, amęnii yę mǫbǫ ni amęhe
yę nyāṅemǫ ni amętrātrā lō hū, ni mi-
nako amęnǫ pēṅ kę tāṅ yę Mizraim ši-
kpoṅ lę nǫ fē.
20. Ni tšinai ní etrā lō ni amęhe yǫ
nyāṅemǫ lę ye kleṅkleṅ tšinai kpawo
lę ní efĩfĩ lę.
21. Ni beni amębote amęmūsūṅ lę, anaa
akę ameyeamę; ši moṅ amęhe yę nyāṅe-
mǫ lolo tamǫ tšutšu lę noṅṅ. Kękę ni
mihĩe tšē.
22. Ni misā mikwę yę milamō lę mli,
ni na, abletšei kpawo ba tšo kome yi,
eba kpokplō.
23. Ni na, abletšei kpawo ní nii bę
yi, ní yǫ legelege, ní bokā kōyǫ egbĩamę
keklē bakwē yę amęsę.
24. Ni abletšei legelegei lę mĩ abletšei
kpakpai kpawo lę. Ni midšadše enę mitšō
woloṅleloi lę, ši mokomoko enaa he eko
ekēēmi.
25. Ni Iosef kē Farao akę: Farao lamō
lę ekomeṅ. Nyoṅmǫ etšō Farao noni ebafe.
26. Tšinai kpakpai kpawo lę afii kpa-
woṅ, ni abletšei kpakpai kpawo lę hū
afii kpawo ni; lamō lę ekomeṅ.
27. Ni tšinai kpawo ní etrā lō, ní he
yǫ nyāṅemǫ, ní nyie amesę ba lę, afii
kpawoṅ, ni abletšei kpawo ní noko bę
yi ní bokā kōyǫ egbĩamę keklē lę, hōmǫ-
yeli afii kpawo ni.
28. Enę dši noni mikē Farao akę noni
Nyoṅmǫ bafe lę, no edšie etšō Farao nę lę.
29. Na, afii kpawo mĩba ní abaná ni-
yenii babaō yę Mizraim šikpoṅ lę nǫ fē.
30. Ni no sę lę hōmǫyeli afii kpawo
baba, ni mei ahĩe aakpa nifálę lę fē nǫ
yę Mizraim šikpoṅ lę nǫ; ni hōmǫ lę
aakpātā šikpoṅ lę hĩe.
31. Ni hōmǫ ní banyie sę aba lę hāṅ
ale nifálę lę doṅṅ yę šikpoṅ lę nǫ;
edšakę enā bawa naakpa.
32. Ni noni akū lamō lę abǫ he toi
enyǫ ahā Farao lę, ešiši dši akę Nyoṅmǫ

bafe nakai lẹlẹñ, ni Nyoñmọ bafe lẹ oyá.
33. Nohewọ lẹ agbẹnẹ hā Farao atao
moko ni dši hīešikālọ kẹ nilelọ, ni eñōlẹ
eto Mizraim šikpoñ lẹ nọ.
34. Hā Farao afe enẹ, ni eto nọkwẹlọi
yẹ šikpoñ lẹ nọ, ni eñō Mizraim šikpoñ
lẹ nọ niyenii lẹ amlidšā enumọ mli ekome
yẹ nifálẹ afii kpawo lẹ mli.
35. Ni hā ni amẹbua niyenii fē ni aaná
yẹ nakai afii kpakpai ni baā lẹ amli
lẹ nā, ni amẹbua able nā amẹto Farao
deñ, ni efe niyenii ni akẹ-to yẹ mādši
lẹ amli;
36. ni añō nakai niyenii lẹ ato sẹ ahā
šikpoñ lẹ yẹ hōmọ afii kpawo lẹ ni baba
Mizraim šikpoñ lẹ nọ lẹ hewọ, koni
šikpoñ lẹ akafite yẹ hōmọ lẹ mli.
37. Ni wiemọ lẹ sa Farao kẹ etšūdši
lẹ fē hīe.
38. Ni Farao kē etšūdši lẹ akẹ: * Ani
wọọnyē wọná moko ni Nyoñmọ Mumọ
yọ emli tamọ monẹ? * Abẹi 14, 35.
39. Ni Farao kē Iosef akẹ: Gbīīabọ
ni Nyoñmọ eñō enẹ fē etšōo nẹ, moko-
moko bẹ ni dši hīešikālọ kẹ nilelọ ta-
mọ bo.
40. Bo ooye miwe lẹ nọ, ni odāñ gbē
toi mimañbii lẹ fē aabo; sēi lẹ gbẹfāñ
pẹ mafēo yẹ. Dsads. 4, 14. I.al. 113, 7; 37, 37.
41. Ni Farao kē Iosef akẹ: Na, miñōo
mito Mizraim šikpoñ lẹ fē nọ. Bọf. 7, 10
42. Ni Farao * dšie ewolonāsọomọga lẹ
yẹ enine ni eñō-wo Iosef nine, ni ewolẹ
klala fẹfẹo atadei, ni eñō † šika kōsōñ-
kōsō ewo ekuẹ; * Ester 3, 10; 8, 2. † Dan. 5, 29.
43. ni ehā etá efīli ni dši enyọ lẹ mli,
ni amẹblọ kẹ-nyie ehīe akẹ: Nyekūlaā
ši! Ni ewolẹ Mizraim šikpoñ lẹ fē nọ
onukpa.
44. Ni Farao kē Iosef akẹ: Mi, midši
Farao lẹ; ni moko edšeñ osẹ ewóñ enine
lo enane nọ yẹ Mizraim šikpoñ lẹ fē nọ.
45. Ni Farao wo Iosef gbẹi akẹ Zafenat-
Panea; ni eñō On osọfo Potifera biyō
Asenat lẹ ehālẹ gblā. Ni Iosef dše kpo
eyakpa Mizraim šikpoñ lẹ nọ.
46. Ni Iosef eye afii nyoñmai-etē, beni
eyadamọ Mizraim mañtšẹ Farao hīe lẹ.
Ni Iosef dše kpo yẹ Farao hīe, ni eya-
kpa Mizraim šikpoñ lẹ nọ fē.
47. Ni nifálẹ afii kpawo lẹ mli lẹ
šikpoñ lẹ ba nii babaō kẹ-teke nọ.
48. Ni ebua afii kpawo lẹ mli niyenii
lẹ fē ni ba yẹ Mizraim šikpoñ lẹ nọ
lẹ nā, ni eto niyenii lẹ yẹ mādši lẹ amli;
ñmōši niyenii ni yọ mañ-fē-mañ he lẹ
eñō-to no noññ mli.
49. Kẹkẹ ni Iosef bua able nā eto la-
baō dientšẹ takẹ ñšọ nā šia, kẹ-yaši lẹ-
yinọ ni efō kanemọ; edšakẹ ebẹ yikulẹ.
50. Ni Iosef fọ bihīī enyọ, dāni hōmọ
afii lẹ ba, mei ni ekẹ Asenat, On osọfo
Potifera biyō lẹ, fọ lẹ.
51. Ni Iosef wo ekromọbi lẹ Manase,
ni ekē: Edšakẹ Nyoñmọ ehā mihīe ekpa
mihaomọ lẹ fē kẹ mitšẹ we lẹ fē nọ.
52. Ni ewo moni dši enyọ lẹ Efraim,
ni ekē· Edšakẹ Nyoñmọ ehā miwo ñei
yẹ mimanehūlū šikpoñ lẹ nọ.
53. Ni afii kpawo ni niyenii ba babaō
yẹ Mizraim šikpoñ lẹ nọ lẹ sẹ fo;
54. ni hōmọyeli afii kpawo lẹ bōi bā,
takẹ bọni Iosef kē lẹ. Ni hōmọ ba ši-
kpōdši fē nọ; ši Mizraim šikpoñ lẹ nọ
fē lẹ niyenii yẹ.
55. Ni beni Mizraim šikpoñ mū lẹ fē
bōi hōmọyeli lẹ, mañ lẹ fō tšẹ́ Farao
akẹ ehāamẹ niyenii; ni Farao kē Mi-
zraimbii lẹ fē akẹ: Nyeyaā Iosef ñā,
ni noni eekēnye lẹ, nyefea.
56. Ni beni hōmọ lẹ eba šikpoñ lẹ nọ
fē lẹ, Iosef gble fiasei lẹ fē nā, ni ehō
able ehā Mizraimbii lẹ; edšakẹ hōmọ lẹ
nā wa naakpa yẹ Mizraim šikpoñ lẹ nọ.
57. Ni mādšimādši fē bahe able yẹ
Iosef ñō yẹ Mizraim; edšakẹ hōmọ lẹ
nā ewa naakpa yẹ šikpōdši lẹ fē nọ. 12, 10.

Yītšo 42.

Ni beni Iakob na akẹ able yẹ Mi-
zraim lẹ, ekē ebihīī lẹ akẹ: Mōba nye-
kwẹkwẹọ nyehe nẹ?
2. Ni ekē: Na, minu akẹ able yẹ Mi-
zraim; nyeyaā dšẹi ni nyeyahea eko kẹ-
baā, koni wọyi aná wala, ni wọkagboi.
3. Ni Iosef nyemimei nyoñma lẹ yiñ
kẹ-te able hemọ yẹ Mizraim.
4. Ši Iosef nyemi Benyamin lẹ, Iakob
hāā ekẹ enyemimei lẹ aya; edšakẹ ekē:
Koni aleenō ošrā ko akayašrālẹ.

Ni Israel bii lẹ yẹ mei ní ba able
lẹ ateṅ; edšakẹ hõmọ lẹ eba Ka-
šikpoṅ lẹ nọ hũ.
Ni Iosef dši lumo yẹ šikpoṅ lẹ nọ,
ehõọ able ehãa šikpoṅ lẹ nọ bii
li Iosef nyemimei lẹ ba, ni amẹba-
lẹ, ni amẹkẹ amẹhĩe bumọ ši.
Ni Iosef na enyemimei lẹ, ni eyo-
ši efe ehe tamọ mokpõṅ ehãame,
tutu ehĩe ewoamẹ, ni ekẽamẹ akẹ:
ẹ nyedšẹ? Ni amẹkẽ: Wọdšẹ Ka-
šikpoṅ lẹ nọ wọba niyenii hemọ.
Ni Iosef yo enyemimei lẹ, ši amẹ
nẹyoolẹ.
Ni Iosef kai * lamõi lẹ ní ela yẹ
ewọ lẹ, ni ekẽamẹ akẹ: Sralọi dšinye!
oṅ nẹ yayaiaṅ kwẹmọ nyeba. * 37, 5—9
Ni amẹkẽlẹ akẹ: Dabi, minuntšọ,
yenii hemọ otšũdši ba.
Wọfẽ nũ kome bii dšiwọ; anọkwa-
lšiwọ, dšee sralọi dši otšũdši.
Ni ekẽamẹ akẹ: Dabi, ši šikpoṅ
ayaiaṅ kwẹmọ nyeba.
Ni amẹkẽ: Otšũdši lẹ nyemimei
ma kẹ enyọ ni, nũ kome bii dšiwọ
Kanaan šikpoṅ lẹ nọ; ni na, gbekẽ
ẹ wọtšẹ ṅõ amrõ nẹ, ni mokome bẹ.
Ni Iosef kẽamẹ akẹ: Enẹ mina ni
nye akẹ: Sralọi dšinye lẹ!
Noni akẹ-akpanye ši nẹ: Mina
o akẹ nyedšeṅ biẹ nyeyaṅ, dša nye-
ni gbekẽ lẹ eba biẹ dã.
Nyetšũa nyeteṅ mokome, ni eyaṅõ
yemi lẹ kẹ-ba; ni nye lẹ aawonye
, koni aṅõ-kpa nyewiemọi lẹ aši
ẹ akẹ anọkwale yẹ nyemli lo; kẹ-dšee
i lẹ, mina Farao akẹ, sralọi dšinye!
Ni ewoamẹ tšũṅ gbĩĩ etẽ.
Ni gbĩ ní dši gbĩ etẽ lẹ Iosef kẽamẹ
Nyefea enẹ, ní nyeyi aná wala; ši
ẹ miše Nyoṅmọ gbeyei.
Kẹ anọkwafoi dšinye lẹ, nyehãa afĩa
yemimei lẹ ateṅ mokome awoa heni
ye tšũṅ yẹ lẹ; ši nye lẹ, hõmọ ní yọ
lai lẹ hewọ lẹ, nyeyaṅõa able lẹ kẹ-yaã;
ni nyekẹ nyenyemi gbekẽ lẹ abaã
, no akẹ-ana nyewiemọi lẹ anọkwale,
nyekagboi. Ni amẹfe nakai.
Ni amẹkẽkẽ amẹhe akẹ: Lẹlẹṅ,
ẹ fọ yẹ wọnyemi lẹ hewọ, akẹ-ni
wọna haomọ ní esusuma hao, ní ekpawọ
fai ãhũ ni wọboo toi lẹ; nohewọ ni
nẹkẹ haomọ nẹ eba wọnọ nẹ. Lal. 50, 21.
22. Ni Ruben hereamẹ nọ akẹ: Ani
mikẽẽnye akẹ: Nyekafea gbekẽ lẹ eša ko,
ni nyeboo toi? Agbẹnẹ na, elá ši abiọ nẹ!
37, 21. 22.
23. Ši amẹ lẹ amẹlee akẹ Iosef enu noni
amẹkẽ lẹ; edšakẹ nãdšielọ dšieọ amẹnã.
24. Ni etšõ ehe kẹ-dše amẹṅõ ni eyafó;
ni ekũ esẹ eba amẹṅõ ekoṅ ni ekẹamẹ
bawie; ni edšie Simeon yẹ amẹteṅ, ni
efĩle yẹ amẹhĩe.
25. Ni Iosef fá akẹ awo amẹnibii lẹ
amli able obõbõ, ni akẹ mofẽmo šika
akũ sẹ awo ekotoku mli ekoṅ, ní ahãamẹ
gbẹnọ niyenii. Ni afe nakai ahãamẹ.
26. Ni amẹṅõ amẹble lẹ amẹtẽre amẹ-
tedšii lẹ, ni amẹdše dšẹi amẹte.
27. Ni beni amẹteṅ moko fẽne ekotoku
nã ní ebahã etedši niyenii yẹ tõhe lẹ,
ena ešika lẹ, ni na, ekã nọ yẹ ekotoku
lẹ mli.
28. Ni ekẽ enyemimei lẹ akẹ: Akẹ
mišika lẹ ekũ sẹ ehãmi, ni na, eyẹ mi-
kotoku lẹ mli po. Ni amẹtšui fã ni amẹ-
kwẹkwẽ amẹhe kẹ hekpokpomọ, ni amẹkẽ:
Meni Nyoṅmọ fewọ nẹ?
29. Ni amẹba amẹtšẹ Iakob ṅõ yẹ
Kanaan šikpoṅ lẹ nọ, ni amẹbagbalẹ nii
ní afeamẹ lẹ fẽ akẹ:
30. Nũ lẹ ni dši šikpoṅ lẹ nọ nuntšọ lẹ
tutu ehĩe ewowọ, ni ebuwọ šikpoṅ lẹ sralọi.
31. Ni wọkẽlẹ akẹ: Anọkwafoi dšiwọ,
wọdšee sralọi;
32. nyemimei nyoṅma kẹ enyọ dši wọtšẹ
bii lẹ; mokome bẹ, ni gbekẽ lẹ yẹ wọtšẹ
ṅõ amrõ nẹ yẹ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ.
33. Ni nũ lẹ ni dši šikpoṅ lẹ nọ nuntšọ
lẹ kẽwọ akẹ: Enẹ maṅõ-le akẹ anọkwafoi
dšinye: nyešĩa nyenyemimei lẹ ateṅ mo-
kome nyehãami, ni hõmọ ní yọ nyešĩai
lẹ hewọ lẹ nyeṅõa niyenii kẹ-yaã,
34. ni nyeyaṅõa nyenyemi gbekẽ lẹ
kẹ-ba, no dãni male akẹ dšee sralọi
dšinye, ši anọkwafoi dšinye, koni madšie
nyenyemi lẹ mahãnye, ni nyeye dšra yẹ
šikpoṅ nẹ nọ.
35. Ni eba mli akẹ, beni amẹdšie amẹ-
kotokui lẹ amli nii lẹ, na, mofẽmo šika

ni afĩ lẹ yẹ ekotoku lẹ mli. Ni beni amẹna amẹšika ni afĩmọfĩmọi lẹ, amẹkẹ amẹtšẹ fẽ še gbeyei.

36. Ni amẹtšẹ Iakob kẽamẹ akẹ: Nyekpakpā mibii yẹ mihe: Iosef bẹ, ni Simeon bẹ, ni nyebańõ Benyamin hū kẹ-ya; enẹmei nẹ fẽ lẹ minọ kā!

37. Ni Ruben kẽ etšẹ akẹ: Kẹdši mikẹlẹ ekūū sẹ ebahāāo lẹ, no lẹ gbe mibihĩĩ enyọ lẹ; tulẹ owo mideń, ni mikẹlẹ aakū sẹ abahāo.

38. Ni ekẽ: Mibi lẹ kẹnye eyaa; edšakẹ enyemi lẹ egbo, ni lẹ ekome efẹ; kẹdši ošrā ko yašrālẹ yẹ gbẹ ni nyeyanyie lẹ nọ lẹ, no lẹ nyebańõ miwadši lẹ kẹ-ya gbohĩĩadše kẹ aŵerẹhõ.

Yitšo 43.

Ni hõmọ lẹ nā wa yẹ šikpoń lẹ nọ.

2. Ni eba mli akẹ, beni amẹye able ni amẹyahe yẹ Mizraim kẹ-ba lẹ etā lẹ, amẹtšẹ kẽamẹ akẹ: Nyeyaā ekoń nyeyahea niyenii fiõ nyebahāawọ.

3. Ni Iuda kẹlẹ akẹ: Nū lẹ gba mli kpõ kẽwọ akẹ: Nyenań mihĩe, akẹ dša nyenyemi lẹ fata nyehe. 42, 15.

4. Kẹdši oohā wọnyemi lẹ afata wọhe kẹ-ya lẹ, no lẹ wọọte ni wọyahe niyenii lẹ wọbahāo;

5. ši kẹdši ohāń eya lẹ, no lẹ wọwoń yā; edšakẹ nū lẹ kẽwọ akẹ: Nyenań mihĩe, akẹ dša nyenyemi lẹ fata nyehe.

6. Ni Israel kẽ: Menihewọ nyefemi efõń nẹkẹ, akẹ nyetšĩ tā nyekẽ nū lẹ akẹ nyeyẹ nyemi kroko hū?

7. Ni amẹkẽ: Nū lẹ biwọ kẹ wọweku ši kpẽkpẽkpẽ akẹ: Ani nyetšẹ yẹ dšeń lolo? Ani nyeyẹ nyemi kroko hū? ni wọhālẹ nẹkẹ wiemọi nẹ ahetõ. Kolẹ wọọle akẹ eekẽ akẹ: Nyeyańõa nyenyemi lẹ kẹ-baā lo? 42, 7—13.

8. Ni Iuda kẽ etšẹ Israel akẹ: Ńõ gbekẽ lẹ ohāmi kẹ-ya, ni wọyiń kẹ-ya, koni wọkẹo kẹ wọbii ayi aná wala, ni wọkagboi.

9. Madamọ mli yẹ ehewọ; bi eši yẹ mideń. Kẹdši mikẹlẹ ebahāāo, ni mikẹlẹ abadamọ ohĩe lẹ, no lẹ maye oyi sõ kẹ-ya nānọ.

10. Ši dšee šõ wọfe kūlẹ, benẹ wọtẹ wọba šii enyọ.

11. Ni amẹtšẹ Israel kẽamẹ akẹ: Kẹdši nakai lẹ, no lẹ bọni nyefe nẹ: nyeńa šikpoń nẹ nọ yibii kpakpai lẹ eko nyewoa nyenibii amli, ni *nyekẹ-yakea nẹ lẹ, gbonyowõ tšofã fiõ kẹ wò fiõ kẹ tšẹfã kẹ-ńma kẹ ohẹ ni dšeọ ńma, kẹ amitšẹbii kẹ ńmẹi; * Abẹl 15, 16.

12. ni nyeńõa šika kroko nyehĩea nyedeń, ni šikai lẹ ni akū sẹ akẹ-fie nọ yẹ nyekotokui amli lẹ nyeńõa no hū nyehĩea nyedeń kẹ-yaā ekoń, ekolẹ benẹ hĩe dše nọ. 42, 27. 35.

13. Ni nyeńõa nyenyemi lẹ hū, ni nyeyia mli kẹ-yaā nū lẹ ńõ ekoń.

14. Ši Mawu Ofe lẹ ahā nū lẹ mūšūã atšõlẹ yẹ nyehe, koni eńmẽ nyenyemi mokome lẹ kẹ Benyamin he ehānye. *Ši mi lẹ, kẹ́ akpakpā mibii yẹ mihe dšiãa, akpakpa. * 42, 36.

15. Ni hĩĩ lẹ ńõ nakai nikẽnii lẹ, ni amẹkū šika lẹ amẹbọ he amẹhĩe amẹdeń, kẹ Benyamin, ni amẹte ši ni amẹyiä amẹte Mizraim, ni amẹyadamọ Iosef hĩe.

16. Ni beni Iosef na akẹ Benyamin fata amẹhe lẹ, ekẽ ešĩa lẹ nọ onukpa lẹ akẹ: Okẹ nẹkẹ hĩĩ nẹ aya šĩa ni ogbe koloi okẹ-fe niyenii oto; ši hĩĩ nẹ kẹmi baye nii fane nẹ.

17. Ni nū lẹ fe takẹ bọni Iosef kẹlẹ lẹ, ni ekẹ hĩĩ lẹ te Iosef we lẹ.

18. Ni hĩĩ lẹ še gbeyei, akẹ-ni akẹamẹ te Iosef we lẹ, ni amẹkẽ: Šika lẹ ni akū sẹ ańõ-wo wọkotokui lẹ amli kleńkleń lẹ hewọ akẹwọ ba biẹ nẹ, koni etšẽ kẹ-batuawọ ni eńõwọ efe nyõdši kẹ wọtedšii lẹ fẽ. 42, 35.

19. Ni amẹtši amẹbẹńkẹ Iosef šĩa lẹ nọ onukpa lẹ, ni amẹkẹlẹ wie yẹ šĩa lẹ šinā lẹ ši,

20. ni amẹkẽ: Ofai nẹ, wọnuntšọ! Kleńkleń ni wọba niyenii hemọ lẹ,

21. eba mli akẹ, beni wọšẹ tõhe lẹ, ni wọfẽne wọkotokui lẹ anā lẹ, na, mofẽmo šika kā nọ yẹ ekotoku lẹ mli, wọšika lẹ yẹ bọni ańmẽ lẹ pẹpẽpẹ; ni wọkẹ-hĩe wọdẽ kẹ-ba ekoń;

22. ni šika kroko hū wọkẹ-hĩe wọdẽ kẹ-ba niyenii hemọ nẹ; wọlee moni ńõ wọšika lẹ ewo wọkotokui lẹ amli.

Ni ekẹ: Hedšolẹ ahãnye; nyekašea
i! Nye-Nyoṅmọ lẹ kẹ nyetšẹ Nyo-
ıẹ ehã nyeto ahú yẹ nyekotokui lẹ
nyešika lẹ ešẹ midẽ. Ni edšie *Si-
ebahãamẹ. *42, 24.
Ni nũ lẹ kẹ hĩĩ lẹ ba Iosef we lẹ,
ahãamẹ nu, ni *amẹfọ amẹnãdši
ni ehã amẹtedšii lẹ anii. *18, 4.
Ni amẹsã nikẽnii lẹ amẹto Iosef
ini eba fane lẹ, edšakẹ amẹnu akẹ
ıye nii yẹ dšẹi.
Ni beni Iosef ba šĩa lẹ, amẹkẹ ni-
ni amẹhĩe lẹ bahãlẹ yẹ šĩa lẹ, ni
ıto ši yẹ ehĩe.
Ni ebiamẹ bọni amẹyọ, ni ekẹ: Ani
ẹ nũmo lẹ *ni nyetšĩ etã lẹ yẹ
áṅ lo? Ani eyẹ dšeṅ lolo? *42, 13.
Ni amẹkẹ: Otšũlọ, wọtšẹ lẹ, eyẹ
áṅ, eyẹ dšeṅ lolo. Ni *amẹmãmọ
itšo ši, ni amẹkotolẹ. *37, 7. 9
Ni ehole ehĩṅmẹii anọ ni ena enyemi
ımin, enye mũsũṅ bi lẹ, ni ekẹ:
yemi gbekẽ lẹ ni nyetšĩ etã nye-
lẹ nẹ? Ni ekẹ: Nyoṅmọ adšọo, mibi!
Ni Iosef he fe oyá, edšakẹ emũsũṅ
yẹ enyemi lẹ hewọ, ni ẽtao heko
yẹ, ni eyabote esẹtšũṅ, ni eyafó
ıẹi.
Ni efọ ehĩe ni edše kpo, ni emĩa
ni ekẹ: Nyekẹ niyenii abamãmọa ši!
Ni amẹkẹ enõ bamã ši eyimũ kẹ
hũ amẹnõ yimũyimũ, kẹ Mizraimbii
ılẹ yeọ nii lẹ hũ anõ yimũyimũ;
ẹ Mizraimbii kẹ Hebribii kaa nine
ıii, edšakẹ Mizraimbii *mĩhĩ nõ.
*46, 34. 2 Mose 8, 26.
Ni akẹamẹ batrá ehĩe, kromọbi lẹ
ıukpa gbẹnã, ni gbekẽ hũ yẹ egbekẽ
ı; ni hĩĩ lẹ anã kpẹ amẹhe ni amẹ-
wẽ amẹhĩeaṅ kẹ kpe.
Ni edšieọ nii kẹ-dšẹọ ehĩe ehãa-amẹ;
ıyamin nõ lẹ fẽ amẹteṅ mofẽmo
enumọ. Ni amẹnu noko ni amẹkẹlẹ
mišẹ. *Hag. 1, 6.

Yĩtšo 44.

efã ešĩa lẹ nọ onukpa lẹ akẹ: Wo
akotokui lẹ amli niyenii obõbõ,
amẹanyẽ amẹtẽre, ni oṅõ mofẽmo
ofõ nọ yẹ ekotoku lẹ mli;

2. ni mikpulu ni dši midſiẹtẹi kpulu
lẹ okẹ-fata able šika lẹ he ofõ nọ yẹ gbekẽ
lẹ kotoku lẹ mli. Ni efe bọni Iosef kẽ lẹ.
3. Ni lebi, beni hĩe gble pẹ, awo hĩĩ
lẹ agbẹ kẹ amẹtedšii lẹ.
4. Beni amẹdše kpo yẹ mã leṅ ni
amẹšẹko šoṅṅ heko lẹ, kẹkẹ ni Iosef kẽ ešĩa
lẹ nọ onukpa lẹ akẹ: Te ši, ni otiu gbo-
mei lẹ, ni ké oninaamẹ lẹ, kẽmọamẹ akẹ:
Menihewọ nyekẹ efõṅ to ekpakpa nã-
dšiaṅ nẹ?
5. Té enẹ mli minuntšọ nuọ dã yẹ,
ni esã ekẹ-klaã? Nyefe efõṅ akẹ nyefe
nakai lẹ!
6. Ni beni eyaninaamẹ lẹ, eṅõ nẹkẹ
wiemọi nẹ noṅṅ ekẽamẹ.
7. Ni amẹkẽlẹ akẹ: Mẽhewọ minuntšọ
wieọ nẹkẹ nẹ? Kpaõ, otšũdši nyẽṅ nẹkẹ
noko afe!
8. Na, šika lẹ ni wọna dſere nọ yẹ
wọkotokui lẹ amli lẹ wọkẹ-dšẹ Kanaan
šikpoṅ lẹ nọ tõ *wọbahão; té aafe tẽṅ
mọ ni wọọdšu dſiẹtẹi lo šika yẹ onuntšọ
weṅ? *43, 22.
9. Otšũdši nẹ ateṅ mofẽmo deṅ ni
aana yẹ lẹ, hã egbo, ni wọ hũ wọtšõmọ
minuntšọ nyõdši.
10. Ni ekẽ: Agbẹnẹ nyehãa afea bọni
nyekẽ lẹ. Mofẽmo deṅ ni aana yẹ lẹ,
eetšõ minyõṅ, ni nye le sõ ko wulaṅnye.
11. Kẹkẹ ni amẹhe fe oyá ni amẹtotõ
amẹkotokui lẹ amẹmãmọ ši, ni amẹfẽne-
fẽnẽ amẹkotokui lẹ anã.
12. Ni ebõi taomọ kẹ-dšẹ onukpa lẹ nọ
ni eyagbe nã yẹ gbekẽ lẹ nọ; ni ayana
kpulu lẹ yẹ Benyamin kotoku lẹ mli.
13. Kẹkẹ ni *amẹgblagbla amẹhe atadei,
ni amẹteṅ mofẽmo wó edšatšu etẽre etedši,
ni amẹkũ amẹsẹ kẹ-ba mã leṅ. *37, 29.
14. Ni Iuda kẹ enyemimei lẹ ba Iosef
we lẹ, edšakẹ eyẹ dšẹi lolo, ni amẹba-
bumọ ši yẹ ehĩe.
15. Ni Iosef kẽamẹ akẹ: Meni pam nyefe
nẹ? Ani nyelee akẹ gbomo ni tamọmi
lẹ ele klamọ?
16. Ni Iuda kẽ: Meni wọbakẽ minuntšọ?
Mẽ wiemọ wọbawie? Alo té wọbadšie
wọnã tẽṅ? *Nyoṅmọ ena otšũdši anõša
lẹ. Na, wọtšõmọ minuntšọ nyõdši, wọ kẹ mo
dẽ ni ana kpulu lẹ yẹ lẹ fẽ. *42, 21. 22. Yaf. 1, 14.

17. Ši ekē̱: Kpaō, minyēń nakai mafe;
mo deń ni ana kpulu le̱ ye̱ le̱, le̱ eetšố
mínyốń, ni nye le̱ nyeyaä nyetše̱ ńō ye̱
hedšo̱le̱ mli.
18. Ke̱ke̱ ni Iuda tši be̱ńke̱le̱ ni ekē̱:
Ofai ne̱, minuntšo̱! Hā ní otšūlo̱ awie
wiemo̱ ko ye̱ minuntšo̱ toiiań; ni kāhā
omli mīwo otšūlo̱ la, ši otamo̱ Farao
nońń!
19. Minuntšo̱ bi etšūdši ake̱: *Ani
nyeye̱ tše̱ lo nyeminū ko? *42, 7. 13; 43, 7.
20. Ni wo̱kē̱ minuntšo̱ ake̱: Wo̱ye̱ tše̱
nūmo ke̱ enakutšońbi fiō ko; ni enyemi
le̱ egbo, ni enye bi kome ni efe̱ dšile̱,
ni etše̱ sumoo̱le̱.
21. Ni okē̱ otšūdši ake̱: Nyeyańōale̱
ke̱-baä, koni manale̱ ke̱ mihīńme̱ii.
22. Ni wo̱kē̱ minuntšo̱ ake̱: Gbekē le̱
nyēń ašī etše̱, edšake̱ ke̱dši ešī etše̱ le̱,
etše̱ aagbo.
23. Nī *okē̱ otšūdši ake̱: Ke̱dši nye-
nyemi gbekē le̱ ke̱nye baa le̱, nyenań
mihīe dońń. *42, 15; 43, 3—5.
24. Ni eba mli ake̱, beni wo̱ba otšūlo̱,
mitše̱, ńō le̱, wo̱kē̱le̱ minuntšo̱ wiemo̱i le̱.
25. Ni beni wo̱tše̱ kē̱ ake̱: Nyeyaä ekoń
ni nyeyahea niyenii fiō ko nyebahāawo̱ le̱,
26. wo̱kē̱: Wo̱nyēń wo̱ya; ke̱dši wo̱nyemi
gbekē le̱ fata wo̱he le̱, no dāni wo̱o̱te;
ši wo̱nyēń nū le̱ hīe wo̱na, dša wo̱nyemi
gbekē le̱ fata wo̱he.
27. Ni otšūlo̱, mitše̱, kē̱wo̱ ake̱: Nyedien-
tše̱ nyele ake̱ mińā le̱, bii enyo̱ mike̱le̱ fo̱;
28. ni mokome dše mihe, ni *mikē̱:
Tšere̱mo̱ kē atšere̱ emli ne̱! ni minakole̱
ke̱-baši ńme̱ne̱; *37, 32. 33.
29. ni ke̱dši *nyeńō mone̱ hū ke̱-dše̱
mihe ke̱-te ni ošrā ko yašrāle̱ le̱, no le̱
nyebańō miwadši le̱ ke̱-ya gbohīīadše
ke̱ aŵere̱hō. *42, 38.
30. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ ke̱dši mite otšūlo̱,
mitše̱, ńō ni gbekē le̱ fataa wo̱he le̱,
ake̱ noni gbekē ne̱ susuma he esusuma
kpe̱te̱ hewo̱ le̱,
31. aaba mli ake̱, ké̱ ena ake̱ gbekē
le̱ be̱ mli le̱, eegbo ni otšūdši aańō otšūlo̱,
wo̱tše̱ le̱, wadši le̱ ke̱-ate gbohīīadše ke̱
aŵere̱hō.
32. Edšake̱ otšūlo̱ *damo̱ mli ye̱ gbe-
kē ne̱ hewo̱ ye̱ mitše̱ ńō, ni mikē̱: Ke̱dši
mike̱le̱ ekūū se̱ ebahāāo le̱, no le̱
mitše̱ yi sō ke̱-ate nāno̱.
33. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ mīkpao
ohā otšūlo̱ ahī bie̱ ake̱ minuntšo̱
ye̱ gbekē le̱ nādšiań, ni ohā gb
ke̱ enyemimei le̱ aya.
34. Ši tė aafe tēń ni mate mi
ni gbekē le̱ fataa miheń? No le̱ n
efōń ni aba mitše̱ no̱!

Yītšo 45.

Agbe̱ne̱ Iosef nyēē ehīe emīa d
mei ni damo̱ emase̱i le̱ fē hīe,
ake̱: Nyehāa mofēmo adšea kpo
mimase̱i! Ni mokomoko ke̱ Iosef
ši, beni edšie ehe ši etšō enyemi
2. Ni ewó egbē ni efó, ni Miz
ke̱ Farao webii le̱ tete nu.
3. Ni Iosef kē̱ enyemimei le̱ a
Iosef ni. Ani mitše̱ ye̱ dšeń lo
enyemimei le̱ nyēēle̱ hetō ahā,
ame̱dšidšā ye̱ ehīe.
4. Ni Iosef kē̱ enyemimei le̱ ake̱
tšia nyebe̱ńke̱ami ko! Ni ame̱tši
Ni ekē̱: Midši nyenyemi Iosef,
nyehō *ke̱-ba Mizraim le̱!
5. Ni agbe̱ne̱ nyekahāa mīdo̱a
nyemli akawowoa nyehe la, ye̱ h
nyehōmi ke̱-ba bie̱ le̱ hewo̱; edšak
ayiwalaheremo̱ hewo̱ Nyońmo̱ tšū
tšố nyehīe.
6. Ši afii enyo̱ ne̱ ni hōmo̱ ba
le̱ no̱, ni efe̱ afii enumo̱ hū lolo
mo̱ lo kpamo̱ be̱ mli.
7. Ni Nyońmo̱ tšūmi ke̱-tšố
koni mahā nyeteń meikomei kē
šikpoń le̱ no̱, ni mahere nyeyiw
dšiemo̱ kpeteńkple.
8. Nohewo̱ le̱ dšee nye nyeh
bie̱, ši Nyońmo̱ moń ni; ni le̱ no
ńōmi efe take̱ Farao tše̱ ke̱ ew
no̱ nuntšo̱ ke̱ Mizraim šikpoń le̱
lumo. 41,
9. Nyehe afea oyá ni nyeya
ńō, ni nyekē̱ale̱ ake̱: Bo̱ni obi I
ne̱: Nyońmo̱ ewomi Mizraim fē n
tšo̱; ba mińō, kātše̱!
10. Ni obahī Gošen šikpoń le̱
obe̱ńke̱mi, bo ke̱ obii ke̱ onābii
ke̱ otšinai ke̱ nibii fē ni oyo̱;

i malèo ye dšei; edšake efe hõmo
enumo lolo, koni okaye ohĩa, bo
ı ke mei fẽ ní oyo.
Ni na, nyehĩe tua, ni minyemi
nin hũ hĩe tua ake midientše mi-
wieo ke minãbu ne.
Ni nyeyagbaã mitše minumnyam
niyo ye Mizraim ke nibii fẽ ní
le, ni nyehe afea oyá ní nyeke
ıbaã bie.
i eho egbẽ enyemi Benyamin kue
fó, ni Benyamin hũ fó fie ekue no.
Ni esã efofõ enyemimei le fẽ nã,
ıfie ameno; ni no se le enyemimei
wie.
Ni anu sane ne ye Farao we le
osef nyemimei eba! Ni Farao ke
le ná he mĩše.
i Farao kẽ Iosef ake: Kẽmo onye-
le ake: Noni nyefe ne: nyetẽrea
oi le adšatšui, ni nyeyiaṅ ke-yaã
ı šikpoṅ le no,
ıi nyeyaṅõa nyetše ke nyebii ke
nyebaã miṅõ, ni mahãnye Miz-
ikpoṅ le no nikpakpai, ni nyeaye
le no fo le.
i bo le afáo ake: Noni nyefe ne:
fĩlii ke-dšea Mizraim šikpoṅ le
hãa nyebii ke nyeṅãmei, ni nye-
nyetše ke-baã.
i asaṅ nyekadia nyenibii ase; ši
n šikpoṅ mũ le fẽ no nikpakpai
ıõṅ.
i Israel bihĩĩ le fe nakai. Ni Iosef
fĩlii, take boni Farao fále le, ni
gbeno niyenii.
Ni ehã amefẽ wulamo atade kome-
ši Benyamin le, ehãle dfietei ku-
ohai-etẽ ke wulamo atadei enumo.
Ni etše le, nii ní emãdšele ne:
nyoṅma ní tẽre Mizraim nibii
i, ke tedšiyei nyoṅma ní tẽre
: abolo ke niyenii, ní ake-yahã
i eke-nyie gbe le.
eke ni ewo enyemimei le agbe ni
fie no; ni ekẽame ake: *Nyekaya-
gbe le no! *42, 22.
i amedše Mizraim, ni ameba ametše
ṅõ ye Kanaan šikpoṅ le no,

26. ni amebakẽle ake: Iosef ye dšeṅ
lolo, ni le eyeo lumo ye Mizraim šikpoṅ
le fẽ no. Ni efe šikplikpĩ, edšake ehee-
ame eyee.
27. Ni amekẽle Iosef wiemoi fẽ ni eke-
ame wie le. Ni beni ena fĩlii le ní Io-
sef hã ake-bale ṅõ le, ametše Iakob he
tšele.
28. Ni Israel kẽ: Efá; mibi Iosef ye
dšeṅ lolo! Mate mayakwe ehĩe dãni
magbo. 46, 30.

Yĩtšo 46.

Ni Israel fã ke enibii fẽ ní eyo, ni
eba *Beeršeba, ni ebašã afole ehã etše
Isak Nyoṅmo le. *26, 23—25.
2. Ni Nyoṅmo kẽ Israel ye nyõṅ ninã
mli ake: Iakob, Iakob! Ni ekẽ: Nami!
3. Ni ekẽ: Midši Mawu, otše Nyoṅmo
le; kãše Mizraim yã gbeyei, ši mahã
otšõ dšeṅmaṅ kpeteṅkple ye dšei.
4. Mi mikeo aate Mizraim, ni mikeo
asã aaba ekoṅ; ni Iosef ke enine aakpla
ohĩṅmeii afie no.
5. Ni Iakob wó ehe no ye Beeršeba;
ni Israel bihĩĩ le ṅõ ametše Iakob ke
ameṅãmei ke amebii ametrá fĩlii le ní
Farao hã ake-bale ṅõ le amli.
6. Ni ameṅõ amekoloi ke amenibii ní
amená ye Kanaan šikpoṅ le no le, ni
ameba Mizraim, Iakob ke eseši le fẽ:
7. ebihĩĩ ke ebihĩĩ le abihĩĩ, ebiyei ke ebii
abiyei ke eseši fẽ eke-ba Mizraim le.
8. Ni Israelbii le ní ba Mizraim le
agbeii ne: Iakob ke ebii le: Iakob kro-
mobi Ruben. 2 Mose 6, 14—16.
9. Ni Ruben bii ne: Hanok ke Palu
ke Hezron ke Karmi.
10. Ni Simeon bii ne: Iemuel ke Iamin
ke Ohad ke Iakin ke Zohar ke Saul,
Kanaanyõ bi le.
11. Ni Levi bii ne: Geršon ke Kahat
ke Merari.
12. Ni Iuda bii ne: Er ke Onan ke Šela
ke Perez ke Zera. Ši Er ke Onan gboi
ye Kanaan šikpoṅ le no. Ni Perez bii
dši Hezron ke Hamul. 38, 3. 4. 29. 30.
13. Ni Isakar bii ne: Tola ke Puva
ke Iob ke Šimron.

14. Ni Zebulon bii nẹ: Sered kẹ Elon kẹ Iakleel.

15. Menẹmei dši Lea bihiĩ ni ekẹ Iakob fọ yẹ Mesopotamia lẹ, kẹ ebiyō Dina lẹ. Ebihiĩ kẹ ebiyei lẹ fẽ dši susumai nyoṅmai-etẽ kẹ etẽ.

16. Ni Gad bii nẹ: Zifion kẹ Hagi, Šuni kẹ Ezbon, Eri kẹ Arodi kẹ Areli.

17. Ni Ašer bii nẹ: Imna kẹ Išva kẹ Išvi kẹ Beria kẹ amẹnyemiyō Sera lẹ. Ni Beria bii dši Heber kẹ Malkiel.

18. Menẹmei dši Zilpa, moni Laban ṅō-hā ebiyō Lea lẹ, bii; ni menẹmei ekẹ Iakob fọ, susumai nyoṅma kẹ ekpa.

19. Rahel, Iakob ṅā lẹ, bii dši Iosef kẹ Benyamin.

20. Ni Iosef hū fọ bii yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ; ekẹ On osọfo Potifera biyō Asenat lẹ fọ Manase kẹ Efraim. 41, 50—52.

21. Ni Benyamin bii dši Bela kẹ Beker kẹ Ašbel kẹ Gera kẹ Naaman kẹ Ehi kẹ Roš kẹ Mupim kẹ Hupim kẹ Ard.

22. Menẹmei dši Rahel bii ní ekẹ Iakob fọ lẹ, susumai lẹ fẽ dši nyoṅma kẹ edfẹ.

23. Ni Dan bii nẹ: Hušim.

24. Ni Naftali bii nẹ: Iakzeel kẹ Guni kẹ Iezer kẹ Šilem.

25. Menẹmei dši Bilha, moni Laban ṅō-hā ebiyō Rahel lẹ, bii ni ekẹ Iakob fọ lẹ, susumai lẹ fẽ dši kpawo.

26. Susumai fẽ ní kẹ Iakob ba Mizraim ní dšẹ ehẹ mli nẹ, sōro ebii lẹ aṅāmei lẹ, susumai lẹ fẽ dši nyoṅmai-ekpa kẹ ekpa.

27. Ni Iosef bii ni efọ yẹ Mizraim lẹ dši susumai enyọ. Iakob we lẹ fẽ ni ba Mizraim lẹ nā šiọ *susumai nyoṅmai-kpawo. *2 Mose 1, 5.

28. Ni etšū Iuda kẹ-tšō ehĩe kẹ-te Iosef ṅō, koni etšōlẹ gbẹ kẹ-ya *Gošen; ni amẹba Gošen šikpoṅ lẹ nọ. *45, 10.

29. Ni Iosef sā efĩli ni eyiṅ ete etšẹ Israel kpẽmọ yẹ Gošen. Ni beni enalẹ lẹ eho egbẽ ekuẹ nọ, ni efō efĩe ekuẹ nọ āhū.

30. Ni Israel kẽ Iosef akẹ: Agbẹnẹ ni mina ohĩe akẹ oyẹ dšeṅ lolo nẹ, hā magbo. 45, 28.

31. Ni Iosef kẽ enyemimei lẹ kẹ etšẹ we lẹ akẹ: Mĩya ní miyagba Farao akẹ: Minyemimei kẹ mitšẹ we lẹ ní yọ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ eba miṅō;

32. ni gbomei lẹ, kolokwẹlọi dšiamẹ, ni koloi amẹlẹ̀ọ; ni amẹkẹ amẹtōi kẹ amẹtšinai kẹ amẹnii fẽ ni amẹyọ lẹ eba.

33. Ni kẹ́ aaba mli akẹ Farao aaatšẹ́nye, ni eebinye akẹ: Meni dši nyenitšumọ? lẹ,

34. nyekẽalẹ akẹ: Otšūdši lẹ̀ọ koloi kẹ-dšẹ wọblahĩaṅ kẹ-baši ṅmẹnẹ, wọkẹ wọtšẹmei lẹ fẽ; koni ehā nyehĩ Gošen šikpoṅ lẹ nọ. Edšakẹ Mizraimbii *nyāṅẹ mofẽmo ní dši kolokwẹlọ *43, 32.

Yitšo 47.

Kẹkẹ ni Iosef ba ebagba Farao akẹ: Mitšẹ kẹ minyemimei lẹ kẹ amẹtōi kẹ amẹtšinai kẹ amẹnii fẽ ní amẹyọ lẹ edšẹ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ eba, ni na, amẹyẹ Gošen šikpoṅ lẹ nọ.

2. Ni eṅō enyemimei lẹ ateṅ mei enumẹ ni ekẹamẹ yatšō Farao.

3. Ni Farao bi enyemimei lẹ akẹ: Meni dši nyenitšumọ? Ni amẹkẽ Farao akẹ: Otšūdši lẹ, kolokwẹlọi dšiamẹ, wọkẹ wọtšẹmei lẹ fẽ. 46, 33. 34.

4. Ni amẹsā amẹkẽ Farao akẹ: Gbẹtō wọba yẹ šikpoṅ nẹ nọ, edšakẹ otšūdši lẹ akoloi lẹ náá niyelihe; edšakẹ hōmẹ lẹ nā ewa yẹ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ; nohewọ lẹ agbẹnẹ wọmĩkpao fai ní ohā otšūdši ahĩ Gošen šikpoṅ lẹ nọ.

5. Ni Farao kẽ Iosef akẹ: Otšẹ kẹ onyemimei lẹ eba oṅō nẹ;

6. Mizraim šikpoṅ lẹ kā ohĩe; šikpoṅ lẹ, heni hĩ fè fẽ ní dši Gošen šikpoṅ lẹ, hā otšẹ kẹ onyemimei lẹ ahĩ dšẹi; ni kẹdši ole amẹteṅ meikomei ní dši gbomei ní sa lẹ, no lẹ ṅōamẹ ofe onukpai yẹ mikoloi lẹ anọ.

7. Ni Iosef kẹ etšẹ Iakob hū ba ni ekẹlẹ batšō Farao; ni Iakob dšō̧ Farao.

8. Ni Farao bi Iakob akẹ: Afii enyie oye?

9. Ni Iakob kẽ Farao akẹ: Migbọtō afii lẹ amli gbĩĩ dši afii oha kẹ nyoṅmai-etẽ; miwala afii amli gbĩĩ lẹ fáá ko kẹ emli efōṅ, ni amẹšẹẹ mitšẹmei awala afii amli gbĩĩ lẹ yẹ amẹgbọtō gbĩĩ lẹ amli. Lal. 90, 10; 39, 13.

10. Ni Iakob dšō̧ Farao, ni edše Farao hĩe ete.

li Iosef hā etšę kę enyemimei lę
he, ni ehāamę šikpoṅ ní atšṓ amę-
Mizraim šikpoṅ lę heni hī fė fē ní
ameses šikpoṅ lę nǫ, takę bǫni
efálę lę.
li Iosef * hāa etšę kę enyemimei
etšę we lę fē niyenii yę amębii
nā. * 45, 11.
Ši niyenii bę šikpoṅ lę nǫ heko-
edšakę hōmǫ lę nā ewa naakpa,
raim šikpoṅ lę kę Kanaan šikpoṅ
boi kę hōmǫ.
Ni Iosef bua šika fē ní ana yę
m šikpoṅ lę nǫ kę Kanaan šikpoṅ
ni amęke-bahe ṅmā lę nā, ni Iosef
a lę ba Farao we lę.
li beni šika tā yę Mizraim šikpoṅ
kę Kanaan šikpoṅ lę nǫ lę; Miz-
i fē ba Iosef ṅō ni amębakē:
nii wǫye! ši mēhewǫ ni ookwę
ǫgboi, akę-ni wǫšika etā hewǫ lę?
Ni Iosef kē: Ní nyešika etā nę,
nyekoloi nyehāa, ni mahānye yę
oi lę anā.
li amękę amękoloi lę bahā Iosef,
f hāamę niyenii eṅō-tšake okpǫṅoi
ui kę tšinakui kę tedšii, ni ehāamę
i ekę-he amękoloi fē nakai afi lę.
beni nakai afi lę ho lę, amęba eṅō
ní dši enyǫ lę nǫ, ni amębakēlę akę:
· tēṅ wǫnuntšǫ akę wǫšika kę
kui lę fē etā, ni akę-ba wǫnuntšǫ
ęko nokonoko yę wǫnuntšǫ hīe
akę dša wǫgbomotšei kę wǫši-

lēhewǫ ookwę ni wǫǫgboi, wǫkę
oṅ? Ṅō niyenii ohewǫ kę wǫšikpoṅ
i wǫkę wǫšikpoṅ lę atšṓmǫ Farao
, ni ohāwǫ dūmǫnii, koni wǫyi
ala, ni wǫkagboi, ní wǫšikpoṅ lę
amaṅfō.
li Iosef he Mizraim šikpoṅ lę fē
rao; edšakę Mizraimnyo-fē-Mizraim-
eši kpoṅ, edšakę hōmǫ lę efėamę;
ní šikpoṅ lę tšṓ Farao nō nę.
li efāmǫfāmǫ mei lę eto mādši lę
-dšę Mizraim kpokpai lę anāgbēhe
nę kę-yaši nāgbēhe kroko lę nǫ.
Ma osǫfoi lę ai oṅ lę kękę ni
edšakę osǫfoi lę yę gbęnā ko ní

Farao hāa-amę, ni amęgbęnā ní Farao hāa-
amę lę amęyeǫ; nohewǫ lę amęhōō amę-
šikpoṅ lę.
23. Kękę ni Iosef kē maṅ lę akę: Na,
mihenye kę nyešikpoṅ lę ṅmęnę gbī nę
mihā Farao; na, nyedūmǫnii nę, ní nyedū
yę šikpoṅ lę nǫ.
24. Ni aaba mli akę, ké eba lę, nyeaṅō
mlidšāi enumǫ mli ekome nyehā Farao,
ni mlidšāi edſę aatšṓmǫ nyedientšę nyenō,
ni nyedū eko yę nyeṅmōdši amli, ni
nyeye eko, ni nyebii kę nyewebii hū
aye eko.
25. Ni amękē: Ohere wǫyiwala! Hā
ní wǫhīe aba nyam kękę yę wǫnuntšǫ
hīe, ni wǫǫtšṓmǫ Farao nyṓdši.
26 Ni Iosef ṅō enę efe akpǫ efō ši
yę Mizraim šikpoṅ lę nǫ kę-baši ṅmęnę,
akę Farao aṅō mlidšāi enumǫ mli ekome,
dša osǫfoi lę ašikpoṅ lę kękę tšṓṓ Fa-
rao nō.
27. Ni Israel hī Mizraim, yę Gošen
šikpoṅ lę nǫ, ni amęnáná šikpōdši yę
nǫ, ni amęfǫfǫi, ni * amęyi fá babaō.
* 46, 3. 2 Mose 1, 7. 12.
28. Ni Iakob ye afii nyoṅma kę kpawo
yę Mizraim šikpoṅ lę nǫ; bēlę afii abǫ
ní Iakob yę dši afii oha kę nyoṅmai-
edſę kę kpawo.
29. Ni Israel be šę ní ebagbo, ni etšé
ebi Iosef ni ekēlę akę: Kedši agbęnę
ši mihīe eba nyam yę ohīe lę, mīkpao
fai ní * okę onine abahǫ mifuǫ šiši, ni
okęmi aye yę mlihīlę kę anǫkwayeli
mli, ní okafūmi yę Mizraim; * 24, 2.
30. ši ké mikę mitšęmei lę yawǫ lę,
owómi kę-dše Mizraim, ni oyafūmi yę
* amęfūhe lę. Ni ekē: Mafe bǫni okē lę.
* 25, 9. 10; 49, 29—32.
31. Ni ekē: Kāmi kitā! Ni ekālę kitā.
Ni Israel mā eyi ši yę sātšo lę yiteṅ.

Yītšo 48.

Ni sādši nę asę lę eba mli akę abakē
Iosef akę: Na, otšę he mīye. Ni eṅō
ebihīī enyǫ, Manase kę Efraim, efata ehe
kę-te.
2. Ni ayakē Iakob akę: Na, obi Iosef
mība oṅō. Ni Israel wadše ehe ete ši
etá sātšo lę nǫ.

3. Ni Iakob kē Iosef ake̱: Mawu Ofe le̱ dšie ehe kpo etšōmi ye̱ *Luz ye̱ Kanaan šikpoṅ le̱ no̱, ni edšōmi, *28, 19.

4. ni ekēmi ake̱: Na, *mahā ofo̱, ni oyi afá, ni mafeo mādši asafo, ni maṅō šikpoṅ ne̱ mahā oseši ni aaba ye̱ ose̱ le̱, ake̱ nāno̱ no̱yelinō. *35, 11. 12.

5. Ni agbe̱ne̱ *obihīī enyo̱ ni ofo̱ ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱, dāni miba oṅō ye̱ Mizraim le̱, minii dšiame̱; Efraim ke̱ Manase atšṓ minō tamo̱ Ruben ke̱ Simeon. *41, 50—52.

6. Ni bii ni oofo̱ ye̱ ame̱se̱ le̱ atšṓ onō, ni ame̱nyemimei le̱ agbe̱i aṅō-tšе́ame̱ ye̱ ame̱gbošiniyeli mli.

7. Ši mi le̱, beni midše̱ Mesopotamia mibaā le̱, *Rahel gbo ye̱ mihe ye̱ Kanaan šikpoṅ le̱ no̱, ye̱ gbe̱ teṅ, beni efe̱ gbe̱ kukuō ko ni aše̱o̱ Efrat le̱, ni mifūle̱ ye̱ Efrat ni dši Betlehem le̱ gbe̱ le̱ mase̱i. *35, 19.

8. Ni Israel na Iosef bii le̱ ni ekē: Namei ne̱?

9. Ni Iosef kē etše̱ ake̱: Mibii *ni Nyoṅmo̱ hāmi ye̱ bie̱ le̱ ne̱. Ni ekē: Oke̱ame̱ aba miṅō ni madšōame̱. *33, 5.

10. Agbe̱ne̱ gbo̱le̱ ehā Israel hīṅme̱ii ano̱ eha, ni enaa nii dšogbāṅ. Ni etšiame̱ ebe̱ṅke̱le̱; ni efo̱fō ame̱nā, ni elōame̱ atū

11. Ni Israel kē Iosef ake̱: *Misusuko ake̱ mana ohie ekoṅ; ni na, Nyoṅmo̱ ehā †mina oseši hū. *37, 33. 35; 45, 26. †Lal. 128, 6.

12. Ni Iosef dšieame̱ ke̱-dše̱ enakutšei ateṅ ke̱-ba, ni eho ekoto ši, eṅō ehie ebu ši.

13. Ni Iosef ṅō ame̱yi enyo̱ le̱ fē, Efraim le̱ eye eninedšūrō ye̱ Israel abe̱ku no̱, ni Manase hū ye ebe̱ku ye̱ Israel ninedšūrō no̱, ni etšiame̱ ebe̱ṅke̱le̱.

14. Ši Israel kpā eninedšūrō mli ni eṅōṅmē Efraim ni dši gbekē le̱ yiteṅ, ni eṅō ebe̱ku eṅmē Manase yiteṅ, ni ehie kā he ni eto enidši le̱ nakai; ši Manase dši kromo̱bi.

15. Ni edšō Iosef ni ekē: Nyoṅmo̱, mo hie ni *mitše̱mei, Abraham ke̱ Isak, nyie le̱, Nyoṅmo̱ ni dši †mikwe̱lo̱ ke̱-dše̱ beyino̱ ni miyo̱ ke̱-baši ṅme̱ne̱ ne̱, *32, 10. †Lal. 23, 1.

16. *bo̱fo le̱ ni kpōmi ke̱-dše efōṅ fē mli le̱, adšō gbekēbii ne̱, ni ehā aṅō migbe̱i ke̱ mitše̱mei, Abraham ke̱ Isak, gbe̱i atšе́ame̱, ni ame̱yi afá ni ame̱tšṓmo̱ [illegible] babaō ye̱ šikpoṅ le̱ no̱. *31, 11—[illegible]

17. Ni beni Iosef na ake̱ etše̱ ṅō eninedšūrō eṅmē Efraim yiteṅ le̱, enāā [illegible] tšui, ni ewó etše̱ nine no̱, ni edšie ke̱-dše̱ Efraim yiteṅ ke̱-yaṅmē Manase yiteṅ.

18. Ni Iosef kē etše̱ ake̱: Dšee nakai ni, atā; ši mone̱ dši kromo̱bi; ṅō oninedšūrō oṅmē eyiteṅ.

19. Ni etše̱ ekplēē ni ekē: Mile, mile, mile; le̱ hū ebatšṓ maṅ, ebatšṓ kpeteṅkple moṅ; ši kēle̱ enyemi gbekē le̱ batšṓ kpeteṅkple fèle̱, ni eseši aatšṓ mādši babaō. 4 Mose 1, 33. 35. 5 Mose 33, 17.

20. Ni edšōame̱ nakai gbī le̱, ni ekē: Bo, Israel aaṅō-dšō ake̱: Nyoṅmo̱ ahā otšṓ tamo̱ Efraim ke̱ Manase! Ni etō Efraim eto Manase hie. Heb. 11, 21.

21. Ni Israel kē Iosef ake̱: Na, mi le̱ mīgbo, ši Nyoṅmo̱ ke̱nye ahī ši, ni eke̱nye akū se̱ aya nyetše̱mei ašikpoṅ le̱ no̱ ekoṅ.

22. Asaṅ bo le̱, mihāo *šikpoṅ kuku ko fè noni mihā onyemimei le̱, noni mike̱ miklante ke̱ migāi šō ye̱ Amorbii adē le̱. *Ioh. 4, 5.

Yitšo 49.

(Kwe̱ 5 Mose 33.)

Ni Iakob fā enā etšé̱ ebii le̱, ni ekē: Nyebabuaā nyehe nā, koni magbanye noni baba nyeno̱ wó̱se̱ bei le̱ amli!

2. Nyenā akpea ši, ni nyeboa toi, nye Iakob bii, nyeboa nyetše̱ Israel toi!

3. Ruben, bo dši mikromo̱bi, mihewale̱ ke̱ minyēmo̱ šišidšē, kleṅkleṅmo ye̱ wo̱gbe̱ ke̱ kleṅkleṅmo ye̱ no̱yeligbe̱. 29, 32. 5 Mose 21, 17.

4. Otfaā tamo̱ nu, ofeṅ kleṅkleṅmo; *edšake̱ okwo̱ otše̱ sā le̱, ke̱ke̱ ni obulele̱ — misātšo le̱ ekwo̱! *35, 22.

5. Simeon ke̱ Levi le̱, nyemimei ni; yiwale̱nii dši ame̱klantei le̱.

6. Misusuma akaba ame̱dšina le̱ mli, ni *minumnyam akafata ame̱safo le̱ he; edšake̱ †ame̱mlifū mli le̱ ame̱gbe gbomo, ni ame̱yibū nā le̱ ame̱fite tšina. *Lal. 16, 9; 30, 13. †1 Mose 34, 25.

7. Alomo̱ ame̱mlifū le̱, edšake̱ enā wa, ke̱ ame̱mlila le̱ hū, e[illegible]ke̱ yiwale̱ ye̱ṅ! *Magbla ame̱mli ye̱ Iakob mli, ni magbe̱ame̱ mafā Israel mli. *Ios. 19, 1—9; 21, 1—42.

8. Iuda, bo oyi onyemimei le̱ aadšie!
Onine aakā ohenye̱lo̱i akue̱; otše̱bii le̱
aakotoŏ. 4 Mose 10, 14. Kods. 1, 1. 2.
9. Dšata binū dši Iuda; mīle̱lo no̱
ete ši ke̱-dše̱, mibi. Ēkoto ši, ēbu ši
tamo̱ dšata, tamo̱ dšatayō; namo aawo
ehĭe la? 4 Mose 23, 24. Kpods. 5, 5.
10. Mańtše̱tšo edšeń Iuda deń, ni no̱yelitšo
hĭ edšeń enādši ateń, ke̱-yaši beyino̱
ní mo nō ni dši le̱ aaba, ni le̱ toi mā-
dšĭmādši le̱ aabo.
4 Mose 24, 17. 1 Kron. 5, 2; 28, 4. Heb. 7, 14.
11. Eefĭ etedšibi eńmō weintšo ke̱ ete-
dšĭyō bi hū eńmō weintšonine; eke̱ wein
aafo̱ etade he, ni ehebo le̱ eke̱ weinyibii
amli lá aafo̱ he. Ioel 4, 18.
12. Ehĭńme̱ii tšuo̱ fō̱ ke̱ wein, ni enyā-
nyŏdši ye̱o̱ futā ke̱ fufo̱.
13. Zebulon *aahĭ ši ye̱ ńšo̱nā, ni le̱-
dšĭ-atōhe eehe ši ye̱, ni eke̱ Zidon aadše
hūsū. * Ios. 19, 10—16.
14. Isakar le̱, tedši ní wuiań esa dšile̱,
ni ebuo̱ ši ye̱ koloi atšūi ateń;
15. ni ena ake̱ hedšō̱mo̱ ńō, ni šikpoń
le̱ no̱ hū ye̱ fe̱o̱; ni eba ekōń ši etĕre,
ni etšŏ́ tšūlo̱ ní tšuo̱ onia.
16. Dan aakodšo emań tamo̱ Israel
akutšei le̱ eko. Kods. 13, 25.
17. Ni Dan aatšŏ́ onūfū ní ble gbe̱ no̱,
enāńkā ní kā tempoń no̱, ní kōo̱ okpo̱-
to̱ nanetšitši, ni eno̱tálo̱ le̱ kpaā gbēo̱ ese̱.
18. Iehowa, owalaheremo̱ le̱ gbe̱
nikwe̱o̱ ne̱! Lal. 119, 166. Hab. 2, 3.
19. Gad le̱, tai asafo aatuale̱; ši le̱
mоń eewo asafo le̱ foi.
20. Ašer le̱, *fo̱ dši eniyenii, ni ehāa
mańtše̱mei ado̱ko̱do̱ko̱nii. * Ios. 19, 24—31.
21. Naftali le̱, ofrote ní he yo̱ oyá ni,
ni ewieo̱ wiemo̱i ke̱ ńōmo̱i. Kods. 4, 6—10.
22. Iosef le̱, tšo ní woo̱ yibii ni, nu
ní baā he tšo ni woo̱ yibii ni, ni enidši
le̱ kwō̱lo̱ō̱ gbogbo. Hos. 13, 15.
23. Gāitšēlo̱i efele̱ nidō̱nii, ame̱tšērēle̱,
ni ame̱wale̱ yi.
24. Ši egāi le̱ emli wa kpēńń, ni eni-
dšĭ ke̱ ekōdši ahe ye̱ oyá, edše̱ Iakob
kākālo̱ le̱ deń, edše̱ tōkwe̱lo̱ ní dši Israel
te̱ṅā le̱ gbe̱i amli,
25. edše̱ otše̱ Mawu le̱ ńō ke̱ moni
dšĭ Ofe le̱ ńō, le̱ eeye ebuao, ni eedšō̱o
ke̱ dšō̱mo̱i ní dše̱ ńwei ye̱ yiteṅgbe̱, ke̱
dšō̱mo̱i ní dše̱ bu ní yo̱ šiši le̱ mli, ke̱
fufo̱ dšō̱mo̱i ke̱ fo̱mo̱he dšō̱mo̱i.
26. Otše̱ dšō̱mo̱i le̱ teke miblemabii
adšō̱mo̱i le̱, ke̱-yaši nāno̱ goṅkpo̱i le̱ ahū-
sūi ano̱ tō; ame̱aba Iosef yiteń, ke̱ le̱ ní
dši enyemimei le̱ ateń le̱ *Nazirnyo le̱
yiteń pampamso! * 45, 8.
27. Benyamin le̱, klań ní yo̱ hahāha
ni; eeye emīle̱lo lebi, ni gbe̱ke̱ le̱ eedša
nomńōnii le̱ amli. Kods. 20, 25. 1 Sam. 9, 1. 2.
28. Mene̱mei fē dši Israel akutšei nyo-
ńma ke̱ enyo̱ le̱, ni noni ame̱tše̱ ke̱ame̱
wie ni eńō-dšō̱ame̱ ne̱; dšō̱mo̱ ní sa mo-
fēmo le̱, no eke̱-dšō̱le̱.
29. Ni ewoame̱ kitā, ni ekē̱ame̱ ake̱:
Ababua minā ayaši mimei le̱ ano̱; nye-
fūami nyefataā mitše̱mei le̱ ahe ye̱ *te̱-
kplo ní yo̱ Hefron, Hitnyo le̱, abō̱ le̱ń
le̱ mli, * 23, 16—20; 47, 30.
30. ye̱ te̱kplo ní yo̱ Makpela abō̱ le̱
mli, ye̱ Mamre hĭe, ye̱ Kanaan šikpoń
le̱ no̱ le̱ mli, noni Abraham he ke̱ abō̱
le̱ ye̱ Hefron, Hitnyo le̱, deń, ni eńō-fe
le̱dientše̱ efūhe le̱.
31. Dše̱i ame̱fū *Abraham ke̱ eńā Sara
ye̱; dše̱i ame̱fū †Isak ke̱ eńā Rebeka ye̱,
ni dše̱i mifū Lea hū ye̱. * 25, 9. † 35, 29.
32. Abō̱ le̱ ke̱ te̱kplo ní yo̱ mli le̱ ahe
ye̱ Hetbii le̱ adeń.
33. Ni beni Iakob ewo ebii le̱ akitā
egbe nā le̱, ebua enādši anā efie sā le̱
no̱, ni eńō emumo̱ ehā, ni abua enā aši
emei le̱ ano̱.

Yĭtšo 50.

Ni Iosef ho bu etše̱ hĭe, ni efó *efie
eno̱, ni efo̱ enā. * 46, 4.
2. Ni Iosef fá etšūdši tšofātše̱mei le̱
ake̱ ame̱wo etše̱ tšofā; ni tšofātše̱mei le̱
wo Israel tšofā.
3. Ni aye gbĭĭ nyońmai-edfe̱ ahāle̱;
edšake̱ nakai gbĭĭ ayeo̱ ahāa mei ní awoo̱-
ame̱ tšofā le̱. Ni Mizraim fóle̱ gbĭĭ nyo-
ńmai-kpawo.
4. Ni beni efómo̱ gbĭĭ le̱ eho le̱, Iosef
ke̱ Farao we le̱ bii le̱ wie ni ekē̱: Agbe̱ne̱
ke̱dši mihĭe eba nyam ye̱ nyehĭe le̱,
mīkpanye fai, nyewoa Farao toi no̱ ake̱:

5. * Mitšẹ hã mikã kitã akẹ: Na, mīgbo, mibu lẹ ní mitša mihã mihe yẹ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ, dšẹi oyafũmi yẹ. Nohewọ lẹ, mīkpao fai, hã maya mayafũ mitšẹ, ní maba ekoṅ. * 47, 29. 30.

6. Ni Farao kẹ̃: Ya ní oyafũ otšẹ, takẹ bọni ehã okã kitã lẹ.

7. Ni Iosef yiṅ ẽya eyafũ etšẹ; ni Farao tšũdši lẹ fẽ, ewe onukpai lẹ kẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ onukpai lẹ fẽ,

8. kẹ Iosef we lẹ kẹ enyemimei lẹ kẹ etšẹ we lẹ fẽ fata ehe kẹ-te; dša amẹbii bibii kẹ amẹtõi kẹ amẹtšinai kẹkẹ amẹšĩ yẹ Gošen šikpoṅ lẹ nọ.

9. Ni fĩlii kẹ okpọṅọiatšẹmei hũ kẹlẹ te, ni asafo babaõ dientšẹ ni.

10. Ni beni amẹšẹ Atad ablešãhe lẹ ní yọ Iordan sẹ lẹ, amẹfe yãra kpeteṅkple ní nã wa hũ yẹ dšẹi; ni eye etšẹ he ṅkọmọ gbĩĩ kpawo.

11. Ni beni šikpoṅ lẹ nọ bii ní dši Kanaanbii lẹ na ṅkọmọyeli lẹ yẹ Atad ablešãhe lẹ, amẹkẹ̃: Enẹ lẹ ṅkọmọyeli ní nã wa nẹ hã Mizraimbii lẹ. Nohewọ lẹ awo dšẹi gbẹi akẹ Mizraimbii-aṅkọmọyeli, ni eyẹ Iordan sẹ.

12. Ni ebii lẹ fe bọni * ewoamẹ kitã lẹ amẹhãlẹ; * 49, 29.

13. ni ebii lẹ wólẹ kẹ-te Kanaan šikpoṅ lẹ nọ, ni amẹyafũlẹ yẹ Makpela abọ̃ lẹṅ tẹkplo lẹ mli, noni * Abraham he kẹ abọ̃ lẹ fẽ yẹ Hefron, Hitnyo lẹ, deṅ, yẹ Mamre hĩe, eṅõ-fe lẹdientšẹ efũhe lẹ. * 23, 16.

14. Ni beni Iosef efũ etšẹ sẹ lẹ, ekẹ enyemimei lẹ kẹ mei fẽ ní kẹlẹ te etšẹ fũ lẹ kũ amẹsẹ kẹ-te Mizraim ekoṅ.

15. Ni beni Iosef nyemimei lẹ na akẹ amẹtšẹ egbo lẹ, amẹkẹ̃: Ekolẹ Iosef ebẹ̀wọ ewo emli, ni eebawowọ efõṅ fẽ ni wọfelẹ lẹ he nyõmọ.

16. Ni amẹhã ayakẹ̃ Iosef akẹ: Otšẹ wo kitã dãni egbo akẹ:

17. Bọni nyekẹ̃ Iosef nẹ: Mīkpao fai ní okẹ onyemimei lẹ anọtõmọ kẹ amẹhe eša lẹ afaamẹ; ši amẹfeo efõṅ. Nohewọ lẹ agbẹnẹ wọṅkpao fai ni oṅõ otšẹ Nyoṅmọ lẹ tšũdši lẹ anọtõmọ lẹ ofaamẹ! Ni beni amẹkẹ Iosef wie nakai lẹ, efõ.

18. Ni enyemimei lẹ hũ te amẹyabuọ ši yẹ ehĩe ni amẹkẹ̃: Na, otšũdši dšiwọ!

19. Ni Iosef kẹ̃amẹ akẹ: Nyekašea gbeyei! kolẹ Nyoṅmọ nãdšiaṅ miyọ lo?

20. Nye lẹ, nyesusumi efõṅ; ši * Nyoṅmọ lẹ, esusulẹ ekpakpa, beni afe ní ahere mei babaõ yiwala takẹ bọni eha mli ṅmẹnẹ nẹ. * 45, 5. Ies. 26, 28.

21. Nohewọ lẹ nyekašea gbeyei! malẹnye kẹ nyebii lẹ. Ni ešẹdše amẹmĩ, ni ekẹamẹ wie tšuidšũrõ nã.

22. Ni Iosef hĩ ši yẹ Mizraim, lẹ kẹ etšẹ we lẹ. Ni Iosef ye afii oha kẹ nyoṅma.

23. Ni Iosef na Efraim nãnãkãnsowai; ni Manase bi Makir bii lẹ hũ afọamẹ * afie Iosef fuọ nọ. * 30, 3

24. Ni Iosef kẹ̃ enyemimei lẹ akẹ: Mi lẹ, mibagbo; ši Nyoṅmọ aabasranye kẽ, ni eedšienye kẹ-adše šikpoṅ nẹ nọ kẹ-ate šikpoṅ ni ekã Abraham kẹ Isak kẹ Iakob kitã yẹ he lẹ nọ. Heb. 11, 22.

25. Ni Iosef hã Israelbii lẹ kãlẹ kitã ni ekẹ̃: Sramọ Nyoṅmọ aabasranye kẽ, ni nyeṅõ miwui lẹ kẹ-dše biẹ. 2 Mose 13, 19. Ios. 24, 32.

26. Ni Iosef gbo, beni eye afii oha kẹ nyoṅma lẹ, ni amẹwolẹ tšofã, ni aṅõlẹ awo adeka mli yẹ Mizraim.

MOSE WOLO NÍ DŠI ENYO̱

NÍ ATŠÉO̱LE̱ EKSODO LE̱.

Yitšo 1.

Ni Israel bihii ní kẹ Iakob ba Mizraim lẹ *agbẹii nẹ; mofẽmo kẹ ewe: * 1 Mose 46, 8.

2. Ruben, Simeon, Levi kẹ Iuda,

3. Isakar, Zebulon kẹ Benyamin,

4. Dan kẹ Naftali, Gad kẹ Ašer.

5. Ni susumai * fẽ ní dšẹ Iakob hẹ mli dši susumai nyoṅmai-kpawo; ši Iosef yẹ Mizraim momo. * 1 Mose 46, 27.

6. Ni * Iosef kẹ enyemimei lẹ fẽ kẹ nakai yinọbii lẹ fẽ gboi. * 1 Mose 50, 26.

7. Ni Israelbii lẹ fọfọi, ni amẹfere babaõ, ni amẹyi fá, ni amẹná hewalẹ naakpa dientšẹ, ni amẹyi šikpoṅ lẹ nọ tọ. Bọf. 7, 17.

8. Agbẹnẹ maṅtšẹ hẽ ko bate ši yẹ Mizraim ni lee Iosef.

9. Ni ekẽ emaṅbii lẹ akẹ: Nyekwẹa, Israelbii amaṅ lẹ yi efá ni amẹná hewalẹ́ hũ fẽwọ.

10. Nyebaã, nyehãa wokẹamẹ ayea nã mli, koni amẹyi akafá ni ebaba mli akẹ, kẹ́ ta ko bate ši lẹ, ní amẹ hũ amẹyafata wọhenyẹlọi lẹ ahe ní amẹkẹwọ awu ni amẹmiĩfã kẹ-ṅdše šikpoṅ lẹ nọ!

11. Nohewọ lẹ amẹtotõ nitšumọ nọ kwẹlọi yẹ amẹnọ, koni amẹkẹ *nitšumọi ní wa awaamẹ yi. Ni amẹmãmọ nitõmãdši, Pitom kẹ †Rameses, amẹhã Farao. * 1 Mose 15, 13. † 1 Mose 47, 11.

12. Ši babaõ ní amẹ́waãamẹ yi lẹ, babaõ ní amẹyi fáa ní amẹfereọ dši no, ni amẹtšui suọ Israelbii lẹ anọ.

13. Ni Mizraimbii lẹ hie Israelbii lẹ nyõdšiahiemọ šẹi,

14. ni nyõdšiahiemọ šẹi ní amẹkẹ-hieamẹ yẹ sũ kẹ ataya femọ kẹ ṅmõši nitšumọ srọtoi fẽ mli lẹ, hã amẹdšeṅhilẹ dše amẹtšine.

15. Ni Mizraim maṅtšẹ lẹ kẽ Hebriyeifọyei, ní amẹteṅ mokome gbẹi dši Šifra ní mokome hũ gbẹi dši Pua lẹ,

16. akẹ: Kẹ́ nyete Hebriyei lẹ afọmọ ní nyena yẹ fọmọ-sẽi lẹ nọ akẹ binũṅ lẹ, nyegbealẹ, ši kẹdši biyõṅ lẹ, ehĩ ši.

17. Ši yeifọyei lẹ yaše Nyoṅmọ gbeyei, ni amẹfee bọni Mizraim maṅtšẹ lẹ kẽamẹ lẹ, ši amẹhere gbekẽbiihii lẹ ayiwala.

18. Ni Mizraim maṅtšẹ lẹ tšẹ́ yeifọyei lẹ ni ekẽamẹ akẹ: Mẽhewọ nyefe nakai ni nyehere gbekẽbiihii lẹ ayiwala lẹ?

19. Ni yeifọyei lẹ kẽ Farao akẹ: Edšakẹ Hebriyei lẹ tamọọ Mizraimyei, ši amẹ lẹ, amẹyẹ kamkam, ni beni yõfọyõ lẹ kẽ ešẹọ amẹṅõ lẹ, amẹfọ momo.

20. Nohewọ lẹ Nyoṅmọ to yeifọyei lẹ edšũrõ. Ni maṅ lẹ yi bafá ni amẹná hewalẹ naakpa.

21. Ni eba mli akẹ ní yeifọyei lẹ še Nyoṅmọ gbeyei hewọ lẹ, ehã amẹfere.

22. Kẹkẹ ni Farao wo emaṅbii lẹ fẽ akpọ akẹ: Binũ-fẽ-binũ ní aafọ lẹ, nyeyašẹalẹ nyefõa fã lẹ mli, ši biyõ-fẽ-biyõ lẹ, nyehãa eyi anáa wala!

Yitšo 2.

Ni nũ ko dšẹ Levi we lẹ ni eyaw̃ẹ Lewi biyõ ko. 6, 20.

2. Ni yõ lẹ ná mũsũ, ni efọ binũ; ni beni ena akẹ *ehe yẹ fẹo lẹ, eṅõlẹ etẽ nyõdši etẽ. * Bọf. 7, 20. Heb. 11, 23.

3. Ni beni enyẽẽlẹ etẽ doṅṅ lẹ, ewo adã adeka ko ni eṅõ sũṅ-amã kẹ tšoṅ-

amā ewo he, ni eṅõ gbekẽ lẹ efõ mli,
ni ekẹ-yamā gālāi lẹ amli yẹ fā lẹ nā.
4. Ni *enyemiyō damọ sẹ fleṅṅ ēkwẹ
noni aafelẹ. *15, 20.
5. Ni Farao biyō lẹ ba ehedšū yẹ fā
lẹ nā, ni eweyei lẹ mīšēra ši yẹ fā lẹ
toi; ni ena adeka lẹ yẹ gālāi lẹ amli,
ni etšū eweyō yawó kẹ-ba.
6. Ni beni egble nā lẹ, ena gbekẽ lẹ,
ni na, gbekẽnū lẹ mīfó. Ni emūšūṅ tšōlẹ
yẹ ehewọ ni ekẹ̄: Hebribii lẹ abihīī lẹ
eko nẹ.
7. Kẹkẹ ni enyemiyō lẹ kẹ̄ Farao biyō
lẹ akẹ: Ani miya ni miyatšẹ́ yō fufọhālọ
yẹ Hebriyei lẹ ateṅ mibahāo, koni ehā
gbekẽ lẹ fufọ ehāo lo?
8. Ni Farao biyō lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Ya! Ni
oblayō lẹ te eyatšẹ́ gbekẽ lẹ nye kẹ-ba.
9. Ni Farao biyō lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Ṅō
gbekẽ nẹ kẹ-ya, ni oyahālẹ fufọ ohāmi,
ni mawoō nyōmọ. Ni yō lẹ ṅō gbekẽ lẹ
ni eyahālẹ fufọ.
10. Ni gbekẽ lẹ bada, ni ekẹlẹ yahā
Farao biyō lẹ, ni etšṓ ebi; ni ewolẹ Mose,
ni ekẹ̄: Edšakẹ nu mli midšielẹ kẹ-dšẹ.
11. Ni eba mli yẹ no gbīī lẹ amli akẹ,
beni Mose eda lẹ, edše kpo ete enye-
mimei lẹ aṅō ni eyakwẹ nii ni ahāa amẹ-
tšuọ lẹ; ni ena akẹ Mizraimnyo ko tſa
enyemimei Hebribii lẹ eko nō. Heb. 11, 24. 25.
12. Ni etšṓ ehe ekwẹ biẹ kẹ biẹ, ni beni
ena akẹ moko bẹ dšẹi lẹ, etſa Mizraim-
nyo lẹ nō, ni eṅōlẹ etē šia mli. Bọf. 7, 24.
13. Ni dšetšẹrenọ hū edše kpo, ni
na, Hebribii enyọ mīnō; ni ekẹ̄ moni ye
sane fōṅ lẹ akẹ: Menihewọ otſaā onanyo
lẹ nō?
14. Ši ekẹ̄: Namo woō lumo lo kodšolọ
yẹ wọnọ? Ani gbe otaoọmi ogbe, tamọ
ogbe Mizraimnyo lẹ? Ni Mose še gbeyei,
ni ekẹ̄: Anọkwale, ale sane nẹ!
Bọf. 7, 27. 28. 35.
15. Ni Farao nu nẹkẹ sane nẹ, ni ētao
Mose ēgbe; ši Mose dšo foi kẹ-dše Farao
hīe, ni eyahī Midian šikpoṅ lẹ nọ, ni
eyahī nubu ko masẹi. Heb. 11. 27.
16. Agbẹnẹ *Midian osọfo lẹ yẹ biyei
kpawo; ni amẹba amẹbagbla nu amẹwo
nunumọ-ahīmai lẹ obōbō, ni amẹtšẹ tōi
lẹ anu. *3, 1.
17. Ši tōkwẹlọi lẹ ba bafieamẹ; ni
Mose te ši, ni efā amẹhe, ni *ehā amẹ-
tōi lẹ anu. *1 Mose 29, 10.
18. Ni beni amẹba amẹtšẹ Reuel ṅō lẹ,
ekẹ̄: Té fe tēṅ ni nyeba mrā nẹkẹ amẹ-
nẹṅ?
19. Ni amẹkẹ̄: Mizraimnyo ko dšiewọ
yẹ tōkwẹlọi lẹ adeṅ, ni esā egbla nu
lẹ tete ehāwọ, ni ehā tōi lẹ anu.
20. Ni ekẹ̄ ebiyei lẹ akẹ: Ni nẹgbẹ
eyọ? Mēhewọ ni nyešī nū lẹ? Nyeya-
tšẹ́alẹ kẹ-baā, koni ebaye nii!
21. Ni Mose kplẽ nū lẹ kẹ šihīlẹ; ni
eṅō ebiyō Zipora ehā Mose.
22. Ni efọ binū, ni Mose wolẹ Geršom;
edšakẹ ekẹ̄: Mibato gbọ yẹ maṅsẹ šikpoṅ
nọ. 18, 3.
23. Ni eba mli akẹ nakai gbīī pī lẹ
amli lẹ Mizraim maṅtšẹ lẹ bagbo, ni
Israelbii lẹ dōmọ ntšọī yẹ nyṓṅyeli lẹ
hewọ, ni amẹfó amẹtšẹ́ Nyoṅmọ; ni amẹ-
nyṓṅyeli lẹ mli fómọ-kẹ-tšẹ́mọ lẹ *yašẹ
Nyoṅmọ ṅō. *2, 7.
24. Ni Nyoṅmọ nu amẹṅkọmọyeli blọmọ
lẹ, ni Nyoṅmọ kai *ekpāṅmọ ní ekẹ
Abraham kẹ Isak kẹ Iakob kpāṅ lẹ;
*1 Mose 15, 18; 26, 3; 28, 13. 14.
25. ni Nyoṅmọ kwẹ Israelbii lẹ, ni
Nyoṅmọ kọ amẹyi tẹ.

Yītšo 3.

Ni Mose mīkwẹ ešānū Ietro, Midian
osọfo lẹ, tōi, ni ekplaamẹ kẹ-yadše ṅā
lẹ sẹgbẹ, ni eba Nyoṅmọ goṅ Horeb lẹ he.
2. Ni Iehowa bọfo lẹ badšie ehe kpo
etšōlẹ yẹ lalilẹi mli yẹ ṅmeitšo ko teṅ;
ni ekwẹ, ni na, ṅmeitšo lẹ mītšo kẹ la,
ši ṅmeitšo lẹ ešāā. Bọf. 7, 30. 5 Mose 33, 16.
3. Ni Mose kẹ̄: Enẹ lẹ magba maya-
kwẹ ninā kpeteṅkple nẹ, nō hewọ ni
ṅmeitšo lẹ ešāā nẹ.
4. Ni beni Iehowa na akẹ ēgba eba-
kwẹ lẹ, Nyoṅmọ dšẹ ṅmeitšo lẹ teṅ etšẹ́lẹ,
ni ekẹ̄: Mose, Mose! Ni no kẹ̄: Nami!
5. Ni ekẹ̄: Kātši obẹṅkẹ biẹ! dšiemọ
otokotai lẹ yẹ onane, ši he ni odamọ
lẹ šikpoṅ kroṅkroṅ ni. Ios. 5, 15. 1 Mose 28, 17.
6. Ni esā ekẹ̄: *Midši otšẹ Nyoṅmọ
lẹ, Abraham Nyoṅmọ kẹ Isak Nyoṅmọ

kę Iakob Nyoṅmǫ lę. Kękę ni Mose tši
ehīe; edšakę ěše gbeyei akę eekwę Nyo-
ṅmǫ. * Mat. 22, 32.
7. Ni Iehowa kē: Na mina amanehūlū
ni mimaṅ ní yǫ Mizraim lę naā lę, ni
*amębląmǫ ni amębląö yę amękplalǫi
lę ahīe lę minu, edšakę mile amęnidǫnii
lę. * 2, 23.
8. Ni mikpleke ši mibadšieamę yę
Mizraimbii lę adeṅ. ni mafāamę kę-dšę
nakai šikpoṅ lę nǫ kę-ya šikpoṅ kpakpa
ni da, šikpoṅ ní fufǫ kę wò hoǫ yę nǫ
lę nǫ, Kanaanbii kę Hitbii kę Amorbii
kę Perizbii kę Hivbii kę Iebusbii lę agbe-
be lę.
9. Ni agbęnę, na, Israelbii lę ablǫmǫ
lę ešę miṅō, ni misā mina haomǫ ni
Mizraimbii haoǫamę lę;
10. nohewǫ lę agbęnę ba, ní matšūo
Farao ṅō, koni oyadšie mimaṅ, Israelbii
lę, kę-dšę Mizraim.
11. Ni Mose kē Nyoṅmǫ akę: *Namo
dšimi, ni mate Farao ṅō ni mayadšie
Israelbii lę kę-dše Mizraim?
* 4, 10. Ies. 6, 5. 8. Ier. 1, 6.
12. Ni ekē: Edšakę mikeǫ aahi ši; ni
enę aatšō okadi ahāo akę mi mitšūo:
Ké oyadšie maṅ lę kę-dšę Mizraim kę-
ba lę, nyeabadšá Nyoṅmǫ yę goṅ nę nǫ.
13. Ni Mose kē Nyoṅmǫ akę: Na, mi lę,
ké mite Israelbii lę aṅō, ni mikēamę akę:
Nyetšęmei a-Nyoṅmǫ lę tšūmi nyeṅō nę,
ni amęabimi akę: Té egbeiṅ? lę, té mi-
kēamę tēṅ?
14. Ni Nyoṅmǫ kē Mose akę: *Midši
moni midši. Ni ekē: Bǫni okē Israel-
bii lę nę: Midši tšūmi nyeṅō nę.
* Kpoda. 1, 4. 8.
15. Ni Nyoṅmǫ sā kē Mose akę: Bǫni
okē Israelbii lę nę: Iehowa, nyetšęmei
a-Nyoṅmǫ lę ní dši Abraham Nyoṅmǫ
kę Isak Nyoṅmǫ kę Iakob Nyoṅmǫ lę,
tšūmi nyeṅō nę; enę dši migbęi kę-yaā
nānǫ, ni enę *dši mikaimǫ kę-yaā yinǫi fē.
* 6, 2. 3. Ies. 42, 8.
16. Ya ní oyabua Israel onukpai lę
anā, ni okēamę akę: Iehowa, nyetšęmei
a-Nyoṅmǫ lę, ní dši Abraham kę Isak
kę Iakob Nyoṅmǫ lę, edšie ehe kpo etšōmi,
ni ekē: Sramǫ mibasranye, ni mīna noni
afeǫnye yę Mizraim lę;
17. ni mikē akę: Madšienye kę-dše
Mizraim amanehūlū lę mli kę-ya Kanaan-
bii kę Hitbii kę Amorbii kę Perizbii kę
Hivbii kę Iebusbii lę ašikpoṅ lę nǫ,
šikpoṅ ní fufǫ kę wò hoǫ yę nǫ lę.
18. Ni amęabo ogbē toi, ni okę Israel
onukpai lę aya Mizraim maṅtšę lę ṅō,
ni nyeyakēlę akę: *Iehowa, Hebribii a-
Nyoṅmǫ lę kęwǫ ebakpe; nohewǫ lę wǫ-
mīkpao fai, hā wǫnyie gbīī etē gbę kę-
ya ṅā lę nǫ, koni wǫyašā afǫle wǫhā
Iehowa, wǫ-Nyoṅmǫ lę. * 5, 1. 3.
19. Ši mi lę mile akę Mizraim maṅtšę
lę eṅmēṅnye gbę ní nyeya, dša nineši-
walę nā.
20. Ní makpā minine mli, ni mikę
minākpęnii fē ní mafe yę dšęi lę atīa
Mizraim nii, ni no sę dāni eehā nyeya.
21. Ni mahā nękę maṅ nę hīe aba nyam
yę Mizraimbii ahīe, ni aaba mli akę, beni
nyeate lę, nyeyaṅlę eflo;
11, 2. 3; 12, 35. 36. 1 Mose 15, 14.
22. ši yō-fē-yō abāla dīętęinii kę ši-
kanii kę mamai yę ehegbomo kę ešīayō
deṅ, ni nyekę-wowō nyebihīī kę nyebi-
yei, ni nyekpakpā Mizraimbii ahe nii
kę-ate.

Yītšo 4.

Ni Mose here nǫ ni ekē: Ši na, amę-
heṅmi amęyeṅ ni amęboṅ migbē toi,
edšakę amęakē akę: Iehowa edšieko ehe
kpo etšōkoō.
2. Ni Iehowa kēlę akę: Meni yǫ odō
lę? Ni ekē: Tšo ni.
3. Ni ekē: Šę ofō šikpoṅ! Ni ešę efō
šikpoṅ, ni etšō *onūfū; ni Mose dšo foi
yę ehīe. * 7, 10.
4. Ni Iehowa kē Mose akę: Kpā onine
mli ni omō elei mli. Ni ekpā enine mli
ni emōlę, ni etšō tšo yę edeṅ.
5. Koni amęhe amęye akę Iehowa,
amętšęmei a-Nyoṅmǫ lę ní dši Abraham
Nyoṅmǫ kę Isak Nyoṅmǫ kę Iakob Nyo-
ṅmǫ lę, edšie ehe kpo etšōo.
6. Ni Iehowa sā kēlę akę: Agbęnę
ṅō onine ohǫ omīna! Ni eṅō enine ehǫ
emīna; ni beni edšielę, na, kpiti efīe
enine he futā tamǫ snō.
7. Ni ekē: Ṅō onine owo omīna ekoṅ!
Ni esā eṅō enine ewo emīna, ni beni

edšiele̱, na, ehewolo le̱ etšõ tamo̱ bo̱ni
eyo̱ sá le̱.
8. Ni aaba mli ake̱, ke̱dši ame̱heeo
ame̱yee, ni asañ ame̱boo ogbẽ toi ye̱ kleñ-
kleñ okadi le̱ nã le̱, okadi ní dši enyo̱
le̱ nã le̱ ame̱abo ogbẽ toi.
9. Ni aaba mli ake̱, ke̱dši ame̱hee okadii
enyo̱ ne̱ hũ ame̱yee, ni asañ ame̱boo ogbẽ
toi le̱, no le̱ yẽ Nilo fã le̱ mli nu le̱ eko,
ni ofo̱se ofie šikpoñ gbĩñ le̱ no̱, ni nu
le̱ ní oye̱ ye̱ fã le̱ mli le̱ aatšõ *lá ye̱
šikpoñ gbĩñ le̱ no̱. *7, 17.
10. Ni Mose kẽ Iehowa ake̱: Ofai ne̱,
mi-Nuntšo̱! *Minã tšee ke̱-dše̱ dšeeñmõ
bẽbe ke̱ beyino̱ hũ ní oke̱ otšũlo̱ wie
ne̱ fẽ; ši midšee wielo̱ ko ni mililei hũ
tšĩ. *3, 11; 6, 12. 30.
11. Ni Iehowa kẽle̱ ake̱: Namo fe nãbu
hã gbomo? alo namo bo̱ mumui lo toi-
mũlo̱, lo ninalo̱ lo filafo? Ani dšee mi,
Iehowa, ne̱ noññ? Lal. 94, 9.
12. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ ya, ni mike̱
onãbu aahĩ ši, ni matšõo noni owie.
Mat. 10, 19.
13. Ni ekẽ: Ofai ne̱, mi-Nuntšo̱! moni
ootšũ ke̱-ya le̱, tšũ.
14. Ke̱ke̱ ni Iehowa mli wo Mose la ni
ekẽ: Ani onyemi Aaron, Levinyo le̱, be̱?
Mĩle ake̱ le̱ le̱ ele wiemo̱; ni asañ, na,
ẽba ní eke̱o abakpe, ni ke̱ enao le̱, eenyã
ke̱ etšuiñ fẽ.
15. Ni oke̱le̱ awie, ni oñõ wiemo̱i le̱ owo
enã; ni mi le̱ mike̱ onãbu ke̱ enãbu aahĩ
ši, ní matšõnye noni nyefe.
16. Ni eetšõ onã wielo̱ ehã mañ le̱;
ni aaba mli ake̱ eetšõ onãbu, ni bo hũ
ootšõ tamo̱ e-Nyoñmo̱. 7, 1. 2.
17. Ni ne̱ke̱ tšo ne̱ oko̱ ohĩe odẽ, ni
oke̱-fe okadii le̱.
18. Ni Mose kũ ese̱ ke̱-te *ešãnũ Ietro
ñõ, ni eyakẽle̱ ake̱: Mĩkpao fai, hã ni
makũ mise̱ maya minyemimei ní yo̱ Miz-
raim le̱ añõ, ni mayakwe̱ ake̱ ame̱hĩe
kãmo̱ lolo lo. Ni Ietro kẽ Mose ake̱:
Ya ye̱ hedšo̱le̱ mli! *3, 1.
19. Ni Iehowa kẽ Mose ye̱ Midian ake̱:
Kũ ose̱ ke̱-ya Mizraim; ši *mei fẽ ní
taoo̱ osusuma le̱ egboi. *Mat. 2, 20.
20. Ni Mose ñõ eñã ke̱ *ebii le̱, ni
eñõame̱ etrá tedši no̱, ni ekũ ese̱ ke̱-mĩya
Mizraim šikpoñ le̱ no̱; ni Mose ko̱ Nyo-
ñmo̱ tšo le̱ ehĩe edẽ. *18, 1. 4
21. Ni Iehowa kẽ Mose ake̱: Ke̱ oki
ose̱ ote Mizraim le̱, kwe̱ ni ofe nãkpe̱-
nii le̱ fẽ ni miñõ-wo odeñ le̱ ye̱ Farao
hĩe; ši *mi le̱ mawadše etšui, ni ehãã
mañ le̱ aya. *7, 3. 13; 8, 15. 19. 32; 9, 12. 35;
10, 1. 20. 27; 11, 10; 14, 4. 17.
22. Ni okẽ Farao ake̱: Bo̱ni Iehowa
kẽ ne̱: *Mibi, mikromo̱bi dši Israel;
*Ier. 31, 9. Hos. 11, 1.
23. ni mĩkẽo ake̱: Hã mibi le̱ aya, ni
eyasúmo̱mi; ši ke̱dši okplẽẽ ní eya le̱,
no le̱, na, *magbe obi, okromo̱bi le̱!
*11, 5; 12, 29.
24. Ni eba mli ye̱ gbe̱ le̱ no̱ ye̱ šitšẽhe
le̱ ake̱ Iehowa bahẽñle̱, ni ẽtaole̱ egbe.
1 Mose 17, 14.
25. Ke̱ke̱ ni Zipora ko̱ *te̱ ní nã ba,
ni eñõ-fo ebi le̱ ketia, ní eše̱ efõ enãdše
anã ni ekẽ: Le̱le̱ñ ake̱ lá ayemforowu
dšio hãmi. *Ios. 5, 2.
26. Ke̱ke̱ ni eñmẽ ehe. Ketiafo le̱ hewo̱
le̱ ekẽle̱ ake̱: Lá ayemforowu dšio le̱.
27. Ni Iehowa kẽ Aaron ake̱: Ya ni
oke̱ Mose ayakpe ye̱ ñã le̱ no̱. Ni ete
ní eke̱le̱ yakpe ye̱ Nyoñmo̱ goñ le̱ he,
ni efo̱ enã.
28. Ni Mose dšadše Iehowa wiemo̱i fẽ
ní eke̱-tšũle̱ le̱ ke̱ okadii fẽ ní efãle̱ ake̱
efe le̱ etšõ Aaron.
29. Ni Mose ke̱ Aaron te, ni ame̱ya-
bua Israelbii anukpai le̱ fẽ nã.
30. Ni Aaron dšadše wiemo̱i fẽ ni Ie-
howa ke̱ Mose ewie le̱, ni efe okadii
le̱ ye̱ mañ le̱ hĩe.
31. Ni mañ le̱ he ye. Ni beni ame̱nu
ake̱ Iehowa *ebasra Israelbii le̱ ni ena
ame̱manehũlũ le̱, ke̱ke̱ ni ame̱mãmo̱ ame̱-
yitšei aši ni ame̱so̱le. *2, 25.

Yitšo 5.

Ni ene̱ se̱ le̱ Mose ke̱ Aaron te Farao
ñõ, ni ame̱yakẽle̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa, Is-
rael Nyoñmo̱ le̱, kẽ ne̱: *Hã mimañ
le̱ aya, ni ame̱yaye gbĩdšũrõ ame̱hãmi
ye̱ ñã le̱ no̱. *3, 18; 7, 16; 8, 1. 20; 9, 1. 13.
2. Ni Farao kẽ ake̱: Namo *dši Ie-
howa le̱ ni mabo egbẽ toi ní mahã Israel
aya? Milee Iehowa, ni Israel hũ mihãã
ame̱ya. *Dan. 3, 15.

3. Ni amękē: Hebribii a-Nyoṅmo lę
tęwo ebakpe; nohewo lę womīkpao fai
ní ohā woya ni woyanyie gbīī etē gbę
kę-ya ṅā lę no, ni woyašā afole wohā
Iehowa, wo-Nyoṅmo lę, koni ekabatuawo
kę gbēle-hela lo klante.
4. Ni Mizraim maṅtšę lę kēamę akę:
Mēhewo bo Mose kę bo Aaron, nyetšīo
maṅ lę nitšumoi lę agbę? nyeyaā nye-
yatšua nyenii!
5. Ni Farao sā kē: Na, agbęnę maṅ
lę *yi efá momo yę šikpoṅ lę no, ni
nyehā amędšoō amęhe noṅṅ nę! *1, 7. 12.
6. Ni nakai gbī lę no noṅṅ lę Farao
wo maṅ lę kplaloi kę amęnokwęloi le
akitā akę:
7. Nyekahāa maṅ lę dſęi amęṅō-fe
ntayāi lę doṅṅ tamo tšutšu lę; amędien-
tšę amęya ni amęyabuabua dſęi anā
amęhā amęhe;
8. ši ntayāi lę ayikulę ní amęfe tšu-
tšu lę, nyehāa amęfea nakai noṅṅ, nye-
katšea no; ši amęmīfe anihao, nohewo
ni amębloō akę: Hā woya ní woyašā
afole wohā wo-Nyoṅmo lę!
9. Ahā nitšumo lę anyē gbomei lę,
koni atoamę ní amękabo yakawiemoi
atoi!
10. Ni maṅ lę kplaloi lę kę amęnokwę-
loi lę dše kpo ni amęyakē maṅ lę akę:
Boni Farao kē nę: Mihāānye dſęi doṅṅ;
11. nyedientšę nyeyaā nyeyataoa dſęi yę
hefēhe ní nyeana eko yę nyehāa nyehe;
ši kēlę atšeṅ nyenitšumo lę no nokonoko.
12. Kękę ni maṅ lę gbę fā Mizraim
šikpoṅ lę no fē, ni amębuabua gbetšelii
anā amęṅō-fe dſęi.
13. Ši kplaloi lę tširę amęyisę amękē:
Nyegbea nyedāgbī nitšumoi lę anā tamo
be mli ní dſęi yo lę!
14. Ni ayi Israelbii lę anokwęloi ní
Farao kplaloi lę ṅō-to amęno lę akę:
Mēhewo ni nyė kę ṅmęnę fē nyegbee
nyentayāi ní atonye lę anā tamo sá lę?
15. Kękę ni Israelbii lę anokwęloi lę
ba ni amębablo ro F o amękē:
Mēhewo okę otšī yeo ?
16. Ahāā otšū adſęi, ntayāi lę,
amękē wofe dō kē; , āyi otšūdši
lę, tšę tōmo lę d lę.
17. Ši ekē: Hedšōloi dšinye, hedšōloi!
nohewo nyekē akę: Hā woya ní woyašā
afole wohā Iehowa lę.
18. Agbęnę nyeyaā ní nyeyatšua nii;
ni dſęi lę ahāānye, ši kēlę ntayāi lę
ayikulę nyefea nakai noṅṅ!
19. Kękę ni Israelbii lę anokwęloi lę
na akę sane fōṅ eyeamę, edšakę akēamę
akę: Nyekatšea nyentayāi lę ní dši nye-
dāgbī nitšumo lę no gbīkogbīko.
20. Ni beni amędšę Farao ṅō amębaā
lę, amębanina Mose kę Aaron ní amę-
damo gbę lę no,
21. ni amękēamę akę: Iehowa aakwę
ní ekodšo, edšakę nyehā wohe *edše fū
ewo Farao kę etšūdši lę, ni nyeṅō klante
nyewo amędē ní amękę-gbewo. *1 Mose 34, 30.
22. Ši Mose kū esę kę-te Iehowa ṅō
ni ekē: Nuntšo, mēba ofe maṅ lę efōṅ
nękę? Mēba otšūmi kę-ba bię mo?
23. Ši kę-dšę beyino ní miba Farao
ṅō ni mikęlę bawie yę ogbęi amli nę,
efōṅ moṅ efeo maṅ nę, ni dšiemo hū
odšieko omaṅ lę!

Yītšo 6.

Ni Iehowa kē Mose akę: Kpāko obana
noni mibafe Farao; edšakę ninešiwalę nā
dāni eehā amęya, *ni ninešiwalę nā hū
dāni eefīeamę yę ešikpoṅ lę no. *11, 1; 12, 33.
2. Ni Nyoṅmo kę Mose wie, ni ekēlę
akę: Midši Iehowa lę,
3. ni midšie mihe kpo mitšō Abra-
ham kę Isak kę Iakob akę *Nyoṅmo
Ofe lę; ši migbęi Iehowa lę mihāko
amęle no. *1 Mose 17, 1. 2 Mose 3, 14. 15.
4. Ni misā mihā mikpāṅmo ní mikę-
amę kpāṅ lę emā ši, akę mikę Kanaan
šikpoṅ lę ní amębato gbo yę no lę aahā-
amę. 1 Mose 12, 7.
5. Ni misā minu Israelbii lę ni Miz-
raimbii lę yeoamę nyōṅ lę akomoyeli-
blomo lę, ni mikai mikpāṅmo lę.
6. Nohewo lę kēmo Israelbii lę akę:
Midši Iehowa lę, ni madšienye yę Mizraim
dšatšui lę ašiši, ni maherenye kę-dšę amę-
nyōṅyeli lę mli, ni nine ní akpā mli
kę kodšomoi kplei maṅō-kpōnye;
7. ni maṅōnye mafe midientšę mimaṅ, ni
matšō nye-Nyoṅmo, ni nyeale akę midši

Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱ ni dšienye ye̱ Mizraim dšatšui le̱ ašiši le̱,

8. ni mike̱nye aate šikpoṅ ni *miwó minine no̱ ake̱ mike̱-ahã Abraham ke̱ Isak ke̱ Iakob le̱ no̱, ni mike̱-ahãnye ni nyeye no̱, midši Iehowa le̱! * 1 Mose 22,16. 5 Mose 32, 40.

9. Ni Mose wie nakai etšõ Israelbii le̱; ši ame̱boo Mose toi ye̱ ame̱tšuiyeli ke̱ nyõṅyeli ní nã wa le̱ hewo̱.

10. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekẽle̱ ake̱:

11. Ya ní oke̱ Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, ayawie ake̱ ehã Israelbii le̱ adše ešikpoṅ le̱ no̱ aya.

12. Ni Mose wie ye̱ Iehowa hĩe ekẽ: Na, Israelbii le̱ bokomi toi, té aafe tẽṅ ní Farao aabomi toiṅ? *ni minã hũ tšee. * K. 30; 4, 10.

13. Ni Iehowa ke̱ Mose ke̱ Aaron wie, ni efãame̱ ake̱ ame̱ya Israelbii le̱ ke̱ Mizraim maṅtše̱ Farao le̱ ṅõ, ní ame̱yadšie Israelbii le̱ ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱.

14. Mene̱mei dši onukpai ye̱ ame̱tše̱mei awei le̱: Israel kromo̱bi Ruben le̱ bii ne̱: Hanok ke̱ Palu, Hezron ke̱ Karmi; mene̱mei dši Ruben wekui le̱. 1 Mose 46, 9—11.

15. Ni Simeon bii ne̱: Iemuel ke̱ Iamin ke̱ Ohad ke̱ Iakin ke̱ Zohar ke̱ Saul, Kanaanyõ le̱ bi le̱; mene̱mei dši Simeon wekui le̱.

16. Ni Levi bii le̱ agbe̱ii ye̱ ame̱fo̱mo̱i le̱ anã ne̱: Geršon ke̱ Kahat ke̱ Merari. Ni afii abo̱ ni Levi ye dši afii oha ke̱ nyoṅmai-etẽ ke̱ kpawo. 1 Kron. 5, 27—30; 6, 1—4.

17. Geršon bii ne̱: Libni ke̱ Šimei ye̱ ame̱wekui le̱ anã.

18. Ni Kahat bii ne̱: Amram ke̱ Izehar ke̱ Hebron ke̱ Uziel. Ni afii abo̱ ní Kahat ye dši afii oha ke̱ nyoṅmai-etẽ ke̱ etẽ.

19. Ni Merari bii ne̱: Maheli ke̱ Muši. Mene̱mei dši Levi wekui le̱ ye̱ ame̱fo̱mo̱i le̱ anã.

20. Ni *Amram w̃e̱ enyekwẽ Iokebed; ni ekẽle̱ fo̱ Aaron ke̱ Mose. Ni afii abo̱ ní Amram ye dši afii oha ke̱ nyoṅmai-etẽ ke̱ kpawo. * 2, 1.

21. Ni Izehar bii ne̱: *Kora ke̱ Nefeg ke̱ Zikri. * 4 Mose 16, 1.

22. Ni Uziel bii ne̱: Mišael ke̱ Elzafan ke̱ Sitri. 3 Mose 10, 4.

23. Ni Aaron w̃e̱ Aminadab biyõ Elišeba ní dši Nahašon nyemiyõ le̱, ni ekẽle̱ fo̱ *Nadab ke̱ Abihu, Eleazar ke̱ Itamar. * 28, 1.

24. Ni Kora bii ne̱: Asir ke̱ Elkana ke̱ Abiasaf. Mene̱mei dši Korabii wekui le̱.

25. Ni Aaron bi Eleazar le̱ w̃e̱ Putiel biyei le̱ ateṅ mokome; ni ekẽle̱ fo̱ *Pinehas. Mene̱mei dši Levibii atše̱mei awei le̱ ... nukpai ye̱ ame̱wekui le̱ anã. * 4 Mose 25, 7.

26. Mene̱mei dši Aaron ke̱ Mose ni Iehowa kẽame̱ ake̱: Nyeyadšiea Israelbii le̱ ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ ye̱ ame̱tai le̱ anã le̱.

27. Ame̱dši mei ni ke̱ Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, wie, koni adšie Israelbii le̱ ke̱-dše̱ Mizraim le̱; nakai Mose ke̱ Aaron le̱ ne̱.

28. Ni eba mli ye̱ gbĩ no̱ ni Iehowa ke̱ Mose wie ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ le̱,

29. ake̱ Iehowa kẽ Mose ake̱: Midši Iehowa le̱; kẽmo̱ Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, nii fẽ ni mikẽo̱ wieo̱ le̱.

30. Ni Mose kẽ ye̱ Iehowa hĩe ake̱: Na, minã tšee; té aafe tẽṅ ni Farao aabomi toiṅ? K. 12.

Yitšo 7.

Ni Iehowa kẽ Mose ake̱: Na, mihã otšõ *Nyoṅmo̱ ohã Farao, ni onyemi Aaron aatšõ ogbalo̱. * 4, 16.

2. Bo le̱, wiemo̱ nii fẽ ni mifão ye̱ he le̱; ni onyemi Aaron ke̱ Farao awie, koni ehã Israelbii le̱ adše ešikpoṅ le̱ no̱ aya.

3. Ni *mawadše Farao tšui, ni mahã mikadii ke̱ minãkpe̱nii afá ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱. * 4, 21.

4. Ši Farao boṅnye toi, ni mike̱ mininе aaṅmẽ Mizraim no̱, ni mike̱ kodšomo̱i wudši aadšie mitai ní dši miman Israelbii le̱ ke̱-adše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱.

5. Ni *Mizraimbii aale ake̱ midši Iehowa le̱, ké miwó minine no̱ ye̱ Mizraim no̱, koni madšie Israelbii le̱ ye̱ ame̱teṅ le̱. * 8, 22; 9, 14. 29.

6. Ni bo̱ni Iehowa fã Mose ke̱ Aaron le̱, nakai ame̱fe.

7. Ni Mose eye afii nyoṅmai-kpãnyo̱, ni Aaron hũ eye afii nyoṅmai-kpãnyo̱ ke̱ etẽ, beni ame̱ke̱ Farao yawie le̱.

Ni Iehowa kē Mose kẹ Aaron akẹ:
Kẹ́ Farao kẹnye wie akẹ: Nyefea
ẹnõ ko lẹ, no lẹ kẽmọ Aaron akẹ:
otšo lẹ, ni oṅõ-fõ ši yẹ Farao hīe,
꞉tšố šikpă. * 4, 3.
Ni Mose kẹ Aaron te Farao ṅõ,
mẹfe bọni Iehowa efáamẹ lẹ; ni
n ṅõ etšo lẹ efõ ši yẹ Farao kẹ
lši lẹ ahīe, ni etšố šikpă.
Kẹkẹ ni Farao hũ hă ayatšẹ́ nilelọi
kũnyăyelọi lẹ kẹ-ba; ni amẹ hũ, ni
'Mizraim woloṅlelọi lẹ, kẹ amẹṅkũ-
eli-ṅăi lẹ fe nakai noṅṅ.
* K. 22; 8, 7. 18. 19. 2 Tim. 3, 8.
Ni amẹteṅ mofẽmo ṅõ etšo efõ ši,
mẹtšốmọ šikpăi; ši Aaron tšo lẹ mī
šei lẹ.
Ni awadše Farao tšui, ni ebooamẹ
꞉akẹ bọni Iehowa *ewie lẹ. * 4, 21.
Ni Iehowa kē Mose akẹ: Farao
wa, ekplẽẽ ni maṅ lẹ aya.
Ya Farao ṅõ lebi; na, ēdše kpo
fă lẹ nă, ni oyadamọ fă lẹ nă omẽlẹ,
꞉o lẹ ní tšố onũfũ lẹ kọ ohīe odẽ,
ni okẽlẹ akẹ: Iehowa, Hebribii lẹ
oṅmọ lẹ, tšũmi oṅõ akẹ mibakẽo
*Hă ní mimaṅ lẹ aya ní amẹya-
꞉mi yẹ ṅă lẹ nọ; ni na, okplẽko kẹ-
benẹ. * 5, 1.
Bọni Iehowa kẽ nẹ: Enẹ okẹ-ale
midši Iehowa lẹ: na, mikẹ tšo ní
e yẹ midẽ nẹ batſa fă lẹ mli nu lẹ,
eetšố lá. * 4, 9.
Ni lõi ni yọ fă lẹ mli lẹ aagboi,
꞉ lẹ aaša, ni Mizraimbii lẹ aanyăṅe
꞉ mli nu lẹ numọ.
Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Kẽmọ
꞉n akẹ: Kọ otšo lẹ, ni okpă onine
yẹ Mizraim *nui lẹ kẹ amẹnudšọi
ẹ amẹfăi lẹ kẹ amẹkpăkpoi lẹ kẹ
꞉ui ní bua ši lẹ fẽ nọ ni amẹtšốmọ
ni nu ni yọ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ
꞉ẹ tšonibii kẹ tẹnibii amli lẹ, aatšố
* Kpods. 11, 6.
Ni Mose kẹ Aaron fe bọni Iehowa
ẹ lẹ, ni ewó etšo lẹ nọ, ni ekẹ-tſa
i yọ fă lẹ mli lẹ yẹ Farao kẹ etšũdši
꞉ıle, ni fă lẹ mli nu lẹ fẽ tšố lá.
Ni lõi ni yọ fă lẹ mli lẹ gboi,
꞉ lẹ ša, ni Mizraimbii lẹ nyẽẽ fă lẹ
mli nu lẹ anu; ni lá sọṅṅ yọ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ fẽ.
22. Ni *Mizraim ṅkũnyăyelọi lẹ kẹ amẹ-
ṅkũnyăyeli-ṅăi lẹ fe nakai noṅṅ. Ni
awadše Farao tšui ni ebooamẹ toi, takẹ
bọni Iehowa ewie lẹ. * K. 11.
23. Ni Farao kũ esẹ ete ewe, ni ehăă
enẹ hũ ata etšui mli.
24. Ni Mizraimbii lẹ fẽ dšedšẽ nubui yẹ
fă lẹ hewọhewọ ni amẹna nu amẹnu,
edšakẹ fă lẹ mli nu lẹ amẹnyẽẽ amẹnu.
25. Ni beni Iehowa tſa fă lẹ nõ sẹ lẹ,
gbīī kpawo bafoṅ.

Yitšo 8.

Ni Iehowa kē Mose akẹ: Ya Farao
ṅõ ní oyakẽlẹ akẹ: Bọni Iehowa kẽ nẹ:
*Hă mimaṅ lẹ aya, ní amẹyasúmọmi!
* 5, 1.
2. Ni kẹdši okplẽẽ ní amẹya lẹ, na,
mikẹ kọkọdenei bahao okpokpai lẹ fẽ;
3. ni fă lẹ aawo kọkọdenei nyẽṅẽnyẽ-
ṅẽ, ni amẹaba owe lẹ kẹ osẹtšũṅ kẹ osă
nọ kẹ otšũdši awei kẹ omaṅbii lẹ ateṅ
kẹ oflõnõi amli kẹ omătšesei amli;
4. ni kọkọdenei lẹ aatũmọ kẹ-ba bodien-
tšẹ kẹ omaṅbii lẹ kẹ otšũdši lẹ fẽ nọ tete.
5. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Kẽmọ
Aaron akẹ: Kpă onine mli kẹ otšo lẹ
yẹ nudšọi lẹ kẹ făi lẹ kẹ kpăkpoi lẹ
anọ, ni ohă kọkọdenei atũmọ kẹ-ba Miz-
raim šikpoṅ lẹ nọ.
6. Ni Aaron kpă enine mli yẹ Miz-
raim nui lẹ anọ, ni kọkọdenei lẹ ba,
ni amẹbaha Mizraim šikpoṅ lẹ hīe fẽ.
7. Ni ṅkũnyăyelọi lẹ kẹ amẹṅkũnyă-
yeli-ṅăi lẹ fe nakai noṅṅ, ni amẹhă kọ-
kọdenei ba Mizraim šikpoṅ lẹ nọ. 7, 11.
8. Kẹkẹ ni Farao tšẹ́ Mose kẹ Aaron
ni ekẽ: *Nyekpaă Iehowa fai, koni edšie
kọkọdenei lẹ yẹ mi kẹ mimaṅbii lẹ anọ,
ni mahă maṅ lẹ aya, koni amẹyašă afọle
amẹhă Iehowa. * K. 28; 9, 28; 10, 17.
9. Ni Mose kẽ Farao akẹ: Bodientšẹ
tšõmọ beyinọ ní mikpa fai mihăo kẹ otšũdši
kẹ omaṅ lẹ, koni adšie kọkọdenei lẹ yẹ
bo kẹ owe lẹ, ní amẹfẹ yẹ fă lẹ mli kẹkẹ.
10. Ni ekẽ: Wọ́. Ni ekẽ: Afe bọni okẽ lẹ,
koni oná ole akẹ *mokomoko bẹ ní tamọ
Iehowa wọ-Nyoṅmọ lẹ. * 9, 14; 15, 11.

11. Ni ko̱ko̱denei le̱ badše bo ke̱ owe le̱ ke̱ otšũdši le̱ ke̱ omaṅbii le̱ ano̱ aya, ni ame̱afe̱ ye̱ fā le̱ mli ke̱ke̱.

12. Ni Mose ke̱ Aaron dše Farao hīe; ni Mose yabo etšé̱ Iehowa ye̱ ši ní ewo Farao ye̱ ko̱ko̱denei le̱ ahe le̱ hewo̱.

13. Ni Iehowa fe bo̱ni Mose kē̱ le̱, ni ko̱ko̱denei le̱ gboi ye̱ šīai ke̱ kpoi ano̱ ke̱ dfe̱iaṅ.

14. Ni ame̱buabua nā kuikui, ni šikpoṅ le̱ no̱ dše fū.

15. Ši beni Farao na ake̱ ená hedšo̱le̱ le̱, ewadše etšui, ni ebooame̱ toi, take̱ bo̱ni Iehowa ewie le̱. 4, 21.

16. Ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Kē̱mo̱ Aaron ake̱: Kpā otšo le̱ mli ní oke̱-tfa šikpoṅ le̱ no̱ mlu le̱, koni etšṓ tõntõṅi ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ fē.

17. Ni ame̱fe nakai; ši Aaron kpā enine mli ke̱ etšo le̱ ni eke̱-tfa šikpoṅ mlu le̱, ni etšṓ tõntõṅi ye̱ gbomei ke̱ koloi ahe, šikpoṅ mlu fē tšṓ tõntõṅi ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ fē.

18. Ni ṅkũnyāyelo̱i le̱ hũ ke̱ ame̱ṅkũnyāyeli-ṅāi le̱ fe nakai, koni ame̱hā tõntõṅi le̱ eko aba; ši *ame̱nyēē. Ni tõntõṅi le̱ ha gbomei ke̱ koloi. *9, 11.

19. Ke̱ke̱ ni ṅkũnyāyelo̱i le̱ kē̱ Farao ake̱: *Ene̱ le̱ Nyoṅmo̱ wao ne̱! Ši †awadše Farao tšui, ni ebooame̱ toi, bo̱ni Iehowa ewie le̱. *14, 25. †4, 21.

20. Ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Te ši lebi māṅkpa, ni oyadamo̱ Farao hīe, na, ēba fā le̱ nā; ni okē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: *Hā mimaṅ le̱ aya, ni ame̱yasúmo̱mi. *5, 1.

21. Ši ke̱dši ohāā mimaṅ le̱ aya le̱, no le̱ mahā ofo̱ii abaha bo ke̱ otšũdši ke̱ omaṅbii ke̱ owe le̱, ni Mizraimbii ašīai ke̱ šikpoṅ ní ame̱yo̱ no̱ le̱ hũ aayimo̱ obõbõ ke̱ ofo̱ii le̱.

22. Ni nakai gbī le̱ madšie Gošen šikpõṅ le̱ ni mimaṅ le̱ ye̱ no̱ le̱ ye̱ mli, ní ofo̱ii le̱ akaya dše̱i; beni afe ní ole ake̱ *midši šikpoṅ le̱ fē Nuntšo̱. *7, 5.

23. Ni mike̱ dšiemo̱ okadi aato mimaṅ le̱ ke̱ omaṅ le̱ teṅ; wǫ́ ni dši wǫ́ le̱ ne̱ke̱ okadi ne̱ baba.

24. Ni Iehowa fe nakai, ni ofo̱ii babaõ ba Farao we ke̱ etšũdši awei ke̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ fē; ni šikpoṅ le̱ hīe kpātā ye̱ ofo̱ii le̱ ahewo̱.

25. Ni Farao tšé̱ Mose ke̱ Aaron ni ekē̱: Nyeyaä nyeyašāa afo̱le nyehāa nye-Nyoṅmo̱ le̱ ye̱ šikpoṅ ne̱ no̱.

26. Ni Mose kē̱: Esaa ake̱ afeo̱ nakai; edšake̱ Mizraimbii anihīnii wo̱ke̱-baä afo̱le wo̱hā Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱; na, ke̱dši wo̱ke̱ *Mizraimbii anihīnii le̱ ši afo̱le ye̱ ame̱hīe ne̱, ani ame̱tfiaṅwo̱ te̱i? *1 Mose 43, 32.

27. Wo̱o̱nyie gbīī etē gbe̱ ke̱-ya ṅā le̱ no̱, ni wo̱yašā afo̱le wo̱hā Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, *take̱ bo̱ni ekē̱wo̱ le̱. *3, 18.

28. Ni Farao kē̱ ake̱: Mibaṅmēnye gbe̱ ni nyeya, koni nyeyašā afo̱le nyehā Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, ye̱ ṅā le̱ no̱; ši šoṅṅ ke̱ke̱ ni nyekayaä; *nyekpaä fai nyehāami! *K. 8.

29. Ni Mose kē̱: Na, mibadše oṅõ maya ni mayakpa Iehowa fai, koni ofo̱ii le̱ adše Farao ke̱ etšũdši le̱ ke̱ emaṅbii le̱ ano̱ wǫ́; ši šišiumo̱ sane ke̱ke̱ ni Farao akaye doṅṅ ake̱ ehāṅ maṅ le̱ aya ayašā afo̱le ahā Iehowa.

30. Ni Mose dše Farao hīe ni ete ni *eyakpa Iehowa fai. *K. 12.

31. Ni Iehowa fe bo̱ni Mose kē̱ le̱, ni edšie ofo̱ii le̱ ye̱ Farao ke̱ etšũdši ke̱ emaṅbii le̱ ano̱, efe̱e̱ ekomeflo.

32. Ši Farao *wadše etšui ekoṅ, ni ehāā maṅ le̱ aya. *4, 21.

Yitšo 9.

Ke̱ke̱ ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Ya Farao ṅõ ní oyakē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa, Hebribii a-Nyoṅmo̱ le̱, kē̱ ne̱: *Hā mimaṅ le̱ aya, koni ame̱yasúmo̱mi. *5, 1.

2. Ši ke̱dši okplēē ní ame̱ya, ni õtšī ame̱nā lolo le̱,

3. no le̱ Iehowa *nine aakā okoloi ní yo̱ ṅāno̱ le̱ ano̱, ni eke̱ otfašiogbo ní nā wa aaba okpo̱ṅo̱i ke̱ tedšii ke̱ yomai ke̱ tšinai ke̱ tõi ateṅ. *3, 20.

4. Ni Iehowa aafe sro̱to ye̱ Israelbii akoloi ke̱ Mizraimbii akoloi le̱ ateṅ, ni Israelbii le̱ anii le̱ ekoeko gboṅ.

5. Ni Iehowa to be ekē̱: Wǫ́ le̱ Iehowa bafe ene̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱.

6. Ni dšetšęrenǫ lę Iehowa fe nakai, ni Mizraimbii akoloi lę fĕ gboi; ši Israelbii akoloi lę ateň ekomeflo gboo.
7. Ni Farao tšũ ayakwę, ni Israelbii lę koloi lę ateň ekomeflo gboko. Ši Farao wadše etšui, ni ehãã maň lę aya. * 4, 21.
8. Ni Iehowa kĕ Mose kę Aaron akę: Iyekpitia flõnõ mli lašinyãnyera nyetękoi obõbõ, ni Mose aňõ-fã ňwei yę Farao hie,
9. ni eetšó mlu yę Mizraim šikpoň ę nǫ fĕ, ni eetšó * asane ní fũǫ ni efleǫ yę gbomei kę koloi ahe yę Mizraim šikpoň lę nǫ fĕ. * 5 Mose 28, 27.
10. Ni amękpiti flõnõ mli lašinyãnyera ę, ni amębadamǫ Farao hie, ni Mose kõ-fã ňwei, ni etšó * asane ní fũǫ ni efleǫ yę gbomei kę koloi lę ahe. * Kpods. 16, 2.
11. Ni ňkũnyãyelǫi lę nyĕĕ Mose hie adamǫ yę asane lę hewǫ, edšakę asanei lę etšĕrĕ ňkũnyãyelǫi lę kę Mizraimbii lę fĕ.
12. Ni Iehowa wadše Farao tšui, ni eboamę toi, takę bǫni Iehowa kę Mose ewie lę. 4, 21.
13. Ni Iehowa kĕ Mose akę: Te ši lebi mãňkpa, ní oyadamǫ Farao hie, ni okęlę akę: Bǫni Iehowa, Hebribii a-Nyoňmǫ lę, kĕ nę: Hã mimaň lę aya, koni ameyasúmǫmi. 5, 1.
14. Kę-dšee nakai lę mahã mihaomǫi lę fĕ aba bodientšę kę otšũdši lę kę omaňbii lę anǫ, koni oná ole akę * mokomoko bę ní tamǫmi yę šikpoň lę nǫ fĕ. * 8, 10.
15. Edšakę kũlę benę mikpã minine mli mikę gbĕle-hela etfao kę omaň lę nõ, ni afoõ yę šikpoň lę nǫ ašę afõ momo.
16. Ši kĕlę enę hewǫ mihã odamǫ ši, koni madšie mihewalę kpo matšõo, ní atši migbęi atã yę dšeň fĕ. 7, 8; 14, 4. Rom. 9, 17.
17. Okã he õwó ohe nǫ yę mimaň lę nǫ kĕ akę ohãã amęya.
18. Na, wǫ́ aafe benę yinǫ lę mahã *nyoňmǫňtęi ní nã wa naakpa dientšę anę ni anako nǫ dã yę Mizraim kę-dšę gbĩ ni atolę lę kę-baši ňmęnę. * Hiob 38, 22
19. Nohewǫ lę agbęnę tšũ ní ayabua okoloi lę kę nibii fĕ ní oyǫ yę ňãnǫ lę anã kę-ba šia; ši gbomo-fĕ-gbomo kę kolo-fĕ-kolo ní aana yę ňãnǫ ní akęlę baa šia lę, nyoňmǫňtęi lę aayiamę ni ameagboi.
20. Ni Farao tšũdši lę ateň moni yaše Iehowa wiemǫ lę gbeyei lę, ehã etšũdši kę ekoloi dšo foi kę-ba šia;
21. ši moni ebuu Iehowa wiemǫ lę, eši etšũdši kę ekoloi yę ňã lę nǫ.
22. Kękę ni Iehowa kĕ Mose akę: Kpã onine mli kę-ya ňwei, koni nyoňmǫňtęi aba Mizraim šikpoň lę nǫ fĕ, yę gbomei anǫ kę koloi anǫ kę ňãnǫ bãi fĕ nǫ yę Mizraim šikpoň lę nǫ.
23. Ni Mose kpã etšo lę mli kę-te ňwei, ni Iehowa hã nyoňmǫšimǫi kę * nyoňmǫňtęi ba, ni la tšĕ kę-nyie šikpoň lę; ni Iehowa hã nyoňmǫňtęi nę yę Mizraim šikpoň lę nǫ. * Kpods. 16, 21.
24. Ni nyoňmǫňtęi lę nę kę la ní tšoǫ plamplam yę nyoňmǫňtęi lę ateň, ni enã wa naakpa dientšę, bǫni anako nǫ dã yę Mizraim šikpoň lę nǫ fĕ kę-dšę be mli ní etšó maň nę.
25. Ni nyoňmǫňtęi lę yi nibii fĕ ní yǫ ňãnǫ yę Mizraim šikpoň lę nǫ fĕ kę-dšę gbomei anǫ kę-yaši koloi anǫ, ni nyoňmǫňtęi lę kpãtã ňãnǫ bãi lę fĕ ahie ni ekũmǫ ňãnǫ tšei lę fĕ.
26. Dša Gošen šikpoň lę nǫ, heni Israelbii lę yǫ lę kękę ni nyoňmǫňtęi lę enee yę.
27. Kękę ni Farao tšũ ayatšę́ Mose kę Aaron kę-ba, ni ekĕamę akę: * Enę lę mife eša; Iehowa lę dšalǫ dšilę, ši mi lę mikę mimaň lę meifõdši dšiwǫ. * 10, 16.
28. * Nyekpaã Iehowa fai ní nyoňmǫšimǫi kę nyoňmǫňtęi lę akpa, ši efá, ni mahã nyeya ni nyehĩň ši doňň.
29. Ni Mose kęlę akę: Amrõ pę ní madše kpo yę mã lęň lę, magbę minidši amli yę Iehowa hie, ni nyoňmǫšimǫi lę asę aafo, ni nyoňmǫňtęi lę eko baň doňň, koni oná ole akę dšeň lę Iehowa nõ ni.
30. Ši mile akę bo kę otšũdši lę, nyenáko nyeše Iehowa Nyoňmǫ lę gbeyei.
31. Ši odonti kę akoko lę hie akpãtã lę; edšakę akoko lę ewo, ni odonti lę hũ egba.

32. Ši ňmā kẹ able hĩe kpãtãã; edšakẹ ekwẽko.

33. Ni Mose dše Farao ňõ ni edše mā lẹň, ni eyagbẹ enidšiaň yẹ Iehowa hĩe, ni nyoňmọšimọi kẹ nyoňmọňtẹi lẹ sẹ fo, ni nyoňmọ lẹ kpa yẹ šikpoň lẹ nọ.

34. Ši beni Farao na akẹ nyoňmọnẹmọ kẹ nyoňmọňtẹi kẹ nyoňmọšimọi lẹ asẹ efo lẹ, esā efe eša ekoň, ni ewadše etšui, lẹ kẹ etšũdši lẹ fẽ.

35. Ni Farao tšui bawa, ni ehãā Israelbii lẹ aya, takẹ bọni Iehowa ewie yẹ Mose nā lẹ. 4, 21.

Yitšo 10.

Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Ya Farao ňõ, ši miwadše etšui kẹ etšũdši lẹ atšui, beni afe ní mafe mikadii nẹ fẽ matšõamẹ,

2. koni ogba nibii ní mife yẹ Mizraim, kẹ mikadii hũ ní mife yẹ amẹteň lẹ, owo obii kẹ obii abii atoiaň, koni nyená nyele akẹ *midši Iehowa lẹ. * 6, 2—7.

3. Ni Mose kẹ Aaron te Farao ňõ, ni amẹyakẽlẹ akẹ: Bọni Iehowa, *Hebribii a-Nyoňmọ lẹ, kẽ nẹ: Mẽ beyinọ po ookplẽ ní oba ohe ši yẹ mihĩe? Hā mimaň lẹ aya, ni amẹyasúmọmi. * 5, 3.

4. Ši kẹdši okplẽẽ ní mimaň lẹ aya lẹ, na, wọ̃ lẹ mahā balabii aba okpokpai lẹ anọ,

5. ni amẹaha šikpoň lẹ hĩe, bọni anaň šikpoň; ni amẹaye nii ní fẹ ní hĩe kpãtãã ní nyoňmọňtẹi lẹ šĩ hãnye lẹ, ni amẹaye nyetšei fẽ ní tšẽrẽọ bãi yẹ ňãnọ lẹ.

6. Ni amẹayimọ ošĩai kẹ otšũdši fẽ ašĩai kẹ Mizraimbii fẽ ašĩai, bọni otšẹmei lẹ kẹ otšẹmei atšẹmei lẹ enako nọ pẽň kẹ-dšẹ beyinọ ni amẹba šikpoň lẹ nọ kẹ-baši ňmẹnẹ gbĩ nẹ. Ni etšõ ehe, ni edše Farao ňõ.

7. Kẹkẹ ni Farao tšũdši lẹ kẽlẹ akẹ: Mẽ beyinọ noňň ni nũ nẹ aahaowọ kẹyaši? Hā gbomei lẹ aya ní amẹyasúmọ Iehowa, amẹ-Nyoňmọ lẹ! Ani oleko akẹ Mizraim mĩfite?

8. Ni ayaňõ Mose kẹ Aaron kẹ-ba Farao hĩe ekoň, ni ekẽamẹ akẹ: Nyeyaā ní nyeyasúmọa Iehowa nye-Nyoňmọ lẹ. Namei kẹ namei dši mei ní baya lẹ?

9. Ni Mose kẽ: Wọkẹ wọgbekẽbii lẹ wọnukpai lẹ, kẹ wọbihĩĩ kẹ wọbiyei lẹ, kẹ wọtõi kẹ wọtšinai baya; edšakẹ wẹyaye *gbĩdšũrõ wọhā Iehowa. * 3, 1

10. Ni ekẽamẹ akẹ: Iehowa aadšọnye, bọni mi hũ mibahãnye kẹ nyebii lẹ aya nẹ! Nyekwẹa, ani dšee sane fõň yọ nyeyitšoň nẹ?

11. Dabi; nyehĩĩ lẹ kẹkẹ nyeyaā nyeyasúmọa Iehowa; edšakẹ no noňň dši nọni nyetaoọ! Ni afieamẹ kẹ-dšẹ Farao hĩe.

12. Kẹkẹ ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Kpã onine mli yẹ Mizraim šikpoň lẹ nọ yẹ balabii lẹ ahewọ, koni amẹba Mizraim šikpoň lẹ nọ, ni amẹbaye šikpoň lẹ nọ bãi fẽ kẹ nibii fẽ ní *nyoňmọňtẹi lẹ ešĩ lẹ. * 9, 22.

13. Ni Mose kpã etšo lẹ mli yẹ Mizraim šikpoň lẹ nọ, ni Iehowa hā bokā kõyọ batfa yẹ šikpoň lẹ nọ nakai gbĩ lẹ fẽ kẹ nakai nyõ lẹň fẽ; ni beni dše tšẹrẹọ lẹ, bokā kõyọ lẹ kẹ balabii lẹ eba.

14. Ni balabii lẹ ba Mizraim šikpoň lẹ fẽ nọ, ni amẹbafie Mizraim kpokpai lẹ fẽ nọ nyẽňẽnyẽňẽ, balabii lẹ eko bako dā ni tamọamẹ, ni amẹsẹ nẹ hũ eko baa nakai doňň.

15. Edšakẹ amẹha šikpoň mũ lẹ fẽ hĩe ni šikpon lẹ nọ wo duň, ni amẹye šikpoň lẹ nọ bãi fẽ kẹ tšei ni nyoňmọňtẹi lẹ šĩ lẹ nọ yibii fẽ, ni nokonoko efẹẹ ni dši efọ yẹ tšei lo bãi anọ yẹ ňãnọ yẹ Mizraim šikpoň lẹ nọ fẽ.

16. Kẹkẹ ni Farao tšũ ayatšẽ Mose kẹ Aaron kẹ-ba oyá mli ni ekẽ: *Mife Iehowa, nye-Nyoňmọ lẹ, kẹ nye hũ eša; * 9, 27.

17. ši agbẹnẹ ňõ mihe eša lẹ ofami šikome nẹ hũ, ni *nyekpaā Iehowa, nye-Nyoňmọ lẹ, fai, koni edšie nẹkẹ gbẽle nẹ kẹkẹ kẹ-dšẹ minọ. * 8, 8. 1 Sam. 12, 19.

18. Ni edše Farao ňõ ete *eyakpa Iehowa fai. * 4 Mose 11, 2.

19. Ni Iehowa hā anai kõyọ ni nā wa naakpa batfa, ni elõ balabii lẹ kẹ-te, ni ekẹamẹ yafie Ňšọ-tšuru lẹ mli; balabii lẹ ateň ekomeflo efẹẹ yẹ Mizraim kpokpai lẹ fẽ nọ.

20. Ši Iehowa wadše Farao tšui, ni ehãā Israelbii lẹ aya. 4, 21.

21. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Kpã onine
mli kẹ-ya ṅwei, koni duṅ awo yẹ Miz-
raim šikpoṅ lẹ nọ, duṅ kabitĩ.
22. Ni Mose kpã enine mli kẹ-te ṅwei,
ni duṅ kpĩ wo yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ
fẽ gbĩĩ etẽ;
23. mokomoko enaa enanyo, ni moko-
moko etee ši yẹ egbẹhe gbĩĩ etẽ; ši dšeṅ
ŋše hã Israelbii lẹ fẽ yẹ amẹhĩlẹhei lẹ.
24. Kẹkẹ ni Farao tšẹ́ Mose ni ekẽ:
Nyeyaã ni nyeyasúmọa Iehowa; nyetõi
kẹ nyetšinai lẹ kẹkẹ nyešĩa yẹ biẹ;
*nyebii lẹ hũ kẹnye aya. * K. 10.
25. Ni Mose kẽ: Dša bo hũ ohãwọ gbẽ-
afọlei kẹ šã-afọlei wọhĩe wọdẽ, ni wọyašã
wọhã Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ.
26. Ni wọkoloi akui lẹ hũ wọkẹ-mĩya,
ni ašĩṅ kokloto tete yẹ sẹ; ši nomei
ako wọkẹ-yasúmọ Iehowa, wọ-Nyoṅmọ
lẹ; ši wọdientšẹ wọlee noni wọkẹ-yasúmọ
Iehowa, akẹ dša wọšẹ dšẹi fẽdã.
27. Ši Iehowa wadše Farao tšui, ni
ekplẽẽ akẹ amẹya. 4, 21.
28. Ni Farao kẽlẹ akẹ: Dše minọ ni
oya! Kwẹ ohe ni ahĩ, ni okaba mihĩe
doṅṅ; ši gbĩ nọ ni oona mihĩe lẹ, oogbo.
29. Ni Mose kẽ: Odšogbãṅ; mibaṅ ohĩe
doṅṅ!

Yĩtšo 11.

Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Efẹ amane-
hũlũ kome ni mikẹ-baba Farao kẹ
Mizraim nọ, ni no sẹ lẹ eehã nyedše
biẹ nyeya; beni eehã nyefẽ nyeya kwrã
lẹ, no lẹ fiemọ tete ebafienye kẹ-dšẹ biẹ.
2. Agbẹnẹ kpã owo maṅ lẹ toiiaṅ akẹ
*nũ-fẽ-nũ kẹ yõ-fẽ-yõ abãla dfiẹtẹinii
kẹ šikanii yẹ enanyo deṅ. * 3, 21. 22.
3. Ni Iehowa hã maṅ lẹ hĩe ba nyam
yẹ Mizraimbii lẹ ahĩe; ni asaṅ Mose hũ,
gbomo wulu dientšẹ dšilẹ yẹ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ yẹ Farao tšũdši lẹ kẹ maṅ
lẹ hĩe.
4. Ni Mose kẽ: Bọni Iehowa kẽ nẹ:
Nyõṅteṅ lẹ madše kpo makpa Mizraim,
5. ni Mizraim šikpoṅ lẹ nọ *kromọbii fẽ
aagboi, kẹ-dšẹ Farao kromọbi lẹ ni táa
seši lẹ nọ lẹ nọ kẹ-yaši nyṍṅyõ ni yọ
tšiẹ sẹ lẹ kromọbi lẹ tete nọ, kẹ koloi
akromọbii fẽ! * 4, 23.

6. Ni yãfõ babaõ aaba Mizraim šikpoṅ
lẹ nọ fẽ, bọni enọ bako dã ni asaṅ enọ
baṅ doṅṅ;
7. ši Israelbii lẹ, šiflõ tete tšiṅ elilẹi
yẹ amẹteṅ moko nọ kẹ-dšẹ gbomo nọ
kẹ-yaši kolo nọ, koni nyená nyele akẹ
Iehowa *mĩgbla Mizraim kẹ Israel teṅ.
* 9, 4. 26.
8. Kẹkẹ ni otšũdši nẹ fẽ aakpleke ši
aba miṅõ, ni amẹabakotomi amẹakẽ:
Dše kpo ni oya, bo kẹ maṅ lẹ fẽ ni
yọ ošiši lẹ! ni no sẹ lẹ mate. Ni ekẹ
mlila dše Farao ṅõ kẹ-te.
9. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Farao
ebaboṅnye toi, koni minãkpẹnii lẹ afá
yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ.
10. Ni Mose kẹ Aaron fe nẹkẹ nãkpẹnii
nẹ fẽ yẹ Farao hĩe; ši Iehowa *wadše
Farao tšui, ni ehãã Israelbii lẹ adše
ešikpoṅ lẹ nọ aya. * 4, 21.

Yĩtšo 12.

(12, 1—28: Kwẹ 23, 15; 34, 18. 3 Mose 23, 5—14.
4 Mose 28, 16—25. 5 Mose 16, 1 - 8. 4 Mose 9, 1—14.
1 Kor. 5, 7.)

Ni Iehowa kẽ Mose kẹ Aaron yẹ Miz-
raim šikpoṅ lẹ nọ akẹ:
2. *Nẹkẹ nyõṅ nẹ atšṍ nyõdši ašiši-
dšẽ ahãnye, ni etšṍ afi mli kleṅkleṅ nyõṅ
ehãnye. * 13, 4.
3. Nyekẹ Israel asafo lẹ fẽ awiea akẹ:
Nyõṅ nẹ nọ gbĩ noni dši nyoṅma lẹ
amẹteṅ mofẽmo aṅõ tõbi komekome yẹ amẹ-
tšẽmei awei lẹ anã, šĩa-fẽ-šĩa lẹ tõbi kome.
4. Ši kẹdši šĩa lẹ bii lẹ fáá hãã tõbi
lẹ yeli lẹ, no lẹ ekẹ ekutšoṅnyo moni
šĩa tša enõ nọ lẹ aye yẹ susumai lẹ ayifálẹ
nã; nyeteṅ mofẽmo akane mei ni fá hã
tõbi lẹ yeli.
5. Ši nyeṅõa tõbi *ni kpa bẹ ehe,
nũ ni eye afi, yẹ tõgwanteṅi lo tõabo-
tiai lẹ ateṅ; * 3 Mose 22, 20.
6. ni nyeṅõ-to kẹ-yaši nakai nyõṅ lẹ
noṅṅ nọ gbĩ ni dši gbĩ nyoṅma kẹ edfẹ
lẹ nọ; ni Israel asafo mũ lẹ agbegbẽamẹ
gbẹkẹnãši.
7. Ni amẹṅõ lá lẹ eko amẹdiki šĩai,
heni amẹbaye yẹ lẹ, ašĩnãtšei enyọ lẹ
kẹ yiteṅṅõ lẹ. K. 13. 22.
8. Ni amẹye lõ lẹ nakai nyõ lẹṅ noṅṅ,
ašã yẹ la mli, ni akẹ abolo akpĩtĩ kẹ
fie ni dšõọ aye.

edšielę, na, ehewolo lę etšő tamǫ bǫni eyǫ sá lę.

8. Ni aaba mli akę, kędši amęheeo amęyee, ni asań amęboo ogbē toi yę kleń-kleń okadi lę nā lę, okadi ni dši enyǫ lę nā lę amęabo ogbē toi.

9. Ni aaba mli akę, kędši amęhee okadii enyǫ nę hū amęyee, ni asań amęboo ogbē toi lę, no lę yē Nilo fā lę mli nu lę eko, ni ofǫse ofie šikpoń gbīń lę nǫ, ni nu lę ni oyę yę fā lę mli lę aatšő *lá yę šikpoń gbīń lę nǫ. *7, 17.

10. Ni Mose kē Iehowa akę: Ofai nę, mi-Nuntšǫ! *Minā tšee kę-dšę dšeeńmō bēbe kę beyinǫ hū ní okę otšūlǫ wie nę fē; ši midšee wielǫ ko ni mililęi hū tšī. *3, 11; 6, 12. 30.

11. Ni Iehowa kēlę akę: Namo fe nābu hā gbomo? alo namo bǫ mumui lo toi-mūlǫ, lo ninalǫ lo filafo? Ani dšee mi, Iehowa, nę nońń? Lal. 94, 9.

12. Nohewǫ lę agbęnę ya, ni mikę onābu aahī ši, ni matšōo noni owie. Mat. 10, 19.

13. Ni ekē: Ofai nę, mi-Nuntšǫ! moni ootšū kę-ya lę, tšū.

14. Kękę ni Iehowa mli wo Mose la ni ekē: Ani onyemi Aaron, Levinyo lę, bę? Mile akę lę lę ele wiemǫ; ni asań, na, ēba ní ekęo abakpe, ni kę enao lę, eenyá kę etšuiń fē.

15. Ni okęlę awie, ni ońō wiemǫi lę owo enā; ni mi lę mikę onābu kę enābu aahī ši, ni matšōnye noni nyefe.

16. Ni eetšő onā wielǫ ehā mań lę; ni aaba mli akę eetšő onābu, ni bo hū ootšő tamǫ e-Nyońmǫ. 7, 1. 2.

17. Ni nękę tšo nę okǫ ohīe odē, ni okę-fe okadii lę.

18. Ni Mose kū esę kę-te *ešānū Ietro ńō, ni eyakēlę akę: Mīkpao fai, hā ní makū misę maya minyemimei ní yǫ Mizraim lę ańō, ni mayakwę akę amęhīe kāmǫ lolo lo. Ni Ietro kē Mose akę: Ya yę hedšǫlę mli! *3, 1.

19. Ni Iehowa kē Mose yę Midian akę: Kū osę kę-ya Mizraim; ši *mei fē ní taoǫ osusuma lę egboi. *Mat. 2, 20.

20. Ni Mose ńō eńā kę *ebii lę, ni ehōamę etrá tedši nǫ, ni ekū esę kę-mīya Mizraim šikpoń lę nǫ; ni Mose kǫ Nyońmǫ tšo lę ehīe edē. *18, 1 4.

21. Ni Iehowa kē Mose akę: Kę okū osę ote Mizraim lę, kwę ní ofe nākpę nii lę fē ní mińō-wo odeń lę yę Farao hīe; ši *mi lę mawadše etšui, ni ehā mań lę aya. *7, 3. 13; 8, 15. 19. 32; 9, 12. 34; 10, 1. 20. 27; 11, 10; 14, 4. 17.

22. Ni okē Farao akę: Bǫni Iehowa kē nę: *Mibi, mikromǫbi dši Israel; *Ier. 31, 9. Hos. 11, 1.

23. ni mīkēo akę: Hā mibi lę aya, ni eyasúmǫmi; ši kędši okplēē ní eya lę, no lę, na, *magbe obi, okromǫbi lę! *11, 5; 12, 29.

24. Ni eba mli yę gbę lę nǫ yę šitōbi lę akę Iehowa bahēńlę, ni ētaolę egbe. 1 Mose 17, 14.

25. Kękę ni Zipora kǫ *tę ní nā ba, ni eńō-fo ebi lę ketia, ni ešę efō enādši anā ni ekē: Lęlęń akę lá ayemforowu dšio hāmi. *Ios. 5, 2

26. Kękę ni eńmē ehe. Ketiafo lę hewǫ lę ekēlę akę: Lá ayemforowu dšio lę.

27. Ni Iehowa kē Aaron akę: Ya ní okę Mose ayakpe yę ńā lę nǫ. Ni ete ní ekęlę yakpe yę Nyońmǫ goń lę he, ni efǫ enā.

28. Ni Mose dšadše Iehowa wiemǫi fē ní eke-tšūlę lę kę okadii fē ní efālę akę efe lę etšō Aaron.

29. Ni Mose kę Aaron te, ni amęyabua Israelbii anukpai lę fē nā.

30. Ni Aaron dšadše wiemǫi fē ní Iehowa kę Mose ewie lę, ni efe okadii lę yę mań lę hīe.

31. Ni mań lę he ye. Ni beni amęnu akę Iehowa *ebasra Israelbii lę ní ena amęmanehūlū lę, kękę ni amęmāmǫ amęyitšei aši ni amęsǫle. *3, 16

Yitšo 5.

Ni enę sę lę Mose kę Aaron te Farao ńō, ni amęyakēlę akę: Bǫni Iehowa, Israel Nyońmǫ lę, kē nę: *Hā mimań lę aya, ni amęyaye gbīdšūrō amęhāmi yę ńā lę nǫ. *3, 18; 7, 16; 8, 1. 20; 9, 1. 13.

2. Ni Farao kē akę: Namo *dši Iehowa lę ni mabo egbē toi ní mahā Israel aya? Milee Iehowa, ni Israel hū mihāā amęya. *Dan. 3, 15.

3. Ni amękē: Hebribii a-Nyońmǫ lę kęwǫ ebakpe; nohewǫ lę wǫmīkpao fai ní ohă wǫya ni ..yanyie gbīī etē gbę kę-ya ńă lę nǫ, ni wǫyašă afǫle wǫhă Iehowa, wǫ-Nyońmǫ lę, koni ekabatuawǫ kę gbēle-hela lo klante.

4. Ni Misraim mańtšę lę kēamę akę: Mēhewǫ bo Mose kę bo Aaron, nyetšīǫ mań lę nitšumǫi lę agbę? nyeyaă nyeyatšua nyenii!

5. Ni Farao să kē: Na, agbęnę mań lę *yi efá momo yę šikpoń lę nǫ, ni nyehă amędšǫǭ amęhe nońń nę! *1, 7. 12.

6. Ni nakai gbī lę nǫ nońń lę Farao wo mań lę kplalǫi kę amęnǫkwęlǫi lę akită akę:

7. Nyekahăa mań lę dſęi amęńŏ-fe ntayăi lę dońń tamǫ tšutšu lę; amędientšę ameya ní amęyabuabua dſęi anā amęhă amęhe;

8. ši ntayăi lę ayikulę ni amęfe tšutšu lę, nyehăa amęfea nakai nońń, nyekatšea nǫ; ši amęmife anihao, nohewǫ ni amębloǭ akę: Hă wǫya ní wǫyašă afǫle wǫhă wǫ-Nyońmǫ lę!

9. Ahă nitšumǫ lę anyē gbomei lę, koni atǫamę ní amękabo yakawiemǫi atoi!

10. Ni mań lę kplalǫi lę kę amęnǫkwęlǫi lę dše kpo ni amęyakē mań lę akę: Bǫni Farao kē nę: Mihăănye dſęi dońń;

11. nyedientšę nyeyaă nyeyataoa dſęi yę heſēhe ní nyeana eko yę nyehăa nyehe; ši kēlę atšeń nyenitšumǫ lę nǫ nokonoko.

12. Kękę ni mań lę gbę ſă Misraim šikpoń lę nǫ fē, ni amębuabua gbetšelii anā amęńŏ-fe dſęi.

13. Ši kplalǫi lę tširę amęyisę amękē: Nyegbea nyedăgbī nitšumǫi lę anā tamǫ be mli ní dſęi yǫ lę!

14. Ni ayi Israelbii lę anǫkwęlǫi ní Farao kplalǫi lę ńŏ-to amęnǫ lę akę: Mēhewǫ ni nyè kę ńmęnę fē nyegbee nyentayăi ní atonye lę anā tamǫ sá lę?

15. Kękę ni Israelbii lę anǫkwęlǫi lę ba ni amębablǫ amęwo Farao amękē: Mēhewǫ okę otšūdši yeǫ nękę?

16. Ahăă otšūdši adſęi, ši ntayăi lę, amękē wǫfe dŏ kē; ni na, ăyi otšūdši lę, tšę tŏmǫ lę dšę omań lę.

17. Ši ekē: Hedšŏlǫi dšinye, hedšŏlǫi! nohewǫ nyekē akę: Hă wǫya ní wǫyašă afǫle wǫhă Iehowa lę.

18. Agbęnę nyeyaă ni nyeyatšua nii; ni dſęi lę ahăănye, ši kēlę ntayăi lę ayikulę nyefea nakai nońń!

19. Kękę ni Israelbii lę anǫkwęlǫi lę na akę sane fŏń eyeamę, edšakę akēamę akę: Nyekatšea nyentayăi lę ní dši nyedăgbī nitšumǫ lę nǫ gbīkogbīko.

20. Ni beni amędšę Farao ńŏ amębaă lę, amębanina Mose kę Aaron ní amędamǫ gbe lę nǫ,

21. ni amękēamę akę: Iehowa aakwę ní ekodšo, edšakę nyehă wǫhe *edše fū ewo Farao kę etšūdši lę, ni nyeńŏ klante nyewo amędē ní amękę-gbewǫ. *1 Mose 34, 30.

22. Ši Mose kū esę kę-te Iehowa ńŏ ni ekē: Nuntšǫ, mēba ofe mań lę efŏń nękę? Mēba otšūmi kę-ba bie mǫ?

23. Ši kę-dšę beyinǫ ní miba Farao ńŏ ní mikęlę bawie yę ogbęi amli nę, efŏń moń efeǫ mań nę, ni dšiemǫ hū odšieko omań lę!

Yītšo 6.

Ni Iehowa kē Mose akę: Kpăko obana noni mibafe Farao; edšakę ninešiwalę nă dăni eehă ameya, *ni ninešiwalę nă hū dăni eeſieamę yę ešikpoń lę nǫ. *11, 1; 12, 33.

2. Ni Nyońmǫ kę Mose wie, ni ekēlę akę: Midši Iehowa lę,

3. ni midšie mihe kpo mitšŏ Abraham kę Isak kę Iakob akę *Nyońmǫ Ofe lę; ši migbęi Iehowa lę mihăko amęle nǫ. *1 Mose 17, 1. 2 Mose 3, 14. 15.

4. Ni misă mihă mikpăńmǫ ní mikęamę kpăń lę emă ši, akę mikę Kanaan šikpoń lę ní amębato gbǫ yę nǫ lę aahăamę. 1 Mose 12, 7.

5. Ni misă minu Israelbii lę ni Misraimbii lę yeǫamę nyŏń lę akǫmǫyeliblǫmǫ lę, ni mikai mikpăńmǫ lę.

6. Nohewǫ lę kēmǫ Israelbii lę akę: Midši Iehowa lę, ni madšienye yę Misraim dšatšui lę ašiši, ni maherenye kę-dšę amęnyŏńyeli lę mli, ni nine ní akpă mli kę kodšomǫi kplei mańŏ-kpŏnye;

7. ni mańŏnye mafe midientšę mimań, ni matšŏ nye-Nyońmǫ, ni nyeale akę midši

Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱ ní dšienye ye̱ Mizraim dšatšui le̱ ašiši le̱,

8. ni mike̱nye aate šikpoṅ ní *miwó minine no̱ ake̱ mike̱-ahã Abraham ke̱ Isak ke̱ Iakob le̱ no̱, ni mike̱-ahãnye ni nyeye no̱, midši Iehowa le̱!
* 1 Mose 22,16. 5 Mose 32, 40.

9. Ni Mose wie nakai etšõ Israelbii le̱; ši ame̱boo Mose toi ye̱ ame̱tšuiyeli ke̱ nyõṅyeli ní nã wa le̱ hewo̱.

10. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱le̱ ake̱:

11. Ya ní oke̱ Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, ayawie ake̱ ehã Israelbii le̱ adše ešikpoṅ le̱ no̱ aya.

12. Ni Mose wie ye̱ Iehowa hĩe ekē̱: Na, Israelbii le̱ bokomi toi, té aafe tēṅ ni Farao aabomi toiṅ? *ni minã hũ tšee.
* K. 30; 4, 10.

13. Ni Iehowa ke̱ Mose ke̱ Aaron wie, ni efãame̱ ake̱ ame̱ya Israelbii le̱ ke̱ Mizraim maṅtše̱ Farao le̱ ṅõ, ní ame̱yadšie Israelbii le̱ ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱.

14. Mene̱mei dši onukpai ye̱ ame̱tše̱mei awei le̱: Israel kromo̱bi Ruben le̱ bii ne̱: Hanok ke̱ Palu, Hezron ke̱ Karmi; mene̱mei dši Ruben wekui le̱. 1 Mose 46, 9—11.

15. Ni Simeon bii ne̱: Iemuel ke̱ Iamin ke̱ Ohad ke̱ Iakin ke̱ Zohar ke̱ Saul, Kanaanyõ le̱ bi le̱; mene̱mei dši Simeon wekui le̱.

16. Ni Levi bii le̱ agbe̱ii ye̱ ame̱fo̱mo̱i le̱ anã ne̱: Geršon ke̱ Kahat ke̱ Merari. Ni afii abo̱ ní Levi ye dši afii oha ke̱ nyoṅmai-etē ke̱ kpawo.
1 Kron. 5, 27—30; 6, 1—4.

17. Geršon bii ne̱: Libni ke̱ Šimei ye̱ ame̱wekui le̱ anã.

18. Ni Kahat bii ne̱: Amram ke̱ Izehar ke̱ Hebron ke̱ Uziel. Ni afii abo̱ ni Kahat ye dši afii oha ke̱ nyoṅmai-etē ke̱ etē.

19. Ni Merari bii ne̱: Maheli ke̱ Muši. Mene̱mei dši Levi wekui le̱ ye̱ ame̱fo̱mo̱i le̱ anã.

20. Ni *Amram ŵe̱ enyekwē Iokebed; ni eke̱le̱ fo̱ Aaron ke̱ Mose. Ni afii abo̱ ni Amram ye dši afii oha ke̱ nyoṅmai-etē ke̱ kpawo. *2, 1.

21. Ni Izehar bii ne̱: *Kora ke̱ Nefeg ke̱ Zikri. * 4 Mose 16, 1

22. Ni Uziel bii ne̱: Mišael ke̱ Elzafan ke̱ Sitri. 3 Mose 10, 4.

23. Ni Aaron ŵe̱ Aminadab biyõ Elišeba ní dši Nahašon nyemiyõ le̱, ni eke̱le̱ fo̱ *Nadab ke̱ Abihu, Eleazar ke̱ Itamar.
* 28, 1

24. Ni Kora bii ne̱: Asir ke̱ Elkana ke̱ Abiasaf. Mene̱mei dši Korabii wekui le̱.

25. Ni Aaron bi Eleazar le̱ ŵe̱ Putiel biyei le̱ ateṅ mokome; ni eke̱le̱ fo̱ *Pinehas. Mene̱mei dši Levibii atše̱mei awei le̱ anukpai ye̱ ame̱wekui le̱ anã. * 4 Mose 25, 7

26. Mene̱mei dši Aaron ke̱ Mose ni Iehowa kē̱ame̱ ake̱: Nyeyadšiea Israelbii le̱ ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ ye̱ ame̱tai le̱ anã le̱.

27. Ame̱dši mei ni ke̱ Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, wie, koni adšie Israelbii le̱ ke̱-dše̱ Mizraim le̱; nakai Mose ke̱ Aaron le̱ ne̱.

28. Ni eba mli ye̱ gbĩ no̱ ni Iehowa ke̱ Mose wie ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ le̱,

29. ake̱ Iehowa kē̱ Mose ake̱: Midši Iehowa le̱; kē̱mo̱ Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, nii fē ní mike̱o wieo̱ le̱.

30. Ni Mose kē̱ ye̱ Iehowa hĩe ake̱: Na, minã tšee; té aafe tēṅ ní Farao aabomi toiṅ? K. 12

Yitšo 7.

Ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Na, mihã otšõ *Nyoṅmo̱ ohã Farao, ni onyemi Aaron aatšõ ogbalo̱. * 4, 16.

2. Bo le̱, wiemo̱ nii fē ni mifão ye̱ he le̱; ni onyemi Aaron ke̱ Farao awie, koni ehã Israelbii le̱ adše ešikpoṅ le̱ no̱ aya.

3. Ni *mawadše Farao tšui, ni mahã mikadii ke̱ minãkpe̱nii afá ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱. * 4, 21.

4. Ši Farao boṅnye toi, ni mike̱ minine aaṅmē Mizraim no̱, ni mike̱ kodšome̱i wudši aadšie mitai ní dši mimaṅ Israelbii le̱ ke̱-adše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱.

5. Ni *Mizraimbii aale ake̱ midši Iehowa le̱, ké̱ miwó minine no̱ ye̱ Mizraim no̱, koni madšie Israelbii le̱ ye̱ ame̱teṅ le̱. * 8, 22; 9, 14. 29.

6. Ni bo̱ni Iehowa fã Mose ke̱ Aaron le̱, nakai ame̱fe.

7. Ni Mose eye afii nyoṅmai-kpãnyo̱, ni Aaron hũ eye afii nyoṅmai-kpãnyo̱ ke̱ etē, beni ame̱ke̱ Farao yawie le̱.

Ni Iehowa kē Mose kẹ Aaron akẹ:
Kẹ́ Farao kẹnye wie akẹ: Nyefea
ẹnō ko lẹ, no lẹ kẽmọ Aaron akẹ:
otšo lẹ, ní oṅō-fō ši yẹ Farao hĩe,
tšṓ šikpā. * 4, 3.
Ni Mose kẹ Aaron te Farao ṅō,
mẹfe bọni Iehowa efáamẹ lẹ; ni
a ṅō etšo lẹ efō ši yẹ Farao kẹ
ši lẹ ahĩe, ni etšṓ šikpā.
Kẹkẹ ni Farao hũ hā ayatšẹ́ nilelọi
kũnyāyelọi lẹ kẹ-ba; ni amẹ hũ, ní
Mizraim woloṅlelọi lẹ, kẹ amẹṅkũ-
ẹli-ṅāi lẹ fe nakai noṅṅ.
* K. 22; 8, 7. 18. 19. 2 Tim. 3, 8.
Ni amẹteṅ mofẽmo ṅō etšo efō ši,
aẹtšṓmọ šikpāi; ši Aaron tšo lẹ mĩ
iei lẹ.
Ni awadše Farao tšui, ni ebooamẹ
akẹ bọni Iehowa *ewie lẹ. * 4, 21.
Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Farao
wa, ekplẽẽ ní maṅ lẹ aya.
Ya Farao ṅō lebi; na, ẽdše kpo
fā lẹ na, ni oyadamọ fā lẹ nā omẽlẹ,
o lẹ ní tšṓ onũfũ lẹ kọ ohĩe odẽ,
ni okẽlẹ akẹ: Iehowa, Hebribii lẹ
oṅmọ lẹ, tšũmi oṅō akẹ mibakẹ̃o
*Hā ní mimaṅ lẹ aya ní amẹya-
mi yẹ ṅā lẹ nọ; ni na, okplẽko kẹ-
benẹ. * 5, 1.
Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ: Enẹ okẹ-ale
nidši Iehowa lẹ: na, mikẹ tšo ní
yẹ midẽ nẹ batſa fā lẹ mli nu lẹ,
ẹetšṓ lá. * 4, 9.
Ni lōi ní yọ fā lẹ mli lẹ aagboi,
lẹ aaša, ni Mizraimbii lẹ aanyāṅe
mli nu lẹ numọ.
Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Kẽmọ
a akẹ: Kọ otšo lẹ, ni okpā onine
yẹ Mizraim *nui lẹ kẹ amẹnudšọ̃i
ẹ amẹfāi lẹ kẹ amẹkpākpoi lẹ kẹ
ni ní bua ši lẹ fẽ nọ ní amẹtšṓmọ
ni nu ni yọ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ
ẹ tšonibii kẹ tẹnibii amli lẹ, aatšṓ
* Kpods. 11, 6.
Ni Mose kẹ Aaron fe bọni Iehowa
ẹ lẹ, ni ewó etšo lẹ nọ, ni ekẹ-tſa
yọ fā lẹ mli lẹ yẹ Farao kẹ etšũdši
le, ni fā lẹ mli nu lẹ fẽ tšṓ lá.
Ni lōi ní yọ fā lẹ mli lẹ gboi,
lẹ ša, ni Mizraimbii lẹ nyẽẽ fā lẹ
mli nu lẹ anu; ni lá sọṅṅ yọ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ fẽ.
22. Ni *Mizraim ṅkũnyāyelọi lẹ kẹ amẹ-
ṅkũnyāyeli-ṅāi lẹ fe nakai noṅṅ. Ni
awadše Farao tšui ni ebooamẹ toi, takẹ
bọni Iehowa ewie lẹ. * K. 11.
23. Ni Farao kũ esẹ ete ewe, ni ehāā
enẹ hũ ata etšui mli.
24. Ni Mizraimbii lẹ fẽ dšedšẽ nubui yẹ
fā lẹ hewọhewọ ní amẹna nu amẹnu,
edšakẹ fā lẹ mli nu lẹ amẹnyẽẽ amẹnu.
25. Ni beni Iehowa tſa fā lẹ nō sẹ lẹ,
gbĩi kpawo bafoṅ.

Yitšo 8.

Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Ya Farao
ṅō ní oyakẽlẹ akẹ: Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ:
*Hā mimaṅ lẹ aya, ní amẹyasúmọmi!
* 5, 1.
2. Ni kẹdši okplẽẽ ní amẹya lẹ, na,
mikẹ kọkọdenei bahao okpokpai lẹ fẽ;
3. ni fā lẹ aawo kọkọdenei nyẽṅẽnyẽ-
ṅẽ, ni amẹaba owe lẹ kẹ osẹtšũṅ kẹ osā
nọ kẹ otšũdši awei kẹ omaṅbii lẹ ateṅ
kẹ oflõnōi amli kẹ omātšesei amli;
4. ni kọkọdenei lẹ aatũmọ kẹ-ba bodien-
tšẹ kẹ omaṅbii lẹ kẹ otšũdši lẹ fẽ nọ tete.
5. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Kẽmọ
Aaron akẹ: Kpā onine mli kẹ otšo lẹ
yẹ nudšọi lẹ kẹ fāi lẹ kẹ kpākpoi lẹ
anọ, ni ohā kọkọdenei atũmọ kẹ-ba Miz-
raim šikpoṅ lẹ nọ.
6. Ni Aaron kpā enine mli yẹ Miz-
raim nui lẹ anọ, ni kọkọdenei lẹ ba,
ni amẹbaha Mizraim šikpoṅ lẹ hĩe fẽ.
7. Ni ṅkũnyāyelọi lẹ kẹ amẹṅkũnyā-
yeli-ṅāi lẹ fe nakai noṅṅ, ni amẹhā kọ-
kọdenei ba Mizraim šikpoṅ lẹ nọ. 7, 11.
8. Kẹkẹ ni Farao tšẹ́ Mose kẹ Aaron
ni ekẽ: *Nyekpaā Iehowa fai, koni edšie
kọkọdenei lẹ yẹ mi kẹ mimaṅbii lẹ anọ,
ni mahā maṅ lẹ aya, koni amẹyašā afọle
amẹhā Iehowa. * K. 28; 9, 28; 10, 17.
9. Ni Mose kẽ Farao akẹ: Bodientšẹ
tšṓmọ beyinọ ní mikpa fai mihāo kẹ otšũdši
kẹ omaṅ lẹ, koni adšie kọkọdenei lẹ yẹ
bo kẹ owe lẹ, ní amẹfẹ yẹ fā lẹ mli kẹkẹ.
10. Ni ekẽ: Wọ́. Ni ekẽ: Afe bọni okẽ lẹ,
koni oná ole akẹ *mokomoko bẹ ní tamọ
Iehowa wọ-Nyoṅmọ lẹ. * 9, 14; 15, 11.

11. Ni kǫkǫdenei lę badše bo kę owe lę kę otšũdši lę kę omańbii lę anǫ aya, ni amęafę yę fā lę mli kękę.

12. Ni Mose kę Aaron dše Farao hīe; ni Mose yabo etšę́ Iehowa yę ši ni ewo Farao yę kǫkǫdenei lę ahe lę hewǫ.

13. Ni Iehowa fe bǫni Mose kę̄ lę, ni kǫkǫdenei lę gboi yę šīai kę kpoi anǫ kę dſęiań.

14. Ni amębuabua nā kuikui, ni šikpoń lę nǫ dše fũ.

15. Ši beni Farao na akę ená hedšǫlę lę, ewadše etšui, ni ebooamę toi, takę bǫni Iehowa ewie lę. 4, 21.

16. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Kę̄mǫ Aaron akę: Kpā otšo lę mli ni okę-tſa šikpoń lę nǫ mlu lę, koni etšő tõntõńi yę Mizraim šikpoń lę nǫ fẽ.

17. Ni amęfe nakai; ši Aaron kpā enine mli kę etšo lę ni ekę-tſa šikpoń mlu lę, ni etšő tõntõńi yę gbomei kę koloi ahe, šikpoń mlu fẽ tšő tõntõńi yę Mizraim šikpoń lę nǫ fẽ.

18. Ni ńkũnyāyelǫi lę hũ kę amęńkũnyāyeli-ńāi lę fe nakai, koni amęhā tõntõńi lę eko aba; ši *amęnyẽẽ. Ni tõntõńi lę ha gbomei kę koloi. * 9, 11.

19. Kękę ni ńkũnyāyelǫi lę kę̄ Farao akę: *Enę lę Nyońmǫ wao nę! Ši †awadše Farao tšui, ni ebooamę toi, bǫni Iehowa ewie lę. * 14, 25. † 4, 21.

20. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Te ši lebi māńkpa, ni oyadamǫ Farao hīe, na, ẽba fā lę nā; ni okę̄lę akę: Bǫni Iehowa kę̄ nę: *Hā mimań lę aya, ni amęyasúmǫmi. * 5, 1.

21. Ši kędši ohāā mimań lę aya lę, no lę mahā ofǫii abaha bo kę otšũdši kę omańbii kę owe lę, ni Mizraimbii ašīai kę šikpoń ni amęyǫ nǫ lę hũ aayimǫ obõbõ kę ofǫii lę.

22. Ni nakai gbī lę madšie Gošen šikpõń lę ni mimań lę yę nǫ lę yę mli, ni ofǫii lę akaya dšęi; beni afe ni ole akę *midši šikpoń lę fẽ Nuntšǫ. * 7, 5.

23. Ni mikę dšiemǫ okadi aato mimań lę kę omań lę teń; wǫ́ ni dši wǫ́ lę nękę okadi nę baba.

24. Ni Iehowa fe nakai, ni ofǫii labaõ ba Farao we kę etšũdši awei kę Mizraim šikpoń lę nǫ fẽ; ni šikpoń lę hīe kpātā yę ofǫii lę ahewǫ.

25. Ni Farao tšę́ Mose kę Aaron ni ekę̄: Nyeyaā nyeyašāa afǫle nyehāa nye-Nyońmǫ lę yę šikpoń nę nǫ.

26. Ni Mose kę̄: Esaa akę afeǫ nakai; edšakę Mizraimbii anihīnii wǫkę-baā afǫle wǫhā Iehowa, wǫ-Nyońmǫ lę; ni, kędši wǫkę *Mizraimbii anihīnii lę ni afǫle yę amęhīe nę, ani amętſiańwǫ tęi? * 1 Mose 43, 32

27. Wǫǫnyie gbīī etẽ gbę kę-ya ŋā lę nǫ, ni wǫyašā afǫle wǫhā Iehowa, wǫ-Nyońmǫ lę, *takę bǫni ekę̄wǫ lę. * 3, 18.

28. Ni Farao kę̄ akę: Mibańmẽnye gbę ni nyeya, koni nyeyašā afǫle nyehā Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, yę ńā lę nǫ; ši šońń kękę ni nyekayaā; *nyekpaā fai nyehāami! * K. 8.

29. Ni Mose kę̄: Na, mibadše ońõ maya ni mayakpa Iehowa fai, koni ofǫii lę adše Farao kę etšũdši lę kę emańbii lę anǫ wǫ́; ši šišiumǫ sane kękę ni Farao akaye dońń akę ehāń mań lę aya ayaā afǫle ahā Iehowa.

30. Ni Mose dše Farao hīe ni ete ni *eyakpa Iehowa fai. * K. 12.

31. Ni Iehowa fe bǫni Mose kę̄ lę, ni edšie ofǫii lę yę Farao kę etšũdši kę emańbii lę anǫ, efęę ekomeflo.

32. Ši Farao *wadše etšui ekoń, ni ehāā mań lę aya. * 4, 21.

Yitšo 9.

Kękę ni Iehowa kę̄ Mose akę: Ya Farao ńõ ni oyakę̄lę akę: Bǫni Iehowa, Hebribii a-Nyońmǫ lę, kę̄ nę: *Hā mimań lę aya, koni amęyasúmǫmi. * 5, 1.

2. Ši kędši okplẽẽ ni amęya, ni õtšī amęnā lolo lę,

3. no lę Iehowa *nine aakā okoloi ni yǫ ńānǫ lę anǫ, ni ekę otſašiogbo ni nā wa aaba okpǫńǫi kę tedšii kę yomai kę tšinai kę tõi ateń. * 3, 20.

4. Ni Iehowa aafe srǫto yę Israelbii akoloi kę Mizraimbii akoloi lę ateń, ni Israelbii lę anii lę ekoeko gboń.

5. Ni Iehowa to be ekę̄: Wǫ́ lę Iehowa bafe enę yę šikpoń lę nǫ.

ii dšetšęrenǫ lę Iehowa fe nakai,
raimbii akoloi lę fě gboi; ši Isral-
ɔloi lę ateń ekomeflo gboo.
Ši Farao tšũ ayakwę, ni Israelbii le
lę ateń ekomeflo gboko. Ši Farao
e etšui, ni ehãã mań lę aya. * 4, 21.
Ni Iehowa kẽ Mose kę Aaron akę:
itia flõnõ mli lašinyãnyera nye-
obõbõ, ni Mose ańõ-fã ńwei yę
hĩe,
ii eetšő mlu yę Mizraim šikpoń
ẽ, ni eetšő *asane ní fũǫ ni eflęǫ
ɔmei kę koloi ahe yę Mizraim ši-
lę nǫ fẽ. * 5 Mose 28, 27.
Ni amękpiti flõnõ mli lašinyãnyera
amębadamǫ Farao hĩe, ni Mose
ńwei, ni etšő *asane ní fũǫ ni
rę gbomei kę koloi lę ahe.
*Kpods. 16, 2.
Ni ńkũnyãyelǫi lę nyẽẽ Mose hĩe
yę asane lę hewǫ, edšakę asanei
ərẽ ńkũnyãyelǫi lę kę Mizraimbii

Ni Iehowa wadše Farao tšui, ni
nę toi, takę bǫni Iehowa kę Mose
ę. 4, 21.
Ni Iehowa kẽ Mose akę: Te ši
ıãńkpa, ní oyadamǫ Farao hĩe, ni
akę: Bǫni Iehowa, Hebribii a-
nǫ lę, kẽ nę: Hã mimań lę aya,
ımęyasúmǫmi. 5, 1.
Kę-dšee nakai lę mahã mihaomǫi lę
ı bodientšę kę otšũdši lę kę omań-
anǫ, koni oná ole akę *mokomoko
tamǫmi yę šikpoń lę nǫ fẽ. * 8, 10.
Edšakę kũlę benę mikpã minine
ikę gbẽle-hela etfao kę omań lę
i afoő yę šikpoń lę nǫ ašę afõ

Ši kẽlę enę hewǫ mihã odamǫ ši,
madšie mihewalę kpo matšõo, ní
igbęi atã yę dšeń fẽ. 7, 8; 14, 4. Rom 9, 17.
Okã he õwó ohe nǫ yę mimańi lę
akę ohãã amęya.
Na, wǫ́ aafe benę yinǫ lę mahã
mǫńtęi ni nã wa naakpa dientšę
i anako nǫ dã yę Mizraim kę-dšę
atolę lę kę-baši ńmęnę. * Hiob 38, 22
Nohewǫ lę agbęnę tšũ ní ayabua
lę kę nibii fẽ ní oyǫ yę ńãnǫ

lę anã kę-ba šĩa; ši gbomo-fẽ-gbomo kę
kolo-fẽ-kolo ni aana yę ńãnǫ ní akelę
baa šĩa lę, nyońmǫńtęi lę aayiamę ni
amęagboi.
20. Ni Farao tšũdši lę ateń moni yaše
Iehowa wiemǫ lę gbeyei lę, ehã etšũdši
kę ekoloi dšo foi kę-ba šĩa;
21. ši moni ebuu Iehowa wiemǫ lę,
ešĩ etšũdši kę ekoloi yę ńã lę nǫ.
22. Kękę ni Iehowa kẽ Mose akę:
Kpã onine mli kę-ya ńwei, koni nyo-
ńmǫńtęi aba Mizraim šikpoń lę nǫ fẽ,
yę gbomei anǫ kę koloi anǫ kę ńãnǫ
bãi fẽ nǫ yę Mizraim šikpoń lę nǫ.
23. Ni Mose kpã etšo lę mli kę-te ńwei,
ni Iehowa hã nyońmǫšimǫi kę *nyo-
ńmǫńtęi ba, ni la tšẽ kę-nyie šikpoń lę;
ni Iehowa hã nyońmǫńtęi nę yę Mizraim
šikpoń lę nǫ. * Kpods. 16, 21.
24. Ni nyońmǫńtęi lę nę kę la ní tšoǫ
plamplam yę nyońmǫńtęi lę ateń, ni enã
wa naakpa dientšę, bǫni anako nǫ dã
yę Mizraim šikpoń lę nǫ fẽ kę-dšę be
mli ní etšő mań nę.
25. Ni nyońmǫńtęi lę yi nibii fẽ ní
yǫ ńãnǫ yę Mizraim šikpoń lę nǫ fẽ
kę-dšę gbomei anǫ kę-yaši koloi anǫ, ni
nyońmǫńtęi lę kpãtã ńãnǫ bãi lę fẽ ahĩe
ni ekũmǫ ńãnǫ tšei lę fẽ.
26. Dša Gošen šikpoń lę nǫ, heni Israel-
bii lę yǫ lę kękę ni nyońmǫńtęi lę enęe yę.
27. Kękę ni Farao tšũ ayatšę́ Mose
kę Aaron kę-ba, ni ekẽamę akę: *Enę
lę mife eša; Iehowa lę dšalǫ dšilę, ši
mi lę mikę mimań lę meifõdši dšiwǫ.
* 10, 16.
28. *Nyekpaã Iehowa fai ní nyońmǫ-
šimǫi kę nyońmǫńtęi lę akpa, ši efá,
ni mahã nyeya ni nyehĩń ši dońń.
29. Ni Mose kẽlę akę: Amrõ pę ní
madše kpo yę mã lęń lę, magbę minidši
amli yę Iehowa hĩe, ni nyońmǫšimǫi lę
asę aafo, ni nyońmǫńtęi lę eko bań
dońń, koni oná ole akę dšeń lę Iehowa
nõ ni.
30. Ši mile akę bo kę otšũdši lę, nyenáko
nyeše Iehowa Nyońmǫ lę gbeyei.
31. Ši odonti kę akoko lę hĩe akpãtã lę;
edšakę akoko lę ewo, ni odonti lę hũ
egba.

32. Ši ṅmā̃ ke̱ able hīe kpātāā; edšake̱
ekwĕko.
33. Ni Mose dše Farao ṅõ ni edše mā̃
le̱ṅ, ni eyagbe̱ enidšiaṅ ye̱ Iehowa hīe,
ni nyoṅmo̱šimo̱i ke̱ nyoṅmo̱ṅte̱i le̱ se̱
fo, ni nyoṅmo̱ le̱ kpa ye̱ šikpoṅ le̱ no̱.
34. Ši beni Farao na ake̱ nyoṅmo̱ne̱mo̱
ke̱ nyoṅmo̱ṅte̱i ke̱ nyoṅmo̱šimo̱i le̱ ase̱
efo le̱, esā efe eša ekoṅ, ni ewadše etšui,
le̱ ke̱ etšūdši le̱ fĕ.
35. Ni Farao tšui bawa, ni ehāā Israel-
bii le̱ aya, take̱ bo̱ni Iehowa ewie ye̱
Mose nā le̱. 4, 21.

Yitšo 10.

Ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Ya Farao
ṅõ, ši miwadše etšui ke̱ etšūdši le̱ atšui,
beni afe ni mafe mikadii ne̱ fĕ matšõame̱,
2. koni ogba nibii ni mife ye̱ Mizraim,
ke̱ mikadii hū ni mife ye̱ ame̱teṅ le̱, owo
obii ke̱ obii abii atoiaṅ, koni nyená nyele
ake̱ *midši Iehowa le̱. * 6, 2—7.
3. Ni Mose ke̱ Aaron te Farao ṅõ,
ni ame̱yakē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa, *Hebri-
bii a-Nyoṅmo̱ le̱, kē̱ ne̱: Mĕ beyino̱ po
ookplĕ ní oba ohe ši ye̱ mihīe? Hā mi-
maṅ le̱ aya, ní ame̱yasúmo̱mi. * 5, 3.
4. Ši ke̱dši okplĕĕ ni mimaṅ le̱ aya
le̱, na, wó̱ le̱ mahā balabii aba okpokpai
le̱ ano̱,
5. ni ame̱aha šikpoṅ le̱ hīe, bo̱ni anaṅ
šikpoṅ; ni ame̱aye nii ni fe̱ ní hīe kpātāā
ní nyoṅmo̱ṅte̱i le̱ šī hānye le̱, ni ame̱-
aye nyetšei fĕ ní tšĕrĕo̱ bāi ye̱ ṅāno̱ le̱.
6. Ni ame̱ayimo̱ ošīai ke̱ otšūdši fĕ
ašīai ke̱ Mizraimbii fĕ ašīai, bo̱ni otše̱mei
le̱ ke̱ otše̱mei atše̱mei le̱ enako no̱ pĕṅ
ke̱-dše̱ beyino̱ ni ame̱ba šikpoṅ le̱ no̱
ke̱-baši ṅme̱ne̱ gbī ne̱. Ni etšó̱ ehe, ni
edše Farao ṅõ.
7. Ke̱ke̱ ni Farao tšūdši le̱ kē̱le̱ ake̱:
Mĕ beyino̱ noṅṅ ni nū ne̱ aahaowo̱ ke̱-
yaši? Hā gbomei le̱ aya ní ame̱yasúmo̱
Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱! Ani oleko ake̱
Mizraim mifite?
8. Ni ayaṅõ Mose ke̱ Aaron ke̱-ba
Farao hīe ekoṅ, ni ekē̱ame̱ ake̱: Nye-
yaā ní nyeyasúmo̱a Iehowa nye-Nyoṅmo̱
le̱. Namei ke̱ namei dši mei ni baya le̱?
9. Ni Mose kē̱: Wo̱ke̱ wo̱gbekĕbii ke̱
wo̱nukpai le̱, ke̱ wo̱bihīī ke̱ wo̱biyei le̱,
ke̱ wo̱tōi ke̱ wo̱tšinai baya; edšake̱ wo̱-
yaye *gbīdšūrõ wo̱hā Iehowa. * 3, 18.
10. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Iehowa aadšo̱aye,
bo̱ni mi hū mibahānye ke̱ nyebii le̱ aya
ne̱! Nyekwe̱a, ani dšee sane fōṅ yo̱ nye-
yitšoṅ ne̱?
11. Dabi; nyehīī le̱ ke̱ke̱ nyeyaā nyeya-
súmo̱a Iehowa; edšake̱ no noṅṅ dši nyeṅ
nyetaoo̱! Ni afieame̱ ke̱-dše̱ Farao hīe.
12. Ke̱ke̱ ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Kpā
onine mli ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ ye̱
balabii le̱ ahewo̱, koni ame̱ba Mizraim
šikpoṅ le̱ no̱, ni ame̱baye šikpoṅ le̱ no̱
bāi fĕ ke̱ nibii fĕ ni *nyoṅmo̱ṅte̱i le̱
ešī le̱. * 9, 25.
13. Ni Mose kpā etšo le̱ mli ye̱ Miz-
raim šikpoṅ le̱ no̱, ni Iehowa hā bokā
kō̱yo̱ batfa ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ nakai gbī le̱ fĕ
ke̱ nakai nyō le̱ṅ fĕ; ni beni dše tše̱re̱
le̱, bokā kō̱yo̱ le̱ ke̱ balabii le̱ eba.
14. Ni balabii le̱ ba Mizraim šikpoṅ
le̱ fĕ no̱, ni ame̱bafie Mizraim kpokpai
le̱ fĕ no̱ nyĕṅĕnyĕṅĕ, balabii le̱ eko bako
dā ni tamo̱ame̱, ni ame̱se̱ ne̱ hū eko baa
nakai doṅṅ.
15. Edšake̱ ame̱ha šikpoṅ mū le̱ fĕ hīe
ni šikpon le̱ no̱ wo duṅ, ni ameye šikpoṅ
le̱ no̱ bāi fĕ ke̱ tšei ní nyoṅmo̱ṅte̱i le̱
šī le̱ no̱ yibii fĕ, ni nokonoko efe̱e̱ ni
dši efo̱ ye̱ tšei lo bāi ano̱ ye̱ ṅāno̱ ye̱
Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ fĕ.
16. Ke̱ke̱ ni Farao tšū ayatše̱ Mose ke̱
Aaron ke̱-ba oyá mli ni ekē̱: *Mife Ie-
howa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱ nye hū eša; * 8, 27.
17. ši agbe̱ne̱ ṅõ mihe eša le̱ ofami ši-
kome ne̱ hū, ni *nyekpaā Iehowa, nye-
Nyoṅmo̱ le̱, fai, koni edšie ne̱ke̱ gbĕle
ne̱ ke̱ke̱ ke̱-dše̱ mino̱. * 8, 8. 1 Sam. 12, 19.
18. Ni edše Farao ṅõ ete *eyakpa Ie-
howa fai. * 4 Mose 11, 2.
19. Ni Iehowa hā anai kō̱yo̱ ni nā wa
naakpa batfa, ni elō balabii le̱ ke̱-te, ni
eke̱ame̱ yafie Ṅšo̱-tšuru le̱ mli; balabii le̱
ateṅ ekomeflo efe̱e̱ ye̱ Mizraim kpokpai
le̱ fĕ no̱.
20. Ši Iehowa wadše Farao tšui, ni
ehāā Israelbii le̱ aya. 4, 21.

21. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Kpă onine mli kę-ya ṅwei, koni duṅ awo yę Misraim šikpoṅ lę nǫ, duṅ kabitī.
22. Ni Mose kpă enine mli kę-te ṅwei, ni duṅ kpī wo yę Misraim šikpoṅ lę nǫ fĕ gbīī etĕ;
23. mokomoko enaa enanyo, ni mokomoko etee ši yę egbęhe gbīī etĕ; ši dšeṅ tšo hă Israelbii lę fĕ yę amęhīlęhei lę.
24. Kękę ni Farao tšę́ Mose ni ekę̄: Nyeyaă ni nyeyasúmǫa Iehowa; nyetōi kę nyetšinai lę kękę nyešīa yę bię; *nyebii lę hū kęnye aya. *K. 10.
25. Ni Mose kę̄: Dša bo hū ohăwǫ gbĕ-afǫlei kę šă-afǫlei wǫhīe wǫdĕ, ni wǫyašă wǫhă Iehowa, wǫ-Nyoṅmǫ lę.
26. Ni wǫkoloi akui lę hū wǫkę-mīya, ni ašīṅ kokloto tete yę sę; ši nomei eko wǫkę-yasúmǫ Iehowa, wǫ-Nyoṅmǫ lę; ši wǫdientšę wǫlee noni wǫkę-yasúmǫ Iehowa, akę dša wǫšę dšęi fĕdă.
27. Ši Iehowa wadše Farao tšui, ni ekplĕĕ akę amęya. 4, 21.
28. Ni Farao kęlę akę: Dše minǫ ni oya! Kwę ohe ni ahī, ni okaba mihīe doṅṅ; ši gbī nǫ ni oona mihīe lę, oogbo.
29. Ni Mose kę̄: Odšogbăṅ; mibaṅ ohīe doṅṅ!

Yītšo 11.

Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Efę amanehūlū kome ni mikę-baba Farao kę Misraim nǫ, ni no sę lę eehă nyedše bię nyeya; beni eehă nyefĕ nyėya kwră lę, no lę fiemǫ tete ebafienye kę-dšę bię.
2. Agbęnę kpă owo maṅ lę toiiaṅ akę *nū-fĕ-nū kę yō-fĕ-yō abăla dfiętęinii kę šikanii yę enanyo deṅ. *3, 21. 22.
3. Ni Iehowa hă maṅ lę hīe ba nyam yę Misraimbii lę ahīe; ni asaṅ Mose hū, gbomo wulu dientšę dšilę yę Misraim šikpoṅ lę nǫ yę Farao tšūdši lę kę maṅ lę hīe.
4. Ni Mose kę̄: Bǫni Iehowa kę̄ nę: Nyōṅteṅ lę madše kpo makpa Misraim,
5. ni Misraim šikpoṅ lę nǫ *kromǫbii fĕ aagboi, kę-dšę Farao kromǫbi lę ni táa sęi lę nǫ lę nǫ kę-yaši nyőṅyō ni yǫ wię sę lę kromǫbi lę tete nǫ, kę koloi akromǫbii fĕ! *4, 23.

6. Ni yăfó babaō aaba Misraim šikpoṅ lę nǫ fĕ, bǫni enǫ bako dă ni asaṅ enǫ baṅ doṅṅ;
7. ši Israelbii lę, šiflō tete tšiṅ elilęi yę amęteṅ moko nǫ kę-dšę gbomo nǫ kę-yaši kolo nǫ, koni nyená nyele akę Iehowa *mīgbla Misraim kę Israel teṅ. *9, 4. 26.
8. Kękę ni otšūdši nę fĕ aakpleke ši aba miṅō, ni amęabakotomi amęakę̄: Dše kpo ni oya, bo kę maṅ lę fĕ ni yǫ ošiši lę! ni no sę lę mate. Ni ekę mlila dše Farao ṅō kę-te.
9. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Farao ebaboṅnye toi, koni minākpęnii lę afá yę Misraim šikpoṅ lę nǫ.
10. Ni Mose kę Aaron fe nękę nākpęnii nę fĕ yę Farao hīe; ši Iehowa *wadše Farao tšui, ni ehăă Israelbii lę adše ešikpoṅ lę nǫ aya. *4, 21.

Yītšo 12.

(12, 1—28: Kwę 23, 15; 34, 18. 3 Mose 23, 5—14. 4 Mose 28, 16—25. 5 Mose 16, 1-8. 4 Mose 9, 1—14. 1 Kor. 5, 7.)

Ni Iehowa kę̄ Mose kę Aaron yę Misraim šikpoṅ lę nǫ akę:
2. *Nękę nyōṅ nę atšő nyōdši ašišidšĕ ahănye, ni etšő afi mli kleṅkleṅ nyōṅ ehănye. *13, 4.
3. Nyekę Israel asafo lę fĕ awiea akę: Nyōṅ nę nǫ gbī noni dši nyoṅma lę amęteṅ mofĕmo aṅō tōbi komekome yę amętšęmei awei lę anā, šīa-fĕ-šīa lę tōbi kome.
4. Ši kędši šīa lę bii lę fáá hăă tōbi lę yeli lę, no lę ekę ekutšoṅnyo moni šīa tša enō nǫ lę aye yę susumai lę ayifálę nă; nyeteṅ mofĕmo akane mei ni fá hă tōbi lę yeli.
5. Ši nyeṅōa tōbi *ni kpa bę ehe, nū ni eye afi, yę tōgwanteṅi lo tōabotiai lę ateṅ; *3 Mose 22, 20.
6. ni nyeṅō-to kę-yaši nakai nyōṅ lę noṅṅ nǫ gbī ni dši gbī nyoṅma kę edfę lę nǫ; ni Israel asafo mū lę agbegbĕamę gbękęnăăši.
7. Ni amęṅō lá lę eko amędiki šīai, heni amębaye yę lę, ašīnătšei enyǫ lę kę yiteṅnō lę. K. 13. 22.
8. Ni amęye lō lę nakai nyō lęṅ noṅṅ, aăă yę la mli, ni akę abolo akpītī kę fie ni dšōǫ aye.

9. Nyekayealę eńmõń, ni nyekę nu akahoa, ši moń nyešāa yę la mli, eyitšo kę efũǫdši kę emlinii lę.

10. Ni nyekafęa eko nyetoa ní dše tšęre nǫ; ši kẹ́ eko fę ní dše tšęre nǫ lę, akę la ašā.

11. Ni bǫni nyetšṍ nyeyelę nę: nyefĩmǫa nyemliteań, ni nyewoa nyetokotai yę nyenādši, ni nyedẽhĩemǫtšei ahĩa nyedẽ, ni nyeayelę *paopao; ši Iehowa Hehō ni. *Ies. 52, 12.

12. Edšakę makpa Mizraim šikpoń lę nǫ nakai nyō lęń, ni magbe Mizraim šikpoń lę nǫ kromǫbii fẽ, kę-dšę gbomo nǫ kę-yaši kolo nǫ; ni Mizraim nyońmǫi lę *makodšo amęfẽ, midši Iehowa lę! *4 Mose 33, 4.

13. Ni *lá lę aatšṍ okadi ahãnye yę šĩai heni nyeyǫ lę, ni kę mina lá lę, maho nyehe, ni hĩekpātāmǫ amanehũlũ bań nyenǫ, beni matfia Mizraim šikpoń lę nii lę. *Heb. 11, 28.

14. Ni nękę gbĩ nę atšṍ kaimǫ-gbĩ ahãnye, ni nyeyelę gbĩdšũrõ nyehā Iehowa nyekę nyesešibii fẽ, ni etšṍ nānǫ akpǫ ehãnye.

15. Nyeyea abolo akpĩtĩ gbĩĩ kpawo; ši kleńkleń gbĩ lę nǫ bẽbe lę nyedšiea māša yę nyewei lę; edšakę mofẽmo ní aaye māša abolo kę-dšę kleńkleń gbĩ lę nǫ kę-yaši gbĩ ní dši gbĩ kpawo lę nǫ lę, aakpātā nakai susuma lę hĩe yę Israel. 13, 7.

16. Ni kleńkleń gbĩ lę akpe kpē krońkroń, ni gbĩ ni dši gbĩ kpawo lę hũ akpe kpē krońkroń yę nyeteń; akatšu nitšumǫ ko nitšumǫ ko yę mli, dša noni mofẽmo aaye kękę he nii nyetšu.

17. Ni nyeyea nakai akpĩtĩ gbĩdšũrõ lę; edšakę nakai gbĩ lę nǫ nońń midšie nyetai lę kę-dšę Mizraim šikpoń lę nǫ; nohewǫ lę nyeyea nakai gbĩ lę nye kę nyesešibii fẽ, ní etšṍ nānǫ akpǫ ehãnye.

18. Nyedšea kleńkleń nyõń lę nǫ gbĩ ni dši gbĩ nyońma kę edfę lę gbękę nyebõia akpĩtĩ yeli kę-yaši nyõń lę nǫ gbĩ ni dši gbĩ nyońmai-enyǫ kę ekome lę gbękę.

19. Akana māša yę nyewei lę gbĩĩ kpawo; ši mofẽmo ni aaye māša abolo lę, aakpātā nakai susuma lę hĩe yę Israel asafo lę mli, gbǫ dšio, moni afǫlę yę šikpoń lę nǫ dšio.

20. Nyekayea māšanii; nyeyea akpĩtĩ yę nyešihĩlęhei lę fẽ.

21. Kękę ni Mose tšẹ́ Israel onukpai lę fẽ, ni ekẽamę akę: Nyedšiea tõi nyetoa yę nyewekui anā, ni nyegbea Hehō lę.

22. Ni nyeńõa hisopo kůtša ní nyetšǫa lá ní yǫ lalakā lę mli lę, ni nyekę-dšę šĩnātšei enyǫ lę kę yiteńnõ lę, ni nyetea mokomoko akadše kpo yę ešĩa eba šĩnāi kę-baši lebi.

23. Edšakę Iehowa bakpa ši ni eyatfia Mizraimbii anii; ni kẹ́ ena lá lę yę šĩnātšei enyǫ lę kę yiteńnõ lę he lę, Iehowa aaho nyešĩnāi lę ahe, ni eńmẽń hĩekpātālǫ lę gbę, ni eba nyewei lę ni ebatfianye nii.

24. Ni nyeyea wiemǫ nę nǫ, ni etšṍ nānǫ akpǫ ehão kę obii.

25. Ni kę nyešę šikpoń ní Iehowa kębahãnye lę nǫ, tamǫ bǫni ewo ši lę, nyehĩea nękę dšámǫ nę mli.

26. Ni kẹ́ aaba mli akę *nyebii aabinye akę: Tẽ nyedšámǫ nę šišiń? lę, *1 Mose 18, 19. 5 Mose 6, 7. 20.

27. nyekẽa akę: Iehowa Hehō lę afǫle ni, edšakę beni etfia Mizraimbii anii lę, eho Israelbii lę ašĩai lę ahe yę Mizraim, ni edšie wǫšĩai lę. Ni mań lę māmǫ amęyi ši, ni amęsǫle.

28. Ni Israelbii lę yiń amęte, ni amęyafe bǫni Iehowa ewo Mose kę Aaron kitā lę, nakai amęfe.

29. Ni eba mli akę nyõń teń lę Iehowa tfia Mizraim šikpoń lę nǫ kromǫbii fẽ nii, kę-dšę Farao kromǫbi ní tāa esẽi lę nǫ lę nǫ kę-yaši moni ańõlę nom ni awolę tšũń lę kromǫbi nǫ kę šĩa kolai akromǫbii fẽ. 4, 23.

30. Kękę ni Farao te ši nakai nyõ lęń nońń, lę kę etšũdši fẽ kę Mizraimbii fẽ, ni yāfõ babaõ te ši yę Mizraim; edšakę šĩa ko šĩa ko bę ní gbonyo bę mli.

31. Ni ehā ayatšẹ́ Mose kę Aaron nyõ lęń ni ekẽ: Nyetea ši nyedšea mimańbii lę ateń nyeyaā, nye kę Israelbii lę, ni nyeyasúmǫa Iehowa, takę bǫni nyekẽ lę.

32. Ni asań nyeńõa nyetõi kę nyetšĩnai lę hũ kę-yaā, *takę bǫni nyekẽ lę; ni nyedšõami hũ. *10, 26.

Misraimbii lẹ *tširẹ maṅ lẹ yi sẹ,
he afe oyá ní amẹdše šikpoṅ lẹ
ẹ amẹkẽ: Wọfẽ wọmĭgboi! *6,1.
maṅ lẹ hole amẹmãi ní náko
i amẹfĭmọ amẹmãtšesei lẹ amẹ-
ıamai amli, ni amẹke-tſia amẹ-

Israelbii lẹ fe bọni Mose ekẽ-
ıi *amẹbăla dſiẹtẹinii kẹ šikanii
. yẹ Misraimbii lẹ adeṅ; *11,2.
Iehowa hă maṅ lẹ hĭe ba nyam
imbii lẹ ahĭe, ni amẹhăamẹ nii
la lẹ; ni amẹkpakpă Misraim-
ıii. 3,21.
Israelbii lẹ yiṅ kẹ-dšẹ Rameses
ɩot, hĭĭ nanenọnyielọi aafe mei
ɩi-ekpa, sõro gbekẽbii hũ.
futufutugbomei babaõ hũ fata
·te, kẹ tõi kẹ tšinai babaõ dientšẹ
amẹṅõ mă lẹ ní amẹke-dšẹ Miz-
amẹšă akpĭtĭ kakai; edšakẹ
lšakẹ Misraimbii lẹ ſieamẹ ni
mẽ, ni amẹsăko niyenii amẹ-
nyiemọ lẹ hũ.
be ní Israelbii lẹ kẹ-hĭ ši yẹ
lẹ feọ *afii ohai-edſẹ kẹ nyo-
*1 Mose 15,13.
eba mli yẹ afii ohai-edſẹ kẹ
etẽ lẹ nãgbẽ mli, nakai gbĭ lẹ
eba mli akẹ Iehowa tai lẹ fẽ
aim šikpoṅ lẹ nọ.
ıewọ ni ayeọ nẹkẹ nyõṅ nẹ akẹ
ʒbĭdšũrõ lẹ, dši dšiemọ ní edšie-
šẹ Misraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ; enẹ
ni sa akẹ ayeọlẹ gbĭdšũrõ ahăa
ẹ Israelbii lẹ fẽ ateṅ, yẹ amẹseši

Iehowa kẽ Mose kẹ Aaron akẹ:
he akpọ nẹ: Mokpõṅ ko mo-
akaye eko.
mofẽmo nyóṅ ni akẹ šika helẹ
ketia dãni eye eko.
ıi bahĭ nyeṅõ kẹ apăfonyo hũ
o.
·fẽ-šĭa aye enõ; akẹ lõ lẹ eko
pọ yẹ šĭa lẹ, *ni asaṅ nyekadſaă
ɛko. *Ioh. 19,36.
ɩel asafo lẹ fẽ afe nakai.
kẹ́ moko ebatoõ gbọ ni ẽtao
Hehõ lẹ ehăa Iehowa lẹ, hă

afiọ ehĭĭ lẹ fẽ ketia, fẽdă ní eba ní eba-
ye, ni eetšõ tamọ moko ni afọlẹ yẹ ši-
kpoṅ lẹ nọ; ši fõlọ ko fõlọ ko akaye
eko.
49. Mla kome akă ši ahă moni dši maṅ-
nyo kẹ moni batonye gbọ. 3 Mose 24,22.
50. Ni Israelbii lẹ fẽ fe nakai, bọni
Iehowa wo Mose kẹ Aaron kită lẹ, na-
kai amẹfe.
51. Ni eba mli akẹ nakai gbĭ lẹ nọ
noṅṅ lẹ Iehowa dšie Israelbii lẹ kẹ-dše
Mizraim šikpoṅ lẹ nọ yẹ amẹtai lẹ ană.

Yĭtšo 13.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
2. *Kromọbii fẽ, nofẽno ní gbleọ mũsũ
nă yẹ Israelbii lẹ ateṅ lẹ, gbomo dšio,
šĭa kolo dšio, femọamẹ kroṅkroṅ ohămi;
ši minõṅ. *4 Mose 8,17.18; 18,15. Luk. 2,23.
3 Ni Mose kẽ maṅ lẹ akẹ: Nyekaia
nẹkẹ gbĭ nẹ ní nyedše Misraim, yẹ nyó-
dši awe lẹ; edšakẹ nineširwalẹ nă Ie-
howa dšienye kẹ-dšẹ dšei; nohewọ lẹ
nyekayea măšanii.
4 Ṅmẹnẹ gbĭ nẹ nyemĭdše Misraim,
yẹ Abib nyõṅ nẹ nọ. 12,2.
5. Nohewọ lẹ kẹdši Iehowa keọ yašẹ
Kanaanbii kẹ Hitbii kẹ Amorbii kẹ Hiv-
bii kẹ Iebusbii lẹ ašikpoṅ lẹ, šikpoṅ ní
fufọ kẹ wò họọ yẹ nọ ní ekă *otšẹmei
lẹ akită akẹ eeṅõ-hăo lẹ, nọ lẹ, hă aba
mli akẹ dšámọ ní okẹ-dšálẹ yẹ nyõṅ nẹ
nọ nẹ. *1 Mose 17,8.
6. Gbĭĭ kpawo oye akpĭtĭ, ši gbĭ ni
dši gbĭ kpawo lẹ Iehowa gbĭdšũrõ ni.
12,15.16.
7. Gbĭĭ kpawo lẹ fẽ lẹ aye akpĭtĭ,
ni akana măša abolo ko yẹ oṅõ lo măša
ko yẹ okpokpai anọ hekoheko. 1 Kor. 5,8.
8. Ni otšĭ tă otšõ obi yẹ nakai gbĭ lẹ
nọ akẹ: Noni Iehowa fe hăwọ, beni wọ-
dšeọ Mizraim lẹ, hewọ wọfeọ enẹ.
9. Ni etšó *okadi ehăo yẹ odẽ, kẹ
kaimọnõ hũ yẹ ohĭṅmẹii ateṅ, koni Ie-
howa mla lẹ akă odăṅ; edšakẹ nineši-
walẹ nă Iehowa dšieo kẹ-dšẹ Mizraim.
*5 Mose 6,8; 11,18.
10. Nohewọ lẹ dă afi lẹ ye nẹkẹ akpọ
nẹ nọ yẹ ebe lẹ mli.
11. Nohewọ lẹ, beni Iehowa keọ eba
Kanaanbii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ, bọni ekă

kitā etšōo kẹ otšẹmei lẹ, akẹ eeńō-hāo lẹ,

12. odšie nofĕno ní gbleọ mūsū nā lẹ ohā Iehowa, kẹ ošīa koloi lẹ amli bi-fĕbi ní aafọ kleńkleń lẹ hū; hīī lẹ Iehowa nii ni.

13. Ši tedšibi-fĕ-tedšibi ní afọ kleńkleń lẹ, okẹ tō akpōlẹ; ši kẹdši okpōōlẹ lẹ, no lẹ kū ekuẹń. Ši gbomo kromọbi-fĕ-kromọbi ní yọ obihīī ateń lẹ, kpōlẹ.

14. Ni aaba mli akẹ, kẹdši wọ́ lo wọ́sẹ ni obi bio akẹ: Meni dši enẹ? lẹ, okēlẹ akẹ: Nineši walẹ nā Iehowa dšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim, yẹ nyọ́dši awe lẹ. 12, 26.

15. Edšakẹ beni Farao ekplēē wọgbẹ-hāmọ kwrakwra lẹ, Iehowa *gbe Mizraim šikpoń lẹ nọ kromọbii fĕ, kẹ-dšẹ gbomo kromọbi nọ kẹ-yaši kolo kromọbi nọ; nohewọ lẹ mi hū miṅōọ nofĕno ní gbleọ mūsū nā ní dši nū lẹ mišāa afọle mihāa Iehowa, ši mibihīī lẹ ateń kromọbi-fĕ-kromọbi lẹ mikpōọ lẹ. *12, 29

16. Ni eetšọ́ okadi yẹ odĕ kẹ kaimọ-bōń yẹ ohīńmẹii ateń, edšakẹ ninešiwalẹ nā Iehowa dšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim.

17. Ni eba mli akẹ, beni Farao ehā mań lẹ gbẹ lẹ, Nyońmọ kplaa-amẹ kẹ-tšọ́ọ́ Filistibii lẹ ašikpoń lẹ nọ gbẹ lẹ, tšẹ no dšekẹẹ, edšakẹ Nyońmọ kẹ̄: Koni mań lẹ akayana ta ko, ni amẹfa amẹhe, ni amẹkū amẹsẹ kẹ-te Mizraim ekoń.

18. Nohewọ lẹ Nyońmọ kẹ mań lẹ lọgọ ši kẹ-tšọ́ Ṅšọ-tšuru lẹ he ńā lẹ nọ gbẹ. Ni Israelbii lẹ fā tamọ ta kẹ-dšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ.

19. Ni Mose ńō Iosef wui lẹ kẹ-te; edšakẹ Iosef ehā Israelbii lẹ ekālẹ kitā ni ekẹ̄: Sramọ Nyońmọ aabasranye kĕ, ní nyeńō miwui lẹ kẹ-dše biẹ.
1 Mose 50, 25. Ios. 24, 32.

20. Ni amẹyiń kẹ-dšẹ Sukot, ni amẹ-yabọ nsra yẹ Etam yẹ ńā lẹ nā.

21. Ni fane lẹ Iehowa nyieọ amẹhīe yẹ atatu kutū mli, koni etšōamẹ gbẹ, ni nyōń hū yẹ la kutū mlí, koni ehā amẹna nii, ní amẹnyie fane kẹ nyōń.
40, 34. 4 Mose 9, 15—23. 1 Kor. 10, 1.

22. Ni fane lẹ atatu kutū lẹ edšee amẹ-hīe, ní nyōń hū la kutū lẹ edšee amẹhīe.

Yītšo 14.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ní ekẹ̄:

2. Kẹ̄mọ Israelbii lẹ akẹ amẹdọ amẹyi
ní amẹyabọ nsra yẹ Pi-Hahirot hīe yẹ
Migdol kẹ ńšọ lẹ teń, yẹ Baal-Zefon hīe;
nyeyabọa nsra yẹ eńẹlẹnọ yẹ ńšọ lẹ nā.

3. Ši Farao aakẹ̄ yẹ Israelbii lẹ ahe-
wọ akẹ: Amẹdū gbẹ yẹ šikpoń lẹ nọ;
ńā lẹ esa amẹyi.

4. Ni *mawadše Farao tšui, ní etiuamẹ,
†ni mawo mihīe nyam yẹ Farao kẹ eta
mū lẹ fĕ nọ, koni Mizraimbii aná ale
akẹ midši Iehowa lẹ. Ni amẹfe nakai.
* 4, 21. † 9, 16. Ezek. 28, 22.

5. Ni abakẹ̄ Mizraim mańtšẹ lẹ akẹ
mań lẹ edšo foi ete; ni ahā Farao kẹ
etšūdši lẹ ayiń tšake yẹ mań lẹ hewọ,
ni amẹkẹ̄: Mĕba hū ní wọfe enẹ, ní wọ-
hā Israel efō wọsúomọ ni ete nẹ?

6. Ni esā efīli, ni elō emań lẹ efata
ehe;

7. ni eńō fīlii ní ahala ohai-ekpa kẹ
Mizraim fīlii lẹ fĕ, kẹ amẹfĕ amẹnọ
tatšẹmei.

8. Ni Iehowa wadše Mizraim mańtšẹ
Farao tšui ni etiu Israelbii lẹ. Ši Is-
raelbii lẹ dše kpo *kẹ nine ní tšī. * 12, 37.

9. Ši Mizraimbii lẹ tiuamẹ, Farao
okpọńọi kẹ efīlii lẹ fĕ, kẹ ekpọńọiatšẹmei
lẹ kẹ eta lẹ, ni amẹbaninaamẹ, beni amẹbọ
nsra yẹ ńšọ lẹ nā, yẹ Pi-Hahirot masẹi,
yẹ Baal-Zefon hīe lẹ.

10. Ni beni Farao tši bẹńkẹ lẹ, Israel-
bii lẹ hole amẹhīńmẹii anọ, ni na, Miz-
raimbii lẹ nyie amẹsẹ kẹ-mība; ni amẹhe
gbeyei naakpa; ni Israelbii lẹ blọ tšẹ
Iehowa.

11. Ni amẹkẹ̄ Mose akẹ: Ani gbonyo-
bui ni bẹ Mizraim hewọ ni okplawọ kẹ-
ba, ní wọbagboi yẹ ńā nẹ nọ nẹ? Mĕba
okẹwọ ye nẹkẹ sane, ni olōwọ kẹ-dšẹ
Mizraim kẹ-ba biẹ?

12. Ani dšee wiemọ ní wọkẹo wie yẹ
Mizraim lẹ nẹ akẹ: Fōmọ ni ohā wọsúmọ
Mizraimbii lẹ? Ši fāń nō moń ní wọsú-
mọ Mizraimbii lẹ fĕ noni wọọbagboi yẹ
ńā lẹ nọ lẹ!

13. Ši Mose kẹ̄ mań lẹ akẹ: Nyekašea
gbeyei, nyedamọa ši šińń, ni nyekwẹa
nyeyiwala ni Iehowa bahere ńmẹnẹ nẹ;

:ę Misraimbii ní nyenaă ṅmęnę nę,
ıṅamę doṅṅ kę-ate nāno̱.
Iehowa bawu ahănye, ši nye
ıyefea diṅṅ!
5 Mose 1, 30 2 Kron. 20, 15. Ies. 30, 15.
Ni Iehowa kẽ Mose akę: Mĕba
otšę́o̱mi? Kẽmo̱ Israelbii lę ní
a amęhīe.
Ši bo lę wó otšo lę no̱, ni okpă
mli yę ṅšo̱ lę no̱ ní ogba mli,
raelbii lę anyie šikpoṅ gbīṅ no̱ kę-
šo̱ lę teṅ.
Ši mi lę, na, mibawadše Misraim-
atšui, ni amęanyie amęsę, * ni mawo
nyam yę Farao kę eta mū lę fĕ
īlii kę ekpo̱ṅo̱iatšęmei lę ano̱. * K. 4.
Ni kę miwo mihīe nyam yę Farao
īlii kę ekpo̱ṅo̱iatšęmei lę ano̱ lę,
ıimbii lę aaná ale akę midši Ie-
lę.
Ni Nyoṅmo̱ bo̱fo lę ní nyie Israel
hīe lę gbla ehe ši, ni eyanyie amę-
, * ni atatu kutū lę hū dše amęhīe, ni
ımo̱ amęsęgbę, * 13, 21.
ni eyadše Misraim ta lę kę Israel
teṅ; ni atatu ní woo̱ duṅ ni, ši
lę ekpęo̱; nohewo̱ lę nyō lęṅ fĕ
enęmei nyę̆ę̆ abęṅkę menęmei.
Ni Mose kpă enine mli yę ṅšo̱ lę
ni Iehowa hă bokă kōyo̱ ní nă wa
nakai nyō lęṅ fĕ, ni ṅšo̱ lę ho
, ni ehă ṅšo̱ lę tšó šikpoṅ gbīṅ,
ı lę mli gba.
Ni Israelbii lę nyie šikpoṅ gbīṅ no̱
ó ṅšo̱ lę teṅ, ni nui lę mămo̱ ši tamo̱
bo yę amęninedšūrō kę amębękuiaṅ.
4, 22. Ies. 11, 15. 16. 1 Kor. 10, 1. Heb. 11, 29.
Ni Misraimbii lę tiuamę, ni amę-
amęsę kę-te ṅšo̱ lę teṅ, Farao okpo̱ṅo̱i
īlii kę ekpo̱ṅo̱iatšęmei lę fĕ. 15, 19.
Ni eba mli akę lebi būbe lę mli
howa tšó la kę atatu kutū lę mli
ę Misraim ta lę, ni ehao Misraim ta lę;
* Lal. 84, 17; 104, 32.
ni efămo̱ amęfīlii lę anădši, ni ewo-
hedšramo̱; ni Misraimbii lę kẽ: Nye-
wo̱dšoa foi yę Israelbii lę ahīe;
kę * Iehowa kę Misraim mīwu mī-
ę! * K. 14. Lal. 64, 10.
Ši Iehowa kẽ Mose akę: Kpă onine
yę ṅšo̱ lę no̱, koni nui lę akū sę

aba Misraimbii lę kę amęfīlii kę amę-
kpo̱ṅo̱iatšęmei lę ano̱!
27. Ni Mose kpă enine mli yę ṅšo̱ lę
no̱, ni beni dše tšęre lebi lę, ṅšo̱ lę kū
sę kę-baho ekoṅ, ni Misraimbii lę dšo
foi amękę ṅšo̱ lę bakpe; ni Iehowa šęrę-
amę efīe ṅšo̱ lę teṅ.
28. Ni nui lę kū amęsę ba, ni amę-
baha Farao fīlii kę okpo̱ṅo̱iatšęmei kę eta
mū lę fĕ ní tiuamę kę-ba ṅšo̱ lę mli lę
no̱; efęę amęteṅ mokome tete po.
29. Ši Israelbii lę nyie šikpoṅ gbīṅ
no̱ kę-tšó ṅšo̱ lę teṅ, ni * nui lę tšó gbogbo
yę amęninedšūrō kę amębękuiaṅ. * K. 22.
30. Nękę Iehowa fe ehere Israel yiwala
nakai gbī lę kę-dšę Misraimbii lę adeṅ;
ni Israel na Misraimbii lę ní amęgboi
amędfere ṅšo̱ lę nă.
31. Ni Israel na nine wulu ní Iehowa
ṅō-tšō Misraim lę; ni maṅ lę še Iehowa
gbeyei, ni amęhe Iehowa kę * etšūlo̱ Mose
amęye. * 19, 9. 2 Kron. 20, 20.

Yītšo 15.

Kękę ni Mose kę Israelbii lę * la nękę
lala nę amęhă Iehowa, ni amękẽ: Mala
mahă Iehowa, edšakę ewo ehīe nyam;
okpo̱ṅo̱ kę eno̱tálo̱ lę etširęamę efīe
ṅšo̱ṅ. * Kpods. 15, 3.
2. * Mihewalę kę lala dši Iehowa, ni
etšó miyiwalaheremo̱. Lę dši mi-Nyoṅmo̱,
ni madšie eyi; mitšę Nyoṅmo̱ ni, ni ma-
wo ehīe nyam. * Lal. 118, 14. Ies. 12, 2.
3. Iehowa lę, * tawulo̱ ni; † Iehowa dši
egbęi. * 14, 14. Lal. 46, 10. † 3, 15.
4. Farao fīlii lę kę eta lę elō ewo
ṅšo̱ṅ; efīliiatšęmei ní ahala lę hū ašiuamę
yę Ṅšo̱-tšuru lęṅ;
5. bu kwo̱ṅkwo̱ṅ lę etšī amęno̱; amę-
šiu kę-te šiši tamo̱ tę.
6. Iehowa, oninedšūrō lę hīe eba nyam
yę hewalę nă; Iehowa, oninedšūrō lę
etšęrę henyęlo̱ lę mli.
7. Ogbodšē lę nă so̱ṅṅ obutu mei ní
te ši woō lę; otšū omlila lę kę-ba, ešă-
amę * tamo̱ gbetšelii. * Ies. 47, 14.
8. Ogūgō mli mumo̱ lę akę-bua nui
lę ană; ṅšo̱kei lę mămo̱ ši keikei, ni
bui lę hū fīmo̱ yę ṅšo̱ lę tšuiṅ.

9. Henyẹlọ lẹ kẹ̄: Matiuamẹ, maya-
ninaamẹ; madša nomñõnii lẹ amli, mitšui
aanyõ mimli yẹ amẹhe; magbla miklante
lẹ, ni minine aafiteamẹ!
10. Otfa okõyọ lẹ hũ, ñšọ lẹ tšĩmọ amẹnọ;
amẹšiu takẹ sumui yẹ nui ni yọ hãmã-
hãmã lẹ mli.
11. Namo *tamọo, Iehowa, yẹ nyoñmọi
lẹ ateñ? Namo tamọo ni ohĩe yọ nyam yẹ
kroñkroñfemọ mli, ni ohe yọ gbeyei, ni
adšieọ oyi, ni †ofeọ nãkpẹnii hũ?
*18, 11. †Lal. 72, 18. 19.
12. Okpã oninedšũrõ mli, ni šikpoñ lẹ
mĩamẹ.
13. Omlihĩlẹ nã okpla nẹkẹ mañ ni
okpõ nẹ, okẹ ohewalẹ lẹ tšõamẹ gbẹ kẹ-
te ošihĩlẹhe kroñkroñ lẹ.
14. Mãdši lẹ enu, ni *amẹhe mĩkpokpo;
ñmiñmi emõmọ Filistibii lẹ. *Ios. 2, 9—11.
15. Kẹkẹ ni Edom asafoatšẹmei lẹ atšui
fã, Moab kãkãlọi lẹ hũ, ñmiñmi mõ-
mọamẹ; Kanaanbii lẹ fẽ šiofõ mõmõamẹ.
16. Hã gbeyei kẹ ñmiñmi alõamẹ; onine
dalẹ nã sọñn lẹ amẹsẽ ši mũĩ tamọ tẹ,
kẹ-yaši beyinọ ni omañ lẹ aaho, Iehowa,
omañ ni ohe nẹ, kẹ-yaši beyinọ ni eeho eya.
17. Okẹamẹ aya ni oyatẹoamẹ yẹ onọ-
yeli goñ lẹ nọ, heni oñõ-fe ošihĩlẹhe
lẹ, Iehowa, ni dši hekroñkroñ lẹ, Nuntšọ,
ni onidši esã eto lẹ.
18. Iehowa aaye mañtšẹ kẹ-ate nãnọi
anãnọ! Lal. 93, 1.
19. Edšakẹ Farao okpọñọi lẹ kẹ efĩlii
lẹ kẹ ekpọñọiatšẹmei lẹ te ñšọ lẹñ, ni
Iehowa hã ñšọ lẹ mli nu lẹ kũ sẹ baha
amẹnọ; ši Israelbii lẹ nyie šikpoñ gbĩñ
nọ kẹ-tšõ ñšọ lẹ teñ kẹ-te. 14, 22—29.
20. Ni gbalọyõ Miriam ni dši Aaron nye-
miyõ lẹ kọ *fao hĩe edeñ, ni yei lẹ fẽ nyie
esẹ ni amẹša fabii, ni amẹdšodšoi. *Lal. 68, 26.
21. Ni Miriam here nọ ehãamẹ akẹ: Nye-
laã nyehãa Iehowa; edšakẹ ewo ehĩe nyam,
okpọñọ kẹ enọtálọ lẹ etširẹamẹ efĩe ñšọñ.
K. 1.
22. Kẹkẹ ni Mose hã Israelbii lẹ fã
kẹ-dšẹ Ñšọ-tšuru lẹ nã kẹ-te Šur ñã lẹ
nọ; ni amẹnyie gbĩĩ etẽ gbẹ yẹ ñã lẹ
nọ, ni amẹnaa nu.
23. Ni beni amẹba Mara lẹ, amẹnyẽẽ
Mara nu lẹ amẹnu, edšakẹ ẽdšõ; no-
hewọ lẹ awo dšẹi Mara.
24. Ni mañ lẹ wie hũhũhũ amẹši
amẹkẹ̄: Meni wọnu?
25. Ni ebo etšẹ́ Iehowa, ni Ie
tšõlẹ tšo ko, ni beni ešẹ efõ nu lẹ n
nu lẹ bañõ. Dšẹi ewoamẹ akpọ kẹ
yẹ, ni dšẹi hũ ekaamẹ yẹ,
26. ni ekẹ̄: Kẹdši oobo Iehowa, o
ñmọ lẹ, gbẽ toi, ni oofe noni dš
yẹ ehĩe, ni oobo ekitãi lẹ atoi, ni
ekpọi lẹ fẽ nọ lẹ, no lẹ *helai lẹ ni
ba Mizraimbii anọ lẹ, mikẹ ekomef
onọ; edšakẹ midši Iehowa †ot
lẹ. *5 Mose 7, 15. †5 Mose 32, 39. Mat.
27. Ni amẹba Elim, heni nubui ny
kẹ enyọ kẹ amitšrobitšei nyoñmai-k
yọ lẹ; ni amẹbabọ nsra yẹ dšẹi yẹ nu

Yitšo 16.

Ni amẹfã kẹ-dšẹ Elim, ni Isr
asafo lẹ fẽ ba Sin ñã lẹ ni kã
kẹ Sinai teñ lẹ nọ, yẹ amẹ-Mizrai
sẹ nyõñ noni dši enyọ lẹ nọ gbĩ ny
kẹ enumọ lẹ nọ.
2. Ni Israelbii asafo mũ lẹ fẽ
hũhũhũ amẹši Mose kẹ Aaron yẹ
nọ.
3. Ni Israelbii lẹ kẹ̄amẹ akẹ:
Iehowa ahã wọgboi yẹ enine nã y
raim šikpoñ lẹ nọ, beni wọtrá
kukwẹii ahe ni wọyeọ nii wọtõr
edšakẹ nyedšiewọ kẹ-ba ñã nẹ
nyekẹ hõmọ abagbe asafo mũ nẹ fẽ
4. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: N
bahã abolo *adšẹ ñwei anẹ ahãn
dã gbĩ lẹ mañ lẹ adše kpo ayal
bọni aašẹ amẹnã gbĩ kome, ko
kaamẹ makwẹ akẹ amẹanyie mi
mli lo amẹnyieñ mli. *Ioh. 6, 31. 1 K
5. Ni aaba mli akẹ gbĩ ni d
ekpa lẹ nọ lẹ amẹsã noni amẹk
amẹto, ši ebafe bọni amẹbuaã n
lẹ toi enyọ.
6. Ni Mose kẹ Aaron kẹ̄ Isra
fẽ akẹ: Gbẹkẹ nẹ nyeaná nyele
howa dši moni dšienye kẹ-dšẹ M
šikpoñ lẹ nọ lẹ;
7. ni lebi lẹ nyeana Iehowa
nyam lẹ, edšakẹ enu nyehũhũhũ
ni nyewieọ nyešiọ Iehowa lẹ; ši wọ
mei dšiwọ ni nyewieọ hũhũhũ nye

Ni Mose sā kē akę: Gbękę lę Ie-
bahānye lō ní nyeye, ni lebi lę
nye abolo ní nyeye nyetǒrǫ, edšakę
a enu nyehūhūhūwiemǫi lę ní nye-
nyešiǫlę lę; wǫ lę, namei dšiwǫ?
ǫ nyewie hūhūhū nyeši lę, ši Ie-
ni.
Ni Mose kē Aaron akę: Kēmǫ
bii asafo mū lę fē akę: Nyetšia
Iehowa hìe; edšakę enu nye-
ūwiemǫi lę.
Ni eba mli akę, beni Aaron kę
bii asafo mū lę fē wie lę, amękwę
nǫ gbę, ni na, Iehowa *anumnyam
yę atatu lę mli. *4 Mose 12, 5; 14, 10; 16, 19.
Ni Iehowa kē Mose akę:
Minu Israelbii lę ahūhūhūwiemǫi
ēmǫamę akę: Gbękenāši lę nyeaye
lebi lę nyeaye abolo nyetǒrǫ, ni
á nyele akę midši Iehowa, nye-
nǫ lę.
Ni eba mli akę gbękę mli lę *tra-
ba, ni amębaha nsra lęń, ni lebi
nyō nsra lę hewǫ kę-kpe. *4 Mose 11, 31.
Ni beni bǫ́ lę ní nyō lę ekpla lę,
nei kokrobii bibii dſere ńā lę nǫ,
ibii tamǫ bǫ́ ní efī yę šikpoń lę nǫ.
Ni beni Israelbii lę na lę, amękēkē
akę: *Man hu* (Meni nę)? edšakę
noni dši. Ni Mose kēamę akę:
ní Iehowa hānye ní nyeye lę nę.
K. 4.
Kitā ní Iehowa wo yę he nę: Mo-
abua bǫni eeye nā, mofēmo lę *gomer*
yę nyesusumai lę ayibǫ nā; nyeteń
o akǒlǫ ahā mei ní yǫ ebū lę mli lę.
Ni Israelbii lę fe nakai; ni amę-
ā, meikomei kǒlǫ pī, meikomei hū
iō.
Ni amękę *gomer* ka, ni *moni bua
lę, enáá eko yę sę, ni moni bua
hū efęęlę eko; mofēmo kǒlǫ bǫni
*2 Kor. 8, 15.
Ni Mose kēamę akę: Moko akafę
dše mītšęre nǫ. Mat. 6, 34. Luk. 11, 3.
Ši kēlę amęboo Mose toi, ni amęteń
mei fę eko, ni dše tšęre nǫ; ni
ōgōmi, ni eša. Ni Mose mli woamę la.
Ni amębuaā nā dā lebi, mofēmo bǫni
ši ké hūlū nā wa lę, ešęreǫ.

22. Ni eba mli akę gbī ní dši gbī ekpa
lę amębua abolo lę nā nakai bǫ toi enyǫ,
mokome nō *gomeri* enyǫ; ni asafo lę
mli onukpai lę fē ba amębakē Mose.
23. Ni ekēamę akę: Enę dši noni Ie-
howa kē lę akę: Wǫ́ dši hedšǫmǫgbī,
Iehowa hedšǫmǫgbī krońkroń lę; nyešāa
noni nyeyǫ šā, ni nyehoa noni nyeyǫ
hōmǫ; ni noni aafę yę sę lę nyeńō-toa
kę-yašia lebi. 1 Mose 2, 2. 3. 2 Mose 20, 8.
24. Ni amęńō-to kę-yaši lebi, takę bǫni
Mose wo kitā lę; ni ešaa lę, asań ewoo
gōgōmi.
25. Ni Mose kē akę: Nyeyea no ńmęnę,
edšakę Iehowa hedšǫmǫgbī dši ńmęnę;
ńmęnę nyenań eko yę ńā lę nǫ.
26. Nyeabua nā gbīī ekpa; ši gbī ní
dši gbī kpawo lę hedšǫmǫgbī ni, no nǫ
lę eko bań.
27. Ni eba mli akę gbī ní dši gbī kpa-
wo lę mań lę mli meikomei dše kpo te
eko nābuamǫ, ši amęnaa eko.
28. Ni Iehowa kē Mose akę: Mē be-
yinǫ ni nyeakwa mikitāi kę mimlai lę
anǫyeli kę-yaši?
29. Nyekwęa, ní Iehowa hānye hedšǫ-
mǫgbī lę, nohewǫ ni ehāanye gbīī enyǫ
abolo yę gbī ní dši gbī ekpa lę nǫ lę;
nyeteń mofēmo ahī ši yę ewe; moko
akadše egbęhe yę gbī ní dši gbī kpawo
lę nǫ.
30. Kękę ni mań lę dšǭ amęhe yę gbī
ní dši gbī kpawo lę nǫ.
31. Ni Israel we lę tšę́ egbęi *mána*;
ni etamǫ gbǫẁei, ni eyeǫ futafuta, ni
eńōmǫ tamǫ akpānō kę wò.
32. Ni Mose kē: Kitā ní Iehowa ewo
nę: Nyeńōa eko nyewoa *gomer* obō ní
ańō-to ahā nyeseešibii lę, koni amęna
abolo ní mińō-lènye yę ńā lę nǫ, beni
midšienye kę-dšę Mizraim šikpoń lę nǫ lę.
33. Ni Mose kē Aaron akę: Wó *kpulu,
ni owo mli *mána gomer* kome, ni ońō-
mā Iehowa hìe, ní ańō-to ahā nyeseešibii
lę. *Heb. 9, 4.
34. Bǫni Iehowa fā Mose lę, nakai
Aaron ńō-mā odasenō lę hìe, ni ańō-to.
35. Ni Israelbii lę ye *mána* lę afii
nyońmai-edſę, kę-yaši beyinǫ ní amešę
šikpoń ní amęyahī nǫ lę nǫ; ameye

maná kẹ-yaši beyinọ ni amẹšẹ Kanaan
šikpoń lẹ kpokpai anọ. Ios. 5, 12.
36. Agbẹnẹ *gomer* feọ *efa* mlidšă nyo-
ńma mli ekome.

Yitšo 17.

Ni Israelbii asafo lẹ fẽ fă kẹ-dšẹ Sin
ńă lẹ nọ, yẹ amẹgbẹfăi lẹ ană yẹ Iehowa
wiemọ nă, ni amẹyabọ nsra yẹ Refidim;
ši nu bẹ dšẹi ni mań lẹ aanu.
2. Nohewọ lẹ mań lẹ kẹ Mose bé ni
amẹkẽ: Hăwọ nu wọnu. Ni Mose kẽamẹ
akẹ: Mĕhewọ nyekẹmi béọ? *mĕhewọ
nyekaă Iehowa? * 5 Mose 6, 16. 1 Kor. 10, 9.
3. Ni kũmai ye mań lẹ yẹ dšẹi; ni
mań lẹ wie hũhũhũ amẹši Mose ni amẹ-
kẽ: Mĕhewọ odšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim, ni
okẹ kũmai abagbewọ kẹ wọbii kẹ wọkoloi?
4. Ni Mose bo tšẹ́ Iehowa ekẽ: Meni
mafe mahă mań nẹ? ſẹ fiõ kẹkẹ ni *amẹ-
tſiami tẹi. * 4 Mose 14, 10.
5. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Tšõ mań
lẹ hĩe, ni ońõ Israel onukpai lẹ ateń
meikomei ofata ohe; ni *otšo lẹ ni ońõ-
tſa fă lẹ kọ ohĩe odẽ, ni oya. * 7, 20.
6. Na, mibadamọ ohĩe yẹ tẹsă lẹ
nọ yẹ Horeb; ni otſa tẹsă lẹ, ni nu
aadšẹ mli aba, koni mań lẹ anu. Ni Mose
fe nakai yẹ Israel onukpai lẹ ahĩe.
4 Mose 20, 11. 1 Kor. 10, 4.
7 Ni ewo *dšẹi gbẹi akẹ Masa kẹ
Meriba, yẹ Israelbii lẹ abéi kẹ kă ni amẹ-
ka Iehowa amẹkẽ: Ani Iehowa yẹ wọteń
lo ebẹ? lẹ hewọ. * Lal. 95, 8 9.
8. Kẹkẹ ni Amalek ba, ni ekẹ Israel
bawu yẹ Refidim.
9. Ni Mose kẽ *Iošua akẹ: Halamọ
hĩĩ ohăwọ, ni amẹya amẹkẹ Amalek aya-
wu; mi lẹ wọ́ lẹ mibadamọ gońkpọ lẹ
yiteń ni mahĩe Nyońmọ tšo lẹ yẹ midẽ.
* 4 Mose 13, 8. 16.
10. Kẹkẹ ni Iošua fe bọni Mose kẽlẹ
lẹ, ni amẹkẹ Amalek yawu; ni Mose kẹ
Aaron kẹ Hur kwọ gońkpọ lẹ te yiteń.
11. Ni eba mli akẹ, kẹ́ Mose wó enine
nọ pẹ lẹ, bẽlẹ Israel eye kũnim, ni kẹ́
ehă enine ba ši pẹ lẹ, bẽlẹ Amalek eye
kũnim.
12. Ši Mose nidši tši; ni amẹwó tẹ,
ni amẹńõ-to ešiši, ni eho etá nọ; ni
Aaron kẹ Hur hĩe enidši amli, mokome
yẹ biẹ nẹ, ni mokome hũ yẹ biẹ nẹ;
ni enidši lẹ damọ ši šińń kẹ-yaši hũlă
šinyõ mli.
13. Ni Iošua ſie Amalek kẹ emań lẹ
yẹ klante nă.
14. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Ŋ̃mă enẹ ewo
wolo mli ońõ-fe kaimọnõ, ni okpă ewo
Iošua toiiań; ši mibagbe *Amalek kaimọ
kwră kẹ-dšẹ ńwei šiši.
* 5 Mose 25, 17—19. 1 Sam. 15, 1 1
15. Ni Mose mă afọlešălatẹ, ni ewolẹ gbẹi
akẹ: Iehowa-Nisi (Iehowa dši mifłańă).
16. Ni ekẽ: Iehowa ekă kită akẹ: Ie-
howa kẹ Amalek bawu kẹ-dšẹ yinọ kẹ-
yaši yinọ.

Yitšo 18.

Ni beni *Ietro, Midian osọfo lẹ ni
dši Mose šănũ lẹ, nu nibii fẽ ni Nyo-
ńmọ efe ehă Mose kẹ emań Israel lẹ, bọni
Iehowa edšie Israel kẹ-dšẹ Mizraim lẹ, * 3, 1.
2. kẹkẹ ni Ietro, Mose šănũ lẹ, kpla
Zipora, Mose ńă lẹ, ni ehă ekũ esẹ ete lẹ.
4, 20.
3. kẹ ebihĩĩ enyọ lẹ, ni mokome gbẹi
dši Geršom, edšakẹ ekẽ akẹ: Mitšõ gbọ
yẹ mańsẹ; 2, 22.
4. ni mokome lẹ hũ gbẹi dši Eliezer,
edšakẹ mitšẹ Nyońmọ lẹ dši mihefatalọ,
ni edšiemi yẹ Farao klante lẹ nă.
5. Ni Ietro, Mose šănũ lẹ, kẹ Mose
bii lẹ kẹ eńă lẹ ba eńõ yẹ ńă lẹ nẹ,
heni ebabọ nsra yẹ, yẹ Nyońmọ gońkpọ
lẹ he lẹ;
6. ni ehă ayakẽ Mose akẹ: Mi, ošănũ
Ietro, mibaă ońõ kẹ ońă kẹ obihĩĩ enyọ lẹ nẹ.
7. Ni Mose dše kpo ekẹ ešănũ lẹ
yakpe, ni ekotolẹ, ni efọ enă; ni amẹ-
flaflă amẹhe, ni amẹba bũ lẹ mli.
8. Ni Mose gba ešănũ lẹ nibii fẽ ni
Iehowa efe Farao kẹ Mizraimbii lẹ yẹ
Israel hewọ lẹ, kẹ haomọi fẽ ni eba
amẹnọ yẹ gbẹ lẹ nọ lẹ, kẹ bọni fe ni
Iehowa dšieamẹ lẹ.
9. Ni Ietro ná mĩšẹ yẹ edšudši fẽ ni
Iehowa efe Israel, moni edšielẹ yẹ Miz-
raimbii adeń lẹ, hewọ.
10. Ni Ietro kẽ: Adšọ̃ Iehowa, moni
edšienye kẹ-dšẹ Mizraimbii adeń kẹ Farao

dsań lẹ, moni edšie mań lẹ yẹ Misraimbii anine šiši lẹ.

11. Kpâko miná mile akẹ Iehowa da fè nyoṅmọi fĕ; edšakẹ nŏ mli ní amẹtšŏ kpa yẹ lẹ, ebaamẹ ši yẹ mli. Neh. 9, 10.

12. Ni Ietro, Mose šänü lẹ, ṅŏ šä-afọlei kẹ gbĕ-afọlei ebahă Nyoṅmọ; ni Aaron kẹ Israel onukpai lẹ fĕ ba, koni amẹkẹ Mose šänü lẹ abaye nii yẹ Nyoṅmọ hie.

13. Ni dšetšẹrenọ lebi lẹ eba mli akẹ Mose ho tá ši, ní ekodšo mań lẹ; ni mań lẹ damọ Mose nọ kẹ-dšẹ lebilebi kẹ-yaši gbẹkẹ.

14. Ni beni Mose šänü lẹ na nibii fĕ ní efeọ ehăa mań lẹ, ekẹ̆: Meni dši noni ofeọ ohăa mań lẹ nẹ? menihewọ ni bo okometŏ otá ši, ni mań lẹ fĕ damọ onọ kẹ-dšẹ lebilebi kẹ-yaši gbẹkẹ nẹ?

15. Ni Mose kẹ̆ ešänü lẹ akẹ: Edšakẹ mań lẹ baä miṅŏ amẹbabiọ Nyoṅmọ däṅ gbĕ.

16. Kẹ́ amẹná sane ko lẹ, amẹkẹ-baä miṅŏ, ni mikodšoọ mo kẹ enanyo teṅ, ni mitšŏọamẹ Nyoṅmọ akpọi lẹ kẹ emlai lẹ.

17. Ni Mose šänü lẹ kẹ̆lẹ akẹ: Noni ofeọ nẹ ehĭĭ.

18. Ebatọo, bo kẹ mań ní fata ohe nẹ; ši nii nẹ tšĭ tšŏ́ häo, okometŏ onyĕṅ ofe. 4 Mose 11, 14. 5 Mose 1, 9.

19. Agbẹnẹ bo migbĕ toi; mawoŏ ṅă, ni Nyoṅmọ afata ohe: Bo lẹ damọ Nyoṅmọ hie ohă mań lẹ, koni okẹ amẹsädši lẹ aba Nyoṅmọ ṅŏ,

20. ni otšŏamẹ akpọi kẹ mlai lẹ, ni ohă amẹle nŏ gbẹ nọ ní sa akẹ amẹnyie kẹ nitšumọ ní sa akẹ amẹtšu.

21. Ni asań fämọ mań lẹ fĕ mli hĭĭ ní yọ hewalẹ ni šeọ Nyoṅmọ gbeyei, ní amẹdši anọkwafoi, ní hĭọ hiedšŏmọ; ni owoamẹ akpei-atšẹmei, ohahai-atšẹmei, nyoṅmai-enumọenumọ-tšẹmei, kẹ nyoṅmanyoṅmai-atšẹmei yẹ amenọ,

22. ni ohă amẹkodšo mań lẹ befĕbe; ni aba mli akẹ sane wulu-fĕ-sane wulu lẹ amẹkẹ-ba ohie, ši sädši bibii fĕ lẹ amẹye, beni afe ní amẹmŏ sẹ amẹhäo, ní efo tšọ́ ehäo.

23. Kẹdši ofe nakai lẹ, no lẹ oonyĕ ši odamọ, ní ofe noni Nyoṅmọ aaſäo lẹ, ni mań nẹ fĕ hŭ ayašẹ amẹšẹhe yẹ hedšọlẹ mli.

24. Kẹkẹ ni Mose bo ešänü lẹ gbĕ toi, ni efe noni ekẹ̆ lẹ fĕ.

25. Ni Mose hala Israelbii fĕ mli hĭĭ ní yọ hewalẹ, ni ewoamẹ onukpai yẹ mań lẹ nọ, akpekpei-atšẹmei, ohaha-atšẹmei, nyoṅmai-enumọenumọ-tšẹmei kẹ nyoṅmanyoṅmai-atšẹmei.

26. Ni amẹ amẹkodšoọ mań lẹ befĕbe; sädši ní wa lẹ amẹkẹ-baä Mose ṅŏ, ši sädši bibii fĕ lẹ amẹdientšẹ amẹyeọ.

27. Ni Mose yadšie ešänü lẹ gbẹ, ni eyiṅ ete lẹdientšẹ ešikpoṅ lẹ nọ.

Yitšo 19.

Gbĭ ní Israelbii lẹ yiṅ kẹ-dšẹ Misraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ, nakai gbĭ lẹ noṅṅ nọ yẹ nyŏṅ noni dši etĕ lẹ nọ lẹ amẹbašẹ Sinai ṅă lẹ nọ.

2. Ni beni amẹdše Refidim ni amẹba Sinai ṅă lẹ nọ lẹ, amẹbato ši yẹ ṅă lẹ nọ; ni dšei Israel bọ nsra yẹ, yẹ goṅ lẹ hie.

3. Ni Mose kwọ te Nyoṅmọ ṅŏ, ni Iehowa tšẹ́lẹ kẹ-dšẹ goṅ lẹ nọ ekẹ̆: Bọni okẹ̆ Iakob we lẹ, ni odšadše otšŏ Israelbii lẹ nẹ:

4. Nyedientšẹ nyena noni mife Misraimbii lẹ, kẹ bọni *mitĕrenye yẹ okropoṅi afĭdši anọ, ni mikẹnye ba miṅŏ nẹ. * 5 Mose 32, 11.

5. Nohewọ lẹ agbẹnẹ kẹdši nyeabo migbĕ toi ni nyeye mikpäṅmọ lẹ nọ lẹ, no lẹ nyeatšŏ́ midientšẹ *minŏ yẹ mädši fĕ ateṅ; edšakẹ šikpoṅ lẹ fĕ lẹ minŏṅ. * 5 Mose 7, 6.

6. Ši nye lẹ, nyeatšŏ́ *osọfoi amańtšẹyeli kẹ mań †kroṅkroṅ nyehämi. Enẹmei dši wiemọi ní oṅŏ-kẹ̆ Israelbii lẹ. * 1 Pet. 2, 9. Kpods. 1, 6. † 3 Mose 19, 2.

7. Ni Mose ba ní ebatšẹ́ mań-onukpai lẹ, ni eṅŏ wiemọi ní Iehowa ewolẹ he kitä nẹ fĕ efie amẹhie.

8. Ni mań lẹ fĕ here nọ šikŏme ni amẹkẹ̆: Nibii fĕ ní Iehowa ewie lẹ wọofe. Ni Mose yatšĭ mań lẹ gbĕ lẹ ehă Iehowa.

9. Ni Iehowa kẹ̆ Mose akẹ: Na, mi lẹ mibaba oṅŏ yẹ atatu kpĭ mli, koní kẹ mikẹọ miwie lẹ ní mań lẹ anu, ni bo hŭ amẹheo amẹye kẹ-ya nänọ. Ni Mose dšadše mań lẹ wiemọi lẹ etšŏ Iehowa.

10. Ni Iehowa kẽ Mose akę: Ya mań lę ńõ, ni otšũ amęhe ńmęnę kę wǫ́, ni ohã amęfǫ amętadei ahe,

11. ni amęsã amęhe amęto gbĩ ni dši gbĩ etẽ lę; edšakę gbĩ ni dši gbĩ etẽ lę Iehowa bakpleke ši yę mań mũ lę fẽ hĩe kę-ba Sinai goń lę nǫ.

12. Ni ofo akrabatša okę-tšĩ mań lę gbę, ni okẽamę akę: Nyekwęa ní ahĩa, ní nyekakwǫ goń lę, lo ni nyeta ehũsũ lę he; mofẽmo ni aata goń lę he lę, gbe aagbelę! 34, 3.

13. Mokomoko nine akata ehe, ši tfiamǫ atfialę tęi, lo atšẽlę gãi; kolo ni dšio, gbomo ni dšio, akahã eyi ná wala. Kę́ akpã tętręmantrę lę ni esę tšę ãhũ lę, amęba goń lę he. Heb. 12, 18—20.

14. Ni Mose kpleke ši kę-dšę goń lę nǫ kę-ba mań lę ńõ, ni etšũ mań lę he, ni amęfǫfǫ amętadei ahe.

15. Ni ekẽ mań lę akę: Nyesãa nyehe nyetoa gbĩ ni dši gbĩ etẽ lę; nyekayaã nyeńãmei ańõ. 1 Kor. 7, 5.

16. Ni eba mli akę gbĩ ní dši gbĩ etẽ lę nǫ lebi lę, nyońmǫšimǫi kę srawagblamǫi kę atatu kpĩ ba goń lę nǫ, kę tętręmantrę gbẽ ni nã wa naakpa; ni mań lę fẽ ní yǫ nsra lęń lę he kpokpo. Heb. 12, 21.

17. Ni Mose kę mań lę dše kpo kędšę nsra lęń ni amękę Nyońmǫ ayakpe; ni amęyadamǫ goń lę šiši.

18. Ni Sinai goń mũ lę fẽ mĩdše lasũ, edšakę Iehowa ekpleke ši kę-ba nǫ yę la mli; ni elasũ lę fãa kę-yaã ńwei tamǫ flõnõ mli lasũ, ni goń mũ lę fẽ mĩhoso naakpa.

19. Ni beni tętręmantrę lę gbẽǫ wã kę-yaã nǫ lę, Mose wie ni Nyońmǫ kę gbẽ herelę nǫ. Bǫf. 7, 38.

20. Ni beni Iehowa kpleke ši kę-ba Sinai goń lę nǫ yę goń lę yiteń lę, etšę́ Mose akę eba goń lę yiteń, ni Mose te.

21. Ni Iehowa kẽ Mose akę: Kplekemǫ ši, ni oyakpã owo mań lę toiiań, koni amękatšerę mli kę-mĩba Iehowa ńõ amębakwę, ni amęteń mei pĩ mĩplenẽ.

22. Ni asań osǫfoi lę ní bęńkęǫ Iehowa lę, hã ní amętšũ amęhe, koni Iehowa akabatšerę amęmli.

23. Ni Mose kẽ Iehowa akę: Mań lę nyẽń aba Sinai goń lę nǫ; edšakę bodientšę okpã owo wǫtoiiań akę: Nyefoa akrabatša nyewoa goń lę he, ni nyefealę krońkroń.

24. Ni Iehowa kẽlę akę: Ya, kplekemǫ ši ni oya, ni okę Aaron akwǫ kę-ba; ši kãhã osǫfoi lę kę mań lę ntšerę ni mĩkwǫ kę-mĩba Iehowa ńõ, ni ebatšerę amęmli.

25. Kękę ni Mose kpleke ši kę-ba mań lę ńõ, ni ebakẽamę.

Yitšo 20.

Ni Nyońmǫ wie wiemǫi nę fẽ akę:
5 Mose 5, 6—22. Mat. 5, 17—48.

2. Midši Iehowa, o-Nyońmǫ lę, ní dšieo kę-dšę Mizraim šikpoń lę nǫ, kę-dšę nyõdši awe lę.

3. Kãná nyońmǫi krokomei yę misę. 5 Mose 6, 4. 5. 1 Kor. 8, 6.

4. Kãfe amãgã ko lo noko ní tamǫ nii ní yǫ ńwei, lo nii ní yǫ šikpoń lę nǫ, lo nii ní yǫ nu mlí yę šikpoń lę šiši lę ohã ohe.
3 Mose 26, 1. 5 Mose 27, 15. Lal. 97, 7. Iea. 40, 18—26. Rom. 1, 23.

5. Kãdšáamę, ni kãsúmǫamę hũ; edšakę *mi, Iehowa, o-Nyońmǫ lę, midši Nyońmǫ awuńãyelǫ ní woǫ tšęmei atõmǫi anyõmǫ kę-tšõǫ bii anǫ kę-yašiǫ yinǫbii ní dši etẽ kę yinǫbii ní dši edfę ni nyęǫmi lę anǫ; * 34, 7. Ier. 31, 29. 30. Ezek. 18, 2. 3. 20.

6. ni minaã mei akpei abǫ ni sumoǫmi ní amęyeǫ mikitãi lę anǫ lę amǫbǫ.

7. Kãhĩe Iehowa, o-Nyońmǫ lę, gbęi amli yakayaka, edšakę Iehowa ebuń moni hĩeǫ egbęi amli yakayaka lę bem. 3 Mose 24, 16.

8. Ohĩe ahĩ hedšõmǫgbĩ lę nǫ, ni oyelę krońkroń.
16, 25. Ezek. 20, 12. Mar. 2, 27. 28. Kol. 2, 16. 17.

9. Gbĩĩ ekpa lę otšu nii, ni ofe onii fiã;

10. ši gbĩ ni dši gbĩ kpawo lę dši hedšõmǫgbĩ hã Iehowa, o-Nyońmǫ lę; no nǫ lę kãtšu nitšumǫ ko, bo, lo obinũ, lo obiyõ, lo owenũ, lo oweyõ, lo okoloi, lo ogbǫ ni yǫ ogbói lę amli.

Edšakę gbīī ekpa Iehowa ńō-
wei kę šikpoń, kę ńšǫ kę no-
› ni yǫ amęmli, ni gbī ní dši
kpawo lę edšǭ ehe. Nohewǫ ni
›wa dšǭ hedšǭmǫgbī lę, ni efelę
›kroń lę. 1 Mose 2, 2. 3.
Wo otšę kę onye, koni ogbīī
yę šikpoń lę ní Iehowa, o-Nyo-
lę, ńō-hāao lę nǫ.
Mat. 15, 4. Ef. 6, 2. 3.
Kāgbe gbomo.
21, 12 1 Mose 9, 5. 6. Iak. 2, 11.
Kābǫ adfamań. 3Mose 20, 10. Ef. 5, 3-5.
Kādšu. 3 Mose 19, 11. Ef. 4, 28.
Kāye amale odase yę onanyo
ǫ. 23, 1. Ef. 4, 25.
Ohīe akakō onanyo šia nǫ.
› akakō onanyo ńā, lo ewenū,
weyō, lo etšina, lo etedši, alo
› ní dši onanyo nō nǫ. Rom. 7, 7; 13, 9.
Ni mań lę fē na nyońmǫšimǫi lę
›awagblamǫi lę kę tętrętmantrę gbę̄-
ę kę goń lę ní dšeǫ lasū. Ni beni
lę na lę, amęgbla amęhe ši ni amę-
nǫ sę flęńń.
Ni amękē Mose akę: Bo mon okę-
wie, ni wǫǫbo toi; ši kāhā Nyo-
kęwǫ miwie ní wǫbagboi.
Ni Mose kē mań lę akę: Nyekašea
›i; edšakę ka Nyońmǫ banye kā,
ehe gbeyei ahī nyehīe, ní nyekafe

Ni mań lę *damǫ sę flęńń, ši Mose
›ńkę duń kpī lę ní Nyońmǫ yǫ mli
* Heb. 12, 18
Ni Iehowa kē Mose akę: Bǫni okē
›bii lę nę: Nyedientšę nyena akę
midšę mikęnye wie nę.
Nyekafea minǫ dfiętęi nyońmǫi lo
nyońmǫi: nyekafea eko nyehāa
›.
* Sū-afǫlešālatę ofe ohāmi, ni ošā-
lę kę ošidā-afǫlei lę, ogwanteńi lę
šinai lę ošā yę nǫ; hefēhe ní mahā
migbęi lę yę lę, †maba ońō; ni
›o. * 27, 1 8. † 29, 42. 43. 5 Mose 12, 5.
Ni kędši obafe tę-afǫlešālatę ohāmi
›ę tę ní ako akamā; ši kędši owó
i anǫ otfa nǫ pę lę, obulelę.
5 Mose 27, 5. Ios. 8, 31.

26. Ni okakwǫ atrakpoi hū kę-mīya
mifǫlešālatę lę nǫ, koni oyayaiań aka-
dše kpo yę nǫ.

Yitšo 21.

Agbęnę kodšomǫi ní ońō-ńmē amęhīe
nę:
2. Kędši ohe tšūlǫ ni dši Hebrinyo
lę, afii ekpa esúmǫ; ni afi noni dši kpawo
lę nǫ lę eyaye ehe yaka.
3 Mose 25, 39. 40. 5 Mose 15, 12—17. Ier. 34, 14.
3. Kę́ lę ekometō eba lę, ekome nońń
eya; kędši eyę ńā lę, no lę eńā lę kęlę
aya.
4. Kędši enuntšǫ ehālę ńā, ni ekęlę
efǫ bihīī lo biyei lę, yō lę kę ebii lę
atšō enuntšǫ lę nō, ni ekometō eya.
5. Ši kędši tšūlǫ lę gba mli kē akę:
Mīsumǫ minuntšǫ lę kę mińā kę mibii lę,
misumǫǫ akę miyayeǫ mihe lę,
6. no lę enuntšǫ lę kęlę aba *Nyońmǫ
hīe, ni asań ekęlę aba šīnā lo šīnātšo
he, ni enuntšǫ lę kę fitī agbu etoi; ni
esúmǫlę kę-ya nānǫ.
* 22, 8. 9. 28. 5 Mose 1, 17. Lal. 82
7. Ni kędši nū ko hō ebiyō ni etšō
abawa lę, no lę ekayaye ehe tamǫ *tšū-
dšihīī lę. * K. 2.
8. Kędši esaa enuntšǫ lę hīe akę
eekpelę lę, no lę ehā abakpōlę; kę́ ka
lę hōmǫ kę mańsębii ahāmǫ lę, ebę no
hegbę, edšakę eye ehe fęo.
9. Ni kędši ekpelę ehā ebi lę, eyelę
biyei asane.
10. Kędši eńō yō kroko ehālę lę, edāń-
ńmā kę ehehānii kę ewyę̄nii lę, ekatše nǫ.
11. Ni kędši efee nii etē nę ehāālę lę,
no lę eyaye ehe yaka, ni akahe šika ko.
12. Moni aatfa gbomo ko nō ní eegbo
lę, gbe aagbelę.
1 Mose 9, 6. 2 Mose 20, 13. Mat. 5, 21. 22.
13. Ni kę-dšee ká eyawolę, ši Nyońmǫ
ni hā enine yakpa lę, no lę mato heko
mahāo, ni edšo f̄oi kę-ya dšęi.
4 Mose 35, 6—29. 5 Mose 19, 4—13.
14. Ši kędši moko dše gbę batua enanyo,
ni egbelę yę ńā mli lę, mifǫlešālatę lę
he po odšielę yę, ní ayagbelę. 1 Mań. 2, 29. 31.
15. Ni moni aayi etšę lo enye lę, gbe
aagbelę.

16. Ni moni aadšu gbomo ayahõ lẹ, kẹdši analẹ yẹ edẽ lẹ, gbe aagbelẹ. 5 Mose 24, 7. 1 Tim. 1, 10.

17. Ni moni aalomọ etšẹ lo enye lẹ, gbe aagbelẹ. 5 Mose 27, 16. Abẹi 20, 20. Mat. 15, 4.

18. Ni kẹdši hĩĩ mĩnõ, ni moko tſa enanyo tẹ, lo emãlẹ atſẹlẹ, ni egboo, ši efelẹ šikãmọ lẹ:

19. kẹdši ete ši ekoṅ, ni emõ etšo mli enyie kẹ-dše kpo lẹ, bẽlẹ moni tſalẹ nõ lẹ eye ehe, ši ebe bọni elãdšelẹ lẹ kẹkẹ nyõmọ ewo, ni ehã atšalẹ kwrakwra.

20. Ni kẹdši moko tſa ewenũ lo eweyõ tšo, ni enyõ yẹ enine nã lẹ, dša atọ owele.

21. Ši kẹdši dše tšẹre enọ gbĩ kome lo gbĩĩ enyọ lẹ, akatọlẹ owele; ši ešika dšilẹ.

22. Kẹdši hĩĩ mĩnõ, ni amẹyatši yõhọlọ, ni ehọ lẹ dše, ni efõṅ ko baa yẹ sẹ lẹ, dša ahelẹ nii bọni yõ lẹ wũ lẹ aaṅõ-fõ enọ; ni ehã bọni saneyelọi lẹ aatšõ.

23. Ši kẹdši sane fõṅ ko ba yẹ sẹ lẹ, no lẹ oṅõ susuma oto susuma nãdšiaṅ, 3 Mose 24, 19. 20. 5 Mose 19, 21. Mat. 5, 38.

24. hĩṅmẹi yẹ hĩṅmẹi nãdšiaṅ, nyãnyõṅ yẹ nyãnyõṅ nãdšiaṅ, nine yẹ nine nãdšiaṅ, nane yẹ nane nãdšiaṅ,

25. šã yẹ šã nãdšiaṅ, pilamọ yẹ pilamọ nãdšiaṅ, fla yẹ fla nãdšiaṅ.

26. Ni kẹdši moko tſa ewenũ lo eweyõ hĩṅmẹi nõ, ni efite lẹ, ehã eyaye ehe yẹ ehĩṅmẹi lẹ hewọ.

27. Ni kẹdši efã ewenũ lo eweyõ nyãnyõṅ lẹ, ehã eyaye ehe yẹ enyãnyõṅ lẹ hewọ.

28. Ni kẹdši tšina ši nũ lo yõ, ni egbo lẹ, no lẹ atſia tšina lẹ tẹi, ni akaye elõ lẹ; ši tšina lẹ nuntšọ lẹ aye ehe.

29. Ši kẹdši tšina lẹ fọõ šimọ kẹ-dšẹ sasãsa, ni ahã enuntšọ lẹ ná le ni esraalẹ, ni eyagbe nũ lo yõ lẹ, atſia tšina lẹ tẹi, ni enuntšọ lẹ hũ agbelẹ. 1 Mose 9, 5.

30. Kẹdši ãhelẹ kpãtãmọnii lẹ, no lẹ ehã bọfẽbọ ni aheọlẹ lẹ, ni ekẹ-kpõ esusuma.

31. Binũ eši dšio, biyõ eši dšio, nẹkẹ kodšomọ nẹ aṅõ-kodšolẹ.

32. Kẹdši tšina lẹ ši tšũlọnũ lo tšũlọyõ lẹ, ehã enuntšọ lẹ dſiẹtẹi *šekeli* nyoṅmai-etẽ, ni atſia tšina lẹ tẹi.

33. Ni kẹdši moko yagble bu nã, lo moko yadše bu, ni etšĩĩ nọ, ni tšina lo tẹdši yagbe mli lẹ,

34. bu lẹ tšẹ lẹ ato nãdšiaṅ, ni ehã enuntšọ lẹ šika, ni kolo gbonyo lẹ atšõ enõ.

35. Ni kẹdši moko tšina pila enanyo nõ ni egbo lẹ, no lẹ amẹhõ tšina hĩekãlẹ lẹ, ni amẹdša eyinii lẹ mli, ni gbonyo lẹ hũ amẹdša.

36. Alo kẹdši ale akẹ tšina lẹ fọõ šimọ kẹ-dšẹ sasãsa, ni enuntšọ lẹ esraalẹ lẹ, no lẹ eṅõ tšina eto tšina lẹ nãdšiaṅ, ni gbonyo lẹ atšṍ enõ.

Yitšo 22.

Kẹdši moko yadšu tšina lo tõ, ni egbe lo ehõ lẹ, eṅõ tšinai enumọ eto tšina kome nãdšiaṅ, ni eṅõ tõi edſẹ eto tõ kome nãdšiaṅ. Luk. 19, 8.

2. Kẹdši amõ dšulọ ko ni ẽgbu gbogbo ewo mli, ni atſalẹ nõ ni egbo lẹ, akaſie lá ši ahãlẹ.

3. Kẹ́ hũlũ dše yẹ enọ lẹ, aſie lá ši ahãlẹ. Ši kũlẹ to sa akẹ eto nãdšiaṅ; ni kẹ́ ebẹ noko lẹ, ahõlẹ yẹ edšũ lẹ hewọ.

4. Kẹdši ana dšũnii lẹ yẹ edẽ ní ehĩe kã lẹ, tšina dšio, tedši dšio, tõ dšio, ekũ ebọ he toi enyọ eto nãdšiaṅ.

5 Kẹ́ moko hã aye ṅmõ lo weintrom ko mli nii, ni eṅmẽ ekolo he, ni eyaye mokroko ṅmõši nii lẹ, lẹdientšẹ eṅmõši nii kpakpai, kẹ lẹdientšẹ eweintrom mli nii kpakpai eṅõ-to nãdšiaṅ.

6. Kẹdši la dše, ni eyamõ ṅmeii ni ešã able-aboṅo lo able ní damọ ši lo ṅmõ lẹ, moni wo la lẹ ato nãdšiaṅ.

7. Kẹ́ moko ṅõ šika lo nibii ehã enanyo šitõ, ni adšu yẹ mo lẹ we lẹ, kẹdši ana dšulọ lẹ, ekũ ebọ he toi enyọ eto nãdšiaṅ.

8. Kẹ́ anaa dšulọ lẹ, no lẹ akẹ šiatšẹ lẹ aba *Nyoṅmọ hĩe akwẹ akẹ enine etako enanyo lẹ nii lẹ ahe lo. *21, 6.

9. Tõmọi srọtoi fẽ ahe sãdši lẹ, tšina nõ dšio, tedši nõ dšio, tõ nõ dšio, atade nõ dšio, lo nofẽno ní aalãdše ní moko aakẽ akẹ enõṅ lẹ, Nyoṅmọ hĩe noṅṅ akẹ mei enyọ lẹ fẽ sane lẹ aba; ni mo fọ ní Nyoṅmọi aabu lẹ, ekũ ebọ he toi enyọ eto enanyo lẹ nãdšiaṅ.

10. Kędši moko ňō tedši lo tšina lo tšō lo kolo-fē-kolo ehā enanyo šitō, ni egbo. lo ayelę awui, lo awolę kō, ni anaalę lę,
11. adšie Iehowa kitā ahā amęyi enyo lę fē amękāmo, akę enine etako enanyo lę nii lę ahe lo, ni nōtšę lę akplē, ni ekatolę nādšiaň.
12. Ši ké dšu adšu yę eňō lę, eto nōtšę lę nādšiaň.
13. Asaň kędši tšeręmo atšerelę lę, hā ekę-baye odase, ni *ekato noni atšerę lę nādšiaň. * 1 Mose 31, 39.
14. Ni kędši moko yamā kolo ko yę enanyo ňō, ni ayelę awui, lo egbo ni nōtšę lę he bę mli lę, dša eto nādšiaň.
15. Ši ké nōtšę lę he yę mli lę, ekato nādšiaň; ké edši apāyelinii lę, bēlę epāyeli eba.
16. Ni kędši nū ko yalaka oblayō ní atšęko ehe bā, ni ekęlę wo lę, hā ehālę węnii ní etšō eňā. 5 Mose 22, 28. 29.
17. Kędši etšę aakwa akę ekęlę hāālę lę, eňmē šika ehā, takę boni ahāa oblayei awęnii lę.
18. Kāňmē yō-ňkūnyāyelo gbę, ní ehī dšeň. 3 Mose 20, 6. 27. 5 Mose 18, 10. 1 Sam. 28, 9.
19. Mofēmo ní kę kolo aawo lę, dša agbelę. 3 Mose 18, 23. 5 Mose 27, 21.
20. Mofēmo ní aašā afole ahā nyoňmo ko yę Iehowa sę lę, etšō musu. 5 Mose 13, 7—19; 17, 2—7.
21. Kāwa gbo yi, ni kāhaolę hū; edšakę nye hū nyeyatšōmo gboi yę Misraim šikpoň lę no. 23, 9. 3 Mose 19, 33. 34. 5 Mose 10, 18. 19; 24, 17. 18; 27, 19.
22. Nyekawaā yō-okūlafo ko lo awusā ko yi. Ies. 1, 17
23. Ši kędši owaamę yi, ni amęfō amętšęmi lę, dša mibo amęyāfō lę toi;
24. ni mimlifū lę nā aawa naakpa, ni mikę klante aagbenye, ni nyeňāmei aatšōmo okūlafoi, ni nyebii aatšōmo awusāi.
25. Kędši ofa mimaňbii lę ateň ohīafo ko ní kęo yo šika lę, kāšilę akaple, ni kāhelę hekpa hū. 3 Mose 25, 36. 5 Mose 23, 20; 24, 10.
26. Kędši he po oohe onanyo hebo awaba lę, okę-kū sę ohālę dāni hūlū ayanyō ši; 5 Mose 24, 12. 13.
27. ši no pę dši ehehanō, ehewolo no mama ni; meni eha kę-wo? ni aaba mli akę kędši ebo etšęmi lę, mabo toi; edšakę mobonalo dšimi.
28. *Kodšoloi lę, kādšeamę; ni †omaňonukpa hū, kālomolę. * 21, 6. † Dsads. 10, 20. Bof. 28, 5.
29. *Onikpamonii kę owein mli kleňkleňnō hāmo lę, kāňō-šašao ši. Obihīī ateň †kromobi lę, ňō-hāmi. * 5 Mose 18, 4. † 2 Mose 13, 2. 12.
30. Nakai noňň ofe otšinai kę otōi lę: gbīī kpawo ekę enye ahī ši; gbī ní dši gbī kpānyo lę oňōlę ohāmi. 3 Mose 22, 27.
31. Ni nyeafe mei kroňkroňi nyehāmi; nohewo lę nyekayea lō ko ní *atšerę yę ňāno; nyešęrea nyefiea gbéi. * 3 Mose 7, 24; 11, 40; 17, 15; 22, 8. 5 Mose 14, 21. Ezek. 44, 31.

Yītšo 23.

Kāhe amale sanetāmo oye. Kāfī gbomo fōň sę kę-mīye kūtūmpoo odase. 20, 16.
2. Kānyie mei pī asę kę-yafe efōň; ni asaň kāwie yę sane ko mli ni oňō ohe obo mei pī ahe ní atšō sane hīe abu ši.
3. Kāsā ohīafo sane he ohālę. 3 Mose 19, 15.
4. Ké okę ehenyelo tšina lo etedši kpe ní edū gbę lę, kplamolę obahālę ekoň. Luk. 6, 27.
5. Kędši ona moni nyęoo tedši, ní edšatšu tšī fèlę lę, kākwę ní oho ehe, ši fatamo ehe ní afēnelę.
6. Kātšō ohīafo sane hīe obu ši yę ekodšomo mli. 5 Mose 27, 19.
7. Tši ohe yę apasa-sane mli kę-ya sę fleňň. Ni moni efōň bę ehe ní edši dšalo lę, kāgbelę; edšakę mibuň efōňfelo bem.
8. Ni nikēnii hū kāhe; ši nikēnii filaā ninaloi, ni ekōdšo dšaloi awiemoi. 5 Mose 16, 19; 27, 25.
9. Ni kāwa gbo yi hū; ši nyedientšę nyele gbo tšui, edšakę nye hū nyetšōmo gboi yę Mizraim šikpoň lę no. 22, 21.
10. Afii ekpa odū nii yę ošikpoň lę no, ni obua eno nibānii lę anā oto; 3 Mose 25. 5 Mose 15. 1—11.
11. ši afi ní dši kpawo lę no lę ohā edšō ehe, ni ekā ši eflo, ní omaň lę mli ohīafoi aná aye, ni noni ameafę lę ňāň koloi abaye. Nakai noňň ofe oweintrom kę omūtšei atrom lę.

12. Gbīī ekpa oke̱-tšu onii, ni gbī ní dši gbī kpawo le̱ oke̱-dšo̱ ohe; koni otšina ke̱ otedši adšo̱ ame̱he, ni oweyō bi ke̱ gbo̱ awo ame̱tšui. 20, 8—11.

13. Ni nibii fē ni mikēnye le̱, nyeyea no̱. Ni nyekatšīa *nyoṅmo̱i krokomei agbe̱i atā, ni asaṅ nyekahāa anua ye̱ nyenā. * Ios. 23, 7.

(23, 14—19 Kwe̱ 34, 18—26. 3 Mose 23. 5 Mose 16.)

14. Šii etē oye gbīdšūrō ohāmi dā afi.

15. Ye akpītī gbīdšūrō le̱: gbīī kpawo oye abolo akpītī, take̱ bo̱ni miwoö kitā le̱, ye̱ Abib nyōṅ le̱ no̱ be ní ato le̱ mli; edšake̱ no mli odše̱ Mizraim oba; ni moko akabapue ye̱ mihīe ke̱ edē flo; 12, 15.

16. ke̱ nikpamo̱ gbīdšūrō le̱, ni dši onii ni odū ye̱ ṅmōši le̱ mli kleṅkleṅ yibii anō le̱; ke̱ nābuamo̱ gbīdšūrō le̱, ye̱ afi le̱ nāgbē mli, beni obuaā onitšumo̱ mli nii le̱ anā ke̱-dše̱o̱ oṅmō mli le̱.

17. Afi mli le̱ šii etē ohīi le̱ fē abapue ye̱ Nuntšo̱ Iehowa hīe.

18. Kāṅō māša abolo ofata mifo̱le lá le̱ he ošā; ni asaṅ migbīdšūrō le̱ no̱ *fo̱ le̱, kāhā dše mītše̱re no̱. * 12, 10.

19. Ošikpoṅ no̱ kleṅkleṅ yibii le̱ amli *kleṅkleṅnii le̱ oke̱-ba Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, we le̱. † Kāho tōbi ní tšeko fufo̱.
* 5 Mose 26, 1—11. † 2 Mose 22, 30. 5 Mose 14, 21.

20. Na, mi le̱ mītšū *bo̱fo ke̱-nyie ohīe, ni ebā oyi ye̱ gbe̱ le̱ no̱, ni eke̱o ayaše̱ heni misā mito le̱. * 14, 19.

21. Kwe̱mo̱ ohe ni ahī ye̱ ehīe, ni obo egbē toi; kāwo emli la; eṅōṅ nyeno̱tōmo̱i le̱ efaṅnye; edšake̱ migbe̱i ye̱ emli. Ies. 63, 9. 10.

22. Ši ke̱dši oobo egbē toi, ni oofe nii ní mike̱o le̱ fē le̱, no le̱ matšō ohenye̱lo̱i ahenye̱lo̱, ke̱ ohetšēlo̱i ahetšēlo̱.

23. Ni mibo̱fo le̱ aanyie ohīe, ni eke̱o aaba Amorbii ke̱ Hitbii ke̱ Perizbii ke̱ Kanaanbii ke̱ Hivbii ke̱ Iebusbii le̱ aṅō, ni maflo̱ame̱ maše̱re̱ mafie.

24. *Kādšá ame̱nyoṅmo̱i le̱, ni kāsúmo̱ame̱, ni asaṅ kāfe †ame̱nifemo̱nii le̱ hū, ši moṅ butumo̱ame̱, ni okūmo̱kūmō ame̱māgāi le̱. * 20, 5. † 3 Mose 18, 3.

25. Ši nyesúmo̱a Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, ni eedšō̱ obolo ke̱ onu no̱; ni mako̱ *hela ye̱ oteṅ maše̱ mafō. * 15, 26.

26. Šrākelo̱ lo kene ehīṅ ošikpoṅ le̱ no̱; mahā otše̱ ye̱ dšeṅ.

27. Mahā miheṅmiṅmi anyie ohīe, ni mahā maṅ-fē-maṅ ní ooše̱ no̱ le̱ adšidšā, ni mahā ohenye̱lo̱i fē atšōmo̱ ame̱se̱ ame̱hāo.

28. Ni matšū *sosomotii ke̱-atšō ohīe, ni ame̱fie Hivbii ke̱ Kanaanbii ke̱ Hitbii le̱ ye̱ ohīe. * 5 Mose 1, 44; 7, 20. Ios. 24, 12.

29. Ši mifieṅame̱ ye̱ ohīe ye̱ afi kome no̱, koni šikpoṅ le̱ akabatšō amaṅfō, ni ṅāṅ koloi ayi mībafá mīwoö.

30. Fiofio mafieame̱ ye̱ ohīe, ke̱-yaši beyino̱ ni oofá, ni oohe šikpoṅ le̱.

31. Ni mafo *hūsū mahāo ke̱-dše̱ Ŋo̱tšuru le̱ nā ke̱-yaši Filistifoi le̱ aṅšo̱ le̱ nā, ni asaṅ ke̱-dše̱ ṅā le̱ no̱ ke̱-yaši ṅā le̱ nā; ši madšie šikpoṅ le̱ no̱ bii le̱ mawo nyedeṅ, ni ofieame̱ ye̱ ohīe. * 1 Mose 15, 18.

32. Oke̱ame̱ lo ame̱nyoṅmo̱i le̱ akakpāṅ kpāṅmo̱ ko. 34, 12. 5 Mose 7, 2.

33. Kāhā ame̱hī ošikpoṅ le̱ no̱, ni ame̱mīhā obafe eša ošimi; edšake̱ ke̱dši osúmo̱ ame̱nyoṅmo̱i le̱, befēbe ni fe le̱ eetšō tšō̱ne ehāo. Ko̱da. 2, 3.

Yitšo 24.

Ni ekē Mose ake̱: Bo ke̱ Aaron ke̱ Nadab ke̱ Abihu ke̱ Israel onukpai le̱ ateṅ *mei nyoṅmai-kpawo akwo̱ ke̱-ba Iehowa ṅō, ni nyebaso̱le ye̱ se̱ fle̱ṅṅ. * 4 Mose 11, 16.

2. Ni Mose kome atši abe̱ṅke̱ Iehowa; ši ame̱ le̱ ame̱katši ame̱be̱ṅke̱, ni maṅ le̱ hū ke̱le̱ akakwo̱ ke̱-mība.

3. Ni Mose ba ni ebadšadše Iehowa wiemo̱i le̱ ke̱ kodšomo̱i le̱ fē etšō maṅ le̱. Ni maṅ le̱ fē here no̱ ke̱ gbē kome ni ame̱kē: Wiemo̱i fē ni Iehowa wie le̱, wo̱o̱fe. 19, 8.

4. Ni Mose *ṅmā Iehowa wiemo̱i le̱ fē, ni ete ši lebi māṅkpa, ni emā afo̱lešālate̱ ye̱ goṅ le̱ šiši, ke̱ †kaimo̱te̱i nyoṅma ke̱ enyo̱ ye̱ Israel akutšei nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ anā. * 34, 27. † 1 Maṅ. 18, 31.

5. Ni etšū Israelbii le̱ ateṅ oblahīī le̱ ekomei, ni ame̱ke̱ tšinahīī yašā šā-afo̱lei ke̱ šidā-afo̱lei ame̱hā Iehowa. 3, 12.

6. Ni Mose ṅō lá le̱ fā ewo lalakāi amli, ni lá le̱ fā ni fe̱ le̱ eṅō-fā afo̱lešālate̱ le̱ no̱.

7. Ni ekǫ kpãñmǫ lę *wolo lę, ni ekane ewo mañ lę toiiañ; ni amękẽ: Nii fiã ní Iehowa ewie lę, wǫǫfe ni wǫǫbo toi. * K. 4.

8. Ni Mose wó lá lę ni *eñõ-fã mañ lę nǫ, ni ekẽ: Na, kpãñmǫ ní Iehowa kęnye ekpãñ yę nękę wiemǫi nę fẽ nǫ lę nǫ lá nę. * Heb. 9, 19—22.

9. Kękę ni Mose kę Aaron kę Nadab kę Abihu kę Israel onukpai nyoñmaikpawo lę kwǫ kę-te,

10. ni amęna Israel Nyoñmǫ lę; ni enanemãhe lę fe *tamǫ heni akę safiro-tę eka, ni emli tše keñkeñ tamǫ ñwei dientšę. * Ezek. 1, 26.

11. Ni Israelbii lę ateñ abladei nę, ekpãã *enine mli etaa amęhe; ni amęna Nyoñmǫ, ni amęye nii ni amęnu noko. * 33, 20—23.

12. Ni Iehowa kẽ Mose akę: Kwǫ kęla miñõ yę goñ lę nǫ, ni ohĩ bię; ni *mañõ tęi tętrębii kę mlai kę kitãi ní mitšmã mahão, koni otšõamę. * 31, 18.

13. Ni Mose te ši kę etšũlǫ Iošua; ni Mose kwǫ kę-te Nyoñmǫ goñ lę nǫ.

14. Ni ekẽ onukpai lę akę: Nye lę nyehĩa bię nyemẽawǫ, kę-yaši beyinǫ ní wǫǫba nyeñõ ekoñ; ni na, Aaron kę Hur kęnye yę; kędši moko yę sane ko yeli lę, nyehãa ebaã amęñõ.

15. Ni Mose kwǫ kę-te goñ lę nǫ, ni atatu lę baha goñ lę nǫ.

16. Ni Iehowa *anumnyam lę hĩ Sinai goñ lę nǫ, ni atatu lę ha nǫ gbĩĩ ekpa; ni gbĩ ní dši gbĩ kpawo lę etšę́ Mose kę-dšę atatu lę mli. * 16, 10.

17. Ni Iehowa anumnyam lę, kę́ akwę lę, etamǫ *la ní šãa nii yę goñ lę yiteñ yę Israelbii lę ahĩe.
* 5 Mose 4, 24; 9, 3. Heb. 12, 29.

18. Ni Mose te atatu lę mli, ni ekwǫ kę-te goñ lę nǫ; ni Mose ye nyõñnyõñ kę ſaneſane *gbĩĩ nyoñmai-edſę yę goñ lę nǫ. * 34, 28.

Yitšo 25.

Ni Iehowa kę Mose wie akę:

2. Okę Israelbii lę awie, ní amębahãmi nǫwómǫ-nikẽnii; mofẽmo ní yǫ he tšui akę eehã lę, lę edeñ nyehea minǫwómǫ-nikẽnii lę yę. 35, 5. 22.

3. Ni enę dši nǫwómǫ-nikẽnii ní nyehe yę amęñõ: šika kę dſiętęi kę akõble,

4. kę mama blũ kę afaseo tšuru, kę etšuru fã, kę klala, kę abotia hetšǫi.

5. kę tõagbo wodši ní awoamę etšuru, kę nuñgbé wodši kę yõitšei,

6. mũ ní akę-suǫ kane, tšofãi ní akęwoǫ mũ ní akpaã mli, kę tšofãi-kę-ñmai ní ašãa hũ he nõ,

7. šohamtęi, kę tęi ní akę-bamãmǫ *efod* lę kę tšitšinǫnii lę amli lę.

8. Ni ohã amęfe hekroñkroñ ko amęhãmi, koni mahĩ amęteñ.

9. Bǫni midientšę mibatšõo šihĩlęhe lę *su kę ehe nibii lę fẽ asu lę, nyefealę nakai pępępę. * K. 40.

(25, 10—22. Kwę 37, 1—9.)

10. Ni ohã amękpę yõitšo adeka, ekęlę afe ninetalǫi enyǫ kę fã, ni elẽmǫ afe ninetalǫ kome kę fã, ni ekwǫlę hũ afe ninetalǫ kome kę fã.

11. Ni okę šika ñmĩñmi aha he, emli kę ehewǫ fẽ oha, ni ofe šika kakra obǫle enǫ kpũla.

12. Ni oſie šika gai edſę owo he, ni oñõ-to ekodši edſę lę anǫ; ni gai enyǫ aye efã kome, ni gai enyǫ aye efã kome nę hũ.

13. Ni okę yõitšo agbǫ tšei, ni okę šika aha he;

14. ni okę tšei lę ahǫlǫ gai lę amli yę adeka lę maseii lę, koni akę-wó adeka lę.

15. Tšei lę ahǫlǫ adeka lę he gai lę amli; akadšie yę mli.

16. Ni oñõ odaseyelinõ lę ní mañõhão lę owo adeka lę mli. K. 31.

17. Ni okę šika ñmĩñmi afe *kpãtãmǫ sẽi; ekęlę afe ninetalǫi enyǫ kę fã, ni elẽmǫ afe ninetalǫ kome kę fã. * Heb. 4, 16.

18. Ni ofe šika kerubim enyǫ, tſiamǫ nitšumǫ oñõ-feamę yę kpãtãmǫ sẽi lę nãgbẽhei enyǫ lę nǫ.

19. Mi ofe kerub kome yę nãgbẽhe kome nę, kę ekome hũ yę nãgbẽhe kome nę; kerubim lę atša kpãtãmǫ sẽi lę nǫ noñn yę enãgbẽhei enyǫ lę.

20. Ni kerubim lę agbę amęfĩdšiañ kę-ya ñweigbę, ni amękę-ha kpãtãmǫ sẽi lę he, ni monę akwę monę hĩe; ni kerubim lę ahĩe amãmǫ kpãtãmǫ sẽi lę nǫ.

21. Ni oñõ kpãtãmo̱ sẽi le̱ obu adeka le̱ nã; ni adeka le̱ oñõ * odaseyelinõ ní mibahão le̱ owo mli.

* 34, 29. 1 Mañ. 8, 9. Heb. 9, 4.

22. Ni * dše̱i mike̱o aakpe ye̱, ni madše̱ kpãtãmo̱ sẽi le̱ no̱, ke̱ kerubim enyo̱ le̱ ni yo̱ odaseyeli adeka le̱ no̱ le̱ teñ mike̱o aawie nibii fẽ ni mafão ake̱ okẽ Israelbii le̱.

* 4 Mose 7, 89.

(25, 23—29. Kwe̱ 37, 10—16.)

23. Asañ oke̱ yõitšo akpe̱ okplõ; eke̱le̱ afe ninetalo̱i enyo̱, ni elẽmo̱ afe ninetalo̱ kome, ni ekwo̱le̱ hũ afe ninetalo̱ kome ke̱ fã.

24. Ni oke̱ šika ńmīńmi aha he, ni ofe šika kakra ke̱-bo̱le̱le̱.

25. Ni ogbo̱ tšo bloblo ní elẽmo̱ tamo̱ dẽ ke̱-bo̱le he kpũla, ni ofe šika kakra ke̱-bo̱le tšo bloblo le̱ he kpũla.

26. Ni ofe šika gai edfe̱ owo he, ni oñõ gai le̱ oto kodši edfe̱ le̱ ni yo̱ enãdši edfe̱ le̱ no̱ le̱ he.

27. Tšei bloblobii le̱ ašiši tũntũ gai le̱ aye, ní atšõmo̱ hei ní ake̱ tšei le̱ aho̱lo̱ ní ake̱-wó okplõ le̱.

28. Ni oke̱ yõitšo agbo̱ tšei le̱, ni oke̱ šika aha he, koni ake̱-wó okplõ le̱.

29. Ni ofe ehe kãi ke̱ atoi ke̱ kpudši ke̱ likolikoi ni ake̱-fo̱seo̱ nibii afieo̱ ši; šika ńmīńmi oke̱-feame̱.

30. Ni oke̱ hĩe-mã-abolo amã okplõ le̱ no̱ ye̱ mihĩe dãne̱.

3 Mose 24, 5. 6.

(25, 31—39. Kwe̱ 37, 17—24.)

31. Ni oke̱ šika ńmīńmi afe kanetšo; tfiamo̱ nitšumo̱ oke̱-fe kanetšo le̱, etšo le̱ ke̱ ehe nidši le̱ fẽ; ehe to̱i le̱ ke̱ ehe kpo̱bii le̱, ke̱ ehe fo̱fo̱ii le̱ fẽ atša.

32. Ni ehĩe nidši ekpa ye̱ ehewo̱: kanetšo le̱ he nidši le̱ etẽ aye afã kome ne̱, ni etẽ hũ aye afã kome ne̱.

33. To̱i etẽ ni tamo̱ ńme̱i, ke̱ kpo̱ ke̱ fo̱fo̱i ye̱ nine kome no̱; ke̱ to̱i etẽ hũ tamo̱ ńme̱i, ke̱ kpo̱ ke̱ fo̱fo̱i ye̱ nine kome le̱ hũ no̱; nakai so̱ńń afe ye̱ nidši ekpa le̱ ni gbla ye̱ kanetšo le̱ he le̱ ano̱.

34. Ni to̱i edfe̱ ni tamo̱ ńme̱i ahĩ kanetšo le̱ no̱, ke̱ ame̱he kpo̱bii ke̱ ame̱he fo̱fo̱ii.

35. Ni kpo̱i amãmo̱ ehe nidši ntai enyo̱nyo̱ le̱ ašiši ye̱ kanetšo le̱ he nidši ekpa le̱ fẽ šiši.

36. Ame̱he kpo̱bii ke̱ ame̱he nidši le̱ fẽ atšãra no̱; ake̱ šika ńmīńmi afe fẽ tfiamo̱ nitšumo̱ kome.

37. Ni ofe eno̱ kanei kpawo le̱; ni ké asu le̱, ame̱tšo ke̱-ya hĩegbe̱.

38. Ni ehe abe̱lei, ke̱ ehe lagbẽnii le̱ hũ ake̱ šika ńmīńmi afe.

39. Šika ńmīńmi talenta kome ake̱-fe, ke̱ ehe nibii ne̱ fẽ.

40. Ni kwe̱mo̱ ní ofeame̱ tamo̱ * nii ní añõ-tšõo ye̱ goñ le̱ no̱ le̱ pe̱pẽpe̱.

* 26, 30. Bo̱f. 7, 44. Heb. 8, 5.

Yĩtšo 26.

(26, 1—14. Kwe̱ 36, 8—19.)

Ni šihĩle̱he le̱ oke̱ mamai nyoñma, ni ake̱ kpã yeñ futã ni anyẽne ke̱ blũ ke̱ afaseo ke̱ etšuru elò kerubim ni dši nũañlòlo̱ nitšumo̱ ewo mli, afe.

2. Mama kome ke̱le̱ ahĩe ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ kpãnyo̱, ni elẽmo̱ ahĩe ninetalo̱i edfe̱; ni mamai le̱ fẽ ahĩe susumo̱ kome.

3. Añõ mamai le̱ enumo̱ atšãra, eko tša eko nã, ni asañ añõ enumo̱ hũ atšãra, eko tša eko nã.

4. Ni oñõ kpã blũ oñmlõ aflãi ye̱ mama kome nã ke̱-dše̱ tšamo̱he le̱, ni nakai noñń ofe ye̱ mama kroko hũ nã fo̱flo̱õ le̱ ye̱ noni dši enyo̱ le̱ tšamo̱he le̱.

5. Aflãi nyoñmai-enumo̱ oñmlõ ye̱ mama kome nã, ni aflãi nyoñmai-enumo̱ hũ oñmlõ ye̱ mama noni dši enyo̱ ni tša no̱ le̱ nã, koni aflãi le̱ eko aye eko ńe̱le̱no̱.

6. Ni ofe šika kpodši nyoñmai-enumo̱, ni oke̱ kpodši le̱ atšãra mamai le̱, ni etšó šihĩle̱he kome.

7. Ni oñõ abotia hetšo̱i mamai ofe bũ ni añõ-ha šihĩle̱he le̱ no̱; mamai nyoñma ke̱ ekome ofe.

8. Mama kome ke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-etẽ, ni elẽmo̱ dši ninetalo̱i edfe̱; ni mamai nyoñma ke̱ ekome le̱ fẽ ahĩe susumo̱ kome.

9. Ni otšãra mamai enumo̱ anklo, ke̱ ekpa hũ anklo, ni mama ni dši ekpa, ní yeo̱ bũ le̱ hĩe le̱, odo̱ mli.

10. Ni oñmlõ aflãi nyoñmai-enumo̱ ye̱ mama-fẽ-mama namũ he le̱ nã, koni ake̱-tšãra.

Ni ofe akōble kpodši nyoṅmai-enumo,
ō kpodši lẹ olala aflāi lẹ amli, ní
āra bū lẹ, ní efe ekome.
Ni bū lẹ mamai lẹ ní fẹo ní dēṅ
, mama fā lẹ ní fẹo lẹ, atšotšōro
he lẹ sẹgbẹ.
Ni bū lẹ mamai lẹ akẹlẹ mli ninetalo
ni edēṅ nọ yẹ afā kome nẹ, kẹ ni-
) kome hū ní edēṅ nọ yẹ afā kroko lẹ,
iihīlẹhe lẹ nābu lẹ nā yẹ eṅmā-
biẹ kẹ biẹ fē, koni aṅō-ha he.
Ni oṅō tōagbo wodši ní awoamẹ
ı ofe bū lẹ nọhānō, ni okẹ nuṅgbé
hū aha yiteṅ.

(26, 15—25. Kwẹ 36, 20—30.)

Ni oṅō yōitšo ofe mplāṅi ní damọ
ā šihīlẹhe lẹ.
Mplāṅ kome kẹlẹ afe ninetalọi nyo-
ni elẹmọ hū afe ninetalo kome

Nādši enyọ ahī mplāṅ kome šiši,
a eko yẹ eko ṅẹlẹnọ; nẹkẹ ofe šihī-
lẹ he mplāṅi lẹ fē.
Ni ofe šihīlẹhe lẹ he mplāṅi lẹ,
ıi nyoṅmai-enyọ aye wuoyigbẹ.
Ni ofe dſiẹtẹi nọdamọnii nyoṅmai-
ɔwo mplāṅi nyoṅmai-enyọ lẹ šiši,
ɔọnii enyọ ahī mplāṅ-fē-mplāṅ šiši
nādši enyọ lẹ.
Ni šihīlẹhe lẹ heni ye kẹ-yaā
bẹ lẹ, mplāṅi nyoṅmai-enyọ aye dšẹi,
kẹ amẹdſiẹtẹi nọdamọnii nyoṅmai-
nọdamọnii enyọ yẹ mplāṅ-fē-mplāṅ

Ni šihīlẹhe lẹ sẹgbẹ, heni ye kẹ-
ɹnaigbẹ lẹ, mplāṅi ekpa aye dšẹi.
Ni mplāṅi enyọ ofe ohā šihīlẹhe
dši lẹ yẹ sẹgbẹi enyọ lẹ.
Ni aṅōamẹ abọ he yẹ šišigbẹ kẹ
ɡbẹ yẹ ga kome yi; nẹkẹ afe enyọ
yẹ kodši enyọ lẹ nọ.
Ni afe mplāṅi kpānyọ kẹ amẹdſiẹtẹi
ɔọnii, nọdamọnii nyoṅma kẹ ekpa,
ɔọnii enyọ yẹ mplāṅ-fē-mplāṅ šiši.

(26, 26—30. Kwẹ 36, 31—34.)

Ni okẹ yōitšo afe mliblẹmọnii enu-
hā mplāṅi ní yọ šihīlẹhe lẹ ṅmā-
biẹ nẹ,
kẹ mliblẹmọnii enumọ hū ohā mplāṅi
) šihīlẹhe lẹ ṅmāwuaṅ biẹ nẹ, kẹ
mliblẹmọnii enumọ ohā mplāṅi lẹ ní yọ
šihīlẹhe lẹ sẹ yẹ anaigbẹ lẹ.
28. Ni mlibẹnō lẹ ní blẹ mplāṅi lẹ ateṅ
lẹ ahọ mli kẹ-dšẹ šišidšē kẹ-yaši nāgbē.
29. Ni okẹ šika aha mplāṅi lẹ ahe, ni
okẹ šika afe amẹhe gai lẹ ní akẹ mliblẹ-
mọnii lẹ ahọlọ mli, ni mliblẹmọnii lẹ hū
okẹ šika aha he.
30. Ni omā šihīlẹhe lẹ tamọ noni * adšie
atšōo yẹ goṅ lẹ nọ lẹ noṅṅ. * 25, 9.

(26, 31—37. Kwẹ 36, 35—38.)

31. Ni muhō lẹ okẹ mama, ní akẹ kpā
blū kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ eyẹṅ futā ní
anyēne elò kerubim ní dši niiaṅlòlọ ni-
tšumọ ewo mli, afe. Mat. 27, 51.
32. Ni oṅō-tšotšōro yōitšo akulašīṅi
edſẹ ní aha he šika he; aṅō šika afe
amẹkpodši lẹ, ni amẹmāmọ dſiẹtẹi nọ-
damọnii edſẹ nọ.
33. Ni oṅō muhō lẹ otšotšōro ši yẹ
* kpodši lẹ anā, koni okẹ odaseyeli adeka
lẹ abamā muhō lẹ sẹ; ni muhō lẹ afo
hekroṅkroṅ lẹ kẹ † hekroṅkroṅ fè fē
lẹ teṅ ahānye. * K. 6. 11. † Heb. 9, 3—12.
34. Ni oṅō kpātāmọ sēi lẹ obu odase-
yeli adeka lẹ nā yẹ hekroṅkroṅ fè fē
lẹ. 25, 21.
35. Ni oṅō *okplō lẹ omā muhō lẹ
kpọnọgbẹ, ni kanetšo lẹ aye okplō lẹ
ṅẹlẹnọ yẹ šihīlẹhe lẹ heni ye kẹ-yaā
wuoyigbẹ lẹ; ni okẹ okplō lẹ amā heni
ye kẹ-yaā kōyigbẹ lẹ. * 40, 22.
36. Ni bū lẹ nā šīnā lẹ okẹ mama,
ní akẹ kpā blū kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ
eyẹṅ futā ní anyēne elò abuinānitšumọ
ewo mli, afe.
37. Ni oṅō yōitšo ofe akulašīṅi enumọ
ní damọ ši ohā mama lẹ, ni okẹ šika
aha he, kẹ amẹhe šika kpodši; ni oſie
akōble nọdamọnii enumọ ohāamẹ.

Yitšo 27.

(27, 1—8. Kwẹ 38, 1—7.)

Ni okẹ yōitšo afe afọlešālatẹ lẹ: ekẹlẹ
ninetalọi enumọ kẹ elẹmọ ninetalọi enumọ;
afọlešālatẹ lẹ ahīe kodši edſẹ; ni ekwọlẹ
hū ninetalọi etē.
2. Ni ofe eklontoi lẹ omāmọ ekodši
edſẹ lẹ nọ; eklontoi lẹ atšāra nọ noṅṅ;
ni okẹ akōble aha he.

3. Ni ofe ehe ṅęsũi ní aṅõ-lõ elamlu lę, kę elõmǫnii kę elalakãi kę ekpodši kę eladšẽ-ṅęsũi lę; ehenii lę fẽ lę okę akǭble afe.

4. Ni oṅõ akǭble olò afãbãṅ takę alòǫ yã lę ohãlę, ni yã lę ofe akǭble gai edfę owo he yę ekodši edfę lę nǫ.

5. Ni oṅõ-mã afǫlešãlatę lę hewǫ gbę lę šiši, koni yã lę ašę afǫlešãlatę lę teṅ tũntũ.

6. Ni ogbǫ tšei ohã afǫlešãlatę lę, okę yǫ̃itšei afe, ni oha he akǭble.

7. Ni akę tšei lę ahǫlǫ gai lę amli, ni tšei lę aye afǫlešãlatę lę masęii enyǫ lę, ní aṅõ-wó.

8. Femǫlę kę ṅmoṅmlo ni gbę akã mli; bǫni *atšõo yę goṅ lę nǫ lę, nakai amęfelę. *26, 30.

(27, 9—19. Kwę 38, 9—20.)

9. Ni ofe kpo owo šihĩlęhe lę he: ewuoyigbę lę akę klala kpakpa, ní kęlę hĩe ninetalǫi oha, afe muhǭ ahã dšęigbę,

10. kę ehe akulašĩṅi nyoṅmai-enyǫ, ni amęnǫdamǫnii nyoṅmai-enyǫ lę akę akǭble afe; akulašĩṅi lę ahe kpodši lę kę amęmliblęmǫnii lę akę dfiętęi afe.

11. Ni asaṅ kõyigbę lę hũ muhǭ lę kęlę ahĩe ninetalǫi oha, kę amękulašĩṅi nyoṅmai-enyǫ, kę amękǭble nǫdamǫnii nyoṅmai-enyǫ; akulašĩṅi lę ahe kpodši lę kę amęmliblęmǫnii lę akę dfiętęi afe.

12. Ni kpo lę sęgbę, heni ye kę-yaã anaigbę yę elẽmǫ mli lę, muhǭ ní hĩe ninetalǫi nyoṅmai-enumǫ aye dšęi; amękulašĩṅi nyoṅma, kę amęnǫdamǫnii nyoṅma.

13. Ni kpo lę lẽmǫ ni ye kę-yaã bokãgbę lę ahĩe ninetalǫi nyoṅmai-enumǫ.

14. Muhǭ lę ahĩe ninetalǫi nyoṅma kę enumǫ yę afã kome, kę amękulašĩṅi etẽ kę amęnǫdamǫnii etẽ.

15. Ni afã kome nę hũ muhǭ lę ahĩe ninetalǫi nyoṅma kę enumǫ, kę amękulašĩṅi etẽ kę amęnǫdamǫnii etẽ.

16. Ni kpo lę nǫ agbó lę nã mama ni lẽmǫ hĩe ninetalǫi nyoṅmai-enyǫ lę akę mama, ní akę kpã blũ kę afaseo kę etšuru kę eyęṅ futã ni anyẽne elò abuinãnitšumǫ ewo mli, afe; amękulašĩṅi edfę kę amęnǫdamǫnii hũ edfę.

17. Akulašĩṅi lę fẽ ní bǫle kpo lę kpũla lę, akę dfiętęi afe amęmliblęmǫnii lę; amękpodši lę dfiętęi, ni amęnǫdamǫnii lę akǭble.

18. Kpo lę kęlę ahĩe ninetalǫi oha, ni elẽmǫ hũ nyoṅmai-enumǫ, ni ekwǫlę hũ klala kpakpa ninetalǫi enumǫ, kę amękǭble nǫdamǫnii.

19. Šihĩlęhe lę mli súomǫ lę he nibii lę fẽ, kę ehe šiṅmlitšei lę fẽ, kę kpo lę he šiṅmlitšei lę fẽ lę akę akǭble afe.

20. Ni bo lę ofã Israelbii lę, ni amębahão mũtšo mũ ni aši ni mli tše kroṅṅ, ni aṅõ-su kane lę, koni ahã kane lę ami nǫ dã; 3 Mose 24, 2

21. Aaron kę ebihĩĩ lę asa, ní etšo kędšę gbękę kę-yaši lebi yę Iehowa hĩe yę kpẽ-bũ lę mli yę muhǭ lę ní ha odaseyelinõ lę hĩe lę hĩegbę. Enę atšõ nãnǫ akpǫ ni kã ši hã Israelbii lę ayinǫbii fẽ.

Yitšo 28.

Ni oṅõ onyemi Aaron kę ebihĩĩ lę kędšę Israelbii lę ateṅ oši onǫ, koni eye *osǫfo ehãmi: Aaron † kę Nadab kę Abihu kę Eleazar kę Itamar, Aaron bii lę. *1 Kron. 23, 13. †2 Mose 6, 23

2. Ni okpę atadei kroṅkroṅi ni yę nyam kę fęo ohã onyemi Aaron.

3. Ni okę mei fẽ ní yǫ *ṅã-tšui, ni mikę ṅã-mumǫ ewo amęmli obõ lę awie, ni amękpę Aaron atadei lę, ní akę-felę kroṅkroṅ, koni eye osǫfo ehãmi. *31, 3

(28, 4—30. Kwę 39, 1—21.)

4. Ni atadei ni amękpę nę: tšitšinǫnii, kę *efod*, kę atade yũ, kę ṅaka ní alò mli, kę fai, kę mliteṅfĩnõ. Ni amękpę atadei kroṅkroṅi amęhã onyemi Aaron kę ebihĩĩ lę, koni eye osǫfo ehãmi.

5. Ni amękę šika kę mama blũ kę afaseo kę etšuru kę klala afe.

6. Ni amękę šika kę mama blũ kę afaseo kę etšuru kę klala kpakpa ni dši ṅãlǫ nitšumǫ afe *efod* lę.

7. Aṅõ ekõdši enyǫ lę nãbui enyǫ lę aši hĩe, ni aṅõ-tša.

8. Ni *efod* lę mlifĩnõ ni alò mli, ní aṅõ-fĩǫ nǫ lę, akę nakai ṅã-nitšumǫ lę noṅṅ afe; šika kę mama blũ kę afaseo kę etšuru kę klala kpakpa.

Ni oñō šohamtẹi enyọ, ni oñmā
ńii lẹ agbẹii yẹ nọ:
ımẹgbẹii lẹ ekpa ahī tẹ kome nọ,
ıa ní efẹ lẹ hū ahī tẹ kome hū nọ,
ẹfomọ nā.
Tẹñālọ nitšumọ, ní tamọ wolonā-
ıō nọ niñmā, oñō-ñmā Israelbii
ẹii lẹ yẹ tẹi enyọ lẹ nọ; ni okẹ
bọle he ní amẹmāmọ mli.
Ni oñō tẹi enyọ lẹ omāmọ *efod*
lši anọ, ní atšómọ kaimọ tẹi ahā
ıii lẹ; ni amẹgbẹii lẹ akāmọ Aaron
enyọ lẹ nọ yẹ Iehowa hīe, ní añō-
ẹ.
Ni ofe šika hebọlemọnii,
kẹ šika ñmīñmi kōsōñkōsōi enyọ
ō-tša ní agbọlẹ tamọ kpā, ni oñō
kōsōi ní agbọ lẹ olala hebọlemọnii
i.
Ni okẹ ñā afe kodšomọ tšitšinọnii
ni afe *efod* lẹ, nakai ofelẹ: šika
.ma blū kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ
kpakpa oñō-fe.
Afelẹ kodši edfẹ, ni adọ afō nọ;
ahīe klakate kome, kẹ elẹmọ hū
e kome.
Ni oñō tẹi omāmọ mli, tẹi klempēi
klempē kome lẹ sardio, kẹ topasion,
ragdo; enẹ dši kleñkleñ klempē lẹ.
Ni klempē ní dši enyọ lẹ karfuñkle,
ro, kẹ sardoniki.
Ni klempē ní dši etē lẹ hiakinto,
ıte, kẹ ametisto.
Ni klempē ní dši edfẹ lẹ krisolito,
ıam, kẹ yaspi; añō-họlọ šika mli
ẹfodši lẹ amli.
Ni tẹi lẹ kẹ Israelbii lẹ agbẹii lẹ
nyoñma kẹ enyọ, yẹ amẹfomọ nā;
wolonāsọomọnii anọ niñmā, mo-
kẹ egbẹi yẹ akutšei nyoñma kẹ
ẹ nā.
i oñō šika ñmīñmi ofe kōsōñkōsōi ní
amọ kpā yẹ tšitšinọnii lẹ nābui lẹ.
Ni ofe šika gai enyọ owo tšitši-
lẹ he yẹ yiteñgbẹ, ni okẹ gai
ẹ awo tšitšinọnii lẹ nābui enyọ lẹ.
Ni oñō šika kōsōñkōsōi enyọ lẹ ní
amọ kpā lẹ olala tšitšinọnii lẹ nā
yọ lẹ mli.

25. Ni kōsōñkōsōi enyọ ní agbọ tamọ
kpā lẹ anābui enyọ lẹ ní efẹ lẹ hū oñō-
lala hebọlemọnii enyọ lẹ mli, ni oñō-fie
efod lẹ kōdši lẹ anọ yẹ hīegbẹ.
26. Ni ofe šika gai enyọ, ni oñō-wo
tšitšinọnii lẹ nāgbēhei enyọ lẹ yẹ enābu
lẹ ní yọ *efod* lẹ mligbẹ lẹ.
27. Ni osā ofe šika gai enyọ hū, ni oñō-
wo *efod* lẹ kōdši enyọ lẹ anā yẹ šišigbẹ,
kẹ-yaā ehīegbẹ lẹ, yẹ tšamọhe kome lẹ
ñẹlẹnọ, yẹ *efod* lẹ mlifīnō lẹ yiteñ.
28. Ni oñō bōñ blū ofīmọ tšitšinọnii
lẹ he gai lẹ okpẹtẹ *efod* lẹ he gai lẹ,
koni ekā *efod* lẹ mlifīnō lẹ nọ, ní tši-
tšinọnii lẹ akadše *efod* lẹ he.
29. Ni Aaron ahīe Israelbii lẹ agbẹii
lẹ yẹ kodšomọ tšitšinọnii lẹ mli yẹ etšui
nọ, kẹ ēya hekroñkroñ lẹ, koni atšō
kaimọnii yẹ Iehowa hīe dā.
30. Ni okẹ *urim* kẹ *tumim* lẹ awo
kodšomọ tšitšinọnii lẹ mli, ni amẹhī
Aaron tšui nọ, kẹ ēya Iehowa hīe lẹ, ni
Aaron ahīe Israelbii lẹ akodšomọ yẹ
etšui nọ yẹ Iehowa hīe dā.
3 Mose 8, 8. 4 Mose 27, 21. 5 Mose 33, 8.
(28, 31—35. Kwẹ 39, 22—26.)
31. Ni oñō blū nii sọñň ofe *efod* lẹ
šiši atade yū lẹ.
32. Ni flọ akā yiteñ; akẹ bōñ ní alò
abāñ flọ lẹ nā kẹ-kpe, tamọ dama nā
flọ, koni ekagba.
33. Ni enāmū lẹ okẹ mama blū kẹ afa-
sẹo kẹ etšuru afe kpọbii kokrobii kẹ-
bọle enāmū lẹ kẹ-kpe, ni šika ñmẹdši
atšotšōro teañ kẹ-kpe;
34. šika ñmlẹ kome kẹ kpọ kokrō ko-
me, šika ñmlẹ kome kẹ kpọ kokrō kome
kẹ-bọle atade yū lẹ nāmū lẹ kẹ-kpe.
35. Ni Aaron awo ní ekẹ-súmọ, ni kẹ
ēbote hekroñkroñ lẹ yẹ Iehowa hīe, ni
asañ kẹ ēdše kpo lẹ, ní anu amẹgbēmọ,
* koni ekagbo. * 30, 21. 3 Mose 16, 2. 13.
(28, 36—38. Kwẹ 39, 30. 31.)
36. Ni otfia šika ñmīñmi fẹtẹfẹtẹ, ni
oñmā yẹ nọ tamọ wolonāsọomọnō nọ
niñmā akẹ: Kroñkroñ hā Iehowa.
37. Ni oñō-kpẹtẹ bōñ blū nọ, koni
ahī fai lẹ he; eta fai lẹ hīenā.
38. Ni ahī Aaron hīenā, ni Aaron atēre
Israelbii anọtōmọi ní yọ amẹnikēnii fē

12. Gbīī ekpa okę-tšu onii, ni gbī ni dši gbī kpawo lę okę-dšǫ̃ ohe; koni otšina kę otedši adšǫ̃ amęhe, ni oweyō bi kę gbǫ awo amętšui. 20, 8—11.

13. Ni nibii fē ní mikę̄nye lę, nyeyea nǫ. Ni nyekatšīa *nyoṅmǫi krokomei agbęi atā, ni asaṅ nyekahāa anua yę nyenā. * Ios. 23, 7.
(23, 14—19 Kwę 34, 18—26. 3 Mose 23. 5 Mose 16.)

14. Šii etē oye gbīdšūrō ohāmi dā afi.

15. Ye akpītī gbīdšūrō lę: gbīī kpawo oye abolo akpītī, takę bǫni miwoō kitā lę, yę Abib nyōṅ lę nǫ be ní ato lę mli; edšakę no mli odšę Mizraim oba; ni moko akabapue yę mihīe kę edē flo; 12, 15.

16. kę nikpamǫ gbīdšūrō lę, ni dši onii ní odū yę ṅmōši lę mli kleṅkleṅ yibii anō lę; kę nābuamǫ gbīdšūrō lę, yę afi lę nāgbē mli, beni obuaā onitšumǫ mli nii lę anā kę-dšęǫ oṅmō mli lę.

17. Afi mli lę šii etē ohīī lę fē abapue yę Nuntšǫ Iehowa hīe.

18. Kāṅō māša abolo ofata mifǫle lá lę he ošā; ni asaṅ migbīdšūrō lę nǫ *fǫ lę, kāhā dše mītšęre nǫ. * 12, 10.

19. Ošikpoṅ nǫ kleṅkleṅ yibii lę amli *kleṅkleṅnii lę okę-ba Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, we lę. † Kāho tōbi ní tšeko fufǫ.
* 5 Mose 26, 1—11. † 2 Mose 22, 30. 5 Mose 14, 21.

20. Na, mi lę mītšū *bǫfo kę-nyie ohīe, ni ebā oyi yę gbę lę nǫ, ni ekęo ayašę heni misā mito lę. * 14, 19.

21. Kwęmǫ ohe ní ahī yę ehīe, ni obo egbē toi; kāwo emli la; eṅōṅ nyenǫtōmǫi lę efaṅnye; edšakę migbęi yę emli. Ies. 63, 9. 10.

22. Ši kędši oobo egbē toi, ni oofe nii ni mikęo lę fē lę, no lę matšō ohenyęlǫi ahenyęlǫ, kę ohetšēlǫi ahetšēlǫ.

23. Ni mibǫfo lę aanyie ohīe, ni ekęo aaba Amorbii kę Hitbii kę Perizbii kę Kanaanbii kę Hivbii kę Iebusbii lę aṅō, ni maflǫamę mašęrę mafīe.

24. *Kādšá amęnyoṅmǫi lę, ni kāsúmǫamę, ni asaṅ kāfe †amęnifemǫnii lę hū, ši moṅ butumǫamę, ni okūmǫkūmǭ amęmāgāi lę. * 20, 5. † 3 Mose 18, 3.

25. Ši nyesúmǫa Iehowa, nye-Nyoṅmǫ lę, ni eedšǫ̃ obolo kę onu nǫ; ni makǫ *hela yę oteṅ mašę mafō. * 15, 26.

26. Šrākelǫ lo kene ehīṅ ošikpoṅ lę nǫ; mahā otšę yę dšeṅ.

27. Mahā miheṅmiṅmi anyie ohīe, ni mahā maṅ-fē-maṅ ní oošę nǫ lę adšidā, ni mahā ohenyęlǫi fē atšōmǫ amęsę amęhāo.

28. Ni matšū *sosomotii kę-atšō ohīe, ní amęfīe Hivbii kę Kanaanbii kę Hitbii lę yę ohīe. * 5 Mose 1, 44; 7, 20. Ios. 24, 12.

29. Ši mifīeṅamę yę ohīe yę afi kome nǫ, koni šikpoṅ lę akabatšō amaṅfō, ní tšā koloi ayi mībafá mīwoō.

30. Fiofio mafīeamę yę ohīe, kę-yaši beyinǫ ní oofá, ní oohe šikpoṅ lę.

31. Ni mafo *hūsū mahāo kę-dšę Ñāptšuru lę nā kę-yaši Filistifoi lę aṅāǫ lę nā, ni asaṅ kę-dšę ṅā lę nǫ kę-yaši fā lę nā; ši madšie šikpoṅ lę nǫ bii lę mawo nyedeṅ, ni ofīeamę yę ohīe.
* 1 Mose 15, 18.

32. Okęamę lo amęnyoṅmǫi lę akakpāā kpāṅmǫ ko. 34, 12. 5 Mose 7, 2.

33. Kāhā amęhī ošikpoṅ lę nǫ, ní amęmīhā obafe eša ošimi; edšakę kędši osūmǫ amęnyoṅmǫi lę, befēbe ní fe lę eetšō tšōne ehāo. Kodš. 2, 3.

Yitšo 24.

Ni ekē Mose akę: Bo kę Aaron kę Nadab kę Abihu kę Israel onukpai lę ateṅ *mei nyoṅmai-kpawo akwǫ kę-ba Iehowa ṅō, ni nyebasǫle yę sę fięṅṅ.
* 4 Mose 11, 16.

2. Ni Mose kome atši abęṅkę Iehowa; ši amę lę amękatši amębęṅkę, ni maṅ lę hū kęlę akakwǫ kę-mība.

3. Ni Mose ba ni ebadšadše Iehowa wiemǫi lę kę kodšomǫi lę fē etšō maṅ lę. Ni maṅ lę fē here nǫ kę gbē kome ni amękē: Wiemǫi fē ni Iehowa wie lę, wǫǫfe. 19, 8.

4. Ni Mose *ṅmā Iehowa wiemǫi lę fē, ni ete ši lebi māṅkpa, ni emā afǫlešālatę yę goṅ lę šiši, kę †kaimǫtęi nyoṅma kę enyǫ yę Israel akutšei nyoṅma kę enyǫ lę anā. * 34, 27. † 1 Maṅ. 18, 31.

5. Ni etšū Israelbii lę ateṅ oblahīī lę ekomei, ni amękę tšinahīī yašā šā-afǫlei kę šidā-afǫlei amęhā Iehowa. 3, 12.

6. Ni Mose ṅō lá lę fā ewo lalakāi amli, ni lá lę fā ní fę lę eṅō-fā afǫlešālatę lę nǫ.

7. Ni ekọ kpãñmọ lẹ *wolo lẹ, ni
ane ewo mañ lẹ toiiañ; ni amẹkẽ:
i fiã ní Iehowa ewie lẹ, wọọfe ni wọọ-
toi. * K. 4.
8. Ni Mose wó lá lẹ ni *eñõ-fã mañ
nọ, ni ekẽ: Na, kpãñmọ ní Iehowa
nye ekpãñ yẹ nẹkẹ wiemọi nẹ fè nọ
nọ lá nẹ. * Heb. 9, 19—22.
9. Kẹkẹ ni Mose kẹ Aaron kẹ Nadab
kẹ Abihu kẹ Israel onukpai nyoñmai-
ṣawo lẹ kwọ kẹ-te,
10. ni amẹna Israel Nyoñmọ lẹ; ni enane-
ãhe lẹ fe *tamọ heni akẹ safiro-tẹ eka,
i emli tše keñkeñ tamọ ñwei dientšẹ.
* Ezek. 1, 26.
11. Ni Israelbii lẹ ateñ abladei nẹ,
kpãã *enine mli etaa amẹhe; ni amẹna
yoñmọ, ni amẹye nii ni amẹnu noko.
* 33, 20—23.
12. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Kwọ kẹ-
a miñõ yẹ goñ lẹ nọ, ni ohĩ biẹ; ni
mañõ tẹi tẹtrẹbii kẹ mlai kẹ kitãi ní mi-
mã mahão, koni otšõamẹ. * 31, 18.
13. Ni Mose te ši kẹ etšũlọ Iošua;
i Mose kwọ kẹ-te Nyoñmọ goñ lẹ nọ.
14. Ni ekẽ onukpai lẹ akẹ: Nye lẹ
yehĩa biẹ nyemẽawọ, kẹ-yaši beyinọ
í wọọba nyeñõ ekoñ; ni na, Aaron kẹ
Hur kẹnye yẹ; kẹdši moko yẹ sane ko
eli lẹ, nyehãa ebaã amẹñõ.
15. Ni Mose kwọ kẹ-te goñ lẹ nọ, ni
atatu lẹ baha goñ lẹ nọ.
16. Ni Iehowa *anumnyam lẹ hĩ Sinai
goñ lẹ nọ, ni atatu lẹ ha nọ gbĩĩ ekpa;
ni gbĩ ní dši gbĩ kpawo lẹ etšẹ́ Mose
kẹ-dšẹ atatu lẹ mli. * 16, 10.
17. Ni Iehowa anumnyam lẹ, ké akwẹ
lẹ, etamọ *la ní šãa nii yẹ goñ lẹ yiteñ
yẹ Israelbii lẹ ahĩe.
* 5 Mose 4, 24; 9, 3. Heb. 12, 29.
18. Ni Mose te atatu lẹ mli, ni ekwọ
kẹ-te goñ lẹ nọ; ni Mose ye nyõñnyõñ
kẹ fanefane *gbĩĩ nyoñmai-edfẹ yẹ goñ
lẹ nọ. * 34, 28.

Yitšo 25.

Ni Iehowa kẹ Mose wie akẹ:
2. Okẹ Israelbii lẹ awie, ní amẹba-
hãmi nọwómọ-nikẽnii; mofẽmo ní yọ he
tšui akẹ eehã lẹ, lẹ edeñ nyehea minọ-
wómọ-nikẽnii lẹ yẹ. 35, 5. 22.
3. Ni enẹ dši nọwómọ-nikẽnii ní nyehe
yẹ amẹñõ: šika kẹ dſiẹtẹi kẹ akõble,
4. kẹ mama blũ kẹ afaseo tšuru, kẹ
etšuru fã, kẹ klala, kẹ abotia hetšọi.
5. kẹ tõagbo wodši ní awoamẹ etšuru,
kẹ nuñgbé wodši kẹ yõitšei,
6. mũ ní akẹ-suọ kane, tšofãi ní akẹ-
woọ mũ ní akpaã mli, kẹ tšofãi-kẹ-ñmai
ní ašãa hũ he nõ,
7. šohamtẹi, kẹ tẹi ní akẹ-bamãmọ
efod lẹ kẹ tšitšinọnii lẹ amli lẹ.
8. Ni ohã amẹfe hekroñkroñ ko amẹ-
hãmi, koni mahĩ amẹteñ.
9. Bọni midientšẹ mibatšõo šihĩlẹhe
lẹ *su kẹ ehe nibii lẹ fẽ asu lẹ, nye-
fealẹ nakai pẹpẽpe. * K. 40.
(25, 10—22. Kwẹ 37, 1—9.)
10. Ni ohã amẹkpẹ yõitšo adeka, ekẹlẹ
afe ninetalọi enyọ kẹ fã, ni elẽmọ afe
ninetalọ kome kẹ fã, ni ekwọlẹ hũ afe
ninetalọ kome kẹ fã.
11. Ni okẹ šika ñmĩñmi aha he, emli
kẹ ehewọ fẽ oha, ni ofe šika kakra obọle
enọ kpũla.
12. Ni ofie šika gai edfẹ owo he, ni
oñõ-to ekodši edfẹ lẹ anọ; ni gai enyọ
aye efã kome, ni gai enyọ aye efã ko-
me nẹ hũ.
13. Ni okẹ yõitšo agbọ tšei, ni okẹ
šika aha he;
14. ni okẹ tšei lẹ ahọlọ gai lẹ amli yẹ
adeka lẹ masẹii lẹ, koni akẹ-wó adeka lẹ.
15. Tšei lẹ ahọlọ adeka lẹ he gai lẹ
amli; akadšie yẹ mli.
16. Ni oñõ odaseyelinõ lẹ ní mañõ-
hão lẹ owo adeka lẹ mli. K. 21.
17. Ni okẹ šika ñmĩñmi afe *kpãtãmọ
sẽi; ekẹlẹ afe ninetalọi enyọ kẹ fã, ni
elẽmọ afe ninetalọ kome kẹ fã. * Heb. 4, 16.
18. Ni ofe šika kerubim enyọ, tſiamọ
nitšumọ oñõ-feamẹ yẹ kpãtãmọ sẽi lẹ nã-
gbẽhei enyọ lẹ nọ.
19. Mi ofe kerub kome yẹ nãgbẽhe
kome nẹ, kẹ ekome hũ yẹ nãgbẽhe kome
nẹ; kerubim lẹ atša kpãtãmọ sẽi lẹ nọ
noñn yẹ enãgbẽhei enyọ lẹ.
20. Ni kerubim lẹ agbẹ amẹfĩdšiañ
kẹ-ya ñweigbẹ, ni amẹkẹ-ha kpãtãmọ
sẽi lẹ he, ni monẹ akwẹ monẹ hĩe; ni
kerubim lẹ ahĩe amãmọ kpãtãmọ sẽi lẹ nọ.

21. Ni ońõ kpătāmọ sĕi lẹ obu adeka lẹ nā; ni adeka lẹ ońõ * odaseyelinõ ni mibahão lẹ owo mli.

* 34, 29. 1 Mań. 8, 9. Heb. 9, 4.

22. Ni * dšẹi mikẹo aakpe yẹ, ni madšẹ kpătāmọ sĕi lẹ nọ, kẹ kerubim enyọ lẹ ní yọ odaseyeli adeka lẹ nọ lẹ teń mikẹo aawie nibii fĕ ni mafáo akẹ okẽ Israelbii lẹ.

* 4 Mose 7, 89.

(25, 23—29. Kwẹ 37, 10—16.)

23. Asań okẹ yõitšo akpẹ okplõ; ekẹlẹ afe ninetalọi enyọ, ni elẽmọ afe ninetalọ kome, ni ekwọlẹ hũ afe ninetalọ kome kẹ fā.

24. Ni okẹ šika ńmīńmi aha he, ni ofe šika kakra kẹ-bọlelẹ.

25. Ni ogbọ tšo bloblo ní elẽmọ tamọ dĕ kẹ-bọle he kpũla, ni ofe šika kakra kẹ-bọle tšo bloblo lẹ he kpũla.

26. Ni ofe šika gai edfẹ owo he, ni ońõ gai lẹ oto kodši edfẹ lẹ ní yọ enădši edfẹ lẹ nọ lẹ he.

27. Tšei bloblobii lẹ ašiši tũntũ gai lẹ aye, ni atšómọ hei ní akẹ tšei lẹ ahọlọ ni akẹ-wó okplõ lẹ.

28. Ni okẹ yõitšo agbọ tšei lẹ, ni okẹ šika aha he, koni akẹ-wó okplõ lẹ.

29. Ni ofe ehe kăi kẹ atoi kẹ kpudši kẹ likọlikọi ní akẹ-fọseọ nibii afieọ ši; šika ńmīńmi okẹ-feamẹ.

30. Ni okẹ hīe-mā-abolo amā okplõ lẹ nọ yẹ mihīe dānẹ.

3 Mose 24, 5. 6.

(25, 31—39. Kwẹ 37, 17—24.)

31. Ni okẹ šika ńmīńmi afe kanetšo; tfiamọ nitšumọ okẹ-fe kanetšo lẹ, etšo lẹ kẹ ehe nidši lẹ fĕ; ehe tọi lẹ kẹ ehe kpọbii lẹ, kẹ ehe fọfọii lẹ fĕ atša.

32. Ni ehīe nidši ekpa yẹ ehewọ: kanetšo lẹ he nidši lẹ etĕ aye afā kome nẹ, ni etĕ hũ aye afā kome nẹ.

33. Tọi etĕ ní tamọ ńmẹi, kẹ kpọ kẹ fọfọi yẹ nine kome nọ; kẹ tọi etĕ hũ tamọ ńmẹi, kẹ kpọ kẹ fọfọi yẹ nine kome lẹ hũ nọ; nakai sọńń afe yẹ nidši ekpa lẹ ní gbla yẹ kanetšo lẹ he lẹ anọ.

34. Ni tọi edfẹ ní tamọ ńmẹi ahī kanetšo lẹ nọ, kẹ amẹhe kpọbii kẹ amẹhe fọfọii.

35. Ni kpọi amāmọ ehe nidši ntai enyọnyọ lẹ ašiši yẹ kanetšo lẹ he nidši ekpa lẹ fĕ šiši.

36. Amẹhe kpọbii kẹ amẹhe nidš
fĕ atšăra nọ; akẹ šika ńmīńmi af
tfiamọ nitšumọ kome.

37. Ni ofe enọ kanei kpawo lẹ;
kẹ́ asu lẹ, amẹtšo kẹ-ya hīegbẹ.

38. Ni ehe abẹlei, kẹ ehe lagbĕn
hũ akẹ šika ńmīńmi afe.

39. Šika ńmīńmi talenta kome ak
kẹ ehe nibii nẹ fĕ.

40. Ni kwẹmọ ni ofeamẹ tamọ
ní ańõ-tšõo yẹ gọń lẹ nọ lẹ pẹpẽp

* 26, 30. Bọf. 7, 44. Heb.

Yitšo 26.

(26, 1—14. Kwẹ 36, 8—19.)

Ni šihīlẹhe lẹ okẹ mamai nyońm
akẹ kpā yẹń futā ní anyĕne kẹ bl
afaseo kẹ etšuru elò kerubim ní dši
ańlòlọ nitšumọ ewo mli, afe.

2. Mama kome kẹlẹ ahīe nine
nyońmai-enyọ kẹ kpānyọ, ni elẽmọ
ninetalọi edfẹ; ni mamai lẹ fĕ ahīe
sumọ kome.

3. Ańõ mamai lẹ enumọ atšăra,
tša eko nā, ni asań ańõ enumọ hũ at
eko tša eko nā.

4. Ni ońõ kpā blũ ońmlõ afl
mama kome nā kẹ-dšẹ tšamọhe l
nakai nońń ofe yẹ mama kroko h
fọflọõ lẹ yẹ noni dši enyọ lẹ tšamọh

5. Aflăi nyońmai-enumọ ońmlõ yẹ
ma kome nā, ni aflăi nyońmai-enum
ońmlõ yẹ mama noni dši enyọ ni
nọ lẹ nā, koni aflăi lẹ eko aye
ńẹlẹnọ.

6. Ni ofe šika kpodši nyońmai-en
ni okẹ kpodši lẹ atšăra mamai l
etšṍ šihīlẹhe kome.

7. Ni ońõ abotia hetšọi mamai
bũ ní ańõ-ha šihīlẹhe lẹ nọ; mamai
ńma kẹ ekome ofe.

8. Mama kome kẹlẹ dši ninetalọi
ńmai-etĕ, ni elẽmọ dši ninetalọi edf
mamai nyońma kẹ ekome lẹ fĕ ahī
sumọ kome.

9. Ni otšăra mamai enumọ ankl
ekpa hũ anklo, ní mama ní dši
ní yeọ bũ lẹ hīe lẹ, odọ mli.

10. Ni ońmlõ aflăi nyońmai-enum
mama-fĕ-mama namũ he lẹ nā,
akẹ-tšăra.

11. Ni ofe akọble kpodši nyoṅmai-enumọ, ni oṅõ kpodši lẹ olala afiãi lẹ amli, ní aṅõ-tšãra bũ lẹ, ní efe ekome.
12. Ni bũ lẹ mamai lẹ ní fẹọ ní dẽṅ nọ lẹ, mama fã lẹ ní fẹọ lẹ, atšotšõro šihĩlẹhe lẹ sẹgbẹ.
13. Ni bũ lẹ mamai lẹ akẹlẹ mli ninetalọ kome ní edẽṅ nọ yẹ afã kome nẹ, kẹ ninetalọ kome hũ ní edẽṅ nọ yẹ afã kroko lẹ, akĩ šihĩlẹhe lẹ nãbu lẹ nã yẹ eṅmãwuaṅ biẹ kẹ biẹ fẽ, koni aṅõ-ha he.
14. Ni oṅõ tõagbo wodši ní awoamẹ etšuru ofe bũ lẹ nọhãnõ, ni okẹ nuṅgbé wodši hũ aha yiteṅ.

(26, 15—25. Kwẹ 36, 20—30.)

15. Ni oṅõ yọitšo ofe mplãṅi ní damọ ši ohã šihĩlẹhe lẹ.
16. Mplãṅ kome kẹlẹ afe ninetalọi nyoṅma, ni elẽmọ hũ afe ninetalọ kome kẹ fã.
17. Nãdši enyọ ahĩ mplãṅ kome šiši, ni atšã eko yẹ eko ṅẹlẹnọ; nẹkẹ ofe šihĩlẹhe lẹ he mplãṅi lẹ fẽ.
18. Ni ofe šihĩlẹhe lẹ he mplãṅi lẹ, mplãṅi nyoṅmai-enyọ aye wuoyigbẹ.
19. Ni ofe dfiẹtẹi nọdamọnii nyoṅmai-edfẹ owo mplãṅi nyoṅmai-enyọ lẹ šiši, nọdamọnii enyọ ahĩ mplãṅ-fẽ-mplãṅ šiši ohã enãdši enyọ lẹ.
20. Ni šihĩlẹhe lẹ heni ye kẹ-yaã kõyigbẹ lẹ, mplãṅi nyoṅmai-enyọ aye dšẹi,
21. kẹ amẹdfiẹtẹi nọdamọnii nyoṅmai-edfẹ, nọdamọnii enyọ yẹ mplãṅ-fẽ-mplãṅ šiši.
22. Ni šihĩlẹhe lẹ sẹgbẹ, heni ye kẹ-yaã anaigbẹ lẹ, mplãṅi ekpa aye dšẹi.
23. Ni mplãṅi enyọ ofe ohã šihĩlẹhe lẹ kodši lẹ yẹ sẹgbẹi enyọ lẹ.
24. Ni aṅõamẹ abọ he yẹ šišigbẹ kẹ yiteṅgbẹ yẹ ga kome yi; nẹkẹ afe enyọ lẹ fẽ, yẹ kodši enyọ lẹ nọ.
25. Ni afe mplãṅi kpãnyọ kẹ amẹdfiẹtẹi nọdamọnii, nọdamọnii nyoṅma kẹ ekpa, nọdamọnii enyọ yẹ mplãṅ-fẽ-mplãṅ šiši.

(26, 26—30. Kwẹ 36, 31—34.)

26. Ni okẹ yọitšo afe mliblẹmọnii enumọ ohã mplãṅi ní yọ šihĩlẹhe lẹ ṅmãwuaṅ biẹ nẹ,
27. kẹ mliblẹmọnii enumọ hũ ohã mplãṅi ní yọ šihĩlẹhe lẹ ṅmãwuaṅ biẹ nẹ, kẹ mliblẹmọnii enumọ ohã mplãṅi lẹ ní yọ šihĩlẹhe lẹ sẹ yẹ anaigbẹ lẹ.
28. Ni mlibẹnõ lẹ ní blẹ mplãṅi lẹ ateṅ lẹ ahọ mli kẹ-dšẹ šišidšẽ kẹ-yaši nãgbẽ.
29. Ni okẹ šika aha mplãṅi lẹ ahe, ni okẹ šika afe amẹhe gai lẹ ní akẹ mliblẹmọnii lẹ ahọlọ mli, ni mliblẹmọnii lẹ hũ okẹ šika aha he.
30. Ni omã šihĩlẹhe lẹ tamọ noni * adšie atšõo yẹ goṅ lẹ nọ lẹ noṅṅ. * 25, 9.

(26, 31—37. Kwẹ 36, 35—38.)

31. Ni muhõ lẹ okẹ mama, ní akẹ kpã blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ eyẹṅ futã ní anyẽne elò kerubim ní dši niiaṅlòlọ nitšumọ ewo mli, afe. Mat. 27, 51.
32. Ni oṅõ-tšotšõro yọitšo akulašĩṅi edfẹ ní aha he šika he; aṅõ šika afe amẹkpodši lẹ, ni amẹmãmọ dfiẹtẹi nọdamọnii edfẹ nọ.
33. Ni oṅõ muhõ lẹ otšotšõro ši yẹ * kpodši lẹ anã, koni okẹ odaseyeli adeka lẹ abamã muhõ lẹ sẹ; ni muhõ lẹ afo hekroṅkroṅ lẹ kẹ † hekroṅkroṅ fè fẽ lẹ teṅ ahãnye. * K. 6. 11. † Heb. 9, 3—12.
34. Ni oṅõ kpãtãmọ sẽi lẹ obu odaseyeli adeka lẹ nã yẹ hekroṅkroṅ fè fẽ lẹ. 25, 21.
35. Ni oṅõ * okplõ lẹ omã muhõ lẹ kponọgbẹ, ni kanetšo lẹ aye okplõ lẹ ṅẹlẹnọ yẹ šihĩlẹhe lẹ heni ye kẹ-yaã wuoyigbẹ lẹ; ni okẹ okplõ lẹ amã heni ye kẹ-yaã kõyigbẹ lẹ. * 40, 22.
36. Ni bũ lẹ nã šĩnã lẹ okẹ mama, ní akẹ kpã blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ eyẹṅ futã ní anyẽne elò abuinãnitšumọ ewo mli, afe.
37. Ni oṅõ yọitšo ofe akulašĩṅi enumọ ní damọ ši ohã mama lẹ, ni okẹ šika aha he, kẹ amẹhe šika kpodši; ni ofie akọble nọdamọnii enumọ ohãamẹ.

Yitšo 27.

(27, 1—8. Kwẹ 38, 1—7.)

Ni okẹ yọitšo afe afọlešãlatẹ lẹ: ekẹlẹ ninetalọi enumọ kẹ elẽmọ ninetalọi enumọ; afọlešãlatẹ lẹ ahĩe kodši edfẹ; ni ekwọlẹ hũ ninetalọi etẽ.
2. Ni ofe eklontoi lẹ omãmọ ekodši edfẹ lẹ nọ; eklontoi lẹ atšãra nọ noṅṅ; ni okẹ akọble aha he.

3. Ni ofe ehe ṅẹsũi ní aṅõ-lõ elamlu lẹ, kẹ elõmọnii kẹ elalakãi kẹ ekpodši kẹ eladšẽ-ṅẹsũi lẹ; ehenii lẹ fẽ lẹ okẹ akọ̃ble afe.

4. Ni oṅõ akọ̃ble olò afãbãṅ takẹ alòọ yã lẹ ohãlẹ, ni yã lẹ ofe akọ̃ble gai edſẹ owo he yẹ ekodši edſẹ lẹ nọ.

5. Ni oṅõ-mã afọlešãlatẹ lẹ hewọ gbẹ lẹ šiši, koni yã lẹ ašẹ afọlešãlatẹ lẹ teṅ tũntũ.

6. Ni ogbọ tšei ohã afọlešãlatẹ lẹ, okẹ yọ̃itšei afe, ni oha he akọ̃ble.

7. Ni akẹ tšei lẹ ahọlọ gai lẹ amli, ni tšei lẹ aye afọlešãlatẹ lẹ masẹii enyọ lẹ, ní aṅõ-wò.

8. Femọlẹ kẹ ṅmoṅmlo ni gbẹ akã mli; bọni *atšõo yẹ goṅ lẹ nọ lẹ, nakai amẹfelẹ. * 26, 30.

(27, 9—19. Kwẹ 38, 9—20.)

9. Ni ofe kpo owo šihĩlẹhe lẹ he: ewuoyigbẹ lẹ akẹ klala kpakpa, ní kẹlẹ hĩe ninetalọi oha, afe muhọ̃ ahã dšẹigbẹ,

10. kẹ ehe akulašĩṅi nyoṅmai-enyọ, ni amẹnọdamọnii nyoṅmai-enyọ lẹ akẹ akọ̃ble afe; akulašĩṅi lẹ ahe kpodši lẹ kẹ amẹmliblẹmọnii lẹ akẹ dſiẹtẹi afe.

11. Ni asaṅ kõyigbẹ lẹ hũ muhọ̃ lẹ kẹlẹ ahĩe ninetalọi oha, kẹ amẹkulašĩṅi nyoṅmai-enyọ, kẹ amẹkọ̃ble nọdamọnii nyoṅmai-enyọ; akulašĩṅi lẹ ahe kpodši lẹ kẹ amẹmliblẹmọnii lẹ akẹ dſiẹtẹi afe.

12. Ni kpo lẹ sẹgbẹ, heni ye kẹ-yaã anaigbẹ yẹ elẽmọ mli lẹ, muhọ̃ ni hĩe ninetalọi nyoṅmai-enumọ aye dšẹi; amẹkulašĩṅi nyoṅma, kẹ amẹnọdamọnii nyoṅma.

13. Ni kpo lẹ lẽmọ ni ye kẹ-yaã bokãgbẹ lẹ ahĩe ninetalọi nyoṅmai-enumọ.

14. Muhọ̃ lẹ ahĩe ninetalọi nyoṅma kẹ enumọ yẹ afã kome, kẹ amẹkulašĩṅi etẽ kẹ amẹnọdamọnii etẽ.

15. Ni afã kome nẹ hũ muhọ̃ lẹ ahĩe ninetalọi nyoṅma kẹ enumọ, kẹ amẹkulašĩṅi etẽ kẹ amẹnọdamọnii etẽ.

16. Ni kpo lẹ nọ agbó lẹ nã mama ni lẽmọ hĩe ninetalọi nyoṅmai-enyọ lẹ akẹ mama, ni akẹ kpã blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ eyeṅ futã ní anyẽne elò abuinãnitšumọ ewo mli, afe; amẹkulašĩṅi edſẹ kẹ amẹnọdamọnii hũ edſẹ.

17. Akulašĩṅi lẹ fẽ ni bọle kpo lẹ kpũla lẹ, akẹ dſiẹtẹi afe amẹmliblẹmọnii lẹ; amẹkpodši lẹ dſiẹtẹi, ni amẹnọdamọnii lẹ akọ̃ble.

18. Kpo lẹ kẹlẹ ahĩe ninetalọi oha, ni elẽmọ hũ nyoṅmai-enumọ, ni ekwọlẹ hũ klala kpakpa ninetalọi enumọ, kẹ amẹkọ̃ble nọdamọnii.

19. Šihĩlẹhe lẹ mli súomọ lẹ he nibii lẹ fẽ, kẹ ehe šiṅmlitšei lẹ fẽ, kẹ kpo lẹ he šiṅmlitšei lẹ fẽ lẹ akẹ akọ̃ble afe.

20. Ni bo lẹ ofá Israelbii lẹ, ni amẹbahão mũtšo mũ ní aši ni mli tše kroṅṅ, ni aṅõ-su kane lẹ, koni ahã kane lẹ ami nọ dã; 3 Mose 24, 2.

21. Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ asa, ní etšo kẹdšẹ gbẹkẹ kẹ-yaši lebi yẹ Iehowa hĩe yẹ kpẽ-bũ lẹ mli yẹ muhọ̃ lẹ ni ha odaseyelinõ lẹ hĩe lẹ hĩegbẹ. Enẹ atšõ nãnọ akpọ ní kã ši hã Israelbii lẹ ayinọbii fẽ.

Yitšo 28.

Ni oṅõ onyemi Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ kẹdšẹ Israelbii lẹ ateṅ oši onọ, koni eye *osọfo ehãmi: Aaron † kẹ Nadab kẹ Abihu kẹ Eleazar kẹ Itamar, Aaron bii lẹ. * 1 Kron. 23, 13. † 2 Mose 6, 23.

2. Ni okpẹ atadei kroṅkroṅi ni yẹ nyam kẹ fẹo ohã onyemi Aaron.

3. Ni okẹ mei fẽ ní yọ *ṅã-tšui, ni mikẹ ṅã-mumọ ewo amẹmli obõ lẹ awie, ní amẹkpẹ Aaron atadei lẹ, ni akẹ-felẹ kroṅkroṅ, koni eye osọfo ehãmi. * 31, 3.

(28, 4—30. Kwẹ 39, 1—21.)

4. Ni atadei ni amẹkpẹ nẹ: tšitšinọnii, kẹ *efod*, kẹ atade yũ, kẹ flaka ni alò mli, kẹ fai, kẹ mliteṅfĩnõ. Ni amẹkpẹ atadei kroṅkroṅi amẹhã onyemi Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ, koni eye osọfo ehãmi.

5. Ni amẹkẹ šika kẹ mama blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ klala afe.

6. Ni amẹkẹ šika kẹ mama blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ klala kpakpa ni dãi ṅãlọ nitšumọ afe *efod* lẹ.

7. Aṅõ ekõdši enyọ lẹ nãbui enyọ lẹ aši hĩe, ní aṅõ-tša.

8. Ni *efod* lẹ mlifĩnõ ni alò mli, ni aṅõ-fĩọ nọ lẹ, akẹ nakai ṅã-nitšumọ lẹ noṅṅ afe; šika kẹ mama blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ klala kpakpa.

Ii oñõ šohamtẹi enyọ, ni oñmā
ii lẹ agbẹii yẹ nọ:
megbẹii lẹ ekpa ahī tẹ kome nọ,
ı ni efẹ lẹ hũ ahī tẹ kome hũ nọ,
:fomọ nā.
Tẹñālọ nitšumọ, ní tamọ wolonā-
õ nọ niñmā, oñõ-ñmā Israelbii
ii lẹ yẹ tẹi enyọ lẹ nọ; ni okẹ
ọle he ní amẹmāmọ mli.
Ii oñõ tẹi enyọ lẹ omāmọ *efod*
ii anọ, ní atšómọ kaimọ tẹi ahā
ii lẹ; ni amẹgbẹii lẹ akāmọ Aaron
nyọ lẹ nọ yẹ Iehowa hīe, ní añõ-
.
i ofe šika hebọlemọnii,
tẹ šika ñmīñmi kõsõñkõsõi enyọ
-tša ní agbọlẹ tamọ kpā, ni oñõ
õsõi ní agbọ lẹ olala hebọlemọnii
.
Ii okẹ ñā afe kodšomọ tšitšinọnii
ıi afe *efod* lẹ, nakai ofelẹ: šika
ma blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ
kpakpa oñõ-fe.
ıfelẹ kodši edfẹ, ni adọ afõ nọ;
ahīe klakate kome, kẹ elẹmọ hũ
kome.
Ii oñõ tẹi omāmọ mli, tẹi klempẽi
lempẽ kome lẹ sardio, kẹ topasion,
ragdo; enẹ dši kleñkleñ klempẽ lẹ.
Ii klempẽ ní dši enyọ lẹ karfuñkle,
ro, kẹ sardoniki.
Ii klempẽ ní dši etẽ lẹ hiakinto,
te, kẹ ametisto.
Ii klempẽ ní dši edfẹ lẹ krisolito,
am, kẹ yaspi; añõ-họlọ šika mli
:fọdši lẹ amli.
Ii tẹi lẹ kẹ Israelbii lẹ agbẹii lẹ
nyoñma kẹ enyọ, yẹ amẹfomọ nā;
wolonāsọomọnii anọ niñmā, mo-
kẹ egbẹi yẹ akutšei nyoñma kẹ
ẹ nā.
i oñõ šika ñmīñmi ofe kõsõñkõsõi ní
ımọ kpā yẹ tšitšinọnii lẹ nābui lẹ.
Ii ofe šika gai enyọ owo tšitši-
lẹ he yẹ yiteñgbẹ, ni okẹ gai
awo tšitšinọnii lẹ nābui enyọ lẹ.
ii oñõ šika kõsõñkõsõi enyọ lẹ ní
ımọ kpā lẹ olala tšitšinọnii lẹ nā
rọ lẹ mli.

25. Ni kõsõñkõsõi enyọ ní agbọ tamọ
kpā lẹ anābui enyọ lẹ ní efẹ lẹ hũ oñõ-
lala hebọlemọnii enyọ lẹ mli, ni oñõ-fie
efod lẹ kõdši lẹ anọ yẹ hīegbẹ.
26. Ni ofe šika gai enyọ, ni oñõ-wo
tšitšinọnii lẹ nāgbẽhei enyọ lẹ yẹ enābu
lẹ ní yọ *efod* lẹ mligbẹ lẹ.
27. Ni osā ofe šika gai enyọ hũ, ni oñõ-
wo *efod* lẹ kõdši enyọ lẹ anā yẹ šišigbẹ,
kẹ-yaā ehīegbẹ lẹ, yẹ tšamọhe kome lẹ
ñẹlẹnọ, yẹ *efod* lẹ mlifīnõ lẹ yiteñ.
28. Ni oñõ bõñ blũ ofīmọ tšitšinọnii
lẹ he gai lẹ okpẹtẹ *efod* lẹ he gai lẹ,
koni ekā *efod* lẹ mlifīnõ lẹ nọ, ní tši-
tšinọnii lẹ akadše *efod* lẹ he.
29. Ni Aaron ahīe Israelbii lẹ agbẹii
lẹ yẹ kodšomọ tšitšinọnii lẹ mli yẹ etšui
nọ, kẹ ẽya hekroñkroñ lẹ, koni atšó
kaimọnii yẹ Iehowa hīe dā.
30. Ni okẹ *urim* kẹ *tumim* lẹ awo
kodšomọ tšitšinọnii lẹ mli, ni amẹhī
Aaron tšui nọ, kẹ ẽya Iehowa hīe lẹ, ni
Aaron ahīe Israelbii lẹ akodšomọ yẹ
etšui nọ yẹ Iehowa hīe dā.
3 Mose 8, 8. 4 Mose 27, 21. 5 Mose 33, 8.
(28, 31—35. Kwẹ 39, 22—26.)
31. Ni oñõ blũ nii sọñ ofe *efod* lẹ
šiši atade yũ lẹ.
32. Ni flọ akā yiteñ; akẹ bõñ ní alò
abāñ flọ lẹ nā kẹ-kpe, tamọ dama nā
flọ, koni ekagba.
33. Ni enāmũ lẹ okẹ mama blũ kẹ afa-
sẹo kẹ etšuru afe kpọbii kokrobii kẹ-
bọle enāmũ lẹ kẹ-kpe, ni šika ñmẹdši
atšotšõro teañ kẹ-kpe;
34. šika ñmlẹ kome kẹ kpọ kokrõ ko-
me, šika ñmlẹ kome kẹ kpọ kokrõ kome
kẹ-bọle atade yũ lẹ nāmũ lẹ kẹ-kpe.
35. Ni Aaron awo ní ekẹ-súmọ, ni kẹ
ẽbote hekroñkroñ lẹ yẹ Iehowa hīe, ni
asañ kẹ ẽdše kpo lẹ, ní anu amẹgbẽmọ,
*koni ekagbo. * 30, 21. 3 Mose 16, 2. 13.
(28, 36—38. Kwẹ 39, 30. 31.)
36. Ni otfia šika ñmīñmi fẹtẹfẹtẹ, ni
oñmā yẹ nọ tamọ wolonāsọomọnõ nọ
niñmā akẹ: Kroñkroñ hā Iehowa.
37. Ni oñõ-kpẹtẹ bõñ blũ nọ, koni
ahī fai lẹ he; eta fai lẹ hīenā.
38. Ni ahī Aaron hīenā, ni Aaron atẽre
Israelbii anọtõmọi ni yọ amẹnikẽnii fẽ

ni amẹkẹ-baā lẹ he lẹ; ni ahī ehīenā
dānẹ, koni amẹsa Iehowa hīe.

(28, 39—42. Kwẹ 39, 27—29.)

39. Ni okẹ kpā yẹn futāfutā alò flaka
lẹ, ni okẹ klala fẹfẹo afe fai lẹ, ni okẹ
abuinānitšumọ afe mliteńfīnii lẹ.

40. Ni Aaron bihīī lẹ okpẹ flakai
ohāamẹ hū, ni ofe mliteńfīnii oto he,
ni ofe fai ni yọ nyam kẹ fẹo ohāamẹ.

41. Ni ońō-wo onyemi Aaron kẹ ebi-
hīī lẹ hū ofata ehe; ni * ofọamẹ mū, ni
okẹ osọfoyeli † awo amẹdeń, ni ofeamẹ
krońkroń, koni amẹye osọfoi amẹhāmi.
* 3 Mose 8, 12. † 2 Mose 29, 9. 24.

42. Ni ofe klala tſakoto ohāamẹ ni
amẹkẹ-ke amẹyayaiań, kẹ-dšẹ hẹ kẹ-yaši
ſuọ.

43. Ni Aaron kẹ ebihīī lẹ awo, kẹ
amẹmība kpē-bū lẹ mli lẹ, lo kẹ amẹba-
bẹńkẹ afọlešālatẹ lẹ, ní amẹbasúmọ yẹ he-
krońkroń lẹ, koni amẹkalō musu, ni
amẹgboi. Enẹ atšō akpọ ní kā ši kẹ-yaā
nānọ ahālẹ kẹ esešibii ni baba yẹ esẹ lẹ.

Yitšo 29.

(29, 1—35. Kwẹ 3 Mose 8, 1—33.)

Ni enẹ dši noni ofe ohāamẹ, ní okẹ-
tšū amẹhe, ni amẹye osọfoi amẹhāmi:
Mō tšina oblanyo kome, kẹ tōagboi enyọ
ni kpa bẹ amẹhe,

2. ni ońō abolo akpītī kẹ mā akpītī
kāo ni awo mli mū, kẹ akpītī kakai ní
akẹ mū ekpa he; ńmā mā ońō-fe.

3. Ni ońō-wo kafū kome mli, ni ahī
kafū lẹń ní okẹ-ba, kẹ tšina lẹ kẹ tō-
agboi enyọ lẹ.

4. Ni Aaron kẹ ebihīī lẹ okẹamẹ aba
kpē-bū lẹ šīnā lẹ nā, ni okẹ nu adšu amẹhe.

5. Ni okọ̄lọ atadei lẹ, ni ońō-wo Aaron:
flaka lẹ, kẹ *efod* lẹ šiši atade yū lẹ,
kẹ *efod* lẹ, kẹ tšitšinọnii lẹ, ni okẹ *efod*
lẹ mliteńfīnii lẹ afī emli;

6. ni ońō fai lẹ obu eyitšo, ni ońō
* hīenānii krońkroń lẹ ota fai lẹ hīe.
* 28, 36; 39, 30.

7. Koni owo mū ni akẹ-fọọ̄ mo lẹ,
ni ofọse ofie eyiteń, ni ońō-fọlẹ. 30, 25.

8. Ni ońō ebihīī lẹ kẹ-ba, ni owoamẹ
flakai.

9. Ni ońō mliteńfīnii ofīmọ amẹmli,
Aaron kẹ ebihīī lẹ, ni ońō faii lẹ obu-
mọamẹ, ni osọfo nitšumọ lẹ afe amẹnọ
ní kā ši akẹ nānọ akpọ; ni okẹ osọfo-
yeli lẹ * awo Aaron kẹ ebihīī lẹ adeń.
* K. 28, 41; 28, 41.

10. Ni ohā akẹ tšinanū lẹ aba kpē-bū
lẹ hīe, ni Aaron kẹ ebihīī lẹ ańō amẹ-
nidši afie tšina lẹ yiteń.

11. Ni ogbe tšina lẹ yẹ Iehowa hīe
yẹ kpē-bū lẹ šīnā lẹ nā.

12. Ni ońō tšina lẹ lá lẹ eko, ni ońō
owao otšọ eko okpa afọlešālatẹ lẹ he
aklontoi lẹ, ni ofọse lá lẹ fē ofie afọle-
šālatẹ lẹ šiši lẹ.

13. Ni odšie fọ lẹ ní ha mlinii lẹ ahe lẹ
fē, kẹ noni tšotšōro mlẹbo lẹ he lẹ kẹ
sabai enyọ lẹ, kẹ fọ lẹ ni yọ nọ lẹ, ni
ošā yẹ afọlešālatẹ lẹ nọ. K. 22

14. Ši tšina lẹ lō kẹ ewolo kẹ efei
lẹ okẹ la ašā yẹ nsra lẹ sẹ; eša-afọle
ni. 3 Mose 4, 11. 12.

15. Asań ońō tōagbo lẹ ekome, ni Aaron
kẹ ebihīī lẹ ańō amẹnidši afie tōagbo
lẹ yiteń.

16. Ni ogbe tōagbo lẹ, ni ońō elá lẹ,
ni ońō-ſā afọlešālatẹ lẹ nọ fē kẹ-kpe.

17. Ni oflọ tōagbo lẹ mli kukudši, ni
ofọ́ emlinii lẹ kẹ efūọdši lẹ ahe, ni ońō-
ſie kukudši lẹ kẹ eyitšo lẹ nọ.

18. Ni omā tōagbo mū lẹ fē nā la yẹ
afọlešālatẹ lẹ nọ; Iehowa šā-afọle ni,
noni dšeọ ńma ni, afọle ní akẹ la šā
ahāa Iehowa ni.

19. Ni ońō tōagbo kroko lẹ hū, ni
Aaron kẹ ebihīī lẹ ańō amẹnidši afie tō-
agbo lẹ yiteń.

20. Kẹkẹ ni ogbe tōagbo lẹ, ni ońō
elá lẹ eko osa Aaron ninedšūrō toi
nā kẹ ebihīī lẹ aninedšūrō toii anā kẹ
amẹninedšūrō gōńtīī anā kẹ amẹnane-
dšūrō gōńtīī anā, ni ońō lá lẹ ofā afọle-
šālatẹ lẹ nọ fē kẹ-kpe.

21. Ni ońō lá lẹ ni yọ afọlešālatẹ lẹ
nọ lẹ eko kẹ mū ní akẹ-fọọ̄ mo lẹ eko,
ni ońō-ſā Aaron kẹ etadei lẹ, kẹ ebihīī
lẹ kẹ ebihīī lẹ atadei lẹ hū anọ; ni akẹ-
fe lẹ kẹ etadei lẹ kẹ ebihīī lẹ kẹ ebihīī
lẹ atadei lẹ krońkroń.

22. Ni asań ońō tōagbo lẹ * fọ lẹ kẹ
elei lẹ kẹ fọ ni ha emlinii ahe lẹ kẹ
noni tšotšōro mlẹbo lẹ nọ lẹ kẹ sabai

; kę fǫ ní yǫ nǫ lę kę ninedšũrõ
(ši osǫfowō-afǫle tōagbo ni),
* 3 Mose 8, 3. 4.
kę abolo subǫo kome kę abolo
afutu mli mũ kome kę kaka
kę-dšę abolo akpĩtĩ kafũ ní mã
, hĩe lę mli,
i oṅõ fẽ owo Aaron kę ebihĩĩ lę
ni efõ kę-ya kę-ba eṅõ-fe afǫle
yę Iehowa hĩe.
ĩi ohe yę amędẽ, ni omã nã la yę
latę lę nǫ yę šã-afǫle lę nǫ, ní
ma yę Iehowa hĩe; afǫle ní akę
ahãa Iehowa ni.
ĩi oṅõ Aaron osǫfowō-afǫle tōagbo
ĩi, ni ofõ oṅõ-fe fõ-afǫle yę Ie-
ĩe; ni atšõ ogbęfãṅnõ.
ĩi ofe fõ-afǫle lę tšitši lę kę nǫwó-
e lę kõṅ lę ní dši Aaron kę ebihĩĩ
owō-afǫle tōagbo lę nõ lę kroṅkroṅ.
4 Mose 18, 18.
ĩi atšõ Aaron kę ebihĩĩ lę agbęnã
ši dã kę-dšę Israelbii lę adeṅ; ši
ǫ-afǫle ni. Ni atšõ nǫwómǫ-afǫle
Israelbii lę adeṅ, ní dšę amęšidã-
ę, ní dši amęnǫwómǫ-afǫle ní amę-
ia Iehowa lę, mli.
ĩi Aaron atadei kroṅkroṅi lę atšõ
lę anii yę esę, ní afǫamę mũ yę
akę osǫfoyeli *awo amędeṅ. * K. 9.
ĩi ebihĩĩ lę ateṅ moni baye osǫfo
dšiaṅ lę awo gbĩĩ kpawo, kę ẽba
leṅ ebasúmǫ yę hekroṅkroṅ lę.
ĩi oṅõ osǫfowō-afǫle tōagbo lę, ni
5 lę yę heni yǫ kroṅkroṅ.
ĩi Aaron kę ebihĩĩ lę aye tōagbo
ę kę abolo lę ní yǫ kafũ lę mli
kpẽ-bũ lę šĩnã lę nã.
Ni amęye nibii ní akę-kpãtãa lę
-woamę osǫfo, ni asaṅ aṅõ-feamę
oṅ; ši gbǫ ni akaye eko, edšakę
ṅkroṅi ni.
Ni kędši dše tšęre osǫfowō-afǫle
kę abolo lę eko nǫ lebi lę, no lę
aãã noni aafę lę; akaye, edšakę
oṅkroṅ.
Ni nękę ofe Aaron kę ebihĩĩ lę,
ǫni miwoõ kitã lę fẽ; gbĩĩ kpawo
ę-osǫfowō gbĩĩ lę.
Ni gbĩ-fẽ-gbĩ lę oṅõ tšina kome
-afǫle ní akę-kpãtã, ni okę kpãtãmǫ

ní okpãtãa yę afǫlešãlatę lę nǫ lę akpla ehe
eša, ni ofǫlę mũ, ní okę-felę kroṅkroṅ.
37. Gbĩĩ kpawo okpãtã yę afǫlešãlatę
lę nǫ, ni ofelę kroṅkroṅ, ni etšõ afǫle-
šãlatę ní yǫ kroṅkroṅ fẽ fẽ; nofẽno ní
aasa afǫlešãlatę lę he lę, afe kroṅkroṅ.
(29, 38—42. Kwę 4 Mose 28, 2—8.)
38. Agbęnę lę enę dši noni ofe yę afǫle-
šãlatę lę nǫ: tōbii enyǫ ní eye afĩĩ ošã
yę nǫ gbĩ-fẽ-gbĩ.
39. Okę tōbi lę ekome ašã afǫle lebi,
ni okę ekome hũ ašã afǫle gbękę; Lal. 141, 2.
40. ni tōbi kome lę okę ṅmã mãmu
efa mlidšã nyoṅma mli ekome ní akę
mũ ní aši *hin* mlidšã edfę mli ekome
efutu mli afata he, kę wein *hin* mlidšã
edfę mli ekome ní akę-yi ṅkpai.
41. Ni tōbi kroko lę oṅõ-šã afǫle gbękę,
ni ofelę tamǫ lebi niyenii-afǫle lę kę
ehe dã-afǫle lę, ní ahã adše ṅma, etšõ
afǫle ní akę la šãa ahãa Iehowa.
42. Etšõ šã-afǫle ní ašãa dã yę nye-
yinǫi fẽ yę kpẽ-bũ lę šĩnã lę ši yę Ie-
howa hĩe, dšęi mikęnye aakpe yę, ní
mikęo awie yę dšęi.
43. Ni dšęi mikę Israelbii lę aakpe
yę, ni dšęi aafe kroṅkroṅ yę minumnyam
lę hewǫ. 20, 24.
44. Ni mahã kpẽ-bũ lę kę afǫlešãlatę
lę afe kroṅkroṅ; ni asaṅ mahã Aaron
kę ebihĩĩ lę fẽ afe kroṅkroṅ, ní amęye
osǫfoi amęhãmi.
45. Ni mahĩ Israelbii lę ateṅ, ni matšõ
amę-Nyoṅmǫ;
46. ni amęaná amęle akę midši Iehowa,
amę-Nyoṅmǫ lę, ní dšieamę kę-dšę Miz-
raim šikpoṅ lę nǫ, ní mahĩ amęteṅ lę,
mi Iehowa, amę-Nyoṅmǫ lę.

Yĩtšo 30.

(30, 1—5. Kwę 37, 25—28.)

Ni ofe tšofã-kę-ṅma-šãlatę ní ašã tšofã-
kę-ṅma yę nǫ; yõitšo oṅõ-fe.
2. Ekęlę afe ninetalǫ kome, ni elęmǫ
hũ afe ninetalǫ kome; afelę kodši edfę, ni
ekwǫlę afe ninetalǫi enyǫ; eklontoi lę
hũ atšãra nǫ.
3. Ni oṅõ šika ṅmĩṅmi oha he, eyiteṅ
kę ehewǫhewǫi lę kę-kpe, kę eklontoi lę;
ni ofe šika kakra okę-bǫlelę kę-kpe.

4. Ni ofe šika gai enyọ owo he yẹ
ehe kakra lẹ šiši, yẹ ekodši enyọ lẹ
nā, eṅmāwui enyọ lẹ nọ ofe yẹ, ni akẹ
tšei ahọlọ mli ni aṅō-wó.
5. Ni oṅō yọitšo ogbọ tšei lẹ, ni oṅō
šika ohahā he.
6. Ni oṅō-mā muhọ lẹ ni yọ odase-
yeli adeka lẹ masẹi lẹ hīe, yẹ kpātā-
mọ sēi lẹ ní mā odaseyelinō lẹ nā lẹ hīe,
yẹ *heni mikẹo aakpe yẹ lẹ. * 25, 22.
7. Ni Aaron ašā tšofā-kẹ-ṅma yẹ nọ
dā lebi; kẹ esā kanei lẹ, ešā tšofā-kẹ-
ṅma yẹ nọ. Lal. 141, 2. Kpodš. 5, 8.
8. Ni kẹ Aaron su kanei lẹ gbẹkẹ
lẹ, ešā tšofā-kẹ-ṅma yẹ nọ, dā tšofā-kẹ-
ṅmā-šā dši no yẹ Iehowa hīe yẹ nye-
yinọi fē.
9. Nyekašāa tšofā-kẹ-ṅma *kroko yẹ
nọ, alo šā-afọle alo niyenii-afọle; ni nye-
kafọsea dā-afọle nyefiea nọ. *3 Mose 10, 1.
10. Ni Aaron kẹ eša kpātāmọ-afọle lẹ
lá lẹ akpātā šikome dā afi yẹ *eklontoi
lẹ anọ; nẹkẹ kpātāmọ ekpātā dā afi ši-
kome yẹ nọ yẹ nyeyinọi fē; eyẹ †kroṅ-
kroṅ fè fē hā Iehowa.
* 3 Mose 16, 18. † 2 Mose 29, 37.
11. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ:
12. Kẹ okane Israelbii lẹ ni ona amẹ-
yikulẹ lẹ, kẹkẹ ni amẹteṅ mofēmo aṅō
esusuma kpōmọnii ahā Iehowa, koni kẹ
okaneamẹ ní gbēlehela ko akaba amẹteṅ.
13. Noni amẹhā nẹ: mei ni akaneọ lẹ
ateṅ mofēmo ni aaho lẹ ahā *šekel* fā
yẹ hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā (*šekel*
kome feọ *gerai* nyoṅmai-enyọ); *šekel*
fā dši Iehowa nọwómọ-nikēnii.
14. Mei ni abakane lẹ ateṅ mofēmo
ni aaho, ní eye afii nyoṅmai-enyọ kẹ
sẹ lẹ, aṅō nọwómọ-nikēnii nẹ ahā Iehowa.
15. Kẹ āhā Iehowa nọwómọ-nikēnii ni
nyekẹ-kpātāa nyehāa nyesusumai lẹ, nii-
atšẹ akaṅmē *šekel* fā lẹ nọ, ni ohīafo
hū akatše nọ.
16. Ni ohe kpātāmọ šika lẹ yẹ Israelbii
lẹ adeṅ, ni oṅō-to ohā kpē-bū lẹṅ súomọ
lẹ, koni atšō Israelbii lẹ akaimọnō yẹ Ie-
howa hīe, ní aṅō-kpātā ahā nyesusumai.
17. Ni Iehowa kẹ Mose wie ekē:
18. Asaṅ oṅō akọ̄ble ofe lalakā, kẹ
ekāla lẹ hū akọ̄ble, ní akẹ-dšu he, ni okẹ-
mā kpē-bū lẹ kẹ afọlešālatẹ lẹ teṅ, ni
oyẹ nu owo mli, 38, 8.
19. koni Aaron kẹ ebii lẹ kẹ-fọflọ amẹ-
nidši kẹ amẹnādši ahe.
20. Kẹ amẹyabote kpē-bū lẹ mli lẹ,
amẹkẹ nu afọflọ amẹhe, koni amẹkagboi;
alo kẹ amẹbabẹṅkẹ afọlešālatẹ lẹ ni amẹ-
basúmọ, ní amẹšā afọle ní akẹ la šā
ahāa Iehowa lẹ:
21. koni amẹfọflọ amẹnidši kẹ amẹ-
nādši ahe, ní amẹkagboi; ni atšō akpẹ
ahāamẹ kẹ-ya nānọ, ahālẹ kẹ esešibii
yẹ amẹyinọi fē.
22. Ni asaṅ Iehowa kẹ Mose wie ekē:
23. Ṅō tšofāi-kẹ-ṅmai kpakpai, mire
kroṅṅ *šekeli* ohai-enumọ, kẹ sinamon ní
dšeọ ṅma nakai bọ fā, ohai-enyọ kẹ nyo-
ṅmai-enumọ, kẹ kalamo ní dšeọ ṅma
ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-enumọ,
24. kẹ kašia ohai-enumọ, yẹ hekroṅ-
kroṅ lẹ *šekel* lẹ nā, kẹ mūtšo mū *hin*
kome,
25. ni oṅō-fe mū kroṅkroṅ, mū ní afutu
yẹ tšofāfutulọ ṅā lẹ nā, ní atšő mū
kroṅkroṅ. 37, 29.
26. Ni oṅō-fọ kpē-bū lẹ, kẹ odaseyeli
adeka lẹ,
27. kẹ okplō lẹ kẹ ehenii lẹ fē, kẹ
kanetšo lẹ kẹ ehenii lẹ, kẹ tšofā-kẹ-ṅma-
šālatẹ lẹ,
28. kẹ šā-afọle-latẹ lẹ kẹ ehenii lẹ fē,
kẹ lalakā lẹ kẹ ekāla lẹ.
29. Ni otšū amẹhe ní amẹfe *kroṅkroṅ
fè fē; nofēno ni aasa amẹhe lẹ afe kroṅ-
kroṅ. * K. 10.
30. Ni ofọ Aaron kẹ ebihīī lẹ amā,
ni ofeamẹ kroṅkroṅ, koni amẹye osọfoi
amẹhāmi. 29, 7.
31. Ni okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Enẹ
atšő mū kroṅkroṅ ahāmi yẹ nyeyinọi fē.
32. Gbomo hewolo nọ ni akafo afīe,
ni nyekafea eko hū ní tamọ no, bọni
atšō afutulẹ lẹ; eyẹ kroṅkroṅ, ni ahī
kroṅkroṅ ahānye.
33. Mofēmo ní aafutu eko tamọ no,
lo ni aaṅō eko asa gbọ he lẹ, aafolẹ yẹ
emā lẹṅ ašẹ afō.
34. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Ṅō tšo-
fāi-kẹ-ṅmai, ní dši krọbọo kẹ ošiko kẹ

, tšofā-kę-ṅmai nę kę mire ṅmī-
mē fē pępēpę;
oṅō-fe tšofā-kę-ṅma ní ašāa, ní
yę tšofāfutulo ṅā lę nā, ní afu-
›gbāṅ, ní emli atše, ní efe kroṅ-
87, 29.
i oši eko bǫdǫbǫdǫ dientšę, ni
› omā odaseyelinō lę hīe yę kpē-
* heni mikęo aakpe yę lę; atšō
ṅ fè fē ahānye. * K. 6.
i tšofā-kę-ṅma ní obafe nę, nye-
no bǫni afutulę ahā lę nyemīfe
›mīhā nyehe; atšō kroṅkroṅ yę
ā Iehowa.
ofēmo ní aafe eko tamǫ no, ní
aafolę yę emā leṅ ašę afō.

Yitšo 31.

(31, 1—6. Kwę 35, 30—35.)

ehowa kę Mose wie ekē:
wemǫ, miwo Bezaleel, Hur bi Uri
ıí dšę Iuda akutšo leṅ lę, gbei
šélę,
mikę Nyoṅmǫ Mumǫ lę ewo emli
ṅālē kę dfēṅmǫ kę nilē kę ṅā-
›i srǫtoi fē, 1 Maṅ. 7, 14.
i ekę-fie eyiṅ ṅāi, ní eṅa šika
tęi kę okōble,
tęi afiǫmǫ kę nibii amli tāramǫ, kę
:pęmǫ kę ṅā-nitšumǫi srǫtoi abǫ fē.
i na, mi noṅṅ miṅō Ahisamak bi
, ní dšę Dan akutšo lę mli lę,
ehe; ni mei fē ní hīe ṅā-tšui
ṅā miwo amętšuiiaṅ, koni amęfe
: ní miwoō he kitā nę:
(31, 7—11. Kwę 35, 11—19.)
pē-bū lę kę odaseyeli adeka lę
āmǫ sēi lę ní bu nā lę, kę bū lę
: fē,
: okplō lę kę ehenii lę, kę ka-
›fęo lę kę ehenii lę fē, kę tšofā-
šālatę lę,
ę afǫlešālatę lę kę ehenii lę fē,
:ā lę kę ekāla lę,
: sūomǫ atadei lę, kę osǫfo Aaron
:roṅkroṅi lę, kę ebihīī lę atadei
ıękę-súmǫ yę osǫfo nitšumǫ lę mli,
: niiahefǭ mū lę, kę hekroṅkroṅ
-kę-ṅma ní ašāa lę. Amęfe nii
›ō he kitā lę fē.

(31, 12—17. Kwę 35, 1—3.)

12. Ni Iehowa kę Mose wie ekē:
13. Asaṅ okę Israelbii lę awie akę: Mihe-
dšǭmǫgbī lę nyeyea; ši edši okadi ní
yǫ mikęnye teṅ yę nyeyinǫi fē, koni
nyenā nyele akę mi, Iehowa, mifeǫnye
kroṅkroṅ. 20, 8.
14. Nohewǫ lę nyeyea hedšǭmǫgbī lę,
edšakę eyę kroṅkroṅ ehānye; mofēmo
ní aabulelę lę, gbe aagbelę; ni mofēmo
ní aatšu nii yę nǫ lę, nakai susuma lę
aafolę yę emaṅ lę teṅ ašę afō.
4 Mose 15, 32—35.
15. Gbīī ekpa akę-tšu nii; ši gbī ní
dši gbī kpawo lę dši Iehowa hedšǭmǫgbī
kroṅkroṅ lę; mofēmo ní aatšu nii yę
hedšǭmǫgbī lę nǫ lę, gbe aagbelę.
16. Nohewǫ lę Israelbii lę aye hedšǭ-
mǫgbī lę, ni amęye yę amęyinǫi fē akę
nānǫ kpāṅmǫ.
17. Mikę Israelbii lę ateṅ okadi dši
no kę-yaā nānǫ; edšakę gbīī * ekpa Iehowa
ṅō-fe ṅwei kę šikpoṅ, ni gbī ní dši gbī
kpawo lę edšǭ ehe, ni ewo etšui.
* 1 Mose 2, 2.
18. Ni beni ekę Mose ewie egbe nā
yę Sinai goṅ lę nǫ lę, eṅō odaseyeli
tęi enyǫ, ní dši * tęi tętrębii ní Nyo-
ṅmǫ kę ewao ṅmā nǫ lę, ehālę.
* 32, 15. 16; 34, 28. 5 Mose 4, 13; 5, 22; 9, 10; 10, 4.

Yitšo 32.

(Kwę 5 Mose 9, 8—21.)

Ši beni maṅ lę na akę Mose eyatšę
yę goṅ lę nǫ ni ekplekee ši lę, maṅ lę
bua amęhe nā kę-ba Aaron ṅō, ni amę-
bakēlę akę: Te ši, ní ofe nyoṅmǫi ohāwǫ,
ní amęnyie wǫhīe; ši nękę Mose nę, ní
dši nū lę ní yadšiewǫ kę-dšę Mizraim
šikpoṅ lę nǫ kę-ba nę, wǫlee nō kōme
ní efelę.
2. Ni Aaron kēamę akę: Nyekplǫa
šika toiiaṅnii lę ní yǫ nyeṅāmei kę nye-
bihīī kę nyebiyei lę atoiiaṅ lę, ní nyekę-
bahāami.
3. Ni maṅ lę fē kplǫ šika toiiaṅnii
ní yǫ amętoiiaṅ lę, ni amękę-bahā Aaron.
4. Ni ehe yę amędē, ni ekę nikpęmǫ
dade kpę ni efielę tšinabi; ni amękē:
Israel, enęmei dši onyoṅmǫi ní dšieo kę-
dšę Mizraim šikpoṅ lę nǫ lę!
Lal. 106, 19. 20. 1 Maṅ. 12, 28. Bǫf. 7, 41.

5. Ni beni Aaron na lẹ, emā afọleṡālatẹ yẹ ehīe; ni Aaron šiẹ ni ekẹ̄: Wọ́ lẹ aye gbīdšūrō ahā Iehowa.

6. Ni dšetšẹrenọ māṅkē mrā lẹ amẹte ši, ni amẹšāšā šā-afọlei, ni amẹkẹ šidā-afọlei hū ba; ni maṅ lẹ ho *trá ši ni amẹye nii ni amẹnu nii, ni amẹte ši amẹfẹ. * 1 Kor. 10, 7.

7. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Ya, kplekemọ ši ni oya, ši omaṅ lẹ ní okẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba lẹ efite amẹhe;

8. amẹdše gbẹ ni *mitšōamẹ lẹ nọ amẹtšő afā oyá nẹ; amẹfe tšinabi ni afie, ni amẹdšálẹ, ni amẹšā afọle amẹhālẹ, ni †amẹkẹ̄: Israel, enẹmei dši onyoṅmọi lẹ ni yadšieo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba lẹ! * 20, 4. 23. † 32, 4.

9. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Mina nẹkẹ maṅ nẹ, ni na, maṅ ni kuẹṅ ti dšiamẹ;

10. nohewọ lẹ agbẹnẹ hāmi gbẹ, ní mimli awo la awoamẹ, ni maplenēamẹ; ni mahā otšő maṅ kpeteṅkple. 4 Mose 14, 11—20.

11. Ni Mose kpa Iehowa, e-Nyoṅmọ lẹ, fai ni ekẹ̄: Iehowa, mēba ni omli woọ la woọ omaṅ ní okẹ hewalẹ kple kẹ ninešiwalẹ eyaṅōamẹ yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba lẹ?

12. Mēhewọ hū ni Mizraimbii lẹ aawie akẹ: Efōṅ hewọ eyadšieamẹ, ni eyagbeamẹ yẹ gōdši lẹ anọ, ni eplenēamẹ kẹ-dšẹ šikpoṅ lẹ hīe muaṅ? Dšiemọ omlila lẹ yẹ omli, ni ohā efōṅ ní kūlẹ obafe omaṅ nẹ adọo.

13. Kaimọ Abraham kẹ Isak kẹ Israel, otšūdši lẹ, *ni oṅō bodientšẹ okitā okāamẹ, ni okẹ̄amẹ akẹ: Mahā nyesešibii afá tamọ ṅwei ṅulamii, ni šikpoṅ nẹ fē ni miwie he lẹ maṅō-hā nyesešibii lẹ, ni amẹaye nọ kẹ-ya nānọ lẹ. * 1 Mose 22, 16. 17; 26, 4; 28, 14.

14. Ni edọ Iehowa kẹ efōṅ lẹ ní ekẹ̄ ebafe emaṅ lẹ.

15. Ni Mose tšő ehe ni edše goṅ lẹ nọ ekpleke ši, ni odaseyeli tẹi tẹtrẹbii enyọ lẹ hīe edē; tẹi tẹtrẹbii lẹ aṅmā amẹsẹ kẹ hīe fē, aṅmā biẹ kẹ biẹ fē.

16. Ni tẹi tẹtrẹbii lẹ Nyoṅmọ ninenā nitšumọ ni, ni niṅmā ni aṅmlā yẹ tẹi lẹ anọ lẹ hū Nyoṅmọ niṅmā ni. 31, 18.

17. Ni beni Iošua nu maṅ lẹ blọmọ lẹ, beni amẹbọō oše lẹ, ekẹ̄ Mose akẹ: Ta blọmọ yẹ nsra lẹṅ.

18. Ni ekẹ̄: Dšee kūnimyeli he odšbọ ni, ni dšee tagbe he blọmọ hū ni, ši lala nọheremọ moṅ minuọ nẹ.

19. Ni eba mli akẹ amrō pẹ ni ebẹąkẹ nsra lẹ, ena tšinabi lẹ kẹ dšō lẹ; ni Mose mli wo la, ni eṅō tẹi tẹtrẹbii lẹ etfia ši, ni edfāraamẹ yẹ goṅ lẹ šiši.

20. Ni ewó tšinabi lẹ ní amẹfe lẹ, ni ešā yẹ la mli, ni egblẹlẹ mlumlu, ni edọfā nu hīe, ni ehā Israelbii lẹ nu.

21. Ni Mose kẹ̄ Aaron akẹ: Meni pẹ maṅ nẹ feo, ni okẹ eša kpeteṅkple ni tamọ nẹkẹ eba amẹnọ nẹ?

22. Ni Aaron kẹ̄: Minuntšọ mli akawẹ la; bodientšẹ ole maṅ nẹ he, akẹ efōa yọ amẹhīe.

23. Edšakẹ amẹkẹ̄mi akẹ: Femọ nyoṅmọi ohāwọ, ní amẹnyie wọhīe; ši nẹkẹ Mose nẹ, ní dši nū lẹ ní yadšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba nẹ, wọlee nō kōme ni efelẹ.

24. Ni mikẹ̄amẹ akẹ: Mofēmo ni yẹ šika ko lẹ, hā ní amẹkplọ kẹ-ba! Kẹkẹ ni amẹṅō-hāmi; ni mišẹrẹ mifie la mli, ni etšő tšinabi nẹ.

25. Ni beni Mose na akẹ maṅ lẹ efe yuyá lẹ (edšakẹ Aaron ehā amẹfe yuyá ni ehā amẹbọ amẹhe ahora yẹ amẹhenyẹlọi ahīe),

26. kẹkẹ ni Mose badamọ nsra lẹ agbó lẹ nā, ni ekẹ̄: Namo yọ Iehowa gbẹfāṅ? mo lẹ aba miṅō! Ni Levibii lẹ fē bua amẹhe nā kẹ-ba eṅō.

27. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Bọni Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, kẹ̄ nẹ: Nū-fē-nū aṅmō eklante yẹ ehẹ, ni nyefoa mli kẹ-yaā, ni nyekū sẹ kẹ-ba kẹ-dšẹ agbó kome mli kẹ-ya agbó kome mli, yẹ nsra lẹṅ, ni mofēmo agbe enyemi, ni mofēmo agbe enanyọ, ni mofēmo agbe ehegbomo.

28. Ni Levibii lẹ fe bọni Mose kẹ̄amẹ lẹ, ni maṅ lẹ mli hīī aafe akpei-etē nyō nakai gbī lẹ.

29. Ni Mose kẹ̄: *Nyefea nyehe kroṅkroṅ nyehāa Iehowa ṅmẹnẹ, edšakẹ mofēmo ete ši ewo ebi kẹ enyemi, koni †edšọ̄nye ṅmẹnẹ. * 28, 41. 4 Mose 3, 6—10. † 5 Mose 33, 8—11.

30. Ni dšetšęrenǫ lebi lę eba mli akę
Iose kę̄ mań lę akę: Nyefe eša kpeteń-
ple: ši agbęnę makwǫ kę-ya Iehowa
ŏ; ekolę makpātā yę nyehe eša lę hewǫ.
31. Ni Mose kŭ esę kę-te Iehowa ńŏ,
i ekę̄: Ao, mań nę efe eša kpeteńkple,
i amęfe šika nyońmǫi amęhā amęhe.
32. Ši kēlę agbęnę kędši oońŏ amęhe
ka lę ofaamę lę, ńŏ-fa! ni kę-dšee nakai
ŭ lę, ofai nę, ni ogbe mi mań migbęi
ę wolo lę ní ońmā lę mli.
Lal. 69, 29. Dan. 12, 1. Luk 10, 20. Rom. 9, 3.
33. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Mofĕmo
i efemi eša lę, lę egbęi magbe yę mi-
rolo lę mli.
34. Nohewǫ lę agbęnę ya, ní oyakpla
mań lę kę-ya heni mikęo ewie he lę;
a, *mibǫfo lę aanyie ohīe; ši kēlę gbī
ǫ ni mabasraamę lę, masra amęhe eša
ę hŭ yę amęnǫ. *33, 2. 12. 14.
35. Ni Iehowa tſia mań lę nii, edšakę
amęfe tšinabi lę ni Aaron fe lę.

Yitšo 33.

Ni Iehowa kę Mose wie ekę̄: Yiń,
ni odše bię ní oya, bo kę mań lę ni
oyadšie yę Mizraim šikpoń lę nǫ kę-ba
lę. kę-ya šikpoń, ní mikā he kitā mitšŏ
*Abraham kę Isak kę Iakob akę: Osešibii
mańŏ nękę šikpoń nę mahā lę, nǫ.
*32, 13. 1 Mose 12, 7.
2. Ni matšŭ *bǫfo ko kę-nyie ohīe,
ni maſie Kanaanbii lę kę Amorbii lę
kę Hitbii lę kę Perisbii lę kę Hivbii
lę kę Iebusbii lę, *32, 34.
3. kę-ya šikpoń ní fufǫ kę wò hoǫ yę
nǫ lę nǫ. Ši mihīń oteń kę-yań; edšakę
*mań ni kuęń ti dšio, koni mikapleněo
yę gbę lę nǫ. *32, 9. 10.
4. Ni beni mań lę nu nękę sane fŏń
nę, amęye ńkǫmǫ, ni mokomoko woo
ehewulamǫnii.
5. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Kę̄mǫ
Israelbii lę akę: Mań ní kuęń ti dšinye;
kę̄ mibahī oteń hīńmęitſā pę, mapleněo;
nohewǫ lę agbęnę dšiemǫ ohewulamǫnii
lę yę ohe, koni maná male noni mafeo.
6. Ni Israelbii lę kplǫ amęhewulamǫnii
lę yę amęhe yę Horeb gońlę he. Iona 3, 6.
7. Ni Mose ńŏ bŭ lę ni ekę-te nsra
lę sę eyaši yę sę fięńń, ni ewolę gbęi
akę kpē-bū. *Ni eba mli akę mofĕmo ni
yabi nii yę Iehowa ńŏ lę, edšeǫ kpo kę-
yaš kpē-bū lę mli yę nsra lę sę. *29, 42.
8. Ni eba mli akę, kę̄ Mose dše kpo
ēya bū lę he lę, asafo lę fĕ teteǫ ši, ni
mofĕmo hoǫ damoǫ ebū šīnā ši, ni amęhīeǫ
Mose yisę kwęmǫ āhŭ ni ekę-boteǫ bū lęń.
9. Ni eba mli akę, kę Mose bote bū
lęń lę, *atatu kutū lę yiǫ ši ni ebadamoǫ
bū lę šīnā lę ši, ni ekę Mose wieǫ. *13, 21.
10. Ni asafo lę fĕ naš atatu kutū lę
ní edamǫ bū lę šīnā lę ši; ni asafo lę
fĕ teǫ ši ni amęsǫleǫ, mofĕmo yę ebū
šīnā ši.
11. Ni Iehowa kę Mose wieǫ *hīe kę
hīe takę mo kę enanyo wieǫ. Ni kę ekŭ
esę kę-ba nsra lęń lę, etšŭlǫ Iošua, Nun
bi lę, ní dši oblanyo lę, edšee bū lęń.
*K. 20. 4 Mose 12, 8. 5 Mose 34, 10.
12. Ni Mose kę̄ Iehowa akę: Na, bo-
dientšę okę̄mi akę: Yańŏ mań nę kę-ya;
ši ohāko male *moni obatšŭ ni ekęmi
aya. Kēlę bo nońń okę̄ akę: Mileo kę
ogbęi, ni asań ohīe eba nyam yę mihīe.
*K. 2—5.
13. Nohewǫ lę agbęnę, mīkpao fai, kę̄
mihīe eba nyam yę ohīe lę, *tšŏmǫmi
ogbę lę ko, beni afe ni maleo, koni mi-
hīe aba nyam yę ohīe; ni kwęmǫ akę
nękę mańbii nę omań ni! *Lal. 103, 7.
14. Ni ekę̄ akę: Mihīe kęo aate, ni
mahāo hedšǫlę.
15. Ni ekēlę akę: Kędši ohīe kęwǫ
eyań lę, no lę kalōwǫ kę-mīdšę bię kę-
mīya.
16. Ši meni aańŏ-le yę bię akę mikę
omań nę hīe eba nyam yę ohīe, akę dša
te ní okęwǫ aate lę? *beni afe ni mādši
fĕ ni yǫ šikpoń lę nǫ lę akafo mi kę
omań nę! *5 Mose 4, 6—8.
17. Ni Iehowa kę̄ Mose akę: Noni okę̄
nę hŭ mafe; edšakę ohīe eba nyam yę
mihīe, ni *mileo kę ogbęi.
*K. 12. 2 Tim. 2, 19.
18. Ni ekę̄: Bēlę hā mana onumnyam lę.
19. Ni ekę̄ akę: Mi lę mahā minikpa-
kpaianii lę fĕ abaho yę ohīe, ni mapae
Iehowa gbęi lę yę ohīe; ni *madro
moni madro, ni mo hewǫ ni mi-
mŭsŭń aatšŏmi lę, lę nońń ahewǫ
mimŭsŭń aatšŏmi. *Rom. 9, 15.

20. Ni asañ ekē̱: Onyĕñ mihîe ona; *ši mokomoko enañmi, ní eyi aaná wala.
* 1 Mose 32, 31. Ies. 6, 5. 1 Tim. 6, 16.

21. Ni Iehowa kē̱: Na, gbe̱ ye̱ mimase̱i ne̱, ni odamo̱ te̱sā le̱ no̱; 1 Mañ. 19, 8—13.

22. ni aaba mli ake̱, beni minumnyam le̱ *hoo̱ le̱, mañõo mawo te̱kplo le̱ mli, ni mike̱ †minine atšĩ ono̱ ní maho dā;
* 34, 5. 6. † 24, 11.

23. ni madšie minine, ni oona mikotose̱ gbe̱; ši mihîe ni anaa.

Yîtšo 34.

Ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Ko te̱i te̱tre̱bii enyo̱ tamo̱ kleñkleñnii le̱, ni mañmā kleñkleñ te̱i le̱ ní *odſăra le̱ ano̱ wiemo̱i le̱ ye̱ no̱. * 32, 19.

2. Ni wó̱ le̱ osā ohe ní oba Sinai goñ le̱ no̱ lebi, ni obadamo̱ ši oke̱ ohe abatšõmi ye̱ dše̱i ye̱ goñ le̱ yiteñ.

3. Ni mokomoko akafata ohe ke̱-mîba, ni akana mokomoko ye̱ goñ le̱ no̱ hekoheko; ni kāhā tõi lo tšinai mîbaye nii ye̱ nakai goñ le̱ hîe. 19, 12. 13.

4. Ni eko te̱i te̱tre̱bii enyo̱ tamo̱ kleñkleñnii le̱; ni Mose te ši lebi māñkpa, ni ekwo̱ ke̱-te Sinai goñ le̱ no̱, take̱ bo̱ni Iehowa efāle̱ le̱, ni eñõ te̱i te̱tre̱bii enyo̱ le̱ ehîe edĕ.

5. Ni Iehowa kpleke ši ye̱ atatu le̱ñ, ni eke̱le̱ badamo̱ dše̱i, ni *epae Iehowa gbe̱i le̱. * 33, 19.

6. Ni Iehowa bafoñ ye̱ ehîe ni epae ekē̱: Iehowa, Iehowa, Nyoñmo̱ mûsûñtšõlo̱ ke̱ drolo̱ ni too̱ tšui, ní mo̱bo̱nale̱ ke̱ ano̱kwale fá pî,
4 Mose 14, 18. Lal. 103, 8. 1 Ioh. 4, 16.

7. ni hîeo̱ mo̱bo̱nale̱ mli ehāa mei akpei abo̱, ní ñõo̱ tõmo̱ ke̱ efõñ ke̱ eša efaā, ni ehāā mokomoko añõ ehe aye kwrā; moni woo̱ tše̱mei atõmo̱i anyõmo̱ ke̱-tšṍo̱ bii ke̱ nābii ano̱ ke̱-yašio̱ yino̱bii ní dši etē ke̱ noni dši edſe̱ le̱ no̱ le̱. 20, 5. 6.

8. Ni Mose he fe oyá, ni ekoto ši, ni edšāle̱;

9. ni ekē̱: Nuntšo̱, agbe̱ne̱ ke̱dši mihîe eba nyam ye̱ ohîe, mîkpao fai, hāni Nuntšo̱ le̱ ahî wo̱teñ ke̱-ya; edšake̱ mañ ní kue̱ñ ti dšiame̱; ni oke̱ wo̱no̱tõmo̱i ke̱ wo̱he ešai le̱ afawo̱, ni oñõwo̱ ofe onõ!

10. Ni ekē̱: Na, mi le̱ mikpāñ kpāñmo̱ ko: omañ le̱ fĕ hîe mibafe nākpe̱[illegible] ní afeko eko ye̱ šikpoñ le̱ no̱ fĕ, lo mañ ko mañ ko mli dā, ni mañ le̱ fĕ ni oye̱ ame̱teñ le̱ aana Iehowa nitšumo̱ le̱; ši gbeyei noko dši noni mibafeo le̱.

11. Ye kitā ní miwoo̱o ñme̱ne̱ ne̱ no̱. Na, mîſie Amorbii le̱ ke̱ Kanaanbii le̱ ke̱ Hivbii le̱ ke̱ Perizbii le̱ ke̱ Hivbii le̱ ke̱ Iebusbii le̱ ye̱ ohîe.

12. Kwe̱ ohe ní ahî, ni oke̱ šikpoñ no̱ heni oyaā le̱ bii le̱ akakpāñ ní ebatšṍ tšõne ye̱ oteñ; 23, 32. 33.

13. ši moñ nyekûmo̱a ame̱fo̱lešālate̱i le̱, ni nyedſăraā ame̱māgāi le̱, ni ame̱krabatšai le̱, nyeflo̱a; 23, 24.

14. ni okadšá nyoñmo̱ kroko. Edšake̱ Iehowa le̱, awuñāyelo̱ dši egbe̱i; Mawu awuñāyelo̱ ni; 20, 5.

15. koni oke̱ šikpoñ le̱ no̱ bii le̱ akakpāñ, ní ame̱yanyie ame̱nyoñmo̱i le̱ ase̱ ame̱bo̱ adſamañ, ní ame̱šā afo̱le ame̱hā ame̱nyoñmo̱i le̱, ní moko mîbatše̱o ní oyaye efo̱le le̱ eko;

16. ní owe̱ ame̱biyei le̱ eko ohā obihîi, ní ame̱biyei le̱ yanyie ame̱nyoñmo̱i le̱ ase̱ ame̱bo̱ adſamañ, ni ame̱hā obihîi le̱ hã yanyie ame̱nyoñmo̱i le̱ ase̱ ame̱bo̱ adſamañ.
5 Mose 7, 3. Kods. 3, 6. 1 Mañ. 11, 2.

17. Kāfe nyoñmo̱i ní aſie ohā ohe. 32, 8.

(34, 18—26. Kwe̱ 23, 14—19.)

18. Akpîtî gbîdšûrõ le̱ ye. Gbîî kpawo oye abolo akpîtî, take̱ bo̱ni miwoo̱ kitā le̱, ye̱ Abib nyõñ le̱ no̱ be ní ato le̱ mli; edšake̱ Abib nyõñ le̱ no̱ odše̱ Mizraim oba.

19. Nofĕno ní gbleo̱ mûsû nā le̱, minõñ; ke̱ okoloi ateñ kleñkleññõ ní dši nû le̱, tšina dšio, tõ dšio.

20. Ši tedši kromo̱bi le̱ oke̱ tõbi akpõle̱, ni ke̱dši okpõõle̱ le̱, no le̱ okû ekue̱ñ. Obihîî ateñ kromo̱bii fĕ le̱ okpõame̱. Ni mokomoko akabapue ke̱ edĕ ño ye̱ mihîe! 13, 12—16.

21. Gbîî ekpa otšu nii, ši gbî ni dši gbî kpawo le̱ no̱ le̱ o[illegible]o̱ ohe, hûmo̱ be mli dšio, kpamo̱ be m[illegible] dšio.

22. Ni oye otšii [illegible]dšûrõ le̱ be mli ní akûo̱ ñmā kpokp[illegible]a le̱; ni ke̱ afi le̱ gbo le̱, oye yibii [illegible]amo̱ gbîdšûrõ le̱.

23. Dā afi lẹ šii etē nyeteṅ hīī fē aba-
ae yẹ Nuntšọ : ɔwa ní dši Israel
yoṅmọ lẹ hīe.
24. Ši mafie mādši lẹ yẹ ohīe, ni malẹ̄
ıūšūi lẹ amli, ni be mli ní ote oyapue
ẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe dā afi šii
ē lẹ, mokomoko hīe ekōṅ ošikpoṅ lẹ nọ.
25. Kāṅō māša ofata mifọle lá lẹ he
ā, ni dše hū akatšẹre Hehō gbīdšūrō
ọle lẹ nọ.
26. Ošikpoṅ lẹ nọ kleṅkleṅnii ni aaba lẹ
li kleṅkleṅnō lẹ okẹ-ba Iehowa, o-Nyo-
ṅọ lẹ, we lẹ. Kāho tōbi ní tšeko fufọ.
27. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: * Ṅmā
ẹkẹ wiemọi nẹ; ši nẹkẹ wiemọi nẹ anā
ikẹo kẹ Israel kpāṅ yẹ. * 24, 4.
28. Ni ekẹ Iehowa hī dšẹi nyōṅnyōṅ
ẹ ſaneſane *gbīī nyoṅmai-edſẹ, eyee
bolo lẹ, enuu nu hū. Ni eṅmā kpāṅ-
ọ wiemọi lẹ ní dši wiemọi nyoṅma lẹ
ẹ † tẹi lẹ anọ. * 24, 18. Mat. 4, 2. † 2 Mose 31, 18.
29. Ni eba mli akẹ, beni Mose dšẹ
inai goṅ lẹ nọ ekpleke ši lẹ, ehīe odase-
eli tẹi enyọ lẹ yẹ edeṅ; ši Mose lee
kẹ-ní ekẹlẹ wie hewọ lẹ ehā ehīe ekpẹ.
30. Ni beni Aaron kẹ Israelbii lẹ fē
a Mose lẹ, na, ehīe mīkpẹ; ni amẹše
beyei akẹ amẹabẹṅkẹlẹ. 2 Kor. 3, 7—18.
31. Ni Mose tšẹ́amẹ; ni Aaron kẹ asafo
ẹ mli onukpai lẹ fē kū amẹsẹ amẹba
ṅō; ni Mose kẹamẹ wie.
32. Ni fe sẹ lẹ Israelbii lẹ fē tši ba;
ı ewoamẹ kitāi fē ní Iehowa kẹ-hālẹ
rẹ Sinai goṅ lẹ nọ lẹ.
33. Ni beni Mose kẹamẹ wie egbe nā
ẹ, eṅō hīehānō eha ehīe.
34. Ši kẹ Mose *mīya Iehowa hīe ní
ekẹlẹ ayawie lẹ, edšieọ hīehānō lẹ kẹ-
yaši beyinọ ní eedše kpo. Ni edšeọ kpo,
ı ebadšadšeọ kitāi ní awolẹ lẹ etšōọ
Israelbii lẹ. * 33, 8. 9.
35. Ni Israelbii lẹ naā Mose hīe akẹ
ehīe mikpẹ; ni Mose sā ekẹ hīehānō lẹ
naā ehīe kẹ-yaši beyinọ ní eete ekoṅ
ı ekẹlẹ ayawie ekoṅ.

Yītšo 35.

Ni Mose bua Israelbii lẹ asafo mū lẹ
ē nā kẹ-kpe, ni ekẹ́amẹ akẹ: Kitāi ní
Iehowa ewo akẹ nyeye nọ nẹ:
2. Gbīī ekpa aṅō-tšu nii, ši gbī ní
dši gbī kpawo lẹ atšō gbī kroṅkroṅ
ahānye, Iehowa hedšọ̄mọgbī krọṅṅ ni;
mofēmo ní atšu nii yẹ nọ lẹ, aagbelẹ.
20, 8—11; 31, 12—17.
3. Nyekašẹrea la yẹ nyešihīlẹhei lẹ
fē yẹ hedšọ̄mọgbī lẹ nọ.
4. Ni Mose kẹ̄ Israelbii lẹ asafo mū
lẹ fē akẹ: Wiemọ ní Iehowa wie nẹ:
5. Nyedšiea *nọwómọ-nikēnii yẹ nyeteṅ
nyebahāa Iehowa; mofēmo ní yọ he tšui-
dšūrō lẹ, hā-ní ekẹ nọwómọ-nikēnii aba
abahā Iehowa: šika kẹ dſīẹtẹi kẹ akọ̄ble,
* 25, 2.
6. kẹ mama blū kẹ afaseo kẹ etšuru
kẹ klala fẹfẹo kẹ abotia hetšọi,
7. kẹ tōagbo wodši ní awoamẹ etšuru
kẹ nuṅgbé wodši kẹ yọ̄itšei,
8. kẹ mū ní akẹ-suọ kane lẹ, kẹ tšofā-
kẹ-ṅma ní akẹ-fe mū kroṅkroṅ lẹ, kẹ
tšofā-kẹ-ṅma ní ašāa lẹ,
9. kẹ šohamtẹi kẹ tẹi ní akẹ-ba-
māmọ *efod* lẹ kẹ tšitšinọnii lẹ amli lẹ.
10. Ni nyeteṅ mofēmo ní le ṅā yẹ
etšui mli aba, ní ebafe nii fē ní Iehowa
ekẹ̄ lẹ:
(35, 11—19. Kwẹ 31, 7—11.)
11. šihīlẹhe lẹ kẹ ebū lẹ, kẹ enọhānō
lẹ, kẹ ekpodši lẹ, kẹ ehe mplāṅi lẹ kẹ
emliblẹmọnii lẹ kẹ ekulašīṅi lẹ kẹ enọda-
mọnii lẹ,
12. kẹ adeka lẹ kẹ ehetšei lẹ, kẹ kpātā-
mọ sēi lẹ, kẹ muhō lẹ ní aṅō-haā he lẹ;
13. okplō lẹ kẹ ehetšei lẹ, kẹ ehenii
lẹ fē, kẹ hīe-mā-abolo lẹ,
14. kanetšo lẹ hū ní aṅō-suọ la lẹ kẹ
ehenii lẹ kẹ ekanei lẹ, kẹ mū ní akẹ-
suọ kane lẹ,
15. kẹ tšofā-kẹ-ṅma-šālatẹ lẹ, kẹ ehe-
tšei lẹ, kẹ mū kroṅkroṅ lẹ, kẹ tšofā-kẹ-
ṅma ní ašāa lẹ, kẹ šihīlẹhe lẹ šīnā lẹ
nā mama lẹ,
16. šā-afọle-latẹ lẹ, kẹ ehe akọ̄ble afā-
bāṅ lẹ, etšei lẹ kẹ ehenii lẹ fē, kẹ lala-
kā lẹ kẹ ekāla lẹ,
17. kẹ kpo lẹ he muhọ̄i lẹ, kẹ mplāṅi
lẹ, kẹ amẹnọdamọnii lẹ, kẹ kpo lẹ nọ
agbó lẹ nā mama lẹ,
18. kẹ šihīlẹhe lẹ he šiṅmlitšei lẹ, kẹ
kpo lẹ he šiṅmlitšei lẹ kẹ amẹtāṅkpši lẹ,

19. kẹ súomọ atadei lẹ ni akẹ-súmọ
yẹ hekroṅkroṅ lẹ, kẹ osọfo Aaron atadei
kroṅkroṅi lẹ, kẹ ebihĩĩ lẹ atadei lẹ ni
amẹkẹ-ye osọfo.
20. Ni Israelbii lẹ asafo mũ lẹ fẽ dše
Mose hĩe amẹte.
21. Ni amẹba, mofẽmo ni etšui mli talẹ,
kẹ mofẽmo ni *ná he tšui lẹ, ni amẹkẹ
Iehowa nọwómọ-nikẽnii lẹ ba ni akẹ-fe
kpẽ-bũ lẹ kẹ ehe súomọnii lẹ fẽ kẹ ata-
dei kroṅkroṅi lẹ.

* 36, 3. 1 Kron. 29, 5. 9. 2 Kor. 9, 7.

22. Ni hĩĩ kẹ yei fẽ, mei abọ ni yọ
he tšui lẹ ba, ni amẹkẹ tšitšinãtšẹnii kẹ
toiiaṅnii kẹ waogai kẹ ninešikpotiai ba,
fẽ lẹ šika dĩinei sọṅṅ; ni mofẽmo ni
kẹ šika fõ-nikẽnii ba lẹ, ekẹ-bahã Iehowa.
23. Ni mofẽmo ni ana mama blũ kẹ
afaseo kẹ etšuru kẹ klala fẹfẹo kẹ
abotia hetšọi kẹ tõagbo wodši ni awoamẹ
etšuru kẹ nuṅgbé wodši yẹ eṅõ lẹ, ekẹ-ba.
24. Mofẽmo ni kẹ dĩiẹtẹi kẹ akõble
nọwómọ-nikẽnii ba lẹ, ekẹ-bahã Iehowa;
ni mofẽmo ni ana yõitšo ni akẹ-atšu
súomọ lẹ he noko yẹ edeṅ lẹ, ekẹ-ba.
25. Ni yei fẽ ni le ṅã yẹ amẹtšuiiaṅ
lẹ kẹ amẹnidši tšẽ kpã, ni amẹkẹ nii ni
amẹtšẽ lẹ ba ni dši kpã blũ kẹ afaseo
kẹ etšuru kẹ eyẹṅ futã.
26. Ni yei fẽ ni amẹtšuiṅ taamẹ kẹ
ṅã lẹ tšẽ abotia hetšọi.
27. Ni onukpai lẹ kẹ šohamtẹi kẹ tẹi
ni akẹ-bamãmọ *efod* lẹ kẹ tšitšinọnii lẹ
amli lẹ ba,
28. kẹ tšofã-kẹ-ṅma lẹ, kẹ mũ ni akẹ-
suọ kane lẹ, kẹ mũ kroṅkroṅ lẹ, kẹ
tšofã-kẹ-ṅma ni ašãa lẹ.
29. Israelbii lẹ bake Iehowa tšuidšũrõnã-
nikẽnii, nũ-fẽ-nũ kẹ yõ-fẽ-yõ ni ná he
tšui akẹ amẹahã noko yẹ nitšumọi srọtoi
fẽ ni Iehowa ekẽ akẹ atšõ Mose nine
nọ atšu lẹ hewọ lẹ.

(35, 30—35. Kwẹ 31, 1—6.)

30. Ni Mose kẽ Israelbii lẹ akẹ: Nye-
kwẹa, Iehowa ewo Hur bi Uri bi Be-
zaleel lẹ ni dšẹ Iuda akutšo lẹṅ lẹ gbẹi
atã etšẹ́lẹ,
31. ni eṅõ Nyoṅmọ Mumọ lẹ ewo emli
obõ kẹ ṅãlẽ kẹ dĩẽṅmọ kẹ nilẽ kẹ ṅã-
nitšumọi srọtoi fẽ,
32. ni ekẹ šika kẹ dĩiẹtẹi kẹ a…
aṅa ṅãi srọtoi,
33. kẹ tẹi aflọmọ kẹ nibii amli t…
kẹ tšeiaṅkpẹmọ kẹ ṅã-nitšumọi srọt…
34. Ni eṅõ-wo etšuiṅ, koni etšõ, …
Oholiab ni dši Ahisamak ni dšẹ…
akutšo lẹṅ lẹ bi lẹ.
35. Ni ekẹ ṅã-tšui ewo amẹmli o…
ni amẹṅa ṅãi srọtoi fẽ, niiaṅkp…
kẹ ṅãlọ ni hĩe yọ ṅã, kẹ niiaṅlò…
lòọ blũ nii kẹ afaseo kẹ etšu…
klala fẹfẹdši amli, kẹ mamalòlọ …
mei ni tšuọ nitšumọ-fẽ-nitšumọ ni…
ṅaã ṅãi fẽ lẹ anõ.

Yitšo 36.

Kẹkẹ ni Bezaleel kẹ Oholiab k…
fẽmo ni yọ ṅã-tšui, ni Iehowa kẹ …
dĩẽṅmọ ewo emli ni ele bọni eetšõ e…
kroṅkroṅ lẹ súomọ lẹ he ṅãi srọtoi lẹ…
tšu nii lẹ, takẹ bọni Iehowa efãamẹ…
2. Ni Mose tšẹ́ Bezaleel kẹ Oholi…
mofẽmo ni yọ ṅã-tšui ni Iehowa kẹ …
etšui mli, mofẽmo ni etšui mli taa…
eba nitšumọ lẹ he ni ebatšu lẹ.
3. Ni nọwómọ-nikẽnii lẹ fẽ, ni Is…
lẹ kẹ-ba ni akẹ-tšu hekroṅkroṅ lẹ …
lẹ he nitšumọ lẹ, amẹhe yẹ Mo…
ni amẹṅõ-fe. Ni amẹsã amẹkã he…
kẹ tšuidšũrõnã-nikẽnii hũ mĩba l…
lebi.
4. Ni ṅãlọi fẽ ni tšuọ hekroṅkro…
nitšumọ lẹ fẽ lẹ, amẹteṅ mofẽmo ši e…
mọ ni etšuọ lẹ eba,
5. ni amẹbakẽ Mose akẹ: Maṅ…
nibii ni fá fè nitšumọ lẹ he súo…
ni Iehowa efá akẹ afe lẹ mĩba.
6. Ni Mose fá akẹ ašiẹ yẹ nsra…
akẹ: Nũ dšio, yõ dšio, mokomoko …
hekroṅkroṅ lẹ he nọwómọ-nikẽnii …
onĩa ko doṅṅ! Kẹkẹ ni maṅ lẹ fõ…
7. Edšakẹ nii ni amẹná lẹ fá …
nitšumọ lẹ fẽ bọni amẹkẹ-atšu, ni ete…

(36, 8—19. Kwẹ 26, 1—14.)

8. Ni mofẽmo ni yọ ṅã-tšui y…
ni tšuọ šihĩlẹhe·lẹ he nitšumọ l…
lẹ ṅõ kpã yẹṅ futãfutã ni anyẽ…
blũ kẹ afaseo kẹ etšuru amẹfe …
nyoṅma, ni aye kerubim sãmãi a…
kẹ ṅã kpakpa.

lama-fĕ-mama kẹlẹ hĭe ninetalọi
ai-enyọ kẹ kpānyọ, ni elẹ̄mọ hŭ
ıetalọi edſẹ; mamai lẹ fĕ hĭe dalẹ

Ni eṅõ mamai enumọ nẹ etšăra,
eṅõ mamai enumọ nẹ hŭ etšăra.
Ni ekẹ kpă blū ṅmōlõ aflăi yẹ
kome nā kẹ-dšẹ nāmūhe lẹ yẹ tša-
ẹ mli, ni nakai noṅṅ efe yẹ mama
lẹ hŭ nă fọflọõ yẹ noni dši enyọ
ıọhe lẹ.
Aflăi nyoṅmai-enumọ eṅmōlõ yẹ
kome nă, ni aflăi nyoṅmai-enumọ
ıõlõ yẹ mama ní yọ noni dši enyọ
ıọhe lẹ nā; aflăi lẹ mõmõamẹ tšăra.
li efe šika kpodši nyoṅmai-enumọ,
kpodši lẹ emõmõ mama lẹ elala;
šihĭlẹhe kome.
ii ekẹ abotia hetšọi fe mamai ehă
ni yọ šihĭlẹhe lẹ nọ lẹ; mamai
a kẹ ekome efe.
ama lẹ ekome kẹlẹ ninetalọi nyo-
tĕ, ni elẹ̄mọ ninetalọi edſẹ; mamai
a kẹ ekome lẹ hĭe dalẹ kome.
li eṅõ mamai enumọ etšăra anklo,
ekpa hŭ etšăra anklo.
li eṅmōlõ aflăi nyoṅmai-enumọ yẹ
ĕ-mama nāmūhe lẹ nă, ní akẹ-tšăra.
i efe akọ̄ble kpodši nyoṅmai-enumọ,
-tšăra bū lẹ, koni afe ekome.
ii eṅõ tōagbo wodši ní awoamẹ
efe bū lẹ nọhănõ, kẹ nuṅgbé
anọhănõ hŭ eto no nọ.

(36, 20—30. Kwẹ 26, 15—25.)

Ni ekẹ yọ̄itšo fe šihĭlẹhe lẹ he
ní damọ ši lẹ.
Iplăṅ kome kẹlẹ dši ninetalọi nyo-
ii elẹ̄mọ dši ninetalọ kome kẹ fă.
Iplăṅ kome yẹ nădši enyọ, ni atša
eko ṅẹlẹnọ; nakai efe šihĭlẹhe
mplăṅi lẹ fĕ.
Ni efe šihĭlẹhe lẹ he mplăṅi lẹ:
nyoṅmai-enyọ yẹ eheni ye kẹ-
ıoyigbẹ lẹ;
i efe dſiẹtẹi nọdamọnii nyoṅmai-
wo mplăṅi nyoṅmai-enyọ lẹ ašiši;
ınii enyọ yẹ mplăṅ-fĕ-mplăṅ šiši
dši enyọ lẹ.
ii šihĭlẹhe lẹ heni ye kẹ-yaă kōyi-
efe mplăṅi nyoṅmai-enyọ ehă dšẹi,

26. kẹ amẹdſiẹtẹi nọdamọnii nyoṅmai-
edſẹ, nọdamọnii enyọ yẹ mplăṅ-fĕ-mplăṅ
šiši.
27. Ni šihĭlẹhe lẹ sẹgbẹ, heni ye kẹ-
yaă anaigbẹ lẹ, efe mplăṅi ekpa ehă dšẹi.
28. Ni mplăṅi enyọ efe ehă šihĭlẹhe
lẹ kodši enyọ lẹ yẹ sẹ lẹ gbẹ.
29. Ni atšăraamẹ kẹ-dšẹ šišigbẹ, ni asă
atšăraamẹ yẹ yiteṅgbẹ hŭ yẹ ga kome
yi; nakai efe enyọ lẹ fĕ yẹ kodši enyọ lẹ fĕ;
30. bĕlẹ mplăṅi kpānyọ yeọ dšẹi, ni
amẹnọdamọnii lẹ feọ dſiẹtẹi nọdamọnii
nyoṅma kẹ ekpa, nọdamọnii enyọ yọ
mplăṅ kome šiši.

(36, 31—34. Kwẹ 26, 26—30.)

31. Ni ekẹ yọ̄itšo fe mliblẹmọnii; enumọ hă
mplăṅi ni yọ šihĭlẹhe lẹ ṅmăwuaṅ biẹ nẹ,
32. kẹ mliblẹmọnii enumọ hŭ hă mplăṅi
ní ye šihĭlẹhe lẹ ṅmăwuaṅ biẹ nẹ, kẹ
mliblẹmọnii enumọ hă šihĭlẹhe lẹ mplăṅi
ní ye sẹgbẹ kẹ-yaă anaigbẹ lẹ.
33. Ni ehă mlibẹnõ ní ble mplăṅi lẹ
ateṅ lẹ họ mli kẹ-dšẹ šišidšĕ kẹ-yaši
năgbĕ.
34. Ni ekẹ šika ha mplăṅi lẹ ahe, ni
eṅõ šika efe amẹhe gai lẹ, koni atšõmọ
mliblẹmọnii lẹ ahọlọmọhei, ni eṅõ šika
eha mliblẹmọnii lẹ ahe.

(36, 35—38. Kwẹ 26, 31—37.)

35. Ni eṅõ kpă blū kẹ afaseo kẹ
etšuru kẹ eyẹṅ futăfută ní anyĕne efe
muhọ̄; ni ekẹ ṅă kpakpa ye kerubim
sămăi ewo mli.
36. Ni efe yọ̄itšo akulašĭṅi edſẹ eto
he, ni eṅõ šika eha he; amẹhe kpodši
lẹ hŭ šika ni; ni eſie dſiẹtẹi nọdamọnii
edſẹ ehăamẹ.
37. Ni ekẹ kpă blū kẹ afaseo kẹ etšuru
kẹ eyẹṅ fută ní anyĕne ní alò abuină-
nitšumọ awo mli fe bū lẹ šĭnă lẹ năhănõ,
38. kẹ ekulašĭṅi enumọ kẹ amẹhe kpo-
dši, ni eṅõ šika eha amẹyitšei lẹ kẹ
amẹteṅblemọnii lẹ ahe; ši amẹnọdamọnii
enumọ lẹ akọ̄ble.

Yĭtšo 37.

(37, 1—9. Kwẹ 25, 10—22.)

Ni Besaleel kẹ yọ̄itšo fe adeka lẹ,
ninetalọi enyọ kẹ fă dši ekẹlẹ, ni nine-
talọ kome kẹ fă dši elẹmọ, ni ninetalọ
kome kẹ fă dši ekwọlẹ;

2. ni ekẹ šika ṅmīṅmi ha emli kẹ ehewọ, ni efe šika kakra ebọlelẹ kẹ-kpe tſĕm.

3. Ni efie šika gai edſẹ eto ekodši edſẹ lẹ, efā kome nẹ gai enyọ, ni efā kome nẹ hũ gai enyọ.

4. Ni eṅō yọitšo efe tšei, ni eṅō šika eha he.

5. Ni eṅō tšei lẹ ehọlọ gai lẹ amli yẹ adeka lẹ ṅmāwuiaṅ, koni aṅō-wó adeka lẹ.

6. Ni ekẹ šika ṅmīṅmi fe kpātāmọ sĕi lẹ, ninetalọi enyọ kẹ fā dši ekẹlẹ, ni ninetalọ kome kẹ fā dši elẹ̄mọ.

7. Ni efe šika kerubim enyọ, šika lẹ tſiamọ etſia, ni amẹyẹ kpātāmọ sĕi lẹ nāgbĕhei enyọ lẹ;

8. kerub kome yẹ biẹ, ni kerub kome hũ yẹ biẹ; kerubim lẹ tša kpātāmọ sĕi lẹ nọ noṅṅ yẹ enāgbĕhei enyọ lẹ.

9. Ni kerubim lẹ egbẹ amẹfīdšiaṅ kẹ-te ṅweigbẹ, ni amẹkẹ amẹfīdši lẹ eha kpātāmọ sĕi lẹ nọ, ni monẹ mīkwẹ monẹ hīe; ni kerubim lẹ ahīe māmọ kpātāmọ sĕi lẹ nọ.

(37, 10—16. Kwẹ 25, 23—29.)

10. Ni ekẹ yọitšo fe okplō lẹ, ninetalọi enyọ dši ekẹlẹ, ni ninetalọ kome dši elẹ̄mọ, ni ninetalọ kome kẹ fā dši ekwọlẹ;

11. ni ekẹ šika ṅmīṅmi ha he, ni efe šika kakra ekẹ-bọlelẹ kẹ-kpe tſĕm.

12. Asaṅ egbọ tšo bloblo aafe dĕ lẹ̄mọ eble nā kẹ-kpe; ni efe šika kakra kẹ-bọle tšo bloblo lẹ he kpūla.

13. Ni efie šika gai edſẹ eto he, ni eṅō gai lẹ eto kodši edſẹ lẹ ni yọ enādši edſẹ lẹ he lẹ anọ.

14. Tšo bloblo lẹ šiši tūntu gai lẹ ni dši tšei lẹ ní akẹ-wóọ okplō lẹ ahọlọ-mọhei lẹ ye.

15. Ni ekẹ yọitšo gbọ tšei lẹ, ni eṅō šika eha he, ni aṅō-wóọ okplō lẹ.

16. Ni ekẹ šika ṅmīṅmi fe nibii ní yọ okplō lẹ nọ lẹ, kāi lẹ kẹ atoi lẹ kẹ kpudši lẹ kẹ likọlikọi ní akẹ-fọseọ nibii afieọ ši lẹ.

(37, 17—24. Kwẹ 25, 31—39.)

17. Ni ekẹ šika ṅmīṅmi fe kanetšo lẹ; tſiamọ nitšumọ eṅō-fe kanetšo lẹ; etšo lẹ kẹ enidši lẹ kẹ ehe tọi lẹ kẹ ehe kpọ-bii lẹ kẹ ehe fọfọii lẹ fĕ tša.

18. Ni ehīe nidši ekpa yẹ ehewọ: ka-netšo lẹ he nidši lẹ etĕ yẹ efā kome nẹ, ni nidši etĕ hũ yẹ efā kome nẹ.

19. Tọi etĕ ni afeamẹ tamọ ṅmẹi yẹ nine kome nọ, kpọ kẹ fọfọi; kẹ tọi etĕ ní afeamẹ tamọ ṅmẹi yẹ nine kome hũ nọ, kpọ kẹ fọfọi; nakai sọṅṅ āhũ kẹ-kpe nidši ekpa lẹ ní gbla yẹ kanetšo lẹ he lẹ he.

20. Ni kanetšo lẹ dientšẹ lẹ, tọi edſẹ yọ nọ, ní afeamẹ tamọ ṅmẹi, ekpọbii kẹ efọfọii lẹ;

21. ni kpọi māmọ ehe nidši ntai enyọ-nyọ lẹ šiši, yẹ ehe nidši ekpa lẹ fĕ šiš.

22. Amẹhe kpọbii kẹ amẹhe nidši lẹ fĕ tšāra nọ; fĕ lẹ šika ṅmīṅmi tſiamọ nitšumọ kome ni.

23. Ni ekẹ šika ṅmīṅmi fe ehe kanei kpa-wo lẹ, kẹ ehe abẹ̄lei lẹ kẹ ehe lagbĕnii lẹ.

24. Šika ṅmīṅmi talenta kome eṅō-fe kẹ ehewọ nibii lẹ fĕ.

(37, 25—28. Kwẹ 30, 1—5.)

25. Ni ekẹ yọitšo fe tšofā-kẹ-ṅma-šālatẹ lẹ, ekẹlẹ hīe ninetalọ kome, ni elẹ̄mọ hũ ninetalọ kome; kodši edſẹ afelẹ, ni nine-talọi enyọ dši ekwọlẹ; ehe aklontoi lẹ hũ tšāra nọ noṅṅ.

26. Ni ekẹ šika ṅmīṅmi ha he, eyiteṅ kẹ ehewọhewọi lẹ kẹ-kpe, kẹ ehe aklon-toi lẹ hũ; ni esā efe šika kakra kẹ-bọlelẹ kẹ-kpe.

27. Ni efe ehe šika gai enyọ yẹ kakra lẹ šiši, yẹ ekodši enyọ lẹ nā, yẹ eṅmā-wui enyọ lẹ nọ, ni atšómọ tšei ní akẹ-wóọ lẹ ahọlọmọhei.

28. Ni ekẹ yọitšo gbọ tšei lẹ, ni eha he šika.

29. Ni efe mũ kroṅkroṅ lẹ, kẹ tšofā-kẹ-ṅmai ṅmīṅmi ni ašāa lẹ, yẹ tšofā-futulọ nitšumọ lẹ nā. 30, 25. 35

Yitšo 38.

(38, 1—7. Kwẹ 27, 1—8.)

Ni ekẹ yọitšo fe šā-afọle-latẹ lẹ, nine-talọi enumọ dši ekẹlẹ, ni ninetalọi enumọ hũ dši elẹ̄mọ, kodši edſẹ afelẹ, ni nine-talọi etĕ dši ekwọlẹ.

2. Ni efe eklontoi lẹ emāmọ ekodši edſẹ lẹ nọ, eklontoi lẹ tšāra nọ noṅṅ, ni ekẹ akọble ha he.

efe afọlešālatẹ lẹ he nii fẽ:
kẹ lōmọnii lẹ kẹ lalakāi lẹ
ii lẹ kẹ ladšẽñẹšũi lẹ; ehenii
ekẹ akọ̃ble fe.
elò akọ̃ble afābāñ, ní alòlẹ tamọ
afọlešālatẹ lẹ kẹ-bọle ešišigbẹ
ñ tũntu kẹ-kpe.
eſie gai edſẹ ewo akọ̃ble afābāñ
edſẹ lẹ he, ní atšṓmọ tšei lẹ
ei.
ekẹ yọ̃itšo gbọ tšei lẹ, ni ekẹ
a he.
ekẹ tšei lẹ họlọ gai lẹ amli yẹ
ẹ lẹ masẹimasẹii lẹ, ní añõ-wó;
ši ekẹ-fe, ni gbẹ kã mli.
ekẹ akọ̃ble fe lalakā lẹ kẹ ekāla
ọ̃ble ní dšẹ yei súọlọi ní súmọọ
ā lẹ šīnā lẹ nā lẹ akọ̃ble afīſẹi
ẹ. 30, 18—21.

(38, 9—20. Kwẹ 27, 9—19.)

efe kpo lẹ: eheni ye kẹ-yaā
lẹ, klala kpakpa ninetalọi oha
ẹi muhọ̃ lẹ,
amẹhe akulašīñi nyoñmai-enyọ
akọ̃ble nọdamọnii nyoñmai-enyọ;
lẹ ahe kpodši lẹ kẹ amẹteñ-
lẹ, dſiẹtẹi añõ-fe.
eheni ye kẹ-yaā kõyigbẹ lẹ
hũ ninetalọi oha, kẹ amẹhe
nyoñmai-enyọ kẹ amẹhe akọ̃ble
i nyoñmai-enyọ; akulašīñi lẹ ahe
kẹ amẹteñblemọnii lẹ dſiẹtẹi ni.
eheni ye kẹ-yaā anaigbẹ lẹ
ıetalọi nyoñmai-enumọ yọ dšẹi,
kulašīñi nyoñma kẹ amẹnọda-
oñma; akulašīñi lẹ ahe kpodši lẹ
ñblemọnii lẹ dſiẹtẹi ni.
eheni ye kẹ-yaā bokāgbẹ lẹ
alọi nyoñmai-enumọ.
ā kome nẹ muhọ̃ lẹ ninetalọi
kẹ enumọ; ehe akulašīñi etẽ
ọdamọnii etẽ.
afā kome nẹ hũ nakai noñn.
hīe ninetalọi nyoñma kẹ enumọ
lẹ nọ agbó lẹ biẹ kẹ biẹ fẽ;
ulašīñi etẽ kẹ amẹnọdamọnii etẽ.
o lẹ nọ muhọ̃i lẹ fẽ ní bọlelẹ
klala kpakpa añõ-fe.
i akulašīñi lẹ anọdamọnii lẹ,
ñõ-fe; akulašīñi lẹ ahe kpodši

lẹ kẹ amẹteñblemọnii lẹ dſiẹtẹi ni, ni
amẹyitšei lẹ ahehānii lẹ dſiẹtẹi ni; ni
kpo lẹ nọ akulašīñi lẹ fẽ lẹ, akẹ dſiẹtẹi
teñblemọnii ble amẹteñ.
18. Ni kpo lẹ nọ agbó lẹ nā mama lẹ,
akẹ kpā blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ eyẹñ
futā ní anyẽne lò abuinānitšumọ wo mli;
ni ninetalọi nyoñmai-enyọ dši ekẹlẹ,
ni ekwọlẹ yẹ elẽmọ mli hũ ninetalọi
enumọ, tamọ kpo lẹ he muhọ̃i lẹ.
19. Ni amẹkulašīñi lẹ edſẹ, kẹ amẹhe
akọ̃ble nọdamọnii edſẹ; amẹhe kpodši lẹ
dſiẹtẹi ni, ni amẹyitšei lẹ ahehānii lẹ
kẹ amẹteñblemọnii lẹ dſiẹtẹi ni.
20. Ni šihīlẹhe lẹ he šiñmlitšei lẹ fẽ
kẹ kpo lẹ nọ nii ní bọlelẹ kpũla lẹ fẽ
akọ̃ble ni.
21. Odase šihīlẹhe lẹ he nibii lẹ anābũ
nẹ, bọni Mose fā ní abu ahā Levibii lẹ
asúomọ, kẹ-tšṓ osọfo Aaron bi *Itamar
nine nọ lẹ. * 4 Mose 4, 28.
22. Ni Bezaleel, ní dši Hur ní dšẹ
Iuda akutšoñ lẹ bi Uri bi lẹ, fe nii ní
Iehowa wo Mose he kitā lẹ fẽ. 31, 1—11.
23. Ni moni fata ehe dši Ahisamak ní
dšẹ Dan akutšo lẹñ lẹ bi Oholiab, ní
dši niiañkpẹlọ kẹ ñālọ kẹ moni kẹ kpā
blũ kẹ afaseo kẹ etšuru kẹ eyẹñ futā-
futā lòọ mama mli lẹ.
24. Šika fẽ ní akẹ-tšu nii yẹ hekroñ-
kroñ lẹ he nitšumọ lẹ fẽ mli ní dši šika
ní akẹ-bake lẹ nā šiọ talentai nyoñmai-
enyọ kẹ nẹhũ kẹ *šekeli* ohai-kpawo kẹ
nyoñmai-etẽ, yẹ *hekroñkroñ lẹ *šekel*
lẹ nā. * 30, 13.
25. Ni asafo lẹ mli mei ní akane lẹ
adſiẹtẹi lẹ nā dši talentai oha kẹ *šekeli*
akpe kẹ ohai-kpawo kẹ nyoñmai-kpawo
kẹ enumọ, yẹ hekroñkroñ lẹ *šekel* lẹ nā;
26. mokome *beka* kome, no nā dši *šekel*
fā, yẹ hekroñkroñ lẹ *šekel* lẹ nā, mo-
fẽmo ní eye afii nyoñmai-enyọ kẹ mei
ní eye fè nakai, beni akaneamẹ lẹ,
amẹnā dši mei akpei-ohai-ekpa-kẹ-etẽ
kẹ ohai-enumọ kẹ nyoñmai-enumọ.
27. Ni dſiẹtẹi talentai oha lẹ añõ-ſie
hekroñkroñ lẹ nọdamọnii lẹ kẹ muhọ̃ lẹ
nọdamọnii lẹ; talentai oha lẹ nọdamọnii
oha, talenta kome lẹ nọdamọnõ kome.

28. Ni *šekeli* akpe ke̱ ohai-kpawo ke̱ nyoṅmai-kpawo ke̱ enumo̱ le̱ eṅō-fe akulašīṅi le̱ ahe kpodši le̱, ni eṅō-ha ame̱yitšei le̱ ahe, ni eṅō-ble ame̱teṅ le̱.

29. Ni nikēnii le̱ amli akōble le̱ nā dši talentai nyoṅmai-kpawo ke̱ *šekeli* akpei-enyo̱ ke̱ ohai-edſe̱.

30. Ni no eṅō-fe kpē-bū le̱ šīnā le̱ no̱damo̱nii le̱, ke̱ akōble afo̱lešālate̱ le̱ ke̱ ehe akōble afābāṅ le̱ ke̱ afo̱lešālate̱ le̱ hewo̱ nibii le̱ fē,

31. ke̱ kpo le̱ he no̱damo̱nii le̱ ke̱-kpe tſēm, ke̱ kpo le̱ no̱ agbó le̱ no̱damo̱nii le̱, ke̱ šihīle̱he le̱ he šiṅmlitšei le̱ fē, ke̱ kpo le̱ ní bo̱lele̱ ke̱-kpe le̱ he šiṅmlitšei le̱ fē.

Yītšo 39.

(39, 1—21. Kwe̱ 28, 4—30.)

Ni ame̱ke̱ mama blū ke̱ afaseo ke̱ etšuru fe súomo̱ atadei le̱ ní aṅō-súmo̱ ye̱ hekroṅkroṅ le̱; ni ame̱fe atadei kroṅkroṅi le̱ ame̱hā Aaron, take̱ bo̱ni Iehowa fā Mose le̱.

2. Ni eke̱ šika ke̱ mama blū ke̱ afaseo ke̱ etšuru ke̱ klala kpakpa fe *efod* le̱.

3. Ni ame̱tſia šika le̱ fe̱te̱fe̱te̱, ni ame̱flo̱le̱ kpāi, ni ame̱ke̱-ye mama blū ke̱ afaseo ke̱ etšuru ke̱ klala kpakpa le̱ mli ṅābii.

4. Ame̱fe kōdši ame̱to he, koni aṅōtša; enābui enyo̱ le̱ ake̱-mōle̱ atša.

5. Ni *efod* le̱ mlifīnō le̱ ní ake̱-fīo̱ no̱ le̱ hū nakai noṅṅ afele̱, šika ke̱ mama blū ke̱ afaseo ke̱ etšuru ke̱ klala kpakpa aṅō-fe, take̱ bo̱ni Iehowa fā Mose le̱.

6. Ni ame̱fe šohamte̱i ní aṅō-ho̱lo̱ šika gai amli, ni aṅmlā Israelbii le̱ agbe̱ii ye̱ no̱, tamo̱ aṅmāa nii ye̱ wolonāso̱omo̱nō no̱ le̱.

7. Ni eṅō-to *efod* le̱ kōdši ano̱, koni ame̱tšōmo̱ Israelbii le̱ akaimo̱ te̱i, take̱ bo̱ni Iehowa fā Mose le̱.

8. Ni eke̱ ṅā kpakpa fe tšitšino̱nii le̱, tamo̱ bo̱ni afe *efod* le̱ noṅṅ; šika ke̱ mama blū ke̱ afaseo ke̱ etšuru ke̱ klala kpakpa aṅō-fe.

9. Kodši edſe̱ afele̱; ado̱ tšitšino̱nii le̱ mli enyo̱, klakate kome dši eke̱le̱, ni klakate kome dši ele̱mo̱, ni ado̱ mli enyo̱.

10. Ni ame̱to te̱i kl[illegible]pēi edſe̱ ye̱ mli; kleṅkleṅ klempē le̱ [illegible]lio, ke̱ topasio, ke̱ smaragdo; ene̱ dši k[illegible]eṅkleṅ klempē le̱.

11. Ni klempē ní dši enyo̱ le̱ karfuṅkle, ke̱ safiro, ke̱ sardoniki.

12. Ni klempē ni dši etē le̱ hiakinto, agate, ke̱ ametisto.

13. Ni klempē ni dši edſe̱ le̱ krisolito, ke̱ šoham, ke̱ yaspi; aṅōame̱ amāmo̱ šika gai amli ye̱ ame̱māmo̱hei le̱.

14. Ni te̱i le̱ anā šio̱ Israelbii le̱ agbe̱ii le̱ anā, nyoṅma ke̱ enyo̱ ye̱ ame̱gbe̱ii le̱ anā, take̱ wolonāso̱omo̱nō no̱ niṅmā, mefēmo ke̱ egbe̱i, ye̱ akutšei nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ nā.

15. Ni ame̱ṅō šika ṅmīṅmi ame̱fe kōsōṅkōsōi ní atšōmo̱ ame̱to tšitšino̱nii le̱ anā ye̱ nābuinābui le̱.

16. Ni ame̱fe šika niiaṅho̱lo̱mo̱nii enyo̱ ke̱ šika gai enyo̱, ni ame̱ṅō gai enyo̱ le̱ ame̱ho̱lo̱ tšitšino̱nii le̱ anāgbēhei enyo̱ le̱n.

17. Ni ame̱ṅō šika kōsōṅkōsōi enyo̱ le̱ ame̱ho̱lo̱ gai enyo̱ le̱ ni yo̱ tšitšino̱nii le̱ anāgbēhei le̱ amli.

18. Ni kōsōṅkōsōi enyo̱ le̱ anābui enyo̱ le̱ ame̱ṅō-ho̱lo̱ niiaṅho̱lo̱mo̱nii enyo̱ le̱ mli, ni ame̱ṅō-wo *efod* le̱ kōdši le̱ amli ye̱ hie.

19. Ni ame̱fe šika gai enyo̱, ni ame̱ṅō-ho̱lo̱ tšitšino̱nii le̱ anāgbēhei enyo̱ le̱ ye̱ enābu le̱ ní yeo̱ *efod* le̱ mase̱i heni yadše mligbe̱ le̱.

20. Ni ame̱sā ame̱fe šika gai krokomei enyo̱, ni ame̱ṅō-ho̱lo̱ *efod* le̱ kōdši enyo̱ ní yadše šiši, ke̱-yaā hīegbe̱, ye̱ etšāmo̱he ko le̱ ṅe̱le̱no̱, ye̱ *efod* le̱ mlifīnō fe̱fe̱o le̱ no̱.

21. Ni ame̱ke̱ bōṅ blū fī tšitšino̱nii le̱ he gai le̱ ame̱kpe̱te̱ *efod* le̱ he gai le̱, koni ekā *efod* le̱ mlifīnō fe̱fe̱o le̱ no̱, ni tšitšino̱nii le̱ akafène ke̱-mīdše *efod* le̱ he, take̱ bo̱ni Iehowa fā Mose le̱.

(39, 22—26. Kwe̱ 28, 31—35.)

22. Ni eke̱ nilō ṅā fe *efod* le̱ šiši atade yū le̱, fē le̱ blū nii so̱ṅṅ.

23. Ni flo̱ kā atade yū le̱ teṅ, tamo̱ dama mli flo̱, ni ake̱ bōṅ ebāṅ flo̱ le̱ nā ke̱-kpe, koni ekagba.

24. Ni ame̱fe mama blū ke̱ afaseo ke̱ etšuru ke̱ klala kpakpa kpo̱bii kokrobii ye̱ atade yū le̱ nāmū le̱ nā.

Ni amękę šika ńmińmi fe ńmędši, ni
ŧ ńmędši lę fōlo kpobii kokrobii lę
yę atade yū lę nāmū lę nā kę-bolelę
e tſēm, yę kpobii kokrobii lę ateań:
ńmlę kome kę kpo kokrō kome,
kome kę kpo kokrō kome, āhū kę-
atade lę nāmū lę kę-kpe tſēm, ní
imo, takę boni Iehowa fá Mose lę.
(39, 27—29. Kwę 28, 39—42.)
Ni amękę klala kpakpa fe flakai
ę ńā lò lę amęhā Aaron kę ebihlī lę,
kę klala kpakpa fai lę, kę klala
pa faii fefędši lę, kę klala tſakotoi
akę klala kpakpa fe lę,
kę mlifīnō lę ní akę klala kpakpa
ama blū kę afaseo kę etšuru fe ni
ili lę, takę boni Iehowa fá Mose lę.
(39, 30. 31. Kwę 28, 36—38.)
Ni amękę šika ńmīńmi fe fai kroń-
lę hletamonii lę, ni amęńmā yę no
wolonāsoomonō no nińmā akę:
kroń hā Iehowa. 29, 6. 3 Mose 8, 9.
Ni ańō-kpętę bōń blū no, koni ahī
ŧ he, takę boni Iehowa fá Mose lę.
Nękę afe agbe kpē-bū lę šihīlęhe
tšumo lę fē nā; ni Israelbii lę fe
Iehowa fá Mose lę fē, nakai amęfe.
Ni amękę šihīlęhe lę ba Mose ńō,
kę ehenii lę fē, ehe kpodši lę,
ińi lę, emliblęmonii lę, kę ekulašīńi
ŧ enodamonii lę,
kę tōagbo wolo ní awolę etšuru
ıō lę, kę nuńgbé wolo nohānō lę,
ihā muhō lę,
odaseyeli adeka lę kę ehe tšei lę,
pātāmo sēi lę,
okplō lę kę ehenii lę fē, kę hle-
ıolo lę,
kanetšo ńmīńmi lę kę ehe kanei
dši kanei ní asāa lę kę ehenii lę
ę kane lę mū lę,
kę šika afolešālatę lę, kę mū kroń-
lę, kę tšofā-kę-ńma lę, kę bū lę
lę nā mama lę,
akōble afolešālatę lę, kę ehe akōble
ń lę, kę ehe tšei lę, kę ehenii lę
ę lalakā lę kę ekāla lę,
kpo lę no muhōi lę, ekulašīńi lę
ıodamonii lę, kę kpo lę no agbó lę
ama lę, kę ehe tāńkpēi lę, kę ehe

šińmlitšei lę, kę šihīlęhe lę mli súomonii
lę fē, hā kpē-bū lę,
41. súomo atadei lę ní akę-súmoo yę
hekrońkroń lę, kę osofo Aaron atadei
krońkrońi lę, kę ebihlī lę atadei lę, ní
amękę-ye osofoi lę.
42. Boni Iehowa fá Mose lę fē lę, na-
kai Israelbii lę tšu nitšumo lę fē.
43. Ni Mose kwę nitšumo lę fē, ni na,
amęfelę boni Iehowa fá lę, nakai pę amę-
felę; ni Mose dšōamę.

Yītšo 40.

(40, 1—33. Kwę yi. 25—31.)

Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:
2. Kleńkleń nyōń lę no kleńkleń gbī
lę no lę ši kpē-bū lę šihīlęhe lę.
3. Ni ońō odaseyeli adeka lę owo mli,
ni okę muhō lę aha adeka lę he.
4. Ni okę okplō lę aya mli, ni oto
nibii ní abato amāmo no lę gbędšiano;
ni okę kanetšo lę aya mli, ni okę ehe
kanei lę amāmo no.
5. Ni okę šika tšofā-kę-ńma-šālatę lę
abamā odaseyeli adeka lę hle, ni okę
šīnā lę nā mama lę aha šihīlęhe lę nā.
6. Ni ońō šā-afole-late lę omā kpē-bū
šihīlęhe lę šīnā lę ši.
7. Ni ońō lalakā lę omā kpē-bū lę kę
afolešālatę lę teń, ni ońō nu owo mli.
8. Ni owo kpo lę omā ši kę-bole he
tſēm, ni okę kpo lę no agbó lę nā mama
lę aha nā.
9. Ni ońō mū krońkroń lę, ní ońō-fo
šihīlęhe lę kę emli nibii lę fē, ni ofelę kę
ehe nibii lę fē krońkroń, ni efe krońkroń.
10. Ni ofo šā-afole-late lę kę ehe nibii
lę fē mū, ni ofe afolešālatę lę krońkroń,
ni etšō afolešālatę ní yo krońkroń fè fē.
11. Ni ofo lalakā lę kę ekāla lę mū,
ní ofelę krońkroń.
12. Ni okę Aaron kę ebihlī lę aba kpē-
bū lę šīnā lę ši, ni okę nu adšu amęhe.
13. Ni ońō atadei krońkrońi lę owo
Aaron, ni ofolę mū, ni ofelę krońkroń,
koni eye osofo ehāmi.
14. Ni okę ebihlī lę hū aba, ni owo-
amę flakai lę;
15. ni ofoamę mū, takę ofo amętšę lę,
koni amęye osofo amęhāmi; ni amęmūfō

ne̱ aatšő nāno̱ oso̱foyeli ahāame̱ ke̱ ame̱-
šešibii fē.
16. Ni Mose fe bo̱ni Iehowa fá le̱ fē,
nakai efe.
17. Ni eba mli ye̱ afi ní dši enyo̱ le̱
mli kleṅkleṅ nyõṅ le̱ no̱ kleṅkleṅ gbī
le̱ no̱ ake̱ aši šihīle̱he le̱.
18. Ni Mose ši šihīle̱he le̱, ni ekala
eno̱damo̱nii le̱, ni etē emplāṅi le̱ aši
emāmo̱ ši, ni eṅõ emliblemo̱nii le̱ eble̱
teṅ, ni etē ekulašīṅi le̱ aši emāmo̱ ši.
19. Ni eši bū le̱ eha šihīle̱he le̱ no̱,
ni eṅõ bū le̱ no̱hānõ le̱ eha no̱; take̱
bo̱ni Iehowa fá Mose le̱.
20. Ni eṅõ odaseyelinõ ewo adeka le̱
mli, ni eṅõ tšei le̱ eho̱lo̱ adeka le̱ he,
ni eke̱ kpātāmo̱ sēi le̱ bu adeka le̱ nā;
21. ni eke̱ adeka le̱ ba šihīle̱he le̱, ni
eši hehā muhõ le̱, ni eṅõ-ha odaseyeli
adeka le̱ he, take̱ bo̱ni Iehowa fá Mose le̱.
22. Ni eke̱ okplõ le̱ mā kpē-bū le̱ṅ,
ye̱ šihīle̱he le̱ heni ye ke̱-yaā kõyigbe̱
le̱, ye̱ muhõ le̱ kpono̱gbe̱.
23. Ni eto abolo le̱ gbe̱dšiano̱ ye̱ no̱
ye̱ Iehowa hīe, take̱ bo̱ni Iehowa fá
Mose le̱.
24. Ni eṅõ kanetšo le̱ emā kpē-bū le̱
mli, ye̱ okplõ le̱ ṅe̱le̱no̱, ye̱ šihīle̱he le̱
heni ye ke̱-yaā wuoyigbe̱ le̱.
25. Ni eke̱ ehe kanei le̱ māmo̱ no̱ ye̱
Iehowa hīe, take̱ bo̱ni Iehowa fá Mose le̱.
26. Ni eṅõ šika tšofā-ke̱-ṅma-šālate̱ le̱
ewo kpē-bū le̱ṅ ye̱ muhõ le̱ kpono̱gbe̱;
27. ni ešā tšofā-ke̱-ṅma ye̱ no̱, take̱
bo̱ni Iehowa fá Mose le̱.

28. Ni eke̱ mama le̱ ha šihīle̱he l
le̱ nā.
29. Ni eṅõ šā-afo̱le-late̱ le̱ emā k
le̱ šihīle̱he le̱ šīnā le̱ ši, ni ešā š
ke̱ niyenii-afo̱le le̱ ye̱ no̱, take̱
Iehowa fá Mose le̱.
30. Ni eṅõ lalakā le̱ emā kpē
ke̱ afo̱lešālate̱ le̱ teṅ, ni eṅõ n
mli, ní ake̱-dšu.
31. Ni Mose ke̱ Aaron ke̱ ebi
fo̱flo̱ ame̱dēi ke̱ ame̱nādši ahe y
32. ke̱ ame̱te kpē-bū le̱ṅ, ni k
babe̱ṅke̱ afo̱lešālate̱ le̱, ame̱fo̱flo̱õ
take̱ bo̱ni Iehowa fá Mose le̱.
33. Ni etē kpo le̱ ši emā ši
šihīle̱he le̱ ke̱ afo̱lešālate̱ le̱, ni e
le̱ no̱ agbó le̱ nā mama le̱ ha nā.
ni Mose gbe nitšumo̱ le̱ nā.
34. Ke̱ke̱ ni atatu le̱ baha kp
no̱, ni Iehowa anumnyam le̱ yi š
le̱ obõ. 13, 21. 4 Mose 9, 15—23. 1 Maṅ.
Ies. 4, 5. Eze
35. Ni Mose nyēē abote kpē-bū
edšake̱ atatu le̱ damo̱ no̱, ni
anumnyam le̱ eyi šihīle̱he le̱ obõ
36. Ni ké̱ atatu le̱ wó ehe no̱ ye̱ š
le̱ no̱ le̱, Israelbii le̱ fāa ke̱-yaā
ye̱ ame̱gbe̱fāi le̱ fē mli; 4 Mose 10,
37. ši ke̱dši atatu le̱ wóó ehe
bēle̱ ame̱fāā āhū ke̱-yaši gbī no̱ n
ehe no̱.
38. Ši Iehowa atatu le̱ damo̱ š
le̱ no̱ fane, ni nyõṅ le̱ la ye̱ n
Israel we le̱ fē hīe, ye̱ ame̱gbe̱n
le̱ fē mli.

MOSE WOLO NÍ DŠI ETĚ
NÍ ATŠḘỌLḘ LEVITIKO LḘ.

Yitšo 1.

owa tšę́ Mose, ni ekęlę wie kę-
bū lęn̈ akę:
ę Israelbii lę awie ni okę̄amę
nyeten̈ moko kę nikēnii mība
howa lę, šīa koloi ní dši tšinai
eko nyen̈ō-fea nikēnii kę-baš.
tšina ekę-yašš šš-afọle lę, ekę
ni kpa ko bę ehe abahā; akę-
bū lę šīnā lę nā, koni ekę-sa
hīe. 17, 4.
ekę enine an̈mē šš-afọle lę yiten̈,
enādšian̈, koni an̈ō-kpātā ahālę.
2 Mose 29, 10.
i egbe tšinabinū lę yę Iehowa
Aaron bihīī ní dši osọfoi lę kę
ba, ni amękę lá lę abafā afọle-
ę ní yọ kpē-bū lę šīnā lę ši lę
pe.
edšie šš-afọle lę hewolo lę, ni asā.
i osọfo Aaron bihīī lę kę la afie
atę lę nọ, ni amęto lai lę amęfie
ọ gbędšianọ.
i Aaron bihīī ní dši osọfoi lę
ní asā lę kę yitšo lę kę fọ lę afie
yọ la lę nọ yę afọlešālatę lę nọ
gbędšianọ;
emlinii lę kę enādši lę efọ he
mli, ni osọfo lę ašš fē yę afọle-
lę nọ; šš-afọle ni, afọle ní akę
ni *dšeo n̈ma wọo Iehowa ni.
* 1 Mose 8, 21.
i kędši tōi ní dši tōgwanten̈i lo
i lę eko ekę-yašš šš-afọle lę, nū
ę kpa ko ekę-ba.
i egbelę yę afọlešālatę lę masęi
kōyigbę yę Iehowa hīe; ni Aaron
bihīī ní dši osọfoi lę an̈ō elá lę afā
afọlešālatę lę nọ kę-kpe.
12. Ni asā; ni osọfo lę an̈ō lō lę kę
yitšo lę kę fọ lę afie lai ní yọ la lę
nọ yę afọlešālatę lę nọ lę anọ gbędšianọ;
13. ni emlinii lę kę nādši lę ekę nu
afọ he, ni osọfo lę kę fē aba ní ebašš
yę afọlešālatę lę nọ; šš-afọle ni, afọle
ní akę la šāa ní dšeọ n̈ma wọo Iehowa ni.
14. Ši kędši loflō ekę-bašš šš-afọle ehā
Iehowa lę, ekę kosę-okpoi lo šīa-ókpobii
lę eko aba.
15. Ni osọfo lę kę-ba afọlešālatę lę he,
ni etše eyitšo yę nọ, ni ešā yę afọle-
šālatę lę nọ, ni elá lę atšere afie afọle-
šālatę lę hewọ.
16. Ni edšie ekpọn̈ọši kę emlinii lę,
ni ešę efō afọlešālatę lę masęi yę bo-
kāgbę, heni lamlu lę yọ lę.
17. Ni ekūmọ efīdši, ši ekakpō̤lọ yę
he; ni osọfo ašš yę afọlešālatę lę nọ yę lai
ní yọ la lę nọ lę nọ; šš-afọle ni, afọle ní
akę la šāa ní dšeọ n̈ma wọo Iehowa ni.

Yitšo 2.

Ni kę́ moko kę niyenii-afọle mība
abake Iehowa lę, ekę n̈mā māmu aba,
ni ekę mū afie nọ, ni ekę krọbọo afata he,
2. ni ekę nii nę aba Aaron bihīī ní dši
osọfoi lę an̈ō; ni en̈ō mā lę kę mū lę kę
krọbọo lę fē ekọkọ obō, ni osọfo lę ašš akę
kaimọnō yę afọlešālatę lę nọ; afọle ní
akę la šāa ní dšeọ n̈ma wọo Iehowa ni.
3. Ši noni aafę yę niyenii-afọle lę sę
lę, Aaron kę ebihīī lę anō dši no; Iehowa
afọlei ní akę la šāa lę amli noni yọ
kron̈kron̈ fè fē dši no.

4. Ši kẹdši okẹ nikēnii ni dši nii ni ašāa yẹ flōnō mli lẹ eko mība abake lẹ, ṅō mā akpītī kāoi ni awo mli mū kẹ akpītī kakai ni akẹ mū ekpa he kẹ-ba.
5. Ši kẹdši onikēnii ni okẹ-bake lẹ dši nii ni ašīọ yẹ ṅesū mli lẹ eko lẹ, ṅō mā akpītī ni awo mli mū kẹ-ba;
6. dšā mli kukudši ni ofọse mū ofie nọ; niyenii-afọle dši no.
7. Ni kẹdši onikēnii ni okẹ-bake lẹ dši noko ni ašāa yẹ nišānō nọ lẹ, ṅō mā kẹ mū ofe.
8. Ni okẹ niyenii-afọle ni akẹ enẹmei fe lẹ abahā Iehowa, okẹ-bahā osọfo lẹ, ni ekẹ-ba afọlešālatẹ lẹ he.
9. Ni osọfo lẹ aṅō niyenii-afọle lẹ mli kaimọnō lẹ, ni ešā yẹ afọlešālatẹ lẹ nọ; afọle ni akẹ la šāa ni dšeọ ṅma wọọ Iehowa ni.
10. Ši noni aafẹ yẹ niyenii-afọle lẹ sẹ lẹ, Aaron kẹ ebihīī lẹ anō ni; Iehowa afọlei ni akẹ la šāa lẹ amli noni yọ kroṅkroṅ fẹ fē dši no.
11. Niyenii-afọlei fē ni nyekẹ-bahā Iehowa lẹ, nyekẹ *māša akafea; edšakẹ māša-fē-māša lo wọ-fē-wọ lẹ nyekašāa eko yẹ Iehowa la lẹ nọ. *6,17.
12. *Nyeṅōa nekẹ nibii nẹ amli kleṅkleṅnii lẹ eko nyekẹ-bahāa Iehowa; ši afọlešālatẹ lẹ nọ ni eko akaba, ni ašā ahā ṅmadšē. *4 Mose 18,12.
13. Ni *oniyenii-afọlei fē ni okẹ-bake lẹ, wo mli ṅō, ni o-Nyoṅmọ lẹ kpāṅmọ ṅō lẹ akakpa yẹ oniyenii-afọle lẹ mli; ofọlei fē ni okẹ-bake lẹ ṅō afata he. *Mar. 9,49.
14. Ni kẹdši okẹ *okleṅkleṅyibii lẹ amli niyenii-afọle mība abake Iehowa lẹ, ṅō abletšo ni ašā yẹ la mli, able kpokploku ni aši obahā akẹ okleṅkleṅyibii lẹ amli niyenii-afọle; *5 Mose 26,2.3.
15. ni oṅō mū ofie nọ, ni oṅō krọbọo ofō nọ; niyenii-afọle dši no.
16. Ni osọfo lẹ ašā ekaimọnō lẹ able ni aši lẹ eko kẹ mū lẹ eko kẹ krọbọo ni fata he lẹ fē; afọle ni akẹ la šāa hāa Iehowa ni.

Yītšo 3.

Ni kẹdši ekẹ šidā-afọle mība abake lẹ, kẹdši tšinai lẹ eko ekẹ-ba lẹ, kẹ nū dšio, yō dšio, noni kpa ko bẹ ehe ekẹ-bahā Iehowa.
2. Ni ekẹ enine afō efọle lẹ y
ni egbelẹ yẹ kpē-bū lẹ šīnā lẹ š
Aaron bihīī ni dši osọfoi lẹ aṅō
abafā afọlešālatẹ lẹ nọ kẹ-kpe.
3. Ni šidā-afọle lẹ he noni ekẹ l
ahā Iehowa nẹ: fọ ni ha mlinii l
lẹ kẹ fọ fē ni yọ mlinii lẹ ahew
4. kẹ sabai enyọ lẹ kẹ fọ ni y
yẹ hẹ mli lẹ kẹ noni tšotšōro
lẹ he ni adšie yẹ sabai lẹ ahe lẹ.
5. Ni Aaron bihīī lẹ ašā yẹ
šālatẹ lẹ nọ yẹ šā-afọle lẹ ni kā
nọ yẹ la lẹ nọ lẹ nọ; afọle ni a
šāa ni dšeọ ṅma wọọ Iehowa ni.
6. Ni kẹ tō ekẹ-bašā šidā-afọl
Iehowa lẹ, nū dšio, yō dšio, non
ko bẹ ehe ekẹ-ba.
7. Kẹdši gwanteṅ dši noni ek
lẹ, ekẹ-ba ni ekẹ-bahā Iehowa.
8. ni ekẹ enine afō efọle lẹ yit
egbelẹ yẹ kpē-bū lẹ hīe, ni Aaron
aṅō elá lẹ abafā afọlešālatẹ lẹ nọ k
9. Ni šidā-afọle lẹ mli noni a
ašā ahā Iehowa nẹ: efọ lẹ kẹ el
ni edšie yẹ kotosẹwu lẹ he kpāk
kẹ fọ ni ha mlinii lẹ ahe lẹ kẹ
ni yọ mlinii lẹ ahewọ lẹ,
10. kẹ sabai enyọ lẹ kẹ fọ ni
yẹ hẹ mli lẹ, kẹ noni tšotšōro ml
he ni adšie yẹ sabai lẹ ahe lẹ.
11. Ni osọfo lẹ ašā yẹ afọlešāl
nọ; Iehowa la lẹ niyenii dši no.
12. Ni kẹdši tōabotia dši noni ek
lẹ, ekẹ-bahā Iehowa,
13. ni ekẹ enine afō eyiteṅ, ni
yẹ kpē-bū lẹ hīe, ni Aaron bihīī
elá lẹ afā afọlešālatẹ lẹ nọ kẹ-kp
14. Ni noni eṅō yẹ mli ni ekẹ
ahā Iehowa nẹ: fọ ni ha mlinii l
lẹ kẹ fọ fē ni yọ mlinii lẹ ahe
15. kẹ sabai enyọ lẹ kẹ fọ ni
yẹ hẹ mli lẹ kẹ noni tšotšōro
lẹ he ni adšie yẹ sabai lẹ ahe lẹ
16. Ni osọfo lẹ ašā nii nẹ yẹ
šālatẹ lẹ nọ, ni etšō la niyenii n
ṅma lẹ; fọ lẹ fē lẹ Iehowa nō n
17. Etšō nāṅọ akpọ ni kā ši h
yinọi lẹ yẹ nyešihīlẹhei lẹ fē: ny
fọ ko fọ ko alo lá ko lá ko. 1 M
3 Mose 7,23.26; 17,10—14. 5 Mose 12,16.23. Bọf.

Yitšo 4.

[ehowa kę Mose wie ni ekę̃:
)kę Israelbii lę awie akę: Kędši
.ee be ní eyafe eša ni efe nii ní
ı ewo kitã akę akafe lę eko lę:
ɛędši osǫfo ní afǫlę mũ lę fe eša
sõ tẽre mań lę, no lę ehe eša
ǫ lę eńõ tšinabinũ ní kpa ko bę
ę-bašã eša-afǫle ehã Iehowa.
Ni ekę tšinanũ lę aba kpẽ-bũ šĩnã
yę Iehowa hĩe, ni eńõ enine efõ
ũ lę yiteń, ni egbelę yę Iehowa

Ni osǫfo ní afǫlę mũ lę ańõ tšinanũ
lę eko ní ekǫ-bote kpẽ-bũ lęń;
ni osǫfo lę ańõ ewao atšǫ lá lę
i eńõ lá lę eko efã *šii kpawo yę
a hĩe yę hekrońkroń lę muhǭ lę
* 8, 11; 14, 7.
Ni osǫfo lę ańõ lá lę eko adiki
tę-ńma-šãlatę lę ní yǫ *Iehowa hĩe
ẽ-bũ lęń lę nǫ kodši lę; ni etši
ũ lę lá ní efę lę fẽ efĩe afǫlešãlatę
†kpẽ-bũ lę šĩnã lę ši lę šiši.
* 2 Mose 30, 1. 6. † 2 Mose 40, 6.
Ni eša-afǫle tšinanũ lę fǫ lę edšie
› ni ha mlinii lę ahe lę kę fǫ fẽ
mlinii lę ahewǫ lę,
kę sabai enyǫ lę kę fǫ ni yǫ he
mli lę kę noni tšotšõro mlębo lę
adšie yę sabai lę ahe lę,
amǫ bǫni adšieǫ yę šidã-afǫle tšina
lę; ni osǫfo lę ašã fǫ lę yę afǫle-
lę nǫ.
Ši tšinanũ lę *wolo lę kę elõ lę fẽ
itšo kę enãdši lę fẽ kę emlinii lę
ši lę. * 8, 17.
tšinanũ mũ lę fẽ lę, akę-dše kpo
nsra lę sę, yę heko ní tše, yę
tumu nǫ, ní akę la ašã yę lai nǫ;
tumu nǫ ayašã yę. 6, 4. Heb. 13, 11.
Ni ké Israel asafo mũ lę fẽ lee be
ęyafe eša, ni akę sane lę tẽ gwabǫ
amęfe nibii ní Iehowa ewo kitã
kafe lę eko, ni amętẽre sõ,
4 Mose 15, 24.
ni fe sę lę abale eša ní amęfe
-tõ lę, no lę gwabǫ lę ańõ tšina-
kę-ba, ni akę-bašã *eša-afǫle, ni
lę aba kpẽ-bũ lę šĩnã lę ši;
* Rom. 8, 3.

15. ni asafo lę mli onukpai lę ańõ amę-
nidši afĩe tšinanũ lę yiteń yę Iehowa
hĩe, ni agbe tšinanũ lę yę Iehowa hĩe.
16. Ni osǫfo ní afǫlę mũ lę ańõ tšinanũ
lę lá lę eko ekę-bote kpẽ-bũ lę mli,
17. ni osǫfo lę ańõ ewao atšǫ lá lę mli,
ni ekę-fã šii kpawo yę Iehowa hĩe yę
muhǭ lę hĩe,
18. ni esã eńõ lá lę eko ediki tšofã-
kę-ńma-šãlatę ní mã Iehowa hĩe yę kpẽ-
bũ lęń lę kodši lę, ni etši lá ní efę lę
fẽ efĩe afǫlešãlatę lę ní mã kpẽ-bũ šĩnã
lę ši lę šiši.
19. Ni edšie efǫ lę fẽ, ni ešã yę afǫle-
šãlatę lę nǫ.
20. Ni akę tšinanũ lę afe tamǫ bǫni
akę eša-afǫle tšinanũ lę feǫ lę, nakai
akelę afe. Ni osǫfo lę akpãtã ahãamę,
ni ańõ-faamę.
21. Ni akę tšinanũ lę adše kpo kę-ya
nsra lę sę, ni *ašãlę takę bǫni ašã tšu-
tšu tšinanũ lę; gwabǫ lę he eša-afǫle ni.
* K. 11. 12.
22. Ké nǫyelǫ ko fe eša, ni elee be
ní eyafe nii ní Iehowa, e-Nyońmǫ lę,
ewo kitã akę akafe lę eko, ni eye sõ lę,
23. ké ahã ele eša ní efe lę, no lę
eńõ tõkpakpo ní kpa ko bę ehe kę-ba,
24. ni eńõ enine efõ tõkpakpo lę yiteń,
ni egbelę yę heni agbeǫ šã-afǫle lę yę lę
yę Iehowa hĩe; eša-afǫle ni.
25. Ni osǫfo lę kę ewao atšǫ eša-afǫle
lá lę eko, ni ediki afǫlešãlatę lę kodši lę,
ni etši lá ní efę lę efĩe afǫlešãlatę lę šiši.
26. Ni ešã efǫ lę fẽ yę afǫlešãlatę lę nǫ
tamǫ šidã-afǫle fǫ lę; ni osǫfo lę akpãtã
ahãlę yę ehe eša lę hewǫ, ni ańõ-falę.
27. Ni kędši mańbii lę ateń moko lee
be ní eyafe eša ko, ni efe nibii ní Ie-
howa ewo kitã akę akafe lę eko, ni eye
sõ lę,
28. kędši ahã ele eša ní efe lę, no
lę ekę tõabotia yõ ní he bę kpa ko aba
abahã yę eša ní efe lę hewǫ;
29. ni eńõ enine efõ eša-afǫle lę yiteń,
ni egbe eša-afǫle lę yę heni agbeǫ šã-
afǫle lę yę lę;
30. ni osǫfo lę kę ewao atšǫ elá lę eko,
ni ediki afǫlešãlatę lę kodši lę, ni etši
lá ní efę lę fẽ efĩe afǫlešãlatę lę šiši;

31. ni edšie efo̱ le̱ fẽ, tamo̱ bo̱ni adšieo̱ *šidā-afo̱le le̱ nõ le̱, ni oso̱fo le̱ ašā ye̱ afo̱lešālate̱ le̱ no̱, ní edše ṅma ewo Iehowa; ni oso̱fo le̱ akpātā ahāle̱, ni aṅõfale̱. * 3, 14. 15.

32. Ši ke̱dši eke̱ tõgwanteṅ mība abašā eša-afo̱le le̱, eṅõ yõ ni kpa ko be̱ ehe ke̱-ba,

33. ni eṅõ enine efõ eša-afo̱le le̱ yiteṅ, ni egbele̱ ní eke̱-fe eša-afo̱le ye̱ heni agbeo̱ šā-afo̱lei le̱ ye̱ le̱.

34. Ni oso̱fo le̱ ke̱ ewao atšo̱ eša-afo̱le lá le̱ eko, ni ediki afo̱lešālate̱ le̱ kodši le̱, ni etši lá ni efe̱ le̱ fẽ efie afo̱lešālate̱ le̱ šiši.

35. Ni edšie efo̱ le̱ fẽ, tamo̱ bo̱ni adšieo̱ šidā-afo̱le tõgwanteṅ le̱ fo̱ le̱, ni oso̱fo le̱ ašā ye̱ afo̱lešālate̱ le̱ no̱ ye̱ Iehowa lai le̱ ano̱; ni oso̱fo le̱ akpātā ahāle̱ ye̱ eša ní efe le̱ hewo̱, ni aṅõ-fale̱.

Yitšo 5.

Ši ke̱dši moko fe eša ni enu moko mīlomo̱, ni le̱ noṅṅ dši odase, ní ena lo ele sane le̱, ké̱ edšadšee le̱, elõ musu; 5 Mose 19, 15—21.

2. alo ké̱ moko ta noko ní he tšee he, *kolo ní he tšee ko gbonyo ni dšio, šīa kolo ní he tšee ko gbonyo ni dšio, alo wāmo̱ kolo ní he tšee ko gbonyo ni dšio, ni elee le̱, le̱ hũ ebule ehe, ni eye sõ; * 11, 24.

3. alo ke̱dši eta gbomo ní he tšee ye̱ bulemo̱-fẽ-bulemo̱ ní gbomo ṅõ-buleo̱ ehe le̱ he, ni elee, ni fe se̱ ni ebale le̱, eye sõ;

4. alo ke̱dši moko nā kpa ni ekā kitā ake̱ eefe efõṅ lo ekpakpa ko, bo̱ni gbomo kāa kitā kplakpla, ni elee ehe be le̱, ke̱-fe se̱ ni ebale le̱, eeye ne̱ke̱ nii ne̱ ayi sõ;

5. ni agbe̱ne̱, ké̱ ne̱ke̱ nii ne̱ eko he sõ bakā eno̱ le̱, no le̱ edšadše eša ni efe ní eṅõ-tõ le̱,

6. ni eke̱ esõ-afo̱le aba abahā Iehowa ye̱ eša ní efe le̱ hewo̱, tõgwanteṅ lo tõabotia yõ eṅõ-hā ye̱ ehe eša le̱ hewo̱, ni oso̱fo le̱ akpātā ahāle̱ ye̱ ehe eša le̱ he.

7. Ši ke̱dši ebe̱ tõ yinii le̱, eṅõ kose̱-okpoi enyo̱ alo okpobii enyo̱ ehā ake̱ sõ-afo̱le ye̱ eša ni efe le̱ hewo̱, ni eke̱bahā Iehowa, ekome ake̱ eša-afo̱le, ni ekome hũ ake̱ šā-afo̱le.

8. Ni eke̱-ba oso̱fo le̱ ṅõ, ni eke̱ nomi dši eša-afo̱le le̱ aba tšutšu, ni etše eyitšo ye̱ ekue̱ no̱, ši ekadše no̱ kwrā; 1, 15

9. ni eṅõ eša-afo̱le le̱ lá le̱ eko efi afo̱lešālate̱ le̱ hewo̱, ni lá ní fe̱ le̱ atšere afie afo̱lešālate̱ le̱ šiši; eša-afo̱le dši no.

10. Ni noni dši enyo̱ le̱ eke̱-fe šā-afo̱le ye̱ egbe̱nā *ní ato le̱ nā; ni oso̱fo le̱ akpātā ahāle̱ ye̱ eša ní efe le̱ he, ni aṅõ-fale̱. * 1, 14

11. Ši ke̱dši ebe̱ kose̱-okpoi enyo̱ lo okpobii enyo̱ le̱ hũ yinii le̱, noni eke̱bahā ye̱ eša ni efe le̱ hewo̱ ne̱: mā *efa* mlidšāi nyoṅma mli ekome ni ake̱-fe eša-afo̱le; *ekaṅõ mũ ewo mli, ni ekaṅõ kro̱bo̱o efõ no̱, edšake̱ eša-afo̱le ni. * 2, 1

12. Ni eke̱-ba oso̱fo le̱ ṅõ; ni oso̱fo le̱ atī eko̱ko̱ obõ eke̱-fe ekaimo̱nõ le̱, ni ešā ye̱ afo̱lešālate̱ le̱ no̱ ye̱ Iehowa lai le̱ ano̱; eša-afo̱le ni.

13. Ni oso̱fo le̱ akpātā ahāle̱ ye̱ eša ní efe ye̱ ene̱mei eko gbe̱fāṅ le̱ hewo̱, ni aaṅõ-fale̱. Ni [noni efe̱ le̱] atšõ oso̱fo le̱ nõ *tamo̱ niyenii-afo̱le le̱. * 2, 3

14. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni eke̱:

15. Ke̱dši moko tõ tõmo̱ ko, ni elee be ní efe eša ko ye̱ Iehowa nii kroṅkroṅi le̱ agbe̱fāṅ le̱, no le̱ esõ-afo̱le ni eke̱bahā Iehowa ne̱: tõi le̱ ateṅ tõagbo ni he be̱ kpa ko, bo̱ni oobu nā ohā ye̱ dīiete̱i *šekel* mli ye̱ hekroṅkroṅ *šekel* le̱ nā, ni ake̱-fe sõ-afo̱le.

16. Ni noni efe eša ye̱ nõkroṅkroṅ le̱ gbe̱fāṅ le̱ *eto nādšiaṅ, ni eṅõ mlidšāi enumo̱ mli ekome eši no̱, ni eke̱-bahā oso̱fo le̱; ni oso̱fo le̱ ke̱ sõ-afo̱le tõagbo le̱ akpātā ahāle̱, ni aaṅõ-fale̱. * 6, 4. 5; 22, 14.

17. Ni ke̱dši moko fe eša ni efe nii ni Iehowa ewo kitā ake̱ akafe le̱ eko, ni elee le̱, eye sõ ni elõ musu;

18. ni eṅõ tõagbo ní kpa ko be̱ ehe ke̱-dše̱ tõi le̱ ateṅ, bo̱ni oobu nā ohā, ni ake̱-fe sõ-afo̱le, ni eke̱-ba oso̱fo le̱ ṅõ; ni oso̱fo le̱ akpātā ahāle̱ ye̱ tõmo̱ ni etõ ní elee le̱ hewo̱, ni aaṅõ-fale̱.

19. *Sõ-afo̱le dši no; eye sõ ye̱ Iehowa hīe. * Ies. 53, 10

Yitšo 6.

ehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
ẹdši moko fe eša, ni etõ Iehowa
etšo yẹ ehegbomo ko noko ní
ẹ kwẹmọ alo noni atu awo edeṅ
iũ alo ehegbomo ko amimyeli hewọ,
lo ena noko ní elădše ni etšo,
amale kitã yẹ nofẽno gbẹfãṅ ní
feọ eša yẹ lẹ:
gbẹnẹ kẹ́ eba mli akẹ efe eša ni
lẹ, ekẹ dšũnii ní edšu lẹ lo nii
amimyeli šõ lẹ lo nọkwẹmọnii ní
lẹ nọkwẹmọ lo nii ní lădše ní ena lẹ
nofẽno ní ekã he amale kitã lẹ
* ebato nădšiaṅ pẹpẽpẹ, ni † eṅõ
ki enumọ mli ekome eši nọ, ni
nõtšẹ lẹ yẹ gbĩ nọ ní eša esõ-
ẹ nọ noṅṅ;

* Ezek. 33, 15. 2 Mose 22, 1—9. † 3 Mose 5, 16.

ni ekẹ esõ-afọle lẹ abahã Iehowa:
ateṅ tõagbo ní kpa ko bẹ ehe,
oobu nã ohã, ni efe sõ-afọle, ni
osọfo lẹ ṅõ. * 5, 15.
Ni osọfo lẹ akpãtã ahãlẹ yẹ Iehowa
i aaṅõ nofẽno ní efe ní ekẹ-ye sõ
lẹ.
Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
Wo Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ akitã okẽ:
Iši šã-afọle he mla: Šã-afọle lẹ ahĩ
ilatẹ lẹ nọ nyõṅnyõṅ fẽ ní la ahĩ
ẹ-yaši lebi, ni afọlešălatẹ lẹ nọ la
atšo. Yi. 1.
Ni osọfo lẹ awo eklala flaka, ni
klala tfakotoi lẹ * ekẹ-ke ehe, ni
mlu lẹ ní la lẹ ní šã šã-afọle lẹ
afọlešălatẹ lẹ nọ lẹ, ni ekẹ-fie afọle-
lẹ masẹi. * 2 Mose 28, 42.
Ni edšie etadei lẹ, ni ewo atadei
mei, ni ekẹ lamlu lẹ adše kpo * kẹ-
ra lẹ sẹ eyafie heko ní tše. * 4, 12.
Ni la lẹ, ní yọ afọlešălatẹ lẹ nọ lẹ,
ẹ nọ, ekagbo gbĩkogbĩko; ni osọfo
lai yẹ nọ dã lebi, ni esã šã-afọle
eto gbẹdšianọ, ni ešã šidã-afọlei
i lẹ yẹ nọ.
La atšo dã yẹ afọlešălatẹ lẹ nọ,
o gbĩkogbĩko.
Ni enẹ dši niyenii-afọle he mla:
bihĩĩ lẹ kẹ-ba Iehowa hĩe yẹ
ilatẹ lẹ hĩe. Yi. 2.

15. Ni eṅõ mã lẹ kẹ mũ lẹ, kẹ krọbọo
fẽ ní yọ niyenii-afọle lẹ nọ lẹ, ekọkọ
obõ, ni ešã yẹ afọlešălatẹ lẹ nọ, ní edšẹ
ṅma, ni efe kaimọnõ ehã Iehowa.
16. Ši noni feọ lẹ, Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ
aye lẹ akpĩtĩ yẹ hekroṅkroṅ lẹ; amẹye
yẹ kpẽ-bũ kpo lẹ nọ.
17. Akẹ mãša akašã; amẹgbẹnã ní miṅõ-
hãamẹ yẹ mifọlei ní akẹ la šãa lẹ amli
dši no; nõkroṅkroṅ ní fè fẽ ni, tamọ
eša-afọle kẹ sõ-afọle lẹ.
18. Aaron bii lẹ ateṅ nũ-fẽ-nũ aye; Ie-
howa lai lẹ ahe akpọ dši enẹ hã nyeyinọi
lẹ: mofẽmo ní taã he lẹ afe kroṅkroṅ.
19. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
20. Nikẽnii ní Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ kẹ-
bahã Iehowa yẹ amẹmũfõ gbĩ lẹ nọ nẹ:
ṅmã mã *efa* mlidšãi nyoṅma mli ekome
akẹ dã niyenii-afọle, akẹ fã aba lebi,
ni akẹ fã hũ aba gbẹkẹ. 2 Mose 29.
21. Akẹ mũ aši yẹ ṅẹsũ mli, ni kẹ ebė
lẹ, okẹ-ba, ni okũmọlẹ kukudši kukudši
ní ašãlẹ akẹ niyenii-afọle, ní edše ṅma
ewo Iehowa.
22. Ni osọfo ní afọlẹ mũ ní baye enã-
dšiaṅ yẹ ebihĩĩ lẹ ateṅ lẹ afe enẹ. Nãnọ
akpọ dši no hã Iehowa. Ašã emũ lẹ fẽ.
23. Ni osọfo lẹ niyenii-afọle lẹ ašã
emũ lẹ fẽ; akaye eko.
24. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
25. Okẹ Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ awie akẹ:
Enẹ dši eša-afọle he mla: Heni agbeọ
šã-afọle lẹ yẹ lẹ, dšẹi noṅṅ agbe eša-
afọle lẹ hũ yẹ, yẹ Iehowa hĩe; nõkroṅ-
kroṅ ní fè fẽ ni. Yi. 4.
26. Osọfo lẹ ní šãa eša-afọle lẹ aye; he-
kroṅkroṅ lẹ aye yẹ, yẹ kpẽ-bũ lẹ kpo lẹ nọ.
27. Mofẽmo ní taã elõ lẹ he lẹ afe
kroṅkroṅ; ni kẹ́ elá lẹ eko tšeṅe fie
atade he lẹ, ofọ noni etšeṅe efie nọ lẹ
he yẹ hekroṅkroṅ lẹ.
28. Ni sũ-gbẹ́ ní aho eko yẹ mli lẹ
adfra; ši kẹ́ akõble gbẹ́ mli aho yẹ lẹ,
aša he, ni akẹ nu adšale mli.
29. Osọfoi lẹ ateṅ nũ-fẽ-nũ aye eko;
nõkroṅkroṅ ní fè fẽ ni.
30. Ši eša-afọle-fẽ-eša-afọle ní aaṅõ elá
lẹ eko kẹ-ba kpẽ-bũ lẹ mli ní akẹ-ba-
kpãtã yẹ hekroṅkroṅ lẹ, akaye eko; akẹ
la ašã.

Yitšo 7.

Ni * sõ-afọle he mla nẹ: Nõkroňkroň
ní fè fẽ ni. * 5, 14—6, 7.
2. Heni amẹgbeọ šã-afọle lẹ yẹ lẹ,
*dšẹi noňň amẹgbe sõ-afọle lẹ hũ yẹ, ni elá
lẹ afọse afã afọlešãlatẹ lẹ nọ kẹ-kpe. * 1, 3. 5.
3. Ni efọ lẹ fẽ lẹ adšie kẹ-ba, elei
lẹ kẹ fọ ni ha mlinii lẹ ahe lẹ,
4. kẹ sabai enyọ lẹ kẹ fọ ní yọ he
yẹ hẹ mli lẹ, kẹ noni tšotšõro mlẹbo lẹ
he ni adšie yẹ sabai lẹ ahe lẹ. 3, 9. 10.
5. Ni osọfo lẹ ašã fẽ yẹ afọlešãlatẹ
lẹ nọ yẹ Iehowa la lẹ nọ; sõ-afọle ni.
6. Osọfoi lẹ ateň nũ-fẽ-nũ aye; aye yẹ
hekroňkroň lẹ; nõkroňkroň ní fè fẽ ni.
7. Bọni eša-afọle lẹ yọ lẹ, nakai noňň
sõ-afọle lẹ hũ yọ; mla kome kã ši hãamẹ:
osọfo lẹ ní ňõ-kpãtãa lẹ, enõ noňň atšố.
8. Ni osọfo ní šãa šã-afọle hãa moko lẹ,
šã-afọle ni ešã lẹ * wolo lẹ atšố enõ. * 1, 6.
9. Ni niyenii-afọle fẽ ní ašãa yẹ flõnõ
mli, kẹ noni ašãa yẹ nišãnõ nọ, kẹ noni
ašĩọ yẹ ňesũ mli lẹ fẽ lẹ, osọfo ní kẹ-
bahãa lẹ, lẹ noňň enõ atšố. 2, 4. 5. 7.
10. Ni niyenii-afọle fẽ ní awo mli mũ
alo afelẹ egbĩň lẹ atšố Aaron bihĩĩ lẹ
fẽ nõ, mofẽmo aná bọni enyemi náa lẹ pẹ.
11. Ni * šidã-afọle ni akẹ-bahã Iehowa
lẹ he mla nẹ: * Yi. 3.
12. Kẹ́ akẹ * šidã-afọle mĩba lẹ, akẹ
šidã-afọle noňň akpĩtĩ kãoi ní awo mli
mũ kẹ akpĩtĩ kakai ní akẹ mũ ekpa he
kẹ mã akpĩtĩ kãoi ní ašã ni awo mli
mũ aba. * 22, 29.
13. Abolo akpĩtĩ kãoi afata ešidã-afọle
ní ekẹ-daã ši lẹ he.
14. Ni nii ni ekẹ-ba lẹ, edšie fẽ mli
ekomekome ehã, ní akẹ-fe nọwómọ-afọle
ahã Iehowa; osọfo lẹ ní ňõọ šidã-afọle
lẹ lá lẹ efãa lẹ nõ atšố.
15. Ni ešidã-afọle ní akẹ-daã ši lẹ * lõ
lẹ aye yẹ gbĩ ni akẹ-ba lẹ nọ noňň;
akafẹ eko ato lebi. * 19, 6; 22, 30.
16. Ši kẹdši efọle ní ekẹ-ba lẹ dši šiwõ
alo tšuidšũrõnã-afọle lẹ, aye gbĩ nọ ni
akẹ-ba lẹ noňň; ni kẹ́ dše tšẹre eko nọ
hũ, aye kẽ;
17. ši afọle lẹ lõ lẹ noni aafẹ kẹ-yaši
gbĩ ní dši gbĩ etẽ nọ lẹ, akẹ la ašã.
18. Ši kẹ́ moko ye ešidã-afọle lõ lẹ
eko yẹ gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ nọ kẽ lẹ,
anáň moni kẹ-bahã lẹ he tšui, abuň ahãlẹ
lẹ hũ; nihĩnii ni, ni moni ye eko lẹ,
elõ musu.
19. Ni lõ ni noko ni he tšee aasa he
lẹ akaye, akẹ la ašã. Ši lõ lẹ, mofẽmo
ní he tše lẹ aye eko.
20. Ši moni noko ni he tšee yọ ehe
ni eeye šidã-afọle lõ ní dši Iehowa nõ
lẹ eko lẹ, aafo nakai susuma lẹ kẹ-dšẹ
emã lẹň ašẹ afõ.
21. Ni moko ní aata noko ni he tšee
he, gbomo he noko ni he tšee dšio, alo
kolo ni he tšee dšio, lo hĩlẹnii fẽ ní he
tšee dšio, ni eeye šidã-afọle lõ ni dši
Iehowa nõ lẹ eko lẹ, aafo nakai susuma
lẹ kẹ-dšẹ emã lẹň ašẹ afõ.
22. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ:
23. Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Nye-
kayea * fọ ko fọ ko, tšina nõ dšio,
tõgwanteň nõ dšio, tõabotia nõ dšio. * 3, 17.
24. Ni koloi gbohĩĩ lẹ kẹ nii ni atšerẹ
mli lẹ afọ lẹ atšu he nii bọfẽbọ, ši akaye.
2 Mose 22, 31.
25. Edšakẹ mofẽmo ni aaye šĩa koloi
ni akẹ šãa afọle ahãa Iehowa lẹ eko fọ
lẹ, aafo nakai susuma ni yeọ lẹ kẹ-adšẹ
emã lẹň ašẹ afõ.
26. Ni nyekayea * lá ko lá ko yẹ nye-
šihĩlẹhei lẹ fẽ, loflõ nõ dšio, kolo nõ
dšio. * 3, 17.
27. Mofẽmo ní yeọ lá ko lẹ, aafo na-
kai susuma lẹ kẹ-adšẹ emã lẹň ašẹ afõ.
28. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ:
29. Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Moni
kẹ ešidã-afọle bahã Iehowa lẹ, ekẹ ešidã-
afọle lẹ mli noni dši Iehowa nõ lẹ ahãlẹ.
30. Ekẹ lẹdientšẹ enidši ahĩe Iehowa
afọlei ní akẹ la šãa lẹ kẹ-ba: fọ ní yọ
tšitši lẹ nọ lẹ ekẹ-ba, kẹ tšitši lẹ fẽ, koni
aňõ-fe * fõ-afọle yẹ Iehowa hĩe. * 2 Mose 29, 24.
31. Ni osọfo lẹ ašã fọ lẹ yẹ afọlešãlatẹ lẹ
nọ; ni tšitši lẹ atšố Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ anõ.
32. Ni * nine dšũrõ lẹ nyeňõ-hãa osọfo
lẹ akẹ nọwómọ-afọle kẹ-dšẹa nyešidã-
afọlei lẹ amli. * 8, 21.
33. Aaron bihĩĩ lẹ ateň moni kẹ šidã-
afọlei alá lẹ kẹ fọ lẹ aaba lẹ, lẹ noňň
enõ nine dšũrõ lẹ atšố akẹ egbẹfãňnõ.

4. Edšakẹ fō-tšitši lẹ kẹ nọwómọ-kōñ
miñō yẹ Israelbii lẹ adeñ yẹ amẹšidā-
lei lẹ amli, ni mikẹ-hā osọfo Aaron kẹ
ihīī lẹ, ni efe egbẹnā ní kā ši hāamẹ dā.
5. Enẹ dši Aaron gbẹnā kẹ ebihīī lẹ
bẹnā kẹ-dšẹ Iehowa afọlei lẹ amli yẹ
I nọ ni akẹamẹ ba, ni amẹbaye osọfo
ẹhā Iehowa lẹ,
6. noni Iehowa wo he kitā akẹ añō-
amẹ, yẹ gbī nọ ní efọamẹ mū yẹ Israel-
i lẹ ateñ akẹ efe gbẹnā ní kā ši hāamẹ
, yẹ amẹyinọi lẹ.
37. Enẹ dši mla ní kā ši hā šā-afọle
niyenii-afọle kẹ eša-afọle kẹ sō-afọle
*osọfowō-afọle kẹ šidā-afọle lẹ, *6, 20.
38. noni Iehowa wo Mose kitā yẹ he
Sinai goñ lẹ nọ, yẹ gbī nọ ní ewo
raelbii lẹ akitā, akẹ amẹkẹ amẹfọlei
abahā Iehowa lẹ, yẹ Šinai ñā lẹ nọ lẹ.

Yītšo 8.

(8, 1—33. Kwẹ 2 Mose 29, 1—35.)

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̄:

2. Ñō Aaron ni oñō ebihīī lẹ ofata ehe, kẹ
atadei lẹ, kẹ mūfō̧-mū lẹ, kẹ eša-afọle tšina-
nū lẹ, kẹ tōagboi enyọ lẹ, kẹ akpītī kafū lẹ,

3. ni hā ní asafo mū lẹ fē abọ gwa
yẹ kpē-bū lẹ šīnā lẹ nā.

4. Ni Mose fe bọni Iehowa fālẹ lẹ, ni
ehā asafo lẹ bọ gwa yẹ kpē-bū lẹ šīnā lẹ nā.

5. Ni Mose kẹ̄ asafo lẹ akẹ: Noni
Iehowa wo he kitā akẹ afe lẹ nẹ.

6. Ni Mose hā Aaron kẹ ebihīī lẹ ba,
ni ekẹ nu dšu amẹhe;

7. ni eñō flaka lẹ ewolẹ, ni eñō mli-
teñfīnō lẹ efī emli teñ, ni eñō atade yū
lẹ ewolẹ. ni eñō *efod* lẹ ewolẹ, ni eñō
efod lẹ mlifīnō lẹ efī *efod* lẹ nọ;

8. ni eñō tšitšinọnii lẹ eto nọ, ni eñō
**urim* kẹ *tumim* lẹ ewo tšitšinọnii lẹ amli;
*2 Mose 28, 30.

9. ni eñō fai lẹ ebu eyitšo, ni eñō
*šika-fẹtẹfẹtẹ ní dši hīenānii kroñkroñ
lẹ eta fai lẹ hīenā, bọni Iehowa wo
Mose kitā lẹ. *2 Mose 28, 36; 39, 30.

10. Ni Mose ñō *mūfō̧-mū lẹ, ni eñō-
fọ šihīlẹhe lẹ kẹ nofēno ní yọ mli lẹ,
ni efe he kroñkroñ, *2 Mose 30, 26. 26.

11. ni eñō eko efā afọlešālatẹ lẹ nọ šii
kpawo, ni efọ afọlešālatẹ lẹ kẹ ehe nii lẹ
fē kẹ lalakā lẹ kẹ ekāla lẹ mū, koni
efe he kroñkroñ.

12. Ni efọse mūfō̧-mū lẹ eko efīe Aaron
yiteñ, ni efọlẹ mū, koni efelẹ kroñkroñ.

13. Ni Mose hā Aaron bihīī lẹ hū ba,
ni ewoamẹ flakai lẹ, ni eñō amẹmliteñfīnii
lẹ efīmọ amẹmliteañ, ni eñō faii lẹ ebumọ-
amẹ, tamọ bọni Iehowa wo Mose kitā lẹ.

14. Ni ehā akẹ eša-afọle tšinanū lẹ
ba, ni Aaron kẹ ebihīī lẹ ñō amẹnidši
amẹfīe eša-afọle tšinanū lẹ yiteñ. Yī. 4.

15. Ni egbelẹ, ni Mose kẹ ewao tšọ
elá lẹ eko ediki afọlešālatẹ lẹ kodši lẹ
kẹ-kpe, ni edšie afọlešālatẹ lẹ he eša,
ni efọse lá lẹ efā afọlešālatẹ lẹ šiši, ni
efe he kroñkroñ, koni ekpātā ehālẹ.

16. Ni eñō fọ lẹ fē ní yọ mlinii lẹ
ahe lẹ, kẹ noni tšotšōro mlẹbo lẹ he lẹ,
kẹ sabai enyọ lẹ kẹ amẹhe fọ lẹ, ni Mose
šā yẹ afọlešālatẹ lẹ nọ.

17. Ši tšinanū lẹ dientšẹ kẹ ewolo lẹ
kẹ elō lẹ kẹ efei lẹ ekẹ la yašā yẹ nsra
lẹ sẹ, tamọ bọni Iehowa wo Mose kitā lẹ.

18. Ni ekẹ *šā-afọle tōagbo lẹ ba, ni
Aaron kẹ ebihīī lẹ ñō amẹnidši amẹfīe
tōagbo lẹ yiteñ; *1, 10—13.

19. ni egbelẹ, ni Mose fọse lá lẹ efā
afọlešālatẹ lẹ šiši kẹ-kpe,

20. ni tōagbo lẹ, esā; ni Mose šā yitšo
lẹ kẹ lō ní asā lẹ kẹ fọ lẹ;

21. ni emlinii lẹ kẹ enādši lẹ, ekẹ nu
fọ nomei ahe, ni Mose šā tōagbo mū lẹ
fē yẹ afọlešālatẹ lẹ nọ; šā-afọle ní dšeọ
ñma dši no, afọle ní akẹ la šāa ahāa Ieho-
wa ni, tamọ bọni Iehowa wo Mose kitā lẹ.

22. Ni ekẹ tōagbo ní dši enyọ ní dši *osọ-
fowō-afọle tōagbo lẹ ba; ni Aaron kẹ ebihīī
lẹ ñō amẹnidši amẹfīe tōagbo lẹ yiteñ; *7, 37.

23. ni egbelẹ, ni Mose ñō elá lẹ eko
esa Aaron ninedšūrō toi nā, kẹ enine-
dšūrō goñtī nā, kẹ enanedšūrō goñtī nā.

24. Ni ehā Aaron bihīī lẹ hū ba; ni
Mose ñō lá lẹ eko esa amẹninedšūrō
toi nā, kẹ amẹninedšūrō goñtī nā kẹ amẹ-
nanedšūrō goñtī nā; ni Mose fọse lá lẹ
efā afọlešālatẹ lẹ nọ kẹ-kpe.

25. Ni eñō fọ lẹ kẹ lei lẹ kẹ fọ fē
ní yọ mlinii lẹ ahe lẹ kẹ noni tšotšōro
mlẹbo lẹ he lẹ kẹ sabai enyọ lẹ kẹ
amẹhe fọ lẹ kẹ nine dšūrō lẹ,

26. ni ekọ akpĩtĩ kão kome kẹ mũ abolo subọo kome kẹ kaka kome yẹ akpĩtĩ kafũ ni mã Iehowa hĩe lẹ mli, ni ekẹfie fọi lẹ kẹ nine dšũrõ lẹ nọ,

27. ni eṅõ fẽ ewo Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ adeṅ, ni efõamẹ akẹ fõ-afọle yẹ Iehowa hĩe.

28. Ni Mose sã hé yẹ amẹdeṅ, ni ešã yẹ afọlešãlatẹ lẹ nọ yẹ šã-afọle lẹ nọ; osọfowõ-afọle ni dšeọ ṅma ni, afọle ni akẹ la šãa ahãa Iehowa ni.

29. Ni Mose ṅõ osọfowõ-afọle tõagbo lẹ tšitši lẹ, ni efõ akẹ fõ-afọle yẹ Iehowa hĩe; etšõ Mose gbẹfãṅnõ, tamọ bọni Iehowa wo Mose kitã lẹ.

30. Ni Mose ṅõ mũfọ-mũ lẹ eko kẹ lá ni yọ afọlešãlatẹ lẹ nọ lẹ eko, ni eṅõfã Aaron kẹ etadei lẹ kẹ ebihĩĩ lẹ kẹ ebihĩĩ atadei lẹ fẽ anọ, ni eṅõ-fe Aaron kẹ etadei lẹ kẹ ebihĩĩ lẹ kẹ amẹtadei lẹ fẽ he kroṅkroṅ.

31. Ni Mose kẽ Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ akẹ: Nyehoa lõ lẹ yẹ kpẽ-bũ šĩnã lẹ nã, ni dšẹi noṅṅ nyeyea yẹ, kẹ abolo ni yọ osọfowõ-afọle kafũ lẹ mli lẹ, tamọ bọni miwo kitã akẹ: Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ aye lẹ!

32. Ni lõ kẹ abolo lẹṅ nii ni fẹ lẹ nyekẹ la ašãa.

33. Ni nyekadšea kpẽ-bũ lẹ šĩnã lẹ mli gbĩĩ kpawo kẹ-yaši gbĩ nọ ni aagbe nyeosọfowõ gbĩĩ lẹ anã; edšakẹ gbĩĩ kpawo dši nye-osọfowõ gbĩĩ lẹ,

34. bọni afe ṅmẹnẹ gbĩ nẹ, nakai Iehowa wo kitã akẹ aafe, koni akpãtã ahãnye.

35. Ni nyehĩa kpẽ-bũ lẹ šĩnã lẹ nã gbĩĩ kpawo nyõṅnyõṅ kẹ fanefane, ni nyefea Iehowa gbẹnãnii, koni nyekagboi; edšakẹ nakai awomi kitã.

36. Ni Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ fe nibii fẽ ni Iehowa wo Mose he kitã lẹ.

Yitšo 9.

Ni eba mli yẹ *gbĩ ni dši gbĩ kpãnyọ lẹ nọ akẹ Mose tšẹ́ Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ kẹ Israel onukpai lẹ, * 8, 33.

2. ni ekẽ Aaron akẹ: Ṅõ tšinabi kome yẹ tšinai lẹ ateṅ ofe ešа-afọle, kẹ tõagbo kome ni oṅõ-fe šã-afọle, nii ni kpa ko bẹ amẹhe, ni okẹ-ba Iehowa hĩe.

3. Ni Israelbii lẹ, okẽamẹ akẹ: Nyeṅõa tõkpakpo yẹ tõabotiai lẹ ateṅ kẹ-fe ešа-afọle, kẹ tšinabi kẹ tõgwante ameye afi kome ni kpa ko bẹ amẹ fe šã-afọle,

4. kẹ tšinanũ kẹ tõagbo kẹ-fe afọle, koni aṅõ-šã afọle yẹ Iehow kẹ niyenii-afọle ni awo mli mũ; e ṅmẹnẹ gbĩ nẹ nọ Iehowa badšie eh etšõnye.

5. Ni amẹṅõ nii ni Mose wo h lẹ kẹ-ba kpẽ-bũ lẹ hĩe, ni asafo fẽ ba ni amẹbadamọ Iehowa hle.

6. Ni Mose kẽ: Nii ni Iehow he kitã akẹ nyefe, koni Iehowa nyam adšie ehe kpo atšõnye nẹ.

7. Ni Mose kẽ Aaron akẹ: Tši o afọlešãlatẹ lẹ, ni ošã ešа-afọle kẹ šã ohã ohe, ni okpãtã *ohã ohe kẹ m hũ; koni ošã maṅ lẹ afọle lẹ, ni o ohãamẹ, takẹ bọni Iehowa wo ki
* 16, 6. 11. 15. Heb. 5, 3;

8. Ni Aaron tši bẹṅkẹ afọlešãla ni egbe tšina ni dši ehe ešа-afọle

9. Ni ebihĩĩ lẹ ṅõ lá lẹ bahãl ekẹ ewao tšọ lá lẹ mli, ni eṅõ-diki šãlatẹ lẹ kodši lẹ, ni lá ni efẹ lẹ efie afọlešãlatẹ lẹ šiši.

10. Ni *fọ lẹ kẹ sabai lẹ kẹ non tšõro mlẹbo lẹ he yẹ ešа-afọle lẹ n ešã yẹ afọlešãlatẹ lẹ nọ, tamọ bọ howa wo Mose kitã lẹ. * 4,

11. Ni lõ lẹ kẹ wolo lẹ ekẹ la nsra lẹ sẹ.

12. Ni egbe šã-afọle lẹ hũ; ni A bihĩĩ lẹ kẹ lá lẹ bahãlẹ, ni eṅõ-fã šãlatẹ lẹ nọ kẹ-kpe. 1, 1

13. Ni šã-afọle lẹ hũ amẹkẹ-bahã ni asã lẹ kẹ yitšo lẹ fẽ, ni ešã yẹ šãlatẹ lẹ nọ.

14. Ni efọ mlinii lẹ kẹ nãdši lẹ ni ešã yẹ šã-afọle ni yọ afọlešãla nọ lẹ nọ.

15. Kẹkẹ ni eṅõ maṅ lẹ afọle ba: ni eṅõ ešа-afọle tõkpakpo lẹ maṅ lẹ nõ lẹ, ni egbelẹ, ni eṅõ-f afọle tamọ tšutšunõ lẹ.

16. Ni ekẹ šã-afọle lẹ ba, ni ef egbẹnã lẹ nã.

17. Ni ekẹ niyenii-afọle lẹ ba, emli ekọkọ obõ, ni ešã yẹ afọlešã nọ yẹ lebi šã-afọle lẹ sẹ.

Kękę ni egbe tšinanū kę tōagbo
dši mań lę šidā-afǫlei lę, ni Aaron
lę ńō lá lę amębahāle, ni eńō-fā
ilatę lę nǫ kę-kpe.
Ni tšinanū lę kę tōagbo lę fǫi le,
kę fǫ ní ha mlinii lę ahe lę kę
lę kę noni tšotšōro mlębo lę he lę,
amęńō nękę fǫi nę fē amęfie tšitšii
ę, ni amęšā fǫi lę yę afǫlešālatę

Ni tšitšii lę kę nine dšūrō lę, Aaron
ō-fe fō-afǫle yę Iehowa hīe, tamǫ
Mose wo kitā lę. 7, 30—34.
Kękę ni Aaron hole enidši anǫ yę
lę nǫ, ni *edšǫamę. Ni beni ešā
ǫle kę šā-afǫle kę šidā-afǫle le,
ke ši. * 4 Mose 6, 22—27.
Ni Mose kę Aaron bote kpē-bū lę
ni beni amędše kpo ekoń lę, amędšǫ
lę. Kękę ni Iehowa anumnyam lę
ehe kpo etšō mań mū lę fē;
2 Mose 40, 34.
ni *la dšę Iehowa hīe ni ešā afǫle-
ę lę nǫ šā-afǫle lę kę fǫi lę. Ni mań
ę fē na, ni amębłǫ kę mīšę, ni
ę amęhīeań bumǫ ši. * 2 Kron. 7, 1.

Yitšo 10.

Aaron bihīī Nadab kę Abihu lę
mofēmo ńō eladšē-ńęsū, ni amęńō la
wo mli, ni amęńō tšofā-kę-ńma amę-
ǫ, ni amękę la kroko nę ba Iehowa
noni ewokoamę he kitā lę.
Ni la dšę Iehowa hīe ni ešāamę,
męgboi yę Iehowa hīe.
4 Mose 16, 35. 2 Kron. 26, 16—20
Ni Mose kē Aaron akę: Enę dši
Iehowa wie ekē: Mei ní *bęńkęǫmi
mli aafe mihe krońkroń yę, ni mań
lę fē hīe aawo mihīe nyam yę. Ni
n bu enā. * 1 Pet. 4, 17.
Kękę ni Mose tšé *Mišael kę El-
a, Aaron tšękwē Uziel bii lę kę-ba,
kéamę akę: Nyetšia nyebaā, ni †nye-
lea nyenyemimei lę kę-dšęa hekroń-
lę hīe kę-yaā nsra lę sę.
* 2 Mose 6, 22. † Bǫf. 5, 6. 10.
Ni amętši amęba ni amębaholeamę
amęfiakai lę kę-dše nsra lęń, tamǫ
Mose kē lę.

6. Ni Mose kē Aaron kę ebihīī Ele-
asar kę Itamar lę akę: *Nyekakpǫa
nyeyii, ni nyekagblaā nyetadei hū, ní
nyebagboi, ni emli wo asafo mū lę fē
la; ši nyehāa nyenyemimei lę, Israel we
mū lę fē, afó šā ní Iehowa ešā nę. * 21, 10.
7. Ni nyekadšea kpē-bū lę šīnā lę nā hū,
ní nyebagboi; edšakę Iehowa mūfǫ-mū
lę yę nyenǫ. Ni amęfe bǫni Mose wie nę.
8. Ni Iehowa kę Aaron wie ni ekē:
9. Nyekanua wein alo dā ní wa ko,
bo kę obihīī lę fē, be mli ní nyeya kpē-
bū lęń lę, koni nyekagboi! Nānǫ akpǫ
dši no hā nyeyinǫi lę fē,
Ezek. 44, 21. 1 Tim. 3, 3. Tit. 1, 7.
10. koni nyele srǫto ní yǫ nōkrońkroń
kę bulemǫnō teń, kę nii ní he tšee kę
nii ní he tše lę ateń,
11. ní nyetšō Israelbii lę akpǫi lę fē
ní Iehowa tšō Mose nine nǫ wie etšō-
amę lę.
12 Ni Mose kę Aaron kę ebihīī ní
efę ní dši Eleasar kę Itamar lę wie akę:
Nyeńōa Iehowa afǫlei ní akę la šāa lę
amli niyenii-afǫlei ní efę lę, ni nyeyealę
akpītī yę afǫlešālatę lę masęi, edšakę
nōkrońkroń ní fē fē ni.
13. Ni nyeyea yę hekrońkroń lę, edšakę
*ogbęnā kę obihīī lę agbęnā dši no kę-
dšę afǫlei ní akę la šāa ahāa Iehowa
lę amli; edšakę nakai awomi kitā. * 2, 3.
14. Ši *fō-tšitši lę kę nǫwómǫ-kōń lę
nyeyea yę heko ní tše, bo kę obihīī kę
obiyei lę fē; edšakę ogbęnā nę kę obihīī lę
agbęnā nę ańō-hānye yę Israelbii lę ašidā-
afǫlei lę amli. * 7, 34.
15. Nǫwómǫ-kōń lę kę fō-tšitši lę afata
fǫi-afǫlei lę ahe kę-ba, koni afō ańō-fe
fō-afǫle yę Iehowa hīe; ni etšō onō kę
obihīī lę anō akę gbęnā ní kā ši dā,
bǫni Iehowa wo kitā lę.
16. Ni eša-afǫle tōkpakpo lę, Mose tao-
lę āhū, ni na, ašālę. Ni emli wo Ele-
asar kę Itamar, Aaron bihīī ní efę lę,
la ni ekē:
17. Mēba nyeyee eša-afǫle lę yę he-
krońkroń lę? edšakę nōkrońkroń ní fē
fē ni; ni enę eńō-hānye, koni nyetēre
asafo lę nǫtōmǫ lę, ni nyekpātā nye-
hāamę yę Iehowa hīe.

18. Na, ake̱ elá le̱ baa hekroṅkroṅ tšũ le̱ṅ; sa ake̱ nyeye ye̱ hekroṅkroṅ le̱, take̱ bo̱ni miwo kitã le̱. 6, 26. 29.

19. Ni Aaron wie etšõ Mose ake̱: Na, ṅme̱ne̱ ame̱ke̱ ame̱he eša-afo̱le ke̱ ame̱šã-afo̱le eba Iehowa hĩe, ni ne̱ke̱ nibii ne̱ ebafemi ne̱; ni miye eša-afo̱le ṅme̱ne̱ dšikũle̱, ani ehĩ ye̱ Iehowa hĩe lo?

20. Ni Mose nu, ni ehĩ ye̱ ehĩe.

Yitšo 11.

(Kwe̱ 5 Mose 14, 2—21.)

Ni Iehowa ke̱ Mose ke̱ Aaron wie ni ekẽame̱ ake̱:

2. Nyeke̱ Israelbii le̱ awie ake̱: Šikpoṅ le̱ no̱ koloi fẽ ateṅ nii ni nyeye ne̱: 1 Mose 7, 2. Bo̱f. 10, 14. 15. Kol 2, 16. 1 Tim. 4, 4.

3. Nii fẽ ni yo̱ koklotoi ni agbla mli kwrã ni adša mli ni ame̱go̱io̱ ame̱niyenii ni ame̱taã ye̱ šikpoṅ koloi le̱ ateṅ le̱, nomei nyeyea.

4. Ši kẽle̱ nii ni nyekayea ye̱ nii ni go̱io̱ ame̱niyenii ni ame̱taã ni agbla ame̱koklotoi amli le̱ ateṅ ne̱: Yoma, edšake̱ ego̱io̱ niyenii moṅ, ši agblaa ekoklotoi le̱ amli, nohewo̱ le̱ ehe tšee hããnye;

5. ke̱ afutuo̱ko̱, edšake̱ ego̱io̱ eniyenii ni etaã moṅ, ši agblako ekoklotoi amli, ehe tšee hããnye;

6. ke̱ kpẽṅkplẽ, edšake̱ ego̱io̱ eniyenii ni etaã moṅ, ši agblako ekoklotoi amli, ehe tšee hããnye;

7. ke̱ kplokõ, edšake̱ ekoklotoi le̱ agbla ni adša mli kwrã moṅ, ši le̱ le̱ ego̱ii eniyenii etaa, ehe tšee hããnye.

8. Nyekayea ame̱lõi le̱ eko eko, ni ame̱gbohĩĩ hũ nyekataã he, ame̱he tšee hããnye.

9. Ni nii ni yo̱ nui amli le̱ ateṅ nii ni nyeyea fẽ ne̱: Nii fẽ ni yo̱ fĩdši ke̱ totoi ye̱ nui amli, ye̱ ṅšo̱i amli ke̱ fãi amli le̱, nomei nyeyea.

10. Ši nii fẽ ni be̱ fĩdši ke̱ totoi ye̱ ṅšo̱i amli ke̱ fãi amli, ye̱ nii fẽ ni tšio̱ ame̱he ye̱ nui amli ke̱ nii fẽ ni hĩe kã ye̱ nui amli le̱, nihĩnii dšiame̱ hãnye.

11. Ni ame̱tšõ nihĩnii ame̱hãnye; ame̱lõi le̱ nyekayea, ni ame̱gbohĩĩ le̱ nyehĩa.

12. Nofẽno ni be̱ fĩdši ke̱ totoi ye̱ nui amli le̱ dši nihĩnii hãnye.

13. Ni nii ni nyehĩa ye̱ lofõdši ateṅ ni nyekayea ni dši nihĩnii ne̱: okropoṅ ke̱ oko̱re ke̱ ṅšo̱ṅokropoṅ

14. ke̱ akromã ke̱ lãlõ̱ ke̱ eheno̱i

15. ke̱ kwãkwãlabitei fẽ ke̱ ame̱heno̱i

16. ke̱ duguma ke̱ patu ke̱ yãlai ke̱ akpaṅa ke̱ eheno̱i

17. ke̱ go̱do̱ ke̱ oka ke̱ ɗoṅme̱mahe

18. ke̱ omio̱hõ̱ ke̱ kpokukpoku ke̱ guã

19. ke̱ klitšo ke̱ akõ ke̱ eheno̱i ke̱ obleku ke̱ santrofi.

20. Flikilo̱i fẽ ni wamoo̱ ni ame̱nyieo̱ nãdši edſe̱dſe̱ no̱ le̱, afe nihĩnii ahãnye.

21. Ši kẽle̱ ene̱mei nyeye ye̱ flikilo̱i fẽ ni wamoo̱ ni ame̱nyieo̱ nãdši edſe̱dſe̱ no̱ ni ame̱yo̱ fũo̱dši enyo̱nyo̱ ni tšãra ame̱nãdši ano̱ ni ame̱ke̱-tũmoo̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ateṅ;

22. nii ne̱ ateṅ nii ni nyeye ne̱: balabii ke̱ ame̱heno̱i, agã ke̱ eheno̱i, gugõnigugõ ke̱ eheno̱i ke̱ krili ke̱ eheno̱i.

23. Ši flikilo̱i fẽ ni eſe̱ ni wamoo̱ ni yo̱ nãdši edſe̱dſe̱ le̱ dši nihĩnii hãnye.

24. Ni ene̱mei nyeke̱-buleo̱ nyehe; mofẽmo ni *taã ame̱gbohĩĩ ahe le̱, †ehe tšee ke̱-yaši gbe̱ke̱. * 5, 2. † 14, 46.

25. Ni mofẽmo ni ko̱ ame̱gbohĩĩ le̱ eko hĩeo̱ le̱, efo̱ etaɗei le̱ ahe, ni ehe tšee ke̱-yaši gbe̱ke̱.

26. Šikpoṅ koloi fẽ ni yo̱ koklotoi ni agblaa mli le̱ ni ame̱go̱ii nii ni ame̱yemomo le̱ he tšee hããnye; mofẽmo ni taã ame̱he le̱, ehe tšee.

27. Ni koloi fẽ ni nyieo̱ ame̱nidši ano̱ ye̱ koloi fẽ ni nyieo̱ nãdši edſe̱dſe̱ ano̱ le̱ ateṅ le̱, ame̱he tšee hããnye; mofẽmo ni taã ame̱gbohĩĩ ahe le̱, ehe tšee ke̱-yaši gbe̱ke̱.

28. Ni moni wóo̱ ame̱gbohĩĩ le̱ eko le̱, efo̱ etaɗei le̱ ahe, ni ehe tšee ke̱-yaši gbe̱ke̱; ame̱he tšee hããnye.

29. Wãmo̱nii ni wamoo̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ateṅ nii ni he tšee hããnye ne̱: sone ke̱ kwakwe ke̱ odã ke̱ eheno̱i

30. ke̱ mampam ke̱ odiṅmo̱lo̱ ke̱ tšũnye ke̱ kõdõ ke̱ obosumaketeo.

31. Ene̱mei dši nii ni he tšee hããnye ye̱ nii fẽ ni wamoo̱ le̱ ateṅ; mofẽmo ni taã ame̱he, ké̱ ame̱gboi le̱, ehe tšee ke̱-yaši gbe̱ke̱.

;i nofĕno ní amẹteṅ eko ni egbo
nọ lẹ, ehe tšee, tšonii dšio, atadei
rolo lo kpekpe alo nofĕno ní akẹ-
.ii dšio; aṅō-ſie nu mli, ni ehe
-yaši gbẹkẹ; no fĕdă ni ehe aatše.
Ni sūnō-fĕ-sūnō ní amẹteṅ eko
mli lẹ: nofĕno ní yọ mli lẹ, ehe
.i nō lẹ hū nyedſaă.
;iyenii fĕ ní ayeọ ni akẹ nẹkẹ nu
aawo mli lẹ, ehe tšee, ni nofĕno
ɔ ni yọ nẹkẹ noko mli lẹ, ehe tšee.
i nofĕno ní amẹgbohīī lẹ eko aagbe
ehe tšee, flōnō dšio, latẹ dšio,
ehe tšee, ni ehe tšee hăănye.
Ši kėlẹ nubui-ahīṅmẹii kẹ nubui
ıkpoi lẹ, nomei ahe tše. Ši moni
ıẹgbohīī lẹ ahe lẹ, ehe tšee.
ii kẹ́ amẹgbohīī lẹ eko gbe dū-
ní adūọ lẹ anọ lẹ, ehe tše kĕ.
ši kẹ́ akẹ nu awo dūmọnii lẹ ahe,
ẹgbohīī lẹ eko gbe nọ lẹ, ehe tšee
:.
ii kẹ́ koloi ní ayeọ lẹ eko gbo lẹ,
:aă egbonyo lẹ he le, ehe tšee kẹ-
bẹkẹ.
Ni moni *yeọ egbonyo lẹ eko lẹ,
ıdei lẹ ahe, ni ehe tšee kẹ-yaši
Ni moni wóọ egbonyo lẹ, efọ
lẹ ahe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.
* 2 Mose 22, 31.
ši nofĕno ní wamoọ yẹ šikpoṅ lẹ
nihīnii ni, nyekayea.
Nofĕno ní nyieọ emūsū nọ kẹ no-
í nyieọ nădši edſẹdſẹ nọ kẹ-yaši nii
'ọ nădši pīpī yẹ wămọnii ní wamoọ
poṅ lẹ nọ lẹ ateṅ lẹ nọ lẹ, nye-
edšakẹ nihīnii ni.
Nyekẹ wămọnii ní wamoọ lẹ eko
abulea nyehe, ni nyekawoa nyehe
yẹ amẹhe, ní amẹhă nyehe wo mūdši.
Edšakẹ midši Iehowa, nye-Nyo-
ẹ, hewọ lẹ nyefea nyehe kroṅkroṅ,
ıyehī kroṅkroṅ, *edšakẹ kroṅkroṅ
nohewọ lẹ nyekẹ nibii ní wamoọ
:poṅ lẹ nọ lẹ eko eko akabulea
* 19, 2.
Edšakẹ midši Iehowa, moni dšienye
Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, koni matšō
ıọ mahănye; nohewọ lẹ nyefea
roṅ, edšakẹ mokroṅkroṅ dšimi. 20, 26.

46. Enẹ dši mla ní kă ši yẹ šikpoṅ
koloi kẹ lofōdši kẹ nofĕno ní hīe kă ní
tšiọ ehe yẹ nui amli lẹ kẹ kolo-fĕ-kolo
ní wamoọ yẹ šikpoṅ nọ lẹ hewọ,
47. koni akẹ-fe srọto yẹ nii ní he tšee
kẹ nii ní he tše lẹ ateṅ kẹ koloi ní
ayeọ kẹ nii ní ayee lẹ ateṅ.

Yitšo 12.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekĕ:
2. Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Kẹdši
yō ko ṅō họ ni efọ binū lẹ, ehe tšee
gbīī kpawo, *tamọ bọni ehe tšee yẹ eyei-
anifemọ gbīī lẹ amli lẹ. * 15, 19.
3. Ni gbī ní dši gbī kpănyọ lẹ nọ lẹ
afo gbekĕ lẹ ketia.
1 Mose 17, 11. 12. Ioh. 7, 22. Luk. 2, 21.
4. Ni gbīī nyoṅmai-etĕ kẹ etĕ ehī ši
yẹ ehetšūmọ lái lẹ amli; nōkroṅkroṅ-fĕ-
nōkroṅkroṅ lẹ ekata he, ni hekroṅkroṅ
lẹ hū ekaba kẹ-yaši gbī nọ ní ehetšūmọ
gbīī lẹ aašẹ.
5. Ši kẹdši efọ yō lẹ, ehe tšee otšii
enyọ tamọ beni efe yeianii lẹ, ni gbīī
nyoṅmai-ekpa kẹ ekpa sọṅṅ ehī ši yẹ
ehetšūmọ lái lẹ amli.
6. Ši kẹdši egbe ehetšūmọ gbīī lẹ ană
yẹ binū lo biyō hewọ lẹ, ekẹ tōgwanteṅbi
ní eye afi aba abahă ní akẹ-šă šă-afọle,
kẹ okpobi lo kosẹ-okpo ní akẹ-šă *eša-
afọle, ni ekẹ-ba kpĕ-bū lẹ šīna lẹ nă ekẹ-
bahă osọfo lẹ. * 5, 7.
7. Ni ekẹ-ba Iehowa hīe, ni ekpătă
ehălẹ, ni ehe aatše kẹ-adšẹ eláhō lẹṅ. Enẹ
dši mla ní kă ši hă yō ní fọö nū lo yō lẹ.
8. Ši kẹ́ enáá tōbi yinii lẹ, no lẹ eṅō
kosẹ-okpoi enyọ lo okpobii enyọ kẹ-ba
ebahă, ni akẹ ekome afe šă-afọle, ni ekome
hū eša-afọle, ni osọfo lẹ akpătă ahălẹ,
ní ehe atše.

Yitšo 13.

Ni Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie
akẹ: 5 Mose 24, 8.
2. Kẹdši noko fū moko hewolo nọ, gbĕi
dšio alo noko hălăhălă dšio, ni eye ehe-
wolo lẹ mli tamọ kpiti hela lẹ, akẹlẹ
aba osọfo Aaron lo ebihīī ní dši osọfoi
lẹ ateṅ mokome ṅō.

3. Ni ke̱ oso̱fo le̱ na hela ní yo̱ hewolo le̱ no̱, ni ehetšo̱i etšő eye̱ń, ni *ke̱ akwe̱ ní heni hela le̱ yo̱ le̱ enyõ mli võ fè ehewolo kroko le̱, kpiti ni; ni ke̱ oso̱fo le̱ nale̱ le̱, ebule̱ ake̱ moko ní he tšee. * 14, 37.

4. Ši ke̱dši noko ye̱ń hãlãhãlã ye̱ ehewolo le̱ no̱, ni ke̱ akwe̱ le̱, enyõko mli võ fè hewolo kroko le̱, ni emli tšo̱i le̱ hũ ye̱e̱ le̱, no le̱ oso̱fo le̱ ańá helatše̱ le̱ yi gbĩĩ kpawo.

5. Ni gbĩ ní dši gbĩ kpawo le̱ oso̱fo le̱ akwe̱, ni na, ké̱ hela le̱ ye̱ bo̱ni eyo̱ le̱ nońń ye̱ ehĩe, ni elẽko efatako he ye̱ hewolo le̱ no̱ le̱, no le̱ oso̱fo le̱ asã ańá eyi gbĩĩ kpawo ekoń.

6. Ni ke̱ oso̱fo le̱ kwe̱ ye̱ gbĩ ní dši kpawo le̱ no̱ ekoń, ni na, hela le̱ elãdše, ni elẽẽ ye̱ ehewolo le̱ no̱ le̱, no le̱ oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ní he tše; gbẽi ni; ni efo̱ etadei ahe, ní ehe atše.

7. Ši ke̱dši gbẽi le̱ mĩlẽ ye̱ ehewolo le̱ no̱, beni oso̱fo le̱ enale̱ ni ebule̱ ake̱ moko ní he tše le̱ se̱ le̱, no le̱ oso̱fo le̱ akwe̱le̱ noni dši šii enyo̱ ekoń;

8. ni ke̱ oso̱fo le̱ kwe̱, ni na, gbẽi le̱ mĩlẽ ye̱ hewolo le̱ no̱ le̱, oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ni he tšee; kpiti ni.

9. Ke̱dši kpiti fie moko he le̱, ake̱le̱ aba oso̱fo le̱ ńõ;

10. ni ke̱ oso̱fo le̱ kwe̱, ni na, noko ye̱ń efũ ye̱ hewolo le̱ no̱, ni emli tšo̱i le̱ hũ etšő eye̱ń, ni lõ ńmõń tõ ye̱ fũmo̱ le̱ mli le̱,

11. bẽle̱ kpiti momo yo̱ ehewolo le̱ mli le̱; ni oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ní he tšee; ekańá eyi, edšake̱ ehe tšee.

12. Ši ke̱dši kpiti le̱ dše kpo ye̱ hewolo le̱ no̱, ni efie helatše̱ le̱ hewolo no̱ fẽ ke̱-dše̱ eyiteń ke̱-yaši enãdši ahe, hefẽhe ní oso̱fo le̱ naã le̱,

13. ni oso̱fo le̱ kwe̱, ni na, kpiti le̱ eha ehewolo no̱ fẽ le̱, ebu helatše̱ le̱ ake̱ ehe tše: ehe fẽ etšő eye̱ń; ehe tše.

14. Ši gbĩ no̱ ní aana lõ ńmõń ye̱ ehe le̱, ehe tšee;

15. ni ké̱ oso̱fo le̱ na lõ ńmõń le̱, ebule̱ ake̱ moni he tšee: lõ ńmõń le̱ he tšee; kpiti ni.

16. Ši ke̱dši lõ ńmõń le̱ sã tšő eye̱ń ekoń, ni eba oso̱fo le̱ ńõ,

17. ni oso̱fo le̱ kwe̱, ni na, noni fie ehe le̱ etšő eye̱ń le̱, no le̱ oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moni he tše; ehe tše.

18. Ke̱dši asane tšẽ moko hewolo no̱, ni etã,

19. ni noko ye̱ń bafũ heni asane le̱ yo̱, lo noko ye̱ń hãlãhãlã ní tšuo̱õ ba dše̱i le̱, ahã oso̱fo le̱ akwe̱.

20. Ni ke̱ oso̱fo le̱ kwe̱, ni na, dše̱i enyõ mli fè hewolo kroko le̱, ni emli tšo̱i le̱ etšő eye̱ń le̱, oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ní he tšee; kpiti ebote asane le̱ mli le̱.

21. Ši ke̱dši oso̱fo le̱ kwe̱, ni na, tšo̱i ye̱ń be̱ń, ni dše̱i enyõko mli hũ fè hewolo kroko le̱, ni ẽlãdše, no le̱ oso̱fo ańá eyi gbĩĩ kpawo;

22. ni ke̱dši ẽlẽ ẽfie no̱ ye̱ hewolo le̱ no̱ le̱, oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ní he tšee; kpiti ni.

23. Ši ke̱dši noko hãlãhãlã le̱ ye̱ bo̱ni eyo̱ le̱ nońń ni elẽẽ efiee no̱ le̱, no le̱ asane le̱ *fladoku ni, ni oso̱fo le̱ abule̱ moko ní he tše. * K. 28.

24. Alo ké̱ la šã moko, ni la-fla le̱ fe kpo̱ hãlãhãlã ní ye̱o̱ ni etšuo̱õ alo eye̱e̱ futã le̱,

25. no le̱ oso̱fo le̱ akwe̱, ni na, ké̱ ehetšo̱i le̱ etšő eye̱ń ye̱ kpo̱ hãlãhãlã le̱ mli, ni dše̱i enyõ mli võ fè hewolo kroko le̱, bẽle̱ kpiti ebote la-fla le̱ mli le̱, ni oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ní he tšee; kpiti ni.

26. Ši ke̱ oso̱fo le̱ kwe̱le̱, ni na, tšo̱i ye̱ń be̱ kpo̱ hãlãhãlã le̱ mli, ni dše̱i enyõko mli hũ fè hewolo kroko le̱ ni ẽlãdše le̱, no le̱ oso̱fo le̱ ańá eyi gbĩĩ kpawo;

27. ni ke̱ oso̱fo le̱ na ye̱ gbĩ ní dši gbĩ kpawo le̱ no̱, ake̱ elẽ efie no̱ ye̱ hewolo le̱ no̱ le̱, oso̱fo le̱ abule̱ moko ní he tšee; kpiti ni.

28. Ši ke̱dši kpo̱ hãlãhãlã le̱ ye̱ bo̱ni eyo̱ le̱ nońń, ni elẽẽ efiee no̱ ye̱ hewolo le̱ no̱, ši ẽlãdše moń le̱, la-fla le̱ fũmo̱ ke̱ke̱ ni; ni oso̱fo le̱ abule̱ ake̱ moko ní he tše, edšake̱ *la-fladoku ni. * K. 23.

29. Ni ké̱ noko fie nũ ko lo yõ ko yiteń lo etšẽń mli le̱,

›sǫfo lẹ akwẹ noni efielẹ lẹ, ni
dši enyō mli vō fė hewolo kroko
tšǫi tšuru hāṅhāṅ yẹ mli lẹ, osǫfo
.ẹ akẹ moko ní he tšee; fafale ni,
ılo tšēṅ mli kpiti ni.
i kẹ osǫfo lẹ kwẹ fafale ní efielẹ
na, dšẹi enyōko mli fė hewolo
lẹ, ni emli tšǫi lẹ hũ dīko lẹ, osǫfo
moni yeǫ fafale lẹ yi gbīī kpa-
i kẹ osǫfo lẹ kwẹ helatšẹ lẹ yẹ
dši gbī kpawo lẹ nǫ, ni na, fa-
elẹ̄ẹ̄ efiee nǫ, ni emli tšǫi lẹ hũ
, ni heni fafale lẹ yǫ lẹ enyōko
hewolo kroko lẹ,
:ẹkẹ ni ešẹ eyi, ši fafale lẹ ekašẹ
osǫfo lẹ asā aṅá fafaletšẹ lẹ yi
pawo ekoṅ.
Ni kẹ osǫfo lẹ kwẹ fafale lẹ yẹ
dši gbī kpawo lẹ nǫ, ni na, fafale
: efiee nǫ yẹ hewolo lẹ nǫ, ni dšẹi
› mli fė hewolo kroko lẹ, no lẹ
lẹ abulẹ akẹ moko ní he tše; ni
ıdei lẹ ahe, ni ehe atše.
Ši kẹ́ fafale lẹ sā lẹ̄ ekoṅ yẹ he-
lẹ nǫ yẹ ehetšūmǫ lẹ sẹ,
ıi osǫfo lẹ kwẹlẹ, ni na, fafale lẹ
oṅ yẹ hewolo lẹ nǫ lẹ, no lẹ osǫfo
ıbi ši doṅṅ akẹ emli tšǫi lẹ etšu
e tšee.
Ši kẹ́ fafale lẹ yẹ bǫni eyǫ lẹ noṅṅ
ie, ni tšǫi diṅ ekwē yẹ mli lẹ,
ıfale lẹ etā; ehe tše, ni osǫfo lẹ
akẹ moko ní he tše.
Ni kẹdši nokomei yẹdši hālāhālā
ko lo yō ko hewolo nǫ,
ıi osǫfo lẹ bakwẹ, ni na, nokomei
hālāhālā lẹ mīlādše yẹ hewolo lẹ
afiimata ní fieǫ mo hewolo nǫ ni;
ie.
Kẹdši nū ko yi kpa lẹ, yikpatātšẹ
ši ehe tše.
Ni kẹdši ehīenā gbẹ kẹkẹ eyi lẹ
ẹ lẹ, hīenā kpatātšẹ dšilẹ; ehe tše.
Ši kẹdši noko yẹṅ ní tšuǫō fie
lo ehīenā heni ekpa lẹ, kpiti efie
lo ehīenā heni ekpa lẹ.
Ni kẹ osǫfo lẹ bakwẹlẹ, ni na,
ẏẹṅ ní tšuǫ fū yẹ eyiteṅ lo ehīenā
heni ekpa lẹ, ni etamǫ kpiti yẹ hewolo
lẹ nǫ lẹ,
44. no lẹ kpitiyelǫ ní he tšee dšilẹ; osǫfo
lẹ abulẹ akẹ moko ní he tšee yẹ noni
efie eyiteṅ lẹ hewǫ.
45. Agbẹnẹ kpitiyelǫ lẹ ní hela lẹ yǫ
ehe lẹ agbla etadei ní enyie eyitšo flo,
ni eha enābui anǫ ni eblǫ akẹ: Mihe
tšee! mihe tšee!
46. Gbīīabǫ ní hela lẹ yǫ ehe lẹ, ehe
tšee kwrā; ekometō ehī ši, ešihīlẹhe lẹ ahī
nsra lẹ sẹ. 4 Mose 5, 3.
47. Ni atade hũ, kẹdši kpiti efie he
lẹ, kūntū nō dšio, odonti nō dšio,
48. kūntū lo klala tšimǫ-kpā lo lō-kpā
lẹ mli dšio, kolo wolo lo nofēno ní akẹ
kolo wolo fe lẹ mli dšio,
49. ni kẹdši noni efie he lẹ ṅǫliǫō lo
etšuǫō yẹ mama lo wolo lẹ mli, yẹ tšimǫ-
kpā lo lō-kpā lẹ mli lo nofēno ní akẹ
kolo wolo fe lẹ mli lẹ, kpiti efie he lẹ,
ni aṅō-hā osǫfo lẹ ni ekwẹ;
50. ni kẹ osǫfo lẹ kwẹ noni efie he
lẹ, eṅá nō he ní efie lẹ yi gbīī kpawo.
51. Ni kẹ esā ekwẹ gbī ní dši gbī kpawo
lẹ nǫ, ni ena akẹ noni efie he lẹ mīlẹ̄
yẹ mama lo etšimǫ-kpā lo elō-kpā lẹ
mli lo wolo lẹ lo nofēno ní akẹ kolo
wolo lẹ fe lẹ mli lẹ, bēlẹ kpiti ni fiteǫ
nii efie he lẹ; ehe tšee.
52. Ni ašā nẹkẹ mama nẹ lo etšimǫ-
kpā lo elō-kpā lẹ, kūntū dšio, klala dšio,
alo wolonō fē ní efie he lẹ; edšakẹ kpiti
ní fiteǫ nii ni, akẹ la ašā.
53. Ši kẹ osǫfo lẹ kwẹ, ni na, noni
efie he lẹ elẹ̄ẹ̄ yẹ mama lẹ lo etšimǫ-
kpā lo elō-kpā lẹ lo wolonō-fē-wolonō
ní dši lẹ mli lẹ,
54. no lẹ osǫfo lẹ awo kitā, akẹ afǫ
noni hefiemǫ yǫ mli lẹ he, ni esā eṅá
eyi gbīī kpawo ekoṅ;
55. ni kẹ osǫfo lẹ kwẹ, beni afǫ noni
fie he lẹ sẹ lẹ, ni na, noni fie he lẹ
tšakee yẹ ehīe, ni elẹ̄ẹ̄ efataa he hũ lẹ,
ehe tšee; akẹ la ašā, eka mli yẹ hīegbẹ
lo sẹgbẹ, heni ekwa lẹ.
56. Ši kẹdši osǫfo lẹ kwẹ, ni na, noni
fie he lẹ mīlādše, beni afǫ he sẹ lẹ, no
lẹ etše kẹ-dše mama lẹ alo wolo lẹ alo
tšimǫ-kpā alo lō-kpā lẹ he.

57. Ni kẹdši āna lolo yẹ mama lẹ lo
etšimọ-kpā lo elò-kpā lẹ lo wolonō lẹ
mli lẹ, no lẹ ka eka lẹ; akẹ la ašā nō
he ní efie lẹ.
58. Ši mama lẹ lo etšimọ-kpā lo elò-
kpā lẹ lo wolonō lẹ ní afọ he lẹ, kẹ́ noni
fie he lẹ dše lẹ, asā afọ he ekoṅ, ni
ehe atše.
59. Enẹ dši mla ní kā ši hā kpiti ní
fie kūntū lo odonti mama lo etšimọ-kpā
lo elò-kpā lo wolonō-fē-wolonō mli, ni akẹ-
naā akẹ nō lẹ he tše lo nō lẹ he tšee lẹ.

Yitšo 14.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
2. Enẹ dši mla ní kā ši hā kpitiyelọ
lẹ, yẹ gbī nọ ní abulẹ akẹ moko ní he
tše lẹ. Akẹlẹ aba *osọfo lẹ ṅō, *Mat. 8, 4.
3. ni osọfo lẹ adše kpo kẹ-ya nsra
lẹ sẹ; ni kẹ osọfo lẹ kwẹ, ni na, kpiti
ní fie ehe lẹ etā yẹ kpitiyelọ lẹ he lẹ,
4. kẹkẹ lẹ osọfo lẹ afá moni abatšū
ehe lẹ, ni eṅō lofōdši ní he tše hīekālọi
enyọ kẹ tšenedrutšo kẹ munēle kẹ hisopo
kẹ-ba.
5. Ni osọfo lẹ afá, ni agbe lofōdši lẹ
ateṅ ekome yẹ kā ko nọ yẹ nu ní hoọ nọ;
6. ni loflō ní hīe kā lẹ, eṅōlẹ kẹ
tšenedrutšo kẹ munēle kẹ hisopo lẹ,
ni ekẹ fē kẹ loflō ní hīe kā lẹ atšọ
loflō ni agbelẹ yẹ nu ní hoọ lẹ nọ lẹ lá
lẹ mli,
7. ni etšọ efā moni abatšū ehe kẹ-
dšẹ ekpiti lẹ mli lẹ nọ šii kpawo, ni
ekẹ-tšū ehe, ni *eṅmē loflō ní hīe kā
lẹ he, ní eya ṅā lẹ nọ. *16, 22.
8. Ni moni atšūọ ehe lẹ afọ etadei lẹ
ahe, ni *ešẹ ehetšọi kwrā, ni ekẹ nu
adšu ehe, ní ehe tše. Ni no sẹ lẹ eba
nsra lẹṅ; ši ekaya ebū lẹ mli gbīī kpawo.
*4 Mose 8, 7.
9. Ni aba mli akẹ gbī ní dši gbī kpa-
wo lẹ nọ lẹ ešẹ hetšọi fē, eyitšọi kẹ
etšèṅ kẹ ehīṅmẹisẹtšọi, ni ehetšọi fē tete
ešẹ, ni efọ etadei lẹ ahe, ni ekẹ nu adšu
ehe, ni ehe atše.
10. Ni gbī ní dši gbī kpānyọ lẹ nọ
lẹ eṅō tōgwanteṅbii enyọ ní kpa ko bẹ
amẹhe kẹ tōgwanteṅ yō kome ní eye afi
ni kpa ko bẹ ehe kẹ ṅmā mā *efa* mli-
dšā nyoṅma mli ekome toi etē, ni
fe niyenii-afọle ni awo mli mū, k
log kome kẹ-ba.
11. Ni osọfo ni tšūọ he lẹ aṅō gb
abatšū ehe lẹ kẹ nii nẹ fē kẹ-ba l
hīe yẹ kpē-bū šīnā lẹ nā.
12. Ni osọfo lẹ aṅō tōgwante
ateṅ ekome ekẹ-bahā akẹ sō-afọle
log kome lẹ hū, ni efō akẹ fō-af
Iehowa hīe,
13. ni egbe tōgwanteṅbi lẹ yẹ
agbeọ eša-afọle kẹ šā-afọle lẹ yẹ lẹ,
kroṅkroṅ lẹ; edšakẹ *bọni eša-a
dši osọfo lẹ nō lẹ, nakai noṅṅ s
lẹ hū dši enō: nōkroṅkroṅ ni fē
14. Ni osọfo lẹ aṅō sō-afọle lá
ni ekẹ-sa moni atšūọ ehe lẹ *nin
toi nā, kẹ eninedšūrō goṅtī nā, kẹ
dšūrō goṅtī nā.
15. Kẹkẹ ni osọfo lẹ awó mū
lẹ ni efo eko ewo lẹdientšẹ enine
kọkọ mli;
16. ni osọfo lẹ aṅō eninedšūrō w
mū ní yọ ebẹku lẹ mli, ni ekẹ
atšọ mū lẹ eko *afā šii kpawo
howa hīe, *
17. ni mū ní efẹ yẹ edeṅ lẹ o
aṅō eko asa moni atšūọ ehe lẹ nin
toi nā, kẹ eninedšūrō goṅtī nā, k
nedšūrō goṅtī nā, yẹ sō-afọle lẹ lá
18. ši mū ní efẹ yẹ osọfo lẹ
efọse efie moni atšūọ ehe lẹ yi
osọfo lẹ akpātā ahālẹ yẹ Iehowa
19. Kẹkẹ ni osọfo lẹ ašā eša-a
ni ekpātā ehā moni atšūọ ehe
ehe mūdši lẹ mli lẹ; ni no sẹ l
šā-afọle lẹ;
20. ni osọfo lẹ ašā šā-afọle lẹ k
nii-afọle lẹ yẹ afọlešālatẹ lẹ nọ, ní
ehālẹ, ní ehe atše.
21. Ši kẹ́ edši ohīafo ni enine š
mei anọ lẹ, no lẹ eṅō tōgwanteṅb
efe sō-afọle ni afō aṅō-kpātā ah
ṅmā mā *efa* mlidšā nyoṅma mli
ní akẹ mū ewo mli, ní akẹ-fe n
afọle, kẹ mū *log* kome,
22. kẹ kosẹ-okpoi enyọ lo okpob
ní enine ašẹ nọ lẹ, ni aṅō ek
eša-afọle, ni aṅō kome hū afe šā-af

. gbī ní dši gbī kpānyo lẹ no
ꞁa yẹ ehetšūmọ hewọ, ekẹ-bahā
ꞁ yẹ kpē-bū šīnā lẹ nā, yẹ Ie-
le.
osọfo lẹ aṅō sō-afọle tōgwanteṅbi
ā *log* kome lẹ, ni efō akẹ fō-afọle
wa hie.
i egbe sō-afọle tōgwanteṅbi lẹ,
› lẹ aṅō elá lẹ eko esa moni
ıe lẹ ninedšūrō toi nā, kẹ enine-
oṅtī nā, kẹ enanedšūrō goṅtī nā.
osọfo lẹ afo mū lẹ eko awo lẹ-
enineabẹku dēkọkọ mli,
osọfo lẹ kẹ eninedšūrō wao atšọ
ꞃọ ebẹku lẹ eko afā šii kpawo
wa hie;
osọfo lẹ aṅō mū ní yọ edeṅ lẹ
moni atšūọ ehe lẹ ninedšūrō toi
eninedšūrō goṅtī nā, kẹ enane-
;oṅtī nā yẹ heni sō-afọle lá lẹ

i mū ní efẹ yẹ osọfo lẹ deṅ lẹ
ie moni atšūọ ehe lẹ yiteṅ, koni
tā ehālẹ yẹ Iehowa hie.
o sẹ lẹ eṅō kosẹ-okpoi lo okpo-
ıí enine šẹ nọ lẹ ekome,
i ní enine šẹ nọ lẹ ateṅ ekome
ša-afọle, ni ekẹ ekome hū afe
efata niyenii-afọle lẹ he; ni osọfo
tā ahā moni atšūọ ehe lẹ yẹ Ie-
le.
ıẹ dši mla ní kā ši hā kpitiyelọ
šẹẹ nii ní dši ehetšūmọnii lẹ fē

i Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie

ẹdši nyeba Kanaan šikpoṅ noni
šẹ miṅō-hāanye nọyeli lẹ nọ, ni
piti íie šia ko he yẹ nyešikpoṅ
ẹ,
› lẹ nakai šia lẹ tšẹ lẹ aba abatšī tā
sọfo lẹ akẹ: Efeọmi akẹ noko
piti efie mišia lẹ he. * 13, 2.
i osọfo lẹ afā ní adšie šia lẹ mli
ẹ-dše kpo, dāni osọfo lẹ abote
kwẹ noni íie he lẹ, koni nii ní
lẹ mli lẹ fē akabule, ni no sẹ
ọfo lẹ abote mli ayakwẹ šia lẹ.
i kẹ osọfo lẹ kwẹ noni efie he
ıa, noni efie šia lẹ gbogboi lẹ

ahe lẹ dši fọdši ṅọlii lo etšudši ni
*dšẹi enyō mli fè gbogbo lẹ hei kroko-
mei lẹ, * 13, 2.
38. no lẹ osọfo lẹ adše kpo yẹ šia lẹ,
ni eṅá šia lẹ šīnā lẹ gbīī kpawo.
39. Ni gbī ní dši gbī kpawo lẹ osọfo
lẹ aba ekoṅ, ni kẹ ekwẹ, ni na, noni
efie he lẹ milẽ yẹ šia lẹ gbogboi lẹ ahe lẹ,
40. no lẹ osọfo lẹ afá ní adšie tẹi ní
nii efie he lẹ, ni ašẹrẹ afie maṅ lẹ sẹ
heko ní tšee;
41. ni šia lẹ mligbẹ lẹ aṅmlā fē kẹ-kpe,
ni aṅō sū ní aṅmlā yẹ he lẹ afie maṅ
lẹ sẹ yẹ heko ní tšee;
42. ni akọ̄lọ tẹi krokomei ahọlọ nomei
anādšiaṅ, ni aṅō sū kroko amā šia lẹ he.
43. Ni kẹdši ekū esẹ efie he ekoṅ ni
edše kpo yẹ šia lẹ he, beni adšie tẹi lẹ
ni aṅmlā šia lẹ he, ni amā he ekoṅ lẹ,
44. ni osọfo lẹ ba ni ebakwẹ, ni na,
noni efie he lẹ milẽ yẹ šia lẹ he ekoṅ
lẹ, bēlẹ kpiti ní fiteọ nii lẹ yọ šia lẹ;
ehe tšee.
45. Ni akūmọ šia lẹ afie ši, etẹi lẹ kẹ
emplāṅi lẹ kẹ šia lẹ sū lẹ fē, ni alō kẹ-
dše mā leṅ kẹ-yafie heko ní tšee.
46. Ni moni aabote šia lẹ gbīiabọ fē
ní aṅá nā lẹ, *ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ;
* 11, 24.
47. ni moni aawọ šia lẹ afọ etadei ahe,
ni moni aaye nii yẹ šia lẹ afọ etadei ahe.
48. Ši kẹdši osọfo lẹ ba šia lẹ abakwẹ,
ni na, noni efie he lẹ elẹ̃ẹ̃ efataa he yẹ
šia lẹ, beni amā he lẹ sẹ lẹ, no lẹ ebulẹ
akẹ ehe tše, edšakẹ noni íie he lẹ etā.
49. Ni eṅō lofōdši enyọ kẹ tšenedrutšo
kẹ munēle kẹ hisopo ni ekẹ-šā eša-afọle
ní ekẹ-dfira šia lẹ;
50. ni egbe *lofōdši lẹ ateṅ ekome yẹ
sū kā nọ yẹ nu ní hoọ nọ; * K. 5. 6.
51. ni eṅō tšenedrutšo lẹ kẹ hisopo
lẹ kẹ munēle lẹ kẹ loflō ní hie kā lẹ,
ni ekẹ fē atšọ loflō ní agbe lẹ lá lẹ mli
kẹ nu ní hoọ lẹ mli ni ekẹ-fā šia lẹ šii
kpawo.
52. Ni ekẹ loflō lẹ lá lẹ kẹ nu ní hoọ
lẹ kẹ loflō ní hie kā lẹ kẹ tšenedrutšo
lẹ kẹ hisopo lẹ kẹ munēle lẹ ašā eša-
afọle ni ekẹ-dfira šia lẹ.

53. Ni eṅmē *loflō ní hīe kā lẹ he yẹ maṅ lẹ agbó nā ní eya ṅā lẹ nọ, ni ekpātā ehā šīa lẹ, ni ehe atše. * K. 7.

54. Enẹ dši mla ní kā ši hâ kpiti ní fieọ nii ahe fē kẹ fafale

55. kẹ mama kẹ šīa he kpiti

56. kẹ fūmọ kẹ ntíẽṅ kẹ kpọ hālāhālā,

57. koni akẹ-tšō be mli ní noko he tšee kẹ be mli ní noko he tše; enẹ dši kpiti he mla lẹ.

Yītšo 15.

Ni Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie akẹ:

2. Nyekẹ Israelbii lẹ awie ni nyekẹ̄a-amẹ akẹ: Nū-fē-nū ní *he hoọ nu lẹ, ehe tšee yẹ ehe ní hoọ nu lẹ hewọ. * 4 Mose 5, 2.

3. Ši noni buleọlẹ yẹ ehe ní hoọ nu mli nẹ: kẹdši ehelo lẹ mli hoọ nu dšio, etšī enā yẹ helo lẹ mli dšio, ehebulemọ ni.

4. Sā-fē-sā ní moni he hoọ nu lẹ kāa nọ lẹ he tšee, ni nofēno ní etáa nọ lẹ he tšee.

5. Ni moni taā esā lẹ he lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

6. Ni moni táa moni he hoọ nu lẹ notámọnō lẹ nọ lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

7. Ni moni taā moni he hoọ nu lẹ he lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

8. Ni kẹ́ moni he hoọ nu lẹ tšē ladšō efie moko ní he tše he lẹ, mo lẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

9. Ni fili lo kolo notámọnō-fē-notámọnō ní moni he hoọ nu lẹ táa nọ lẹ he tšee.

10. Ni mofēmo ní taā noko ni yọ moni he hoọ nu lẹ šiši lẹ he lẹ he tšee kẹ-yaši gbẹkẹ. Ni moni woọ nẹkẹ noko nẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

11. Ni mofēmo ní moni he hoọ nu lẹ aata ehe ní efọko edē lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

12. Ni *šūnō ni he hoọ nu lẹ aata he lẹ, adfa, ni šonō-fē-tšonō lẹ akẹ nu afọ mli. * 11, 12

13. Ni kẹ́ moni he hoọ nu lẹ he tl kẹ-dšẹ ehenuhō lẹ mli lẹ, ekane gbīī kpawo ehā ehetšūmọ, ni efọ etadei ahe, ni eyadšu ehe yẹ nu ní hoọ mli, ni ehe atše.

14. Ni gbì ní dši gbī kpānyọ lẹ nọ lẹ eṅō kosẹ-okpoi enyọ lo okpobii enyọ, ni ekẹ-ba Iehowa hīe yẹ kpē-bū šīnā lẹ nā, ni ekẹ-bahā osọfo lẹ. * 6, 7.

15. Ni osọfo lẹ aṅō ekome afe ešā-afọle, ni ekẹ ekome hū afe šā-afọle; ni osọfo lẹ akpātā ahālẹ yẹ Iehowa hīe kẹ-dšẹ ehe ní hoọ lẹ mli.

16. Kẹdši *nū ko henu dše emli lẹ, no lẹ ekẹ nu adšu ehe fē, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ. * 22, 4.

17. Ni mama-fē-mama kẹ wolo-fē-wolo ní nẹkẹ henu nẹ eko aate mli lẹ akẹ nu afọ he, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

18. Ni yō ní nū ko kẹlẹ wọ ní ehenu lẹ dše emli lẹ, amẹyi enyọ lẹ fē amẹkẹ nu adšu amẹhe, ni amẹhe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

19. Ni kẹdši yō ko fe yeianii ni ehe mīho lá lẹ, ehī tšūi asẹ gbīī kpawo, ni *mofēmo ní taā ehe lẹ he tšee kẹ-yaši gbẹkẹ. * 18, 19.

20. Ni nofēno ní ekā nọ gbīī abọ ní ete tšūi asẹ lẹ he tšee, ni nofēno ní etá nọ hū he tšee.

21. Ni mofēmo ní taā esā lẹ he lẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

22. Ni mofēmo ní taā nofēno ní etá nọ lẹ he lẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

23. Ni kẹ́ moko ta noko ni yọ esā nọ lo nofēno ní etá nọ lẹ nọ lẹ he lẹ, ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

24. Ši kẹ́ nū ko kẹlẹ wọ ni etšūiasẹyānii lẹ eko te ehe lẹ, no lẹ ehe tšee gbīī kpawo, ni nofēno ní ekā nọ lẹ he tšee.

25. Ši kẹdši yō ko he hoọ lá gbīī pī, beni ešẹko etšūiasẹyā e lẹ, alo ehe hoọ lá yẹ etšūiasẹyā be lẹ sẹ lẹ, bēlẹ gbīī lẹ fē ni ehe hoọ lẹ, e tšee, tamọ bọ-

šee ye̱ etšũiase̱yā gbĩĩ le̱ amli

fẽ-sā ní ekā no̱ gbĩĩ abo̱ ni ehe
tamo̱ etšũiase̱yā sā le̱, ni nofẽno
o̱ le̱ he tšee, take̱ bo̱ni ehe tšee
ase̱yā be le̱ mli le̱.
mofẽmo ní taā nii ne̱ eko he
šee, ni efo̱ etadei ahe, ni eke̱
ehe, ni ehe tšee ke̱-yaši gbe̱ke̱.
ke̱dši ehe láhō le̱ se̱ fo le̱, no
gbĩĩ kpawo ehā ehe, ni no se̱
atše.
gbĩ ní dši gbĩ kpānyo̱ le̱ no̱
ose̱-okpoi enyo̱ lo okpobii enyo̱,
ahā oso̱fo le̱ ye̱ kpē-bū le̱ šĩnā
K. 14.
oso̱fo le̱ añō ekome afe eša-afo̱le,
kome hū afe šā-afo̱le, ni oso̱fo
ā ahāle̱ ye̱ Iehowa hĩe ke̱-dše̱
ní he tšee le̱ mli.
o̱ni nyetšō Israelbii ni ame̱le
o̱kwe̱mo̱ ye̱ ame̱nibii ni he tšee
e̱, ko̱ni ame̱kagboi ye̱ ame̱nibii ni
e̱ amli, beni ame̱yabule mišihĩle̱he
ame̱teñ le̱.
e̱ dši mla ní kā ši hā moni he
te̱ moni ehenu dšeo̱ emli ní ehe
mli le̱;
yō ní he waale̱ ye̱ etšũiase̱yā
e̱ moni he hoo̱, nū dšio, yō dšio,
i ke̱ yō ko ní he tšee le̱ wo̱ō le̱.

Yitšo 16.

(… 36—32. 4 Mose 29, 7—11. Heb. 9, 6—14)
howa ke̱ Mose wie, beni Aaron
nyo̱ le̱ yabe̱ñke̱ Iehowa hĩe ni
ye̱ mli se̱ le̱; *10, 1. 2.
Iehowa kẽ Mose ake̱: Wiemo̱ otšō
Aaron, ake̱ *ekabote hekroñkroñ
ya muhō̱ le̱ se̱ ye̱ kpātāmo̱ sẽi ni
a le̱ no̱ le̱ hĩe le̱ befẽbe, koni
edšake̱ mibapue ye̱ atatu mli
mo̱ sẽi le̱ no̱. * 2 Mose 26, 33. 34.
nii ni Aaron ke̱-bote hekroñ-
ne̱: *Tšĩnanū oblanyo ni ake̱-fe
, ke̱ †tōagbo ní ake̱-fe šā-afo̱le.
*4, 8. †1, 10.
wo klala flaka kroñkroñ le̱, ni
akotoi le̱ aha ehelo le̱ he, ni
ifĩnii le̱ afĩ emli, ni ebu klala

fai le̱: atadei kroñkroñi le̱ ne̱; ni eke̱
nu adšu ehe le̱, ni ewo. 2 Mose 28, 39. 42. 43.
5. Ni ehe tōkpakpoi enyo̱ ni ake̱-bafe
eša-afo̱le, ke̱ tōagbo kome ní ake̱-bafe
šā-afo̱le ye̱ Israelbii le̱ asafo le̱ deñ.
6. Ni Aaron añō eša-afo̱le tšĩnanū ni
dši *le̱dientše̱ enō le̱ ke̱-ba, ni eke̱-kpātā
ehā le̱dientše̱ ehe ke̱ ewe le̱. * Heb. 7, 27.
7. Ni eñō tōkpakpoi enyo̱ le̱, ni eke̱-
badamo̱ Iehowa hĩe ye̱ kpē-bū le̱ šĩnā
le̱ nā.
8. Ni Aaron afō tōkpakpoi enyo̱ le̱
no̱ ošiki: ošiki kome hā Iehowa ke̱ ošiki
kome hā *Azazel. * K. 20—22. Mat. 12, 43.
9. Ni Aaron añō tōkpakpo ni Iehowa
ošiki le̱ gbē eno̱ le̱ ke̱-ba, ni eke̱-bašā eša-
afo̱le.
10. Ši tōkpakpo ni Azazel ošiki le̱ gbē
eno̱ le̱, eke̱le̱ abadamo̱ Iehowa hĩe hĩe-
kālo̱, koni ekpātā ehāle̱ ni eñmẽ ehe ehā
Azazel ke̱-ya ñā le̱ no̱.
11. Ni Aaron ke̱ eša-afo̱le tšĩnanū ni
dši le̱dientše̱ enō le̱ aba, ni eke̱-bakpātā
ehā le̱dientše̱ ehe ke̱ ewe le̱, ni egbe
eša-afo̱le tšĩnanū ni dši le̱dientše̱ enō le̱.
12. Ni elō ñāi ke̱ la ñe̱sū obō ye̱ afo̱le-
šālate̱ le̱ no̱ ye̱ Iehowa hĩe, ke̱ tšofā-
ke̱-ñma ni aši bo̱do̱bo̱do̱ eko̱ko̱i obōbō,
ni eke̱-bote muhō̱ le̱ se̱;
13. ni eñō tšofā-ke̱-ñma le̱ efō la le̱ no̱ ye̱
Iehowa hĩe, ni tšofā-ke̱-ñma le̱ he lasū
kūmo̱ñū le̱ aha kpātāmo̱ sẽi le̱ ni bu odase-
yelinō le̱ nā le̱ he, koni ekagbo.
14. Ni eñō tšinanū le̱ lá le̱ eko ni eke̱
ewao le̱ atšo̱ afā kpātāmo̱ sẽi le̱ no̱ ye̱
hĩegbe̱; ni eke̱ ewao atšo̱ lá le̱ eko afā
kpātāmo̱ sẽi le̱ hĩe šii kpawo.
15. Ni egbe eša-afo̱le tōkpakpo le̱ ni
dši mañ le̱ nō le̱, ni eke̱ elá le̱ abote
muhō̱ le̱ se̱, ni eke̱ elá le̱ afe, tamo̱ bo̱ni
eke̱ tšinanū le̱ lá le̱ fe le̱, ni etšo̱ efā
kpātāmo̱ sẽi le̱ no̱ ke̱ kpātāmo̱ sẽi le̱ hĩe-
gbe̱; Rom. 3, 25.
16. ni *edfĩra hekroñkroñ le̱ ye̱ Israel-
bii le̱ amūdšinii ke̱ ame̱mlatōmo̱i ni dši
ame̱he ešai le̱ fẽ le̱ ahewo̱; ni nakai efe
ehā kpē-bū le̱ ni yo̱ ame̱teñ ye̱ ame̱mū-
dšinii le̱ amli le̱. * 17, 11.
17. Ni gbomo ko gbomo ko akahĩ kpē-
bū le̱ mli, beni eboteo̱ mli ni eyakpātā

ye̱ hekroṅkroṅ le̱ mli le̱ ke̱-yaši beyino̱
ní eedše kpo ekoṅ; ni ekpātā ye̱ le̱dien-
tše̱ ehewo̱ ke̱ ewe le̱ hewo̱ ke̱ Israel
asafo le̱ fē hewo̱.
18. Ni edše kpo ke̱-ba afo̱lešālate̱ ní
mā Iehowa hīe le̱ he, ni ekpātā ehāle̱,
ni eṅō tšinanū le̱ lá le̱ eko ke̱ tōkpakpo
le̱ lá le̱ eko, ni eke̱-sāra afo̱lešālate̱ le̱
kodši le̱ ano̱ ke̱-kpe; 2 Mose 30, 10.
19. ni eke̱ ewao atšo̱ lá le̱ eko efā no̱
šii kpawo, ni etšū ehe ni efe ehe kroṅ-
kroṅ ke̱-dše̱ Israelbii le̱ amūdšinii le̱ amli.
20. Ni ke̱ egbe hekroṅkroṅ le̱ ke̱ kpē-
bū le̱ ke̱ afo̱lešālate̱ le̱ dfiramo̱ le̱ nā le̱,
eke̱ tōkpakpo ní hīe kā le̱ aba;
21. ni Aaron aṅō enidši enyo̱ le̱ fē afie
tōkpakpo hīekālo̱ le̱ yiteṅ, ni edšadše
Israelbii le̱ ano̱tōmo̱i le̱ fē efie eno̱ ke̱
ame̱mlatōmo̱i le̱ ní ame̱ke̱-fe eša le̱ fē,
ni eṅō fē efō tōkpakpo le̱ yiteṅ, ni etu
le̱ ewo nū ko ni yo̱ dše̱i le̱ deṅ ní aya-
ṅmē ehe ke̱-ya ṅā le̱ no̱;
22. ni tōkpakpo le̱ atēre ame̱no̱tōmo̱i
le̱ fē ke̱-ya šikpoṅ ole̱ṅle̱ ko no̱; ni ṅā
le̱ no̱ tō eṅmē tōkpakpo le̱ he ye̱.
23. Ni Aaron asā abote kpē-bū le̱ṅ,
ni edšie klala atadei ní ewo, beni ebote
hekroṅkroṅ le̱, ni eši ye̱ dše̱i.
24. Ni eke̱ nu adšu ehe ye̱ hekroṅkroṅ le̱,
ni ewo le̱dientše̱ etadei, ni edše kpo eyašā
le̱dientše̱ ešā-afo̱le le̱ ke̱ maṅ le̱ šā-afo̱le le̱,
ni ekpātā ehā le̱dientše̱ ehe ke̱ maṅ le̱.
25. Ni eša-afo̱le le̱ he fo̱ le̱ ešā ye̱ afo̱le-
šālate̱ le̱ no̱.
26. Ni moni ke̱ tōkpakpo le̱ te yaṅmē
ehe ehā Azazel le̱ afo̱ etadei le̱ ahe, ni eke̱
nu adšu ehe, ni no se̱ fēdā ní eba nsra le̱ṅ.
27. Ni eša-afo̱le tšinanū le̱ ke̱ eša-afo̱le
tōkpakpo le̱ ní ake̱ ame̱lá le̱ te hekroṅ-
kroṅ le̱ ní ake̱-yakpātā le̱, ake̱-dše nsra
le̱ṅ ni ake̱ la ašā, ame̱wodši ke̱ ame̱lōi
ke̱ ame̱fei le̱ fē. 4, 12; 6, 30. Ezek. 43, 21. Heb. 13, 11.
28. Ni moni te eyašāame̱ le̱ afo̱ etadei
le̱ ahe, ni eke̱ nu adšu ehe, ni no se̱
fēdā ni eba nsra le̱ṅ.
29. Ni ene̱ afe nāno̱ akpo̱ ahānye: Nyōṅ
ní dši kpawo le̱ no̱ gbī nyoṅma le̱ no̱
le̱ nyewaā nyehe yi, ni nyekatšua ni-
tšumo̱ ko, nyemā le̱ṅ nyo dšio, gbo̱ ní
too̱ gbo̱ ye̱ nyeteṅ dšio.

30. Edšake̱ *nakai gbī le̱ no̱ abak
ahānye, koni atšū nyehe ke̱-dše n
ešai le̱ fē mli, ni nyehe atše ye̱ Iehowa
* Heb. 1
31. Hedšo̱mo̱gbī wulu ni hānye, ni
waā nyehe yi; nāno̱ akpo̱ ne̱.
32. Ni kpātāmo̱ ne̱, oso̱fo ni afo̱l
ni awole̱ oso̱fo, koni eye oso̱fo ye̱
nādšiaṅ le̱, akpātā; ni ewo klala a
ní dši atadei kroṅkroni le̱;
33. ni edfira hekroṅkroṅ fē fē I
kpē-bū le̱ ke̱ afo̱lešālate̱ le̱, ni ek
ehā oso̱foi le̱ ke̱ maṅ mū le̱ fē.
34. Ni ene̱ atšō nāno̱ akpo̱ ahāny
aṅō-kpātā ahā Israelbii le̱ ye̱ ame̱he
le̱ fē hewo̱ dā afi šikome. Ni efe
Iehowa wo Mose kitā le̱.

Yītšo 17.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē:
2. Oke̱ Aaron ke̱ ebihīī le̱ ke̱ Is
bii le̱ fē awie ni okēame̱ ake̱: En
sane ní Iehowa wo he kitā le̱ ake̱
3. Mofēmo ni yo̱ Israel we le̱ ni
tšina alo tōgwanteṅ alo tōabotia ye̱
le̱ mli alo moni gbeo̱ eko ye̱ nsra l
4. ni eke̱-baa kpē-bū le̱ šīnā l
koni ake̱-bašā afo̱le ahā Iehowa y
howa šihīle̱he le̱ hīe le̱, * le̱ le̱ aab
ahāle̱, lá efo̱se efie ši, ni aafo ne̱ke̱ g
le̱ ke̱-adše̱ emaṅ le̱ teṅ aše̱ afō: * Iea.
5. beni afe ni Israelbii le̱ afo̱lei ní
gbeo̱ ye̱ ṅā le̱ no̱ le̱, ame̱ke̱-ba, ni
ke̱-bahā Iehowa ye̱ kpē-bū le̱ šīnā
ye̱ oso̱fo le̱ ṅō, ni ame̱gbe ame̱ke̱-šā
afo̱lei ame̱hā Iehowa.
6. Ni oso̱fo le̱ aṅō lá le̱ afā Ie
afo̱lešālate̱ le̱ no̱ ye̱ kpē-bū le̱ šīnā
ni ešā fo̱ le̱ ní edše ṅma ewo Ieh
7. Ni ame̱kašā afo̱lei ame̱hā wo̱
ame̱nyieo̱ ame̱se̱ ke̱-bo̱ō adfamaṅ le̱
Ene̱ atšō nāno̱ akpo̱ ahāame̱ ye̱ ame̱yin
5 Mose
8. Ni okēame̱ ake̱: Mofēmo ní yo̱ I
we le̱ lo gbo̱ ni too̱ gbo̱ ye̱ ame̱t
aašā šā-afo̱le lo gbē-afo̱le,
9. ni eke̱-baa *kpē-bū le̱ šīnā l
koni ašā ahā Iehowa le̱, le̱ le̱ aafol
adše̱ emā le̱ teṅ aše̱ afō. * 5 Mose 1
10. Ni mofēmo ní yo̱ Israel we
gbo̱ ní too̱ ame̱teṅ gbo̱ le̱, ní * ye

…lá lẹ, madšie mihĩe maka nakai susuma
…, ni mafolẹ kẹ-adšẹ emã lẹ teṅ mašẹ mafõ.
* 3, 17.
11. Edšakẹ helo lẹ wala yẹ elá lẹ mli,
… mi lẹ miṅõ-hãnye yẹ afọlešãlatẹ lẹ nọ,
…oni aṅõ-kpãtã ahã nyesusumai lẹ; edšakẹ
lá akẹ-kpãtãa ahãa susuma. * Heb. 9, 22.
12. Nohewọ ni mikẽ Israelbii lẹ akẹ:
Iyeteṅ mokomoko akaye lá ko, ni gbọ
… ni toọ gbọ yẹ nyeteṅ lẹ akaye lá ko.
13. Ni Israelbii lẹ ateṅ mofẽmo kẹ gbọ
… toọ gbọ yẹ amẹteṅ lẹ, kẹ́ eyagbọbi ni
…gbe kolo lo loflõ ní ayeọ lẹ, efọse elá
… efĩe ši, ni ekẹ sũ aha nọ.
14. Edšakẹ *helo-fẽ-helo wala lẹ, elá
lẹ noṅṅ mli ewala lẹ yọ; hewọ ni mikẽ
Israelbii lẹ akẹ: Nyekayea lõ ko lõ ko
lá; edšakẹ helo-fẽ-helo wala dši elá lẹ;
mofẽmo ni yeọ lẹ, aafolẹ ašẹ afõ. * 1 Mose 9, 4.
15. Ši *mofẽmo ní yeọ noko ní enyõ
lo noko ní atšerẹ mli lẹ, mã lẹṅ nyo
mi dšio, gbọ ni dšio, efọ etadei ahe, ni
ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši
gbẹkẹ: no fẽdã ehe aatše. * 11, 40.
16. Ni kẹ́ efọọ etadei ahe ni edšuu
ehe lẹ, no lẹ esõ akã enọ.

Yitšo 18.

(Kwẹ 3 Mose 20.)

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
2. Okẹ Israelbii lẹ awie ni okẽamẹ
akẹ: Midši Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ.
3. Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, heni nyehĩ
lẹ, dšeṅba lẹ nyekabaã, ni asaṅ Kanaan
šikpoṅ lẹ nọ, heni mikẹnye yaã nẹ, dšeṅ-
ba lẹ hũ nyekabaã, ni amẹkpọi lẹ hũ
nyekayea nọ. 2 Mose 23, 24.
4. Migbẹnãnii lẹ moṅ nyefea, ni mi-
kpọi lẹ hũ nyebua, koni nyeye nọ; mi-
dši Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ.
5. Hewọ lẹ nyebua mikpọi lẹ kẹ
migbẹnãnii lẹ ní *kẹ́ gbomo ye nọ ní
eyi aaná wala yẹ mli lẹ; midši Iehowa.
* Neh. 9, 29. Ezek. 20, 11. Rom. 10, 5. Gal. 3, 12.
6. Mokomoko akabẹṅkẹ ewekumei ateṅ
moko ní dši lẹdientšẹ ehelo lẹ, ní edšie
eyayaiaṅ kpo; midši Iehowa.
7. Kãdšie otšẹ lo onye yayaiaṅ lẹ kpo;
onye ni, kãdšie eyayaiaṅ kpo.
8. Kãdšie otšẹ ṅã lẹ yayaiaṅ kpo; otšẹ
yayaiaṅ ni. 1 Mose 35, 22. 5 Mose 27, 20. 1 Kor. 5, 1.
9. Onyemiyõ ni dši otšẹbi lo onyebi
lẹ, afọlẹ yẹ šla dšio, afọlẹ yẹ he kroko
dšio, kãdšie eyayaiaṅ kpo. 5 Mose 27, 22.
10. Kãdšie obinũ lẹ biyõ alo obiyõ lẹ
biyõ lẹ yayaiaṅ kpo; edšakẹ amẹyayaiaṅ
lẹ oyayaiaṅ ni.
11. Otšẹ ṅã lẹ biyõ ní ekẹ otšẹ fọ lẹ,
onyemiyõ ni, kãdšie eyayaiaṅ kpo.
12. Kãdšie otšẹ nyemiyõ yayaiaṅ kpo;
otšẹ helo dientšẹ dšilẹ.
13. Kãdšie onye nyemiyõ yayaiaṅ kpo;
edšakẹ onye helo dientšẹ dšilẹ.
14. Kãdšie otšẹ nyeminũ yayaiaṅ kpo,
eṅã lẹ kãbẹṅkẹlẹ; ši onyekwẽ ni.
15. Kãdšie *ošãyõ yayaiaṅ kpo; obinũ
lẹ ṅã ni, kãdšie eyayaiaṅ kpo. * 1 Mose 38, 16.
16. Kãdšie onyeminũ ṅã yayaiaṅ kpo;
onyeminũ yayaiaṅ ni. Mar. 6, 18.
17. Kãdšie yõ ko kẹ ebiyõ fẽ yayaiaṅ
kpo; kãṅõ ebinũ lẹ biyõ lo ebiyõ lẹ
biyõ ní odšie amẹyayaiaṅ kpo; ehelo
dientšẹ dšiamẹ; musu dši no. 5 Mose 27, 23.
18. Ni okaṅõ yõ ko kẹ enyemiyõ fẽ,
ní amẹye awuṅã, ní odšie eyayaiaṅ kpo
oši oṅã nọ gbĩiabọ ní ehĩe kã lolo lẹ.
19. Ni *yõ ko ní ete tšũi asẹ ni ehe
tšee lẹ, kãbẹṅkẹlẹ ní odšie eyayaiaṅ kpo.
* 15, 24. Ezek. 18, 6; 22, 10.
20. Ni okẹ *onanyo gbomo ṅã hũ akawọ
ní okẹlẹ bule ohe. * 2 Sam. 11, 4.
21. Ni okẹ osešibii lẹ eko akahã ní
etšõ la mli *ehã Molek, ni okabule o-
Nyoṅmọ lẹ gbẹi lẹ; midši Iehowa.
* 5 Mose 18, 10. 2 Maṅ. 21, 6. Lal. 106, 37. Ier. 7, 31.
22. Okẹ nũ ko akawọ takẹ bọni akẹ
yõ wọọ lẹ; nihĩnii dši no.
1 Mose 19, 5. Rom. 1, 27. 1 Kor. 6, 9.
23. Okẹ kolo ko kolo ko akawọ ní
okẹlẹ bule ohe. Ni yõ ko akadamọ kolo
ko hĩe ní ekã ši ehãlẹ; ãhĩ. 2 Mose 22, 19.
24. Nyekẹ nẹkẹ nii nẹ akabulea nyehe;
edšakẹ nẹkẹ nii nẹ fẽ dšeṅmãdši ní mi-
bafĩe yẹ nyehĩe lẹ kẹ-bule amẹhe lẹ,
25. ni abule šikpoṅ lẹ, nohewọ lẹ mi-
bawolẹ enišaianii lẹ ahe nyõmọ, ni šikpoṅ
lẹ bafe enọbii lẹ afĩe.
26. Nohewọ lẹ nye lẹ nyeyea mikpọi
lẹ kẹ migbẹnãnii lẹ anọ, ni nyekafea nẹkẹ
nihĩnii nẹ fẽ eko, maṅnyo dšio, gbọ ní
ebato gbọ yẹ nyeteṅ dšio.

27. Edšake̱ ne̱ke̱ nihĩnii ne̱ fẽ le̱, šikpoṅ
le̱ no̱ bii ni tšɔ̃ nyehĩe le̱ efe, ni abule
šikpoṅ le̱;
28. koni šikpoṅ le̱ akaſenye hũ eſie,
take̱ bo̱ni eſe dšeṅmaṅ ni tšɔ̃ nyehĩe le̱
eſie le̱, ké̱ nyebulele̱ le̱.
29. Edšake̱ mofẽmo ni feo̱ ne̱ke̱ nihĩnii
ne̱ eko le̱, aaflo̱ susumai ni feo̱ le̱ ke̱-
adše̱ ame̱maṅ le̱ teṅ aše̱re̱ aſie.
30. Nohewo̱ le̱ nyeyea migbe̱nãnii le̱ ano̱,
koni nyekafea kusumi ni ahĩa ni afe dãni
nyeba le̱, ni nyeke̱-kabulea nyehe; mi-
dši Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱.

Yitšo 19.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekẽ:
2. Oke̱ Israelbii asafo le̱ fẽ awie ni
okẽame̱ ake̱: Nyefea kroṅkroṅ, edša-
ke̱ mi, Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, mo-
kroṅkroṅ dšimi.
11, 44. 45. Mat. 5, 48. 1 Pet. 1, 15. 16.
3. Mofẽmo aše enye ke̱ etše̱ gbeyei,
ni mihedšõmo̱gbĩĩ le̱ nyeyea; midši Ie-
howa, nye-Nyoṅmo̱ le̱. 2 Mose 20, 8. 12.
4. Nyekayanyiea yakayakawo̱dši ase̱, ni
nyekafea nyoṅmo̱i ni aſie hũ nyehãa
nyehe; midši Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱.
2 Mose 20, 3; 34, 17.
5. Ni ke̱ nyemĩšã šidã-afo̱le nyehã Ie-
howa le̱, *nyešãale̱ bo̱ni nyeke̱-asa ehĩe;
* 22, 18—20.
6. aye gbĩ ni nyešã le̱ noṅṅ, ke̱ eno̱-
dšetše̱remo̱ le̱; ši noni baſe̱ ke̱-baši gbĩ
ni dši gbĩ etẽ le̱ no̱ le̱, ake̱ la ašã. 7, 15—18.
7. Ši ké̱ aye gbĩ ni dši gbĩ etẽ le̱
no̱ kẽ le̱, ahĩ ko̱kõko̱, anáṅ he tšui.
8. Ni moni yeo̱ le̱ atẽre emusu, edšake̱
ebule Iehowa nõkroṅkroṅ le̱, ni aafo
ne̱ke̱ susuma ne̱ ke̱-adše̱ emã le̱ṅ aše̱ afo.
9. Ni ke̱ nyemĩkpa nyešikpoṅ le̱ no̱
nii le̱, kãkpa oṅmõ le̱ nãnã nii le̱ kwrã
ke̱-mõ ši, ni onikpamo̱nii le̱ amli kpe̱-
kpe̱bii le̱ hũ kãkpe̱te.
23, 22. 5 Mose 24, 19. Rut 2, 2. 15. 16.
10. Ni oweintrom le̱ hũ kãyakpe̱te mli,
ni oweintrom yibii ni ſie ši le̱ kãye kpe̱-
kpe̱o: ahĩafo ke̱ gbo̱ moṅ ošĩ ohã; mi-
dši Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱.
11. Nyekadšua, ni moko akašišiua ena-
nyo gbomo ni eyele̱ kũtũmpo̱o.
2 Mose 20. 15. 16. 1 Tes. 4, 6.

12. Ni nyeke̱ migbe̱i le̱ akakũa ami-
kitã, ni oṅõ-bule o-Nyoṅmo̱ le̱ gbe̱i le̱;
midši Iehowa. 2 Mose 20, 7. Mat. 5, 33.
13. Kãye onanyo amim ni okalõ eni.
*Kãhã dše mĩtše̱re apãfonyo nyõmo̱wo
le̱ no̱. * 5 Mose 24, 14. 15. Ier. 22, 13. Iak. 5, 4.
14. Kãlomo̱ toimũlo̱, ni okafe pamp
omã *ſilafo hĩe; ši oše o-Nyoṅmo̱ le̱
gbeyei; midši Iehowa. * 5 Mose 27, 18.
15. *Nyekayea kũtũmpo̱o ye̱ kodšomo
mli: kãkwe̱ ohĩafo hĩe, ni ohĩe akafe
gbomo agbo hũ hĩeaṅ; dšale̱ nã okodši
onanyo gbomo. * 2 Mose 23, 6. 5 Mose 16, 19. 20.
16. Kãnyie ake̱ ošekuyelo̱ ye̱ omã le̱
mli; kãte ši odamo̱ ši owo onanyo li
le̱; midši Iehowa.
17. Kãnye̱ onyemi ye̱ otšui mli; ki
*okã onanyo gbomo, koni okalõ ehewo
eša ko. * Lal. 141, 5. Mat. 18, 15.
18. Kãto̱ owele ni okabe̱ omaṅbii le̱
eko owo omli; ši suomo̱ onanyo, take̱
bo̱ni osumoo̱ bodientše̱ ohe le̱; mi-
dši Iehowa. Mat. 22, 39; 5, 43—48.
Luk. 10, 25—37. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14. Iak. 2, 8. Ioh. 13, 34.
19. Nyeyea mikpo̱i le̱ ano̱. Ošĩa kolo
le̱, kãhã ame̱mĩfutu ame̱mĩkwo̱; oṅmĩ
hũ kãfutu dũmo̱nii odũ ye̱ mli; ni kãwo
atade ni ake̱ klala ke̱ kũntũ futu lo.
5 Mose 22, 9—11.
20. Ke̱dši nũ ko ke̱ yõ ko wo̱, ni yo
le̱ dši nyɔ̃ṅyõ ni eye̱ enuntšo̱ le̱ šiši,
ni anáko akpõle̱ lo ahã eye ehe le̱, agbla-
ame̱ toi moṅ; ši akagbeame, edšake̱ ahãko
eye ehe.
21. Ši nũ le̱ ke̱ esõ-afo̱le aba abahã
Iehowa ye̱ kpẽ-bũ šĩnã le̱ nã, sõ-afo̱le
tõagbo eke̱-ba;
22. ni *oso̱fo le̱ ke̱ sõ-afo̱le tõagbo le̱
akpãtã ahãle̱ ye̱ Iehowa hĩe ye̱ eša ni
efe le̱ hewo̱, ni aaṅõ ehe eša ni efe le̱ afale̱.
* 5, 17. 18.
23. Ni ke̱ nyeba šikpoṅ le̱ no̱ ni nye-
bate̱o yelitšo-fẽ-yelitšo ni ayeo̱ le̱, nye-
bua ame̱yibii le̱ ake̱ fõnii. Afii etẽ ame̱-
tšɔ̃ fõnii ame̱hãnye, ni akaye;
24. ši afi ni dši edſe̱ le̱ no̱ le̱ ame̱yibii
le̱ fẽ afe kroṅkroṅ ni ake̱-dšie Iehowa yi;
25. ni afi ni dši enumo̱ le̱ no̱ le̱ nye-
yea ame̱yibii le̱, koni ame̱nibãnii le̱ afã
babaõ ahãnye; midši Iehowa, nye-Nyo-
ṅmo̱ le̱.

yekayea noko *kẹ lá. Nyekaklaă
kayea ǹkũnyă. *3, 17.
yekašẹa nyeyi kutrukui, ni oka-
šēn̄ nă. 21, 5. 5 Mose 14, 1.
yekabămọa nyehe gbĕi yẹ gbonyo
wọ, ni nyekayea nyehewolo nọ să-
nidši Iehowa.
Kăbule obiyō ni ohă ebọ adfaman̄,
ikpon̄ lẹ akabọ adfaman̄, ni šikpon̄
bayi tọ kẹ musu.
Mihedšọ̄mọgbīī lẹ nyeyea, ni mihe-
ron̄ lẹ hũ nyešea; midši Iehowa.
yekayanyiea *okomfoi asẹ, ni kla-
hũ, nyekataoa amẹsẹgbẹ ni nyekẹ-
ehe mũdši; midši Iehowa.
*20, 6. 5 Mose 18, 10. 11. 1 Sam. 28, 7.
Te ši yẹ yiten̄wadšiatšẹ hīe, ni
ũmo hīe nyam, ni oše o-Nyon̄mọ
idši Iehowa.
Ni kẹ́ gbọ ko bato gbọ yẹ nye-
lẹ nọ lẹ, nyekawaălẹ yi.
2 Mose 22, 21.
Gbọ ni toọ gbọ yẹ nyen̄ō lẹ, nye-
tamọ nyeman̄nyo non̄n̄, ni osumọlẹ
bọni osumọ bodientšẹ ohe lẹ; edšakẹ
hũ nyeyato gbọ pēn̄ yẹ Mizraim
lẹ nọ. Midši Iehowa, nye-Nyo-
lẹ.
Nyekayea kũtũmpọo yẹ kodšomọ mli,
susumọ kẹ nin̄mē kẹ nika gbẹfăn̄.
5 Mose 25, 13—16. Abẹl 11, 1.
Nyehīea nsēnii ni dša, tẹi ni dša,
i dša kẹ *hin* ni dša; midši Iehowa,
yon̄mọ lẹ, ni dšienye kẹ-dšẹ Miz-
šikpon̄ lẹ nọ lẹ.
Nohewọ lẹ nyebua mikpọi lẹ fē
igbẹnănii lẹ fē, ni nyeyea nọ; mi-
ehowa. 18, 30.

Yltšo 20.

(Kwẹ 3 Mose 18.)

Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
Kẹ́mọ Israelbii lẹ akẹ: Mofēmo ni
raelnyo lo gbọ ni toọ gbọ yẹ Israel
ọ esešibii lẹ eko ehăa Molek lẹ,
gbelẹ; šikpon̄ lẹ nọ bii lẹ atfialẹ tẹi.
Ni mi lẹ man̄ō mihīe maka nakai
o lẹ, ni mafolẹ kẹ-adšẹ emă lẹn̄
mafō, edšakẹ en̄ō esešibii lẹ eko
olek, ni en̄ō-wo mihekron̄kron̄ lẹ
dši, ni ebule migbẹi kron̄kron̄ lẹ.

4. Ni kẹ́ šikpon̄ lẹ nọ bii lẹ kũ amẹhīe
fō nakai gbomo lẹ nọ, beni en̄ō esešibii
lẹ ehă Molek lẹ, ni amẹnáá amẹgbelẹ
tete lẹ,
5. kēlẹ mi lẹ man̄ō mihīe maka nakai
gbomo lẹ kẹ eweku fē, ni maflọlẹ kẹ
mei fē ni nyie esẹ bọ adfaman̄ ni amẹ-
kẹ Molek bọ adfaman̄ lẹ kẹ-adšẹ amẹmă
lẹn̄ mašẹrẹ mafīe.
6. Ni moni yanyieọ okomfoi lo klamọi
lẹ asẹ, ni ebọọ̈ adfaman̄ lẹ, man̄ō mihīe
maka nakai mo lẹ, ni mafolẹ kẹ-adšẹ
eman̄ lẹ mašẹ mafō. 19, 31.
7. Nohewọ lẹ *nyefea nyehe kron̄-
kron̄, koni nyetšọ́mọ mei kron̄kron̄i; edša-
kẹ midši Iehowa, nye-Nyon̄mọ lẹ. *19, 2.
8. Ni nyebua mikpọi lẹ, ni nyeyea
nọ; midši Iehowa ni feọnye kron̄kron̄
lẹ. 19, 37.
9. Kẹdši moko lomọ etšẹ lo enye lẹ,
gbe ágbelẹ; etšẹ kẹ enye elomọ lẹ; elá
kă enọ. 2 Mose 21, 17.
10. Ni nũ ni kẹ nũ ko n̄ă kũọ gblă
mli, ni ekẹ enanyo n̄ă kũọ gblă mli lẹ,
gbe ágbelẹ, gblăn̄kũolọ lẹ kẹ yō ni ekẹlẹ
kũ gblă mli lẹ fē. 2 Mose 20, 14. Ioh. 8, 5.
11. Ni nũ ni kẹ etšẹ n̄ă wọọ̈ lẹ, etšẹ
yayaian̄ kpo edšie lẹ; gbe ágbe amẹyi
enyọ lẹ fē; amẹlá kă amẹnọ.
12. Ni nũ ni kẹ ešăyō ni dši ebi n̄ă
lẹ wọọ̈ lẹ, gbe ágbe amẹyi enyọ lẹ fē;
hīegbedšianii amẹfe lẹ; amẹlá kă amẹnọ.
13. Ni nũ ni kẹ nũ ko wọọ̈, takẹ bọni
akẹ yō wọọ̈ lẹ, nihīnii amẹfe lẹ; amẹyi
enyọ lẹ fē lẹ, gbe ágbeamẹ; amẹlá kă
amẹnọ.
14. Kẹdši nũ ko n̄ō yō ko kẹ enye fē
lẹ, musu dši no; akẹ la áššlẹ kẹamẹ fē,
ni musu akahī nyeten̄.
15. Ni nũ ni kẹ kolo ko wọọ̈ lẹ, gbe
ágbelẹ, ni kolo lẹ hũ, ágbelẹ.
16. Ni yō ni bẹn̄kẹọ kolo ko, ni ekăa
ši ehăalẹ lẹ, gbe yō lẹ kẹ kolo lẹ fē;
gbe ágbeamẹ; amẹlá kă amẹnọ.
17. Ni nũ ni n̄ōọ enyemiyō, ni dši etšẹbi
lo enyebi, ni ekwẹọ eyayaian̄, ni yō lẹ
hũ kwẹọ eyayaian̄ lẹ, ăhī no, ni áflọamẹ
ašẹrẹ afīe yẹ amẹman̄bii lẹ ahīe; enye-
miyō yayaian̄ kpo edšie lẹ; emusu atērelẹ.

18. Ni nū ní ke̱ yō ní ete tšūi ase̱ woō̱, ni edšieo̱ eyayaiań kpo, ni efāa ebu le̱ nā, ni le̱ hū edšieo̱ elá bu le̱ kpo le̱, áflo̱ ame̱yi enyo̱ le̱ fē ye̱ ame̱mā le̱ń ašere̱ afie.

19. Ni kādšie onye nyemiyō lo otše̱ nyemiyō yayaiań kpo; edšake̱ le̱dientše̱ ehelo yayaiań kpo edšie le̱; ame̱musu atēreame̱.

20. Ni nū ní ke̱ enyekwē woō̱ le̱, enyekwē yayaiań kpo edšie le̱; ame̱tēre ame̱he eša; ame̱fo̱ń bii ni ame̱agboi.

21. Ni ké̱ nū ko šō enyeminū ńā le̱, eye̱ nyāńemo̱; enyeminū yayaiań kpo edšie le̱, ame̱fo̱ń.

22. Nohewo̱ le̱ nyebua mikpo̱i le̱ fē ke̱ migbe̱nānii le̱ fē, ni nyeye no̱, koni šikpoń ní mike̱nye aaba no̱, koni nyehī no̱ le̱, akafenye mīfie.

23. Ni nyekanyiea ye̱ mań ní mibafie ye̱ nyehīe le̱ akusumi le̱ anā; edšake̱ nii ne̱ fē ame̱fe, ni minyāńeame̱ le̱.

24. Ni mikē̱nye ake̱: Nye nyeaye ame̱šikpōdši le̱ ano̱, ni mi le̱ mańō-hānye ake̱ nyeno̱yelinō, šikpoń ní hoo̱ fufo̱ ke̱ wò le̱. Midši Iehowa, nye-Nyońmo̱ le̱, ni midšienye ke̱-dše̱ mādši le̱ ateń le̱.

25. Nohewo̱ le̱ nyefea sro̱to ye̱ šikpoń koloi *ní he tše ke̱ nii ní he tšee le̱ ateń, ke̱ lofōdši ní he tšee ke̱ nii ní he tše le̱ ateń, ni nyeke̱ šikpoń koloi ke̱ lofōdši ke̱ nii fē ní wamoo̱ ye̱ šikpoń le̱ no̱ ní migbla mli mihānye ake̱ ame̱he tšee le̱ akabulea nyesusumai. *Yl. 11.

26. Ni nyefea krońkroń nyehāami, edšake̱ mokrońkroń dšimi, Iehowa; ni mitšenye ke̱-dše̱ mādši le̱ ahe, koni nyetšō mimań.

27. Ni nū lo yō ní okomfo lo klamo̱ mumo̱ yo̱ emli le̱, gbe ágbeame̱; te̱i átfiame̱; ame̱lá kā ame̱no̱. 2 Mose 22, 18.

Yitšo 21.

Ni Iehowa kē̱ Mose ake̱: Kē̱mo̱ oso̱foi, Aaron bihīī le̱ ake̱: Nyeteń mokomoko ke̱ gbonyo akabule ehe ye̱ emā le̱ń; Ezek. 44, 20—25.

2. dša moni dši elá dientše̱: enye ne̱ke̱ ke̱ etše̱ ke̱ ebinū ke̱ ebiyō ke̱ enyeminū

3. ke̱ enyemiyō ní ši oblayō fro ní kele̱ yo̱ ni egbāko, le̱ eke̱-bule ehe.

4. Ekawo ehe mūdši ye̱ emańbii le̱ ateń mokomoko he, ní eke̱-bule ehe.

5. Ame̱kakpo̱ ame̱yi, ni ame̱tšēńi anigbēi le̱ hū ame̱kaše̱, ni asań ame̱kabāme̱ ame̱hewolo no̱ gbēi. 19, 27. 28.

6. Ame̱fe krońkroń ame̱hā ame̱-Nyońmo̱ le̱, ni ame̱kabule ame̱-Nyońmo̱ le̱ gbēi le̱; edšake̱ Iehowa afo̱lei ní ake̱ la šāa le̱, ame̱-Nyońmo̱ le̱ abolo le̱, ame̱ ame̱ke̱bahāa, hewo̱ le̱ ame̱fe krońkroń.

7. Ame̱kańō yō adfamań ko lo moní ebule ehe, ni asań ame̱kańō yō ní ewu efiele̱ hū; edšake̱ mokrońkroń dšile̱ hā e-Nyońmo̱ le̱.

8. Nohewo̱ le̱ obule̱ krońkroń, edšake̱ o-Nyońmo̱ le̱ abolo le̱, le̱ eke̱-bahāa; mokrońkroń etšō̃ ehāo, edšake̱ mokrońkroń dšimi, Iehowa, moni feo̱ nyehe krońkroń le̱.

9. Ni ke̱dši oso̱fo ko biyō bōi adfamańbō̱ le̱, ebule etše̱, ake̱ la aššle̱.

10. Ni moni dši oso̱fonukpa ye̱ enyemimei le̱ ateń, ní *afo̱se mūfō̱-mū le̱ afie eyiteń, ni awole̱ oso̱fo, ní ańō atadei le̱ awole̱ le̱, ekanyie eyitšo flo, ni ekagbla etadei le̱ amli, *2 Mose 29, 7.

11. ni ekaya gbonyo ko gbonyo ko he, etše̱ ke̱ enye he tete ekabule ehe.

12. Ekadše hekrońkroń le̱, ní ekabule e-Nyońmo̱ le̱ hekrońkroń le̱, edšake̱ e-Nyońmo̱ le̱ mūfō̱-mū le̱ akekre le̱ ye̱ eyiteń; midši Iehowa.

13. Ni le̱ le̱, eńō yō ní dši oblayō fro.

14. Ekańō yō okūlafo lo moni afiele̱ lo moni abulele̱ lo adfamań, ši moń eńō emā le̱ń oblayō fro efe eńā.

15. Ni ekawo esešibii le̱ ahe mūdši ye̱ emā le̱ń; edšake̱ midši Iehowa ní feo̱le̱ krońkroń le̱.

16. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:

17. Oke̱ Aaron awie ake̱: Osešibii le̱ ateń, ye̱ ame̱yino̱i fē mli le̱, nū ko ní kpa ko yo̱ ehe akaba ní eke̱ e-Nyońmo̱ le̱ abolo le̱ mībahā.

18. Edšake̱ nū-fē-nū ní kpa ko yo̱ ehe le̱ ekabē̱ke̱: filafo dšio, otšō̱lo̱ dšio, gugō sro̱to tše̱ lo henō ko ní fá tšō̃ tše̱ dšio,

19. lo nū ko ní nane ekū lo enine ekū,

20. lo afūtšẹ, lo moni etā lō tšṓ, lo
oni tẹ kā ehīńmẹi nọ, lo moni he efie
fēn lo adšọtọ, lo moni egbẹ̄iańwui lẹ
fāra.
21. Nū-fē-nū ni kpa ko yọ ehe yẹ osọfo
aron sešibii lẹ ateń lẹ ekatši ebẹńkẹ, ni
kẹ Iehowa afọlei bahā; kpa yẹ ehe, ekẹ
Nyońmọ lẹ abolo lẹ akatši mībabẹńkẹ.
22. E-Nyońmọ lẹ abolo ni dšẹ nii ni
ọ krońkroń fè fē lẹ kẹ nii krońkrońi lẹ
mli lẹ, eye eko moń.
23. Ši muhọ̄ lẹń kẹkẹ ekabote, ni ekatši
bẹńkẹ afọlešālatẹ lẹ, edšakẹ kpa yẹ ehe,
ewọ lẹ ekabule minii krońkrońi lẹ; edšakẹ
nidši Iehowa, moni feọamẹ krońkroń lẹ.
24. Ni Mose wie nii nẹ etšō Aaron kẹ
bihīī lẹ kẹ Israelbii lẹ fē.

Yltšo 22.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̄:
2. Okẹ Aaron kẹ ebihīī lẹ awie akẹ amẹle
amẹhe nọkwẹmọ yẹ Israelbii lẹ anii kroń-
krońi ni amẹtšūọ he amẹhāami lẹ ahewọ,
koni amẹkabule migbẹi krońkroń lẹ; mi-
dši Iehowa.
3. Kẹ̄mọamẹ akẹ: Nyeyinọi fē mli lẹ
nyesešibii lẹ ateń nū-fē-nū ni bẹńkẹọ
nii krońkrońi ni Israelbii lẹ etšū he ehā
Iehowa lẹ, ni noko ni he tšee yọ ehe
lẹ, aafo nakai susuma lẹ kẹ-adšẹ mihīe
ašẹ afō; midši Iehowa.
4. Nū-fē-nū ni dšẹ Aaron sešibii lẹ
ateń, ni yeọ kpiti lo ehe hoọ noko lẹ,
ekaye nii krońkrońi lẹ eko kẹ-yaši beyinọ
ni ehe aatše. Ni moni taā gbohīī ahe
noko ni he tšee he lẹ, lo nū ni ehenu
dšeọ emli, 15, 2. 16.
5. lo nū ni taā wāmọnibii lẹ eko ni
he tšee he lo gbomo ni he tšee he lo
nofēno ni he tšee he lẹ:
6. moni taā nẹkẹ nii nẹ eko he lẹ,
ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ, ni ekaye nii kroń-
krońi lẹ eko, akẹ dša ekẹ nu adšu ehe
dā. 11, 24. 25.
7. Ni kẹdši hūlū enyō ši ni ehe etše
lẹ, no sẹ dāni eye nii krońkrońi lẹ eko;
edšakẹ eńmā ni.
8. Kolo gbonyo ko lo noni atšerẹ mli
lẹ ekaye eko ni eńō-bule ehe; midši Ie-
howa. 2 Mose 22, 31.
9. Ni amẹye migbẹnānii lẹ anọ, koni
amẹkalō eša ni amẹgboi yẹ mli, kẹ́ amẹ-
bulelẹ lẹ; midši Iehowa moni feọamẹ
krońkroń lẹ.
10. Mokpōń ko mokpōń ko akaye nō-
krońkroń lẹ eko; osọfo ko we gbọ lo
apāfonyo ko akaye nōkrońkroń lẹ eko.
11. Ši kẹdši osọfo ko kẹ ešika he gbo-
mo ko lẹ, lẹ lẹ eye eko, ni mei ni afọ-
amẹ yẹ ewe lẹ hū, amẹye eniyenii lẹ eko.
12. Ni kẹdši osọfo ko biyō yagbā mo-
kpōń lẹ, ekaye nii krońkrońi lẹ amli nọ-
wómọ-afọle lẹ eko.
13. Ši kẹdši osọfo biyō lẹ tšṓ okūlafo
lo afielẹ, ni ebẹ bi, ni ekū esẹ kẹ-ba
etšẹ we lẹ, tamọ bọni eyọ yẹ egbekēbii-
aši lẹ, no lẹ eye etšẹ niyenii lẹ eko; ši
mokpōń ko mokpōń ko akaye eko.
14. Ni kẹdši moko lee be ni eyaye
nōkrońkroń lẹ eko lẹ, eto osọfo lẹ nō-
krońkroń lẹ nādšiań, ni eńō* emlidšāi
enumọ mli ekome eši nọ. * 5, 16.
15. Ni amẹkabule Israelbii lẹ anii kroń-
krońi lẹ ni amẹkẹ-bahāa Iehowa lẹ,
16. koni amẹkaye nọtōmọ ko yi sō, beni
amẹyeọ amẹnii krońkrońi lẹ; edšakẹ midši
Iehowa ni feọamẹ krońkroń lẹ. K. 9.
17. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̄:
18. Okẹ Aaron kẹ ebihīī lẹ kẹ Israel-
bii lẹ fē awie ni okẹ̄amẹ akẹ: Mofēmo
ni dšẹ Israel we lẹ lo etoọ gbọ yẹ Israel
lẹ ni kẹ nikēnii aabahā lẹ, amẹšiwō lẹ
nii lo nii ni amẹhāa yẹ tšuidšūrō nā, ni
amẹkẹ-bahāa Iehowa ni akẹ-šā šā-afọle lẹ,
19. beni afe ni nyekẹ-sa ehīe lẹ, nū
ni kpa ko bẹ ehe nyekẹ-bahā, tšina dšio,
tōgwanteń dšio, alo tōabotia dšio.
20. Nofēno ni kpa ko yọ ehe lẹ, nyekẹ-
kabaā; edšakẹ nyekẹ no esań ehīe.
5 Mose 15, 21; 17, 1. Mal. 1, 8.
21. Ni mofēmo ni aańō šidā-afọle ni
dšẹ tšinai lo tōi ateń ebahā Iehowa lẹ,
šiwō nọ ekẹ-yeọ dšio, tšuidšūrō nā ebahā
dšio, eye emū, koni ekẹ-sa ehīe; kpa
ko kpa ko akahī he.
22. Noni efila lo eheko ekū lo epila
lo eye fadši lo ehe efie ntíēń lo adšọtọ
lẹ, akẹ no akabahā Iehowa, ni akẹ-kašā
afọle hū yẹ Iehowa afọlešālatẹ lẹ nọ
ahālẹ.

23. Ni tšina lo tō ni ehenō ko fá tšṓ
lo ſe̱o̱ ehe noko le̱, no le̱ tšuidšūrō nā
ohā moṅ, ši šiwō nō le̱ esaa hīe.
24. Ni noni adſăra lo ašimo̱ lo afāmo̱
lo aflo̱ egbē̱i le̱ hū nyekaṅō-hāa Iehowa,
ni nyešikpoṅ le̱ no̱ hū nyekafea nakai.
25. Ni maṅse̱nyo ko tete nyekahea ene̱-
mei eko ye̱ edeṅ ni nyeke̱-fata nye-Nyo-
ṅmo̱ le̱ abolo le̱ he nyebahāa; edšake̱
ame̱he efite, ni kpa ye̱ ame̱he, ni nye-
ke̱ no esaṅ ehīe.
26. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:
27. Ké̱ afo̱ tšina lo tōgwanteṅ lo tōabotia
le̱, eke̱ enye ahī ši gbīī *kpawo, ši ke̱-
dše̱ gbī kpānyo̱ le̱ no̱ ke̱-yaä le̱ esa noni
ake̱-bašāa afo̱le ahāa Iehowa. * 2 Mose 22, 30.
28. Ni nyekagbea tšina lo tō ke̱ ebi
fē gbī kome. 5 Mose 22, 6. 7.
29. Ni ké̱ nyemīšā šidā-afo̱le nyehā Ie-
howa le̱, nyešāale̱ bo̱ni nyeke̱-asa ehīe;
30. aye *nakai gbī le̱ noṅṅ; nyekaſe̱a
eko ní dše mītše̱re no̱; midši Iehowa. * 7, 15.
31. Ni nyebua mikitāi le̱ ni nyeyea
no̱; midši Iehowa.
32. Ni nyekabulea migbe̱i kroṅkroṅ le̱,
ni afe mihe kroṅkroṅ ye̱ Israelbii le̱ ateṅ;
midši Iehowa, moni feo̱nye kroṅkroṅ le̱,
K. 9. 16.
33. moni dšienye ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ
le̱ no̱, koni matšṓ nye-Nyoṅmo̱ le̱; midši
Iehowa.

Yltšo 23.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:
2. Oke̱ Israelbii le̱ awie ni okē̱ame̱ ake̱:
Iehowa gbīī dšudši, nō no̱ ní nyešie̱ kpē
kroṅkroṅ le̱, migbīī dšudši le̱ ne̱:
3. Gbīī ekpa ake̱-tšu nii, ši gbī ní
dši gbī kpawo le̱ hedšō̱mo̱ kpō gbī ni,
kpē kroṅkroṅ ni; nyekatšua nitšumo̱ ko
nitšumo̱ ko, Iehowa hedšō̱mo̱gbī ni ye̱
nyešihīle̱hei le̱ fē. 2 Mose 20, 8—11.
4. Ene̱mei dši Iehowa gbīī dšudši ní
dši kpēi kroṅkroṅi ní nyešie̱ ye̱ ame̱be
ní ato mli le̱: 2 Mose 23, 14—19.
5. Kleṅkleṅ nyōṅ le̱ no̱ gbī ní dši
gbī nyoṅma ke̱ edſe̱ le̱ no̱ gbe̱ke̱nāši le̱
Iehowa Hehō ni. 2 Mose 12.
6. Ni gbī ni dši gbī nyoṅma ke̱ enumo̱
ye̱ nakai nyōṅ le̱ no̱ noṅṅ ayeo̱ akpītī
gbīdšūrō le̱ ahāa Iehowa; nyeyea akpītī
gbīī kpawo.
7. Kleṅkleṅ gbī le̱ no̱ le̱ akpe kpē
kroṅkroṅ ye̱ nyeteṅ; nyekatšua nitšumo̱
ko nitšumo̱ ko ní wa.
8. Ni nyeke̱ afo̱le ni ake̱ la šāa aha-
hāa Iehowa gbīī kpawo. Gbī ni dši
gbī kpawo le̱ no̱ le̱ akpe kpē kroṅkroṅ;
nyekatšua nitšumo̱ ko nitšumo̱ ko ni wa.
9. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:
10. Oke̱ Israelbii le̱ awie ni okē̱ame̱
ake̱: Ke̱dši nyebaše̱ šikpoṅ le̱ ní mibā-
hāanye le̱ no̱, ni nyemīkpa eno̱ nikpa-
mo̱nii le̱, no le̱ nyeke̱ nyenikpamo̱nii le̱
mli kleṅkleṅ dšatšu le̱ abaä oso̱fo le̱ nō;
11. ni efō dšatšu le̱ ye̱ Iehowa hie,
koni nyeke̱-sa ehīe; hedšō̱mo̱gbī le̱ no̱
*dšetše̱reno̱ le̱ ní oso̱fo le̱ afō.
* Mat. 28, 1. 1 Kor. 15, 20.
12. Ni gbī no̱ ni nyefōo̱ dšatšu le̱, nye-
ṅōa tōgwanteṅbi ní kpa ko be̱ ehe ni
eye afi nyefea šā-afo̱le nyehāa Iehowa;
13. ni ehe niyenii-afo̱le ne̱: ṅmā ni
efa mlidšāi nyoṅma mli enyo̱ ní awo
mli mū, ni ake̱-fe afo̱le ní ake̱ la šāa
ahāa Iehowa ni edše ṅma; ni ehe dā-afo̱le
ne̱: wein *hin* mlidšāi edſe̱ mli ekome.
14. Ni abolo lo able ní ašā lo ableṅ
le̱ nyekayea eko ke̱-yaši nakai gbī le̱
noṅṅ ní nyeke̱ nye-Nyoṅmo̱ le̱ nikēnii
le̱ baä le̱. Nāno̱ akpo̱ hā nyeyino̱i le̱ ye̱ nye-
šihīle̱hei le̱ fē ne̱.
15. Ke̱ke̱ ni nyekane gbīī nyehā nyebe
ke̱-dše̱ hedšō̱mo̱gbī le̱ no̱ dšetše̱remo̱, gbī
no̱ ní nyeke̱ fō-dšatšu le̱ ba le̱ ke̱-yaši
aaše̱ otšii kpawo pe̱pē̱pe̱,
2 Mose 23, 16; 34, 22. 4 Mose 28, 26—31. 5 Mose 16, 9—12.
16. ke̱-yaši hedšō̱mo̱gbī ní dši kpawo
le̱ no̱ dšetše̱remo̱ le̱ nyekanea gbīī nyo-
ṅmai-enumo̱; ke̱ke̱ ni nyeke̱ niyenii-afo̱le
hē le̱ abahā Iehowa.
17. Nyeke̱ fō-aboloi enyo̱ adše̱a nye-
šihīle̱hei le̱ abahāa; *efa* mlidšāi nyoṅma
mli enyo̱ ṅmā mā nyeṅō-fea aboloi enyo̱
le̱ ní ake̱ māša ašā ni ake̱-fe kleṅkleṅ-
yibii-afo̱le ahā Iehowa.
18. Ni nyeṅōa tōgwanteṅbii kpawo ni
kpa ko be̱ ame̱he ni ame̱ye afīfi nyefa-
taä abolo le̱ he, ke̱ tšina oblanyo kome ke̱
tōagboi enyo̱; ene̱mei afe Iehowa šā-afo̱le

e niyenii-afọle kẹ dā-afọle lẹ, afọle
la šāa ni dšeọ ńma hāa Iehowa nẹ.
Ni nyeńōa tōkpakpo kome nyefea
ọle, kẹ tōgwanteńbii enyọ ni eye
yefea šidā-afọle.
Ni osọfo lẹ ańō nii nẹ kẹ kleń-
ibii abolo lẹ efe fō-afọle yẹ Iehowa
tōgwanteńbii enyọ lẹ fē; amẹ-
krońkroń amẹhā Iehowa, ni ańō-
ọfo lẹ.
Ni nyešiẹ yẹ no gbī lẹ nọ nońń, akẹ
kpe kpē krońkroń; nyekatšua nitšu-
nitšumọ ko ní wa. Nānọ akpọ dši
nyešihīlẹhei lẹ fē hā nyeyinọi lẹ.
Ni kẹdši *nyemīkpa nyešikpoń lẹ
i lẹ, kākpa ońmō lẹ nānā nii lẹ
kẹ-mō ši, ni onikpamọnii lẹ amli
ẹbii lẹ hū kākpẹte: ohīafo kẹ gbọ
oši ohā; midši Iehowa, nye-Nyo-
ẹ. * 19, 9.
Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Nyōń
i kpawo lẹ nọ kleńkleń gbī ní
edšọ̄mọgbī lẹ nyeyea tẹtrẹmantrẹ-
ọ kaimọ gbīdšūrō, akpe kpē kroń-
4 Mose 29, 1—6; 10, 10.
nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko
, ní nyekẹ afọle ní akẹ la šāa
a Iehowa.
Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
Asań nyōń ní dši kpawo lẹ nońń
ī ni dši gbī nyońma dši *kpātāmọgbī
yekpea kpē krońkroń, ni nyewaā
sumai ayi, ni nyekẹ afọle ni akẹ
a abahāa Iehowa. * Yl. 16.
Nyekatšua nítšumọ ko nitšumọ ko
kai gbī lẹ nọ; edšakẹ kpātāmọgbī
oni akpātā ahānye yẹ Iehowa, nye-
mọ lẹ, hīe.
Edšakẹ mofēmo ní waa esusuma yi
kai gbī lẹ nọ lẹ, lẹ lẹ aafolẹ kẹ-
emā lẹń ašẹ afō.
Ni mofēmo ní tšuọ nitšumọ ko yẹ
gbī lẹ nọ lẹ, makpātā nakai susu-
hīe kẹ-adšẹ emańbii lẹ ateń.
Nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko.
akpọ dši no hā nyeyinọi lẹ yẹ
hīlẹhei lẹ fē.
Hedšọ̄mọgbī wulu ni hānye, ni nye-
nyesusumai ayi yẹ nyōń lẹ nọ gbī
ní dši gbī nẹhū lẹ gbẹkẹnāši; nyeyea
nyehedšọ̄mọgbī lẹ kẹ-dšẹ gbẹkẹ kẹ-yaši
gbẹkẹ ekoń.

33. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:

34. Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Nakai
nyōń ni dši kpawo lẹ nońń nọ gbī ni
dši gbī nyońma kẹ enumọ lẹ nọ lẹ aye
asesei agbīdšūrō lẹ gbīī kpawo ahā Iehowa.
2 Mose 23, 16; 34, 22. 4 Mose 29, 12-39. 5 Mose 16, 13-15.

35. Kleńkleń gbī lẹ nọ lẹ akpe kpē
krońkroń; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ
ko ni wa.

36. Gbīī kpawo nyekẹ afọle ni akẹ la
šāa abahā Iehowa; gbī ni dši *gbī kpā-
nyọ lẹ nọ lẹ nyekpea kpē krońkroń, ni
nyekẹ afọle ni akẹ la šāa abahāa Ieho-
wa; kpē wulu gbī ni; nyekatšua ni-
tšumọ ko nitšumọ ko ní wa. * Ioh. 7, 37.

37. Enẹmei dši Iehowa gbīī dšudši, no
nọ ni nyešiẹ akẹ akpe kpēi krońkrońi
lẹ, koni akẹ afọle ní akẹ la šāa abahā
Iehowa: šā-afọle kẹ niyenii-afọle kẹ gbē-
afọle kẹ dā-afọle, nofēno yẹ egbī nọ,

38. esōro Iehowa hedšọ̄mọgbīī lẹ, ni
esōro nyenihāmọnii lẹ, ni esōro nyešiwōi
lẹ fē, ni esōro nyetšuidšūrōnānii lẹ fē
ni nyeńō-hāa Iehowa lẹ.

39. Asań nyōń ní dši kpawo lẹ nọ gbī
ni dši gbī nyońma kẹ enumọ lẹ, beni nye-
bua šikpoń lẹ nibānii lẹ anā lẹ, nyeyea
Iehowa gbīdšūrō lẹ gbīī kpawo; kleń-
kleń gbīī lẹ hedšọ̄mọgbī ni.

40. Ni kleńkleń gbī lẹ nọ lẹ *nyeńōa
tšeiayibii fẹfẹdši kẹ blẹoi kẹ tšei kusūi
anidši kẹ fā nā kpāi, ni nyenyáa yẹ
Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ, hīe gbīī kpawo.
* Neh. 8, 14—16.

41. Ni nyekẹ gbīī kpawo ayea gbī-
dšūrō ahāa Iehowa dā afi. Nānọ akpọ
dši no hā nyeyinọi lẹ; nyōń ni dši kpa-
wo lẹ nọ lẹ nyeyea nẹkẹ gbīdšūrō nẹ.

42. Nyehīa asesei amli gbīī kpawo;
Israelnyo-fē-Israelnyo ahī asesei amli.

43. Beni afe ni nyesešibii lẹ anā ale
akẹ asesei amli mihā Israelbii lẹ hī, beni
midšieamẹ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ
lẹ; midši Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ.

44. Ni Mose dšadšẹ Iehowa gbīī dšudši
lẹ ahe sādši lẹ etšō Israelbii lẹ.

53. Ni eńmē *loflō ní hīe kā lẹ he yẹ mań lẹ agbó nā ní eya ńā lẹ nọ, ni ekpātā ehā šīa lẹ, ni ehe atše. * K. 7.

54. Enẹ dši mla ní kā ši hā kpiti ní ŕieọ nii ahe fē kẹ fafale

55. kẹ mama kẹ šīa he kpiti

56. kẹ fūmọ kẹ ntlēń kẹ kpọ hālāhālā,

57. koni akẹ-tšō be mli ní noko he tšee kẹ be mli ní noko he tše; enẹ dši kpiti he mla lẹ.

Yitšo 15.

Ni Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie akẹ:

2. Nyekẹ Israelbii lẹ awie ni nyekēa-amẹ akẹ: Nū-fē-nū ni *he hoọ nu lẹ, ehe tšee yẹ ehe ní hoọ nu lẹ hewọ. * 4 Mose 5, 2.

3. Ši noni buleọlẹ yẹ ehe ní hoọ nu mli nẹ: kẹdši ehelo lẹ mli hoọ nu dšio, etšī enā yẹ helo lẹ mli dšio, ehebulemọ ni.

4. Sā-fē-sā ni moni he hoọ nu lẹ kāa nọ lẹ he tšee, ni nofēno ní etáa nọ lẹ he tšee.

5. Ni moni taā esā lẹ he lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

6. Ni moni táa moni he hoọ nu lẹ notámọnō lẹ nọ lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

7. Ni moni taā moni he hoọ nu lẹ he lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

8. Ni kẹ́ moni he hoọ nu lẹ tšē ladšō eŕie moko ní he tše he lẹ, mo lẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

9. Ni ŕīli lo kolo notámọnō-fē-notámọnō ní moni he hoọ nu lẹ táa nọ lẹ he tšee.

10. Ni mofēmo ni taā noko ni yọ moni he hoọ nu lẹ šiši lẹ he lẹ he tšee kẹ-yaši gbẹkẹ. Ni moni woọ nẹkẹ noko nẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

11. Ni mofēmo ni moni he hoọ nu lẹ aata ehe ní efọko edē lẹ, afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

12. Ni *šūnō ní moni he hoọ nu lẹ aata he lẹ, adŕa, ni tšonō-fē-tšonō lẹ akẹ nu afọ mli. * 11, 33.

13. Ni kẹ́ moni he hoọ nu lẹ he tā kẹ-dšẹ ehenuhō lẹ mli lẹ, ekane gbīī kpawo ehā ehetšūmọ, ni efọ etadei ahe, ni eyadšu ehe yẹ nu ni hoọ mli, ni ehe atše.

14. Ni gbī ní dši gbī kpānyọ lẹ nọ lẹ eńō kosẹ-okpoi enyọ lo okpobii enyọ, ni ekẹ-ba Iehowa hīe yẹ kpē-bū šīnā lẹ nā, ni ekẹ-bahā osọfo lẹ. 5, 7.

15. Ni osọfo lẹ ańō ekome afe eša-afọle, ni ekẹ ekome hū afe šā-afọle; ni osọfo lẹ akpātā ahālẹ yẹ Iehowa hīe kẹ-dšẹ ehe ni hoọ lẹ mli.

16. Kẹdši *nū ko henu dše emli lẹ, no lẹ ekẹ nu adšu ehe fē, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ. * 22, 4.

17. Ni mama-fē-mama kẹ wolo-fē-wolo ní nẹkẹ henu nẹ eko aate mli lẹ akẹ nu afọ he, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

18. Ni yō ní nū ko kẹlẹ wọ ní ehenu lẹ dše emli lẹ, amẹyi enyọ lẹ fē amẹkẹ nu adšu amẹhe, ni amẹhe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

19. Ni kẹdši yō ko fe yeianii ni ehe mīho lá lẹ, ehī tšūi asẹ gbīī kpawo, ni *mofēmo ní taā ehe lẹ he tšee kẹ-yaši gbẹkẹ. * 18, 19.

20. Ni nofēno ní ekā nọ gbīī abọ ní ete tšūi asẹ lẹ he tšee, ni nofēno ni etá nọ hū he tšee.

21. Ni mofēmo ni taā esā lẹ he lẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

22. Ni mofēmo ní taā nofēno ni etá nọ lẹ he lẹ afọ etadei ahe, ni ekẹ nu adšu ehe, ni ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

23. Ni kẹ́ moko ta noko ni yọ esā nọ lo nofēno ni etá nọ lẹ nọ lẹ he lẹ, ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ.

24. Ši kẹ́ nū ko kẹlẹ wọ ni etšūiasẹyānii lẹ eko te ehe lẹ, no lẹ ehe tšee gbīī kpawo, ni nofēno ni ekā nọ lẹ he tšee.

25. Ši kẹdši yō ko he hoọ lá gbīī pī, beni ešẹko etšūiasẹyā be lẹ, alo ehe hoọ lá yẹ etšūiasẹyā be lẹ sẹ lẹ, bēlẹ gbīī lẹ fē ni ehe hoọ lẹ, ehe tšee, tamọ bọ-

tše̱e ye̱ etšũiase̱yā gbĩĩ le̱ amli
ń.
ā-fē-sā ní ekā no̱ gbĩĩ abo̱ ni ehe
atamo̱ etšũiase̱yā sā le̱, ni nofēno
no̱ le̱ he tše̱e, take̱ bo̱ni ehe tše̱e
ũiase̱yā be le̱ mli le̱.
Ni mofēmo ní taā nii ne̱ eko he
tše̱e, ni efo̱ etadei ahe, ni eke̱
šu ehe, ni ehe tše̱e ke̱-yaši gbe̱ke̱.
Ni ke̱dši ehe láhō le̱ se̱ fo le̱, no
ne gbĩĩ kpawo ehā ehe, ni no se̱
aatše.
Ni gbĩ ní dši gbĩ kpãnyo̱ le̱ no̱
kose̱-okpoi enyo̱ lo okpobii enyo̱,
-bahā oso̱fo le̱ ye̱ kpē-bũ le̱ šĩnā
K. 14.
Ni oso̱fo le̱ ańō ekome afe eša-afo̱le,
ekome hũ afe šā-afo̱le, ni oso̱fo
pātā ahāle̱ ye̱ Iehowa hĩe ke̱-dše̱
hō ni he tše̱e le̱ mli.
Bo̱ni nyetšō Israelbii ni ame̱le
no̱kwe̱mo̱ ye̱ ame̱nibii ni he tše̱e
ne̱, koni ame̱kagboi ye̱ ame̱nibii ni
e le̱ amli, beni ame̱yabule mišihĩle̱he
yo̱ ame̱teń le̱.
Ene̱ dši mla ni kā ši hā moni he
ke̱ moni ehenu dše̱o̱ emli ni ehe
ye̱ mli le̱;
ke̱ yō ni he waale̱ ye̱ etšũiase̱yā
ke̱ moni he hoo̱, nũ dšio, yō dšio,
ni ke̱ yō ko ni he tše̱e le̱ wo̱ō̱ le̱.

Yĩtšo 16.

23, 26—32. 4 Mose 29, 7—11. Heb. 9, 6—14.)
Iehowa ke̱ Mose wie, beni Aaron
enyo̱ le̱ yabe̱ńke̱ Iehowa hĩe ni
boi ye̱ mli se̱ le̱; *10, 1. 2.
ni Iehowa kē Mose ake̱: Wiemo̱ otšō
ni Aaron, ake̱ *ekabote hekrońkroń
-mĩya muhō̱ le̱ se̱ ye̱ kpātāmo̱ sēi ni
leka le̱ no̱ le̱ hĩe le̱ befēbe, koni
o, edšake̱ mibapue ye̱ atatu mli
ātāmo̱ sēi le̱ no̱. * 2 Mose 26, 33. 34.
Ši nii ni Aaron ke̱-bote hekroń-
le̱ ne̱: *Tšinanũ oblanyo ni ake̱-fe
o̱le, ke̱ †tōagbo ni ake̱-fe šā-afo̱le.
*4, 8. †1, 10.
Ewo klala ñaka krońkroń le̱, ni
tĩakotoi le̱ aha ehelo le̱ he, ni
mlifĩnii le̱ afĩ emli, ni ebu klala
fai le̱: atadei krońkrońi le̱ ne̱; ni eke̱
nu adšu ehe le̱, ni ewo. 2 Mose 28, 39. 42. 43.
5. Ni ehe tōkpakpoi enyo̱ ni ake̱-bafe
eša-afo̱le, ke̱ tōagbo kome ni ake̱-bafe
šā-afo̱le ye̱ Israelbii le̱ asafo le̱ deń.
6. Ni Aaron ańō eša-afo̱le tšinanũ ni
dši *le̱dientše̱ enō le̱ ke̱-ba, ni eke̱-kpātā
ehā le̱dientše̱ ehe ke̱ ewe le̱. * Heb. 7, 27.
7. Ni eńō tōkpakpoi enyo̱ le̱, ni eke̱-
badamo̱ Iehowa hĩe ye̱ kpē-bũ le̱ šĩnā
le̱ nā.
8. Ni Aaron afō tōkpakpoi enyo̱ le̱
no̱ oširi: ošiki kome hā Iehowa ke̱ ošiki
kome hā *Azazel. * K. 20—22. Mat. 12, 43.
9. Ni Aaron ańō tōkpakpo ni Iehowa
ošiki le̱ gbē eno̱ le̱ ke̱-ba, ni eke̱-bašā eša-
afo̱le.
10. Ši tōkpakpo ni Azazel ošiki le̱ gbē
eno̱ le̱, eke̱le̱ abadamo̱ Iehowa hĩe hĩe-
kālo̱, koni ekpātā ehāle̱ ni eńmē ehe ehā
Azazel ke̱-ya ńā le̱ no̱.
11. Ni Aaron ke̱ eša-afo̱le tšinanũ ni
dši le̱dientše̱ enō le̱ aba, ni eke̱-bakpātā
ehā le̱dientše̱ ehe ke̱ ewe le̱, ni egbe
eša-afo̱le tšinanũ ni dši le̱dientše̱ enō le̱.
12. Ni elō ńāi ke̱ la ńe̱sũ obō ye̱ afo̱le-
šālate̱ le̱ no̱ ye̱ Iehowa hĩe, ke̱ tšofā-
ke̱-ńma ni aši bo̱do̱bo̱do̱ eko̱ko̱i obōbō,
ni eke̱-bote muhō̱ le̱ se̱;
13. ni eńō tšofā-ke̱-ńma le̱ efō la le̱ no̱ ye̱
Iehowa hĩe, ni tšofā-ke̱-ńma le̱ he lasũ
kũmo̱ńń le̱ aha kpātāmo̱ sēi le̱ ni bu odase-
yelinō le̱ nā le̱ he, koni ekagbo.
14. Ni eńō tšinanũ le̱ lá le̱ eko ni eke̱
ewao le̱ atšo̱ afā kpātāmo̱ sēi le̱ no̱ ye̱
hĩegbe̱; ni eke̱ ewao atšo̱ lá le̱ eko afā
kpātāmo̱ sēi le̱ hĩe šii kpawo.
15. Ni egbe eša-afo̱le tōkpakpo le̱ ni
dši mań le̱ nō le̱, ni eke̱ elá le̱ abote
muhō̱ le̱ se̱, ni eke̱ elá le̱ afe, tamo̱ bo̱ni
eke̱ tšinanũ le̱ lá le̱ fe le̱, ni etšo̱ efā
kpātāmo̱ sēi le̱ no̱ ke̱ kpātāmo̱ sēi le̱ hĩe-
gbe̱; Rom. 3, 25.
16. ni *edĩra hekrońkroń le̱ ye̱ Israel-
bii le̱ amũdšinii ke̱ ame̱mlatōmo̱i ni dši
ame̱he ešai le̱ fē le̱ ahewo̱; ni nakai efe
ehā kpē-bũ le̱ ni yo̱ ame̱teń ye̱ ame̱mũ-
dšinii le̱ amli le̱. * 17, 11.
17. Ni gbomo ko gbomo ko akahĩ kpē-
bũ le̱ mli, beni eboteo̱ mli ni eyakpātā

ye̱ hekroṅkroṅ le̱ mli le̱ ke̱-yaši beyino̱ ní eedše kpo ekoṅ; ni ekpātā ye̱ le̱dientše̱ ehewo̱ ke̱ ewe le̱ hewo̱ ke̱ Israel asafo le̱ fē hewo̱.

18. Ni edše kpo ke̱-ba afo̱lešālate̱ ní mā Iehowa hīe le̱ he, ni ekpātā ehāle̱, ni eṅō tšinanū le̱ lá le̱ eko ke̱ tōkpakpo le̱ lá le̱ eko, ni eke̱-sāra afo̱lešālate̱ le̱ kodši le̱ ano̱ ke̱-kpe; 2 Mose 30, 10.

19. ni eke̱ ewao atšo̱ lá le̱ eko efā no̱ šii kpawo, ni etšū ehe ni efe ehe kroṅkroṅ ke̱-dše̱ Israelbii le̱ amūdšinii le̱ amli.

20. Ni ke̱ egbe hekroṅkroṅ le̱ ke̱ kpē-bū le̱ ke̱ afo̱lešālate̱ le̱ dfiramo̱ le̱ nā le̱, eke̱ tōkpakpo ní hīe kā le̱ aba;

21. ni Aaron aṅō enidši enyo̱ le̱ fē afie tōkpakpo hīekālo̱ le̱ yiteṅ, ni edšadše Israelbii le̱ ano̱tōmo̱i le̱ fē efie eno̱ ke̱ ame̱mlatōmo̱i le̱ ni ame̱ke̱-fe eša le̱ fē, ni eṅō fē efō tōkpakpo le̱ yiteṅ, ni etu le̱ ewo nū ko ní yo̱ dše̱i le̱ deṅ ní ayaṅmē ehe ke̱-ya ṅā le̱ no̱;

22. ni tōkpakpo le̱ atēre ame̱no̱tōmo̱i le̱ fē ke̱-ya šikpoṅ ole̱ṅle̱ ko no̱; ni ṅā le̱ no̱ tō eṅmē tōkpakpo le̱ he ye̱.

23. Ni Aaron asā abote kpē-bū le̱ṅ, ni edšie klala atadei ní ewo, beni ebote hekroṅkroṅ le̱, ni eši ye̱ dše̱i.

24. Ni eke̱ nu adšu ehe ye̱ hekroṅkroṅ le̱, ni ewo le̱dientše̱ etadei, ni edše kpo eyašā le̱dientše̱ ešā-afo̱le le̱ ke̱ maṅ le̱ šā-afo̱le le̱, ni ekpātā ehā le̱dientše̱ ehe ke̱ maṅ le̱.

25. Ni eša-afo̱le le̱ he fo̱ le̱ ešā ye̱ afo̱lešālate̱ le̱ no̱.

26. Ni moni ke̱ tōkpakpo le̱ te yaṅmē ehe ehā Azazel le̱ afo̱ etadei le̱ ahe, ni eke̱ nu adšu ehe, ni no se̱ fēdā ní eba nsra le̱ṅ.

27. Ni eša-afo̱le tšinanū le̱ ke̱ eša-afo̱le tōkpakpo le̱ ní ake̱ ame̱lá le̱ te hekroṅkroṅ le̱ ní ake̱-yakpātā le̱, ake̱-dše nsra le̱ṅ ni ake̱ la ašā, ame̱wodši ke̱ ame̱lōi ke̱ ame̱fei le̱ fē. 4, 12; 6, 30. Ezek. 43, 21. Heb. 13, 11.

28. Ni moni te eyašāame̱ le̱ afo̱ etadei le̱ ahe, ni eke̱ nu adšu ehe, ni no se̱ fēdā ni eba nsra le̱ṅ.

29. Ni ene̱ afe nāno̱ akpo̱ ahānye: Nyōṅ ní dši kpawo le̱ no̱ gbī nyoṅma le̱ no̱ le̱ nyewaā nyehe yi, ni nyekatšua nitšumo̱ ko, nyemā le̱ṅ nyo dšio, gbo̱ ní too̱ gbo̱ ye̱ nyeteṅ dšio.

30. Edšake̱ *nakai gbī le̱ no̱ abak[...] ahānye, koni atšū nyehe ke̱-dše n[...] ešai le̱ fē mli, ní nyehe atše ye̱ Iehow[...]
* Heb. [...]

31. Hedšōmo̱gbī wulu ni hānye, ní waā nyehe yi; nāno̱ akpo̱ ne̱.

32. Ni kpātāmo̱ ne̱, oso̱fo ní af[...] ni awole̱ oso̱fo, koni eye oso̱fo ye̱ [...] nādšiaṅ le̱, akpātā; ni ewo klala a[...] ní dši atadei kroṅkroni le̱;

33. ni edfira hekroṅkroṅ fē fē [...] kpē-bū le̱ ke̱ afo̱lešālate̱ le̱, ni ek[...] ehā oso̱foi le̱ ke̱ maṅ mū le̱ fē.

34. Ni ene̱ atšō nāno̱ akpo̱ ahāny[...] aṅō-kpātā ahā Israelbii le̱ ye̱ ame̱he[...] le̱ fē hewo̱ dā afī šikome. Ni efe [...] Iehowa wo Mose kitā le̱.

Yitšo 17.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ek[...]:

2. Oke̱ Aaron ke̱ ebihīī le̱ ke̱ Is[...] bii le̱ fē awie ni okēame̱ ake̱: En[...] sane ní Iehowa wo he kitā le̱ ake̱:

3. Mofēmo ni yo̱ Israel we le̱ ni [...] tšina alo tōgwanteṅ alo tōabotia ye̱ [...] le̱ mli alo moni gbeo̱ eko ye̱ nsra [...]

4. ni eke̱-baa kpē-bū le̱ šīnā l[...] koni ake̱-bašā afo̱le ahā Iehowa y[...] howa šihīle̱he le̱ hīe le̱, * le̱ le̱ aab[...] ahāle̱, lá efo̱se efie ši, ni aafo ne̱ke̱ g[...] le̱ ke̱-adše̱ emaṅ le̱ teṅ aše̱ afō: * Ies. [...]

5. beni afe ní Israelbii le̱ afo̱lei ní [...] gbeo̱ ye̱ ṅā le̱ no̱ le̱, ame̱ke̱-ba, ni [...] ke̱-bahā Iehowa ye̱ kpē-bū le̱ šīnā [...] ye̱ oso̱fo le̱ ṅō, ni ame̱gbe ame̱ke̱-šā [...] afo̱lei ame̱hā Iehowa.

6. Ni oso̱fo le̱ aṅō lá le̱ afā Ie[...] afo̱lešālate̱ le̱ no̱ ye̱ kpē-bū le̱ šīnā [...] ni ešā fo̱ le̱ ní edše ṅma ewo Ieh[...]

7. Ni ame̱kašā afo̱lei ame̱hā wo̱d[...] ame̱nyieo̱ ame̱se̱ ke̱-boō adfamaṅ le̱ [...] Ene̱ atšō nāno̱ akpo̱ ahāame̱ ye̱ ame̱yin[...]
5 Mose [...]

8. Ni okēame̱ ake̱: Mofēmo ní yo̱ I[...] we le̱ lo gbo̱ ní too̱ gbo̱ ye̱ ame̱te[...] aašā šā-afo̱le lo gbē-afo̱le,

9. ni eke̱-baa *kpē-bū le̱ šīnā l[...] koni ašā ahā Iehowa le̱, le̱ le̱ aafol[...] adše̱ emā le̱ teṅ aše̱ afō. * 5 Mose [...]

10. Ni mofēmo ní yo̱ Israel we [...] gbo̱ ní too̱ ame̱teṅ gbo̱ le̱, ni * ye[...]

ę, madšie mihle maka nakai susuma
mafolę kę-adšę emā lę teń mašę mafō.
* 3, 17.
Edšakę helo lę wala yę elá lę mli,
lę mińō-hānye yę afolešālatę lę no,
ińō-kpātā ahā nyesusumai lę; edšakę
kę-kpātāa ahāa susuma. * Heb. 9, 22.
Nohewo ni mikę̄ Israelbii lę akę:
ń mokomoko akaye lá ko, ni gbo
too gbo yę nyeteń lę akaye lá ko.
Ni Israelbii lę ateń mofēmo kę gbo
o gbo yę amęteń lę, ké eyagbobi ni
kolo lo loflō ní ayeo lę, efose elá
ie ši, ni ekę sū aha no.
Edšakę *helo-fē-helo wala lę, elá
ńń mli ewala lę yo; hewo ni mikę̄
lbii lę akę: Nyekayea lō ko lō ko
dšakę helo-fē-helo wala dši elá lę;
mo ní yeo lę, aafolę ašę afō. * 1 Mose 9, 4.
Ši *mofēmo ní yeo noko ní enyō
oko ní atšerę mli lę, mā lęń nyo
šio, gbo ni dšio, efo etadei ahe, ni
nu adšu ehe, ni ehe tšee kę-yaši
ę: no fēdā ehe aatše. * 11, 40.
Ni ké efoo etadei ahe ni edšuu
lę, no lę esō akā eno.

Yitšo 18.

(Kwę 3 Mose 20.)

i Iehowa kę Mose wie ni ekę̄:
Okę Israelbii lę awie ni okęame
Midši Iehowa, nye-Nyońmo lę.
Misraim šikpoń lę no, heni nyehī
lšeńba lę nyekabaā, ni asań Kanaan
oń lę no, heni mikęnye yaā nę, dšeń-
ę hū nyekabaā, ni amękpoi lę hū
tayea no. 2 Mose 23, 24.
Migbęnānii lę moń nyefea, ni mi-
lę hū nyebua, koni nyeye no; mi-
Iehowa, nye-Nyońmo lę.
Hewo lę nyebua mikpoi lę kę
ęnānii lę ní *ké gbomo ye no ní
aaná wala yę mli lę; midši Iehowa.
Neh. 9, 29. Ezek. 20, 11. Rom. 10, 5. Gal. 3, 12.
Mokomoko akabęńkę ewekumei ateń
o ní dši lędientšę ehelo lę, ní edšie
aiań kpo; midši Iehowa.
Kādšie otšę lo onye yayaiań lę kpo;
ni, kādšie eyayaiań kpo.
Kādšie otšę ńā lę yayaiań kpo; otšę
iań ni. 1 Mose 35, 22. 5 Mose 27, 20. 1 Kor. 5, 1.

9. Onyemiyō ni dši otšębi lo onyebi
lę, afolę yę šla dšio, afolę yę he kroko
dšio, kādšie eyayaiań kpo. 5 Mose 27, 22.
10. Kādšie obinū lę biyō alo obiyō lę
biyō lę yayaiań kpo; edšakę amęyayaiań
lę oyayaiań ni.
11. Otšę ńā lę biyō ni ekę otšę fo lę,
onyemiyō ni, kādšie eyayaiań kpo.
12. Kādšie otšę nyemiyō yayaiań kpo;
otšę helo dientšę dšilę.
13. Kādšie onye nyemiyō yayaiań kpo;
edšakę onye helo dientšę dšilę.
14. Kādšie otšę nyeminū yayaiań kpo,
eńā lę kābęńkęlę; ši onyekwē ni.
15. Kādšie *ošāyō yayaiań kpo; obinū
lę ńā ni, kādšie eyayaiań kpo. * 1 Mose 38, 16.
16. Kādšie onyeminū ńā yayaiań kpo;
onyeminū yayaiań ni. Mar. 6, 18.
17. Kādšie yō ko kę ebiyō fē yayaiań
kpo; kāńō ebinū lę biyō lo ebiyō lę
biyō ní odšie amęyayaiań kpo; ehelo
dientšę dšiamę; musu dši no. 5 Mose 27, 23.
18. Ni okańō yō ko kę enyemiyō fē,
ní amęye awuńā, ní odšie eyayaiań kpo
oši ońā no gbīlabo ní ehle kā lolo lę.
19. Ni *yō ko ní ete tšūi asę ni ehe
tšee lę, kābęńkęlę ní odšie eyayaiań kpo.
* 15, 24. Ezek. 18, 6; 22, 10.
20. Ni okę *onanyo gbomo ńā hū akawo
ní okęlę bule ohe. * 2 Sam. 11, 4.
21. Ni okę osešibii lę eko akahā ní
etšō la mli *ehā Molek, ni okabule o-
Nyońmo lę gbei lę; midši Iehowa.
* 5 Mose 18, 10. 2 Mań. 21, 6. Lal. 106, 37. Ier. 7, 31.
22. Okę nū ko akawo take boni akę
yō woō lę; nihīnii dši no.
1 Mose 19, 5. Rom. 1, 27. 1 Kor. 6, 9.
23. Okę kolo ko kolo ko akawo ní
okęlę bule ohe. Ni yō ko akadamo kolo
ko hle ní ekā ši ehālę; āhī. 2 Mose 22, 19.
24. Nyekę nękę nii nę akabulea nyehe;
edšakę nękę nii nę fē dšeńmādši ní mi-
bafie yę nyehle lę kę-bule amehe lę,
25. ni abule šikpoń lę, nohewo lę mi-
bawolę enišaianii lę ahe nyōmo, ni šikpoń
lę bafe enobii lę afie.
26. Nohewo lę nye lę nyeyea mikpoi
lę kę migbęnānii lę ano, ni nyekafea nękę
nihīnii nę fē eko, mańnyo dšio, gbo ní
ebato gbo yę nyeteń dšio.

27. Edšakę nękę nihīnii nę fē lę, šikpoń lę no bii ni tšő nyehīe lę efe, ni abule šikpoń lę;

28. koni šikpoń lę akafenye hū efie, takę bǫni efe dšeńmań ni tšő nyehīe lę efie lę, kę́ nyebulelę lę.

29. Edšakę mofēmo ni feǫ nękę nihīnii nę eko lę, aaflǫ susumai ni feǫ lę kę-adšę amęmań lę teń ašęrę afie.

30. Nohewǫ lę nyeyea migbęnānii lę anǫ, koni nyekafea kusumi ni ahīa ni afe dāni nyeba lę, ni nyekę-kabulea nyehe; midši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę.

Yītšo 19.

Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:

2. Okę Israelbii asafo lę fē awie ni okēamę akę: Nyefea krońkroń, edšakę mi, Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, mokrońkroń dšimi.
11, 44. 45. Mat. 5, 48. 1 Pet. 1, 15. 16.

3. Mofēmo aše enye kę etšę gbeyei, ni mihedšōmǫgbīī lę nyeyea; midši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę. 2 Mose 20, 8. 12.

4. Nyekayanyiea yakayakawǫdši asę, ni nyekafea nyońmǫi ni afie hū nyehāa nyehe; midši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę.
2 Mose 20, 3; 34, 17.

5. Ni kę nyemīšā šidā-afǫle nyehā Iehowa lę, *nyešāalę bǫni nyekę-asa ehīe;
* 22, 18—20.

6. aye gbī ni nyešā lę nońń, kę enǫdšetšęremǫ lę; ši noni bafę kę-baši gbī ni dši gbī etē lę nǫ lę, akę la ašā. 7, 15—18.

7. Ši kę́ aye gbī ni dši gbī etē lę nǫ kē lę, ahī kǫkǫkǫ, anáń he tšui.

8. Ni moni yeǫ lę atēre emusu, edšakę ebule Iehowa nōkrońkroń lę, ni aafo nękę susuma nę kę-adšę emā lęń ašę afo.

9. Ni kę nyemīkpa nyešikpoń lę nǫ nii lę, kākpa ońmō lę nānā nii lę kwrā kę-mō ši, ni onikpamǫnii lę amli kpękpębii lę hū kākpete.
23, 22. 5 Mose 24, 19. Rut 2, 2. 15. 16.

10. Ni oweintrom lę hū kāyakpęte mli, ni oweintrom yibii ni fie ši lę kāye kpękpęo: ahīafo kę gbǫ moń ošī ohā; midši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę.

11. Nyekadšua, ni moko akašišiua enanyo gbomo ni eyelę kūtūmpǫo.
2 Mose 20. 15. 16. 1 Tes. 4, 6.

12. Ni nyekę migbęi lę akakāa ama-
kitā, ni ońō-bule o-Nyońmǫ lę gbęi lę;
midši Iehowa. 2 Mose 20, 7. Mat. 5, 33

13. Kāye onanyo amım ni okalō eni
*Kāhā dše mītšęre apāfonyo nyōmǫwo
lę nǫ. * 5 Mose 24, 14. 15. Ier. 22, 13. Iak. 5, 4.

14. Kālomǫ toimūlǫ, ni okafe pampi
omā *filafo hīe; ši oše o-Nyońmǫ lę
gbeyei; midši Iehowa. * 5 Mose 27, 18.

15. *Nyekayea kūtūmpǫo yę kodšomǫ
mli: kākwę ohīafo hīe, ni ohīe akafe
gbomo agbo hū hīeań; dšalę nā okodšo
onanyo gbomo. * 2 Mose 23, 6. 5 Mose 16, 19.

16. Kānyie akę ošekuyelǫ yę omā lę
mli; kāte ši odamǫ ši owo onanyo lā
lę; midši Iehowa.

17. Kānyę onyemi yę otšui mli; kā
*okā onanyo gbomo, koni okalō ehewǫ
eša ko. * Lal. 141, 5. Mat. 18, 15.

18. Kātǫ owele ni okabę omańbii lę
eko owo omli; ši suomǫ onanyo, takę
bǫni osumoǫ bodientšę ohe lę; mi-
dši Iehowa. Mat. 22, 39; 5, 43—48.
Luk. 10, 25—37. Rom. 13, 9. Gal. 5, 14. Iak. 2, 8. Ioh. 13, 34

19. Nyeyea mikpǫi lę anǫ. Ošīa koloi
lę, kāhā amęmīfutu amęmīkwǫ; ońmō
hū kāfutu dūmǫnii odū yę mli; ni kāwo
atade ni akę klala kę kūntū futu lō.
5 Mose 22, 9—11

20. Kędši nū ko kę yō ko wǫ, ni yi
lę dši nyōńyō ni eyę enuntšǫ lę šiī,
ni anáko akpōlę lo ahā eye ehe lę, agbla-
amę toi moń; ši akagbeame, edšakę ahāko
eye ehe.

21. Ši nū lę kę esō-afǫle aba ahahā
Iehowa yę kpē-bū šīnā lę nā, sō-afǫle
tōagbo ekę-ba;

22. ni *osǫfo lę kę sō-afǫle tōagbo lę
akpātā ahālę yę Iehowa hīe yę eša ni
efe lę hewǫ, ni aańō ehe eša ni efe lę afalę.
* 5, 17. 18.

23. Ni kę nyeba šikpoń lę nǫ ni nye-
batęo yelitšo-fē-yelitšo ni ayeǫ lę, nye-
bua amęyibii lę akę fōnii. Afii etē amę-
tšő fōnii amęhānye, ni akaye;

24. ši afi ni dši edfę lę nǫ lę amęyibii
lę fē afe krońkroń ni akę-dšie Iehowa yi;

25. ni afi ni dši enumǫ lę nǫ lę nye-
yea amęyibii lę, koni amęnibānii lę afā
babaō ahānye; midši Iehowa, nye-Nyo-
ńmǫ lę.

yekayea noko *kę lá. Nyekaklaā
kayea ńkũnyā. *3, 17.
yekašęa nyeyi kutrukui, ni oka-
ēń nā. 21, 5. 5 Mose 14, 1.
yekabāmǫa nyehe gbēi yę gbonyo
vǫ, ni nyekayea nyehewolo nǫ sā-
idši Iehowa.
Kābule obiyō ní ohā ebǫ adfamań,
kpoń lę akabǫ adfamań, ni šikpoń
bayi tǫ kę musu.
Mihedšǫmǫgbīī lę nyeyea, ni mihe-
oń lę hũ nyešea; midši Iehowa.
Nyekayanyiea *okomfoi asę, ni kla-
hũ, nyekataoa amęsęgbę ni nyekę-
ehe mũdši; midši Iehowa.
* 20, 6. 5 Mose 18, 10. 11. 1 Sam. 28, 7.
Te ši yę yiteńwadšiatšę hīe, ni
ũmo hīe nyam, ni oše o-Nyońmǫ
idši Iehowa.
Ni kę́ gbǫ ko bato gbǫ yę nye-
lę nǫ lę, nyekawaālę yi.
2 Mose 22, 21.
Gbǫ ní toǫ gbǫ yę nyeńō lę, nye-
tamǫ nyemańnyo nońń, ni osumǫlę
bǫni osumǫ bodientšę ohe lę; edšakę
hũ nyeyato gbǫ pēń yę Mizraim
lę nǫ. Midši Iehowa, nye-Nyo-
lę.
Nyekayea kũtũmpǫo yę kodšomǫ mli,
susumǫ kę nińmē kę nika gbęfāń.
5 Mose 25, 13—16. Abęi 11, 1.
Nyehiea nsēnii ni dša, tęi ni dša,
dša kę *hin* ni dša; midši Iehowa,
yońmǫ lę, ni dšienye kę-dšę Miz-
šikpoń lę nǫ lę.
Nohewǫ lę nyebua mikpǫi lę fē
igbęnānii lę fē, ni nyeyea nǫ; mi-
ehowa. 18, 30.

Yitšo 20.

(Kwę 3 Mose 18.)

Iehowa kę Mose wie ni ekē:
Kęmǫ Israelbii lę akę: Mofēmo ni
raelnyo lo gbǫ ni toǫ gbǫ yę Israel
ǫ esešibii lę eko ehāa Molek lę,
gbelę; šikpoń lę nǫ bii lę atfialę tęi.
Ni mi lę mańō mihīe maka nakai
lę, ni mafolę kę-adšę emā lęń
mafō, edšakę eńō esešibii lę eko
Molek, ni eńō-wo mihekrońkroń lę
ũdši, ni ebule migbęi krońkroń lę.

4. Ni kę́ šikpoń lę nǫ bii lę kũ amęhīe
fō nakai gbomo lę nǫ, beni eńō esešibii
lę ehā Molek lę, ni amęnáá amęgbelę
tete lę,
5. kēlę mi lę mańō mihīe maka nakai
gbomo lę kę eweku fē, ni mafǫlę kę
mei fē ní nyie esę bǫ adfamań ní amę-
kę Molek bǫ adfamań lę kę-adšę amęmā
lęń mašęrę mafie.
6. Ni moni yanyieǫ okomfoi lo klamǫi
lę asę, ní ebǫǭ adfamań lę, mańō mihīe
maka nakai mo lę, ni mafolę kę-adšę
emań lę mašę mafō. 19, 31.
7. Nohewǫ lę *nyefea nyehe krońkroń,
koni nyetšōmǫ mei krońkrońi; edša-
kę midši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę. *19, 2.
8. Ni nyebua mikpǫi lę, ni nyeyea
nǫ; midši Iehowa ní feǫnye krońkroń
lę. 19, 37.
9. Kędši moko lomǫ etšę lo enye lę,
gbe ágbelę; etšę kę enye elomǫ lę; elá
kā enǫ. 2 Mose 21, 17.
10. Ni nũ ní kę nũ ko ńā kũǫ gblā
mli, ni ekę enanyo ńā kũǫ gblā mli lę,
gbe ágbelę, gblāńkũolǫ lę kę yō ni ekęlę
kũ gblā mli lę fē. 2 Mose 20, 14. Ioh. 8, 5.
11. Ni nũ ní kę etšę ńā wǫǭ lę, etšę
yayaiań kpo edšie lę; gbe ágbe amęyi
enyǫ lę fē; amęlá kā amęnǫ.
12. Ni nũ ní kę ešāyō ní dši ebi ńā
lę wǫǭ lę, gbe ágbe amęyi enyǫ lę fē;
hīegbedšianii amęfe lę; amęlá kā amęnǫ.
13. Ni nũ ní kę nũ ko wǫǭ, takę bǫni
akę yō wǫǭ lę, nihīnii amęfe lę; amęyi
enyǫ lę fē lę, gbe ágbeamę; amęlá kā
amęnǫ.
14. Kędši nũ ko ńō yō ko kę enye fē
lę, musu dši no; akę la ášālę kęamę fē,
ní musu akahī nyeteń.
15. Ni nũ ní kę kolo ko wǫǭ lę, gbe
ágbelę, ni kolo lę hũ, ágbelę.
16. Ni yō ní bęńkęǫ kolo ko, ni ekāa
ši ehāalę lę, gbe yō lę kę kolo lę fē;
gbe ágbeamę; amęlá kā amęnǫ.
17. Ni nũ ní ńōǫ enyemiyō, ní dši etšębi
lo enyebi, ni ekwęǫ eyayaiań, ni yō lę
hũ kwęǫ eyayaiań lę, āhī no, ní áflǫamę
ašęrę afie yę amęmańbii lę ahīe; enye-
miyō yayaiań kpo edšie lę; emusu atērelę.

18. Ni nũ ní kẹ yō ní ete tšũi asẹ woō, ni edšieọ eyayaiaṅ kpo, ni efāa ebu lẹ nā, ni lẹ hũ edšieọ elá bu lẹ kpo lẹ, áflọ amẹyi enyọ lẹ fĕ yẹ amẹmā lẹṅ ašẹrẹ afie.

19. Ni kādšie onye nyemiyō lo otšẹ nyemiyō yayaiaṅ kpo; edšakẹ lẹdientšẹ ehelo yayaiaṅ kpo edšie lẹ; amẹmusu atĕreamẹ.

20. Ni nũ ní kẹ enyekwĕ woō lẹ, enyekwĕ yayaiaṅ kpo edšie lẹ; amẹtĕre amẹhe eša; amẹfọṅ bii ni amẹagboi.

21. Ni kẹ́ nũ ko šō enyeminũ ṅā lẹ, eyẹ nyāṅemọ; enyeminũ yayaiaṅ kpo edšie lẹ, amẹfọṅ.

22. Nohewọ lẹ nyebua mikpọi lẹ fĕ kẹ migbẹnānii lẹ fĕ, ni nyeye nọ, koni šikpoṅ ní mikẹnye aaba nọ, koni nyehĩ nọ lẹ, akafenye mīfie.

23. Ni nyekanyiea yẹ maṅ ní mibafie yẹ nyehĩe lẹ akusumi lẹ anā; edšakẹ nii nẹ fĕ amẹfe, ni minyāṅeamẹ lẹ.

24. Ni mikẽnye akẹ: Nye nyeaye amẹšikpōdši lẹ anọ, ni mi lẹ maṅō-hānye akẹ nyenọyelinō, šikpoṅ ní hoọ fufọ kẹ wò lẹ. Midši Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ni midšienye kẹ-dšẹ mādši lẹ ateṅ lẹ.

25. Nohewọ lẹ nyefea srọto yẹ šikpoṅ koloi *ní he tše kẹ nii ní he tšee lẹ ateṅ, kẹ lofōdši ní he tšee kẹ nii ní he tše lẹ ateṅ, ni nyekẹ šikpoṅ koloi kẹ lofōdši kẹ nii fĕ ní wamoọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ ní migbla mli mihānye akẹ amẹhe tšee lẹ akabulea nyesusumai. * Yi. 11.

26. Ni nyefea kroṅkroṅ nyehāami, edšakẹ mokroṅkroṅ dšimi, Iehowa; ni mitšenye kẹ-dšẹ mādši lẹ ahe, koni nyetšő mimaṅ.

27. Ni nũ lo yō ní okomfo lo klamọ mumọ yọ emli lẹ, gbe ágbeamẹ; tẹi átfiaamẹ; amẹlá kā amẹnọ. 2 Mose 22, 18.

Yitšo 21.

Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Kẽmọ osọfoi, Aaron bihĩī lẹ akẹ: Nyeteṅ mokomoko kẹ gbonyo akabule ehe yẹ emā lẹṅ; Ezek. 44, 20—25.

2. dša moni dši elá dientšẹ: enye nẹkẹ kẹ etšẹ kẹ ebinũ kẹ ebiyō kẹ enyeminũ

3. kẹ enyemiyō ní [illegible] ši oblayō fro ní kẹlẹ yọ ní egbāko, lẹ ekẹ-bule ehe.

4. Ekawo ehe [illegible] i yẹ emaṅbii lẹ ateṅ mokomoko he, ní ekẹ-bule ehe.

5. Amẹkakpọ amẹyi, ni amẹtšēṅi amẹgbēi lẹ hũ amẹkašẹ, ni asaṅ amẹkabāmọ amẹhewolo nọ gbēi. 19, 27. 28.

6. Amẹfe kroṅkroṅ amẹhā amẹ-Nyoṅmọ lẹ, ni amẹkabule amẹ-Nyoṅmọ lẹ gbẹi lẹ; edšakẹ Iehowa afọlei ni akẹ la šāa lẹ, amẹ-Nyoṅmọ lẹ abolo lẹ, amẹ amẹkẹbahāa, hewọ lẹ amẹfe kroṅkroṅ.

7. Amẹkaṅō yō adfamaṅ ko lo moni ebule ehe, ni asaṅ amẹkaṅō yō ní ewī efielẹ hũ; edšakẹ mokroṅkroṅ dšilẹ hā e-Nyoṅmọ lẹ.

8. Nohewọ lẹ obulẹ kroṅkroṅ, edšakẹ o-Nyoṅmọ lẹ abolo lẹ, lẹ ekẹ-bahāa; mokroṅkroṅ etšő ehāo, edšakẹ mokroṅkroṅ dšimi, Iehowa, moni feọ nyehe kroṅkroṅ lẹ.

9. Ni kẹdši osọfo ko biyō bōi adfamaṅbō lẹ, ebule etšẹ, akẹ la ašālẹ.

10. Ni moni dši osọfonukpa yẹ enyemimei lẹ ateṅ, ni *afọse mũfō-mũ lẹ afie eyiteṅ, ni awolẹ osọfo, ní aṅō atadei lẹ awolẹ lẹ, ekanyie eyitšo flo, ní ekagbla etadei lẹ amli, * 2 Mose 29, 7.

11. ni ekaya gbonyo ko gbonyo ko he, etšẹ kẹ enye he tete ekabule ehe.

12. Ekadše hekroṅkroṅ lẹ, ni ekabule e-Nyoṅmọ lẹ hekroṅkroṅ lẹ, edšakẹ e-Nyoṅmọ lẹ mũfō-mũ lẹ akekre lẹ yẹ eyiteṅ; midši Iehowa.

13. Ni lẹ lẹ, eṅō yō ní dši oblayō fro.

14. Ekaṅō yō okūlafo lo moni afielẹ lo moni abulelẹ lo adfamaṅ, ši moṅ eṅō emā lẹṅ oblayō fro efe eṅā.

15. Ni ekawo esešibii lẹ ahe mūdši yẹ emā lẹṅ; edšakẹ midši Iehowa ní feọlẹ kroṅkroṅ lẹ.

16. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ:

17. Okẹ Aaron awie akẹ: Osešibii lẹ ateṅ, yẹ amẹyinọi fĕ mli lẹ, nũ ko ni kpa ko yọ ehe akaba ní ekẹ e-Nyoṅmọ lẹ abolo lẹ mībahā.

18. Edšakẹ nũ-fĕ-nũ ni kpa ko yọ ehe lẹ ekabẹṅkẹ: filafo dšio, otšọlọ dšio, gugō srọto tšẹ lo henō ko ní fá tšő tšẹ dšio,

19. lo nũ ko ni nane ekũ lo enine ekũ,

20. lo afũtšẹ, lo moni etā lō tšṓ, lo
oni tẹ kā ehĩńmẹi nọ, lo moni he efie
fẽń lo adšọtọ, lo moni egbẽiańwui lẹ
lāra.
21. Nũ-fẽ-nũ ní kpa ko yọ ehe yẹ osọfo
aron sešibii lẹ ateń lẹ ekatši ebẹńkẹ, ni
tẹ Iehowa afọlei bahā; kpa yẹ ehe, ekẹ
Nyońmọ lẹ abolo lẹ akatši mībabẹńkẹ.
22. E-Nyońmọ lẹ abolo ní dšẹ nii ni
ọ krońkroń fè fẽ lẹ kẹ nii krońkroñi lẹ
mli lẹ, eye eko moń.
23. Ši muhọ̃ lẹń kẹkẹ ekabote, ni ekatši
bẹńkẹ afọlešālatẹ lẹ, edšakẹ kpa yẹ ehe,
ewọ lẹ ekabule minii krońkroñi lẹ; edšakẹ
midši Iehowa, moni feọamẹ krońkroń lẹ.
24. Ni Mose wie nii nẹ etšṓ Aaron kẹ
bihĩĩ lẹ kẹ Israelbii lẹ fẽ.

Yītšo 22.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
2. Okẹ Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ awie akẹ amẹle
amẹhe nọkwẹmọ yẹ Israelbii lẹ anii kroń-
kroñi ní amẹtšũọ he amẹhāami lẹ ahewọ,
koni amẹkabule migbẹi krońkroń lẹ; mi-
dši Iehowa.
3. Kẽmọamẹ akẹ: Nyeyinọi fẽ mli lẹ
nyesešibii lẹ ateń nũ-fẽ-nũ ní bẹńkẹọ
nii krońkroñi ní Israelbii lẹ etšũ he ehā
Iehowa lẹ, ni noko ní he tšee yọ ehe
lẹ, aafo nakai susuma lẹ kẹ-adšẹ mihīe
ašẹ afō; midši Iehowa.
4. Nũ-fẽ-nũ ni dšẹ Aaron sešibii lẹ
ateń, ní yeọ kpiti lo ehe họọ noko lẹ,
ekaye nii krońkroñi lẹ eko kẹ-yaši beyinọ
ni ehe aatše. Ni moni taā gbohĩĩ ahe
noko ní he tšee he lẹ, lo nũ ní ehenu
dšeọ emli, 15, 2. 16.
5. lo nũ ni taā wāmọnibii lẹ eko ni
he tšee he lo gbomo ní he tšee he lo
nofẽno ní he tšee he lẹ:
6. moni taā nẹkẹ nii nẹ eko he lẹ,
ehe tšee kẹ-yaši gbẹkẹ, ni ekaye nii kroń-
kroñi lẹ eko, akẹ dša ekẹ nu adšu ehe
dā. 11, 24. 25.
7. Ni kẹdši hũlũ enyō ši ni ehe etše
lẹ, no sẹ dāni eye nii krońkroñi lẹ eko;
edšakẹ eńmā ni.
8. Kolo gbonyo ko lo noni atšerẹ mli
lẹ ekaye eko ni eńō-bule ehe; midši Ie-
howa. 2 Mose 22, 31.
9. Ni amẹye migbẹnānii lẹ anọ, koni
amẹkalō eša ni amẹgboi yẹ mli, kẹ́ amẹ-
bulelẹ lẹ; midši Iehowa moni feọamẹ
krońkroń lẹ.
10. Mokpõń ko mokpõń ko akaye nō-
krońkroń lẹ eko; osọfo ko we gbọ lo
apāfonyo ko akaye nōkrońkroń lẹ eko.
11. Ši kẹdši osọfo ko kẹ ešika he gbo-
mo ko lẹ, lẹ lẹ eye eko, ni mei ní afọ-
amẹ yẹ ewe lẹ hũ, amẹye eniyenii lẹ eko.
12. Ni kẹdši osọfo ko biyō yagbā mo-
kpõń lẹ, ekaye nii krońkroñi lẹ amli nọ-
wómọ-afọle lẹ eko.
13. Ši kẹdši osọfo biyō lẹ tšṓ okũlafo
lo afielẹ, ni ebẹ bi, ni ekũ esẹ kẹ-ba
etšẹ we lẹ, tamọ bọni eyọ yẹ egbekẽbii-
aši lẹ, no lẹ eye etšẹ niyenii lẹ eko; ši
mokpõń ko mokpõń ko akaye eko.
14. Ni kẹdši moko lee be ní eyaye
nōkrońkroń lẹ eko lẹ, eto osọfo lẹ nō-
krońkroń lẹ nādšiań, ni eńō* emlidšāi
enumọ mli ekome eši nọ. * 5, 16.
15. Ni amẹkabule Israelbii lẹ anii kroń-
kroñi lẹ ní amẹkẹ-bahāa Iehowa lẹ,
16. koni amẹkaye nọtōmọ ko yi sō, beni
amẹyeọ amẹnii krońkroñi lẹ; edšakẹ midši
Iehowa ní feọamẹ krońkroń lẹ. K. 9.
17. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
18. Okẹ Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ kẹ Israel-
bii lẹ fẽ awie ni okẽamẹ akẹ: Mofẽmo
ní dšẹ Israel we lẹ lo etoọ gbọ yẹ Israel
lẹ ni kẹ nikẽnii aabahā lẹ, amẹšiwō lẹ
nii lo nii ní amẹhāa yẹ tšuidšũrō nā, ni
amẹkẹ-bahāa Iehowa ní akẹ-šā šā-afọle lẹ,
19. beni afe ní nyekẹ-sa ehīe lẹ, nũ
ní kpa ko bẹ ehe nyekẹ-bahā, tšina dšio,
tōgwanteń dšio, alo tōabotia dšio.
20. Nofẽno ni kpa ko yọ ehe lẹ, nyekẹ-
kabaā; edšakẹ nyekẹ no esań ehīe.
5 Mose 15, 21; 17, 1. Mal. 1, 8.
21. Ni mofẽmo ní aańō šidā-afọle ní
dšẹ tšinai lo tōi ateń ebahā Iehowa lẹ,
šiwō nọ ekẹ-yeọ dšio, tšuidšũrō nā ebahā
dšio, eye emũ, koni ekẹ-sa ehīe; kpa
ko kpa ko akahĩ he.
22. Noni efila lo eheko ekũ lo epila
lo eye fadši lo ehe efie ntíẽń lo adšọtọ
lẹ, akẹ no akabahā Iehowa, ni akẹ-kašā
afọle hũ yẹ Iehowa afọlešālatẹ lẹ nọ
ahālẹ.

23. Ni tšina lo tō ní ehenō ko fá tšō lo fẹọ ehe noko lẹ, no lẹ tšuidšūrō nā ohā moṅ, ši šiwō nō lẹ esaa hīe.

24. Ni noni adfāra lo ašimọ lo afāmọ lo aflọ egbẹi lẹ hū nyekaṅō-hāa Iehowa, ni nyešikpoṅ lẹ nọ hū nyekafea nakai.

25. Ni maṅsẹnyo ko tete nyekahea enẹmei eko yẹ edeṅ ni nyekẹ-fata nye-Nyoṅmọ lẹ abolo lẹ he nyebahāa; edšakẹ amẹhe efite, ni kpa yẹ amẹhe, ni nyekẹ no esaṅ ehīe.

26. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̄:

27. Kẹ́ afọ tšina lo tōgwanteṅ lo tōabotia lẹ, ekẹ enye ahī ši gbīī *kpawo, ši kẹdšẹ gbī kpānyọ lẹ nọ kẹ-yaā lẹ esa noni akẹ-bašāa afọle ahāa Iehowa. *2 Mose 22, 30.

28. Ni nyekagbea tšina lo tō kẹ ebi fē gbī kome. 5 Mose 22, 6. 7.

29. Ni kẹ́ nyemīšā šidā-afọle nyehā Iehowa lẹ, nyešāalẹ bọni nyekẹ-asa ehīe;

30. aye *nakai gbī lẹ noṅṅ; nyekafẹa eko ní dše mītšẹre nọ; midši Iehowa. *7, 15.

31. Ni nyebua mikitāi lẹ ni nyeyea nọ; midši Iehowa.

32. Ni nyekabulea migbẹi kroṅkroṅ lẹ, ni afe mihe kroṅkroṅ yẹ Israelbii lẹ ateṅ; midši Iehowa, moni fẹọnye kroṅkroṅ lẹ, K. 9. 16.

33. moni dšienye kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, koni matšō nye-Nyoṅmọ lẹ; midši Iehowa.

Yītšo 23.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̄:

2. Okẹ Israelbii lẹ awie ni okẹ̄amẹ akẹ: Iehowa gbīī dšudši, nō nọ ní nyešiẹ kpē kroṅkroṅ lẹ, migbīī dšudši lẹ nẹ:

3. Gbīī ekpa akẹ-tšu nii, ši gbī ní dši gbī kpawo lẹ hedšōmọ kpō gbī ni, kpē kroṅkroṅ ni; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko, Iehowa hedšōmọgbī ni yẹ nyešihīlẹhei lẹ fē. 2 Mose 20, 8—11.

4. Enẹmei dši Iehowa gbīī dšudši ní dši kpēi kroṅkroṅi ní nyešiẹ yẹ amẹbe ní ato mli lẹ: 2 Mose 23, 14—19.

5. Kleṅkleṅ nyōṅ lẹ nọ gbī ni dši gbī nyoṅma kẹ edfẹ lẹ nọ gbẹkẹnāši lẹ Iehowa Hehō ni. 2 Mose 12.

6. Ni gbī ní dši gbī nyoṅma kẹ enumọ yẹ nakai nyōṅ lẹ nọ noṅṅ ayeọ akpītī gbīdšūrō lẹ ahāa Iehowa; nyeyea akpītī gbīī kpawo.

7. Kleṅkleṅ gbī nọ lẹ akpe kpē kroṅkroṅ yẹ nyeteṅ; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko ní wa.

8. Ni nyekẹ afọle ni akẹ la šāa ahāa Iehowa gbīī kpawo. Gbī ní dši gbī kpawo lẹ nọ lẹ akpe kpē kroṅkroṅ; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko ní wa.

9. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̄:

10. Okẹ Israelbii lẹ awie ni okẹ̄amẹ akẹ: Kẹdši nyebašẹ šikpoṅ lẹ ni miṅhāanye lẹ nọ, ni nyemīkpa enọ nikpamọnii lẹ, no lẹ nyekẹ nyenikpamọnii lẹ mli kleṅkleṅ dšatšu lẹ abaā osọfo lẹ nō;

11. ni efō dšatšu lẹ yẹ Iehowa hīe, koni nyekẹ-sa ehīe; hedšōmọgbī lẹ nọ *dšetšẹrenọ lẹ ni osọfo lẹ afō. *Mat. 28, 1. 1 Kor. 15, 20.

12. Ni gbī nọ ní nyefōọ dšatšu lẹ, nyeṅōa tōgwanteṅbi ni kpa ko bẹ ehe ni eye afi nyefea šā-afọle nyehāa Iehowa;

13. ni ehe niyenii-afọle nẹ: ṅmā ni *efa* mlidšāi nyoṅma mli enyọ ní awo mli mū, ni akẹ-fe afọle ní akẹ la šāa ahāa Iehowa ni edše ṅma; ni ehe dā-afọle nẹ: wein *hin* mlidšāi edfẹ mli ekome.

14. Ni abolo lo able ni ašā lo ablefọ lẹ nyekayea eko kẹ-yaši nakai gbī lẹ noṅṅ ni nyekẹ nye-Nyoṅmọ lẹ nikēnii lẹ baā lẹ. Nānọ akpọ hā nyeyinọi lẹ yẹ nyešihīlẹhei lẹ fē nẹ.

15. Kẹkẹ ni nyekane gbīī nyehā nyehe kẹ-dšẹ hedšōmọgbī lẹ nọ dšetšẹremọ, gbī nọ ni nyekẹ fō-dšatšu lẹ ba lẹ kẹ-yaši aašẹ otšii kpawo pẹpẹ̄pẹ, 2 Mose 23, 16; 34, 22. 4 Mose 28, 26—31. 5 Mose 16, 9—12.

16. kẹ-yaši hedšōmọgbī ni dši kpawo lẹ nọ dšetšẹremọ lẹ nyekanea gbīī nyoṅmai-enumọ; kẹkẹ ni nyekẹ niyenii-afọle hē lẹ abahā Iehowa.

17. Nyekẹ fō-aboloi enyọ adšẹa nyešihīlẹhei lẹ abahāa; *efa* mlidšāi nyoṅma mli enyọ ṅmā mā nyeṅō-fea aboloi enyọ lẹ ní akẹ māša ašā ni akẹ-fe kleṅkleṅyibii-afọle ahā Iehowa.

18. Ni nyeṅōa tōgwanteṅbii kpawo ni kpa ko bẹ amẹhe ni amẹye afiñ nyefataā abolo lẹ he, kẹ tšina oblanyo kome kẹ tōagboi enyọ; enẹmei afe Iehowa šā-afọle

niyenii-afọle kẹ dā-afọle lẹ, afọle
la šāa ni dšeọ ńma hāa Iehowa nẹ.
Ni nyeńōa tōkpakpo kome nyefea
le, kẹ tōgwanteńbii enyọ ni eye
yefea šidā-afọle.
Ni osọfo lẹ ańō nii nẹ kẹ kleń-
bii abolo lẹ efe fō-afọle yẹ Iehowa
tōgwanteńbii enyọ lẹ fē; amẹ-
kronkroń amẹhā Iehowa, ni ańō-
ọfo lẹ.
Ni nyešiẹ yẹ no gbī lẹ nọ nońń, akẹ
kpe kpē kronkroń; nyekatšua nitšu-
nitšumọ ko ni wa. Nānọ akpọ dši
nyešihīlẹhei lẹ fē hā nyeyinọi lẹ.
Ni kẹdši * nyemīkpa nyešikpoń lẹ
i lẹ, kākpa ońmō lẹ nānā nii lẹ
kẹ-mō ši, ni onikpamọnii lẹ amli
pẹbii lẹ hū kākpẹte: ohīafo kẹ gbọ
oši ohā; midši Iehowa, nye-Nyo-
lẹ. * 19, 9.
Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Nyōń
ši kpawo lẹ nọ kleńkleń gbī ni
hedšọ̄mọgbī lẹ nyeyea tẹtrẹmantrẹ-
ọ kaimọ gbīdšūrō, akpe kpē kroń-
; 4 Mose 29, 1—6; 10, 10.
nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko
a, ni nyekẹ afọle ni akẹ la šāa
āa Iehowa.
Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
Asań nyōń ni dši kpawo lẹ nońń
bī ni dši gbī nyońma dši * kpātāmọgbī
nyekpea kpē kronkroń, ni nyewaā
usumai ayi, ni nyekẹ afọle ni akẹ
a abahāa Iehowa. * Yl. 16.
Nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko
akai gbī lẹ nọ; edšakẹ kpātāmọgbī
koni akpātā ahānye yẹ Iehowa, nye-
ńmọ lẹ, hīe.
Edšakẹ mofēmo ni waa esusuma yi
akai gbī lẹ nọ lẹ, lẹ lẹ aafolẹ kẹ-
emā lẹń ašẹ afō.
Ni mofēmo ni tšuọ nitšumọ ko yẹ
i gbī lẹ nọ lẹ, makpātā nakai susu-
lẹ hīe kẹ-adšẹ emańbii lẹ ateń.
Nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko.
ọ akpọ dši no hā nyeyinọi lẹ yẹ
ihīlẹhei lẹ fē.
Hedšọ̄mọgbī wulu ni hānye, ni nye-
nyesusumai ayi yẹ nyōń lẹ nọ gbī
ni dši gbī nẹhū lẹ gbẹkẹnāši; nyeyea
nyehedšọ̄mọgbī lẹ kẹ-dšẹ gbẹkẹ kẹ-yaši
gbẹkẹ ekoń.
33. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
34. Okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Nakai
nyōń ni dši kpawo lẹ nońń nọ gbī ni
dši gbī nyońma kẹ enumọ lẹ nọ lẹ aye
asesei agbīdšūrō lẹ gbīī kpawo ahā Iehowa.
2 Mose 23, 16; 34, 22. 4 Mose 29, 12-39. 5 Mose 16, 13-15.
35. Kleńkleń gbī lẹ nọ lẹ akpe kpē
kronkroń; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ
ko ni wa.
36. Gbīī kpawo nyekẹ afọle ni akẹ la
šāa abahā Iehowa; gbī ni dši * gbī kpā-
nyọ lẹ nọ lẹ nyekpea kpē kronkroń, ni
nyekẹ afọle ni akẹ la šāa abahāa Ieho-
wa; kpē wulu gbī ni; nyekatšua ni-
tšumọ ko nitšumọ ko ni wa. * Ioh. 7, 37.
37. Enẹmei dši Iehowa gbīī dšudši, no
nọ ni nyešiẹ akẹ akpe kpēi kronkroni
lẹ, koni akẹ afọle ni akẹ la šāa abahā
Iehowa: šā-afọle kẹ niyenii-afọle kẹ gbē-
afọle kẹ dā-afọle, nofēno yẹ egbī nọ,
38. esōro Iehowa hedšọ̄mọgbīī lẹ, ni
esōro nyenihāmọnii lẹ, ni esōro nyešiwōi
lẹ fē, ni esōro nyetšuidšūrōnānii lẹ fē
ni nyeńō-hāa Iehowa lẹ.
39. Asań nyōń ni dši kpawo lẹ nọ gbī
ni dši gbī nyońma kẹ enumọ lẹ, beni nye-
bua šikpoń lẹ nibānii lẹ anā lẹ, nyeyea
Iehowa gbīdšūrō lẹ gbīī kpawo; kleń-
kleń gbīī lẹ hedšọ̄mọgbī ni.
40. Ni kleńkleń gbī lẹ nọ lẹ * nyeńōa
tšeiayibii fẹfẹdši kẹ blẹoi kẹ tšei kusūi
anidši kẹ fā nā kpāi, ni nyenyáa yẹ
Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ, hīe gbīī kpawo.
* Neh. 8, 14—16.
41. Ni nyekẹ gbīī kpawo ayea gbī-
dšūrō ahāa Iehowa dā afi. Nānọ akpọ
dši no hā nyeyinọi lẹ; nyōń ni dši kpa-
wo lẹ nọ lẹ nyeyea nẹkẹ gbīdšūrō nẹ.
42. Nyehīa asesei amli gbīī kpawo;
Israelnyo-fē-Israelnyo ahī asesei amli.
43. Beni afe ni nyesešibii lẹ aná ale
akẹ asesei amli mihā Israelbii lẹ hī, beni
midšieamẹ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ
lẹ; midši Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ.
44. Ni Mose dšadše Iehowa gbīī dšudši
lẹ ahe sādši lẹ etšō Israelbii lẹ.

Yitšo 24.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:
2. Wo Israelbii le̱ akitā, ni ame̱bahāo
mūtšomū ní aši ni mli tše kro̱n̄n̄, ni an̄ō-
su kane le̱, koni ahā kane le̱ amā no̱
dā; 2 Mose 27, 20.
3. Aaron asā dā gbe̱ke̱, ní etšo ke̱-
yaši lebi ye̱ Iehowa hīe ye̱ odaseyeli
muhō̱ le̱ kpono̱gbe̱ ye̱ kpē-bū le̱n̄. Afe
nāno̱ akpo̱ ahā nyesešibii le̱.
4. Kanetšo kro̱n̄n̄ le̱ no̱ esā kanei le̱
ye̱ ni etšo ye̱ Iehowa hīe dā.
5. Ni on̄ō n̄mā mā ošā kāoi nyon̄ma ke̱
enyo̱; *efa* mlidšāi nyon̄ma mli enyo̱ an̄ō-
fe kāo kome.
6. Ni otoame̱ klēmpēi enyo̱, ekpa ye̱
klēmpē kome no̱ ni ekpa hū ye̱ klēmpē
kome no̱, ye̱ okplō ní he tše le̱ no̱ ye̱
Iehowa hīe. 2 Mose 25, 30.
7. Ni oke̱ kro̱bo̱o kro̱n̄n̄ afō klēmpē-
fē-klēmpē no̱, ni efe abolo le̱ kaimo̱nō,
afo̱le ní ake̱ la šāa ahāa Iehowa.
8. Dā ke̱ še̱ hedšō̱mo̱gbī le̱ no̱ le̱ eto-
ame̱ gbe̱dšiano̱ ye̱ Iehowa hīe dāne̱; edši
nāno̱ kpān̄mo̱ ní kā ši hā Israelbii le̱.
9. Ni atšō Aaron ke̱ ebihīī le̱ anō, ni
ame̱ye ye̱ hekron̄kron̄ le̱; edšake̱ Iehowa
afo̱lei ní ake̱ la šāa le̱ amli noni yo̱
kron̄kron̄ fē fē hāle̱ dši no; ni afe nāno̱
akpo̱.
10. Ši Israelyō ko bi ní eke̱ Mizraim-
nyo ko fo̱ ye̱ Israelbii le̱ aten̄ le̱ dše
kpo, ni Israelyō bi le̱ ke̱ Israelnyo ko
yanō ye̱ nsra le̱n̄.
11. Ni Israelyō le̱ bi le̱ bo̱ *gbe̱i le̱
he musu, ni elomo̱. Ni ame̱ke̱le̱ ba Mose
n̄ō. Ni enye le̱ gbe̱i dši Šelomit, Dibri
biyō ní dše̱ Dan akutšo le̱ mli le̱. * K. 16.
12. Ni *ame̱tšī enā ke̱-yaši beyino̱ ní
ame̱ná hetō ke̱-dše̱ Iehowa n̄ō. * 4 Mose 15, 34.
13. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:
14. Oke̱ moni lomo̱ le̱ adše kpo ke̱-ya
nsra le̱ se̱, ni mei fē ní nu le̱ an̄ō ame̱-
nidši afie eyiten̄, ni asafo le̱ fē atfiale̱ te̱i.
15. Ni Israelbii le̱ owie otšōame̱ ake̱:
Mofēmo ní lomoo̱ e-Nyon̄mo̱ le̱, emusu
abua eyiten̄.
16. Ni moni bo̱ō *Iehowa gbe̱i le̱ he
musu le̱, gbe ágbele̱; asafo le̱ fē átfiale̱
te̱i, gbo̱ dšile̱ dšio, man̄nyo dšile̱ dšio, ke̱
ebo̱ gbe̱i le̱ he musu le̱, ágbele̱.
* 2 Mose 20, 7. Mat. 26, 65.
17. Ni moni tfaā *gbomo nō ni egbe̱
le̱, gbe ágbele̱. * 2 Mose 21, 12.
18. Ni moni tfaā šīa kolo nō ni egbe̱
le̱, eto nādšian̄, kolo ye̱ kolo nādšian̄.
19. Ni moni pilaā enanyo gbomo le̱,
bo̱ni efele̱ le̱, nakai non̄n̄ áfele̱:
2 Mose 21, 23—25.
20. pilamo̱ ye̱ pilamo̱ nādšian̄, hīn̄me̱i
ye̱ hīn̄me̱i nādšian̄, nyānyōn̄ ye̱ nyānyōn̄
nādšian̄; bo̱ni epila gbomo le̱ ehā le̱, nakai
non̄n̄ áfele̱.
21. Moni gbe šīa kolo le̱, eto nādšian̄,
ši moni gbe gbomo le̱, ágbele̱.
22. Mla kome akā ši ahānye, ahā gbo̱
ke̱ man̄nyo fē; edšake̱ midši Iehowa,
nye-Nyon̄mo̱ le̱. 19, 34. 2 Mose 12, 49.
23 Ni Mose kē̱ Israelbii le̱; ni ame̱ke̱
moni lomo̱ le̱ dše kpo ke̱-te nsra le̱ se̱,
ni *ame̱yatfiale̱ te̱i. Ni Israelbii le̱ fe
take̱ bo̱ni Iehowa wo Mose kitā le̱.
* 4 Mose 15, 36.

Yitšo 25.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ye̱ Sinai gon̄
le̱ no̱ ni ekē̱:
2. Oke̱ Israelbii le̱ awie ni okēame̱
ake̱: Ke̱ nyeyaše̱ šikpon̄ ni min̄ō-hāanye
le̱ no̱ le̱, no le̱ šikpon̄ le̱ adšō̱ ehe, ni eye
hedšō̱mo̱-afi ehā Iehowa.
3. Afii ekpa odū on̄mōn̄ nii, ni afii
ekpa okplo̱ oweintšei ahe, ni obua eni-
bānii anā; 2 Mose 23, 10. 11. 5 Mose 15, 1—11.
4. ši afi ni dši kpawo le̱ afe hedšō̱mo̱-
afi wulu ahā šikpon̄ le̱, hedšō̱mo̱ hā Ie-
howa ni; kādū nii ye̱ on̄mō le̱n̄, ni o-
weintrom mli tšei le̱ hū kākplo̱ he.
5. Noni le̱dientše̱ ekwē ye̱ onikpamo̱ le̱
se̱ le̱ kākpa oto, ni oweintšo ní akplo̱o̱
he le̱ no̱ yibii le̱ hū kābua nā; hedšō̱mo̱-
afi ni hā šikpon̄ le̱.
6. Ni šikpon̄ le̱ hedšō̱mo̱be le̱ mli nii le̱
atšō nyenō ní nyeye, bo ke̱ owenū ke̱
oweyō ke̱ opāfonyo ke̱ gbo̱ ní ke̱o yo̱ le̱,
7. ke̱ ošīa koloi ke̱ ko'oi ni yo̱ ošikpon̄
le̱ no̱ le̱; emli nibānii le̱ fē atšō ame̱-
niyenii.
8. Ni okane ne̱ke̱ hedšō̱mo̱-afii ne̱
kpawo, afii kpawo k awo toi kpawo

ıe, koni hedšǫmǫ-afii kpawo lę mli
ıfe afii nyoṅmai-edfę kę nęhũ.
Ni nyõṅ ní dši kpawo lę nǫ gbĩ
gbĩ * nyoṅma lę nǫ lę hã akpã
ıantrę wã kę-fo ši, nyehãa akpãa
ıantrę kę-foa ši yę nyešikpoṅ mũ
nǫ yę nękę kpãtãmǫgbĩ nę nǫ.
* 23, 27.
Ni afi ní dši nyoṅmai-enumǫ lę nye-
kroṅkroṅ, ni nyešięa * heyeli yę
ṅ lę nǫ nyehãa enǫbii fẽ; etšõ nyá-
i ehãnye, ni nyeteṅ mofẽmo akũ esę
ı enii, ni nyeteṅ mofẽmo akũ esę
wekumei ateṅ ekoṅ. * Ies. 61, 2. Luk. 4, 19.
Nękę afi ní dši afi nyoṅmai-enumǫ
tšõ nyámǫ-afi ahãnye; nyekadũa nii
ǫ. ni asaṅ nyekakpaã noni lędientšę
lę, ni nyekabuaã nyeweintšei ní
ǫ he lę nǫ yibii lę anã.
Edšakę nyámǫ-afi ni, efe kroṅkroṅ
ye; emli nibãnii lę nyeyea yę ṅmõ nǫ.
Nękę nyámǫ-afi nę mli lę nyeteṅ
mo akũ esę ayaṅõ enii ekoṅ.
Ni kędši oho noko ohã onanyo gbo-
alo ohe noko yę edeṅ lę, nyeteṅ
ko akamõ enanyo. * 1 Tes. 4, 6.
Nyámǫ-afi lę sę afii ayikulę nã ohe
ę onanyo deṅ, ni nibãnii afii ayi-
nã ehõ nii ehão.
Ké afii lę fá lę, oṅmẽ edšra lę nǫ,
é afii lę fáá lę, otše edšra lę nǫ;
kę afii lę amli nibãnii lę ayikulę
ehão lę.
Nohewǫ lę nyeteṅ moko akamõ
yo, ši še o-Nyoṅmǫ lę gbeyei; edša-
ıidši Iehowa, nye-Nyoṅmǫ lę.
Ni mikpǫi lę nyeyea nǫ, ni mimlai lę
oa ní nyeyea nǫ, ni * nyeahĩ šikpoṅ
ı fefẽfe. * 26, 5. 1 Maṅ. 5, 5.
Ni šikpoṅ lę aaba edeṅ nibalę, ni
ye nyetǫrǫ, ni nyeahĩ nǫ fefẽfe.
Ni kędši nyekę akę: Meni wǫbaye
fi ní dši kpawo lę mli? Na, wǫdũũ
ni asaṅ wǫbuaa wǫnibãnii anã lę:
no lę * mafá midšǫmǫ lę ní eba
ǫ yę afi ní dši ekpa lę mli, koni
nii ehã afii etẽ sǫṅṅ; * 5 Mose 28, 8.
ni nyeadũ nii yę afi ní dši kpá-
lę mli, ni nyeaye nibãnii ní yǫ mo-
ę kę-yaši afi ní dši nęhũ lę mli;
nyeaye nibãnii ní yǫ momo lę kę-yaši
beyinǫ ní enibãnii lę aaba.
23. Nohewǫ lę šikpoṅ lę, nyekahõa
kwrakwra, edšakę minõ dši šikpoṅ lę, edša-
kę * miwe gbǫi kę mišĩa gbomei dšinye.
* Lal. 39, 13.
24. Ni nyenǫyeli šikpoṅ lę fẽ nǫ lę
nyehãa šikpoṅ kpõmǫ hegbę.
25. Kędši efĩ onyemi ni ehõ enǫyelinii
lę eko lę, no lę ewekunyo ní bęṅkęlę
aba, ní * ebakpõ noni enyemi lę hõ lę.
* Rut 4, 3. 4.
26. Ši kędši nũ ko be moko ní aayakpõ,
ni ená edeṅ noko ni ena akę aašę kpõ-
mǫ lę,
27. no lę ebu afii ní ehõ lę nã, ni no-
ni efę lę eto moni ehõ ehã lę nãdšiaṅ,
ni ekũ esę eyaṅõ enii lę.
28. Ši kędši lędientšę enyẽẽ eyakpõ lę,
no lę noni ehõ lę ahĩ moni he lę deṅ
kę-yaši nyámǫ-afi lę, ni nyámǫ-afi lę mli
lę mo lę aṅmẽ he, ni ekũ esę eyaṅõ enii
ekoṅ.
29. Ni kędši moko hõ ešĩa yę maṅ ní
atšĩa gbogbo awo he mli lę, ahãlę kpõmǫ
hegbę afii nãkplǫ kę-dšę ehõmǫ be lę mli,
gbĩĩ ní eyǫ kpõmǫ hegbę dši no.
30. Ši kędši akpõõ yę afi nãkplǫ lę
nãgbẽ lę, no lę šĩa ní yǫ maṅ ní atšĩa
gbogbo awo he lę mli lę amã ši ahã
moni he lę kwrakwra hã esešibii fẽ;
ekaṅmẽ he yę nyámǫ-afi lęṅ.
31. Ši tšũi ní yǫ akrowai ní gbogbo
bę he lę amli lę, abu aši šikpoṅ lę nǫ
ṅmõdši anǫ; ahãlę kpõmǫ hegbę, ni nyá-
mǫ-afi lę mli lę aṅmẽ he.
32. Ni Levibii * amãdši ni dši amęnǫ-
yeli mãdši lę amli šĩai lę, nomei lę,
Levibii lę yę hegbę akę amękpõǫ befẽbe.
* 4 Mose 35.
33. Ni kędši Levibii lę ateṅ moko kpõõ
enǫyelinii lę, no lę aṅmẽ šĩa ní ahõ ní yǫ
emaṅ lę mli lę he ahã lę yę nyámǫ-afi lęṅ;
edšakę Levibii lę amãdšiaṅ šĩai lę dši
amęnǫyelinii yę Israelbii lę ateṅ.
34. Ši amęmãdši lę ahe šikpõdši lę
akahõ; edšakę amęnǫyelinii ní kã ši dã ni.
35. Ni kędši efĩ onyemi yę omasęi, ni
ké emõ ní ekpee lę, no lę mõ emli, ní
ehĩ oṅõ akę owe gbǫ kę ošĩa gbomo.

36. *Kāhe hekpa yẹ edeṅ, ni kāṅmē enyōmọ ní ewoọo lẹ nọ, ši oše o-Nyoṅmọ lẹ, koni onyemi lẹ ahī ši yẹ omasẹi. * 2 Mose 22, 25.

37. Ošika ní ofalẹ lẹ kāhelẹ hekpa, ni oniyenii ní ohāalẹ lẹ hū kābu eko oſie nọ.

38. Midši Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, moni dšienye kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, koni maṅō Kanaan šikpoṅ lẹ mahānye, ni matšő nye-Nyoṅmọ lẹ.

39. Ni kẹdši efī onyemi ní yọ omasẹi, ni *ehō ẹhe ehāo lẹ, kāyelẹ nyőṅ; * 2 Mose 21, 2.

40. moṅ etšő tamọ apāfonyo kẹ šia gbomo yẹ oṅō; ni esúmọo kẹ-yaši nyámọ-afi lẹ,

41. ni edše oṅō, lẹ kẹ ebii fē, ni ekū esẹ kẹ-ya ewekumei ateṅ ní eyaṅō etšẹmei anọyelinii lẹ ekoṅ.

42. Edšakẹ amẹdši mitšūdši ní midšie-amẹ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ; akahōamẹ tamọ ahōọ nyődši.

43. Kāye enọ *kẹ yiwalẹ, ši še o-Nyoṅmọ lẹ gbeyei. * K. 53. Ef. 6, 9.

44. Ši kẹdši otao wehīī kẹ weyei lẹ, no lẹ dšeṅmādši ní bọle nyehe lẹ ateṅ nyeyahea wehīī kẹ weyei yẹ;

45. ni gbọi ní hīọ nyeṅō lẹ abii kẹ amẹwekumei ní kẹnye yọ ni afọ yẹ nyešikpoṅ lẹ nọ lẹ ateṅ meikomei nyehea, ni amẹtšőmọ nyenii,

46. ni nyešīamẹ nyehā nyebii akẹ amẹgboši gbomei, ni amẹtšőmọ nyenyődši kẹ-ya nānọ; ši nyenyemimei Israelbii lẹ, moko akaye moko nọ kẹ yiwalẹ.

47. Ni kẹdši gbọ ko lo mokpōṅ ko ní kẹo yọ lẹ ná nii, ni efī onyemi ní kẹlẹ yọ lẹ, ni ehō ẹhe ehā gbọ ní kẹo yọ lo gbọ lẹ ſīei ko ní dšẹ eweku lẹ mli lẹ,

48. no lẹ, beni ehō ẹhe sẹ lẹ, ahālẹ kpōmọ hegbẹ; enyemimei lẹ eko akpōlẹ,

49. alo etšẹkwē alo etšẹkwēbi akpōlẹ, lo moko ní eſẹ yẹ eweku lẹ mli ni bẹṅkẹlẹ akpōlẹ, lo ké ená noko lẹ, lẹdientšẹ ekpō ẹhe.

50. Ni ekẹ moni helẹ lẹ abu akontā kẹ-dšẹ afi ní ehō ẹhe ehālẹ lẹ nọ kẹ-yaši nyámọ-afi lẹ nọ; ni eyinii lẹ abu yẹ afii lẹ ayikulẹ nā, ekẹlẹ šihīlẹ lẹ abu tamọ apāfonyo gbīī.

51. Kẹdši eſẹ afii pī [illegible]lāni šẹọ nyámọ-afi lẹ, no lẹ eyi šika [illegible] eke-bakpō ehe lẹ afá nakai noṅṅ.

52. Ni ké eſẹ afii fiō kẹkẹ ni šẹọ nyámọ-afi lẹ, abu ahālẹ; ehā kpōmọnii lẹ yẹ afii lẹ anā pẹ.

53. Ekẹlẹ šihīlẹ lẹ abulẹ tamọ apāfonyo šihīlẹ afi-fē-afi, ekaye enọ *kẹ yiwalẹ yẹ ohīe. * K. 43.

54. Ni kẹ-dši akpōōlẹ yẹ nẹkẹ gbẹi nẹ anọ lẹ, no lẹ eṅō ẹhe eye yẹ nyámọ-afi lẹṅ, lẹ kẹ ebii fē.

55. Edšakẹ mitšūdši dši Israelbii lẹ; amẹdši mitšūdši ní midšie kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ; midši Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ.

Yītšo 26.

(Kwẹ 5 Mose 28)

Nyekafea yakayakawọdši nyehāa nyehe, ni nyekẹ amāgā lo wọṅtẹ akamāa ši nyehāa nyehe, ni nyekẹ tẹ-mfoniri hū akamāa ši yẹ nyešikpoṅ lẹ nọ, *ní nyekoto ši nyedšá; edšakẹ midši Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ. * 2 Mose 20, 4 5.

2. *Mihedšọmọgbīī lẹ nyeyea, ni mihe kroṅkroṅ lẹ hū nyešea dšẹi gbeyei; midši Iehowa. * 2 Mose 20, 8.

3. Kẹdši nyenyie yẹ mikpọi lẹ anā ni mikitāi lẹ hū nyebu ni nyeye nọ lẹ,

4. no lẹ mahā nyoṅmọ anẹ ahānye yẹ be ní sa mli, ni šikpoṅ lẹ hū aaba enii, ni ṅmōdši amli tšei lẹ aawo amẹyibii. 5 Mose 11, 14.

5. Ni nyeṅmā gbemọ aakā nọ kẹ-ate weinyibii atšemọbe mli, ni weinyibii atšemọ aakā nọ kẹ-ate nidūmọbe mli, ni nyeaye nyebolo nyetọ̃rọ, ni nyeahī ši ſeſēſe yẹ nyešikpoṅ lẹ nọ. Amos 9, 13.

6. Ni mahā dšeṅ adšọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ni *nyeawọ, ni mokomoko woṅ nyehe gbeyei, ni mahā koloi fōdši asẹ afo yẹ nyešikpoṅ lẹ nọ, ni klante hū tšőṅ nyešikpoṅ lẹ nọ. * Hiob 11, 19.

7. Ni nyeawo nyehenyẹlọi lẹ afoi, ni amẹanyōnyōi yẹ ny[illegible] yẹ klante nā.

8. Ni nyeteṅ [illegible]i [illegible]numọ aawo mei oha foi, ni nyet[illegible]i [illegible]ha hū aawo mei akpei-nyoṅma foi, ni ny[illegible]enyẹlọi lẹ aanyōnyōi yẹ nyehīe yẹ k[illegible] nā. 5 Mose 32, 30.

Ni matšō mihīe mahānye, ni mahā
fọi ni mahā nyeyi afā, ni mahā mi
re teñ kpāñmọ lẹ amā ši.
Ni nyeaye kukudabi āhū, ni nye-
emomo lẹ nyeſie yẹ ehē lẹ hewọ.
Ni mañō mišihīlẹhe lẹ mamā nyeteñ,
susuma nyāñeñnye.
Ni manyie nyeteñ, ni matšō nye-
mọ, ni nye hū nyeatšō mimañ.
Midši Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ, moni
ye kẹ-dšẹ Mizraim šikpoñ lẹ nọ,
nyekafe amẹnyōdši doññ, ni mikūmọ
-tšei lẹ, ni mihā nyenyie trōmō lẹ.
Ši kẹdši nyeboomi toi ni nyeyee
ši nẹ anọ,
ni kẹdši nyekwa mikpọi lẹ, ni nye-
na nyāñe mimlai lẹ, ni nyeyee mi-
lẹ anọ, ni nyekū mikpāñmọ lẹ mli lẹ,
mi hū noni mafenye nẹ: mikẹ tšuifā
kẹ hela ni wa kẹ fulu aabaſie nyenọ,
hā nyehīñmẹii afite, ni nyetšui asu;
yeadū nyedūmọnii yakatſā, edšakẹ
enyẹlọi moñ baye.
Ni madšie mihīe makanye, ni aatſia-
nii yẹ nyehenyẹlọi lẹ ahīe, ni nye-
ẹlọi lẹ aaye nyenọ, ni nyeadšo foi,
moko woonye foi.
Ni kẹdši enẹmei fē asẹ ni nyeboomi
lolo lẹ, no lẹ magbla nyetoi šii kpa-
mafata he yẹ nyehe ešai lẹ ahewọ,
ni makūmọ nyehewō kẹ nyekuẹñ-
lẹ, ni mahā *nyeñwei lẹ atšō tamọ
, ni nyešikpoñ lẹ hū aatšō tamọ
le. *5 Mose 11, 17. 1 Mañ. 17, 1.
Ni nyeagbo yaka deñme, edšakẹ
ikpoñ lẹ bañ edeñ nibalẹ, ni šikpoñ
tšei lẹ woñ yibii.
Ni kẹdši nyedše mihe tšẹi kē, ni
mmọọ akẹ nyeboọmi tọi lẹ, makā
matſianye nii šii kpawo yẹ nyehe
lẹ anā.
Ni matšū ñāñ koloi kẹ-aba nyeteñ,
amẹšāra nyebii yẹ nyehe, ni amẹye
a koloi lẹ, ni amẹhā nyenọ agbọ,
yegbẹi lẹ anọ afe šō. *2 Mañ. 2, 24.
Ni kẹdši nẹkẹ toigblamọ nẹ hū hāā
ake, ni nyedše mihe tšẹi kē lẹ,
no lẹ *mi hū madše nyehe tšẹi,
atſianye nii šii kpawo yẹ nyehe
lẹ ahewọ. *2 Sam. 22, 27.

25. Ni mikẹ *oweletọ-klante aaba nyenọ
ni etọ mikpāñmọ lẹ he owele; ni kẹ́
nyebua nyehe nā yẹ nyemādši lẹ amli
lẹ, mahā gbēle-hela aba nyeteñ, ni aañō-
nye awo henyelọ lẹ deñ; *Ies. 1, 20.
26. beni mikūmọ nyebolo-tšo lẹ, yei
nyoñma aašā nyebolo yẹ flōnō kome mli,
ni aañmē nyebolo lẹ ahānye ekoñ yẹ
nsēni mli, ni nyeaye ni nyetọrọñ.
27. Ni kẹdši no hū nyeboñmi toi, ni
nyeadše mihe tšẹi lolo lẹ,
28. no lẹ mi hū madše nyehe tšẹi yẹ
mlila nā, ni magbla nyetoi šii kpawo
yẹ nyehe ešai lẹ ahewọ.
29. Ni nyeaye nyebihīī lẹ alō, ni nye-
biyei lẹ alō hū nyeaye. 2 Mañ. 6, 28.
30. Ni mafite nyehei groñññi lẹ, ni ma-
flọ nyehūlū amāgāi lẹ maſie, ni mašẹrẹ
nyegbohīī lẹ maſie nyewọdši lẹ agbohīī
lẹ anọ, ni misusuma aanyāñenye.
31. Ni mafe nyemādši lẹ amañfōi, ni
makpātā nyehei kroñkroñi lẹ ahīe, ni
mihereñ nyetšofā-kẹ-ñma lẹ ñmadšē lẹ.
32. Ni midientšẹ po makpātā šikpoñ
lẹ hīe, bọni nyehenyẹlọi ni aahī nọ lẹ
tete ahīe aafeamẹ yā.
33. Ši nyedientšẹ lẹ, magbẹnye maſā
dšeñmādši lẹ ateñ, ni magbla klante kẹ-
nyie nyesẹ, ni nyešikpoñ lẹ aatšō oleñlẹ,
ni nyemādši lẹ aatšōmọ amañfōi.
34. Gbīīabọ fē ni nyeyọ nyehenyẹlọi
ašikpoñ lẹ nọ, ni šikpoñ lẹ kā ši oleñlẹ
lẹ, bēlẹ šikpoñ lẹ mīye *ehedšọmọbei lẹ
eto nādšiañ; no dāni šikpoñ lẹ aadšọ ehe,
ni eeye ehedšọmọgbīī lẹ. *25, 2. 2 Kron. 36, 21.
35. Gbīīabọ fē ni ekā ši oleñlẹ lẹ ēdšọ
ehe, gbīīabọ ni edšọọ ehe yẹ nyehedšọ-
mọbei lẹ amli beni nyeyọ nọ lẹ.
36. Ni nyeteñ mei ni aafẹ lẹ, mahā
tšuifā aba amẹtšuiñ yẹ amẹhenyẹlọi lẹ
ašikpōdši lẹ anọ, ni bā ni gbēọ ši gbēmọ
aawoamẹ foi, ni amẹadšo foi tamọ adšoọ
klante nā foi, ni amẹanyōnyōi, tšẹ moko-
moko bẹ ni woamẹ foi.
37. Ni amẹagbēgbē ši, moko kā moko
nọ, takẹ bọni agbēọ ši yẹ klante nā, tšẹ
foiwolọ ko bẹ; ni nyenyēñ nyehenyẹlọi
ahīe nyedamọ.

38. Ni nyehīe aakpātā ye̱ dšeňmādši le̱ ateň, ni nyehenye̱lo̱i le̱ ašikpoň le̱ aayenye.

39. Ni mei ni aaťe̱ ye̱ nyeteň le̱ aatārā lō ye̱ ame̱nišaianii le̱ ahewo̱ ye̱ nyehenye̱lo̱i le̱ ašikpōdši le̱ ano̱, ni asaň ame̱atārā lō ye̱ ame̱tše̱mei le̱ anišaianii le̱ ahewo̱ hū tamo̱ ame̱ noňň.

40. Ke̱ke̱ ni *ame̱adšadše ame̱nifōdšianii ke̱ ame̱tše̱mei anifōdšianii le̱, bo̱ni ame̱yemi kūtūmpo̱o, ni asaň ame̱dše mihe tše̱i, * 5 Mose 4, 30; 30, 2.

41. ni mi hū midše ame̱he tše̱i, ni mike̱ame̱ te ame̱henye̱lo̱i ašikpoň le̱ no̱ le̱; ke̱dši aleenō *ame̱fō-tšui le̱ aaba ehe ši, ni †ame̱akplē ame̱nifōdšianii le̱ ahe nyōmo̱wo le̱, * Ier. 9, 25. † Luk. 23, 41.

42. no le̱ *makai mike̱ Iakob kpāňmo̱ le̱, ni mike̱ Isak kpāňmo̱ le̱ hū ke̱ mike̱ Abraham kpāňmo̱ le̱ hū makai, ni makai šikpoň le̱. * 2 Mose 2, 24. 2 Maň. 13, 23.

43. Ši šikpoň le̱ dša ame̱šī, ni eye ehedšōmo̱bei le̱, be mli ni ekā ši ole̱ňle̱ le̱; ni ame̱ hū *ame̱kplē ame̱nifōdšianii le̱ ahe nyōmo̱wo le̱, edšake̱ ame̱kwa mimlai le̱, ni mikpo̱i le̱ hū ame̱susuma le̱ enyāňe. * K. 41.

44. Ni kēle̱, ké̱ ame̱ye̱ ame̱henye̱lo̱i le̱ ašikpoň le̱ no̱ tete dšiňň, mikwaňame̱, ni asaň minyāňeňame̱, bo̱ni makpātā ame̱hīe kwrā, koni makū mike̱ame̱ teň kpāňmo̱ le̱ mli; edšake̱ midši Iehowa, ame̱-Nyoňmo̱ le̱.

45. Ni ame̱hewo̱ le̱ makai mi ke̱ *ame̱tše̱mei le̱ akpāňmo̱ le̱, mei ni midšie †ke̱dše̱ Mizraim šikpoň le̱ no̱ ye̱ dšeňmādši le̱ ahīe le̱, koni matšő ame̱-Nyoňmo̱ le̱, midši Iehowa. * 1 Mose 15, 18. † 2 Mose 12, 33. 51.

46. Ene̱mei dši akpo̱i le̱ ke̱ gbe̱nānii le̱ ke̱ mlai le̱ ni Iehowa tšő Mose nine no̱ eňō-to eke̱ Israelbii le̱ ateň ye̱ Sinai goň le̱ no̱ le̱.

Yitšo 27.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē:

2. Oke̱ Israelbii le̱ awie ni okēame̱ ake̱: Ke̱dši moko dše gbe̱ *ewo ši le̱, no le̱ bo̱ni owoo̱ susumai adšra ohā Iehowa le̱, nakai owo ame̱dšra. * 4 Mose 30.

3. Ni bo̱ni owo ı le̱ ne̱: Ke̱-dši nū ni eye afii nyoň ı-enyo̱ no̱ ke̱-yaši moni eye afii nyo ai-ekpa no̱ le̱, wo edšra dfie̱te̱i *šekeli* nyoňmai-enumo̱ ye̱ hekroňkroň le̱ *šekel* le̱ nā.

4. Ni ké̱ yō ni le̱, edšra ni oowo le̱ adamo̱ *šekeli* nyoňmai-etē.

5. Ni ke̱dši moko ni eye afii enumo̱ lo nō āhū ke̱-yaši afii nyoňmai-enyo̱ le̱ ké̱ nū ni le̱, no le̱ wo edšra *šekeli* nyoňmai-enyo̱, ši yō le̱, *šekeli* nyoňma.

6. Ši ke̱dši moko ni eye nyōň kome lo nō āhū ke̱-yaši afii enumo̱ le̱, no le̱ bo̱ni owo nū dšra dši dfie̱te̱i *šekeli* enumo̱; ši yō le̱, owo edšra dfie̱te̱i *šekeli* etē.

7. Ni ke̱dši moko ni eye afii nyoňmai-ekpa lo nō le̱, ké̱ nū ni le̱, wo edšra *šekeli* nyoňma ke̱ enumo̱, ši yō le̱, *šekeli* nyoňma.

8. Ši ké̱ edši ohīafo ni enyēň bo̱ni owo edšra le̱ ehā le̱, no le̱ ake̱le̱ ayadamo̱ osofo le̱ hīe, ni oso̱fo le̱ awo edšra; bo̱ni moni ewo ši le̱ aaná le̱, nakai oso̱fo le̱ awo edšra.

9. Ši ké̱ šīa koloi ni ake̱-šāa afo̱le ahāa Iehowa le̱ eko ni le̱, nii fē ni ake̱-bahāa Iehowa le̱ nii kroňkroň ni.

10. Akatšakele̱, ni akaňō ekpakpa ato efōň alo efōň hū ato ekpakpa nādšiat; ši ke̱dši ake̱ kolo tšake kolo kē le̱, no le̱ no ke̱ noni ake̱ no tšake le̱ fē afe kroňkroň.

11. Ši ke̱dši koloi ni he tšee ni ake̱šāā afo̱le ahāā Iehowa le̱ eko ni le̱, no le̱ ake̱ kolo le̱ ayadamo̱ oso̱fo le̱ hīe,

12. ni oso̱fo le̱ awo edšra, ehī dšio, ehīī dšio; bo̱ni bo oso̱fo le̱ oowo edšra le̱, nakai edamo̱.

13. Ši ké̱ ēsumo̱ ake̱ ekpō le̱, no le̱ eňō edšra le̱ mlidšāi enumo̱ mli ekome efie no̱.

14. Ni ke̱dši moko dšō̱ ešīa no̱ eke, koni efe kroňkroň ehā Iehowa le̱, no le̱ oso̱fo le̱ awo edšra, ehī dšio, ehīī dšio; bo̱ni oso̱fo le̱ aawo edšra le̱, nakai noňň edamo̱.

15. Ni ke̱dši moni dšō̱ ešla no̱ eke le̱ misumo̱ ake̱ ekpō le̱, no le̱ eňō šika bo̱ni owo edšra le̱ mlidšāi enumo̱ mli ekome efie no̱, ni etšő enō ekoň.

16. Ši ke̱dši moko dšō̱ egboši-šikpoň fā ko no̱ eke Iehowa le̱, no le̱ wo edšra ye̱ nii ni adūo̱ ye̱ mli le̱ fále̱ nā; bo̱ni

koko *homer* kome lẹ dfiẹtẹi *šekeli*
ai-enumọ.
Kẹdši nyámọ-afi lẹ nọ edšẹ edšọ̃ eši-
: nọ eke lẹ, edamọ odšra ní oowolẹ nọ.
ši kẹdši nyámọ-afi lẹ sẹ dãni edšọ̃
a lẹ nọ eke lẹ, no lẹ osọfo lẹ abu
e ahãlẹ yẹ afii ní efẹ dãni šẹọ
-afi lẹ nã, ni atše dšra ní owo lẹ nọ.
Ši kẹdši moni dšọ̃ ešikpoṅ lẹ nọ eke
umọ akẹ ekpõ lẹ, no lẹ eṅõ šika
wo edšra lẹ mlidšãi enumọ mli
efie nọ, ni etšó enõ ekoṅ.
Ši kẹdši esumọọ akẹ ekpõ šikpoṅ
ahõ ahã mokroko lẹ, akakpõ doṅṅ;
ši moṅ nẹkẹ šikpoṅ nẹ, kẹ abaṅmẽ
nyámọ-afi lẹ mli lẹ, efe kroṅkroṅ
howa, takẹ šikpoṅ ko ní adšọ̃ nọ
:. etšó osọfo lẹ nõ akẹ enọyeli.
Ši kẹdši edšọ̃ šikpoṅ ní he ehe, ši
gboši-šikpoṅ lẹ eko nọ eke Ieho-
.
no lẹ osọfo lẹ abu edšra lẹ nã ahãlẹ
fi nyámọ-afi lẹ nọ, ni ehã edšra lẹ
ka lẹ yẹ nakai gbi lẹ nọ noṅṅ; ni
kroṅkroṅ ahã Iehowa.
*Nyámọ-afi lẹ nọ lẹ šikpoṅ lẹ akũ
ió moni ahe yẹ edeṅ, ni šikpoṅ lẹ
gboši-šikpoṅ lẹ nõ ekoṅ. *25, 10.
Dšra-*fẽ*-dšra ní oowo lẹ, wo yẹ he-
roṅ lẹ *šekel* lẹ nã; *gerai* nyoṅmai-
dši *šekel* kome.
Ši koloi *akromọbii ní dši Iehowa
omo lẹ, moko akadšọ̃ amẹnọ mike
Iehowa; tšina dšio, tõ dšio, Iehowa nõ
ni momo. *2 Mose 13, 2.
27. Ši ké šia koloi ní he tšee lẹ eko
ni lẹ, no lẹ akpõ yẹ odšra ní oowo lẹ
na, ni aṅõ emlidšãi enumọ mli ekome afie
nọ. Ši kẹdši akpõṅ lẹ, bẽlẹ ahõ yẹ odšra
ní oowo lẹ nã.
28. Asaṅ nofẽno ní moko aadšọ̃ nọ ake
Iehowa yẹ nii fẽ ní eyọ lẹ mli lẹ, gbo-
mo dšio, koloi dšio, enọyeli šikpoṅ dšio,
akahõ, ni akakpõ hũ; nofẽno ní adšọ̃
nọ ake lẹ, edši nokroṅkroṅ fẽ fẽ hã Ie-
howa. 4 Mose 18, 14; 21, 2.
29. *Gbomo-fẽ-gbomo ní adšọ̃ enọ ake
lẹ, akakpõlẹ; gbe ágbelẹ.
*1 Sam. 15, 3. 9.
30. Ni šikpoṅ lẹ nọ nibii amlidšãi nyo-
ṅma mli ekome lẹ, dũmọnii dšio, tšei
ayibii dšio, Iehowa nõ ni; efe kroṅkroṅ
ehã Iehowa. 4 Mose 18, 21.
31. Ni kẹdši moko mlsumọ akẹ ekpõ
enibii amlidšãi nyoṅma mli ekome lẹ eko
lẹ, eṅõ emlidšãi enumọ mli ekome eṅmẽ nọ.
32. Ni tšinai kẹ tõi amlidšãi nyoṅma
mli ekome lẹ, nii fẽ ní tšóọ tõkwẹlọ-
tšo lẹ šiši lẹ, amẹmlidšãi nyoṅma mli
ekome lẹ, afe kroṅkroṅ ahã Iehowa.
33. Akakpa mli ekpakpa kẹ efõṅ, ni
akatšake eko hũ; ni ké moko aatšake
eko kẽ lẹ, bẽlẹ no kẹ noni aṅõ-tšake lẹ
fẽ atšó kroṅkroṅ ahã Iehowa; akakpõ.
34. Enẹmei dši kitãi ní Iehowa wo
Mose yẹ Sinai goṅ lẹ nọ ní ekẹ-yahã
Israelbii lẹ. 26, 46.

MOSE WOLO NÍ DŠI EDƐ̱

NÍ ATŠE̱O̱LE̱ NUMERI LE̱.

Yitšo 1.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ye̱ Sinai ńā le̱ no̱, ye̱ kpē-bū le̱ mli, ye̱ ame̱ Mizraim šikpoń le̱ no̱ dšē se̱ afi ni dši enyo̱ le̱ mli ye̱ nyōń ní dši enyo̱ le̱ no̱ kleńkleń gbī le̱ no̱ ake̱:

2. Nyekanea Israelbii asafo mū le̱ fē *yibo̱ ye̱ ame̱wekui le̱ ke̱ ame̱tše̱mei awei le̱ anā, nū-fē-nū ke̱ egbe̱i ekomekome,

* 26, 2–51; 2 Mose 30, 12.

3. ke̱-dše̱ mei ní eye afii nyońmai-enyo̱ no̱ ke̱-yaā ne̱, mofēmo ní aanyē ta aya ye̱ Israel le̱, bo ke̱ Aaron akaneame̱ ye̱ ame̱safoi le̱ anā.

4. Ni akutšo-fē-akutšo mli nū kome ni dši etše̱mei awe le̱ onukpa abafata nyehe.

5. Ni hīī ní adamo̱ ši afata nyehe le̱ agbe̱ii ne̱: Ruben akutšo le̱ mli le̱: Elizur, Šedeur bi le̱;

6. Simeon nō le̱ mli le̱: Šelumiel, Zurišadai bi le̱;

7. Iuda nō le̱ mli le̱: *Nahašon, Aminadab bi le̱;

* 2 Mose 6, 23.

8. Isakar nō le̱ mli le̱: Netanel, Zuar bi le̱;

9. Zebulon nō le̱ mli le̱: Eliab, Helon bi le̱;

10. Iosef bii le̱ ateń le̱: Efraim nō le̱ mli le̱: *Elišama, Amihud bi le̱; Manase nō le̱ mli le̱: Gamaliel, Pedazur bi le̱;

* 1 Kron. 7, 26.

11. Benyamin nō le̱ mli le̱: Abidan, Gideoni bi le̱;

12. Dan nō le̱ mli le̱: Ahiezer, Amišadai bi le̱;

13. Ašer nō le̱ mli le̱: Pagiel, Okran bi le̱:

14. Gad nō le̱ mli le̱: Eliasaf, Deuel bi

15. Naftali nō le̱ mli le̱: Ahira, E bi le̱.

16. Mei ní yo̱ gbe̱i ye̱ asafo le̱ mli ame̱dši ame̱tše̱mei akutšei le̱ amlī lu ke̱ Israel asafoi le̱ ano̱ onukpai le̱

17. Ni Mose ke̱ Aaron ńō ne̱ke̱ hīī ni awo ame̱gbe̱ii atā le̱, ame̱fata ame̱

18. ni ame̱bua asafo mū le̱ fē nā kpe ye̱ nyōń ní dši enyo̱ le̱ no̱ kleńk gbī le̱ no̱, ni ame̱tšō ame̱wekukpā ame̱wekui le̱ ke̱ ame̱tše̱mei awei le̱ a ye̱ ame̱gbe̱i ayikule̱ nā ekomekome, dše̱ mei ní eye afii nyońmai-enyo̱ no̱ yaā ne̱,

19. take̱ bo̱ni Iehowa wo Mose k le̱, nakai ekaneame̱ ye̱ Sinai ńā le̱

20. Ni Ruben, Israel kromo̱bi le̱ hīī le̱ asešibii ye̱ ame̱wekui ke̱ ame̱tše̱ awei ke̱ ame̱gbe̱ii le̱ ayikule̱ nā eko kome, nū-fē-nū ni eye afii nyońmai-e ke̱-yaā ne̱, mofēmo ni eše̱ tayā,

21. ní akane ye̱ Ruben akutšo le̱ dši mei akpei-nyońmai-edfe̱-ke̱-ekpa ohai-enumo̱.

22. Simeon bihīī le̱ asešibii ye̱ a wekui ke̱ ame̱tše̱mei awei ke̱ ame̱g le̱ ayikule̱ nā ekomekome, nū-fē-nū eye afii nyońmai-enyo̱ ke̱-yaā ne̱, mo mo ni eše̱ tayā,

23. ni akane ye̱ Simeon akutšo le̱ dši mei akpei-nyońmai-enumo̱-ke̱-ne̱hū ohai-etē.

24. Gad bihīī le̱ asešibii ye̱ ame̱wekui ame̱tše̱mei awei ke̱ ame̱gbe̱ii le̱ ayik nā, ke̱-dše̱ mei ni eye afii nyońmai-e no̱ ke̱-yaā ne̱, mofēmo ni eše̱ tayā,

ni akane yẹ Gad akutšo lẹ mli,
ši akpei-nyoṅmai-edſẹ-kẹ-enumọ kẹ
kpa kẹ nyoṅmai-enumọ.
Iuda bihīī lẹ asešibii yẹ amẹwekui
ẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii lẹ ayi-
nä, kẹ-dšẹ mei ni eye afii nyo-
nyọ nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ni ešẹ

ni akane yẹ Iuda akutšo lẹ mli,
ši akpei-nyoṅmai-kpawo-kẹ-edſẹ kẹ
kpa.
Isakar bihīī lẹ asešibii yẹ amẹ-
kẹ amẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii
kulẹ nä, kẹ-dšẹ mei ní eye afii
ai-enyọ nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní
yä,
ni akane yẹ Isakar akutšo lẹ mli,
ši akpei-nyoṅmai-enumọ-kẹ-edſẹ kẹ
lſẹ.
Zebulon bihīī lẹ asešibii yẹ amẹwe-
amẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii lẹ ayi-
nä, kẹ-dšẹ mei ni eye afii nyoṅmai-
nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní ešẹ tayä,
ni akane yẹ Zebulon akutšo lẹ mli,
mei akpei-nyoṅmai-enumọ-kẹ-kpawo
ai-edſẹ.
Iosef bii lẹ ateṅ mei ni dši Efraim
lẹ asešibii yẹ amẹwekui kẹ amẹ-
awei kẹ amẹgbẹii lẹ ayikulẹ nä,
mei ni eye afii nyoṅmai-enyọ nọ
ä nẹ, mofĕmo ni ešẹ tayä,
ni akane yẹ Efraim akutšo lẹ mli,
i akpei-nyoṅmai-edſẹ kẹ ohai-enumọ.
Ianase bihīī lẹ asešibii yẹ amẹwekui
ẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii lẹ ayi-
nä, kẹ-dšẹ mei ní eye afii nyoṅmai-
nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní ešẹ tayä,
ni akane yẹ Manase akutšo lẹ mli,
i akpei-nyoṅmai-etĕ-kẹ-enyọ kẹ ohai-

Benyamin bihīī lẹ asešibii yẹ amẹ-
kẹ amẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii
ikulẹ nä, kẹ-dšẹ mei ní eye afii
ai-enyọ nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní
yä,
ni akane yẹ Benyamin akutšo lẹ
ši mei akpei-nyoṅmai-etĕ-kẹ-enumọ
ai-edſẹ.
Dan bihīī lẹ asešibii yẹ amẹwekui
ẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii lẹ ayi-
kulẹ nä, kẹ-dšẹ mei ní eye afii nyoṅmai-
enyọ nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní ešẹ tayä,
39. ní akane yẹ Dan akutšo lẹ mli, dši
mei akpei-nyoṅmai-ekpa-kẹ-enyọ kẹ ohai-
kpawo.
40. Ašer bihīī lẹ asešibii yẹ amẹwekui
kẹ amẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii lẹ ayikulẹ
nä, kẹ-dšẹ mei ní eye afii nyoṅmai-enyọ
nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní ešẹ tayä,
41. ní akane yẹ Ašer akutšo lẹ mli,
dši mei akpei-nyoṅmai-edſẹ-kẹ-ekome kẹ
ohai-enumọ.
42. Naftali bihīī lẹ asešibii yẹ amẹ-
wekui kẹ amẹtšẹmei awei kẹ amẹgbẹii lẹ
ayikulẹ nä, kẹ-dšẹ mei ní eye afii nyo-
ṅmai-enyọ nọ kẹ-yaä nẹ, mofĕmo ní ešẹ tayä,
43. ní akane yẹ Naftali akutšo lẹ mli,
dši mei akpei-nyoṅmai-enumọ-kẹ-etĕ kẹ
ohai-edſẹ.
44. Menẹmei dši mei ní akane lẹ, mei
ní Mose kẹ Aaron kẹ Israel lumei lẹ,
ní dši hīī nyoṅma kẹ enyọ ní damọ ši
hä amẹtšẹmei awei lẹ ekomekome lẹ,
kane lẹ.
45. Ni Israelbii lẹ ateṅ mei fĕ ní akane
yẹ amẹtšẹmei awei lẹ anä, kẹ-dšẹ mei
ní eye afii nyoṅmai-enyọ nọ kẹ-yaä nẹ,
mofĕmo ní ešẹ tayä yẹ Israel lẹ,
46. mei fĕ ní akane lẹ nä šiọ mei *akpei-
ohai-ekpa-kẹ-etĕ kẹ ohai-enumọ kẹ nyo-
ṅmai-enumọ. * 2, 32. 2 Mose 12, 37.
47. Ši Levibii lẹ yẹ amẹtšẹmei akutšo
lẹ nä lẹ, akaneeamẹ ašii nọ.
48. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ:
49. *Levi akutšo lẹ kẹkẹ okakane, ni
asaṅ amẹyikulẹ hü okabu oši Israelbii
lẹ anọ; * 2, 33; 3, 15.
50. ši fä Levibii lẹ oto odase šihīlẹhe
lẹ kẹ ehe nibii lẹ kẹ nofĕno ní fata ehe
lẹ he; amẹ *amẹtĕre šihīlẹhe lẹ kẹ ehe
nibii lẹ fĕ, ni amẹ noṅṅ amẹtšu he nii,
ni †šihīlẹhe lẹ hewọ noṅṅ amẹbọ nsra
yẹ kẹ-kpe. * Yl. 4. † 3, 23—38.
51. Ni kẹdši šihīlẹhe lẹ bafä lẹ, Le-
vibii lẹ akpa; ni kẹdši abaši šihīlẹhe lẹ
amä ši lẹ, Levibii lẹ aši; ši *gbọ ní aabẹṅ-
kẹ lẹ, ágbelẹ. * 3, 10. 38.
52. Ni Israelbii lẹ ateṅ mofĕmo aši
ebü yẹ lẹdientšẹ ensra mli yẹ lẹdientšẹ
eflaṅä šiši yẹ amẹsafoi anä.

53. Ši Levibii le̱ abo̱ nsra ye̱ odase
šihīle̱he le̱ hewo̱ ke̱-kpe, ní akagri awo
Israelbii asafo le̱; nohewo̱ le̱ Levibii
le̱ abu odase šihīle̱he le̱ he.
54. Ni bo̱ni Iehowa wo Mose kitā le̱,
nakai pe̱pēpe̱ Israelbii le̱ fe.

Yitšo 2.

Ni Iehowa ke̱ Mose ke̱ Aaron wie ake̱:
2. Israelbii le̱ ateń mofēmo abo̱ nsra
ye̱ eflańā šiši ye̱ ame̱tše̱mei awei aflańā-
okadii le̱ anā; kpē-bū le̱ ńe̱le̱no̱ ame̱bo̱
nsra le̱ ye̱ ke̱-kpe. Yi. 1.
3. Ni mei ní abo̱ nsra ye̱ bokāgbe̱ le̱
dši Iuda nsra le̱ń aflańā le̱ ye̱ ame̱safoi
anā; ni Iuda bii le̱ asafoiatše̱nukpa dši
Nahašon, Aminadab bi le̱,
4. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ni akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-kpawo-ke̱-edſe̱
ke̱ ohai-ekpa.
5. Ni mei ní abo̱ nsra afata ehe dši
Isakar akutšo le̱; ni Isakar bii le̱ ano̱
asafoiatše̱nukpa dši Netanel, Zuar bi le̱,
6. ni eta le̱ ke̱ emei ní akane le̱ anā
dši mei akpei-nyońmai-enumo̱-ke̱-edſe̱ ke̱
ohai-edſe̱.
7. Ke̱ Zebulon akutšo le̱ hū; ni Ze-
bulon bii le̱ ano̱ asafoiatše̱nukpa le̱ dši
Eliab, Helon bi le̱,
8. ni eta le̱ ke̱ emei ní akane le̱ anā
dši mei akpei-nyońmai-enumo̱-ke̱-kpawo
ke̱ ohai-edſe̱.
9. Mei ni akane ye̱ Iuda nsra le̱ń fē
nā šio̱ mei akpei-oha-ke̱-nyońmai-kpānyo̱-
ke̱-ekpa ke̱ ohai-edſe̱ ye̱ ame̱tai le̱ anā;
ame̱ tšutšu ame̱fā.
10. Ruben nsra le̱ń aflańā le̱ amā wuo-
yigbe̱ ye̱ ame̱safoi anā; ni Ruben bii le̱
ano̱ asafoiatše̱nukpa dši Elizur, Šedeur
bi le̱,
11. ni eta le̱ ke̱ emei ní akane le̱ anā
dši mei akpei-nyońmai-edſe̱-ke̱-ekpa ke̱
ohai-enumo̱.
12. Ni mei ní abo̱ nsra afata ehe dši
Simeon akutšo le̱; ni Simeon bii le̱ ano̱
asafoiatše̱nukpa dši Šelumiel, Zurišadai
bi le̱,
13. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ni akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-enumo̱-ke̱-ne̱hū
ke̱ ohai-etē.
14. Ke̱ Gad akutšo le̱ hū; ni Gad
bii le̱ ano̱ asafoiatše̱nukpa dši Eliasaf,
Reuel bi le̱,
15. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ní akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-edſe̱-ke̱-enumo̱
ke̱ ohai-ekpa ke̱ nyońmai-enumo̱.
16. Mei ní akane ye̱ Ruben nsra le̱ń fē
nā šio̱ mei akpei-oha-ke̱-nyońmai-enumo̱-
ke̱-ekome ke̱ ohai-edſe̱ ke̱ nyońmai-enumo̱
ye̱ ame̱tai le̱ anā; ni ame̱dši mei ni dši
enyo̱ ní anyie se̱ afā.
17. Ke̱ke̱ ni kpē-bū le̱ afā ke̱ Levibii
le̱ ansra le̱ ye̱ nsrai le̱ ateń. Bo̱ni ame̱-
bo̱ nsra le̱, nakai nońń ame̱fā, mofēmo
ye̱ egbe̱nā ye̱ ame̱flańāi le̱ anā.
18. Efraim nsra le̱ń aflańā le̱ amā anaigbe̱
ye̱ ame̱safoi anā; ni Efraim bii le̱ ano̱
asafoiatše̱nukpa dši Elišama, Amihud bi le̱,
19. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ni akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-edſe̱ ke̱ ohai-
enumo̱.
20. Ni Manase akutšo le̱ afata ehe;
ni Manase bii le̱ ano̱ asafoiatše̱nukpa dši
Gamaliel, Pedazur bi le̱,
21. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ní akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-etē-ke̱-enyo̱ ke̱
ohai-enyo̱.
22. Ke̱ Benyamin akutšo le̱ hū; ni
Benyamin bii le̱ ano̱ asafoiatše̱nukpa dši
Abidan, Gideoni bi le̱,
23. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ní akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-etē-ke̱-enumo̱
ke̱ ohai-edſe̱.
24. Mei ní akane ye̱ Efraim nsra le̱ń
fē nā šio̱ mei akpei-oha-ke̱-kpānyo̱ ke̱ oha
ye̱ ame̱tai le̱ anā; ni ame̱dši mei ní dši
etē ni anyie se̱ afā.
25. Dan nsra le̱ń aflańā le̱ amā kōyigbe̱
ye̱ ame̱safoi anā; ni Dan bii le̱ ano̱ asa-
foiatše̱nukpa dši Ahiezer, Amišadai bi le̱,
26. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ni akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-ekpa-ke̱-enyo̱
ke̱ ohai-kpawo.
27. Ni mei ni abo̱ nsra afata ehe le̱
dši Ašer akutšo le̱; ni Ašer bii le̱ ano̱
asafoiatše̱nukpa dši Pagiel, Okran bi le̱,
28. ni eta le̱ ke̱ ame̱mei ni akane le̱
anā dši mei akpei-nyońmai-edſe̱-ke̱-ekome
ke̱ ohai-enumo̱.

9. Kę Naftali akutšo lę hũ; ni Naftali
lę ano asafoiatšęnukpa dši Ahira,
an bi lę,
0. ni eta lę kę amęmei ní akane lę
ā dši mei akpei-nyońmai-enumo-kę-etē
ohai-edfę.
1. Mei ní akane yę Dan nsra lęń fē
šiọ mei akpei-oha-kę-nyońmai-enumo-
-kpawo kę ohai-ekpa; amę amękpe sę
sęfā yę amęflańāi lę anā.
32. Menęmei dši Israelbii ni akane
amętšęmei awei lę anā: mei fē ní
kane yę nsrai lę amli yę amętai lę anā
anā šiọ *mei akpei-ohai-ekpa-kę-etē kę
hai-enumo kę nyońmai-enumo. * 1, 46.
33. Ši Levibii lę, akaneeamę ašii Israel-
ii lę ano, *takę boni Iehowa wo Mose
itā lę. * 1, 48. 49.
34. Ni Israelbii lę fe nibii fē ní Ie-
owa wo Mose he kitā lę: nakai amę-
oǫ̃ nsra yę amęflańāi lę ašiši, ni nakai
męfāa hũ, mofēmo yę ewekui lę kę etšę-
mei awe lę nā. K. 2.

Yitšo 3.

Be mli ni Iehowa kę Mose wie yę
Sinai goń lę no lę, menęmei dši *Aaron
kę Mose sešibii. * 2 Mose 6, 23.

2. Ni Aaron bihīī lę agbęii nę: Kro-
mobi lę Nadab, kę Abihu, Eleazar kę
Itamar.

3. Menęmei dši Aaron bihīī ní dši osofoi
ni afoamę mũ, ní ekę osofoyeli ewo amę-
deń, koni amętšu osofoi anii lę.

4. Ni *Nadab kę Abihu gboi yę Ie-
howa hīe, beni amękę la kroko te Ie-
howa hīe yę Sinai ńā lę no lę, ni amębe
bihīī; ni Eleazar kę Itamar ye osofo
yę amętšę Aaron hīe. * 3 Mose 10, 1. 2.

5. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:

6. Ńō Levi akutšo lę kę-ba ni okęamę
abadamo osofo Aaron hīe, koni amęsú-
molę; 2 Mose 32, 29.

7. ni amętšu kpē-bũ lę he nii amę-
hā lę kę asafo mũ lę fē, ní amękę-súmo
šihīlęhe lę he súomo lę;

8. ni amębu kpē-bũ lę mli nibii fē
he, ní amętšu Israelbii lę agbęnā nitšu-
moi lę. ní amękę-súmo šihīlęhe lę he
súomo lę. Yi. 4.

9. Ni ońō Levibii lę ohā Aaron kę
ebihīī lę, ańōamę ahālę kwrā yę Israel-
bii lę ateń.

10. Ši Aaron kę ebihīī lę, fāamę oto,
koni amęhīe amęsofoyeli lę mli; ni *gbo
ní aabęńkę he lę, ágbelę. * 1, 51.

11. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:

12. Ni mi lę, na, mińō *Levibii kę-
dšę Israelbii lę ateń yę kromobi-fē-kro-
mobi ní †gbleo mũsũ nā yę Israelbii
lę ateń lę nādšiań, hewo lę Levibii lę
etšō minō. * 8, 16. † 2 Mose 13, 2.

13. Edšakę minō dši kromobi-fē-kro-
mobi; gbī ní mitīia kromobii fē anii yę
Mizraim šikpoń lę no lę, gbī lę mife
kromobii fē krońkroń yę Israel kę-dšę
gbomo no kę-yaši šīa koloi ano: minii
dšiamę; midši Iehowa.

14. Ni Iehowa kę Mose wie yę Sinai
ńā lę no akę:

15. Kanemo Levi bihīī lę yę amętšęmei
awei lę kę amęwekui lę anā; nũ-fē-nũ
ni eye nyōń kome lo nō lę, kanemolę.

16. Ni Mose kaneamę yę Iehowa wie-
mo lę nā, boni afālę lę.

17. Ni menęmei dši Levi bihīī lę yę
amęgbęii anā: Geršon kę Kahat kę Me-
rari. 2 Mose 6, 16—19. 4 Mose 26, 57—64.

18. Ni Geršon bihīī lę agbęii yę amę-
wekui lę anā nę: Libni kę Šimei.

19. Ni Kahat bihīī yę amęwekui lę anā
nę: Amram kę Izehar kę Hebron kę Uziel.

20. Ni Merari bihīī yę amęwekui lę
anā nę: Maheli kę Muši. Levibii lę
awekui yę amętšęmei awei lę anā nę.

21. Geršon nō dši Libni weku lę kę
Šimei weku lę; menęmei dši Geršonbii
awekui lę.

22. Amęmei ní akane lę, hīī fē ní eye
nyōń kome kę-yaā lę ayibo ní akane
dši mei akpei-kpawo kę ohai-enumo.

23. Geršonbii awekui nę, šihīlęhe lę
sę amębo nsra ye, yę anaigbę.

24. Ni Geršonbii lę atšę we lę onukpa
dši Eliasaf, Lael bi lę.

25. Ni kpē-bũ lę he nibii ní atu awo
Geršon bii lę adeń nę: Šihīlęhe lę, kę
bũ lę, kę enohānō lę, kę kpē-bũ šīnā lę
nā mama lę,

26. kẹ kpo lẹ he muhọi lẹ, kẹ kpo lẹ ni bọle šihīlẹhe lẹ kẹ afọlešālatẹ lẹ kẹkpe lẹ nā mama lẹ, kẹ ehe taṅkpēi ní akẹ-tšuọ ehe nii lẹ fē.

27. Kahat nō dši Amrambii aweku lẹ kẹ Izeharbii aweku lẹ kẹ Hebronbii aweku lẹ kẹ Uzielbii aweku lẹ; menẹmei dši Kahatbii awekui lẹ.

28. Hīī fē ni eye nyōṅ kome kẹ-yaä lẹ ayibọ dši akpei-kpānyọ kẹ ohai-ekpa, amẹdeṅ atu hekroṅkroṅ lẹ hebū lẹ awo.

29. Kahat bii lẹ awekui lẹ abọ nsra yẹ šihīlẹhe lẹ masẹi kẹ-yaä wuoyigbẹ.

30. Ni Kahatbii awekui lẹ atšẹ we lẹ onukpa dši Elizafan, Uziel bi lẹ. 3 Mose 10, 4.

31. Ni nii ni atu awo *amẹdeṅ nẹ: Adeka lẹ, kẹ okplō lẹ, kẹ kanetšo lẹ, kẹ šālatẹi lẹ, kẹ hekroṅkroṅ lẹ nibii fē ní amẹkẹ-sūmọọ lẹ, kẹ mama lẹ, kẹ ehe nitšumọ lẹ fē. * 7, 9.

32. Ni Levibii lẹ asafoiatšẹmei lẹ anukpa dši Eleazar, Aaron bi ní dši osọfo lẹ, ni lẹ ekwẹọ mei ni tšuọ hekroṅkroṅ lẹ he nii lẹ anọ.

33. Merari nō dši Maheli weku lẹ kẹ Muši weku lẹ; menẹmei dši Merari wekui lẹ.

34. Ni amẹmei ní akane lẹ, hīī fē ní eye nyōṅ kome kẹ-yaä lẹ, ayibọ dši akpei-ekpa kẹ ohai-enyọ.

35. Ni Merari wekui lẹ atšẹ we lẹ onukpa dši Zuriel, Abihail bi lẹ. Šihīlẹhe lẹ masẹi amẹbọ nsra yẹ, yẹ kōyigbẹ.

36. Ni nii ni atu awo Merari bii lẹ adeṅ nẹ: Šihīlẹhe lẹ he mplāṅi lẹ, kẹ emliblẹmọnii lẹ, kẹ ekulašīṅi lẹ, kẹ enọdamọnii lẹ, kẹ ehe nibii kẹ ehe nitšumọ lẹ fē,

37. kẹ kpo lẹ he akulašīṅi lẹ kẹ-kpe, kẹ amẹnọdamọnii lẹ, kẹ amẹhe šiṅmlitšei lẹ kẹ taṅkpēi lẹ.

38. Ši mei ni abọ nsra yẹ šihīlẹhe lẹ hīe yẹ bokāgbẹ, yẹ kpē-bū lẹ hīe dši Mose kẹ Aaron kẹ ebihīī lẹ, amẹdši mei ni buọ hekroṅkroṅ lẹ he amẹhāa Israelbii lẹ; ni *gbọ ní aabẹṅkẹ lẹ, ágbelẹ. * K. 10.

39. Levibii fē ní akane ní Mose kẹ Aaron kane yẹ Iehowa wiemọ lẹ nā, yẹ amẹwekui lẹ anā lẹ, hīī fē ni eye nyōṅ kome kẹ-yaä lẹ, anā šiọ akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enyọ.

40. Ni Iehowa kē Mose akẹ: Kanemọ Israelbii lẹ akromọbihīī lẹ fē kẹ-dšẹ mei ní eye nyōṅ kome nọ kẹ-yaä lẹ, ni ohā amẹgbẹii lẹ anā;

41. ni oṅō Levibii lẹ ohāmi, Iehowa, yẹ Israelbii lẹ akromọbii lẹ fē nādšian, kẹ Levibii lẹ ašīa koloi lẹ yẹ Israelbii lẹ ašīa koloi lẹ akromọbii lẹ fē nādšian!

42. Ni Mose kane, bọni Iehowa wolẹ kitā lẹ, ni ekane Israelbii lẹ akromọbihīī lẹ fē.

43. Ni kromọbihīī fē ní eye nyōṅ kome kẹ-yaä lẹ agbẹii ayibọ ní akane lẹ dši akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enyọ kẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-kpawo kẹ etē.

44. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ:

45. Ṅō Levibii lẹ yẹ Israelbii lẹ akromọbii lẹ fē nādšiaṅ, kẹ Levibii lẹ ašīa koloi lẹ yẹ amẹšīa koloi lẹ anādšiaṅ, ni Levibii lẹ atšō minō; midši Iehowa. K. 11

46. Ši Israelbii akromọbihīī ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-kpawo kẹ etē ni dēṅ Levibii lẹ ayibọ lẹ nọ lẹ, akpōamẹ; K. 18, 15

47. hemọ *šekeli* enumọ yẹ mokome yi; hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā ohe yẹ; *gerai* nyoṅmai-enyọ dši *šekel* kome.

48. Ni oṅō šika ní akẹ-bakpō mei ni dēṅ nọ lẹ ohā Aaron kẹ ebihīī lẹ.

49. Ni Mose he kpōmọ šika lẹ yẹ mei ní dēṅ mei ní Levibii lẹ kpōamẹ lẹ nọ lẹ adeṅ,

50. Israelbii lẹ akromọbii lẹ adeṅ ehe šika lẹ yẹ, dfiẹtẹi *šekeli* akpe kẹ ohai-etē kẹ nyoṅmai-ekpa kẹ enumọ, yẹ hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā;

51. ni Mose ṅō kpōmọ šika lẹ ehā Aaron kẹ ebihīī lẹ yẹ Iehowa wiemọ lẹ nā, tamọ bọni Iehowa wo Mose kitā lẹ.

Yītšo 4.

Ni Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie ni ekẹ:

2. Kanemọ Kahat bihīī lẹ ayikulẹ yẹ Levibii lẹ ateṅ yẹ amẹwekui lẹ kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anā,

3. kẹ-dšẹ moni eye afii nyoṅmai-etē nọ āhū kẹ-yaši moni eye afii nyoṅmai-enumọ nọ, mofēmo ní *ešẹ nitšumọ, koni amẹtšu kpē-bū lẹ he nii. * 8, 24

4. Enẹ dši Kahat bii lẹ anitšumọ ni amẹbatšu yẹ kpē-bū lẹ he, nii kroṅkroṅi ní fė fē lẹ ahe.

Kedši nsra lẹ bafã lẹ, Aaron kẹ
lẹ aba ni amẹbadšie nọhã muhõ
amẹñõ-ha odaseyeli adeka lẹ he,
i amẹñõ nuñgbé wolo nọhãnõ amẹ-
ni amẹñõ mama blũ mũ ko amẹlẽ
amẹkẹ ewómọtšei lẹ ahọlọ mli.
Ni hle-mã-abolo okplõ lẹ hũ, amẹ-
ma blũ amẹlẽ nọ, ni amẹñõ kãi
atoi lẹ kẹ kpudši lẹ kẹ klukui ní
ii woọ mli lẹ amẹmãmọ nọ, ni dã-
lẹ amã nọ;
ni amẹñõ munẽle mama amẹlẽ enẹ-
nọ, ni amẹñõ nuñgbé wolo amẹha
i amẹkẹ ewómọtšei lẹ ahọlọ mli.
Ni amẹñõ mama blũ amẹha *kanetšo
enidši lẹ kẹ ehe abẽlei lẹ kẹ ehe
ii lẹ kẹ emũtọi lẹ fẽ ní akẹ-súmọọ
* 2 Mose 25, 31.
Ni amẹñõ ekẹ ehe nii lẹ fẽ amẹ-
ñgbé wolo hehãnõ mli, ni amẹwolẹ

Ni šika tšofã-kẹ-ñma-šãlatẹ lẹ hũ,
mama blũ alẽ nọ, ni amẹñõ nuñgbé
hehãnõ amẹha he, ni amẹkẹ ewó-
i lẹ ahọlọ mli.
Ni amẹñõ súomọ nibii lẹ fẽ ní akẹ-
yẹ hekroñkroñ lẹ, ni amẹkẹ-wo
blũ mli, ni amẹkẹ nuñgbé wolo
õ aha he, ni amẹwolẹ tšoñ.
Ni amẹlõ afọlešãlatẹ lẹ nọ lamlu lẹ,
ẹñõ mama afaseo amẹlẽ nọ;
ni amẹñõ ehe nibii lẹ fẽ ní akẹ-
yẹ nọ lẹ, ñẹsũi lẹ, kẹ kpodši lẹ,
mọnii lẹ, kẹ lalakãi lẹ kẹ afọle-
lẹ he nibii lẹ fẽ, ni amẹkẹ nuñgbé
hehãnõ aha he, ni amẹkẹ ewómọ-
ẹ ahọlọ mli.
Ni kẹdši nsra lẹ bafã lẹ, Aaron
ihĩĩ lẹ agbe hekroñkroñ lẹ kẹ he-
roñ lẹ nibii lẹ fẽ hehã nã, dãni
bii lẹ aba mli ni *amẹbahole, ní
ata nõkroñkroñ lẹ he ní amẹgboi.
ei dši kpẽ-bũ lẹ he nibii ní Kahat
batẽre. * 7, 9. † 2 Sam 6, 6. 7.
Ni noni atu awo osọfo Eleazar,
bi lẹ, deñ dši kanesũ-mũ lẹ kẹ
kẹ-ñmai lẹ kẹ dã niyenii-afọle lẹ
fọ-mũ lẹ, kẹ šihĩlẹhe lẹ fẽ kẹ emli-
kẹ hekroñkroñ lẹ kẹ ehenii lẹ fẽ
ẹmọ.

17. Ni Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie
ni ekẽ:
18. Nyekahãa Kahatbii akutšo lẹ mli
wekui lẹ asẹ mĩfo yẹ Levibii lẹ ateñ.
19. Ši moñ bọni nyefe nyehãamẹ nẹ,
koni kẹ́ amẹmĩbeñkẹ nii kroñkroñi ní
fẽ fẽ lẹ ní amẹyi anã wala ni amẹkagboi:
Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ abote mli, ni amẹtšõ
amẹteñ mofẽmo enitšumọ kẹ edšatšu;
20. ši amẹkabote mli ní amẹbafli nii
kroñkroñi lẹ, ní amẹgboi. 1 Sam. 6, 19.
21. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
22. Kanemọ Geršon bii lẹ hũ ayikulẹ
yẹ amẹtšẹmei awei lẹ kẹ amẹwekui lẹ
anã;
23. kanemọ kẹ-dšẹ moni eye afii nyo-
ñmai-etẽ nọ ãhũ kẹ-yaši moni eye afii nyo-
ñmai-enumọ nọ, mofẽmo ní ešẹ nitšumọ,
koni amẹtšu kpẽ-bũ lẹ he nii.
24. Geršonbii lẹ awekui lẹ anitšumọ
ní amẹtšu yẹ súomọ kẹ dšatšui atẽremọ
lẹ mli nẹ:
25. amẹ amẹtẽre šihĩlẹhe lẹ he mamai lẹ,
kẹ kpẽ-bũ lẹ, enọhãnõ lẹ kẹ nuñgbé wolo
nọhãnõ ní ha nọ yẹ yiteñgbẹ lẹ, kẹ kpẽ-
bũ šĩnã lẹ nã mama lẹ,
26. kẹ kpo lẹ he muhõi lẹ, kẹ kpo lẹ nọ
agbó lẹ nã mama lẹ ní bọle šihĩlẹhe lẹ
kẹ afọlešãlatẹ lẹ he kẹ-kpe lẹ, kẹ amẹhe
tañkpẽi lẹ, kẹ amẹhe nitšumọ nii lẹ fẽ;
ni nitšumọ fẽ ní yọ he lẹ, amẹtšu.
27. Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ afãmọ nã Geršon-
bii lẹ abihĩĩ lẹ atšu amẹnii lẹ fẽ yẹ amẹ-
dšatšu lẹ fẽ kẹ amẹnitšumọ lẹ fẽ nã;
ni nyetšõamẹ amẹdšatšui ní amẹbatẽre
lẹ ekomekome.
28. Enẹ dši Geršonbii lẹ abihĩĩ lẹ awe-
kui lẹ anitšumọ ni amẹtšuọ yẹ kpẽ-bũ
lẹ he, ni moni kweọ amẹnọ dši Itamar,
osọfo Aaron bi lẹ.
29. Merari bihĩĩ lẹ hũ, kanemọamẹ yẹ
amẹwekui lẹ kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anã,
30. kanemọ kẹ-dšẹ moni eye afii nyo-
ñmai-etẽ nọ ãhũ kẹ-yaši moni eye afii
nyoñmai-enumọ nọ, mofẽmo ní ešẹ nitšu-
mọ, koni amẹtšu nii yẹ kpẽ-bũ lẹñ.
31. Ni amẹdšatšui ni amẹbatẽre yẹ amẹ-
nitšumọ fẽ ní amẹtšuọ yẹ kpẽ-bũ lẹ he lẹ
nã nẹ: Šihĩlẹhe lẹ mplãñi lẹ, kẹ emliblẹmọ-
nii lẹ, kẹ ekulašĩñi lẹ, kẹ amẹnọdamọnii lẹ,

32. kẹ kpo lẹ he akulašĩṅi lẹ kẹ-kpe, kẹ amẹnọdamọnii lẹ kẹ amẹhe šiṅmlitšei lẹ kẹ amẹhe taṅkpẽi lẹ, yẹ amẹhe nibii lẹ kẹ amẹhe nitšumọ lẹ fẽ nã; ni nyetšõamẹ amẹdšatšui ni amẹbatẽre lẹ ekomekome.

33. Merari bihĩĩ lẹ awekui lẹ agbẹnã nitšumọ ni amẹtšuọ yẹ kpẽ-bũ lẹ he nẹ, ni Itamar, osọfo Aaron bi lẹ, kwẹọ amẹnọ.

34. Ni Mose kẹ Aaron kẹ asafo lẹṅ onukpai lẹ yakane Kahatbii lẹ abihĩĩ lẹ yẹ amẹwekui lẹ kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anã,

35. kẹ-dšẹ moni eye afii nyoṅmai-etẽ nọ ãhũ kẹ-yaši moni eye afii nyoṅmai-enumọ nọ, mofẽmo ni ešẹ nitšumọ, koni amẹtšu kpẽ-bũ lẹ he nii.

36. Ni amẹteṅ mei ni akane yẹ amẹwekui lẹ anã dši mei akpei-enyọ kẹ ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-enumọ.

37. Kahatbii lẹ awekui lẹ ateṅ mei ni akane nẹ, mei fẽ ni súmoọ yẹ kpẽ-bũ lẹ he, mei ni Mose kẹ Aaron kane yẹ Iehowa wiemọ ni ekẹ Mose wie lẹ nã lẹ.

38. Ni Geršon bihĩĩ lẹ ateṅ mei ni akane yẹ amẹwekui lẹ kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anã,

39. kẹ-dšẹ moni eye afii nyoṅmai-etẽ nọ ãhũ kẹ-yaši moni eye afii nyoṅmai-enumọ nọ, mofẽmo ni ešẹ nitšumọ, koni amẹtšu kpẽ-bũ lẹ he nii,

40. mei ni akane yẹ amẹwekui lẹ kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anã lẹ anã šiọ mei akpei-enyọ kẹ ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-etẽ.

41. Geršon bii lẹ awekui lẹ ateṅ mei ni akane nẹ, mei fẽ ni súmoọ yẹ kpẽ-bũ lẹ he, mei ni Mose kẹ Aaron kane yẹ Iehowa wiemọ lẹ nã lẹ.

42. Ni Merari bihĩĩ lẹ ateṅ mei ni akane yẹ amẹwekui kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anã,

43. kẹ-dšẹ moni eye afii nyoṅmai-etẽ nọ ãhũ kẹ-yaši moni eye afii nyoṅmai-enumọ nọ, mofẽmo ni ešẹ nitšumọ, koni amẹtšu kpẽ-bũ lẹ he nii,

44. mei ni akane yẹ amẹwekui lẹ anã lẹ anã šiọ mei akpei-etẽ kẹ ohai-enyọ.

45. Merari bii lẹ awekui lẹ ateṅ mei ni Mose kẹ Aaron kane yẹ Iehowa wiemọ ni ekẹ Mose wie lẹ nã lẹ.

46. Levibii lẹ ateṅ mei fẽ ni akane ni Mose kẹ Aaron kẹ Israel onukpai lẹ kane yẹ amẹwekui kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anã,

47. kẹ-dšẹ moni eye afii nyoṅmai-etẽ nọ ãhũ kẹ-yaši moni eye afii nyoṅmai-enumọ lẹ nọ, mofẽmo ni ešẹ kpẽ-bũ lẹ he nitšumọ lo dšatšu tẽremọ,

48. mei ni akane nẹ lẹ anã šiọ mei akpei-kpãnyọ kẹ ohai-enumọ kẹ nyoṅmai-kpãnyọ.

49. Mose nine nọ atšõ akaneamẹ yẹ Iehowa wiemọ lẹ nã, mofẽmo kẹ enitšamọ kẹ edšatšu; bọni Iehowa wo Mose kitã lẹ, nakai ekaneamẹ.

Yitšo 5.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:

2. Wo Israelbii lẹ akitã, akẹ *amẹdšie kpitiyelọ-fẽ-kpitiyelọ kẹ mofẽmo ni †he hoọ kẹ mofẽmo ni kẹ gbonyo bule ehe kẹ-dše nsra lẹṅ; *3 Mose 13, 46. †3 Mose 15, 2

3. nyedšiea nũ kẹ *yõ fẽ; nsra lẹ sẹ nyedšieamẹ kẹ-ya, koni †amẹkabule nyensra lẹ, heni mihĩọ yẹ nyeteṅ lẹ.
*12, 14. †35, 34.

4. Ni Israelbii lẹ fe nakai, ni amẹdšieamẹ kẹ-te nsra lẹ sẹ, bọni Iehowa kẹ Mose wie lẹ, nakai Israelbii lẹ fe.

5. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:

6. Kẽmọ Israelbii lẹ akẹ: Kẹdši *nũ ko lo yõ ko fe eša ni gbomo feọ lẹ eko ekẹ-tõ Iehowa nọ, ni nakai mo lẹ ye fọ lẹ, *3 Mose 6, 2—7.

7. no lẹ amẹdšadše eša ni amẹfe lẹ faṅṅ, ni amẹto noni amẹye yi sõ lẹ nãdšiaṅ, ni amẹṅõ mlidšai enumọ mli ekome amẹfata he amẹhã mo he ni dšẹ ni amẹye fọ lẹ.

8. Ši kẹdši nakai mo lẹ bẹ wekunyo ko ni bẹṅkẹlẹ ni akẹ nãdšiaṅtõnii lẹ aahãlẹ lẹ, no lẹ nãdšiaṅtõnii lẹ atšõ Iehowa nõ ni aṅõ-hã osọfo lẹ, sõro kpãtãmọ tõagbo ni akẹ-bakpãtãa ahãalẹ lẹ.

9. Ni nọwómọ-afọle fẽ ni yọ Israelbii lẹ anii kroṅkroṅi lẹ ni amẹkẹ-ba osọfo lẹ ṅõ lẹ ateṅ lẹ, enõ ni. 18, 8.

10. Ni nii ni moko adšõọ nọ keọ lẹ atšõ enõ, ni noni mofẽmo ṅõ-hãa osọfo lẹ, enõ ni.

11. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:

kę Israelbii lę awie ni okēamę
ędši nū ko ńā dše esę, ni eyatō

. nū ko kęlę wǫ, ni ašiu ewù lę
ıńō-te, ni yō lę bule ehe, ni odase-
ĸo bę he, ni amōō yō lę nineši;
i awuńāyeli mumǫ te ši yę nū lę
eye eńā lę he awuńā, ni yō lę
ıhe, alo ké awuńāyeli mumǫ te
ımli ni eye ehe awuńā, ni eńā lę
ehe lę.
ıo lę nū lę kę eńā lę aba osǫfo
ni ekę ehe afǫle ni dši akoko
mlidšāi nyońma mli ekome aba
wǫ; ekafǫse mū eſie nǫ ni asań
krǫbǫo efō nǫ; edšakę awuńāyeli
enii-afǫle ni, kę niyenii-afǫle ni
eǫ nōša ši.
;i osǫfo lę ahā yō lę aba ni ekęlę
ıǫ Iehowa hle.
;i osǫfo lę ayę *nu krońkrońlę
;o sū kpulu ko mli, ni ekpītī šihī-
kpoń lę nǫ sū lę eko ewo nu lę
* 2 Mose 30, 18.
i osǫfo lę ahā yō lę abadamǫ Ie-
ıle, ni efēne eyitšǫi lę, ni eńō ši-
niyenii-afǫle ni dši awuńāyeli
-afǫle lę ewo edeń; ni osǫfo lę
ı kę dšōmǫ ni kę lōmǫ baā lę yę

i osǫfo lę akā kitā afō yō lę nǫ
lę akę: Kędši nū ko kęo wǫko,
ši odšeko owù sę owoko ohe mū-
no lę ohe adše nękę nu kę dšōmǫ
lōmǫ baā nę mli;
ii kędši odše owù lę sę, ni owo
ıdši, ni nū ko kęo ewǫ yę owù
ę; —
ękę ni osǫfo lę akā lōmǫ kitā lę
lę nǫ, ni osǫfo lę akę yō lę akę:
ı ahā otšō lōmǫ kę kitā yę omań-
teń, no dši akę Iehowa ahā oſūǫdši
ıi omūsū afū;
i nękę nu ni kę lōmǫ baā lę abote
amli ni ehā omūsū afū ni oſūǫdši
Ni yō lę akę: Amen! Amen! (Hiao!

i osǫfo lę ańmā lōmǫi nę yę wolo
efǫ ewo nu kę dšōmǫ lę mli,

24. ni ehā yō lę anu nu kę dšōmǫ ni
kę lōmǫ baā lę, ni nu ni kę lōmǫ baā
lę abote emli ni edšō yę emli.
25. Kękę ni osǫfo lę ahe awuńāyeli he
niyenii-afǫle lę yę yō lę deń, ni efō ni-
yenii-afǫle lę yę Iehowa hle, ni ekę-
bęńkę afǫlešālatę lę;
26. ni osǫfo lę atī niyenii-afǫle lę mli
ekǫkǫ obō efe šidšiemǫnō, ni ešā yę
afǫlešālatę lę nǫ, ni no sę lę ehā yō lę
anu nu lę.
27. Ni kę ehā enu nu lę, aaba mli
akę kędši ewo ehe mūdši ni etō ewù nǫ
lę, no lę nu ni kę lōmǫ baā lę aabote
emli ni eedšō yę emli, ni emūsū aafū,
ni eſūǫdši aašra, ni yō lę aatšó lōmǫ yę
emańbii lę ateń.
28. Ši kędši yō lę woko ehe mūdši ni
ehe tše lę, no lę ehe aadše mli, ni eená
mūsū ekoń.
29. Enę dši awuńāyeli he mla, kędši
yō ko dše ewù sę ni ewo ehe mūdši lę,
30. lo kędši awuńāyeli mumǫ te ši yę
nū ko mli ni eye eńā he awuńā lę, no
lę ekę yō lę abadamǫ Iehowa hle, ni
osǫfo lę afe nękę mla nę he nii lę fē
ahālę.
31 Ni nū lę he aadše nōša nę mli,
ni yō lę nōša lę atērelę.

Yitšo 6.

Ni Iehowa kę Mose wie ni ekę:
2. Okę Israelbii lę awie ni okēamę
akę: Kędši nū ko lo yō ko dše gbę wo
ši ni dši Nazirnyo femǫ he šiwō, akę
edšǫ ehe nǫ ehā Iehowa lę. 1 Sam. 1, 11.
3. no lę egu wein kę dā ni wa nu-
mǫ; ekanu wein ni egba kę dā ni egba,
ni nofēno ni akę weinyibii fe hū ekanu,
ni weinyibii ńmōń lo egblń hū ekaye.
Luk. 1, 15.
4. Ehenǫdšǫmǫ gbli lę fē mli lę ekaye
nokonoko ni akę weintšo he noko fe,
eyibii lę amli wui lę dšio, amęhe toto
dšio.
5. Asań ehenǫdšǫmǫ he šiwō gbli lę
amli fē lę *asōyi nā akasa eyiteń kę-
yaši beyinǫ ni egbli ni ekę-dšǫ ehe nǫ
ehā Iehowa lę aašę; mokrońkroń dšilę,
eńmē eyi. * Kods. 13, 5

6. Gbĩĩ abọ fẽ ní edšọ̃ ehe nọ ehã Iehowa lẹ ekaya gbonyo ko he.

7. *Etšẹ kẹ enye kẹ enyeminũ kẹ enyemiyõ tete, kẹ́ amẹgboi lẹ, ekabule ehe yẹ amẹhe, edšakẹ ehe nọ ní edšọ̃ ehã Nyoňmọ lẹ kã enọ. *3 Mose 21, 11.

8. Ehenọdšọ̃mọ gbĩĩ lẹ fẽ mli lẹ edši mokroňkroň ehã Iehowa.

9. Ni kẹdši moko yagbo trukã yẹ emasẹi lẹ, ní ebule ehenọdšọ̃mọ yi lẹ, no lẹ ešẹ eyi yẹ ehetšũmọ gbĩ ní dši *gbĩ kpawo lẹ nọ. *19, 11.

10. Ni gbĩ ní dši gbĩ kpãnyọ lẹ nọ lẹ ekẹ *kosẹ okpoi enyọ lo okpobii enyọ aba osọfo lẹ ňõ yẹ kpẽ-bũ šĩnã lẹ ši; *3 Mose 5, 7.

11. ni osọfo lẹ aňõ ekome ašã eša-afọle ni ekẹ ekome hũ ašã šã-afọle, ni ekpãtã ehãlẹ yẹ eša ni efe yẹ gbonyo he lẹ hewọ, ni efe eyi lẹ kroňkroň ekoň yẹ nakai gbĩ lẹ nọ.

12. Ni edšọ̃ ehe nọ ehã Iehowa ekoň gbĩĩ abọ ni ewo ši tšutšu lẹ, ni ekẹ tõgwanteňbinũ ni eye afi aba abašã sõafọle; ši tšutšu gbĩĩ lẹ afe yaka, edšakẹ abule ehenọdšọ̃mọ lẹ.

13. Ni enẹ dši mla ní kã ši hã Nazirnyo lẹ: kẹ ehenọdšọ̃mọ gbĩĩ lẹ šẹ lẹ akẹlẹ aba kpẽ-bũ lẹ šĩnã lẹ ši;

14. ni efọle ní ebašã ehã Iehowa dši tõgwanteňbinũ kome ni eye afi ni kpa ko bẹ ehe ní ekẹ-šã šã-afọle, kẹ tõgwanteňbiyõ kome ní eye afi ní kpa ko bẹ ehe ni ekẹ-šã eša-afọle, kẹ tõagbo kome ni kpa ko bẹ ehe ní ekẹ-šã šidã-afọle,

15. kẹ ňmã mã akpĩtĩ kãoi ni awo mli mũ, kẹ akpĩtĩ kakai ní akẹ mũ ekpa he kafũ kome, kẹ amẹhe niyenii-afọlei kẹ amẹhe dã-afọlei.

16. Ni osọfo lẹ aňõ kẹ-ba Iehowa hĩe, ni ekẹ-šã eša-afọle kẹ šã-afọle ehãlẹ,

17. ni tõagbo lẹ ekẹ-šã šidã-afọle efata akpĩtĩ kẹ kafũ lẹ he ehã Iehowa; ni osọfo lẹ ašã ehe niyenii-afọle lẹ kẹ ehe dã-afọle lẹ hũ.

18. Ni Nazirnyo lẹ *ašẹ ehenọdšọ̃mọ yi lẹ yẹ kpẽ-bũ lẹ šĩnã lẹ ši, ni eňõ ehenọdšọ̃mọ yitšọi lẹ ewo la ni yọ šidã-afọle lẹ šiši lẹ mli. *Bof. 18, 18.

19. Ni osọfo lẹ aňõ tõagbo nine ní ahõ kome, kẹ kafũ lẹ mli akpĩtĩ kãoi lẹ ekome, kẹ akpĩtĩ kaka kome, ni eňõwo Nazirnyo lẹ deň, beni ešẹ ehenọdšọ̃mọ yi lẹ sẹ lẹ;

20. ni osọfo lẹ aňõ-fe fõ-afọle ní efã yẹ Iehowa hĩe, edši nokroňkroň hã osọfo lẹ, no kẹ *fõ-tšitši lẹ kẹ nọwõmọ-kũ lẹ fẽ. Ni no sẹ lẹ Nazirnyo lẹ anu wein. *3 Mose 7, [illegible]

21. Enẹ dši Nazirnyo ni woọ ši lẹ he mla kẹ afọle ní ešãa ehãa Iehowa yẹ ehenọdšọ̃mọ lẹ hewọ, sõro noni eenyẽ ehã efata he; bọni ewo ši lẹ, nakai efe yẹ ehenọdšọ̃mọ mla lẹ nã.

22. Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ:

23. Kẽmọ Aaron kẹ ebihĩĩ lẹ akẹ: Bọni *nyedšọ̃ Israelbii lẹ nẹ; nyekẽamẹ akẹ: *3 Mose 9, 22. 23.

24. Iehowa adšọ̃o ni etoõ! Lal. [illegible]

25. Iehowa ahã ehĩe akpẹ yẹ onọ, ni edroõ! Lal. 80, 4.

26. Iehowa awó ehĩe nọ yẹ onọ, ní ehão hedšọlẹ! Lal. 67, 17. 18.

27. Nẹkẹ amẹňõ migbẹi amẹfõ Israelbii lẹ anọ, ní madšọ̃amẹ.

Yĩtšo 7.

Ni eba mli akẹ gbĩ ní Mose gbe šihĩlẹhe lẹ šĩ nã, ní *efọ he mũ, ni efe no kẹ ehe nii lẹ fẽ kẹ afọlešãlatẹ lẹ kẹ ehe nii lẹ fẽ kroňkroň, ni efọamẹ mũ ni efeamẹ kroňkroň lẹ, *2 Mose 40, 9. 10.

2. akẹ Israel lumei ní dši amẹtšẹmei awei lẹ anọ nukpai kẹ akutšei lẹ amli nukpai ní damọ mei ní akane lẹ anã lẹ kẹ amẹnikẽnii ba.

3. Ni amẹkẹ amẹnikẽnii lẹ ba Iehowa hĩe, ni nii ní amẹkẹ-ba lẹ nẹ: fĩlii ni aha yiteň ekpa kẹ tšinai nyoňma kẹ enyọ; fĩlii lẹ, onukpai enyọ nõ ekome, ni tšinai lẹ, mokome nõ ekome; ni amẹkẹ-ba šihĩlẹhe lẹ hĩe.

4. Ni Iehowa kẹ̃ Mose akẹ:

5. Hemọ yẹ amẹdeň ní akẹ-tšu kpẽbũ lẹ he nii; ni oňõ-hã Levibii lẹ yẹ amẹteň mofẽmo nitšumọ nã.

6. Ni Mose ňõ fĩlii lẹ kẹ tšinai lẹ ehã Levibii lẹ:

7. fĩlii enyọ kẹ tšinai edfẹ eňõ-hã Geršon bii lẹ yẹ amẹnitšumọ lẹ nã;

8. ni fĩlii edfę kę tšinai kpānyo eñō-
tšā Merari bii lę yę amęnitšumo lę nā,
akę-wo osofo Aaron bi * Itamar deñ.
* 2 Mose 38, 21. 4 Mose 4, 28. 33.
9. Si Kahat bii lę, ehāāamę eko;
edšakę hekroñkroñ lę nibii lę dši amęnō,
ni * amękōdši ano amętēreo yę. * 4, 15.
10. Ni gbī ni afo afolešālatę lę he mū
lę onukpai lę kę * ebulemo nikēnii ba;
ni onukpai lę kę amęnikēnii ba afole-
šālatę lę hie. * 2 Kron. 7, 9
11. Ni Iehowa kē Mose akę: * Onukpai
lę kę amęnikēnii lę abahā ekomekome
mofēmo yę egbī no ní akę-bule afole-
šālatę lę. * 1, 4—16; 2, 3—29
12. Ni moni kę enikēnii ba yę kleñ-
kleñ gbī lę no dši Nahašon, Aminadab
bi lę, ní dšę Iuda akutšo lęñ lę.
13. Ni enikēnii lę nę: dfiętei kā kome
ni nā šio šekeli oha kę nyoñmai-etē kę
dfiętei lalakā kome ní nā šio šekeli nyo-
ñmai-kpawo yę hekroñkroñ lę šekel lę
nā, ni enyo lę fē eyimo obōbō kę ñmā
mā ní awo mli mū ní akę-bašā niyenii-
afole,
14. kę šika awale kome ní nā šio
šekeli nyoñma ni akę emli tšofā-kę-ñma
ni ašāa obō,
15. tšina-oblanyo kome kę tōagbo ko-
me kę tōgwanteñbinū kome ní eye afi
ni akę-bašā šā-afole,
16. tōkpakpo kome ni akę-bašā eša-afole;
17. ni nii ni akę-bašā šidā-afole lę dši
tšinai enyo kę tōagboi enumo kę tōkpa-
kpoi enumo kę tōgwanteñbihīī enumo
ni eye afifi. Nahašon, Aminadab bi lę,
nikēnii nę.
18. Gbī ní dši gbī enyo lę no lę Ne-
tanel, Zuar bi lę, ní dši Isakar onukpa
lę, kę enikēnii ba.
19. Noni ekę-ba nę: dfiętei kā kome
ni nā šio šekeli oha kę nyoñmai-etē kę
dfiętei lalakā kome ni nā šio šekeli nyo-
ñmai-kpawo yę hekroñkroñ lę šekel lę
nā, ni enyo lę fē eyimo obōbō kę ñmā
mā ni awo mli mū ní akę-bašā niyenii-
afole,
20. kę šika awale kome ni nā šio šekeli
nyoñma ni akę emli tšofā-kę-ñma ni
ašāa obō,
21. tšina-oblanyo kome kę tōagbo kome
kę tōgwanteñbinū kome ní eye afi ní
akę-bašā šā-afole,
22. tōkpakpo kome ní akę-bašā eša-
afole;
23. ni nii ni akę-bašā šidā-afole lę dši
tšinai enyo kę tōagboi enumo kę tō-
kpakpoi enumo kę tōgwanteñbihīī enumo
ni eye afifi. Netanel, Zuar bi lę, nikē-
nii nę.
24. Gbī ní dši gbī etē lę no lę Zebulon
bii lę anukpa Eliab, Helon bi lę, kę enikē-
nii ba.
25. Ni nii ní ekę-ba nę: dfiętei kā
kome ni nā šio šekeli oha kę nyoñmai-
etē kę dfiętei lalakā kome ní nā šio
šekeli nyoñmai-kpawo yę hekroñkroñ lę
šekel lę nā, ni enyo lę fē eyimo obōbō
kę ñmā mā ní awo mli mū ní akę-bašā
niyenii-afole,
26. kę šika awale kome ni nā šio šekeli
nyoñma ní akę emli tšofā-kę-ñma ni ašāa
obō,
27. tšina-oblanyo kome kę tōagbo kome
kę tōgwanteñbinū kome ní eye afi ní akę-
bašā šā-afole,
28. tōkpakpo kome ní akę-bašā eša-
afole;
29. ni nii ni akę-bašā šidā-afole lę dši
tšinai enyo kę tōagboi enumo kę tōkpa-
kpoi enumo kę tōgwanteñbihīī enumo
ni eye afifi. Eliab, Helon bi lę, nikēnii nę.
30. Gbī ní dši gbī edfę lę no lę Ruben
bii lę anukpa Elizur, Šedeur bi lę, kę
enikēnii ba.
31. Enikēnii lę nę: dfiętei kā kome ní
nā šio šekeli oha kę nyoñmai-etē kę
dfiętei lalakā kome ní nā šio šekeli nyo-
ñmai-kpawo yę hekroñkroñ lę šekel lę
nā, ni enyo lę fē eyimo obōbō kę ñmā
mā ní awo mli mū ní akę-bašā niyenii-
afole,
32. kę šika awale kome ni nā šio
šekeli nyoñma ní akę emli tšofā-kę-ñma
ni ašāa obō,
33. tšina-oblanyo kome kę tōagbo kome
kę tōgwanteñbinū kome ni eye afi ni
akę-bašā šā-afole,
34. tōkpakpo kome ní akę-bašā eša-
afole;

35. ni nii ní akẹ-bašā šidā-afọle lẹ dši tšinai enyọ kẹ tōagboi enumọ kẹ tōkpakpoi enumọ kẹ tōgwanteṅbihīī enumọ ni eye afifi. Elizur, Šedeur bi lẹ, nikēnii nẹ.

36. Gbī ní dši gbī enumọ lẹ nọ lẹ Simeon bii lẹ anukpa Šelumiel, Zurišadai bi lẹ, kẹ enikēnii ba.

37. Enikēnii lẹ nẹ: dfiẹtẹi kā kome ni nā šiọ *šekeli* oha kẹ nyoṅmai-etē kẹ dfiẹtẹi lalakā kome ni nā šiọ *šekeli* nyoṅmai-kpawo yẹ hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā, ni enyọ lẹ fē eyimọ obōbō kẹ ṅmā mā ni awo mli mū ni akẹ-bašā niyenii-afọle,

38. kẹ šika awale kome ní nā šiọ *šekeli* nyoṅma ni akẹ emli tšofā-kẹ-ṅma ni ašāa obō,

39. tšina-oblanyo kome kẹ tōagbo kome kẹ tōgwanteṅbinū kome ni eye afi ní akẹ-bašā šā-afọle,

40. tōkpakpo kome ní akẹ-bašā eša-afọle;

41. ni nii ní akẹ-bašā šidā-afọle lẹ dši tšinai enyọ kẹ tōagboi enumọ kẹ tōkpakpoi enumọ kẹ tōgwanteṅbihīī enumọ ní eye afifi. Šelumiel, Zurišadai bi lẹ, nikēnii nẹ.

42. Gbī ní dši gbī ekpa lẹ nọ lẹ Gad bii lẹ anukpa Eliasaf, Deuel bi lẹ, kẹ enikēnii ba.

43. Enikēnii lẹ nẹ: dfiẹtẹi kā kome ni nā šiọ *šekeli* oha kẹ nyoṅmai-etē kẹ dfiẹtẹi lalakā kome ni nā šiọ *šekeli* nyoṅmai-kpawo yẹ hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā, ni enyọ lẹ fē eyimọ obōbō kẹ ṅmā mā ni awo mli mū ní akẹ-bašā niyenii-afọle,

44. kẹ šika awale kome ni nā šiọ *šekeli* nyoṅma ni akẹ emli tšofā-kẹ-ṅma ní ašāa obō,

45. tšina-oblanyo kome kẹ tōagbo kome kẹ tōgwanteṅbinū kome ni eye afi ní akẹ-bašā šā-afọle,

46. tōkpakpo kome ni akẹ-bašā eša-afọle;

47. ni nii ni akẹ-bašā šidā-afọle lẹ dši tšinai enyọ kẹ tōagboi enumọ kẹ tōkpakpoi enumọ kẹ tōgwanteṅbihīī enumọ ni eye afifi. Eliasaf, Deuel bi lẹ, nikēnii nẹ.

48. Gbī ní dši gbī kpawo lẹ nọ lẹ Efraim bii lẹ anukpa Elišama, Amihud bi lẹ, kẹ enikēnii ba.

49. Enikēnii lẹ nẹ: dfiẹtẹi kā kome ní nā šiọ *šekeli* oha kẹ nyoṅmai-etē kẹ dfiẹtẹi lalakā kome ní nā šiọ *šekeli* nyoṅmai-kpawo yẹ hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā, ni enyọ lẹ fē eyimọ obōbō kẹ ṅmā mā ní awo mli mū ni akẹ-bašā niyenii-afọle,

50. kẹ šika awale kome ní nā šiọ *šekeli* nyoṅma ní akẹ emli tšofā-kẹ-ṅma ní ašāa obō,

51. tšina-oblanyo kome kẹ tōagbo kome kẹ tōgwanteṅbinū kome ni eye afi ní akẹ-bašā šā-afọle,

52. tōkpakpo kome ní akẹ-bašā eša-afọle;

53. ni nii ni akẹ-bašā šidā-afọle lẹ dši tšinai enyọ kẹ tōagboi enumọ kẹ tōkpakpoi enumọ kẹ tōgwanteṅbihīī enumọ ní eye afifi. Elišama, Amihud bi lẹ, nikēnii nẹ.

54. Gbī ní dši gbī kpānyọ lẹ nọ lẹ Manase bii lẹ anukpa Gamaliel, Pedazur bi lẹ, kẹ enikēnii ba.

55. Enikēnii lẹ nẹ: dfiẹtẹi kā kome ní nā šiọ *šekeli* oha kẹ nyoṅmai-etē kẹ dfiẹtẹi lalakā kome ni nā šiọ *šekeli* nyoṅmai-kpawo yẹ hekroṅkroṅ lẹ *šekel* lẹ nā, ni enyọ lẹ fē eyimọ obōbō kẹ ṅmā mā ní awo mli mū ní akẹ-bašā niyenii-afọle,

56. kẹ šika awale kome ni nā šiọ *šekeli* nyoṅma ní akẹ emli tšofā-kẹ-ṅma ni ašāa obō,

57. tšina-oblanyo kome kẹ tōagbo kome kẹ tōgwanteṅbinū kome ni eye afi ni akẹ-bašā šā-afọle,

58. tōkpakpo kome ni akẹ-bašā eša-afọle;

59. ni nii ni akẹ-bašā šidā-afọle lẹ dši tšinai enyọ kẹ tōagboi enumọ kẹ tōkpakpoi enumọ kẹ tōgwanteṅbihīī enumọ ní eye afifi. Gamaliel, Pedazur bi lẹ, nikēnii nẹ.

60. Gbī ní dši gbī nẹhū lẹ nọ lẹ Benyamin bii lẹ anukpa Abidan, Gideoni bi lẹ, kẹ enikēnii ba.

61. Enikēnii lẹ nẹ: dfiẹtẹi kā kome ni nā šiọ *šekeli* oha kẹ nyoṅmai-etē kẹ

i lalakă kome ní nā šiǫ *šekeli* nyo-
kpawo yę hekroṅkroṅ lę *šekel* lę
i enyǫ lę fĕ eyimǫ obŏbŏ kę ṅmă
i awo mli mŭ ní akę-bašă niyenii-

kę šika awale kome ní nā šiǫ *šekeli*
ma ní akę emli tšofā-kę-ṅma ní ašăa

tšina-oblanyo kome kę tōagbo ko-
ę tōgwanteṅbinū kome ní eye afi
ę-bašă šă-afǫle,
tōkpakpo kome ní akę-bašă eša-
;
ni nii ní akę-bašă šidā-afǫle lę dši
i enyǫ kę tōagboi enumǫ kę tōkpa-
enumǫ kę tōgwanteṅbihīī enumǫ
e afifi. Abidan, Gideoni bi lę ni-
nę.
Gbī ni dši gbī nyoṅma lę nǫ lę
bii lę anukpa Ahiezer, Amišadai bi
enikēnii ba.
Enikēnii lę nę: dfiętęi kă kome
šiǫ *šekeli* oha kę nyoṅmai-etĕ kę
i lalakă kome ní nā šiǫ *šekeli* nyo-
-kpawo yę hekroṅkroṅ lę *šekel* lę
i enyǫ lę fĕ eyimǫ obŏbŏ kę ṅmă
i awo mli mŭ ní akę-bašă niyenii-

kę šika awale kome ní nā šiǫ *šekeli*
ma ní akę emli tšofā-kę-ṅma ní ašăa

tšina-oblanyo kome kę tōagbo ko-
ę tōgwanteṅbinū kome ní eye afi
ę-bašă šă-afǫle,
tōkpakpo kome ní akę-bašă eša-afǫle;
ni nii ní akę-bašă šidā-afǫle lę dši
i enyǫ kę tōagboi enumǫ kę tōkpa-
enumǫ kę tōgwanteṅbihīī enumǫ
e afifi. Ahiezer, Amišadai bi lę, ni-
nę.
Gbī ni dši gbī nyoṅma kę ekome
lę Ašer bii lę anukpa Pagiel,
bi lę, kę enikēnii ba.
Enikēnii lę nę: dfiętęi kă kome
šiǫ *šekeli* oha kę nyoṅmai-etĕ kę
i lalakă kome ní nā šiǫ *šekeli* nyo-
-kpawo yę hekroṅkroṅ lę *šekel* lę
i enyǫ lę fĕ eyimǫ obŏbŏ kę ṅmă
i awo mli mŭ ní akę-bašă niyenii-

74. kę šika awale kome ní nā šiǫ *šekeli*
nyoṅma ní akę emli tšofā-kę-ṅma ní ašăa
obŏ,
75. tšina-oblanyo kome kę tōagbo ko-
me kę tōgwanteṅbinū kome ní eye afi
ní akę-bašă šă-afǫle,
76. tōkpakpo kome ní akę-bašă eša-afǫle;
77. ni nii ní akę-bašă šidā-afǫle lę dši
tšinai enyǫ kę tōagboi enumǫ kę tōkpa-
kpoi enumǫ kę tōgwanteṅbihīī enumǫ
ní eye afifi. Pagiel, Okran bi lę, nikē-
nii nę.
78. Gbī ní dši gbī nyoṅma kę enyǫ lę
nǫ lę Naftali bii lę anukpa Ahira, Enan
bi lę, kę enikēnii ba.
79. Enikēnii lę nę: dfiętęi kă kome ní
nā šiǫ *šekeli* oha kę nyoṅmai-etĕ kę
dfiętęi lalakă kome ní nā šiǫ *šekeli* nyo-
ṅmai-kpawo yę hekroṅkroṅ lę *šekel* lę
nă, ni enyǫ lę fĕ eyimǫ obŏbŏ kę ṅmă
mă ní awo mli mŭ ní akę-bašă niyenii-
afǫle,
80. šika awale kome ní nā šiǫ *šekeli*
nyoṅma ní akę emli tšofā-kę-ṅma ní ašăa
obŏ,
81. tšina-oblanyo kome kę tōagbo ko-
me kę tōgwanteṅbinū kome ní eye afi
ní akę-bašă šă-afǫle,
82. tōkpakpo kome ní akę-bašă eša-afǫle;
83. ni nii ní akę-bašă šidā-afǫle lę dši
tšinai enyǫ kę tōagboi enumǫ kę tōkpa-
kpoi enumǫ kę tōgwanteṅbihīī enumǫ
ní eye afifi. Ahira, Enan bi lę, nikē-
nii nę.
84. Enęmei dši afǫlešălatę lę bulemǫ
nikēnii ní dšę Israel onukpai lę adeṅ
gbī nǫ ní afǫ he mŭ lę: dfiętęi kăi
nyoṅma kę enyǫ, dfiętęi lalakăi nyoṅma
kę enyǫ, šika awalei nyoṅma kę enyǫ;
85. kă lę ekome feǫ dfiętęi *šekeli* oha
kę nyoṅmai-etĕ, ni lalakă lę ekome feǫ
šekeli nyoṅmai-kpawo, ni nibii lę fĕ
adfiętęi lę nā šiǫ *šekeli* akpei-enyǫ kę
ohai-edfę yę hekroṅkroṅ lę *šekel* lę nă.
86. Šika awalei kę amęmli tšofā-kę-
ṅma obŏbŏ lę nyoṅma kę enyǫ ni, ni
awale lę ekome feǫ *šekeli* nyoṅma yę he-
kroṅkroṅ lę *šekel* lę nă, ni awalei lę
ašika lę fĕ nā šiǫ *šekeli* oha kę nyoṅmai-
enyǫ.

87. Šā-afǫlei lẹ atšinai lẹ fĕ dši tšinahīī nyoṅma kẹ enyǫ kẹ tōagboi lẹ hū nyoṅma kẹ enyǫ kẹ tōgwanteṅbihīī ní eye afifi nyoṅma kẹ enyǫ kẹ amẹhe niyenii-afǫlei kẹ tōkpakpoi nyoṅma kẹ enyǫ ní akẹ-bašā eša-afǫlei.

88. Ni šidā-afǫle tšinai lẹ fĕ dši tšinahīī nyoṅmai-enyǫ kẹ edfẹ kẹ tōagboi nyoṅmai-ekpa kẹ tōabotiai nyoṅmai-ekpa kẹ tōgwanteṅbihīī ni eye afifi nyoṅmai-ekpa. Enẹmei dši afǫlešālatẹ lẹ bulemǫnii, beni afǫlẹ mū sẹ lẹ.

89. Ni beni Mose yabote kpē-bū lẹ mli, ní *ekẹlẹ ayawie lẹ, kẹkẹ ni enu gbē lẹ kẹlẹ mīwie yẹ kpātāmǫ sēi lẹ ni bu odase adeka lẹ nā lẹ nǫ, yẹ kerubim enyǫ lẹ ateṅ; †nakai ekẹlẹ wieǫ.
* 2 Mose 25, 21. 22. † 1 Sam. 3, 3—14.

Yītšo 8.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:

2. Okẹ Aaron awie ni okēlẹ akẹ: Kẹ okẹ kanei lẹ mīmāmǫ ši lẹ, hā kanei kpawo lẹ fĕ atšo kẹ-ya kanetšo lẹ hīegbẹ.
2 Mose 25, 31—40.

3. Ni Aaron fe nakai; ni ekẹ kanei lẹ māmǫ ši, bǫni amẹatšo kẹ-ya kanetšo lẹ hīegbẹ, tamǫ bǫni Iehowa wo Mose kitā lẹ.

4. Ni bǫni afe kanetšo lẹ nẹ: Šika ní atfia akẹ-fe, etšo lẹ kẹ ehe fǫfǫii lẹ fĕ tfiamǫ sǫṅṅ atfia; bǫni nǫkwẹmǫnō ní Iehowa ṅō-tšō Mose lẹ yǫ lẹ, nakai efe kanetšo lẹ.

5. Ni Iehowa kẹ Mose wie akẹ:

6. Ṅō Levibii lẹ yẹ Israelbii lẹ ateṅ, ni otšū amẹhe.
Mal. 3, 3.

7. Ni bǫni ofeamẹ ni okẹ-tšū amẹhe nẹ: Ṅō *eša dšiemǫ nu ofā amẹnǫ, ni †amẹšẹ amẹhe fĕ kẹ asōyi, ni amẹfǫ amẹtadei ahe, ní amẹhe atše.
* 5, 17; 19, 9. 17. † 3 Mose 14, 8.

8. Kẹkẹ ni ohā amẹṅō tšina-oblanyo kẹ ehe niyenii-afǫle ni dši ṅmā mā ni awo mli mū, ni oṅō tšina-oblanyo kroko ošā eša-afǫle.

9. Ni okẹ Levibii lẹ aba kpē-bū lẹ šīnā lẹ nā, ni ohā Israelbii asafo mū lẹ fĕ ababǫ gwa;

10. ni okẹ Levibii lẹ aba Iehowa hīe; ni Israelbii lẹ aṅō amẹnidši afie Levibii lẹ anǫ;

11. ni *Aaron afō Levibii lẹ yẹ Iehowa hīe akẹ fō-afǫle ní dšẹ Israelbii lẹ adeṅ, ni amẹsúmǫ Iehowa. * K. 21.

12. Ni Levibii lẹ aṅō amẹnidši amẹfie tšinahīī lẹ ayiteaṅ; ni oṅō ekome ošā eša-afǫle, ni ekome hū oṅō-šā šā-afǫle ohā Iehowa, koni okẹ-kpātā ohā Levibii lẹ.

13. Ni okẹ Levibii lẹ adamǫ Aaron kẹ ebihīī lẹ ahīe, ni oṅōamẹ ofe fō-afǫle ohā Iehowa.

14. Ni otše Levibii lẹ kẹ-dše Israelbii lẹ ahe, ni Levibii lẹ *atšō minō. * 3, 44.

15. Ni no sẹ lẹ Levibii lẹ aba ní amẹbasúmǫ yẹ kpē-bū lẹṅ. Ni otšū amẹhe ni oṅōamẹ ofe fō-afǫle.

16. Edšakẹ akẹamẹ ehāmi kwrā yẹ Israelbii lẹ ateṅ; yẹ nofēno ni gbleǫ mūsū nā ní dši Israelbii akromǫbii lẹ anādšiaṅ, miṅōamẹ mihā midientšẹ mihe. 3, 12.

17. Edšakẹ minō dši kromǫbi-fĕ-kromǫbi yẹ Israelbii lẹ ateṅ, yẹ gbomei kẹ šia koloi fĕ ateṅ; gbī nǫ ni mitfia kromǫbii fĕ anii yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nǫ lẹ, gbī lẹ mifeamẹ kroṅkroṅ mihā mihe. 2 Mose 13, 2.

18. Ni miṅō Levibii lẹ yẹ Israelbii lẹ akromǫbii fĕ nādšiaṅ;

19. ni miṅō Levibii lẹ *mihā Aaron kẹ ebihīī lẹ kwrā kẹ-dšẹ Israelbii lẹ ateṅ, koni amẹtšu kpē-bū lẹ he nii yẹ Israelbii lẹ anādšiaṅ, ni amẹkpātā amẹhā Israelbii lẹ, koni haomǫ akaba Israelbii lẹ anǫ, kẹ Israelbii lẹ babẹṅkẹ hekroṅkroṅ lẹ. * 3, 9.

20. Ni Mose kẹ Aaron kẹ Israelbii asafo mū lẹ fĕ fe Levibii lẹ nakai; bǫni Iehowa wo Mose kitā yẹ Levibii lẹ ahewǫ lẹ, nakai Israelbii lẹ feamẹ.

21. Ni Levibii lẹ dšie amẹhe ešai lẹ, ni amẹfǫfō amẹtadei ahe, ni *Aaron ṅōamẹ efe fō-afǫle yẹ Iehowa hīe, ni Aaron kpātā ehāamẹ ni etšū amẹhe. * K. 11.

22. Ni no sẹ lẹ Levibii lẹ ba amẹbatšu amẹnitšumǫ yẹ kpē-bū lẹ mli yẹ Aaron kẹ ebihīī lẹ ahīe; bǫni Iehowa wo Mose kitā yẹ Levibii lẹ ahewǫ lẹ, nakai amẹfeamẹ.

23. Ni Iehowa kẹ Mose wie akẹ:

Levibii lẹ agbẹnā nẹ: *Mei ni eye
afii nyoṅmai-enyọ kẹ enumọ kẹ-
: ayafata mei ni tšuọ nii yẹ kpē-
ı lẹ ahe. *4, 8. 23. 30. 47.
Ni mei ní eye afii nyoṅmai-enumọ
› nitšumọ lẹ, ni amẹkatšu nii doṅṅ;
ši amẹwa amẹnyemimei lẹ kẹ-súmọ
ē-bū lẹ mli; ši nitšumọ lẹ amẹkatšu.
ofe ohā Levibii lẹ yẹ amẹgbẹnā
nọi lẹ agbẹfāṅ nẹ.

Yitšo 9.

Iehowa kẹ Mose wie yẹ Sinai ṅā
› yẹ amẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ dšē
afi ni dši enyọ lẹ mli kleṅkleṅ
lẹ nọ akẹ:
Hā ni Israelbii lẹ aye Hehō lẹ yẹ
ıi ato lẹ mli. 2 Mose 12. 3 Mose 23, 5.
Nẹkẹ nyōṅ nẹ nọ gbī nyoṅma kẹ
lẹ gbẹkẹnāši nyeye yẹ ebe ní ato
li: nyeyealẹ yẹ ehe akpọi kẹ gbẹ-
ıọtōi lẹ fĕ nā.
Ni Mose kẹ Israelbii lẹ, koni amẹye
› lẹ.
Ni amẹye Hehō lẹ yẹ kleṅkleṅ
ı lẹ nọ gbī ni dši gbī nyoṅma kẹ
lẹ gbẹkẹnāši, yẹ Sinai ṅā lẹ nọ;
Iehowa wo Mose kitā lẹ, nakai
ılbii lẹ fe.
Ši eba mli akẹ hīī komei yẹ ní
:yabule amẹhe yẹ gbonyo ko he, ni
ıyēē Hehō lẹ amẹye yẹ nakai gbī
ọ: ni amẹba Mose kẹ Aaron hīe yẹ
.i gbī lẹ nọ noṅṅ; *19, 11.
ni nakai hīī lẹ kẹlẹ akẹ: Wọ lẹ
ıbule wọhe yẹ gbonyo ko he; mē-
› aatšīwọ gbẹ, ni wọkẹ wọnikēnii
ahā Iehowa yẹ ebe ni ato lẹ mli yẹ
ılbii lẹ ateṅ?
Ni Mose kẹamẹ akẹ: Nyedamọa ši,
abo no kitā ni Iehowa aawo yẹ nye-
› toi.
Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekē:
Kẹmọ Israelbii lẹ akẹ: Kẹdši nye-
moko lo nyeseṡibii lẹ eko yabule
yẹ gbonyo ko he lo edom ete maṅsẹ
lẹ, eye Iehowa Hehō lẹ kē.
Ši amẹye yẹ nyōṅ ni dši enyọ lẹ
ẓbī ni dši gbī nyoṅma kẹ edfe lẹ
ẹnāši, akpītī kẹ fie ni dšōọ amẹkẹ-ye;

12. amẹkafẹ eko ni dše mītšẹre nọ, ni
asaṅ amẹkadfa ewui lẹ eko; amẹye yẹ
Hehō lẹ he akpọi lẹ fĕ nā.
13. Ši moni he tše ni edomko, ši kēlẹ
ekwa Hehō lẹ yeli lẹ, nakai mo lẹ aafolẹ
kẹ-dšẹ emā lẹṅ ašẹ afō, edšakẹ ekẹ Ie-
howa nikēnii lẹ baa yẹ be ní ato lẹ mli;
nakai gbomo lẹ atēre ehe eša lẹ.
14. Ni kẹdši mokpōṅ ko bato gbọ yẹ
nyeteṅ ni ēsumọ akẹ eye Iehowa Hehō
lẹ, bọni Hehō lẹ he akpọ kẹ gbẹdšianọtō
lẹ yọ lẹ, nakai eyelẹ. Akpọ kome akā
ši ahānye, gbọ dšio, moni afọlẹ yẹ ši-
kpoṅ lẹ nọ dšio.
15. Ni gbī ní aši šihīlẹhe lẹ amā ši
lẹ, *atatu lẹ baha šihīlẹhe lẹ ní dši odase-
bū lẹ nọ, ni gbẹkẹ lẹ, kẹ́ akwẹ lẹ, etšoọ
tamọ la yẹ šihīlẹhe lẹ nọ kẹ-yaši lebi.
*2 Mose 40, 34—38.
16. Nakai eyọ dānẹ: atatu lẹ haā nọ,
ni nyōṅ lẹ ekpẹọ tamọ la.
17. Ni befēbe ní atatu lẹ aawó ehe nọ
kẹ-adšẹ bū lẹ nọ lẹ, kẹkẹ lẹ Israelbii
lẹ efā, ni heni atatu lẹ aawá yẹ lẹ, dšẹi
Israelbii lẹ bọō nsra yẹ.
18. Iehowa fāmọ nā Israelbii lẹ fāa yẹ, ni
Iehowa fāmọ nā lẹ amẹbọō nsra yẹ; gbīī
abọ fē ni atatu lẹ hīọ ši yẹ šihīlẹhe lẹ
nọ lẹ, amẹhīọ ši yẹ nsra lẹ mli.
19. Ni kẹdši atatu lẹ tšẹ gbīī pī yẹ
šihīlẹhe lẹ nọ lẹ, Israelbii lẹ boọ Iehowa
toi ni amẹfāā.
20. Nakai noṅṅ kē amẹfeọ, kẹ́ atatu
lẹ hī šihīlẹhe lẹ nọ gbīī fiō kẹkẹ lẹ;
Iehowa fāmọ nā amẹbọō nsra yẹ, ni Ie-
howa fāmọ nā amẹfāa yẹ.
21. Ni kẹdši eba mli akẹ atatu lẹ hī
ši kẹ-dšẹ gbẹkẹ kẹ-yaši lebi ni ewó ehe
nọ lebi lẹ noṅṅ lẹ, amẹfāa; fane-ō nyōṅ-ō,
befēbe ní atatu lẹ wóọ ehe nọ lẹ, amẹfāa.
22. Ni kẹ́ atatu lẹ hī šihīlẹhe lẹ nọ
ní etšẹ gbīī enyọ dšio, nyōṅ kome dšio,
afi dšio, Israelbii lẹ hīọ nsra lẹ mli ni
amẹfāā; ši kẹ́ ewó ehe nọ lẹ, amẹfāa.
23. Iehowa fāmọ nā amẹbọō nsra yẹ,
ni Iehowa fāmọ nā amẹfāa yẹ; amẹboọ
Iehowa toi yẹ Iehowa kitā ni etšō Mose
nine nọ ewo lẹ nā.

Yitšo 10.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẹ̃:

2. Femọ dfiẹtẹi tẹtrẹmantrẹi enyọ ohã ohe; okẹ dfiẹtẹi ni atfia afe, koni añõtšẹ́ asafo lẹ kẹ-kpe, ni asañ okẹ-hã amẹfã nsra. 31, 6.

3. Ni kẹ́ akpã enyọ lẹ fẽ lẹ, asafo mũ lẹ fẽ nã abakpe ši yẹ oñõ yẹ kpẽbũ lẹ šĩnã lẹ nã.

4. Ši kẹdši ekome kẹkẹ akpã lẹ, no lẹ lumei lẹ ní dši Israel akpekpei atšẹmei lẹ ababua amẹhe nã yẹ oñõ.

5. Ni kẹ́ nyekpã kẹ-bọ oše lẹ, nsrai ní dfere bokãgbẹ lẹ afã.

6. Ni kẹ́ nyekpã kẹ-bọ oše noni dši šii enyọ lẹ, nsrai ní dfere wuoyigbẹ lẹ afã; akpã kẹ-bọ oše, ní amẹfã.

7. Ši kẹ́ ãtao ní asafo lẹ abọ gwa lẹ, nyekpãa, ši nyekẹ-kãbọa oše.

8. Ni Aaron bihĩĩ osọfoi lẹ dši mei ní akpã tẹtrẹmantrẹi lẹ; ni atšṍ nãnọ akpọ ahãnye kẹ nyesešibii fẽ.

9. Ni kẹ́ nyemĩfã ta nyekẹ henyẹlọ ko ní gbaã nyenã ayawu yẹ nyešikpoñ lẹ nọ lẹ, no lẹ nyekpãa tẹtrẹmantrẹi kẹbọa oše, ní akainye yẹ Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ, hĩe, ni ahere nyeyiwala kẹdšẹ nyehenyẹlọi lẹ adeñ.

10. Asañ *nyenyámọ gbĩĩ lẹ kẹ nyegbĩĩ dšudši ni ato lẹ kẹ nyenyõdši hẽi lẹ anọ hũ lẹ nyekpãa tẹtrẹmantrẹi, beni nyešãa nyešã-afọlei kẹ nyešidã-afọlei lẹ, ni atšṍ kaimọnõ ahãnye yẹ nye-Nyoñmọ lẹ hĩe. Midši Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ.

* 3 Mose 23, 24. 2 Mañ. 11, 14. 2 Kron. 7, 6.

11. Ni eba mli yẹ afi ní dši enyọ lẹ mli nyõñ ní dši enyọ lẹ nọ gbĩ ní dši nyoñmai-enyọ lẹ nọ, akẹ atatu lẹ wõ ehe nọ kẹ-dšẹ odase šihĩlẹhe lẹ nọ.

12. Ni Israelbii lẹ fã ni amẹyiñ kẹdšẹ Sinai ñã lẹ nọ, ni atatu lẹ yawá yẹ Paran ñã lẹ nọ.

13. Enẹ dši amẹkleñkleñ fã ní amẹfã yẹ Iehowa fámọ ni etšṍ Mose nine nọ efã lẹ nã. Yi. 1—4.

14. Ni Iuda bii ansra lẹ afiañã lẹ fã tšutšu yẹ amẹsafoi lẹ anã; ni moni tẽre eta lẹ dši Nahašon, Aminadab bi lẹ.

15. Ni Isakar bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Netanel, Zuar bi lẹ.

16. Ni Zebulon bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Eliab, Helon bi lẹ.

17. Kẹkẹ ni afã šihĩlẹhe lẹ, ni Gerson bii lẹ kẹ Merari bii lẹ ní tẽre šihĩlẹhe lẹ fã.

18. Kẹkẹ ni Ruben bii ansra lẹ afiañã lẹ fã yẹ amẹsafoi lẹ anã; ni moni tẽre eta lẹ dši Elizur, Šedeur bi lẹ.

19. Ni Simeon bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Šelumiel, Zurišadai bi lẹ.

20. Ni Gad bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Eliasaf, Deuel bi lẹ.

21. Kẹkẹ ni Kahatbii lẹ ní tẽre hekroñkroñ lẹ mli nibii lẹ fã; ni ašiọ šihĩlẹhe lẹ amãa ši dãni amẹbaã.

22. Kẹkẹ ni Efraim bii ansra lẹ afiañã lẹ fã yẹ amẹsafoi lẹ anã; ni moni tẽre eta lẹ dši Elišama, Amihud bi lẹ.

23. Ni Manase bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Gamaliel, Pedazur bi lẹ.

24. Ni Benyamin bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Abidan, Gideoni bi lẹ.

25. Kẹkẹ ni Dan bii ansra lẹ afiañã lẹ ni nyieọ nsrai lẹ fẽ sẹ lẹ fã yẹ amẹsafoi lẹ anã; ni moni tẽre eta lẹ dši Ahiezer, Amišadai bi lẹ.

26. Ni Ašer bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Pagiel, Okran bi lẹ.

27. Ni Naftali bii lẹ akutšo lẹ ta lẹ moni tẽre dši Ahira, Enan bi lẹ.

28. Bọni Israelbii fãa yẹ amẹtai lẹ anã nẹ.

29. Ni beni amẹfã lẹ Mose kẹ̃ eñã nyeminũ Hobab, Reuel bi ni dši Midiannyo lẹ, akẹ: Wọmĩfã kẹ-ya he ni Iehowa kẹ̃ yẹ he akẹ: mañõ-hãnye lẹ; ba, ni wọte ni wọọfeo edšũrõ, edšakẹ Iehowa ewo Israel nii kpakpai pĩ aši! Kods. 1, 16. 2 Mose 2, 18.

30. Ši ekẹ̃lẹ akẹ: Miyaa, ši moñ mate midientšẹ mišikpoñ nọ kẹ miwekumei añõ.

31. Ni ekẹ̃lẹ akẹ: Ofai nẹ, kãšĩwọ; edšakẹ gbĩĩabọ ni ole hei ní wọyabọbõ nsra yẹ yẹ ñã lẹ nọ hewọ lẹ, nyiemọ wọhĩe.

32. Ni aaba mli akẹ, kẹ́ okẹwọ nyie lẹ, edšũrõ ni Iehowa aafewọ lẹ, no noñ wọ hũ wọkẹ-afeo!

33. Ni amefā kẹ-dšẹ Iehowa goṅ lẹ he
menyie gbīī etē, ni Iehowa kpāṅmọ adeka
nyie amẹhīe gbīī etē, koni etšōamẹ ši-
bhe
34. Ni kẹ amẹfā nsra lẹ, Iehowa atatu
haā amẹnọ fane. 2 Mose 13, 21.
35. Ni eba mli akẹ, beni adeka lẹ fāa
, Mose kẹ̄ọ akẹ: *Te ši, Iehowa! ní
henyẹloi lẹ agbẹ afā, ni mei ní teọ ši
woọo lẹ adšo foi yẹ ohīe! *Lal. 68, 2. Lal. 132, 8.
36. Ni kẹ eto ši lẹ, ekẹ̄ọ akẹ: Kū osẹ,
Iehowa! kẹ-ba Israel akpei nyoṅmai akpei
abọ lẹ ṅō!

Yītšo 11.

Ni maṅ lẹ wie hūhūhū tamọ mei ní
mina nō yẹ Iehowa toiiaṅ, ni Iehowa
nu, ni emli wo la, ni Iehowa *la lẹ
here yẹ amẹteṅ ní ekpātā nii ahīe yẹ
nsra lẹ nā nā. * 3 Mose 10, 2.
2. Ni maṅ lẹ blọ tšẹ́ Mose, ni Mose
kpa Iehowa fai, ni la lẹ gbo.
3. Ni etšẹ́ dšẹi Tabera, edšakẹ Iehowa
la lẹ šā nii yẹ amẹteṅ.
4. Ši futufutugbomei ní yọ amẹteṅ
lẹ, nibii bōi amẹtšinebā, ni asaṅ Israelbii
lẹ hū bōi yāfó ekoṅ ni amẹkẹ̄: Namo
*aahāwọ lō wọye? * 2 Mose 16, 3.
5. Wọkai lō ní wọyeọ yaka yẹ Miz-
raim, kẹ agorigoi lẹ, kẹ kōnyōi lẹ, kẹ
fiei lẹ, kẹ sabolāi lẹ, kẹ ayōi lẹ!
6. Ši agbẹnẹ wọtọ biti; ni wọnaa
nokonoko kwrā akẹ dša *mána* nẹ pẹ!
7. Ši **mána* lẹ, etamọ gbọwei, ni esu
tamọ Bedola ohẹ. * 2 Mose 16, 14—31.
8. Ni maṅ lẹ yakōloō ni amẹbawieọ
yẹ wiẹ nọ lo amẹšiọ yẹ fufuitšo mli,
ni amẹhoọ yẹ dadesēṅ mli, ni amẹṅō-feọ
tatalei, ni eṅōmọ tamọ mū tatalei aṅōmọ.
9. Ni kẹ bọ́ nyō nsra lẹ nọ nyōṅ lẹ,
mána lẹ hū bafieọ ši.
10. Kẹkẹ ni Mose nu ní maṅ lẹ mīfófói
yẹ amẹwekui lẹ fē mli, mofēmo yẹ ebū
šinā nā, ni Iehowa mli wo la naakpa, ni
Mose hū, eṅōō enā kwrā.
11. Ni Mose kẹ̄ Iehowa akẹ: Mēba okẹ
otšūlọ yeọ deṅdeṅ nẹ, ni mēba mihīe
baa nyam yẹ ohīe, ni oṅō nẹkẹ maṅ mū
nẹ fē dšatšu lẹ ofō minọ nẹ?

12. Ani mi miṅō nẹkẹ maṅ mū nẹ fē
họ, alo mi mifọamẹ, hewọ ni okẹ̄mi akẹ:
Hīemọamẹ yẹ okpọkọiaṅ, takẹ bọni bi-
hīelọ hīeọ ebi abifao, kẹ-ya šikpoṅ ní
okā amẹtšẹmei lẹ akitā yẹ he lẹ nọ lẹ?
13. Nēgbẹ maná lō yẹ mahā nẹkẹ maṅ
mū nẹ fē? edšakẹ amẹmīfó amẹmīwomi
akẹ: Hāwọ lō wọye!
14. Mikometō minyēṅ maṅ mū nẹ fē
mahīe, edšakẹ etšī fèmi!
15. Ni kẹdši nẹkẹ okẹmi baye lẹ, no lẹ, kẹ́
mihīe eba nyam yẹ ohīe lẹ, *gbemi moṅ
nyoṅlo, koni mikana mihīenānọnii!
* 2 Mose 32, 32.
16. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Buamọ
Israel *onukpai lẹ ateṅ mei nyoṅmai-kpa-
wo nā ohāmi, mei ní ole akẹ amẹdši
maṅ lẹ onukpai kẹ amẹnọkwẹloi, ni oṅō-
amẹ kẹ-ba kpē-bū lẹ he, ni amẹkẹọ ada-
mọ ši yẹ dšẹi. * 2 Mose 18, 21; 24, 1.
17. Ni makpleke ši mikẹọ abawie yẹ
dšẹi, ni maṅō mumọ ní yọ onọ lẹ eko
mafie amẹnọ, ni amẹkẹọ atēre maṅ lẹ
dšatšu lẹ, koni okome okatēre.
18. Ni maṅ lẹ, kẹ̄mọamẹ akẹ: *Nyefea
nyehe kroṅkroṅ nyetoa wọ́, ši nyebaye
lō; edšakẹ nyefó nyewo Iehowa toiiaṅ
akẹ: Namo aahāwọ lō wọye? edšakẹ,
beni wọyọ Mizraim moṅ lẹ, ehī hāwọ!
Nohewọ lẹ Iehowa bahānye lō ní nyeye.
* 2 Mose 19, 10.
19. Dšee gbī kome, lo gbīī enyọ, lo
gbīī enumọ, lo gbīī nyoṅma, lo gbīī nyo-
ṅmai-enyọ kẹkẹ nyebaye,
20. ši moṅ nyōṅ kome sọṅṅ, kẹ-yaši
beyinọ ní eedše nyegūgōṅ fū, ní eedše
nyetšine, edšakẹ nyegbe Iehowa ní yọ
nyeteṅ lẹ he guọ, ni nyefófói yẹ ehīe,
nyekẹ̄ akẹ: Mēba ahā wọdše Mizraim mọ?
21. Ni Mose kẹ̄: Maṅ ní miyọ amẹteṅ
nẹ nā šiọ hīī nanenọnyielọi akpei-ohai-
ekpa, ni okẹ̄ akẹ: Mahāamẹ lō amẹye
nyōṅ kome sọṅṅ lo?
22. Ani *tōi kẹ tšinai abagbe ahāamẹ
ní ašẹ amẹnā, alo ṅšọṅ lōi fē nā aba-
bua ahāamẹ, ní ašẹ amẹnā? * Ioh. 6, 7.
23. Ni Iehowa kẹ̄ Mose akẹ: Ani *Ie-
howa nine efo kuku? Agbẹnẹ kẹ mi-
wiemọ lẹ aaba mli ahāo dšio, ebaṅ mli
dšio, obana! * Ies. 50, 2; 59, 1.

24. Ni Mose dše kpo ni eyadšadše Iehowa wiemọi lẹ etšõ maṅ lẹ, ni ebua hĩĩ nyoṅmai-kpawo lẹ nã kẹ-dšẹ mã lẹṅ onukpai lẹ ateṅ, ni ehã amẹbadamọ kpẽ-bũ lẹ he kẹ-kpe.

25. Ni Iehowa kpleke ši yẹ atatu lẹ mli ni ekẹlẹ bawie, ni eṅõ mumọ ni yọ enọ lẹ eko eḟie onukpai nyoṅmai-kpawo lẹ nọ; ni eba mli akẹ, beni mumọ lẹ yi amẹnọ lẹ, amẹgbagbai, ši fe sẹ lẹ amẹ-gbaa doṅṅ.

26. Ni hĩĩ enyọ ḟẹ yẹ nsra lẹṅ, mo-kome gbẹi dši Eldad ni mokome hũ Me-dad; ni mumọ lẹ yi amẹ hũ amẹnọ, edšakẹ amẹyẹ mei ní aṅmã amẹgbẹi lẹ ateṅ, ši amẹnáá amẹdše kpo kẹ-ya kpẽ-bũ lẹ he, ni amẹgba yẹ nsra lẹṅ.

27. Ni oblanyo ko dšo foi ebatšĩ tã etšõ Mose ni ekẽ: Eldad kẹ Medad mĩgba yẹ nsra lẹṅ!

28. Ni *Iošua, Nun bi, ní dši Mose súolọ kẹ-dšẹ eblahĩaṅ lẹ, here nọ ni ekẽ: Mi-nuntšọ Mose, tšĩamẹ gbẹ! *13, 16. 2 Mose 24, 13.

29. Ni Mose kẽlẹ akẹ: Mi *oyeọ awu-ṅã ohã nẹ? Miná, ní kũlẹ Iehowa †maṅ mũ lẹ fẽ tšõmọ gbalọi, ní Iehowa afọse Emumọ lẹ aḟie amẹnọ! *Mar. 9, 39. †Ioel 3, 1.

30. Ni Mose kẹ Israel onukpai lẹ fẽ kũ amẹsẹ kẹ-ba nsra lẹṅ.

31. Ni Iehowa hã kõyọ tḟa, ni *elõ trakọkọi kẹ-dšẹ ṅšọ lẹ he kẹ-baḟie nsra lẹṅ, aafe gbĩ kome gbẹnyiemọ yẹ biẹ kẹ gbĩ kome gbẹnyiemọ yẹ biẹ kẹ-bọle nsra lẹ kpũla, ni amẹkẹ šikpoṅ dšekẹmọ aafe ninetalọi enyọ. *2 Mose 16, 13.

32. Ni maṅ lẹ te ši nakai gbĩ mũ lẹ fẽ kẹ enọ nyõṅ kẹ enọ dšetšẹremọ fẽ ni amẹyabua trakọkọi lẹ anã; moni náá kwrã lẹ, ená *homeri* nyoṅma, ni amẹṅõ-kakã kẹ-bọle nsra lẹ kpũla.

33. Lõ lẹ yẹ amẹdãṅ lolo, ni amẹnáko amẹta, kẹkẹ ni Iehowa mli wo maṅ lẹ la, ni Iehowa tḟia maṅ lẹ nii naakpa dientšẹ.

34. Ni etšẹ́ dšẹi akẹ Kibrot-Hataawa, edšakẹ dšẹi amẹfũ *mei ní nii ba amẹtšine lẹ yẹ. *1 Kor. 10, 6.

35. Ni maṅ lẹ fã kẹ-dšẹ Kibrot-Hataawa kẹ-te Hazerot, ni amẹhĩ ši yẹ Hazerot.

Yĩtso 12.

Ni Miriam kẹ Aaron wie Mose be yẹ Kušyõ ni eyaṅõ lẹ hewọ; edšakẹ eyaṅõ Kušyõ ko. 2 Mose 2, 21.

2. Ni amẹkẽ: Ani Mose kome kẹkẹ Iehowa kẹ-wieọ? ani wọ hũ ekẹwọ ewie-ko pẽṅ? Ni Iehowa nu.

3. Ši nẹkẹ nũ Mose nẹ, ehe dšọ fe gbomei fẽ ni yọ šikpoṅ nẹ nọ.

4. Kẹkẹ ni Iehowa kẽ Mose kẹ Aaron kẹ Miriam trukã akẹ: Nyeyi etẽ lẹ fẽ nye-dšea kpo kẹ-baã kpẽ-bũ lẹ he! Ni amẹyi etẽ lẹ amẹdše kpo.

5. Ni *Iehowa kpleke ši yẹ atatu kutũ lẹ mli, ni ebadamọ bũ lẹ šinã lẹ ši, ni etšẹ́ Aaron kẹ Miriam; ni amẹyi enyọ lẹ amẹdše kpo. *2 Mose 16, 10.

6. Ni ekẽ: Nyeboa miwiemọi lẹ atui ko! Kẹdši gbalọ ko yẹ nyeteṅ lẹ, mi Iehowa, ninã mli mahã elemi yẹ, wọ-lamõ mli mikẹlẹ awie yẹ.

7. Ši mitšũlọ Mose nõ bẹ nakai; ši moṅ *eyeọ anọkwa yẹ miwe lẹ fẽ. *Heb. 3, 2.

8. Lẹ lẹ *nãbu kẹ nãbu mikẹlẹ wieọ kpetekplẽ, ši dšee yẹ abẹbuai amli, ni Iehowa subãṅ lẹ enaã. Bẽlẹ mẽhewọ nye-šee gbeyei, ni nyewie mitšũlọ Mose he lẹ? *2 Mose 33, 11. 23.

9. Ni Iehowa mli woamẹ la ni eyiṅ ete.

10. Ni atatu lẹ dše bũ lẹ nọ; ni na, kpiti ḟie Miriam futã tamọ snõ. Ni Aaron yakwẹ Miriam lẹ, na, kpiti eḟielẹ. 5 Mose 24, 9.

11. Ni Aaron kẽ Mose akẹ: Ofai nẹ, minuntšọ, kãhã awowọ nyõmọ yẹ kwašiai ni wọfe kẹ eša ni wọfe nẹ hewọ!

12. Kãhã efe tamọ gbonyo ni beni edšẹọ enye mũsũṅ bẽbe ni ehelo lẹ fã ekpọtọ momo lẹ!

13. Ni Mose bo etšẹ́ Iehowa ekẽ: Õ Nyoṅmọ, ofai nẹ, *tšalẹ! *2 Mose 15, 26.

14. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: Aso kẽ etšẹ fẽ ladšõ ḟie ehĩe lẹ, ani ehĩe eḟieṅ ši gbĩĩ kpawo lo? Aṅã eyi gbĩĩ kpawo yẹ *nsra lẹ sẹ, ni no sẹ dãni aṅõlẹ kẹ-ba ekoṅ! *3 Mose 13, 46.

15. Ni aṅã Miriam yi yẹ nsra lẹ sẹ gbĩĩ kpawo. Ni maṅ lẹ efãã kẹ-yaši be-yinọ ní ayaṅõ Miriam kẹ-ba ekoṅ.

Ni no sę lę maǹ lę fā kę-dšę
t, ni amęyabǫ nsra yę Paran.

Yitšo 13.

(Kwę 5 Mose 1, 19—25.)

Iehowa kę Mose wie ni ekē:
Tšū hīī, ní amęyasra Kanaan šikpoǹ
mikę-babā Israelbii lę; akutšo-
tšo mli lę nyetšūa mokome ni dši
a yę amęteǹ.
Ni Mose tšūamę kę-dšę Paran ǹā
yę Iehowa wiemǫ lę nā, amęfē lę
›ii lę ateǹ hīī onukpai sǫǹǹ ni.
Ni amęgbęii nę: Ruben akutšo lęǹ
dši Šamua, Zakur bi lę;
Simeon akutšo lęǹ mo lę dši Šafat,
bi lę;
Iuda akutšo lęǹ mo lę dši Kaleb,
bi lę; Ios. 14, 7.
Isakar akutšo lęǹ mo lę dši Igal,
bi lę;
Efraim akutšo lęǹ mo lę dši Hošea,
›i lę; K. 16. 1 Kron. 7, 27.
Benyamin akutšo lęǹ mo lę dši
Rafu bi lę;
Zebulon akutšo lęǹ mo lę dši Ga-
Sodi bi lę;
Iosef akutšo lę ní dši Manase aku-
ǹ mo lę dši Gadi, Susi bi lę;
Dan akutšo lęǹ mo lę dši Amiel,
i bi lę;
Ašer akutšo lęǹ mo lę dši Setur,
l bi lę;
Naftali akutšo lęǹ mo lę dši Na-
Wofsi bi lę;
Gad akutšo lęǹ mo lę dši Geuel,
bi lę.
Iīī ni Mose tšū ní amęyasra šikpoǹ
›ęii nę. Ni Mose tšę́ Hošea, Nun
akę *Iošua. *11, 28.
Ni Mose tšūamę akę amęyasra Ka-
šikpoǹ lę, ni ekēamę akę: Nyetšǒa
gbę nę, ni nyeyakwǫa gōdši lę;
ıi nyeyakwęa šikpoǹ lę, bǫni eyǫ,
i ní yǫ nǫ lę, akę amęhe wa lo
waa, amęyi fá lo amęyi fáá;
kę bǫni šikpoǹ ní amęyǫ nǫ lę yǫ,
ıī lo ehīī, kę bǫni mādši ní amę-
li lę yǫ, akę akrowai amli amęhīǫ
lši ní atša gbogbo awo he;

20. kę bǫni šikpoǹ lę dientšę yǫ, akę
ebaā nii lo ebaa dšogbāǹ, akę tšei yę
nǫ lo tšei bę nǫ. Nyehīe awaā ni nye-
tšęręa šikpoǹ lę nǫ yibii lę eko kę-baā!
Agbęnę nakai be lę dši kleǹkleǹ wein-
yibii atšu lę be.
21. Ni ameyiǹ amęte, ni amęyasra ši-
kpoǹ lę kę-dšę Zin ǹā lę nǫ kę-yaši
Rehob, heni atšǒǫ kę-yaā Hamat lę.
22. Ni amętšǒ wuoyigbę lę, ni amęba
Hebron. Dšęi Ahiman, Šešai kę Talmai,
ní dši Anak bii lę, yǫ. Ši ato Hebron
afii kpawo dāni ato Zoan yę Mizraim.
23. Ni amębašę Eškol dšǭ lęǹ, ni amęfo
weintšonine kome kę enǫ yibii šao yę
dšęi, ni mei enyǫ wólę tšoǹ, kę akutui
lę eko kę agbāmii lę eko.
24. Atšę́ dšęi Eškol dšǭ yę weinyibii
šao ní Israelbii lę fo yę dšęi lę hewǫ.
25. Ni gbīī nyoǹmai-edfę sę lę amękū
amęsę kę-dšę šikpoǹ lę sramǫ lę amęba.
26. Ni amęba Mose kę Aaron kę Israel-
bii asafo mū lę fē ǹǒ yę Paran ǹā lę
nǫ yę Kadeš, ni amęyagbaamę kę asafo
lę fē, bǫni amęna, ni amęǹǒ šikpoǹ lę
nǫ yibii lę amętšǒamę;
27. ni amęgbalę akę: Wǫte šikpoǹ ní
otšūwǫ lę nǫ, ni anǫkwale dši akę *fufǫ
kę wò mīho yę nǫ, ni enǫ yibii nę;
*2 Mose 3, 8. 17.
28. ši mei ní yǫ šikpoǹ lę nǫ lę kękę
ni he wa, ni mādši lę atša gbogbo awo
he ní amędāra naakpa, ni asaǹ wǫna Anak
bii lę hū yę dšęi.
29. Amalekbii lę yę šikpoǹ lę wuoyigbę,
ni Hitbii kę Iebusbii kę Amorbii lę yę
gōdši lę anǫ, ni Kanaanbii lę kā ǹšǫ
lę nā kę Iordan fā lę nā.
30. Ni *Kaleb †ninē maǹ lę ehā Mose
ni ekē: Nyehāa wǫyaā kē ni wǫyaǹǒ
šikpoǹ lę; edšakę wǫǫnyē nǫ wǫye āhū.
*K. 6. †14, 6.
31. Ši hīī lę ní kęlę te lę kē akę:
Wǫnyēǹ maǹ lę hīe wǫdamǫ, edšakę
amęhe wa fèwǫ.
32. Ni amętā šikpoǹ ní amęyasra lę
he sane fōǹ amęhā Israelbii lę amękē:
Šikpoǹ ní wǫyakpa nǫ wǫsra lę, šikpoǹ
ní yeǫ enǫ bii ni, ni mei ní wǫna yę
nǫ lę hīī oblāǹi sǫǹǹ ni.

33. Ni dše̱i wo̱na oblãńi agboi ní dši Anak bii ní dši oblãńi agboi le̱ ateń le̱ ye̱, ni ké̱ wo̱kwe̱ wo̱he le̱, wo̱tamo̱ agãi, ni nakai nońń wo̱yo̱ ye̱ ame̱ hũ ame̱hĩe. 5 Mose 9, 2.

Yitšo 14.

(Kwe̱ 5 Mose 1, 26—44.)

Ke̱ke̱ ni asafo mũ le̱ fẽ wó ame̱gbẽ ni ame̱blo̱, ni mań le̱ fófói nakai nyõ le̱ń.

2. Ni Israelbii le̱ fẽ wie hũhũhũ ame̱wo Mose ke̱ Aaron, ni asafo mũ le̱ fẽ kẽ̱ame̱ ake̱: Efãń noni wo̱gboi ye̱ Mizraim šikpoń le̱ no̱, ni efãń noni wo̱gboi ye̱ ńã ne̱ no̱ tete! 2 Mose 16, 3.

3. Ši mẽba po Iehowa kplawo̱ ke̱-ba šikpoń ne̱ no̱, ni wo̱banyõnyõi ye̱ klante nã, ní ańõ wo̱ńãmei ke̱ wo̱bii abifabii anom? Ani ehĩĩ mоń ake̱ wo̱kpale ke̱ya Mizraim ekoń? Lal. 106, 24.

4. Ni ame̱kẽ̱kẽ̱ ame̱he ake̱: Nyehãa wo̱woa wo̱no̱ onukpa, ni wo̱kũ wo̱se̱ ke̱ya Mizraim ekoń!

5. Ke̱ke̱ ni Mose ke̱ Aaron *ke̱ ame̱hĩe bumo̱ ši ye̱ Israelbii asafo le̱ gwabo̱ le̱ fẽ hĩe. * 16, 4.

6. Ni Iošua, Nun bi le̱, ke̱ Kaleb, Iefune bi le̱, ní dši šikpoń le̱ sralo̱i le̱ ateń meikomei le̱, gbla ame̱tadei, 13, 16. 30.

7. ni ame̱kẽ̱ Israelbii asafo mũ le̱ fẽ ake̱: Šikpoń ni wo̱yakpa no̱ wo̱sra wo̱kwe̱ le̱, edši šikpoń kpakpa dientše̱.

8. Ke̱dši Iehowa ye̱ wo̱he tšui le̱, no le̱ eewawo̱ ke̱-ate šikpoń le̱ no̱, ni eeńõhãwo̱, *šikpoń ní eno̱ hoo̱ fufo̱ ke̱ wò ni. * 13, 27.

9. Iehowa hĩe atũa ke̱ke̱ nyekatšea, ni asań nyekašea šikpoń le̱ no̱ bii le̱ agbeyei, edšake̱ ame̱ le̱ wo̱kõyemãi ni; ame̱klo̱ edše ame̱no̱, ši wo̱ le̱ Iehowa ke̱wo̱ ye̱; nyekašeaame̱ gbeyei!

10. Ke̱ke̱ ni asafo le̱ fẽ kẽ̱ ake̱: *Atfiaame̱ te̱i! Ši †Iehowa anumnyam le̱ pue ye̱ kpẽ-bũ le̱ no̱ ye̱ Israelbii le̱ fẽ ahĩe. * 2 Mose 17, 4. † 2 Mose 16, 10.

11. Ni Iehowa kẽ̱ Mose ake̱: Mẽ beyino̱ ne̱ke̱ mań ne̱ aafõ mihe guo̱ gbẽ? ni mẽ beyino̱ ame̱ahe mino̱ ame̱ye ye̱ okadii fẽ ni mife ye̱ ame̱teń le̱ ahewo̱?

12. Mike̱ gbẽle-hela aafie ame̱no̱ ni *ma-kpãtã ame̱hĩe, ni mańõ bo moń mafe mań wulu ní he wa fèame̱! * 2 Mose 32, 10—14.

13. Ni Mose kẽ̱ Iehowa ake̱: No le̱ Mizraimbii banu he, edšake̱ ame̱teń odiće ne̱ke̱ mań ne̱ ke̱-dše̱ ye̱ onineŝiwale̱ ni,

14. ni ame̱agba ne̱ke̱ šikpoń ne̱ no̱ bii le̱, ake̱ ame̱nu ake̱ bo Iehowa oye̱ ne̱ke̱ mań ne̱ teń, edšake̱ anaã bo, Iehowa hĩe ke̱ hĩe, ni otatu le̱ damoo̱ ame̱no̱ ni bo onyieo̱ ame̱hĩe fane ye̱ atatu kuti mli, ni nyõń hũ ye̱ la kutũ mli;

15. ni agbe̱ne̱, ké̱ ogbe ne̱ke̱ mań ne̱ tamo̱ agbeo̱ gbomo kome le̱, dšeńmãdši ní enu ogbe̱i ahe le̱ aakẽ̱ ake̱:

16. *Nyẽ ní Iehowa nyẽẽ eke̱ mań ne̱ ayaše̱ šikpoń ní ekãame̱ kitã ye̱ he le̱ no̱, hewo̱ eyapleneame̱ ye̱ ńã le̱ no̱ ne̱. * 5 Mose 9, 28.

17. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, Nuntšo̱, hã ohewale̱ le̱ ada, take̱ bo̱ni owie okẽ̱ ake̱:

18. Iehowa le̱ emli fũũ mrã ni emo̱bo̱nale̱ hũ fá, eńõo̱ no̱tõmo̱ ke̱ efõńfeme̱ efaã, ši kẽle̱ ehãã no̱tõlo̱ ańõ ehe aye, ewoo̱ tše̱mei atõmo̱i anyõmo̱ ke̱-tšõo̱ bii ano̱ ke̱-yašio̱ yino̱bii ní dši etẽ ke̱ mei ní dši edfe̱ le̱ no̱. 2 Mose 34, 6.

19. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ ńõ ne̱ke̱ mań ne̱ no̱tõmo̱ le̱ okeame̱ ye̱ omo̱bo̱nale̱ kpeteńkple le̱ nã, take̱ bo̱ni ońõ-fa ne̱ke̱ mań ne̱ ke̱-dše̱ Mizraim ãhũ ke̱-baši biane̱ le̱!

20. Ni Iehowa kẽ̱: Mińõ-keame̱ ye̱ owiemo̱ le̱ nã.

21. Ši asano̱kwa, gbĩĩabo̱ ní mihĩe kã ne̱, *šikpoń mũ le̱ fẽ aayi obõ ke̱ Iehowa anumnyam le̱. * 2 Mose 9, 16.

22. Edšake̱ nakai hĩĩ le̱ fẽ ní na minumnyam le̱ ke̱ mikadii ní mife ye̱ Mizraim ke̱ ńã ne̱ no̱, ni kẽle̱ ame̱kamí šii nyońma so̱ńń, ní ame̱boo migbẽ toi le̱,

23. *ke̱dši ame̱na šikpoń ní mikã ame̱tše̱mei le̱ akitã ye̱ he le̱, fĩ! Ni mei ní gbe mihe guo̱ le̱ ateń mokomoko enań. * Lal. 95, 11. Heb. 3, 17—19.

24. Ši *mitšũlo̱ Kaleb le̱, ake̱-ní sũro mumo̱ ní ehĩe ni ebomi toi ke̱-wula ši hewo̱ le̱, le̱ le̱ mike̱le̱ aaše̱ šikpoń ní ete no̱ le̱ no̱, ni esešibii le̱ anine aaše̱ no̱. * Ios. 14, 6. 9.

25. Ni Amalekbii le̱ ke̱ Kanaanbii le̱ ye̱ dšõ̱ le̱ń; wó̱ le̱ nyetšõa nyehe ni nye-

Ňšo-tšuru lẹ he gbẹ lẹ nọ kẹ-yaš
nọ.
Ni Iehowa kẹ Mose kẹ Aaron wie

Mĕ beyinọ mahă nẹkẹ asafo fŏň nẹ
ẹ ni amẹwie hŭhŭhŭ amẹšimi kẹ-
Israelbii lẹ ahŭhŭhŭwiemọ ni amẹ-
amẹšiọmi lẹ, minu!
Kẹ̆mọamẹ akẹ: Iehowa kẹ̄: gbĭĭabọ
ihĭe kă nẹ, bọni nyewie nyewo mi-
ň lẹ, kẹ́ dšee nakai noňň mafenye fĭ!
Nẹkẹ ňă nẹ nọ noňň nyegbohĭĭ lẹ
! Ni nyeteň mei fĕ ni akane yẹ nyensrai
nă kẹ-dšẹ mei ni eye afii nyoňmai-
nọ kẹ-yaš lẹ ni wie hŭhŭhŭ šimi lẹ,
kẹ́ nyeyašẹ šikpoň ni miwó minine
ẹ he akẹ mahă nyehĭ nọ lẹ nọ fĭ!
dša Kaleb, Iefune bi lẹ, kẹ Iošua,
bi lẹ,
kẹ nyebii bibii ni nyekẽ akẹ aaňŏ-
nom lẹ, amẹ lẹ mikẹamẹ aašẹ šikpoň
ọ, ni amẹale šikpoň ni nyegbe he
lẹ.
Ši nye lẹ, nyegbohĭĭ lẹ aaka ňă nẹ nọ.
Ni nyebii lẹ aatšomlo ňă lẹ nọ afii
ımai-edfẹ, ni amẹatĕre nyedfamaňbọi
ẹ-yaši beyinọ ni nyegbohĭĭ lẹ aată
ă lẹ nọ.
Gbĭĭ ni nyekẹ-yasra šikpoň lẹ ayibọ
ši gbĭĭ nyoňmai-edfẹ lẹ nă lẹ nye-
nyenišaianii lẹ afii nyoňmai-edfẹ,
kome aatšŏ afi ahănye, ni *nyekẹ-
akẹ midše nyesẹ. *Ier. 2, 19.
Mi, Iehowa, miwie: Kẹ́ dšee nakai
nẹkẹ asafo fŏň nẹ fĕ ni buabua
ıe nă amẹwomi lẹ, fĭ! Nẹkẹ ňă nẹ
oňň amẹată yẹ, ni biẹ amẹagboi ye!
Ni hĭĭ lẹ ni Mose tšŭ yasra šikpoň
i amẹkŭ amẹsẹ amẹba ni amẹbată
ıň lẹ he sane fŏň amẹkẹ-hă asafo
lẹ fĕ wie hŭhŭhŭ šilẹ lẹ,
1 Kor. 10, 5. 10. Iuda 5.
nakai hĭĭ ni tă šikpoň lẹ he sane
lẹ tfĭa ši gboi yẹ Iehowa hĭe.
Ši Iošua, Nun bi lẹ, kẹ Kaleb, Ie-
bi lẹ, dši mei ni yi ná wala yẹ
ıi te yasra šikpoň lẹ ateň. K. 30.
Ni Mose dšadše nẹkẹ wiemọi nẹ
Israelbii lẹ fĕ; ni maň lẹ ye ňkọmọ
5;

40. ni amẹte ši lẹbi măňkpa ni *amẹ-
kwọ kẹ-te goň lẹ yiteň amẹkẽ: Nawọ,
ni wọọte he ni Iehowa ewo ši lẹ; edšakẹ
wọfe eša! *13, 17.
41. Ni Mose kẽ: Mĕba nyetaọọ akẹ
nyekŭ Iehowa wiemọ lẹ mli nẹ? Ši enẹ
ebahoň.
42. Nyekayaš, edšakẹ Iehowa bẹ nyeteň,
koni nyekayanyŏnyŏi yẹ nyehenyẹlọi lẹ
ahĭe;
43. edšakẹ Amalekbii lẹ kẹ Kanaanbii
lẹ kẹnye aakpe yẹ dšẹi, ni nyeanyŏnyŏi
yẹ klante nă; edšakẹ gbĭĭabọ ni nyekpale
kẹ-dšẹ Iehowa sẹ lẹ, Iehowa hŭ fĭň nyesẹ.
44. Ši amẹši amẹtšitši ni amẹkwọ goň
lẹ kẹ-te eyiteň; ši Iehowa kpăňmọ adeka
lẹ kẹ Mose tšii amẹhe kẹ-dšee nsra lẹň.
45. Kẹkẹ ni Amalekbii kẹ Kanaanbii
ni yọ nakai goň lẹ nọ lẹ kpleke ši, ni
amẹbagbeamẹ ni amẹfieamẹ kẹ-te *Horma
tŏ. *21, 3.

Yĭtšo 15.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
2. Okẹ Israelbii lẹ awie ni okẽamẹ
akẹ: Kẹdši nyeyašẹ šikpoň ni miňŏ-hăa-
nye ni nyehĭ nọ lẹ nọ,
3. ni nyekẹ tšinai kẹ tŏi bašă afọle
ahă Iehowa lẹ, šă-afọle dšio, gbĕ-afọle
dšio, kẹ *šiwŏ ko nọ nyekẹ-yeọ, alo tšui-
dšŭrŏ nă, alo nyegbĭĭ dšudši ni ato lẹ
eko nọ nyešăa yẹ, koni edše ňma ehă
Iehowa lẹ, *3 Mose 7, 16.
4. no lẹ moni kẹ enikĕnii bahă Ie-
howa lẹ, aňŏ *niyenii-afọle hŭ kẹ-ba:
ňmă mă [*efa*] mlidšăi nyoňma mli ekome
ni awo mli mŭ *hin* mlidšăi edfẹ mli eko-
me, *3 Mose 6, 14.
5. kẹ wein ni *akẹ-baye ňkpai *hin*
mlidšăi edfẹ mli ekome, ni eňŏ-fata šă-
afọle lo gbĕ-afọle lẹ, ni dši tŏhi kome
lẹ he. *28, 7.
6. Ši kẹ́ tŏagbo ni lẹ, okẹ ňmă mă
[*efa*] mlidšăi nyoňma mli enyọ ni awo
mli mŭ *hin* mlidšăi etĕ mli ekome afe
ehe niyenii-afọle,
7. ni okẹ wein *hin* mlidšăi etĕ mli
ekome abahă ni akẹ-ye ňkpai ni edše
ňma ewo Iehowa.

8. Ši ké okę tšina-oblanyo bašā šā-afǫle lo gbē-afǫle ní okę-ye šiwō nǫ lo okę-fe šidā-afǫle ohā Iehowa lę,

9. no lę niyenii-afǫle ní okę-fata tšina-oblanyo lę he kę-ba nę: ńmā mā [*efa*] mlidšāi nyońma mli etē ni awo mli mū ***hin*** fā;

10. ni okę wein ***hin*** fā hū abahā ni akę-ye ńkpai, afǫle ní akę la šāa ni dšeǫ ńma woǫ Iehowa dši no.

11. Nakai afe tšina-fē-tšina lo tōagbo-fē-tōagbo lo tōgwanteńbi lo tōabotiabi;

12. yę afǫle ní nyebašā lę ayibǫ nā, bǫni nyefe nyehā ekomekome yę amęyibǫ lę nā dši no.

13. Šikpoń lę nǫ bii lę ateń mofēmo afe nii nę nakai, ké ēšā afǫle ní dšeǫ ńma woǫ Iehowa lę.

14. Ni kędši mokpōń ko bato gbǫ yę nyeteń lo mofēmo ni badōmǫnye kwrā lę, ké ebašā afǫle ni dšeǫ ńma woǫ Iehowa lę, bǫni nyefeǫ lę, nakai lę hū efe.

15. Akpǫ kome akā ši ahā *mańtšo mū lę fē, ahā nye kę mokpōń ni batonye gbǫ lę; nānǫ akpǫ dši no hā nyesešibii lę fē, bǫni nyeyǫ lę, nakai gbǫ hū yǫ yę Iehowa hīe. * 2 Mose 12. 49.

16. Mla kome kę gbęnā kome akā ši ahā nye kę mokpōń ní bato nyeńō lę fē.

17. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:

18. Okę Israelbii lę awie ni okēamę akę: Kę nyeyašę šikpoń ní mikęnye yaā nǫ lę nǫ,

19. ni eba mli akę nyeye šikpoń lę nǫ abolo lę eko lę, nyešāa nǫwómǫ-afǫle nyehāa *Iehowa: * 2 Mose 23, 16. 19.

20. *nyekleńkleń mā lę nyekę-fea kaka ni nyekę-šā nǫwómǫ-afǫle; bǫni nyešāa nyeńmā-šāhe lę nǫwómǫ-afǫle lę, nyešāalę nakai. * 5 Mose 26, 1. 2.

21. Nyekę nyekleńkleń mā lę eko ahāa Iehowa akę nǫwómǫ-afǫle yę nyeyinǫi fē mli.

22. Ni kędši *nyelee be ni nyeyatō nękę kitāi nę fē ní Iehowa wo Mose lę, * 3 Mose 4, 2. 13.

23. kitāi fē ni Iehowa tšō Mose nine nǫ ewonye kę-dšę gbī ni Iehowa hā mla lę nǫ kę-baši nyeyinǫi fē mli lę,

24. kędši eba mli akę asafo lę lee be ni eyatō lę, no lę [illegible]o mū lę fē a[illegible]
tšina-oblanyo kome [illegible]šā-afǫle ni dše[illegible]
ńma woǫ Iehowa, kę ehe niyenii-afǫle kę ehe dā-afǫle, bǫni ato lę, kę tōkpa-kpo kome ni akę-šā eša-afǫle.

25. Ni osǫfo lę akpātā ahā Israelbii asafo mū lę fē, ni aańō-faamę; edšakę gbędū ni. Ni amękę amęnikēnii ni šā afǫlei ní ašāa ahāa Iehowa lę kę amękę eša-afǫle lę eba Iehowa hīe yę amętōmę lę hewǫ;

26. ni aańō-fa Israelbii asafo mū lę fē kę gbǫ ni ebatoamę lę hū; edšakę maa mū lę fē tō lę.

27. Ši kędši mokome ko lee be ni eyafe eša ko lę, no lę ekę tōabotiayō ní eye afi aba ni akę-šā eša-afǫle; 3 Mose 4, 27. 28.

28. ni osǫfo lę akpātā ahā moni tō lę; kędši dšee kwa ekwa efe eša yę Iehowa hīe lę, akpātā ahālę, ni aańō-falę.

29. Mla kome akā ši ahā mofēmo ni dšee kwa ekwa efe eša lę, Israel šīafǫmǫbi dšio, mokpōń ni toǫ gbǫ yę nyeteń dšio.

30. Ši moni *hīe kā he ní efe noko fōń ko lę, šīafǫmǫbi ni dšio, gbǫ ni dšio, ebǫ musu eši Iehowa, ni nakai mo lę aafolę kę-dšę emā lęń ašę afō; * Bof. 13, 38. Heb. 10, 26. 27.

31. edšakę ebuu Iehowa wiemǫ lę, ni etō ekitā lę; befēbe ni fe lę aafo nakai mo lę ašę afō; emusu atērelę.

32. Ni beni Israelbii lę yǫ ńā lę nǫ lę, amęyana nū ko mīlę lai yę hedšǫ-mǫgbī lę nǫ. 2 Mose 20, 8

33. Ni mei ní nalę akę ēlę lai lę kplalę kę-ba Mose kę Aaron kę asafo mū lę fē hīe.

34. Ni amęwolę tšūń; edšakę anāko atšō noni sa akę afelę. 3 Mose 24, 12. 2 Mose 31, 14; 35, 2.

35. Ni Iehowa kē Mose akę: Gbe āgbe nū lę; asafo mū lę fē atīalę tęi yę nsra lę sę!

36. Kękę ni asafo mū lę fē kplalę kę-te nsra lę sę, ni amęyatīalę tęi ni egbo, takę bǫni Iehowa wo Mose kitā lę.

37. Ni Iehowa kē Mose akę:

38. Okę Israelbii lę awie ni okēamę akę amęfe amānyāi amęwo amętadei anā

ye ameyinoi fĕ mli, ni amękę kpã blū
mǫ amãnyãi lę anǫ, 5 Mose 22, 12. Mat. 23, 5.
39. ni afe kaimǫ amãnyãi, ni kę nye-
wę lę nyekai Iehowa kitãi lę fĕ ni
nyeye nǫ, koni nyekanyie nyetšuii kę
nyehĩńmęii asę, nii asę ní nyenyieǫ ni
nyeyabǫõ adſamań;
40. beni afe ni nyekai ní nyeye mi-
kitãi lę fĕ nǫ, ni nyetšǒmǫ mei kroń-
kroñi nyehã nye-Nyońmǫ lę.
41. Midši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, moni
dšienye kę-dšę Misraim šikpoń lę nǫ,
koni matšǒ nye-Nyońmǫ lę, midši Iehowa,
nye-Nyońmǫ lę!

Yitšo 16.

Ni Kora ní dši Levi bi Kahat bi
Isehar bi lę, kę Datan kę Abiram ní
dši Eliab bii lę, kę On, Pelet bi lę, ní
amędši Ruben sešibii lę kǫ fõ amęnǫ,
2 Mose 6, 18. 21. 4 Mose 26, 9. Iuda 11.
2. ni *amęte ši amęwo Mose, amę kę
Israelbii lę ateń hĩĩ ohai-enyǫ kę nyo-
ńmai-enumǫ ní dši asafo lę mli onukpai
kę akuašoń mli bii ní yǫ gbęi. *12, 1. 2.
3. Ni amękpe amęwo Mose kę Aaron
he, ni amękęamę akę: Nyemĩtšę nyehe
pĩ tšǒ; edšakę asafo lę fĕ kwa, mei
krońkroñi sǫńń ni, ni Iehowa yę ame-
teń; ni mĕba nyewoǫ nyehe nǫ yę Ie-
howa asafo lę nǫ mǫ?
4. Ni beni Mose nu lę, ekę ehĩe bu
ši, 14, 5.
5. ni ekę Kora kę esafo lę fĕ wie
akę: Wǫ ní dši wǫ lę Iehowa bahã ale
moni *dši enõ kę moni dši mo krońkroń
ní eehã ebęńkęlę; moni eehala lę, lę eehã
ebęńkęlę. *2 Tim. 2, 19.
6. Bǫni nyefe nę: Kora kę esafo lę
fĕ, nyekǫlǫa ńęsũi kę-baã,
7. ni nyedše la ayewo mli, ni nyekę
tšofã-kę-ńma afie nę yę Iehowa hĩe wǫ;
ni aaba mli akę nũ ní Iehowa aahala
lę, lę dši mo krońkroń. Nye Levibii lę
nyemĩtšę nyehe pĩ tšǒ!
8. Ni Mose kę Kora akę: Nyeboami
toi ko, nye Levibii!
9. Aso efãã hããnye, akę Israel Nyo-
ńmǫ lę *etšenye kę-dšę Israel asafo lę
he, ni ehã nyebęńkęlę, koni nyetšu Ie-
howa šihĩlęhe lę he nii, ni asań nye-
damǫ asafo lę hĩe ni nyesúmǫamę lę?
*3, 6—13; 4, 4—20.
10. Ni noni ehã bo kę onyemimei Le-
vibii lę fĕ ebęńkęlę lę, nyemĩtao osofo-
yeli lę hũ!
11. Enę hewǫ lę kpe ní bo kę osafo
lę bakpe nę, Iehowa nyekpe nyewo; ši
namo dši Aaron ni nyewieǫ ehe hũhũhũ?
2 Mose 16, 7.
12. Ni Mose tšũ akę ayatšę Datan kę
Abiram, Eliab bii lę, kę-ba; ši amękē:
Wǫbaa heko!
13. Kędši obakplawǫ kę-dšę šikpoń ní
fufǫ kę wò hoǫ yę nǫ lę nǫ, ní oba-
gbegbĕwǫ yę ńã nę nǫ lę, no fãã, ši no
sę hũ lę õtao akę oyeǫ wǫnǫ lumo?
14. Asań dšee *šikpoń ní hoǫ fufǫ kę
wò nǫ okęwǫ ba, ni okę ńmõdši kę wein-
tromi hãkowǫ akę wǫnii. Aso nękę hĩĩ
nę ahĩńmeii oba fãmo? Wǫbaa heko!
*2 Mose 3, 8. 17.
15. Kękę ni Mose mli wo la naakpa,
ni ekē Iehowa akę: Kãhe amęfǫlei lę!
Miheko *tedši kome tete yę amędeń, ni
asań miyeko amęteń moko afõńfõń sane ko!
*1 Sam. 12, 3. Bof. 20, 33.
16. Ni Mose kē Kora akę: Wǫ lę bo
kę osafo lę fĕ aba Iehowa hĩe, bo kę
amę kę Aaron fĕ;
17. ni nyeteń mofĕmo akǫ eńęsũ, ni
nyekę tšofã-kę-ńma afie nǫ, ni nyekę-
ba Iehowa hĩe, mofĕmo kę eńęsũ, ńęsũi
ohai-enyǫ kę nyońmai-enumǫ, ni bo kę
Aaron hũ, mofĕmo kę eńęsũ.
18. Ni amęteń mofĕmo kǫ eńęsũ, ni
amędše la amęwo mli, ni amęńõ tšofã-kę-
ńma amefie nǫ, ni amębadamǫ ši yę kpē-
bũ šĩnã lę ši, kę Mose kę Aaron fĕ.
19. Ni Kora kpē asafo mũ lę fĕ ewo-
amę, ni amębǫ gwa yę kpē-bũ lę šĩnã
lę ši. Ni *Iehowa anumnyam lę pue yę
asafo mũ lę fĕ hĩe. *14, 10.
20. Ni Iehowa kę Mose kę Aaron wie
ni ekē:
21. Nyetšia nyehe kę-dšęa nękę asafo
nę he, ni makpãtã amęhĩe hĩńmęitſã!
22. Ni amękę amęhĩe bumǫ ši ni amękē:
Bo Mawu ní dši *helo fĕ mumǫi a-Nyo-
ńmǫ lę! Aso †mokome aafe eša ni oogri
owo asafo mũ lę fĕ lo?
*Hiob 12, 10. †2 Sam. 24, 17.

23. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:

24. Kē̱mo̱ asafo le̱ ake̱: Nyewóa nyehe no̱ ke̱-dše̱a Kora, Datan ke̱ Abiram šihĭle̱hei le̱ ahewo̱!

25. Ni Mose te ši ni eyiṅ ke̱-te Datan ke̱ Abiram ṅõ, ni Israel onukpai le̱ nyie ese̱ ke̱-te.

26. Ni eke̱ asafo le̱ wie ake̱: Nyetšia nyehe oyá ke̱-dše̱a ne̱ke̱ gbomei fõdši ne̱ abũi le̱ ahe, ni nyekataä ame̱nokonoko he, koni akakpätä nyehĭe ye̱ ame̱he ešai le̱ fĕ ahewo̱!

27. Ni ame̱wó ame̱he no̱ ke̱-dše̱ Kora, Datan ke̱ Abiram šihĭle̱hei le̱ ahe. Ni Datan ke̱ Abiram dše kpo ame̱badamo̱damõ̱ ame̱bũi le̱ ašĭnäi le̱ aši, ke̱ ame̱ṅämei ke̱ ame̱bii ke̱ ame̱bifabii le̱ fĕ.

28. Ni Mose kē̱: Ene̱ nyeke̱-ale ake̱ Iehowa tšũmi ake̱ mibatšu ne̱ke̱ nii ne̱ fĕ, ši dšee midientše̱ mito miyiṅ mife:

29. Ke̱dši mene̱mei aagboi tamo̱ bo̱ni gbomei fĕ gboio̱, ni ošrä ní šräa mei fĕ aašräame̱ le̱, bĕle̱ dšee Iehowa tšũmi.

30. Ši ke̱dši Iehowa fe noko ní bako dä, ni šikpoṅ gble enäbu ni emĭame̱ ke̱ nii fĕ ni ame̱yo̱, ni ame̱kpleke ši ke̱-te gbohĭĭadše hĭekälo̱i le̱, no le̱ nyeale ake̱ ne̱ke̱ hĭĭ ne̱ eye Iehowa he fe̱o!

31. Ni eba mli ake̱, beni ewie ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ fĕ egbe nä le̱, ke̱ke̱ ni šikpoṅ gba ye̱ ame̱šĭši, 5 Mose 11, 6.

32. ni šikpoṅ le̱ gble enä, ni emĭame̱ ke̱ ame̱wei, ke̱ gbomei fĕ ni fata Kora he le̱, ke̱ ame̱nii fiä.

33. Ni ame̱ ke̱ ame̱nii fĕ te gbohĭĭadše hĭekälo̱i, ni šikpoṅ le̱ mũa enä ewo ame̱yi, ni ame̱hĭe kpätä ke̱-dše̱ gwabõ̱ le̱ teṅ.

34. Ni Israel mũ le̱ fĕ ni bo̱leame̱ ke̱kpe le̱ dšo ame̱blo̱mo̱ le̱ nä foi, edšake̱ ame̱kē̱: Kũle̱ šikpoṅ le̱ bamĭwo̱ hũ!

35. Ni *la dše̱ Iehowa ṅõ ni ebašä hĭĭ ohai-enyo̱ ke̱ nyoṅmai-enumo̱ le̱ ni ke̱ tšofä-ke̱-ṅma ba le̱. * 3 Mose 10, 1. 2. Lal. 106, 18.

Yitšo 17.

Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:

2. Kē̱mo̱ Eleazar, oso̱fo Aaron bi le̱, ní ehole ṅe̱sũi le̱ ke̱-dše̱ šä le̱ mli, ni ogbe̱ la le̱ ke̱-ya se̱; edšake̱ musunii ni.

3. Ne̱ke̱ ešafelo̱i ni ke̱ ame̱wala ewo ame̱he eša le̱ he nyõmo̱ le̱ aṅe̱sũi le̱, nyetĭiaäame̱ te̱tre̱bii, ni aṅõ-ha afo̱lešälate̱ le̱ he; edšake̱ ake̱-ba Iehowa hĭe hewo̱ le̱ adšõ̱ no̱ ake, koni atšő okadi ahä Israelbii le̱.

4. Ni oso̱fo Eleazar kõ̱lo̱ akõ̱ble ṅe̱sũi le̱ ní mei ní la le̱ šä le̱ ke̱-ba le̱, ni ame̱tĭia ame̱ke̱-fe afo̱lešälate̱ le̱ hebänii,

5. ní atšő kaimo̱nõ ahä Israelbii le̱, beni afe ní *mokpõṅ ko ní dše̱e̱ Aaron sešibii le̱ ateṅ akatši ebe̱ṅke̱ ake̱ ebaiši tšofä-ke̱-ṅma ye̱ Iehowa hĭe, ni ebatšĭ tamo̱ Kora ke̱ esafo le̱, bo̱ni Iehowa tšĭ Mose no̱ ekē̱le̱ le̱. * 1, 51.

6. Ni dšetše̱reno̱ le̱ Israelbii le̱ asafo mũ le̱ fĕ sä wie hũhũhũ ame̱ši Mose ke̱ Aaron ame̱kē̱: Nyegbe Iehowa maṅ le̱!

7. Ni beni asafo le̱ bakpe wo Mose ke̱ Aaron le̱, eba mli ake̱ ame̱tšõmo̱ ame̱hĭe ame̱hä kpẽ-bũ le̱, ni na, atatu le̱ ebaha no̱, ni *Iehowa anumnyam le̱ pue. * 14, 10.

8. Ni Mose ke̱ Aaron ba kpẽ-bũ le̱ hĭe.

9. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:

10. Nyetea ši ke̱-dše̱a ne̱ke̱ asafo ne̱ teṅ, ni makpätä ame̱hĭe tamo̱ atĭaä hĭṅme̱i! Ni *ame̱ke̱ ame̱hĭeaṅ bumo̱ ši. * 16, 4. 22.

11. Ni Mose kē̱ Aaron ake̱: Ko̱ ṅe̱sũ le̱, ni odše la ye̱ afo̱lešälate̱ le̱ no̱ owo mli, ni oṅõ tšofä-ke̱-ṅma ofie no̱, ni oke̱-ya asafo le̱ ṅõ mrämrä ni *oyakpätä ohäame̱; edšake̱ Iehowa mli efũ, gbĕle-hela le̱ ebõi! * 2 Mose 28, 38. 3 Mose 16, 13.

12. Ni Aaron ko̱ ṅe̱sũ le̱, tamo̱ bo̱ni Mose wie le̱, ni edšo foi ke̱-te asafo le̱ teṅ, ni na, gbĕle-hela le̱ ebõi ye̱ maṅ le̱ mli, ni ešä tšofä-ke̱-ṅma le̱, ni ekpätä ehä maṅ le̱.

13. Ni eyadamo̱ gbohĭĭ le̱ ke̱ hĭekälo̱i le̱ ateṅ; ni gbĕle-hela le̱ se̱ fo.

14. Ni mei ní gbĕle-hela le̱ gbe le̱ nä šio̱ mei akpei-nyoṅma-ke̱-edĭe̱ ke̱ ohaikpawo, sõro mei ni gboi ye̱ Kora sane le̱ hewo̱ le̱.

15. Ni Aaron kũ ese̱ ke̱-ba Mose ṅõ ye̱ kpẽ-bũ šĭnä le̱ nä, ni gbĕle-hela le̱ se̱ fo.

16. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:

17. Oke̱ Israelbii le̱ awie, ni ohe dĕhĭemo̱tšo komekome ke̱-dše̱ ame̱teṅ mo-

ẹwe yẹ amẹtšẹmei awei lẹ ano
fẽ dẽ, dẽhĩemọtšei nyoṅma kẹ
i oṅmã mofẽmo gbẹi yẹ etšo he.
Levi tšo lẹ oṅmã Aaron gbẹi yẹ he;
tšo kome ahe yẹ amẹtšẹmei awei
onukpa-fẽ-onukpa dẽ.
i okẹ-yaſie kpẽ-bũ lẹ mli yẹ odase
*heni mikẹo kpeọ yẹ lẹ.
* 2 Mose 25, 22.
i aaba mli akẹ *nũ ní mahala lẹ
aagba afofro, ni mahã Israelbii
ñhũwiemọi ní amẹwieọ amẹšiọnye
ẹ lẹ sẹ afo. * 16, 5. 7.
i Mose kẹ Israelbii lẹ wie; ni
ei lẹ fẽ hãlẹ dẽhĩemọtšo komekome,
ọtšei nyoṅma kẹ enyọ yẹ amẹtšẹ-
ei lẹ anã; ni Aaron tšo lẹ hũ

i Mose kẹ tšei lẹ ſie Iehowa hĩe
e-bũ lẹṅ.
ľi eba mli akẹ dšetšẹrenọ, beni
e odase-bũ lẹ mli lẹ, na, Aaron
dši Levi we lẹ nõ lẹ efrọke, ni
'ofro, ni ewo ṅmẹi.
i Mose lõ tšei lẹ fẽ kẹ-dšẹ Iehowa
lše kpo kẹ-ba Israelbii lẹ fẽ ṅõ,
ẹwẹ, ni amẹteṅ mofẽmo kọ etšo.
i Iehowa kẽ Mose akẹ: Okẹ Aaron
ba * odase lẹ hĩe ekoṅ, ni aṅõ-
li ahã toigbẽle bii lẹ, koni amẹ-
wiemọi ní amẹwieọ amẹšiọmi lẹ
ni amẹkagboi! * Heb. 9, 4.
ľi Mose fe nakai; bọni Iehowa
itã lẹ, nakai pẹ efe.
i Israelbii lẹ kẽ Mose akẹ: Na,
ẹnẽ ni wọhĩe mĩkpãtã, wọfẽ wọ-
ẹpãtã!
ofẽmo ní bẹṅkẹọ Iehowa šihĩlẹhe
ọ; aso wọfẽ wọoplenẽ atã lo? K 5.

Yĩtšo 18.

ẹhowa kẽ Aaron akẹ: Bo kẹ obihĩĩ
tšẹ we lẹ fẽ *aatẽre hekroṅkroṅ
ọtõmọ lẹ; ni bo kẹ obihĩĩ lẹ fẽ
nyesọfoyeli lẹ mli nọtõmọ le!
* 2 Mose 28, 38. 3 Mose 16, 32. 33.
i onyemimei *Levi akutšo lẹ ní
akutšo lẹ hũ, ṅõamẹ ofata ohe,
ẹpẹtẹ ohe, ní amẹsúmọo; ši bo
ĩĩ lẹ fẽ asúmọ yẹ odase-bũ lẹ hĩe.
* 3, 6—10.

3. Ni amẹsúmọo ni amẹtšu kpẽ-bũ lẹ
fẽ he nii; ši hekroṅkroṅ lẹ mli nibii lẹ
kẹ afọlešãlatẹ lẹ kẹkẹ ni amẹkabẹṅkẹ,
koni amẹ kẹ nyefẽ akagboi.
4. Ni amẹfata ohe, ni amẹtšu kpẽ-bũ
lẹ he nii lẹ yẹ bũ lẹ he súomọ lẹ fẽ mli,
ši mokpõṅ ko akabẹṅkẹnye.
5. Ni nyetšua hekroṅkroṅ lẹ kẹ afọle-
šãlatẹ lẹ he nii lẹ, koni *mlifũ ko akaba
Israelbii lẹ anọ doṅṅ. * 17, 11.
6. Ši mi lẹ, na, midšie nyenyemimei,
Levibii lẹ, kẹ-dšẹ Israelbii lẹ ateṅ *mi-
hãnye akẹ nikẽnii ní aṅõ-hã Iehowa,
koni amẹtšu kpẽ-bũ lẹ he súomọ nitšumọ
lẹ. * 3, 12. 45.
7. Ši bo kẹ obihĩĩ lẹ fẽ ahĩe nye-
sọfoyeli lẹ mli yẹ afọlešãlatẹ lẹ he no-
fẽno kẹ nii ní yọ muhọ̃ lẹ mligbẹ lẹ
agbẹfãṅ, ní nyesúmọ; miṅõ nyesọfoyeli
lẹ mihãnye akẹ súomọ ní aṅõ-ke; ni
*mokpõṅ ní aabẹṅkẹ lẹ, aagbelẹ. * 1, 51.
8. Ni Iehowa kẹ Aaron wie akẹ: Ni
mi lẹ, na, mitu minọwómọ-afọlei lẹ ní
dši Israelbii lẹ anii kroṅkroṅi lẹ miwo
odeṅ; mũfọ̃ lẹ hewọ lẹ mikẹ-hão kẹ obihĩĩ
lẹ akẹ gbẹnã ní kã ši dã.
3 Mose 2, 3. 10; 6, 16—18; 7, 6—10
9. Nibii kroṅkroṅi ní fẽ fẽ lẹ amli
nii ní ſẹ yẹ afọlešã lẹ sẹ lẹ, no atšõ
onõ: amẹnikẽnii fẽ ní amẹkẹ-baã lẹ, ni-
yenii-afọlei dšio, eša-afọlei dšio, sõ-afọlei
dšio, fẽ afe nii kroṅkroṅi fẽ fẽ ahã bo
kẹ obihĩĩ lẹ.
10. Hekroṅkroṅ lẹ oye yẹ; nũ-fẽ-nũ aye
eko; obulẹ nõkroṅkroṅ.
11. Ni onõ hũ nẹ: amẹnikẽnii lẹ amli
nọwómọ-afọle ní yọ Israelbii lẹ afõ-afọlei
fẽ amli lẹ, mikẹ-hão kẹ obihĩĩ kẹ obi-
yei lẹ fẽ akẹ gbẹnã ní kã ši dã; mofẽ-
mo ní he tše yẹ owe lẹ aye eko.
3 Mose 10, 14.
12. Mũ kẹ wein kẹ able mli ekpakpa
fẽ ní dši amẹmli kleṅkleṅ yibii ní amẹkẹ-
bahãa Iehowa lẹ, bo miṅõ-hã.
13. Amẹšikpoṅ lẹ nọ nii fẽ mli kleṅ-
kleṅ nibãnii ní amẹkẹ-aba abahã Iehowa
lẹ, aatšõ onõ; mofẽmo ní he tše yẹ owe
lẹ aye eko. 2 Mose 23, 19. 5 Mose 18, 4.
14. Nofẽno ní adšọ̃ nọ ake yẹ Israel
lẹ, etšõ onõ. 3 Mose 27, 28.

15. Helo-fē-helo ni gbleo̱ mūsū nā ni
ake̱-bahāa Iehowa le̱, gbomo dšio, šīa kolo
dšio, atšǒ onō; ši gbomo kromo̱bi le̱ ohā
akpōle̱, ni šīa koloi ni he tšee le̱ akro-
mo̱bii le̱ hū ohā akpō. 2 Mose 13,12.13; 34,19.20.
16. Ni nii ni akpōo̱ le̱, ke̱ ame̱ye nyōn
kome lo nō le̱, hā akpōame̱ ye̱ dšra ni
oowole̱ nā ke̱ dfie̱te̱i *šekeli* enumo̱ ye̱
hekroṅkroṅ *šekel* ni nā šio̱ *gerai* nyo-
ṅmai-enyo̱ le̱ nā.
17. Ši tšina kromo̱bi lo tōgwanteṅ kro-
mo̱bi lo tōabotia kromo̱bi ke̱ke̱ ni okahā
akpō: ame̱ le̱ ame̱he tše; ame̱lá le̱ oke̱-
fā afo̱lešālate̱ le̱ no̱, ni ame̱fo̱ le̱ ošā, ni
efe afo̱le ni ake̱ la šāa ni dšeo̱ ṅma woo̱
Iehowa.
18. Ši ame̱lō le̱ atšǒ onō, take̱ bo̱ni
fō-tšitši le̱ ke̱ nine dšūrō le̱ dši onō le̱.
19. Nii kroṅkroṅi ni Israelbii le̱ ke̱-
bahāa Iehowa le̱ mli no̱wómo̱-afo̱lei le̱
fē miṅō-hāo ke̱ obihīī le̱ ke̱ obiyei le̱
fē ake̱ gbe̱nā ni kā ši dā; nāno̱ ṅō
kpāṅmo̱ dši no ye̱ Iehowa hīe hāo ke̱
oseši le̱ fē.
20. Ni Iehowa kē̱ Aaron ake̱: Ame̱-
šikpoṅ le̱ onáṅ eko ake̱ onō, ni asaṅ
onáṅ *gbe̱fāṅ ko hū ye̱ ame̱teṅ; midši
ogbe̱fāṅnō ke̱ ogbošinii ye̱ Israelbii le̱
ateṅ. * 4 Mose 35. 5 Mose 10, 9; 12, 12. Ios. 13, 14. 33.
21. Ši Levibii le̱, na, miṅō Israel *ni-
bii amlidšāi nyoṅma mli ekomekome le̱
fē mihāame̱ ake̱ ame̱gbošinii, ye̱ nii ni
ame̱tšuo̱ ye̱ kpē-bū le̱ he nitšumo̱ le̱ mli
le̱ hewo̱; * 3 Mose 27, 30.
22. koni Israelbii le̱ akabe̱ṅke̱ kpē-bū
le̱ doṅṅ, ni ame̱balō musu ni ame̱gboi.
23. Ši Levibii le̱ atšu kpē-bū le̱ he nii,
ni ame̱tēre ame̱no̱tōmo̱; edši akpo̱ ni kā
ši dā hā nyesešibii fē; ši ame̱kaná gbo-
šinii ko ye̱ Israelbii le̱ ateṅ;
24. edšake̱ Israelbii anii mlidšāi nyoṅma
mli ekomekome, ni ame̱ke̱-feo̱ no̱wómo̱-afo̱-
le ame̱hāa Iehowa le̱, miṅō-hā Levibii le̱
ake̱ ame̱gbošinii; nohewo̱ le̱ mikēame̱ ake̱:
ame̱náṅ gbošinii ko ye̱ Israelbii le̱ ateṅ le̱.
25. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni ekē̱:
26. Oke̱ Levibii le̱ hū awie ni okēame̱
ake̱: Ké̱ nyehe Israelbii le̱ anibii le̱ amli-
dšāi nyoṅma mli ekomekome ni miheo̱ ye̱
ame̱deṅ mihāanye ake̱ nyegbe̱fāṅnō le̱, no
le̱ nyeṅōa mlidšāi nyoṅma mli ekome n...
hū mlidšāi nyoṅma mli ekome nye...
no̱wómo̱-afo̱le nyehāa Iehowa.
27. Ni abu nyeno̱wómo̱-afo̱le ne̱ tamo̱
nyedientše̱ nyeṅmā-šāhe ṅmā ke̱ nyewein-
bu mli wein ni fā.
28. Nakai noṅṅ nye hū nyeke̱ nyeni...
amlidšāi nyoṅma mli ekomekome ni nye-
heo̱ ye̱ Israelbii le̱ adeṅ le̱ eko ašāa no̱-
wómo̱-afo̱le nyehāa Iehowa, ni nyeṅō
emli no̱wómo̱-afo̱le ni dši Iehowa nō le̱
nyehāa oso̱fo Aaron.
29. Nii ni ake̱-hāanye le̱ fē le̱, nyeṅō
emli noni hī fè fē ni dši emli nōkroṅ-
kroṅ le̱ ašāa no̱wómo̱-afo̱le nyehāa Iehowa.
30. Nohewo̱ le̱ kē̱mo̱ame̱ ake̱: Ké̱ nye-
ke̱ emli noni hī fè fē le̱ šā no̱wómo̱-afo̱le
le̱, no le̱ abule̱ tamo̱ Levibii aṅmā-šāhe
nibānii ke̱ ame̱weinbu mli nibānii.
31. Ni nyeaye ye̱ hefēhe, nyeke̱ nye-
šīabii fē; edšake̱ *nyenii ni nyetšuo̱ ye̱
kpē-bū le̱ mli le̱ he nyōmo̱wo ni. * Mat. 10, 10.
32. Ni ké̱ nyeke̱ emli noni hī fè fē le̱
šā no̱wómo̱-afo̱le, bēle̱ eša ko kāā nyeno̱,
ni nyebulee Israelbii le̱ anii kroṅkroṅi
le̱ hū, ni nyebagboi.

Yitšo 19.

Ni Iehowa ke̱ Mose ke̱ Aaron wie
ni ekē̱:
2. Mla le̱ mli akpo̱ ni Iehowa wo ne̱:
Kē̱mo̱ Israelbii le̱ ake̱ ame̱ke̱ *tšinayō
tšuru ni yo̱ mliṅṅ ni †kpa ko kpa ko be̱
ehe ni ake̱ apā ko efōko eno̱ dā aba-
hāo; * Heb. 9, 13. † 3 Mose 22, 20.
3. ni nyeke̱le̱ ahā oso̱fo Eleazar, ni
eke̱le̱ adše kpo ke̱-ya nsra le̱ se̱, ni moko
agbele̱ ye̱ ehīe.
4. Ni oso̱fo Eleazar aṅō ewao esa lā
le̱ eko, ni etšēṅe elá le̱ efā kpē-bū le̱
hīegbe̱ *šii kpawo. * 3 Mose 4, 6. 17.
5. Ni ašā tšinayō le̱ ye̱ ehīe, ehewolo
le̱ ke̱ elō le̱ ke̱ lá le̱ ke̱ efei le̱ fē.
6. Ni oso̱fo le̱ aṅō tše̱nedrutšo ke̱ *hi-
sopo ke̱ munēle afō tšinayō ni ašāa le̱
no̱. * 3 Mose 14, 4.
7. Ke̱ke̱ ni oso̱fo le̱ *afo̱ etadei le̱ ahe,
ni eke̱ nu adšu ehe, ni no se̱ fēdā ni
eba nsra leṅ, ni oso̱fo le̱ he tšeṅ ke̱-
yaši gbe̱ke̱. * 3 Mose 16, 28.

Ni moni šálę lę kę nu afǫ etadei
ıi ekę nu adšu ehe, ni ehe tšeṅ
ši gbękę.
Ni moko ní he tše alō tšinayō lę
lę, ni ekę-yafie nsra lę sę yę he-
tše, ni akę-to ní akę-fe hetšūmǫnu
.sraelbii asafo lę; eša-afǫle ni.
Ni moni lō tšinayō lę lamlu lę afǫ
i lę ahe, ni ehe tšeṅ kę-yaši gbękę.
tšǒ akpǫ ní kā ši dā ahā Israelbii
mokpǒṅ ni batoǫ gbǫ yę ameteṅ lę.
Moni aata gbomo ko gbonyo he lę,
tšee gbīī kpawo;
mo lę kę enę atšū ehe kę-dšę ehe
ę mli yę gbī ní dši gbī etē lę nǫ
bī ní dši gbī kpawo lę nǫ ní ehe
ši kę́ ekę-tšūū ehe kę-dšęę ehe eša
li yę gbī ní dši gbī etē lę nǫ kę
ni dši gbī kpawo lę nǫ lę, no lę
tšeṅ.
Mofēmo ní aata gbomo ko gbonyo
i etšūū ehe kę-dšęę ehe eša lę mli
ebule Iehowa šihīlęhe lę, ni aafo
i mo lę yę Israel ašę afǒ; edšakę
ıeko hetšūmǫnu lę afāko enǫ hewǫ
he tšee; ehe mūdši lę yę ehe lolo.
* 3 Mose 15, 31.
Kę́ gbomo gbo yę ebū mli lę, ehe
ni kā ši nę: Mofēmo ní aate bū lę
lę kę nofēno ní yǫ bū lę mli lę he
gbīī kpawo.
Ni nǒ-fē-nǒ ní nā kā ni ebę nānǒ
kę-fīǫ nā lę, ehe tšee.
Ni mofēmo ní aata moni enyǒ yę
te nā lo gbonyo ko lo gbonyowu
o gbonyobu ko he yę dfęiaṅ lę, ehe
gbīī kpawo.
Ni moni he tšee lę hewǫ lę aṅǒ
fǫle ní ašā lę lamlu lę eko, ni aṅǒ
ıí hoǫ afie nǫ yę nǒ mli.
Ni moko ní he tše aṅǒ hisopo atšǫ
ę mli, ni ekę-fā bū lę kę emli nii
kę gbomei fē ní yǫ dšęi lę anǫ,
noni eyata gbonyowu ko lo moni
lo gbonyo ko lo gbonyobu ko he
ǫ.
Ni moni he tše lę aṅǒ-fā moni he
lę nǫ gbī ní dši gbī etē lę kę gbī
ši gbī kpawo lę nǫ, ni etšū ehe kę-
ehe eša lę mli yę gbī ní dši gbī
kpawo lę nǫ, ni efǫ etadei lę ahe, ni
ekę nu adšu ehe, ni gbękę lę ehe aatše.
20. Ši moni he tšee ni etšūū ehe kę-
dšęę ehe eša lę mli lę, aafo nakai mo
lę kę-adšę asafo lę mli ašę afǒ; edšakę
ebule Iehowa hekroṅkroṅ lę; atšēṅee he-
tšūmǫnu lę eko afāā enǫ, hewǫ lę ehe tšee.
21. Ni enę atšǒ akpǫ ní kā ši dā ahā-
amę. Ni moni tšēṅe hetšūmǫnu lę efā
lę hū afǫ etadei ahe; ni moni taā he-
tšūmǫnu lę he lę hū he tšee kę-yaši gbękę.
22. Ni nofēno ní moni he tšee aata
he lę he tšee; ni moni aata nǒ lę he
lę, ehe tšee kę-yaši gbękę.

Yītšo 20.

Kękę ni Israelbii asafo mū lę fē ba
*Zin ṅā lę nǫ yę kleṅkleṅ nyǒṅ lę nǫ,
ni maṅ lę hī ši yę Kadeš; ni Miriam
gbo yę dšęi, ni afūlę yę dšęi. * 13, 21.
2. Ni *nu bę dšęi hā asafo lę; ni amę-
bakpe amęwo Mose kę Aaron he.
* 2 Mose 17, 1—7
3. Ni maṅ lę kę Mose bé amękē: Wǫ-
ná ní kūlę wǫplenē yę wǫnyemimei lę
aplenēmǫ lę mli yę Iehowa hīe!
4. Ni mēba nyekę Iehowa asafo lę
eba ṅā nę nǫ, koni wǫgboi, wǫ kę wǫ-
koloi lę fē?
5. Ni mēhewǫ nyedšiewǫ kę-dšę Miz-
raim, koni nyekęwǫ aba nękę he fǒṅ
nę, heni ehīī nidūmǫ, ní agbāmitšo lo
weintšo lo akututšo ko bę, ni nu ní anuǫ
tete bę!
6. Ni Mose kę Aaron dše gwabǫ lę
hīe kę-ba kpē-bū lę šīnā lę ši, ni amę-
kę amęhīe bumǫ ši; ni *Iehowa anum-
nyam lę pue yę amęnǫ. * 14, 10.
7. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:
8. Kǫ tšo lę, ni obua asafo lę nā, bo
kę onyemi Aaron, ni nyekę tęsā lę awie
yę amęhīe, ní ehā emli nu lę; ni odšie
nu yę tęsā lę mli ohā asafo lę kę amę-
koloi lę ní amęnu!
9. Ni Mose kǫ tšo lę kę-dšę Iehowa
hīe, takę bǫni efālę lę.
10. Ni Mose kę Aaron bua asafo lę
nā yę tęsā lę hīe; ni ekęamę akę: Nye-
boa toi ko, nye atūatšeloi! Ani wǫǫdšie
nu yę tęsā nę mli wǫhānye? Lal. 106, 33.

11. Ni Mose wó enine no̱, ni eke̱ etšo
le̱ tfa te̱sã le̱ šii enyo̱, ni nu tue babaõ,
ni asafo le̱ ke̱ ame̱koloi le̱ nu.
12. Ni Iehowa kē̱ Mose ke̱ Aaron ake̱:
Ake̱-ni nyehee mino̱ nyeyee, ni nyefemi
kroṅkroṅ ye̱ Israelbii le̱ ahīe hewo̱ le̱,
nyeke̱ ne̱ke̱ asafo ne̱ eyaṅ šikpoṅ ni mike̱-
hãame̱ le̱ no̱. 27, 14. 5 Mose 1, 37; 3, 26; 4, 21; 32, 51.
13. Ene̱ dši *Meriba nu le̱, edšake̱
Israelbii le̱ ke̱ Iehowa bé, ni afele̱ kroṅ-
kroṅ ye̱ ame̱hīe. * Lal. 81, 8.
14. Ni Mose tšū bo̱foi ke̱-dše̱ Kadeš
*ke̱-te Edom maṅtše̱ le̱ ṅõ ake̱: Bo̱ni
†onyemi Israel kē̱ ne̱: Bodientše̱ ole
amanehūlūi fē ni wo̱na,
* 1 Mose 32, 4. Kods. 11, 17. † 5 Mose 23, 7.
15. bo̱ni wo̱tše̱mei le̱ te Mizraim, ni
wo̱hī ši ye̱ Mizraim ãhū, ni Mizraimbii
le̱ fe wo̱ ke̱ wo̱tše̱mei le̱ efõṅ;
16. ni beni wo̱blo̱ wo̱tšē̱ Iehowa le̱, enu
wo̱gbē, ni etšū *bo̱fo ni ebadšiewo̱ ke̱-
dše̱ Mizraim; ni na, wo̱še̱ Kadeš, maṅ ni
yo̱ okpokpai le̱ anã kpãkpa ne̱. * 2 Mose 32, 20.
17. Ofai ne̱, hã *wo̱tšő ošikpoṅ le̱ no̱!
Wo̱tšőṅ ṅmõdšiaṅ lo weintromiaṅ, ni
asaṅ wo̱nuṅ nubui le̱ amli nu le̱ eko;
maṅtše̱ gbe̱dšēgbe̱ le̱ no̱ ke̱ke̱ wo̱banyie,
wo̱gbaṅ ninedšūrõ lo abe̱ku ke̱-yaši wo̱o̱-
foṅ ye̱ okpokpai le̱ ano̱. * 21, 22.
18. Ši Edom kē̱le̱ ake̱: Kãbatšő miši-
kpoṅ le̱ no̱, ke̱-dšee nakai le̱ mike̱ klante
aadše kpo ke̱o aabakpe!
19. Ni Israelbii le̱ kē̱le̱ ake̱: Gbe̱dšēgbe̱
le̱ no̱ ke̱ke̱ wo̱batšő, ni ke̱dši mi ke̱ mi-
koloi le̱ aanu onui le̱ eko po le̱, wo̱o̱-
wo nyõmo̱; sane ko be̱ se̱, minane no̱
ke̱ke̱ mibanyie ke̱-foṅ!
20. Ši ekē̱: Kãbatšő bie̱! Ni Edom ke̱
ta babaõ ke̱ nineši walе̱ dše kpo eke̱le̱
bakpe.
21. Bo̱ni fe ni Edom eṅmēē Israel gbe̱
ni etšő ekpokpai le̱ ano̱ ke̱-ho ne̱. No-
hewo̱ le̱ Israel kpale ke̱-dše ehe.
22. Ni Israelbii asafo mū le̱ fē fã ke̱-
dše̱ Kadeš, ni ame̱ba Hor goṅ le̱ he.
23. Ni Iehowa ke̱ Mose ke̱ Aaron wie
ye̱ Hor goṅ le̱ he ye̱ Edom šikpoṅ le̱
kpokpai le̱ ano̱ ake̱:
24. Ababua Aaron nã afata emei le̱
ahe; edšake̱ enãdši enyo̱ yiṅ šikpoṅ ni
miṅõ-hã Israelbii le̱ no̱, edšake̱ nyeboo mi-
dãṅ wiemo̱ le̱ toi ye̱ Meriba nu le̱ he.
25. Ṅõ Aaron ke̱ ebinū Eleazar, ni
oke̱ame̱ aya Hor goṅ le̱ no̱,
26. ni odšie Aaron atadei le̱ ye̱ ehe,
ni *oke̱-wo ebinū Eleazar. Ni aabua Aaron
nã [aafata emei le̱ ahe], ni eegbo ye̱ dše̱i.
* 3 Mose 8, 9.
27. Ni Mose fe bo̱ni Iehowa fãle̱ le̱,
ni ame̱kwo̱ Hor goṅ le̱ ye̱ asafo mū le̱
fē hīe.
28. Ni Mose dšie Aaron atadei le̱ ye̱
ehe, ni eke̱-wo ebinū Eleazar; ni Aaron
*gbo ye̱ dše̱i ye̱ goṅ le̱ yiteṅ. Ni Mose
ke̱ Eleazar kpleke ši ke̱-dše̱ goṅ le̱ no̱.
* 33, 38. 5 Mose 10, 6.
29. Ni asafo mū le̱ fē na ake̱ Aaron
edše dšeṅ, ni Israel we le̱ fē fõ Aaron
gbīī nyoṅmai-etē.

Yītšo 21.

Ni beni Arad maṅtše̱, ni dši Kanaan-
nyo ni yo̱ wuoyigbe̱ le̱, nu ake̱ Israel etšő
Atarim gbe̱ le̱ ke̱-mība le̱, eke̱ Israel ba-
wu, ni eṅõ ame̱teṅ meikomei nom.
2. Ke̱ke̱ ni Israel wo Iehowa ši ni
ekē̱: Ke̱dši oṅõ ne̱ke̱ maṅ ne̱ owo mideṅ
le̱, no le̱ mafe ame̱mãdši le̱ *musu.
* 5 Mose 13, 16. Ios. 6, 17. Kods. 1, 17. 1 Sam. 15, 3.
3. Ni Iehowa bo Israel gbē toi, ni eṅõ
Kanaanbii le̱ ewo ame̱deṅ, ni ame̱fe ame̱
ke̱ ame̱mãdši le̱ musu. Ni atšē̱ dše̱i ake̱
*Horma. * 14, 45.
4. Ni ame̱fã ke̱-dše̱ Hor goṅ le̱ he
ke̱-tšő Ṅšo̱-tšuru le̱ nã gbe̱, koni ame̱bo̱le
Edom šikpoṅ le̱ ke̱-lo̱go̱ ke̱-ya. Ni *edše
maṅ le̱ tšine ye̱ gbe̱ le̱ no̱. * 11, 1—6; 14, 2.
5. Ni maṅ le̱ wiewie ame̱ši Nyoṅmo̱
ke̱ Mose ake̱: Mēba po nyedšiewo̱ ke̱-dše̱
Mizraim, ni wo̱bagboi ye̱ ṅã ne̱ no̱?
Edšake̱ abolo ko be̱ ni nu hū be̱, ni
niyenii gbonyo ne̱ edše wo̱tšine.
6. Ke̱ke̱ ni Iehowa hã onūfūi ni nã
dšraã babote maṅ le̱ teṅ, ni ame̱kōmo̱
mei le̱, ni Israelbii ateṅ mei pī gboi.
1 Kor. 10, 9.
7. Ke̱ke̱ ni maṅ le̱ ba Mose ṅõ ni
ame̱bakē̱: Wo̱fe eša, ake̱ wo̱wie wo̱ši
Iehowa ke̱ bo fē; kpa Iehowa fai, ni
edšie onūfūi le̱ ke̱-dše̱ wo̱teṅ! Ni Mose
kpa fai ehã maṅ le̱.

Ni Iehowa kē Mose akę: Femǫ onūfū
i nā dšraā, ni okę-tšotšōro aflańātšo
ıi aaba mli akę mofēmo ní eko ekōlę
: ekwęlę, eyi aaná wala. Ioh. 3, 14.
Ni Mose fe akǫble onūfū, ni ekę-
ōro aflańātšo nǫ, ni eba mli akę,
i onūfū kō moko lę, ekweǫ akǫble
ū lę, ni eyi náa wala.
Ni Israelbii lę fā, ni amęyabǫ nsra
)bot.
Ni amęfā kę-dšę Obot, ni amęyabǫ
yę Abarim gōdši lę ateń, yę ńā
ā Moab hīe kę-yaā bokāgbę lę nǫ.
Ni amęfā yę dšęi lę amęyabǫ nsra
Zered dšǫ leń.
Ni amęfā yę dšęi hū lę amęyabǫ
yę Arnon ní hoǫ yę ńā lę nǫ ní
ǫ Amorbii lę ahūsū lę nǫ lę sęgbę;
kę Arnon dši Moab hūsū, ni ekā
b-bii kę Amorbii lę ateń.
Nohewǫ lę akē yę Iehowa tai * awolo
ıli akę: "Matšó mihe yę Sufa, kę
on he nudšǫi lę anā, * Ios. 10, 13.
kę nudšǫi lę ašikplekemǫ he ní
eyi ši kę-yaā Ar šikāmǫ he lę, ni
Moab kpokpai lę anǫ lę."
Ni amęfā yę dšęi kę-te Beer; no
nubu ní Iehowa kē Mose yę hewǫ
Buamǫ mań lę nā, ni mahāamę nu
ıu lę.
No mli Israel la nękę lala nę:
ęmǫ, nubu! Nyelaā nyehāalę!
Nubu ní lumei lę tša lę, ni mā
abladei lę lō mli kę mańtšętšo lę,
mędēhīemǫtšei lę!" Ni amędšę ńā lę
ę amęte Matana;
ni amędšę Matana kę-te Nahaliel,
mędšę Nahaliel kę-te Bamot,
ni amędšę Bamot amętšó dšǫ ní yǫ
ɔ ńā lę nǫ lę mli kę-te Pisga goń ní
ɔ ńā kplanā lę nǫ lę yiteń.
Kękę ni Israel tšū bǫfoi kę-te Sihon,
rbii amańtšę lę, ńō ayakē:
5 Mose 2, 26—37.
Hā matšó ošikpoń lę nǫ; wǫgbań
ko lo weintrom ko mli, ni wǫnuń
i lę amli nu lę eko hū; mańtšę gbę-
bę lę nǫ kękę wǫbanyie kę-yaši wǫǫ-
yę okpokpai lę anǫ. 20, 17.
23. Ši Sihon ekplēē Israel ní etšó e-
kpokpai lę anǫ; ni Sihon bua emań lę
fē nā, ni efā ekę Israel bakpe yę ńā lę
nǫ, ni beni ešę Iahaz lę, ekę Israel wu.
24. Ni Israel fielę yę klante nā, ni
eńō ešikpoń lę kę-dšę Arnon nā kę-yafie
Iabok ní dši Amonbii lę anō lę nā; edšakę
Amonbii lę ahūsūi lę atfa gbogbo yę nǫ.
25. Ni Israel ńō mādši nę fē, ni Israel
hī Amorbii amādši lę fē mli, yę Hešbon
kę ehe akrowai lę amli;
26. edšakę Hešbon dši Amorbii amańtšę
Sihon lę mań, ni lę ekę tšutšu Moab
mańtšę lę wų, ni eńō ešikpoń lę fē yę
edeń kę-baši Arnon nā.
27. Nohewǫ ni abębulǫi lę kēǫ akę:
"Nyebaā Hešbon! Hā ní atfa Sihon mań
lę ni asā!
28. Edšakę la ko dšę Hešbon, lalilęi
hū dšę Sihon mań wulu leń; ešā Moab
mań lę kę Arnon gońkpǫi lę anǫ bii lę.
29. Kpóo hāo, Moab! Ohīe ekpātā, * Ke-
moš mań! Ehā ebihīī lę etšómǫ kobǫfoi,
ni ebiyei lę ehā amętšómǫ Amorbii amańtšę
Sihon lę nomii. * Kods. 11, 24. 1 Mań. 11, 7.
30. Ši wǫtfiaamę nii, Hešbon hīe ekpātā
kę-yafie Dibon tō; wǫkpātā amęhīe kę-te
Nofa āhū kę-yaši Medeba."
31. Bǫni fe ní Israelbii lę hī Amorbii
ašikpoń lę nǫ nę.
32. Ni Mose tšū ayasra Iazer, ni amę-
ńō ehe mādši lę, ni amęfie Amorbii ni
yǫ dšęi lę.
33. Ni amętšó amęhe ni amękǫ Bašan
gbę. Ni Bašan mańtšę Og fā kę emań
lę fē ekęamę bakpe, koni ekęamę aba-
wu yę Edrei. 5 Mose 3, 1—11.
34. Ni Iehowa kē Mose akę: Kāšelę
gbeyei; edšakę mińōlę kę emańbii lę fē
kę ešikpoń lę miwo odeń, ní ofelę, tamǫ
bǫni ofe Amorbii amańtšę Sihon ni yǫ
Hešbon lę. Lal. 136, 17—22.
35. Ni amęgbelę kę ebihīī lę kę emań-
bii lę fē ní mokomeflo efęę hāālę, ni
amęńō ešikpoń lę amęhī nǫ.

Yītšo 22.

Kękę ni Israelbii lę fā, ni amęyabǫ
nsra yę Moab ńā kplenē lę nǫ, yę Iordan
sę, yę Ieriko ńęlęnǫ.

2. Ši Balak, Zipor bi le̱, ena nii fē ní Israel fe Amorbii le̱;

3. ni Moab še mañ le̱ gbeyei naakpa; edšake̱ ame̱yi fá, ni Israelbii le̱ ahe ñmiñmi mō Moab.

4. Ni Moab kē̱ Midian onukpai le̱ ake̱: Ene̱ le̱ ta ne̱ balḗmo̱ nii fē ní bo̱lewo̱ le̱, tamo̱ bo̱ni tšina lḗmoo̱ ñāno̱ dfe̱i le̱. Ši Balak, Zipor bi le̱, dši Moab mañtše̱ ye̱ no be le̱ mli.

5. Ni etšū bo̱foi ke̱-te Bileam, Beor bi le̱, ñō ye̱ Petor ye̱ fā le̱ nā, ye̱ emañbii le̱ ašikpoñ le̱ no̱, ni ayakpēle̱ ake̱: Na, mañ ko edše̱ Mizraim eba, ni na, ame̱ha šikpoñ le̱ no̱ fē, ni ame̱ noññ ame̱dfere mihīe ne̱. Ios. 24, 9. Mika 6, 5.

6. Nohewo̱ le̱, ofai ne̱, ba ní obalomo̱ ne̱ke̱ mañ ne̱ ohāmi, edšake̱ minyēñame̱, ake̱ aleenō minine aabó ame̱no̱, ni mafieame̱ ke̱-dše̱ šikpoñ le̱ no̱ lo; edšake̱ mile ake̱ moni odšōo̱ le̱, adšōo̱le̱, ni moni olomoo̱ le̱, alomoo̱le̱.

7. Ni Moab onukpai le̱ ke̱ Midian onukpai le̱ yiñ ame̱te, ni ame̱hīe klamo̱ *nyōmo̱wo le̱ ke̱-te; ni ame̱ba Bileam ñō, ni ame̱tšī Balak gbē le̱ ame̱hāle̱. * 2 Pet. 2, 15.

8. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyewo̱a bie̱ nyō ne̱ñ, koni mabahānye hetō, bo̱ni Iehowa aakē̱mi. Ni Moab lumei le̱ hī Bileam ñō.

9. Ni Nyoñmo̱ ba Bileam ñō ni ebakē̱: Mē hīī yo̱ oñō ne̱?

10. Ni Bileam kē̱ Nyoñmo̱ ake̱: Balak, Zipor bi ní dši Moab mañtše̱ le̱, tšūame̱ miñō ake̱:

11. Na, mañ ní dše̱ Mizraim ba le̱, eha šikpoñ le̱ no̱ fē; nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ ba ní obalomo̱ame̱ ohāmi, ake̱ aleenō manyē mike̱ame̱ awu, ni mafieame̱ lo.

12. Ni Nyoñmo̱ kē̱ Bileam ake̱: Oke̱ame̱ akaya, kālomo̱ mañ le̱ hū, edšake̱ adšōle̱!

13. Ni Bileam te ši lebi, ni ekē̱ Balak lumei le̱ ake̱: Nyeyaā nyemañ; edšake̱ Iehowa ekplē̄ēmi ní mike̱nye aya.

14. Ni Moab lumei le̱ te ši, ni ame̱kū ame̱se̱ ke̱-te Balak ñō, ni ame̱kē̱: Bileam ekplē̄ē ake̱ eke̱wo̱ aba.

15. Ni Balak sā tšū bo̱foi ni yi fá ni ame̱hīe yo̱ nyam fē tšutšubii le̱.

16. Ni ame̱ba Bileam ñō, ni ame̱bakē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Balak, Zipor bi le̱, kē̱ ne̱: Ofai ne̱, kāhā nokonoko mītšīo miñōbā gbe̱!

17. Edšake̱ mawo ohīe nyam babaō, ni nofēno ní ookē̱mi le̱, mafe; hewo̱ le̱ ba ke̱ke̱ ni obalomo̱ ne̱ke̱ mañ ne̱ ohāmi!

18. Ni Bileam here no̱ ni ekē̱ Balak tšūdši le̱ ake̱: *Ke̱dši Balak ñō ewe le̱ dfie̱te̱i ke̱ šika obō ehāmi tete le̱, minyēñ mateke Iehowa, mi-Nyoñmo̱ le̱, wiemo̱ le̱, ní mafe noko bibiō lo noko wulu ko. * 1 Mañ. 13, 8.

19. Ši kēle̱ nye hū nyewo̱a bie̱ nyō ne̱ñ, koni makwe̱ noni Iehowa aakē̱mi ekoñ.

20. Ni Nyoñmo̱ ba Bileam ñō nyōñ ni ekē̱le̱ ake̱: Ke̱dši kpēmo̱ hīī ne̱ bao kpēmo̱ le̱, te ši ni oke̱ame̱ aya; ši kēle̱ noni makē̱o le̱, no noññ ofe.

21. Ke̱ke̱ ni Bileam te ši lebi, ni ewo etedšiyō no̱ nii, ni eke̱ Moab lumei le̱ yiñ ete.

22. Ši Nyoñmo̱ mli wo la ake̱ eya, ni Iehowa bo̱fo le̱ badamo̱ gbe̱ le̱ no̱, koni ebafole̱; ši le̱ le̱ etá etedšiyō le̱ no̱ ke̱-mba, ni eblahīī enyo̱ le̱ ke̱le̱ nyie.

23. Ni tedšiyō le̱ na Iehowa bo̱fo le̱ damo̱ gbe̱ le̱ no̱, ní *egbla eklante ehīe edeñ, ni tedšiyō le̱ w̌i gbe̱ le̱, ni eyanyie ñā le̱ no̱; ni Bileam yi tedšiyō le̱, koni eke̱-do̱ eyi ke̱-ba gbe̱ le̱ no̱. * 1 Mose 3, 24. Ios. 5, 13

24. Ke̱ke̱ ni Iehowa bo̱fo le̱ yadamo̱ gbe̱ vō ko ni kā weintromi ateñ ní gbogbo yo̱ bie̱ ke̱ bie̱ le̱ no̱.

25. Ni beni tedšiyō le̱ na Iehowa bo̱fo le̱, eke̱ ehe yakpe̱te̱ gbogbo le̱, ni emia Bileam nane ekpe̱te̱ gbogbo le̱; ni eyile̱ ekoñ.

26. Ni Iehowa bo̱fo le̱ sā tši ke̱-te ehīe, ni eyadamo̱ nifīfīañ heko, heni gbe̱ be̱ ní ake̱-tšōo̱ he ke̱-yaā ninedšūrō lo abe̱ku.

27. Ni beni tedšiyō le̱ na Iehowa bo̱fo le̱, eho ekūla ši ye̱ Bileam šiši; ke̱ke̱ ni Bileam mli wo la, ni eñō tšo le̱ etía tedšiyō le̱.

28. Ke̱ke̱ ni Iehowa gble tedšiyō le̱ nābu, ni ekē̱ Bileam ake̱: Meni mifeo, ni oyimi šii etē so̱ññ ne̱? 2 Pet. 2, 16.

9. Ni Bileam kẹ̄ tedšiyō lẹ akẹ: Edšakẹ
mi kolo! Edši mihīe klante kūlẹ, be
migbeo momo!
0. Ni tedšiyō lẹ kẹ̄ Bileam akẹ: Ani
e otedšiyō dšimi ni otáa minọ dānẹ
-baši ńmẹnẹ gbī nẹ? Ani mifeo nẹke
lo? Ni ekẹ̄: Dabi.
31. Kẹkẹ ni Iehowa gble Bileam hī-
ngii, ni ena Iehowa bọfo lẹ damọ gbẹ
nọ, ni egbla eklante ehīe edeń; ni
ná eyi ši ni ekẹ ehīe bu ši fẹtẹ̄.
32. Ni Iehowa bọfo lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Mẹ̄-
ewọ oyi otedšiyō lẹ šii etẽ sọńń nẹ? Na,
á lẹ miba mibafoö; edšakẹ ogbẹ lẹ edšaa
mihīe.
33. Ni tedšiyō lẹ nami, ni ewi ehe kẹ-
kẹ mihīe šii etẽ sọńń; edši ewii ehe
ẹ-dšẹẹ mihīe kūlẹ, be nẹ migbeo momo,
á lẹ lẹ mihere eyi wala.
34. Ni Bileam kẹ̄ Iehowa bọfo lẹ akẹ:
life eša; edšakẹ milee akẹ bo obafomi
ẹ gbẹ lẹ nọ; nohewọ lẹ agbẹnẹ, kẹdši
aa ohīe lẹ, makū misẹ mọ!
35. Ni Iehowa bọfo lẹ kẹ̄ Bileam akẹ:
)kẹ hīī lẹ aya kẹkẹ; ši wiemọ ní mi-
ẹo aawie lẹ, no nońń owie! Kẹkẹ ni
Bileam kẹ Balak lumei lẹ yiń te.
36. Ni beni Balak nu akẹ Bileam mība
ẹ, eyiń kẹ-telẹ kpẽmọ yẹ Moab mań ní
ā Arnon kpokpai lẹ anā yẹ kpokpai
ẹ anāgbēhe lẹ tō.
37. Ni Balak kẹ̄ Bileam akẹ: Ani dšee
šū mitšū kpẽkpẽkpẽ akẹ abakpēo kẹ-ba?
Mẹ̄ba obaa lẹ? Ani osusuọ akẹ minyẽń
hīe nyam mawo?
38. Ni Bileam kẹ̄ Balak akẹ: Na, miba
ńō moń; ši ani manyẽ wiemọ ko ma-
wie lo? Wiemọ ní Nyońmọ aańō-wo minā
lẹ, no nońń mibawie!
39. Ni Bileam kẹ Balak te, ni amẹba
Kiriat-Huzot.
40. Ni Balak ńō tšinai kẹ tōi ešā afọle,
i emādše Bileam kẹ lumei ní kẹlẹ yọ
ẹ eko.
41. Ni eba mli dšetšẹrenọ lẹ akẹ Balak
ō Bileam ni ekẹlẹ te *Baal gōdši lẹ
nọ, ni dšẹi edšẹ ena heni mań lẹ nā
akpa. * 22, 28.

Yitšo 23.

Ni Bileam kẹ̄ Balak akẹ: Māmọ afọle-
šālatẹi kpawo yẹ biẹ ohāmi, ni otao
tšinahīī kpawo kẹ tōagboi kpawo oto biẹ
ohāmi.
2. Ni Balak fe bọni Bileam kẹ̄ lẹ;
ni Balak kẹ Bileam šā tšinanū kome kẹ
tōagbo kome yẹ afọlešālatẹ-fẽ-afọlešālatẹ
nọ.
3. Ni Bileam kẹ̄ Balak akẹ: Yadamọ
ošā-afọle lẹ he; ni maya, akẹ aleenō Ie-
howa kẹmi aakpe lo; ni wiemọ-fẽ-wiemọ
ní eekẹ̄mi lẹ, matšī tā makẹ̄o. Ni eyiń
kẹ-te gọń kpatā ko nọ.
4. Ni Nyońmọ kẹ Bileam kpe, ni ekẹ̄lẹ
akẹ: Mimāmọ afọlešālatẹi kpawo, ni mišā
tšinanū kome kẹ tōagbo kome yẹ afọle-
šālatẹ-fẽ-afọlešālatẹ nọ.
5. Ni Iehowa ńō wiemọ ewo Bileam
nā ni ekẹ̄lẹ akẹ: Kū osẹ kẹ-ya Balak
ńō, ni bọni owie nẹ!
6. Ni ekū esẹ kẹ-te eńō, ni na, edamọ
ešā-afọle lẹ he, lẹ kẹ Moab lumei lẹ fẽ.
7. Ni ewó ebẹbua lẹ nọ ni ekẹ̄:
Aram tō Balak yańōmi kẹ-dšẹ, Moab
mańtšẹ lẹ yańōmi kẹ-dšẹ bokā gōdši lẹ
anọ akẹ: Ba, ní obalomọ Iakob ohāmi,
ni obakpa musu ofie Israel nọ!
8. Té aafe tẽń ní malomọ moni Mawu
lomọkolẹ lẹ? Ni té aafe tẽń ní makpa
musu mafie moni Iehowa ekpa eyi musu
lẹ nọń?
9. Edšakẹ tẹsāi ayiteń midšẹ minalẹ,
ni gońkpọi anọ midšẹ mikwẹlẹ. Na, mań
nẹ, ekometō eehī ši, ni ebuń ehe ešiń
dšeńmādši lẹ anọ.
10. Namo aanyẽ Iakob *mlu lẹ akane,
lo Israel mlidšāi edfẹ mli ekome lẹ yikulẹ?
Hā †magbo dšalọi agbẽle, ni mināgbē
atamọ amẹnō! * 1 Mose 13, 16. † 4 Mose 31, 8.
11. Kẹkẹ ni Balak kẹ̄ Bileam akẹ: Té
okẹmi yeọ tẽń nẹ? Mihenyẹlọi alōmọ
hewọ miyańōo kẹ-ba, ni na, dšọmọ sọńń
odšōamẹ nẹ!
12. Ni ehere nọ ni ekẹ̄: Ani esaa akẹ
makwẹ dšogbāń ní mawie noni Iehowa
ńō-wo minā lẹ? 22, 38.
13. Ni Balak kẹ̄lẹ akẹ: Ofai nẹ, ba ní
wọte hekroko, heni oonaamẹ yẹ; amẹfā

kẹkẹ oona, ši onaṅ amẹfē; ni olomọamẹ
yẹ dšẹi ohāmi!
14. Ni eṅōlẹ kẹ-te Zofim ṅā lẹ nọ yẹ
Pisga goṅ lẹ yiteṅ, ni emāmọ afọlešālatẹi
kpawo, ni ešā tšinanū kome kẹ tōagbo
kome yẹ afọlešālatẹ-fē-afọlešālatẹ nọ.
15. Ni ekē Balak akẹ: Badamọ biẹ yẹ
ošā-afọle lẹ he, koni mikẹlẹ ayakpe yẹ
dšẹi.
16. Ni Iehowa kẹ Bileam kpe, ni ekẹ
wiemọ wo enā ni ekē: Kū osẹ kẹ-ya
Balak ṅō, ni bọni owie nẹ!
17. Ni eba eṅō, ni na, edamọ ešā-afọle
lẹ he, ni Moab lumei lẹ kẹlẹ damọ ši;
ni Balak kēlẹ akẹ: Meni Iehowa kē?
18. Ni Bileam wó ebẹbua lẹ nọ ni ekē:
Te ši, Balak, ní obo toi! Femọ toi ohāmi,
Zipor bi!
19. Dšee gbomo dši Mawu ní ee-
male, alo gbomo bi ni eefa ehe.
Aso eekē noko ni efeṅ? Alo eewo
ši ni eyeṅ nọ? 1 Sam. 15, 29.
20. Na, dšōmọ afāmi akẹ midšō; ni
edšō, ni minyēṅ hīe matšake.
21. Enako ošrā ko yẹ Iakob he, ni
asaṅ enako hedšramọ ko yẹ Israel he.
Iehowa, e-Nyoṅmọ lẹ, kẹlẹ yẹ, ni maṅtšẹ
he nyāmọ yẹ ametẹṅ.
22. Mawu edšieamẹ yẹ Mizraim, ehe-
walẹ tamọ wuo nō.
23. Edšakẹ ṅkūnyā ko nyēṅ Iakob, ni
okomfoi agbalẹ ko hū mōṅ Israel. Kẹ
šẹ be lẹ aagba nii ni Mawu etšu yẹ
Iakob kẹ Israel he lẹ.
24. Na, maṅ nẹ teọ ši *tamọ dšatayō,
ni ewoọ ehe nọ tamọ dšatanū; ebuṅ ši
dša eye mīlẹlo lẹ, ni enu mei ni enyōnyōi
lẹ alá dā. * 24, 9.
25. Kẹkẹ ni Balak kē Bileam akẹ:
Kālomọamẹ lẹ, asaṅ kādšōamẹ hū.
26. Ni Bileam here nọ ni ekē Balak
akẹ: Ani mikēēo akẹ: Nofēno ní Iehowa
aakē lẹ, no mibafe lo? K. 12.
27. Ni Balak kē Bileam akẹ: Agbẹnẹ
hā wọya hekroko; ekolẹ aasa Nyoṅmọ
hīe, ni olomọamẹ kē yẹ dšẹi ohāmi!
28. Ni Balak ṅō Bileam kẹ-te *Peor goṅ
lẹ ni kweọ ṅā kplenē lẹ nọ lẹ yiteṅ. * 25, 3.
29. Ni Bileam kē Balak akē: Māmọ
afọlešālatẹi kpawo yẹ biẹ ohāmi, ni oba-
hāmi tšinahīī kpawo kẹ tōagboi k
yẹ biẹ!
30. Ni Balak fe bọni Bileam kē
ni ešā tšinanū kome kẹ tōagbo ko
afọlešālatẹ-fē-afọlešālatẹ nọ.

Yitšo 24.

Ši beni Bileam na akẹ esa Ie
hīe akẹ edšō Israel lẹ, eyaa takẹ
eyaā yẹ bei krokomei amli akẹ e
klamọ ko lẹ, ši moṅ eṅō ehīe em
lẹ nọ gbẹ.
2. Ni Bileam hole ehīṅmẹii an
ena Israel dfere ši yẹ amẹkutšei lẹ
ni Nyoṅmọ Mumọ lẹ ba enọ,
3. ni ewó ebẹbua lẹ nọ ni ekē:
Bileam, Beor bi lẹ, kē nẹ, bọni
*hīṅmẹi egble lẹ kē nẹ, * 1 Sam
4. moni nuọ Mawu wiemọi lẹ,
naā Ofe lẹ kpodšiemọi lẹ, ni kẹ ek
ni adšieọ ehīṅmẹii anọ nii lẹ wiem
Ies.
5. Kwẹ, bọni obūi lẹ yọ fẹo hā, I
ošihīlẹhei lẹ hū, Israel!
6. Tamọ fā he dšōi ni elē ši,
abọi yẹ fā ko nā; tamọ aloetšei n
howa tẹo, tamọ tšenedrutšei yẹ fāi
7. Nu adšẹ Iakob nuyẹnō mli af
ni esešibii lẹ ahī nu babaō he.
emaṅtšẹ lẹ aawó enọ fè Agag, ni
emaṅtšẹyeli lẹ nọ.
8. Mawu edšielẹ yẹ Mizraim; ehe
tamọ wuo nō. Eeye dšeṅmādši n
ehenyẹlọi lẹ, ni amẹwui lẹ tete ee
ni eeṅō egāii lẹ etšērēamẹ.
9. *Ēkoto ši, ēbu ši tamọ dšata
tamọ dšatayō; namo aawo ehīe la?
fēmo †ní dšōọo lẹ, aadšōlẹ, ni mo
ni lomoọo lẹ, aalomọlẹ!
* 23, 24. 1 Mose 49, 9. † 1 Mose
10. Kẹkẹ ni Balak mli wo Bilea
ni etfa edē. Ni Balak kē Bileam
Miyakpēo ní obalomọ mihenyẹlọi, n
dšōmọ sọṅṅ odšōọamẹ šii etē nẹ f
11. Nohewọ lẹ agbẹnẹ kū os
omaṅ! Mikē akẹ mawo ohīe nya
na, Iehowa etšī ohīe nyamwō lẹ
12. Ni Bileam kē Balak akẹ: An
kēē obọfoi ni otšū miṅō lẹ tete a
13. Kẹdši Balak ṅō ewe lẹ dfiẹt
šika obō ehāmi tete lẹ, minyēṅ m

Iehowa wiemo lę, ní mato miyiń mafe
ekpakpa lo efõń ko, akę dša noni Iehowa
makę̄ lę nońń makę̄ lo? 22, 18.
14. Ni agbęnę, na, mi lę mīya mimań;
bá na, mibatſao adafi noni nękę mań nę
aafe omań lę wósę ko.
15. Ni *ewó ebębua lę no ni ekę̄: Boni
Bileam, Beor bi lę, kē nę, boni nū ní
agble ehīńmęi lę kę̄ nę, *K. 3. 4.
16. moni nuo Mawu wiemoi lę, ni
Ńweinyo lę nilē yo emli, moni naā Ofe
lę kpodšiemoi lę, ni kę ekũla ši, ní adšieo
ehīńmęii ano nii lę, wiemo nę:
17. Mīnalę, ši ešęko ši, mīkwęlę, ši
ebęńkęko. *Ńulami ko aadšę Iakob
mli aba, ni mańtšętšo ko aate ši
kę-adšę Israel mli, ni †eetſia lumei
lę anii, ni eekũmo Set bii lę fē eſie
ši. *Mat. 2, 2. Luk 1, 78. †2 Sam. 8, 2. Amos 2, 2.
18. Ni *eeye Edom no, ni eeye Seir,
ebenyęlo lę, no; ši Israel lę, efeo ekā.
*2 Sam. 8, 14. Amos 9, 11. 12.
19. Ni moko aadšę Iakob mli *aye no,
ni eekpātā mei ní aaſę yę mā lęń lę ahīe.
*Mika 5, 1. 7. 8.
20. Ni beni ekwę Amalekbii lę, ewó
ebębua lę no ni ekē: Dšeńmādši ateń
kleńkleń mań dši Amalek; ši *enāgbē
dši hīekpātāmo! *2 Mose 17, 14.
21. Ni beni ekwę *Kenbii lę, ewó ebę-
bua lę no ni ekę̄: Ošihīlęhe lę mā ši
šińń, ni †ońõ otšũ lę omā tęsā no.
*1 Sam. 15, 6. †Obad. 3.
22. Ši kēlę Kenbii lę ahīe aakpātā,
ni etšęń ni Ašur aańõamę nom.
23. Ni esā ewó ebębua lę no ni ekę̄:
Ao! namo hīe aakā, beni Mawu feo enę lę?
24. Ši lędši aadšę Kitim ńšonā aba,
ni amęabahao Ašur, ni amęabahao Heber;
ni lędientšę hũ, eete hīekpātāmo mli!
25. Kękę ni Bileam *te ši ni eyiń
ete, ni ekũ esę kę-te emań; ni Balak
hũ ko egbę. *31, 8. 16.

Yitšo 25.

Ni beni Israel yo Šitim lę, mań lę
kę Moab biyei lę bõi adſamańbo;
2. edšakę amękpē *mań lę kę-te amę-
nyońmoi lę afole niyenii lę ahe, ni mań lę
ye nii lę, ni amędšá amenyońmoi lę. *31, 16.
3. Ni Israel kę ehe yakpętę Baal-Peor
he; ni Iehowa mli wo Israel la. 5 Mose 4, 3.

4. Ni Iehowa kē Mose akę: Ńõ mań
lę no onukpai lę fē ni *osęńamę ohā
Iehowa yę hũlũ nę hīe, koni Iehowa
mlifũ ní nā wa lę adše Israel no!
*2 Sam. 21, 6. 9. 5 Mose 21, 22. 23.
5. Ni Mose kē Israel kodšoloi lę akę:
Nyeteń mofēmo agbe emei ní kę amęhe
yakpętę Baal-Peor he lę!
6. Ni na, Israelbii lę ateń nū ko
yakpla Midianyō ko kę-ba enyemimei lę
ańõ yę Mose kę Israelbii asafo mū lę
fē hīe, beni amę lę amęfóo yę kpē-bũ lę
šīnā lę nā lę.
7. Ši beni osofo Aaron bi Eleazar bi
Pinehas na enę lę, ete ši yę asafo lę
teń, ni eyako akplo ehīe edeń,
8. ni enyie Israelnyo lę sę kę-yabote
pia lę mli, ni etšu amęyi enyo lę fē,
Israelnyo lę kę yō lę, kę-tšõ amęmli kę-
yadše kpo; kękę ni gbēle-hela lę sę fo
yę Israelbii lę ano.
9. Ni mei ní gboi yę gbēle-hela lę
mli lę anā šio mei akpei-nyońmai-enyo-
kę-edſę. 1 Kor. 10, 8.
10. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekē:
11. Osofo Aaron bi Eleazar bi Pinehas
ekũ mimli ní ewo Israelbii lę ala lę nā,
edšakę eye awuńā ehāmi yę amęteń, ni
ehāā maplenē Israelbii lę yę miwuńāyeli
lę mli.
12. Nohewo lę kēmo akę: Na, mīńõ
mihedšolę kpāńmo lę mihālę. 1 Kron. 9, 20.
13. Ni lę kę eseši ní aaba yę esę lę
anõ nāno osofoyeli kpāńmo lę aatšõ, edšakę
eye awuńā ehā e-Nyońmo lę, ni ekpātā
ehā Israelbii lę! Lal. 106, 30. 31.
14. Ni Israelnyo, ní agbelę kę Midianyō,
lę gbei dši Zimri, Salu bi lę, ní dši
Simeonbii lę atšę we lę no onukpa lę.
15. Ni Midianyō ní agbelę gbei dši
Kozbi; etšę dši *Zur ní dši Midianbii
lę aweku lę eko no onukpa lę. *31, 8.
16. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekę̄:
17. Nyehaoa Midianbii lę, ni nyeplenēa-
amę. 31, 2-10
18. Edšakę amę hũ amękę amęlakamo
lę wonye haomo mli, beni amęlakanye
yę Baal-Peor sane lę mli kę amęnyemiyō
Kozbi, ní dši Midian onukpa ko biyō lę,

sane le̱ mli le̱; le̱ dši moni agbele̱ ye̱
Peor hewo̱ ye̱ gbĕle-hela gbĭ le̱ no̱ le̱.

Yitšo 26.

Ni gbĕle-hela le̱ se̱ le̱ eba mli ake̱
Iehowa ke̱ Mose ke̱ oso̱fo Aaron bi Eleazar
wie ake̱:
2. Nyekanea Israelbii asafo mū le̱ fĕ
yibo̱, ke̱-dše̱ moni eye afii nyoṅmai-enyo̱
no̱ ke̱-yaä le̱, mofĕmo ni aanyĕ ta aya
ye̱ Israel le̱. 1, 2—47.
3. Ni Mose ke̱ oso̱fo Eleazar ke̱ame̱
wie ye̱ Moab ṅä kplenĕ le̱ no̱, ye̱ Iordan
nä, ye̱ Ieriko ṅe̱le̱no̱, ake̱:
4. Nyekanea ke̱-dše̱a mei ni eye afii
nyoṅmai-enyo̱ no̱ ke̱-yaä, take̱ bo̱ni Iehowa
wo Mose ke̱ Israelbii le̱ ni dše̱ Mizraim
ba le̱ akitä le̱.
5. Ruben dši Israel kromo̱bi. Ruben
bii dši Hanok ke̱ Hanokbii aweku le̱;
Palu ke̱ Palubii aweku le̱;
1 Mose 46, 8—27. 1 Kron. 4—7.
6. Hezron ke̱ Hezronbii aweku le̱;
Karmi ke̱ Karmibii aweku le̱.
7. Ene̱mei dši Rubenbii awekui le̱,
ni ame̱teṅ mei ni akane le̱ anä šio̱ akpei-
nyoṅmai-edſe̱-ke̱-etĕ ke̱ ohai-kpawo ke̱
nyoṅmai-etĕ.
8. Ni Palu bi dši Eliab;
9. ni Eliab bii dši Nemuel ke̱ Datan
ke̱ Abiram. Mene̱mei dši * Datan ke̱
Abiram, akuašoṅbii ni futu Kora asafo
le̱ mli ni tĕ bėi ši ame̱wo Mose ke̱ Aaron,
beni ame̱tĕ bėi ši ame̱wo Iehowa, * Yi. 16.
10. ni šikpoṅ le̱ gble enä ni emĭame̱
ke̱ Kora fĕ, ni asafo le̱ gboi, beni la le̱
bašä hĭĭ ohai-enyo̱ ke̱ nyoṅmai-enumo̱ ni
ame̱tšŏmo̱ kaimo̱-okadi le̱.
11. Ši Kora bihĭĭ le̱ gboii.
12. Simeon bii le̱ ye̱ ame̱wekui le̱ anä
ne̱: Nemuel ke̱ Nemuelbii aweku le̱;
Iamin ke̱ Iaminbii aweku le̱; Iakin ke̱
Iakinbii aweku le̱;
13. Zera ke̱ Zerabii aweku le̱, Saul
ke̱ Saulbii aweku le̱.
14. Ene̱mei dši Simeonbii awekui le̱;
ame̱yi akpei-nyoṅmai-enyo̱-ke̱-enyo̱ ke̱
ohai-enyo̱.
15. Gad bii le̱ ye̱ ame̱wekui le̱ anä
ne̱: Zefon ke̱ Zefonbii aweku le̱; Hagi
ke̱ Hagibii aweku le̱; Šuni ke̱ Š
aweku le̱;
16. Ozni ke̱ Oznibii aweku le̱;
Eribii aweku le̱;
17. Arod ke̱ Arodbii aweku le̱;
ke̱ Arelibii aweku le̱.
18. Ene̱mei dši Gad bii awekui l
abo̱ ni akane ye̱ ame̱teṅ le̱ anä
akpei-nyoṅmai-edſe̱ ke̱ ohai-enumo̱
19. Iuda bihĭĭ dši Er ke̱ On
Er ke̱ Onan gboi ye̱ Kanaan šik
no̱. 1 Mose 3
20. Ši Iuda bii le̱ ye̱ ame̱wekui
ne̱: Šela ke̱ Šelabii aweku le̱; P
Perezbii aweku le̱; Zera ke̱ Zerabi
ku le̱.
21. Ši * Perez bii ne̱: Hezron ke̱ H
bii aweku le̱; Hamul ke̱ Hamulbi
ku le̱. * R
22. Ene̱mei dši Iuda wekui l
abo̱ ni akane ye̱ ame̱teṅ le̱ anä
akpei-nyoṅmai-kpawo-ke̱-ekpa k
enumo̱.
23. Isakar bii le̱ ye̱ ame̱wekui
ne̱: Tola ke̱ Tolabii aweku le̱; P
Puvabii aweku le̱;
24. Iašub ke̱ Iašub-bii aweku le̱;
ke̱ Šimronbii aweku le̱.
25. Ene̱mei dši Isakar wekui le̱;
ni akane ye̱ ame̱teṅ le̱ anä šio̱ mei
nyoṅmai-ekpa-ke̱-edſe̱ ke̱ ohai-etĕ.
26. Zebulon bii le̱ ye̱ ame̱wekui
ne̱: Sered ke̱ Seredbii aweku le̱;
ke̱ Elonbii aweku le̱; Iakleel ke̱ I
bii aweku le̱.
27. Ene̱mei dši Zebulon wekui l
abo̱ ni akane ye̱ ame̱teṅ le̱ anä
akpei-nyoṅmai-ekpa ke̱ ohai-enum
28. Iosef bihĭĭ le̱ ye̱ ame̱wekui
ne̱: Manase ke̱ Efraim.
29. Manase bii ne̱: Makir ke̱ M
aweku le̱. Ni Makir fo̱ Gilead, ni
fo̱ Gileadbii aweku le̱. Ios. 1
30. Ni Gilead bii ne̱: Iezer ke̱
bii aweku le̱; Helek ke̱ Helekbi
ku le̱,
31. ke̱ Asriel ke̱ Asrielbii aw
ke̱ Šekem ke̱ Šekembii aweku le̱
32. ke̱ Šemida ke̱ Šemidabii aw
ke̱ Hefer ke̱ Heferbii aweku le̱;

ii Hefer bi Zelofehad lẹ bẹ bihĩĩ,
ṛei kẹkẹ eyọ; ni Zelofehad biyei
ịii dši Mahela, Noa, Hogla, Milka
za. *27, 1.
nẹmei dši Manase wekui lẹ; mei abọ
ıe yẹ amẹteṅ lẹ anā šiọ mei akpei-
ıi-enumọ-kẹ-enyọ kẹ ohai-kpawo.
Ɛfraim bii lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā
tela kẹ Šutelabii aweku lẹ; Beker
ẹrbii aweku lẹ; Tahan kẹ Tahan-
ku lẹ.
i Šutela bihĩĩ nẹ: Eran kẹ Eran-
ku lẹ.
ıṅẹmei dši Efraimbii awekui lẹ;
ı ni akane yẹ amẹteṅ lẹ anā šiọ
pei-nyoṅmai-etĕ-kẹ-enyọ kẹ ohai-
Menẹmei dši Iosef bihĩĩ lẹ yẹ
ui lẹ anā.
enyamin bihĩĩ lẹ yẹ amẹwekui lẹ
Bela kẹ Belabii aweku lẹ; Ašbel
ẹlbii aweku lẹ; Ahiram kẹ Ahi-
aweku lẹ;
ıfam kẹ Šufambii aweku lẹ; Hufam
ımbii aweku lẹ.
i Bela bii dši Ard kẹ Naaman,
bii lẹ aweku lẹ, kẹ Naaman kẹ
bii aweku lẹ.
ıenẹmei dši Benyamin bihĩĩ lẹ yẹ
ui lẹ anā; mei abọ ní akane yẹ
lẹ anā šiọ mei akpei-nyoṅmai-edſẹ-
ıọ kẹ ohai-ekpa.
'an bihĩĩ lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā
ıam kẹ Šuhambii aweku lẹ. Enẹ-
Dan wekui lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā.
ıẹmei dši Šuhambii awekui lẹ; mei
akane yẹ amẹteṅ lẹ anā šiọ mei
ṛoṅmai-ekpa-kẹ-edſẹ kẹ ohai-edſẹ.
šer bihĩĩ lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā
ıa kẹ Imnabii aweku lẹ; Išwi kẹ
aweku lẹ; Beria kẹ Beriabii awe-

ria bii dši Heber kẹ Heberbii awe-
Malkiel kẹ Malkielbii aweku lẹ;
Ašer biyō lẹ gbẹi dši Sera.
ıẹmei dši Ašer bii awekui lẹ; mei
akane yẹ amẹteṅ lẹ anā šiọ mei
'oṅmai-enumọ-kẹ-etĕ kẹ ohai-edſẹ.
ıftali bihĩĩ lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā
ıeel kẹ Iakzeelbii aweku lẹ; Guni
ıbii aweku lẹ;

49. Iezer kẹ Iezerbii aweku lẹ; Šilem
kẹ Šilembii aweku lẹ.
50. Enẹmei dši Naftali wekui lẹ yẹ
amẹwekui lẹ anā; mei abọ ní akane yẹ
amẹteṅ lẹ anā šiọ mei akpei-nyoṅmai-
edſẹ-kẹ-enumọ kẹ ohai-edſẹ.
51. Ni Israelbii lẹ ateṅ mei ní akane
lẹ ayibọ dši akpei-ohai-ekpa-kẹ-ekome kẹ
ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-etĕ.
52. Ni Iehowa kẹ̃ Mose akẹ:
53. Adša šikpoṅ lẹ mli ahā menẹmei
yẹ amẹgbẹii lẹ ayibọ nā, ní etšō̃ amẹnō.
54. Mei ní yi fá lẹ ohā amẹnō afá, ni
mei ní yi fáá lẹ ohā amẹnō fiō; mofĕmo
lẹ ahālẹ enō yẹ mei ní akane lẹ anā.
55. Ši kĕlẹ afō *ošiki ní akẹ-dša ši-
kpoṅ lẹ; amẹtšẹmei akutšei lẹ agbẹii lẹ
anā amẹná amẹgbẹfāṅnii lẹ yẹ.
* 33, 54. Ios. 14, 2.
56. Mei ní yi fá kẹ mei ní yi fáá lẹ
fĕ ofō ošiki ní akẹ-dša amẹgbẹfāṅnii lẹ
ahāamẹ.
57. Ni Levibii lẹ ateṅ mei ní akane
yẹ amẹwekui lẹ anā lẹ nẹ: Geršon kẹ
Geršonbii lẹ aweku lẹ; Kahat kẹ Kahat-
bii lẹ aweku lẹ; Merari kẹ Meraribii lẹ
aweku lẹ. 2 Mose 6, 16–25.
58. Ni Levi wekui lẹ nẹ: Libnibii lẹ
aweku lẹ, Hebronbii lẹ aweku lẹ, Ma-
helibii lẹ aweku lẹ, Mušibii lẹ aweku
lẹ, Korabii lẹ aweku lẹ. Ni Kahat fọ
Amram.
59. Ni Amram ṅā lẹ gbẹi dši Iokebed,
Levi biyō ni efọ yẹ Mizraim lẹ. Ni ekẹ
Amram fọ Aaron kẹ Mose kẹ amẹnyemiyō
Miriam lẹ.
60. Ni Aaron fọ Nadab kẹ Abihu,
Eleazar kẹ Itamar.
61. Ši *Nadab kẹ Abihu gboi, beni
amẹkẹ la kroko yašā afọle yẹ Iehowa
hĩe lẹ. * 3 Mose 10, 1. 2.
62. Ni amẹteṅ mei ní akane lẹ ayibọ
dši akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-etĕ, hĩĩ fĕ ní
eye nyōṅ kome kẹ-yaā lẹ. Ši akaneeamẹ
ašii Israelbii lẹ anọ; edšakẹ ahāāamẹ
gbẹfāṅnō ko yẹ Israelbii lẹ ateṅ.
63. Menẹmei dši Israelbii lẹ ateṅ mei
ní Mose kẹ osọfo Eleazar kane yẹ Moab
ṅā kplenō lẹ nọ, yẹ Iordan nā yẹ Ieriko
ṅẹlẹnọ lẹ.

64. Ši mei ni Mose kẹ osọfo Aaron kane, beni amẹkane Israelbii lẹ yẹ Sinai ṅã lẹ nọ lẹ, ateṅ mokomeflo bẹ menẹmei ateṅ. 3, 1—39.

65. Edšakẹ Iehowa kẽ yẹ amẹhewọ akẹ gboimọ ameagboi yẹ ṅã lẹ nọ, hewọ lẹ amẹteṅ mokomeflo efẹe, akẹ dša Kaleb, Iefune bi lẹ, kẹ Iošua, Nun bi lẹ kẹkẹ. 14, 22—38.

Yitšo 27.

Kẹkẹ ni *Zelofehad ni dši Manase bi Makir bi Gilead bi Hefer bi lẹ biyei, ni yọ Iosef bi Manase akutšo lẹṅ, ni atšẽọamẹ Mahela kẹ Noa kẹ Hogla kẹ Milka kẹ Tirza lẹ tši bẹṅkẹ, * 26, 33; 32, 2. Ios. 17, 3—6.

2. ni amẹbadamọ Mose kẹ osọfo Eleazar kẹ lumei lẹ kẹ asafo mũ lẹ fẽ hĩe yẹ kpẽ-bũ šĩnã lẹ nã, ni amẹkẽ:

3. Wọtšẹ gbo yẹ ṅã lẹ nọ; ši lẹ lẹ ebẹ asafo ní te ši wo *Iehowa ní dši Kora asafo lẹ mli, ši egbo yẹ †lẹdientšẹ ehe eša nã, ni efọọ bihĩĩ. * 16, 2. † 26, 65.

4. Mẽba aadšie wọtšẹ gbẹi yẹ eweku lẹ mli, yẹ binũ ni ebẹ lẹ hewọ? Nyehãawọ wọgbẹnã yẹ wọtšẹ nyemimei lẹ ateṅ!

5. Ni Mose kẹ amẹsane lẹ ba Iehowa hĩe. 3 Mose 24, 12.

6. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ:

7. Bọni Zelofehad biyei lẹ kẽ lẹ dša; hãamẹ gbẹfãṅnõ ko kẽ yẹ amẹtšẹ nyemimei lẹ ateṅ, ni amẹtšẹ gbošinii lẹ ašẹ amẹdeṅ.

8. Ni okẹ Israelbii lẹ awie akẹ: Kẹdši nũ ko gbo ní ebẹ binũ lẹ, no lẹ nyehãa egbošinii lẹ atšõa ebiyõ nõ.

9. Ni kẹ́ ebẹ biyõ lẹ, no lẹ nyekẹ egbošinii lẹ ahãa enyemimeihĩĩ.

10. Ni kẹ́ ebẹ nyemimeihĩĩ hũ lẹ, no lẹ nyekẹ egbošinii lẹ ahãa etšẹ nyemimeihĩĩ.

11. Ni kẹ́ etšẹ bẹ nyemimeihĩĩ hũ lẹ, no lẹ nyekẹ egbošinii lẹ ahãa ewekunyo ní bẹṅkẹlẹ yẹ eweku lẹ mli, ní eye egbošinii lẹ. Ni enẹ atšõ mla ní akẹ-kodšo yẹ Israelbii lẹ ateṅ, takẹ bọni Iehowa wo Mose kitã lẹ.

12. Kẹkẹ ni Iehowa kẽ Mose akẹ: *Kwọ nẹkẹ Abarim goṅ nẹ, ni okwẹ šikpoṅ ni miṅõ-hã Israelbii lẹ. * 5 Mose 32, 48.49.

13. Ni kẹ okwẹ ogbe nã lẹ, bo hi aabua onã afata omei lẹ ahe, takẹ bọni *abua onyemi Aaron hũ nã lẹ; * 20, 24.28

14. edšakẹ nyekũ migbẽi anọ yẹ Zin ṅã lẹ nọ, yẹ asafo lẹ béi lẹ mli, beni kũlẹ sa akẹ nyefemi kroṅkroṅ yẹ nu lẹ hewọ yẹ amẹhĩe lẹ. No dši Meriba nu lẹ yẹ Kadeš yẹ Zin ṅã lẹ nọ. 20, 12.13

15. Ni Mose kẹ Iehowa wie ni ekẽ:

16. Hã Iehowa, *helo fẽ mumọi lẹ Nyoṅmọ lẹ, afã nũ ko ato asafo lẹ nọ, * 16, 22.

17. moni aanyie amẹhĩe kẹ-dše kpo ni eenyie amẹhĩe kẹ-ba, ni eekplaamẹ kẹ-dše kpo ni eekplaamẹ kẹ-ba hũ, koni Iehowa asafo lẹ akatamọ tõi ní bẹ kwẹlọ. Mat. 9, 36.

18. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ: *Ṅõ Iošua, Nun bi lẹ, moni dši nũ ko ni Mumọ lẹ yọ emli lẹ, ni oṅõ onine ofõ enọ, * 5 Mose 3, 21; 34, 9.

19. ni okẹlẹ adamọ osọfo Eleazar kẹ asafo mũ lẹ fẽ hĩe, ni owolẹ kitã yẹ amẹhĩe;

20. ni *oṅõ ohĩenyam lẹ eko ohãlẹ, koni Israelbii asafo mũ lẹ fẽ abolẹ toi. * 2 Mah. 2, 9.15.

21. Ni ebadamọ osọfo Eleazar hĩe, koni etšõ *urim gbalẹ lẹ nọ ebi nii ehãlẹ yẹ Iehowa hĩe; ni ewiemọ nã amẹdše kpo yẹ, ni ewiemọ nã amẹba yẹ, lẹ kẹ Israelbii lẹ fẽ kẹ asafo mũ lẹ fẽ. * 2 Mose 28, 30.

22. Ni Mose fe bọni Iehowa wolẹ kitã lẹ, ni eṅõ Iošua ni ekẹlẹ yadamọ osọfo Eleazar kẹ asafo mũ lẹ fẽ hĩe,

23. ni eṅõ enidši efie enọ, ni ewolẹ kitã, takẹ bọni Iehowa tšõ Mose nọ ewie lẹ.

Yitšo 28.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:

2. Wo Israelbii lẹ akitã ni okẽamẹ akẹ: *Minikẽnii ní dši miniyenii-afọlei ní akẹ la šãa ni dšeọ ṅma woọmi lẹ, nyehĩe ahĩa nọ ní nyekẹ-bahãami yẹ be ní sa mli. * 3 Mose 21, 6.

3. Ni okẽamẹ akẹ: Šã-afọle ní nyešã nyehã Iehowa nẹ: Gbĩ-fẽ-gbĩ lẹ gwanteṅbii enyọ ní eye afiñ ní kpa ko bẹ amẹhe akẹ-šã afọle ahãmi. 2 Mose 29, 38—42.

4. Ošã gwanteṅbi kome lebi, ni ošã ekome hũ gbẹkẹnãši.

Ni aňõ ňmã mã *efa* mlidšäi nyo-
ali ekome *afe niyenii-afǫle, ni
ı ní aši *hin* mlidšäi edſę mli ekome
ıli • 3 Mose 2, 1.
Dã šã-afǫle dši no, noni ašã yę
goň lę he, ní dši afǫle ní akę la
ã Iehowa ní dšeǫ ňma lę.
Ni ehe dã-afǫle dši *hin* mlidšäi
oli ekome ní akę-fata gwanteňbi
he. Hekroňkroň lę ofǫse dã-afǫle
e ši ohã Iehowa yę.
Ni gwanteňbi kroko lę hũ ošã
ıãši; ni oňõ ehe niyenii-afǫle kę
e ofata he, tamǫ lebi nõ lę, ní
ǫle ní akę la šãa ní dšeǫ ňma
ehowa.
Ši *hedšǫmǫgbĩ lę nǫ lę okę gwan-
ĩI enyǫ ni eye afifi ní kpa ko bę
aba, kę ňmã mã *efa* mlidšäi nyoňma
yǫ ní awo mli mũ, ní akę-fe niyenii-
kę ehe dã-afǫle. • Mat. 12, 5.
Hedšǫmǫgbĩ-fẽ-hedšǫmǫgbĩ nǫ šã-
dši no, sõro dã šã-afǫle kę ehe
le lę.
Ni yę nyenyõdši lę adšẽ kleňkleň
nǫ lę nyebašãa šã-afǫle nyehãa
a: tšina-oblahĩI enyǫ, tõagbo kome,
eňbihlĩ kpawo ní eye afifi ní kpa
amęhe; 10, 10.
kę ňmã mã *efa* *mlidšäi nyoňma
ẽ ni awo mli mũ ní akę-fe niyenii-
ıfata tšinanũ komekome he, kę ňmã
a mlidšäi nyoňma mli enyǫ ni awo
i ní akę-fe niyenii-afǫle afata tõagbo
lę he, • K 20. 28 15, 2—13.
kę ňmã mã *efa* mlidšäi nyoňma mli
ní awo mli mũ ni akę-fe niyenii-
afata gwanteňbii lę fẽ he ekome-
šã-afǫle ní dšeǫ ňma ní akę la
ıãa Iehowa dši no.
Ni amęhe dã-afǫlei dši wein *hin*
tšinanũ kome, kę *hin* mlidšäi etẽ
kome hã tõagbo lę, kę *hin* mlidšäi
ıli ekome hã gwanteňbi kome. Enę
õň-fẽ-nyõň nǫ šã-afǫle yę afi mli
i lę fẽ nǫ;
kę *tõkpakpo kome hũ ní akę-šã
ǫle ahã Iehowa. Sõro no, ni sõro
afǫle kę ehe dã-afǫle lę hũ. • K. 22.

16. Ši kleňkleň nyõň lę nǫ gbĩ ní
dši gbĩ nyoňma kę edſę lę dši Iehowa
*Hehõ lę. • 3 Mose 23, 5—14.
17. Ni nękę nyõň nę noňň nǫ gbĩ ní
dši gbĩ nyoňma kę enumǫ lę gbĩdšũrõ
ni: Aye abolo akpitĩ gbĩI kpawo.
18. Kleňkleň gbĩ lę nǫ lę akpe *kpẽ
kroňkroň; nyekatšua nitšumǫ ko nitšu-
mǫ ko ní wa. • K. 25. 28.
19. Ni nyekę afǫle ní akę la šãa ní
dši šã-afǫle abahãa Iehowa: tšina-oblahĩI
enyǫ kę tõagbo kome kę gwanteňbihĩI
kpawo ní eye afifi, kpa ko akahĩ amęhe;
20. ni amęhe niyenii-afǫle dši *ňmã mã
efa mlidšäi nyoňma mli etẽ ní awo mli
mũ hã tšinanũ kome, kę *efa* mlidšäi nyo-
ňma mli enyǫ hã tõagbo lę, • K. 12.
21. kę *efa* mlidšäi nyoňma mli ekome
hã gwanteňbihĩI kpawo lę fẽ ekomekome;
22. kę *tõkpakpo kome ní akę-šã ešã-
afǫle ní akę-kpãtã ahãnye. • K. 15.
23. Nyešãa enęmei nyešia šã-afǫle ní
dši dã lebi šã-afǫle lę nǫ.
24. Nakai noňň nyefea dã gbĩI kę-
yaši gbĩI kpawo; afǫle niyenii ní akę
la šãa ní dšeǫ ňma woǫ Iehowa ni;
sõro no, ni sõro dã šã-afǫle lę kę ehe
dã-afǫle lę.
25. Ni gbĩ ní dši gbĩ kpawo lę nǫ
hũ nyekpea kpẽ kroňkroň; nyekatšua
nitšumǫ ko nitšumǫ ko ní wa.
26. Asaň *kleňkleň yibii agbĩ lę ní
dši gbĩdšũrõ ní ayeǫlę otši lę nǫ, beni
nyekę ňmã-hẽ-afǫle bahãa Iehowa lę,
nyekpea kpẽ kroňkroň; nyekatšua ni-
tšumǫ ko nitšumǫ ko ní wa. • 3 Mose 23, 15-21.
27. Ni nyešã šã-afǫle ní edše ňma ewo
Iehowa: tšina-oblahĩI enyǫ kę tõagbo
kome kę gwanteňbihĩI kpawo ní eye afifi;
28. kę amęhe niyenii-afǫle: ňmã mã
efa mlidšäi nyoňma mli etẽ ní awo mli
mũ hã tšinanũ kome, *efa* mlidšäi nyoňma
mli enyǫ hã tõagbo kome lę,
29. *efa* mlidšäi nyoňma mli ekome hã
gwanteňbihĩI kpawo lę fẽ ekomekome,
30. kę *tõkpakpo kome ní akę-kpãtã
ahãnye. • K. 15.
31. Nyešãa enęmei nyešia dã šã-afǫle
lę kę amęhe niyenii-afǫle lę kę amęhe
dã-afǫlei lę anǫ; kpa ko akahĩ amęhe.

Yitšo 29.

Ni nyǒṅ ní dši kpawo lẹ nọ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ lẹ nyekpea kpē kroṅkroṅ; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko ni wa; *nyetẹtrẹmantrẹ kpāmọ gbī ni. * 3 Mose 23, 24. 25.

2. Ni nyešā šā-afọle ní dšeọ ṅma woọ Iehowa: tšina-oblanyo kome, tōagbo kome, gwanteṅbihīī kpawo ni eye afifi ni kpa ko bẹ amẹhe;

3. kẹ amẹhe niyenii-afọle: ṅmā mā *efa* mlidšāi nyoṅma mli etē ni awo mli mū hā tšinanū kome lẹ, *efa* mlidšāi nyoṅma mli enyọ hā tōagbo lẹ,

4. kẹ mlidšāi nyoṅma mli ekome hā gwanteṅbihīī kpawo lẹ fē ekomekome;

5. kẹ tōkpakpo kome ni akẹ-šā ešaafọle ní akẹ-kpātā ahānye;

6. sōro nyǒṅ hē nọ šā-afọle kẹ ehe niyenii-afọle lẹ, ni sōro dā šā-afọle kẹ ehe niyenii-afọle lẹ kẹ amẹhe dā-afọlei lẹ yẹ amẹgbẹnāgbẹnā, ni eefe afọle ní akẹ la šāa ni dšeọ ṅmā woọ Iehowa.

7. **N**i yẹ nẹkẹ nyǒṅ ní dši kpawo nẹ nọ gbī ní dši *gbī nyoṅma lẹ nọ lẹ nyekpea kpē kroṅkroṅ, ni nyewaā nyesusumai ayi; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ko; * 3 Mose 23, 27—32

8. ši nyešāa šā-afọle nyehāa Iehowa ni edše ṅma: tšina-oblanyo kome, tōagbo kome, gwanteṅbihīī kpawo ni eye afifi ni kpa ko akahī amẹhe,

9. kẹ amẹhe niyenii-afọle: ṅmā mā *efa* mlidšāi nyoṅma mli etē ni awo mli mū hā tšinanū lẹ, *efa* mlidšāi nyoṅma mli enyọ hā tōagbo lẹ,

10. *efa* mlidšāi nyoṅma mli ekome hā gwanteṅbihīī kpawo lẹ fē ekomekome;

11. kẹ tōkpakpo kome ni akẹ-šā ešaafọle; esōro *eša-afọle ní akẹ-kpātāa lẹ kẹ dā šā-afọle lẹ kẹ amẹhe niyenii-afọle lẹ kẹ amẹhe dā-afọlei lẹ. * 3 Mose 16, 11—22.

12. **N**i nyǒṅ ni dši nyǒṅ kpawo lẹ nọ gbī ní dši *gbī nyoṅma kẹ enumọ lẹ nọ lẹ nyekpea kpē kroṅkroṅ; nyekatšua nitšumọ ko nitšumọ ní wa, ši nyeyea gbīdšūrō nyehāa Iehowa gbīī kpawo. * 3 Mose 23, 34—43.

13. Ni nyekẹ šā-afọle ní dši afọle ní akẹ la šāa ní dšeọ ṅma woọ Iehowa abaā: tšina-oblahīī nyoṅma kẹ etē, tōagboi enyọ, gwanteṅbihīī nyoṅma kẹ
ní eye afifi ní kpa ko bẹ amẹhe;

14. kẹ amẹhe niyenii-afọle: ṅmā
efa mlidšāi nyoṅma mli etē ní awo
mū hā tšinahīī nyoṅma kẹ etē lẹ fē eko
kome, kẹ *efa* mlidšāi nyoṅma mlí e
hā tōagboi enyọ lẹ fē ekomekome;

15. kẹ *efa* mlidšāi nyoṅma mlí ek
hā gwanteṅbihīī nyoṅma kẹ edſẹ lẹ
ekomekome;

16. kẹ tōkpakpo kome ni akẹ-šā
afọle; esōro dā šā-afọle kẹ ehe niye
afọle kẹ dā-afọle lẹ.

17. Ni gbī ni dši gbī enyọ lẹ nọ
nyešāa tšina-oblahīī nyoṅma kẹ enyọ,
agboi enyọ kẹ gwanteṅbihīī nyoṅma
edſẹ ní eye afifi ní kpa ko bẹ amẹ

18. kẹ amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-af
hā tšina-oblahīī lẹ kẹ tōagboi lẹ
gwanteṅbihīī lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gb
gbẹnā;

19. kẹ tōkpakpo kome ni akẹ-šā
afọle; esōro dā šā-afọle kẹ ehe niye
afọle lẹ kẹ amẹhe dā-afọlei lẹ.

20. Ni gbī ni dši gbī etē lẹ nọ
tšina-oblahīī nyoṅma kẹ ekome, tōa
enyọ kẹ gwanteṅbihīī nyoṅma kẹ edſ
eye afifi ni kpa ko bẹ amẹhe;

21. kẹ amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-af
hā tšina-oblahīī lẹ kẹ tōagboi lẹ
gwanteṅbihīī lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gb
gbẹnā;

22. kẹ tōkpakpo kome ni akẹ-šā
afọle; esōro dā šā-afọle kẹ ehe niye
afọle kẹ dā-afọle lẹ.

23. Ni gbī ní dši gbī edſẹ lẹ nọ
tšina-oblahīī nyoṅma, tōagboi enyọ
gwanteṅbihīī nyoṅma kẹ edſẹ ní eye
ní kpa ko bẹ amẹhe;

24. kẹ amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-af
hā tšina-oblahīī lẹ kẹ tōagboi lẹ kẹ gw
teṅbihīī lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gbẹnāgbẹ

25. kẹ tōkpakpo kome ní akẹ-šā
afọle; esōro dā šā-afọle kẹ ehe niye
afọle kẹ dā-afọle lẹ.

26. Gbī ní dši gbī enumọ lẹ nọ
tšina-oblahīī nẹhū, tōagboi enyọ
gwanteṅbihīī nyoṅma kẹ edſẹ ní eye
ní kpa ko bẹ amẹhe;

amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-afọlei
-oblahīī lẹ kẹ tōagboi lẹ kẹ
ihīī lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gbẹnā-

tōkpakpo kome ní akẹ-šā eša-
ɔro dā šā-afọle kẹ ehe niyenii-
dā-afọle lẹ.
ní dši gbī ekpa lẹ nọ lẹ: tšina-
ānyọ, tōagboi enyọ kẹ gwanteṅ-
ṅma kẹ edfẹ ní eye afifi ní kpa
ehe;
amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-afọlei
-oblahīī lẹ kẹ tōagboi lẹ kẹ
ihīī lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gbẹnā-

tōkpakpo kome ní akẹ-šā eša-
ɔro dā šā-afọle kẹ ehe niyenii-
dā-afọlei lẹ.
gbī ní dši gbī kpawo lẹ nọ lẹ:
ihīī kpawo, tōagboi enyọ kẹ
ihīī nyoṅma kẹ edfẹ ní eye afifi
o bẹ amẹhe;
amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-afọlei
-oblahīī lẹ kẹ tōagboi lẹ kẹ
ihīī lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gbẹnā-

tōkpakpo kome ní akẹ-šā eša-
ɔro dā šā-afọle kẹ ehe niyenii-
dā-afọle lẹ.
gbī ní dši gbī kpānyọ lẹ nọ
ea kpē kroṅkroṅ; nyekatšua
ko nitšumọ ko ní wa;
nyekẹ šā-afọle ní dši afọle ní
ní dšeọ ṅma woọ Iehowa abaā:
ome, tōagbo kome kẹ gwanteṅ-
wo ní eye afifi ní kpa ko bẹ

amẹhe niyenii-afọle kẹ dā-afọlei
ū lẹ kẹ tōagbo lẹ kẹ gwan-
lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nā gbẹnā-

tōkpakpo kome ní akẹ-šā eša-
ɔro dā šā-afọle kẹ ehe niyenii-
dā-afọle lẹ.
ọlei ní nyešā nyehā Iehowa yẹ
lšudši ní ato lẹ anọ nẹ; esŏro
lei kẹ nyeniyenii-afọlei kẹ nye-
kẹ nyešidā-afọlei lẹ ní nyešāa
nā lo suomọ nā lẹ.

Yitšo 30.

Ni Mose kẹ̄ Israelbii lẹ bọni Iehowa
wo lẹ Mose lẹ kitā lẹ fē.
2. Ni Mose kẹ Israelbii lẹ akutšei
lẹ anọ onukpai lẹ wie akẹ: Kitā ní Iehowa
ewo nẹ:
3. Kẹdši nū ko *wo Iehowa ši lo ekā
kitā efō ehe nọ ni ekẹ-gu ehe noko lẹ,
ekakū ewiemọ lẹ mli; bọfēbọ ní dše enā
lẹ, efe nakai. * 3 Mose 27, 2—25. 5 Mose 23, 22. Kodš. 11, 35. Dsads. 5, 3. 4.
4. Ši kẹdši yō ko wo Iehowa ši ni
ekẹ-gu ehe noko yẹ etšẹ we yẹ eblayeiaṅ,
5. ni etšẹ banu ešiwō lẹ kẹ nō femọ
ní eguọ ehe lẹ, ni ekẹ̄ẹ̄ noko lẹ, no lẹ
ešiwōi lẹ fē mā heni mā, ni nō femọ ní
egu ehe lẹ hū mā heni mā.
6. Ši kẹdši etšẹ ekplēēlẹ gbī ní enu
lẹ noṅṅ lẹ, no lẹ ešiwōi lẹ kẹ nō femọ
ní egu ehe lẹ ekomeflo bẹ nọ, ni Iehowa
aaṅō-falẹ, edšakẹ etšẹ ni ekplēēlẹ.
7. Ši ké be mli ní ešiwōi lẹ kā enọ
lolo lo eša ehe ewie wiemọ ko ekẹ-gu
ehe noko lẹ ni eyagbā,
8. ni ewù lẹ banu ni gbī ní enu lẹ
ekẹ̄ẹ̄ noko lẹ, no lẹ ešiwōi lẹ mā heni
mā, ni nō femọ ní egu ehe lẹ hū mā
heni mā.
9. Ši kẹdši ewù lẹ ekplēēlẹ gbī ní
enu lẹ noṅṅ lẹ, no lẹ ešiwō lẹ kẹ wiemọ
ní eša ehe ewie ní ekẹ-gu ehe noko lẹ
bẹ nọ, ni Iehowa aaṅō-falẹ.
10. Ši yō okūlafo lo moni ewù efielẹ
lẹ šiwō lẹ kẹ nofēno ní egu ehe femọ
lẹ mā heni mā hālẹ.
11. Ši kẹdši ewù we lẹ eyọ ni ewo
ši lo ekā kitā efō ehe nọ ekẹ-gu ehe
noko femọ,
12. ni ewù lẹ nu ni ekẹ̄ẹ̄ noko ni
ekplēlẹ lẹ, no lẹ ešiwōi lẹ fē mā heni
mā, ni nofēno ní egu ehe femọ lẹ hū
mā heni mā.
13. Ši kẹdši ewù lẹ tfa fō gbī ní enu
lẹ noṅṅ lẹ, no lẹ ešiwō lẹ kẹ nofēno
ní dše enā ní ekẹ-wo ši lo ekẹ-gu ehe
noko femọ lẹ bẹ nọ doṅṅ; ewù lẹ etfa
efō, ni Iehowa aaṅō-falẹ.
14. Šiwō-fē-šiwō kẹ kitā-fē-kitā ní akā
afō he nọ, ní akẹ-wa susuma yi lẹ, yō

wù lẹ dši moni kplẽọ, ni yō wù lẹ noñ̀
dši moni tſaä fõọ;
15. ši kẹdši ewù lẹ ekẽẽ noko kwrā
ñmẹnẹ kẹ wọ́ lẹ, no lẹ ekplē ešiwō lẹ
kẹ nofẽno ni egu ehe femọ lẹ, edšakẹ
gbī ni enu lẹ ekẽẽ noko;
16. ši kẹdšī beni enu lẹ sẹ kwrā dāni
etſa efõ lẹ, no lẹ nū lẹ batẽre yō lẹ sõ lẹ.
17. Enẹmei dši akpọi ni Iehowa wo
Mose yẹ nū kẹ eñā teñ kẹ tšẹ kẹ ebiyō
teñ, beni eyọ eblayeiañ yẹ etšẹ we lẹ.

Yitšo 31.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ni ekẽ:
2. Tọ *Israelbii lẹ ahe owele yẹ Mi-
dianbii lẹ anọ, †dāni abua onā afata
omei lẹ ahe. * 25, 17. † 27, 13.
3. Ni Mose kẹ mañ lẹ wie akẹ:
Nyeteñ hīī lẹ asā amẹhe ahā tayā, koni
amẹkẹ Midianbii lẹ ayawu, ní amẹkẹ
Iehowa oweletõ aba Midianbii lẹ anọ.
4. Israel akutšei lẹ fẽ mli lẹ nye-
fāmọa mei akpe yẹ akutšo-fẽ-akutšo mli
ní amẹya ta lẹ.
5. Ni afāmọ mei akpekpe yẹ akutšo-
fẽ-akutšo mli kẹ-dšẹ Israel akpei abọ lẹ
ateñ, ni mei akpei nyoñma kẹ enyọ sā
amẹhe hā ta lẹ yā.
6. Ni Mose wo akutšo-fẽ-akutšo mli
mei akpekpe lẹ gbẹ kẹ-te ta lẹ, ni osọfo
Eleazar bi *Pinehas kẹamẹ te; ni ehīe
nibii kroñkroñi lẹ kẹ †ošebõ tẹtrẹman-
trẹi lẹ. * 25, 7. † 10, 2.
7. Ni amẹkẹ Midianbii lẹ wu, takẹ
bọni Iehowa wo Mose kitā lẹ, ni *amẹgbe
nū-fẽ-nū. * 5 Mose 20, 13.
8. Ni amẹgbe Evi kẹ Rekem kẹ Zur
kẹ Hur kẹ Reba, ní dši Midian mañtšẹ-
mei enumọ lẹ, amẹši mei ni nyõnyõi lẹ
anọ; ni Bileam, Beor bi lẹ, hū amẹkẹ
klante gbelẹ. Ios. 13, 21. 22. 4 Mose 22, 5.
9. Ni Israelbii lẹ ñõ Midian yei kẹ
bii lẹ anom, ni amẹha amẹdšatšutẽremọ
koloi kẹ amẹlẽ-koloi kẹ amẹhenibii fẽ.
10. Ni amẹmādši ni amẹhīọ mli kẹ
amẹnsrai lẹ fẽ amẹkẹ la šā.
11. Ni amẹñõ ta mli nii lẹ fẽ kẹ
gbomei kẹ koloi fẽ ni amẹha lẹ,
12. ni amẹkẹ-ba Mose kẹ osọfo Eleazar
kẹ Israelbii lẹ asafo lẹ ñõ; nomii kẹ
nihanii kẹ ta mli nii lẹ fẽ, amẹkẹ-ba
nsra lẹñ yẹ Moab ñā kplenē ní yọ Iordan
sẹ yẹ Ieriko ñẹlẹnọ lẹ nọ.
13. Ni Mose kẹ osọfo Eleazar kẹ asafo
lẹ mli onukpai lẹ fẽ dše kpo yakpeamẹ
yẹ nsra lẹ sẹ.
14. Ni Mose mli fū wo ta lẹ nọ asafo-
atšẹmei lẹ, akpekpei atšẹmei kẹ ohahi
atšẹmei ní dšẹ ta lẹ ba lẹ;
15. ni Mose kẽamẹ akẹ: Mẽba nyehi
yei lẹ fẽ hīe kāmọ?
16. Na, menẹmei noñ̀ tšṍ Bileam ñāwo
nọ amẹhā Israelbii lẹ tõ Iehowa wiemọ
lẹ nọ yẹ Peor sane lẹ mli, ni gbẽle-hela
ba Iehowa asafo lẹ mli lẹ. 25, 1. Kpoda 2, 14.
17. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyegbea gbekẽ-
bii lẹ ateñ *nū-fẽ-nū, ni asañ nyegbea
yō-fẽ-yō ni ele nū; * Kods. 21, 11.
18. ši gbekẽbiiyei fẽ ní leko nū lẹ, nye-
šiaamẹ nyehāa nyehe.
19. Ni nyedientšẹ hū, nyehla nsra lẹ
sẹ gbīī kpawo; nyeteñ mofẽmo ni egbe
moko kẹ mofẽmo ní eta moko ní enyọ
gbonyo he lẹ, nyetšūa nyehe yẹ gbī ni
dši gbī etẽ lẹ kẹ gbī ni dši gbī kpawo
lẹ nọ, nyekẹ nyenomii lẹ fẽ. 19, 11
20. Ni mama-fẽ-mama kẹ wolonõ-fẽ-
wolonõ kẹ nofẽno ni añõ tõabotia hetšọi
afe kẹ tšonõ-fẽ-tšonõ hū nyetšūa he.
21. Ni osọfo Eleazar kẽ tabilọi ni te
ta lẹ akẹ: Mla kẹ akpọ ní Iehowa wo
Mose nẹ:
22. Šika kẹ dſiẹtẹi kẹ akõble kẹ dade
kẹ sānyā kẹ sumui,
23. nofẽno ní yaä la mli lẹ, nyekẹ-
woa la mli ni ehe atše; ši kẽlẹ akẹ
hetšūmọnu lẹ atšū he. Ši nofẽno ní eyaa
la mli lẹ nyekẹ-woa nu mli.
24. Ni nyefọa nyetadei lẹ ahe yẹ gbī
ni dši gbī kpawo lẹ nọ, ní nyehe atše;
ni no sẹ fẽdā ni nyeba nsra lẹñ.
25. Ni Iehowa kẽ Mose akẹ:
26. Kanemọ nomñõnii lẹ ayibọ, gbo-
mei kẹ šla koloi lẹ fẽ, bo kẹ osọfo Eleazar
kẹ asafo lẹ mli akutšei lẹ anọ onukpai lẹ.
27. Ni odša nomñõnii lẹ amli enyọ
ohā tabilọi ní te ta lẹ kẹ asafo mū lẹ fẽ.
Ios. 22, 8. 1 Sam. 30, 24
28. Ni otšu tabilọi ni te ta lẹ onia
ohā Iehowa: gbomei kẹ tšinai kẹ te-

ię tōi lę fĕ, ohai enumǫ lę atšu
ɪome.
Fă ní dši amęnō lę mli odšie yę,
ıō-hă osǫfo Eleazar, ní akę-fe nǫ-
ı-afǫle ahă Iehowa.
Ni fă ní dši Israelbii lę anō lę,
ei kę tšinai kę tedšii kę tōi kę
oloi lę fĕ lę, ṅō emli nyoṅmai-enu-
ali ekomekome, ni oṅō-hă Levibii
tšuǫ Iehowa šihīlęhe lę he nii lę.
Ni Mose kę osǫfo Eleazar fe bǫni
va wo Mose kită lę.
Ni ta mli nii ní tabilǫi lę ha lę
noni fę ní amękę-ba dši tōi akpei-
ekpa kę akpei-nyoṅmai-kpawo-kę-
ǫ,
kę tšinai akpei-nyoṅmai-kpawo-kę-

kę tedšii akpei-nyoṅmai-ekpa-kę-
e,
kę gbomei ní dši yei ní leko nū
pei-nyoṅmai-etĕ-kę-enyǫ.
Ni fă ní dši mei ní te ta lę anō
ǫ dši tōi akpei-ohai-etĕ-kę-nyoṅmai-
ę-kpawo kę ohai-enumǫ;
ni tōi lę anǫ onīa ní atšu ahă
va dši tōi ohai-ekpa kę nyoṅmai-
o kę enumǫ.
Ni tšinai ayibǫ dši akpei-nyoṅmai-
ę-ekpa; ni amęnǫ onīa ní atšu ahă
va dši tšinai nyoṅmai-kpawo kę

Ni tedšii lę ayibǫ dši akpei-nyo-
etĕ kę ohai-enumǫ; ni amęnǫ onīa
šu ahă Iehowa dši nyoṅmai-ekpa
ɪome.
Ni gbomei lę ayibǫ dši akpei-nyo-
kę-ekpa; ni amęnǫ onīa ní atšu ahă
va dši mei nyoṅmai-etĕ kę enyǫ.
Ni Mose ṅō onīa ní atšu ní dši
va nǫwómǫ-afǫle lę ehă osǫfo Eleazar,
bǫni Iehowa wo Mose kită lę.
Ši fă ní dši Israelbii lę anō ní
he kę-dšę tabilǫi lę adeṅ,
ni etšō asafo lę nō lę dši tōi
-ohai-etĕ-kę-nyoṅmai-etĕ-kę-kpawo
ıai-enumǫ,
kę tšinai akpei-nyoṅmai-etĕ-kę-ekpa,
kę tedšii akpei-nyoṅmai-etĕ kę ohai-
ǫ,

46. kę gbomei akpei-nyoṅma-kę-ekpa.
47. Ni fă ní dši Israelbii anō lę mli
lę Mose ṅō gbomei kę šla koloi nyoṅmai-
enumǫ mli ekomekome, ni eṅō-hă Levi-
bii lę ní tšuǫ Iehowa šihīlęhe lę he nii
lę, takę bǫni Iehowa wo Mose kită lę.
48. Kękę ni asafoiatšęmei ní yǫ ta lę
mli mei akpekpei lę anǫ ní dši mei akpe-
kpei atšęmei kę ohahai atšęmei lę ba
Mose ṅō,
49. ni amębakĕ Mose akę: Otšūdši
ekane tabilǫi ní wǫhīe lę, ni amęteṅ
mokomoko ekaa;
50. nohewǫ lę wǫkę Iehowa nikĕnii
eba, mofĕmo noni ená, šika dfinei, nane-
šinii, ninešigai, niianāsǫomǫgai, toiaṅnii
kę kuęnii, koni akę-kpătă ahă wǫsusumai
yę Iehowa hīe.
51. Ni Mose kę osǫfo Eleazar he šika
dfinei lę fĕ yę amędeṅ.
52. Ni šika fĕ ní amęhe yę mei akpe-
kpei atšęmei kę mei ohahai atšęmei lę
adeṅ ní amękę-fe nǫwómǫ-afǫle amęhă
Iehowa lę dši *šekeli* akpei-nyoṅma-kę-
ekpa kę ohai-kpawo kę nyoṅmai-enumǫ.
53. Ši tabilǫ-fĕ-tabilǫ ha nii hă ehe hū.
54. Ni Mose kę osǫfo Eleazar he šika lę
yę mei akpekpei atšęmei kę mei ohahai
atšęmei lę adeṅ, ni amękę-ba kpĕ-bū lę
mli, ní akę-fe kaimǫnō ahă Israelbii lę
yę Iehowa hīe.

Yitšo 32.

(Kwę 5 Mose 3, 12—22.)

Ni Rubenbii lę kę Gadbii lę yę ko-
loi babaō dientšę, ni beni amęna Iazer
kę Gilead šikpoṅ lę, amęna akę dšęi sa
koloi alĕ.
2. Ni Gadbii lę kę Rubenbii lę ba
amębakĕ Mose kę osǫfo Eleazar kę asafo
lę nǫ lumei lę akę:
3. Atarot kę Dibon kę Iazer kę Nimra
kę Hešbon kę Eleale kę Sebam kę Nebo
kę Beon,
4. šikpōdši lę ní Iehowa etfia enǫ
bii lę anii yę Israel asafo lę hīe lę,
koloi alĕ šikpoṅ ni, ni otšūdši yę koloi pī.
5. Ni amęsă amękĕ: Kędši wǫhīe eba
nyam yę ohīe lę, hă ní aṅō nękę šikpoṅ

ne̱ ahã otšũdši ake̱ wo̱gbe̱fãṅnõ, ni oke̱wo̱
akafo Iordan.
6. Ni Mose kẽ Gadbii le̱ ke̱ Ruben-
bii le̱ ake̱: Aso nyenyemimei le̱ aya ní
ame̱yawu, ni nye le̱ nyetrá ši ye̱ bie̱ ne̱?
7. Ni mẽba nyefãa Israelbii le̱ atšui,
koni ame̱kafoṅ ke̱-mĩya šikpoṅ ní Iehowa
ke̱-hãame̱ le̱ no̱?
8. Ne̱ke̱ nyetše̱mei fe, beni mitšũame̱
ke̱-dše̱ Kadeš-Barnea, koni ame̱yakwe̱
šikpoṅ le̱, Yi. 13.
9. ni beni ame̱baše̱ Eškol dšõ̱ le̱ṅ, ni
ame̱na šikpoṅ le̱, ame̱bafã Israelbii le̱
atšui, koni ame̱kaya šikpoṅ ní Iehowa
eṅõ-hãame̱ le̱ no̱;
10. ni Iehowa mli wo la ye̱ nakai gbĩ
le̱ no̱, ni ekã kitã ake̱:
11. Ke̱dši *hĩĩ le̱ ní dše̱ Mizraim ba,
ní eye ke̱-dše̱ afii nyoṅmai-enyo̱ ke̱-yaã
le̱, na šikpoṅ ní mikã Abraham ke̱ Isak
ke̱ Iakob kitã ye̱ he le̱ fĩ! Edšake̱ ame̱-
nyieko mise̱ ke̱-wulako ši;
* 14, 22—38; 26, 65.
12. dša Keniznyo Iefune bi Kaleb le̱
ke̱ Nun bi Iošua le̱; edšake̱ ame̱ le̱ ame̱-
nyie Iehowa se̱ ke̱-wula ši.
13. Ni Iehowa mli wo Israel la, ni
ehã ame̱tšomlo ye̱ ṅã le̱ no̱ afii nyoṅmai-
edfe̱, ke̱-yaši beyino̱ ní yino̱bii fẽ ní efe
efõṅ ye̱ Iehowa hĩe le̱ tã.
14. Ni na, nyebaye nyetše̱mei anãdšiaṅ,
hĩĩ ešafelo̱i afĩei, koni nyehã Iehowa
mlifũ ní nã wa le̱ afá ye̱ Israel no̱ fè
tšutšu le̱.
15. Ke̱dši nyekpale ke̱-dše̱ ese̱ le̱, eehã
ame̱kã he ame̱tše̱ ye̱ ṅã le̱ no̱, ni bẽle̱
nyekpãtã maṅ mũ ne̱ fẽ hĩe.
16. Ke̱ke̱ ni ame̱tši ame̱be̱ṅke̱le̱ ni ame̱-
kẽ: Koloi atšũi ke̱ke̱ wo̱bamãmo̱ ye̱ bie̱
wo̱hã wo̱koloi, ke̱ mãdši wo̱hã wo̱bii abi-
fabii;
17. ši wo̱ le̱ wo̱o̱sã wo̱he ní wo̱he afe
oyá ke̱-tšõ Israelbii le̱ ahĩe ke̱-yaši beyino̱
ni wo̱ke̱ame̱ aayaše̱ ame̱gbe̱he le̱. Ši ši-
kpoṅ le̱ no̱ bii le̱ ahewo̱ le̱ wo̱bii abi-
fabii le̱ ahĩ mãdši ní atfa gbogbo awo
he le̱ amli.
18. Wo̱kũṅ wo̱se̱ ke̱-baṅ wo̱šĩai ke̱-
yaši beyino̱ ni Israelbii le̱ ateṅ mofẽmo
nine aaše̱ egbe̱fãṅnõ no̱.
19. Edšake̱ wo̱ke̱ame̱ eṅõṅ no̱yelinii
ye̱ Iordan se̱gbe̱ ke̱-yaã le̱, edšake̱ wo̱
no̱yelinii le̱ ebadše Iordan bie̱gbe̱ ye̱
bokãgbe̱.
20. Ni Mose kẽame̱ ake̱: Ke̱dši nye-
afe ne̱ke̱, ake̱ *nyeasã nyehe ní nyenyie
Iehowa hĩe ke̱-ya ta le̱, * Ios. 1, 13—15.
21. ni nyeteṅ tabilo̱-fẽ-tabilo̱ aafo Iordan
ke̱-nyie Iehowa hĩe ke̱-yaši beyino̱ ní
eefie ehenye̱lo̱i le̱ ye̱ ehĩe,
22. ni aaye šikpoṅ le̱ no̱ ye̱ Iehowa
hĩe, ni no se̱ fẽdã ni nyeakũ nyese̱ le̱,
no le̱ nyeaye bem ye̱ Iehowa ke̱ Israel
hĩe, ni ne̱ke̱ šikpoṅ ne̱ aatšõ nyegbe̱-
fãṅnõ ye̱ Iehowa hĩe.
23. Ši ke̱dši nyefee nakai le̱, na, nye-
mĩfe Iehowa šiši eša, ni befẽbe ní fe le̱
nyeaná nyehe eša le̱ he nyõmo̱wo.
24. Nyetoa mãdši nyehãa nyebii abi-
fabii le̱, ni nyemãmo̱a koloi atšũi nye-
hãa nyekoloi le̱, ni noni nyeke̱ nyenãbu
ekẽ le̱ nyefea!
25. Ni Gadbii le̱ ke̱ Rubenbii le̱ kẽ
Mose ake̱: Otšũdši aafe bo̱ni minuntšo̱
kẽo̱ le̱ ne̱.
26. Wo̱bii abifabii ke̱ wo̱ṅãmei ke̱
wo̱lẽ-koloi ke̱ wo̱dšatšutẽremo̱-koloi le̱
fẽ ahĩ Gilead mãdši le̱ amli;
27. ši wo̱, otšũdši le̱, wo̱o̱sã wo̱he ke̱-
nyie Iehowa hĩe ke̱-ya ta le̱, take̱ bo̱ni
minuntšo̱ kẽ le̱.
28. Ke̱ke̱ ni Mose wo oso̱fo Eleazar ke̱
Iošua, Nun bi le̱, ke̱ Israelbii akutšei
le̱ ano̱ onukpai le̱ akitã ye̱ ame̱hewo̱.
29. Ni Mose kẽame̱ ake̱: *Ke̱dši Gad-
bii le̱ ke̱ Rubenbii le̱ ke̱nye aafo Iordan,
ni ame̱teṅ mofẽmo aasã ehe ahã ta ke̱-
nyie Iehowa hĩe, ni nyeaaye šikpoṅ le̱
no̱ le̱, no le̱ nyeṅõa Gilead šikpoṅ le̱
nyehãa-ame̱ ake̱ ame̱gbe̱fãṅnõ; * Ios. 4, 12.
30. ši ke̱dši ame̱sãã ame̱he ní ame̱ke̱nye
afo mli ke̱-ya le̱, no le̱ ame̱ná ame̱gbe̱-
fãṅnõ ye̱ nyeteṅ ye̱ Kanaan šikpoṅ le̱ no̱.
31. Ke̱ke̱ ni Gadbii le̱ ke̱ Rubenbii
le̱ here no̱ ame̱kẽ: Bo̱ni Iehowa ekẽ
otšũdši le̱, nakai wo̱o̱fe.
32. Wo̱ le̱ wo̱o̱sã wo̱he ní wo̱fo mli
ke̱-nyie Iehowa hĩe ke̱-ya Kanaan ši-
kpoṅ le̱ no̱, koni wo̱gbe̱fãṅnõ ni wo̱ná
ye̱ Iordan bie̱gbe̱ le̱ ahĩ ši ahãwo̱.

Kękę ni Mose ǹõ Amorbii amaǹtšę
maǹtšęyeli lę kę Bašan maǹtšę
ǹtšęyeli lę kę mădši ní yǫ ehũsũi
li, ní dši šikpoǹ lę nǫ mădši lę fĕ
ɔ lę. ehă Gadbii lę kę Rubenbii lę
ef bi Manase akutšo lę fă. Ios. 13, 8-31.
Ni Gadbii lę să to Dibon kę Atarot
oer
kę Atrot-Šofan kę Iazer kę Iogbeha
kę Bet-Nimra kę Bet-Haran, ní dši
ní atfa gbogbo awo he lę, ekoǹ,
ęmămǫ koloi atšũi.
Ni Rubenbii lę să to Hešbon kę
kę Kiriataim
kę Nebo kę Baal-Meon, ni amę-
amęgbęi, kę Šibma; ni amęwo
ní amętotoi lę agbęii hĕi.
Ni Manase bi Makir bii lę yiǹ
Gilead ni amęyamõ dšęi, ni amę-
morbii lę ní yǫ dšęi lę.
Ni Mose ǹõ Gilead ehă Manase
kir lę, ní ehĩ dšęi.
Ni Manase bi Iair lę yiǹ ete eya-
amęhe akrowai lę, ni etšéamę akę
krowai. 5 Mose 3, 14.
Ni Noba yiǹ ete eyamõ Kenat kę
krowai lę, ni eǹõ egbęi Noba lę

Yitšo 33.

i Israelbii lę tšó Mose kę Aaron
nǫ dše Mizraim šikpoǹ lę nǫ yę
lę ană lę, amęgbèi ní amęfăfăi lę nę.
Ni Mose ǹmă amęmliyimǫhei lę kę
õhei lę yę Iehowa fămǫ nă; ni
õhei lę kę amęmliyimǫhei lę nę:
Ni amęyiǹ kę-dšę *Rameses yę
eǹ nyõǹ lę nǫ, kleǹkleǹ nyõǹ lę
I ní dši gbĩ nyoǹma kę enumǫ lę
lehõ lę nǫ dšetšęremǫ lę Israelbii
kpo †kę nine ní tšĩ yę Mizraim-
fĕ ahĩe. * 2 Mose 1, 11. † 2 Mose 14, 8.
Bĕlę no mli lę Mizraimbii mĩfũfũ
omǫbii fĕ ní Iehowa egbe yę amę-
: ni *amęnyoǹmǫi lę tete Iehowa
ımę. * 2 Mose 12, 12.
Ni Israelbii lę yiǹ kę-dšę Rameses
ęyabǫ nsra yę Sukot. 2 Mose 12, 37.
Ni amęfă kę-dšę Sukot ni amę-
nsra yę Etam ní yǫ ǹă lę nă lę.
2 Mose 13, 20.

7. Ni amęfă kę-dšę Etam, ni amędǫ
amęyi kę-te Pi-Hahirot ní yǫ Baal-Zefon
hĩe lę, ni amęyabǫ nsra yę Migdol hĩe.
2 Mose 14, 2.
8. Ni amęfă kę-dšę *Hahirot hĩe kę-
tšó ǹšǫ lę mli kę-te ǹă lę nǫ, ni amę-
nyie gbĩĩ etă gbę yę Etam ǹă lę nǫ ni
amęyabǫ nsra yę †Mara.
* 2 Mose 14, 22. † 2 Mose 15, 23.
9. Ni amęfă kę-dšę Mara ni amęba
Elim; ni Elim lę, nubui nyoǹma kę enyǫ
kę amitšrǫbitšei nyoǹmai-kpawo yę dšęi;
ni amębǫ nsra yę dšęi. 2 Mose 15, 27.
10. Ni amęfă kę-dšę Elim ni amęyabǫ
nsra yę Ňšǫ-tšuru lę nă.
11. Ni amęfă kę-dšę Ňšǫ-tšuru lę nă
ni amęyabǫ nsra yę Sin ǹă lę nǫ.
2 Mose 16, 1.
12. Ni amęfă kę-dšę Sin ǹă lę nǫ ni
amęyabǫ nsra yę Dofka.
13. Ni amęfă kę-dšę Dofka ni amęyabǫ
nsra yę Aluš.
14. Ni amęfă kę-dšę Aluš ni amęyabǫ
nsra yę Refidim; ni dšęi lę maǹ lę nàá
nu anu. 2 Mose 17, 1
15. Ni amęfă kę-dšę Refidim ni amę-
yabǫ nsra yę Sinai ǹă lę nǫ. 2 Mose 19, 1.
16. Ni amęfă kę-dšę Sinai ǹă lę nǫ
ni amęyabǫ nsra yę Kibrot-Hataawa. 11, 34
17. Ni amęfă kę-dšę Kibrot-Hataawa ni
amęyabǫ nsra yę Hazerot. 11, 35.
18. Ni amęfă kę-dšę Hazerot ni amę-
yabǫ nsra yę Ritma. 12, 16.
19. Ni amęfă kę-dšę Ritma ni amę-
yabǫ nsra yę Rimon-Peres.
20. Ni amęfă kę-dšę Rimon-Peres ni
amęyabǫ nsra yę Libna.
21. Ni amęfă kę-dšę Libna ni amęyabǫ
nsra yę Risa.
22. Ni amęfă kę-dšę Risa ni amęyabǫ
nsra yę Kehelata.
23. Ni amęfă kę-dšę Kehelata ni amę-
yabǫ nsra yę Šefer goǹ lę nǫ.
24. Ni amęfă kę-dšę Šefer goǹ lę nǫ
ni amęyabǫ nsra yę Harada.
25. Ni amęfă kę-dšę Harada ni amę-
yabǫ nsra yę Makelot.
26. Ni amęfă kę-dšę Makelot ni amę-
yabǫ nsra yę Tahat.
27. Ni amęfă kę-dšę Tahat ni amęyabǫ
nsra yę Tera.

28. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Tera ni amẹyabọ nsra yẹ Mitka.
29. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Mitka ni amẹyabọ nsra yẹ Hašmona.
30. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Hašmona ni amẹyabọ nsra yẹ Moserot.
31. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Moserot ni amẹyabọ nsra yẹ Bene-Iaakon. 5 Mose 10, 6.
32. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Bene-Iaakon ni amẹyabọ nsra yẹ Hor-Hagidgad.
33. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Hor-Hagidgad ni amẹyabọ nsra yẹ Iotbata. 5 Mose 10, 7.
34. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Iotbata ni amẹyabọ nsra yẹ Abrona.
35. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Abrona ni amẹyabọ nsra yẹ Ezeon-Geber.
36. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Ezeon-Geber ni amẹyabọ nsra yẹ Zin ṅā lẹ nọ, no dši Kadeš. 20, 1.
37. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Kadeš ni amẹyabọ nsra yẹ Hor goṅ lẹ he yẹ Edom šikpoṅ lẹ hūsū nọ. 20, 22—29.
38. Ni osọfo Aaron kwọ kẹ-te Hor goṅ lẹ nọ yẹ Iehowa wiemọ lẹ nā, ni eyagbo yẹ dšẹi yẹ Israelbii lẹ a-Mizraimdšē lẹ sẹ afi ní dši nyoṅmai-edfẹ lẹ mli nyōṅ ní dši enumọ lẹ nọ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ.
39. Ni Aaron eye afii oha kẹ nyoṅmaienyọ kẹ etē, beni egbo yẹ Hor goṅ lẹ nọ lẹ.
40. Ni Arad maṅtšẹ ní dši Kanaannyo ní yọ Kanaan šikpoṅ lẹ wuoyigbẹ lẹ nu akẹ Israelbii lẹ mība. 21, 1.
41. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Hor goṅ lẹ he ni amẹyabọ nsra yẹ Zalmona.
42. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Zalmona ni amẹyabọ nsra yẹ Funon.
43. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Funon ni amẹyabọ nsra yẹ Obot. 21, 10.
44. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Obot ni amẹyabọ nsra yẹ Iye-Abarim yẹ Moab kpokpai lẹ anā. 21, 11.
45. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Iyim ni amẹyabọ nsra yẹ Dibon-Gad.
46. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Dibon-Gad ni amẹyabọ nsra yẹ Almon-Diblataim.
47. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Almon-Diblataim ni amẹyabọ nsra yẹ Abarim gōdši lẹ anọ yẹ Nebo hīe. 21, 20.
48. Ni amẹfā kẹ-dšẹ Abarim gōdši lẹ anọ ni amẹyabọ nsra yẹ Moab ṅā kplenē lẹ nọ yẹ Iordan sẹ yẹ Ieriko ṅẹlẹnọ. 22, 1. 5 Mose 32, 49.
49. Ni amẹbọ nsra yẹ Iordan nā kẹ-dšẹ Bet-Iešimot kẹ-yaši Abel-Šitim yẹ Moab ṅā kplenē lẹ nọ. 25, 1.
50. Kẹkẹ ni Iehowa kẹ Mose wie yẹ Moab ṅā kplenē lẹ nọ yẹ Iordan sẹ yẹ Ieriko ṅẹlẹnọ ni ekẽ:
51. Okẹ Israelbii lẹ awie ni okẽamẹ akẹ: Kẹdši nyefo Iordan kẹ-te Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ,
52. no lẹ nyefiea šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ fē kẹ-dšẹa nyehīe, ni nyekpātāa amẹtẹmfonirii lẹ fē hīe, ni amẹmāgāi ní afie lẹ hū nyekpātāa fē hīe, ni nyefitea amẹhei groṅṅi lẹ fē.
53. Ni nyeṅō šikpoṅ lẹ ni nyehī nọ; edšakẹ miṅō šikpoṅ lẹ mihānye, koni nyeye nọ.
54. Ni *nyefō ošiki nyekẹ-dša šikpoṅ lẹ nyehā nyekutšei lẹ: mei ní yi fā lẹ nyehāa amẹgbẹfāṅnō lẹ afáa, ni mei ní yi fáá lẹ nyehāa amẹgbẹfāṅnō lẹ afea fiō; heni mo ošiki aayagbe lẹ, dšẹi atšō onō; nyetšẹmei akutšei lẹ anā nyená nyegbẹfāṅnii lẹ yẹ. *26, 54.
55. Ši kẹdši nyefiee šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ kẹ-dšẹẹ nyehīe lẹ, no lẹ amẹteṅ mei ní nyeašī lẹ aatšōmọ tamọ aklatii yẹ nyehīṅmẹiaṅ kẹ ṅmeii yẹ nyeṅmāwuiaṅ, ni amẹahaonye yẹ šikpoṅ ni nyeyọ nọ lẹ nọ. Ios. 23, 13.
56. Ni aaba mli akẹ, bọni misusu akẹ mafeamẹ lẹ, nakai mafenye.

Yitšo 34.

Ni Iehowa kẹ Mose wie ní ekẽ:
2. Wo Israelbii lẹ akitā ni okẽamẹ akẹ: Kẹdši nyeyašẹ Kanaan šikpoṅ lẹ nọ lẹ, no lẹ etšō šikpoṅ ní aṅō-fō ši ahānye akẹ nyegbẹfāṅnō: Kanaan šikpoṅ lẹ yẹ ehūsūi lẹ anā. 2 Mose 23, 31.
3. No lẹ nyewuoyigbẹ koṅ lẹ adšẹ *Zin ṅā lẹ nọ kẹ-nyie Edom masẹi, ni nyewuoyigbẹ hūsū lẹ adšẹ Ṅō-ṅšọ lẹ nā yẹ bokāgbẹ; *Ios. 15, 1.
4. ní nyehūsū lẹ alọgọ kẹ-tšō Akrabim ṅmeṅme lẹ wuoyigbẹ, ni efoṅ kẹ-tšō Zin,

ā etšō kę-yadše Kadeš-Barnea wuoyigbę,
ā ešrā Hasar-Adar kę-ya Asmon;
5. ni hūsū lę adǫ eyi kę-dšę Asmon
kę-ba Misraim fā lę he, ni enā ayaši ńšǫ
lę nā.
6. Ni nyenaigbę hūsū dši ńšǫ wulu
lę; no dši nyenaigbę hūsū lę.
7. Ni enę afe nyekōyigbę hūsū lę:
nyedšea ńšǫ wulu lę nā nyekadia Hor
goń lę nyehāa nyehe:
8. ni nyedšea Hor goń lę he nye-
kadia kę-yašia Hamat, ni hūsū lę nā
ayafie Zedad.
9. Ni hūsū lę ayašę Zifron, ni enyie
nǫ kę-yaši Hazar-Enan. Enę afe nyekō-
yigbę hūsū.
10. Ni nyekadia nyebokāgbę hūsū lę
kę-dšęa Hazar-Enan kę-yaši Šefam;
11. ni hūsū lę adšę Šefam akpleke ši
kę-ya Ribla yę Ain bokāgbę, ni hūsū
lę akpleke ši kę-yamō *Kineret-ńšǫ lę
nā yę bokāgbę, * Luk. 5, 1.
12. ni hūsū lę akpleke ši kę-yamō
Iordan, ni enā ayaši Ńō-ńšǫ lę nā. Enę
dši nyešikpoń lę kę ehūsūi lę kę-kpe.
13. Kękę ni Mose wo Israelbii lę akitā
akę: Enę dši šikpoń ní nyebadša mli
yę ošikifō nā nyehā nyehe, ní Iehowa
wo he kitā akę ańō-hā akutšei nęhū kę
fā lę.
14. Edšakę Rubenbii lę akutšo lę kę
Gadbii lę akutšo lę kę Manase akutšo
fā lę ená amęgbęfāńnō yę amętšęmei
awei lę anā. 32, 33.
15. Akutšei enyǫ kę fā lę ená amę-
gbęfāńnō yę Iordan sę yę Ieriko ńęlęnǫ
yę bokāgbę lę.
16. Ni Iehowa kę Mose wie ni ekę̄:
17. Hīī ní adša šikpoń lę ahānye lę
agbęii nę: Osǫfo Eleazar kę Iošua, Nun
bi lę. Ios. 14, 1; 21, 1. 5 Mose 1, 38.
18. Ni nyefāa lumo kome yę akutšo-
fē-akutšo mli, koni amędša šikpoń lę.
19. Ni hīī lę agbęii nę: Iuda akutšo
lę mli lę Kaleb, Iefune bi lę; 13, 6. 30.
20. Simeonbii lę akutšo lę mli lę Še-
muel, Amihud bi lę;
21. Benyamin akutšo lę mli lę Elidad,
Kislon bi lę;
22. Danbii lę akutšo lę mli lę lumo
Buki, Iokli bi lę;
23. Iosefbii lę amli lę: Manasebii lę
akutšo lę mli lę lumo Haniel, Efod bi lę;
24. ni Efraimbii lę akutšo lę mli lę
lumo Kemuel, Šiftan bi lę;
25. Zebulonbii lę akutšo lę mli lę lumo
Elisafan, Parnak bi lę;
26. Isakarbii lę akutšo lę mli lę lumo
Paltiel, Azan bi lę;
27. Ašerbii lę akutšo lę mli lę lumo
Ahihud, Šelomi bi lę;
28. Naftalibii lę akutšo lę mli lę lumo
Pedahel, Amihud bi lę.
29. Menęmei dši mei ní Iehowa fā akę
amędša Kanaan šikpoń lę mli amęhā
Israelbii lę.

Yitšo 35.

Ni Iehowa kę Mose wie yę Moab ńā
kplenē lę nǫ yę Iordan nā yę Ieriko
ńęlęnǫ akę:
2. Wo Israelbii lę akitā, ní amęńō
amęnǫyeli gbęfāńnō lę mli mādši lę
ekomei amęhā *Levibii lę, ní amęhī mli,
ni mādši lę ahe šikpōdši lę hū amęńō-
hā Levibii lę. * 18, 20. Ios. 21, 2.
3. Ni mādši lę atšōmǫ amęšihīlęhei,
ni amęhe šikpōdši lę akāmǫ ši ahā amę-
šia koloi kę amęnii kę amękoloi lę fē.
4. Ni mādši lę ahe šikpōdši ní nyekę-
bahā Levibii lę adšę mań lę he gbogbo
lę he kę-ya sęgbę ninetalǫi akpe kę-
bǫle kpūla.
5. Ni nyedše mań lę sęgbę nyesusu
ninetalǫi akpei-enyǫ yę bokāgbę, kę
ninetalǫi akpei-enyǫ yę wuoyigbę, kę
ninetalǫi akpei-enyǫ yę anaigbę, kę nine-
talǫi akpei-enyǫ yę kōyigbę; ni mań lę
akā teń. Enęmei dši mādši lę ahewǫ
šikpōdši ní akę-bahāamę lę.
6. Ši mādši ní nyekę-bahā Levibii lę
ateń mādši ekpa atšōmǫ abobāhei ní ańō-
to, koni gbomogbelǫ adšo foi kę-ya dšęi;
ni enęmei asę lę nyeńōa mādši nyońmai-
edfę kę enyǫ nyehāa,
2 Mose 21, 13. 5 Mose 4, 41; 19, 2. 9. Ios. 20.
7. koni mādši fē ní nyekę-bahā Levi-
bii lę afe mādši nyońmai-edfę kę kpānyǫ
kę amęhewǫ šikpōdši lę fē.

8. Ši mādši ní nyeaṅō ye̱ Israelbii le̱ ano̱yelinii le̱ amli nyehā le̱, mei ni ame̱nō fā le̱ adeṅ nyehea mādši pī ye̱, ni mei ni ame̱nō fáá le̱ nyehea ṅō ye̱ ame̱deṅ; mofēmo le̱ bo̱ni eno̱yelinō le̱ fále̱ yo̱ le̱, nakai mādši abo̱ eke̱-hā Levibii le̱. 26, 54.

9. Ni Iehowa ke̱ Mose wie ni eke̱:

10. Oke̱ Israelbii le̱ awie ni oke̱ame̱ ake̱: Ke̱dši nyefo Iordan ke̱-te Kanaan šikpoṅ le̱ no̱ le̱,

11. no le̱ nyehalaā mādši ní sa ní atšṓmo̱ abobā-mādši ahānye, koni gbomogbelo̱ ní nine kpa ye̱ moko no̱ le̱ adšo foi ke̱-ya dše̱i.

12. Ni ame̱tšṓmo̱ abobā-mādši ame̱hānye ke̱-dše̱ oweleto̱lo̱ le̱ deṅ, koni gbomogbelo̱ le̱ akagbo ake̱ dša ebadamo̱ asafo le̱ hīe ni akodšole̱ dā.

13. Ni mādši ní nyeaṅō-hā ní afe abobāhei le̱ afe mādši ekpa.

14. Nyeṅōa mādši etē nyehāa ye̱ Iordan se̱, ni nyeṅōa mādši etē hū nyehāa ye̱ Kanaan šikpoṅ le̱ no̱; ame̱tšṓmo̱ abobā-mādši.

15. Ne̱ke̱ mādši ekpa ne̱ atšṓmo̱ abobāhei ahā Israelbii le̱ ke̱ gbo̱ ke̱ mokpōṅ ní yo̱ nyeteṅ le̱ fē, koni mofēmo ní nine aakpa ye̱ moko no̱ le̱ adšo foi ke̱-ya dše̱i.

16. Ši ke̱dši moko ṅō dadenō ko etſa moko, ni egbo le̱, awuyelo̱ dšile̱; dša agbe awuyelo̱ le̱.

17. Ni ke̱dši moko hīe te̱ ní aagbe gbomo ni eke̱-tſa moko, ni egbo le̱, awuyelo̱ dšile̱; dša agbe awuyelo̱ le̱.

18. Alo ke̱dši moko hīe tšo ní aagbe gbomo ye̱ edeṅ ni eke̱-tſa moko, ni egbo le̱, awuyelo̱ dšile̱; dša agbe awuyelo̱ le̱.

19. Lá he oweleto̱lo̱ le̱ dientše̱ agbe awuyelo̱ le̱; hefēhe ní eke̱le̱ aakpe ye̱ le̱, egbele̱.

20. Ni ke̱dši nyē nā ni etšule̱ nō, alo ewole̱ ka ní efōle̱ nō, ni egbo,

21. alo hetšēmo̱ nā ni eyile̱ ke̱ enine, ni egbo le̱, dša agbe moni tſale̱ nō le̱, awuyelo̱ dšile̱; lá he oweleto̱lo̱ le̱, hefēhe ní eke̱ awuyelo̱ le̱ aakpe ye̱ le̱, egbele̱.

22. Ši ke̱dši moko lee be ni eyatšu moko nō ni dšee nyē nā, alo eyafōle̱ noko ni dšee ka ewole̱,

23. alo enaa moko ni efō te̱ ni aagbe gbomo ni eyatſale̱, ni egbo, ni edšee ehenye̱lo̱ ni asaṅ etaoole̱ efōṅ le̱,

24. no le̱ asafo le̱ akodšo moni tſa mo nō le̱ ke̱ lá he oweleto̱lo̱ le̱ teṅ ye̱ ne̱ke̱ mlai ne̱ anā;

25. ni asafo le̱ ahere gbomogbelo̱ le̱ yiwala ke̱-dše̱ lá he oweleto̱lo̱ le̱ deṅ, ni asafo le̱ ke̱le̱ akū se̱ ke̱-ya abobā-maṅ heni edšo foi ete le̱, ni eyahī dše̱i ke̱-yaši beyino̱ ni oso̱fonukpa ni ake̱ *mū kroṅkroṅ le̱ efo̱le̱ le̱ aagbo. * 3 Mose 21, 12

26. Ši ke̱dši aleenō gbomogbelo̱ le̱ dše kpo ke̱-teke abobā-maṅ, heni edšo foi ete le̱, hūsū le̱,

27. ni lá he oweleto̱lo̱ le̱ baninale̱ ye̱ abobā-maṅ le̱ hūsū le̱ se̱, ni lá oweleto̱lo̱ le̱ gbe gbomogbelo̱ le̱, eyee elá yi sō.

28. Edšake̱ kūle̱ sa ake̱ ehī ebobā-maṅ le̱ mli ke̱-yaši oso̱fonukpa le̱ aagbo; ši oso̱fonukpa le̱ gbēle se̱ le̱ gbomogbelo̱ ye̱ hegbe̱ ake̱ ekū ese̱ ke̱-ya eno̱yeli šikpoṅ le̱ no̱ ekoṅ.

29. Ni nii ne̱ atšṓ kodšomo̱ akpo̱i ahānye ye̱ nyeyino̱i fē mli ye̱ nyešihīle̱hei fē.

30. Awuyelo̱-fē-awuyelo̱ ní egbe moko le̱, odasefoi adāṅ wiemo̱ no̱ adamo̱ agbele̱; ši akagbe moko ye̱ odasefonyo kometō odaseyeli nā. 5 Mose 17, 6; 19, 15.

31. Asaṅ gbomogbelo̱ ní eye fo̱ ni sa gbēle le̱, nyekahea eyitšo heremo̱nii; ši dša agbele̱.

32. Ni asaṅ nyekahea yitšo heremo̱nii ye̱ moni edšo foi ke̱-te abobā-maṅ le̱ deṅ, koni ekū ese̱ ebahī šikpoṅ le̱ no̱, beni oso̱fo le̱ náko agbo le̱.

33. Koni nyekabule šikpoṅ ní nyeyo̱ no̱ le̱, edšake̱ lá buleo̱ šikpoṅ, ni kpātāmo̱nō ko be̱ hā šikpoṅ ní afie lá ši ye̱ no̱ le̱, ake̱ dša *moni fie lá ši le̱ noṅṅ lá. * 1 Mose 9, 6.

34. Ni okabule šikpoṅ ní nyeyo̱ no̱ ní mi hū mihīo̱ eteṅ le̱; edšake̱ midši Iehowa *moni hīo̱ Israelbii le̱ ateṅ le̱. * 2 Mose 29, 45.

Yitšo 36.

Ni Manase bi Makir bi Gilead bii le̱ aweku le̱ mli tše̱mei onukpai ni dše̱ Iosef bii le̱ akutšei le̱ amli le̱ tši be̱ṅke̱ ni ame̱bawie ye̱ Mose ke̱ Israelbii le̱ atše̱mei onukpai ní dši lumei le̱ ahīe,

2. ni ame̱kę̄: Iehowa fá minuntšo̱ ake̱
ša šikpoṅ le̱ mli *ye̱ ošikifō nā ehā
raelbii, ni Iehowa †fá minuntšo̱ ake̱
ō wo̱nyemi Zelofehad gbe̱fāṅnō le̱ ehā
íyei le̱. *26, 55. †27, 6. 7.
3. Ni ke̱dši ame̱yagbā Israelbii aku-
ši krokomei le̱ amli bii le̱ eko le̱, nto
le̱ abadšie ame̱no̱yelinii le̱ ke̱-dše̱ wo̱-
še̱mei le̱ ano̱yelinii le̱ amli, ni aṅō-fata
kutšo ní ame̱yadōmo̱ le̱ no̱yelinii le̱ ahe,
i ebadše wo̱gbe̱fāṅnō le̱ mli.
4. Ni ke̱-še̱ Israelbii *anyámo̱ afi le̱
o̱ le̱, abaṅō ame̱no̱yelinō le̱ afata aku-
šo ní ame̱yadōmo̱ le̱ no̱yelinii le̱ ahe,
ále̱ adšie ame̱nō le̱ ke̱-dše̱ wo̱tše̱mei aku-
šo le̱ no̱yelinii le̱ amli. *3 Mose 25, 10—13.
5. Ni Mose wo Israelbii le̱ akitā ye̱
ehowa wiemo̱ le̱ nā ake̱: Bo̱ni Iosef bii
e̱ akutšo le̱ kę̄ le̱ dša.
6. Kitā ní Iehowa woo̱ ye̱ Zelofehad
iyei le̱ ahewo̱ ne̱: Ame̱gbā moni ame̱-
umoo̱ moṅ; ši kēle̱ dša ame̱gbā ame̱-
še̱mei akutšo le̱ mli wekumei le̱ eko,
7. beni afe ní Israelbii le̱ ano̱yelinii
e̱ akadše akutšo kome mli ke̱-mīya aku-
tšo kroko mli; ši moṅ Israelbii le̱ ateṅ
mofēmo akpe̱te̱ etše̱mei akutšo le̱ no̱ye-
linii le̱ ahe.
8. Ni biyō-fē-biyō ní náa no̱yelinii
le̱ eko ye̱ Israelbii le̱ akutšei le̱ eko
mli le̱ egbā etše̱ akutšo le̱ mli wekumei
le̱ eko, koni Israelbii le̱ ateṅ mofēmo
tše̱mei ano̱yelinii le̱ ahī edeṅ,
9. ni no̱yelinii le̱ akadše̱ akutšo kome
mli ke̱-mīya akutšo kroko mli; ši moṅ
Israelbii le̱ akutšei le̱ ateṅ mofēmo akpe̱te̱
eno̱yelinii le̱ ahe.
10. Bo̱ni Iehowa wo Mose kitā le̱, nakai
Zelofehad biyei le̱ fe;
11. ni *Mahela, Tirza, Hogla, Milka
ke̱ Noa, Zelofehad biyei le̱ gbā ame̱tše̱-
kwēmei le̱ abihīī; *26, 33.
12. mei ní dše̱ Iosef bi Manase bii le̱
awekumei le̱ ateṅ so̱ṅṅ ame̱gbā, ni ame̱-
no̱yelinii le̱ ka ame̱tše̱ wekumei le̱ aku-
tšo le̱ mli.
13. Ene̱mei dši kitāi ke̱ akpo̱i ní Iehowa
tšō̃ Mose nine no̱ ewo Israelbii le̱ ye̱ Moab
ṅā kplenē le̱ no̱ ye̱ Iordan nā ye̱ Ieriko
ṅe̱le̱no̱ le̱.

MOSE WOLO NÍ DŠI ENUMO̱

NÍ ATŠÉO̱LE̱ DEUTERONOMIO LE̱.

Yitšo 1.

Wiemo̱i ní Mose ke̱ Israel fē wie ye̱
ordan se̱ ye̱ ṅā le̱ no̱, ye̱ ṅā kplenē ní
ā Suf ṅe̱le̱no̱ ye̱ Paran ke̱ Tofel ke̱
aban ke̱ Hazerot ke̱ Di-Zahab teṅ le̱ ne̱.
2. Ke̱-dše̱ Horeb ke̱-tšō̃ Seir goṅ le̱
e gbe̱ le̱ no̱ ke̱-yaši Kadeš-Barnea le̱
dši gbīī nyoṅma ke̱ ekome gbe̱.
3. Ni eba mli ake̱, afi ní dši nyo-
mai-edīe̱ le̱ no̱ nyōṅ ní dši nyoṅma ke̱
kome le̱ no̱ kleṅkleṅ gbī le̱ no̱ le̱, Mose
ke̱ Israelbii le̱ wie wiemo̱i fē ní Iehowa
efále̱ ake̱ ekēame̱ le̱;
4. beni egbe Amorbii amaṅtše̱ Sihon,
moni hī Hešbon le̱, ke̱ Bašan maṅtše̱
Og, moni hī Aštarot ye̱ Edrei le̱ se̱ le̱,
4 Mose 21, 21—35.
5. Mose bōi ne̱ke̱ mla ne̱ dšadše-
mo̱ ye̱ Iordan se̱ ye̱ Moab šikpoṅ le̱ no̱
ni ekē̱:
6. Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱wo̱ wie
ye̱ Horeb ni ekē̱: *Bo̱ni nyehī ne̱ke̱ goṅ
ne̱ he le̱ efá; *4 Mose 10, 11. 12.

7. nyetšõa nyehe ni nyefãa kẹ-yaã Amorbii agõdši ašikpoṅ lẹ nọ kẹ hei fẽ ní bẹṅkẹ dšẹi yẹ Araba gõdši ašikpoṅ lẹ nọ kẹ dšõ lẹ mli yẹ wuoyigbẹ lẹ kẹ ṅšọ lẹ nã, yẹ Kanaanbii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ kẹ Lebanon ãhũ kẹ-yaši fã wulu ní dši Eufrate fã lẹ nã.

8. Na, mikẹ šikpoṅ lẹ efõ nyehĩe; nyeyaã ní nyeyaṅõa šikpoṅ ni Iehowa kã nyetšẹmei Abraham kẹ Isak kẹ Iakob kitã yẹ he akẹ ekẹ-ahãamẹ kẹ amẹsešibii ni baã yẹ amẹsẹ lẹ.

9. Ni mikẽnye yẹ nakai be lẹ mli akẹ: Mikome minyẽṅnye mahĩe doṅṅ; 2 Mose 18, 18. 4 Mose 11, 14.

10. Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ehã nyeyi efá, ni na, ṅmẹnẹ *nyetamọ ṅwei ṅulamii yẹ fálẹ nã. *10, 22. 1 Mose 15, 5.

11. Iehowa, nyetšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ, ahã nyeyi afá fé bọni nyeyọ nẹ toi akpei abọ, ni edšõnye takẹ bọni ewonye ši lẹ!

12. Té maſe têṅ ní mikometõ manyẽ nyehaomọi lẹ kẹ nyedšatšui lẹ kẹ nyesãdši lẹ matẽreṅ?

13. Nyefãmọa hĩĩ ní le nii ni yọ dſẽṅmọ ní yọ gbẹi yẹ nyekutšei lẹ anã, koni mawoamẹ onukpai yẹ nyenọ.

14. Ni nyehere nọ nyekẽmi akẹ: Noni okẽ wọfe nẹ, ehĩ!

15. Kẹkẹ ni miṅõ nyekutšei lẹ amli onukpai ní le nii ní yọ gbẹi lẹ miwo nyenọ onukpai, mei akpekpei atšẹmei kẹ mei ohahai atšẹmei kẹ mei nyoṅmaienumọenumọi atšẹmei kẹ mei nyoṅmanyoṅmai atšẹmei kẹ nyekutšei lẹ anọkwẹlọi.

16. Ni miwo nyekodšolọi lẹ akitã yẹ nakai be lẹ mli akẹ: Nyeboa nyenyemimei lẹ ateaṅ sãdši atoi, ni *nyekodšoa mo kẹ enyemi kẹ gbọ ní kẹlẹ yọ lẹ teṅ yẹ dšalẹ nã. * 3 Mose 19, 15.

17. Ni *nyekakwẹa hĩeaṅ yẹ kodšomọ mli; nyeboa mo bibíõ kẹ gbomo agbo fẽ toi pẹpẽpẹ; nyekašea gbomo hĩe gbeyei; edšakẹ kodšomọ lẹ, †Nyoṅmọ nõṅ! Ši sane ní wa tšõ hãnye lẹ nyekẹ-baã miṅõ, ni mabo toi. *16, 19. †2 Mose 21, 6.

18. Ni miwonye nibii fẽ ní sa akẹ nyefe lẹ ahe kitã yẹ nakai be lẹ mli.

19. Ni wọfã kẹ-dšẹ Horeb ni wọtšũ
ṅã kpeteṅkple ní nọ yọ gbeyei ní nyemi
lẹ fẽ nọ yẹ gbẹ ní kã kẹ-ya Amorbii
lẹ agõdši ašikpoṅ lẹ nọ lẹ nọ, takẹ bọni
Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, ewowọ kitã lẹ,
ni wọbašẹ *Kadeš-Barnea. *4 Mose 32, 8.

20. Ni mikẽnye akẹ: Nyešẹ Amorbii lẹ agõdši ašikpoṅ ní Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hãwọ lẹ nọ.

21. Na, Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, eṅõ šikpoṅ lẹ efõ ohĩe; ya ní oyaṅõ, takẹ bọni Iehowa, otšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ, kẹo ewie lẹ. Kãše gbeyei ni otšui akafã! 9, 23.

22. Kẹkẹ ni nyefẽ tſẽm nyetši nyebẹṅkẹmi ni nyekẽ: Hã ní wọtšũ *hĩi komei kẹ-tšõ wọhĩe, koni amẹyasra šikpoṅ lẹ, ni amẹbagbawọ gbẹ ní wọyatšõ nọ lẹ kẹ mãdši ni wọyanina lẹ ahe sane. *4 Mose 13, 2.

23. Ni sane lẹ sa mihĩe, ni miṅõ nyeteṅ mei nyoṅma kẹ enyọ, akutšo-fẽakutšo mli lẹ mokome.

24. Ni amẹyi mli ni amẹyakwọ gọṅ lẹ ni amẹte Eškol dšõ lẹṅ, ni amẹyasra dšẹi.

25. Ni amẹṅõ šikpoṅ lẹ nọ yibii lẹ eko amẹhĩe amẹdeṅ, ni amẹkẹ-kpleke ši kẹ-ba wọṅõ, ni amẹgbawọ akẹ: Šikpoṅ lẹ ni Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hãawọ lẹ ehi.

26. Ši nyesumọọ akẹ nyeya, ni nyetše Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, wiemọ lẹ hĩe atũa, 4 Mose 14.

27. ni nyewie hũhũhũ yẹ nyebũi lẹ amli nyekẽ: Nyẹ Iehowa nyẹọwọ hewọ ni eyadšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, koni ekẹwọ abahã Amorbii, ní amẹkpãtã wọhĩe.

28. Nẽgbẹ wọọtšõ kẹ-ya? Wọnyemimei lẹ ehã wọtšui efã, edšakẹ amẹkẽ: Mei lẹ dãra, ni amẹkẹlẹ fèwọ; mãdši lẹ hã dãra, ni atſa gbogboi awo he kẹ-yaši ṅwei, ni wọna Anakbii tete yẹ dšẹi! 9, 1. 2.

29. Ši mikẽnye akẹ: Nyekahãa ṅmiṅmi mĩmõmọanye, ni nyekašeaamẹ gbeyei hũ!

30. Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ní nyie nyehĩe lẹ, lẹ noṅṅ eewu ehãnye, takẹ bọ noṅṅ ni efe ehãnye yẹ Mizraim yẹ maṅ fẽ hĩe lẹ, 2 Mose 14, 14. 25. Ios. 10, 14.

31. kẹ ṅã lẹ nọ, heni ona akẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hĩeo, tamọ bọni nũ ko

hleo ebi, ye gbẹi fĕ ní nyetšó nọ lẹ nọ
ke-yaši beyino ní nyebaše bię lẹ.
8, 5. 2 Mose 19, 4.
32 Ši nẹkẹ sane lẹ mli lẹ nyehee Ie-
howa, nye-Nyoṅmọ lẹ, nyeyee;
33. tšẹ bělẹ enyie nyehle yẹ gbẹ lẹ
nọ, koni eyatao šitōhe ebănye, nyōṅ lẹ
yẹ la mli, ní ekẹ-tšōnye no gbẹ nọ ní
nyetšó, ni ſane hũ yẹ atatu mli.
2 Mose 13, 21.
34. Ši beni Iehowa nu nyewiemọi lẹ,
emli fũ ni ekă kită ekẽ:
35. Kẹdši nẹkẹ yinọbii fōdši nẹ ateṅ
moko na šikpoṅ kpakpa ní mikă he kită
ake mike-bahă nyetšẹmei lẹ fĩ!
36. dša Kaleb, Iefune bi lẹ, aana, ni
lẹ noṅṅ maṅō šikpoṅ ní eyanyie nọ lẹ
mahă kẹ ebii lẹ hũ, edšakẹ enyie Iehowa
se kẹ-wula ši.
37. Ni mi hũ, nyehewọ lẹ Iehowa mli
fũmi, ni ekẽ: Bo hũ oyaṅ dšẹi!
4 Mose 20, 12.
38. Iošua, Nun bi lẹ, moni damoọ ohle
lẹ, dši moni aašẹ dšẹi; wolẹ hewalẹ,
edšakẹ *lẹ ebadša šikpoṅ lẹ mli ehă
Israelbii lẹ. *4 Mose 34, 17.
39. Asaṅ nyebifabii ní nyekẽ abaṅōamẹ
nom lẹ, kẹ nyebii ní náko ale ekpakpa
kẹ efōṅ ṅmẹnẹ lẹ, amẹ ameašẹ dšẹi, ni
amẹ maṅō-hă, ni amẹ noṅṅ ameaye nọ.
40. Ši nye lẹ, nyetšóa nyehe, ni nye-
tšóa Ṅšọ-tšuru lẹ he gbẹ lẹ nọ kẹ-yaă
ṅă lẹ nọ!
41. Kẹkẹ ni nyehere nọ ni nyekẽmi
ake: Wọfe Iehowa šiši eša; wọote ní
wọyawu, takẹ bọ pẹ ní Iehowa, wọ-
Nyoṅmọ lẹ, efăwọ lẹ! Ni nyeteṅ mo-
fẽmo mla kẹ etawũnii, ni nyebulẹ ſẹmọ
sane akẹ nyeakwọ goṅ lẹ.
42. Ši Iehowa kẽmi akẹ: Kẽmọamẹ
akẹ: Nyekayaă ní nyeyawua, edšakẹ mibẹ
nyeteṅ, koni nyehenyẹlọi lẹ akayatſia-
nye nii!
43. Ni mikẽnye, ši nyeboo toi, ni nye-
tše Iehowa wiemọ lẹ hle atũa, ni nyeši
nyetšitši, ni nyekwọ goṅ lẹ.
44. Dšee no ni Amorbii lẹ ní yọ nakai
goṅ lẹ nọ lẹ dše kpo kẹnye bakpe, ni
amẹſienye, tamọ wóbii ſieọ mo lẹ, ni
amẹhăă nyená ši nyesă gbé kẹ-dšẹ Seir
ahũ kẹ-yaši Horma.

45. Ni nyekũ nyesẹ ni nyebafófói yẹ
Iehowa hle; ši Iehowa kwẹẹ nyehle ni
eboo nyegbĕ toi.
46. Kẹkẹ ni nyehĩ ši yẹ Kadeš gbĩi
pĩ, tamọ gbĩiabọ ní nyele akẹ nyeye yẹ
dšẹi lẹ.

Yitšo 2.

Kẹkẹ ni wọtšó wọhe ni *wọfă kẹ-tšó
Ṅšọ-tšuru lẹ nă gbẹ lẹ nọ kẹ-te ṅă lẹ
nọ, takẹ bọni Iehowa †kẹmi wie lẹ, ni
wọlọgọ ši kẹ-bọle Seir goṅ lẹ gbĩi babaō.
*4 Mose 21, 4. †5 Mose 1, 40.
2. Ni Iehowa kẽmi akẹ:
3. Bọni nyebọle goṅ nẹ lẹ, efá; nye-
tšóa nyehle nyehăa kōyigbẹ!
4. Ni owo maṅ lẹ kită akẹ: Nye-
yatšó *nyenyemimei, Esaubii lẹ, ní yọ
Seir lẹ, akpokpai lẹ anọ, ni amẹbašenye
gbeyei; ši nyekwẹa nyehe nọ ní ahla,
*4 Mose 20, 14
5. ni nyekẹamẹ akawua; edšakẹ mikẹ
amẹšikpoṅ lẹ eko hăṅnye, mihăṅnye na-
nemăhe kome tete; edšakẹ *miṅō Seir
goṅ lẹ mihă Esau akẹ egbẹfăṅnō.
*1 Mose 36, 8. 43.
6. Niyenii tete lẹ nyekẹ šika ahea
yẹ amẹdeṅ ní nyeye, ni nu hũ nyekẹ
šika ahea yẹ amẹdeṅ ní nyenu.
7. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšō
onine nọ yẹ onitšumọi fĕ mli; ebă oyi
yẹ ogbẹnyiemọ mli yẹ nẹkẹ ṅă kpeteṅkple
nẹ nọ: nẹkẹ afii nyoṅmai-edſẹ nẹ fĕ mli
lẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹo yẹ; noko-
noko ehlakoō.
8. Ni beni wọho wọnyemimei, Esau-
bii lẹ, ní yọ Seir lẹ, he yẹ ṅă kplenĕ ní
dšẹ Elat kẹ Ezion-Geber lẹ nọ, wọtšó
wọhe kẹ-yayi Moab ṅă lẹ nọ gbẹ lẹ nọ.
9. Ni Iehowa kẽmi akẹ: Kăhao Moab,
ni asaṅ okẹamẹ akawu; edšakẹ mikẹ
ešikpoṅ lẹ eko hăṅo; edšakẹ miṅō Ar
mihă *Lotbii lẹ akẹ amẹgbẹfăṅnō.
*1 Mose 19, 37.
10. (Embii dši mei ní hĩ dšẹi sá, maṅ
kpeteṅkple ní amẹyi fá ní amẹkẽlẹ tamọ
*Anakbii lẹ. *1, 28.
11. Amẹ hũ abuọamẹ oblăṅi, tamọ
Anakbii lẹ, ni Moab-bii lẹ tšẹ́ọamẹ Embii.
12. Ni *Seir lẹ, Horbii dši mei ní hĩ
dšẹi sá; ši Esaubii lẹ baſieamẹ ni amẹ-
kplenĕamẹ yẹ amẹhle, ni amẹhe ši yẹ

amẹnādšiañ, takẹ bọni Israel feọ enọyeli šikpoñ lẹ ni Iehowa kẹ-hāamẹ lẹ.)
*1 Mose 14, 6; 36, 20.

13. Agbẹnẹ nyetea ši ni nyeyafoa Zered fā lẹ! Ni wọyafo Zered fā lẹ. 4 Mose 21, 12.

14. Ši gbīī abọ ni wọkẹ-nyie kẹ-dšẹ Kadeš-Barnea kẹ-yaši beyinọ ni wọbafo Zered fā lẹ dši afii nyoñmai-etẽ kẹ kpānyọ, kẹ-yaši beyinọ ni tabilọi lẹ ayinọbii lẹ fẽ tā yẹ nsra lẹñ, takẹ bọni *Iehowa ekāamẹ kitā lẹ. *1, 34.

15. Ni Iehowa nine kā amẹnọ, ni ekpātā amẹhīe yẹ nsra lẹñ kẹ-yaši beyinọ ni amẹtā.

16. Ni eba mli akẹ, beni tabilọi lẹ fẽ hīe kpātā ni amẹgboi yẹ mañ lẹ mli lẹ,

17. Iehowa kẹmi wie ni ekẽ:

18. Ńmẹnẹ oyatšố Moab kpokpai lẹ anọ yẹ Ar masẹi, 4 Mose 21, 13.

19. ni kẹ ošẹ Amonbii lẹ añẹlẹnọ lẹ, kāhaoamẹ, ni asañ okẹamẹ akawu; edšakẹ mikẹ Amonbii lẹ ašikpoñ lẹ eko hāño, edšakẹ miñõ-hā *Lotbii lẹ akẹ amẹgbẹfāñnõ. *1 Mose 19, 38.

20. (Abuọ no hū akẹ oblāñi ašikpoñ, oblāñi hī dšẹi sá lẹ; ni Amonbii lẹ tšẹọamẹ akẹ Zamzumbii.

21. Mañ ni da ni, ni amẹyi fá ni amẹkẽlẹ tamọ Anakbii lẹ; ni Iehowa kpātā amẹhīe yẹ nomei ahīe ni amẹfieamẹ, ni amẹhe ši yẹ amẹnādšiañ,

22. takẹ bọni efe ehā Esaubii ni yọ Seir lẹ, ni ekpātā Horbii lẹ ahīe yẹ amẹhīe, ni amẹfieamẹ ni amẹhe ši yẹ amẹnādšiañ kẹ-baši ńmẹnẹ gbī nẹ nọ lẹ.

23. Ši *Kaftorbii ni dšẹ Kaftor ba lẹ bakpātā †Avibii, ni hī akrowai amli kẹ-yaši Gaza lẹ, ahīe ni amẹhe ši yẹ amẹnādšiañ.) *1 Mose 10, 14. †Ios. 13, 3.

24. Nyetea ši, nyeyiañ ni nyeyafoa Arnon fā lẹ; na, miñõ Hešbon mañtšẹ Sihon, Amornyo lẹ, kẹ ešikpoñ lẹ fẽ miwo odeñ. Bõimọ enọyeli ni okẹlẹ awu!

25. Kẹ-dšẹ ńmẹnẹ gbī nẹ nọ lẹ mahā ohe ńmiñmi kẹ gbeyei amõmọ mādši ni yọ ńwei šiši lẹ fẽ, ni kẹdši amẹnu ohe lẹ, amẹtšui aafā ni amẹhe aakpokpo yẹ ohīe.

26. Ni mitšū bọfoi kẹ-dšẹ Kedemot ñā lẹ nọ kẹ-te Hešbon mañtšẹ Sihon lẹ ñõ kẹ nādšọlẹ wiemọi akẹ: 4 Mose 21, 21—26.

27. Hā maba [illegible] ń lẹ nọ kẹ-ho; gbẹdšẽgbẹ lẹ nọ [illegible] mibanyie, migbañ ninedšūrõgbẹ lo abẹkugbẹ.

28. Niyenii lẹ hõmọ ohāmi mahe kẹ šika ni maye, ni nu hū okẹ-hāmi mahe kẹ šika ni manu; hā manyie minane nọ kẹkẹ ni mafo mli,

29. takẹ bọni Esaubii ni yọ Seir lẹ kẹ Moab-bii ni yọ Ar lẹ fe lẹ, kẹ-yaši beyinọ ni mafo Iordan fā lẹ kẹ-ya šikpoñ ni Iehowa, wọ-Nyoñmọ lẹ, kẹ-hāwọ lẹ nọ.

30. Ši Hešbon mañtšẹ Sihon lẹ ekpliẽ ni wọtšố eñõ kẹ-ho; edšakẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ewadše emumọ ni ehā etšui ekpliñ, beni afe ni ekẹlẹ awo odeñ, takẹ bọni eba mli ńmẹnẹ nẹ.

31. Ni Iehowa kẽmi akẹ: Na, mibẽi Sihon kẹ ešikpoñ lẹ nọdšọmọ kẹ bo hāmọ; bõimọ enọyeli, koni ešikpoñ lẹ atšố onõ!

32. Ni Sihon kẹ emañ mū lẹ fẽ dše kpo kẹwọ bawu yẹ Iahaz.

33. Ni Iehowa, wọ-Nyoñmọ lẹ, dšọeno ehāwọ, ni wọgbelẹ kẹ ebii kẹ emañ lẹ fẽ.

34. Ni wọñõ emādši lẹ fẽ yẹ nakai be lẹ mli, ni wọfe mañ-fẽ-mañ kẹ hīī kẹ yei kẹ gbekẽbii lẹ musu, ni wọfẹẹ mokomeflo.

35. Koloi lẹ kẹkẹ wọha kẹ mādši lẹ ni wọñõ lẹ hū amli nii.

36. Kẹ-dšẹ Aroer ni kā Arnon fā lẹ nā lẹ kẹ mañ ni kā fā lẹ nā lẹ kẹ-yaši Gilead tõ mañ ko mañ ko bẹ ni wọnyẽẽ, Iehowa, wọ-Nyoñmọ lẹ, dšọ fẽ nọ hāwọ.

37. Amonbii lẹ ašikpoñ lẹ kẹkẹ be otaa, kẹ Iabok fā lẹ hewọhewọ lẹ fẽ kẹ goñ lẹ nọ mādši lẹ kẹ hefẽhe ni Iehowa, wọ-Nyoñmọ lẹ, kẽ okata he lẹ.

Yitšo 3.

Kẹkẹ ni wọtšố wọhe ni wọyayi Bašan gbẹ lẹ nọ; ni Bašan mañtšẹ *Og lẹ kẹ emañ lẹ fẽ dše kpo ekẹwọ bawu yẹ Edrei. *4 Mose 21, 33—35.

2. Ši Iehowa kẽmi akẹ: Kāšelẹ gbeyei; edšakẹ mitulẹ kẹ emañ lẹ fẽ kẹ ešikpoñ lẹ miwo odeñ, ni ofelẹ tamọ bọni ofe Amorbii amañtšẹ Sihon ni hī Hešbon lẹ.

3. Ni Iehowa, wo-Nyoṅmo lę, tu Bašan maṅtšę Og lę hū kę emaṅbii lę fē ewo wodeṅ, ni wogbēlę kę-yaši beyino ni mokomeflo efęę.

4. Ni wošō emādši lę fē yę nakai be lę mli; maṅ ko maṅ ko bę ní wošōō yę amędeṅ: mādši nyoṅmai-ekpa soṅṅ ní dfere Argob niiaṅ ní dši Og maṅtšęyeli ni yo Bašan lę fē lę.

5. Nękę mādši nę fē lę atfa gbogboi ní kwōlo awo amęhe kę amęhe agbói kę amęsę adabāṅi, esōro mādši babaō dientšę ni gbogboi bę amęhe lę.

6. Ni wofeamę musu, boni wofe Hešbon maṅtšę Sihon lę, nakai wofe maṅfē-maṅ kę hīī kę yei kę gbekēbii lę musu.

7. Ši koloi lę fē kę nihānii ní yo mādši lę amli lę woha wohā wohe. 20, 14.

8 Ni wošō šikpoṅ lę kę-dšę Amorbii lę amaṅtšęmei enyo ní yo Iordan se lę adeṅ yę nakai be lę mli, kę-dšę Arnon fā lę nā kę-yaši Hermon goṅ lę he;

9. (no dši Hermon ní Zidonbii lę tšéolę Sirion, ni Amorbii lę tšéolę Senir lę,) 4, 48. Lal. 29, 8. 1 Kron. 5, 23.

10. kę mādši lę fē ní dfere ṅā kplenē lę no lę kę Gilead fē kę Bašan fē kęyaši Salka kę Edrei ni dši Og maṅtšęyeli lę mli mādši ní yo Bašan lę.

11. (Edšakę Bašan maṅtšę Og lę pę dši oblāṅi lę ní fę lę ateṅ moni efę; na, esātšo ní dši dadesātšo lę, ani dšee Amonbii lę a-Rabat lę eyo? ni ekęlę hīe ninetaloi nęhū kę elęmo hū ninetaloi edfę yę gbomo ninetalo nā.)

12. Ni woṅō nękę šikpoṅ nę yę nakai be lę mli; kę-dšę Aroer ní kā Arnon fā lę na lę kę Gilead gōdši ašikpoṅ lę fā lę kę ameno mādši lę miṅō-hā Rubenbii lę kę Gadbii lę. 4 Mose 32, 33—42.

13. Ni Gilead heni fę lę kę Og maṅtšęyeli Bašan lę fē miṅō-hā Manase akutšo fā lę, Argob niiaṅ fē kę Bašan fē, ni atšéo dšęi oblāṅi ašikpoṅ lę.

14. Manase bi Iair lę ṅō Argob niiaṅ fē kę-yaši Gešurbii kę Maakatbii ahūsūi lę anā, ni eṅō egbęi ewo Bašan mādši lę akę Havot-Iair kę-baši ṅmęnę.

15. Ši Makir lę, miṅō Gilead mihālę.

16. Ni Rubenbii kę Gadbii lę, miṅō kę-dšę Gilead kę-yaši Arnon fā lę, fā lę teṅ, mihāamę akę amęhūsū, āhū kę-yaši Iabok fā lę ní dši Amonbii lę ahūsū lę nā,

17. kę ṅā kplenē lę ní Iordan dši ehūsū lę, kę-dšę Kineret-ṅšo lę nā kę-yaši ṅā kplenē lę no ṅšo ní dši Ṅō-ṅšo lę nā yę Pisga šiši yę bokāgbę lę.

18. Ni miwonye kitā yę nakai be lę mli akę: Iehowa, nye-Nyoṅmo lę, eṅō nękę šikpoṅ nę ehānye akę nyenō; nyeteṅ tawuloi lę fē amla kę-nyie nyenyemimei, Israelbii lę, ahīe;

19. ši nyeṅāmei kę nyebii abifabii kę nyekoloi lę kękę ahī ši yę nyemādši ní miṅō-hānye lę amli, (edšakę mile akę nyeyę šla koloi babaō,)

20. kę-yaši beyino ní Iehowa aahā nyenyemimei lę aadšō amęhe tamo nye noṅṅ, ni amę hū ameaye šikpoṅ ní Iehowa, nye-Nyoṅmo lę, ṅō-hāa-amę yę Iordan sę lę no, ni no sę dāni nyeteṅ mofēmo akū esę kę-ya enoyelinō ní miṅōhānye lę no.

21. Ni *Iošua hū miwolę kitā yę nakai be lę mli akę: Ohīṅmęii ena nii fē ní Iehowa, nye-Nyoṅmo lę, efe nękę maṅtšęmei enyo nę; nakai noṅṅ Iehowa bafe maṅtšęyelii fē ní nyeyanina lę.

* 4 Mose 27, 18. 22.

22. Nyekašea-amę gbeyei; edšakę Iehowa, nye-Nyoṅmo lę, dši moni wuo hāanye. 1, 30.

23. Ni mikpa Iehowa fai yę nakai be lę mli akę:

24. Nuntšo Iehowa, bo obōi odalę kę onineširalę lę kę otšūlo tšōmo; edšakę mē Nyoṅmo yo ṅwei alo šikpoṅ lę no ní aanyē nii ní otšu nę etšu, alo efe hewalęnii ní ofe nę?

25. Mikpao fai, hā ní mi hū mafo mli kę-ya, ní mayana šikpoṅ kpakpa ní yo Iordan sę lę, nękę goṅ fęfęo nę kę Lebanon lę!

26. Ši nyehewo lę Iehowa mli fūmi, ni eboomi toi; ni Iehowa kēmi akę: Efá, okęmi akawie nękę sane nę he doṅṅ! 4 Mose 20, 12.

27. Kwo kę-ya Pisga yiteṅ, ni ohole ohīṅmęii ano okwę anaigbę kę kōyigbę

kẹ wuoyigbẹ kẹ bokãgbẹ, koni okẹ ohī-ńmẹii ana; edšakẹ ofoń nẹkẹ Iordan nẹ!

28. Ni owo Iošua kitã, ni owolẹ ekã kẹ hewalẹ, edšakẹ lẹ ebanyie mań nẹ hīe kẹ-foń, ni lẹ nońń eedša šikpoń ní oona lẹ mli ehãamẹ. 31, 3. 7.

29. Ni wọhī ši yẹ dšọ̃ ní kã Bet-Peor ńẹlẹnọ lẹ mli.

Yitšo 4.

Ni agbẹnẹ, Israel, bo akpọi kẹ mlai ní mitšõọnye lẹ toi ní nyeye nọ, koni nyeyi aná wala, ni nyeya nyeyańõ šikpoń ní Iehowa, nyetšẹmei a-Nyońmọ lẹ, kẹ-hãanye lẹ.

2. Nyekańõa noko nyefataã kitã ní miwoọnye nẹ he, ni asań nyekadšiea noko yẹ mli, ši nyeyea Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ, kitãi ní miwoọnye nẹ nọ. 13, 1. Abẹi 30, 6. Kpods. 22, 18. 19.

3. Nyehīńmẹii ena noni Iehowa fe yẹ Baal-Peor hewọ lẹ; edšakẹ nũ-fẽ-nũ ní yanyie Baal-Peor sẹ lẹ, Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, kpãtã ehīe yẹ nyeteń. 4 Mose 25, 3–9.

4. Ši nye mei ní nyekpẹtẹ Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ, he lẹ, nyefẽ tiẽm nyeyi ená wala kẹ ńmẹnẹ.

5. Na, mitšõnye akpọi kẹ mlai, takẹ bọni Iehowa, mi-Nyońmọ lẹ, ewomi kitã lẹ, koni nyeye nọ yẹ šikpoń ní nyeyaã nyeyańõ lẹ nọ.

6. Nohewọ lẹ nyeyea nọ ni nyefea; edšakẹ no nońń batšõ nyenilẽ kẹ nyeńã yẹ mãdši ní aanu nẹkẹ akpọi nẹ fẽ lẹ ahīe, ni amẹakẹ̃: Lẹlẹń, mań ní le nii ni amẹle ńã dši nẹkẹ mań kpeteńkple nẹ!

7. Edšakẹ nẽ mań kpeteńkple ko yọ, ni eyọ nyońmọi ní bẹńkẹọamẹ, tamọ bọni Iehowa, wọ-Nyońmọ lẹ, bẹńkẹọwọ befẽbe ní wọtšẹ́ọlẹ lẹ? 33, 29. 2 Sam. 7, 23.

8. Ni nẽ mań kpeteńkple ko hũ yọ ní yọ akpọi kẹ mlai ní dša tamọ nẹkẹ mla nẹ fẽ ní mińõ-ńmẽọ nyehīe ńmẹnẹ nẹ?

9. Ši kwẹmọ ohe ní ahī kẹkẹ ní ohīe ahī ohe nọ dšogbãń, koni *ohīe akadše sãdši ní ohīńmẹii ena lẹ anọ, ni amẹkadše otšui mli owala gbīīabọ fẽ, ni ohã obii kẹ onãbii ale, * Lal. 103, 2.

10. titri lẹ gbī ní *odamọ Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, hīe yẹ Horeb, beni Iehowa kẽmi akẹ: Buamọ mań lẹ nã ohãmi, ni mahã amẹnu miwiemọi lẹ, ní amẹkẹ-kase migbeyeišemọ gbīīabọ fẽ ní amẹyọ dšẹ lẹ, ni †amẹńõ-tšõ amẹbii lẹ hũ. * 2 Mose 19, 17. †5 Mose 6, 7; 11, 19

11. Ni nyetši nyebẹńkẹ ní nyebadamẹ goń lẹ šiši, ni goń lẹ here kẹ la kẹ-tẹ ńwei šońń, ni ewo duń kẹ atatu kẹ oblọtu.

12. Ni Iehowa dšẹ la lẹ mli ekẹnye wie; nyenu wiemọi lẹ agbẽmọ, ši nyenaa subãń ko, akẹ gbẽ lẹ kẹkẹ nyenu.

13. Ni edšadše ekpãńmọ lẹ ní ewoonye kitã akẹ nyeye nọ lẹ etšõnye, no dšẹ wiemọi nyońma lẹ ní *eńmã yẹ tẹi tẹtrẹbii enyọ nọ lẹ. * 2 Mose 31, 18.

14. Ni Iehowa womi kitã yẹ nakai be lẹ mli akẹ mitšõnye akpọi kẹ mlai lẹ, ní nyeye nọ yẹ šikpoń ní nyefoọ mli kẹ-ya ní nyeyańõ lẹ nọ.

15. Nohewọ lẹ nyekwẹa nyehe nọ ni ahīa; edšakẹ gbī nọ ní Iehowa dšẹ la lẹ mli kẹnye wie yẹ Horeb lẹ nyenaa subãń ko subãń ko:

16. koni nyekaye sane fõń ní nyefe *amãgã ko ní tamọ nũ lo yõ henọ nyehã nyehe, * 2 Mose 20, 4

17. alo šīa kolo ní yọ šikpoń lẹ nọ lẹ henọ ko, alo loflõ flikilọ ni flikiọ yẹ ńwei lẹ henọ ko,

18. alo noko ní wamoọ yẹ sũ mli lẹ henọ ko, alo lõ ko ní yọ nu mli yẹ šikpoń lẹ šiši lẹ henọ ko;

19. ni kẹ́ ohole ohīńmẹii anọ kẹ-te ńwei ni *okwẹ hũlũ kẹ nyońtšẽre kẹ ńulamii lẹ ní dši ńwei asafo lẹ fẽ lẹ, kãhã amẹgblao ni oyadšáamẹ ni osůmọamẹ; edšakẹ Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, sãamẹ eto ehã mãdši fẽ ní yọ ńwei šiši lẹ. * 17, 3.

20. Ši nye lẹ, Iehowa eńõnye, ni edšienye kẹ-dšẹ dade flõnõ lẹ mli, kẹdšẹ Mizraim, koni nyefe *nọyeli mań nyehãlẹ, tamọ bọni nyeyọ ńmẹnẹ gbī nẹ lẹ. * 2 Mose 19, 5. 6

21. Ni nyehewọ lẹ Iehowa námi mlifũ, ni ekã kitã akẹ mifoń Iordan ni miyań šikpoń kpakpa ní Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, kẹ-hãao akẹ onõ lẹ nọ. 3, 26.

22. Edšakẹ mi lẹ mibagbo yẹ biẹ šikpoń nẹ nọ ni mifoń Iordan; ši nye lẹ

bafo ní nyeyańō nakai šikpoń kpa-
lę.
. Nyekwęa nyehe ní ahīa, koni nye-
akadše Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, kpăń-
ní ekęnye ekpăń lę nǫ, ni nyeyafe
ii fĕ ní Iehowa, o-Nyońmǫ lę, eguo
ko nǫ amăgă.
. Edšakę Iehowa, o-Nyońmǫ lę,
i šăa mo kwrakwra dšilę, Mawu
ńăyelǫ ni!
9. 3. 2 Mose 20. 5. Ies. 10, 17. Heb. 12, 29.
. Kędši oná bii kę năbii ni nyetšę
šikpoń lę nǫ, ni nyeye sane fōń, ni
fe noko nǫ amăgă, ni nyefe noni dši
yę Iehowa, o-Nyońmǫ lę, hīe, ni
wo emli la lę.
. no lę ńmęnę *mītšę́ ńwei kę šikpoń
ameye odase amęšinye, akę kpătămǫ
hīe bakpătă oyá kę-adšę šikpoń ní
bafo Iordan kę-ya ní nyeyańō lę nǫ;
yeń gbī ko yę nǫ, ši moń kpătămǫ
pătă nyehīe. *30, 19; 31, 28; 32, 1.
. Ni Iehowa aagbęnye afă dšeńmădši
mli, ni aafę nyeteń mei fiō kękę yę
mădši ní Iehowa aakplanye kę-ate
teń.
. Ni dšęi nyeayasúmǫ nyońmǫi ní
gbomei anine nă nitšumǫi yę, tšei
tęi, nii ní enaa nii, ni amęnuu nii,
ameyee nii, ni amenuu nii afŭ lę.
28, 36. Lal. 115, 4—7.
. Ši kędši nyetao Iehowa, o-Nyońmǫ
yę dšęi lę, no lę oonalę. kędši otao
bę kę otšui fĕ kę osusuma fĕ lę.
Lal 27, 8. Ies. 29, 13. 14.
. Be mli ní oyǫ amanehŭlŭ mli ni
mei fĕ eba onǫ yę năgbē gbīī lę anǫ
no lę ookŭ osę kę-aba Iehowa, o-
ńmǫ lę, ńō, ni oobo egbē toi.
3 Mose 26, 40
. Edšakę Mawu ní mŭsŭń tšōǫlę dši
wa, o-Nyońmǫ lę; ekwańo ni asań
ătăń ohīe, ni ehīe kpań otšęmei lę
ăńmǫ ní ekă nǫ kită ehăamę lę nǫ.
. Edšakę agbęnę bi gbīī ní eho ní
ohīe lę amli sane, kę-dšę gbī nǫ
Nyońmǫ bǫ gbomo yę šikpoń lę nǫ,
san kę-dšę ńwei năgbēhe kome kę-
ńwei năgbēhe kroko lę, akę aye
ko ní tamǫ nękę sane kpeteńkple
alo anu sane ko ní tamǫ no lo?

33. Ani mań ko enu *Nyońmǫ gbē
mīwie kę-mīdšę la mli dă, takę bǫni bo
lę onu lę, ni amęyi ená wala?
* 2 Mose 20, 1. 19.
34. Alo Nyońmǫ eka ní eba ebadšie
dšeńmań ko kę-dšę dšeńmań kroko mli
yę *kăi ană, kę okadii ană, kę nă-
kpęnii ană, kę tawŭ nă, kę ninešiwalę
nă, kę nine ní akpă mli nă, kę gbeyei-
nii wudši ană, tamǫ bǫni Iehowa, nye-
Nyońmǫ lę, fe hănye yę Mizraim yę
nyehīńmeiań lę lo? * 7, 19.
35. Bo lę, ahă ona, koni ole akę Ie-
howa lę, lę ekome dši Nyońmǫ, ni moko-
moko bę esę dońń. 32, 39.
36. Ńwei tō ehă onu egbē kę-dšę, koni
ekę-tšǫseo, ni šikpoń lę nǫ hŭ ehă ona
ela kpeteńkple lę, ni ewiemǫi lę onu kę-
dšę la lę teń.
37. Ni edšakęši esumǫ otšęmei lę hewǫ
lę, ehala amęsešibii ní baă yę amęsę lę,
ni *lędientšę ekę ehewalę kpeteńkple lę
dšieo kę-dšę Mizraim, * 2 Mose 33, 14.
38. koni efie dšeńmădši wudši ní he
wa fēo lę kę-dšę ohīe, ni ekęo aba dšęi,
ni eńō amęšikpoń lę ehăo akę onō, takę
bǫni eba mli ńmęnę nę.
39. Nohewǫ lę ńmęnę ná ole ni okę-
to otšuiń, akę Iehowa lę, lę dši Nyo-
ńmǫ ní yǫ ńwei kę šikpoń lę nǫ; esę
lę moko bę.
40. Nohewǫ lę ye ekpǫi kę ekităi ní
miwoǫo ńmęnę nę nǫ, koni ahī ahăo kę
obii ni baă yę osę lę, ni ogbīī asę atšę
yę šikpoń ní Iehowa, o-Nyońmǫ lę, kę-
hăao lę nǫ dă.
41. No be lę mli Mose hala *mădši
etē yę Iordan sę, yę bokăgbę lę,
* 4 Mose 35, 6—29. 5 Mose 19, 2—13.
42. koni gbomogbelǫ, ni nine eyakpa
yǫ enanyo nǫ ní dšee nyę enyęlę eto
lę, adšo foi kę-ya dšęi, ni kę́ edšo foi
kę-te nękę mădši nę eko mli lę, ni eyi
aná wala:
43. ehala Bezer ní yǫ ńă lę nǫ yę
šikpoń tręnę lę nǫ lę ehă Rubenbii lę
kę Ramot yę Gilead ehă Gadbii lę kę
Golan yę Bašan ehă Manasebii lę.
44. Ni mla ní Mose ńō-ńmē Israelbii
lę ahīe lę nę.

45. Nomei dši odasei kẹ akpọi kẹ mlai
ní Mose dšadše tšō Israelbii lẹ, beni
amẹdšẹ Mizraim amẹba lẹ,
46. yẹ Iordan sẹ dšō̤ lẹ ni kā Bet-
Peor ṅẹlẹnọ lẹ mli, yẹ Amorbii amaṅtšẹ
Sihon ní hī Hešbon ní Mose kẹ Israel-
bii lẹ gbe lẹ, beni amẹdšẹ Mizraim amẹba
lẹ, šikpoṅ lẹ nọ,
47. ní amẹṅō ešikpoṅ lẹ kẹ Bašan
maṅtšẹ Og šikpoṅ lẹ, mei ni dši Amor-
bii amaṅtšẹmei enyọ ní yọ Iordan sẹ yẹ
bokāgbẹ lẹ,
48. kẹ-dšẹ Aroer ni kā Arnon fā lẹ
nā lẹ kẹ-yaši *Sion goṅ ní dši Hermon
lẹ he, * 3, 8. 9.
49. kẹ ṅā kplenē lẹ fē ni yọ Iordan
sẹ yẹ bokāgbẹ lẹ kẹ-yaši ṅā kplenē lẹ
nọ ṅšọ lẹ nā yẹ Pisga goṅ lẹ šiši lẹ.

Yitšo 5.

Ni Mose bo etšẹ́ Israel mū lẹ fē ni
ekẹ̄amẹ akẹ: Israel, nyeboa akpọi kẹ
mlai ní midšadšẹọ miwoọ nyetoiiaṅ ṅmẹnẹ
nẹ toi, ni nyekasea ni nyedfẽṅa nọ, ní
nyeye nọ!
2. Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, kẹwọ kpāṅ
yẹ Horeb. 28, 69. 2 Mose 19, 5.
3. Dšee wọtšẹmei lẹ Iehowa kẹ-kpāṅ
nẹkẹ kpāṅmọ nẹ, ši moṅ wọ ekẹ-kpāṅ,
wọ ní ṅmẹnẹ gbī nẹ ní wọfē wọhīe kā-
mọ nẹ. 29, 14.
4. Hīe kẹ hīe Iehowa kẹnye wie yẹ
goṅ lẹ nọ kẹ-dšẹ la lẹ teṅ.
K. 24. 2 Mose 19, 19.
5. Mi lẹ midamọ Iehowa kẹ nye teṅ
yẹ nakai be lẹ mli, koni madšadše Ie-
howa wiemọi lẹ matšōnye; edšakẹ la lẹ
hewọ lẹ *nyeše gbeyei, ni nyekwọọ goṅ
lẹ. Ni ekẹ̄: * 2 Mose 19, 16.
(K. 6—31: kwẹ 2 Mose 20.)
6. Midši Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ní
dšieo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, kẹ-
dšẹ nyṓdši awe lẹ.
7. Kāná nyoṅmọi krokomei yẹ misẹ!
11, 16. 18.
8. Kāfe *amāgā ko lo noko ní tamọ
nii ní yọ ṅwei, lo nii ní yọ šikpoṅ lẹ
nọ, lo nii ní yọ nu mli yẹ šikpoṅ lẹ
šiši lẹ ohā ohe. * 27, 15.
9. Kādšáamẹ, ni kā nọamẹ hū; edšakẹ
mi, Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, midši Nyoṅmọ
awuṅāyelọ ni woọ tšẹmei atômọi anyō̤mọ
kẹ-tšṓọ bii anọ, kẹ-yašiọ yinọbii ní dši
etē kẹ yinọbii ní dši edfẹ ní nyẹọmi
lẹ anọ;
10. ni minaā mei akpei abọ ní sumoọmi
ni amẹyeọ mikitāi anọ lẹ amọbọ.
11. Kāhīe Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, gbẹi
amli yakayaka; edšakẹ Iehowa ebuṅ mei
hīeọ egbẹi amli yakayaka lẹ bem.
12. Bu hedšō̤mọgbī lẹ, ní oyelẹ kroṅkroṅ,
takẹ bọni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ewọ
kitā lẹ.
13. Gbīī ekpa lẹ otšu nii, ni ofe onii fā;
14. ši gbī ní dši gbī kpawo lẹ dši he-
dšō̤mọgbī hā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ; no
nọ lẹ kātšu nitšumọ ko, bo, lo obinā,
lo obiyō, lo owenū, lo oweyō, lo otšina,
lo otedši, lo ošīa koloi lẹ eko, lo ogbẹ
ní yọ ogbói lẹ amli, koni owenū kẹ
oweyō adšō̤ amẹhe tamọ bo noṅṅ.
15. Ni okai *akẹ bo hū otšō̤ tšālẹ
pēṅ yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, ni Ieho-
wa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹ ninešiwalẹ kẹ nine
ní akpā mli dšieo yẹ dšẹi. Nohewọ ni
Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, woō kitā akẹ oye
hedšō̤mọgbī lẹ. * 15, 15; 16, 12; 24, 18.
16. Wo otšẹ kẹ onye, takẹ bọni Ieho-
wa, o-Nyoṅmọ lẹ, woō kitā lẹ, koni ogbīī
atšẹ ní ahī ahāo yẹ šikpoṅ lẹ ní Ieho-
wa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao lẹ nọ.
17. Kāgbe gbomo.
18. Kābọ adfamaṅ.
19. Kādšu.
20. Kāye amale odase yẹ onanyo hewọ.
21. Ohīe akakō onanyo ṅā nọ. Ni asaṅ
ohīe akakō onanyo šia, lo ešikpoṅ, lo
ewenū, lo eweyō, lo etšina, lo etedši,
lo nofēno ní dši onanyo nō lẹ nọ.
22. Nẹkẹ wiemọi nẹ Iehowa kẹ gbē
ní wa dšẹ la lẹ kẹ atatu lẹ kẹ duṅ kpā
lẹ mli wie tšō nyesafo mū lẹ fē yẹ goṅ
lẹ nọ, ni ekẹ noko fataa he; ni eṅmā
yẹ *tẹi tẹtrẹbii enyọ nọ, ni eṅō-hāmi.
* 2 Mose 31, 18
23. Ši eba mli akẹ, beni nyenu gbē
lẹ kẹ-dšẹ duṅ lẹ mli, ni goṅ lẹ tšoọ kẹ
la lẹ, nyetši nyebẹṅkẹmi, nyekutšei atšẹ-
mei kẹ nyenukpai lẹ fē,

24. ni nyekẹ̄mi akẹ: Na, Iehowa, wọ-
Nyoṅmọ lẹ, ehā wọna enumnyam kẹ
ekalẹ lẹ, ni *egbē lẹ hū wọnu kẹ-dšẹ
la lẹ teṅ; ṅmẹnẹ gbī nẹ nọ wọna akẹ
Nyoṅmọ kẹ gbomo wieọ ni eyi náa wala
hē. * 4, 33.
25. Bēlẹ mēhewọ wọogboi? Edšakẹ
nẹkẹ la kpeteṅkple nẹ aašāwọ kwra-
kwra; kẹdši wọkā he wọmīnu Iehowa,
wọ-Nyoṅmọ lẹ, gbē lolo lẹ, no lẹ wọogboi.
26. Edšakẹ namo yọ ádesāi fē ateṅ,
ni enu Nyoṅmọ hīekālọ lẹ gbē mīwie
kẹ-midšẹ la mli, tamọwọ, ni eyi ená
wala?
27. Bo moṅ tši obeṅkẹ ni obo nofēno
ni Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, aakē toi, ni
obakẹ̄wọ nii fiā ní Iehowa, wọ-Nyoṅmọ
lẹ. kẹo aawie lẹ, ni wọobo toi ní wọfe.
28. Ni beni Iehowa nu nyewiemọi ní
nyekẹmi wie lẹ, Iehowa kēmi akẹ: Minu
nẹkẹ maṅ nẹ wiemọi ní amẹkẹo wie lẹ;
amẹgbē lẹ fē dša.
29. Miná ní kūlẹ amẹná nẹke tšui dā,
ni amẹkẹ-šemi gbeyei, ni ameye mikitāi
lẹ fē nọ, koni ahī ahāamẹ kẹ amẹbii
kẹ-ya nánọ! 29, 3. 4 Mose 11, 29.
30. Ya ní oyakẹ̄amẹ akẹ: Nyekūa nye-
lẹ kẹ-yaā nyebūi lẹ amli!
31. Ši bo lẹ damọ biẹ yẹ mimasẹi, ni
madšadše kitāi kẹ akpọi kẹ mlai lẹ fē
matšōo, koni oyatšōamẹ, ní amẹye nọ
yẹ šikpoṅ ní miṅō-hāa-amẹ akẹ amẹnō
lẹ nọ.
32. Nohewọ lẹ nyedfēṅa nọ ni nyeyea
kitāi ni Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, wonye
lẹ nọ, ni nyekagba ninedšūrōgbẹ lo abẹ-
kugbẹ. 4, 2; 28, 14. Ios. 1, 7. Abẹl 4, 27.
33. Gbẹ ní Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ,
ewonye he kitā lẹ fē nọ nyenyiea, koni
nyeyi aná wala, ni ahī ahānye, ni nye-
gbīī asẹ atšẹ yẹ šikpoṅ ní nyeyaṅō lẹ nọ!

Yītšo 6.

Agbẹnẹ kitāi kẹ akpọi kẹ mlai ní
Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, efā akẹ atšōnye
lẹ nẹ. koni nyeyaye nọ yẹ šikpoṅ ní
nyefoọ mli kẹ-ya ní nyeyaṅō lẹ nọ,
2. koni oše Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
gbeyei, ni oye ekpọi kẹ ekitāi ní mi-
woọo nẹ fē nọ, bo kẹ obi kẹ onābi yẹ
owala gbīī lẹ fē mli, koni nyegbīī asẹ
atšẹ.
3. Nohewọ lẹ bo toi, Israel, ni odfēṅ
nọ, ní oye nọ, koni ahī ahāo, ní nyeyi
afá babaō yẹ šikpoṅ ní hoọ fufọ kẹ wò
lẹ nọ, takẹ bọni Iehowa, otšẹmei a-Nyo-
ṅmọ lẹ, ewoō ši lẹ.
4. Bo toi, Israel! Iehowa, wọ-
Nyoṅmọ lẹ, Iehowa kome ni.
Mar. 12, 29 1 Kor. 8, 4. 6.
5. Ni suomọ Iehowa, o-Nyoṅmọ
lẹ, kẹ otšui fē kẹ osusuma fē kẹ
ohewalẹ fē! 10, 12. Mat. 22, 37.
6. Ni nẹkẹ wiemọi nẹ ní miwoọo he
kitā ṅmẹnẹ gbī nẹ akā otšui nọ, 11, 18—20.
7. ni odfēṅ nọ *otšō obii, ni owie
he, beni otá ši yẹ ošīa lẹ kẹ beni onyie
gbẹ teṅ kẹ beni okā ši kẹ beni ote ši;
* 1 Mose 18, 19.
8. ni oṅō-fe kaimọnō ofī onineši, ni
ametšōmọ hīenātramọnii yẹ ohīṅmẹii ateṅ;
2 Mose 13, 9.
9. ni oṅmā yẹ ošīnātšei kẹ ogbói ahe!
10. Ni kẹdši eeba mli akẹ Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ, kẹo aayašẹ šikpoṅ ní ekā
otšẹmei Abraham kẹ Isak kẹ Iakob kitā
akẹ ekẹ-bahāo lẹ nọ lẹ, mādši kplei fẹ-
fẹdši ní dšee bo oto,
11. kẹ šīai ní amẹmli eyimọ obōbō kẹ
nibii kpakpai ní dšee bo ekẹ-wo mli,
kẹ nubui ní atšatšai ni dšee bo otša, kẹ
weintromi kẹ mutšei ní dšee bo oteo,
ni ooye otọ lẹ: 8, 10.
12. no lẹ kwẹmọ ohe ní ahī, koni ohīe
akadše Iehowa, moni dšieo kẹ-dšẹ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ, kẹ-dšẹ nyōdši awe lẹ nọ!
13. Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, gbeyei oše
ni lẹ noṅṅ odšá, ni egbẹi lẹ okẹ-kā kitā.
10, 20. Mat. 4, 10.
14. Nyekayanyiea nyoṅmọi krokomei
ní dši mādši ní dfere nyehewọ lẹ anyo-
ṅmọi lẹ eko sẹ.
15. Edšakẹ Mawu *awuṅāyelọ dši Ie-
howa, o-Nyoṅmọ lẹ, ní yọ oteṅ lẹ, koni
Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ. mli akawoō la,
ní ekpātā ohīe kẹ-dšẹ šikpoṅ lẹ nọ.
* 2 Mose 20, 5.
16. *Nyekakaā Iehowa, nye-Nyoṅmọ
lẹ, takẹ bọni †nyekalẹ yẹ Masa lẹ;
* Mat 4. 7. † 2 Mose 17, 2. 7.

17. ši moṅ nyeyea Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, kitāi le̱ ke̱ edasei le̱ ke̱ ekpo̱i le̱ ni ewoö le̱ ano̱;

18. ni ofe noni dša ke̱ noni hī ye̱ Iehowa hīe, koni ahī ahāo, ni oya oyaṅō šikpoṅ kpakpa ní Iehowa kā otše̱mei le̱ akitā ye̱ he le̱,

19. ní efie ohenye̱lo̱i le̱ fē ye̱ ohīe, take̱ bo̱ni Iehowa wie le̱. 2 Mose 23, 27. 28.

20. Ke̱dši obi aabio wó̱ ko lo wó̱se̱ ko ake̱: Odasei ke̱ akpo̱i ke̱ mlai ní Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, wonye le̱, tè ešišiṅ? le̱, 2 Mose 13, 14.

21. no le̱ okē *obi ake̱: Sá le̱ Farao tšūdši dšiwo̱ ye̱ Mizraim, ni Iehowa ke̱ ninešiwale̱ dšiewo̱ ke̱-dše̱ Mizraim; * Luk. 44, 2.

22. ni Iehowa hā okadii ke̱ nākpe̱nii wudši ní yo̱ gbeyei ba Mizraim ke̱ Farao ke̱ ewe le̱ fē no̱ ye̱ wo̱hīe;

23. ši wo̱ le̱ edšiewo̱ ke̱-dše̱ dše̱i, koni eke̱wo̱ aba ni eke̱ šikpoṅ ní ekā wo̱tše̱mei le̱ akitā ye̱ he le̱ ahāwo̱.

24. Ni Iehowa wowo̱ kitā, ake̱ wo̱ye ne̱ke̱ akpo̱i ne̱ fē no̱, koni wo̱še Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, gbeyei, ní ahī ahāwo̱ dāne̱, ni wo̱yi aná wala, take̱ bo̱ni eyo̱ ṅme̱ne̱ ne̱.

25. Ni no aatšō wo̱dšale̱ ye̱ Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ke̱dši wo̱o̱dfēṅ no̱, ní wo̱ye ne̱ke̱ kitāi ne̱ fē no̱, take̱ bo̱ni efāwo̱ le̱.

Yitšo 7.

Ke̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱o yaše̱ šikpoṅ ni oyaā *oyaṅō le̱ no̱, ni efāmo̱ dšeṅmādši babaō ye̱ ohīe, Hitbii ke̱ Girgašbii ke̱ Amorbii ke̱ Kanaanbii ke̱ Perizbii ke̱ Hivbii ke̱ Iebusbii, dšeṅmādši kpawo ní dāra ni ame̱he wa fèo le̱; * 31, 3.

2. ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, tuame̱ ewo odeṅ ni o̱gbeame̱ le̱, no le̱ *femo̱ame̱ musu kwrā: oke̱ame̱ akakpāṅ kpāṅmo̱ ko, ni asaṅ kānaame̱ mo̱bo̱. * 4 Mose 21, 2.

3. Ni oke̱ame̱ akaye yōw̃ē; kāṅō obiyō ohā ebinū gblā, ni kāw̃e̱ ebiyō ohā obinū. 2 Mose 23, 32; 34, 15. 16.

4. Edšake̱ ame̱ahā obii le̱ akpale ye̱ mise̱, ní ame̱yasúmo̱ nyoṅmo̱i krokomei, ni Iehowa mli aawonye la, ni eekpātā nyehīe oyá.

5. Ši moṅ bo̱ni nyefeaame̱ ne̱: Ame̱folešālate̱i le̱ nyekūmo̱a, ni ame̱te̱i ni ame̱māmo̱ le̱ nyedfāraā, ame̱wo̱ṅ-kōi le̱ nyegbaā, ni ame̱māgāi le̱ nyeke̱ la ašia. 12, 2. 3.

6. Edšake̱ maṅ kroṅkroṅ dšio hā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, bo le̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehalao, koni otšō le̱dientše emaṅ ye̱ mādši fē ní yo̱ šikpoṅ le̱ no le̱ ateṅ. 2 Mose 19, 5. 6.

7. Dšee fá ni nyeyi fá fè mādši fē hewo̱ ni Iehowa sumo̱nye ni ehalanye le̱; ši nye moṅ po dši mei ní fáá ye̱ mādši fē ateṅ; Ef. 2, 4.

8. ši suomo̱ Iehowa sumoo̱nye, ni ēsumo̱ ake̱ eye kitā ní ekā nyetše̱mei le̱ no̱ hewo̱ ni Iehowa ke̱ ninešiwale̱ dšienye ni ekpōnye ke̱-dše̱ nyōdši awe, ke̱-dše̱ Mizraim maṅtše̱ Farao deṅ le̱.

9. Nohewo̱ le̱ ná ole ake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, le̱ dši Nyoṅmo̱, Mawu ano̱kwafo, ní too̱ kpāṅmo̱ ke̱ mo̱bo̱nale̱ ehāa mei ní sumoo̱le̱ ke̱ mei ní yeo̱ ekitāi le̱ ano̱ ke̱-yaši yino̱bii ní dši akpe no̱, 2 Mose 20, 6.

10. ni ewoo̱ mei ní nye̱o̱le̱ le̱ hū nyōmo̱ ye̱ ame̱hīe, ni ekpātāa ame̱hīe; etše̱e ke̱ moni nye̱o̱le̱ le̱ nyōmo̱wo ye̱ ehīe.

11. Nohewo̱ le̱ kitā ke̱ akpo̱i ke̱ mlai ní miwoo̱o ṅme̱ne̱ ne̱, ye no̱, ní ofe. 5, 32; 6, 17.

12. Ni ke̱dši nyebo ne̱ke̱ mlai ne̱ atoi, ni nyeye no̱ ni nyefe le̱, no le̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, aaye ekpāṅmo̱ ní eke̱o kpāṅ le̱ ke̱ emo̱bo̱nale̱ ní ekā otše̱mei le̱ akitā ye̱ he le̱ no̱, 2 Mose 23, 22—31.

13. ni eesumo̱o ni eedšō̱o ni eehā oyi afá, ni eedšō̱ omūsūṅbii ke̱ ošikpoṅ le̱ no̱ nibānii ke̱ oble ke̱ owein ke̱ omū ke̱ otšīnai abii ke̱ otōi abii ye̱ šikpoṅ ní ekā otše̱mei le̱ akitā ake̱ eke̱-bahāo le̱ no̱.

14. Aadšō̱o fè mādši fē; nū ko lo yō ko ní fo̱o̱ ehīṅ nyeteṅ, ni ošīa koloi le̱ hū ešāṅ.

15. Ni Iehowa aako̱ ohela-fē-hela aše̱ afō, ni eṅōṅ Mizraim helai fōdši ní ole le̱ ekomeflo efōṅ ono̱; ši moṅ eeṅō-fie ohenye̱lo̱i le̱ fē ano̱.

6. Ni ofite mādši fĕ ní Iehowa, o-
oňmo lę, aatu awo odeň lę; ohīňmęii
aaame mobo, ni kāsúmo amęnyoňmoi
; edšakę no bafe tšŏne ahāo. Ios. 23, 13.
7. Kędši ookē yę otšui mli akę: Nękę
ňmādši nę ayi fá fèmi; té mafe tēň
manyĕamę maſieň? lę, 4 Mose 13, 31. 14, 1-4.
8. no lę kāšeamę gbeyei; ši moň kaimo
ni Iehowa, o-Nyoňmo lę, fe Farao kę
raim mū lę fĕ lę,
9. kę kāi kpeteňkplei hŭ ní ona kę
ňmęii lę, kę okadii kę nākpęnii lę, kę
ešiwalę kę nine ní akpā mli ní Ieho-
, o-Nyoňmo lę, kę-dšieo lę. Nakai noňň
owa, o-Nyoňmo lę, bafe mādši fĕ ní
lę ošeoamę gbeyei lę. 4, 34.
0. Asaň Iehowa, o-Nyoňmo lę, aatšŭ
omotii kę-abote amęteň kę-yaši beyino
mei ní efę lę kę mei ní etē amęhe
ahīe aakpātā yę ohīe. 2 Mose 23, 28—30.
1. Otšui akafā amęno; edšakę Ieho-
, o-Nyoňmo lę, yę oteň, Mawu kpe-
kple ní he yo gbeyei ni.
2. Ši fiofio Iehowa, o-Nyoňmo lę, bafā
kę dšeňmādši lę aſie yę ohīe. Kābule
ęsęši šikome, koni ňāno koloi lę ayi
abafá mīwo bo.
3. Ši Iehowa, o-Nyoňmo lę, aatuamę
o odeň, ni ekę butumo kple aabutu-
ę kę-yaši beyino ní amęhīe aakpātā.
4. Ni eetu amęmaňtšęmei lę ewo odeň,
oohā amęgbęii alādše yę ňwei šiši;
komoko nyèň ohīe adamo kę-yaši be-
o ni ookpātā amęhīe.
5. Amęnyoňmoi lę amāgāi lę nyekę
ašāa; ohīe akakŏ dſiętęi lo šika ní
amęhe lę no ní oňŏ ohā ohe, koni
akafe tšŏne ní edŭo; edšakę Iehowa,
yoňmo lę, mīhī.
6. Nohewo lę kāňŏ nihīnii kę-mība
we, ni afeo musu tamo no noňň; nyā-
no onyāňeamę, ni hī ohīamę; edšakę
sunii ni. * Ios. 7, 11.

Yītšo 8.

Kitāi fĕ ni miwooo ňmęnę nę, nye-
ňa no ní nyeyea no, koni nyeyi aná
la, ni nyeyi afá, ni nyeya nyeyaňŏ
poň ní Iehowa kā nyetšęmei lę akitā
he lę.

2. Ni okai gbę fĕ ní Iehowa, o-Nyo-
ňmo lę, ehā onyie no yę ňā lę no afii
nyoňmai-edſę soňň nę, koni ekę-bao ši
ni *ekę-kao ekwę, beni afe ní ele noni
yo otšui mli, akę ooye ekitāi lę ano lo
oyeň no. * 13, 4. Kods. 2, 23.
3. Ni ebao ši ni ehā hŏmo yeo, ni
ekę *mána* ní olee ni otšęmei hŭ lee lę
*lèo, koni ehā oná ole akę dšee abolo
kękę hāa †gbomo yi náa wala, ši moň
nofēno ní dšęo Iehowa dāň lę hāa gbomo
yi náa wala. *2 Mose 16, 13—15. †Mat. 4, 4.
4. Otadei suu yę ohe, ni onādši hŭ
efŭŭ nękę afii nyoňmai-edſę nę fĕ. 29, 4.
5. Bēlę ná ole yę otšui mli akę, *boni
mo tšoseo ebi lę, nakai Iehowa, o-Nyo-
ňmo lę, tšoseoo nę. * 1, 31.
6. Nohewo lę ye Iehowa, o-Nyoňmo
lę, kitāi lę ano, ní onyie egbèi lę ano
ni ošelę gbeyei.
7. Edšakę Iehowa, o-Nyoňmo lę, kęo
mīya šikpoň kpakpa no, šikpoň ní fāi
kę nubui kę kpākpoi yo no, ni amędšęo
dšōi kę gŏdši lę amli amęhoo lę;
8. šikpoň ní ňmā kę able kę weintšei
kę agbamitšei kę akututšei yo no lę,
šikpoň ní mūtšei kę wò yo no lę;
9. šikpoň ni odāň ňmā ní ooye lę
he esēň yę no, ni nokonoko ehīaňo yę
dšęi; šikpoň ní tęi ní yo mli dši dade,
ni ootša akōble kę-adšę eno gŏdši lę
amli lę.
10. Ni kędši oye nii ni oto lę, dšiemo
Iehowa, o-Nyoňmo lę, yi yę šikpoň kpa-
kpa ní ehāo lę hewo.
11. Kwęmo ohe ní ahī, koni ohīe aka-
kpa Iehowa, o-Nyoňmo lę, no, ni obayeň
ekitāi kę emlai kę ekpoi ní miwooo ňmęnę
nę no.
12. Ni kę oye nii ni oto ni omāmo
tšŭi fefędši ni ohī mli,
13. ni otšinai kę otōi ayi efá, ni odſiętęi
kę ošika efá, ni nofèno ní oyo lę efere lę,
14. kękę ni otšui bawó ehe no ni ohīe
kpa Iehowa, o-Nyoňmo lę, no, moni dšieo
kę-dšę Mizraim šikpoň lę no, kę-dšę nyŏ-
dši awe lę;
15. moni wao yę ňā kpeteňkple ní no
yo gbeyei lę no, heni *onŭfŭi ní nā
dšraā kę nyoňmoňkrakroi yo kę šikpoň

oleńlẹ nọ, heni nu bẹ lẹ, moni ďšie †nu
kẹ-dšẹ tſrẹbo tẹsā lẹ mli ehāo lẹ;
* 4 Mose 21, 6. † 2 Mose 17, 6.
16. moni kẹ *māna* ni otšẹmei lee lẹ
lẹ̀o yẹ ńā lẹ nọ, koni ekẹ-bao ši, ni
ekẹ-kao ekwẹ, ni nāgbē lẹ efeo edšūrō lẹ:
17. koni okakẹ̄ yẹ otšui mli akẹ: Mi-
dientšẹ mihewalẹ kẹ mininešiwalẹ nā
mikẹ-ná nẹkẹ nii nẹ fē!
18. Ši moń kaimọ Iehowa, o-Nyońmọ
lẹ, edšakẹ lẹ dši moni hāao hewalẹ ní
okẹ-náa nii, koni ehā *ekpāńmọ ní ekā
otšẹmei lẹ akitā yẹ he lẹ amā ši, takẹ
bọni eyọ ńmẹnẹ nẹ. *4, 31.
19. Ši kẹdši aaba mli akẹ ohīe aadše
Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, nọ, ni ooyanyie
nyońmọi krokomei asẹ, ni osúmọamẹ ni
odšáamẹ lẹ, no lẹ mīgba mli kpō mī-
kẹ̄nye ńmẹnẹ gbī nẹ, akẹ kpātāmọ kē
nyehīe bakpātā;
20. tamọ dšeńmādši ni Iehowa kpātāa
amẹhīe yẹ nyehīe lẹ, nakai nońń nyehīe
bakpātā, edšakẹ nyesumọọ akẹ nyeboọ
Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ, gbē toi.

Yītšo 9.

Bo toi, Israel! obafo Iordan ńmẹnẹ,
koni oya ni oyaſie dšeńmādši ni dāra ni
amẹhe wa fèo lẹ, *mādši wudši ni atſa
gbogbo awo he kẹ-yaši ńwei lẹ, *1, 28.
2. mań ni amẹdāra ni *amẹkẹ̄lẹ, Anak-
bii, mei ni bodientšẹ ole, ni asań onu
amẹhe akẹ akẹ̄: Namo aanyē Anakbii
lẹ ahīe adamọ lẹ? * 4 Mose 13, 32. 33.
3. Nohewọ lẹ ná ole ńmẹnẹ gbī nẹ akẹ
Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, dši moni nyie ohīe
kẹ-yaā tamọ *la ní šāa nii; lẹ nońń
eeñteamẹ, ni lẹ nońń eebaamẹ ši yẹ ohīe,
ni ooſieamẹ ni ookpātā amẹhīe oyá, takẹ
bọni Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, kẹo ewie lẹ.
*4, 24
4. Kẹ Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, fāamẹ
eſie kẹ-dšẹ ohīe lẹ, kākẹ̄ *yẹ otšui mli
akẹ: Midšalẹ hewọ ni Iehowa kẹmi ba,
ni mibańō nẹkẹ šikpoń nẹ; ši nẹkẹ dšeń-
mādši nẹ †anifōdšianii lẹ ahewọ moń
ni Iehowa ſieọamẹ kẹ-dšẹọ ohīe nẹ.
* 8, 17. † 1 Mose 15, 16.
5. Dšee odšalẹ lo otšuiń ni yọ krọńń
hewọ ni oyaā oyańō amẹšikpoń lẹ; edšakẹ
nẹkẹ dšeńmādši nẹ anifōdšianii lẹ ahewọ
ni Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, ſieọamẹ kẹ-
dšẹọ ohīe, ni asań beni afe ni ehā wie-
mọ ni Iehowa kā otšẹmei Abraham kẹ
Isak kẹ Iakob kitā yẹ he lẹ amā ši
hewọń.
6. Nohewọ lẹ ná ole akẹ dšee odšalẹ
hewọ ni Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, kẹ nẹkẹ
šikpoń kpakpa nẹ hāao akẹ onō lẹ, ši
moń mań ni *kuẹń ti dšio. * 2 Mose 32, 9.
7. Kaimọ, ni ohīe akakpa nọ, bẹni
otšō owo Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, mli ſa
ohā yẹ ńā lẹ nọ; kẹ-dšẹ gbī nọ ni nye-
dšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ nyedše kpo
lẹ kẹ-baši beyinọ ní nyebašẹ biẹ nẹ, Ie-
howa hīe atūa sọńń nyetšeọ.
8. Ni Horeb hū, nyewo Iehowa mli ſa
yẹ dšẹi ni Iehowa mli fū ewonye, ni
kūlẹ ēhe nyehīe ekpātā. 2 Mose 32.
9. Beni mikwọ kẹ-te gọń lẹ nọ ni
miyahe tẹi tẹtrẹbii ní dši kpāńmọ ni
Iehowa kẹnye kpāń lẹ nọ tẹi tẹtrẹbii
lẹ, mihī gọń lẹ nọ nyōńnyōń kẹ fane-
fane gbīī nyońmai-edſẹ, miyee nii lẹ,
minuu nu hū.
10. Ni Iehowa ńō tẹi tẹtrẹbii enyọ
ní akẹ Nyońmọ wao eńmā wiemọi fē
ni Iehowa kẹnye wie yẹ gọń lẹ nọ kẹ-
dšẹ la lẹ teń yẹ kpē wulu gbī lẹ nọ
lẹ awo nọ lẹ ehāmi.
11. Ni eba mli akẹ nyōńnyōń kẹ fane-
fane gbīī nyońmai-edſẹ lẹ nāgbē lẹ Ie-
howa ńō tẹi tẹtrẹbii enyọ ní dši kpāńmọ
lẹ nọ tẹi lẹ ehāmi.
12. Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Te ši ni
okpleke ši kẹ-dšẹ biẹ oyá; edšakẹ omań
ni oyadšie kẹ-dšẹ Mizraim lẹ eye sane
fōń. Amrō nẹ nońń lẹ amẹkpale kẹ-dšẹ
gbẹ ní miwoamẹ he kitā lẹ nọ: amẹfe
amāgā ni aſie amẹhā amẹhe.
13. Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Mikwẹ nẹkẹ
mań nẹ āhū, ni mina akẹ mań ní kuẹń
ti dšiamẹ;
14. ńmēmi gbẹ ni makpātā amẹhīe, ni
magbe amẹgbẹi kẹ-dšẹ ńwei šiši, ni mańō
mafe mań ní he wa ní eda fèamẹ.
15. Dšee no ni mitšō mihe ni mikpleke
ši kẹ-dšẹ gọń lẹ nọ, bẹ̄lẹ gọń lẹ mītšo
kẹ la, ni mihīe kpāńmọ tẹi tẹtrẹbii enyọ
lẹ kẹ minidši enyọ;

ıi mikwę. ni na, nyefe Iehowa,
'oṅmǫ lę, šiši eša: nyefe tšina ní
ımrõ nę nyekpale kę-dšę gbę ní
ı ewonye he kitã lę nǫ.
Kęke ni miṅõ tęi tętrębii enyǫ ní
kę minidši enyǫ lę mitfia ši ni
ıamę yę nyehle.
Si miho mikũla ši yę Iehowa hle
tšutšu lę nyõṅnyõṅ kę fanefane
yoṅmai-edfę, miyee nii lę, minuu
yę nyehe ešai ní nyefe lę fẽ kę
i nyefe yę Iehowa hle ní nyeṅõ-
li la lę hewǫ. 10, 10. 2 Mose 34, 28.
.dšakę *mlše Iehowa mlifũ kę mlila
ıwa kę-gri ewonye ní ekę-bakpãtã
lę gbeyei Ši Iehowa bomi toi
ıai be lę mli hũ. *Heb. 12, 21.
Ni Aaron hũ, Iehowa mli fũlę
ı, ni ẽhelę egbe; ši mikpa fai mihã
hũ yę nakai be lę mli.
Ši nyenõša ni nyefe, ní dši tšina
wo ni mišã yę la mli, ni miši ni
ę bǫdǫbǫdǫ kę-yaši beyinǫ ní ebó
nlu, ni mitši emlumlu lę mifie fã
ǫ goṅ lę mli hoǫ lę mli.
Ni Tabera kę Masa kę Kibrot-
wa hũ nyewo Iehowa mlifũ yę
2 Mose 17, 7. 4 Mose 11, 3. 34.
Ni beni Iehowa wonye gbę kę-dšę
-Barnea ni ekẽ: Nyeyaã ní nye-
šikpoṅ ní mikę-hãanye lę akę
lę, no mli hũ nyetše Iehowa.
yoṅmǫ lę, dãṅgbẽ hle atũa, ni nye-
nyeyee, ni nyeboo egbẽ toi.
4 Mose 13, 2. 31; 14, 1—4.
Iehowa hle atũatšelǫi dšinye kę-
ıı nǫ ni milenye lę. K. 7.
Kęke ni miho migbẽ ši yę Ieho-
e ni mikã ši nyõṅnyõṅ kę fane-
gbll nyoṅmai-edfę; edšakę Iehowa
kę ebakpãtã nyehle. K. 18.
Ni mikpa Iehowa fai ni mikẽ:
ǫ, Iehowa! Kãkpãtã omaṅ kę onǫ-
ni okę odalę ekpõ ni okę onine-
edšieamę kę-dšę Mizraim lę hle!
Kaimǫ Abraham kę Isak kę Iakob,
ıi lę, ni okadi nękę maṅ nę toiwalę
ıęnifõdšianii kę amęhe eša lę se,
koni šikpoṅ ní oyadšiewǫ kę-dšę
nǫ bii akakẽ akę: Nyẽ ni Iehowa
nyẽẽ ekęamę aya šikpoṅ ní ewoamę ši
yę he lę nǫ, kę nyę ní enyęǫamę hewǫ
ni eyadšieamę kę-te, koni eyagbeamę yę
ṅã lę nǫ! 4 Mose 14, 16.
29. Tšębelę omaṅ kę onǫyelinõ dšiamę,
ni ohewalę kple kę onine ní akpã mli
okę-dšieamę.

Yltšo 10.

Nakai be lę mli lę Iehowa kẽmi akę:
*Ko tęi tętrębii enyǫ ní tamǫ tšutšunii
lę, ni okwǫ goṅ lę kę-ba miṅõ, ni ofe
†tšo adeka; *2 Mose 34, 1. †2 Mose 25, 10.
2. ni maṅmã tšutšu tęi tętrębii ní
*odfãra lę anǫ wiemǫi lę mawo nękę
tęi tętrębii nę anǫ, ni okę-to adeka lę
mli. *2 Mose 32, 19.
3. Ni mife yǫitšo adeka, ni miko tęi
tętrębii enyǫ tamǫ tšutšunii lę, ni mikwǫ
goṅ lę, ni mihle tęi tętrębii enyǫ lę yę
mideṅ.
4. Ni eṅmã tšutšu ṅmãlę lę noṅṅ ní
dši wiemǫi nyoṅma ní Iehowa dšę la lę
teṅ kęnye wie yę goṅ lę nǫ yę *kpẽ wulu
gbl lę nǫ lę ewo tęi tętrębii lę anǫ; ni
Iehowa ṅõ-hãmi. *9, 10
5. Ni mitšõ mihe ni mikpleke ši kę-
dšę goṅ lę nǫ, ni mibaṅõ tęi tętrębii lę
miwo adeka ní mife lę mli, ni amędfere
mli, takę bǫni Iehowa ewomi kitã lę.
6. (Ni Israelbii lę *fã kę-dšę Beerot-
Bene-Iaakan kę-te Mosera. Dšęi †Aaron
gbo yę ni dšęi noṅṅ afũlę yę, ni ebinũ
Eleazar lę ye osǫfo yę esę.
*4 Mose 33, 32. 33. †4 Mose 20, 28.
7. Amęfã kę-dšę dšęi lę amęte Gud-
gǫda; ni amędšę Gudgoda lę amęte Iot-
bata, šikpoṅ ko ní fãi yǫ nǫ lę.
8. Nakai be lę mli Iehowa tše Levi
akutšo lę, ni amętẽre Iehowa kpãṅmǫ
adeka lę, ni amędamǫ *Iehowa hle amę-
sũmǫlę, ni amękę †egbęi adšǫ kę-baši
ṅmęnę gbl nę. *18, 5. 7. †4 Mose 6, 23—27.
9. Nohewǫ ni Levi náá gbęfãṅnõ ko
lo nǫyelinõ ko yę enyemimei lę ateṅ lę;
Iehowa dši egbęfãṅnõ takę bǫni Ieho-
wa, o-Nyoṅmǫ lę, ewolę ši lę.) 4 Mose 18, 20.
10. Ni mihl goṅ lę nǫ tamǫ tšutšu lę
noṅṅ *nyõṅnyõṅ kę fanefane gbll nyo-
ṅmai-edfę, ni Iehowa bomi toi nakai be

lẹ mli hũ: Iehowa sumọọ akẹ ekpãtã ohĩe. * 9, 9.

11. Ni Iehowa kẽmi akẹ: Te ši, ni oyanyie maṅ lẹ hĩe, koni amẹya ní amẹyaṅõ šikpoṅ ni mikã amẹtšẹmei lẹ akitã yẹ he akẹ mikẹ-ahãamẹ lẹ.

12. Ni agbẹnẹ, Israel, meni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, *taọọ yẹ odeṅ doṅṅ, akẹ dša oše Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, gbeyei, ni onyie egbẽi lẹ fẽ nọ, ni osumọlẹ, ni osúmọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹ otšui fẽ kẹ osusuma fẽ, * Mika 6, 8.

13. ni oye Iehowa kitãi kẹ ekpọi ni miwoọo ṅmẹnẹ gbĩ nẹ nọ, koni ahĩ ahão?

14. Na, Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, lẹ enõ dši ṅwei kẹ ṅweii amli ṅwei lẹ, šikpoṅ lẹ kẹ emli nii lẹ fẽ!

15. Kẽlẹ otšẹmei kẹkẹ *ahe tšui Iehowa ná, ni esumọamẹ ni ehala nye ní dši amẹsešibii ni baä yẹ amẹsẹ lẹ, yẹ mãdši fẽ ateṅ, takẹ bọni eyọ ṅmẹnẹ gbĩ nẹ. * 7, 6.

16. Nohewọ lẹ * nyefõlọa nyetšuii aketia, ni nyekafea nyehe kuẹṅtilọi doṅṅ! * 30, 6.

17. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, lẹ dši nyoṅmọi a-Nyoṅmọ kẹ nuntšọmei a-Nuntšọ, Mawu ní da ní he wa ni ehe yọ gbeyei, moni kwẹẹ mei ahĩeaṅ ni ehee nyõṅnii lẹ,

18. moni yeọ awusã kẹ okũlafo sane ehãamẹ, moni dọõ gbọ he ni ehãalẹ niyenii kẹ hehãnõ lẹ.

19. Nohewọ lẹ nyedọa gbọ he; edšakẹ nye hũ nyeyato gbọ pẽṅ yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ. 2 Mose 22, 21—24.

20. Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, gbeyei oše, ni lẹ osúmọ, ni lẹ ehe okẹ ohe akpẹtẹ, ni egbẹi lẹ okẹ-kã kitã!

21. Lẹ dši ohĩenyam, ni lẹ dši o-Nyoṅmọ, moni tšu nẹkẹ nibii wudši ní yọ gbeyei nẹ ní ona kẹ ohĩṅmẹii lẹ ehão lẹ.

22. *Gbomei nyoṅmai-kpawo otšẹmei lẹ kẹ-kpleke ši kẹ-te Mizraim, ni agbẹnẹ lẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, †ehã nyeyi efá tamọ ṅwei ṅulamii.

* 1 Mose 46, 27. † 5 Mose 1, 10.

Yitšo 11.

Nohewọ lẹ suomọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ni oye egbẽi anọ kẹ ekpọi kẹ emlai kẹ ekitãi lẹ anọ dãnẹ!

2. Ni nyenáa nyelea ṅmẹnẹ, — edšakẹ dšee nyebii ni lee ni amẹnaa lẹ mikẹwieọ, — nyele Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, tšọsemọ lẹ, kẹ edalẹ lẹ, kẹ eninešiwalẹ kẹ enine ní akpã mli lẹ,

3. kẹ ekadii lẹ, kẹ enitšumọi ni etšu yẹ Mizraim, nii ní efe Mizraim maṅtšẹ Farao kẹ ešikpoṅ lẹ fẽ lẹ,

4. kẹ nii ní efe Mizraim ta lẹ kẹ amẹkpọṅọi kẹ amẹfĩlii lẹ, bọni ehã Ñšọtšuru lẹ mli nui lẹ baha amẹnọ, beni amẹtiuọnye lẹ kẹ bọni Iehowa kpãtã amẹhĩe kẹ-baši ṅmẹnẹ gbĩ nẹ lẹ, 2 Mose 14, 23 27.

5. kẹ nii ní efe ehãnye yẹ ṅã lẹ nọ kẹ-baši beyinọ ní nyebašẹ biẹ nẹ,

6. kẹ nii ni efe Datan kẹ Abiram ni dši Ruben bi Eliab bii lẹ, bọni šikpoṅ gble enã ni emĩamẹ kẹ amẹšĩabii kẹ amẹbũi kẹ amẹnibii fẽ ni amẹyọ yẹ Israel mũ lẹ fẽ teṅ lẹ. 4 Mose 16, 31—33

7. Ši nye lẹ nyehĩṅmẹii ena Iehowa nibii wudši ní etšu lẹ fẽ.

8. Nohewọ lẹ nyeyea kitãi ni miwoọnye ṅmẹnẹ nẹ fẽ nọ, koni nyehe awa, ni nyeya nyeyaṅõ šikpoṅ ní nyefoọ mli kẹ-ya nyeyaṅõ lẹ;

9. ni nyegbĩĩ lẹ asẹ atšẹ yẹ šikpoṅ ní Iehowa kã nyetšẹmei lẹ akitã akẹ ekẹbahãamẹ kẹ amẹseši lẹ nọ. *šikpoṅ ni hoọ fufọ kẹ wò lẹ. * 2 Mose 3, 17.

10. Edšakẹ šikpoṅ ní nyeyaã ní nyeyaṅõ lẹ, etamọọ Mizraim šikpoṅ lẹ, heni nyedšẹ lẹ, heni kẹ odũ onii ní dša okẹ onane fie nọ nu, tamọ bọni afieọ fie abõ mli nii anọ nu lẹ;

11. ši šikpoṅ ní nyeyaã ní nyeyaṅõ lẹ, gõdši kẹ dšọi ašikpoṅ ni, ni ṅwei nu nẹọ fieọ nọ,

12. šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, bãa yi; dãnẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hĩṅmẹii dfere nọ kẹ-dšẹ afi šišidšẽ kẹ-yaši afi nãgbẽ. Lal. 65, 10. 11.

13. Ni aaba mli akẹ, kẹdši nyebo kitãi ní miwoọnye ṅmẹnẹ nẹ toi, ni nyesumọ

nye-Nyoṅmo̱ le̱, ni nyesúmole̱
šui fĕ ke̱ nyesusuma fĕ le̱,
3 Mose 26, 3—39
le̱ mahă nu ane̱ ye̱ nyešikpoṅ
ebe le̱ mli, agbie̱nă ke̱ gbo fĕ, ko-
ɔble ke̱ owein ke̱ omū le̱ nābuamo̱,
mahă oṅāno̱ aba dfe̱i ahă ošla
. koni oye nii ni oto̱.
·ekwe̱a nyehe ni ahla ke̱ke̱, koni
nyetšui, ni nyekpale, ni nyeya-
·oṅmo̱i krokomei ni nyedšáame̱;
Iehowa mli akafūnye, ni eṅă
, koni nyoṅmo̱ akane̱, ni šikpoṅ
·deṅ nibale̱, ni nyehle bakpātă
·dše̱ šikpoṅ kpakpa ni Iehowa
re ne̱ no̱. 3 Mose 26, 19. 5 Mose 28, 23.
ohewo̱ le̱ *nyeṅōa miwiemo̱i ne̱
ıyetšuii amli ke̱ nyesusumai amli,
ō-fe kaimo̱nii nyefīmo̱ nyenidši-
ame̱tšōmo̱ hleṅātramo̱nii ye̱ nye-
ateṅ. * 6, 6—9.
i nyeṅō-tšō nyebii, ni nyewie
i otá ošla ke̱ beni onyie gbe̱ teṅ
okă ši ke̱ beni ote ši;
oṅmă ye̱ ošla le̱ šīnātšei ke̱
agbói le̱ ahe,
ni ogblī ke̱ obii le̱ agblī afá ye̱
ni Iehowa kă otše̱mei le̱ akită
ō-hāame̱ le̱ no̱, tamo̱ bo̱ni ṅwei
oṅ gblī yo̱ le̱.
ke̱dši nyedfĕṅ ne̱ke̱ kită ni mi-
ne̱ no̱, ni nyeye no̱, ni nyesumo̱
nye-Nyoṅmo̱ le̱, ni nyenyie egbe̱i
). ni nyeke̱ nyehe kpe̱te̱ ehe le̱,
le̱ Iehowa aafie ne̱ke̱ dšeṅmădši
-adše̱ nyehle, ni nyeye dšeṅmădši
ni ame̱he wa fenye le̱ ano̱. 7, 1. 2.
efĕhe ni nyenane aasa le̱, dše̱i
enō, ke̱-dše̱ ṅă le̱ no̱ ke̱ Lebanon,
fă ni dši Eufrate fă le̱ nă ke̱-
aigbe̱-ṅšo̱ le̱ nă aafe nyehūsū.
okomoko nyĕṅ nyehle adamo̱, ni
nye-Nyoṅmo̱ le̱, aahă nyehe ṅmi-
nyehe gbeyei amō šikpoṅ ni
e no̱ le̱ fĕ, take̱ bo̱ni ewonye ši le̱.
a, mīṅō dšo̱mo̱ ke̱ lōmo̱ mīfie
ṅme̱ne̱: 30, 1. 15.
ōmo̱ dši nyenō, ke̱dši nyebo Ie-
ye-Nyoṅmo̱ le̱, kitāi ni miwo̱o̱nye
gbī ne̱ atoi le̱; 28, 2. 15.

28. ši lōmo̱ dši nyenō, ke̱dši nyeboo
Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, kitāi le̱ atoi,
ni nyekpale ke̱-dše̱ gbe̱ ni miwo̱o̱nye he
kitā ṅme̱ne̱ ne̱ no̱, ni nyeyanyie nyoṅmo̱i
krokomei ni nyelee sá le̱ ase̱ le̱.

29. Ni aaba mli ake̱, ke̱dši Iehowa,
o-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱o yaše̱ šikpoṅ ni oyaă
oyaṅōle̱ no̱ le̱, no le̱ odšadše dšōmo̱ le̱
ye̱ *Gerizim goṅ le̱ no̱ ni lōmo̱ le̱ hū
ye̱ Ebal goṅ le̱ no̱. * 27, 12 13. Ios. 8, 33. 34

30. Na, ame̱ye̱ Iordan se̱ ye̱ anaigbe̱
le̱, ye̱ Kanaanbii le̱ ni yo̱ ṅă kplenē le̱
no̱ le̱ ašikpoṅ le̱ no̱, ye̱ Gilgal ṅe̱le̱no̱, ye̱
*More tšei wudši le̱ amase̱i. * 1 Mose 12, 6

31. Edšake̱ nyebafo Iordan ni nyeyaṅō
šikpoṅ ni Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱-
hāanye le̱, ni nyeṅō ni nyehī no̱.

32. Nohewo̱ le̱ nyedfĕṅa no̱, ni nyeyea
akpo̱i le̱ fĕ ke̱ mlai le̱ fĕ ni mike̱-fieo̱
nyehle ṅme̱ne̱ gbī ne̱ le̱ ano̱.

Yītšo 12.

Akpo̱i ke̱ mlai ni nyedfĕṅ no̱ nyeye
no̱ ye̱ šikpoṅ ni Iehowa, otše̱mei a-Nyo-
ṅmo̱ le̱, ke̱-hāao ake̱ onō le̱ no̱, gblī abo̱
fĕ ni nyehle kă ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ne̱:

2. Kpātămo̱ nyekpātăa *hei fĕ ni
dšeṅmădši ni nyeyafie le̱ dšáa ame̱nyo-
ṅmo̱i le̱ ye̱ le̱ ahle, gōdši groṅṅi ano̱ dšio,
goṅkpo̱i ano̱ dšio, tšei ni ebu kusū ašiši
dšio; * 7, 5 25.

3. ni amefo̱lešālate̱i nyekūmo̱a, ni ame̱-
te̱i ni ame̱māmo̱ le̱ nyedfăraă, ni ame̱-
woṅ-kōi le̱ nyeke̱ la ašāa, ni ame̱nyoṅmo̱i
le̱ amăgăi le̱ nyeflo̱a mli nyefiea, ni nye-
kpātă ame̱gbe̱i le̱ ahle ke̱-dše̱ dše̱i.

4. Nyekafea Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱,
nakai;

5. ši moṅ beni Iehowa, nye-Nyoṅmo̱
le̱, aahala ye̱ nyekutšei le̱ fĕ mli ni eke̱
egbe̱i aato dše̱i ni eke̱ dše̱i aafe ešihl-
le̱he le̱, dše̱igbe̱ nyeplea ni dše̱i nyeyaă;

6. ni dše̱i noṅṅ nyeke̱ nyešă-afo̱lei le̱
ke̱ nyegbē-afo̱lei le̱ ke̱ nyenibii amlidšāi
nyoṅma mli ekomekome le̱ ke̱ nyeno̱wó-
mo̱-afo̱lei le̱ ke̱ nyešiwōnii le̱ ke̱ nye-
tšuidšūrōnā-nikēnii le̱ ke̱ nyetšinai ke̱
nyetōi akromo̱bii le̱ ayaă

7. Ni nyeye ye̱ dše̱i ye̱ Iehowa, nye-
Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ni nyeke̱ nyewei fē amī
aše̱ nii fē ní nyeke̱ nyenidši etāra he le̱
ní Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱nye ye̱
mli le̱ he.
8. No mli le̱ nyekafea tamo̱ bo̱ni wo̱-
feo̱ ye̱ bie̱ ṅme̱ne̱ ne̱, ni mofēmo feo̱
noni sa ehīe le̱.
9. Edšake̱ ke̱-baši be ne̱ le̱ nyenáko
nyebote hedšo̱mo̱ ke̱ no̱yelinō ní Iehowa,
o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō-hāo le̱ mli.
10. Ši ke̱ nyefo Iordan ni nyeyahī šikpoṅ
ní Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō-hāanye ake̱
nyenō le̱ no̱, ni ehānye hedšo̱mo̱ ke̱-dše̱
nyehenye̱lo̱i fē ní ebo̱lenye ke̱-kpe le̱ deṅ,
ni nyehī ši ſeſēſe le̱, 1 Maṅ. 5, 5.
11. no le̱ heni Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱,
aahala, koni ehā egbe̱i ahī dše̱i le̱, dše̱i
noṅṅ nyeke̱ nibii fē ni miwo̱nye he kitā
le̱ ayaā, nyešā-afo̱lei le̱ ke̱ nyegbē-afo̱lei
le̱ ke̱ nyenibii amlidšāi nyoṅma mli ekome-
kome le̱ ke̱ nyeno̱wómo̱-afo̱lei le̱ ke̱ no-
fēno ní nyedšeo̱ gbe̱ nyewoo̱ Iehowa ši le̱;
12. ni nyemī aše̱a nyehe ye̱ Iehowa,
nye-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, nye ke̱ nyebihīī ke̱
nyebiyei ke̱ nyewehīī ke̱ nyeweyei ke̱
*Levinyo ni yo̱ nyegbói le̱ amli le̱ hū;
edšake̱ le̱ le̱ ebe̱ gbe̱fāṅṅō lo gbošinii
ko ye̱ nyeteṅ. * 4 Mose 18, 20. 24.
13. Kwe̱ ohe ní ahī, koni okašā ošā-
afo̱lei le̱ ye̱ hefēhe ni ona,
14. ake̱ dša heni Iehowa aahala ye̱
okutšei le̱ ekome mli le̱, dše̱i ošā ošā-
afo̱lei le̱ ye̱, ni dše̱i ofe nofēno ni mi-
woo̱ he kitā le̱ ye̱.
15. Ši kēle̱ lō-fē-lō ní baā otšine le̱,
gbē ní oye ye̱ ogbói le̱ fē mli, bo̱fēbo̱
ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o ehā le̱,
moni he tšee ke̱ moni he tše fē aye
eko, take̱ *bāyelo̱ lo ofrote ne̱ke̱.
* K. 22; 14, 5.
16. Lá le̱ ke̱ke̱ ni nyekayea, nyetšia
nyeſiea šikpoṅ tamo̱ nu. 3 Mose 3, 17.
17. Ši nii ní okaye ye̱ ogbói le̱ amli
dši oble lo owein lo omū mlidšāi nyoṅma
mli ekome le̱, lo otšinai lo otōi akromo̱-
bii, lo onii ni owo ši le̱ eko, lo otšui-
dšūrōnā-nikēnii, lo ono̱wómo̱-afo̱lei le̱;
18. dša *Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe
ke̱ke̱, ye̱ heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala
le̱, dše̱i oye ye̱, bo ke̱ obinū ke̱ obiyō
ke̱ owenū ke̱ oweyō ke̱ Levinyo ni yo̱
ogbói le̱ amli le̱, ni omī aše̱ nii fē ni
oke̱ onine taā he le̱ he ye̱ Iehowa, o-
Nyoṅmo̱ le̱, hīe. * 14, 23.
19. Kwe̱mo̱ ohe ní ahī, koni ohīe ka-
kpa Levinyo le̱ no̱, gbīīabo̱ ní oyo̱ oši-
kpoṅ le̱ no̱ le̱! K. 12; 14, 27.
20. Ke̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, lē ohūsūi
le̱ amli, take̱ bo̱ni ewoō ši le̱, ni oke̱
ake̱: Maye lō! edšake̱ ēba otšine ake̱
oye lō le̱, no le̱ oye̱ hegbe̱ ake̱ oye lō
bo̱fēbo̱ ni baā otšine.
21. Ké̱ heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱,
aahala ni eke̱ egbe̱i aato dše̱i le̱ kye̱
teṅ dšeke̱ le̱, no le̱ gbē otšinai ke̱ otōi
ni Iehowa ehāo le̱ eko, bo̱ni miwoō kitā
le̱, ni oye ye̱ ogbói le̱ amli bo̱fēbo̱ ni
ebaā otšine le̱.
22. Bo̱ni ayeo̱ bāyelo̱ lo ofrote le̱, na-
kai oye no hū, moni he tšee aye tamo̱
moni he tše le̱ noṅṅ. K. 15.
23. Ši mīamo̱ ohīe ni okaye lá le̱;
edšake̱ lá mli wala yo̱, nohewo̱ le̱ kāye
wala le̱ ke̱ lō le̱ fē. K. 16.
24. Kāye, ši moṅ tši oſie šikpoṅ ta-
mo̱ nu.
25. Kāye, koni ahī ahāo ke̱ obii ni
baā ye̱ ose̱ le̱, ké̱ ofe noni dša ye̱ Ie-
howa hīe le̱.
26. Ši onikēnii kroṅkroṅi ke̱ ošiwōnii
ní oke̱-bahā le̱, wó ni oke̱-ya heni Ie-
howa ehala le̱.
27. Ni ošā ošā-afo̱lei le̱, lō le̱ ke̱ lá le̱
fē, ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, afo̱lešālate̱
le̱ no̱, ni *ofo̱lei krokomei alá le̱ atši
aſie Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, afo̱lešālate̱ le̱
no̱; ši lō le̱ oye. * K. 6.
28. Dſēṅmo̱ no̱ ni obo ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱
fē ni miwoo̱o he kitā le̱ toi, koni ahī
ahāo ke̱ obii ni baā ye̱ osé̱ le̱ ke̱-ya
nāno̱, ké̱ ofe noni hī ke̱ noni dša ye̱
Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe le̱.
29. Ke̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ſlo̱ dšeṅ-
mādši ni oyaā oyaṅō le̱ eſie ye̱ ohīe, ni
oyaṅō ame̱šikpoṅ le̱, ni ohī no̱ le̱,
30. kwe̱ ohe ni ahī, ni, beni akpātā
ame̱hīe ke̱-dše̱ ohīe le̱ se̱ le̱, okayanyie
ame̱se̱ ni oyadū tšōne, ni okatao ame̱-
nyoṅmo̱i le̱ asegbe̱ ni oké̱ ake̱: Té ne̱ke

i nę súmoo amęnyoṅmoi lę tēṅ?
hū mafe nakai. 7, 16.
fe nakai ohā Iehowa, o-Nyoṅmo
ːę Iehowa nihīnii fē ní enyęo
› amęhāa amęnyoṅmoi lę; amę-
amębiyei tete amęšāa yę la mli
ımęnyoṅmoi lę!

Yītšo 13.

fē ní miwoonye lę, nyedfēṅa no
a no; *kāṅō noko ofata he lę,
šie noko yę mli. * 4, 2.
dši gbalo lo lālo ko te ši yę
etšō okadi lo nākpęnō ko,
ɔkadi lo nākpęnō lę ní etšōo lę
i ekē: Hā ní woyanyie nyoṅmoi
ni olee lę asę ni wosúmoamę lę!
ıo nękę gbalo lo nękę lālo nę
kę *ka Iehowa, nye-Nyoṅmo lę,
e, koni aṅō-le akę nyemīsumo
nye-Nyoṅmo lę, kę nyetšui fē
sumai fē lo. * 8, 2.
ıowa, nye-Nyoṅmo lę, sę nye-
lę gbeyei nyešea, ni lę ekitāi
yeyea, ni lę egbē toi nyeboa,
ːsúmoa, ni lę noṅṅ ehe nyekę
pętęa.
nakai *gbalo lę alo nakai lālo
ː; edšakę ekēnye akę nyekpale
howa, nye-Nyoṅmo lę, ní dšie-
lšę Mizraim šikpoṅ lę no ni
kę-dšę nyōdši awe lę sę, ni
nyeyi sę kę-dšę gbę ní Ieho-
oṅmo lę, ewoō he kitā ni onyie
; †nakai odšie mofōṅ lę kę-dšę
* 18, 20. † 1 Kor. 5, 9. 13.
lši onyemi ni dši onye mūsūṅ-
nū, lo obiyō, lo oṅā ní kā osę,
kę ko ní okęlę šęo hūlū woō
yę tēmo mli akę: Hā ní woya
úmo nyoṅmoi krokomei ní bo
ːi lę lee,
ṅmoi ní dši mādši ni bolenye
ıi bęṅkęo kpākpa lo amękęo teṅ
ː-dšę šikpoṅ nāgbēhe kome kę-
poṅ nāgbēhe kroko lę anō lę

plēlę ni kābolę toi, ni ohīṅmęi
nobo ní obā eyi lo oṅōlę otē;

10. ši moṅ gbēlę; bo tšutšu onine asa
ehe ní ágbelę, ni no sę dāni maṅ mū
lę fē nine asa ehe; 17, 7.
11. ni otfialę tęi ní egbo; edšakę ētao
egblao kę-dšę Iehowa, o-Nyoṅmo lę, ní
dšieo kę-dšę Mizraim šikpoṅ lę no, kę-dšę
nyōdši awe lę he;
12. koni Israel mū lę fē anu, ni amęše
gbeyei, ní amękaye nękę sane fōṅ nę
eko doṅṅ yę nyeteṅ.
13. Kędši oonu mādši ní Iehowa, o-
Nyoṅmo lę, ṅō-hāao ní ohī mli lę eko
he, akę:
14. Hīī yakagbomei komei ete ši yę
nyeteṅ, ni amętširę amęmaṅbii lę ayi sę
akę: Nyebaā ni woyasúmoa nyoṅmoi kro-
komei ní nyelee lę,
15. no lę bi mli ni otao mli ni obi
fitšofitšo; ni na, kędši sane lę anokwaṅ
ni eyę mli lęlęṅ, akę afe nękę nihīnii
nę yę nyeteṅ lę,
16. no lę okę klante agbe nękę maṅ
nę mli bii lę, ní okę klante *afelę kę
emli nii fē kę emli šīa koloi lę musu;
* 4 Mose 21, 2.
17. ni emli hānii lę fē obua nā kę-ba
eblohū lę teṅ, ni okę la ašā, maṅ lę kę
emli hānii lę blublu tfēm, ohā Iehowa,
o-Nyoṅmo lę, ni etšō amaṅfō kę-ya nāno;
akasa ato doṅṅ.
18. Ni kahā musunii lę eko *mīka odeṅ,
beni afe ni Iehowa mlifū ní nā wa lę sę
afo, ni enao mobo, ni emūsūṅ atšōlę yę
ohe, ni ehā oyi afá, takę boni ekā otšę-
mei lę akitā lę; * Ios. 7.
19. edšakę obo Iehowa, o-Nyoṅmo lę,
gbē toi, ni oye ekitāi ní miwooo ṅmęnę
gbī nę lę no, ni ofe noni dša yę Ieho-
wa, o-Nyoṅmo lę, hīe.

Yītšo 14.

(Kwę 3 Mose 11.)

Iehowa, nye-Nyoṅmo lę, bii dšinye;
nyekabāmoa nyehe gbēi, ni *nyekašęa
nyehīenā yę moko ni egbo hewo.
* 3 Mose 19, 27. 28.
2. Edšakę Iehowa, o-Nyoṅmo lę, maṅ
kroṅkroṅ dšio, ni Iehowa ehalao yę ši-
kpoṅ lę no mādši fē ateṅ, koni ofe lę-
dientšę emaṅ.
3. Kāye noko ní ahīo!

4. Koloi ni nyeye nẹ: Tšina, tōgwanteñ kẹ abotia,
5. ofrote kẹ bāyelọ kẹ odabọ kẹ soñāi kẹ duñ kẹ wuo kẹ otrōm;
6. ni koloi lẹ ateñ lẹ kolo-fē-kolo ni agba enane kokloto mli ni adša enane kokloto lẹ mli enyọ ni egọiọ eniyenii ni etaā lẹ, nyeyea.
7. Kēlẹ nii ni gọiọ amẹniyenii ni amẹtaā lẹ kẹ nii ni agbla amẹnane koklotoi amli ni adša mli lẹ ateñ nii ni nyekaye nẹ: Yoma kẹ kpēñkplē kẹ afutuọkọ; edšakẹ amẹgọiọ amẹniyenii ni amẹtaā moñ, ši agblako amẹnane koklotoi amli: amẹhe tšee hāānye;
8. kẹ kplokō hū, edšakẹ agba enane kokloto mli moñ, ši egọii eniyenii etaa: ehe tšee hāānye. Nyekayea amẹlō ni nyekataā amẹgbohīī ahe.
9. Ni nii ni yọ nu mli lẹ fē ateñ nii ni nyeye nẹ: Nofēno ni yọ fīdši kẹ nii ni he yọ totoi lẹ, nyeyea.
10. Ši nofēno ni bẹ fīdši kẹ nii ni he bẹ totoi lẹ, nyekayea: ehe tšee hāānye.
11. Lofōdši fē ni he tše lẹ, nyeyea;
12. ši nii ni nyekaye nẹ: Okropoñ kẹ okọre kẹ nšọñokropoñ
13. kẹ osānsa kẹ lālọ̄ kẹ akromā kẹ ehenọi
14. kẹ kwākwālabitei kẹ ehenọi fē
15. kẹ duguma kẹ patu kẹ yālai kẹ akpaña kẹ ehenọi
16. kẹ gọdọ kẹ doñmẹmāhe kẹ omiọhọ̄
17. kẹ kpokukpoku kẹ guñ kẹ oka
18. kẹ klitšo kẹ akō kẹ ehenọi kẹ oblekū kẹ santrofi.
19. Ni flikilọi fē ni wamoọ lẹ he tšee hāānye; nyekayea.
20. Lofōdši flikilọi fē ni he tše lẹ, nyeyea.
21. Nyekayea noko *ni lẹdientšẹ egbo; gbọ ni hīọ ogbói lẹ amli lẹ oñō-hā ni eye, alo ohō ohā mokpōñ ko; edšakẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, mañ kroñkroñ dšio. Kāho †tōbi ni tšeko fufọ.

* 2 Mose 22, 31. † 2 Mose 23, 19.

22. Odūmọnii amli nibānii ni ba yẹ oñmōši lẹ, dšiemọ mlidšāi nyoñma mli ekome dā afi, 3 Mose 27, 30.
23. ni oye yẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, hīe yẹ heni ehala, koni ehā egbẹi lẹ ahī dšẹi lẹ, oble kẹ owein kẹ omū lẹ amlidšāi nyoñma mli ekomekome kẹ otšinai kẹ otōi akromọbii lẹ ıe, koni okase Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, gbeyeišemọ owala gbīī abọ fē. 12, 18.
24. Ši kẹdši gbẹ lẹ yadšekẹ tšō hāo, bọni owoñ nii nẹ tēremọ, edšakẹ heni Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ehala, koni ehẹ egbẹi lẹ ato dšẹi lẹ, kẹo teñ dšekẹ tšō lẹ, kẹ́ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, edšọ̄o lẹ,
25. no lẹ tšōlẹ šika mli, ni ofīī šika lẹ ohīe odeñ, ni oyiñ kẹ-ya heni Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ehala lẹ,
26. ni oñō šika lẹ ohe nofēno ni bai osusuma tšine, tšinai lo tōi lo wein lo dā ni wa lo nofēno ni otšui heọ, ni oye yẹ dšẹi yẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, hīe, ni omī ašẹ ohe, bo kẹ owe lẹ fē,
27. kẹ Levinyo ni yọ ogbói lẹ amlī lẹ, kāšilẹ sẹ, edšakẹ ebẹ gbẹfāññō lo gbošinii ko yẹ nyeteñ. 12, 19.
28. Dā afii etē nāgbē lẹ dšiemọ onibānii ni ba yẹ nakai afi lẹ mli lẹ amlidšāi nyoñma mli ekomekome, ni obua ni oto ogbói lẹ amli, 26, 12–15.
29. ni Levinyo, ni bẹ gbẹfāññō lo gbošinii ko yẹ nyeteñ lẹ, kẹ gbọ kẹ awusi kẹ okūlafo ni yọ ogbói lẹ amli lẹ aba, ni amẹbaye ni amẹtọ̄rọ, beni afe ni Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, adšọ̄o yẹ oninẹni nitšumọi fē ni otšuọ lẹ mli.

Yītšo 15.

Dā afii kpawo lẹ ye heyeli-afi.

2 Mose 23, 10. 11.

2. Ni bọni atšō aye heyeli-afi lẹ nẹ: Nifalọ-fē-nifalọ ni eñō noko efa enanyo ko lẹ, edšie enine yẹ he; ekabi enanyo lẹ enyemi lẹ, edšakẹ ašiẹ Iehowa heyeli-afi lẹ.
3. Mokpōñ lẹ bilẹ, ši onofēno ni yọ onyemi ko deñ lẹ, dšiemọ onine yẹ he.
4. Tšẹ kūlẹ ohīafo ko ehīñ nyeteñ; edšakẹ dšọ̄mọ Iehowa aadšọ̄o yẹ šikpoñ ni Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, kẹ-hāao ni oñō akẹ ogbẹfāññō lẹ nọ,
5. kẹdši oobo Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, gbē toi ni odfēñ nọ ni oye kitā-fē-kitā ni miwoọo ñmẹnẹ gbī nẹ lẹ nọ kẹkẹ lẹ.
6. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, aadšọ̄o, takẹ bọni ewoō ši lẹ, ni ooñō onii ofāla

dšeṅmãdši babaõ, ši bo lẹ ofaṅ noko;
ni eoye dšeṅmãdši babaõ nọ, ši bo lẹ,
amẹyeṅ onọ. 28, 12.
7. Kẹdši ohla hla onyemi ko yẹ ogbói
lẹ eko mli yẹ ošikpoṅ ní Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ, kẹ-hãao lẹ nọ lẹ, kãwadše
etšui, ni kãmla odeṅ yẹ onyemi ohlafo
lẹ nọ; 1 Ioh. 3, 17.
8. ši moṅ onine akpọ yẹ enọ, ni ofalẹ
bẹni aašẹlẹ yẹ efimọ ni efilẹ lẹ nã. Luk. 6, 34. 35.
9. Kwẹmọ ohe ní ahi, ní dfẽṅmọ gbo-
nyo ko akaba otšui mli ní okẽ akẹ:
Afi ni dši kpawo ní dši heyeli-afi lẹ ešẹ
etã! ni otũ ohle owo onyemi ohlafo lẹ,
ní ohããlẹ noko, ní eblọ etšẹ́ Iehowa ewoõ,
ní etšõ eša ehão.
10. Moṅ hãlẹ, ni kãhã edọo yẹ otšui
mli akẹ ohãlẹ; edšakẹ nẹkẹ nii nẹ hewọ
lẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, aadšọo yẹ oni-
tšumọi fẽ kẹ nofẽno ní okẹ onine yataã
he lẹ mli.
11. Edšakẹ *ohlafo kpaṅ yẹ šikpoṅ lẹ
nọ; †nohewọ ni miwoõ kitã akẹ: Onine
akpọ yẹ onyemi ní efilẹ ní edši ohlafo yẹ
ošikpoṅ lẹ nọ lẹ nọ! *Mat. 26, 11. †Ies. 58, 7. Luk. 3, 15. 16.
12. Kẹdši ahõ onyemi Hebrinyo lo
Hebriyõ ahão lẹ, esúmọo afii ekpa, ni
afi ní dši kpawo lẹ nọ lẹ oṅmẽlẹ gbẹ
ní eye ehe. 2 Mose 21, 2
13. Ši kẹdši oṅmẽlẹ gbẹ ní eye ehe
lẹ, kãhã ẽya kẹ edẽ flo,
14. moṅ okẹ otõi lẹ kẹ oṅmãgbẽmọhe
lẹ kẹ oweinbu lẹ mli nii lẹ eko awolẹ
gbẹ; noni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, eṅõ-
dšọo lẹ eko oṅõ-hãlẹ.
15. Ni okai akẹ *bo hũ oyatšõ nyõṅ
yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, ni Iehowa
kpõo, nohewọ ni miwoọo nẹkẹ kitã nẹ
ámẹnẹ gbī nẹ. *5, 15.
16. Ši kẹdši aaba mli akẹ oekẹ̃o akẹ:
Midšee oṅõ; edšakẹ esumọo kẹ owe lẹ,
edšakẹ eye dšogbãṅ yẹ oṅõ lẹ;
17. no lẹ kọ fiti ni okẹ-gbu etoi kẹ-
mõ šlnã, ni etšõ otšũlọ kẹ-ya nãnọ. Ni
nakai noṅṅ ofe oweyõ hũ.
18. Akawa mihão akẹ ooṅmẽ ehe ní eye
ehe, edšakẹ apãfoi enyọ nii etšu ehão
afii ekpa nẹ fẽ; ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
aadšọo yẹ nofẽno ní oofe lẹ mli.

19. Otšinai kẹ otõi *akromọbiihĩĩ fẽ
ní aafọ lẹ, dšọmọ amẹnọ ohã Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ; okẹ otšinai akromọbii lẹ
akatšu noko, ni otõi akromọbii lẹ hũ
kãku amẹhe tšọi. *2 Mose 13, 2.
20. Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hle oyeamẹ
yẹ dã afi, yẹ heni Iehowa ehala lẹ, bo
kẹ owe lẹ fẽ. 14, 23.
21. Ni kẹdši kpa ko yẹ ehe, ni efe
akpake, lo efila, lo kpa fõṅ-fẽ-kpa fõṅ yẹ
ehe lẹ, kãgbelẹ okẹ-šã afọle ohã Iehowa,
o-Nyoṅmọ lẹ. 3 Mose 22, 20.
22. Ogbói lẹ amli oye yẹ, *ohe tšee
dšio, ohe tše dšio, tamọ soṅãi lo ofrote. *12, 15. 22.
23. Elá lẹ kẹkẹ ni okaye, otši ofie ši-
kpoṅ tamọ nu. 3 Mose 3, 17. 5 Mose 12, 16. 23.

Yītšo 16.

(16, 1—17. Kwẹ 2 Mose 23, 14—17; 34, 18—24. 3 Mose 23.)

Ohle ahī Abib nyõṅ lẹ nọ ní oye Hehõ
yẹ nọ ohã Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšakẹ
Abib nyõṅ lẹ nọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
dšieo kẹ-dšẹ Mizraim *nyõṅ teṅ. *2 Mose 12.
2. Nohewọ lẹ ye Hehõ ohã Iehowa,
o-Nyoṅmọ lẹ, ni ogbe tõi kẹ tšinai yẹ
heni Iehowa ehala ní ehã egbẹi ahī
dšẹi lẹ.
3. Okẹ mãšanii akaye; gbīī kpawo oye
akpītī ni dši amanehũlũ abolo lẹ, edšakẹ
hedšodšõmọ nã odše kpo kẹ-dšẹ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ, koni oṅõ-kai gbī ní odše
kpo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ owala
gbīī abọ fẽ.
4. Ni akana mãša noko yẹ oṅõ yẹ okpo-
kpai fẽ mli gbīī kpawo lẹ fẽ; asaṅ lõ
ní agbe yẹ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ gbẹkẹ lẹ
akahã dše mītšẹre eko nọ.
5. Kãye Hehõ gbīdšũrõ lẹ yẹ omãdši
ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹ-hãao lẹ eko
mli,
6. akẹ dša yẹ heni Iehowa, o-Nyoṅmọ
lẹ, ehala ní eṅõ egbẹi eto dšẹi lẹ, dšẹi
ogbe Hehõ lẹ yẹ, gbẹkẹnãši, beni hũlũ
yanyõ ši lẹ, beyinọ ní odše Mizraim lẹ.
7. Ni ohõ ni oye yẹ heni Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ, ehala lẹ, ni kẹ dše tšẹre lẹ,
otšõ ohe ni oya obũi lẹ amli.
8. Gbīī ekpa oye akpītī, ni gbī ní dši
gbī kpawo lẹ nọ lẹ akpe kpẽ wulu ahã

Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱; kātšu nitšumo̱ ko ye̱ no̱.

9. Kanemo̱ otšii kpawo ohā ohe; bōimo̱ otšii kpawo le̱ kanemo̱ ke̱-dše̱ be mli ní abōio̱ ablekū-kakla ke̱ able mli wō le̱.

10. Ni oye otšii agbīdšūrō le̱ ohā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ni oṅō tšuidšūrōnānikēnii ní yo̱ odeṅ ohā, bo̱fēbo̱ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o le̱;

11. ni omī aše̱ ohe ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, bo ke̱ obinū ke̱ obiyō ke̱ owenū ke̱ oweyō ke̱ Levinyo ní yo̱ ogbói le̱ amli ke̱ gbo̱ ke̱ awusā ke̱ okūlafo ní yo̱ nyeteṅ, *ye̱ heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala ní ehā egbe̱i ahī dše̱i le̱. * K. 16. 2 Mose 20, 24.

12. Ni *okai ake̱ bo hū oyatšō nyōṅ ye̱ Mizraim, koni odfēṅ ne̱ke̱ akpo̱i ne̱ ano̱ ní oye no̱. * 5, 15.

13. Ye asesei agbīdšūrō le̱ hū gbīī kpawo, beni obua oble ke̱ owein nā se̱ le̱.

14. Ni *omī aše̱ ohe ye̱ ogbīdšūrō le̱ no̱, bo ke̱ obinū ke̱ obiyō ke̱ owenū ke̱ oweyō ke̱ Levinyo le̱ ke̱ gbo̱ ke̱ awusā ke̱ okūlafo ní yo̱ ogbói le̱ amli le̱. * K. 11; 26, 11.

15. Gbīī kpawo so̱ṅṅ oye gbīdšūrō ohā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ye̱ heni Iehowa ehala le̱; edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o ye̱ onibānii fē mli ke̱ onine nā nitšumo̱ fē mli; nohewo̱ le̱ omī aše̱ ohe dšogbāṅ.

16. Afi kome mli le̱ šii etē ohīī le̱ fē abapue ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ye̱ heni ehala le̱, ye̱ akpītī gbīdšūrō le̱ ke̱ otšii agbīdšūrō le̱ ke̱ asesei agbīdšūrō le̱ no̱, ni moko akabapue ye̱ Iehowa hīe ke̱ edē flo;

17. mofēmo ahā bo̱ni eenyē, bo̱fēbo̱ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o ehā le̱.

18. Wo kodšolo̱i ke̱ no̱kwe̱lo̱i ye̱ omādši fē ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hāo le̱ no̱, ye̱ okutšei anā, koni ame̱ke̱ dšale̱ kodšomo̱ akodšo maṅ le̱. 20, 8. 9. 4 Mose 11, 16.

19. Kākōdō otoi oye sane; kākwe̱ mei ahīeṅtšei ano̱, ni kāhe nyōṅnii hū; edšake̱ nyōṅnii fīlaā nilelo̱i ahīṅme̱ii, ni ehāa atšōo̱ dšalo̱i asane hīe abuo̱ ši. 1, 17.

20. Dšale̱ sane, dšale̱ sane se̱ onyie, koni oyi anā wala, ni šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō-hāao le̱ ahī odeṅ.

21. Kāte̱o tšei oke̱-fe wo̱ṅ-kōi ofata Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, afo̱lešālate̱ ni obami le̱ he. 7, 5.

22. Ni asaṅ kāṅō te̱ ko omā ši ohā ohe, noni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, nye̱o le̱. 3 Mose 26, 1.

Yitšo 17.

Kāṅō tšina lo tō ko, ni kpa ko le noko fōṅ ko yo̱ ehe, ošā afo̱le ohā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, mīhī no. 3 Mose 22, 20.

2. Ke̱dši ana nū ko lo yō ko ye̱ nyeteṅ, ye̱ omādši ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅōhāao le̱ eko mli, ní feo̱ efōṅ ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ni etōo̱ ekpāṅmo̱ le̱ no̱, 13, 7—12.

3. ni eyiṅ ete ni eyasúmo̱ nyoṅmo̱i krokomei, ni edšáame̱, alo *hūlū alo nyoṅtšēre alo ṅwei asafo le̱ fē, noni miṅmēēnye gbe̱ le̱; * 4, 19.

4. ni atfao adafi ni onu he le̱, no le̱ taomo̱ mli fitšofitšo; ni ke̱dši ona ake̱ eye̱ mli le̱le̱ṅ ake̱ afe ne̱ke̱ nihīnii ne̱ ye̱ Israel le̱,

5. no le̱ oke̱ nakai nū le̱ alo nakai yō le̱ ní yafe nakai efōṅ le̱ adše kpo ke̱-ya ogbói le̱ anā, nū ni dšio, yō ni dšio, ni oyatfiaame̱ te̱i ní ame̱gboi.

6. Odasefoi enyo̱ lo odasefoi etē dāṅ wiemo̱ no̱ adamo̱ ní agbe moni sa gbēle le̱, akadamo̱ odasefonyo kome dāṅ wiemo̱ no̱ agbele̱. 4 Mose 35, 30. Heb. 10, 28.

7. Odasefoi le̱ tšutšu anidši asāra ehe ní agbele̱, ni no se̱ dāni maṅ mū le̱ fē nidši asāra ehe; ni odšie mofōṅ le̱ ke̱-dše̱ nyeteṅ.

8. Ke̱dši sane ko ba ni eyeli wa tšō hāo, tamo̱ awnyeli sane lo niiaheplemo̱ sane lo nōtfā sane, ni efe nātāmo̱ ye̱ ogbói le̱ amli le̱, no le̱ te ši ní oya heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala le̱,

9. ni oya *oso̱foi ní dši Levibii le̱ ke̱ kodšolo̱ ni yo̱ ye̱ nakai gbīī le̱ amli le̱ ṅō, ni oyabiame̱; ni ame̱atšōo bo̱ni otšō okodšo; * 2 Kron. 19, 8. 11.

10. ni bo̱ni ame̱agbe sane le̱ nā ame̱ahā ye̱ heni Iehowa ehala le̱, nakai ofe, ni odfēṅ no̱ ni ofe bo̱fēbo̱ ní ame̱atšōo le̱ pe̱pēpe̱.

11. Mla lẹ gbẹdšianọ, bọni amẹatšõo lẹ, kẹ kodšomọ, bọni amẹakẽo akẹ okodšo lẹ, nakai ofe; *kãdše wiemọ ní amẹawie amẹatšõo lẹ sẹ ní ogba ninedšũrõ lo abẹku. * K. 20.
12. Ši moni šiọ etšitši ní eboo osọfo ni damọ ši ni esúmoọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, yẹ dšẹi alo kodšolọ lẹ toi lẹ, dše agbe nakai gbomo lẹ, ni odšie mofõṅ lẹ kẹ-dšẹ Israel,
13. koni maṅ mũ lẹ fẽ anu ní amẹše gbeyei, ni amẹkaye ametšui nã sane doṅṅ.
14. Kẹdši oyašẹ šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hãao lẹ nọ, ni oṅõ akẹ onõ, ni ohe ši yẹ dšẹi, ni *okẽ akẹ: Mawo maṅtšẹ mahã mihe, tamọ dšeṅmãdši fẽ ní bọlemi lẹ; * 1 Sam. 8, 5. 6.
15. moni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, aahala lẹ, lẹ noṅṅ oṅõ-to maṅtšẹ. Onyemimei lẹ ateṅ moko ohã aye onọ maṅtšẹ; kãṅõ mokpõṅ ko ní dšee onyemi lẹ oto onọ maṅtšẹ.
16. Ši ekahĩ okpọṅọi pĩ, ni asaṅ ekẹ maṅ lẹ akakũ sẹ kẹ-mĩya Misraim yẹ okpọṅọi *ayifálẹ hewọ; edšakẹ Iehowa ekẽnye akẹ: Nyekakũa nyesẹ nyeyatšõa nakai gbẹ lẹ nọ gbĩkogbĩko doṅṅ!
* 1 Maṅ. 10, 26. 28.
17. Ni asaṅ *ekaṅõ yei pĩ, ní etšui mĩkpale, ni dfiẹtẹi kẹ šika hũ ekabua nã babaõ ehã ehe. * 1 Maṅ. 11, 4.
18. Ši moṅ aba mli akẹ, beni etá emaṅtšẹyeli sẽi lẹ nọ lẹ, ekwẹ nẹkẹ mla sẹ nọ eṅmã eko kẹ-dšẹ wolo ní kã osọfoi Levibii lẹ ahĩe lẹ mli ehã ehe;
19. ni ahĩ edeṅ, ni ekane mli ewala gbĩĩ abọ fẽ, koni ekase Iehowa, e-Nyoṅmọ lẹ, gbeyeišemọ kẹ nẹkẹ mla nẹ mli wiemọi fẽ kẹ akpọi nẹ fẽ nọyeli, ní efe nakai,
20. koni etšui akawó ehe nọ fẽ enyemimei lẹ, ni *ekadše kitã lẹ sẹ ní egba kẹ-te ninedšũrõ lo abẹku, beni afe ni emaṅtšẹyeli gbĩĩ lẹ asẹ atšẹ, lẹ kẹ ebii, yẹ Israel teṅ. * 5, 32.

Yĩtšo 18.

Osọfoi lẹ ní dši Levibii lẹ kẹ Levi akutšo mũ lẹ fẽ akaná gbẹfãṅṅõ lo gbošinii ko yẹ Israelbii lẹ ateṅ; afọlei ni akẹ la šãa ahã Iehowa lẹ kẹ egbẹfãṅṅõ lẹ dši noni amẹye. 10, 9. 4 Mose 18, 8-20. 1 Kor. 9, 13.
2. Nohewọ lẹ amẹnáṅ gbẹfãṅṅõ ko yẹ amẹnyemimei lẹ ateṅ; Iehowa dši amẹgbẹfãṅṅõ, takẹ bọni ewoamẹ ši lẹ.
3. Ni enẹ afe osọfoi lẹ agbẹnã ní dšẹ maṅ lẹ kẹ mei ni bašãa afọlei lẹ adeṅ, ké tšina ni dšio, tõ ni dšio, aṅõ nine kẹ kadãi enyọ lẹ kẹ mũsũṅ-kotoku lẹ ahã osọfo lẹ.
4. Oble kẹ owein kẹ omũ mli kleṅkleṅnii kẹ otõi ahetšọi ní ooku kleṅkleṅ lẹ, ṅõ-hãlẹ.
5. Edšakẹ lẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehala yẹ okutšei lẹ fẽ ateṅ, ní edamọ ši ni esúmọ yẹ Iehowa gbẹi amli, lẹ kẹ ebihĩĩ lẹ dãnẹ.
6. Ni kẹdši Levinyo ko dšẹ omãdši lẹ eko mli, yẹ Israel mũ lẹ fẽ heni eyato gbọ yẹ lẹ, ni edšie eyitšoṅ fẽ eba ebahĩ heni Iehowa ehala lẹ,
7. ni esúmoọ yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, gbẹi amli, tamọ enyemimei Levibii lẹ fẽ ní damoọ dšẹi yẹ Iehowa hĩe lẹ:
8. amẹná amẹgbẹnã pẹpẽpẹ amẹye; sõro noni enáa yẹ etšẹmei agbošinii ahõmọ mli lẹ.
9. Kẹdši oyašẹ šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hãao lẹ nọ lẹ, kãkase nakai dšeṅmãdši lẹ anihĩnii lẹ femọ.
10. Akana nyeteṅ moko ni hãa ebinũ lo ebiyõ tšõọ la mli, alo moni klaã, alo afãifelọ alo okomfo alo ṅkũnyãyelọ,
3 Mose 18, 21; 19, 26. 31; 20, 27
11. alo kablẹfĩlọ, alo moni tšẽọ sisa, alo ayẹ, alo moni *biọ gbohĩĩ anii. * 1 Sam. 28, 11.
12. Edšakẹ Iehowa mĩhĩ mofẽmo ní feọ nẹkẹ nii nẹ, ni nẹkẹ nihĩnii nẹ noṅṅ hewọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, fieọamẹ yẹ ohĩe nẹ.
13. Okẹ ohe akpẹtẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹkẹ he gbãgbãĩĩ. 1 Mose 6, 9. Lal. 18, 2.
14. Edšakẹ nẹkẹ dšeṅmãdši nẹ ní oyafãamẹ lẹ, amẹboọ mei ní klaã kẹ ṅkũnyãyelọi atoi; ši bo lẹ, Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ekplẽẽo ní ofe nakai.
15. Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, bate gbalọ ko ní tamọmi ši yẹ nyeteṅ kẹ-dšẹ onyemimei lẹ ateṅ ahão; lẹ toi nyeboa. 4 Mose 12, 6—8. Ioh. 1, 45; 6, 14. Bọf. 3, 22; 7, 37. Heb. 12, 24.

16. Takẹ bọni *obi Iehowa, o-Nyoṅmọ
lẹ, yẹ Horeb yẹ kpē wulu gbĭ lẹ nọ,
beni okẽ akẹ: Kăhă minu Iehowa, mi-
Nyoṅmọ lẹ, gbē doṅṅ, ni nakai la hẹṅṅ
lẹ hũ, kăhă minalẹ doṅṅ ni mibagbo lẹ!
*2 Mose 20, 19. Heb. 12, 19.
17. Ni Iehowa kẽmi akẹ: Noni amẹ-
wie lẹ amẹwie dšogbăṅ. 5, 28.
18. Mibatē gbalọ ko ši mahăamẹ kẹ-
adšẹ amẹnyemimei lẹ ateṅ tamọ bo, ni
mikẹ miwiemọi lẹ aawo enă, ni eewie
nii fē ni mawolẹ he kită lẹ etšõamẹ.
19. Ni aaba mli akẹ moni boṅ miwie-
mọi ni eewie yẹ migbẹi amli lẹ atoi lẹ,
midientšẹ mabilẹ šiši.
20. Ši gbalọ ni aato eyiṅ awie wiemọ
ko yẹ *migbẹi anọ, ni dšee mi mifálẹ
akẹ ewie lẹ, kẹ moni †wieọ yẹ nyoṅmọi
krokomei agbẹi anọ lẹ, nakai gbalọ lẹ
dša agbelẹ. *Ier. 14, 15. †5 Mose 13, 6.
21. Ni kẹdši okẽ yẹ otšui mli akẹ:
Té wọọfe tēṅ ni wọle wiemọ ni dšee
Iehowa wie lẹ?
22. no lẹ ná ole akẹ, kẹ́ gbalọ ko wie
yẹ Iehowa gbẹi anọ ni sane lẹ bẹ mli
lo ebaa mli lẹ, bẽlẹ dšee Iehowa wie
nakai wiemọ lẹ; gbalọ lẹ dientšẹ to eyiṅ
ewie, kăšelẹ gbeyei!

Yitšo 19.

(19, 1—3. Kwẹ 4 Mose 35, 6—34. Ios. 20.)

Kẹ́ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kpătă dšeṅ-
mădši ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõọ amẹ-
šikpoṅ lẹ ehăo lẹ ahĭe, ni oye amẹnă-
dšiaṅ, ni ohĭ amẹmădši kẹ amẹšĭai lẹ
amli lẹ,
2. halamọ mădši etē oto yẹ ošikpoṅ
ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hăao akẹ
onõ lẹ nọ. 4, 41—43.
3. Ni odše dšẹi gbẹ lẹ, ni odša oši-
kpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hăao
akẹ onõ lẹ mli mlidšăi etē; beni afe ni
gbomogbelọ-fē-gbomogbelọ adšo foi kẹ-
ya dšẹi.
4. Ni gbomogbelọ ni aadšo foi kẹ-ya
dšẹi ni eyi aná wala lẹ he mla nẹ: Moni
nine yakpa yẹ enanyo nọ ni dšee nyẹ
enyẹ lẹ eto momosa,
5. takẹ kẹ́ bianẹ moko kẹ enanyo te
kõ mli amẹyatõ tšei, ni ekẹ enine wó
lema lẹ nọ ni ekẹ-yafo tšo lẹ, ni lema
lẹ fă yẹ tšo lẹ mli, ni eyatfa enanyo
lẹ ni egbo lẹ, lẹ lẹ edšo foi kẹ-ya na-
kai mădši lẹ eko mli, ni eyi aaná wala,
6. koni lá he oweletọlọ lẹ akatiu gbo-
mogbelọ lẹ, beni etšui he edšọko lẹ, ni
eyaninalẹ, akẹ-ni gbẹ lẹ dšekẹ lẹ, ni
etfalẹ nõ egbelẹ, tšẹbelẹ esaa gbēle, edša-
kẹ enyẹẹlẹ etoo lẹ.
7. Nohewọ ni miwoọo kită akẹ: Ohala
mădši etē oto lẹ.
8. Ni kẹdši Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, lẹ
ohũsũi lẹ amli, tamọ bọni ekă otšẹmei
lẹ akită lẹ ni eṅõ šikpoṅ lẹ fē ni ewo
ši akẹ ekẹ-bahă otšẹmei lẹ ehăo lẹ,
9. kẹdši ooye nẹkẹ kităi nẹ fē ni mi-
woọo ṅmẹnẹ gbĭ nẹ lẹ nọ ni ofe, ni
osumọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ni onyie
egbẹ̀i lẹ anọ owala gbĭĭ abọ fē lẹ, no
lẹ osă oṅõ mădši etē ofata mădši etē
nẹ he,
10. koni akafie moko ni eye bem lá
ši yẹ ošikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
ṅõ-hăao akẹ onõ lẹ nọ, ni obaye lá yi sũ.
11. Ši kẹdši moko mĭnyẹ enanyo, ni
ewolẹ ká, ni ete ši ewolẹ ni etfalẹ nõ
yiwuiaṅ ni egbo, ni edšo foi kẹ-te nẹkẹ
mădši nẹ eko mli lẹ,
12. no lẹ emaṅ onukpai lẹ atšũ ni
ayaṅõlẹ kẹ-dšẹ dšẹi, ni amẹtulẹ amẹwo
lá he oweletọlọ lẹ deṅ ni agbelẹ.
13. Ohĭṅmẹi akanalẹ mọbọ, ši moṅ odšie
moni eye bem lẹ lá kẹ-dšẹ Israel nọ,
koni ahĭ ahăo.
14. Kătši *onanyo hũsũ ni blemabii lẹ
egba yẹ ogbẹfăṅnõ ni obaná yẹ šikpoṅ
ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hăao akẹ
onõ lẹ nọ lẹ kẹ-te sẹ. *27, 17.
15. Odasefonyo kome akate ši miwo
moko yẹ nọtõmọ ko alo eša ko ni moko
feọ lẹ hewọ; ši odasefoi enyọ lo odase-
foi etē dăṅ wiemọ nă lẹ sane-fē-sane
adamọ ši. 17, 6. Ioh. 8, 17. 2 Kor. 13, 1.
16. Kẹdši odasefonyo kũtũmpọfo ko te
ši wo moko ni eye ehe odase akẹ etõ
tõmọ ko lẹ,
17. no lẹ mei enyọ lẹ ni nătămọ lẹ
yọ amẹteṅ lẹ aba abadamọ Iehowa hĭe,
*yẹ osọfoi kẹ kodšolọi ni yọ yẹ nakai
gbĭĭ lẹ amli lẹ ahĭe; *17, 9.

18. ni kodšolọi lẹ atao mli fitšofitšo, ni na, kẹdši odasefonyo lẹ dši amale odasefonyo, ni eye enyemi he amale odase lẹ,
19. no lẹ nyefealẹ tamọ bọni kũlẹ esusu akẹ afe enyemi lẹ; ni nyedšie mofõn lẹ kẹ-dšẹ nyeteń.
20. Ni mei ní efẹ lẹ anu ní amẹše gbeyei, ni amẹkafe nẹkẹ efõn nẹ eko yẹ nyeteń doñn.
21. Ni ohĩnmẹi akana mọbọ: *akẹ wala ato wala nãdšiań, hĩnmẹi yẹ hĩnmẹi nãdšiań, nyãnyõn yẹ nyãnyõn nãdšiań, nine yẹ nine nãdšiań, nane yẹ nane nãdšiań.
* 2 Mose 21, 23—25.

Yitšo 20.

Kẹdši õya ní okẹ ohenyẹlọi ayawu ta, ni ona okpọñọi kẹ ñlii kẹ mań ní yi fá fèo lẹ, kãšeamẹ gbeyei, edšakẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ní dšieo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ lẹ, kẹo yẹ.
2. Ni aba mli akẹ, kẹdši nyenina ta lẹ, osọfo lẹ atši abẹñkẹ ni ekẹ mań lẹ awie,
3. ni ekẽamẹ akẹ: Bo toi, Israel! Nyenina ta ñmẹnẹ, ni nyekẹ nyehenyẹlọi lẹ bawu; nyetšui akafãa, nyekašea gbeyei, ni nyehe akakpokpoa ni nyekahãa ñmiñmi mĩmõanye yẹ amẹbĩe;
4. edšakẹ Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ, dši moni kẹnye yaa ní ekẹ nyehenyẹlọi lẹ ayawu ahãnye, ni ekẹ-herenye.
5. Ni *nọkwẹlọi lẹ akẽ mei lẹ akẹ: Moni emã tšũ hẽ ní egbleko nã lẹ, hã ní ekũ esẹ kẹ-ya ewe, koni ekayagbo yẹ ta lẹ mli ni mokroko mĩbagble nã!
* 16, 18.
6. Ni moni efe weintrom ni enáko ebõi *emli yibii yeli lẹ, hã ní ekũ esẹ kẹ-ya ewe, koni ekayagbo yẹ ta lẹ mli ni mokroko babõi emli yibii lẹ yeli.
* 28, 30. 3 Mose 19, 24. 25.
7. Ni moni etšẹ yõ he bã ní *enáko eñõlẹ lẹ, hã ní ekũ esẹ kẹ-ya ewe, koni ekayagbo yẹ ta lẹ mli ni mokroko mĩbañõ yõ lẹ.
* 24, 5.
8. Asań nọkwẹlọi lẹ akẽ mei lẹ akẹ: *Moni šeọ gbeyei ni etšui fãa lẹ, hã ní ekũ esẹ kẹ-ya ewe, koni ekahã enyemimei lẹ atšui mĩfã tamọ lẹ noñú.
* Kods. 7, 3.
9. Ni aba mli akẹ, kẽ nọkwẹlọi lẹ kẹ mań lẹ ewie egbe nã lẹ, amẹto tatšẹmei ní atẽre ta lẹ.
10. Kẹdši oyanina mań ko ní okẹlẹ bawu lẹ, no lẹ okẹlẹ awie *hedšọlẹ wiemọ.
* 4 Mose 21, 21. 22.
11. Ni kẹdši ehão hedšọlẹ hetõ ni egbleo lẹ, no lẹ aba mli akẹ mei fẽ ní yọ mań lẹ mli lẹ atšu onĩa ahão ni amẹsúmọo.
12. Ši kẹdši ekẹo yeń hedšọlẹ sane, ši moń ekẹo bawu lẹ, no lẹ wo ehe ká.
13. Ni kẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, dšielẹ wo odeń lẹ, okẹ klante agbe emli hĩĩ lẹ fẽ.
4 Mose 31, 7. 17.
14. Ši yei lẹ kẹ gbekẽbii lẹ kẹ ñla koloi lẹ kẹ nii fẽ ní yọ mã lẹń lẹ, emli nomnii lẹ fẽ oha ohã ohe, ni oye ohenyẹlọi lẹ anomnii ní Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ñõ-hão lẹ.
15. Nakai ofe mãdši fẽ ní kẹo teń dšekẹ pĩ, ní dšee nẹkẹ dšeñmãdši nẹ eko lẹ.
16. Ši nẹkẹ mãdši nẹ ní Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, eñõ-hão akẹ onõ lẹ amãdši lẹ, *kahã nokonoko ní mũọ hĩe mĩkã yẹ mli;
* Ios. 10, 40.
17. ši moń femọamẹ musu: *Hitbii lẹ kẹ Amorbii lẹ kẹ Kanaanbii lẹ kẹ Perezbii lẹ kẹ Hivbii lẹ kẹ Iebusbii lẹ, tamọ bọni Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ewoõ kitã lẹ.
* 7, 1. 2.
18. koni amẹkatšõnye amẹnihĩnii ní amẹfeọ amẹhã amẹnyoñmọi lẹ afemọ, ní nyefe Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ, šiši eša!
19. Kẹdši okẹ mań ko mĩwu ni obọ nsra owo ehe ãhũ, koni oñõlẹ lẹ, kãdọ lema oto ehe tšei lẹ anọ ní ofiteamẹ; edšakẹ ameyibii lẹ eko noñn obaye, kãfiọamẹ ofie ši. Ani ñãnọ tšo lẹ dši gbomo, ní obọõ nsra owoọ ehe lẹ?
20. Ši tšei ní ole akẹ ayee amẹyibii lẹ kẹkẹ ofite ni ofiọ ofie ši, ni okẹ-fe kãwo-gbogbo kẹ-bọle mań ní okẹ-wuọ ta lẹ kẹ-yaši beyinọ ní ooye enọ.

Yitšo 21.

Kẹdši ana moko ní agbelẹ ní ekã ñãnọ yẹ šikpoń ní Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ñõhão akẹ onõ lẹ nọ, ni alee moni gbelẹ lẹ,

2. no lẹ o-nukpai lẹ kẹ okodšolọi lẹ adše kpo, ni amẹyasusu kẹ-dšẹ heni agbe mo lẹ yẹ lẹ kẹ-yaši mādši ní bọle he lẹ amli.

3. Ni aba mli akẹ mañ ní bẹñkẹ moni agbe lẹ fè fẽ lẹ, nakai mã lẹñ onukpai lẹ amõ tšina oblayõ ni akẹ-tšuko noko ni ewoko apã kẹ-gblako noko dã,

4. ni nakai mã lẹ mli onukpai lẹ akpla tšinayõ lẹ kẹ-ya nudšọ̃ ní họọ dã ní ahũko ni adũko noko yẹ dšẹi dã lẹñ, ni amẹfo tšina lẹ sẽ yẹ dšẹi yẹ nudšọ̃ lẹñ.

5. Ni osọfoi ni dši Levibii lẹ atši aba; edšakẹ amẹdši mei ní Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ehala, koni amẹsúmọlẹ ni amẹdšọ̃ yẹ Iehowa gbẹi anọ, *ni amẹdãñ gbẽ nã aye béi sane-fẽ-béi sane kẹ nõtſã sane-fẽ-nõtſã sane. *17, 8. 9.

6. Ni nakai mañ lẹ ni bẹñkẹ moni agbelẹ lẹ fè fẽ lẹ mli onukpai lẹ *afọfọ̃ amẹdẽ amẹſie tšinayõ ní afo esẽ lẹ nọ yẹ nudšọ̃ lẹñ, *Mat. 27, 24.

7. ni amẹhere nọ ni amẹkẽ: Dšee wọnidši ſie nẹkẹ lá nẹ ši, ni asañ wọnaa kẹ wọhĩñmẹii.

8. Õ Iehowa, na omañ Israel ni okpõ lẹ mọbọ, ni okabi moni eye bem lá ši yẹ omañ Israel deñ! Ni amẹhe aadše lá nẹ mli.

9. Nakai ofe odšie *moni eye bem lẹ lá lẹ kẹ-dšẹ oteñ, koni ofe noni dša yẹ Iehowa hĩe. *4 Mose 35, 33.

10. Kẹdši õya ní okẹ ohenyẹlọi ayawu ta, ni Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, dšieamẹ ewo odeñ, ni oñõamẹ nom,

11. ni ona yõ fẹfẹo ko yẹ nomii lẹ ateñ, ni õsumọlẹ ni õtao akẹ oñõlẹ ofe oñã lẹ,

12. no lẹ okẹlẹ aya owe, ni ešẹ eyi, ni edšie ewãbii ana,

13. ni edšie enom atade lẹ yẹ ehe, ni etá owe lẹ ni efó etšẹ kẹ enye nyõñ mũ; ni no sẹ dãni oya eñõ, ni otšő ewũ, ni lẹ hũ etšő oñã.

14. Ni kẹdši eba mli akẹ osumọọlẹ doññ lẹ, no lẹ ohã eye ehe ni eya heni esumọọ, ši obẹ hegbẹ akẹ ohõọlẹ oheọ šika, ni okayelẹ nyőñ hũ, edšakẹ ota ehe.

15. Kẹdši nũ ko yẹ ñãmei enyọ, ni *esumọ mokome, ši esumọọ mokome lẹ, ni moni esumọọ lẹ kẹ moni esumọọ lẹ fẽ kẹlẹ efọ bii, ni moni esumọọ lẹ binũ dši kromọbi lẹ, *1 Mose 29, 30.

16. no lẹ, kẹ šẹ be ní ebadša enii amli ehã ebii lẹ, ebẹ hegbẹ akẹ eñõọ moni esumoọ lẹ binũ lẹ efeọ kromọbi yẹ moni esumọọ lẹ binũ ní dši kromọbi lẹ nãdšiañ;

17. ši moñ ebu moni esumọọ lẹ binũ lẹ akẹ kromọbi, ní eñõ enii ní eyọ lẹ fẽ amlidšãi enyọnyọ ehãlẹ, edšakẹ lẹ dši *ehewalẹ šišidšẽ, enõ dši kromọbi gbẹnã lẹ. *1 Mose 49, 3.

18. Kẹdši moko yẹ binũ kaniñkadšelọ kẹ atũatšelọ, moni boo etšẹ kẹ enye gbẽ toi, ni amẹkãalẹ ni ebooamẹ toi lẹ,

19. no lẹ etšẹ kẹ enye lẹ amõlẹ, ni amẹkẹlẹ aya emã lẹñ onukpai lẹ ahĩe yẹ emã lẹñ agbó nã,

20. ni amẹkẽ emañ onukpai lẹ akẹ: Wọbi nẹ kaniñkadšelọ kẹ atũatšelọ ni, eboo wọgbẽ toi, nyeñnyeñtſibọlọ kẹ dãtọlọ dšilẹ!

21. Ni emã lẹñ hĩĩ lẹ fè *atſialẹ tẹi ní egbo, ní odšie mofõñ lẹ kẹ-dšẹ nyeteñ, ní Israel mũ lẹ fẽ anu ní amẹše gbeyei. *13, 10. 11

22. Ni kẹdši moko fe eša ko ni sa akẹ agbelẹ, ni osẹñlẹ yẹ tšo nọ lẹ,

23. kãhã egbonyo lẹ *mĩhĩ tšo lẹ nọ ni dše mĩtšẹre nọ, ši dša ofũlẹ nakai gbĩ lẹ noññ, edšakẹ †moni asẹñlẹ lẹ Nyoñmọ lõmọ kã enọ, koni okabule šikpoñ ní Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ñõ-hãao akẹ onõ lẹ. *Ios. 8, 29; 10, 27. †Gal. 3, 13

Yitšo 22.

Kẹ́ ona onyemi tšina lo etõ ni edũ gbẹ lẹ, kãtšő ohĩe oto afã, ši moñ kplamọamẹ kẹ-kũ sẹ oyahã onyemi lẹ. 2 Mose 23, 4

2. Ši kẹdši onyemi lẹ bẹñkẹẹo alo oleelẹ lẹ, no lẹ kplamọlẹ kẹ-ya bodientšẹ owe, ni ehĩ oñõ kẹ-yaši beyinọ ní onyemi lẹ ababi ši, ni okẹ enii akũ sẹ ahãlẹ.

3. Ni nakai noññ ofe etedši, ni nakai noññ ofe etade, ni nakai noññ ofe onyemi nofẽno ni elãdše ni oona lẹ; kãtšő ohĩe oto afã.

4. Kędši ona onyemi tedši lo etšina ní agbě ši yę gbęteń lę, kātšō ohīe oto afā; ši moń dša ofata ehe ní nyewó enǫ ekoń.

5. Yō akawo nū atade, ni nū hū akawo yō atade, edšakę Iehowa, o-Nyońmǫ lę, mihī moni feǫ nakai.

6. Kędši ona loflōtšū yę gbęteń yę tšo nǫ alo yę šikpoń, ni bii lo wǫdši yę mli, ni nye lę bu bii lę lo wǫdši lę anǫ lę, kāmō nye lę kę bii lę fē;

7. ši *ńmēmǫ nye lę he, ni omōmǫ bii lę, koni ahī ahāo ni ogbīī atšę.
* 3 Mose 22, 28.

8. Kędši omā tšū hē lę, fo afābań okę-bǫle otšū lę yiteń, koni moko akadšę dšęi ebagbē ši ní lá ko yi sō mība ošīa lę nǫ.

9. Kāfutu nibii srǫtoi enyǫ odū yę *oweintrom mli, koni akadšǭ nibii ní odū lę kę oweintrom lę mli nibānii lę fē nǫ ahā hekrońkroń lę. * 3 Mose 19, 19.

10. Okę tšina kę tedši akahū šikome.

11. Kāwo asāsā atade, kūntū kę klala šikome. 3 Mose 19, 19.

12. Femǫ amānyāi owo omama ní oha lę kodši edfę lę fē. 4 Mose 15, 38.

13. Kędši moko ńō yō ni ete eńō, ni ehe tšēlę,

14. ni eflǫ hīegbedši asādši efie enǫ ekę-fite egbęi ni ekę: Mińō nękę yō nę, ši beni mibęńkelę lę, minaalę oblayō lę,

15. no lę oblayō lę tšę kę enye lę ańō yō lę oblayō he okadi lę ni amękę-ya mā lęń onukpai lę ahīe yę agbó lę nā,

16. ni oblayō lę tšę lę akę onukpai lę akę: Mikę mibiyō lę hā nękę nū nę gblā, ni ehe etšēlę,

17. ni na, eflǫ hīegbedši asādši efie enǫ, ekē: Minaa obiyō lę oblayō, tšębelę mibiyō lę oblayō he okadi nę! Ni amęńō mama lę amęlē ši yę mā lęń onukpai lę ahīe.

18. Ni nakai mā lęń onukpai lę ańō nū lę ni amęgbla etoi,

19. ni amęhelę *dfiętei *šekeli* oha, ni amęńō-hā oblayō lę tšę lę, edšakę efite Israel oblayō fōro gbęi; ni yō lę afe eńā, ebę hegbę akę efieǫlę gbīkogbīko. * K. 29.

20. Ši kędši sane nę yę mli akę anaa yō lę oblayō lę,

21. no lę amękpla yō lę kę-ba etšę agbó nā, ni emā lę mli hīī lę atfialę tei ní egbo; edšakę efe *hīegbedšianii yę Israel, akę-ní ebǫ adfamań yę etšę we lę; ni nyedšie mofōń lę kę-dšę nyeteń.
* 1 Mose 34, 7.

22. Kędši ana nū ko ní ekę *yō ko ní dši moko ńā kā ši lę, no lę amęyi enyǫ lę fē amęgboi, nū lę ní kę yō lę kā ši lę kę yō lę fē; ni odšie mofōń lę kę-dšę Israel. * 3 Mose 20, 10.

23. Kędši atšę oblayō fōro ko he bā ahā nū ko, ni nū kroko nalę yę mań, ni ekelę wǫ lę,

24. no lę nyekplaā amęyi enyǫ lę fē kę-yaā nakai mań lę agbó nā, ni nyetfiaamę tei ní amęgboi: yō lę, edšakę eboo, tšę mań eyǫ, kę nū lę, edšakę efite enanyo ńā; ni nyedšie mofōń lę kę-dšę nyeteń.

25. Ši kędši ńā mli nū lę na oblayō ní atšę ehe bā lę ye, ni nū lę mōlę ni ekelę wǫ lę, no lę nū lę ní kelę wǫ lę kękę agbo;

26. ši oblayō lę, kāfelę noko, efeko eša ko ní sa gbēle; edšakę tamǫ bǫni moko teǫ ši yę enanyo nǫ ni egbeǫlę lę, nakai nońń dši nękę sane nę;

27. edšakę ńā mli enalę yę, ni oblayō ní atšę ehe bā lę bo, ši moko bę dšęi ní aaherelę.

28. Kędši nū ko na oblayō fōro ko ní moko etšęko ehe bā, ni emōlę ni ekelę wǫ, ni anaamę lę,

29. no lę *nū ní kelę wǫ lę ahā oblayō lę tšę dfiętei *šekeli* nyońmai-enumǫ, ni etšō eńā, edšakę efitelę, ni ebę hegbę akę efieǫlę gbīkogbīko. * 2 Mose 22, 16.

30. Nū ko akańō etšę ńā ní ekę-mīwo etšę hīe mama nǫ. 3 Mose 18, 8.

Yītšo 23.

Moni gbēii amli wui edfāra lo asalę, akaba Iehowa gwabǭ lę mli.

2. Adfamańbi akaba Iehowa gwabǭ lę mli; eyinǫbii ní dši nyońma tete akaba Iehowa gwabǭ lę mli.

3. Amonnyo lo Moabnyo akaba Iehowa gwabǭ lę mli; amęyinǫbii ní dši

7. Ni nyeye yẹ dšẹi yẹ Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, hīe, ni nyekẹ nyewei fẽ amī ašẹ nii fẽ ni nyekẹ nyenidši etăra he lẹ ní Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, edšǭnye yẹ mli lẹ he.

8. No mli lẹ nyekafea tamọ bọni wọfeọ yẹ biẹ ṅmẹnẹ nẹ, ni mofẽmo feọ noni sa ehīe lẹ.

9. Edšakẹ kẹ-baši be nẹ lẹ nyenáko nyebote hedšǭmọ kẹ nọyelinõ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hão lẹ mli.

10. Ši kẹ nyefo Iordan ní nyeyahī šikpoṅ ní Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hãanye akẹ nyenõ lẹ nọ, ni ehãnye hedšǭmọ kẹ-dšẹ nyehenyẹlọi fẽ ní ebọlenye kẹ-kpe lẹ deṅ, ni nyehī ši fefẽfe lẹ, 1 Maṅ. 5, 5.

11. no lẹ heni Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, aahala, koni ehã egbẹi ahī dšẹi lẹ, dšẹi noṅṅ nyekẹ nibii fẽ ni miwoọnye he kitã lẹ ayaã, nyešã-afọlei lẹ kẹ nyegbẽ-afọlei lẹ kẹ nyenibii amlidšãi nyoṅma mli ekome-kome lẹ kẹ nyenọwómọ-afọlei lẹ kẹ nofẽno ni nyedšeọ gbẹ nyewoọ Iehowa ši lẹ;

12. ni nyemī ašẹa nyehe yẹ Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, hīe, nye kẹ nyebihīī kẹ nyebiyei kẹ nyewehīī kẹ nyeweyei kẹ *Levinyo ní yọ nyegbói lẹ amli lẹ hũ; edšakẹ lẹ lẹ ebẹ gbẹfãṅnõ lo gbošinii ko yẹ nyeteṅ. * 4 Mose 18, 20. 24.

13. Kwẹ ohe ní ahī, koni okašã ošã-afọlei lẹ yẹ hefẽhe ní ona,

14. akẹ dša heni Iehowa aahala yẹ okutšei lẹ ekome mli lẹ, dšẹi ošã ošã-afọlei lẹ yẹ, ni dšẹi ofe nofẽno ní mi-woọ he kitã lẹ yẹ.

15. Ši kẽlẹ lõ-fẽ-lõ ní baã otšine lẹ, gbẽ ní oye yẹ ogbói lẹ fẽ mli, bọfẽbọ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšǭo ehã lẹ, moni he tšee kẹ moni he tše fẽ aye eko, takẹ *bãyelọ lo ofrote nẹkẹ. * K. 22; 14, 5.

16. Lá lẹ kẹkẹ ni nyekayea, nyetšia nyefiea šikpoṅ tamọ nu. 3 Mose 3, 17.

17. Ši nii ní okaye yẹ ogbói lẹ amli dši oble lo owein lo omũ mlidšãi nyoṅma mli ekome lẹ, lo otšinai lo otõi akromọ-bii, lo onii ni owo ši lẹ eko, lo otšui-dšũrõnã-nikẽnii, lo onọwómọ-afọlei lẹ;

18. dša *Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe kẹkẹ, yẹ heni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehala lẹ, dšẹi oye yẹ, bo kẹ obinũ kẹ obiyõ kẹ owenũ kẹ oweyõ kẹ Levinyo ní yọ ogbói lẹ amli lẹ, ni omī ašẹ nii fẽ ní okẹ onine taã he lẹ he yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe. * 14, 23.

19. Kwẹmọ ohe ní ahī, koni ohīe ka-kpa Levinyo lẹ nọ, gbīīabọ ní oyọ oši-kpoṅ lẹ nọ lẹ! K. 12; 14, 27.

20. Kẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, lẽ ohũsũi lẹ amli, takẹ bọni ewoõ ši lẹ, ni okẽ akẹ: Maye lõ! edšakẹ ẽba otšine akẹ oye lõ lẹ, no lẹ oyẹ hegbẹ akẹ oye lõ bọfẽbọ ní baã otšine.

21. Kẹ heni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, aahala ni ekẹ egbẹi aato dšẹi lẹ kẹo teṅ dšekẹ lẹ, no lẹ gbẽ otšinai kẹ otõi ni Iehowa ehão lẹ eko, bọni miwoõ kitã lẹ, ni oye yẹ ogbói lẹ amli bọfẽbọ ní ebaã otšine lẹ.

22. Bọni ayeọ bãyelọ lo ofrote lẹ, na-kai oye no hũ, moni he tšee aye tamọ moni he tše lẹ noṅṅ. K. 15.

23. Ši mīamọ ohīe ni okaye lá lẹ; edšakẹ lá mli wala yọ, nohewọ lẹ kãye wala lẹ kẹ lõ lẹ fẽ. K. 16.

24. Kãye, ši moṅ tši ofie šikpoṅ tamọ nu.

25. Kãye, koni ahī ahão kẹ obii ní baã yẹ osẹ lẹ, kẹ ofe noni dša yẹ Iehowa hīe lẹ.

26. Ši onikẽnii kroṅkroṅi kẹ ošiwõnii ní okẹ-bahã lẹ, wó ni okẹ-ya heni Iehowa ehala lẹ.

27. Ni ošã ošã-afọlei lẹ, lõ lẹ kẹ lá lẹ fẽ, yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, afọlešãlatẹ lẹ nọ, ni *ofọlei krokomei alá lẹ atši afie Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, afọlešãlatẹ lẹ nọ; ši lõ lẹ oye. * K. 6.

28. Dfẽṅmọ nọ ní obo nẹkẹ wiemọi nẹ fẽ ní miwoọo he kitã lẹ toi, koni ahī ahão kẹ obii ní baã yẹ osẹ lẹ kẹ-ya nãnọ, kẹ ofe noni hī kẹ noni dša yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe lẹ.

29. Kẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, flọ dšeṅ-mãdši ní oyaã oyaṅõ lẹ efie yẹ ohīe, ni oyaṅõ amẹšikpoṅ lẹ, ni ohī nọ lẹ,

30. kwẹ ohe ní ahī, ní, beni akpãtã amẹhīe kẹ-dšẹ ohīe lẹ sẹ lẹ, okayanyie amẹsẹ ni oyadũ tšõne, ní okatao amẹ-nyoṅmọi lẹ asẹgbẹ ní okẽ akẹ: Tẽ nẹkẹ

dšeǹmādši nẹ sūmoọ amẹnyoǹmọi lẹ tēǹ? koni mi hū mafe nakai. 7, 16.
31. Kāfe nakai ohā Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ; edšakẹ Iehowa nihīnii fē ní enyẹọ lẹ amẹfeọ amẹhāa amẹnyoǹmọi lẹ; amẹbihiī kẹ amẹbiyei tete amẹšāa yẹ la mli amẹhāa amẹnyoǹmọi lẹ!

Yītšo 13.

Kitāi fē ní miwoọnye lẹ, nyedfēǹa nọ ni nyẹyea nọ; *kāǹō noko ofata he lẹ, asaǹ kādšie noko yẹ mli. *4, 2.
2. Kẹdši gbalọ lo lālọ ko te ši yẹ oteǹ, ni etšō okadi lo nākpẹnō ko,
3. ni okadi lo nākpẹnō lẹ ní etšōo lẹ ba mli, ni ekẹ: Hā ní wọyanyie nyoǹmọi krokomei ni olee lẹ asẹ ni wọsūmọamẹ lẹ!
4. kābo nẹkẹ gbalọ lo nẹkẹ lālọ nẹ toi; edšakẹ *ka Iehowa, nye-Nyoǹmọ lẹ, kẹ-kaānye, koni aǹō-le akẹ nyemīsumọ Iehowa, nye-Nyoǹmọ lẹ, kẹ nyetšui fē kẹ nyesusumai fē lo. *8, 2.
5. Iehowa, nye-Nyoǹmọ lẹ, sẹ nyenyiea, ni lẹ gbeyei nyešea, ni lẹ ekitāi lẹ anọ nyeyea, ni lẹ egbē toi nyeboa, ni lẹ nyesūmọa, ni lẹ noǹǹ ehe nyekẹ nyehe akpẹtẹa.
6. Ši nakai *gbalọ lẹ alo nakai lālọ lẹ, āgbelẹ; edšakẹ ekēnye akẹ nyekpale kẹ-dšẹ Iehowa, nye-Nyoǹmọ lẹ, ní dšienye kẹ-dšẹ Mizraim šikpoǹ lẹ nọ ní ekpōnye kẹ-dšẹ nyōdši awe lẹ sẹ, ni ekẹ-tširẹ nyeyi sẹ kẹ-dšẹ gbẹ ní Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, ewoō he kitā ní onyie nọ lẹ nọ; †nakai odšie mofōǹ lẹ kẹ-dšẹ nyeteǹ. *18, 20. †1 Kor. 5, 9. 13.
7. Kẹdši onyemi ní dši onye mūsūǹbi, lo obinū, lo obiyō, lo oǹā ní kā ose, lo ošientšẹ ko ní okẹlẹ šẹọ hūlū woō mlākao yẹ tēmọ mli akẹ: Hā ní wọya ni wọyasūmọ nyoǹmọi krokomei ní bo lo otšẹmei lẹ lee,
8. nyoǹmọi ní dši mādši ni bọlenye kẹ-kpe, ní bẹǹkẹo kpākpa lo amẹkẹo teǹ dšekẹ. kẹ-dšẹ šikpoǹ nāgbēhe kome kẹyaši šikpoǹ nāgbēhe kroko lẹ anō lẹ eko lẹ:
9 kākpišlẹ ni kābolẹ toi, ni ohīǹmẹi akanalẹ mọbọ ní ohā eyi lo oǹōlẹ otē;
10. ši moǹ gbēlẹ; bo tšutšu onine asa ehe ní āgbelẹ, ni no sẹ dāni maǹ mū lẹ fē nine asa ehe; 17, 7.
11. ni otfialẹ tẹi ní egbo; edšakẹ ētao egblao kẹ-dšẹ Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, ní dšieo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoǹ lẹ nọ, kẹ-dšẹ nyōdši awe lẹ he;
12. koni Israel mū lẹ fē anu, ni amẹše gbeyei, ní amẹkaye nẹkẹ sane fōǹ nẹ eko doǹǹ yẹ nyeteǹ.
13. Kẹdši oonu mādši ní Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, ǹō-hāao ní ohī mli lẹ eko he, akẹ:
14. Hīī yakagbomei komei ete ši yẹ nyeteǹ, ni amẹtširẹ amẹmaǹbii lẹ ayi sẹ akẹ: Nyebaā ní wọyasūmọa nyoǹmọi krokomei ní nyelee lẹ,
15. no lẹ bi mli ni otao mli ni obi fitšofitšo; ni na, kẹdši sane lẹ anọkwaǹ ni eyẹ mli lẹleǹ, akẹ afe nẹkẹ nihīnii nẹ yẹ nyeteǹ lẹ,
16. no lẹ okẹ klante agbe nẹkẹ maǹ nẹ mli bii lẹ, ní okẹ klante *afelẹ kẹ emli nii fē kẹ emli šla koloi lẹ musu; *4 Mose 21, 2.
17. ni emli hānii lẹ fē obua nā kẹ-ba eblohū lẹ teǹ, ni okẹ la ašā, maǹ lẹ kẹ emli hānii lẹ blublu tfēm, ohā Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, ni etšō amaǹfō kẹ-ya nānọ; akasa ato doǹǹ.
18. Ni kahā musunii lẹ eko *mīka odeǹ, beni afe ni Iehowa mlifū ni nā wa lẹ sẹ afo, ni enao mọbọ, ni emūsūǹ atšōlẹ yẹ ohe, ni ehā oyi afā, takẹ bọni ekā otšẹmei lẹ akitā lẹ; *Ios 7.
19. edšakẹ obo Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, gbē toi, ni oye ekitāi ní miwoọo ǹmẹnẹ gbī nẹ lẹ nọ, ni ofe noni dša yẹ Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, hīe.

Yītšo 14.

(Kwẹ 3 Mose 11.)

Iehowa, nye-Nyoǹmọ lẹ, bii dšinye; nyekabāmọa nyehe gbēi, ni *nyekašẹa nyehīenā yẹ moko ni egbo hewọ. *3 Mose 19, 27. 28
2. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoǹmọ lẹ, maǹ kroǹkroǹ dšio, ni Iehowa ehalao yẹ šikpoǹ lẹ nọ mādši fē ateǹ, koni ofe lẹdientšẹ emaǹ.
3. Kāye noko ní ahīọ!

4. Koloi ni nyeye ne̱: Tšina, tōgwanteṅ ke̱ abotia,

5. ofrote ke̱ bāyelo̱ ke̱ odabo̱ ke̱ soṅāi ke̱ duṅ ke̱ wuo ke̱ otrŏm;

6. ni koloi le̱ ateṅ le̱ kolo-fĕ-kolo ní agba enane kokloto mli ni adša enane kokloto le̱ mli enyo̱ ní ego̱io̱ eniyenii ni etaă le̱, nyeyea.

7. Kĕle̱ nii ní go̱io̱ ame̱niyenii ni ame̱taă le̱ ke̱ nii ní agbla ame̱nane koklotoi amli ni adša mli le̱ ateṅ nii ní nyekaye ne̱: Yoma ke̱ kpĕṅkplĕ ke̱ afutuo̱ko̱; edšake̱ ame̱go̱io̱ ame̱niyenii ni ame̱taă moṅ, ši agblako ame̱nane koklotoi amli: ame̱he tšee hāănye;

8. ke̱ kplokō hū, edšake̱ agba enane kokloto mli moṅ, ši ego̱ii eniyenii etaa: ehe tšee hāănye. Nyekayea ame̱lō ni nyekataă ame̱gbohīī ahe.

9. Ni nii ní yo̱ nu mli le̱ fĕ ateṅ nii ni nyeye ne̱: Nofĕno ní yo̱ fīdši ke̱ nii ní he yo̱ totoi le̱, nyeyea.

10. Ši nofĕno ní be̱ fīdši ke̱ nii ní he be̱ totoi le̱, nyekayea: ehe tšee hāănye.

11. Lofōdši fĕ ni he tše le̱, nyeyea;

12. ši nii ní nyekaye ne̱: Okropoṅ ke̱ oko̱re ke̱ nšo̱ṅokropoṅ

13. ke̱ osānsa ke̱ lālō̱ ke̱ akromă ke̱ eheno̱i

14. ke̱ kwăkwălabitei ke̱ eheno̱i fĕ

15. ke̱ duguma ke̱ patu ke̱ yālai ke̱ akpaṅa ke̱ eheno̱i

16. ke̱ go̱do̱ ke̱ doṅme̱māhe ke̱ omio̱hō̱

17. ke̱ kpokukpoku ke̱ guṅ ke̱ oka

18. ke̱ klitšo ke̱ akō ke̱ eheno̱i ke̱ oblekū ke̱ santrofi.

19. Ni flikilo̱i fĕ ní wamoo̱ le̱ he tšee hāănye; nyekayea.

20. Lofōdši flikilo̱i fĕ ni he tše le̱, nyeyea.

21. Nyekayea noko *ní le̱dientše̱ egbo; gbo̱ ní hīo̱ ogbói le̱ amli le̱ oṅō-hă ní eye, alo ohō ohă mokpōṅ ko; edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, maṅ kroṅkroṅ dšio. Kăho †tōbi ní tšeko fufo̱.
* 2 Mose 22, 31. † 2 Mose 23, 19.

22. Odūmo̱nii amli nibānii ní ba ye̱ oṅmōši le̱, dšiemo̱ mlidšāi nyoṅma mli ekome dā afi, 3 Mose 27, 30.

23. ni oye ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe ye̱ heni ehala, koni ehă egbe̱i le̱ ahī dše̱i le̱, oble ke̱ owein ke̱ omū le̱ amlidšāi nyoṅma mli ekomekome ke̱ otšinai ke̱ otōi akromo̱bii le̱ fĕ, koni okase Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, gbeyeišemo̱ owala gbīī abo̱ fĕ. 12, 18.

24. Ši ke̱dši gbe̱ le̱ yadšeke̱ tšő hāo, bo̱ni owoṅ nii ne̱ tĕremo̱, edšake̱ heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala, koni eke̱ egbe̱i le̱ ato dše̱i le̱, ke̱o teṅ dšeke̱ tšő le̱, ké̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšō̱o le̱,

25. no le̱ tšőle̱ šika mli, ni ofīī šika le̱ ohīe odeṅ, ni oyiṅ ke̱-ya heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala le̱,

26. ni oṅō šika le̱ ohe nofĕno ní baă osusuma tšine, tšinai lo tōi lo wein lo dă ní wa lo nofĕno ní otšui heo̱, ní oye ye̱ dše̱i ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ni omī aše̱ ohe, bo ke̱ owe le̱ fĕ,

27. ke̱ Levinyo ní yo̱ ogbói le̱ amlí le̱, kăšile̱ se̱, edšake̱ ebe̱ gbe̱fāṅnō lo gbošinii ko ye̱ nyeteṅ. 12, 19.

28. Dā afii etĕ nāgbē le̱ dšiemo̱ onibānii ní ba ye̱ nakai afi le̱ mli le̱ amlidšāi nyoṅma mli ekomekome, ni obua nă oto ogbói le̱ amli, 26, 12—15.

29. ni Levinyo, ní be̱ gbe̱fāṅnō lo gbošinii ko ye̱ nyeteṅ le̱, ke̱ gbo̱ ke̱ awusă ke̱ okūlafo ní yo̱ ogbói le̱ amli le̱ aba, ni ame̱baye ni ame̱tō̱ro̱, beni afe ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, adšō̱o ye̱ onine̱nă nitšumo̱i fĕ ní otšuo̱ le̱ mli.

Yītšo 15.

Dā afii kpawo le̱ ye heyeli-afi. 2 Mose 23, 10. 11.

2. Ni bo̱ni atšő aye heyeli-afi le̱ ne̱: Nifalo̱-fĕ-nifalo̱ ní eṅō noko efa enanyo ko le̱, edšie enine ye̱ he; ekabi enanyo lo enyemi le̱, edšake̱ ašie̱ Iehowa heyeli-afi le̱.

3. Mokpōṅ le̱ bile̱, ši onofĕno ní yo̱ onyemi ko deṅ le̱, dšiemo̱ onine ye̱ he.

4. Tše̱ kūle̱ ohīafo ko ehīṅ nyeteṅ; edšake̱ dšō̱mo̱ Iehowa aadšō̱o ye̱ šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱-hāao ni oṅō ake̱ ogbe̱fāṅnō le̱ no̱,

5. ke̱dši oobo Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, gbĕ toi ni odfĕṅ no̱ ni oye kită-fĕ-kită ní miwoo̱o ṅme̱ne̱ gbī ne̱ le̱ no̱ ke̱ke̱ le̱.

6. Edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, aadšō̱o, take̱ bo̱ni ewoō ši le̱, ni ooṅō onii ofāla

dšeṅmādši babaō, ši bo lẹ ofaṅ noko;
ni eoye dšeṅmādši babaō nọ, ši bo lẹ,
ameyeṅ onọ. 28, 12.
7. Kẹdši ohīa hīa onyemi ko yẹ ogbói
lẹ eko mli yẹ ošikpoṅ ní Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ, kẹ-hāao lẹ nọ lẹ, kāwadše
otšui, ni kāmīa odeṅ yẹ onyemi ohīafo
lẹ nọ; 1 Ioh. 3, 17.
8. ši moṅ onine akpọ yẹ enọ, ni ofalẹ
bẹni aašẹlẹ yẹ efīmọ ni efīlẹ lẹ nā.
Luk. 6, 34. 35.
9. Kwẹmọ ohe ní ahī, ní dfĕṅmọ gbo-
nyo ko akaba otšui mli ní okē akẹ:
Afi ní dši kpawo ní dši heyeli-afi lẹ ešẹ
etā! ní otū ohīe owo onyemi ohīafo lẹ,
ni ohāālẹ noko, ní eblọ etšẹ́ Iehowa ewoō,
ní etšố eša ehāo.
10. Moṅ hālẹ, ni kāhā edọo yẹ otšui
mli akẹ ohālẹ; edšakẹ nẹkẹ nii nẹ hewọ
lẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, aadšọ̄o yẹ oni-
tšumọi fē kẹ nofĕno ní okẹ onine yataā
he lẹ mli.
11. Edšakẹ *ohīafo kpaṅ yẹ šikpoṅ lẹ
nọ; †nohewọ ni miwoō kitā akẹ: Onine
akpọ yẹ onyemi ní efīlẹ ní edši ohīafo yẹ
ošikpoṅ lẹ nọ lẹ nọ! *Mat. 26, 11. †Ies. 58, 7. Iak. 2, 15. 16.
12. Kẹdši ahō onyemi Hebrinyo lo
Hebriyō ahāo lẹ, esúmọo afii ekpa, ni
afi ní dši kpawo lẹ nọ lẹ oṅmēlẹ gbẹ
ni eye ehe. 2 Mose 21, 2
13. Ši kẹdši oṅmēlẹ gbẹ ni eye ehe
lẹ, kāhā ēya kẹ edē flo,
14. moṅ okẹ otōi lẹ kẹ oṅmāgbēmọhe
lẹ kẹ oweinbu lẹ mli nii lẹ eko awolẹ
gbẹ; noni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, eṅō-
dšọ̄o lẹ eko oṅō-hālẹ.
15. Ni okai akẹ *bo hū oyatšố nyố́ṅ
yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ, ni Iehowa
kpōo, nohewọ ni miwoọo nẹkẹ kitā nẹ
ṅmẹnẹ gbī nẹ. *5, 15.
16. Ši kẹdši aaba mli akẹ eekẹ̄o akẹ:
Midšee oṅō; edšakẹ esumọo kẹ owe lẹ,
edšakẹ eyẹ dšogbāṅ yẹ oṅō lẹ;
17. no lẹ kọ fitī ni okẹ-gbu etoi kẹ-
mō šinā, ni etšố otšūlọ kẹ-ya nānọ. Ni
nakai noṅṅ ofe oweyō hū.
18. Akawa mīhāo akẹ ooṅmē ehe ní eye
ehe, edšakẹ apāfoi enyọ nii etšu ehāo
afii ekpa nẹ fē; ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
aadšọ̄o yẹ nofĕno ní oofe lẹ mli.
19. Otšinai kẹ otōi *akromọbiihīī fē
ní aafọ lẹ, dšọ̄mọ amẹnọ ohā Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ; okẹ otšinai akromọbii lẹ
akatšu noko, ni otōi akromọbii lẹ hū
kāku amehe tšọi. *2 Mose 13, 2.
20. Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe oyeamẹ
yẹ dā afi, yẹ heni Iehowa ehala lẹ, bo
kẹ owe lẹ fē. 14, 23.
21. Ni kẹdši kpa ko yẹ ehe, ni efe
akpake, lo efila, lo kpa fōṅ-fē-kpa fōṅ yẹ
ehe lẹ, kāgbelẹ okẹ-šā afọle ohā Iehowa,
o-Nyoṅmọ lẹ. 3 Mose 22, 20.
22. Ogbói lẹ amli oye yẹ, *ohe tšee
dšio, ohe tše dšio, tamọ soṅāi lo ofrote.
*12, 15. 22.
23. Elá lẹ kẹkẹ ni okaye, otši ofie ši-
kpoṅ tamọ nu. 3 Mose 3, 17. 5 Mose 12, 16. 23.

Yītšo 16.

(16, 1—17. Kwẹ 2 Mose 23, 14—17; 34, 18—24. 3 Mose 23.)

Ohīe ahī Abib nyōṅ lẹ nọ ní oye Hehō
yẹ nọ ohā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšakẹ
Abib nyōṅ lẹ nọ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
dšieo kẹ-dšẹ Mizraim *nyōṅ teṅ. *2 Mose 12.
2. Nohewọ lẹ ye Hehō ohā Iehowa,
o-Nyoṅmọ lẹ, ni ogbe tōi kẹ tšinai yẹ
heni Iehowa ehala ní ehā egbẹi ahī
dšẹi lẹ.
3. Okẹ māšanii akaye; gbīī kpawo oye
akpītī ni dši amanehūlū abolo lẹ, edšakẹ
hedšodšōmọ nā odše kpo kẹ-dšẹ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ, koni oṅō-kai gbī ní odše
kpo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ owala
gbīī abọ fē.
4. Ni akana māša noko yẹ oṅō yẹ okpo-
kpai fē mli gbīī kpawo lẹ fē; asaṅ lō
ni agbe yẹ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ gbẹkẹ lẹ
akahā dše mītšẹre eko nọ.
5. Kāye Hehō gbīdšūrō lẹ yẹ omādši
ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹ-hāao lẹ eko
mli,
6. akẹ dša yẹ heni Iehowa, o-Nyoṅmọ
lẹ, ehala ní eṅō egbẹi eto dšẹi lẹ, dšẹi
ogbe Hehō lẹ yẹ, gbẹkẹnāši, beni hūlū
yanyō ši lẹ, beyinọ ní odše Mizraim lẹ.
7. Ni ohō ni oye yẹ heni Iehowa, o-
Nyoṅmọ lẹ, ehala lẹ, ni kẹ dše tšẹre lẹ,
otšố ohe ni oya obūi lẹ amli.
8. Gbīī ekpa oye akpītī, ni gbī ní dši
gbī kpawo lẹ nọ lẹ akpe kpē wulu ahā

Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ; kätšu nitšumọ ko yẹ nọ.
9. Kanemọ otšii kpawo ohā ohe; bõimọ otšii kpawo lẹ kanemọ kẹ-dšẹ be mli ní abõiọ ablekū-kakla kẹ able mli wō lẹ.
10. Ni oye otšii agbīdšūrō lẹ ohā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ni oṅō tšuidšūrōnānikēnii ní yọ odeṅ ohā, bọfēbọ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšọ̄o lẹ;
11. ni omī ašẹ ohe yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe, bo kẹ obinū kẹ obiyō kẹ owenū kẹ oweyō kẹ Levinyo ní yọ ogbói lẹ amli kẹ gbọ kẹ awusā kẹ okūlafo ní yọ nyeteṅ, *yẹ heni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehala ní ehā egbẹi ahī dšẹi lẹ. * K. 16. 2 Mose 20, 24.
12. Ni *okai akẹ bo hū oyatšō nyōṅ yẹ Mizraim, koni odfēṅ nẹkẹ akpọi nẹ anọ ní oye nọ. * 5, 15.
13. Ye asesei agbīdšūrō lẹ hū gbīī kpawo, beni obua oble kẹ owein nā sẹ lẹ.
14. Ni *omī ašẹ ohe yẹ ogbīdšūrō lẹ nọ, bo kẹ obinū kẹ obiyō kẹ owenū kẹ oweyō kẹ Levinyo lẹ kẹ gbọ kẹ awusā kẹ okūlafo ní yọ ogbói lẹ amli lẹ. * K. 11; 26, 11.
15. Gbīī kpawo sọṅṅ oye gbīdšūrō ohā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, yẹ heni Iehowa ehala lẹ; edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšọ̄o yẹ onibānii fē mli kẹ onine nā nitšumọ fē mli; nohewọ lẹ omī ašẹ ohe dšogbāṅ.
16. Afi kome mli lẹ šii etē ohīī lẹ fē abapue yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe, yẹ heni ehala lẹ, yẹ akpītī gbīdšūrō lẹ kẹ otšii agbīdšūrō lẹ kẹ asesei agbīdšūrō lẹ nọ, ni moko akabapue yẹ Iehowa hīe kẹ edē flo;
17. mofēmo ahā bọni eenyē, bọfēbọ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšọ̄o ehā lẹ.
18. Wo kodšolọi kẹ nọkwẹlọi yẹ omādši fē ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hāo lẹ nọ, yẹ okutšei anā, koni amẹkẹ dšalẹ kodšomọ akodšo maṅ lẹ. 20, 8. 9. 4 Mose 11, 16.
19. Kākōdō otoi oye sane; kākwẹ mei ahīeṅtšei anọ, ni kāhe nyōṅnii hū; edšakẹ nyōṅnii filaā nilelọi ahīṅmẹii, ni ehāa atšọ̄ọ dšalọi asane hīe abuọ ši. 1, 17.
20. Dšalẹ sane, dšalẹ sane sẹ onyie, koni oyi aná wala, ni šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao lẹ ahī odeṅ.

21. Kāteọ tšei okẹ-fe wọṅ-kōi ofata Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, afọlešālatẹ ní obamā lẹ he. 7, 5.
22. Ni asaṅ kāṅō tẹ ko omā ši ohā ohe, noni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, nyẹọ lẹ. 3 Mose 26, 1.

Yitšo 17.

Kāṅō tšina lo tō ko, ní kpa ko lo noko fōṅ ko yọ ehe, ošā afọle ohā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, mīhī no. 3 Mose 22, 20.
2. Kẹdši ana nū ko lo yō ko yẹ nyeteṅ, yẹ omādši ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao lẹ eko mli, ní feọ efōṅ yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe, ni etōọ ekpāṅmọ lẹ nọ, 13, 7—12.
3. ni eyiṅ ete ni eyasúmọ nyoṅmọi krokomei, ni edšáamẹ, alo *hūlū alo nyoṅtšēre alo ṅwei asafo lẹ fē, noni miṅmēēnye gbẹ lẹ; * 4, 19.
4. ni atfao adafi ni onu he lẹ, no lẹ taomọ mli fitšofitšo; ni kẹdši ona akẹ eyẹ mli lẹlẹṅ akẹ afe nẹkẹ nihīnii nẹ yẹ Israel lẹ,
5. no lẹ okẹ nakai nū lẹ alo nakai yō lẹ ní yafe nakai efōṅ lẹ adše kpo kẹ-ya ogbói lẹ anā, nū ni dšio, yō ni dšio, ni oyatfiaamẹ tẹi ni amẹgboi.
6. Odasefoi enyọ lo odasefoi etē dāṅ wiemọ nọ adamọ ni agbe moni sa gbēle lẹ, akadamọ odasefonyo kome dāṅ wiemọ nọ agbelẹ. 4 Mose 35, 30. Heb. 10, 28.
7. Odasefoi lẹ tšutšu anidši asāra ehe ní agbelẹ, ni no sẹ dāni maṅ mū lẹ fē nidši asāra ehe; ni odšie mofōṅ lẹ kẹdšẹ nyeteṅ.
8. Kẹdši sane ko ba ni eyeli wa tšō hāo, tamọ awuyeli sane lo niiaheplemọ sane lo nōtfā sane, ni efe nātāmọ yẹ ogbói lẹ amli lẹ, no lẹ te ši ní oya heni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehala lẹ,
9. ni oya *osọfoi ní dši Levibii lẹ kẹ kodšolọ ní yọ yẹ nakai gbīī lẹ amli lẹ ṅō, ni oyabiamẹ; ni amẹatšōo bọni otšō okodšo; * 2 Kron. 19, 8. 11.
10. ni bọni amẹagbe sane lẹ nā amẹahā yẹ heni Iehowa ehala lẹ, nakai ofe, ni odfēṅ nọ ni ofe bọfēbọ ní amẹatšōo lẹ pẹpẽpẹ.

11. Mla lę gbędšianǫ, bǫni amęatšōo lę, kę kodšomǫ, bǫni amęakę̄o akę okodšo lę, nakai ofe; *kādše wiemǫ ní amęawie amęatšōo lę sę ní ogba ninedšūrō lo abęku. * K. 20.

12. Ši moni šiǫ etšitši ní eboo osǫfo ni damǫ ši ni esúmoǫ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, yę dšęi alo kodšolǫ lę toi lę, dša agbe nakai gbomo lę, ni odšie mofōṅ lę kę-dšę Israel,

13. koni maṅ mū lę fē anu ni amęše gbeyei, ni amękaye ametšui nā sane doṅṅ.

14. Kędši oyašę šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao lę nǫ, ni oṅō akę onō, ni ohe ši yę dšęi, ni *okę̄ akę: Mawo maṅtšę mahā mihe, tamǫ dšeṅmādši fē ní bǫlemi lę; * 1 Sam. 8, 5. 6.

15. moni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, aahala lę, lę noṅṅ oṅō-to maṅtšę. Onyemimei lę ateṅ moko ohā aye onǫ maṅtšę; kāṅō mokpōṅ ko ní dšee onyemi lę oto onǫ maṅtšę.

16. Ši ekahī okpǫṅǫi pī, ni asaṅ ekę maṅ lę akakū sę kę-mīya Misraim yę okpǫṅǫi *ayifálę hewǫ; edšakę Iehowa ekę̄nye akę: Nyekakūa nyesę nyeyatšōa nakai gbę lę nǫ gbīkogbīko doṅṅ! * 1 Maṅ. 10, 28. 29.

17. Ni asaṅ *ekaṅō yei pī, ní etšui mīkpale, ni dfīętęi kę šika hū ekabua nā babaō ehā ehe. * 1 Maṅ. 11, 4.

18. Ši moṅ aba mli akę, beni etá emaṅtšęyeli sēi lę nǫ lę, ekwę nękę mla sę nǫ eṅmā eko kę-dšę wolo ní kā osǫfoi Levibii lę ahīe lę mli ehā ehe;

19. ni ahī edeṅ, ni ekane mli ewala gbīī abǫ fē, koni ekase Iehowa, e-Nyoṅmǫ lę, gbeyeišemǫ kę nękę mla nę mli wiemǫi fē kę akpǫi nę fē nǫyeli, ní efe nakai,

20. koni etšui akawó ehe nǫ fē enyemimei lę, ni *ekadše kitā lę sę ní egba kę-te ninedšūrō lo abęku, beni afe ní emaṅtšęyeli gbīī lę asę atšę, lę kę ebii, yę Israel teṅ. * 5, 32.

Yitšo 18.

Osǫfoi lę ní dši Levibii lę kę Levi akutšo mū lę fē akaná gbęfāṅnō lo gbošinii ko yę Israelbii lę ateṅ; afǫlei ni akę la šāa ahā Iehowa lę kę egbęfāṅnō lę dši noni amęye. 10, 9. 4 Mose 18, 8-20. 1 Kor. 9, 13.

2. Nohewǫ lę amęnáṅ gbęfāṅnō ko yę amęnyemimei lę ateṅ; Iehowa dši amęgbęfāṅnō, takę bǫni ewoamę ši lę.

3. Ni enę afe osǫfoi lę agbenā ní dšę maṅ lę kę mei ní bašāa afǫlei lę adeṅ, ké tšina ni dšio, tō ni dšio, aṅō nine kę kadāi enyǫ lę kę mūsūṅ-kotoku lę ahā osǫfo lę.

4. Oble kę owein kę omū mli kleṅkleṅnii kę otōi ahetšǫi ní ooku kleṅkleṅ lę, ṅō-hālę.

5. Edšakę lę Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ehala yę okutšei lę fē ateṅ, ní edamǫ ši ni esúmǫ yę Iehowa gbęi amli, lę kę ebihīī lę dānę.

6. Ni kędši Levinyo ko dšę omādši lę eko mli, yę Israel mū lę fē heni eyato gbǫ yę lę, ni edšie eyitšoṅ fē eba ebahī heni Iehowa ehala lę,

7. ni esúmoǫ yę Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, gbęi amli, tamǫ enyemimei Levibii lę fē ní damoǫ dšęi yę Iehowa hīe lę:

8. amęná amęgbęnā pępę̄pę amęye; sōro noni enáa yę etšęmei agbošinii ahōmǫ mli lę.

9. Kędši oyašę šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao lę nǫ lę, kākase nakai dšeṅmādši lę anihīnii lę femǫ.

10. Akana nyeteṅ moko ni hāa ebinū lo ebiyō tšōǫ la mli, alo moni klaā, alo afāifelǫ alo okomfo alo ṅkūnyṅyelǫ, 3 Mose 18, 21; 19, 26. 31; 20, 27

11. alo kablęfīlǫ, alo moni tšéǫ sisa, alo ayę, alo moni *biǫ gbohīī anii. * 1 Sam. 28, 11.

12. Edšakę Iehowa mīhī mofēmo ní feǫ nękę nii nę, ni nękę nihīnii nę noṅṅ hewǫ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, fieǫamę yę ohīe nę.

13. Okę ohe akpętę Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, kękę he gbāgbālī. 1 Mose 6, 9. Lal. 15, 2.

14. Edšakę nękę dšeṅmādši nę ní oyafāamę lę, amęboǫ mei ní klaā kę ṅkūnyāyelǫi atoi; ši bo lę, Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ekplēēo ní ofe nakai.

15. Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, bate gbalǫ ko ní tamǫmi ši yę nyeteṅ kę-dšę onyemimei lę ateṅ ahāo; lę toi nyeboa. 4 Mose 12, 6—8. Ioh. 1, 45; 6, 14. Bǫf. 3, 22; 7, 37. Heb. 12, 24.

16. Takę bǫni *obi Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, yę Horeb yę kpē wulu gbī lę nǫ, beni okē akę: Kāhā minu Iehowa, mi-Nyoṅmǫ lę, gbē doṅṅ, ni nakai la hęṅṅ lę hū, kāhā minalę doṅṅ ní mibagbo lę! *2 Mose 20, 19. Heb. 12, 19.

17. Ni Iehowa kēmi akę: Noni amęwie lę amęwie dšogbāṅ. 5, 28.

18. Mibatē gbalǫ ko ši mahāamę kęadšę amęnyemimei lę ateṅ tamǫ bo, ni mikę miwiemǫi lę aawo enā, ni eewie nii fē ní mawolę he kitā lę etšōamę.

19. Ni aaba mli akę moni boṅ miwiemǫi ní eewie yę migbęi amli lę atoi lę, midientšę mabilę šiši.

20. Ši gbalǫ ní aato eyiṅ awie wiemǫ ko yę *migbęi anǫ, ní dšee mi mifālę akę ewie lę, kę moni †wieǫ yę nyoṅmǫi krokomei agbęi anǫ lę, nakai gbalǫ lę dša agbelę. *Ier. 14, 15. †5 Mose 13, 6.

21. Ni kędši okē yę otšui mli akę: Tē wǫǫfe tēṅ ní wǫle wiemǫ ní dšee Iehowa wie lę?

22. no lę ná ole akę, kē gbalǫ ko wie yę Iehowa gbęi anǫ ni sane lę bę mli lo ebaa mli lę, bēlę dšee Iehowa wie nakai wiemǫ lę; gbalǫ lę dientšę to eyiṅ ewie, kāšelę gbeyei!

Yitšo 19.

(19, 1—3. Kwę 4 Mose 35, 6—34. Ios. 20.)

Kē Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, kpātā dšeṅmādši ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅōǫ amęšikpoṅ lę ehāo lę ahīe, ni oye amęnādšiaṅ, ni ohī amęmādši kę amęšīai lę amli lę,

2. halamǫ mādši etē oto yę ošikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę nǫ. 4, 41—43.

3. Ni odše dšęi gbę lę, ni odša ošikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę mli mlidšāi etē; beni afe ní gbomogbelǫ-fē-gbomogbelǫ adšo foi kęya dšęi.

4. Ni gbomogbelǫ ní aadšo foi kę-ya dšęi ní eyi anā wala lę he mla nę: Moni nine yakpa yę enanyo nǫ ní dšee nyę enyę lę eto momosa,

5. takę kē bianę moko kę enanyo te kō mli amęyatō tšei, ni ekę enine wó lema lę nǫ ni ekę-yafo tšo lę, ni lema lę fā yę tšo lę mli, ni eyatſa enanyo lę ni egbo lę, lę lę edšo foi kę-ya nakai mādši lę eko mli, ni eyi aanā wala,

6. koni lá he oweletǫlǫ lę akatiu gbomogbelǫ lę, beni etšui he edšǫko lę, ní eyaninalę, akę-ní gbę lę dšekę lę, ni etſalę nō egbelę, tšębelę esaa gbēle, edšakę enyęęlę etoo lę.

7. Nohewǫ ni miwoǫo kitā akę: Ohala mādši etē oto lę.

8. Ni kędši Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, lē ohūsūi lę amli, tamǫ bǫni ekā otšęmei lę akitā lę ni eṅō šikpoṅ lę fē ní ewo ši akę ekę-bahā otšęmei lę ehāo lę,

9. kędši ooye nękę kitāi nę fē ni miwoǫo ṅmęnę gbī nę lę nǫ ní ofe, ní osumǫ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ni onyie egbęi lę anǫ owala gbīī abǫ fē lę, no lę osā oṅō mādši etē ofata mādši etē nę he,

10. koni akaſie moko ní eye bem lá ši yę ošikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę nǫ, ni obaye lá yi sō.

11. Ši kędši moko mīnyę enanyo, ni ewolę ká, ni ete ši ewolę ni etſalę nō yiwuiaṅ ni egbo, ni edšo foi kę-te nękę mādši nę eko mli lę,

12. no lę emaṅ onukpai lę atšū ni ayaṅōlę kę-dšę dšęi, ni amętulę amęwo lá he oweletǫlǫ lę deṅ ni agbelę.

13. Ohīṅmęi akanalę mǫbǫ, ši moṅ odšie moni eye bem lę lá kę-dšę Israel nǫ, koni ahī ahāo.

14. **K**ātši *onanyo hūsū ni blemabii lę egba yę ogbęfāṅṅō ni obanā yę šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę nǫ lę kę-te sę. *27, 17.

15. **O**dasefonyo kome akate ši mīwo moko yę nǫtōmǫ ko alo eša ko ní moko feǫ lę hewǫ; ši odasefoi enyǫ lo odasefoi etē dāṅ wiemǫ nā lę sane-fē-sane adamǫ ši. 17, 6. Ioh. 8, 17. 2 Kor. 13, 1.

16. Kędši odasefonyo kūtūmpǫfo ko te ši wo moko ni eye ehe odase akę etō tōmǫ ko lę,

17. no lę mei enyǫ lę ní nātāmǫ lę yǫ amęteṅ lę aba abadamǫ Iehowa hīe, *yę osǫfoi kę kodšolǫi ní yǫ yę nakai gbīī lę amli lę ahīe; *17, 9.

18. ni kodšolǫi lę atao mli fitšofitšo, ni na, kędši odasefonyo lę dši amale odasefonyo, ni eye enyemi he amale odase lę,
19. no lę nyefealę tamǫ bǫni külę esusu akę afe enyemi lę; ni nyedšie mofõń lę kę-dšę nyeteń.
20. Ni mei ní efę lę anu ní amęše gbeyei, ni amękafe nękę efõń nę eko yę nyeteń doñń.
21. Ni ohĩñmęi akana mǫbǫ: *akę wala ato wala nãdšiań, hĩñmęi yę hĩñmęi nãdšiań, nyãnyõń yę nyãnyõń nãdšiań, nine yę nine nãdšiań, nane yę nane nãdšiań.
* 2 Mose 21, 23—25.

Yitšo 20.

Kędši õya ní okę ohenyęlǫi ayawu ta, ni ona okpǫńǫi kę ĩilii kę mań ní yi fá fẽo lę, kãšeamę gbeyei, edšakę Iehowa, o-Nyońmǫ lę, ní dšieo kę-dšę Mizraim šikpoń lę nǫ lę, kęo yę.
2. Ni aba mli akę, kędši nyenina ta lę, osǫfo lę atši abęńkę ni ekę mań lę awie,
3. ni ekę̃amę akę: Bo toi, Israel! Nyenina ta ńmęnę, ni nyekę nyehenyęlǫi lę bawu; nyetšui akafãa, nyekašea gbeyei, ni nyehe akakpokpoa ni nyekabãa ńmińmi mĩmõanye yę amęhĩe;
4. edšakę Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, dši moni kęnye yaa ní ekę nyehenyęlǫi lę ayawu ahãnye, ni ekę-herenye.
5. Ni *nǫkwęlǫi lę akę̃ mei lę akę: Moni emã tšũ hẽ ní egbleko nã lę, hã ní ekũ esę kę-ya ewe, koni ekayagbo yę ta lę mli ni mokroko mĩbagble nã!
* 16, 18.
6. Ni moni efe weintrom ni enáko ebõi *emli yibii yeli lę, hã ní ekũ esę kę-ya ewe, koni ekayagbo yę ta lę mli ni mokroko baboi emli yibii lę yeli.
* 28, 30. 3 Mose 19, 24. 25.
7. Ni moni etšę yõ he bã ní *enáko eńõlę lę, hã ní ekũ esę kę-ya ewe, koni ekayagbo yę ta lę mli ni mokroko mĩbańõ yõ lę.
* 24, 5.
8. Asań nǫkwęlǫi lę akę̃ mei lę akę: *Moni šeǫ gbeyei ni etšui fãa lę, hã ní ekũ esę kę-ya ewe, koni ekahã enyemimei lę atšui mĩfã tamǫ lę nońń.
* Kods. 7, 3.
9. Ni aba mli akę, kę́ nǫkwęlǫi lę kę mań lę ewie egbe nã lę, amęto tatšęmei ní atẽre ta lę.
10. Kędši oyanina mań ko ní okęlę bawu lę, no lę okęlę awie *hedšǫlę wiemǫ.
* 4 Mose 21, 21. 22.
11. Ni kędši ehão hedšǫlę hetõ ni egbleo lę, no lę aba mli akę mei fẽ ní yǫ mań lę mli lę atšu onĩa ahão ni amęsúmǫo.
12. Ši kędši ekęo yeń hedšǫlę sane, ši moń ekęo bawu lę, no lę wo ehe ká.
13. Ni kę Iehowa, o-Nyońmǫ lę, dšielę wo odeń lę, okę klante agbe emli hĩĩ lę fẽ.
4 Mose 31, 7. 17.
14. Ši yei lę kę gbekẽbii lę kę šĩa koloi lę kę nii fẽ ní yǫ mã lęń lę, emli nomnii lę fẽ oha ohã ohe, ni oye ohenyęlǫi lę anomnii ní Iehowa, o-Nyońmǫ lę, ńõ-hão lę.
15. Nakai ofe mãdši fẽ ní kęo teń dšekę pĩ, ní dšee nękę dšeńmãdši nę eko lę.
16. Ši nękę mãdši nę ní Iehowa, o-Nyońmǫ lę, eńõ-hão akę onõ lę amãdši lę, *kahã nokonoko ní mũǫ hĩe mĩkã yę mli;
* Ios. 10, 40.
17. ši moń femǫamę musu: *Hitbii lę kę Amorbii lę kę Kanaanbii lę kę Perezbii lę kę Hivbii lę kę Iebusbii lę, tamǫ bǫni Iehowa, o-Nyońmǫ lę, ewoõ kitã lę.
* 7, 1. 2
18. koni amękatšõnye amęnihĩnii ní amęfeǫ amęhã amęnyońmǫi lę afemǫ, ní nyefe Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, šiši eša!
19. Kędši okę mań ko miwu ni obǫ nsra owo ehe ãhũ, koni ońõlę lę, kãdǫ lema oto ehe tšei lę anǫ ní ofiteamę; edšakę amęyibii lę eko nońń obaye, kãfloamę ofie ši. Ani ńãnǫ tšo lę dši gbomo, ní obǫǒ nsra owoǫ ehe lę?
20. Ši tšei ní ole akę ayee amęyibii lę kękę ofite ni oflǫ ofie ši, ni okę-fe kãwo-gbogbo kę-bǫle mań ní okę-wuǫ ta lę kę-yaši beyinǫ ní ooye enǫ.

Yitšo 21.

Kędši ana moko ní agbelę ní ekã ńãnǫ yę šikpoń ní Iehowa, o-Nyońmǫ lę, ńõhãao akę onõ lę nǫ, ni alee moni gbelę lę,

16. Takę bǫni *obi Iehowa, o-Nyoňmǫ
lę, yę Horeb yę kpē wulu gbī lę nǫ,
beni okē akę: Kāhā minu Iehowa, mi-
Nyoňmǫ lę, gbē doňň, ni nakai la hęňň
lę hũ, kāhā minalę doňň ni mibagbo lę!
* 2 Mose 20, 19. Heb. 12, 19.
17. Ni Iehowa kēmi akę: Noni amę-
wie lę amęwie dšogbāň. 5, 28.
18. Mibatē gbalǫ ko ši mahāamę kę-
adšę amęnyemimei lę ateň tamǫ bo, ni
mikę miwiemǫi lę aawo enā, ni eewie
nii fē ni mawolę he kitā lę etšōamę.
19. Ni aaba mli akę moni boň miwie-
mǫi ní eewie yę migbęi amli lę atoi lę,
midientšę mabilę šiši.
20. Ši gbalǫ ní aato eyiň awie wiemǫ
ko yę *migbęi anǫ, ní dšee mi mifálę
akę ewie lę, kę moni †wieǫ yę nyoňmǫi
krokomei agbęi anǫ lę, nakai gbalǫ lę
dša agbelę. * Ier. 14, 15. † 5 Mose 13, 6.
21. Ni kędši okē yę otšui mli akę:
Té wǫǫfe tēň ní wǫle wiemǫ ní dšee
Iehowa wie lę?
22. no lę ná ole akę, ké gbalǫ ko wie
yę Iehowa gbęi anǫ ni sane lę bę mli
lo ebaa mli lę, bēlę dšee Iehowa wie
nakai wiemǫ lę; gbalǫ lę dientšę to eyiň
ewie, kāšelę gbeyei!

Yitšo 19.

(19, 1—3. Kwę 4 Mose 35, 6—34. Ios. 20.)

Ké Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, kpātā dšeň-
mādši ní Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ňōǫ amę-
šikpoň lę ehāo lę ahīe, ni oye amęnā-
dšiaň, ni ohī amęmādši kę amęšīai lę
amli lę,
2. halamǫ mādši etē oto yę ošikpoň
ni Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ňō-hāao akę
onō lę nǫ. 4, 41—43.
3. Ni odše dšęi gbę lę, ni odša oši-
kpoň ní Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ňō-hāao
akę onō lę mli mlidšāi etē; beni afe ni
gbomogbelǫ-fē-gbomogbelǫ adšo foi kę-
ya dšęi.
4. Ni gbomogbelǫ ní aadšo foi kę-ya
dšęi ni eyi anā wala lę he mla nę: Moni
nine yakpa yę enanyo nǫ ní dšee nyę
enyę lę eto momosa,
5. takę ké bianę moko kę enanyo te
kō mli amęyatō tšei, ni ekę enine wó
lema lę nǫ ni ekę-yafo tšo lę, ni lema
lę fā yę tšo lę mli, ni eyatfa enanyo
lę ni egbo lę, lę lę edšo foi kę-ya na-
kai mādši lę eko mli, ni eyi aanā wala,
6. koni lá he oweletǫlǫ lę akatiu gbo-
mogbelǫ lę, beni etšui he edšǫko lę, ni
eyaninalę, akę-ni gbę lę dšekę lę, ni
etfalę nō egbelę, tšębelę esaa gbēle, edša-
kę enyęęlę etoo lę.
7. Nohewǫ ni miwoǫo kitā akę: Ohala
mādši etē oto lę.
8. Ni kędši Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, lę
ohūsūi lę amli, tamǫ bǫni ekā otšęmei
lę akitā lę ni eňō šikpoň lę fē ni ewo
ši akę ekę-bahā otšęmei lę ehāo lę,
9. kędši ooye nękę kitāi nę fē ni mi-
woǫo ňmęnę gbī nę lę nǫ ní ofe, ni
osumǫ Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ni onyie
egbęi lę anǫ owala gbīī abǫ fē lę, no
lę osā oňō mādši etē ofata mādši etē
nę he,
10. koni akafie moko ní eye bem lá
ši yę ošikpoň ni Iehowa, o-Nyoňmǫ lę,
ňō-hāao akę onō lę nǫ, ni obaye lá yi sō.
11. Ši kędši moko mīnyę enanyo, ni
ewolę kā, ni ete ši ewolę ni etfalę nō
yiwuiaň ni egbo, ni edšo foi kę-te nękę
mādši nę eko mli lę,
12. no lę emaň onukpai lę atšū ni
ayaňōlę kę-dšę dšęi, ni amętulę amęwo
lá he oweletǫlǫ lę deň ní agbelę.
13. Ohīňmęi akanalę mǫbǫ, ši moň odšie
moni eye bem lę lá kę-dšę Israel nǫ,
koni ahī ahāo.
14. **K**ātši *onanyo hūsū ní blemabii lę
egba yę ogbęfāūnō ni obanā yę šikpoň
ni Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ňō-hāao akę
onō lę nǫ lę kę-te sę. * 27, 17.
15. **O**dasefonyo kome akate ši miwo
moko yę nǫtōmǫ ko alo eša ko ni moko
feǫ lę hewǫ; ši odasefoi enyǫ lo odase-
foi etē dāň wiemǫ nā lę sane-fē-sane
adamǫ ši. 17, 6. Ioh. 8, 17. 2 Kor. 13, 1.
16. Kędši odasefonyo kūtûmpǫfo ko lę
ši wo moko ni eye ehe odase akę etō
tōmǫ ko lę,
17. no lę [illegible] lę ní nātâmǫ
yǫ amęteň lę [illegible] mǫ Iehow[illegible]
*yę osǫfoi kę [illegible] ní yǫ yę
gbīī lę amli [illegible]

4. Koloi ni nyeye nẹ: Tšina, tõgwanteñ
kẹ abotia,
5. ofrote kẹ bãyelọ kẹ odabọ kẹ soñãi
kẹ duñ kẹ wuo kẹ otrõm;
6. ni koloi lẹ ateñ lẹ kolo-fẽ-kolo ní
agba enane kokloto mli ni adša enane
kokloto lẹ mli enyọ ní egọiọ eniyenii
ni etaä lẹ, nyeyea.
7. Kẽlẹ nii ní gọiọ amẹniyenii ni amẹ-
taä lẹ kẹ nii ni agbla amẹnane koklotoi
amli ni adša mli lẹ ateñ nii ní nyekaye
nẹ: Yoma kẹ kpẽñkplẽ kẹ afutuọkọ;
edšakẹ amẹgọiọ amẹniyenii ni amẹtaä
moñ, ši agblako amẹnane koklotoi amli:
amẹhe tšee hãänye;
8. kẹ kplokõ hũ, edšakẹ agba enane
kokloto mli moñ, ši egọii eniyenii etaa:
ehe tšee hãänye. Nyekayea amẹlõ ni nye-
kataä amẹgbohĩĩ ahe.
9. Ni nii ní yọ nu mli lẹ fẽ ateñ
nii ni nyeye nẹ: Nofẽno ní yọ fĩdši kẹ
nii ní he yọ totoi lẹ, nyeyea.
10. Ši nofẽno ní bẹ fĩdši kẹ nii ní he
bẹ totoi lẹ, nyekayea: ehe tšee hãänye.
11. Lofõdši fẽ ní he tše lẹ, nyeyea;
12. ši nii ní nyekaye nẹ: Okropoñ kẹ
okọre kẹ nšọñokropoñ
13. kẹ osãnsa kẹ lãlọ̃ kẹ akromã kẹ ehenọi
14. kẹ kwãkwãlabitei kẹ ehenọi fẽ
15. kẹ duguma kẹ patu kẹ yãlai kẹ
akpaña kẹ ehenọi
16. kẹ gọdọ kẹ doñmẹmãhe kẹ omiọhọ̃
17. kẹ kpokukpoku kẹ guñ kẹ oka
18. kẹ klitšo kẹ akõ kẹ ehenọi kẹ oblekú
kẹ santrofi.
19. Ni flikilọi fẽ ní wamoọ lẹ he tšee
hãänye; nyekayea.
20. Lofõdši flikilọi fẽ ni he tše lẹ,
nyeyea.
21. Nyekayea noko *ní lẹdientšẹ egbo;
gbọ ni hĩọ ogbói lẹ amli lẹ oñõ-hã ni
eye, alo ohõ ohã mokpõñ ko; edšakẹ
Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, mañ kroñkroñ dšio.
Kãho †tõbi ní tšeko fufọ.
* 2 Mose 22, 31. † 2 Mose 23, 19.
22. Odũmọnii amli nibãnii ní ba yẹ
oñmõši lẹ, dšiemọ mlidšãi nyoñma mli
ekome dã afi, 3 Mose 27, 30.
23. ni oye yẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ,
hĩe yẹ heni ehala, koni ehã egbẹi lẹ ahĩ
dšẹi lẹ, oble kẹ owein kẹ omũ lẹ amli-
dšãi nyoñma mli ekomekome kẹ otšinai
kẹ otõi akromọbii lẹ fẽ, koni okase Ie-
howa, o-Nyoñmọ lẹ, gbeyeišemọ owala
gbĩĩ abọ fẽ. 12, 18.
24. Ši kẹdši gbẹ lẹ yadšekẹ tšõ hão,
bọni owoñ nii nẹ tẽremọ, edšakẹ heni
Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, ehala, koni ekẹ
egbẹi lẹ ato dšẹi lẹ, kẹo teñ dšekẹ tšõ
lẹ, ké Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, edšõọ lẹ,
25. no lẹ tšõlẹ šika mli, ni ofĩ šika
lẹ ohĩe odeñ, ni oyiñ kẹ-ya heni Ieho-
wa, o-Nyoñmọ lẹ, ehala lẹ,
26. ni oñõ šika lẹ ohe nofẽno ní baä
osusuma tšine, tšinai lo tõi lo wein lo
dã ni wa lo nofẽno ni otšui heọ, ní oye
yẹ dšẹi yẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, hĩe,
ni omĩ ašẹ ohe, bo kẹ owe lẹ fẽ,
27. kẹ Levinyo ní yọ ogbói lẹ amli lẹ,
kãšilẹ sẹ, edšakẹ ebẹ gbẹfãñnõ lo gbo-
šinii ko yẹ nyeteñ. 12, 19.
28. Dã afii etẽ nãgbẽ lẹ dšiemọ oni-
bãnii ní ba yẹ nakai afi lẹ mli lẹ amli-
dšãi nyoñma mli ekomekome, ni obua nã
oto ogbói lẹ amli, 26, 12—15
29. ni Levinyo, ní bẹ gbẹfãñnõ lo gbo-
šinii ko yẹ nyeteñ lẹ, kẹ gbọ kẹ awusã
kẹ okũlafo ní yọ ogbói lẹ amli lẹ aba,
ni amẹbaye ni amẹtọ̃rọ, beni afe ni Ie-
howa, o-Nyoñmọ lẹ, adšõọ yẹ oninẹnã
nitšumọi fẽ ní otšuọ lẹ mli.

Yitšo 15.

Dã afii kpawo lẹ ye heyeli-afi.
2 Mose 23, 10. 11.
2. Ni bọni atšõ aye heyeli-afi lẹ nẹ:
Nifalọ-fẽ-nifalọ ní eñõ noko efa enanyo
ko lẹ, edšie enine yẹ he; ekabi enanyo lo
enyemi lẹ, edšakẹ ašiẹ Iehowa heyeli-afi lẹ.
3. Mokpõñ lẹ bilẹ, ši onofẽno ní yọ
onyemi ko deñ lẹ, dšiemọ onine yẹ he.
4. Tšẹ kũlẹ ohĩafo ko ehĩñ nyeteñ;
edšakẹ dšõmọ Iehowa aadšõọ yẹ šikpoñ
ní Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, kẹ-hãao ní oñõ
akẹ ogbẹfãñnõ lẹ nọ,
5. kẹdši oobo Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ,
gbẽ toi ní odfẽñ nọ ni oye kitã-fẽ-kitã
ní miwoọo ñmẹnẹ gbĩ nẹ lẹ nọ kẹkẹ lẹ.
6. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, aadšõọ,
takẹ bọni ewoõ ši lẹ, ni ooñõ onii ofãla

dšeňmādši babaō, ši bo lẹ ofaň noko; ni ooye dšeňmādši babaō nọ, ši bo lẹ, ameyeň onọ. 28, 12.
7. Kẹdši ohīa hīa onyemi ko yẹ ogbói lẹ eko mli yẹ ošikpoň ní Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, kẹ-hāao lẹ nọ lẹ, kāwadše otšui, ni kāmīa odeň yẹ onyemi ohīafo lẹ nọ; 1 Ioh. 3, 17.
8. ši moň onine akpọ yẹ enọ, ni ofalẹ bọni aašẹlẹ yẹ efīmọ ni efīlẹ lẹ nā. Luk. 6, 34. 35.
9. Kwẹmọ ohe ní ahī, ní dfěňmọ gbonyo ko akaba otšui mli ní okē akẹ: Afi ní dši kpawo ní dši heyeli-afi lẹ ešẹ etā! ní otū ohīe owo onyemi ohīafo lẹ, ní ohāālẹ noko, ní eblọ etšé Iehowa ewoō, ní etšō eša ehāo.
10. Moň hālẹ, ni kāhā edọo yẹ otšui mli akẹ ohālẹ; edšakẹ nẹkẹ nii nẹ hewọ lẹ Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, aadšọo yẹ onitšumọi fě kẹ nofěno ní okẹ onine yataā he lẹ mli.
11. Edšakẹ *ohīafo kpaň yẹ šikpoň lẹ nọ; †nohewọ ni miwoō kitā akẹ: Onine akpọ yẹ onyemi ní efīlẹ ní edši ohīafo yẹ ošikpoň lẹ nọ lẹ nọ! * Mat. 26, 11. † Ies. 58, 7. Luk. 3, 10. 16.
12. Kẹdši ahō onyemi Hebrinyo lo Hebriyō ahāo lẹ, esúmọo afii ekpa, ni afi ní dši kpawo lẹ nọ lẹ oňmēlẹ gbẹ ní eye ehe. 2 Mose 21, 2
13. Ši kẹdši oňmēlẹ gbẹ ní eye ehe lẹ, kāhā ěya kẹ edě flo,
14. moň okẹ otōi lẹ kẹ oňmāgbēmọhe lẹ kẹ oweinbu lẹ mli nii lẹ eko awolẹ gbẹ; noni Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, eňōdšọo lẹ eko oňō-hālẹ.
15. Ni okai akẹ *bo hū oyatšō nyōň yẹ Mizraim šikpoň lẹ nọ, ni Iehowa kpōo, nohewọ ni miwoọo nẹkẹ kitā nẹ ňmẹnẹ gbī nẹ. * 5, 15.
16. Ši kẹdši aaba mli akẹ eekēo akẹ: Midšee oňō; edšakẹ esumọo kẹ owe lẹ, edšakẹ eyẹ dšogbāň yẹ oňō lẹ;
17. no lẹ kọ fitī ni okẹ-gbu etoi kẹmō šīnā, ni etšō otšūlọ kẹ-ya nānọ. Ni nakai noňň ofe oweyō hū.
18. Akawa mīhāo akẹ ooňmō ehe ní eye ehe, edšakẹ apāfoi enyọ nii etšu ehāo afii ekpa nẹ fě; ni Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, aadšọo yẹ nofěno ní oofe lẹ mli.
19. Otšinai kẹ otōi *akromọbiihīī fě ní aafọ lẹ, dšọmọ amenọ ohā Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ; okẹ otšinai akromọbii lẹ akatšu noko, ni otōi akromọbii lẹ hū kāku amehe tšọi. * 2 Mose 13, 2.
20. Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, hīe oyeamẹ yẹ da afi, yẹ heni Iehowa ehala lẹ, bo kẹ owe lẹ fě. 14, 23.
21. Ni kẹdši kpa ko yẹ ehe, ni efe akpake, lo efila, lo kpa fōň-fě-kpa fōň yẹ ehe lẹ, kāgbelẹ okẹ-šā afọle ohā Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ. 3 Mose 22, 20.
22. Ogbói lẹ amli oye yẹ, *ohe tšee dšio, ohe tše dšio, tamọ soňāi lo ofrote. * 12, 15. 22.
23. Elá lẹ kẹkẹ ni okaye, otši ofie šikpoň tamọ nu. 3 Mose 3, 17. 5 Mose 12, 16. 23.

Yītšo 16.

(16, 1—17. Kwẹ 2 Mose 23, 14—17; 34, 18—24. 3 Mose 23.)

Ohīe ahī Abib nyōň lẹ nọ ní oye Hehō yẹ nọ ohā Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, edšakẹ Abib nyōň lẹ nọ Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, dšieo kẹ-dšẹ Mizraim *nyōň teň. * 2 Mose 12.
2. Nohewọ lẹ ye Hehō ohā Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, ni ogbe tōi kẹ tšinai yẹ heni Iehowa ehala ní ehā egbẹi ahī dšẹi lẹ.
3. Okẹ māšanii akaye; gbīī kpawo oye akpītī ní dši amanehūlū abolo lẹ, edšakẹ hedšodšōmọ nā odše kpo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoň lẹ nọ, koni oňō-kai gbī ní odše kpo kẹ-dšẹ Mizraim šikpoň lẹ nọ lẹ owala gbīī abọ fě.
4. Ni akana māša noko yẹ oňō yẹ okpokpai fě mli gbīī kpawo lẹ fě; asaň lō ní agbe yẹ kleňkleň gbī lẹ nọ gbẹkẹ lẹ akahā dše mītšẹre eko nọ.
5. Kāye Hehō gbīdšūrō lẹ yẹ omādši ní Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, kẹ-hāao lẹ eko mli,
6. akẹ dša yẹ heni Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, ehala ní eňō egbẹi eto dšẹi lẹ, dšẹi ogbe Hehō lẹ yẹ, gbẹkẹnāši, beni hūlū yanyō ši lẹ, beyinọ ní odše Mizraim lẹ.
7 Ni ohō ni oye yẹ heni Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, ehala lẹ, ni kẹ dše tšẹre lẹ, otšō ohe ni oya obūi lẹ amli.
8. Gbīī ekpa oye akpītī, ni gbī ní dši gbī kpawo lẹ nọ lẹ akpe kpē wulu ahā

Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱; kātšu nitšumo̱ ko ye̱ no̱.

9. Kanemo̱ otšii kpawo ohā ohe; bōimo̱ otšii kpawo le̱ kanemo̱ ke̱-dše̱ be mli ní abōio̱ ablekū-kakla ke̱ able mli wō le̱.

10. Ni oye otšii agbīdšūrō le̱ ohā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ni oṅō tšuidšūrōnānikēnii ni yo̱ odeṅ ohā, bo̱fēbo̱ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o le̱;

11. ni omī aše̱ ohe ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, bo ke̱ obinū ke̱ obiyō ke̱ owenū ke̱ oweyō ke̱ Levinyo ní yo̱ ogbói le̱ amli ke̱ gbo̱ ke̱ awusā ke̱ okūlafo ní yo̱ nyeteṅ, *ye̱ heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala ní ehā egbe̱i ahī dše̱i le̱. * K. 16. 2 Mose 20, 24.

12. Ni *okai ake̱ bo hū oyatšō nyōṅ ye̱ Mizraim, koni odfēṅ ne̱ke̱ akpo̱i ne̱ ano̱ ní oye no̱. * 5, 15.

13. Ye asesei agbīdšūrō le̱ hū gbīī kpawo, beni obua oble ke̱ owein nā se̱ le̱.

14. Ni *omī aše̱ ohe ye̱ ogbīdšūrō le̱ no̱, bo ke̱ obinū ke̱ obiyō ke̱ owenū ke̱ oweyō ke̱ Levinyo le̱ ke̱ gbo̱ ke̱ awusā ke̱ okūlafo ní yo̱ ogbói le̱ amli le̱. * K. 11; 26, 11.

15. Gbīī kpawo so̱ṅṅ oye gbīdšūrō ohā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ye̱ heni Iehowa ehala le̱; edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o ye̱ onibānii fē mli ke̱ onine nā nitšumo̱ fē mli; nohewo̱ le̱ omī aše̱ ohe dšogbāṅ.

16. Afi kome mli le̱ šii etē ohīī le̱ fē abapue ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ye̱ heni ehala le̱, ye̱ akpītī gbīdšūrō le̱ ke̱ otšii agbīdšūrō le̱ ke̱ asesei agbīdšūrō le̱ no̱, ni moko akabapue ye̱ Iehowa hīe ke̱ edē flo;

17. mofēmo ahā bo̱ni eenyē, bo̱fēbo̱ ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšo̱o ehā le̱.

18. Wo kodšolo̱i ke̱ no̱kwe̱lo̱i ye̱ omādši fē ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hāo le̱ no̱, ye̱ okutšei anā, koni ame̱ke̱ dšale̱ kodšomo̱ akodšo maṅ le̱. 20, 8. 9. 4 Mose 11, 16.

19. Kākōdō otoi oye sane; kākwe̱ mei ahīeṅtšei ano̱, ni kāhe nyōṅnii hū; edšake̱ nyōṅnii fīlaā nilelo̱i ahīṅme̱ii, ni ehāa atšō̱o̱ dšalo̱i asane hīe abuo̱ ši. 1, 17.

20. Dšale̱ sane, dšale̱ sane se̱ onyie, koni oyi aná wala, ni šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō-hāao le̱ ahī odeṅ.

21. Kāte̱o tšei oke̱-fe wo̱ṅ-kōi ofata Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, afo̱lešālate̱ ní obamā le̱ he. 7, 5.

22. Ni asaṅ kāṅō te̱ ko omā ši ohā ohe, noni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, nye̱o̱ le̱. 3 Mose 26, 1.

Yitšo 17.

Kāṅō tšina lo tō ko, ni kpa ko lo noko fōṅ ko yo̱ ehe, ošā afo̱le ohā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, mīhī no. 3 Mose 22, 20.

2. Ke̱dši ana nū ko lo yō ko ye̱ nyeteṅ, ye̱ omādši ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō-hāao le̱ eko mli, ní feo̱ efōṅ ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hīe, ni etōo̱ ekpāṅmo̱ le̱ no̱, 13, 7—12.

3. ni eyiṅ ete ni eyasúmo̱ nyoṅmo̱i krokomei, ni edšáame̱, alo *hūlū alo nyoṅtšēre alo ṅwei asafo le̱ fē, noni miṅmēēnye gbe̱ le̱; * 4, 19.

4. ni atſao adafi ni onu he le̱, no le̱ taomo̱ mli fitšofitšo; ni ke̱dši ona ake̱ eye̱ mli le̱le̱ṅ ake̱ afe ne̱ke̱ nihīnii ne̱ ye̱ Israel le̱,

5. no le̱ oke̱ nakai nū le̱ alo nakai yō le̱ ní yafe nakai efōṅ le̱ adše kpo ke̱-ya ogbói le̱ anā, nū ni dšio, yō ni dšio, ni oyatſiaame̱ te̱i ní ame̱gboi.

6. Odasefoi enyo̱ lo odasefoi etē dāṅ wiemo̱ no̱ adamo̱ ni agbe moni sa gbēle le̱, akadamo̱ odasefonyo kome dāṅ wiemo̱ no̱ agbele̱. 4 Mose 35, 30. Heb. 10, 28.

7. Odasefoi le̱ tšutšu anidši asāra ehe ní agbele̱, ni no se̱ dāni maṅ mū le̱ fē nidši asāra ehe; ni odšie mofōṅ le̱ ke̱-dše̱ nyeteṅ.

8. Ke̱dši sane ko ba ní eyeli wa tšō hāo, tamo̱ awuyeli sane lo niiaheplemo̱ sane lo nōtſā sane, ni efe nātāmo̱ ye̱ ogbói le̱ amli le̱, no le̱ te ši ní oya heni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ehala le̱,

9. ni oya *oso̱foi ní dši Levibii le̱ ke̱ kodšolo̱ ní yo̱ ye̱ nakai gbīī le̱ amli le̱ ṅō, ni oyabiame̱; ni ame̱atšōo bo̱ni otšō okodšo; * 2 Kron. 19, 8. 11.

10. ni bo̱ni ame̱agbe sane le̱ nā ame̱ahā ye̱ heni Iehowa ehala le̱, nakai ofe, ni odfēṅ no̱ ni ofe bo̱fēbo̱ ni ame̱atšōo le̱ pe̱pēpe̱.

Mla lẹ gbẹdšiano, bọni amẹatšõo lẹ,
dšomo, bọni amẹakẽo akẹ okodšo
kai ofe; *kādše wiemọ ní amẹawie
šõo lẹ sẹ ní ogba ninedšũrõ lo
* K. 20.
Ši moni šiọ etšitši ní eboo osọfo
nọ ši ni esúmoọ Iehowa, o-Nyo-
ẹ, yẹ dšẹi alo kodšolọ lẹ toi lẹ,
gbe nakai gbomo lẹ, ni odšie mo-
kẹ-dšẹ Israel,
koni mań mũ lẹ fẽ anu ni amẹše
., ni amẹkaye amẹtšui nā sane doňň.
Kẹdši oyašẹ šikpoň ní Iehowa, o-
nọ lẹ, ňõ-hāao lẹ nọ, ni oňõ akẹ
ni ohe ši yẹ dšẹi, ni *okẽ akẹ:
maňtšẹ mahā mihe, tamọ dšeň-
fẽ ní bọlemi lẹ; * 1 Sam. 8, 5. 6.
noni Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, aahala
noňň oňõ-to maňtšẹ. Onyemimei
ň moko ohā aye onọ maňtšẹ; kāňõ
ň ko ní dšee onyemi lẹ oto onọ
ẹ.
Ši ekahĩ okpọňọi pĩ, ni asaň ekẹ
ẹ akakũ sẹ kẹ-mĩya Mizraim yẹ
ọi *ayifálẹ hewọ; edšakẹ Iehowa
akẹ: Nyekakũa nyesẹ nyeyatšõa
gbẹ lẹ nọ gbĩkogbĩko doňň!
* 1 Mań. 10, 26. 28.
Ni asaň *ekaňõ yei pĩ, ní etšui
le, ni dfiẹtẹi kẹ šika hũ ekabua
baõ ehā ehe. * 1 Mań. 11, 4.
Ši moň aba mli akẹ, beni etá
šẹyeli sẽi lẹ nọ lẹ, ekwẹ nẹkẹ mla
eňmā eko kẹ-dšẹ wolo ní kā osọ-
vibii lẹ ahĩe lẹ mli ehā ehe;
ni ahĩ edeň, ni ekane mli ewala
bọ fẽ, koni ekase Iehowa, e-Nyo-
ẹ, gbeyeišemọ kẹ nẹkẹ mla nẹ mli
i fẽ kẹ akpọi nẹ fẽ nọyeli, ní efe

koni etšui akawó ehe nọ fẽ enye-
lẹ, ni *ekadše kitā lẹ sẹ ní egba
ninedšũrõ lo abẹku, beni afe ní
šẹyeli gbĩĩ lẹ asẹ atšẹ, lẹ kẹ ebii,
ael teň. * 5, 32.

Yĩtšo 18.

foi lẹ ní dši Levibii lẹ kẹ Levi
mũ lẹ fẽ akaná gbẹfāňnõ lo gbo-
ko yẹ Israelbii lẹ ateň; afọlei ni
akẹ la šāa ahā Iehowa lẹ kẹ egbẹfāňnõ lẹ
dši noni amẹye. 10, 9. 4 Mose 18, 8-20. 1 Kor. 9, 13.
2. Nohewọ lẹ amẹnáň gbẹfāňnõ ko yẹ
amẹnyemimei lẹ ateň; Iehowa dši amẹ-
gbẹfāňnõ, takẹ bọni ewoamẹ ši lẹ.
3. Ni enẹ afe osọfoi lẹ agbẹnā ní dšẹ
maň lẹ kẹ mei ni bašāa afọlei lẹ adeň,
ké tšina ni dšio, tõ ni dšio, aňõ nine
kẹ kadāi enyọ lẹ kẹ mũsũň-kotoku lẹ
ahā osọfo lẹ.
4. Oble kẹ owein kẹ omũ mli kleň-
kleňnii kẹ otõi ahetšọi ní ooku kleňkleň
lẹ, ňõ-hālẹ.
5. Edšakẹ lẹ Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ,
ehala yẹ okutšei lẹ fẽ ateň, ní edamọ ši
ni esúmọ yẹ Iehowa gbẹi amli, lẹ kẹ
ebihĩĩ lẹ dānẹ.
6. Ni kẹdši Levinyo ko dšẹ omādši
lẹ eko mli, yẹ Israel mũ lẹ fẽ heni eyato
gbọ yẹ lẹ, ni edšie eyitšoň fẽ eba ebahĩ
heni Iehowa ehala lẹ,
7. ni esúmoọ yẹ Iehowa, o-Nyoňmọ
lẹ, gbẹi amli, tamọ enyemimei Levibii
lẹ fẽ ní damoọ dšẹi yẹ Iehowa hĩe lẹ:
8. amẹná amẹgbẹnā pẹpẽpẹ amẹye;
sõro noni enáa yẹ etšẹmei agbošinii ahõ-
mọ mli lẹ.
9. Kẹdši oyašẹ šikpoň ní Iehowa, o-
Nyoňmọ lẹ, ňõ-hāao lẹ nọ lẹ, kākase na-
kai dšeňmādši lẹ anihĩnii lẹ femọ.
10. Akana nyeteň moko ni hāa ebinũ
lo ebiyõ tšõọ la mli, alo moni klaā, alo
afāifelọ alo okomfo alo ňkũnyāyelọ,
3 Mose 18, 21; 19, 26. 31; 20, 27
11. alo kablẹfĩlọ, alo moni tšẹ́ọ sisa, alo
ayẹ, alo moni *biọ gbohĩĩ anii. * 1 Sam. 28, 11.
12. Edšakẹ Iehowa mĩhĩ mofẽmo ní
feọ nẹkẹ nii nẹ, ni nẹkẹ nihĩnii nẹ noňň
hewọ Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, fieọamẹ yẹ
ohĩe nẹ.
13. Okẹ ohe akpẹtẹ Iehowa, o-Nyoňmọ
lẹ, kẹkẹ he gbāgbālĩ. 1 Mose 6, 9. Lal. 15, 2.
14. Edšakẹ nẹkẹ dšeňmādši nẹ ní oya-
fāamẹ lẹ, amẹboọ mei ní klaā kẹ ňkũ-
nyāyelọi atoi; ši bo lẹ, Iehowa, o-Nyo-
ňmọ lẹ, ekplẽẽo ní ofe nakai.
15. Iehowa, o-Nyoňmọ lẹ, bate
gbalọ ko ní tamọmi ši yẹ nyeteň
kẹ-dšẹ onyemimei lẹ ateň ahāo; lẹ
toi nyeboa. 4 Mose 12, 6—8. Ioh. 1, 45; 6, 14. Bọf. 3, 22; 7, 37. Heb. 12, 24.

16. Takę bǫni *obi Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, yę Horeb yę kpē wulu gbī lę nǫ, beni okē akę: Kāhā minu Iehowa, mi-Nyoṅmǫ lę, gbē doṅṅ, ni nakai la hęṅṅ lę hū, kāhā minalę doṅṅ ni mibagbo lę!
* 2 Mose 20, 19. Heb. 12, 19.

17. Ni Iehowa kēmi akę: Noni amęwie lę amęwie dšogbāṅ. 5, 28.

18. Mibatē gbalǫ ko ši mahāamę kę-adšę amęnyemimei lę ateṅ tamǫ bo, ni mikę miwiemǫi lę aawo enā, ni eewie nii fē ni mawolę he kitā lę etšōamę.

19. Ni aaba mli akę moni boṅ miwiemǫi ni eewie yę migbęi amli lę atoi lę, midientšę mabilę šiši.

20. Ši gbalǫ ni aato eyiṅ awie wiemǫ ko yę *migbęi anǫ, ni dšee mi mifālę akę ewie lę, kę moni †wieǫ yę nyoṅmǫi krokomei agbęi anǫ lę, nakai gbalǫ lę dša agbelę. * Ier. 14, 15. † 5 Mose 13, 6.

21. Ni kędši okē yę otšui mli akę: Tē wǫǫfe tēṅ ni wǫle wiemǫ ni dšee Iehowa wie lę?

22. no lę ná ole akę, kę́ gbalǫ ko wie yę Iehowa gbęi anǫ ni sane lę bę mli lo ebaa mli lę, bēlę dšee Iehowa wie nakai wiemǫ lę; gbalǫ lę dientšę to eyiṅ ewie, kāšelę gbeyei!

Yitšo 19.

(19, 1—3. Kwę 4 Mose 35, 6—34. Ios. 20.)

Kę́ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, kpātā dšeṅmādši ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅǫǫ amęšikpoṅ lę ehāo lę ahīe, ni oye amęnādšiaṅ, ni ohī amęmādši kę amęšīai lę amli lę,

2. halamǫ mādši etē oto yę ošikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę nǫ. 4, 41—43.

3. Ni odše dšęi gbę lę, ni odša ošikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę mli mlidšāi etē; beni afe ni gbomogbelǫ-fē-gbomogbelǫ adšo foi kę-ya dšęi.

4. Ni gbomogbelǫ ni aadšo foi kę-ya dšęi ni eyi aná wala lę he mla nę: Moni nine yakpa yę enanyo nǫ ni dšee nyę enyę lę eto momosa,

5. takę kę́ bianę moko kę enanyo te kō mlí amęyatō tšei, ni ekę enine wó lema lę nǫ ni ekę-yafo tšo lę, ni lema lę fā yę tšo lę mli, ni eyatſa enanyo lę ni egbo lę, lę lę edšo foi kę-ya nakai mādši lę eko mli, ni eyi aaná wala,

6. koni lá he oweletǫlǫ lę akatiu gbomogbelǫ lę, beni etšui he edšǫko lę, ni eyaninalę, akę-ni gbę lę dšekę lę, ni etſalę nō egbelę, tšębelę esaa gbēle, edšakę enyęęlę etoo lę.

7. Nohewǫ ni miwoǫo kitā akę: Ohala mādši etē oto lę.

8. Ni kędši Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, lę ohūsūi lę amli, tamǫ bǫni ekā otšęmei lę akitā lę ni eṅō šikpoṅ lę fē ni ewo ši akę ekę-bahā otšęmei lę ehāo lę,

9. kędši ooye nękę kitāi nę fē ni miwoǫo ṅmęnę gbī nę lę nǫ ni ofe, ni osumǫ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ni onyie egbęi lę anǫ owala gbīī abǫ fē lę, no lę osā oṅō mādši etē ofata mādši etē nę he,

10. koni akaſie moko ni eye bem lá ši yę ošikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę nǫ, ni obaye lá yi sō.

11. Ši kędši moko mīnyę enanyo, ni ewolę ká, ni ete ši ewolę ni etſalę nō yiwuiaṅ ni egbo, ni edšo foi kę-te nękę mādši nę eko mli lę,

12. no lę emaṅ onukpai lę atšū ni ayaṅōlę kę-dšę dšęi, ni amętulę amęwo lá he oweletǫlǫ lę deṅ ni agbelę.

13. Ohīṅmęi akanalę mǫbǫ, ši moṅ odšie moni eye bem lę lá kę-dšę Israel nǫ, koni ahī ahāo.

14. Kātši *onanyo hūsū ni blemabii lę egba yę ogbęfāṅṅō ni obaná yę šikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅō-hāao akę onō lę kę-te sę. * 27, 17.

15. Odasefonyo kome akate ši mīwo moko yę nǫtōmǫ ko alo eša ko ni moko feǫ lę hewǫ; ši odasefoi enyǫ lo odasefoi etē dāṅ wiemǫ nā lę sane-fē-sane adamǫ ši. 17, 6. Ioh. 8, 17. 2 Kor. 13, 1

16. Kędši odasefonyo kūtūmpǫfo ko te ši wo moko ni eye ehe odase akę etō tōmǫ ko lę,

17. no lę mei enyǫ lę ni nātāmǫ lę yǫ amęteṅ lę aba abadamǫ Iehowa hīe, *yę osǫfoi kę kodšolǫi ni yǫ yę nakai gbīī lę amli lę ahīe; * 17, 9.

18. ni kodšoloi lę atao mli fitšofitšo, ni na, kędši odasefonyo lę dši amale odasefonyo, ni eye enyemi he amale odase lę,
19. no lę nyefealę tamo boni kűlę esusu akę afe enyemi lę; ni nyedšie mofǒń lę kę-dšę nyeteń.
20. Ni mei ní efę lę anu ní amęše gbeyei, ni amękafe nękę efǒń nę eko yę nyeteń doňň.
21. Ni ohīňmei akana mobo: *akę wala ato wala nădšiań, hīňmei yę hīňmei nădšiań, nyănyǒń yę nyănyǒń nădšiań, nine yę nine nădšiań, nane yę nane nădšiań.
* 2 Mose 21, 23—25.

Yitšo 20.

Kędši ǒya ní okę ohenyęloi ayawu ta, ni ona okpǫňoi kę ſīlii kę mań ní yi fá fèo lę, kăšeamę gbeyei, edšakę Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ní dšieo kę-dšę Mizraim šikpoń lę nǫ lę, kęo yę.
2. Ni aba mli akę, kędši nyenina ta lę, osofo lę atši abęňkę ni ekę mań lę awie,
3. ni ekęamę akę: Bo toi, Israel! Nyenina ta ňmęnę, ni nyekę nyehenyęloi lę bawu; nyetšui akafăa, nyekašea gbeyei, ni nyehe akakpokpoa ni nyekahăa ňmiňmi mīmǒanye yę amęhīe;
4. edšakę Iehowa, nye-Nyoňmǫ lę, dši moni kęnye yaă ní ekę nyehenyęloi lę ayawu ahănye, ni ekę-herenye.
5. Ni *nokwęloi lę akē mei lę akę: Moni emă tšū hǒ ní egbleko nă lę, hă ní ekū esę kę-ya ewe, koni ekayagbo yę ta lę mli ni mokroko mībagble nă!
* 16, 18.
6. Ni moni efe weintrom ni enáko ebǒi *emli yibii yeli lę, hă ní ekū esę kę-ya ewe, koni ekayagbo yę ta lę mli ni mokroko babǒi emli yibii lę yeli.
* 28, 30. 3 Mose 19, 24. 25.
7. Ni moni etšę yǒ he bă ní *enáko eňǒlę lę, hă ní ekū esę kę-ya ewe, koni ekayagbo yę ta lę mli ni mokroko mībaňǒ yǒ lę.
* 24, 5.
8. Asań nokwęloi lę akē mei lę akę: *Moni šeǫ gbeyei ni etšui fáa lę, hă ní ekū esę kę-ya ewe, koni ekahă enyemimei lę atšui mīfă tamǫ lę noňň.
* Kods. 7, 3.
9. Ni aba mli akę, ké nokwęloi lę kę mań lę ewie egbe nă lę, amęto tatšęmei ní atěre ta lę.
10. Kędši oyanina mań ko ní okęlę bawu lę, no lę okęlę awie *hedšolę wiemǫ.
* 4 Mose 21, 21. 22.
11. Ni kędši ehăo hedšolę hetǒ ni egbleo lę, no lę aba mli akę mei fě ní yǫ mań lę mli lę atšu onīa ahăo ni amęsúmoo.
12. Ši kędši ekęo yeń hedšolę sane, ši moń ekęo bawu lę, no lę wo ehe ká.
13. Ni kę Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, dšielę wo odeń lę, okę klante agbe emli hīī lę fě.
4 Mose 31, 7. 17.
14. Ši yei lę kę gbekěbii lę kę šia koloi lę kę nii fě ní yǫ mă lęń lę, emli nomnii lę fě oha ohă ohe, ni oye ohenyęloi lę anomnii ní Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ňǒ-hăo lę.
15. Nakai ofe mădši fě ní kęo teń dšekę pī, ní dšee nękę dšeňmădši nę eko lę.
16. Ši nękę mădši nę ní Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, eňǒ-hăo akę onǒ lę amădši lę, *kahă nokonoko ní mūǫ hīe mīkă yę mli;
* Ios. 10, 40.
17. ši moń femoamę musu: *Hitbii lę kę Amorbii lę kę Kanaanbii lę kę Perezbii lę kę Hivbii lę kę Iebusbii lę, tamǫ boni Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ewoǒ kită lę.
* 7, 1. 2.
18. koni amękatšǒnye amęnihīnii ní amęfeǫ amęhă amęnyoňmoi lę afemǫ, ní nyefe Iehowa, nye-Nyoňmǫ lę, šiši eša!
19. Kędši okę mań ko mīwu ni obǫ nsra owo ehe ăhū, koni oňǒlę lę, kădǫ lema oto ehe tšei lę anǫ ni ofiteamę; edšakę amęyibii lę eko noňň obaye, kăfloamę ofie ši. Ani ňănǫ tšo lę dši gbomo, ní oboǒ nsra owoǫ ehe lę?
20. Ši tšei ní ole akę ayee amęyibii lę kękę ofite ni oflǫ ofie ši, ni okę-fe kăwo-gbogbo kę-bole mań ní okę-wuǫ ta lę kę-yaši beyinǫ ní ooye enǫ.

Yitšo 21.

Kędši ana moko ní agbelę ní ekă ňănǫ yę šikpoń ní Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, ňǒhăao akę onǒ lę nǫ, ni alee moni gbelę lę,

2. no lẹ o-nukpai lẹ kẹ okodšoloi lẹ adše kpo, ni amẹyasusu kẹ-dšẹ heni agbe mo lẹ yẹ lẹ kẹ-yaši mădši ni bole he lẹ amli.

3. Ni aba mli akẹ mań ní bẹńkẹ moni agbe lẹ fè fẽ lẹ, nakai mã lẹń onukpai lẹ amõ tšina oblayõ ni akẹ-tšuko noko ni ewoko apã kẹ-gblako noko dã,

4. ni nakai mã lẹ mli onukpai lẹ akpla tšinayõ lẹ kẹ-ya nudšọ̃ ní hoọ dã ni ahũko ni adũko noko yẹ dšẹi dã lẹń, ni amẹfo tšina lẹ sẽ yẹ dšẹi yẹ nudšọ̃ lẹń.

5. Ni osọfoi ní dši Levibii lẹ atši aba; edšakẹ amẹdši mei ni Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, ehala, koni amẹsúmọlẹ ni amẹdšọ̃ yẹ Iehowa gbẹi anọ, *ni amẹdãń gbẽ nã aye béi sane-fẽ-béi sane kẹ nõtſã sane-fẽ-nõtſã sane. *17, 8. 9.

6. Ni nakai mań lẹ ní bẹńkẹ moni agbelẹ lẹ fè fẽ lẹ mli onukpai lẹ *afọfọ̃ amẹdẽ amẹſie tšinayõ ní afo esẽ lẹ nọ yẹ nudšọ̃ lẹń, *Mat. 27, 24.

7. ni amẹhere nọ ni amẹkẽ: Dšee wọnidši ſie nẹkẹ lá nẹ ši, ni asań wọnaa kẹ wọhĩńmẹii.

8. Õ Iehowa, na omań Israel ní okpõ lẹ mọbọ, ni okabi moni eye bem lá ši yẹ omań Israel deń! Ni amẹhe aadše lá nẹ mli.

9. Nakai ofe odšie *moni eye bem lẹ lá lẹ kẹ-dšẹ oteń, koni ofe noni dša yẹ Iehowa hĩe. *4 Mose 35, 33.

10. Kẹdši õya ni okẹ ohenyẹlọi ayawu ta, ni Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, dšieamẹ ewo odeń, ni ońõamẹ nom,

11. ni ona yõ fẹfẹo ko yẹ nomii lẹ ateń, ni õsumọlẹ ni õtao akẹ ońõlẹ ofe ońã lẹ,

12. no lẹ okẹlẹ aya owe, ni ešẹ eyi, ni edšie ewãbii anã,

13. ni edšie enom atade lẹ yẹ ehe, ni etá owe lẹ ni efó etšẹ kẹ enye nyõń mũ; ni no sẹ dãni oya eńõ, ni otšõ ewù, ni lẹ hũ etšõ ońã.

14. Ni kẹdši eba mli akẹ osumọọlẹ dońń lẹ, no lẹ ohã eye ehe ni eya heni esumọọ, ši obẹ hegbẹ akẹ ohõọlẹ oheọ šika, ni okayelẹ nyõń hũ, edšakẹ ota ehe.

15. Kẹdši nũ ko yẹ ńãmei enyọ, ni *esumọ mokome, ši esumọọ mokome lẹ, ni moni esumoọ lẹ kẹ moni esumọọ lẹ fẽ kẹlẹ efọ bii, ni moni esumọọ lẹ binũ dši kromọbi lẹ, *1 Mose 29, 30.

16. no lẹ, kẹ šẹ be ní ebadša enii amli ehã ebii lẹ, ebẹ hegbẹ akẹ eńõọ moni esumoọ lẹ binũ lẹ efeọ kromọbi yẹ moni esumọọ lẹ binũ ní dši kromọbi lẹ nãdšiań;

17. ši moń ebu moni esumọọ lẹ binũ lẹ akẹ kromọbi, ní eńõ enii ni eyọ lẹ fẽ amlidšãi enyọnyọ ehãlẹ, edšakẹ lẹ dši *ehewalẹ šišidšẽ, enõ dši kromọbi gbẹnã lẹ. *1 Mose 49, 3.

18. Kẹdši moko yẹ binũ kanińkadšelọ kẹ atũatšelọ, moni boo etšẹ kẹ enye gbẽ toi, ni amẹkãalẹ ni ebooamẹ toi lẹ,

19. no lẹ etšẹ kẹ enye lẹ amõlẹ, ni amẹkẹlẹ aya emã lẹń onukpai lẹ ahĩe yẹ emã lẹń agbó nã,

20. ni amẹkẽ emań onukpai lẹ akẹ: Wọbi nẹ kanińkadšelọ kẹ atũatšelọ ni, eboo wọgbẽ toi, nyeńnyeńtſibọlọ kẹ dãtọlọ dšilẹ!

21. Ni emã lẹń hĩĩ lẹ fẽ *atſialẹ tẹi ní egbo, ní odšie mofõń lẹ kẹ-dšẹ nyeteń, ní Israel mũ lẹ fẽ anu ni amẹše gbeyei. *13, 10. 11.

22. Ni kẹdši moko fe eša ko ní sa akẹ agbelẹ, ni osẹńlẹ yẹ tšo nọ lẹ,

23. kãhã egbonyo lẹ *mĩhĩ tšo lẹ nọ ni dše mĩtšẹre nọ, ši dša ofũlẹ nakai gbĩ lẹ nońń, edšakẹ †moni asẹńlẹ lẹ Nyońmọ lõmọ kã enọ, koni okabule šikpoń ní Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, ńõ-hãao akẹ onõ lẹ. *Ios. 8, 29; 10, 27. †Gal. 3, 13.

Yitšo 22.

Kẹ́ ona onyemi tšina lo etõ ní edũ gbẹ lẹ, kãtšõ ohĩe oto afã, ši moń kplamọamẹ kẹ-kũ sẹ oyahã onyemi lẹ. 2 Mose 23, 4.

2. Ši kẹdši onyemi lẹ bẹńkẹẹo alo oleelẹ lẹ, no lẹ kplamọlẹ kẹ-ya bodientšẹ owe, ni ehĩ ońõ kẹ-yaši beyinọ ni onyemi lẹ ababi ši, ni okẹ enii akũ sẹ ahãlẹ.

3. Ni nakai nońń ofe etedši, ni nakai nońń ofe etade, ni nakai nońń ofe onyemi nofẽno ní elãdše ni oona lẹ; kãtšõ ohĩe oto afã.

4. Kędši ona onyemi tedši lo etšina ní
egbě ši yę gbęteń lę, kätšŏ ohīe oto afā;
ši moń dša ofata ehe ní nyewó enǫ ekoń.
5. Yō akawo nū atade, ni nū hŭ aka-
wo yō atade, edšakę Iehowa, o-Nyońmǫ
lę, mīhī moni feǫ nakai.
6. Kędši ona loflŏtšŭ yę gbęteń yę
tšo nǫ alo yę šikpoń, ni bii lo wǫdši
yę mli, ni nye lę bu bii lę lo wǫdši lę
anǫ lę, kāmŏ nye lę kę bii lę fĕ;
7. ši *ńmĕmǫ nye lę he, ni omŏmǫ
bii lę, koni ahī ahāo ni ogbīī atšę.
* 3 Mose 22, 28.
8. Kędši omā tšŭ hĕ lę, fo afābań
okę-bǫle otšŭ lę yiteń, koni moko aka-
dšę dšęi ebagbĕ ši ní lá ko yi sŏ mība
ošīa lę nǫ.
9. Kāfutu nibii srǫtoi enyǫ odŭ yę
*oweintrom mli, koni akadšǫ nibii ní
odŭ lę kę oweintrom lę mli nibānii lę
fĕ nǫ ahā hekrońkroń lę. * 3 Mose 19, 19.
10. Okę tšina kę tedši akahŭ šikome.
11. Kāwo asāsā atade, kŭntŭ kę klala
šikome. 3 Mose 19, 19.
12. Femǫ amānyāi owo omama ní oha
lę kodši edfę lę fĕ. 4 Mose 15, 38.
13. Kędši moko ńŏ yō ni ete eńŏ, ni
ehe tšēlę,
14. ni eflǫ hīegbedši asādši efie enǫ
ekę-fite egbęi ni ekē: Mińŏ nękę yō nę,
ši beni mibeńkelę lę, minaalę oblayŏ lę,
15. no lę oblayŏ lę tšę kę enye lę ańŏ
yō lę oblayŏ he okadi lę ni amękę-ya
mā lęń onukpai lę ahīe yę agbó lę nā,
16. ni oblayŏ lę tšę lę akē onukpai lę
akę: Mikę mibiyŏ lę hā nękę nū nę gblā,
ni ehe etšēlę.
17. ni na, eflǫ hīegbedši asādši efie
enǫ, ekē: Minaa obiyŏ lę oblayŏ, tšębelę
mibiyŏ lę oblayŏ he okadi nę! Ni amęńŏ
mama lę amęlē ši yę mā lęń onukpai
lę ahīe.
18. Ni nakai mā lęń onukpai lę ańŏ
nū lę ni amęgbla etoi,
19. ni amęhelę*dfiętęi *šekeli* oha, ni amę-
ńŏ-hā oblayŏ lę tšę lę, edšakę efite Israel
oblayŏ fŏro gbęi; ni yŏ lę afe eńā, ebę
hegbę akę efieǫlę gbīkogbīko. * K. 29.
20. Ši kędši sane nę yę mli akę anaa
yō lę oblayŏ lę,
21. no lę amękpla yŏ lę kę-ba etšę
agbó nā, ni emā lę mli hīī lę atfialę
tęi ní egbo; edšakę efe * hīegbedšianii
yę Israel, akę-ní ebǫ adfamań yę etšę
we lę; ni nyedšie mofŏń lę kę-dšę nyeteń.
* 1 Mose 34, 7.
22. Kędši ana nū ko ní ekę *yō ko
ní dši moko ńā kā ši lę, no lę amęyi
enyǫ lę fĕ amęgboi, nū lę ní kę yō lę
kā ši lę kę yō lę fĕ; ni odšie mofŏń lę
kę-dšę Israel. * 3 Mose 20, 10.
23. Kędši atšę oblayŏ fŏro ko he bā
ahā nū ko, ni nū kroko nalę yę mań,
ni ekelę wǫ lę,
24. no lę nyekplaā amęyi enyǫ lę fĕ
kę-yaā nakai mań lę agbó nā, ni nye-
tfiaamę tęi ní amęgboi: yō lę, edšakę
eboo, tšę mań eyǫ, kę nū lę, edšakę efite
enanyo ńā; ni nyedšie mofŏń lę kę-dšę
nyeteń.
25. Ši kędši ńā mli nū lę na oblayŏ
ní atšę ehe bā lę yę, ni nū lę mŏlę ni
ekelę wǫ lę, no lę nū lę ní kelę wǫ lę
kękę agbo;
26. ši oblayŏ lę, kāfelę noko, efeko eša
ko ní sa gbēle; edšakę tamǫ bǫni moko
teǫ ši yę enanyo nǫ ni egbeǫlę lę, nakai
nońń dši nękę sane nę;
27. edšakę ńā mli enalę yę, ni oblayŏ
ní atšę ehe bā lę bo, ši moko bę dšęi
ní aaherelę.
28. Kędši nū ko na oblayŏ fŏro ko ní
moko etšęko ehe bā, ni emŏlę ni ekelę
wǫ, ni anaamę lę,
29. no lę *nū ní kelę wǫ lę ahā oblayŏ
lę tšę dfiętęi *šekeli* nyońmai-enumǫ, ni
etšŏ eńā, edšakę efitelę, ni ebę hegbę
akę efieǫlę gbīkogbīko. * 2 Mose 22, 16.
30. Nū ko akańŏ etšę ńā ni ekę-mīwo
etšę hīe mama nǫ. 3 Mose 18, 8.

Yītšo 23.

Moni gbēii amli wui edfāra lo asalę,
akaba Iehowa gwabǭ lę mli.
2. Adfamańbi akaba Iehowa gwabǭ lę
mli; eyinǫbii ní dši nyońma tete akaba
Iehowa gwabǭ lę mli.
3. Amonnyo lo Moabnyo akaba Ieho-
wa gwabǭ lę mli; amęyinǫbii ní dši

nyoṅma tete akaba Iehowa gwabǭ lẹ mli gbīkogbīko;

4. edšakẹ amẹkẹ abolo kẹ nu ebakpeenye yẹ gbẹ lẹ nọ, beni nyedšẹ Mizraim nyebaā lẹ, ni amẹsā amẹbọ *Bileam, Beor bi lẹ, ní dšẹ Petor yẹ Mesopotamia lẹ, apā, koni ebalomọo. * 4 Mose 22, 5. 6.

5. Ši Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ekplēē ní ebo Bileam toi, ši moṅ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hā lōmọ lẹ tšō dšọ̄mọ hāo; edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, mīsumọ osane.

6. Kātao amẹhedšọlẹ lo amẹſeremọ gbīkogbīko.

7. Kāhī Edomnyo hīe, edšakẹ *onyemi ni. Kāhī Mizraimnyo hīe, edšakẹ oyato gbọ yẹ ešikpoṅ lẹ nọ pēṅ. * 1 Mose 25, 25. 26.

8. Amẹbii ni amẹafọ yẹ yinọ ni dši etē lẹ mli lẹ aba Iehowa gwabǭ lẹ mli.

9. Kẹdši ofā ta ní okẹ ohenyẹlọi yawu lẹ, le ohe nọkwẹmọ yẹ nofōṅ-fēnofōṅ he.

10. Kẹdši nū ko yẹ nyeteṅ ní *he tšee, yẹ noko ní efelẹ nyōṅ hewọ lẹ, no lẹ edše kpo yẹ nsra lẹṅ ni ekaba nsra lẹṅ; * 3 Mose 15, 16. 18.

11. ši aba mli akẹ kẹ-yaā gbẹkẹ mli lẹ ekẹ nu adšu ehe, ni kẹ hūlū nyō ši lẹ, eba nsra lẹ mli.

12. Ni asaṅ oto he ko ohā ohe yẹ nsra lẹ sẹ, ní odše kpo kẹ-ya dšẹi.

13. Ni ohīe sọsọo ofata otawūnii lẹ ahe, ni aba mli akẹ, kẹ osō ši yẹ nsra lẹ sẹ lẹ, oṅō-tša bu, ni osō nọ, ni otšī noni dšẹ omli lẹ nọ.

14. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, *nyieọ osra lẹ mli, koni eye ebuao ni eṅō ohenyẹlọi lẹ ewo odeṅ; nohewọ lẹ osra lẹ afe kroṅkroṅ ni ekana mūdši noko yẹ nyeteṅ ní ekpa yẹ nyesẹ. * 3 Mose 26, 12.

15. Kāṅō nyōṅ ní edšo foi yẹ enuntšọ ṅō ni ebabao abo lẹ ohā enuntšọ lẹ.

16. Hā ehī oṅō yẹ nyeteṅ, yẹ omādši lẹ ateṅ, heni esumoọ ni eehala; kāyelẹ nyōṅ.

17. Israelbiyei lẹ ateṅ mokomoko akafe ehe adſamaṅbọlọ, ní Israelbihīī lẹ hū ateṅ mokomoko akafe ehe adſamaṅbọlọ. 3 Mose 19, 29. 1 Maṅ. 14, 24.

18. Okẹ adſamaṅbǭ mli nikēnii lo *gbé apābọnii ko akaba Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, we lẹ obahā yẹ šiwō ko hewọ; edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, mīhī enyọ lẹ fē. * 3 Mose 18, 22. Kpods. 22, 15.

19. Kāhe hekpa yẹ onyemi deṅ yẹ šika alo niyenii alo nofēno ní aheọ hekpa yẹ he lẹ he. 2 Mose 22, 25. 3 Mose 25, 36.

20. Mokpōṅ dē ohe hekpa yẹ, ši onyemi lẹ kāhelẹ hekpa, koni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, adšọ̄o yẹ nofēno ni ooṅō onine ota he lẹ mli yẹ šikpoṅ ní oyaā oyaṅō lẹ nọ.

21. Kẹdši owo Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ši ko lẹ, kāhā enọyeli mītšẹ; edšakẹ bi Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, aabi ši yẹ odeṅ, ni eetšō ẹša ehāo. 4 Mose 30, 3.

22. Ši kẹdši onaa owo ši lẹ, edšee eša hāo.

23. Noni dše onā lẹ, dſēṅmọ nọ ní oye nọ, bọni owo Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ši lẹ, tšuidšūrō nā okẹ onābu wo ši lẹ.

24. Kẹdši ote onanyo weintrom mli lẹ, ye weinyibii lẹ bọni osumoọ ní otọ; ši kāṅō eko owo onii amli.

25. Kẹ́ ote onanyo able ní mā ši mli lẹ, no lẹ okẹ onine akū able lẹ eko, ši nikpamọ-kakla nọ ni okawó yẹ onanyo able nọ. Mat. 12, 1.

Yitšo 24.

Kẹdši nū ko ṅō yō ko efe eṅā, ni eba mli akẹ enáá yō lẹ he mīšẹ, edšakẹ ena hīegbedšianii ko yẹ ehe lẹ, *no lẹ eṅmā mligblamọwolo ehālẹ, ni ekẹ-wo edeṅ, ni ehā edše ewe lẹ. * Mat. 5, 31. 32; 19, 7.

2. Ši kẹdši edše ewe lẹ ete ni eyagbā nū kroko,

3. ni sẹkpē wù nẹ hū sumọọlẹ ni eṅmā mligblamọwolo ehālẹ ni ekẹ-wo edeṅ ni ehā edše ewe lẹ, alo kẹdši sẹkpē wù nẹ ní ṅōlẹ eṅō-fe eṅā nẹ hū gbo lẹ,

4. no lẹ ekleṅkleṅ wù ní ſielẹ lẹ, akaṅōlẹ mīfe eṅā doṅṅ, yẹ ehebulemọ lẹ sẹ; edšakẹ Iehowa mīhī no, koni okẹ eša akabule šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao akẹ onō lẹ.

5. Kẹdši nū ko kpē ayemforo lẹ, *ekaya ta, ni akaṅō nitšumọ ko nitšumọ ko afō enọ; eye ehe yẹ šīa afi nākplọ, ni ehā eṅā ní ekpē lẹ mī ašẹ ehe. * 20, 7.

6. Moko akahe wiẹ kẹ wiẹbi fē awaba; edšakẹ kẹ́ efe nakai lẹ, gbomo wala awaba eheọ lẹ.

7. Kędši ana moko ní *edšu enyemimei Israelbii lę ateń moko ni ěyelę nyǒń lo ehǒlę lę, no lę agbe nakai dšulo lę; ni nyedšie mofǒń lę kę-dšę nyeteń.
* 2 Mose 21, 16.
8. Kwęmo ohe ní ahī yę kpiti hela lę hewo, koni odfěń no, ni ofe boni *osofoi ní dši Levibii lę aatšǒnye lę pępępę; nyedfěńa no ní nyefea boni miwoamę kitā lę pępępę. * 3 Mose 13; 14, 2.
9. Kaimo noni Iehowa, o-Nyońmo lę, fe Miriam yę gbę lę no, beni nyedše Mizraim nyebaā lę. 4 Mose 12, 10–15.
10. Kędši ońǒ noko ofa onanyo lę, kābote etšūń ni oyahe awaba yę edeń;
11. damo kpo no, ni moni ońǒ nii lę ofalę lę ańǒ awaba lę kę-dše kpo abahāo yę kpo lę no.
12. Ši kę́ ohīafo dšilę lę, kāwo yę ewaba lę no;
13. kę *hūlū yanyǒ ši lę, okę ewaba lę akū sę ahālę, koni ewo ehebo lę kęwo ni edšǫo, ni no aatšǒ dšalę ahāo yę Iehowa, o-Nyońmo lę, hīe. * 2 Mose 22, 26.
14. *Kāwa apāfonyo ohīafo ní efīlę lę yi, onyemimei lę ateń moko ni dšio, ogboi ní yo ošikpoń lę no yę ogbói lę amli lę eko ni dšio. * 3 Mose 19, 13.
15. Wolę nyǒmo yę egbī lę no nońń, ni okahā hūlū mīnyǒ ši yę no; edšakę ohīafo dšilę ni no nońń eboleo; koni ekablo etšę́ Iehowa ewoǒ ní etšǒ eša ehāo.
16. Akagbe tšemei yę bii ahewo, ni bii hū, akagbeamę yę ametšemei ahewo; mofěmo lę, lędientšę ehe eša hewo agbelę.
2 Mań. 14, 6. Ezek. 18, 19. 20.
17. Kātšǒ gbo lo awusā sane hīe obu ši; ni kāhe okūlafo hebo awaba.
2 Mose 22, 21. 22.
18. Ni *okai akę oyatšǒ nyǒń yę Mizraim, ni Iehowa, o-Nyońmo lę, kpǒo kędšę dšei; nohewo ni miwooo kitā, koni ofe enę nę. * 16, 12.
19. Kędši ǒkpa ońmǒši nii ni ohīe kpa dšatšu kome no yę ńmǒ lęń lę, kākū osę oyawó; ahī ši ahā gbo kę awusā kę okūlafo, koni Iehowa, o-Nyońmo lę, adšǫo yę onine nā nitšumoi fě mli. 3 Mose 19, 9. 10.
20. Kę ǒtše omūtšei ayibii lę, kākū osę oyakpa nidši lę ano dońń; ahī ši ahā gbo kę awusā kę okūlafo.
21. Kę ǒtše oweińtrom mli yibii lę, kāyaye kpękpęo yę mli dońń; ahī ši ahā gbo kę awusā kę okūlafo.
22. Ni okai akę oyatšǒ nyǒń yę Mizraim; nohewo ni miwooo kitā, ní ofe enę nę.

Yītšo 25.

Kędši meikomei mībé, ni amęba koni akodšo amęteń lę, no lę moni yeo bem lę abulę bem, ni moni yeo fo lę abulę fo.
2. Ni aba mli akę, kędši moni eye fo lę sa yī lę, kodšolo lę ahā abulę ši, ni ayilę yę ehīe yę efǒń ní efe lę nā.
3. Kpāi *nyońmai-edfę eyilę, ekahā eteke no, ši kę́ ayilę kpāi pī kę-teke no no lę, no lę onyemi lę hīe aafie ši yę ohīe. * 2 Kor. 11, 24.
4. *Kāwo tšina ní gbleo able lę nābu kotoku. * 1 Kor. 9, 9. 1 Tim. 5, 18.
5. Kędši nyemimei hī ši yę hekome, ni ameteń mokome gbo ni ebę binū lę, moni egbo lę ńā lę akayagbā mokpǒń ko yę hekroko, ewù nyeminū lę ańǒlę afe eńā, ni efe wùnyemi femonii lę ehālę.
Rut 4, 5. Mat. 22, 24.
6. Ni aba mli akę kromobinū ní yǒ lę aafo lę aye enyeminū ni egbo lę nādšiań, koni egbei akalādše yę Israel.
7. Ši kędši nū lę sumoo akę ećǒ enyeminū lę ńā lę, no lę enyeminū lę ńā lę aya mań agbó lę nā yę onukpai lę ańǒ ni ekē: Miwù nyeminū lę ekplěě akę eetē gbei ši ehā enyemi lę yę Israel; esumoo akę efe wùnyemi femonii lę ehāmi.
8. Ni emań onukpai lę atšélę ni amęwie amętšǒlę; ni kę́ emā no mí ekē akę: Misumoo akę mańǒlę lę,
9. no lę enyemi lę ńā lę atši abęùkelę yę onukpai lę ahīe, ni edšie etokota kędšę enane, ni etšē ladšǒ efie ehīe, ni ekē akę: Nękę afe nū ní sumoo akę esā enyemi we lę.
10. Ni egbei ní awolę yę Israel dši: Moni adšie etokota we.
11. Kędši nū kę enanyo nū mīnǒ, ni ameteń mokome ńā tši bęnkę ní ebašǒ ewù kę-dšę moni yiolę lę deń, ni ekpā enine mli ni emǒ enūhe lę.
12. no lę ofo yǒ lę nine, enii akafeo mobo.

13. **K**āhīe nsĕnitẹi srọtoi, ewulu kẹ bibiō, yẹ ofotro mli. 3 Mose 19, 35. 36.

14. Kāhī *efai* srọtoi, ewulu kẹ bibiō, yẹ owe.

15. Ši nsĕnitẹ ní šẹọ šišīši kẹ *efa* ní šẹọ šišīši ahī odeṅ, koni ogbīī asẹ atšẹ yẹ šikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao lẹ nọ.

16. Edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, *mīhī mei fĕ ní feọ nakai nii lẹ kẹ mei fĕ ní feọ nibii ní edšaa gbẹ lẹ. * Mika 6, 11

17. **K**aimọ noni Amalek feo yẹ gbẹteṅ, beni odšẹ Mizraim obaā lẹ. 2 Mose 17, 8—16.

18. Bọni ebatuao yẹ gbẹteṅ, ni etfia osẹbii fĕ ni egbọdšọ kẹ-nyie osẹ lẹ anii, beni otọ biti ni etọo lẹ, ní ešee Nyoṅmọ gbeyei lẹ.

19. Nohewọ lẹ aba mli akẹ, kẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehā ohe edšọo kẹ-dšẹ ohenyẹlọi fĕ ni ebọleo lẹ adeṅ, yẹ šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao akẹ onō lẹ nọ lẹ, *obule Amalek seši kwrā yẹ ṅwei šiši. Ohīe akakpa nọ! * 1 Sam. 15, 2. 3.

Yitšo 26.

Ni aba mli akẹ, kẹ oyašẹ šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao akẹ onō lẹ nọ ni ešẹ odeṅ, ni oyahī nọ lẹ,

2. *oṅō šikpoṅ lẹ nọ kleṅkleṅ nibānii ni ookpa yẹ ošikpoṅ ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāao lẹ nọ lẹ eko, ni oṅō-wo kafū mlí ni okẹ-ya heni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehala, koni ehā egbẹi ahī dšẹi lẹ; * 2 Mose 23, 19; 34, 26. 3 Mose 2, 14.

3. ni okẹ-ba osọfo ni yọ nọ yẹ nakai gbīī lẹ amli lẹ ṅō, ni okẹ̄lẹ akẹ: Ṅmẹnẹ mikẹ enẹ mīye odase yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe akẹ mibašẹ šikpoṅ ní Iehowa kā wọtšẹmei lẹ akitā akẹ eṅō-hāwọ lẹ nọ.

4. Ni osọfo lẹ ahe kafū lẹ yẹ odeṅ, ni eṅō-mā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, afọlešālatẹ lẹ hīe.

5. Ni owie ni okẹ̄ yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe akẹ: Aramnyo ní ebọ ko dši mitšẹ, ni ekẹ mei fiō *kpleke ši kẹ-te Mizraim ni eyato gbọ yẹ dšẹi, ni etšō maṅ kpeteṅkple ní he wa ni amẹyi fá yẹ dšẹi. * 1 Mose 46, 5.

6. Ši Mizraimbii lẹ fewọ efōṅ, ni amẹwawọ yi, ni amẹyewọ nyōṅ wā;

7. ni wọblọ wọtšẹ́ Iehowa, wọtšẹmei lẹ a-Nyoṅmọ lẹ, ni Iehowa bo wọgbē toi, ni ena wọhaomọ kẹ wọdeṅmegbomọ kẹ nyōṅ ní ayeọwọ lẹ.

8. Ni Iehowa kẹ ninešiwalẹ kẹ nine ní akpā mli kẹ gbeyei babaō kẹ okadii kẹ nākpẹnii dšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim,

9. ni ekẹwọ eba biẹ nẹ, ni ekẹ nẹkẹ šikpoṅ nẹ ehāwọ, šikpoṅ ní fufọ kẹ wò hoọ yẹ nọ lẹ.

10. Ni agbẹnẹ, na, mikẹ šikpoṅ ní bo, Iehowa, oṅō-hāmi lẹ nọ kleṅkleṅ nibānii lẹ eko eba. Ni oṅō-mā Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe, ni odšá yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe,

11. ni onyá nii kpakpai fĕ ni Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ehāo kẹ owe lẹ he, bo kẹ Levinyo kẹ gbọ ní kẹo yọ lẹ. 16, 11. 14.

12. **K**ẹ ogbe onibānii amlidšāi nyoṅma mli ekomekome lẹ dšiemọ nā, yẹ afi ni dši etĕ ni dši mlidšāi nyoṅma mli ekomekome hāmọ afi lẹ nọ, ní okẹ-hā Levinyo kẹ gbọ kẹ awusā kẹ okūlafo ní amẹye amẹtọ̄rọ yẹ ogbói lẹ amli lẹ, 14, 27—29.

13. kẹkẹ ni okẹ̄ yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, hīe akẹ: Midšie nii kroṅkroṅi lẹ kẹdšẹ miwe lẹ, ni misā miṅō hā Levinyo kẹ gbọ kẹ awusā kẹ okūlafo yẹ okitā fĕ ní owomi lẹ nā; mitōko okitāi lẹ eko, ni mihīe kpako nọ hū.

14. Miyeko eko yẹ mikọmọyeli mli, ni mifiteko eko yẹ hebulemọ mli, ni mikẹ eko hāko gbonyo ko; mibo Iehowa, mi-Nyoṅmọ lẹ, gbē toi, ni mife nofĕno ní owomi he kitā lẹ.

15. Dšẹ ošihīlẹhe kroṅkroṅ ni yọ ṅwei lẹ okwẹ, ni odšọ̄ omaṅ Israel kẹ šikpoṅ ní oṅō-hāwọ, takẹ bọni okā wọtšẹmei lẹ akitā lẹ, šikpoṅ ní fufọ kẹ wò hoọ yẹ nọ lẹ!

16. Ṅmẹnẹ gbī nẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, mīwoō kitā akẹ oye ekpọi kẹ emlai lẹ anọ, nohewọ lẹ okẹ otšui fĕ kẹ osusuma fĕ aye nọ ní ofe hū!

17. Ṅmẹnẹ ogba mli okẹ̄ Iehowa akẹ lẹ dši o-Nyoṅmọ, ni oonyie egbèi lẹ anọ, ni ooye ekpọi kẹ ekitāi kẹ emlai lẹ anọ, ni oobo egbē toi.

Iehowa hū egba mli ekę̄o ňmęnę
akę lędientšę emań dšio, takę
oö ši lę, koni oye ekitši lę fē no,
ebā *okwo godšō fė dšeňmādši
'e lę yę †yidšiemo kę gbęi kę
am mli, ní otšó Iehowa, o-Nyo-
mań kroňkroń, takę boni ekę̄ lę.
*28, 1. †4, 6.

Yitšo 27.

ose kę Israel onukpai lę kpā wo
:oiiań akę: Kitši fē ní miwoonye
gbī nę lę, nyeyea no.
i aba mli yę gbī no ni nyeafo
kę-ya šikpoń ní Iehowa, o-Nyo-
, ňō-hāao lę no, akę ohole tęi
māmo ši, ni okę kālō amā he.
i ké ofo fū lę, oňmā nękę mla nę
lę fē yę ameno, dāni oya šikpoń
wa, o-Nyoňmo lę, ňō-hāao lę no,
ni fufo kę wò hoo yę no lę, takę
howa, otšęmei lę a-Nyoňmo lę.
lę.
hewo lę aba mli akę, ké nyefo
lę, nyehole nękę tęi ní miwoonye
ňmęnę gbī nę nyemāmo ši yę
ń lę no, ni nyekę kālō amā he.
i omā afolešālatę yę dšei ohā Ie-
-Nyoňmo lę, *tę-afolešālatę; kāwó
yę ameno. *2 Mose 20, 25.
i mudši okę-mā Iehowa. o-Nyo-
afolešālatę lę, ni ošā šā-afolei
hā Iehowa, o-Nyoňmo lę.
ošā šida-afolei ni oye yę dšęi,
i ašę ohe yę Iehowa, a-Nyoňmo
*12, 7.
i oňmā nękę mla nę wiemoi lę
i lę ano ní adšę ši faňň.
i Mose kę osofoi ní dši Levibii
šō Israel mū lę fē akę: Nyefea
nyeboa toi, Israel! *Ňmęnę gbī
ehowa, o-Nyoňmo lę. mań. *26, 18. 19.
hewo lę bo Iehowa, o-Nyoňmo
toi, ni oye ekitši kę ekpoi ní
ňmęnę gbī nę lę ano.
i nakai gbī lę noňň lę Mose wo
kitā akę:
nyefo Iordan lę, mei ní adamo
goń lę no ní amedšō mań lę
nę: Simeon, Levi, Iuda, Isakar, Iosef
kę Benyamin. 11, 29.
13. Ni menęmei hū adamo Ebal goń
lę no ní amęlomo: Ruben, Gad, Ašer,
Zebulon, Dan kę Naftali.
14. Ni Levibii lę awie ni amękę gbē
wālę akę̄ Israelbii lę fē akę:
15. Alomo moni feo *amāgā lo fiemonō
ko ní dši Iehowa nihīnii kę ňālo nine
nā nitšumo ni ekę-māa ši yę nifīfīań lę!
Ni mań mū lę fē ahere no akę̄: Amen.
*2 Mose 20, 23; 34, 17.
16. Alomo moni dšęo etšę lo enye lę!
Ni mań mū lę fē akę̄: Amen. 2 Mose 21, 17.
17. Alomo moni tšio enanyo hūsū kę-yaā
sę! Ni mań mū lę fē akę̄: Amen. 19, 14.
18. Alomo moni hāa fīlafo dūo gbę!
Ni mań mū lę fē akę̄: Amen. 3 Mose 19, 14.
19. Alomo moni tšōo gbo kę awusā kę
okūlafo sane hīe buo ši! Ni mań mū lę
fē akę̄: Amen. 2 Mose 22, 21.
20. Alomo moni kę etšę ňā woō, edšakę
ewo etšę hīe mama no! Ni mań mū lę
fē akę̄: Amen. 3 Mose 18, 8.
21. Alomo moni kę kolo-fē-kolo woō! Ni
mań mū lę fē akę̄: Amen. 2 Mose 22, 19.
22. Alomo moni kę enyemiyō ní dši
etšębi lo enyebi woō! Ni mań mū lę fē
akę̄: Amen. 3 Mose 18, 9. 11.
23. Alomo moni kę ešayō (ni dši eňā
nye) woō! Ni mań mū lę fē akę̄: Amen.
3 Mose 18, 15 17.
24. Alomo moni luo enanyo nō yę tēmo
mli! Ni mań mū lę fē akę̄: Amen.
4 Mose 35, 20.
25. Alomo moni heo nyōňnii, koni egbe
moko ní efeko noko! Ni mań mū lę fē
akę̄: Amen. 16, 19. 2 Mose 23, 8.
26. Alomo moni hāā nękę mla nę mli
wiemoi lę adamo ši ní eye no! Ni mań
mū lę fē akę̄: Amen. Gal. 3, 10.

Yitšo 28.

(Kwę 3 Mose 26.)

Ni aaba mli akę, kędši oobo Iehowa,
o-Nyoňmo lę, gbē toi pępępę, ní oodfēń
no ní oye ekitši fē ní miwooo ňmęnę
nę no lę, no lę Iehowa, o-Nyoňmo lę,
aawó ono godšō fė šikpoń lę no dšeň-
mādši fē, 26, 19.

2. ni ne̱ke̱ dšō̱mo̱i ne̱ fē aaba ono̱, ni ame̱aninao, edšake̱ obo Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, gbē toi.

3. Aadšō̱o ye̱ maṅ, ni aadšō̱o ye̱ ṅmōši

4. Aadšō̱ omūsūṅbii ke̱ ošikpoṅ no̱ nibānii ke̱ ošīa koloi abii ke̱ otšinai abii ke̱ otōi abii.

5. Aadšō̱ okafū ke̱ omā-tšese.

6. Aadšō̱o ye̱ ošīabā mli, ni aadšō̱o ye̱ okpodšē mli. Lal. 121, 8.

7. Iehowa aahā ohenye̱lo̱i ní teo̱ ši ye̱ ono̱ le̱ aplenē ye̱ ohīe; ame̱anyie gbe̱ kome no̱ ni ame̱batuao, ši gbè̱i kpawo no̱ ame̱atšǒ ame̱adšo foi ye̱ ohīe.

8. Ni Iehowa aafá *dšō̱mo̱ ní eba ono̱ ye̱ oboṅoi amli ke̱ nofēno ní oṅōo̱ onine otaä he le̱ mli, ni eedšō̱o ye̱ šikpoṅ ní Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō-hāao le̱ no̱.
* 3 Mose 25, 21.

9. Iehowa aaṅōo ađamo̱ ši ake̱ *emaṅ kroṅkroṅ, take̱ bo̱ni ekāo kitā le̱, ke̱dši ooye Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, kitāi le̱ ano̱ ni oonyie egbè̱i le̱ amli le̱. * 2 Mose 19, 5. 6.

10. Ni šikpoṅ le̱ no̱ mādši le̱ fē aana ake̱ Iehowa gbe̱i le̱ ake̱-tšé̱o̱o le̱, ni ame̱ašeo gbeyei.

11. Ni Iehowa aahā nibii kpakpai afá ahāo ye̱ omūsūṅbii ke̱ okoloi abii ke̱ ošikpoṅ no̱ nibānii le̱ agbe̱fāṅ ye̱ šikpoṅ ní Iehowa kā otše̱mei le̱ akitā ake̱ eeṅōhāo le̱ no̱.

12. Iehowa aagble enitōhe kpakpa ní dši ṅwei le̱ nā ehāo, ni eehā nu ane̱ ošikpoṅ le̱ no̱ ye̱ be ní sa mli, ní eedšō̱ onine nā nitšumo̱i fē, ni ooṅō nii ofāla *dšeṅmādši pī, ši bo le̱ ofaṅ noko ye̱ moko deṅ. * 15, 6.

13. Ni Iehowa aaṅōo afe yitšo, ni dšee lei, ni eewó ono̱, ni obaṅ ši, ke̱dši oobo Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, kitāi ní miwoo̱o ṅme̱ne̱ gbī ne̱ le̱ atoi, ní oye no̱ ni ofe,

14. ni okpaleṅ ke̱-dšeṅ wiemo̱i le̱ fē ní miwoo̱o he kitā ṅme̱ne̱ gbī ne̱ le̱ eko he ke̱-yaṅ ninedšūrō lo abe̱ku, ní oyanyie nyoṅmo̱i krokomei ase̱ ní osúmo̱ame̱ le̱. 5, 32.

15. Ši aaba mli ake̱, ke̱dši oboo Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, gbé toi, ní odfēṅ no̱ ní oye ekitāi ke̱ ekpo̱i fē ní miwoo̱o ṅme̱ne̱ gbī ne̱ le̱ no̱ le̱, no le̱ ne̱ke̱ lōmo̱i ne̱ fē aaba ono̱ ni ame̱aninao. Dan. 9, 11.

16. Aalomo̱o ye̱ maṅ, ni aalomo̱o ye̱ ṅmōši.

17. Aalomo̱ okafū ke̱ omā-tšese.

18. Aalomo̱ omūsūṅbii ke̱ ošikpoṅ le̱ no̱ nibānii ke̱ otšinai abii ke̱ otōi abii.

19. Aalomo̱o ye̱ ošīabā mli, ni aalomo̱o ye̱ okpodšē mli.

20. Iehowa aahā lōmo̱ ke̱ dšidšāmo̱ ke̱ ahorabō̱ aba ono̱ ye̱ nofēno ni oke̱ onine taä he ake̱ ofe le̱ mli, ke̱-yaši beyino̱ ní oofite ni ohīe akpātā trukā ye̱ odšeṅba fōṅ ní oke̱-kwami le̱ hewo̱.

21. Iehowa aahā gbēle-hela akpe̱te̱ ohe, ke̱-yaši beyino̱ ní eetā oyi ye̱ šikpoṅ ní oyaä ni oyaṅō ake̱ onō le̱ no̱.

22. Iehowa aahā lōtā-wulo̱mo̱ ke̱ atiridī ke̱ fulu ke̱ he-ladō̱ ke̱ klante ke̱ latšā ke̱ *nibii aṅālāmo̱ aba ono̱, ni ame̱anyie ose̱ ke̱-yaši beyino̱ ní ohīe aakpātā.
* 1 Maṅ. 17, 7.

23. Ni oṅwei ní yo̱ oyiteṅ le̱ aatšǒ akō̱ble, ni šikpoṅ ní yo̱ ošiši le̱ aatšǒ đade.
11, 17.

24. Iehowa aahā nu ní aane̱ ošikpoṅ le̱ no̱ le̱ atšǒ mlu ke̱ šia: eedše̱ ṅwei ebafie ono̱ ke̱-yaši beyino̱ ní ohīe aakpātā.

25. Iehowa ahā atfiao nii ye̱ ohenye̱lo̱i ahīe; gbe̱ kome no̱ ootšǒ oyatuaame̱, ši gbè̱i kpawo no̱ ootšǒ odšo foi ye̱ ame̱hīe, ni aagbe̱o afā šikpoṅ le̱ no̱ maṅtše̱yelihei le̱ fē.

26. Ogbonyo aatšǒ ṅwei lofōdši ke̱ ṅāṅ koloi aniyenii, ni anáṅ moko afieame̱.

27. Iehowa aahā *Mizraim asāne ke̱ abuaša ke̱ ntfēṅ ke̱ gbēi ní anyēṅ atša aba ohe. * 2 Mose 9, 9.

28. Iehowa aahā se̱ke̱ ke̱ filamo̱ ke̱ yiṅkāmo̱ aba ono̱.

29. Ni oogbugbu ši fane fintī, take̱ bo̱ni filafo gbugbuo̱ ši ye̱ duṅ mli, ni ootšǒ ogbutše̱ ye̱ ogbè̱i fē mli, ni aahīo nyǒṅyeli he ke̱ odšotfā he so̱ṅṅ đāne̱, ni moko be̱ ní aahereo.

30. Ootše̱ yō he bā, ši nū kroko ke̱le̱ aawo̱; *oomā tšū, ši ohīṅ mli; oofe †weintrom, ši oyeṅ emli yibii.
* Ies. 65, 22. † 5 Mose 20, 6.

31. Aagbe otšina ye̱ ohīe, ši oyeṅ eko; aašō otedši ye̱ ohīe, ni ake̱-hāṅo doṅṅ;

aañõ otõi ahă ohenyeloi, ni onáñ moko
ahereo.
32. Aañõ obihĭĭ ke obiyei ahă mañ
kroko, ni oona ke ohĭñmeii, ni ohĭñmei
aašin ke amegbekwemo dă dšenamo, ši
onyĕñ noko ofe.
33. Ošikpoñ no *nibănii ke onitšumo-
nii fĕ hũ, mañ ní olee aaye, ni nyóñ
soññ keke aayeo ní aafĭfiao ši dăne.
* Kods. 6, 3.
34. Ni ohĭenănonii ní oona le soññ
aawoõ seke.
35. Iehowa aahă asănei ní dšraă ní
anyĕñ atša ahão atšĕrĕ onakutšei ke
ofũodši ahe, ke-dše onaneši ăhũ ke-yaši
oyiteñ pampam.
36. Iehowa aakplao ke omañtše ní ooñõ-
to ono le ke-ate mañ ní bo lo otšemei
le lee le mli, ni *dšei oyasúmo nyoñmoi
krokomei, tšei ke tei, ye. *4, 28.
37. Ni ootšó *năkpenõ ko, abebũnõ ke
kpă-lamonõ ye mădši fĕ ní Iehowa akplao
ke-ate ameñõ le ateñ. * 1 Mañ. 9, 7.
38. Nidũmonii *babaõ oke-ate ñmõ mli,
ši fiõ pe ookpa ke-ba; edšake balabii aaye.
* Ier 12, 13. Mika 6, 15.
39. Oofe weintromi ni oohũ mli, ši
onuñ wein le eko ni otšeñ yibii le hũ
eko, edšake gõgõmii aaye.
40. Ooná mũtšei ye okpokpai le fĕ no,
ši okpañ mũ le eko: edšake omũtšei le
ayibii aakpla.
41. Oofo bihĭĭ ke biyei, ši dšee onii
ni; edšake aañõame nom.
42. Otukpei aafite otšei ke ošikpoñ le
no nibănii fĕ.
43. Gbo ní keo yo le aahĭ kwõ he
godšõ fèo, ši bo le šibă he ookă.
44. Le le eeñõ enii efao, ši bo le onáñ noko
ofale; le le eetšó yitšo, ši bo le ootšó lei.
K 12. 13.
45. Ni neke lõmoi ne fĕ aaba ono, ni
amenyie ose ni ameaninao ke-yaši beyino
ní ohĭe aakpătă, edšake oboo Iehowa,
o-Nyoñmo le, gbĕ toi, ní oye ekităi ke
ekpoi ní ewoõ le no.
46. Ni ameatšó okadi ke năkpenõ ye
bo ke osešibii le ahe ke-ate năno,
47. edšake oke mĭše ke tšuidšũrõ sú-
moo Iehowa, o-Nyoñmo le, ye nii ní
oná babaõ le hewo.
48. Nohewo le ohenyeloi ní Iehowa
aatšũ abafie ono le, oosúmoame ye hõmo
ke kũmai ke yayainyiemo ke nibii fĕ he
ohĭayeli mli, ni eeñõ dade apă ewo okue,
ke-yaši beyino ni eekpătă ohĭe.
49. Iehowa aatĕ dšeñmañ ko ši *awoõ
ke-adše šoññ, ke-adše šikpoñ năgbĕhei
le, tamo okropoñ flikio le, mañ ko ní
†onuu amewiemo, * Ier. 5, 15 † Ies. 33, 19.
50. mañ ní hĭe wa, ní amehĭe efiee
onukpa hĭeañ, ni gbekĕ hũ amenaale
mobo; Dan. 8, 23. Yăfó 5, 12.
51. ni eeye okoloi abii ke ošikpoñ no
nibănii le ke-yaši beyino ní oofite; edša-
ke efeñ able lo wein lo mũ lo otšinabii
lo otõbii le eko ehăño, ke-yaši beyino
ní eekpătă ohĭe kwră.
52. Ni ameasá oyi ye omădši fiă mli
ke-yaši beyino ni ogbogboi groñňi ní
wa, ní oñõo ohĭe ofõo no le, aaba ši ye
ošikpoñ le fĕ no; ni ameasá oyi ye omă-
dši le fiă mli ye ošikpoñ ní Iehowa, o-
Nyoñmo le, ñõ-hăao le fĕ no.
53. Ni ooye bodientše *omũsũñbii, obi-
hĭĭ ke obiyei ní Iehowa, o-Nyoñmo le,
ehão le alõ, ye yisámo le ke fĭmo ní
ohenyeloi le aahă afĭo le mli.
* 3 Mañ. 6, 28. 29 Yăfó 2, 20; 4, 10.
54. Nũ ní he dšo ní ekpaă niiañ ye
nyeteñ le, ehĭe aado awo enyemi ke eñă
ni kăa ese ke ebihĭĭ le ateñ moni efe
ehăle le,
55. ăhũ po ní ehăñ ameteñ moko ebii
ní eyeo le alõ le eko; edšake yisámo le
ke fĭmo ní ohenyeloi le aahă afĭo ye
omădši le fĕ mli le hewo le nokonoko
efeñ hăño.
56. Yõ ní he dšo ní ekpaă niiañ ye
nyeteñ, ni ekako pĕñ ake eeñõ enane
emă šikpoñ ye ensrõntĭ ke eheñõmo dšeñ
ní eyo le hewo le, ehĭe aado awo ewũ
ní ekăa ese ke ebinũ ke ebiyõ le,
57. ke efomonii ní dše enădši ateñ ke
ebii ní efo le; edšake eeyeame nĭgĭ ye
fĭ ni nofĕno efĭle le hewo, ye yisámo
le ke fĭmo ní ohenyeloi le aahă afĭo ye
omădši le amli le hewo.
58. Kedši okwee ní ahĭ, ní oye neke
mla ne wiemoi fĕ ní añmă ye neke wo-
lo ne mli le no, ní oše neke gbei ní yo

nyam ke̱ gbeyei ne̱, ni dši Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱,

59. no le̱ Iehowa aahā ohaomo̱i ke̱ osešibii le̱ ahaomo̱i le̱ afe nākpe̱, ni ame̱atšṓmo̱ haomo̱i wudši ni se̱ tše̱o̱ āhū ke̱ helai fōdši ni se̱ tše̱o̱ āhū;

60. ni eehā *Mizraim tšēṅemo̱ helai ni ošeo̱ le̱ fē aba ono̱, ni ame̱aka ohe. *K. 27.

61. Ni asaṅ helai sro̱toi ke̱ haomo̱i sro̱toi ni atšīko tā ye̱ ne̱ke̱ mlawolo ne̱ mli le̱, Iehowa ke̱-aba ono̱ ke̱-yaši beyino̱ ni ohīe aakpātā.

62. Ni nyeyi fiō ke̱ke̱ aaſe̱, tše̱ sá le̱ nyeyi fá *tamo̱ ṅwei ṅulamii; edšake̱ nyeboo Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, gbē toi. *1, 10.

63. Ni aaba mli ake̱, bo̱ni Iehowa nyá he ake̱ eefenye edšūrō ni ehā nyeyi afá le̱, nakai noṅṅ Iehowa *aanyá he ake̱ eekpātā nyehīe ni efitenye, ni aafāmo̱nye ke̱-adše̱ šikpoṅ ni nyeyaā nyeyaṅō le̱ no̱ afe. *Abe̱i 1, 26.

64. Ni Iehowa aagbe̱o afā mādši fē amli ke̱-dše̱ šikpoṅ le̱ nāgbēhe bie̱ ke̱-yaši šikpoṅ le̱ nāgbēhe bie̱, ni dše̱i ooyasúmo̱ nyoṅmo̱i krokomei ni bo alo otše̱mei le̱ lee, ni dši tšei ke̱ te̱i le̱, ye̱.

65. Ni nakai dšeṅmādši le̱ ateṅ le̱ onáṅ hedšo̱le̱, ni asaṅ onáṅ nanemāhe, ši Iehowa aahāo tšui ni fāa ke̱ hīṅme̱ii ni no̱ feo̱ tūtū ke̱ tšuiyeli ye̱ dše̱i;

66. ni oyiṅ aafeo ko̱šiko̱ši ye̱ owala hewo̱, ni ohe aakpokpo nyōṅ ke̱ ſane, ni oleṅ ake̱ oyi aaná wala lo.

67. Lebi le̱ ookē̱: Miná ni dše na! ni gbe̱ke̱ le̱ ookē̱: Miná ni dše tše̱re! ye̱ otšuifā ni hāa ohe kpokpoo̱ ke̱ ohīenānonii ni oona le̱ ahewo̱.

68. Ni Iehowa aaṅōo ke̱-ate Mizraim ekoṅ ye̱ le̱dši amli ye̱ gbe̱ ni mikē̱o ye̱ he ake̱: *Onaṅ doṅṅ le̱ no̱, ni aahōhōnye ahā nyehenye̱lo̱i le̱ ye̱ dše̱i ake̱ nyōdšihīī ke̱ nyōdšiyei, ni moko heṅnye tete. *17, 16. Hos. 8, 13.

69. Kpāṅmo̱ ni Iehowa wo Mose kitā ake̱ eke̱ Israelbii le̱ akpāṅ ye̱ Moab šikpoṅ le̱ no̱ le̱ he wiemo̱i ne̱, sōro kpāṅmo̱ ni eke̱ame̱ kpāṅ *ye̱ Horeb le̱. *5, 2.

Yitšo 29.

Ni Mose tše̱ Israel mū le̱ fē ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyedientše̱ *nyena nii fē ni Iehowa fe Farao ke̱ etšūdši le̱ ke̱ ešikpoṅ le̱ fē ye̱ nyehīṅme̱iiaṅ ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ le̱: *2 Mose 19, 4.

2. kāi kpeteṅkplei le̱ ni ona ke̱ ohīṅme̱ii le̱, nakai okadii ke̱ nākpe̱nii wudši le̱.

3. Ši Iehowa hākonye *tšui ni nyeke̱ale nii ke̱ hīṅme̱ii ni nyeke̱-ana nii ke̱ toii ni nyeke̱-anu nii ke̱-baši ṅme̱ne̱. *5, 29. Ies. 6, 9. 10.

4. Ni mikplanye ke̱-nyie ṅā le̱ no̱ afii nyoṅmai-edſe̱ so̱ṅṅ: nyetadei suu ye̱ nyehe, ni nyetokotai hū tše̱re̱e̱ ye̱ nyenādši. 8, 2. 4.

5. Nyeyee abolo, ni asaṅ nyenuu wein lo dā ni wa, koni nyená nyele ake̱ midši Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱.

6. Ni beni nyebaše̱ bie̱ le̱, Hešbon maṅtše̱ Sihon ke̱ Bašan maṅtše̱ Og dše kpo ke̱wo̱ bawu, ni wo̱gbeame̱, 4 Mose 21, 21—35.

7. ni wo̱ṅō ame̱šikpoṅ le̱ ni wo̱ke̱-hā Rubenbii ke̱ Gadbii ke̱ Manasebii akutšo le̱ fā ake̱ ame̱gbe̱fāṅṅō. 4 Mose 32.

8. Nohewo̱ le̱ nyedſēṅa kpāṅmo̱ ne̱ mli wiemo̱i le̱ ano̱ ni nyeyea no̱, koni nyeſere ye̱ nibii fē ni nyefeo̱ le̱ mli.

9. Nyefē nyedamo̱ ye̱ Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, hīe ṅme̱ne̱ ne̱: nyekutšeiatše̱mei ke̱ nyekutšei ke̱ nyenukpai ke̱ nyeno̱kwe̱lo̱i ke̱ Israel hīī fē,

10. ke̱ nyebii ke̱ nyeṅāmei ke̱ ogbo̱ ni yo̱ osra le̱ mli ke̱-dše̱ olaiyalo̱ no̱ ke̱-yaši ofāṅyalo̱ no̱,

11. koni obote Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, kpāṅmo̱ ni eke̱o kpāṅo̱ ke̱ kitā ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, kāao ṅme̱ne̱ le̱ mli,

12. koni ṅme̱ne̱ eke̱o adamo̱ ši ake̱ le̱dientše̱ emaṅ, ni le̱ hū etšō o-Nyoṅmo̱, take̱ bo̱ni ewoō ši le̱ ke̱ bo̱ni ekā otše̱mei Abraham ke̱ Isak ke̱ Iakob kitā le̱.

13. Ši dšee nye ke̱ke̱ ni mike̱ kpāṅo̱ ne̱ke̱ kpāṅmo̱ ne̱ ni mikāanye ne̱ke̱ kitā ne̱, 5, 3.

14. ši moṅ mike̱ moni ke̱wo̱ damo̱ ši ye̱ Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, hīe ye̱ bie̱

ṅmęnę gbī nę kę moni bę wǫteṅ yę bię ṅmęnę gbī nę lę fĕ.
15. Edšakę nyele bǫni wǫhī Mizraim šikpoṅ lę nǫ wǫhă, kę bǫni wǫtšŏ dšeṅ-mădši ní nyetšŏ amęteṅ kę-ba lę amli wǫhă,
16. ni nyena amęnihīnii kę amęmăgăi ní akę tšei kę tęi kę dfiętęi kę šika fe ní yǫ amęteṅ lę:
17. koni nū ko lo yō ko lo weku ko lo akutšo ko akahī nyeteṅ, ní etšui mī-kpale kę-mīdše Iehowa, wǫ-Nyoṅmǫ lę, he ṅmęnę gbī nę, ní ete ní eyasúmǫ nakai dšeṅmădši lę anyoṅmǫi lę, ni *tšošišifă ko ní wǫǫ kǫlikǫ kę ebǫ akahī nyeteṅ. * Heb. 12, 15.
18. Ni ebaba mli akę, ké enu nękę kită nę wiemǫi lę, ní ehă ehe tšui, ekę̄: Minyie mitšui wadšemǫ mli moṅ, kēlę mihe badšǫmi; ní abafite moni etǫ kpǫtǭ lę kę moni kūmai yeǫlę lę fĕ šikome!
19. Iehowa eṅŏ-faṅlę, ši moṅ Iehowa mlifū kę ewuṅăyeli aadše lasū awo nakai mo lę, ni *lōmǫ-fĕ-lōmǫ ní aṅmă yę nękę wolo nę mli lę aabua eyiteṅ; ni Iehowa aagbe egbęi kę-adšę ṅwei šiši; * 28, 15—68.
20. ni Iehowa aadšielę yę Israel akutšei lę fĕ mli ato ahă efŏṅ, yę nękę kpăṅmǫ nę ní aṅmă yę nękę mlawolo nę mli lę he lōmǫi lę fĕ nă.
21. Ni yinǫbii ní baba lę aagba he sane, — nyebii ní aate ši yę nyesę lę, kę mokpŏṅ ní aadšę maṅsę šoṅṅ aba lę, ké amęna nękę šikpoṅ nę haomǫi lę kę ehelai ní Iehowa ehă eba enǫ lę,
22. kę bǫni akę swǭ kę ṅŏ eșă ešikpoṅ lę fĕ, ni adūū nii yę nǫ, ni ebaa nii hū, ni dfęi ko ekwĕĕ yę nǫ, tamǫ *Sodom kę Gomora, Adăma kę Zeboim ní Iehowa butu yę emlifū kę emlila nă lę butumǫ lę: * 1 Mose 19, 24. Hos. 11, 8.
23. kękę lę dšeṅmădši lę fĕ aakę̄: Mĕba ni Iehowa fe šikpoṅ nę nękę? Mĕ mlila kę mlifū babaŏ dši enę?
24. Ni mei aakę̄: Edšakę amękwa Iehowa, amętšęmei a-Nyoṅmǫ lę, kpăṅmǫ ní ekęamǫ kpăṅ, beni edšieamę kę-dšę Mizraim šikpoṅ lę nǫ lę,
25. ni amęyiṅ amęte ni amęyasúmǫ nyoṅmǫi krokomei ni amędšáamę, nyoṅmǫi ní amęlee ní eṅŏ-hăkoamę hū.
26. Nohewǫ ní Iehowa mli wo nękę šikpoṅ nę la, ni ekę lōmǫi fĕ ní aṅmă yę nękę wolo nę mli lę ba amęnǫ lę;
27. ni Iehowa făamę kę-dšę amęšikpoṅ lę nǫ yę mlifū kę mlila kę grimǫ babaŏ nă, ni ešęręamę efie šikpoṅ kroko nǫ, takę bǫni yǫ ṅmęnę gbī nę.
28. *Nii ní aṅŏ-tĕ lę Iehowa, wǫ-Nyoṅmǫ lę, nŏ ni; ši †nii ní adšie kpo lę dši wǫkę wǫbii anŏ kę-yaă nănǫ, beni afe ní wǫye nękę mla nę mli wiemǫi lę fĕ kwa nǫ. * 32, 34. † Lal. 147, 19. 20.

Yītšo 30.

Ni aaba mli akę, kędši nękę nibii nę fĕ eba onǫ, dšǭmǫ lę kę lōmǫ lę *ní miṅŏ-fie ohīe lę, ni ookaiamę yę dšeṅmădši fĕ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, efieo kę-te amęteṅ lę ateṅ, * Yī. 28.
2. ni *ookū osę kę-aba Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, ṅŏ, ni oobo egbĕ toi, tamǫ bǫni miwoǫo kită ṅmęnę gbī nę, bo kę obii lę, kę otšui mū lę fĕ kę osusuma mū lę fĕ lę, * 3 Mose 26, 40.
3. no lę Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, *aahă okū osę kę-dšę onomṅŏ lę mli ni emūsūṅ aatšŏlę yę ohe, ni eaă †eebua onă kę-adšę mădši fĕ ní Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, egbęo efă amęteṅ lę mli. * Ier. 29, 14. Amos 9, 14. † Ier. 32, 37.
4. Kędši omei ní ašęrę afie lę eko yadše ṅwei năgbĕhe tete lę, dšęi tŏ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, aabua onă kę-adšę, ni eeṅŏo kę-dšę dšęi kę-ba.
5. Ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, kęo aaba šikpoṅ ní otšęmei lę hī nǫ lę nǫ ekoṅ, ni oohī nǫ, ni eefeo edšūrŏ ni eehă oyi afá fĕ otšęmei lę.
6. Ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, *aafo otšui kę osešibii lę atšui ketia, beni afe ní osumǫ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, kę otšui mū lę fĕ kę osusuma mū lę fĕ, koni oyi aná wala. * 10, 16. Ier. 4, 4. Ezek. 11, 19. Rom. 2, 29 Kol. 2, 11.
7. Ni Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, aaṅŏ nękę lōmǫi nę fĕ afie ohenyęlǫi kę ohetšēlǫi ní waăo yi lę anǫ.

8. Ši bo le̱ ookũ ose̱ ni oobo Iehowa gbē toi, ni ooye ekitãi ní miwoo̱o ṅme̱ne̱ gbĩ ne̱ le̱ ano̱.

9. Ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, aahã ofere ke̱-teke no̱ ye̱ onine nã nitšumo̱i fẽ ke̱ omũsũṅbii ke̱ okoloi abii ke̱ ošikpoṅ le̱ no̱ nibãnii agbe̱fãṅ, ni ahĩ ahão; edšake̱ Iehowa aaná ohe mĩše̱ ekoṅ ní efeo edšũrõ, take̱ bo̱ni ená otše̱mei le̱ ahe mĩše̱ le̱,

10. ke̱dši oobo Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, gbē toi, ní oye ekitãi ke̱ ekpo̱i ní aṅmã ye̱ ne̱ke̱ mlawolo ne̱ mli le̱ no̱, ni ookpaie ke̱-ba Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ṅõ ke̱ otšui fẽ ke̱ osusuma fẽ le̱.

11. Edšake̱ ne̱ke̱ kitã ne̱ ní miwoo̱o ṅme̱ne̱ gbĩ ne̱ le̱, ewaa hãão, ni ebe̱ šoṅṅ hũ,

12. dšee *ṅwei eyo̱, ní ookē̱ ake̱: Namo aakwo̱ ke̱-ate ṅwei ahãwo̱, ni eyaṅõ ebahãwo̱ ni wo̱nu ni wo̱ye no̱? *Rom. 10, 6. 8.

13. Ni dšee ṅšo̱ se̱ hũ eyo̱, ní ookē̱ ake̱: Namo aafo ṅšo̱ ahãwo̱, ni eyaṅõ ebahãwo̱ ní wo̱nu ni wo̱ye no̱?

14. Ši wiemo̱ le̱ be̱ṅke̱o kpãkpa, eye̱ odãṅ ke̱ otšui mli, beni afe ni oye no̱!

15. Na ṅme̱ne̱ gbĩ ne̱ *mike̱ wala ke̱ ekpakpa, gbẽle ke̱ efõṅ mĩfie ohĩe. *11, 26; 28, 2. 15.

16. Ke̱dši ooye kitãi ke̱ akpo̱i ke̱ mlai ni miwoo̱o ṅme̱ne̱ gbĩ ne̱ ake̱ osumo̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ni onyie egbè̱i ano̱ le̱ no̱ le̱, no le̱ oyi aaná wala ni oyi aafá, ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, aadšõo̱ ye̱ šikpoṅ ní oyaã oyaṅõ le̱ no̱.

17. Ši ke̱dši otšui gba afã, ni oboo toi, ni ohã alakao ni oyadšá nyoṅmo̱i krokomei ni osúmo̱ame̱ le̱,

18. no le̱ mĩgba mli kpõ mĩkē̱nye ṅme̱ne̱ gbĩ ne̱, ake̱ *kpãtãmo̱ nyehĩe aakpãtã; nyegbĩĩ ase̱ etše̱ṅ ye̱ šikpoṅ ní ofoo̱ Iordan ke̱-ya ní oyaṅõ le̱ no̱. *4, 26.

19. Mitšé̱ *ṅwei ke̱ šikpoṅ ṅme̱ne̱ ní ame̱baye nyehe odase ake̱ mike̱ wala ke̱ gbẽle, dšõmo̱ ke̱ lõmo̱ efie nyehĩe; nohewo̱ le̱ ko̱ wala, koni bo ke̱ oseši fẽ ayi aná wala, *4, 26.

20. ní osumo̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ni obo egbẽ toi, ni oke̱ ohe akpe̱te̱ ehe; edšake̱ no aahã oyi aná wala ni otše̱ ye̱ dše̱ṅ, koni ohĩ šikpoṅ ní Iehowa kã otše̱mei Abraham ke̱ Isak ke̱ Iakob kitã ake̱ eeṅõ-hãame̱ le̱ no̱!

Yitšo 31.

Ni Mose te ni eyadšadše ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ etšõ Israelbii le̱ fẽ,

2. ni ekē̱ame̱ ake̱: Miye afii *oha ke̱ nyoṅmai-enyo̱ ṅme̱ne̱ gbĩ ne̱; minyẽẽ yã ke̱ bã doṅṅ; ni asaṅ †Iehowa ekē̱mi ake̱: Ofoṅ ne̱ke̱ Iordan ne̱! *34, 7. †4 Mose 20, 12

3. Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, aanyie ohĩe ke̱-fo, le̱ noṅṅ eefite nakai dše̱ṅmãdši le̱ ye̱ ohĩe, ni ooye ame̱no̱; Iošua dši moni aanyie ohĩe ke̱-fo, tamo̱ bo̱ni Iehowa ekē̱ le̱. 3, 28.

4. Ni Iehowa aafeame̱, take̱ bo̱ni efe Sihon ke̱ Og, Amorbii amaṅtše̱mei le̱, ke̱ ame̱šikpoṅ le̱, mei ní ekpãtã ame̱hĩe le̱. 4 Mose 21, 21—35.

5. Ni Iehowa aatuame̱ awo nyedeṅ, ní nyefeame̱ *tamo̱ bo̱ni miwonye kitã le̱ pe̱pē̱pe̱. *7, 2.

6. Nyehe awaã ni nyefea ekã, nyekašea gbeyei ni nyetšui akafãa ame̱no̱; edšake̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, dši moni ke̱o nyie, ešĩṅo ni esã ekwaṅo!

7. Ni Mose tšé̱ Iošua ni ekē̱le̱ ye̱ Israel mũ le̱ fẽ hĩe ake̱: Ohe awa ni ofe ekã; edšake̱ bo oke̱ ne̱ke̱ maṅ ne̱ baya šikpoṅ ni Iehowa kã ame̱tše̱mei le̱ akitã ake̱ eke̱-bahãame̱ le̱ no̱, ni bo noṅṅ oodša mli ohãame̱. Ios. 1, 6.

8. Ni Iehowa le̱, le̱ dši moni aanyie ohĩe, le̱ noṅṅ eke̱o aahĩ ši; ešĩṅo ni esã ekwaṅo; kãše gbeyei ni otšui akafã!

9. Ni Mose ṅmã ne̱ke̱ mla ne̱, ni eke̱hã oso̱foi, ní dši Levibii le̱ ní tẽre̱o Iehowa kpãṅmo̱ adeka le̱, ke̱ Israel onukpai le̱ fẽ.

10. Ni Mose woame̱ kitã ake̱: Dã afii kpawo nãgbẽ, ye̱ heyeli-afi be le̱ṅ, ye̱ asesei agbĩdšũrõ le̱ no̱ le̱, 15, 1.

11. ké̱ Israel mũ le̱ fẽ bapue ye̱ Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, hĩe, ye̱ heni ehala le̱, kanemo̱ ne̱ke̱ mla ne̱ fẽ ye̱ Israel mũ le̱ fẽ hĩe owo ame̱toiiaṅ.

12. Hã ní maṅ le̱, hĩĩ ke̱ yei ke̱ gbekẽbii ke̱ ogbo̱ ni yo̱ ogbói le̱ amli le̱

amẹhe nă, koni amẹnu, ní amẹkase,
ıẹše Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, gbe-
ıi amẹdſĕṅ nọ ní amẹye nẹkẹ mla
.i wiemọi lẹ fĕ nọ,
ni amẹbii ni leko le hū anu ni
ıse, koni amẹše Iehowa, nye-Nyo-
lẹ, gbeyei, gbĭĭ abọ ní nyeahĭ ši-
ní nyeyafo Iordan nyeyaṅŏ lẹ nọ lẹ.
Ni Iehowa kē Mose akẹ: Na, ogbĕle
ẹ; tšé Iošua kẹ-ba, ni nyebadamọ
ū lẹ mli, ni mawolẹ kită! Ni Mose
šua ba amẹbadamọ kpē-bū lẹ mli.
Ni Iehowa bapue yẹ bū lẹ mli yẹ
u kutū lẹ mli, ni atatu kutū lẹ
ıọ kpē-bū lẹ šinā lẹ ši. * 2 Mose 40, 34.
Ni Iehowa kē Mose akẹ: Na, okẹ
ei lẹ yawọ, ni nẹkẹ maṅ nẹ bate
ıbọ adſamaṅ kẹ-nyie šikpoṅ ní amẹ-
ıọ lẹ nọ nyoṅmọi kpŏdši lẹ asẹ, ni
ĭmi, ni amẹakū mikpăṅmọ ní mi-
ẹ kpăṅ lẹ mli.
Ni mimli aawoamẹ la yẹ nakai gbĭ
ı, ni makwaamẹ, ni maṅŏ mihĭe
.mẹ. ni aayeamẹ, ni nifŏdši babaŏ
mọi aaba amẹnọ. Ni nakai gbĭ lẹ
amẹakẽ akẹ: Aso dšẹe Iehowa,
yoṅmọ lẹ, ní bẹ wọteṅ hewọ ni
nifŏdši nẹ eba wọnọ nẹ?
Ši mi lẹ, tēmọ mikẹ mihĭe aatē
kai gbĭ lẹ nọ yẹ efŏdši fĕ ní amẹfe
wọ. akẹ noni amẹkpale kẹ-te nyo-
krokomei aṅŏ lẹ.
Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyeṅmăa nẹkẹ
nẹ nyehăa nyehe, ni otšŏ Israel-
ní amẹkase; ṅŏ-wo amẹdăṅ, koni
lala nẹ atšŏ odase ahămi yẹ Israel-
ahe * Yi. 32.
Edšakẹ ké mikẹamẹ yašẹ šikpoṅ
'ọ kẹ wŏ hoọ yẹ nọ ni mikă amẹ-
ı lẹ akită yẹ he lẹ nọ, ni amẹye
ıetŏrọ ni *amẹſiſĭ lẹ, kẹkẹ lẹ amẹ-
ẹ kẹ-ate nyoṅmọi krokomei aṅŏ, ni
úmọamẹ, ni amẹagbe mihe guọ ni
.ū mikpăṅmọ lẹ mli. * 32, 15.
Ni aaba mli akẹ, beni nifŏdši ba-
ẹ ſĭmọi eba amẹnọ lẹ, no lẹ nẹkẹ
ẹ aaye amẹhe odase; edšakẹ amẹ-
ı lẹ ahĭe kpaṅ nọ ní edšeṅ amẹdăṅ.
ẹ *mile amẹdſĕṅmọi ní amẹdſĕṅọ
amrŏmrŏ nẹ po, dăni mikẹamẹ aayašẹ
šikpoṅ ní mikă he kită lẹ nọ. * Lal. 139, 2.
22. Kẹkẹ ni Mose ṅmă nẹkẹ lala nẹ
yẹ nakai gbĭ lẹ nọ noṅṅ, ni etšŏ Israel-
bii lẹ.
23. Ni ewo Iošua, Nun bi lẹ, kită akẹ:
Ohe awa ni ofe ekă; edšakẹ bo okẹ
Israelbii lẹ baya šikpoṅ ní mikăamẹ kită
yẹ he lẹ nọ, ni mikẹo aahĭ ši!
24. Ni eba mli akẹ, beni Mose eṅmă
mla nẹ mli wiemọi lẹ ewo wolo egbe
nă kwră lẹ,
25. ewo Levibii ní tĕreọ Iehowa kpăṅmọ
adeka lẹ kită akẹ:
26. Nyeṅŏa nẹkẹ mlawolo nẹ, ní nyeṅŏ-
toa Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, kpăṅmọ ade-
ka lẹ masẹi, ní ehĭ dšẹi ní eye nyehe
odase.
27. Edšakẹ mile otūatšemọ kẹ okuẹṅti
ní ti. Na, ṅmẹnẹ ni mihĭe kă ni mi-
kẹnye yọ nẹ po nyemĭtše Iehowa hĭe
atūa; bĕlẹ migbĕle sẹ lẹ, té aatamọ tĕṅ
mọ?
28. Nyehăa nyekutšei anukpai lẹ fĕ kẹ
nyenọkwẹlọi lẹ ană abakpea ši yẹ miṅŏ,
koni mawie nẹkẹ wiemọi nẹ mawo amẹ-
toii amli, ni matšé *ṅwei kẹ šikpoṅ,
ní amẹbaye amẹhe odase. * 32, 1.
29. Edšakẹ mile akẹ migbĕle sẹ lẹ nye-
afite nyehe kwră, ni nyeakpale kẹ-adšẹ
gbẹ ní miwonye he kită lẹ nọ, ni efŏṅ
aaba nyenọ yẹ năgbēgbĭĭ lẹ anọ, edšakẹ
nyeafe noni dši efŏṅ yẹ Iehowa hĭe, ni
nyekẹ nyenidši ană nitšumọi lẹ aawo
emli la.
30. Ni Mose wie nẹkẹ lala nẹ mli wie-
mọi lẹ fĕ ewo Israel asafo mū lẹ fĕ
toiiaṅ kẹ-yaši egbe nă.

Yĭtšo 32.

Nye ṅweii, nyetoa toi, ní mawie, ni
šikpoṅ, bo midăṅ wiemọi lẹ atoi!
31, 28. Ies. 1, 2.
2. Mitšŏmọ aatue tamọ nyoṅmọnẹmọ,
ni miwiemọ lẹ aanyŏ tamọ bọ́, tamọ
futufuli yẹ dſẹfọ nọ kẹ nukulibii yẹ
băi anọ hū! Ies. 55, 10. 11.
3. Edšakẹ Iehowa gbẹi ată mibatšĭ:
Nyeṅŏa anumnyam nyehăa wọ-Nyo-
ṅmọ lẹ!

4. Te̱sā dšile̱, ni enitšumo̱i hī pe̱; edšake̱ egbè̱i fĕ dšale̱ ni. Ano̱kwa Mawu dšile̱, nŏša be̱le̱; dšalo̱ dšile̱ ni esa pe̱.

5. Ame̱yele̱ sane fŏṅ, dšee ebii ni, ame̱dientše̱ ame̱he kpa ni; yino̱ kŏdŏṅ ní be̱ ame̱ṅe̱le̱no̱ dšiame̱. Ies. 1,2—4.

6. Aso Iehowa šidā ne̱, maṅ ní be̱ yitšeiaṅ ni lee nokonoko? *Ani dšee le̱ dši otše̱ ní kpŏo le̱, le̱ noṅṅ ebo̱o, ni le̱ noṅṅ ehā onane mŏ ši?
* 2 Mose 4 22 Ies. 63, 16. Mal. 1, 6.

7. Kaimo̱ blema gbīī le̱, ni odfĕṅ yino̱i sro̱toi le̱ amli afii le̱ ahe! Bi otše̱, ni eetšŏo, onukpai le̱, ni ame̱agbao! Lal. 77, 12.

8. Beni Ṅweinyo le̱ *dša šikpoṅ le̱ mli ehā dšeṅmādši le̱, ni egbla ádesāi abii le̱ amli le̱, eṅŏ mādši le̱ †ahūsūi le̱ emāmo̱ ši ye̱ Israelbii le̱ ayibo̱ nā.
* 1 Mose 11, 8. † Bo̱f 17, 26.

9. Edšake̱ Iehowa gbe̱fāṅnŏ dši emaṅ le̱, Iakob dši egbošinii ni ená.

10. Enale̱ ye̱ ṅāno̱ šikpoṅ ko no̱, ye̱ ṅā ole̱ṅle̱ ni koloi blo̱ŏ̱ ye̱ no̱ le̱ no̱. Ebu ehe, ekwe̱le̱, *ebā eyi tamo̱ ehīṅme̱i mli adšaṅmalāte̱. * Lal. 17, 8. Zak. 2, 12.

11. Bo̱ni *okropoṅ hosoo̱ etšū ni etfaā efīdšiaṅ etšŏo̱ ebii le̱, nakai egbe̱ efīdšiaṅ ni ewóle̱, ehīele̱ ye̱ efīdši ano̱.
* Lal. 36, 8. 2 Mose 19, 4.

12. Iehowa kometŏ kplale̱, ni nyoṅmo̱ kpŏṅ ko fataa ehe.

13. Šikpoṅ hei ní kwŏ̱lo̱ le̱ ano̱ ehā etšŏ ke̱-ho, ni eye ṅā le̱ no̱ nibānii; ni ehā ešo̱ wó ke̱-dše̱ *te̱ mli ke̱ mū hū ke̱-dše̱ tfre̱bo te̱sā mli, * Lal. 81, 17.

14. tšina fufo̱ ní efī ke̱ tŏ fufo̱ ke̱ tŏgwanteṅbii afo̱ hū ke̱ Bašan tŏagboi ke̱ tŏkpakpoi asabai ahe fo̱ ke̱ ṅmā, ni weinyibii alá dši odā ní onuo̱!

15. Ši *Iešurun wo fo̱ ni eši ntia; †owo fo̱, oti, ofi! Ke̱ke̱ ni ešī Nānyoṅmo̱ ni bo̱le̱ le̱, ni eyiwalaheremo̱ te̱sā le̱ ebuule̱ fē̱i. * Ies 44, 2. † 5 Mose 31, 20.

16. Ame̱hā eke̱ nyoṅmo̱i kpŏdši ye awuṅā, nihīnii ame̱ke̱-wo emli la.

17. Ame̱šā afo̱le ame̱hā wo̱dši, ši dšee Nyoṅmo̱ ni, nyoṅmo̱i ní ame̱lee, nyoṅmo̱i hēi ní ba etše̱ko, mei ni nyetše̱mei šeeame̱ le̱.

18. Te̱sā ní fo̱o le̱ odfĕṅṅ eno̱, ni ohīe ekpa Mawu ní bo̱o le̱ no̱.

19. Ni Iehowa na, ni enyāṅeame̱ ye̱ mlila ní ebihīī ke̱ ebiyei le̱ ewole̱ le̱ hewo̱;

20. ni ekē̱: Maṅŏ mihīe matēame̱, make̱we̱ bo̱ni ame̱nāgbē aate ahā. Edšake̱ yino̱bii toigbolo̱i dšiame̱, bii ní yee ano̱kwa.

21. Ame̱hā miye awuṅā ye̱ noni *dšee nyoṅmo̱ ko hewo̱, ame̱ke̱ ame̱yakayakanii le̱ wo mimli la. †Nohewo̱ le̱ mi hū mahā ame̱ye awuṅā ye̱ mei ni dšee maṅ ko hewo̱, dšeṅmaṅ ko ni hīe etēē mike̱-awo ame̱mli la. * Ier. 2, 11. † Rom. 10, 19

22. Edšake̱ mimlifū le̱ tamo̱ la ni aše̱re, ni eetšo ke̱-ate gbohīīadše tŏ, ni eešā šikpoṅ le̱ ke̱ eno̱ nibānii le̱, ni eemā gŏdši le̱ ašišitŏi le̱ anā la.

23. Mabua ošrāi anā mawoame̱, mike̱ migāimlibii le̱ fē aatšērēame̱ atā. Lal. 91, 5

24. Ame̱atā lŏ ye̱ hŏmo̱ nā, ni he-ladŏ̱ aayeame̱ ke̱ tšēṅemo̱ hela ní nā wa; ni matšū koloi anyānyŏdši ke̱-aba ame̱teṅ ke̱ sū mli šikpāi anā ebŏ̱.

25. Klante aašŏ ame̱bii ye̱ blohūi amlí ke̱ ṅmiṅmi hū ye̱ piai amli, oblanyo ke̱ oblayŏ, fufo̱o ke̱ wadšiatše̱ fē.

26. Kūle̱ mikē̱ ake̱: Magbe̱ame̱ mafā, mahā ame̱kaimo̱ se̱ afo ye̱ ádesāi ateṅ!

27. ké̱ dšee henye̱lo̱i le̱ ahīyeli mišeo̱, ake̱ aleenŏ ame̱haolo̱i le̱ aatšé̱le̱ ekroko, ni ame̱akē̱: Wo̱, wo̱nineši wa, ši dšee Iehowa fe nii ne̱ fē!

28. Edšake̱ dšeṅmaṅ ni ṅāwŏi elādšeame̱ ni, ni sanese̱ko̱mo̱ be̱ame̱.
Ies. 27, 11. Ier. 4, 22

29. Ame̱le nii kūle̱, ame̱ayo ene̱ se̱, ni ame̱adfēṅ ame̱nāgbē he!

30. Kūle̱ tė aye tēṅ ní mokome fieo̱ mei akpeṅ, ní mei enyo̱ woo̱ mei akpeinyoṅma foiṅ, ké̱ dšee hŏmo̱ ame̱te̱sā le̱ ehŏame̱, ni Iehowa eṅŏame̱ ehā le̱?
3 Mose 26, 8. 36. 37.

31. Edšake̱ ame̱te̱sā le̱ tamo̱o̱ wo̱te̱sā le̱, ni wo̱henye̱lo̱i le̱ dientše̱ aaye he odase.

32. Edšake̱ Sodom weintšo le̱ eko dši ame̱weintšo le̱, ni Gomora abŏ̱i le̱ amli edše̱. Ame̱weinyibii le̱ ebŏ̱-yibii ni, ni ame̱šabii le̱ dšŏo̱. Ies. 1, 10.

33. Drakoi anā ebǫ dši amęwein, kę šikpāi anā ebǫ ní nā wa.
34. Ani dšee mi mibua enę nā mito, ni misǫo nā hũ yę minitōheiañ? 20, 23.
35. Mi *minō dši oweletǫ kę nyōmǫwo, beni amęnane aašāne lę. Edšakę amęhīekpātāmǫ gbī ebęñkę, ni nii ni baba amęnǫ lę baba oyá.
* Lal. 94, 1. Rom. 12, 19. Heb. 10, 30.
36. Edšakę Iehowa aafā emañ lę he, ni etšūdši lę asane aadǫlę, kę eena akę amęhewalę etā, ni mei ní yǫ mañ kę mei ní yǫ akrowaiañ fē etā lę. 1 Mañ. 14, 10.
37. Ni eekē: Nēgbę amęnyoñmǫi lę yǫ, tęsā ní amękę amęhīe fō enǫ lę?
38. mei ni ye amęfǫlei lę amli fǫ lę, ni amęnu amędā-afǫlei lę amli wein lę? *Hā amęte ši ní amęye amębuanye, ní amęfā nyehe ko! * Kods. 10, 14.
39. Agbęnę nyenaā akę *mi dši mi, ni misę lę nyoñmǫ ko bę! Mi noññ †migbeǫ ni mitšīeǫ hīe, mipilaā mo ni asañ mitšaālę, ni moko bę ní šōǫ yę mideñ. * 4. 35. Ies. 45, 5. † 2 Mose 15, 26. 1 Sam. 2, 6. Hiob 5, 18. Hos. 6, 1. 2.
40. Edšakę miwóǫ minine nǫ kę-yaā ñwei, ni mikēǫ akę: Mi lę mihīe kā kęmīya nāñǫ! 2 Mose 6, 8. Ezek. 33, 11.
41. Kędši midšǫ miklante ní kplęǫ tamǫ srawa lę nā, ni minine mō kodšomǫ mli lę, matǫ mihe owele yę mihenyęlǫi lę anǫ, ni mawo mei ní nyęǫmi lę anyōmǫ!
42 Mahā migāimlibii atǫrǫ dā kę lá, ni miklante lę aaye lō: mei ní agbe kę mei ní añōamę nom lę alá kę henyęlǫi lę alumei lę ayitšei!
43. *Nyedšeñmādši, nyekę emañ lę anyāa! Edšakę ebatǫ etšūdši lę alá lę he owele, ni ekę oweletǫ baba ehenyęlǫi lę anǫ, ni ebana emañ lę šikpoñ lę mǫbǫ.
* Rom. 15, 10.
44. Ni Mose ba ebawie nękę lala nę mli wiemǫi lę fē ewo mañ lę toiiañ, lę kę Hošea, Nun bi lę.
45. Ni beni Mose dšadše wiemǫi nę fē etšō Israel egbe nā lę,
46. ekęamę akę: Nyeñōa nyetšuii nyefōa wiemǫi nę fē ní miye he odase mitšōnye ñmęnę gbī nę lę nǫ, ni *nyewo nyebii lę akitā, ní amędīēñ nękę mla nę mli wiemǫi lę fē nǫ ní amęye nǫ. * 6, 7.
47. Edšakę dšee wiemǫ flo dši hānye, ši moñ *nyeyiwala ni, ni nękę wiemǫ nę nyekę-ahā nyegbīī asę atšę yę šikpoñ ní nyefoǫ Iordan kę-ya nyeyañō lę nǫ.
* 3 Mose 18, 5.
48. Ni Iehowa kę Mose wie yę nakai gbī lę nǫ noññ ekē:
49. Yakwǫ nękę *Abarim goñ nę ní dši Nebo goñ lę ní kā Moab šikpoñ lę nǫ yę Ieriko hīe lę, ni oyakwę Kanaan šikpoñ lę ní miñō-hāa Israelbii akę amęgbęfāñnō lę. * 4 Mose 27, 12; 33, 48.
50. Ni oyagbo yę goñ ní oyakwǫ lę nǫ, ni abua onā afata omei lę ahe, takę bǫni *onyemi Aaron gbo yę Hor goñ lę nǫ, ni abua enā afata emei lę ahe lę;
* 4 Mose 20, 23—29.
51. edšakę nyetō minǫ yę Israelbii lę ateñ yę Meriba nu lę he yę Kadeš, yę Zin ñā lę nǫ, akę-ní nyefeemi kroñkroñ yę Israelbii lę ateñ lę. 4 Mose 20, 12. 13.
52. Edšakę oona šikpoñ lę kā ohīe moñ, ši yā ní oyañ šikpoñ lę ní miñō-hāa Israelbii lę nǫ. 34, 4.

Yītšo 33.

Ni dšōmǫ ní Nyoñmǫ gbomo Mose ñōdšǫ Israelbii lę dāni egbo nę.
2. Ni ekę: Iehowa dšę Sinai ba, epue kę-dšę Seir ehāamę, ekpę kę-dšę Paran goñ lę nǫ; ni *edšę mei kroñkroñi akpeinyoñma teñ eba, la-mla dšę eninedšūrōñ hāamę. * Iuda 14.
3. Hē, edǫǫ emañ lę he, emei kroñkroñi lę fē yę odeñ! Ni amę lę, amękāmǫ onādši anā, amęmībo owiemǫi lę atoi.
4. Mla ní Mose wowǫ, ní dši Iakob asafo lę gbošinii lę.
5. Ni *etšō mañtšę yę †Iešurun, beni **mañ onukpai lę kę Israel akutšei lę fē ebabua amęhe nā lę. * 2 Mose 15, 18. † Ies. 44, 2 ** 2 Mose 19, 7. 8.
6. Ruben yi aná wala ni ekagbo, ní emei lę ayi afá!
7. Ni Iuda dšōmǫ nę; ekę: Iehowa, bo Iuda gbē toi, ni okęlę aba emañ lę ñō! Okę onidši awu ahālę, ni oye obualę kędšę ehenyęlǫi lę adeñ!
8. Ni Levi lę, ekę yę ehe akę: *O-*tumim* kę o-*urim* lę ahī omokroñkroñ lę ñō, moni

†oka yẹ Masa, ni okẹlẹ bě yẹ Meriba nu
lẹ he. * 2 Mose 28, 30. † 2 Mose 17. 4 Mose 20.
9. Moni *kẽ yẹ etšẹ kẹ enye he akẹ:
Minakolẹ! ni enyemimei lẹ, ekwẹẹ amẹ-
hĩe, ni ebii lẹ, eleeamẹ lẹ; edšakẹ amẹ-
kpẹtẹ owiemọ lẹ he, ni amẹye okpãn̄mọ
lẹ nọ; * Mat. 10, 37. 2 Mose 32, 26—29.
10. amẹatšõ Iakob okpọi lẹ, ni amẹ-
atšõ Israel omlai lẹ; amẹan̄õ tšofã-kẹ-
n̄ma amẹato ogugõ nã kẹ šã-afọlei mudši
hũ yẹ ofọlešãlatẹ lẹ nọ.
11. Iehowa, dšõmọ eden̄ nii, ni ohã
enine nã nitšumọ asa ohĩe! Tfiamọ mei
ni teọ ši woọlẹ lẹ ahẹi anii kẹ ehenyẹ-
lọi lẹ hũ, ni amẹkate ši don̄n̄!
12. Ni Benyamin lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ:
Iehowa suọlọ dšilẹ, ni ehĩọ en̄õ fefẽfe;
ebuọ enọ gbĩ-fẽ-gbĩ, ni ekõdši aten̄ ehĩọ.
13. Ni Iosef lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ: Ie-
howa adšõ ešikpon̄ lẹ kẹ n̄wei nibii ní
dšra wa, ní dši bọ́ lẹ, kẹ bu kwọn̄kwọn̄
ní yọ šiši lẹ,
14. kẹ nii ní hũlũ hãa baä lẹ amli ni-
bii ní dšra wa, kẹ nii ní nyon̄tšẽre hãa
ekwẽọ lẹ amli nibii ní dšra wa,
15. kẹ blema gõdši lẹ ayitean̄ nibii kẹ
nãnọ gon̄kpọi lẹ amli nibii ni dšra wa,
16. šikpon̄ kẹ enọ nii babaõ lẹ mli ni-
bii ní dšra wa! Ni moni *hĩ n̄meitšo lẹ
mli lẹ aná Iosef he mĩšẹ, ni emĩšẹ lẹ
aba enyemimei lẹ aten̄ †Nazirnyo lẹ
yiten̄ pampamso! * 2 Mose 3, 2. † 1 Mose 49, 26.
17. Ehewalẹ tamọ tšina kromọbi nõ,
ni ekodši lẹ, wuo kodši ni; nomei en̄õ-
šimọ mãdši lẹ fẽ tfẽm kẹ-ate šikpon̄
nãgbẽhei lẹ. Ni amẹdši Efraim akpei-
nyon̄ma lẹ, ni amẹ nọn̄n̄ dši Manase
akpei lẹ.
18. Ni Zebulon lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ:
Nyá, Zebulon, yẹ on̄šọ-hĩe-nyiemọ hewọ;
ni bo, Isakar hũ, nyá yẹ obũi lẹ amli!
19. Amẹatšẽ mãdši kẹ ate gon̄ lẹ nọ,
dšẹi amẹašã dšalẹ-afọlei yẹ; edšakẹ amẹ-
aye n̄šọi amli nifálẹ kẹ šia mli dfetrii
ni an̄õ-tẽ lẹ.
20. Ni Gad lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ: Aadšõ
moni lẽọ Gad mli; ebu ši tamọ dšatayõ,
ni etšẽrẹọ nine kẹ yiten̄ pampamso fẽ.
21. Ni ekọ noni dši klen̄klen̄nõ lẹ ehã
ehe; edšakẹ dšẹi mlawolọ ní ato lẹ gbẹnã
yọ. Ni ekẹ man̄ onukpai lẹ nyie, ni eye
Iehowa dšalẹ sane lẹ, ni ekodšo yẹ Israel.
4 Mose 32.
22. Ni Dan lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ: Dan
lẹ, dšatabi ni, eetumọ kẹ-adšẹ Bašan.
23. Ni Naftali lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ:
Naftali, bo lẹ otọ kẹ dromọ, ni oyi obõ
kẹ Iehowa dšõmọ lẹ; n̄õ anaigbẹ kẹ
wuoyigbẹ lẹ ofe onõ!
24. Ni Ašer lẹ, ekẽ yẹ ehe akẹ: Aadšõ
Ašer kẹ bihĩĩ! Hã enyemimei lẹ asumọ
esane, ni en̄õ enane etšọ mũ mli!
25. Otokotai afe dade kẹ akõble, ni
bọni ogbĩĩ lẹ yọ lẹ, nakai ohewalẹ aafe!
26. Mokomoko bẹ ní tamọ *Iešurun
Nyon̄mọ lẹ, moni táa n̄wei nọ kẹ-hoọ,
ní ebaye ebuao, ni egbodšẽ mli lẹ etáa
atatui anọ! * Ies. 44, 2.
27. Nãnọ Nyon̄mọ lẹ dši obobãhe, ni
nãnọ nidši lẹ yẹ šišigbẹ. Ni eefie henyẹlọ
lẹ yẹ ohĩe, ni eekẽ akẹ: Fitemọamẹ!
28. Ni Israel *aahĩ ši fefẽfe, ni Iakob
nubu lẹ aahĩ ši ekometõ yẹ able kẹ
wein šikpon̄ lẹ nọ; en̄wei lẹ hũ aasọo
bọ́ afie ši. * 4 Mose 23, 9.
29. Adšõo, Israel! Namo tamọ bo?
Man̄ ní Iehowa ehere oyiwala! Mo-
ni dši oyeli-kẹ-buamọ tšẹn̄, kẹ ogbo-
dšẽ klante lẹ! Ni ohenyẹlọi lẹ aafie
amẹnã ši ahão; ši bo lẹ oonãnã amẹ-
hei gron̄n̄i lẹ anọ. 4, 7. 8. Lal. 33, 12; 144, 15.

Yitšo 34.

Kẹkẹ ni Mose dšẹ Moab n̄ã kplenẽ lẹ
nọ ekwọ Nebo gon̄ lẹ kẹ-te Pisga yiten̄
yẹ Ieriko n̄ẹlẹnọ; ni Iehowa *kẹ šikpon̄
lẹ fẽ tšõlẹ: Gilead kẹ-yaši Dan, * 3, 27.
2. kẹ Naftali fẽ, kẹ Efraim kẹ Manase
šikpon̄ lẹ, kẹ Iuda šikpon̄ lẹ fẽ kẹ-yaši
anaigbẹ n̄šọ lẹ nã,
3. kẹ wuoyigbẹ lẹ, kẹ Ieriko ní dši
tẽn̄i aman̄ lẹ, dšõ len̄ n̄ã kplenẽ lẹ kẹ-
yaši Zoar.
4. Ni Iehowa kẽlẹ akẹ: Šikpon̄ lẹ ni
mikã Abraham kẹ Isak kitã yẹ he akẹ:
*Mikẹ-bahã osešibii lẹ nẹ. Mihã ona kẹ
ohĩn̄mẹii; ši yã ni oyan̄ dšẹi. * 1 Mose 12, 7.
5. Kẹkẹ ni Mose, Iehowa tšũlọ lẹ,
gbo yẹ dšẹi yẹ Moab šikpon̄ lẹ nọ yẹ
Iehowa wiemọ lẹ nã. 32, 50.

6. Ni *efũlẹ yẹ dšọ̃ lẹṅ yẹ Moab ši-
kpoṅ lẹ nọ, yẹ Bet-Peor ṅẹlẹnọ; ši moko-
moko lee esãṅ kẹ-baši ṅmẹnẹ. * Iuda 9.
7. Ni Mose eye afii oha kẹ nyoṅmai-
enyọ, beni egbo lẹ. Ehĩṅmẹii anọ efe-
kolẹ tũtũ, ni ehewalẹ nọ gbọko.
8. Ni Israelbii lẹ fó Mose *gbĩĩ nyo-
ṅmai-etẽ sọṅṅ yẹ Moab ṅã kplenẽ lẹ nọ;
dãni amẹgbe Mose yãrafemọ kẹ yãfó gbĩĩ
lẹ anã. * 4 Mose 20, 29.
9. Ni *Iošua, Nun bi lẹ, mli yi obõ
kẹ nilẽ mumọ; edšakẹ Mose eṅõ enidši
efie enọ. Ni Israelbii lẹ bolẹ toi, ni
amẹfe bọni Iehowa wo Mose kitã lẹ.
* 4 Mose 27, 18.
10. Ni gbalọ ko etee ši doṅṅ yẹ Israel
ní tamọ Mose ní Iehowa kẹlẹ kpe *hĩe
kẹ hĩe, * 2 Mose 33, 11. 4 Mose 12, 6—8.
11. yẹ okadii kẹ nãkpẹnii fẽ ní Ieho-
wa tšũlẹ ní eyafe yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ
nọ etšõ Farao kẹ etšũdši lẹ kẹ ešikpoṅ
lẹ fẽ lẹ agbẹfãṅ,
12. kẹ nineši walẹnii kẹ gbeyeinii wu-
dši fẽ ní Mose fe yẹ Israel fẽ hĩe lẹ
agbẹfãṅ.

IOŠUA WOLO LẸ.

Yĩtšo 1.

Ni eba mli akẹ Iehowa tšũlọ Mose
gbẽle sẹ lẹ Iehowa kẽ Iošua, Nun bi
ní dši Mose súolọ lẹ, akẹ:
2. Mitšũlọ Mose *egbo, nohewọ lẹ
agbẹnẹ te ši, ní bo kẹ nẹkẹ maṅ mũ
nẹ fẽ afo Iordan nẹ kẹ-ya šikpoṅ ní
miṅõ-hãaamẹ, Israelbii lẹ, nọ. * 5 Mose 34, 5.
3. Hefẽhe ní nyenaneši aasa lẹ, miṅõ-
hãnye, takẹ bọni mikẽ Mose mito lẹ.
5 Mose 11, 24.
4. Nyehũsũ dši kẹ-dšẹ ṅã lẹ nọ kẹ
nẹkẹ Lebanon nẹ he kẹ-yaši fã kpeteṅ-
kple ní dši Eufrate fã lẹ nã, Hitbii
ašikpoṅ lẹ fẽ kẹ-yaši ṅšọ wulu lẹ nã,
ní yọ anaigbẹ lẹ nã.
5. Mokomoko nyẽṅ ohĩe adamọ yẹ
owalagbĩĩ fẽ mli; bọni mikẹ Mose hĩ
ši lẹ, nakai noṅṅ mikẹo aahĩ ši; *mi-
šĩṅo ni mikwaṅo hũ. * 5 Mose 31, 8. Heb. 13, 5.
6. *Wadšemọ ohe ni ofe ekã; edšakẹ
bo obadša šikpoṅ ní mikã nẹkẹ maṅbii
ṅẹ atšẹmei lẹ akitã akẹ mikẹ-bahãamẹ
lẹ mli ohãamẹ. * 5 Mose 3, 28; 31, 7. 23.
7. Wadšemọ ohe ni ofe ekã dšogbãṅ
kẹkẹ, ní odfẽṅ nọ ni oye mla lẹ ní mi-
tšũlọ Mose woõ lẹ fẽ nọ; kãdše he *kẹ-
mĩya ninedšũrõ lo abẹku, †beni afe ní
ohĩe akã ši yẹ nofẽno ní ofeọ mli.
* 5 Mose 5, 32. † 1 Maṅ. 2, 3.
8. Kãhã nẹkẹ mla wolo nẹ mli
wiemọi lẹ mĩkpa yẹ odãṅ, ši *dfẽṅ-
mọ he nyõṅ kẹ fane, koni odfẽṅ nọ
ni ofe tamọ bọni aṅmã yẹ mli lẹ
pẹpẽpẹ; edšakẹ no aahã ofe nọba-
tšẹ kẹ hĩešikãlọ. * Lal. 1, 2. 3.
9. Ani dšee mi mifáo? Wadšemọ ohe
ni ofe ekã. Kãhã ṅmiṅmi mĩmõo, ni asaṅ
otšui akafã; edšakẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ
lẹ, fĩ osẹ yẹ hefẽhe ní oyaã.
10. Kẹkẹ ni Iošua wo maṅ lẹ nọkwẹlọi
lẹ akitã akẹ:
11. Nyekpaã nsra lẹ mli, ni nyewoa
maṅ lẹ kitã akẹ: Nyetaoa gbẹ nọ niyenii
nyetoa; edšakẹ biẹ gbĩĩ etẽ lẹ nyebafo
Iordan nẹ, ní nyeya nyeyaṅõ šikpoṅ ní
Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ-hãanye akẹ
nyenõ lẹ.

12. Ni Iošua kẹ̄ Rubenbii lẹ kẹ Gadbii lẹ kẹ Manase akutšo lẹ fā lẹ akẹ:

13. Nyekaia wiemọ ní Iehowa tšūlọ *Mose wonye he kitā akẹ: Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ehānye hedšọlẹ ni eṅō šikpoṅ nẹ ehānye. * 4 Mose 32, 20.

14. Nyeṅāmei kẹ nyebii abifabii kẹ nyekoloi lẹ ahī šikpoṅ ní Mose ṅō-hānye yẹ Iordan sẹ lẹ nọ; ši nye lẹ nyemīaā kẹ-nyiea nyenyemimei lẹ ahīe, nye hīī ni ešẹ tayā lẹ fē, ní nyeye nyebuaamẹ,

15. kẹ-yaši beyinọ ní Iehowa aahā nyenyemimei lẹ aadšọ̄ amẹhe, tamọ bọni ehā nyedšọ̄ nyehe lẹ, ni amẹ hū šikpoṅ ni Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ṅō-hāamẹ lẹ aašẹ amẹdeṅ, dāni nyekū nyesẹ kẹ-ba nye-šikpoṅ lẹ ní Iehowa tšūlọ Mose ṅō-hānye yẹ Iordan sẹ yẹ bokāgbẹ lẹ nọ ni nyebahī nọ.

16. Ni amẹto he amẹhā Iošua akẹ: Nofēno ní owoọwọ he kitā lẹ, wọọfe, ni hefēhe ní otšūọwọ lẹ, wọọte.

17. Bọni wọbo Mose toi lẹ, nakai noṅṅ wọọbo bo hū toi; Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹkẹ kẹo ahī ši, takẹ bọni ekẹ Mose hī ši lẹ.

18. Mofēmo ni aatše owiemọ hīe atūa ní eboṅ ogbē toi yẹ nofēno ní oowowọ he kitā mli lẹ, aagbelẹ; *wadšemọ ohe ni ofe ekā dšogbāṅ kẹkẹ! * K. 6.

Yitšo 2.

Ni Iošua, Nun bi lẹ, tšū hīī sralọi enyọ kẹ-dšẹ Šitim nīgī, ni ekẹ̄: Nyeyaā ní nyeyakwẹa šikpoṅ lẹ kẹ Ieriko! Ni amẹyiṅ amẹte, ni amẹba *yō adīamaṅ ko ní atšẹ́ọlẹ Rahab lẹ we, ni amẹyato dšẹi. * Iak. 2, 25. Heb. 11, 31.

2. Ni ayakẹ̄ Ieriko maṅtšẹ lẹ akẹ: Na, hīī komei eba biẹ nyō neṅ, amẹdšẹ Israelbii lẹ ateṅ, ni amẹbasra šikpoṅ lẹ.

3. Ni Ieriko maṅtšẹ lẹ tšū kẹ-te Rahab ṅō ayakẹ̄lẹ akẹ: Dšiemọ hīī lẹ ní ba oṅō, ni amẹbato owe lẹ, kẹ-ba; edšakẹ amẹba šikpoṅ lẹ fē sramọ!

4. Ni yō lẹ ṅō hīī enyọ lẹ ni ekẹamẹ yatē, ni ekẹ̄: Yẹ̄ṅ, hīī lẹ ba miṅō, ši milee heni amẹdšẹ.

5. Ni eba mli akẹ, beni dše ena ni abaṅā agbó lẹ, ni hīī lẹ dše kpo; ši milee heni hīī lẹ te; nyetiuaamẹ mrāmrā, ni nyeaninaamẹ!

6. Ši eṅōamẹ kẹ-te tšū lẹ yiteṅ, ni ekẹamẹ eyatē yẹ gblọ ní eka yẹ tšū lẹ yiteṅ lẹ šiši.

7. Ni hīī lẹ tiuamẹ kẹ-tšṓ Iordan nā gbẹ lẹ kẹ-te fā fōhe lẹ, ni amrō ni mei ní tiuamẹ lẹ dše kpo pẹ ni aṅā agbó lẹ.

8. Ši amẹnáko amẹkāmọ ši ni yō lẹ te amẹṅō yẹ tšū lẹ yiteṅ,

9. ni ekẹ̄ hīī lẹ akẹ: Mile akẹ Iehowa eṅō šikpoṅ lẹ ehānye, ni *nyehe ṅmiṅmi emōmọwọ, ni šikpoṅ lẹ nọ bii fē tšui mīfā nyenọ. * 2 Mose 23, 27.

10. Edšakẹ wọnu, bọni Iehowa hā *Ṅšọ-tšuru lẹ mli nu gbī yẹ nyehīe, beni nyedše Mizraim lẹ, kẹ noni †nyefe Amorbii amaṅtšẹmei enyọ ni yọ Iordan sẹ lẹ, Sihon kẹ Og, mei ní nyefeamẹ musu lẹ. * 2 Mose 14, 21. † 4 Mose 21, 24. 35.

11. Ni amrō ní wọnu lẹ, *wọtšui fā, ni ekā bẹ nū ko nū ko mli doṅṅ yẹ nyehewọ; edšakẹ †Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, lẹ dši Nyoṅmọ yẹ ṅwei ní yọ ṅwei šoṅṅ lẹ kẹ šikpoṅ ni yọ šiši lẹ nọ. * 5, 1. 2 Mose 15, 14. 15. † 5 Mose 4, 39.

12. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, mīkpanye fai, nyenaā Iehowa nyetšōami akẹ gbīīabọ ni mifenye edšūrō nẹ, nye hū *nyeafe mitšẹ we lẹ edšūrō nakai, ni nyetšōmi anọkwa okadi ko, * 6, 23. 25.

13. akẹ nyeahere mitšẹ kẹ minye kẹ minyemimeihīī kẹ minyemimeiyei kẹ nii fē ní amẹyọ lẹ ayiwala, ni nyedšie wọsusumai kẹ-dšẹ gbēle mli!

14. Ni hīī lẹ kẹ̄ yō lẹ akẹ: Kẹdši nyeyadšieewọ ši lẹ, no lẹ wọkẹ wọwala aatšake nyenō; ni aaba mli akẹ, kẹ̄ Iehowa ṅō šikpoṅ lẹ ehāwọ lẹ, wọkẹo aaye yẹ mọbọnalẹ kẹ anọkwale nā!

15. Kẹkẹ ni yō lẹ šiamẹ kẹ tāṅkpē kẹ-tšṓ samflẹ mli kẹ-yimọ ši, edšakẹ ewe lẹ mā maṅ lẹ gbogbo nọ, ni gbogbo lẹ nọ noṅṅ ehīọ.

16. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nyeyaā goṅ lẹ nọ, koni tiulọi lẹ kẹnye akakpe, ni nyetē nyehe yẹ dšẹi gbīī etē kẹ-yaši beyinọ ní tiulọi lẹ aakū amẹsẹ, ni no sẹ dāni nyeyi gbẹ.

17. Ni hĩĩ lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Kitã ni ohã wọkão nẹ wọhe badše mli:
18. na, kẹ́ wọbašẹ šikpoñ lẹ nọ lẹ, okẹ nẹke kpã tšuru tãñkpẽ nẹ afĩ samflẹ ni okẹwọ tšõ mli yimọ ši lẹ he, ni obua otšẹ kẹ onye kẹ onyemimei kẹ otšẹ we lẹ fẽ nã yẹ oñõ yẹ owe lẹ;
19. ni aaba mli akẹ mofẽmo ní aadšẹ owe lẹ šĩnã lẹ ši adše kpo ayi blohũñ lẹ, elá abua eyiteñ, ni sõ ko tẽreewọ; ši mofẽmo ní yọ oñõ yẹ owe lẹ, kẹdši moko nine ta ehe lẹ, no lẹ elá abua wọyiteñ.
20. Ši kẹdši oyadšiewọ ši lẹ, no lẹ wọhe edše kitã ní ohã wọkão nẹ mli.
21. Ni ekẽ: Bọni nyekẽ nẹ, afe nakai! Ni ewoamẹ gbẹ ni amẹte. Ni eñõ tãñkpẽ tšuru lẹ efĩ samflẹ lẹ he.
22. Ni amẹyiñ ni amẹyašẹ goñ lẹ nọ, ni amẹhĩ dšẹi gbĩĩ etẽ kẹ-yaši beyinọ ni tiulọi lẹ kũ amẹsẹ. Ni tiulọi lẹ taoamẹ yẹ gbẹ lẹ nọ fẽ, ši amẹnaa-amẹ.
23. Kẹkẹ ni hĩĩ enyọ lẹ kũ amẹsẹ ni amẹkpleke goñ lẹ, ni amẹfo fã lẹ, ni amẹba Iošua, Nun bi lẹ, ñõ, ni amẹbagbalẹ sãdši ní ba amẹnọ lẹ fẽ.
24. Ni amẹkẽ Iošua akẹ: Iehowa etu šikpoñ lẹ fẽ ewo wọdeñ lẹlẹñ, ni asañ šikpoñ lẹ nọ bii lẹ atšui mĩfã wọnọ. K.9.

Yitšo 3.

Kẹkẹ ni Iošua te ši lebi mãñkpa, ni amẹfã kẹ-dšẹ *Šitim ni amẹba Iordan nã, lẹ kẹ Israelbii lẹ fẽ, ni amẹwọ dšẹi dãni amẹfo fã lẹ. * 4 Mose 25, 1.
2. Ni eba mli akẹ gbĩĩ etẽ sẹ lẹ nọkwẹlọi lẹ kpa nsra lẹ mli,
3. ni amẹwo mañ lẹ kitã akẹ: Kẹ́ nyena Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ, kpãñmọ adeka lẹ, ni osọfoi ni dši Levibii lẹ tẽre lẹ, no lẹ nye hũ nyefãa kẹ-dšẹa hei ní nyeyọ lẹ, ni nyenyiea sẹ;
4 kẽlẹ gbẹ akã nyekẹlẹ teñ, bọni kẹ́ asusu ní aafe ninetalọi akpei-enyọ; nyekabẹñkẹalẹ, beni afe ní nyele nõ gbẹ nọ ní nyeatšõ; edšakẹ nyetšõko gbẹ lẹ nọ dã.
5. Ni Iošua kẽ mañ lẹ akẹ: *Nyefea nyehe kroñkroñ; edšakẹ wọ́ lẹ Iehowa bafe nãkpẹnii yẹ nyeteñ. * 2 Mose 19, 10.
6. Ni Iošua kẽ osọfoi lẹ akẹ: Nyewóa *kpãñmọ adeka lẹ, ni nyeyia mañ lẹ hĩe! Ni amẹwó kpãñmọ adeka lẹ, ni amẹyanyie mañ lẹ hĩe. * 6, 6.
7. Ni Iehowa kẽ Iošua akẹ: Ñmẹnẹ gbĩ nẹ mibabõi *ohĩe nyamwõ yẹ Israel fẽ hĩe, koni amẹná amẹle akẹ, †bọni mikẹ Mose hĩ ši lẹ, nakai noññ mikẹo bahĩ ši. * 4, 14. † 1, 5. 17.
8. Ni bo lẹ wo osọfoi ní tẽre kpãñmọ adeka lẹ kitã akẹ: Kẹdši nyešẹ Iordan fã lẹ nã lẹ, nyewaã nyedamọa ši yẹ Iordan mli!
9. Ni Iošua kẽ Israelbii lẹ akẹ: Nyetšia nyebaã biẹ, ní nyebaboa Iehowa, nye-Nyoñmọ lẹ, wiemọi lẹ atoi!
10. Ni Iošua kẽ: Enẹ nyeañõ-le akẹ Mawu hĩekãlọ lẹ yẹ nyeteñ, ni fiemọ eefie Kanaanbii lẹ kẹ Hitbii lẹ kẹ Hivbii lẹ kẹ Perizbii lẹ kẹ Girgašbii lẹ kẹ Amorbii lẹ kẹ Iebusbii lẹ kẹ-adšẹ nyehĩe.
11. Na, šikpoñ lẹ fẽ Nuntšọ lẹ kpãñmọ adeka lẹ mĩtšõ nyehĩe kẹ-mĩho kẹmĩya Iordan mli.
12. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyehalaã hĩĩ nyoñma kẹ enyọ kẹ-dšẹa Israel akutšei lẹ amli, akutšo-fẽ-akutšo mli lẹ mokome.
13. Ni aaba mli akẹ amrõ pẹ ni osọfoi lẹ, ní tẽre Iehowa ní dši šikpoñ lẹ fẽ Nuntšọ lẹ adeka lẹ, anãdšiaši aasa Iordan nui lẹ amli lẹ, Iordan mli nu ní dšẹọ yiteñgbẹ baã lẹ bawa, ni eedamọ ši tamọ gbogbo.
14. Ni eba mli akẹ, beni mañ lẹ fã kẹ-dšẹ amẹbũi lẹ amli ní amẹyafo Iordan, ní osọfoi lẹ tẽre kpãñmọ adeka lẹ kẹ-nyie mañ lẹ hĩe,
15. ní mei ní tẽre adeka lẹ bašẹ Iordan nã, ní osọfoi ní tẽre adeka lẹ anãdši sa nu lẹ mli pẹ lẹ (edšakẹ nikpamọ be lẹ mli fẽ lẹ Iordan dšẹọ ñã),
16. kẹkẹ ni nu ní dšẹ yiteñgbẹ baã lẹ *te ši damọ ši kẹ́ kome, yẹ šoññ yẹ Adam ní dši mañ ko ní yọ Zaretan masẹi lẹ he; ni nu ní kplekeọ ši kẹ-yaã Araba-ñšọ ní dši Ñõ-ñšọ lẹ mli lẹ tã ni esẹ fo. Ni mañ lẹ fo fã lẹ yẹ Ieriko ñẹlẹnọ tũntũ. * 2 Mose 14, 21. Lal. 114, 3.
17. Ši osọfoi lẹ ní tẽre Iehowa kpãñmọ adeka lẹ wa damọ ši šiññ yẹ šikpoñ gbĩñ

no̱ ye̱ Iordan teṅ tūntū; ni Israelbii le̱ fē tšō šikpoṅ gbīṅ no̱ ke̱-ho, ke̱-yaši beyino̱ ni maṅ mū le̱ fē fo Iordan tā.

Yitšo 4.

Ni eba mli ake̱, beni maṅ mū le̱ fē efo Iordan etā le̱, Iehowa kē Iošua ake̱:

2. Nyefāmo̱a hīī nyoṅma ke̱ enyo̱ ke̱-dše̱a maṅ le̱ mli, akutšo-fē-akutšo mli le̱ nū kome,

3. ni nyewoame̱ kitā ake̱: Nyeholea te̱i nyoṅma ke̱ enyo̱ ke̱-dše̱a Iordan te neṅ, heni oso̱foi le̱ anādši damo̱ le̱, ni nyetēre ke̱-fo ni nyeke̱-yamāmo̱ ši ye̱ tōhe, heni nyeyato nyō neṅ le̱.

4. Ke̱ke̱ ni Iošua tšé̱ hīī nyoṅma ke̱ enyo̱ ni esā eto ye̱ Israelbii le̱ ateṅ, ni dši akutšo-fē-akutšo mli nū komekome le̱.

5. Ni Iošua kēame̱ ake̱: Nyenyiea Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, adeka le̱ hīe ke̱-yaā Iordan teṅ, ni nyeteṅ mofēmo awó te̱ kome atfa ekōṅ ye̱ Israelbii le̱ akutšei le̱ ayibo̱ nā,

6. koni ene̱ afe okadi ye̱ nyeteṅ, ni ké̱ *nyebii le̱ binye wó̱se̱ ko ake̱: Té ne̱ke̱ te̱i ne̱ ašišiṅ? le̱, * 2 Mose 12, 26.

7. koni nyeto he nyehāame̱ ake̱: Edšake̱ Iordan nui le̱ ase̱ fo ye̱ Iehowa kpāṅmo̱ adeka le̱ hīe; beni ake̱-fo Iordan le̱, emli nui le̱ ase̱ fo; ni ne̱ke̱ te̱i ne̱ afe kaimo̱nō ahā Israelbii le̱ ke̱-ya nāno̱.

8. Ni Israelbii le̱ fe, take̱ bo̱ni Iošua woame̱ kitā le̱, ni ame̱hole te̱i nyoṅma ke̱ enyo̱ ye̱ Iordan teṅ, ye̱ Israelbii le̱ akutšei le̱ ayibo̱ nā, take̱ bo̱ni Iehowa kē Iošua le̱; ni ame̱tēre ke̱-ba ame̱tōhe le̱, ni ame̱ke̱-bamāmo̱ ši ye̱ dše̱i.

9. Ni Iošua hole te̱i nyoṅma ke̱ enyo̱ hū emāmo̱ ši ye̱ Iordan teṅ, heni oso̱foi ni tēre kpāṅmo̱ adeka le̱ anādši damo̱ le̱, ni ameye̱ dše̱i ke̱-baši ṅme̱ne̱.

10. Ni oso̱foi le̱ ni tēre adeka le̱ wa damo̱ ši ye̱ Iordan teṅ ke̱-yaši beyino̱ ni agbe nofēno ni Iehowa fā Iošua ake̱ ekē maṅ le̱ nā, take̱ bo̱ni Mose wo Iošua kitā le̱ pe̱pēpe̱. Ni maṅ le̱ he fe oyá ni ame̱fo.

11. Ni eba mli ake̱, beni maṅ mū le̱ fē efo etā le̱, ke̱ke̱ ni Iehowa adeka le̱ hū fo, ni oso̱foi le̱ yayi maṅ le̱ hīe.

12. Ni Rubenbii le̱ ke̱ Gadbii le̱ ke̱ Manase akutšo le̱ fā le̱ mīa ke̱-nyie Israelbii le̱ ahīe ke̱-foṅ, take̱ bo̱ni Mose ekē̱ame̱ le̱: 4 Mose 32, 21. 22.

13. aafe mei akpei-nyoṅmai-edfe̱ ni esā ame̱he ehā ta le̱ nyie Iehowa hīe ke̱-fo ke̱-te ta le̱ ye̱ Ieriko ṅā kplenē le̱ no̱.

14. Nakai *gbī le̱ no̱ le̱ Iehowa wo Iošua hīe nyam ye̱ Israel mū le̱ fē hīe, ni ame̱šele̱ gbeyei ewala gbīī fē mli, take̱ bo̱ni ame̱še Mose gbeyei le̱. * 3, 7.

15. Ni Iehowa kē̱ Iošua ake̱:

16. Fá oso̱foi ní tēre odase-adeka le̱, ní ame̱dše Iordan le̱ mli.

17. Ni Iošua fá oso̱foi le̱ ake̱: Nyedšea Iordan le̱ mli!

18. Ni eba mli ake̱, beni oso̱foi le̱ ni tēre Iehowa kpāṅmo̱ adeka le̱ dše Iordan te leṅ, ní oso̱foi le̱ fāmo̱ ame̱nādši ame̱māmo̱ šikpoṅ gbīṅ no̱ pe̱ le̱, Iordan mli nu le̱ kū se̱ ba egbe̱he, ni esram etoi le̱ fē no̱ ke̱-ho, tamo̱ sá le̱.

19. Ni maṅ le̱ dše kpo ke̱-dše̱ Iordan mli ye̱ kleṅkleṅ nyōṅ le̱ no̱ gbī ní dši gbī nyoṅma le̱ no̱, ni ame̱yabo̱ nsra *ye̱ Gilgal ye̱ Ieriko bokāgbe̱ hūsū le̱ no̱. * 5, 9.

20. Ni nakai te̱i nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ ní ame̱hole ye̱ Iordan mli le̱, Iošua ṅo̱māmo̱ ši ye̱ Gilgal.

21. Ni ekē̱ Israelbii le̱ ake̱: *Ké̱ nyebii aabi ame̱tše̱mei wó̱se̱ ko ake̱: Té ne̱ke̱ te̱i ne̱ ašišiṅ? le̱: * K 6

22. no le̱ nyegbaā nyebii le̱ ake̱: Šikpoṅ gbīṅ no̱ Israel tšō ke̱-fo ne̱ke̱ Iordan ne̱;

23 edšake̱ Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, hā Iordan mli nu le̱ gbī ye̱ nyehīe ke̱-yaši beyino̱ ní nyefo, take̱ bo̱ni Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, fe *Ṅšo̱-tšuru le̱, ní ehā egbī ye̱ wo̱hīe ke̱-yaši beyino̱ ni wo̱fo le̱, * 2 Mose 14, 21. 22.

24. koni šikpoṅ le̱ no̱ mādši fē anā ale Iehowa nine le̱ ake̱ eye̱ hewale̱, ni nyeše Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, gbeyei dāne̱.

Yitšo 5.

Ni eba mli ake̱, beni Amorbii amaṅtše̱mei fē ni yo̱ Iordan se̱ ye̱ anaigbe̱ le̱, ke̱ Kanaanbii amaṅtše̱mei fē ni yo̱ ṅšo̱ le̱ nā le̱ nu ake̱ Iehowa ehā *Iordan

a lę egbī yę Israelbii lę ahīe kę-
ıeyinǫ ni amęfo lę, †amętšui fā,
i bę amęmli doṅṅ yę Israelbii lę
. *3,16. †2,24.
Nakai be lę mli noṅṅ lę Iehowa
šua akę: Femǫ *tę-kaklai, ni oflǫ
bii lę aketia ekoṅ noni dši šii
*2 Mose 4,25.
Ni Iošua fe tę-kaklai, ni ekę-flǫ
bii lę aketia yę Aralot goṅkpǫ

Ni enę hewǫ Iošua flǫamę ketia
aṅ mū lę fē ni dšę Mizraim ba lę
hlī ni dši tabilǫi lę fē gboi yę
ı yę ṅā lę nǫ, beni amędšę Mizraim
ā lę.
Edšakę maṅ mū lę fē ni dšę Miz-
ba lę aflǫamę ketia; ši maṅ mū lę
afǫ yę ṅā lę nǫ yę gbęteṅ, beni
ę Mizraim amębaā lę, aflǫkoamę

Edšakę afii nyoṅmai-edfę sǫṅṅ Israel-
nyie ṅā lę nǫ, kę-yaši beyinǫ ni
lę mli tabilǫi ni dšę Mizraim lę
edšakę amęboo Iehowa gbē toi,
ıowa kāamę kitā akę ehāṅ amęna
ı ni Iehowa kā amętšęmei lę akitā
ṅō-hāwǫ, ni dši šikpoṅ ni fufǫ
ı hoǫ yę nǫ lę. *4 Mose 14,22.23
Ni amębii ni ehā baye amęsę lę,
etia Iošua flǫ lę; edšakę fōlǫi dši-
edšakę aflǫǫamę ketia yę gbę lę nǫ.
Ni eba mli akę, beni amęfo maṅ
ketia amęgbe nā lę, amęhī heni
lę yę nsra leṅ kę-yaši beyinǫ ni
tā.
Ni Iehowa kē Iošua akę: Ṅmęnę
ę mikoklo Mizraim kpatō lę kę-
yenǫ! Nohewǫ lę awo dšei gbei
ilgal kę-baši ṅmęnę.
Ni Israelbii lę bǫ nsra yę Gilgal,
yę Hehō lę yę nyōṅ lę nǫ gbī ni
l nyoṅma kę edfę lę nǫ gbękę, yę
ṅā kplanā lę nǫ. 2 Mose 12,6. 3 Mose 23,5
Ni Hehō lę nǫ dšetšęremǫ lę amęye
lę nǫ nibānii lę eko, amęye akpītī
ę able fǫ ni ašā, gbī kome lę noṅṅ.
Ni gbī ni amęye šikpoṅ lę nǫ ni-
ę eko lę nǫ dšetšęremǫ pę ni *mána*
fo, ni Israelbii lę náá *mána* doṅṅ;
ši Kanaan šikpoṅ lę nǫ nibānii lę amęye
yę nakai afi lę nǫ. 2 Mose 16,35.
13. Ni eba mli akę, beni Iošua yǫ
Ieriko masęi lę, ehole ehīṅmęii anǫ ekwę,
ni na, *nū ko damǫ ehīe ni egbla eklante
ehīe edeṅ. Ni Iošua te eṅō ni ekēlę akę:
Wǫgbęfāṅ oyǫ alo wǫhenyęlǫi lę agbę-
fāṅ? *4 Mose 22,23.31.
14. Ni ekē: Dabi; ši miba akę Iehowa
ta lę nǫ *tatšę! Ni Iošua kę ehīe bu
šikpoṅ ni edšálę, ni ekēlę akę: Meni
mi-Nuntšǫ kēǫ etšūlǫ? *2 Mose 14,19.
15. Ni Iehowa ta lę nǫ tatšę lę kē
Iošua akę: *Dšiemǫ otokota lę yę onane;
edšakę heni odamǫ lę yę kroṅkroṅ. Ni
Iošua fe nakai. *2 Mose 3,5.

Yītšo 6.

Ši Ieriko lę aṅá nā kpēṅṅ yę Israel-
bii lę ahewǫ: mokomoko edšee kpo, ni
mokomoko baa mli.
2. Ni Iehowa kē Iošua akę: Na, mitu
Ieriko kę emaṅtšę lę kę hīī kākālǫi lę
miwo odeṅ.
3. Ni nyebǫlea maṅ lę, nyetabilǫi lę
fē, kę-kpe šikome. Nakai ofe gbīī ekpa.
4. Ni osǫfoi kpawo ahīe *nyámǫ tę-
tręmantręi kpawo kę-nyie adeka lę hīe.
ni gbī ni dši gbī kpawo lę nyebǫlea
maṅ lę šii kpawo, ni osǫfoi lę akpā
tętręmantręi lę. *3 Mose 25,9.
5. Ni aba mli akę, ké akpā nyámǫ
blę lę sę tšę āhū ni nyenu tętręmantre
lę gbēmǫ lę, maṅ mū lę fē abǫ ošē wu-
lu, ni maṅ lę gbogbo lę aagbe ši fętē,
ni mei lę ateṅ mofēmo anyie ehīe tē
kę-bote mā leṅ.
6. Ni Iošua, Nun bi lę, tšé osǫfoi lę,
ni ekēamę akę: Nyewóa kpāṅmǫ adeka
lę, ni osǫfoi kpawo ahīe nyámǫ tętrę-
mantręi kpawo lę kę-nyie Iehowa adeka
lę hīe.
7. Ni amękē maṅ lę akę: Nyehoa ni
nyebǫlea maṅ lę, ni nyehāa tabilǫi lę
anyiea Iehowa adeka lę hīe.
8. Ni eba mli akę, beni Iošua ekē
maṅ lę, osǫfoi kpawo lę ni hīe nyámǫ
tętręmantręi kpawo lę tšō Iehowa hīe ni
amękpā tętręmantręi lę, ni Iehowa kpāṅ-
mǫ adeka lę nyie amęsę.

9. Ni tabiloi lẹ nyie osọfoi ní kpãa
tẹtrẹmantrẹi lẹ ahĩe, ni sẹ ta lẹ nyie
adeka lẹ sẹ; beni anyie lẹ bẽlẹ ãkpã
tẹtrẹmantrẹi lẹ.
10. Ni Iošua wo maṅ lẹ kitã akẹ:
Nyekabọa oše, ni nyekahãa anua nye-
gbẽ, ni wiemọ ko akadše nyedãṅ kẹ-
yaši gbĩ nọ ni makẽnye akẹ nyebọ oše
lẹ, no dãni nyebọ oše.
11. Ni ehã akẹ Iehowa adeka lẹ bọle
maṅ lẹ kẹ-kpe šikome; ni amẹba nsra
lẹṅ ni amẹbawọ dšẹi.
12. Ni Iošua te ši lebi mãṅkpa, ni
osọfoi lẹ wó Iehowa adeka lẹ.
13. Ni osọfoi kpawo lẹ hĩe nyãmọ tẹ-
trẹmantrẹi kpawo lẹ, ni amẹkẹ-nyie Ie-
howa adeka lẹ hĩe, beni amẹnyie lẹ
bẽlẹ amẹmĩkpã tẹtrẹmantrẹi lẹ; ni tabi-
lọi lẹ nyie amẹhĩe, ni sẹ ta lẹ nyie Ie-
howa adeka lẹ sẹ; beni anyie lẹ bẽlẹ
ãkpã tẹtrẹmantrẹi lẹ.
14. Ni gbĩ ni dši gbĩ enyọ lẹ nọ lẹ
amẹbọle maṅ lẹ šikome, ni amẹkũ amẹsẹ
kẹ-ba nsra lẹ mli ekoṅ. Nakai amẹfe
gbĩĩ ekpa.
15. Ni gbĩ ni dši gbĩ kpawo lẹ nọ lẹ
eba mli akẹ amẹte ši mrã, beni dše bõi
tšẹremọ lẹ, ni amẹbọle maṅ lẹ nakai
noṅṅ šii kpawo; nakai gbĩ lẹ kẹkẹ amẹ-
bọle maṅ lẹ šii kpawo.
16. Ni eba mli akẹ noni dši šii kpa-
wo lẹ nọ lẹ, beni osọfoi lẹ kpã tẹtrẹ-
mantrẹi lẹ, Iošua kẽ maṅ lẹ akẹ: Nye-
bọa oše! ši Iehowa etu maṅ lẹ ewo
nyedeṅ.
17. Ši afe maṅ lẹ kẹ emlinii fẽ *musu
ahã Iehowa; Rahab, adſamaṅ lẹ, kẹkẹ
†yi aná wala, lẹ kẹ mofẽmo ní kẹlẹ yọ
yẹ ewe lẹ; edšakẹ lẹ eṅõ bọfoi lẹ ni
wọtšũ lẹ etẽ. *4 Mose 21, 2. †Ios. 2, 12. 13. Heb. 11, 31.
18. Nyekwẹa nyehe ní ahĩa kẹkẹ *yẹ
musunii lẹ ahewọ, koni nyekakọ musu-
nii lẹ eko, ní nyekẹ-lõ musu, ní nyehã
Israel nsra lẹ hũ lõ musu, ní amane ba
enọ. * 3 Mose 27, 28. 5 Mose 13, 18.
19. Ši dſiẹtẹi kẹ šika kẹ akõble nii
kẹ dade nii fẽ lẹ afeamẹ kroṅkroṅ ahã
Iehowa, ni akẹ-ba Iehowa nitõhe lẹ.
20. Kẹkẹ ni maṅ lẹ bọ oše ni amẹkpã
tẹtrẹmantrẹi lẹ. Ni eba mli akẹ, beni
mei lẹ nu tẹtrẹmantrẹi lẹ agbẽmọ lẹ,
amẹbọ oše kpeteṅkple, ni *gbogbo lẹ
gbe ši fẹtẽ, ni mei lẹ bote mã lẹṅ, mo-
fẽmo te ehĩe tẽ, ni amẹṅõ maṅ lẹ. *Heb. 11, 30.
21. Ni mã lẹṅ nii fẽ, hĩĩ kẹ yei,
gbekẽbii kẹ onukpai, tšinai kẹ tõi kẹ
tedšii fẽ lẹ, amẹkẹ klante feamẹ musu.
22. Ši hĩĩ enyọ lẹ ní yasra šikpoṅ lẹ.
Iošua kẽamẹ akẹ: Nyeyaã yõ adſamaṅ
lẹ we lẹ, ni nyeyaṅõa yõ lẹ kẹ nofẽno
ní eyọ kẹ-dšea dšẹi, *takẹ bọni nyekãlẹ
kitã lẹ. *2, 14.
23. Ni oblahĩĩ lẹ ni dši sralọi lẹ te,
ni amẹyaṅõ Rahab kẹ etšẹ kẹ enye kẹ
enyemimei kẹ nofẽno ní eyọ kẹ eweku
lẹ fẽ kẹ-dše kpo, ni amẹhã amẹhĩ Israel
nsra lẹ sẹ. 4 Mose 31, 19.
24. Ni amẹkẹ la šã maṅ lẹ kẹ emli nii
fẽ; emli dſiẹtẹi kẹ šika kẹ akõble nii
kẹ dade nii lẹ kẹkẹ amẹṅõ-wo Iehowa
we lẹ nitõhe lẹ.
25. Ši *Iošua here †Rahab, adſamaṅ
lẹ, kẹ etšẹ we lẹ kẹ nofẽno ní eyọ lẹ
yiwala, ni ehĩ Israel teṅ kẹ-baši ṅmẹnẹ;
edšakẹ eṅõ bọfoi ní Iošua tšũ ni amẹ-
yasra Ieriko lẹ etẽ. *Kods. 1, 25. †Mat. 1, 5.
26. Ni Iošua kãamẹ kitã yẹ nakai be
lẹ mli akẹ: Moni aate ši ni eebasã Ieriko
maṅ nẹ, alomọ lẹ yẹ Iehowa hĩe! Ekẹ
ekromọbi *aato šiši, ni ekẹ ebi sẹkpelọ
aatrá enã agbói lẹ! *1 Maṅ. 16, 34.
27. Ni Iehowa fata Iošua he, ni egbẹi
hehe yẹ šikpoṅ lẹ nọ fẽ.

Yĩtšo 7.

Ši Israelbii lẹ tõ yẹ musunii lẹ agbẹ-
fãṅ, ni Akan ní dšẹ Iuda akutšo lẹ mli
ni dši Zera bi Zabdi bi Karmi bi lẹ
kõlọ *musunii lẹ eko, ni Iehowa mli
wo Israelbii lẹ ala naakpa. *6, 18.
2. Ni Iošua tšũ hĩĩ komei kẹ-dšẹ
Ieriko kẹ-te Ai ni yọ Bet-Aven masẹi
yẹ Betel bokãgbẹ lẹ, ni ekẽamẹ akẹ:
Nyeyaã ni nyeyasraã šikpoṅ lẹ! Ni hĩĩ
lẹ te ni amẹyasra Ai.
3. Ni amẹkũ amẹsẹ kẹ-ba Iošua ṅõ,
ni amẹbakẽlẹ akẹ: Kãhã maṅ mũ lẹ fẽ
mĩya; ši hã hĩĩ aafe akpei-enyọ lo akpei-
etẽ aya ni amẹyatſia Ai nii; kãhao maṅ

fĕ akę ameya dšei; edšakę amę-

Ni mań lę mli hīī aafe akpei-etĕ
-te; ši amędšo foi yę Aibii lę ahīe.
Ni Aibii lę gbe ameteń mei aafe
ai-etĕ kę ekpa, ni amęwoamę foi
Ai agbó lę nä kę-te Šebarim, ni
aamę nii, beni amękplekeo ši lę.
ń lę tšui fā, ni amęhe dšo akę nu.
Kękę ni Iošua gbla etadei, ni eńŏ
bu šikpoń yę Iehowa adeka lę hīe
i gbękę, lę kę Israel onukpai lę
amęlō mlu amęwo amęyiteań.
Ni Iošua kē: Ao, Nuntšo Iehowa!
ewo ońŏ nękę mań ne kę-fo Ior-
oni ońŏwo owo Amorbii lę adeń,
ękpātā wohīe? Wole kūlę wokplē
nī Iordan se!
Ofai ne, Nuntšo! ní Israel etšŏ
ehā amęhenyęloi ne, té makē tēń?
Edšakę Kanaanbii lę kę šikpoń lę
lę fĕ banu he, ni amęababolewo
ni amęagbe wogbei kę-dšę šikpoń
Ni té obafe tēń ye ogbei kpeteń-
ę hewoń? 2 Mose 32, 12.
Ni Iehowa kē Iošua akę: Te ši
ehewo okę ohīe ebu šikpoń nękę?
Israel efe eša, ni asań ametō mi-
o ní miwoamę he kitā lę no, ni
lo musunii lę eko tete, ni amędšu
asań amętšīmo no, ni amęńŏ-futu
ii amli.
Nohewo ni Israelbii lę nyĕē amę-
oi lę ahīe adamo, ni amętšŏ amęsę
amęhenyęloi lę; edšakę amęlō mu-
kęnye ehīń ši dońń, dša nyedšie
ii lę yę nyeteń nyefie.
Te ši, tšūmo mań lę he, ni okē:
ea nyehe krońkroń nyetoa wó;
boni Iehowa, Israel Nyońmo lę,
Musu yę nyeteń, Israel! onyĕń
loi lę ahīe odamo kę-yaši beyino ní
ie musunii lę kę-dšę nyeteń. * 3, 5.
Nohewo lę wó lebi lę akęnye aba-
yę nyekutšei lę anā, ni aba mli
utšo ní Iehowa aamŏ lę ababęńkę
i wekui lę anā, ni weku ní Ie-
aamŏ lę abęńkę yę emli šlaišlai
i šla ní Iehowa aamŏ lę mli hīī
ęńkę ekomekome.

15. Ni aaba mli akę moni aamŏlę, ni
musunii lę yo edeń lę, akę la aašālę, lę
kę nii fĕ ní eyo; edšakę etŏ Iehowa
kitā lę, ni efe hīegbedšianii yę Israel.
16. Kękę ni Iošua te ši lebi māńkpa,
ni ehā Israelbii lę babęńkę yę amęku-
tšei lę anā; ni amŏ Iuda akutšo lę.
1 Sam. 10, 20. 21; 14, 41. 42
17. Ni ehā Iuda wekui lę babęńkę, ni
amŏ *Zerabii lę aweku lę; ni ehā Zera-
bii lę aweku lę mli šlatšemei lę babęńkę
ekomekome, ni amŏ Zabdi; * 4 Mose 26, 20.
18. ni ehā ešia lę mli hīī lę babęńkę
ekomekome, ni amŏ Akan ní dši Zera
bi Zabdi bi Karmi bi ní dšę Iuda aku-
tšo lę mli lę.
19. Ni Iošua kē Akan akę: Mibi, ńŏ
anumnyam ohā Iehowa, Israel Nyońmo
lę, ni owolę, ni odšadše otšŏmi ko: meni
ofe? kāšiumi no!
20. Ni Akan to he ehā Iošua ni ekē:
Lęleń, mife eša miši Iehowa, Israel Nyo-
ńmo lę, ni nękę kę nękę mife:
21. mina Šinear bó fęfeo ko, kę dfię-
tei *šekeli* ohai-enyo, kę šika antęle kome
ní na šio *šekeli* nyońmai-enumo, yę hā-
nii lę ateń, ni mihīe kō no ni mikōlo;
ni na, ańŏ-tē yę šikpoń yę mibū lę teń,
ni dfiętei lę yę šiši.
22. Kękę ni Iošua tšū bofoi, ni amę-
dšo foi kę-te bū leń; ni na, ańŏ nibii
lę atē yę ebū lęń, ni dfiętei lę yę šiši.
23. Ni amędšie kę-dšę bū lę teń, ni
amękę-ba Iošua kę Israelbii lę fĕ ńŏ,
ni amękę-bafie Iehowa hīe.
24. Kękę ni Iošua ńŏ Akan, Zera bi
lę, kę dfiętei lę kę bó lę kę šika antęle
lę, kę ebihīī kę ebiyei, kę etšinai kę ete-
dšii kę etŏi kę ebū kę noféno ní eyo,
ni Israel mū lę fĕ fata ehe, ni amękę-
amę te Akor dšō leń.
25. Ni Iošua kē: Mĕba ohaowo nękę?
Haomo Iehowa aahaoŏ ńmęnę! Ni Israel
mū lę fĕ tfialę tei, ni amękę la šāamę,
ni amęńŏ tei amęfie amęno.
26. Ni ameto tei amęfie eno kú agbo
kę-baši ńmęnę. Ni Iehowa kpale kę-dšę
emlifū ní nā wa lę mli. Nohewo lę awo
dšęi gbęi akę Akor dšō kę-baši ńmęnę.
Ies 65, 10 Hos 2, 17

Yitšo 8.

Ni Iehowa kẹ̄ Iošua akẹ: Kāše gbeyei, ni otšui akafā! Ṅō tabilọi lẹ fẽ ofata ohe, ni ofā kẹ-ya Ai! Na, miṅō Ai mańtšẹ kẹ emańbii lẹ kẹ emań lẹ kẹ ešikpoń lẹ miwo odeń.

2. Ni ofe Ai kẹ emańtšẹ lẹ, tamọ bọni *ofe Ieriko kẹ emańtšẹ lẹ; emli nii kẹ emli koloi lẹ kẹkẹ nyehaā nyehāa nyedientšẹ nyehe. Ya, wo mań lẹ ká yẹ esẹgbẹ! *6, 21.

3. Ni Iošua kẹ tabilọi lẹ fẽ fā ní amẹya Ai. Ni Iošua fāmọ hīī kākālọi sọṅṅ akpei-nyońmai-etẽ, ni ewoamẹ gbẹ nyōṅ;

4. ni ewoamẹ kitā akẹ: Na, nyeyawoa mań lẹ ká yẹ mań lẹ sẹgbẹ; nyekẹ mań lẹ teń akadšekẹa tūtu, ši nyefẽ nyesāa nyehe nyetoa!

5. Ši mí lẹ mikẹ mań mū lẹ fẽ ní fata mihe lẹ wọbatši wọbẹṅkẹ mań lẹ; ni āaba mli akẹ, kẹdši amẹdše kpo amẹkẹwọ bakpe, tamọ tšutšu lẹ, wọbadšo foi yẹ amẹhīe;

6. ni amẹbatiuwọ kẹ-yaši beyinọ ní wọọgblaamẹ kẹ-dšẹ mań lẹ he; edšakẹ amẹbakẹ̄ akẹ: Na, foi amẹdšeọ yẹ wọhīe *tamọ tšutšu lẹ! ni wọọdšo foi yẹ amẹhīe hū. *7, 5.

7. Ši nye lẹ nyetea ši kẹ-dšẹa káwō lẹń ní nyebahe mań lẹ; edšakẹ Iehowa, nye-Nyońmọ lẹ, aaṅōlẹ awo nyedeń.

8. Ni aba mli akẹ, kẹdši nyeṅō mań lẹ, nyemāa mań lẹ nā la! Nyefea takẹ bọni Iehowa ekẹ̄ lẹ. Na, miwonye kitā.

9. Kẹkẹ ni Iošua woamẹ gbẹ, ni amẹyiń amẹte ni amẹyawo ká lẹ, ni amẹhī ši yẹ Betel kẹ Ai teń yẹ Ai anaigbẹ; ní Iošua kẹ mań lẹ hī ši nakai nyō lẹń.

10. Ni Iošua te ši lebi māṅkpa ni eto mań lẹ gbẹdšianọ. Kẹkẹ ni lẹ kẹ Israel onukpai lẹ kwọ kẹ-tšő mań lẹ hīe kẹ-te Ai.

11. Ni tabilọi lẹ fẽ ní fata ehe lẹ kwọ kẹ-te ni amẹtši amẹbẹṅkẹ ni amẹba mań lẹ hīe, ni amẹbọ nsra yẹ Ai kōyigbẹ, ni dšọ̄ kā amẹkẹ Ai teń.

12. Ni eṅō mei aafe akpei-enumọ ni ehā amẹyawo ká yẹ Betel kẹ Ai teń, yẹ mań lẹ anaigbẹ.

13. Ni amẹto mań ni dši ta lẹ fẽ ní yọ mań lẹ kōyigbẹ lẹ kẹ amẹkáwolọi ní yọ mań lẹ anaigbẹ lẹ gbẹdšianọ; ni Iošua te dšọ̄ lẹń nakai nyō lẹń noṅṅ.

14. Ni eba mli akẹ, beni Ai mańtšẹ lẹ na enẹ lẹ, amẹhe fe oyá, ni amẹte ši māṅkẽ mrā, ni mā lẹń hīī lẹ dše kpo ní amẹkẹ Israel bawu, lẹ kẹ emań mū lẹ fẽ, yẹ he ní ato lẹ yẹ ṅā kplanā lẹ nọ; ši elee akẹ awolẹ ká yẹ mań lẹ sẹ.

15. Ni Iošua kẹ Israel mū lẹ fẽ fe tamọ noni afieamẹ yẹ amẹhīe, ni amẹdšo foi kẹ-te ṅā lẹ nọ gbẹ.

16. Kẹkẹ ni abo atšẹ́ mā lẹń bii lẹ fẽ kẹ-kpe ni amẹtiuamẹ; ni amẹtiu Iošua, ni amẹgblaamẹ kẹ-dšẹ mā lẹń.

17. Ni efẹẹ nū ko yẹ Ai lo Betel ní eyanyiee Israel sẹ; ni amẹšī mań lẹ ní enā kā, ni amẹnyie Israel sẹ.

18. Kẹkẹ ni Iehowa kẹ̄ Iošua akẹ: Kpā akplọ ni ohīe lẹ mli otšő Ai gbẹ; edšakẹ madšielẹ mawo odeń! Ni Iošua kpā akplọ ní ehīe lẹ mli etšő mań lẹ nọ gbẹ.

19. Kẹkẹ ni káwolọi lẹ te ši oyá kẹdšẹ heni amẹyọ lẹ, ni amrō ní Iošua kpā enine mli lẹ, amẹwo foi ni amẹbabote mā lẹń, ni amẹṅōlẹ, ní amẹhe fe oyá ni amẹmā mań lẹ nā la.

20. Ni beni Ai hīī lẹ yakwẹ amẹsẹ lẹ, amẹna akẹ mā lẹń lasū mīte ši kẹ-mīya ṅwei, ni amẹnáá gbẹ amẹdšo foi kẹ-tšő biẹ lo biẹ. Ni mań ní dšo foi kẹ-te ṅā lẹ nọ lẹ tšőmọ amẹhīe amẹwo mei ní nyie amẹsẹ lẹ.

21. Ši beni Iošua kẹ Israel mū lẹ fẽ na akẹ káwolọi lẹ eṅō mań lẹ, ni mā lẹń lasū mīte ši lẹ, amẹkū amẹsẹ ni amẹbagbe Ai hīī lẹ;

22. ni meikrokomei lẹ hū dše kpo kẹdšẹ mā lẹń kẹamẹ bakpe, ní nẹkẹ amẹgbẽ Israel teń, fā yẹ biẹ ni fā hū yẹ biẹ; ní amẹgbeamẹ āhū kẹ-yaši beyinọ ní amẹteń mokomeflo efẹẹ lo edšoo foi kẹ-dšee mli.

23. Ši Ai mańtšẹ lẹ, amẹmōlẹ hīekālọ, ni amẹkẹlẹ bahā Iošua.

24. Ni eba mli akẹ, beni Israel egbe Aibii fẽ ní yọ ṅmōdšiań yẹ ṅā lẹ nọ heni amẹtiuamẹ kẹ-te lẹ etā, ni amẹfẽ

'ŏnyŏi yę klante nă etă lę, Israel
fĕ kŭ amęsę kę-ba Ai, ni amęgbe-
'ę klante nă.
Ni mei fĕ ní nyŏnyŏi yę nakai gbĭ
hĭĭ kę yei fĕ, dši akpei-nyoṅma-
'o, ní dši Aibii sọṅṅ.
Ni Iošua esuu enine ní ekę-hĭe
lę kę-yaši beyinọ ní efe Aibii lę
ısu. 2 Mose 17, 11—13.
Mă lęṅ koloi kę emli nii lę kękę
ha amęhă amęhe yę Iehowa wie-
ewo Iošua he kită lę nă.
Ni Iošua šă Ai ni ehă etšŏ nănọ
'ŏkŭ kę-baši ṅmęnę.
Ši Ai maṅtšę lę, eseṅlę yę tšo nọ
ši gbękęnăši; ni beni hŭlŭ nyŏ ši
šua fă akę ayadšie *egbonyo lę
tšo lę nọ, ni amęšęlę amęfŏ maṅ
bó lę nă, ni amęto tęi amęfie enọ
bo kę-baši ṅmęnę. *10, 27. 5 Mose 21, 23.
No be lę mli lę Iošua mă afọle-
ehă Iehowa, Israel Nyoṅmọ lę,
Ebal goṅ lę nọ, *5 Mose 27, 2—8.
takę bọni Iehowa tšŭlọ Mose lę wo
bii lę akită lę, bọni aṅmă yę Mose
ɔlo lę mli lę: afọlešălatę ní akę
udši ní moko wóko dade nọ yę nọ
ıă; ni amęšă šă-afọlei yę nọ amęhă
'a, ni amęšă šidă-afọlei hŭ.
Ni ekwę Mose mla lę ní eṅmă yę
bii lę ahĭe lę nọ eṅmă ewo tęi lę
'ę dšęi.
Ni Israel mŭ lę fĕ kę amęnukpai
nọkwęlọi lę kę kodšolọi lę damọ
lę masęi bię kę bię yę osọfoi Levi-
ĭ tĕrẹọ Iehowa kpăṅmọ adeka lę
gbọi kę maṅbii fĕ; amęfă damọ
zim goṅ lę ṅęlęnọ, ni fă hŭ damọ
goṅ lę ṅęlęnọ, takę bọni Iehowa
Mose ewo kită tšutšu lę akę adšŏ
maṅ lę. *5 Mose 11, 29; 27, 12 13.
Ni no sę lę ekane mla lę mli wie-
ę fĕ, dšọmọ lę kę lŏmọ lę, takę
ıṅmă yę mlawolo lę mli lę pępępe.
Wiemọ ko bę yę nii ni Mose wo
tă lę fĕ mli, ní Iošua kanee yę
asafo lę kę yei kę gbekĕbii kę
ıí yọ amęteṅ lę ahĭe.

Yitšo 9.

Ni eba mli akę, beni maṅtšęmei fĕ
ní yọ Iordan sęgbę yę gŏdši lę ateṅ kę
dšọi lę amli kę ṅšọ kpeteṅkple lę nă fĕ,
yę Lebanon ṅęlęnọ, ní dši Hitbii kę
Amorbii kę Kanaanbii kę Perizbii kę
Hivbii kę Iebusbii lę, nu lę,
2. amębua amęhe nă ni amęfe ekome,
koni amękę Iošua kę Israel abawu.
3. Ši beni Gibeonbii lę hŭ nu noni
Iošua fe *Ieriko kę †Ai lę,*6, 20. 21 †8, 26. 28.
4. amę hŭ amęto ṅă, ni amęte ni amęfe
amęhe tamọ bọfoi ní atšŭamę, ni amęṅŏ
flọtọi memedši amętĕre amętedšii, kę wo-
lotọi memedši ní egblagblai ní atratrai hŭ,
5. ni amęwo tokotai memedši ní atšra-
tšrai kę atadei memedši hŭ, ni amęgbę-
nyiemọ aboloi lę fĕ egbĭ ni efufŭi.
6. Ni amęyiṅ amęte Iošua ṅŏ yę nsra
lęṅ yę Gilgal, ni amękēlę kę Israel hĭĭ
lę akę: Wọdšę maṅsę šoṅṅ, hewọ lę agbę-
nę nyekęwọ akpăṅa!
7. Ni Israel hĭĭ lę kē *Hivbii lę akę:
Akakwę ní wọte neṅ nyeyọ, ni té aafe
tĕṅ ní mikęnye †aakpăṅ hŭ.
*11, 19. †2 Mose 23, 32.
8. Ni amękē Iošua akę: Otšŭdši dši-
wọ. Ni Iošua kēamę akę: Namei dšinye,
ní nĕgbę nyedšę?
9. Ni amękēlę akę: Maṅsę šoṅṅ otšŭ-
dši dšę ni amęba yę Iehowa, o-Nyoṅmọ
lę, gbęi ahewọ; edšakę wọnu ehe sane
lę kę nibii fĕ ní efe yę Mizraim,
10. kę nibii fĕ ní efe Amorbii amaṅ-
tšęmei enyọ lę, ní yọ Iordan sę lę, Heš-
bon maṅtšę Sihon kę Bašan maṅtšę Og
ní yọ Aštarot lę. 4 Mose 21, 21—35.
11. Nohewọ lę wọnukpai kę wọšikpoṅ
lę nọ bii lę fĕ kēwọ akę: Nyeṅŏa gbę-
nọ niyenii ní nyeyaă ní nyekęamę aya-
kpea, ni nyekęaamę akę: Nyetšŭdši dšiwọ,
hewọ lę agbęnę nyekęwọ aakpăṅa!
12. Wọboloi nę, gbĭ ní wọyiṅ akę wọ-
mĭba nyeṅŏ lę, klakla wọṅŏ kę-dšę wọ-
šlai, koni wọbaye yę gbę lę nọ, ni
agbęnę, na, egbĭ ni efufŭi.
13. Ni nękę wolotọi nę ní wọwoamę
mli wein obŏbŏ lę ehĕi ni, ni na, amę-
gblagblai; ni wọtadei kę wọtokotai nę
esŭ yę gbę lę ní dšękę tšŏ lę hewọ.

14. Ni ame̱here hīī le̱ ye̱ ame̱gbe̱no̱ niyenii le̱ anā, ši ame̱bii *Iehowa dāṅgbē. *4 Mose 27, 21.

15. Ni Iošua ke̱ame̱ ye omanye sane, ni eke̱ame̱ kpāṅ ake̱ agbeṅame̱. Ni asafo le̱ no̱ lumei le̱ kāmo̱ame̱ kitāi. K. 7.

16. Ni eba mli ake̱, beni ame̱ke̱ame̱ ekpāṅ le̱ se̱ gbīī etē le̱, ame̱nu ake̱ ame̱ke̱ame̱ dšeke̱e̱ ni ame̱teṅ ame̱yo̱.

17. Ni Israelbii le̱ fā, ni gbī ní dši gbī etē le̱ ame̱yanina ame̱mādši le̱; ni ame̱mādši le̱ dši Gibeon ke̱ Kefira ke̱ Beerot ke̱ Kiriat-Yearim.

18. Ni Israelbii le̱ egbeeame̱; edšake̱ asafo le̱ no̱ lumei le̱ ena Iehowa, Israel Nyoṅmo̱ le̱, ame̱ke̱-kāmo̱ame̱ kitāi; ši asafo mū le̱ fē wie hūhūhū ame̱ši lumei le̱.

19. Ni lumei le̱ fē kē̱ asafo mū le̱ fē ake̱: Wo̱na Iehowa, Israel Nyoṅmo̱ le̱, wo̱ke̱-kāmo̱ame̱ kitāi, nohewo̱ le̱ wo̱nyēṅ ame̱he wo̱ta.

20. Nō moṅ ní wo̱o̱feame̱ ne̱, ní wo̱hā ame̱yi aná wala, koni mlifū akaba wo̱no̱ ye̱ kitāi ni wo̱kāmo̱ame̱ le̱ hewo̱. 2 Sam 21, 1. 2.

21. Ni lumei le̱ kē̱ame̱ ake̱: Akagbeame̱; ši ame̱tšó̱mo̱ laiyalo̱i ke̱ fāṅyalo̱i ame̱hā asafo mū le̱ fē, take̱ bo̱ni lumei le̱ kē̱ame̱ le̱.

22. Ni Iošua tšé̱ame̱ ke̱-ba, ni ekē̱ame̱ ake̱: Meni hewo̱ nyelakawo̱ ake̱: Wo̱ke̱nye teṅ dšeke̱ naakpa; ani moaṅ le̱ wo̱teṅ nyeyo̱?

23. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ alomo̱nye, ni nyó̱dši ní aate lai ke̱ mei ní aate fāṅ ke̱-ba mi-Nyoṅmo̱ le̱ we le̱ ase̱ efoṅ ye̱ nyeteṅ?

24. Ni ame̱to he ame̱hā Iošua ake̱: Edšake̱ agba otšūdši, bo̱ni Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, kē̱ etšūlo̱ Mose ake̱ eeṅō šikpoṅ mū le̱ fē ehānye, ni eefite šikpoṅ le̱ no̱ bii fē ye̱ nyehīe, ni wo̱še gbeyei naakpa ake̱ nyebagbewo̱, ni no hā wo̱ye ne̱ke̱ sane ne̱.

25. Ni agbe̱ne̱, nawo̱, wo̱ye̱ odeṅ; bo̱fēbo̱ hī ní edša ye̱ ohīe ake̱ oofewo̱ le̱, femo̱.

26. Ni efeame̱ nakai, ni edšieame̱ ke̱dše̱ Israelbii le̱ adeṅ, ní ame̱kagbeame̱.

27. Ni nakai gbī le̱ noṅṅ Iošua ṅōame̱ efe *laiyalo̱i ke̱ fāṅyalo̱i ehā asafo le̱ ke̱ Iehowa afo̱lešālate̱ le̱ ke̱-baši ṅme̱ne̱ ye̱ he ni eehala le̱. *5 Mose 29, 10.

Yitšo 10.

Ni eba mli ake̱, beni Ierusalem maṅtše̱ Adonizedek nu ake̱ *Iošua eṅō Ai ni efele̱ musu, ni bo̱ni efe Ieriko ke̱ emaṅtše̱ le̱, nakai efe Ai ke̱ emaṅtše̱ le̱ hū, ni †asaṅ Gibeonbii le̱ ke̱ Israel eyafe ekome ni ame̱ye̱ ame̱ṅō le̱, *Yi. 8. †Yi. 9.

2. ame̱še gbeyei naakpa; edšake̱ maṅ kpeteṅkple dši Gibeon, tamo̱ maṅtše̱maṅ noṅṅ, ni eda fè Ai, ni emli hīī le̱ fē kākālo̱i so̱ṅṅ ni.

3. Nohewo̱ le̱ Ierusalem maṅtše̱ Adonizedek tšū ke̱-te Hebron maṅtše̱ Hoham ke̱ Iarmut maṅtše̱ Piram ke̱ Lakiš maṅtše̱ Iafia ke̱ Eglon maṅtše̱ Debir ṅō ake̱:

4. Nyebaā ní nyebafataā mihe, koni wo̱yagbe Gibeon; edšake̱ eke̱ Iošua ke̱ Israelbii le̱ eyafe ekome.

5. Nohewo̱ le̱ Amorbii amaṅtše̱mei enumo̱ ne̱: Ierusalem maṅtše̱ le̱ ke̱ Hebron maṅtše̱ le̱ ke̱ Iarmut maṅtše̱ le̱ ke̱ Lakiš maṅtše̱ le̱ ke̱ Eglon maṅtše̱ le̱, ke̱ ame̱tai le̱ fē ba ame̱babua ame̱he nā, ni ame̱bo̱ nsra ame̱wo Gibeon, ní ame̱ke̱le̱ awu.

6. Ke̱ke̱ ni Gibeonbii le̱ tšū Iošua ṅō ye̱ nsra le̱ṅ ye̱ Gilgal ame̱bakē̱: Kādšie onine ye̱ otšūdši le̱ ahe; ba wo̱ṅō mrāmrā, ní obahere wo̱yiwala, ní obaye obuawo̱; edšake̱ Amorbii amaṅtše̱mei fē ní yo̱ gōdši le̱ ano̱ le̱ ebabua ame̱he nā ewowo̱!

7. Ke̱ke̱ ni Iošua ke̱ ta le̱ fē ke̱ tabilo̱i agboi le̱ fē fā ke̱-dše̱ Gilgal ke̱-te.

8. Ni Iehowa kē̱ Iošua ake̱: Kāšeame̱ gbeyei; edšake̱ mituame̱ miwo odeṅ; ame̱teṅ mokomoko damo̱ṅ ohīe!

9. Ke̱ke̱ ni Iošua banyie nyōṅnyōṅ fē ke̱-dše̱ Gilgal ni ebahēṅame̱ trukā.

10. Ni Iehowa hā ame̱dšidšā ye̱ Israel hīe, ni ame̱gbeame̱ babaō ye̱ Gibeon, ni ame̱tiuame̱ ke̱-tšō̱ Bet-Horon kwō̱he le̱, ni ame̱gbegbēame̱ ke̱-yaši Azeka ke̱ Makeda tō̱.

11. Ni eba mli ake̱, beni ame̱dšo foi ye̱ Israel hīe ní ame̱še̱ Bet-Horon šikple-

kemohe lę, Iehowa hā *tęi kpeteńkplei dšę ńwei bafie amęnǫ kę-yaši Azeka, ni amęgboi; mei ní nyońmǫńtęi lę gbe lę fá fè mei ní Israelbii lę kę klante gbe.
* 2 Mose 9, 22—25.

12. No be lę mli Iošua kę Iehowa wie,
gbī ni Iehowa ńō Amorbii lę ewo Israel-
bii lę adeń lę, ni ekē yę Israel hīe akę:
Hūlū, wa odamǫ ši yę Gibeon, ni bo
nyońtšēre hū, yę Ayalon dšō leń!

13. Ni *hūlū wa, ni nyońtšēre hū damǫ
ši, kę-yaši beyinǫ ní mań lę tǫ amęhe
owele yę amęhenyęlǫi lę anǫ. Ani ańmāko
enę yę †Iašar wolo lę mli? Ni hūlū damǫ
ši yę ńwei teń, ni eyee oyai ní eyanyō
ši aafe gbī mū. * Hab. 3, 11. † 2 Sam. 1, 18.

14. Ni nakai gbī lę hīe lo esę nę gbī
ko bako pēń ní tamǫ no, ní Iehowa ebo
gbomo gbē toi nękę; edšakę *Iehowa
wu hā Israel. * K. 42. 2 Mose 14, 25.

15. Ni Iošua kū esę, ni Israel fē fata
ehe, ni amęba nsra leń yę Gilgal.

16. Ši mańtšęmei enumǫ nę dšo foi,
ni amęyatē amęhe yę tękplo ní yǫ Ma-
keda lę mli.

17. Ni abatfa Iošua adafi akę: Ana
mańtšęmei enumǫ lę ní amęyatē amęhe
yę tękplo ní yǫ Makeda lę mli.

18. Ni Iošua kē: Nyeyakokloa tęi kplei-
kplei nyekę-tšīmǫa tękplo lę nā, ni nyeńō
hīī nyeto he ni amębu amęhe.

19. Ši nye lę nyekadamǫa ši; nyetiua
nyehenyęlǫi lę, ni nyetfia mei ní ekpe
sę lę anii; nyekahāa amęyabotea amę-
mādši lę amli; edšakę Iehowa, nye-Nyo-
ńmǫ lę, etuamę ewo nyedeń.

20 Ni eba mli akę, beni Iošua kę
Israelbii lę egbeamę babaō dientšę egbe
nā ní amęyi etā, ní mei ni fę lę edšo
foi kę-bote mādši ní atfa gbogbo awo
he lę amli lę,

21. mań mū lę fē kū amęsę kę-ba nsra
leń yę Iošua ńō yę Makeda yę hedšǫlę
mli; mokomoko etfaa esēń yę Israelbii
lę ahīe.

22. Kękę ni Iošua kē: Nyegblea tękplo
lę nā, ní nyedšiea nakai mańtšęmei enu-
mǫ lę kę-dšęa tękplo leń nyebahāami!

23. Ni amęfe nakai, ni amędšie nakai
mańtšęmei enumǫ lę yę tękplo leń amę-
bahālę: Ierusalem mańtšę lę kę Hebron
mańtšę lę kę Iarmut mańtšę lę kę Lakiš
mańtšę lę kę Eglon mańtšę lę.

24. Ni eba mli akę, beni akę nakai
mańtšęmei lę dše kpo kę-ba Iošua ńō
lę, Iošua tšę Israel hīī lę fē kę-ba, ni
ekē tabilǫi ní kęlę te lę anǫ asafoiatšę-
mei lę akę: Nyetšia nyebań ní nyekę
nyenādši abamāmǫa nękę mańtšęmei nę
akuęi anǫ! Ni amętši amęba, ni amękę
amęnādši bamāmǫ amękuęi anǫ.

25. Ni Iošua kēamę akę: Nyekašea
gbeyei, ni nyetšui hū akafāa! nyehe
awań ni nyefea ekā; edšakę nękę Ieho-
wa bafe nyehenyęlǫi lę fē ní nyekę-
wuǫ lę!

26. Ni no sę lę Iošua tfiaamę nii ni
egbeamę, ni esęńamę yę tšei enumǫ nǫ;
ni amętšotšōro tšei lę anǫ kę-yaši gbękę.

27. Ši beni *hūlū yanyō ši lę, Iošua
fā ní adšieamę kę-dšę tšei lę anǫ, ni
ašęręamę afie tękplo ní amęyatē yę mli
lę nońń mli, ni amęhole tęi kplei amętšī
tękplo lę nā, ni eyę kę-baši ńmęnę.
* 8, 29 5 Mose 21, 23.

28. Ni Iošua ńō Makeda hū yę nakai
gbī lę nǫ, ni ekę klante gbeamę, ni efe
emli mańtšę lę kę susumai ní yǫ mli
lę fē musu, efęę mokomeflo ní dše mli;
ni efe Makeda mańtšę lę, tamǫ bǫni *efe
Ieriko mańtšę lę. * 6, 21.

29. Kękę ni Iošua kę Israel fē tšērę
mli kę-dšę Makeda kę-te Libna, ni ekę
Libna wu.

30. Ni Iehowa ńō no hū ewo Israel
deń kę emli mańtšę lę fē; ni ekę klante
gbelę kę susumai ní yǫ mli lę fē, efęę
mokomeflo ní dše mli; ni efe emli mań-
tšę lę, tamǫ bǫni efe Ieriko mańtšę lę.

31. Kękę ni Iošua kę Israel fē tšērę
mli kę-dšę Libna kę-te Lakiš, ni ebǫ
nsra ewo ehe, ni ekęlę wu.

32. Ni Iehowa ńō Lakiš ewo Israel
deń, ni amęńōlę yę gbī ní dši gbī enyǫ
lę nǫ, ni amękę klante gbelę kę susu-
mai ní yǫ mli lę fē, tamǫ bǫni efe
Libna lę.

33. No be lę mli lę Geser mańtšę
Horam fā kę-ba ní ebaye ebua Lakiš;

ni Iošua gbelẹ kẹ emañ lẹ fẽ kẹ-yaši
beyinọ ni efẹẹ mokomeflo ni dše mli.
34. Kẹkẹ ni Iošua kẹ Israel fẽ tšẽrẹ
mli kẹ-dšẹ Lakiš kẹ-te Eglon; ni amẹbọ
nsra amẹwo ehe, ni amẹkẹlẹ wu;
35. ni amẹñõlẹ yẹ nakai gbĩ lẹ nọ noññ,
ni amẹkẹ klante gbelẹ kẹ susumai ni yọ
mli lẹ fẽ; efeamẹ musu nakai gbĩ lẹ nọ
noññ, tamọ bọni efe Lakiš lẹ pẹpẽpẹ.
36. Kẹkẹ ni Iošua kẹ Israel fẽ fã kẹ-
dšẹ Eglon kẹ-te Hebron, ni amẹkẹlẹ
wu;
37. ni amẹñõlẹ, ni amẹkẹ klante gbe-
amẹ kẹ emli mañtšẹ lẹ kẹ ehe akrowai
lẹ fẽ kẹ susumai ni yọ mli lẹ fẽ; efẹẹ
mokomeflo ni dše mli, tamọ bọni efe
Eglon lẹ pẹpẽpẹ, ni efelẹ kẹ susumai
ni yọ mli lẹ fẽ musu.
38. Kẹkẹ ni Iošua kẹ Israel fẽ kũ
amẹsẹ kẹ-te Debir, ni ekẹlẹ yawu;
39. ni eñõlẹ kẹ emli mañtšẹ lẹ kẹ ehe
akrowai lẹ fẽ, ni amẹkẹ klante gbeamẹ,
ni amẹfe susumai ni yọ mli lẹ fẽ musu;
efẹẹ mokomeflo ni dše mli; bọni efe
Hebron lẹ, kẹ bọni efe Libna kẹ emli
mañtšẹ lẹ hũ lẹ, nakai noññ efe Debir
kẹ emli mañtšẹ lẹ.
40. Ni Iošua kpãtã šikpoñ lẹ fẽ hĩe:
gõdši ašikpoñ lẹ kẹ wuoyigbẹ šikpoñ
lẹ kẹ ñãnọ šikpoñ lẹ kẹ gõdši ahĩe ši
lẹ kẹ amẹmli mañtšẹmei lẹ fẽ, ni efẹẹ
moko ni dše mli; ni nofẽno ni mũọ lẹ
*efelẹ musu, tamọ bọni Iehowa, Israel
Nyoñmọ lẹ, ewo kitã lẹ.
*4 Mose 21, 2. 5 Mose 20, 16—18.
41. Ni Iošua kpãtã amẹhĩe kẹ-dšẹ Kadeš-
Barnea kẹ-te Gaza tõ, kẹ *Gošen šikpoñ
lẹ fẽ kẹ-yaši Gibeon tõ. *11, 16.
42. Ni nẹkẹ mañtšẹmei nẹ fẽ kẹ amẹ-
šikpõdši lẹ Iošua ñõ šikõme; edšakẹ
*Iehowa, Israel Nyoñmọ lẹ, wu ehã
Israel. *K. 14.
43. Ni Iošua kẹ Israel fẽ kũ amẹsẹ
kẹ-te nsra leñ yẹ Gilgal. K. 15.

Yĩtšo 11.

Ni eba mli akẹ, beni Hazor mañtšẹ
Iabin nu he lẹ, etšũ kẹ-te Madon mañ-
tšẹ Iobab kẹ Šimron mañtšẹ lẹ kẹ Akšaf
mañtšẹ lẹ,
2. kẹ mañtšẹmei ni yọ kõyigbẹ yẹ
gõdši ašikpoñ lẹ nọ kẹ ñã kpatã ni yọ
Kinerot wuoyigbẹ lẹ nọ kẹ ñãnọ šikpoñ
lẹ nọ kẹ Dor ñmeñmei lẹ anọ yẹ anai-
gbẹ lẹ,
3. kẹ Kanaanbii ni yọ bokãgbẹ kẹ
anaigbẹ lẹ kẹ Amorbii lẹ kẹ Hitbii lẹ
kẹ Perizbii lẹ kẹ Iebusbii ni yọ goñ
lẹ nọ lẹ kẹ Hivbii ni yọ Hermon goñ
lẹ šiši yẹ Mizpa šikpoñ lẹ nọ lẹ añõ
4. Ni menẹmei kẹ amẹtai lẹ fẽ fã,
mei babaõ ni amẹfálẹ tamọ ñšọ nã šia,
kẹ okpọñọi kẹ fĩlii babaõ dientšẹ.
5. Ni nẹkẹ mañtšẹmei nẹ fẽ nã bakpe
ši, ni amẹba amẹbabọ nsra yẹ hekome
yẹ Merom nui lẹ anã, koni amẹkẹ Israel
awu.
6. Ni Iehowa kẽ Iošua akẹ: Kãšeamẹ
gbeyei; edšakẹ wọ̃ benẹ yinọ lẹ mahã
amẹfẽ amẹnyõnyõi yẹ Israel hĩe: amẹ-
kpọñọi lẹ, oflọ amẹnanesẹfãi, ni amẹfĩlii
lẹ okẹ la ašã!
7. Kẹkẹ ni Iošua kẹ tabilọi lẹ fẽ ba-
hẽñamẹ trukã yẹ Merom nui lẹ anã, ni
amẹtuaamẹ.
8. Ni Iehowa dšieamẹ ewo Israel deñ,
ni amẹgbegbẽamẹ ni amẹtiuamẹ kẹ-te
Zidon wulu lẹ kẹ *Misrefot-Maim kẹ
Mizpe dšọ̃ leñ yẹ bokãgbẹ lẹ, ni amẹ-
gbegbẽamẹ kẹ-yaši beyinọ ni efẹẹ moko-
meflo ni dše mli. *13, 6
9. Ni Iošua feamẹ bọni Iehowa fãlẹ
lẹ: eflọ amẹkpọñọi lẹ ananesẹfãi, ni ekẹ
la šã amẹfĩlii lẹ hũ.
10. Ni Iošua kũ esẹ yẹ nakai be lẹ
mli ni eyañõ Hazor, ni ekẹ klante gbe
emli mañtšẹ lẹ; edšakẹ tšutšu lẹ Hazor
dši nakai mañtšẹyelihei lẹ fẽ kwa yitšo.
11. Ni amẹkẹ klante gbe susumai ni
yọ mli lẹ fẽ, ni *amẹfeamẹ musu; ašĩĩ
nokonoko ni mũọ, ni ekẹ la šã Hazor.
*4 Mose 21, 2
12. Ni Iošua ñõ nẹkẹ mañtšẹmei nẹ
amãdši lẹ fẽ kẹ amẹmli mañtšẹmei lẹ
fẽ, ni ekẹ klante gbeamẹ, ni efeamẹ
musu, tamọ bọni Iehowa tšũlọ Mose wo
kitã lẹ.
13. Ši mãdši fẽ ni mãmọ ñmeñmei anọ
lẹ Israel ešãã emli ekomeflo, akẹ dša
Hazor kẹkẹ Iošua šã.

14. Ni nękę mădši nę amli nii fĕ kę
koloi lę Israelbii lę ha hă amęhe; ši amę-
kę klante gbe gbomei lę fĕ kę-yaši beyinọ
ní amękpâtă amęhĭe, ni amęfeę mokomoko
ní mûọ.
15. Bọni Iehowa wo etšûlọ Mose kitā
lę, nakai noṅṅ Mose wo Iošua kitā, ni
nakai Iošua fe; nii ní Iehowa wo Mose
he kitā lę ešĭĭ mli eko eko ní efee.
16. Ni Iošua ṅõ nakai šikpoṅ lę fĕ,
gõdši ašikpoṅ lę kę wuoyigbę lę fĕ kę
*Gošen šikpoṅ lę fĕ kę ṅānọ šikpoṅ lę
kę ṅă kpată lę kę Israel gõdši ašikpoṅ
lę kę ehe ṅă kplanā lę; * 10, 41.
17. kę-dšę goṅ kę enọ kpatā lę ní wó
enā nọ kę-te Seir lę he kę-yaši Baal-Gad
yę Lebanon dšō̜ leṅ, yę Hermon goṅ lę
šiši; ni emõmọ amęmaṅtšęmei lę fĕ ni
etĭiaamę nii ni egbeamę.
18. Gbĭĭ pĭ Iošua kę nękę maṅtšęmei
nę fĕ wu.
19. Maṅ ko maṅ ko bę ní kę amęhe
badõmọ Israelbii lę, akę dša *Hivbii ní
dši Gibeonbii lę; ta amękę-ṅõ fĕ. * 9, 15.
20. Edšakę Iehowa deṅ edšę, ni awa-
dše amętšui ní amękę Israel awu, ní
afeamę musu, ni akanaamę mọbọ, *ši
moṅ akpâtā amęhĭe, takę bọni Iehowa
wo Mose kitā lę. * 5 Mose 7, 2.
21. Ni Iošua fă yę nakai be lę mli ni
*eyabule Anakbii lę aseši yę goṅ lę nọ,
yę Hebron kę Debir kę Anab kę Iuda
gõdši lę fĕ nọ kę Israel gõdši lę fĕ nọ;
ni Iošua feamę kę amęmădši lę fĕ musu.
* 4 Mose 13, 22. 5 Mose 1, 28.
22. Anakbii lę ateṅ mokomeflo efeę yę
Israelbii lę ašikpoṅ lę nọ, akę dša Gaza
kę *Gat kę Ašdod pę meikomei fę yę.
* 1 Sam. 17, 4.
23 Ni Iošua ṅõ šikpoṅ mû lę fĕ, ta-
mọ bọni Iehowa kę̄ Mose lę pępę̄pę; ni
Iošua dša mli hă Israel yę amęmlidšăi
anā kę amękutšei lę anā, ní etšȭ amę-
gbošinii. Ni *šikpoṅ lę nọ dšọ ni tawû
sę fo. * 14, 15.

Yitšo 12.

Ni menęmei dši šikpoṅ lę nọ maṅtšę-
mei ní Israelbii lę gbe ní amęṅõ amę-
šikpõdši lę, yę Iordan sę yę bokāgbę lę,
kę-dšę Arnon fă lę nā kę-yaši Hermon
goṅ lę he kę ṅā kplanā lę fĕ yę bokā-
gbę lę:
2. Amorbii amaṅtšę *Sihon ni hĭ Heš-
bon ní ye nọ kę-dšę Aroer ní kă Arnon
fă lę nā kę dšō̜ lę teṅ lę he, kę Gilead
fă kę-yaši Iabok fă lę ní dši Amonbii
lę ahûsû lę nā, * 4 Mose 21, 24.
3. kę ṅā kplanā lę nọ kę-yaši Kinerot
ṅšọ lę nā yę bokāgbę āhû kę-yaši ṅšọ
ní yọ ṅā kplanā lę nọ ní dši Ṅõ-ṅšọ lę
nā yę bokāgbę kę-yaā Bet-Iešimot gbę
kę Teman gbę yę Pisga šiši;
4. kę Bašan maṅtšę Og ní dši oblāṅi
ní efę lę ateṅ mokome ní hĭ Aštarot kę
Edrei, 4 Mose 21, 33. 5 Mose 3, 11.
5. ni lę eye Hermon goṅ lę kę Salka
kę Bašan mû lę fĕ nọ kę-yaši Gešurbii
kę Maakatbii ahûsûi lę anọ, kę Gilead
fă ní dši Hešbon maṅtšę Sihon hûsû lę nọ.
6. Iehowa tšûlọ Mose kę Israelbii lę
gbeamę; ni Iehowa tšûlọ Mose ṅõ *ši-
kpoṅ lę ehā Rubenbii lę kę Gadbii lę
kę Manase akutšo lę fă lę akę amęnõ.
* 4 Mose 32, 33.
7. Ni menęmei dši šikpoṅ lę nọ maṅ-
tšęmei ní Iošua kę Israelbii lę gbe yę
Iordan anaigbę kę-dšę Baal-Gad ní kā
Lebanon dšō̜ leṅ lę kę-yaši goṅ kę enọ
kpatā ní wó enā nọ kę-te Seir lę he;
ni Iošua ṅõ amęšikpõdši lę ehā Israel
akutšei lę akę amęnõ yę amęmlidšăi lę
anā;
8. gõdši ašikpoṅ lę kę dšō̜ šikpoṅ lę
kę ṅā kplanā lę kę gõdši lę ahĭeši kę
ṅā lę nọ kę wuoyigbę lę ní dši *Hit-
bii kę Amorbii kę Kanaanbii kę Periz-
bii kę Hivbii kę Iebusbii lę anõ lę. * 11, 3
9. Nakai maṅtšęmei lę fĕ ekomekome
dši: *Ieriko maṅtšę lę, †Ai ní yọ Betel
masęi lę maṅtšę lę, * 6, 2. † 8, 29.
10. Ierusalem maṅtšę lę, Hebron maṅ-
tšę lę, 10, 1. 3.
11. Iarmut maṅtšę lę, Lakiš maṅtšę lę,
10, 3.
12. Eglon maṅtšę lę, Gezer maṅtšę lę,
10, 3. 26 33.
13. *Debir maṅtšę lę, Geder maṅtšę lę,
* 10, 39. Kods. 1, 11.
14. *Horma maṅtšę lę, †Arad maṅtšę lę,
* Kods. 1, 17. † 4 Mose 21, 1.
15. *Libna maṅtšę lę, Adulam maṅ-
tšę lę, * 10. 29. 30.

16. *Makeda mańtše̱ le̱, Betel mańtše̱ le̱, * 10, 28.

17. Tapua mańtše̱ le̱, Hefer mańtše̱ le̱,

18. *Afek mańtše̱ le̱, Lašaron mańtše̱ le̱, * 15, 53. 1 Sam. 4, 1.

19. Madon mańtše̱ le̱, Hazor mańtše̱ le̱, 11, 1. 10.

20. Šimron-Meron mańtše̱ le̱, Akšaf mańtše̱ le̱, 11, 1.

21. Taanak mańtše̱ le̱, Megido mańtše̱ le̱,

22. Kedeš mańtše̱ le̱, Iokneam ní yo̱ Karmel šiši le̱ mańtše̱ le̱,

23. *Dor mańtše̱ le̱ ní yo̱ Nafat-Dor le̱, dšeńmādši amańtše̱ le̱ ni yo̱ Gilgal le̱ * 11, 2.

24. ke̱ Tirza mańtše̱ le̱, ame̱fē ame̱yibo̱ dši nyońmai-etē ke̱ ekome.

Yitšo 13.

Ni beni Iošua egbo̱ ni eye afii pī le̱, Iehowa kē̱le̱ ake̱: Ogbo̱ ni oye afii pī, ni šikpoń ni efe̱ ni abańō le̱ fā babaō lolo.

2. Šikpoń ni efe̱ le̱ ne̱: Filistibii aniiań fē ke̱ Gešurbii anō le̱ fē,

3. ke̱-dše̱ Šihor ní hoo̱ ye̱ Mizraim hīe le̱ nā ke̱-yaši Ekron hūsū le̱ nā ye̱ kōyigbe̱ le̱, abuo̱ no ahāa Kanaanbii le̱, Filistibii le̱ alumei enumo̱ le̱: Gazabii le̱ ke̱ Ašdodbii le̱ ke̱ Aškalonbii le̱ ke̱ Gatbii le̱ ke̱ Ekronbii le̱, ke̱ Avibii le̱ hū, ye̱ wuoyigbe̱;

4. Kanaanbii ašikpoń le̱ fē, ke̱ Meara ní dši Zidonbii le̱ anō le̱ ke̱-yaši Afek ke̱ Amorbii ahūsū le̱ nā;

5. ke̱ Giblibii ašikpoń le̱, ke̱ Lebanon mū le̱ fē ye̱ bokāgbe̱ le̱, ke̱-dše̱ Baal-Gad ní yo̱ Hermon gоń le̱ šiši le̱ ke̱-yaši heni atšōo̱ ke̱-yaā Hamat le̱.

6. Mei fē ní hīo̱ goń le̱ no̱ ke̱-dše̱ Lebanon he ke̱-yaši *Misrefot-Maim nā ní dši Zidonbii le̱ fē le̱, midientše̱ mibafieame̱ ke̱-adše̱ Israelbii le̱ ahīe; fō ošiki ke̱ke̱ ní oke̱-dša mli ohā Israel, ní etšō ame̱nō, take̱ bo̱ni miwoō kitā le̱. * 11, 8.

7. Ni agbe̱ne̱ dša ne̱ke̱ šikpoń ne̱ mli ohā akutšei ne̱hū le̱ ke̱ Manase akutšo le̱ fā le̱, ní etšō ame̱gbošinii.

8. Edšake̱ efā le̱ ke̱ *Rubenbii ke̱ Gadbii ená ame̱gbošinii, ni Mose ńō-hāame̱ le̱ ye̱ Iordan se̱, ye̱ bokāgbe̱ le̱, tamo̱ bo̱ni Iehowa tšūlo̱ Mose ehāame̱ le̱, * K. 15—32.

9. ke̱-dše̱ Aroer ni kā Arnon fā le̱ nā ke̱ mań ni kā dšō̱ le̱ teń le̱ he, ke̱ Medeba ńā kplanā le̱ fē ke̱-yaši Dibon,

10. ke̱ Amorbii amańtše̱ Sihon ni ye mańtše̱ ye̱ Hešbon le̱ mādši le̱ fē ke̱-yaši Amonbii le̱ ahūsū le̱ nā,

11. ke̱ Gilead ke̱ Gešurbii ke̱ Maakatbii ahūsū le̱ nā, ke̱ Hermon goń le̱ fē ke̱ Bašan fē ke̱-yaši Salka;

12. Og mańtše̱yelihe ní yo̱ Bašan le̱ fē; edšake̱ le̱ eye mańtše̱ ye̱ Aštarot ke̱ Edrei, ni le̱ dši moni efe̱ ye̱ oblāńi ni fe̱ le̱ ateń, edšake̱ Mose gbeame̱ ni efieame̱.

13. Ši Israelbii le̱ efiee Gešurbii ke̱ Maakatbii le̱, nohewo̱ le̱ Gešurbii ke̱ Maakatbii le̱ hī ši ye̱ Israel teń ke̱-baši ńme̱ne̱.

14. *Levi akutšo le̱ ke̱ke̱ ni ehāāle̱ gbe̱fāńnō ko; Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, afo̱lei ni ake̱ la šāa le̱ dši egbe̱fāńnō, take̱ bo̱ni ewole̱ ši le̱. * K. 33.

15. Noni Mose ńō-hā Rubenbii le̱ akutšo le̱ ye̱ ame̱wekui le̱ anā ne̱: 4 Mose 32.

16. Ame̱hūsū le̱ dše̱ Aroer ni kā Arnon fā le̱ nā ke̱ mań ní kā dšō̱ le̱ teń le̱, ke̱ Medeba ńā kplanā le̱ fē he,

17. ke̱ Hešbon ke̱ ehe akrowai fē ní kāmo̱ ńā kplanā le̱ no̱ le̱, Dibon ke̱ Bamot-Baal ke̱ Bet-Baal-Meon,

18. ke̱ Iaza ke̱ Kedemot ke̱ Mefaat,

19. ke̱ Kiriataim ke̱ Sibma ke̱ Zeret-Šahar ye̱ dšō̱ le̱ń goń le̱ no̱,

20. ke̱ Bet-Peor ke̱ Pisga hīeši ke̱ Bet-Iešimot,

21. ke̱ ńā kplanā le̱ no̱ mādši le̱ fē, ke̱ Amorbii amańtše̱ Sihon mańtše̱yelihe le̱ fē, ni le̱ eye mańtše̱ ye̱ Hešbon, ni Mose gbele̱ ke̱ Midian onukpai le̱, Evi ke̱ Rekem ke̱ Zur ke̱ Hur ke̱ Reba, ni dši Sihon lumei ní hī šikpoń le̱ no̱ le̱;

22. ni Israelbii le̱ ke̱ klante gbe *Bileam, Beor bi le̱, ni dši klamo̱ le̱ hū, ame̱ ši mei ní nyōnyōi le̱ ano̱. * 4 Mose 22, 5; 31, 8.

23. Ni Rubenbii le̱ ahūsū dši Iordan ke̱ etoitoii le̱. Ene̱ dši Rubenbii le̱ agbe̱fāńnō ye̱ ame̱wekui le̱ anā, mādši le̱ ke̱ ame̱he akrowai le̱.

24. Noni Mose ńō-hā Gad akutšo le̱ ni dši Gadbii le̱ ye̱ ame̱wekui le̱ anā ne̱

25. Amęhūsū dši Iaser kę Gilead mā-
dši lę fõ, kę Amonbii lę ašikpoṅ lę fā,
kę-yaši Aroer ní kā Raba hīe lę;
26. ni kę-dšę Hešbon kę-yaši Ramat-
Mizpe kę Betonim, ni kę-dšę Mahanaim
kę-yaši Debir hūsū lę nā;
27. kę dšǫ̃ lę mli: Bet-Haram kę Bet-
Nimra kę Sukot kę Zafon, noni ſę yę
Hešbon maṅtšę Sihon maṅtšęyelihe lę,
Iordan kę etoitoii lę kę-yaši Kineret-
ṅšǫ lę nāgbõ, yę Iordan sę, yę bokā-
gbę lę.
28. Enę dši Gadbii lę agbęfāṅnõ yę
amęwekui lę anā, mādši lę kę amęhe
akrowai lę.
29. Noni Mose ṅõ-hā Manase akutšo
fā lę hū, ní etšǫ́ Manasebii lę akutšo
fā lę nõ yę amęwekui lę anā nę:
30. Amęhūsū lę dšę Mahanaim: Bašan
mū lę fõ, ní dši Bašan maṅtšę Og maṅ-
tšęyelihe lę fẽ, kę *Iair akrowai lę fẽ
ni yǫ Bašan lę, mādši nyoṅmai-ekpa sǫṅṅ;
* Kods. 10, 3. 4.
31. kę Gilead fā kę Aštarot kę Edrei,
Og ni yǫ Bašan lę maṅtšęyelihe lę mli
mādši lę, Manase bi Makir bii lę, ní
dši Makir bii lę afā lę nõ etšǫ́ yę amę-
wekui lę anā.
32. Menęmei dši mei ní Mose hāamę
amęgbęfāṅnõ, yę Moab ṅā kplanā lę nǫ,
yę Iordan sę, yę Ieriko ṅęlęnǫ yę bokā-
gbę lę.
33. Ši *Levi akutšo lę, Mose hāālę
gbęfāṅnõ ko; Iehowa, Israel Nyoṅmǫ lę,
dši egbęfāṅnõ, takę bǫni ewolę ši lę.
* 4 Mose 18, 20. 21.

Yītšo 14.

Ni enęmei dši Israelbii lę agbęfāṅnii
ní amęná yę Kanaan šikpoṅ lę nǫ, ní
osǫfo *Eleazar kę Iošua, Nun bi lę, kę
Israelbii lę akutšei atšęmei onukpai lę
dša hāamę lę. * 4 Mose 34, 17.
2. *Ošiki amefõ ni amękę-dša amęgbę-
fāṅnii lę amęhāamę, takę bǫni Iehowa
tšǫ́ Mose nine nǫ ewoamę kitā akę ahā
akutšei nęhū kę fā lę. * 4 Mose 26, 55.
3. Edšakę Mose ehā akutšei enyǫ kę
fā lę amęgbęfāṅnõ yę Iordan sę, ši Levi-
bii lę ehāāamę gbęfāṅnõ ko yę amęteṅ.
18. 14—33
4. Edšakę Iosef bii lę feǫ akutšei
enyǫ, Manase kę Efraim; ši amęhāā Levi-
bii lę gbęfāṅnõ ko yę šikpoṅ lę nǫ, akę
dša *mādši ní amęahī mli kę amęhewǫ-
hewǫ šikpõdši hā amękoloi kę amęni-
bii lę. * Yī. 21.
5. Bǫni Iehowa wo Mose kitā lę, nakai
Israelbii lę fe, ni amędša šikpoṅ lę mli.
6. Ni Iudabii lę tši bęṅkę Iošua yę
Gilgal, ni Iefune bi Kaleb, Keniznyo lę,
kēlę akę: Bodientšę ole wiemǫ ní *Ieho-
wa kę Nyoṅmǫ gbomo Mose lę wie yę mi-
hewǫ kę ohewǫ yę Kadeš-Barnea lę.
* 4 Mose 14, 24. 5 Mose 1, 36.
7. Afii nyoṅmai-edſę miye, beni Ieho-
wa tšūlǫ Mose tšūmi kę-dšę Kadeš-Bar-
nea, ní miyasra šikpoṅ lę, ni mibahālę
wiemǫ ekoṅ, bǫni yǫ mitšui nā lę.
4 Mose 13, 6. 30.
8. Ši minyemimei ní kęmi te lę hā
maṅ lę tšui fā; ši mi lę mibo Iehowa,
mi-Nyoṅmǫ lę, toi kę-wula ši.
9. Ni Mose kā kitā yę nakai gbī lę
nǫ akę: Šikpoṅ ní onane eyanyie nǫ lę,
kę-dšee bo kę obii agbęfāṅnõ eetšǫ́ kę-
ya nānǫ, fīī edšakę obo Iehowa, mi-Nyo-
ṅmǫ lę, toi kę-wula ši!
10. Ni agbęnę, na, Iehowa ehā miyi
ená wala, takę bǫni ekę̃ lę, nękę afii
nyoṅmai-edſę kę enumǫ nę, kę-dšę beyinǫ
ní Iehowa kę Mose wie nękę wiemǫ nę,
beni Israelbii lę nyie ṅā lę nǫ lę. Ni
agbęnę, na, ṅmęnę gbī nę miye afii
nyoṅmai-kpānyǫ kę enumǫ.
11. Kēlę *miyę hewalę ṅmęnę gbī nę
lolo, tamǫ bǫni miyǫ gbī ní Mose tšūmi
lę; bǫni mihewalę yǫ no be lę mli lę,
nakai noṅṅ eyǫ ṅmęnę nę yę tawū mli
dšio, yę yā kę bā mli dšio. * 5 Mose 34, 7.
12. Nohewǫ lę agbęnę, ṅõ nękę goṅ
nę ní Iehowa wie he yę nakai gbī lę
nǫ lę ohāmi; edšakę nakai gbī lę bo-
dientšę onu; edšakę Anakbii yę dšęi kę
mādši wudši ní atſa gbogboi awo he;
ekolę Iehowa aafata mihe, ni maſieamę,
takę bǫni Iehowa wie lę. 11, 21.
13. Ni Iošua dšǫ́lę, ni eṅõ *Hebron
ehā Kaleb, Iefune bi lę, akę egbęfāṅnõ.
* 15, 13—19; 21, 11. 12.
14. Nohewǫ lę Hebron tšǫ́ Kaleb, Iefune
bi Keniznyo lę, gbęfāṅnõ kę-baši ṅmęnę,

adšakę ebo Iehowa, Israel Nyoṅmǫ lę,
toi kę-wula ši.
15. Ni sá lę Hebron gbęi dši Kiriat-
Arba; ni lę dši gbomo agbo yę Anakbii
lę ateṅ. Ni *šikpoṅ lę nǫ dšǫ ni tawū
sę fo. *11, 23

Yitšo 15.

Ni Iudabii lę akutšo lę ná amęgbę-
fāṅnō yę amęwekui lę anā yę *Edom
hūsū lę nā, kę-te Zin ṅā lę nǫ yę wuo-
yigbę lę, yę wuoyigbę lę nāgbēhe lę.
*4 Mose 34, 3—5.
2. Ni amęwuoyigbę hūsū lę dšę Ṅō-
ṅšǫ lę nāgbēhe lę yę eble ní kā kę-yaā
wuoyigbę lę nā,
3. ni etšǒ Akrabim ṅmeṅme lę wuo-
yigbę, ni efoṅ kę-tšǒ Zin, ni etšǒ kę-
yadše Kadeš-Barnea wuoyigbę, ni ešrā
Hezron kę-te Adar, ni elǫgǫ kę-te Karka,
4. ni etšǒ Azmon, kę-te Mizraim fā
lę nā; ni hūsū nā yawa ṅšǫ lę nā. Enę
dši nyewuoyigbę hūsū lę.
5. Ni bokāgbę hūsū dši Ṅō-ṅšǫ lę kę-
baši Iordan nāgbē lę. Ni kōyigbę hūsū
lę koṅ lę dšę Ṅō-ṅšǫ lę ble ní yǫ Ior-
dan nāgbē lę nā;
6. ni hūsū lę tšǒ Bet-Hogla, kę-tšǒ
Bet-Araba kōyigbę, ni hūsū lę *tšǒ Ru-
benbi Bohan tę lę he. *18, 17.
7. Ni hūsū lę dšę Akor dšǭ leṅ ewó
enā nǫ kę-ba Debir, ni edǫ eyi kę-tšǒ
kōyigbę kę-te Gilgal yę Adumim ṅmeṅme
lę ní yǫ fā lę wuoyigbę lę ṅęlęnǫ; ni
hūsū lę šrā En-Šemeš nui lę, ni ekę enā
yawó *Rogel nubu lę mli; *2 Sam. 17, 17.
8. ni hūsū lę tšǒ *Hinombi lę dšǭ
leṅ yę Iebusbii lę amasęi yę wuoyigbę
lę, no dši Ierusalem; ni hūsū lę wó enā
nǫ kę-te goṅ ní yǫ Hinom dšǭ lę hīe lę
yiteṅ yę anaigbę, yę Refaim dšǭ ni kā
kōyigbę lę nāgbēhe lę. *2 Kron. 28, 3.
9. Ni agba hūsū lę kę-dšę goṅ lę yiteṅ
kę-yaši Neftoa nubu lę he, ni etšǒ Efron
goṅ lę nǫ mādši lę ahe; ni agba hūsū lę
kę-yaši *Baala, no dši Kiriat-Iearim. *K. 60.
10. Ni hūsū lę lǫgǫ ši kę-dšę Baala kę-
te anaigbę yę Seir goṅ lę he, ni etšǒ
Iearim goṅ lę masęi yę kōyigbę lę, no
dši Kesalon, ni ekpleke ši kę-ba Bet-
Šemeš, ni ešrā Timna he.
11. Ni hūsū lę nyie Ekron masęi yę
kōyigbę lę, ni agba kę-yaši Šikeron, ni
etšǒ Baala goṅ lę nǫ kę-yadše Iabneel,
ni enā yamō ṅšǫ lę.
12. Ni anaigbę hūsū lę dši ṅšǫ wulu
lę kę enānā lę. Enęmei dši Iudabii lę
ahūsūi lę kę-kpe, yę amęwekui lę anā.
(15, 13—19. Kwę Kods. 1, 10—15.)
13. Ši *Kaleb, Iefune bi lę, ehālę
egbęfāṅnō yę Iudabii lę ateṅ, yę Ieho-
wa kitā ní ewo Iošua lę nā, no dši
Kiriat-Arba ní dši Anak tšę lę, ni maṅ
lę dši Hebron. *14, 6—15.
14. Ni Kaleb fie Anak bii etē lę kę-
dšę dšęi, Šešai kę Ahiman kę Talmai,
ní dši Anak sešibii lę.
15. Ni edše dšęi ete Debir bii lę aṅō.
Ni sá lę Debir gbęi dši Kiriat-Sefer.
16. Ni Kaleb kē: Moni aatfia Kiriat-
Sefer nii ni eṅō dšęi lę, maṅō mibiyō
Aksa mahālę gblā!
17. Kęke ni Otniel, Kaleb nyemi Kenaz
bi lę yaṅō dšęi. Ni eṅō ebiyō Aksa lę
ehālę gblā.
18. Ni eba mlí akę, beni ete ewù lę
ṅō lę, ewo eyiṅ akę ebi etšę šikpoṅ kǫ;
ni edšę tedši lę nǫ eyi ši; ni Kaleb
kēlę akę: Meni feǫo?
19. Ni ekēlę akę: Hāmi gbęwōnii! Edša-
kę ohāmi šikpoṅ yę wuoyigbę, agbęnę
hāmi nubui hū! Ni ehālę nubui ní yǫ
goṅ nǫ kę nubui ní yǫ dšǭ mli.
20. Enę dši Iudabii lę akutšo lę gbę-
fāṅnō yę amęwekui lę anā.
21. Ni Iudabii lę akutšo lę mlí mādši
ní kpe yi yę Edom hūsū lę nā yę wuo-
yigbę lę dši: Kabzeel kę Eder kę Iagur
22. kę Kina kę Dimona kę Adada
23. kę Kedeš kę Hazor kę Itnan,
24. Zif kę Telem kę Bealot
25. kę Hazor-Hadata kę Keriot-Hezron,
no dši Hazor,
26. Amam kę Šema kę Molada
27. kę Hazar-Gada kę Hešmon kę Bet-
Pelet
28. kę Hazar-Šual kę Beeršeba kę Bi-
ziotia,
29. Baala kę Iim kę Ezem
30. kę Eltolad kę Kesil kę Horma
31. kę Ziklag kę Madmana kę Sansana

32. kę Lebaot kę Šilhim kę Ain kę Rimon: fĕ dši mădši nyoǹmai-enyǫ kę nęhŭ kę amęhe akrowai.

33. Ňānǫ šikpoǹ lę nǫ mădši nę: *Eštaol kę Zora kę Ašna * Kods. 18, 25; 16, 31.

34. kę Zanoa kę En-Ganim, Tapua kę Enam,

35. Iarmut kę Adulam, Soko kę Azeka

36. kę Šaaraim kę Aditaim kę Gedera kę Gederotaim: mădši nyoǹma kę edfę kę amęhe akrowai.

37. Zenan kę Hadaša kę Migdal-Gad

38. kę Dilan kę Mizpe kę Iokteel,

39. Lakiš kę Bozkat kę Eglon

40. kę Kabon kę Lakmas kę Kitliš

41. kę Gederot, Bet-Dagon kę Naama kę Makeda: mădši nyoǹma kę ekpa kę amęhe akrowai.

42. Libna kę Eter kę Ašan

43. kę Ifta kę Ašna kę Nezib

44. kę Keila kę *Akzib kę Mareša: mădši nęhŭ kę amęhe akrowai. * 19, 29.

45. *Ekron kę ehe mădši kę ehe akrowai; * 1 Sam. 5, 10.

46. kę-dšę Ekron kę-yaă ǹšǫ lę nă lę, nofĕno ní yǫ Ašdod masęi lę kę amęhe akrowai lę.

47. * Ašdod, ehe mădši kę ehe akrowai; †Gaza, ehe mădši kę ehe akrowai kę-yaši Mizraim fă lę nă; ni **ǹšǫ wulu lę dši ehŭsŭ. * 1 Sam. 5, 1 † Kods. 1, 18. ** 4 Mose 34, 6.

48. Gŏdši lę anǫ mădši nę: Šamir kę Iatir kę Soko

49. kę Dana kę Kiriat-Sana, no dši Debir,

50. kę Anab kę Eštemo kę Anim

51. kę Gošen kę Holon kę Gilo: mădši nyoǹma kę ekome kę amęhe akrowai.

52. Arab kę Duma kę Ešean

53. kę Ianum kę Bet-Tapua kę Afeka

54. kę Humta kę Kiriat-Arba, no dši Hebron, kę Zior: mădši nęhŭ kę amęhe akrowai.

55. Maon, Karmel kę Zif kę Iuta

56. kę Iezreel kę Iokdeam kę Zanoa,

57. Kain, Gibea kę Timna: mădši nyoǹma kę amęhe akrowai.

58. Halhul, Bet-Zur kę Gedor

59. kę Maarat kę Bet-Anot kę Eltekon: mădši ekpa kę amęhe akrowai.

60. *Kiriat-Baal, no dši Kiriat-Iearim, kę Raba: mădši enyǫ kę amęhe akrowai. * 9, 17; 18, 14.

61. Ňă lę nǫ mădši nę: Bet-Araba, Midin kę Sekaka

62. kę Nibšan kę Ňŏ-maǹ lę kę En-Gedi: mădši ekpa kę amęhe akrowai.

63. Ši Iebusbii lę hĭ ši yę Ierusalem, Iudabii lę nyĕĕamę amęfie, *nohewǫ lę Iebusbii lę kę Iudabii lę hĭ Ierusalem kę-baši ǹmęnę. * 18, 28. 2 Sam. 5, 6.

Yitšo 16.

Ni Iosefbii lę nă amęgbęfăǹnŏ kę-dšę Iordan nă yę Ieriko ǹelęnǫ, kę-dšę Ieriko nui lę ană yę bokăgbę kę-tšŏ ǹă ní dšę Ieriko, ni ewó enă nǫ kę-te gŏdši lę anǫ yę Betel lę nǫ.

2. Ni edšę Betel kę-te Luz, ni etšŏ Arkibii ahŭsŭ lę nǫ kę-te Atarot;

3. ni emă eyi ši kę-tšŏ anaigbę kę-te Iafletbii ahŭsŭ lę he kę-yaši Bet-Horon ní yǫ šišigbę lę ăhŭ kę-yaši Gezer. Ni enă yamŏ anai ǹšǫ lę.

4. Ni Iosefbii Manase kę Efraim lę agbęfăǹnŏ ní amęná nę.

5. Ni Efraimbii lę ahŭsŭi yę amęwekui lę ană nę: amęgbęfăǹnŏ lę bokăgbę hŭsŭ dši Atarot-Adar kę-yaši Bet-Horon ní yǫ yiteǹgbę lę.

6. Ni hŭsŭ lę ho kę-te anaigbę yę Mikmetat kŏyigbę, ni elǫgǫ ši kę-te Taanat-Šilo bokăgbę, ni etšŏ dšęi kę-yadše Ianoha bokăgbę,

7. ni edšę Ianoha ekpleke ši kę-te Atarot kę Naarat, ni eŏră Ieriko he kę-yamŏ Iordan nă.

8. Ni hŭsŭ lę dšę Tapua kę-te anaigbę yę Kana fă lę nă, ni enă yamŏ ǹšǫ lę. Enę dši Efraimbii lę agbęfăǹnŏ yę amęwekui lę ană;

9. kę mădši ní adšie kę-dšę Manasebii lę akutšo lę gbęfăǹnŏ lę mli ahă Efraimbii lę, mădši lę fĕ kę amęhe akrowai. 17, 9.

10. Ši amęfiee Kanaanbii ní yǫ Gezer lę, nohewǫ lę Kanaanbii lę hĭ Efraim teǹ kę-baši ǹmęnę, ni amęsúmǫamę. 1 Maǹ. 9, 16.

Yitšo 17.

Ni Manase akutšo lẹ ošiki nẹ, edšakẹ lẹ dši Iosef kromọbi; ni Manase kromọbi Makir ni dši Gilead tšẹ lẹ, lẹ lẹ tawulọ dšilẹ, hewọ lẹ Gilead kẹ Bašan tšő enō.
4 Mose 26, 29. Ios. 13, 31.

2. Ni Manasebii ni efẹ lẹ ná amẹgbẹfāňnō yẹ amẹwekumei lẹ anā, no dši Abiezer bii lẹ kẹ Helek bii lẹ kẹ Asriel bii lẹ kẹ Šekem bii lẹ kẹ Hefer bii lẹ kẹ Šemida bii lẹ; menẹmei dši Iosef bi Manase bihīī lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā.

3. Ši Manase bi Makir bi Gilead bi Hefer bi *Zelofehad lẹ bẹ bihīī, ši biyei kẹkẹ eyọ; ni ebiyei lẹ agbẹii nẹ: Mala kẹ Noa kẹ Hogla kẹ Milka kẹ Tirza.
* 4 Mose 26, 23; 27, 1.

4. Ni amẹtši amẹba osọfo Eleazar kẹ Iošua, Nun bi lẹ, kẹ lumei lẹ ahīe amẹbakē akẹ: Iehowa wo Mose kitā akẹ ahāwọ wọgbẹfāňnō yẹ wọnyemimeihīī lẹ ateň. Ni ehāamẹ amẹgbẹfāňnō yẹ amẹtšẹ nyemimeihīī lẹ ateň yẹ Iehowa wiemọ lẹ nā.

5. Ni Manase ná susumọ kpāi aafe nyoňma, sōro Gilead kẹ Bašan šikpoň lẹ ni yọ Iordan sẹ lẹ;

6. edšakẹ Manase biyei lẹ ná amẹgbẹfāňnō yẹ ebihīī lẹ ateň, ni Gilead šikpoň lẹ tšő Manase bii ni efẹ lẹ anō.

7. Ni Manase hūsū lẹ dšẹ Ašer kẹ-te Mikmetat ni yọ Šekem hīe lẹ, ni hūsū lẹ nyie nọ kẹ-te wuoyigbẹ yẹ En-Tapua bii lẹ amasẹi.

8. Tapua šikpoň lẹ tšő Manase nō; ši Tapua [maň] ni yọ Manase hūsū lẹ nọ lẹ Efraimbii lẹ anō ni.

9. Ni hūsū lẹ mā eyi ši kẹ-te Kana fā lẹ ná yẹ fā lẹ wuoyigbẹ; nẹkẹ mādši nẹ tšőmọ Efraim nii *yẹ Manase mādši lẹ ateň, ni Manase hūsū lẹ kā fā lẹ kōyigbẹ, ni enā yamō ňšọ lẹ. * 16, 9.

10. Wuoyigbẹ lẹ Efraim nō ni, ni kōyigbẹ lẹ Manase nō ni, ni ňšọ lẹ dši ehūsū. Ni amẹkẹ Ašer dše hūsū yẹ kōyigbẹ, ni amẹkẹ Isakar dše hūsū yẹ bokāgbẹ.

11. Ni mādši ni *Manase ná yẹ Isakar kẹ Ašer teň lẹ nẹ: Bet-Šean kẹ ehe mādši lẹ, Ibleam kẹ ehe mādši lẹ, Dorbii kẹ amẹmādši lẹ, †En-Dorbii kẹ amẹmādši lẹ, Taanakbii kẹ amẹmādši lẹ k…
Megidobii kẹ amẹmādši lẹ; šikpōdši srọ…
toi etē. * Kods. 1, 27. † 1 Sam. 28, 7.

12. Ši Manasebii lẹ *nyēē nẹkẹ mād…
nẹ amli bii lẹ amẹfie, nohewọ lẹ Kanaan-
bii lẹ ná hegbẹ hī nakai šikpoň lẹ nọ.
* 15, 63

13. Ni eba mli akẹ, beni Israelbii lẹ ahe…
bawa lẹ, amẹňō Kanaanbii lẹ amẹwo súo-
mọ mli; ši fiemọ ni amẹfieeamẹ. 16, 10.

14. Kẹkẹ ni Iosefbii lẹ bakē Iošua akẹ:
Mēba ohāmi mlidšā kome kẹ susumọ kpā…
kome pẹ akẹ migbẹfāňnō? Ni ole akẹ man…
wulu dšimi ni Iehowa edšōmi kẹ-baši…
benẹ lẹ!

15. Ni Iošua kēamẹ akẹ: Kẹdši nyeyi…
fá tšő lẹ, te ši ní oya kō lẹ mli, ni…
oyagba Perizbii lẹ kẹ oblāňi ašikpoň lẹ…
eko ohā ohe, edšakẹ ohoo Efraim gōdši…
lẹ anọ!

16. Ni Iosefbii lẹ kē akẹ: Gōdši lẹ anọ…
šikpoň lẹ fáá hāāwọ, ni asaň Kanaanbii…
ní yọ dšō lẹň šikpoň lẹ nọ lẹ fē yẹ dade…
fīlii, mei ní yọ Bet-Šean kẹ ehe mādši…
lẹ amli lẹ kẹ mei ní yọ Iezreel dšō lẹň…
lẹ fē.

17. Ni Iošua kē Iosef we lẹ ni dši…
Efraim kẹ Manase lẹ akẹ: Maň wulu…
dšio ni oyẹ hewalẹ naakpa, dšee mli-
dšā kome kẹkẹ aatšő onō;

18. ši moň goň lẹ nọ aatšő onō, edšakẹ…
kō yẹ nọ, ni ogba ohā ohe, ni etšő onō…
kẹ hei ni tšāra nọ lẹ; edšakẹ kẹ Kanaan-
bii lẹ yẹ dade fīlii ni amẹhe wa po lẹ,
oofieamẹ kē.

Yitšo 18.

Kẹkẹ ni Israelbii lẹ asafo mū lẹ fē…
nā bakpe ši yẹ *Šilo, ni amẹši kpē-bū…
lẹ yẹ dšẹi; edšakẹ amẹye šikpoň lẹ nọ.
* Kods. 21, 19. 1 Sam. 1, 3; 4, 4.

2. Ni efẹ akutšei kpawo yẹ Israelbii…
lẹ ateň ni ahākoamẹ amẹgbẹfāňnii.

3. Ni Iošua kē Israelbii lẹ akẹ: M…
beyinọ noňň nyeašašao ši kẹ-yaši, dān…
nyeba ni nyebaňō šikpoň ni Iehowa…
nyetšẹmei a-Nyoňmọ lẹ, eňō-hānye lẹ…

4. Nyefāmọa mei etē nyehāa nyeh…
yẹ akutšo-fē-akutšo mli, koni matšūamẹ…
ni amẹte ši ni amẹyakpa šikpoň lẹ nọ…

amęńmå bǫni eyǫ kę bǫni aašeamę,
amękŭ amesę kę-ba miǹõ.
). Ni amedša mli mlidšäi kpawo. Iuda
ehüsü lę nǫ yę wuoyigbę, ni Iosef
lę ahī amehūsŭ lę nǫ yę kōyigbę.
). Ši nye lę nyeńmäa šikpoń lę he
e kę emlidšäi kpawo, ni nyekę-baä
ıõ ye bię, koni mafõ ošiki mahänye
bię yę Iehowa, wǫ-Nyońmǫ lę, hīe.
7. Ši *Levibii lę náń gbefäńnõ ko
nyeteń; edšakę Iehowa osǫfoyeli lę
amęgbęfäńnõ; ni Gad kę Ruben kę
nase akutšo lę fä lę ená amęgbęfäńnii
Iordan sę yę bokägbę, heni Iehowa
lǫ Mose ńõ-häamę lę. * 13, 14—33.
). Kękę ni hīī lę te ši ni ameyiń
ęte; ni Iošua wo mei ni te ni ame-
ımä šikpoń lę he sane lę akitä akę:
eyaä ni nyeyakpaä šikpoń lę nǫ, ni
ńmä ehe sane, ni nyekŭ nyesę kę-ba
ıõ, ni mafõ ošiki mahänye yę bię,
Iehowa hīe ye Šilo.
). Ni hīī lę yiń amete ni ameyakpa
poń lę nǫ, ni ameńmä ehe sane yę
lši lę anä mlidšäi kpawo amewo wolo
mli; ni amekŭ amesę kę-ba Iošua ńõ
nsra lę mli ye Šilo.
). Ni Iošua fõ ošiki ehäamę yę Ie-
ra hīe yę Šilo; ni Iošua dša šikpoń
mli ye dšei ehä Israelbii lę yę amę-
dšäi lę anä.
.. Ni ošiki lę kpę hä Benyaminbii
akutšo lę yę amewekui lę anä; ni
ęgbefäńnõ lę hüsü kä Iudabii lę kę
efbii lę ateń.
!. Ni amekōyigbę hüsü lę dšę Iordan
ni hüsü lę kwǫ kę-tšõ Ieriko masęi
kōyigbę. ni ekwǫ kę-tšõ gõdši lę anǫ
e anaigbe, ni enä yamõ *Bet-Aven
lę. * 7, 2.
!. Ni hüsü lę dše dšei kę-tšõ Luz,
Luz, ni dši *Betel lę, wuoyigbę; ni
ü lę mä eyi ši kę-te Atarot-Adar yę
ni kä Bet-Horon. ni yǫ šišigbę lę,
ıyigbę lę nǫ: * 1 Mose 12, 8; 28, 19
. ni agba hüsü lę kę-lǫgǫ ši kę-tšõ
igbę kę-te wuoyigbę, kę-dšę goń ni
Bet-Horon hīe lę wuoyigbę, ni enä
ıõ Kiriat-Baal, ni dši Kiriat-Iearim,
Iudabii lę amań lę. No dši anaigbe
nõ lę. 15, 6—9.
15. Ni wuoyigbę nõ lę dšę Kiriat-
Iearim hüsü lę he, ni hüsü lę wó eyi
mä anaigbę kę-te Neftoa nubu lę he.
16. Ni hüsü lę kpleke ši kę-te goń ni
kä Hinombi lę dšǫ lę hīe lę nägbē, yę
Refaim dšǫ lę kōyigbę, ni ekpleke Hinom
dšǫ lę kę-te Iebusbii lę awuoyigbę, ni
ekpleke ši kę-ba Rogel nubu lę nä;
17. ni agba kę-dšę kōyigbę lę, ni enä
yamõ En-Šemeš, ni edšę Gelilot ni kä
Adumim ńmeńme lę ńelęnǫ lę, ni ekpleke
ši kę-te Rubenbi Bohan tę lę he;
18. ni ešrä he kę-te ńä kplanä lę ńe-
lęnǫ yę kōyigbę, ni ekpleke ši kę-te
ńä kplanä lę nǫ;
19. ni hüsü lę tšõ kę-yadše Bet-Hogla
masęi yę kōyigbę, ni enä yamõ Ńõ-ńšǫ
lę kōyigbę ble lę yę Iordan wuoyigbę
nägbēhe lę. Enę dši wuoyigbę hüsü lę.
20. Ni Iordan dši ebokägbę hüsü. Enę
dši Benyaminbii lę agbęfäńnõ yę ehüsüi
lę anä kę-kpe, yę amęwekui lę anä.
21. Ni Benyaminbii lę amädši yę amę-
wekui lę anä nę: Ieriko kę Bet-Hogla
kę Emek-Keziz
22. kę Bet-Araba kę Zemaraim kę Betel
23. kę Avim kę Para kę Ofra
24. kę Kefar-Amonai kę Ofni kę Geba:
mädši nyońma kę enyǫ kę amęhe akrowai.
25. Gibeon, Rama kę Beerot
26. kę Mizpe kę Kefira kę Moza
27. kę Rekem kę Irpeel kę Tarala
28. kę Zela kę Elef kę *Iebus ni dši
Ierusalem lę, Gibeat, Kiriat: mädši nyo-
ńma kę edfę kę amęhe akrowai. Enę
dši Benyaminbii lę agbęfäńnõ yę amę-
wekui lę anä. * 15, 63 Kods. 1, 21.

Yitšo 19.

Ni ošiki ni dši enyǫ lę kpę hä Simeon,
Simeonbii lę akutšo lę yę amęwekui lę
anä; ni amęgbęfäńnõ lę kä Iudabii lę
agbęfäńnõ lę teń.
2. Ni amęgbęfäńnõ ni amęná dši Beer-
šeba kę Šeba kę Molada
3. kę Hazar-Šual kę Bala kę Ezem
4. kę Eltolad kę Betul kę Horma

5. kẹ Ziklag kẹ Bet-Markabot kẹ
Hazar-Susa
6. kẹ Bet-Lebaot kẹ Šaruhen: mädši
nyoṅma kẹ etẽ kẹ amẹhe akrowai.
7. Ain, Rimon kẹ Eter kẹ Ašan: mä-
dši edſẹ kẹ amẹhe akrowai;
8. kẹ akrowai fẽ ní dſere nẹkẹ mä-
dši nẹ ahe lẹ kẹ-yaši Baalat-Beer ní dši
wuoyigbẹ Rama lẹ. Enẹ dši Simeonbii
lẹ akutšo lẹ gbẹfäṅnõ yẹ amẹwekui lẹ anä.
9. Iudabii lẹ anõ lẹ eko aṅõ-hä Si-
meonbii lẹ akẹ amẹgbẹfäṅnõ; edšakẹ
Iudabii lẹ agbẹfäṅnõ lẹ fá tšő häamẹ,
hewọ lẹ Simeonbii lẹ ná amẹgbẹfäṅnõ
yẹ amẹnõ lẹ teṅ.
10. Ni ošiki ní dši etẽ lẹ kpẹ hä
Zebulonbii lẹ yẹ amẹwekui lẹ anä; ni
amẹgbẹfäṅnõ lẹ hüsü lẹ šẹ Sarid.
11. Ni amẹhüsü lẹ kwọ kẹ-tšő anaigbẹ
kẹ-te Marala, ni eyašẹ Dabešet, ni eyaši
fä ni yọ Iokneam hĩe lẹ nä.
12. Ni edọ eyi kẹ-dšẹ Sarid kẹ-te bo-
kägbẹ heni hülü teọ ši yẹ lẹ kẹ-te Kislot-
Tabor hüsü lẹ he, ni etša nọ kẹ-te Daberat,
ni ekwọ kẹ-te Iafia.
13. Ni edšẹ dšẹi etšő bokägbẹ heni hülü
teọ ši yẹ lẹ kẹ-te Gat-Hefer kẹ Et-Kazin;
ni etša nọ kẹ-te Rimon ni edọ eyi kẹ-
te Nea.
14. Ni hüsü lẹ logọ ši kẹ-dšẹ wuoyi-
gbẹ kẹ-te Hanaton, ni etša nọ kẹ-te
Ifta-El dšọ̃ lẹṅ;
15. kẹ Katat kẹ *Nahalal kẹ Šimron
kẹ Idala kẹ Betlehem: mädši nyoṅma
kẹ enyọ kẹ amẹhe akrowai. *Kods. 1, 30.
16. Nẹkẹ mädši nẹ kẹ amẹhe akrowai
lẹ dši Zebulonbii lẹ agbẹfäṅnõ yẹ amẹ-
wekui lẹ anä.
17. Ošiki ní dši edſẹ lẹ kpẹ hä Isakar
ní dši Isakarbii lẹ yẹ amẹwekui lẹ anä.
18. Ni amẹgbẹfäṅnõ dši Iezreel kẹ
Kesulot kẹ *Šunem *2 Maṅ. 4, 8.
19. kẹ Hafaraim kẹ Šion kẹ Anaharat
20. kẹ Rabit kẹ Kišion kẹ Ebez
21. kẹ Remet kẹ En-Ganim kẹ En-
Hada kẹ Bet-Pazez.
22. Ni hüsü lẹ yaši Tabor kẹ Šahazima
kẹ Bet-Šemeš, ni amẹhüsü lẹ yamõ Ior-
dan: mädši nyoṅma kẹ ekpa kẹ amẹhe
akrowai.

23. Nẹkẹ mädši nẹ kẹ amẹhe akrowai
lẹ dši Isakarbii lẹ agbẹfäṅnõ yẹ amẹ-
wekui lẹ anä.
24. Ni ošiki ní dši enumọ lẹ kpẹ hä
Ašerbii lẹ yẹ amẹwekui lẹ anä.
25. Ni amẹgbẹfäṅnõ dši Helkat kẹ
Hali kẹ Beten kẹ Akšaf
26. kẹ Alamelek kẹ Amead kẹ Mišal;
ni eyašẹ Karmel he yẹ anaigbẹ lẹ kẹ
Šihor-Libnat,
27. ni elọgọ ši kẹ-tšő bokägbẹ kẹ-te
Bet-Dagon, ni ekẹ Zebulon dše hüsü yẹ
Ifta-El dšọ̃ lẹṅ yẹ kõyigbẹ kẹ Bet-Emek
kẹ Neiel, ni etša nọ kẹ-te Kabul yẹ kõ-
yigbẹ,
28. kẹ Ebron kẹ Rehob kẹ Hamon kẹ
Kana kẹ-yaši Zidon wulu lẹ he.
29. Ni hüsü lẹ dọ eyi kẹ-te Rama kẹ-
yaši Tiro maṅ (Zor maṅ) ní atſa gbogbo
awo he lẹ he; ni hüsü lẹ dọ kẹ-te Hosa,
ni etša nọ kẹ-te ṅšọ lẹ nä yẹ *Akzib
niiaṅ; *15, 44. Kods. 1, 31.
30. kẹ Uma kẹ Afek kẹ Rehob: mä-
dši nyoṅmai-enyọ kẹ enyọ kẹ amẹhe
akrowai.
31. Nẹkẹ mädši nẹ kẹ amẹhe akrowai
lẹ dši Ašerbii lẹ akutšo lẹ gbẹfäṅnõ yẹ
amẹwekui lẹ anä.
32. Ni ošiki ní dši ekpa lẹ kpẹ hä
Naftalibii lẹ, Naftalibii lẹ ná yẹ amẹ-
wekui lẹ anä.
33. Ni amẹhüsü lẹ dšẹ Helef kẹ Elon
kẹ-tšő Zaananim kẹ Adami-Nekeb kẹ
Iabneel kẹ-te Lakum, ni enä yamõ Iordan.
34. Ni hüsü lẹ tšő anaigbẹ kẹ-te Aznot-
Tabor, ni edšẹ dšẹi kẹ-te Hukok, ni ekẹ
Zebulon dše hüsü yẹ wuoyigbẹ, ni ekẹ
Ašer dše hüsü yẹ anaigbẹ, ni ekẹ Iuda
ní kä Iordan nä lẹ dše hüsü yẹ bokägbẹ.
35. Ni mädši ní atſa gbogbo awo amẹhe
lẹ nẹ: Zidim, Zer, Hamat kẹ Rakat kẹ
Kineret
36. kẹ Adama kẹ Rama kẹ Hazor
37. kẹ Kedeš kẹ Edrei kẹ En-Hazor
38. kẹ Iron kẹ Migdal-El, Horem kẹ
*Bet-Anat kẹ Bet-Šemeš: mädši nyoṅma
kẹ nẹhü kẹ amẹhe akrowai. *Kods. 1, 33.
39. Nẹkẹ mädši nẹ kẹ amẹhe akrowai
lẹ dši Naftalibii lẹ akutšo lẹ gbẹfäṅnõ
yẹ amẹwekui lẹ anä.

40. Ni ošiki ní dši kpawo lẹ kpẹ hā Danbii lẹ akutšo lẹ yẹ amẹwekui lẹ anā.
41. Ni amẹgbẹfāññō hūsū dši Zorea, Eštaol kẹ Ir-Šemeš
42. kẹ Šaalabin kẹ Ayalon kẹ Itla Kods. 1, 35.
43. kẹ Elon kẹ Timnat kẹ Ekron
44. kẹ Elteke kẹ Gibeton kẹ Baalat
45. kẹ Iehud kẹ Bene-Berak kẹ Gat-Rimon
46. kẹ Me-Iarkon kẹ Rakon kẹ hūsū ni yọ * Iopa ńẹlẹnọ lẹ. * Iona 1, 3.
47. Ni Danbii lẹ ahūsū lẹ fo mli yẹ dšẹi. Edšakẹ Danbii lẹ fā ni amẹkẹ Lešem yawu, ni amẹńōlẹ, ni amẹkẹ klante gbelẹ, ni amẹńō-fe amẹnō, ni amẹhī dšẹi, ni *amẹńō amẹtšẹ gbẹi Dan lẹ amẹwo Lešem. * Kods. 18, 27. 29.
48. Nẹkẹ mādši nẹ kẹ amẹhe akrowai lẹ dši Danbii lẹ akutšo lẹ gbẹfāññō yẹ amẹwekui lẹ anā.
49. Ni beni amẹdša šikpoń lẹ mli yẹ ehūsūi lẹ anā amẹgbe nā lẹ, Israelbii lẹ hā Iošua, Nun bi lẹ, gbẹfāññō ko yẹ amẹteń.
50. Amẹkẹ mań ní ebi ni dši *Timnat-Sera ni yọ Efraim goń lẹ nọ lẹ hālẹ yẹ Iehowa wiemọ lẹ nā, ni etfa gbogbo ewo mań lẹ he. * 24, 30.
51. Enẹmei dši gbẹfāññii ni osọfo *Eleazar kẹ Iošua, Nun bi lẹ, kẹ Israelbii lẹ akutšei anọ lumei lẹ dša mli yẹ ošiki nā yẹ †Šilo, yẹ Iehowa hīe, yẹ kpē-bū lẹ šīnā lẹ nā lẹ. Ni amẹgbe šikpoń lẹ dšā nā. * 14, 1. † 18, 1.

Yitšo 20.

Ni Iehowa kẹ Iošua wie ekē:
2. Kēmọ Israelbii lẹ akẹ: Nyehalaā abobā-mādši nyetoa, tamọ boni mitšō *Mose nọ mikẹnye wie lẹ, * 4 Mose 35, 6—29.
3. koni gbomogbelọ ni nine aayakpa yẹ moko nọ ni dšee kwa ekwa lẹ adšo foi kẹ-ya dšẹi, koni amẹtšōmọ nyebobāhei kẹ-dšẹ lá he oweletọlọ lẹ deń.
4. Ni moni aadšo foi kẹ-ate nẹkẹ mādši nẹ eko mli lẹ ayadamọ mań lẹ agbó lẹ nā, ni edšadše esane lẹ etšō nakai mā lẹń onukpai lẹ; ni amẹńōlẹ kẹ-ba amẹnō yẹ mā lẹń, ni amẹhālẹ hīlẹhe ko, koni ekeamẹ ahī ši.
5. Ni kẹdši lá he oweletọlọ lẹ tiulẹ kẹ-ba lẹ, no lẹ amẹkadšie gbomogbelọ lẹ amẹhālẹ: edšakẹ dšee kwa ekwa etfa enanyo lẹ nō, ni asań enyẹẹlẹ etoo.
6. Ši ehī ši yẹ nakai mā lẹń kẹ-yaši beyinọ ni eeyadamọ asafo lẹ hīe ni aakodšolẹ, kẹ-yaši beyinọ ni nakai be lẹ mli osọfonukpa lẹ aagbo; no sẹ dāni gbomogbelọ lẹ akū ese kẹ-ya lẹdientšẹ emań kẹ lẹdientšẹ ewe yẹ mań heni edšo foi kẹ-dšẹ lẹ.
7. Kẹkẹ ni amẹdšō *Kedeš yẹ Galilea yẹ Naftali gōdši lẹ anọ kẹ Šekem yẹ Efraim gōdši lẹ anọ kẹ †Kiriat-Arba ní dši Hebron ní yọ Iuda gōdši lẹ anọ lẹ nọ amẹhā. * 19, 37 † 15, 13.
8. Ni Iordan sẹ yẹ Ieriko ńẹlẹnọ kẹ-yaā bokāgbẹ lẹ amẹhala Bezer yẹ šikpoń trenē lẹ nọ ńā lẹ nọ kẹ-dšẹ Ruben akutšo lẹ mli, kẹ Ramot ní yọ Gilead lẹ kẹ-dšẹ Gad akutšo lẹ mli, kẹ Golan ní yọ Bašan lẹ kẹ-dšẹ Manase akutšo lẹ mli. 5 Mose 4, 43.
9. Enẹmei dši mādši ní ahala ahā Israelbii lẹ fē kẹ gbọ ni aabatoamẹ lẹ, koni mofēmo ní nine aakpa yẹ moko nọ lẹ adšo foi kẹ-ya dšẹi, ní lá he oweletọlọ lẹ akagbelẹ kẹ-yaši beyinọ ní eeyadamọ asafo lẹ hīe.

Yitšo 21.

Kẹkẹ ni Levibii lẹ atšẹmei awei lẹ anọ nukpai lẹ tši bẹńkẹ osọfo *Eleazar kẹ Iošua, Nun bi lẹ, kẹ Israelbii lẹ akutšei anọ lumei lẹ, * 14, 1.
2. ni amẹkẹamẹ bawie yẹ Šilo yẹ Kanaan šikpoń lẹ nọ akẹ: *Iehowa tšō Mose nọ ewo kitā akẹ ahāwọ mādši ní wọhī mli, kẹ amẹhe šikpōdši wọhā wọšla koloi. * 4 Mose 35, 2—8.
3. Ni Israelbii lẹ agbẹfāññii lẹ amli mādši kẹ amẹhe šikpōdši ni amẹńō-hā Levibii lẹ yẹ Iehowa wiemọ lẹ nā nẹ: (21, 4—42. Kwẹ 1 Kron. 6, 39—66.)
4. Ni ošiki lẹ kpẹ hā Kahatbii lẹ awekui lẹ; ni osọfo Aaron bii lẹ ní dšẹ Levibii lẹ ateń lẹ ná mādši nyońma kẹ etē yẹ ošikifō nā yẹ Iuda akutšo lẹ kẹ Simeon akutšo lẹ kẹ Benyamin akutšo lẹ mli.

5. Ni Kahatbii ní efẹ lẹ ná mădši nyoṅma yẹ ošikifŏ nā yẹ Efraim akutšo lẹ mli wekui lẹ kẹ Dan akutšo lẹ kẹ Manase akutšo fā lẹ mli.

6. Ni Geršonbii lẹ ná mădši nyoṅma kẹ etĕ yẹ ošikifŏ nā yẹ Isakar akutšo lẹ mli wekui lẹ kẹ Ašer akutšo lẹ kẹ Naftali akutšo lẹ kẹ Manase akutšo fā ni yọ Bašan lẹ mli.

7. Meraribii lẹ ná mădši nyoṅma kẹ enyọ yẹ amẹwekui lẹ anā yẹ Ruben akutšo lẹ kẹ Gad akutšo lẹ kẹ Zebulon akutšo lẹ mli.

8. Ni Israelbii lẹ ṅŏ nẹkẹ mădši nẹ kẹ amẹhe šikpŏdši lẹ amẹhā Levibii lẹ yẹ ošikifŏ nā, takẹ bọni Iehowa tšŏ Mose nọ wo kitā lẹ.

9. Ni mădši ni amẹṅŏ-hā yẹ Iudabii lẹ akutšo lẹ mli kẹ Simeonbii lẹ akutšo lẹ mli dši nii ni atšẹ amẹgbẹi atā nẹ.

10. Ni amẹtšŏmọ Aaronbii lẹ ni dšẹ Kahat wekui lẹ amli yẹ Levibii lẹ ateṅ lẹ anii; edšakẹ amẹnŏ dši kleṅkleṅ ošiki lẹ.

11. Ni amẹṅŏ Kiriat-Arba, ni dši Anak tšẹ lẹ maṅ lẹ, amẹhāamẹ, no dši Hebron, ni yọ Iuda gŏdši lẹ anọ lẹ kẹ ehe šikpŏdši ni bọlelẹ lẹ. 20, 7.

12. Ši maṅ lẹ he ṅmŏdši lẹ kẹ ehe akrowai lẹ amẹṅŏ-hā Iefune bi * Kaleb akẹ enŏ. * 14, 14; 15, 13.

13. Ši osọfo Aaron bii lẹ amẹṅŏ Hebron maṅ lẹ dientšẹ ni dši gbomogbelọi abobā-maṅ lẹ kẹ ehe šikpŏdši lẹ amẹhāamẹ, kẹ Libna kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

14. kẹ Iatir kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Eštemoa kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

15. kẹ Holon kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Debir kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

16. kẹ Ain kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Iuta kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ * Bet-Šemeš kẹ ehe šikpŏdši lẹ: mădši nẹhū yẹ nẹkẹ akutšei enyọ nẹ mli. * 1 Sam. 6, 12. 15.

17. Ni Benyamin akutšo lẹ mli lẹ amẹṅŏ Gibeon kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Geba kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

18. kẹ * Anatot kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Almon kẹ ehe šikpŏdši lẹ, mădši edfẹ nẹ, amẹhā. * Ier. 1, 1.

19. Mădši fĕ ni Aaronbii ni dši osọfoi lẹ ná dši mădši nyoṅma kẹ etĕ kẹ amẹhe šikpŏdši.

20. Ni Kahatbii lẹ awekui lẹ ni dši Levibii lẹ, amẹteṅ mei ni fẹ lẹ ná amẹ mădši yẹ ošikifŏ nā yẹ Efraim akutšo lẹ mli.

21. Ni amẹṅŏ * Šekem ni dši gbomogbelọi abobā-maṅ lẹ kẹ ehe šikpŏdši lẹ yẹ Efraim gŏdši lẹ anọ, kẹ Gezer kẹ ehe šikpŏdši lẹ, * 20, 7.

22. kẹ Kibzaim kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Bet-Horon kẹ ehe šikpŏdši lẹ, mădši edfẹ nẹ, amẹhā.

23. Ni Dan akutšo lẹ mli lẹ: Elteke kẹ ehe šikpŏdši lẹ, Gibeton kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

24. Ayalon kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Gat-Rimon kẹ ehe šikpŏdši lẹ: mădši edfẹ.

25. Ni Manase akutšo fā lẹ mli lẹ: Taanak kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Gat-Rimon kẹ ehe šikpŏdši lẹ: mădši enyọ.

26. Mădši fĕ ni tšŏmọ Kahatbii ni fẹ lẹ awekui lẹ anii dši mădši nyoṅma kẹ amẹhe šikpŏdši.

27. Ni Geršonbii ni dšẹ Levibii lẹ awekui lẹ amli lẹ ná gbomogbelọi obobāmaṅ * Golan ni yọ Bašan lẹ kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Beeštera kẹ ehe šikpŏdši lẹ, yẹ Manase akutšo fā lẹ mli: mădši enyọ. * 20, 8.

28. Ni Isakar akutšo lẹ mli lẹ amẹná Kišion kẹ ehe šikpŏdši lẹ, Daberat kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

29. Iarmut kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ En-Ganim kẹ ehe šikpŏdši lẹ: mădši edfẹ.

30. Ni Ašer akutšo lẹ mli lẹ: Mišal kẹ ehe šikpŏdši lẹ, Abdon kẹ ehe šikpŏdši lẹ,

31. Helkat kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Rehob kẹ ehe šikpŏdši lẹ: mădši edfẹ.

32. Ni Naftali akutšo lẹ mli lẹ: gbomogbelọi abobā-maṅ * Kedeš ni yọ Galilea lẹ kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Hamot-Dor kẹ ehe šikpŏdši lẹ, kẹ Kartan kẹ ehe šikpŏdši lẹ: mădši etĕ. * 20, 7.

33. Geršonbii lẹ amădši fĕ ni amẹná yẹ amẹwekui lẹ anā dši mădši nyoṅma kẹ etĕ kẹ amẹhe šikpŏdši.

Ni Meraribii lę awekui lę, ní dši
ii ni efę lę, ná yę Zebulon akutšo
: Iokneam kę ehe šikpōdši lę, Karta
e šikpōdši lę,
)imna kę ehe šikpōdši lę, kę Naha-
: ehe šikpōdši lę: mădši edfę.
Ni Ruben akutšo lę mli lę: *Bezer
e šikpōdši lę, Iahaz kę ehe šikpō-
. * 20, 8.
Kedemot kę ehe šikpōdši lę, kę
t kę ehe šikpōdši lę: mădši edfę.
Ni Gad akutšo lę mli lę: Gbomo-
. abobă-maṅ *Ramot ní yǫ Gilead
ehe šikpōdši lę, Mahanaim kę ehe
lši lę. * 20, 8.
Hešbon kę ehe šikpōdši lę, kę Iazer
e šikpōdši lę: fĕ dši mădši edfę.
Meraribii lę awekui srǫtoi lę, ní
evibii lę awekui ní efę lę, amădši
amęná yę ošikifō nă dši mădši
na kę enyǫ.
Levibii lę amădši fĕ ní amęná yę
bii lę agbefăṅnii lę amli dši mă-
yoṅmai-edfę kę kpănyǫ kę amęhe
lši.
Nekę mădši nę amli maṅ-fĕ-maṅ yę
ikpōdši ní bǫlelę kę-kpe; nakai
nę fĕ yǫ.
Ni Iehowa kę šikpoṅ lę fè ní *ekă
tă akę eeṅō-hă amętšęmei lę hă
, ni amęṅō ni amęhĭ nǫ. * 1 Mose 12, 7.
Ni Iehowa hăamę hedšǫmǫ kę-kpe,
bǫni ekă amętšęmei lę akită lę pę-
ni amęhenyęlǫi lę ateṅ mokomoko
amęhĭe adamǫ; amęhenyęlǫi lę fè
howa tuamę ewo amędeṅ.
*Nibii kpakpai fĕ ni Iehowa
srael we lę ši yę he lę, emli
:eflo ekaa ši; fĕ kwa ba mli.
* 23, 14.

Yitšo 22.

kę ni Iošua tšę́ Rubenbii kę Gad-
ę Manase akutšo lę fă lę,
ni ekęamę akę: Nyeye kităi fĕ ni
ra tšūlǫ Mose *wonye lę nǫ, ni
› migbĕ toi yę nofĕno ní miwonye
tă lę mli. * 4 Mose 32, 20-22. 5 Mose 3, 18-20.
Gbĭĭ babaō nę mli fĕ lę nyešĭĭ
remimei lę kę-baši ṅmęnę gbĭ nę,
ni nyeye Iehowa, nye-Nyoṅmǫ lę, kită
lę nǫ pępępę.
4. Ni agbęnę lę Iehowa, nye-Nyoṅmǫ
lę, ehă nyenyemimei lę hedšǫmǫ, takę
bǫni ewoamę ši lę; nohewǫ lę agbęnę
nyekūa nyesę nyeyaă nyebūi lę amli yę
nyedientšę nyešikpoṅ ni Iehowa tšūlǫ
Mose ṅō-hănye yę Iordan sę lę nǫ.
5. Ši nyehe nǫ kękę nyekwęa ní ahĭa,
koni nyeye kită kę mla ni Iehowa tšūlǫ
Mose wonye lę nǫ, ní nyesumǫ Iehowa,
nye-Nyoṅmǫ lę, ni nyenyie egbę̀i lę fĕ
nǫ, ni nyeye ekităi lę anǫ, ni nyekpętę
ehe, ni nyesúmǫlę kę nyetšui fĕ kę nye-
susuma fĕ.
6. Ni Iošua dšǫ̀aınę, ni ewoamę gbę,
ni amęyiṅ amęte amębūi lę amli.
7. Ši Manase akutšo lę fă kome lę,
Mose ehăamę amęgbęfăṅnō yę Bašan, ni
fă kroko lę, Iošua hăamę amęnō yę amę-
nyemimei lę ateṅ yę Iordan sę yę anai-
gbę. Ni beni Iošua woǫamę gbę ní amęya
amębūi lę amli lę, edšǫ̀amę,
8. ni ekęamę akę: Nibii babaō nye-
kę-kūǫ nyesę kę-ya nyebūi lę amli nę:
kę koloi babaō dientšę, kę dfiętei kę
šika kę akǫ̀ble kę dade kę mamai pĭ
dientšę; nyekę nyenyemimei lę ayadšaă
nyehenyęlǫi lę anihănii lę amli! 4 Mose 31, 27.
9. Kękę ni Rubenbii lę kę Gadbii lę
kę Manase akutšo lę fă lę kū amęsę ni
amęyiṅ kę-dšę Israelbii lę aṅō yę Šilo
yę Kanaan šikpoṅ lę nǫ, koni amęya
Gilead šikpoṅ ní dši amęgbęfăṅnō ní
amęná yę Iehowa wiemǫ ni etšó Mose
nǫ ewie lę nă lę nǫ.
10. Ni beni amębašę Iordan niiaṅ yę
Kanaan šikpoṅ lę nǫ gbę lę, Rubenbii
lę kę Gadbii lę kę Manase akutšo lę fă
lę mă afǫlešălatę yę dšęi yę Iordan nă,
afǫlešălatę kpęteṅkple ní sa akę akwę.
11. Ni Israelbii lę nu akę: Na, Ruben-
bii lę kę Gadbii lę kę Manase akutšo
lę fă lę emă afǫlešălatę yę Kanaan ši-
kpoṅ lę nǫ yę Iordan niiaṅ yę Israelbii
lę anō lę mli.
12. Ni beni Israelbii lę nu lę, amębua
Israelbii lę asafo mū lę fĕ nă yę Šilo,
akę amęmĭya amękęamę ayawu.

13. Ni Israelbii lẹ tšū osọfo Eleazar
bi *Pinehas kẹ-te Rubenbii lẹ kẹ Gad-
bii lẹ kẹ Manase akutšo lẹ fā lẹ ǹō yẹ
Gilead šikpoǹ lẹ nọ, *4 Mose 25, 7.

14. ni amẹǹō lumei nyoǹma amẹfata
ehe, Israel akutšei lẹ fē mli tšẹmei awei
komekome nọ lẹ lumọ kome, ni amẹteǹ
mofēmo dši amẹtšẹmei awe lẹ nọ onukpa
yẹ Israel akpekpei lẹ ateǹ.

15. Ni amẹte Rubenbii lẹ kẹ Gadbii
lẹ kẹ Manase akutšo lẹ fā lẹ ǹō yẹ
Gilead šikpoǹ lẹ nọ, ni amẹkẹamẹ ya-
wie amẹkē:

16. Bọni Iehowa asafo mū lẹ fē kē
nẹ: Mē tō nyetō Israel Nyoǹmọ lẹ nọ
nẹ, ni nyekpale ǹmẹnẹ gbī nẹ kẹ-dšẹ
Iehowa sẹ, akẹ-ní nyemā nyedientšẹ nye-
fọlešālatẹ, ni nyetše Iehowa hīe atūa ǹmẹ-
nẹ gbī nẹ! 5 Mose 12, 13. 14. 3 Mose 17, 8. 9.

17. Ani Peor *nọtōmọ lẹ, ni wọnáko
wọtšū wọhe kẹ-dšẹ mli kẹ-baši ǹmẹnẹ
gbī nẹ, tšẹbelẹ Iehowa asafo lẹ na amane-
hūlū yẹ he lẹ, fáá hāāwọ? *4 Mose 25.

18. Hewọ ni nyekpaleọ ǹmẹnẹ gbī nẹ
kẹ-dšẹ Iehowa sẹ; ni aaba mli akẹ, kẹ́
nyetše Iehowa hīe atūa ǹmẹnẹ lẹ, wọ́
lẹ emli aafū awo Israel asafo mū lẹ fē!

19. Ši kẹ́ nyesusuọ akẹ šikpoǹ ni aǹō-
hānye lẹ he tšee lẹ, no lẹ nyefoa mli
kẹ-baā Iehowa gbẹfāǹ šikpoǹ lẹ nọ, heni
Iehowa šihīlẹhe lẹ yọ lẹ, ni nyená nye-
gbẹfāǹnii yẹ wọteǹ; ši nyekatšea Ieho-
wa hīe atūa, ni nyekatšea wọ hū wọhīe
atūa, ni nyemā nyedientšẹ nyefọlešālatẹ yẹ
Iehowa, wọ-Nyoǹmọ lẹ, afọlešālatẹ lẹ sẹ!

20. Nto Zera bi *Akan lẹ yatō yẹ
musunii lẹ agbẹfāǹ lẹ, ni mlifū bakā
Israel asafo mū lẹ fē nọ, ni dšee ekome
kẹkẹ ehīe kpātā yẹ etōmọ lẹ hewọ? Yi. 7.

21. Ni Rubenbii lẹ kẹ Gadbii lẹ kẹ
Manase akutšo lẹ fā lẹ here nọ ni amẹ-
kē Israel akpekpei lẹ anọ *onukpai lẹ
akẹ: *4 Mose 1, 16; 10, 4.

22. Nānyoǹmọ Mawu Iehowa, Nānyo-
ǹmọ Mawu Iehowa, lẹ dši moni le, ni
Israel hū aale: kẹdši atūatšemọ mli, alo
Iehowa nọtōmọ mli wọfe yẹ lẹ, kāhere
wọyiwala ǹmẹnẹ gbī nẹ!

23. Kẹ́ afọlešālatẹ lẹ wọmā wọhā wọ-
he, koni wọfō Iehowa sẹ nyiemọ dšio,
alo koni wọšā šā-afọle lo niyenii-afọle
yẹ nọ, alo wọšā šidā-afọlei yẹ nọ dšio,
no lẹ Iehowa dientšẹ abi ši!

24. Ni kẹ́ dšee nẹkẹ sane nẹ he gbe-
yeišemọ hewọ moǹ wọfe enẹ akẹ: Wọ́sẹ
ko lẹ nyebii aakē wọbii akẹ: Meni nye-
kọō yẹ Iehowa, Israel Nyoǹmọ lẹ, he?

25. Edšakẹ Iehowa kẹ Iordan efo wọ-
kẹ nye Rubenbii kẹ Gadbii lẹ ateǹ hūsū;
nyebẹ gbẹnā ko yẹ Iehowa ǹō! ni nye-
bii aahā wọbii afō Iehowa gbeyeišemọ!

26. Nohewọ ni wọkē akẹ: Nyehāa wọsā
wọhe ní wọmā afọlešālatẹ ko; dšee akẹ
wọbašā šā-afọle lo gbē-afọle yẹ nọ,

27. ši moǹ beni afe ni efe *odase yẹ
wọkẹnye teǹ kẹ wọsešibii ni baā yẹ wọsẹ
lẹ ateǹ, akẹ wọkẹ wọšā-afọlei kẹ wọgbē-
afọlei kẹ wọšidā-afọlei lẹ aasúmọ Iehowa
yẹ ehīe, koni wọ́sẹ ko lẹ nyebii akaba-
kē wọbii akẹ· Nyebẹ gbẹnā ko yẹ Ie-
howa ǹō! *24, 27

28. Nohewọ lẹ wọkē: Aleenō kẹdši wọ́-
sẹ ko amẹakēwọ lo wọsešibii nakai lẹ,
no lẹ wọọkē akẹ: Nyekwẹa Iehowa afọle-
šālatẹ lẹ henọ ní wọtšẹmei lẹ fe, dšee
šā-afọle hewọǹ, ni asaǹ dšee gbē-afọle
hewọ hū ni, ši moǹ beni afe ní eye wọ-
kẹnye teǹ odase!

29. Enẹ akagbalewọ fōǹfō akẹ wọọtše
Iehowa hīe atūa, ni wọfō Iehowa sẹ
nyiemọ ǹmẹnẹ, ni wọmā afọlešālatẹ kroko
ni wọšā šā-afọle lo niyenii-afọle lo gbē-
afọle yẹ nọ, yẹ Iehowa, wọ-Nyoǹmọ lẹ,
afọlešālatẹ lẹ ni yọ ešihīlẹhe lẹ hīe lẹ sẹ!

30. Ni beni osọfo Pinehas kẹ asafo lẹ
nọ lumei lẹ ní dši Israel akpekpei atšẹ-
mei lẹ ní fata ehe lẹ nu wiemọi ní
Rubenbii lẹ kẹ Gadbii lẹ kẹ Manasebii
lẹ wie lẹ, eǹō amẹnā naakpa.

31. Ni Pinehas, osọfo Eleazar bi lẹ,
kē Rubenbii lẹ kẹ Gadbii lẹ kẹ Manase-
bii lẹ akẹ: Ǹmẹnẹ gbī nẹ wọná wọle
akẹ Iehowa yẹ wọteǹ, edšakẹ noni nyefe
nẹ nyekẹ-tōko Iehowa nọ. Nohewọ lẹ
nyedšie Israelbii lẹ yẹ Iehowa deǹ!

32. Kẹkẹ ni Pinehas, osọfo Eleazar bi
lẹ, kẹ lumei lẹ kū amẹsẹ kẹ-dšẹ Ruben-
bii lẹ kẹ Gadbii lẹ aǹō yẹ Gilead šikpoǹ
lẹ nọ kẹ-ba Israelbii lẹ aǹō yẹ Kanaan
šikpoǹ lẹ nọ, ni amẹbagbaamẹ sane lẹ.

33. Ni sane lẹ ṅõ Israelbii lẹ anā, ni
Israelbii lẹ dšie Nyoṅmọ yi, ni amẹkẹ̃ẹ̃
doṅṅ akẹ amẹmīfā ní amẹkẹamẹ ayawu
ní amẹfite šikpoṅ lẹ ní Rubenbii lẹ kẹ
Gadbii lẹ yọ nọ lẹ.
34. Ni Rubenbii lẹ kẹ Gadbii lẹ wo
afọlešālatẹ lẹ gbẹi akẹ Ed, edšakẹ amẹ-
kẹ̃: Edši odase yẹ wọteṅ akẹ Iehowa
dši Nyoṅmọ!

Yitšo 23.

Ni eba mli akẹ be kplaṅṅ sẹ, beni
Iehowa ehā Israel *hedšọ̃mọ kẹ-dšẹ amẹ-
henyẹlọi fẽ ní bọleamẹ kẹ-kpe lẹ adeṅ,
ní Iošua egbọ ni eye gbīī pī lẹ, *21, 44.
2. Iošua tšẹ̃ Israel mū lẹ fẽ, amẹ-
nukpai kẹ amẹlumei kẹ amẹkodšolọi kẹ
amẹnọkwẹlọi lẹ kẹ-kpe, ni ekẹ̃amẹ akẹ:
Migbọ ni miye gbīī pī;
3. ni nyena nii fẽ ní Iehowa, nye-
Nyoṅmọ lẹ, efe nẹkẹ dšeṅmādši nẹ fẽ
yẹ nyehewọ; edšakẹ Iehowa, nye-Nyo-
ṅmọ lẹ, lẹ ewu ehānye.
4. Na, mikẹ ošiki edša nẹkẹ mādši ní
fẹ nẹ mli mihānye, ní amẹtšọ̃mọ nye-
kutšei lẹ agbẹfāṅnõ kẹ-dšẹ Iordan nā,
kẹ dšeṅmādši fẽ ní miflọ mif'ie lẹ, kẹ-
yaši ṅšọ wulu lẹ nā yẹ anaigbẹ lẹ.
5. Ni Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, lẹ eetširẹ
amẹyi sẹ ni eef'ieamẹ kẹ-dšẹ nyehīe, ni
nyeaaṅõ amẹšikpoṅ lẹ, takẹ bọni Iehowa,
nye-Nyoṅmọ lẹ, ewonye ši lẹ.
6. Nohewọ lẹ nyefīa ši dšogbāṅ, ní
nyeye nii fẽ ní aṅmā yẹ Mose mlawolo
lẹ mli lẹ nọ ni nyefe, ni *nyekagba kẹ-
midšẹ he kẹ-mīya ninedšūrõ lo abẹku,
* 5 Mose 5, 32.
7. koni nyekẹ nẹkẹ dšeṅmādši ní efẹ
yẹ nyeteṅ nẹ akafutu, ni asaṅ *nyeka-
tšīa amẹnyoṅmọi lẹ atā, ni nyekẹ amẹ-
gbẹi akakāa kitā, ni nyekasúmọaamẹ, ni
nyekadšáa-amẹ hū; * 2 Mose 23, 13. 24.
8. ši moṅ nyekpẹtẹa Iehowa, nye-Nyo-
ṅmọ lẹ, he, takẹ bọni nyeťe kẹ-baši ṅmẹnẹ
gbī nẹ.
9. Edšakẹ Iehowa eťie mādši wudši
ní he wa kẹ-dšẹ nyehīe; ši nye lẹ, moko-
moko damọko nyehīe kẹ-baši ṅmẹnẹ gbī
nẹ. 5 Mose 28, 7. 8. 5 Mose 28, 7.
10. Nyeteṅ mokome aaf'ie mei akpe;
edšakẹ Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, lẹ ewuọ
ehāanye, takẹ bọni ewonye ši lẹ.
11. Nohewọ lẹ nyelea nyehe nọkwẹmọ,
koni nyesumọ Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ!
12. Ši kẹ́ nyefee nakai ni nyekpale ni
nyekẹ nyehe yakpẹtẹ dšeṅmādši ní efẹ yẹ
nyeteṅ nẹ ahe, ni nyekẹamẹ ye yōw̃ẹ, ni
nyeyaā amẹṅõ ni amẹ hū amẹbaā nyeṅõ lẹ:
13. no lẹ nyenáa nyelea akẹ Iehowa,
nye-Nyoṅmọ lẹ, ef'ieṅ nẹkẹ dšeṅmādši
nẹ kẹ-dšẹṅ nyehīe doṅṅ, ši amẹatšọ̃mọ
*yā kẹ tšõne amẹhānye, kẹ kplebii yẹ
nyeṅmāwuiaṅ, kẹ ṅmeii yẹ nyehīṅmẹiiaṅ
kẹ-yaši beyinọ ní nyehīe aakpātā kẹ-adšẹ
šikpoṅ kpakpa ní Iehowa, nye-Nyoṅmọ
lẹ, eṅõ-hānye nẹ nọ.
* 4 Mose 33, 55. 5 Mose 7, 16. Kods. 2, 3.
14. Ši na, ṅmẹnẹ mi lẹ mīya * dšeṅdšeṅ
fẽ yāhe lẹ; ni nyele yẹ nyetšui mli fẽ
kẹ nyesusuma mli fẽ akẹ †nibii kpakpai
fẽ ní Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, wie yẹ
nyehewọ lẹ, emli ekomeflo ekaa ši, fẽ
eba mli ehānye, emli ekomeflo ekaa ši.
* 1 Maṅ. 2, 2. † Ios. 21, 45
15. Ši aaba mli akẹ, bọni nibii kpa-
kpai fẽ ní Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ewo-
nye ši lẹ eba mli ehānye lẹ, nakai noṅṅ
kẽ Iehowa aahā nibii fõdši lẹ fẽ hū aba
nyenọ, kẹ-yaši beyinọ ní eekpātā nyehīe
kẹ-adšẹ šikpoṅ kpakpa ní Iehowa, nye-
Nyoṅmọ lẹ, eṅõ-hānye nẹ nọ.
16. Kẹ́ nyetõ Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ,
kpāṅmọ lẹ ni ewonye he kitā lẹ nọ, ni
nyete ni nyeyasúmọ nyoṅmọi krokomei,
ni nyedšáamẹ lẹ, no lẹ Iehowa mli aawo
la awonye, ni nyehīe aakpātā oyá kẹ-adšẹ
šikpoṅ kpakpa ní eṅõ-hānye lẹ nọ.

Yitšo 24.

Ni Iošua bua Israel akutšei lẹ fẽ nā
kẹ-ba Šekem, ni etšẹ̃ Israel onukpai lẹ
kẹ amẹlumei lẹ kẹ amẹkodšolọi lẹ kẹ
amẹnọkwẹlọi lẹ kẹ-kpe, ni amẹbadamọ
Nyoṅmọ hīe.
2. Ni Iošua kẽ maṅ mū lẹ fẽ akẹ:
Bọni Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, kẽ nẹ·
Kẹ-dšẹ tetēte lẹ, fā lẹ sẹ nyetšẹmei lẹ
yọ, *Tera ní dši Abraham kẹ Nahor tšẹ
lẹ, ni †amẹsúmọ nyoṅmọi krokomei.
* 1 Mose 11, 26. † 1 Mose 31. 19; 35, 2

3. Ni miṅõ nyetšẹ Abraham kẹ-dšẹ fā lẹ sẹ, ni mihā ekpa Kanaan šikpoṅ mū lẹ fẽ nọ, ni mihā ewo fĩei babaõ, ni mikẹ Isak hālẹ.

4. Ni Isak lẹ, mikẹ Iakob kẹ Esau hālẹ; ni mikẹ *Seir goṅ lẹ hā Esau akẹ enõ. Ši †Iakob kẹ ebii lẹ te Mizraim.
* 1 Mose 32, 4. †1 Mose 46, 6.

5. Ni mitšũ Mose kẹ Aaron, ni mihao Mizraimbii, takẹ bọni mife yẹ amẹteṅ lẹ; ni no sẹ lẹ *midšienye kẹ-dše kpo.
2 Mose 3, 10. * 2 Mose 12, 33.

6. Ni beni midšie nyetšẹmei lẹ kẹ-dšẹ Mizraim lẹ, nyeba ṅšọ lẹ nā. Ni Mizraimbii lẹ tiu nyetšẹmei lẹ kẹ fĩlii kẹ okpọṅọnọtrálọi kẹ-ba Ṅšọ-tšuru lẹ nā.

7. Ni beni amẹblọ amẹtšẹ́ Iehowa lẹ, ekẹ duṅ kpī fo nyekẹ Mizraimbii lẹ ateṅ, ni ehā ṅšọ lẹ ba ni ebaha amẹnọ. Ni nyena noni mife yẹ Mizraim lẹ kẹ nyehĩṅmẹii; ni nyehī ṅā lẹ nọ gbĩī pī.
2 Mose 14, 10.

8. Ni mikẹnye ba Amorbii ní yọ Iordan sẹ lẹ ašikpoṅ lẹ nọ, ni amẹkẹnye wu, ni miṅõamẹ miwo nyedeṅ, ni nyeṅõ amẹšikpoṅ lẹ, ni mikpātā amẹhĩe yẹ nyehĩe.
4 Mose 21, 25. 31.

9. Kẹkẹ ni Moab maṅtšẹ Balak, Zipor bi lẹ, te ši ni ekẹ Israel bawu, ni etšũ ayakpē Bileam, Beor bi lẹ, koni ebalomọnye.
4 Mose 22.

10. Ši mikplẽẽ akẹ mabo Bileam toi, nohewọ lẹ dšõ̱mọ moṅ edšõ̱nye, ni midšienye yẹ edeṅ.
4 Mose 23, 11. 20.

11. Ni nyefo Iordan ni nyeba Ieriko; ni Ierikobii lẹ kẹ Amorbii lẹ kẹ Perizbii lẹ kẹ Kanaanbii lẹ kẹ Hitbii lẹ kẹ Girgašbii lẹ kẹ Hivbii lẹ kẹ Iebusbii lẹ kẹnye wu, ni midšieamẹ miwo nyedeṅ.
3, 14; 6, 1.

12. Ni mitšũ *sosomọtii kẹ-tšṍ nyehĩe, ni amẹfieamẹ kẹ-dšẹ nyehĩe, Amorbii amaṅtšẹmei enyọ lẹ, dšee oklante nā, ni dšee ogãi nā hũ ni.
* 2 Mose 23, 28.

13. Ni mikẹ šikpoṅ ko ní nyetšuko nọ nii hānye, kẹ mādši ní dšee nye nyeto, ní nyehī mli; weintromi kẹ mũtromi hũ ni dšee nye nyefe lẹ amli nii nyeyeọ nẹ.
5 Mose 6, 10. 11.

14. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyešea Iehowa gbeyei, ni nyedšie nyeyitšoṅ nyesúmọlẹ yẹ anọkwale mli, ni nyekwa nyoṅmọi ni nyetšẹmei lẹ súmọ yẹ fā lẹ sẹ kẹ Mizraim lẹ, ni nyesúmọa Iehowa. K. 2. 2 Mose 32

15. Ši kẹdši esaa nyehĩe akẹ nyeasúmọ Iehowa lẹ, no lẹ ṅmẹnẹ gbī nẹ *nyekọa moni nyeasúmọ, kẹdši nyoṅmọi lẹ ní yọ fā lẹ sẹ ní nyetšẹmei lẹ súmọ lẹ dšio, lo Amorbii ní nyeyọ amẹšikpoṅ nọ nẹ anyoṅmọi lẹ dšio; ši mi lẹ, mikẹ miwe lẹ, wọọsúmọ Iehowa! * Mat. 6, 24.

16. Ni maṅ lẹ to he ni amẹkẽ: Enẹ akagbalewọ fõṅfõ akẹ wọọšī Iehowa, ni wọyasúmọ nyoṅmọi krokomei!

17. Edšakẹ Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, lẹ dši moni dšiewọ kẹ wọtšẹmei lẹ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ-dšẹ nyṍdši awe lẹ, kẹ moni fe nakai okadii wudši lẹ yẹ wọhĩe, ni ebā wọyi yẹ gbẹ̀i ni wọnyie nọ lẹ fẽ nọ kẹ mādši fẽ ni wọtšṍ amẹteṅ kẹ-ho lẹ mli.

18. Ni Iehowa fie mādši lẹ fẽ kẹ Amorbii ní yọ šikpoṅ lẹ nọ lẹ kẹ-dšẹ wọhĩe. Nohewọ lẹ wọ hũ wọọsúmọ Iehowa; edšakẹ lẹ dši wọ-Nyoṅmọ!

19. Ni Iošua kẽ maṅ lẹ akẹ: *Nyenyẽṅ Iehowa nyesúmọ; edšakẹ Nyoṅmọ kroṅkroṅ dšilẹ, Mawu †awuṅāyelọ dšilẹ, ekẹ nyenọtõmọi lẹ kẹ nyehe ešai lẹ ekeṅnye! * 5 Mose 5, 29. † 2 Mose 20, 5.

20. Kẹdši nyekwa Iehowa ni nyeyasúmọ nyoṅmọi krokomei lẹ, no lẹ eekũ esẹ efenye efõṅ ní eetā nyeyi, beni efenye edšũrõ sẹ lẹ.

21. Ni maṅ lẹ kẽ Iošua akẹ: Dabi, ši Iehowa kẽ wọọsúmọ!

22. Ni Iošua kẽ maṅ lẹ akẹ: Nyedientšẹ nyeaye nyehe odase akẹ nyekọ Iehowa, ní nyesúmọlẹ! Ni amẹkẽ: Odasefoi dšiwọ!

23. Nohewọ lẹ *agbẹnẹ nyedšiea nyoṅmọi krokomei ni yọ nyeteṅ lẹ nyefiea, ni nyetšṍmọa nyetšuii kẹ-baā Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, ṅõ! * 1 Mose 35, 2.

24. Ni maṅ lẹ kẽ Iošua akẹ: Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, wọọsúmọ, ni lẹ egbẽ toi wọọbo!

25. Kẹkẹ ni Iošua kẹ maṅ lẹ *kpāṅ nakai gbī lẹ, ni ewoamẹ akpọ kẹ mla yẹ Šekem. * 2 Maṅ. 23, 3.

26. Ni Iošua ṅmā nẹkẹ sādši nẹ fẽ ewo Nyoṅmọ mlawolo lẹ mli; ni ewó

lę kpetenkple ko emă dšęi, yę * tšo kple lę ni mă Iehowa hekronkron lę šiši.
* 1 Mose 35, 4. Kods. 9, 6.
27. Ni Iošua kẽ man mũ lę fẽ akę: Na, nękę tę nę aye wǫhe * odase; edšakę enu Iehowa wiemǫi ní ekęwǫ wie lę fẽ, nohewǫ lę no aaye nyehe odase, koni nyekakpa yę nye-Nyonmǫ lę sę.
* 22, 27. 1 Mose 31, 48.
28. Kękę ni Iošua wo man lę gbę, ni mofẽmo te ešikpon nǫ.
29. Ni nękę sădši nę asę lę eba mli akę Iehowa tšũlǫ Iošua, Nun bi lę, gbo, beni eye afii oha kę nyonma lę.
30. Ni amęfũlę yę lędientšę ešikpon lę nǫ, yę * Timnat-Sera ní yǫ Efraim gõdši lę anǫ, yę Gaaš gon lę kõyigbę lę.
* 19, 50.
31. Ni Israel * súmǫ Iehowa gbĩlabǫ ní Iošua yǫ lę kę gbĩlabǫ ní onukpai ní hĩ ši yę Iošua gbẽle sę ni amęle Iehowa nitšumǫi fẽ ní etšu ehă Israel lę yǫ lę.
* Kods. 2, 7.
32. Ni * Iosef wui lę ní Israelbii lę ńõ kę-dšę Mizraim lę, amęfũ yę Šekem yę šikpon kuku ni † Iakob he yę Šekem tšę Hamor bii lę aden ehă dfiętęi kukudši oha lę nǫ, ni etšó Iosefbii lę agbęfănnõ.
* 1 Mose 50, 25. † 1 Mose 33, 19
33. Ni Aaron bi Eleazar hũ gbo, ni amęfũlę yę ebi Pinehas man Gibea ní anõ-hălę yę Efraim gõdši lę anǫ lę mli.

KODŠOLǪI LĘ AWOLO LĘ.

Yitšo 1.

Ni eba mli akę Iošua gbẽle sę lę, Israelbii lę bi Iehowa akę: Namo * tšutšu afă yę wǫten ní ekę Kanaanbii lę ayawu?
* 20, 18.
2. Ni Iehowa kẽ: Iuda afă; na, miñõ šikpon lę miwo eden!
3. Ni Iuda kẽ enyemi Simeon akę: Okęmi afă kę-ya migbęfănnõ lę nǫ, ní wǫkę Kanaanbii lę ayawu, ni mi hũ mikęo aate onõ lę nǫ! Ni Simeon kęlę te.
4. Ni Iuda fă kę-te, ni Iehowa ñõ Kanaanbii lę kę Perizbii lę ewo amęden, ni amęgbe mei akpei-nyonma yę Bezek.
5. Ni amęyanina Adoni-Bezek yę Bezek, ni amękęlę wu, ni amęgbegbẽ Kanaanbii kę Perizbii lę.
6. Ni Adoni-Bezek dšo foi, ni amętiulę, ni amęyamõlę, ni amęflǫ enine kę enane gontii.
7. Kękę ni Adoni-Bezek kẽ: Mantšęmei nyonmai-kpawo ní aflǫflǫ amęnine kę amęnane gontii kõlǫ nii yę mikplõ lę šiši; bǫni mife lę, nakai pę Nyonmǫ etomi nădšian nę! Ni amękęlę ba Ierusalem ni ebagbo yę dšęi.
8. Ni Iudabii lę kę Ierusalem bawu, ni amęñõlę, ni amękę klante gbegbẽ emli bii lę, ni amęmă man lę nă la.
9. No sę lę Iudabii lę fă ni amękę Kanaanbii ní yǫ gõdši lę anǫ lę kę wuoyigbę lę kę ñănǫ šikpon lę nǫ lę yawu.
Ios. 10, 40; 11, 22.
(1, 10—15. Kwę Ios. 15, 13—19.)
10. Ni Iuda fă kę-yanina Kanaanbii ni yǫ Hebron lę; ši aá lę Hebron gbęi

dši Kiriat-Arba; ni ame̱gbe Šešai ke̱ Ahiman ke̱ Talmai.

11. Ni edše̱ dše̱i le̱ efã ke̱-yanina Debirbii le̱; ši sá le̱ Debir gbe̱i dši Kiriat-Sefer.

12. Ni Kaleb kē̱: Moni aatſia Kiriat-Sefer nii ni eeṅõ dše̱i le̱, maṅõ mibiyō Aksa mahāle̱ gblã.

13. Ke̱ke̱ ni Otniel, Kaleb nyemi gbekē Kenaz bi le̱, yaṅõ dše̱i; ni eṅõ ebiyō Aksa le̱ ehāle̱ gblã.

14. Ni eba mli ake̱, beni ete ewù le̱ ṅõ le̱, ewo eyiṅ ake̱ ebi etše̱ šikpoṅ ko. Ni edše̱ tedši le̱ no̱ eyi ši; ni Kaleb kē̱le̱ ake̱: Meni feo̱o?

15. Ni ekē̱le̱ ake̱: Hãmi gbe̱wōnii; edšake̱ ohãmi šikpoṅ ye̱ wuoyigbe̱, agbe̱ne̱ hãmi nubui hũ! Ni Kaleb hãle̱ nubui ní yo̱ goṅ no̱ ke̱ nubui ní yo̱ dšõ̱ mli.

16. Ni Mose šãnũ *Kennyo le̱ bii le̱ ke̱ Iudabii le̱ dše̱ tẽṅi amã le̱ṅ ba Iuda ṅã le̱ ní yo̱ †Arad wuoyigbe̱ le̱ no̱, ni ame̱yiṅ ame̱te ame̱ke̱ dše̱i bii le̱ yahī ši. * 4, 11. 17. 4 Mose 10, 29. † Ios. 12, 14.

17. Ni Iuda ke̱ enyemi Simeon fã ke̱te, ni ame̱yagbe Kanaanbii ní yo̱ Zefat le̱, ni ame̱feame̱ *musu; ni ame̱wo maṅ le̱ gbe̱i ake̱ Horma. * 4 Mose 21, 2.

18. Asaṅ Iuda yaṅõ Gaza ke̱ ehe šikpōdši le̱, ke̱ Aškalon ke̱ ehe šikpōdši le̱, ke̱ Ekron ke̱ ehe šikpōdši le̱.

19. Ni Iehowa fĩ Iuda se̱ ni efie gōdši ano̱ bii le̱; ši enyẽẽ efie dšõ̱ le̱ṅ bii le̱, edšake̱ ame̱ye̱ dade fĩlii.

20. Ni *ame̱ṅõ Hebron ame̱hã Kaleb, take̱ bo̱ni Mose kē̱ le̱, ni efie Anak bihĩĩ etẽ le̱ ke̱-dše dše̱i. * Ios. 14, 6—15

21. Ši Iebusbii ní yo̱ Ierusalem le̱, Benyaminbii le̱ efieeame̱; ni Iebusbii le̱ ke̱ Benyaminbii le̱ hī Ierusalem ke̱-baši ṅme̱ne̱. Ios 15, 63; 18, 28.

22. Ni Iosefbii le̱, ame̱ hũ ame̱fã ame̱yanina Betel, ni Iehowa fata ame̱he.

23. Ni Iosefbii le̱ tšũ ayasra Betel. Ši *sá le̱ maṅ le̱ gbe̱i dši Luz. * 1 Mose 28, 19.

24. Ni sralo̱i le̱ na nũ ko ní dše̱ mã le̱ṅ, ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Tšõmo̱wo̱ heni wo̱o̱tšṍ wo̱bote mã le̱ṅ, ni wo̱o̱feo edšũrõ!

25. Ni etšṍame̱ gbe̱, ni ame̱ke̱ klante gbe mã le̱ṅ bii le̱, ši *ame̱ṅmẽ nũ le̱ ke̱ eweku le̱ fẽ he. * Ios. 6, 25.

26. Ni nũ le̱ yiṅ ete Hitbii ašikpoṅ le̱ no̱, ni eyato maṅ, ni etšé̱ egbe̱i ake̱ Luz; no dši egbe̱i ke̱-baši ṅme̱ne̱.

27. Ni Manase efiee Bet-Šean ke̱ ehe mãdši le̱ amli bii le̱, ke̱ Taanak ke̱ ehe mãdši le̱ amli bii le̱, ke̱ Dor ke̱ ehe mãdši le̱ amli bii le̱, ke̱ Ibleam ke̱ ehe mãdši le̱ amli bii le̱, ke̱ Megido ke̱ ehe mãdši le̱ amli bii le̱; bo̱ni fe ní Kanaanbii le̱ ka nakai šikpoṅ le̱ no̱ ne̱. Ios. 17, 11-13

28. Ši eba mli ake̱, beni Israelbii le̱ ahe bawa le̱, ame̱hã Kanaanbii le̱ súmo̱ame̱; ši fiemo̱ ni ame̱fieeame̱.

29. Ni Efraim efiee Kanaanbii ní ye̱ Gezer le̱; ni Kanaanbii le̱ hī ame̱teṅ ye̱ Gezer. Ios. 16, 10

30. Zebulon efiee Kitronbii le̱ ke̱ *Nahalolbii le̱; ni Kanaanbii le̱ hī ame̱teṅ, ni ame̱súmo̱ame̱. * Ios. 19, 15.

31. Ašer efiee Akobii le̱ ke̱ Zidonbii le̱ ke̱ Ahẽlab ke̱ Akzib ke̱ Helba ke̱ Afik ke̱ Rehob bii le̱;

32. ši Ašerbii le̱ bahī Kanaanbii ní yo̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ateṅ; edšake̱ ame̱fieeame̱.

33. Naftali efiee Bet-Šemešbii le̱ ke̱ Bet-Anatbii le̱, ši ebahī Kanaanbii ní yo̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ateṅ, *ni Bet-Šemešbii le̱ ke̱ Bet-Anatbii le̱ súmo̱ame̱. * Ios. 19, 38.

34. Ni Amorbii le̱ tši Danbii le̱ ke̱-te gōdši le̱ ano̱, ni ame̱hãã ame̱kpleke ši ke̱-ba dšõ̱ le̱ṅ.

35. Ni Amorbii le̱ ná hegbe̱ hī Heres goṅ le̱ no̱, ye̱ *Ayalon ke̱ Šaalbim; ši beni Iosef we le̱ nine bó ame̱no̱ le̱, ame̱súmo̱ame̱. * Ios. 19, 42

36. Ni Amorbii le̱ ahũsũ le̱ dše̱ Akrabim ṅmeṅme le̱ he ke̱-dše̱ Sela ke̱-te yiteṅgbe̱.

Yītšo 2.

Ni Iehowa bo̱fo le̱ dše̱ Gilgal ke̱-ba Bokim, ni ebakē̱: Midšienye ke̱-dše̱ Misraim ni mike̱nye ba šikpoṅ ní mikã nyetše̱mei akitã ye̱ he le̱ no̱, ni mikē̱: Mikũṅ mikpãṅmo̱ ni mike̱nye ekpãṅ le̱ mli gbīkogbīko;

2. ni nye hũ nyeke̱ šikpoṅ ne̱ no̱ bii le̱ akakpãṅa kpãṅmo̱ ko; *ame̱fo̱lešãlate̱i le̱ nyekũmo̱a! Ši nyeboo migbẽ toi. Mẽba nyefe nakai? * 5 Mose 7, 2—5

3. Nohewǫ lę mi hū mikē akę: Miŕieńamę yę nyęhīe, ši ameatšǒmǫ ńmei yę nyeńmàwuiań, ni amęnyońmǫi lę aatšǒmǫ tšǒnei ahānye. Ios. 23, 13.

4. Ni eba mli akę, beni Iehowa bǫŕo lę wie nękę wiemǫi nę etšǒ Israelbii lę fē lę, maň lę wó amęgbē nǫ ni amęfó.

5. Ni amęwo dšęi gbęi akę Bokim, ni amęšā afǫlei amęhā Iehowa yę dšęi.

6. Agbęnę Iošua wo maň lę gbę, ni Israelbii lę ateň mofēmo te enǒ mli, koni amęyańǒ šikpoň lę.

7. Ni maň lę súmǫ Iehowa gbīī abǫ ni Iošua yǫ lę kę gbīī abǫ ní onukpai ní hī ši yę Iošua gbēle sę ní amęna Iehowa nitšumǫi wudši fǒ ní etšu ehā Israel lę yǫ lę. Ios. 24, 31.

8. Ni Iehowa tšūlǫ Iošua, Nun bi lę, gbo, beni eye afii oha kę nyońma lę.

9. Ni amęfūlę yę lędientšę ešikpoň lę nǫ yę Timnat-Heres yę Efraim gǒdši lę anǫ yę Gaaš goň lę kǒyigbę. Ios. 24, 29. 30.

10. Ni abua nakai yinǫbii lę hū fē nā afata amętšęmei lę ahe; ni yinǫ kroko bate ši yę amęsę, mei ní lee Iehowa alo enitšumǫi ní etšu ehā Israel lę.

11. Kękę ni Israelbii fe efǒň yę Iehowa hīe, ni amęyasúmǫ Baalim.

12. Ni amękwa Iehowa, amętšęmei lę a-Nyońmǫ lę, moni dšieamę kę-dšę Mizraim šikpoň lę nǫ lę, ni amęyanyie nyońmǫi krokomei ní dši amęhewǫhewǫ mādši lę anyońmǫi lę asę, ni amędšáamę, ni amękęwo Iehowa mli la.

13. Ni beni amęšī Iehowa, ni amęyasúmǫ Baal kę Aštarot lę,

14. Iehowa mli wo Israel la, ni ekęamę wo nihalǫi adeň, ni amębahaamę, ni ehǒamę ehā amęhenyęlǫi ni bǫleǫamę kę-kpe lę, ni amęnyēē amęhenyęlǫi lę ahīe amędamǫ doňň.

15. Hefēhe ní amęafā ta kę-ate lę, Iehowa nine kā amęnǫ wā, takę bǫni *Iehowa ewie lę kę bǫni Iehowa ekāamę kitā lę, ni efīamę naakpa.
* 3 Mose 26. 17. 5 Mose 28. 20.

16. Kękę ni Iehowa tēǫ kodšolǫi aši, ni amęhereǫ amęyiwala kę-dšęǫ amęhalǫi lę adeň. Bǫf. 13, 20.

17. Ši amękodšolǫi lę hū amębooamę toi, ši moň ameyabǫǒ adŕamaň kę-nyieǫ nyońmǫi krokomei asę, ni amędšáa-amę; etšęę kękę lę amędše gbę ní amętšęmei lę nyie nǫ ní amębo Iehowa kitāi lę atoi lę nǫ; amę lę ameboo toi.

18. Ni kędši Iehowa tē kodšolǫi aši ehāamę lę, no lę Iehowa fataā kodšolǫ lę he, ni ehereǫ ameyiwala kę-dšęǫ amęhenyęlǫi lę adeň gbīī abǫ fē ní kodšolǫ lę yǫ lę; edšakę amęntšǫi ní amędǒmoǫ yę ameyiwalǫi kę amęhaolǫi lę ahewǫ lę dǫǒ Iehowa.

19. Ši eba mli akę, ké kodšolǫ lę gbo lę, amękūǫ amęsę ekoň ni amęfiteǫ fē amętšęmei lę, yę nyońmǫi krokomei asę ní ameyanyieǫ ní amęsúmoǫamę ní amędšáa-ame lę hewǫ; amęfǒǒ amenifemǫi lę kę amękueňtimǫ gbę lę nǫnyiemǫ.

20. Bēlę Iehowa mli woǫ la woǫ Israel, ni ekęǫ akę: Akę noni nękę maň nę etǒ mikpāňmǫ lę ni miwo amętšęmei akitā yę he lę nǫ, ni amęboo migbē toi,

21. hewǫ lę mi hū kę-dšę ńmęnę kęyaā nę mifieň dšeňmādši ní fę beni Iošua gbo lę eko yę amęhīe doňň,

22. koni mikęamę *aka Israel akwę akę amędfēň Iehowa gbę lę nǫ ní amęnyie nǫ, tamǫ bǫni amętšęmei lę dfēň nǫ lę, alo amęfeň nakai. * 3, 1. 4. 5 Mose 8, 2

23. Nohewǫ ni Iehowa šī nakai dšeňmādši lę, ni efieeamę mrā, ni asaň eňǒǒamę ewoo Iošua deň hū lę.

Yītšo 3.

Ni menęmei dši dšeňmādši ní Iehowa šī, koni *aňǒ-ka Israel fē ní lee Kanaan tai lę ekoeko lę akwę, * 2, 22.

2. beni afe kękę ní Israelbii lę asešibii lę ale ni akę-tšǒamę tawū, titri lę amęteň mei ni lee he eko sá lę:

3. amędši Filistibii alumei enumǫ lę, kę Kanaanbii kę Zidonbii kę Hivbii ní yǫ Lebanon goň lę nǫ lę ŕē, kę-dšę Baal-Hermon goň lę he kę-yaši Hamat ńmańmaša lę. * Ios. 13, 3

4. Ni ašīamę, beni afe ní akęamę aka Israel akwę, ní aňǒ-le akę amęabo Iehowa kitāi ní etšǒ Mose nǫ ewo amętšęmei lę atoi lo.

5. Ni Israelbii lẹ hī Kanaanbii lẹ kẹ Hitbii lẹ kẹ Amorbii kẹ Perizbii lẹ kẹ Hivbii lẹ kẹ Iebusbii lẹ ateṅ;

6. ni amẹw̃ẹw̃ẹ̄ amẹbiyei, ni amẹkẹ amẹbiyei hũ hāhā amẹbihīī agblā, ni amẹsúmọ amẹnyoṅmọi lẹ. 5 Mose 7, 3.

7. Ni Israelbii lẹ fe efõṅ yẹ Iehowa hīe, ni amẹhīe kpa Iehowa, amẹ-Nyoṅmọ lẹ, nọ, ni amẹyasúmọ Baalim kẹ Ašerot.

8. Nohewọ lẹ Iehowa mli wo Israel la, ni ehõamẹ ehā Mesopotamia maṅtšẹ Kušan-Rišataim; ni Israelbii lẹ súmọ Kušan-Rišataim afii kpānyọ.

9. Ni Israelbii lẹ blọ tšẹ́ Iehowa, ni Iehowa tē yiwalaherelọ ko ši ehāamẹ, ni ehere amẹyiwala, lẹ dši *Otniel, Kaleb nyemi gbekē Kenaz bi lẹ. *1, 13.

10. Ni *Iehowa Mumọ lẹ ba enọ, ni ekodšo Israel; ni efā ta, ni Iehowa ṅõ Mesopotamia maṅtšẹ Kušan-Rišataim ewo edeṅ; ni enine tšő Kušan-Rišataim nọ. *6, 34.

11. Ni šikpoṅ lẹ nọ dšọ afii nyoṅmai-edfẹ. Ni Otniel, Kenaz bi lẹ, gbo.

12. Ni Israelbii lẹ fe efõṅ ekoṅ yẹ Iehowa hīe; ni Iehowa hā Moab maṅtšẹ Eglon lẹ ná Israel nọ hewalẹ, edšakẹ amẹfe efõṅ yẹ Iehowa hīe.

13. Ni ebua Amonbii lẹ kẹ Amalekbii lẹ anā eši enọ, ni eba ebatfia Israel nii, ni eṅõ *tēṅi amaṅ lẹ. *1, 16.

14. Ni Israelbii lẹ súmọ Moab maṅtšẹ Eglon afii nyoṅma kẹ kpānyọ.

15. Kẹkẹ ni Israelbii lẹ blọ tšẹ́ Iehowa; ni Iehowa tē yiwalaherelọ ko ši ehāamẹ, Ehud, abẹkulọ lẹ ní dši Benyaminnyo Gera bi lẹ, ni Israelbii lẹ tšũlẹ ekẹ nikēnii te eyahā Moab maṅtšẹ Eglon.

16. Kẹkẹ ni Ehud fe klante kẹ enā nta, ni ekẹlẹ dši ninetalọ kome, ni eṅõfī ehẹ yẹ eninedšũrõgbẹ yẹ etade lẹ šiši.

17. Ni ekẹ nikēnii lẹ yahā Eglon, Moab maṅtšẹ lẹ. Ši Eglon lẹ, efi naakpa.

18. Ni eba mli akẹ, beni ekẹ nikēnii lẹ ehālẹ egbe nā lẹ, ewo mei ni tēre nikēnii lẹ agbẹ ni amẹte.

19. Ši lẹdientšẹ lẹ ekũ esẹ kẹ-dšẹ amāgāi ni yọ Gilgal lẹ ahe, ni ehakẹ̄: Maṅtšẹ, miyẹ tēmọ sane ko ní mibagbao! Ni ekẹ̄: Bu onā! Ni mei ni damọ emasẹi lẹ fē dše ehe.

20. Ni Ehud ba eṅõ, ni ekometō etá ši yẹ eṅwei-tšũ ní ehereọ kõyọ yẹ mlí leṅ. Ni Ehud kẹ̄: Miyẹ Nyoṅmọ ná šẹ ko ní mibakẹ̄o! Ni ete ši kẹ-dšẹ esẹi lẹ nọ.

21. Kẹkẹ ni Ehud kpā enine abẹku lẹ mli, ni efā klante lẹ yẹ eninedšũrõgbẹ lẹ, ni ekẹ-dũ emũsũṅ,

22. ni klante lẹ tšo lẹ hũ nyie dade lẹ sẹ kẹ-bote mli, ni fọ batšī dade lẹ sẹ; edšakẹ egblaa klante lẹ kẹ-dšẹẹ emũsũ mli, ši eyadše kpo yẹ sẹ.

23. Ni Ehud tšő asa lẹ nọ kẹ-dše kpo, ni enámọ šīnāi lẹ ewo eyi ni eṅmē mli.

24. Ni beni edše kpo ete lẹ, tšũdši lẹ ba amẹbakwẹ, ni na, aṅámọ šīnāi lẹ ni aṅmē mli; ni amẹkẹ̄: Benẹ ēwá enane yẹ kõyọheremọ tšũ leṅ.

25. Ni amẹmē āhũ kẹ-yaši beyinọ ni amẹhīe gboi, ni na, egblee ṅwei-tšũ lẹ šīnāi lẹ; kẹkẹ ni amẹyakọ samfē ni amẹbagble, ni na, amẹnuntšọ lẹ kā šikpoṅ ni egbo.

26. Ši beni amẹlilaā ši lẹ, Ehud edšo foi kẹ-te momo, ni efoṅ yẹ amāgāi lẹ ahe, ni edšo foi kẹ-te Seira.

27. Ni eba mli akẹ, beni ešẹ dšẹi lẹ, ekpā tẹtrẹmantrẹ yẹ Efraim gõdši lẹ anọ, ni Israelbii lẹ kẹlẹ kpleke ši kẹ-dšẹ gõdši lẹ anọ, ni enyie amẹhīe;

28. ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nyešaā foi kẹ-nyiea misẹ; edšakẹ Iehowa eṅõ nyehenyẹlọi ni dši Moabbii lẹ ewo nyedeṅ. Ni amẹkpleke ši kẹ-nyie esẹ, ni amẹhe Iordan fõhei lẹ ní akẹ-yaā Moab lẹ, ni amẹṅmēē mokomoko gbẹ ní efo.

29. Ni nakai be lẹ mli lẹ amẹgbe mei aafe akpei-nyoṅma yẹ Moabbii lẹ ateṅ, hīī hewalọi kẹ kākālọi sọṅṅ, ni mokomoko náá foidšē he gbẹ.

30. Ni aba Moab ši yẹ nakai gbī lẹ nọ awo Israel nine šiši. Ni šikpoṅ lẹ nọ dšọ afii nyoṅmai-kpānyọ.

31. Ni Šamgar, Anat bi lẹ, baye esẹ, ni ekẹ tšina kplamọtšo gbe Filistibii lẹ ateṅ mei ohai-ekpa. Ni lẹ hũ ehere Israel yiwala.

Yitšo 4.

Ni Israelbii lę fe efōń yę Iehowa hie
ekoń, beni Ehud gbo lę.
2. Ni Iehowa hōamę ehā Iabin, Ka-
naan mańtšę lę, ní yeo mańtšę yę Hazor
lę. Ni etatšę dši Sisera, ní yo Harošet-
Goyim lę.
3. Ni Israelbii lę blo tšę Iehowa;
edšakę eyę dade filii ohai-nęhū, ni afii
nyońmai-enyo ewa Israelbii lę ayi deń-
deńdeń.
4. Ni gbaloyō Debora ní dši Lapidot
ńā lę kodšoo Israel yę nakai be lę mli.
5. Ni ehī Debora tēń lę šiši yę Rama
kę Betel teń, yę Efraim gōdši lę ano.
Ni Israelbii lę baā eńō ni ekodšoamę.
6. Ni etšū ayakpē Barak, Abinoam
bi lę, kę-dšę Kedeš-Naftali kę-ba, ni
ekēlę akę: Ani dšee fā ni Iehowa, Israel
Nyońmo lę, efāo akę: Yafā ta kę-ya
Tabor goń lę no, ni ońō Naftalibii lę
kę Zebulonbii lę ateń hū akpei-nyońma
ofata ohe?
7. Ni makpla Sisera, Iabin tatšę lę,
kę efilii lę kę emei babaō lę kę-ba ońō
yę Kišon fā lę nā, ni mańōlę mawo odeń.
8. Ni Barak kēlę akę: Kędši okęmi
aate lę, no lę mate; ši kędši okęmi eyaa
lę, no lę miyaa!
9. Ni ekēlę akę: Mikęo aate; ši kēlę
gbę ní oyaā nę mli anumnyam lę efeń
onō; edšakę yō ko deń Iehowa bańō
Sisera awo! Ni Debora te ši, ni ekę
Barak te Kedeš.
10. Ni Barak hā ayakpē Zebulon kę
Naftali kę-ba Kedeš; ni mei akpei-nyo-
nma kēlę ká nane kę-te; ni Debora hū
kēlę te.
11. Ši Heber, *Kennyo lę, etše ehe
kę-dšę Kainbii ní dši Mose šānū †Hobab
bii lę ahe, ni ehie ebū lę ši āhū kę-
yaši tšo kple ní mā Zaananim ni yo
Kedeš masęi lę he. * 1, 16. † 4 Mose 10, 29
12. Kękę ni ayatfa Sisera adafi akę
Barak, Abinoam bi lę, efā ta kę-te Tabor
goń lę no.
13. Ni Sisera bua efilii ní dši dade
filii ohai-nęhū lę fē nā, kę mei ní fata
ehe lę fē, kę-dšę Harošet-Goyim kę-ba
Kišon fā lę nā.
14. Kękę ni Debora kē Barak akę:
Te ši, edšakę ńmęnę gbī nę Iehowa eńō
Sisera ewo odeń! Ani dšee Iehowa efā
kę-nyie ohie nę? Kękę ni Barak kpleke
ši kę-dšę Tabor goń lę no, ni mei akpei-
nyońma lę nyie esę.
15. Ni Iehowa hā Sisera kę efilii lę
fē kę eta mū lę fē dšidšā yę klante
nā yę Barak hie, ni Sisera yi ši kę-dšę
efili lę mli ni edšo foi yę enane nā.
16. Ni Barak tiu filii lę kę ta lę kę-
yaši Harošet-Goyim, ni Sisera ta lę fē
nyōnyō yę klante nā, ni efęę mokomeflo.
17. Ši Sisera dšo foi yę enane nā kę-
te Iael, Kennyo Heber ńā lę bū lęń.
Edšakę hedšolę yę Iabin, Hazor mańtšę
lę, kę Heber, Kennyo lę. we lę teń.
18. Ni Iael dše kpo ekę Sisera yakpe,
ni ekēlę akę: Minuntšo, ba, ba mińō;
kāše gbeyei! Ni egbá kę-te eńō yę bū
lęń, ni ekę sāno bō ko ha eno.
19. Ni ekēlę akę: Ofai nę, hāmi nu
fiō manu, edšakę kūmai miyemi! Ni egble
fufonō lę nā, ni ehālę eko enu; ni eha
eno.
20. Ni ekēlę akę: Damo bū lę šinā lę
ši, ni aba mli akę, kędši moko ba ni
ebio akę: Ani moko yę bię lo? lę, koni
okē akę: Dabi!
21. Kękę ni Iael, Heber ńā lę, fā bū
lę he šińmlitšo lę eko, ni eko hamle
ehie edeń, ni edęke ši kę-te eńō, ni ekę
šińmlitšo lę yaka etoi ši, ni eyamō ši-
kpoń; edšakę ewo vī, ni nō nyō eno,
ni egbo.
22. Ni na, beni Barak tiuo Sisera lę,
Iael dše kpo ekēlę yakpe, ni ekēlę akę:
Ba, ni matšōo nū lę ní otaoo lę! Ni
ete eńō; ni na, Sisera kā ši ní egbo,
ni šińmlitšo lę tšękę etoi ši.
23. Ni nakai gbī lę Nyońmo ba Kanaan
mańtšę Iabin ši yę Israelbii lę ahie.
24. Ni Israelbii lę anine hie Iabin,
Kanaan mańtšę lę, notšōmo āhū, kę-yaši
beyino ní amękpātā Iabin, Kanaan mań-
tšę lę, hie.

Yitšo 5.

Kękę ni Debora kę Barak, Abinoam bi lę, la yę nakai gbĩ lę nǫ akę:

2. Akę-ni aná tatšęmei tĕre ta lę yę Israel, ni mań lę hũ here amęhe hewǫ lę, nyedšiea Iehowa yi!

3. Nyeboa toi, nyemańtšęmei! Nyefea toi, nyelumei! Mi lę, Iehowa mala mahā, sańkũ matfa kę-la kę-dšie Iehowa, Israel Nyońmǫ lę, yi!

4. Iehowa, beni odše *Seir obaā lę, beni ofā nyiemǫ kę-dšę Edom ńā lę nǫ lę, †šikpoń lę hoso, ni ńweii tšere fie ši, asań atatui lę tue nu. *5 Mose 33, 2. †Hab. 3, 3-6.

5. Gōdši lę kpokpo yę Iehowa hĩe, kę nakai Sinai lę hũ, yę Iehowa, Israel Nyońmǫ lę, hĩe. Lal. 68, 9.

6. Yę *Šamgar, Anat bi lę, yinǫ kę Iael yinǫ lę gbędšēgbęi lę anǫ kāmǫ eflo, ni gbęnyielǫi lę dšuǫ ši nyieǫ. *3, 31.

7. Asafoiatšęmei ahe sē yę Israel, amęhe sē, kę-yaši beyinǫ ní mi, Debora, mite ši, ní mite ši akę nye yę Israel.

8. Amęhala nyońmǫi hēi: kękę ni ta šę agbói lę anā. *Anaa tšęń lo akplǫ ko yę mei akpei-nyońmai-edfę deń yę Israel. *1 Sam. 13, 19. 22.

9. Miná Israel nǫyelǫi lę ahe tšui; mei ni here amęhe yę suomǫ nā yę mańbii lę ateń lę, nyedšiea Iehowa yi!

10. Nye mei ní nyetrá *tedšiyei yędši anǫ, nye mei ní nyetrá kentei fęfędši anǫ, nye mei ní nyenyie gbę lę nǫ, nyelaā! *10, 4; 12, 14.

11. Heni anuu gāitšēlǫi ablǫmǫ yę, yę nuyēhei lę, dšęi nońń amęagba Iehowa dšalę nitšumǫi lę yę, kę enǫyelǫi lę adšale nitšumǫi ní amętšu yę Israel lę. No mli ni Iehowa mań lę kpleke ši kę-te agbói lę anā.

12. Tše ohe, tše ohe, Debora! Tše ohe, tše ohe, ni ola! Te ši, Barak, ni ońō onomńōlǫi lę anom, Abinoam bi!

13. Kękę ni abladei lę kę mańbii lę ateń mei ní efę lę kpleke ši, ni Iehowa kpleke yę kākālǫi lę ateń yę mihewǫ.

14. Mei ni amęšišifā yǫ *Amalek lę dšę Efraim ba, amęnyie bo Benyamin osę yę omańbii lę ateń; nǫyelǫi dšę †Makir ba, ni mei ni hĩeǫ tatšętšo hũ dšę Zebulon. *12, 15. †Ios. 17, [...]

15. Ni Isakar lumei lę hũ fata Deb[...] he; bǫni Isakar yǫ lę nakai Barak [...] amęša foi kę-nyie esę kę-te dšō [...] Ruben nsutēńi lę anā lę, ate adšinai [...] dši yę dšęi.

16. Mēba otá otōiatšũi lę ateń, ní o[...] będši ní akpāa akę-tšēǫ tōi lę atoi? Rub[...] nsutēńi lę anā lę, ate adšinai ní he d[...] yę dšęi.

17. Gilead tá ši yę Iordan sę. Ni D[...] hũ, mēba elilaā ši yę lędši amli? A[...] esē konĩ kę-tá ńšǫ nā, etá eńšǫ-blei [...] anā.

18. Zebulon dši mań ni šę ehe efō [...] gbēle, kę Naftali hũ yę ńānǫ gońk[...] lę anǫ.

19. Mańtšęmei lę ba ni amębawu [...] no mli Kanaan mańtšęmei hũ bawu [...] Tanaak, yę Megido nui lę anā; ši a[...] náá dfiętęi ko amęha.

20. Adšę ńwei awu ta lę, ńulamii t[...] dše amęgbęhei ni amękę Sisera wu! [...] 4, 15. 2 Mose 14, 25. Ios. 10, 1[...]

21. Kišon fā lę lōamę kę-te, blem[...] lę, Kišon fā lę. Misusuma, fā nyie[...] kę hewalę.

22. No mli lę okpǫńǫi lę ananekok[...] toi lę šimǫ ši yę foidšē mli, amęhewa[...] lę afoidšē mli.

23. Iehowa bǫfo lę kē: Nyelomǫa Mer[...] nyelomǫa emli bii lę krędē! Edšakę a[...] bafataa Iehowa he, amębafataa Ieho[...] he yę kākālǫi lę ateń!

24. Aadšō Iael yę yei ateń, Heb[...] Kennyo lę, ńā lę, aadšōlę fē yei ní [...] bũi amli lę fē!

25. Ebi nu, ni ehālę fufǫ, tšene fę[...] mli ekę fufǫ-hĩe-fǫ wó ebahālę. 4, 1[...]

26. Ekpā enine mli ekǫ šińmlitšo [...] ni ekę eninedšūrō kǫ nitšulǫi ahamle [...] ni ekę hamle lę tfa Sisera, edfa eyiti[...] ekę-gbulę, ni ekę-ka etoi ši.

27. Egbē ši yę enādši anā, ekā ši [...] eple; egbē ši yę enādši anā, ni ep[...] heni egbē ši yę lę, dšęi nońń eple [...] egbo yę.

28. Sisera nye mĩkwę samflę mli, [...] ebo lelēle yę samflę kę emli fędši [...]

anā: Mĕhewo̧ ni efīli lȩ bā lȩ etšȩ nȩ? Mĕhewo̧ ni efīlii anādši lȩ ekpe sȩ nȩ?
29. Ehewo̧ yei lȩ ateṅ nilelo̧i lȩ to he hālȩ, ni lȩdientšȩ hū eto he ehā ehe akȩ:
30. Amȩná hānii kĕ, ni amȩmīdša; nū-fĕ-nū aaná oblayō kome lo enyo̧ tete, Sisera hū bȩ aaná asāsā hānii, asāsā hānii ní alò mli, asāsā hānii kome lo enyo̧ ni alò mli ní akȩ-baha kuȩ.
31. Bo̧ noṅṅ ní ohenyȩlo̧i lȩ fĕ ahīe aakpātā nȩ, Iehowa! Ši mei ní sumo̧o̧ lȩ aafe tamo̧ hūlū beni eteo̧ ši yȩ ehewalȩ mli lȩ! Ni šikpoṅ lȩ no̧ dšo̧ *afii nyoṅmai-edfȩ. *8, 11.

Yītšo 6.

Ni Israelbii lȩ fe efōṅ yȩ Iehowa hīe ekoṅ, ni Iehowa ṅōamȩ ewo Midianbii lȩ adeṅ afii kpawo.
2. Ni Midianbii ayi wa yȩ Israelbii lȩ ano̧. Ni Midianbii lȩ ahewo̧ lȩ Israelbii lȩ sā fo̧dši ní yo̧ gōdši lȩ ano̧ lȩ kȩ tȩkploi kȩ mōdši amȩhā amȩhe.
3. Ni ebaā mli akȩ, *ké Israelbii dū nii lȩ, kȩkȩ lȩ Midianbii kȩ Amalekbii kȩ bokāgbȩbii lȩ efā kȩ-baninaamȩ, * 5 Mose 28, 33.
4. ni amȩbabo̧ō nsra amȩwo̧amȩ, ni amȩfiteo̧ šikpoṅ lȩ no̧ nibānii lȩ kȩ-yašio̧ Gaza tō, ni amȩšīī niyenii ko yȩ Israel, alo tō lo tšina lo tedši ko.
5. Edšakȩ amȩbaā kȩ amȩkoloi kȩ amȩbūi, ni amȩbaā babaō tamo̧ bālabii, ni amȩ kȩ amȩyomai lȩ fĕ lȩ anyĕĕ akane, ni amȩbaā šikpoṅ lȩ no̧ amȩbakpātāa hīe.
6. Ni Midianbii lȩ hā Israel gbo̧dšo̧ kwrā; ni Israelbii lȩ blo̧ tšȩ́ Iehowa.
7. Ni eba mli akȩ, beni Israelbii lȩ blo̧ tšȩ́ Iehowa yȩ Midianbii lȩ ahewo̧ lȩ,
8. Iehowa tšū gbalo̧ ko kȩ-ba Israelbii lȩ aṅō, ni ebakēamȩ akȩ: Bo̧ni Iehowa. Israel Nyoṅmo̧ lȩ, kē nȩ: Mi miṅōnye kȩ-dšȩ Mizraim kȩ-ba, ni midšienye kȩ-dšȩ nyódši awe lȩ,
9. ni midšienye kȩ-dšȩ Mizraimbii adeṅ kȩ mei ní waānye yi lȩ fĕ adeṅ, ni mifieamȩ yȩ nyehīe, ni miṅō amȩšikpoṅ lȩ mihānye;
10. ni mikēnye akȩ: Midši Iehowa, nye-Nyoṅmo̧ lȩ; nyekašea Amorbii ní nyeyo̧ amȩšikpoṅ lȩ no̧ lȩ anyoṅmo̧i lȩ agbeyei; ši nyeboo migbĕ toi!
11. Kȩkȩ ni Iehowa bo̧fo lȩ ba ebatá blo̧fo-yo̧itšo ní yo̧ Ofra ní dši Ioaš, Abiezernyo lȩ, nō lȩ šiši. Ni ebi Gideon lȩ mīgbē ṅmā yȩ weinbu lȩ mli, koni ekȩ-tĕ Midian lȩ.
12. Ni Iehowa bo̧fo lȩ dšie ehe kpo etšōlȩ, ni ekēlȩ akȩ: Iehowa keo̧ yȩ, bo nū ekālo̧!
13. Ni Gideon kēlȩ akȩ: Ofai nȩ, minuntšo̧! ké Iehowa kȩwo̧ yȩ lȩ, bĕlȩ mĕba enȩmei fĕ eba wo̧no̧ nȩ? ni nēgbȩ enākpȩnii lȩ fĕ ní wo̧tšȩmei lȩ gbawo̧ akȩ: Ani dšee Mizraim Iehowa dšiewo̧ kȩ-dšȩ? lȩ yo̧? Ši agbȩnȩ Iehowa ešȩwo̧ efō ni ekȩwo̧ ewo Midianbii adeṅ!
14. Ni Iehowa kwȩ ehīe ni ekēlȩ akȩ: *Okȩ ohewalȩ nȩ aya, ni ohere Israel yiwala yȩ Midianbii lȩ adeṅ! Ani dšee mi mitšūo? * 1 Sam. 12, 11. Heb. 11, 32.
15. Ni ekēlȩ akȩ: Ofai nȩ, nuntšo̧! meni mikȩ-ahere Israel yiwala? Na, miweku lȩ edfa yȩ Manase, ni midši gbekĕ kwrā yȩ mitšȩ we lȩ!
16. Ni Iehowa kēlȩ akȩ: *Mibafata ohe āhū, ni oogbe Midianbii lȩ tamo̧ agbeo̧ mokome! * 2 Mose 3, 12
17. Ni ekēlȩ akȩ: Agbȩnȩ, kȩdši mihīe eba nyam yȩ ohīe lȩ, no lȩ tšōmo̧mi okadi ko akȩ bo okȩmi wieo̧ nȩ!
18. Ofai nȩ, *kādše biȩ kȩ-yaši beyino̧ ní maba oṅō ni mikȩ minikēnii aaba abamā ohīe! Ni ekē: Mahī ši kȩ-yaši beyino̧ ní ookū osȩ oba. * 13, 15.
19. Ni Gideon te ni eyasā tōabotiabi, ni ekȩ mā *efa* kome fe akpītī; lō lȩ eṅō-wo kafū mli, ni ehe-nu lȩ eṅō-wo kukwȩi mli, ni ekȩ-dše kpo kȩ-ba eṅō yȩ tšo lȩ šiši, ni ekȩ-bamā ehīe.
20. Ši Nyoṅmo̧ bo̧fo lȩ kēlȩ akȩ: Ṅō lō lȩ kȩ akpītī lȩ ofie tȩsā nȩ no̧, ni ofo̧se ehe-nu lȩ ofie no̧! Ni efe nakai.
21. Kȩkȩ ni Iehowa bo̧fo lȩ kpā edĕhīemo̧tšo ni ehīe lȩ mli ni ekȩ-sa lō lȩ kȩ akpītī lȩ he; ni *la dšȩ tȩsā lȩ mli ni ebaye lō lȩ kȩ akpītī lȩ. Ni Iehowa bo̧fo lȩ lādše yȩ ehīe. * 3 Mose 9, 24.

22. Ni beni Gideon na ake̱ Iehowa bo̱fo ni le̱, Gideon kē̱: Ao, Nuntšo̱ Iehowa! Iehowa bo̱fo pam mina hĩe ke̱ hĩe ne̱!

23. Ni Iehowa kē̱le̱ ake̱: *Ná tšui; kãše gbeyei, ogboṅ! *13, 22.

24. Ke̱ke̱ ni Gideon mã afo̱lešãlate̱ ye̱ dše̱i ehã Iehowa, ni etšé̱le̱ ake̱: Iehowa Šalom. Eye̱ Ofra ní dši Abiezerbii le̱ anõ le̱ ke̱-baši ṅme̱ne̱.

25. Ni nakai nyõ le̱ṅ noṅṅ le̱ eba mli ake̱ Iehowa kē̱le̱ ake̱: Yamõ otše̱ tšinanũ ní dši tšinanũ ní dši enyo̱ ní eye afii kpawo le̱, ni *oyakũmo̱ Baal afo̱lešãlate̱ ní dši otše̱ nõ le̱, ni oflo̱ ehe akrabatša le̱. *2 Maṅ. 11, 18; 23, 12—15.

26. Ni omã afo̱lešãlate̱ ohã Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, ye̱ ne̱ke̱ te̱sã ne̱ yiteṅ ni otole̱ hĩṅme̱i no̱; ni oṅõ tšinanũ ní dši enyo̱ le̱ ošã šã-afo̱le ni oke̱ akrabatša ní oflo̱ le̱ lai le̱ ašã.

27. Ke̱ke̱ ni Gideon ṅõ etšũdši le̱ ateṅ mei nyoṅma, ni efe bo̱ni Iehowa kē̱le̱ le̱. Ši eba mli ake̱-ni ešeo̱ etše̱ we le̱ ke̱ maṅbii le̱ agbeyei hewo̱ le̱, enyẽẽ efe fane, ši nyõṅ efe.

28. Ni beni maṅbii le̱ te ši lebi mãṅ-kpa le̱, na, akũmo̱ Baal afo̱lešãlate̱ le̱, ni aflo̱ ehe akrabatša le̱, ni ašã tšinanũ ní dši enyo̱ le̱ ye̱ afo̱lešãlate̱ ní amã le̱ no̱.

29. Ni ame̱bibĩ ame̱he ake̱: Namo ye ne̱ke̱ sane ne̱? Ni beni ame̱tao mli ni ame̱bi ši le̱, akē̱ame̱ ake̱: Gideon, Ioaš bi le̱, ye ne̱ke̱ sane ne̱.

30. Ni maṅbii le̱ kē̱ Ioaš ake̱: Dšiemo̱ obi le̱ ke̱-ba ni agbele̱, edšake̱ ekũmo̱ Baal afo̱lešãlate̱ le̱ ni eflo̱ ehe akrabatša le̱!

31. Ke̱ke̱ ni Ioaš kē̱ mei fẽ ní ebabo̱le ehe ke̱-kpe le̱ ake̱: Ani nye nyebabé Baal he? Alo nye nyebahere eyiwala? Moni aabé ehe le̱ le̱, hã ní agbele̱ lebi ne̱ noṅṅ. *Ké̱ nyoṅmo̱ dšile̱ le̱, hã le̱-dientše̱ ebé ehe ake̱ akũmo̱ efo̱lešãlate̱ le̱. *1 Maṅ. 18, 21.

32. Nohewo̱ le̱ nakai gbĩ le̱ no̱ le̱ ewo-le gbe̱i ake̱ Ierubaal, ekē̱: Hã Baal ke̱le̱ abé, edšake̱ ekũmo̱ efo̱lešãlate̱ le̱.

33. Ni Midianbii ke̱ Amalekbii ke̱ bo-kãgbe̱bii le̱ fẽ bua ame̱he nã, ni ame̱fo mli ni ame̱yabo̱ nsra ye̱ Iezre̱el dšõ̱ le̱ṅ.

34. Ni *Iehowa Mumo̱ le̱ bayi Gideon no̱, ni ekpã te̱tre̱mantre̱ eke̱-tšé̱ Abiezerbii le̱ ní ame̱banyie ese̱. *3, 10; 11, 29; 13, 25

35. Ni etšũ bo̱foi ke̱-te Manase fẽ, ni ayakpẽame̱ hũ ní ame̱banyie ese̱. Ni etšũ bo̱foi ke̱-te Ašer ke̱ Zebulon ke̱ Naftali, ni ame̱ hũ ame̱fã ame̱ke̱ame̱ bakpe.

36. Ke̱ke̱ ni Gideon kē̱ Nyoṅmo̱ ake̱: Ke̱dši ye̱ṅ ake̱ minine no̱ obatšõ ohere Israel yiwala, take̱ bo̱ni okē̱ le̱,

37. na, mike̱ tõgwanteṅ wolo baka ṅmã-šãhe le̱; ke̱dši bó̱ nyõ wolo le̱ kome ke̱ke̱ no̱ ní šikpoṅ mũ le̱ fẽ gbĩ le̱, no le̱ manã-male ake̱ minine no̱ obatšõ ohere Israel-bii le̱ ayiwala, take̱ bo̱ni okē̱ le̱.

38. Ni eba mli nakai; ni beni dše tše̱re no̱ le̱, ete ši lebi mrã, ni eṅã tõ wolo le̱ mli, ni bó̱ ní eṅã ye̱ tõ wolo le̱ mli le̱ fe tšene obõ.

39. Ni Gideon kē̱ Nyoṅmo̱ ake̱: *Omli akafũmi ní mawie šikome ne̱ pe̱! mi-kpao fai, hã mike̱ wolo le̱ aka makwe̱ šikome hũ: hã ní wolo le̱ ke̱ke̱ agbĩ, ni bó̱ anyõ šikpoṅ le̱ no̱ fẽ! *1 Mose 18, 32.

40. Ni Nyoṅmo̱ hã ba mli nakai ye̱ nakai nyõ le̱ṅ, ni wolo le̱ ke̱ke̱ gbĩ, ši bó̱ nyõ šikpoṅ le̱ no̱ fẽ.

Yitšo 7.

Ke̱ke̱ ni *Ierubaal ní dši Gideon le̱ ke̱ maṅ le̱ fẽ ní fata ehe le̱ te ši lebi mãṅkpa, ni ame̱yabo̱ nsra ye̱ Harod nubu le̱ nã, ni Midianbii le̱ ansra le̱ ye̱ ame̱-kõyigbe̱ ke̱-dše̱ More goṅkpo̱ le̱ he ye̱ dšõ̱ le̱ṅ. *6, 32.

2. Ni Iehowa kē̱ Gideon ake̱: Maṅ ní fata ohe le̱ fá tšõ, bo̱ni maṅõ Midian mawo ame̱deṅ, koni Israel akabafã etšõ-mi ake̱: Midientše̱ minine mike̱-here mi-yiwala!

3. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ hã ní ašie̱ ye̱ maṅ le̱ toiiaṅ ake̱: *Mofẽmo ní šeo̱ gbe-yei ní etšui fãa le̱, ekũ ese̱ ni edše̱ Gilead goṅ le̱ he eya! Ke̱ke̱ ni maṅ le̱ mli mei akpei-nyoṅmai-enyo̱-ke̱-enyo̱ ku ame̱se̱ ke̱-te, ni efe̱ mei akpei-nyoṅma *5 Mose 20, 8.

4. Ni Iehowa kē̱ Gideon ake̱: Maṅ le̱ fá tšõ lolo; oke̱ame̱ akpleke ši ke̱-ya ni

lę he, ni makaamę yę dšęi mahão; ni aaba mli akę moni makęo yę ehe akę: Okę monę aya lę, okęlę aya; ni mofěmo ni makęo yę ehe akę: Okę monę akaya lę, okęlę akaya.

5. Ni ekę mań lę kpleke ši kę-te nu lę he. Ni Iehowa kę Gideon akę: Mofěmo ni kę elilęi aalęmo nu lę tamo gbé lęmoq lę, okęlę adamo afã; ši nakai noňň ofe mofěmo ní aakũla enakutšei anã ni eenu lę.

6. Ni mei fě ni kę amenine to amęnã ní amęlęmo lę ayibo dši mei ohai-etě, ši mań lę ni fę lę fě kũla amęnakutšei anã nu nu lę.

7. Ni Iehowa kę Gideon akę: *Hũ ohai-etě ni lęmo nu lę mikę-ahere nyeyiwala, ni mańõ Midian mawo odeń; ši mań lę fě aya, mofěmo aya edšęhe.

* 1 Sam. 14, 6.

8. Ni mań lę ńõ gbę no niyenii kę amętętręmantręi lę amęhĩe amędeń. Ni ewo Israel hĩĩ lę ateń mofěmo gbę kęte ebũ mli; ni ehã hĩĩ ohai-etě lę pę hĩ ši. Ni Midian nsra lę yę ešišigbę yę dšõ lęń.

9. Ni eba mli nakai nyõ lęń noňň akę Iehowa kęlę akę: Te ši ní okpleke ši kę-ya nsra lęń, edšakę mińõ-wo odeń!

10. Ši kędši õše gbeyei akę ookpleke ši lę, okę otšũlo Pura akpleke ši kę-ya nsra lęń.

11. ni oyabo nii ni amęwieo lę toi, ni no sę dãni ohe aawao kę-kpleke ši kęya nsra lęń. Kękę ni ekę etšũlo Pura kpleke ši kę-te tabiloi ní yo nsra lęń lę amasęi kpãkpa.

12. Ši Midianbii kę Amalekbii kę bokãgbębii lę fě bua dšõ lęń babaõ tamo bãlabii, ni amęyomai lę alee amęyibo, amęyi fále tamo ńšo nã šia.

13. Ni beni Gideon šę dšęi lę, na, moko *mígba enanyo ko lamõ ní ela akę: Na, mila lamõ ko, ni abolo akwãbo ko koklo kę-ba Midianbii lę ansra lęń, kębanina bũ ko, ni ešilę, ni etši egbě ši, ni ebutulę kwrã efie ši. * 1 Mose 40, 9. 16.

14. Ni enanyo lę to he ehãlę akę: Enę lšee nokonoko akę Ioaš bi Gideon, Israelnyo lę, klante lę ni. Nyońmo eńõ Midian kę nsra lę fě ewo edeń!

15. Ni eba mli akę, beni Gideon nu lamõ lę ní agba lę kę ešišitšõmo lę, ekũla ši esole, ni ekũ esę kę-te Israel nsra lęń ni ekę: Nyetea ši, ši Iehowa eńõ *Midian nsra lę ewo nyedeń! * Ies. 9, 4.

16. Ni edša hĩĩ ohai-etě lę mli kui etě, ni eńõ tętręmantręi kę kpudši fodši ehã mofěmo hĩe yę edeń, ni kotii holo kpudši lę amli.

17. Ni ekęamę akę: Nyekwęami ni nyefea boni mafe lę, ni na, ké miyašę nsra lę nãgbě lę, boni mafe lę, nyefea nakai noňň.

18. Ni ké mikę mei fě ní fata mihe lę kpã tętręmantrę lę, no lę nye hũ nyekpãa tętręmantręi lę kę-bolea nsra lę fě ni nyekęa akę: Iehowa kę Gideon nõ nę!

19. Kękę ni Gideon kę hĩĩ oha ní fata ehe lę yašę nsra lę nãgbě lę yę nyõńteń bũbe lę šišidšě mli, beni amętšake buloi lę sę pę; ni amękpãkpã tętręmantręi lę ni amędfãradfãrã kpudši ní amęhĩe yę amędeń lę.

20. Ni kui etě lę fě kpãkpã tętręmantręi lę ni amędfãradfãrã kpudši lę, ni amęhĩe kotii lę yę amębęku kę tętręmantręi lę yę amęnine dšũrõ, ni amękpã, ni amębo oše akę: Iehowa kę Gideon klante!

21. Ni mofěmo damo egbęhe kę-bole nsra lę kpũla; ni nsra mũ lę fě bú ni amędšo foi kę blomo.

22. Ni beni amękpã tętręmantręi ohaietě lę, Iehowa hã mofěmo do eklante eto enanyo no yę nsra mũ lę fě mli; ni ta mũ lę fě dšo foi kę-yaši Bet-Šita kę Zerera, kę-yaši Abel-Mehola fã lę nã yę Tabat masęi.

23. Ni ayakpě Israel hĩĩ lę kę-dšę Naftali kę Ašer kę Manase fě, ni amęnyie Midian sę.

24. Ni Gideon tšũ bofoi kę-te Efraim gõdši lę ano fě ayakę: Nyekplekea ši nyekę Midian abakpea, ni nyetšĩamę nui lę anã gbęi lę kę-yaši Bet-Bara kę Iordan nã! Ni ayakpě Efraim hĩĩ lę fě kęba, ni amętšĩamę nui lę anã gbęi lę kę-yaši Bet-Bara kę Iordan nã.

25. Ni ame̱mõmo̱ Oreb ke̱ Zeeb, Midian lumei enyo̱ le̱, ni ame̱gbe Oreb ye̱ Oreb te̱sã le̱ he, ni Zeeb hũ ame̱gbele̱ ye̱ Zeeb weinbu le̱ he; ni ame̱nyie Midian se̱, ni ame̱ke̱ Oreb ke̱ Zeeb yitšei le̱ bahã Gideon ye̱ Iordan se̱.

Yitšo 8.

Ni *Efraim hĩĩ le̱ kẽle̱ ake̱: Mẽba oyewo̱ ne̱ke̱ sane ake̱ abake̱pẽẽwo̱, beni ofãa ní oke̱ Midian ayawu le̱? Ni ame̱kele̱ kodšo wã dientše̱. *12, 1.

2. Ni ekẽame̱ ake̱: Meni mife ní ke̱ nyenõ le̱ ye egbo̱? *Efraim weinyibii akpe̱kpe̱o ní eye le̱, nto efẽ Abiezer weinyibii ní etše le̱ fẽ? *6, 11. 15.

3. Nyoṅmo̱ eṅõ Oreb ke̱ Zeeb, Midian lumei le̱, ewo nyedeṅ; ni meni minyẽ mife ní ke̱ nyenõ le̱ ye egbo̱? Ke̱ke̱ ni beni ekẽ nakai le̱, ame̱mli ní efũle̱ le nã ba ši.

4. Ni beni Gideon še̱ Iordan nã le̱, eke̱ hĩĩ ohai-etẽ ní fata ehe le̱ fo; eto̱ame̱ moṅ, ši kẽle̱ ame̱nyie ame̱se̱.

5. Ni ekẽ Sukot hĩĩ le̱ ake̱: Mĩkpanye fai, nyehãa hĩĩ ní mike̱-nyie ne̱ abolo akwãbo̱i komei; edšake̱ eto̱ame̱, ni mĩnyie Zeba ke̱ Zalmuna, Midian maṅtše̱mei le̱, ase̱!

6. Ši Sukot lumei le̱ kẽ: Ani onine eše̱ Zeba ke̱ Zalmuna no̱ momo, hewo̱ ni wo̱ṅõo̱ abolo wo̱hãa ota le̱?

7. Ni Gideon kẽ: Odšogbãṅ, ke̱dši Iehowa ná ṅõ Zeba ke̱ Zalmuna ewo mideṅ le̱, no le̱ maṅõ ṅãno̱ ṅmeii ke̱ aklatii mayi nyegbomotšei!

8. Ni efã ke̱-dše̱ dše̱i ke̱-te Penuel, ni eke̱ame̱ wie nakai noṅṅ. Ni Penuel hĩĩ le̱ to he hãle̱ tamo̱ bo̱ni Sukot hĩĩ le̱ to he hãle̱ le̱ noṅṅ.

9. Ni ekẽ Penuel hĩĩ le̱ hũ ake̱: Ke̱dši miyaye omanye ni miba le̱, makũmo̱ ne̱ke̱ mõ ne̱!

10. Ni Zeba ke̱ Zalmuna ye̱ Karkor, ni ame̱tai le̱ fata ame̱he, aafe mei akpeinyoṅma-ke̱-enumo̱, ní dši mei pe̱ ní efe̱ ye̱ bokãgbe̱bii le̱ ata le̱ fẽ mli; edšake̱ tabilo̱i akpei-oha-ke̱-nyoṅmai-enyo̱ so̱ṅṅ nyõnyõi.

11. Ni Gideon tšṍ mei ní hĩo̱ bũi am
le̱ agbe̱ le̱ no̱ ye̱ Noba ke̱ Iogbeha bo
kãgbe̱, ni eyahẽṅ ta le̱; edšake̱ ta l
hie be̱ ame̱he no̱.

12. Ni Zeba ke̱ Zalmuna dšo foi, n
etiuame̱, ni eyamõmo̱ Midian maṅtše̱me
enyo̱ Zeba ke̱ Zalmuna le̱, ni ẽgbe̱ t
le̱ fẽ efã.

13. Ke̱ke̱ ni Gideon, Ioaš bi le̱, k
ese̱ ke̱-dše̱ ta le̱ṅ ni etšṍ Heres ṅmeṅm
le̱ no̱ ke̱-ba.

14. Ni emõ oblanyo ko ke̱-dše̱ Sukot
bii le̱ ateṅ, ni ebile̱; ni eṅmã Suko
lumei le̱ ke̱ emli onukpai le̱ agbe̱ii ehãle̱
hĩĩ nyoṅmai-kpawo ke̱ kpawo.

15. Ni ebanina Sukotbii le̱ ni ekẽ: Na
Zeba ke̱ Zalmuna ne̱, mei ahewo̱ ni nye
sopami ake̱: Ani onine eše̱ Zeba ke̱ Zal
muna no̱ momo, hewo̱ ni wo̱ṅõo̱ abol
wo̱hãa ohĩĩ ní eto̱ame̱ le̱ lo le̱?

16. Ni emõmo̱ mã le̱ṅ onukpai le̱, n
eke̱ ṅãno̱ ṅmeii ke̱ aklatii yi Sukot hĩ
le̱ wã.

17. Ni Penuel mõ le̱ ekũmo̱, ni egb
mã le̱ṅ hĩĩ le̱.

18. Ni ekẽ Zeba ke̱ Zalmuna ake̱: Hĩ
le̱ ní nyegbe ye̱ Tabor le̱, té ame̱subãa
yo̱ tẽṅ? Ni ame̱kẽ: Ame̱tamo̱ bo pe̱
ame̱fẽ ame̱tamo̱ maṅtše̱mei abii.

19. Ni ekẽ: Minyemimei ni, minye mã
sũṅbii dšiame̱. Gbĩĩabo̱ ní Iehowa hi
kã ne̱, edši nyegbeeame̱ kũle̱, migbeṅnye

20. Ni ekẽ Ieter, ekromo̱bi le̱ ake̱: T
ši ní ogbeame̱! Ši oblanyo le̱ gblaa e
klante; edšake̱ ẽše gbeyei, edšake̱ edako

21. Ni Zeba ke̱ Zalmuna kẽ: Bodientše̱
te ši ni otfiawo̱ nii; edšake̱ bo̱ni ní
yo̱ le̱, nakai ehewale̱ yo̱! Ke̱ke̱ ni Gi
deon te ši ni egbe Zeba ke̱ Zalmuna
ni edšie nyoṅtšẽre-fãfãi ni yo̱ ame̱yoma
le̱ akue̱i le̱.

22. Ke̱ke̱ ni Israelhĩĩ le̱ kẽ Gideon ake̱
Ye wo̱no̱, bo ke̱ obi ke̱ onãbi fẽ; edšak
ohere wo̱yiwala ke̱-dše̱ Midian deṅ!

23. Ni Gideon kẽame̱ ake̱: Miyeṅ nye
no̱, ni mibi hũ yeṅ nyeno̱. Iehowa aay
nyeno̱!

24. Ni Gideon kẽame̱ ake̱: Mibabiny
noko, no dši ake̱ nyeteṅ mofẽmo aṅ
dfinei ni eha le̱ ehãmi! Edšake̱ ake̱-

ɔlbii dšiamẹ hewọ lẹ, amẹhīe šika
i.
Ni amẹkẹ̄: Wọọhā kẹ mīšẹ! Ni
ō mama amẹlẹ̄ ši, ni amẹteṅ mofẽ-
ẹrẹ dfinei ni eha lẹ efie mli.
Ni šika dfinei ní ebi lẹ anā ši
i akpe kẹ ohai-kpawo; sōro nyo-
e-fāfāi kẹ toiiaṅnii kẹ afaseo atadei
lidian maṅtšẹmei lẹ wowō lẹ, kẹ
ıkōsōi ni yọ amẹyomai akuẹi lẹ.
Ni Gideon ṅō-fe *efod, ni eṅō-to
ní dši Ofra lẹ mli. Ni Israel fẽ
adfamaṅ kẹ-nyie sẹ yẹ dšẹi, ni etšó
ehā Gideon kẹ ewe lẹ.
* 17, 5. 2 Mose 28, 6—14.
Nẹkẹ afe aba Midian ši yẹ Israel-
ẹ ahīe, ni amẹwóó amẹyi nọ doṅṅ.
ikpoṅ lẹ nọ dšọ *afii nyoṅmai-edfẹ
abọ ni Gideon yọ lẹ. * 8, 11; 5, 31.
Ni Ierubaal, Ioaš bi lẹ, yiṅ ete ni
I ewe.
Ni Gideon yẹ bihīī nyoṅmai-kpawo
ši emūsūṅbii; edšakẹ ewe yei pī.
Ni ehemo ni yọ Šekem lẹ, lẹ hū
fọ binū, ni ewolẹ Abimelek.
Ni Gideon, Ioaš bi lẹ, gbọ dšogbāṅ
egbo, ni afūlẹ yẹ etšẹ Ioaš fūhe lẹ
Ofra ni dši Abiezerbii lẹ anō lẹ.*6, 11.
Ni eba mli akẹ, beni Gideon gbo
Israelbii lẹ kū amẹsẹ ni amẹyabọ
naṅ kẹ-nyie Baalim sẹ, ni amẹṅō
-Berit amẹfe amẹnyoṅmọ. 2, 11; 9, 4.
Ni Israelbii lẹ kaii Iehowa, amẹ-
ımọ lẹ, moni dšieamẹ kẹ-dšẹ amẹ-
ẹlọi lẹ fẽ adeṅ yẹ hefẽhe lẹ.
Ni asaṅ *amẹfee Ierubaal Gideon
ẹ edšūrō ko, tamọ bọni lẹ lẹ efe
ıl edšūrō lẹ. * 9, 5. 19. 24.

Yitšo 9.

*Abimelek, Ierubaal bi lẹ, yiṅ ete
m yẹ enye nyemimei lẹ aṅō, ni
mẹ kẹ enye tšẹwe lẹ weku lẹ fẽ
e akẹ: * 8, 31.
Mīkpanye fai, nyekpāa nyewoa
mbii lẹ fẽ atoiiaṅ akẹ: Tẽ noni hī
eṅ? akẹ Ierubaal bihīī lẹ fẽ ni feọ
ıyoṅmai-kpawo lẹ aye nyenọ, alo
ıme aye nyenọ? Ni nyekaia hū akẹ
ẹ nyehelo kẹ nyewu dšimi!
3. Kẹkẹ ni enye nyemimei lẹ kpā ehe
wiemọi nẹ fẽ wo Šekembii lẹ fẽ atoiiaṅ;
ni amẹyiṅ tšó kẹ-yanyie Abimelek sẹ,
edšakẹ amẹkẹ̄: Wọnyemi ni.
4. Ni amẹṅō dfiẹtẹi kukudši nyoṅmai-
kpawo kẹ-dšẹ *Baal-Berit we lẹ amẹhāle,
ni Abimelek ṅō-bọ yakayaka gbomei yi-
bulọi apā, ni amẹnyie esẹ. * 8, 33.
5. Ni ete etšẹ we lẹ yẹ Ofra, ni eya-
gbe Ierubaal bihīī nyoṅmai-kpawo lẹ, ni
dši enyemimei, yẹ tẹ kome nọ; ši Iotam,
Ierubaal binū gbekẽ lẹ, pẹ fẹ, edšakẹ
etẽ ehe.
6. Kẹkẹ ni Šekembii lẹ fẽ kẹ Milo
we lẹ fẽ nā bakpe ši, ni amẹte amẹya-
wo Abimelek maṅtšẹ yẹ kaimọ *tšo kpe-
teṅkple ní mā Šekem masẹi lẹ šiši.
* Ios. 24, 26.
7. Ni beni ayagba Iotam lẹ, eyiṅ ete
ni eyadamọ Gerizim goṅ lẹ yiteṅ, ni ewó
egbẽ nọ ni ebo ekẽamẹ akẹ: Nyeboami
toi, nye Šekembii, koni Nyoṅmọ hū abo-
nye toi!
8. Gbīko lẹ tšei yiṅ te amẹyafọ moko
mū amẹwolẹ amẹnọ maṅtšẹ; ni amẹkẹ̄
mūtšo akẹ: Ye wọnọ maṅtšẹ!
9. Ši mūtšo lẹ kẽamẹ akẹ: Aso mihā
mifọ ní nyoṅmọi kẹ gbomei dšieọ miyi
yẹ he lẹ abọmi, ni miyasẹṅ kōyọ mli yẹ
tšei anọ lo?
10. Ni tšei lẹ yakẽ agbamitšo akẹ: Bo
lẹ ba ni obaye wọnọ maṅtšẹ!
11. Ni agbamitšo lẹ kẽamẹ akẹ: Aso
mihā miṅōmọ kẹ miyibii kpakpai lẹ abọ-
mi, ni miyasẹṅ kōyọ mli yẹ tšei anọ lo?
12. Ni tšei lẹ yakẽ weintšo akẹ: Bo
lẹ ba obaye wọnọ maṅtšẹ!
13. Ni weintšo lẹ kẽamẹ akẹ: Aso mi-
hā midā ní šẹdšẹọ nyoṅmọi kẹ gbomei
amī lẹ abọmi, ni miyasẹṅ kōyọ mli yẹ
tšei lẹ anọ lo?
14. Kẹkẹ ni tšei lẹ fẽ yakẹ̄ *ṅmeitšo
akẹ: Bo lẹ ba ní obaye wọnọ maṅtšẹ
mọ! * 2 Maṅ. 14, 9.
15. Ni ṅmeitšo lẹ kẹ̄ tšei lẹ akẹ: Kẹ-
dši nyefọmi mū nyewomi nyenọ maṅtšẹ
anọkwale mli lẹ, no lẹ nyebaā ní nye-
babaā abo yẹ mišiši hōṅ lẹ mli, ši kẹ-
dšee nakai lẹ, no lẹ la adšẹ ṅmeitšo lẹ
mli ni eyašā Lebanon tšẹnedrui lẹ!

16. Nohewo lę agbęnę mańtšę ni nye-
wo Abimelek nę, ké anokwale kę dšalę
sane nyeye, ni asań ké ekpakpa nyefe
Ierubaal kę ewe lę, ni nyetolę nädšiań
boni sa enitšumoi lę,
17. (edšakę mitšę wu hãnye, ni ešę ehe
efõ, ni ekę-dšienye kę-dšę Midian deń;
18. ni agbęnę nyete ši nyewo mitšę
we lę ńmęnę, ni nyegbe ebihĩi lę, mei
nyońmai-kpawo sońń, ye tę kome no, ni
nyewo Abimelek, eweyõ bi lę, mańtšę
yę Šekembii lę ano, edšakę nyenyemi ni,)
19. bělę kędši anokwale kę dšalę sane
nyekę Ierubaal kę ewe lę ye ńmęnę gbĩ
nę, no lę nyenyáa Abimelek he, ni lę
hũ enyá nyehe!
20. Ši kę-dšee nakai lę, no lę la *adšę
Abimelek mli ni eyašã Šekembii lę kę
Milo we lę, ni asań la adšę Šekembii
lę amli kę Milo we lę ni eyašã Abi-
melek! *K. 51
21. Ni Iotam dšo foi, ni egbla ehe ši
kę-te Beer, ni eyahĩ dšei ye gbeyei ni
ešeo enyemi Abimelek hewo.
22. Ni Abimelek ye Israel no afii etẽ.
23. Kękę ni Nyońmo tšũ mumo fõń ko
kę-ba Abimelek kę Šekembii lę ateń, ni
Šekembii lę ye Abimelek kũtũmpoo,
24. beni afe ni efõń ni afe Ierubaal
bihĩi nyońmai-kpawo lę aná aba mli, ni
ahã amęlá lę abua amęnyemi Abimelek
ni gbeamę lę kę Šekembii lę ni wolę
hewalę ni egbe enyemimei lę ayiteń. K. 5
25. Ni Šekembii lę to káwoloi ni amę-
yawolę ká ye gõdši lę ayiteań, ni amęha
mei fẽ ni batšõ amęńõ ye nakai gbę lę
no lę anii; ni ayagba Abimelek.
26. Ni Gaal, Ebed bi lę, kę enyemi-
mei lę ba, ni amębafoń kę-te Šekem; ni
Šekembii lę ńõ amęhĩe amęfõ eno.
27. Ni amędše kpo kę-te amęńmõdši
aši, ni amękpa amęweintromi lę amli
yibii, ni amęńã wein lę, ni amęye gbĩ-
dšũrõ, ni amęte amęnyońmo lę we lę,
ni amęyeyẽ nii ni amęnunũ dãi, ni amę-
lomo Abimelek.
28. Ni Gaal, Ebed bi lę, kẽ: Namo
dši Abimelek, ni namo dši Šekem, ni
wosúmoolę? Ani dšee Ierubaal bi ni,
ni esafoiatšę dši Zebul lo? Nyesúmoa
Šekem tšę *Hamor webii lę moń! Ši
mẽhewo woosúmo monę? *1 Mose 34, 2
29. Miná ni kũlę mań nę ye mideń,
ni makpa Abimelek! Ni makẽ Abimelek
akę: Hã ota lę yi afá ni odše kpo kę-ba!
30. Ni beni Zebul, mã lęń lumo lę, nu
Ebed bi Gaal wiemoi lę, emli wo la,
31. ni etšũ bofoi kę-te Abimelek ńõ yę
ńã mli ekẽ: Na, Ebed bi Gaal kę enye-
mimei lę eba Šekem, ni na, amęmiwo
mań lę yiń ni amęte ši amęwoõ.
32. Nohewo lę agbęnę te ši nyõń, bo
kę mei ni fata ohe lę, ni oyawo ká yę
ńã lę no;
33. ni aba mli akę lebi, ké hũlũ te ši
pę lę, ote ši mrã ni obahẽń mań lę; ni
na, ké lę kę mei ni fata ehe lę dše kpo
baninao lę, ofeamę boni oonyẽ!
34. Kękę ni Abimelek kę mei ni fata
ehe lę te ši nyõń, ni amęgbla amęmli
kui edfę amęwo Šekem he ká.
35. Ni Gaal, Ebed bi lę, dše kpo, ni
eyadamo mań lę agbó lę nã. Ni Abi-
melek kę mei ni fata ehe lę te ši kę-
dšę káwõhe lę.
36. Ni beni Gaal na mei lę, ekẽ Zebul
akę: Na, gbomei mĩdšę gõdši lę ayiteań
mĩkpleke ši! Ni Zebul kẽlę akę: Gõdši
lę asusumai onaã tamo gbomei lę!
37. Ni Gaal wie ekoń ni ekẽ: Na,
gbomei mĩdšę šikpoń lę lańmo lę no mĩ-
kpleke ši kę-mĩba, ni asafoku kome dše
Meonenim tšo kple lę he gbę lę no kę-
mĩba!
38. Ni Zebul kẽlę akę: Agbęnę nẽgbe
onãbu lę ni okę-kẽ akę: Namo dši Abi-
melek ni wosúmoolę? lę yo? Ani dšee
mań lę ni ogbe amęhe guo lę nę? Agbęnę
dše kpo ko ni okeamę ayawu!
39. Ni Gaal dše kpo kę-nyie Šekembii
lę ahĩe, ni ekę Abimelek bawu.
40. Ni Abimelek fielę, ni edšo foi, ni
mei babaõ nyõnyõi ãhũ kę-yaši mań lę
agbó lę nã tõ.
41. Ši Abimelek hĩ ši ye Aruma; ni
Zebul fie Gaal kę enyemimei lę akę
amękahĩ Šekem.
42. Ni eba mli akę, beni dše tšęre no
lę, mańbii lę dše kpo te ńã lę no; ni
amęyagba Abimelek.

43. Ni eňõ mei lę ni egbla amęmli
asafokui etẽ, ni eyawo ká yę ňã lę nǫ;
ni ekwę, ni na, maň lę mĩdše kpo kę-
nĩdšę mã lęň, ni ete ši ewoamę ni etfia-
me nii.
44. Ni Abimelek kę asafokui ní fata
ehe lę tšẽ kę-te amęhĩe, ni amęyadamǫ
maň lę agbó lę nã, ni asafokui enyǫ lę
tšẽ kę-yanina mei fẽ ní yǫ ňã lę nǫ lę,
ni amęgbegbẽamę.
45. Ni Abimelek kę maň lę wu nakai
gbĩ mũ lę fẽ ni eňõ maň lę, ni egbe
gbomei ni yǫ mli lę, ni edfa maň lę,
ni eňõ ňõ efã nǫ.
46. Ni beni Šekem mõ lęň hĩĩ lę fẽ
nu enę lę, amęyabote El-*Berit we lę mõ
e mli. * K. 4; 8, 33.
47. Ni ayagba Abimelek akę Šekem
mõ lęň hĩĩ lę fẽ ebua amęhe nã.
48 Kękę ni Abimelek kwǫ kę-te Zalmon
gon lę nǫ, ekę mei fẽ ní fata ehe lę, ni
Abimelek kǫ lema ehĩe edẽ, ni eyafo
tšonine ko, ni ewó etfa ekõň, ni ekę̃
mei ni fata ehe lę akę: Noni nyena ní
mife nę, nyehe afea oyá ní nyefe nakai.
49 Ni mei lę ateň mofẽmo yafo etšo-
nine, ni amękę-nyie Abimelek sę, ni
amękę-bafie mõ lę he, ni amęmã la amę-
wo mõ lę he amęwoamę. Ni gbomei fẽ
ni yǫ Šekem mõ lę mli lę hũ gboi, hĩĩ
kę yei aafe akpe.
50. Kękę ni Abimelek yiň ete Tebez,
ni eyabǫ nsra ewo Tebez he, ni ehe dšęi.
51. Ši mõ ni wa ko yę maň lę teň,
ni hĩĩ kę yei lę fẽ kę maňbii lę fẽ dšo
joi kę-te dšęi, ni amęňá amęyi, ni amę-
kwǫ kę-te mõ lę yiteň.
52. Ni Abimelek ba mõ lę he ni ekęlę
bawu, ni etši ebeňkę mõ lę šĩnã lę, koni
ešęre la ewo he.
53. Ni yõ ko fõ więbi ekę-tfa Abimelek
yitšo, ni edfãra eyitšoňoňo.
54. Kękę ni etšę̃ oblanyo ni hĩe eta-
wũnii lę oyá, ni ekę̃lę akę: *Gblamǫ
oklante ni ogbemi, koni akakę̃ yę mihe
akę: Yõ po gbelę! Ni eblanyo lę tšulę
nõ ni egbo. * 1 Sam. 31, 4.
55. Ni beni Israel hĩĩ lę na akę Abi-
melek enyõ lę, amęteň mofẽmo te emaň.
56. Bǫni Nyoňmǫ wo Abimelek efõň
ní efe etšę yę enyemimei nyoňmai-kpa-
wo lę agbẽ mli lę he nyõmǫ nę. K. 5.
57. Ni asaň Šekembii lę aňõfõň ni
amęfe lę, Nyoňmǫ hã fẽ kpale ba amę-
yiteaň, ni Iotam, Ierubaal bi lę, *lõmǫ
lę ba amęnǫ. * K. 20.

Yitšo 10.

Ni Abimelek sę lę moni te ši bahere
Israel yiwala dši Tola, Isakarnyo lę, ni
dši Dodo bi Pua bi lę. Ni ehĩ ši yę
Šamir yę Efraim gõdši lę anǫ.
2. Ni ekodšo Israel afii nyoňmai-enyǫ
kę etẽ; ni egbo, ni afũlę yę Šamir.
3. Ni esę lę *Iair, Gileadnyo lę, te
ši, ni ekodšo Israel afii nyoňmai-enyǫ
kę enyǫ. * 4 Mose 32, 41.
4. Ni eyę bihĩĩ nyoňmai-etẽ ní tráa
*tedšibii nyoňmai-etẽ nǫ; ni amęyę mã-
dši nyoňmai-etẽ, ní atšéǫamę Iair akro-
wai kę-baši ňmęnę, ni amęyę Gilead
šikpoň lę nǫ. * 12, 14.
5. Ni Iair gbo, ni afũlę yę Kamon.
6. Ni Israelbii lę fe efõň yę Iehowa hĩe
ekoň, ni amęyasúmǫ Baalim kę Aštarot
kę Aram nyoňmǫi lę kę Zidon nyoňmǫi
lę kę Moab nyoňmǫi lę kę Amonbii lę
anyoňmǫi lę kę Filistibii lę anyoňmǫi
lę, ni amękwa Iehowa, ni amęsúmǫǫlę
7. Ni Iehowa mli wo Israel la, ni
ehõamę ehã Filistibii kę Amonbii.
8. Ni amęhao Israelbii lę ni amęye-
amę nyõň yę nakai afi lę mli; ni afii
nyoňma kę kpãnyǫ sǫňň amęye Israel-
bii fẽ ni yǫ Iordan sę yę Amorbii aši-
kpoň ní yǫ Gilead lę nǫ lę anyõň.
9. Ni asaň Amonbii lę bafo Iordan
ni amękę Iuda hũ kę Benyamin kę Efraim
we lę bawu; ni Israel fe yeyẽye naakpa.
10. Kękę ni Israelbii lę blǫ tšę̃ Ieho-
wa amękę̃: Wǫfe eša wǫšio; edšakę wǫ-
kwa wǫ-Nyoňmǫ lę, ni wǫyasúmǫ Baalim!
11. Ni Iehowa kę̃ Israelbii lę akę: Ani
dšee mi mihere nyeyiwala kę-dšę Mizraim-
bii kę Amorbii kę Amonbii kę Filistibii
12. kę Zidonbii kę Amalekbii kę Mi-
dianbii ní wanye yi lę adeň, beni nye-
blǫ nyetšę̃mi lę?

13. Ši nye lẹ nyekwami, ni nyeyasúmọ nyoṅmọi krokomei kẽ; nohewọ lẹ mihereṅ nyeyiwala doṅṅ.

14. Nyeyaä ni nyeyablọa nyetšẹ́a nyoṅmọi lẹ ni nyehala lẹ; amẹ amẹhere nyeyiwala yẹ nyemanehũlũ be lẹ mli! 5 Mose 32, 37. 38. Ier. 2, 28.

15. Ši Israelbii lẹ kẽ Iehowa akẹ: Wọfe eša! bo lẹ femọwọ nofẽno ni sa ohĩe; ofai nẹ, dšiemọwọ ṅmẹnẹ kẹkẹ!

16. Ni *amẹdšie nyoṅmọi krokomei lẹ kẹ-dšẹ ameteṅ ni amẹsúmọ Iehowa; ni Israelbii lẹ anii †felẹ mọbọ yẹ amẹmanehũlũ lẹ hewọ. * 1 Mose 35, 2—4. † Kods. 2, 18.

17. Ni ayakpẽ Amonbii lẹ kẹ-ba, ni amẹbabọ nsra yẹ Gilead. Ni Israelbii lẹ hũ bua amẹhe nä kẹ-kpe, ni amẹyabọ nsra yẹ Mizpa.

18. Ni Gilead maṅbii ni dši lumei lẹ kẽkẽ amẹhe akẹ: Namo dši nũ ni kẹ Amonbii lẹ ababõi wũ? Lẹ eeye *onukpa yẹ Gileadbii lẹ fẽ nọ! * 11, 6—11.

Yitšo 11.

Agbẹnẹ Iefta, Gileadnyo lẹ, nũ kãkãlọ ni, ši yõ adfamaṅ ko bi ni; ni Gilead fọ Iefta.

2. Ni Gilead ṅä lẹ kẹlẹ fọ bihĩĩ, ni beni eṅä lẹ bihĩĩ lẹ badãra lẹ, amẹfie Iefta, ni amẹkẽlẹ akẹ: *Oyeṅ gbošinii yẹ wọtšẹ we lẹ, edšakẹ yõ kroko bi dšio! * 1 Mose 21, 10.

3. Kẹkẹ ni Iefta dšo foi yẹ enyemimei lẹ aṅõ, ni eyahĩ ši yẹ Tob šikpoṅ lẹ nọ; ni yakayaka gbomei komei *bua amẹhe nä amẹyafata Iefta he, ni amẹkẹlẹ fãa ta. * 9, 4. 1 Sam. 22, 2.

4. Ni no sẹ etšẹẹ lẹ eba mli akẹ Amonbii lẹ kẹ Israel bawu.

5. Ni eba mli akẹ, beni Amonbii lẹ kẹ Israel bawu lẹ, Gilead onukpai lẹ yiṅ amẹte ni amẹyaṅõ Iefta yẹ Tob šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba;

6. ni amẹkẽ Iefta akẹ: Ba ni obaye asafoiatšẹ ohãwọ, ni wọkẹ Amonbii lẹ ayawu!

7. Ni Iefta kẽ Gilead onukpai lẹ akẹ: Ani dšee nye nyehe tšẽmi, ni nyefiemi kẹdšẹ mitšẹ we lẹ? ni mẽhewọ ni kpãko ni nyeyọ amanehũlũ mli lẹ ni nyebaä miṅõ?

8. Ni Gilead onukpai lẹ kẽ Iefta akẹ: Nohewọ ni wọkũ wọsẹ ekoṅ kẹ-baä oṅõ agbẹnẹ nẹ, koni okẹwọ aya ni wọkẹ Amonbii lẹ ayawu, ni otšő *wọnukpa yẹ Gileadbii lẹ fẽ nọ. * 10, 18.

9. Ni Iefta kẽ Gilead onukpai lẹ akẹ: Kẹdši nyekẹmi ná kũ sẹ ekoṅ ni wọkẹ Amonbii lẹ yawu, ni Iehowa ṅõamẹ ewo mideṅ lẹ, ani mi mibaye nyenọ onukpa lo?

10. Ni Gilead onukpai lẹ kẽ Iefta akẹ: Iehowa aaye wọteṅ odase akẹ befẽbe ni fe lẹ wọọye owiemọ lẹ nọ.

11. Kẹkẹ ni Iefta kẹ Gilead onukpai lẹ yiṅ te, ni maṅ lẹ wolẹ onukpa kẹ asafoiatšẹ yẹ amẹnọ; ni Iefta yawie ewiemọi lẹ fẽ *yẹ Iehowa hĩe yẹ Mizpa. * 20, 1.

12. Kẹkẹ ni Iefta tšũ bọfoi kẹ-te Amonbii lẹ amaṅtšẹ lẹ ṅõ ayakẽlẹ akẹ: Mẽ sane mikẹo yọ, hewọ ni obaä minọ ni okẹ mišikpoṅ lẹ abawu nẹ?

13. Ni Amonbii lẹ amaṅtšẹ lẹ kẽ Iefta bọfoi lẹ akẹ: Edšakẹ beni Israel dšẹ Mizraim baä lẹ, eṅõ mišikpoṅ lẹ kẹ-dšẹ Arnon he kẹ-yaši Iabok kẹ Iordan he: nohewọ lẹ agbẹnẹ okẹ minii akũ sẹ ahãmi kpõ.

14. Ni Iefta sä tšũ bọfoi kẹ-te Amonbii lẹ amaṅtšẹ lẹ ṅõ ekoṅ,

15. ni ayakẽlẹ akẹ: Bọni Iefta kẽ nẹ: Israel eṅõko Moab šikpoṅ lo Amonbii ašikpoṅ ko; 5 Mose 2, 9. 19.

16. ši moṅ beni amẹdšẹ Mizraim lẹ, Israel tšő ṅä lẹ nọ kẹ-yaši Ṅšọ-tšuru lẹ nä, ni amẹkẹ-ba Kadeš.

17. Ni Israel tšũ bọfoi kẹ-te Edom maṅtšẹ lẹ ṅõ ayakẽlẹ akẹ: Ofai nẹ, hã matšő ošikpoṅ lẹ nọ kẹ-ho! Ši Edom maṅtšẹ lẹ boo toi. Ni etšũ Moab maṅtšẹ lẹ hũ ṅõ, ši ekplẽẽ. Ni Israel hĩ ši yẹ Kadeš; 4 Mose 20, 14—21.

18. kẹkẹ ni amẹtšő ṅä lẹ nọ kẹ-te, ni amẹyalọgọ Edom šikpoṅ lẹ kẹ Moab šikpoṅ lẹ, ni amẹtšő Moab šikpoṅ lẹ bokãgbẹ kẹ-ba, ni amẹbabọ nsra yẹ Arnon sẹ lẹ gbẹ, ši amẹtekee Moab hũsũ lẹ; edšakẹ Arnon dši Moab hũsũ. 4 Mose 21, 13.

19. Kẹkẹ ni Israel tšũ bọfoi kẹ-te Amorbii amaṅtšẹ Sihon ni dši Hešbon maṅtšẹ lẹ ṅõ; ni Israel hã ayakẽlẹ akẹ:

ẹ, hä wọtšő ošikpoṅ lẹ nọ kẹ-ya
ıiyaä lẹ! 4 Mose 21, 21-31. 5 Mose 2, 26-37
Ši Sihon yiṅ etěělẹ yẹ Israel he
ehä amẹtšő ešikpoṅ lẹ nọ; ni Sihon
naṅ lẹ fĕ nä kẹ-kpe, ni eyabọ nsra
ıaz, ni ekẹ Israel wu.
Ni Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, ṅŏ
kẹ emaṅ lẹ fĕ ewo Israel deṅ, ni
aamẹ nii; ni Israel ṅŏ Amorbii
nakai šikpoṅ lẹ nọ lẹ ašikpoṅ mū
efe enŏ.
Ni amẹṅŏ Amorbii lẹ ašikpoṅ lẹ
dšẹ Arnon he kẹ-yaši Iabok he,
ṅ kẹ-dšẹ ṅä lẹ nọ kẹ-yaši Iordan

Ni agbẹnẹ ni Iehowa, Israel Nyo-
, fie Amorbii lẹ kẹ-dšẹ emaṅ Israel
lẹ, ni bo lẹ otaoọ oṅŏ nẹ?
Ani noni onyoṅmọ *Kemoš lẹ ṅŏ-
ıkẹ onŏ lẹ, oṅŏŏ? Nakai noṅṅ wọ
ofĕno ni Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ,
wọ yẹ wọhle lẹ, wọọṅŏ akẹ wọnŏ!
* 4 Mose 21, 29.
Bělẹ oyẹ hewalẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ
alak, Zipor bi lẹ, ni dši Moab
ẹ lẹ lo? Ani ekẹ Israel ebé pěṅ,
amẹ ewu pěṅ? * 4 Mose 22, 2.
Be mli ni Israel yọ Hešbon kẹ ehe
lẹ amli, kẹ Aroer kẹ ehe mädši
i, kẹ mädšimädši fĕ ni dfere Arnon
amli, afii ohai-etĕ sọṅṅ nẹ lẹ, mĕ-
nyešŏŏ nyenii yẹ no be lẹ mli?
Nohewọ lẹ mifekoŏ eša ko, ši bo
i ofeọmi efŏṅ, akẹ-ni okẹmi bawu
ehowa ni dši kodšolọ lẹ ákodšo
oii lẹ kẹ Amonbii lẹ ateṅ ṅmẹnẹ!
Ši kĕlẹ Amonbii lẹ amaṅtšẹ lẹ boo
wiemọi ni etšū ayakĕlẹ lẹ toi.
Ni *Iehowa Mumọ ba Iefta nọ,
Gilead kẹ Manase, ni efoṅ kẹ-
ead-Mizpe, ni edšẹ Gilead-Mizpe
ẹ-yanina Amonbii lẹ. * 6, 34.
Ni Iefta wo Iehowa ši ni ekẹ̄:
ooṅŏ Amonbii lẹ owo mideṅ lẹ-

ıo lẹ aaba mli akẹ, ké miyaye
e ni mikū misẹ kẹ-dšẹ Amonbii
miba lẹ, mofĕmo ni aadšẹ miwe
ı lẹ mli abakpemi lẹ eetšŏ Ieho-
, ni maṅŏlẹ mafe šä-afọle.

32. Kẹkẹ ni Iefta fä kẹ-yanina Amon-
bii lẹ, ni ekẹamẹ wu; ni Iehowa ṅŏamẹ
wo edeṅ.
33. Ni etfiaamẹ nii kẹ-dšẹ Aroer ähū
kẹ-yaši Minit, mädši fleofleo nyoṅmai-
enyọ, ni asaṅ kẹ-yaši Abel-Keramim, ni
egbeamẹ butū dientšẹ. Ni Israelbii lẹ
dšọ Amonbii lẹ ahe.
34. Kẹkẹ ni Iefta ba ewe lẹ yẹ Mizpa;
ni na, ebiyŏ lẹ dše kpo balẹ kpĕmọ kẹ
fabii kẹ dšŏi, ni lẹ dši ebi kome pẹ;
esẹ lẹ ebẹ binū lo biyŏ lẹ eko doṅṅ.
35. Ni eba mli akẹ, beni enalẹ lẹ, egbla
etadei ni ekẹ̄: Ao, mibi! ohä mihe edšo
naakpa, bo pam ohä ošrä bašrämi nẹ!
Edšakẹ *migble minä mihä Iehowa, ni
minyĕṅ minä makpale! * 4 Mose 30, 3.
36. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Mitšẹ, ogble onä okẹ̄
Iehowa; gblĭabọ kĕ ni Iehowa etọ ohe
owele yẹ ohenyẹlọi ni dši Amonbii lẹ
anọ nẹ, femọmi bọni dše onä lẹ!
37. Ni esä ekẹ̄ etšẹ akẹ: Femọ ene
kẹkẹ ohämi: ṅmĕmi gbẹ kẹ-yaši bie nyŏ-
dši enyọ, ni maya ni mayakpleke gŏdši
lẹ, ni mikẹ minanemei ayafó miblayeiaṅ.
38. Ni ekẹ̄: Ya! ni ewolẹ gbẹ eyaye
nyŏdši enyọ; ni ekẹ enanemei lẹ te, ni
eyafó eblayeiaṅ yẹ gŏdši lẹ anọ.
39. Ni eba mli akẹ nyŏdši enyọ lẹ nä-
gbĕ mli lẹ ekū esẹ eba etšẹ ṅŏ ekoṅ,
ni efelẹ tamọ bọni ewo ši lẹ noṅṅ; ni
egbää nū ko nū ko Ni etšŏ kusum yẹ
Israel,
40. akẹ dä afi lẹ Israel oblayei lẹ yaä
amẹyakafoọ Iefta, Gileadnyo lẹ, biyŏ lẹ
gblĭ edfẹ yẹ afi mli.

Yitšo 12.

Ši *Efraim hĭĭ lẹ bua amẹhe nä kẹ-
kpe, ni amẹfo mli kẹ-te Zafon, ni amẹ-
yakẹ̄ Iefta akẹ: Mĕhewọ, beni ofäa ni
okẹ Amonbii lẹ ayawu lẹ, ni obakpĕĕwọ
ni wọkẹo aya lẹ? Wọkẹ la bašä ošla lẹ
wọfie onọ! * 8, 1.
2. Ni Iefta kẹ̄amẹ akẹ: Mikẹ mimaṅ-
bii lẹ wọkẹ Amonbii lẹ ná sane kpe-
teṅkple, ni beni miblọ mitšẹ̄nye lẹ, nye-
bahereemi kẹ-dšẹ̄ọ amẹdeṅ.
3. Ni beni mina akẹ nyebahereemi lẹ,
*miši mitšitši, ni mifä kẹ-yanina Amon-

bii lẹ, ni Iehowa dšieamẹ ewo mideṅ. Bĕlẹ mĕba nyefã kẹ-ba minọ ṅmẹnẹ ní nyekẹmi abawu? * 5, 18; 9, 17.

4. Kẹkẹ ni Iefta bua Gilead hĩĩ lẹ fĕ nã kẹ-kpe, ni ekẹ Efraim wu, ni Gilead hĩĩ lẹ tſia Efraim nii, edšakẹ amẹkẹ̃: Nye Gileadbii lẹ, Efraim mli kobọfoi dšinye yẹ Efraim kẹ Manase teṅ!

5. Ni Gileadbii lẹ yatšĩ Efraimbii lẹ agbẹ yẹ Iordan fõhei lẹ; ni eba mli akẹ, kẹ́ Efraimbii foidšelọi lẹ eko kẹ̃ akẹ: Hã mafo fã lẹ, Gileadbii lẹ biọlẹ akẹ: Ani Efraimnyo dšio lo? ni kẹdši ekẹ̃: Dabi! lẹ,

6. amẹkẹ̃ọlẹ akẹ̃: Bĕlẹ kẹ̃mọ "Šibolet!" ni kẹ́ enyĕĕ ekẹ̃ dšogbãṅ, ni ekẹ̃ "Sibolet" lẹ, kẹkẹ lẹ amẹmõọlẹ, ni amẹgbeọlẹ yẹ Iordan fõhei lẹ. Ni nakai be lẹ mli lẹ Efraimbii lẹ ateṅ mei akpei-nyoṅmai-edſẹ-kẹ-enyọ nyõnyõi.

7. Ni Iefta kodšo Israel afii ekpa. Kẹkẹ ni Iefta, Gileadnyo lẹ, gbo, ni afũlẹ yẹ Gilead mãdši lẹ eko mli.

8. Ni esẹ lẹ Ibzan ní dšẹ Betlehem lẹ kodšo Israel.

9. Ni eyẹ bihĩĩ nyoṅmai-etĕ kẹ biyei nyoṅmai-etĕ ní ekẹ-hãhã gblã yẹ hei krokomei, ni eyaṅõ biyei nyoṅmai-etĕ kẹ-dšẹ hei krokomei ebahã ebihĩĩ lẹ gblã.

10. Ni ekodšo Israel afii kpawo. Ni Ibzan gbo, ni afũlẹ yẹ Betlehem.

11. Ni esẹ lẹ Elon, Zebulonnyo lẹ, bakodšo Israel; ni ekodšo Israel afii nyoṅma.

12. Ni Elon, Zebulonnyo lẹ, gbo, ni afũlẹ yẹ Ayalon yẹ Zebulon šikpoṅ lẹ nọ.

13. Ni esẹ lẹ Abdon, Hilel Piratonnyo lẹ bi lẹ, kodšo Israel.

14. Ni eyẹ bihĩĩ nyoṅmai-edſẹ kẹ nãbii hĩĩ hũ nyoṅmai-etĕ ní tráa tedšibii nyoṅmai-kpawo nọ. Ni ekodšo Israel afii kpányọ.

15. Ni Abdon, Hilel Piratonnyo lẹ bi lẹ, gbo, ni afũlẹ yẹ Piraton yẹ Efraim šikpoṅ lẹ nọ yẹ Amalekbii lẹ agoṅ lẹ nọ.

Yĩtšo 13.

Ni Israelbii lẹ fe efõṅ yẹ Iehowa hĩe ekoṅ, ni Iehowa ṅõamẹ ewo Filistibii lẹ adeṅ afii nyoṅmai-edſẹ.

2. Ni nũ ko yẹ Zora ní dšẹ Danbii aweku lẹ mli, ni egbẹi dši Manoa; ni eṅã lẹ, kene dšilẹ ni efọọ.

3. Ni Iehowa bọfo lẹ dšie ehe kpo etšõ yõ lẹ, ni ekẹ̃lẹ akẹ: Na, ofe kene ni ofọọ moṅ, ši agbẹnẹ obaná mũsũ ni obafọ binũ.

4. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, le ohe nọkwẹmọ, ní okanu *wein lo dã ko ní wa, ni okaye †noko ní he tšee hũ. * 4 Mose 6, 3. † 3 Mose 11.

5. Edšakẹ na, obaná mũsũ ni obafọ binũ; *asõyi nã akasa eyiteṅ, edšakẹ gbekĕ lẹ bafe Nyoṅmọ Nazirnyo kẹ-dšẹ mũsũṅ bĕbe; ni lẹ ebabõi Israelbii lẹ ayiwala heremọ kẹ-badšẹ Filistibii lẹ adeṅ. * 4 Mose 6, 2—5. 1 Sam. 1, 11.

6. Kẹkẹ ni yõ lẹ ba ni ebakẹ̃ ewũ akẹ: Nyoṅmọ gbomo ko ba miṅõ, ni ehĩe tamọ Nyoṅmọ bọfo hĩe, gbeyeigbeyei naakpa; ši mibiilẹ heni edšẹ, ni lẹ hũ etšõõmi egbẹi.

7. Ni ekẹ̃mi akẹ: Na, obaná mũsũ ni obafọ binũ; nohewọ lẹ agbẹnẹ lẹ, kãnu wein lo dã ko ní wa, ni kãye noko ní he tšee; edšakẹ gbekĕ lẹ bafe Nyoṅmọ Nazirnyo kẹ-badšẹ mũsũṅ bĕbe kẹ-yaši egbĕle gbĩ.

8. Kẹkẹ ni Manoa kpa Iehowa fai ni ekẹ̃: O Nuntšọ, mĩkpao fai, hã Nyoṅmọ gbomo lẹ ni otšũ lẹ eba wọṅõ ekoṅ, ni ebatšõwọ bọni wọtšṍ wọhĩe gbekĕ lẹ ni abafọ lẹ wọhã!

9. Ni Nyoṅmọ bo Manoa gbĕ toi, ni Nyoṅmọ bọfo lẹ ba yõ lẹ ṅõ ekoṅ, beni etá ṅmõ lẹ mli lẹ, ši ewù Manoa bẹ dšẹi.

10. Ni yõ lẹ he fe oyá ni eša foi, ni eyagba ewù lẹ ni ekẹ̃lẹ akẹ: Na, nũ lẹ ní ba miṅõ nyesẹ lẹ ebadšie ehe kpo etšõmi!

11. Ni Manoa te ši, ni enyie eṅã lẹ sẹ, ni eba nũ lẹ ṅõ, ni ekẹ̃lẹ akẹ: Ani bo dši nũ lẹ ní kẹ yõ lẹ bawie lẹ? Ni ekẹ̃: Miṅ!

12. Ni Manoa kẹ̃: Agbẹnẹ kẹ́ owiemọi lẹ ná ba mli lẹ, meni dši gbekĕ lẹ gbẹnã ni tĕ wọọtšṍ wọhĩelẹ tĕṅ?

13. Ni Iehowa bọfo lẹ kẹ̃ Manoa akẹ: Nibii fĕ ni mikẹ̃ yõ lẹ, ehĩe ahĩ ehe nọ yẹ he.

Nibii fĕ ni dšeo weintšo mli le
ı eko kokǫko, ni asań ekanu wein
ko ni wa, ni ekaye nokonoko ni
ee; nibii fĕ ni miwole he akpo le
ıo. *K. 4.

Ni Manoa kē Iehowa bofo le ake:
ao fai, *hă wotšĭ onă fiō, ni wǫŭō
tiabi ko wobamă ohĭe. *6, 18.

Ni Iehowa bofo le kē Manoa ake:
i otšĭ mină tete hŭ, miyeń obolo
o; ni kedši šă-afole obašă le, no
ohă Iehowa. Edšake Manoa lee
lehowa bofo le ni.

Ni Manoa kē Iehowa bofo le ake:
ǫgbeiń? koni ké owiemoi le ná ba
e, ni wodšie oyi. *1 Mose 32, 30.

Ni Iehowa bofo le kēle ake: Mĕba
migbei ni yo năkpe le?

Keke ni Manoa ńō abotiabi le ke
ıii-afole le, ni eke-šă afole ye tesă
ı ehă Iehowa. *Ni bofo le fe năkpe
ye Manoa ke eńă le hĭe. *6, 21.

Ni eba mli ake, beni lalilei le te
-dše afolešălate le no ke-yaă ŭwei
ehowa bofo le tšŏ afolešălate le no
i le mli ekwo ke-te ŭwei, ni beni
ıa ke eńă le na le, ameke amehĭe
ši ye šikpoń.

Ni Iehowa bofo le ebadšiee ehe
etšōō Manoa ke eńă le doŭń. Keke
ınoa ná le ake Iehowa bofo le ni.

Ni Manoa kē eńă le ake: *Gboimo
gboi ne, edšake wona Nyoŭmo.
*6, 22. 23 2 Mose 33, 20.

Ši eńă le kēle ake: Iehowa mĭtaowo
dšikŭle, eheń šă-afole ke niyenii-
le ye wodeń, ni kŭle etšōŭwo ene-
fĕ, ni asań kŭle ehăń wonu neke
ni wonu ne ye be ne mli.

Ni yō le fo binŭ, ni ewole Samson.
bekē le bada, ni Iehowa dšōle.

Ni *Iehowa Mumo le bōi ehe tă
abane-Dan, ye Zora ke Eštaol teŭ.
*6, 34; 14, 6. 19; 15, 14.

Yitšo 14.

**Samson yiń ete Timna, ni eyana
o ye Timna, ni dši Filistibii le
i le eko.**

2. Ni ekŭ ese ke-ba, ni ebagba etše
ke enye ake: Miyana oblayō ko ye Timna
ye Filistibii le ateń, nohewo le agbene
nyeyańōale nyebahăami mafe mińă.

3. Ni etše ke enye kēle ake: Aso yō
ko yō ko be onyemimei le abiyei le ke
midšakubii le fĕ ateń, hewo ni oyaă
oyańō yō *ye Filistibii fōloi le ateń le?
Ni Samson kē etše ake: Yańō le oba-
hămi, edšake le misumoo! *2 Mose 34, 16.

4. Ši etše ke enye lee ake Iehowa
deń dše, ni Filistibii le ahe gbe etaoo,
edšake nakai be le mli le Filistibii le
yeo Israel no.

5. Ni Samson ke etše ke enye yiń
ke-te Timna. Ni beni ameše Timna wein-
troini le ahe le, na, dšata oblanyo ko
hŭ ke-ba eno.

6. Ni *Iehowa Mumo le bayi eno, ni
etšere emli, tamo atšereo abotiabi mli
noŭń, tše ehĭee nokonoko ye edeń; ni
egbaa etše ke enye noni efe le. *13, 25.

7. Ni eyiń ete, ni eke yō le yawie,
ni Samson sumo esane.

8. Ni yee gbĭ ko le ekŭ ese ete le
ńō; ni egbá ke-te dšata gbonyo le kwe-
mo, ni na, wòbii asafo eto wò ye dšata
le mŭsŭń.

9. Ni edšie eko ehĭe edĕ, ni ehĭe yeli
ke-nyie, ni ebanina etše ke enye, ni ehă-
ame eko ameye; ši ekēēame ake dšata
le mŭsŭń edšie wò le ye.

10. Keke ni etše yiŭ ke-te yō le ńō,
ni Samson ŭmĕ okpōō ye dšei, edšake
nakai oblahĭĭ le fōō femo.

11. Ni eba mli ake, beni amenale le,
ameyańō nanemei nyoŭmai-etĕ amebа-
fata ehe.

12. Ni Samson kēame ake: Agbene mi-
babunye abe ko; ké nyeanyĕ nyetšōmi
šiši ye okplōŭmĕ gbĭĭ kpawo ne mli, ni
nyeana le, no le mahănye mamai nyo-
ŭmai-etĕ ke hetšakemo atadei nyoŭmai-
etĕ;

13. ši kedši nyenyĕĕ nyetšōmi šiši le,
no le nye hŭ nyebahămi mamai nyoŭmai-
etĕ ke hetšakemo atadei nyoŭmai-etĕ. Ni
amekēle ake: Bu obe le, ni wobo toi!

14. Ni ekēame ake: Niyenii dše nōyelo
le mli, ni ńōmo dše hewalo le mli. Ni

ame̱nyēē abe̱ le̱ šiši ame̱tšõ āhū gbīī etē
so̱ńń.
15. Ni eba mli ake̱ gbī ni dši gbī kpa-
wo le̱ ame̱kē̱ Samson ńā le̱ ake̱: Lakamo̱
owů ní etšõwo̱ abe̱ le̱ šiši, ke̱-dšee nakai
le̱, wo̱ke̱ la aašāo ke̱ otše̱ we le̱; aso
wo̱deń nišõmo̱ hewo̱ nyebakpēwo̱ lo?
16. Ke̱ke̱ ni Samson ńā le̱ fó wole̱ ni
ekē̱: Nye̱ ke̱ke̱ onye̱o̱mi, ši osumo̱o̱mi.
Obu midšakubii abe̱, ši otšõkomi šiši!
Ni ekē̱le̱ ake̱: Na, mitše̱ ke̱ minye tete
mitšõkoame̱ šiši, ni bo ni mitšõo lo?
17. Ni efó ewole̱ gbīī kpawo le̱ fē ni
okplõńmē le̱ kā no̱ le̱; ni eba mli ye̱
gbī ní dši gbī kpawo le̱ no̱ ake̱ egbale̱,
edšake̱ *ēye etšui. Ni eyatšõ edšakubii
le̱ abe̱ le̱ šiši. * 16, 16. 17.
18. Ni gbī ní dši gbī kpawo le̱ no̱,
dāni hūlū nyõ ši le̱, mā le̱ń hīī le̱ kē̱le̱
ake̱: Meni ńõ fè wò, ni meni he wa fè
dšata? Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyeke̱ mitšina
le̱ hūū dšikūle̱, nyenań mibe̱ le̱ šiši!
19. Ni Iehowa Mumo̱ le̱ bayi eno̱, ni
eyiń ke̱-te Aškelon, ni eyagbe ame̱teń
hīī nyońmai-etē, ni eńõ ame̱hewo̱ nibii,
ni eke̱ hetšakemo̱ atadei le̱ yahā mei ní
tšõ abe̱ le̱ šiši le̱. Ni emli fū, ni eyiń
ke̱-te etše̱ we le̱.
20. Ši ańõ Samson ńā le̱ ahā *enanyo
ní eke̱-bo̱o̱ le̱. * 15, 2

Yītšo 15.

Ši fe se̱ ńõ, ye̱ ńmākū be le̱ń le̱, eba
mli ake̱ Samson hīe abotiabi ke̱-te eyasra
eńā le̱, ni ekē̱: Mate mińā ńõ ye̱ piań.
Ši etše̱ ekplēēle̱ ní eya tšū le̱ń.
2. Ni etše̱ kē̱: Mikē̱, bene̱ osumo̱o̱le̱
dońń, nohewo̱ le̱ *mińõle̱ mihā onanyo
ko. Nto enyemi gbekē le̱ he ye̱ fe̱o fè-
le̱? ńõ le̱ ye̱ enādšiań. * 14, 20.
3. Ni Samson kē̱ame̱ ake̱: Agbe̱ne̱ ke̱-
dši mife Filistibii le̱ efõń ko le̱, ame̱sõ
ko wulaa miyiteń!
4. Ni Samson yiń ete ni eyamõmo̱ oso̱i
ohai-etē, ni ekõ̱lo̱ ko̱tii, ni eńõ lei ke̱ lei
etša, ni ko̱ti ye̱ leii enyo̱nyo̱ le̱ ateń.
5. Ni beni emāmo̱ ko̱tii le̱ anā la le̱,
eńmē ame̱he ewo Filistibii le̱ ańmā ní
māmo̱ ši le̱ mli, ni ešā ńmā kei le̱ ke̱
ńmā ní māmo̱ ši ke̱ mūtšei atromi le̱ fē.
6. Ke̱ke̱ ni Filistibii le̱ kē̱: Namo p[illegible]
fe ene̱? Ni ame̱kē̱: Samson, Timnany[illegible]
le̱, šānū le̱ ni, edšake̱ eńõ eńā le̱ ehā
enanyo ko. Ke̱ke̱ ni Filistibii le̱ yiń te,
ni ame̱ke̱ la yašāle̱ ke̱ etše̱ fē.
7. Ni Samson kē̱ame̱ ake̱: Bo̱ni nye-
tšõ nyefe ne̱, dša mito̱ mihe owele ye
nyeno̱, dāni mafõ!
8. Ni etfia ame̱gbedši ke̱ fūo̱dši anii
butū. Ni eyiń ete, ni eyahī Etam te̱sā
flo̱ le̱ mli.
9. Ke̱ke̱ ni Filistibii le̱ fā ni ame̱yab[illegible]
nsra ye̱ Iuda, ni ame̱ho ame̱lē̱ ši ye̱ Lehi.
10. Ni Iuda hīī le̱ kē̱ame̱ ake̱: Mēhewo̱
nyefā ke̱-ba wo̱no̱ ne̱? Ame̱kē̱: Samson
fī wo̱ba ne̱, koni wo̱fele̱ tamo̱ bo̱ni efe-
wo̱ le̱.
11. Ni Iuda hīī akpei-etē yiń ke̱-te
Etam te̱sā flo̱ le̱ń, ni ame̱yakē̱ Samson
ake̱: Ani olee ake̱ Filistibii le̱ yeo̱ wo̱-
no̱? Kole̱ meni dši noni ofewo̱ ne̱? Ni
ekē̱ame̱ ake̱: Bo̱ni ame̱femi le̱, nakai mi
hū mifeame̱.
12. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Bo fī wo̱ba ne̱,
koni wo̱ke̱o ayawo Filistibii le̱ adeń!
Ni Samson kē̱ame̱ ake̱: Nyekāami kitā
ake̱ nyedientše̱ nyefeńmi noko!
13. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Dabi, ši fī ke̱ke̱
wo̱bafīo, ní wo̱ke̱o ayawo ame̱deń, ši gbē
le̱ wo̱gbeńo! Ni ame̱ke̱ tāńkpēi hēi enyo̱
fīle̱, ni ame̱ńõle̱ ke̱-dše̱ te̱sā le̱ mli ke̱-
dše kpo.
14. Beni eše̱ Lehi le̱, Filistibii le̱ bo̱
oše ke̱le̱ bakpe, ni *Iehowa Mumo̱ le̱
bayi eno̱, ni tāńkpēi le̱ ní yo̱ enidši le̱
tšõmo̱ tamo̱ odonti ní ake̱ la ešā, ni
ekpāi le̱ fēne ye̱ enidši ahe. * 14, 6
15. Ni ena tedši kadā ńmõń ko, ni ekpā
enine mli ni eko̱ ni eke̱-gbe hīī akpe.
16. Ni Samson kē̱: Tedši kadā mike̱-
dšidša kū, kui enyo̱ ne̱, tedši kadā mike̱-
gbe hīī akpe!
17. Ni eba mli ake̱, beni ewie egbe nā
le̱, eńmē kadā le̱ he ye̱ edē eše̱ efõ, ni
awo dše̱i ake̱: Ramat-Lehi.
18. Ni kūmai yele̱ naakpa, ni eblo̱ etše̱
Iehowa ni ekē̱: Otšõ otšūlo̱ nine no̱ otšu
yiwalaheremo̱ nitšumo̱ kpeteńkple ne̱, ni
kpāko mońi ni magbo ke̱ kūmai, ni ma-
gbē fõlo̱i le̱ adeń!

19. Ši Nyoṅmọ gbá flọ kutruku ní yọ Lebi lẹ mli, ni nu tue kẹ-dšẹ mli, ni beni enu lẹ, *emumọ kpale ba emli ni ehīe tšerelẹ, nohewọ lẹ awo dšẹi gbei akẹ En-Hakorē, ni eyẹ Lebi kẹ-baši ṅmẹnẹ.
* 1 Sam. 30, 12.

20. Ni *ekodšo Israel afii nyoṅmai-enyọ yẹ Filistibii lẹ abe lẹ mli. * 16, 31.

Yītšo 16.

Ni Samson yiṅ ete Gaza, ni eyana yō adfamaṅ ko yẹ dšẹi, ni ete eṅō.

2. Ni akē Gazabii lẹ akẹ: Samson eba biẹ! Ni amẹsá eyi, ni amẹwolẹ antẹo nyōṅnyōṅ fē yẹ maṅ lẹ agbó lẹ nā, ni amẹsè konī nyō lẹṅ fē amẹkē: Ké dše tšẹre lebi lẹ, wọọgbelẹ.

3. Ni Samson kā ši āhū kẹ-yaši nyōṅteṅ, ni ete ši nyōṅte lẹṅ, ni emōmọ mā lẹṅ agbó lẹ šīnāi lẹ kẹ šīnātšei enyọ lẹ amli ni efā kẹ sẹlā-adabāṅ lẹ fē, ni eṅō-tfa ekōṅ, ni etēre kẹ-te goṅ ní yọ Hebron hīe lẹ yiteṅ.

4. Ni no sẹ lẹ eba mli akẹ eyasumọ yō ko sane yẹ Sorek dšọ̄ lẹṅ, ni egbẹi dši Delila.

5. Ni Filistibii lẹ alumei lẹ yiṅ kẹte eṅō, ni amẹyakẹlẹ akẹ: *Lakamọlẹ ni ona nō mli ní ehewalẹ kple lẹ yọ kẹ nō nọ ní wọọtšó ní wọọnyēlẹ, koni wọfīlẹ ní wọdšọ̄ ehe, ni wọteṅ mofēmo aahāo dfiẹtẹi kukudši akpe kẹ oha. * 14, 15.

6. Ni Delila kē Samson akẹ: Ofai nẹ, kẹ̄mọmi, meni mli ohewalẹ kple lẹ yọ, ni meni akẹ-afīo ní akẹ-dšọ̄ ohe?

7. Ni Samson kẹ̄lẹ akẹ: Kẹdši amẹkẹ kpāi hēi kāwekāwē kpawo fīmi lẹ, no dāni magbọdšọ, ni matamọ gbomo-fē-gbomo.

8. Kẹkẹ ni Filistibii lẹ alumei lẹ kẹ kpāi hēi kāwekāwē kpawo bahālẹ, ni ekẹ-fīlẹ.

9. Agbẹnẹ eyẹ antẹowolọi yẹ pia lẹṅ. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Filistibii lẹ efie onọ, Samson! Ni *etšerẹ kpāi lẹ amli, tamọ atšeọ ananaṅsē kpā legē ko, ké esa la he lẹ. Ni anaa ehewalẹ lẹ šiši. * 15, 14.

10. Kẹkẹ ni Delila kē Samson akẹ: Na, oye mihe fẹo, ni olakami! Agbẹnẹ tšōmọmi noni akẹ-afīo!

11. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Kẹdši amẹkẹ tāṅkpēi hēi ní akẹ-tšuko noko dā fīmi lẹ, no dāni magbọdšọ, ni matamọ gbomo-fē-gbomo.

12. Kẹkẹ ni Delila ṅō tāṅkpēi hēi ni ekẹ-fīlẹ, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Filistibii lẹ efie onọ, Samson! Bēlẹ antẹowolọi lẹ trá pia lẹṅ. Ni etšerẹ yẹ enidši tamọ kpā legelege ko.

13. Ni Delila kẹ̄ Samson akẹ: Dšeeṅmō nẹ fē lẹ mihe fẹo sọṅṅ oyeọ ni olakaāmi! Tšōmọmi noni akẹ-afīo! Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Kẹdši okẹ boṅ lò miyitšọi akuklui kpawo lẹ ofe ekome lẹ.

14. Ni ekẹ plẹko ka mli ni ekẹ̄: Filistibii efie onọ, Samson! Ni ehīe tšē kẹdšẹ ewọ̄ lẹṅ, ni efā plẹko lẹ kẹ akuklui kpawo ní akẹ boṅ elò lẹ fē.

15. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Té aafe tēṅ ní ookē akẹ: Mīsumọo, beni otšui bẹ mihe lẹ? Šii etā sọṅṅ nẹ ní oyeọ mihe fẹo, ni otšō-komi nō mli ní ohewalẹ kpeteṅkple lẹ yọ!

16. Ni eba mli akẹ noni *eyeọ etšui dānẹ kẹ ewiemọi ní egbaā enā lẹ, ehā dšeṅhīlẹ dše etšine lẹ, * 14, 17.

17. kẹkẹ ni egbalẹ etšuiṅ sane fē ni ekẹ̄lẹ akẹ: *Asōyi nā esako miyiteṅ pēṅ, edšakẹ Nyoṅmọ Nazirnyo dšimi kẹ-dšẹ minye mūsūṅ bēbe; kẹdši ašẹ miyi lẹ, no dāni mihewalẹ aadše mihe, ni magbọdšọ ni matamọ gbomo-fē-gbomo. * 13, 5.

18. Ni beni Delila na akẹ egbalẹ etšuiṅ sane fē lẹ, etšū ayakpē Filistibii lẹ alumei lẹ kẹ-ba ni ekẹ̄. Nyebaā šikome nẹ hū, edšakẹ egbami etšuiṅ sane fē! Ni Filistibii lẹ alumei lẹ ba eṅō, ni amẹhīe šika lẹ yẹ amẹdeṅ.

19. Ni ewọlelẹ yẹ enakutšei anā, ni etšẹ́ nū ko ni ehā ebašẹ eyi akuklui kpawo lẹ, ni ebōi ehe dšọ̄mọ, ni ehewalẹ lẹ dše enọ.

20. Ni ekẹ̄: Filistibii lẹ efie onọ, Samson! Ni ehīe tšē kẹ-dšẹ ewọ̄ lẹṅ ni ekẹ̄: Madše kpo tamọ tšutšu lẹ ní mahoso mihe! Ši elee *akẹ Iehowa ekpa yẹ esẹ.
* 1 Sam. 16, 14.

21. Ni Filistibii lẹ mōlẹ ni amẹfāmọ ehīṅmẹii, ni amẹkẹlẹ te Gasa, ni amẹkẹ akọ̄ble gboklẹi enyọ wolẹ, ni amẹhāa ewiẹọ yẹ gboklẹfoi atšū lẹ mli.

22. Ši beni ašẹ eyitšọi lẹ sẹ lẹ, ebōi tšā ekoṅ.

23. Ni Filistibii le̱ alumei le̱ babua ame̱he nā, koni ame̱šā afo̱le kple ame̱hā ame̱nyoṅmo̱ *Dagon le̱, ní ame̱nyá, edšake̱ ame̱kē̱: Wo̱nyoṅmo̱ le̱ edšie wo̱henye̱lo̱ Samson le̱ ewo wo̱deṅ! * 1 Sam. 5, 2.

24. Ni beni maṅ le̱ nale̱ le̱, ame̱dšie ame̱nyoṅmo̱ le̱ yi ame̱kē̱: Wo̱nyoṅmo̱ le̱ eṅō wo̱henye̱lo̱ le̱ ke̱ wo̱šikpoṅ le̱ hīe-kpātālo̱ ní egbegbē wo̱teṅ mei babaō le̱ ewo wo̱deṅ!

25. Ni eba mli ake̱, beni ame̱mī eše̱ ame̱he le̱, ame̱kē̱: Nyetšé̱a Samson ke̱-baā ní ebadšie wo̱hīetšēre̱! Ni ame̱yatšé̱ Samson ke̱-dše̱ gbokle̱foi atšū le̱ṅ, ni ebadšie ame̱hīetšēre̱; ni ame̱ke̱le̱ damo̱ akulašīṅi le̱ ateṅ.

26. Ni Samson kē̱ gbekē le̱ ní hīe enine-ši le̱ ake̱: N̆mēmi gbe̱ ní matra akula-šīṅi le̱ ni tšū le̱ mā no̱ le̱ ahe makwe̱, ní makpasaame̱.

27. Agbe̱ne̱ šīa le̱ eyi to̱ ke̱ hīī ke̱ yei; ni Filistibii le̱ alumei le̱ hū fē ye̱ dše̱i; ni hīī ke̱ yei aafe akpei-etē ye̱ tšū le̱ yiteṅ, ni ame̱mīkwe̱ Samson fe̱mo̱ le̱.

28. Ni Samson tšé̱ Iehowa ni ekē̱: Nun-tšo̱ Iehowa! mīkpao fai, kaimo̱mi agbe̱ne̱, ni owomi hewale̱ šikome ne̱ pe̱ ke̱ke̱, Nānyoṅmo̱, koni mato̱ mihīṅme̱ii enyo̱ ne̱ he owele šikome ye̱ Filistibii le̱ ano̱!

29. Ni Samson mōmo̱ teṅ akulašīṅi enyo̱ le̱ ní tšū le̱ mā no̱ le̱ mli, eke̱ enine dšūrō mō ekome mli ni eke̱ ebe̱ku mō ekome mli, ni eke̱ ehewale̱ fō no̱.

30. Ni Samson kē̱: Hā mi ke̱ Filisti-bii le̱ agbo! Ni eba ši ke̱ ehewale̱ fē, ni šīa le̱ wule gbē lumei le̱ ke̱ mei ní yo̱ dše̱i le̱ fē no̱. Ni mei ni egbe ye̱ egbēle mli le̱ agbohīī le̱ fá fè mei ni egbe ye̱ ewalabe le̱ mli le̱.

31. Ke̱ke̱ ni enyemimei le̱ ke̱ etše̱ we le̱ fē yiṅ ke̱-te, ni ame̱yawóle̱, ni ame̱-ke̱le̱ ba ame̱bafūle̱ ye̱ *Zora ke̱ Eštaol teṅ, ye̱ etše̱ Manoa fūhe le̱. Ni †ekodšo Israel afii nyoṅmai-enyo̱. * 13, 25. † 15, 20.

Yitšo 17.

Ni nū ko ye̱ Efraim gōdši le̱ ano̱ ní atšé̱o̱le̱ Mika.

2. Ni ekē̱ enye ake̱: Dfie̱te̱i kukudši akpe ke̱ oha le̱ ní awó ye̱ odeṅ ní *olomo̱ ye̱ he ni owie ye̱ mitoiiaṅ hū le̱, na, nakai dfie̱te̱i le̱ ye̱ mideṅ, mi miwó. Ni enye kē̱: Iehowa adšō̱ mibi le̱! * 3 Mose 5, 1.

3. Ni eke̱ dfie̱te̱i kukudši akpe ke̱ oha le̱ kū se̱ hā enye. Ni enye kē̱: Midšie dfie̱te̱i ne̱ ke̱-dše̱ mideṅ midšō̱ no̱ mihā Iehowa ye̱ mibi le̱ hewo̱, ní aṅō-fe amāgā ní akpe̱ ke̱ noni afie; nohewo̱ le̱ mike̱-mīkū se̱ mahāo!

4. Ni eke̱ dfie̱te̱i le̱ kū se̱ hā enye. Ni enye ṅō dfie̱te̱i kukudši ohai-enyo̱ ni eṅō-hā *nifielo̱ le̱, ni eṅō-fe amāgā ní akpe̱ ke̱ noni afie, ni ake̱-ba Mika we le̱. * Ies. 40, 19.

5. Ni nū Mika le̱ we le̱ tšṓ nyoṅme̱i awe, ni efe *efod ke̱ wo̱dši, ni ewo ebi-hīī le̱ ateṅ mokome oso̱fo, ni eye oso̱fo ehāle̱. * 8, 27.

6. No be le̱ mli le̱ *maṅtše̱ ko be̱ Israel; mofēmo feo̱ noni dša ye̱ le̱dientše̱ ehle. * 18, 1; 19, 1; 21, 25.

7. Ni oblanyo ko ye̱ Betlehem-Iuda, ni edše̱ Iuda weku le̱ mli; *ši Levinyo dšile̱, ni ebato gbo̱ ye̱ dše̱i. * 18, 3.

8. Ni nū le̱ fā ke̱-dše̱ Betlehem-Iuda mā le̱ṅ, koni eyahī hefēhe ní eená; ni egbe̱nyiemo̱ le̱ mli le̱ ebaše̱ Efraim gōdši le̱ ano̱ ye̱ Mika we le̱.

9. Ni Mika kē̱le̱ ake̱: Nēgbe̱ odše̱ obaā ne̱? Ni ekē̱le̱ ake̱: Levinyo ní dše̱ Bet-lehem-Iuda dšimi, ni mīya miyahī hefēhe ní miná.

10. Ni Mika kē̱le̱ ake̱: Oke̱mi abahī ši, ni otšṓ mitše̱ ke̱ miso̱fo, ní dā añ kplo̱ le̱ mahāo dfie̱te̱i kukudši nyoṅma ke̱ atade bo̱ni aaše̱o wō, ke̱ oniyenii. Ni Levinyo le̱ te šīa le̱.

11. Ni Levinyo le̱ kplē ake̱ eke̱ nū le̱ aahī ši, ni oblanyo le̱ ke̱le̱ hī ši tamo̱ ebihīī le̱ eko.

12. Ni Mika wo Levinyo le̱ oso̱fo, ni oblanyo le̱ ye oso̱fo ehāle̱, ni ehī Mika we le̱.

13. Ni Mika kē̱: Kpāko miná mile ake̱ Iehowa bafemi edšūrō, gbīīabo̱ ní miná Levinyo mife oso̱fo ne̱.

Yitšo 18.

Nakai gbīī le̱ amli le̱ *maṅtše̱ ko be̱ Israel; ni nakai gbīī amli hū le̱ Danbii

lẹ akutšo lẹ mītao gbẹfāṅnō ko ahā amẹhe ni amẹyahī dšẹi; †edšakẹ kẹ-baši nakai gbī lẹ nọ lẹ amẹnáko amẹgbẹfāṅnō yẹ Israel akutšei lẹ ateṅ. *17, 6. †1, 24.

2. Ni Danbii lẹ tšū hīī kākāloi enumọ kẹ-dšẹ amẹweku lẹ fē mli kẹ-dšẹ *Zora kẹ Eštaol, koni amẹyasra šikpoṅ lẹ ní amẹkpalẹ ši tšēm, ni amẹkẹamẹ akẹ: Nyeyaā ní nyeyakpaā šikpoṅ lẹ ši! Ni amẹba Efraim gōdši ašikpoṅ lẹ nọ yẹ Mika we lẹ, ni amẹbawọ dšẹi. *13, 25.

3. Beni amẹbẹṅkẹ Mika we lẹ, amẹnu oblanyo *Levinyo lẹ wiemọ; ni amẹgbale dšẹi, ni amẹkēlẹ akẹ: Okẹ namo ba biẹ? ni meni ofeọ yẹ biẹ? ni meni hū oyọ yẹ biẹ? *17, 7.

4. Ni ekẹamẹ akẹ: Nẹkẹ kẹ nẹkẹ Mika kẹmi eye efua, ni ebọmi apā, koni miye osọfo mihālẹ.

5. Ni amẹkēlẹ akẹ: Wọmīkpao fai, bi Nyoṅmọ ohāwọ, koni wọná wọle akẹ wọgbẹ ní wọnyie nẹ aafe šade gbẹ lo?

6. Ni osọfo lẹ kẹamẹ akẹ: Nyeyaā kẹ omanye! Gbẹ ní nyenyie nẹ dša yẹ Iehowa hīe!

7. Kẹkẹ ni hīī enumọ lẹ yiṅ ni amẹte Laiš, ni amẹyana dšẹibii lẹ, bọni amẹhe edšọamẹ tamọ Zidonbii lẹ, ni amẹyọ kpō kẹ fešēfe; ni moko bẹ šikpoṅ lẹ nọ ní yeọamẹ nọ ní efeọamẹ efōṅ ko, ni amẹkẹ Zidonbii lẹ ateṅ dšekẹ, ni amẹkẹ mokomoko bẹ nanyobō ko.

8. Ni amẹkū amẹsẹ kẹ-ba amẹnyemimei lẹ aṅō yẹ Zora kẹ Eštaol; ni amẹnyemimei lẹ biamẹ akẹ: Té nyeyana tēṅ?

9. Ni amẹkē: Nyetea ši ní wọyaninaā-amẹ! Edšakẹ wọyana šikpoṅ lẹ, ni na, ehī naakpa. Ni nye lẹ, ši nyetrá? Nyekaṅōšašaoa ši ní nyeya ní nyeyaṅō šikpoṅ lẹ nyefe nyenō!

10. Ké nyete lẹ, nyeayanina maṅ ko ní amẹhe edšọamẹ, kẹ šikpoṅ ní da; edšakẹ Nyoṅmọ eṅō-wo nyedeṅ; he ko ní šikpoṅ nẹ nọ nibii fē mli eko eko he bẹ onā yẹ lẹ.

11. Ni Danbii aweka lẹṅ hīī ohai-ekpa ni emīa kẹ tawūnii fā kẹ-dšẹ Zora kẹ Eštaol.

12. Ni amẹyiṅ amẹte, ni amẹyabọ nsra yẹ Kiriat-Iearim yẹ Iuda; nohewọ lẹ amẹwo dšẹi gbẹi akẹ Mahanē-Dan kẹ ṅmẹnẹ; na, eyẹ Kiriat-Iearim sẹ.

13. Ni amẹfo mli yẹ dšẹi kẹ-te *Efraim gōdši lẹ anọ, ni amẹyašẹ Mika šīa lẹ he. *17, 1.

14. Kẹkẹ ni yadše hīī enumọ lẹ ni te yasra Laiš šikpoṅ lẹ nā lẹ, amẹkē amẹnyemimei lẹ akẹ: Ani nyele akẹ nẹkẹ šīai nẹ, *efod kẹ wọdši kẹ amāgā ní akpẹ kẹ noni afie yẹ mli lo? nohewọ lẹ agbẹnẹ nyekwẹa bọni nyeafe! *17, 4. 5.

15. Ni amẹgbá dšẹi, ni amẹšẹ oblanyo Levinyo lẹ šīa lẹ, ni dši Mika šīa lẹ, he, ni amẹṅālẹ.

16. Ni hīī ohai-ekpa ní emīa kẹ amẹtawūnii lẹ, ní dšẹ Danbii lẹ ateṅ lẹ, damọ agbó lẹ nā.

17. Ni hīī enumọ lẹ ní te šikpoṅ lẹ sramọ lẹ te, ni amẹyabote šīa lẹ ni amẹhole amāgā ní akpẹ lẹ kẹ *efod* lẹ kẹ wọdši lẹ kẹ amāgā ní afie lẹ; ni osọfo lẹ damọ agbó lẹ nā kẹ hīī ohai-ekpa ní emīa kẹ tawūnii lẹ.

18. Ni beni menẹmei yabote Mika we lẹ ni amẹhole amāgā ní akpẹ lẹ kẹ *efod* lẹ kẹ wọdši lẹ kẹ amāgā ní afie lẹ, osọfo lẹ kẹamẹ akẹ: Meni nyefeọ nẹ?

19. Ni amẹkēlẹ akẹ: Bu onā ni okẹ onine ato onā, ni obaho ní wọte, ni oyatšō wọtšẹ kẹ wọsọfo! Ani ehī hāo akẹ ooye osọfo ohā gbomo kome we moṅ fè noni ooye osọfo ohā akutšo kẹ weku mū yẹ Israel lo?

20. Ni eṅō osọfo lẹ nā, ni eṅō *efod* lẹ kẹ wọdši lẹ kẹ amāgā ní akpẹ lẹ, ni ekẹ-ba mei lẹ aṅō.

21. Kẹkẹ ni amẹtšō amẹhe ni amẹṅōfie nọ, ni amẹṅō gbekēbii kẹ šīa koloi kẹ nibii ní he dšraā lẹ amẹto amẹhīegbẹ.

22. Beni amẹkẹ Mika we lẹ mli egbla kplaṅṅ lẹ, šīai ní bẹṅkẹ Mika we lẹ amlibii lẹ bua amẹhe nā, ni amẹtiu Danbii lẹ.

23. Ni amẹblọ amẹtšẹ́ Danbii lẹ ayisẹ. Ni amẹtšōmọ amẹhīe ni amẹkẹ Mika akẹ: Meni feọo, ni okẹ asafo ní tamọ nẹkẹ baā nẹ?

24. Ni ekẹ: Minyoṅmọi ní mife lẹ nyebalō, kẹ osọfo lẹ, ni nyeṅō-fie nọ kẹ-

mīya, ni meni miyǫ yẹ sẹ doṅṅ? ni mēba nyekēǫmi akẹ: Meni feǫo lẹ?

25. Ši Danbii lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Kāhā anu ogbē yẹ wǫteṅ, ni mlilatšẹmei akatšē kẹ-mība onǫ, ni amẹbakpātā bo kẹ owebii lẹ asusuma hīe!

26. Ni Danbii lẹ yi amẹgbẹ nǫ kẹ-te; ni beni Mika na akẹ amẹhe wa fèlẹ lẹ, etšő ehe ni ekū esẹ kẹ-te ewe lẹ.

27. Ši amẹ lẹ amẹṅō nibii ni Mika efe lẹ, kẹ esǫfo lẹ, ni amẹte amẹyatua Laiš, maṅ ko ni yǫ kpō ni amẹhe edšǫamẹ lẹ, ni amẹkẹ klante gbegbēamẹ, ni amẹkẹ la šā maṅ lẹ;

28. ni herelǫ ko bẹ, edšakẹ ekẹ Zidon dšekẹ, ni amẹkẹ mokomoko bẹ nanyobǭ ko. Ni eyẹ dšǭ ni kā Bet-Rehob masẹi lẹṅ. Ni amẹsā maṅ lẹ amẹto, ni amẹhī mli,

29. ni amẹkẹ amẹtšẹ *Dan ni dši Israel bi lẹ gbẹi Dan lẹ wo maṅ lẹ. Ši sá lẹ maṅ lẹ gbẹi dši Laiš. * Ios. 19, 47.

30. Ni *Danbii lẹ kẹ amāgā ni akpẹ lẹ mā ši hā amẹhe, ni Ionatan, ni dši Mose bi Geršom bi lẹ, kẹ ebihīī lẹ ye osǫfoi hā Danbii akutšo lẹ kẹ-yaši gbī nǫ ni aṅō šikpoṅ lẹ nom. * 1 Maṅ. 12, 29.

31. Ni amẹkẹ amāgā ni akpẹ ni Mika fe lẹ mā ši hā amẹhe gblīabo fē ni Nyoṅmǫ we lẹ yǫ *Šilo lẹ. * Ios. 18, 1.

Yitšo 19.

Ni nakai bei lẹ amli, beni *maṅtšẹ ko bẹ Israel lẹ, eba mli akẹ Levinyo ko yato gbǫ yẹ Efraim goṅ lẹ sẹgbẹ, ni eyafe yō ko hemo kẹ-dšẹ Betlehem-Iuda. * 17, 6.

2. Ni ehemo lẹ dše esẹ eyabǫ adfamaṅ, ni edšo foi yẹ eṅō kẹ-te etšẹ we yẹ Betlehem-Iuda, ni eyaye nyōdši edfẹ sǫṅṅ yẹ dšẹi.

3. Ni ewù lẹ te ši ni etiulẹ kẹ-te, koni ekẹlẹ ayawie tšuidšūrō nā, ni ekplalẹ kẹ-ba ekoṅ, ni ekẹ etšūlǫ kẹ tedšii enyǫ nyie. Ni yō lẹ ṅōlẹ kẹ-te etšẹ we lẹ. Ni beni oblayō lẹ tšẹ lẹ nalẹ lẹ, enyá ehe.

4. Ni ešānū lẹ ni dši oblayō lẹ tšẹ lẹ tšī enā, ni ekẹlẹ hī ši gblī etē, ni amẹye nii ni amẹnu noko, ni amẹhī dšẹi.

5. Ni gbì ni dši gbī edfẹ lẹ eba mli akẹ amẹte ši lebi māṅkpa, ni beni ete ši ni ebayi mli lẹ, oblayō lẹ tšẹ lẹ kẹ ešānū lẹ akẹ: Ṅō abolo atrōma kome ko osa onā dāni nyeyi mli.

6. Ni amẹho amẹtrá ši, ni amẹyi enyǫ lẹ fē amẹye nii ni amẹnu noko; ni oblayō lẹ tšẹ lẹ kẹ̄ nū lẹ akẹ: Kplẽmǫ ni owǫ biẹ nyō nẹṅ hū, ni omī ašẹ ohe!

7. Ni beni nū lẹ te ši ni ebaya lẹ, ešānū lẹ tšī enā, ni ewǫ dšẹi ekoṅ.

8. Ni gbī ni dši gbī enumǫ lẹ ete ši lebi māṅkpa ni ebaya; ni oblayō lẹ tšẹ lẹ kẹ̄: Wo onā noko dā, ni nyehī ši kẹ-yaši gbẹkẹnāši! Ni amẹyi enyǫ lẹ fē amẹye nii.

9. Ni nū lẹ te ši ni ebaya, lẹ kẹ ehemo lẹ kẹ etšūlǫ lẹ; ni ešānū lẹ ni dši oblayō lẹ tšẹ lẹ kẹ̄: Na, agbẹnẹ dše mīna, nyewǫa, na, hīe ebu etā, wǫ biẹ, ni omī ašẹ ohe, ni nyete ši māṅkē mrā ni nyeyi mli, ni oya omaṅ.

10. Ši nū lẹ ekplẽẽ ni ehì ši nakai nyō lẹṅ, ši ete ši ni eyi mli, ni eyaše *Iebus ni dši Ierusalem lẹ ṅẹlẹnǫ, ni ekẹ tedšii enyǫ ni awo amẹnǫ nii lẹ kẹ ehemo lẹ nyie. * 1, 21. 1 Kron. 11, 4.

11. Beni amẹšẹ Iebus lẹ, dše ena kwrā, ni tšūlǫ lẹ kẹ̄ enuntšǫ lẹ akẹ: Hā ni wǫyatšő Iebusbii lẹ amā nẹṅ, ni wǫwǫ dšẹi!

12. Ši enuntšǫ lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Wǫkatšō mei kpōdši amaṅ ko ni Israelbii lẹ eko bẹ dšẹi lẹ mli, ši moṅ wǫfoṅ kẹ-ya Gibea.

13. Ni ekẹ̄ etšūlǫ lẹ akẹ: Hā ni wǫtši wǫšẹ biẹ heko, ni wǫyawǫ Gibea lo Rama!

14. Kẹkẹ ni amẹfoṅ kẹ-te, ni hūlū nyōamẹ ši yẹ Gibea ni dši Benyamin nō lẹ masẹi.

15. Ni amẹgbá dšẹi, koni amẹyawǫ Gibea. Ni beni ešẹ dšẹi lẹ, eho etá mā lẹṅ blohūṅ; edšakẹ mokomoko eṅōōamẹ kẹ-yaa ewe ni amẹyatolẹ.

16. Ni na, nūmo ko eyatšu nii yẹ eṅmō mli eba gbẹkẹnāši, ni lẹ hū edšẹ Efraim gōdši lẹ anǫ, ni ebato gbǫ yẹ Gibea; ši dšẹibii lẹ Benyaminbii dšiamẹ.

17. Ni beni eyawó ehīe nǫ lẹ, ena nū gbẹnyielǫ lẹ yẹ mā lẹṅ blohū lẹ mli, ni nūmo lẹ kẹ̄: Nēgbẹ oyaā, ni nēgbẹ hū odšẹ?

18. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Wọdšẹ Betlehem-Iuda
wọmīfoṅ kẹ-ya Efraim goṅ lẹ sẹ: dšẹi mi-
dšẹ; ni mite Betlehem-Iuda; ši Iehowa
we lẹ miyaä nẹ, ni mokomoko eṅōōmi ní
mayato ewe.
19. Ši kēlẹ dfẹi kẹ niyenii yẹ hā wọ-
tedšii lẹ, ni asaṅ abolo kẹ wein hū yẹ
hāmi kẹ oweyō lẹ kẹ oblanyo lẹ ní fata
otšūdši ahe lẹ: nokonoko ehīaawọ.
20. Ni nūmo lẹ kẹ̄: Oba kẹ omanye!
ši kēlẹ nofēno ní aahīao lẹ mahāo; blohū
leṅ kẹkẹ ni okawọ!
21. Ni eṅōlẹ kẹ-te ewe lẹ, ni ehā ete-
dšii lẹ anii, ni amẹfọfō amẹnādši ahe,
ni amẹye nii ni amẹnu noko.
22. Agbẹnẹ beni amẹmī ešẹ amẹhe lẹ,
na, mà leṅ bii komei ni dši hīī yaka-
gbomei lẹ babọle šīa lẹ kẹ-kpe, amẹši-
mọšimō šīnā lẹ, ni amẹkē šīatšẹ ní dši
nūmo lẹ akẹ: Okẹ nū lẹ ni bato owe lẹ
adše kpo kẹ-ba, ní wọlelẹ! 1 Mose 19, 4. 5.
23. Ni nū lẹ ní dši šiatšẹ lẹ dše kpo
ba amẹṅō, ni ekẹ̄amẹ akẹ: Dabida, *mi-
nyemimei, nyekafea efōṅ ni tamọ nẹkẹ,
gbīīabọ ní nẹkẹ nū nẹ ebato miwe nẹ,
nyekafea nẹkẹ hīegbedšianii! * 1 Mose 19, 7.
24. Na, mibi oblayō fro kẹ ehemo hū
nẹ, mikẹamẹ moṅ badše kpo kẹ-ba, ni nye-
tīteamẹ, ni nyef̄eamẹ nofēno ni nyesumọọ;
ši nū nẹ, nyekafealẹ hīegbedšianii ní tamọ
nẹkẹ!
25. Ši hīī lẹ boolẹ toi; kẹkẹ ni nū lẹ
ṅō ehemo lẹ ni ekẹlẹ dše kpo kẹ-ba
amẹṅō yẹ blohū leṅ; ni amẹlelẹ, ni amẹ-
fēlẹ niseniianii nyōṅnyōṅ kẹ dšetšẹremọ,
ni beni dše bōi tšẹremọ lẹ, amẹṅmē ehe.
26. Ni hīefutẹfutẹ mli lẹ yō lẹ ba, ni
ebaho ebu ši yẹ nū lẹ we heni enuntšọ
lẹ yọ lẹ šīnā lẹ ši kẹ-yaši beyinọ ní
hīe gble.
27. Ni beni enuntšọ lẹ te ši lebi ní
ẹgble šīa lẹ šīnā lẹ ni ebadše kpo ni
eya lẹ. na, yō lẹ ní dši ehemo lẹ bu ši
yẹ šīa lẹ šīnā lẹ ši, ni enidši dfere kpoku
lẹ nọ.
28. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Te ši ni wọte! Ši
f̄ē lẹ krānā. Kẹkẹ ni nū lẹ wólẹ ṅmē
tedši lẹ nọ, ni eṅō-f̄ie nọ kẹ-te emaṅ.
29. Ši beni ešẹ ewe lẹ, ekọ kakla, ni
emō ehemọ lẹ mli ní eflọ emli yẹ etalọi
anọ kukudši nyoṅma kẹ enyọ, ni ehā
akẹ-te Israel šikpoṅ lẹ fē nọ. 1 Sam. 11, 7.
30. Ni eba mli akẹ mofēmo ní na lẹ
ekẹ̄ọ akẹ: Kẹ-dšẹ gbī ní Israelbii lẹ dšẹ
Misraim šikpoṅ lẹ nọ ba āhū kẹ-baši
ṅmẹnẹ gbī nẹ afeko nẹkẹ noko dā ni
asaṅ anako enọ hū. Nyef̄iea nyeyiṅ yẹ
enẹ hewọ, nyewoa he ṅā ni nyewiea!

Yītšo 20.

Kẹkẹ ni Israelbii lẹ fē fā, ni asaf̄o
lẹ nā bakpe ši tamọ gbomo kome, kẹ-
dšẹ Dan āhū kẹ-yaši Beeršeba tō kẹ
Gilead šikpoṅ lẹ hū, ni amẹba Iehowa
ṅō yẹ *Mizpa. * 21, 11. 1 Sam. 7, 5.
2. Ni maṅ mū lẹ f̄ē ní dši Israel
akutšei lẹ fē amli onukpai lẹ badamọ
ši yẹ Nyoṅmọ maṅ lẹ gwabō lẹ teṅ, hīī
nanenọnyielọi sọṅṅ ní gblaä klante akpei-
ohai-edfẹ.
3. Agbẹnẹ Benyaminbii lẹ nu akẹ
Israelbii lẹ efā kẹ-te Mizpa. Ni Israel-
bii lẹ kẹ̄: Nyetšōawọ bọni fe āhū ní
aye nẹkẹ sane fōṅ nẹ!
4. Kẹkẹ ni nū Levinyo lẹ ní dši yō
ní agbe lẹ wù lẹ to he ni ekẹ̄: Mikẹ
mihemo lẹ fē yašẹ *Gibea ní yọ Ben-
yamin lẹ, ni wọwọ dšẹi. * 19, 15.
5. Ni Gibeabii lẹ te ši womi, ni mi-
hewọ lẹ amẹbagbá amẹbọle šīa lẹ nyōṅ,
ni kūlẹ mi po amẹtaọọ amẹgbe, ni mi-
hemo lẹ, amẹgbōnyōlẹ āhū ni egbo.
6. Ni mimō mihemo lẹ mli, ni miflọ
emli kukudši, ni mihā akẹ-te Israel nọ-
yeli šikpoṅ mū lẹ fē nọ; edšakẹ amẹbọ
musu ni amẹtšu hīegbedšianii yẹ Israel!
7. Ni agbẹnẹ, nye Israelbii lẹ fē nẹ,
nyekodšoa ni nyewoa ṅā!
8. Ni maṅ mū lẹ fē te ši damọ ši
tamọ gbomo kome amẹkē: Wọteṅ nū ko
nū ko eyaṅ ebū mli. ni asaṅ wọteṅ nū
ko nū ko gbaleṅ ewe;
9. ši agbẹnẹ lẹ. noni wọbaf̄e Gibea
nẹ: wọọfā wọyatualẹ yẹ ošikifō nā.
10. Ni wọọdšie hīī nyoṅma yẹ mei oha
mli kẹ-dšẹ Israel akutšei lẹ fē mli. kẹ
hīī oha yẹ akpe mli, kẹ hīī akpe yẹ
akpei-nyoṅma mli, ni amẹyaṅō niyenii
amẹbahā maṅ lẹ, koni kẹ́ amẹba lẹ, akẹ

Benyamin-Gibea aye ye̱ hĩegbedšianii ní
ame̱tšu ye̱ Israel le̱ nä pe̱pe̱pe̱.

11. Ke̱ke̱ ni Israel hĩĩ le̱ fẽ bua ame̱he
nä ke̱-kpe ame̱wo mań le̱, ni ame̱fĩ to̱o
tamo̱ nũ kome.

12. Ni Israel akutšei le̱ tšũ mei ke̱-te
Benyaminbii akutšo le̱ fẽ ńõ ayakẽ ake̱:
Mẽ musu pam abo̱ ye̱ nyeteń ne̱?

13. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyedšiea hĩĩ
yakagbomei ní yo̱ Gibea le̱ ke̱-baä, koni
wo̱gbeame̱, ni wo̱dšie nõfõń le̱ ke̱-dše̱
Israel! Ši Benyaminbii le̱ boo ame̱nye-
mimei Israelbii le̱ atoi;

14. ši Benyaminbii le̱ bua ame̱he nä
ke̱-dše̱ mädšimädši le̱ amli ke̱-ba Gibea,
ni ame̱fä, koni ame̱ke̱ Israelbii le̱ ayawu.

15. Ni nakai gbĩ le̱ no̱ akane Benya-
minbii le̱ ní dše̱ mädšimädši le̱ amli le̱
ní aná mei akpei-nyońmai-enyo̱-ke̱-ekpa
ní gblaä klante, sõro Gibeabii ni akane
ni ame̱nä šio̱ hĩĩ ní ahala ohai-kpawo le̱.

16. Ne̱ke̱ ta ne̱ fẽ mli le̱ hĩĩ abe̱kulo̱i
ni he esa ohai-kpawo ye̱; ame̱teń mo-
fẽmo nyẽo̱ yitšo̱i akromia efõo̱ ní eńmẽẽ.

17. Ni akane Israel hĩĩ le̱, ni aná hĩĩ
akpei-ohai-edfe̱ ní gblaä klante: mei ní
eše̱ tayä so̱ńń ne̱, Benyaminbii le̱ be̱ mli.

18. Ni ame̱te ši ame̱yiń ke̱-te *Betel,
ni ame̱yabi Nyońmo̱ ńäwõ; ni Israelbii
le̱ kẽ: *Wo̱teń namo tšutšu afä ke̱-ya
ní eke̱ Benyaminbii le̱ ayawu? Ni Ie-
howa kẽ: Iuda tšutšu afä.
* K. 26. 27; 21, 2. † 1, 1. 2

19. Ni Israelbii le̱ te ši lebi, ni ame̱-
yabo̱ nsra ame̱wo Gibea.

20. Ni Israel hĩĩ le̱ fä te ame̱ke̱ Ben-
yamin yawu; ni Israel hĩĩ le̱ gbá ta
le̱ woame̱ ye̱ Gibea.

21. Ni Benyaminbii le̱ dše kpo ke̱-dše̱
Gibea, ni ame̱bakpätä Israelbii le̱ ateń
hĩĩ akpei-nyońmai-enyo̱-ke̱-enyo̱ hĩe ke̱-
mõ ši kwrä, ye̱ nakai gbĩ le̱ no̱.

22. Ši mań le̱ ní dši Israel hĩĩ le̱ ple
ame̱hĩe, ni ame̱gbá ta le̱ ekoń ye̱ heni
ame̱gbá ye̱ kleńkleń gbĩ le̱ no̱ le̱.

23. Ši Israelbii le̱ yiń ke̱-te, ni ame̱-
yafó ye̱ Iehowa hĩe ke̱-yaši gbe̱ke̱, ni
ame̱bi Iehowa ake̱: Ani mitši mibe̱ńke̱
ekoń ni mike̱ minyemi Benyaminbii le̱
ayawu? Ni Iehowa kẽ: Fä ni oyaninale̱!

24. Ni gbĩ ni dši gbĩ enyo̱ le̱ Isr
bii le̱ tši be̱ńke̱ Benyaminbii le̱ ek
25. Ni Benyaminbii le̱ *fä ke̱-dše̱ G
ke̱-baninaame̱ ye̱ gbĩ ni dši gbĩ eny
no̱, ni ame̱kpätä Israelbii le̱ ateń
akpei-nyońma-ke̱-kpänyo̱ hĩe ekoń ke̱
ši; mene̱mei fẽ gblaä klante. * 1 Mose
26. Ke̱ke̱ ni Israelbii le̱ fẽ ke̱ mań
le̱ fẽ yiń ni ame̱ba *Betel, ní ame̱f
ame̱hĩ dše̱i ye̱ Iehowa hĩe, ni am
buada nakai gbĩ le̱ ke̱-yaši gbe̱ke̱,
ame̱šäšä šä-afo̱lei ke̱ šidä-afo̱lei ye̱
howa hĩe. * K.
27. Ni Israelbii le̱ bi Iehowa ńä
edšake̱ no mli le̱ dše̱i Nyońmo̱ kpä
adeka le̱ yo̱,
28. ni Pinehas, Aaron bi * Eleazar
le̱, dši moni damoo̱ ehĩe ye̱ no gbĩ
amli; ni ame̱kẽ: Ani mifä ekoń ni
ke̱ minyemi Benyaminbii le̱ ayawu lo
fõ? Ni Iehowa kẽ: Nyefäa ke̱-yaä; edš
wó̱ le̱ matuame̱ mawo odeń. * Ios. 22.
29. Ke̱ke̱ ni Israel to káwolo̱i ke̱-
Gibea ke̱-kpe.
30. Ni gbĩ ni dši gbĩ etẽ le̱ Israe
le̱ fä yanina Benyaminbii le̱ ekoń,
ame̱gbá ta ame̱wo Gibea tamo̱ tšutšu
31. Ni Benyaminbii le̱ dše kpo ba
mań le̱, ni agblaame̱ ke̱-dše̱ mä leń,
ame̱bõi mań le̱ nitfiamo̱ ke̱ gbẽ t
tšutšu le̱, ye̱ gbe̱dšẽgbe̱ ni kä ke̱-
Betel ke̱ noni kä ke̱-yaä Gibea ye̱
le̱ no̱ le̱ no̱, ni ame̱gbe Israel hĩĩ
nyońmai-etẽ.
32. Ni Benyaminbii le̱ kẽ: Ätfia
nii ye̱ wo̱hĩe tamo̱ tšutšu le̱. Ši Isr
bii le̱ kẽ: Nyehäa wo̱dšoa foi, ni wo̱
gblaame̱ ke̱-dše̱ mä leń ke̱-ba gbe̱dšẽ
le̱ ano̱!
33. Ni Israel hĩĩ le̱ fẽ tetẽ ši ke̱-
ame̱gbe̱hei le̱ ni ame̱yagbá ta ye̱ B
Tamar; ni Israel káwolo̱i le̱ fäfä
ke̱-dše̱ ame̱gbe̱hei le̱, ke̱-dše̱ Gibea h
ńä kplanä le̱ no̱.
34. Ni hĩĩ akpei-nyońma ni ahala
dše̱ Israel fẽ mli le̱ te ši wo Gibea
ta le̱ mli bawa ni ehĩĩ; ši ame̱ le̱
lee nõ ošrä ni bašräame̱.
35. Ni Iehowa tfia Benyamin nii
Israel hĩe; ni Israelbii le̱ kpätä Be

lẹ ateṅ hĩĩ akpei-nyoṅmai-enyọ-
nọ kẹ oha hĩe; menẹmei fẽ gblaã

.kẹ-ni Israelbii lẹ ahĩe kã káwo-
amẹṅõ-to Gibea he lẹ anọ hewọ
ṣnã sẹsẹ amẹhã Benyaminbii lẹ;
yaminbii lẹ susu akẹ fiemọ amẹ-

i káwoloi lẹ ahe fe oyá, ni amẹ-
ba Gibea nọ, ni káwoloi lẹ dfa
leṅ, ni amẹkẹ klante gbe maṅ
fẽ.
.gbẹnẹ okadi ní ato yẹ Israel hĩĩ
káwoloi lẹ ateṅ dši akẹ: amẹhã
ıbaõ ate ši kẹ-dšẹ mã leṅ kẹ-ya

i beni Israel hĩĩ lẹ tše yẹ ta lẹ
Benyamin bõiamẹ nitfiamọ ní amẹ-
rael hĩĩ lẹ ateṅ mei aafe mei nyo-
:ẽ lẹ, amẹsusu akẹ: atfiaamẹ nii
ıĩe tamọ bọni ba mli yẹ tšutšu
lẹ;
i beni lasũ kutũ lẹ bõi šitẽ kẹ-
ı leṅ kẹ-yaã ṅwei lẹ, Benyamin-
kwẹ amẹsẹ, ni na, maṅ mũ lẹ fẽ
ẹ-yaã ṅwei nẹ.
i Israel hĩĩ lẹ hũ tšõ amẹhe, ni
ı mõmọ Benyamin hĩĩ lẹ; edšakẹ
akẹ sane eyeamẹ.
Nohewọ lẹ amẹtšõ amẹsẹ amẹhã
hĩĩ lẹ kẹ-te ṅã lẹ nọ gbẹ; ši ta
ı amẹsẹ wã, ni mei ní dšẹ mãdši-
lẹ amli lẹ hũ abọleamẹ ni akpãtã

.
amẹsá Benyaminbii lẹ ayi kẹ-kpe,
ıfieamẹ kẹ-yaši Menuha, ni amẹ-
mẹnọ kẹ-yaši Gibea ṅẹlẹnọ yẹ bo-

i mei ní nyõnyõi yẹ Benyaminbii
ı dši hĩĩ akpei-nyoṅma-kẹ-kpãnyọ,
ei fẽ lẹ hĩĩ kãkãlọi sọṅṅ ni.
Kẹkẹ ni amẹtšõ amẹhe ni amẹdšo
te ṅã lẹ nọ gbẹ, kẹ-yaã Rimon
he; ni amẹyeamẹ atšọtšọ kẹ-gbe
hĩĩ akpei-enumọ yẹ gbẹdšẽgbẹi
; ni amẹnyie amẹsẹ wã kẹ-yaši
ı, ni amẹsaṅ amẹgbe amẹteṅ hĩĩ
nyọ.
Ŭẽlẹ mei fẽ ni nyõ yẹ Benyamin-
ateṅ nakai gbĩ lẹ dši hĩĩ ní ešẹ
klante gblamọ akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
enumọ; menẹmei fẽ lẹ hĩĩ kãkãlọi sọṅṅ ni.
47. Ši hĩĩ ohai-ekpa pẹ tše yẹ nã ni
amẹdšo foi kẹ-te ṅã lẹ nọ ni amẹyabote
Rimon tẹsã lẹ mli, ni *amẹhĩ Rimon tẹsã
lẹ mli nyõdši edfẹ sọṅṅ. *21, 13.
48. Ši Israel hĩĩ lẹ tšõ amẹhĩe amẹwo
Benyaminbii lẹ ekoṅ, ni amẹkẹ klante
gbẹgbẽamẹ, gbomei ní yọ maṅ-fẽ-maṅ mli
kẹ koloi fẽ kẹ nibii fẽ ní šẹ amẹdeṅ;
ni asaṅ mãdši fẽ ní amẹyanina lẹ, amẹ-
mãmọ nã la.

Yĩtšo 21.

Agbẹnẹ Israel hĩĩ lẹ ekãmọ kitãi yẹ
*Mizpa akẹ: Wọteṅ mokomoko kẹ ebiyõ
akahã gblã yẹ Benyamin. *K. 7. 18; 20, 1.
2. Ni maṅ lẹ ba *Betel, ni amẹhĩ ši yẹ
dšẹi kẹ-yaši gbẹkẹ yẹ Nyoṅmọ hĩe, ni amẹ-
hole amẹgbẽi anọ ni amẹfó naakpa; *20, 18.
3. ni amẹkẽ: Iehowa, Israel Nyoṅmọ,
mẽba enẹ ba yẹ Israel akẹ ṅmẹnẹ aku-
tšo kome mĩlãdše yẹ Israel?
4. Ni eba mli akẹ dšetšẹrenọ lẹ maṅ
lẹ te ši mãṅkẽ mrã, ni amẹmã afọlešãlatẹ
yẹ dšẹi, ni amẹšã šã-afọlei kẹ šidã-afọlei.
5. Ni Israelbii lẹ kẽ: Israel akutšei
lẹ fẽ ateṅ lẹ namo dši moni kẹ asafo
lẹ *baa Iehowa ṅõ? Edšakẹ akã kitã
wulu afõ moni baa Iehowa ṅõ yẹ Mizpa
lẹ nọ akẹ: Gbe ágbelẹ! *20, 1.
6. Ni Israelbii lẹ fa amẹhe yẹ amẹ-
nyemi Benyamin hewọ, ni amẹkẽ: Ṅmẹnẹ
atše akutšo kome yẹ Israel he ašẹ afõ!
7. Té wọofe tẽṅ wọná ṅãmei wọhã mei
ní efẹ leṅ, akẹ-ní *wọkã Iehowa kitã akẹ
wọkẹ wọbiyei hãṅamẹ gblã nẹ? *K. 1.
8. Nohewọ lẹ amẹkẽ: Israel akutšei
lẹ ateṅ namo ni lẹ lẹ ebẹ mli ni ate
Iehowa ṅõ yẹ Mizpa lẹ? Ni ana akẹ
mokomoko dšẹẹ Iabeš-Gilead ebafutuu
asafo lẹ yẹ nsra leṅ.
9. Edšakẹ beni akane maṅ lẹ, ana
akẹ Iabeš-Gileadbii lẹ ateṅ mokomeflo
bẹ dšẹi.
10. Kẹkẹ ni asafo lẹ tšũ hĩĩ ní feọ
ekã fẽ fẽ lẹ ateṅ mei akpei-nyoṅma-kẹ-
enyọ, ni amẹfãamẹ akẹ: Nyeyaã ní nye-
yagbea Iabeš-Gileadbii lẹ kẹ klante, yei
kẹ bii fẽ.

11. Ni boni nyefe ne: Hĩĩ fẽ ke yõfẽ-yõ ní le nũ le, nyefeaame musu! 4 Mose 21, 2; 31, 17.
12. Ni amena oblayei froi ohai-edfe ní leko nũ ye Iabeš-Gileadbii le ateñ, ni amekeame ba nsra leñ ye Šilo ní yo Kanaan šikpoñ le no le.
13. Keke ni asafo mũ le fẽ tšũ ake Benyaminbii ní yo *Rimon tesã le mli le yawie, ni akeame yakpãtã. * 20, 47.
14. Ni Benyaminbii le kũ amese ye nakai be le mli; ni ameñõ yei ní amehere ameyiwala ye Iabeš-Gilead yei le ateñ le amehãame gblã; ši no tete hũ le ešeeame.
15. Ni mañ le fa amehe ye Benyamin hewo, edšake Iehowa ehã mligblamo eba Israel akutšei le ateñ.
16. Ni asafo le mli onukpai le kẽ: Té woofe tẽñ woná ñãmei wohã mei ní efe le, ake-ní akpãtã Benyamin mli yei le ahĩe ne?
17. Ni amekẽ: Benyaminbii le agbefãũnõ le ahĩ ši ahã ameteñ mei ní yi ná wala le, beni afe ní akutšo ko seši akabule ye Israel.
18. Ši wo le wonyẽñ woñõ wobiyei le eko wohãame gblã; edšake Israelbii le *ekãmo kitãi ake: Alomo moni aañõ yõ ko ahã gblã ye Benyamin! * K. 1. 7.
19. Ni amekẽ: Na, dã afi le ayeo Iehowa gbĩdšũrõ le ye Šilo ní kã Betel kõyigbe, ye gbedšẽgbe ní kã ke-dše Betel ke-yaã Šekem le bokãgbe, ke Lebona wuoyigbe le.
20. Ni amefã Benyaminbii le ake: Nyeyaã ní nyeyatea ye weintromi le amli,
21. ni na, kedši Šilo oblayei le dše kpo ba amebadšò ye dšõi le amli le, keke ní nyedše kpo ke-dše weintromi le amli ke-ba, ní nyeteñ mofẽmo abamõ eñã ye Šilo oblayei le ateñ, ni nyekeame aya Benyamin šikpoñ le no.
22. Ni aaba mli ake, ké ametšemei lo amenyemimei ba woñõ kewo babé le, wookẽame ake: Nyekwea wohewo ni nyekeame ahãa-ame; edšake wonáá ñãmei wohã amefẽ ye ta le mli; ni asañ dšee nye nyeñõame nyehãame, ní kũle nyeatẽre sõ ko!
23. Ni Benyaminbii le fe nakai, ni amemõmo ñãmei ye ameyikule le nã, ye mei ní badšò le ateñ; ni amekeame te ni amekũ amese ke-te amešikpõdši le ano, ni ameyasã mãdši le, ni amehĩ mli.
24. Ni Israelbii le hũ dše dšei ye nakai be le mli, mofẽmo te ekutšo ke aweku mli, ni ameteñ mofẽmo te ešikpoñ no.
25. Nakai *gbĩĩ le amli le mañtše ko be Israel; mofẽmo feo noni dša ye ledientše ehĩe. * 17, 6.

RUT WOLO LE.

Yitšo 1.

Ni kodšoloi le ayino le eba mli ake hõmo ba šikpoñ le no. Ni nũ ko dše Betlehem-Iuda ni eyiñ ete eyato gbo ye Moab šikpoñ le no, le ke eñã ke ebihĩĩ enyo.
2. Ni nũ le gbei dši Elimelek, ni eñã le gbei dši Naomi, ni ebihĩĩ enyo le hũ agbeii dši Malon ke Kilion; Efratbii dšiame ni amedše Betlehem-Iuda. Ni amete Moab šikpoñ le no, ni ameyahĩ dšei.
3. Ni Elimelek, Naomi wù le, gbo, ni ebafe le ke ebihĩĩ enyo le.
4. Ni amewe Moab yei: mokome gbei dši Orpa ni mokome hũ gbei dši Rut. Ni amehĩ dšei aafe afii nyoñma.

Ni fe se le Malon ke Kilion hũ
ni ebafe yō le keke ye ebihĩĩ enyo
ewù le se.
Keke ni eke eŝâyei le yiṅ, ni ekũ
e-dŝe Moab ŝikpoṅ le no; edŝake
'e Moab ŝikpoṅ le no ake Iehowa
ı emaṅ le, ni ehāame niyenii.
Ni eyiṅ ke-dŝe heni eyo le, ni eŝâ-
nyo le fata ehe. Ni beni ameyi gbe
amekũ amese ke-ba Iuda ŝikpoṅ le
,
Naomi kẽ eŝâyei enyo le ake: Nye-
ıyese nyeyaŝ, nyeteṅ mofẽmo aya
we; Iehowa afenye edŝũrõ, take
nyefe gbohĩĩ le ke mi edŝũrõ le!
Iehowa ahā nyeteṅ mofẽmo anā
› atá ye ewù we le! Ni efofō ame-
Keke ni amehole amegbẽi ano ni
'. * 3, 1.
Ni amekẽle ake: Dabi, ŝi wokeo
omaṅbii le aṅõ!
Ni Naomi kẽ: Nyekũa nyese, mi-
Mẽba nyekemi aate? Ani bihĩĩ ye
sũṅ lolo, ní amebatŝõmo nyewù-

Mibii, nyekũa nyese nyeyaŝ! edŝake
› tŝõ boni mayagbā. Ké mikẽ tete
niye hĩenokāmo, ni mayagbā nũ ko
ıeṅ, ni mafo bihĩĩ tete le,
aso no hewo ni nyeamẽ ke-yaŝi
o ní ameadāra? Alo no hewo ni
ŝĩ nyehe nā ní nyegbāṅ? Dabi,
! Edŝake nyesane mĩdomi naakpa:
e *Iehowa nine kemi eye!
* Hiob 19, 21.
Ni amehole amegbẽi ano ni ame-
āfó ekoṅ. Ni Orpa fo eŝâyō le nā;
ıt le, le le ekpete ehe.
Ni ekẽ: Na, obienye le ekũ ese
maṅ ke enyoṅmo le ṅõ; kũ ose ni
ɔbienye le!
Ŝi Rut kẽ: Kāhĩemi dō ake miŝĩo
kũ mise ní mifõ ose nyiemo! *Ŝi
he ní oyaŝ le, mate; ni heni
ĩ le, dŝei mayahĩ. Omaṅ dŝi
ıṅ, ni o-Nyoṅmo dŝi mi hũ mi-
ımo. * 2 Sam. 15, 21.
Heni oogbo ye le, dŝei ma-
ye, ni dŝei noṅṅ aafũmi ye;
wa kemi aye ni ekemi aye
ekoṅ, ke-dŝee gbẽle keke aagbla-
mi ke oteṅ fĩ!
18. Ni beni ena ake eṅmõ eyiṅ kpo
ake ekele aate le, efõle ke wiemo.
19. Ni ameyi enyo le ameṅõ-fie no ke-
yaŝi beyino ní ameŝe Betlehem. Ni eba
mli ake, beni ameŝe Betlehem le, maṅ
le fẽ bú ye amehewo, ni amekẽ: Naomi
pam ne?
20. Ni ekẽame ake: Nyekatŝẽami Nao-
mi doṅṅ, moṅ nyetŝẽami *Mara; edŝake
Ofe le kemi eye sane ke dŝõmo tŝõ!
* 2 Mose 15, 23.
21. Mite obõ, ŝi Iehowa kemi ekũ se
ke-ba eflo; mẽhewo ni nyetŝẽomi Naomi,
mi ní Iehowa kemi eye, ni Ofe le efĩfiami
ŝi le?
22. Boni Naomi ke eŝâyō Rut, Moabyō
le, kũ amese ke-dŝe Moab ŝikpoṅ le no
ke-ba ne; ni beni ameba Betlehem le,
abõi akoko fõ.

Yitŝo 2.

Ni Naomi wù le wekunyo ko ye ní
dŝi niiatŝe kple, edŝe Elimelek weku le
mli, ni egbei dŝi Boas.
2. Ni Rut, Moabyõ le, kẽ Naomi ake:
Hā maya ṅmõdŝi le amli, ni mayanyie
moni mihĩe aaba nyam ye ehĩe le se
maye akoko kpekpeo! Ni ekẽle ake: Ya,
mibi!
3. Ni ete ni eyaye kpekpeo ye mei
ni foo akoko le se ye ṅmõdŝi le amli;
ni eba mli ake eyadŝe Boas ní dŝe Eli-
melek weku le mli le ṅmõŝi.
4. Ni na, Boas dŝe Betlehem ba, ni
ekẽ nikpaloi le ake: Iehowa afata nye-
he! Ni amekẽle ake: Iehowa adŝõo!
5. Ni Boas kẽ etŝũlo ní eke-to eni-
kpaloi le ano le ake: Nẽ oblayō ne?
6. Ni tŝũlo ni aṅõ-to nikpaloi le ano
le to he ake: Moab oblayō ní ke Naomi
dŝe Moab ŝikpoṅ le no ba le ni.
7. Ni ebakẽ: Mĩkpao fai, hā ma-
nyie nikpaloi le ase maye kpekpeo ye
akoko kei le ateṅ ní mabua nā. Ni eba
ni ekā ehe ke-dŝe lebi āhũ ke-baŝi be
ne; etáá ŝĩa tũtu ko.
8. Keke ni Boas kẽ Rut ake: Mibi,
ōbo toi? Kāya ní oyaye kpekpeo ye

mokroko ńmõši, ni osā okadše̱ bie̱ ne̱ hũ, ši moń kpe̱te̱mo̱ miblayei le̱ ahe ye̱ bie̱ nońń.

9. Ohīe ahī ńmõ ni ame̱foo̱ akoko le̱ ye̱ mli le̱ no̱, ni onyie ame̱se̱; na, miwo miblahĩĩ le̱ akitā ake̱ moko akagba onā. Ni ké̱ kũmai mīyeo le̱, ya gbé̱i le̱ ahe ni oyanu noni oblahĩĩ le̱ eyaye̱ le̱ eko.

10. Ke̱ke̱ ni eke̱ ehīe bu ši, ni eho ekūla šikpoń, ni ekē̱le̱ ake̱: Mĕhewo̱ ni mihīe eba nyam ye̱ ohīe, ni otšeo̱ ohīe ohāami, mi mokpõń ne̱?

11. Ni Boaz to he hāle̱ ake̱: Nii ni ofe ohā ošāyō le̱ ye̱ owù gbĕle le̱ se̱ le̱, agbami fē pe̱pē̱pe̱, bo̱ni *ošī otše̱ ke̱ onye ke̱ šikpoń ní afo̱o ye̱ no̱ le̱, ni oyiń ke̱-ba mań ko ní olee oto sá le̱ mli le̱. * 1, 16. 17.

12. Iehowa atoö onii ní otšu le̱ nādšiań, ni Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, mo fīdši ašiši abo ní obaba ne̱, awoö nyõmo̱ šišīši!

13. Ke̱ke̱ ni ekē̱: Hā mihīe aba nyam ye̱ ohīe, minuntšo̱! ake̱ nõ kĕ ní oše̱dše mimí, ni oke̱ oweyō ewie ye̱ mlihīle̱ le̱ nā le̱, tše̱ mi ke̱ oweyei le̱ eko tete yee egbo̱.

14. Ni beni še̱ niyeli be le̱, Boaz kē̱le̱ ake̱: Tši oba bie̱, ni obaye abolo le̱ eko, ni oke̱ otrōma le̱ atšo̱ ašiń le̱ mli! Ni eba ebatá nikpalo̱i le̱ amase̱i; ni ame̱hāle̱ ablefo̱ ní ašī le̱ eko, ni ekpe ni eto̱, ni efe̱ eko.

15. Ni beni ete ši eyaye kpe̱kpe̱o le̱, Boaz wo eblahĩĩ le̱ akitā ake̱: Nyehāa eyea kpe̱kpe̱o ye̱ kei ní afīmo̱ le̱ ateń hũ, ni nyekanyāfīale̱.

16. Ni asań nyefāmo̱a eko ye̱ nyamfĩĩ le̱ ahe nyefiea ši nyehāale̱, ni eye kpe̱kpe̱o, ni nyekadše̱ale̱! 3 Mose 19, 9

17. Ni eye kpe̱kpe̱o ye̱ ńmõ le̱ ši ke̱yaši gbe̱ke̱nāši, ni egbē noni eye kpe̱kpe̱o le̱, ni efe akoko aafe *efa* kome.

18. Ni ewó ke̱-te mań; ni ešāyō le̱ na noni eyakō̱lo̱ le̱. Ni edšie noni eye eto̱ ni fe̱ le̱ ehāle̱.

19. Ni ešāyō le̱ kē̱le̱ ake̱: Nĕgbe̱ ote oyaye kpe̱kpe̱o ye̱ ńme̱ne̱, ni nĕgbe̱ oyatšu nii ye̱? Moni tše ehīe ehāo le̱, aadšo̱le̱! Ni egba ešāyō le̱ mo ńō ní eyatšu nii ye̱, ni ekē̱: Nū ní miyatšu nii ye̱ eńō ńme̱ne̱ le̱ gbe̱i dši Boaz.

20. Ni Naomi kē̱ ešāyō le̱ ake̱: Iehowa, moni ehāko emo̱bo̱nale̱ se̱ afo ye̱ hīekālo̱i ke̱ gbohĩĩ fē ano̱ le̱, aadšō̱le̱! Ni Naomi kē̱le̱ ake̱: Nū le̱ wo̱ mo ni wo̱weku le̱ mli niyelo̱i le̱ eko dšile̱.

21. Ni Rut, Moabyō le̱, kē̱ ake̱: Bĕle̱ nohewo̱ ni esā ekē̱mi ake̱: Kpe̱te̱mo̱ miblahĩĩ le̱ ahe ke̱-yaši beyino̱ ní ame̱agbe minikpamo̱ le̱ fē nā le̱.

22. Ni Naomi kē̱ ešāyō Rut ake̱: Ehī, mibi, ake̱ oke̱ eblayei le̱ anyie, ni akahaoö ye̱ mokroko ńmõši.

23. Ni ekpe̱te̱ Boaz oblayei le̱ ahe ke̱ kpe̱kpe̱o le̱ yeli āhũ ke̱-yaši beyino̱ ni agbe akoko ke̱ ńmā fē kpamo̱ nā; ni eke̱ ešāyō le̱ hī ši.

Yitšo 3.

Ni ešāyō Naomi kē̱le̱ ake̱: Mibi, mibatao *heko mahāo otá ni ahī ahāo. * 1, 9

2. Ni agbe̱ne̱, Boaz, moni oke̱ eblayei le̱ yanyie le̱, wo̱wekunyo ni. Na, ēša akoko nyō ne̱ń ye̱ šāhe le̱.

3. Nohewo̱ le̱ dšu ohe, ni okpa mū, ni owo otadei, ni okpleke ši ke̱-ya šāhe le̱; kāhā nū le̱ mīyoö ke̱-yaši beyino̱ ni eeye nii ni eenu noko dā.

4. Ni aba mli ake̱, ké̱ eyakā ši le̱, okadi ešikāmo̱he le̱, ní oya oyakpa mama le̱ ye̱ enane he, ni oho okā ši, ni le̱dientše̱ eetšōo noni ofe.

5. Ni ekē̱le̱ ake̱: Noni okē̱o̱mi le̱ fē le̱ mafe!

6. Ni ekpleke ši ete šāhe le̱, ni efe bo̱ni ešāyō le̱ kē̱le̱ le̱ fē.

7. Ni beni Boaz ye nii ni enu noko, ni emī še̱ ehe le̱, ete eyakā ši ye̱ akoko ku le̱ se̱; ni ede̱ke ši ke̱-ba, ni ebakpa mama le̱ ye̱ enane he, ni eho ekā ši.

8. Ni eba mli ake̱ nyōń teń le̱, nū le̱ he̱le ši, ni ewó ehe no̱, ni na, yō ko kā enādši aši.

9. Ni ekē̱: Bo namoń? Ni ekē̱: Mi oweyō Rut ni; *le̱mo̱ ofīdši amli oha

oweyō nọ; edšakẹ weku lẹ mli niyelọ dšio. *5 Mose 25, 5. Ezek. 16, 8.

10. Ni ekẹ: Iehowa adšọo, mibi! Edšūrō ni ofe sẹkpē nẹ fè *tšutšunō lẹ tete, akẹ onyiee oblahīī asẹ, ohīafoi dšio, niiatšẹmei dšio. *2, 11.

11. Ni agbẹnẹ, mibi, kāše gbeyei! Nofēno ní okēọ lẹ mafe mahāo; edšakẹ mimaṅbii lẹ fē le akẹ yō kpakpa dšio.

12. Ni agbẹnẹ, eyẹ mli lẹlẹṅ akẹ weku lẹ mli niyelọ dšimi moṅ; ši kēlẹ niyelọ lẹ eko yẹ ni bẹṅkẹ fèmi.

13. Hī ši nyō nẹṅ, ni kẹ dše tšẹre lẹ, kẹ́ eefe niyelọ gbẹnānii lẹ ehāo lẹ, dšogbāṅ, efe; ši kẹdši esumọọ akẹ efe lẹ, no lẹ gbīlabọ kē ni Iehowa hīe kā nẹ, mafe! Kā ši ní dše atšẹre!

14. Ni ekā ši yẹ enādšiaši kẹ-yaši dšetšẹremọ, ni ete ši dāni abōi mo yōmọ. Ni nū lẹ kē: Moko akale akẹ yō lẹ eba šahe lẹ!

15. Ni ekē: Okẹ mama ní okẹ-ha oyi nọ lẹ aba ni omō mli! Ni emō mli. Ni eka akoko susumọ tšenei ekpa ewo mli, ni eṅō-tērelẹ, ni ete mā lẹṅ.

16. Ni beni eba ešāyō lẹ ṅō lẹ, ekē: Tẹ́ emli tamọ tēṅ, mibi? Ni egbalẹ noni nū lẹ fe hālẹ lẹ fē.

17. Ni ekē: Ehāmi akoko tšenei ekpa nẹ; edšakẹ ekē: Okẹ odē flo akaya ošāyō lẹ ṅō!

18. Ni ekē: Hī ši diṅṅ, mibi, kẹ-yaši beyinọ ní oona bọni sane lẹ nā aayakpa; edšakẹ nū lẹ edšọṅ ehe, dša egbe sane lẹ nā ṅmẹnẹ.

Yitšo 4.

Ni Boaz te maṅ lẹ koi lẹ ši, ni eyatá ši yẹ dšẹi. Kẹkẹ lẹ na, niyelọ lẹ ní Boaz tšī etā lẹ hoọ nẹ, ni ekē: Kwẹ, ašimaši ba ní obatá biẹ! Ni eba ni ebatá ši.

2. Ni etšẹ́ maṅ onukpai lẹ ateṅ mei nyoṅma kẹ-ba, ni ekē: Nyebatráa biẹ! Ni amẹbatrá ši.

3. Ni ekē niyelọ lẹ akẹ: Šikpoṅ kuku ni dši wọnyemi Elimelek šikpoṅ kuku lẹ, Naomi ní dšẹ Moab šikpoṅ lẹ nọ ba lẹ mihō.

4. Hewọ lẹ midfēṅ akẹ: Mawó otoi nọ, ní ohe yẹ mei ní trá biẹ nẹ kẹ mimaṅ onukpai lẹ ahīe. Kẹdši ookpō lẹ, kpō; ši kẹdši okpōō lẹ, kēmọmi, ni male; edšakẹ moko bẹ ní aakpō akẹ dša bo, ni osẹ lẹ mi. Ni ekē: Makpō. 3 Mose 25, 25.

5. Kẹkẹ ni Boaz kē: Gbī ni oohe šikpoṅ lẹ yẹ Naomi deṅ lẹ, dša oṅō Rut, Moabyō lẹ, ní dši moni egbo lẹ ṅā lẹ nakai gbī lẹ noṅṅ, koni *atē moni egbo lẹ gbẹi ši yẹ egboši šikpoṅ lẹ nọ. *5 Mose 25, 5. 6.

6. Kẹkẹ ni niyelọ lẹ kē: Minyēṅ makpō, koni mikafite midientšẹ migboši šikpoṅ lẹ; yakpō migbẹnānii lẹ ohā ohe, edšakẹ minyēṅ makpō!

7. Ši *blema lẹ, kẹ́ ākpō noko lo atšake noko yẹ Israel lẹ, noni akẹ-māa sanefē-sane he tšo nẹ: Mokome dšieọ etokota ehāa enanyo, ni enẹ akẹ-yeọ odase yẹ Israel. *5 Mose 25, 7—10

8. Nohewọ lẹ niyelọ lẹ kē Boaz akẹ: Hemọ ohā ohe! ni edšie etokota lẹ.

9. Ni Boaz kē onukpai lẹ kẹ maṅ lẹ fē akẹ: Nyedši odasefoi ṅmẹnẹ, akẹ mihe nofēno ní dši Elimelek nō kẹ nofēno ní dši Kilion kẹ Malon nō lẹ yẹ Naomi deṅ;

10. asaṅ Rut, Moabyō, ní dši Malon ṅā lẹ hū mihe lẹ, ni etšọ́ miṅā, koni matē moni egbo lẹ gbẹi ši yẹ egboši šikpoṅ lẹ nọ, beni afe ní moni egbo lẹ gbẹi akalādše yẹ enyemimei ateṅ kẹ emaṅ lẹ mli; nyedši odasefoi ṅmẹnẹ.

11. Ni maṅbii lẹ fē ní yọ maṅ lẹ koi lẹ ši lẹ kẹ onukpai lẹ kē: Wọdši odasefoi! Iehowa ahā yō lẹ ní baā owe lẹ atamọ Rahel kẹ Lea ní ameyi enyọ lẹ pẹ amẹmā Israel we lẹ, ni otšọ́ gbomo agbo yẹ Efrata, ni ogbẹi ahehe yẹ Betlehem!

12. Ni fīei ni Iehowa aatšọ́ oblayō nẹ nọ ahāo lẹ, ahā owe lẹ atšọ́ tamọ *Perez ní Tamar kẹ Iuda fọ lẹ we lẹ. *1 Mose 38, 29.

13. Ni Boaz ṅō Rut ni etšọ́ eṅā, ni eba eṅō, *ni Iehowa hā ená mūsū ni efọ binū. *Lal. 127, 3.

14. Ni yei lẹ kē Naomi akẹ: Yidšiemọ ahā Iehowa, moni hāā gbošiniyelọ

abọo ṅmẹnẹ lẹ, ni ehã egbẹi ahehe yẹ Israel.

15. Ni lẹ eetšẹ owala yi sẹ ni eekwẹo yẹ ogbọ lẹ mli; edšakẹ ošäyõ ni sumoọo ni ehĩ hão fè bihĩĩ kpawo tete lẹ fọlẹ!

16. Ni Naomi he gbekẽ lẹ, ni eṅõlẹ ewo emliši, ni etšõ ekwẹlọ.

17. Ni ekũṅyei lẹ wolẹ gbẹi amẹkẽ: Afọ binũ ahã Naomi; ni amẹtšẽ egbẹi akẹ Obed; lẹ dši David tšẹ Išai lẹ tšẹ. Mat. 1, 5. 6. Luk. 3, 32.

18. Agbẹnẹ Perez sešibii nẹ: Perez fọ Hezron, 1 Mose 46, 12. 1 Kron. 2, 5.

19. ni Hezron fọ Ram, ni Ram fọ Aminadab, 1 Kron. 2, 9—12.

20. ni Aminadab fọ *Nahãšon, ni Nahãšon fọ Salmon, * 4 Mose 1, 7.

21. ni Salmon fọ Boaz, ni Boaz fọ Obed,

22. ni Obed fọ Išai, ni Išai fọ David. 1 Sam. 16, 1. 11—13.

SAMUEL KLEṄKLEṄ WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Agbẹnẹ nũ ko yẹ ni dšẹ Ramataim-Zofim yẹ Efraim goṅ lẹ nọ, egbẹi dši Elkana, ni Efraimnyo Zuf bi Tohu bi Elihu bi Ieroham lẹ bi ni; 1 Kron. 6, 11. 12. 19. 20.

2. ni eyẹ ṅãmei enyọ, mokome gbẹi dši Hana, ni mokome hũ gbẹi dši Penina; ni Penina yẹ bii, ši Hana lẹ ebẹ bi. 1 Mose 29, 31.

3. Ni dã afi lẹ nẹkẹ nũ nẹ dšẹọ emaṅ eyaã *Šilo eyasọleọ ni ešãa afọle ehã Iehowa Zebaot. Ni Hofni kẹ Pinehas, Eli bihĩĩ enyọ lẹ, yeọ osọfoi yẹ dšẹi amẹhãa Iehowa. * Ios. 18, 1.

4. Ni ebaã mli akẹ gbĩ ni Elkana šãa afọle lẹ, ehãa eṅã Penina kẹ ebihĩĩ kẹ ebiyei lẹ fẽ amẹgbẹnã;

5. ši Hana lẹ, ehãalẹ mei enyọ gbẹnã, edšakẹ Hana esumoọ; ši Iehowa eṅã emũsũ nã.

6. Ni ebienye lẹ hũ woọ emli la naakpa, beni afe ni egbĩgblĩ emli, edšakẹ Iehowa eṅã emũsũ nã.

7. Ni nakai efeọ dã afi: kẽ amẹte Iehowa we lẹ, no ewoọ emli la nakai; kẹkẹ lẹ efeọlẹ yãfõ ni eyee nii.

8. Ni ewũ Elkana kẹọlẹ akẹ: Hana, mẽba ofóọ? ni mẽba oyee nii? ni mẽba hũ oyeọ otšui? Ani mihĩĩ mihãão fè bihĩĩ nyoṅma?

9. Kẹkẹ ni beni amẹye nii ni amẹnu noko yẹ Šilo sẹ lẹ, Hana te ši; ši osọfo Eli tá sẽi nọ yẹ Iehowa sọlemọtšũ lẹ šĩnãtšo lẹ masẹi.

10. Ni eyakpa Iehowa fai, ni efõ ãhũ, edšakẹ eẘerẹ eho ehe.

11. Ni ewo ši ni ekẽ: Iehowa Zebaot! Kẹdši ookwẹ oweyõ amanehũlũ nẹ, ni ookaimi, ni ohĩe kpaṅ oweyõ nọ, ši moṅ oohã oweyõ binũ lẹ, no lẹ maṅõlẹ mahã Iehowa ewala gbĩĩ fẽ, ni *asõyi nã esaṅ eyiteṅ. * 4 Mose 6, 2—21.

12. Ni eba mli akẹ, beni ehĩe sọlemọ lẹ ãhũ yẹ Iehowa hĩe lẹ, Eli kadi enãbu.

13. Edšakẹ Hana lẹ, etšui mli ewieọ yẹ, enãbui kẹkẹ tšõmoọ, ši anuu egbẽ; nohewọ lẹ Eli susu akẹ etọ dã.

14. Ni Eli kẹlẹ akẹ: Mĕ beyino noṅṅ
ni ooto dă kẹ-yaši? Hă owein lẹ atšerẹ
yẹ ohle!
15. Ši Hana here nọ ni ekẹ̄: Dabi,
minuntšọ! midši yō ko ní miwere eho
mihe; minuko wein lo dă ko ní wa, ši
moṅ *mifose misusuma mifie ši yẹ Ieho-
wa hle. * Lal. 62, 9.
16. Kăbu oweyō akẹ yakagbomo ko;
edšakẹ mikọmọ kẹ mimlila ní awoọ sọṅṅ
nă miwieọ yẹ kẹ-baši benẹ nẹ.
17. Kẹkẹ ni Eli here nọ ni ekẹ̄: Ya
yẹ hedšọlẹ mli, ni Israel Nyoṅmọ lẹ
aahăo onibimọnii ní obilẹ lẹ!
18. Ni ekẹ̄: Hă oweyō hle aba nyam
yẹ ohle! Kẹkẹ ni yō lẹ yiṅ ete, ni eyaye
nii, ni ehle efee tọtọtọ doṅṅ.
19. Ni amẹte ši lebi măṅkpa, ni amẹ-
yadšá yẹ Iehowa hle, ni amẹkŭ amẹsẹ,
ni amẹba amẹwe yẹ Rama. Ni Elkana
le eṅă Hana, ni Iehowa *kailẹ.
* 1 Mose 30, 22.
20. Ni eba mli akẹ, beni ekẹ̄ ešeọ afi
năkplọ lẹ, Hana ená mŭsŭ ni efọ binŭ,
ni ewolẹ gbẹi akẹ Samuel; edšakẹ ekẹ̄:
Iehowa ṅō mibalẹ yẹ.
21. Ni nŭ Elkana lẹ kẹ ewe lẹ fĕ yiṅ
te ni ameyašă dă afi afọle lẹ kẹ ešiwō
lẹ nō lẹ amẹhă Iehowa.
22. Ši Hana lẹ eyaa; edšakẹ ekẹ̄ ewŭ
lẹ akẹ: Dša atše gbekĕ lẹ fufọ dăni mi-
kẹlẹ aate, ní eyapue yẹ Iehowa hle, ní
ehl dšẹi kwră.
23. Ni ewŭ Elkana kẹlẹ akẹ: Femọ
noni hl yẹ ohle; hl ši kẹ-yaši beyinọ
ní ootšelẹ fufọ dă; Iehowa ahă ewiemọ
lẹ aba mli kẹkẹ! Ni yō lẹ hl ši, ni ehă
ebi lẹ fufọ kẹ-yaši beyinọ ní etšelẹ.
24. Ni beni etšelẹ fufọ lẹ, eṅōlẹ kẹ-te,
ni ehle tšinahll etĕ kẹ ṅmă mămu *efa*
kome kẹ wein tọ kome, ni ekẹlẹ ba Ie-
howa we lẹ yẹ Šilo; ni gbekĕ lẹ edako.
25. Ni amẹgbe tšinanŭ kome, ni amẹ-
kẹ gbekĕ lẹ ba Eli ṅō.
26. Ni yō lẹ kẹ̄: O, minuntšọ, gbllabọ
ní osusuma hle kă nẹ, minuntšọ, midši
yō lẹ ní badamọ omasẹi yẹ biẹ nẹ, ni
ekpa Iehowa fai lẹ.
27. Kẹkẹ gbekĕ nẹ he fai mikpa lẹ; ni
Iehowa ehămi *noni mibalẹ lẹ. * K. 17.
28. Nohewọ lẹ mi hŭ *mikẹlẹ eke Ie-
howa; akẹlẹ eke Iehowa ewala gbll abọ
fĕ! Ni amẹdšá Iehowa yẹ dšẹi. * K. 11.

Yltšo 2.

Kẹkẹ ni Hana sọle ni ekẹ̄: Mitšui mli
efīlẹ yẹ Iehowa mli, awó miklonto nọ
yẹ Iehowa mli, mină egble yẹ mihenyẹ-
lọi lẹ anọ; edšakẹ mlnyá oyiwalaheremọ
lẹ he! Luk. 1, 46—55.
2. Mokroṅkroṅ ko bẹ ní tamọ Ieho-
wa, edšakẹ osẹ lẹ mokomoko bẹ; ni tẹsă
ko hŭ bẹ ní tamọ wọ-Nyoṅmọ lẹ!
3. Nyekawiea hewō wiemọi pl nẹkẹ
doṅṅ! Hetšōmọ wiemọ hŭ akadše nye-
nă! Edšakẹ Iehowa lẹ, Mawu nilelọ ni,
ni lẹ eṅmĕọ nifemọnii.
4. Kăkălọi lẹ agăitšei lẹ ekŭmọ, ni
mei ní tẹ̄reọ lẹ emlaamẹ kẹ hewalẹ;
5. mei ní etọ̄rọ lẹ mlye apă yẹ abolo
hewọ, ni mei ní hōmọ yeọamẹ lẹ ahōmọ
lẹ sẹ efo; na, kene lẹ efọ kpawo, ni
moni yọ bii pl lẹ egbl kekrĕ.
6. Iehowa *gbeọ mo ni etšleọ mo hle,
ehăa ayaă gbohlladše, ni ehăa akpaleọ
abaă ekoṅ. * 5 Mose 32, 39.
7. Iehowa feọ mo ohlafo, esă efeọ mo
niiatšẹ; *ebaă mo ši, ni ewóọ mo nọ hŭ.
* Lal. 75, 8.
8. *Etẹ̄ọ ohlafo ši kẹ-dšẹọ sŭ mli, ni
ewóọ moni efllẹ nọ kẹ-dšẹọ tumu nọ,
koni ehă amẹkẹ abladei atrá ši, ni amẹ-
ná anumnyam sĕi nọ amẹtrá. Edšakẹ
Iehowa nō dši šikpoṅ lẹ akulašlṅi lẹ,
ni lẹ ekẹ dše lẹ mă amenọ. * Lal. 113, 7. 8.
9. Emei kroṅkroṅi lẹ, eebă amẹnădši
ayi, ši meifōdši lẹ, eehă amẹtọ mŭ yẹ
duṅ mli; edšakẹ gbomo ko gbomo ko
*yeṅ kŭnim yẹ ehewalẹ nă. * Lal. 33, 16
10. Iehowa henyẹlọi lẹ, aakŭmọamẹ
dukuduku; eehă nyoṅmọ ašimọ yẹ ṅwei
awoamẹ. Iehowa aakodšo šikpoṅ lẹ nă-
gbĕhei lẹ; ni ekẹ hewalẹ aahă emaṅtšẹ
lẹ, ni *emo ní efọlẹ mŭ lẹ, eewó eklonto
lẹ nọ! * Lal. 132, 17.
11. Ni Elkana te ewe yẹ Rama; ni
gbekĕ lẹ sŭmọ Iehowa yẹ osọfo Eli
hle.
12. Ši Eli bihll lẹ, yakagbomei dši-
amẹ; amẹbuu Iehowa,

13. lo oso̱foi le̱ agbe̱nānii ni sa ake̱ ame̱he ye̱ mań le̱ deń. Ké nū ko ba afo̱lešā le̱, beni ahōo̱ lō le̱, ke̱ke̱ le̱ oso̱fo le̱ tšūlo̱ eba ehīe *lōkpoń ke̱ enā nyānyōdši etē, * 2 Mose 27, 3.

14. ni eke̱-bawoo̱ dadese̱ń le̱ lo gbé le̱ lo ńesū le̱ lo kukwe̱i le̱ mli; nofēno ní lōkpoń le̱ tī ke̱-ba le̱, oso̱fo le̱ ńōo̱. Nakai ame̱feo̱ Israelbii fē ní baā Šilo le̱.

15. Asań beni anáko ašā *fo̱ le̱ tete le̱, oso̱fo le̱ tšūlo̱ le̱ baā ni ebakēo̱ moni šāa afo̱le le̱ ake̱: Hā lō ní ayašī ahā oso̱fo le̱! edšake̱ ehee lō ní ahō ye̱ odeń, ši eńmōń moń. * 3 Mose 3, 3—5.

16. Ni ké mo le̱ kēle̱ ake̱: Abašā afo̱le amrō ne̱ nońń, koni obańō bo̱fēbo̱ ní osusuma taoo̱ le̱! ekēo̱le̱ ake̱: Dabi, ši hāmi nyońlo, ni ké dšee nakai le̱, no le̱ mako̱ ekā nā!

17. Nohewo̱ le̱ oblahīī le̱ anōša le̱ da kple ye̱ Iehowa hīe; edšake̱ ame̱buu Iehowa afo̱le le̱.

18. Ši Samuel súmoo̱ ye̱ Iehowa hīe; gbekē dšīle̱, ni ake̱ klala *efod* efī emliteń.

19. Ni asań enye kpe̱o̱ atade yū pe̱mpe̱ō ko ehāale̱, ni eke̱-bahāale̱ dā afi, ke̱ eke̱ ewū ba afi afo̱lešā le̱.

20. Ni Eli dšō̱ Elkana ke̱ eńā le̱ ni ekē̱: Iehowa ahāo sešibii ke̱-dše̱ ne̱ke̱ yō ne̱ mli ye̱ noni nyeke̱-bake Iehowa ne̱ hewo̱! Ni ame̱yiń ame̱te ame̱mań.

21. Ši Iehowa basra Hana, ni ená mūsū, ni efo̱ bihīī etē ke̱ biyei enyo̱. Ni gbekē Samuel le̱ *da ye̱ Iehowa hīe. * Luk. 1, 80.

22. Ši Eli egbo̱ naakpa, ni enuo̱ nibii fē ní ebihīī le̱ hīe feo̱ Israel fē le̱, ke̱ bo̱ni ame̱ke̱ *yei le̱ ní batšuo̱ nii ye̱ kpē-bū le̱ šīnā le̱ ši le̱ woō̱ le̱. * 2 Mose 38, 8.

23. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Mēba ni nyeyeo̱ ne̱ke̱ sādši? ši minuo̱ nyenifōdšianii ní nyefeo̱ le̱ ye̱ mań mū ne̱ fē nā.

24. Nyekafea nakai, mibii! ši dšee sane kpakpa ko minuo̱ ne̱; nyemīhā Iehowa mań le̱ mītō!

25. Ke̱dši moko fe enanyo gbomo eša le̱, Nyońmo̱ kodšoo̱le̱; ši ké moko fe Iehowa eša le̱, namo po aakpa fai ahāle̱? Ši ame̱boo ame̱tše̱ gbē toi, edšake̱ Iehowa bagbeame̱.

26. Ši gbekē Samuel le̱ *hīe dale̱, ni esa Iehowa ke̱ gbomei fē hīe hū. * Luk. 2, 52.

27. Ni Nyońmo̱ gbomo ko ba Eli ńō bakē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Ani dšee mi midšie mihe kpo mitšō otše̱ we le̱, beni ame̱yo̱ Mizraim, ye̱ Farao we le̱,

28. ni mihalale̱ ye̱ Israel akutšei le̱ fē ateń, koni eye oso̱fo ehāmi, ní ešā šā afo̱le ye̱ mifo̱lešālate̱ le̱ no̱, ni ešā tšofāke̱-ńma, ni esā ewo *efod* le̱ ye̱ mihīe, ni mińō Israelbii le̱ *afo̱lei fē ní ake̱ la šāa le̱ mihā otše̱ we le̱? * 4 Mose 18, 8.

29. Mēba mo̱ ni *nyefāmoo̱ ntia nyešimoo̱ migbē-afo̱le ke̱ miniyenii-afo̱le le̱ ní miwo he kitā ye̱ mišihīle̱he le̱? Ni obu obihīī le̱ fèmi, ni nyeńōo̱ mimań Israel afo̱le le̱ fē mli nii ní hī fè fē le̱ nyelè̱o̱ nyehe! * Bo̱f. 9, 5.

30. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, kē̱ ne̱: Eye̱ń moń ake̱ *mikē̱ ake̱ owe le̱ ke̱ otše̱ we le̱ aanyie mihīe ke̱ya nāno̱; ši agbe̱ne̱ bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Ene̱ akagbalemi fōńfō! edšake̱ mei ní woo̱ mihīe nyam le̱, mawo ame̱hīe nyam; ši mei ní gbeo̱ mihe guo̱ le̱, abuńame̱ ahāń nokonoko. * 2 Mose 28, 1.

31. Na, *gbīī mība, ní mafo onine ke̱ otše̱ we le̱ nine, ní nūmo ko akahī owe le̱; * 1 Mań. 2, 27.

32. ni edšudši fē ní aafe Israel le̱ se̱ le̱ obana no amanehūlū ní aaba šihīle̱hele̱ no̱; ni nūmo ko ehīń owe le̱ gbīkogbīko.

33. Kēle̱ *mibuleń omei le̱ fē seši ke̱dše̱ń mifo̱lešālate̱ le̱ he, koni ohīńme̱ii adfāra ní osusuma agbo̱dšo̱, ni bii ní afo̱ ye̱ owe le̱ fē aagboi ye̱ ame̱blahīań. * 22, 20.

34. Ni noni baba obihīī enyo̱ Hofni ke̱ Pinehas le̱ no̱ ne̱, no aafe okadi ahāo: *ame̱yi enyo̱ le̱ fē ame̱bagboi gbī kōme! * 4, 11.

35. Ni matē oso̱fo ano̱kwafo ko ši mahā mihe: noni yo̱ mitšui ke̱ midfēńmo̱ mli le̱, no eefe; ni mamā šīa ni mā ši šińń mahāle̱, ni eenyie ye̱ moni mafo̱le̱ mū le̱ hīe dā.

36. Ni aaba mli ake̱ mofēmo ni aafe̱ ye̱ owe le̱ aaba abakotole̱ ye̱ dfie̱te̱i kuku ko lo abolo akwābo̱ ko hewo̱, ni

eekę: Mīkpao fai ní oňōmi owo osǫfoi
anitšumǫ lę eko mli, beni afe ní maná
abolo atrōma ko maye!

Yītšo 3.

Ni gbekě Samuel lę súmoǫ Iehowa
yę Eli hīe. Ni nakai gbīī lę amli lę
Iehowa dǟň wiemǫ *he ekaa; niinǟ faňň
ko bę. * Amos 8, 11.
2. Ni eba mli yę nakai be lę mli akę
Eli yakǟ ši yę ewǭhe lę; no mli lę
ebiňmęii anǫ ebōi hā, ni enaa nii dšo-
gbǟň;
3. ni Nyoňmǫ kane lę náko agbo, ni
Samuel te eyakǟ ši yę Iehowa sǫlemǫ-
tšū lęň heni Nyoňmǫ adeka lę yǫ lę.
4. Ni Iehowa tšę́ Samuel, ni ehere
nǫ ekę̄: Nami!
5. Ni eša foi kę-te Eli ňō ni ekę̄:
Nami, edšakę ōtšę́mi! Ni ekę̄: Mitšę́-
koō, kū osę ní oyakǟ ši ekoň! Ni ekū
esę eyakǟ ši.
6. Ni Iehowa sä tšę́lę ekoň akę: Sa-
muel! Ni Samuel te ši ni eyiň ete Eli
ňō ni ekę̄: Nami, edšakę ōtšę́mi! Ni
ekę̄: Mitšę́koō, mibi; kū osę ní oyakǟ
ši ekoň.
7. No mli lę Samuel náko ale Ieho-
wa, ni asaň anáko adšie Iehowa wiemǫ
lę kpo atšōlę.
8. Ni Iehowa sä tšę́ Samuel noni tīa
šii etě. Ni ete ši ni eyiň ete Eli ňō ni
ekę̄: Nami, edšakę ōtšę́mi! Kękę ni Eli
bayo sę akę Iehowa ni tšę́ǫ gbekě lę.
9. Nohewǫ lę Eli kę̄ Samuel akę:
Yakǟ ši, ni aaba mli akę, kędši etšę́ǫ
lę, okę̄ akę: Wiemǫ, Iehowa! ši otšūlǫ
mībo toi! Ni Samuel te eyakǟ ši yę
ewǭhe lę.
10. Kękę ni Iehowa ba ni ebadamǫ ši,
ni etšę́lę tamǫ tšutšu lę akę: Samuel,
Samuel! Ni Samuel kę̄: Wiemǫ, ši
otšūlǫ mībo toi!
11. Ni Iehowa kę̄ Samuel akę: Na,
mibafe noko yę Israel pam, ní mofěmo
ní aanu he lę, etoii enyǫ lę fě mli
aafelę beňň.
12. Nakai gbī lę mahǟ nibii fě ní mi-
wie yę Eli we lę he lę aba mli, kę-dšę
šišidšǟ kę-yaši nāgbě.
13. Edšakę mikę̄lę akę makodšo ewe
lę kę-ate nānǫ, yę nōša ní ele lę hewǫ,
edšakę ebihīī lę edše amęhe yakagbomei,
ni etutuu ehīe ewooamę. 2, 27—36.
14. Ni nohewǫ lę mikǟ Eli we lę
yinǫ kitǟ akę: Kędši akę gbě-afǫle lo
niyenii-afǫle ko aakpātǟ ahǟ Eli we lę
nōša lę kę-yaši nānǫ fī!
15. Ni Samuel ho kǟ ši kę-yaši lebi,
ni egble Iehowa we lę šīnāi lę. Ni Sa-
muel mīše gbeyei akę eedšadše ninǟ lę
etšō Eli.
16. Ni Eli tšę́ Samuel ni ekę̄: Samuel,
mibi! Ni ekę̄: Nami!
17. Ni ekę̄: Mě wiemǫ Iehowa kęo wie
lę? Kāšiumi nǫ; kędši ošiumi wiemǫi
fě ní ekęo wie lę eko nǫ lę, Nānyoňmǫ
afeo nękę kę nękę!
18. Kękę ni Samuel dšadše wiemǫi lę
fě etšōlę, ni ešiunlę eko nǫ. Ni ekę̄:
Iehowa ni; *noni hī yę ehīe lę, efe!
* 2 Sam. 15, 26.
19. Ni Samuel bada, ni Iehowa kęlę yę,
ni ehāǟ ewiemǫi lę ekomeflo afe yaka.
20. Ni Israel fě ní dšę Dan āhū kę-
yafie Beeršeba lę ná le akę Samuel lę
Iehowa gbalǫ anǫkwafo ni.
21. Ni Iehowa kǟ he dšieǫ ehe kpo
yę Šilo; edšakę Iehowa tšōǫ ewiemǫ lę
nǫ edšieǫ ehe kpo etšōǫ Samuel yę Šilo.

Yītšo 4.

Ni Samuel wiemǫ yašę Israel fě deň.
Ni Israelbii lę fā, koni amękę Filistibii
lę ayawu, ni amęyabǫ nsra yę Eben-Ezer;
ni Filistibii lę babǫ nsra yę *Afek.
* Ios. 15, 53.
2. Ni Filistibii lę gbá wo Israel, ni
beni aňō ta lę alę̄ ši lę, Filistibii lę
tīia Israel nii, ni amęgbe ta lę ní yǫ
ňǟ lę nǫ lę mli hīī aafe akpei-edfę.
3. Ni beni maň lę ba nsra lęň lę,
Israel onukpai lę kę̄: Měhewǫ Iehowa
hǟ Filistibii lę gbewǫ ňmęnę nękę? Nye-
hāa *wǫyaňōa Iehowa kpāňmǫ adeka lę
kę-dšęa Šilo kę-baǟ wǫňō, ní eba wǫteň,
ní ehere wǫyiwala kę-dšę wǫhenyęlǫi lę
adeň! * 14, 18.
4. Kękę ni maň lę tšū ate Šilo, ni
ayawó Iehowa Zebaot ní táa *kerubim

lẹ anọ lẹ kpãňmọ adeka lẹ kẹ-ba. Ni Hofni kẹ Pinehas, Eli bihĩĩ enyọ lẹ, dši mei ni kẹ Nyoňmọ kpãňmọ adeka lẹ yọ dšẹi. * 2 Sam. 6, 2.

5. Ni beni Iehowa kpãňmọ adeka lẹ bašẹ nsra lẹ mli lẹ, Israel fẽ bọ oše wã, ni ehã šikpoň hoso.

6. Ni Filistibii lẹ nu ošebọ̃ lẹ, ni amẹkẹ̃: Tẽ ošebọ̃ ni gbẹ̃ọ wã yẹ Hebribii lẹ ansra lẹ mli nẹ šišiň? Ni amẹbanũ amẹle akẹ Iehowa adeka lẹ eba nsra lẹň.

7. Kẹkẹ ni Filistibii lẹ še gbeyei, edšakẹ amẹkẹ̃: Nyoňmọ eba nsra lẹň! Ni amẹsã amẹkẹ̃: Wọna noko! edšakẹ kẹ-dšẹ kpla nẹ afeko nẹkẹ noko dã!

8. Wọna noko! namo aadšiewọ kẹdšẹ nẹkẹ Nyoňmọi kekenami nẹ adeň? Menẹmei dši Nyoňmọi lẹ ni kẹ haomọi srọtoi hao Mizraimbii lẹ yẹ ňã lẹ nọ lẹ!

9. Nyewadšea nyehe, ni nyefea hĩĩ, nye Filistibii, koni nyekasúmọ Hebribii lẹ, tamọ bọni *amẹsúmọnye lẹ! Nyefea hĩĩ, ni nyewua! * Kods. 13, 1.

10. Ni Filistibii lẹ wu, ni afie Israel, ni amẹteň mofẽmo dšo foi kẹ-te ebũ mli. Ni agbe mei babaõ dientšẹ, edšakẹ mei ni nyõ yẹ Israel dši hĩĩ nanenọnyielọi akpei-nyoňmai-etẽ.

11. Ni Nyoňmọ adeka lẹ ašõ, ni Hofni kẹ Pinehas, Eli bihĩĩ enyọ lẹ, nyõ

12. Ni Benyaminnyo ko ša foi kẹ-dšẹ ta lẹ nã, ni eba Šilo nakai gbĩ lẹ noňň, kẹ etade ni egbla, kẹ eyiteň sũ.

13. Ni beni eba lẹ, na, Eli tá sẽi nọ yẹ gbẹ lẹ toi ẽsra; edšakẹ etšui enyõõ emli yẹ Nyoňmọ adeka lẹ hewọ. Ni nũ lẹ ba mã lẹň ni ebagba, ni maň lẹ fẽ wo yãra.

14. Ni beni Eli nu blọmọ lẹ hõ lẹ, ekẹ̃: Tẽ blọmọ ni ablọõ hõ nẹ šišiň? Ni nũ lẹ ba fafãfa, ni ebagba Eli.

15. No mli lẹ Eli eye afii nyoňmainẹhũ kẹ kpãnyọ, ni *ehĩňmẹii anọ eha, ni enaa nii dšogbãň. * 3, 2.

16. Ni nũ lẹ kẹ̃ Eli akẹ: Midši moni dšẹ ta lẹ nã ba lẹ, ni ňmẹnẹ noňň midšo foi kẹ-dšẹ ta lẹ nã. Ni ekẹ̃: Mibi, tẽ emli tamọ tẽň?

17. Ni adafitfalọ lẹ here nọ ni ekẹ̃: Israel edšo foi yẹ Filistibii lẹ ahle, ni maňbii lẹ ateň mei babaõ enyõ, ni obihĩĩ enyọ lẹ ni dši Hofni kẹ Pinehas lẹ hũ enyõ, ni Nyoňmọ adeka lẹ ašõ!

18. Ni eba mli akẹ, beni etšĩ Nyoňmọ adeka lẹ tã pẹ lẹ, ekpa kẹ-dšẹ esẽi lẹ nọ eyagbẽ esẹgbẹ yẹ agbó lẹ he, ni ekuẹ kũ, ni egbo; edšakẹ edši nũmo ni ehe tši lẹ. Ni ekodšo Israel afii nyoňmai-edẹ.

19. Ni ešãyõ ni dši Pinehas ňã lẹ hĩe mũsũ, ni ešẹ efọmọbe etã; ni beni enu sane lẹ, akẹ ašõ Nyoňmọ adeka lẹ, ni ešãnũ kẹ ewủ fẽ egboi lẹ, eho esẽ ši ni efọ; edšakẹ kõmọ ta ehe.

20. Ni beni eheọ egbo lẹ, yei ni damọ ehewọ lẹ kẽlẹ akẹ: *Kãše gbeyei, edšakẹ binũ ofọ nẹ! Ši efoo mli, ni asaň ekẹ etšui eňmẽẽ nọ. * 1 Mose 35, 17.

21. Ni ewo gbekẽ lẹ gbẹi akẹ Ikabod, ekẹ̃: Israel *nyam etã! yẹ Nyoňmọ adeka lẹ ni ašõ lẹ kẹ ešãnũ lẹ kẹ ewủ lẹ hewọ. * Lal. 78, 61.

22. Ni esã ekẹ̃: Israel nyam etã, edšakẹ ašõ Nyoňmọ adeka lẹ!

Yitšo 5.

Ši Filistibii lẹ šõ Nyoňmọ adeka lẹ, ni amẹkẹ-dšẹ Eben-Ezer kẹ-te Ašdod.

2. Ni Filistibii lẹ wó Nyoňmọ adeka lẹ kẹ-te Dagon we lẹ, ni amẹkẹ-yamã *Dagon masẹi. * Kods. 16, 23.

3. Ni dšetšẹrenọ lebi mãňkpa, beni Ašdodbii lẹ te ši lẹ, na, Dagon ekpa egbẽ ši, ni ehĩe bu šikpoň yẹ Iehowa adeka lẹ hĩe. Ni amẹwó Dagon nọ, ni amẹkẹlẹ mã emãhe lẹ ekoň.

4. Ni dšetšẹrenọ lebi mãňkpa, beni amẹte ši ekoň lẹ, na, Dagon ekpa egbẽ ši ekoň, ni ehĩe bu ši yẹ Iehowa adeka lẹ hĩe, ni Dagon yitšo kẹ enidši enyọ lẹ fẽ dfere kpoku lẹ nọ; Dagon kuku lẹ kẹkẹ efẹ.

5. Nohewọ lẹ Dagon osọfoi lẹ kẹ mei fẽ ni yaã Dagon we lẹ enãã Dagon kpoku lẹ nọ yẹ Ašdod kẹ-baši ňmẹnẹ.

6. Ni Iehowa nine tšĩ yẹ Ašdodbii lẹ anọ, ni ekpãtã amẹhĩe, ni ehã *amẹdšedšẽ gbuňtuii, Ašdod kẹ ehe kpokpai lẹ. * Lal. 78, 66.

7. Ni beni Ašdod hĩĩ lę na akę boni tamo nę lę, amękẽ: Akahã Israel Nyoṅmo lę adeka lę mĩhĩ wǫṅõ, edšakę eniueši wa tšó yę wǫkę wǫnyoṅmǫ Dagon lę nǫ.

8. Ni amętšũ ni ayabua Filistibii lę alumei lę fẽ nä kę-ba amęṅõ ni amękẽ: Té woofe Israel Nyoṅmǫ lę adeka lę he tẽṅ? Ni amęhere nǫ akę: Awó Israel Nyoṅmǫ lę adeka lę kę-ya Gat. Ni awó Israel Nyoṅmǫ lę adeka lę kę-te Gat.

9. Ni eba mli akę, beni amęwó kę-te sę lę, Iehowa wó enine nǫ yę maṅ lę nǫ ni ehã amędšidša, ni etfia mã lęṅ mei bibii kę mei wudši fẽ anii, ni amędšedšẽ gbuṅtuii.

10. Ni amęhã akę Nyoṅmǫ adeka lę te Ekron. Ni eba mli akę, beni Nyoṅmǫ adeka lę šę Ekron lę, Ekronbii lę blǫ amękẽ: Amękę Israel Nyoṅmǫ lę adeka lę eba wǫṅõ, koni amękę-bagbewǫ kę wǫmaṅbii lę.

11. Nohewǫ lę amętšũ ayabua Filistibii lę alumei lę fẽ nä kę-kpe, ni amękẽ: Nyehãa akę Israel Nyoṅmǫ lę adeka lę ayaã, ní akę-kũ sę kę-ya heni edšę, koni ekabagbewǫ kę wǫmaṅbii lę! Edšakę maṅ mũ lę fẽ edšidša ní yę gbeyei; Nyoṅmǫ nine etši naakpa yę dšęi.

12. Ni mei ní gboii lę, ahã amędšedšẽ gbuṅtuii, ni maṅ lę blǫmǫ lę te ši kęte ṅwei.

Yĩtšo 6.

Ni Iehowa adeka lę hĩ Filistibii lę ašikpoṅ lę nǫ nyõdši kpawo.

2. Kękę ni Filistibii lę tšé osǫfoi lę kę okõmfoi lę kę-ba ni amękẽ: Té wǫfe Iehowa adeka lę he tẽṅ? Nyetšõawǫ noni wǫǫṅõ-fata he kę-ya heni edšę.

3. Ni amękẽ: Kędši nyemĩhã akę Israel Nyoṅmǫ lę adeka lę aya lę, nyekahã akęmiya eflo, ši moṅ dša nyekę sõ-afǫle fata he kę-te; no dãni nyehe aatã ni nyeale nõ hewǫ ní enine edšeko nyenǫ lę.

4. Ni amękẽ: Mẽ sõ-afǫle wǫǫṅõ-fata he kę-ya? Ni amękẽ: Šika gbuṅtuii enumǫ kę šika kwakwei enumǫ yę *Filistibii lę alumei lę ayikulę nã; edšakę haomǫ kome kã nyefẽ kę nyelumei lę anǫ.

* Ios. 13, 3.

5. Nohewǫ lę nyefea nyegbuṅtuii lę anǫ kę nyekwakwei ní fiteǫ šikpoṅ lę hũ anǫ, ni nyekę anumnyam ahã Israel Nyoṅmǫ lę; ekolę eebagbǫdšǫ enine mli yę nye kę nyenyoṅmǫi lę kę nyešikpoṅ lę nǫ.

6. Ni mẽba nyewadšeǫ nyetšui tamǫ boni *Mizraimbii lę kę Farao wadše amętšui lę? Ani dšee beni etšu nãkpęnii yę amęteṅ egbe nã lę, dãni †amęṅmẽamę gbę ni amęte?

* 2 Mose 8, 15. † 2 Mose 12, 32.

7. Nohewǫ lę agbęnę nyefea fĩli hẽ, ni nyeṅõa tšinayei enyǫ ní hãa fufǫ ní apã eyako amękuę dã, ni nyefĩmǫ tšinai lę nyewo fĩli lę nã, ni nyetšerę amębii lę yę amęhe kę-ya šĩa;

8. ni nyewó Iehowa adeka lę ni nyeṅõ-mã fĩli lę nǫ; ni nyeṅõ šika dfinei lę ní nyekę-bahãlę akę sõ-afǫle lę nyewo adeka fiõ ko mli nyemã emasęi, ni nyedšielę gbę ní eya.

9. Ni na, kędši etšó ehũsũ lę nǫ gbę kę-te Bet-Šemeš lę, bẽlę lę efewǫ nękę efõṅ kpeteṅkple nę; ši ké dšee nakai lę, bẽlę wǫná wǫle akę dšee lę enine haowǫ lę, ši ošrã ko kękę bašrãwǫ.

10. Ni gbomei lę fe nakai, ni amęṅõ tšinayei enyǫ ní hãa fufǫ, ni amęfĩmǫamę amękpętę fĩli lę nã, ni amęṅámǫ amębii lę ayi yę šĩa;

11. ni amęwó Iehowa adeka lę amęmã fĩli lę nǫ kę adeka fiõ lę ní šika kwakwei lę kę amęgbuṅtuii lę ahenǫi lę yǫ mli lę.

12. Ni tšinai lę kǫ gbę trẽnẽ kę-tšó Bet-Šemeš gbę lę, ni amęnyie gbędšẽgbę lę nǫ kę-te, ni beni amęyaã lę amęhĩe blǫmǫ, ni amęgbáá ninedšũrõ lo abęku; ni Filistibii lę alumei lę nyie amęsę kębaši Bet-Šemeš hũsũ lę nǫ.

13. Ni Bet-Šemešbii lę mĩkũ amęṅmã ní eba lę yę dšǫ́ lęṅ; ni beni amęyahole amęhĩṅmęii anǫ lę, amęna adeka lę, ni amęnyá akę amęna.

14. Ni fĩli lę ba Iošua, Bet-Šemešnyo lę, ṅmõši, ni ebawa dšęi, yę heni tę kpeteṅkple ko yǫ lę; ni amęgbla fĩli lę tšei lę, ni amęṅõ tšinai lę amęšã šãafǫle amęhã Iehowa.

15. Ni Levibii lẹ wó Iehowa adeka lẹ
amẹmā ši, kẹ adeka fiō lẹ ni fata he
ní šika dfinei lẹ yọ mli lẹ, ni amẹñō-
māmọ tẹ kpeteñkple lẹ nọ, ni Bet-Šemeš-
bii lẹ bašāšā šā-afọlei ni amẹgbegbē gbē-
afọlei nakai gbī lẹ noññ amẹhā Iehowa.
16. Ni beni Filistibii lẹ alumei enumọ
lẹ na lẹ, amẹkū amẹsẹ amẹba Ekron na-
kai gbī lẹ noññ.
17. Ni šika gbuñtuii ni Filistibii lẹ
kẹ-bahā ní añō-fe sō-afọle ahā Iehowa
lẹ nẹ: Ašdod nō ekome, Gaza nō ekome,
Aškelon nō ekome, Gat nō ekome, Ekron
nō ekome;
18. kẹ šika kwakwei lẹ yẹ Filistibii
lẹ amādši lẹ fē ni dši lumei enumọ lẹ
anii lẹ ayikulẹ nā, mādši ní atfa gbo-
gbo awo amẹhe lẹ kẹ kosẹ akrowai lẹ
fē. Ni tẹ kpeteñkple lẹ ní akẹ Iehowa
adeka lẹ mā nọ yẹ Iošua, Bet-Šemešnyo
lẹ, ñmō lẹñ lẹ yeọ odase kẹ-baši ñmẹnẹ.
19. Ni etfia Bet-Šemešbii lẹ ateñ mei-
komei anii, edšakẹ *amẹyakwẹ Iehowa
adeka lẹ mli, ni egbe mañ lẹ mli mei
nyoñmai-kpawo, mei nyoñmai-enumọ yẹ
mei akpe mli; ni mañ lẹ ye ñkọmọ,
edšakẹ Iehowa egbe mañ lẹ butū.
* 4 Mose 4, 20. 2 Sam. 6, 6. 7.
20. Ni Bet-Šemešbii lẹ kē: Namo po
anyē Iehowa Nyoñmọ kroñkroñ nẹ hīe
adamọ? ni namo ñō eedše wọñō kẹ-ate?
21. Ni amẹtšū bọfoi kẹ-te Kiriat-Iearim-
bii lẹ añō ayakē: Filistibii lẹ kẹ Iehowa
adeka lẹ ekū sẹ eba ekoñ; nyebaā ní
nyebawóa kẹ-yaā nyeñō!

Yitso 7.

Ni Kiriat-Iearimbii lẹ ba ni amẹba-
wó Iehowa adeka lẹ, ni amẹkẹ-te Abina-
dab we lẹ yẹ goñkpọ lẹ nọ, ni amẹwo
ebi Eleazar osọfo, koni ebu Iehowa ade-
ka lẹ he.
2. Ni eba mli akẹ adeka lẹ tšẹ yẹ
*Kiriat-Iearim, edšakẹ eye afii nyoñmai-
enyọ soññ, ni Israel we lẹ fē ye Ieho-
wa he ñkọmọ. * 1 Kron. 13, 6.
3. Kẹkẹ ni Samuel kē Israel we lẹ
fē akẹ: Kẹdši nyekẹ nyetšui fē mīkū
nyesẹ kẹ-ba Iehowa ñō lẹ, no lẹ *nye-
dšiea mañsẹ nyoñmọi lẹ kẹ Aštarot lẹ
kẹ-dšea nyeteñ, ni nyesāa nyetšuii nye
hāa Iehowa, ni nyesúmọalẹ kometō,
eedšienye kẹ-adšẹ Filistibii lẹ adeñ.
* 1 Mose 35, 2. Ios. 24,
4. Kẹkẹ ni Israelbii lẹ dšie *Baali
kẹ Aštarot amẹfie, ni amẹsúmọ Iehow
kōme. * Kods. 10, 6. 16.
5. Ni Samuel kē: Nyebuaā Israel f
nā yẹ *Mizpa, ni makpa Iehowa f
mahānye. * 10, 17. Kods. 11, 11;
6. Ni amẹbabua amẹhe nā yẹ Mizp
ni amẹyẹ nu ni amẹfọse amẹfie ši
Iehowa hīe, ni amẹye buada yẹ nak
gbī lẹ nọ, ni amẹkē yẹ dšẹi akẹ: Wọ
Iehowa šiši eša! Ni Samuel kodšo Israe
bii lẹ yẹ Mizpa.
7. Ni beni Filistibii lẹ nu akẹ Israe
bii lẹ ebabua amẹhe nā yẹ Mizpa l
Filistibii lẹ alumei lẹ fā kẹ-banina Israe
Ni beni Israelbii lẹ nu he lẹ, amẹ
Filistibii lẹ agbeyei.
8. Ni Israelbii lẹ kē Samuel ak
*Kāfō blọmọ kẹ Iehowa, wọ-Nyoñmọ l
tšẹmọ kẹ wọ hāmọ, koni ehere wọyiwa
yẹ Filistibii lẹ adeñ! * 12, 23.
9. Ni Samuel ñō gwanteñbi ní ye
fufọ, ni eñōlẹ ešā šā-afọle mū ehā I
howa; ni Samuel blọ tšẹ Iehowa h
Israel, ni Iehowa herelẹ nọ.
10. Ni beni Samuel šāa šā-afọle l
Filistibii lẹ tši bẹñkẹ ni amẹkẹ Israe
bii lẹ abawu. Ši Iehowa hā nyoñmọ ši
mọ wā wo Filistibii lẹ yẹ nakai gbī l
nọ, ni efieamẹ, ni agbeamẹ yẹ Israel hie
11. Ni Israelbii lẹ fā kẹ-dše Mizpa,
amẹnyie Filistibii lẹ asẹ, ni amẹtfiaam
nii āhū kẹ-yaši Bet-Kar šiši.
12. Kẹkẹ ni Samuel wó tẹ ni eñō-m
Mizpa kẹ Šen teñ, ni etšẹ egbẹi Ebe
Ezer, ekē: Biẹ Iehowa eye ebuawọ kẹ-ba
13. Nakai afe aba Filistibii lẹ aši,
amẹbaa Israel kpokpai lẹ anọ doññ.
Samuel yinọ lẹ fē lẹ Iehowa nine
Filistibii lẹ anọ.
14. Ni asañ mādšimādši lẹ ní Filis
bii lẹ šō yẹ Israel deñ lẹ, akpale a
Israel ekoñ kẹ-dšẹ Ekron āhū kẹ-ya
Gat, ni amẹhe šikpōdši lẹ hū Israel
yẹ Filistibii lẹ adeñ. Ni toiñdšọlẹ
Israel kẹ Amorbii lẹ ateñ.

. Ni Samuel kodšo Israel ewala gbĩĩ
fẽ.
. Ni dã afi lẹ eyakpaã ši kẹ-nyieọ
el kẹ Gilgal kẹ Mizpa ni ekodšoọ
el yẹ dšẹmei fẽ.
. Ni ekũọ esẹ kẹ-baã Rama, edšakẹ
ewe yọ, ni dšẹi noṅṅ ekodšoọ Israel
ni emã afọlešãlatẹ ehã Iehowa yẹ dšẹi.

Yĩtšo 8.

i eba mli akẹ, beni Samuel egbọ lẹ,
ebihĩĩ lẹ kodšoloi yẹ Israel nọ.
. Ni ekromọbi lẹ gbẹi dši Ioel, ni
ní dši enyọ lẹ gbẹi dši Abia; amẹ-
kodšoloi yẹ Beeršeba. 1 Kron. 6, 18.
. Ši ebihĩĩ lẹ enyiee egbẹ̀i lẹ anọ,
noṅ amẹyadi senámọ se, ni amẹhehẽọ
ṅnii, ni amẹtšóọ kodšomọ hĩe amẹ-
ši. 5 Mose 16, 19.
. Kẹkẹ ni Israel onukpai lẹ fẽ bua
he nã, ni amẹba Samuel ṅõ yẹ *Rama,
*7, 17.
. ni amẹbakẽlẹ akẹ: Na, ogbọ, ni obi-
lẹ enyiee ogbẹ̀i lẹ anọ: nohewọ lẹ
ẹnẹ *wo maṅtšẹ ohãwọ, koni eko-
wọ tamọ dšeṅmãdšimãdši lẹ fẽ.
* 5 Mose 17, 14. Hos. 13, 10. Bof. 13, 21.
. Ši sane lẹ eṅõõ Samuel nã, beni
kẹ̃ akẹ: Hãwọ maṅtšẹ ní akodšowọ
Ni Samuel sọle etšẹ́ Iehowa.
. Ni Iehowa kẽ Samuel akẹ: Nibii
ní maṅ lẹ kẽọo lẹ, bo amẹgbẽ toi!
akẹ dšee bo amẹkwa, ši mi moṅ amẹ-
, akẹ mikaye amẹnọ maṅtšẹ.
. Bọ pẹ ní amefe kẹ-dšẹ gbĩ nọ ní
šieamẹ kẹ-dšẹ Mizraim ãhũ kẹ-baši
ẹnẹ, ní amẹṅõ-kwami, ni amẹyasúmọ
ṅmọi krokomei lẹ, nakai noṅṅ amẹ-
feọ bo hũ nẹ.
. Nohewọ lẹ agbẹnẹ bo amẹgbẽ toi;
kẽlẹ gba mli kpõ ohãamẹ, ni otšõamẹ
tšẹ ní baye amẹnọ lẹ gbẹnãnii!
. Ni Samuel dšadše Iehowa wiemọi
ẽ etšõ maṅ lẹ ní biọlẹ maṅtšẹ lẹ.
Ni ekẹ̃: Maṅtšẹ ní baye nyenọ lẹ
nã nẹ: Eeṅõ nyebihĩĩ lẹ ehã ehe, ni
õamẹ eto efĩlii ahe ni amẹkwẹ ekpọṅọi
ni amẹdšodšõ foi kẹ-nyie efĩlii lẹ ahĩe.
. Ni eewowõamẹ mei akpekpei kẹ mei
ṅmai-enumọ-enumọ nọ asafoiatšẹmei
ehã ehe, ni eehã amẹhũ ešikpoṅ, ni amẹkpa
enibãnii lẹ, ni amẹtšu etawũnii kẹ efĩlii
lẹ ahe nii.
13. Ni nyebiyei lẹ hũ eeṅõ-fe tšofã-kẹ-
ṅma futulọi kẹ nihõlọi kẹ abološãlọi.
14. Ni eeṅõ nyeṅmõdši kẹ nyeweintromi
kẹ nyemũtromi ní hĩ fẽ fẽ lẹ ehã etšũdši.
15. Ni nyenidũmọnii lẹ kẹ nyeweintromi
amli nii lẹ amlidšãi nyoṅma mli ekome-
kome lẹ eeṅõ ni ekẹ-ahã epiafoi kẹ etšũ-
dši lẹ.
16. Ni nyetšũdši kẹ nyeweyei kẹ nye-
blahĩĩ fẹfẹdši kẹ nyetedšii eeṅõ ni ekẹ-
atšu enii.
17. Eeṅõ nyetõi lẹ amlidšãi nyoṅma mli
ekomekome; ni nyeatšõmọ etšũdši.
18. Ni nakai gbĩ lẹ nọ lẹ nyeablọ yẹ
nyemaṅtšẹ ní nyetao nyehã nyehe lẹ he-
wọ, ni Iehowa efoṅ nyedãṅ!
19. Ši kẽlẹ maṅ lẹ ekplẽẽ Samuel toi-
bõ, ni amẹkẽ: Dabi! ši dša maṅtšẹ ye
wọnọ kẽ,
20. koni wọ hũ wọtamọ dšeṅmãdši lẹ
fẽ, ní wọmaṅtšẹ lẹ akodšowọ, ni efã kẹ-
nyie wọhĩe, ni ewu wọtai lẹ!
21. Ni beni Samuel nu maṅ lẹ wiemọi
lẹ fẽ lẹ, edšadše etšõ Iehowa.
22. Ni Iehowa kẽ Samuel akẹ: *Bo
amẹgbẽ toi, ni owo maṅtšẹ ohãamẹ! Ni
Samuel kẹ̃ Israel hĩĩ lẹ akẹ: Nyeteṅ mo-
fẽmo aya lẹdientšẹ emaṅ! *K. 7. 9.

Yĩtšo 9.

Agbẹnẹ Benyaminnyo ko yẹ ní atšẹ́ọ
egbẹi akẹ Kiš, ni edši Benyaminnyo bi
Apia lẹ bi Bekorat bi Zeror bi Abiel
bi, ni gbomo kpanã dšilẹ.
2. Ni eyẹ binũ ko ní atšẹ́ọ egbẹi akẹ
Saul, oblanyo ní he yọ fẹo, ni Israelbii
lẹ ateṅ lẹ mokomoko bẹ ní fẽlẹ hefẹo;
kẹ-dšẹ ekõṅ nọ ãhũ kẹ-yaã nẹ ekẹ fẽ
maṅ lẹ mli mofẽmo.
3. Ni Kiš, Saul tšẹ lẹ, tedšiyei lãdše;
ni Kiš kẹ̃ ebi Saul akẹ: Ṅõ oblahĩĩ lẹ
ateṅ mokome ofata ohe agbẹnẹ, ni ote
ši ní oyatao tedšiyei lẹ!
4. Ni amẹyakpa Efraim goṅ lẹ nọ,
ni amẹyakpa Šališa šikpoṅ lẹ nọ. Ši
amẹnaa-amẹ; kẹkẹ ni amẹyakpa *Šaalim

šikpoṅ lẹ nọ, ni amẹbẹ dšẹi hũ; ni amẹ-
yakpa Benyaminbii ašikpoṅ lẹ nọ, ši
amẹnaa-amẹ. Ioh. 3, 23.
5. Ni beni amẹba Zuf šikpoṅ lẹ nọ
lẹ, Saul kẹ̃ eblanyo ní kẹlẹ nyie lẹ akẹ:
Ba ni wọkũ wọsẹ wọya; kẹ-dšee nakai
lẹ, *mitšẹ aafõ tedšiyei lẹ asẹdĩ, ni etšui
aabaye yẹ wọ moṅ wọhewọ! *10, 2.
6. Ni ekẹ̃lẹ akẹ: Na, Nyoṅmọ gbomo
ko yẹ nẹkẹ mã nẹṅ, ni edši nũ ko ní
hĩe yọ nyam; nofẽno ní ekẹ̃ọ lẹ, ebaã
mli pẹ. Nohewọ lẹ hã wọte dšẹi; ekolẹ
eetšõwọ gbẹ ko ni wọtšő nọ.
7. Kẹkẹ ni Saul kẹ̃ eblanyo lẹ akẹ:
Ši na, kẹdši wọte lẹ, meni nẹkẹ wọkẹ-
ate ayahã nũ lẹ? edšakẹ abolo lẹ etã
yẹ wọnii lẹ amli, ni noko bẹ ní wọkẹ-
ate ayake Nyoṅmọ gbomo lẹ; meni wọyọ?
8. Ni oblanyo lẹ sã to he ehã Saul
akẹ: Na, mihĩe dſiẹtẹi *šekel* mlidšãi edſẹ
mli ekome, mikẹ no ahã Nyoṅmọ gbomo
lẹ, koni etšõwọ gbẹ.
9. Sá lẹ, kẹ́ moko yabi nii yẹ Nyo-
ṅmọ ṅõ yẹ Israel lẹ, bọni ekẹ̃ọ nẹ: Nye-
baã ní wọtea *ninalọ lẹ ṅõ! Edšakẹ moni
atšẹ́ọlẹ gbalọ ṅmẹnẹṅmẹnẹ lẹ, sá lẹ ninalọ
atšẹ́ọlẹ. *2 Maṅ. 17, 13. 1 Kron. 9, 22. 4 Mose 24, 3.
10. Kẹkẹ ni Saul kẹ̃ eblanyo lẹ akẹ:
Owiemọ lẹ hĩ; ba ni wọte! Ni amẹyiṅ
kẹ-te mã lẹṅ, heni Nyoṅmọ gbomo lẹ yọ lẹ.
11. Beni amẹhereọ ṅmeṅme lẹ kẹ-yaã
mã lẹṅ lẹ, amẹna oblayei mĩdše kpo
amẹyayẹ nu, ni amẹbiamẹ akẹ: Ninalọ
lẹ yẹ biẹ lo?
12. Ni amẹto he amẹhãamẹ ni amẹkẹ̃:
Eyẹ, na, lẹ eyaã yẹ ohĩe lẹ; ohe afe
oyá agbẹnẹ, edšakẹ eba mã lẹṅ ṅmẹnẹ,
edšakẹ mã lẹṅ bii lẹ bašã afọle ṅmẹnẹ
yẹ he groṅṅ lẹ.
13. Kẹ́ nyebote mã lẹṅ pẹ lẹ, nyeanalẹ,
dãni ekwọ kẹ-ya he groṅṅ lẹ eyaye nii.
Ši dša ete dãni maṅ lẹ yeọ nii; edšakẹ
lẹ ebadšọ̃ọ afọle lẹ nọ, dãni mei ní akpẽ
lẹ yeọ nii lẹ. Nohewọ lẹ nyeyaã, edšakẹ
be mlí noṅṅ ni nyeanalẹ nẹ.
14. Ni amẹyiṅ kẹ-te mã lẹṅ. Ni beni
amẹšẹ maṅ lẹ teṅ lẹ, na, Samuel kẹamẹ
bakpe ní ẽya he groṅṅ lẹ.
15. Agbẹnẹ Iehowa etšẽ Samuel toi sẹ
dšetšẹrenọ dãni Saul ba lẹ akẹ:

16. Wọ́ aafe benẹ yinọ lẹ mibatšũ
ko ní dšẹ Benyamin šikpoṅ lẹ nọ kẹ-
oṅõ, ni ofọlẹ mũ owo mimaṅ Israel
nọ lumo, koni ehere mimaṅ lẹ yiwa
kẹ-dšẹ Filistibii lẹ adeṅ; edšakẹ mikw
mimaṅ lẹ, ši amẹblọmọ lẹ ešẹ miṅõ.
17. Nohewọ lẹ beni Samuel na Sa
lẹ, Iehowa herelẹ nọ akẹ: Na nũ lẹ
mikẹ̃o lẹ: monẹ baye mimaṅ lẹ nọ lẹ
18. Kẹkẹ ni Saul tši bẹṅkẹ Samuel y
agbó lẹ mli, ni ekẹ̃: Ofai nẹ, tšõmọ
heni ninalọ lẹ we yọ.
19. Ni Samuel here Saul nọ ni ekẹ
Midši ninalọ lẹ; tšṍ mihĩe kẹ-ya h
groṅṅ lẹ, ši nyekẹmi baye nii ṅmẹnẹ
ni wọ́ lebi lẹ mawoõ gbẹ ní oya,
magbao nofẽno ní yọ otšui mlí.
20. Ni kẹ ka otedšiyei lẹ ni lãdš
ṅmẹnẹ dši gbĩ etẽ lẹ ahewọṅ lẹ, kãy
otšui; edšakẹ anaamẹ. Ni namo nõ dš
Israel nitaomọnii lẹ fẽ? Ani dšee b
kẹ otšẹ we lẹ fẽ nõ ni?
21. Ni Saul here nọ ni ekẹ̃: Ani dše
Benyaminnyo dšimi, ni Israel akutšei l
amli noni dši bibiõ fè fẽ lẹ mli midšẹ
ni miweku lẹ dši *bibiõ fè Benyami
akutšo lẹ mli wekui lẹ fẽ? ni mẽhew
okẹmi wieọ nẹkẹ wiemọ nẹ mọ? *15, 17
22. Ni Samuel ṅõ Saul kẹ eblanyo lẹ
ni ekẹamẹ te asa lẹ nọ, ni ehã amẹya-
trá mei ní akpẽamẹ niyeli ní šẹọ gbo-
mei nyoṅmai-etẽ lẹ ayitšo.
23. Ni Samuel kẹ̃ nihõlọ lẹ akẹ: Ok
fã lẹ ni miṅõ-hão ní mikẹ̃o yẹ he akẹ
Okẹ-mã omasẹi lẹ, aba!
24. Ni nihõlọ lẹ ṅõ lõ fuọ lẹ kẹ non
tša nọ lẹ ni ekẹ-mã Saul hĩe. Ni ekẹ
Noni aṅõ-to ahão nẹ; ṅõ mã ohĩe
oye; edšakẹ bo akẹ-to ahã beni akẹm
akẹ: Mikpẽ mei lẹ. Kẹkẹ ni Saul k
Samuel ye nii nakai gbĩ lẹ.
25. Ni beni amẹdšẹ he groṅṅ lẹ am
kpleke ši kẹ-ba mã lẹṅ lẹ, ekẹ Saul w
yẹ tšũ lẹ yiteṅ.
26. Ni amẹte ši mãṅkẽ mrã, ni e
mli akẹ, beni dše bõi tšẹremọ lẹ, S
muel tšẹ́ Saul yẹ tšũ lẹ yiteṅ ni ek
Te ši ni mawoõ gbẹ ní oya! Ni Sa
te ši, ni ekẹ Samuel fẽ dše kpo.

27. Ni beni amękplekeo̧ ši kę-yaă man̈ lę klotia lę, Samuel kę̆ Saul akę: Kę̆mo̧ oblanyo lę ní ebaho eyayi wo̧hīe ní ekitĕ; ši bo lę damo̧ ši, koni mahă onu Nyon̈mo̧ wiemo̧!

Yitšo 10.

Kęke ni Samuel dšie mŭ kę to̧ lę ni efo̧se efie eyiten̈, ni efo̧ enă ni ekę̆: Ani dšee mŭ Iehowa efo̧o ní oye lumo yę ewebii lę ano̧ lo?
2. Ké odšę min̈ŏ n̈męnę ní ŏya lę, ooyanina hīī enyo̧ yę *Rahel fŭhe lę yę Benyamin hŭsŭ lę no̧ yę Zelza, ni amęakę̆o akę: Tedšiyei lę ní oteamę taomo̧ lę, anaamę; ni na, otšę efŏ tedšiyei lę ahe dfĕn̈mo̧, ni etšui mīye yę nyehewo̧, ekę̆: Té mafe tĕn̈ yę mibi lę hewo̧n̈? * 1 Mose 35, 19.
3. Kękę lę ké odše dšęi ní ŏya ohīe ní oyašę Tabor tšo kple lę he lę, okę hīī etĕ ní yaă Nyon̈mo̧ n̈ŏ yę Betel aakpe; mokome tĕre abotiabii etĕ, ni mokome hŭ tĕre abolo akwăbo̧i etĕ, ni mokome hŭ tĕre wein woloto̧ kome.
4. Ni amęaflao, ni amęahăo aboloi enyo̧, ní ohe yę amęden̈.
5. No sę lę oyašę Nyon̈mo̧ gon̈kpo̧ lę he, beni Filistibii lę asrafoi yo̧ lę; ni aaba mli akę, ké ošę dšęi mă len̈ lę, okę gbalo̧i asafoku bakpe, ni amędšę he gron̈n̈ lę amęmīkpleke ši ni obenta kę mīlę kę blę kę san̈kŭ nyie amęhīe, ni amęmīgba.
6. Ni Iehowa Mumo̧ lę aabayi ono̧, ni okęamę aagba, ni aatšŏo gbomo kroko. K. 10.
7. Ni aaba mli akę, ké nękę okadii nę ba mli lę, ofe bo̧ni oonyĕ; edšakę Nyon̈mo̧ kęo yę.
8. Ni otšŏ mihīe kę-kpleke ši kę-ya Gilgal; ni na, mi hŭ mibakpleke ši kęba on̈ŏ, ní mabašă šă-afo̧lei, ní mabagbe šidă-afo̧lei. Hī ši ni *omĕ gbīī kpawo kę-yaši beyino̧ ní maba on̈ŏ, ni mahă ole noni oofe! * 13, 8.
9. Ni eba mli akę, beni etšŏ ehe ní edše Samuel n̈ŏ eyaă lę, Nyon̈mo̧ hălę tšui kroko; ni nakai okadii lę fĕ ba mli nakai gbī lę.
10. Ni beni amęšę dšęi yę gon̈kpo̧ lę he lę, na, gbalo̧i asafoku kęlę bakpe; ni *Nyon̈mo̧ Mumo̧ bayi eno̧ ni egba yę amęten̈. * 19, 20—24.
11. Ni eba mli akę, beni mei fĕ ní lelę sá lę na, akę na, ekę gbalo̧i lę mīgba lę, mei lę kękĕ amęhe akę: Meni po feo̧ Kiš bi lę nę? Ani Saul hŭ yę gbalo̧i lę aten̈?
12. Ni moko̧ ní dšę dšęi non̈n̈ here no̧ ni ekę̆: Ši namo hŭ dši amętšę? Nohewo̧ lę ebatšŏ abę akę: Ani Saul hŭ yę gbalo̧i lę aten̈?
13. Ni beni egba egbe nă lę, eba he gron̈n̈ lę.
14. Ši Saul tšękwĕ lę kęlę kę eblanyo lę akę: Nĕgbę nyete? Ni ekę̆: Wo̧te tedšiyei lę ataomo̧, ni beni wo̧naa-amę lę, wo̧te Samuel n̈ŏ.
15. Kękę ni Saul tšękwĕ lę kę̆: Agbęnę gbămi noni Samuel kę̆nye!
16. Ni Saul kę̆ etšękwĕ lę akę: Ekę̆wo̧ akę ana tedšiyei lę. Ši egbaalę noni Samuel kę̆ yę man̈tšęyeli lę he lę.
17. Kękę ni Samuel tšé man̈ lę kę-kpe yę Iehowa n̈ŏ yę Mizpa.
18. Ni ekę̆ Israelbii lę akę: Bo̧ni Iehowa, Israel Nyon̈mo̧ lę, kę̆ nę: Mikpla Israel kę-dšę Mizraim kę-ba, ni midšienye kę-dšę Mizraimbii aden̈ kę man̈tšęyelii fĕ ní gba nyenă lę aden̈;
19. ši nye lę, n̈męnę gbī nę *nyekwa nye-Nyon̈mo̧ lę, moni lędientšę ehere nyeyiwala kę-dšę nyemanehŭlŭi kę nyefīmo̧i fĕ amli lę, ni nyekę̆lę akę: Dabi, ši wo man̈tšę ohăwo̧! Nohewo̧ lę agbęnę nyebadamo̧a Iehowa hīe yę nyekutšei kę nyekpekpei lę ană! * 8, 7.
20. Ni Samuel hă Israel akutšei lę fĕ tši bęn̈kę, ni ako̧ Benyamin akutšo lę. 14, 41. 42. Jos. 7, 16.
21. Ni beni ekę Benyamin akutšo lę bęn̈kę yę ewekui ană lę, ako̧ Matribii aweku lę, ni ako̧ Saul, Kiš bi lę; ši beni amętaolę lę, amęnaalę.
22. Ni amęsă amęyabi Iehowa ekon̈ akę: Ani nŭ lę eba bię lo? Ni Iehowa kę̆: Na, eyatĕ ehe yę nibii lę aten̈.
23. Ni amęša foi ni amęyan̈ŏlę kę-dšę dšęi. Ni beni eba ebadamo̧ mei lę aten̈

le, eke fè mofẽmo ke-dše ekõn no āhū
ke-te ńwei.
24. Ni Samuel kẽ man mū le fẽ ake:
Nyekwea moni Iehowa ehala le; edšake
mokomoko tamoole ye manbii le fẽ aten!
Ni man mū le fẽ bo oše amekẽ: *Mantše
yi aná wala! *1 Mań. 1, 25.
25. Keke ni Samuel gbaame *mantše-
yeli le gbenānii le, ni eńmā ewo wolo
mli, ni eńõ-ńmẽ Iehowa hīe. Ni Samuel
dšie man le fẽ gbe, ni mofẽmo te ewe.
* 8, 11. 5 Mose 17, 14—20.
26. Ni Saul hū yin ete ewe ye Gibea;
ni kākāloi ni Nyońmo etra ametšuii amli
le kele te.
27. Ši *yakagbomei komei kẽ: Té aafe
tẽn ni mone aahere woyiwalan? Ni ame-
gbe ehe guo, ni amebakeele noko. Ši efe
tamo noni enuu. * 11, 12.

Yitšo 11.

Keke ni Nahaš, Amonnyo le, fā ke-
ba, ni ebabo nsra ewo *Iabeš-Gilead he.
Ni Iabeš hīī le fẽ kẽ Nahaš ake: Oke-
wo akpāń, koni wosúmoo. * 31, 11.
2. Ni Nahaš, Amonnyo le, kẽame ake:
Ké nyeahā *mafāmo nyefẽ nyeninedšūrõ
hīnmeii le, dša no dāni mikenye aakpāń,
ni mańõ-fe kpa mafõ ši mahā Israel mū
le fẽ. * Ier. 39, 7.
3. Keke ni Iabeš onukpai le kẽle ake:
Ǹmẽwo gbe ke-yaši bie gbīī kpawo, koni
wotšū bofoi ke-ya Israel mādši le fẽ no,
ni kedši anáá moko abaherewo le, koni
wodše kpo woba ońõ!
4. Keke ni bofoi le ba Saul man Gibea
le, ni amebadšadše sane le ye man le toiian;
ni man le fẽ hole amegbẽi ano ni amefó.
5. Ni na, Saul nyie tšinai ase ke-dše
ńāno ke-ba; ni Saul kẽ: Meni feo man
le ni amefófõo ne? Ni amegbale Iabeš-
bii le asane le.
6. Ni beni Saul nu nakai wiemoi le,
*Nyońmo Mumo le bayi eno, ni emli
wo la naakpa. * Kods. 14, 6.
7. Ni emõmo tšinai enyo eflo amemli
kukudši, ni eńõ-hā bofoi le ni ameke-
yakpa Israel mādši le fẽ no ni amekẽ:
Mofẽmo ni baa ebanyiee Saul ke Samuel
se le, boni abafe etšinai ne! Keke ni
Iehowa he ńmińmi mõ man le, ni amedše
kpo ke-ba tamo nū kome. Kods. 19, 29.
8. Ni ekaneame ye Bezek, ni Israelbii
le anā ši akpei-ohai-etẽ, ni Iuda hīī le
akpei-nyońmai-etẽ.
9. Ni amekẽ bofoi le ni ba le ake:
Boni nyeyakẽ Iabeš-Gileadbii le ne: Wó
beni hūlū kẽ enā waā le, aahere nyeyi-
wala! Ni bofoi le ba amebakẽ Iabeš hīī
le, ni ametšui nyõ amemli.
10. Nohewo le Iabeš hīī le kẽ: Wó ni
dši wó le woodše kpo ke-ba nyeńõ, ni
nyefewo nofẽno ní sa nyehīe.
11. Ni eba mli ake dšetšereno le Saul
dša man le mli kui etẽ, ni ameba nsra
le ten ye lebi būbe le mli, ni ametfia
Amonbii le anii ke-yaši fane fintī; ni
eba mli ake mei ní fe le gbe fā āhū po
ni ameten mei enyo fee ye hekome.
12. Ni man le kẽ Samuel ake: Namo
dši moni kẽ ake: Aso *Saul po baye
wono mantše lo le? Oke nakai gbomei
le aba ni wogbeame! * 10, 27.
13. Ši Saul kẽ: Akagbe gbomo ko
ńmene; edšake ńmene *Iehowa etšu yi-
walaheremonii ye Israel. * 14, 45.
14. Ni Samuel kẽ man le ake: Nyebaa
ni wotea *Gilgal ni woyafe mantšeyeli
le ehẽ ye dšei! * 10, 8.
15. Ni man le fẽ te Gilgal, ni ameyawo
Saul mantše ye dšei ye Iehowa hīe ye
Gilgal; ni amešā šidā-afolei ye dšei ye
Iehowa hīe; ni Saul ke Israel hīī le fẽ
nyá babaõ dientše ye dšei.

Yitšo 12.

Ni Samuel kẽ Israel fẽ ake: Na, mibii
fẽ ni nyekẽmi le *mibo nyegbẽ toi, ni
†miwo mantše mihānye. * 8, 7. 22. † 11. 15.
2. Ni agbene na, mantše le nyie nye-
hīe ne. Ši mi le migbo ni miyi eyé,
ni mibihīī le, na, amekenye yo; ni mi
le minyie nyehīe ke-dše miblahīan āhū
ke-baši ńmene.
3. Na, mi ne; nyeyea odase nyešiami
ye Iehowa hīe ke emo ni efole mū le
hīe! Namo tšina mišõ? ni namo tedši
mišõ? alo namo yi miwa? namo amim
miye? alo namo den mihe nyõńnii ye

ıni afe ní maků mihle mafie esane no?
i matonye nădšiaň! 4 Mose 16, 15.

4. Ni amękę̄: Owakowo yi ni osă
rekowo amim, ni ošŏko nokonoko yę
oko deň.

5. Ni ekę̄amę akę: Iehowa dši odase-
ınyo ní yeo odase ešionye, ni emo ní
:olę mŭ lę dši odasefonyo ňmęnę gbl
ę, akę nyenako nokonoko yę mideň!
i amękę̄: Lę dši odasefonyo!

6. Ni Samuel kę̄ maň lę akę: Iehowa
ši moni fă Mose kę Aaron, kę moni
šie nyetšęmei lę kę-dšę Mizraim šikpoň
: no kę-ba lę.

7. Nohewo lę agbęnę nyedamoa ši, ní
ıikęnye akodšo yę Iehowa hle yę Ie-
owa dšalęnii fĕ ní efe ehănye kę nye-
šęmei lę ahewo.

8. Beni Iakob te Mizraim, ní nye-
šęmei lę blo tšę̄ Iehowa lę, kękę ni
ehowa tšŭ Mose kę Aaron, ni amę-
adšie nyetšęmei lę kę-dšę Mizraim kę-
a. ni amehă amębahl bię nę. 2 Mose 3, 7.

9. Ši beni amęhle kpa Iehowa, amę-
ıyoňmo lę, no lę, ehŏamę ehă *Sisera,
lasor ta lę no asafoiatšę lę, kę †Filisti-
ıii lę. kę **Moab maňtšę lę, ni amękeamę
ru. * Kods. 4, 2. † Kods. 10, 7; 13, 1. ** Kods. 3, 12.

10. Ni amęsă amęblo amętšę̄ Iehowa
ıi amękę̄: Wofe eša, edšakę wokwa
ehowa, ni woyasúmo Baalim kę Aš-
arot; ši agbęnę lę dšiemowo kę-dšę
rohenyeloi lę adeň, ni woosúmoo!

11. Kękę ni Iehowa tšŭ *Ierubaal kę
Bedan kę †Iefta kę **Samuel, ni edšie-
ıye kę-dšę nyehenyęloi lę adeň yę he-
ěhe kę-kpe, ni nyehl ši fefěfe.
* Kods. 6,14. † Kods. 11, 29. ** 1 Sam. 7, 8.

12. Ši beni nyena akę Nahaš, Amonbii
ę amaňtšę lę, efă nyeyino ta lę, nye-
tęmi akę: *Dabi! ši maňtšę aye wono!
šę Iehowa, nye-Nyoňmo lę, dši nye-
naňtšę. * 8, 19.

13. Nohewo lę agbęnę na, maňtšę lę
ıi nyetao ni nyebi lę nę; ni na, Ie-
ıowa ewo maňtšę ehănye.

14. Kędši nyeaše Iehowa gbeyei, ni
ıyeasúmolę, ni nyeabo egbě toi, ni nye-
šeň Iehowa kită lę hle atŭa lę, no lę
nye kę maňtšę ní yeo nyeno lę fĕ aanyie
Iehowa, nye-Nyoňmo lę, sę.

15. Ši kędši nyeboň Iehowa gbě toi,
ši tše moň nyeatše Iehowa kită lę hle
atŭa lę, no lę Iehowa nine aakă nyeno
tamo boni ekă nyetšęmei lę ano lę.

16. Nohewo lę agbęnę nyedamoa ši ní
nyekwea noko kpeteňkple ní Iehowa bafe
yę nyehle nę.

17. Ani dšee ňmăkŭ-be dši ňmęnę?
Mibatšę̄ Iehowa ní ehă nyoňmo ašimo
ni nu anę, koni nyená nyele akę nye-
nŏfŏň lę ní nyefe yę Iehowa hle kę
maňtšę ní nyebi nyehă nyehe lę da kple.

18. Kękę ni Samuel tšę̄ Iehowa, ni Ie-
howa hă nyoňmo šimo ni nyoňmo nę
nakai gbl lę. Ni maň lę fĕ še Iehowa
kę Samuel gbeyei naakpa.

19. Ni maň mŭ lę fĕ kę̄ Samuel akę:
Kpa Iehowa, o-Nyoňmo lę, fai ohă otšŭ-
dši, koni wokagboi, edšakę woňŏ efŏň
wofata wohe ešai lę fĕ he kę maňtšę ní
wobi wohă wohe lę.

20. Ši Samuel kę̄ maň lę akę: Nye-
kašea gbeyei! nyená nyefe nękę efŏň nę
fĕ moň, ši kělę nyekakpalea kę-dšea Ie-
howa sę, ši nyesúmoa Iehowa kę nye-
tšui fĕ!

21. Ni nyekagbalea he kroko, ni nye-
yanyie yakayakanii ní he bę senámo ní
*nyěě mo adšie lę asę, edšakę yakaya-
kanii ni. * 5 Mose 32, 37. 38.

22. Edšakę Iehowa gbęi kpeteňkple lę
hewo lę ekwaň emaň lę; edšakę esa Ie-
howa hle akę *ekęnye aafe emaň.
* 2 Mose 19, 6.

23. Ni mi hŭ, enę akagbalemi fŏňfŏ
akę mafe eša maši Iehowa ní *mafŏ fai-
kpamo kę nye hămo, ši moň matšŏnye
gbę kpakpa kę dšalę gbę. * 7, 8.

24. Gbeyei kękę *nyešea Iehowa, ni
nyesúmoalę yę anokwale mli kę nyetšui
fĕ; ši nyekwea nii wudši abo ní efe
ehănye. * 2 Maň. 17, 39.

25. Ši kędši nyeakă he nyefe nifŏdši-
anii lę, no lę aakpătă nye kę nyemaňtšę
lę fĕ hle.

Yitšo 13.

Saul ye maňtšę afi kome; ni beni eye
maňtšę lę afii enyo yę Israel no lę,

2. Saul hala mei akpei-etẽ yẹ Israel ehã ehe; amẹteń mei akpei-enyọ kẹ Saul yọ Mikmaš kẹ Betel goń lẹ nọ, ni mei akpe hũ kẹ Ionatan yọ Gibea yẹ Benyamin. Ni mań lẹ mli mei ní efẹ lẹ, edšie amẹteń mofẽmo gbẹ kẹ-te ebũ mli.

3. Ni *Ionatan yatfia Filistibii lẹ asrafoi ni yọ Geba lẹ anii; ni Filistibii lẹ nu he. Kẹkẹ ni Saul kpã tẹtrẹmantrẹ kẹ-kpẽle šikpoń lẹ nọ fẽ ekẽ: Ahã Hebribii lẹ anu! * 14, 49.

4. Ni Israel mũ lẹ fẽ nu akẹ: Saul eyatfia Filistibii lẹ asrafoi lẹ anii, ni Israel he edše fũ hũ ewo Filistibii lẹ. Ni abua mań lẹ nã kẹ-kpe ni amẹtiu Saul kẹ-te Gilgal.

5. Kẹkẹ ni Filistibii lẹ bua amẹhe nã kẹ-kpe ni amẹkẹ Israel abawu, amẹhĩe fĩlii akpei-nyoňmai-etẽ kẹ okpọňọiatšẹmei akpei-ekpa kẹ ta ní fã tamọ ňšọ nã šia; ni amẹfã kẹ-ba, ni amẹbabọ nsra yẹ Mikmaš yẹ Bet-Aven bokãgbẹ.

6. Ni beni Israel hĩĩ lẹ na akẹ efĩamẹ, edšakẹ ãhao mań lẹ, kẹkẹ ni mań lẹ yatẽtẽ amẹhe yẹ bui amli kẹ koŵeii amli kẹ tẹsãi amli kẹ mõdši amli kẹ fọdši amli.

7. Ni Hebribii lẹ ekomei efo Iordan kẹ-te Gad kẹ Gilead šikpoń lẹ nọ. Ši Saul lẹ eyẹ Gilgal lolo, ni mei lẹ fẽ nyie esẹ ni amẹhe mĩkpokpo.

8. Ni emẽ *gbĩĩ kpawo yẹ be ni Samuel eto lẹ nã; ši Samuel baa Gilgal; ni mań lẹ gbẹ fã yẹ ehe. * 10, 8.

9. Kẹkẹ ni Saul kẽ: Nyekẹ šã-afọle lẹ kẹ šidã-afọlei lẹ abahãami yẹ biẹ. Ni ešã šã-afọle lẹ.

10. Ni eba mli, beni egbe šã-afọle lẹ šã nã pẹ lẹ, na, Samuel ba; ni Saul dše kpo kẹlẹ yakpe, koni eflalẹ.

11. Ni Samuel kẽ: Meni ofe nẹ? Ni Saul kẽ: Edšakẹ mina akẹ mań lẹ egbẹ efã yẹ mihe, ni bo hũ obaa yẹ gbĩ ní ato lẹ nọ, ni Filistibii lẹ ebua amẹhe nã kẹ-kpe yẹ Mikmaš,

12. nohewọ lẹ mikẽ: Agbẹnẹ Filistibii lẹ aakpleke ši abatuami yẹ Gilgal, ni mikpako Iehowa fai; nohewọ ni mimĩa mihĩe, ni mišã šã-afọle lẹ.

13. Ni Samuel kẽ Saul akẹ: Oye k
šiai asane; oyeko Iehowa, o-Nyoňmọ
kitã ní ewoõ lẹ nọ; edšakẹ kũlẹ kpã
Iehowa bawadše omańtšẹyeli lẹ yẹ Isr
nọ kẹ-ya nãnọ.

14. Ši agbẹnẹ lẹ omańtšẹyeli lẹ dam
ši. Iehowa etao lẹdientšẹ *etšui nã
ko ehã ehe, ni Iehowa ewolẹ emań
nọ lumo; edšakẹ oyee kitã ní Ieho
woõ lẹ nọ. * Bọf. 13, 2

15. Ni Samuel te ši ni edšẹ Gilgal e
Gibea yẹ Benyamin. Ni Saul kane m
ni kẹlẹ yọ dšẹi lẹ, amẹyi aafe hĩĩ oh
ekpa.

16. Ni Saul kẹ ebi Ionatan kẹ mei
fata amẹhe lẹ hĩ Geba yẹ Benyamin;
Filistibii lẹ bọ nsra yẹ Mikmaš.

17. Ni ofõyelọi gbla amẹmli asafok
etẽ ni amẹfã kẹ-dšẹ Filistibii lẹ an
lẹń: asafoku kome tšõ Ofra gbẹ lẹ
kẹ-te Sual šikpoń lẹ nọ,

18. ni ku kome hũ tšõ Bet-Horon g
lẹ nọ, ni ku kroko lẹ tšõ hũsũ ní
kẹ-yaã Zeboim dšọ̃ lẹń gbẹ lẹ nọ kẹ-
ňã lẹ nọ gbẹ.

19. Agbẹnẹ *sõlọ ko sõlọ ko bẹ Isr
šikpoń mũ lẹ fẽ nọ; edšakẹ Filistibii
kẽọ akẹ: Kẹ́ afe nakai lẹ, no lẹ Heb
bii lẹ aasõ klantei lo akplọi ahã amẹh
* Kods. 5, 8

20. Ši Filistibii lẹ aňõ, Israelbii lẹ
yaã, ni amẹteń mofẽmo yatfaã etšinak
kẹ ededa kẹ elema kẹ ekọ̃i nã yẹ dš

21. Kẽlẹ amẹyẹ kitai ni akẹ-dšọ̃ t
nakọ̃ii lẹ kẹ adedai lẹ kẹ ninẽmọ-dad
lẹ kẹ lemai lẹ anã, ni akẹ-sãa tši
kplamọdadei lẹ hũ.

22. Ni eba mli akẹ tawũ gbĩ lẹ nọ
anaa klante lo akplọ ko yẹ mei ní fat
Saul kẹ Ionatan he lẹ ateń mokomo
deń; ši Saul kẹ ebi Ionatan deń pẹ a
eko yẹ.

23. Ni Filistibii lẹ asrafoi lẹ fã kẹ-
Mikmaš tšõmọhe lẹ.

Yĩtšo 14.

Agbẹnẹ eba mli akẹ gbĩ ko lẹ Saul
Ionatan lẹ kẽ oblanyo ní hĩeọ etawũ
lẹ akẹ: Ba ní wọte Filistibii lẹ asra
ní yọ sẹ lẹ gbẹ lẹ aňõ! Ši ekẽẽ et

ii Saul yẹ Gibea nãgbẽhe lẹ yẹ
So ní yọ Migron lẹ šiši; ni ta
. ehe lẹ aafe hĩĩ ohai-ekpa.
Ii Ahia, ní dši Eli bi *Pinehas
bod nyemi Ahitub bi lẹ, dši Ie-
osọfo yẹ Šilo, ni ewoọ *efod* lẹ.
ı lẹ lee akẹ Ionatan ete. *4, 19. 21.
ii tšṍmọhei ní Ionatan taoọ atšṍ
ıa Filistibii lẹ asrafoi lẹ ateṅ lẹ
nã ba yẹ fã kome nẹ, ni tẹsã
ba yẹ fã kome nẹ hũ; ni ekome
ii Bozes, ni ekome hũ gbẹi dši

kome lẹ nã mã kõyigbẹ yẹ Mikmaš
ni ekome hũ nã mã wuoyigbẹ yẹ
ıẹlẹnọ.
Ii Ionatan kẽ oblanyo ní hĩe eta-
lẹ akẹ: Ba ní wọte nẹkẹ fõlọi
afoi lẹ aṅõ! Ekolẹ Iehowa aatšu
àwọ; edšakẹ nokonoko etšĩĩ
wa nã akẹ ekẹ mei pĩ lo mei
here yiwala! *Kods. 7, 7. 2 Kron. 14, 10.
Ii etawũniihĩelọ lẹ kẽlẹ akẹ: Fe-
'ẽno ní yọ otšui mli; tšṍ ohe; na,
ohe bọni osumoọ.
Kẹkẹ ni Ionatan kẽ: Na, wọbafo
ya gbomei lẹ aṅõ, ni wọdšie wọhe
ọtšõamẹ.
Kẹdši amẹṅã wọyi akẹ: Nyewaã
beyinọ ní wọọbaninanye lẹ! no
wa wọdamọ wọnãdšiaṅ ni wọkwọṅ
amẹṅõ.
ii kẹdši ameaṅã wọyi akẹ: Nye-
kẹ-baã wọṅõ lẹ! no lẹ wọọte;
Iehowa eṅõamẹ ewo wọdeṅ. Ni
Sṍ okadi ahãwọ.
Ii beni amẹyi enyọ lẹ fẽ amẹdšie
kpo amẹtšõ Filistibii lẹ asrafoi
istibii lẹ kẽ: Na, Hebribii lẹ mĩ-
ɔ kẹ-mĩdšẹ bui ní amẹyatẽtẽ amẹhe
lẹ amli.
ii asrafoi lẹ here Ionatan kẹ eta-
ĩelọ lẹ no akẹ: Nyekwọa kẹ-baã
i wọtšõnye noko! Kẹkẹ ni Ionatan
wũniihĩelọ lẹ akẹ: Kwọ kẹ-nyie
ẹ-ba; ši Iehowa eṅõamẹ ewo Israel

Ii Ionatan nyie enidši kẹ enãdši
-kwọ, ni etawũniihĩelọ lẹ hũ nyie
Ii *amẹfiefie ši yẹ Ionatan hĩe;

bẽlẹ etawũniihĩelọ mĩgbegbẽamẹ kẹ-nyie
esẹ. *3 Mose 26, 7. 8.

14. Ni mei ní Ionatan kẹ etawũniihĩelọ
lẹ gbe kleṅkleṅ lẹ aafe mei nyoṅmai-
enyọ, yẹ šikpoṅ ní dalẹ aafe tšinai nta
hũmọ mlidšã nọ.

15. Ni ṅmiṅmi ba nsra lẹṅ yẹ ṅã lẹ
nọ kẹ ta mũ lẹ fẽ nọ; asrafoi lẹ kẹ
nihalọi lẹ, amẹ hũ ṅmiṅmi mõmọamẹ;
ni šikpoṅ hoso, ni etšṍ Nyoṅmọ he
ṅmiṅmi.

16. Ni Saul hebulọi ní yọ Gibea yẹ
Benyamin lẹ yakwẹ lẹ, na, asafo lẹ mli
mĩtšerẹ, ni amẹmĩgbẹ amẹmĩfã.

17. Kẹkẹ ni Saul kẽ mei ní fata ehe
lẹ akẹ: Nyekanea mei lẹ ni nyekwẹa
moni edše wọteṅ! Ni amẹkane, ni na,
Ionatan kẹ etawũniihĩelọ lẹ bẹ.

18. Ni Saul kẽ Ahia akẹ: Yaṅõ *Nyo-
ṅmọ adeka lẹ kẹ-ba biẹ! Edšakẹ no
mli lẹ Nyoṅmọ adeka lẹ yẹ Israelbii lẹ
aṅõ. *4, 3.

19. Ni eba mli akẹ, beni Saul kẹ osọfo
lẹ wieọ lolo lẹ, bú ní abú yẹ Filistibii
lẹ ansra lẹṅ lẹ mli bawa. Kẹkẹ ni Saul
kẽ osọfo lẹ akẹ: Su onine!

20. Ni Saul kẹ mei lẹ fẽ ní fata ehe
lẹ bua amẹhe nã kẹ-kpe, ni amẹte ta lẹ
nã; ni na, *mofẽmo klante kã enanyo
nọ, ni abú babaõ dientšẹ.
* Kods. 7, 22 2 Kron. 20, 23.

21. Ni asaṅ Hebribii ní kẹ Filistibii
lẹ yọ sá, ní kẹamẹ dšẹ šikpoṅ ní bọle-
amẹ kẹ-kpe lẹ nọ kẹ-ba nsra lẹṅ lẹ, amẹ
hũ amẹbafata Israelbii ní kẹ Saul kẹ
Ionatan yọ lẹ ahe.

22. Ni Israelbii fẽ ní eyatẽtẽ amẹhe
yẹ Efraim goṅ lẹ nọ lẹ, beni amẹnu akẹ
Filistibii lẹ edšo foi lẹ, amẹ hũ amẹba-
nyie amẹsẹ wã yẹ ta lẹṅ.

23. Ni Iehowa here Israel yiwala nakai
gbĩ lẹ. Ni tawũ lẹ foṅ kẹ-teke Bet-Aven.

24. Ni Israelbii lẹ na nõ nakai gbĩ lẹ;
edšakẹ Saul ekã kitã efõ maṅ lẹ nọ akẹ:
Alomọ mofẽmo ní aaye noko dãni dše
aana, koni atọ mihe owele yẹ mihenyẹ-
lọi lẹ anọ! Nohewọ lẹ maṅ lẹ mli moko-
moko esaa enã noko.

25. Ni mei lẹ fẽ yašẹ kõ ko mli, ni
wò dfere šikpoṅ lẹ.

26. Ni beni man̉ le̱ še̱ kō le̱ mli le̱,
na, wò tšereo̱ fieo̱ ši ne̱; ši mokomoko
ke̱ enine woo edãn̉; edšake̱ man̉ le̱ mīše
kitã le̱ gbeyei.
27. Ši Ionatan nuu beni etše̱ kã kitã
efō man̉ le̱ no̱ le̱; nohewo̱ le̱ en̉ō tšo
ní ehīe le̱ nã etšo̱ wò-agbaku le̱ mli, ni
en̉ō enine ewo edãn̉, ni ehīn̉me̱ii ano̱
tšere̱le̱.
28. Ke̱ke̱ tabilo̱i le̱ aten̉ moko here
no̱ ake̱: Otše̱ ekã kitã efō man̉ le̱ no̱
ake̱: Alomo̱ mofēmo ni aaye noko n̉me̱ne̱!
Ni man̉ le̱ mīto̱ biti.
29. Ni Ionatan kē̱: Mitše̱ ewo šikpon̉
le̱ amane mli; nyekwe̱a, bo̱ni mihīn̉me̱ii
ano̱ etšere̱mi, ní misa minã wò ne̱ fiō le̱.
30. Edši ake̱ n̉me̱ne̱ man̉ le̱ ye ame̱-
henye̱lo̱i le̱ anihãnii ni ame̱na le̱ bo̱ni
ame̱sumo̱o̱ kūle̱, ani agben̉ Filistibii le̱
ãhū fē ne̱ke̱?
31. Ni nakai gbī le̱ ame̱gbe Filistibii
le̱ ke̱-dše̱ Mikmaš ke̱-yaši Ayalon. Ni
eto̱ man̉ le̱ butū.
32. Ni man̉ le̱ tšē ke̱-te nihãnii le̱ ano̱,
ni ame̱mōmo̱ tōi ke̱ tšinai ke̱ tšinabii ni
ame̱gbeame̱ ye̱ šikpon̉; ni man̉ le̱ ye ke̱
*lá le̱. *3 Mose 3, 17
33. Ni ayagba Saul ake̱: Na, man̉ le̱
mīfe eša mīši Iehowa, ake̱-ní ame̱yeo̱ nii
ke̱ lá le̱. Ni ekē̱: Nyetō! Nyekokloa te̱
kpeten̉kple nyebahãami!
34. Ni Saul kē̱: Nyegbe̱a nyefãa man̉
le̱n̉, ni nyekē̱aame̱ ake̱: Mofēmo ke̱
etšina aba ni mofēmo ke̱ etō aba min̉ō
ye̱ bie̱, ni nyebagbeaame̱ ye̱ bie̱ ni nyeye,
ni nyekaye ke̱ lá le̱ ní nyeke̱-mīfe eša
nyemīši Iehowa! Ni man̉ mū le̱ fē le̱,
mofēmo hīe etšina ke̱-ba nakai nyō le̱n̉,
ni ame̱bagbe ye̱ dše̱i.
35. Ni Saul mã afo̱lešãlate̱ ehã Iehowa.
Ene̱ dši klen̉klen̉ afo̱lešãlate̱ ni emã ehã
Iehowa.
36. Ni Saul kē̱: Nyehãa wo̱kplekea ši
ke̱-nyiea Filistibii le̱ ase̱ nyōn̉, ni wo̱-
haame̱ ke̱-yaši dšetše̱remo̱ we̱le̱n̉n̉, ni
wo̱kašī ame̱ten̉ mokomoko! Ni ame̱kē̱:
Nofēno ni hī ye̱ ohīe le̱, femo̱! Ke̱ke̱ ni
osofo le̱ kē̱: Nyehãa wo̱tšia wo̱be̱n̉ke̱a
bie̱ ke̱-yaã Nyon̉mo̱ n̉ō!

37. Ni Saul *bi Nyon̉mo̱ ake̱: Ani
mikpleke ši ke̱-nyie Filistibii le̱ ase̱ lo?
Ani oodšieame̱ owo Israel de̱n̉ lo? Ši
ehããle̱ hetō nakai gbī le̱. *K. 18. 28, 8
38. Ke̱ke̱ ni Saul kē̱: Nyetšia nye-
be̱n̉ke̱a bie̱, nye man̉ le̱ mli onukpai le̱
fē; ni nyekwe̱a ake̱ nyeana nō mli ni
eša ne̱ yo̱ n̉me̱ne̱ lo!
39. Edšake̱ gbīīabo̱ ní Iehowa, Israel
yiwalaherelo̱ le̱, hīe kã ne̱, ke̱dši mibi
Ionatan tete mli ni yo̱ le̱, dša agbele̱!
Ši tabilo̱i le̱ aten̉ mokomoko efoo edãn̉.
40. Ke̱ke̱ ni ekē̱ Israel fē ake̱: Nye
le̱ nyeyea afã kome, ni mi ke̱ mibi Io-
natan hū aye afã kome. Ni man̉ le̱ kē̱
Saul ake̱: Noni hī ye̱ ohīe le̱, femo̱!
41. Ni Saul kē̱ Iehowa, Israel Nyo-
n̉mo̱ le̱, ake̱: Bu atēn̉! Ni *egbē Saul ke̱
Ionatan no̱, ni man̉ le̱ dše mli. *10, 20.
42. Ni Saul kē̱: Nyefōa mi ke̱ mibi
Ionatan hū no̱ ošikí! Ni egbē Ionatan no̱.
43. Ke̱ke̱ ni Saul kē̱ Ionatan ake̱:
Tšōmo̱mi *noni ofe! Ni Ionatan tšōle̱
ni ekē̱: Sa ke̱ke̱ mike̱ tšo ni mihīe le̱ nã
sa wò fiō misa minã; ni na, mibagbo!
*Ios. 7, 19.
44. Ni Saul kē̱: Ké̱ dšee gbo oogbo fī,
Ionatan, Nyon̉mo̱ afemi ne̱ke̱ ke̱ ne̱ke̱!
45. Ši man̉ le̱ kē̱ Saul ake̱: Aso Io-
natan ni etšu ne̱ke̱ yiwalaheremo̱ ni-
tšumo̱ kpeten̉kple ne̱ ye̱ Israel le̱ agbo?
Akaba mli nakai! Gbīīabo̱ ní Iehowa
hīe kã ne̱, eyiten̉ tšo̱i kome akanyō ši-
kpon̉; edšake̱ Nyon̉mo̱ eke̱-tšu nii n̉me̱ne̱
ne̱! Ni man̉ le̱ here Ionatan yiwala ni
agbeele̱.
46. Ni Saul fō Filistibii le̱ ase̱nyiemo̱
ni ekū ese̱ ke̱-ba. Ni Filistibii le̱ yin
ke̱-te ame̱dientše̱ ame̱dšē̱hei.
47. Ni beni Saul ye Israel no̱ man̉tše̱
le̱, eke̱ ehenye̱lo̱i fē ní bo̱lele̱ ke̱-kpe
le̱ wu, eke̱ Moab ke̱ Amonbii le̱ ke̱ Edom
ke̱ Zoba man̉tše̱mei le̱ ke̱ Filistibii le̱ wu.
Ni hefēhe ni etšō ehe ke̱-te le̱, eyeo̱ kūnim.
48. Ni efe ekã ni egbe Amalekbii le̱,
ni edšie Israel ke̱-dše̱ ame̱halo̱i le̱ aden̉.
49. Agbe̱ne̱ Saul *bihīī dši Ionatan
ke̱ Išwi ke̱ Malkišua; ni ebiyei enyo̱ le̱
hū agbe̱ii ne̱: kromo̱bi le̱ gbe̱i dši Merab,
ni gbekē le̱ gbe̱i dši Mikal. *1 Kron. 9, 39.

50. Ni Saul ńă lẹ gbẹi dši Ahinoam,
Ahimaaz biyō lẹ. Ni *eta lẹ nọ tatšẹ
ẹ gbẹi dši Abner, Saul tšẹkwē Ner bi lẹ.
* 17, 55.
51. Ni Saul tšẹ Kiš kẹ Abner tšẹ Ner
ẹ, Abiel bii ni.
52. Ni akẹ Filistibii lẹ wu ta ní nă
wa naakpa yẹ Saul yinọ lẹ fē. Ni kẹ́
Saul na nū hewalọ ko lo nū ekālọ ko
pẹ lẹ, kẹkẹ lẹ eńōlẹ kẹ-ba eńō.

Yitšo 15.

Ni Samuel kē Saul akẹ: Mi *Iehowa
tšū akẹ mibafọo mū miwoō emań Israel
nọ mańtšẹ lẹ; nohewọ lẹ agbẹnẹ, bo
Iehowa wiemọi lẹ agbē toi. * 10, 1.
2. Bọni Iehowa Zebaot kē nẹ: Mihīe
yẹ noni Amalek fe Israel lẹ nọ, bọni
ewolẹ ká yẹ gbẹteń, beni edšẹ Mizraim
ebaă lẹ. 2 Mose 17, 8—16. 5 Mose 25, 17—19
3. Nohewọ lẹ ya ni oyatfia *Amalek
nii, ni nyefeaamẹ kẹ nii fē ní ameyọ lẹ
musu, ni okabā amẹyi, ši ogbe nū kẹ
yō, gbekē kẹ fufoō, tšina kẹ tō, yoma
kẹ tedši fē. * 4 Mose 21, 2.
4. Ni Saul hă ayakpē mań lẹ kẹ-ba,
ni ekaneamẹ yẹ Telaim, hīī nanenọnyie-
lọi akpei-ohai-enyọ, kẹ Iuda hīī hū akpei-
nyońma.
5. Kẹkẹ ni Saul ba Amalek mań lẹ
he, ni ebawo ká yẹ dšō leń.
6. Ni Saul kē *Kenbii lẹ akẹ: Nye
lẹ nyeyaă, nyedšea Amalekbii lẹ ateń
nyeyaă, koni mikakpătănye kẹamẹ fē
hīe; edšakẹ nye lẹ nyefe Israelbii lẹ fē
edšūrō, beni amẹdšẹ Mizraim amẹbaă lẹ.
Kẹkẹ ni Kenbii lẹ dšе Amalekbii lẹ ateń
amẹte. * Kods. 1, 16.
7. Kẹkẹ ni Saul gbe Amalekbii lẹ kẹ-
dšẹ Havila kẹ-yaši Šur ni yọ Mizraim
hīe lẹ.
8. Ni emō Amalekbii lẹ amańtšẹ Agag
lẹ hīekālọ. ši mań mū lẹ fē lẹ efeamẹ
musu yẹ klante nă.
9. Ši Saul kẹ mań lẹ bă Agag yi, kẹ
tōi kẹ tšinai ní hī fē fē lẹ kẹ koloi ní
efifī lẹ kẹ tōgwanteńbii kẹ nofēno ní
hī lẹ, ni amẹsumọọ akẹ amẹfeọame mu-
su: ši nofēno ní dši yakanoko ni abẹ
he nitšumọ lẹ, no amẹfe musu.

10. Kẹkẹ ni Iehowa wiemọ ba Samuel
ńō akẹ:
11. Mifa mihe akẹ miwo Saul mańtšẹ;
edšakẹ ekpale yẹ misẹ. ni eyee mikitši
lẹ anọ. Ni edọ Samuel, ni eblọ etšẹ́
Iehowa nyōńnyōń fē.
12. Ni Samuel te ši māńkē mră, koni
ekẹ Saul ayakpe lebi, ni abatfa Samuel
adafi akẹ: Saul eba Karmel, ni na, eba-
mă kūnimyeli kaimọnō ehă ehe, ni ekū
esẹ ete ni ekpleke ši kẹ-te Gilgal.
13. Ni beni Samuel šẹ Saul ńō lẹ, Saul
kēlẹ akẹ: Iehowa adšọo! Miye Iehowa
kită lẹ nọ.
14. Ni Samuel kē: Ši meni dši tōi
ablọmọ ní dfere mitoiń nẹ, kẹ tšinai
ablọmọ hū ní minuọ nẹ mọ?
15. Ni Saul kē: Amalekbii lẹ ańō amẹ-
kẹ-dšẹ, mań lẹ bă tōi kẹ tšinai ní hī
fē fē lẹ ayi, koni amẹkẹ-bašă afọle amẹ-
hă Iehowa, o-Nyońmọ lẹ; ši nii ní efẹ
lẹ wọfeamẹ musu.
16. Kẹkẹ ni Samuel kē Saul akẹ: Da-
mọ ši ni magbao noni Iehowa kēmi nyō
neń! Ni ekēlẹ akẹ: Wiemọ!
17. Ni Samuel kē: Ani dšee beni *odši
bibiō yẹ bodientšẹ ohīe lẹ, ni otšō Israel
akutšei lẹ ayitšo. ni Iehowa fọo mū woō
Israel nọ mańtšẹ? * 9, 21.
18. Ni Iehowa tšūo ni ekē: Ya ni
oyafe Amalekbii ešafelọi lẹ amusu, ni
okẹamẹ awu kẹ-yaši beyinọ ni ookpătă
amẹhīe kwrakwra!
19. Ni mēhewọ mọ ni oboo Iehowa
gbē toi, ni otšē kẹ-te nihānii anọ, ni
ofe noni dši efōń yẹ Iehowa hīe nẹ?
20. Ši Saul kē Samuel akẹ: Mibo Ie-
howa gbē toi. ni mite hégbẹ ni Iehowa
tšūmi lẹ, ni mike Agag, Amalek mańtšẹ
lẹ, eba, ni Amalekbii lẹ mifeamẹ musu.
21. Ši mań lẹ ńō nihānii lẹ amli tōi
kẹ tšinai ní dši musunii lẹ amli ekpa-
kpai lẹ, koni amẹkẹ-bašă afọle amẹhă
Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, yẹ Gilgal.
22. Ši Samuel kē: Ani Iehowa náa
šă-afọlei kẹ gbē-afọlei ahe tšui
tamọ Iehowa gbē toibō lo? Na,
*toibō hī fē afọle, ni ninumọ hū
hī fē tōagboi afọ.
* Hos. 6, 6. Ies 1, 11 Mat. 9, 13; 12, 7.

23. Edšake̱ atũatšemo̱ le̱ etamo̱ klamo̱ eša nońń, ni toiwale̱ tamo̱ wo̱ńdšámo̱ ke̱ amãgãdšámo̱! Gbĩĩabo̱ ni okwa Iehowa wiemo̱ le̱ ne̱, le̱ hũ *ekwao mańtše̱ le̱ yeli! * 16, 1.

24. Ni Saul kē̱ Samuel ake̱: Mife eša, edšake̱ mitõ Iehowa kitã le̱ ke̱ bo hũ owiemo̱i le̱ ano̱; edšake̱ miše mań le̱ gbeyei ni miyabo ame̱gbē toi.

25. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, oke̱ mihe eša afami, ni oke̱mi akũ se̱ ke̱-ya, ní mayadšá Iehowa!

26. Ši Samuel kē̱ Saul ake̱: Mike̱o ekũũ se̱ ke̱-yaa; edšake̱ okwa Iehowa wiemo̱ le̱, ni Iehowa hũ ekwao mańtše̱yeli ye̱ Israel no̱.

27. Ni beni Samuel tšő ehe ni eyaã le̱, emõ ebò le̱ nãmũ le̱ mli, ni egbá.

28. Ni Samuel kē̱le̱ ake̱: Iehowa *egbá oke̱ Israel mańtše̱yeli le̱ teń ńme̱ne̱, ni eńõ-hã onanyo ko ní hĩ fèo. * 28, 17.

29. Ni asań moni dši Israel hewale̱ le̱ maleń, ni efań ehe hũ; edšake̱ dšee gbomo dšile̱ ní eefa ehe! 4 Mose 23, 19.

30. Ke̱ke̱ ni ekē̱: Mife eša; ši kěle̱ wo mihĩe nyam ye̱ mimań onukpai le̱ ke̱ Israel hĩe, ni oke̱mi akũ se̱ ke̱-ya, ní mayadšá Iehowa, o-Nyońmo̱ le̱!

31. Ke̱ke̱ ni Samuel kũ ese̱ ke̱-nyie Saul se̱; ni Saul yadšá Iehowa.

32. Ni Samuel kē̱: Nyeke̱ Agag, Amalekbii amańtše̱ le̱, abaã mińõ! Ni Agag ba eńõ ke̱ miše̱. Ni Agag kē̱: Le̱le̱ń, ake̱ gběle dšõmo̱ le̱ efoń ke̱-te!

33. Ni Samuel kē̱: Bo̱ni oklante ehã yei etšőmo̱ mei ní be̱ bii le̱, nakai onye hũ aatšő moni be̱ bi ye̱ yei ateń! Ni Samuel flo̱ Agag mli dukuduku ye̱ Iehowa hĩe ye̱ Gilgal.

34. Ke̱ke̱ ni Samuel yiń ke̱-te Rama; ni Saul hũ yiń ke̱-te ewe ye̱ Saul Gibea.

35. Ni Samuel baa ebanaa Saul dońń ke̱-yaši egběle gbĩ no̱; edšake̱ Samuel ye ńko̱mo̱ ye̱ Saul hewo̱, ni Iehowa fa ehe ake̱ ewo Saul mańtše̱ ye̱ Israel no̱.

Yĩtšo 16.

Ni Iehowa kē̱ Samuėl ake̱: Mĕ beyino̱ nońń ooye Saul he ńko̱mo̱ ke̱-yaši, edšake̱ ona ake̱ *mikwale̱ Israel no̱ mańtše̱ le̱ yeli? Wo okoń le̱ mli mũ obõ, ní oya; mibatšũo Išai, Betlehemnyo le̱, ńõ; edšake̱ miná mańtše̱ ye̱ ebihĩĩ le̱ ateń. * 15, 23 35.

2. Ni Samuel kē̱: Té mafe tēń ni mateń? Ké̱ Saul nu he le̱, eegbemi. Ni Iehowa kē̱: Ṅõ tšinabi ohĩe odě ke̱-ya, ni oyakē̱: Miba mibašã afo̱le mahã Iehowa.

3. Ni okpē Išai ke̱-ba afo̱le le̱ he, ni matšõo noni ofe, ni ofo̱ moni matšõo le̱ mũ ohãmi.

4. Ni Samuel fe noni Iehowa kē̱ le̱, ni eba Betlehem. Ni mă le̱ń onukpai le̱ ke̱le̱ bakpe ke̱ hekpokpomo̱, ni ame̱kē̱: *Toińdšo̱le̱ mli obaã ne̱ lo? * 2 Mań. 9, 18.

5. Ni ekē̱: Toińdšo̱le̱ń! afo̱lešã ke̱ Iehowa hãmo̱ miba ne̱; nyetšũa nyehe ni nyeke̱mi ayaã afo̱le le̱ he! Ni etšũ Išai ke̱ ebihĩĩ le̱ ahe, ni ekpēame̱ ke̱-te afo̱le le̱ he.

6. Ni eba mli ake̱, beni ame̱ba ni ena Eliab le̱, ekē̱: Moni Iehowa efo̱le̱ mũ le̱ damo̱ ehĩe ne̱!

7. Ši Iehowa kē̱ Samuel ake̱: Kãkwe̱ *ehĩeńtšo lo ekwo̱le̱ nyenyereńń le̱; ši misumo̱o̱le̱. Edšake̱ Iehowa kwe̱e̱ nii tamo̱ gbomo; edšake̱ gbomo le̱ ekwe̱o̱ kpono̱gbe̱nii, ši †Iehowa le̱ tšui ekwe̱o̱! * Bo̱f. 10, 34. † Lal. 7, 10.

8. Ke̱ke̱ ni Išai tšé̱ Abinadab, ni ehá ebaho ye̱ Samuel hĩe. Ni ekē̱: Mone̱ hũ Iehowa halakole̱!

9. Ni Išai hã Šama baho. Ni ekē̱: Mone̱ hũ Iehowa halakole̱!

10. Ke̱ke̱ ni Išai hã *ebihĩĩ le̱ ateń mei kpawo baho ye̱ Samuel hĩe. Ši Samuel kē̱ Išai ake̱: Iehowa halako mene̱mei! * 1 Kron. 2, 13—15.

11. Ni Samuel kē̱ Išai ake̱: Ani oblahĩĩ le̱ fĕ ne̱? Ni ekē̱: Efe̱ ame̱teń *gbekĕ le̱, ni na, ĕkwe̱ tõi. Ni Samuel kē̱ Išai ake̱: Tšũ ni ayańõle̱ ke̱-ba; edšake̱ wo̱woń šitrámo̱, ake̱ dša eba bie̱ dã. * 17, 14.

12. Ni etšũ ni ayańõle̱ ke̱-ba. Ši etšugõ ke̱ ehĩńme̱ii fe̱o, ni ké̱ okwe̱le̱ hũ, ehe ye̱ fe̱o. Ni Iehowa kē̱: Te ši! ni ofo̱le̱ mũ; edšake̱ le̱ pi ne̱!

13. Ke̱ke̱ ni Samuel wó mũ ke̱ koń le̱, ni *eńõ-fo̱le̱ ye̱ enyemimei le̱ ateń. Ni

umo yi David no ke-dše neke
ke-yaä ne fĕ. Kękę ni Samuel
yiń ete Rama. * 2 Sam. 2, 4; 5, 3.
:ne Iehowa Mumo le edše Saul
howa hãa mumo fõń ko ba-
18, 10.
Saul tšūdši lę kēlę akę: Na,
ko Nyoṅmo ehā haooo ne!
iuntšo akē etšūdši ní damo ehīe
ıęyatao nū ko ní le saṅkūtfā
)i le fĕ; ni aaba mli akę ké
ıā mumo fõń le ba ono le, koni
hī ahāo. 2 Mań. 3, 15.
Saul kē etšūdši le akę: Bēle
nū ko ní le saṅkūtfā dšogbāń
ni nyekęlę abaä miṅõ.
)blahīī le ateń mokome here
: Na, mina Išai, Betlehemnyo
ko ní le saṅkūtfā dšogbāń, ni
ı ke tawulo dšile, ele nii ni
: feo, ni Iehowa kele ye.
e ni Saul tšū bofoi ke-te Išai
Hā obi David ní ke tõi lę yo
ńõ!
šai ńõ tedši, ni eke abolo ke
oloto ke abotiabi tērelę, ni eke-
David nine no emādše Saul.
)avid ba Saul ńõ, ni ebasúmolę,
: naakpa, ni etšõ etawūniihīelo.
Saul tšū ate Išai ńõ ayakēle
David asúmomi, edšake mī-
ıe.
ebaā mli akę, ké Nyoṅmo hā
e ba Saul no le, David koö
etfaä: ni Saul he dšoölę ni
lę, ni mumo fõń le dšeo eno
* K. 14.

Yītšo 17.

Filistibii lę bua ametai lę anā
amębawu, ni amenā bakpe ši
ní dši Iuda nõ lę, ni amębabo
Soko kę Azeka teń ye Efes-

Saul kę Israel hīī le hū babua
kę-kpe, ni amębabo nsra yę Ela
ni amęgbá amęwo Filistibii lę.
Filistibii le dfere goń lę ekome
Israelbii le hū dfere goń lę
eši, ni dšõ kā amęteń.

4. Kękę ni nū tatšęlo ko dšę Fili-
stibii lę ansra lę mli edše kpo, atšéo
egbei akę Goliat, ni edšę *Gat, ni ekęlę
dši ninetaloi ekpa kę klakate kome.
* Ios. 11, 22.
5. Ni ebu akõble fai, ni ewo akõble
dama, ni edama lę tšīmo dši akõble
šekeli akpei-enumo,
6. ni ewo akõble tfakoto yę enādši
kę akõble tšęń yę ekõdši ateń;
7. ni ekplo nā tšo tamo mamalòlo
agbatšo, ni ekplo lę yitšo ṅmēo dade
šekeli ohai-ekpa; ni etšęṅhīelo nyie ehīe.
8. Ni ebaho edamo ši, ni ebo etšé
Israel tabiloi lę ni ekęamę akę: Mēba
nyedše kpo nyebagbá ta nę? Ani mi lę,
dšee Filistinyo dšimi, ni nye hū Saul
tšūdši dšinye? Nyefāa nū kome nyehāa
nyehe, ní ekpleke ši kę-ba miṅõ!
9. Kędši enyē ekemi wu ni egbemi
lę, no lę wootšõmo nyetšūdši; ši kędši
mi hū minyēlę ni migbelę lę, no lę nye
hū nyeatšõmo wotšūdši, ní nyesúmowo!
10. Ni Filistinyo lę kē: Mi lę *mībo
Israel tabiloi lę ahora ṅmęnę: nyedšiea
nū kome nyehāami, koni wowu!
* 2 Mań. 19, 4. 16.
11. Ši beni Saul kę Israel mū lę fĕ nu
nakai wiemoi lę ní Filistinyo lę wie lę,
ṅmiṅmi mõmoamę ni amęše gbeyei naakpa.
12. Ši David le *nakai Efratnyo ní dšę
Betlehem-Iuda ni atšéolę Išai lę bi dšilę;
ni eye bihīī kpānyo; ni Saul yino lę nū
lę egbo ni eye afii pī. * Yī. 16.
13. Ni Išai bihīī onukpai etē lę kę
Saul ete ta le; ni ebihīī etē ní te ta lę
agbeii dši *Eliab, ekromobi lę, kę eșęho
Abinadab lę kę Šama moni dši etē lę.
* 16, 6. 8. 9.
14. Ši David dši amęteń gbekē, ni onu-
kpai etē lę kę Saul ete;
15. ši David lę ké fe lę edšęo Saul
ṅõ le eyaä ni eyakweo etšę tõi lę ye
Betlehem.
16. Ši Filistinyo lę tšio bęṅkęo dā lebi
kę gbękę, ni ebadamoo ši, ni nakai ehīe
gbīī nyoṅmai-edfę soṅń.
17. Kękę ni Išai kē ebi David lę akę:
Ṅõ māmu *efa* kome nę kę abolo akwā-
boi nyoṅma nę, ni oša foi oya nsra lęń
oke-yahā onyemimei lę.

18. Ni oñõ kẽsui klatai nyoñma ne̱ ohã akpetše̱ le̱, ni okwe̱ bo̱ni onyemimei le̱ yo̱, ni oke̱ ame̱he okadi ko aba.

19. No mli le̱ Saul ke̱ ame̱ ke̱ Israel hĩĩ le̱ fẽ ye̱ Ela dšo̱ le̱ñ, ame̱ke̱ Filistibii le̱ mĩwu.

20. Ni David te ši lebi mãñkpa, ni etu tõi le̱ ewo no̱kwe̱lo̱ le̱ deñ, ni ewó nii le̱ ni eñõ-fie no̱ take̱ bo̱ni Išai fále̱ le̱, ni ebaše̱ fĩlii anãbuamo̱ he le̱; ši tabilo̱i le̱ edše kpo ame̱mĩbo̱ oše ke̱-ya ta le̱ nã.

21. Ši Israel ke̱ Filistibii le̱ fẽ egbá, ta mĩkwe̱ ta hĩe.

22. Ke̱ke̱ ni David šĩ edšatšu le̱ ehã moni kwe̱o̱ dšatšui le̱ ano̱ le̱, ni eša foi ke̱-te ta le̱ñ, ni eyañã enyemimei le̱.

23. Ni beni eke̱ame̱ wieo̱ lolo le̱, na, tatše̱lo̱ le̱ ní atšéo̱ egbe̱i ake̱ Goliat ni dši Filistinyo ní dše̱ Gat le̱, fã ke̱-dše̱ Filistibii le̱ ata le̱ mli ke̱-ba, ni ebawie nakai wiemo̱i le̱ noññ, ni David nu.

24. Ši beni Israel hĩĩ le̱ na nũ le̱, ame̱fẽ ame̱dšo foi ye̱ ehĩe, ni ame̱še gbeyei naakpa.

25. Ni Israelbii le̱ ateñ moko kẽ ake̱: Nto nyemĩna nũ ní baã ne̱? Israel ahorabo̱ kẽ ebaã ne̱, ni aaba mli ake̱ moni aagbele̱ le̱, mañtše̱ aafele̱ niiatše̱ agbo, ni eeñõ ebiyõ ehãle̱ gblã, ni eehã etše̱ we le̱ aye ame̱he ye̱ Israel!

26. Ke̱ke̱ ni David ke̱ hĩĩ le̱ ní eke̱damo̱ ši le̱ ake̱: Meni aafe ahã moni aagbe Filistinyo ne̱, ni eedšie ahorabo̱ ne̱ ye̱ Israel no̱ le̱? Edšake̱ namo po dši ne̱ke̱ Filistinyo fõlo̱ ne̱, ni ebo̱õ Nyoñmo̱ hĩekãlo̱ le̱ tai le̱ ahora ne̱?

27. Ni mei le̱ herele̱ no̱ nakai noññ ake̱: Ne̱ke̱ ke̱ ne̱ke̱ abafe ahã moni aagbele̱ le̱.

28. Ši enyemi nukpa Eliab nu beni eke̱ hĩĩ le̱ wieo̱ le̱; ni Eliab mli wo David la ni ekẽ: Mẽba oba bie̱? ni namo ošĩ tõi fiõ ní yo̱ ñã le̱ no̱ le̱ ohã? Mi le̱ mile olahõ ke̱ otšuiñ nifõdšianii le̱ momo, ake̱ ta le̱ kwe̱mo̱ hewo̱ kẽ oba ne̱!

29. Ni David kẽ: Meni mife? Ani ene̱ dšee sane ní he dšraã?

30. Ni etšó ehe ke̱-dše̱ emase̱i ehã mokroko, ni ewie bo̱ni ewie le̱ noññ. Ni mei le̱ to he hãle̱ ekoñ tamo̱ bo̱ni ame̱kẽle̱ tšutšu le̱.

31. Ni beni anu David wiemo̱i ní ewie le̱, ayatšĩ tã atšõ Saul, ni etšũ ayañõle̱.

32. Ni David kẽ Saul ake̱: Mokomoko tšui akafã ye̱ ehewo̱: otšũlo̱ aate eke̱ ne̱ke̱ Filistinyo ne̱ ayawu.

33. Ni Saul kẽ David ake̱: Onyẽñ oke̱ ne̱ke̱ Filistinyo ne̱ ayakpe ní oke̱le̱ awu; edšake̱ bo le̱ gbekẽ dšio, ni le̱ le̱ nũ tawulo̱ dšile̱ ke̱-dše̱ egbekẽbiiaši.

34. Ni David kẽ Saul ake̱: Otšũlo̱ kwe̱o̱ etše̱ tõi, ni ké dšata lo ošišibriši ba bamõ tõbi ko ke̱-dše̱ tõi le̱ ateñ le̱,

35. midše̱o̱ kpo miyatiuo̱le̱, ni mitfaãle̱ nõ, ni midšieo̱le̱ ye̱ edãñ; ni ké ete ši ewomi le̱, mimõ etšẽñ, ni mitfiaãle̱ nii, ni migbeo̱le̱.

36. Dšata ke̱ ošišibriši po le̱ otšũlo̱ egbe, ni ne̱ke̱ Filistinyo fõlo̱ ne̱ aatšõ tamo̱ ame̱teñ mokome, ake̱ nõ kẽ ní ebo̱õ Nyoñmo̱ hĩekãlo̱ le̱ tai le̱ ahora ne̱!

37. Ni David sã kẽ: Iehowa, moni dšiemi ke̱-dše̱ dšata ke̱ ošišibriši le̱ deñ le̱, le̱ eedšiemi ke̱-adše̱ Filistinyo ne̱ deñ! Ke̱ke̱ ni Saul kẽ David ake̱: Ya, ni Iehowa ke̱o aya!

38. Ni Saul ke̱ etadei wo David, ni eñõ akõble fai ebule̱, ni esã eñõ dama ewole̱.

39. Ni David ñmõ eklante le̱ ye̱ etade le̱ no̱, ni eka nyiemo̱; edšake̱ ekako ekwe̱ko dã. Ni David kẽ Saul ake̱: Minyẽñ mike̱ ene̱mei aya, edšake̱ mikako mikwe̱ko dã! Ni David dšie ye̱ ehe.

40. Ni eko̱ *edẽhĩemo̱tšo le̱ ehĩe, ni eyahala fo̱bite̱i enumo̱ ye̱ fã le̱ñ, ni eñõwo etõkwe̱lo̱i akotoku ni ehĩe le̱ mli, ni eko̱ ekromia le̱ ehĩe edẽ, ni etši ebe̱ñke̱ Filistinyo le̱. *1 Kron. 11, 23.

41. Ni Filistinyo le̱ nyie ke̱-mĩba, ni ebabe̱ñke̱ David; ni etše̱ñhĩelo̱ le̱ nyie ehĩe.

42. Ni beni Filistinyo le̱ fõ ehĩe ní ena David le̱, ebuule̱; edšake̱ gbekẽ dšile̱, *ni etšuo̱õ ke̱ ehĩe fe̱o. *16, 12.

43. Ni Filistinyo le̱ kẽ David ake̱: Ani gbé dšimi ni obaã mino̱ ke̱ tšo lo? Ni Filistinyo le̱ tšé̱ enyoñmo̱ eke̱-lomo̱ David.

44. Ni Filistinyo lẹ kẽ David akẹ: Ba miñõ, ni mañõ *ohelo mahã ñwei lofõdši kẹ ñãñ koloi! * Ezek. 39, 5.

45. Kẹkẹ ni David kẽ Filistinyo lẹ akẹ: Bo lẹ õba miñõ kẹ klante kẹ akplọ kẹ tšẹñ; ši mi lẹ mĩba oñõ yẹ Iehowa Zabaot ní dši Israel tai ni obọõame ahora lẹ a-Nyoñmọ lẹ gbẹi amli!

46. Ñmẹnẹ gbĩ nẹ Iehowa aadšieo awo mideñ, ni magbeo, ni mafo oyi, ni mañõ Filistibii ata lẹ mli gbohĩĩ lẹ mahã ñwei lofõdši kẹ šikpoñ lẹ nọ koloi awuyelọi ñmẹnẹ, koni šikpoñ mũ lẹ fẽ aaná ale akẹ Nyoñmọ ko yẹ Israel,

47. ni asafo ni ekpe nẹ fẽ aaná ale akẹ dšee klante lo akplọ Iehowa kẹhereọ mo yiwala; edšakẹ Iehowa nõ dši ta lẹ, ni eeñõnye ewo wọdeñ!

48. Ni eba mli akẹ, beni Filistinyo lẹ te ši ní enyie kẹ-baã ekẹ David abakpe lẹ. David he fe oyá, ni eša foi ekẹ Filistinyo lẹ yakpe yẹ tagbámọhe lẹ.

49. Ni David kẹ enine wo ekotoku lẹ mli ni ekọ tẹ yẹ mli, ni efõ akromia lẹ, ni etſa Filistinyo lẹ hĩenã, ni tẹ lẹ bote ehĩeñtšoñ, ni egbẽ ši ni ehĩe yabu ši.

50. Ni David kẹ akromia kẹ tẹ lẹ ye Filistinyo lẹ nọ kũnim, ni etſa Filistinyo lẹ nõ ni egbelẹ, tšẹ David ehĩee klante ko.

51. Kẹkẹ ni David ša foi, ni eyaho edamọ Filistinyo lẹ nọ, ni emõ eklante lẹ egbla kẹ-dšẹ ehebo lẹ mli, ni egbelẹ, ni eñõ-fo eyi. Ni beni Filistibii lẹ na akẹ amẹtatšẹlọ lẹ egbo lẹ, amẹdšo foi.

52. Kẹkẹ ni Israel kẹ Iuda hĩĩ lẹ te ši, ni amẹbọ oše, ni amẹyanyie Filistibii lẹ asẹ kẹ-yaši dšõ lẹ mli kẹ Ekron agbói lẹ anã. Ni Filistibii lẹ apilafoi lẹ nyõnyõi yẹ Šaaraim gbẹ lẹ nọ ãhũ kẹ-yaſie Gat kẹ Ekron tõ.

53. Ni Israelbii lẹ kũ amẹsẹ kẹ-dšẹ Filistibii lẹ asẹnyiemọ lẹ mli, ni amẹbaba amẹnsrai lẹ amli nii.

54. Ši David kọ Filistinyo lẹ yitšo lẹ, ni ekẹ-ba Ierusalem; ši etawũnii lẹ ekẹ-yato ebũ lẹñ.

55. Ši beni Saul na David yaã ekẹ Filistinyo lẹ ayakpe lẹ, ekẽ tatšẹ *Abner akẹ: Namo bi dši nẹkẹ oblanyo nẹ, Abner? Ni Abner kẽ: Gbĩĩabọ ní osusuma hĩe kã nẹ, mañtšẹ, milee! * 14, 50.

56. Ni mañtšẹ lẹ kẽ: Bo lẹ bi mo bi ní dši oblanyo lẹ.

57. Ni beni David eyagbe Filistinyo lẹ ní ekũ esẹ eba lẹ, Abner ñõlẹ, ni ekẹlẹ ba Saul hĩe, ni ehĩe Filistinyo lẹ yitšo lẹ yẹ edẽ.

58. Ni Saul kẽlẹ akẹ: Namo bi dšio, oblanyo? Ni David kẽ: Otšũlọ Išai, Betlehemnyo lẹ, bi dšimi.

Yĩtšo 18.

Ni eba mli akẹ, beni ekẹ Saul ewie egbe nã lẹ, Ionatan tšui mõ David, ni Ionatan sumọlẹ tamọ lẹdientšẹ ehe.

2. Ni Saul hũ *ñõlẹ nakai gbĩ lẹ noñũ, ni ekplẽẽ ní ekũ esẹ kẹ-ya etšẹ we lẹ doñũ. * 16, 22; 17, 15.

3. Ni *Ionatan kẹ David kpãñ, edšakẹ ẽsumọlẹ tamọ lẹdientšẹ ehe noñũ. * 19, 1; 20, 17; 23, 18. 2 Sam. 1, 26; 21, 7.

4. Ni Ionatan dšie ebò ní yọ ehe lẹ, ni eñõ-hã David, kẹ etadei lẹ ãhũ kẹmõ eklante lẹ kẹ egãi lẹ kẹ emlifĩnõ lẹ fẽ.

5. Ni David yaã hefẽhe ní Saul tšũọlẹ lẹ, ni *eyayeọ omanye; ni Saul ñõlẹ to hĩĩ tawulọi lẹ anọ, ni esa mañ mũ lẹ fẽ kẹ Saul tšũdši lẹ hũ ahĩe. * K. 14.

6. Ši eba mli akẹ, beni David kũ esẹ kẹ-dšẹ Filistinyo lẹ gbẽ mli ní amẹbaã lẹ, *yei lẹ dšẹ Israel mãdši lẹ fẽ mli ba kẹ lala kẹ dšõ, ni amẹbakpe mañtšẹ Saul kẹ mĩdši kẹ nyámọ kẹ ñoñoi. * Kods. 11, 34.

7. Ni yei lẹ ní fẹọ lẹ woọ lala ni amẹhereherẹọ nọ akẹ: Saul egbe ekpeikpei lẹ, ši *David egbe ekpei-nyoñmanyoñmai lẹ! * 21, 12; 29, 5.

8. Ni Saul mli wo la naakpa, ni wiemọ nẹ eñõõ enã, ni ekẽ: Amẹñõ akpeinyoñmanyoñmai amẹhã David, ši mi lẹ, amẹñõ akpeikpei amẹhãmi: ni meni efelẹ doñũ akẹ dša mañtšẹyeli lẹ!

9. Ni kẹ-dšẹ nakai gbĩ lẹ nọ kẹ-yaã lẹ Saul dšie ehĩe eka David.

10. Ni eba mli akẹ dšetšẹrenọ lẹ Nyoñmọ hã *mumọ fõñ ko bayi Saul nọ,

ni egri yẹ šīa lẹ; ni David mītſa saṅkũ
tamọ bọni efeọ dãnẹ lẹ, ni Saul hīe ekplọ
lẹ yẹ edeṅ. * 16, 14.
11. Ni Saul *fõ akplọ lẹ, ekẽ: Matšu
David kẹ-mõ gbogbo lẹ! Ni David ŵi
ehe šii enyọ sọṅṅ. * 19, 10; 20, 33.
12. Ni Saul še David gbeyei, edšakẹ
Iehowa kẹlẹ yẹ, ši Saul lẹ edše esẹ.
13. Nohewọ lẹ Saul dšielẹ kẹ-dšẹ ehe,
ni ewolẹ mei akpe nọ asafoiatšẹ; ni
enyieọ maṅ lẹ hīe kẹ-yaä kẹ-baä.
14. Ni David *yeọ omanye yẹ egbẹi
fẽ mli, edšakẹ Iehowa kẹlẹ yẹ. * K. 5.
15. Ni beni Saul na akẹ eyeọ omanye
dãnẹ lẹ, ešelẹ kọkõkọ.
16. Ši Israel kẹ Iuda fẽ sumoọ David,
edšakẹ lẹ enyieọ amẹhīe kẹ-yaä kẹ-baä.
17. Ni Saul kẽ David akẹ: Na mibi-
yõ nukpa Merab lẹ, mikẹlẹ bahão gblã;
bo lẹ femọ ekã ohãmi kẹkẹ, ni owu Ie-
howa tai lẹ! Edšakẹ Saul kẽ: Mi lẹ
minine akata ehe, ši Filistibii lẹ moṅ
anine ȧgbelẹ!
18. Ni David kẽ Saul akẹ: Namo dši-
mi, ni namei dši miwekumei alo mitšẹ
weku lẹ yẹ Israel, ni matšõ maṅtšẹ šãnũ?
19. Ši eba mli akẹ, beni šẹ be ní kũlẹ
aaṅõ Saul biyõ Merab lẹ ahã David lẹ,
*akẹlẹ hã Adriel, Meholatnyo lẹ, gblã.
* Kods. 15, 2.
20. Ši Saul biyõ Mikal lẹ mīsumọ David,
ni beni atſa Saul adafi lẹ, sane lẹ sa ehīe.
21. Ni Saul kẽ: Mikẹlẹ aahãlẹ, ní etšõ
tšõne ehãlẹ, ní Filistibii lẹ anine ágbelẹ.
Ni Saul kẽ David akẹ: Ṅmẹnẹ obatšõ
mišãnũ noni dši šii enyọ!
22. Kẹkẹ ni Saul fã etšũdši lẹ akẹ:
Nyetšõa nu šiši nyekẹ David awiea akẹ:
Na, maṅtšẹ lẹ tšui yẹ ohe, ni etšũdši
lẹ mīsumọ osane, nohewọ lẹ agbẹnẹ tšõ
*maṅtšẹ šãnũ! * 22, 14.
23. Ni Saul tšũdši lẹ wie nẹkẹ wiemọi
nẹ amẹwo David toiiaṅ; ši David kẽ:
Ani efeọnye akẹ maṅtšẹ šãnũ tšõmọ lẹ
fẹmọ sane ni? Ši mi lẹ, ohīafo dšimi,
ni abuumi tũtu ko.
24. Ni Saul tšũdši lẹ yakẽlẹ ekoṅ akẹ:
Bọni David kẽ nẹ.
25. Ni Saul kẽ: Nyekẽa David nẹkẹ:
Maṅtšẹ taoo ŵẹnii ko, akẹ dša Filisti-
bii lẹ afõnãlõi oha kẹkẹ, koni akẹ-to
maṅtšẹ he owele yẹ ehenyẹlọi lẹ anọ.
Ši Saul susu akẹ ekẹ-ahã enyõ yẹ Filistí-
bii lẹ anine nã.
26. Ni beni etšũdši lẹ yakẽ David nẹkẹ
wiemọi nẹ, eṅõ David nã akẹ ekẹ enẹ
aatšõ maṅtšẹ šãnũ; ni gbīī lẹ šẹko.
27. Ni David te ši ni eyiṅ ete, lẹ kẹ
ewebii lẹ, ni eyagbe Filistibii lẹ ateṅ
hīī ohai-enyọ. Ni David kẹ amẹfõnãlõi
lẹ ba, ni akane ahã maṅtšẹ lẹ pẹpẹpẹ,
koni etšõ maṅtšẹ lẹ šãnũ. Ni Saul ṅõ
ebiyõ Mikal ehãlẹ gblã.
28. Ni Saul na ni ekpá ši akẹ Iehowa
kẹ David yẹ, ni akẹ Saul biyõ Mikal
lẹ mīsumọlẹ.
29. Ni Saul sã *še David gbeyei babaṅ
fẽ tšutšu lẹ, ni Saul tšõ David henyẹlọ
egbīī lẹ fẽ. * K. 12
30. Ni Filistibii lẹ alumei lẹ dšeọ kpo
baä; ni ebaä mli akẹ befẽbe ní amẹfã
ta lẹ, David yeọ omanye fẽ Saul tšũdši
lẹ fẽ, ni egbẹi hehe naakpa.

Yitšo 19.

Ni Saul kẽ ebi Ionatan kẹ etšũdši lẹ
fẽ akẹ amẹgbe David; ši Saul bi Ionatan
*tšui yẹ David he naakpa; * 18, 3
2. ni Ionatan yatſa David adafi akẹ:
Mitšẹ Saul mītaoõ egbe; nohewọ lẹ agbẹ-
nẹ wọ́ lebi lẹ kwẹ ohe nọ, ni oyahī ni-
fīflaṅ he ko, ni otẽ ohe.
3. Ši mi lẹ mibadše kpo mayadamọ
mitšẹ masẹi yẹ ṅã lẹṅ heni oyọ lẹ, ni
mikẹ mitšẹ bagba ohe sane, ni kẹ́ mina
noko lẹ, makẽo.
4. Ni Ionatan wie David he ekpakpa
etšõ etšẹ Saul, ni ekẽlẹ akẹ: Maṅtšẹ
akafe etšũlọ David eša; edšakẹ efekoṅ
eša ko, ni asaṅ enitšumọi ní etšu ehão
lẹ hī naakpa.
5. Ni eṅõ ewala ehīe edeṅ, ni *eya-
gbe Filistinyo lẹ, ni Iehowa tšu yiwala-
heremọ nitšumọ kpeteṅkple ehã Israel
fẽ. Ona ni onyã he; mẽhewọ mọ ni oofe
eša oši lá ní eye bem lẹ, ní ogbe David
yakatſã? * 17, 50.
6. Kẹkẹ ni Saul bo Ionatan gbẽ toi;
ni Saul kã kitã ekẽ: Gbīīabọ ní Iehowa
hīe kã nẹ, agbeṅlẹ!

Ionatan yatšę David, ni Ionatan
nakai wiemǫi lę fẽ etšõlę. Ni
kę David ba Saul ńõ ekoń, ni
i yę ehĩe tamǫ tšutšu lę.
ta ba ekoń; ni David fã ni ekę
ii lę yawu, ni egbeamę butũ, ni
foi yę ehĩe.
ękę ni Iehowa hã mumǫ fõń lę
nǫ, ni etá ewe lę, ni ehĩe ekplǫ
eń, ni David mĩtfa sańkũ. 18,10.11
i Saul mĩtao ekę ekplǫ lę atšu
ę-mõ gbogbo; ši eša ehe kę-dšę
e, ni efõ akplǫ lę kę-yamõ gbo-
David dšo foi ni edše edeń nakai
.
ękę ni *Saul tšũ bǫfoi kę-te Da-
lę ní amęyasralę ní amęgbelę
Mikal, David ńã lę, kẽlę akę:
ɔheree osusuma yiwala nyõ nęń
lę abagbeo! * Lal. 59, 1.
ękę ni Mikal ši David kę-tšõ
nli kę-yi ši, ni eyiń ete ni edšo
dše edeń.
ękę ni Mikal wó amãgã efõ sã
ni eńõ abotia wolo nǫhãnõ eha
ɔę, ni eńõ mama eha he.
i beni Saul tšũ bǫfoi akę ayamõ
kę-ba lę, ekẽ: Ehe mĩye.
i Saul tšũ bǫfoi lę ekoń akę amę-
avid amękwę, ekẽ: Nyewóalę kę
nyebahãami ní agbelę.
i beni bǫfoi lę ba lę, na, amãgã
ę nǫ lę, ni abotia wolo nǫhãnõ
yitšogbę.
ękę ni Saul kẽ Mikal akę: Mẽ-
o ni oširiumi nękę, ni odšie mi-
lę gbę ni ete ni edše mideń nę?
al kẽ Saul akę: Lę ekẽmi akę:
ni gbę ní maya; mẽhewǫ ni ma-

David dšo foi ni edše edeń, ni
uel ńõ yę Rama, ni ebagbalę nii
aul efelę lę. Ni ekę Samuel fẽ
ahĩ ši yę Naiot.
i ayatfa Saul adafi akę: Na, Da-
Naiot yę Rama.
i Saul tšũ bǫfoi akę ayamõ David
ni beni amęna gbalǫi asafoku ní
kę Samuel ní dši amęnukpa ní
damǫ ši lę, Nyońmǫ Mumǫ ba Saul bǫfoi
lę anǫ, ni amę hũ amęgbagbai. 10, 10—12.
21. Ni beni ayagba Saul lę, etšũ bǫfoi
krokomei kę-te, ni amę hũ amęgbagbai
nakai nońń. Ni Saul sã tšũ bǫfoi kę-te
ekoń noni dši šii etẽ, ni amę hũ amę-
gbagbai.
22. Kękę ni lędientšę hũ eyiń kę-te
Rama, ni beni ešę nubu kpeteńkple ní
yǫ Seku lę he lę, ebi akę: Nẽgbę Sa-
muel kę David yǫ? Ni akẽ: Na, amę-
yę Naiot yę Rama.
23. Ni eyiń ete Naiot ni yǫ Rama lę,
ni Nyońmǫ Mumǫ yi lę hũ enǫ, ni ehĩe
gbã ãhũ kę-yaši beyinǫ ní eyašę Naiot
yę Rama.
24. Ni lę hũ ekplǫ ehe atadei, ni lę
hũ egba yę Samuel hĩe, ni ekã ši kę
ehe flo nakai gbĩ lę fanefane kę nyõń-
nyõń fẽ. Nohewǫ lę amękẽ: Ani Saul
hũ yę gbalǫi lę ateń?

Yĩtšo 20.

Ni David dšo foi kę-dšę Naiot yę
Rama, ni eba ni ebakẽ yę Ionatan hĩe
akę: Meni mife? meni dši mitõmǫ? ni
meni eša po mife otšę hewǫ ni etaoǫmi
egbe nę?
2. Ni ekẽlę akę: Dabida! ogboń! na,
mitšę efee noko wulu lo noko bibiõ, akę
dša ewó mitoi nǫ dã; ni mẽhewǫ mitšę
ańõ sane nę atẽmi? Ebęń!
3. Ni David sã kã kitã ni ekẽ: Le
otšę le akę mihĩe eba nyam yę ohĩe he-
wǫ ni ekẽ: Ionatan akale enę, ní mĩba-
dǫlę; ši kẽlę, gbĩlabǫ ní Iehowa hĩe kã
ní bo hũ osusuma hĩe kã nę, yęń akę
nanefã kome pę kã mikę gbẽle teń!
4. Kękę ni Ionatan kẽ David akę:
Nofẽno ní osusuma taoǫ lę, kẽmǫ, ni
mafe mahão!
5. Ni David kẽ Ionatan akę: Na, wǫ
lę nyõń hẽ badše, ni kũlę sa akę mikę
mańtšę ayatá ši aye nii; ši hã maya,
koni mayatẽ mihe yę ńã lę mli kę-yaši
gbĩ ní dši gbĩ etẽ lę gbękę.
6. Kędši otšę ná bi miši lę, no lę
kẽmǫ akę: David bimi gbę kpẽkpẽkpẽ
akę ẽša foi kę-ya Betlehem, emã lęń;

edšake̱ āšā afi afo̱le ye̱ dše̱i ahā weku le̱ fē.

7. Ke̱dši ekē̱ ne̱ke̱ ake̱: Odšogbāṅ! le̱, bēle̱ otšūlo̱ baná hedšo̱le̱; ši ke̱dši emli fū le̱, ná ole ake̱ emā efōṅ no̱ mí ye̱ emli.

8. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ femo̱ otšūlo̱ edšūrō; edšake̱ oke̱ otšūlo̱ *ekpāṅ Iehowa kpāṅmo̱! Ši ke̱dši efōṅ ko ye̱ mihe le̱, no le̱ bodientše̱ gbemi: ši mēhewo̱ ookplami oyahā otše̱? * 18, 3.

9. Ši Ionatan kē̱: Ene̱ akagbaleo fōṅfō! Ke̱dši male šrao ake̱ mitše̱ emā efōṅ no̱ mí ye̱ ohe le̱, ani mikē̱ṅo?

10. Ke̱ke̱ ni David kē̱ Ionatan ake̱: Ké̱ aleenō otše̱ aṅmēo nāša ko le̱, namo po aabakē̱mi?

11. Ni Ionatan kē̱ David ake̱: Ba ní wo̱dše kpo wo̱te ṅā le̱ no̱! Ni ame̱yi enyo̱ le̱ fē ame̱dše kpo ame̱te ṅā le̱ no̱.

12. Ni Ionatan kē̱ David ake̱: Iehowa, Israel Nyoṅmo̱ le̱, aaye odase, ké̱ mika mitše̱ mikwe̱ wó̱ lo wó̱se̱ be ne̱ yino̱ pe̱pē̱pe̱, ni mina ake̱ ekpakpa ko ye̱ hā David, ni mitšūū abaa oṅō abawóó otoi no̱ le̱:

13. no le̱ Iehowa afe Ionatan ne̱ke̱ ke̱ ne̱ke̱! Ši ke̱dši mitše̱ mīsumo̱ ake̱ efeo efōṅ le̱, mabawó otoi no̱, ni madšieo gbe̱ ni oya ye̱ hedšo̱le̱ mli, ni Iehowa ke̱o ahī ši take̱ bo̱ni eke̱ mitše̱ hī ši le̱.

14. Ni dšee gbīī abo̱ ní mihīe kā lolo ne̱ ke̱ke̱, ni ofemi Iehowa edšūrō ní mikagbo,

15. ši asaṅ kāhā omlihīle̱ le̱ se̱ mīfo ye̱ miwe le̱ no̱ gbīkogbīko; dabi, be mli ní Iehowa aaflo̱ David henye̱lo̱i le̱ ateṅ mofēmo ke̱-dše̱ šikpoṅ le̱ no̱ efie le̱ tete, káhā ese̱ mīfo.

16. Ke̱ke̱ ni Ionatan ke̱ David we le̱ kpāṅ ni ekē̱: Iehowa aawo David henye̱lo̱i le̱ anyōmo̱!

17. Ni Ionatan sā hā David kā kitā ekoṅ ye̱ *esuomo̱ ní eke̱-sumoo̱le̱ le̱ hewo̱; edšake̱ esumoo̱le̱ take̱ bo̱ni esumoo̱ le̱dientše̱ ehe. * 18, 3

18. Ni Ionatan kē̱le̱ ake̱: Wó̱ le̱ nyōṅ hē badše ni ababi oši, edšake̱ osēi le̱ no̱ bakā eflo.

19. Ni ke̱ oye gbīī etē le̱, kplekemo̱ ši mrāmrā ke̱-ba hégbe̱ ni oyatē ohe ye̱ ye̱ nitšumo̱ gbī le̱ no̱ le̱, ni ohī Ezel te̱ le̱ mase̱i.

20. Ni mi le̱ mibatšērē gāimlibii etē ke̱-ya mase̱igbe̱, tamo̱ noni oti mitšaš.

21. Ni na, mibatšū oblanyo le̱ ake̱: Yatao gāimlibii le̱! Ke̱dši mikē̱ oblanyo le̱ ake̱: Na, gāimlibii le̱ ye̱ ose̱gbe̱ ye̱ bie̱ ne̱, kō̱lo̱mo̱! le̱, no le̱ ba, edšake̱ hedšo̱le̱ ye̱ hāo, ni sane ko be̱, gbīlabe̱ ní Iehowa hīe kā le̱!

22. Ši ke̱dši mikē̱ gbekē le̱ ne̱ke̱ ake̱: Na, gāimlibii le̱ etekeo! le̱, no le̱ ya, edšake̱ Iehowa edšieo gbe̱.

23. Ši wiemo̱ ni mike̱o wie ne̱, na, Iehowa afe mike̱o teṅ odase ke̱-ya nāno̱!

24. Ke̱ke̱ ni David yatē ye̱ ṅā le̱ no̱. Ni eba mli ye̱ nyōṅ hē le̱ no̱ ake̱ maṅtše̱ le̱ ho etá ši ni ebaye nii.

25. Ni maṅtše̱ le̱ tá esēi le̱ no̱ ye̱ hégbe̱ ní etáa dā le̱, ye̱ sēi ni mā gbogbo he le̱ no̱; ši Ionatan te ši damo̱ ši, ni Abner tá Saul mase̱i, ši David gbe̱he le̱ kā eflo.

26. Kēle̱ Saul ekē̱ē̱ nokonoko nakai gbī le̱; edšake̱ esusu ake̱: Bene̱ noko efele̱, ni ehe tšee, le̱le̱ṅ ake̱ ehe tšee ši. 3 Mose 15. 5 Mose 23, 11.

27. Ni eba mli ake̱ dšetše̱reno̱ ni dši nyōṅ hē le̱ no̱ gbī ní dši gbī enyo̱ le̱, David gbe̱he le̱ kā eflo ekoṅ, ni Saul kē̱ ebi Ionatan ake̱: Mēhewo̱ ni Išai bi le̱ baa niyeli nyė ke̱ ṅme̱ne̱ fē ne̱?

28. Ni Ionatan here Saul no̱ ni ekē̱: David bimi gbe̱ kpēkpēkpē ake̱ ēya Betlehem,

29. ni ekē̱: Ṅmēmi gbe̱ ní maya, edšake̱ wo̱weku le̱ mīšā afo̱le ye̱ mā le̱ṅ, ni minyemi le̱ eše̱mi ake̱ miba; nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, ke̱dši mihīe eba nyam ye̱ ohīe le̱, hā ní maya ni mayasra minyemimei le̱! Nohewo̱ ni ebaa maṅtše̱ okplō le̱ he ne̱.

30. Ke̱ke̱ ni Saul mli fū wo Ionatan naakpa, ni ekē̱le̱ ake̱: Bo yō fōṅ ke̱ atūatšelo̱ bi! Ani milee ake̱ oṅō Išai bi le̱ ofe onanyo ni oke̱-wo bodientše̱ ohe ke̱ onye yayaiaṅ hīegbēle?

31. Edšake̱ gbīlabo̱ fē ni Išai bi le̱ hīe kā ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱, bo ke̱ omaṅtše̱yeli le̱ fē damo̱ṅ ši. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱

tšū ní ayaṅǒlẹ abahāmī; edšakẹ gbēle
bi dšilẹ!
32. Ni Ionatan here etšẹ Saul lẹ nọ
ni ekẹ̄lẹ akẹ: Mēba aagbelẹ? meni efe?
33. Kẹkẹ ni Saul *fōlẹ akplọ lẹ ní
ekẹ-gbelẹ. Ni Ionatan kẹ-na akẹ etšẹ
emā nọ mí akẹ eegbe David. *18, 11.
34. Ni Ionatan kẹ mlifū ni nā wa te
ši kẹ-dšẹ okplō lẹ he, ni eyee nii yẹ
nakai nyǒṅ lẹ nọ gbī ní dši gbī enyọ
lẹ nọ; edšakẹ David sane mīdọlẹ, akẹ
etšẹ ewolẹ hīegbēle nẹkẹ.
35. Ni eba mli akẹ dšetšẹrenọ lebi lẹ
Ionatan dše kpo kẹ-te ṅā lẹ nọ yẹ be
ni eto David lẹ mli, ni ekẹ gbekē fiō
ko nyie.
36. Ni ekẹ̄ egbekē lẹ akẹ: Ša foi ní
oyatao gāimlibii lẹ ní mitšērē lẹ! Ni
beni gbekē lẹ ša foi pẹ lẹ, etšē gāimli-
bi lẹ kẹ-tekelẹ.
37. Ni beni gbekē lẹ yašẹ heni gāi-
mlībi ní Ionatan tšē lẹ yọ lẹ, Ionatan
blọ gbekē lẹ yisẹ ni ekẹ̄: Ani dšee
gāimlibi lẹ etekeo lẹ lo?
38. Ni Ionatan sā blọ gbekē lẹ yisẹ
ekẹ̄: Femọ mrāmrā, ohe afe oyá, kada-
mọ ši! Ni Ionatan gbekē lẹ kǭlọ gāi-
mlibii lẹ ni ekẹ-ba enuntšọ lẹ ṅǒ.
39. Ši gbekē lẹ lee mli eko, Ionatan
kẹ David kẹkẹ le sane lẹ.
40. Kẹkẹ ni Ionatan ṅǒ enibii lẹ ehā
egbekē lẹ, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Baho, ni okẹ-
ya maṅ.
41. Beni oblanyo lẹ ete lẹ, David te
ši kẹ-dšẹ wuoyigbe lẹ, ni ekẹ *ehīe ba-
bu ši ni ekoto ši šii etē; ni amẹfọfō
amẹhe nā, ni amẹfófō amẹfie amẹhe nọ
āhū, ši David nō teke nọ. *1 Mose 33, 3. 4.
42. Ni Ionatan kẹ̄ David akẹ: Ya yẹ
hedšọlẹ mli! gbīlabọ kē ní wọyi enyọ
lẹ fē wọkāmọ kitā yẹ Iehowa gbẹi anọ
akẹ: Iehowa afe mikẹo kẹ miseši kẹ bo
hū oseši teṅ odase kẹ-ya nānọ lẹ!

Yitšo 21.

[Yi. 20, 43.] Ni David te ši ni eyiṅ
ete. Ši Ionatan ba mā lẹṅ.
2. [1.] Kẹkẹ ni David ba Nob yẹ
osọfo Ahimelek ṅǒ. Ni Ahimelek kẹ he-
kpokpomọ ba ekẹ David bakpe ni ekẹ̄-
lẹ akẹ: Mēba okometō onyie, ni moko-
moko fataa ohe nẹ?
3. [2.] Ni David kẹ̄ osọfo Ahimelek
akẹ: Maṅtšẹ ehāmi nitšumọ ko ni efá-
mi ni ekẹ̄mi akẹ: Kāhā mokomoko mīle
sane ní mitšūo yẹ he nẹ kẹ kitā ní mi-
woō nẹ! Ni miblahīī lẹ mihā amẹte hei
komei.
4. [3.] Ni agbẹnẹ, meni oyọ yẹ onine
nọ? hāmi aboloi enumọ lo nō mahīe mi-
deṅ, lo nofēno ní oona.
5. [4.] Ni osọfo lẹ here David nọ ni
ekẹ̄: Yaka abolo ko bẹ minine nọ, ši
*abolo kroṅkroṅ lẹ eko yọ; kẹdši obla-
hīī lẹ †etako yei ahe, kẹkẹ lẹ ehī.
* 3 Mose 24, 5—9. † 3 Mose 22, 3—7. 2 Mose 19, 15.
6. [5.] Ni David here osọfo lẹ nọ ni
ekẹ̄lẹ akẹ: Anọkwale mli lẹ aafe gbīī
etē ní wọyiṅ nẹ, wọtako yei ahe, no-
hewọ lẹ oblahīī lẹ anii lẹ yẹ kroṅkroṅ;
ni kẹdši nẹkẹ gbẹ nẹ he tšee lẹ, no lẹ
ṅmẹnẹ akẹ nii nẹ aafelẹ kroṅkroṅ.
7. [6.] Kẹkẹ ni osọfo lẹ kẹ abolo
kroṅkroṅ lẹ hālẹ, edšakẹ abolo ko abo-
lo ko bẹ dšẹi, akẹ dša hīe-mā-abolo lẹ
ní adšie yẹ Iehowa hīe, koni akẹ abolo
kla ayamā ši gbī nọ ní adšie lẹ noṅṅ lẹ.
Mat. 12, 3.
8. [7.] Agbẹnẹ lẹ nū ko ní dšẹ Saul
tšūdši lẹ ateṅ yẹ dšẹi nakai gbī lẹ, ní
atšī enā yẹ Iehowa hīe, ni egbẹi dši
*Doeg, Edomnyo lẹ, ní dši Saul kolo-
kwẹlọi lẹ ateṅ onukpa. *22, 9. 18.
9. [8.] Ni David kẹ̄ Ahimelek akẹ:
Ni kolẹ akplọ lo klante ko bẹ odeṅ yẹ
biẹ nẹ? Edšakẹ miklante kẹ minii tete
mikǭlọo mihīee mideṅ kẹ-baa; edšakẹ
āye maṅtšẹ sane lẹ he oyái!
10. [9.] Ni osọfo lẹ kẹ̄: Goliat, Filisti-
nyo lẹ, ní *ogbelẹ yẹ Ela dšǭ lẹṅ lẹ
klante lẹ, na, no aha he mama ni ekā
efod lẹ sẹ lẹ; kẹdši osumọ akẹ ookọ lẹ,
kọ, edšakẹ ekroko ko bẹ biẹ. Ni David
kẹ̄: Eko tamọọ no; ṅǒ-hāmi! *17, 50. 51.
11. [10.] Kẹkẹ ni David te ši ni edšo
foi nakai gbī lẹ yẹ Saul hīe, ni eyiṅ
ete Akiš, *Gat maṅtšẹ lẹ, ṅǒ.* Lal. 56, 1.
12. [11.] Ni Akiš tšūdši lẹ kẹ̄lẹ akẹ:
Ani dšee David, šikpoṅ lẹ nọ maṅtšẹ
lẹ nẹ? Ani dšee monẹ he lala alaš yẹ

dšõ mli akẹ̄ọ akẹ: Saul egbe ekpeikpei lẹ, ši David egbe ekpei-nyoṅmanyoṅmai lẹ? 18, 7; 29, 5.

13. [12.] Ni David ṅõ nẹkẹ wiemọi nẹ eto etšui mli, ni eše Gat maṅtšẹ Akiš gbeyei naakpa.

14. [13.] Ni etšake *enifemọ yẹ amẹhĩe, ni ekwa eye sẹkẹ yẹ amẹdeṅ, ni eṅmlã okadii yẹ agbó lẹ šĩnãi lẹ ahe, ni ehã eladšõ wu etšẽṅiaṅ kpọtọ̃. * Lal. 34, 1.

15. [14.] Kẹkẹ ni Akiš kẹ̄ etšũdši lẹ akẹ: Na, nyena akẹ nũ lẹ mĩye sẹkẹ; mẽhewọ mọ ni nyekẹlẹ ba miṅõ?

16. [15.] Ani mĩtao sẹkẹyelọi, hewọ ni nyekpla monẹ kẹ-ba ni ebafe sẹkẹyelọi anii yẹ mihĩe nẹ? Aso esa akẹ kũlẹ monẹ aaba miwe po, bẹ?

Yitšo 22.

Kẹkẹ ni David dše dšẹi ni edšo foi kẹ-te *Adulam tẹkplo lẹ mli. Ni beni enyemimei kẹ etšẹ we lẹ fẽ nu he lẹ, amẹkpleke ši kẹ-te eṅõ yẹ dšẹi. * Lal. 57, 1.

2. Ni mei fẽ ni awaãamẹ yi kẹ mei fẽ ni hĩe nyõdši kẹ mei fẽ ni w̃erẹ eho amẹhe lẹ bua amẹhe nã kẹ-ba eṅõ, ni eye amẹnọ asafoatšẹ, ni hĩĩ afe ohai-edſẹ sọṅṅ bafata ehe. Kods. 11, 3.

3. Ni David dše dšẹi kẹ-te Mizpe yẹ Moab, ni eyakẹ̄ Moab maṅtšẹ lẹ akẹ: Ofai nẹ, hã mitšẹ kẹ minye afã kẹ-ba ní amẹbahĩ nyeṅõ, kẹ-yaši beyinọ ní male noni Nyoṅmọ aafe ahãmi.

4. Ni eṅõamẹ kẹ-te Moab maṅtšẹ lẹ ṅõ, ni amẹkẹlẹ hĩ ši gbĩĩ abọ fẽ ní David yọ tẹkplo lẹ mli lẹ.

5. Ši gbalọ Gad kẹ̄ David akẹ: Kãhĩ tẹkplo lẹ mli, ši dše dšẹi ni oya *Iuda šikpoṅ lẹ nọ. Ni David yiṅ ni ete Heret kõ lẹ mli. * 23, 14. Lal. 63, 1.

6. Ni Saul banu akẹ ayana David kẹ mei ní kẹlẹ yọ lẹ. Ni Saul tá ši yẹ Gibea yẹ tamariske-tšo lẹ šiši yẹ goṅkpọ lẹ nọ, ni ehĩe ekplọ yẹ edeṅ, ni etšũdši lẹ fẽ damọ emasẹi.

7. Kẹkẹ ni Saul kẹ̄ etšũdši ní damọ ehe lẹ akẹ: Nyeboa toi, nye Benyaminbii! Ani Išai bi lẹ aahã nye fẽ ṅmõdši kẹ weintromi hũ, ni eewo nye fẽ akp[…] kpei atšẹmei kẹ ohahai atšẹmei hũ?

8. hewọ ni nye fẽ tſẽm nyekpãṅ m[…] yi nọ, ni mokomoko bẹ ni wóọ mit[…] nọ, akẹ *mibi lẹ kẹ Išai bi lẹ ekpã[…] ni mokomoko bẹ nyeteṅ ní misane dọ[…] lẹ, ní eewó mitoi nọ, akẹ mibi lẹ et[…] mitšũlọ lẹ ši ewomi, koni ewomi k[…] tamọ bọni eyọ ṅmẹnẹ gbĩ nẹ! * 18, 1[…]

9. Kẹkẹ ni *Doeg, Edomnyo lẹ, […] lẹ hũ edamọ Saul tšũdši lẹ amasẹi l[…] here nọ ni ekẹ̄: Mina Išai bi lẹ ní e[…] Nob yẹ Ahimelek, Ahitub bi lẹ, ṅõ; […] * K. 22. Lal. 52, 1[…]

10. ni ebi nii yẹ Iehowa ṅõ ehãlẹ, […] *ehãlẹ gbẹnọ niyenii, ni Goliat, Filist[…] nyo lẹ, klante lẹ hũ ekẹ-hãlẹ. * 21, 7–1[…]

11. Kẹkẹ ni Saul tšũ ayakpẽ osọ[…] Ahimelek, Ahitub lẹ bi lẹ, kẹ etšẹ w[…] lẹ ní dši osọfoi ní yọ Nob lẹ fẽ kẹ-b[…] Ni amẹfẽ amẹba maṅtšẹ lẹ ṅõ.

12. Ni Saul kẹ̄: Bo toi, bo Ahit[…] bi! Ni ekẹ̄: Nami, minuntšọ!

13. Ni Saul kẹ̄lẹ akẹ: Mẽba nyekpã[…] miyinọ, bo kẹ Išai bi lẹ, koni ohã[…] niyenii kẹ klante, ni obi nii yẹ Nyoṅm[…] ṅõ hũ ohãlẹ, koni ete ši ewomi ni ew[…] mi ká, tamọ bọni eyọ ṅmẹnẹ gbĩ nẹ?

14. Ni Ahimelek to he ehã maṅtšẹ […] ni ekẹ̄: Ši otšũdši lẹ fẽ ateṅ namo […] dši anọkwafo tamọ David, ni edši *ma[…] tšẹ šãnũ, ni okẹlẹ toọ adšina, ni eh[…] yọ nyam yẹ owe lẹ? * 18, 22. 27.

15. Ani ṅmẹnẹ dãni mibõi Nyoṅmọ […] bimọ kẹ lẹ hãmọ? Enẹ akagbalemi fõ[…] fõ! Maṅtšẹ akaṅõ sane efõ etšũlọ nọ […] mitšẹ we lẹ fẽ nọ; edšakẹ emli bi[…] dšio, ewulu dšio, otšũlọ lee mli ekome[…]

16. Ši maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Ahimelek, d[…] agbeo, bo kẹ otšẹ we lẹ fẽ!

17. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄ hebulọi ní da[…] emasẹi lẹ akẹ: Nyetšốmọa nyehe ni ny[…] gbea Iehowa osọfoi lẹ; edšakẹ amẹ […] amẹnine fata David he, ni asaṅ am[…] akẹ foi edšeọ lẹ, ni amẹwóó mitoi […] Ši maṅtšẹ lẹ tšũdši lẹ ekplẽẽ akẹ a[…] akpã amẹninẹ mli yẹ Iehowa osọfoi lẹ a[…]

18. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄ Doeg a[…] Bo lẹ, tšố ohe, ni oṅõ-to osọfoi lẹ a[…] Ni Doeg, Edomnyo lẹ, tšố ehe, ni e[…]

foi lẹ ano. ni nakai gbĭ lẹ no̱ lẹ
lĭ nyoṅmai-kpānyo̱ kẹ enumo̱ so̱ṅṅ
klala *efod*.
Ni *Nob ni dši oso̱foi lẹ amaṅ
ẹ klante gbe emli bii lẹ, hĭĭ kẹ
bekēbii kẹ fufo̱bii, kẹ tšinai kẹ
kẹ tōi fĕ lẹ ekẹ klante gbe. *21, 2.
Ši Ahitub bi Ahimelek bihĭĭ lẹ
ıokome ni atšéo̱lẹ Abiatar lẹ dše
edšo foi kẹ-tiu David.
Ni Abiatar yagba David akẹ Saul
ehowa oso̱foi lẹ.
Ni David kē̱ Abiatar akẹ: Nakai
bēbe ni *Doeg, Edomnyo lẹ, yo̱
: mile akẹ kēmo̱ noṅṅ ebaya eyakē̱
mi mihā enẹ ba otšẹ we lẹ susu-
fē ano̱ nẹ! *K. 9.
)kẹmi ahi ši. kāše gbeyei! edšakẹ
:aoo̱ mi agbe. lẹ noṅṅ taoo̱ bo hū
ši kẹ oyẹ miṅō lẹ, oofe fefēfe.

Yitšo 23.

ayagba David akẹ: Na. Filistibii
*Keila mīwu, ni amẹmiha ṅmāšā-
*Ios. 15, 44.
Ni David bi Iehowa akẹ: Ani mi-
miyatfia nẹkẹ Filistibii nẹ anii?
owa kē̱ David akẹ: Ya ni oyatfia
bii lẹ anii ni ohere Keila yiwala.
Ši David webii lẹ kēlẹ akẹ: Na,
la biẹ nẹ po lẹ wo̱mīše gbeyei, ši
)o noni wo̱o̱te Keila ni wo̱kẹ Fi-
i atai lẹ ayawu?
Kẹkẹ ni David sā yabi Iehowa
Ni Iehowa to he ehālẹ akẹ: Te
oya Keila; edšakẹ mibaṅō Filisti-
mawo odeṅ!
Kẹkẹ ni David kẹ ewebii lẹ yiṅ
Keila, ni ekẹ Filistibii lẹ yawu.
amẹkoloi kẹ-te. ni *egbeamẹ bu-
:i David here Keilabii lẹ ayi-
*19, 8.
Ši eba mli akẹ, beni Ahimelek bi
ır *dšo foi kẹ-te David ṅō yẹ
lẹ, ehīe *efod* kẹ-te. *22, 20.
Ni ayagba Saul akẹ David eba
Ni Saul kē̱: Nyoṅmo̱ etulẹ ewo
edšakẹ ni eyabote maṅ ko ni yo̱

agbói kẹ amẹsẹ adabāṅi amli nẹ, esá
ehe yi.
8. Ni Saul hā ayakpē maṅ mū lẹ fē
kẹ-kpe ni afā ta, ni amẹkpleke ši kẹ-
ya Keila, koni amẹyasá David kẹ ewe-
bii lẹ ayi.
9. Ni beni David ná le akẹ Saul eto
ehe yiṅ fōṅ lẹ, ekē̱ oso̱fo Abiatar akẹ:
*Okẹ *efod* lẹ aba biẹ! *30, 7
10. Ni David kē̱: Iehowa, Israel Nyo-
ṅmo̱! otšūlo̱ enu akẹ Saul mītao aba
Keila, ni ebakpātā maṅ lẹ hie yẹ mi-
hewo̱:
11. ani Keilabii lẹ aadšiemi awo edeṅ
lo? ani Saul aakpleke ši aba lẹleṅ, ta-
kẹ bo̱ni otšūlo̱ enu lẹ lo? Iehowa, Israel
Nyoṅmo̱, mīkpao fai, kēmo̱ otšūlo̱! Ni
Iehowa kē̱: Hō, eeba.
12. Ni David kē̱: Ani Keilabii lẹ aadšie-
mi kẹ miwebii lẹ amẹwo Saul deṅ lo? Ie-
howa kē̱: Amẹadšieo amẹhā.
13. Kẹkẹ ni David kẹ ewebii aafe mei
ohai-ekpa lẹ te ši ni amẹdše Keila, ni
amẹyiṅ amẹte hefēhe ni amẹná. Ni beni
ayagba Saul akẹ David edšo foi kẹ-dšẹ
Keila lẹ, efō ta lẹ fā lẹ.
14. Ši David yahi *ṅā lẹ no̱ yẹ tẹ-
kploi lẹ amli, ni eyahī goṅ ko no̱ yẹ
Zif ṅā lẹ no̱. Ni gbī-fē-gbī Saul mītao-
lẹ; ši Nyoṅmo̱ kẹlẹ woo edeṅ *K. 19; 24, 1.
15. Ni David na akẹ Saul efā kẹ-ba
ebataolẹ egbe; ši David yẹ Zif ṅā lẹ no̱
yẹ kō lẹ mli.
16. Ni Saul bi Ionatan te ši ni eyiṅ
ete David ṅō yẹ kō lẹ mli, ni eyawolẹ
hewalẹ yẹ Nyoṅmo̱ mli.
17. Ni ekēlẹ akẹ: Kāše gbeyei, edšakẹ
mitšẹ Saul nine šẹū ono̱, ši bo ooye Israel
no̱ maṅtšẹ, ni matšō osẹmo; ni mitšẹ Saul
dientšẹ *le nakai. *20, 30. 31; 24, 21.
18. Ni ameyi enyo̱ lẹ fē *amẹkpāṅ yẹ
Iehowa hie. Ni David hī kō lẹ mli, ši
Ionatan yiṅ ete ewe. *18, 3
19. Kẹkẹ ni *Zifbii lẹ yiṅ kẹ-ba Saul
ṅō yẹ Gibea amẹbakē̱: Ani dšee David
ebatē ehe yẹ wo̱ṅō yẹ kō leṅ tẹkploi lẹ
amli, yẹ Hakila goṅkpo̱ lẹ ni yo̱ ṅā kpatā
lẹ wuoyigbẹ lẹ no̱ lẹ? *26, 1. Lal. 54, 2.
20. Nohewo̱ lẹ agbenẹ, maṅtšẹ, takẹ
bo̱ni otšui taoo̱ ši akpleke lẹ, kplekemo̱

ši ni oba, ni wǫsane dši akę wǫǫdšielę
wǫwo mańtšę deń.
21. Ni Saul kẽ: Iehowa adšõnye akę
nyenami mǫbǫ!
22. Agbenę nyeyaä ni nyeyataoa mli
dšogbäń, ni nyekwę ni nyele efęmǫhe
kę moni nalę yę dšęi, edšakę akẽmi akę
ele ńä naakpa dientšę.
23. Nohewǫ lę nyekwęa ní nyelea tẽ-
mǫhei hei ní eyatẽǫ ehe yę lę fẽ, ni ké
nyele mli potẽ lę, nyebaä mińõ ekoń,
ni mikęnye aate. Ni aaba mli akę, kę-
dši eyę šikpoń lę nǫ lę, no lę mataolę
fitšofitšo kę-akpa Iuda akpei abǫ lę fẽ nǫ!
24. Ni amęte ši ni amętšő Saul hĩe kę-
te Zif. Ši David kę ewebii lę yę Maon
ńä lę nǫ, yę dšõ-šikpoń lę nǫ yę ńä
kpatä lę wuoyigbę.
25. Ni Saul kę ewebii lę yiń amete lę
taomǫ. Ni ayagba David, ni ekpleke ši
kę-te tęsä lę mli, ni ehĩ ši yę Maon ńä
lę nǫ. Ni beni Saul nu lę, eńõ-fie Da-
vid sę kę-ba Maon ńä lę nǫ.
26. Ni Saul nyie goń lę biegbę, ni
David kę ewebii lę nyie goń lę sęgbę;
ni Saul he gbeyei nä lę David mĩye
oyái ní edše dšęi, edšakę Saul kę ewe-
bii lę mĩsá David kę ewebii lę ayi, koni
amęmõmǫamę.
27. Ši bǫfo ko ba Saul ńõ bakẽlę akę:
Ohe afe oyá ní oba, ši Filistibii lę eba
amębaha šikpoń lę.
28. Nohewǫ lę Saul fõ David sęnyie-
mǫ, ni eyiń ete ekę Filistibii lę yakpe;
nohewǫ lę atšéǫ dšęi akę Sela-Hamahe-
lekot.

Yitšo 24.

(Kwę Yi. 26.)

Ni David dše dšęi ni eyahĩ Engedi
tękplo lę mli.
2. Ni eba mli akę, beni Saul kũ esę
kę-dšę Filistibii lę asęnyiemǫ eba lę,
abagbalę akę: Na, David yę Engedi ńä
lę nǫ.
3. Kękę ni Saul ńõ hĩĩ akpei-etẽ ní
ahalaamę kę-dšę Israel fẽ mli, ni eyiń
ete eyatao David kę ewebii lę yę dúdši
atęsäi lę anǫ.
4. Ni beni ešę tõiatšũi lę ahe yę gbę
lę nǫ, heni tękplo ko yǫ lę, Saul te mli
ní eyawa enane; ši *David kę eweb
lę trá bu lę sęgbę. *Lal. 142, 1.
5. Ni David webii lę kẽlę akę: N
gbĩ ní Iehowa kẽo akę: Na, madšie oh
nyęlǫ lę mawo odeń, koni ofelę bǫni
ohĩe lę, nę! Kękę ni David te ši,
eyafo Saul bò lę nä nĩgĩ.
6. Ši fe sę lę eba mli akę David tšu
folę ŵĩ yę Saul bò lę nä ní eyafo lę hew
7. Ni ekẽ ewebii lę akę: Iehowa ak
hä enę mĩgbalemi fõńfõ akę mafe m
nuntšǫ, moni Iehowa efǫlę mũ lę, nę
noko, akę *makpä minine mli yę en
edšakę moni Iehowa efǫlę mũ dšilę.
*2 Sam. 1, 14. Lal. 105, 15.
8. Ni David kę nękę wiemǫi nę wa
ewebii lę, ni ekplẽẽamę ní amęte ši am
wo Saul. Ni Saul te ši kę-dšę tękplo l
ni eyi egbę lę nǫ.
9. Kękę ni fe sę lę David hũ te
ni edše kpo kę-dšę tękplo lę mli,
eyablǫ Saul yisę ekẽ: Minuntšǫ ma
tšę! Ni beni Saul kwę esę lę, Dav
kę ehĩe bu ši ni ekotolę.
10. Ni David kẽ Saul akę: Mẽhe
oboǫ mei anä wiemǫi atoi akę: Na, D
vid mĩtaoõ efõń lę?
11. Na, ńmęnę gbĩ nę ona kę ohĩńmę
bǫni Iehowa dšieo ewo mideń ńmęnę
tękplo lę mli; ni meikomei kẽmi a
migbeo, ši kẽlę migbeeo, ni mikẽ: M
kpäń minine mli yę minuntšǫ nǫ; edša
moni Iehowa efǫlę mũ dšilę!
12. Asań mitšę, kwę, hẽ, kwę obò
näbu mihĩe yę mideń nę! edšakę nõ
ní mifo obò lę näbu ni migbeeo nę,
ole ni oyo akę efõń ko lo tõmǫ ko
miyiń, ni mifekoõ eša ko, ši kẽlę bo
õgbǫbi misusuma ní ogbemi.
13. Iehowa akodšo mikęo teń, ni
howa nońń atǫ mihe owele yę onǫ;
mi lę minine esań ohe! Rom. 12, 19. 1 Pet. 2,
14. Takę bǫni blema abę lę kęǫ
Meifõdši adeń nõfõń dšęǫ; ši mi lę
nine esań ohe.
15. Namo sę po Israel mańtšę efä k
kę-nyie nę? namo po otiuǫ nę? G
gbonyo ni, lǫpo ni!
16. Ši Iehowa aafe atẽńbulǫ, ni ee
dšo mikęo teń, ni eekwę, ni eeye

mi, ni eebumi bem ni edšiemi

ɔba mli akẹ, beni David kẹ Saul
e wiemọi nẹ egbe nä lẹ, Saul
nẹ lo, mibi David? Ni Saul
nọ ni efó.
ekẽ David akẹ: Odša fèmi;
ɔni ofeọmi ekpakpa lẹ, bëlẹ mi
efõn.
nẹ otšõ fañn, bọni ofemi edšürõ
nõ kẽ ní Iehowa tumi ewo
ɔgbeemi lẹ.
akẹ kẹ gbomo ko nine šẹ ehe-
lẹ, aso eehä ekẹ ehe aya fe-
hewọ lẹ Iehowa aawoö nyõmọ
ẹ noni ofe ohämi ñmenẹ nẹ hewọ.
agbenẹ lẹ, na, *miná mile akẹ
ye mañtšẹ lẹ, ni Israel mañtšẹ-
ađamọ ši šiñn yẹ odeñ. * 23, 17.
ewọ lẹ agbenẹ na Iehowa otšõ-
flọñ misešibii ní aaba yẹ misẹ
ofien, ni ogbeñ migbẹi yẹ mi-
.
David kä Saul kitä lẹ. Kẹkẹ
iñ ete ewe; ši David kẹ ewe-
ɔ kẹ-te tẹkplo lẹ mli.

Yitšo 25.

amuel bagbo; ni Israel fẽ ba-
e na ni amẹfólẹ, ni amẹfülẹ yẹ
Rama. Kẹkẹ ni David te ši ni
i kẹ-te Paran ñä lẹ nọ. * 28, 3.
nũ ko yẹ Maon, ni enitšumọ yẹ
ni nũ lẹ gbomo agbo dientšẹ ni.
wanteñi akpei-etẽ kẹ abotiai hũ
ẽku etõi lẹ ahetšọi yẹ Karmel.
lẹ gbẹi dši Nabal, ni eñä gbẹi
il, ni edši yõ ko ni yọ dfẽñ-
ɔäñ, ni ehe hũ yẹ feo; ši nũ
i, ni enifemọnii hũ ehĩi; ni
eb we lẹ.
David nu he yẹ ñä lẹ nọ akẹ
ku etõi ahetšọi.
David tšũ oblahĩi nyoñma, ni
oblahĩi lẹ akẹ: Nyeyaä Karmel
ñõ, ni nyeyañäalẹ nyehäami.
i nyekẽalẹ nẹ: Hä omanye aba!
ɔhäo, ni hedšọlẹ ahä owe lẹ, ni
hä nofẽno ní oyọ!

7. Ni agbẹnẹ minu akẹ oyẹ tõhe-
tšọikulọi; agbẹnẹ lẹ otõkwẹlọi lẹ kẹ-
wọ bahĩ ši lẹ, wọfeeamẹ efõñ ko, ni asañ
amẹnokonoko elädšee gbĩiabọ fẽ ní amẹ-
yọ Karmel lẹ.
8. Bi o-blahĩi lẹ ni amẹagbao; nohe-
wọ lẹ hä oblahĩi lẹ ahĩe aba nyam yẹ
ohĩe; edšakẹ gbĩ kpakpa nọ wọba yẹ
nẹ; ofai nẹ, ni ohä otšũdši lẹ kẹ obi
David nofẽno ní onine aašẹ nọ.
9. Ni beni David oblahĩi lẹ te lẹ,
amẹtšĩ nakai gbẽ lẹ fẽ amẹhä Nabal yẹ
David gbẹi anọ; ni amẹsẽ konĩ.
10. Ši Nabal here David tšũdši lẹ anọ
ni ekẽ: Namo dši David? ni namo hũ
dši Išai bi lẹ? Gbĩi etẽ nẹ tšũdši ní
etše amẹhe kẹ-dšẹ amẹnuntšọmei ahe
efá tšõ!
11. Koni bëlẹ miñõ mibolo kẹ minu
kẹ milõ ní migbe mihä mitõhetšọikulọi
lẹ, ni miñõ-hä hĩi ní milee heni amẹ-
dšẹ lẹ, bẹ?
12. Kẹkẹ ni David oblahĩi lẹ tšõ amẹhe
ni amẹkũ amẹsẹ, ni amẹba amẹbagbalẹ
nakai wiemọi lẹ pẹpẽpẹ.
13. Kẹkẹ ni David kẽ ewebii lẹ akẹ:
Nyeteñ mofẽmo añmõ eklante! Ni amẹ-
teñ mofẽmo ñmõ eklante, ni David hũ
ñmõ eklante, ni hĩi aafe ohai-edfẹ nyie
David sẹ kẹ-fä; ni hĩi ohai-enyọ hĩ ni-
bii lẹ ahe.
14. Ši oblahĩi lẹ ateñ mokome yagba
Nabal ñä Abigail akẹ: Na, David tšũ
bọfoi kẹ-dšẹ ñä lẹ nọ ní amẹbawie wọ-
nuntšọ nä, ši egri ewoamẹ.
15. Ši hĩi lẹ amli hĩ häwọ naakpa, ni
afeewọ efõñ ko, ni wọnokonoko hũ elä-
dšee gbĩiabọ fẽ ní wọkẹamẹ nyie, beni
wọyọ ñä lẹ nọ lẹ;
16. gbogbo moñ amẹtšõ amẹhäwọ nyõñ
kẹ fane fẽ, gbĩiabọ fẽ ní wọkẹamẹ yọ
wọlẽọ tõi lẹ.
17. Nohewọ lẹ agbẹnẹ ná ole ni odfẽñ
noni oofe; edšakẹ afä wọnuntšọ kẹ ewe
lẹ fẽ yi nọ; ni lẹ lẹ yakagbomo dšilẹ,
ni ehĩi lẹ wiemọ-kẹ-tšõmọ po.
18. Kẹkẹ ni Abigail he fe oyá, ni eñõ
abolo akwäbọi ohai-enyọ, kẹ wein wo-
lotọi enyọ, kẹ tõgwanteñi enumọ ní asä
momo, kẹ mämu *seai* enumọ, kẹ wein-

yibii ní egbī šabii oha, ke̱ agbāmii ku-
kudši ohai-enyo̱, ni eñō-tēre tedšii.
19. Ni ekē̱ eblahīī le̱ ake̱: Nyetšṓa
mihīe; na, minyie nyese̱ ke̱-mība! Ši
ewù Nabal le̱, ekē̱ē̱le̱ noko.
20. Ni eba mli ake̱, beni etá tedši le̱
no̱ ke̱-kpleke ši ye̱ goñ le̱ no̱ kowei le̱
mli ke̱-baä le̱, na, David ke̱ ewebii le̱
hū kpleke ši ke̱le̱ bakpe.
21. Agbe̱ne̱ David ekē̱ ake̱: Yakatfā
po miba nibii fē ní mone̱ yo̱ ye̱ ñā le̱
no̱ le̱ yi, ni enibii fē ní eyo̱ le̱ mli
eko eko elādšee; ni eñō efōñ etomi ekpa-
kpa nādšiañ ne̱.
22. Ne̱ke̱ ke̱ ne̱ke̱ Nyoñmo̱ afe David,
ke̱dši wó̱, beni dše aatše̱re le̱, mišī *nū
ko nū ko ye̱ nii fē ní dši enō le̱
ateñ fī! * 1 Mañ. 14, 10.
23. Ni beni Abigail na David le̱, ehe
fe oyá ni edše tedši le̱ no̱ eyi ši, ni
eke̱ ehīe bu ši ye̱ David hīe ni ekoto-
le̱ ye̱ šikpoñ.
24. Ni eho egbē enādši ana ni ekē̱:
Ofai ne̱, minuntšo̱, hā tōmo̱ ne̱ akā mi-
no̱; ni ohā oweyō awie ye̱ otoiiañ, ni
obo oweyō wiemo̱i le̱ atoi!
25. Ofai ne̱, minuntšo̱ akadi ne̱ke̱ nū
yakagbomo ní dši Nabal ne̱ se̱, edšake̱
bo̱ni egbe̱i yo̱ le̱, nakai eyo̱: Nabal dši
egbe̱i, ni bului asane eyeo̱; ši mi, owe-
yō le̱, minaa minuntšo̱ oblahīī le̱ ní
otšū le̱.
26. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, minuntšo̱, gbīī-
abo̱ ni Iehowa hīe kā ni osusuma hū
hīe kā ne̱, ake̱ noni Iehowa etšī onā
ni okaye lá ko yi sō ní oke̱ onine akato̱
bodientše̱ ohe owele hewo̱ le̱, agbe̱ne̱ hā
ohenye̱lo̱i ke̱ mei ní taoo̱ minuntšo̱ efōñ
le̱ atamo̱ Nabal!
27. Ni agbe̱ne̱ le̱ ne̱ke̱ nikēnii ne̱ ní
otšūlo̱yō ke̱-bahā minuntšo̱ ne̱, hā ní
añō-hā oblahīī ni nyie minuntšo̱ se̱ le̱.
28. Ofai ne̱, ñō tōmo̱ ne̱ ofa oweyō;
edšake̱ Iehowa bamā šīa ní mā ši šiññ
ahā minuntšo̱; edšake̱ minuntšo̱ wuo̱ Ie-
howa tai le̱, ni akana nōfōñ ko nōfōñ
ko hū ye̱ ohe owala gbīī abo̱ fē.
29. Ni ke̱dši gbomo ádesā aate ši ni
eenyie ose̱ ake̱ ētao bo egbe le̱, no le̱
aafī minuntšo̱ susuma afata mei ní yo̱
wala le̱ ahe ato Iehowa, o-Nyoñmo̱ le̱
ñō; ši ohenye̱lo̱i le̱ asusuma le̱, le̱ le̱
eefōle̱ ye̱ akromia mli.
30. Ni aaba mli ake̱, ké̱ Iehowa eñā
efe minuntšo̱ edšudši fē ní ewie ye̱ ohe
le̱, ní ewoö *lumo ye̱ Israel no̱ le̱,
* 2 Sam. 5, 2.
31. ene̱ akatšṓ pampī ke̱ tšōne mihā
minuntšo̱, ake̱ ofie lá ši yakatfā, alo
ake̱ minuntšo̱ eto̱ le̱dientše̱ ehe owele.
Ši ké̱ Iehowa ná fe minuntšo̱ edšūrō le̱,
no le̱ kaimo̱ oweyō!
32. Ke̱ke̱ ni David kē̱ Abigail ake̱:
Aadšō̱ Iehowa, Israel Nyoñmo̱ le̱, moni
tšūo ni oke̱mi bakpe ñme̱ne̱ ne̱;
33. ni aadšō̱ onilē ne̱, ni aadšō̱ bo-
dientše̱ ake̱ ñme̱ne̱ otšī minā ni mikaye
lá ko yi sō, ni asañ mike̱ minine akato̱
midientše̱ mihe owele!
34. Ši ano̱kwa, gbīīabo̱ ní Iehowa, Israel
Nyoñmo̱ le̱, moni tšī minā ní mikafeo efōñ
le̱, hīe kā ne̱, edši ohe efee oyá ni oke̱-
mi abakpe kūle̱, wó̱, beni dše aatše̱re le̱,
efe̱ñ nū ko nū ko hāñ Nabal.
35. Ke̱ke̱ ni David he noni eke̱-bahāle̱
le̱ ye̱ edeñ, ni ekē̱le̱ ake̱: Ya owe ye̱
hedšo̱le̱ mli; na, mibo ogbē toi, ni mi-
kwe̱ ohīe!
36. Ni Abigail ba Nabal ñō, ni na,
eñmē okplō ye̱ ewe le̱ tamo̱ mañtše̱ ko,
ni Nabal mī eše̱ ehe, ni eto̱ dā kpo̱tō̱;
ni ekē̱ē̱le̱ noko ke̱-yaši dšetše̱reno̱ lebi.
37. Ni eba mli ake̱ lebi, beni wein le̱
etšere̱ ye̱ Nabal hīe le̱, eñā le̱ gbale̱ sā-
dši ne̱ fē. Ke̱ke̱ ni etšui gbo tum ye̱
emli, ni efe šikplikpī tamo̱ te̱.
38. Ni eba mli ake̱ no se̱ aafe gbīī
nyoñma le̱ Iehowa tfa Nabal nō, ni egbo.
39. Ni beni David nu ake̱ Nabal egbo
le̱, ekē̱: Aadšō̱ Iehowa, moni eye miho-
rabō̱ ní miná ye̱ Nabal deñ le̱ he sane
ehāmi, ni etšī etšūlo̱ nā ní ekafe efōñ
le̱; ni Nabal nōfōñ ní efe le̱, Iehowa ebā
ekpale ebabua le̱dientše̱ eyiteñ! Ni Da-
vid tšū ake̱ Abigail yawie, beni afe ni
eñōle̱ efe eñā.
40. Ni David tšūdši le̱ ba Abigail ñō
ye̱ Karmel, ni ame̱ke̱le̱ bawie ake̱: Da-
vid tšūwo̱ oñō ake̱ wo̱bañōo wo̱hāle̱ ni
eke̱o afe eñā.

1. Ni ete ši ni ekẹ ehle bu ši ni
ẹ: Na, oweyō dši tšūlọyō ní aafọ mi-
ntšọ tšūdši lẹ anādši ahe!
2. Ni Abigail he fe oyá ni ete ši
eho etá tedši nọ, kẹ eblayeibii enu-
ɔ ní nyie esẹ, ni enyie David bọfoi
asẹ kẹ-te, ni eyatšō *eñā. * 27, 3; 30, 5.
3. David sā ñō Ahinoam ní dšẹ Iez-
el lẹ hū; ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹ-
ŋmọ eñāmei.
4. Ši Saul eñō ebiyō Mikal, David
lẹ, ehā *Palti ní dši Laiš bi ní dšẹ
alim lẹ. * 2 Sam. 3, 15.

Yltšo 26.

(Kwẹ Yl. 24.)

Ni *Zifbii lẹ ba Saul ñō yẹ Gibea
ạẹbakẽlẹ akẹ: Ani dšee David ebatē
e yẹ Hakila goñkpọ lẹ ní yọ ñā kpatā
hle lẹ nọ lẹ? * 23, 19. Lal. 54, 2.
2. Kẹkẹ ni Saul te ši ni ekpleke ši
ẹ-te Zif ñā lẹ nọ, ni ehle Israel hīl
ɔpei-etē ní ahala, ní eyatao David yẹ
f ñā lẹ nọ.
3. Ni Saul yabọ nsra yẹ Hakila goñ-
ɔọ lẹ ní yọ ñā kpatā lẹ hle lẹ nọ, yẹ
ɔẹ lẹ he; ši David hī ñā lẹ nọ, ni ena
ɛẹ Saul nyie esẹ kẹ-mlba ñā lẹ nọ.
4. Ni David tšū sralọi, ni ená ele
ɛẹ Saul ená eba lẹleñ.
5. Kẹkẹ ni David te ši ni eba hé-
bẹ ní Saul ebọ nsra yẹ lẹ; ni David
a hégbẹ ní Saul kẹ *etatšẹ Abner, Ner
lẹ, kāmọ; ni Saul kā fllii ateñ, ni
añ lẹ ebọ nsra kẹ-bọlelẹ kẹ-kpe.
* 14, 50; 17, 55.
6. Kẹkẹ lẹ yadše David nā lẹ ekẽ
himelek, Hitnyo lẹ, kẹ Abišai, Zeruia
ní dši Ioab nyemi lẹ, akẹ: Namo kẹ-
i aakpleke ši kẹ-ate Saul ñō yẹ nsra
ñ? Ni Abišai kẽ: Mikẹo aakpleke ši
ẹ-ate!
7. Kẹkẹ ni David kẹ Abišai ba mañ
ñō nyōñ, ni na, Saul kā ši ewọ yẹ
lii lẹ ateñ, ni ekplọ lẹ tšẹkẹ šikpoñ yẹ
ɔiteñgbẹ; ši Abner kẹ mañ lẹ kāmọ
ɛewọ kẹ-bọlelẹ kẹ-kpe.
8. Ni Abišai kẽ David akẹ: Nyoñmọ
lšie ohenyẹlọ lẹ ewo odeñ, nohewọ lẹ
ɡbẹnẹ *hā matšulẹ akplọ kẹ-mō ši-
kpoñ šikome nyoñlo, ni mihāñ atlalẹ
šii enyọ! * 2 Sam. 16, 9.
9. Ši David kẽ Abišai akẹ: Kākpātā
ehle; edšakẹ namo po aanyē akpā enine
mli yẹ moni Iehowa efọlẹ mū lẹ nọ, ni
eeye ehe?
10. David sā ekẽ ekoñ akẹ: *Gbllabọ
ní Iehowa hle kā nẹ, dša †Iehowa dši
moni aatfalẹ nō, alo egbl aašẹ ni eegbọ,
alo eete ta ni eeyanyō. * 28, 10. † 24, 18.
11. Iehowa akahā enẹ mlgbalemi fōñfō
akẹ makpā minine mli yẹ moni Iehowa
efọlẹ mū lẹ nọ! Ni agbẹnẹ, ofai nẹ, kọ
akplọ lẹ ní yọ eyiteñgbẹ lẹ, ni owó nu-
kẹ-kpulu lẹ, ní wọte!
12. Kẹkẹ ni David kọ akplọ lẹ ni ewó
nu-kẹ-kpulu lẹ yẹ Saul yiteñ, ni amẹ-
dše dšẹi amẹte, ni mokomoko enaa, ni
mokomoko lee, ni asañ mokomoko hle
etšēē, ši amẹfē amẹwọwọi; edšakẹ Ieho-
wa *ehā wọ̄ ní tšl ko enyō amẹnọ.
* 1 Mose 2, 21; 15, 12.
13. Kẹkẹ ni David tše mli kẹ-te sẹ
lẹ, ni eyadamọ goñ lẹ yiteñ yẹ sẹ fleñū,
gbẹ kplañū kā amẹteñ.
14. Ni David blọ tšẹ́ mañ lẹ kẹ Abner,
Ner bi lẹ, ekẽ: Oheree nọ lo? Abner!
Kẹkẹ ni Abner here nọ ni ekẽ: Bo na-
mo oblọọ̈ owoọ mañtšẹ lẹ?
15. Ni David kẽ Abner akẹ: Ani dšee
nū dšio? ni namo tamọo yẹ Israel? kolẹ
mēba ni obuu onuntšọ mañtšẹ lẹ he?
Edšakẹ moko dšẹ mei lẹ ateñ ba ni
kūlẹ ebakpātā onuntšọ mañtšẹ lẹ hle.
16. Noni ofe nẹ ehll po! Akẹ nō kē
ní Iehowa hle kā nẹ, gbēle bii dšinye,
edšakẹ nyebuu nyenuntšọ ní dši moni
Iehowa efọlẹ mū lẹ he! Ni agbẹnẹ, kwẹ
heni mañtšẹ akplọ lẹ kẹ nu-kẹ-kpulu lẹ
ní yọ eyiteñgbẹ lẹ yọ.
17. Kẹkẹ ni Saul yo David gbē, ni
ekẽ: Mibi David, ogbē nẹ? Ni David kẽ:
Migbē ni, minuntšọ mañtšẹ!
18. Ni ekẽ: Mēba minuntšọ nyie etšūlọ
sẹ nẹkẹ nẹ? Ši meni mife? alo mē efōñ
po yọ mideñ?
19. Ni agbẹnẹ, hā minuntšọ mañtšẹ abo
etšūlọ wiemọi atoi: Kẹdši Iehowa ni tēo
ši womi lẹ, hā ehere afọle ñma; ši kẹ-
dši ádesāi abii ni lẹ, no lẹ alomọamẹ yẹ

Iehowa hĩe, edšakẹ amẹfiemi ṅmẹnẹ, koni mikakpẹtẹ Iehowa nọyelihe lẹ he, amẹkẽ: Ya ni oyasúmọ nyoṅmọi krokomei!

20. Nohewọ lẹ agbẹnẹ kãhã milá mĩfie šikpoṅ yẹ Iehowa hĩe; edšakẹ Israel maṅtšẹ efã kpo eba lọpo kome taomọ, takẹ bọni moko yagbọbiọ afi yẹ gõdši anọ lẹ!

21. Kẹkẹ ni Saul kẽ: Mife eša; kũ osẹ, mibi David; edšakẹ gbĩiabọ ní misusuma dšra wa yẹ ohĩe ṅmẹnẹ nẹ, mifeṅo efõṅ ko doṅṅ; na, miye kwašiai asane, ni mitõ babaõ dientšẹ!

22. Ni David here nọ ni ekẽ: Na maṅtšẹ akplọ lẹ! hã oblahĩibii lẹ ateṅ mokome aba ní ebaṅõ!

23. Ši Iehowa aawo mofẽmo nyõmọ yẹ edšalẹ kẹ enọkwayeli hewọ; edšakẹ Iehowa tuo ewo mideṅ ṅmẹnẹ, ši mi ni misumọọ akẹ mikpãa minine mli yẹ moni Iehowa efọlẹ mũ lẹ nọ.

24. Ni na, bọni osusuma da kpeteṅkple ṅmẹnẹ yẹ mihĩe lẹ, nakai noṅṅ misusuma aada kpeteṅkple yẹ Iehowa hĩe, ni eedšiemi kẹ-dšẹ amanehũlũi fẽ amli!

25. Ni Saul kẽ David akẹ: Aadšõo, mibi David! Ootšu nii wudši, ni ooye kũnim hũ! Kẹkẹ ni David yiṅ te, ni Saul kũ esẹ kẹ-te edšẽhe.

Yĩtšo 27.

Ni David kẽ yẹ etšui mli akẹ: Gbĩko gbĩko ãhũ lẹ Saul nine aagbemi: nokonoko ehĩĩ hããmi, akẹ dša midšo foi kẹ-te Filistibii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ, ni Saul nidšiaṅ adše wui yẹ mihe, ni ekataomi doṅṅ yẹ Israel meo ko meo ko nọ, no dãni madše edeṅ.

2. Kẹkẹ ni David te ši ni ekẹ hĩĩ ohai-ekpa lẹ ní fata ehe lẹ bafoṅ kẹ-te Maok bi *Akiš ní dši Gat maṅtšẹ lẹ ṅõ.
* 21, 11. 1 Maṅ. 2, 39.

3. Ni David kẹ Akiš hĩ ši yẹ Gat, lẹ kẹ ewebii lẹ, mofẽmo kẹ ewe, David hũ kẹ *eṅãmei enyọ ní dši Ahinoam, Iezreelyõ lẹ, kẹ Abigail, Karmelyõ ni dši Nabal ṅã lẹ.
* 25, 40—43.

4. Ni ayagba Saul akẹ David edšo foi kẹ-te Gat; ni eyaa nọ etaoolẹ doṅṅ.

5. Ni David kẽ Akiš akẹ: Kẹdši agbẹnẹ mihĩe eba nyam yẹ ohĩe lẹ, hã ni amẹhãmi heko yẹ ṅã lẹ nọ mãdši lẹ eko mli ní mayahĩ dšẹi; ši mẽhewọ ni otšũlọ kẹo aahĩ ši yẹ maṅtšẹ mã lẹṅ?

6. Kẹkẹ ni Akiš kẹ *Ziklag hãlẹ nakai gbĩ lẹ noṅṅ; nohewọ lẹ Ziklag etšõ Iuda maṅtšẹmei lẹ anõ kẹ ṅmẹnẹ.
* Ios. 15, 31. Koda. 1, 19.

7. Ni gbĩĩ abọ ní David ye yẹ Filistibii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ dši afi kẹ nyõdši edfẹ.

8. Ni David kẹ ewebii lẹ fã, ni amẹyatua Gešurbii kẹ Girzibii kẹ Amalekbii lẹ; edšakẹ amẹ amẹyọ šikpoṅ ní kã ši kẹ-yaši Šur ãhũ kẹ-yafie Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ nọ kẹ-dšẹ tetẽte.

9. Ni David yatua šikpoṅ lẹ, ni ehãã nũ ko lo yõ ko yi aná wala, ni elõ tọi kẹ tšinai kẹ tedšii kẹ yomai kẹ atadei, ni ekũ esẹ kẹ-ba Akiš ṅõ.

10. Ni kẹ́ Akiš bi akẹ: Nẽgbẹ nyeyatua ṅmẹnẹ? lẹ, David kẽọ akẹ: Wọyatua Iuda wuoyigbẹ lẹ kẹ Ierameelbii lẹ awuoyigbẹ lẹ kẹ Kenbii lẹ awuoyigbẹ lẹ.

11. Ši David hãã nũ ko lo yõ ko yi aná wala ni ekẹamẹ aba Gat, ekẽ: Koni amẹkagba yẹ wọhewọ akẹ: Nẹkẹ David fe! Ni gbĩĩ abọ fẽ ní eyọ Filistibii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ lẹ, nakai efeọ.

12. Ni Akiš he David eye ekẽ: Ehã emaṅ Israel yiṅ *edšelẹ fũ kwrã po, nohewọ lẹ eetšõ mitšũlọ kẹ-ate nãnọ!
* 1 Mose 34, 30. 2 Mose 5, 21

Yĩtšo 28.

Ni eba mli yẹ nakai gbĩĩ lẹ amli akẹ Filistibii lẹ buabua amẹtai lẹ aná, ni amẹbọ nsra ní amẹkẹ Israel ayawu. Ni Akiš kẽ David akẹ: Ná ole akẹ okẹmi baya ta lẹ, bo kẹ owebii lẹ.

2. Ni David kẽ Akiš akẹ: No lẹ bo hũ obana noni otšũlọ batšu! Ni Akiš kẽ David akẹ: Nohewọ lẹ maṅõo mafe miyitšo hebulọ gbĩĩ abọ fẽ!

3. Agbẹnẹ Samuel *egbo, ni Israel mũ lẹ fẽ efólẹ ni amẹtolẹ yẹ Rama yẹ lẹdientšẹ emã lẹṅ. Ni Saul hũ †efie okõmfoi kẹ klamọi fẽ kẹ-dše šikpoṅ lẹ nọ.
* 25, 1. †2 Mose 22, 18.

4. Ni beni Filistibii buu amẹha nã ni amẹbabọ nsra yẹ Šun lẹ, Saul hũ bua

mū lẹ fẽ nā kẹ-kpe, ni amẹyabọ
: Gilboa.
i beni Saul na Filistibii lẹ ata
gbeyei ni etšui fā naakpa.
li Saul yabi nii yẹ Iehowa ńō,
wa hereele nọ, yẹ lamōi amli dšio,
im na dšio, yẹ gbalọi anā dšio.
* 2 Mose 28, 30. 1 Sam. 14, 37; 23, 9.
Ĺẹkẹ ni Saul kẽ etšūdši lẹ akẹ:
aoa yō *okōmfo ko nyehāami, ni
ińō ni mayabi nii yẹ eńō. Ni
lẹ kẽlẹ akẹ: Na, yō ekōmfo ko
lor. * Bọf 16, 16.
Ni Saul tšakẹ ehe ni ewo atade
ni eyiń ete, ni hīī enyọ fata ehe,
ba yō lẹ ńō nyōń. ni ekẽ: Femọ
imi, ni ohā moni mawo egbẹi atā
lẹ aba.
i yō lẹ kẽlẹ akẹ: Na, bodientšẹ
i Saul efe lẹ, bọni ekpātā okōm-
klamọi ahie yẹ šikpoń lẹ nọ; ni
ətšọo misusuma tšōne, koni ohā
?
Kẹkẹ ni Saul na Iehowa etšōlẹ
ibīīabọ kẽ ní Iehowa hīe kā nẹ,
sō ko tẽreńo yẹ nẹkẹ sane nẹ

Kẹkẹ ni yō lẹ kẽ: Namo mibā
i ekẽ: Hā Samuel aba!
Ni beni yō lẹ na Samuel lẹ, ebo
: walẹ; ni yō lẹ kẽ Saul akẹ:
ni olakami nẹkẹ? ši bo dši Saul!
i mańtšẹ lẹ kẽlẹ akẹ: Kāše gbe-
i meni ona? Ni yō lẹ kẽ Saul
Nina sisa ko mīfā kpo kẹ-mīdše
šiši kẹ-mība.
i ekẽlẹ akẹ: Tẽ esu yọ tẽń? Ni
lūmo ko mīfā ke-mība. ni ebu ma-
. Ni Saul yo akẹ Samuel ni; ni
le bu ši ni ekotolẹ.
Ni Samuel kẽ Saul akẹ: Mẽhewọ
. minā, ni ohā mibadše nẹ? Ni
ẹ: Efīmi naakpa; edšakẹ Filisti-
ẹmi dfere ta nọ. ni Nyońmọ edše
ni eheree minọ dońń, yẹ gbalọi
šio. yẹ lamōi amli dšio: nohewọ
ẹo nẹ. koni ohā male noni mafe.
Ni Samuel kẽ: Ni mẽba obiọmi
ona akẹ Iehowa edše osẹ ni etšō
lọ lẹ?

17. Bọni Iehowa tšō minọ ewie lẹ, efe nakai; edšakẹ Iehowa ešō mańtšẹyeli lẹ yẹ odeń. ni ekẹ-hā onanyo ní dši David lẹ;
18. edšakẹ oboo Iehowa gbẽ toi, ni oyee emlifū ní nā wa lẹ nọ yẹ *Amalek nọ, nohewọ ni Iehowa feo nẹkẹ ńmẹnẹ nẹ. * 15, 18. 19.
19. Ni asań Iehowa aańō bo kẹ Israel fẽ awo Filistibii lẹ adeń; ni *wọ́ ní dši wọ́ lẹ bo kẹ obihīī lẹ kẹmi aabahī ši; asań Iehowa aatn Israel ta lẹ awo Filistibii lẹ adeń. * 31, 6.
20. Kẹkẹ ni amrō lẹ Saul fleọ kẹ-dšẹ ńwei egbẽ ši, edšakẹ eše gbeyei naakpa yẹ Samuel wiemọi lẹ ahewọ; hewalẹ komeflo bẹ emli; edšakẹ eyeko nokonoko fanefane kẹ nyōńnyōń fẽ.
21. Kẹkẹ ni yō lẹ ba Saul ńō, ni ena akẹ ehao naakpa, ni ekẽlẹ akẹ: Na, oweyō ebo ogbẽ toi. ni mikẹ miwala tete ehie mideń, ni mibo owiemọi ni okẹmi wie lẹ atoi.
22. Nohewọ lẹ agbẹnẹ. ofai nẹ, bo hū bo oweyō gbẽ toi, ni ohā mańō abolo atrōma ko mamā ohie ní oye, koni oná hewalẹ, kẹ oyi gbẹ ní ōya lẹ.
23. Ši ekplẽẽ ni ekẽ: Miyee! Ši etšūdši lẹ kẹ yō lẹ fẽ nyẽ enọ; ni ebo amẹgbẽ toi, ni ete ši yẹ šikpoń lẹ ni eho etá šā lẹ nọ.
24. Ni yō lẹ yẹ tšinabi ko ni ewo fọ yẹ šīa lẹ, ni ehe fe oyá ni egbelẹ, ni eńō māmu ni ekpọtọ ni eńō-šā abolo akpītī;
25. ni ekẹ-mā Saul kẹ etšūdši lẹ ahie, ni amẹye. Kẹkẹ ni amẹte ši ni ameyiń amẹte nakai nyō leń.

Yitšo 29.

Agbẹnẹ Filistibii lẹ bua amẹtai lẹ fẽ nā kẹ-ba *Afek: ši Israelbii lẹ yabọ nsra yẹ nubu ko ní yọ Iezreel lẹ masẹi. * 4, 1.
2. Ni Filistibii lẹ alumei lẹ fo mli kẹ-ho yẹ ohahai kẹ akpekpei amli; ši David kẹ ewebii lẹ fata Akiš he kẹbaho yẹ tšidọm lẹ mli.
3. Kẹkẹ ni Filistibii lẹ alumei lẹ kẹ: Meni nẹkẹ Hebribii nẹ feọ yẹ biẹ? Ni Akiš kẽ Filistibii lẹ alumei lẹ akẹ: Ani

dšee David, Israel mańtšẹ Saul tšũlọ lẹ nẹ, ni ekẹmi yọ gbĩĩ nẹ amli lo afii nẹ amli, ni minako tõmọ ko yẹ ehe kẹ-dšẹ gbĩ nọ ní etše ebadõmọmi nẹ āhũ kẹ-baši ńmẹnẹ gbĩ nẹ?

4. Ši Filistibii lẹ alumei lẹ amli fũ wolẹ; ni Filistibii lẹ alumei lẹ kẽlẹ akẹ: Hã nũ lẹ akũ esẹ, ni eya he ní oto ohãlẹ lẹ ekoń, ni ekẹwọ akaya ta lẹ, ní eyatšó ehĩe ewowọ yẹ ta lẹ mli; ši meni monẹ kẹ-ate ayakpãtã enuntšọ lẹ? ani dšee nẹkẹ hĩĩ nẹ ayitšei?

5. Ani dšee David nẹ he *lala amẹwoọ ni ahereọ nọ yẹ dšõi amli akẹ: Saul egbe ekpeikpei lẹ, ši David egbe ekpei-nyońmanyońmai lẹ? *18, 7.

6. Kẹkẹ ni Akiš tšé David ni ekẽlẹ akẹ: Gbĩĩabọ ní Iehowa hĩe kã nẹ, anọkwafo dšio, bọni okẹmi dšeọ kpo kẹ-yaã kẹ-baã yẹ nsra nẹ mli lẹ esa mihĩe dšọgbãń, edšakẹ minako noko efõń ko yẹ ohe kẹ-dšẹ gbĩ nọ ní oba mińõ nẹ āhũ kẹ-baši ńmẹnẹ gbĩ nẹ; ši lumei lẹ ni nãá ohe mĩšẹ.

7. Nohewọ lẹ agbẹnẹ kũ osẹ ni oya yẹ hedšọlẹ mli, koni okafe noko ní esaa Filistibii lẹ alumei lẹ ahĩe!

8. Ši David kẽ Akiš akẹ: Ši meni po mife? ni meni hũ ona yẹ otšũlọ he kẹ-dšẹ gbĩĩabọ ní mibahĩ ši yẹ ohĩe nẹ āhũ kẹ-baši ńmẹnẹ gbĩ nẹ, hewọ ni mikaya ni mikẹ minuntšọ mańtšẹ henyẹlọi lẹ mĩyawu lẹ?

9. Ni Akiš here nọ ní ekẽ David akẹ: Mile akẹ ohĩ yẹ mihĩe tamọ Nyońmọ *bọfo; Filistibii lẹ alumei lẹ kẹkẹ ni kẽ akẹ: Ekẹwọ akaya ta lẹ! *2 Sam. 19, 28.

10. Nohewọ lẹ agbẹnẹ te ši lebi mãńkpa, okẹ onuntšọ tšũdši lẹ ni kẹo ba lẹ, ni amrõ pẹ ní nyeate ši lebi mãńkpa, ní dšeń aatše ahãnye kẹkẹ lẹ, nyeyia mli.

11. Kẹkẹ ni David kẹ ewebii lẹ te ši mrã, koni amẹyiń lebi lẹ ní amẹkũ amẹsẹ kẹ-ya Filistibii lẹ ašikpoń lẹ nọ. Ši Filistibii lẹ fã kẹ-te Iezreel.

Yitšo 30.

Ni eba mli akẹ, beni David kẹ ewebii lẹ bašẹ Ziklag gbĩ ní dši gbĩ etẽ lẹ nọ lẹ, Amalekbii lẹ ebatua wuoyigbẹ lẹ kẹ Ziklag, ni amẹfite Ziklag, ni amẹkẹ la ešãlẹ;

2. ni amẹńõ yei ni yọ mli lẹ nọ kẹ-dšẹ gbekẽ nọ kẹ-yaši onukpa nọ; amẹgbee mokomoko, ši amẹlõamẹ kẹ-te, ni amẹdše dšẹi.

3. Ni beni David kẹ ewebii lẹ ba mli leń lẹ, na, ašãlẹ kẹ la, ni amẹńãmei kẹ amẹbihĩĩ kẹ amẹbiyei lẹ, ańõamẹ nom kẹ-te.

4. Kẹkẹ ni David kẹ mań ní fata ehe lẹ wó amẹgbẽ nọ ni amẹfó āhũ kẹ-yaši beyinọ ní amẹnyẽẽ amẹfó dońń.

5. Ni David *ńãmei enyọ lẹ, Ahinoam, Iezreelyõ lẹ, kẹ Abigail ní dši Karmelnyo Nabal lẹ ńã lẹ, hũ ańõamẹ nom. *25, 42. 43.

6. Ni efĩ David naakpa dientšẹ, edšakẹ mań lẹ kẽ amẹbatfialẹ tẹi; edšakẹ sane lẹ edọ mań mũ lẹ fẽ, mofẽmo yẹ ebihĩĩ kẹ ebiyei ahewọ. Ši David wadše ehe yẹ Iehowa, e-Nyońmọ lẹ, mli.

7. Ni David kẽ osọfo Abiatar, Ahimelek bi lẹ, akẹ: *Okẹ *efod* lẹ abahãmi! Ni Abiatar kẹ *efod* lẹ bahã David. *23, 9.

8. Ni David bi Iehowa akẹ: Ani mitiu asafo nẹ? ani maninaamẹ lo? Ekẽlẹ akẹ: Tiumọamẹ! ši ninamọ kẽ ooninaamẹ ni befẽbe ní fe lẹ mei lẹ fẽ aašẹ odeń.

9. Ni David yiń,ete, lẹ kẹ hĩĩ ohaiekpa ní fata ehe lẹ; ni beni amẹšẹ Besor fã lẹ nã lẹ, mei ní efẹ lẹ wa damọ ši.

10. Ši David kẹ hĩĩ ohai-edfẹ tiuamẹ, ši hĩĩ ohai-enyọ ní etọ biti āhũ po ni amẹnyẽẽ Besor fã lẹ amẹfo lẹ hĩ ši yẹ sẹ.

11. Ni amẹna Mizraimnyo ko yẹ ńã lẹ nọ, ni amẹkplalẹ kẹ-ba David ńõ; ni amẹhãlẹ abolo ni eye, ni amẹhãlẹ nu hũ enu,

12. ni amẹhãlẹ agbãmi tatale kuku kẹ weinyibii šabii enyọ, ni eye, ni *ehĩe tšerẹlẹ; edšakẹ eyeko abolo ko lẹ, asaa enuko nu hũ dšetšẹremọ kẹ dšenamọ gbĩĩ etẽ sọńń. *Kods. 15, 19.

13. Ni David kẽlẹ akẹ: Namo bi dšio? ni nẽgbẹ odšẹ? Ni ekẽ: Mizraimnyo bi dšimi, ši Amaleknyo ko tšũlọ dšimi, ní

tšọ šīmi, edšakẹ ṅmẹnẹ dši gbīī
mibe ye.
Wọyatua *Keretibii lẹ awuoyigbẹ
heni dši Iuda nō lẹ kẹ †Kaleb
gbẹ lẹ, ni wọkẹ la šā Ziklag.
* 2 Sam. 8, 18. † Ios. 14, 13.
Ni David kẹ̄lẹ akẹ: Ani okẹmi
ke ši kẹ-ya ta nẹ ṅō? Ni ekẹ̄:
'oṅmọ otšōmi akẹ ogbeṅmi ni osā
mi owoṅ minuntšọ deṅ, no lẹ mi-
ıkpleke ši kẹ-ya ta nẹ ṅō.
Ni beni ekẹlẹ kpleke ši kẹ-te lẹ, na,
abua ši yẹ dšẹi fē, ni amẹmīyeyē
amẹmīnunū dāi ni amẹmīdšodšoi
nii babaō ní amẹha kẹ-dšẹ Filisti-
ašikpoṅ lẹ nọ kẹ Iuda šikpoṅ lẹ
ahewọ.
Ni David tsiaamẹ nii dšenamọ kẹ
remọ āhū kẹ-yaši gbẹkẹ, ni amẹ-
okomoko edšee mli, akẹ dša obla-
ıai-edsẹ ní ho trá yomai anọ ní
ɔ foi lẹ.
Ni David šō nibii fē ni Amalek-
balō kẹ-te lẹ; ni David šō eṅā-
ıyọ lẹ hū;
ni efẹẹ amẹnokonoko, bibiō dšio
dšio, bihīī dšio, biyei dšio, alo
i lo nibii ní amẹṅō lẹ amli eko
David šō fē tsēm kẹ-ba ekoṅ.
Ni David lō tōi kẹ tšinai lẹ fē,
ẹnyie koloi lẹ ahīe, ni amẹkẹ̄:
ẹ David nomṅōnii nẹ!
Ni David bašẹ hīī ohai-enyọ lẹ ni
ti āhū po ní amẹnyēē David sẹ
ie ni ehā amẹhī ši yẹ Besor fā
lẹ aṅō, ni amẹdše kpo ni amẹkẹ
kẹ ta ní kẹlẹ nyie lẹ bakpe; ni
beṅkẹ maṅ lẹ, ni ehāamẹ: sẹ fē?
Kẹkẹ ni gbomei fōdši kẹ yakagbo-
yọ mei ní kẹ David te lẹ ateṅ
ẹ nọ ni amẹkẹ̄: Gbīīabọ ní amẹ-
eyaa nẹ, akahāamẹ nihānii ní wọ-
ẹ-ba lẹ eko, akẹ dša mofēmo ṅā
i, ní amẹkplaamẹ ni ameya.
Ši David kẹ̄: Minyemimei, nyekẹ
Iehowa ehāwọ lẹ akafea nakai,
ɔ ní ebu wọhe, ni edšie ta ní ba-
lẹ ewo wọdeṅ lẹ.
Ni namo po aabonye toi yẹ nẹkẹ
ẹ mli? *Ši bọni dši moni te ta
lẹ nā lẹ gbẹnā lẹ, nakai noṅṅ dši mo-
ni hī nibii lẹ ahe lẹ gbẹnā: amẹdša mli
pẹpẹ̄pẹ! * 4 Mose 31, 27.
25. Ni eba mli akẹ kẹ-dšẹ nakai gbī
lẹ nọ āhū kẹ-yaā nẹ, aṅō enẹ afe akpọ
kẹ mla ahā Israel kẹ-baši ṅmẹnẹ.
26. Ni beni David ba Ziklag lẹ, etšū
akẹ nomṅōnii lẹ eko yahā Iuda onukpai
lẹ ní dši enanemei lẹ, ekẹ̄: Na nikēnii
ní dšẹ Iehowa henyẹlọi lẹ anomṅōnii lẹ
amli ní akẹ-bahānye!
27. Ni ahā mei ní yọ Betel, kẹ mei ní
yọ Ramot-Negeb, kẹ mei ní yọ Iatir,
28. kẹ mei ní yọ Aroer, kẹ mei ní yọ
Sifmot, kẹ mei ní yọ Eštemoa,
29. kẹ mei ní yọ Rakal, kẹ mei ni yọ
Ierameelbii lẹ amādši lẹ amli, kẹ mei ní
yọ Kenbii lẹ amādši lẹ amli,
30. kẹ mei ní yọ Horma, kẹ mei ní yọ
Kor-Ašan, kẹ mei ní yọ Atak,
31. kẹ mei ní yọ Hebron, kẹ hefēhe
ní David kẹ ewebii lẹ nyienyie lẹ.

Yitšo 31.

(31, 1—13. Kwẹ 1 Kron. 10, 1—12.)

Ši Filistibii lẹ kẹ Israel wu, ni Israel-
bii lẹ dšo foi yẹ Filistibii lẹ ahīe, ni
amẹnyōnyōi yẹ Gilboa goṅ lẹ nọ.
2. Ši Filistibii lẹ nyie Saul kẹ ebi-
hīī lẹ asẹ wā, ni Filistibii lẹ gbe Io-
natan kẹ Abinadab kẹ Malkišua, Saul
bihīī lẹ.
3. Ni beni ta lẹ mli wa hā Saul, ni
gāitšēlọi lẹ mīninalẹ lẹ, etšui fā naakpa
yẹ amẹhewọ.
4. Kẹkẹ ni Saul kẹ̄ etawūniihīelọ lẹ
akẹ: Gblamọ *oklante ní okẹ-dūmi, ko-
ni nẹkẹ fōlọi nẹ akaba amẹbadūmi, ni
amẹfemi niseniianii. Ši etawūniihīelọ lẹ
ekplēē; edšakẹ ēše gbeyei naakpa dien-
tšẹ. Nohewọ lẹ Saul kọ eklante ni eho
egbē nọ. * Kods. 9, 54.
5. Ni beni etawūniihīelọ lẹ na akẹ
Saul egbo lẹ, lẹ hū eho egbē eklante
nọ, ni ekẹlẹ gbo.
6. Bọni Saul kẹ ebihīī etē lẹ kẹ eta-
wūniihīelọ lẹ kẹ ewebii lẹ fē gboi ši-
kome yẹ nakai gbī lẹ nọ nẹ.

7. Ni beni Israelbii lẹ ni yọ dšõ lẹ
sẹ kẹ mei ni yọ Iordan sẹ lẹ na akẹ
Israel hĩĩ lẹ edšo foi, ni Saul kẹ ebihĩĩ
lẹ egboi lẹ, amẹšĩ mädši lẹ ni amẹdšo
foi. Ni Filistibii lẹ ba ni amẹbahĩ mli.
8. Ni eba mli akẹ dšetšẹrenọ, beni
Filistibii lẹ ba gbohĩĩ lẹ ahe nii kplọ-
mọ lẹ, amẹna Saul kẹ ebihĩĩ etẽ lẹ ni
amẹnyõnyõi yẹ Gilboa goṅ lẹ nọ.
9. Ni amẹfo eyi, ni amẹkplọ ehe nii
lẹ, ni amẹtšũ ayakpa Filistibii lẹ aši-
kpoṅ lẹ nọ kpũla, koni ašiẹ yẹ amẹdše-
mãwọdši lẹ awe lẹ kẹ maṅ lẹ teṅ.
10. Ni amẹkẹ etawũnii lẹ yato Aštarot
we lẹ; ni egbonyo lẹ amẹkẹ-yatšotšõro
Bet-Šan gbogbo lẹ he.
11. Ši beni *Iabeš-Gileadbii lẹ nu noni
Filistibii lẹ efe Saul lẹ, *11, 1—11.
12. hĩĩ ekãlọi lẹ fẽ te ši ni amẹnyie
nyõṅnyõṅ fẽ, ni amẹyadšie Saul gbonyo
lẹ kẹ ebihĩĩ lẹ agbohĩĩ lẹ kẹ-dšẹ Bet-
Šan gbogbo lẹ he, ni amẹkẹ-ba Iabeš,
ni amẹbaššamẹ yẹ dšẹi.
13. Ni amẹṅõ amẹwui lẹ, ni amẹbafũ
yẹ tamariske-tšo ni yọ Iabeš lẹ šiši, ni
*amẹhĩ ṅmã gbĩĩ kpawo. *2 Sam. 1, 12.

SAMUEL WOLO NÍ DŠI ENYỌ LẸ.

Yitšo 1.

Agbẹnẹ eba mli akẹ Saul gbẽle lẹ sẹ,
beni David ekũ esẹ kẹ-dšẹ Amalekbii lẹ
agbẽ eba lẹ, David bahĩ ši gbĩĩ enyọ yẹ
Ziklag.
2. Ni gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ eba mli
akẹ nũ ko dšẹ nsra lẹṅ yẹ Saul ṅõ, kẹ
etadei tšerẹitšerẹi, kẹ eyiteṅ sũisũi; ni
beni ešẹ David ṅõ lẹ, ekẹ ehĩe bu ši-
kpoṅ ni ekotolẹ.
3. Ni David bilẹ akẹ: Nẽgbẹ odšẹ
obaä nẹ? Ni ekẽlẹ akẹ: Israel nsra lẹṅ
midšo foi kẹ-dšẹ mibaä nẹ.
4. Ni David bilẹ akẹ: Tẽ sane lẹ mli
tamọ tẽṅ? Gbami! Ni ehere nọ akẹ:
Maṅ lẹ edšo foi yẹ ta lẹ nã, ni maṅ lẹ
mli mei pĩ hũ enyõnyõi ni amẹgboi; ni
Saul kẹ ebi Ionatan hũ egboi.
5. Ni David kẽ oblanyo ni gbalẹ lẹ
akẹ: Tẽ ofe tẽṅ ni ole akẹ Saul kẹ ebi
Ionatan egboiṅ?
6. Ni oblanyo ni gbalẹ lẹ kẽ: Henii
anã ni miyadše *Gilboa goṅ lẹ nọ, ni
na, Saul bu ekplọ lẹ nọ nẹ, ni na, ĩlii
kẹ okpọṅọiatšẹmei lẹ mitiulẹ wã.
*1 Sam. 31, 1—8.
7. Ni beni ekwẹ esẹ ni enami lẹ,
etšẽmi, ni mihere nọ mikẽ: Nami!
8. Ni ebimi akẹ: Namo dšio? Ni mi-
here nọ akẹ: Amaleknyo dšimi.
9. Ni ekẽmi akẹ: Tši oba ni obagbe-
mi; edšakẹ ṅmiṅmi emõmi, tšẹ misusu-
ma yẹ mimli fẽfe!
10. Kẹkẹ ni mitši mibẹṅkẹlẹ ni mi-
gbelẹ, edšakẹ mile akẹ eyi náṅ wala yẹ
ešigbẽmọ nẹ sẹ; ni midšie maṅtšẹ akekre
ni fĩ eyitšo lẹ kẹ kõṅga ni yọ ekõṅ lẹ,
ni mikẹ-ba biẹ mibahã minuntšọ.
11. Kẹkẹ ni David mõ ehe atadei lẹ
ni *egbla, ni mei ni fata ehe lẹ fẽ fe
nakai; *1 Mose 37, 29.
12. ni amẹye ṅkọmọ, ni amẹfõfõi, ni
*amẹyee nii kẹ-yaši gbẹkẹ, yẹ Saul kẹ

ebi Ionatan kẹ Iehowa maṅ lẹ kẹ Israel
we lẹ hewọ, edšakẹ amẹnyõnyõi yẹ klan-
te nã. * 1 Sam. 31, 13.
13. Ni David bi oblanyo lẹ ní bagbalẹ
sane lẹ akẹ: Nẽgbẹ odšẹ? Ni ekẽ: Gbọ
ko ní dši Amaleknyo bi dšimi.
14. Ni David kẽlẹ akẹ: Mẽhewọ po
ni ošee gbeyei akẹ ookpã onine mli okẹ-
kpãtã moni Iehowa efọlẹ mũ lẹ hĩe nẹ?
1 Sam. 24, 7.
15. Ni David tšẹ́ oblahĩĩbii lẹ ateṅ
mokome ni ekẽ: Tši oba ni *obatfalẹ
nõ! Ni etfalẹ nõ ní egbo. * 4, 10. 12
16. Ni David kẽlẹ akẹ: *Olá abua
oyiteṅ! edšakẹ bodientšẹ onãbu ye oda-
se ešio akẹ: Migbe moni Iehowa efọlẹ
mũ lẹ! * 1 Maṅ. 2, 23. 33.
17. Ni David fó Saul kẹ ebi Ionatan
kẹ nẹkẹ yãfó lala nẹ;
18. ni ehã atšõ Iudabii lẹ *gãitšẽmọ
lala nẹ; na, aṅmã yẹ †Iašar wolo lẹ
mli, akẹ: * K. 22. † Ios 10, 13.
19. O Israel, onumnyam lẹ agbe yẹ
ogoṅkpọi lẹ anọ! Té aye tẽṅ ní kãkã-
lọi enyõnyõi nẹ!
20. *Nyekayagbaã yẹ Gat, nyekayatšĩa
tã yẹ Aškelon blohũi lẹaṅ, koni Filisti-
bii lẹ abiyei lẹ akanyá ní †fõlọi lẹ
abiyei lẹ mĩtũmọ! * Mika 1, 10. † 1 Sam. 18, 6.
21. Nye Gilboa gõdši, bó lo nu akanẹ
nyenọ, ni ṅmõdši ní baã nii akahĩ nye-
nọ! Edšakẹ dšẹi ašẹ kãkãlọi lẹ atšẹṅ
lẹ afõ yẹ, Saul tšẹṅ lẹ po, tamọọ moni
afọlẹ mũ nõ.
22. Mei ní enyõnyõi lẹ alá kẹ kãkãlọi
lẹ hũ afọ lẹ, Ionatan gãi lẹ ekũũ esẹ
kẹ-dšẹẹ he, ni Saul klante lẹ hũ kpa-
lee eflo.
23. Saul kẹ Ionatan, amẹwala be mli
lẹ asumọamẹ ni amẹhe yẹ fẹo, amẹgbẽle
mli hũ amẹmli gblaa; amẹhe yẹ oyá po
fẽ okropoṅi, ni amẹhe wa hũ fẽ dšatai.
24. Nye Israel biyei, nyefóa Saul, lẹ
ebumọnye mamai tšudši fẹfẹdši lẹ, lẹ eṅõ
šika dĩinei efie nyetadei anọ lẹ!
25. Té aye tẽṅ ní kãkãlọi lẹ enyõnyõi
yẹ ta lẹ teṅ tũntũ nẹṅ! Agbe Ionatan
yẹ ogoṅkpọi lẹ anọ!
26. Osane mĩdọmi, minyemi Ionatan!
Osane eṅõ minã kẹ-ho; osuomọ ní okẹ-
sumọmi lẹ yẹ nãkpẽ, efẽ yei asuo-
mọ po!
27. Té aye tẽṅ ní kãkãlọi lẹ enyõnyõi,
ni tawũnii lẹ hũ ahĩe ekpãtã nẹṅ!

Yĩtšo 2.

Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ David *ya-
bi nii yẹ Iehowa ṅõ akẹ: Ani miya Iuda
mãdši lẹ eko mli lo? Ni Iehowa kẽlẹ
akẹ: Ya! Ni David kẹ: Nẽgbẹ miya?
Ni ekẽ: Ya Hebron. * 1 Sam. 30, 8.
2. Kẹkẹ ni David yiṅ kẹ-te dšẹi, kẹ
*eṅãmei enyọ lẹ hũ, Ahinoam, Iesreelyõ
lẹ, kẹ Abigail ní dši Karmelnyo Nabal
lẹ ṅã lẹ. * 1 Sam. 25, 42. 43.
3. Ni hĩĩ ní fata David he lẹ eṅõamẹ
kẹ-te, mofẽmo kẹ ewe, ni amẹbahĩ Hebron
mãdši lẹ amli.
4. Kẹkẹ ni Iuda hĩĩ lẹ ba ni *amẹ-
bafọ David mũ yẹ dšẹi, amẹwolẹ maṅtšẹ
yẹ Iuda we lẹ nọ. Ni amẹgba David akẹ:
†Iabeš-Gileadbii lẹ dši mei ní fũ Saul.
* 5, 3. 1 Sam. 16, 13. † 1 Sam. 31, 12.
5. Kẹkẹ ni David tšũ bọfoi kẹ-te
Iabeš-Gileadbii lẹ aṅõ ayakẽamẹ akẹ:
Iehowa adšọnye, akẹ nyefe nyenuntšọ
Saul nẹkẹ edšũrõ nẹ, ni nyefũlẹ lẹ.
6. Ni agbẹnẹ Iehowa adšie mlihĩlẹ kẹ
anọkwale atšõnye; ni mi hũ mafenye edšũrõ
mato nãdšiaṅ yẹ noni nyefe nẹ hewọ.
7. Nohewọ lẹ nyewadšea nyehe ni
nyefea ekã; edšakẹ nyenuntšọ Saul egbo,
ni agbẹnẹ Iuda we lẹ efọmi mũ ewomi
amẹnọ maṅtšẹ.
8. Ši Abner, Ner bi lẹ, *ní dši Saul
tatšẹ lẹ, ṅõ Saul bi Išbošet ni ekẹlẹ te
Mahanaim, * 1 Sam. 14, 50.
9. ni eyawolẹ maṅtšẹ yẹ Gilead kẹ
Ašurbii lẹ kẹ Iesreel kẹ Efraim kẹ Ben-
yamin kẹ Israel fẽ nọ.
10. Saul bi Išbošet eye afii nyoṅmai-
edfẹ, beni awolẹ Israel nọ maṅtšẹ lẹ,
ni eye maṅtšẹ lẹ afii enyọ. Iuda we
lẹ kẹkẹ nyie David sẹ.
11. Ni be ní David kẹ-ye maṅtšẹ yẹ
Hebron yẹ Iuda we lẹ nọ lẹ dši afii
kpawo kẹ nyõdši ekpa.
12 Ni Abner, Ner bi lẹ, kẹ Saul bi
Išbošet tšũdši lẹ fã kẹ-dšẹ Mahanaim ni
amẹba Gibeon.

13. Ni Ioab, Zeruia bi lẹ, kẹ David tšūdši lẹ fā, ni amẹkẹamẹ yakpe yẹ Gibeon kpākpo lẹ he; menẹmei bua kpākpo afā kome, ni menẹmei hū bua kpākpo lẹ afā kome nẹ.

14. Ni Abner kẽ Ioab akẹ: Agbẹnẹ hā oblahīībii lẹ ate ši ni amẹbafẹ yẹ wọhīe! Ni Ioab kẽ: Amẹte ši!

15. Kẹkẹ ni amẹte ši ni amẹkane amẹhe ni amẹfo mli kẹ-te: Benyaminbii ní dšẹ Saul bi Išbošet nõ lẹ mli dši mei nyoṅma kẹ enyọ, kẹ David tšūdši lẹ hū ateṅ mei nyoṅma kẹ enyọ.

16. Ni amẹteṅ mofẽmo mõ enanyo yitšo, ni eṅõ eklante edū enanyo ṅmāwuaṅ, ni amẹfẽ amẹnyõ šikome. Nohewọ lẹ atšẹ́ọ dšẹi akẹ Helkat-Hazurim ní yọ Gibeon lẹ.

17. Ni awu ta ní mli wa naakpa nakai gbī lẹ; ni David tšūdši lẹ fie Abner kẹ Israelbii lẹ.

18. Ni *Zeruia bihīī etẽ yẹ dšẹi: Ioab kẹ Abišai kẹ Asahel; ni Asahel nane yẹ oyá tamọ ṅāṅọ soṅāi. *1 Kron. 2, 16.

19. Ni Asahel ṅõ-fie Abner sẹ, ni edšee Abner sẹ egbáá ninedšūrõgbẹ lo abẹkugbẹ.

20. Kẹkẹ ni Abner kwẹ esẹ ni ekẽ: Ani bo ni, Asahel? Ni ehere nọ ni ekẽ: Mi ni.

21. Ni Abner kẽlẹ akẹ: Gbá oninedšūrõgbẹ lo obẹkugbẹ ni omõ oblahīībii lẹ eko ni ošõ etawūnii lẹ yẹ edẽ! Ši Asahel ekplẽẽ akẹ eekpale yẹ esẹ.

22. Kẹkẹ ni Abner sā ekẽ Asahel akẹ: Kpalemọ yẹ misẹ ni oya! Mẽhewọ oohā matfao nõ kẹ-mõ ši? Ni té mafe tẽṅ ní manyẽ mawó mihīe nọ makwẹ onyemi Ioab hīeṅ?

23. Kẽlẹ ekplẽẽ ni egbá afā; nohewọ lẹ Abner kẹ akplọ lẹ tšõ esẹgbẹ *tšu emūsūṅ ni eyafā kpo yẹ esẹ; ni egbẽ ši ni egbo yẹ dšẹi noṅṅ. Ni eba mli akẹ mofẽmo ni bašẹọ heni Asahel gbẽ ni egbo lẹ, ewaā edamoọ ši. *3, 27.

24. Ši Ioab kẹ Abišai nyie Abner sẹ; ni beni amẹšẹ Ama goṅkpọ lẹ ní kā Gia hīe yẹ Gibeon ṅā lẹ nọ gbẹ lẹ he lẹ, hūlū enyõ ši;

25. kẹkẹ ni Benyaminbii lẹ bua amẹhe nā kẹ-kpe kẹ-nyie Abner sẹ, ni amẹfe asafoku kome, ni amẹyadamọ goṅkpọ ko yiteṅ.

26. Kẹkẹ ni Abner bo tšẹ́ Ioab ni ekẹ: Aso klante aaye awui nẹkẹ dā? Ani olee akẹ kẹ fe sẹ lẹ dšõmọ baba? Mẽ beyinọ noṅṅ omẽọ, dāni okẽ maṅ lẹ ni amẹfõ amẹnyemimei lẹ asẹnyiemọ?

27. Ši Ioab kẽ: Gbīīabọ ni Nyoṅmọ hīe kā nẹ, kẹ-dšee bo owie kūlẹ, dši wọ́ lebi dāni maṅ lẹ mli mofẽmo afõ enyemi sẹnyiemọ.

28. Kẹkẹ ni Ioab hā akpā tẹtrẹmantrẹ, ni maṅ lẹ fẽ wá damọ ši, ni amẹfõ Israel sẹnyiemọ, asaṅ amẹwuu đoṅṅ.

29. Ni Abner kẹ ewebii lẹ nyie nakai nyõ lẹṅ fẽ kẹ-fo mli yẹ ṅā kplenẽ lẹ nọ, ni amẹyafo Iordan, ni amẹtšõ Bitron, ni amẹkẹ-ba Mahanaim.

30. Ni Ioab fõ Abner sẹnyiemọ, ni beni ebua maṅ lẹ fẽ nā kẹ-kpe lẹ, efẹ David tšūdši lẹ ateṅ mei nyoṅma kẹ nẹhū kẹ Asahel.

31 Ši David tšūdši lẹ gbe Benyamin kẹ Abner webii lẹ pam, ni mei ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-ekpa sọṅṅ gboi.

32. Ni amẹwó Asahel ni amẹyatolẹ yẹ etšẹ fūhe lẹ ni yọ Betlehem lẹ. Ni Ioab kẹ emei lẹ nyie nyõṅnyõṅ fẽ, ni amẹbašẹ Hebron kẹ dšetšẹremọ wẹlẹṅṅ.

Yītšo 3.

Agbẹnẹ ta kā nọ yẹ Saul we lẹ kẹ David we lẹ teṅ āhū; ni David *hewalẹ mīfere, ši Saul we lẹ, gbọdšọmọ egbọdšọọ̃. *5, 10.

2. Ni afọ *bihīī ahā David yẹ Hebron: ni ekromọbi dši †Amnon ní ekẹ Ahinoam, Iezreelyõ lẹ, fọ lẹ; *1 Kron. 3, 1—4. † 2 Sam. 13, 1.

3. ni ebi ní dši enyọ dši Kileab ni ekẹ Abigail, Karmelnyo Nabal ṅā lẹ, fọ lẹ; ni moni dši etẽ dši Absalom, Gešur maṅtšẹ Talmai biyõ Maaka bi lẹ;

4. ni moni dši edfẹ dši *Adonia, Hagit bi lẹ; ni moni dši enumọ dši Šefatia, Abital bi lẹ; *1 Maṅ. 1, 5.

5. ni moni dši ekpa dši Itream, ni dši David ṅā Egla bi lẹ. Menẹmei afọ ahā David yẹ Hebron.

6. Ni eba mli akẹ, beni ta kā Saul we lẹ kẹ David we lẹ teṅ lẹ, Abner fi Saul we lẹ sẹ kpẽṅṅ.

Agbęnę Saul hemo ko yę ní atšéo
akę *Rizpa, Aia biyō lę. Ni
t kē Abner akę: Mēba ote mitšę
lę ńō? *21, 8.
Kękę ni Abner mli wo la naakpa
bošet wiemoi lę ahewo ni ekē:
;bé yitšo dšimi, hewo ni ńmęnę
ši miwoo Iuda, ni mikę-feo otšę
we lę kę enyemimei kę enanemei
, ni midšiee bo mihāā David, ni
ofoo sane ofōo mino ńmęnę yę
yō nę he nę?
Nyońmo afe Abner nękę kę nękę,
mifee mihāā David boni Iehowa
kitā lę fī!
ni mašō mańtšęyeli lę kę-dšę Saul
ni mańō David mańtšęsēi lę mamā
Israel kę Iuda no kę-dšę Dan āhū
'ie Beeršeba!
Ni enyēē eto he wiemo kome tete
.bner dońń, edšakę ēšelę gbeyei.
Ni Abner tšū bofoi kę-te David
lędientšę egbēi ano akę: Šikpoń
mo nōń? Asań ekē akę: Okęmi
, ni na, minine bafata ohe kę-gbla
fē kę-ba ońō.
Ni ekē: Odšogbāń, mikęo aakpāń;
kome pę ní mitaoo yę odeń dši
kabana mihīe, dša okę Saul biyō
lę ba dā, ké ōba obana mi-

Ni David sā tšū bofoi kę-te Saul
bšet ńō akę: Ńō *mińā Mikal, moni
Filistibii afōnālōi oha hā esenii lę,
bahāmi! *1 Sam. 18, 25—27.
Ni Išbošet tšū ni ayakplalę kę-dšę
ní dši Paltiel, Laiš bi lę, ńō.
*1 Sam. 25, 44.
Ni ewū lę kęlę nyie kę-te, ni ehīe
kę-nyie ese kę-te Bahurim. Kękę
ner kēlę akę: Kū ose ní oya! Ni
lę ete
Ni Abner kę Israel onukpai lę wie
: Nyèsę nę kūlę nyemītao David
nyeno mańtšę:
agbęnę nyefea nakai; edšakę Ieho-
'ie yę David hewo akę: Mitšūlo
nine no matšó mahere mimań
yiwala kę-dšę Filistibii lę kę
nyęloi lę fē adeń.

19. Ni Abner wie wo Benyamin hū
toiiań, ni Abner lę nońń yiń ete ni
eyawie nii ní Israelbii lę kę Benyamin-
bii lę taoo fē etšō David yę Hebron.
20. Kękę ni Abner ba David ńō yę
Hebron, ni hīī nyońmai-enyo fata ehe.
Ni David ńmē Abner kę hīī ní fata
ehe lę okplō.
21. Ni Abner kē David akę: Mi mate
ši ni maya ni mayabua Israel fē nā ma-
hā minuntšo mańtšę, koni amękeo aba-
kpāń, ní oye amęfē amęno mańtšę, boni
osusuma taoo! Kękę ni David dšie Abner
gbę ni ete yę hedšolę mli.
22. Ni na, David tšūdši lę kę Ioab
dšę odšoyeli ba ni amękę nihānií babaō
ba. Ši Abner bę David ńō yę Hebron
dońń, edšakę edšielę gbę ni ete yę he-
dšolę mli.
23. Ni beni Ioab kę ta fē ní fata ehe
lę ba lę, agba Ioab akę: Abner, Ner bi
lę, eba mańtšę lę ńō, ni edšielę gbę ni
ete yę hedšolę mli.
24. Ni Ioab te mańtšę lę ńō ni ekē:
Meni ofe nę? Na, Abner ba ońō; mē-
hewo ni odšielę gbę ni ete?
25. Ole Abner, Ner bi lę, akę bo la-
kamo kękę eba, koni ele oyā kę obā
mli, ní ele nofēno ni ofeo!
26. Ni beni Ioab dše David ńō lę, eya-
tšū bofoi ní amętiu Abner, ni amękęlę
kū sę kę-dšę Sira nubu lę he kę-ba; ši
David lee mli eko.
27 Ni beni Abner kū esę kę-ba He-
bron lę, Ioab ńōlę kę-te afā yę mań lę
koi lę ši akę ekęlę yato adšina, ni *edū
emūsūń nō yę dšęi ni egbo, yę enyemi
†Asahel lá lę hewo.* 1 Mań. 2, 5. †2 Sam. 2, 23.
28. Ni beni fe sę ní David banu lę,
ekē: Mikę mimańtšęyeli lę yee Abner,
Ner bi lę, lá lę yi sō yę Iehowa hīe
kę-ate nāno!
29. Hā awula Ioab kę etšę we lę fē
yiteń; ni moni he hoo nu kę kpitiyelo
kę moni hīeo tšo kę-nyieo kę moni nyōo
yę klante nā kę hōmowolo akakpa yę
Ioab we lę!
30. Nękę Ioab kę enyemi Abišai gbe
Abner, edšakę egbe amęnyemi Asahel yę
Gibeon yę ta lę mli.

31. Ši David kē Ioab ke̱ mañ le̱ fĕ ní fata ehe le̱ ake̱: Nyegblaă nyehe atadei ni nyemīaă kpekpe ni nyewoa yăra ke̱nyiea Abner hīe! Ni mañtše̱ David dientše̱ nyie adeka le̱ se̱.

32. Ni ame̱to Abner ye̱ Hebron; ni *mañtše̱ le̱ wó egbē no̱ ni efó ye̱ Abner bu le̱ he, ni mañ mū le̱ fĕ fófói. * 1 Sam. 30, 4.

33. Ni mañtše̱ le̱ fó Abner ke̱ ne̱ke̱ yāfó lala ne̱: Aso esa ake̱ Abner agbo tamo̱ yakagbomo ko gboo̱?

34. Onidši le̱, afīmo̱koame̱ po, ni onādši hū, awokoame̱ gbokle̱i; bo̱ni anyōo̱ ye̱ gbomei fōdši abīe le̱, nakai pe̱ onyō ne̱! Ni mañ mū le̱ fĕ sā fó hāle̱ āhū.

35. Ni beni dše nako le̱, mañ mū le̱ fĕ ba ake̱ ame̱bahā David aye nii, ši David kā kitā ni ekē: Ke̱dši misa minā abolo alo nokroko hū ke̱-yaši beyino̱ ni hūlū aanyō ši fī, Nyoñmo̱ afemi ne̱ke̱ ke̱ ne̱ke̱!

36. Ni mañ le̱ fĕ yo se̱ ni esa ame̱hīe, tamo̱ bo̱ni nofĕno ní mañtše̱ le̱ feo̱ le̱ sa mañ le̱ fĕ hīe le̱.

37. Ši mañ le̱ fĕ ke̱ Israel fĕ ná le nakai gbī le̱ ake̱ dšee mañtše̱ le̱ hā agbe Abner, Ner bi le̱.

38. Ni mañtše̱ le̱ kē etšūdšī le̱ ake̱: Ani nyelee ake̱ *lumo ke̱ gbomo agbo enyō ši ńme̱ne̱ ye̱ Israel lo? * 1 Sam. 26, 15.

39. Ni mi le̱ afo̱mi mū awomi mañtše̱ moñ, ši amrōmrō ne̱ mibe̱ hewale̱, ni ne̱ke̱ hīī ne̱ ní dši Zeruia bii le̱, ame̱sane wa fèmi. Iehowa awo efōñfelo̱ nyōmo̱ ye̱ enōfōñfemo̱ le̱ nā!

Yitšo 4.

Ni beni Išbošet, Saul bi le̱, nu ake̱ Abner egbo ye̱ Hebron le̱, enidšiañ dše wui, ni Israel mū le̱ fĕ fe yō̱.

2. Ni Išbošet, Saul bi le̱, ye̱ hīī enyo̱ ní dši asafoiatše̱mei: mokome gbe̱i dši Baana, ni mokome hū gbe̱i dši Rekab, ni Beerotnyo Rimon ní dše̱ Benyaminbii le̱ ateñ le̱ bii ni; (edšake̱ abuo̱ Beerot hū ašio̱ Benyamin no̱;

3. ši Beerotbii le̱ edšo foi ke̱-te Gitaim ni ame̱yato gbo̱ ye̱ dše̱i ke̱ ńme̱ne̱.)

4. Ni Saul bi Ionatan ye̱ binū ko ní ye̱ enādši enyo̱ le̱ fĕ edše kpa; eye afii enumo̱, beni Saul ke̱ Ionatan sane le̱ dše̱ Iezreel ba, ni ekwe̱lo̱ le̱ wóle̱ ni edšo foi, ni eba mli ake̱, beni eyeo̱ oyái ni edšo foi le̱, eyagbē ši ni edše kpa; ni egbe̱i dši Mefibošet. 9, 3.

5. Agbe̱ne̱ Rekab ke̱ Baana, Beerotnyo Rimon le̱ bihīī le̱, yiñ ke̱-te Išbošet we le̱ fane fintī, beni ekă ši ewo̱ō̱ fane wō̱ le̱.

6. Ni ame̱bote šīa le̱, tamo̱ ake̱ ńmā ame̱yañō; ni ame̱dū emūsūñ nō; ni Rekab ke̱ enyemi Baana dšo foi.

7. Beni ame̱baše̱ šīa le̱, ekā esā no̱ ye̱ epiañ, ni ame̱tſiale̱ nii ni ame̱gbele̱, ni ame̱fo eyi; ni ame̱ko̱ eyitšo le̱ ni ame̱nyie ńā kplenē le̱ no̱ nyōñnyōñ fĕ ke̱-te.

8. Ni ame̱ke̱ Išbošet yitšo le̱ ba ame̱bahā David ye̱ Hebron, ni ame̱kē̱ mañtše̱ le̱ ake̱: Na, ohenye̱lo̱ Saul, moni tao bo egbe le̱, bi Išbošet yitšo ne̱; ši Iehowa eto̱ minuntšo̱ mañtše̱ he owele ńme̱ne̱ ye̱ Saul ke̱ esešibii le̱ ano̱!

9. Ke̱ke̱ ni David here Rekab ke̱ enyemi Baana ni dši Beerotnyo Rimon bii le̱ ano̱ ni ekē̱ame̱ ake̱: Gbīīabo̱ ni Iehowa, moni kpō misusuma ke̱-dše̱ fīmo̱ fĕ mli le̱, hīe kā ne̱,

10. beni moko bagbami ake̱: Na, Saul egbo! ni eyiñ fĕ le̱, ená sane kpakpa ko ebagbami le̱, *mimōle̱ ni migbele̱ ye̱ Ziklag, ni mike̱-wole̱ esane ni ebagba le̱ he nyōmo̱, * 1, 15.

11. mbasroo noni gbomei fōdši eyagbe dšalo̱ ye̱ le̱dientše̱ ewe ye̱ esā no̱! no ni agbe̱ne̱ mibiñ elá ši ye̱ nyedeñ, ni makpātā nyehīe ke̱-dše̱ šikpoñ le̱ no̱?

12. Ni David fă eblahīī le̱ ni ame̱gbeame̱, ni ame̱flo̱ ame̱nidši ke̱ ame̱nādši ni ame̱ñō-tšotšōro kpākpo ni yo̱ Hebron le̱ mase̱i. Ši Išbošet yitšo le̱ ame̱wó ni ame̱yafū ye̱ Abner fūhe le̱ ye̱ Hebron.

Yitšo 5.

(5, 1—10. Kwe̱ 1 Kron. 11, 1—9.)

Ke̱ke̱ ni Israel akutšei le̱ fĕ ba David ńō ye̱ Hebron ni ame̱bakē̱ ake̱: Na, *ohelo ke̱ owúi dšiwo̱. * 19, 13

2. Asañ nyèse ne, beni Saul yeo wono mañtše le, bo noññ dši moni ke Israel yaä ni okeame baä, ni Iehowa kēo ake: Bo oolè mimañ Israel, ni bo ooye Israel no *lumo. * 1 Sam. 18, 14; 25, 30.

3. Ni Israel onukpai le fē ba mañtše le ñō ye Hebron, ni mañtše David keame kpäñ ye Hebron ye Iehowa hïe, ni *amefo David mū amewole Israel no mañtše. * 2, 4. 1 Sam. 16, 13.

4. David eye afii nyoñmai-etē beni ebabōi mañtše yeli le, ni eye mañtše le afii nyoñmai-edſe. 1 Mañ. 2, 11. 1 Kron. 29, 27.

5. Eye Iuda no mañtše afii kpawo ke nyōdši ekpa ye Hebron, ni eye Israel ke Iuda fē no mañtše afii nyoñmai-etē ke etē ye Ierusalem.

6. Ni mañtše le ke ewebii le fä ke-yanina Iebusbii le ní dši šikpoñ le no bii le ye Ierusalem. Ni ameké David ake: Onyēñ bie oba, ši ſïlafoi ke akpakei sonñ aaſieo! ameyiñ fē: David šeñ dšei.

7. Ši kēle David šō Zion mō le, no noñn dši David mañ le.

8. Nakai gbï le David kē ake: Moſēmo ní aagbe Iebusbii le, mo le aše nudšō le he ni egbe akpakei ke ſïlafoi ní David susuma nyeo le! Nohewo akēo ake: ſïlafo ke akpake ye dšei, enyēñ šïa le eba le!

9. Keke ni David hï ši ye mō leñ, ni etšéle David mañ. Ni David tſatſä gbogboi ke-bole he ke-kpe ke-dše Milo ke emligbe le.

10. Ni *David hewale yaä no ſereo, edšake Iehowa, Zebaot Nyoñmo le, ſï ese. * 3, 1.

(5, 11—25. Kwe 1 Kron. 14, 1—16.)

11. Ni Hiram, Tiro mañtše le, tšū bofoi ke-ba David ñō ke tšenedrutšei ke ñmoñmlogboloi ke tegbogbotſaloi, ni amebamä tšū amehä David.

12. Ni David na ake Iehowa ebä efï ši ake mañtše ye Israel no, ni emañ Israel hewo le ewó emañtšeyeli le no godšō.

13. Ni beni David dše Hebron ba le se le, esä efe hemei ni ekpēkpē yei ke-dše Ierusalem efata he, ni afo bihïï ke biyei ahä David.

14. Ni mei ní afo ahäle ye Ierusalem le agbeii ne: Šamua ke Šobab ke *Natan ke †Salomo, * Luk. 3, 31 † Mat. 1, 6.

15. ke Ibhar ke Elišua ke Nefeg ke Iafia,

16. ke Elišama ke Eliada ke Elifelet.

17. Ši beni Filistibii le nu ake afo David mū awole Israel no mañtše le, Filistibii le fē yiñ ameba David taomo. Ni beni David nu le, ete mō le mli.

18. Ši Filistibii le ba ni amebagbá ye Refaim dšō leñ.

19. Keke ni David yabi Iehowa ake: Ani mifä ke-yanina Filistibii le lo? ani oodšieame owo mideñ lo? Ni Iehowa kē David ake: Fä ke-ya, edšake befēbe ní fe le madšie Filistibii le mawo odeñ! 1 Sam. 30, 8.

20. Ni David ba Baal-Perazim, ni David batſïaame nii ye dšei, ni ekē: Iehowa egbá ewo mihenyeloi le ye mihïe, tamo nu gbáa ke-dšeo kpo le! Nohewo le etšé dšei gbei ake: Baal-Perazim.

21. Ni ameſïï amemägäi le ye dšei; ni David ke ewebii le lō ke-te.

22. Ši Filistibii le fä ke-ba ekoñ ni amebagbá ye Refaim dšō leñ.

23. Ni beni David yabi Iehowa le, ekē: Käfä ke-mïya; ši yadše amesegbe obole-ame, ni otšō Bakatšei le añeleno obatuaame.

24. Ni ké onu nyiemo gbēmo ye Bakatšei le ano le, keke ní owó ohe no; edšake no mli le Iehowa edše kpo ke-nyie ohïe ní eyatſïa Filistibii ata le nii.

25. Ni David fe nakai, take boni Iehowa efäle le, ni etſïa Filistibii le anii ke-dše Geba ähū ke-yaſie Geser.

Yitšo 6.

(6, 1—11. Kwe 1 Kron. 13.)

Ni David bua Israel hïï ni ahala le fē nä ke-kpe ekoñ, ameyibo dši akpei-nyoñmai-etē.

2. Ni David te ši ni eke mei ní fata ehe le fō yiñ ke-te *Baale-Iuda, ní ame-yawó Nyoñmo adeka le ní atšéo gbei ni †dši Iehowa Zebaot ní hïo kerubim le ateñ le gbei ye no le ke-ba.
* Ios. 15, 9. † 2 Mose 25, 22.

3. Ni amẹwó Nyoṅmọ adeka lẹ amẹmā fili hē ko nọ kẹ-dšẹ *Abinadab we lẹ yẹ Gibea, ni Uza kẹ Ahio, Abinadab bihīī lẹ, kudọö fili hē lẹ. *1 Sam 7, 1.

4. Ni beni amẹyadšie Nyoṅmọ adeka lẹ yẹ Abinadab we lẹ yẹ Gibea lẹ, Ahio nyie adeka lẹ hīe.

5. Kẹkẹ ni David kẹ Israel we lẹ fē fẹ yẹ Iehowa hīe amẹtfia dībōtšo saṅkūi srọtoi kẹ obentai kẹ bẹdši kẹ mīdši kẹ ṅmẹdši kẹ ṅoṅoi.

6. Ši beni amẹšẹ Nakon ṅmāgbēmọhe lẹ, Uza kpā enine mli kẹ-te Nyoṅmọ adeka lẹ he ni emō mli; edšakẹ tšinai lẹ hā ehoso.

7. Ni Iehowa mlila te ši wo Uza, ni Nyoṅmọ tfalẹ nō yẹ etōmọ lẹ hewọ, ni *egbo yẹ dšẹi yẹ Nyoṅmọ adeka lẹ masẹi. *4 Mose 4, 15. 1 Sam. 6, 19.

8. Ni edọ David akẹ Iehowa egbá ewo Uza; ni etšẹ́ dšẹi akẹ Perez-Uza kẹ ṅmẹnẹ.

9. Ni David še Iehowa gbeyei nakai gbī lẹ, ni ekẹ̄: Tẹ̀ aafe tēṅ ní Iehowa adeka lẹ aaba miṅō hū?

10. Nohewọ lẹ David sumọọ akẹ ekẹ Iehowa adeka lẹ baā eṅō yẹ David mā lẹṅ; ši David wó kẹ-tšọ́ afā kẹ-te Obed-Edom, Gitinyo lẹ, we lẹ.

11. Ni Iehowa adeka lẹ hī Obed-Edom, Gitinyo lẹ, we lẹ nyōdši etē; ni Iehowa dšọ̄ Obed-Edom kẹ ewe lẹ fē.

(6, 12—16. Kwẹ 1 Kron. 15.)

12. Ni ayagba maṅtšẹ David akẹ: Nyoṅmọ adeka lẹ hewọ lẹ Iehowa edšọ̄ Obed-Edom we lẹ kẹ nofēno ní eyọ lẹ. Kẹkẹ ni David yiṅ ete eyawó Nyoṅmọ adeka lẹ kẹ-dšẹ Obed-Edom we lẹ kẹ-ba David mā lẹṅ kẹ mīšẹ.

13. Ni eba mli akẹ, kẹ́ mei ní tēre Iehowa adeka lẹ fāmọ amẹnādši šii ekpa lẹ, egbeọ tšina kẹ tō ní ewo fọ ešāa afọle. 1 Maṅ. 8, 5.

14. Ni David dšò yẹ Iehowa hīe kẹ ehewalẹ fē, ni David emīa kẹ klala *efod*.

15. Ni David kẹ Israel we lẹ fē yawó Iehowa adeka lẹ kẹ-ba kẹ ošebō kẹ tẹtrẹmantrẹ kpāmọ.

16. Ni eba mli akẹ, beni Iehowa adeka lẹ šẹ David mā lẹṅ lẹ, Mikal, Saul biyō lẹ, yabu samflẹ nā, ni ena maṅtšẹ David mīhūlu ni ēdšò yẹ Iehowa hīe, ni egbe ehe guọ yẹ etšui mli.

(6, 17—19. Kwẹ 1 Kron. 16.)

17. Ni amẹkẹ Iehowa adeka lẹ ba ni amẹkẹ-bamā egbẹhe yẹ bū ni David eši ehālẹ lẹ teṅ. Ni David šā šā-afọlei ni egbe šidā-afọlei yẹ Iehowa hīe.

18. Ni beni David šā šā-afọlei lẹ kẹ šidā-afọlei lẹ egbe nā lẹ, ekẹ Iehowa Zebaot gbẹi *dšọ̄ maṅ lẹ. *1 Maṅ. 8, 55.

19. Ni edša maṅ lẹ fē ní dši Israel asafo mū lẹ fè nii, hīī lẹ kẹ yei lẹ fē, ehā mofēmo abolo akwābọ kome kẹ lō kukuli kome kẹ weinyibii atatale kome. Kẹkẹ ni maṅ lẹ fē ṅō-fie nọ mofēmo kẹ-te ewe.

20. Kẹkẹ ni David kū esẹ kẹ-ba ni ebadšọ̄ ewe lẹ. Ni Mikal, Saul biyō lẹ, dše kpo ekẹ David bakpe ni ekẹ̄: Aso nyam pam Israel maṅtšẹ lẹ wo ehīe ṅmẹnẹ nẹ akẹ edšie ehebo ṅmẹnẹ yẹ etšūdši lẹ aweyei lẹ ahīe, tamọ yakagbomei lẹ eko dšieọ ehe nẹ!

21. Ši David kẹ̄ Mikal akẹ: Iehowa ní dše otšẹ kẹ ewe lẹ fē sẹ ni ehalami ewomi Iehowa maṅ Israel nọ *lumo lẹ hīe midšò yẹ, hē̆, lẹ ehīe madšò yẹ! *5, 2

22. Ni asaṅ mibafe mihe hūmi fè nẹkẹ tete ni mibuṅ mihe akẹ moko, ni weyei lẹ ni okẹ̄ọ lẹ, amẹ moṅ amẹawo mihīe nyam!

23. Ni Mikal, Saul biyō lẹ, nàá bi āhū kẹyaši egbo.

Yitšo 7.

(Kwẹ 1 Kron. 17.)

Ni eba mli akẹ, beni maṅtšẹ lẹ yẹ ewe ni Iehowa ehā ená hedšọlẹ kẹ-dšẹ ehenyẹlọi fē ní bọlelẹ kẹ-kpe lẹ adeṅ lẹ,

2. maṅtšẹ lẹ kẹ̄ gbalọ Natan akẹ: Agbẹnẹ nto ōna, mi lẹ miyẹ tšenedru tšū mli, ši Nyoṅmọ adeka lẹ yẹ bū mli! Lal. 132

3. Ni Natan kẹ̄ maṅtšẹ lẹ akẹ: Nofēno ní yọ otšui mli lẹ, ya ni oyafe; edšakẹ Iehowa fī osẹ!

4. Ni eba mli akẹ nakai nyō lẹṅ noṅṅ lẹ Iehowa wiemọ ba Natan ṅō ekẹ̄:

5. Ya ni oyakẹ̄ mitšūlọ David akẹ: Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ: Aso bo *obamā tšū ohāmi mahī mli? *1 Kron. 22, 8. 1 Maṅ. 5, 17.

6. Edšakę kę-dšę gbī nǫ ní miyakpla Israelbii lę kę-dšę Misraim kę-ba šhū kę-baši ǹmęnę gbī nę mihīko *tšū mli dš, ši bū kę šihilęhe mli sǫǹǹ minyie.
* 1 Maǹ. 8, 16. 27. Ies. 66, 1.

7. Hei fē ní mikę Israelbii lę fē enyienyiei lę, ani mikę Israel kodšolǫi lę ní mifáamę akę amęlę̀ mimaǹ Israel lę eko ewie wiemǫ ko pēǹ akę: Mēba po ni nyemāā tšenedrn tšū nyehāāmi lo?

8. Nohewǫ lę agbęnę kēmǫ mitšūlǫ David nękę: Bǫni Iehowa Zebaot kē nę: Mi miyakplao kę-dšę tōialęhe kę tōi asę, koni obaye mimaǹ Israel nǫ lumo;
1 Sam. 16, 11—13.

9. ni hefēhe ní oyaā lę mifata ohe, ni miplenē ohenyelǫi lę fē yę ohīe, ni mihā oná gbęi kpeteǹkple tamǫ gbomei agboi ní yǫ šikpoǹ lę nǫ lę agbęi.

10. Ni asaǹ mato he ko mahā mimaǹ Israel, ni matęoamę, koni amęhī amędientšę amęhīlęhe, ni akatširęamę doǹǹ, ni yiwalǫi hū akahaoamę doǹǹ tamǫ sá lę,

11. be mli ní mifā kodšolǫi akę amęye mimaǹ Israel nǫ lę. Ni mahā ohe adšǫo yę ohenyelǫi lę fē adeǹ. Asaǹ Iehowa mīkēo akę Iehowa bamā šīa ehāo.

12. Kędši ogbīī lę šę ni ote okę otšęmei lę yawǫ lę, matē osešinyo ní dšę omūsūǹ ši yę osę, ni mahā emaǹtšęyeli lę adamǫ ši šiǹǹ.
1 Maǹ. 8, 20. Ies. 9, 6.

13. *Lę eemā tšū ehā migbęi lę, ni mahā emaǹtšęyeli sēi lę amā ši šiǹǹ kę-ya nānǫ.
* 1 Maǹ. 5, 19; 6, 12. Lal. 89, 4. 5.

14. *Matšō etšę, ni eetšō mibi. Kędši etō lę, no lę mikę ádesāi atšo kę gbomei akpāi aayilę; * Lal. 89, 27. Heb. 1, 5. Luk. 1, 32.

15. ši mimǫbǫnalę lę edšeǹ ehe, *tamǫ bǫni midšie yę Saul, moni mikpalę yę ohīe lę, he lę. * 1 Sam. 15, 23. 28.

16. Ši owe kę omaǹtšęyeli lę aadamǫ ši šiǹǹ yę ohīe kę-ate nānǫ: omaǹtšęsēi lę aamā ši šiǹǹ kę-ate nānǫ!
Lal. 72, 17. Ies. 55, 3.

17. Bǫni nękę wiemǫ nę fē yǫ kę bǫni nękę ninā nę fē yǫ lę, nakai Natan kē David.

18. Kękę ni maǹtšę David te ni eyatá ši yę Iehowa hīe ni ekę̄: Nuntšǫ Iehowa, *namo dšimi, ni miwe lę, meni edši po ni ohīemi kę-baši benę nę? * 1 Mose 32, 11.

19. Ni kēlę enę dšee noko srǫto ko yę ohīe, Nuntšǫ Iehowa, ši osā owie yę otšūlǫ we lę he hū yę nibii ni baba yę šoǹǹ lę ahewǫ, ani gbomo ko aafe enę? Nuntšǫ Iehowa!

20. Ni meni yǫ David nā ni ekēo doǹǹ? edšakę bo ole otšūlǫ, Nuntšǫ Iehowa!

21. Owiemǫ ní owie lę hewǫ kę bodientšę otšui nā ni ofe nibii wudši nę fē, koni okę-hā otšūlǫ ale!

22. Nohewǫ lę, Iehowa Nyoǹmǫ, oda kpeteǹkple! Edšakę mokomoko kęo yee egbǫ, ni asaǹ nii fē ní wǫkę wǫtoii enu lę anā lę, nyoǹmǫ ko nyoǹmǫ ko bę yę osę.

23. Ni mē *dšeǹmaǹ kome po yǫ šikpoǹ nę nǫ ní kę omaǹ Israel ye gbǫ, ní Nyoǹmǫ yiǹ ete eyakpō efe lędientšę emaǹ, ni ekę-he gbęi, ni etšu nii wudši ehānye kę nii ni yǫ gbeyei ehā ošikpoǹ lę, yę omaǹ ní okpō ohā ohe kę-dšę Misraim, kę-dšę dšeǹmādši kę amęnyoǹmǫi lę adeǹ lę, hīe? * 5 Mose 4, 7.

24. Ni omā omaǹ Israel nǫ mí ofe bodientšę omaǹ kę-mīya nānǫ, ni bo Iehowa otšō amę-Nyoǹmǫ.

25. Ni agbęnę, Iehowa Nyoǹmǫ, wiemǫ ní owie yę otšūlǫ kę ewe lę hewǫ lę, mā nǫ aduatšǫ kę-ya nānǫ, ni ofe takę bǫni okē lę!

26. Ni hā ní ogbęi lę ada kę-ya nānǫ ni akę̄ akę: Iehowa Zebaot lę, lę dši Nyoǹmǫ ní yǫ Israel nǫ; ni hā otšūlǫ David we lę amā ši šiǹǹ yę ohīe!

27. Edšakę bo Iehowa Zebaot, Israel Nyoǹmǫ lę, owó otšūlǫ *toi nǫ okę̄: Mamā šīa mahāo; nohewǫ ni otšūlǫ ná tšui akę esǫle nękę sǫlemǫ nę ehāo.
* Ies. 50, 5.

28. Ni agbęnę, Nuntšǫ Iehowa, bo dši Nyoǹmǫ, ni owiemǫi lę anǫkwale ni, ni okę nękę nōkpakpa nę ewo otšūlǫ ši.
1 Maǹ. 8, 26

29. Nohewǫ lę agbęnę ná he tšui ní odšǭ otšūlǫ we lę, koni ehī ši kę-ya nānǫ yę ohīe; edšakę Nuntšǫ Iehowa, bo ōkę̄, ni odšǭmǫ lę hewǫ lę aadšǭ otšūlǫ we lę kę-ya nānǫ.

Yitšo 8.

(Kwe̱ 1 Kron. 18.)

Ni ene̱ se̱ le̱ eba mli ake̱ David tḿa
Filistibii le̱ anii, ni eye ame̱no̱, ni David
šõ mań wulu le̱ manyofle̱ le̱ ye̱ Filistibii
le̱ adeń.
2. Ni etḿa Moab hũ nii, ni eke̱ susu-
mo̱kpã susuame̱, ni ehã ame̱kãmo̱ šikpoń,
ni ké̱ esusu susumo̱kpãi enyo̱ le̱, ehãa
agbeoame̱, ni ké̱ esusu susumo̱kpã kome
le̱, ehãa ame̱yi náa wala. Ni Moabbii
le̱ tšṍmo̱ David tšũdši, ame̱tšuo̱ onla
ame̱hãa le̱.
3. Ni asań David tḿa Hadadezer,
Rehob bi le̱, ní dši Zoba mańtše̱ le̱, nii,
beni eyiń ete ake̱ eyaple ešikpoń ní yo̱
Eufrate fã le̱ nã le̱ he le̱.
4. Ni David mõmo̱ ekpo̱ńo̱iatše̱mei
akpe ke̱ ohai-kpawo, ke̱ nãdšiatše̱mei
akpei-nyońmai-enyo̱; ni David *flo̱ ame̱-
ḿlii anã okpo̱ńo̱i le̱ fẽ anãdši ase̱ fãi, ši
ešĩ ame̱teń ḿlii oha nã okpo̱ńo̱i. * Ios. 11, 9.
5. Ši beni Arambii ní yo̱ Damasko le̱
ba Zoba mańtše̱ Hadadezer yeli-ke̱-buamo̱
le̱, David gbe Arambii le̱ ateń mei akpei-
nyońmai-enyo̱-ke̱-enyo̱.
6. Ni David ke̱ asrafoi to Damasko ní
yo̱ Aram le̱, ni Arambii le̱ tšṍmo̱ David
tšũdši ní tšuo̱ onla hãale̱. Ni Iehowa
hãa David yeo̱ kũnim ye̱ hefẽhe ni eyaã.
7. Ni David šõ šika tše̱ńi le̱ ní Hada-
dezer tšũdši le̱ hĩe le̱, ni eke̱-ba Ierusalem.
8. Ni mańtše̱ David lõ akõ̱ble babaõ
dientše̱ ye̱ Beta ke̱ Berotai, Hadadezer
mãdši le̱ amli.
9. Ši beni Hamat mańtše̱ Toi nu ake̱
David etḿa Hadadezer ta le̱ fẽ nii le̱,
10. ke̱ke̱ ni Toi tšũ ebi Ioram ke̱-te
mańtše̱ David ńõ, ni eyahãle̱ ahekõ ni
edšõ̱le̱, ake̱-ni eke̱ Hadadezer ewu ni
etḿale̱ nii le̱, edšake̱ Hadadezer ke̱ Toi
ewuwũ tai ãhũ; ni ehĩe dḿe̱te̱i nibii ke̱
šika nibii ke̱ akõ̱ble nibii ke̱-ba.
11. Ene̱mei hũ mańtše̱ David dšõ̱ no̱
ke Iehowa, ake̱-fata dḿe̱te̱i ke̱ šika ní
dše̱ dšeńmãdši fẽ ni eye ame̱no̱ le̱ adeń
ní edšõ̱ no̱ eke le̱ he:
12. nomei dše̱ Aram ke̱ Moab ke̱ Amon-
bii le̱ ke̱ Filistibii le̱ ke̱ Amalek ke̱ Zoba
mańtše̱ Hadadezer, ní dši Rehob bi le̱,
hãnii le̱ amli.
13. Ni David gbe̱i hehe beni eyagbe
Arambii le̱ ateń mei akpei-nyońma-ke̱-
kpãnyo̱ ye̱ Ňõ-dšõ̱ le̱ mli ní ekũ ese̱
eba le̱. Lal. 60, 2.
14. Ni eto asrafoi ye̱ Edom; Edom mũ
le̱ fẽ eto asrafoi ye̱ ke̱-kpe; ni Edombii
fẽ tšṍmo̱ David tšũdši. Ni Iehowa hãa
David yeo̱ kũnim ye̱ hefẽhe ní eyaã.
1 Mose 27, 40.
15. Ni David ye Israel fẽ no̱ mańtše̱;
ni David kodšoo̱ ni eyeo̱ dšale̱ sane ehãa
mań le̱ fẽ.
16. Ni Ioab, Zeruia bi le̱, dši ta le̱ tše̱;
ni Iehošafat, Ahilud bi le̱, dši sãdši-
ańmãlo̱; 20, 23—26.
17. ni Zadok, Ahitub bi le̱, ke̱ Ahi-
melek, Abiatar bi le̱, dši oso̱foi; ni
Seraia dši wolońmãlo̱;
18. ni Benaia, Iehoiada bi le̱, dši
*Keretifoi ke̱ Peletifoi le̱ atše̱; ni David
bihĩĩ le̱ dši mańtše̱ †súolo̱i.
* 15, 18. 1 Sam. 30, 14. † 1 Kron. 18, 17. 1 Mań. 4, 5.

Yitšo 9.

Ni David kẽ̱: Ani moko ye̱ Saul we
le̱ lolo ni efe̱ lo? ni mafele̱ edšũrõ ye̱
Ionatan hewo̱.
2. Ni tšũlo̱ ko ye̱ Saul we le̱ ní atšé̱o̱le̱
*Ziba. Ni ayatšé̱le̱ ke̱-ba David ńõ, ni
mańtše̱ le̱ bile̱ ake̱: Ani bo dši Ziba le̱?
Ni ekẽ̱: Otšũlo̱ ni. * 16, 1.
3. Ni mańtše̱ le̱ kẽ̱: Ani moko be̱
Saul we le̱ lolo ni efe̱ ni mafele̱ edšũrõ
ye̱ Nyońmo̱ hewo̱ lo? Ni Ziba kẽ̱ mańtše̱
le̱ ake̱: *Ionatan binũ ko ye̱ lolo, ni
enãdši edše kpa. * 4, 4.
4. Ni mańtše̱ le̱ kẽ̱le̱ ake̱: Nẽgbe̱ eyo̱?
Ni Ziba kẽ̱ mańtše̱ le̱ ake̱: Na, eye̱ Amiel
bi *Makir we le̱ ye̱ Lo-Debar. * 17, 27.
5. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ David tšũ ni ayańõle̱
ke̱-dše̱ Amiel bi Makir we le̱ ye̱ Lo-Debar
ke̱-ba.
6. Ni beni Mefibošet, Saul bi Ionatan
bi le̱, ba David ńõ le̱, eńõ ehĩe ebu ši
ni ekotole̱. Ni David tšé̱le̱ ake̱: Mefi-
bošet! ni ehere no̱ ekẽ̱: Na otšũlo̱!
7. Ni David kẽ̱le̱ ake̱: Kãše gbeyei;
ši edšũrõ mibafeo ye̱ otše̱ Ionatan hewo̱.

ni madāi otšę Saul šikpôdši lę fē mahāo ekoṅ, ni ooye nii yę mikplō he dānę.

8. Ni ekoto ši ni ekē: Namo po dši otšūlǫ, ni okwęǫ nękę *gbé gbonyo ní tamǫmi nę? * *1 Sam. 24, 15.

9. Kękę ni maṅtšę lę tšé Saul tšūlǫ Ziba lę kę-ba ni ekēlę akę: Nibii fē ní dši Saul kę ewe lę fē nō lę miṅō-hā onuntšǫ bi lę.

10. Nohewǫ lę hū šikpoṅ lę ohālę, bo kę obii lę kę otšūdši lę, ni okpa nibii lę, koni onuntšǫ bi lę aná ṅmā aye; ši kēlę Mefibošet, onuntšǫ bi lę, baye nii dā yę mikplō lę he. Ši Ziba yę bihīi nyoṅma kę enumǫ kę tšūdši hū nyoṅmai-enyǫ.

11. Kękę ni Ziba kē maṅtšę lę akę: Bǫfēbǫ ní minuntšǫ maṅtšę efá etšūlǫ lę, nakai noṅṅ otšūlǫ bafe. Ni Mefibošet lę, lę lę *eyeǫ nii yę maṅtšę lę okplō he tamǫ maṅtšębii lę eko noṅṅ. *19, 29.

12. Ni Mefibošet yę binū fiō ko ní atšéǫlę Mika. Ni mei fē ní yǫ Ziba we lę, Mefibošet tšūdši dšiamę.

13. Ni Mefibošet hī ši yę Ierusalem; edšakę maṅtšę okplō lę he eyeǫ nii yę dānę, *ni enādši enyǫ lę fē edše kpa. *K. 3.

Yitšo 10.

(Kwę 1 Kron. 19.)

Ni enę sę lę eba mli akę Amonbii lę amaṅtšę lę gbo, ni ebi Hanun baye maṅtšę yę esę.

2. Kękę ni David kē akę: Madšie mlihīlę kpo matšō Hanun, Nahaš bi lę, tamǫ bǫni etšę mli hī hāmi lę. Ni David tšū etšūdši akę amęyahālę kpóo yę etšę hewǫ. Ni David tšūdši lę ba Amonbii lę ašikpoṅ lę nǫ.

3. Kękę ni Amonbii lę alumei lę kē amęnuntšǫ Hanun akę: Ani osusuǫ akę otšę hīe nyamwō hewǫ ni David tšū kpóohālǫi kę-ba oṅō nę? Ani dšee maṅ lę sramǫ kę šikpámǫ kę butumǫ hewǫ moṅ ni David tšū etšūdši lę kę-ba oṅō nę?

4. Nohewǫ lę Hanun mōmǫ David tšūdši lę ni ešęšę amętšōṅi afāfā ni efiǫ amętadei lę anǫ yę teṅ tūntū kę-bašę amędukuii anǫ, ni edšieamę gbę amęte.

5. Ni beni ayagba David lę, etšū akęamę yakpe; edšakę abǫamę ahora naakpa. Nohewǫ lę maṅtšę lę kē: Nyehīa Ieriko kę-yaši beyinǫ ní nyetšēṅi lę aatša, dāni nyekū nyesę nyeba.

6. Ši beni Amonbii lę na akę amęhe edše fū ewo David lę, Amonbii lę tšū ni ayabǫ Arambii ní yǫ Bet-Rehob kę Arambii ní yǫ Zoba lę apā, nādšiatšęmei akpei-nyoṅmai-enyǫ, kę Maaka maṅtšę lę kę mei akpe, kę Tob hīi akpei-nyoṅma-kę-enyǫ.

7. Ni beni David nu lę, etšū Ioab kę hīi kākālǫi lę ata lę fē kę-te.

8. Ni Amonbii lę dše kpo ni amębagbá ta lę yę agbó lę nā; ši Arambii ní dšę Zoba, kę Rehob kę Tob kę Maaka hīi lę, amętše amęhe aṅklo yę ṅā lę nǫ.

9. Ši beni Ioab na akę ta lę lę egbá ewolę yę esę kę ehīe lę, ehala Israel mli kakabāi lę fē mli ekomei, ni ehā amęgbá amęwo Arambii lę.

10. Ni maṅ lę mli mei ní efę lę, etuamę ewo enyemi Abišai deṅ, koni ehā amęgbá amęwo Amonbii lę.

11. Ni ekē: Kędši Arambii lę anine mītšō minǫ lę, koni obaye ōbuami; ši kędši Amonbii lę anine mītšō onǫ lę, koni mabaye mabuao.

12. Femǫ ekā ni ohā wǫdamǫ ši akę hīi wǫhā wǫmaṅ kę wǫ-Nyoṅmǫ lę mādši lę; ni Iehowa afe noni sa ehīe!

13. Ni Ioab kę ta ní fata ehe lę tšē kę-yanina Arambii lę ni amękeamę wu, ni amędšo foi yę ehīe.

14. Ni beni Amonbii lę na akę Arambii edšo foi lę, kękę ni amę hū amędšo foi yę Abišai hīe ni amęyabote mā lęṅ. Kękę ni Ioab kū esę kę-dšę Amonbii lę asę ni eba Ierusalem.

15. Ši beni Arambii lę na akę Israelbii lę eye amęnǫ, amębua amęhe nā kę-kpe.

16. Ni Hadadeser tšū ni ayaṅō Arambii ní yǫ fā lę sę lę kę-ba, ni amęba Helam; ni Hadadeser tatšę Šobak lę nyie amęhīe.

17. Ni abagba David, ni eyabua Israel mū lę fē nā, ni efo Iordan ni ete Helam. Ni Arambii lę gbá ta wo David ni amękęlę wu.

18. Ni Arambii le̱ dšo foi ye̱ Israel hīe, ni David gbe ſīliiatše̱mei ohai-kpawo ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei akpei-nyoṅmaiedſe̱, ni etſa Šobak, etatše̱ le̱, nõ ni enyõ ye̱ dše̱i.

19. Ni beni maṅtše̱mei le̱ fĕ ní dši Hadadezer tšũdši le̱ na ake̱ Israel eye ame̱no̱ le̱, ame̱ke̱ Israel bakpātă ni ame̱súmo̱ame̱. Ni Arambii le̱ še gbeyei ake̱ ame̱aye ame̱bua Amonbii le̱ ekoṅ.

Yitšo 11.

Ni eba mli ake̱ no se̱ afi, ye̱ be mli ni maṅtše̱mei fă ta le̱, David tšũ Ioab ke̱ etšũdši le̱ ke̱ Israel mū le̱ fĕ ní ame̱yakpātă Amonbii le̱ ahīe, ni ame̱bo̱ nsra ame̱wo Raba he. Ši David le̱ ehī ši ye̱ Ierusalem. 1 Kron. 20, 1.

2. Ni gbī ko gbe̱ke̱nāši le̱ eba mli *ake̱ David te ši ke̱-dše̱ esā no̱, ni eyašĕra ši ye̱ maṅtše̱ tšũ le̱ yiteṅ; ni edše̱ tšũ le̱ yiteṅ ena yõ ko mīdšu ehe, ni ké̱ okwe̱ yõ le̱, ehe ye̱ fe̱o naakpa dientše̱. * Mat. 5, 28. 29.

3. Ni David tšũ ni ayabi yõ le̱ he sane; ni akē̱ ake̱: Ani dšee Batšeba, Eliam biyõ le̱, ní dši *Uria, Hitnyo le̱, ṅă le̱ ne̱? * 23, 39.

4. Ni David tšũ bo̱foi ni ayaṅõle̱ ke̱ba; ni eba eṅõ ni eke̱le̱ wo̱. *Ni etšũ ehe ke̱-dše̱ ehebulemo̱ le̱ṅ, ni ekũ ese̱ ke̱-te ewe. * 3 Mose 15, 18.

5. Ni yõ le̱ ṅõ ho̱, ni etšũ ayakē̱ David ake̱: Miná mũsũ!

6. Ni David tšũ ate Ioab ṅõ ake̱: Hă Uria, Hitnyo le̱, aba miṅõ. Ni Ioab hă Uria ba David ṅõ.

7. Ni beni Uria ba eṅõ le̱, David bile̱ bo̱ni Ioab ke̱ maṅ le̱ yo̱ ke̱ bo̱ni ta le̱ yaă no̱ hāa.

8. Ni David kē̱ Uria ake̱: Kplekemo̱ ši ni oya owe le̱, ni oyafo̱flo̱ onādši ahe. Ni beni Uria dše maṅtše̱ le̱ we le̱, ake̱ niyenii dše kpo ke̱-nyie ese̱ ke̱-dše̱ maṅtše̱ le̱ ṅõ.

9. Ši Uria ke̱ enuntšo̱ tšũdši le̱ fĕ yawo̱ maṅtše̱ we le̱ koi le̱ ši, ni eyaa ewe le̱.

10. Ni beni ayagba David ake̱ Uria eyaa ewe le̱, David kē̱ Uria ake̱: Ani dšee gbe̱ odše̱ oba le̱? mĕba oyaa owe le̱?

11. Ni Uria kē̱ David ake̱: *Adeka le̱ ke̱ Israel ke̱ Iuda fĕ ye̱ asesei amli, ni minuntšo̱ Ioab ke̱ minuntšo̱ tšũdši le̱ ebo̱ nsra ye̱ ṅāno̱, ni mi le̱ miya miwe ní miyaye nii ni minu ni mike̱ miṅă awo̱ lo? Gbĩiabo̱ ní ohīe kă ni osusuma hũ hīe kā ne̱, miwoṅ ene̱ femo̱. * 1 Sam. 4, 4.

12. Ni David kē̱ Uria ake̱: Hī bie̱ ṅme̱ne̱ hũ, ni wo̱ le̱ mahă oya! Ke̱ke̱ ni Uria hī ši ye̱ Ierusalem nakai gbī le̱ ke̱ eno̱ dšetše̱remo̱.

13. Ni David yatšé̱le̱ ní ebaye nii ni enu dă ye̱ eṅõ, ni ehă eto̱ dă; ni gbe̱ke̱ le̱ eyiṅ ete eyakă esā no̱ eke̱ enuntšo̱ tšũdši le̱; ši eyaa ewe le̱.

14. Ni eba mli ake̱ beni dše tše̱re le̱, David ṅmā Ioab wolo ni eke̱-hă Uria ke̱-te.

15. Ni eṅmă ye̱ wolo le̱ mli ake̱: Nyeṅõa Uria nyetoa ta le̱ mli heni wa le̱ hīe, ni nyegblaă nyehe ši ke̱-dšea ehe, koni atſiale̱ nii ní egbo.

16. Ni eba mli ake̱, beni Ioab eyasra maṅ le̱ ekwe̱ le̱, eṅõ Uria eto heni ele ake̱ hĩī kakabăi yo̱ le̱.

17. Ni mă le̱ṅ hĩī le̱ dše kpo ni ame̱ke̱ Ioab bawu, ni mă le̱ṅ meikomei ní dši David tšũdši le̱ nyõnyõi, ni Uria, Hitnyo le̱, hũ nyõ.

18. Ke̱ke̱ ni Ioab tšũ ayagba David ta le̱ mli sădši fĕ tſĕm.

19. Ni ewo bo̱fo le̱ kită ekē̱: Ké̱ ogba maṅtše̱ le̱ ta le̱ṅ sădši le̱ fĕ ogbe nă,

20. ni aleenõ maṅtše̱ le̱ mli fũ ni eké̱o ake̱: Mĕhewo̱ nyebe̱ṅke̱ maṅ le̱ kpākpa nakai, beni nyewuo̱ le̱? Ani nyelee ake̱ ame̱adše̱ gbogbo le̱ no̱ ame̱tſianye nii lo?

21. Namo tſa Abimelek, Ierubešet bi le̱, nõ le̱? *Ani dšee yõ ko ṅõ ẅie̱bi etſa eyiteṅ ke̱-dše̱ gbogbo no̱ ni egbo ye̱ Tebez le̱? Mĕba mo̱ ni nyetši nyebe̱ṅke̱ gbogbo le̱ nakai le̱? ke̱ke̱ ni oké̱: Otšũlo̱ Uria, Hitnyo le̱, hũ enyõ! * Kodš. 9, 53.

22. Ke̱ke̱ ni bo̱fo le̱ yiṅ eba, ni ebagba David sădši fĕ ní Ioab tšũle̱ ye̱ he le̱.

23. Ni bo̱fo le̱ kē̱ David ake̱: Hĩī le̱ anine tšő wo̱no̱, ni beni ame̱baninawo̱ ye̱ ṅă le̱ no̱ le̱, wo̱ṅő-to ame̱no̱ ăhũ ke̱yaši agbó le̱ nă tõ.

24. Ši gäitšẽlǫi lẹ dšẹ gbogbo lẹ nǫ tšẽre otšũdši agäii, ni mañtšẹ tšũdši lẹ ekomei egboi, ni otšũlǫ Uria, Hitnyo lẹ, hũ egbo.

25. Ni David kẹ̃ bǫfo lẹ akẹ: Yakẹ̃ Ioab nẹkẹ ni okẹ-wolẹ hewalẹ: Kãhã sane nẹ midǫo, edšakẹ klante yǫ nẹ, ekpaa moni egbeǫ; hã ota lẹ mli awa yẹ mañ lẹ nǫ kẹkẹ, koni okũmǫlẹ!

26. Ni beni Uria ñã lẹ nu akẹ ewù Uria egbo lẹ, efó ewù lẹ.

27. Ni beni eye ñkǫmǫ egbe nã lẹ, David tšũ ayañõlẹ kẹ-ba ewe lẹ, ni etšó eñã ni efǫ binũ ehãlẹ. Ši sane ní David ye nẹ eñõõ Iehowa nã. 2 Mose 20, 13. 14.

Yitšo 12.

Ni Iehowa tšũ Natan kẹ-ba David ñõ. Ni eba eñõ ni ebakẹ̃lẹ akẹ: Hĩĩ enyǫ yẹ mañ kome mli, mokome lẹ niiatšẹ ni, ni mokome lẹ ohĩafo ni.

2. Niiatšẹ lẹ yẹ tõi kẹ tšinai babaõ dientšẹ;

3. ši ohĩafo lẹ bẹ nokonoko, akẹ dša tõgwanteñbiyõ bibiõ kome pẹ ní ehe; ni elẹ̃lẹ ni ekẹ lẹ kẹ ebii lẹ da šikome: ebolo atrõma lẹ eko noññ eyeǫ, ni ekpulu ná nu enuǫ, ni ewǫö emliši, ni etamǫ ebiyõ.

4. Ši beni gbǫ ko bato nũ niiatšẹ lẹ ñõ lẹ, esumǫǫ ní emõ lẹdientšẹ etõi kẹ etšinai lẹ eko ni eho ehã gbǫ ní batolẹ lẹ; ši moñ emõ ohĩafo lẹ gwanteñbi lẹ ni eho ehã nũ lẹ ní batolẹ lẹ.

5. Kẹkẹ ni David mli fũ nakai nũ lẹ naakpa ni ekẹ̃ Natan akẹ: Gbĩĩabǫ ní Iehowa hĩe kã nẹ, nũ ní ye nẹkẹ sane nẹ, esa gbẽle!

6. Ni esã eto tõbi lẹ nãdšiañ toi edfẹ, akẹ noni eye nẹkẹ sane nẹ ni enaalẹ mǫbǫ lẹ! 2 Mose 22, 1.

7. Kẹkẹ ni Natan kẹ̃ David akẹ: *Bo dši nakai nũ lẹ! Bǫni Iehowa, Israel Nyoñmǫ lẹ, kẹ̃ nẹ: Mi mifǫo mũ miwoõ Israel nǫ mañtšẹ, ni mi noññ midšieo yẹ Saul deñ; * 1 Mañ. 20, 40.

8. ni miñõ onuntšǫ we lẹ mihão, ni miñõ onuntšǫ ñãmei lẹ hũ miwo omliši, ni miñõ Israel kẹ Iuda we lẹ hũ mihão; ni kẹdši no fáá tete hũ, kũlẹ mañõ nẹkẹ kẹ nẹkẹ nibii hũ mafata he mahão.

9. Mẽhewǫ mǫ ni ogbe Iehowa wiemǫ lẹ he guǫ, ni ofe efõñ yẹ ehĩe nẹ? Uria, Hitnyo lẹ, okẹ klante egbelẹ, ni eñã lẹ hũ oñõlẹ ofe oñã; ši lẹ lẹ okẹ Amonbii aklante egbelẹ! Yi. 11 1 Mañ. 15, 5.

10. Nohewǫ lẹ agbẹnẹ *klante kpañ yẹ owe lẹ kǫkǫ̃kǫ, edšakẹ ogbe mihe guǫ, ni oñõ Uria, Hitnyo lẹ, ñã lẹ ofe oñã. * 18, 28. 20; 18, 14. 2 Mañ. 25, 7.

11. Bǫni Iehowa kẹ̃ nẹ: Na, mibatẽ efõñ ši mawoõ yẹ bodientšẹ owe lẹ, ni mašõ oñãmei lẹ yẹ ohĩe ni mañõamẹ mahã ohegbomo, ni ekẹ oñãmei lẹ *aawǫ fane fintĩññ! * 16, 22 Hiob 31, 9. 10.

12. Bo lẹ ofe yẹ tẽmǫ mli; ši mi lẹ mibafe enẹ yẹ Israel fẽ hĩe fane fintĩññ!

13. Kẹkẹ ni David kẹ̃ Natan akẹ: *Mife Iehowa šiši eša. Ni Natan kẹ̃ David akẹ: Iehowa †hũ etši ohe eša lẹ ehã sẹ; ogboñ! * 24, 10. † Lal. 51, 3

14. Ši kẽlẹ gbĩĩabǫ ní okẹ noni ofe nẹ ehã Iehowa henyelǫi lẹ ená hegbẹ pĩ ní amẹkẹ-abǫ musu hewǫ lẹ, *bi lẹ hũ ní afǫ ahão lẹ gbo eegbo! * 11, 27.

15. Ni Natan yiñ ete ewe. Ši Iehowa tĩa bi lẹ ní Uria ñã lẹ kẹ David fǫ lẹ nõ, ni ehe ye naakpa.

16. Nohewǫ lẹ David kpa Nyoñmǫ fai ehã gbekẽ lẹ, ni David hĩ ñmã, ete tšũñ ni eho ekã šikpoñ nyõñnyõñ fẽ.

17. Ni ewe lẹ onukpai lẹ te ši ni amẹte eñõ ní amẹyawó enǫ kẹ-dšẹ šikpoñ; ši ekplẽẽ, ni asañ ekẹamẹ yee nii.

18. Ni eba mli akẹ gbĩ ní dši gbĩ kpawo lẹ gbekẽ lẹ gbo. Ni David tšũdši lẹ miše gbeyei akẹ amẹakẹ̃lẹ akẹ gbekẽ lẹ egbo, edšakẹ amẹkẹ̃: Na, beni gbekẽ lẹ hĩe kã lolo po lẹ, wǫkẹ̃lẹ wie lẹ ebo wǫgbẽ toi: kolẹ kẹdši wǫkẹ̃lẹ akẹ gbekẽ lẹ egbo lẹ, no lẹ té eefe ehe efõñ ehã tẽñ?

19. Ši beni David na akẹ etšũdši lẹ mĩwie ablẹbi lẹ, kẹkẹ lẹ David yo sẹ akẹ gbekẽ lẹ egbo; nohewǫ lẹ David bi etšũdši lẹ akẹ: Ani gbekẽ lẹ egbo bẹ? Ni amẹkẹ̃: Egbo.

20. Kẹkẹ ni David te ši kẹ-dšẹ šikpoñ lẹ, ni edšu ehe, ni ekpa mũ, ni etšake

etadei, ni ete Iehowa we lẹ eyasọle; kẹ-
kẹ ni eba lẹdientšẹ ewe lẹ, ni beni ebi
noko ši, amẹkẹ niyenii bamā ehīe, ni eye.
21. Kẹkẹ ni etšūdši lẹ kẽlẹ akẹ: Mē
sane oye nẹ? Beni gbekē lẹ hīe kā lẹ,
ohī ṅmā ni ofó ohālẹ; ši beni gbekē lẹ
gbo moṅ lẹ, kpāko ote ši oyeọ nii!
22. Ni ekẽ: Beni gbekē lẹ hīe kā lolo
lẹ, mihī ṅmā ni mifó; edšakẹ mikẽ:
Aleenō Iehowa aanami mọbọ, ní gbekē
lẹ yi aná wala.
23. Ši agbẹnẹ ená egbo; kolẹ mēba
misā mihīọ ṅmā? Ani manyē makpalelẹ
kẹ-ba ekoṅ? Mi moṅ mibaya eṅō, ši lẹ
lẹ ekpaleṅ ebaṅ miṅō doṅṅ.
24. Kẹkẹ ni David šẹdše eṅā Batšeba
mī, ni ete eṅō ni ekẹlẹ yawọ; ni efọ binū,
ni ewolẹ Salomo. Ni Iehowa sumọlẹ,
25. ni etšū Natan, gbalọ lẹ, kẹ-te, ni
eyawolẹ gbẹi Iedidia ehā Iehowa.
(12, 26—31. Kwẹ 1 Kron. 20, 1—3.)
26. Ši Ioab kẹ *Raba, Amonbii lẹ amaṅ
lẹ, wu, ni eṅō maṅtšẹ maṅ lẹ. * Ier. 49, 2
27. Ni Ioab tšū bọfoi kẹ-ba David ṅō
abakẽlẹ akẹ: Mikẹ Raba ewu, ni asaṅ
miṅō nui anā maṅ lẹ.
28. Nohewọ lẹ agbẹnẹ buamọ maṅ lẹ
mli mei ní efẹ lẹ anā, ni okẹamẹ ababọ
nsra owo maṅ lẹ he, ni oṅōlẹ, koni mi
mikayaṅōlẹ ní akẹ-tšī migbẹi atā.
29. Kẹkẹ ni David bua maṅ lẹ fē nā
kẹ-kpe, ni ekẹamẹ te Raba, ni ekẹlẹ yawu
ni eṅōlẹ.
30. Ni edšie amẹmaṅtšẹ lẹ akekre lẹ
yẹ eyitšo, ni enā ṅmēọ šika talenta kome,
kẹ ehe tẹi ni dšra wa, ni aṅō-fī David
yitšo; ni eṅō mā lẹṅ hānii lẹ babaō
dientšẹ kẹ-ba.
31. Ni elō gbomei ní yọ mli lẹ kẹ-ba,
ni eṅōamẹ eto akplalai kẹ dade nigblẹmọ-
nii kẹ dade lemai ašiši, ni ehā amẹtšōtšō
ntaya flōnōi amli. Ni nẹkẹ efe Amonbii
lẹ amādši lẹ fē. Kẹkẹ ni David kẹ maṅ
mū lẹ fē kū amẹsẹ kẹ-ba Ierusalem.

Yitšo 13.

Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ David bi
*Absalom yẹ nyemiyō fẹfẹo ko ní atšẹ́ọlẹ
Tamar; ni David bi Amnon mīsumọlẹ.
* 3, 2. 3.
2. Ni Amnon wo etšui la ni ewo ehe
hela yẹ enyemiyō Tamar lẹ hewọ; edšakẹ
oblayō fro dšilẹ, ni ewa hā Amnon akẹ
eefelẹ noko.
3. Ši Amnon yẹ nanyo ko ní atšẹ́ọlẹ
Ionadab ní dši David nyemi *Šimea bi,
ni Ionadab le ṅā akẹ noko. * 1 Sam. 16, 9
4. Ni no kẽlẹ akẹ: Mēba bo, maṅtšẹ-
bi mū lẹ, otāa lō gbī-fē-gbī nẹ? Osumọọ
akẹ ogbami lo? Ni Amnon kẽlẹ akẹ:
Mīsumọ Tamar, minyemi Absalom nye-
miyō lẹ.
5. Ni Ionadab kẽlẹ akẹ: Yakā ši yẹ
osā lẹ nọ ni oṅō-fe akẹ ohe mīye; ni
kẹdši otšẹ bao sramọ lẹ, okẽlẹ akẹ: Hā
minyemiyō Tamar aba ní ebahāmi ni-
yenii, ni efe niyenii lẹ yẹ mihīe, koni
mana, ni ehīe yẹ edeṅ ní maye!
6. Kẹkẹ ni Amnon yakā ši, ni eṅō-fe
akẹ ehe mīye; ni beni maṅtšẹ lẹ balẹ
sramọ lẹ, Amnon kẽ maṅtšẹ lẹ akẹ: Hā
minyemi Tamar aba ní ebašī tatalei enyọō
ko ehāmi yẹ mihīe, ni ehīe yẹ edeṅ ní
maye!
7. Kẹkẹ ni David tšū ate Tamar ṅō
yẹ šīa ayakẽlẹ akẹ: Ya onyemi Amnon
we lẹ ní oyafe niyenii ohālẹ.
8. Ni beni Tamar yiṅ ete enyemi Am-
non we lẹ, lẹ ekā ši nẹ; ni eṅō mā ni
ekpọtọ, ni efe tatalei yẹ ehīe, ni ešī
tatalei lẹ.
9. Ni eṅō nišīṅẹsū lẹ ni etšṓ yẹ ehīe,
ši ekplēē yeli. Ni Amnon kẽ: Hā mei
lẹ fē adše mimasẹi kẹ-dše kpo! Ni mei
lẹ fē dše emasẹi kẹ-dše kpo.
10. Ni Amnon kẽ Tamar akẹ: Okẹ ni-
yenii lẹ aba pia lẹṅ, koni ohīe yẹ odeṅ
ní maye. Ni Tamar ṅō tatalei lẹ ní ešī lẹ
ni ekẹ-te pia lẹṅ ekẹ-yahā enyemi Amnon.
11. Ni beni ekẹ-bahālẹ ní eye lẹ, emō
emli ni ekẽlẹ akẹ: *Ba, okẹmi abawọ,
minyemiyō! * 3 Mose 18, 9
12. Ši ekẽlẹ akẹ: Dabi, minyemi! kāfie
mihīe ši, edšakẹ afee nakai yẹ Israel;
kāfe nẹkẹ *hīegbedšianii nẹ! * 5 Mose 22, 21.
13. Ni mi lẹ, nēgbẹ po mikẹ nẹkẹ
hīegbēle aate? ni bo lẹ, ootšṓ tamọ Israel
yakagbomei lẹ eko! Nohewọ lẹ agbẹnẹ,
okẹ maṅtšẹ lẹ ayawie, ši ekāmāṅ akẹ
ekẹmi aahāo!

14. Ši kèlẹ eboo egbē lẹ toi, ši akẹ-ni
ne wa fèlẹ hewọ lẹ, emõlẹ ni ekẹlẹ wọ.
15. Kẹkẹ ni Amnon he tšẽlẹ naakpa
hū po ni ehe bọni tšẽlẹ lẹ fá fè suomọ
i ekẹ-sumọlẹ lẹ. Ni Amnon kẹ̄lẹ akẹ:
'e ši ni oya!
16. Ši ekẹ̄lẹ akẹ: Ebẹ nakai! f'iemọ ní
fieomi nẹ moṅ dši efõṅ kpeteṅkple fè
šutšunō ni ofemi lẹ? Ši eboolẹ toi;
17. ši moṅ etšẹ́ etšūlọ ní súmọõlẹ lẹ
i ekẹ̄lẹ akẹ: f'iemọ nẹkẹ yō nẹ kẹ-dše
iinọ kẹ-dše kpo, ni ola šīnā lẹ sẹ owolẹ!
18. Ni ewo atade wuyā fẹfeo ko, edšakẹ
iaṅtšẹmei abiyei oblayei froi lẹ, nakai
tadei amẹwoọ. Ni etšūlọ lẹ kẹlẹ dše
po, ni ela šīnā lẹ sẹ wolẹ.
19. Kẹkẹ ni Tamar *lō lamlu efie eyiteṅ,
i egbla atade wuyā f'efeo ni ewo lẹ, ni
kõlọ enidši efie eyiteṅ, ni ehle yāfó
egēge kẹ-te. * Hiob 2, 12.
20. Ši enyemi Absalom bakẹ̄lẹ akẹ: Ani
nyemi Amnon eta ohe lo? Ni agbẹnẹ,
iinyemiyō, bu onā kẹkẹ, onyemi ni;
āṅō otšui ofō nẹkẹ sane nẹ nọ! Kẹkẹ
i Tamar wo ehe tšūṅ yẹ enyemi Absalom
re lẹ.
21. Ši beni maṅtšẹ David nu sãdši nẹ
ė lẹ, emli wo la naakpa
22. Ši Absalom kẹ Amnon ewiee ekpa-
pa lo efõṅ; edšakẹ Absalom enyẹ Amnon,
kẹ-ni emō enyemiyō Tamar lẹ.
23. Ni eba mli akẹ afii enyọ sẹ lẹ
ku Absalom tōi abetšọi yẹ Baal-Hazor
i yọ Efraim masẹi lẹ, ni Absalom kpē
iaṅtšẹ bihīī lẹ fē kẹ-te
24. Ni Absalom ba maṅtšẹ lẹ ṅō ni
bakẹ̄: Agbẹnẹ na, āku otšūlọ tōi abetšọi,
iā maṅtšẹ kẹ etšūdši lẹ kẹ otšūlọ aya!
25. Ni maṅtšẹ lẹ kē Absalom akẹ:
)abi, mibi! Kāhā wọfē wọmīya ni wọ-
awoō tọlẹ! Ni enyē enọ, ši kēlẹ ekplēē
ā. ši edšõlẹ.
26. Kẹkẹ ni Absalom kē: Kẹ-dšee na-
ai dšiṅṅ, bēlẹ hā minyemi Amnon kẹ-
rọ aya mọ. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄lẹ akẹ:
lēhewọ ekẹo aya?
27 Ši Absalom hīelẹ āhū ni ehā Am-
on kẹ maṅtšẹ bihīī lẹ fē kẹlẹ te.
28. Agbẹnẹ Absalom ewo etšūdši lẹ
kitā akẹ: Nyekwẹa, ni kẹ́ nyena akẹ
wein ehā Amnon mli efìilẹ, ni mikẹ̄nye
akẹ: Nyetfiaā Amnon nii! lẹ, koni nye-
gbelẹ; nyekašea gbeyei, edšakẹ mi mi-
fānye; nyef'ea hīī ni nyef'ea ekā! 3Mose 20,17.
29. Ni Absalom tšūdši lẹ fe Amnon
bọni Absalom fāamẹ lẹ. Kẹkẹ ni maṅ-
tšẹbii lẹ fē te ši, ni mofēmo ho tá ete-
dšiokpọṅọ nọ ni amẹdšo foi.
30. Ni eba mli akẹ, beni amẹyọ gbẹ
lẹ nọ lolo lẹ, abatfa David adafi akẹ:
Absalom egbe maṅtšẹbii lẹ fē, ni amẹ-
teṅ mokomeflo efẹe.
31. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ te ši ni egbla
etadei ni eho ekā šikpoṅ, ni etšūdši lẹ
fē damọdamō emasei kẹ amẹtadei ní amẹ-
gblagblai.
32. Ši Ionadab, David nyemi Šimea bi
lẹ, here nọ ni ekē: Minuntšọ akasusu
akẹ agbe maṅtšẹbii oblahīī lẹ fè; edša-
kẹ Amnon kome kẹkẹ egbo, edšakẹ Ab-
salom ekpẹ mli nakai eto momo kẹ-dšẹ
gbī nọ ni emō enyemiyō Tamar lẹ.
33. Nohewọ lẹ agbẹnẹ minuntšọ maṅtšẹ
akaye etšui yẹ sane nẹ hewọ ni esusu
akẹ: Maṅtšẹbii lẹ fē egboi, edšakẹ Am-
non kome kẹkẹ egbo.
34. Ši Absalom dšo foi. Ni oblanyo
lẹ ni buọ lẹ hole ehīṅmẹii anọ ni ekwẹ,
ni na, mei babaō nyie goṅ lẹ he gbẹ lẹ
nọ kẹ-mība.
35. Ni Ionadab kē maṅtšẹ lẹ akẹ: Na,
maṅtšẹbii lẹ mība; bọni otšūlọ kẹ̄ lẹ,
nakai kè ni.
36. Ni eba mli akẹ amrō pẹ ní egbe
wiemọ lẹ nā lẹ, na, maṅtšẹbii lẹ ba,
ni amẹwó amẹgbē nọ ni amẹfó; ni maṅ-
tšẹ lẹ hū kẹ etšūdši lẹ fē fó āhū.
37. Ši Absalom dšo foi ni eyiṅ ete
*Talmai, Amihur bi lẹ, ní dši Gešur
maṅtšẹ lẹ, ṅō. Ni dānẹ David yeọ ebi
lẹ he ṅkomọ. * 3, 3; 14, 23.
38. Ni beni Absalom dšo foi kẹ-te
Gešur lẹ, ehī dšẹi afii etē.
39. Ni maṅtšẹ David mīfe Absalom;
edšakẹ etšẹ́ etšui eṅmē emli yẹ Amnon
gbēle lẹ hewọ.

Yitšo 14.

Agbẹnẹ lẹ Ioab, Zeruia bi lẹ, yo akẹ
maṅtšẹ lẹ tšui yẹ Absalom he.

2. Ni Ioab tšũ ate Tekoa, ni ayańõ
yõ nilelọ ko kẹ-ba, ni ekẽlẹ akẹ: Kwa
ni otšõ ohe yărafelọ, ni owo yărafemọ
atadei, ni okakpa mũ; ši ofe ohe tamọ
yõ ko ni yeọ moko ni egbo he ńkọmọ
kẹ-dšẹ dšeeńmõ;

3. ni oya mańtšẹ lẹ ńõ ni okẹlẹ aya-
wie nẹkẹ kẹ nẹkẹ. Kẹkẹ ni Ioab ńõ
wiemọi lẹ ewo enā.

4. Ni beni Tekoayõ lẹ yakẽ mańtšẹ
lẹ, eńõ ehĩe ebu ši ni ekotolẹ ni ekẽ:
Ye obuami, mańtšẹ!

5. Ni mańtšẹ lẹ kẽlẹ akẹ: Meni feọo?
Ni ekẽ: Lẹlẹń, yõ okũlafo dšimi ni mi-
wù egbo.

6. Ni oweyõ yẹ bihĩĩ enyọ, ni amẹyi
enyọ lẹ amẹyanõ yẹ ńãnọ, ni moko bẹ
dšẹi ní aakpãtãamẹ; ni mokome tfa mo-
kome nõ ni egbelẹ.

7. Ni na, weku mũ lẹ fẽ ete ši ewo
oweyõ, ni amẹkẽ: Dšiemọ moni tfa enye-
mi nõ lẹ ohã, *koni wọgbelẹ wọto enyemi
ní egbe lẹ nãdšiań, ni wọkpãtã niyelọ
lẹ hũ hĩe! Ni bẽlẹ amẹbagbe mińãi ní
efẹ lẹ, koni akafẹ gbẹi lo seši ko ahã
miwù yẹ šikpoń lẹ nọ! * 5 Mose 19, 11—13.

8. Ni mańtšẹ lẹ kẽ yõ lẹ akẹ: Ya
owe, ni mawo ohe akpọi!

9. Ni Tekoayõ lẹ kẽ mańtšẹ lẹ akẹ:
Minuntšọ mańtšẹ! nẹkẹ tõmọ nẹ akã mi
kẹ mitšẹ we lẹ nọ; ši mańtšẹ kẹ esẽi
lẹ sõ ko sõ ko akawula eyiteń!

10. Ni mańtšẹ lẹ kẽ: Mofẽmo ní aakẽo
sane ko lẹ, okẹlẹ aba mińõ, ni etań ohe
dońń!

11. Ni ekẽ: Mańtšẹ akai Iẹhowa, o-
Nyońmọ lẹ, koni lá he oweletọlọ lẹ aka-
kpãtã hĩe dońń, kẹ-dšee nakai lẹ, amẹ-
agbe mibi lẹ! Ni ekẽ: Gbĩĩabọ ní Ie-
howa hĩe kã nẹ, kẹdši obi lẹ *yiteń tšọi
kome dše nyõ ši fĩ! * 1 Sam. 14, 15. 1 Mań. 1, 52.

12. Kẹkẹ ni yõ lẹ kẽ: Ofai nẹ, hã ní
oweyõ akẽ minuntšọ mańtšẹ sane kome!
Ni ekẽ: Wiemọ!

13. Ni yõ lẹ kẽ: Bẽlẹ mẽhewọ mọ ni
osusu nẹkẹ noko yẹ Nyońmọ mań lẹ he-
wọ? Ši yẹ nẹkẹ wiemọ nẹ mli lẹ mańtšẹ
tamọ moni eye fọ, edšakẹ mańtšẹ eya-
kplako emo ní afielẹ lẹ kẹ-bako.

14. Edšakẹ wọbagboi kẽ, ni wọtamọ
nu ní atši afie šikpoń ní ehĩĩ lõmọ dońń;
ši *Nyońmọ egbee mo, ši moń dfẽńmọ
edfẽńọ bọni aafe ni ekafie moni afielẹ
lẹ kẹ-mĩdšẹ ehe kwrã. * Ezek. 18, 23.

15. Agbẹnẹ nõ hewọ ni hã miba mikẹ
minuntšọ mańtšẹ bawie nẹkẹ wiemọ nẹ
dši mihe gbeyei ni mań lẹ wo lẹ; ni
oweyõ kẽ: Bẽlẹ mĩya ni mikẹ mańtšẹ
ayawie akẹ aleenõ mańtšẹ aafe noni
etšũlọyõ taoọ lẹ lo.

16. Edšakẹ mańtšẹ aabo toi, ni eedšie
etšũlọyõ yẹ nũ ni taoọmi kẹ mibi fẽ hĩe
akpãtã kẹ-dšẹ Nyońmọ nọyelihe lẹ deń.

17. Ši oweyõ kẽ: Minuntšọ mańtšẹ
wiemọ lẹ afe tšuiwõ-wiemọ; edšakẹ mi-
nuntšọ mańtšẹ *tamọ Nyońmọ bọfo, ni
enaã noni hĩ kẹ noni ehĩĩ; nohewọ lẹ
Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, afata ohe! * 19, 28.

18. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ here nọ ni ekẽ
yõ lẹ akẹ: Agbẹnẹ kãńõ noni mibabio
nẹ otẽmi! Ni yõ lẹ kẽ: Minuntšọ mań-
tšẹ awie!

19. Ni mańtšẹ lẹ kẽ: Ani Ioab nine
fata ohe yẹ enẹ fẽ mli lo? Ni yõ lẹ
here nọ ni ekẽ: Minuntšọ mańtšẹ! gbĩĩ-
abọ ní osusuma hĩe kã nẹ, mokomoko
gbaleń ninedšũrõ lo abẹku kẹ-dšeń noko-
noko ni minuntšọ mańtšẹ ewie lẹ he;
edšakẹ otšũlọ Ioab lẹ, lẹ efãmi, ni lẹ
nońń eńõ nẹkẹ wiemọi nẹ fẽ ewo owe-
yõ nã.

20 Beni afe ni atšake sane lẹ hĩe he-
wọ otšũlọ Ioab fe enẹ: ši minuntšọ lẹ
nii *tamọ Nyońmọ bọfo pẹ, hewọ lẹ ele
nibii fẽ ni yọ šikpoń lẹ nọ lẹ. * K. 17.

21. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ kẽ Ioab akẹ:
Dšogbãń, mikplẽ, nohewọ lẹ ya ni oya-
ńõ oblanyo Absalom kẹ-ba.

22. Ni Ioab ńõ ehĩe ebu ši ni ekoto
ši, ni edšõ mańtšẹ lẹ. Ni Ioab kẽ: Mi-
nuntšọ mańtšẹ! ńmẹnẹ otšũlọ ená ele
akẹ mihĩe eba nyam yẹ ohĩe, edšakẹ
mańtšẹ efe noni etšũlọ wie lẹ.

23. Ni Ioab te ši ni eyiń ete *Gešur,
ni eyańõ Absalom kẹ-ba Ierusalem. * 13, 37.

24. Ni mańtšẹ lẹ kẽ: Hã ní egbá kẹ-
ya lẹdientšẹ ewe lẹ, ši kãhã ebana mi-
hĩe. Kẹkẹ ni Absalom gbá kẹ-te lẹdientšẹ
ewe lẹ, ni ebanaa mańtšẹ lẹ hĩe.

25. Ši nū ko nū ko bẹ Israel fẽ ní
adšieọ eyi yẹ ehefẹo hewọ tamọ Absa-
lom: kẹ-dšẹ enaneši ãhũ kẹ-yaši eyiteñ
pampam lẹ kpa komeflo nẹkẹ bẹ ehe.
26. Ni kẹ eku eyi lẹ, eyitšọi ñmẽọ
šekeli ohai-enyọ yẹ mañtšẹ nsẽnintẹ lẹ
nã, (ni dã afi ekuọ, edšakẹ yitšọi lẹ tšĩọ
yẹ enọ dãni ekuọ.)
27. Ni afọ bihĩĩ etẽ ahã Absalom kẹ
biyõ kome ní atšẹ́ọlẹ *Tamar; edši yō
ko ní hĩe yọ fẹo. *13, 1.
28. Kẹkẹ ni Absalom ye afii enyọ yẹ
Ierusalem, ni enaa mañtšẹ lẹ hĩe.
29. Nohewọ lẹ Absalom tšũ ayatšẹ́
Ioab, koni etšũlẹ mañtšẹ lẹ ñõ; ši Ioab
sumọọ ní eba. Ni etšũ ekoñ noni dši
šii enyọ, ši esumọọ ní eba.
30. Nohewọ lẹ ekẽ etšũdši lẹ akẹ: Nye-
kwẹa, Ioab ñmõ yẹ minõ lẹ masẹi, ni
eyẹ akoko yẹ dšẹi, nyeyaã ní nyeyamãa
nã la. Ni Absalom tšũdši lẹ te ni amẹ-
yamã ñmõ lẹ nã la.
31. Kẹkẹ ni Ioab te ši ni eba Absa-
lom ñõ yẹ šĩa ni ekẽlẹ akẹ: Mẽba otšũ-
dši lẹ yamã miñmõ lẹ nã la?
32. Ni Absalom kẽ Ioab akẹ: Na, mi-
tšũ aba oñõ abakẽo akẹ: Ba ní matšũo
mañtšẹ ñõ ni oyabilẹ ohãmi akẹ: Mẽhe-
wọ midšẹ Gešur miba? Miyẹ dšẹi lolo
kũlẹ ehĩ hãmi! nohewọ lẹ agbẹnẹ hã
mana mañtšẹ hĩe; ši kẹdši tõmọ ko yẹ
mihe lẹ, hã ní egbemi!
33. Kẹkẹ ni Ioab ba mañtšẹ lẹ ñõ ni
ebakẽlẹ. Ni etšẹ́ Absalom, ni eba mañ-
tšẹ lẹ ñõ, ni eñõ ehĩe ebu ši yẹ mañtšẹ
lẹ hĩe ni ekotolẹ, ni mañtšẹ lẹ fọ Ab-
salom nã.

Yitšo 15.

Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ Absalom sã
fĩlii kẹ okpọñọi ehã ehe, kẹ hĩĩ nyoñmai-
enumọ ní ahĩe foi kẹ-nyie ehĩe. 1 Mañ. 1, 5.
2. Ni Absalom teọ ši mãñkẽ mrã ni
eyadamọõ agbó lẹ nã gbẹ lẹ masẹi; ni
ebaã mli akẹ, kẹ́ moko hĩe béisane ko
kẹ-mĩba mañtšẹ lẹ ñõ ní akodšo lẹ, kẹkẹ
lẹ Absalom tšẹ́ọlẹ ni ebiọlẹ akẽ: Nẽ
mañ nọ odšẹ? Ni kẹdši ekẹ: Otšũlọ dšẹ
Israel akutšei lẹ eko mli lẹ,
3. kẹkẹ lẹ Absalom kẽọlẹ akẹ: Kwẹ,
osãdši lẹ yẹñ ni amẹdša hũ; ši moko-
moko bẹ ní dšẹ mañtšẹ lẹ ñõ ni aaboõ toi!
4. Asañ Absalom kẽọ akẹ: Miná ní
kũlẹ awomi kodšolọ yẹ šikpoñ lẹ nọ, ní
mofẽmo ní hĩe sane ko lo kodšomọ ko
lẹ eba miñõ ní makodšolẹ yẹ dšalẹ nã!
5. Ni kẹdši moko tši bẹñkẹ ní eba-
kotolẹ lẹ, ekpãa enine mli ni emõọ emli
ni efọõ enã.
6. Ni nẹkẹ Absalom feọ Israelbii fẽ
ní baã mañtšẹ lẹ ñõ saneyeli lẹ, nẹkẹ
Absalom fe edšu Israel hĩĩ lẹ atšui.
7. Ni afii edfẹ sẹ lẹ eba mli akẹ
Absalom kẽ mañtšẹ lẹ akẹ: Ofai nẹ, hã
ní maya mayafe mišiwõnii, ní miwo Ie-
howa ši lẹ, yẹ Hebron.
8. Edšakẹ beni otšũlọ yọ *Gešur yẹ
Aram lẹ, †miwo ši akẹ: Kẹdši Iehowa
ñõmi kẹ-ba Ierusalem ekoñ lẹ, no lẹ mafe
noko mahã Iehowa. *13, 38. †1 Mose 28, 20.
9. Ni mañtšẹ lẹ kẽlẹ akẹ: *Ya yẹ
hedšọlẹ mli! Kẹkẹ ni ete ši ni eyiñ ete
Hebron. *1 Sam. 20, 42.
10. Ši Absalom tšũ bọfoi yẹ tẽmọ mli
kẹ-te Israel akutšei lẹ fẽ añõ akẹ: Amrõ
pẹ ní nyeanu tẹtrẹmantrẹ gbẽmọ lẹ, kẹkẹ
ni nyekẽ akẹ: Absalom mĩye mañtšẹ yẹ
Hebron!
11. Ni akpẽ hĩĩ ohai-enyọ kẹ-dšẹ Ie-
rusalem afata Absalom he kẹ-te, ši amẹ
lẹ te kẹkẹ amẹte, amẹlee mli eko.
12. Ni beni Absalom šãa afọlei lẹ, etšũ
ayakpẽ *Ahitofel, Gilonyo ní dši David
ñãwolọ lẹ, kẹ-dšẹ emañ Gilo lẹ kẹ-ba.
Kẹkẹ ni apãm lẹ mli bawa, edšakẹ mañ
lẹ yi mĩfá yẹ Absalom ñõ. *23, 34.
13. Kẹkẹ ni adafitĩalọ ko ba David ñõ
ebakẽlẹ akẹ: Israelbii lẹ atšui emõ Ab-
salom!
14. Kẹkẹ ni David kẽ etšũdši fẽ ní
kẹlẹ yọ Ierusalem lẹ akẹ: Nyetea ši,
nyehãa *wọdšoa foi; ši kẹ-dšee nakai
lẹ wọdšeñ Absalom deñ! Nyefea mrãmrã
ní wọtea ní ekabaninawọ trukã, ni ehã
sane fõñ bayewọ, ni egbe mañ lẹ kẹ
klante! *Lal. 3, 1.
15. Ni mañtšẹ lẹ tšũdši lẹ kẽ mañtšẹ
lẹ akẹ: Bọfẽbọ ni minuntšọ mañtšẹ aafĩ
lẹ, na, otšũdši nẹ!

16. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ le̱ fā ni ewebii le̱ fē nyie ese̱. Ni mańtše̱ le̱ šī yei nyońma ní dši ehemei, ní ame̱kwe̱ šla le̱.

17. Ši mańtše̱ le̱ fā ni mań le̱ fē nyie ese̱, ni ame̱yadamo̱ tšū ní yo̱ klotia le̱ mase̱i.

18. Ni etšūdši le̱ fē batšō emase̱i ke̱-ho; ni *Keretifoi ke̱ Peletifoi le̱ fē ke̱ Gatbii le̱ fē, hīī ohai-ekpa ní nyie ese̱ ke̱-dše̱ Gat ke̱-ba le̱, bafoń ye̱ mańtše̱ le̱ hīe. *8, 18.

19. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ le̱ kē̱ *Itai, Gatnyo le̱, ake̱: Mēba ni bo hū oke̱wo̱ yaā? Kū ose̱ ni oke̱ mańtše̱ le̱ ayahī ši; edšake̱ gbo̱ dšio ni afāo ye̱ omań. *18, 2.

20. Kole̱ nyė kpākpa nyė ní oba ne̱, ke̱ke̱ le̱ ńme̱ne̱ hū misā mihā oke̱wo̱ ayatšomlo̱ lo? ši mi le̱ mīya hefēhe ni miná. Kū ose̱ ni oke̱ onyemīmei le̱ aya; Iehowa mo̱bo̱nale̱ ke̱ ano̱kwale ke̱o ahī ši!

21. Ši Itai here mańtše̱ le̱ no̱ ni ekē̱: Gbīīabo̱ ní Iehowa hīe kā ni minuntšo̱ mańtše̱ hū hīe kā ne̱, hefēhe ní minuntšo̱ mańtše̱ aahī le̱, gbēle mliō, wala mliō, ke̱-dšee dše̱i otšūlo̱ aahī fī!

22. Ke̱ke̱ ni David kē̱ Itai ake̱: Dšogbāń, ba ni obaho! Ni Itai, Gatnyo le̱, ke̱ ehīī le̱ fē ke̱ gbekēbii fē ní fata ehe le̱ baho.

23. Ni šikpoń le̱ no̱ bii le̱ fē fó ke̱ gbē wale̱, ni mań mū le̱ fē foń ke̱-ho, ni mańtše̱ le̱ dientše̱ fo *Kidron fā le̱, ni mań mū le̱ fē foń ke̱-ho ke̱-tšō ńā le̱ no̱ gbe̱ le̱ no̱ gbe̱. *Ioh. 18, 1.

24. Ke̱ke̱ le̱ na, Zadok ke̱ Abiatar hū ne̱, ni Levibii le̱ fē fata ehe, ni ame̱tēre Nyońmo̱ kpāńmo̱ adeka le̱; ni ame̱to Nyońmo̱ adeka le̱ ame̱mā ši ke̱-yaši beyino̱ ní mań mū le̱ fē dše mā le̱ń ho tā.

25. Ni mańtše̱ le̱ kē̱ Zadok ake̱: Oke̱ Nyońmo̱ adeka le̱ aya mā le̱ń ekoń; ke̱dši mihīe aaba nyam ye̱ Iehowa hīe le̱, eke̱mi aaba ekoń ni eehā manale̱ ke̱ ešihīle̱he le̱ ekoń.

26. Ši ke̱dši ekē̱ ne̱ke̱ ake̱: Mibe̱ ohe tšui le̱, na mi ne̱, hā *efemi bo̱ni sa ehīe! *10, 12. 1 Sam. 3, 18.

27. Mańtše̱ le̱ sā kē̱ oso̱fo Zadok ake̱: Nto ninalo̱ dšio? kū ose̱ ní oya mā le̱ń ye̱ hedšo̱le̱ mli, ni nyebihīī enyo̱, ní dši obi Ahimaaz ke̱ Abiatar bi *Ionatan le̱, afata nyehe. *1 Mań. 1, 41.

28. Nyena, mibahī ńā le̱ no̱ fāfōhe le̱ ke̱-yaši beyino̱ ní wiemo̱ ko aadše̱ nyeńō abatfami adafi.

29. Ke̱ke̱ ni Zadok ke̱ Abiatar wó Nyońmo̱ adeka le̱ ke̱-te Ierusalem ekoń, ni ame̱yahī dše̱i.

30. Ši David kwo̱ mūgoń le̱ ke̱-te, ni beni eyaā le̱, ehīe yāfó, ni eha eyiteń, ni enyie enane flo; ni mań mū le̱ fē ní ke̱le̱ nyie le̱ ateń mofēmo eha eyiteń, ni beni ame̱yaā le̱, ame̱hīe yāfó.

31. Ni moko bagba David ake̱: Ahitofel ye̱ mei ní ke̱ Absalom ekpāń le̱ ateń! Ni David kē̱: Iehowa, ofai ne̱, ní ohā Ahitofel ńāwō le̱ atšō kwašiai asane!

32. Ni eba mli ake̱, beni David še̱ goń le̱ yiteń, heni adšáa Nyońmo̱ ye̱ le̱, na, Hušai, Arkinyo le̱, ke̱le̱ bakpe ke̱ etade ní egbla, ke̱ eyiteń sūisūi.

33. Ni David kē̱le̱ ake̱: Ke̱dši oke̱mi te le̱, no le̱ obatšō dšatšu ohāmi;

34. ši ke̱dši okū ose̱ ke̱-te mā le̱ń ni oyakē̱ Absalom ake̱: Mańtše̱, otšūlo̱ dšimi; tšutšu le̱ otše̱ tšūlo̱ dšimi, ši agbe̱ne̱ le̱ matšō otšūlo̱ le̱: no mоń *oofite Ahitofel ńāwō le̱ ohāmi. *17, 7.

35. Ni Zadok ke̱ Abiatar, oso̱foi le̱, ani dšee ońō nońń ame̱yo̱ ye̱ dše̱i? Nohewo̱ le̱ sane-fē-sane ní oonu ke̱-adše̱ mańtše̱ we le̱, okē̱ Zadok ke̱ Abiatar, oso̱foi le̱.

36. Na, ame̱bihīī enyo̱ le̱ ke̱ame̱ ye̱ dše̱i: Zadok bi Ahimaaz ke̱ Abiatar bi Ionatan; ni ame̱nine no̱ nyetšō nyehā nofēno ni nyeanu le̱ aše̱ mideń. 17, 15—17.

37. Ke̱ke̱ ni Hušai, David *šientše̱ le̱, ba mā le̱ń. Ni Absalom hū ba Ierusalem. *1 Kron. 27, 33.

Yitšo 16.

Ni beni David efoń ye̱ goń le̱ yiteń fiō le̱, na, *Ziba, Mefibošet tšūlo̱ le̱, ke̱le̱ bakpe ke̱ tedšii enyo̱ ni awo ame̱no̱ nii, ni ame̱tēre abolo akwābo̱i ohai-enyo̱ ke̱ weinyibii ní egbī šabii oha ke̱ agbāmi tatalei oha ke̱ wein wolotо̱ kome. *9, 2.

2. Ni mańtše̱ le̱ kē̱ Ziba ake̱: Meni oyafe ene̱mei ahe? Ni Ziba kē̱: Tedšii le̱ ańō-hā mańtše̱ we le̱ ní ame̱trā no̱,

ni abolo kę tšeiayibii lę oblahīī lę anǒń
ní amęye, ni wein lę, ké etǫ moko yę
ńä lę nǫ lę ní enu.
3. Ni mańtšę lę kē: Ni nĕgbę onun-
tšǫ bi lę yǫ? Ni *Ziba kē mańtšę lę akę:
Na, eyę Ierusalem, edšakę ekē: Ńmęnę
ni Israel we lę badāi mitše mańtšęyeli
lę ahāmi ekoń! *19, 27.
4. Kękę ni mańtšę lę kē Ziba akę:
Na, Mefibošet nii lę fĕ atšŏ onŏ! Ni
Ziba kē: Mīkotoŏ! Hā mihīe aba nyam
yę minuntšǫ mańtšę hīe!
5. Ni beni mańtšę David bašę Bahu-
rim lę, na, nū ko ní dšę Saul we lę
weku lęń ni atšéǫlę Šimei, ní dši Gera
bi lę, dše kpo kę-ba, ni beni ebaā fĕ lę,
*ehīe lōmǫ. *1 Mań. 2, 8. 2 Mose 22, 28.
6. Ni etfīa David kę mańtšę David
tšūdši lę fĕ tęi, tšę mań mū lę fĕ kę
hīī kakabši lę yę eninedšūrŏ kę ebęku.
7. Ni bǫni Šimei kēǫ beni elomoǫ lę
nę: Dše kpo, dše kpo, lá he gbomo kę
gbomo fŏń!
8. Iehowa ekpale Saul, mo nädšiań
ni obaye mańtšę lę yę lę, we lá lę fĕ
ebabua oyiteń; ni Iehowa eńŏ mańtšę-
yeli lę ewo obi Absalom deń, ni na, bo
nę yę onŏfŏń lę mli, edšakę lá he gbo-
mo dšio!
9. Kękę ni Abišai, Zeruia bi lę, kē
mańtšę lę akę: Mĕhewǫ po ni nekę gbè
gbonyo nę aalomǫ minuntšǫ mańtšę? *Hā
maya ní mayadšie eyitšo yę enǫ! *1 Sam. 26, 8.
10. Ši mańtšę lę kē: *Té mafe nyehe
tēń, nye Zeruia bii nę? Hā elomǫ kę-
kę, edšakę ké Iehowa ekēlę akę: Lomǫ
David! lę, namo aakē akę: Mĕhewǫ ni
ofe nakai? *19, 22.
11. Ni David kē Abišai kę etšūdši lę
fĕ akę: Na, midientšę mimūsūńbi po
taoǫmi agbe nę, āhū ní mbasroo Benya-
minnyo nę? Nyeńmĕalę gbę ni elomǫa;
edšakę Iehowa kē efe.
12. Ekolę Iehowa aakwę mimanehūlū
lę, ni ekę ekpakpa aatomi lōmǫ ní elo-
moǫmi ńmęnę nę nädšiań.
13. Ni beni David kę ewebii lę nyie
gbę lę nǫ kę-yaā lę, bēlę Šimei mīīrālę
gę-nyie goń lę maşęi yę eńęlęnǫ, ni be-
ni eyaā fĕ lę, ēlomǫlę ni etfīalę tęi kę
sūkukuli.
14. Ni mańtšę lę kę mei lę fĕ ni fata
ehe lę bašę [*Iordan nā], ni etǫamę kpǫ-
tǭ, ni amębawo amętšui yę dšęi. *17, 21. 22.
15. Ni Absalom kę mań mū lę fĕ ni
dši Israel hīī lę ba Ierusalem, ni Ahi-
tofel fata ehe.
16. Ni eba mli akę, beni Hušai, Arki-
nyo lę, ní dši *David nanyo lę ba Absalom
ńŏ lę, Hušai kē Absalom akę: †Mańtšę
yi aná wala! Mańtšę yi aná wala!
*15, 37. †1 Sam. 10, 24.
17. Ši Absalom kē Hušai akę: Aso
edšūrŏ ní oná ofe onanyo lę nę? Mĕba
ni okę onanyo lę eyaa?
18. Ni Hušai kē Absalom akę: Dabi,
ši moń, moni Iehowa kę mań nę kę Israel-
bii lę fĕ ehala lę, lę enŏ dšimi, ni lę
mikę-ahī ši!
19. Ni noni dši enyǫ lę, namo po esa
akę masúmǫ? Ani dšee ebi lę hīe ma-
súmǫ yę? Bǫni misúmǫ yę otšę hīe lę,
nakai nońń kē mahī ši yę ehīe!
20. Kękę ni Absalom kē Ahitofel akę:
Nyewoa ńā ní wǫkwę noni wǫǫfe!
21. Ni Ahitofel kē Absalom akę: Ya
otšę hemei lę ni *ešī akę amękwę šīa
lę ańŏ, koni Israel mū lę fĕ anu akę
ohā ohe edše fū ewo otšę, no aahā mei
ní fata ohe lę fĕ awaamę. *15, 16.
22. Kękę ni amęši bū amęhā Absalom
yę tšū lę yiteń, ni *Absalom te etšę he-
mei lę ańŏ yę Israel fĕ hīe. *12, 11. 3 Mose 18, 8.
23. Ši Ahitofel ńā lę ni ewoǫ yę na-
kai gbīī lę amli lę tamǫ noni ayabiǫ
Nyońmǫ dāń gbē; nakai David kę Ab-
salom fĕ buǫ Ahitofel ńāi fĕ ní ewo-
amę lę.

Yitšo 17.

Ni asań Ahitofel kē Absalom akę:
Agbęnę hā mahala hīī akpei-nyońma-kę-
enyǫ, ni mate ši ni *mayatiu David
nyŏ nęń, *Lal. 71, 11.
2. ni mayaninalę be mli ní etǫlę ni
enidšiań edše wui, ni mawo ehe gbeyei;
ni mań mū lę fĕ ni fata ehe lę aadšo
foi, ni magbe mańtšę lę kękę,
3. ni mikę mań mū lę fĕ aakū sę
abahšo: ké hīī lę fĕ ni otaoǫ lę ekū

amęsę lę, no koni mań mū lę fē atoiiań aadšǭamę.
4. Ni wiemǫ lę sa Absalom kę Israel onukpai lę fē hīe dšogbāń.
5. Ši Absalom kē: Kēlę nyetšę́a *Hušai, Arkinyo lę, hū kę-baā, ní wǫbo noni yǫ lę hū enā toi! *16, 16.
6. Ni beni Hušai ba Absalom ńǭ lę, Absalom kēlę akę: Bǫni Ahitofel kē nę: Ani wǫye ewiemǫ lę nǫ lo? kę́ dšee nakai lę, bo hū wiemǫ!
7. Ši Hušai kē Absalom akę: Ńā ní Ahitofel wo agbęnę nę, ehīī.
8. Ni Hušai kē ekoń akę: Bodientšę ole otšę kę ewebii lę akę kakabāi dšiamę, ni amęhīe edǫ tamǫ ošišibriši ní ayalō ebii yę dfęiań; ni otšę lę nū tawulǫ ni, ni ekę mań lę ehīń ši nyō lęń.
9. Na, benę eyatē ehe yę bu ko mli lo yę heko, ni aaba mli akę, kę́ amęteń meikomei nyō tšutšu lę, bianę lę mofēmo ní aanu lę aakē: Agbe Absalom webii lę!
10. Ni no lę mo po ni dši ekālǫ ní etšui tamǫ dšata tšui lę, etšui bafā; edšakę Israel fē le akę otšę lę kakabā dšilę, ni mei ní fata ehe lę hū ekālǫi ni.
11. Nohewǫ lę ńā ní miwoǫ dši akę: ohā abua Israel mū lę fē nā ahāo kę-dšę Dan kę-yafie Beeršeba, tamǫ ńšǫ nā šia yę fálę nā, koni bodientšę hū oya ta lę.
12. Koni wǫyaninalę yę hefēhe ní aanalę yę, ni wǫfie enǫ tamǫ bǫ́ nyǭǫ šikpoń, ni lę dšio, mei ní fata ehe lę dšio, wǫhāń amęteń mokomeflo afę.
13. Ni asań kędši mań ko mli eyabote lę, no lę Israel fē ańō tāńkpēi kę-ya nakai mań lę he, ni wǫgblalę kę-ya fā lęń kę-yaši beyinǫ ní anań tę bibiō kome nękę yę dšęi.
14. Kękę ni Absalom kę Israelbii lę fē kē: Hušai, Arkinyo lę, ńāwō lę hī fē Ahitofel nō lę. Edšakę to *Iehowa eto akę akwa Ahitofel ńāwō kpakpa lę, beni afe ní Iehowa kę efōń aba Absalom nǫ. *15, 31. 34.
15. Kękę ni Hušai yakē Zadok kę Abiatar, osǫfoi lę, akę: Nękę kę nękę Ahitofel wo Absalom kę Israel onukpai lę ańá, ni nękę kę nękę mi hū miwo ńā.
16. Nohewǫ lę agbęnę nyetšūa mrāmrā ní ayakēa David akę: Kāhī ńā lę nǫ fāfōhei lę nyō nęń, ši befēbe ní fe lę fo mli kę-ya, koni akaplenē mańtšę lę kę mei fē ní fata ehe lę.
17. Agbęnę lę Ionatan kę Ahimaaz yę *Rogel nubu lę masęi; ni tšūlǫyō kē yakēǫamę, koni amęya ní amęyakē mańtšę David; ši beni afe ní akanaamę hewǫ lę, amęyaa mā lęń. *1 Mań. 1, 9.
18. Ši kēlę oblanyo ko yanaamę, ni eyakē Absalom. Ši amęyi enyǫ lę amęnyie oyáyá, ni amęšę Bahurim ni amębote nū ko we, ni eyę nubu ko yę ekpo lę nǫ, ni amęyabote mli.
19. Ni yō lę ńō nǫhānō ni eńō-ha bu lę nǫ, ni eńō mā eka nǫ, ni anaa nokonoko.
20. Ni beni Absalom tšūdši lę ba yō lę ńō yę šia lę, amębilę akę: Nēgbę Ahimaaz kę Ionatan yǫ? Ni yō lę kēamę akę: Amęfo fā bibiō lę kę-te. Ni beni amęyataoamę ni amęnaa-amę lę, amękū amęsę kę-baho Ierusalem ekoń.
21. Ni eba mli akę, beni amęte sę lę, amędše kpo kę-dšę bu lę mli, ni amęyiń amęte amęyagba mańtšę David, ni amękē David akę: Nyetea ši ni nyeyafoa fā lę mrāmrā, bǫni Ahitofel ewo nyehe ńā nę.
22. Kękę ni David kę mei lę fē ni fata ehe lę te ši ni amęyafo Iordan; ni beni dše tšęreǫ lę, efęko amęteń mokome flo ní efoko Iordan.
23. Ni beni Ahitofel na akę ayee eńāwō lę nǫ lę, ewo etedši nǫ nii, ni ete ši ni eyiń ete ewe yę emań, ni eto ewe lę gbędšianǫ, ni *eyawo esē kpā ni egbo, ni afūlę yę etšę fūhe lę. *Mat. 27, 5.
24. Ši David eba Mahanaim. Ni beni Absalom kę Israelbii lę fē yafo Iordan lę, bēlę David ešę Mahanaim momo.
25. Ni Absalom ńō Amasa ewo tatšę yę Ioab nādšiań. Ni *Amasa lę, Israelnyo ko ní atšę́ǫlę Itra, ní te Ioab nye Zeruia nyemiyō Nahaš biyō Abigal ńō lę, bi ni. *19, 14.
26. Ni Israel kę Absalom yabǫ nsra yę Gilead šikpoń lę nǫ.
27. Ni eba mli akę, beni David šę Mahanaim lę, Šobi ní [illegible]i Nahaš ní dšę Amonbii amań Raba lę ni lę, kę *Makir,

Amiel ni dšẹ Lo-Debar lẹ bi lẹ, kẹ †Bar-
silai, Gileadnyo ni dšẹ Rogelim lẹ,
* 9, 4. † 1 Mań. 2, 7.
28. hīe säi kẹ käi kẹ kukwẹii kẹ ṅmā
kẹ akoko kẹ ṅmā mā kẹ able ni ašī kẹ
akpatramọ kẹ yō kẹ nibii ni ašī
29. kẹ wò kẹ butru kẹ tōi kẹ tšina
kēsui amẹbahā David kẹ mei ni fata ehe
lẹ ni amẹye; edšakẹ amẹkē: Benẹ hōmọ
mīye mei lẹ ni *etọamẹ ni kūmai hū
mīyeamẹ yẹ ṅā lẹ nọ. * 16, 2.

Yitšo 18.

Ni David kaue ta ni fata ehe lẹ, ni
eṅō akpekpei atšẹmei kẹ ohahai atšẹmei
eto amẹnọ.
2. Ni David dša ta lẹ mli etē, ekẹ
mlidšäi etē mli ekome wo Ioab deṅ, ni
ekẹ mlidšäi etē mli ekome hū wo Abišai,
Zeruia bi ni dši Ioab nyemi lẹ, deṅ, ni
ekẹ mlidšäi etē mli ekome hū wo *Itai,
Gatnyo lẹ, deṅ. Ni maṅtšẹ lẹ kē ta lẹ
akẹ: Midientšẹ hū mikẹnye aate. * 15, 19.
3. Ši maṅ lẹ kē: Kàya! Ši kẹdši foi
ni wọdše hū, amẹdiṅ wọsẹ; ni asaṅ kẹ́
nyō wọteṅ mei fā nyō tete lẹ, amẹdiṅ
wọsẹ; ši bo lẹ odšra wa tamọ wọyi akpei-
nyoṅma; nohewọ lẹ ehī moṅ akẹ odšẹ
mā lẹṅ oye obuawọ.
4. Ni maṅtšẹ lẹ kēamẹ akẹ: Noni hī
yẹ nyehīe lẹ mafe. Ni maṅtšẹ lẹ damọ
agbò lẹ masẹi, ni maṅ mū lẹ fē dše kpo
yẹ ohahai kẹ akpekpei amli.
5. Ni maṅtšẹ lẹ wo Ioab kẹ Abišai
kẹ Itai kitā ekē: Mihewọ lẹ *nyekẹ
oblanyo Absalom lẹ ayea bleō! Ni maṅ
mū lẹ fē nu, beni maṅtšẹ lẹ wo tatšẹ-
mei lẹ fē akitā yẹ Absalom he lẹ. * K. 12.
6. Ni maṅ lẹ dše kpo kẹ-ba ṅā lẹ nọ
amẹkẹ Israel bakpe; ni awu ta lẹ yẹ
Efraim kō lẹ mli.
7. Ni David tšūdši tfia Israel maṅ lẹ
nii yẹ dšẹi, ni nakai gbī lẹ aplenēamẹ
dšogbāṅ, ni mei akpei-nyoṅmai-enyọ sọṅṅ
gboi yẹ dšẹi.
8. Ši ta lẹ gbe fā dšẹi šikpoṅ lẹ nọ
fē; ni mei ni kō ye nakai gbī lẹ fá fē
mei ni klante ye.
9. Ni Absalom kẹ David tšūdši lẹ ya-
kpe. Ni Absalom tá tedšiokpọṅọ nọ, ni
tedšiokpọṅọ lẹ kẹlẹ yatšó blọfo-yōitšo
kpeteṅkple ko nidši kusūi ašiši, ni eyi-
tšo yaka tšo lẹ mli, ni etšotšōro ṅwei
kẹ šikpoṅ teṅ, ni tedšiokpọṅọ lẹ dše
ešiši ete.
10. Ni nū ko yana, ni eyagba Ioab
akẹ: Na, miyana Absalom tšotšōro ši
yẹ blọfo-yōitšo ko nọ.
11. Ni Ioab kē nū ni bagbalẹ lẹ akẹ:
Ni beni onalẹ lẹ, mēba otfaalẹ nō kẹ-
mōō ši yẹ dšẹi? kūlẹ mahāo dfiẹtẹi ku-
kudši nyoṅma kẹ mlifīnō ko.
12. Ši nū lẹ kē Ioab akẹ: Kpaō, kẹ-
dši akẹ dfiẹtẹi kukudši akpe awo mideṅ
tete po lẹ, mikpāṅ minine mli yẹ maṅ-
tšẹ bi lẹ nọ; edšakẹ wọtoiiaṅ ni *maṅtšẹ
lẹ wo bo kẹ Abišai kẹ Itai akpọi akẹ:
Nyeteṅ mofēmo akwẹ ni ahī ni moko
nine akata oblanyo Absalom lẹ he! * K. 5.
13. Kẹdši miši mitšitši mifelẹ efōṅ ko
lẹ, (ni sane ko sane ko bẹ ni aṅō-tēọ
maṅtšẹ lẹ,) nto bodientšẹ hū oote ši
owomi!
14. Ni Ioab kē: Ebẹ akẹ mašašao ši
nẹkẹ yẹ ohīe! Ni ekōlọ akplọi etē ehīe
edeṅ, ni ekẹ-yatšurọ Absalom tšuiṅ. Ši
ehīe kā lolo yẹ blọfo-yōitšo lẹ nọ,
15. ni oblahīī nyoṅma ni hīe Ioab ta-
wūnii lẹ babọlelẹ kẹ-kpe, ni amẹtfia
Absalom nii ni amẹgbelẹ.
16. Kẹkẹ ni Ioab hā akpā tẹtrẹmantrẹ,
ni ta lẹ fō Israel sẹnyiemọ; edšakẹ Ioab
tšī ta lẹ gbẹ.
17. Ni amẹdšie Absalom, ni amẹšẹlẹ
amẹfō bu kpeteṅkple ko ni yọ kō leṅ
lẹ mli, ni amẹto tẹ ku kpeteṅkple dien-
tšẹ amẹfie enọ. Ni Israel fē dšo foi ni
mofēmo te ebū mli.
18. Ši beni Absalom yọ dšeṅ lẹ, emā
kaimọšiu ni yọ maṅtšẹdšō leṅ lẹ ehā
ehe, edšakẹ ekē: Mibẹ binū ni aaṅō-kai
migbẹi lẹ; ni eṅō lẹdientšẹ egbẹi ewo
kaimọšiu lẹ, ni atšéọlẹ Absalom kaimọnō
kẹ ṅmẹnẹ.
19. Kẹkẹ ni *Ahimaas, Zadok bi lẹ,
kē: Hā ni maša foi ni mayatfa maṅtšẹ
adafi akẹ Iehowa ekodšo ehenyẹlọi lẹ
ehālẹ. * 15, 36; 17, 17.
20. Ni Ioab kēlẹ akẹ: Dšee bo ooya-
tfa adafi ṅmẹnẹ; gbī kroko dšiṅṅ ooyatfa

adafi, ši ṅmẹnẹ lẹ oyatſaṅ adafi; edšakẹ maṅtšẹ bi lẹ egbo lẹ.

21. Kẹkẹ ni Ioab kẹ̄ Kušnyo lẹ akẹ: Ya ni oyagba maṅtšẹ lẹ noni ona! Ni Kušnyo lẹ koto Ioab ni eša foi.

22. Ši Ahimaaz, Zadok bi lẹ, sā kẹ̄ Ioab akẹ: Noſẽno ni aaba lẹ aba! hā ni mi hũ maša foi kẹ-nyie Kušnyo lẹ sẹ! Ni Ioab kẹ̄: Mẽba ni bo hũ ooša foi kẹ-ya, mibi? onáṅ nyõmọwo ko yẹ adafi ní oyatſa nẹ he!

23. Ši ekẹ̄: Noſẽno ni aaba lẹ aba! maša foi kẹ-ya! Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Ša foi kẹ-ya mọ! Kẹkẹ ni Ahimaaz ša foi kẹ-tšő ṅā lẹ nọ gbẹ lẹ ni eho Kušnyo lẹ nā.

24. Ši David tá agbói enyọ lẹ teṅ. Ni bulọ lẹ kwọ kẹ-te agbó lẹ yiteṅ yẹ gbogbo lẹ nọ lẹ, ni ewó ehĩe nọ ekwẹ, ni na, nũ ko hĩe foi ekometõ kẹ-mĩba.

25. Ni bulọ lẹ bo ni ekẹ̄ maṅtšẹ lẹ. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Kẹdši ekometõ ni lẹ, bẽlẹ sane yẹ enā. Ni ehĩe bā āhũ kẹ-yaši ebẹṅkẹ.

26. Ni bulọ lẹ na nũ kroko hĩe foi kẹ-mĩba. Ni bulọ lẹ bo ekẹ̄ agbósralọ lẹ akẹ: Na, nũ kroko hũ hĩe foi ekometõ kẹ-mĩba! Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Lẹ hũ ehĩe sane kẹ-mĩba.

27. Ni bulọ lẹ kẹ̄: Efeọmi akẹ moni nyie hĩe lẹ foidšẽ tamọ Ahimaaz, Zadok bi lẹ, foidšẽ. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Gbomo kpakpa ni, ni ehĩeọ sane kpakpa kẹ-baä.

28. Ni Ahimaaz bo ni ekẹ̄ maṅtšẹ lẹ akẹ: Omanye ni ẽéi! Ni ebakoto ši yẹ maṅtšẹ lẹ hĩe ni ekẹ ehĩe bu ši ni ekẹ̄: Aadšọ̃ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, ní edšie gbomei ní wó amẹnine nọ yẹ minuntšọ maṅtšẹ nọ lẹ ewo odeṅ lẹ!

29. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Oblanyo Absalom lẹ yẹ dšogbāṅ lo? Ni Ahimaaz kẹ̄: Mina bumọ gidigidi ko, beni Ioab tšũọ maṅtšẹ tšũlọ lẹ kẹ otšũlọ lẹ, ši milee noni dši.

30. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Tši ohe oyadamọ biẹ! Ni etši ehe eyadamọ ši.

31. Ni na, Kušnyo lẹ ba; ni Kušnyo lẹ kẹ̄: Mihĩe sane mibahā minuntšọ maṅtšẹ, edšakẹ ṅmẹnẹ Iehowa ekodšo mei fẽ ni te ši woö lẹ ehão!

32. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄ Kušnyo lẹ akẹ: Ani oblanyo Absalom lẹ yẹ dšogbāṅ lo? Ši Kušnyo lẹ kẹ̄: Minuntšọ maṅtšẹ henyẹlọi lẹ kẹ mei fẽ ni teọ ši woọo ni amẹfeo efõṅ lẹ atamọ oblanyo lẹ!

Yitšo 19.

[Y. 18, 33.] Ni maṅtšẹ lẹ dšidšā, ni ekwọ kẹ-te pia ni yọ agbó lẹ yiteṅ lẹ mli ni efõ; ni beni eyaä lẹ, nẹkẹ ekẹ̄: Mibi Absalom, mibi! Mibi Absalom! miná ni kũlẹ mi moṅ migbo yẹ onādšiaṅ, Absalom, mibi, mibi!

2. [1.] Ni ayagba Ioab akẹ: Na, maṅtšẹ lẹ mĩfó ni ewo yāra yẹ Absalom hewọ.

3. [2.] Ni nakai gbĩ lẹ kũnimyeli lẹ tšő ṅkọmọyeli ehā maṅ mũ lẹ fẽ, edšakẹ maṅ lẹ nu yẹ nakai gbĩ lẹ nọ akẹ: Maṅtšẹ lẹ bi lẹ sane lẹ mĩdọlẹ.

4. [3.] Ni maṅ lẹ dšu ši nakai gbĩ lẹ kẹ-ba mā lẹṅ, tamọ bọni maṅ ko dšuọ ši kẹ-baä, kẹ́ amẹdšo foi yẹ ta nā ni amẹhĩe gboi lẹ.

5. [4.] Ši maṅtšẹ lẹ ha ehĩe, ni maṅtšẹ lẹ bo kẹ gbẽ walẹ ekẹ̄: Mibi Absalom, mibi, mibi!

6. [5.] Ši Ioab ba maṅtšẹ lẹ ṅõ yẹ šĩa lẹ ni ekẹ̄: Ṅmẹnẹ owo otšũdši fẽ ni here bo kẹ obihĩĩ kẹ obiyei kẹ oṅāmei kẹ ohemei ayiwala lẹ ahĩegbẽle,

7. [6.] akẹ-ní osumọọ ohenyẹlọi lẹ moṅ ni onyẹọ osuolọi lẹ. Edšakẹ ṅmẹnẹ otšõ faṅṅ akẹ lumei lẹ kẹ tšũdši lẹ dšee noko yẹ ohĩe, edšakẹ kpāko mina akẹ edši Absalom yi ná wala ni wọfẽ wọgbọi ṅmẹnẹ, kũlẹ eṅõ onā!

8. [7.] Nohewọ lẹ agbẹnẹ te ši ni odše kpo ni oyašẹdše otšũdši lẹ amĩ; edšakẹ mina Iehowa akẹ, kẹ́ odšee kpo oyaa lẹ, no lẹ kẹ́ ſẹ nũ kome yẹ ohewọ nyõ neṅ ſĩ! ni no moṅ aatšő efõṅ ahão fẽ efõṅ fẽ ni eba onọ kẹ-dšẹ oblahĩaṅ āhũ kẹ-baši benẹ nẹ!

9. [8.] Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ te ši ni ebatá koi lẹ ši. Ni ayagba maṅ mũ lẹ fẽ akẹ: Na, maṅtšẹ lẹ ebatá koi lẹ ši. Kẹkẹ ni maṅ mũ lẹ fẽ ba maṅtšẹ lẹ hĩe. Ši Israel lẹ, amẹfẽ amẹdšodšõ foi kẹ-te amẹbũi amli.

10. [9.] Ni maṅ mũ lẹ fẽ mĩtšuku nā yẹ Israel akutšei lẹ fẽ mli akẹ: Maṅtšẹ nẹ dši moni dšiewọ kẹ-dšẹ wọhenyẹlọi lẹ

adeṅ ni lẹ noṅṅ eherewọ kẹ-dšẹ Filistibii lẹ adeṅ, ni agbẹnẹ edšo foi kẹ-dšẹ šikpoṅ lẹ nọ yẹ Absalom hīe nẹ;
11. [10.] ni Absalom hū ní wọfọlẹ mū wọwo wọnọ maṅtšẹ lẹ eyagbo yẹ ta lẹ mli; nohewọ lẹ agbẹnẹ mẽba nyetšīī maṅtšẹ lẹ kplamọ tā nyeyee sane nẹ?
12. [11.] Ni maṅtšẹ David tšū ate Zadok kẹ Abiatar, osọfoi lẹ, aṅō ayakẽamẹ akẹ: Nyeyakẽa Iuda onukpai lẹ akẹ: Mẽba nye moṅ nyekpeọ se yẹ maṅtšẹ lẹ kplamọ kẹ ewe lẹ bā mli nẹ? Ši Israel mū lẹ fẽ wiemọ lẹ ebašẹ maṅtšẹ lẹ ṅō.
13. [12.] Minyemimei dšinye, mihelo kẹ miwui hū dšinye; bẽlẹ mẽba nye moṅ nyekpeọ sẹ yẹ maṅtšẹ lẹ kplamọ kẹ-ba mli nẹ?
14. [13.] Ni nyekẽa *Amasa akẹ: Ani dšee †mihelo kẹ miwu dšio? Ké dšee bo ooye tatšẹ ohāmi dā yẹ Ioab nādšiaṅ fī, Nyoṅmọ afemi nẹkẹ kẹ nẹkẹ!
* 17, 25. † 1 Kron. 2, 16. 17.
15. [14.] Ni edọ Iuda hīī lẹ fẽ ayi kẹba eṅō tamọ nū kome tšui, ni amẹtšū kẹ-ba maṅtšẹ lẹ ṅō akẹ: Kū osẹ ní oba, bo kẹ otšūdi lẹ fẽ!
16. [15.] Ni maṅtšẹ lẹ kū esẹ ni eba Iordan nā. Ši Iuda hīī lẹ ba Gilgal ní amẹkẹ maṅtšẹ lẹ bakpe ní amẹkẹlẹ fo Iordan.
17. [16.] Ši *Šimei, Gera bi ni dši Benyaminnyo ní dšẹ Bahurim lẹ, he fe oyá ni ekẹ Iuda hīī lẹ kpleke ši ní ekẹ maṅtšẹ David bakpe. * 1 Maṅ. 2, 8.
18. [17.] Ni Benyamin hīī akpe fata ehe, ni *Ziba, Saul we lẹ tšūlọ lẹ, kẹ ebihīī nyoṅma kẹ enumọ lẹ kẹ etšūdši nyoṅmai-enyọ lẹ hū kẹlẹ ba; ni amẹṅōfie nọ kẹ-tšō maṅtšẹ lẹ hīe ni amẹyafo Iordan. * 16, 1—4; 9, 2. 10.
19. [18.] Ni fāfō-lẹlẹ lẹ fo kẹ-te sẹ lẹ, koni aṅō-fo maṅtšẹ lẹ we lẹ, ni afe noni sa ehīe. Ni Šimei, Gera bi lẹ, ho kūla ši yẹ maṅtšẹ lẹ hīe, beni efo Iordan kẹ-ba lẹ,
20. [19.] ni ekẽ maṅtšẹ lẹ akẹ: Minuntšọ akabu nōša ehāmi, ni asaṅ kākai nibii fōdši ní otšūlọ fe gbī ní minuntšọ maṅtšẹ dše kpo yẹ Ierusalem lẹ, ni maṅtšẹ akaṅō-wo etšui he. 16, 5.
21. [20.] Edšakẹ otšūlọ le akẹ efe eša; nohewọ lẹ na, mi tšutšu midšẹ Iosef we lẹ fẽ teṅ miba ṅmẹnẹ, koni mikẹ minuntšọ maṅtšẹ abakpe nẹ.
22. [21.] Ši Abišai, Zeruia bi lẹ, here nọ ekẽ: Aso enẹ hewọ lẹ akagbe Šimei, akẹ-ní elomọ moni Iehowa efọlẹ mū lẹ?
23. [22.] Ši David kẽ: Nye Zeruia bii nẹ, té mafe nyehe teṅ, ni nyetšōmọ satana nyehāmi ṅmẹnẹ nẹ? Aso ṅmẹnẹ gbī nẹ agbe moko yẹ Israel, bẹ? ši aso milee akẹ ṅmẹnẹ gbī nẹ mitšō Israel nọ maṅtšẹ, bẹ? 16, 10.
24. [23.] Ni maṅtšẹ lẹ kẽ Šimei akẹ: Agbeṅo! Ni maṅtšẹ lẹ kālẹ kitā.
25. [24.] Ni Mefibošet, *Saul bi lẹ, kpleke ši ekẹ maṅtšẹ lẹ bakpe, ni esāko enādši ahe, ni efāko etšēṅ, ni etadei hū efọko he kẹ-dšẹ gbī ní maṅtšẹ lẹ yiṅ ete lẹ āhū kẹ-baši gbī nọ ní ekū esẹ eba yẹ hedšọlẹ mli nẹ. * 9, 6.
26. [25.] Ni eba mli akẹ beni eba Ierusalem ní ekẹ maṅtšẹ lẹ bakpe lẹ, maṅtšẹ lẹ kẹlẹ akẹ: Mefibošet, mẽba ni okẹmi eyaa lẹ?
27. [26]. Ni ekẽ: Minuntšọ maṅtšẹ! mitšūlọ lẹ lakami; edšakẹ otšūlọ fālẹ akẹ: Wo tedši lẹ nọ nii ohāmi ni matá nọ, ni mikẹ maṅtšẹ aya; edšakẹ akpake dši otšūlọ.
28. [27.] Ši fo *ebafo otšūlọ nā ehā minuntšọ maṅtšẹ; ši minuntšọ maṅtšẹ †tamọ Nyoṅmọ bọfo ko, nohewọ lẹ femọ noni hī yẹ ohīe! * 16, 3. † 14, 17.
29. [28.] Edšakẹ mitšẹ we lẹ fẽ lẹ, gbẽle pẹ saamẹ yẹ minuntšọ maṅtšẹ hīe, ni kẽlẹ *oṅō otšūlọ ofutu mei ní yeọ nii yẹ okplō lẹ he lẹ ateṅ, bẽlẹ mẽ hegbẹ miyọ akẹ mabi maṅtšẹ noko doṅṅ? * 9, 11.
30. [29.] Ši maṅtšẹ lẹ kẹlẹ akẹ: Mẽba okā he odšadšeọ osane lẹ lolo? Noni *mikẽọ dši akẹ: Bo kẹ Ziba ayadša šikpoṅ lẹ mli! * 9, 9. 10; 16, 4.
31. [30.] Ši Mefibošet kẽ maṅtšẹ lẹ akẹ: Hā ní eṅō fẽ tete, gbīīabọ ni minuntšọ maṅtšẹ eba ewe ekoṅ yẹ hedšọlẹ mli lẹ.
32. [31.] Ni *Barzilai, Gileadnyo lẹ, kpleke ši kẹ-dšẹ Rogelim kẹ-ba, ni ekẹ maṅtšẹ lẹ ba Iordan nā, koni ebawalẹ kẹ-fo Iordan. * 1 Maṅ. 2, 7.

33. [32.] Ši Barzilai egbǫ naakpa, ni
eye afii nyońmai-kpānyǫ; ni beni mańtšę
lę yǫ Mahanaim lę, lę ebahāalę niyenii;
edšakę gbomo agbo dientšę dšilę. 17, 27.
34. [33.] Nohewǫ lę mańtšę lę kē Bar-
zilai akę: Hā ni wǫte, ni malèo yę mi-
masęi yę Ierusalem.
35. [34.] Ši Barzilai kē mańtšę lę akę:
Miwala mli afii lę, gbīī enyie po efę, ni
mikę mańtšę yaā Ierusalem?
36. [35.] Afii nyońmai-kpānyǫ miye nę:
ani mayo noni hī kę noni ehīī, alo mana
noni mibaye lo noni mibanu lę ńōmǫ, alo
manu hīī ni laā kę yei ni laā agbē lolo?
Ni mēba mǫ ni otšūlǫ aatšō dšatšu ahā
minuntšǫ mańtšę lolo?
37. [36.] Iordan kękę otšūlǫ kē ekę
mańtšę aafo eyawalę; ni mēba ni mańtšę
aatomi nādšiań nękę?
38. [37.] Hā ni otšūlǫ akū esę aya, ni
mayagbo yę midientšę mimań yę mitšę
kę minye gbonyobu lę masęi. Ši na
otšūlǫ Kimham, hā ni ekę minuntšǫ
mańtšę aya, ni ofe noni hī yę ohīe ohālę.
39. [38.] Ni mańtšę lę kē: Mikę Kim-
ham aate, ni mafe noni hī yę ohīe ma-
hālę, ni nofēno ni oobimi lę, mafe mahāo.
40. [39.] Ni beni mań mū lę fē fo
Iordan lę, mańtšę lę hū fo; ni mańtšę
lę fǫ Barzilai nā ni edšǫlę, ni ekū esę
kę-te edšēhe lę ekoń.
41. [40.] Ši mańtšę lę foń kę-te Gilgal,
ni Kimham kęlę te. Ni Iuda mań mū
lę fē kę mańtšę lę foń kę-te, ni Israel
mań lę fā hū fata ehe.
42. [41.] Ni na, Israel hīī lę fē ba
mańtšę lę ńō, ni amębakē mańtšę lę akę:
Mēhewǫ ni wǫnyemimei, Iuda hīī lę,
dšuo kę-te, ni amękę mańtšę kę ewe lę
kę David hīī lę fē ni fata ehe lę fo
Iordan kę-ba lę?
43. [42.] Kękę ni Iuda hīī lę fē here
Israel hīī lę anǫ ni amękē: Edšakę *mań-
tšę lę wǫwekunyo ni! ni mēba ni nye-
mli ewo la yę nękę sane nę hewǫ nę?
Ani wǫye mańtšę lę noko, alo ekewǫ
noko? * K. 12. 13.
44. [43.] Ni Israel hīī lę here Iuda
hīī lę anǫ ni amękē: Wǫyę mlidšāi nyo-
ńma yę mańtšę lę mli, ni asań wǫyę
gbęnāi pī yę David mli fènye; ni mē-
hewǫ mǫ ni nyebuuwǫ, ni nyehāā wǫ tšu-
tšu wǫwie ni ayańō wǫmańtšę lę kę-ba?
Ši Iuda hīī lę anā wa fè Israel hīī lę.

Yitšo 20.

Ši nū yakagbomo ko ni atšęǫlę Šeba,
ni dši Benyaminnyo Bikri lę bi lę, ba-
dše dšęi, ni ekpā tętręmantrę ni ekē:
Wǫbę gbęnā ko yę David mli, ni asań
wǫbę gbęfāńnō ko yę Išai bi lę mli!
Mofēmo aya ebū mli, Israel!
2. Kękę ni Israel hīī lę fē dše Da-
vid sę ni amęyanyie Šeba, Bikri bi lę,
sę; ši Iuda hīī lę kpętę amęmańtšę lę
he kę-dšę Iordan nā āhū kę-yaši Ierusalem.
3. Ni David ba ewe lę yę Ierusalem.
Ni mańtšę lę ńō *yei nyońma lę ni dši
ehemei ni ešī akę amękwę šīa lę, ni
ekęamę yato tšūń, ni elèǫamę, ši eyaa
amęńō; ni atšī amęnā kę-yaši amęgbèle
gbī ni amęhī ši tamǫ okūlafoi. * 16, 21.
4. Ni mańtšę lę kē Amasa akę: Ya-
kpē Iuda hīī lę obahāmi yę bię gbīī etē
mli, ni bo hū oba bię.
5. Kękę ni Amasa yiń ete Iuda hīī
lę akpēmǫ; ši eyatšę fè be ni atolę lę.
6. Kękę ni mańtšę lę kē Abišai akę:
Kpāko Šeba, Bikri bi lę, bafewǫ efōń
fè Absalom nō lę tete; bo lę ńō onun-
tšǫ tšūdši lę ni otiulę, koni ekayańō
mādši ni atfa gbogboi awo he lę ni
elādšewǫ.
7. Kękę ni Ioab kę ehīī lę kę Kereti-
foi kę Peletifoi kę hīī kakabāi lę fē fā
kę-nyie esę. Ni amęfā kpo kę-dšę Ieru-
salem, koni amęyatiu Šeba, Bikri bi lę.
8. Beni amęšę tę kple lę ni yǫ Gi-
beon lę masęi lę, Amasa kęamę bakpe.
Ši Ioab tawū atade ni ewo lę afī mli,
ni eklante fī nǫ yę ehę yę ehebo mli,
ni beni eyaā lę, efule enyō ši.
9. Ni Ioab kē Amasa akę: *Minye-
mi, oyę dšogbāń lo? Ni Ioab kę enine
dšūrō mō Amasa tšēń, koni efǫ enā.
* Lal. 28, 3.
10. Ni *Amasa eyakwęę klante lę ni
Ioab hīe yę edeń lę; kękę ni ekę-dū
emūsūń, ni emlinii tue efie ši, ni etoo
nǫ ehāālę dońń, ni egbo. Ni Ioab kę

ni Abišai ňō-fie Šeba, Bikri bi
:. * 1 Mań. 2, 5.
Ni Ioab oblahīī lẹ ateń mokome
nọ emasẹi ni ekē: Moni tšui yọ
he ní eyọ David gbẹfāń lẹ, enyie
sẹ!
Ni Amasa koklo ši yẹ lá lẹ mli
ıẹdšēgbẹ lẹ teń tūntū. Ni beni nū
akẹ mei lẹ fē ewá edamọ ši lẹ.
Amasa kẹ-dšẹ gbẹdšēgbẹ lẹ nọ eya-
ńā lẹ mli; ni beni ena akẹ mofēmo
ıšẹọ emasẹi lẹ ewáa edamoọ ši lẹ,
nama ha enọ.
Agbẹnẹ beni awólẹ kẹ-dšẹ gbẹdšē-
ẹ nọ lẹ, mei lẹ fē ňō-fie nọ kẹ-
Ioab sẹ kẹ-yatiu Šeba, Bikri bi lẹ.
Ni ekpa Israel akutšei lẹ fē nọ
.ši Abel kẹ Bet-Maaka kẹ Berbii lẹ
ıọ; ni abua amẹnā kẹ-kpe, ni amẹ
mẹba amẹbanyie esẹ.
Ni amẹba ni amẹbasá eyi amẹwo
·Bet-Maaka, ni amẹtfa kpoku amẹwo
lẹ he, ni ešẹ mō lẹ gbogbo ní wa
·, ni mań mū lẹ fē ní fata Ioab he
nọšimọ̄ gbogbo lẹ ni amẹwulelẹ amẹ-
i.
Kẹkẹ ni yō nilelọ ko bo kẹ-dšẹ mā
kẹ: Nyeboa toi! Nyeboa toi! Nyekēa
akẹ: Tši oba bie, ni mikẹọ awie!
Ni beni etši ebeńkẹlẹ lẹ, yō lẹ kē:
bo dši Ioab lẹ? Ni ekē: Miń. Ni
akẹ: Bo oweyō wiemọi lẹ atoi!
kē: Mibo toi!
Ni ekē akẹ: Sá lẹ afọō kēmọ akẹ:
ıyabi ňāwō yẹ Abel, ni no akẹ-gbeọ
nā.
Midši hedšọlẹ kẹ anọkwa mādši ní
ırael lẹ ateń eko; bo lẹ ōtao okpātā
kẹ bii anye hie yẹ Israel: mēba
nē Iehowa gbẹfāńnō lẹ?
Kẹkẹ ni Ioab here nọ ni ekē:
·, enẹ akagbalemi fōńfō akẹ ma-
· lo mafite noko!
Dšee nakai dši sane lẹ; ši moń nū
i dšẹ Efraim goń lẹ nọ ni atšéọlẹ
. Bikri bi lẹ, ewó eninẹ nọ yẹ mań-
David nọ; nyedšiealẹ kẹkẹ nyehāa.
ıdše mań lẹ he maya! Ni yō lẹ kē
akẹ: Na, akẹ eyitšo batšō gbogbo
ı ašẹ afōo.

22. Kẹkẹ ni yō lẹ nyie enilē lẹ nọ ete
mań mū lẹ fē ňō, ni ehā amẹfo Šeba,
Bikri bi lẹ, yitšo, ni amẹšẹ amẹfō Ioab.
Kẹkẹ ni ekpā tẹtrẹmantrẹ, ni amẹdše
mań lẹ he amẹgbẹ amẹfā, mofēmo te ebū
mli. Ni Ioab kū esẹ ete mańtšẹ lẹ ňō
yẹ Ierusalem.
23. Agbẹnẹ Ioab dši Israel ta lẹ fē
tšẹ, ni Benaia, Iehoiada bi lẹ, dši Kereti-
foi kẹ Peletifoi lẹ atšẹ; 8, 16–18
24. ni Adoram kwẹọ onla lẹ nọ, ni
Iehošafat, Ahilud bi lẹ, dši sādšiańmālọ;
25. ni Šeia dši wolońmālọ, ni Zadok
kẹ Abiatar dši osọfoi,
26. ši Ira hū ní dši Iairnyo lẹ dši
osọfo hā David.

Yitšo 21.

Ni hōmọ ko ba yẹ David yinọ lẹ afii
etē sọńń, afi nyie afi sẹ. Ni David ya-
tao Iehowa hlegbẹ. Ni Iehowa kē: Saul
kẹ elášifiemọ šla lẹ hewọ dšẹ, edšakẹ
egbe Gibeonbii lẹ.
2. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ tšẹ́ Gibeonbii
lẹ ni ekēamẹ. (Ši Gibeonbii lẹ, dšee
Israelbii lẹ ateń amẹdšẹ, ši moń amẹ-
dšẹ Amorbii ní fẹ lẹ ateń, ni *Israelbii
lẹ ekāmọamẹ kitāi; ši be mli ni Saul
hle dọ yẹ Israel kẹ Iuda bii lẹ ahewọ
lẹ, kūlẹ ētao ekpātā amẹhle.) * Ios. 9. 15. 19.
3. Agbẹnẹ David bi Gibeonbii lẹ akẹ:
Meni mife mihānye? ni meni hū mańō-
kpātā, koni nyedšō Iehowa gbẹfāńnō lẹ?
4. Ni Gibeonbii lẹ kẹlẹ akẹ: Sane ní
kā wọ kẹ Saul kẹ ewe lẹ teń lẹ edšee
dfiẹtẹi lo šika sane, ni asań dšee wọhe-
wọ ni aagbe gbomo ko yẹ Israel. Ni
ekē: Meni nyekēọ akẹ mife mihānye
mọ?
5. Ni amẹkē mańtšẹ lẹ akẹ: Nū lẹ
ní plenēwọ ni esā etšō wọhe ńāi, beni
afe ni akpātā wọhle ní wọkanā šihilẹhe
yẹ Israel kpokpai lẹ ekomeflo nọ lẹ,
6. hā ní ańō ebii lẹ ateń hlī kpawo
ahāwọ ní *wọsẹńamẹ wọhā Iehowa yẹ
Gibea ni dši Saul, moni Iehowa halalẹ
lẹ, mań lẹ mli. Ni mańtšẹ lẹ kē: Mahā.
* 4 Mose 25, 4.
7. Ši mańtšẹ lẹ šī Saul bi Ionatan
bi Mefibošet lẹ, yẹ Iehowa *kitā ni kā

David kẹ Ionatan, Saul bi lẹ, teṅ lẹ
hewọ. * 1 Sam. 20, 15—17.
8. Ši maṅtšẹ lẹ ṅō Aia biyō *Rizpa
lẹ bihĩĩ enyọ ni ekẹ Saul fọ ní dši
Armoni kẹ Mefibošet lẹ, kẹ Saul biyō
Mikal lẹ bihĩĩ enumọ ni ekẹ †Adriel,
Meholatnyo Barzilai bi lẹ, fọ lẹ,
* 3, 7. † 1 Sam. 18, 19.
9. ni eṅōamẹ ewo Gibeonbii lẹ adeṅ,
ni amẹsẹṅamẹ yẹ goṅ lẹ nọ yẹ Iehowa
hĩe. Ni amẹyi kpawo lẹ fẽ amẹgboi ši-
kome, ni nikpamọ kleṅkleṅ gbĩĩ lẹ amli
agbeamẹ, yẹ akoko kpamọ bōimọ mli.
10. Ni Rizpa, Aia biyō lẹ, kọ kpekpe
ni eṅō-lẽ tẹsā lẹ nọ ehã ehe kẹ-dšẹ ni-
kpamọ šišidšẽ lẹṅ kẹ-yaši beyinọ ní nu
dšẹ ṅwei nẹ ſie amẹnọ, ni eṅmẽẽ ṅwei
lofōdši agbẹ ní amẹbasōmọ amẹnọ ſane,
kẹ ṅāṅ koloi hũ nyōṅ.
11. Ni ayagba David noni Rizpa, Aia
biyō, ní dši Saul hemo lẹ, fe lẹ.
12. Kẹkẹ ni David te ni eyaṅō Saul
wui kẹ ebi Ionatan wui lẹ yẹ Iabeš-
Gileadbii lẹ adeṅ, edšakẹ gbĩ ni Filisti-
bii lẹ gbe Saul yẹ Gilboa lẹ, amẹ *amẹ-
yadšuamẹ yẹ Bet-Šan blohũ lẹṅ, heni
Filistibii lẹ kẹ-batšotšōro lẹ. * 1 Sam. 31, 12.
13. Ni eṅō Saul wui lẹ kẹ ebi Ionatan
wui lẹ kẹ-dšẹ dšẹi kẹ-ba, ni amẹbua nā
amẹfata mei ní asẹṅ lẹ awui lẹ ahe;
14. ni amẹfũ Saul kẹ ebi Ionatan wui
lẹ yẹ Benyamin šikpoṅ lẹ nọ yẹ Zela,
yẹ etšẹ Kiš fũhe lẹ; ni amẹfe nibii fẽ
ní maṅtšẹ lẹ wo he kitā lẹ. *Ni no sẹ
dāni akpātā Nyoṅmọ ahā šikpoṅ lẹ. * 24, 25.
15. Ni Filistibii lẹ kẹ Israel bawu
ekoṅ; ni David kẹ etšũdši lẹ fā ni amẹ-
kẹ Filistibii lẹ yawu; ni David tọ biti.
16. Ni Išbi ni dšẹ Nob, ní dši oblāṅ
lẹ bii lẹ eko, ní ekplọ tšĩmọ ṅmẽọ akō-
ble *šekeli* ohai-etẽ, ní eṅmō klante hē
lẹ, esusu akẹ eegbe David.
17. Ši *Abišai, Zeruia bi lẹ, ye bua-
lẹ ni etſa Filistinyo lẹ nō ni egbelẹ.
Kẹkẹ ni David webii lẹ kālẹ kitā akẹ:
Okẹwọ akaya ta doṅṅ, koni akabagbe
Israel kane lẹ. * 23, 18.

(21, 18—22. Kwẹ 1 Kron. 20, 4—8.)

18. Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ amẹkẹ
Filistibii lẹ wu ekoṅ yẹ Gob. No mli
ni Sibekai, Hušanyo lẹ, gbe Saf ní dši
oblāṅ lẹ bii lẹ ateṅ mokome lẹ.
19. Ni asaṅ amẹkẹ Filistibii lẹ wu ekoṅ
yẹ Gob; ni Betlehemnyo Iaare-Oregim lẹ
bi Elhanan lẹ gbe Goliat, Gatnyo lẹ,
moni *ekplọ nā tšo tamọ mamalòlọ agba-
tšo lẹ. * 1 Sam. 17, 7.
20. Ni asaṅ amẹwu ekoṅ yẹ Gat; ni
nũ nyenyereṅṅ ko yẹ dšẹi kẹ eninewa-
bii ekpa-ekpa kẹ enanewabii ekpa-ekpa
ní nā šiọ nyoṅmai-enyọ kẹ edſẹ, ni lẹ hũ
oblāṅ lẹ bi ni.
21. Ni beni etſa *Israel mpoa lẹ, Io-
natan, David nyemi Šimei bi lẹ, tſalẹ
nō egbelẹ. * 1 Sam. 17, 10.
22. Nẹkẹmei edſẹ nẹ oblāṅ lẹ ní yẹ
Gat lẹ bii ni; ni amẹnyōnyōi yẹ David
kẹ etšũdši lẹ anine nā.

Yitšo 22.

(Kwẹ Lala 18.)

Ni David wie nẹkẹ lala nẹ mli wie-
mọi lẹ etšō Iehowa, gbĩ ní Iehowa dšie-
lẹ yẹ ehenyẹlọi lẹ fẽ adeṅ kẹ Saul hũ
deṅ lẹ,
2. ni ekē: Iehowa dši mitẹsā kẹ mi-
mō kẹ miherelọ.
3. Nyoṅmọ ní dši mitẹsā, eṅō mibaā abo
yẹ, mitšẹṅ kẹ miyiwalaheremọ aklonto,
mimō ni kwọ kẹ mibobāhe hũ; miyiwala-
herelọ, bo oherẹọ miyiwala kẹ-dšẹọ yi-
walẹ mli.
4. Mabo matšẹ́ Iehowa, moni sa yi-
dšiemọ lẹ, ni aahere miyiwala yẹ mihe-
nyẹlọi lẹ adeṅ.
5. Edšakẹ gbĕle ṅšọkei lẹ ebọlemi
kẹ-kpe, ni fāi fōdši lẹ ewo mihe gbe-
yei;
6. gbohĩĩadše kpāi lẹ ebọlemi kẹ-kpe,
gbĕle tšōnei lẹ hũ edũmi.
7. Beni efĩmi lẹ, mibo mitšẹ́ Iehowa,
hẽ mi-Nyoṅmọ lẹ mitšẹ́; ni enu migbẽ
kẹ-dšẹ esọlemọwe lẹ, ni miblọmọ lẹ bote
etoiiaṅ hũ.
8. Kẹkẹ ni šikpoṅ lẹ hoso ni ekpo-
kpo; ṅwei šišitōi lẹ tširẹ amẹhe ni amẹ-
hoso, edšakẹ emli efũ.
9. Lasũ fā kẹ-dšẹ egugō mli kẹ-te
ṅwei, ni la hũ dšẹ edāṅ šā nii, ehā ṅāi
tšẽ ni ehere.

10. Ehă ṅwei kpo enā ši ni ebayi ši, ni duṅ kpī yo enădšiaši.
11. Ni etá kerub no ni efliki, ni anale ye kōyo fīdši ano.
12. Ni eṅō duṅ eši bū ewo ehe, nyoṅmo ní ewo ke atatui kpīkpī.
13. Kpemo ní nyie ehīe le hă ṅăi tšē ni ehere.
14. Šīmo Iehowa šimo ke-dše ṅwei, ni moni yo ṅwei šoṅṅ le wó egbē.
15. Ni etšērē găimlibii eke-gbeame efă, srawa hū eke-wo amehe gbeyei.
16. Keke ni ṅšoṅ nudšoi le dše kpo, ni dše le šišitōi le bakămo ši faṅṅ ye Iehowa dšemo le nă, ye egugōṅ mumo le hūmo nă.
17. Ekpă enine mli ke-dše ṅwei ebawómi, egblami ke-dše nui babaō mli.
18. Edšiemi ke-dše mihenyelo ní he wa le deṅ, ke-dše mei ní he tšēomi le adeṅ, edšake amehe wa fèmi.
19. Amebatuami ye mimanehūlū gbī le no, ši Iehowa dši misetšo.
20. Edšiemi ke-te heni lē hū, edšiemi, edšake eye mihe tšui.
21. Iehowa tomi nădšiaṅ ye midšale le nă, ewomi nyōmo ye mideṅ tšemo le nă.
22. Edšake mihīe kă Iehowa gbei le ahe, ni nōša ko hăko mike mi-Nyoṅmo le teṅ agbla.
23. Edšake emlai le fē ye mihīe, ni ekpoi le, midšeko amehe.
24. Ni miye emū hū mihăle, ni mitšī mihe ke-dše minōša le he.
25. Hewo le Iehowa ewomi nyōmo ye midšale nă, ye mihe ní tše ye ehīe le nă.
26. Mobonalo le, oke ohe tšōole ake moni naă mo mobo; moni eye emū le, oke ohe tšōole ake moni eye emū;
27. hetšelo le, oke ohe tšōole ake moni he tše; ši moni be eṅeleno le, oke ohe tšōole tamo moni be eṅeleno.
28. Ni maṅ ní naă amane le, ohereo ameyiwala; ši hewoloi le, ohīṅmeii kă amehe ni obaăame ši.
29. Edšake bo dši mikane, Iehowa, ni Iehowa aahă miduṅ le mli atše.
30. Ši bo mike-tšēo ke-yaninaă ta, ni mi-Nyoṅmo le mike-huluo mitekeo gbogbo.
31. Mawu le, egbei le hī pepēpe! Iehowa wiemo le mli tše; edši tšeṅ hă mei fē ní ṅōo amehīe fōo eno le.
32. Ši namo dši Mawu, ake dša Iehowa? ni namo dši tesă, ake dša wo-Nyoṅmo le?
33. Mawu le, mimō ní wa dšile, ni eetšō mei ní eye emū le egbe le.
34. Ehăa minădši feo tamo ofrotei anō, ni eṅōomi edamoo migoṅkpoi le ano.
35. Etšōo minidši tawū, ni ehăa minidši doō akōble găi.
36. Asaṅ oke oyiwalaheremo tšeṅ le ehămi, ni omlihīle le ehă mitšó agbo.
37. Ohă minădšifămoi le amli ele ye mišiši, ni minădši šănee.
38. Mitiu mihenyeloi le ni mikpătă amehīe, ni mikpalee ke-yaši beyino ní mipleneame.
39. Ni mipleneame, ni mitfiaame nii, ni amenyēē ši amete doṅṅ; ši amenyōnyōi ye minădšiaši.
40. Ši oke hewale emīami ohă tawū, ohă mei ni tetē ši womi le ebakotomi.
41. Asaṅ ohă mihenyeloi le etšómo amese amehămi, beni afe ní makpătă mei ní nyeomi le ahīe.
42. Amekwe gbe, ši yiwalaherelo ko be; amekwe Iehowa gbe, ši efoo amedăṅ.
43. Ni mišimoame mōnyōmōnyō tamo šikpoṅ mlu, minănă ameno tamo blohūiaṅ ṅmoto ni migbeame mifă.
44. Osă odšiemi ke-dše mimaṅ le maṅsōi le amli, obă miyi, koni matšó dšeṅmădši le atše; maṅ ní milee po asúmomi.
45. Maṅsebii aaba amehe ši amehămi, ké amenu mihe pe, ameabomi toi.
46. Maṅsebii le aagbī kekrē; ni ameadše amekpokplobii leaṅ ameaba ke hekpokpomo.
47. Iehowa hīe kă, ni aadšie mitesă le yi, ni aawo Nyoṅmo ní dši miyiwalaheremo tesă le hīe nyam;
48. Mawu ni toō mihe owele, ni ebaă mădši aši ewoo mišiši le,
49. ni edšieomi ke-dšeo mihenyeloi le adeṅ, hē, bo owóo mino ke-tekeo mei ní teo ši woomi le; odšieomi ke-dšeo nū yiwalo le deṅ.

50. Nohewo̱ le̱ madšie oyi, Iehowa, ye̱
dšeṅmădši le̱ ateṅ, ni mala madšie ogbe̱i
le̱ yi,
51. bo moni oke̱ yiwalaheremo̱ kple
hăa omaṅtše̱ le̱, ni ofeo̱ moni ofo̱le̱ mũ
ní dši David ke̱ eseši le̱ edšũrõ ke̱-yaă
năno̱ le̱!

Yitšo 23.

Agbe̱ne̱ David năgbẽ wiemo̱i ne̱: Bo̱-
ni David, Išai bi le̱, kẽ̱ ne̱, bo̱ni nũ ni
awó eno̱ godšõ, mo hũ ní Iakob Nyoṅmo̱
le̱ fo̱le̱ mũ, ke̱ Israel lalatše̱ ní lalai ṅõ
le̱ kẽ̱ ne̱:
2. Iehowa Mumo̱ le̱ tšő mino̱ wie, ni
ewiemo̱ le̱ kă mililei no̱:
3. Israel Nyoṅmo̱ le̱ kẽ̱, Israel te̱să
le̱ ke̱mi wie: Moni yeo̱ gbomei ano̱ ye̱
dšale̱ nă, moni yeo̱ no̱ ye̱ Nyoṅmo̱ gbe-
yeišemo̱ nă le̱:
4. eetamo̱ lebi la, beni hũlũ teo̱ ši le̱,
lebi ni oblo̱tu be̱, beni dšeṅ etše ye̱-nune̱-
mo̱ se̱ le̱, ni dfe̱fo̱ kwẽo̱ ke̱-dše̱o̱ šikpoṅ le̱.
5. Ani dšee nakai miwe le̱ yo̱ ye̱ Ma-
wu ṅõ lo? edšake̱ eke̱mi ekpăṅ năno̱
kpăṅmo̱, ni atole̱ gbe̱dšiano̱ ye̱ nibii fẽ
mli, ni emă ši šiṅṅ; miyiwalaheremo̱ fẽ
ke̱ mitaomo̱ fẽ, ani ehăă akwẽ?
6. Ši yakagbomei le̱, ame̱fẽ ame̱tamo̱
ṅmei ni aše̱re̱ afie, ni anyẽẽ ake̱ nine
akõ̱lo̱;
7. ni moni aata ame̱he le̱, dša ehĩe
dade ke̱ akplo̱tšo, ni ake̱ la aašăame̱
kwră ye̱ heni ame̱yo̱ le̱ noṅṅ.
(23, 8—39. Kwe̱ 1 Kron. 11, 10—41.)
8. Kăkălo̱i ní David yo̱ le̱ agbe̱i ne̱:
Ioševb-Bašebet, Takemonnyo le̱, moni dši
onukpa ye̱ mei etẽ le̱ ateṅ le̱, ewó ekplo̱
no̱ šikõme le̱, egbe mei ohai-kpănyo̱.
9. Ni ese̱ le̱ Eleazar, Ahohinyo bi
Dodo bi le̱; eye̱ hĩĩ kakabăi etẽ ní fata
David he le̱ ateṅ, ni ame̱tfa Filistibii
ní ebabua ame̱he nă ye̱ dše̱i ní ame̱bawu
le̱ mpoa, beni Israelbii le̱ ete momo le̱;
10. le̱ ete ši edamo̱ ši ni etfia Filisti-
bii le̱ anii ăhũ ke̱-yaši beyino̱ ní eto̱
enine ni enine kpe̱te̱ klante le̱ he; ni
Iehowa tšu kũnimyeli nitšumo̱ kpeteṅ-
kple nakai gbĩ le̱, ni maṅ le̱ kũ ame̱se̱
ame̱baha nii ke̱ke̱ ye̱ ese̱.
11. Ni ese̱ le̱ Šama, Hararnyo Age bi
le̱. Beni Filistibii babua ame̱he nă ame̱-
ba odšoyeli le̱, šikpoṅ kukuõ ko ye̱ dše̱i
ni eno̱ eyi to̱ ke̱ yõ̱i so̱ṅṅ; ni maṅ le̱
dšo foi ye̱ Filistibii le̱ ahie;
12. ke̱ke̱ ni eho edamo̱ ši ye̱ šikpoṅ
kukuõ le̱ teṅ tũntũ, ni efă he, ni egbe
Filistibii le̱; ni Iehowa tšu kũnimyeli
nitšumo̱ kpeteṅkple.
13. Ni onukpai nyoṅmai-etẽ le̱ ateṅ
mei etẽ ne̱ kpleke ši ke̱-ba David ṅõ
ye̱ nikpamo̱ be le̱ṅ ye̱ Adulam te̱kplo
le̱ mli, ni Filistibii odšoyeli ta le̱ eba-
bo̱ nsra ye̱ Refaim dšõ̱ le̱ṅ.
14. Ni no mli le̱ David ye̱ te̱kplo le̱
mli, ni Filistibii asrafoi le̱ hũ ye̱ Bet-
lehem.
15. Ni eba David tšine ni ekẽ̱: Namo
aate ayaye̱ nu ye̱ Betlehem nubu ní yo̱
agbó le̱ mase̱i le̱ mli ebahămi manu?
16. Ke̱ke̱ ni hĩĩ kakabăi etẽ ne̱ ṅõ-
tšere̱ mli ke̱-tšő Filistibii le̱ ansra le̱
mli, ni ame̱yaye̱ nu le̱ ye̱ Betlehem nu-
bu le̱ ní yo̱ agbó le̱ mase̱i le̱ mli, ni
ame̱wó ke̱-ba ame̱ke̱-bahă David, ši esu-
mo̱o̱ ake̱ enu eko, ni efo̱se efie ši ehă
Iehowa,
17. ni ekẽ̱: Iehowa! kăhă ene̱ mĩgba-
lemi fõṅfõ ake̱ mafe ene̱! ani dšee hĩĩ
ní še̱re̱ ame̱he ame̱fie le̱ alá ne̱? Nohe-
wo̱ esumo̱o̱ ake̱ enu le̱. Nii ní hĩĩ ka-
kabăi etẽ le̱ fe ne̱.
18. Ni Abišai, Ioab nyemi le̱, ní dši
*Zeruia bi le̱, dši mei etẽ le̱ ateṅ onu-
kpa. Le̱ hũ ewó ekplo̱ no̱ ye̱ mei ohai-
etẽ no̱ ni egbeame̱, ni ená gbe̱i ye̱ mei
etẽ le̱ ateṅ. *21, 17.
19. Mei etẽ le̱ ateṅ le̱, le̱ dši moni hie
yo̱ nyam fẽ fẽ; nohewo̱ le̱ awole̱ ame̱-
safoatše̱, ši kleṅkleṅ mei etẽ le̱ eninaa-
ame̱.
20. Ni Benaia, nũ ekălo̱ ko ní tšu ni-
bii wudši ní edše̱ *Kabzeel le̱ bi Iehoiada
bi le̱, le̱ hũ egbe Ariel ní dše̱ Moab le̱
bihĩĩ enyo̱ le̱, ni le̱ noṅṅ ekpleke ši ke̱-
te ni eyagbe dšata ye̱ bu ko mli ye̱
snõ be le̱ mli. *Ios. 15, 21. Neh. 11, 25
21. Ni esă egbe Mizraimnyo kpanaku
ko; ni Mizraimnyo le̱ hĩe akplo̱ ye̱ edeṅ,
ši le̱ le̱ ehĩe dẽhĩemo̱tšo ke̱-kpleke ši ke̱-

yaninale̱, ni ešõ akplo̱ le̱ ye̱ Mizraimnyo
le̱ deń, ni eke̱ le̱dientše̱ ekplo̱ le̱ gbele̱.
22. Nii ní Iehoiada bi Benaia le̱ fe
ne̱, ni ená gbe̱i ye̱ hĩĩ kakabãi etẽ le̱
ateń.
23. Ehĩe ye̱ nyam fè mei nyońmai-etẽ
le̱, ši kleńkleń mei etẽ le̱ eninaa-ame̱.
Ni David wole̱ onukpa ye̱ ehebulo̱i le̱
ano̱.
24. Mei nyońmai-etẽ le̱ ateń mokome
dši *Asahel, Ioab nyemi le̱; Elhanan,
Dodo bi, ní dše̱ Betlehem le̱; *2, 18.
25. Šama, Harodnyo le̱; Elika, Harod-
nyo le̱;
26. Helez, Paltinyo le̱; Ira, Ikeš bi
le̱ ní dši Tekonyo le̱; 1 Kron. 27, 9. 10.
27. Abiezer, Anatotnyo le̱; Mebunai,
Hušatnyo le̱;
28. Zalmon, Ahohinyo le̱; Maharai,
Netofatnyo le̱;
29. Heleb, Baana bi le̱, ní dši Neto-
fatnyo le̱; Itai, Ribai bi le̱, ní dše̱
Benyaminbii le̱ a-Gibea le̱;
30. Benaia, Piratonnyo le̱; Hidai ní
dše̱ Gaaš fãi le̱ anã le̱;
31. Abi-Albon, Arbatnyo le̱; Azmawet,
Barhumnyo le̱;
32. Eliaba, Šaalbonnyo le̱; Bene-Iašen:
Ionatan;
33. Šama, Hararnyo le̱; Ahiam, Šarar
bi le̱, Ararnyo le̱;
34. Elifelet, Ahasbai bi le̱, ní dši Maa-
katnyo le̱ bi le̱; Eliam, *Ahitofel, Gi-
lonnyo le̱, bi le̱; *15, 12.
35. Hezro, Karmelnyo le̱; Paarai, Arb-
nyo le̱;
36. Igal, Natan bi le̱ ní dše̱ Zoba le̱:
Bani, Gadnyo le̱;
37. Zelek, Amonnyo le̱; Naharai, Beerot-
nyo le̱, moni dši Zeruia bi Ioab tawũ-
niihĩelo̱ le̱;
38. Ira, Itrinyo le̱; Gareb, Itrinyo le̱;
39. Uria, *Hitnyo le̱. Mei le̱ fẽ dši
nyońmai-etẽ ke̱ kpawo. *11, 3.

Yitšo 24.

(Kwe̱ 1 Kron. 21.)

Ni Iehowa mli wo Israel la *ekoń.
ni etšire̱ David yi se̱ ewoame̱ ake̱: Ya
ní oyakane Israel ke̱ Iuda! *21, 1

2. Ni mańtše̱ le̱ kẽ Ioab, etatše̱ le̱ ní
fata ehe le̱, ake̱: Yakpa Israel akutšei
le̱ fẽ mli agbe̱ne̱, ke̱-dše̱ Dan ãhũ ke̱-
yaši Beeršeba, ni nyekane mań le̱, koni
male mań le̱ yikule̱.
3. Ši Ioab kẽ mańtše̱ le̱ ake̱: Bo̱fèbo̱
ní mań le̱ yifále̱ yo̱ le̱, agbe̱ne̱ Iehowa,
o-Nyońmo̱ le̱, ańõ nakai bo̱ toi oha afata
he, ní minuntšo̱ mańtše̱ ana ke̱ ehĩńme̱ii;
ši mẽba minuntšo̱ mańtše̱ náa ne̱ke̱ sane
ne̱ he tšui?
4. Ši kẽle̱ mańtše̱ le̱ nã wa fè Ioab
ke̱ asafoiatše̱mei le̱; ni Ioab ke̱ ta le̱ no̱
asafoiatše̱mei le̱ dše mańtše̱ le̱ hĩe ame̱te,
koni ame̱yakane Israel mań le̱.
5. Ni ame̱yafo Iordan, ni ame̱yabo̱
nsra ye̱ Aroer, mań ní kã Gad dšõ le̱
teń le̱ ninedšũrõgbe̱ ke̱-yaã Iazer gbe̱;
6. ke̱ke̱ ni ame̱yaše̱ Gilead ke̱ šiši-
gbe̱ Hodši šikpoń le̱ no̱, ni ame̱te Dan-
Iaan ke̱-lo̱go̱ ke̱-te Zidon;
7. ni ame̱še̱ Tiro mań ní he wa le̱
mli ke̱ Hivbii ke̱ Kanaanbii amãdši le̱
fẽ mli; ni ame̱yiń ame̱te Iuda wuoyi-
gbe̱ ni ame̱še̱ Beeršeba.
8. Ni beni *ame̱yakpa šikpoń le̱ fẽ
no̱ le̱, ame̱ba Ierusalem ye̱ nyõdši ne̱hũ
ke̱ gbĩĩ nyońmai-enyo̱ se̱. *Ios. 18, 9.
9. Ni Ioab ńõ mań le̱ ni ayakane le̱
yibo̱ ebahã mańtše̱ le̱: ni hĩĩ ní hĩe ewa
ni ame̱še̱ taya ni yo̱ Israel dši akpei-
ohai-kpãnyo̱, ni hĩĩ ní yo̱ Iuda dši akpei-
ohai-enumo̱.
10. Ši beni David ekane mań le̱ se̱ le̱,
etšui fã. Ni David kẽ Iehowa ake̱: Mife
eša kple ake̱ mife ene̱; ši agbe̱ne̱ Ieho-
wa, mĩkpao fai, tši otšũlo̱ nõša ne̱ ohã
se̱; edšake̱ miye kwašiai asane naakpa!
11. Ni beni David te ši lebi le̱, Ieho-
wa wiemo̱ ba gbalo̱ Gad ní dši David
ninalo̱ le̱ ńõ ake̱:
12. Ya ní oyake̱ David ake̱: Bo̱ni Ie-
howa kẽ ne̱: Mihĩe nibii etẽ mĩĩe ohĩe,
ko̱ mli ekome, ní mafeo!
13. Ni Gad ba David ńõ, ni ebagbale̱
ni ekẽle̱ ake̱: Ani õsumo̱ *ake̱ hõmo̱ aba
ońõ ye̱ ošikpoń le̱ no̱ afii kpawo lo?
alo oodšo foi ye̱ ohenye̱lo̱i ahĩe nyõdši
etẽ, ní ame̱nyie ose̱? alo gbẽle-hela aba
ošikpoń le̱ no̱ gbĩĩ etẽ? Agbe̱ne̱ susumo̱

he ní okwẹ nõ hetõ ni mikẹ-yahā moni
tšũmi lẹ! * Ier. 24, 10; 29, 17. Ezek. 6, 12.
14. Kẹkẹ ni David kẽ Gad akẹ: Efĩ-
mi naakpa! enẹ lẹ nyehāa wọgbẽa Ie-
howa deṅ, edšakẹ emọbọnalẹi fá; ši gbo-
mo deṅ ni akahā migbẽ!
15. Kẹkẹ ni Iehowa hā gbẽle-hela ba
Israel nọ kẹ-dšẹ lebi kẹ-yaši be ní ato
lẹ, ni maṅ lẹ ní dšẹ Dan kẹ-yafie Beer-
šeba lẹ mli mei akpei-nyoṅmai-kpawo
gboi.
16. Ni beni bọfo lẹ kpā enine mli yẹ
Ierusalem nọ ní ebafitelẹ lẹ, kẹkẹ ni
Iehowa fa ehe yẹ efõṅ lẹ hewọ, ni ekẽ
bọfo ní fiteọ maṅ lẹ akẹ: Efá, agbẹnẹ
sũ onine! Ni Iehowa bọfo lẹ yẹ Arauna,
Iebusnyo lẹ, ṅmāgbẽmọhe lẹ masẹi.
17. Ni beni David na bọfo lẹ ní tfiaā
maṅ lẹ nii lẹ, ekẹ Iehowa wie ni ekẽ:
Na, mi mife eša lẹ, ni mi mitõ lẹ; ši
nẹkẹ tõi nẹ, meni amẹfe? Kpā onine mli
owo mi kẹ mitšẹ we lẹ moṅ! 4 Mose 16, 22.
18. Ni Gad ba David ṅõ nakai gbĩ lẹ
ni ekẽlẹ akẹ: Ya ní oyamā afọlešālatẹ
ohā Iehowa yẹ Arauna, Iebusnyo lẹ,
ṅmāgbẽmọhe lẹ!
19. Ni David yiṅ te yẹ Gad wiemọ
lẹ nā, tamọ bọni Iehowa efā lẹ.
20. Ni beni Arauna yakwẹ lẹ, ena
maṅtšẹ lẹ kẹ etšũdši lẹ mĩba eṅõgbẹ,
ni Arauna dše kpo ní ekẹ ehĩe bu ši
ni ekoto maṅtšẹ lẹ;
21. ni Arauna kẽ: Mẽhewọ mĩnuntšọ
maṅtšẹ baā etšũlọ ṅõ nẹ? Ni David kẽ:
Miba oṅmāgbẽmọhe lẹ hemọ, ní mamā
afọlešālatẹ mahā Iehowa, ni gbẽle-hela
lẹ sẹ afo yẹ maṅ lẹ nọ.
22. Ni Arauna kẽ David akẹ: Minun-
tšọ maṅtšẹ, nofẽno ní hĩ yẹ ohĩe lẹ, ṅõ
ni okẹ-šā afole lẹ: na, tšinai ní akẹ-šā
šā-afọle lẹ kẹ ṅmāgbẽmọfĩlii lẹ kẹ tšinai
lẹ ahe nibii lẹ ni akẹ-fe lai.
23. Enẹmei fẽ Arauna ṅõ-hā maṅtšẹ
lẹ; ni Arauna kẽ maṅtšẹ lẹ akẹ: Ieho-
wa, o-Nyoṅmọ lẹ, aná ohe tšui!
24. Ši maṅtšẹ lẹ kẽ Arauna akẹ: Da-
bi, ši moṅ mahe ni mawoõ nyõmọ, beni
afe ní mikẹ nibii ní miná yaka akašā
šā-afọlei mĩhā Iehowa, mi-Nyoṅmọ lẹ!
Ni David he ṅmāgbẽmọhe lẹ kẹ tšinai
lẹ ehā dfiẹtẹi *šekeli* nyoṅmai-enumọ.
25. Ni David mā afọlešālatẹ lẹ yẹ dšẹi
ehā Iehowa, ni ešā šā-afọlei kẹ šidā-
afọlei; ni *akpātā Iehowa ahā šikpoṅ
lẹ, ni gbẽle-hela lẹ sẹ fo yẹ Israel
nọ. * 21, 14

MAṄTŠẸMEI LẸ AKLEṄKLEṄ WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Agbẹnẹ maṅtšẹ David egbọ ni eye afii
pí, ni tšẹ aha ehe mamai, kẽlẹ ehe edọọ la.
2. Nohewọ lẹ etšũdši lẹ kẽlẹ akẹ:
Hā ni ayatao oblayõ fro ko abahā mi-
nuntšọ maṅtšẹ, ní ebadamọ maṅtšẹ hĩe
ni ekwẹlẹ, ni ekā emliši, koni minuntšọ
maṅtšẹ he adọ la.
3. Kẹkẹ ni amẹyatao oblayõ fẹfẹo yẹ
Israel kpokpai lẹ fẽ nọ, ni amẹyana
Abišag, Šunamyõ lẹ, ni amẹkẹlẹ ba amẹ-
bahā maṅtšẹ lẹ.
4. Ni oblayõ lẹ he yẹ fẹo naakpa, ni
ekwẹọ maṅtšẹ lẹ ni esúmọọlẹ; ši maṅtšẹ
lẹ etaa ehe.
5. Ši *Adonia, Hagit bi lẹ, wó ehe
nọ ekẽ: Mi mibaye maṅtšẹ lẹ! Ni †esā
fĩlii kẹ okpọṅọiatšẹmei kẹ hĩĩ nyoṅmai-
enumọ ní ahĩe foi kẹ-nyie ehĩe ehā
ehe. * 2 Sam. 3, 4. † 2 Sam. 15, 1.

6. Ni ešihīlẹ mli fẽ lẹ etšẹ ekẽkolẹ
pẽṅ akẹ: Mẽhewọ ni ofe nẹkẹ lo nẹkẹ?
ní no aahã adọlẹ. Ni lẹ hũ ehe yẹ fẹo
naakpa, ni Absalom sẹho ni.
7. Ni ekẹ Ioab, Zeruia bi lẹ, kẹ osọfo
Abiatar totõọ he adšinai, ni amẹnyie
Adonia sẹ ni amẹye amẹbualẹ. 2, 22.
8. Ši osọfo Zadok kẹ Benaia, Iehoi-
ada bi lẹ, kẹ gbalọ Natan kẹ Šimei kẹ
Rei kẹ hīī kakabši ní David yọ lẹ,
amẹfataa Adonia he.
9. Ni Adonia gbẹgbẽ tõi kẹ tšinai kẹ
koloi ní ewo fọ yẹ Zohelet tẹ lẹ ní yọ
*Rogel nubu lẹ he lẹ masẹi, ni ekpẽ
enyemimei maṅtšẹbii lẹ fẽ kẹ Iuda hīī
lẹ ni dši maṅtšẹ tšũdši lẹ fẽ; *Ios. 15, 7.
10. Ši gbalọ Natan kẹ Benaia kẹ hīī ka-
kabši lẹ kẹ enyemi Salomo lẹ, ekpẽẽamẹ.
11. Nohewọ lẹ Natan yakẽ Salomo nye
Batšeba akẹ: Ani onuko akẹ Adonia,
Hagit bi lẹ, mīye maṅtšẹ, ni wọnuntšọ
David lee lo?
12. Nohewọ lẹ agbẹnẹ ba ní mawoõ
ṅã, ni okẹ-here bodientšẹ oyiwala kẹ
obi Salomo hũ yiwala.
13. Yiṅ ní oya maṅtšẹ David ṅõ ni
oyakẽlẹ akẹ: Minuntšọ maṅtšẹ, ani dšee
bo okã oweyõ kitã akẹ: obi Salomo baye
maṅtšẹ yẹ misẹ, ni lẹ ebatá misẽi lẹ nọ
lẹ? ni mẽhewọ mọ ni Adonia yeọ maṅtšẹ
lẹ nẹ?
14. Na, beni okẹ maṅtšẹ lẹ wieọ yẹ
dšẹi lolo lẹ, mi hũ manyie osẹ kẹ-ba ni
mabamã owiemọi lẹ anọ aduatšọ.
15. Kẹkẹ ni Batšeba yiṅ ete maṅtšẹ
lẹ ṅõ yẹ pia mli; ni maṅtšẹ lẹ egbọ
naakpa, ni Abišag, Šunamyõ lẹ, súmoọ
maṅtšẹ lẹ.
16. Ni Batšeba ba ši ni ekoto maṅtšẹ
lẹ; ni maṅtšẹ lẹ kẽ: Meni otaoọ?
17. Ni ekẽlẹ akẹ: Minuntšọ, bo okã
Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kitã otšõ oweyõ
akẹ: obi Salomo baye maṅtšẹ lẹ yẹ misẹ
ni lẹ ebatá misẽi lẹ nọ.
18. Ši na, agbẹnẹ Adonia yeọ maṅtšẹ lẹ
nẹ, ni bo, minuntšọ maṅtšẹ, olee mli eko.
19. Ni egbe tšinai kẹ koloi ní ewo fọ
kẹ tõi babaõ, ni ekpẽ maṅtšẹbii lẹ fẽ
kẹ osọfo Abiatar kẹ tatšẹ Ioab, ši otšũlọ
Salomo lẹ, ekpẽẽlẹ. K. 9 10.
20. Ni bo, minuntšọ maṅtšẹ, Israel fẽ
mīkweo gbẹ, akẹ ootšõamẹ moni batá
minuntšọ maṅtšẹ sẽi lẹ nọ yẹ esẹ.
21. Kẹ-dšee nakai lẹ, aaba mli akẹ,
beni minuntšọ maṅtšẹ ete ekẹ etšẹmei
eyawọ lẹ, no lẹ ababu mi kẹ mibi Salomo
akẹ efõṅfelọi! 2 Mose 5, 18.
22. Ni na, beni ekẹ maṅtšẹ lẹ wieọ
lolo lẹ, gbalọ Natan hũ ba dšẹi.
23. Ni amẹyakẽ maṅtšẹ lẹ akẹ: Na
gbalọ Natan! Ni beni ešẹ maṅtšẹ lẹ hīe
lẹ, ekoto maṅtšẹ lẹ ni ekẹ ehīe bu ši.
24. Ni Natan kẽ: Minuntšọ maṅtšẹ!
ani bo okẽ akẹ: Adonia aye maṅtšẹ yẹ
misẹ, ni etá misẽi lẹ nọ lo?
25. Ši ṅmẹnẹ eyiṅ ete, ni eyagbe tšinai
kẹ koloi ní ewo fọ kẹ tõi babaõ, ni ekpẽ
maṅtšẹbii lẹ fẽ kẹ ta lẹ nọ asafoiatšẹmei
lẹ kẹ osọfo Abiatar, ni na, amẹmīyeyẽ
nii ni amẹmīnunũ dši yẹ ehīe ni amẹkẽọ
akẹ: *Maṅtšẹ Adonia yi aná wala!
* 2 Sam. 16, 16.
26. Ši mi, otšũlọ lẹ, kẹ osọfo Zadok
kẹ Benaia, Iehoiada bi lẹ, kẹ otšũlọ
Salomo lẹ, ekpẽẽwọ. K 10.
27. Ani minuntšọ maṅtšẹ ye nẹkẹ sane
nẹ, ni ohãã otšũdši aná ale moni batá
minuntšọ maṅtšẹ sẽi lẹ nọ yẹ esẹ lo?
28. Kẹkẹ ni maṅtšẹ David here nọ ni
ekẽ: Nyetšẹa Batšeba nyehãami! Ni eba
maṅtšẹ lẹ hīe, ni ebadamọ maṅtšẹ lẹ hīe.
29. Ni maṅtšẹ lẹ kã kitã ni ekẽ:
Gbīiabọ ní Iehowa, moni ekpõ misusuma
kẹ-dšẹ amanehũlũi fẽ mli lẹ, hīe kã nẹ,
30. bọni mikã Iehowa, Israel Nyoṅmọ
lẹ, kitã mitšõo akẹ: obi Salomo baye
maṅtšẹ lẹ yẹ misẹ ni lẹ ebatá misẽi lẹ
nọ yẹ minãdšiaṅ lẹ, nakai noṅṅ kẽ mafe
ṅmẹnẹ gbī nẹ leleṅ!
31. Kẹkẹ ni Batšeba kẹ ehīe bu ši ni
ekoto maṅtšẹ lẹ ni ekẽ: Minuntšọ maṅtšẹ
yi aná wala kẹ-ya nãnọ!
32. Ni maṅtšẹ David kẽ: Nyetšẹa osọfo
Zadok kẹ gbalọ Natan kẹ Benaia, Ie-
hoiada bi lẹ, nyehãami! Ni amẹba maṅtšẹ
lẹ hīe.
33. Ni maṅtšẹ lẹ kẹamẹ akẹ: Nyeṅõa
nyenuntšọ tšũdši lẹ nyefataã nyehe, ni
nyekẹ Salomo atá midientšẹ mitedšiokpọṅọ
lẹ nọ ni nyekẹlẹ aya Gihon.

34. Ni oso̱fo Zadok ke̱ gbalo̱ Natan afo̱le̱ mũ ye̱ dše̱i awole̱ mańtše̱ ye̱ Israel no̱; ni nyekpãa te̱tre̱mantre̱ nyekẽ̱a ake̱: Mańtše̱ Salomo yi aná wala!

35. Ke̱ke̱ ni nyenyie ese̱ ke̱-ba, ni ké̱ eba le̱, ebatá misẽi le̱ no̱, edšake̱ le̱ eeye mańtše̱ ye̱ minãdšiań, ni le̱ mito ní eye lumo ye̱ Israel ke̱ Iuda fẽ no̱.

36. Ke̱ke̱ ni Benaia, Iehoiada bi le̱, here mańtše̱ le̱ no̱ ni ekẽ̱: Amen! nakai nońń Iehowa, minuntšo̱ mańtše̱ Nyońmo̱ le̱, hũ aakẽ̱!

37. Bo̱ni Iehowa ke̱ minuntšo̱ mańtše̱ hĩ ši le̱, nakai nońń kẽ eke̱ Salomo hũ aahĩ ši, ni ehã esẽi le̱ ada kple fè minuntšo̱ mańtše̱ David sẽi le̱!

38. Ke̱ke̱ ni oso̱fo Zadok ke̱ gbalo̱ Natan ke̱ Benaia, Iehoiada bi le̱, ke̱ Keretifoi ke̱ Peletifoi le̱ yiń te, ni ame̱hã Salomo ho tá mańtše̱ David tedšiokpo̱ńo̱ le̱ no̱ ni ame̱ke̱le̱ nyie ke̱-te Gihon. 2 Sam. 8, 18.

39. Ni oso̱fo Zadok yawó mũ ke̱ koń le̱ ke̱-dše̱ bũ le̱ mli, ni eke̱-bafo̱ Salomo. Ni ame̱kpã te̱tre̱mantre̱, ni mań mũ le̱ fẽ kẽ̱: Mańtše̱ Salomo yi aná wala! 1 Kron. 23, 1; 29, 22.

40. Ni mań mũ le̱ fẽ nyie ese̱ ke̱-ba, ni mań le̱ kpãkpã be̱dši, ni ame̱nyã naakpa, ni šikpoń dšidše ke̱ ame̱nãwale̱ le̱.

41. Ni Adonia ke̱ mei fẽ ní ekpẽ ní yo̱ eńõ le̱ nu he, beni ame̱ye nii le̱ etã le̱; ni beni Ioab nu te̱tre̱mantre̱ le̱ gbẽmo̱ le̱, ekẽ̱: Mẽhewo̱ ni mã leń le̱ efe hõ ni ablo̱õ ne̱ke̱ ne̱?

42. Ni beni ewieo̱ lolo le̱, na, *Ionatan, oso̱fo Abiatar bi le̱, ba; ni Adonia kẽ̱: Ba, edšake̱ gbomo kpakpa dšio, ni sane kpakpa ohĩeo̱! * 2 Sam. 15, 27 36.

43. Ni Ionatan here no̱ ni ekẽ̱ Adonia ake̱: Mon, wo̱nuntšo̱ mańtše̱ David ewo Salomo mańtše̱!

44. Ni mańtše̱ le̱ ehã oso̱fo Zadok ke̱ gbalo̱ Natan ke̱ Benaia, Iehoiada bi le̱, ke̱ Keretifoi ke̱ Peletifoi le̱ ke̱le̱ ete, ni ame̱hã etá mańtše̱ le̱ tedšiokpo̱ńo̱ le̱ no̱;

45. ni oso̱fo Zadok ke̱ gbalo̱ Natan efo̱le̱ mũ ame̱wole̱ mańtše̱ ye̱ Gihon, ni ame̱dše̱ dše̱i ame̱ba ke̱ nyámo̱, ni mã leń efe hõ. No dši blo̱mo̱ ní nyenu le̱.

46. Ni asań Salomo tá mańtše̱yeli sẽi le̱ no̱. 1 Kron. 29, 23.

47. Ni asań mańtše̱ tšũdši le̱ ba ame̱badšõ̱ wo̱nuntšo̱ mańtše̱ David ake̱: Onyońmo̱ le̱ ahã Salomo gbe̱i afè ogbe̱i le̱, ni ehã esẽi le̱ ada fè osẽi le̱! Ni mańtše̱ le̱ mã eyi ši ye̱ esã le̱ no̱.

48. Ni asań bo̱ni mańtše̱ le̱ kẽ̱ ne̱: Aadšõ̱ Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, ake̱ ehã mo ní aatá misẽi le̱ no̱ ńme̱ne̱ gbĩ ne̱, ni mihĩńme̱ii hũ ena ne̱! 3, 6.

49. Ke̱ke̱ ni mei ní Adonia ekpẽ le̱ fẽ tšui fã, ni ame̱tetẽ ši, ni ame̱teń mofẽmo yi egbe̱ no̱.

50. Ni Adonia še Salomo gbeyei, ni ete ši eyiń ete ni eyamõmo̱ afo̱lešãlate̱ le̱ he aklontoi le̱ amli.

51. Ni ayagba Salomo ake̱: Na, Adonia mĩše mańtše̱ Salomo gbeyei, ni na, *eyamõmo̱ afo̱lešãlate̱ le̱ he aklontoi le̱ amli, ekẽ̱: Mańtše̱ Salomo akã kitã atšõmi ńme̱ne̱ gbĩ ne̱ ake̱ eke̱ klante egbeń etšũlo̱! * 2, 28.

52. Ni Salomo kẽ̱: Ké̱ efe ehe gbomo kpakpa le̱, *eyitšo̱i kome po enyõń šikpoń, ši ke̱dši ana nõfõń ko ye̱ ehe le̱, no le̱ eegbo! * 2 Sam. 14, 11.

53. Ni mańtše̱ Salomo tšũ ayańõle̱ ke̱dše̱ afo̱lešãlate̱ le̱ he ke̱-ba; ni eba ebakoto mańtše̱ Salomo; ni Salomo kẽ̱le̱ ake̱: Ya owe!

Yitšo 2.

Agbe̱ne̱ le̱ David gbĩi eše̱ ni ebagbe, ni ewo ebi Salomo kitã ni ekẽ̱:

2. Mi le̱ mĩya dšeńdšeń fẽ gbe̱ le̱: nohewo̱ le̱ ohe awa, ni ofe onii ake̱ nũ;

3. ni oye Iehowa, o-Nyońmo̱ le̱, gbe̱nãnii le̱ ano̱, ní onyie egbẽ̱i le̱ ano̱, ni oye ekpo̱i le̱ ke̱ ekitãi le̱ ke̱ emlai le̱ ke̱ edasei le̱ ano̱, take̱ bo̱ni *ańmã ye̱ Mose mla le̱ mli le̱, koni nofẽno ní ofeo̱ ke̱ hefẽhe ní oyaã le̱ ofere; * 5 Mose 17, 14—20 Ios 1, 7; 23, 6.

4. beni afe ní Iehowa ahã ewiemo̱ ní ewie ye̱ mihe le̱ aba mli ake̱: Ke̱dši obii le̱ aale ame̱nane nã kwe̱mo̱ ni ame̱ke̱ ame̱tšui fẽ ke̱ ame̱susuma fẽ aanyie mihie ye̱ ano̱kwale mli le̱, no le̱, ekẽ̱ ake̱, nũ ní aatá Israel sẽi le̱ no̱ ebo̱ńo̱.

5. Asań bodientše̱ ole noni Ioab, Zeruia bi le̱, femi ke̱ noni efe Israel tatše̱mei

enyo lẹ, *Abner, Ner bi lẹ, kẹ †Amasa, Ieter bi lẹ, ní egbeamẹ ni efie ta mli lá ši yẹ hedšọlẹ be mli, ni ehā ta mli lá wu emlifīnō ní fī ehẹ lẹ kẹ etokotai ní yọ enādši lẹ ahe lẹ. * 2 Sam. 3, 27. † 2 Sam. 20, 10.
6. Nohewọ lẹ okẹlẹ aye yẹ onilē lẹ nā, ni okahā ekẹ eyiteń wadši lẹ mīkpleke ši kẹ-mīya gbohīiadše yẹ hedšọlẹ mli. 1 Mose 42, 38.
7. Ni Barzilai, Gileadnyo lẹ, bii lẹ, femọamẹ edšūrō, ní amẹfutu mei ní yeọ nii yẹ okplō he lẹ ateń; edšakẹ nakai amẹkpemi, beni midšo foi yẹ onyemi Absalom hīe lẹ. 2 Sam. 17, 27; 19, 32—41.
8. Ni na, *Šimei, Benyaminnyo Gera bi lẹ ní dšẹ Bahurim lẹ, yẹ ońō; lẹ elomọmi dikadika gbī ní mite Mahanaim lẹ. Ši lẹ nońń ekpleke ši ekẹmi bakpe yẹ Iordan nā, ni mikā Iehowa kitā mitšōlẹ akẹ: Migbeńo kẹ klante! * 2 Sam. 16, 5; 19, 17—24.
9. Ši bo lẹ, kāhā eye ehe; edšakẹ nilelọ dšio, ni oole bọni oofelẹ, ní ohā ekẹ eyiteń wadši lẹ anyie lá mli kẹ-ya gbohīiadše. K. 6. Lal. 101, 4. 8.
10. Kẹkẹ ni David kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni afūlẹ yẹ David mā leń. Bọf. 13, 36.
11. Ni gbīī abọ ni David kẹ-ye Israel nọ mańtšẹ dši afii nyońmai-edfẹ; eye mańtšẹ afii kpawo yẹ Hebron, ni eye mańtšẹ afii nyońmai-etē kẹ etē yẹ Ierusalem. 2 Sam. 5, 4. 5. 1 Kron. 29, 27.
12. Kẹkẹ ni Salomo ho tá etšẹ David sēi lẹ nọ, ni emańtšẹyeli lẹ damọ ši šińń dientšẹ.
13. Ši Adonia, Hagit bi lẹ, ba Salomo nye Batšeba ńō. Ni ebilẹ akẹ: Ani obā lẹ hedšọlẹ mli lo? Ni ekẹ: Hedšọlẹ mli ni.
14. Ni esā ekẹ: Miyẹ sane ko ní mibakẹo. Ni ekẹ: Wiemọ!
15. Ni ekẹ: Bodientšẹ ole akẹ kūlẹ *mańtšẹyeli lẹ minō ni, ni Israel fē hīe kā minọ akẹ mi mibaye mańtšẹ lẹ; ši kẹlẹ mańtšẹyeli lẹ etšō ehā hekroko, ni etšō minyemi lẹ nō; edšakẹ Iehowa ńō edšẹ etšō enō. * 1, 5—40.
16. Ni agbẹnẹ nō kome pẹ he fai mibakpao, kākāmāmi! Ni ekẹlẹ akẹ: Wiemọ!
17. Ni ekẹ: Ofai nẹ, okẹ mańtšẹ Salomo ayawie, edšakẹ ekāmāńo, koni eńō *Abišag, Šunamyō lẹ, ehāmi gblā. * 1, 3. 2 Sam. 3, 7.
18. Ni Batšeba kẹ: Odšogbāń, mikẹ mańtšẹ lẹ bawie ahāo.
19. Nohewọ lẹ Batšeba te mańtšẹ Salomo ńō ni ekẹlẹ ayawie ehā Adonia. Ni mańtšẹ lẹ te ši ekẹlẹ yakpe, ni ekotolẹ, ni eho etá esēi lẹ nọ; ni ehā ayawó sēi abamā ši ahā mańtšẹ nye lẹ, ni eho etá eninedšūrō nọ.
20. Ni ekẹ: Noko bibiō ko mibabao nẹ, kākāmāmi! Ni mańtšẹ lẹ kẹlẹ akẹ: Bi, minye, ši mikāmāńo!
21. Ni ekẹ: Hā ańō Abišag, Šunamyō lẹ, ahā onyẹmi Adonia gblā!
22. Ni mańtšẹ Salomo to he ehā enye ni ekẹ: Ši mēba obiọ Abišag, Šunamyō lẹ, ši ohā Adonia? Bi mańtšẹyeli lẹ hū ohālẹ; edšakẹ *lẹ dši minyemi nukpa; bi ohā lẹ kẹ osọfo Abiatar kẹ Ioab, Zeruia bi lẹ. * 1, 6. 7.
23. Kẹkẹ ni mańtšẹ Salomo kā Iehowa kitā ekẹ: Kẹ wiemọ ní Adonia wie nẹ dšee lẹdientšẹ esusuma ewie eši fī, Nyońmọ afemi nẹkẹ kẹ nẹkẹ!
24. Nohewọ lẹ agbẹnẹ gbīīabọ ní Iehowa, moni hā midamọ ši šińń ni eńōmi etá mitšẹ David sēi lẹ nọ ni esā emā šla ehāmi takẹ bọni ewie lẹ, hīe kā nẹ, dša agbe Adonia ńmẹnẹ gbī nẹ nońń!
25. Ni mańtšẹ Salomo tšū Benaia, Iehoiada bi lẹ, kẹ-te, ni eyatfialẹ nii ni egbo.
26. Ni mańtšẹ lẹ kẹ osọfo Abiatar akẹ: Ya *Anatot yẹ bodientšẹ ošikpoń lẹ nọ; †kūlẹ osa gbēle; ši ńmẹnẹ gbī nẹ migbeeo, edšakẹ bo **otēre Nuntšọ Iehowa adeka lẹ kẹ-nyie mitšẹ David hīe, ni asań amanehūlū ní mitšẹ na lẹ fē lẹ okẹlẹ na. * Ier. 1, 1 † 1 Mań. 1, 7. ** 1 Sam. 22, 20; 30, 7. 2 Sam. 15, 24
27. Nẹkẹ Salomo fe fie Abiatar ní ekaye osọfo ehā Iehowa dońń, beni afe ní Iehowa wiemọ ní ewie yẹ Eli we lẹ he yẹ Šilo lẹ aná aba mli. 1 Sam. 2, 31. 32.
28. Kẹkẹ ni sane nẹ bašẹ Ioab ńō; ši Ioab fī Adonia sẹ, tšẹbelẹ eyafīī Absalom sẹ. Ni Ioab dšo foi kẹ-te Iehowa bū lẹ mli ni *eyamōmọ afọlešālatẹ lẹ he aklontoi lẹ amli. * 1, 51.
29. Ni ayagba mańtšẹ Salomo akẹ Ioab edšo foi kẹ-te Iehowa bū lẹ mli, ni na, eyẹ *afọlešālatẹ lẹ he. Kẹkẹ ni Salomo

tšū Benaia, Iehoiada bi le̱, ekē̱: Ya ní oyatſiale̱ nii! *2 Mose 21, 14.

30. Ni Benaia te Iehowa bū le̱ mli ni eyakē̱le̱ ake̱: Bo̱ni mańtše̱ kē̱ ne̱: Dše kpo ní oba! Ni ekē̱: Dabida, ši bie̱ ne̱ magbo ye̱! Ni Benaia bakē̱ mańtše̱ le̱ ekoń ake̱: Bo̱ni Ioab kē̱ ne̱ ni hetō ní ehāmi ne̱.

31. Ni mańtše̱ le̱ kē̱le̱ ake̱: Yafe bo̱ni ekē̱ le̱, ni otſiale̱ nii ni ofūle̱, ni oke̱-dšie lá, ní Ioab fo̱se ſie ši yakatſā le̱, ke̱-dše̱ mike̱ mitše̱ we le̱ no̱!

32. Ni Iehowa ahā le̱dientše̱ elá akū se̱ abua eyiteń, gbīīabo̱ ni etſia hīī enyo̱ ní dši dšalo̱i ke̱ mei kpakpai fèle̱ le̱ anii, mei ní dši Abner, Ner bi le̱, ní dši Israel tatše̱ le̱, ke̱ Amasa, Ieter bi le̱, Iuda ta-tše̱ le̱ ni eke̱ klante gbeame̱, ní mitše̱ David lee mli eko le̱; K. 5.

33. koni ame̱lá le̱ akū se̱ abua Ioab yiteń ke̱ esešibii le̱ ayiteń ke̱-ya nāno̱, ši David ke̱ esešibii le̱ ke̱ ewe le̱ ke̱ esēi le̱, hedšo̱le̱ adše̱ Iehowa ńō ahāame̱ ke̱-ya nāno̱!

34. Ni Benaia, Iehoiada bi le̱, yiń ete ni eyatſiale̱ nii ni egbele̱; ni afūle̱ ye̱ ewe le̱ ye̱ ńā le̱ no̱.

35. Ni mańtše̱ le̱ ńō *Benaia, Iehoiada bi le̱, eto enādšiań ye̱ ta le̱ no̱. Ni eńō oso̱fo Zadok eto Abiatar nādšiań. *4, 4.

36. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ le̱ tšū ayatšé̱ Šimei ke̱-ba ni ekē̱le̱ ake̱: Mā tšū ohā ohe ye̱ Ierusalem, ni ohī dše̱i, ni okadše dše̱i ke̱-mīya hekoheko.

37. Ši gbī no̱ ni oodše kpo oyafo Kidron fā le̱, ná ole ake̱ gbo obagbo; olá aabua bodientše̱ oyiteń!

38. Ni Šimei kē̱ mańtše̱ le̱ ake̱: Wie-mo̱ le̱ hī; bo̱ni minuntšo̱ mańtše̱ kē̱ le̱, nakai nońń kē otšūlo̱ aafe! Ni Šimei hī Ierusalem gbīī pī.

39. Ši afii etē se̱ le̱ eba mli ake̱ Šimei tšūdši le̱ ateń mei enyo̱ dšo foi ke̱-te Gat mańtše̱ Akiš, Maaka bi le̱ ńō; ni ayatſa Šimei adafi ake̱: Na, otšūdši le̱ ye̱ Gat.

40. Ni Šimei te ši ni ewo etedši no̱ nii, ni eyiń ete Akiš ńō ye̱ Gat eyatao etšūdši le̱; ni Šimei te eyakpla etšūdši le̱ ke̱-dše̱ Gat ke̱-ba.

41. Ni ayatſa Salomo adafi ake̱ Šimei eyiń ke̱-dše̱ Ierusalem ke̱-te Gat, ni ekū ese̱ eba ekoń.

42. Ni mańtše̱ le̱ tšū ayatšé̱ Šimei ke̱-ba ni ekē̱le̱ ake̱: Nto mikāo Iehowa kitā ni migba mli kpō mikē̱o ake̱: Gbī no̱ ní oodše kpo ni oonyie ke̱-ate heko le̱, ná ole ake̱ gbo obagbo? ni okē̱mi ake̱: *Wiemo̱ le̱ hī, minu! *K. 38.

43. Mēhewo̱ mo̱ ni oyee Iehowa kitā ke̱ akpo̱ ní miwoō le̱ no̱?

44. Ni asań mańtše̱ le̱ kē̱ Šimei ake̱: Bodientše̱ ole efōń fē ní ohīe kā he ni *oſe mitše̱ David le̱, nohewo̱ le̱ Iehowa ahā onōfōń ni ofe le̱ akū se̱ abua bodientše̱ oyiteń. *K. 8.

45. Ši mańtše̱ Salomo le̱, aadšō̱le̱, ni David sēi le̱ aamā ši šińń ye̱ Iehowa hīe ke̱-ate nāno̱!

46. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ le̱ fá Benaia, Iehoiada bi le̱, ni edše kpo ni eyatſiale̱ nii ni egbo. Ni mańtše̱yeli le̱ mā ši šińń ye̱ Salomo deń.

Yitšo 3.

(3, 1—4. Kwe̱ 2 Kron. 1, 1—6.)

Ni Salomo ke̱ Mizraim mańtše̱ Farao fe šānū, ni eyaw̌e̱ Farao biyō, ni eke̱le̱ ba David mā le̱ń ke̱-yaši beyino̱ ní egbe le̱dientše̱ ewe le̱ ke̱ Iehowa we le̱ ke̱ Ierusalem he gbogboi le̱ atſā nā. 5 Mose 23, 8.

2. Ši mań le̱ mīšā afo̱lei ye̱ hei grońńi le̱ lolo, edšake̱ ke̱-baši nakai be le̱ mli le̱ amāko tšū ahāko Iehowa gbe̱i le̱.

3. Ni Salomo sumoo̱ Iehowa, ni enyieo̱ etše̱ David akpo̱i le̱ amli; ši hei grońńi le̱ nońń le̱ hū ešāa afo̱lei ke̱ tšofā-ke̱-ńma ye̱.

4. Ni mańtše̱ le̱ yiń ete Gibeon ni eyašā afo̱le ye̱ dše̱i; edšake̱ dše̱i dši *he grońń wulu. Šā-afo̱lei akpe Salomo šā ye̱ nakai afo̱lešālate̱ le̱ no̱. *1 Kron. 21, 29.

(3, 5—15. Kwe̱ 2 Kron. 1, 7—12.)

5. *Iehowa dšie ehe kpo etšō Salomo ye̱ lamō mli nyōń ye̱ Gibeon; ni Nyo-ńmo̱ kē̱: Bi noni otaoo̱ ni mahāo! *9, 2.

6. Ni Salomo kē̱: Ofe mitše̱ David, otšūlo̱ le̱, edšūrō kpeteńkple, ake̱-ni enyie ohīe ye̱ ano̱kwale ke̱ dšale̱ mli

ni ekęo hĭ ši kę tšui krǫńń lę; ni oňō
nękę edšūrō kpeteńkple nę oto ohālę,
ni ohālę binū ní *atá esēi lę nǫ, tamǫ
bǫni eba mli ńmęnę gbĭ nę. * 1, 48.
7. Ni agbęnę, Iehowa, mi-Nyońmǫ,
owo otšūlǫ mańtšę yę mitšę David nā-
dšiań; ni mi lę gbekē bibiō kękę dšimi.
mileko kpodšē lo mlibā.
8. Ni otšūlǫ yę omań lę ní ohala lę
teń, mań *kpeteńkple ní anyēńamę akane
lo amęnā abu kę fálę lę. * 4, 20.
9. Nohewǫ lę hā otšūlǫ *toibō tšui,
ní mikę-kodšo omań lę, koni mayo noni
hĭ kę noni ehĭĭ; edšakę namo po aanyē
omań kpeteńkple nę akodšo? * Lal. 148, 10.
10. Ni wiemǫ lę sa Nuntšǫ lę hĭe,
akę Salomo bi enę.
11. Ni Nyońmǫ kęlę akę: Gbĭĭabǫ ní
obi enę ni obii ni ahā owala sę atšę,
ni asań obii ninámǫ ohā ohe, ni osā
obii ohenyęlǫi asusuma, ši mań obi ni
ahāo dĭēńmǫ ní okę-na kodšomǫ nā lę
hewǫ lę,
12. na, mife tamǫ bǫni obi lę: na,
mihāo tšui ní le nii ní yoǫ sane sę hū,
bǫni moko ehĭko ši pēń ní tamǫo, ni
osę hū mokomoko eteń ši ní aatamǫo.
Abǫi 2, 3—6.
13. Ni asań noni obiko tete hū mihāo
ní dši ninámǫ kę anumnyam fē, bǫni
mańtšęmei lę ateń mokomoko kęo yeń
egbǫ owala gbĭĭ abǫ fē.
Abǫi 8, 13—16. Mat. 6, 33.
14. Ni kędši oonyie migbęi lę anǫ, ní
oye mikpǫi lę kę mikitāi lę anǫ, tamǫ
bǫni otšę David nyie nǫ lę, no lę ma-
hā otšę yę dšeń!
15. Ni Salomo hĭe tšē, ni na, lamō ni.
Ni eba Ierusalem, ni ebadamǫ Iehowa
kpāńmǫ adeka lę hĭe, ni ešā šā-afǫlei
kę šidā-afǫlei, ni eńmē etšūdši lę fē
okplō.
16. No mli lę yei enyǫ ní dši adfa-
mańi ba mańtšę lę ńō, ni amębada-
mǫ ehĭe.
17. Ni yō lę ekome kę: Taflatšę, mi-
nuntšǫ, mi kę nękę yō nę fē yǫ šĭa
kome, ni mibafǫ bi yę emasęi yę šĭa lę.
18. Ni beni mifǫ sę gbĭĭ etē lę, eba
mli akę nękę yō nę hū bafǫ; ni wǫ
kękę wǫyǫ dšęi: gbǫ ko gbǫ ko kęwǫ
bę šĭa lę, akę dša wǫyi enyǫ nę tō kę-
kę wǫyǫ šĭa lę.
19. Ni nękę yō nę binū lę gbo nyōń,
edšakę eyakā enǫ.
20. Ni nyōń teń, beni oweyō ewǫ lę,
ete ši ni ebawó mibinū lę yę mimasęi,
ni eńōlę eyahǫ emliši; ni ewó ebinū ní
egbo lę ebahǫ mimliši.
21. Ni beni mite ši lebi ní mibahā
mibi lę fufǫ lę, na, egbo. Ši beni mi-
kwęlę dšogbāń lebi lę, na, dšee mibi ni
mifǫ lę ni.
22. Ni yō kroko lę kę: Dabi, ši mi-
bi dši hĭekālǫ lę, ni obi dši moni
egbo lę! Ni monę hū kę: Dabi, ši
moni egbo lę dši obi, ni hĭekālǫ lę dši
mibi! Bǫni amęhĭe wiemǫ yę mańtšę
lę hĭe nę.
23. Ni mańtšę lę kę: Mokome kę: Mibi
dši hĭekālǫ lę, ni obi dši moni egbo lę;
ni mokome hū kę: Dabi, ši obi dši
moni egbo lę, ni mibi dši hĭekālǫ lę.
24. Ni mańtšę lę kę: Nyebahāami klante!
Ni akę klante ba mańtšę lę hĭe.
25. Ni mańtšę lę kę: Nyedšaā bi hĭe-
kālǫ lę mli enyǫ, ni nyeńō fā nyehā
mokome, ni nyeńō fā hū nyehā mo-
kome!
26. Kękę ni yō mo bi ní dši hĭekālǫ
lę kę mańtšę lę wie, edšakę *emūšūń
mišālę yę ebi lę hewǫ, ni ekę: Taflatšę,
minuntšǫ, ńō bi hĭekālǫ lę ohālę, ši
akagbelę kǫkǫkǫ! Ši mokome lę kę:
Ekatšō minō lę, ekatšō bo hū onō: ádša
emli! * Ies. 49, 15.
27. Kękę ni mańtšę lę here nǫ ni ekę:
Nyeńōa bi hĭekālǫ lę nyehāa monę, ši
akagbelę; edšakę lę dši enye!
28. Ni Israel fē nu kodšomǫ ní mańtšę
lę kodšo lę he, ni amęše mańtšę lę gbe-
yei; edšakę amęna akę Nyońmǫ nilē yę
emli, ní ekę-kodšoǫ.

Yĭtšo 4.

Ni mańtšę Salomo ye Israel fē nǫ
mańtšę.
2. Ni menęmei dši lumei ní eyǫ:
Azaria, *Zadok bi lę, dši osǫfo; * 2, 35.

3. Elihoref ke̱ Ahia, Šiša bii le̱, dši woloṅmāloi; Iehošafat, Ahilud bi le̱, dši sādšiaṅmālo̱;

4. ni *Benaia, Iehoiada bi le̱, tĕre ta le̱; ni Zadok ke̱ Abiatar yeo̱ oso̱foi;
* 2, 35. 2 Sam. 23, 20.

5. ni Azaria, Natan bi le̱, dši onĭaheloi le̱ anukpa; ni Zabud, Natan bi le̱, dši oso̱fo ke̱ maṅtše̱ le̱ nanyo;

6. ni Ahišar kwe̱o̱ maṅtše̱we le̱; ni *Adoniram, Abda bi le̱, kwe̱o̱ maṅtše̱ nitšuloi le̱ ano̱.
* 5, 28.

7. Ni Salomo ye̱ onĭaheloi nyoṅma ke̱ enyo̱ ye̱ Israel fē no̱, ni ame̱hāa maṅtše̱ le̱ ke̱ ewe le̱ niyenii; afi mli le̱ mofēmo hāa niyenii nyōṅ kome.

8. Ni ame̱gbe̱ii ne̱: Hur bi le̱ yo̱ Efraim gōdši le̱ ano̱;

9. Deker bi le̱ ye̱ Makaz ke̱ Šaalbim ke̱ Bet-Šemeš ke̱ Elon-Bet-Hanan;

10. Hesed bi le̱ ye̱ Arubot, enō dši Soko ke̱ Hefer šikpoṅ le̱ fē;

11. *Abinadab bi le̱ ye̱ Dor niiaṅ fē; ni eṅā dši Tafat, Salomo biyō le̱;
* 1 Sam. 16, 8.

12. Baana, Ahilud bi le̱, yo̱ Taanak ke̱ Megido ke̱ Bet-Šean fē, ye̱ Zaretan mase̱i ye̱ Iezreel šišigbe̱, ke̱-dše̱ Bet-Šean ke̱-yafie Abel-Mehola ke̱-te Iokmeam se̱;

13. Geber bi le̱ yo̱ Ramot-Gilead, enō dši *Iair, Manase bi le̱, akrowai le̱ ní yo̱ Gilead le̱; le̱ noṅṅ enō dši Argob šikpoṅ le̱ ní yo̱ Bašan ní hĭe mādši wudši nyoṅmai-ekpa ke̱ ame̱he gbogboi ke̱ akōble adabāṅi;
* 4 Mose 32, 41.

14. Ahinadab, Ido bi le̱, yo̱ Mahanaim;

15. Ahimaaz yo̱ Naftali; le̱ hū ewe̱ Basemat, Salomo biyō le̱;

16. Baana, Hušai bi le̱, yo̱ Ašer ke̱ Bealot;

17. Iehošafat, Parua bi le̱, yo̱ Isakar;

18. Šimei, Ela bi le̱, yo̱ Benyamin;

19. Geber, Uri bi le̱, yo̱ Gilead šikpoṅ le̱ ni dši Sihon, Amorbii le̱ amaṅtše̱ le̱, ke̱ Og, Bašan maṅtše̱ le̱, šikpoṅ le̱ no̱; ni le̱ kometō dši onĭahelo̱ ní yo̱ šikpoṅ le̱ no̱.

20. Iuda ke̱ Israel yi fá babaō, *tamo̱ ṅšo̱ nā šia ke̱ fále̱, ame̱yeyēo̱ nii, ame̱nuṅūo̱ dāi, ni ame̱mli fiioame̱.
* 3, 8. 1 Mose 13, 16; 22, 17.

Yitšo 5.

[Y. 4, 21.] Ni Salomo ye maṅtše̱yelii le̱ fē no̱ ke̱-dše̱ fā le̱ nā ke̱-yaši Filistibii le̱ ašikpoṅ le̱ no̱ ke̱ Mizraim hūsūi ano̱; ame̱ke̱ nikēnii baā ni ame̱súmo̱ Salomo ewala gbĭĭ fē.

2. [22.] Ni Salomo gbĭ kome dšenamo̱ niyenii dši ṅmā māmu kpakpa *kori* nyoṅmai-etē, ke̱ able māmu *kori* nyoṅmai-ekpa;

3. [23.] tšinai ni ewo fo̱ nyoṅma ke̱ tšinai nyoṅmai-enyo̱ ni dše̱ le̱hei le̱ ke̱ tōi oha, dāni sōro ofrotei ke̱ soṅāii ke̱ bāyeloi ke̱ lofōdši ní ewo fo̱.

4. [24.] Edšake̱ le̱ eyeo̱ fā le̱ bie̱ gbe̱ ne̱ fē no̱, ke̱-dše̱ Tifsa āhū ke̱-yafie Gaza, eyeo̱ maṅtše̱mei fē ní yo̱ fā le̱ bie̱ gbe̱ le̱ no̱; ni ená toiṅdšo̱le̱ ye̱ ehewo̱hewe̱ fē ke̱-kpe.

5. [25.] Ni Salomo yino̱ le̱ fē le̱ Iuda ke̱ Israel *hĭ ši fefēfe, mofēmo ye̱ †eweintšo šiši ke̱ egbāmitšo šiši, ke̱-dše̱ Dan ke̱-yaši Beeršeba.
* 3 Mose 25, 18. † 2 Maṅ. 18, 31.

6. [26.] Ni Salomo ye̱ okpo̱ṅo̱iatšši akpei-edfe̱ hā efĭlii le̱, ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei akpei-nyoṅma-ke̱-enyo̱.

7. [27.] Ni nakai onĭaheloi le̱ hāa maṅtše̱ Salomo ke̱ mei fē ní baā maṅtše̱ Salomo okplō le̱ he le̱ niyenii, mofēmo ye̱ enyōṅ no̱; ni ame̱hāā nokonoko he ahia.

8. [28.] Ke̱ akoko hū ke̱ dfe̱i ni ake̱ hāa okpo̱ṅo̱i ke̱ koloi ní he yo̱ oyá le̱ ame̱ke̱-baā heni ame̱yo̱ le̱, mofēmo ke̱ egbe̱nā.

9. [29.] Ni Nyoṅmo̱ hā Salomo nile ke̱ niiašišinamo̱ babaō dientše̱ ke̱ dfēāmo̱ ní mli le̱, tamo̱ ṅšo̱ nā šia.
3, 12

10. [30.] Ni Salomo nilē fè bokāgbe̱ bii le̱ fē anilē ke̱ Mizraim nilē fē.

11. [31.] Edšake̱ ele nii fè gbomei fē, fè Etan, Ezrahinyo le̱, ke̱ Heman ke̱ Kalkol ke̱ Darda, Mahol bii le̱; ni egbe̱i dšidše ye̱ dšeṅmādši le̱ fē mlí ke̱-kpe.

12. [32.] Ni *ebu abe̱i akpei-etē, ni elalai le̱ anā dši akpe ke̱ enumo̱.
* Dsada. 12, 9

13. [33.] Ni ewie ...iei ahe, ke̱-dše̱ tšenedrutšo ní yo̱ Lebanon le̱ no̱ āhū ke̱-yaši hisopo ní kwēo̱ ke̱-dše̱o̱ gbogbo

ni asaŋ ewie koloi kẹ lofŏdši
kẹ nuŋloi ahe.
Ni mädšimädši fĕ ano bii ateŋ
)aboo Salomo nilĕ lẹ toi, amẹ-
lẹ no maŋtšẹmei fĕ ní enu
lẹ aŋŏ. * 10, 1. 6.

, 15—30. Kwẹ 2 Kron. 2.)

i Hiram, Tiro maŋtšẹ lẹ, tšŭ
a Salomo ŋŏ; edšakẹ enu akẹ
amẹwolẹ maŋtšẹ yẹ etšẹ
dšakẹ Hiram *sumo David
ıla gbĭi fĕ mli. * 2 Sam. 5, 11.
i Salomo tšŭ ate Hiram ŋŏ

odientšẹ ole boni fe ni mitšẹ
tšŭ amă ahă Iehowa, e-Nyo-
i lẹ, yẹ tai ní bolelẹ kẹ-kpe
ı kẹ-yaši beyino ní Iehowa
ınädši aŝiši lẹ.
agbẹnẹ Iehowa, mi-Nyoŋmo
ıdšolẹ yẹ hefĕhe; henyelo ko
ošră ko hŭ bẹ.
i na, mito miyiŋ akẹ mibamă
ıowa, mi-Nyoŋmo lẹ, gbẹi lẹ,
Iehowa kẹ mitšẹ David lẹ
noni maŋŏ-tá osĕi lẹ no yẹ
lẹ eemă tšŭ ehă migbẹi lẹ!
* 2 Sam. 7, 13.
ohewo lẹ agbẹnẹ fá ní atō
yẹ Lebanon ahămi, ni mi-
abafata otšŭdši lẹ ahe; ni
ıonii lẹ maŋŏ-hăo, bofĕbo ni
iakẹ bodientšẹ ole akẹ woteŋ
ee tšo-tōmo tamo Zidonbii lẹ.
Ii eba mli akẹ, beni Hiram
wiemoi lẹ, ená mĭšẹ babaŏ
adšo Iehowa ŋmẹnẹ gbĭ nẹ,
vid bi nilelo ní baye nẹkẹ
kple nẹ no. * 10, 9.
Ii Hiram tšŭ abakĕ Salomo
šĕ ni ošẹmi lẹ. Nofĕno ni
enedrutšei kẹ seseo gbẹfăŋ

itšŭdši lẹ aaŋŏ kẹ-adšẹ Le-
a ŋšo lẹ nă, ni mahă afĭmo-
kẹ-tšŏ ŋšo hĭe kẹ-yafie heni
ni mahă afĕneamẹ yẹ dšẹi,
ahole kẹ-ya. Ni bo hŭ, noni
ofe dši akẹ ohă miwebii lẹ

24. [10.] Kẹkẹ ni Hiram hă Salomo
tšenedrutšei kẹ seseo boni etaoo lẹ fĕ.
25. [11.] Ni Salomo hă Hiram ŋmă
kori akpei-nyoŋmai-enyo, ni dši ewebii
lẹ aniyenii, kẹ mŭ nĭti *kori* nyoŋmai-
enyo. Nẹkẹ Salomo hăa Hiram dă afi.
26. [12.] Ni Iehowa *hă Salomo nilĕ,
†takẹ boni ewolẹ ši lẹ; ni hedšolẹ yẹ
Hiram kẹ Salomo teŋ, ni amẹyi enyo
lẹ amẹkpăŋ. * K. 3. † 3, 12.
27 [13.] Ni maŋtšẹ Salomo tšŭ gbo-
mei ană kẹ-dšẹ Israel fĕ, ni mei ní aná
lẹ ayibo dši akpei-nyoŋmai-etĕ.
28. [14.] Ni ehăa amẹyaă Lebanon gbẹ-
dšiano gbẹdšiano: dă nyŏŋ kome lẹ mei
akpei-nyoŋma ya, amẹyahĭo Lebanon nyŏŋ
kome, ni amẹbayeo nyŏdši enyo yẹ šia.
Ni *Adoniram kweo maŋtšẹ nitšulọi nẹ
ano. * 4, 6.
29. [15.] Ni Salomo yẹ dšatšutšrelọi
akpei-nyoŋmai-kpawo kẹ tẹgbalọi akpei-
nyoŋmai-kpănyo yẹ gŏdši lẹ ano.
30. [16.] Dăni sŏro Salomo tšŭdši nu-
kpai ní kweo nitšumo lẹ no, mei akpei-
etĕ kẹ ohai-etĕ ní kweo mei ní tšuo nii
lẹ ano lẹ.
31. [17.] Ni maŋtšẹ lẹ fă akẹ amẹgbla
tẹi wudši kplei kẹ-ba, tẹi ní dăra wa.
koni akẹ tẹi ní ako lẹ ato šia lẹ šiši.
32. [18.] Ni Salomo tšŭmălọi kẹ Hiram
tšŭmălọi lẹ kẹ *Giblibii lẹ ko tẹi lẹ,
ni amẹsă tšei kẹ tẹi lẹ, koni akẹ-mă
tšŭ lẹ. * Ios. 13, 5. Ezek. 27, 9.

Yitšo 6.

(Kwẹ 2 Kron. 3, 1—13.)

Ni eba mli akẹ Israelbii lẹ a-Misraim
šikpoŋ lẹ no dšĕ se afi ní dši afii ohai-
edĭẹ kẹ nyoŋmai-kpănyo lẹ mli, yẹ Sa-
lomo Israel no maŋtšẹyeli afi ní dši edĭẹ
lẹ mli, yẹ Zif nyŏŋ ní dši nyŏŋ ní dši
enyo lẹ no lẹ, ebŏi Iehowa tšŭ lẹ mă.
2. Ni tšŭ, ní maŋtšẹ Salomo mă ehă
Iehowa lẹ, kẹlẹ dši ninetalọi nyoŋmai-
ekpa, ni elẹmo dši ninetalọi nyoŋmai-
enyo, ni ekwolẹ dši ninetalọi nyoŋmai-etĕ.
3. Ni *koi ní yo solemowe lẹ tšŭ lẹ
hĭe lẹ hŭ kẹlẹ dši ninetalọi nyoŋmai-
enyo, tamo tšŭ lẹ lẹmo noŋŋ, ni elẹmo
dši ninetalọi nyoŋma yẹ tšŭ lẹ hĭe.
* 7, 15—21. Ioh. 10, 23.

4. Ni efe samfe̱dši ni mli kãmo̱ gbe̱i ewo tšũ le̱ he.

5. Ni emãmo̱ tšũi bibii ye̱ tšũ le̱ gbogboi le̱ ahe ke̱-kpe ye̱ so̱lemo̱tšũ le̱ ke̱ se̱tšũ le̱ gbogboi le̱ ahe ke̱-kpe, ni eke̱fe piai piai ke̱-kpe.

6. Šišigbe̱ tšũ le̱ le̱mo̱ dši ninetalo̱i enumo̱, ni teṅ nõ le̱ lẽmo̱ dši ninetalo̱i ekpa, ni noni dši etẽ le̱ lẽmo̱ dši ninetalo̱i kpawo; edšake̱ efe kpokui ye̱ tšũ le̱ gbogboi le̱ ahe ke̱-kpe, koni no̱sẽṅmo̱mplãṅi le̱ akabote tšũ le̱ gbogboi le̱ amli.

7. Ni beni amãa tšũ le̱, te̱i ní ako momo ye̱ gbámo̱he le̱ ake̱-mã; ni beni amãa le̱, anuu hamle lo lema lo dade ko nã ye̱ tšũ le̱ he.

8. Teṅ pia le̱ šĩnã le̱ kã šĩa le̱ ninedšũrõgbe̱, ni akwo̱õ̱ atrakpoi lo̱go̱ligilo̱go̱ligi ko ke̱-yaã teṅ pia le̱ mli, ni ake̱-dše̱o̱ teṅ pia le̱ mli hũ ke̱-yaã noni dši etẽ le̱ mli.

9. Nakai emã tšũ le̱ ni egbe nã; ni eke̱ tšenedru mplãṅi ke̱ ṅmoṅmodši sẽṅ no̱.

10. Ni emãmo̱ nsõ̱doi ye̱ šĩa le̱ hewo̱ fẽ, ekome kwo̱le̱ dši ninetalo̱i enumo̱, ni eke̱ tšenedrutšei fie no̱ ke̱-mõ tšũ le̱.

11. Ni Iehowa wiemo̱ ba Salomo ṅõ ake̱:

12. Tšũ ne̱ ní omãa ne̱, ke̱dši onyie ye̱ mikpo̱i le̱ amli ni oye mimlai le̱ ano̱ ni oto mikitãi le̱ fẽ ni onyie ye̱ mli le̱, no le̱ *mahã miwiemo̱ ni mike̱ otše̱ David wie le̱ aba mli ahão; *2 Sam. 7, 13.

13. ni mahĩ ši ye̱ Israelbii le̱ ateṅ, ni mišĩṅ mimaṅ Israel. 2 Mose 29, 45.

14. Nakai Salomo mã tšũ le̱ ni egbe nã. Bo̱f. 7, 47.

15. Ni eke̱ tšenedru ṅmoṅmodši ka šĩa le̱ gbogboi le̱ amligbe̱; eke̱ tšo ha mligbe̱ le̱ ke̱-dše̱ šĩa le̱ šikpoṅ le̱ ke̱-yaši eno̱sẽṅmo̱ le̱ nã; ni eke̱ se̱se̱o ka šĩa le̱ šikpoṅ le̱.

16. Ni eke̱ tšenedru ṅmoṅmodši mãmo̱ ninetalo̱i nyoṅmai-enyo̱ ye̱ šĩa le̱ se̱gbe̱ ke̱-dše̱ šikpoṅ ke̱-yafie gbogboi le̱ ano̱; ni emã no ye̱ mligbe̱ eke̱-fe se̱tšũ ní dši hekroṅkroṅ fẽ fẽ le̱.

17. Ni šĩa le̱, ní dši so̱lemo̱tšũ le̱ hĩegbe̱ le̱, ke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoṅmai-edfe̱.

18. Ni šĩa le̱ mligbe̱ tšenedru le̱, ayeyẽ to̱ ke̱ ehe bãi ke̱ fo̱fo̱ii ni egblegblei asãmãi ye̱ hĩe; tšenedru so̱ṅṅ ake̱-fe, anaa te̱ komeflo.

19. Ni efe se̱tšũ ye̱ mligbe̱ ye̱ šĩa le̱ teṅ, koni aṅõ Iehowa kpãṅmo̱ adeka le̱ amã dše̱i.

20. Ni se̱tšũ le̱ mli gbe̱ le̱ ke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoṅmai-enyo̱, ni elẽmo̱ hũ ninetalo̱i nyoṅmai-enyo̱, ni ekwo̱le̱ hũ ninetalo̱i nyoṅmai-enyo̱; ni eke̱ šika ṅmĩṅmi ha mli, ni eke̱ tšenedru ṅmoṅmodši ha afo̱lešãlate̱ le̱ he.

21. Ni Salomo ke̱ šika ṅmĩṅmi ha tšũ le̱ mligbe̱, ni eke̱ šika kõsõṅkõsõi fo afãbaṅ ye̱ se̱tšũ le̱ hĩe, ni eke̱ šika ha he.

22. Ni šĩa mũ le̱ fẽ le̱ eke̱ šika ha he ke̱-yaši egbe šĩa mũ le̱ fẽ nã; ni afo̱lešãlate̱ ni yo̱ se̱tšũ le̱ hĩe le̱, eke̱ šika ha he.

23. Ni se̱tšũ le̱ṅ le̱, eke̱ mũtšei fe kerubim enyo̱ ní kwõ̱lo̱mo̱ dši ninetalo̱i nyoṅma nyoṅma. 2 Mose 37, 7—9.

24. Ni kerub le̱ fĩne kome ke̱le̱ dši ninetalo̱i enumo̱, ni kerub le̱ fĩne kroko le̱ hũ ke̱le̱ dši ninetalo̱i enumo̱, ke̱-dše̱ efĩne kome nãbu ke̱-yaši efĩne kroko le̱ nãbu le̱ efeo̱ ninetalo̱i nyoṅma.

25. Ni kerub kroko le̱ hũ hĩe ninetalo̱i nyoṅma; kerubim enyo̱ le̱ fẽ hĩe susumo̱ kome ke̱ subãṅ kome.

26. Kerub kome le̱ kwo̱le̱ dši ninetalo̱i nyoṅma, ni nakai noṅṅ dši kerub kroko le̱.

27. Ni eke̱ kerubim le̱ to mligbe̱ tšũ le̱ teṅ, ni kerubim le̱ egbe̱gbẽ ame̱fĩdši amli, bo̱ni ekome fĩne saã gbogbo kome he, ni kerub kroko le̱ hũ fĩne saã gbogbo kroko le̱ he, ni ame̱fĩdši le̱ kpeo̱ ye̱ tšũ le̱ teṅ.

28. Ni eke̱ šika ha kerubim le̱ ahe.

29. Ni eyeyẽ kerubim ke̱ tẽṅi ke̱ fo̱fo̱ii ní egblegblei asãmãi ye̱ šĩa le̱ gbogboi le̱ ahe fẽ ke̱-kpe, ye̱ mligbe̱ ke̱ kpo̱no̱gbe̱ fẽ.

30. Ni šĩa le̱ šikpoṅ le̱ hũ eke̱ šika ha mligbe̱ ke̱ hĩegbe̱.

31. Ni se̱tšũ le̱ nãgbe̱ le̱ eke̱ mũtšo fe šĩnã eta nã, šĩnã yiteṅtšo le̱ ke̱ mase̱imase̱i tšei le̱, kodši enumo̱ ni.

32. Ni mūtšo šīnā nta lẹ, eyeyē kerubim kẹ tēńi kẹ fọfọii ni egblegblei asāmāi yẹ amẹhe, ni ekẹ šika ha he, ni etfia šika eha kerubim lẹ kẹ tēńi lẹ ahe pẹpēpẹ.
33. Nakai noṅṅ ekẹ mūtšo fe sọlemọtšū lẹ nāgbẹ lẹ šīnātšei lẹ kodši edfẹdfẹ,
34. kẹ sẹsẹo šīnā nta; ni šīnā lẹ ekome fīdši enyọ lẹ adōrọō, ni šīnā kome lẹ hū fīdši enyọ lẹ adōrọō.
35. Ni eyeyē kerubim kẹ tēńi kẹ fọfọii ni egblegblei asāmāi ewo he, ni eha he šika, tamọ bọni sāmāi lẹ yọ lẹ pẹpēpẹ.
36. Ekẹ tẹi ni ako klempēi etē kẹ tšenedru mplāńi ni agbá klempē kome mā mligbẹ kpo lẹ.
37. Afi ni dši *edfẹ lẹ mli, yẹ Zif nyōń lẹ nọ, ato Iehowa tšū lẹ šiši. * K. 1.
38. Ni afi noni dši nyoṅma kẹ ekome lẹ mli, yẹ Bul nyōń ni dši nyōń ni dši kpānyọ lẹ nọ, agbe šīa lẹ kẹ ehewọ nibii fē kẹ bọni amālẹ ahā lẹ fē nā; ni afii kpawo ekẹ-mā.

Yitšo 7.

Ši Salomo dientšẹ šīa lẹ afii nyoṅma kẹ etē ekẹ-mā, ni egbe fē nā. 9, 10.
2. Ni emā Lebanon *kō lẹ tšū lẹ: ekẹlẹ dši ninetalọi oha, ni elēmọ dši ninetalọi nyoṅmai-enumọ, ni ekwọlẹ dši ninetalọi nyoṅmai-etē, yẹ tšenedru akulašīńi klempēi edfẹ nọ, ni ekẹ tšenedru mplāńi māmọ akulašīńi lẹ anọ. * Ies. 22, 8.
3. Ni piai nyoṅmai-edfẹ kẹ enumọ ni māmọ akulašīńi lẹ anọ lẹ, akẹ tšenedrutšei sēń nọ, piai nyoṅma kẹ enumọ yọ klempē kome nọ (yẹ nsōdo kome nọ).
4. Ni mplāńi ni aṅō-sēń nọ lẹ klempēi etē ni, ni samflẹ mīkwẹ samflẹ hīe yẹ nsōdoi etē lẹ fē he.
5. Ni šīnāi lẹ kẹ amẹhetšei lẹ fē hīe kodši edfẹdfẹ, ni samflẹ mīkwẹ samflẹ hīe yẹ nsōdoi etē lẹ fē he.
6. Ni ekẹ akulašīńi fe koi: ekẹlẹ dši ninetalọi nyoṅmai-enumọ, ni elēmọ dši ninetalọi nyoṅmai-etē. Ni koi ble hīe, ni akulašīńi kẹ atrakpoi yẹ amẹhīe.
7. Ni efe koi ehā maṅtšẹyeli sēi lẹ ni ekodšo yẹ dšẹi, no dši kodšomọ koi lẹ; ni ekẹ tšenedru ka mli kẹ-dšẹ šikpoń kẹ-yaši nọsēṅmọ lẹ he.
8. Ni ešīa ni ebahī mli ni yọ kpo kroko lẹ nọ yẹ koi lẹ mligbẹ lẹ, nakai noṅṅ afelẹ. Ni Salomo sā fe šīa hū ehā Farao biyō ni *ewẹ lẹ, tamọ nẹkẹ koi nẹ. * 3, 1.
9. Enẹmei fē lẹ, tẹi ni dšra wa aṅōfe, tẹi ni asusu ni ako ni amẹsẹ kẹ hīe fē lẹ akẹ akplala flọ, kẹ-dšẹ šišitō lẹ nọ kẹ-yaši sēndoi lẹ anọ, ni kẹ-dšẹ agbó lẹ nā kẹ-yaši kpo wulu lẹ nọ.
10. Ni šišitō lẹ, tẹi ni dšra wa sọṅṅ ni, tẹi wudši kplei dientšẹ, tei ni hīe ninetalọi nyoṅma nyoṅma kẹ tẹi ni hīe ninetalọi kpānyọ kpānyọ;
11. ni enọ ni atfa lẹ hū tẹi ni dšra wa ni asusu ako, kẹ tšenedrui akẹ-fe.
12. Ni kpo wulu lẹ ni bọle he kẹ-kpe hīe tẹi ni akokoi klempēi etē kẹ tšenedru mplāńi klempē kome; nakai noṅṅ Iehowa *we lẹ he kpo lẹ kẹ šīa lẹ he koi lẹ hū yọ. * 6, 36.
13. Ni maṅtšẹ Salomo tšū ni ayaṅō *Hiram kẹ-dšẹ Tiro kẹ-ba. * 2 Kron. 2, 12. 13.
14. Yō okūlafo ko ni dšẹ Naftali akutšo lẹ mli lẹ bi dšilẹ, ši etšẹ lẹ Tironyo ni; ni edši *akōble ṅālọ ni nilē kẹ dfēṅmọ kẹ ṅā eyilẹ obō ni ekẹ-ṅaā akōble ṅā fē. Ni eba maṅtšẹ Salomo ṅō ni ebatšu enii lẹ fē. * 1 Mose 4, 22. 2 Mose 31, 3. 4

(7, 15—21. Kwẹ 2 Kron 3, 15—17.)

15. Ni efe akōble akulašīńi enyọ: ekome kwọlẹ dši ninetalọi nyoṅma kẹ kpānyọ, ni kpā ni hīe ninetalọi nyoṅma kẹ enyọ aakpe ekome he. 2 Maṅ. 25, 17.
16. Ni ekẹ akōble fie yiteṅkpọi enyọ, ni akẹ-māmọ akulašīńi lẹ ayiteaṅ: ekome kwọlẹ dši ninetalọi enumọ, ni ekome lẹ hū kwọlẹ dši ninetalọi enumọ.
17. Ni ntāńi ni alō kẹ fọfọii-akekrei ni agbọ tamọ kōsōṅkōsōi yẹ kpọi ni yọ akulašīńi lẹ ayiteaṅ lẹ ahe, kpawo yẹ kpọ kome he, ni kpawo yẹ kpọ kome hū he.
18. Ni efe kpọbii kokrobii klempēi enyọ ewo ntāń lẹ he kẹ-kpe, ni eṅō-ha akulašīńi lẹ ayiteaṅ kpọi lẹ anọ, ni nakai efe ewo kpọi enyọ lẹ fē he.

19. Ni kpoi ní māmo akulašīńi le ayiteań ye koi le ši le, afeame tamo fofoii, ninetaloi edfedfe.
20. Ni yiteńkpoi māmo akulašīńi enyo le ayiteań ye mūsū ní yo ntāń le se le masei; ni kpobii kokrobii le ayibo dši ohai-enyo, nakai atoame srēnēi ke-kpe ye yiteńkpo kroko le hū he.
21. Ni eke akulašīńi le māmo ši ye solemotšū le koi le nā; ni eke ninedšūrōgbe akulašīń le mā ši, ni ewole gbei ake Iakin, ni eke abekugbe akulašīń le hū mā ši, ni ewole gbei ake Boaz.
22. Ni afe akulašīńi le ayiteań tamo fofoii. Boni agbe akulašīńi le ahe nitšumo le nā ne.

(7, 23—26. Kwe 2 Kron. 4, 2—5.)

23. Ni efe ńšo ní afie le: ke-dše nābu bie ke-yaši nābu bie le efeo ninetaloi nyońma, afele kutruku, ni ekwole dši ninetaloi enumo, ni kpā ní hīe ninetaloi nyońmai-etē aakpe he.
24. Ni to ke ehe bai bole ekue le kekpe, ninetalo kome hīe nyońma, ke-bole ńšo le kpūla; srēnēi enyo ni, ni afieame kele fē šikome.
25. Emā tšinai nyońma ke enyo no: etē mīkwe kōyigbe, ni etē mīkwe anaigbe, ni etē mīkwe wuoyigbe, ni etē mīkwe bokāgbe; ni ńšo le mā ameno ye ńwei, ni amesegbei fē eyadše mligbe.
26. Ni ehīe dē lēmo tile, ni afe enābu tamo kpulu nābu, tamo fofoii ní egble amenā; ni eyeo *bati* akpei-enyo.

(7, 27—39. Kwe 2 Kron. 4, 6. 10.)

27. Ni eke akōble fe šiši-adekai nyońma: šiši-adeka kome kele dši ninetaloi edfe, ni elēmo hū ninetaloi edfe, ni ekwole dši ninetaloi etē.
28. Ni boni afe šiši-adekai le ne: ameye dāmonii ke mlihololomonii;
29. ni mlihololomonii ní yo dāmonii le ateń le, afe dšatai ke tšinai ke kerubim ye no; ni dāmonii le ayiteń le, sēi mā dšei; ni afe fofoi-akekrei ní tšotšōro tšotšōro dšatai ke tšinai le ašiši.
30. Ni šiši-adeka-fē-šiši-adeka ye akōble kokrolontoi edfe ke akōble kokrolontomlitšei, ni ekodši edfe le waomonii māmo no, ni waomonii le afie akpete botoku le šiši, ni fofoi-akekrei ye fē hewo.
31. Ši kue ní mā nobumonō le teń le kwole dši ninetalo kome, ni eyiteńgbe le atē mli, ni etamo sēi, elēmo dši ninetalo kome ke fā; ni kue le hū ayeyē sāmāi ye he, ni edāmonii le kodši edfedfe ni, dšee kutrukui ni.
32. Ni kokrolontoi edfe le ye dāmonii le ašiši; ni kokrolontoi le anidši le ye šiši-adeka le he, ni kokrolonto kome nokwole dši ninetalo kome ke fā.
33. Ni kokrolontoi le afeame tamo fili nādši; amemlitšei ke amekakrai le ke amemliblemonii le ke amelontoi le fē le fiemo afie.
34. Ni šiši-adeka-fē-šiši-adeka ye waomonii edfe ye ekodši edfe le he, ni ame ke šiši-adeka le tša.
35. Ni šiši-adeka le yiteń le noko kutruku bu dšei, ni ekwole dši ninetalo fā ke-bolele ke-kpe; ni nobumonō le ke ehewaomonii le mā šiši-adeka le yiteń.
36. Ni emlihololomonii le ke edāmonii le eyeyē kerubim ke dšatai ke tēńi asāmāi ye no, boni aaho no, ni fofoi-akekrei boleame ke-kpe.
37. Neke efe šiši-adekai nyońma le: amefē-tfēm amehīe fiemo kome ke susumo kome ke subāń kome.
38. Keke ni efe akōble botokui nyońma: botoku kome yeo *bati* nyońmaiedfe; ni botoku-fē-botoku dale dši ninetaloi edfe; ni šiši-adekai nyońma le fē le botokui māmo no ekomekome.
39. Ni eńō šiši-adekai le enumo emāmo tšū le ninedšūrōgbe ke enumo hū ye abekugbe; ni ńšo le eńō-mā tšū le ninedšūrōgbe heni ye wuoyi-bokā le.

(7, 40—47. Kwe 2 Kron. 4, 11—18.)

40. Ni Hiram fe gbéi le ke nilōmonii le ke lalakāi le; ni Hiram gbe nitšumo le fē ní etšu ehā mańtše Salomo ye Iehowa we le nā:
41. akulašīńi enyo le ke kpoi kutrukui enyo ní māmo akulašīńi enyo le ayiteań le, ke ntāńi ní ake-ha kpoi kutrukui enyo ní māmo akulašīńi le ayiteań le he le,

42. kẹ ntāńi enyọ lẹ ahe kpọbii kokrobii ohai-edfẹ lẹ; kpọbii kokrobii srĕnĕi enyọ yẹ ntāń kome he, ní akẹ-ha kpọi kutrukui enyọ ni māmọ akulašīńi lẹ ayiteań lẹ ahe,
43. kẹ šiši-adekai nyońma lẹ kẹ botokui nyońma lẹ ni māmọ šiši-adekai lẹ anọ lẹ,
44. kẹ ńšọ kome, kẹ tšinai nyońma kẹ enyọ ní yọ ńšọ lẹ šiši lẹ,
45. kẹ gbéi lẹ kẹ nilōmọnii lẹ kẹ lalakāi lẹ; ni nẹkẹ nibii nẹ fĕ ní Hiram fe ehā mańtšẹ Salomo hā Iehowa we lẹ, akōble ní atšū he kańkań ekẹ-fe.
46. Iordan ńā lẹ nọ mańtšẹ lẹ hā afie yẹ, yẹ nišōsū ní yọ Sukot kẹ Zaretan te lẹń lẹ mli.
47. Nibii lẹ afálẹ sọńń nā lẹ, Salomo eńmĕĕ nā; ni akōble lẹ alee nā.
(7, 48—51. Kwe 2 Kron. 4, 19—5, 1.)
48. Ni Salomo fe nibii lẹ fĕ ní yọ Iehowa we lẹ: šika afọlešālatẹ lẹ kẹ šika okplō lẹ ní akẹ hīe-mā-abolo lẹ māa nọ lẹ,
49. kẹ kanetšei ní akẹ šika ńmīńmi fe, enumọ yẹ ninedšūrōgbẹ, ni enumọ hū yẹ abẹkugbẹ yẹ sẹtšū lẹ hīe; ni fọfọii lẹ kẹ kanei lẹ kẹ abēlei lẹ, šika sọńń ni;
50. asań hū kāi lẹ kẹ kaklai lẹ kẹ lalakāi lẹ kẹ likọlikọi lẹ kẹ ladšĕ-ńẹsūi lẹ, šika ńmińmi akẹ-fe; ni sẹtšū ní dši hekrońkroń fè fè lẹ kẹ sọlemọtšū lẹ nā šīnāi lẹ asẹ sái lẹ, šika sọńń akẹ-fe.
51. Kẹkẹ ni agbe nii fĕ ní mańtšẹ Salomo tšu yẹ Iehowa we lẹ he lẹ nā. Ni Salomo ńō nibii ní etšẹ David edšō nọ eke ní dši dfiẹtẹi kẹ šika kẹ nibii lẹ kẹ-ba ni ekẹ-bato Iehowa we lẹ nitōhe lẹ.

Yītšo 8.

(8, 1—11. Kwẹ 2 Kron. 5.)

Kẹkẹ ni Salomo bua Israel onukpai lẹ kẹ akutšei lẹ atšẹmei lẹ kẹ Israelbii lẹ atšẹmei awei lẹ anọ lumei lẹ anā kẹ-bakpe yẹ mańtšẹ Salomo ńō yẹ Ierusalem, koni ayańō Iehowa kpāńmọ adeka lẹ kẹ-dšẹ David mań ni dši Zion lẹ mli kẹ-ba.
2. Ni Israel hīī lẹ fĕ bua amẹhe nā kẹ-ba mańtšẹ Salomo ńō yẹ Etanim nyōń ni dši nyōń ni dši kpawc lẹ nọ gbīdšūrō lẹ nọ.
3. Ni Israel onukpai lẹ fĕ ba, ni osọfoi lẹ bawó adeka lẹ.
4. Ni amẹhole Iehowa adeka lẹ kẹ kpē-bū lẹ kẹ nibii krońkrońi lẹ ni yọ kpē-bū lẹń lẹ fĕ kẹ-ba; osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ dši mei ní hole kẹ-ba.
5. Ni mańtšẹ Salomo kẹ Israel asafo mū lẹ fĕ ní ebabua amẹhe nā yẹ eńō lẹ ho damọ adeka lẹ hīe ni amẹgbegbē tōi kẹ tšinai ni anyĕń akane lo abu amẹfálẹ nā amẹkẹ-šā afọlei. 2 Sam. 6, 13.
6. Ni osọfoi lẹ wó Iehowa kpāńmọ adeka lẹ kẹ-te ni amẹkẹ-yamā egbẹhe lẹ yẹ šla lẹ sẹtšū ní dši hekrońkroń fè fĕ lẹ mli yẹ kerubim lẹ afīdši lẹ ašiši.
7. Edšakẹ kerubim lẹ elē amẹfīdši amli eha adeka lẹ māhe lẹ, ni kerubim lẹ kete adeka lẹ kẹ ehe tšei lẹ anọ yẹ ńweigbẹ.
8. Ni tšei lẹ kẹlẹ, bọni anaā tšei lẹ anābui yẹ hekrońkroń lẹ yẹ sẹtšū lẹ hīe, ši anaa yẹ kpo lẹ nọ gbẹ; ni amẹyẹ dšẹi kẹ-baši ńmẹnẹ gbī nẹ. 2 Mose 25, 13—15.
9. Nokonoko bẹ adeka lẹ mli, akẹ dša tẹi tẹtrẹbii enyọ lẹ ni Mose ńō-to mli yẹ Horeb, heni Iehowa kẹ Israelbii lẹ kpāń yẹ, beni amẹdšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ amẹbaā lẹ. Heb. 9, 4.
10 Ni eba mli akẹ, beni osọfoi lẹ dše kpo kẹ-dšẹ hekrońkroń lẹ, atatu lẹ bayi Iehowa we lẹ,
11. āhū po ni atatu lẹ hewọ lẹ osọfoi lẹ nyĕĕ ši adamọ ní amẹsúmọ, edšakẹ Iehowa anumnyam lẹ eyi Iehowa we lẹ tọ. 2 Mose 40, 34. 35.
(8, 12—53. Kwẹ 2 Kron. 6, 1—40.)
12. Kẹkẹ ni Salomo kē: Iehowa ekē akẹ *eehī duń kpī lẹń. * 5 Mose 4, 11. 2 Mose 20, 21.
13. Agbẹnẹ mimā tšū mihāo ni ohī mli, šihīlẹhe ní ohī dšẹi kẹ-ya nānọ!
14. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ tšō ehīe, ni edšō Israel asafo lẹ fĕ. Ni Israel asafo lẹ fĕ damọ ši.
15. Ni ekē: Aadšō Iehowa, Israel Nyońmọ lẹ, moni kẹ mitšẹ David wie kẹ enābu, ni ekẹ enine ehā eba mli akẹ:
16. Kẹ-dšẹ gbī nọ ni miyadšie mimań Israel kẹ-dšẹ Mizraim kẹ-ba nẹ, mihalako mań ko mań ko yẹ Israel akutšei lẹ fĕ mli ní amā tšū, koni migbẹi ahī

mli; ši David mihala ni eye mimań
Israel no.
17. Ni mitše David to eyiń ake kūle
eemā tšū ehā Iehowa, Israel Nyońmo le,
gbei le; 2 Sam. 7.
18. ši Iehowa kē mitše David ake:
Gbīīabo kē ni oto oyiń ake kūle oomā
tšū ohā migbei le, ofe dšogbāń ake oto
oyiń nakai le;
19. ši kēle dšee bo oomā tšū le, ši
moń obi ni aadše omūsūń le, le eemā
tšū ehā migbei le.
20. Ni Iehowa ehā wiemo ni ewie le
eba mli; edšake mite ši ye mitše David
nādšiań, ni mibatá Israel mańtšesēi le
no, take boni Iehowa wo ši le, ni mi-
mā tšū le mihā Iehowa, Israel Nyońmo
le, gbei le.
21. Ni mito gbehe ko ye dšei mihā
adeka le ni Iehowa kpāńmo le ni eke
wotšemei le kpāń, beni edšieame ke-dše
Mizraim šikpoń le no ke-ba le, yo mli le.
22. Ni Salomo ho edamo Iehowa afole-
šālate le hie ye Israel asafo mū le fē
hīe, ni egbe enidšiań ke-te ńwei,
23. ni ekē: Iehowa, Israel Nyońmo!
Nyońmo ko nyońmo ko be ńwei ye yi-
teńgbe alo šikpoń le no ye šišigbe ni
tamo bo ni otoo kpāńmo ke mobonale ohāa
otšūdši ni nyieo ohīe ke ametšui fē le;
24. ni oye oši ni owo mitše David,
otšūlo le, no. Oke onābu wie, ni oke
onine ehā eba mli, tamo boni eyo ńme-
ne ne.
25. Nohewo le agbene, Iehowa, Israel
Nyońmo, ye oši ni owo mitše David,
otšūlo le, no, noni okē: Nū ni aatá
Israel mańtšesēi le no ebońo ye mihīe,
kedši obii le aale amenane nākwemo ke-
ke, koni amenyie ye mihīe, take boni
onyie ye mihīe le.
26. Nohewo le agbene, Israel Nyońmo,
mikpao fai, hā owiemoi ni oke mitše
David, otšūlo le, wie le aba mli!
27. Ši aso Nyońmo aabahī šikpoń ne
no leleń? Na, *ńwei ke ńweii amli ńwei
le nyēēo ato, āhū ni mbasroo tšū ne ni
mimā ne! * Ies. 66, 1. Bof. 7, 49; 17, 24.
28. Ši kēle hā otšūlo solemo ke fai-
kpamo le asa ohīe, Iehowa, mi-Nyońmo
koni obo blomo ni otšūlo bloō ke sole-
mo ni esoleo ye ohīe ńmene ne toi,
29. koni *ohīńmei akā neke tšū ne
he nyōń ke fane, heni †okē ye he ake:
Migbei aahī dšei le, koni obo fai ni
otšūlo aakpao ye bie ne le toi.
* Zak. 12, 4. † 2 Mose 20, 24. 5 Mose 12, 5. 11.
30. Ni obo otšūlo ke omań Israel fai
ni ameabakpao ye bie ne le toi, ni onu
ye ńwei ni dši ošihīlehe le, ni ké onu
le, ońō-fa!
31. Kedši moko fe enanyo eša, ni ahāle
kitā ni ekā, ni eba ebakā kitā le ye
ofolešālate le hīe ye šia ne le:
32. no le bo toi ye ńwei, ni ofe, ni
okodšo otšūdši le, koni obu foyelo le
fo, ni ohā enii abua eyiteń; ni obu bem-
yelo le bem, ni owole nyōmo ye edšale
le nā.
33. Kedši omań Israel henyeloi fieame
ye eša ko ni amefe amešio hewo, ni
amekū amese ke-ba ońō ekoń, ni amebo
ametšé ogbei, ni amesole ni amekpao fai
ye neke šia ne le:
34. no le bo toi ye ńwei, ni ońō omań
Israel he eša le ofaame, ni ońōame ke-ba
šikpoń le ni ońō-hā ametšemei le no ekoń!
35. Kedši *ańá ńwei nā ni nyońmo
enee, ye eša ko ni amefe amešio hewo,
ni amebasole ye bie, ni amebo ametšé
ogbei, ni amekpale ke-dše amehe eša le
he, ye pīmo ni opīame le hewo le: * 17, 1.
36. no le bo toi ye ńwei ni ońō otšū-
dši ke omań Israel he eša le ofaame, ni
otšōame gbe kpakpa ni amenyie no, ni
ohā nyońmo abane afie šikpoń le ni ońō-
hā omań le ake amenō le no!
37. Kedši hōmo ba šikpoń le no dšio,
gbēle-hela ni ba dšio, latšā, nińālāmo,
bālabii, otukpei ni ba dšio, kedši ame-
henyeloi hū basá ameyi wo amemādšiań
ye amešikpoń le no dšio, no haomo-fē-
haomo, ke no hela-fē-hela ni dši le:
38. no le no solemo-fē-solemo ke fai-
kpamo-fē-faikpamo ni moko lo omań Israel
fē aakpa le, ké ameteń mofēmo le no
haomo ni yo etšui mli, ni ebagbe eni-
dšiań etšō neke šia ne le:
39. no le bo toi ye ńwei ni dši oši-
hīlehe le, ni ońō-fa, ni ofe, ni owo mo-

fĕmo nyõmo ye enifemonii le fĕ nā, boni ole etšuiń le; edšake *bo okometō ole gbomei abii fĕ atšuiiań! — *I.al.7,10; 139,1.2.

40. beni afe ni amešeo gbeyei gbĭlabo fĕ ni ameyo šikpoń le ni ońō-hā wotšemei le no le.

41. Ni gbo tete ni dšee omań Israelbii le ateń, ši mоń ogbei le hewo edše mańse šońń eba, 4 Mose 15, 14—16.

42. (edšake ameanu ogbei kpetenkple le he, ke onineŝiwale ke onine ni akpā mli le he,) ké eba ni ebasole ye neke šla ne hle le:

43. bo toi ye ńwei ni dši ošihlehe le, ni ofe nofĕno ni gbo le boo tšéoo ye hewo le, beni afe ni šikpoń le no mādšimādši fĕ ale ogbei le, koni ameŝeo gbeyei tamo omań Israel, ni amesā amená amele ake ogbei ańō-wo neke šla ne ni mimā ne.

44. Kedši omań le fā ta ni ameke amehenyeloi ayawu ye hefĕhe ni ootšūame, ni ametšó amehle amehā mań ni ohala le ke tšū ni mimā mihā ogbei le ni amekpa Iehowa fai le:

45. no le bo amesolemo ke amefaikpamo le toi ye ńwei, ni oye obuaame!

46. Kedši amefe eša amešio, (edšake *mokomoko be ni efee eša,) ni omli fūame, ni otuame owo amehenyeloi adeń, ni ańōame nom ke-te henyeloi le ašikpoń no, edšeke dšio, edšekee dšio, *Rom.3,23.

47. ni ameko ameyiń ye šikpoń no heni ańōame nom ke-te le, ni amekū amese amekpao fai ye amenomńōloi le ašikpoń le no amekē: Wofe eša ni wotō ni wofe efōń!

48. ni amekū amese ameba ońō ke ametšui fĕ ke amesusuma fĕ ye amehenyeloi ni ńōame nom ke-te le ašikpoń le no, ni ametšó amehle amehā amešikpoń le ni ońō-hā ametšemei le, ke mań le ni ohala le, ke šla ni mimā mihā ogbei le ni amekpao fai le:

49. no le bo amesolemo ke amefaikpamo le toi ye ńwei ni dši ošihlehe le, ni oye obuaame,

50. ni ońō-fa omań ni efe eša ešio le, ke amenofōń fĕ ni amefe amešio le, ni ohā amenomńōloi le amūsūń atšōame ye amehe, ni amenaame mobo.

51. Edšake omań ke onii dšiame, ni odšieame ke-dše Misraim, ke-dše dade flōnō le teń,

52. koni ohlńmeii akāmo ahā otšūlo faikpamo ke omań Israel faikpamo, ni oboame toi ye nibii fĕ ni amebloō ametšéoo ye he le amli.

53. Edšake bodientše otšeame ohā ohe ońō-fe onii ye šikpoń le no mādšimādši fĕ ateń, take boni otšó otšūlo Mose nine no owie, beni odšie wotšemei le ke-dše Misraim le, Nuntšo Iehowa!

54. Ni eba mli ake, beni Salomo egbe neke solemo ke faikpamo ni eke-kpa Iehowa fai le fĕ nā le, ete ši ke-dše Iehowa afolešālate le hle, heni ekūla ni egbe enidšiań ke-te ńwei ye le,

55. ni eho edamo ši, ni *edšō Israel asafo mū le fĕ ke gbē wale ekē: *2Sam.6,18.

56. Aadšō Iehowa, moni ehā emań Israel he edšole, take boni ewo ši le pepēpe; *šiwōi fĕ ni etšó etšūlo Mose nine no ewo le, emli wiemo komeflo efeko yaka. * Ios. 21, 45.

57. Iehowa, wo-Nyońmo le, kewo ahl ši, take boni eke wotšemei le hl ši le. Ekašlwo ni esā ekakwawo hū!

58. koni eke-do wotšui ke-ba eńō, ni wonyie egbēi le fĕ no, ni woye ekitāi ke ekpoi ke emlai ni ewo wotšemei le ano.

59. Ni hā ni miwiemoi ne, ni mikekpaā fai ye Iehowa hle le, abenke Iehowa, wo-Nyońmo le, fane ke nyōń, koni eye ebua etšūlo ke emań Israel boni aahla gbl-fĕ-gbl,

60. beni afe ni šikpoń le no mādšimādši fĕ aná ale ake Iehowa dši Nyońmo, mokomoko be se dońń.

61. Ni nohewo le nyehāa nyetšui ayea emū ahāa Iehowa, wo-Nyońmo le, koni nyenyie ye ekpoi le ana ni nyeye ekitāi le ano, tamo boni eyo ńmene ne.

(8, 62—66 Kwe 2 Kron. 7, 4—10.)

62. Keke ni mańtše le ke Israel fĕ šā afolei ye Iehowa hle.

63. Ni šidā-afolei ni Salomo šā hā Iehowa dši: tšinai akpei-nyońmai-enyo-ke-enyo, ke tōi akpei-oha-ke-nyońmai-enyo; ni le mańtše le ke Israelbii le fĕ ke-gble Iehowa we le nā.

64. Nakai gbĩ lẹ noñn mańtšẹ lẹ fe kpo te lẹ ní yọ Iehowa tšũ lẹ hĩe lẹ kroñkroñ, edšakẹ dšẹi ešã šã-afọlei kẹ niyenii-afọlei kẹ šidã-afọlei lẹ ahe fọi lẹ yẹ; edšakẹ akọ̃ble afọlešãlatẹ lẹ ní yọ Iehowa hĩe lẹ edaa, bọni šã-afọlei lẹ kẹ niyenii-afọlei lẹ kẹ šidã-afọlei lẹ ahe fọi lẹ aaho nọ.

65. Ni Salomo ye gbĩdšũrõ lẹ yẹ nakai be lẹ mli, ekẹ Israel fẽ, asafo babaõ dientšẹ, kẹ-dšẹ Hamat niiań kẹ-te Mizraim fã lẹ nã, yẹ Iehowa, wọ-Nyońmọ lẹ, hĩe, gbĩĩ kpawo kẹ gbĩĩ kpawo, efeọ gbĩĩ nyońma kẹ edfẹ.

66. Gbĩ ní dši gbĩ kpãnyọ lẹ edšie mań lẹ gbẹ amẹte; ni amẹdšọ̃ mańtšẹ lẹ, ni amẹyiń amẹte amẹbũi amli kẹ mĩšẹ kẹ tšuidšũrõ yẹ edšũdši fẽ ní Iehowa efe etšũlọ David kẹ emań Israel lẹ hewọ.

Yitšo 9.

(9, 1—9. Kwẹ 2 Kron. 7, 11—22.)

Ni eba mli akẹ, beni Salomo egbe Iehowa šĩa lẹ kẹ mańtšẹ šĩa lẹ mã kẹ nibii ní Salomo taoọ ní esumoọ akẹ efe lẹ fẽ nã lẹ,

2. Iehowa badšie ehe kpo etšõ Salomo noni dši šii enyọ, takẹ bọni edšie ehe kpo etšõlẹ yẹ Gibeon lẹ. 3, 5.

3. Ni Iehowa kẹ̃lẹ akẹ: Minu osọlemọ kẹ ofaikpamọ ní okpa yẹ mihĩe lẹ. Mife šĩa ni omã nẹ kroñkroñ, koni mikẹ *migbẹi ato dšẹi kẹ-ya nãnọ, ni mihĩńmẹii kẹ mitšui aahĩ dšẹi dã. *8, 29.

4. Ni bo lẹ, kẹdši oonyie yẹ mihĩe, tamọ bọni otšẹ David nyie, yẹ tšui ní eye emũ kẹ dšalẹ mli, ni oofe bọni miwoõ kitã lẹ pẹpẽpẹ, ni ooye mikpọi lẹ kẹ mimlai lẹ anọ lẹ:

5. no lẹ mahã omańtšẹyeli sẽi lẹ amã ši šiññ yẹ Israel nọ kẹ-ate nãnọ, takẹ bọni *miwo otšẹ David ši akẹ: Nũ ní aatá Israel mańtšẹsẽi lẹ nọ ebọño. *2 Sam. 7, 12.

6. Ši kẹdši nye lo nyebii aakpale yẹ misẹ, ni nyeyeń mikitãi kẹ mikpọi ní miñõ-fĩe nyehĩe nẹ anọ, ši nyeate nyeyasũmọ nyońmọi krokomei, ni nyedšãamẹ lẹ:

7. no lẹ *makpãtã Israel hĩe kẹ-dšẹ šikpoń ní miñõ-hãamẹ lẹ nọ; ni nẹkẹ †šĩa nẹ ní mifelẹ kroñkroń mihã migbẹi lẹ, mašẹlẹ mafõ kẹ-adšẹ mihĩe; ni Israel aatšõ abẹbũnõ kẹ kpã-lamọnõ yẹ mãdšimãdši fẽ ateń. *5 Mose 4, 26; 8, 19. 20. †Mat. 23, 38.

8. Ni šĩa nẹ, kẹ́ eekwọ akẹ mẽ, kẹ̃lẹ mofẽmo ní aabaho yẹ he lẹ, ehe aadšõ ehe ni eebo tšiá, ni amẹakẽ: Mẽhewọ po ni Iehowa fe šikpoń nẹ kẹ šĩa nẹ nẹkẹ?

9. Ni aahere nọ akẹ: Edšakẹ amẹkwa Iehowa, amẹ-Nyońmọ lẹ, moni dšie amẹtšẹmei lẹ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoń lẹ nọ lẹ, ni amẹkẹ amẹhe yakpẹtẹ nyońmọi krokomei ahe, ni amẹdšáamẹ ni amẹsũmọamẹ, nohewọ ni Iehowa kẹ nẹkẹ efõń nẹ fẽ eba amẹnọ nẹ.

(9, 10—28. Kwẹ 2 Kron. 8.)

10. Ni eba mli akẹ afii nyońmai-enyọ ní Salomo kẹ-mãmọ šĩai enyọ lẹ, Iehowa šĩa lẹ kẹ mańtšẹ šĩa lẹ, sẹ lẹ,

11. (Hiram, Tiro mańtšẹ lẹ, bahã Salomo tšenedrutšei kẹ sẹsẹotšei kẹ šika, bọfẽbọ ní etaoọ,) kẹkẹ ni mańtšẹ Salomo hã Hiram mãdši nyońmai-enyọ yẹ Galilea šikpoń lẹ nọ.

12. Ni Hiram dšẹ Tiro eba mãdši ní Salomo hãlẹ lẹ kwẹmọ; ši amẹsaa ehĩe.

13. Ni ekẽ: Mẽ mãdši ońõ-hãmi nẹ, minyemi? Ni etšẹ́amẹ Kabul šikpoń kẹbaši ńmẹnẹ.

14. Ni Hiram mãdšẹ Salomo šika talentai oha kẹ nyońmai-enyọ.

15. Ni gbomei onĩa ní mańtšẹ Salomo tšu ní ekẹ-mã Iehowa šĩa lẹ kẹ lẹdientšẹ ešĩa lẹ kẹ Milo kẹ Ierusalem gbogbo lẹ kẹ Hazor kẹ Megido kẹ Gezer lẹ he sane nẹ:

16. Mizraim mańtšẹ Farao fã kẹ-ba ni ebańõ *Gezer, ni ekẹ la šãlẹ, ni egbe Kanaanbii ní yọ mã lẹń lẹ, ni eńõ-hã †ebiyõ ní dši Salomo ńã lẹ akẹ egblãnii. *Ios. 16, 10. †1 Mań. 3, 1.

17. Ni Salomo mã Gezer kẹ Bet-Horon ní yọ šišigbẹ lẹ

18. kẹ Baalat kẹ Tadmor yẹ ńã lẹ nọ, yẹ šikpoń lẹ nọ,

19. kẹ nitõ mãdši ní Salomo yọ lẹ fẽ, kẹ efĩlii amãdši lẹ kẹ *ekpọñọiatšẹmei amãdši lẹ, kẹ nii ni Salomo taoọ emãmọ yẹ ehĩetšẽrẹdšiemọ hewọ yẹ Ierusalem kẹ Lebanon kẹ enọyeli šikpoń mũ lẹ fẽ nọ lẹ. *10, 26.

20. Amorbii kẹ Hitbii kẹ Perizbii kẹ Hivbii kẹ Iebusbii lẹ ateń mei fĕ ni fẹ ni dšee Israelbii lẹ,
21. amẹbii ni fẹ yẹ amẹsẹ yẹ šikpoń lẹ nọ, ni Israelbii lẹ nyĕĕamẹ musu afe lẹ, amẹ Salomo tšuọamẹ *nyốdši onīa kẹ-baši ṅmẹnẹ gbī nẹ. * Ios. 16, 10.
22. Ši Israelbii lẹ, Salomo eńõõ amẹteń mokomoko efee nyóń; edšakẹ amẹdši tabilọi kẹ etšūdši kẹ elumei kẹ esafoiatšẹmei kẹ efīlii kẹ ekpọńọiatšẹmei anọkwẹlọi.
23. Menẹmei dši tšūdši nukpai ni kwẹọ Salomo nitšumọ lẹ nọ: mei ohai-enumọ kẹ nyońmai-enumọ ni kwẹọ mei ni tšuọ nii lẹ anọ lẹ.
24. Be mli ni Farao biyō lẹ fā kẹ-dšẹ David mā leń eba ledientšẹ ešīa ni Salomo mā hālẹ lẹ, no mli emā Milo hū.
25. Ni Salomo šāa šā-afọlei šii etĕ yẹ afi mli: ešāa šā-afọlei kẹ šidā-afọlei yẹ afọlešālatẹ ni emā ehā Iehowa lẹ nọ, ni ešāa tšofā-kẹ-ṅma yẹ noni mā Iehowa hīe lẹ nọ. Ni egbe tšū lẹ nā.
26. Ni mańtšẹ Salomo kpẹ lẹdši hū yẹ Ezion-Geber ni yọ Elot masẹi yẹ Ṅšọtšuru lẹ nā yẹ Edom šikpoń lẹ nọ lẹ.
27. Ni Hiram hā etšūdši ni dši amlākui ni le ṅšọ he nii lẹ fata Salomo tšūdši lẹ ahe yẹ *lẹdši lẹ amli. * 10, 11.
28. Ni amẹte *Ofir, ni amẹyańõ šika talentai ohai-edfẹ kẹ nyońmai-enyọ yẹ dšẹi, ni amẹkẹ-ba hā mańtšẹ Salomo.
* 1 Mose 10, 29.

Yītšo 10.

(10, 1-28. Kwẹ 2 Kron. 9, 1—28.

Ni beni Šeba mańnye lẹ nu Salomo yidšiemọ ni ená yẹ Iehowa gbẹi lẹ hewọ lẹ, eba ni ekẹ abẹbuai ni wawai abakalẹ akwẹ. Mat. 12, 42
2. Ni eba Ierusalem kẹ asafo babaō dientšẹ, kẹ yomai ni tĕre tšofāi-kẹ-ṅmai kẹ šika babaō dientšẹ kẹ tẹi ni dšra wa; ni beni eba Salomo ṅō lẹ, ekẹlẹ wie nibii fĕ ni yọ etšuiń.
3. Ni Salomo hālẹ ewiemọi lẹ fĕ hetō; emli eko eko bẹ ni mańtšẹ lẹ enáā etšõõlẹ.
4. Ni beni Šeba mańnye lẹ na Salomo nilĕ lẹ fĕ, kẹ šīa ni emā lẹ,
5. kẹ ekplō nọ niyenii, kẹ etšūdši ašitrámọ, kẹ esúolọi ašidāmọ, kẹ amẹtadei, kẹ edāwolọi, kẹ ešā-afọlei ni ešā yẹ Iehowa we lẹ, ehe dšō ehe naakpa.
6. ni ekĕ mańtšẹ lẹ akẹ: Ohe sādši kẹ onilē ni minu he yẹ midientšẹ mišikpoń lẹ nọ lẹ anọkwale ni.
7. Tšẹbelẹ mihee wiemọi lẹ miyee, kẹ-yaši miba ni mibana kẹ mihīṅmẹii nẹ. Ni na, dšee emli fā tete agbami lẹ: onilĕ kẹ oferemọ lẹ fá āhū fĕ yidšiemọ ni minu lẹ tete.
8. Adšọ̄ owebii lẹ, ni adšọ̄ otšūdši lẹ ni damọọ ohīe dānẹ ni amẹbọọ onilē lẹ toi lẹ! Luk. 10, 23.
9. *Aadšọ̄ Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, akẹ ená ohe tšui, ni ekẹo tá Israel mańtšẹšĕi lẹ nọ; edšakẹ Iehowa mīsumọ Israel kẹ-mīya nānọ, nohewọ ni ewoō mańtšẹ lẹ, koni okodšo ni oye dšalẹ sane! * 5, 21.
10. Ni ehā mańtšẹ lẹ šika talentai oha kẹ nyońmai-enyọ, kẹ tšofāi-kẹ-ṅmai pī dientšẹ, kẹ tẹi ni dšra wa; tšofāi-kẹ-ṅmai lẹ eko baa dońń ni fā babaō tamọ nii ni Šeba mańnye lẹ bahā mańtšẹ Salomo lẹ.
11. Ni asań Hiram lẹdši lẹ hū ni kẹ šika dšẹọ Ofir baā lẹ, kẹ almugtšei babaō dientšẹ kẹ tẹi ni dšra wa dšẹ Ofir ba. 9, 27 28.
12. Ni mańtšẹ lẹ ṅō almugtšei lẹ efịọ afābańi ewo Iehowa we lẹ kẹ mańtšẹ we lẹ he, ni ekẹ-fe sańkūi kẹ bẹdši ehā lalatšẹmei lẹ; nakai almugtšei lẹ anọ baa dońń ni asań anaa eko dońń kẹbaši ṅmẹnẹ.
13. Ni mańtšẹ Salomo hā Šeba mańnye lẹ nii ni etaoọ ni ebi lẹ fĕ, dāni sōro nii ni mańtšẹ Salomo hālẹ yẹ lẹdientšẹ esuomọ nā. Kẹkẹ ni ekū esẹ ni eyiń ete lẹdientšẹ ešikpoń lẹ nọ, lẹ kẹ etšūdši lẹ.
14. Agbẹnẹ šika ni akẹ-bahā Salomo yẹ afi kome mli lẹ nā ṅmĕọ šika talentai ohai-ekpa kẹ nyońmai-ekpa kẹ ekpa,
15. dāni sōro noni dšẹọ dšrayelọi lẹ kẹ guọyelọi lẹ adšrayeli mli kẹ Arabia mańtšẹmei lẹ kẹ šikpoń lẹ nọ amralọi ańō lẹ.
16. Ni mańtšẹ Salomo *ṅō šika ni atfīa efe tšẹṅi wudši ohai-enyọ; *šekeli* ohaiekpa eṅō-ha tšẹń kome he; * 14, 26

mli; ši David mihala ní eye mimań
Israel no̱.
17. Ni mitše̱ David to eyiń ake̱ kūle̱
eemā tšū ehā Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱,
gbe̱i le̱; 2 Sam. 7.
18 ši Iehowa kē̱ mitše̱ David ake̱:
Gbīīabo̱ kē ni oto oyiń ake̱ kūle̱ oomā
tšū ohā migbe̱i le̱, ofe dšogbāń ake̱ oto
oyiń nakai le̱;
19. ši kēle̱ dšee bo oomā tšū le̱, ši
mоń obi ni aadše̱ omūsūń le̱, le̱ eemā
tšū ehā migbe̱i le̱.
20. Ni Iehowa ehā wiemo̱ ni ewie le̱
eba mli; edšake̱ mite ši ye̱ mitše̱ David
nādšiań, ni mibatá Israel mańtše̱sēi le̱
no̱, take̱ bo̱ni Iehowa wo ši le̱, ni mi-
mā tšū le̱ mihā Iehowa, Israel Nyońmo̱
le̱, gbe̱i le̱.
21. Ni mito gbe̱he ko ye̱ dše̱i mihā
adeka le̱ ní Iehowa kpāńmo̱ le̱ ní eke̱
wo̱tše̱mei le̱ kpāń, beni edšieame̱ ke̱-dše̱
Mizraim šikpoń le̱ no̱ ke̱-ba le̱, yo̱ mli le̱.
22. Ni Salomo ho edamo̱ Iehowa afole-
šālate̱ le̱ hīe ye̱ Israel asafo mū le̱ fē
hīe, ni egbe̱ enidšiań ke̱-te ńwei,
23. ni ekē̱: Iehowa, Israel Nyońmo̱!
Nyońmo̱ ko nyońmo̱ ko be̱ ńwei ye̱ yi-
teńgbe̱ alo šikpoń le̱ no̱ ye̱ šišigbe̱ ni
tamo̱ bo ní otoo̱ kpāńmo̱ ke̱ mo̱bo̱nale̱ ohāa
otšūdši ní nyieo̱ ohīe ke̱ ame̱tšui fē le̱;
24. ni oye oši ni owo mitše̱ David,
otšūlo̱ le̱, no̱. Oke̱ onābu wie, ni oke̱
onine ehā eba mli, tamo̱ bo̱ni eyo̱ ńme̱-
ne̱ ne̱.
25. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, Iehowa, Israel
Nyońmo̱, ye oši ni owo mitše̱ David,
otšūlo̱ le̱, no̱, noni okē̱: Nū ni aatá
Israel mańtše̱sēi le̱ no̱ ebo̱ńo ye̱ mihīe,
ke̱dši obii le̱ aale ame̱nane nākwe̱mo̱ ke̱-
ke̱, koni ame̱nyie ye̱ mihīe, take̱ bo̱ni
onyie ye̱ mihīe le̱.
26. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, Israel Nyońmo̱,
mīkpao fai, hā owiemo̱i ni oke̱ mitše̱
David, otšūlo̱ le̱, wie le̱ aba mli!
27. Ši aso Nyońmo̱ aabahī šikpoń ne̱
no̱ le̱le̱ń? Na, *ńwei ke̱ ńweii amli ńwei
le̱ nyēēo ato, āhū ni mbasroo tšū ne̱ ni
mimā ne̱! * Ies. 66, 1. Bof. 7, 49; 17, 24.
28. Ši kēle̱ hā otšūlo̱ so̱lemo̱ ke̱ fai-
kpamo̱ le̱ aea ohīe, Iehowa, mi-Nyońmo̱
koni obo blo̱mo̱ ní otšūlo̱ blo̱ō̱ ke̱ s
mo̱ ní eso̱leo̱ ye̱ ohīe ńme̱ne̱ ne̱ toi,
29. koni *ohīńme̱i akā ne̱ke̱ tšū
he nyōń ke̱ fane, heni †okē̱ ye̱ he a
Migbe̱i aahī dše̱i le̱, koni obo fai
otšūlo̱ aakpao ye̱ bie̱ ne̱ le̱ toi.
* Zak. 12, 4. † 2 Mose 20, 24. 5 Mose 12, 5.
30. Ni obo otšūlo̱ ke̱ omań Israel
ní ame̱abakpao ye̱ bie̱ ne̱ le̱ toi, ni
ye̱ ńwei ní dši ošihīle̱he le̱, ni ké̱
le̱, ońō-fa!
31. Ke̱dši moko fe enanyo eša, ni ab
kitā ní ekā, ni eba ebakā kitā le̱
ofo̱lešālate̱ le̱ hīe ye̱ šīa ne̱ le̱:
32. no le̱ bo toi ye̱ ńwei, ni ofe,
okodšo otšūdši le̱, koni obu fo̱yelo̱
fo̱, ni ohā enii abua eyiteń; ni obu b
yelo̱ le̱ bem, ní owole̱ nyōmo̱ ye̱ edš
le̱ nā.
33. Ke̱dši omań Israel henye̱lo̱i fie
ye̱ eša ko ni ame̱fe ame̱šio hewo̱,
ame̱kū ame̱se̱ ke̱-ba ońō ekoń, ni am
ame̱tšé̱ ogbe̱i, ni ame̱so̱le ni ame̱kpao
ye̱ ne̱ke̱ šīa ne̱ le̱:
34. no le̱ bo toi ye̱ ńwei, ni ońō om
Israel he eša le̱ ofaame̱, ni ońōame̱ ke̱
šikpoń le̱ ni ońō-hā ame̱tše̱mei le̱ no̱ ek
35. Ke̱dši *ańá ńwei nā ní nyoń
ene̱e̱, ye̱ eša ko ní ame̱fe ame̱šio he
ni ame̱baso̱le ye̱ bie̱, ni ame̱bo ame̱
ogbe̱i, ni ame̱kpale ke̱-dše̱ ame̱he eša
he, ye̱ pīmo̱ ní opīame̱ le̱ hewo̱ le̱; * 1
36. no le̱ bo toi ye̱ ńwei ni ońō ot
dši ke̱ omań Israel he eša le̱ ofaame̱,
otšōame̱ gbe̱ kpakpa ní ame̱nyie no̱,
ohā nyońmo̱ abane̱ afie šikpoń le̱ ni o
hā omań le̱ ake̱ ame̱nō le̱ no̱!
37. Ke̱dši hōmo̱ ba šikpoń le̱ no̱ d
gbēle-hela ni ba dšio, latšā, nińālā
bālabii, otukpe̱i ni ba dšio, ke̱dši a
henye̱lo̱i hū basá ame̱yi wo ame̱mādš
ye̱ ame̱šikpoń le̱ no̱ dšio, no haomo̱-
haomo̱, ke̱ no hela-fē-hela ni dši le̱
38. no le̱ no so̱lemo̱-fē-so̱lemo̱ ke̱ f
kpamo̱-fē-faikpamo̱ ni moko lo omań Isr
fē aakpa le̱, ké̱ ame̱teń mofēmo le
haomo̱ ni yo̱ etšui mli, ni ebagbe̱ e
dšiań etšō̱ ne̱ke̱ šīa ne̱ le̱:
39. no le̱ bo toi ye̱ ńwei ni dši o
hīle̱he le̱, ni ońō-fa, ni ofe, ni owo

fẽmo nyõmo ye enifemonii le fẽ nä, boni ole etšuiň le; edšake *bo okometõ ole gbomei abii fẽ atšuiiaň! — *1.al.7,10;138,1.2.
40. beni afe ni ameševo gbeyei gbĩlabo fẽ ni ameyo šikpoň le ni oňõ-hä wotšemei le no le.
41. Ni gbo tete ni dšee omaň Israelbii le ateň, ši moň ogbei le hewo edše maňse šoňň eba, 4 Mose 15, 14—16.
42. (edšake ameanu ogbei kpeteňkple le he, ke onineěiwale ke onine ní akpä mli le he,) ké eba ni ebasole ye neke šia ne hĩe le:
43. bo toi ye ňwei ni dši ošihĩlehe le, ni ofe noféno ni gbo le boo tšéoo ye hewo le, beni afe ni šikpoň le no mädšimädši fẽ ale ogbei le, koni ameševo gbeyei tamo omaň Israel, ni amesä amená amele ake ogbei aňö-wo neke šia ne ni mimä ne.
44. Kedši omaň le fä ta ni ameke amehenyeloi ayawu ye hefẽhe ni ootšüame, ni ametšõ amehĩe amehä maň ni ohala le ke tšü ni mimä mihä ogbei le ni amekpa Iehowa fai le:
45. no le bo amesolemo ke amefaikpamo le toi ye ňwei, ni oye obuaame!
46. Kedši amefe eša amešio, (edšake *mokomoko be ní efee eša,) ni omli füame, ni otuame owo amehenyeloi adeň, ni aňõame nom ke-te henyeloi le ašikpoň no, edšeke dšio, edšekee dšio. *Rom.3,23.
47. ni ameko ameyiň ye šikpoň no heni aňõame nom ke-te le, ni amekü amese amekpao fai ye amenomňõloi le ašikpoň le no amekẽ: Wofe eša ni wotõ ni wofe efõň!
48. ni amekü amese ameba oňõ ke ametšui fẽ ke amesusuma fẽ ye amehenyeloi ni ňõame nom ke-te le ašikpoň le no, ni ametšõ amehĩe amehä amešikpoň le ní oňõ-hä ametšemei le, ke maň le ni ohala le, ke šla ni mimä mihä ogbei le ni amekpao fai le:
49. no le bo amesolemo ke amefaikpamo le toi ye ňwei ní dši ošihĩlehe le, ni oye obuaame,
50. ni oňõ-fa omaň ní efe eša ešio le, ke amenofõň fẽ ní amefe amešio le, ni ohä amenomňõloi le amüsüň atšõame ye amehe, ni amenaame mobo.
51. Edšake omaň ke onii dšiame, ni odšieame ke-dše Misraim, ke-dše dade flõnõ le teň,
52. koni ohĩňmeii akämo ahä otšülo faikpamo ke omaň Israel faikpamo, ni oboame toi ye nibii fẽ ní amebloö ametšéoo ye he le amli.
53. Edšake bodientše otšeame ohä ohe oňõ-fe onii ye šikpoň le no mädšimädši fẽ ateň, take boni otšõ otšülo Mose nine no owie, beni odšie wotšemei le ke-dše Misraim le, Nuntšo Iehowa!
54. Ni eba mli ake, beni Salomo egbe neke solemo ke faikpamo ni eke-kpa Iehowa fai le fẽ nä le, ete ši ke-dše Iehowa afoleššlate le hĩe, heni ekũla ni egbe enidšiaň ke-te ňwei ye le,
55. ni eho edamo ši, ni *edšõ Israel asafo mü le fẽ ke gbẽ wale ekẽ: *2Sam.6,18.
56. Aadšõ Iehowa, moni ehä emaň Israel he edšole, take boni ewo ši le pepẽpe; *šiwõi fẽ ní etšõ etšülo Mose nine no ewo le, emli wiemo komeflo efeko yaka. *Ios.21,45.
57. Iehowa, wo-Nyoňmo le, kewo ahĩ ši, take boni eke wotšemei le hĩ ši le. Ekašĩwo ni esä ekakwawo hü!
58. koni eke-do wotšui ke-ba eňõ, ni wonyie egbẽi le fẽ no, ni woye ekitäi ke ekpoi ke emlai ní ewo wotšemei le ano.
59. Ni hä ni miwiemoi ne, ní mikekpaä fai ye Iehowa hĩe le, abeňke Iehowa, wo-Nyoňmo le, fane ke nyõň, koni eye ebua etšülo ke emaň Israel boni aahĩa gbĩ-fẽ-gbĩ,
60. beni afe ní šikpoň le no mädšimädši fẽ aná ale ake Iehowa dši Nyoňmo, mokomoko be se doňň.
61. Ni nohewo le nyehäa nyetšui ayea emü ahäa Iehowa, wo-Nyoňmo le, koni nyenyie ye ekpoi le ana ni nyeye ekitäi le ano, tamo boni eyo ňmene ne.

(8, 62—66 Kwe 2 Kron. 7, 4—10.)

62. Keke ni maňtše le ke Israel fẽ šä afolei ye Iehowa hĩe.
63. Ni šidä-afolei ni Salomo šä hä Iehowa dši: tšinai akpei-nyoňmai-enyo-keenyo, ke tõi akpei-oha-ke-nyoňmai-enyo; ni le maňtše le ke Israelbii le fẽ kegble Iehowa we le nä.

64. Nakai gbĭ le̱ noṅṅ maṅtše̱ le̱ fe kpo
te le̱ ní yo̱ Iehowa tšū le̱ hĭe le̱ kroṅkroṅ,
edšake̱ dše̱i ešā šā-afo̱lei ke̱ niyenii-afo̱lei
ke̱ šidā-afo̱lei le̱ ahe fo̱i le̱ ye̱; edšake̱ akō-
ble afo̱lešālate̱ le̱ ní yo̱ Iehowa hĭe le̱
edaa, bo̱ni šā-afo̱lei le̱ ke̱ niyenii-afo̱lei le̱
ke̱ šidā-afo̱lei le̱ ahe fo̱i le̱ aaho no̱.
65. Ni Salomo ye gbĭdšūrō le̱ ye̱ na-
kai be le̱ mli, eke̱ Israel fĕ, asafo ba-
baō dientše̱, ke̱-dše̱ Hamat niiaṅ ke̱-te
Mizraim fā le̱ nā, ye̱ Iehowa, wo̱-Nyo-
ṅmo̱ le̱, hĭe, gbĭĭ kpawo ke̱ gbĭĭ kpawo,
efeo̱ gbĭĭ nyoṅma ke̱ edfe̱.
66. Gbĭ ni dši gbĭ kpānyo̱ le̱ edšie
maṅ le̱ gbe̱ ame̱te; ni ame̱dšō̱ maṅtše̱
le̱, ni ame̱yiṅ ame̱te ame̱būi amli ke̱
mĭše̱ ke̱ tšuidšūrō ye̱ edšūdši fĕ ní Ie-
howa efe etšūlo̱ David ke̱ emaṅ Israel
le̱ hewo̱.

Yitšo 9.

(9, 1—9. Kwe̱ 2 Kron. 7, 11—22.)

Ni eba mli ake̱, beni Salomo egbe
Iehowa šĭa le̱ ke̱ maṅtše̱ šĭa le̱ mā ke̱
nibii ní Salomo taoo̱ ní esumoo̱ ake̱ efe
le̱ fĕ nā le̱,
2. Iehowa badšie ehe kpo etšō Salo-
mo noni dši šii enyo̱, take̱ bo̱ni edšie
ehe kpo etšōle̱ ye̱ Gibeon le̱. 3, 5.
3. Ni Iehowa kē̱le̱ ake̱: Minu oso̱le-
mo̱ ke̱ ofaikpamo̱ ni okpa ye̱ mihĭe le̱.
Mife šĭa ní omā ne̱ kroṅkroṅ, koni mike̱
*migbe̱i ato dše̱i ke̱-ya nāno̱, ni mihĭ-
ṅme̱ii ke̱ mitšui aahĭ dše̱i dā. * 8, 29.
4. Ni bo le̱, ke̱dši oonyie ye̱ mihĭe,
tamo̱ bo̱ni otše̱ David nyie, ye̱ tšui ni
eye emū ke̱ dšale̱ mli, ni oofe bo̱ni mi-
woō kitā le̱ pe̱pē̱pe̱, ni ooye mikpo̱i le̱
ke̱ mimlai le̱ ano̱ le̱:
5. no le̱ mahā omaṅtše̱yeli sĕi le̱ amā ši
šiṅṅ ye̱ Israel no̱ ke̱-ate nāno̱, take̱ bo̱ni
*miwo otše̱ David ši ake̱: Nū ni aatá
Israel maṅtše̱sĕi le̱ no̱ ebo̱ṅo. * 2 Sam. 7, 12.
6. Ši ke̱dši nye lo nyebii aakpale ye̱
mise̱, ni nyeyeṅ mikitāi ke̱ mikpo̱i ni
miṅō-fĭe nyehĭe ne̱ ano̱, ši nyeate nye-
yasúmo̱ nyoṅmo̱i krokomei, ni nyedšá-
ame̱ le̱:
7. no le̱ *makpātā Israel hĭe ke̱-dše
šikpoṅ ni miṅō-hāame̱ le̱ no̱; ni ne̱ke̱
†šĭa ne̱ ní mifele̱ kroṅkroṅ mihā migbe̱i
le̱, mašele̱ mafŏ ke̱-adše̱ mihĭe; ni Israel
aatšṓ abe̱būnō ke̱ kpā-lamo̱nō ye̱ mādši-
mādši fĕ ateṅ. * 5 Mose 4, 26; 8, 19. 20. † Mat. 23, 38.
8. Ni šĭa ne̱, ké̱ eekwo̱ ake̱ mĕ, kēle̱
mofĕmo ní aabaho ye̱ he le̱, ehe aadšō̱
ehe ni eebo tšiá, ni ame̱akē̱: Mĕhewo̱ po
ni Iehowa fe šikpoṅ ne̱ ke̱ šĭa ne̱ ne̱ke̱?
9. Ni aahere no̱ ake̱: Edšake̱ ame̱kwa
Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, moni dšie ame̱-
tše̱mei le̱ ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱
le̱, ni ame̱ke̱ ame̱he yakpe̱te̱ nyoṅmo̱i
krokomei ahe, ni ame̱dšáame̱ ni ame̱sú-
mo̱ame̱, nohewo̱ ni Iehowa ke̱ ne̱ke̱ efōṅ
ne̱ fĕ eba ame̱no̱ ne̱.

(9, 10—28. Kwe̱ 2 Kron. 8)

10. Ni eba mli ake̱ afii nyoṅmai-enyo̱
ni Salomo ke̱-māmo̱ šĭai enyo̱ le̱, Ieho-
wa šĭa le̱ ke̱ maṅtše̱ šĭa le̱, se̱ le̱,
11. (Hiram, Tiro maṅtše̱ le̱, bahā Sa-
lomo tšenedrutšei ke̱ se̱se̱otšei ke̱ šika,
bo̱fĕbo̱ ní etaoo̱,) ke̱ke̱ ni maṅtše̱ Salo-
mo hā Hiram mādši nyoṅmai-enyo̱ ye̱
Galilea šikpoṅ le̱ no̱.
12. Ni Hiram dše̱ Tiro eba mādši ni
Salomo hāle̱ le̱ kwe̱mo̱; ši ame̱saa ehĭe.
13. Ni ekē̱: Mĕ mādši oṅō-hāmi ne̱,
minyemi? Ni etšé̱ame̱ Kabul šikpoṅ ke̱-
baši ṅme̱ne̱.
14. Ni Hiram mādše Salomo šika ta-
lentai oha ke̱ nyoṅmai-enyo̱.
15. Ni gbomei onĭa ni maṅtše̱ Salomo
tšu ni eke̱-mā Iehowa šĭa le̱ ke̱ le̱dientše̱
ešĭa le̱ ke̱ Milo ke̱ Ierusalem gbogbo le̱
ke̱ Hazor ke̱ Megido ke̱ Gezer le̱ he
sane ne̱:
16. Mizraim maṅtše̱ Farao fā ke̱-ba ni
ebaṅō *Gezer, ni eke̱ la šāle̱, ni egbe
Kanaanbii ni yo̱ mā le̱ṅ le̱, ni eṅō-hā
†ebiyō ní dši Salomo ṅā le̱ ake̱ eblā-
nii. * Ios. 16, 10. † 1 Maṅ. 3, 1.
17. Ni Salomo mā Gezer ke̱ Bet-Horon
ní yo̱ šišigbe̱ le̱
18. ke̱ Baalat ke̱ Tadmor ye̱ ṅā le̱ no̱,
ye̱ šikpoṅ le̱ no̱,
19. ke̱ nitō mādši ni Salomo yo̱ le̱ fĕ,
ke̱ efĭlii amādši le̱ ke̱ *ekpo̱ṅo̱iatše̱mei
amādši le̱, ke̱ nii ni Salomo taoo̱ emā-
mo̱ ye̱ ehĭetšĕre̱dšiemo̱ hewo̱ ye̱ Ierusa-
lem ke̱ Lebanon ke̱ eno̱yeli šikpoṅ mū
le̱ fĕ no̱ le̱. * 10, 26.

20. Amorbii kẹ Hitbii kẹ Perizbii kẹ
Hivbii kẹ Iebusbii lẹ ateń mei fĕ ni fẹ
ni dšee Israelbii lẹ,
21. amẹbii ní fẹ yẹ amẹsẹ yẹ šikpoń
lẹ nọ, ní Israelbii lẹ nyĕĕamẹ musu afe
lẹ, amẹ Salomo tšuọamẹ *nyódši onla
kẹ-baši ńmẹnẹ gbī ne. * Ios. 16, 10.
22. Ši Israelbii lẹ, Salomo eńõõ amẹ-
teń mokomoko efee nyóń; edšakẹ amẹdši
tabilọi kẹ etšũdši kẹ elumei kẹ esafoi-
atšẹmei kẹ efīlii kẹ ekpọńọiatšẹmei anọ-
kwẹlọi.
23. Menẹmei dši tšũdši nukpai ni kwẹọ
Salomo nitšumọ lẹ nọ: mei ohai-enumọ
kẹ nyońmai-enumọ ní kwẹọ mei ni tšuọ
nii lẹ anọ lẹ.
24. Be mli ni Farao biyō lẹ fă kẹ-dšẹ
David mă leń eba lẹdientšẹ ešla ni Sa-
lomo mă hălẹ lẹ, no mli emă Milo hũ.
25. Ni Salomo šăa šă-afọlei šii etĕ yẹ
afi mli: ešăa šă-afọlei kẹ šidă-afọlei yẹ
afọlešălatẹ ní emă ehă Iehowa lẹ nọ, ni
ešăa tšofă-kẹ-ńma yẹ noni mă Iehowa
hīe lẹ nọ. Ni egbe tšũ lẹ nă.
26. Ni mańtšẹ Salomo kpẹ lẹdši hũ yẹ
Ezion-Geber ní yọ Elot masẹi yẹ Ńšọ-
tšuru lẹ nă yẹ Edom šikpoń lẹ nọ lẹ.
27. Ni Hiram hă etšũdši ní dši amlă-
kui ní le ńšọ he nii lẹ fata Salomo tšũ-
dši lẹ ahe yẹ *lẹdši lẹ amli. * 10, 11.
28. Ni amete *Ofir, ni ameyańõ šika
talentai ohai-edfẹ kẹ nyońmai-enyọ yẹ
dšẹi, ni amẹkẹ-ba hă mańtšẹ Salomo.
* 1 Mose 10, 29.

Yītšo 10.

(10, 1—28. Kwẹ 2 Kron. 9, 1—28.

Ni beni Šeba mańnye lẹ nu Salomo
yidšiemọ ni ená yẹ Iehowa gbẹi lẹ hewọ
lẹ, eba ní ekẹ abẹbuai ni wawai aba-
kalẹ akwẹ. Mat. 12, 42
2. Ni eba Ierusalem kẹ asafo babaõ
dientšẹ, kẹ yomai ní tĕre tšofăi-kẹ-ńmai
kẹ šika babaõ dientšẹ kẹ tẹi ní dšra
wa; ni beni eba Salomo ńõ lẹ, ekẹlẹ
wie nibii fĕ ní yọ etšuiń.
3. Ni Salomo hălẹ ewiemọi lẹ fĕ he-
tõ; emli eko eko bẹ ní mańtšẹ lẹ enáá
etšõõlẹ.
4. Ni beni Šeba mańnye lẹ na Salo-
mo nilĕ lẹ fĕ, kẹ šla ní emă lẹ,
5. kẹ ekplõ nọ niyenii, kẹ etšũdši
ašitrámọ, kẹ esúolọi ašidămọ, kẹ amẹta-
dei, kẹ edăwolọi, kẹ eša-afọlei ní eša yẹ
Iehowa we lẹ, ehe dšõ ehe naakpa.
6. ni ekẹ mańtšẹ lẹ akẹ: Ohe sădši
kẹ onilĕ ní minu he yẹ midientšẹ mi-
šikpoń lẹ nọ lẹ anọkwale ni.
7. Tšẹbelẹ mihee wiemọi lẹ miyee,
kẹ-yaši miba ní mibana kẹ mihīńmẹii
ne. Ni na, dšee emli fă tete agbami lẹ:
onilĕ kẹ oferemọ lẹ fá ăhũ fĕ yidšiemọ
ní minu lẹ tete.
8. Adšọ owebii lẹ, ni adšọ otšũdši lẹ
ní damọọ ohīe dănẹ ní amẹbọọ onilĕ lẹ
toi lẹ! Luk. 10, 23.
9. *Aadšọ Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, akẹ
ená ohe tšui, ni ekẹo tá Israel mańtšẹ-
sĕi lẹ nọ; edšakẹ Iehowa mīsumọ Israel
kẹ-mīya nănọ, nohewọ ni ewoõ mańtšẹ
lẹ, koni okodšo ni oye dšalẹ sane! * 5, 21.
10. Ni ehă mańtšẹ lẹ šika talentai oha
kẹ nyońmai-enyọ, kẹ tšofăi-kẹ-ńmai pī
dientšẹ, kẹ tẹi ní dšra wa; tšofăi-kẹ-
ńmai lẹ eko baa dońń ni fă babaõ ta-
mọ nii ní Šeba mańnye lẹ bahă mańtšẹ
Salomo lẹ.
11. Ni asań Hiram lẹdši lẹ hũ ní kẹ
šika dšẹọ Ofir baă lẹ, kẹ almugtšei ba-
baõ dientšẹ kẹ tẹi ní dšra wa dšẹ Ofir
ba. 9, 27 28.
12. Ni mańtšẹ lẹ ńõ almugtšei lẹ efīọ
afăbańi ewo Iehowa we lẹ kẹ mańtšẹ
we lẹ he, ni ekẹ-fe sańkũi kẹ bẹdši ehă
lalatšẹmei lẹ; nakai almugtšei lẹ anọ
baa dońń ni asań anaa eko dońń kẹ-
baši ńmẹnẹ.
13. Ni mańtšẹ Salomo hă Šeba mańnye
lẹ nii ní etaọọ ni ebi lẹ fĕ, dăni sõro
nii ní mańtšẹ Salomo hălẹ yẹ lẹdientšẹ
esuomọ nă. Kẹkẹ ni ekũ esẹ ni eyiń ete
lẹdientšẹ ešikpoń lẹ nọ, lẹ kẹ etšũdši lẹ.
14. Agbẹnẹ šika ní akẹ-bahă Salomo
yẹ afi kome mli lẹ nă ńmĕọ šika talen-
tai ohai-ekpa kẹ nyońmai-ekpa kẹ ekpa,
15. dăni sõro noni dšẹọ dšrayelọi lẹ kẹ
guọyelọi lẹ adšrayeli mli kẹ Arabia mań-
tšẹmei lẹ kẹ šikpoń lẹ nọ amralọi ańõ lẹ.
16. Ni mańtšẹ Salomo *ńõ šika ní atfīa
efe tšẹńi wudši ohai-enyọ; *šekeli* ohai-
ekpa eńõ-ha tšẹń kome he; * 14, 26

17. ke̱ šika ní atfia tše̱ńi bibii ohai-etẽ; šika benai etẽ eńõ-ha tše̱ń kome he. Ni mańtše̱ le̱ ńõame̱ eto Lebanon kõ le̱ šĩa le̱.

18. Ni mańtše̱ le̱ ke̱ fuo̱wu fe mańtše̱-sẽi kpeteńkple, ni eke̱ šika ńmĩńmi ha he.

19. Atrakpoi ekpa ye̱ sẽi le̱ hĩe, ni sẽi le̱ kpasamo̱he le̱ yiteń ye̱ kutruku; ni sẽi le̱ šitámo̱he le̱, nidši ye̱ ebie̱ ke̱ ebie̱, ni dšatai enyo̱ damo̱ nidši le̱ amase̱i.

20. Ni dšatai nyońma ke̱ enyo̱ damo̱ atrakpoi ekpa le̱ no̱ ye̱ bie̱ ke̱ bie̱. Afeko nakai no̱ ye̱ mańtše̱yeli ko mańtše̱yeli ko mli dã.

21. Ni mańtše̱ Salomo kpudši fẽ ní eke̱-nuo̱ nii le̱, šika so̱ńń ni, ni nibii fẽ ní yo̱ Lebanon kõ le̱ šĩa le̱, šika ńmĩ-ńmi ni; dfie̱te̱i be̱ mli, abuu no fe̱ife̱i ye̱ Salomo yino̱ le̱.

22. Edšake̱ mańtše̱ le̱ ye̱ Taršiš le̱dši ye̱ ńšo̱ le̱ mli ní fata Hiram le̱dši le̱ ahe; dã afii etẽ le̱ Taršiš le̱dši le̱ baã šikome, ni ame̱hĩe šika ke̱ dfie̱te̱i ke̱ fuo̱wu ke̱ ofoi ke̱ me̱leõi.

23. Ni mańtše̱ Salomo da kple fè ši-kpoń le̱ no̱ mańtše̱mei fẽ ye̱ nifále̱ ke̱ nilẽ gbe̱fãń.

24. Ni dšeń fẽ mĩtao Salomo hĩe akwe̱, ni ame̱bo enilẽ ni Nyońmo̱ ke̱-wó etšuiń le̱ toi.

25. Ni ame̱teń mofẽmo ke̱ enikẽnii ba: dfie̱te̱i nibii ke̱ šika nibii, ke̱ atadei ke̱ tawũnii ke̱ tšofãi-ke̱-ńmai, ke̱ okpo̱ńo̱i ke̱ tedšiokpo̱ńo̱i, dã afi.

(10, 26—29. Kwe̱ 2 Kron. 1, 14—17.)

26. Ni Salomo bua fĩlii ke̱ okpo̱ńo̱i-atše̱mei anã; ni ená fĩlii akpe ke̱ ohai-edfe̱, ke̱ *okpo̱ńo̱iatše̱mei akpei-nyońma-ke̱-enyo̱; ni eńõame̱ eto fĩlii amãdši le̱ amli ke̱ mańtše̱ le̱ ńõ ye̱ Ierusalem. * 5, 6.

27. Ni mańtše̱ le̱ hã dfie̱te̱i tšṍmo̱ ta-mo̱ te̱i ye̱ Ierusalem, ni tšenedrutšei hũ ehã ame̱tšṍmo̱ tamo̱ sikamoretšei ní yo̱ dšo̱ šikpoń le̱ no̱ le̱, ye̱ fále̱ nã.

28. Ni Salomo okpo̱ńo̱i le̱, Mizraim ake̱-ame̱ dše̱; ni mańtše̱ le̱ dšrayelo̱i le̱ ya-heo̱ame̱ kui kui, ku-fẽ-ku ke̱ edšra;

29. ni ame̱ke̱ fĩlii dše̱o̱ Mizraim baã, ni ekome dšra dši dfie̱te̱i *šekeli* ohai-ekpa, ke̱ okpo̱ńo̱ hũ oha ke̱ nyońmai-enumo̱; ni ame̱nine no̱ nońń tšṍo̱ ni Hit-bii le̱ amańtše̱mei le̱ fẽ ke̱ Aram mań-tše̱mei le̱ náa ekomei.

Yitšo 11.

Ši mańtše̱ Salomo sumo̱ *mańse̱ yei pĩ ye̱ Farao biyõ le̱ se̱, Moabyei ke̱ Amonyei ke̱ Edomyei ke̱ Zidonyei ke̱ Hityei, * 5 Mose 17, 17

2. ní dše̱ dšeńmãdši le̱ ateń, *mei ní Iehowa kẽ Israelbii le̱ ye̱ ame̱hewo̱ ake̱: Nyekayaä ame̱ńõ, ni ame̱ hũ ame̱kaba nyeńõ, edšake̱ befẽbe ní fe le̱ ame̱ado̱ nyetšui ke̱-yanyie ame̱nyońmo̱i le̱ ase̱ le̱! Mene̱mei nońń ahe Salomo kpe̱te̱ ni esu-moo̱ame̱. * 2 Mose 34, 16

3. Ni eye̱ ńãmei abladei ohai-kpawo ke̱ hemei ohai-etẽ; ni eńãmei le̱ do̱ etšui.

4. Ni eba mli ake̱, beni Salomo gbo̱ le̱, eńãmei le̱ do̱ etšui ke̱-yanyie nyo-ńmo̱i krokomei ase̱; ni etšui yee emũ ye̱ Iehowa, e-Nyońmo̱ le̱, hĩe, tamo̱ etše̱ David tšui.

5. Ni Salomo yanyie Aštoret, Zidon-bii le̱ anyońmo̱ le̱, ke̱ Milkom, Amonbii anihĩnii le̱ ase̱.

6. Ni Salomo fe noni dši efõń ye̱ Iehowa hĩe, ni enyiee Iehowa se̱ ke̱-wulaa ši, tamo̱ etše̱ David.

7. No be le̱ mli Salomo mã he grońń ehã *Kemoš, Moab nihĩnii le̱, ye̱ goń ní yo̱ Ierusalem hĩe le̱ no̱, ke̱ Molek hũ ní dši Amonbii le̱ anihĩnii le̱.
* 4 Mose 21, 29. 2 Mań. 23, 13

8. Ni nakai nońń efe ehã eńãmei ní dše̱ mãdši ase̱ le̱ fẽ ni šãa tšofã-ke̱-ńma ke̱ afo̱lei ame̱hãa ame̱nyońmo̱i le̱.

9. Ke̱ke̱ ni Iehowa mli fũ Salomo, edšake̱ etšui etšṍ ke̱-dše̱ Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, he, tše̱ edšie ehe kpo etšṍ-le̱ *šii enyo̱, * 3, 5; 9, 2

10. ni ewole̱ kitã ye̱ ne̱ke̱ sane ne̱ nońń hewo̱, ake̱ ekanyie nyońmo̱i kro-komei ase̱; ši eyee kitã ni Iehowa wole̱ le̱ no̱.

11. Nohewo̱ le̱ Iehowa kẽ Salomo ake̱: Gbĩĩabo̱ ní ofe ene̱, ni oyee mikpãńmo̱ ke̱ mikpo̱i le̱ ní miwoõ le̱ ano̱ hewo̱ le̱, šõ kẽ *mašõ mańtše̱yeli le̱ ye̱ odeń, ni mańõ-hã otšũlo̱. * 1 Sam. 15, 28

i kēle̱ oyino̱ ne̱ mifeń nakai, ye̱
ıvid hewo̱; ši obi deń mašõ ye̱. 12, 19.
i kēle̱ mišõń mańtše̱yeli mū le̱ fẽ
: mańõ akutšo kome mahā obi le̱
šùlo̱ David hewo̱ ke̱ Ierusalem ni
. le̱ hewo̱.
Ni Iehowa tē henye̱lo̱ ko ši ewo
o, Hadad, Edomnyo le̱, ni dše̱
e̱ seši mli ye̱ Edom le̱.
Edšake̱ beni *David ke̱ Edom ná
i tatše̱ Ioab te eyafū mei ní enyō-
le̱, egbe nū-fè-nū ye̱ Edom; *2 Sam. 8, 14.
(edšake̱ Ioab ke̱ Israel fẽ hī dše̱i
ši ekpa, ke̱-yaši beyino̱ ní egbe nū-
ı ye̱ Edom;)
ši Hadad ke̱ Edombii komei ní dše̱
tšūdši le̱ ateń le̱ dšo foi ame̱te Miz-
: no mli le̱ Hadad edako.
Ni ame̱yiń ke̱-dše̱ Midian ke̱-te Paran;
ne̱ńõ hīī komei ke̱-dše̱ Paran ame̱fata
ıe, ni ame̱yiń ame̱ba Mizraim, ye̱ Fa-
Mizraim mańtše̱ le̱, ńò; ni ehàle̱ šia,
o niyenii ní ahāle̱, ni esā ehàle̱ šikpoń.
Ni Hadad hīe ba nyam babaō ye̱
ıo hīe āhū po ni eńõ le̱dientše̱ eńā,
lši mańnye Takpenes le̱, nyemiyō
e̱ gblā.
Ni eke̱ Takpenes nyemiyō le̱ fo̱
ū Genubat le̱, ni Takpenes tšele̱ fu-
e̱ Farao we le̱, ni Genubat ke̱ Farao
le̱ hī Farao we le̱.
Ši beni Hadad nu ye̱ Mizraim ake̱
id ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱ ni tatše̱ Ioab
ːgbo le̱, Hadad kē Farao ake̱: Wo-
gbe̱ ni maya midientše̱ mišikpoń no̱!
Ke̱ke̱ ni Farao kēle̱ ake̱: Ši meni
ıIaāo ye̱ mińõ, hewo̱ ni otaoo̱ oya
entše̱ ošikpoń no̱ ne̱? Ni ekē: Noko
ami, ši kèle̱ ńmēmi gbe̱ ní maya!
Ni Nyońmo̱ sā tē henye̱lo̱ kroko
vole̱. le̱ dši Rezon, Eliada bi le̱, ni
foi ke̱-dše̱ enuntšo̱ Hadadezer, Zoba
tše̱ le̱, ńõ le̱.
Ni ebua hīī anā efata ehe, ni eye
le̱ ano̱ asafoiatše̱, be mli ni *David
Zobabii le̱ anii le̱; ni ame̱yiń ame̱te
:asko ni ame̱yahī dše̱i, ni eye mań-
ye̱ Damasko. *2 Sam. 8, 3; 10, 18.
Ni etšõ Israel henye̱lo̱ ye̱ Salomo
le̱ fẽ, dāni sõro nõfõń ni Hadad
fe le̱; ni ehī Israel hīe ko̱kōko̱, ni eye
Aram no̱ mańtše̱.
26. Asań Salomo tšūlo̱ Ierobeam ni dši
Nebat, Efraimnyo ko ni dše̱ Zereda le̱,
bi, ni enye gbe̱i dši Zerua, yō okūlafo
ko le̱, le̱ hū ewó enine no̱ ye̱ mańtše̱
le̱ no̱.
27. Ni sane nõhewo̱ ni dše̱ ní ewó
enine no̱ ye̱ mańtše̱ le̱ no̱ le̱ ne̱: Salo-
mo mā *Milo eńõ-tšī etše̱ David mań
le̱ he gbogbo le̱ heni kā le̱; *9, 15. 24.
28. ni nū Ierobeam le̱, nū ekālo̱ kpanā
dšile̱, ni beni Salomo na ake̱ oblanyo le̱
tšuo̱ nii dšogbāń le̱, ewole̱ onukpa ye̱
Iosef we le̱ nii ni ame̱tšuo̱ le̱ fẽ no̱.
29. Ni nakai be le̱ mli le̱ eba mli ake̱
Ierobeam dše̱ Ierusalem ēya, ni gbalo̱
Ahia, Šilonyo le̱, baninale̱ ye̱ gbe̱ le̱ no̱,
ni Ahia wo atade hē tõ, ni ame̱yi enyo̱
le̱ pe̱ ame̱yo̱ ńā le̱ no̱.
30. Ni Ahia mõ atade hē ní ewo le̱
mli, ni egbla mli kukudši nyońma ke̱
enyo̱.
31. ni ekē Ierobeam ake̱: Kōlo̱mo̱ ku-
kudši nyońma ohā ohe! Edšake̱ ne̱ke̱
Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, kē: Na, mi-
bašõ mańtše̱yeli le̱ ke̱-dše̱ Salomo deń, ni
mańõ akutšei nyońma mahāo; 12, 15; 14, 2.
32. akutšo kome aafe enõ ye̱ mitšūlo̱
David hewo̱ ke̱ Ierusalem, mań ni mihala
ke̱-dše̱ Israel akutšei le̱ fẽ ateń le̱, hewo̱;
33. edšake̱ ame̱kwami ni ame̱yadšā Ašto-
ret, Zidonbii le̱ anyońmo̱ le̱, ke̱ Kemoš,
Moab nyońmo̱ le̱, ke̱ Milkom, Amonbii le̱
anyońmo̱ le̱, ni ame̱nyiee migbèi le̱ ano̱,
ní ame̱fe noni sa mihīe ni ame̱ye mi-
kpo̱i ke̱ mimlai le̱ ano̱, tamo̱ bo̱ni etše̱
David fe le̱.
34. Ši kēle̱ mišõń mańtše̱yeli mū le̱
fẽ ye̱ edeń; ši mоń mahā eye lumo
ewala gbīī le̱ fẽ ye̱ mitšūlo̱ *David ni
mihala le̱ hewo̱, edšake̱ eye mikitāi ke̱
mikpo̱i le̱ ano̱. *2 Sam. 7, 12.
35. Ši mašõ mańtše̱yeli le̱ ye̱ ebi le̱ deń,
ni mańõ akutšei nyońma mahāo; 12, 16.
36. ši ebi le̱, mańõ akutšo kome ma-
hāle̱, beni afe ní kane ko ahī ši ahā
mitšūlo̱ David dāne̱ ye̱ mihīe ye̱ Ieru-
salem, mań ni mihala mihā mihe, koni
migbe̱i ahī dše̱i le̱.

37. Ši bo le̱, mañõo, ni oye mańtše̱ le̱
ye̱ nofẽno ni osusuma taoo̱ le̱ no̱, ní
oye Israel no̱ mańtše̱.
38. Ni aaba mli ake̱, ke̱dši *obo mi-
kitãi fẽ ni miwoö le̱ toi, ni onyie mi-
gbẽi le̱ ano̱, ni ofe noni dša ye̱ mihĩe
le̱, ni oye mikpo̱i ke̱ mikitãi le̱ ano̱,
tamo̱ bo̱ni mitšũlo̱ David fe le̱, no le̱
mike̱o aahĩ ši, ni mamã šĩa ni mã ši
šińń mahão, take̱ bo̱ni mimã mihã David
le̱, ni mańõ Israel mahão. *9, 4.
39. Ni maba David seši le̱ ši ye̱ ene̱
hewo̱, ši dšee ke̱-yaä nãno̱.
40. Nohewo̱ le̱ Salomo mĩtao Ierobeam
egbe; ši Ierobeam te ši, ni edšo foi ke̱-
te Mizraim, ye̱ *Šišak, Mizraim mańtše̱
le̱ ńõ; ni ehĩ Mizraim ãhũ ke̱-yaši Sa-
lomo gbo. *14, 25.
(11, 41—43. Kwe̱ 2 Kron. 9, 29—31.)
41. Agbe̱ne̱ Salomo he sãdši ni efe̱ le̱
ke̱ nofẽno ní efe le̱ ke̱ enilẽ le̱, ani dšee
nomei ańmã ye̱ Salomo he sãdši le̱ awolo
le̱ mli le̱?
42. Ni gbĩĩ abo̱ ní Salomo ńõ-ye mań-
tše̱ ye̱ Ierusalem ye̱ Israel mũ le̱ fẽ no̱
dši afii nyońmai-edfe̱.
43. Ni Salomo ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni
afũle̱ ye̱ etše̱ David mã le̱ń; ni ebi Reha-
beam baye mańtše̱ ye̱ ese̱.

Yitšo 12.

(12, 1—19. Kwe̱ 2 Kron. 10.)

Ni Rehabeam yiń ete Šekem; edšake̱
Israel fẽ eba Šekem ame̱bawole̱ mańtše̱.
2. Ni eba mli ake̱, beni Ierobeam,
Nebat bi le̱, nu he le̱, (edšake̱ eye̱ Miz-
raim *heni edšo foi ye̱ mańtše̱ Salomo
hĩe ke̱-te le̱ lolo, ni Ierobeam ye̱ Mizraim,
*11, 40.
3. ni ame̱tšũ ayakpẽle̱ ke̱-ba;) Iero-
beam ke̱ Israel asafo mũ le̱ fẽ ba, ni
ame̱ke̱ Rehabeam bawie ake̱:
4. Otše̱ hã wo̱kõńtšo le̱ tšĩ tšő; no-
hewo̱ le̱ agbe̱ne̱ bo le̱, femo̱ otše̱ súomo̱
ni wa le̱ ke̱ ekõńtšo ni tšĩ ni eńõ-fõ
wo̱no̱ le̱ fle̱fle̱, ní wo̱súmo̱o!
5. Ni ekẽame̱ ake̱: Nyeyaä dã, ni bie̱
gbĩĩ etẽ koni nyeba mińõ ekoń. Ni mań
le̱ yiń ame̱te.
6. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ Rehabeam *ke̱ hĩĩ
onukpai ni damoo̱ etše̱ Salomo hĩe, beni
eyo̱ dšeń lolo le̱, te adšina ni ekẽ: Mẽ
ńã nyewoo̱mi ní mike̱-yahã mań ne̱ he-
tõ? *Abe̱i 12, 5.
7. Ni ame̱kẽle̱ ake̱: Ke̱dši ńme̱ne̱ oofe
ohe tšũlo̱ ohã ne̱ke̱ mań ne̱, ni oosúmo̱-
ame̱, ni ooboame̱ toi ni oohãame̱ gbẽ
dšũrõ le̱, no le̱ ame̱atšőmo̱ otšũdši dãne̱.
8. Ši ekwa onukpai le̱ ańã ni ame̱-
wole̱ le̱, ni eke̱ oblahĩĩ ní dši etipẽńfoi
ní damoo̱ ehĩe le̱ te adšina,
9. ni ekẽame̱ ake̱: Mẽ ńã nye hũ nye-
woo̱ ní wo̱ńõ-hã mań ne̱ ni ke̱mi ebawie
ake̱: Femo̱ kõńtšo ni otše̱ ńõ-fõ wo̱no̱
le̱ fle̱fle̱ ohãwo̱ le̱! hetõ?
10. Ni oblahĩĩ ni dši etipẽńfoi le̱ kẽ-
le̱ ake̱: Bo̱ni okẽ mań ne̱ ní ke̱o bawie
ake̱: Otše̱ hã wo̱kõńtšo le̱ tšĩ, ši bo le̱,
femo̱le̱ fle̱fle̱ ohãwo̱ le̱, — bo̱ni okẽame̱
ne̱: Miwao se̱kpelo̱ ti fè mitše̱ he̱!
11. Ni agbe̱ne̱ mitše̱ ke̱ kõńtšo ní tšĩ
tẽrenye, ši mi le̱ mańmẽ nyekõńtšo le̱
no̱; mitše̱ ke̱ kplebii yinye, ši mi le̱
mike̱ nyońmo̱ńkrakroi aayinye!
12. Ke̱ke̱ ni Ierobeam ke̱ mań mũ le̱
fẽ ba Rehabeam ńõ *gbĩ ni dši gbĩ etẽ
le̱, take̱ bo̱ni mańtše̱ le̱ etoame̱ ake̱: Nye-
baä mińõ ekoń gbĩ ni dši gbĩ etẽ le̱. *K. 5.
13. Ni mańtše̱ le̱ hã mań le̱ hetõ ni
wa, ni ekwa onukpai le̱ ańã ní ame̱-
wole̱ le̱,
14. ni ekẽame̱ wie ye̱ oblahĩĩ le̱ ańã-
wõ le̱ nã ekẽ: Mitše̱ hã nyekõńtšo le̱
tšĩ, ši mi le̱ mańmẽ nyekõńtšo le̱ no̱;
mitše̱ ke̱ kplebii yinye, ši mi le̱ mike̱
nyońmo̱ńkrakroi aayinye!
15. Ni mańtše̱ le̱ boo mań le̱ toi; edša-
ke̱ Iehowa deń sane le̱ dše̱, beni afe ni
Iehowa ahã *ewiemo̱ ní etšő Ahia, Ši-
lonyo le̱, nine no̱ eke̱ Ierobeam, Nebat
bi le̱, wie le̱ aba mli. *11, 31.
16. Ni *beni Israel fẽ na ake̱ mańtše̱
le̱ booame̱ toi le̱, mań le̱ hã mańtše̱ le̱
hetõ ame̱kẽ: †Mẽ gbe̱nã wo̱yo̱ ye̱ David
ńõ? ni asań wo̱be̱ gbe̱fãńnõ ko ye̱ Išai
bi le̱ ńõ; nyeyaä nyebũi amlí, Israel!
Agbe̱ne̱ kwe̱ bodientše̱ owe, David! Ke̱-
ke̱ ni Israel yiń ke̱-te ame̱bũi amlí.
*Abe̱i 15, 1. †2 Sam. 20, 1.
17. Ši Israelbii le̱ ni yo̱ Iuda mãdši le̱
amli le̱, Rehabeam ye ; ne̱no̱ mańtše̱ kẽ.

18. Ni mańtšę Rehabeam tšù Adoram
ni kwęo gbomei onia ní atšu lę no lę;
ši Israel fĕ tfialę tei ni egbo. Kękę ni
mańtšę Rehabeam he fe oyá ni eyabote
efili mli ní edšo foi kę-ya Ierusalem.
19. Ni Israel tše David we lę hie atŭa
kę ńmęnę.
20. Ni eba mli akę, beni Israel fĕ nu
akę Ierobeam ekŭ esę kę-ba ekoń lę,
amętšŭ ayakpēlę kę-ba asafo lę ńŏ, ni
amęwolę mańtšę ye Israel fĕ no; moko-
moko bę ní nyie David we lę se, akę
dša Iuda akutšo lę kękę.

(12, 21—24. Kwę 2 Kron. 11, 1—4.)

21. Ni beni Rehabeam šę Ierusalem lę,
ebua Iuda we lę fĕ kę Benyamin aku-
tšo lę nà, hii ní ahala ní dši tawuloi
sońń akpei-oha-kę-nyońmai-kpānyo, koni
ekę Israel we lę ayawu, ní amęšŏ mań-
tšęyeli lę amęhā Rehabeam, Salomo bi
lę, ekoń.
22. Ši Nyońmo wiemo ba Šemaia, Nyo-
ńmo gbomo lę, ńŏ akę:
23. Kęmo Rehabeam, Salomo bi lę ní
dši Iuda mańtšę lę, kę Iuda kę Benya-
min we lę fĕ kę mań lę mli mei ni efę
lę akę:
24. Boni Iehowa kē nę: Nyekayaŭ, ni
asań nyekę nyenyemimei, Israelbii lę,
akawua: nyeteń mofĕmo akŭ esę kę-ya
ewe: edšakę mideń nękę sane nę dšę!
Ni amębo Nyońmo wiemo lę toi, ni amę-
kŭ amęsę amęte, ye Iehowa wiemo lę nā.
25. Kękę ni Ierobeam yato Šekem ye
Efraim gōdši lę ano, ni ehi mli; ni dšei
edšę eyato *Penuel hŭ. * 1 Mose 32, 31.
26. Ši Ierobeam kē ye etšui mli akę:
Agbenę mańtšęyeli lę bakŭ sę aya Da-
vid we lę ekoń.
27. Kędši nękę mań nę te afolešā ye
Iehowa we lę ye Ierusalem lę, no lę
mań nę tšui batšŏ kę-ya amęnuntšo Re-
habeam, Iuda mańtšę lę, ńŏ ekoń, ni
amęagbemi, ni amęakŭ amęsę kę-ate Re-
habeam, Iuda mańtšę lę, ńŏ ekoń.
28. Ni mańtšę lę te adšina, ni efe šika
tšinabii enyo, ni ekęamę akę: Nye-Ieru-
salemyá lę efá! Israel, *na onyońmoi
ni yadšieo kę-dšę Misraim šikpoń lę
no lę! * 2 Mose 32, 4. 8.
29. Ni eńŏ ekome emā Betel, ni eńŏ
ekome hŭ emā *Dan. * Kods 18, 30.
30. Ni *nękę sane nę tšŏ eša; ši mań
lę nyie ekome lę hie kę-te Dan tŏ. * 14, 16.
31. Ni emāmo šiai ye hei grońńi lę,
ni eńŏo mei kę-dšęo mā leń hefĕhe ewoo-
amę osofoi, tšę amędšęę Levibii lę ateń.
32. Ni Ierobeam to gbidšūrŏ ye nyŏń
ní dši kpānyo lę no gbi ni dši gbi nyo-
ńma kę enumo lę no, tamo gbidšūrŏ ní
ayeo ye Iuda lę, ni eša afole ye afole-
šālatę lę no. Nakai efe ye Betel, ni eša
afole ehā tšinabii ni efe lę; ni eńŏ hei
grońńi lę asofoi ni ewowoi lę eto Betel.
33. Kękę ni eša afole ye afolešālatę
ní efe ye Betel lę no ye nyŏń ní dši
kpānyo lę no gbi ni dši gbi nyońma kę
enumo lę no, noni dši nyŏń ní lędientšę
eto eyiń ehala, koni Israelbii lę aye gbi-
dšūrŏ ye no lę, ni eša afole kę tšofā-kę-
ńma ye afolešālatę lę no.

Yitšo 13.

Ši na, Nyońmo gbomo ko dšę Iuda
ba Betel ye Iehowa wiemo lę nā; ni
Ierobeam damo afolešālatę lę masei ní
ebaša tšofā-kę-ńma.
2. Ni eblo ewo afolešālatę lę ye Ie-
howa wiemo lę na ni ekē: Afolešālatę,
afolešālatę! boni Iehowa kē nę: Na, aba-
fo binŭ ko ye David we lę, ni aatšé
egbei Iošia, ni *eeńŏ hei grońńi lę aso-
foi ní šā tšofā-kę-ńma ye ono lę eša
afole ye ono, ni gbomei awui tete amę-
ašā ye ono! * 2 Mań. 23, 16.
3. Ni eto okadi ye nakai gbi lę no
nońń, ekē: Enę dši okadi ni Iehowa
ewie: Na, afolešālatę lę mli bagbá, ni
eno lamlu lę aafie ši!
4. Ši eba mli akę, beni mańtšę lę nu
Nyońmo gbomo lę ni bablo ewo afole-
šālatę lę ye Betel lę wiemo lę, Ierobeam
kpā enine mli kę-dšę afolešālatę lę he
ekē: Nyemŏalę! Ši enine ni ekpā mli
ye eno lę šŏ kekrē, ni enyĕĕ esu dońń.
5. Ni afolešālatę lę mli gbá, ni lamlu
lę dšę afolešālatę lę no fie ši, tamo boni
Nyońmo gbomo lę eto okadi ye Iehowa
wiemo lę nā lę.

6. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ here nọ ni ekẽ Nyońmọ gbomo lẹ akẹ: * Kpa Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, fai ni osọle ohãmi, koni atša minine lẹ ahãmi ekoń! Ni Nyońmọ gbomo lẹ kpa Iehowa fai, ni atša mańtšẹ lẹ nine lẹ ahãlẹ ekoń, ni etšõ tamọ bọni eyọ sá lẹ. * 2 Mose 8, 8. 12.

7. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ kẹ Nyońmọ gbomo lẹ wie akẹ: Ba ni wọte šĩa ni oyawo otšui, ni makeo noko!

8. Ši Nyońmọ gbomo lẹ kẽ mańtšẹ lẹ akẹ: * Kẹdši okẹ owe lẹ fã aahãmi tete lẹ, mikẹo eyań, ni misã miyeń nii ni minuń nu hũ yẹ biẹ nẹ; * 4 Mose 22, 18.

9. edšakẹ nakai awomi kitã yẹ Iehowa wiemọ lẹ nã akẹ: Kãye nii ni kãnu nu, ni asań gbẹ ní otšõ nọ kẹ-te lẹ kãtšõ nọ dońń!

10. Kẹkẹ ni etšõ gbẹ kroko nọ kẹ-te, ni ekũũ esẹ eyatšõõ gbẹ ní etšõ nọ kẹba Betel lẹ nọ dońń.

11. Agbẹnẹ lẹ gbalọ nũmo ko yẹ Betel; ni ebii lẹ bagbalẹ nii tẽ ní Nyońmọ gbomo lẹ etšu nakai gbĩ lẹ yẹ Betel lẹ; wiemọi ní ekẹ mańtšẹ lẹ wie lẹ hũ amẹbagba amẹtšẹ lẹ.

12. Ni amẹtšẹ lẹ biamẹ akẹ: Mẽ gbẹ nọ etšõ? Ni ebii lẹ tšõlẹ no gbẹ nọ ní Nyońmọ gbomo lẹ ní dšẹ Iuda ba lẹ tšõ.

13. Ni ekẽ ebii lẹ akẹ: Nyewoa tedši nọ nii nyehãami! Ni amẹwo tedši nọ nii amẹhãlẹ, ni eho etá nọ.

14. Ni etiu Nyońmọ gbomo lẹ, ni eyaninalẹ ní etá tšo kple ko šiši. Ni ekẽlẹ akẹ: Ani bo dši Nyońmọ gbomo lẹ ní dšẹ Iuda ba lẹ? Ni ekẽ: Miń.

15. Ni ekẽlẹ akẹ: Ba ní wọte šĩa, ni oyaye nii!

16. Ni ekẽ: Minyẽń misẹ makũ ní mikẹo aya, ni asań mikẹo yeń nii ni mikẹo enuń nu yẹ biẹ nẹ;

17. edšakẹ akẽmi yẹ Iehowa wiemọ lẹ nã akẹ: * Kãye nii ni kãnu nu hũ yẹ dšẹi, ni asań kãtšõ gbẹ ní otšõ nọ kẹte lẹ nọ kẹ-mĩba dońń! * K. 9

18. Ši ekẽlẹ akẹ: Mi hũ gbalọ dšimi tamọ bo nońń, ni bọfo ko kẹmi wie yẹ Iehowa wiemọ lẹ nã akẹ: Yakpalelẹ ni okẹlẹ aba šĩa, koni ebaye nii ni enu nu. Ši malemọ emaleọ.

19. Kẹkẹ ni ekẹlẹ kũ sẹ kẹ-te, ni eyaye nii yẹ ewe lẹ ni enu nu.

20. Ni eba mli akẹ, beni amẹtrã okplõ lẹ he lẹ, Iehowa wiemọ ba gbalọ lẹ ni yakpalelẹ kẹ-ba lẹ ńõ;

21. ni ebo ewo Nyońmọ gbomo lẹ ni dšẹ Iuda ba lẹ akẹ: Nẹkẹ Iehowa kẽ: Gbĩĩabọ kẽ ni otše Iehowa wiemọ lẹ hie atũa, ni oyee kitã ni Iehowa, o-Nyońmọ lẹ, woõ lẹ nọ,

22. ni okũ osẹ oba, ni obaye nii ni onu nu yẹ he ni akẽo yẹ he akẹ: Kãye nii ni kãnu nu hũ yẹ dšẹi lẹ nẹ: ogbonyo eyań otšẹmei lẹ afũhe lẹ!

23. Ni eba mli akẹ, beni eye nii lẹ ni esã enu nu sẹ lẹ, ewọ tedši lẹ nọ nii ehã gbalọ lẹ ní eyakpale kẹ-ba lẹ.

24. Ni beni eyiń ni eyaã lẹ, * dšata kẹlẹ bakpe yẹ gbẹ lẹ nọ, ni egbelẹ. Ni egbonyo lẹ kã gbẹ lẹ nọ, ni tedši lẹ damọ emasẹi, ni dšata lẹ hũ damọ gbonyo lẹ masẹi. * 20, 36.

25. Ni na, meikomei baho, ni amẹna gbonyo lẹ ní ekã gbẹ lẹ nọ, ni dšata lẹ damọ gbonyo lẹ masẹi, ni amẹba amẹbagba yẹ mã lẹń, heni gbalọ nũmo lẹ yọ lẹ.

26. Ni beni gbalọ moni yakpalelẹ kẹdšẹ gbẹ lẹ nọ lẹ nu lẹ, ekẽ: Nyońmọ gbomo lẹ ní tše Iehowa wiemọ lẹ hie atũa lẹ ni; nohewọ ni Iehowa edšielẹ ehã dšata lẹ, ni etšerẹ emli, ni egbelẹ yẹ Iehowa wiemọ lẹ ni ekẹlẹ wie lẹ nã nẹ.

27. Ni ekẽ ebii lẹ akẹ: Nyewoa tedši lẹ nọ nii nyehãami! Ni amẹwo enọ nii.

28. Ni eyiń ete ni eyana egbonyo lẹ ní ekã gbẹ lẹ nọ, ni tedši lẹ kẹ dšata lẹ damọ gbonyo lẹ masẹi; dšata lẹ yeko gbonyo lẹ, ni esã etšerẹko tedši lẹ.

29. Ni gbalọ lẹ wó Nyońmọ gbomo lẹ gbonyo lẹ, ni eńõ-ńmẽ tedši lẹ nọ ni ekẹ-kũ sẹ kẹ-ba; ni gbalọ nũmo lẹ kẹba mã lẹń, ni ebafõlẹ ni efũlẹ.

30. Ni eto gbonyo lẹ yẹ lẹdientšẹ ebu mli, ni amẹfõlẹ akẹ: * Kpóo, minyẹmi! * Ier. 22, 18.

31. Ni eba mli akẹ, beni afũlẹ sẹ lẹ, ekẽ ebii lẹ akẹ: Kẹ migbo lẹ, nyefũami yẹ bu ni afũ Nyońmọ gbomo lẹ yẹ

mli le mli; ewui le amasei nyetoa mi-
wui le ye.
32. Edšake wiemoi le ní enyie Iehowa
wiemo le no ebablo ewo afolešālate ní
yo Betel le ke šīai fē ni yo hei groṅṅi
le ye Samaria mādši le ano le, befēbe
ni fe le ebaba mli!
33. Neke sane ne se le Ierobeam kpa-
lee ke-dšee egbe fōṅ le no, ši moṅ eṅōo
*mei ke-dšeo mā leṅ hefēhe ni ewooame
hei groṅṅi le asofoi; mofēmo ní sumoo
keke le †ewole osofo, bēle etšō hei groṅṅi
le asofoi le eko. * 12, 31. † 2 Mose 28, 41.
34. Ni neke sane ne *tšō eša ehā Ie-
robeam we le, ní aplenēle ni akpātā ehīe
ke-dše šikpoṅ le no. * 12, 30.

Yītšo 14.

Nakai be le mli le Ierobeam bi Abia
he baye.
2. Ni Ierobeam kē eṅā ake: Te ši,
ni otšake ohe, koni akayoō ake bo dši
Ierobeam ṅā le, ni oyiṅ oya Šilo; na,
dšei gbalo Ahia ní *wie ye mihe ake
mibaye maṅ ne no maṅtše le yo. * 11, 31.
3. Ni oṅō abolo akwāboi nyoṅma ke
kakai ke wò atuṅkpā kome ohīe odē,
ni oya eṅō; le eegbao noni bafe gbe-
kē le.
4. Ni Ierobeam ṅā le fe nakai, ni ete
ši ni eyiṅ ete Šilo, ni eba Ahia we le.
Ši Ahia enaa nii, edšake gbole ehā ehī-
ṅmeii ano eha.
5. Ši Iehowa kē Ahia ake: Na, Ie-
robeam ṅā le mība ababi nii ye oṅō ye
ebi le hewo, edšake ehe mīye. Neke ke
neke okēle, ši aaba mli ake ké eba le,
ebatšō ehe tamo mokroko.
6. Ni eba mli ake, beni eyi šīnā le
ši ni Ahia nu enaneši gbēmo le, ekē: Ba,
Ierobeam ṅā! Mēba otšōo ohe tamo mo-
kroko ne? Ši atšūmi oṅō ke wiemo ní wa.
7. Yakē Ierobeam ake: Neke Iehowa,
Israel Nyoṅmo le, kē: Ake nō kē ní
*miwó ono ke-dše maṅ le teṅ, ni miwoō
lumo ye mimaṅ Israel no, * 11, 37; 16, 2.
8. ni mišō maṅtšeyeli le ke-dše David
we le mihāo, ni kēle otamoo mitšūlo Da-
vid ní ye mikitāi le ano, ni enyie mise ke
etšui fē, ni efe noni sa mihīe soṅṅ le,
9. ši ofe efōṅ fè mei fē ni nyie ohīe
le, ni oyiṅ ote ni oyafe nyoṅmoi kroko-
mei ke amāgāi ní afīe ohā ohe, koni
oke-wo mimli la, ni mi le ošemi ofō ose:
10. hewo le na. *mike efōṅ aaba Iero-
beam we le no, ni maplenē Ierobeam mei
le ateṅ nū-fē-nū, moni †aṅá eyi ke mo-
ni ašīle ye Israel, ni mabē Ierobeam we
le mafīe kwrā, tamo abēo sebo, ke-yaši
beyino ni fē tāa le. * 15, 29. † 21, 21.
11. Ké Ierobeam moko gbo ye maṅ le,
*gbēi aayele, ni ké emoko gbo ye ṅā-
no le, ṅwei lofōdši aayele; edšake Ie-
howa ekē! * 16, 4; 21, 24.
12. Nohewo le te ši ní oya owe; ši
beni onane aayi mā leṅ pe le, gbekē
le aagbo.
13. Ni Israel fē aafóle, ni ameafūle:
edšake ekometō dši Ierobeam nō le mli
moni aawo bu mli, edšake le ehe ana
nōkpakpa ko ye, ye Iehowa, Israel Nyo-
ṅmo le, hīe, ye Ierobeam we le.
14. Ni asaṅ Iehowa batē maṅtše ko
ši ahā ehe ye Israel no, *moni bakpātā
Ierobeam we le hīe nakai gbī le; ši
meni [mikē le]? amrō ne tete [etēle ši
momo]! * 15, 29.
15. Ni Iehowa aatfia Israel nii, tamo
ahosoo gālā ye nu mli le, ni *eefā Israel
ke-dše neke šikpoṅ kpakpa ne ni eṅō-
hā ametšemei le no, ni eegbeame efā ke-
ate fā le se, ake-ni amefe amekrabatšai le,
ni ameke-wo Iehowa mli la le. * 2 Maṅ. 17, 23.
16. Ni ešai ni Ierobeam fe ni eke-hā
*Israel hū fe eša le hewo le, eedšie enine
ye Israel he. * 12, 30; 13, 34.
17. Ni Ierobeam ṅā le te ši ni eyiṅ
ete Tirza; ni beni eše šīa le šīnā le ši
le, gbekē le gbo.
18. Ni amefūle, ni Israel fē fóle, ta-
mo boni Iehowa tšō etšūlo Ahia, gbalo
le, nine no ewie le.
19. Ni Ierobeam he sādši ni efe, boni
etšō ewu tai ehā ke boni etšō eye maṅ-
tše ehā le, na, aṅmā ye Israel maṅtše-
mei le ayinosādši awolo le mli.
20. Ni gbīī abo ní Ierobeam ke-ye maṅ-
tše dši afii nyoṅmai-enyo ke enyo; ni
eke etšemei le yawo, ni *ebi Nadab baye
maṅtše ye ese. * 15, 25.

(14, 21—31. Kwe̱ 2 Kron. 12.)

21. Ši Rehabeam, Salomo bi le̱, ye mańtše̱ ye̱ *Iuda. Rehabeam eye afii nyońmai-edfe̱ ke̱ ekome, beni ebõi mańtše̱ le̱ yeli le̱, ni eye mańtše̱ le̱ afii nyońma ke̱ kpawo ye̱ Ierusalem, ni dši mań ni Iehowa hala ye̱ Israel akutšei le̱ fĕ teń, ni eńõ egbe̱i eto dše̱i le̱. Ni enye gbe̱i dši Naama, Amonyõ le̱. * 12, 17.

22. Ši Iuda fe efõń ye̱ Iehowa hĭe, ni ame̱ke̱ ame̱he ešai ni ame̱fe le̱ hă eye awuńă fè nibii fĕ ni ame̱tše̱mei le̱ fe le̱.

23. Ši ame̱ hũ ame̱mămo̱ hei grońńi ame̱hă ame̱he, ke̱ šiui ke̱ akrabatšai *ye̱ gońkpo̱-fĕ-gońkpo̱ ni kwo̱ no̱ ke̱ tšo-fĕ-tšo ni ebu kusũ šiši. * 2 Mań. 16, 4.

24. Ni mei hũ ye̱ šikpoń le̱ no̱ ni ke̱ ame̱he ehă *adfamańbõ̱; ni ame̱feo̱ nihĭ-nii ni dšeńmădši ni Iehowa fie ye̱ Israel-bii le̱ ahĭe le̱ fe le̱ fĕ. * 5 Mose 23, 18.

25. Ni eba mli ye̱ mańtše̱ Rehabeam afi ni dši enumo̱ le̱ no̱ ake̱ *Šišak, Mizraim mańtše̱ le̱, fă batua Ierusalem. * 11, 40.

26. Ni elõ Iehowa we le̱ dfetrii le̱ ke̱ mańtše̱ we le̱ dfetrii le̱, elõ fĕ-kwa ke̱te; ni esă elõ šika tše̱ńi le̱ *ni Salomo fe le̱. * 10, 16.

27. Ni mańtše̱ Rehabeam hă afe akõ̱ble tše̱ńi eto nădšiań, ni etu ewo bulo̱i ni buo̱ mańtše̱ we le̱ agbó le̱ nă le̱ ano̱ asafoiatše̱mei le̱ adeń.

28. Ni befĕbe ni mańtše̱ le̱ yaă Iehowa we le̱, bulo̱i le̱ hĭeo̱, ni ame̱ke̱-kũo̱ ame̱se̱ ame̱ke̱-yatoo̱ bulo̱i le̱ atšũ le̱ mli ekoń.

29. Agbe̱ne̱ le̱ Rehabeam he sădši ni efe̱ ke̱ nii fĕ ni efe le̱, ani ańmăko ye̱ Iuda mańtše̱mei le̱ ayino̱sădši awolo le̱ mli?

30. Ni ta kă Rehabeam ke̱ Ierobeam teń dăne̱. 15, 6.

31. Ni Rehabeam ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni afũle̱ ye̱ etše̱mei le̱ amase̱i ye̱ David mă le̱ń. Ni *enye gbe̱i dši Naama, Amonyõ le̱. Ni ebi Abiam baye mańtše̱ ye̱ ese̱. * K. 21.

Yitšo 15.

(15, 1—8. Kwe̱ 2 Kron. 13.)

Agbe̱ne̱ mańtše̱ Ierobeam, Nebat bi le̱, yino̱ afi ni dši nyońma ke̱ kpănyo̱ le̱ no̱ Abiam baye Iuda no̱ mańtše̱.

2. Ni eye mańtše̱ afii etĕ ye̱ Ierusalem; ni enye gbe̱i dši Maaka, Abišalom biyõ le̱.

3. Ni enyie etše̱ he ešai le̱ fĕ ni efe ke̱-tšõ ehĭe le̱ mli, ni etšui ehĩĩ ke̱-wulaa ši ye̱ Iehowa, e-Nyońmo̱ le̱, hĭe, tamo̱ etše̱ David tšui.

4. Ši kĕle̱ David hewo̱ le̱ Iehowa, e-Nyońmo̱ le̱, hăle̱ kane ye̱ Ierusalem, ni eńõ binũ eto ese̱, ni ehă Ierusalem damo̱; 11, 36.

5. edšake̱ David fe noni sa Iehowa hĭe, ni nofĕno ni ewole̱ he kită le̱ egbăă afă ke̱-dšee eko he ewala gbĩĩ abo̱ fĕ, ake̱ *dša Uria, Hitnyo le̱, sane le̱ mli pe̱. * 2 Sam. 11, 27; 12, 9.

6. Ni ta kă Rehabeam ke̱ Ierobeam teń ye̱ ewala gbĩĩ fĕ mli. 14, 30.

7. Agbe̱ne̱ le̱ Abiam he sădši ni efe̱ ke̱ nii fĕ ni efe le̱, ani ańmăko ye̱ Iuda mańtše̱mei le̱ ayino̱sădši awolo le̱ mli? Ni ta kă Abiam ke̱ Ierobeam teń.

8. Ni Abiam ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni ame̱fũle̱ ye̱ David mă le̱ń; ni ebi Asa baye mańtše̱ ye̱ ese̱.

9. Agbe̱ne̱ Ierobeam, Israel mańtše̱ le̱, yino̱ afi ni dši nyońmai-enyo̱ le̱ no̱ Asa baye Iuda no̱ mańtše̱.

10. Ni eye mańtše̱ afii nyońmai-edfe̱ ke̱ ekome ye̱ Ierusalem. Ni enye gbe̱i dši *Maaka, Abišalom biyõ le̱. * K. 2.

(15, 11—15. Kwe̱ 2 Kron. 14, 1—4; 15, 16—18.)

11. Ni Asa fe noni sa Iehowa hĭe, tamo̱ etše̱ David.

12. Ni efie mei ni ke̱ ame̱he ehă *adfamańbõ̱ le̱ ke̱-dše̱ šikpoń le̱ no̱, ni edšie amăgăi ni etše̱mei le̱ fe le̱ fĕ. * 14, 24; 22, 47.

13. Ni enye Maaka tete, ekpale̱ mańnyeyeli, edšake̱ efe amăgă ko ni he yo̱ hĭegbĕle ehă Ašera; ni Asa fo emăgă le̱ ni eyašă ye̱ Kidron fă le̱ nă.

14. Ši *hei grońńi le̱ adšiee; kĕle̱ Asa tšui hĩ ke̱-wula ši ye̱ Iehowa hĭe ewala gbĩĩ abo̱ fĕ. * 22, 44.

15. Ni eyańõ nii ni etše̱ feame̱ kroń-kroń le̱ ke̱ nii ni le̱dientše̱ efeame̱ kroń-kroń le̱ ke̱-ba Iehowa we le̱, dfie̱te̱i ke̱ šika ke̱ nibiinibii.

(15, 16—24. Kwe̱ 2 Kron. 16, 1—6. 11—14.)

16. Ni ta kă Asa ke̱ Baeša, Israel mańtše̱ le̱, teń ame̱wala gbĩĩ fĕ.

i Baeša, Israel mańtše le, fă ba-
la, ni ebamă Rama, koni moko-
.kaya Iuda mańtše Asa le ńõ lo
ıõ ke-ba.
.eke ni Asa ńõ *dfietei ke šika
fe ye Iehowa we le nitõhe le ke
we le nitõhe le, ni etu ewo etšũ-
adeń; ni mańtše Asa ke-tšũame
Ben-Hadad, Hezion bi Tabrimon
í dši Aram mańtše le ni yo Da-
le, ńõ ake: * 2 Mań. 12, 19; 16, 8.
pãńmo kă mikeo teń ke mitše ke
otše teń. Na, mimădšeo dfietei
nikẽnii; ya ni oyakũ oke Baeša,
mańtše le, kpăńmo le mli, koni
ino eya.
i Ben-Hadad bo mańtše Asa toi,
etatšemei ni ameyatua Israel mă-
ni etfia *Iyon ke Dan ke Abel-
aka ke Kinerot fẽ ke Naftali ši-
e fẽ nii. * 2 Mań. 15, 29.
i eba mli ake, beni Baeša nu he
Rama mă, ni eyahi Tirza.
.eke ni mańtše Asa hă ašie ye
ẽ, adšiee mokomoko ye mli; ni
õ Rama tei le ke mplăńi le ní
ke-măa le ke-te, ni mańtše Asa
ıo Geba-Benyamin ke Mizpa.
.gbene Asa he sădši fẽ ni efe ke
ni efe ke nii fẽ ni efe ke *mă-
etotoi le, ani ańmăko ye Iuda
mei le ayinosădši awolo le mli?
ole be le mli le eye hela ko ye
ahe. * 2 Kron. 14, 5.
Ii Asa ke etšemei le yawo, ni
'e etšemei le amasei ye etše Da-
leń. Ni ebi *Iehošafat baye mań-
ese. * 22, 41.
Ni Nadab, Ierobeam bi le, baye
no mańtše ye Iuda mańtše Asa
ŭ ni dši enyo le no, ni eye Israel
ıtše afii enyo 14, 20.
i efe efõń ye Iehowa hie, ni enyie
e le no ke ehe eša ní eke-hă Israel
le mli. 12, 30.
i Baeša, Ahia bi le ní dše Isakar
*kpăń eyi no; ni Baeša tfale nõ
eton ní dši Filistibii le anõ le;
Nadab ke Israel fẽ ebo nsra ewo
n he. * 16, 9.

28. Ni Baeša gbele ye Iuda mańtše
Asa yino afi ní dši etẽ le no, ni eye
mańtše ye ese.
29. Ni eba mli ake amrõ pe ní ebaye
mańtše le, etfia Ierobeam we le fẽ nii,
efee mokomoko ní mũo ehăă Ierobeam
ăhũ ke-yaši beyino ní ekpătă ehie, take
boni *Iehowa tšõ etšũlo Ahia, Šilonyo
le, nine no ewie le, * 14, 10. 11.
30. ye Ierobeam he ešai ní efe ni esă
eke-hă Israel hũ fe eša le hewo, ke Ie-
howa, Israel Nyońmo le, mlila ní ewo
le hewo.
31. Ni Nadab he sădši ní efe ke nii
fẽ ní efe le, ani ańmăko ye Israel mań-
tšemei le ayinosădši awolo le mli?
32. Ni ta kă Asa ke Baeša, Israel mań-
tše le, teń amewala gbĩĩ fẽ. K. 16.
33. Asa, Iuda mańtše le, yino afi ní
dši etẽ le no Baeša, Ahia bi le, baye
Israel fẽ no mańtše ye Tirza, ni eye
mańtše le afii nyońmai-enyo ke edfe. K. 28
34 Ni efe efõń ye Iehowa hie, ni enyie
Ierobeam gbe le no ke ehe eša ní eke-
hă Israel hũ fe eša le mli. K. 26.

Yitšo 16.

Ni Iehowa wiemo ba Iehu, Hanani bi
le, ńõ ye Baeša hewo ake: K. 7.
2. Ake nõ kẽ ni *miwó ono ke-dše
mlu mli, ni miwoõ lumo ye mimań Israel
no, ši kẽle onyie Ierobeam gbe le no,
ni ohă mimań Israel fe eša, ni ameke
amehe ešai le wo mimli la hewo le: * 14, 7
3. na, mibabẽ Baeša ke ewe le mafie,
ni mibafe owe le, tamo boni mife *Iero-
beam, Nebat bi le, we le. * 15, 29.
4. Ké Baeša moko gbo ye mań le,
gbẽi aayele, ni ké emoko gbo ye ńăno
le, ńwei lofõdši aayele. 14, 11.
5. Agbene Baeša he sădši ní efe ke
noni efe ke ekă ni efe le, ani ańmăko
ye Israel mańtšemei le ayinosădši awolo
le mli?
6. Keke ni Baeša ke etšemei le ya-
wo, ni afũle ye Tirza. Ni ebi Ela baye
mańtše ye ese.
7. Asań Iehowa wiemo le tšõ gbalo
*Iehu, Hanani bi le, nine no eba Baeša
ke ewe le ńõ ye efõń fẽ ní efe ye Ie-

howa hĩe ni ekę-wo emli la yę enine nã nitšumǫi lę amli ni etšő tamǫ Ierobeam we lę pę lę hewǫ, kę gbẽ ni egbelę lę hũ hewǫ. * K. 1.

8. Asa, Iuda mańtšę lę, yinǫ afi ni dši nyońmai-enyǫ kę ekpa lę nǫ lę Ela, Baeša bi lę, baye Israel nǫ mańtšę yę Tirza afii enyǫ. K. 6.

9. Ši etšũlǫ Zimri, ni dši efĩlii lę amlidšã fã kome nǫ asafoiatšę lę, *kpãń eyi nǫ, beni eyǫ Tirza ni enuǫ dã etǫǫ kpǫtǫ yę Arza, moni kwęǫ ešĩa ni yǫ Tirza lę nǫ lę, we lę. * 15, 27.

10. Kękę ni *Zimri yabote šĩa lę ni etĩalę nii ni egbelę yę Iuda mańtšę Asa yinǫ afi ni dši nyońmai-enyǫ kę kpawo lę nǫ, ni †eye mańtšę yę esę.
* 2 Mań. 9, 31. † 2 Mań. 15, 10. 14. 25. 30.

11. Ni eba mli akę, beni ebõi mańtšę lę yeli lę́, amrõ pę ni eho etá esẽi lę nǫ lę, egbe Baeša we lę fẽ, efęę nũ ko nũ ko ehããlę, lo ewekumei kę enanemei ateń moko tete.

12. Nękę Zimri kpãtã Baeša we lę fẽ hĩe, tamǫ bǫni Iehowa tšő gbalǫ Iehu nine nǫ ewie eši Baeša lę, K. 1—4.

13. yę Baeša he ešai fẽ kę ebi Ela he ešai ni amęfe ni amękę-hã Israel hũ fe eša ni amękę amęyakayakanii lę wo Iehowa, Israel Nyońmǫ lę, mli la lę hewǫ.

14. Agbęnę Ela he sãdši ni efę kę nii fẽ ni efe lę, ani ańmãko yę Israel mańtšęmei lę ayinǫsãdši awolo lę mli?

15. Asa, Iuda mańtšę lę, yinǫ afi ni dši nyońmai-enyǫ kę kpawo lę nǫ Zimri baye mańtšę gbĩĩ kpawo yę Tirza. No mli lę mań lę eyabǫ nsra ewo *Gibeton ni dši Filistibii anõ lę he. * 15, 27.

16. Ni beni mań lę ni eyabǫ nsra lę nu akę Zimri ete mańtšę lę yi nǫ apãm ni egbelę lę, Israel mũ lę fẽ wo Omri, ni dši ta lę tšę lę, mańtšę yę Israel nǫ nakai gbĩ lę nońń yę nsra leń. K. 9. 10.

17. Ni Omri fã kę-dšę Gibeton kę-ba, ni Israel fẽ fata ehe, ni amębabǫ nsra amęwo Tirza he.

18. Ni eba mli akę, beni Zimri na akę ahe mań lę, eyabote mańtšę we lę mõ leń ni ewo mańtšę we lę la ni ešã efĩe enǫ, ni egbo,

19. yę ehe ešai ni efe kę efõń ni efe yę Iehowa hĩe kę nyiemǫ ni enyie Ierobeam gbę lę nǫ kę eša ni efe ni ekę-hã Israel hũ fe eša lę hewǫ.

20. Ši Zimri he sãdši ni efę kę apãm ni ete lę, ani ańmãko yę Israel mańtšęmei lę ayinǫsãdši awolo lę mli?

21. Kękę ni Israel mań lę mli gbá enyǫ: mań lę fã nyie Tibni, Ginat bi lę, sę ni amęwolę mańtšę, ni fã hũ nyie Omri sę.

22. Ši mei ni nyie Omri sę lę ye mei ni nyie Tibni, Ginat bi lę, sę lę nǫ. Ni beni Tibni gbo lę, Omri ye mańtšę lę.

23. Asa, Iuda mańtšę lę, yinǫ afi ni dši nyońmai-etẽ kę ekome lę nǫ Omri baye Israel nǫ mańtšę afii nyońma kę enyǫ; eye mańtšę lę afii ekpa yę Tirza.

24. Ni eyahe Šomron gоń lę yę Šemer deń ehã dfiętęi talentai enyǫ, ni eto mań yę goń lę nǫ, ni eńõ goń lę tšę lę gbęi Šemer lę ewo mań ni eto lę akę Šomron [Samaria].

25. Ni Omri fe efõń yę Iehowa hĩe, ni *efe efõń fè mei fẽ ni nyie ehĩe lę. * Mika 6, 16.

26. Edšakę enyie Ierobeam, Nebat bi lę, gbę lę fẽ nǫ kę ehe ešai ni ekę-hã Israel hũ fe eša ni amękę amęyakayakanii lę wo Iehowa, Israel Nyońmǫ lę, mli la lę mli. 12, 30.

27. Agbęnę Omri he sãdši ni efę kę nii ni efe kę ekã ni efe lę, ani ańmãko yę Israel mańtšęmei lę ayinǫsãdši awolo lę mli?

28. Ni Omri kę etšęmei lę yawǫ, ni afũlę yę Samaria. Ni ebi Ahab baye mańtšę yę esę.

29. Ni Omri bi Ahab baye Israel nǫ mańtšę yę Iuda mańtšę Asa yinǫ afi ni dši nyońmai-etẽ kę kpãnyǫ lę nǫ; ni Ahab, Omri bi lę, ye Israel nǫ mańtšę yę Samaria afii nyońmai-enyǫ kę enyǫ.

30. Ni Ahab, Omri bi lę, fe noni dši efõń yę Iehowa hĩe fè mei fẽ ni nyie ehĩe lę.

31. Ni eba mli akę-ni Ierobeam, Nebat bi lę, *he ešai lę asę nyiemǫ dšee fęifęi yę ehĩe hewǫ lę, eyawę Izebel, Zidonbii amańtšę Etbaal biyõ lę, ni ete eyasúmǫ Baal ni edšálę. * K. 33.

32. Ni emā afoleššlatę ehā Baal yę Baal
šia lę ní emā yę Samaria lę. 2Mań.8,2;10,27.28.
33. Ni Ahab fe akrabatša; ni Ahab te
no fe efõń ni ekę-wo Iehowa, Israel Nyo-
ńmo lę, mli la fè Israel mańtšęmei lę fè
ni nyie ehīe lę.
34. Eyino ni Hiel, Betelnyo lę, yasā
Ieriko; ekę ekromobi Abiram to šiši, ni
ekę ebi sekpelo Segub etāra enā agbói,
tamo boni Iehowa *tšó Iošua, Nun bi
lę, nine no wie lę. * Ios. 6, 26.

Yitšo 17.

Ni Elia, Tišbinyo lę, ní dšę Gilead-
bii lę ateń lę, bakē Ahab akę: Gbīlabo
ní Iehowa, Israel Nyońmo lę, mo hīe ní
midamoo lę, hīe kā nę, *kedši bó lo
nyońmo aanę yę afii ne amli fī, dša mi
miwie! * Iak. 5, 17. Kpods. 11, 6.
2. Ni Iehowa wiemo ba eńō akę:
3. Dše bię nę ni otšó bokāgbę, ni
oyatē ohe yę Kerit fā lę ní yo Iordan
hīe lę nā.
4. Ni aaba mli akę oonu fā lęń nu
lę eko, ši mifá kwākwālabitei ní amę-
lęo yę dšęi.
5. Kękę ni ete ni eyafe takę boni
Iehowa kęlę, ni eyiń ete ni eyahī Kerit
fā lę ní yo Iordan hīe lę nā.
6. Ni kwākwālabitei lę bahāalę abo-
lo kę lō dā lebi kę abolo kę lō dā
gbękę, ni enuo fā lęń nu lę eko.
7. Ni gbīī kplańń sę lę eba mli akę
fā lę batā, edšakę nyońmo enęę šikpoń
lę no.
8. Ni Iehowa wiemo ba eńō akę:
9. Te ši ní oya Zarefat ní dši Zidon-
bii anō, ni oyahī dšęi; na, mifá yō okū-
lafo ko yę dšęi ní elęo! Luk. 4, 25 26.
10. Ni eyiń ete Zarefat. Ni beni ešę
mań lę agbó lę nā lę, na, yō okūlafo
ko yę dšęi ēbua lai ńmęńmlębii anā; ni
etšęlę ni ekę: Ofai nę, yaye nu fiō owo
nō mli obahāmi ní manu!
11. Ni beni eyaā eyaye lę, etšé eyisę
ni ekę: Ofai nę, ní ońō abolo atrōma
ko ohīe odē obahāmi!
12. Ši ekę: *Gbīlabo ní Iehowa, o-
Nyońmo lę, hīe kā nę, mibę kaka ko,
akę dša māmu dēkoko obō yę gbé mli
kę mū fiō yę to mli: ni na, milę lai
ńmęńmlębii enyoō ko, koni maya mikę-
yašā kaka mahā mi kę mibi lę, ní woye
ní wogboi! * 18, 10.
13. Ši Elia kęlę akę: Kāše gbeyei!
Ya ní oyafe boni okē lę; kēlę ńō eko
ofe kaka fiō ko ohāmi tšutšu dā, ni
okę-bahāmi; no sę dāni ofe bo kę obi
lę nō lę.
14. Edšakę boni Iehowa, Israel Nyo-
ńmo lę, kē nę: Māmu kę gbé lę etāń,
ni *mū kę to lę hū sę efoń āhū kę-
yaši gbī no ní Iehowa aahā nyo-
ńmo abanę yę šikpoń lę no!
* 2 Mań. 4, 2—4.
15. Ni eyiń ete eyafe boni Elia kē lę;
ni lę kę yō lę kę ewe lę ye gbīī kplańń.
16. Māmu kę gbé lę etāā, ni mū kę
to lę hū sę efoo, takę boni Iehowa tšó
Elia nine no ewie lę.
17. Nękę sādši nę asę lę eba mli akę
yō lę, ní dši šīanye lę, bi lę he baye,
ni ehela lę mli wa āhū po ní emūū dońń.
18. Ni yō lę kē Elia akę: Mē sane
mikęo yo, bo Nyońmo gbomo? Ani oba
mińō ní ohā akai mihe eša lę ní agbe
mibinū lę? Luk. 5, 8.
19. Ni ekēlę akę: Hāmi obi lę! Ni
ehelę yę eno ni ewólę kę-te ńwei-tšūń
heni eyo lę, ni ekęlę yańmē lędientšę
esā no.
20. Ni eblo etšé Iehowa ni ekē: Ieho-
wa, mi-Nyońmo! Aso yō okūlafo ní mi-
bato eńō nę hū okę-yeo sane fōń ni
ogbeo ebi lę nę?
21. Ni ekpā emli ebu gbekē lę no šii
etē, ni eblo etšé Iehowa ni ekē: Iehowa,
mi-Nyońmo! Mīkpao fai, hā gbekē nę
susuma akpale aba emli ekoń!
2 Mań. 4, 34. Bof. 20, 10.
22. Ni Iehowa bo Elia gbē toi, ni gbe-
kē lę susuma kpale ba emli ekoń, ni
ehīe tšē.
23. Ni Elia wó gbekē lę, ni ekęlę
kpleke ši kę-dšę ńwei-tšū lęń kę-ba šīa
lę, ni *ekęlę bahā enye; ni Elia kē:
Kwę, obi lę yi ená wala!
* Luk. 7, 15. Heb. 11, 35.
24. Ni yō lę kē Elia akę: Kpāko mi-
ná mile akę Nyońmo gbomo dšio, ni akę
Iehowa wiemo ní yo onā lę anokwale ni!

Yitšo 18.

Ni eba mli ake̱ gbìī pī ase̱ le̱ Iehowa wiemo̱ ba Elia ńō ye̱ afi ní dši etē le̱ no̱ ake̱: Ya ní oke̱ ohe ayatšō Ahab, ni mahā nyońmo̱ abane̱ ye̱ šikpoń le̱ no̱!

2. Ni Elia yiń ete ní eke̱ ehe ayatšō Ahab. Ni hōmo̱ le̱ nā wa ye̱ Samaria.

3. Ni Ahab tšé̱ Obadia, moni kwe̱o̱ ewe le̱ no̱ le̱. (Ši Obadia *šeo̱ Iehowa gbeyei naakpa; * K. 12.

4. edšake̱ ebaba mli ake̱, beni Izebel kpātāa Iehowa gbalo̱i le̱ ahīe le̱, Obadia ńō gbalo̱i oha, ni eńōame̱ etē te̱kploi amli mei nyońmai-enumo̱-enumo̱, ni eke̱ abolo ke̱ nu lè̱ame̱.)

5. Ni Ahab kē̱ Obadia ake̱: Yakpa šikpoń le̱ no̱ ye̱ nubui fē ke̱ dšō̱i fē ahe, ekole̱ aleenō wo̱o̱ná dfe̱i ní wo̱ke̱-ahere okpo̱ńo̱i le̱ ke̱ tedšiokpo̱ńo̱i le̱ ayi wala, koni šīa koloi le̱ fē akańmē̃wo̱.

6. Ke̱ke̱ ni ame̱dša šikpoń le̱ ame̱hā ame̱he, koni ame̱kpa no̱ ke̱-ho; Ahab kome tšő afā, ni Obadia hū kome tšő afā.

7. Ni beni Obadia nyie gbe̱ le̱ no̱ le̱, na, Elia ke̱le̱ bakpe; ni beni eyole̱ le̱, eke̱ ehīe bu ši ni ekē̱: Ani bo, minuntšo̱ Elia, ne̱?

8. Ni ekē̱le̱ ake̱: Miń! Yakē̱ onuntšo̱ ake̱: Na, Elia ye̱ bie̱!

9. Ši ekē̱: Mē eša mife, hewo̱ ni odšieo̱ otšūlo̱ owo Ahab deń ní egbemi ne̱?

10. *Gbīīabo̱ ní Iehowa, o-Nyońmo̱ le̱, hīe kā ne̱, dšeń mań ko mań ko be̱ le̱, mańtše̱yeli ko mańtše̱yeli ko hū be̱ ní minuntšo̱ tšūko ni ayatao bo ye̱ mli; ni ké̱ ame̱kē̱ ake̱: Ebe̱ bie̱! le̱, ehāa nakai mańtše̱yeli le̱ lo nakai mań le̱ kāmoo̱ kitāi ake̱ ame̱nakoō. * 17, 12

11. Ni agbe̱ne̱ le̱, bo nońń okē̱o̱ ake̱: Yakē̱ onuntšo̱ ake̱: Na, Elia ye̱ bie̱!

12. Ni aaba mli ake̱ amrō pe̱ ni mašīo mate le̱, Iehowa Mumo̱ le̱ aabawóo ke̱-ate heni milee, ni ké̱ mite miyakē̱ Ahab, ni ebanaao le̱, ebagbemi; ši otšūlo̱ *šeo̱ Iehowa gbeyei ke̱-dše̱ migbekēbiiaši. * K. 3

13. Ani agbako minuntšo̱ noni mife, beni Izebel gbe Iehowa gbalo̱i le̱, bo̱ni mińō Iehowa gbalo̱i le̱ oha mitē te̱kploi amli nyońmai-enumo̱-enumo̱, ni mike̱ abolo ke̱ nu lè̱ame̱ le̱?

14. Ni agbe̱ne̱ okē̱o̱ ake̱: Yakē̱ onuntšo̱ ake̱: Na, Elia ye̱ bie̱, koni ebagbemi, be̱?

15. Ni Elia kē̱: *Gbīīabo̱ ní Iehowa Zebaot, mo hīe ni midamoo̱ le̱, hīe ki ne̱, befēbe ní fe le̱ mike̱ mihe batšōle̱ ńme̱ne̱! * 17, 1. 2 Mań. 3, 14

16. Ke̱ke̱ ni Obadia yiń ete ni eke̱ Ahab yakpe, ni egbale̱. Ni Ahab te ni eke̱ Elia yakpe.

17. Ni eba mli ake̱, beni Ahab bana Elia le̱, Ahab kē̱le̱ ake̱: *Bo Israel haolo̱ le̱, bo ne̱? * Amos 7, 10. Bo̱f. 16, 20.

18. Ni ehere no̱ ake̱: Mihaoko Israel, ši mоń bo ke̱ otše̱ we le̱ ni, ake̱ noni nyekwa Iehowa kitāi le̱, ni *oyanyie Baalim se̱ le̱! * 16, 31. 32.

19. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ tšū ní ayabua Israel fē nā abahāmi ye̱ Karmel gоń le̱ no̱, ke̱ Baal gbalo̱i ohai-edfe̱ ke̱ nyońmai-enumo̱ le̱, ke̱ *Ašera gbalo̱i ohai-edfe̱ le̱, mei ní yeo̱ nii ye̱ Izebel okplō he le̱. * 16, 33.

20. Ni Ahab tšū ate Israelbii le̱ fē ńō, ni ayabua gbalo̱i le̱ nā ke̱-bakpe ye̱ Karmel gоń le̱ no̱.

21. Ke̱ke̱ ni Elia tši be̱ńke̱ mań mū le̱ fē, ni ekē̱: Mē beyino̱ nońń nyedīdāa ye̱ sādši enyo̱ teń ke̱-yaši? Ke̱dši Iehowa dši Nyońmo̱ le̱, nyenyiea ese̱; ši ke̱dši Baal ni le̱, no le̱ nyenyiea ese̱! Ši mań le̱ hāāle̱ he tō komeflo. Ios. 24, 15. Mat. 6, 24.

22. Ke̱ke̱ ni Elia kē̱ mań le̱ ake̱: Mi mikometō dši Iehowa gbalo̱ ní efe̱, ši Baal gbalo̱i le̱ ayibo̱ dši hīī ohai-edfe̱ ke̱ nyońmai-enumo̱.

23. Nohewo̱ le̱ abahāwo̱ tšinahīī enyo̱, ni hā ní ame̱mō tšinanū le̱ ekome ame̱hā ame̱he, ni ame̱flo̱le̱ kukudši, ni ame̱ńō fie laii ano̱, ni ame̱kawo šiši la; ni mi hū masā tšinanū kome le̱, ni mike̱-ńmē laii ano̱, ni mi hū miwoń šiši la;

24. ni nyetšé̱a nyenyońmo̱ le̱ gbe̱i, ni mi hū matšé̱ Iehowa gbe̱i: ni aba mli ake̱ Nyońmo̱ moni ke̱ la aahere no̱ le̱, le̱ dši Nyońmo̱! Ni mań le̱ fē here no̱ ame̱kē̱: Edša nakai!

25. Ke̱ke̱ ni Elia kē̱ Baal gbalo̱i le̱ ake̱: Nyemōa tšinanū le̱ kome nyehāa

nye tšutšu nyesāa; edšakę nye
fā; koni nyetšé nyenyońmǫ lę
ıyekawoa šiši la.
kę ni amęmō tšinanū ní ahā
lę, ni amęsā, ni amętšé Baal
lšę lebilebi āhū kę-yaši fane
aal, heremǫwǫ nǫ! Ši gbē ko
ıerelǫ ko hū bę. Ni amętumǫ
fǫlešālatę ni amęfe lę.
eba mli akę fane mli lę, Elia
feo ni ekē: Nyeblǫa ní awaā,
yońmǫ dšilę! ekolę benę ēsusu
edše kpo, alo edom, alo ekolę
. koni ehle atšē!
ımęblǫ kę gbē wā, ni amęflǫflǫ
klai kę akplǫi, tamǫ bǫni dši
lę, kę-yaši lá bōi hō yę amęhe.
eba mli akę, beni efo mli yę
lę, *amęgbagbai kę-yaši †ni-
ešā be; ši gbē ko bę, ni nǫ-
ı bę, ni toibō hū bę.
* 1 Sam. 18, 10. † 4 Mose 28, 4. 5.
kę ni Elia kē mań mū lę fē
tšia nyebęńkęami! Ni mań lę
ńkęlę. Ni esā Iehowa afǫlešā-
kūmǫ lę.
Elia kǫlǫ *tęi nyońma kę enyǫ
, moni Iehowa wiemǫ lę ba eńō
srael aatšéo" lę, bii lę akutšei lę
ẹ nā; * 2 Mose 24, 4. † 1 Mose 32, 29.
ękę tęi lę mā afǫlešālatę yę Ie-
ı lę mli, ni etša bu ewo afǫle-
he, ni eda bǫni eenyē able *seai*

eto lai lę gbędšianǫ, ni eflǫ tši-
li kukudši ni eńō-fie laii lę anǫ,
kē: Nyeyęa nu gbéi obōbōi edfę
šā-afǫle lę kę lai lę nǫ! Ni
ıhāa atīaā ši enyǫ! Ni amęhā
yǫ. Ni esā ekē: Nyehāa atīaā
Ni amęhā etīa ši etē.
ę ni nu lę nyie afǫlešālatę lę
lęlę kę-kpe, ni ewo bu lę hū
bō.
eba mli akę niyenii-afǫlešā be
Elia, gbalǫ lę, tši eba ni ekē:
Abraham kę Isak kę Israel Nyo-
ıęnę hā ni aná ale akę bo dši
ıí yǫ Israel, ni akę midši otšū-
riemǫ lę nā mifeǫ nii nę fē yę!

37. Heremǫmi nǫ, Iehowa, heremǫmi
nǫ, koni nękę mań nę aná ale akę bo
Iehowa dši Nyońmǫ, ni akę bo nońń ohā
amętšui ekpale kę-ba ekoń!
38. Kękę ni Iehowa *la lę bayi ši, ni
ebašā šā-afǫle lę kę lai lę kę tęi lę kę
sū lę, ni nu lę ní yǫ bu lę mli lę tete
elęmǫ. * 3 Mose 9, 24.
39. Ni mań mū lę fē na, ni amękę amę-
hīeiań bumǫ ši, ni amękē: Iehowa lę, lę
dši Nyońmǫ! Iehowa lę, lę dši Nyońmǫ!
40. Ni Elia kēamę akę: *Nyemōmǫa
Baal gbalǫi lę; nyekahāa amęteń moko-
meflo mīdšoa foi! Ni amęmōmǫamę, ni
Elia ńōamę kę-kpleke ši kę-te Kišon fā
lę nā, ni eyagbeamę yę dšei.
* 5 Mose 13, 6. 2 Mań. 10, 25.
41. Ni Elia kē Ahab akę: Ya ní oya-
ye nii ni onu noko; edšakę nyońmǫnę-
mǫ babaō mīgbē kę-mība!
42. Kękę ni Ahab yiń ete ní eyaye
nii ni enu noko; ši Elia kwǫ kę-te
Karmel yiteń, ni eyakoto ši yę šikpoń,
ni eńō ehīe ehǫ enakutšei ateń; Iak. 5, 18.
43. ni ekē etšūlǫ lę akę: Agbęnę kwǫ
kę-ya ni oyakwę ńšǫńgbę! Ni ekwǫ kę-
te eyakwę, ni ekē: Nokonoko bę! Ni
ekē: Ya šii kpawo ekoń!
44. Ni eba mli akę noni dši ši kpawo
lę ebakē akę: Na, atatu bibiō ko tamǫ
gbomo nine mīte ši kę-mīdšę ńšǫń! Ni
ekē: Ya ní oyakē Ahab akę: Sāmǫ ofīli
ni okpleke ši, koni nyońmǫnęmǫ aka-
tšī onā!
45. Ni eba mli akę etšęę kękę ni ńwei
badī tū kę atatui kę kēyǫ, ni nyońmǫ
tue babaō; ni Ahab tá fīli mli ni eyiń
kę-te Iezreel.
46. Ni Iehowa nine ba Elia nǫ, ni
emīa, ni ehīe foi kę-nyie Ahab hīe āhū
kę-ba Iezreel tō.

Yītšo 19.

Ni Ahab bagba Izebel nibii fē ni Elia
efe lę kę *bǫni ekę klante gbe gbalǫi
lę fē lę. * 18, 40.
2. Kękę ni Izebel tšū bǫfo kę-te Elia
ńō ekē: Nyońmǫi lę afemi nękę kę nę-
kę, ké wǫ benę yinǫ ní mihāko osusu-
ma atšō tamǫ amęteń moko susuma fī!

3. Ni beni ena nakai lẹ, ete ši ni
eyiń ete, koni ehere esusuma yiwala, ni
eba Beeršeba ní dši Iuda nõ lẹ, ni eši
etšũlọ lẹ yẹ dšẹi.
4. Ši lẹdientšẹ lẹ enyie gbĩ kome dše-
namọ gbẹnyiemọ kẹ-te ńã lẹ nọ, ni eyatá
ši yẹ bäisã-tšo ko šiši, ētao ni egbo, ni
ekẽ: Agbẹnẹ efá! Iehowa, *ńõ misusu-
ma kẹ-ya, edšakẹ mi lẹ mihĩĩ fè mitšẹ-
mei lẹ! * Hiob 7, 16. Iona 4, 3. Fil. 1, 23.
5. Ni eho ekã bäisã-tšo ko šiši ni
ewọ; ni na, ńwei bọfo ko bata ehe ni
ekẽlẹ akẹ: Te ši ni oye nii!
6. Ni ekwẹ, ni na, kaka ni ašã kẹ
nu kẹ kpulu mã eyiteńgbẹ. Ni eye ni
enu, ni esã eho ekã ši ekoń.
7. Ni Iehowa bọfo lẹ sã ba ekoń no-
ni dši ši enyọ, ni eta ehe ni ekẽ: Te
ši ni oye nii; edšakẹ gbẹ lẹ dšekẹ tšõ
hão!
8. Ni ete ši, ni eye ni eńu, ni nakai
niyenii lẹ mli hewalẹ nã lẹ enyie fane-
fane kẹ nyõńnyõń *gbĩĩ nyońmai-edfẹ
sọńń kẹ-te Nyońmọ goń Horeb lẹ he.
* 2 Mose 24, 18.
9. Ni ebašẹ tẹkplo ko he yẹ dšẹi, ni
eto ši. Ni na, Iehowa wiemọ ba eńõ, ni
ekẽlẹ akẹ: Meni ofeọ yẹ biẹ, Elia?
10. Ni ekẽ: *Miye Iehowa, Zebaot Nyo-
ńmọ lẹ, he awuńã; edšakẹ Israelbii lẹ
ekwa okpãńmọ lẹ, ni amẹwule ofọlešã-
latẹi lẹ, ni amẹgbe ogbalọi lẹ hũ kẹ
klante; ni †mikometõ pẹ efẹ, ni amẹ-
mĩtao misusuma hĩe amẹkpãtã.
* Ies. 49, 4. Rom. 11, 3. † 18, 22.
11. Ni ekẽ: Dše kpo ni oyadamọ goń
lẹ nọ yẹ Iehowa hĩe! Ni na, Iehowa
*baho, ni ahum ní nã wa gbla gõdši lẹ
ni edfãra tẹsãi lẹ kẹ-nyie Iehowa hĩe;
ši Iehowa bẹ ahum lẹ mli. Ni ahum lẹ
sẹ lẹ šikpoń hoso; ši Iehowa bẹ šikpoń-
hosomọ lẹ mli. * 2 Mose 33, 22.
12. Ni šikpońhosomọ lẹ sẹ lẹ la ba;
ši Iehowa bẹ la lẹ mli. Ni la lẹ sẹ lẹ
kõyọ ní tfaã *nyãrãkẽ gbẽmọ ba.
* 2 Mose 34, 6.
13. Ni eba mli akẹ, beni Elia nu lẹ,
eńõ ehĩe ehọ etade yũ lẹ mli, ni edše
kpo ni eyadamọ tẹkplo lẹ nã. Ni na,
gbẽ ko ba eńõ akẹ: Meni ofeọ yẹ biẹ,
Elia?

14. Ni ekẽ: *Miye Iehowa, Zebaot Nyo-
ńmọ lẹ, he awuńã; edšakẹ Israelbii lẹ
ekwa okpãńmọ lẹ, ni amẹwule ofọlešã-
latẹi lẹ, ni amẹgbe ogbalọi lẹ kẹ klante;
ni mikometõ pẹ efẹ, ni amẹmĩtao misusu-
ma hĩe amẹkpãtã. * K. 10. Lal. 69, 10.
15. Ni Iehowa kẽlẹ akẹ: Kũ osẹ ni
oyayi ogbẹ lẹ nọ kẹ-ya Damasko ńã lẹ
nọ; ni kẹ́ ošẹ dšẹi lẹ, fọ *Hazael mũ
owolẹ Aram nọ mańtšẹ; * 2 Mań. 8, 13. 15.
16. ni *Iehu, Nimši bi lẹ, hũ ofọlẹ
mũ ní eye Israel nọ mańtšẹ; ní †Eliša,
Šafat bi lẹ ní dšẹ Abel-Mehola lẹ, ofọlẹ
mũ owolẹ gbalọ yẹ onãdšiań.
* 2 Mań. 9, 2. 3. † 1 Mań. 19, 19.
17. Ni aaba mli akẹ moni aadše Hazael
klante nã lẹ, Iehu aagbelẹ, ni moni aadše
Iehu klante nã lẹ, Eliša aagbelẹ.
18. Ši kẽlẹ *mafẹ mei akpei-kpa-
wo yẹ Israel: nakutšei fẽ ní kũla-
ko ši hãko Baal, kẹ nãbu-fẽ-nãbu
ní fọko enã! * Rom. 11, 4.
19. Kẹkẹ ni edše dšẹi ni eyanina Eli-
ša, Šafat bi lẹ, ni ēhũ ni tšinai ntatai
nyońma kẹ enyọ nyie ehĩe, ni lẹdientšẹ
ekẹ noni dši nyońma kẹ enyọ lẹ nyie;
ni beni Elia họọ ehe lẹ, ešẹ etade yũ
lẹ efõ enọ.
20. Ni eši tšinai lẹ, ni eša foi kẹ-nyie
Elia sẹ, ni ekẽ: *Hã ní mayafọ mitšẹ
kẹ minye nã, dãni mabanyie osẹ! Ni
ekẽlẹ akẹ: Kũ osẹ ní oya, ši ohĩe ahi
noni mifeo lẹ nọ! * Luk. 9, 61.
21. Ni ekũ esẹ, ni eyamõmọ tšinai ntà
lẹ ni egbeamẹ, ni eńõ tšinai lẹ ahenii
lẹ ekẹ-hõ amẹlõ lẹ, ni eńõ-hã mań lẹ ni
amẹye. Kẹkẹ ni ete ši ni eyanyie Elia
sẹ, ni esúmọlẹ.

Yĩtšo 20.

Ni Aram mańtšẹ Ben-Hadad bua eta
lẹ fẽ nã kẹ-kpe, ni mańtšẹmei nyońmai-
etẽ kẹ enyọ fata ehe, kẹ okpọńọi kẹ fi-
lii; ni efã kẹ-ba, ni ebabọ nsra ewo
Samaria he, ni ekẹlẹ wu.
2. Ni etšũ bọfoi kẹ-ba Ahab, Israel
mańtšẹ lẹ, ńõ yẹ mã [illegible],
3. ni abakẽlẹ akẹ: [illegible]ọni Ben-Hadad
kẽ nẹ: Odfiẹtẹi kẹ ošika lẹ minõ ni, ni
ońãmei kẹ obii kpakpai lẹ hũ minõ ni!

i Israel mańtše lę here nǫ ni ekē:
i tamǫ bǫni okē lę, minuntšǫ mań-
ō dšimi kę nofēno ní miyǫ!
i bǫfoi lę kū amęsę kę-ba ekoń
bakē: Bǫni Ben-Hadad kē nę:
mitšū aba ońō akę: Okę odſię-
ošika lę kę ońāmei kę obii lę

ıwǫ lę wó aafe benę yinǫ le mi-
aitšūdši kę-ba ońō, ni amębakpa
kę otšūdši lę awei lę, ni aaba
e nofēno ní sa ohle lę amealō
amędē kę-ba!
ękę ni Israel mańtše lę tšé ši-
nǫ onukpai lę fē ni ekē: *Nye-
ni nyeana akę sane fōń gbomo
nę! Edšakę etšū kę-ba mińō ye
i kę mibii kę midſiętei kę miši-
'ǫ, ni mikāmāāle. *2 Mań. 5, 7.
ękę ni onukpai lę fē kę mań mū
ēle akę: Kābo toi ni kākplē hū!
i ekē Ben-Hadad bǫfoi lę akę:
ēa minuntšǫ mańtšę akę: Nibii
tšū otšūlǫ ńō ye hewǫ tšutšu lę,
ši enę lę minyēń mafe! Ni bǫfoi
amęte ni amęyakēlę.
i Ben-Hadad sā tšū aba eńō aba-
'ońmǫi lę afemi nękę kę nękę, kę-
aaria mlu lę šę ta ni kęmi nyie
ıi obōbō fī!
i Israel mańtše lę here nǫ ni ekē:
ēale akę: Moni mlaā ni eyawu
akafā tamǫ moni edšie tawūnii

i eba mli akę, beni Ben-Hadad
tšęmei lę fè nuǫ dā ye asesei le
i enu nękę wiemǫ nę, ekē etšū-
akę: Nyegbáa! Ni amęgbá amę-
a lę he.
i na, gbalǫ ko ba Ahab, Israel
lę, ńō ni ebakē: Bǫni Iehowa
Nto ona nękę asafo kpekpem-
m nę fē? Na, mibatuamę mawo
ımęnę, koni oná ole akę midši
!
i Ahab kę: Namo nine nǫ ba-
i ekē: Bǫni Iehowa kē nę: Aku-
šęmei lę ablahīī lę anine nǫ ba-
Ni ekē: Namo atše ta lę? Ni
o!

15. Kękę ni ekane akutšei atšęmei lę
ablahīī lę, ni amęyi fe ohai-enyǫ kę nyo-
ńmai-etē kę enyǫ. Ni amęsę lę ekane
mań lę fē ní dši Israelbii lę fē, ni amę-
yi fe akpei-kpawo.
16. Ni amęfā fane. Ši Ben-Hadad enu
dā etǫ yę asesei lę amli, lę kę mańtšę-
mei nyońmai-etē kę enyǫ lę ní buaālę lę.
17. Ni akutšei atšęmei lę ablahīī lę
tšutšu fā. Ni Ben-Hadad tšū, ni aba-
gbalę akę: Hīī komei dšę Samaria mība!
18. Ni ekē: Ké hedšǫlę hewǫ amębaā
dšio, ta hewǫ amębaā dšio, nyemōmǫa-
amę hlekāloi!
19. Ši beni akutšei atšęmei lę ablahīī
lę kę ta lę ní nyie amęsę lę dše kpo
kę-dšę mā leń lę,
20. amęteń mofēmo gbe moni ekę-kpe;
ni Arambii lę dšo foi, ni Israel tiu-
amę. Ni Ben-Hadad, Aram mańtšę lę, kę
okpǫńǫiatšęmei lę trá okpǫńǫi anǫ kę-
dšo foi.
21. Ni Israel mańtše lę dše kpo, ni
ekpātā okpǫńǫi kę ſīlii lę ahle; ni egbe
Arambii lę butū.
22. Ni *gbalǫ lę ba Israel mańtšę lę
ńō ni ebakēlę akę: Ya ni oyasā ohe
oto, ni odſēń he ni okwę noni oofe;
edšakę wóse afi benę mli lę Aram mań-
tšę lę bafā abatuao. *K. 13.
23. Ši Aram mańtšę lę tšūdši lę kēlę
akę: Amęnyońmǫi lę gōdšiań nyońmǫi
ni, nohewǫ ni amęnine tšō wǫnǫ lę; ši
hā wǫkęamę awu yę ńā kplenē nǫ, akę
*wǫnine tšōń amęnǫ lo! *K. 28.
24. Ši bǫni ofe nę: Kpa mańtšęmei
ateń mofēmo kę-dšę egbęhe, ni ońō asa-
foiatšęmei oto amęnādšiań;
25. ni obua ta ko nā ohā ohe tamǫ
ota ní hle kpātā lę, okpǫńǫi nakai bǫ
kę ſīlii hū nakai bǫ, ní wǫkęamę awu
ye ńā kplenē nǫ, akę wǫnine tšōń amę-
nǫ lo! Ni ebo amęgbē toi ni efe nakai.
26. Ni eba mli akę, beni šę afi nākplǫ
lę, Ben-Hadad bua Arambii lę aná, ni
efā kę-ba Afek, koni ekę Israel abawu.
27. Ni abua Israelbii lę hū nā, ni amę-
tao niyenii amęhle amędeń, ni amęfā ni
amękęamę yakpe. Ni Israelbii lę yabǫ
nsra yę amęńęlenǫ tamǫ abotia kui bi-

bii enyo̱; ši Arambii le̱ eyi šikpoṅ le̱ no̱ to̱.

28. Ni *Nyoṅmo̱ gbomo le̱ ba ni ebakē̱ Israel maṅtše̱ le̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱ noni Arambii le̱ kē̱ ake̱: Gõdšiaṅ Nyoṅmo̱ dši Iehowa ni edšee dšõ̱iaṅ Nyoṅmo̱ hewo̱ le̱, mibatu ne̱ke̱ asafo kpekpemkpekpem ne̱ fĕ mawo odeṅ, koni nyená nyele ake̱ midši Iehowa! *K.22.

29. Ni ame̱bo̱bõ̱ nsrai gbĩĩ kpawo mene̱mei ye̱ mene̱mei aṅe̱le̱no̱. Ni eba mli ake̱ gbĩ ni dši gbĩ kpawo le̱ no̱ le̱ ake̱ ta le̱ yakũa nā, ni Israelbii le̱ gbe Arambii le̱ ateṅ nanenonyielo̱i akpei-oha gbĩ kome dšenamo̱.

30. Ni mei ní efe̱ le̱ dšo foi ke̱-te Afek mã le̱ṅ tõ; ni gbogbo le̱ wule fie hĩĩ ní efe̱ le̱ ateṅ mei akpei-nyoṅmai-enyo̱-ke̱kpawo no̱. Ni Ben-Hadad dšo foi, ni eba mã le̱ṅ, edšeo̱ pia mli ke̱-yaä pia mli.

31. Ni etšũdši le̱ kē̱le̱ ake̱: Na, wo̱nu ake̱ Israel we le̱ maṅtše̱mei le̱ maṅtše̱mei mo̱bo̱nalo̱i dšiame̱; hã ni wo̱ke̱ kpekpei aṅmõlõ wo̱he̱i, ni wo̱ṅõ̱ tãṅkpẽi hũ wo̱fĩmo̱ wo̱yitšei, ni wo̱dše kpo ke̱-ya Israel maṅtše̱ le̱ ṅõ; ekole̱ eehere oyiwala.

32. Ke̱ke̱ ni ame̱ke̱ kpekpei ṅmõlõ ame̱he̱i, ni ame̱ke̱ tãṅkpẽi hũ fĩmo̱ ame̱yitšei, ni ame̱ba Israel maṅtše̱ le̱ ṅõ, ni ame̱bakē̱: Otšũlo̱ Ben-Hadad kē̱: Mĩkpao fai, hã miyi aná wala! Ni ekē̱: Ani ehĩe kã lolo? Minyemi dšile̱!

33. Ši hĩĩ le̱ eká ame̱toi ame̱mĩbo enã toi ni ame̱he fe oyá ni ame̱so̱o ame̱kē̱: Onyemi dši Ben-Hadad! Ni ekē̱: Nyeyaṅõale̱ ke̱-baä! Ke̱ke̱ ni Ben-Hadad dše kpo ba eṅõ Ni ehã ekwo̱ fĩli le̱ ke̱ba eṅõ.

34. Ni Ben-Hadad kē̱le̱ ake̱: Mãdši le̱ ni mitše̱ šõ ye̱ otše̱ deṅ le̱, madãi mahã ekoṅ; ni ofe blohũi hũ ye̱ Damasko ohã ohe, tamo̱ bo̱ni mitše̱ fe ye̱ Samaria le̱. Ni [Ahab kē̱:] ni mi hũ madamo̱ ne̱ke̱ kpãṅmo̱ ne̱ no̱ maṅmẽ ohe! Ke̱ke̱ ni eke̱le̱ kpãṅ ni edšiele̱ gbe̱ ete.

35. Ni nũ ko ní dši gbalo̱i abii le̱ ateṅ moko kē̱ enanyo ko ye̱ Iehowa wiemo̱ le̱ nã ake̱: Ofai ne̱, tfami nõ! Ni nũ le̱ ekplẽẽ ní etfale̱ nõ le̱.

36. Ke̱ke̱ ni ekē̱le̱ ake̱: Ake̱-ní oboo Iehowa gbẽ toi hewo̱ le̱, na, amrõ pe̱ ní oodše miṅõ oya, *dšata aagbeo! Ni beni edše eṅõ eyaä le̱, dšata ko yaninale̱ ni egbele̱. *13, 24.

37. Ke̱ke̱ ni ena nũ kroko ni ekē̱le̱ ake̱: Ofai ne̱, tfami nõ! Ni nũ le̱ tfale̱ nõ, ni epilale̱.

38. Ke̱ke̱ ni gbalo̱ le̱ yiṅ ete, ni eyadamo̱ gbe̱ le̱ no̱ ẽmẽ maṅtše̱ le̱, ni eke̱ eyitšofĩnõ le̱ fĩ ehĩese̱ eke̱-tšake ehe.

39. Ni beni maṅtše̱ le̱ hoo̱ le̱, ebo etšé maṅtše̱ le̱ ni ekē̱: Otšũlo̱ te ta le̱ṅ, ni na, nũ ko gbá ni eke̱ moko bahãmi šitõ ni ekē̱: Ṅõ ne̱ke̱ nũ ne̱ oto; ke̱dši aleenõ ni elãdše le̱, no le̱ aṅõ *osusuma ato esusuma nãdšiaṅ, lo ke̱-dšee nakai le̱, aaheo dfie̱te̱i talenta kome! *2 Maṅ.10,24.

40. Ši beni otšũlo̱ hĩe edo̱ ni ehoo̱ bie̱ ni ehoo̱ bie̱ le̱, ete. Ke̱ke̱ ni Israel maṅtše̱ le̱ kē̱le̱ ake̱: Okodšomo̱ noṅṅ dši no; bodientše̱ obu atẽṅ!

41. Ke̱ke̱ ni ehe fe oyá ni edšie yitšofĩnõ le̱ ye̱ ehĩese̱, ni Israel maṅtše̱ le̱ yole̱ ake̱ gbalo̱i le̱ eko ni.

42. Ni ekē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱-ni oṅmẽ moni midšõ̱ eno̱ mihã ni afele̱ musu le̱ he hewo̱ le̱, aaṅõ osusuma ato esusuma nãdšiaṅ, ke̱ omaṅ le̱ hũ ye̱ emaṅ le̱ nãdšiaṅ.

43. Ke̱ke̱ ni Israel maṅtše̱ le̱ yiṅ ete ewe le̱ ni efe gblĩnĩ ni emli ewo la, ni eba Samaria.

Yitšo 21.

Ni eba mli ye̱ ne̱ke̱ sãdši ne̱ ase̱ ake̱ Nabot, Iezreelnyo le̱, ye̱ weintrom ko ye̱ Iezreel, ni eye̱ Ahab, Samaria maṅtše̱ le̱, mõ le̱ mase̱i kpãkpa.

2. Ni Ahab kē̱ Nabot ake̱: Ṅõ oweintrom le̱ ohãmi ní maṅõ-fe fiei abõ̱, edšake̱ ebe̱ṅke̱ miwe ne̱; ni mike̱ weintrom ko ní hĩ fè no aatoö nãdšiaṅ, alo ke̱dši õsumo̱ le̱, mahão šika bo̱ni dši enã.

3. Ši Nabot kē̱ Ahab ake̱: Iehowa akahã ene̱ mĩgbalemi fõṅfõ ake̱ maṅõ mitše̱mei agbošinii le̱ mahão!

4. Ke̱ke̱ ni Ahab te ewe le̱ ni efe gblĩnĩ ni emli ewo la ye̱ wiemo̱ ní Nabot, Iezreelnyo le̱, wie le̱ hewo̱, edšake̱

ẹ mitšẹmei agbošinii lẹ hãão!
:ã esã nọ, ni etšő ehle eto afã,
niyeli.
:ñã Izebel ba eñõ ni ebakẽlẹ
ẹwọ ni ofe gblĩnĩ nẹkẹ ni oyee

kẽlẹ akẹ: Edšakẹ mikẹ Nabot,
lẹ, wie ni mikẽlẹ akẹ: Ňõ
lẹ ohãmi ni mahão šika, alo
mọ lẹ, mikẹ weintrom kroko
šiañ; ni ekẽ: Mikẹ miwein-
ãão!
ẹ ni eñã Izebel kẽlẹ akẹ: Aso
ọ Israel mañtšẹyeli lẹ nọ nẹ?
oye nii ni oná tšuidšũrõ; ši
ẹ Nabot, Iezreelnyo lẹ, wein-
ahão!
ẹ ni eñmã wodši yẹ Ahab gbei
ẹñõ ewolonãsọomọnõ lẹ esọo
eñõ wodši lẹ emãdše onukpai
i ni yọ emã leñ, ní kẹ Nabot

eñmã yẹ wodši lẹ amli akẹ:
i ahia ñmã, ni nyehãa Nabot
lẹ ayitšo;
nyehãa hĩi yakagbomei enyọ
ısẹi, ni amẹye odase amẹšilẹ
ımọ Nyoñmọ kẹ mañtšẹ lẹ! Ni
ẹ kẹ-dšea kpo, ni nyeyatfialẹ
ıo! * Hiob 1, 5. 2 Mose 22, 28.
ẹ ni emã leñ bii ni dši onu-
abladei ní yọ emã leñ lẹ fe
el ñmãamẹ lẹ, bọni añmã yẹ
ekẹ-mãdšeamẹ lẹ amli lẹ:
ẹšiẹ akẹ ahĩ ñmã, ni amẹhã
:á mei lẹ ayitšo.
ĩi yakagbomei enyọ ba ni amẹ-
sẹi, ni hĩi yakagbomei lẹ ye
ẹši lẹ Nabot lẹ yẹ mañ lẹ hie
abot lomọ Nyoñmọ kẹ mañtšẹ
ẹ ni amẹkplalẹ kẹ-dšẹ mã leñ,
fialẹ tẹi ni egbo.
ımẹtšũ ayakẽ Izebel akẹ: Atfia
ni egbo.
ba mli akẹ, beni Izebel nu akẹ
ot tẹi ni egbo lẹ, Izebel kẽ
: Te ši ni oyañõ Nabot, Iez-
ẹ, weintrom lẹ ni ekplẽẽ akẹ
ni ohe kẹ šika lẹ; edšakẹ Na-
ãã doñň, ši egbo!

16. Ni beni Ahab nu akẹ Nabot egbo
lẹ, Ahab te ši, koni ekpleke ši kẹ-ya
Nabot, Iezreelnyo lẹ, weintrom lẹ mli
ní eyañõ.
17. Kẹkẹ ni Iehowa wiemọ ba Elia,
Tišbinyo lẹ, ñõ akẹ:
18. Te ši ni okpleke ši okẹ Ahab,
Israel mañtšẹ lẹ ní yọ Samaria lẹ, aya-
kpe; na, eyẹ Nabot weintrom lẹ mli
heni ekpleke ši kẹ-te ní eyañõ lẹ.
19. Ni okẽlẹ akẹ: Bọni Iehowa kẽ nẹ:
Ei! ogbe ni osã õñõ ni okẹ-fe onõ, bẹ?
Ni asañ kẽmọlẹ akẹ: Bọni Iehowa kẽ
nẹ: Hégbẹ ní gbẽí lẹmọ Nabot lá yẹ lẹ,
* dšẹi noñň gbẽí aalẹmọ bo hũ olá yẹ! * 22, 38.
20. Ni Ahab kẽ Elia akẹ: Mõ obamõ-
mi nẹ, mihenyẹlọ? Ši ehere nọ akẹ: Mi-
mõo; edšakẹ ohõ ohe ohã efõñfemọ yẹ
Iehowa hie!
21. Na, mahã efõñ aba onọ, ni mabẽo
mafie, ni maplenẽ * Ahab mei lẹ ateñ
nũ-fẽ-nũ kẹ moni añá eyi kẹ moni ašĩlẹ
yẹ Israel; * 2 Mañ. 9, 7. 8.
22. ni mafe owe lẹ tamọ Ierobeam,
Nebat bi lẹ, we lẹ kẹ Baeša, Ahia bi
lẹ, we lẹ, yẹ mimlila ní owo kẹ eša ni
ohã Israel fe lẹ hewọ! 15, 29; 16, 11. 12.
23. Ni Izebel hũ Iehowa kẽ yẹ ehe
akẹ: * Gbẽi aaye Izebel yẹ Iezreel gbo-
gbo lẹ he. * 2 Mañ 9, 33—36.
24. Ké Ahab moko * gbo yẹ mañ lẹ,
gbẽi aayelẹ, ni ké emoko gbo yẹ ñãnọ
lẹ, ñwei lofõdši aayelẹ! * 14, 11.
25. Ši mokomoko bẹ ni hõ ehe ehã
efõñfemọ yẹ Iehowa hie tamọ Ahab, edša-
kẹ eñã Izebel tširẹ eyi sẹ.
26. Ni efe nihĩnii po ní ehĩi kẹ wọdši
asẹ ni enyie, tamọ bọni Amorbii ní Ieho-
wa fie yẹ Israelbii lẹ ahie lẹ fe lẹ pẹpẽpẹ.
27. Ši eba mli akẹ, beni Ahab nu nẹ-
kẹ wiemọi nẹ, egbla etadei ni ebu kpe-
kpe, ni ehĩ ñmã, ni ekẹ kpekpe lẹ wọ, ni
ké enyie lẹ, enyieọ kpõkpõ.
28. Ni Iehowa wiemọ ba Elia, Tišbi-
nyo lẹ, ñõ akẹ:
29. Ani ona bọni Ahab baã ehe ši yẹ
mihie nẹ? Nohewọ lẹ akẹ-ni ebaã ehe
ši yẹ mihie hewọ lẹ, mihãñ efõñ lẹ aaba
yẹ eyinọ nẹ; ši * ebi lẹ yinọ moñ mahã
efõñ lẹ aba ewe lẹ nọ yẹ. * 2 Mañ. 9, 22 26.

Yitšo 22.

Ni amẹhĩ ši afii etẽ ní ta ko baa Aram kẹ Israel teń.

(22, 2—35. Kwẹ 2 Kron. 18, 2—34.)

2. Ni afi ní dši etẽ lẹ nọ lẹ eba mli akẹ *Iehošafat, Iuda mańtšẹ lẹ, yiń kẹte Israel mańtšẹ lẹ ńõ. *K. 41.

3. Ni Israel mańtšẹ lẹ kẽ etšũdši lẹ akẹ: Ani nyelee akẹ *Ramot-Gilead lẹ wọnõń? ni wọtrá ši dińń, ni wọšõõ yẹ Aram mańtšẹ lẹ deń nẹ? *Ios. 21, 38.

4. Ni esã ekẽ Iehošafat akẹ: Ani okẹmi aate Ramot-Gilead ayawu lo? Ni Iehošafat kẽ Israel mańtšẹ lẹ akẹ: *Mi nońń dši bo, mimań lẹ nońń dši omań lẹ, ni mikpọńọi lẹ nońń dši okpọńọi lẹ! *2 Mań. 3, 7. 2 Kron. 19, 2.

5. Ši Iehošafat kẽ Israel mańtšẹ lẹ akẹ: Ofai nẹ, yabi Iehowa dãńgbẽ ńmẹnẹ!

6. Kẹkẹ ni Israel mańtšẹ lẹ bua gbalọi lẹ anã kẹ-kpe, amẹyi aafe hĩĩ ohaiedſẹ, ni ekẽamẹ akẹ: Ani miya miyatua Ramot-Gilead ní mikẹlẹ awu, alo mikaya? Ni amẹkẽ: Ya, ši Nuntšọ lẹ aadšielẹ awo mańtšẹ deń.

7. Ši Iehošafat kẽ: Ani Iehowa gbalọ ko bẹ biẹ nẹ dońń, ni wọọyabi nii yẹ eńõ? 2 Mań. 3, 11.

8. Ni Israel mańtšẹ lẹ kẽ Iehošafat akẹ: Mokome yẹ, ní kũlẹ wọọyabi Iehowa dãńgbẽ yẹ eńõ, lẹ dši Mikaia, Imla bi lẹ, ši misumọọ esane, edšakẹ egbaa ekpakpa ko yẹ mihe, akẹ dša efõń. Ši Iehošafat kẽ: Mańtšẹ akakẽ nakai!

9. Kẹkẹ ni Israel mańtšẹ lẹ tšẽ piafonyo ko ni ekẽ: Hã Mikaia, Imla bi lẹ, ašẹ biẹ mrãmrã!

10. Ni Israel mańtšẹ lẹ kẹ Iehošafat, Iuda mańtšẹ lẹ, trá amẹmańtšẹšẽii anọ, ni amẹwowõ amẹtadei, yẹ he ko kpatã ko ni yọ Samaria agbó lẹ nã lẹ; ni gbalọi lẹ fẽ mĩgbagbai yẹ amẹhĩe.

11. Ni Zedekia, Kenaana bi lẹ, fe dade aklontoi ehã ehe, ni ekẽ: Bọni Iehowa kẽ nẹ: Enẹmei okẹ-bašimọ Arambii lẹ kẹ-yaši beyinọ ní oogbeamẹ atã!

12. Ni gbalọi lẹ fẽ gba nakai amẹkẽ: Ya Ramot-Gilead, ni oyaye omanye; ši Iehowa batulẹ awo mańtšẹ deń!

13. Ni bọfo lẹ ní te Mikaia tšẽmọ lẹ, kẽlẹ akẹ: Na, gbalọi lẹ fẽ kẹ nãbu kome egba gbalẹ kpakpa ehã mańtšẹ lẹ; nohewọ lẹ hã owiemọi lẹ atamọ amẹteń mokome nõ, ni owie ekpakpa!

14. Ši Mikaia kẽ: Gbĩĩabọ ni Iehowa hĩe kã nẹ, noni Iehowa aakẽmi lẹ, no mawie!

15. Kẹkẹ ni eba mańtšẹ lẹ ńõ. Ni mańtšẹ lẹ kẽlẹ akẹ: Mikaia, ani wọya Ramot-Gilead wọyawu, alo wọkaya? Ni ekẽlẹ akẹ: Ya ni oyaye omanye, ši Iehowa aadšielẹ awo mańtšẹ deń!

16. Ni mańtšẹ lẹ kẽlẹ akẹ: Šii enyie po makão kitã akẹ okagbami sane ko sane ko, akẹ dša anọkwale kẹkẹ yẹ Iehowa gbẹi amli?

17. Ni ekẽ: Mina Israel fẽ ní amẹgbẹ amẹſã yã yẹ gõdši lẹ anọ tamọ tõi ni bẹ kwẹlọ. Ni Iehowa kẽ: Menẹmei bẹ nuntšọ; hã amẹkũ amẹsẹ ni amẹteń mofẽmo aya ewe yẹ hedšọlẹ mli!

18. Kẹkẹ ni Israel mańtšẹ lẹ kẽ Iehošafat akẹ: Ani *mikẽẽo akẹ egbań ekpakpa ko yẹ mihe, akẹ dša efõń? *K. 8.

19. Ni ekẽ: Nohewọ lẹ bo Iehowa wiemọ lẹ toi! Mina Iehowa tá ešẽi lẹ nọ, ni ńwei ta lẹ fẽ damọ emasẹi yẹ eninedšũrõ kẹ ebẹku. Kpods. 5, 11.

20. Ni Iehowa kẽ: Namo aayalaka Ahab, koni eya ni eyanyõ yẹ Ramot-Gilead? Ni moko mĩkẽ nẹkẹ, moko hũ mĩkẽ nẹkẹ.

21. Ni *mumọ lẹ dše kpo ba ni ebadamọ Iehowa hĩe ni ekẽ: Mi mayalakalẹ. Ni Iehowa kẽlẹ akẹ: Kẹ meni? *Ies. 18, 14.

22. Ni ekẽ: Madše kpo mate, ni mayatšõ *amale mumọ yẹ egbalọi lẹ fẽ nã. Ni ekẽ: Oolakalẹ, ni onine aašẹ enọ hũ; ya ni oyafe nakai! *Ioh. 8, 44. Kpods. 18, 14.

23. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, na, Iehowa eńẽ amale mumọ ewo ogbalọi nẹ fẽ nã, ši Iehowa ewie efõń yẹ ohe!

24. Kẹkẹ ni Zedekia, Kenaana bi lẹ, tši ba ni ebagbá Mikaia hĩe mã ni ekẽ: Nẽgbẹ Iehowa Mumọ lẹ tšõ dše minọ ni ekẹo bawie?

Ši Mikaia kẽ: Na, bodientšę oba-
; nakai gbĩ lę no, beni oodšę pia
e-ya pia mli ní oyatẽ ohe lę!
Kęke ni Israel mańtšę lę kẽ:
Mikaia ni okęlę akũ sę ayahã
, mã lęń onukpa lę, kę Ioaš, mań-
i lę.
ni oyakẽ akę: Boni mańtšę lę kẽ
Iyeńõa monę nyewoa tšũń, ni nye-
nanehũlũ abolo kę amanehũlũ nu
kę-yaši beyino ní mate mayaye oma-
ii maba.
Ni Mikaia kẽ: Kędši ote oyaye
ye oba fĩ, bẽlę dšee Iehowa tšõ
wie lę! Ni esã ekẽ: Nyeboa toi,
ãdši lę fẽ!
Kęke ni Israel mańtšę lę kę Ieho-
Iuda mańtšę lę, fã kę-te Ramot-
d.
Ni Israel mańtšę lę kẽ Iehošafat
Mibatšake mihe ni maya ta lę nã;
lę wo otadei lę. Ni Israel mań-
; tšake ehe ni ete ta lę nã.
Ši Aram mańtšę lę ewo efĩlii lę
ısafoiatšęmei nyońmai-etẽ kę enyo
itã akę: Nyekę mo bibiõ alo mo
ko akawua, akę dša Israel mań-
; kęke!
Ni eba mli akę, beni fĩlii lę ano
atšęmei lę na Iehošafat lę, amękẽ:
, Israel mańtšę lę pi nę! ni amę-
tę-ba ní amękęlę abawu; ni Ieho-
bo.
Ni eba mli akę, beni fĩlii lę ano
iatšęmei lę na akę dšee Israel mań-
; ni lę, amękpale ye ese.
Ši nũ ko gbla egãi ni elee be,
šẽ Israel mańtšę lę ye šišigbe
lę kę ńweigbę dama lę kpẽhe
Ni ekẽ efĩli kudolo lę akę: *Tšõ
ni okęmi adšę ta lę nã, ši mi-
*2 Kron. 35, 23.
Ni ta lę mli wa nakai gbĩ lę; ni
mańtšę lę mli kę-damo ši yę fĩli
ę Arambii lę ahĩe, ni egbo gbękę
ni lá tšere ye pilamo lę mli fie
ę mli.
Ni hũlũ šinyõ mli lę ašię ye nsra
ẽ akę: Mofẽmo aya emań, ni mo-
aya ešikpoń no!

37. Ni mańtšę lę gbo ni akęlę ba Sa-
maria; ni afũ mańtšę lę yę Samaria.
38. Ni ameyafo fĩli lę he yę Samaria
kpãkpo lę mli; ni gbẽi *balęmo elá lę.
(ni adfamańi lę yadšu amęhe ye mli,) ye
Iehowa wiemo ní ewie lę nã.
* 21, 19. 2 Mań. 9, 26.
39. Agbęnę Ahab he sãdši ní efę kę
nibii fẽ ní efe kę fuowu-tšũ ní emã
kę mãdši fẽ ní eto lę, ani ańmãko ye
Israel mańtšęmei ayinosãdši awolo lę
mli?
40. Kęke ni Ahab kę etšęmei lę yawo;
ni ebi Ahazia baye mańtšę ye ese. K. 52.
(22, 41—51. Kwę 2 Kron. 20, 31—21, 1.)
41. Ni Iehošafat, Asa bi lę, baye Iuda
no mańtšę ye Israel mańtšę Ahab yino
afi ní dši edfę lę mli. 15, 24.
42. Iehošafat eye afii nyońmai-etẽ kę
enumo, beni ebabõi mańtšęyeli lę, ni eye
mańtšę afii nyońmai-enyo kę enumo ye
Ierusalem. Ni enye gbęi dši Azuba, Šilhi
biyõ lę.
43. Ni enyie etšę Asa gbę lę fẽ no.
edšee no kę-tšõõ afã, ni efe noni dša
ye Iehowa hĩe.
44. Kẽlę hei grońńi lę adšiee; ši mań
lę mĩšã afolei kę tšofãi-kę-ńmai ye hei
grońńi lę lolo. 15, 14 2 Mań. 12, 4.
45. Ni Iehošafat kę Israel mańtšę lę
hĩ ši ye hedšolę mli.
46. Agbęnę Iehošafat he sãdši ní efę
lę kę ekã ni efe kę boni etšõ ewuwũ
tai lę, ani ańmãko ye Iuda mańtšęmei
lę ayinosãdši awolo lę mli? 2 Kron 17—20
47. Ni mei ní kę amęhe ehã adfamańbõ
ní fę ní aši ye etšę Asa yino lę, efie-
amę kę-dšę šikpoń lę no. 15, 12.
48. Ni mańtšę ko be Edom, amralo ko
yeo mańtšę nãdšiań.
49. Ni Iehošafat fe Taršiš lędši, koni
akę-ya *Ofir ayańõ šika kę-ba; ši akę-
yaa, edšake lędši lę dfãra ye Ezion-
Geber. *9, 26.
50. Nakai be lę mli lę Ahazia, Ahab
bi lę, kẽ Iehošafat akę: Hã ni mitšũdši
lę kę otšũdši lę anyie lędši amli kę-ya!
Ši Iehošafat ekplẽẽ.
51. Ni Iehošafat kę etšęmei lę yawo,
ni afũlę afata etšęmei lę ahe ye etšę

David mā le̱ň; ni ebi *Iehoram baye
maňtše̱ ye̱ ese̱. * 2 Maň. 8, 16.
52. Ahazia, Ahab bi le̱, baye Israel
no̱ maňtše̱ ye̱ Samaria ye̱ Iehošafat, Iuda
maňtše̱ le̱, yino̱ afi ni dši nyoňma ke̱
kpawo le̱ no̱, ni eye Israel no̱ maňtše̱
afii enyo̱. K. 40.

53. Ni efe efõň ye̱ Iehowa hīe, ni enyie
etše̱ gbe̱ le̱ ke̱ enye gbe̱ le̱ ke̱ *Iero-
beam, Nebat bi le̱, moni hā Israel fe
eša le̱, gbe̱ le̱ no̱; * 12, 30
54. ni esúmo̱ Baal ni edšále̱, ni ewo
Iehowa, Israel Nyoňmo̱ le̱, mli la, tame̱
bo̱ni etše̱ fe le̱ pe̱pē̱pe̱. 16, 31—33.

MAŇTŠE̱MEI AWOLO NÍ DŠI ENYO̱ LE̱.

Yitšo 1.

Ni Ahab gbĕle se̱ le̱ Moab tše Israel
hīe atūa. 3, 5.
2. Ni *Ahazia tšő eňwei-asa ní yo̱ Sa-
maria le̱ samfle̱ mli eyagbē ši, ni ehe
mīye. Ni etšū bo̱foi ni ekē̱ame̱ ake̱: Nye-
yaä ni †nyeyabia Baal-Zebub, Ekron nyo-
ňmo̱ le̱, ake̱ mihe aawami ke̱-adše̱ ne̱ke̱
hela ne̱ mli lo? * 1 Maň. 22, 52. † Ies. 19, 3.
3. Ši Iehowa bo̱fo le̱ kē̱ Elia, Tišbinyo
le̱, ake̱: Te ši ní oya ni oke̱ Samaria
maňtše̱ le̱ bo̱foi le̱ ayakpe, ni okē̱ame̱
ake̱: *Aso Nyoňmo̱ ko be̱ Israel, hewo̱
ni nyeyaä nyeyabi nii ye̱ Baal-Zebub,
Ekron nyoňmo̱ le̱, ňõ ne̱? * Ies. 8, 19.
4. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ bo̱ni Iehowa kē̱
ne̱: Sátšo ní oyakā no̱ ne̱, odšeň no̱
oyiň ši doňň, ši moň gbo obagbo! Ni
Elia yiň ete.
5. Ke̱ke̱ ni bo̱foi le̱ kū amese̱ ke̱-ba
eňõ, ni ebiame̱ ake̱: Mĕba nyekū nyese̱?
6. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Nū ko ke̱wo̱ ba-
kpe, ni ekē̱wo̱ ake̱: Nyekūa nyese̱ ke̱-
yaä maňtše̱ ní tšūnye le̱ ňõ, ni nyeya-
kē̱ale̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Aso
Nyoňmo̱ ko be̱ Israel, hewo̱ ni otšūo̱ ní
ayabi nii ye̱ Baal-Zebub, Ekron nyoňmo̱
le̱, ňõ ne̱? Nohewo̱ le̱ sátšo ní oyakā
no̱ ne̱, odšeň no̱ oyiň ši doňň, ši moň
gbo obagbo!
7. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nū ní ke̱nye ba-
kpe ni ekē̱nye ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱, tė esu
yo̱ tēň?
8. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Nū le̱ *tšo̱iatše̱
dšile̱, ni wolo mlifīnõ fī emliteň. Ni eke̱:
Elia, Tišbinyo le̱, ni. * Zak. 13, 4. Mat. 3, 4.
9. Ke̱ke̱ ni etšū mei nyoňmai-enumo̱
no̱ asafoiatše̱ ke̱ emei nyoňmai-enumo̱ le̱
ke̱-te eňõ. Ni eyiň ke̱-te eňõ, ni na, etá
goň le̱ yiteň. Ni ekē̱le̱ ake̱: Bo Nyoňmo̱
gbomo! maňtše̱ kē̱: Okpleke ši ni oba!
10. Ni Elia here no̱ ni ekē̱ mei nyo-
ňmai-enumo̱ no̱ asafoiatše̱ le̱ ake̱: Ke̱dši
Nyoňmo̱ gbomo dšimi le̱, no le̱ la *adše̱
ňwei ayi ši, ni ebašāo ke̱ omei nyoňmai-
enumo̱ le̱! Ni la dše̱ ňwei yi ši, ni eba-
šāle̱ ke̱ emei nyoňmai-enumo̱.
* Luk. 9, 54. Kpoda. 11, 5.
11. Ni asaň etšū mei nyoňmai-enumo̱
no̱ asafoiatše̱ kroko ke̱ emei nyoňmai-
enumo̱. Ni eyiň ete ni eyakē̱le̱ ake̱: Nyo-
ňmo̱ gbomo! bo̱ni maňtše̱ kē̱ ne̱: Kple-
kemo̱ ši ni oba mrāmrā!
12. Ni Elia here no̱ ni ekē̱ame̱ ake̱:
Ke̱dši Nyoňmo̱ gbomo dšimi le̱, la adše̱
ňwei ayi ši, ni ebašāo ke̱ omei nyo-
ňmai-enumo̱ le̱! Ni Nyoňmo̱ la le̱ dše̱

yi ši, ni ebašāle ke emei nyo-
mo le.
asań etšū mei nyońmai-enumo
iatše ní dši etě ke emei nyo-
ımo ekoń. Ni mei nyońmai-enu-
safoiatše ni dši etě le yiń ete,
ıla ši ye enakutšei anā ye Elia
·kpale fai ni ekēle ake: Nyońmo
mikpao fai, hā misusuma ke ne-
lši nyońmai-enumo ne asusumai
ra ye ohīe!
, la dše ńwei bayi ši, ni ebašā
mei nyońmai-enumo no asafoi-
le ke amemei nyońmai-enumo-
le fē; ši agbene hā misusuma
ı ye ohīe!
·ke ni Iehowa bofo le kē Elia
ele akpleke ši ke-ya, kāšele gbe-
ete ši ni ekele kpleke ši ke-te
.e ńō.
ekēle ake: Boni Iehowa kē ne:
kē *ní otšū bofoi ke-te ni ame-
ye Baal-Zebub, Ekron nyońmo
tamo ake běle Nyońmo ko be
i aayabi edāngbē, hewo le sātšo
ı no ne, odšeń no oyiń ši, ši
ı obagbo! * K. 3. 4.
egbo ye Iehowa wiemo ní Elia
nā; ni *Iehoram baye mańtše
re Iuda mańtše Iehoram ní dši
t bi le yino afi ní dši enyo le
ıke ebe bi. * 3, 1.
;bene Ahazia he sādši ni efe le
ıi efe le, ani ańmāko ye Israel
ei le ayinosādši awolo le mli?

Yītšo 2.

ıa mli ake, beni Iehowa bańō
ya ńwei ye lasūogbēle mli le,
Eliša yiń ke-dše Gilgal.
Elia kē Eliša ake: Hī ši ye
šake Iehowa etšūmi Betel. Ši
ı: Ake nō kě ni Iehowa hīe kā
ıma hū hīe kā ne, mišīlo! Ke-
neyiń ke-te Betel.
gbaloi abii le ní yo Betel le
ba Eliša ńō, ni amebakēle ake:
ake ńmene Iehowa bańō onun-
še ońō ke-ya? Ni ekē: Mi hū
yefea dińń keke!

4. Ni Elia kēle ake: Eliša, hī ši ye
bie, edšake Iehowa etšūmi Ieriko. Ši
ekē: Ake nō kě ni Iehowa hīe kā ni
osusuma hū hīe kā ne, mišīlo! Keke
ni ameba Ieriko.
5. Ni gbaloi abii le ní yo Ieriko le
tši ba Eliša ńō amebakēle ake: Ani ole
ake ńmene Iehowa bańō onuntšo le ke-
dše ońō ke-ya? Ni ekē: Mi hū mile;
nyefea dińń keke!
6. Ni Elia kēle ake: Hī ši ye bie,
edšake Iehowa etšūmi Iordan nā. Ni
ekē: Ake nō kě ní Iehowa hīe kā ni
osusuma hū hīe kā ne, mišīlo! Ni ame-
yi enyo le amete.
7. Ni gbaloi abii le ateń mei nyo-
ńmai-enumo yiń amete ni ameyadamo
ameńeleno ye šońń; ši ameyi enyo le
amedamo Iordan nā.
8. Ni Elia dšie etade le ni ekota, ni
eke-tfa nu le mli, ni emli *gbá ke-te
bie ke bie, ni ameyi enyo le fē ame-
nyie šikpoń gbīń no ke-fo mli.
* 2 Mose 14, 21. 22. Ios. 3, 16.
9. Ni eba mli ake, beni amefo mli
amete le, Elia kē Eliša ake: Bimi no-
ni mife mihāo, dāni ańōmi ke-dše ońō
ke-ya! Ni Eliša kē: Mīkpao fai, hā ní
omumo le *mlidšāi enyo aba mino!
* 5 Mose 21, 17
10. Ni ekē: Obi noko ní wa; ši kēle
kedši oonami ní āńōmi ke-dše ońō ke-
ya le, aaba mli nakai ahāo; ši ké dšee
nakai le, ebań mli nakai.
11. Ni eba mli ake, beni amenyie ke-yaā
ni amewie lolo le, na, la fīli ke la okpońoi
ba, ni amebagbla ameyi enyo le amemli;
ni Elia tšō lasūogbēle mli ke-te ńwei.
1 Mose 5, 24.
12. Ni Eliša na, ni ebo ake: *Mitše,
mitše! Israel fīlii le ke ekpońoiatšemei
le! Ni enaale dońń. Ni emō ledientše
etadei le ni egbá mli enyo. * 13, 14.
13. Ni eko *Elia atade le ni dše ehe
gbē ši le, ni ekū ese ni eyadamo Ior-
dan nā. * K. 8.
14. Ni eko Elia atade ní dše ehe gbē
ši le, ni eke-tfa nu le mli, ni ekē: Nē-
gbe Iehowa, Elia Nyońmo le, yo? Ni
beni eke-tfa nu le mli le, emli gbá ke-
te bie ke bie, ni Eliša tšō mli ke-foń.

15. Ni beni gbalo̱i abii le̱ ni yo̱ Ieriko *ye̱ eńe̱le̱no̱ le̱ nale̱ le̱, ame̱kē̱: †Elia mumo̱ le̱ ye̱ Eliša no̱! Ni ame̱bakpele̱, ni ame̱koto ši ye̱ ehĩe. *K. 5. 7. † Luk. 1, 17.

16. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Na, hĩĩ ekālo̱i nyońmai-enumo̱ ye̱ otšũdši le̱ ateń, nohewo̱ le̱ hā ni ame̱ya ní ame̱yatao onuntšo̱, ake̱ aleenõ Iehowa Mumo̱ le̱ ewóle̱ ke̱te, ni eyaše̱le̱ efõ gõdši le̱ eko no̱ alo dšo̱i le̱ eko mli lo? Ši ekē̱: Nyekatšũa!

17. Ni beni ame̱hĩele̱ āhũ ni fele̱ ahũntõ le̱, ekē̱: Nyetšũa! Ni ame̱tšũ hĩĩ nyońmai-enumo̱, ni ame̱yataole̱ gbĩĩ etē, ši ame̱naale̱.

18. Ni ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-ba eńõ ekoń; ši le̱ le̱ ehĩ ši ye̱ Ieriko, ni ekē̱ame̱ ake̱: Ani mikē̱ē̱nye ake̱ nyekaya?

19. Ni mā leń bii le̱ kē̱ Eliša ake̱: Na, mań ne̱ kāmo̱he le̱ hĩ mońm, take̱ bo̱ni minuntšo̱ naā ne̱; ši nu le̱ ehĩĩ, ni šikpoń le̱ hāa mo šrākeo̱.

20. Ni ekē̱: Nyebahāami kā hē, ni nyeke̱ ńõ awoa mli! Ni ame̱bahāle̱.

21. Ni edše kpo ke̱-te nubuhĩńme̱i le̱ he, ni eyatši ńõ le̱ ewo mli, ni ekē̱: Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Mitšá nu ne̱; gbēle lo šrākemo̱ ko dše̱ń mli dońń.

22. Ni atšá nu le̱ ke̱-baši ńme̱ne̱ gbĩ ne̱ ye̱ Eliša wiemo̱ ni ewie le̱ nā.

23. Ni edše̱ dše̱i ete Betel. Ni beni eyaā ye̱ gbe̱ le̱ no̱ le̱, gbekēbiihĩĩ bibii dše̱ mā leń ba, ni ame̱baye ehe fe̱o, ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Yiteńkpatātše̱, kwo̱ ke̱-ba! Yiteńkpatātše̱, kwo̱ ke̱-ba!

24. Ni etšõ ehe ni ekwe̱ame̱, ni etšé̱ Iehowa gbe̱i eke̱-lomo̱ame̱. Ni ošišibriši-yei enyo̱ dše̱ kõ le̱ mli ba, ni ame̱batše̱re̱ gbekēbiihĩĩ le̱ ateń mei nyońmai-edĩe̱ ke̱ enyo̱ mli.

25. Ni edše̱ dše̱i ete *Karmel gońm le̱ no̱, ni edše̱ dše̱i ekũ ese̱ ke̱-te Samaria. *4, 25.

Yitšo 3.

Agbe̱ne̱ le̱ Iehoram, Ahab bi le̱, baye Israel no̱ mańtše̱ ye̱ Samaria ye̱ Iehošafat, Iuda mańtše̱ le̱, yino̱ afi ní dši nyońma ke̱ kpānyo̱ le̱ no̱; ni eye mańtše̱ afii nyońma ke̱ enyo̱. 1, 17.

2. Ni efe efõń ye̱ Iehowa hĩe, ši kē̱le̱ tamo̱o̱ etše̱ lo enye; edšake̱ edšie *Baal amāgā le̱ ni etše̱ fe le̱. *1 Mań. 16, 32.

3. Ši kē̱le̱ ekpe̱te̱ *Ierobeam, Nebat bi le̱, he eša̱i ni eke̱-hā Israel fe eša le̱ he, ekpalee ke̱-dšee he. *1 Mań. 12, 30.

4. Ni Meša, Moab mańtše̱ le̱, tõiatše̱ ni, ni etšũo̱ gwanteńbii akpei-oha ke̱ tõagboi akpei-oha he tšo̱i ehāa Israel mańtše̱ le̱.

5. Ši eba mli ake̱, beni Ahab gbo le̱, Moab mańtše̱ le̱ tše Israel mańtše̱ le̱ hĩe atũa.

6. Ni mańtše̱ Iehoram fā ke̱-dše̱ Samaria ye̱ nakai be le̱ mli, ni eyakane Israel fē.

7. Ni etšũ ayakē̱ Iehošafat, Iuda mańtše̱ le̱, ake̱: Moab mańtše̱ le̱ etše mihĩe atũa; ani oke̱mi aate ní mike̱ Moabbii ayawu? Ni ekē̱: Mate; *mi nońń dši bo, mimań le̱ nońń dši omań le̱, ni mikpo̱ńo̱i le̱ nońń dši okpo̱ńo̱i le̱! *1 Mań. 22, 4.

8. Ni ekē̱: Nēgbe̱ wo̱tšõ ke̱-ya? Ni ekē̱: Edom ńā le̱ no̱ gbe̱.

9. Ke̱ke̱ ni Israel mańtše̱ le̱ ke̱ Iuda mańtše̱ le̱ ke̱ Edom mańtše̱ le̱ yiń ame̱te; ni ame̱yakpa ši gbĩĩ kpawo, ni anaa nu ahā tabilo̱i le̱ ke̱ koloi ní ame̱ke̱nyie le̱.

10. Ni Israel mańtše̱ le̱ kē̱: Ao! Iehowa etšé̱ ne̱ke̱ mańtše̱mei etē ne̱ ke̱-bakpe, koni etuame̱ ewo Moabbii adeń!

11. Ši *Iehošafat kē̱: Ani Iehowa gbale̱ ko be̱ bie̱ ne̱, ní wo̱o̱te wo̱yabi Iehowa nii ye̱ eńõ? Ni Israel mańtše̱ le̱ tšũdši le̱ ateń mokome here no̱ ni ekē̱: †Eliša, Šafat bi le̱, ni fo̱se nu ńe Elia nídši ano̱ le̱, ye̱ bie̱. *1 Mań. 22, 5. 7. † 1 Mań. 19, 19. 21.

12. Ni Iehošafat kē̱: Iehowa wiemo̱ le̱ ke̱le̱ ye̱! Ke̱ke̱ ni Israel mańtše̱ le̱ ke̱ Iehošafat ke̱ Edom mańtše̱ le̱ yiń ke̱te eńõ.

13. Ši Eliša kē̱ Israel mańtše̱ le̱ ake̱: Mē sane mike̱o yo̱? ya otše̱ gbalo̱i le̱ ke̱ onye gbalo̱i le̱ ańõ. Ši Israel mańtše̱ le̱ kē̱le̱ ake̱: Dabida! edšake̱ Iehowa etšé̱ mańtše̱mei etē ne̱ ke̱-bakpe, koni etuame̱ ewo Moabbii adeń!

14. Ni Eliša kē̱: *Gbĩĩabo̱ ní Iehowa Zebaot, mo hĩe ni midši mo̱o̱ le̱, hĩe kā ne̱, ké̱ dšee Iehošafat, Iuda mańtše̱ le̱, hĩeań mihĩe ńeo̱, kũle̱ mikwe̱ńo ni minańo hũ! *1 Mań. 18, 15.

agbene lę nyeyańōa sańkūtfalo
ıhāami! Ni eba mli ake, beni
lo le tfaā sańkū le, Iehowa nine

ekē: Boni Iehowa kē ne: Nye-
ye neke dšō ne mli fē.
šake boni Iehowa kē ne: Nye-
o ni asań nyenań nyońmonemo;
ıeke dšō ne bayi to ke nu, koni
ıyelē-koloi ke nyedšatšutěremo
fē anu.
ene tete dšee noko ye Iehowa
asań ebatu Moabbii le hū ewo

nyeadfa mań-fē-mań ní atfa gbo-
he ke mań-fē-mań ni yo feo,
ō tšo kpakpa-fē-tšo kpakpa, ni
o nubui fē, ni nyeke tei aafite
kpa-fē-abō kpakpa!
eba mli ake lebi niyenii-afole-
li le, na, nu dše Edom gbe le
ıi šikpoń le no yi to ke nu.
beni Moabbii le fē nu ake mań-
ę efā ke-mība ní amekeame aba-
ıyakpē mei fē ni eše tayā ke
ıfo mli le ke-ba, ni amebadamo
no.
beni amete ši lebi māńkpa, ni
e ye nui le ano le, Moabbii le
le ni yo amehie le ake etšu fā

amekē: Lá ne! mańtšemei le
ke amehe ewuwui, ni ametfiatfiā
ii; nohewo le agbene, Moabbii,
ā nii!
beni ameše Israelbii le ansra le
sraelbii le te ši ni ametfia Moab-
ıii, ni amedšo foi ye amehie; ni
šikpoń le no ni amegbegbē Moab-

*amedfāra mādši le, ni mofēmo
efō abō kpakpa-fē-abō kpakpa
amewowōame obōbō, ni ametšī-
ıi fē, ni ametō tšei kpakpai fē,
Hareset gbogboi le pe amešī;
.kromiafōloi le yabolele ni ame-
i. * K. 19.
beni Moab mańtše le na ake
.i wa tšō hāle le, eńō hiī ohai
ní ble klante efata ehe, koni
ametšere mli ke-ya Edom mańtše le ńō;
ši amenyēē.

27. Keke ni eńō ebinū ní dši ekro-
mobi ní kūle le ebaye mańtše ye ese le,
ni ekele šā šā-afole ye gbogbo le no.
Ni mlifū kpeteńkple ba Israel no. Ni
amešīle, ni amekū amese ke-ba amešikpoń
le no.

Yitšo 4.

Ni gbaloi abihīī le ańāmei le ateń
mokome blo tšé Eliša ni ekē: Otšūlo
ni dši miwū le egbo, ni bodientše ole
ake otšūlo šeo Iehowa gbeyei; ni agbene
nyōmotše le eba ebamōmo mibihīī enyo
le eyafe etšūdši.

2. Ni Eliša kēle ake: Meni mife mi-
hāo? tšōmomi, meni oyo ye šīa le? Ni
ekē: Oweyō be nokonoko ye šīa le, ake
dša *mūto kometō. * 1 Mań. 17, 12.

3. Keke ni ekē: Ya ni oyamālā gbéi
ye okū leń bii fē ańō, gbéi fodši, kā-
mālā fiō ko keke;

4. ni ké oba šīa le, ńá šīnā owo oke
obii le ayi, ni ofose owo nakai gbéi le
fē mli, ni owó noni eyi le omā se fleńń.

5. Keke ni edše eńō ete, ni eyańá
šīnā ewo eke ebihīī le ayi; ni ameholeo
gbéi le amehāale, ni efoseo ewoo mli.

6. Ni eba mli ake, beni gbéi le eyi-
mo le, ekē ebinū le ake: Wó gbé le eko
hū obahāmi! Ni ekēle ake: Gbé le eko
be dońń! Keke ni mū le se fo.

7. Ni eba ebagba Nyońmo gbomo le.
Ni ekē: Ya ní oyahō mū le, ni oke-wo
onyōmo le; ni noni aafe le oke obihīī
le nyeke kwe nyehe no.

8. Ni eba mli ake gbī ko le Eliša
bafoń ke-te *Šunem, ni yō niianye ko
ye dšei, ni ehiele áhū ake ebaye nii.
Nohewo le šii abo ní ebafogń fē le, egba-
leo dšei eyayeo nii. * Ios. 19, 18.

9. Ni ekē ewū ake: Na agbene, mi-
yo ake nū ne ní batšōo wońō dāue Nyo-
ńmo gbomo krońkroń ni.

10. Hā ní womā gbogbo-tšū fiō ko, ni
woke sātšo ke okplō ke ablogwa ke
kanetšo amāmo dšei ahāle, ni aba mli
ake ké eba wońō le, ní ebahī dšei.

11. Ni gbī ko le eba mli ake eba dšei,
ni ete tšū leń, ni eyawo dšei.

12. Ke̱ke̱ ni ekē̱ etšūlo̱ Gehazi ake̱: Yatšé̱ Šunamyō le̱ ke̱-ba! Ni eyatšé̱le̱ ke̱-ba, ni ebadamo̱ ehīe.

13. Ni ekē̱le̱ ake̱: Agbe̱ne̱ kē̱mo̱le̱ ake̱: Na, ogba ohe nā ne̱ke̱ bo̱ soṅṅ ye̱ wo̱hewo̱; meni afe ahāo? oye̱ sane ko ní oosumo̱ ake̱ ayakē̱ maṅtše̱ le̱ lo asafoiatše̱ le̱ ahāo lo? Ni ehere no̱ ake̱: Midientše̱ mimaṅbii ateṅ miyo̱ ne̱.

14. Ekē̱: Bē̱le̱ meni aafe ahāle̱ mo̱? Ni Gehazi here no̱ ake̱: Ebe̱ binū, ni ewù hū egbo̱.

15. Ni ekē̱: Tšé̱le̱! Ni etšé̱le̱, ni ebadamo̱ šīnā le̱ ši.

16. Ni ekē̱: Wóse̱ afi nākplo̱ le̱ oolō *binū atū! Ni ekē̱: Kāfe, minuntšo̱, Nyoṅmo̱ gbomo! kāmale otšō oweyō!
* 1 Mose 18, 10. 14.

17. Ni yō le̱ ná mūsū, ni beni še̱ afi nākplo̱ le̱, efo̱ binū, tamo̱ bo̱ni Eliša kē̱le̱ le̱.

18. Ni gbekē̱ le̱ bada; ni gbī ko eba mli ake̱ ete etše̱ ṅō ye̱ ṅmākūlo̱i le̱ aṅō.

19. Ni ekē̱ etše̱ ake̱: Miyitšo, miyitšo! Ni ekē̱ etšūlo̱ le̱ ake̱: Wóle̱ oyahā enye!

20. Ni ewóle̱ ebahā enye. Ni etá efuo̱ no̱ ke̱-yaši fane, ni egbo.

21. Ni ekwo̱ ke̱-te ṅwei le̱ ni eke̱le̱ yafō Nyoṅmo̱ gbomo le̱ sā le̱ no̱, ni eṅá šīnā ewo eyi, ni edše kpo,

22. ni eyatšé̱ ewù ni ekē̱: Ofai ne̱, hāmi oblahīī le̱ ateṅ mokome ke̱ tedšiyei le̱ eko, koni maša foi ke̱-ya Nyoṅmo̱ gbomo le̱ ṅō maba!

23. Ni ekē̱: Mē̱hewo̱ ni otaoo̱ oya eṅō ṅme̱ne̱? dšee nyōṅ hē ne̱ ni asaṅ dšee hedšō̱mo̱gbī ne̱! Ekē̱: Dšogbāṅ!

24. Ni ewo tedšiyō le̱ no̱ nii, ni ekē̱ etšūlo̱ le̱ ake̱: Wole̱ foi ni wo̱te! kāgbo̱dšo̱ foidšē le̱ mli ohāmi, dša mikē̱o dā.

25. Ni eyiṅ ete ni eyaše̱ Nyoṅmo̱ gbomo le̱ ṅō *ye̱ Karmel goṅ le̱ no̱. Ni eba mli ake̱, beni Nyoṅmo̱ gbomo le̱ nale̱ ye̱ šoṅṅ le̱, ekē̱ etšūlo̱ Gehazi ake̱: Na, Šunamyō le̱ baā le̱! * 2, 25.

26. Agbe̱ne̱ ša foi ni oke̱le̱ ayakpe, ni obile̱ ake̱: Oye̱ dšogbāṅ lo? owù ye̱ dšogbāṅ lo? gbekē̱ le̱ ye̱ dšogbāṅ lo? Ni ekē̱: Wo̱ye̱ dšogbāṅ!

27. Ni beni eše̱ Nyoṅmo̱ gbomo l
ye̱ goṅ le̱ no̱ le̱, ebamōmo̱ enādši a
ši Gehazi tši ba ni kūle̱ ebatšire̱le̱
Nyoṅmo̱ gbomo le̱ kē̱: Ṅmē̱le̱ gbe̱,
ke̱ esusuma ehao ye̱ emli, ni Ieh
eṅō-tēmi ni edšieko etšōkomi.

28. Ke̱ke̱ ni ekē̱: Ani mibaba bin
ye̱ minuntšo̱ deṅ? ani *mikē̱e̱o
Okalakami? * K

29. Ke̱ke̱ ni ekē̱ Gehazi ake̱: Mi
ni oko̱ midē̱hīemo̱tšo le̱ ohīe odē, ní
ke̱dši oke̱ moko kpe le̱, *kāṅāle̱, ni
dši moko hū ni ṅāo le̱, kāherele̱ no̱
oya ni oke̱ mitšo le̱ ayafō gbekē̱ le̱
* Luk. 1

30. Ši gbekē̱ le̱ nye le̱ kē̱: Ake̱ n
ní Iehowa hīe kā ni osusuma hū hi
ne̱, mišīīo! Ke̱ke̱ ni ete ši ni enyie

31. Ni Gehazi tšō ame̱hīe ke̱-te, ni
tšo le̱ yafō gbekē̱ le̱ hīe; ši gbē k
ninumo̱ hū be̱. Nohewo̱ le̱ le̱ ekū
ete ni eke̱le̱ yakpe, ni eyagbale̱
Gbekē̱ le̱ hīe etšē̱ko.

32. Ni beni Eliša še̱ šīa le̱, na, g
le̱ egbo ekā esā le̱ no̱.

33. Ni ebote tšū le̱ṅ, ni eṅá šīn
ewo ame̱yi enyo̱ le̱ ame̱yi, ni *ekp
howa fai. * Bo̱f. 9

34. Ni ekwo̱ eyabu gbekē̱ le̱ no̱
eke̱ enābu bu enābu no̱, ni eke̱ ehīṅ
bumo̱ ehīṅme̱ii ano̱, ni eke̱ enidši h
enidši ano̱, ni ekpā emli ebu gbek
no̱; ni gbekē̱ le̱ he do̱ la. 1 Maṅ. 17,

35. Ke̱ke̱ ni ekū ese̱ ke̱-ba, ni eba
ši ye̱ šīa le̱ ke̱-te ke̱-ba šikome, ni
ekwo̱ ke̱-te ni eyakpā emli ebu eno̱;
ke̱ ni gbekē̱ le̱ tšīne šii kpawo, ni
kē̱ le̱ gble ehīṅme̱ii.

36. Ni etšé̱ Gehazi ke̱-ba ni ekē̱:
Šunamyō le̱ ke̱-ba! Ni etšé̱le̱, ni eba
ni ekē̱: *Wó obi le̱! * Luk. 7, 15. Heb.

37. Ke̱ke̱ ni eba ni ebaho egbē e
anā, ni ekotole̱; ni ewó ebi le̱ ke̱-dše

38. Ni Eliša kū ese̱ ke̱-ba Gilgal e
ni hōmo̱ eba šikpoṅ le̱ no̱, ni gbalo̱i
le̱ trá ehīe. Ni ekē̱ etšūlo̱ le̱ ake̱:
kukwe̱i wulu le̱ omā no̱, ni ohō nii
gbalo̱i abii le̱.

39. Ni moko dše kpo te ṅāno̱ ey
fie, ni eyana ṅāno̱ ba ko ni haā š

tšere ńă mli sakribontei lę ewo emama
ıă obō, ni eba ebaflo mli ewo kukwei
ıi niyenii yo mli lęń; edšakę amelee.
40. Kęke ni amefose amehă mei lę ní
ımęye; ni eba mli akę, beni ameyeo nii
ę, ameblo akę: Nyońmo gbomo! Gbēle
rę kukwei lę mli! Ni amenyēē ameye.
41. Ni ekē: Bēlę nyekę mămu abaă!
Ni eńō-wo kukwei lę mli, ni ekē: Fo-
ıemo ohă mei lę ní ameye! Ni noko fōń
ko bę kukwei lę mli dońń.
42. Ni nū ko hū dšę Baal-Šališa ba,
ni ebahă Nyońmo gbomo lę akoko kpo-
kploku abolo, aboloi akwāboi nyońmai-
enyo kę ablefo ye ekotoku lęń. Ni ekē:
Ńō-hă mei lę ní ameye!
43. Ši etšūlo lę kē: Meni, *mińō enę
mimă gbomei oha hīe? Ni ekē: Ńō-hă
mei lę ní ameye! Edšakę boni Iehowa
kē nę: Ameaye ăhū ni eko aafe!
* Ioh. 6, 9. Mat. 15, 38.
44. Kękę ni eńō-mă amehīe, ni ame-
ye. ni eko fę, yę Iehowa wiemo lę nā.
Mat. 16, 9. 10.

Yītšo 5.

Ši Naeman, Aram mańtše lę asafoi-
atšęnukpa lę, gbomo agbo dšile ye enun-
tšo lę hīe, ni abuolę, edšakę le enine
no Iehowa tšō ehă Aram ye kūnim; ni
asań edši nū ekālo kpanā, ši ēye kpiti.
2. Ši Arambii lę efă ye asafoiań asa-
foiań kę-ba, ni amebańō gbekē oblayō
ńō ko nom kę-dšę Israel šikpoń lę no
kę-te; ni esúmoo Naeman ńă lę.
3. Ni ekē ewura lę akę: Miná ní mi-
nuntšo yadše gbalo ní yo Samaria lę ńō
kūlę, eetšá ekpiti nę ehālę kwa!
4. Kękę ni ete ni eyagba enuntšo lę
akę: Boni oblayō lę ní dšę Israel šikpoń
lę no le kē nę.
5. Ni Aram mańtše lę kē: Ya, ši mi-
bamădše Israel mańtše lę wolo. Ni eyiń,
ni ehīe dfiętęi talentai nyońma kę šika
kukudši akpei-ekpa kę wulamo atadei
nyońma kę-te.
6. Ni ekę wolo lę bahă Israel mań-
tšę lę, (ni ańmă yę mli) akę: Agbęnę
kē nękę wolo nę šę odē lę, na, mihă mi-
tšūlo Naeman eba ońō, koni otšá ekpiti
dę ohālę.
7. Ni eba mli akę, beni Israel mań-
tšę lę kane wolo lę, egbla etadei ni ekē:
Ani Nyońmo dšimi ni migbeo mo ni
mihăa mo yi náa wala, hewo ni monę
tšūo mińō akę mitšá moko kpiti mihālę
nę? Ši *nyedfēńa he ni nyeana akę mi-
nă béi etaoo nę. * 1 Mań. 20, 7.
8. Ni eba mli akę, beni Eliša, Nyo-
ńmo gbomo lę, nu akę Israel mańtšę lę
egbla etadei lę, etšū ate mańtšę lę ńō
ayakēlę akę: Mēba ni ogbla otadei lę?
hă ní eba mińō kękę, koni ená ele akę
gbalo ko yę Israel.
9. Kękę ni Naeman kę ekpońoi kę
efīlii lę ba ni ebadamo Eliša we lę agbó
lę nă.
10. Ni Eliša tšū bofo ko kę-te eńō
ekē: Ya ní oyadšu ohe šii kpawo yę
Iordan mli, ni ohewolo aahī ekoń, ni
ohe aatše!
11. Kękę ni Naeman mli fū, ni eyiń
kę-mīya, ni ekē: Na, miyiń fē lę: Eedše
kpo kę-ba mińō, ni ebadamo ši, ni etšé
Iehowa, e-Nyońmo lę, gbęi, ni ekę enine
ahū dšęi, ni etšá kpiti lę!
12. Ani Abana kę Farfar, Damasko
fāi lę, ehīī fē Israel nui lę fē, kę ka
nakai lę? kūlę midšuu yę nomei amli
ní mihe tše? Ni etšó ehe ni eyiń kę
mlila.
13. Kękę ni etšūdši lę tši beńkelę, ni
amewie ametšōlę ni amekē: Mitšę! no-
ko wulu ko ni gbalo lę kē ofe kūlę,
aso ofeń? ăhū moń ní ekēo akę: Yadšu
ohe, ní ohe atše?
14. Kękę ni ekpleke ši, ni ekę ehe
yatšo Iordan mli šii kpawo yę Nyońmo
gbomo lę wiemo lę nā; *ni ehewolo hī
ekoń tamo gbekē ńō hewolo, ni ehe tše.
* Luk. 4, 27.
15. Ni ekū esę eba Nyońmo gbomo lę
ńō ekoń, lę kę mei ní ekę-nyie lę fē,
ni ebadamo ehīe, ni ekē: Na, kpăko
dāni miná mile akę Nyońmo ko Nyońmo
ko bę šikpoń nę no fē, akę dša Israel
kękę; nohewo lę agbęnę hemo otšūlo
deń *nikēnii ko! * K. a.
16. Ši ekē: Gbīīabo ní Iehowa, mo hīe
ní midamoo lę, hīe kă nę: mihee noko!
Ni enyē eno akę ehe kē, ši ekplēē.

17. Kẹkẹ ni Naeman kẽ: Kẹ́ hoo lẹ, bẽlẹ ofai nẹ, hã ní ahã otšũlọ sũ tedšiokpọńọi enyọ yitẽremọ; edšakẹ otšũlọ ešãń šã-afọle lo afọle kroko ehãń nyońmọ ko nyońmọ ko dońń, akẹ dša Iehowa kẹkẹ!

18. Enẹ kẹkẹ Iehowa ańõ-fa otšũlọ, akẹ kẹdši minuntšọ mĩya Rimon we lẹ ayadšá yẹ dšẹi, ni *ekpasaã minine, ni mi hũ mikotoọ ši yẹ Rimon we lẹ, kẹ́ miyakoto ši yẹ Rimon we lẹ, no lẹ Iehowa ańõ no afa otšũlọ! *7, 2.

19. Ni ekẽlẹ akẹ: Ya yẹ hedšọlẹ mli! Kẹkẹ ni edše eńõ ete hĩe fiõ.

20. Ši Gehazi, Nyońmọ gbomo Eliša tšũlọ lẹ, kẽ: Na, minuntšọ eńõ Naeman, Aramnyo nẹ, he ekelẹ, ni ehee noni ekẹba lẹ yẹ edẽ; gbĩĩabọ kẽ ní Iehowa hĩe kã nẹ, maša foi kẹ-nyie esẹ, ni mayahe noko yẹ edeń!

21. Kẹkẹ ni Gehazi ńõ-fie Naeman sẹ. Ni beni Naeman na akẹ moko hĩe foi kẹ-nyie esẹ lẹ, edšẹ fĩli lẹ mli eyi ši, ni ekẹlẹ bakpe ni ekẽ: Mei lẹ fẽ yẹ dšogbãń lo?

22. Ni ekẽ: Amẹyẹ dšogbãń! Minuntšọ tšũmi akẹ: Na, bianẹ tõ nẹ gbalọi abii lẹ ateń oblahĩĩ enyọ edšẹ Efraim goń lẹ nọ eba mińõ; ofai nẹ, hãamẹ dfĩẹtẹi talenta kome, kẹ wulamọ atadei enyọ!

23. Ni Naeman kẽ: Kplẽmọ ni ohe talentai enyọ! Ni enyẽ enọ, ni efĩmọ dfĩẹtẹi talentai enyọ ewo kotokui enyọ mli, kẹ wulamọ atadei enyọ. Ni eńõ-tẽre etšũdši lẹ ateń mei enyọ, ni amẹtẽre kẹ-nyie ehĩe.

24. Ši beni amẹšẹ ńmeńme lẹ he lẹ, ehe yẹ amẹdẽ, ni eńõ-to šĩa lẹ, ni ewo hĩĩ lẹ agbẹ, ni amẹyiń amẹte.

25. Ni eba ebadamọ enuntšọ lẹ hĩe. Ni Eliša bilẹ akẹ: Nẽgbẹ odšẹ, Gehazi? Ni ekẽ: Otšũlọ eyako hekoheko.

26. Ni ekẽlẹ akẹ: Nto mitšui kẹo te, beni nũ lẹ tšõ ehe kẹ-dšẹ efĩli lẹ mli ní ekẹo bakpe lẹ? Ani be ní akẹ-heọ dfĩẹtẹi, ni asań akẹ-heọ atadei kẹ mũtšei kẹ weintromi kẹ tõi kẹ tšinai kẹ wehĩĩ kẹ weyei nẹ?

27. Nohewọ lẹ Naeman kpiti lẹ aakpẹtẹ ohe kẹ osešibii ahe kẹ-ya nãnọ. Ni edšẹ ehĩe edše kpo kẹ ehe kpiti sakõ tamọ snõ.

Yitšo 6.

Ni gbalọi abii lẹ kẽ Eliša akẹ: Na, he ní wọyọ yẹ ohĩe nẹ yẹ kplokotõ tšõ hãwọ,

2. hewọ lẹ hã ni wọya Iordan nã, ni wọteń mofẽmo ayawó mplãń kome kẹ-dšẹ dšẹi ni wọńõ-sã he ko wọhã wọhe yẹ dšẹi, koni wọhĩ dšẹi. Ni ekẽ: Nyeyaã!

3. Ši amẹteń mokome kẽ: Ofai nẹ, kplẽmọ ní okẹ otšũdši aya! Ni ekẽ: Mate.

4. Ni ekẹamẹ yiń te. Ni beni amẹšẹ Iordan nã lẹ, amẹtõtõ tšei lẹ.

5. Ši beni amẹteń mokome tõọ mplãń lẹ, dade lẹ fã yagbẽ nu lẹ mli. Ni ekẽ: Ao, minuntšọ! mã po ayamã!

6. Ni Nyońmọ gbomo lẹ kẽ: Nẽgbẹ enyõ? Ni etšõlẹ dšẹi; ni efo tšo ko ni ešẹ efõ dšẹi, ni ehã dade lẹ batẹo nu hĩe.

7. Ni ekẽ: Yakọ! Ni ekpã enine mli ni ekọ.

8. Agbẹnẹ Aram mańtšẹ lẹ kẹ Israel ná ta; ni kẹ́ ekẹ etšũdši lẹ te adšina akẹ: Biẹ lo biẹ miyabọ nsra yẹ lẹ,

9. kẹkẹ lẹ Nyońmọ gbomo lẹ etšũ Israel mańtšẹ lẹ ńõ ayakẽlẹ akẹ: Kwẹmọ ni ahĩ ní okakũ ohĩe ofõ biẹ nẹ nẹ; edšakẹ dšẹi Arambii lẹ batšõ kẹ-ba.

10. Ni Israel mańtšẹ lẹ tšũọ kẹ-yaã he ní Nyońmọ gbomo lẹ kẽlẹ ni etfalẹ he adafi lẹ, ni ebuọ dšẹi, dšee šikome ni asań dšee šii enyọ kẹkẹ.

11. Ni Aram mańtšẹ lẹ ye etšui yẹ nẹkẹ sane nẹ hewọ, ni etšẹ́ etšũdši lẹ ni ekẽamẹ akẹ: Aso nyetšõńmi wọteń moni yọ Israel mańtšẹ lẹ gbẹfãń?

12. Ni etšũdši lẹ ateń mokome kẽ: Dšee nakai, minuntšọ mańtšẹ, ši moń Eliša, gbalọ lẹ ní yọ Israel lẹ, lẹ egbaã Israel mańtšẹ lẹ wiemọi ní owieọ yẹ osẹtšũ mli tete!

13. Kẹkẹ ni ekẽ: Nyeyaã ni nyeyakwẹa heni eyọ, ni matšũ ni ayamõlẹ kẹ-ba! Ni akẽlẹ akẹ: Na, eyẹ Dotan.

14. Nohewọ lẹ etšũ okpọńọi kẹ fĩlii kẹ ta babaõ kẹ-te dšẹi; ni amẹšẹ dšẹi nyõń, ni amẹgbá amẹbọle mań lẹ.

15. Ni beni Nyoṅmọ gbomo lẹ tšũlọ lẹ hie tšě mrā ni ete ši ni edše kpo lẹ, na, ta kẹ okpọṅọi kẹ fĩlii ebọle maṅ lẹ. Ni etšũlọ lẹ kẽlẹ akẹ: Ao, minuntšọ! té wọbafe tẽṅ ko?

16. Ni ehere nọ akẹ: Kãše gbeyei; edšakẹ mei ni kẹwọ yọ lẹ fá fẽ mei ni kẹamẹ yọ lẹ. 2 Kron. 32, 7.

17. Ni Eliša sọle ni ekẽ: Iehowa, mĩkpao fai, gblemọ ehĩṅmẹii ni ena nii! Ni Iehowa gble oblanyo lẹ hĩṅmẹii, ni ena nii: ni na, goṅ lẹ nọ eyi tọ kẹ la okpọṅọi kẹ fĩlii kẹ-bọle Eliša kẹ-kpe.

18. Kẹkẹ ni amẹkpleke ši kẹ-ba eṅõ; ni Eliša kpa Iehowa fai ni ekẽ: Mĩkpao fai, fĩlamọ nẹkẹ gbomei nẹ ahĩṅmẹii! Ni *efĩla amẹhĩṅmẹii yẹ Eliša wiemọ lẹ nā. * 1 Mose 19, 11.

19. Kẹkẹ ni Eliša kẽamẹ akẹ: Dšee gbẹ lẹ nẹ, ni asaṅ dšee maṅ lẹ hũ nẹ; nyenyiea misẹ, ni mikẹnye aya nũ ni nyetaọọ lẹ ṅõ! Ni ekẹamẹ te Samaria tõ.

20. Ni eba mli akẹ, beni amẹšẹ Samaria lẹ, Eliša kẽ: Iehowa, gblemọ gbomei nẹ ahĩṅmẹii, koni amẹna nii! Ni Iehowa gble amẹhĩṅmẹii, ni amẹna nii, ni na, Samaria teṅ amẹyọ nẹ!

21. Ni beni Israel maṅtšẹ lẹ naamẹ lẹ, ekẽ Eliša akẹ: Mitšẹ, mitfĩaamẹ nii lo?

22. Ni ehere nọ akẹ: Katfĩaamẹ nii; ani mei po ni okẹ oklante kẹ ogãi yaṅõamẹ nom lẹ otfĩaã-amẹ nii lo? *Ṅõ abolo kẹ nu omãmọ amẹhĩe, koni amẹye ni amẹnu, ni amẹya amẹnuntšọ ṅõ! * Abẹl 25, 31. 2 Kron. 28, 15.

23. Kẹkẹ ni efe niyenii babaõ ehãamẹ; ni beni amẹye nii ni amẹnu lẹ, edšieamẹ gbẹ, ni amẹyiṅ amẹte amẹnuntšọ ṅõ. Kẹdšẹ no sẹ lẹ Aram odšoyeli tai lẹ baa Israel šikpoṅ lẹ nọ doṅṅ.

24. Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ Ben-Hadad, Aram maṅtšẹ lẹ, bua eta lẹ fẽ nā kẹ-kpe, ni amẹfã kẹ-ba, ni amẹbabọ nsra amẹwo Samaria he.

25. Ni hõmọ kpeteṅkple ba Samaria. Ši na, amẹbọ nsra amẹwo ehe ãhũ kẹyaši beyinọ ni ahõ tedši yitšo ahe dfĩẹtẹi kukudši nyoṅmai-kpãnyọ, ni okpo fei ***kab*** mlidšãi edfẹ mli ekome hũ he dfĩẹtẹi kukudši enumọ.

26. Ni beni Israel maṅtšẹ lẹ hoọ yẹ gbogbo lẹ nọ lẹ, yõ ko blọ tšẽlẹ ekẽ: Ye obuami, minuntšọ maṅtšẹ!

27. Ni ekẽ: Kẹdši Iehowa yee buaao lẹ, nẽgbẹ maye mabuao kẹ-dšẹ? kẹ-dšẹ aboṅo ši, lo kẹ-dšẹ weinbu mli?

28. Ni maṅtšẹ lẹ bilẹ akẹ: Meni feọọ? Ni ehere nọ akẹ: Nẹkẹ yõ nẹ kẽmi akẹ: Ṅõ obinũ lẹ ohã ni wọyelẹ ṅmẹnẹ, koni wó ni wọye mi hũ mibinũ lẹ!

29. Kẹkẹ ni wọhõ mibi lẹ, ni wọyelẹ; ni dšetšẹrenọ lẹ mikẽlẹ akẹ: Ṅõ obi lẹ ohã ni wọyelẹ! ši lẹ lẹ eṅõ ebi lẹ etẽ. 5 Mose 28, 53.

30. Ni eba mli akẹ, beni maṅtšẹ lẹ nu yõ lẹ wiemọi lẹ, egbla etadei lẹ; ni beni ehoọ yẹ gbogbo nọ lẹ, maṅ lẹ yakwẹ lẹ, na, ewo kpekpe yẹ ehewolo nọ yẹ etadei lẹ ašiši.

31. Kẹkẹ ni ekẽ: Kẹdši Eliša, Šafat bi lẹ, yitšo aamã enọ ṅmẹnẹ gbĩ nẹ fĩ. Nyoṅmọ afemi nẹkẹ kẹ nẹkẹ!

32. Ši Eliša tá ešĩa lẹ, ni onukpai lẹ kẹlẹ trá ši. Ni maṅtšẹ lẹ tšũ nũ ko kẹtšõ ehĩe. Ši dãni bọfo lẹ aašẹ Eliša ṅõ lẹ, ekẽ onukpai lẹ akẹ: Nto nyemĩna akẹ nẹkẹ awuyelọ bi nẹ etšũ akẹ abafo miyi? Nyekwẹa, kẹdši bọfo lẹ ba lẹ, nyeṅãa šĩnã lẹ ni nyekẹ šĩnã lẹ atširẹalẹ! Ani dšee enuntšọ naneši gbẽọ kẹbaã yẹ esẹ nẹ?

33. Ni beni ekẹamẹ wieọ lolo lẹ, na, bọfo lẹ bašẹ eṅõ. Ni ekẽ: Na, nẹkẹ efõṅ nẹ *dšẹ Iehowa ṅõ! meni mimẽọ Iehowa miheọ doṅṅ? * Amos 3, 6.

Yĩtšo 7.

Kẹkẹ ni Eliša kẽ: Nyeboa Iehowa wiemọ toi! *Bọni Iehowa kẽ nẹ: Wó aafe be nẹ yinọ pẹ lẹ ṅmã mãmu ***sea*** kome bahe *šekel* kome, ni able ***seai*** enyọ hũ bahe *šekel* kome yẹ Samaria agbó nā. * K. 16.

2. Kẹkẹ ni asafoiatšẹ lẹ ni maṅtšẹ lẹ *kpasaã enine lẹ here Nyoṅmọ gbomo lẹ nọ ni ekẽ: Na, kẹdši Iehowa aafe samfẹdši yẹ ṅwei po lẹ, aso wiemọ nẹ aaba mli lo? Ni ekẽ: Na, bodientšẹ oona kẹ ohĩṅmẹii, ši oyeṅ eko! * K. 17. 5, 18.

3. Ši hĩĩ kpitiyelọi edfẹ *yẹ agbó lẹ nā; ni amẹkẽkẽ amẹhe akẹ: Mẽhe-

wọ ni wọọtrá biẹ kẹ-yaši beyinọ ní
wọọgboi? * 3 Mose 13, 46.
4. Kẹdši wọkẹ̄: Wọọte mă lẹń lẹ, hō-
mọ lẹ yẹ mă lẹń, ni wọọgboi yẹ dšẹi;
ni kẹdši wọtrá biẹ hũ, gboimọ nońń
wọbagboi; nohewọ lẹ agbẹnẹ nyebaă,
nyehăa wọyagbea Aram ta lẹń; kẹdši
amẹhere wọyiwala lẹ, wọyi aaná wala;
ni kẹdši *amẹgbewọ hũ, bĕlẹ wọgboi
kẹkẹ! * Ester 4, 16.
5. Ni gbẹkẹ, beni hĭe feọ tūtū lẹ,
amẹte ši ní amẹya Aram nsra lẹń. Ši
beni amẹšẹ Aram nsra lẹ nă lẹ, na,
mokomoko bẹ dšẹi.
6. Edšakẹ Nuntšọ lẹ hă Aram ta lẹ
nu *fĭlii agbĕmọ kẹ okpọńọi ananeši gbĕ-
mọ kẹ ta babaō he, ní amẹkẹ̄kẹ̄ amẹhe
akẹ: Na, Israel mańtšẹ lẹ eyabọ Hitbii
lẹ amańtšẹmei lẹ kẹ Mizraimbii amańtšẹ-
mei lẹ apă ewowọ, koni amẹkẹwọ aba-
wu! * 19, 7.
7. Nohewọ lẹ gbẹkẹ, beni hĭe feọ tū-
tū lẹ, amẹte ši ni amẹdšo foi, ni amẹ-
šĭšĭ amẹbūi lẹ kẹ amẹkpọńọi kẹ amẹtedšii
kẹ nsra lẹ dientšẹ takẹ bọni eyọ lẹ, ni
amẹdšodšō foi, koni amẹhere amẹyiwala.
8. Ni beni nẹkẹ kpitiyelọi nẹ šẹ nsra
lẹ nă lẹ, amẹbote bū kome mli, ni amẹ-
yayeyē nii ni amẹnunū dăi, ni amẹlō
dfiẹtẹi kẹ šika kẹ mamai kẹ-dšẹ dšẹi,
ni amẹte amẹkẹ-yatē. Ni amẹba ekoń,
ni amẹyabote bū kroko mli, ni amẹlō
dšẹi nii hũ, ni amẹyiń amẹte amẹkẹ-yatē.
9. Kẹkẹ ni amẹkẹ̄kẹ̄ amẹhe akẹ: Bọ-
ni wọfeọ nẹ edšaa! Ǹmẹnẹ gbĭ nẹ sane
kpakpa gbĭ ni; ši kẹdši wọfe dińń ni
wọmē kẹ-yaši dšetšẹre lebi lẹ, sō ko
aaye wọyi; nohewọ lẹ agbẹnẹ nyebaă
ní wọtea wọyakẹ̄ yẹ mańtšẹ we lẹ!
10. Kẹkẹ ni amẹba ni amẹbatšẹ́ mań
lẹ agbókwẹlọi lẹ, ni amẹkẹ̄amẹ akẹ: Wọ-
te Aram nsra lẹń, ni na, mokomoko bẹ
dšẹi, ni anuu gbomo ko gbē hũ, akẹ dša
okpọńọi ni afĭmọamẹ ańmlō ši, kẹ tedšii
ni afĭmọamẹ ańmlō ši, kẹ būi lẹ hũ ta-
mọ bọni amẹyọ lẹ nońń.
11. Kẹkẹ ni agbókwẹlọi lẹ blọ tšẹ́, ni
ayakẹ̄ yẹ mańtšẹ we lẹ.
12. Ni mańtšẹ lẹ te ši nyō lẹń, ni ekẹ̄
etšūdši lẹ akẹ: Agbẹnẹ matšōnye noni
Aram fewọ nẹ. Amẹle akẹ hōmọ miye-
wọ; nohewọ lẹ amẹdše nsra lẹń amẹte
amẹyatētē amẹhe yẹ ńă lẹ nọ akẹ: Kẹ
amẹdše kpo kẹ-dšẹ mă lẹń kẹ-ba lẹ, wọ-
mōmọamẹ hĭekālọi, ni wọyabote mă lẹń
13. Ni etšūdši lẹ ateń mokome he-
nọ ni ekẹ̄: Bĕlẹ hă ní ańō okpọńọi ni
efẹ yẹ mă lẹń lẹ enumọ ko, (na, amẹ-
tamọ Israel asafo fĕ ní efẹ yẹ mă lẹń
lẹ, ni na, amẹtamọ Israel asafo fĕ ni
hĭe kpătă lẹ hũ,) koni wọtšū ní ayakwẹ.
14. Nohewọ lẹ amẹńō fĭlii enyọ kẹ amẹ-
nă okpọńọi, ni mańtšẹ lẹ tšūamẹ ni
amẹtiu Aram ta lẹ, ni ekẹ̄: Nyeyaă ni
nyeyakwẹa!
15. Ni amẹtiuamẹ kẹ-yaši Iordan ni;
ni na, gbẹ lẹ nọ fĕ eyi tọ kẹ atadei
kẹ nibiinibii ní Arambii lẹ ešẹrẹ efie
yẹ amẹyaiyeli lẹ mli. Ni bọfoi lẹ kă
amẹsẹ amẹba, ni amẹbagba mańtšẹ lẹ.
16. Kẹkẹ ni mań lẹ dše kpo te, ni
amẹyaha Aram nsra lẹ. Ni ahō ńmă
māmu *sea* kome ahe *šekel* kome, kẹ able
seai enyọ hũ *šekel* kome *yẹ Iehowa
wiemọ lẹ nă. * K. 1
17. Ni mańtšẹ lẹ ńō asafoiatšẹ lẹ ni
ekpasaă enine lẹ eto agbó lẹ nă; ni mań
lẹ nănă enọ yẹ agbó lẹ nă ni egbo, ta-
kẹ bọni Nyońmọ gbomo lẹ kẹ̄, beni mań-
tšẹ lẹ kpleke ši kẹ-ba eńō lẹ. K. 2
18. Ni eba mli bọni Nyońmọ gbomo
lẹ kẹ̄ mańtšẹ lẹ akẹ: Wọ́ aafe benẹ yi-
nọ lẹ able *seai* enyọ bahe *šekel* kome,
ni ńmă māmu *sea* kome hũ bahe *šekel*
kome yẹ Samaria agbó nă,
19. ni nakai asafoiatšẹ lẹ here Nyońmọ
gbomo lẹ nọ akẹ: Na, kẹdši Iehowa aafe
samfẹdši yẹ ńwei po lẹ, aso wiemọ nẹ
aaba mli lo? ni ekẹ̄lẹ akẹ: Na, bodien-
tšẹ oona kẹ ohĭńmẹii, ši oyeń eko lẹ!
20. Nakai nońń eba mli hălẹ, edšakẹ
mań lẹ nănă enọ yẹ agbó lẹ nă, ni egbo.

Yĭtšo 8.

Ši Eliša ekẹ̄ yō lẹ *ní etšĭe ebi lẹ
hĭe lẹ akẹ: Te ši ni oya, bo kẹ owe
lẹ, ni oyato gbọ yẹ hefĕhe ní oonă;
edšakẹ Iehowa etšẹ́ hōmọ kẹ-miba, ni
asań ebaba šikpoń lẹ nọ afii kpawo.
* 4, 8.

. Ni yō lę ete ši ni efe bǫni Nyo-
› gbomo lę kẽlę lę, ni ekę ewe lę
ı amęte, ni amęyato gbǫ yę Filisti-
ašikpoń lę nǫ afii kpawo.
. Ni eba mli akę afii kpawo lę nā-
mli lę, yō lę kũ esę kę-dšę Filisti-
ašikpoń lę nǫ kę-ba; ni edše kpo
ni eyafó ewo mańtšę lę nidšiań yę
kę ešikpoń hewǫ.
. Ši mańtšę lę kę Gehazi, Nyońmǫ
no lę tšũlǫ lę, mīwie ni ekẽlę akę:
mi nibii wudši fẽ ní Eliša efe lę.
. Ni eba mli akę, beni egbaā mań-
lę bǫni etšó etšīe gbonyo hīe lę,
yō lę ní etšīe ebi lę hīe lę bafó
mańtšę lę nidšiań yę ešīa kę eši-
ı hewǫ. Ni Gehazi kẽ: Minuntšǫ
tšę! yō lę nę, ni ebi lę ní Eliša
ehīe lę hũ nę.
. Ni beni mańtšę lę bi yō lę, egba-
Kękę ni mańtšę lę fā piafonyo ko
ni ekẽ: Dāimǫ nibii fẽ ní dši enō
hālę, kę šikpoń lę nibānii fẽ kę-dšę
nǫ ni ešī šikpoń lę kę-baši benę.
. Ni Eliša ba Damasko; ni Ben-Ha-
Aram mańtšę lę, he mīye; ni aya-
ę akę: Nyońmǫ gbomo lę eba bię nę.
Ni mańtšę lę kẽ Hazael akę: Ńō
nii ohīe odẽ, ni oya okę Nyońmǫ
no lę ayakpe, ni oyabi Iehowa nii
ńō akę: Ani hela ní miyeǫ nę mi-
awami lo?
Ni Hazael yiń ete ni ekęlę yakpe,
ńō nikẽnii ní dši Damasko nibii
pai lę fẽ eko ehīe edẽ, yomai nyo-
-edfę yitẽremǫ, ni eba ebadamǫ ehīe
kẽ: Obi Ben-Hadad, Aram mańtšę
šũmi ońō ekẽ: Ani hela ní miyeǫ
ıihe aawami lo?
Ni Eliša kęlę akę: Ya ni oyakẽlę
Ohe bawao! tšę Iehowa edšie etšō-
kę ebagbo kẽ.
Kękę ni edǫ ehīnmęi eto enǫ gā
kę-yaši beyinǫ ní ehīe gbo, ni Nyo-
gbomo lę *fó. *Luk. 19, 41.
Ni Hazael kẽ: Mẽhewǫ minuntšǫ
Ni ehere nǫ akę: Edšakę mile
ní *obafe Israelbii lę: amęmādši
e wa lę obamāmǫ nā la, ni amębla-
ę okę klante bagbeamę, ni amębii
fufǫbii lę oońōamę otīa ši, ni amęyei-
hǫlǫi lę oogblagbla amęmli! *10, 32
13. Ni Hazael kẽ: Otšũlǫ, *gbé nę,
namo dšilę ni eetšũ nękę noko wulu?
Ni Eliša kẽ: Iehowa edšie etšōmi †akę
bo obaye Aram nǫ mańtšę.
* 1 Sam. 24, 15. † 1 Mań. 19, 15
14. Ni eyiń kę-dšę Eliša ńō ete, ni
eba enuntšǫ lę ńō; ni no bilę akę: Meni
Eliša kẽǫ? Ni ehere nǫ akę: Ekẽmi akę:
Ohe bawao!
15. Ši dšetšęrenǫ lę eba mli akę ekǫ
sānǫ bò ni eńō-tšǫ nu mli, ni eńō-ha ehīe,
ni egbo. Ni Hazael ye mańtšę yę esę.
(8, 16—22. Kwę 2 Kron. 21, 1. 5—10.)
16. Ni Ioram, Ahab bi lę, ní dši Israel
mańtšę lę, yinǫ afi ní dši enumǫ lę nǫ,
beni Iehošafat yeǫ mańtšę yę Iuda lę,
Iehošafat, Iuda mańtšę lę, bi Iehoram
babōi mańtšęyeli. 1 Mań. 22, 51.
17. Eye afii nyońmai-etẽ kę enyǫ, beni
ebaye mańtšę lę, ni eye mańtšę afii kpā-
nyǫ yę Ierusalem.
18. Ni enyie Israel mańtšęmei lę agbę
lę nǫ, tamǫ bǫni Ahab we lę fe lę;
edšakę *Ahab biyō dši eńā; ni efe efōń
yę Iehowa hīe. * K. 26.
19. Ši kẽlę Iehowa sumǫǫ akę ekpātā
Iuda hīe, yę etšũlǫ David hewǫ, takę
bǫni *ewolę ši akę eehā lę kę ebii lę
kane dānę lę. * 2 Sam. 7, 11—16. 1 Mań. 11, 36.
20. Eyinǫ lę Edom tše Iuda hīe atũa, ni
amędientšę amęwo mańtšę amęhā amęhe.
21. Kękę ni Iehoram foń kę-te Zair,
ekę efīlii lę fẽ; ni ete ši nyōń, ni eya-
tīa Edombii ní ebolelę kę-kpe lę kę fī-
lii lę anǫ asafoiatšęmei lę anii, ni [Iuda]
mań lę dšo foi kę-te amębūi amli.
22. Ni Edom tše Iuda hīe atũa kę-
baši ńmęnę. No be lę mli nońń Libna
hũ tše atũa.
23. Ši Iehoram he sādši ní efę lę kę
nibii fẽ ní efe lę, ani ańmàko yę Iuda
mańtšęmei lę ayinǫsādši awolo lę mli?
24. Ni Iehoram kę etšęmei lę yawǫ, ni
afũlę yę etšęmei amasęi yę David mā lęń;
ni ebi Ahazia baye mańtšę yę esę.
(8, 25—29. Kwę 2 Kron. 22, 1—6.)
25. Ioram, Ahab bi, ní dši Israel mań-
tšę lę yinǫ afi ní dši nyońma kę enyǫ

12. Ke̱ke̱ ni ekē̱ etšūlo̱ Gehazi ake̱: Yatšé̱ Šunamyō le̱ ke̱-ba! Ni eyatšé̱le̱ ke̱-ba, ni ebadamo̱ ehīe.

13. Ni ekē̱le̱ ake̱: Agbe̱ne̱ kēmo̱le̱ ake̱: Na, ogba ohe nā ne̱ke̱ bo̱ so̱ňň ye̱ wo̱hewo̱; meni afe ahāo? oye̱ sane ko ní oosumo̱ ake̱ ayakē̱ maňtše̱ le̱ lo asafoiatše̱ le̱ ahāo lo? Ni ehere no̱ ake̱: Midientše̱ mimaňbii ateň miyo̱ ne̱.

14. Ekē̱: Bēle̱ meni aafe ahāle̱ mo̱? Ni Gehazi here no̱ ake̱: Ebe̱ binū, ni ewù hū egbo̱.

15. Ni ekē̱: Tšé̱le̱! Ni etšé̱le̱, ni ebadamo̱ šīnā le̱ ši.

16. Ni ekē̱: Wóse̱ afi nākplo̱ le̱ oolō *binū atū! Ni ekē̱: Kāfe, minuntšo̱, Nyoňmo̱ gbomo! kāmale otšō oweyō!
*1 Mose 18, 10. 14.

17. Ni yō le̱ ná mūsū, ni beni še̱ afi nákplo̱ le̱, efo̱ binū, tamo̱ bo̱ni Eliša kē̱le̱ le̱.

18. Ni gbekē le̱ bada; ni gbī ko eba mli ake̱ ete etše̱ ňō ye̱ ňmākūlo̱i le̱ aňō.

19. Ni ekē̱ etše̱ ake̱: Miyitšo, miyitšo! Ni ekē̱ etšūlo̱ le̱ ake̱: Wóle̱ oyahā enye!

20. Ni ewóle̱ ebahā enye. Ni etá efuo̱ no̱ ke̱-yaši fane, ni egbo.

21. Ni ekwo̱ ke̱-te ňwei le̱ ni eke̱le̱ yafō Nyoňmo̱ gbomo le̱ sā le̱ no̱, ni eňá šīnā ewo eyi, ni edše kpo.

22. ni eyatšé̱ ewù ni ekē̱: Ofai ne̱, hāmi oblahīī le̱ ateň mokome ke̱ tedšiyei le̱ eko, koni maša foi ke̱-ya Nyoňmo̱ gbomo le̱ ňō maba!

23. Ni ekē̱: Mēhewo̱ ní otaoo̱ oya eňō ňme̱ne̱? dšee nyōň hē ne̱ ni asaň dšee hedšō̱mo̱gbī ne̱! Ekē̱: Dšogbāň!

24. Ni ewo tedšiyō le̱ no̱ nii, ni ekē̱ etšūlo̱ le̱ ake̱: Wole̱ foi ni wo̱te! kāgbo̱dšo̱ foidšē le̱ mli ohāmi, dša mikē̱o dā.

25. Ni eyiň ete ni eyaše̱ Nyoňmo̱ gbomo le̱ ňō *ye̱ Karmel goň le̱ no̱. Ni eba mli ake̱, beni Nyoňmo̱ gbomo le̱ nale̱ ye̱ šoňň le̱, ekē̱ etšūlo̱ Gehazi ake̱: Na, Šunamyō le̱ baā le̱!
*2, 25.

26. Agbe̱ne̱ ša foi ni oke̱le̱ ayakpe, ni obile̱ ake̱: Oye̱ dšogbāň lo? owù ye̱ dšogbāň lo? gbekē le̱ ye̱ dšogbāň lo? Ni ekē̱: Wo̱ye̱ dšogbāň!

27. Ni beni eše̱ Nyoňmo̱ gbomo le̱ ňō ye̱ goň le̱ no̱ le̱, ebamōmo̱ enādši amli; ši Gehazi tši ba ni kūle̱ ebatšire̱le̱. Ni Nyoňmo̱ gbomo le̱ kē̱: Ňmēle̱ gbe̱, edšake̱ esusuma ehao ye̱ emli, ni Iehowa eňō-tēmi ni edšieko etšōkomi.

28. Ke̱ke̱ ni ekē̱: Ani mibaba binū ko ye̱ minuntšo̱ deň? ani *mikē̱ē̱o ake̱: Okalakami?
*K. 16.

29. Ke̱ke̱ ni ekē̱ Gehazi ake̱: Mīamo̱ ni oko̱ midēhīemo̱tšo le̱ ohīe odē, ni oya; ke̱dši oke̱ moko kpe le̱, *kāňāle̱, ni ke̱dši moko hū ni ňāo le̱, kāherele̱ no̱; ni oya ni oke̱ mitšo le̱ ayafō gbekē le̱ hīe!
*Luk. 10, 4.

30. Ši gbekē le̱ nye le̱ kē̱: Ake̱ nō kē ní Iehowa hīe kā ni osusuma hū hīe kā ne̱, mišīīo! Ke̱ke̱ ni ete ši ni enyie ese̱.

31. Ni Gehazi tšṓ ame̱hīe ke̱-te, ni eke̱ tšo le̱ yafō gbekē le̱ hīe; ši gbē ko be̱, ninumo̱ hū be̱. Nohewo̱ le̱ le̱ ekū ese̱ ete ni eke̱le̱ yakpe, ni eyagbale̱ ake̱: Gbekē le̱ hīe etšēko.

32. Ni beni Eliša še̱ šīa le̱, na, gbekē le̱ egbo ekā esā le̱ no̱.

33. Ni ebote tšū le̱ň, ni eňá šīnā le̱ ewo ame̱yi enyo̱ le̱ ame̱yi, ni *ekpa Iehowa fai.
*Bo̱f. 9, 40.

34. Ni ekwo̱ eyabu gbekē le̱ no̱, ni eke̱ enābu bu enābu no̱, ni eke̱ ehīňme̱ii bumo̱ ehīňme̱ii ano̱, ni eke̱ enidši hū fie enidši ano̱, ni ekpā emli ebu gbekē le̱ no̱; ni gbekē le̱ he do̱ la.
1 Maň. 17, 21.

35. Ke̱ke̱ ni ekū ese̱ ke̱-ba, ni ebašēra ši ye̱ šīa le̱ ke̱-te ke̱-ba šikome, ni esā ekwo̱ ke̱-te ni eyakpā emli ebu eno̱; ke̱ke̱ ni gbekē le̱ tšīne šii kpawo, ni gbekē le̱ gble ehīňme̱ii.

36. Ni etšé̱ Gehazi ke̱-ba ni ekē̱: Tšé̱ Šunamyō le̱ ke̱-ba! Ni etšé̱le̱, ni eba eňō; ni ekē̱: *Wó obi le̱!
*Luk. 7, 15. Heb. 11, 35.

37. Ke̱ke̱ ni eba ni ebaho egbē enādši anā, ni ekotole̱; ni ewó ebi le̱ ke̱-dše kpo.

38. Ni Eliša kū ese̱ ke̱-ba Gilgal ekoň; ni hōmo̱ eba šikpoň le̱ no̱, ni gbalo̱i abii le̱ trá ehīe. Ni ekē̱ etšūlo̱ le̱ ake̱: Ňō kukwe̱i wulu le̱ omā no̱, ni ohō nii ohā gbalo̱i abii le̱.

39. Ni moko dše kpo te ňāno̱ eyatše fie, ni eyana ňāno̱ ba ko ní haā ši, ni

ntšere ńă mli sakribontei lę ewo emama
nă obō, ni eba ebaflo mli ewo kukwęi
ni niyenii yo mli lęń; edšakę amęlee.
40. Kękę ni amęfose amęhă mei lę ní
amęye; ni eba mli akę, beni amęyeo nii
ę, amęblo akę: Nyońmo gbomo! Gbēle
yę kukwęi lę mli! Ni amęnyēē amęye.
41. Ni ekē: Bēlę nyekę mămu abaă!
Ni eńō-wo kukwęi lę mli, ni ekē: Fo-
nemo ohă mei lę ní amęye! Ni noko fōń
ko bę kukwęi lę mli dońń.
42. Ni nū ko hū dšę Baal-Šališa ba,
ni ebahă Nyońmo gbomo lę akoko kpo-
kploku abolo, aboloi akwăboi nyońmai-
enyo kę ablefo ye ekotoku lęń. Ni ekē:
Ńō-hă mei lę ní amęye!
43. Ši etšūlo lę kē: Meni, *mińō enę
mimă gbomei oha hīe? Ni ekē: Ńō-hă
mei lę ní amęye! Edšakę boni Iehowa
kē nę: Amęaye ăhū ni eko aafe!
* Ioh. 6, 9. Mat. 15, 33.
44. Kękę ni eńō-mă amęhīe, ni amę-
ye, ni eko fę, ye Iehowa wiemo lę nă.
Mat. 16, 9. 10.

Yītšo 5.

Ši Naeman, Aram mańtšę lę asafoi-
atšęnukpa lę, gbomo agbo dšile ye enun-
tšo lę hīe, ni abuolę, edšakę lę enine
no Iehowa tšō ehă Aram ye kūnim; ni
asań edši nū ekălo kpană, ši ēye kpiti.
2. Ši Arambii lę efă ye asafoiań asa-
foiań kę-ba, ni amębańō gbekē oblayō
ńō ko nom kę-dšę Israel šikpoń lę no
kę-te; ni esúmoo Naeman ńă lę.
3. Ni ekē ewura lę akę: Miná ní mi-
nuntšo yadše gbalo ní yo Samaria lę ńō
kūlę, eetšá ekpiti nę ehălę kwa!
4. Kękę ni ete ni eyagba enuntšo lę
akę: Boni oblayō lę ní dšę Israel šikpoń
lę no lę kē nę.
5. Ni Aram mańtšę lę kē: Ya, ši mi-
bamădše Israel mańtšę lę wolo. Ni eyiń,
ni ehīe dńętęi talentai nyońma kę šika
kukudši akpei-ekpa kę wulamo atadei
nyońma kę-te.
6. Ni ekę wolo lę bahă Israel mań-
tšę lę, (ni ańmă yę mli) akę: Agbęnę
kē nękę wolo nę šę odē lę, na, mihă mi-
tšūlo Naeman eba ońō, koni otšá ekpiti
lę ohălę.
7. Ni eba mli akę, beni Israel mań-
tšę lę kane wolo lę, egbla etadei ni ekē:
Ani Nyońmo dšimi ni migbeo mo ni
mihăa mo yi náa wala, hewo ni monę
tšūo mińō akę mitšá moko kpiti mihălę
nę? Ši *nyedfēńa he ni nyeana akę mi-
nă béi etaoo nę. * 1 Mań. 20, 7.
8. Ni eba mli akę, beni Eliša, Nyo-
ńmo gbomo lę, nu akę Israel mańtšę lę
egbla etadei lę, etšū ate mańtšę lę ńō
ayakēlę akę: Mēba ni ogbla otadei lę?
hă ní eba mińō kękę, koni ená ele akę
gbalo ko yę Israel.
9. Kękę ni Naeman kę ekpońoi kę
efīlii lę ba ni ebadamo Eliša we lę agbó
lę nă.
10. Ni Eliša tšū bofo ko kę-te eńō
ekē: Ya ní oyadšu ohe šii kpawo yę
Iordan mli, ni ohewolo aahī ekoń, ni
ohe aatše!
11. Kękę ni Naeman mli fū, ni eyiń
kę-mīya, ni ekē: Na, miyiń fē lę: Eedše
kpo kę-ba mińō, ni ebadamo ši, ni etšé
Iehowa, e-Nyońmo lę, gbęi, ni ekę enine
ahū dšęi, ni etšá kpiti lę!
12. Ani Abana kę Farfar, Damasko
făi lę, ehīī fè Israel nui lę fē, kę ka
nakai lę? kūlę midšuu yę nomei amli
ní mihe tše? Ni etšō ehe ni eyiń kę
mlila.
13. Kękę ni etšūdši lę tši bęńkelę, ni
amęwie amętšōlę ni amękē: Mitšę! no-
ko wulu ko ni gbalo lę kē ofe kūlę,
aso ofeń? ăhū moń ní ekēo akę: Yadšu
ohe, ní ohe atše?
14. Kękę ni ekpleke ši, ni ekę ehe
yatšo Iordan mli šii kpawo yę Nyońmo
gbomo lę wiemo lę nă; *ni ehewolo hī
ekoń tamo gbekē fiō hewolo, ni ehe tše.
* Luk. 4, 27.
15. Ni ekū esę eba Nyońmo gbomo lę
ńō ekoń, lę kę mei ní ekę-nyie lę fē,
ni ebadamo ehīe, ni ekē: Na, kpăko
dăni miná mile akę Nyońmo ko Nyońmo
ko bę šikpoń nę no fē, akę dša Israel
kękę; nohewo lę agbęnę hemo otšūlo
deń *nikēnii ko! * K. 5.
16. Ši ekę: Gbīīabo ní Iehowa, mo hīe
ní midamoo lę, hīe kă nę: mihee noko!
Ni enyē eno akę ehe kē, ši ekplēē.

17. Kẹkẹ ni Naeman kẽ: Ké hoo lẹ,
bẽlẹ ofai nẹ, hã ni ahã otšūlọ sū tedši-
okpọṅọi enyọ yitẽremọ; edšakẹ otšūlọ ešãṅ
šã-afọle lo afọle kroko ehãṅ nyoṅmọ ko
nyoṅmọ ko doṅṅ, akẹ dša Iehowa kẹkẹ!
18. Enẹ kẹkẹ Iehowa aṅõ-fa otšūlọ,
akẹ kẹdši minuntšọ mĩya Rimon we lẹ
ayadšá yẹ dšẹi, ní *ekpasaã minine, ni
mi hũ mikotoọ ši yẹ Rimon we lẹ, ké
miyakoto ši yẹ Rimon we lẹ, no lẹ Ie-
howa aṅõ no afa otšūlọ! *7, 2.
19. Ni ekẽlẹ akẹ: Ya yẹ hedšọlẹ mli!
Kẹkẹ ni edše eṅõ ete hĩe fiõ.
20. Ši Gehazi, Nyoṅmọ gbomo Eliša
tšūlọ lẹ, kẽ: Na, minuntšọ eṅõ Naeman,
Aramnyo nẹ, he ekelẹ, ni ehee noni ekẹ-
ba lẹ yẹ edẽ; gbĩĩabọ kẽ ní Iehowa hĩe
kã nẹ, maša foi kẹ-nyie esẹ, ni mayahe
noko yẹ edeṅ!
21. Kẹkẹ ni Gehazi ṅõ-fie Naeman sẹ.
Ni beni Naeman na akẹ moko hĩe foi
kẹ-nyie esẹ lẹ, edšẹ fĩli lẹ mli eyi ši,
ni ekẹlẹ bakpe ni ekẽ: Mei lẹ fẽ yẹ
dšogbãṅ lo?
22. Ni ekẽ: Ameyẹ dšogbãṅ! Minun-
tšọ tšūmi akẹ: Na, bianẹ tõ nẹ gbalọi
abii lẹ ateṅ oblahĩĩ enyọ edšẹ Efraim
goṅ lẹ nọ eba miṅõ; ofai nẹ, hãamẹ
dĩiẹtẹi talenta kome, kẹ wulamọ atadei
enyọ!
23. Ni Naeman kẽ: Kplẽmọ ni ohe ta-
lentai enyọ! Ni enyẽ enọ, ni efĩmọ dĩiẹ-
tẹi talentai enyọ ewo kotokui enyọ mli,
kẹ wulamọ atadei enyọ. Ni eṅõ-tẽre etšū-
dši lẹ ateṅ mei enyọ, ni amẹtẽre kẹ-nyie
ehĩe.
24. Ši beni amẹšẹ ṅmeṅme lẹ he lẹ,
ehe yẹ amẹdẽ, ni eṅõ-to šĩa lẹ, ni ewo
hĩĩ lẹ agbẹ, ni ameyiṅ amẹte.
25. Ni eba ebadamọ enuntšọ lẹ hĩe.
Ni Eliša bilẹ akẹ: Nẽgbẹ odšẹ, Gehazi?
Ni ekẽ: Otšūlọ eyako hekoheko.
26. Ni ekẽlẹ akẹ: Nto mitšui kẹo te,
beni nũ lẹ tšõ ehe kẹ-dšẹ efĩli lẹ mli
ni ekẹo bakpe lẹ? Ani be ni akẹ-heọ
dĩiẹtẹi, ni asaṅ akẹ-heọ atadei kẹ mū-
tšei kẹ weintromi kẹ tõi kẹ tšinai kẹ
wehĩĩ kẹ weyei nẹ?
27. Nohewọ lẹ Naeman kpiti lẹ aakpẹ-
tẹ ohe kẹ osešibii ahe kẹ-ya nãnọ. Ni
edšẹ ehĩe edše kpo kẹ ehe kpiti s
tamọ snõ.

Yĩtšo 6.

Ni gbalọi abii lẹ kẽ Eliša akẹ: Na,
ní wọyọ yẹ ohĩe nẹ yẹ kplokotõ tšõ hã
2. hewọ lẹ hã ní wọya Iordan
ni wọteṅ mofẽmo ayawó mplãṅ k
kẹ-dšẹ dšẹi ní wọṅõ-sã he ko wọhã
he yẹ dšẹi, koni wọhĩ dšẹi. Ni e
Nyeyaã!
3. Ši amẹteṅ mokome kẽ: Ofai
kplẽmọ ni okẹ otšūdši aya! Ni e
Mate.
4. Ni ekẹamẹ yiṅ te. Ni beni a
šẹ Iordan nã lẹ, amẹtõtõ tšei lẹ.
5. Ši beni amẹteṅ mokome tõọ mp
lẹ, dade lẹ fã yagbẽ nu lẹ mli. Ni e
Ao, minuntšọ! mã po ayamã!
6. Ni Nyoṅmọ gbomo lẹ kẽ: Nẽ
enyõ? Ni etšõlẹ dšẹi; ni efo tšo ko
ešẹ efõ dšẹi, ni ehã dade lẹ batẹo nu l
7. Ni ekẽ: Yakọ! Ni ekpã enine
ni ekọ.
8. Agbẹnẹ Aram maṅtšẹ lẹ kẹ Isr
ná ta; ni ké ekẹ etšūdši lẹ te adš
akẹ: Biẹ lo biẹ miyabọ nsra yẹ lẹ,
9. kẹkẹ lẹ Nyoṅmọ gbomo lẹ e
Israel maṅtšẹ lẹ ṅõ ayakẽlẹ akẹ: K
mọ ni ahĩ ní okakū ohĩe ofõ biẹ nẹ
edšakẹ dšẹi Arambii lẹ batšõ kẹ-ba
10. Ni Israel maṅtšẹ lẹ tšūọ kẹ-yaa
ni Nyoṅmọ gbomo lẹ kẽlẹ ni etfalẹ
adafi lẹ, ni ebuọ dšẹi, dšee šikome
asaṅ dšee šii enyọ kẹkẹ.
11. Ni Aram maṅtšẹ lẹ ye etšui
nẹkẹ sane nẹ hewọ, ni etšẹ etšūdši
ni ekẽamẹ akẹ: Aso nyetšõṅmi wọ
moni yọ Israel maṅtšẹ lẹ gbẹfãṅ?
12. Ni etšūdši lẹ ateṅ mokome
Dšee nakai, minuntšọ maṅtšẹ, ši n
Eliša, gbalọ lẹ ni yọ Israel lẹ, lẹ eg
Israel maṅtšẹ lẹ wiemọi ní owieọ
osẹtšū mli tete!
13. Kẹkẹ ni ekẽ: Nyeyaã ni nye
kwẹa heni eyọ, ni matšū ni ayan
kẹ-ba! Ni akẽlẹ akẹ: Na, eyẹ Do
14. Nohewọ lẹ etšū okpọṅọi kẹ
kẹ ta babaõ kẹ-te dšẹi; ni amẹšẹ
nyõṅ, ni amẹgbá amẹbọle maṅ lẹ.

Ni beni Nyońmo gbomo lẹ tšūlọ
: tšē mrā ni ete ši ni edše kpo le,
a kẹ okpọńọi kẹ fīlii ebọle mań lẹ.
šūlọ lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Ao, minuntšọ!
ọbafe tēń ko?
Ni ehere nọ akẹ: Kāše gbeyei;
ẹ mei ni kẹwọ yọ lẹ fá fè mei ní
ẹ yọ lẹ. 2 Kron. 32, 7.
Ni Eliša sọle ni ekẽ: Iehowa, mī-
fai, gblemọ ehīńmẹii ní ena nii!
hṣowa gble oblanyo lẹ hīńmẹii, ni
ii: ni na, gọń lẹ nọ eyi tọ kẹ la
ọi kẹ fīlii kẹ-bọle Eliša kẹ-kpe.
Kẹkẹ ni amẹkpleke ši kẹ-ba eńō;
iša kpa Iehowa fai ni ekẽ: Mīkpao
ilamọ nẹkẹ gbomei nẹ ahīńmẹii! Ni
amẹhīńmẹii ye Eliša wiemọ lẹ nā.
* 1 Mose 19, 11.
Kẹkẹ ni Eliša kẽamẹ akẹ: Dšee
ẹ nẹ, ni asań dšee mań lẹ hū nẹ;
riea misẹ, ni mikẹnye aya nū ní
oọ lẹ ńō! Ni ekẹamẹ te Samaria tō.
Ni eba mli akẹ, beni amẹšẹ Sa-
lẹ, Eliša kẽ: Iehowa, gblemọ gbo-
nẹ ahīńmẹii, koni amẹna nii! Ni
va gble amẹhīńmẹii, ni amẹna nii,
, Samaria teń ameyọ nẹ!
Ni beni Israel mańtšẹ lẹ naamẹ lẹ,
Eliša akẹ: Mitšẹ, mitfiaamẹ nii lo?
Ni ehere nọ akẹ: Kātfiaamẹ nii;
nei po ni okẹ oklante kẹ ogāi ya-
ẹ nom lẹ otfiaā-amẹ nii lo? *Ńō
kẹ nu omāmọ amẹhīe, koni amẹ-
amẹnu, ni amẹya amẹnuntšọ ńō!
* Abel 25, 31. 2 Kron. 28, 15.
Kẹkẹ ni efe niyenii babaō ehāamẹ;
ni amẹye nii ni amẹnu lẹ, edšieamẹ
ni amẹyiń amẹte amẹnuntšọ ńō. Kẹ-
ıo sẹ lẹ Aram odšoyeli tai lẹ baa
l šikpoń lẹ nọ dońń.
Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ Ben-
d, Aram mańtšẹ lẹ, bua eta lẹ fē
ẹ-kpe, ni amẹfā kẹ-ba, ni amẹbabọ
amẹwo Samaria he.
Ni hōmọ kpeteńkple ba Samaria.
, amẹbọ nsra amẹwo ehe āhū kẹ-
beyinọ ni ahō tedši yitšo ahe dfiẹ-
ukudši nyońmai-kpānyọ, ni okpo
ab mlidšāi edfẹ mli ekome hū he
ẹi kukudši enumọ.

26. Ni beni Israel mańtšẹ lẹ hoọ yẹ
gbogbo lẹ nọ lẹ, yō ko blọ tšẹ̄lẹ ekẽ:
Ye obuami, minuntšọ mańtšẹ!
27. Ni ekẽ: Kẹdši Iehowa yee buaao
lẹ, nēgbẹ maye mabuao kẹ-dšẹ? kẹ-dšẹ
abońo ši, lo kẹ-dšẹ weinbu mli?
28. Ni mańtšẹ lẹ bilẹ akẹ: Meni feọo?
Ni ehere nọ akẹ: Nẹkẹ yō nẹ kẹ̄mi akẹ:
Ńō obinū lẹ ohā ni wọyelẹ ńmẹnẹ, ko-
ni wọ́ ni wọye mi hū mibinū lẹ!
29. Kẹkẹ ni wọhō mibi lẹ, ni wọyelẹ;
ni dšetšerenọ lẹ mikẹ̄lẹ akẹ: Ńō obi lẹ
ohā ní wọyelẹ! ši lẹ lẹ ehō ebi lẹ etē.
5 Mose 28, 53
30. Ni eba mli akẹ, beni mańtšẹ lẹ nu
yō lẹ wiemọi lẹ, egbla etadei lẹ; ni be-
ni ehoọ yẹ gbogbo nọ lẹ, mań lẹ yakwẹ
lẹ, na, ewo kpekpe yẹ ehewolo nọ yẹ
etadei lẹ ašiši.
31. Kẹkẹ ni ekẽ: Kẹdši Eliša, Šafat
bi lẹ, yitšo aamā enọ ńmẹnẹ gbī nẹ fī.
Nyońmọ afemi nẹkẹ kẹ nẹkẹ!
32. Ši Eliša tá ešīa lẹ, ni onukpai lẹ
kẹlẹ trá ši. Ni mańtšẹ lẹ tšū nū ko kẹ-
tšō ehīe. Ši dāni bọfo lẹ aašẹ Eliša ńō
lẹ, ekẽ onukpai lẹ akẹ: Nto nyemīna
akẹ nẹkẹ awuyelọ bi nẹ etšū akẹ abafo
miyi? Nyekwẹa, kẹdši bọfo lẹ ba lẹ,
nyeńáa šīnā lẹ ni nyekẹ šīnā lẹ atširẹa-
lẹ! Ani dšee enuntšọ naneši gbẽọ kẹ-
baā yẹ esẹ nẹ?
33. Ni beni ekẹamẹ wieọ lolo lẹ, na,
bọfo lẹ bašẹ ehō. Ni ekẽ: Na, nẹkẹ efōń
nẹ *dšẹ Iehowa ńō! meni mimẽọ Ieho-
wa miheọ dońń? * Amos 3, 6.

Yītšo 7.

Kẹkẹ ni Eliša kẽ: Nyeboa Iehowa
wiemọ toi! *Bọni Iehowa kẽ nẹ: Wọ́
aafe be nẹ yinọ pẹ lẹ ńmā māmu *sea*
kome bahe *šekel* kome, ni able *seai* enyọ
hū bahe *šekel* kome yẹ Samaria agbó nā.
* K. 16.
2. Kẹkẹ ni asafoiatšẹ lẹ ni mańtšẹ lẹ
*kpasaā enine lẹ here Nyońmọ gbomo
lẹ nọ ni ekẽ: Na, kẹdši Iehowa aafe
samfẹdši yẹ ńwei po lẹ, aso wiemọ nẹ
aaba mli lo? Ni ekẽ: Na, bodientšẹ oona
kẹ ohīńmẹii, ši oyeń eko! * K. 17. 5, 18.
3. Ši hīī kpitiyelọi edfẹ *yẹ agbó
lẹ nā; ni amẹkẽkẽ amẹhe akẹ: Mēhe-

wo̱ ni wo̱o̱trá bie̱ ke̱-yaši beyino̱ ni wo̱o̱gboi? * 3 Mose 13, 46.

4. Ke̱dši wo̱kē̱: Wo̱o̱te mă le̱ń le̱, hōmo̱ le̱ ye̱ mă le̱ń, ni wo̱o̱gboi ye̱ dše̱i; ni ke̱dši wo̱trá bie̱ hū, gboimo̱ noṅṅ wo̱bagboi; nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyebaā, nyehāa wo̱yagbea Aram ta le̱ń; ke̱dši ame̱here wo̱yiwala le̱, wo̱yi aaná wala; ni ke̱dši *ame̱gbewo̱ hū, bĕle̱ wo̱gboi ke̱ke̱! * Ester 4, 16.

5. Ni gbe̱ke̱, beni hĭe feo̱ tūtū le̱, ame̱te ši ní ame̱ya Aram nsra le̱ń. Ši beni ame̱še̱ Aram nsra le̱ ńă le̱, na, mokomoko be̱ dše̱i.

6. Edšake̱ Nuntšo̱ le̱ hă Aram ta le̱ nu *fĭlii agbēmo̱ ke̱ okpo̱ńo̱i ananeši gbēmo̱ ke̱ ta babaō he, ní ame̱kē̱kē̱ ame̱he ake̱: Na, Israel mańtše̱ le̱ eyabo̱ Hitbii le̱ amańtše̱mei le̱ ke̱ Mizraimbii amańtše̱mei le̱ apā ewowo̱, koni ame̱ke̱wo̱ abawu! * 19, 7.

7. Nohewo̱ le̱ gbe̱ke̱, beni hĭe feo̱ tūtū le̱, ame̱te ši ni ame̱dšo foi, ni ame̱šĭšĭ ame̱būi le̱ ke̱ ame̱kpo̱ńo̱i ke̱ ame̱tedšii ke̱ nsra le̱ dientše̱ take̱ bo̱ni eyo̱ le̱, ni ame̱dšodšō foi, koni ame̱here ame̱yiwala.

8. Ni beni ne̱ke̱ kpitiyelo̱i ne̱ še̱ nsra le̱ nă le̱, ame̱bote bū kome mli, ni ame̱yayeyē nii ni ame̱nunū dăi, ni ame̱lō dfie̱te̱i ke̱ šika ke̱ mamai ke̱-dše̱ dše̱i, ni ame̱te ame̱ke̱-yatē. Ni ame̱ba ekoń, ni ame̱yabote bū kroko mli, ni ame̱lō dše̱i nii hū, ni ame̱yiń ame̱te ame̱ke̱-yatē.

9. Ke̱ke̱ ni ame̱kē̱kē̱ ame̱he ake̱: Bo̱ni wo̱feo̱ ne̱ edšaa! Ṅme̱ne̱ gbĭ ne̱ sane kpakpa gbĭ ni; ši ke̱dši wo̱fe diṅṅ ni wo̱mē ke̱-yaši dšetše̱re lebi le̱, sō ko aaye wo̱yi; nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyebaā ní wo̱tea wo̱yakē̱ ye̱ mańtše̱ we le̱!

10. Ke̱ke̱ ni ame̱ba ni ame̱batšé̱ mań le̱ agbókwe̱lo̱i le̱, ni ame̱kē̱ame̱ ake̱: Wo̱te Aram nsra le̱ń, ni na, mokomoko be̱ dše̱i, ni anuu gbomo ko gbē hū, ake̱ dša okpo̱ńo̱i ní afĭmo̱ame̱ ańmlō ši, ke̱ tedšii ní afĭmo̱ame̱ ańmlō ši, ke̱ būi le̱ hū tamo̱ bo̱ni ame̱yo̱ le̱ noṅṅ.

11. Ke̱ke̱ ni agbókwe̱lo̱i le̱ blo̱ tšé̱, ni ayakē̱ ye̱ mańtše̱ we le̱.

12. Ni mańtše̱ le̱ te ši nyō le̱ń, ni ekē̱ etšūdši le̱ ake̱: Agbe̱ne̱ matšōnye noni Aram fewo̱ ne̱. Ame̱le ake̱ hōmo̱ mĭyewo̱; nohewo̱ le̱ ame̱dše nsra le̱ń ame̱te ame̱yatētē ame̱he ye̱ ńă le̱ no̱ ake̱: Ké̱ ame̱dše kpo ke̱-dše̱ mă le̱ń ke̱-ba le̱, wo̱mōmo̱ame̱ hĭekălo̱i, ni wo̱yabote mă le̱ń.

13. Ni etšūdši le̱ ateń mokome here no̱ ni ekē̱: Bĕle̱ hă ni ańō okpo̱ńo̱i ni efe̱ ye̱ mă le̱ń le̱ enumo̱ ko, (na, ame̱tamo̱ Israel asafo fē ni efe̱ ye̱ mă le̱ń le̱, ni na, ame̱tamo̱ Israel asafo fē ni hĭe kpătā le̱ hū,) koni wo̱tšū ni ayakwe̱.

14. Nohewo̱ le̱ ame̱ńō fĭlii enyo̱ ke̱ ame̱nā okpo̱ńo̱i, ni mańtše̱ le̱ tšūame̱ ni ame̱tiu Aram ta le̱, ni ekē̱: Nyeyaā ni nyeyakwe̱a!

15. Ni ame̱tiuame̱ ke̱-yaši Iordan nă; ni na, gbe̱ le̱ no̱ fē eyi to̱ ke̱ atadei ke̱ nibiinibii ní Arambii le̱ eše̱re̱ efie ye̱ ame̱yaiyeli le̱ mli. Ni bo̱foi le̱ kă ame̱se̱ ame̱ba, ni ame̱bagba mańtše̱ le̱.

16. Ke̱ke̱ ni mań le̱ dše kpo te, ni ame̱yaha Aram nsra le̱. Ni ahō ṅmă māmu *sea* kome ahe *šekel* kome, ke̱ able *seai* enyo̱ hū *šekel* kome *ye̱ Iehowa wiemo̱ le̱ nă. * K. 1.

17. Ni mańtše̱ le̱ ńō asafoiatše̱ le̱ ni ekpasaā enine le̱ eto agbó le̱ nă; ni mań le̱ nānā eno̱ ye̱ agbó le̱ nă ni egbo, take̱ bo̱ni Nyońmo̱ gbomo le̱ kē̱, beni mańtše̱ le̱ kpleke ši ke̱-ba eńō le̱. K. 2.

18. Ni eba mli bo̱ni Nyońmo̱ gbomo le̱ kē̱ mańtše̱ le̱ ake̱: Wó̱ aafe bene̱ yino̱ le̱ able *seai* enyo̱ bahe *šekel* kome, ni ṅmă māmu *sea* kome hū bahe *šekel* kome ye̱ Samaria agbó nă,

19. ni nakai asafoiatše̱ le̱ here Nyońmo̱ gbomo le̱ no̱ ake̱: Na, ke̱dši Iehowa aafe samfe̱dši ye̱ ṅwei po le̱, aso wiemo̱ ne̱ aaba mli lo? ni ekē̱le̱ ake̱: Na, bodientše̱ oona ke̱ ohĭṅme̱ii, ši oyeń eko le̱!

20. Nakai noṅṅ eba mli hāle̱, edšake̱ mań le̱ nānā eno̱ ye̱ agbó le̱ nă, ni egbo.

Yĭtšo 8.

Ši Eliša ekē̱ yō le̱ *ní etšĭe ebi le̱ hĭe le̱ ake̱: Te ši ni oya, bo ke̱ owe le̱, ni oyato gbo̱ ye̱ hefĕhe ni oonā; edšake̱ Iehowa etšé̱ hōmo̱ ke̱-mĭba, ni asań ebaba šikpoń le̱ no̱ afii kpawo * 4, 35.

Ni yō lẹ ete ši ni efe bọni Nyo-
gbomo lẹ kẹ̄lẹ lẹ, ni ekẹ ewe lẹ
amẹte, ni amẹyato gbọ yẹ Filisti-
iikpoń lẹ nọ afii kpawo.
Ni eba mli akẹ afii kpawo lẹ nā-
ıli lẹ, yō lẹ kū esẹ kẹ-dšẹ Filisti-
iikpoń lẹ nọ kẹ-ba; ni edše kpo
i eyafó ewo mańtšẹ lẹ nidšiań yẹ
:ẹ ešikpoń hewọ.
Ši mańtšẹ lẹ kẹ Gehazi, Nyońmọ
› lẹ tšūlọ lẹ, mīwie ni ekẹ̄lẹ akẹ:
i nibii wudši fĕ ní Eliša efe lẹ.
Ni eba mli akẹ, beni egbaā mań-
bọni etšó etšle gbonyo hle lẹ,
ɔ lẹ ni etšle ebi lẹ hle lẹ bafó
ıańtšẹ lẹ nidšiań yẹ ešla kẹ eši-
hewọ. Ni Gehazi kẹ̄: Minuntšọ
ẹ! yō lẹ nẹ, ni ebi lẹ ní Eliša
hle lẹ hū nẹ.
Ni beni mańtšẹ lẹ bi yō lẹ, egba-
ekẹ ni mańtšẹ lẹ fā piafonyo ko
ıi ekẹ̄: Dàimọ nibii fĕ ni dši enō
lẹ, kẹ šikpoń lẹ nibānii fĕ kẹ-dšẹ
› ní eši šikpoń lẹ kẹ-baši benẹ.
Ni Eliša ba Damasko; ni Ben-Ha-
Aram mańtšẹ lẹ, he mīye; ni aya-
akẹ: Nyońmọ gbomo lẹ eba biẹ nẹ.
Ni mańtšẹ lẹ kẹ̄ Hazael akẹ: Ňō
i ohle odĕ, ni oya okẹ Nyońmọ
lẹ ayakpe, ni oyabi Iehowa nii
› akẹ: Ani hela ní miyeọ nẹ mi-
vami lo?
Ni Hazael yiń ete ni ekẹlẹ yakpe,
ɔ nikenii ní dši Damasko nibii
ıi lẹ fĕ eko ehle edĕ, yomai nyo-
dfe yitĕremọ, ni eba ebadamọ ehle
:: Obi Ben-Hadad, Aram mańtšẹ
mi ońō ekẹ̄: Ani hela ní miyeọ
ıe aawami lo?
Ni Eliša kẹ̄lẹ akẹ: Ya ni oyakẹ̄lẹ
Ohe bawao! tšẹ Iehowa edšie etšō-
ẹ ebagbo kĕ.
Kẹkẹ ni edọ ehlnmẹi eto enọ gā
ẹ-yaši beyinọ ni ehle gbo, ni Nyo-
bomo lẹ *fó. *Luk. 19, 41.
Ni Hazael kẹ̄: Mĕhewọ minuntšọ
Ni ehere nọ akẹ: Edšakẹ mile
ıi *obafe Israelbii lẹ: amẹmādši
wa lẹ obamāmọ nā la, ni amẹbla-
okẹ klante bagbeamẹ, ni amẹbii
fufọbii lẹ oońōamẹ otfia ši, ni amẹyei-
họlọi lẹ oogblagbla amẹmli! *10, 32
13. Ni Hazael kẹ̄: Otšūlọ, *gbé nẹ,
namo dšilẹ ni eetšū nẹkẹ noko wulu?
Ni Eliša kẹ̄: Iehowa edšie etšōmi †akẹ
bo obaye Aram nọ mańtšẹ.
*1 Sam. 24, 15. †1 Mań. 19, 15.
14. Ni eyiń kẹ-dšẹ Eliša ńō ete, ni
eba enuntšọ lẹ ńō; ni no bilẹ akẹ: Meni
Eliša kẹọ? Ni ehere nọ akẹ: Ekẹmi akẹ:
Ohe bawao!
15. Ši dšetšẹrenọ lẹ eba mli akẹ ekọ
sānọ bò ni eńō-tšọ nu mli, ni eńō-ha ehle,
ni egbo. Ni Hazael ye mańtšẹ yẹ esẹ.

(8, 16—22. Kwẹ 2 Kron. 21, 1. 5—10.)

16. Ni Ioram, Ahab bi lẹ, ní dši Israel
mańtšẹ lẹ, yinọ afi ni dši enumọ lẹ nọ,
beni Iehošafat yeọ mańtšẹ yẹ Iuda lẹ,
Iehošafat, Iuda mańtšẹ lẹ, bi Iehoram
babōi mańtšẹyeli. 1 Mań. 22, 51.
17. Eye afii nyońmai-etĕ kẹ enyọ, beni
ebaye mańtšẹ lẹ, ni eye mańtšẹ afii kpā-
nyọ yẹ Ierusalem.
18. Ni enyie Israel mańtšẹmei lẹ agbẹ
lẹ nọ, tamọ bọni Ahab we lẹ fe lẹ;
edšakẹ *Ahab biyō dši eńā; ni efe efōń
yẹ Iehowa hle. *K. 26.
19. Ši kẹ̄lẹ Iehowa sumọọ akẹ ekpātā
Iuda hle, yẹ etšūlọ David hewọ, takẹ
bọni *ewolẹ ši akẹ eehā lẹ kẹ ebii lẹ
kane dānẹ lẹ. *2 Sam. 7, 11—16. 1 Mań. 11, 36.
20. Eyinọ lẹ Edom tšẹ Iuda hle atūa, ni
amẹdientšẹ amẹwo mańtšẹ amẹhā amẹhe.
21. Kẹkẹ ni Iehoram foń kẹ-te Zair,
ekẹ eflii lẹ fĕ; ni ete ši nyōń, ni eya-
tfia Edombii ní ebọlelẹ kẹ-kpe lẹ kẹ fli-
lii lẹ anọ asafoiatšẹmei lẹ anii, ni [Iuda]
mań lẹ dšo foi kẹ-te amẹbūi amli.
22. Ni Edom tšẹ Iuda hle atūa kẹ-
baši ńmẹnẹ. No be lẹ mli nońń Libna
hū tšẹ atūa.
23. Ši Iehoram he sādši ní efẹ lẹ kẹ
nibii fĕ ní efe lẹ, ani ańmāko yẹ Iuda
mańtšẹmei lẹ ayinọsādši awolo lẹ mli?
24. Ni Iehoram kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni
afūlẹ yẹ etšẹmei amasẹi yẹ David mā lẹń;
ni ebi Ahazia baye mańtšẹ yẹ esẹ.

(8, 25—29. Kwẹ 2 Kron. 22, 1—6.)

25. Ioram, Ahab bi, ní dši Israel mań-
tšẹ lẹ yinọ afi ní dši nyońma kẹ enyọ

le̱ no̱ Ahazia, Iuda mańtše̱ Iehoram bi
le̱, baye mańtše̱ le̱.
26. Ahazia eye afii nyońmai-enyo̱ ke̱
enyo̱, beni ebaböi mańtše̱yeli le̱, ni eye
mańtše̱ afi kome ye̱ Ierusalem; ni enye
gbe̱i dši *Atalia, Israel mańtše̱ Omri
biyō le̱. *K. 18. 11, 1.
27. Ni enyie Ahab we le̱ gbe̱ le̱ no̱,
ni efe efōń ye̱ Iehowa hīe tamo̱ Ahab
we le̱ nońń; edšake̱ Ahab we le̱ bii le̱
ašānū dšile̱.
28. Ni eke̱ Ioram, Ahab bi le̱, yiń
ame̱te ni ame̱ke̱ Hazael, Aram mańtše̱
le̱, yawu ye̱ Ramot-Gilead; ši Arambii
le̱ pila Ioram.
29. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ Ioram kū ese̱ ke̱-
ba Iezreel, *koni atšá epilamo̱i, ni Aram-
bii le̱ pilale̱ ye̱ Rama, beni eke̱ Aram
mańtše̱ Hazael wuo̱ le̱, ahāle̱. Ni †Aha-
zia, Iuda mańtše̱ Iehoram bi le̱, yiń ke̱-
ba, koni ebasra Ioram, Ahab bi le̱, ye̱
Iezreel, edšake̱ ehe mīye. *9, 15. †9, 16. 21.

Yitšo 9.

Ni gbalo̱ Eliša tšé gbalo̱i abii le̱ ateń
mokome, ni ekēle̱ ake̱: Mīamo̱, ni owó
ne̱ke̱ mū ke̱ to̱ ne̱ ohīe odē, ni oya Ra-
mot-Gilead.
2. Ni ké oše̱ dše̱i le̱, taomo̱ Iehu,
Nimši bi Iehošafat bi le̱; ni o̱ya tšū
mli, ni ohā ete ši ke̱-dše̱ enyemimei le̱
ateń, ni oke̱le̱ abote se̱tšū mli;
3. ke̱ke̱ ni owó mū ke̱ to̱ le̱ ni ofo̱se
ofīe eyiteń, ni okē ake̱: Bo̱ni Iehowa
kē ne̱: *Miwoö Israel no̱ mańtše̱! Ke̱ke̱
ni ogble šīnā le̱, ni odšo foi, ni okatše̱.
*1 Mań. 19, 16.
4. Ke̱ke̱ ni oblanyo le̱ ni dši gbalo̱
oblanyo le̱, yiń ete Ramot-Gilead.
5. Ni beni eše̱ dše̱i le̱, na, ta le̱ no̱ asa-
foiatše̱mei le̱ trá ši; ni ekē: Mihīe sane ko
mibahāo, asafoiatše̱! Ni Iehu kē: Wo̱fē
wo̱teń namo? Ni ekē: Bo, asafoiatše̱!
6. Ke̱ke̱ ni ete ši ni eyiń ete šīa le̱,
ni efo̱se mū le̱ efīe eyiteń, ni ekēle̱ ake̱:
Bo̱ni Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, kē ne̱:
Mifo̱o mū miwoö Iehowa mań ni dši
Israel le̱ no̱ mańtše̱.
7. Ni ootfia onuntšo̱ *Ahab we le̱
nii, koni mike̱-to̱ mitšūdši gbalo̱i le̱ alá
ke̱ Iehowa tšūdši le̱ fē alá he owe
Izebel no̱; *1 Mań.
8. ni Ahab we le̱ fē hīe aakpāt
maplenē Ahab mei le̱ ateń nū-fē-
moni ańā eyi ke̱ moni ašīle̱ ye̱ I
1 Mań. 1
9. Ni mafe Ahab we le̱ tamo̱ *
be̱am, Nebat bi le̱, we le̱ ke̱ †Baeša,
bi le̱, we le̱. *1 Mań. 15, 29. †1 Mań. 16,
10. Ni Izebel le̱, *gbēí aayele̱ y
reel šikpoń no̱, ni anáń mokomoko
le̱! Ni egble šīnā le̱ ni edšo foi.
*1 Mań. 2
11. Ke̱ke̱ ni Iehu dše kpo ba en
tšūdši le̱ ańō; ni moko bile̱ ake̱:
dšo̱le̱ sane ni lo? Mēhewo̱ ni ne̱k
ke̱yelo̱ ne̱ ba ońō ne̱? Ni ekēame̱
Nyedientše̱ nyele gbomo le̱ ke̱ bo̱ni
mo̱i yo̱.
12. Ni ame̱kēle̱ ake̱: Ebe̱ mli! g
moń! Ni ekē: Ne̱ke̱ ke̱ ne̱ke̱ ekēmi
Bo̱ni Iehowa kē ne̱: Mifo̱o mū m
Israel no̱ mańtše̱!
13. Ke̱ke̱ ni ame̱he fe oyá, ni *
teń mofēmo dšie etade ni eńō-ha ši
le̱ ye̱ atrakpoi le̱ no̱, ni ame̱kpākp
tre̱mantre̱i ame̱kē: Iehu eye mańtš
*Mat.
14. Ke̱ke̱ ni Iehu, Nimši bi Ieho
bi le̱, kpāń Ioram yi no̱. (Ši Iora
Israel fē mību Ramot-Gilead he, y
zael, Aram mańtše̱ le̱, hewo̱;
15. ni mańtše̱ Ioram ekū ese̱ ke̱-te
reel ní eyatšá epilamo̱i le̱ *ní Ar
le̱ pilale̱, beni eke̱ Hazael, Aram m
le̱, yawu le̱.) Ni Iehu kē: Ké nyed
ne̱ le̱, no le̱ nyekahāa mokomoko m
foi ke̱-mīdše̱ mā le̱ń ní eyagba ye̱
reel! *8,
16. Ni Iehu ho tá fīli mli ni eyi
te Iezreel; edšake̱ Ioram kā ši ye̱
Ni *Ahazia, Iuda mańtše̱ le̱, eyiń
ebasra Ioram. *
17. Ni bulo̱ le̱ damo̱ mō le̱ yite
Iezreel, ni ena Iehu asafoku le̱,
ebaā le̱, ni ekē: Mīna asafoku ko!
ke̱ ni Ioram kē: Tšé okpo̱ńo̱ngtál
ni otšūle̱ ni eke̱ame̱ ayakpe, ni ebi
Hedšo̱le̱ sane ni lo?
18. Ni okpo̱ńo̱ngtálo̱ ko te ekēle̱
kpe ni ekē: Bo̱ni mańtše̱ kē ne̱:

ɜ ni lo? Ni Iehu kē: Ohe sane
ši hedšole? ho mise! Ni bulo
e: Bofo le eyaše amenõ, ši ekũũ
doññ!
:e ni etšũ okpononotálo ní dši
e, ni beni eyaše amenõ le, ekē:
ıtše kē ne: Hedšole sane ni lo?
kē: Ohe sane ko mě dši hedšo-
.ise!
bulo le gba ake: Eyaše amenõ,
ɜse ebaa doññ; ni fĩli le foiwõ
ı, Nimši bi le, fĩli foiwõ; edša-
fĩli foi gidigidi.
:e ni Ioram kē: Nyesãa fĩli le!
efĩli le. Ni Ioram, Israel mañ-
e Ahazia, Iuda mañtše le, dše
ẽmo tá efĩli mli, ni ameke Iehu
ıi ameyaninale ye *Nabot, Iez-
e, šikpoñ le no. * 1 Mañ 21, 1.
eba mli ake, beni Ioram na Iehu
Hedšole sane ni lo, Iehu? Ni
ake: Mě hedšole ni, gbĩlabo
:zebel adfamañbõi ke eñkũnyã-
'ã babaõ lolo ne?
:e ni Ioram tšó ehe ni edšo foi,
ıazia ake: Kũtũmpoo ni, Ahazia!
ke ni Iehu ko egãi ni eñõ-tšě
)dši ateñ, ni gãimlibi le tšó
ke-dše kpo, ni egbē efĩli le mli.
ekē esafoiatše Bidekar ake:
i Nabot, Iezreelnyo le, šikpoñ
ıdšake kaimo ake mikeo fě trá
:e-nyie etše Ahab se, beni *Ie-
neke kodšomo ne efõ eno le.
* 1 Mañ. 21, 19.
owa kē: Leleñ ake nyè le mi-
: lá le ke ebii le alái, ni ma-
nyõmo ye neke šikpoñ ne no
howa kē! Nohewo le agbene
šikpoñ ne no ye Iehowa wie-
.!
*beni Ahazia, Iuda mañtše le,
ɜ, edšo foi ke-tšó trom le mli
)e le no. Ni Iehu tiule ni ekē:
yetfĩaãle nii ye efĩli leñ! Ni
nii ye Gur ñmeñme le ní yo
ıasei le he. Ni edšo foi ke-te
i eyagbo ye dšei. * 2 Kron. 22, 7—9.
etšũdši le *kele wo fĩli mli
:le ba Ierusalem, ni amebafũle
ye efũhe le ye etšemei le amasei ye Da-
vid mã leñ. * 14, 20; 23, 30.
29. Ši Ahab bi Ioram yino afi ni dši
nyoñma ke ekome le no Ahazia babõi
mañtšeyeli ye Iuda no.
30. Ni Iehu ba Iezreel. Ni beni Izebel
nu le, ekpa ehĩñmeii ase tšofã, ni eho
eyi fefeo, ni eyabu samfle nã ẽkwe.
31. Ni beni Iehu ba agbó le nã le, no
kē: *Ani Zimri ni gbe enuntšo le ná
hedšole lo? * 1 Mañ. 16, 10. 18.
32. Ni ewó ehĩe no ekwe samfle le nã
ni ekē: Namo yo migbefãñ, namo? Ni
piafoi enyo lo etě gbo ameyi nã kpo
amekwele.
33. Ni ekē: Nyetšiale nyegbẽa ši! Ke-
ke ni ametšile amegbě ši, ni elá le eko
tšẽñe fie gbogbo le he ke okpoñoi le
ahe, ni amenãnã eno.
34. Ni beni ete šĩa le ni eyaye nii ni
enu noko le, ekē: Nyeyaã nyeyakwea
neke yõ musumo ne, ni nyefũale; edša-
ke mañtše biyõ ni.
35. Ni ameyiñ ametele fũ; ši amenaa
ehe nokonoko, ake dša eyitšoñoño ke
enãdši ke enine kokoi keke.
36. Nohewo le amekũ amese ameba-
kẽle. Ni ekē: Iehowa *wiemo ní etšó
etšũlo Elia, Tišbinyo le, no ewie le ne,
ékē: Iezreel šikpoñ le no noññ ni gbẽi
baye Izebel lõ ye, * K. 10. 1 Mañ. 21, 23
37 ni Izebel gbonyo batšó tamo tu-
muno noko ye ñã le no ye Iezreel ši-
kpoñ le no, ni akēñ ake: Izebel ne!

Yĩtšo 10.

Ni Ahab ye bihĩi nyoñmai-kpawo ye
Samaria. Ni Iehu ñmlã wodši, ni etšũ
ake-te Samaria ayahã mã leñ lumei le
ke onukpai le ke Ahab biiatšoseloi le,
ekē:
2. Amrõ pe ní neke wolo ne aaše
nyedeñ le, ake-ní nyenuntšo bihĩi le yo
nyeñõ ni fĩlii ke okpoñoi ke mañ ní
atfa gbogbo awo he hũ ke tawũnii yo
nyedeñ hewo le,
3. nyekwea nyenuntšo bihĩi le ateñ
moni hĩ ke moni sa fè fẽ, ni nyeñõle
nyetá etše sẽi le no, ni nyewu nyehere
nyenuntšo we le!

4. Ši ame̱še gbeyei naakpa dientše̱, ni ame̱kē̱: Na, mańtše̱mei enyo̱ le̱ po nyēē ehĩe adamo̱, tē wo̱o̱fe tēń ní wo̱o̱nyē ši wo̱damo̱ń?

5. Ni moni kwe̱o̱ šĩa le̱ ke̱ moni kwe̱o̱ mań le̱, ke̱ onukpai le̱ ke̱ biiatšo̱selo̱i le̱ hũ tšũ Iehu ńõ ake̱: Otšũdši dšiwo̱, ni nofēno ni ookē̱wo̱ le̱ wo̱o̱fe; wo̱woo mokomoko mańtše̱; femo̱ noni hĩ ye̱ ohĩe ke̱ke̱!

6. Ke̱ke̱ ni eńmã wolo noni dši ši enyo̱ eyahãame̱, ekē̱: Ke̱dši nyeye̱ migbe̱fãń ni nyeabo migbē toi le̱, no le̱ nyeńõa hĩĩ le̱ ni dši nyenuntšo̱ bii le̱ ayitšei ni nyeke̱-bahãami ye̱ Iezreel wó̱ aafe be ne̱ yino̱! Ši mańtše̱ bii le̱, ame̱yi nyońmai-kpawo, ni mã le̱ń gbomei wudši le̱ ni lèo̱ame̱ le̱ ańõ ame̱yo̱.

7. Ni eba mli ake̱, beni wolo le̱ baše̱ ame̱deń le̱, ame̱mõmo̱ mańtše̱ bii le̱, ni ame̱gbe mei nyońmai-kpawo le̱ fē, ni ame̱ńõ ame̱yitšei ame̱wo flo̱to̱i amli, ni ame̱tšũ ake̱-yahãle̱ ye̱ Iezreel.

8. Ni bo̱fo bakē̱le̱ ake̱: Ame̱ke̱ mańtše̱bii le̱ ayitšei le̱ eba! Ni ekē̱: Nyetoaame̱ kui enyo̱ ye̱ agbó le̱ nã ke̱-yaši lebi!

9. Ni eba mli ake̱ lebi le̱ edše kpo ebadamo̱ ši ni ekē̱ mań mũ le̱ fē ake̱: Dšalo̱i dšinye pe̱! Na, mi mite minuntšo̱ yi no̱ apãm, ni migbele̱; ši namo gbegbē mene̱mei fē ne̱?

10. Agbe̱ne̱ nyenáa nyelea ake̱ Iehowa wiemo̱ ní ewie ye̱ *Ahab we le̱ hewo̱ le̱ emli ekomeflo efeń yaka; edšake̱ Iehowa efe noni etšó̱ etšũlo̱ Elia no̱ ewie le̱. * 1 Mań. 21, 22.

11. Ni Iehu gbe mei fē ni fe̱ ye̱ Ahab we le̱ ye̱ Iezreel le̱, ke̱ egbomei wudši le̱ ke̱ ešientše̱mei le̱ ke̱ eso̱foi le̱ fē ke̱-yaši beyino̱ ni efe̱e̱ emokomoko.

12. Ni ete ši ni eyiń ke̱-mĩya Samaria. Ni beni eyo̱ tõkwe̱lo̱i atõhetšo̱ikũ tšũ le̱ he ye̱ gbe̱ le̱ no̱ le̱,

13. Iehu na Iuda mańtše̱ Ahazia nyemimei le̱, ni ekē̱: Namei dšinye? Ni ame̱here no̱ ame̱kē̱: Ahazia nyemimei dšiwo̱, ni wo̱mĩya wo̱yasra mańtše̱ bii le̱ ke̱ mańnye bii le̱. 2 Kron. 22, 8.

14. Ni ekē̱: Nyemõmo̱aame̱ hĩekãlo̱i! Ni ame̱mõmo̱ame̱ hĩekãlo̱i, ni ame̱gbeame̱ ye̱ tõhetšo̱ikũ tšũ le̱ bu le̱ he, hĩĩ nyońmai-edfe̱ ke̱ enyo̱, ni efe̱e̱ ame̱teń mokomoko.

15. Ni beni edše dše̱i eńõ-fie no̱ le̱, ena *Iehonadab, Rekab bi le̱, ni eba eke̱le̱ abakpe; ni eńãle̱ ni ekē̱le̱ ake̱: Ani otšui dša, take̱ bo̱ni mitšui ke̱ otšui yo̱ le̱? Ni Iehonadab kē̱: Edša! — Ni ke̱dši edša le̱, ta midē! Ni eta edē; ni eńõle̱ ke̱-ba eńõ ye̱ fĩli le̱ mli. * Ier. 35, 6.

16. Ni ekē̱: Hã ni wo̱te, ni oyakwe̱ miwuńã ni miyeo̱ mihãa Iehowa! Ke̱ke̱ ni ame̱hã etá efĩli le̱ mli.

17. Ni beni eše̱ Samaria le̱, egbe Ahab mei fē ni efe̱ ye̱ Samaria le̱ ke̱-yaši beyino̱ ni ekpãtã ehĩe kwrã, tamo̱ bo̱ni *Iehowa kē̱ Elia le̱. * 1 Mań. 21, 21. 22.

18. Ke̱ke̱ ni Iehu bua mań mũ le̱ fē nã ke̱-kpe, ni ekē̱ame̱ ake̱: Ahab *dšã Baal fiõ ke̱ke̱; ši Iehu badšále̱ fè nine. * 1 Mań. 16, 31—32.

19. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyeyakpēa Baal gbalo̱i le̱ fē ke̱ edšálo̱i le̱ fē ke̱ eso̱foi le̱ fē nyebahãami, akafe̱ mokomoko; edšake̱ miye̱ afo̱le wulu ko ní mibašã mahá Baal; mofēmo ni baa le̱ eyi náń wala! Ši ńã Iehu tšõo̱, beni afe ni ekpãtã Baal dšálo̱i le̱ ahĩe.

20. Ni Iehu kē̱: Nyetoa gbĩdšũrõ wulu ko nyehãa Baal!

21. Ni Iehu tšũ ate ayakpa Israel fē; ni Baal dšálo̱i le̱ fē ba, ni efe̱e̱ mokomoko ni baa. Ni ame̱ba Baal we le̱, ni Baal we le̱ yi to̱ ke̱-dše̱ nãgbēhe kome ke̱-yaši nãgbēhe kroko le̱.

22. Ni ekē̱ moni kwe̱o̱ atadei atšũ le̱ ake̱: Yadšie atadei ohã Baal dšálo̱i le̱ fē! Ni eyadšie atadei ebahãame̱.

23. Ke̱ke̱ ni Iehu ke̱ *Iehonadab, Rekab bi le̱, te Baal we le̱, ni ekē̱ Baal dšálo̱i le̱ ake̱: Nyetaoa ni nyekwe̱a ni Iehowa dšálo̱i le̱ ateń mokomoko aka-bafutunye ye̱ bie̱, ake̱ dša Baal dšálo̱i le̱ ke̱ke̱. * K. 15.

24. Ni ame̱te, koni ame̱yašã afo̱lei ke̱ šã-afo̱lei, ši Iehu eńõ hĩĩ nyońmai-kpanyo̱ eto kpo no̱, ni ekē̱: Ke̱dši nyehã hĩĩ ní mike̱-bawo ny[illegible]ń ne̱ ateń moko dšo foi le̱, no le̱ *aańõ [illegible]oni hã edšo foi le̱ susuma ato esusuma nã[illegible]iań! * 1 Mań. 20, 39.

ba mli akę, beni ešă šă-afǫle lę
, Iehu kē bulǫi lę kę asafoiatšę-
ę: Nyeyaă ni *nyeyagbeaamę,
mokomoko mīdšea kpo! Ni amę-
ę klante; ni bulǫi lę kę asafoi-
šęręamę fie, ni amęyiń amęte
ę afăbań lę mli; *1 Mań. 18, 40.
amęyadšie Baal we lę amăgăi
ąšăamę. *11, 18.
nękūmǫ Baal *amăgă lę amęfie
ă amękūmǫ Baal we lę amęfie ši,
e nanewamǫhe kę ńmęnę. *3, 2.
[ehu kpătă Baal hīe kę-dšę Israel.
lę *Ierobeam, Nebat bi lę, he
kę-hă Israel fe eša lę, Iehu
ę-dšee nomei ahe, no dši šika
ǫ Betel kę Dan lę. *1 Mań 12, 28-33.
[ehowa kē Iehu akę: Akę-ni
ăń kę femǫ ní ofe nii ní sa
ofe Ahab we lę bǫni yǫ mi-
fē hewǫ lę, *obii aatră Israel
ę-yaši yinǫ ní dši edfę nǫ. *15, 12.
ēlę Iehu edii sę ní eye Ieho-
l Nyońmǫ lę, mla lę nǫ kę
ę fē; ekpalee kę-dšee Ierobeam
i ekę-hă Israel fe eša lę ahe.
i gbīī lę amli Iehowa hă Israel
tšemǫ; ni *Hazael tfiaamę nii
kpokpai lę fē nǫ, *8, 12
šę Iordan he kę-yaă bokăgbę
ead šikpoń lę nǫ fē, Gadbii
bii kę Manasebii lę kę-dšę
yǫ Arnon fă lę nă lę kę Gi-
ašan fē.
ehu he sădši ní efe lę kę ni-
efe kę ekă fē ní efe lę, ani
ę Israel mańtšęmei lę ayinǫ-
lo lę mli?
[ehu kę etšęmei lę yawǫ, ni
Samaria; ni ebi *Iehoahaz ba-
yę esę. *13, 1.
gbīī abǫ ni Iehu kę-ye Israel
ę yę Samaria lę dši afii nyo-
kę kpănyǫ.

Yītšo 11.

Kwę 2 Kron 22, 10 — 23, 21.)

*Ahazia nye Atalia na akę
gbo lę, ete ši ni ekpătă mań-
lę fē ahīe. *8, 26 †9. 27.

2. Ši Iehošeba, mańtšę Ioram biyō ní
dši Ahazia nyemiyō lę, ńō Ioaš, Ahazia
bi lę, ni edšulę kę-dšę mańtšębii lę ní
abagbe lę ateń kę efufǫhălǫ lę fē ni
ekęamę yawo săi atšū leń. Ni amęńōlę
amętē Atalia, ni agbeelę.
3. Ni ekęlę yatē yę Iehowa we lę
afii ekpa. Ni Atalia ye mańnye yę ši-
kpoń lę nǫ.
4. Ši afi ní dši kpawo lę nǫ lę Ie-
hoiada tšū ate ni ayańō Karifoi lę kę
bulǫi lę mei ohahai anǫ asafoiatšęmei lę
abahălę yę Iehowa we lę, ni ekęamę kpăń
ni ehă amękămǫ kităi amętšōlę yę Ieho-
wa we lę, ni eńō mańtšę bi lę etšōamę.
5. Ni ewoamę kită akę: Bǫni nyefe
nę: nyeteń mei ní babōi amęnitšumǫ yę
hedšǫmǫgbī lę nǫ lę amlidšăi etē mli
ekome atšōmǫ mańtšę we lę he bulǫi,
6. ni mlidšăi etē mli ekome ahī Sur
agbó lę nă; ni mlidšăi etē mli ekome
hū ahī agbó ní yǫ bulǫi lę asę lę nă,
ni nyebu šla lę he ni nyefă he.
7. Ši nyeteń asafokui enyǫ, ní dši
mei fē ní kpaă nitšumǫ yę hedšǫmǫgbī
lę nǫ lę, amędši mei ní abu mańtšę lę
he yę Iehowa we lę.
8. Ni nyebǫle mańtšę lę he kę-kpe,
mofēmo ahīe etawūnii yę edē; ni mo-
fēmo ní baă klempēi lę ateń lę, ágbelę.
Ni ké mańtšę lę mīdše kpo dšio ēba
šla dšio, nyehīa ehe.
9. Ni mei ohahai anǫ asafoiatšęmei lę
fe bǫni osǫfo Iehoiada woamę kită lę
pępēpę, ni ameteń mofēmo ńō ewebii ni
baă nitšumǫ yę hedšǫmǫgbī lę nǫ lę, kę
mei ní kpaă nitšumǫ yę hedšǫmǫgbī lę
nǫ lę, ni amęba Iehoiada, osǫfo lę, ńō.
10. Ni osǫfo lę ńō akplǫi kę *tšęńi
ní dši mańtšę David nii ní yǫ Iehowa
we lę ehă mei ohahai anǫ asafoiatšę-
mei lę. *2 Sam. 8, 7.
11 Ni bulǫi lę ateń mofēmo hīe eta-
wūnii yę edē, ni amędamǫ ši kę-dšę sǫ-
lemǫtšū lę ninedšūrō koń lę nǫ kę-yaši
sǫlemǫtšū lę abęku koń lę nǫ yę afǫle-
šălatę lę kę sǫlemǫtšū lę hīe, ni amę-
bǫle mańtšę lę he kę-kpe.
12. Ni edšie mańtšę bi lę kę-dšę kpo,
ni ekę mańtšę akekre lę fīlę, ni *eńō

odase le hũ ewo edeń, ni amewole mańtše, ni amefole mũ, ni ametſia amedẽ ni amekẽ: Mańtše yi aná wala! * 5 Mose 17, 18. 19.

13. Ši beni Atalia nu buloi le ke mańbii le ablomo le, eba mańbii le ańõ ye Iehowa we le;

14. ni ebakwe, ni na, mańtše le damo ešidámohe le, boni dši agbenã le, ni asafoiatšemei le ke tetremantre kpãloi le ye mańtše le masei, ni šikpoń le no bii fẽ mĩnyá ni amemĩkpãkpã tetremantrei. Keke ni Atalia gbla ehe atadei, ni eblo ake: Apãm, apãm!

15. Ši osofo Iehoiada fã ohahai ano asafoiatšemei ní ańõ-to ta le no le, ni ekẽame ake: Nyekele adšea klempẽi ſe ateń, ni moni aanyie ese le, nyeke klante agbeale! Edšake osofo le ekẽ eto ake akagbele ye Iehowa we le.

16. Ni amehãle gbe, ni beni eše gbe ni * okpońoi tšõo no ke-yaã mańtše we le no le, agbele ye dšei. * Neh. 3, 28.

17. Ni Iehoiada hã mańtše le ke mań le ke Iehowa kpãń ake ameafe Iehowa mań; ni ehã mańtše le ke mań le hũ kpãń.

18. Keke ni šikpoń le no bii le fẽ yiń ni ameyabote * Baal we le, ni amekũmo ameſie ši; efolešãlatei le ke emãgãi le amekũmoame dukuduku; ni Matan, Baal osofo le, amẽgbele ye afolešãlatei le ahĩe. Keke ni osofo le to Iehowa we le nokwemo nitšumoi le agbedšiano. * 10, 26. 27. Kods. 6, 25

19. Ni eńõ mei ohahai ano asafoiatšemei le ke Karifoi le ke buloi le ke šikpoń le no bii le fẽ, ni ameke mańtše le kpleke ši ke-dše Iehowa we le ke-tšõ buloi le agbó le nã gbe le no ke-ba mańtše we le, ni eyatá mańtšemei le asẽi le no.

20. Ni šikpoń le no bii le fẽ mĩ še, ni mań le mli dšo; ši Atalia le, ameke klante gbele ye mańtše we le.

Yitšo 12.

(Kwe 2 Kron. 24.)

[Yi. 11, 21.] Ioaš eye afii kpawo, beni ebabõi mańtšeyeli le.

2. [1.] Iehu yino afi ní dši kpawo le no Ioaš bõi mańtše le yeli, ni eye mańtše afii nyońmai-edſe ye Ierusale gbei dši Zibia ní dše Beeršeba

3. [2.] Ni Ioaš fe noni dša wa hĩe ye egbĩĩ fẽ ní osofo tšõole nii le amli.

4. [3.] Ši kẽle hei grońńi le mań le mĩšã afolei ke tšofãi-ke hei grońńi le lolo. 14, 4. 1 Mi

5. [4.] Ni Ioaš kẽ osofoi le a fẽ ní adšõ no ake ní ake-baã we le, ni dši nũ-fẽ-nũ ni hoo mo mli le šika le, ke susuma-f yi šika boni awole dšra le, šik ní moko dšeo ledientše etšui baã Iehowa we le,

6. [5.] osofoi le ateń mofẽmo moni elele deń; ni ameke-sã ší ní ekũmo le, hefẽhe ní aana mo le.

7. [6.] Ši eba mli ake ke-b yino afi ní dši nyońmai-enyo k no le osofoi le esãko šĩa le t ekomeflo.

8. [7.] Keke ni mańtše Ioaš Iehoiada ke osofoi le ni ekẽa Mẽhewo ni nyesãã šĩa le tšukoi hewo le agbene nyekahea šika ye mei ní nyele le adeń, ši m dšiea nyehãa ní ake-sã šĩa le t

9. [8.] Ni osofoi le kplẽ ake šika ye mań le deń dońń, ni am le tšukoi le hũ.

10. [9.] Keke ni osofo Iehoi adeka ko, ni egbu enãnõ le ml eńõ-mã afolešãlate le masei, kẽ howa we le, eye oninedšũrõgbe foi ní kweo šinã le ši le ńõo ši ake-baã Iehowa we le amewoo

11. [10.] Ni ebaã mli ake, k ake šika le efá ye adeka le mli tše le wolońmãlo le ke osofon baã, ni amebafĩmoo amewoo kotok ni amekaneo šika ni aná ye Iehow

12. [11.] Ni ametuo šika ní amewoo mei ni kweo Iehowa w tšuloi le ano le adeń; ni ame ke-woo tšogboloi ke tšũmãloi ni ye Iehowa we le anyõmo,

13. [12.] ke gbogbotſaloi ke te ni ake eko heo mplãńi ke tei

ıò-sä Iehowa we le tšukoi le, ke
ıo ni afiteo ye šia le sämo hewo le.
[13.] Ši šika ní ake-baä Iehowa
· añöõ no eko afee Iehowa wo le
·i käi, lagbēnii, lalakäi, tetreman-
alo šikanii lo dfieteinii krokomei;
[14.] ši añõ-häa mei ni tšuo nii
oni añò-sä Iehowa we le.
15.] Ni asañ mei ní atuo šika le
amedeñ ni ameke-hä nitšuloi le,
eame *ebuu he akontä, edšake ame-
ınokwa. * 22, 7.
[16.] Ši sò-afole šika ke eša-afole
le, ake nomei baa Iehowa we le;
i le anõ dši no.
[17.] Nakai be le mli le *Hazael,
ı mañtše le, fä ke-ba ni eke Gat
. ni eñöle; ni Hazael ñõ ehìe eka
alem ake ēba dšei hū. * 10, 32.
[18.] Ni Ioaš, Iuda mañtše le, ñõ
krońkroñi fē ní Iehošafat ke Ie-
ıı ke Ahazia, etšemei ni dši Iuda
šemei le, edšõ no eke le, ke ledien-
nii krońkroñi le, ke šika fè ni ana
ehowa we le ke mañtše we le ni-
le, ni etšū ake-yahä Hazael, Aram
še le; keke ni edše Ierusalem he ete.
* 1 Mañ. 15, 18.
[19.] Agbene Ioaš he sädši ní efe
: nibii fē ní efe le, ani añmäko ye
mañtšemei le ayinosädši awolo le

[20.] Ni *etšūdši le te ši ni amete
no apām, ni amegbe Ioaš ye Milo
e ye gbe ní atšóo no ke-yaä Sila
. * 14, 5.
21.] Ši Iozakar, Šimeat bi le, ke
abad, Šomer bi le, ní dši etšūdši
ale nii ni egbo; ni amefüle ye etše-
le amasei ye David mä leñ; ni ebi
azia baye mañtše ye ese. * 14, 1.

Yitšo 13.

da mañtše Ioaš, Ahazia bi le, yino
i dši nyoñmai-enyo ke etē le no le,
ıhaz, Iehu bi le, baye Israel no
še ye Samaria afii nyoñma ke kpa-
10, 35.
Ni efe efõñ ye Iehowa hie, ni
ı Ierobeam, Nebat bi le, he ešai

ní eke-hä Israel fe eša le ase; ekpalee
ke-dšee he. 1 Mañ. 12, 26—33.
3. Ni Iehowa mli wo Israel la, ni
däne etuoame ewoo *Hazael, Aram mañ-
tše le, ke ebi Ben-Hadad deñ. * 10, 32.
4. Ni Iehoahaz kpa Iehowa fai, ni
Iehowa bole toi; edšake ena haomo ni
Aram mañtše le haoo Israel le.
5. Ni Iehowa hä Israel *herelo ko,
ni amedše Aram deñ, ni Israelbii le bahì
amebūi amli tamo sä le. * 14, 27.
6. Kèle amekpalee ke-dšee Ierobeam
he ešai ni eke-hä Israel fe eša le ahe,
ši amenyie mli; ni *Ašera le hū mä
Samaria lolo. * 1 Mañ. 16, 33
7. Tše efee mañ le mli eko ehää Ie-
hoahaz, ake dša okpoñoiatšemei nyoñmai-
enumo ke fīlii nyoñma ke nanenonyie-
loi akpei-nyoñma; edšake Aram mañtše
le eplenēame ni efeame tamo ñmägbēmo
mlu.
8. Ni Iehoahaz he sädši ní efe le ke
nibii fē ní efe ke ekä ní efe le, ani
añmäko ye Israel mañtšemei le ayino-
sädši awolo le mli?
9. Ni Iehoahaz ke etšemei le yawo,
ni afüle ye Samaria; ni ebi Ioaš baye
mañtše ye ese.
10. Iuda mañtše Ioaš yino afi ni dši
nyoñmai-etè ke kpawo le no le, Iehoa-
haz bi Ioaš bõi Israel no mañtšeyeli ye
Samaria, ni eye mañtše afii nyoñma ke
ekpa.
11. Ni efe efõñ ye Iehowa hie; ekpa-
lee ke-dšee Ierobeam, Nebat bi le, he
ešai ni eke-hä Israel fe eša le fē amli,
ši enyie mli. K 2.
12. Ši Ioaš he sädši ni efe le ke nii
fē ni efe ke ekä ni efe ye ta ní eke
Amazia, Iuda mañtše le, wu le mli le;
ani añmäko ye Israel mañtšemei le ayino-
sädši awolo le mli? 14, 8—16
13. Ni Ioaš ke etšemei le yawo, ni
*Ierobeam batá esèi le no; ni afū Ioaš
ye Samaria ye Israel mañtšemei le
amasei. * 14, 23.
14. Ši hela ni bagbe Eliša le emōle.
Ni Ioaš, Israel mañtše le, yiñ ke-te eñõ
ni eyafõ ye ehie, ni ekē: *Mitše, mitše!
Israel fīlii le ke ekpoñoiatšemei le! * 2, 12

15. Ke̱ke̱ ni Eliša kẽle̱ ake̱: Ko̱ gãi ke̱ emlibii ke̱-ba! Ni eko̱ gãi ke̱ emlibii ke̱-ba eṅõ.

16. Ni ekẽ Israel maṅtše̱ le̱ ake̱: Oke̱ onine amõ gãi le̱ mli! Ni eke̱ enine mõ mli. Ni Eliša ṅõ enidši eſie maṅtše̱ le̱ nidši ano̱.

17. Ni ekẽ: Gblemo̱ bokãgbe̱ samfle̱ le̱! Ni egble. Ni Eliša kẽ: Tšẽ! Ni etšẽ. Ni ekẽ: Iehowa kũnimyeli gãimlibi ke̱ Aram no̱ kũnimyeli gãimlibi ne̱; edšake̱ obatſia Arambii le̱ anii ye̱ Afek ke̱-yaši beyino̱ ni oopleneame̱.

18. Ni ekẽ: Kõlo̱mo̱ gãimlibii le̱! Ni ekõlo̱. Ni ekẽ Israel maṅtše̱ le̱ ake̱: Tšẽ ke̱-mõ šikpoṅ! Ni etšẽ šii etẽ, ni efõ edamo̱ ši.

19. Ke̱ke̱ ni Nyoṅmo̱ gbomo le̱ mli fũle̱ ni ekẽ: Edši otšẽ šii enumo̱ lo šii ekpa kũle̱, no le̱ obatſia Arambii anii ãhũ ke̱-yaši beyino̱ ni oopleneame̱; ši ene̱ le̱ šii etẽ pe̱ obatſia Aram nii.

20. Ni beni Eliša gbo ni ame̱fũle̱ le̱, ke̱ke̱ ni Moab odšoyeli tai le̱ batua šikpoṅ le̱ ye̱ nakai afi le̱ mli.

21. Ni eba mli ake̱, beni ame̱yafũ nũ ko le̱, na ame̱na odšoyeli ta ko; ni ame̱še̱ nũ le̱ ame̱fõ Eliša bu le̱ mli. Ni beni nũ le̱ he yasa Eliša wui le̱ ahe pe̱ le̱, ehĩe tšẽ ni ete ši edamo̱ enãdši ano̱.

22. Ši Hazael, Aram maṅtše̱ le̱, hao Israel ye̱ Iehoahaz gbĩĩ le̱ fẽ mli.

23. Ši kẽle̱ Iehowa droame̱ ni emũsũṅ tšõle̱ ye̱ ame̱hewo̱ ni etšẽ ehĩe ehãame̱, ye̱ *ekpãṅmo̱ ni eke̱ Abraham ke̱ Isak ke̱ Iakob ekpãṅ le̱ hewo̱, ni esumo̱o̱ ake̱ ekpãtã ame̱hĩe, ni eše̱re̱koame̱ eſieko ke̱-dšeko ehĩe ke̱-baši bene̱. * 3 Mose 26, 42

24. Ke̱ke̱ ni Hazael, Aram maṅtše̱ le̱, gbo; ni ebi Ben-Hadad baye maṅtše̱ ye̱ ese̱.

25. Ni Ioaš, Iehoahaz bi le̱, sã šõ mãdši ni Hazael šõ ye̱ etše̱ Iehoahaz deṅ ye̱ ta mli le̱, ke̱-dše̱ Ben-Hadad, Hazael bi le̱, deṅ ekoṅ. *Šii etẽ Ioaš tſiale̱ nii ni eke̱-šõ Israel mãdši le̱ ekoṅ. * K. 19

Yĩtšo 14.

(14, 1—22. Kwe̱ 2 Kron. 25—26, 2.)

Iehoahaz bi Ioaš, Israel maṅtše̱ le̱, yino̱ afi ni dši enyo̱ le̱ no̱ le̱ *Amazia, Iuda maṅtše̱ Ioaš bi le̱, baye maṅtše̱. * 12, 22

2. Eye afii nyoṅmai-enyo̱ ke̱ enumo̱, beni ebabõi maṅtše̱yeli le̱, ni eye maṅtše̱ afii nyoṅmai-enyo̱ ke̱ ne̱hũ ye̱ Ierusalem. Ni enye gbe̱i dši Iehoadin, ni edše̱ Ierusalem.

3. Ni efe noni dša ye̱ Iehowa hĩe, kẽle̱ tamo̱o̱ etše̱ David; bo̱ni etše̱ Ioaš fe le̱, nakai pe̱pẽpe̱ efe. 12, 3. 4

4. Ši *adšiee hei groṅṅi le̱; maṅ le̱ mĩšã afo̱lei ke̱ tšofãi-ke̱-ṅmai le̱ ye̱ hei groṅṅi le̱ lolo. * 15, 4

5. Ni eba mli ake̱, beni emaṅtše̱yeli le̱ damo̱ le̱, egbe etšũdši ni gbe etše̱ maṅtše̱ le̱. 12, 21. 22

6. Ši awuyelo̱i le̱ abii le̱ egbeeame̱, take̱ bo̱ni Iehowa *wo kitã ni aṅmã ye̱ Mose mlawolo le̱ mli ake̱: Akagbe tše̱mei ye̱ ame̱bii ahewo̱, ni asaṅ akagbe bii hũ ye̱ ame̱tše̱mei ahewo̱; ši moṅ mofẽmo agbo ye̱ le̱dientše̱ ehe eša hewo̱. * 5 Mose 24, 16

7. Le̱ egbe Edombii le̱ ateṅ hĩĩ akpeinyoṅma ye̱ Ṅõ-dšõ̱ le̱ mli, ni eṅõ Sela ye̱ ta mli, ni ewole̱ Iokteel ke̱ ṅme̱ne̱.

8. No mli Amazia tšũ bo̱foi ke̱-te Israel maṅtše̱ Ioaš, Iehu bi Iehoahaz bi le̱, ṅõ ayakẽ ake̱: Ba ni wo̱kwe̱kwẽ wo̱hĩeaṅ!

9. Ši Ioaš, Israel maṅtše̱ le̱, tšũ ayake̱ Amazia, Iuda maṅtše̱ le̱, ake̱: *Ṅmeitšo ni yo̱ Lebanon le̱ tšũ ayakẽ tšenedrutšo ni ye̱ Lebanon le̱ ake̱: Ṅõ obiyõ le̱ ohã mibinũ le̱ gblã! Ši ṅãṅ kolo ko ni yo̱ Lebanon le̱ baho ni enãnã ṅmeitšo le̱ no̱. * Kods. 9, 14

10. Ogbe Edom, hewo̱ le̱ otšui ewó ono̱. Oke̱ no afã, ni otá owe le̱! Mẽba oſe̱o̱ ohĩekpãtãmo̱ he, ni bo ke̱ Iuda fẽ agbẽ ši?

11. Ši Amazia boo toi. Ke̱ke̱ ni Ioaš, Israel maṅtše̱ le̱, fã ke̱-ba eke̱ Amazia, Iuda maṅtše̱ le̱, bakwe̱kwẽ ame̱hĩeaṅ ye̱ Bet-Šemeš ni dši Iuda nõ le̱.

12. Ni atſia Iuda nii ye̱ Israel hĩe, ni mofẽmo dšo foi ke̱-te ebũ mli.

13. Ni Iuda maṅtše̱ Amazia, Ahazia bi Ioaš bi le̱, Israel maṅtše̱ Ioaš mõle̱ ye̱ Bet-Šemeš. Ni eba Ierusalem, ni ebakũmo̱ Ierusalem gbogbo le̱ ke̱-dše̱ Efraim agbó le̱ nã ke̱-yaši koṅ agbó le̱ nã, ninetalo̱i ohai-edſe̱.

14. Ni elō šika kẹ dfiętẹi fĕ kẹ nibii
fĕ ni ana yẹ Iehowa we lẹ kẹ mańtšẹ
we lẹ nitōhei lẹ, kẹ ta awabai hũ, ni
ekẹ-kũ esẹ kẹ-te Samaria.
15. Ši Ioaš he sădši ní efẹ lẹ kẹ nii
ni efe lẹ kẹ ekă ni efe lẹ kẹ bọni ekẹ
Amazia, Iuda mańtšẹ lẹ, wu ehă lẹ, ani
ańmăko yẹ Israel mańtšẹmei lẹ ayinọ-
sădši awolo lẹ mli?
16. Ni Ioaš kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni
afũlẹ yẹ Samaria yẹ Israel mańtšẹmei
lẹ amasẹi; ni ebi Ierobeam baye mańtšẹ
yẹ esẹ. 13, 13.
17. Ni Israel mańtšẹ Ioaš, Iehoahaz
bi lẹ, gbĕle sẹ lẹ Iuda mańtšẹ Amazia,
Ioaš bi lẹ, hĭ ši afii nyońma kẹ enumọ.
18. Ši Amazia he sădši ní efẹ lẹ, ani
ańmăko yẹ Iuda mańtšẹmei lẹ ayinọsădši
awolo lẹ mli?
19. Ni amẹte *eyi nọ apăm yẹ Ieru-
salem. Ni edšo foi kẹ-te Lakiš; ši amẹ-
tšũ atiulẹ kẹ-te Lakiš, ni ayagbelẹ yẹ
dšẹi. * 12, 21.
20. Ni amẹwólẹ amẹfŏ okpọńọi anọ, ni
abafũlẹ yẹ Ierusalem yẹ etšẹmei lẹ ama-
sẹi yẹ David mă lẹń. 9, 28.
21. Ni Iuda mań mũ lẹ fĕ ńŏ Azaria
ni eye afii nyońma kẹ ekpa lẹ, ni amẹ-
wolẹ mańtšẹ yẹ etšẹ Amazia sẹ. 15, 1. 2.
22. Lẹ etfa gbogbo ewo *Elat he, ni
ekẹ-kũ sẹ ehă Iuda ekoń, beni mańtšẹ
lẹ kẹ etšẹmei lẹ eyawọ sẹ lẹ. * 16, 6.
23. Iuda mańtšẹ Amazia, Ioaš bi lẹ,
yinọ afi ní dši nyońma kẹ enumọ lẹ nọ
lẹ *Ierobeam, Israel mańtšẹ Ioaš bi lẹ,
bŏi mańtšẹyeli yẹ Samaria, ni eye mań-
tšẹ afii nyońmai-edfẹ kẹ ekome.
* K. 16. Hos. 1, 1 Amos 1, 1.
24. Ni efe efŏń yẹ Iehowa hĭe; ekpa-
lee kẹ-dšee Ierobeam, Nebat bi lẹ, he
ešai ni ekẹ-hă Israel fe eša lẹ fĕ he.
1 Mań. 12, 26—33.
25. Lẹ ehă Israel hũsũi lẹ šẹ amẹdeń
ekoń kẹ-dšẹ Hamat klotia kẹ-yaši ńă
kplenĕ lẹ nọ ńšọ lẹ nă, tamọ bọni Ie-
howa, Israel Nyońmọ lẹ, tšó etšũlọ *Iona,
Amitai bi lẹ, gbalọ ní dšẹ Gat-Hefer lẹ,
nọ ewie lẹ. * Iona 1, 1.
26. Edšakẹ Iehowa na Israel amane-
hũlũ lẹ akẹ emli wa naakpa, ni moni
ańá eyi kẹ moni ašĭlẹ tete bẹ, ni bualọ
ko bẹ hă Israel. 5 Mose 32, 36.
27. Ši Iehowa ekĕko akẹ eegbe Israel
gbẹi kẹ-adšẹ ńwei šiši, nohewọ lẹ etšó
Ierobeam, Ioaš bi lẹ, nine nọ *ehere amẹ-
yiwala. * 13, 5.
28. Agbẹnẹ Ierobeam he sădši ní efẹ
lẹ kẹ nibii fĕ ní efe kẹ ekă ní efe kẹ
bọni ewuwũ tai kẹ bọni ešŏ Damasko
kẹ Hamat ni dši Iuda nii lẹ ehă Israel
lẹ, ani ańmăko yẹ Israel mańtšẹmei lẹ
ayinọsădši awolo lẹ mli?
29. Ni Ierobeam kẹ etšẹmei ní dši
Israel mańtšẹmei lẹ yawọ; ni ebi *Za-
karia baye mańtšẹ yẹ esẹ. * 15, 8.

Yĭtšo 15.

(15, 1—7. Kwẹ 2 Kron. 26, 1 3 -23.)

Israel mańtšẹ Ierobeam yinọ afi ni
dši nyońmai-enyọ kẹ kpawo lẹ nọ lẹ
Azaria, Iuda mańtšẹ Amazia bi lẹ, baye
mańtšẹ. 14, 21.
2. Eye afii nyońma kẹ ekpa, beni
ebabŏi mańtšẹyeli lẹ, ni eye mańtšẹ afii
nyońmai-enumọ kẹ enyọ yẹ Ierusalem;
ni enye gbẹi dši Iekolia ní dšẹ Ierusa-
lem lẹ.
3 Ni efe noni dša yẹ Iehowa hĭe,
tamọ bọni etšẹ Amazia fe lẹ pẹpĕpẹ.
4. Ši adšiee hei grońũi lẹ; mań lẹ
mĭšă afọlei kẹ tšofăi-kẹ-ńmai yẹ hei
grońũi lẹ lolo. 14, 3. 4.
5. Ni Iehowa pĭ mańtšẹ lẹ, ni eye
kpiti kẹ-yaši egbĕle gbĭ, ni *eyahĭ ši
yẹ helatšẹmei awe; ni Iotam, mańtšẹ lẹ
bi lẹ, kwẹọ šla lẹ ni ekodšoọ šikpoń lẹ
nọ bii lẹ. * 3 Mose 13, 46
6. Agbẹnẹ Azaria he sădši ni efẹ lẹ kẹ
nibii fĕ ni efe lẹ, ani ańmăko yẹ Iuda
mańtšẹmei lẹ ayinọsădši awolo lẹ mli?
7. Ni Azaria kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni
afũlẹ yẹ etšẹmei lẹ amasẹi yẹ David
mă lẹń; ni ebi *Iotam baye mańtšẹ yẹ
esẹ. * K 32.
8. Iuda mańtšẹ Azaria yinọ afi ni
dši nyońmai-etĕ kẹ kpănyọ lẹ nọ lẹ
Zakaria, Ierobeam bi lẹ, baye Israel nọ
mańtšẹ yẹ Samaria nyŏdši ekpa. 14, 29.
9. Ni efe efŏń yẹ Iehowa hĭe, tamọ
bọni etšẹmei lẹ fe lẹ; *ekpalee kẹ-dšee

Ierobeam, Nebat bi lẹ, he ešai ní ekẹ-
hā Israel fe eša lẹ ahe. * 1 Mań. 12, 26—33.
10. Ni Šalum, Iabeš bi lẹ, te eyi nọ
apām, ni * etſalẹ nõ yẹ mań lẹ hĩe ni egbe-
lẹ, ni eye mańtšẹ yẹ esẹ. * K. 14. Amos 7, 9.
11. Ši Zakaria he sādši ní efẹ lẹ, na,
ańmā yẹ Israel mańtšẹmei lẹ ayinọsādši
awolo lẹ mli.
12. Enẹ dši Iehowa wiemọ ní * ekẽ
Iehu akẹ: Obii lẹ aatrá Israel sẽi lẹ nọ
kẹ-yaši yinọ ní dši edfẹ nọ. Ni eba
mli nakai. * 10, 30.
13. Šalum, Iabeš bi lẹ, baye mańtšẹ
yẹ Uzia, Iuda mańtšẹ lẹ, yinọ afi ní
dši nyońmai-etẽ kẹ nẹhũ lẹ nọ; ni eye
mańtšẹ nyõń kome yẹ Samaria.
14. Ši Menahem, Gadi bi lẹ, yiń kẹ-
dšẹ * Tirza kẹ-ba Samaria, ni ebatſa
Šalum, Iabeš bi lẹ, nõ yẹ Samaria ni
egbelẹ, ni eye mańtšẹ yẹ esẹ. * 1 Mań. 16, 17.
15. Ši Šalum he sādši ní efẹ lẹ kẹ
apām ní ete lẹ, na, ańmā yẹ Israel mań-
tšẹmei lẹ ayinọsādši awolo lẹ mli.
16. No be lẹ mli Menahem yatſia Tifsa
kẹ mei fẽ ni yọ mli lẹ kẹ ekpokpai, ní
kā kẹ-dšẹ Tirza lẹ, nọ bii anii; edšakẹ
amẹgblee amẹgbói lẹ amẹhāālẹ, nohewọ
etſiaamẹ nii lẹ, ni emli yeihọlọi fẽ lẹ
egblagbla amẹmli.
17. Iuda mańtšẹ Azaria yinọ afi ní dši
nyońmai-etẽ kẹ nẹhũ lẹ nọ Menahem,
Gadi bi lẹ, babõi Israel nọ mańtšẹyeli,
ni eye mańtšẹ afii nyońma yẹ Samaria.
18. Ni efe efõń yẹ Iehowa hĩe; ekpa-
lee kẹ-dšee Ierobeam, Nebat bi lẹ, he
ešai ní ekẹ-hā Israel fe eša lẹ ahe yẹ
ewala be fẽ. K. 9.
19. Pul, Ašur mańtšẹ lẹ, batua šikpoń
lẹ; ni Menahem hā Pul dſiẹtẹi talentai
akpe, koni efĩ esẹ ni ehā emańtšẹyeli lẹ
adamọ.
20. Ni Menahem * tšũ šika lẹ yẹ Israel-
bii lẹ adeń, niiatšẹmei agboi lẹ ateń mo-
fẽmo hā dſiẹtẹi *šekeli* nyońmai-enumọ, ni
akẹ-hā Ašur mańtšẹ lẹ. Kẹkẹ ni Ašur
mańtšẹ lẹ kũ esẹ, ni etšẹẹ yẹ šikpoń
lẹ nọ. * 23, 35.
21. Agbẹnẹ Menahem he sādši ni efẹ lẹ kẹ
nibii fẽ ni efe lẹ, ani ańmāko yẹ Israel
mańtšẹmei lẹ ayinọsādši awolo lẹ mli?
22. Ni Menahem kẹ etšẹmei lẹ yawọ;
ni ebi Pekahia baye mańtšẹ yẹ esẹ.
23. Iuda mańtšẹ Azaria yinọ afi ni dši
nyońmai-enumọ lẹ nọ Pekahia, Menahem
bi lẹ, bõi Israel nọ mańtšẹyeli, ni eye
mańtšẹ afii enyọ yẹ Samaria.
24. Ni efe efõń yẹ Iehowa hĩe; ekpa-
lee kẹ-dšee Ierobeam, Nebat bi lẹ, he
ešai ni ekẹ-hā Israel fe eša lẹ ahe. K. 9.
25. Ni Peka, Remalia bi lẹ, ni dši
esafoiatšẹ lẹ, te eyi nọ apām ni etſalẹ
nõ yẹ Samaria yẹ mańtšẹ we lẹ mõ lẹń,
ekẹ Argob kẹ Arie; ni Gileadbii lẹ ateń
hĩĩ nyońmai-enumọ fata ehe; ni egbelẹ
ni eye mańtšẹ yẹ esẹ. K 10. 14. 30
26. Ši Pekahia he sādši ní efẹ lẹ kẹ
nibii fẽ ní efe lẹ, na, ańmā yẹ Israel
mańtšẹmei lẹ ayinọsādši awolo lẹ mli.
27. Iuda mańtšẹ Azaria yinọ afi ní dši
nyońmai-enumọ kẹ enyọ lẹ nọ Peka, Re-
malia bi lẹ, bõi Israel nọ mańtšẹyeli,
ni eye mańtšẹ afii nyońmai-enyọ yẹ Sa-
maria.
28. Ni efe efõń yẹ Iehowa hĩe; ekpa-
lee kẹ-dšee Ierobeam, Nebat bi lẹ, he
ešai ní ekẹ-hā Israel fe eša lẹ ahe. K. 9.
29. Peka, Israel mańtšẹ lẹ, yinọ lẹ
Tiglat-Pileser, Ašur mańtšẹ lẹ, ba ni
ebańõ Iyon kẹ Abel-Bet-Maaka kẹ Ia-
noa kẹ Kedeš kẹ Hazor kẹ Gilead fẽ,
kẹ Galilea ní dši Naftali šikpoń lẹ fẽ,
ni eńõamẹ nom kẹ-te Ašur. 1 Kron. 5, 26
30. Ni * Hošea, Ela bi lẹ, † te Peka,
Remalia bi lẹ, yi nọ apām, ni etſalẹ nõ
ni egbelẹ, ni ebaye mańtšẹ yẹ esẹ yẹ
Iotam, Uzia bi lẹ, yinọ afi ní dši nyo-
ńmai-enyọ lẹ nọ. * 17, 1. † 15, 25.
31. Ni Peka he sādši ní efẹ lẹ kẹ ni-
bii fẽ ní efe lẹ, na, ańmā yẹ Israel mań-
tšẹmei lẹ ayinọsādši awolo lẹ mli.

(15, 32—36. 38. Kwẹ 2 Kron. 27.)

32. Israel mańtšẹ Peka, Remalia bi lẹ,
yinọ afi ní dši enyọ lẹ nọ Iuda mańtšẹ
Uzia bi * Iotam baye mańtšẹ lẹ. * K. 5. 7.
33. Eye afii nyońmai-enyọ kẹ enumọ,
beni ebabõi mańtšẹyeli lẹ, ni eye mań-
tšẹ afii nyońma kẹ ekpa yẹ Ierusalem;
ni enye gbẹi dši Ieruša, Zadok biyõ lẹ.
34 Ni efe noni dša yẹ Iehowa hĩe; bẹni
etšẹ * Uzia fe lẹ, nakai pẹpẽpẹ efe. * 15, 3. 4.

35. Ši adšiee hei groṅṅi le̱; maṅ le̱
mišā afolei ke̱ tšofāi-ke̱-ṅmai ye̱ hei
groṅṅi le̱ lolo. Le̱ etfa Iehowa we le̱
agbó ní kwo̱ le̱.
36. Ši Iotam he sādši ní efe̱ le̱ ke̱ nii
fē ni efe le̱, ani aṅmāko ye̱ Iuda maṅ-
tše̱mei le̱ ayinosādši awolo le̱ mli?
37. Nakai gbīī le̱ amli Iehowa bōi *Re-
zin, Aram maṅtše̱ le̱, ke̱ Peka, Remalia
bi le̱, tšūmo̱ ke̱ Iuda no̱ fiemo̱. *16, 5.
38. Ni Iotam ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni
afūle̱ ye̱ etše̱mei le̱ amase̱i ye̱ etše̱ Da-
vid mā leṅ. Ni ebi Ahaz baye maṅtše̱
ye̱ ese̱.

Yitšo 16.

(Kwe̱ 2 Kron. 28.)

Peka, Remalia bi le̱, yino̱ afi ní dši
nyoṅma ke̱ kpawo le̱ no̱ Iuda maṅtše̱
Iotam bi *Ahaz baye maṅtše̱ le̱. *15, 38.
2. Ahaz eye afii nyoṅmai-enyo̱, beni
ebabōi maṅtše̱yeli le̱, ni eye maṅtše̱ afii
nyoṅma ke̱ ekpa ye̱ Ierusalem. Ni efee
noni dša ye̱ Iehowa, e-Nyoṅmo̱ le̱, hie,
tamo̱ bo̱ni etše̱ David fe le̱.
3. Ši enyie Israel maṅtše̱mei le̱ agbe̱
le̱ no̱; ni *ehā ebinū tete tšó la mli
tamo̱ dšeṅmādši ní Iehowa fie ye̱ Israel-
bii le̱ ahie le̱ anihinii le̱.
*21, 6. 3 Mose 18, 21.
4. Ni ešāšā afo̱lei ke̱ tšofāi-ke̱-ṅmai
ye̱ hei groṅṅi le̱ ke̱ goṅkpo̱i le̱ ano̱ ke̱
tšo-fē-tšo ni ebu kusū šiši.
5. Nakai be le̱ mli le̱ *Rezin, Aram
maṅtše̱ le̱, ke̱ Peka, Remalia bi ni dši
Israel maṅtše̱ le̱, fā ni ame̱ke̱ Ierusa-
lem bawu, ni ame̱bo̱ nsra ame̱wo Ahaz
he, ši ame̱nyēēle̱. *Ies. 7, 1—9.
6. Nakai be leṅ noṅṅ Rezin, Aram
maṅtše̱ le̱, šō *Elat ehā Aram, ni efie
Iudafoi le̱ ye̱ Elat; ni Arambii ba Elat
ni ame̱bahi dše̱i ke̱ ṅme̱ne̱. *14, 22.
7. Ke̱ke̱ ni Ahaz tšū bo̱foi ke̱-te
*Tiglat-Pileser, Ašur maṅtše̱ le̱ ṅō ake̱:
Ṅtšūlo̱ ke̱ obi dšimi; ba ni obaheremi
ye̱ Aram maṅtše̱ le̱ ke̱ Israel maṅtše̱ le̱
deṅ, ši ame̱te ši ame̱womi! *15, 29.
8. Ni Ahaz *ṅō dfie̱te̱i ke̱ šika ni
ana ye̱ Iehowa we le̱ ke̱ maṅtše̱ we le̱
nitōhei le̱, ni etšū ni ake̱-yake Ašur
maṅtše̱ le̱. *1 Maṅ. 15, 18.
9. Ni Ašur maṅtše̱ le̱ bole̱ toi, ni
Ašur maṅtše̱ le̱ fā yatua Damasko ni
eṅōle̱, ni eṅōame̱ nom ke̱-te Kir, ni egbe
Rezin.
10. Ke̱ke̱ ni maṅtše̱ Ahaz yiṅ ke̱-te
Damasko ni eke̱ Tiglat-Pileser, Ašur
maṅtše̱ le̱, yakpe. Ni eyana afo̱lešālate̱
ní yo̱ Damasko le̱; ni maṅtše̱ Ahaz ṅō
afo̱lešālate̱ le̱ su ke̱ eheno̱ bo̱ni atšó
afele̱ ahā le̱ fē emādše osofo Uria le̱.
11. Ni osofo Uria mā afo̱lešālate̱ le̱:
bo̱ni maṅtše̱ Ahaz ke̱-mādšele̱ ke̱-dše̱
Damasko le̱, nakai pe̱pe̱pe̱ osofo Uria
fe eto be ní maṅtše̱ Ahaz aadše̱ Da-
masko aba le̱.
12. Ni beni maṅtše̱ le̱ dše̱ Damasko
eba le̱, maṅtše̱ le̱ bana afo̱lešālate̱ le̱;
ni maṅtše̱ le̱ tši beṅke̱ afo̱lešālate̱ le̱,
ni ešā afo̱le ye̱ no̱.
13. Ni ešā ešā-afo̱lei le̱ ke̱ eniyenii-
afo̱lei le̱ ye̱ no̱, ni efo̱se edā-afo̱lei le̱
efie no̱, ni eṅō ešidā-afo̱lei le̱ alá le̱ efā
afo̱lešālate̱ le̱ no̱.
14. Ni akōble afo̱lešālate̱ le̱ ni mā Ie-
howa hie le̱, etši ke̱-dše̱ šla le̱ hiegbe̱,
ye̱ efo̱lešālate̱ le̱ ke̱ Iehowa we le̱ teṅ,
ke̱-bamā efo̱lešālate̱ le̱ kōyigbe̱.
15. Ni maṅtše̱ Ahaz wo osofo Uria
kitā ake̱: Afo̱lešālate̱ wulu le̱ no̱ ošā
lebi šā-afo̱le le̱ ke̱ gbe̱ke̱ niyenii-afo̱le
le̱, ke̱ maṅtše̱ šā-afo̱le ke̱ eniyenii-afo̱le
le̱, ke̱ šikpoṅ le̱ no̱ bii le̱ fē ašā-afo̱lei
ke̱ ame̱niyenii-afo̱lei ke̱ ame̱dā-afo̱lei le̱
ye̱, ni oṅō šā-afo̱lei le̱ alá le̱ ke̱ afo̱lei
krokomei le̱ alá le̱ fē ofā no̱. Ši akōble
afo̱lešālate̱ le̱ ahi ši ni masusu he.
16. Ni osofo Uria fe bo̱ni maṅtše̱ Ahaz
wole̱ kitā le̱ pe̱pe̱pe̱.
17. Ni maṅtše̱ Ahaz flo̱ šiši-adekai le̱
adāmo̱nii le̱ ni edšie botokui le̱ ke̱-dše̱
no̱; ni ewó ṅšo̱ le̱ ke̱-dše̱ akōble tšinai
ní yo̱ šiši le̱ ano̱ ni eṅō-mā te̱i ní aṅō-
ka šikpoṅ le̱ ano̱. 1 Maṅ. 7, 23—39
18. Hedšo̱mo̱gbī le̱ no̱ gbe̱ ní aha eyiteṅ
ni afe ye̱ šla le̱, ke̱ maṅtše̱ tšómo̱he ní
yo̱ agbó nā gbe̱ le̱, Ašur maṅtše̱ le̱ hewo̱
le̱ etšó enā ehā Iehowa we le̱.
19. Agbe̱ne̱ Ahaz he sādši ní efe̱ le̱ ke̱
nii fē ní efe le̱, ani aṅmāko ye̱ Iuda maṅ-
tše̱mei le̱ ayinosādši awolo le̱ mli?

20. Ni Ahaz ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni afūle̱
ye̱ etše̱mei le̱ amase̱i ye̱ David mā le̱ń. Ni
ebi *Hezekia baye mańtše̱ ye̱ ese̱. *18, 1.

Yitšo 17.

Iuda mańtše̱ Ahaz yino̱ afi ní dši nyo-
ńma ke̱ enyo̱ le̱ no̱ Hošea, Ela bi le̱, ba-
bōi Israel no̱ mańtše̱yeli ye̱ Samaria, ni
eye mańtše̱ afii ne̱hū. 15, 30.
2. Ni efe efōń ye̱ Iehowa hīe, kēle̱
tamo̱o̱ Israel mańtše̱mei le̱ ní nyie ehīe le̱.
3. Le̱ *Šalmaneser, Ašur mańtše̱ le̱,
fā batua; ni Hošea tšố etšūlo̱, ni etšū
onīa ehāle̱. *18, 9—12.
4. Ši Ašur mańtše̱ le̱ bana ake̱ Hošea
etše atūa, edšake̱ etšū bo̱foi ke̱-te So,
Mizraim mańtše̱ le̱, ńō, ni etšūū onīa
ehāā Ašur mańtše̱ le̱ dońń, tamo̱ bo̱ni
efeo̱ dā afi, nohewo̱ le̱ Ašur mańtše̱ le̱
bamōle̱ ni efīle̱ ewo tšūń. Hos. 13, 2.
5. Ni Ašur mańtše̱ le̱ fā ebakpa ši-
kpoń mū le̱ fē no̱, ni eba Samaria ni
ebabo̱ nsra ewo ehe afii etē.
6. Hošea yino̱ afi ni dši ne̱hū le̱ no̱
le̱ Ašur mańtše̱ le̱ ńō Samaria, ni eńō
Israel nom ke̱-te Ašur, ni eńōame̱ eyato
Hala ke̱ Habor ke̱ Gozan fā le̱ nā ke̱
Mediabii amādši le̱ amli.
7. Ni eba mli nakai, edšake̱ Israelbii
le̱ efe eša eši Iehowa, ame̱-Nyońmo̱ le̱,
moni dšieame̱ ke̱-dše̱ Mizraim šikpoń le̱
no̱, ke̱-dše̱ Farao, Mizraim mańtše̱ le̱, deń
le̱, ni ame̱yaše nyońmo̱i krokomei agbeyei,
8. ni ame̱yanyie *dšeńmādši ni Ieho-
wa fie ye̱ Israelbii le̱ ahīe le̱ akpo̱i le̱
amli, ke̱ Israel mańtše̱mei ní ame̱wowoi
le̱ anii le̱ amli. *16, 3.
9. Ni Israelbii le̱ to ame̱yiń ame̱fe
nibii ní edšaa gbe̱ ame̱ši Iehowa, ame̱-
Nyońmo̱ le̱, ni ame̱māmo̱ hei grońńi ame̱-
hā ame̱he ye̱ ame̱mādšimādši le̱ fē mli
ke̱-dše̱ bulo̱i amō ni kwo̱ le̱ no̱ ke̱-yaši
mań ni atfa gbogbo awo he le̱ no̱.
10. Ni ame̱māmo̱ amāgāi ni ame̱fe wo̱ń-
kōi ye̱ gońkpo̱-fē-gońkpo̱ ní kwo̱ no̱ ke̱
*tšo-fē-tšo ni ebu kusū šiši.
*16, 4. 1 Mań. 14, 23.
11. Ni dše̱i ame̱šāšā tšofāi-ke̱-ńmai ye̱,
ye̱ hei grońńi le̱ fē, tamo̱ bo̱ni *dšeń-
mādši ni Iehowa lōame̱ ke̱-dše̱ ame̱hīe
le̱ fe le̱; ni ame̱fe nibii fōdši ni ame̱ke̱-
wo Iehowa mlila. *K. 8.
12. Ni ame̱dšá wo̱dši ni Iehowa eke̱-
ame̱ ye̱ he ake̱: *Nyekafea ne̱ke̱ no-
ko le̱! *2 Mose 20, 2. 3; 23, 13.
13. Tše̱ Iehowa tšố gbalo̱-fē-gbalo̱ ke̱
ninalo̱-fē-ninalo̱ no̱ eye odase etšō Israel
ke̱ Iuda fē ake̱: Nyekpalea ke̱-dše̱a nye-
gbe̱i fōdši le̱ ano̱, ni nyeyea mikitāi le̱
ke̱ mikpo̱i le̱ ano̱, tamo̱ bo̱ni mla ní mi-
wo nyetše̱mei le̱ fē ni mitšū mitšūdši
gbalo̱i le̱ ke̱-bahānye le̱ yo̱ le̱.
14. Ši kēle̱ ame̱boo toi, ši ame̱fe ame̱he
kue̱ńtilo̱i tamo̱ ame̱tše̱mei ni hee Iehowa,
ame̱-Nyońmo̱ le̱, ame̱yee le̱.
15. Ni ame̱kwa ekpo̱i le̱ ke̱ ekpāńmo̱
ni eke̱ ame̱tše̱mei le̱ kpāń le̱ ke̱ edasei
ni eye etšōame̱ le̱, ni ame̱yanyie yaka-
yakanii ase̱ ni ame̱tšốmo̱ yakagbomei, ni
ame̱nyie dšeńmādši ní ebo̱leame̱ ke̱-kpe ni
Iehowa *woame̱ kitā ye̱ ame̱he ake̱ ame̱-
kafe ame̱nii tamo̱ame̱ le̱ ase̱. *2 Mose 23, 24.
16. Ni ame̱šī Iehowa, ame̱-Nyońmo̱ le̱,
kitāi le̱ fē, ni *ame̱fe amāgāi ní afie ni
dši tšinabii enyo̱ le̱ ame̱hā ame̱he, ni
ame̱fe wo̱ń-kōi, ni ame̱dšá ńwei asafo le̱
fē, ni ame̱súmo̱ Baal. *1 Mań. 12, 28; 16, 33.
17. Ni *ame̱hā ame̱bihīī ke̱ ame̱biyei
tšố la mli, ni ame̱klaklai, ni ame̱sā ame̱-
yeyē ńkūnyāi, ni ame̱hōhố ame̱he ame̱-
hā efōńfemo̱ ye̱ Iehowa hīe, koni ame̱ke̱-
wo emlila. *16, 3.
18. Nohewo̱ le̱ Iehowa mli fū Israel
naakpa, ni edšieame̱ ke̱-dše̱ ehīe; efee̱
mokomoko ake̱ dša Iuda akutšo le̱ ko-
me ke̱ke̱.
19. Ši Iuda hū yee Iehowa, ame̱-Nyo-
ńmo̱ le̱, kitāi le̱ ano̱, ši ame̱nyie Israel
akpo̱i ní ame̱wo le̱ amli.
20. Nohewo̱ ni Iehowa kwa Israel se̱-
šibii le̱ fē, ni ehā ame̱na amanehūlū, ni
etuame̱ ewo nihalo̱i adeń ke̱-yaši beyino̱
ní ešeṟeame̱ efie ke̱-dše̱ ehīe.
21. Edšake̱ etše *Israel ke̱-dše̱ David
we le̱ he, ni ame̱wo Ierobeam, Nebat bi
le̱, mańtše̱, ni Ierobeam hā Israel kpale
ke̱-dše̱ Iehowa se̱ ni ehā ame̱fe eša kpe-
teńkple. *1 Mań. 12, 20.
22. Ni Israelbii le̱ yanyie Ierobeam he
ešai ní efe le̱ fē mli; ame̱kpalee ke̱-dšee he.

ii beyino ni Iehowa dšie Israel
*take boni etšö etšūdši gba-
o ewie le, ni añö Israelbii le
e amedientše amešikpoñ le no
ke-baši ñmene. * 5 Mose 28, 63 64.
ni Ašur mañtše le yañö mei
el ke Kuta ke Ava ke Hamat
im ke-ba, ni ekeame bato Sa-
ii le amli ye Israelbii le anä-
ameñö Samaria amefe ameñö
mädši le amli.
a mli ake, beni amebahī dšei
;, amešee Iehowa gbeyei: no-
howa tšūo dšatai ke-baä ame-
gbegbēo ameteñ meikomei.
wo le ameyake Ašur mañtše
šeñmädši le ni oyalō obato
ìdši le amli le lee šikpoñ le
le gbenänii: nohewo le etšūo
ä ameteñ, ni na, amebagbe-
dšake amelee šikpoñ le no
gbenanii.
i Ašur mañtše le fä ake: Nye-
ni nyeyañöame nom ke-dše
e ateñ mokome ayaä, ni ame-
koni etšöame šikpoñ le no
gbenänii.
ni osofoi ni ameyañöame nom
aria ke-te le ateñ mokome ba
etel, ni etšöoame boni amefe
wa gbeyei.
le dšeñmañ-fē-dšeñmañ no bii
še amenyoñmoi, ni ameñöame
i ni Samariabii le efefē ye
le, mañ-fē-mañ no bii ye
i ameyo mli le amli.
belbii le fe Sukot-Benot, ni
e Nergal, ni Hamatbii le fe

abii le fe Nibhaz ke Tartak,
mbii le *šäšäa amebii ye la
a Adramelek ke Anamelek,
ii anyoñmoi le. * K 17.
i amemiše Iehowa hū gbeyei
meñöo ameteñ meikomei noññ
hei groññi le ano osofoi ame-
ni amešäa afole amehäa-ame
yo hei groññi le.
eo Iehowa gbeyei, ni asañ
nedientše amenyoñmoi le hū.

take boni dšeñmädši heni ayalōame ke-
dše le agbenä yo le.
34. Ke-baši ñmene gbī ne no le ame-
mīfe amesä gbenänii le lolo: amešee Ie-
howa gbeyei, ni asañ ameyee amekpoi
ke amegbenänii le ano, ni ameyee mla
ke kitä ni Iehowa wo Iakob moni ewole
gbei ake Israel le bii le no,
35. mei ni Iehowa keame kpäñ ni
ewoame kitä ake: *Nyekašea nyoñmoi
krokomei agbeyei ni nyekadšäa-ame, ni
nyekasúmoa-ame ni nyekašäa afole nye-
häa-ame le; * 2 Mose 23, 24
36. si moñ Iehowa moni yadšienye ke-
dše Mizraim šikpoñ le no ke-ba ke he-
wale kpeteñkple ke nine ni akpä mli
le, le gbeyei nyešea, ni le nyedšäa ni
le noññ nyešäa afole nyehäa!
37. Ni akpoi ke gbenänii ke mla ke
kitä ni eñmä ehänye le, nyedfēña no ni
nyeyea no däne, ni nyekašea nyoñmoi
krokomei agbeyei.
38. Ni kpäñmo ni mikenye kpäñ le
nyehle akakpaä no, ni asañ nyekašea
nyoñmoi krokomei agbeyei;
39. ši moñ Iehowa, nye-Nyoñmo le, gbe-
yei nyešea, koni le noññ edšienye ke-dše
nyehenyeloi le fē adeñ! 5 Mose 6, 12-19.
40. Ši ameboo toi, ši amesä gbenänii
le noññ amefeo.
41. Nakai dšeñmädši ne šeo Iehowa
gbeyei, ni amesä amesúmoo amemägäi
le hū; amebii ke amebii abii hū, boni
ametšemei le fe le, nakai ame hū ame-
feo ke-baši ñmene gbī ne.

Yitšo 18.

Ni eba mli ake Israel mañtše Hošea,
Ela bi le, yino añ ni dši etē le mli,
*Hezekia ni dši Iuda mañtše Ahaz bi
le baye mañtše le. * 16, 20
2. Eye añi nyoñmai-enyo ke enumo,
beni ebabōi mañtšeyeli le, ni eye mañ-
tše añi nyoñmai-enyo ke nehū ye Ieru-
salem. Enye gbei dši Abi, Zakaria bi-
yō le. 2 Kroñ. 29, 1. 2
3. Ni *efe noni dša ye Iehowa hīe,
tamo boni etše David fe le pepēpe. * 20, 3
4. *Le edšie †hei groññi le, ni ekū-
mo amägäi le, ni egbä woñ-kōi le, ni

edfāra nkǫble onūfū ní **Mose fe lę; edšakę kę-baši nakai gbīī lę anǫ lę Israelbii lę šāa tšofā-kę-ńma amęhāalę, ní atšę́ǫlę Nehuštan.
* 2 Kron. 31, 1. † 2 Mań 15, 35. ** 4 Mose 21, 8. 9.
5. Eńō ehīe efō Iehowa, Israel Nyo-
ńmǫ lę, nǫ *āhū po ní mei ní nyie esę
kę mei ní nyie ehīe lę ateń mokomoko
tamǫǫlę yę Iuda mańtšęmei lę fē ateń.
* 23, 25.
6. Edšakę eńō ehe ekpętę Iehowa he;
ekpalee kę-dšee esę, ni eye Iehowa kitāi
lę ní ewo Mose lę nǫ.
7. Ni Iehowa kęlę yę; hefēhe ní edšeǫ
kpo eyaā lę eyayeǫ omanye; ni etše Ašur
mańtšę lę hīe atūa, ni esúmǫǫlę.
8. Lę nońń etfia Filistibii lę anii kę-
yafie Gaza kę ekpokpai lę anǫ tō, kę-
dšę bulǫi amō ni kwǫ lę nǫ kę-yaši mań
ní atfa gbogbo awo he lę nǫ.
9. Ni mańtšę Hezekia yinǫ afi ni dši
edfę ní dši Israel mańtšę Hošea, Ela bi
lę, yinǫ afi ní dši kpawo lę nǫ lę, eba
mli akę Šalmaneser, Ašur mańtšę lę, fā
batua Samaria ni ebǫ nsra ewo he. 17, 3—6.
10. Ni afii etē sę lę eńōlę; Hezekia
yinǫ afi ní dši ekpa ní dši Israel mań-
tšę Hošea yinǫ afi ní dši nęhū lę nǫ
ańō Samaria.
11. Ni Ašur mańtšę lę ńō Israel nom kę-te
Ašur, ni eńōamę eyato Hala kę Habor kę
Gozan fā lę nā kę Media mādši lę amli;
12. edšakę amęboo Iehowa, amę-Nyo-
ńmǫ lę, gbē toi, ni amętō ekpāńmǫ lę
kę kitāi fē ní Iehowa tšūlǫ Mose wo lę
nǫ, ni amęboo toi ni amęyee nǫ hū.
(18, 13—37. Kwę 2 Kron. 32, 1—19. Ies. 36.)
13. Ni mańtšę Hezekia yinǫ afi ní dši
nyońma kę edfę lę nǫ lę Sanherib, Ašur
mańtšę lę, fā batua Iuda mādši ni atfa
gbogboi awo he lę fē ni eńōamę.
14. Ni Hezekia, Iuda mańtšę lę, tšū
ayakē Ašur mańtšę lę yę Lakiš akę:
*Mitō; kū osę ni oya: noni oońō-fō
minǫ lę, matēre! Ni Ašur mańtšę lę
tšō dfięt̨ei talentai ohai-etē kę šika ta-
lentai nyońmai-etē akę Hezekia, Iuda
mańtšę lę, abahā. * K. 7.
15. Kękę ni Hezekia ńō dfięt̨ei fē ní
ana yę Iehowa we lę kę mańtšę we lę
nitōhei lę ehā. 16, 8.

16. Nakai be lę mli lę Hezekia kplę
Iehowa we lę šīnāi kę šīnātšei lę abe
šika ní lę Hezekia, Iuda mańtšę lę, dien-
tšę eńō-ha he lę, ni eńō-hā Ašur mań-
tšę lę.
17. Kękę ni Ašur mańtšę lę tšū Tartan
kę Rabsaris kę Rabšake kę-dšę Lakiš
kę-ba mańtšę Hezekia ńō ni amękę ta
babaō ba Ierusalem. Ni amęfā kę-ba
Ierusalem; ni beni amęšę lę, amębada-
mǫ ńweigbę kpākpo lę nudšǭ lę masęi,
yę niiahefǫlǫi abǭ lę tempōń lę nǫ.
18. Ni beni amętšę́ mańtšę lę, Eliakim,
Hilkia bi ni kwęǫ mańtšę šīa lę, kę Šeb-
na, wolońmālǫ lę, kę Ioa, Asaf bi ni
dši sādšiańmālǫ lę, dše kpo te amęńō.
19. Ni Rabšake kę̄amę akę: Agbęnę
nyeyakę̄a Hezekia akę: Bǫni mańtšę kpe-
teńkple lę ní dši Ašur mańtšę lę kē nę:
Meni nǫ po ohīe kā nę?
20. Okę onābu flo kę̄ǫ akę tawū he
ńāwō yę ni hewalę hū yę; agbęnę na-
mo nǫ po ohīe kā, hewǫ ni otše mihle
atūa nę?
21. Agbęnę na, ohīe kā nękę gālā ni
amīa ní dši Mizraim nę nǫ, noni kędši
moko kpasa ní egbuǫ edē kę-dšeǫ kpo
lę. Nakai Farao, Mizraim mańtšę lę, feǫ
mei fē ní ńōǫ amęhīe amęfōǫ enǫ lę.
22. Ši kędši nyeakę̄mi akę: Iehowa,
wǫ-Nyońmǫ lę, nǫ moń wǫhīe kā lę!
ani dšee lę ehei grońńi kę efǫlešālatęi
Hezekia dšie ni ekē Iuda kę Ierusalem
akę: *Nękę afǫlešālatę nę hīe nyedšāa yę
yę Ierusalem lę? * 2 Mose 20, 24. 5 Mose 12, 14.
23. Nohewǫ lę agbęnę okę minuntšę,
Ašur mańtšę lę, ata abasa ko, ni madšie
okpǫńǫi akpei-enyǫ mahāo, akę ooná bo-
dientšę omei otrá amęnǫ lo.
24. Ni té oofe tēń ni oonyē ohā mi-
nuntšǫ tšūdši bibii lę ateń asafoiatšę
kome atšő esę ahāo hū? Ni ohīe ki
Mizraim nǫ yę fīlii kę okpǫńǫiatšęmei
ahewǫ, bę?
25. Ši ani Iehowa sę midše mifā mi-
batua bię, ni mibak[illegible]ā ehīe nę? Ie-
howa moń kę̄mi akę: [illegible]ā ni oyatua ši-
kpoń lę ni okpātā el[illegible]!
26. Kękę ni Eliakim, Hilkia bi lę, kę
Šebna kę Ioa kē Rabšake akę: Ofai nę,

otšūdši awie Aram wiemo; edšakę
uo; ši okewo akawie Iuda wiemo
nań ni dfere gbogbo lę no lę atoiiań.
Ši Rabšake kēamę akę: Ani onun-
ńō alo bo ońō minuntšo tšūmi akę
ıwie nekę wiemoi nę? ani dšee hīī
i trá gbogbo lę no lę ańō etšūmi,
amękenye fē aye amedientšę amę-
o ni amenu amedientšę amęšāmo?
Kękę ni Rabšake ho damo ši ni
kę gbē wālę yę Iuda wiemo lę mli
kē: Nyeboa mańtšę kpeteńkple lę
ši Ašur mańtšę lę gbē toi!
Boni mańtšę lę kē nę: Nyekahāa
kia mīlakaānye; edšakę enyēńnye
yę mideń.
Ni asań nyekahāa Hezekia mīhā
tę nyehīe mīfō Iehowa no akę: Ie-
a bahere woyiwala kē, ni atuń mań
woń Ašur mańtšę lę deń!
Nyekaboa Hezekia toi! Edšakę boni
r mańtšę lę kē nę: Nyekemi abakpā-
ni nyedšea kpo nyebaā mińō, koni
eń mofēmo aye *eweintšo kę egbā-
o yibii, ni nyeteń mofēmo anu enubu
nu, * 1 Mań. 5, 5.
kę-yaši beyino ni maba ni maba-
e kę-ya šikpoń ni tamo nyedientšę
ikpoń lę no, able kę wein šikpoń,
o kę weintromi ašikpoń, mūtšei kę
šikpoń no, ni nyeyi aná wala ni
agboi. Ni nyekaboa Hezekia toi,
lakanye akę: Iehowa bahere woyi-
lę!
Ani *dšeńmādši lę anyońmoi lę eko
e ešikpoń yiwala kę-dšę Ašur mań-
lę deń pēń? * Ies. 10, 10. 11.
Nēgbę Hamat kę Arpad nyońmoi
o? Nēgbę Sefarvaim, Hena kę Iva
ımoi lę yo? ani amęhere Samaria
ıla kę-dšę mideń?
Šikpōdši lę anyońmoi lę fē ateń
ei ehere amęšikpoń yiwala kę-dšę
ń, hewo ni Iehowa lę, lę lę eehere
salem yiwala kę-adšę mideń lę?
Ši mań lę etfaa amęsēń ni amęfoo
; edšakę mańtšę lę kitā dši akę:
kafoa edāń!
Kękę ni Eliakim, Hilkia bi lę, ni
o mańtšę šīa lę, kę Šebna, wolońmālo
lę, kę Ioa, Asaf bi lę, ni dši sādšiańmālo
lę, ba Hezekia ńō kę amętadei ni amę-
gbla, ni amębagbalę Rabšake wiemoi lę.

Yitšo 19.

(Kwę Ies. 37. 2 Kron. 32, 20—23.)

Ni eba mli akę, beni mańtšę Hezekia
nu lę, egbla etadei ni eko kpekpe ebu,
ni eyiń kę-te Iehowa we lę.
2. Ni etšū Eliakim ni kweo mańtšę
šīa lę, kę Šebna, wolońmālo lę, kę oso-
foi lę ateń onukpai lę, ni amębumo kpe-
kpei, kę-te gbalo Iesaia, Amoz bi lę, ńō.
3. Ni ameyakēlę akę: Boni Hezekia
kē nę: Haomo kę dšęmo kę heguogbē
gbī dši ńmęnę gbī nę; edšakę bii lę ešę
asosodfā he, ši hewalę bę ni akę-foō.
4. Ekolę Iehowa, o-Nyońmo lę, enu
Rabšake moni enuntšo, Ašur mańtšę lę,
tšū lę ni * ebasopa Nyońmo hīekālo lę
wiemoi lę fē, ni ebakā ehīe yę wiemoi
ni Iehowa, o-Nyońmo lę, enu lę ahewo:
nohewo lę wó ofaikpamo lę no ohā mei
ni efę ni yo lę. * 18, 35.
5. Ni mańtšę Hezekia tšūdši lę ba
Iesaia ńō.
6. Ni Iesaia kēamę akę: Nyeyakēa
nyenuntšo akę: Boni Iehowa kē nę:
Kāše gbeyei yę wiemoi ni onu ni Ašur
mańtšę lę tšūdši lę kę-babo musu amę-
šimi lę hewo.
7. Na, mikę mumo ko bawo emli, ni
*eenu adafitfā ko, ni eekū esę kę-ate
ešikpoń lę no, ni mahā enyō yę klante
nā yę ledientšę ešikpoń lę no. * K. 9. 35-37.
8. Kękę ni Rabšake kū esę, ni eya-
nina Ašur mańtšę lę ni ekę Libna mī-
wu; edšakę enu akę efā kę-dšę Lakiš
kę-te.
9. Ni beni enu Kuš mańtšę Tirhaka
he akę: Na, efā kę-mība ni ekeo aba-
wu lę, esā etšū bofoi kę-ba Hezekia ńō
ekoń akę:
10. Boni nyeyakē Iuda mańtšę Heze-
kia nę: Kāhā o-Nyońmo lę ni ohīe kā
eno lę mīlakao akę: *Akę Ierusalem woń
Ašur mańtšę lę deń! * 18, 30.
11. Na, bodientšę onu nii ni Ašur mań-
tšęmei lę fe šikpōdši lę fē ni amęfeamę
musu lę, ni bo ni abahere oyiwala lo?

12. *Dšeńmădši lẹ ni mitšẹmei lẹ kpătă
amẹhĭe lẹ, ani amẹnyońmọi lẹ here amẹ-
yiwala lo? tamọ Gozan kẹ Haran kẹ
Rezef kẹ Edenbii lẹ ni yọ Telasar lẹ?
* 18, 33. 34.
13. Nẽgbẹ Hamat mańtšẹ lẹ kẹ Arpad
mańtšẹ lẹ kẹ Sefarvaim mań lẹ kẹ Hena
kẹ Iva mańtšẹ lẹ yọ?
14. Ni beni Hezekia he wodši lẹ yẹ
bọfoi lẹ adeń ni ekane lẹ, eyiń kẹ-te
Iehowa we lẹ, ni Hezekia yagble mli
efõ Iehowa hĭe.
15. Ni Hezekia kpa fai yẹ Iehowa hĭe
ni ekẽ: Iehowa, Israel Nyońmọ, *bo ni
ohĭọ kerubim anọ, bo okometõ dši Nyo-
ńmọ yẹ šikpoń lẹ nọ mańtšẹyelii lẹ fẽ nọ;
bo ofe ńwei kẹ šikpoń!
* 2 Mose 25, 22. Lal. 80, 2.
16. Gbo otoi ši, Iehowa, ni onu; gble-
mọ ohĭńmẹii, Iehowa, ni okwẹ! ni onu
Sanherib wiemọi fẽ ni etšũ lẹ *ekẹ-ba-
sopa Nyońmọ hĭekãlọ lẹ!
* K. 4. 1 Sam. 17, 10.
17. Iehowa, eyẹ mli lẹlẹń akẹ Ašur
mańtšẹmei lẹ efite dšeńmădšimădši lẹ kẹ
amẹšikpõdši lẹ hũ,
18. ni amẹšẹrẹ amẹnyońmọi lẹ amẹfie
la mli; edšakẹ dšee nyońmọi dšiamẹ, ši
moń gbomei anidši anã nitšumọ ni, tšei
kẹ tẹi ni, nohewọ ni amẹfiteamẹ lẹ.
19. Ši agbẹnẹ, Iehowa, wọ-Nyońmọ, mĭ-
kpao fai, heremọ wọyiwala kẹ-dšẹ edeń,
koni šikpoń lẹ nọ mańtšẹyelii fẽ aná ale
akẹ bo Iehowa okometõ dši Nyońmọ!
20. Kẹkẹ ni Amoz bi Iesaia tšũ kẹ-ba
Hezekia ńõ abakẽlẹ akẹ: Bọni Iehowa,
Israel Nyońmọ lẹ, kẽ nẹ: Noni okpami
he fai yẹ Sanherib, Ašur mańtšẹ lẹ, he-
wọ lẹ, minu.
21. Wiemọ ni Iehowa wie yẹ ehe nẹ:
Zion biyõ oblayõ fro lẹ mĭgbe ohe guọ,
ni ẽye ohe fẹo, Ierusalem biyõ lẹ mĭ-
hoso eyitšo yẹ osẹ.
22. Namo ahora obọ ni owie musubõ-
wiemọi ošilẹ lẹ? namo nọ owó ogbẽ nọ
yẹ ni ohole ohĭńmẹii anọ kẹ-te ńwei yẹ
lẹ? Israel mokrońkroń lẹ ni!
23. Obọfoi lẹ anọ otšõ obabọ Nuntšọ
lẹ ahora ni okẽ: Mikẹ mifĭlii babaõ lẹ
ekwọ kẹ-te gõdši ayiteań kẹ-te Lebanon
sẹ tõ, ni maflọ emli tšeńedrui ni kwõlọ
lẹ kẹ emli sẹsẹoi ní hĭ lẹ mafĭe ši, ni
mabote emli šihĭlẹhe ní yọ šońń lẹ kẹ
etšei atrom kõ lẹ mli.
24. Mitšatšã bui ni minu mańsẹ nui,
ni mikẹ minaneši aahã Mizraim fãi fĕ-
tfẽm atã!
25. Ani onuko akẹ nakai mifeọ kẹ-dšẹ
blema bẽbe, ni nakai mito kẹ-dšẹ blema
gbĭĭ lẹ amli? Agbẹnẹ lẹ mihã eba mli,
koni akpătă mădši ni atfa gbogboi awo
he lẹ ahĭe, ní amẹtšõmọ amańfõ kuikui,
26. ni amẹmli bii lẹ ahewalẹ šẹẹ noko,
amẹtšui fã, ni amẹhĭe ha, amẹtšõmọ ta-
mọ ńãnọ dfẹi kẹ bãi fọbii kẹ tšũyiteń
dfẹi hũ alo able ni edaa ní eńãlã.
27. Mile ošitámọ kẹ oyã kẹ obã fẽ
kẹ ogrimọ ní ogri owomi lẹ hũ!
28. Akẹ-ní ogri owomi ni ofã lẹ ekwẹ
kẹ-bašẹ mitoiiań hewọ lẹ, mikẹ mikpoń
aawo ogugõń, ni mikẹ mimanyoflẹ aawo
odãń, ni makpaleo kẹ-kũ sẹ kẹ-tšõ gbẹ
ni otšõ nọ kẹ-ba lẹ nọ!
29. Ni enẹ aafe okadi ahão: Afi nẹ
mli lẹ nyeaye nii ni amẹdientšẹ amẹ-
kwẽ, ni afi ní dši enyọ lẹ mli hũ nye-
aye nii ni kwẽ yẹ nomei asẹ lẹ; ši afi
ni dši etẽ lẹ mli lẹ nyedũa nii ni nye-
kpaã, ni nyefea weintromi hũ ni nye-
yea emli yibii.
30. Ši Iuda we lẹ mei ni efẹ ni dši
mei ni dše mli lẹ aatšẽrẽ fãi ekoń kẹ-sĩ
ši, ni amẹawo yibii yẹ ńweigbẹ.
31. Edšakẹ fẹ̃nõ ko kẽ aadšẹ Ierusa-
lem aba, ni mei ní edše mli hũ aadšẹ
Zion goń lẹ nọ aba; *Iehowa Zebaot
hĭedõ lẹ bafe enẹ! * Ies. 9, 6.
32. Nohewọ lẹ bọni Iehowa kẽ yẹ Ašur
mańtšẹ lẹ he nẹ: Ebań mã nẹń ni etšõ
gãi ko kẹ-bań mli, ni ekẹ tšẹń ko bań
dšẹi, ni asań etfań kpoku ko ewoń he!
33. Gbẹ nọ ni etšõ kẹ-ba lẹ, no nońń
nọ eetšõ kẹ-ate ekoń; ši eboteń nẹkẹ
mań nẹ mli, Iehowa kẽ.
34. Edšakẹ *mabu nẹkẹ mań nẹ he,
ni mahere eyiwala yẹ midientšẹ mihewọ
kẹ mitšũlọ David hũ hewọ! * 20, 6.
35. Ni eba mli akẹ nakai nyõ lẹń nońń
lẹ Iehowa bọfo lẹ dše kpo te ni eya-
gbe Ašur nsra lẹń [illegible]i akpei-oha-kẹ
nyońmai-kpãnyọ-kẹ-e[illegible]ọọ; ni beni amẹ

ii mâŭkpa lẹ, na, amẹfê-tfĕm
ị gbohiī sọńń.
κẹ ni Ašur mańtšẹ Sanherib fā
ni eyiń ete, ni ekũ esẹ eyahī

eba mli akẹ, beni edšáa yẹ e-
Nisrok we lẹ, Adramelek kẹ
ii dši ebii lẹ *gbelẹ kẹ klante,
o foi kẹ-te Ararat šikpoń lẹ nọ;
sar-Hadon baye mańtšẹ yẹ esẹ.
• K. 7.

Yitšo 20.

ve Ies. 38; 39. 2 Kron. 32, 24 -33.)

gbiī lẹ amli lẹ Hezekia he mī-
agbo. Ni gbalọ Iesaia, Amoz
eńõ ni ebakēlẹ akẹ: Bọni Ie-
nẹ: To owe lẹ gbẹdšianọ, edšakẹ
i oyi náń wala!
κẹ ni Hezekia tšõ ehie ehā gbo-
ekpa Iehowa fai ni ekē:
Iehowa, mikpao fai, kaimọ bọ-
e yẹ ohie yẹ anọkwale kẹ tšui
mũ mli, ni mife noni hī ye ohie
ezekia fó babaõ dientšẹ.
eba mli akẹ fēdā ni Iesaia aadšẹ
ɛń adšẹ kpo lẹ, Iehowa wiemọ
kẹ:
osẹ ni oyakē Hezekia, mimań
no lẹ, akẹ: Bọni Iehowa, otšẹ
yońmọ lẹ, kē nẹ: Minu ofai-
ẹ, ni mina ohieyāfõnui lẹ hũ.
tšáo: ni biẹ gbiī etē lẹ oonyie
howa we lẹ.
mańõ afii nyońma kẹ enumọ
gbiī lẹ ahe, ni asań mahere bo
: mań nẹ yiwala kẹ-adšẹ Ašur
ẹ deń, ni mabu nẹkẹ mań nẹ
idientšẹ mihewọ kẹ mitšũlọ Da-
ewọ! • 19, 34.
esaia kē akẹ: Nyebahāami agbā-
! Ni amẹkẹ-ba ni amẹkẹ-bato
no. ni ehe walẹ
Hezekia kē Iesaia akẹ: Meni
i akẹ Iehowa batšámi ni biẹ
lẹ manyie kẹ-ate Iehowa we lẹ?
Iesaia kẹ: Enẹ aafe okadi ni
wa deń ahāo akẹ Iehowa bafe
ẹ lẹ: Ani hũlũ ńmlẹ lẹ nọ su-
aya hiegbẹ mlidšāi nyońma alo
mlidšāi nyońma?

10. Ni Hezekia kē: Ewaa hāā susuma
lẹ akẹ eete hiegbẹ mlidšāi nyońma; da-
bi, ši mọń hā ní susuma lẹ akũ esẹ mli-
dšāi nyońma!

11. Kẹkẹ ni gbalọ Iesaia blọ etšẹ́ Ie-
howa, ni ehā susuma ní ete hiegbẹ mo-
mo yẹ Ahaz hũlũ ńmlẹ lẹ nọ lẹ kũ esẹ
mlidšāi nyońma.

12. Nakai be lẹ mli lẹ Berodak-Bala-
dan, Baladan bi lẹ, ní dši Babel mań-
tšẹ lẹ, tšũ akẹ wodši kẹ nikēnii bahā
Hezekia; edšakẹ enu akẹ Hezekia he ye.

13. Ni Hezekia boamẹ toi, ni eńõ ešia
heni enibii ní dšra wa lẹ yọ lẹ fē etšõ-
amẹ, dfiẹtẹi kẹ šika, kẹ tšofāi-kẹ-ńmai
kẹ mũ ní dšra wa, kẹ etawũnii atšũ lẹ
fē kẹ nibii fē ní anaā yẹ enitõhei lẹ;
nokonoko bẹ ewe lẹ lo enọyelihe lẹ fē
ní Hezekia kẹ-tšõõamẹ.

14. Kẹkẹ ni gbalọ Iesaia ba mańtšẹ
Hezekia ńõ ni ebabilẹ akẹ: Meni nẹkẹ
gbomei nẹ kē, ni nēgbẹ amẹdšẹ amẹba
ońõ nẹ? Ni Hezekia kē: Amẹdšẹ šońń
he ko ni dši Babel lẹ.

15. Ni ekē: Meni amẹna yẹ owe lẹ?
Ni Hezekia kē: Nibii fē ní yọ miwe lẹ
amẹna; nokonoko bẹ minitõhei lẹ ni mi-
kẹ-tšõkoamẹ.

16. Kẹkẹ ni Iesaia kē Hezekia akẹ:
Bo Iehowa wiemọ toi:

17. Na, gbiī mība ní *aabalõ nibii fē
ní yọ owe lẹ kẹ nii ni otšẹmei lẹ ebua
nā eto kẹ-baši ńmẹnẹ gbi nẹ no lẹ kẹ-
ate Babel; ašiń nokonoko, Iehowa kē.
• 24, 13. 14.

18. Ni asań obii ni aadšẹ omli ni
oofọ lẹ aańõ amẹteń meikomei kẹ-ate, ni
amẹatšõmọ *piafoi yẹ Babel mańtšẹ lẹ
mõ leń. • Dan. 1, 3. 4.

19. Ni Hezekia kē Iesaia akẹ: *Ieho-
wa wiemọ ni owie lẹ hī! Ni esā ekē:
Nto hedšọlẹ kẹ anọkwale aahī migbiī
lẹ amli? • 1 Sam. 3, 18.

20. Ši Hezekia he sādši ni efẹ lẹ kẹ
ekā fē ni efe lẹ kẹ kpākpo kẹ ehe nu-
dšọ ni efe ni ekẹ-tšẹ nu kẹ-ba mā leń
lẹ, ani ańmāko yẹ Iuda mańtšẹmei lẹ
ayinọsādši awolo lẹ mli?

21. Ni Hezekia kẹ etšẹmei lẹ yawọ;
ni ebi Manase baye mańtšẹ yẹ esẹ.

Yítšo 21.

(Kwe̱ 2 Kron. 33.)

Manase eye afii nyońma ke̱ enyo̱, beni
ebabõi mańtše̱yeli le̱, ni eye mańtše̱ afii
nyońmai-enumo̱ ke̱ enumo̱ ye̱ Ierusalem;
ni enye gbe̱i dši Hefziba.
2. Ni efe efõń ye̱ Iehowa hĩe tamo̱
dšeńmãdši ní Iehowa ſie ye̱ Israelbii le̱
ahĩe le̱ anihĩnii le̱.
3. Edšake̱ hei grońńi le̱ ní etše̱ Heze-
kia fite le̱ esã emãmo̱ ekoń, ni emãmo̱
afo̱lešãlate̱i ehã Baal, ni asań efe wo̱ń-
kō, tamo̱ bo̱ni *Ahab, Israel mańtše̱ le̱,
fe le̱, ni edšá ńwei asafo le̱ fẽ ni esú-
mo̱ame̱. * 1 Mań 16, 33.
4. Ni asań emãmo̱ afo̱lešãlate̱i ye̱ Ie-
howa we le̱, heni *Iehowa kẽ ye̱ he ake̱:
Ierusalem dši heni mike̱ migbe̱i aato le̱.
* K. 7.
5. Ni emãmo̱ *afo̱lešãlate̱i ehã ńwei
asafo le̱ fẽ ye̱ Iehowa we le̱ kpoi enyo̱
le̱ no̱. * 23, 12.
6. Ni *ehã ebinũ tšő la mli, ni eklaä
ni eyeo̱ ńkũnyã, ni eto sisatšé̱lo̱i ke̱ wo̱-
dšiatše̱mei, ni efe efõń babaõ ye̱ Iehowa
hĩe eke̱-wo emlila. * 16, 3.
7. Ni eke̱ wo̱ń-kō le̱ amãgã ní efe le̱
yamã šĩa ní Iehowa *kẽ David ke̱ ebi
Salomo ye̱ he ake̱: Ne̱ke̱ šĩa ne̱ ke̱ Ieru-
salem ni mihala ye̱ Israel akutšei le̱ fẽ
ateń le̱ mańõ migbe̱i mato ke̱-ya nãno̱ le̱.
* 1 Mań. 8, 29; 9, 3.
8. Ni asań mihãń Israel afã enane ke̱-
dše̱ šikpoń le̱ ní mińõ-hã ame̱tše̱mei le̱
no̱ ni eyatšomlo dońń; ke̱dši ame̱dſẽń no̱
ní ame̱ye kitãi fẽ ní miwoame̱ le̱ ke̱ mla
fẽ ní mitšũlo̱ Mose woame̱ le̱ no̱ ke̱ke̱ le̱.
9. Ši ame̱boo toi, ni Manase lakaame̱
ní ame̱fe efõń fè dšeńmãdši ní Iehowa
kpãtã ame̱hĩe ye̱ Israelbii ahĩe le̱ tete.
10. Ši Iehowa tšő etšũdši ni dši gba-
lo̱i le̱ ano̱ ewie ake̱:
11. Ake̱-ni Manase, Iuda mańtše̱ le̱,
tšu ne̱ke̱ nihĩnii ne̱ ni efe efõń fè nii
ní Amorbii ní tšő ehĩe le̱ efe le̱ fẽ, ni
eke̱ ewo̱dši le̱ hã Iuda hũ fe eša hewo̱ le̱,
12. bo̱ni Iehowa, Israel Nyońmo̱ le̱, kẽ
ne̱: Na, mike̱ nõfõń baba Ierusalem ke̱
Iuda no̱, koni mofẽmo ní *aanu he le̱
etoii enyo̱ ne̱ fẽ mli aafele̱ heńń.
* 1 Sam. 3, 11. Ier. 19, 3.
13. Ni magbla Samaria susumo̱ kpã le̱
mli mato Ierusalem he, ke̱ Ahab we le̱
kũlomũlo le̱ hũ, ni matšũmo̱ Ierusalem
mli tamo̱ atšũmoo̱ kã mli, atšũmoo̱ mli
ni atšő̱o̱ abuo̱ ši!
14. Ni makwa mino̱yelinii ní efe̱ le̱,
ni matuame̱ mawo ame̱henye̱lo̱i adeń, ni
ame̱atšőmo̱ hãnii ke̱ odšotſãnii ame̱hã
ame̱henye̱lo̱i le̱ fẽ;
15. edšake̱ ame̱fe efõń ye̱ mihĩe ni ame̱-
wowõ mimlila ke̱-dše̱ gbĩ no̱ ní ame̱tše̱-
mei le̱ dše Mizraim le̱ ãhũ ke̱-baši ńme̱ne̱
gbĩ ne̱!
16. Ni asań Manase *fo̱se mei ní efe-
ko noko alá eſie ši babaõ dientše̱, ke̱-
yaši beyino̱ ní Ierusalem hefẽhe yi to̱,
dãni sõro ehe eša ní eke̱-hã Iuda fe eša
ni ame̱ke̱-fe efõń ye̱ Iehowa hĩe le̱.
* 24, 4.
17. Ši Manase he sãdši ní efe̱ le̱ ke̱
nii fẽ ní efe ke̱ ehe eša ní efe le̱, ani
ańmãko ye̱ Iuda mańtše̱mei le̱ ayino̱-
sãdši awolo le̱ mli?
18. Ni Manase ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni
afũle̱ ye̱ ešĩa le̱ he trom ní dši Uza trom
le̱ mli; ni ebi Amon baye mańtše̱ ye̱ ese̱.
19. Amon eye afii nyońmai-enyo̱ ke̱ enyo̱,
beni ebabõi mańtše̱yeli le̱, ni eye mań-
tše̱ afii enyo̱ ye̱ Ierusalem; ni enye gbe̱i
dši Mešulemet, Haruz ní dše̱ Iotba le̱
biyõ le̱.
20. Ni efe efõń ye̱ Iehowa hĩe, tamo̱
bo̱ni etše̱ Manase fe le̱.
21. Ni gbe̱ ní etše̱ nyie no̱ le̱, le̱ hũ
enyie fẽ no̱, ni esúmo̱ wo̱dši ní etše̱
súmo̱ le̱, ni edšáame̱.
22. Ni ešĩ Iehowa, etše̱mei a-Nyońmo̱
le̱, ni enyiee Iehowa gbe̱ le̱ no̱.
23. Ni Amon tšũdši le̱ te eyi no̱ apãm,
ni ame̱gbe mańtše̱ le̱ ye̱ le̱dientše̱ ewe le̱.
14, 19.
24. Ši šikpoń le̱ no̱ bii le̱ gbe mei fẽ
ní te mańtše̱ Amon yi no̱ apãm le̱. Ni
šikpoń le̱ no̱ bii le̱ wo ebi Iosia mań-
tše̱ ye̱ ese̱.
25. Ši Amon he sãdši ní efe̱ le̱ ke̱ nii
ní efe le̱, ani ańmãko ye̱ Iuda mańtše̱-
mei le̱ ayino̱sãdši awolo le̱ mli?
26. Ni afũle̱ ye̱ efũhe le̱ ye̱ *Uza trom
le̱ mli; ni ebi Iosia baye mańtše̱ ye̱ ese̱.
K. 18

Yitšo 22.

(Kwe 2 Kron. 34, 1—28.)

eye afii kpänyo, beni ebabõi mań-
le, ni eye mańtše afii nyońmai-
kome ye Ierusalem; ni enye gbei
da, Adaia ni dše Bozka le bi-

i efe *noni dša ye Iehowa hie,
e etše David gbei le fẽ no, ni
ninedšürõ lo abeku.
* 18, 3. † 5 Mose 5, 32.
eba mli ake mańtše Iosia yino
ši nyońma ke kpänyo le no le,
le tšü Šafan, Mešulam bi Azalia
lši wolońmälo le, ke-te Iehowa
ke:
ı osofonukpa Hilkia ńõ, ni ekane
ake-baä Iehowa we le ni šlnä-
le ebna nä ke-dše mei le adeń le,
ni atu awo mei ni kweo Iehowa
itšuloi le ano le adeń, ni ame-
ei ni tšuo Iehowa we le nii le,
a šia le tšükoi le:
e-hä tšogboloi ke tšümäloi ke
le, ni ake-he mpläńi ke tei ni
ańõ-sä šia le tšükoi le.
akeame ebnu šika ni atuo awoo
le he akontä, edšake ameyeo
12, 16.
eke ni osofonukpa Hilkia kẽ Ša-
ońmälo le, ake: Miyana mlawolo
howa we le. Ni Hilkia ke wolo
afan, ni ekane.
i Šafan, wolońmälo le, ba mańtše
ni ebagbale ake: Otšüdši eyafose
ana ye šia le, ni ametu amewo
kweo Iehowa we le nitšuloi le
adeń.
i Šafan, wolońmälo le, tšĩ tä etšõ
le ake: Osofo Hilkia le ke wolo
i. Ni Šafan kane ye mańtše le

i eba mli ake, beni mańtše le nu
le mli wiemoi le, egbla etadei.
i mańtše le fä osofo Hilkia ke
. Šafan bi le, ke Akbor. Mikaia
e Šafan, wolońmälo le, ke Asaia,
tšülo le, ake:
yeyaä ni nyeyabia Iehowa nii
mi ke mań le ke Iuda mü le fẽ,
ye neke wolo ni ana ne mli wiemoi le
ahewo; edšake Iehowa mli ni ewo la
ewowo ne da, ake-ni wotšemei boo neke
wolo ne mli wiemoi le atoi ni amefe ni-
bii fẽ ni ańmä ye wohewo le.
14. Keke ni osofo Hilkia ke Ahikam
ke Akbor ke Šafan ke Asaia yiń amete
gbaloyõ Hulda ni dši Harhas bi Tikwa
bi Šalum, moni kweo atadei le, ńä le
ńõ. Ši le le Ierusalem eyo ye mań le
mlidšä ni dši enyo le mli; ni amekele
yawie.
15. Ni ekẽame ake: Boni Iehowa, Israel
Nyońmo le, kẽ ne: Nyeyakẽa nü ni tšü-
nye mińõ le ake:
16. Boni Iehowa kẽ ne: Na, mike nõ-
fõń baba bie ne ke biebii le ano, ni dši
wolo le mli wiemoi fẽ ni Iuda mańtše
le ekane le;
17. ake-ni amešlmi ni ameyašä tšofä-
ke-ńma amehä nyońmoi krokomei, koni
ameke amenine nä nitšumoi le fẽ awo
mimlila, hewo le mimli bawo la awo bie
ne, ni agbeń. 5 Mose 31, 29; 32, 21—23.
18. Ši boni nyeyakẽ Iuda mańtše le
ni tšünye ake nyebabi Iehowa nii le:
Boni Iehowa, Israel Nyońmo le, kẽ ne:
Wiemoi ni onu le ahewo le,
19. ake-ni otšui he edšo bodõ ni oba
ohe ši ye Iehowa hie, beni onu noni
miwie ye bie ne ke biebii le ahe ake
amebatšõmo amańfõ ke lõmo, ni ogbla
otadei ni ofó ye mihie hewo le, mi hü
minu, Iehowa kẽ.
20. Nohewo le na, *mabua onä mafata
otšemei le ahe, ni aabua onä awo ogbo-
nyobu mli ye hedšole mli, ni nõfõń fẽ
ni mike-baba bie ne no le, ohińmeii enań!
Ni amebagba mańtše le. * Les. 57, 1. 2.

Yitšo 23.

(Kwe 2 Kron. 34, 29—35, 5.)

Keke ni mańtše le tšü ayabua Iuda
ke Ierusalem onukpai le fẽ anä ke-ba
eńõ.
2. Ni mańtše le yiń ke-te Iehowa we
le, ni Iuda hii le ke Ierusalembii le
fẽ fata ehe, ke osofoi le ke gbaloi le
ke mań mü le fẽ ke-dše mo bibiõ no
ke-yaši mo wulu no; ni akane kpäńmo

wolo ní ana yę Iehowa we lę mli wiemǫi lę fẽ yę amętoiiaṅ.

3. Kękę ni maṅtšę lę yadamǫ *ešidāmǫhe lę, ni †ekpãṅ yę Iehowa hĩe akę amęanyie Iehowa sę ni amęaye ekitãi lę kę edasei lę kę ekpǫi lę anǫ kę amętšui mũ lę fẽ kę amęsusuma mũ lę fẽ, koni amęhã nękę kpãṅmǫ nę mli wiemǫi ní aṅmã yę wolo nę mli lę amã ši. Ni maṅ mũ lę fẽ damǫ kpãṅmǫ lę nǫ. *11, 14. †Ios. 24, 25.

4. Kękę ni maṅtšę lę fá osǫfonukpa Hilkia kę osǫfoi ni nyie esę lę kę šĩnãkwęlǫi lę, akę amędšie nibii fẽ ni afe ahã *Baal kę Ašera kę ṅwei asafo lę fẽ lę kę-dšę Iehowa sǫlemǫwe lę; ni amęyašã yę Ierusalem agbó lę nã, yę Kidron ṅã lę nǫ, ni alō amęlamlu lę kę-te Betel. *21, 3.

5. Ni ekpakpã wulǫmei lę ni Iuda maṅtšęmei lę etotoi ní amęšãa tšofã-kę-ṅma yę hei groṅṅi lę yę Iuda mãdši lę amli kę hei ní bǫle Ierusalem kę-kpe lę, kę mei hũ ni šãa tšofã-kę-ṅma amęhãa Baal kę hũlũ kę nyoṅtšẽre kę ṅulamii kutšai lę kę ṅwei asafo lę fẽ lę.

6. Ni edšie Ašera lę kę-dšę Iehowa we lę kę-te Ierusalem agbó lę nã yę Kidron fã lę nã, ni eyašã yę Kidron fã lę nã ni ešimǫlę mlumlu, ni elō mlu lę efie mã lęṅ bii lę asãṅi lę anǫ.

7. Ni ekũmǫ mei ni kę amęhe ehã *adfamaṅbǫ lę atšũi ni yǫ Iehowa we lę efie ši, dšęi yei lę lòǫ būi amęhãa Ašera yę. *1 Maṅ. 14, 24.

8. Ni eyaṅō osǫfoi lę fẽ kę-dšę Iuda mãdši lę amli kę-ba, ni ebule hei groṅṅi lę ní osǫfoi lę ešãšã tšofãi-kę-ṅmai yę lę kę-dšę Geba kę-yaši Beeršeba, ni ekũmǫ agbói lę anã hei groṅṅi lę ní yǫ Iošua, mã lęṅ lumo lę, agbó lę nã, ní yǫ abękugbę yę mã lęṅ agbó lę nã lę, efie ši.

9. Ši kẽlę hei groṅṅi lę asǫfoi lę ešãã afǫle yę Iehowa afǫlešãlatę lę nǫ yę Ierusalem, ši amęyeǫ abolo akpĩtĩ lę eko kękę yę amęnyemimei lę ateṅ.

10. Ni esã ebule Tofet ní yǫ Hinom bii lę adšǫ lę mli lę, koni *mokomoko akahã ebinũ lo ebiyō mĩtšǒ la mli mĩhã Molek doṅṅ. *17, 17. 3 Mose 18, 21.

11. Ni edšie okpǫṅǫi lę ní Iuda maṅtšęmei lę eṅō-to ehã hũlũ lę kę-dšę Iehowa we lę agbó lę nã yę Natan-Melek, piafonyo lę, tšũ ní yǫ maṅ lę nãgbẽ lę masęi, ni hũlũ fĩlii lę ekę la šã.

12. Ni *afǫlešãlatęi lę ní yǫ Ahas ṅweitšũ lę yiteṅ ní Iuda maṅtšęmei lę fe lę, kę afǫlešãlatęi lę ní Manase fe yę Iehowa we lę kpoi enyǫ lę nǫ lę, maṅtšę lę kũmǫ fie ši, ni elō kę-dšę dšęi ni eṅō amęmlu lę eyawo Kidron fã lę mli. *16, 10. 11; 21, 4. 5. 2 Kron. 28, 24.

13. Ni hei groṅṅi lę ní yǫ Ierusalem hĩe, yę fitemǫ goṅ lę ninedšũrōgbę, ni Israel maṅtšę *Salomo mãmǫ ehã Aštoret, Zidonbii lę anihĩnii lę, kę Kemoš, Moab nihĩnii lę, kę Milkom, Amonbii lę anyãṅemǫnii lę, maṅtšę lę bule. *1 Maṅ 11, 7.

14. Ni edfãra amãgãi lę, ni eflǫ wǫṅkōi lę efie ši, ni ekę gbomei awui to amęgbęhei lę.

15. Ni asaṅ afǫlešãlatę lę ní yǫ Betel lę, kę he groṅṅ lę ní *Ierobeam, Nebat bi lę, ní hã Israel fe eša lę, fe lę, nakai afǫlešãlatę lę kę he groṅṅ lę fẽ lę ekũmǫ efie ši, ni ešã he groṅṅ lę ni ešimǫlę mlumlu, ni ešã Ašera lę hũ. *1 Maṅ. 12, 32.

16. Ni beni Iosia tšǒ ehe lę, ena gbohĩĩ abui ní yǫ dšęi yę goṅ lę nǫ lę, ni etšũ ayalō wui lę kę-dšę gbohĩĩ abui lę amli, ni ebašã yę afǫlešãlatę lę nǫ eṅōbulelę *yę Iehowa wiemǫ ni Nyoṅmǫ gbomo lę ní bašię nękę sãdši nę eto lę šię lę nã. *1 Maṅ. 13, 2.

17. Kękę ni ekẽ: Mẽ sãṅ dši noni minaã nę? Ni mã lęṅ hĩĩ lę kẽlę akę Nyoṅmǫ *gbomo lę ni dšę Iuda ba ni ebašię nibii ní ofe Betel afǫlešãlatę lę nę gbonyobu ni. *1 Maṅ. 13, 30.

18. Ni ekẽ: Nyehãa ekãa ši; mokomoko akata ewui lę ahe! Ni amęšĩ ewui lę kę gbalǫ ni dšę Samaria ba lę wui lę.

19. Ni asaṅ hei groṅṅi ašĩai lę fẽ ní yǫ Samaria mãdši lę amli, ni Israel maṅtšęmei lę fe amękę-wo Iehowa mlila lę, Iosia dšie, ni efea[illegible] tamǫ bǫni efe yę Betel lę pępẽpę.

20. Ni egbe hei groṅṅi asǫfoi fẽ ni yǫ dšęi lę ekę-šã afǫle yę afǫlešãlatęi

ı, ni ešä gbomei awui ye no. Ni
ıe ke-ba Ierusalem.
Keke ni mańtše le wo mań mū le
ä ekē: Nyeyea Hehō nyehäa Ie-
nye-Nyońmo le, *take boni ańmä
ińmo wolo nę mli le! • 2 Mose 12.
Edšake ayeko nakai Hehō pēń dä
kodšoloi ní kodšo Israel lę ayino
e-tšō Israel mańtšemei le ke Iuda
mei le ayino fē ke-baä ne,
ake dša mańtše Iosia yino afi ní
ońma ke kpänyo le no aye nękę
ne ahä Iehowa ye Ierusalem.
Ni asań sisatšēloi ke wodšiatšemei
-amāgäi ke wodši ke nihīnii fē ní
Iuda šikpoń le no ke Ierusalem
ia dšie, koni ehä mla *wiemoi ní
ye wolo ní osofo Hilkia yana ye
we le mli le amä ši.
• 3 Mose 20, 27. 5 Mose 29, 16. 17.
Ni mei ní nyie ehīe le ateń le
ko mańtše ko be *ní tamole ní
ke-ba Iehowa ńō ke etšui mū le
esusuma mū le fē ke ehewalę mū
ye Mose mla le fē nä; ni ese hū
ioko etee ši ní tamole. • 18, 5.
i kēle Iehowa kpalee ke-dšee emli-
emlila kpeteńkple le ní ewo Iuda
ye mlilawōnii fē ni *Manase ke-
lila le hewo. • 21, 11—16.
Ni Iehowa kē: Mibadšie Iuda hū
mihīe, *take boni midšie Israel
makwa neke mań ní mihala ni
usalem ne, ke šīa le hū †ní mi-
he ake: Migbei aahī dšei le!
• 17, 18 † 1 Mań 8, 29.
Agbene le Iosia he sädši ní efe le
ii fē ni efe le, ani ańmäko ye Iuda
mei le ayinosädši awolo le mli?
Eyino Mizraim mańtše Farao-Neko
tua Ašur mańtše le ye Eufrate fä
Ni mańtše Iosia yiń ete ekele
ni beni eyaninale le, egbele ye
).
Ni etšūdši le gbla egbonyo le ye
i ke-dše Megido, ni *amekele ba
em amębafūle ye efūhe le. Keke
oń le no bii le ńō Iehoahaz. Iosia
ni amefole mū ni amewole mań-
etše se. • 9, 28.

31. Iehoahaz eye afii nyońmai-enyo ke
etē, beni ebabōi mańtšeyeli le, ni eye
mańtše nyōdši etē ye Ierusalem. Ni enye
gbei dši Hamutal, Ieremia ní dše Libna
le biyō le.
32. Ni efe efōń ye Iehowa hīe tamo
boni etšemei le fe le pepēpe.
33. Ši Farao-Neko *wole gboklei ye
Ribla ye Hamat šikpoń le no, beni afe
ní ekaye mańtše ye Ierusalem dońń. ni
eńō dfietei talentai oha ke šika talenta
kome onīa efō šikpoń le no. • Ezek. 19, 4.
34. Ni Farao-Neko ńō Eliakim, Iosia
bi le, ni ewole mańtše ye etše Iosia
nädšiań; ni etšake egbei le ni ewole
Iehoiakim. Ši Iehoahaz le, emōle ke-te,
ni eba Mizraim ni ebagbo ye dšei.
35. Ni Iehoiakim hä Farao dfietei le
ke šika le; ši *etšū šikpoń le no bii le
onīa, koni amehä šika le tamo boni Farao
ekē le, ni ehe dfietei le ke šika le ke-
dše šikpoń le no bii le adeń, mofēmo
tamo boni agbá ahāle le, koni eke-hä
Farao-Neko. • 15, 20.
36. Iehoiakim eye afii nyońmai-enyo ke
enumo, beni ebabōi mańtšeyeli le, ni
eye mańtše afii nyońma ke ekome ye
Ierusalem. Ni enye gbei dši Zebida,
Pedaia ní dše Ruma le biyō le.
37. Ni efe efōń ye Iehowa hīe tamo
boni etšemei le fe le pepēpe.

Yitšo 24.

(Kwe 2 Kron. 36, 6—13.)

Eyino le Nebukadnezar, Babel mańtše
le, fä ke-ba, ni Iehoiakim sūmole afii etē;
keke ni ekū ese etše ehīe atūa.
2. Ni Iehowa tšū Kaldeabii atai le ke
Arambii atai le ke Moabbii atai le ke
Amonbii atai le ke-ba eno, ni ehä ame-
batua Iuda, koni amebafitele, tamo boni
Iehowa tšō etšūdši gbaloi le ano ewie le.
3. Ši *Iehowa fámo nä keke ni ene
ba Iuda no ne, koni edšieame ke-dše
ehīe efie ye Manase he ešai ni efe le
fē ahewo, • 21, 10—16; 23, 26. 27
4. ke mei ní efeko noko le alá ní
efose efie ši le hū hewo; edšake ewo
Ierusalem obō to ke mei ní efeko noko
le alá, ni Iehowa sumoo ake eeńō-fa.

5. Ši Iehoiakim he sãdši ni efe̱ le̱ ke̱ nibii fẽ ni efe le̱, ani aṅmãko ye̱ Iuda maṅtše̱mei le̱ ayino̱sãdši awolo le̱ mli?

6. Ni Iehoiakim ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni ebi Iehoiakin baye maṅtše̱ ye̱ ese̱.

7. Ši Mizraim maṅtše̱ le̱ sã dše̱e̱ ešikpoṅ le̱ no̱ ebaa doṅṅ, edšake̱ Babel maṅtše̱ le̱ ešõ nibii fẽ ni dši Mizraim maṅtše̱ le̱ nii le̱ ke̱-dše̱ Mizraim fã le̱ nã ãhũ ke̱-yaši Eufrate fã le̱ nã.

8. Iehoiakin eye afii nyoṅma ke̱ kpãnyo̱, beni ebabõi maṅtše̱yeli le̱, ni eye maṅtše̱ nyõdši etẽ ye̱ Ierusalem; ni enye gbe̱i dši Nehušta, Elnatan ní dše̱ Ierusalem le̱ biyō le̱.

9. Ni efe efõṅ ye̱ Iehowa hĩe tamo̱ bo̱ni etše̱mei le̱ fe le̱ pe̱pẽpe̱. 23, 37.

10. No be le̱ mli le̱ Babel maṅtše̱ Nebukadnezar tšũdši le̱ fã ke̱-ba Ierusalem, ni abo̱ nsra awo maṅ le̱ he.

11. Ni Nebukadnezar, Babel maṅtše̱ le̱, ba maṅ le̱ he, beni etšũdši le̱ bo̱õ̱ nsra woo̱ he le̱.

12. Ke̱ke̱ ni Iehoiakin, Iuda maṅtše̱ le̱, dše kpo te Babel maṅtše̱ le̱ ṅõ, le̱ ke̱ enye ke̱ etšũdši ke̱ elumei ke̱ epiafoi le̱; ni Babel maṅtše̱ le̱ ṅõle̱ ye̱ emaṅtše̱yeli afi ní dši kpãnyo̱ le̱ no̱.

13. Ni *eyalō Iehowa we le̱ dfetrii le̱ ke̱ maṅtše̱ we le̱ dfetrii le̱ fẽ ke̱-te, ni eflo̱ šika nibii fẽ ni Israel maṅtše̱ Salomo efe ye̱ Iehowa we le̱ mli dukuduku efie, take̱ bo̱ni Iehowa ewie eto le̱. *20, 17.

14. Ni eṅõ Ierusalem mũ le̱ fẽ ke̱ lumei le̱ fẽ ke̱ abladei le̱ fẽ nom ke̱-te, gbomei akpei-nyoṅma, ke̱ ṅãlo̱i ke̱ sõlo̱i le̱ fẽ hũ; ešĩĩ mokomoko, ake̱ dša šikpoṅ le̱ no̱ bii le̱ ateṅ mei ní dši ohĩafoi ke̱ke̱.

15. Ni *eṅõ Iehoiakin nom ke̱-te Babel, ke̱ maṅtše̱ le̱ nye ke̱ maṅtše̱ le̱ ṅãmei ke̱ piafoi ke̱ šikpoṅ le̱ no̱ kãkãlo̱i le̱ fẽ, eṅõame̱ nom ke̱-dše̱ Ierusalem ke̱-te Babel, * Ier. 22, 26; 24, 1. 2 Maṅ. 25, 27.

16. ke̱ abladei le̱ fẽ ni nã šio̱ akpeikpawo le̱, ke̱ ṅãlo̱i ke̱ sõlo̱i akpe, ame̱fẽ le̱ kãkãlo̱i ni eše̱ tayã dšiame̱, ni Babel maṅtše̱ le̱ ṅõame̱ nom ke̱-te Babel.

17. Ni Babel maṅtše̱ le̱ wo etše̱kwẽ Matania maṅtše̱ ye̱ enãdšiaṅ, ni etšake egbe̱i ni ewole̱ Zedekia.

18. Zedekia eye afii nyoṅmai-enyo̱ ke̱ ekome, beni ebabõi maṅtše̱yeli le̱, ni eye maṅtše̱ afii nyoṅma ke̱ ekome ye̱ Ierusalem; ni enye gbe̱i dši Hamital, Ieremia ní dše̱ Libna le̱ biyō le̱. Ier. 52, 1—3.

19. Ni efe efõṅ ye̱ Iehowa hĩe tamo̱ bo̱ni Iehoiakim fe le̱ pe̱pẽpe̱. 23, 37.

20. Edšake̱ Iehowa mlifũ hewo̱ ni eba mli nakai ye̱ Ierusalem ke̱ Iuda no̱ ãhũ *ke̱-yaši beyino̱ ní eše̱re̱ame̱ efie ke̱-dše̱ ehĩe. Ni Zedekia tše Babel maṅtše̱ le̱ hĩe atũa. *23, 27.

Yitšo 25.

(25, 1—21. Kwe̱ Ier. 52, 4—27; 39, 1—10. 2 Kron. 36, 17—20.)

Ni eba mli ake̱ emaṅtše̱yeli afi ni dši nehũ le̱ no̱ nyõṅ ni dši nyoṅma le̱ no̱ gbĩ ní dši nyoṅma le̱ no̱ le̱ Nebukadnezar, Babel maṅtše̱ le̱, le̱ ke̱ eta le̱ fẽ batua Ierusalem, ni ame̱bo̱ nsra ame̱wo ehe, ni ame̱mãmo̱ kpokui ame̱bo̱lele̱ ke̱-kpe.

2. Ni abo̱ nsra awo maṅ le̱ he ke̱-yaši maṅtše̱ Zedekia yino̱ afi ní dši nyoṅma ke̱ ekome le̱ no̱.

3. Ni nyõṅ [ní dši edfe̱ le̱ no̱ gbĩ ni dši gbĩ] ne̱hũ le̱ no̱ le̱ hõmo̱ le̱ nã bawa ye̱ mã le̱ṅ, ni šikpoṅ le̱ no̱ bii le̱ naa nii aye.

4. Ke̱ke̱ ni agbu gbe̱ awo maṅ le̱ he, ni hĩĩ tabilo̱i le̱ fẽ dšo foi nyõṅ ke̱-tšõ agbó le̱ ní nã kã gbogboi enyo̱ ní ye̱ maṅtše̱ trom le̱ mase̱i le̱ ateṅ le̱ gbe̱ le̱ no̱, tše̱ Kaldeabii le̱ ebo̱le maṅ le̱ ke̱-kpe; ni maṅtše̱ le̱ tšõ ṅã kplanã le̱ no̱ gbe̱ le̱ no̱;

5. ši Kaldeabii le̱ ata le̱ tiu maṅtše̱ le̱, ni ame̱yaninale̱ ye̱ Ieriko ṅã kplanã le̱ no̱, ni eta le̱ fẽ dše ehe gbe̱ fã.

6. Ke̱ke̱ ni ame̱mõ maṅtše̱ le̱ ni ame̱ke̱le̱ bahã Babel maṅtše̱ le̱ ye̱ Ribla; ni ame̱kodšole̱.

7. Ni ame̱gbe Zedekia bihĩĩ le̱ ye̱ ehĩe, ni ame̱dfãra Zedekia hĩṅme̱ii, ni ame̱wole̱ gbokle̱i, ni ame̱kplale̱ ke̱-te Babel.

8. Ni nyõṅ ni dši enumo̱ le̱ no̱ gbĩ ní dši gbĩ kpawo le̱ no̱ ye̱ maṅtše̱ Nebukadnezar, Babel maṅtše̱ le̱, yino̱ afi ní dši nyoṅma ke̱ ne̱hũ le̱ no̱ le̱, Nehuzaradan, oblafoi atše̱ ní dši Babel maṅtše̱ le̱ tšũlo̱ le̱, ba Ierusalem;

i ebašā Iehowa we lẹ kẹ mańtšẹ
kẹ Ierusalem šīai lẹ fẽ, ni šīa
:-šīa wulu lẹ ekẹ la šā.
i Kaldeabii lẹ ata fẽ ni fata obla-
ẹ lẹ he lẹ kūmọ Ierusalem gbo-
kẹ-kpe.
.gbẹnẹ mańbii lẹ ateń mei ni efẹ
yẹ mā leń lẹ, kẹ tšelọi ni tše
Babel mańtšẹ lẹ ńō lẹ, kẹ asafo
ateń mei ni efẹ lẹ, Nebuzaradan,
atšẹ lẹ, ńōamẹ nom kẹ-te.
i oblafoi atšẹ lẹ šī šikpoń lẹ nọ
kwrā lẹ ateń meikomei ni amẹ-
weintromsāloi kẹ okwāfoi.
:i akōble akulašīńi lẹ ni yọ Ie-
ve lẹ, kẹ šiši-adekai lẹ kẹ akōble
ni yọ Iehowa we lẹ, Kaldeabii
aamẹ dukuduku, ni amẹlō akōble
e Babel. Ier. 27, 19—22.
[i kukwẹii lẹ kẹ lōmọnii lẹ kẹ
lẹ kẹ atoi lẹ kẹ akōble nibii lẹ
.kẹ-sūmoọ lẹ. amẹkōlọ kẹ-te;
i ńesūi lẹ kẹ lalakāi lẹ, nii ni
anii kẹ dīieteinii lẹ. oblafoi atšẹ
fẽ kẹ-te
.kulašīńi enyọ lẹ kẹ ńšọ kome lẹ
adekai lẹ ni Salomo fe ehā Iehowa
nẹkẹ nibii nẹ fẽ akōble lẹ alee nā.
1 Mań. 7, 15. 23. 27.
.kulašīń kome kwọlẹ dši nineta-
ńma kẹ kpānyọ, ni eyiteń kpọ lẹ
ble ni, ni kpọ lẹ kwọlẹ dši nine-
:ẽ, ni ntāń ni alō kẹ kpọbii ko-
ni bọle yiteń kpọ lẹ he kẹ-kpe
ẹ akōble sọńń ni; ni nakai nońń
lašīń ni dši enyọ lẹ kẹ ehe ntāń lẹ.
:i oblafoi atšẹ lẹ ńō osọfonukpa
kẹ Zefania, osọfo ni dši enyọ lẹ,
.kwẹlọi etẽ lẹ;
i eńō piafonyo ni kwẹọ tabilọi lẹ
kẹ-dšẹ mā leń, kẹ mei ni naā
lẹ hīe lẹ ateń mei enumọ ni ana
leń, kẹ tatšẹ ni buaā šikpoń lẹ
lẹ anā kẹ-yaā ta lẹ wolońmālọ
šikpoń lẹ nọ bii lẹ ateń hīī nyo-
:pa ni ana yẹ mā leń lẹ,
i Nebuzaradan, oblafoi atšẹ lẹ,
ẹ ni ekẹamẹ yahā Babel mańtšẹ
Ribla.

21. Ni Babel mańtšẹ lẹ tīiaamẹ nii ni
egbeamẹ yẹ *Ribla yẹ Hamat šikpoń lẹ
nọ. Ni ańō Iuda nom kẹ-dšẹ ešikpoń lẹ
nọ kẹ-te. * 23, 33.
(25, 22—26. Kwẹ Ier. 40, 5. 7—9; 41, 1—7; 43, 5—7.)
22. Ni mei ni fẹ yẹ Iuda šikpoń lẹ nọ,
ni Nebukadnezar, Babel mańtšẹ lẹ, šī
lẹ, ewo Gedalia, Šafan bi Ahikam bi
lẹ, amẹnọ lumo.
23. Agbẹnẹ beni tai lẹ anọ asafoiatšẹ-
mei lẹ fẽ kẹ amẹwebii lẹ nu akẹ Babel
mańtšẹ lẹ ewo Gedalia lumo lẹ, amẹba
Gedalia ńō yẹ Mizpa, amẹdši Išmael,
Netania bi lẹ, kẹ Iohanan, Karea bi lẹ,
kẹ Seraia, Tanhumet bi ni dši Netofat-
nyo lẹ, kẹ Iaazania, Maakatnyo lẹ bi lẹ,
amẹ kẹ amẹwebii lẹ fẽ.
24. Ni Gedalia kāmọamẹ kẹ amẹwebii
lẹ akitāi ni ekẹamẹ akẹ: Nyekašea Kal-
deabii atšūdši lẹ agbeyei; nyehīa šikpoń
lẹ nọ ni nyesūmọa Babel mańtšẹ lẹ, ni
aahī ahānye.
25. Ši eba mli akẹ nyōń ni dši kpawo
lẹ nọ lẹ Išmael, Elišama bi Netania bi
lẹ, ni dšẹ mańtšẹsešibii lẹ ateń lẹ, ba,
ni hīī nyońma fata ehe, ni amẹbatīia
Gedalia nii ni egbo lẹ kẹ Iudafoi kẹ
Kaldeabii ni kẹlẹ yọ Mizpa lẹ fẽ.
26. Kẹkẹ ni mań mū lẹ fẽ te ši kẹ-dšẹ
mo bibiō nọ kẹ-yaši mo wulu nọ, kẹ tai
lẹ atšẹmei lẹ fẽ. ni amẹyiń amẹte Mizraim:
edšakẹ amẹmiše Kaldeabii lẹ agbeyei.
(25, 27—30. Kwẹ Ier. 52, 31—34.)
27. Ni eba mli akẹ Iuda mańtšẹ *Ie-
hoiakin nomńō afi ni dši nyońmai-etẽ kẹ
kpawo lẹ nọ nyōń ni dši nyońma kẹ enyọ
lẹ nọ gbī ni dši nyońmai-enyọ kẹ kpa-
wo lẹ nọ lẹ, Babel mańtšẹ Evil-Merodak,
afi nọ ni ebaye mańtšẹ lẹ, ewō Iehoiakin,
Iuda mańtšẹ lẹ, yitšo nọ kẹ-dšẹ gboklẹ-
foiatšū leń; * 24, 15.
28. ni ekẹlẹ wie wiemọ kpakpa, ni eńō
ešēi lẹ eto mańtšẹmei ni kẹlẹ yọ Babel
lẹ ašēii lẹ anọ;
29. ni etšake etšūńwō atadei lẹ, ni ekẹlẹ
yeọ nii dānẹ ewala gbīiabọ fẽ;
30. ni noni ato ni ahāalẹ lẹ, mańtšẹ
lẹ ńō adšẹọ ahāalẹ dā, gbī-fẽ-gbī kẹ enō,
ewala gbīiabọ fẽ.

KLEṄKLEṄ KRONIKA ALO KLEṄKLEṄ YINO̱SÃDŠI AWOLO LE̱.

Yitšo 1.

Adam, Set, Enoš, 1 Mose 5.
2. Kenan, Mahalalel, Iared,
3. Henok, Metusela, Lamek,
4. Noa, Šem, Ham ke̱ Iafet.
5. Iafet bii dši: Gomer ke̱ Magog ke̱ Madai ke̱ Iavan ke̱ Tubal ke̱ Mešek ke̱ Tiras. 1 Mose 10, 2—5.
6. Ni Gomer bii dši: Aškenaz ke̱ Rifat ke̱ Togarma.
7. Ni Iavan bii dši: Eliša ke̱ Taršiš, Kitim ke̱ Rodanim.
8. Ham bii dši: Kuš ke̱ Mizraim, Put ke̱ Kanaan. 1 Mose 10, 6—20.
9. Ni Kuš bii dši: Seba ke̱ Havila ke̱ Sabta ke̱ Raama ke̱ Sabteka. Ni Raama bii dši: Šeba ke̱ Dedan.
10. Ni Kuš fo̱ Nimrod. Le̱ edše šiši efe ehe kākālo̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱.
11. Ni Mizraim fo̱ Ludbii ke̱ Anambii ke̱ Lehabbii ke̱ Naftubii,
12. ke̱ Patrusbii ke̱ Kaslubii (mene̱mei amli Filistibii dše̱) ke̱ Kaftorbii.
13. Ni Kanaan fo̱ Zidon, ekromo̱bi le̱, ke̱ Het
14. ke̱ Iebusbii ke̱ Amorbii ke̱ Girgašbii
15. ke̱ Hivbii ke̱ Arkbii ke̱ Sinbii
16. ke̱ Arvadbii ke̱ Zemarbii ke̱ Hamatbii.
17. Šem bii dši: Elam ke̱ Ašur ke̱ Arpakšad ke̱ Lud ke̱ Aram ke̱ Uz ke̱ Hul ke̱ Geter ke̱ Mešek. 1 Mose 10, 21—31.
18. Ni Arpakšad fo̱ Šela, ni Šela fo̱ Eber.
19. Ni Eber le̱, afo̱ bii enyo̱ ahāle̱: mokome le̱ gbe̱i dši Peleg, edšake̱ eyino̱ agbla šikpoṅ le̱ mli, ni enyemi le̱ gbe̱i dši Ioktan.
20. Ni Ioktan fo̱ Almodad ke̱ Šelef ke̱ Hazarmawet ke̱ Iera
21. ke̱ Hadoram ke̱ Uzal ke̱ Dikla
22. ke̱ Ebal ke̱ Abimael ke̱ Šeba
23. ke̱ Ofir ke̱ Havila ke̱ Iobab. Mene̱mei fē le̱ Ioktan bii ni.
24. *Šem, Arpakšad, Šela, * K. 17. 1 Mose 11, 10—26
25. Eber, Peleg, Reu,
26. Serug, Nahor, Tera,
27. Abram, no dši Abraham.
28. Abraham bii dši: Isak ke̱ Išmael. 1 Mose 21, 3; 16, 15
29. Ame̱sešibii ne̱: Išmael kromo̱bi dši Nebaiot, ke̱ Kedar ke̱ Adbeel ke̱ Mibsam 1 Mose 25, 13—16.
30. ke̱ Mišma ke̱ Duma ke̱ Masa ke̱ Hadad ke̱ Tema
31. ke̱ Ietur ke̱ Nafiš ke̱ Kedema. Mene̱mei dši Išmael bii le̱.
32. Agbe̱ne̱ Ketura, Abraham hemo le̱, bii ne̱: Efo̱ Zimran ke̱ Iokšan ke̱ Medan ke̱ Midian ke̱ Išbak ke̱ Šua. Ni Iokšan bii dši: Šeba ke̱ Dedan. 1 Mose 25, 1—4
33. Ni Midian bii dši: Efa ke̱ Efer ke̱ Hanok ke̱ Abida ke̱ Eldaa. Mene̱mei fē le̱ Ketura bii ni.
34. Ni Abraham fo̱ Isak. Ni Isak bii dši: Esau ke̱ Israel. 1 Mose 25, 19—26
35. Esau bii dši: Elifaz ke̱ Reuel ke̱ Ieuš ke̱ Ialam ke̱ Kora. 1 Mose 36, 10—19
36. Elifaz bii dši: Teman ke̱ Omar, Zefi ke̱ Gatam, Kenaz ke̱ Timna ke̱ Amalek.
37. Reuel bii dši: Nahat, Zera, Šama ke̱ Miza.
38. Ši Seir bii dši: Lotan ke̱ Šobal ke̱ Zibeon ke̱ Ana ke̱ Dišon ke̱ Ezer ke̱ Dišan. 1 Mose 36, 20—30
39. Ni Lotan bii dši: Hori ke̱ Homam; ni Lotan nyemiyō dši Timna.
40. Šobal bii dši: Alian ke̱ Manahat ke̱ Ebal, Šefi ke̱ Onam. Ni Zibeon bii dši: Aia ke̱ Ana.
41. Ana bii dši: Dišon. Ni Dišon bii bii dši: Hamran ke̱ Ešban ke̱ Itran ke̱ Keran.

ɔii dši: Bilhan kẹ Zaavan kẹ
išan bii dši: Uz kẹ Aran.
ıañtšẹmei ní ye mañtšẹ yẹ
ɔń lẹ nọ, dàni awo mañtšẹ
lẹ ateñ dši: Bela, Beor bi
gbẹi dši Dinhaba.
1 Mose 36, 31—43.
la gbo, ni Iobab, Zera bi lẹ,
a lẹ baye mañtšẹ yẹ esẹ.
bab gbo, ni Hušam ní dšẹ
šikpoñ lẹ nọ lẹ baye mañtšẹ

ıšam gbo, ni Hadad, Bedad
gbe Midian yẹ Moab ñã lẹ
mañtšẹ yẹ esẹ, ni emañ gbẹi

adad gbo, ni Samla ní dšẹ
baye mañtšẹ yẹ esẹ.
mla gbo, ni Saul ní dšẹ Re-
i fã nã lẹ baye mañtšẹ yẹ esẹ.
ıl gbo, ni Baal-Hanan, Akbor
mañtšẹ yẹ esẹ.
ıal-Hanan gbo, ni Hadad ba-
yẹ esẹ, ni emañ gbẹi dši Pai;
i dši Mehetabel ní dši Me-
Matred lẹ bi lẹ.
dad gbo. Ni Edom lumei dši:
a, lumo Alia, lumo Ietet,
Oholibama, lumo Ela, lumo

Kenaz, lumo Teman, lumo

Magdiel, lumo Iram. Menẹ-
om lumei lẹ.

Yitšo 2.

(Kwẹ Yi 4)

i lẹ nẹ: Ruben, Simeon, Levi
sakar kẹ Zebulon,
1 Mose 35, 22—26.
Iosef kẹ Benyamin, Naftali,
ser.
bii dši: Er kẹ Onan kẹ Šela.
Kanaanyō Šua biyō lẹ ekẹ-
kromọbi Er lẹ fe ehe gbo-
Iehowa hĩe hewọ lẹ egbẹlẹ.
1 Mose 38, 1—7.
ẹ *ešayō Tamar fọ Perez kẹ
bihĩ lẹ fẽ dši enumọ.
* 1 Mose 38, 29. 30
bii dši: Hezron kẹ Hamul.
1 Mose 46, 12

6. Ni Zera bii dši: Zimri kẹ Etan
kẹ Heman kẹ Kalkol kẹ Dara, mei enu-
mọ dši fẽ.
7. Ni Karmi bii dši: Akar, moni wo
Israelbii amane mli, beni etõ mla yẹ
musunii lẹ ahe lẹ. Ios. 7.
8. Ni Etan bii dši: Azaria.
9. Ni Hezron bii *ní afọ ahãlẹ dši:
Ierameel kẹ Ram kẹ †Kelubai.
* Rut 4, 19—22. Mat. 1, 3. † 1 Kron. 2, 18. 42.
10. Ni Ram fọ Aminadab, ni Amina-
dab fọ Nahãšon, Iuda bii lẹ alumo lẹ.
11. Ni Nahãšon fọ Salma, ni Salma fọ
Boaz.
12. Ni Boaz fọ Obed, ni Obed fọ Išai.
13. Ni Išai fọ Eliab, ekromọbi lẹ, ni
moni dši enyọ dši Abinadab, ni moni
dši etẽ dši Šimea. 1 Sam. 16, 6—10.
14. ni moni dši edfẹ dši Netanel, ni
moni dši enumọ dši Radai,
15. ni moni dši ekpa dši Ozem, ni moni
dši kpawo dši David. 1 Sam. 17, 12.
16. Ni amẹnyemiyei dši Zeruia kẹ Abi-
gail. Ni Zeruia bii dši Abišai kẹ Ioab
kẹ Asahel, amẹyi etẽ. 2 Sam. 2, 18.
17. Ni Abigail fọ Amasa; ni Amasa
tšẹ dši Ieter, Išmaelnyo lẹ. 2 Sam. 17, 25.
18. Ni *Kaleb, Hezron bi lẹ, kẹ eñã
Azuba kẹ Ieriot fọ bii. Ni bii lẹ dši:
Iešer kẹ Šobab kẹ Ardon. * K. 9. 42.
19. Ni Azuba gbo, ni Kaleb wẹ Efrat,
ni ekẹlẹ fọ Hur. K. 50.
20. Ni Hur fọ Uri, ni Uri fọ Bezaleel.
2 Mose 31, 2.
21. Ni fe sẹ lẹ Hezron te Makir, Gilead
tšẹ lẹ, biyō lẹ ñõ, ni ewẹlẹ, beni eye añi
nyoñmai-ekpa lẹ, ni ekẹlẹ fọ Segub.
22. Ni Segub fọ Iair, moni yọ mãdši
nyoñmai-enyọ kẹ etẽ yẹ Gilead šikpoñ
lẹ nọ lẹ. Kodš. 10, 3.
23. Ši Gešur kẹ Aram šõ *Iair akrowai
lẹ yẹ amẹdeñ, Kenat kẹ ehe mãdši lẹ ni
nã šiọ mãdši nyoñmai-ekpa lẹ. Menẹmei
fẽ lẹ Gilead tšẹ Makir bii ni. * 1 Mañ. 4, 13.
24. Ni beni Hezron ẹgbo yẹ Kaleb-
Efrata sẹ lẹ, no dàni Hezron ñã Abia
hũ kẹlẹ fọ *Ašhur ni dši Tekoa tšẹ lẹ.
* 4, 5.
25. Ni *Ierameel, Hezron kromọbi lẹ,
bii dši: Ram, ekromọbi lẹ, kẹ Buna kẹ
Oren kẹ Ozem kẹ Ahia. * K. 9

26. Ni Ierameel ye̱ ṅã kroko hũ, ni egbe̱i dši Atara, le̱ dši Onam nye.

27. Ni Ram, Ierameel kromo̱bi le̱, bii dši: Maaz ke̱ Iamin ke̱ Eker.

28. Ni Onam bii dši: Šamai ke̱ Iada; ni Šamai bii dši: Nadab ke̱ Abišur.

29. Ni Abišur ṅã gbe̱i dši Abihail, ni eke̱le̱ fo̱ Akban ke̱ Molid.

30. Ni Nadab bii dši: Seled ke̱ Apaim; ši Seled fo̱o̱ ni egbo.

31. Ni Apaim bii dši: Iši. Ni Iši bii dši: Šešan. Ni Šešan bii dši: Ahelai.

32. Ni Iada, Šamai nyemi le̱, bii dši: Ieter ke̱ Ionatan. Ni Ieter fo̱o̱ ni egbo.

33. Ni Ionatan bii dši: Pelet ke̱ Zaza. Mene̱mei dši Ierameel bii le̱.

34. Ši Šešan fo̱o̱ bihĩĩ, ši biyei ke̱ke̱ efo̱; ni Šešan ye̱ tšũlo̱ Mizraimnyo ko, ni egbe̱i dši Iarha.

35. Ni Šešan ṅõ ebiyõ ehã etšũlo̱ Iarha gblã, ni eke̱le̱ fo̱ Atai.

36. Ni Atai fo̱ Natan, ni Natan fo̱ Zabad.

37. Ni Zabad fo̱ Eflal, ni Eflal fo̱ Obed.

38. Ni Obed fo̱ Iehu, ni Iehu fo̱ Azaria.

39. Ni Azaria fo̱ Helez, ni Helez fo̱ Eleasa.

40. Ni Eleasa fo̱ Sisemai, ni Sisemai fo̱ Šalum.

41. Ni Šalum fo̱ Iekamia, ni Iekamia fo̱ Elišama.

42. Ni *Kaleb, Ierameel nyemi le̱, bii dši: Meša, ekromo̱bi le̱, ni dši Zif tše̱, ke̱ Mareša ni dši Hebron tše̱ le̱ bii le̱. * K. 18.

43. Ni Hebron bii dši: Kora ke̱ Tapua ke̱ Rekem ke̱ Šema.

44. Ni Šema fo̱ Raham, Iorkeam tše̱ le̱; ni Rekem fo̱ Šamai.

45. Ni Šamai bi dši Maon, ni Maon dši Bet-Zur tše̱.

46. Ni Efa, Kaleb hemo le̱, ke̱le̱ fo̱ Haran ke̱ Moza ke̱ Gazez. Ni Haran fo̱ Gazez.

47. Ni Iadai bii dši: Regem ke̱ Iotam ke̱ Gešan ke̱ Pelet ke̱ Efa ke̱ Šaaf.

48. Kaleb hemo Maaka le̱ fo̱ Šeber ke̱ Tirhana.

49. Ni esã efo̱ Šaaf, Madmana tše̱ le̱, ke̱ Ševa, Makbena tše̱ le̱ ke̱ Gibea tše̱ le̱; ni *Kaleb biyõ dši Aksa. * Ios. 15, 16. Kods. 1, 12.

50. Kaleb bihĩĩ dši: *Hur ni dši Efrata kromo̱bi le̱ bi le̱, Šobal, Kiriat-Iearim tše̱ le̱, * K. 19.

51. Salma, Betlehem tše̱ le̱, Haref, Bet-Gader tše̱ le̱.

52. Ni Šobal, Kiriat-Iearim tše̱ le̱, ye̱ bii: Haroe ke̱ Menuhot mei fã le̱.

53. Ni Kiriat-Iearim sešibii dši: Itribii ke̱ Putbii ke̱ Šumatbii ke̱ Mišrabii le̱; mene̱mei amli *Zoratbii ke̱ Eštaolbii le̱ dše̱. * 4, 2.

54. Salma bii dši: Betlehem ke̱ *Netofatbii le̱, Atarot-Bet-Ioab, ke̱ Manahatbii le̱ fã ni dši Zoribii le̱. * 9, 16.

55. Ni wolonmãlo̱i asešibii ni yo̱ Iabez le̱ dši Tiratbii, Šimeatbii, Sukatbii. Mene̱mei dši *Kenbii ni dše̱ †Rekab we le̱ tše̱ Hamat mli le̱. * Kods. 1, 16. † Ier. 35.

Yitšo 3.

Agbe̱ne̱ David bii ni afo̱ ahãle̱ ye̱ Hebron ne̱: Ekromo̱bi dši Amnon, Iezreelyõ Ahinoam bi le̱; moni dši enyo̱ dši Daniel, Karmelyõ Abigail bi le̱; 2 Sam. 3, 2—5.

2. moni dši etẽ dši Absalom, Gešur mantše̱ Talmai biyõ Maaka le̱ bi le̱; moni dši edſe̱ dši Adonia, Hagit bi le̱.

3. Moni dši enumo̱ dši Šefatia, Abital bi le̱; moni dši ekpa dši Itream, eṅã Egla bi le̱.

4. Mei ekpa ne̱ afo̱ ahãle̱ ye̱ Hebron. Ši eye mantše̱ ye̱ dše̱i afii kpawo ke̱ nyõdši ekpa, ni eye afii nyonmai-etẽ ke̱ etẽ ye̱ Ierusalem.

5. Ni *mei ni afo̱ ahãle̱ ye̱ Ierusalem dši: Šimea ke̱ Šobab ke̱ Natan ke̱ Salomo, mei edſe̱ ni dši Bat-Šua, Amiel biyõ le̱, bii le̱; * 14, 4—7. 2 Sam. 5, 14—16.

6. ke̱ Ibhar ke̱ Elišama ke̱ Elifelet

7. ke̱ Noga ke̱ Nefeg ke̱ Iafia

8. ke̱ Elišama ke̱ Eliada ke̱ Elifelet, mei nehũ.

9. Mene̱mei fẽ le̱ David bii ni, sõro ehemei abii. Ni *Tamar dši ame̱nyemiyõ. * 2 Sam. 13, 1.

10. Ni Salomo bi dši Rehabeam, ni Rehabeam bi dši Abia, ni Abia bi dši Asa, ni Asa bi dši Iehošafat, Mat. 1, 7—12.

11. ni Iehošafat bi dši Ioram, ni Ioram bi dši Ahazia, ni Ahazia bi dši Ioaš,

Ioaš bi dši Amazia, ni Amazia
zaria, ni Azaria bi dši Iotam,
Iotam bi dši Ahaz, ni Ahaz bi
kia, ni Hezekia bi dši Manase,
Manase bi dši Amon, ni Amon
sia.
sia bii ne: Ekromobi dši Iohanan,
enyo dši Iehoiakim, moni dši etẽ
ia, moni dši edfe dši Šalum.
Iehoiakim bii dši: Iekonia, ní
bi dši Zedekia.
Iekonia, *moni añõle nom le,
Šealtiel * 2 Kron, 36, 10.
Malkiram ke Pedaia ke Šenazar
nia ke Hošama ke Nedabia.
Pedaia bii dši: *Zerubabel ke
i Zerubabel bii dši: Mešulam ke
ke amenyemiyõ Šelomit;
Ezra 3, 2. 8.
Hašuba ke Ohel ke Berekia ke
ke Iušab-Hesed, ameyi enumo.
Hanania bii dši: Pelatia ke
Refaia bii le, Arnan bii le,
ii le, Šekania bii le.
Šekania bii dši: Šemaia; ni Še-
dši: Hatuš ke Igal ke Baria
a ke Šabat, ameyi ekpa.
Nearia bii dši: Elioenai ke
e Azarkam, ameyi etẽ.
Elioenai bii dši: Hodavia ke
ke Pelaia ke Akub ke Iohanan
a ke Anani, ameyi kpawo.

Yitšo 4.

bii dši: Perez ke Hezron ke
e Hur ke Šobal. 2, 4. 5. 7. 19. 50.
Reaia, Šobal bi le, fo Iahat,
fo Ahumai ke Lahad. Mene-
*Zoratbii awekui le. * 2, 53.
Etam tšebii ne: Iezreel ke Išma
, ni amenyemiyõ gbei dši Ha-
;
Penuel, Gedor tše le, ke Ezer,
le; menemei dši Hur, Betlehem
ata kromobi le, bii le. * 2, 19. 50.
Ašhur, Tekoa tše le, ye ñãmei
la ke Naara.
Naara kele fo Ahuzam ke Hefer
ni ke Haahaštari. Menemei dši
i le.

7. Ši Hela bii dši: Zeret, Isohar ke
Etnan.
8. Ni Koz fo Anub ke Zobeba ke
Aharhel, Harum bi le, awekui le.
9. Ni Iabez hie ye nyam fẽ enyemi-
mei le; ni enye wole Iabez, edšake ekẽ:
Hedšramo mli mifole ye.
10. Ši Iabez tšẽ Israel Nyoñmo le ni
ekẽ: *Kedši oodšõmi, ni oolẽ mihũsũi
le amli, ni onine kemi aahĩ ši, ni oobã
miyi ke-dše efõñ mli ní ekahã mihe mĩ-
dšrami le, kũle! .... Ni Nyoñmo hãle
noni ebi le. * 1 Mose 28, 20.
11. Ni Kelub, Šuha nyemi le, fo Mehir,
ní dši Ešton tše le.
12. Ši Ešton fo Bet-Rafa ke Pasea ke
Tehina ní dši Ir-Nahaš tše le; menemei
dši Reka mei le.
13. Ni *Kenaz bii dši: Otniel ke Seraia,
ni Otniel bii dši: Hatat. * Ios. 15, 17. Kodš. 1, 13.
14. Ni Meonotai fo Ofra; ši Seraia fo
Ioab, Ge-Harašim tše le, edšake ñãloi
dšiame.
15. Ni *Kaleb, Iefune bi le, bii dši:
Iru ke Ela ke Naam. Ni Ela bii dši:
Kenaz. * 4 Mose 13, 6; 14, 6.
16. Ni Iehalelel bii dši: Zif ke Zifa,
Tiria ke Asarel.
17. Ni Ezra bii dši: Ieter ke Mered
ke Efer ke Ialon; .... ni efo Miriam
ke Šamai ke Išba ni dši Eštemoa tše le.
18. Ni eñã ní dši Iudayõ le fo Iered,
Gedor tše le, ke Heber, Soko tše le,
ke Iekutiel, Zanoa tše le. Ni menemei
dši Bitia, Farao biyõ le ní Mered ñõ
le, bii.
19. Ni Hodia ñã, ní dši Naham nye-
miyõ le, bii dši: Keila tše Garminyo le
ke Eštemoa, Maakatnyo le.
20. Ni Šimon bii dši: Amnon ke Rina
ke Ben-Hanan ke Tilon. Ni Iši bii dši:
Zohet ke Ben-Zohet.
21. *Šela, Iuda bi le, bii dši: Er, Leka
tše le, ke Laada, Mareša tše le. ke klala
fefeo he nitšuloi awe ní yo Ašbea we
le awekui le; * 2, 3.
22. ke Iokim ke Kozeba mei le, ke
Ioaš ke Saraf, mei ní yeo onukpai ye
Moab, ke Iašubi-Lehem le. Ši blema
sãdši dši enemei.

23. Mene̱mei dši gbéšõlo̱i ke̱ mei ní
hĩo̱ ńmõdši aši ke̱ abo̱i amli ye̱ mańtše̱
le̱ mase̱i, ni ame̱tšuo̱ nii ame̱hãale̱.
24. Simeon bii dši: Nemuel ke̱ Iamin,
Iarib, Zera, Saul; 1 Mose 46, 10.
25. ni Saul bi dši Šalum, ni Šalum bi
dši Mibsam, ni Mibsam bi dši Mišma,
26. ni Mišma bi dši Hamuel, ni Hamuel
bi dši Zakur, ni Zakur bi dši Šimei.
27. Ni Šimei ye̱ bihĩĩ nyońma ke̱ ekpa
ke̱ biyei hũ ekpa; ši enyemimei le̱ fo̱o̱
pĩ, ni ame̱weku mũ le̱ fẽ feree tamo̱
Iuda bii le̱.
28. Ni ame̱hĩ Beeršeba ke̱ Molada ke̱
Hazar-Šual Ios. 19, 2—8.
29. ke̱ Bilha ke̱ Ezem ke̱ Tolad
30. ke̱ Betuel ke̱ Horma ke̱ Ziklag
31. ke̱ Bet-Markabot ke̱ Hazar-Susim
ke̱ Bet-Biri ke̱ Šaaraim. Ene̱mei dši
ame̱mãdši ke̱-yaši David mańtše̱yeli be
le̱ mli.
32. Ni ame̱krowai dši: Etam ke̱ Ain,
Rimon ke̱ Token ke̱ Ašan: mãdši enumo̱;
33. ke̱ ame̱krowai fẽ ní yo̱ ame̱mãdši
ne̱ ahe ke̱-yaši Baal le̱. Ene̱mei dši ame̱-
šihĩle̱hei ke̱ ame̱weku akontãbũ.
34. Ni Mešobab ke̱ Iamlek ke̱ Ioša,
Amazia bi le̱,
35. ke̱ Ioel ke̱ Iehu, Asiel bi Seraia
bi Iošibia bi le̱,
36. ke̱ Elioenai ke̱ Iaakoba ke̱ Iešohaia
ke̱ Asaia ke̱ Adiel ke̱ Iesimiel ke̱ Benaia
37. ke̱ Ziza, Šemaia bi Šimei bi Iedaia
bi Alon bi Šifi bi le̱.
38. Mene̱mei ni atšĩ ame̱gbe̱ii atã ne̱
dši lumei ye̱ ame̱wekui le̱ amli, ni ame̱-
tše̱mei awei le̱ fere babaõ.
39. Ni ame̱yiń ame̱te heni atšõo̱ ke̱-yaš
Gedor ye̱ dšõ̱ le̱ bokãgbe̱ le̱, koni ame̱-
yatao niyelihe ame̱hã ame̱koloi le̱.
40. Ni ame̱ná niyelihe frõfrõ ni hĩ hũ,
ni šikpoń le̱ lẽ̱ ni *eno̱ dšo̱ ni hedšo̱le̱
ye̱ dše̱i; edšake̱ mei ní hĩ dše̱i sá le̱,
Ham mli ame̱dše̱. * Kods. 18, 7.
41. Ke̱ke̱ ni mei ní ańmã ame̱gbe̱ii ne̱ ba
ye̱ Iuda mańtše̱ *Hezekia yino̱, ni ame̱ba-
tfia nomei abũi ke̱ Meunbii ni ame̱na ye̱
dše̱i le̱ anii, ni ame̱feame̱ musu ke̱-baši
ńme̱ne̱, ni ame̱hĩ ši ye̱ ame̱nãdšiań; edšake̱
niyelihe ye̱ dše̱i hã ame̱koloi. *2 Mań. 18, 1.

42. Ni Simeon bii ne̱ nońń ateń mei-
komei, aafe hĩĩ ohai-enumo̱, yiń ame̱te Seir
goń le̱ no̱, ni Pelatia ke̱ Nearia ke̱ Re-
faia ke̱ Uziel, Iši bii le̱, dši ame̱safoi-
atše̱mei,
43. ni *ame̱yatfia Amalekbii le̱ ateń mei
ní efe̱ ni dšo foi le̱ anii; ni ame̱hĩ dše̱i
ke̱-baši ńme̱ne̱. * 1 Sam. 15, 3. 5.

Yitšo 5.

Ni Ruben, Israel kromo̱bi le̱, bii ne̱
(edšake̱ le̱ dši kromo̱bi; ši ake̱-ni ebule
etše̱ sã le̱ hewo̱ le̱ ańõ ekromo̱bi-gbe̱nã
le̱ ahã Israel bi Iosef bii le̱, ni abuu
ekromo̱bi-gbe̱nã le̱ ye̱ weku akontãbũ le̱
mli; 1 Mose 35, 22; 49, 4.
2. edšake̱ Iuda he wa ye̱ enyemimei
le̱ ateń, ni emli lumo le̱ dše̱; ši kromo̱-
bi-gbe̱nã le̱ tšő Iosef nõ):
1 Mose 49, 8. 10. 22. 5 Mose 33, 7. 13—17.
3. Ruben, Israel kromo̱bi le̱, bii dši:
Hanok ke̱ Palu, Hezron ke̱ Karmi.
2 Mose 6, 14.
4. Ioel bi dši Šemaia, ni Šemaia bi
dši Gog, ni Gog bi dši Šimei,
5. ni Šimei bi dši Mika, ni Mika bi
dši Reaia, ni Reaia bi dši Baal,
6. ni Baal bi dši Beera, moni *Ti-
glat-Pilneser, Ašur mańtše̱ le̱, bańõ le̱
nom ke̱-te le̱; le̱ dši lumo ye̱ Rubenbii
le̱ ateń. * K. 26
7. Ši bo̱ni abuo̱ ame̱weku akontã ye̱
ame̱fo̱mo̱i le̱ anã le̱, enyemimei ye̱ ame̱-
wekui le̱ anã ne̱: Onukpa Ieiel ke̱ Za-
karia,
8. ke̱ Bela, Ioel bi Šema bi Azaz bi
le̱; le̱ ehĩ Aroer ãhũ ke̱-yaši Nebo ke̱
Baal-Meon he.
9. Ni ehĩ bokãgbe̱ le̱ hũ ke̱-yaši ŋa
le̱ no̱ ke̱ Eufrate fã le̱ nã; edšake̱ ame̱-
koloi le̱ fere ye̱ Gilead šikpoń le̱ no̱
10. Ni Saul yino̱ le̱ ame̱ke̱ Hagribii le̱
wu, ni ame̱gbegbẽame̱, ni ame̱hĩ ame̱hĩi
le̱ amli ye̱ Gilead bokãgbe̱ niiań fẽ.
11. Ni Gadbii le̱ hĩ ši ye̱ ame̱ńe̱le̱ń
ye̱ Bašan šikpoń le̱ no̱ ke̱-yaši Salka
12. Ioel dši onukpa, ni Šafam nyie sẽ,
ke̱ Ianai ke̱ Šafat ye̱ Bašan.
13. Ni ame̱nyemimei ni dše̱ ame̱tše̱mei
awei le̱ dši: Mikael ke̱ Mešulam ke̱ Šeba

ıi kę Iakan kę Zia kę Eber,
ıwo.
enęmei dši Buz bi Iado bi Iešišai
ıel bi Gilead bi Iaroa bi Huri
ıail bii lę.
hi ní dši Guni bi Abdiel bi lę
kpa yę amętšęmei awe lę.
i amęhī Gilead kę Bašan kę ehe
ę amli kę Šaron he šikpōdši lę
ę-yaši amęhūsūi lę anǫ.
kane menęmei fē-kwa yę amę-
lę anā yę Iuda mańtšę *Iotam
ę Israel mańtšę †Ierobeam hū
* 2 Mań. 15, 32. † 2 Mań. 14, 23
ıbenbii lę kę Gadbii lę kę Ma-
ıtšo lę fā lę, mei ní dši hewalǫi
ní hīeǫ tšęń kę klante ni amę-
äii ni amękase tawū lę dši mei
yońmai-edfę-kę-edfę kę ohai-kpa-
yońmai-ekpa, mei sǫńń ní ešę tayā.
i amękę Hagribii lę kę Ietur kę
ę Nodab wu.
i afata amęhe ni amękęamę wu,
: Hagribii lę kę mei fē ní fata
lę awo amędeń; edšakę amęblǫ
Nānyońmǫ yę ta lęń, ni eboamę
ıakę amęhīe kā enǫ.
i amęlō amękoloi kę-te: yomai
yońmai-enumǫ, kę tōi akpei-ohai-
-nyońmai-enumǫ, kę tedšii akpei-
ę gbomei akpei-oha.
i mei pī nyōnyōi, edšakę Nyońmǫ
: dšę. Ni amęhī ši yę amęnādšiań
nomńō be lęń.
Manase akutšo lę fā lęń bii lę
oń lę nǫ kę-dšę Bašan kę-yaši
rmon kę *Senir kę Hermon gǫń
amęyi fā. * 5 Mose 3, 9.
.mętšęmei awei lę anǫ onukpai
:r kę Iši kę Eliel kę Azriel kę
kę Iodavia kę Iadiel: hīī kākā-
'o gbei ní dši amętšęmei awei lę
ıkpai.
beni amętō amętšęmei a-Nyońmǫ
ni amęyabǫ adfamań kę-nyie ši-
: nǫ mādši ni Nyońmǫ fite yę
lę anyońmǫi lę asę lę,
kę ni Israel Nyońmǫ lę tšę *Pul,
ıańtšę lę, kę †Tiglat-Pilneser,
ıańtšę lę, ewo amęhe, ni ebańō

Rubenbii kę Gadbii kę Manase akutšo
lę fā lę nom, ni elōamę kę-te Hala kę
Habor kę Hara kę Gozan fā lę nā kę-
baši ńmęnę. * 2 Mań. 15, 19. † 2 Mań. 15, 29.
27. [Y. 6,1.] Levi bii dši: Geršon kę
Kahat kę Merari. 6, 1. 8.
28. [2.] Ni Kahat bii dši: Amram kę
Izehar kę Hebron kę Uziel.
29. [3.] Ni Amram bii dši: Aaron kę
Mose kę Miriam. Ni Aaron bii dši: Na-
dab kę Abihu kę Eleazar kę Itamar.
2 Mose 6, 20. 23. 25. 1 Kron. 6, 35—38.
30. [4.] Eleazar fǫ Pinehas, Pinehas
fǫ Abišua,
31. [5.] ni Abišua fǫ Buki, ni Buki
fǫ Uzi,
32. [6.] ni Uzi fǫ Zerahia, ni Zerahia
fǫ Meraiot,
33. [7.] ni Meraiot fǫ Amaria, ni Ama-
ria fǫ Ahitub,
34. [8.] ni Ahitub fǫ Zadok, ni Zadok
fǫ Ahimaaz, 2 Sam. 8, 17; 15, 27. 36.
35. [9.] ni Ahimaaz fǫ Azaria, ni Aza-
ria fǫ Iohanan,
36. [10.] ni Iohanan fǫ Azaria (lę dši
moni ye osǫfo yę šīa ní Salomo mā yę
Ierusalem lę).
37. [11.] Ni Azaria fǫ Amaria, ni Ama-
ria fǫ Ahitub,
38. [12.] ni Ahitub fǫ Zadok, ni Zadok
fǫ Šalum,
39. [13.] ni Šalum fǫ *Hilkia, ni Hil-
kia fǫ Azaria, * 2 Mań. 22, 4.
40. [14.] ni Azaria fǫ *Seraia, ni Se-
raia fǫ Iehozadak,
* 2 Mań. 25, 18. Ezra 7, 1. † Neh. 12, 26.
41. [15.] ni *beni Iehowa tšō Nebu-
kadnezar nine nǫ ehā abalō Iuda kę
Ierusalem kę-te lę, Iehozadak hū te
nomńō mli. * 2 Mań 25, 21.

Yītšo 6.

Levi bii dši: Geršom kę Kahat kę
Merari. 5, 27 2 Mose 6, 16—19.
2. [17.] Ni Geršom bii lę agbęii nę:
Libni kę Šimei.
3. [18.] Ni Kahat bii dši: Amram kę
Izehar kę Hebron kę Uziel.
4. [19.] Merari bii dši: Maheli kę Muši.
Ni Levibii lę awekui yę amętšęmei awei
lę anā nę:

5. [20.] Geršom nõ: Geršom bi dši Libni, ni Libni bi dši Iahat, ni Iahat bi dši Zima,

6. [21.] ni Zima bi dši Ioa, ni Ioa bi dši Ido, ni Ido bi dši Zera, ni Zera bi dši Ieaterai.

7. [22.] Kahat bii dši: Aminadab, ni Aminadab bi dši *Kora, ni Kora bi dši Asir, *2 Mose 6, 24.

8. [23.] ni Asir bi dši Elkana, ni Elkana bi dši Ebiasaf, ni Ebiasaf bi dši Asir,

9. [24.] ni Asir bi dši Tahat, ni Tahat bi dši Uriel, ni Uriel bi dši Uzia, ni Uzia bi dši Saul.

10. [25.] Ni Elkana bii dši: Amasai kę Ahimot;

11. [26.] Ahimot bi dši Elkana, ni Elkana bi dši Elkana-Zofai, ni Elkana-Zofai bi dši Nahat,

12. [27.] ni Nahat bi dši Eliab, ni Eliab bi dši Ieroham, ni Ieroham bi dši Elkana. 1 Sam. 1, 1.

13. [28.] Ni Samuel bii dši: Wašni, ekromǫbi lę, kę Abia. 1 Sam. 8, 2.

14. [29.] Merari bii dši: Maheli, ni Maheli bi dši Libni, ni Libni bi dši Šimei, ni Šimei bi dši Uza,

15. [30.] ni Uza bi dši Šimea, ni Šimea bi dši Hagia, ni Hagia bi dši Asaia.

16. [31.] Ni menęmei dši mei ní David ńõ-to Iehowa we lę lala lę nǫ, kędšę beyinǫ ní adeka lę ná hedšǫ̃mǫhe lę;

17. [32.] ni amęlaä yę súomǫ lę mli yę kpẽ-bũ lę šihĩlęhe lę hĩe, kę-yaši beyinǫ ní Salomo mã Iehowa we lę yę Ierusalem, ni amętšuǫ amęnii tamǫ bǫni atoamę gbędšianǫ lę.

18. [33.] Ni mei ní tšuǫ nii lę kę amębii nę: Kahat bii lę ateń lę *Heman, latšę lę, ní dši Samuel bi Ioel bi lę. *15, 17.

19. [34.] Samuel dši Elkana bi; Elkana dši Ieroham bi; Ieroham dši Eliel bi; Eliel dši Toa bi;

20. [35.] Toa dši Zuf bi; Zuf dši Elkana bi; Elkana dši Mahat bi; Mahat dši Amasai bi;

21. [36.] Amasai dši Elkana bi; Elkana dši Ioel bi; Ioel dši Azaria bi; Azaria dši Zefania bi;

22. [37.] Zefania dši Tahat bi; Tahat dši Asir bi; Asir dši Ebiasaf bi; Ebiasaf dši Kora bi;

23. [38.] Kora dši Izehar bi; Izehar dši Kahat bi; Kahat dši Levi bi; Levi dši Israel bi.

24. [39.] Ni enyemi *Asaf damoǫ eninędšũrõ nǫ: Asaf dši Berekia bi; Berekia dši Šimea bi; *15, 17.

25. [40.] Šimea dši Mikael bi; Mikael dši Baaseia bi; Baaseia dši Malkia bi;

26. [41.] Malkia dši Etni bi; Etni dši Zera bi; Zera dši Adaia bi;

27. [42.] Adaia dši Etan bi; Etan dši Zima bi; Zima dši Šimei bi;

28. [43.] Šimei dši Iahat bi; Iahat dši Geršom bi; Geršom dši Levi bi.

29. [44.] Ni Merari bihĩĩ ní dši amęnyemimei lę damoǫ abękugbę: *Etan dši Kiši bi; Kiši dši Abdi bi; Abdi dši Maluk bi; *15, 17.

30. [45.] Maluk dši Hašabia bi; Hašabia dši Amazia bi; Amazia dši Hilkia bi;

31. [46.] Hilkia dši Amzi bi; Amzi dši Bani bi; Bani dši Šemer bi;

32. [47.] Šemer dši Mali bi; Mali dši Muši bi; Muši dši Merari bi; Merari dši Levi bi.

33. [48.] Ši amęnyemimei ní dši Levibii lę, atoamę ahã Nyońmǫ we lę šihĩlęhe lę he nitšumǫ-fẽ-nitšumǫ.

34. [49.] Ši Aaron kę ebihĩĩ lę dši mei ní šäa afǫle yę šã-afǫle-latę lę kę tšofã-kę-ńma-šãlatę lę nǫ ni amętšuǫ bekrońkroń fè fẽ lę nitšumǫi lę fẽ, ni asań amę amękpãtãa amęhãa Israel, tamǫ bǫni Nyońmǫ tšũlǫ Mose ewo kitã lę pępępę. 2 Mose 28, 1. 3 Mose 16.

35. [50.] Ši Aaron bihĩĩ lę nę: ebi dši Eleazar; Eleazar bi dši Pinehas; Pinehas bi dši Abišua; 5, 29—34.

36. [51.] Abišua bi dši Buki; Buki bi dši Uzi; Uzi bi dši Zerahia;

37. [52.] Zerahia bi dši Meraiot; Meraiot bi dši Amaria; Amaria bi dši Ahitub;

38. [53.] Ahitub bi dši Zadok; Zadok bi dši Ahimaaz.

(6, 39—66. Kwę [illegible] s. 21.)

39. [54.] Ni enęmei [illegible]ši amęšihĩlęhei lę yę amęhei ni aflǫ a[illegible] bańi awo he lę

ye amękpokpai lę anọ: mei ni dši
ı bii ni dši Kahatbii lę awekui lę
lę, amę tšutšu amęná yę ošikifõ nä:
[55.] ni akę Hebron ní yọ Inda
ñ lę nọ lę hãamę kę ehewọ šikpõ-
í bọlelę kę-kpe lę.
[56.] Ši mañ lę he ñmõdši kę ehe
vai lę amęñõ-hä Kaleb, Iefune bi lę.
[57.] Ši Aaron bii lę, añõ abobä-
Hebron ahäamę, kę Libna kę ehe-
.kpõdši lę, kę Iatir kę Eštemoa kę
ewọ šikpõdši lę,
[58.] kę Hilen kę ehewọ šikpõdši
ebir kę ehewọ šikpõdši lę,
[59.] kę Ašan kę ehewọ šikpõdši
Bet-Šemeš kę ehewọ šikpõdši lę;
[60.] ni Benyamin akutšo lęñ hñ
eba kę ehewọ šikpõdši lę, kę Ale-
tę ehewọ šikpõdši lę, kę Anatot kę
šikpõdši lę: amęmädši lę fẽ dši
nyoñma kę etẽ yę amęwekui lę anä.
[61.] Ni Kahat bii ní efę yę aku-
ñ weku lę mli lę, añõ mädši nyo-
kę-dšę Manase akutšo fä lę mli ahä-
vę ošikifõ nä. K. 51–55.
[62.] Ni Geršom bii lę, añõ mädši
na kę etẽ yę Isakar akutšo lęñ kę
akutšo lęñ kę Naftali akutšo lęñ
anase akutšo ní yọ Bašan lęñ ahä-
vę amęwekui lę anä. K. 56–61.
[63.] Ni Merari bii lę, añõ mädši
na kę enyọ yę Ruben akutšo lęñ
ıd akutšo lęñ kę Zebulon akutšo
näamę yę amęwekui lę anä yę oši-
nä. K 62–66.
[64.] Ni Israelbii lę ñõ nękę mä-
ę kę amęhewọ šikpõdši lę amęhä
ii lę.
[65.] Ši amęñõ nękę mädši ni atšl
eii atä nę amęhä yę ošikifõ nä yę
ii lę akutšo lęñ kę Simeonbii lę
lęñ kę Benyaminbii lę akutšo
l. K. 40–45.
[66.] Ši Kahat bii lę awekui lę
neikomei ná amękpokpai anọ mä-
yę Efraim akutšo lę mli.
[67.] Ni añõ abobä-mañ Šekem kę
šikpõdši lę ahäamę yę Efraim gõ-
anọ, kę Geser kę ehewọ šikpõ-

53. [68.] kę Iokmeam kę ehewọ šikpõ-
dši lę, kę Bet-Horon kę ehewọ šikpõ-
dši lę,
54. [69.] kę Ayalon kę ehewọ šikpõdši
lę, kę Gat-Rimon kę ehewọ šikpõdši lę;
55. [70.] asañ Manase akutšo fä lę mli
lę añõ Aner kę ehewọ šikpõdši lę, kę
Bileam kę ehewọ šikpõdši lę ahä Kahat
bii lę aweku ní efę lę.
56. [71.] Ni Geršom bii lę, añõ Golan
ní yọ Bašan lę kę ehewọ šikpõdši lę,
kę Aštarot kę ehewọ šikpõdši lę ahäamę
yę Manase akutšo lę fä lę weku lę mli,
57. [72.] ni Isakar akutšo lęñ lę: Kedeš
kę ehewọ šikpõdši lę, kę Daberat kę
ehewọ šikpõdši lę,
58. [73.] kę Ramot kę ehewọ šikpõdši
lę, kę Anem kę ehewọ šikpõdši lę;
59. [74.] ni Ašer akutšo lęñ lę: Mašal
kę ehewọ šikpõdši lę, kę Abdon kę ehe-
wọ šikpõdši lę,
60. [75.] kę Hukok kę ehewọ šikpõdši
lę, kę Rehob kę ehewọ šikpõdši lę;
61. [76.] ni Naftali akutšo lęñ lę:
Kedeš yę Galilea kę ehewọ šikpõdši lę,
kę Hamon kę ehewọ šikpõdši lę, kę
Kiriataim kę ehewọ šikpõdši lę.
62. [77.] Ni Merari bii ní efę lę, añõ
Rimono kę ehewọ šikpõdši lę, kę Tabor
kę ehewọ šikpõdši lę ahäamę yę Zebu-
lon akutšo lę mli;
63. [78.] ni Iordan sę yę Ieriko ñelę-
nọ yę Iordan bokägbę, yę Ruben aku-
tšo lęñ lę: Bezer yę ñä lę nọ kę ehe-
wọ šikpõdši lę, kę Iaza kę ehewọ ši-
kpõdši lę,
64. [79.] kę Kedemot kę ehewọ šikpõ-
dši lę, kę Mefaat kę ehewọ šikpõdši lę;
65. [80.] ni Gad akutšo lęñ lę: Ramot
yę Gilead kę ehewọ šikpõdši lę, kę Ma-
hanaim kę ehewọ šikpõdši lę,
66. [81.] kę Hešbon kę ehewọ šikpõ-
dši lę, kę Iazer kę ehewọ šikpõdši lę.

Yitšo 7.

Ni Isakar bii dši: Tola kę Pua, Iašub
kę Šimron, amęyi edfę.
1 Mose 46, 13 4 Mose 26, 23. 24.
2. Ni Tola bii dši: Usi kę Refaia kę
Ieriel kę Iahemai kę Ibsam kę Šemuel,

mei ní dši onukpai yẹ amẹtšẹmei awe ni
dši Tola lẹ, kẹ hĩĩ kākāloi yẹ amẹyinọ-
bii lẹ ateṅ lẹ; David yinọ lẹ amẹyibọ
dši akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enyọ kẹ ohai-
ekpa.
3. Ni Uzi bii dši: Izrahia; ni Izra-
hia bii dši: Mikael kẹ Obadia kẹ Ioel
kẹ Išia, amẹyi enumọ lẹ fē lẹ onukpai ni.
4. Ni mei ní fata amẹhe yẹ amẹfọmọi
kẹ amẹtšẹmei awei lẹ anā dši hĩĩ tabilọi
akpei-nyoṅmai-etē-kẹ-ekpa; edšakẹ amẹ-
yẹ ṅāmei kẹ bii pī.
5. Ni amẹnyemimei ní yọ Isakar we-
kui lẹ fē mli lẹ hĩĩ kākāloi sọṅṅ ni, kẹ́
abu amẹfē amẹnā yẹ fọmọ nā lẹ, amẹnā
šiọ akpei-nyoṅmai-kpānyọ-kẹ-kpawo.
6. *Benyaminbii dši: Bela kẹ Beker
kẹ Iediael, amẹyi etē. * 8, 1. 2. 1 Mose 46, 21.
7. Ni Bela bii dši: Ezbon kẹ Uzi kẹ
Uziel kẹ Ierimot kẹ Iri, amẹyi enumọ,
onukpai yẹ amẹtšẹmei awei lẹ, hĩĩ kākā-
lọi sọṅṅ; ni beni akaneamẹ yẹ fọmọ nā
lẹ, amẹyibọ dši mei akpei-nyoṅmai-enyọ-
kẹ-enyọ kẹ nyoṅmai-etē kẹ edfẹ.
8. Ni Beker bii dši: Zemira kẹ Ioaš
kẹ Eliezer kẹ Elioenai kẹ Omri kẹ Ie-
remot kẹ Abia kẹ Anatot kẹ Alemet;
menẹmei fē lẹ Beker bii ni.
9. Ni akaneamẹ yẹ amẹfọmọi anā kẹ
amẹtšẹmei awe onukpai lẹ, hĩĩ kākāloi
sọṅṅ akpei-nyoṅmai-enyọ kẹ ohai-enyọ.
10. Ni Iediael bii dši: Bilhan; ni Bil-
han bii dši: Ieuš kẹ Benyamin kẹ Ehud
kẹ Kenaana kẹ Zetan kẹ Taršiš kẹ Ahi-
šahar.
11. Menẹmei fē lẹ Iediael bii ni, ni
amẹtšẹmei awei lẹ anọ onukpai dšiamẹ,
hĩĩ kākāloi ní nyēọ ta yā dši mei akpei-
nyoṅma-kẹ-kpawo kẹ ohai-enyọ.
12. Ni Šupim kẹ Hupim dši Ir bii;
Hušim dši Aher bii.
13. Naftali bii dši: Iaziel, Guni, Iezer
kẹ Šalum, Bilha bii lẹ. 1 Mose 46, 24.
14. Manase bii dši: Asriel, moni eṅā
lẹ fọ lẹ. Ehemo, Aramyō lẹ, hū fọ Ma-
kir, Gilead tšẹ lẹ. 4 Mose 26, 29—33.
15. Ni Makir wẹ Hupim kẹ Šupim
nyemiyō ní atšẹ́ọlẹ Maaka lẹ. Ni moni
dši enyọ lẹ gbẹi dši Zelofehad; ni Ze-
lofehad *fọ biyei. * 4 Mose 27, 1.

16. Ni Makir ṅā Maaka lẹ fọ binū,
ni ewolẹ gbẹi akẹ Pereš; ni enyemi lẹ
gbẹi dši Šereš, ni ebii dši Ulam kẹ
Rakem.
17. Ni Ulam bii dši: Bedan. Menẹmei
dši Manase bi Makir bi Gilead bii lẹ.
18. Ni enyemiyō Hamoleket fọ Išhod
kẹ Abiezer kẹ Mahela.
19. Ni Šemida bii dši: Ahian kẹ Šekem
kẹ Likhi kẹ Aniam.
20. Ni Efraim bii dši: Šutela, Šutela
bi dši Bered, ni Bered bi dši Tahat, ni
Tahat bi dši Eleada, ni Eleada bi dši
Tahat, 4 Mose 26, 35.
21. ni Tahat bi dši Zabad, ni Zabad
bi dši Šutela, ni Šutela bi dši Ezer kẹ
Elead. Ni Gatbii ní afọ yẹ šikpoṅ lẹ
nọ lẹ gbeamẹ, edšakẹ amẹyiṅ amẹte, koní
amẹyalō amẹkoloi lẹ kẹ-ya.
22. Ni amẹtšẹ Efraim ye amẹhe ṅkọ-
mọ gbĩĩ pī, ni enyemimei lẹ ba amẹba-
šẹdše emī.
23. Ni ete eṅā lẹ ṅō, ni enā mūsū,
ni efọ binū, ni ewolẹ Beria, edšakẹ eba
beni nōfōṅ yọ ewe lẹ.
24. Ni ebiyō dši Šeera; lẹ eto Bet-
Horon ní yọ šišigbẹ lẹ kẹ noni yọ yi-
teṅgbẹ lẹ kẹ Uzen-Šeera.
25. Ni ebi dši Refa kẹ Rešef, ni Rešef
bi dši Tela, ni Tela bi dši Tahan,
26. ni Tahan bi dši Ladan, ni Ladan
bi dši *Amihud, ni Amihud bi dši Eli-
šama, * 4 Mose 1, 10.
27. ni Elišama bi dši Nun, ni Nun bi
dši Iošua. 4 Mose 13, 8.
28. Ni amẹnii kẹ amẹšihĩlẹhei dši Betel
kẹ ehe mādši lẹ, ni bokāgbẹ lẹ Naaran,
ni anaigbẹ lẹ Gezer kẹ ehe mādši lẹ,
kẹ Šekem kẹ ehe mādši lẹ, kẹ-yaši Aza
kẹ ehe mādši lẹ. Ios. 16, 1. 10.
29. Ni Manase bii lẹ amasẹi lẹ amẹye
Bet-Šean kẹ ehe mādši lẹ, Taanak kẹ
ehe mādši lẹ, Megido kẹ ehe mādši lẹ,
Dor kẹ ehe mādši lẹ. Nẹkẹ mādši nẹ
amli Israel bi Iosef bii lẹ hī. Ios. 17, 11.
30. Ašer bii dši: Imna kẹ Išwa kẹ
Išwi kẹ Beria kẹ amẹnyemiyō Sera.
1 Mose 46, 17.
31. Ni Beria bii dši: Heber kẹ Malkiel,
lẹ dši Birzavit tšẹ lẹ.

32. Ni Heber fo̱ Iaflet ke̱ Šomer ke̱
Hotam ke̱ ame̱nyemiyō Šua.
33. Ni Iaflet bii dši: Pasak ke̱ Bimhal
ke̱ Ašwat. Mene̱mei dši Iaflet bii le̱.
34. Ni Šomer bii dši: Ahi ke̱ Roga,
Iehuba ke̱ Aram.
35. Ni enyemi Helem bii dši: Zofa ke̱
Imna ke̱ Šeleš ke̱ Amal.
36. Zofa bii dši: Sua ke̱ Harnefer ke̱
Šual ke̱ Beri ke̱ Imra,
37. Bezer ke̱ Hod ke̱ Šama ke̱ Šilša
ke̱ Itran ke̱ Beera.
38. Ni Ieter bii dši: Iefune ke̱ Pispa
ke̱ Ara.
39. Ni Ula bii dši: Ara ke̱ Haniel ke̱
Rizia.
40. Mene̱mei fē dši Ašer bii, onukpai
dšiame̱ ye̱ ame̱tše̱mei awei le̱, hīī kākā-
lo̱i ni ahalaame̱ ke̱ lumei le̱ ateṅ onu-
kpai ni. Ni beni akaneame̱ ye̱ fo̱mo̱ nā
le̱, ame̱yibo̱ dši mei akpei-nyoṅmai-enyo̱-
ke̱-ekpa.

Yitšo 8.

Ni Benyamin fo̱ Bela, ekromo̱bi le̱,
ke̱ Ašbel, moni dši enyo̱ le̱, ke̱ Ahara,
moni dši etē le̱, 1 Mose 46, 21.
2. ke̱ Noha, moni dši edfe̱ le̱, ke̱ Rafa,
moni dši enumo̱ le̱.
3. Ni Bela bii dši: Adar ke̱ Gera ke̱
Abihud
4. ke̱ Abišua ke̱ Naaman ke̱ Ahoa
5. ke̱ Gera ke̱ Šefufan ke̱ Huram.
6. Ni mene̱mei dši Ehud bii le̱: me-
ne̱mei dši Gebabii le̱ ateṅ onukpai ye̱
ame̱tše̱mei awei le̱. Ni alōame̱ ke̱-te
Manahat,
7. ke̱ Naaman ke̱ Ahia ke̱ Gera. Le̱
dši moni ṅōame̱ nom ke̱-te le̱. Ni efo̱
Uza ke̱ Ahihud.
8. Ši Šaharaim fo̱ bii ye̱ Moab ṅā le̱
no̱, beni efie eṅāmei ni dši Hušim ke̱
Baara le̱ se̱ le̱.
9. Ni eke̱ eṅā Hodeš fo̱ Iobab ke̱
Zibia ke̱ Meša ke̱ Malkam
10. ke̱ Ieuz ke̱ Šakia ke̱ Mirma. Me-
ne̱mei dši ebii ke̱ tše̱mei le̱ ateṅ onukpai.
11. Ni eke̱ Hušim fo̱ Abitub ke̱ Elpaal.
12. Ni Elpaal bii dši: Eber ke̱ Mišam
ke̱ Šemer; le̱ eto Ono ke̱ Lod ke̱ ehe
mādši le̱.
13. Ni Beria ke̱ Šema dši tše̱mei le̱
ateṅ onukpai ye̱ Ayalonbii le̱ ateṅ; ame̱
ame̱fie Gatbii le̱.
14. Ni Ahio, Šašak ke̱ Ieremot
15. ke̱ Zebadia ke̱ Arad ke̱ Eder
16. ke̱ Mikael ke̱ Išpa ke̱ Ioha dši
Beria bii.
17. Ni Zebadia ke̱ Mešulam ke̱ Hizki
ke̱ Heber
18. ke̱ Išmerai ke̱ Izlia ke̱ Iobab dši
Elpaal bii.
19. Ni Iakim ke̱ Zikri ke̱ Zabdi
20. ke̱ Elienai ke̱ Ziletai ke̱ Eliel
21. ke̱ Adaia ke̱ Beraia ke̱ Šimrat dši
Šimei bii.
22. Ni Išpan ke̱ Eber ke̱ Eliel
23. ke̱ Abdon ke̱ Zikri ke̱ Hanan
24. ke̱ Hanania ke̱ Elam ke̱ Antotia
25. ke̱ Ifdeia ke̱ Penuel dši Šašak bii.
26. Ni Šamšerai ke̱ Šeharia ke̱ Atalia
27. ke̱ Iaarešia ke̱ Elia ke̱ Zikri dši
Ieroham bii.
28. Mene̱mei dši tše̱mei le̱ ateṅ onu-
kpai ye̱ ame̱yino̱i le̱ fē mli. Mene̱mei
hī Ierusalem.
29. Ni Gibeon tše̱ le̱ hī Gibeon, ni
eṅā gbe̱i dši Maaka. 9, 35—44.
30. Ni ekromo̱bi dši Abdon, ke̱ Zur
ke̱ Kiš ke̱ Baal ke̱ Nadab
31. ke̱ Gedor ke̱ Ahio ke̱ Zeker.
32. Ši Miklot fo̱ Šimea; ni ame̱ hū
ame̱ke̱ ame̱nyemimei le̱ hī Ierusalem ye̱
ame̱nyemimei le̱ amase̱i.
33. Ni Ner fo̱ Kiš, ni * Kiš fo̱ Saul,
ni Saul fo̱ Ionatan ke̱ Malkišua ke̱ Abi-
nadab ke̱ Ešbaal. * 1 Sam. 14, 51.
34. Ni Ionatan bi dši Merib-Baal, ni
Merib-Baal fo̱ Mika.
35. Ni Mika bii dši: Piton ke̱ Melek
ke̱ Tarea ke̱ Ahaz.
36. Ni Ahaz fo̱ Iehoada, ni Iehoada fo̱
Alemet ke̱ Azmawet ke̱ Zimri, ni Zimri
fo̱ Moza.
37. Ni Moza fo̱ Binea, ni Binea bi dši
Rafa, ni Rafa bi dši Eleasa, ni Eleasa
bi dši Azel.
38. Ni Azel fo̱ bihīī ekpa, ni ame̱gbe̱ii
dši: Azrikam, ekromo̱bi le̱, ke̱ Išmael
ke̱ Švaria ke̱ Obadia ke̱ Hanan. Mene̱-
mei fē le̱ Azel bii ni.

39. Ni enyemi Ešek bii dši: Ulam,
ekromo̱bi le̱, ke̱ Ieuš, moni dši enyo̱ le̱,
ke̱ Elifelet, moni dši etẽ le̱.
40. Ni Ulam bii le̱ dši hĩĩ kãkãlo̱i ke̱
*gäitšẽlo̱i, ni ame̱ye̱ bihĩĩ ke̱ bihĩĩ abii
pĩ, oha ke̱ nyoṅmai-enumo̱. Mene̱mei fẽ
dši Benyaminbii. * 12, 2.

Yitšo 9.

Ni akane Israel mũ le̱ fẽ ye̱ ame̱we-
kui le̱ anã, ni na, aṅmã ame̱gbe̱ii ye̱
Israel ke̱ Iuda maṅtše̱mei awolo le̱ mli.
Ni aṅõame̱ nom ke̱-te Babel ye̱ ame̱mla-
tõmo̱ hewo̱, 2 Maṅ. 24, 15. 16.
2. mei ni tšutšu ní ame̱hĩ ame̱dientše̱
ame̱šikpõdši ke̱ ame̱mãdši amli ní dši
Israelbii le̱, oso̱foi le̱, Levibii le̱ ke̱
*so̱lemo̱we súolo̱i le̱. * Ios. 9, 23. Ezra 8, 20.
3. Ši Ierusalem le̱ Iudabii le̱ ke̱ Benya-
minbii le̱ ke̱ Efraimbii le̱ ke̱ Manasebii
le̱ ateṅ meikomei hĩ dše̱i: Neh. 11, 3—19.
4. Iuda bi Perez bii le̱ ateṅ le̱: Bani
bi Imri bi Omri bi Amihud bi Utai
ye̱ mli.
5. Ši Šilonbii le̱ ateṅ le̱: Asaia, ekro-
mo̱bi le̱, ke̱ ebii.
6. Ni Zera bii le̱ ateṅ le̱: Ieuel ke̱
enyemimei, mei ohai-ekpa ke̱ nyoṅmai-
ne̱hũ.
7. Ši Benyamin bii le̱ ateṅ le̱: Salu
ní dši Hasenua bi Hodavia bi Mešulam
bi le̱,
8. ke̱ Ibneia, Ieroham bi le̱; ke̱ Ela,
Mikri bi Uzi bi le̱; ke̱ Mešulam, Ibnia
bi Reuel bi Šefatia bi le̱,
9. ke̱ ame̱nyemimei ye̱ ame̱fo̱mo̱i le̱
anã, mei ohai-ne̱hũ ke̱ nyoṅmai-enumo̱
ke̱ ekpa. Ne̱ke̱ hĩĩ ne̱ fẽ dši tše̱mei le̱
ateṅ onukpai ye̱ ame̱tše̱mei awei le̱.
10. Ni oso̱foi le̱ ateṅ le̱: Iedaia ke̱
Iehoiarib ke̱ Iakin,
11. ke̱ Azaria, Ahitub bi Meraiot bi
Zadok bi Mešulam bi *Hilkia bi ní dši
Nyoṅmo̱ we le̱ lumo le̱, * 5, 39.
12. ke̱ Adaia, Malkia bi Pašhur bi
Ieroham bi le̱, ke̱ Maesai, Imer bi Meši-
lemit bi Mešulam bi Iahezera bi Adiel
bi le̱,
13. ke̱ ame̱nyemimei ní dši onukpai ye̱
ame̱tše̱mei awei le̱, mei akpe ke̱ ohai-
kpawo ke̱ nyoṅmai-ekpa, hĩĩ hewalo̱i y
Nyoṅmo̱ we le̱ súomo̱ nitšumo̱ le̱ mli.
14. Ni Levibii le̱ ateṅ le̱: Šemaia,
Hašabia bi Azrikam bi Hasub bi le̱ ní
dše̱ Merari bii le̱ ateṅ le̱,
15. ke̱ Bakbakar, Hereš ke̱ Galal, ke̱
Matania, Asaf bi Zikri bi Mika bi le̱,
16. ke̱ Obadia, Iedutun bi Galal bi
Šemaia bi le̱, ke̱ Berekia, Elkana bi Asa
bi le̱, moni hĩo̱ *Netofatbii le̱ akrowai
le̱ amli le̱. * 2, 54.
17. Ni agbónãkwe̱lo̱i dši: Šalum ke̱
Akub ke̱ Talmon ke̱ Ahiman ke̱ ame̱-
nyemimei le̱; Šalum dši onukpa.
18. Ši mene̱mei dši mei ní kwe̱o̱ maṅ-
tše̱ agbó le̱ nã ye̱ bokãgbe̱ le̱ ye̱ Levi-
bii le̱ ansrai le̱ anã ke̱-baši bene̱.
19. Ni Šalum, Kora bi Ebiasaf bi Kore
bi le̱, ke̱ enyemimei ní dše̱ etše̱ we le̱
ní dši Korabii le̱, ame̱ ame̱kwe̱o̱ súomo̱
nitšumo̱ le̱ ni ame̱buo̱ bũ le̱ šĩnãi le̱ anã;
*ši ame̱tše̱mei dši mei ní bu Iehowa
nsra le̱ nãgbe̱ le̱ he. * 4 Mose 4, 18—20.
20. Ni Eleazar bi Pinehas dši moni
ye amẹno̱ lumo sá le̱, ni Iehowa ke̱-
le̱ ye̱. 4 Mose 25, 7—13.
21. Zakaria, Mešelemia bi le̱, dši agbó-
nãkwe̱lo̱ ní kwe̱o̱ kpẽ-bũ le̱ šĩnã le̱ nã.
22. Mei fẽ ní ahala ato agbói le̱ anã
ake̱ agbónãkwe̱lo̱i le̱ dši mei ohai-enyo̱
ke̱ nyoṅma ke̱ enyo̱. Mene̱mei ne̱, ame̱-
krowai le̱ amli akaneame̱ ye̱ ye̱ ame̱weku
le̱ anã; ni David ke̱ Samuel, *ninalo̱ le̱
ṅõame̱ wo ame̱nitšumo̱ ní atu awo ame̱-
deṅ le̱ mli. * 1 Sam. 9, 9. 11.
23. Nohewo̱ le̱ ame̱ ke̱ ame̱bihĩĩ le̱ kwe̱o̱
Iehowa we le̱, ní dši bũ le̱ šĩa le̱, agbói
le̱ anã ní ame̱buo̱.
24. Dšeṅ kodši edfe̱ le̱ ṅe̱le̱no̱ agbónã-
kwe̱lo̱i le̱ yo̱: bokãgbe̱ ke̱ anaigbe̱ ke̱
kõyigbe̱ ke̱ wuoyigbe̱.
25. Ši dã ké̱ še̱ gbĩĩ kpawo le̱, ame̱-
nyemimei ni yo̱ ame̱krowai le̱ amli ba
baä ni ame̱bafataä ame̱he.
26. Edšake̱ agbónãkwe̱lo̱i onukpai edšt
ní dši Levibii le̱, dši mei ní atu nitšu-
mo̱ le̱ awo ame̱deṅ, ni ne̱ ame̱kwe̱o̱ Nyo-
ṅmo̱ we le̱ piai le̱ ke̱ iasei le̱.
27. Ni Nyoṅmo̱ we le̱ mase̱i ame̱hĩ
nyõṅ fẽ; edšake̱ itšumo̱ dši ak

amębu dšęi, ni amęgbleo šīnäi lę dä lebi.
28. Ni asań amęteń meikomei kwęo súomo nibii lę; kę́ akę-mība abato lę, akaneo, ni kę́ äkǫlo kę-dše kpo hũ, akaneo.
29. Ni akę amęteń meikomei hũ to nibii lę kę hekrońkroń lę mli nibii lę fè no kę mámu kę wein kę mũ kę kroboo kę tšofäi-kę-ńmai lę ano.
30. Ši osofoi abii lę ateń meikomei futuo nibii srotoi amękę-feo *tšofäi-kę-ńmai lę. * 2 Mose 30, 23—25.
31. Ni ańõ Matitia ni dšę Levibii lę ateń, ni edši Ko anyo Šalum kromobi lę, ato nibii ni ašīo yę ńęsũi amli lę ahe nitšumo lę no.
32. Ni Kahatbii ni dši amęnyemimei lę ateń meikomei kwęo hīe-mä-abolo lę, ni amęsäa dä hedšõmogbī. 3 Mose 24, 5. 8.
33. Ši *menęmei dši lalatšęmei ni dši Levibii lę atšęmei awei lę ano onukpai ni hīo piai lę amli, ni amębę mli ni atšuo nitšumoi krokomei lę; edšakę fane kę nyõń fè lę amękä amęnitšumo lę he. * K. 14—16.
34. Menęmei dši Levibii lę atšęmei awei lę ano onukpai yę amęfomoi lę anä. Menęmei hī Ierusalem.
35. Ni Gibeon tšę Ieiel hī Gibeon, ni eńä gbei dši Maaka. 8, 29—38
36. Ni ekromobi dši Abdon, kę Zur kę Kiš kę Baal kę Ner kę Nadab
37. kę Gedor kę Ahio kę Zakaria kę Miklot.
38. Ni Miklot fo Šimeam. Ni amę hũ amękę amęnyemimei lę hī Ierusalem yę amęnyemimei lę amasei.
39. Ni Ner fo Kiš, ni Kiš fo Saul, ni Saul fo Ionatan kę Malkišua kę Abinadab kę Ešbaal.
40. Ni Ionatan bi dši Merib-Baal, ni Merib-Baal fo Mika.
41. Ni Mika bii dši: Piton kę Melek kę Tarea.
42. Ni Ahaz fo Iara, ni Iara fo Alemet kę Azmawet kę Zimri, ni Zimri fo Moza.
43. Ni Moza fo Binea, ni Binea fo Refaia, ni Refaia fo Eleasa, ni Eleasa fo Azel.
44. Ni Azel yę bihīī ekpa, ni amęgbęii nę: Azrikam, Bokeru kę Išmael kę Šearia kę Obadia kę Hanan. Menęmei dši Azel bii lę.

Yītšo 10.

(1 Sam. 31.)

Ši Filistibii lę kę Israel wu, ni Israelbii lę dšo foi yę Filistibii lę ahīe, ni amęnyõnyõi yę Gilboa goń lę no.
2. Ni Filistibii lę nyie Saul kę ebihīī lę asę wä, ni Filistibii lę gbe Ionatan kę Abinadab kę Malkišua, Saul bihīī lę.
3. Ni beni ta lę mli wa hä Saul, ni gäitšēloi lę mīninalę lę, etšui fä yę amęhewo.
4. Kękę ni Saul kę̃ etawũniihīelo lę akę: Gblamo oklante ni okę-dũmi, koni nękę fõloi nę akaba ni amębafemi niseniianii. Ši etawũniihīelo lę ekplęē; edšakę ēše gbeyei naakpa dientšę. Nohewo lę Saul ko eklante ni eho egbē no.
5. Ni beni etawũniihīelo lę na akę Saul egbo lę, lę hũ eho egbē eklante no ni egbo.
6. Boni Saul kę ebihīī etē lę kę ęwe lę fē gboi šikome nę.
7. Ni beni Israelbii lę ni yo dšõ lę mli lę na akę amędšo foi, ni akę Saul kę ebihīī lę egboi lę, amęšī amęmädši lę ni amędšo foi. Ni Filistibii lę ba ni amębahī mli.
8. Ni eba mli akę dšetšęreno, beni Filistibii lę ba gbohīī lę ahe nii kplomo lę, amęna Saul kę ebihīī lę ni amęnyõnyõi yę Gilboa goń lę no.
9. Ni amękplo ehe nii lę, ni amęńõ eyitšo kę etawũnii lę, ni amętšũ ayakpa Filistibii lę ašikpoń lę no kpũla, koni ašię atšõ amędšemäwodši lę kę mań lę.
10. Ni amęńõ etawũnii lę amęyato amęnyońmoi lę awe lę; ši eyitšońońo lę amęyaka amękpętę Dagon we lę.
11. Ši beni Iabeš-Gilead mũ lę fē nu nii fè ni Filistibii lę efe Saul lę,
12. hīī ekāloi lę fē te ši ni *amęyadšie Saul gbonyo lę kę ebihīī lę agbohīī lę, ni amękę-ba Iabeš, ni amębafũ amęwui lę yę blofo-yoitšo ni yo Iabeš lę šiši, ni amęye buada gbīī kpawo. * 2 Sam. 2, 5.
13. Ni Saul gbo yę tõ ni etõ Iehowa no kę Iehowa *wiemo ni ebuu lę hewo,

ni asaṅ eyafe nii †ye̱ sisatšé̱lo̱ n̄ō eke̱bi nii, * 1 Sam. 15, 11. † 1 Sam. 28, 8.

14. ši ebii Iehowa dān̄gbē hewo̱ le̱ egbele̱, ni edāi man̄tše̱yeli le̱ ehā David, Išai bi le̱.

Yitšo 11.

(11, 1—9. Kwe̱ 2 Sam. 5, 1—10.)

Ke̱ke̱ ni Israel mū le̱ fē bua ame̱he nā ke̱-ba David n̄ō ye̱ Hebron ni ame̱bakē̱: Na, *ohelo ke̱ owú dšiwo̱.
* 1 Mose 29, 14.

2. Asaṅ nyese̱ ne̱, beni Saul yeo̱ wo̱no̱ man̄tše̱ le̱, bo non̄n̄ dši moni ke̱ Israel yaā ni oke̱ame̱ baā; ni Iehowa, o-Nyon̄mo̱ le̱, hū kēo ake̱: Bo oolè miman̄ Israel, ni bo non̄n̄ ooye miman̄ Israel no̱ lumo.

3. Ni Israel onukpai le̱ fē ba man̄tše̱ le̱ n̄ō ye̱ Hebron, ni David ke̱ame̱ kpān̄ ye̱ Iehowa hīe ye̱ Hebron, ni ame̱fo̱ David mū ame̱wole̱ Israel no̱ man̄tše̱, *tamo̱ bo̱ni Iehowa tšṓ Samuel no̱ ewie le̱.
* 1 Sam. 16, 1. 3. 12.

4. Ke̱ke̱ ni David ke̱ Israel mū le̱ fē yin̄ ame̱te Ierusalem, no dši Iebus; ši dše̱i Iebusbii ní dši šikpon̄ le̱ no̱ bii le̱ yo̱.

5. Ni Iebusbii le̱ kē̱ David ake̱: Oban̄ bie̱! Ši kēle̱ David n̄ō Zion mō̄ le̱, no dši David man̄ le̱.

6. Ni David kē̱: Mo tšutšu ni aayatšia Iebusbii le̱ anii le̱, eetšṓ asafoiatše̱nukpa ke̱ lumo! Ke̱ke̱ ni Ioab, Zeruia bi le̱, tšutšu fā ke̱-te, ni etšṓ asafoiatše̱nukpa.

7. Ni David hī ši ye̱ mō̄ le̱n̄, nohewo̱ atšé̱ole̱ David man̄ le̱.

8. Ni David tša gbogbo ewo man̄ le̱ he ke̱-kpe, ke̱-dše̱ Milo āhū ke̱-kpe kpūla. Ni Ioab sā man̄ le̱ heni efe̱ le̱.

9. Ši David hewale̱ le̱ da ke̱ke̱ edaā ke̱-yaā no̱; edšake̱ Iehowa Zebaot ke̱le̱ ye̱.

(11, 10—41. Kwe̱ 2 Sam. 23, 8—39.)

10. Ni mene̱mei dši hīī kākālo̱i ní David yo̱ le̱ aten̄ onukpai, mei ní fī ese̱ kpēn̄n̄ ye̱ eman̄tše̱yeli le̱ gbefān̄, ni asan̄ Israel fē hū fata ame̱he, koni awole̱ man̄tše̱, tamo̱ bo̱ni Iehowa wie ye̱ Israel hewo̱ le̱.

11. Ni hīī kākālo̱i ní David yo̱ le̱ ayibo̱ ne̱: *Iašobeam, Hakemonnyo bi le̱, moni dši onukpa ye̱ mei etē le̱ aten̄ le̱; le̱ ewó ekplo̱ no̱ ye̱ mei ohai-etē no̱ ni egbeame̱ šikōme. * 27, 2.

12. Ni ese̱ le̱ *Eleazar, Ahohinyo le̱, ní dši Dodo bi; edši hīī kakabāi etē le̱ aten̄ mokome. * 27, 4.

13. Le̱ eke̱ David yo̱ Pas-Damim, beni Filistibii le̱ babua ame̱he nā ye̱ dše̱i ni ame̱bawu le̱; ni šikpon̄ kuku ko ye̱ dše̱i ní akoko eyi no̱ obō, ni man̄ le̱ dšo foi ye̱ Filistibii le̱ ahīe;

14. ke̱ke̱ ni ame̱ho ame̱damo̱ ši ye̱ šikpon̄ kukuō le̱ ten̄ tūntu, ni ame̱fā he, ni ame̱gbe Filistibii le̱, ni Iehowa tšu kūnimyeli nitšumo̱ kpeten̄kple.

15. Ni onukpai nyon̄mai-etē le̱ aten̄ mei etē ne̱ kpleke ši ke̱-te te̱sā le̱ no̱ ye̱ David n̄ō ye̱ *Adulam te̱kplo le̱ mli; ni Filistibii ata le̱ ebo̱ nsra ye̱ Refaím dšō̱ le̱n̄. * 1 Sam. 22, 1.

16. Ni no mli le̱ David ye̱ te̱kplo le̱ mli, ni Filistibii asrafoi le̱ hū ye̱ Betlehem;

17. ni eba David tšine ni ekē̱: Namo aate ayaye̱ nu ye̱ Betlehem nubu ni yo̱ agbó le̱ mase̱i le̱ mli ebahāmi manu?

18. Ke̱ke̱ ni mei etē ne̱ n̄ō-tše̱re̱ mli ke̱-tšṓ Filistibii le̱ ansra le̱ mli, ni ame̱yaye̱ nu le̱ ye̱ Betlehem nubu le̱ ni yo̱ agbó le̱ mase̱i le̱ mli, ni ame̱wó ke̱-ba ame̱ke̱-bahā David; ši David sumo̱o̱ ake̱ enu, ni efo̱se efie ši ehā Iehowa,

19. ni ekē̱: Mi-Nyon̄mo̱ le̱ akahā ene̱ mīgbalemi fōn̄fō ake̱ mafe ene̱! aso manu ne̱ke̱ hīī ní še̱re̱ ame̱he ame̱fie ne̱ alá lo? edšake̱ ame̱he ame̱še̱re̱ ame̱fie ni ame̱yaye̱ ke̱-ba ne̱! Nohewo̱ le̱ esumo̱o̱ ake̱ enu. Nii ní hīī kakabāi etē le̱ fe ne̱.

20. Ni Abišai, Ioab nyemi le̱, dši mei etē le̱ aten̄ onukpa, le̱ hū ewó ekplo̱ no̱ ye̱ mei ohai-etē no̱ ni egbeame̱, ni ená gbe̱i ye̱ mei etē le̱ aten̄.

21. Mei etē le̱ aten̄ le̱ le̱ dši moni hie yo̱ nyam fè mei enyo̱ le̱, nohewo̱ le̱ awole̱ ame̱safoiatše̱; ši klen̄klen̄mei etē le̱ eninaa-ame̱.

22. Ni Benaia, nū ekālo̱ ko ni tšu nibii wudši ní edše̱ Kabzeel le̱ bi Iehoiada

hû egbe Ariel ní dšę Moab lę bihîî
, ni lę noṅṅ ekpleke ši kę-te ni
lšata yę bu ko mli yę snō be lę mli.
esã egbe Mizraimnyo ko ní ekelę
ɔtaloi enumo; ni Mizraimnyo lę
ılo ni *tamo mamalòlo agbatšo
; ši lę lę ehîe dèhîemotšo kę-
ši kę-yaninalę, ni ešõ akplo lę
aimnyo lę deṅ, ni ekę lędientšę
: gbelę. * 1 Sam. 17, 7. 40. 51.
ii ni Iehoiada bi Benaia lę fe
ená gbęi yę hîî kakabâi etẽ lę
27, 5. 6
ı. ehîe yę nyam fè mei nyoṅmai-
ši kleṅkleṅmei etẽ lę, eninaa-
David wolę onukpa yę ehebu-
no.
ıi lę amli kàkâloi hû nę: Asahel,
emi lę, Elhanan, Dodo bi ní dšę
m lę;
.mot, Harornyo lę: Helez, Pelon-
27, 8. 10.
eš bi Ira, Tekonyo lę; Abiezer,
ıyo lę;
bekai, Hušatnyo lę; Ilai, Aho-
ę;
aharai, Netofatnyo lę; Heled,
bi, ni dši Netofatnyo lę;
ai, Ribai bi, ni dšę Benyaminbii
ɔea lę; Benaia, Piratonnyo lę;
urai ni dšę Gaaš fài lę anâ lę;
Arbatnyo lę;
zmawet, Baharumnyo lę; Eliaba,
nyo lę;
ne-Hašem, Gizonnyo lę; Ionatan,
, ni dši Hararnyo lę;
hiam, Sakar bi, ni dši Hararnyo
al, Ur bi lę;
fer, Mekeratnyo lę; Ahia, Pelon-

zro, Karmelnyo lę; Naarai, Ezbai

el, Natan nyemi lę; Mibhar, Hagri

lek, Amonnyo lę; Naharai, Berot-
dši Ioab, Zeruia bi lę, tawûniihîe-

a, Itrinyo lę; Gareb, Itrinyo lę;
Uria, Hitnyo lę; Zabad, Ahèlai
* 2 Sam 11, 3.

42. Adina, Šiza bi ní dši Rubennyo,
Rubenbii lę asafoiatšę lę, ni ehîe mei
nyoṅmai-etẽ;
43. Hanan, Maaka bi lę; kę Iošafat,
Mitninyo lę;
44. Uzia, Ašteratnyo lę; Šama kę Ieiel,
Hotam, Aroernyo lę, bii lę;
45. Iediael, Šimri bi lę, kę enyemi
Ioha ni dši Tizinyo lę;
46. Eliel, Mahavinyo lę; kę Ieribai kę
Iošavia, Elnaam bii lę; kę Itma, Moab-
nyo lę;
47. Eliel kę Obed kę Iaasiel, Mezoba-
nyo lę.

Yîtšo 12.

Agbęnę menęmei dši mei ni ba David
ṅõ yę *Ziklag, beni etẽo ehe yę Saul,
Kiš bi lę, hîe lolo lę; ni amę hû amę-
yę ekàloi ni yeo buaâlę yę ta mli lę
ateṅ, * 1 Sam. 27, 6.
2. ni amęhîeo *gâi, ni amęnyẽo amę-
kę amęninedšûrõ kę amębęku fẽ fõo tę
ni amękę-tšẽo gâi hû; Saul nyemimei
lę ní dšę Benyamin lę ateṅ meiko-
mei ni: * 8, 40.
3. Amęnukpa dši Ahiezer kę Ioaš,
Gibeanyo Šemaa bii lę; kę Ieziel kę
Pelet, Azmawet bii lę; kę Beraka kę
Iehu, Anatotnyo lę;
4. kę Išmaia, Gibeonnyo ni dši ekâlo
yę mei nyoṅmai-etẽ teṅ, ni eye amęno
tšę lę; kę Ieremia kę Iahaziel kę Iohanan
kę Iozabad, Gederanyo lę;
5. Eluzai kę Ierimot kę Bealia kę
Šemaria kę Šefatia, Harofnyo lę;
6. Elkana kę Išia kę *Azareel kę
Ioezer kę Iašobeam, Korabii lę; * 25, 18.
7. kę Ioela kę Zebadia, Ieroham bii
ni dšę Gedor lę.
8. Ni Gadbii lę ateṅ mei ni tše amęhe
kę-ba David ṅõ yę tękplo ní yo ṅâ lę
no leṅ, ni dši hîî kàkâloi ni le tawû
ni le tšęṅ kę akplo hîemo, ni amęhîe
tamo dšatai ahîe, ni amęhe yę *oyá ta-
mo soṅâi ni yo gõdši ano lę nę:
* 2 Sam 2, 18.
9. Amęnukpa dši Ezer, moni dši enyo
lę Obadia, moni dši etẽ lę Eliab,
10. moni dši edfę lę Mišmana, moni
dši enumo lę Ieremia,

11. moni dši ekpa le̱ Atai, moni dši kpawo le̱ Eliel,

12. moni dši kpānyo̱ le̱ Iohanan, moni dši ne̱hū le̱ Elzabad,

13. moni dši nyoṅma le̱ Ieremia, moni dši nyoṅma ke̱ ekome le̱ Makbanai.

14. Mene̱mei dše̱ Gadbii le̱ ateṅ ni ame̱dši ta le̱ no̱ asafoiatše̱mei; moni dši bibiō ye̱ ame̱teṅ le̱ eyeo̱ mei oha no̱, ni moni dši agbo ye̱ ame̱teṅ le̱ eyeo̱ mei akpe no̱.

15. Mene̱mei hū dši mei ní fo Iordan fā le̱ ye̱ kleṅkleṅ nyōṅ le̱ no̱, beni eyimo̱ ekai le̱ fē le̱, ni ame̱wo dšōi le̱aṅ bii le̱ fē foi ye̱ bokāgbe̱ ke̱ anaigbe̱ le̱.

16. Asaṅ Benyamin ke̱ Iuda bii le̱ ateṅ meikomei hū ba David ṅō ye̱ te̱kplo le̱ṅ.

17. Ni David dše kpo ke̱-ba ame̱hīe, ni ehere no̱ ni ekē̱ame̱ ake̱: Ke̱dši hedšo̱le̱-nyiemo̱ nyenyie ke̱-ba miṅō, koni nyebaye nyebuami le̱, no le̱ miye̱ he tšui ake̱ mike̱nye aafe ekome; ši ke̱dši nyeba ni nyebatšō mihenye̱lo̱i le̱ mise̱gbe̱ le̱, ake̱-ni sane fōṅ ko be̱ mideṅ hewo̱ le̱, wo̱tše̱mei a-Nyoṅmo̱ le̱ akwe̱ ní ekodšo!

18. Ke̱ke̱ ni mumo̱ le̱ yi Amasai, mei nyoṅmai-etē le̱ no̱ asafoiatše̱ le̱ no̱, ni ekē̱: Onii dšiwo̱, David, ni ogbe̱fāṅ wo̱yo̱, Išai bi! tīa omanye aba, onō dši omanye; obualo̱i le̱ anō dši omanye; edšake̱ o-Nyoṅmo̱ le̱ yeo̱ buaāo! Ke̱ke̱ ni David hereame̱, ni ewoame̱ asafo le̱ no̱ asafoiatše̱mei.

19. Ni Manasebii le̱ hū ateṅ meikomei tše ame̱he ke̱-badōmo̱ David, beni eke̱ Filistibii le̱ baā ní ame̱ke̱ Saul abawu le̱, ši ame̱náá ame̱fata ame̱he; edšake̱ *Filistibii le̱ alumei le̱ te adšina ni ame̱wole̱ gbe̱ ame̱kē̱: Wo̱yitšei eke̱-batše ke̱-ya enuntšo̱ Saul ṅō. *1 Sam. 29, 4.

20. Ni beni eyiṅ ke̱-te Ziklag le̱, Manasebii komei ní dši Adna ke̱ Iozabad ke̱ Iediael ke̱ Mikael ke̱ Iozabad ke̱ Elihu ke̱ Ziletai, mei akpekpei ano̱ asafoiatše̱mei ní dše̱ Manasebii ateṅ le̱ tše badōmo̱le̱.

21. Ni mene̱mei ye bua David ni eke̱ odšoyeli ta le̱ wu le̱; edšake̱ hīī kākālo̱i dši ame̱fē-kwa, ni ame̱dši tatše̱mei hū.

22. Ni gbī-fē-gbī le̱ mei baā David ṅō ame̱bafataā ehe ke̱-yaši beyino̱ ni ame̱tšō ta kpeteṅkple tamo̱ Nyoṅmo̱ ta le̱.

23. Ni mei ní emīa hā tawū le̱ ateṅ onukpai ní ba David ṅō ye̱ Hebron, ní ame̱badāi Saul maṅtše̱yeli le̱ ame̱hāle̱, tamo̱ bo̱ni Iehowa ewie le̱, ayibo̱i ne̱:

24. Iudabii le̱ ateṅ mei ní hīe tše̱ṅ ke̱ akplo̱ ni ame̱mīa hā tawū le̱ dši mei akpei-ekpa ke̱ ohai-kpānyo̱.

25. Simeonbii le̱ ateṅ le̱ tawulo̱i kākālo̱i dši mei akpei-kpawo ke̱ oha.

26. Levibii le̱ ateṅ le̱ mei akpei-edīe̱ ke̱ ohai-ekpa;

27. ke̱ Iehoiada ni dši Aaron we le̱ no̱ lumo le̱, ke̱ mei akpei-etē ke̱ ohai-kpawo ní fata ehe le̱;

28. ke̱ Zadok, oblanyo kākālo̱ ko, ke̱ etše̱ we le̱ asafoiatše̱mei nyoṅmai-enyo̱ ke̱ enyo̱. 2 Sam. 15, 24. 1 Kron. 5, 34

29. Benyaminbii ní dši Saul nyemimei le̱ ateṅ mei akpei-etē; edšake̱ ame̱teṅ mei kpotō kpe̱te̱ Saul we le̱ he ke̱-baši nakai be le̱ mli.

30. Efraimbii le̱ ateṅ mei akpei-nyoṅmai-enyo̱ ke̱ ohai-kpānyo̱, tawulo̱i kākālo̱i ní yo̱ gbe̱i ye̱ ame̱tše̱mei awe le̱.

31. Manase akutšo fā le̱ṅ mei akpei-nyoṅma-ke̱-kpānyo̱ ní adše gbe̱ atšī ame̱gbe̱i atā|ake̱ ame̱ba ní ame̱bawo David maṅtše̱ le̱.

32. Isakarbii le̱ ateṅ mei ní le bei abenii, ní ame̱le noni sa ake̱ Israel afe, onukpai ohai-enyo̱; ni ame̱nyemimei le̱ fē boo̱ ame̱wiemo̱ le̱ toi.

33. Zebulonbii le̱ ateṅ tawulo̱i ni le tawū dšogbāṅ ni hīe tawūnii sro̱toi fē le̱, ame̱yi akpei-nyoṅmai-enumo̱, mei ni le tagbámo̱ ní ame̱yitšoṅ be̱ enyo̱nyo̱.

34. Naftalibii le̱ ateṅ asafoiatše̱mei akpe, ke̱ mei ní hīe tše̱ṅ ke̱ akplo̱ akpei-nyoṅmai-etē-ke̱-kpawo ni fata ame̱he le̱.

35. Danbii le̱ ateṅ mei ní le tagbámo̱ akpei-nyoṅmai-enyo̱-ke̱-kpānyo̱ ke̱ ohai-ekpa.

36. Ašerbii le̱ ateṅ tawulo̱i ní le tagbámo̱ dšogbāṅ akpei-nyoṅmai-edīe̱.

37. Mei ni dše̱ Iordan se̱ ní dši Rubenbii ke̱ Gadbii ke̱ Manase akutšo fā le̱ṅ bii le̱ ateṅ mei ní hīe tawūnii sro̱toi fē akpei-oha-ke̱-nyoṅmai-enyo̱.

38. Mene̱mei fē nī dši hīī tawulo̱i ni le tagbámo̱ le̱ ba Hebron ke̱ ame̱tšui fē, koni ame̱bawo David aṅtše̱ ye̱ Israel

mū lẹ fē nọ, ni Israelbii ni efẹ lẹ fē fe ekome akẹ awo David maṅtšẹ.

39. Ni amẹkẹ David hī dšẹi gbīī etē, amẹyeyē nii ni amẹnunū dāi; edšakẹ amẹnyemimei lẹ esra amẹsẹ.

40. Ni asaṅ mei ní bẹṅkẹamẹ āhū kẹyaši Isakar kẹ Zebulon kẹ Naftali niiaṅ lẹ hā tedšii kẹ yomai kẹ tedšiokpọṅọi kẹ tšinai tēre abolo kẹ niyenii srọtoi kẹ-ba: mā kẹ agbāmi-tatalei kẹ weinyibii gbīdši kẹ wein kẹ mū kẹ tšinai kẹ tōi babaō dientšẹ; edšakẹ mīšẹ eba Israel.

Yītšo 13.

(2 Sam. 6, 1—11.)

Kẹkẹ ni David kẹ mei akpekpei kẹ mei ohahai anọ asafoiatšẹmei kẹ lumei lẹ fē te adšina;

2. ni David kē Israel gwabọ̄ mū lẹ fē akẹ: Kẹdši esa nyehīe ni edšẹ Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, ṅō lẹ, no lẹ nyehāa wọtšūa kẹ-yaā hefēhe yẹ wọnyemimei ní efẹ yẹ Israel šikpōdši lẹ fē nọ lẹ kẹ osọfoi kẹ Levibii ní kẹamẹ yọ amẹmādši kẹ amẹhe šikpōdši lẹ anọ lẹ aṅō, koni amẹbua amẹhe nā kẹ-ba wọṅō,

3. ni wọyawó wọ-Nyoṅmọ lẹ adeka lẹ kẹ-ba wọṅō ekoṅ; edšakẹ Saul yinọ lẹ wọbii ši.

4. Kẹkẹ ni gwabọ̄ mū lẹ fē kē akẹ afe nakai; edšakẹ sane nẹ sa maṅ mū lẹ fē hīe.

5. Ni David bua Israel mū lẹ fē nā kẹ-kpe, kẹ-dšẹ Mizraim fā Šihor lẹ he āhū kẹ-yaši Hamat tō, koni ayawó Nyoṅmọ adeka lẹ kẹ-dšẹ Kiriat-Iearim kẹ-ba.

6. Ni David kẹ Israel mū lẹ fē yiṅ kẹ-te *Baal ni dši Kiriat-Iearim ni yọ Iuda lẹ, koni amẹyawó Nyoṅmọ Iehowa ní hīọ kerubim lẹ ateṅ lẹ adeka ni atšẹ́ọ egbẹi yẹ nọ lẹ kẹ-dšẹ dšẹi kẹ-ba.

* Ios. 15, 9.

7. Ni amẹgbla Nyoṅmọ adeka lẹ yẹ fīli hē ko nọ kẹ-dšẹ Abinadab we lẹ; ni Uza kẹ Ahio kudọọ̈ fīli lẹ.

8. Ni David kẹ Israel mū lẹ fē fẹ yẹ Nyoṅmọ hīe kẹ amẹhewalẹ fē kẹ lalai kẹ saṅkūi kẹ bẹdši kẹ mīdši kẹ ṅmẹdši kẹ tẹtrẹmantrẹi.

9. Ši beni amẹšẹ Kidon ṅmāgbēmọhe lẹ, Uza kpā enine mli kẹ-te adeka lẹ he ni emō mli, edšakẹ tšinai lẹ hā ehoso.

10. Ni Iehowa mli fū Uza, ni etfalẹ nō, edšakẹ ekpā enine mli emō adeka lẹ mli, ni egbo yẹ dšẹi yẹ Nyoṅmọ hīe.

11. Ni edọ David akẹ Iehowa egbá ewo Uza, ni etšẹ́ dšẹi akẹ: Perez-Uza kẹ ṅmẹnẹ.

12. Ni David še Nyoṅmọ gbeyei nakai gbī lẹ, ni ekē: Té mafe tēṅ ni mikẹ Nyoṅmọ adeka lẹ aaba miṅōṅ?

13. Nohewọ lẹ David hāā akẹ adeka lẹ aba eṅō yẹ David mā lẹṅ, ši moṅ ehā awó kẹ-tšó afā kẹ-te Obed-Edom, Gitinyo lẹ, we lẹ.

14. Ni Nyoṅmọ adeka lẹ hī Obed-Edom bii lẹ aṅō yẹ ešla lẹ nyōdši etē; ni Iehowa dšọ̄ Obed-Edom we lẹ kẹ nofēno ní eyọ.

Yītšo 14.

(14, 1—16. Kwẹ 2 Sam. 5, 11—25.)

Ni Hiram, Tiro maṅtšẹ lẹ, tšū bọfoi kẹ-ba David ṅō, kẹ tšenedrutšei kẹ tẹgbogbotfalọi kẹ ṅmoṅmlogbọlọi, koni amẹbamā tšū amẹhālẹ.

2. Ni David na akẹ Iehowa ehā efī ši akẹ maṅtšẹ yẹ Israel nọ, edšakẹ emaṅ Israel hewọ lẹ awó emaṅtšẹyeli lẹ nọ godšō.

3. Ni David sā ṅō yei krokomei yẹ Ierusalem efata he, ni David fọ bihīī kẹ biyei krokomei efata he.

4. Ni mei ni afọ ahālẹ yẹ Ierusalem lẹ agbẹii nẹ: Šamua kẹ Šobab, Natan kẹ Salomo,

5. kẹ Ibhar kẹ Elišua kẹ Elpelet

6. kẹ Noga kẹ Nefeg kẹ Iafia

7. kẹ Elišama kẹ Beeliada kẹ Elifelet.

8. Ši beni Filistibii lẹ nu akẹ afọ David mū awolẹ Israel mū lẹ fē nọ maṅtšẹ lẹ, Filistibii lẹ fē fā kẹ-ba David taomọ. Ni beni David nu lẹ, efā ekẹamẹ yakpe.

9 Ni Filistibii lẹ ba ni amẹbagbá yẹ Refaim dšọ̄ lẹṅ.

10. Ni David yabi Nyoṅmọ akẹ: Ani mifā miyanina Filistibii lẹ lo? ani oodšieamẹ owo mideṅ lo? Ni Iehowa kẹlẹ akẹ: Fā kẹ-ya, ni madšieamẹ mawo odeṅ!

11. Ni amẹfā kẹ-te Baal-Perazim, ni David tfīaamẹ nii yẹ dšẹi. Ni David

ke̱: Nyoṅmo̱ etšő minine no̱ egbá ewo mi-
henye̱lo̱i le̱ tamo̱ nu gbáa ke̱-dše̱o̱ kpo le̱!
Nohewo̱ le̱ atšé̱o̱ dše̱i ake̱: Baal-Perazim.
12. Ni ame̱šĩ ame̱nyoṅmo̱i le̱ ye̱ dše̱i,
ni David fã ni *ašãame̱ ye̱ la mli.
* 5 Mose 7, 5. 25.
13. Ši Filistibii sã fã ke̱-ba ekoṅ, ni
ame̱bagbá ye̱ dšõ̱ le̱ṅ.
14. Ni David bi Nyoṅmo̱ ekoṅ, ni Nyo-
ṅmo̱ kē̱le̱ ake̱: Kãfã ke̱-mĩyanyie ame̱se̱;
ši moṅ do̱ oyi ke̱-dše ame̱no̱, ni otšő
Bakatšei le̱ aṅe̱le̱no̱ oyaninaame̱.
15. Ni aba mli ake̱, ké̱ onu nyiemo̱
gbē̱mo̱ ye̱ Bakatšei le̱ ano̱ le̱, ke̱ke̱ ni ofã
ni oyawu; edšake̱ Nyoṅmo̱ edše kpo ke̱-
nyie ohĩe ni eyatſia Filistibii ata le̱ nii.
16. Ni David fe bo̱ni Nyoṅmo̱ fãle̱ le̱,
ni ame̱tſia Filistibii ata le̱ nii ke̱-dše̱
Gibeon ãhũ ke̱-yafie Gezer.
17. Ni David gbe̱i hehe ke̱-te šikpõ-
dši le̱ fẽ no̱, ni Iehowa hã ehe ṅmiṅmi
mõmo̱ dšeṅmãdši le̱ fẽ.

Yitšo 15.

Ni David mãmo̱ tšũi ehã ehe ye̱ Da-
vid mã le̱ṅ, ni esã he ko ehã Nyoṅmo̱
adeka le̱, ni eši bũ ehãle̱.
2. No mli David kē̱ ake̱ mokomoko
akawó Nyoṅmo̱ adeka le̱, ake̱ dša Levi-
bii le̱ ke̱ke̱; edšake̱ ame̱dši mei ni Ie-
howa ehala ake̱ ame̱wó Nyoṅmo̱ adeka
le̱, ni ame̱súmo̱le̱ ke̱-ya nãno̱.
3. Ke̱ke̱ ni David bua Israel mũ le̱
fẽ nã ke̱-ba Ierusalem, koni ayawó Ie-
howa adeka le̱ ke̱-ba egbe̱he ni esã eto-
le̱ le̱.
4. Ni David bua Aaron bii le̱ ke̱ Levi-
bii le̱ anã ke̱-kpe:
5. Kahat bii le̱ ateṅ le̱: lumo Uriel
ke̱ enyemimei oha ke̱ nyoṅmai-enyo̱;
6. Merari bii le̱ ateṅ le̱: lumo Asaia ke̱
enyemimei ohai-enyo̱ ke̱ nyoṅmai-enyo̱;
7. Geršom bii le̱ ateṅ le̱: lumo Ioel
ke̱ enyemimei oha ke̱ nyoṅmai-etẽ;
8. Elizafan bii le̱ ateṅ le̱: lumo Šemaia
ke̱ enyemimei ohai-enyo̱;
9. Hebron bii le̱ ateṅ le̱: lumo Eliel
ke̱ enyemimei nyoṅmai-kpãnyo̱;
10. Uziel bii le̱ ateṅ le̱: lumo Aminadab
ke̱ enyemimei oha ke̱ nyoṅma ke̱ enyo̱.

11. Ke̱ke̱ ni David tšé̱ *Zadok ke̱
Abiatar, oso̱foi le̱, ke̱ Uriel, Asaia, Ioel,
Šemaia, Eliel ke̱ Aminadab, Levibii le̱.
* 2 Sam. 15, 29
12. ni ekē̱ame̱ ake̱: Nye ni nyedši tše̱-
mei awei le̱ ano̱ onukpai ye̱ Levibii le̱
ateṅ le̱, nyeke̱ nyenyemimei le̱ afea nye-
he kroṅkroṅ, ni nyeyawó Iehowa, Israel
Nyoṅmo̱ le̱, adeka le̱ ke̱-ba heni misã
mitole̱ le̱.
13. Edšake̱ ake̱-ní tšutšu le̱ dšee nye
nyewó hewo̱ le̱, *Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱
le̱, gbá wowo̱, edšake̱ wo̱taoole̱ gbe̱dšiano̱.
* 13, 9. 10
14. Ke̱ke̱ ni oso̱foi le̱ ke̱ Levibii le̱ fe
ame̱he kroṅkroṅ, koni ame̱yawó Iehowa,
Israel Nyoṅmo̱ le̱, adeka le̱.
15. Ni Levibii le̱ abii le̱ wó Nyoṅmo̱
adeka le̱, tamo̱ bo̱ni *Mose wo kitã
ye̱ Iehowa wiemo̱ le̱ nã le̱, ni ame̱ke̱
ehe tšei le̱ tſa ame̱kõṅ.
* 2 Mose 25, 14. 4 Mose 4, 15.
16. Ni David kē̱ Levibii le̱ alumei le̱
ake̱ ame̱hã ame̱nyemimei ni dši lalatše̱-
mei le̱ ahĩe ame̱lamo̱ nibii, ni dši be̱dši
ke̱ saṅkũi ke̱ ṅme̱dši ni gbē̱o̱ le̱ ke̱-da-
mo̱ ši, koni ame̱wó ame̱gbē no̱ ke̱ nyámo̱.
17. Ni Levibii le̱ fãmo̱ Heman, Ioel bi
le̱, ke̱ Asaf, Berekia bi le̱, ye̱ enyemi-
mei ateṅ, ke̱ Etan, Kušaia bi le̱, ye̱
ame̱nyemimei Merari bii le̱ ateṅ;
18. ni ame̱nyemimei ni yo̱ klempẽ ni
dši enyo̱ le̱ mli le̱ ateṅ le̱ ame̱ṅõ Za-
karia, Ben ke̱ Iaaziel ke̱ Šemiramot ke̱
Iehiel ke̱ Uni, Eliab, Benaia, Maaseia,
Matitia, Elifelehu, Mikneia, Obed-Edom
ke̱ Ieiel, šĩnãkwe̱lo̱i le̱, ame̱fata ame̱he
19. Ni afãmo̱ *Heman ke̱ Asaf ke̱ Etan ni
dši lalatše̱mei le̱ ake̱ ame̱tſia akõ̱ble ṅme̱-
dši le̱ ke̱ gbē ni yaã ṅwei, * 6, 18. 24. 29; 25, 1.
20. ni Zakaria ke̱ Aziel ke̱ Šemiramot
ke̱ Iehiel ke̱ Uni ke̱ Eliab ke̱ Maaseia
ke̱ Benaia akpã be̱dši le̱ ye̱ Alamot nã;
21. ši Matitia ke̱ Elifelehu ke̱ Mikneia
ke̱ Obed-Edom ke̱ Ieiel ke̱ Azazia, koni
ame̱ke̱ saṅkũi awó no̱ ye̱ Šeminit le̱ nã.
22. Ši Kenania, Levibii le̱ alumo le̱, dši
moni kwe̱o̱ adeka le̱ tẽremo̱ le̱, ni le̱ etšõ̱
bo̱ni atẽre le̱ ahã, edšake̱ ehĩe ye̱ ṅã.
23. Ni Berekia ke̱ Elkana dši adeka
le̱ šĩnãkwe̱lo̱i.

24. Ni Šebania kẹ Iošafat kẹ Netanel kẹ Amasai kẹ Zakaria kẹ Benaia kẹ Eliezer, osọfoi lẹ, kpãa tẹtrẹmantrẹi yẹ Nyoṅmọ adeka lẹ hĩe, ni Obed-Edom kẹ Iehia hũ dši adeka lẹ šĩnãkwẹlọi.

(15, 25—29. Kwẹ 2 Sam. 6, 12—16.)

25. Kẹkẹ ni David kẹ Israel onukpai lẹ kẹ mei akpekpei anọ asafoiatšẹmei lẹ yiṅ amẹte, koni amẹyawó Iehowa kpãṅmọ adeka lẹ kẹ-dšẹ Obed-Edom we lẹ kẹba kẹ nyámọ.

26. Ni eba mli akẹ, beni Nyoṅmọ ye bua Levibii ni wó Iehowa kpãṅmọ adeka lẹ, amẹgbe tšinahĩĩ kpawo kẹ tõagboi kpawo amẹkẹ-šã afọle.

27. Ni David wo klala f̃ẹfẹo atade, ekẹ Levibii ni wó adeka lẹ fẽ, kẹ lalatšẹmei lẹ, kẹ Kenania, moni kwẹọ adeka lẹ tẽremọ lẹ, ni dši lalatšẹmei onukpa lẹ; ni David wo klala *efod* hũ.

28. Ni Israel mũ lẹ fẽ wó Iehowa kpãṅmọ adeka lẹ kẹ ošebõ kẹ kõfẽṅ gbẽmọ kẹ tẹtrẹmantrẹi akpãmọ kẹ ṅmẹdši kẹ saṅkũi agbẽmọ ni nã wa.

29. Ni eba mli akẹ, beni Iehowa kpãṅmọ adeka lẹ šẹ David mã lẹṅ lẹ, Mikal, Saul biyõ lẹ, yabu samflẹ nã, ni beni ena maṅtšẹ David mĩdšò ni ehuru lẹ, egbe ehe guọ yẹ etšui mli.

Yĩtšo 16.

(16, 1—3. 43. Kwẹ 2 Sam. 6, 17—19)

Ni amẹkẹ Nyoṅmọ adeka lẹ ba ni amẹkẹ-bamã bũ lẹ ni David eši ehãlẹ lẹ teṅ, ni amẹšã šã-afọlei kẹ šidã-afọlei yẹ Nyoṅmọ hĩe.

2. Ni beni David šã šã-afọlei lẹ kẹ šidã-af̃ọlei lẹ egbe nã lẹ, ekẹ Iehowa gbẹi lẹ dšõ maṅ lẹ.

3. Ni edša Israelbii lẹ fẽ, hĩĩ kẹ yei lẹ fẽ nii, ehã mofẽmo abolo akwãbọ kome kẹ lõ kukuli kome kẹ weinyibii atatale kome.

4. Ni efãmọ Levibii lẹ ateṅ meikomei eto ni amẹsúmọ yẹ Iehowa adeka lẹ hĩe, ni amẹdšie Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, yi ni amẹdalẹ ši ni amẹkafolẹ:

5. Asaf dši onukpa, ni moni dši enyọ lẹ Zakaria; Ieiel kẹ Šemiramot kẹ Iehiel kẹ Matitia kẹ Eliab kẹ Benaia kẹ Obed-Edom kẹ Ieiel amẹhĩe bẹdši kẹ saṅkũi, ni Asaf tf̃iaã ṅmẹdši ní nã wa lẹ;

6. ni Benaia kẹ Iahaziel, osọfoi lẹ, kpãa tẹtrẹmantrẹ dãnẹ yẹ Nyoṅmọ kpãṅmọ adeka lẹ hĩe.

7. Nakai gbĩĩ lẹ kleṅkleṅ David to Asaf kẹ enyemimei lẹ akẹ amẹda Iehowa ši:

(16, 8—22. Kwẹ Lal. 105, 1—15.)

8. Nyedaã Iehowa ši, nyetšĩa egbẹi atã! Nyehãa mãdši lẹ alea enifemọnii lẹ!

9. Nyelaã nyehãalẹ! Nyelaã nyedšiea eyi! Nyesusua enãkpẹ nitšumọi lẹ fiã he!

10. Nyef̃ãa nyefõa egbẹi kroṅkroṅ lẹ nọ; Iehowa sẹgbẹtaolọi lẹ atšui anyõ amẹmli.

11. Nyetaoa Iehowa kẹ ehewalẹ lẹ sẹgbẹ, nyetaoa ehĩegbẹ dã.

12. Nyekaia enãkpẹ nitšumọi ní etšu lẹ, enãkpẹnii lẹ kẹ mlai ní dšẹ edãṅ lẹ,

13. nye, etšũlọ Israel sešibii lẹ, nye, Iakob bii ní dši mei ni ehala lẹ!

14. Lẹ, Iehowa lẹ, dši wọ-Nyoṅmọ; ekodšomọi lẹ ekpẽle šikpoṅ lẹ nọ fẽ.

15. Nyekaia ekpãṅmọ lẹ kẹ-yaã nãnọ, wiemọ ní eṅõ-wo yinọi akpe kitã lẹ,

16. kpãṅmọ ní ekẹ Abraham kpãṅ lẹ, kẹ kitã hũ ni ekã Isak lẹ;

17. ni emã nọ aduatšọ ehã Iakob akẹ akpọ, kẹ Israel hũ akẹ nãnọ kpãṅmọ,

18. ekẽ: Bo maṅõ Kanaan šikpoṅ lẹ mahã akẹ nyegbošinii agbẹfãṅnõ!

19. No mli lẹ nyeyi fáá ko, hẽ, nyeyi fáá kwrã, gbọi dšinye yẹ dšẹi;

20 ni amẹtšomlo kẹ-dšẹ dšeṅmaṅ nọ kẹ-te dšeṅmaṅ kroko nọ, kẹ-dšẹ maṅtšẹyelihe kome kẹ-te maṅ kroko nọ.

21. Eṅmẽẽ mokomoko gbẹ ní efeamẹ efõṅ, ni amẹhewọ lẹ *ekã maṅtšẹmei ahĩe, * 1 Mose 12, 17; 20, 3; 26, 9.

22. ekẽ: "Nyekataã mei ní mifọamẹ mũ lẹ ahe, ni migbalọi lẹ hũ, nyekafeaamẹ noko!"

(16, 23—33. Kwẹ Lal. 96.)

23. Nyelaã nyehãa Iehowa, šikpoṅ mũ lẹ fẽ! Nyešiẹa eyiwalaheremọ lẹ kẹ-dšẹa gbĩ nọ kẹ-yaã gbĩ nọ!

24. Nyegbaã enumnyam lẹ yẹ dšeṅmãdši lẹ ateṅ, kẹ enãkpẹ nitšumọi lẹ yẹ mãdši fẽ-kwa ateṅ.

25. Edšakę Iehowa da kple ni esa yidšiemo̱ babaõ, ni ehe yę gbeyei fë nyoñmo̱i lę fë.
26. Edšakę mãdši lę fë anyoñmo̱i lę amãgãi ni, ši Iehowa lę, lę efe ñwei.
27. Wõ kę agbodšë yę ehïe, hewalę kę mïšę hũ yę ešihïlęhe lę.
28. Nye mãdši lę amli akutšei lę, *nyeñõ-hãa Iehowa, nyeñõa anumnyam kę hewalę nyehãa Iehowa! *Lal. 29, 1. 2.
29. Nyeñõa anumnyam ni sa Iehowa gbęi lę nyehãalę; nyekę nikẽnii hũ abaã, ni nyebaã ehïe; nyedšáa Iehowa yę wulamo̱ kroñkroñ mli!
30. Šikpoñ mũ lę fë, nyehe akpokpoa yę ehïe! Añõ dše lę hũ amã ši šiññ ni ehosoñ!
31. Ñwei anyã, ni šikpoñ mli afilę, ni akẽ yę dšeñmãdši lę ateñ akę: Iehowa mïye mañtšę!
32. Ñšo̱ ahũ kę emlinii lę, ni ñã lę abo̱ oše kę nii ni yo̱ mli fë!
33. No koni kõñ tšei aala kę nyãmo̱ yę Iehowa hïe, edšakę eba ebakodšo šikpoñ lę.

(16, 34—36. Kwę Lal. 106, 1. 47. 48.)

34. Nyedaã Iehowa ši, edšakę ebï; edšakę nãno̱ emo̱bo̱nalę hïo̱ ši kę-yaã!
35. Ni nyekẽa akę: Heremo̱ wo̱yiwala, wo̱yiwalaheremo̱ Nyoñmo̱, ni obua wo̱nã ni odšiewo̱ kę-dšę dšeñmãdši lę ateñ, koni wo̱da ogbęi kroñkroñ lę ši, ni wo̱fã wo̱fõ oyidšiemo̱ lę no̱!
36. Yidšiemo̱ ahã Iehowa, Israel Nyoñmo̱ lę, kę-dšę nãno̱ kę-yaši nãno̱! Kękę ni mañ mũ lę fë kẽ: Amen! ni amędšie Iehowa yi. Lal. 41, 14.
37. Kękę ni ešï Asaf kę enyemimei lę yę dšęi yę Iehowa kpãñmo̱ adeka lę hïe, ni amęsúmo̱ yę adeka lę hïe dãnę, bo̱ni gbï-fë-gbï no̱ nitšumo̱ heo̱,
38. kę Obed-Edom kę amęnyemimei nyoñmai-ekpa kę kpãnyo̱ lę, ni Obed-Edom, Ieditun bi lę, kę Hosa tšõmo̱ šïnãkwęlo̱i.
39. Ni ešï oso̱fo Zadok kę enyemimei oso̱foi lę yę Iehowa šihïlęhe lę hïe *yę he groññ ni yo̱ Gibeon lę, *21, 29.
40. koni amęšã šã-afo̱lei yę šã-afo̱lelatę lę no̱ amęhã Iehowa dã *lebi kę gbękę, tamo̱ bo̱ni añmã yę Iehowa mla lę ni ewo Israel lę mli lę; *2 Mose 29, 38. 39.
41. ni Heman kę Iedutun kę mei ni efę ni ahalaamę ni atšï amęgbęii atã lę fata amęhe, koni amęda Iehowa ši, edšakę nãno̱ emo̱bo̱nalę hïo̱ ši kę-yaã;
42. ni Heman kę Iedutun fata amęhe kę tętręmantręi kę ñmędši ni gbẽ yaã ñwei, kę Nyoñmo̱ lalai lę ahe sañkũi; ni Iedutun bii lę dši šïnãkwęlo̱i.
43. Kękę ni mañ mũ lę fë yiñ amęte, mofëmo te ewe; ni David hũ kũ esę ete ni eyadšõ lędientšę ewe lę.

Yitšo 17.

(Kwę 2 Sam. 7.)

Ni eba mli akę, beni David yo̱ ewe lę, ekẽ gbalo̱ Natan akę: Na, mi lę tšenedru tšũ mli miyo̱ nę, ši Iehowa kpãñmo̱ adeka lę moñ yę bũ šiši!
2. Ni Natan kẽ David akę: Nofẽno ni yo̱ otšui mli lę, femo̱; edšakę Nyoñmo̱ fï osę!
3. Ši eba mli akę nakai nyõ lęñ noññ lę Nyoñmo̱ wiemo̱ lę ba Natan ñõ ekẽ:
4. Ya ni oyakẽ mitšũlo̱ David akę: Bo̱ni Iehowa kẽ nę: Dšee bo obamã tšũ ohãmi ni mahï mli.
5. Edšakę kę-dšę gbï no̱ ni miyakpla Israel kę-baši ñmęnę gbï nę no̱ lę mihïko tšũ ko mli dã, ši moñ midšęo̱ bũ mli miyaã bũ mli kę šihïlęhe kome mli kę-yaã ekroko mli.
6. Hei fë ni mikę Israel fë enyienyiei lę, ani mikę Israel kodšolo̱i lę ni mifãamę akę amęlę mimañ lę eko ewie wiemo̱ ko pẽñ akę: Mëba po ni nyemãã tšenedru tšũ nyehããmi lo?
7. Nohewo̱ lę agbęnę kẽmo̱ mitšũlo̱ David nękę: Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ nę: Mi miyakplao kę-dšę tõialęhe kę tõi asę, koni obaye mimañ Israel no̱ lumo̱;
8. ni hefëhe ni oyaã lę mifata ohe, ni miplenẽ ohenyęlo̱i lę fë yę ohïe, ni mihã oná gbęi tamo̱ gbomei agboi ni yo̱ šikpoñ lę no̱ lę agbęi.
9. Ni asañ mato he ko mahã mimañ Israel, ni matęoamę, koni amęhï amędientšę amęhïlęhe, ni akatširęamę doññ, ni yiwalo̱i hũ akakpãtã [illegible] ęhïe tamo̱ sã lę.

10. be mli ni mifă kodšoloi akę amę-
ye mimaṅ Israel no lę; ni maba ohenyę-
loi lę fĕ ši; ni asaṅ mikĕo akę Iehowa
bamā šīa ahāo.
11. Ni aaba mli akę, kędši ogbīī
lę šę ní sa akę oya otšemei lę aṅō
lę, matē oseši ni dšę obihīī lę ateṅ
ši yę osę, ni mahā emaṅtšęyeli lę
adamo ši šiṅṅ.
12. Lę eemā tšū ehāmi, ni mahā
esĕi lę amā ši šiṅṅ kę-ya nāno!
22, 10; 28, 6.
13. Matšō etšę, ni lę hū eetšō mibi;
ni midšieṅ mimobonalę lę yę ehe, tamo
boni midšie yę moni nyie ohīe lę he lę.
14. Ši mikęlę aato miwe lę kę mimaṅ-
tšęyelihe lę kę-ate nāno, ni emaṅtšęsĕi
lę aamā ši šiṅṅ kę-ate nāno!
15. Boni nękę wiemoi nę fĕ yo kę bo-
ni nękę ninā nę fĕ yo lę, nakai Natan
kē David.
16. Kękę ni maṅtšę David te ni eyatá
ši yę Iehowa hīe ni ekē: Iehowa Nyo-
ṅmo, *namo dšimi, ni meni po dši mi-
we lę, ni ohīemi kę-baši benę nę?
* 1 Mose 32, 11.
17. Ni kēlę enę dšee noko sroto ko
yę ohīe, Nyoṅmo, ši osā owie yę otšūlo
we lę he hū yę nibii ni baba yę šoṅṅ
lę ahewo, ni obumi tamo gbomo agbo
ko, ō Iehowa Nyoṅmo!
18. Meni yo David nā ní ekēo doṅṅ
yę wō ni owo otšūlo hīe nyam nę he-
wo? Edšakę ole otšūlo!
19. Iehowa, otšūlo hewo ni asaṅ bo-
dientšę otšuidšūrō nā otšu nibii wudši
nę fĕ, koni ohā ale nibii wudši nę fĕ!
20. Iehowa, nibii fĕ ni wonu kę wotoii
lę anā lę, mokomoko bę ní kęo ye egbo,
ni asaṅ osę lę nyoṅmo ko nyoṅmo ko bę.
21. Ni mĕ dšeṅmaṅ kōme po ni yo ši-
kpoṅ nę no ní kę omaṅ Israel ye egbo,
ní Nyoṅmo yiṅ ete ní eyakpō efe lę-
dientšę emaṅ, koni okę nibii wudši ní
yo gbeyei lę ahe gbei, akę-ní ofie dšeṅ-
mādši lę yę omaṅ ní okpō kę-dšę Mis-
raim lę hīe lę?
22. Edšakę oṅō omaṅ Israel ofe bo-
dientšę omaṅ kę-mīya nāno, ni bo, Ie-
howa, otšō amę-Nyoṅmo.
23. Ni agbęnę, Iehowa, wiemo lę ni
owie yę otšūlo kę ewe lę hewo lę, hā
ní ana akę anokwale ni kę-ya nāno, ni
ofe takę boni okē lę.
24. Hē, hā ní ana akę anokwale ni,
ní ogbei lę ada kple kę-ya nāno ní akē
akę: Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo lę,
lę dši Nyoṅmo ehā Israel, ni otšūlo Da-
vid we lę adamo ši šiṅṅ yę ohīe!
25. Edšakę bo, mi-Nyoṅmo, owó otšūlo
toi no akę obamā šīa ohālę, nohewo ni
otšūlo hū ná tšui esole yę ohīe nę.
26. Ni agbęnę, Iehowa, bo noṅṅ dši
Nyoṅmo, ni okę nękę nōkpakpa nę ewo
otšūlo ši;
27. nohewo lę agbęnę ná he tšui, ni
odšō otšūlo we lę, koni ehī ši yę ohīe
kę-ya nāno; edšakę moni bo, Iehowa,
odšōo lę, adšōlę kę-mīya nāno!

Yītšo 18.

(Kwę 2 Sam. 8.)

Ni enę sę lę eba mli akę David tīa
Filistibii lę anii, ni eyeamę no, ni ešō
Gat kę ehe mādši lę yę Filistibii lę adeṅ.
2. Ni etīa Moab hū nii, ni Moabbii
lę tšōmo David tšūdši, ni amętšūo onīa
amęhāalę.
3. Ni asaṅ David tīa Hadarezer, Zoba
maṅtšę lę, nii āhū kę-yafie Hamat tō,
beni eyiṅ ete ni eyaṅō Eufrate fā lę he
efe enoyelihe lę.
4. Ni David mōmo efīlii akpe kę
ekpoṅoiatšemei akpei-kpawo kę nādši-
atšęmei akpei-nyoṅmai-enyo; ni David
flo amęfīlii lę anā okpoṅoi lę fĕ anā-
dši asę fāi, ši ešī amęteṅ fīlii oha nā
okpoṅoi.
5. Ši beni Arambii ní yo Damasko
lę ba Zoba maṅtšę Hadarezer lę yeli-kę-
buamo lę, David gbe Arambii lę ateṅ
mei akpei-nyoṅmai-enyo-kę-enyo.
6. Ni David kę asrafoi to Damasko
ní yo Aram lę, ni Arambii lę tšōmo
David tšūdši ní tšūo onīa hāalę. Ni
Iehowa hāa David yeo kūnim yę hefĕ-
he ní eyaā.
7. Ni David šō šika tšęṅi lę ní Ha-
darezer tšūdši lę hīe lę, ni ekę-ba Ie-
rusalem.

8. Ni David lō akǫble babaō dientšę
yę Tibehat kę Kun, Hadarezer mādši lę
amli; no Salomo ṅō-fe *akǫble ṅšǫ lę kę
akulašīṅi enyǫ lę kę akǫble nibii kroko-
mei lę. * 1 Maṅ. 7, 23. 15.
9. Ši beni Hamat maṅtšę Tou lę nu
akę David etſia Hadarezer, Zoba maṅtšę
lę, ta lę fē nii lę,
10. kękę ni etšū ebi Hadoram kę-ba
maṅtšę David ṅō ni ebahālę ahekō ni
edšǫlę, akę-ni ekę Hadarezer ewu ni
etſialę nii lę; edšakę Hadarezer kę Tou
ewuwū tai āhū; ni ehīe šika nibii kę dſię-
tęi nibii kę akǫble nibii srǫtoi fē kę-ba.
11. Enęmei hū maṅtšę David dšǫ nǫ
ke Iehowa, ekę-fata dſiętęi kę šika, ní
eyalō kę-dšę dšeṅmādši lę fē mli, kę-
dšę Edom kę Moab kę Amonbii lę kę
Filistibii lę kę Amalekbii lę adeṅ lę, he.
12. Ni asaṅ Abišai, Zeruia bi lę, gbe
Edombii lę ateṅ mei akpei-nyoṅmá-kę-
kpānyǫ yę Ṅō-dšǫ lęṅ.
13. Ni eto asrafoi yę Edom, ni Edom-
bii lę fē tšǒmǫ David tšūdši; ni Iehowa
hāa David yeǫ kūnim yę hefēhe ni eyaā.
14. Ni David ye Israel fē nǫ maṅtšę,
ni ekodšoǫ ni eyeǫ dšalę sane ehāa maṅ
lę fē.
15. Ni Ioab, Zeruia bi lę, dši ta lę
tšę; ni Iehošafat, Ahilud bi lę, dši sā-
dšiaṅmālǫ;
16. ni Zadok, Ahitub bi lę, kę *Abi-
melek, Abiatar bi lę, dši osǫfoi; ni Ša-
weša dši woloṅmālǫ; * 24, 6.
17. ni Benaia, Iehoiada bi lę, dši Ke-
retifoi kę Peletifoi lę atšę; ni David
bihīī lę dši maṅtšę súolǫi lę ateṅ onukpai.

Yitšo 19.

(Kwę 2 Sam. 10.)

Ni enę sę lę eba mli akę Nahaš,
Amonbii lę amaṅtšę lę, gbo, ni ebinū
lę baye maṅtšę yę esę.
2. Kękę ni David kē akę: Madšie
mlihīlę kpo matšō Hanun, Nahaš bi lę,
edšakę etšę hū mli hī hāmi. Ni David
tšū bǫfoi kę-te akę amęyahālę kpóo yę
etšę hewǫ. Ni David tšūdši lę yiṅ amę-
te Amonbii lę ašikpoṅ lę nǫ, ni amęte
Hanun ṅō ni amęyahālę kpóo.

3. Kękę ni Amonbii lę alumei lę kē
Hanun akę: Ani osusuǫ akę otšę hīe
nyamwō hewǫ ni David tšū kpóohālǫi
kę-ba oṅō nę? Ani dšee šikpoṅ lę sra-
mǫ kę butumǫ kę šikpamǫ hewǫ moṅ
ni etšūdši lę ba oṅō nę?
4. Nohewǫ lę Hanun mōmǫ David
tšūdši lę ni ešęšē amęhe tšǫi, ni efǫ
amętadei lę anǫ yę teṅ tūntu kę-bašę
amędukuii anǫ, ni edšieamę gbę amęte.
5. Kękę ni abagba David bǫni afe
hīī lę ahā, ni etšū akęamę yakpe, edša-
kę abǫamę ahora naakpa; nohewǫ lę
maṅtšę lę kē: Nyehīa Ieriko kę-yašia
beyinǫ ní nyetšēṅi lę aatša, dāni nye-
kū nyesę nyeba.
6. Ši beni Amonbii lę na akę amęhe
edše fū ewo David lę, Hanun kę Amon-
bii lę fē ṅō dſiętęi talentai akpe ni amę-
tšū akę-yabǫ Aram-Naharaim kę Aram-
Maaka kę Zoba ſīlii kę okpǫṅǫiatšęmei
apā amęhā amęhe.
7. Ni amębǫ ſīlii akpei-nyoṅmai-etē-
kę-enyǫ kę Maaka maṅtšę lę kę emaṅ
lę apā; ni amęba ni amębabǫ nsra yę
Medeba hīe. Ni Amonbii lę hū bua amę-
he nā kę-dšę amęmādši lę amli ni amę-
ba ta lęṅ.
8. Ni beni David nu lę, etšū Ioab kę
hīī kākālǫi lę ata lę fē kę-te.
9. Ni Amonbii lę dše kpo ni amębagbá
ta yę maṅ lę agbó lę nā; ni maṅtšęmei
ni ba lę sǫṅṅ damǫ afā yę ṅā lę nǫ.
10. Ši beni Ioab na akę ta lę egbá
ewolę yę ehīe kę esę fē lę, ehala Israel
kakabāi lę fē ateṅ meikomei, ni ehā amę-
gbá amęwo Arambii lę.
11. Ni maṅ lę mli mei ni efę lę, etu-
amę ewo enyemi Abišai deṅ, ni amęgbá
amęwo Amonbii lę.
12. Ni ekē: Kędši Arambii lę anine
mītšǒ minǫ lę, koni obaye obuami; ši
kędši Amonbii lę anine mītšǒ onǫ lę,
koni mabaye mabuao.
13. Femǫ ekā ni ohā wǫdamǫ ši akę hīī
wǫhā wǫmaṅ kę wǫ-Noṅmǫ lę mādši lę;
*ni Iehowa afe noni sa ehīe! * 1 Sam. 3, 18.
14. Kękę ni Ioab kę ta ni fata ehe lę
tšē kę-yanina Arambii lę ni amękęamę
wu, ni amędšo foi yę ehīe.

15. Ni beni Amonbii lẹ na akẹ Arambii
lẹ edšo foi lẹ, kẹkẹ ni amẹ hũ amẹdšo foi
yẹ enyemi Abišai hïe ni amẹyabote mã
lẹñ. Ni Ioab kũ esẹ kẹ-ba Ierusalem.
16. Ši beni Arambii lẹ na akẹ Israel-
bii lẹ eye amẹnọ lẹ, amẹtšũ bọfoi ni
ayañõ Arambii ní yọ fã lẹ sẹ lẹ kẹ-ba,
ni Hadarezer tatšẹ Šofak lẹ nyie amẹhïe.
17. Ni abagba David, ni eyabua Israel
mũ lẹ fẽ nã, ni eyafo Iordan, ni eya-
ninaamẹ, ni egbá ewoamẹ; ni beni Da-
vid gbá ewo Arambii lẹ, amẹkẹlẹ wu.
18. Ni Arambii lẹ dšo foi yẹ Israel hïe,
ni David gbe Arambii lẹ ateñ fïliiatšẹ-
mei akpei-kpawo kẹ nãdšiatšẹmei akpei-
nyoñmai-edfẹ, ni egbe tatšẹ Šofak hũ.
19. Ni beni Hadarezer tšũdši lẹ na akẹ
Israel eye amẹnọ lẹ, amẹkẹ David ba-
kpãtã ni amẹsúmọlẹ. Ni Arambii lẹ su-
mọọ akẹ amẹye amẹbua Amonbii lẹ doññ.

Yïtšo 20.

(20, 1—3. Kwẹ 2 Sam. 11, 1; 12, 26—31.)

Ni eba mli akẹ no sẹ afi, yẹ be mli
beni mañtšẹmei fãa ta lẹ, Ioab ñõ ta mũ
lẹ fẽ ni eyakpãtã Amonbii lẹ ašikpoñ lẹ
hïe, ni ebọ nsra ewo Raba he. Ši Da-
vid lẹ ehï ši yẹ Ierusalem. Ni Ioab tfia
Raba nii ni ebutulẹ.
2. Ni David dšie amẹmañtšẹ lẹ ake-
kre lẹ yẹ eyitšo, ni enã ñmẽọ šika ta-
lenta kome, ni tẹi ní dšra wa yẹ he,
ni añõ-fï David yitšo; ni elõ mã leñ
hãnii babaõ dientšẹ kẹ-ba.
3. Ni elõ gbomei ní yọ mli lẹ kẹ-ba,
ni eñõ akplalai kẹ dade nigblẹmọnii kẹ
lemai eflọ amẹmli. Ni nẹkẹ David fe
Amonbii lẹ amãdši lẹ fẽ. Kẹkẹ ni Da-
vid kẹ mañ mũ lẹ fẽ kũ amẹsẹ kẹ-ba
Ierusalem.

(20, 4—8. Kwẹ 2 Sam. 21, 18—22.)

4. Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ ta bate
ši yẹ Gezer yẹ amẹ kẹ Filistibii lẹ ateñ.
No mli ni *Sibekai, Hušanyo lẹ, gbe
Sipai ní dši oblãñ lẹ bii lẹ ateñ mokome
lẹ, ni abaamẹ ši. * 27, 11.
5. Ni asañ amẹkẹ Filistibii lẹ ná ta
ekoñ; ni Elhanan, Iair bi lẹ, gbe La-
hẽmi ní dši Goliat, Gatnyo lẹ, ní ekplọ-
tšo tamọ mamalòlọ agbatšo lẹ, nyemi lẹ.
6. Ni asañ awu ta ekoñ yẹ Gat; ni
nũ nyenyereññ ko yẹ dšẹi ní yọ wãbii
nyoñmai-enyọ kẹ edfẹ: enidši wãbii ekpa-
ekpa kẹ enãdši wãbii ekpa-ekpa, ni lẹ
hũ oblãñ lẹ fọlẹ lẹ.
7. Ni beni *etfa Israel mpoa lẹ, Io-
natan, David nyemi Šimea bi lẹ, tfalẹ
nõ ni egbelẹ. * 1 Sam. 17, 10.
8. Menẹmei afọ ahã oblãñ lẹ yẹ Gat;
ni amẹnyõnyõi yẹ David kẹ etšũdši lẹ
anine nã.

Yïtšo 21.

(Kwẹ 2 Sam. 24.)

Ni satan te ši ewo Israel, ni etširẹ
David yi sẹ, koni ekane Israel.
2. Ni David kẽ Ioab kẹ mã leñ onu-
kpai lẹ akẹ: Nyeyaã nyeyakanea Israel
kẹ-dšẹa Beeršeba kẹ-yašia Dan, ni nye-
bakẽmi, koni male amẹyikulẹ.
3. Ši Ioab kẽ: Iehowa ahã emañ lẹ
akũ abọ he, bọni amẹyọ nẹ, toi oha!
Ši minuntšọ mañtšẹ, ani amẹfẽ lẹ dšee
minuntšọ tšũdši dšiamẹ? Bẽlẹ mẽba mi-
nuntšọ taoọ enẹ mọ? *Mẽba eeye Israel
yi sõ? * 2 Mose 30, 12.
4. Ši kẽlẹ mañtšẹ lẹ nã wa fè Ioab;
nohewọ lẹ Ioab yiñ ete ni eyakpa Israel
fẽ, ni ekũ esẹ eba Ierusalem.
5. Ni Ioab kẹ mañ lẹ yibọ lẹ bahã
David: ni Israelbii fẽ ní gblaã klante
lẹ fe mei akpei-akpe kẹ akpei-oha; ni
Iudabii, mei ní gblaã klante lẹ, fe mei
akpei-ohai-edfẹ kẹ akpei-nyoñmai-kpa-
wo.
6. Ši ekanee Levi kẹ Benyamin ešii nọ;
edšakẹ mañtšẹ lẹ wiemọ lẹ fe Ioab tãñ.
7. Ni nẹkẹ sane nẹ *eñõõ Nyoñmọ nã,
nohewọ lẹ etfia Israel nii. * 27, 24.
8. Ni David kẽ Nyoñmọ akẹ: Mife
eša kple akẹ mife enẹ; ši agbẹnẹ, mï-
kpao fai, tši otšũlọ nõša nẹ ohã sẹ;
edšakẹ miye kwašiai asane naakpa!
9. Kẹkẹ ni Iehowa kẹ Gad, David
ninalọ lẹ, wie akẹ:
10. Ya ní oyakẽ David akẹ: Bọni Ie-
howa kẽ nẹ: Mihïe nibii etẽ mïfie ohïe,
kọ mli ekome, ní mafeo!
11. Kẹkẹ ni Gad ba David ñõ ni eba-
kẽlẹ akẹ: Bọni Iehowa kẽ nẹ: Kọ mli
noni osumọọ!

12. Kę hõmo afii etẽ dšio, alo foidšẽ
yę ohenyęlǫi ahïe nyõdši etẽ, ní ohenyę-
lǫi lę aklante aninao dšio, alo Iehowa
klante ní dši gbẽle-hela aba šikpoñ lę
nǫ gbĩĩ etẽ, ní Iehowa bǫfo lę akpãtã
mei ahïe yę Israel kpokpai anǫ fẽ dšio.
Nohewǫ lę agbęnę dfẽñmǫ no hetõ ni
mikę-ate ayahã moni tšũmi lę!
13. Kęke ni David kẽ Gad akę: Efĩmi
naakpa! hã magbẽ Iehowa deñ, edšakę
emǫbǫnalę fá naakpa; ši akahã migbẽ
gbomo ádesã deñ!
14. Kęke ni Iehowa hã gbẽle-hela ba
Israel nǫ, ni Israelbii ateñ mei akpei-
nyoñmai-kpawo gboi.
15. Ni Nyoñmǫ tšũ bǫfo kę-ba Ieru-
salem, koni ebafitelę; ni beni efiteǫ lę,
Iehowa kwę ni efa ehe yę efõñ lę hewǫ,
ni ekẽ bǫfo lę ni fiteǫ lę akę: Efá, agbęnę
sũ onine! Ni Iehowa bǫfo lę damǫ ši
yę Ornan, Iebusnyo lę, ñmãgbẽmǫhe lę
masęi.
16. Kęke ni David hole ehĩñmęii anǫ,
ni ena Iehowa bǫfo lę damǫ šikpoñ kę
ñwei teñ ni egbla klante ehïe edẽ ni ekpã
enine mli yę Ierusalem nǫ. Ni David
kę onukpai lę ní ekęamę bumǫ kpekpe
lę ñõ amęhïe amębumǫ ši.
17. Ni David kẽ Nyoñmǫ akę: Ani
dšee mi mifã akę ayakane mañ lę? mi
midši moni efe eša ni mife efõñ naakpa;
ši nęke tõi nę, meni amęfe? Iehowa,
mi-Nyoñmǫ, kpã onine mli owo mi kę
mitšę we lę moñ, ši dšee omañ lę ni
ohaoamę!
18. Kęke ni Iehowa bǫfo lę fã Gad
akę ekẽ David, ní David aya ni eyamã
afǫlešãlatę ehã Iehowa yę Ornan, Iebus-
nyo lę, ñmãgbẽmǫhe lę.
19. Ni David yiñ te yę Gad wiemǫ lę
ní ewie yę Iehowa gbęi anǫ lę nã.
20. Ši Ornan tšõ ehe ni ena bǫfo lę,
ni ebihĩĩ edfę ní kęlę yǫ dšęi lę yatẽ amę-
he; ši Ornan mĩgbẽ ñmã.
21. Ni beni David baã Ornan ñõ lę,
Ornan tšõ ehe ni ena David; kęke ni
edše kpo kę-dšę ñmãgbẽmǫhe lę, ni ekoto
David ni ekę ehïe bu ši.
22. Ši David kẽ Ornan akę: Ñõ oñmã-
gbẽmǫhe nę ohãmi, ni mamã afǫlešãlatę
yę dšęi mahã Iehowa, ñõ-hãmi ni mawo
nyõmǫ šišiši, ni ahã *gbẽle-hela lę šę
afo yę mañ lę nǫ. * 4 Mose 25, 8.
23. Ni Ornan kẽ David akę: Ñõ, ni
minuntšǫ mañtšę afe bǫni sa ehïe; na,
mikę tšinai lę mĩhã ní akę-šã šã-afǫlei,
kę ñmãgbẽmǫ-fĩli lę ní akę-fe lai, kę ñmã
ní akę-fe niyenii-afǫle; mikę fẽ mĩhã!
24. Ši mañtšę David kẽ Ornan akę:
Dabi, ši moñ bǫni dši enã pępępę lę
mahã mahe; edšakę miñõñ nii ní dši
onõ mihãñ Iehowa, ni asañ mišãñ šã-
afǫle ko ni miná yaka!
25. Kęke ni David ñmẽ šika *šekeli*
ohai-ekpa ehã Ornan ekę-he dšęi.
26. Ni David mã afǫlešãlatę lę yę dšęi
ehã Iehowa, ni ešã šã-afǫlei kę šidã-
afǫlei; ni beni etšę́ Iehowa lę, ekę *la
dšę ñwei herelę nǫ yę šã-afǫle-latę
lę nǫ. * 1 Mañ. 18, 24.
27. Kęke ni Iehowa fã bǫfo lę, ni eñõ
eklante lę ewo ehebo lę mli.
28. Nakai be lę mli lę, beni David na
akę Iehowa eherelę nǫ yę Ornan, Iebus-
nyo lę, ñmãgbẽmǫhe lę, dšęi ešãa afǫlei yę.
29. Edšakę no mli lę Iehowa šihĩlęhe
ní Mose fe yę ñã lę nǫ lę kę šã-afǫle-
latę lę yę *he groññ lę yę Gibeon.* 16, 39.
30. Ši David nyẽẽ no hïe aya ni eyatao
Nyoñmǫ sęgbę, edšakę ñmiñmi emõlę yę
Iehowa *bǫfo lę klante lę hewǫ.* K. 18.

Yĩtšo 22.

Kęke ni David kẽ: Iehowa Nyoñmǫ we
nę, ni Israel šã-afǫle-latę nę! 2 Kron. 3, 1.
2. Ni David fã akę abua *gbǫi ní
yǫ Israel šikpoñ lę nǫ lę anã, ni eto
tęgbalǫi ní ako tęi ní akę-mã Nyoñmǫ
we lę. * 2 Kron. 2, 16.
3. Ni asañ David bua dade babaõ nã
ní akę-sõ agbói lę anã šĩnãi lę ahe plę-
kobii kę sái lę hũ, kę akõble babaõ ní
anyẽẽ añmẽ,
4. kę tšenedrutšei babaõ bǫni anyẽẽ
akane; edšakę Zidonbii kę Tirobii lę
bahã David tšenedrutšei babaõ dientšę.
5. Ši David kẽ: Mibi Salomo lę, *gbe-
kẽ dšilę ni ehïe esako; ni šĩa ní abamã
ahã Iehowa lę, sa akę eda kpeteñkple
dientšę ni eyidšiemǫ kę enumnyam akpẽle

šikpōdši lẹ fě nọ; nohewọ lẹ mato he
nii. Ni David to ehe nii babaō dientšẹ
dāni egbo. * 29, 1.
6. Kẹkẹ ni etšé ebi Salomo, ni ewo-
lẹ kitā akẹ emā šīa ehā Iehowa, Israel
Nyoṅmọ lẹ.
7. Ni David kẹ̄ Salomo, ebi lẹ, akẹ:
Kūlẹ *eyẹ mitšui mli akẹ mamā šīa ma-
hā Iehowa, mi-Nyoṅmọ lẹ, gbẹi lẹ.
* 17, 1—14; 28, 2—7.
8. Ši Iehowa wiemọ ba miṅō akẹ:
Ofie lá ši babaō, ni asaṅ owuwū tai
wudši: kāmā šīa ohā migbẹi lẹ, edšakẹ
ofie lá ši babaō yẹ mihīe yẹ šikpoṅ
lẹ nọ.
9. Na, abafọ binū ko ahāo, lẹ lẹ ebafe
hedšōmọ-gbomo, ni mahā ehe adšọlẹ yẹ
ehenyẹlọi ní bọlelẹ lẹ fě adeṅ; edšakẹ
aatšélẹ Salomo, ni mahā Israel hedšọlẹ
kẹ toiṅdšọlẹ yẹ eyinọ;
10. lẹ dši moni aamā šīa ahā migbẹi
lẹ, eetšó mibi ni mi hū matšó etšẹ, ni
mahā emaṅtšẹyeli sěi lẹ amā ši šiṅṅ yẹ
Israel nọ kẹ-ate nānọ?
11. Ni agbẹnẹ, mibi, Iehowa kẹo ahī
ši, ni ofere, ni omā Iehowa, o-Nyoṅmọ
lẹ, šīa lẹ, takẹ bọni ewie yẹ ohewọ lẹ.
12. Iehowa ahāo nilē kẹ dfěṅmọ kẹkẹ,
ni etu Israel ewo odeṅ, beni afe ní oye
Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, mla lẹ nọ.
13. Kẹdši odfěṅ nọ ni oye akpọi kẹ
mlai ni Iehowa wo Mose yẹ Israel he-
wọ lẹ anọ lẹ, no lẹ oofere; ohe awa ni
ofe ekā; kāše gbeyei ni otšui akafā hū!
1 Maṅ. 2, 2. 3
14. Ni na, migbo deṅme *misā šika
talentai akpei-oha kẹ dfiẹtẹi talentai
akpei-akpe mito mihā Iehowa we lẹ, ši
akōble kẹ dade lẹ anyěě aṅmě tete,
edšakẹ efá babaō tšó; ni misā tšei kẹ
tẹi hū mito, koni oṅō eko ofata he.
* 29, 2.
15. Asaṅ oyẹ nitšulọi hū babaō: tẹ-
gbalọi kẹ tšo kẹ tẹ he nitšulọi kẹ mei
ní le ṅāi srọtoi fě;
16. šika kẹ dfiẹtẹi kẹ abōble kẹ dade
hū alee nā. Te ši ni ofe, ši Iehowa
kẹo yẹ!
17. Kẹkẹ ni David wo Israel lumei lẹ
fě kitā akẹ amẹye amẹbua ebi Salomo,
ekẹ́:
18. Nto Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, kẹnye
yẹ, ni *ehā nyehe edšọnye yẹ hefěhe kẹ-
kpe? edšakẹ etu šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ fě
ewo mideṅ, ni aba šikpoṅ lẹ ši yẹ Ie-
howa kẹ emaṅ lẹ hīe. * K. 9. Yl. 28, 25
19. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyeṅōa nyetšuii
kẹ nyesusumai lẹ nyetaoa Iehowa, nye-
Nyoṅmọ lẹ, sẹgbẹ; ni nyetea ši ni nye-
yamāa Iehowa Nyoṅmọ hekroṅkroṅ lẹ,
koni akẹ Iehowa kpāṅmọ adeka lẹ kẹ
Nyoṅmọ nibii kroṅkroṅi lẹ aba šīa ní
abamā ahā Iehowa gbẹi lẹ!

Yītšo 23.

Ni beni David egbọ ni etọ kẹ gbīī
sọṅṅ lẹ, ewo ebi Salomo maṅtšẹ yẹ
Israel nọ. 1 Maṅ. 1, 28—40.
2. Ni ebua Israel lumei lẹ kẹ osọfoi
lẹ kẹ Levibii lẹ fě nā kẹ-kpe.
3. Ni akane Levibii, mei ní eye kẹ-
dšẹ afii nyoṅmai-etě kẹ-yaā lẹ, ni amẹ-
yibọ bọni akaneamẹ ekomekome ní aná
dši hīī akpei-nyoṅmai-etě-kẹ-kpānyọ.
4. Menẹmei ateṅ mei akpei-nyoṅmai-
enyọ-kẹ-edfẹ dši mei ní bakwẹ Iehowa
we lẹ he nitšumọ lẹ nọ, ni mei akpei-
ekpa dši onukpai kẹ kodšọlọi,
5. asaṅ mei akpei-edfẹ dši agbónā-
kwẹlọi, ni mei akpei-edfẹ hū dšieọ Ie-
howa yi kẹ saṅkūi ní mife ni akẹ-dšie
eyi lẹ.
6. Ni David dša amẹmli kuikui yẹ
Levi bihīī ni dši Geršon, Kahat kẹ Me-
rari lẹ anā. 6, 1. 2.
7. Geršon bihīī dši: Ladan kẹ Šimei.
8. *Ladan bihīī dši: Onukpa Iehiel
kẹ Zetam kẹ Ioel, amẹyi etě. * 26, 21.
9. Šimei bihīī dši: Šelomot kẹ Haziel
kẹ Haran, amẹyi etě. Menẹmei dši Ladan
tšẹmei awei lẹ anọ onukpai.
10. Ni Šimei bihīī dši: Iahat, Zina,
Ieuš kẹ Beria; menẹmei dši Šimei bihīī
edfẹ lẹ.
11. Ni Iahat dši onukpa, ni Sisa dši
moni dši enyọ; ši Ieuš kẹ Beria bẹ bi-
hīī pī hewọ lẹ akaneamẹ akẹ tšẹwe kome.
12. Kahat bihīī dši: Amram, Isehar,
Hebron kẹ Usiel, amẹyi edfẹ. 5, 28. 29.
13. Amram bihīī dši: Aaron kẹ Mose.
Ni *adšie Aaron, koni afelẹ kroṅkroṅ

ahā hekroṅkroṅ fè fē lẹ, lẹ kẹ ebihīī lẹ
fē kẹ-ya nānọ, koni amẹšā tšofā-kẹ-ṅma
yẹ Iehowa hīe, ni amẹsúmọlẹ, ni †amẹ-
dšō̤ mei yẹ egbẹi anọ kẹ-yaši nānọ.
* 6, 34. Heb. 5, 4. † 5 Mose 10, 8.
14. Ši * Nyoṅmọ gbomo Mose lẹ, aka-
neọ ebii lẹ ašiọ Levi akutšo lẹ nọ.
* 5 Mose 33, 1.
15. Mose bihīī dši: Geršom kẹ Eliezer.
2 Mose 18, 3. 4.
16. Geršom bihīī dši: Šebuel, onukpa lẹ.
26, 24.
17. Ni Eliezer bihīī dši: Rehabia, onu-
kpa lẹ; ni Eliezer bẹ bihīī krokomei
doṅṅ. Ši *Rehabia bihīī lẹ ayi fá naakpa.
* 24, 21—30.
18. Izehar bihīī dši: Šelomit, onukpa lẹ.
19. Hebron bihīī dši: Onukpa lẹ Ieria,
moni dši enyọ lẹ Amaria, moni dši etē
lẹ Iahaziel, ni moni dši edfẹ lẹ Ieka-
meam.
20. Uziel bihīī dši: Mika, onukpa lẹ,
kẹ Iešia, moni dši enyọ lẹ.
21. * Merari bihīī dši: Maheli kẹ Muši.
Maheli bihīī dši: Eleazar kẹ Kiš. * 6, 4.
22. Ši Eleazar gbo ni ebẹ bihīī, ši bi-
yei kẹkẹ eyọ; ni Kiš bihīī ni dši amẹ-
nyemimei lẹ ẁeamẹ.
23. Muši bihīī dši: Maheli kẹ Eder kẹ
Ieremot, amẹyi etē.
24. Menẹmei dši Levi bihīī lẹ yẹ amẹ-
wekui lẹ anā, wekui lẹ amli onukpai ní
akaneamẹ yẹ amẹgbẹii lẹ anā ekomekome,
ni amẹtšuọ nii yẹ Iehowa we lẹ súomọ
lẹ mli, kẹ-dšẹ mei ní eye afii nyoṅmai-
enyọ nọ kẹ-yaā lẹ.
25. Edšakẹ David kē: Iehowa, Israel
Nyoṅmọ lẹ, ehā emaṅ lẹ he edšọlẹ ni
*eehī Ierusalem kẹ-ate nānọ. * Ioel 4, 21.
26. Nohewọ lẹ ehīaa akẹ Levibii lẹ
atēre šihīlẹhe lẹ kẹ ehe súomọ nibii lẹ
fē doṅṅ;
27. ši moṅ David nāgbē wiemọ lẹ nā
lẹ akane Levibii lẹ ayibọ kẹ-dšẹ mei ní
eye afii nyoṅmai-enyọ nọ kẹ-yaā lẹ;
28. edšakẹ amẹgbẹnā dši akẹ amẹwa
Aaron bii lẹ, ni amẹsúmọ yẹ Iehowa we
lẹ yẹ kpoi lẹ anọ kẹ piai lẹ amli, ni
amẹtšumọ nibii kroṅkroṅi lẹ fē he, ni
amẹtšu Nyoṅmọ we lẹ súomọ lẹ he nii,
29. kẹ hīe-mā-abolo lẹ, kẹ mā ní akẹ-
bašā niyenii-afọle, kẹ akpītī kakai kẹ
ṅẹsūi kẹ nibii ni ašiọ yẹ mli lẹ kẹ ni-
kā nibii kẹ nisusumọ nibii lẹ fē ahe nii;
30. asaṅ dā lebi lẹ amẹdamọ ši ní amẹ-
da Iehowa ši ni amẹdšie eyi, ni gbẹkẹ
hū amẹfe nakai noṅṅ, Lal. 92, 3.
31. ni amẹšā šā-afọlei fē amẹhā Ieho-
wa yẹ hedšō̤mọgbīī lẹ kẹ nyōdši hēi lẹ
kẹ gbīī dšudši lẹ anọ yẹ yibọ nā, bọni
ato lẹ dānẹ yẹ Iehowa hīe;
32. ni amẹtšu kpē-bū lẹ he nii kẹ he-
kroṅkroṅ lẹ he nii kẹ Aaron bii ní dši
amẹnyemimei lẹ anitšumọ lẹ, koni amẹ-
súmọ yẹ Iehowa we lẹ.

Yītšo 24.

Ni Aaron bihīī lẹ *amlidšāi nẹ: †Aaron
bihīī dši Nadab kẹ Abihu, Eleazar kẹ
Itamar. * 23, 6. † 5, 29.
2. Ši Nadab kẹ Abihu gboi yẹ amẹ-
tšẹ hīe, ni amẹšīī bii. Nohewọ lẹ Eleazar
kẹ Itamar baye osọfoi. 3 Mose 10, 1 2. 12.
3. Ni *David kẹ Zadok ní dšẹ Eleazar
bii lẹ ateṅ lẹ kẹ Ahimelek ní dšẹ Ita-
mar bii lẹ ateṅ lẹ dša amẹmli yẹ amẹsúo-
mọ lẹ gbẹdšianọtō lẹ nā. 2 Kron. 8, 14.
4. Ni ana akẹ Eleazar bii lẹ ateṅ hīī
onukpai lẹ ayi fá fè Itamar nō lẹ. Bọni
edša amẹmli nẹ: Eleazar bii lẹ ná tšẹ-
mei awei anọ onukpai nyoṅma kẹ ekpa,
ni Itamar bii lẹ ná tšẹmei awei anọ onu-
kpai kpānyọ.
5. Bọni ekẹ ošikifō dša amẹmli nẹ,
menẹmei kẹ menẹmei fē; edšakẹ hekroṅ-
kroṅ lẹ nọ lumei lẹ kẹ Nyoṅmọ lumei
lẹ, fē dšẹ Eleazar bihīī lẹ kẹ Itamar
bihīī lẹ ateṅ.
6. Ni Šemaia, Netanel bi lẹ, ní dši
woloṅmālọ ní dšẹ Levibii lẹ ateṅ lẹ ṅmā
amẹgbẹi yẹ maṅtšẹ lẹ kẹ onukpai lẹ kẹ
osọfo Zadok kẹ *Ahimelek, Abiatar bi
lẹ, kẹ osọfoi kẹ Levibii lẹ atšẹmei awei
lẹ anọ onukpai lẹ ahīe: kẹ́ akọ tšẹwe
kome ahā Eleazar lẹ, kẹkẹ lẹ akọ eko-
me ahā Itamar. * 18, 16.
7. Ni kleṅkleṅ ošiki lẹ kpẹ hā Ie-
hoiarib, noni dši enyọ lẹ kpẹ hā Iedaia,
8. noni dši etē lẹ Harim, noni dši
edfẹ lẹ Seorim,
9. noni dši enumọ lẹ Malkia, noni dši
ekpa lẹ Miyamin,

10. noni dši kpawo lẹ Hakos, noni dši kpānyọ lẹ Abia, Luk. 1, 5.
11. noni dši nẹhū lẹ Iešua, noni dši nyoṅma lẹ Šekania,
12. noni dši nyoṅma kẹ ekome lẹ Eliašib, noni dši nyoṅma kẹ enyọ lẹ Iakim,
13. noni dši nyoṅma kẹ etẽ lẹ Hupa, noni dši nyoṅma kẹ edſẹ lẹ Iešebeab,
14. noni dši nyoṅma kẹ enumọ lẹ Bilga, noni dši nyoṅma kẹ ekpa lẹ Imer,
15. noni dši nyoṅma kẹ kpawo lẹ Hezir, noni dši nyoṅma kẹ kpānyọ lẹ Hapizes,
16. noni dši nyoṅma kẹ nẹhū lẹ Petahia, noni dši nyoṅmai-enyọ lẹ Iehezekel,
17. noni dši nyoṅmai-enyọ kẹ ekome lẹ Iakin, noni dši nyoṅmai-enyọ kẹ enyọ lẹ Gamul,
18. noni dši nyoṅmai-enyọ kẹ etẽ lẹ Delaia, noni dši nyoṅmai-enyọ kẹ edſẹ lẹ Maazia.
19. Bọni atoamẹ gbẹdšianọ ahā amẹsúomọ lẹ nẹ, ni amẹkẹ-ya Iehowa we lẹ, tamọ bọni amẹtšẹ Aaron toamẹ gbẹdšianọ yẹ Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, kitā ni ewolẹ lẹ nā lẹ.
20. Ši Levibii ní efẹ lẹ nẹ: Amram bii dši: Šubael; Šubael bii dši: Iehẽdeia.
21. Rehabia bii dši: Onukpa Išia. 23, 17—23; 26, 25.
22. Izehar bii dši: Šelomot; Šelomot bii dši: Iahat.
23. Ni Hebron bii dši: Onukpa lẹ Ieria, moni dši enyọ lẹ Amaria, moni dši etẽ lẹ Iahaziel, moni dši edſẹ lẹ Iekameam.
24. Uziel bii dši: Mika; Mika bii dši: Šamir.
25. Mika nyeminū dši Išia; Išia bii dši: Zakaria.
26. Merari bii dši: Maheli kẹ Muši kẹ ebi Iaazia lẹ bii lẹ.
27. Merari bii ní dši ebi Iaazia bii lẹ dši: Šoham kẹ Zakur kẹ Ibri.
28. Maheli bi dši Eleasar, ši lẹ lẹ ebẹ bihīī.
29. Kiš nõ dši: Kiš bi lẹ Ierameel.
30. Ni Muši bii dši: Maheli kẹ Eder kẹ Ierimot. Menẹmei dši Levibii abihīī lẹ yẹ amẹtšẹmei awei lẹ anā.
31. Ni menẹmei hū fõ ošiki tamọ amẹnyemimei, Aaron bihīī lẹ, noṅṅ, yẹ maṅtšẹ David kẹ Zadok kẹ Ahimelek kẹ osọfoi kẹ Levibii lẹ atšẹmei awei lẹ anọ onukpai lẹ ahīe, tšẹmei lẹ ateṅ *onukpa tamọ enyemi gbekẽ noṅṅ. * 25, 8.

Yitšo 25.

Asaṅ David kẹ asafoiatšẹmei lẹ fāmọ *Asaf kẹ Heman kẹ Iedutun bii lẹ ateṅ meikomei amẹhā súomọ lẹ, koni amẹkẹ saṅkūi kẹ bẹdši kẹ ṅmẹdši agba. Ni mei ni tšuọ nakai nii lẹ yẹ amẹsúomọ lẹ nā lẹ ayibọ nẹ: * 15, 19.
2. Asaf bii lẹ ateṅ lẹ: Zakur kẹ Iosef kẹ Netania kẹ Ašarela, Asaf bihīī ní yọ Asaf šiši lẹ, ni lẹ egbaā yẹ maṅtšẹ lẹ masẹi.
3. Iedutun nõ lẹ mli lẹ: Iedutun bihīī lẹ: Gedalia kẹ Zeri kẹ Iešaia kẹ Hašabia kẹ Matitia [kẹ Šimei], amẹyi ekpa, yẹ amẹtšẹ Iedutun šiši, moni kẹ saṅkū gbaā ni ekẹ šidā kẹ yidšiemọ hāa Iehowa lẹ.
4. Heman nõ lẹ mli lẹ: Heman bii lẹ: Bukia, Matania, Uziel, Šebuel, Ierimot, Hanania, Hanani, Eliata, Gidalti kẹ Romamti-Ezer, Iošbekaša, Maloti, Hotir, Mahaziot.
5. Menẹmei fẽ dši Heman, maṅtšẹ lẹ *ninalọ lẹ, bihīī, ní amẹwó aklonto lẹ nọ yẹ Nyoṅmọ wiemọi lẹ anā. Ni Nyoṅmọ hā Heman bihīī nyoṅma kẹ edſẹ kẹ biyei etẽ. * 21, 9. 2 Kron. 35, 15.
6. Menẹmei fẽ yẹ amẹtšẹmei ašiši, ni amẹkẹ ṅmẹdši kẹ bẹdši kẹ saṅkūi laā yẹ Iehowa we lẹ ni amẹkẹ-súmọọ yẹ Nyoṅmọ we lẹ yẹ maṅtšẹ lẹ masẹi, yẹ Asaf kẹ Iedutun kẹ Heman šiši.
7. Ni amẹ kẹ amẹnyemimei ní ekase Iehowa lalai alamọ ní amẹfẽ amẹle dšogbāṅ lẹ ayibọ dši ohai-enyọ kẹ nyoṅmaikpānyọ kẹ kpānyọ.
8. Ni amẹfõ ošiki yẹ amẹnitšumọ ní atu awo amẹdeṅ lẹ hewọ, gbekẽ kẹ onukpa, tšōlọ kẹ kaselọ fẽ pẹpẹ. 24, 31.
9. Agbẹnẹ kleṅkleṅ ošiki ní afõ ahā Asaf lẹ kpẹ hā Iosef; noni dši enyọ lẹ Gedalia, lẹ kẹ enyemimei kẹ ebihīī lẹ, amẹyi nyoṅma kẹ enyọ.
10. Noni dši etẽ lẹ Zakur, lẹ kẹ ebii kẹ enyemimei lẹ, amẹyi nyoṅma kẹ enyọ.

11. Noni dši edfę lę Izri, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
12. Noni dši enumo lę Netania, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
13. Noni dši ekpa lę Bukia, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
14. Noni dši kpawo lę Iešarela, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
15. Noni dši kpānyo lę Iešaia, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
16. Noni dši nęhū lę Matania, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
17. Noni dši nyoňma lę Šimei, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
18. Noni dši nyoňma kę ekome lę Azareel, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
19. Noni dši nyoňma kę enyo lę Hašabia, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
20. Noni dši nyoňma kę etē lę Šubael, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
21. Noni dši nyoňma kę edfę lę Matitia, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
22. Noni dši nyoňma kę enumo lę Ieremot, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
23. Noni dši nyoňma kę ekpa lę Hanania, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
24. Noni dši nyoňma kę kpawo lę Iošbekaša, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
25. Noni dši nyoňma kę kpānyo lę Hanani, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
26. Noni dši nyoňma kę nęhū lę Maloti, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
27. Noni dši nyoňmai-enyo lę Eliata, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
28. Noni dši nyoňmai-enyo kę ekome lę Hotir, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
29. Noni dši nyoňmai-enyo kę enyo lę Gidalti, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
30. Noni dši nyoňmai-enyo kę etē lę Mahaziot, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.
31. Noni dši nyoňmai-enyo kę edfę lę Romamti-Ezer, lę kę ebii kę enyemimei lę, amęyi nyoňma kę enyo.

Yitšo 26.

*Agbónākwęloi lę amlidšāi nę: Korabii lę ateň lę: Mešelemia, Kore bi ni dšę Asaf bii lę ateň lę. * 2 Kron. 8, 14; 35, 15

2. Ni Mešelemia bihīī nę: Zakaria dši ekromobi, Iediael dši moni dši enyo, Zebadia dši moni dši etē, Iatniel dši moni dši edfę,
3. Elam dši moni dši enumo, Iehohanan dši moni dši ekpa, Eliehoenai dši moni dši kpawo.
4. Ni Obed-Edom bihīī nę: Šemaia dši ekromobi, Iehozabad dši moni dši enyo, Ioa dši moni dši etē, Sakar dši moni dši edfę, Netanel dši moni dši enumo,
5. Amiel dši moni dši ekpa, Isakar dši moni dši kpawo, Peuletai dši moni dši kpānyo; edšakę Nyoňmo dšōlę.
6. Ni ebi Šemaia hū fo bihīī, amę amęyeo amętšę we lę no; edšakę hīī kākāloi dšiamę.
7. Šemaia bii nę: Otni kę Refael kę Obed kę Elzabad, ni enyemimei dši Elihu kę Semakia, ekāloi lę.
8. Menęmei fē dšę Obed-Edom bihīī lę ateň, amę kę amębii kę amęnyemimei lę, amędši hīī ní yo hewalę ni amęsa hā súomo lę, mei ní dšę Obed-Edom nō mli lę amęyi nyoňmai-ekpa kę enyo.
9. Ni Mešelemia yę bii kę nyemimei, hīī ekāloi nyoňma kę kpānyo.
10. Ni Hosa ni dšę Merari bii lę ateň lę hū yę bihīī: Šimri dši onukpa, dšee lę dši kromobi moň, ši etšę wolę onukpa;
11. Hilkia dši moni dši enyo, Tebalia dši moni dši etē, Zakaria dši moni

dši edfẹ; Hosa bii kẹ enyemimei fĕ dši nyoṅma kẹ etĕ.

12. Nẹkẹ agbónăkwẹlọi nẹ amlidšăi lẹ anọ onukpai lẹ amẹyẹ amẹgbẹnă nitšumọ tamọ amẹnyemimei lẹ noṅṅ, yẹ Iehowa we lẹ súomọ lẹ mli.

13. Ni afŏ ošiki yẹ *gbekĕ kẹ onukpa fĕ hewọ, yẹ amẹtšẹmei awei lẹ ană ahă agbó-fĕ-agbó. *25, 8.

14. Ni bokăgbẹ ošiki lẹ kpẹ hă Šelemia; ni afŏ ebi Zakaria ní dši adšinafonyo nilelọ lẹ hū he ošiki, ni ešiki lẹ kpẹ hă kōyigbẹ.

15. Obed-Edom ná wuoyigbẹ, ni ebii lẹ ná nitōhe lẹ.

16. Ni Šupim kẹ Hosa ná anaigbẹ yẹ Šaleket agbó lẹ he, yẹ gbẹdšĕgbẹ ní wó enă nọ lẹ nă, bulọi yẹ bulọi aṅẹlenọ.

17. Bokăgbẹ lẹ Levibii ekpa, kōyigbẹ lẹ mei edfẹ gbĭ kome, wuoyigbẹ hū mei edfẹ gbĭ kome, ši nitōhe lẹ mei enyọnyọ.

18. Kẹ-yaă Parbar lẹ he, yẹ anaigbẹ yẹ gbẹdšĕgbẹ lẹ nă lẹ, mei edfẹ, ni mei enyọ yọ Parbar lẹ dientšẹ he.

19. Agbónăkwẹlọi ní dšẹ Korabii kẹ Merari bii lẹ ateṅ lẹ amlidšăi nẹ.

20. Ši Levibii lẹ ateṅ lẹ Ahia dši moni kwẹọ Nyoṅmọ we lẹ nitōhei lẹ kẹ nii kroṅkroṅi lẹ atōhei lẹ.

21. *Ladan bii lẹ, Geršonnyo lẹ bii lẹ Ladan, Ladan tšẹmei awei lẹ anọ onukpai: Geršonnyo lẹ, Iehiel; *23, 8.

22. Iehiel bihĭĭ Zetam kẹ enyemi Ioel kwẹọ Iehowa we lẹ nitōhei lẹ.

23. Ni Amrambii lẹ, Izeharbii lẹ, Hebronbii lẹ, Uzielbii lẹ ateṅ lẹ

24. *Šebuel, Mose bi Geršom bi lẹ, yeọ lumo yẹ nitōhei lẹ anọ. *23, 16.

25. Ni *enyemi Eliezer bi dši Rehabia, Rehabia bi dši Iešaia, Iešaia bi dši Ioram, Ioram bi dši Zikri, Zikri bi dši Šelomot. *23, 17.

26. Nẹkẹ Šelomot nẹ kẹ enyemimei lẹ dši mei ní kwẹọ nii kroṅkroṅi lẹ atōhei lẹ fĕ, nii ní maṅtšẹ David kẹ tšẹmei awei lẹ anọ onukpai lẹ kẹ mei akpekpei kẹ mei ohahai anọ asafoiatšẹmei lẹ kẹ tatšẹmei lẹ dšŏ nọ ke lẹ.

27. Tai amli nihănii ní amẹṅŏ lẹ ekomei anọ amẹdšŏ amẹke, koni akẹ-wula Iehowa we lẹ;

28. kẹ nibii fĕ ní Samuel, ninalọ lẹ, kẹ Saul, Kiš bi lẹ, kẹ Abner, Ner bi lẹ, kẹ Ioab, Zeruia bi lẹ, edšŏ nọ eke lẹ: nofĕno ní adšŏ nọ ake lẹ, Šelomot kẹ enyemimei lẹ adeṅ yọ.

29. Izeharbii lẹ ateṅ lẹ adšie Kenania kẹ ebihĭĭ lẹ ní amẹkwẹ Israel nọ yẹ kponọgbẹnii agbẹfăṅ: amẹtšŏmọ onukpai kẹ kodšolọi.

30. Hebronbii lẹ ateṅ lẹ Hašabia kẹ enyemimei ní dši hĭĭ ekălọi akpe kẹ ohai-kpawo lẹ kwẹọ Israel nọ yẹ Iordan anaigbẹ, yẹ Iehowa nitšumọ lẹ kẹ maṅtšẹ súomọnii lẹ agbẹfăṅ.

31. Asaṅ Hebronbii lẹ ateṅ lẹ Ieria dši onukpa, yẹ Hebronbii lẹ ateṅ yẹ amẹtšẹmei awei lẹ ană; (David maṅtšẹyeli afi ní dši nyoṅmai-edfẹ lẹ nọ lẹ ataoamẹ, ni ană hĭĭ ekălọi yẹ amẹteṅ yẹ Iaser-Gilead;)

32. ni enyemimei ní dši hĭĭ ekălọi soṅṅ kẹ tšẹmei awei anọ onukpai lẹ feọ akpeienyọ kẹ ohai-kpawo; ni David ṅŏamẹ eto Rubenbii lẹ kẹ Gadbii lẹ kẹ Manase akutšo fă lẹ nọ, yẹ Nyoṅmọ gbẹfăṅ sădši fĕ kẹ maṅtšẹ lẹ hū sădši amli.

Yitšo 27.

(27, 2—15. Kwẹ 11, 11—31.)

Agbẹnẹ Israelbii lẹ yẹ amẹyibọ lẹ nă, tšẹmei awei anọ onukpai kẹ mei akpekpei kẹ mei ohahai anọ asafoiatšẹmei lẹ kẹ amẹnọkwẹlọi ní súmọọ maṅtšẹ lẹ yẹ asafokui ní baă yaă dă nyŏṅ kome yẹ afi mli nyŏdši lẹ fĕ mli lẹ asane-fĕ-sane mli, ku-fĕ-ku hĭe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.

2. Kleṅkleṅ asafoku ní tšuọ nii yẹ kleṅkleṅ nyŏṅ lẹ nọ lẹ, Iašobeam, Sabdiel bi lẹ, kwẹọ amẹnọ, ni esafoku lẹ hĭe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.

3. Edšẹ Perez bii lẹ ateṅ, ni lẹ dši kleṅkleṅ nyŏṅ lẹ nọ tatšẹmei lẹ fĕ anọ onukpa.

4. Ši nyŏṅ ní dši enyọ lẹ nọ asafoku lẹ, Dodai, Ahohinyo lẹ, kwẹọ nọ, ni esafoku lẹ nọ lumo dši Miklot, ni esafoku lẹ hĭe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.

5. Ta ní dši etĕ ní ato ahă nyŏṅ ní dši etĕ lẹ nọ tatšẹ dši Benaia, osọfo

Iehoiada bi, ni dši onukpa lẹ, ni esa-
foku lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
edfẹ.
6. Nẹkẹ Benaia nẹ dši hĩĩ nyoṅmai-
etẽ lẹ ateṅ kakabã ni yeọ hĩĩ nyoṅmai-
etẽ lẹ anọ, ni esafoku lẹ, ebi Amizabad
kwẹọ nọ.
7. Moni dši edfẹ ni ato ahã nyõṅ ni
dši edfẹ lẹ dši Asahel, Ioab nyemi lẹ,
ni ebi Zebadia baye esẹ, ni esafoku lẹ
hĩe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.
8. Moni dši enumọ ni ato ahã nyõṅ
ni dši enumọ lẹ dši tatšẹ Šamẽhut, Izra-
hinyo lẹ, ni esafoku lẹ hĩe mei akpei-
nyoṅmai-enyọ kẹ-edfẹ.
9. Moni dši ekpa ni ato ahã nyõṅ ni
dši ekpa lẹ dši Ira, Ikeš bi, Tekonyo lẹ,
ni esafoku lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-
enyọ-kẹ-edfẹ.
10. Moni dši kpawo ni ato ahã nyõṅ
ni dši kpawo lẹ dši Helez, Pelonnyo lẹ,
ni dšẹ Efraimbii lẹ ateṅ lẹ, ni esafoku
lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.
11. Moni dši kpãnyọ ni ato ahã nyõṅ
ni dši kpãnyọ lẹ dši *Sibekai, Hušat-
nyo lẹ, ni dšẹ Zerabii lẹ ateṅ lẹ, ni
esafoku lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-
kẹ-edfẹ. * 20, 4.
12. Moni dši nẹhũ ni ato ahã nyõṅ ni
dši nẹhũ lẹ dši Abiezer, Anatotnyo lẹ,
ni dšẹ Benyaminbii lẹ ateṅ lẹ, ni esa-
foku lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
edfẹ.
13. Moni dši nyoṅma ni ato ahã nyõṅ
ni dši nyoṅma lẹ dši Maharai, Netofat-
nyo ni dšẹ Zerabii lẹ ateṅ lẹ, ni esafoku
lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.
14. Moni dši nyoṅma kẹ ekome ni ato
ahã nyõṅ ni dši nyoṅma kẹ ekome lẹ
dši Benaia, Piratonnyo lẹ, ni dšẹ Efraim-
bii lẹ ateṅ lẹ, ni esafoku lẹ hĩe mei
akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-edfẹ.
15. Moni dši nyoṅma kẹ enyọ ni ato
ahã nyõṅ ni dši nyoṅma kẹ enyọ lẹ dši
Heldai, Netofatnyo lẹ, ni dšẹ Otniel mli
lẹ, ni esafoku lẹ hĩe mei akpei-nyoṅmai-
enyọ-kẹ-edfẹ.
16. Ni mei ni yeọ Israel akutšei lẹ anọ nẹ:
Rubenbii lẹ anọ lumọ dši: Eliezer, Zikri
bi lẹ; Simeonbii lẹ: Šefatia, Maaka bi lẹ;
17. Levibii lẹ: Hašabia, Kemuel bi lẹ;
Aaronbii lẹ: Zadok;
18. Iudabii lẹ: Elihu ni dšẹ David
nyemimei lẹ ateṅ lẹ; Isakar bii lẹ: Omri,
Mikael bi lẹ;
19. Zebulonbii lẹ: Išmaia, Obadia bi
lẹ; Naftalibii lẹ: Ierimot, Azriel bi lẹ;
20. Efraimbii lẹ: Hošea, Azazia bi lẹ;
Manase akutšo fã lẹ mli bii lẹ: Ioel,
Pedaia bi lẹ;
21. Manase akutšo fã ni yọ Gilead lẹ
mli bii lẹ: Ido, Zakaria bi lẹ; Benya-
minbii lẹ: Iaasiel, Abner bi lẹ;
22. Danbii lẹ: Azareel, Ieroham bi lẹ.
Menẹmei dši Israel akutšei lẹ anọ asa-
foiatšẹmei lẹ.
23. Ši David kanee mei ni eye añi
nyoṅmai-enyọ kẹ mei ni yeko nakai lẹ;
edšakẹ *Iehowa ekẽ akẹ eehã Israel yi
afã tamọ ṅwei ṅulamii. * 1 Mose 22, 17.
24. Ioab, Zeruia bi lẹ, bõi kanemọ, ši
egbee nã. Ni enẹ hewọ *mlifũ ba Israel
nọ lẹ; nohewọ lẹ akẹ nakai yibọ lẹ šii
akontã lẹ nọ yẹ maṅtšẹ David yinọsã-
dši lẹ amli. * 21, 14.
25. Ši maṅtšẹ lẹ nitõhei lẹ, Azmawet,
Adiel bi lẹ, kwẹọ nọ, ni nitõhei ni yọ
kõi asẹ kẹ mãdši lẹ amli kẹ akrowai lẹ
amli kẹ mõdši lẹ amli lẹ, Ionatan, Uzia
bi lẹ, kwẹọ nọ.
26. Ni mei ni tšuọ ṅmõdšiaṅ nii ni
amẹhũọ šikpoṅ lẹ, Ezri, Kelub bi lẹ,
kwẹọ amẹnọ.
27. Ni weintromi lẹ, Šimei, Ramanyo lẹ,
kwẹọ nọ; ni wein tõhei ni yọ weintromi
lẹ amli lẹ, Zabdi, Šifimnyo lẹ, kwẹọ nọ.
28. Ni mũtšei lẹ kẹ sikamoretšei lẹ
ni yọ dšọ̃-šikpoṅ lẹ nọ lẹ, Baal-Hanan,
Gedernyo lẹ, kwẹọ nọ; ni mũ tõhei lẹ,
Ioaš kwẹọ nọ.
29. Ni tšinai ni alẹọ yẹ Šaron lẹ, Ši-
trai, Šaronnyo lẹ, kwẹọ nọ; ni tšinai
ni yọ dšọi lẹ amli lẹ, Šafat, Adlai bi
lẹ, kwẹọ nọ.
30. Ni yomai lẹ, Obil, Išmaelnyo lẹ,
kwẹọ nọ; ni tedšii lẹ, Iehedeia, Mero-
notnyo lẹ, kwẹọ nọ.
31. Ni tõi lẹ, Iaziz, Hagrinyo lẹ, kwẹọ
nọ. Menẹmei fẽ dši maṅtšẹ David ni-
bii lẹ anọkwẹlọi.

32. Ni Ionatan, David tšękwě lę, dši
ňäwolo, nū ni yo dfěňmo dšilę, ni ele
woloň hū. Ni Iehiel, Hakemoni bi lę,
kę maňtšę lę bii lę yo.
33. Ni *Ahitofel hū dši maňtšę lę ňä-
wolo; ni maňtšę lę šientšę dši †Hušai,
Arkinyo lę. * 2 Sam. 15, 12. † 2 Sam. 15, 37.
34. Ni Ahitofel lę, Iehoiada, Benaia
bi lę, kę Abiatar baye esę. Ni maňtšę
lę tatšę dši *Ioab. * 2 Sam. 8, 16.

Yītšo 28.

Ni David kpē Israel lumei lę fě, aku-
tšei lę ano lumei lę kę asafokui ní sú-
moo maňtšę lę ano asafoiatšęmei lę kę
mei akpekpei kę mei ohahai ano asafoi-
atšęmei lę, kę maňtšę lę kę ebii lę ani-
bii kę koloi anokwęloi lę, kę piafoi lę,
kę hīī ekāloi lę kę kakabāi lę fě kę-ba
Ierusalem.
2. Kękę ni maňtšę David te ši damo
enādši ano ni ekē: Nyeboami toi, mi-
nyemimei kę mimaň! *Kūlę eyę mitšui
mli akę mamā hedšōmo šīa ko mahā Ie-
howa kpāňmo adeka lę, koni efe wo-
Nyoňmo lę naneši māňō; ni misā mihe
mito ní mamā. * 22, 7—10.
3. Ši Nyoňmo kēmi akę: *Kāmā šīa
ohā migbęi lę; edšakę tawulo dšio, ni
ofīe lá ši. * 2 Sam. 7, 5.
4. Ši Iehowa, Israel Nyoňmo lę, ha-
lami yę mitšę we lę fě teň ni miye
Israel no maňtšę kę-ya nāno; edšakę
ehala *Iuda ewolę lumo, ni Iuda we lę
ehala †mitšę we lę kę-dšę, ni mitšę bi-
bīī lę ateň lę ená mihe tšui ni ewomi
Israel mū lę fě no maňtšę;
* 1 Mose 49, 10. † 1 Sam. 16, 1. 12.
5. ni mibibīī lę fě ateň lę, — edša-
kę Iehowa ehāmi bii pī, — ehala mibi
Salomo, ni ebatá Iehowa maňtšęyeli sěi
lę no yę Israel no.
6. Ni ekēmi akę: *Obi Salomo lę, lę
ebamā mišīa lę kę mikpoi lę; edšakę
mihalalę mife mibi, ni matšō etšę.
* 17, 11—14
7. Ni mahā emaňtšęyeli lę amā ši šiňň
kę-ya nāno, kędši ekā he eye mikitāi kę
mimlai ano tamo boni yo ňmęnę gbī nę lę.
8. Nohewo lę agbęnę yę Israel mū lę
fě ní dši Iehowa asafo lę hīe kę wo-
Nyoňmo lę toii amli lę: Nyeyea Ieho-
wa, nye-Nyoňmo lę, kitāi lę fě no ni
nyedi sę, beni afe ní nękę šikpoň kpa-
kpa nę atšō nyenō, ni nyešī nyehā nye-
bii ní baba yę nyesę lę akę gbošinii kę-
ya nāno!
9. Ni bo, mibi Salomo, le otšę Nyo-
ňmo lę, ni osúmolę kę otšui mū lę fě
kę osusuma suomo nā! Edšakę *Ieho-
wa taoo tšuii fě amli, ni ele yitšeiaň
dfěňmoi fě. Kędši ōtaolę lę, eehā ona-
lę; ši kędši okwalę lę, eešeo efō kę-ya
nāno. * Lal. 7, 10.
10. Kwęmo ohe ni abī! Edšakę Ieho-
wa ehalao, ní omā šīa ní akę-fe he-
kroňkroň; wadšemo ohe ni ofe!
11. Kękę ni David ňō koi lę kę ehe
tšūi lę kę nitōhei lę kę ňwei-tšūi lę kę
ehe piai ní yo mligbę lę kę kpātāmo sěi
lę tšū lę *anokwęmonō ehā ebi Salomo,
* 2 Mose 25, 9.
12. kę nii fě ní yo emumo mli lę ano-
kwęmonō, kę Iehowa we lę he kpoi lę
kę piai lę ní bolelę kę-kpe lę kę Nyo-
ňmo we lę nitōhei lę kę nii kroňkroňi lę
atōhei lę hū anō,
13. kę osofoi kę Levibii lę asafokui
lę, kę Iehowa we lę súomo nitšumo lę
fě kę Iehowa we súomo lę he nibii lę
fě anō hū;
14. kę šika ní aňmě ní akę-fe súomo-
fě-súomo he šika nibii lę, kę dfīetei ní
aňmě ní akę-fe súomo-fě-súomo he dfīe-
tei nibii;
15. kę boni šika kanetšei lę kę amęhe
šika kanei lę aňmě, kanetšo-fě-kanetšo
kę ehe kanei lę boni aňmě, kę boni dfīe-
tęi kanetšei lę kę amęhe kanei lę hū
aňmě, yę kanetšo-fě-kanetšo he nitšu-
mo nā;
16. kę šika ní aňmě ní akę-fe hīe-mā-
abolo okplōi lę, okplō-fě-okplō kę enō, kę
dfīetęi ní akę-fe dfīetęi okplōi lę;
17. kę kpodši lę kę lalakāi lę kę kpu-
dši lę ahe šika kroňň, kę šika likolikoi
lę anō, likoliko-fě-likoliko kę eňmě, kę
dfīetęi likolikoi lę anō, likoliko-fě-liko-
liko kę eňmě;
18. kę tšofā-kę-ňma-šālatę lę he šika
kroňň ní aňmě nā, kę fīli ní dši šika

kerubim ní egbẹ amẹfīdšiaṅ amẹha Ie-
howa kpāṅmọ adeka lẹ nọ lẹ hū nọkwẹ-
mọnō.
19. Nibii nẹ fē lẹ ṅmā aṅmā ni edšẹ
Iehowa deṅ eba miṅō, ni etšōmi bọni
atšu nii lẹ fē yẹ nẹkẹ nọkwẹmọnō nẹ nā.
20. Ni David kē ebi Salomo akẹ: * Wa-
dšemọ ohe ni ofe ekā; kāše gbeyei ni
otšui akafā! edšakẹ Iehowa Nyoṅmọ, ni
dši mi-Nyoṅmọ lẹ, keo yẹ; ekwaṅo ni
esā ešīṅo kẹ-yaši beyinọ ní oogbe Ie-
howa we lẹ súomọ lẹ he nitšumọ lẹ
fē nā. * 22, 13. 5 Mose 31, 6.
21. Ni na, osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ asa-
fokui ni ato ahā Nyoṅmọ we lẹ súomọ-
fē-súomọ lẹ nẹ; ni nitšumọ-fē-nitšumọ
mli lẹ oyẹ mei srọtoi ni hīe yọ ṅā ni
amẹyọ he tšui akẹ amẹatšu nofēno, ni
asaṅ lumei lẹ kẹ maṅ mū lẹ fē hū yẹ
odeṅ befēbe.

Yitšo 29.

Kẹkẹ ni maṅtšẹ David kē asafo mū
lẹ fē akẹ: Mibi Salomo ní dši mokōme
ni Nyoṅmọ ehala lẹ, *gbekē dšilẹ ni
ehīe esako, ši nitšumọ lẹ da; edšakẹ mō
lẹ dšee gbomo nō ni, ši moṅ Iehowa
Nyoṅmọ nō ni. * 22, 5.
2. Nohewọ lẹ mikẹ mihewalẹ fē esā
mi-Nyoṅmọ lẹ we lẹ he šika mito ní
akẹ-fe šika nibii, kẹ dfiẹtẹi ní akẹ-fe
dfiẹtẹi nibii, kẹ akōble ní akẹ-fe akōble
nibii, kẹ dade ni akẹ-fe dade nibii, kẹ
tšei ní akẹ-fe tšo nibii, šohamtẹi kẹ
tẹi ní akẹ-māmoọ nibii amli, kẹ tẹi ní
kplẹọ kẹ tẹi ní yọ ṅwātāṅwātā kẹ tẹi
ní dšra wa srọtoi fē kẹ tẹi yẹdši babaō
dientšẹ.
3. Ni asaṅ mi-Nyoṅmọ lẹ we lẹ he
tšui ní miyọ hewọ lẹ mīṅō midientšẹ mi-
šika kẹ dfiẹtẹi ní miyọ lẹ hū mīhā yẹ
mi-Nyoṅmọ lẹ we lẹ hewọ, esōro noni
misá mito šīa kroṅkroṅ lẹ kwrā:
4. šika ní dšẹ Ofir talentai akpei-
etē kẹ dfiẹtẹi kroṅṅ hū talentai akpei-
kpawo, koni aṅō-ha šīai lẹ agbogboi
lẹ ahe,
5. ni asaṅ akẹ šika lẹ afe šika nibii,
ni akẹ dfiẹtẹi lẹ afe dfiẹtẹi nibii, ní aṅō-
tšu ṅālọi anine nā nitšumọ-fē-nitšumọ.
Ni agbẹnẹ namo *yọ he tšui akẹ eewo
edeṅ obō ehā Iehowa ṅmẹnẹ? * 2 Mose 35, 5.
6. Kẹkẹ ni tšẹmei awei lẹ anọ onu-
kpai lẹ kẹ Israel akutšei lẹ anọ lumei
lẹ kẹ mei akpekpei kẹ mei ohahai anọ
asafoiatšẹmei lẹ kẹ maṅtšẹ lẹ nitšumọ
nọkwẹlọi lẹ ši amẹtšitši,
7. ni amẹhā šika talentai akpei-enumọ
kẹ šika dalei akpei-nyoṅma kẹ dfiẹtẹi
talentai akpei-nyoṅma kẹ akōble talentai
akpei-nyoṅma-kẹ-kpānyọ kẹ dade talentai
akpei-oha yẹ Nyoṅmọ we lẹ nitšumọ lẹ
hewọ.
8. Ni mei ní ana * tẹi yẹ amẹdeṅ lẹ
amẹṅō-hā ni akẹ-wo Iehowa we lẹ ni-
tōhe lẹ ní yọ Iehiel, Geršonnyo lẹ, deṅ lẹ.
* 2 Mose 35, 27.
9. Ni maṅ lẹ nyá yẹ hā ní amẹhā yẹ
tšuidšūrō nā lẹ hewọ, edšakẹ amẹhā Ie-
howa kẹ amẹtšui mū lẹ fē yẹ súomọ nā;
ni maṅtšẹ David nyá naakpa.
10. Kẹkẹ ni David dšie Iehowa yi yẹ
asafo mū lẹ fē hīe, ni David kē: Aadšie
Iehowa, wọtšẹ Israel Nyoṅmọ lẹ, yi kẹ-
dšẹ nānọ kẹ-yaši nānọ!
11. Bo, Iehowa, onō dši dalẹ kẹ he-
walẹ kẹ anumnyam kẹ kūnimyeli kẹ
agbodšē; edšakẹ nofēno ní yọ ṅwei kẹ
šikpoṅ lẹ nọ lẹ onō ni. Bo, Iehowa,
onō dši maṅtšẹyeli lẹ, ni bo dši moni
tá nii fē nọ akẹ yitšo! Kpods. 4, 11; 5, 13.
12. Ni ninámọ kẹ anumnyam fē dšẹ odeṅ,
ni bo noṅṅ oyeọ nii fē nọ, ni *odeṅ hū
hewalẹ kẹ nyēmọ yọ, ni odeṅ sane noṅṅ
dši mofēmo dalẹ kẹ hewalẹ námọ!
* 2 Kron. 20, 6.
13. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, wọ-Nyoṅmọ, wọ-
mīdao ši ni wọmīdšie ohīenyam gbẹi lẹ yi!
14. Ši namo dšimi, ni namei dši mi-
maṅbii lẹ, ni kūlẹ wọọnyē wọhā tšui-
dšūrō nā tamọ nẹkẹ? Edšakẹ oṅō fē dšẹ,
ni odeṅ wọná kẹ-dšẹ ni wọṅō-hāo nẹ.
15. Edšakẹ *gbọi dšiwọ yẹ ohīe kẹ
mei kpōdši, tamọ wọtšẹmei lẹ fē; wọ-
gbīī ní wọyeọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ lẹ †ta-
mọ susuma, ni hīe-kẹ-nọfō ko bẹ.
* Lal. 39, 13. Heb. 11, 13. † Hiob 14, 2.
16. Iehowa, wọ-Nyoṅmọ, nẹkẹ nii ba-
baō nẹ fē ni wọsā wọto ní wọkẹ-bamā
šīa wọhā ogbẹi kroṅkroṅ lẹ nẹ, odeṅ
edšẹ ni onō dši fiā

17. Mi-Nyoṅmo̧, mile akȩ bo lȩ *okaȧ tšui okwȩo̧, ni onaȧ kro̧ṅṅ-
fèmo̧ he mīšȩ. Ni mi hū mitšui kro̧ṅṅ
mikȩ-hā nibii nȩ fē yȩ suomo̧ nā, ni
agbȩnȩ mina kȩ mīšȩ akȩ omaṅ ní dſere
ši nȩ hū mīšȩ nā amȩhāo. *28, 9.
18. Iehowa, Abraham kȩ Isak kȩ Israel,
wo̧tšȩmei lȩ a-Nyoṅmo̧ lȩ, hā enȩ ahī
omaṅ lȩ tšui kȩ amȩyitšeiaṅ dſēṅmo̧i
amli kȩ-ya nāno̧, ni odo̧ amȩtšui kȩ-
ba oṅō!
19. Ni mibi Salomo lȩ, hālȩ tšui ní
eye emū ni eye okitāi lȩ kȩ odasei lȩ kȩ
okpo̧i lȩ ano̧, ni efe nibii nȩ fē, koni
emā mō ni misā he nibii mito lȩ!
20. Kȩkȩ ni David kē asafo mū lȩ fē
akȩ: Agbȩnȩ nyedšiea Iehowa, nye-Nyo-
ṅmo̧ lȩ, yi! Ni asafo mū lȩ fē dšie Ie-
howa, amȩtšȩmei a-Nyoṅmo̧ lȩ, yi, ni
amȩmāmo̧ amȩyi ši ni amȩkoto Iehowa
kȩ maṅtšȩ lȩ.
21. Ni amȩšāšā aſo̧lei amȩhā Iehowa,
ni dšetšȩreno̧ lȩ amȩšā šā-afo̧lei amȩhā
Iehowa: tšinahīī akpe, tōagboi akpe, tō-
bii akpe kȩ amȩhe dā-aſo̧lei, kȩ afo̧lei
babaō dientšȩ hā Israel mū lȩ fē.
22. Ni nakai gbī lȩ amȩyeyē nii ni
amȩnunū dāi yȩ Iehowa hīe kȩ nyámo̧
babaō; ni amȩsā *amȩwo Salomo, David
bi lȩ, maṅtšȩ, noni dši ši enyo̧, ni amȩ-
fo̧lȩ mū amȩhā Iehowa akȩ lumo, kȩ Za-
dok hū akȩ oso̧fo. *23, 1.
23. Kȩkȩ ni Salomo tá Iehowa sēi lȩ
no̧ akȩ maṅtšȩ yȩ etšȩ David nādšiaṅ,
ni eſere, ni Israel mū lȩ fē bolȩ toi.
28, 5. 1 Maṅ. 1, 35. 39.
24. Ni onukpai lȩ fē kȩ hewalo̧i lȩ fē
kȩ maṅtšȩ David bii lȩ fē hū ba amȩ-
he ši amȩhā maṅtšȩ Salomo.
25. Ni Iehowa hā Salomo tšō agbo kpa-
nā yȩ Israel mū lȩ fē hīe, ni ehālȩ maṅ-
tšȩyeli anumnyam, bo̧ni maṅtšȩmei ní
nyie ehīe yȩ Israel lȩ eko nāko nakai dā.
2 Kron. 1, 1.
26. Bo̧ni David, Išai bi lȩ, ye Israel
mū lȩ fē no̧ maṅtšȩ nȩ.
27. Be ní ekȩ-ye Israel no̧ dši afii nyo-
ṅmai-edſȩ: eye maṅtšȩ afii kpawo yȩ
Hebron, ni eye afii nyoṅmai-etē kȩ etē
yȩ Ierusalem. 1 Maṅ. 2, 11.
28. Ni egbo̧ kotokoto dāni egbo ni eto̧
kȩ gbīī kȩ nii kȩ anumnyam so̧ṅṅ; ni
ebi Salomo baye maṅtšȩ yȩ esȩ.
29. Ši maṅtšȩ David he sādši lȩ, kleṅ-
kleṅnii kȩ sȩkpēnii lȩ fē lȩ, na, aṅmā
yȩ Samuel, ninalo̧ lȩ, sādši lȩ, kȩ Natan,
gbalo̧ lȩ, sādši lȩ, kȩ *Gad, ninalo̧ lȩ,
sādši lȩ amli, *21, 9.
30. kȩ emaṅtšȩyeli kȩ ehewalȩ lȩ fē,
kȩ bei ní ho lȩ kȩ Israel kȩ šikpōdši
lȩ ano̧ maṅtšȩyelii lȩ fē ayi lȩ.

KRONIKA NÍ DŠI ENYO̧ ALO YINO̧SĀDŠI AWOLO NÍ DŠI ENYO̧ LȨ.

Yitšo 1.

(1, 1—6. Kwȩ 1 Maṅ. 3, 1—4.)

Ni Salomo, David bi lȩ, *ná hewalȩ yȩ
emaṅtšȩyeli lȩ mli, ni Iehowa, e-Nyoṅmo̧
lȩ, kȩlȩ yȩ, ni etšō agbo kpanā.*1 Maṅ. 2, 12. 46.
2. Ni Salomo kȩ Israel mū lȩ fē wie, mei
akpekpei kȩ mei ohahai ano̧ asafoiatšȩmei
lȩ kȩ kodšolo̧i lȩ kȩ Israel fē no̧ lumei lȩ
ní dši tšȩmei awei lȩ ano̧ onukpai lȩ fē,
3. ni Salomo kȩ asafo mū lȩ fē ni
fata ehe lȩ yiṅ amȩte he gro̧ṅṅ ní yo̧
Gibeon lȩ; edšakȩ dšȩi Nyoṅmo̧ kpē-bū
lȩ ní Iehowa tšūlo̧ Mose fe yȩ ṅā lȩ no̧
lȩ yo̧. 1 Kron. 16, 39; 21, 29.

kerubim ni egbe amefīdšian ameha Iehowa kpāňmo adeka le no le hū nokwemonō.

19. Nibii ne fē le ńmā ańmā ni edše Iehowa deń eba miňō, ni etšōmi boni atšu nii le fē ye neke nokwemonō ne nā.

20. Ni David kē ebi Salomo ake: *Wadšemo ohe ni ofe ekā; kāše gbeyei ni otšui akafā! edšake Iehowa Nyoňmo, ni dši mi-Nyoňmo le, keo ye; ekwaňo ni esā ešīňo ke-yaši beyino ni oogbe Iehowa we le súomo le he nitšumo le fē nā. * 22, 13. 5 Mose 31, 6.

21. Ni na, osofoi le ke Levibii le asafokui ni ato ahā Nyoňmo we le súomo-fē-súomo le ne; ni nitšumo-fē-nitšumo mli le oye mei srotoi ni hīe yo ńā ni ameyo he tšui ake ameatšu nofēno, ni asań lumei le ke mań mū le fē hū ye odeń befēbe.

Yitšo 29.

Keke ni mańtše David kē asafo mū le fē ake: Mibi Salomo ni dši mokōme ni Nyoňmo ehala le, *gbekē dšile ni ehīe esako, ši nitšumo le da; edšake mō le dšee gbomo nō ni, ši moń Iehowa Nyoňmo nō ni. * 22, 5.

2. Nohewo le mike mihewale fē esā mi-Nyoňmo le we le he šika mito ni ake-fe šika nibii, ke dfietei ni ake-fe dfietei nibii, ke akōble ni ake-fe akōble nibii, ke dade ni ake-fe dade nibii, ke tšei ni ake-fe tšo nibii, šohamtei ke tei ni ake-māmoo nibii amli, ke tei ni kpleo ke tei ni yo ńwātāńwātā ke tei ni dšra wa srotoi fē ke tei yedši babaō dientše.

3. Ni asań mi-Nyoňmo le we le he tšui ni miyo hewo le mīňō midientše mišika ke dfietei ni miyo le hū mīhā ye mi-Nyoňmo le we le hewo, esōro noni misā mito šīa kroňkroń le kwrā:

4. šika ni dše Ofir talentai akpeietē ke dfietei kroňń hū talentai akpeikpawo, koni ańō-ha šīai le agbogboi le ahe,

5. ni asań ake šika le afe šika nibii, ni ake dfietei le afe dfietei nibii, ni ańōtšu ńālei anine nā nitšumo-fē-nitšumo. Ni agbene namo *yo he tšui ake eewo edeń obō ehā Iehowa ńmene? * 2 Mose 35, 5.

6. Keke ni tšemei awei le ano onukpai le ke Israel akutšei le ano lumei le ke mei akpekpei ke mei ohahai ano asafoiatšemei le ke mańtše le nitšumo nokweloi le ši ametšitši,

7. ni amehā šika talentai akpei-enumo ke šika dalei akpei-nyoňma ke dfietei talentai akpei-nyoňma ke akōble talentai akpei-nyoňma-ke-kpānyo ke dade talentai akpei-oha ye Nyoňmo we le nitšumo le hewo.

8. Ni mei ni ana *tei ye ameden le ameňō-hā ni ake-wo Iehowa we le nitōhe le ni yo Iehiel, Geršonnyo le, deń le. * 2 Mose 35, 27.

9. Ni mań le nyā ye hā ni amehā ye tšuidšūrō nā le hewo, edšake amehā Iehowa ke ametšui mū le fē ye súomo nā; ni mańtše David nyā naakpa.

10. Keke ni David dšie Iehowa yi ye asafo mū le fē hīe, ni David kē: Aadšie Iehowa, wotše Israel Nyoňmo le, yi kedše nāno ke-yaši nāno!

11. Bo, Iehowa, onō dši dale ke hewale ke anumnyam ke kūnimyeli ke agbodšē; edšake nofēno ni yo ńwei ke šikpoń le no le onō ni. Bo, Iehowa, onō dši mańtšeyeli le, ni bo dši moni tá nii fē no ake yitšo! Kpods. 4, 11; 5, 13.

12. Ni ninámo ke anumnyam fē dše odeń, ni bo noňń oyeo nii fē no, ni *odeń hū hewale ke nyēmo yo, ni odeń sane noňń dši mofēmo dale ke hewale námo! * 2 Kron. 20, 6.

13. Nohewo le agbene, wo-Nyoňmo, womīdao ši ni womīdšie ohīenyam gbei le yi!

14. Ši namo dšimi, ni namei dši mimańbii le, ni kūle woonyē wohā tšuidšūrō nā tamo neke? Edšake oňō fē dše, ni odeń woná ke-dše ni woňō-hāo ne.

15. Edšake *gboi dšiwo ye ohīe ke mei kpōdši, tamo wotšemei le fē; wogbīī ni woyeo ye šikpoń le no le †tamo susuma, ni hīe-ke-nofō ko be. * Lal. 39, 13 Heb. 11, 13. † Hiob 14, 2

16. Iehowa, wo-Nyoňmo, neke nii babaō ne fē ni wosā woto ni woke-bamā šīa wohā ogbei kroňkroń le ne, odeń edše ni onō dši ńā

17. Mi-Nyoṅmo̱, mile akę bo lę *okaā tšui okweo̱, ni onaā kro̱ṅṅ-f'emo̱ he mīšę. Ni mi hū mitšui kro̱ṅṅ mikę-hā nibii nę fē yę suomo̱ nā, ni agbenę mina kę mīšę akę omaṅ ni dfere ši nę hū mīšę nā amęhāo. * 28, 9.
18. Iehowa, Abraham kę Isak kę Israel, wo̱tšęmei lę a-Nyoṅmo̱ lę, hā enę ahī omaṅ lę tšui kę amęyitšeiaṅ dfēṅmo̱i amli kę-ya nāno̱, ni odo̱ amętšui kęba oṅō!
19. Ni mibi Salomo lę, hālę tšui ní eye emū ni eye okitāi lę kę odasei lę kę okpo̱i lę ano̱, ni efe nibii nę fē, koni emā mō ni misā he nibii mito lę!
20. Kękę ni David kē asafo mū lę fē akę: Agbęnę nyedšiea Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ lę, yi! Ni asafo mū lę fē dšie Iehowa, amętšęmei a-Nyoṅmo̱ lę, yi, ni amęmāmo̱ amęyi ši ni amękoto Iehowa kę maṅtšę lę.
21. Ni amęšāšā af'o̱lei amęhā Iehowa, ni dšetšęreno̱ lę amęšā šā-afo̱lei amęhā Iehowa: tšinahīī akpe, tōagboi akpe, tōbii akpe kę amęhe dā-afo̱lei, kę afo̱lei babaō dientšę hā Israel mū lę fē.
22. Ni nakai gbī lę amęyeyē nii ni amęnunū dāi yę Iehowa hīe kę nyāmo̱ babaō; ni amęsā *amęwo Salomo, David bi lę, maṅtšę, noni dši ši enyo̱, ni amęfo̱lę mū amęhā Iehowa akę lumo, kę Zadok hū akę osofo. * 23, 1.
23. Kękę ni Salomo tá Iehowa sēi lę no̱ akę maṅtšę yę etšę David nādšiaṅ, ni efere, ni Israel mū lę fē bolę toi. 28, 5. 1 Maṅ. 1, 35. 39.
24. Ni onukpai lę fē kę hewalo̱i lę fē kę maṅtšę David bii lę fē hū ba amęhe ši amęhā maṅtšę Salomo.
25. Ni Iehowa hā Salomo tšō agbo kpanā yę Israel mū lę fē hīe, ni ehālę maṅtšęyeli anumnyam, bo̱ni maṅtšęmei ní nyie ehīe yę Israel lę eko náko nakai dā. 2 Kron. 1, 1.
26. Bo̱ni David, Išai bi lę, ye Israel mū lę f'ē no̱ maṅtšę nę.
27. Be ni ekę-ye Israel no̱ dši afii nyoṅmai-edfę: eye maṅtšę afii kpawo yę Hebron, ni eye afii nyoṅmai-etē kę etē yę Ierusalem. 1 Maṅ. 2, 11.
28. Ni egbo̱ kotokoto dāni egbo ni eto̱ kę gbīī kę nii kę anumnyam so̱ṅṅ; ni ebi Salomo baye maṅtšę yę esę.
29. Ši maṅtšę David he sādši lę, kleṅ-kleṅnii kę sękpēnii lę fē lę, na, aṅmā yę Samuel, ninalo̱ lę, sādši lę, kę Natan, gbalo̱ lę, sādši lę, kę *Gad, ninalo̱ lę, sādši lę amli, * 21, 9.
30. kę emaṅtšęyeli kę ehewalę lę fē, kę bei ní ho lę kę Israel kę šikpōdši lę ano̱ maṅtšęyelii lę fē ayi lę.

KRONIKA NÍ DŠI ENYO̱ ALO YINO̱SĀDŠI AWOLO NÍ DŠI ENYO̱ LĘ.

Yitšo 1.

(1, 1—4. Kwę 1 Maṅ. 3, 1—4.)

Ni Salomo, David bi lę, *ná hewalę yę emaṅtšęyeli lę mli, ni Iehowa, e-Nyoṅmo̱ lę, kęlę yę, ni etšō agbo kpanā. * 1 Maṅ. 2, 12. 46.
2. Ni Salomo kę Israel mū lę fē wie, mei akpekpei kę mei ohahai ano̱ asafoiatšęmei lę kę kodšolo̱i lę kę Israel fē no̱ lumei lę ní dši tšęmei awei lę ano̱ onukpai lę fē,
3. ni Salomo kę asafo mū lę fē ni fata ehe lę yiṅ amęte he gro̱ṅṅ ní yo̱ Gibeon lę; edšakę dšęi Nyoṅmo̱ kpē-bū lę ní Iehowa tšūlo̱ Mose fe yę ṅā lę no̱ lę yo̱. 1 Kron. 16, 39; 21, 29.

4. Ši Nyoṅmo̱ adeka le̱, David eyawó
ke̱-dše̱ Kiriat-Iearim ke̱-ba heni David
sä etole̱ le̱; edšake̱ eši bū ehāle̱ ye̱ Ie-
rusalem. 1 Kron. 13, 6; 15, 3. 28; 16, 1.
5. Ši *akōble afo̱lešālate̱ le̱ ní Bezaleel,
Hur bi Uri bi le̱, fe le̱ mā ši ye̱ †dše̱i ye̱
Iehowa šihīle̱he le̱ hīe; ni Salomo ke̱ asafo
le̱ yaä dše̱i. * 2 Mose 38, 1—8. † 2 Kron. 1, 3.
6. Ni Salomo šä šä-afo̱le ye̱ dše̱i ye̱
akōble afo̱lešālate̱ le̱ ní mā ši ye̱ Ieho-
wa hīe ye̱ kpē-bū le̱ nā le̱ no̱, ni ešā
šä-afo̱lei akpe ye̱ no̱.
(1, 7—12. Kwe̱ 1 Mań. 3, 5—15.)
7. Nakai nyō leṅ noṅṅ Nyoṅmo̱ dšie
ehe kpo etšō Salomo, ni ekēle̱ ake̱: Bi
noni otaoo̱ ni mahāo!
8. Ke̱ke̱ ni Salomo kē Nyoṅmo̱ ake̱:
Ofe mitše̱ David edšūrō kpeteṅkple, ni
osā owomi mańtše̱ ye̱ ese̱.
9. Agbe̱ne̱, Iehowa Nyoṅmo̱, hā oši
ni owo mitše̱ David le̱ aba mli! edšake̱
bo owomi mańtše̱ ye̱ maṅ ni fále̱ tamo̱
šikpoṅ mlu le̱ no̱.
10. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ hāmi nilē ke̱
se̱yōmo̱, koni mawo kpodšē ke̱ mlibā ye̱
ne̱ke̱ maṅ ne̱ hīe; edšake̱ namo po aanyē
omaṅ kpeteṅkple ne̱ akodšo?
11. Ke̱ke̱ ni Nyoṅmo̱ kē Salomo ake̱:
Gbīiabo̱ ní ene̱ yo̱ otšui mli, ni obii ni-
námo̱, dfetrii ke̱ anumnyam, ni asaṅ obii
ohenye̱lo̱i asusuma alo ní ahā owala se̱
atše̱ tete, ši moṅ obi nilē ke̱ se̱yōmo̱
ohā ohe, ní oke̱-kodšo mimaṅ ni miwoō
eno̱ mańtše̱ le̱ ne̱:
12. ahāo nilē ke̱ se̱yōmo̱, ni asaṅ ma-
hāo nii ke̱ dfetrii ke̱ anumnyam hū,
bo̱ni mańtše̱mei ni nyie ohīe le̱ ateṅ
mokomoko náko nakai dā, ni asaṅ mei
ní banyie ose̱ le̱ eko náṅ nakai!
13. Ke̱ke̱ ni Salomo dše̱ he groṅṅ ní
yo̱ Gibeon le̱ ke̱ kpē-bū le̱ hīe ke̱-ba
Ierusalem, ni eye Israel no̱ mańtše̱.
(1, 14—17. Kwe̱ 1 Mań. 10, 26—29.)
14. Ni Salomo bua fīlii ke̱ okpo̱ṅo̱i-
atše̱mei anā, ni ená fīlii akpe ke̱ ohai-
edfe̱, ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei akpei-nyoṅma-
ke̱-enyo̱; ni eṅōame̱ eto fīlii amādši le̱
amli ke̱ mańtše̱ le̱ ṅō ye̱ Ierusalem.
15. Ni mańtše̱ le̱ *hā dfie̱te̱i ke̱ šika
tšōmo̱ tamo̱ te̱i ye̱ Ierusalem, ni tšenedru-
tšei hū ehā ame̱tšōmo̱ tamo̱ sikamoretšei
ni yo̱ dšō̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ye̱ fále̱ nā. * 9, 27.
16. Ni Salomo okpo̱ṅo̱i le̱, Mizraim ake̱-
ame̱ dše̱, ni mańtše̱ dšrayelo̱i le̱ yaheo̱-
ame̱ kuikui, ku-fē-ku ke̱ edšra;
17. ni ame̱ke̱ fīlii dše̱o̱ Mizraim baš,
ni ekome dšra dši dfie̱te̱i *šekeli* ohai-
ekpa, ke̱ okpo̱ṅo̱ hū oha ke̱ nyoṅmai-
enumo̱; ni ame̱nine no̱ noṅṅ tšōo̱ ni
Hitbii amańtše̱mei le̱ fē ke̱ Aram mań-
tše̱mei le̱ naä ekomei.
18. [Y. 2, 1.] Agbe̱ne̱ Salomo ko̱ yi te̱
ake̱ eemā šīa ehā Iehowa gbe̱i le̱ ke̱ šīa
hā emańtše̱yeli le̱ hū.

Yītšo 2.

(Kwe̱ 1 Mań. 5, 15—30.)

Ni Salomo kane mei akpei-nyoṅmai-
kpawo ní ame̱tēre dšatšu ke̱ mei akpei-
nyoṅmai-kpānyo̱ ní dši te̱gbalo̱i ye̱ gōdši
le̱ ano̱, ke̱ ame̱no̱kwe̱lo̱i hū mei akpei-
etē ke̱ ohai-ekpa.
2. [3.] Ke̱ke̱ ni Salomo tšū ke̱-te Hu-
ram, Tiro mańtše̱ le̱, ṅō ake̱: Bo̱ni *ofe
ohā mitše̱ David, ni obahāle̱ tšenedrutšei
ní eke̱-mā ešīa ni ehī mli le̱, * 1 Kron. 14, 1.
3. [4.] nakai noṅṅ na, mi hū mibamā
šīa mahā Iehowa, mi-Nyoṅmo̱ le̱, gbe̱i
le̱, ní mafele̱ kroṅkroṅ mahāle̱, ni ašā
tšofā-ke̱-ṅma ye̱ ehīe, ke̱ hīe-mā-abolo
dāne̱, ni ašā šä-afo̱le dā lebi ke̱ gbe̱ke̱
ke̱ hedšō̱mo̱gbīī le̱ ke̱ nyōdši hēi le̱ ke̱
Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, gbīī dšudši ni
ato le̱ ano̱, — ene̱ dši gbe̱nā ní kā ši
hā Israel ke̱-yaä nāno̱.
4. [5.] Ni šīa ní mimāa le̱ da; edša-
ke̱ *wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ da fē nyoṅmo̱i le̱ fē.
* Lal. 86, 8.
5 [6.] Ši namo po aanyē amā šīa
ahāle̱? Edšake̱ *ṅwei ke̱ ṅweii amli
ṅwei nyēēle̱ ato! bēle̱ namo dšimi ni
mamā šīa mahāle̱, ake̱ dša tšofā-ke̱-ṅma
ní aašā ye̱ ehīe le̱ ke̱ke̱ hewo̱ṅ?
* 6, 18. 1 Mań. 8, 27.
6. [7.] Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ hā nū ko
ni hīe yo̱ ṅā aba miṅō, ní ebaṅa šika
ke̱ dfie̱te̱i ke̱ akōble ke̱ dade ke̱ mama
afaseo tšuru ke̱ etšuru fā ke̱ blū, ni esā
ele nii amli sāmāi yeli hū, ní ebafata
ṅālo̱i ní ke̱mi yo̱ Iuda ke̱ Ierusalem ní
mitše̱ David etao eto le̱ ahe.

7. [8.] Ni osā omādšemi tšenedru kę
sęsęo kę algumi tšei kę-dšę Lebanon;
edšakę mile akę otšūdši lę le Lebanon
tšei lę agbámǫ; ni na, mitšūdši lę hū
aat'ata otšūdši lę ahe,
8. [9.] koni amęsā tšei babaō dientšę
amęhāmi; edšakę šla ní mimāa lę bada
kple ni ebafe nākpē hū.
9. [10.] Ni na, otšūdši ní dši tšo-
gbalǫi lę, mahāamę ǹmā ní aši *kori*
akpei-nyoǹmai-enyǫ kę able *kori* akpei-
nyoǹmai-enyǫ kę wein *bati* akpei-nyo-
ǹmai-enyǫ kę mū hū *bati* akpei-nyoǹmai-
enyǫ.
10. [11.] Kękę ni Huram, Tiro maǹtšę
lę, kē yę wolo ní eǹmā emādše Salomo
lę mli akę: Suomǫ ni Iehowa sumǫ emaǹ
lę hewǫ ni ewoō amęnǫ maǹtšę.
11. [12.] Ni Huram sā ekē: Aadšō Ie-
howa, Israel Nyoǹmǫ lę, ní fe ǹwei kę
šikpoǹ lę, akę ehā maǹtšę David bi ni-
lelǫ ko ní hīe kā ši ní eyǫ dfēǹmǫ, ní
bamā šla ehā Iehowa kę šla ko hū ehā
lędientšę emaǹtšęyeli lę.
12. [13.] Agbęnę mitšū nū ko ní hīe
yǫ ǹā ní eyǫ dfēǹmǫ, ní dši Huram,
mitšę gbomo lę,
13. [14.] edši yō ko ní dšę Dan biyei
lę ateǹ lę bi, ši etšę lę Tironyo ni, ni
*ele šika kę dfietei kę akōble kę dade
kę tęi kę tšei kę mama afaseo tšuru kę
blū kę klala kę mama tšuru fā he ni-
tšumǫ, ni esā ele nii amli sāmāi yeli kę
ǹā-fē-ǹā, koni ebafata oǹālǫi kę minuntšǫ
David, otšę lę, ǹālǫi lę ahe. * 2 Mose 31, 2—6.
14. [15.] Ni agbęnę hū, ǹmā kę able
kę mū kę wein ni minuntšǫ kē le, ekę-
mādše etšūdši lę.
15. [16.] Ši wǫ lę wǫbato tšei lę yę
Lebanon, bǫfēbǫ ní otaoǫ, ni wǫbafīmǫ-
amę wǫtšāra kę-tšō ǹšǫ hīe wǫbahāo yę
Iopa, ni ohā abahole kę-ya Ierusalem.
16. [17.] Kękę ni Salomo kane gbǫi
fē ní yǫ Israel šikpoǹ lę nǫ yę noni
etšę David ekane lę sę, ni aná amęyi
akpei-oha-kę-nyoǹmai-enumǫ-kę-etē kę
ohai-ekpa.
17. [18.] Ni eto amęteǹ mei akpei-nyo-
ǹmai-kpawo ní amętēre dšatšu, kę mei
akpei-nyoǹmai-kpānyǫ ní dši tęgbalǫi yę
gōdši lę anǫ, kę mei akpei-etē kę ohai-
ekpa ní amękwę amęnǫ, koni maǹ lę
atšu nii. Ioa. 9, 27.

Yitšo 3.

(Kwę 1 Maǹ. 6; 7, 15—22.)

Kękę ni Salomo bōi Iehowa šla lę mā
yę Ierusalem yę *Moria goǹ lę ní atšō
etšę David lę nǫ, heni David esā eto †yę
Ornan, Iebusnyo lę, ǹmāgbēmǫhe lę.
* 1 Mose 22, 2. † 1 Kron. 21, 18—28
2. Ši ebōi mā yę nyōǹ ní dši enyǫ
lę nǫ gbī ní dši enyǫ lę nǫ yę emaǹ-
tšęyeli afi ní dši edfę lę nǫ.
3. Ni Nyoǹmǫ šla lę ní Salomo mā
lę, ešišitō ní eto nę: Blema susumǫ lę
nā lę ekęlę dši ninetalǫi nyoǹmai-ekpa,
ni elēmǫ dši ninetalǫi nyoǹmai-enyǫ.
4. Ni koi ní yǫ tšū lę hīegbę lę hū
kęlę dši ninetalǫi nyoǹmai-enyǫ, tamǫ
tšū lę lęmǫ lę noǹǹ, ni ekwolę dši ni-
netalǫi oha kę nyoǹmai-enyǫ; ni ekę
šika kroǹǹ ha mligbę lę.
5. Ni tšū wulu lę ekę sęsęo ha he
ni ekę šika kroǹǹ ha he, ni eyeyē tēǹi
kę kōsōǹkōsōi asāmāi yę nǫ.
6. Ni esā ekę tęi ní dāra wa māmǫ
tšū lę he ni ekę-wulalę; ni šika lę Par-
waim šika ni.
7. Ni esā ekę šika ha tšū lę kę mplāǹi
lę kę šīnātšei lę kę gbogboi lę kę šīnāi
lę ahe, ni eye kerubim sāmāi yę gbo-
gboi lę ahe.
8. Ni efe tšū kroǹkroǹ fē fē lę hū:
ekęlę dši ninetalǫi nyoǹmai-enyǫ, tamǫ
šla lę lęmǫ lę noǹǹ, ni elęmǫ hū nine-
talǫi nyoǹmai-enyǫ; ni ekę šika kpakpa
ni nā šiǫ talentai ohai-ekpa ha he.
9. Ni noni aǹmē aǹō-fe plękobii lę
hū nā šiǫ šika *šekeli* nyoǹmai-enumǫ.
Ni ǹwei tšūi lę hū eha he šika.
10. Ni tšū kroǹkroǹ fē fē lę mli lę efe
kerubim enyǫ ní agbǫ, ni ekę šika ha he.
11. Ni kerubim lę afīdši lę fē kęlę dši
ninetalǫi nyoǹmai-enyǫ; ekome fīne ko-
me hīe ninetalǫi enumǫ, ni eyasa tšū lęǹ
gbogbo lę he, ni efīne kroko lę hū hīe
ninetalǫi enumǫ, ni eyasa kerub kroko
lę fīne kome he.
12. Ni kerub kroko lę hū fīne hīe
ninetalǫi enumǫ, ni eyasa tšū lęǹ gbo-

gbo lẹ he, ni efĩne kroko lẹ hũ hĩe ni-
netalọi enumọ, ni ekẹ kerub kroko lẹ
fĩne lẹ kpe.
13. Nẹkẹ kerubim nẹ afĩdši ni amẹkpã
mli lẹ efeọ ninetalọi nyoṅmai-enyọ; ši
amẹdamọ amẹnãdši anọ, ni amẹhĩei kwẹọ
tšũ lẹṅ gbẹ.
14. Ni ekẹ mama blũ kẹ afaseo tšuru
kẹ etšuru fã kẹ klala kpakpa fe muhõ
lẹ, ni elò kerubim ewo mli. 2 Mose 26, 31.
15. Ni efe akulašĩṅi enyọ yẹ tšũ lẹ
hĩe: amẹkwọlẹ dši ninetalọi nyoṅmai-etẽ
kẹ enumọ, ni yiteṅ kpọi ni mãmọ amẹ-
yiteaṅ lẹ ekome hĩe ninetalọi enumọ
16. Ni esã efe kõsõṅkõsõi ni ekẹ-wo
akulašĩṅi lẹ ayiteaṅ, ni efe kpọbii ko-
krobii oha ewo kõsõṅkõsõi lẹ ahe.
17. Ni ekẹ akulašĩṅi lẹ mãmọ sọlemọ-
tšũ lẹ hĩe, ekome yẹ ninedšũrõgbẹ, ni
ekome hũ yẹ abẹkugbẹ; ni etšẹ́ nine-
dšũrõ nõ lẹ gbẹi akẹ Iakin, ni abẹku
nõ lẹ hũ etšẹ́ egbẹi Boaz.

Yitšo 4.

(Kwẹ 1 Maṅ. 7, 23—50.)

Asaṅ efe * akõble afọlešãlatẹ: ekẹlẹ dši
ninetalọi nyoṅmai-enyọ ni elẽmọ hũ ni-
netalọi nyoṅmai-enyọ ni ekwọlẹ nine-
talọi nyoṅma. * 7, 7.
2. Ni efe ṅšọ ni afĩe: kẹ-dšẹ nãbu
biẹ kẹ-yaši nãbu biẹ lẹ efeọ ninetalọi
nyoṅma, afelẹ kutruku, ni ekwọlẹ dši
ninetalọi enumọ, ni kpã ni hĩe nineta-
lọi nyoṅmai-etẽ aakpe he.
3. Ni tọ kẹ ehe bãi bọle ekuẹ lẹ kẹ-
kpe, ninetalọ kome hĩe nyoṅma kẹ-bọle
ṅšọ lẹ kpũla; tọ kẹ ehe bãi lẹ srẽṅẽi
enyọ ni, ni afieamẹ kẹ lẹ fẽ šikome.
4. Emã tšinai nyoṅma kẹ enyọ nọ,
etẽ mĩkwẹ kõyigbẹ, ni etẽ mĩkwẹ anai-
gbẹ, ni etẽ mĩkwẹ wuoyigbẹ, ni etẽ mĩ-
kwẹ bokãgbẹ; ni ṅšọ lẹ mã amẹnọ yẹ
ṅwei, ni amẹsẹgbẹi fẽ eyadše mligbẹ.
5. Ni ehĩe dẽ lẽmọ tilẹ, ni afe enã-
bu tamọ kpulu nãbu, tamọ fọfọi ni egble
enã; ni eyeọ *bati* akpei-etẽ.
6. Kẹkẹ ni efe botokui nyoṅma, ni
eṅõ enumọ eto ninedšũrõgbẹ, ni eṅõ enu-
mọ hũ eto abẹkugbẹ, koni afọ nii ahe
yẹ mli, ni amẹdšale šã-afọle lẹ he nibii
lẹ ahe yẹ mli; ši ṅšọ lẹ yẹ hã osọfoi
lẹ, ni amẹfọflọ amẹhe yẹ mli.
7. Ni esã efe šika kanetšei nyoṅma
tamọ bọni atšõ akẹ afeamẹ lẹ, ni eṅõ-
mãmọ sọlemọtšũ lẹṅ, enumọ yẹ nine-
dšũrõgbẹ, ni enumọ hũ yẹ abẹkugbẹ.
8. Asaṅ efe okplõi nyoṅma ni eṅõ-
mãmọ sọlemọtšũ lẹṅ, enumọ yẹ ninedšũ-
rõgbẹ, ni enumọ hũ yẹ abẹkugbẹ; ni efe
šika lalakãi oha hũ.
9. Asaṅ efe osọfoi lẹ akpo lẹ kẹ kpo
wulu lẹ kẹ kpo lẹ nã šĩnãi lẹ, ni ekẹ
akõble ha amẹnã šĩnãi lẹ ahe.
10. Ni ekẹ ṅšọ lẹ mã šĩa lẹ ninedšũ-
rõgbẹ yẹ bokãgbẹ kẹ-baã wuoyigbẹ.
11. Ni Huram fe gbẹ́i lẹ kẹ nilõmọnii
lẹ kẹ lalakãi lẹ hũ. Nẹkẹ Huram gbe
nitšumọ ni etšu ehã maṅtšẹ Salomo yẹ
Nyoṅmọ we lẹ he lẹ nã:
12. akulašĩṅi enyọ lẹ kẹ kpọi kutru-
kui enyọ lẹ ni mãmọ akulašĩṅi lẹ ayi-
teaṅ lẹ, kẹ ntãṅi enyọ ni aṅõ-haã kpọi
kutrukui enyọ lẹ ni mãmọ akulašĩṅi lẹ
ayiteaṅ lẹ ahe lẹ,
13. kẹ ntãṅi enyọ lẹ ahe kpọbii ko-
krobii ohai-edfẹ lẹ, kpọbii kokrobii srẽ-
ṅẽi enyọ yẹ ntãṅ kome he, ni aṅõ-ha
kpọi kutrukui enyọ ni mãmọ akulašĩṅi
lẹ ayiteaṅ lẹ ahe;
14. ni esã efe šiši-adekai lẹ, ni efe
botokui ni mãmọ šiši-adekai lẹ anọ lẹ,
15. kẹ ṅšọ kome kẹ tšinai nyoṅma kẹ
enyọ ni yọ ṅšọ lẹ šiši lẹ,
16. kẹ kukwẹii lẹ kẹ nilõmọnii lẹ kẹ
kpodši lẹ kẹ nibii fẽ ni fata he lẹ, Hu-
ram, etšẹ gbomo lẹ, fe ehã maṅtšẹ Sa-
lomo hã Iehowa we lẹ, kẹ akõble ni
kplẹọ nyaramnyaram.
17. Iordan ṅã lẹ nọ lẹ maṅtšẹ lẹ hã
afĩe yẹ, yẹ nišõ sũ ni yọ Sukot kẹ Ze-
reda te lẹṅ lẹ mli.
18. Ni Salomo fe nẹkẹ nibii nẹ fẽ,
babaõ dientšẹ, ãhũ ni akõble lẹ alee nã.
19. Ni Salomo fe nibii fẽ ni yọ
Nyoṅmọ we lẹ, kẹ šika afọlešãlatẹ lẹ
kẹ okplõi lẹ ni hĩe-mã-abolo lẹ mãa
nọ lẹ,
20. kẹ kanetšei lẹ kẹ amẹhe kanei lẹ
ni asu yẹ sẹtšũ lẹ hĩe tamọ bọni ato
lẹ, šika krọṅṅ akẹ-fe,

21. ni fofoii lę kę kanei lę kę abęlei
lę šika akę-fe, ni šika kroṅṅ ni;
22. ni kaklai lę kę lalakāi lę kę likǫ-
likǫi lę kę ladšēṅęsũi lę hũ šika krǫṅṅ
akę-fe; ni tšũ lę nā šīnai lę, noni yǫ
mligbę ni akę-yaā hekroṅkroṅ fè fē lę,
kę šīnāi ní yǫ sǫlemǫwe lę tšũ lę nā
lę hũ šika akę-fe.

Yitšo 5.

(Kwę 1 Maṅ. 7, 51—8, 11.)

Kękę ni agbe nii fē ní Salomo tšu
yę Iehowa we lę he lę nā. Ni Salomo
ṅō nibii *ní etšę David edšǫ nǫ eke ní
dši dfiętęi kę šika kę nibiinibii lę fē
kę-ba ni ekę-bato Nyoṅmǫ we lę nitōhe lę.
* 1 Kron. 28, 14—18.
2. Kękę ni Salomo bua Israel onukpai
lę kę akutšei lę atšęmei lę kę Israelbii
lę atšęmei awei lę anǫ lumei lę anā kę-
bakpe yę Ierusalem, koni ayaṅō Iehowa
kpāṅmǫ adeka lę kę-dšę David maṅ ní
dši Zion lę mli kę-ba.
3. Ni Israel hīī lę fē bua amęhe nā
kę-ba maṅtšę lę ṅō yę nyōṅ ní dši kpa-
wo lę nǫ *gbīdšūrō lę nǫ. * 3 Mose 23, 34.
4. Ni Israel onukpai lę fē ba; ni
Levibii lę bawó adeka lę;
5. ni amęhole adeka lę kę kpē-bũ lę
kę nibii kroṅkroṅi lę fē ní yǫ kpē-bũ
lę mli lę kę-ba, osǫfoi kę Levibii lę dši
mei ní hole kę-ba.
6. Ni maṅtšę Salomo kę Israel asafo
mũ lę fē ní nā ebakpe ši yę eṅō lę ba-
damǫ adeka lę hīe ni amęgbegbē tōi kę
tšinai ní anyēṅ akane lo abu amęfále
nā amękę-šā afǫlei.
7 Ni osǫfoi lę wó Iehowa kpāṅmǫ
adeka lę kę-te ni amękę-yamā egbęhe lę
yę šīa lę sętšũ ní dši hekroṅkroṅ fè fē
lę mli, yę kerubim lę afīdši lę ašiši.
8. Edšakę kerubim lę elē amęfīdši amli
eha adeka lę māhe lę, ni kerubim lę kete
adeka lę kę ehe tšei lę anǫ yę ṅweigbę.
9. Ni tšei lę kęlę, bǫni anaā tšei lę
anābu yę adeka lę he yę sętšũ lę hīe;
ši anaa yę kpo lę nǫ gbę; ni amęyę
dšęi kę-baši ṅmęnę gbī nę.
10. *Nokonoko bę adeka lę mli, akę
dša tęi tętrębii enyǫ lę ní Mose ṅō-to
mli yę Horeb beni Iehowa kę Israel-
bii lę kpāṅ yę, beni amędšę Mizraim
amębaā lę. * Heb. 9, 4.
11. Ni eba mli akę, beni osǫfoi lę dše
kpo kę-dšę hekroṅkroṅ lę, (edšakę osǫ-
foi fē ní yǫ dšęi lę efe amęhe kroṅkroṅ,
amęfee yę asafokui lę anā kękę,
12. ni Levibii lę ní dši lalatšęmei lę
fē, *Asaf kę Heman kę Iedutun kę amę-
bii kę amęnyemimei lę, wowō klalai fę-
fędši, ni amęhīe ṅmędši kę będši kę saṅkũi
kę-damǫ afǫlešālatę lę bokāgbe, ni osǫfoi
oha kę nyoṅmai-enyǫ ní kpāa tętręmantręi
lę fata amęhe; *1 Kron. 15, 19; 16, 37. 41. 42; 25, 1-7
13. ni beni tętręmantrękpālǫi lę kę la-
latšęmei lę fe ekome ní anu gbē kome
ní akę-mīdšie Iehowa yi ni akę-mīdalę
ši lę, beni amęwó amęgbē nǫ kę tętrę-
mantręi kę ṅmędši kę saṅkũi krokomei
ni amędšie Iehowa yi, *akę ehī, edšakę
nānǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaā lę:) kękę
ni atatu bayi šīa lę ní dši Iehowa šīa
lę obō, * 1 Kron. 16, 34.
14. āhũ po ní atatu lę hewǫ lę osǫfoi
lę nyēē ši adamǫ ní amęsúmǫ, edšakę
Iehowa anumnyam lę eyi Nyoṅmǫ šīa
lęṅ obō. 7, 1. 2.

Yitšo 6.

(Kwę 1 Maṅ. 8, 12—53)

Kękę ni Salomo kē: Iehowa kē ake
eehī duṅ kpī lęṅ.
2. Ši mimā tšũ mihāo ní ohī mli, ši-
hīlęhe ní ohī dšęi kę-ya nānǫ.
3. Kękę ni maṅtšę lę tšō ehīe ni edšǫ
Israel asafo mũ lę fē; ni Israel asafo
mũ lę fē damǫ ši.
4. Ni ekē: Aadšǫ Iehowa, Israel Nyo-
ṅmǫ lę, moni kę mitšę David wie kę
enābu, ni ekę enine ehā eba mli akę:
5. Kę-dšę gbī nǫ ní miyadšie mimaṅ
lę kę-dšę Mizraim šikpoṅ lę nǫ kę-ba
nę, mihalako maṅ ko maṅ ko yę Israel
akutšei lę fē mli, ní emā šīa ní migbęi
lę ahī dšęi, ni misā mihalako nũ ko nũ
ko, ni eye mimaṅ Israel nǫ lumo;
6. ši Ierusalem mihala, ní migbęi ahī
dšęi, ni mihala David hũ, ní eye mimaṅ
Israel nǫ.
7. Ni mitšę David to eyiṅ akę kūlę
eemā šīa ehā Iehowa, Israel Nyoṅmǫ
lę, gbęi lę; 2 Sam. 7, 2—13.

8. ši Iehowa kẹ̄ mitšẹ David akẹ: Gbĩĩabọ kẽ ni oto oyiṅ akẹ kũlẹ oomã šĩa ohã migbẹi lẹ, ofe dšogbãṅ akẹ oto oyiṅ nakai lẹ.

9. Ši kẽlẹ dšee bo oomã šĩa lẹ, ši moṅ obi ni dšẹ omũsũṅ lẹ, lẹ eemã šĩa ehã migbẹi lẹ.

10. Ni Iehowa ehã wiemọ ní ewie lẹ eba mli; edšakẹ mite ši yẹ mitšẹ David nãdšiaṅ, ni mibatá Israel maṅtšẹsẽi lẹ nọ, takẹ bọni Iehowa wo ši lẹ, ni mimã šĩa lẹ mihã Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, gbẹi lẹ.

11. Ni miṅõ adeka lẹ ni Iehowa kpãṅmọ ni ekẹ Israelbii lẹ kpãṅ lẹ yọ mli lẹ mito dšẹi.

12. Ni eho edamọ Iehowa afọlešãlatẹ lẹ hĩe yẹ Israel asafo mũ lẹ fẽ hĩe, ni egbẹ enidšiaṅ.

13. Edšakẹ Salomo efe akõble nọdamọnõ ko, ni ekẹlẹ dši ninetalọi enumọ ni elẽmọ hũ ninetalọi enumọ ni ekwọlẹ ninetalọi etẽ; ni eṅõ-mã kpo lẹ teṅ ni eho edamọ nọ, ni ekũla enakutšei anã yẹ Israel asafo mũ lẹ fẽ hĩe, ni egbẹ enidšiaṅ kẹ-te ṅwei,

14. ni ekẹ̄: Iehowa, Israel Nyoṅmọ! nyoṅmọ ko nyoṅmọ ko bẹ ṅwei kẹ šikpoṅ lẹ nọ ní tamọ bo, ní otoọ kpãṅmọ kẹ mọbọnalẹ ohãa otšũdši ni nyieọ ohĩe kẹ amẹtšui fẽ lẹ,

15. ni oye oši ní owo mitšẹ David, otšũlọ lẹ, nọ; okẹ onãbu wie, ni okẹ onine ehã eba mli, tamọ bọni eyọ ṅmẹnẹ nẹ!

16. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, Iehowa, Israel Nyoṅmọ! *ye oši ní owo mitšẹ David, otšũlọ lẹ, nọ, noni okẹ̄: Nũ ní aatá Israel maṅtšẹsẽi lẹ nọ ebọṅo yẹ mihĩe, kẹdši obii lẹ aale amẹnane nã kwẹmọ kẹkẹ, koni amẹnyie mimla lẹ mli, takẹ bọni onyie yẹ mihĩe lẹ. * 2 Sam. 7, 16.

17. Ni agbẹnẹ, Iehowa, Israel Nyoṅmọ, hã owiemọ ni okẹ otšũlọ David wie lẹ aba mli.

18. Ši aso Nyoṅmọ kẹ gbomei aabahĩ ši yẹ šikpoṅ nẹ nọ lẹlẹṅ? Na, ṅwei kẹ ṅweii amli ṅwei nyẽẽo ato, ãhũ ní mbasroo šĩa nẹ ní mimã nẹ! 2, 5.

19. Ši kẽlẹ hã otšũlọ sọlemọ kẹ faikpamọ lẹ asa ohĩe, Iehowa, mi-Nyoṅmọ, koni obo blọmọ ní otšũlọ blọọ̃ kẹ sọlemọ ni esọleọ yẹ ohĩe nẹ toi,

20. koni ohĩṅmẹii akã nẹkẹ šĩa nẹ he fane kẹ nyõṅ, heni okẹ̄ yẹ he akẹ *okẹ ogbẹi aato dšẹi lẹ, koni obo fai ní otšũlọ aakpa yẹ biẹ nẹ lẹ toi! * 2 Mose 20, 24.

21. Ni obo otšũlọ kẹ omaṅ Israel fai ni amẹabakpao yẹ biẹ nẹ lẹ toi, ni onu yẹ ṅwei ní dši ošihĩlẹhe lẹ, ni kẹ́ onu lẹ, ṅõ-fa!

22. Kẹdši moko fe enanyo eša, ni *ehãlẹ kitã ni ekã ni eba ebakã kitã lẹ yẹ ofọlešãlatẹ lẹ hĩe yẹ šĩa nẹ lẹ: * 2 Mose 22, 11.

23. no lẹ bo toi yẹ ṅwei, ni ofe, ni okodšo otšũdši lẹ, ni owo mofõṅ lẹ nyõmọ, ní ohã enii abua eyiteṅ, ni obu bemyelọ lẹ bem, ní owolẹ nyõmọ yẹ edšalẹ lẹ nã.

24. Kẹdši omaṅ Israel *henyẹlọi ñeamẹ yẹ eša ko ni amẹfe amẹšio hewọ, ni amẹkũ amẹsẹ, ni amẹbo amẹtšẹ́ ogbẹi ni amẹsọle ni amẹkpa fai yẹ ohĩe yẹ nẹkẹ šĩa nẹ lẹ: * 5 Mose 28, 25.

25. no lẹ bo toi yẹ ṅwei, ni oṅõ omaṅ Israel he eša lẹ ofaamẹ, ní oṅõamẹ kẹba šikpoṅ lẹ ní oṅõ-hãamẹ kẹ amẹtšẹmei lẹ nọ ekoṅ.

26. Kẹdši *aṅá ṅwei nã ni nyoṅmọ enẹẹ, yẹ eša ko ní amẹfe amẹšio hewọ, ni amẹbasọle yẹ biẹ ni amẹbo amẹtšẹ́ ogbẹi, ni amẹkpale kẹ-dšẹ amẹhe eša lẹ he, yẹ pĩmọ ní opĩamẹ lẹ hewọ lẹ: * 5 Mose 28, 23. 24.

27. no lẹ bo toi yẹ ṅwei, ni oṅõ otšũdši kẹ omaṅ Israel he eša lẹ ofaamẹ, ni otšõamẹ gbẹ kpakpa ní amẹnyie nọ, ni ohã nyoṅmọ abanẹ añe ošikpoṅ lẹ ni oṅõ-hã omaṅ lẹ akẹ amẹnõ lẹ nọ.

28. Kẹdši hõmọ ba šikpoṅ lẹ nọ dšio, gbẽle-hela ni ba dšio, latšã, niṅãlãmọ, bãlabii, otukpẹi ni ba dšio, kẹdši amẹhenyẹlọi hũ basá amẹyi wo amẹmãdšiaṅ yẹ amẹšikpoṅ lẹ nọ dšio, nõ haomọ-fẽhaomọ kẹ nõ hela-fẽ-hela ni dši lẹ:

29. no lẹ sọlemọ-fẽ-sọlemọ kẹ faikpamọ-fẽ-faikpamọ ni moko lo omaṅ Israel fẽ aakpa lẹ, kẹ amẹteṅ mofẽmo le lẹdientšẹ ehaomọ kẹ emanehũlũ ni ebagbẹ enidšiaṅ etšṍ nẹkẹ šĩa nẹ lẹ:

30. no lẹ bo toi yẹ ṅwei ni dši ošihĩlẹhe lẹ, ni oṅõ-fa, ni owo mofẽmo nyõmọ

ye enifemonii lę fē nā, boni ole etšuiṅ
lę; (edšakę *bo okometō ole gbomei abii
atšuiiaṅ;) * 1 Kron. 29, 17. Lal 7, 10.
31. beni afe ni amęšeo gbeyei ni amę-
nyie ogbèi lę ano gbīlabo fē ni ameyo
šikpoṅ lę ni oṅō-hā wotšęmei lę no lę!
32. Ni gbo tete ni dšee omaṅ Israel-
bii lę ateṅ, ši moṅ ogbei kpeteṅkple lę
kę oninešiwalę kę onine ni akpā mli lę
hewo edšę maṅsę šoṅṅ eba lę, ké eba
ni ebasole ye nekę šīa ne hīe lę:
33. no lę bo toi ye ṅwei ni dši oši-
hīlęhe lę, ni ofe nofēno ni gbo lę boo
tšéoo ye hewo lę, beni afe ni šikpoṅ lę
no mādšimādši fē ale ogbei lę, koni
amęšeo gbeyei tamo omaṅ Israel, ni amę-
sā amęná amęle akę ogbei aṅō-wo nękę
šīa ni mimā ne.
34. Kędši omaṅ lę fā ta ni amękę amę-
henyęloi ayawu ye hefēhe ni otšūamę, ni
*ametšō amęhīe amęhā maṅ ni ohala lę
kę šīa ni mimā mihā ogbei lę ni amę-
kpa fai lę: * Dan. 6, 11.
35. no lę bo amesolemo kę amęfaikpa-
mo lę toi ye ṅwei, ni oye obuaamę.
36. Kędši amęfe eša amęšio, (edšakę
mokomoko bę ni efee eša,) ni omli fū-
amę, ni otuamę owo amęhenyęloi adeṅ,
ni aṅōamę nom kę-te šikpoṅ ko no, edše-
kę dšio, edšekęe dšio,
37. ni amęko ameyiṅ ye šikpoṅ no
heni aṅōamę nom kę-te lę, ni amękū
amęsę, ni amękpao fai ye amęnomṅō ši-
kpoṅ lę no amękē: *Wofe eša ni wotō
ni wofe efōṅ! * Dan. 9, 5.
38. ni amękū amęsę amęba oṅō kę amę-
tšui fē kę amęsusuma fē ye amęnomṅō
šikpoṅ lę no heni aṅōamę nom kę-te lę,
ni ametšō amęhīe amęhā amęšikpoṅ lę,
ni oṅō-hā ametšęmei lę, kę maṅ lę ni
ohala lę kę šīa ni mimā mihā ogbei lę
ni amękpao fai lę:
39. no lę bo amęsolemo kę amęfaikpamo
lę toi yę ṅwei ni dši ošihīlęhe lę, ni oye
obuaamę, ni oṅō-fa omaṅ ni efe eša ešio lę!
40. Agbęnę, mi-Nyoṅmo, mīkpao fai,
hā ohīṅmęii akāmo, ni oka otoi ohā so-
lemo ni asoleo yę bię ne lę!
41. Ni agbęnę, Iehowa Nyoṅmo, wó
ohe no ni oyabote ohedšōmohe lę, bo
kę ohewalę adeka lę! Iehowa Nyoṅmo,
hā osofoi lę awo yiwalaheremo, ni ohā
omei kroṅkroṅi lę anyá nōkpakpa lę he!
Lal. 132, 8. 9.
42. Iehowa Nyoṅmo, kātšō moni ofolę mū
lę hīe ohā se; kaimo *otšūlo David mobo-
nalei lę! * 2 Sam. 7, 15

Yitšo 7.

Ni beni Salomo gbe solemo lę nā lę,
*la dšę ṅwei ba ni ebašā šā-afole lę kę
afolei krokomei lę, ni †Iehowa anum-
nyam lę yi šīa lę obō.
* 3 Mose 9, 24. 1 Maṅ. 18, 38. † 2 Mose 40, 34.
2. Ni osofoi lę nyēē Iehowa šīa lę
abote, edšakę Iehowa anumnyam lę eyi
Iehowa šīa lę obō.
3. Ni Israelbii lę fē mīkwe, beni la
lę dšę ṅwei ba ni Iehowa anumnyam lę
bayi šīa lę no lę, ni amękę amęhīeiaṅ
bumo ši ye heni aka dšei te lę, ni amę-
dšá Iehowa ni amędalę ši, edšakę *ehī,
edšakę nāno emobonalę hīo ši kę-yaā!
* 5, 13. Lal. 136.
(7, 4—10. Kwę 1 Maṅ. 8, 62—66.)
4. Ni maṅtšę lę kę maṅ mū lę fē šā
afolei ye Iehowa hīe.
5. Ni maṅtšę Salomo kę tšinai akpei-
nyoṅmai-enyo-kę-enyo, kę tōi akpei-oha-
kę-nyoṅmai-enyo šā afole; ni lę maṅtšę
lę kę maṅ mū lę fē kę-gble Nyoṅmo
we lę nā.
6. Ni osofoi lę damo amęgbęhei lę,
ni Levibii lę hū hīe Iehowa lala he
saṅkūi lę ni maṅtšę David fe ni aṅō-
da Iehowa ši, edšakę nāno emobonalę
hīo ši kę-yaā, beni David tšōo amęnine
no dšieo eyi lę; ni osofoi lę kpā tętrę-
mantrei ye amęhīe, ni Israel mū lę fē
damo ši.
7. Ni Salomo fe kpo te lę ni yo Ie-
howa tšū lę hīe lę kroṅkroṅ, edšakę
dšei ešā šā-afolei lę kę šidā-afolei lę
ahe foi lę ye; edšakę akōble afolešālatę
lę ni Salomo fe lę, šā-afole lę kę niye-
nii-afole lę kę foi lę hoo no.
8. Ni no be lę mli lę Salomo ye gbī-
dšūrō gbīī kpawo, ni Israel mū lę fē
fata ehe, asafo kpeteṅkple dientšę ni dšę
Hamat āhū kę-yafie Misraim fā lę nā tō.
9. Ni gbī ni dši gbī kpānyo lę no
lę amękpe nāgbē kpē; edšakę afolešālatę

lẹ *nọdšọmọ lẹ amẹye lẹ gbĩĩ kpawo, ni amẹye gbĩdšũrõ lẹ hũ gbĩĩ kpawo.
*4 Mose 7, 10.

10. Ši gbĩ ni dši gbĩ nyoṅmai-enyọ kẹ etẽ lẹ nọ yẹ nyõṅ ni dši kpawo lẹ nọ lẹ ewo maṅ lẹ gbẹ kẹ-te amẹbũi amli, ni amẹnyá ni amẹná tšuidšũrõ yẹ edšũrõ ni Iehowa efe David kẹ Salomo kẹ emaṅ Israel lẹ hewọ.

(7, 11—22. Kwẹ 1 Maṅ. 9, 1—9.)

11. Kẹkẹ ni Salomo gbe Iehowa šĩa lẹ kẹ maṅtšẹ šĩa lẹ nã, ni nibii fẽ ni ba Salomo tšui mli akẹ eefe yẹ Iehowa šĩa lẹ kẹ lẹdientšẹ ešĩa lẹ hewọ lẹ, efe ni ete nọ.

12. Ni Iehowa badšie ehe kpo etšõ Salomo nyõṅ, ni ekẽlẹ akẹ: Minu osọlemọi lẹ, ni mihala *biẹ mife afọlešã šĩa mihã mihe.
*5 Mose 12, 5.

13. Na, kẹ́ miṅá ṅwei nã ni nyoṅmọ enẹẹ, alo mifá bãlabii ni amẹbaye šikpoṅ lẹ nọ nii, alo mihã gbẽle-hela ba mimaṅbii lẹ ateṅ,

14. ni mimaṅ ní aṅõ migbẹi awoamẹ lẹ ba amẹhe ši, ni amẹkpa fai, ni amẹtao mihĩegbẹ, ni amẹkpale kẹ-dšẹ amẹgbẹi fõdši lẹ anọ lẹ: no lẹ mi hũ madšẹ ṅwei mabo toi, ni maṅõ amẹhe ešai lẹ mafaamẹ, ni matšá amẹšikpoṅ lẹ.

15. Agbẹnẹ magble mihĩṅmẹii ni maka mitoi mahã sọlemọ ní asọleọ yẹ biẹ nẹ lẹ.
6, 40.

16. Edšakẹ mihala nẹkẹ šĩa nẹ, ni mifelẹ kroṅkroṅ, koni migbẹi ahĩ dšẹi kẹ-ya nãnọ, ni mihĩṅmẹii kẹ mitšui hũ aahĩ dšẹi dã.

17. Ni bo hũ, kẹdši oonyie yẹ mihĩe, tamọ bọni otšẹ David nyie lẹ, ni oofe nii fẽ ni miwoõ he kitã lẹ, ni ooye mikpọi kẹ mimlai lẹ anọ lẹ:

18. no lẹ mahã omaṅtšẹyeli sẽi lẹ amã ši šiṅṅ, tamọ bọni mikẹ otšẹ David kpãṅ *akẹ: Nũ ni aaye Israel nọ ebọṅo lẹ.
*2 Sam. 7, 12. 16.

19. Ši kẹdši nyekpale ni nyekwa mikpọi kẹ mikitãi ni miṅõ-fie nyehĩe nẹ, ni nyete nyeyasúmọ nyoṅmọi krokomei ni nyedšáamẹ lẹ:

20. no lẹ mafãmọamẹ kẹ amẹšišifãi kẹdšẹ mišikpoṅ ni miṅõ-hãamẹ lẹ nọ, ni nẹkẹ šĩa nẹ ní mifelẹ kroṅkroṅ mihã migbẹi lẹ, mašẹlẹ mafõ kẹ-adše mihĩe, ni maṅõlẹ mafe *abẹbũnõ kẹ kpã-lamọnõ yẹ mãdšimãdši fẽ ateṅ. *5 Mose 28, 37.

21. Ni nẹkẹ šĩa ni kwọ godšõ nẹ, mofẽmo ni aabaho yẹ he lẹ he aadšõ ehe ni eekẽ: *Mẽhewọ po ni Iehowa fe šikpoṅ nẹ kẹ šĩa nẹ nẹkẹ?
*5 Mose 29, 23—26. Ier. 22, 8. 9.

22. Ni aahere nọ akẹ: Edšakẹ amẹkwa Iehowa, amẹtšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ, moni dšieamẹ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ, ni amẹkẹ amẹhe yakpẹtẹ nyoṅmọi krokomei ahe, ni amẹdšáamẹ ni amẹsúmọamẹ, nohewọ ni ehã nẹkẹ efõṅ nẹ fẽ ba amẹnọ nẹ.

Yitšo 8.

(Kwẹ 1 Maṅ. 9, 10—28.)

Ni eba mli akẹ afii nyoṅmai-enyọ ni Salomo kẹ-mã Iehowa šĩa lẹ kẹ lẹdientšẹ ešĩa lẹ sẹ lẹ,

2. Salomo sã mãdši ní Huram hãlẹ lẹ hũ, ni ehã Israelbii yahĩ dšẹi.

3. Kẹkẹ ni Salomo yiṅ ete Hamat-Zoba, ni eye enọ.

4. Ni eto Tadmor yẹ ṅã lẹ nọ, kẹ nitõ-mãdši fẽ ní eto yẹ Hamat lẹ.

5. Ni esã eto Bet-Horon ní yọ yiteṅgbẹ lẹ kẹ Bet-Horon ni yọ šišigbẹ lẹ, ni dši mãdši ni atfa gbogboi awo he kẹ amẹnã agbói kẹ amẹsẹ adabãṅi lẹ;

6. kẹ Baalat kẹ nitõ-mãdši ní Salomo yọ lẹ fẽ, kẹ fĩlii amãdši lẹ fẽ, kẹ okpọṅọiatšẹmei amãdši lẹ, kẹ nofẽno ní Salomo taọọ amã yẹ ehĩetšẽrẹdšiemọ hewọ yẹ Ierusalem kẹ Lebanon kẹ enọyeli šikpoṅ mũ lẹ fẽ nọ lẹ.

7. Asaṅ Hitbii kẹ Amorbii kẹ Perizbii kẹ Hivbii kẹ Iebusbii lẹ ateṅ mei fẽ ni fẹ ni dšee Israelbii lẹ,

8. amẹbii ni fẹ yẹ amẹsẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, *ni Israelbii lẹ kpãtãã amẹhĩe lẹ, amẹ Salomo tšũọamẹ nyõdši-onĩa kẹ-baši ṅmẹnẹ gbĩ nẹ.
*Ios. 16, 10.

9. Ši Israelbii lẹ, Salomo eṅõõ amẹteṅ mokomoko efee nyõṅ ní etšu nii ehãlẹ, ši moṅ amẹdši tabilọi kẹ esafoiatšẹmei lẹ anọ onukpai kẹ efĩlii kẹ ekpọṅọiatšẹmei lẹ anọkwẹlọi.

10. Menẹmei dši maṅtšẹ Salomo tšũdši nukpai: mei ohai-enyọ kẹ nyoṅmaienumọ ní yeọ maṅ lẹ nọ.

11. Ni Salomo ṅõ Farao biyō lẹ kẹ-dšẹ
David mā lẹṅ kẹ-ba šīa ní emā ehāle lẹ;
edšakẹ ekē: Miṅā lẹ akahī Israel maṅtšẹ
David we lẹ; edšakẹ akẹ-ní Iehowa ade-
ka lẹ eba dšẹi hewọ lẹ hekroṅkroṅ ni.
12. *Ni Salomo šā šā-afọlei ehā Ieho-
wa yẹ Iehowa afọlešālatẹ lẹ ní †emā yẹ
koi lẹ hīe lẹ nọ, * 1, 3—6. † 4, 1.
13. gbī-fē-gbī kẹ enō, ni ešā afọlei lẹ
bọni *Mose wo kitā lẹ, yẹ hedšōmọgbīī
lẹ kẹ nyōdši hēi lẹ kẹ gbīī dšudši ní
ato lẹ anọ šii etē yẹ afi mli: yẹ akpītī
gbīdšūrō lẹ kẹ otšii agbīdšūrō lẹ kẹ ase-
sei agbīdšūrō lẹ nọ.
* 4 Mose 28, 2. 9. 11. 17. 26; 29, 12.
14. Ni ekẹ *osọfoi asafokui lẹ damọ
amẹsúomọ lẹ nā, bọni etšẹ David eto
gbẹdšianọ lẹ, kẹ Levibii lẹ hū yẹ amẹ-
nitšumọi lẹ anā, ní amẹla yidšiemọlalai
ni amẹsúmọ yẹ osọfoi lẹ ahīe, gbī-fē-gbī
kẹ enō, kẹ agbónākwẹlọi lẹ hū yẹ amẹ-
safokui lẹ anā yẹ agbó-fē-agbó he; edša-
kẹ nakai Nyoṅmọ gbomo David wo kitā.
* 1 Kron. 23—26.
15. Ni amẹkpalee kẹ-dšee maṅtšẹ lẹ kitā
ni ewo osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ yẹ sane-
fē-sane kẹ dfetrii lẹ ahewọ lẹ he.
16. Ni Salomo nii ní etšu kẹ-dšẹ gbī
ni ato Iehowa šīa lẹ šiši lẹ āhū kẹ-yaši
beyinọ ní egbe nā, ní Iehowa šīa lẹ ye
emū lẹ, asā fē ato.
17. No be lẹ mli lẹ Salomo yiṅ ete
Ezion-Geber kẹ Elot ní yọ ṅšọ nā yẹ
Edom šikpoṅ lẹ nọ lẹ.
18. Ni Huram tšṓ lẹdientšẹ etšūdši
anine nọ eyahālẹ lẹdši kẹ tšūdši ní le
ṅšọ he nii, ni amẹkẹ Salomo tšūdši lẹ
yiṅ te Ofir, ni amẹyaṅō šika talentai
ohai-edfẹ kẹ nyoṅmai-enumọ yẹ dšẹi, ni
amẹkẹ-bahā maṅtšẹ Salomo.

Yitšo 9.

(9, 1—28 Kwẹ 1 Maṅ. 10, 1—28)

Ni beni Šeba maṅnye lẹ nu Salomo
yidšiemọ he lẹ, eba, koni ekẹ abẹbuai
ní wawai abaka Salomo akwẹ; ni eba
Ierusalem kẹ asafo babaō dientšẹ, kẹ
yomai ni tēre tšofāi-kẹ-ṅmai kẹ šika
babaō dientšẹ kẹ tẹi ni dšra wa; ni
beni eba Salomo ṅō lẹ, ekẹlẹ wie nibii
fē ní yọ etšuiṅ.

2. Ni Salomo hàlẹ ewiemọi lẹ fē hetō,
emli eko eko bẹ ní Salomo enáá etšōōlẹ.
3. Ni beni Šeba maṅnye lẹ na Salomo
nilē kẹ šīa ní emā lẹ,
4. kẹ ekplō nọ niyenii, kẹ etšūdši
ašitrámọ, kẹ esúolọi ašidamọ kẹ amẹta-
dei, kẹ edāwolọi kẹ amẹtadei, kẹ ešā-
afọlei ní ešāa yẹ Iehowa we lẹ, ehe
dšō ehe naakpa,
5. ni ekē maṅtšẹ lẹ akẹ: Ohe sādši
kẹ onilē ní minu he yẹ midientšẹ mi-
šikpoṅ lẹ nọ lẹ anọkwale ni.
6. Tšẹbelẹ mihee amẹwiemọi lẹ miyee,
kẹ-yaši miba ní mibana kẹ mihīṅmẹii nẹ.
Ni na, dšee onilē lẹ dalẹ lẹ fā tete agba-
mi lẹ; oteke yidšiemọ ní minu lẹ tete.
7 Adšō owebii lẹ, ni adšō otšūdši
nẹ ní damoọ ohīe dānẹ ni amẹboọ onilē
lẹ toi lẹ! Luk. 10, 23.
8. Aadšō Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, akẹ
ená ohe tšui ni ekẹo tá emaṅtšẹšēi lẹ
nọ, koni oye maṅtšẹ ohā Iehowa, o-Nyo-
ṅmọ lẹ; edšakẹ o-Nyoṅmọ lẹ mīsumọ
Israel ní ehā edamọ ši kẹ-ya nānọ, no-
hewọ ni ewoō amẹnọ maṅtšẹ, koni oko-
dšo ni oye dšalẹ sane!
9. Ni ehā maṅtšẹ lẹ šika talentai oha
kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ tšofāi-kẹ-ṅmai pī
dientšẹ kẹ tẹi ni dšra wa; ni tšofā-kẹ-
ṅma ko bẹ ní tamọ noni Šeba maṅnye
lẹ bahā maṅtšẹ Salomo lẹ.
10. Ni asaṅ Huram tšūdši lẹ kẹ Salo-
mo tšūdši lẹ, ní yaṅōọ šika kẹ-dšẹọ Ofir
kẹ-baā lẹ, hū kẹ almugtšei kẹ tẹi ni
dšra wa ba.
11. Ni maṅtšẹ lẹ ṅō almugtšei lẹ efe
atrakpoi yẹ Iehowa we lẹ kẹ maṅtšẹ we
lẹ, kẹ saṅkūi kẹ bẹdši hā lalatšẹmei lẹ;
ni anako enẹmei anọ yẹ Iuda šikpoṅ lẹ
nọ pēṅ.
12. Ni maṅtšẹ Salomo hā Šeba maṅnye
lẹ nii ní etaoọ ni ebi lẹ fē, dāni sōro
nii ní ebahā maṅtšẹ lẹ. Kẹkẹ ni ekū
esẹ ni eyiṅ ete lẹdientšẹ ešikpoṅ lẹ nọ,
lẹ kẹ etšūdši lẹ.
13. Agbẹnẹ šika ni akẹ-bahā Salomo yẹ
afi kome mli lẹ nā ṅmēọ šika talentai
ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-ekpa kẹ ekpa,
14. dāni sōro noni dšrayelọi lẹ kẹ guọ-
yelọi lẹ kẹ-ba. Ni Arabia maṅtšẹmei lẹ

fē kẹ šikpoṅ lẹ nọ amralofoi lẹ hū ba-
hā Salomo šika kẹ dfiẹtẹi.
15. Ni maṅtšẹ Salomo ṅō šika ni atfia
efe tšẹṅi wudši ohai-enyọ: *šekeli* ohai-
ekpa eṅō-ha tšẹṅi lẹ ekome he;
16. ni asaṅ ekẹ šika ni atfia fe tšẹṅi
bibii ohai-etē: šika *šekeli* ohai-etē eṅō-
ha tšẹṅi lẹ ekome he; ni maṅtšẹ lẹ ṅō-
amẹ eto Lebanon kō lẹ šīa lẹ.
17. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ fuọwu fe maṅ-
tšẹsēi kpeteṅkple, ni ekẹ šika krọṅṅ
ha he.
18. Ni atrakpoi ekpa yẹ sēi lẹ he kẹ
šika māṅō hū, ni akālaamẹ akpẹtẹ sēi
lẹ he; ni šitámọhe lẹ, nidši yẹ ebiẹ kẹ
ebiẹ, ni dšatai enyọ damọ nidši lẹ amasẹi.
19. Ni dšatai nyoṅma kẹ enyọ damọ
atrakpoi ekpa lẹ nọ yẹ biẹ kẹ biẹ. Afe-
ko nakai nọ yẹ maṅtšẹyeli ko maṅtšẹ-
yeli ko mli dā.
20. Ni maṅtšẹ Salomo kpudši fē ni
ekẹ-nuọ nii lẹ, šika sọṅṅ ni, ni nibii
fē ni yọ Lebanon kō lẹ šīa lẹ, šika
ṅmīṅmi ni, dfiẹtẹi bẹ mli, abuu no fẹi-
fẹi yẹ Salomo yinọ lẹ.
21. Edšakẹ maṅtšẹ lẹ yẹ lẹdši ni kẹ
Huram tšūdši lẹ yaā Taršiš; dā afii etē
lẹ Taršiš lẹdši lẹ baā šikome, ni amẹ-
hīe šika kẹ dfiẹtẹi kẹ fuọwu kẹ ofoi
kẹ mẹleōi.
22. Ni maṅtšẹ Salomo da kple fē ši-
kpoṅ lẹ nọ maṅtšẹmei fē yẹ nifálẹ kẹ
nilē gbẹfāṅ.
23. Ni šikpoṅ lẹ nọ maṅtšẹmei fē tao
Salomo hīe akwẹ, ni amẹbo enilē ni Nyo-
ṅmọ kẹ-wo etšuiṅ lẹ toi.
24. Ni amẹteṅ mofēmo kẹ enikēnii ba:
dfiẹtẹi nibii kẹ šika nibii kẹ atadei kẹ
tawūnii kẹ tšofāi-kẹ-ṅmai, kẹ okpọṅọi
kẹ tedšiokpọṅọi, dā afi.
25. Ni Salomo *yẹ okpọṅọi atšūi akpei-
edfẹ, kẹ fīlii, kẹ okpọṅọiatšẹmei akpei-
nyoṅma-kẹ-enyọ; ni eṅōamẹ eto fīlii
amādši lẹ amli kẹ maṅtšẹ lẹ ṅō yẹ Ie-
rusalem. * 1, 14—17. 1 Maṅ. 5, 6.
26. Ni eye maṅtšẹmei fē nọ kẹ-dšẹ fā
lẹ nā kẹ-yaši Filistibii ašikpoṅ lẹ nọ kẹ
Mizraim hūšūi anọ.
27. Ni maṅtšẹ lẹ hā dfiẹtẹi tšómọ ta-
mọ tẹi yẹ Ierusalem, ni tšenedrutšei hū
ehā amẹtšómọ tamọ sikamoretšei ni yọ
dšō šikpoṅ lẹ nọ lẹ, yẹ fálẹ nā.
28. Ni akẹ okpọṅọi dšẹọ Mizraim kẹ
šikpōdši fē nọ abahāa Salomo.

(9, 29—31. Kwẹ 1 Maṅ. 11, 41—43.)

29. Ši Salomo he sādši ni efẹ lẹ, kleṅ-
kleṅnii kẹ sẹkpēnii lẹ fē lẹ, ani aṅmāko
yẹ gbalọ Natan sādši lẹ amli kẹ *Ahia,
Šilonyo lẹ, gbalẹ lẹ mli kẹ Ido, ninalọ
lẹ, ninái ni ena yẹ Ierobeam, Nebat bi
lẹ, hewọ lẹ amli? * 1 Maṅ. 11, 29.
30. Ni Salomo ye Israel fē nọ maṅtšẹ
yẹ Ierusalem afii nyoṅmai-edfẹ.
31. Ni Salomo kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni
afūlẹ yẹ etšẹ David mā lẹṅ; ni ebi Re-
habeam baye maṅtšẹ yẹ esẹ.

Yitšo 10.

(Kwẹ 1 Maṅ. 12, 1—19.)

Ni Rehabeam yiṅ ete Šekem; edšakẹ
Israel fē eba Šekem amẹbawolẹ maṅtšẹ.
2. Ni eba mli akẹ, beni Ierobeam,
Nebat bi lẹ, nu he lẹ, (edšakẹ eyẹ Miz-
raim *heni edšo foi kẹ-dšẹ maṅtšẹ Sa-
lomo hīe kẹ-te lẹ lolo,) kẹkẹ ni Ierobeam
kū esẹ kẹ-dšẹ Mizraim kẹ-ba. * 1 Maṅ. 11, 40.
3. Ni amẹtšū ayakpēlẹ kẹ-ba. Ni Ie-
robeam kẹ Israel fē ba ni amẹkẹ Reha-
beam bawie akẹ:
4. Otšẹ hā wọkōṅtšo lẹ tšī tšó; no-
hewọ lẹ agbẹnẹ bo lẹ, femọ otšẹ sūomọ
ni wa lẹ kẹ ekōṅtšo ni tšī ni eṅō-fō
wọnọ lẹ fleflẹ, ni wọsúmọo!
5. Ni ekẹamẹ akẹ: Biẹ gbīī etē lẹ
nyekūa nyesẹ nyebaā miṅō ekoṅ! Ni
maṅ lẹ yiṅ amẹte.
6. Kẹkẹ ni maṅtšẹ Rehabeam kẹ hīī
onukpai ni damoọ etšẹ Salomo hīe, be-
ni eyọ dšẹṅ lolo lẹ, te adšina ni ekẹ:
Mē ṅā nyewoọmi ni mikẹ-yahā maṅ nẹ
hetō?
7. Ni amẹkẹlẹ akẹ: Kẹdši omli hī hā
nẹkẹ maṅ nẹ ni ofe noni sa amẹhīe nẹ
ni ohāamẹ gbē dšūrō lẹ, no lẹ amẹatšó-
mọ otšūdši dānẹ.
8. Ši ekwa onukpai lẹ aṅā ni amẹ-
wolẹ lẹ, ni ekẹ oblahīī ni dši etipēṅfoi
ni damoọ ehīe lẹ te adšina,
9. ni ekẹamẹ akẹ: Mē ṅā nye hū nye-
woọ ni wọṅō-hā maṅ nẹ ni kẹmi ebawie

akę: Femo kõñtšo ní otšę ñõ-fõ wono
lę ñeflę ohãwo lę! hetõ?
10. Ni oblahĩĩ ní dši etipẽñfoi lę kẽ-
lę akę: Boni okē mañ lę ni keo bawie
akę: Otšę hã wokõñtšo lę tšĩ, ši bo lę,
femolę ñeñę ohãwo lę, — boni okēamę
nę: Miwao sękpelo ti fè mitšę hę!
11. Ni agbenę mitšę kę kõñtšo ní tšĩ
tẽrenye, ši mi lę mañmẽ nyekõñtšo lę
no; mitšę kę kplebii yinye, ši mi lę
mikę nyoñmoñkrakroi aayinye!
12. Kękę ni Ierobeam kę mañ mũ lę
fẽ ba Rehabeam ñõ gbĩ ní dši gbĩ etẽ
lę, takę boni mañtšę lę etoamę akę: Nye-
baä miñõ ekoñ gbĩ ní dši gbĩ etẽ lę.
13. Ni mañtšę lę hãamę hetõ ní wa,
ni mañtšę Rehabeam kwa onukpai lę añã
ni amęwolę lę,
14. ni ekęamę wie yę oblahĩĩ lę añã-
wõ lę nã ekē: Mitšę hã nyekõñtšo lę
tšĩ, ši mi lę mañmẽ nyekõñtšo lę no;
mitšę kę kplebii yinye, ši mi lę mikę
nyoñmoñkrakroi aayinye!
15. Ni mañtšę lę boo mañ lę toi; edša-
kę Nyoñmo deñ sane lę dšę, beni afe ní
Iehowa ahã ewiemo ní *etšõ Ahia, Ši-
lonyo lę, nine no ekę Ierobeam, Nebat
bi lę, wie lę aba mli. * 1 Mañ. 11, 29. 31.
16. Ni beni Israel fẽ na akę mañtšę
lę booamę toi lę, mañ lę hã mañtšę lę
hetõ amękē: Mẽ gbenã woyo yę David
ñõ? ni asañ wobę gbęfãñnõ ko yę Išai
bi lę ñõ! mofẽmo aya ebũ mli, Israel!
Agbenę kwę bodientšę owe, David! Kę-
kę ni Israel fẽ yiñ amęte amębũi amli.
17. Ši Israelbii lę ni yo Iuda mãdši
lę amli lę, Rehabeam ye ameno mañ-
tšę kẽ.
18. Ni mañtšę Rehabeam tšũ Hadoram
ni kwęo gbomei onĩa ní atšũ lę no lę;
ši Israelbii lę tñalę tei ni egbo. Kękę
ni mañtšę Rehabeam he fe oyá ni eya-
bote efĩli mli ní edšo foi kę-ya Ierusalem.
19. Ni Israel tše David we lę hĩe atũa
kę ñmenę.

Yitšo 11.

(11, 1—4. Kwę 1 Mañ. 12, 21—24.)

Ni beni Rehabeam šę Ierusalem lę,
ebua Iuda kę Benyamin we lę fẽ nã,
hĩĩ ní ahala ní dši tawuloi soññ akpei-
oha-kę-nyoñmai-kpãnyo, koni ekę Israel
ayawu, ní amęšõ mañtšęyeli lę amęhã
Rehabeam ekoñ.
2. Ši Iehowa wiemo ba Šemaia, Nyo-
ñmo gbomo lę, ñõ akę:
3. Kęmo Rehabeam, Salomo bi lę, ni
dši Iuda mañtšę lę, kę Israel fẽ ní yo
Iuda kę Benyamin lę akę:
4. Boni Iehowa kẽ nę: Nyekayaä, ni
asañ nyekę nyenyemimei lę akawua;
nyeteñ mofẽmo akũ esę kę-ya ewe; edša-
kę mideñ nękę sane nę dšę! Ni amębo
Iehowa wiemo lę toi, ni amękũ amęsę
amete ni amęyatuaa Ierobeam doññ.
5. Ni Rehabeam hĩ ši yę Ierusalem,
ni etša gbogboi ewo mãdši lę ahe yę
Iuda;
6. ni eto Betlehem kę Etam kę Tekoa
7. kę Bet-Zur kę Soko kę Adulam
8. kę Gat kę Mareša kę Zif
9. kę Adoraim kę Lakiš kę Azeka
10. kę Zora kę Ayalon kę Hebron ní
dši Iuda kę Benyamin mãdši ní atša
gbogboi awo he lę.
11. Ni etša gbogboi ewo mãdši lę ahe,
ni ekę asafoiatšęmei to mli kę niyenii
kę mũ kę wein ní abua nã ato.
12. Ni esã eñõ tšęñi kę akploi eto
mañ-fẽ-mañ, ni ewadšeamę naakpa dien-
tšę. Ni Iuda kę Benyamin dši enii.
13. Ni osofoi kę Levibii ní yo Israel
fẽ lę dšę amękpokpai lę fẽ ano amękę
amęhe badõmolę.
14. Edšakę Levibii lę šĩ amęmãdši ahe
šikpõdši lę kę amęnibii ní amęyo lę ni
amęba Iuda kę Ierusalem; edšakę Iero-
beam kę ebihĩĩ lę *ñeamę, ní amękaye
osofoi amęhã Iehowa. * 13, 9.
15. Ni *ewo lędientšę esofoi ehã hei
groññi lę kę wodši lę kę tšinabii lę ní
efe lę. * 1 Mañ 12, 31.
16. Ni amęsę lę mei ni eñõ amętšui
ehã Iehowa, Israel Nyoñmo lę, taomo
lę dšę Israel akutšei lę fẽ mli ba Ieru-
salem, koni amębašã afole amęhã Ieho-
wa, amętšęmei a-Nyoñmo lę.
17. Ni amęwadše Iuda mañtšęyeli lę,
ni amęhã Rehabeam, Salomo bi lę, ná
hewalę, afii etẽ soññ; edšakę amęnyie
David kę Salomo gbę lę no afii etẽ.

18. Ni Rehabeam wẹ Mahalat, David bi Ierimot biyō lẹ, kẹ Abihail, Išai bi *Eliab biyō lẹ. * 1 Sam. 16, 6
19. Ni ekẹlẹ fọ bihīī: Ieuš kẹ Šemaria kẹ Zaham.
20. Ni esẹ lẹ ewẹ Maaka, Absalom biyō lẹ; ni ekẹlẹ fọ Abia kẹ Atai kẹ Ziza kẹ Šelomit.
21. Ni Rehabeam sumọ Maaka, Absalom biyō lẹ, fè eňāmei kẹ ehemei lẹ fē; edšakẹ eyẹ ňāmei nyoňma kẹ kpānyọ kẹ hemei nyoňmai-ekpa, ni efọ bihīī nyoňmai-enyọ kẹ kpānyọ kẹ biyei hū nyoňmai-ekpa.
22. Ni Rehabeam wo Abia, Maaka bi lẹ, onukpa kẹ lumo yẹ enyemimei lẹ anọ; edšakẹ eto eyiň akẹ eewolẹ maňtšẹ.
23. Ni efe enii nilē mli, ni edša ebihīī lẹ fē ewo Iuda kẹ Benyamin šikpōdši lẹ fē nọ, yẹ mādši ní atfa gbogboi awo he lẹ fē mli, ni ehāamẹ niyenii babaō, ni ebibī yei babaō ši ehāamẹ. 21, 3.

Yītšo 12.

(Kwẹ 1 Maň. 14, 21—31.)

Ni eba mli akẹ, beni Rehabeam maňtšẹyeli lẹ damọ ni ená hewalẹ lẹ, ekwa Iehowa mla lẹ, ni Israel mū lẹ fē fata ehe.
2. Ni eba mli yẹ maňtšẹ Rehabeam yinọ afi ní dši enumọ lẹ nọ, akẹ Šišak, Mizraim maňtšẹ lẹ, fā batua Ierusalem, edšakẹ amẹtō Iehowa nọ.
3. Ni ekẹ fīlii akpe kẹ ohai-enyọ kẹ okpọňọiatšẹmei akpei-nyoňmai-ekpa ba, ni ta ni kẹlẹ dšẹ Mizraim ba ní dši Lubbii kẹ Šukbii kẹ Kušbii lẹ, alee amẹyibọ.
4. Ni eňō *mādši ní atfa gbogboi awo he ní yọ Iuda lẹ, ni eba Ierusalem. * 11, 5-10.
5. Kẹkẹ ni gbalọ Šemaia ba Rehabeam kẹ Iuda onukpai ní ebua amẹhe nā kẹba Ierusalem yẹ Šišak hewọ lẹ aňō, ni ebakẽamẹ akẹ: Bọni Iehowa kē nẹ: Nyekwami, nohewọ lẹ mi hū miňmē nyehe miwo Šišak deň!
6. Kẹkẹ ni Israel onukpai lẹ kẹ maňtšẹ lẹ ba amẹhe ši ni amẹkẽ: Dšalọ dši Iehowa!
7. Ši beni Iehowa na akẹ amẹba amẹhe ši lẹ, Iehowa wiemọ ba Šemaia ňō akẹ: Amẹba amẹhe ši, nohewọ lẹ mikpātāň amẹhīe, ši mahereamẹ fiō ko, koni mimlila lẹ akatšō Šišak nine nọ mītue mifie Ierusalem nọ.
8. Kēlẹ amẹatšōmọ etšūdši, koni amẹná amẹle bọni misúomọ yọ kẹ bọni šikpōdši lẹ anọ maňtšẹyelii lẹ hū asúomọ yọ.
9. Kẹkẹ ni Šišak, Mizraim maňtšẹ lẹ, fā kẹ-ba Ierusalem, ni elō Iehowa we lẹ dfetrii lẹ kẹ maňtšẹ we lẹ dfetrii lẹ, elō fē-kwa kẹ-te; ni esā elō šika tšẹňi ní Salomo fe lẹ.
10. Ni maňtšẹ Rehabeam hā afe akōble tšẹňi eto nādšiaň, ni etu ewo bulọi ní buọ maňtšẹ we lẹ agbó lẹ nā lẹ anọ asafoiatšẹmei lẹ adeň.
11. Ni befēbe ni maňtšẹ lẹ yaā Iehowa we lẹ, bulọi lẹ baā ni amẹbahīeọ, ni amẹkẹ-kūọ amẹsẹ amẹkẹ-yatoọ bulọi lẹ atšū lẹ mli ekoň.
12. Ni akẹ-ní eba ehe ši hewọ lẹ, Iehowa mlifū lẹ dše enọ ni ekpatāā ehīe kwrakwra; ni asaň ana nii kpakpai komei yẹ Iuda he.
13. Ni maňtšẹ Rehabeam wadše ehe yẹ Ierusalem, ni eye maňtšẹ lẹ. Ni Rehabeam eye afii nyoňmai-edfẹ kẹ ekome, beni ebabōi maňtšẹyeli lẹ, ni eye maňtšẹ lẹ afii nyoňma kẹ kpawo yẹ Ierusalem, ni dši maň ni Iehowa ehala yẹ Israel akutšei lẹ fē ateň, ní ekẹ *egbẹi ato dšẹi lẹ. Ni enye gbẹi dši Naama, Amonyō lẹ. * 6, 20.
14. Ni efe efōň, edšakẹ ekẹ etšui efōō nọ akẹ etao Iehowa sẹgbẹ.
15. Agbẹnẹ lẹ Rehabeam he sādši lẹ, kleňkleňnii kẹ sẹkpēnii lẹ, ani aňmāko yẹ gbalọ Šemaia kẹ ninalọ *Ido sādši lẹ ní akẹ-kane wekukpā lẹ mli? Ni ta kā Rehabeam kẹ Ierobeam teň dānẹ. * 13, 22.
16. Ni Rehabeam kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni afūlẹ yẹ David mā lẹň; ni ebi Abia baye maňtšẹ yẹ esẹ.

Yītšo 13.

(Kwẹ 1 Maň. 15, 1—8.)

Agbẹnẹ maňtšẹ Ierobeam yinọ afi ní dši nyoňma kẹ kpānyọ lẹ nọ Abia baye Iuda nọ maňtšẹ.

2. Ni eye mantšę afii etẽ yę Ierusa-
lem: ni enye gbęi dši Mikaia, Uriel ni
dšę Gibea lę biyō lę. Ni ta kā Abia
kę Ierobeam teń.
3. Ni Abia kę hīī kākāloi ata ní nā
sio mei ni ahala akpei-ohai-edfę tšę ta
lę. ni Ierobeam kę hīī ní ahala ní dši hīī
kākāloi akpei-ohai-kpānyo gbá ta wolę.
4. Ni Abia badamo Zemaraim goń ní
yo Efraim gõdši lę ano lę yiteń, ni
ekę̃: Nyeboami toi, Ierobeam kę Israel
mū lę fẽ!
5. Ani nyelee akę Iehowa, Israel Nyo-
ńmo lę, eńõ Israel no mańtšęyeli lę ehā
David kę ebii lę kę-mīya nāno yę *ńõ
kpāńmo nā lo? * 3 Mose 2, 13. 4 Mose 18, 19.
6. Ši Ierobeam, Nebat bi ní dši Da-
vid bi Salomo tšūlo lę, te ši ni etše
enuntšo lę hīe atūa.
7. Ni hīī fõdši ní dši yakagbomei ya-
fata ehe, ni amęwadše amęhe amęši Re-
habeam, Salomo bi lę; ni Rehabeam edako
ni etšui esako, hewo lę enyẽẽamę.
8. Ni agbęnę nyekę̃ nyemīte ši nye-
wo Iehowa mańtšęyeli lę ni yo David
bii lę adeń lę, edšakę nyeyi fá, ni nye-
hīe *šika tšinabii ni Ierobeam fe hānye
akę nyońmoi lę. * 1 Mań. 12, 28.
9. Nto nyefīe Iehowa osofoi, ní dši
Aaron bii lę, kę Levibii lę, ni *nyewo
osofoi nyehā nyehe tamo boni šikpõdši
krokomei ano bii feo lę? Mofẽmo ni
kę tšina oblanyo ko kę tõagboi kpawo
baā ní awolę osofo lę, kękę lę etšõ nii
ni dšee nyońmoi lę asofo. * 11, 15.
10. Ši wo lę, Iehowa dši wo-Nyońmo,
ni wokwakolę, ni woyę osofoi ní dši
Aaron bii ní súmoo Iehowa, kę Levibii
ni hīe amęnitšumo mli;
11. ni *dā lebi kę gbękę lę amęšāa
šā-afolei kę tšofā-kę-ńma amęhāa Ieho-
wa, ni asań amętoo hīe-mā-abolo lę gbę-
dšiano yę okplõ ni he tše lę no, ni
amęsāa šika kanetšo kę ehe kanei ni
asuo dā gbękę lę; edšakę wo lę wofeo
Iehowa, wo-Nyońmo lę, gbenānii lę, ši
nye lę nyekwalę! * 4 Mose 28, 3—8.
12. Ni na, Nyońmo kęwo yę, ni enyie
wohīe, kę esofoi kę *ošebõ tętręmantrei
ni akę-bo oše awonye. O Israelbii! nye-
kę Iehowa, nyetšęmei a-Nyońmo lę, aka-
wua; edšakę nyeyeń omanye! * 4 Mose 10, 9.
13. Ši Ierobeam hā káwoloi logoamę
kę-yadše amęsęgbę: ni amęyę Iuda hīe-
gbę, ši káwoloi lę yę amęsęgbę.
14. Ni beni Iudabii lę yakwę amęsę
lę, na, ta yę amęhīegbę kę amęsęgbę.
Kękę ni amęblo amętšę Iehowa, ni oso-
foi lę kpā tętręmantrei lę,
15. ni Iudabii lę bo oše; ni eba mli
akę, beni Iudabii lę bo oše lę, Nyońmo
tfīa Ierobeam kę Israel mū lę fẽ nii yę
Abia kę Iuda hīe.
16. Ni Israelbii lę dšo foi yę Iuda hīe,
ni Nyońmo tuamę ewo amędeń.
17. Ni Abia kę emań lę gbeamę butū,
ni mei ní nyõnyõi yę Israel dši mei
akpei-ohai-enumo, hīī ní ahala sońń.
18. Ni aba Israelbii lę aši yę nakai
be lę mli; ši Iudabii lę ná hewalę, edša-
kę amęńõ amęhīe amęfõ Iehowa, amę-
tšęmei a-Nyońmo lę, no.
19. Ši Abia tiu Ierobeam, ni eyašõ
mādši yę edeń: Betel kę ehe mādši lę,
kę Iešana kę ehe mādši lę, kę Efron
kę ehe mādši lę.
20. Ni Ierobeam náá hewalę ko dońń
yę Abia gbīī lę amli; ni Iehowa tfalę
nõ ni egbo.
21. Ni Abia tšõ agbo; ni ewę yei nyo-
ńma kę edfę, ni efo bihīī nyońmai-enyo
kę enyo kę biyei hū nyońma kę ekpa.
22. Ni Abia he sādši ni efę lę kę
enifemonii kę ewiemoi lę, ańmā yę gbalo
*Ido šišitšõmowolo lę mli. * 12, 15.
23. [Y. 14, 1.] Ni Abia kę etšęmei lę
yawo, ni amęfūlę yę David mā leń; ni
ebi Asa baye mańtšę yę ese. Eyino lę
šikpoń lę no dšo afii nyońma.

Yītšo 14.

(14, 1—4. Kwę 1 Mań 15, 11 12.)

Ni Asa fe noni hī kę noni dša yę
Iehowa, e-Nyońmo lę, hīe;
2. [3.] edšakę edšie mańsę afolešālatei
kę hei grońńi lę, ni ekūmo amāgāi lę,
ni efīo wońkõi lę efīe ši;
3. [4.] ni ekę̃ Iuda akę amętao Ie-
howa, amętšęmei a-Nyońmo lę, sęgbę, ni
amęyę mla lę kę kitā lę no

4. [5.] Ni edšie hei groṅṅi lẹ kẹ hũlũ
amãgãi lẹ yẹ Iuda mãdši lẹ fẽ amli. Ni
maṅtšẹyeli lẹ nọ dšọ yẹ ehĩe.
5. [6.] Ni eto mãdši ni atfa gbogboi
awo he yẹ Iuda; edšakẹ šikpoṅ lẹ nọ
edšọ, ni akẹlẹ wuu ta yẹ nakai afii lẹ
amli; edšakẹ *Iehowa ehã ehe edšọlẹ.
* 15, 15.
6. [7.] Nohewọ lẹ ekẽ Iuda akẹ: Nye-
hãa wọtoa nẹkẹ mãdši nẹ, ni wọtfa gbo-
gboi wọwo he kẹ mõdši kẹ agbói kẹ
amẹsẹ adabãṅi; šikpoṅ lẹ kã ši hãwọ,
edšakẹ wọtao Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ,
sẹgbẹ; wọtaolẹ, ni ehã wọhe edšọwọ
yẹ hefẽhe kẹ-kpe. Ni amẹtotoi ni amẹ-
te nọ dšogbãṅ.
7. [8.] Ni Asa yẹ tabilọi, ní hĩeọ
tšẹṅi wudši kẹ akplọi, akpei-ohai-etẽ yẹ
Iuda, kẹ mei ni hĩeọ tšẹṅi bibii ni amẹ-
tšẽrẽọ gãii hũ akpei-ohai-enyọ kẹ nyo-
ṅmai-kpãnyọ yẹ Benyamin, menẹmei fẽ
lẹ hĩĩ kãkãlọi sọṅṅ ni.
8. [9.] Ši Zera, Kušnyo lẹ, kẹ ta ni
nã šiọ mei akpei-akpe kẹ fĩlii ohai-etẽ
fã batuaamẹ, ni eba Mareša tõ.
9. [10.] Ni Asa fã ni ekẹlẹ yakpe,
ni amẹgbá ta yẹ Zefata dšõ lẹṅ yẹ Ma-
reša masẹi.
10. [11.] Ni Asa blọ tšẹ́ Iehowa, e-
Nyoṅmọ lẹ, ni ekẽ: Iehowa! *moni he
wa kẹ moni he waa teṅ lẹ moko bẹ ní
aanyẽ aye abua mo akẹ dša bo. Ye obua-
wọ, Iehowa, wọ-Nyoṅmọ! Edšakẹ bo
noṅṅ onọ wọhĩe kã, ni ogbẹi anọ wọ-
baã wọkẹ asafo babaõ nẹ abakpe nẹ.
Iehowa, bo dši wọ-Nyoṅmọ; kãhã ádesã
nine mĩtšõ onọ! *1 Sam 14, 6.
11. [12.] Kẹkẹ ni Iehowa tfia Kušbii
lẹ anii yẹ Asa kẹ Iuda hĩe, ni Kušbii
lẹ dšo foi.
12. [13.] Ni Asa kẹ maṅ ní fata ehe
lẹ tiuamẹ kẹ-yaši Gerar; ni Kušbii lẹ
ateṅ mei pi nyõnyõi ni amẹnyẽẽ amẹhe
amẹkã doṅṅ; edšakẹ afeamẹ butũ yẹ Ie-
howa kẹ eta lẹ hĩe. Ni amẹlõ hãnii ba-
baõ dientšẹ.
13. [14.] Ni amẹtfia mãdši fẽ ní bọle
Gerar kẹ-kpe lẹ anii, edšakẹ Iehowa he
ṅmiṅmi emõmọamẹ. Ni amẹha mãdši lẹ
fẽ; edšakẹ hãnii babaõ yẹ mli.
14. [15.] Ni amẹtua lẹ̀koloi abũi lẹ hũ,
ni amẹlõ tõi babaõ kẹ yomai, ni amẹkũ
amẹsẹ kẹ-ba Ierusalem.

Yitšo 15.

Ni Nyoṅmọ Mumọ ba Azaria, Obed
bi lẹ, nọ,
2. ni edše kpo ni ekẹ Asa yakpe ni
ekẽlẹ akẹ: Nyeboami toi, Asa kẹ Iuda
kẹ Benyamin fẽ! Iehowa kẹnye yẹ gbĩĩ-
abọ ní nyekẹlẹ yọ lẹ; ni kẹdši nyetao
esẹgbẹ lẹ, eehã nyenalẹ, ši kẹ́ nyekwalẹ
lẹ, lẹ hũ eekwanye!
3. Ši gbĩĩ pĩ baba ahã Israel, ní amẹ-
bẹ anọkwa Nyoṅmọ lẹ, ni amẹbẹ osọfo
ní tšõọamẹ nii, ni amẹbẹ mla hũ. Hos. 3, 4.
4. Ši amẹfĩmọ lẹ mli lẹ amẹakpale
kẹ-aba Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, ṅõ,
ni amẹataolẹ, ni eehã amẹnalẹ. Ier. 29, 13. 14.
5. Ni nakai bei lẹ amli hedšọlẹ bẹ hã
moni dšeọ kpo kẹ moni baã mli lẹ, ši
tšuiyeli babaõ baba šikpõdši lẹ anọ bii
fẽ anọ.
6. Ni dšeṅmaṅ kẹ dšeṅmaṅ aabẹmọ-
hẹmõ amẹhe, ni maṅ kẹ maṅ hũ nakai
noṅṅ; edšakẹ Nyoṅmọ kẹ fĩmọi srọtoi
aaye amẹtšui. Luk. 21, 10.
7. Ši nye lẹ nyewadšea nyehe ni nye-
kahãa nyenidšiaṅ mĩdšea wui; edšakẹ
aawo nyenitšumọ lẹ he nyõmọ! 1 Kor. 15, 58.
8. Ni beni Asa nu nẹkẹ wiemọi nẹ
kẹ Obed, gbalọ lẹ, gbalẹ lẹ, ená ekã ni
edšie nihĩnii lẹ yẹ Iuda kẹ Benyamin
šikpoṅ lẹ nọ fẽ kẹ mãdši ni ešõ yẹ
Efraim gõdši lẹ anọ lẹ amli hũ, ni esã
Iehowa afọlešãlatẹ lẹ ní yọ Iehowa koi
lẹ hĩe lẹ ehẽ.
9. Kẹkẹ ni ebua Iuda kẹ Benyamin
fẽ kẹ gbọi ni dšẹ Efraim kẹ Manase kẹ
Simeon ba bafata amẹhe lẹ anã kẹ-kpe;
edšakẹ mei babaõ tše kẹ-dšẹ Israel he
bafata ehe, beni amẹna akẹ Iehowa, e-
Nyoṅmọ lẹ, kẹlẹ yẹ lẹ.
10. Ni amẹbabua amẹhe nã yẹ Ierusalem
yẹ nyõṅ ní dši etẽ lẹ nọ yẹ Asa maṅtšẹ-
yeli afi ní dši nyoṅma kẹ enumọ lẹ ṅọ.
11. Ni nakai gbĩ lẹ amẹkẹ hãnii ni
amẹkẹ-ba lẹ eko šã afọle amẹhã Ieho-
wa: tšinai ohai-kpawo kẹ tõi akpei-
kpawo.

12. Ni amękpãṅ akę amętao Iehowa, amętšęmei a-Nyoṅmǫ lę, sęgbę kę amętšui mũ lę fẽ kę amęsusuma mũ lę fẽ; Ios. 24, 25.

13. ni mofẽmo ni taoo Iehowa, Israel Nyoṅmǫ lę, sęgbę lę, aagbelę, mo bibiõ dšio, mo wulu dšio, nũ dšio, yõ dšio.

14. Ni amękãmǫ Iehowa kitãi kę gbẽ wãlę kę ošebõ kę tętręmantrei kę kõfẽṅi.

15. Ni Iuda mũ lę fẽ nyá yę kitãkãmǫ lę he; edšakę amękę amętšui mũ lę fẽ kãmǫ, ni amętao esęgbę kę amęsuomǫ fẽ; ni ehã amęnalę, ni *Iehowa hã amęhe dšǫamę yę heṫẽhe kę-kpe. * 14, 5. 6; 20, 30.

(15, 16—18. Kwę 1 Maṅ. 15, 13—15.)

16. Ni maṅtšę Asa nye Maaka tete, ekpalę maṅnyeyeli, edšakę efe amãgã ko ni he yǫ hĩegbẽle ehã Ašera; ni Asa fo emãgã lę, ni ešilę bǫdǫbǫdǫ, ni eyašã yę Kidron fã lę nã.

17. Ši hei groṅṅi lę adšiee yę Israel; kẽlę Asa tšui hĩ kę-wula ši ewala gbĩĩ abǫ fẽ.

18. Ni eyaṅõ nii ni etšę feamę kroṅkroṅ lę kę nii ni lędientšę efeamę kroṅkroṅ lę kę-ba Nyoṅmǫ we lę: dṅętęi kę šika kę nibiinibii.

19. Ni ta ko ta ko baa ãhũ kę-yaši Asa maṅtšęyeli afi ni dši nyoṅmai-etẽ kę enumǫ lę nǫ.

Yitšo 16.

(16, 1—6. Kwę 1 Maṅ. 15, 16—22.)

Asa maṅtšęyeli afi ni dši nyoṅmai-etẽ kę ekpa lę nǫ lę Baeša, Israel maṅtšę lę, fã batua Iuda, ni ebamã Rama, koni mokomoko akaya Iuda maṅtšę Asa lę ṅõ lo edšę eṅõ kę-ba.

2. Kękę ni Asa dšie dṅętęi kę šika yę Iehowa we lę kę maṅtšę we lę nitõhei lę, ni etšũ akę-yahã Benhadad, Aram maṅtšę ni yǫ Damasko lę, akę:

3. Kpãṅmǫ kã mikęo teṅ kę mitšę kę bo hũ otšę teṅ; na, mimãdšeo dṅętęi kę šika: ya ni oyakũ okę Baeša, Israel maṅtšę lę, kpãṅmǫ lę mli, koni edše minǫ eya.

4. Ni Benhadad bo maṅtšę Asa toi, ni etšũ etatšęmei ni amęyatua Israel mãdši lę, ni amętṅa Iyon kę Dan kę Abel-Maim kę Naftali nitõ-mãdši lę fẽ anii.

5. Ni eba mli akę, beni Baeša nu he lę, efõ Rama mã, ni efõ enitšumǫ lę.

6. Kękę ni maṅtšę Asa ṅõ Iuda fẽ, ni amęyalõ Rama tęi lę kę mplãṅi lę ni Baeša kę-mãa lę kę-te, ni ekę-yamãmǫ Geba kę Mispa.

7. Ni nakai be lę mli lę Hanani, ninalǫ lę, ba Iuda maṅtšę Asa ṅõ ni ebakẽlę akę: Akę-ni *okę ohĩe fõ Aram maṅtšę lę nǫ, ši okę ohĩe efõõ Iehowa, o-Nyoṅmǫ lę, nǫ hewǫ lę, Aram maṅtšę lę ta lę edše odeṅ. * Ier. 17, 5.

8. Nto Kušbii kę Lubbii lę ata lę ṫã babaõ, ni amęṫĩlii kę okpǫṅǫiatšęmei lę hũ fá babaõ dientšę? Ni kẽlę akę-ni okę ohĩe fõ Iehowa nǫ hewǫ lę, atuamę awo odeṅ. 14, 8—12.

9. Edšakę Iehowa yǫ nę, ehĩṅmęii kpaã šikpoṅ mũ lę fẽ nǫ, ni edšieǫ ehewalę kpo ehãa mei ni amętšui ehĩ kę-wula ši yę egbęfãṅ lę lę. Oye kwašiai asane yę enę mli; nohewǫ lę kędšę ṅmęnę nǫ kę-yaã nę tai aate ši awoõ!

10. Ši Asa mli fũ ninalǫ lę, ni *ewolę tšũṅ; edšakę sane nę hewǫ lę emli ewolę la. Asaṅ Asa wa mã leṅ bii lę ekomei ayi yę nakai be lę mli. * 18, 26. Mat. 14, 3.

(16, 11—14. Kwę 1 Maṅ. 15, 23. 24.)

11. Ni na, Asa he sãdši lę, kleṅkleṅnii kę sękpẽnii lę, na, aṅmã yę Iuda kę Israel maṅtšęmei lę awolo lę mli.

12. Ni Asa ye hela ko yę enãdši ahe yę emaṅtšęyeli afi ni dši nyoṅmai-etẽ kę nęhũ lę nǫ, ni ehela lę wo wu naakpa; ši kẽlę ehela lę mli hũ etaoo Iehowa sęgbę, ši tšofãtšęmei moṅ etao.

13. Ni Asa kę etšęmei lę yawǫ, ni egbo yę emaṅtšęyeli afi ni dši nyoṅmai-edṫę kę ekome lę nǫ.

14. Ni amęfũlę yę efũhe ni ekpę ehã ehe yę David mã leṅ lę mli. Ni amękęlę ṅmẽ sã ni nǫ eyi obõ kę tšofãi-kę-ṅmai srǫtoisrǫtoi ni afutu yę tšofã-futumǫ ṅã nã lę nǫ, ni *amęšã nii babaõ dientšę amęhãlę. * 21, 19. Ier. 34, 5.

Yitšo 17.

Ni ebi Iehošafat baye maṅtšę yę esę, ni ewadše ehe eto Israel. 1 Maṅ. 15, 24.

2. Ni eńõ ta eto Iuda mădši ní atſa
gbogboi awo he lẹ fẽ mli, ni ekẹ asra-
foi to Iuda šikpoń lẹ nọ kẹ Efraim mă-
dši lẹ ni etšẹ Asa ešõ lẹ amli.

3. Ni Iehowa kẹ Iehošafat yẹ; edša-
kẹ enyie etšẹ David tšutšu gbẹ̀i lẹ anọ,
ni etaoo Baalim sẹgbẹ;

4. ši moń etšẹ Nyońmọ lẹ sẹgbẹ etao,
ni ekităi lẹ amli enyie, ni dšee Israel
nifemọnii lẹ ană.

5. Nohewọ lẹ Iehowa hă mańtšẹyeli
lẹ damọ yẹ edeń; ni Iuda fẽ bake Ie-
hošafat nii, ni *ená nii kẹ anumnyam
babaõ. *18, 1.

6. Ni akẹ-ní eyọ Iehowa gbẹ̀i lẹ ahe
tšui hewọ lẹ, edšie hei grońńi lẹ ni
egbá wọń-kõi lẹ yẹ Iuda.

7. Ni emańtšẹyeli afi ni dši etẽ lẹ nọ
lẹ etšũ elumei ní dši Ben-Hail kẹ Oba-
dia kẹ Zakaria kẹ Netanel kẹ Mikaia,
koni amẹyatšõ nii yẹ Iuda mădši lẹ amli;

8. ni Levibii Šemaia kẹ Netania kẹ
Zebadia kẹ Asahel kẹ Šemiramot kẹ Ie-
honatan kẹ Adonia kẹ Tobia kẹ Tob-
Adonia ní dši Levibii lẹ fata amẹhe;
ni Elišama kẹ Iehoram, osọfoi lẹ, hũ
fata amẹhe.

9. Ni amẹyatšõ nii yẹ Iuda, ni amẹ-
hĩe Iehowa mlawolo lẹ yẹ amẹdeń, ni
amẹkpa Iuda mădši fẽ mli ni amẹtšõ nii
yẹ mańbii lẹ ateń.

10. Ni Iehowa he ńmińmi mõmọ šikpõ-
dši ní bọle Iuda lẹ anọ mańtšẹyelii lẹ
fẽ, nohewọ lẹ amẹkẹ Iehošafat wuu.

11. Ni Filistibii lẹ ateń meikomei *ba-
ke Iehošafat nii, ni amẹkẹ dfiẹtẹi batšũ
onĩa; ni Arabiabii lẹ hũ bahălẹ tõi:
tõagboi akpei-kpawo kẹ ohai-kpawo,
kẹ tõkpakpoi hũ akpei-kpawo kẹ ohai-
kpawo. *1 Mań. 5, 1.

12. Ni Iehošafat te nọ ni eda babaõ
dientšẹ, ni emămọ mõdši kẹ nitõhei yẹ
Iuda,

13. ni eyẹ niyenii babaõ yẹ Iuda mădši
lẹ amli, kẹ tabilọi kăkălọi yẹ Ierusalem.

14. Ni amẹyibọ ní akane yẹ amẹtšẹmei
awei lẹ ană nẹ: Iudabii lẹ ateń mei
akpekpei anọ asafoiatšẹmei dši: asafoi-
atšẹ Adna, ni tabilọi kăkălọi akpei-ohai-
etẽ fata ehe;

15. ni esẹ lẹ asafoiatšẹ Iehohanan, ni
mei akpei-ohai-enyọ-kẹ-nyońmai-kpănyọ
fata ehe;

16. ni esẹ lẹ Amasia, Zikri bi lẹ ni
ńõ ehe ehă Iehowa tšuidšũrõ nă lẹ, ni
hĩĩ kăkălọi akpei-ohai-enyọ fata ehe.

17. Ni Benyaminbii ateń lẹ: Eliada,
nũ kăkălọ lẹ, ni mei ni hĩeọ găi kẹ
tšẹń akpei-ohai-enyọ fata ehe;

18. ni esẹ lẹ Iehozabad, ni mei ní esă
amẹhe ehă tawũ akpei-oha-kẹ-nyońmai-
kpănyọ fata ehe.

19. Menẹmei dši mei ní súmoọ mańtšẹ
lẹ, sõro mei ní mańtšẹ lẹ ńõ-to Iuda
mădši ni atſa gbogboi awo he lẹ amli lẹ.

Yitšo 18.

(Kwẹ 1 Mań. 22.)

Ni Iehošafat ná *nii kẹ anumnyam
babaõ; ni ekẹ Ahab fe ešănũ. *17, 5.

2. Ni afii komei asẹ lẹ eyiń kẹ-te
Ahab ńõ yẹ Samaria; ni Ahab gbe tõi
kẹ tšinai babaõ ehălẹ kẹ mań ní fata
ehe lẹ, ni ewo eyiń akẹ ekẹlẹ aya Ra-
mot-Gilead.

3. Ni Ahab, Israel mańtšẹ lẹ, kẹ̃ Ie-
hošafat, Iuda mańtšẹ lẹ, akẹ: Ani okẹmi
aate Ramot-Gilead lo? Ni eherelẹ nọ akẹ:
Mi nońń dši bo, ni mimań lẹ nońń dši
omań lẹ; wọkẹo aate ta lẹ!

4. Ši Iehošafat kẹ̃ Israel mańtšẹ lẹ akẹ:
Ofai nẹ, yabi Iehowa dăńgbẽ ńmẹnẹ!
2 Mań. 3, 11.

5. Kẹkẹ ni Israel mańtšẹ lẹ bua gba-
lọi lẹ ană kẹ-kpe, amẹyi ohai-edſẹ, ni
ekẽamẹ akẹ: Ani miya miyatua Ramot-
Gilead ní mikẹlẹ awu, alo mikaya? Ni
amẹkẹ̃: Ya, ši Nyońmọ aadšielẹ awo mań-
tšẹ deń!

6. Ši Iehošafat kẹ̃: Ani Iehowa gbalọ
ko bẹ biẹ nẹ dońń, ní wọọyabi nii yẹ eńõ?

7. Ni Israel mańtšẹ lẹ kẹ̃ Iehošafat
akẹ: Mokome yẹ, ní kũlẹ wọọyabi Ie-
howa dăńgbẽ yẹ eńõ, lẹ dši Mikaia, Imla
bi lẹ; ši mi lẹ misumọọ esane, edšakẹ
egbaa ekpakpa ko yẹ mihe, akẹ dša efõń
egbaă dănẹ. Ši Iehošafat kẹ̃: Mańtšẹ aka-
kẹ̃ nakai!

8. Kẹkẹ ni Israel mańtšẹ lẹ tšẹ́ pia-
fonyo ko ni ekẹ̃: Hă Mikaia, Imla bi
lẹ, ašẹ biẹ mrămră!

9. Ni Israel mańtšę lę kę Iehošafat,
Iuda mańtšę lę, trá amęmańtšęsěii anǫ,
ni amęwowō amętadei, ni amętrá he ko
kpatā ko ni yǫ Samaria agbó lę nā lę;
ni gbalǫi lę fē mīgbagbai yę amęhīe.
10. Ni Zedekia, Kenaana bi lę, fe dade
aklontoi ebā ehe, ni ekē: Bǫni Iehowa
kē nę: Enęmei okę-bašimǫ Arambii lę
kę-yaši beyinǫ ni oogbeamę atā!
11. Ni gbalǫi lę fē gba nakai amękē:
Ya Ramot-Gilead, ni oyaye omanye; ši
Iehowa batulę awo mańtšę deń!
12. Ni bǫfo lę ni te Mikaia tšémǫ lę
kēlę akę: Na, gbalǫi lę fē kę nābu ko-
me egba gbalę kpakpa ehā mańtšę lę;
nohewǫ lę hā owiemǫi lę atamǫ amęteń
mokome nō, ni owie ekpakpa!
13. Ši Mikaia kē: Gbīīabǫ ni Iehowa
hīe kā nę, noni mi-Nyońmǫ le aakēmi
lę, no mawie!
14. Kękę ni eba mańtšę lę ńō. Ni
mańtšę lę kēlę akę: Mikaia, ani wǫya
Ramot-Gilead wǫyawu, alo wǫkaya? Ni
ekē: Nyeyaā ni nyeyāyea omanye, ni
aatuamę awo nyedeń!
15. Ni mańtšę lę kēlę akę: Šii enyie
pǫ makāo kitā akę okagbami sane ko
sane ko, akę dša anǫkwale kękę yę Ie-
howa gbęi amli?
16. Ni ekē: Mina Israel fē ni amęgbę
amęfā yā yę gōdši lę anǫ, tamǫ tōi ni bę
kwęlǫ. Ni Iehowa kē: Menęmei bę nun-
tšǫ; hā amękū amęsę ni amęteń mofēmo
aya ewe yę hedšolę mli!
17. Kękę ni Israel mańtšę lę kē Ie-
hošafat akę: Ani mikēēo akę egbań ekpa-
kpa ko yę mihe, akę dša efōń?
18. Ni ekē: Nohewǫ lę nyeboa Iehowa
wiemǫ lę toi: Mina Iehowa tā esěi lę
nǫ, ni ńwei ta lę fē damǫ eninedšūrō
kę ebęku.
19. Ni Iehowa kē: Namo aayalaka
Ahab, Israel mańtšę lę, koni eya ni
eyanyō yę Ramot-Gilead? Ni moko
mikē nękę, moko hū mikē nękę.
20. Ni mumo lę dše kpo ba ni eba-
damǫ Iehowa hīe ni ekē: Mi mayala-
kalę! Ni Iehowa kēlę akę: Kę meni?
21. Ni ekē: Madše kpo mate ni ma-
yatšō amale mumǫ yę egbalǫi lę fē nā!
Ni ekē: Oolakalę ni onine aašę enǫ hū;
ya ni oyafe nakai!
22. Nohewǫ lę agbęnę, na, Iehowa eńō
amale mumǫ ewo ogbalǫi nę fē nā; ši
Iehowa ewie efōń yę ohe.
23. Kękę ni *Zedekia, Kenaana bi lę,
tši ba ni ebagbá Mikaia hīe mā, ni ekē:
Nēgbę Iehowa Mumǫ lę tšō dše minǫ
ni ekeǫ bawie? * K. 10.
24. Ši Mikaia kē: Na, bodientšę obana
yę nakai gbī lę nǫ, beni oodšę pia mli
kę-ya pia mli ni oyatē ohe lę!
25. Kękę ni Israel mańtšę lę kē: Nye-
ńōa Mikaia ni nyekęlę akūa sę ayahāa
Amon, mā leń onukpa lę, kę Ioaš, mań-
tšę bi lę,
26. ni nyeyakēa akę: Bǫni mańtšę kē
nę: Nyeńōa monę *nyewoa tšūń, ni nye-
kę amanehūlū abolo kę amanehūlū nu
alėlę kę-yaši beyinǫ ni mate mayaye
omanye ni maba. * 16, 10.
27. Ni Mikaia kē: Kędši ote oyaye
omanye oba fī, bēlę dšee Iehowa tšō
minǫ wie lę! Ni esā ekē: Nyeboa toi,
nye mādši lę fē!
28. Kękę ni Israel mańtšę lę kę Ie-
hošafat, Iuda mańtšę lę, fā kę-te Ramot-
Gilead.
29. Ni Israel mańtšę lę kē Iehošafat
akę: Mibatšake mihe ni maya ta lę nā;
ši bo lę wo otadei lę! Ni Israel mańtšę
lę tšake ehe ni ete ta lę nā.
30. Ši Aram mańtšę lę ewo efīlii lę
anǫ asafoiatšęmei lę akitā akę: Nyekę
mo bibiō alo mo wulu ko akawua, akę
dša Israel mańtšę lę kękę!
31. Ni eba mli akę, beni fīlii lę anǫ
asafoiatšęmei lę na Iehošafat lę, amękē
akę: Israel mańtšę lę nę! ni amęgbá
kę-ba ni amękęlę abawu. Ši Iehošafat
bo, ni Iehowa ye buale, ni Nyońmǫ hā
amędše ehe.
32. Ni eba mli akę, beni fīlii lę anǫ
asafoiatšęmei lę na akę dšee Israel mań-
tšę lę ni lę, amękpale yę esę.
33. Ši nū ko gbla egāi ni elee be ni
etšē Israel mańtšę lę yę šišigbę dama
lę kę ńweigbę dama lę kpēhe lę, nohe-
wǫ lę ekē efīli kudǫlǫ lę akę: Tšō onine
ni okęmi adše ta lę nā, ši mipila!

34. Ni ta le̱ mli wa nakai gbī le̱, ni ahīe Israel mańtše̱ le̱ mli ke̱-damo̱ efīli le̱ mli ye̱ Arambii le̱ ahīe ke̱-yaši gbe̱ke̱; ni aafe hūlū šinyȭ mli le̱ egbo.

Yitšo 19.

Ni Iehošafat, Iuda mańtše̱ le̱, kū ese̱ ke̱-ba ewe le̱ ye̱ Ierusalem ye̱ hedšo̱le̱ mli.

2. Ni Iehu, Hanani bi ní dši ninalo̱ le̱, dše kpo eke̱ mańtše̱ Iehošafat bakpe, ni ekēle̱ ake̱: Aso esa ake̱ ooye obua meifȭdši, ni osumo̱ mei ní nye̱o̱ Iehowa? Ene̱ hewo̱ le̱ Iehowa mlifū kā ono̱!

3. Ši kēle̱ anā *nibii kpakpai komei ye̱ ohe, edšake̱ ogbá wo̱ń-kōi le̱ ye̱ šikpoń le̱ no̱, ni ońȭ otšui ofȭ no̱ ake̱ ootao Nyońmo̱ se̱gbe̱! * 17, 3—6.

4. Ke̱ke̱ ni Iehošafat hī ši ye̱ Ierusalem. Ni esā efā gbe̱ ekoń ke̱-yanyie mańbii le̱ ano̱, ke̱-dše̱ Beeršeba ke̱-yaši Efraim gȭdši le̱ ano̱, ni ekpaleame̱ ke̱-ba Iehowa, ame̱tše̱mei a-Nyońmo̱ le̱, ńȭ.

5. Ni eto kodšolo̱i ye̱ šikpoń le̱ no̱, ye̱ Iuda mādši ni atšfa gbogboi awo he le̱ fē mli, ye̱ mań-fē-mań no̱.

6. Ni ekē̱ kodšolo̱i le̱ ake̱: Nyekwe̱a dšogbāń ye̱ noni nyeafe le̱ hewo̱! Edšake̱ dšee gbomei nyekodšoo̱ nyehāa, ši moń Iehowa ni, ni efata nyehe ye̱ atēńbū le̱ mli.

7. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyehāa Iehowa gbeyeišemo̱ ahīa nyemli! Nyekwe̱a dšogbāń ni nyefea; edšake̱ Iehowa, wo̱-Nyońmo̱ le̱, kūtūmpo̱o ke̱ hīeańkwe̱mo̱ ke̱ nyȭńnihemo̱ be̱ ehe! 2 Mose 18, 21. 5 Mose 10, 17

8. Ni Ierusalem hū, Iehošafat ńȭ Levibii ke̱ oso̱foi ke̱ Israel tše̱mei awei le̱ ano̱ onukpai le̱ ateń meikomei eto ehā *Iehowa sādši akodšomo̱ ke̱ béi sādši ayeli ye̱ dše̱i. Ni ame̱kū ame̱se̱ ame̱ba Ierusalem ekoń. * 5 Mose 17, 8. 9; 19, 17.

9. Ni ewoame̱ kitā ekē̱: Bo̱ni nyetšu nyenii ye̱ Iehowa gbeyeišemo̱ mli ke̱ ano̱kwayeli ke̱ tšui ni eye emū ne̱.

10. Ni befēbe ní ake̱ béi sane ko aadše̱ nyenyemimei ní yo̱ ame̱mādšiań le̱ ańȭ abahānye le̱, lá ke̱ lá teń sane ni dšio, mla ke̱ kitā lo akpo̱ ke̱ kodšomo̱ hewo̱ nō ni dšio, nyetšȭaame̱ nā, beni afe ní ame̱kaye sō ye̱ Iehowa hīe, koni mlifū akaba nye ke̱ nyenyemimei le̱ ano̱. Ké nyefe nakai le̱, nyeyeń sō.

11. Ni na, oso̱fonukpa Amaria le̱ dši nyeno̱ onukpa ye̱ Iehowa sane-fē-sane gbe̱fāń, ke̱ Išmael bi Zebadia ni dši Iuda we le̱ lumo le̱ hū, ye̱ mańtše̱ le̱ sane-fē-sane gbe̱fāń, ni Levibii le̱ hū afe no̱kwe̱lo̱i ahānye. Nyewadšea nyehe ni nyefea, ni Iehowa ke̱ ekpakpafelo̱ aahī ši!

Yitšo 20.

Ni ene̱ se̱ le̱ eba mli ake̱ Moabbii le̱ ke̱ Amonbii le̱ ke̱ Maonbii le̱ ateń meikomei ní fata ame̱he fā banina Iehošafat ni ame̱ke̱le̱ awu.

2. Ni abatšfa Iehošafat adafi ake̱: Ta babaȭ ko dše̱ ńšo̱ le̱ se̱ ye̱ Edom mība ono̱, ni na, ameye̱ Hazezon-Tamar, no dši En-Gedi.

3. Ni Iehošafat še gbeyei, ni eko̱ efȭ eno̱ ake̱ eetao Iehowa se̱gbe̱, ni ešie̱ ake̱ ahī ńmā ye̱ Iuda fē.

4. Ni Iudabii le̱ babua ame̱he nā, koni ame̱tao yeli-ke̱-buamo̱ ke̱-dše̱ Iehowa deń; ni ame̱dše̱ Iuda mādši le̱ fē mli ame̱ba ame̱batao Iehowa se̱gbe̱. 15, 9—15.

5. Ni Iehošafat ho edamo̱ Iuda ke̱ Ierusalem asafo le̱ teń, ye̱ Iehowa we le̱, ye̱ kpo hē le̱ hīe,

6. ni ekē̱: Iehowa, wo̱tše̱mei a-Nyońmo̱! Ani dšee bo dši Nyońmo̱ ye̱ ńwei, ni bo nońń oyeo̱ dšeńmādši le̱ amańtše̱yelii le̱ fē no̱, ni *odeń hewale̱ ke̱ nyēmo̱ yo̱, ni †mokomoko be̱ ní anyē onā akū? * 1 Kron. 29, 12. † 2 Kron. 14, 10.

7. Ani dšee bo ní dši wo̱-Nyońmo̱ le̱, ofie ne̱ke̱ šikpoń ne̱ no̱ bii le̱ ke̱-dše̱ omań Israel hīe, ni ońȭ-hā ošientše̱ Abraham sešibii le̱ ke̱-mīya nāno̱?

8. Ni ame̱hī no̱, ni ame̱mā hekrońkroń ye̱ no̱ ame̱hā ogbe̱i le̱ ame̱kē̱:

9. Ke̱dši *nȭfȭń ko, klante, lo kodšomo̱, lo gbēle-hela, lo hōmo̱ ba wo̱no̱ le̱, wo̱o̱badamo̱ ne̱ke̱ šīa ne̱ hīe ke̱ ohīe, (edšake̱ ogbe̱i ye̱ šīa ne̱,) ni wo̱blo̱ wo̱tšéo ye̱ wo̱manehūlū le̱ mli, ni oobo toi ni oohere wo̱yiwala. * 6, 28—30.

10. Ni agbe̱ne̱, na, Amonbii le̱ ke̱ Moabbii le̱ ke̱ Seir gоń le̱ no̱ bii le̱ ní *ońmēē Israel gbe̱ ní ame̱tuaame̱, be mli ní ame̱-

dšę Mizraim šikpoṅ lę nǫ amębaä lę, ši
moṅ amętšǫ́ afä kę-dšę amęhe, ni amę-
kpätää amęhīe lę; * 5 Mose 2, 4. 5. 9. 19.
11. kwę bǫni amętoowǫ nädšiaṅ ní amę-
ba amębaſiewǫ kę-dšę ogbęfäṅnǫ ni okę-
häwǫ akę wǫnǫ lę nǫ!
12. Wǫ-Nyoṅmǫ! aso okodšoṅamę?
Edšakę wǫ lę wǫbę hewalę yę nękę ta
babaǫ nę ní baä wǫnǫ nę hīe; ni wǫ-
lee bǫni wǫǫfe, ši moṅ bo onǫ wǫhī-
ṅmęii dſere!
13. Ni Iuda mū lę fë damǫ Iehowa
hīe, kę amęgbekëbii kę amęṅämei kę
amębibīī hū.
14. Kękę ni Iehowa Mumǫ lę ba Ia-
haziel, Matania bi Ieiel bi Benaia bi
Zakaria bi ní dši Levinyo ni dšę Asaf
bii lę ateṅ lę, nǫ yę asafo lę teṅ,
15. ni ekë: Nyeboa toi, Iuda fë kę
Ierusalembii kę bo maṅtšę Iehošafat!
Bǫni Iehowa këǫnye nę: Nyekašea gbe-
yei ni nyetšui akafäa yę nękę ta babaǫ
nę hewǫ; edšakę ta lę dšee *nyenǫ ni,
ši moṅ Nyoṅmǫ nǫ ni! * 2 Mose 14, 14.
16. Wǫ́ ní dši wǫ́ lę nyeſäa nyekęamę
ayakpea; na, amętšǫ́ Ziz ṅmeṅme lę nǫ
kę-mība, ni nyeayaninaamę yę dšǫ lę nä
yę Ieruel ṅä lę hīe.
17. Dšee nye nyebawu ta nę; nyetoa
ni nyedamǫa ši diṅṅ ni nyekwęa nye-
yiwala ní Iehowa bahere, Iuda kę Ie-
rusalem! Nyekašea gbeyei ni nyetšui
akafäa! Wǫ́ lę nyeſäa ni nyekęamę aya-
kpea, edšakę Iehowa kęnye yę!
18. Kękę ni Iehošafat mä eyi ši ni
ekę ehīe bu ši, ni Iuda kę Ierusalem-
bii lę fë bumǫ ši yę Iehowa hīe, ni
amędšä Iehowa.
19. Ni Levibii ni dšę Kahatbii lę kę
Korabii lę ateṅ lę te ši, ni amędšie Ie-
howa, Israel Nyoṅmǫ lę, yi kę gbë walę
dientšę.
20. Kękę ni amęte ši lebi mäṅkpa ni
amęfä kę-te Tekoa ṅä lę nǫ: ni beni
amęfä lę, Iehošafat wa damǫ ši ni ekë:
Nyeboami toi, Iuda kę Ierusalembii!
* Nyehea Iehowa, nye-Nyoṅmǫ
lę, nyeyea, ni nyeanyë ši nye-
damǫ: ni nyehea egbalǫi lę nye-
yea, ni nyeaye omanye! * Ies. 28, 16.

21. Ni ekę maṅ lę te adšina, ni eto
lalatšęmei ní ala ahä Iehowa ni amę-
dšie eyi yę wulamǫ kroṅkroṅ mli, ní
amędše kpo kę-nyie tabilǫi lę ahīe ni
amękë: * Nyedaä Iehowa ši; edšakę nänǫ
emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä! * Lal. 106, 1.
22. Ni beni amębǫi lamǫ kę yidšiemǫ
lę, Iehowa hä káwolǫi banina Amon kę
Moab kę Seir goṅ lę nǫ bii ní ebatua
Iuda lę, ni atſiaamę nii.
23. Ni Amonbii kę Moabbii lę hū te
ši wo Seir goṅ lę nǫ bii lę, ni amęſe-
amę musu ni amękpätä amęhīe; ni beni
amęgbe Seirbii lę butū lę, amęteṅ mo-
fëmo *yę bua enanyo ni amękę-kpätä-
kpätä amęhīe. * 1 Sam. 14, 20.
24. Ši beni Iudabii lę bašę būhe ní
yǫ ṅä lę nǫ lę, ni amękwę ta babaǫ lę,
na, amędši gbohīī soṅṅ ni dſere ši nę,
ni moko edšee mli.
25. Ni beni Iehošafat kę emaṅ lę ba
amębaha amęnii lę, amęna nii kę atadei
kę dſīnei ní dšra wa, ni amękplǫ yę
amęhe ähū bǫni amęnyëë amętëre; ni
amękä nihä lę he gbīī etë soṅṅ, edšakę
efá babaǫ.
26. Ni gbī ní dši gbī edſę lę amęba-
bua amęhe nä yę yidšiemǫ-dšǫ lęṅ; edša-
kę dšęi amędšie Iehowa yi yę, nohewǫ
lę yidšiemǫ-dšǫ atšéǫ dšęi kę-baši ṅmęnę.
27. Kękę ni Iuda- kę Ierusalem-bii lę
fë kū amęsę, ni Iehošafat nyie amęhīe,
ni amękū amęsę kę-ba Ierusalem kę nyá-
mǫ; edšakę Iehowa ehä amęnyá yę amę-
henyelǫi lę anǫ.
28. Ni amęhīe bědši kę saṅkūi kę tę-
tręmantręi kę-ba Ierusalem, amębabote
Iehowa we lę.
29. Ni Nyoṅmǫ he ṅmiṅmi mǫmǫ šikpǫ-
dši lę anǫ maṅtšęyelii lę fë, beni amęnu
akę Iehowa kę Israel henyelǫi lę ewu lę.
30. Ni Iehošafat maṅtšęyeli lę nǫ dšǫ,
edšakę *e-Nyoṅmǫ lę ehä ehe edšǫlę yę
heſëhe kę-kpe. * 15, 15.

(20, 31—21, 1. Kwę 1 Maṅ. 22, 41—51.)

31. Ni Iehošafat yę Iuda nǫ maṅtšę,
ni eye afii nyoṅmai-etë kę enumǫ, beni
ebabǫi maṅtšęyeli lę, ni eye maṅtšę afii
nyoṅmai-enyǫ kę enumǫ yę Ierusalem.
Ni enye gbęi dši Azuba. Šilhi biyǫ lę.

32. Ni enyie etšẹ Asa gbẹ lẹ nọ, ni edšee nọ kẹ-tšőő afã, ni efe noni dša yẹ Iehowa hĩe.

33. Kẽlẹ hei groṅṅi lẹ adšiee; edšakẹ maṅ lẹ eṅõko amẹtšui amẹhãko amẹtšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ.

34. Agbẹnẹ Iehošafat he sãdši ni efẹ lẹ, tšutšunii kẹ sẹkpẽnii lẹ, na, aṅmã yẹ Iehu, Hanani bi lẹ, sãdši ni eṅmã ewo Israel maṅtšẹmei lẹ awolo lẹṅ lẹ amli.

35. Ni enẹ sẹ lẹ Iehošafat, Iuda maṅtšẹ lẹ, kẹ *Ahazia, Israel maṅtšẹ lẹ, yafe ekome; ši Ahazia feọ nibii fõdši.

* 1 Maṅ. 22, 52—54.

36. Ni ekẹlẹ fe ekome ni amẹkpẹ lẹdši ni akẹ-ya Taršiš, ni amẹkpẹ lẹdši lẹ yẹ Ezion-Geber.

37. Ši Eliezer, Dodawahu bi ni dšẹ Mareša lẹ, gba eši Iehošafat akẹ: Akẹni okẹ Ahazia eyafe ekome hewọ lẹ, Iehowa efite onitšumọi lẹ! Ni lẹdši lẹ dſãra, ni amẹnyẽẽ Taršiš lẹ amẹya.

Yitšo 21.

(Kwẹ 2 Maṅ. 8, 16—22.)

Ni Iehošafat kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni afũlẹ afata etšẹmei lẹ ahe yẹ David mã lẹṅ; ni ebi Iehoram baye maṅtšẹ yẹ eṡẹ.

2. Ni eyẹ nyemimeihĩĩ ni dši Iehošafat bii: Azaria, Iehiel, Zakaria kẹ Azariahu kẹ Mikael kẹ Šefatia; menẹmei fẽ lẹ Israel maṅtšẹ Iehošafat bii ni.

3. Ni amẹtšẹ lẹ keamẹ nikẽnii pĩ: dſiẹtẹi kẹ šika kẹ nibii ni dšra wa kẹ Iuda mli mãdši ni atſa gbogboi awo he lẹ ekomei; ši maṅtšẹyeli lẹ eṅõ-hã Iehoram, edšakẹ lẹ dši kromọbi.

4. Ši beni Iehoram bõi etšẹ maṅtšẹyeli lẹ nọ yeli ni ená hewalẹ lẹ, egbe enyemimeihĩĩ lẹ fẽ kẹ klante kẹ Israel onukpai lẹ ateṅ meikomei hũ.

5. Iehoram eye afii nyoṅmai-etẽ kẹ enyọ, beni ebabõi maṅtšẹyeli lẹ, ni eye maṅtšẹ afii kpãnyọ yẹ Ierusalem.

6. Ni enyie Israel maṅtšẹmei lẹ agbẹ lẹ nọ, tamọ bọni Ahab we lẹ fe lẹ; edšakẹ Ahab biyõ dši eṅã; ni efe efõṅ yẹ Iehowa hĩe.

7. Ši kẽlẹ Iehowa sumọọ akẹ ekpãtã David we lẹ hĩe, yẹ kpãṅmọ ni ekẹ *David kpãṅ lẹ hewọ kẹ ši ni ewo akẹ eehã lẹ kẹ ebii lẹ †kane dãnẹ lẹ hewọ.

* 2 Sam. 7, 12. † 1 Maṅ. 11, 36. Lal. 132, 17

8. Eyinọ lẹ Edom tše Iuda hĩe atũa, ni amẹdientšẹ amẹwo maṅtšẹ amẹhã amẹhe.

9. Ni Iehoram kẹ esafoiatšẹmei lẹ kẹ ſĩlii fẽ ni eyọ foṅ kẹ-te dšẹi; ni ete ši nyõṅ ni eyatſia Edombii ni ebọlelẹ kẹkpe lẹ kẹ ſĩlii lẹ anọ asafoiatšẹmei lẹ anii.

10. Ni Edom tše Iuda hĩe atũa kẹ-baši ṅmẹnẹ. No be lẹ mli noṅṅ Libna hũ tše ehĩe atũa; edšakẹ ekwa Iehowa, etšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ.

11. Asaṅ efe hei groṅṅi yẹ Iuda gõdši lẹ anọ, ni ehã Ierusalembii lẹ bọ adſamaṅ, ni ehã Iuda dũ gbẹ.

12. Kẹkẹ ni wolo ko dšẹ gbalọ Elia deṅ kẹ-ba eṅõ akẹ: Bọni Iehowa, otšẹ David Nyoṅmọ lẹ, kẽ nẹ: Gbĩĩabọ ni onyiee otšẹ Iehošafat gbẹ̀i lẹ kẹ Asa, Iuda maṅtšẹ lẹ, gbẹ̀i lẹ anọ,

13. ši moṅ Israel maṅtšẹmei lẹ agbẹ̀i lẹ anọ onyie, ni ohã Iuda kẹ Ierusalembii lẹ ebọ adſamaṅ, tamọ bọni Ahab we lẹ bọ adſamaṅ lẹ, ni asaṅ ogbe onyemimei ni dšẹ otšẹ we lẹ ni hĩ fẽo lẹ hewọ lẹ,

14. na, Iehowa kẹ haomọ kpeteṅkple bahao omaṅ kẹ obii kẹ oṅãmei kẹ onii ni oyọ lẹ fẽ-tſẽm.

15. Ni bodientšẹ hũ, hela wulu ko bamõo ni dši omũsũṅ-hela, ãhũ kẹ-yaši beyinọ ni hela lẹ sọṅṅ nã lẹ omlinii aatue dã.

16. Kẹkẹ ni Iehowa te Filistibii kẹ Arabiabii ni yọ Kušbii lẹ amasẹi lẹ amumọ ši ewo Iehoram;

17. ni amẹfã amẹbatua Iuda, ni amẹdſa amẹyi nọ, ni amẹlõ nii fẽ ni anaã yẹ maṅtšẹ we lẹ kẹ ebihĩĩ lẹ kẹ eṅãmei lẹ kẹ-te, ni ašĩĩ binũ ko ahããlẹ, akẹ dša Iehoahaz, ebihĩĩ lẹ ateṅ gbekẽ lẹ pẹ.

18. Ni enẹmei fẽ sẹ lẹ Iehowa kẹ mũsũṅ-hela ko ni ehĩĩ tšãmọ pilẹ.

19. Ni enẹ kã he gbĩĩabọ kẹ-yaši afii enyọ sẹ lẹ, hela lẹ sọṅṅ hã emlinii tue, ni egbo kẹ hedšramọ. Ni emaṅbii lẹ ešãã nokonoko hããlẹ *tamọ bọni ašã ahã etšẹmei lẹ.

* 16, 14.

20. *Eye afii nyoṅmai-etẽ kẹ enyọ, beni ebabõi maṅtšẹyeli lẹ, ni eye maṅ-

šę afii kpānyǫ yę Ierusalem; ni edše
nli ní mokomoko hle etoo mli. Ni amę-
'ūlę yę David mā leń, ši †dšee mańtšę-
nei lę abui lę amli. * K. 5. † 24, 25.

Yitšo 22.

(22, 1—6. Kwę 2 Mań. 8, 25—29.)

Kękę ni Ierusalembii lę wo ebi gbe-
iē Ahazia lę mańtšę yę esę; edšakę ebii
ıukpai lę fē lę, odšoyeli ta ní kę Ara-
ɔiabii lę babo nsra lę egbeamę. Nohewo
ę Iuda mańtšę Iehoram bi Ahazia lę ye
nańtšę.
2. Ahazia eye afii nyońmai-enyo kę
:nyo, beni ebabōi mańtšęyeli lę, ni eye
mańtšę afi kome yę Ierusalem; ni enye
gbei dši Atalia, Omri biyō lę.
3. Lę hū enyie Ahab we lę gbèi lę
ano, edšakę enye dši eńāwolo ní hāa
efeo efōń.
4. Ni efe nōfōń yę Iehowa hle tamo
Ahab we lę; edšakę etšę gbēle lę se lę
amę noń amęwoolę ńā ni aahā ehle
akpātā.
5. Amęńāwō no nońń enyie, ni ekę
Iehoram, Ahab bi ni dši Israel mańtšę
lę, te ta ni amękę Hazael, Aram mańtšę
lę, yawu yę Ramot-Gilead; ni Arambii
lę pila Ioram.
6. Ni ekū esę kę-ba Iezreel, koni atšá
pilamoi ni apilalę yę Rama, beni ekę
Aram mańtšę Hazael wuo lę, ahālę. Ni
Ahazia, Iuda mańtšę Iehoram bi lę, yiń
kę-ba, koni ebasra Iehoram, Ahab bi lę,
yę Iezreel, edšakę ehe mīye.
7. Ši ošrā ni bašrā Ahazia, akę ete
Ioram ńō lę, edšę Nyońmo deń; edšakę
beni ete lę, ekę Iehoram fā ni amękę
Iehu, Nimši bi *ni Iehowa efole mū ni
ekpātā Ahab we lę hle lę, yakpe.
* 1 Mań 19. 16. 2 Mań 9, 6.
8. Ni eba mli akę, beni Iehu kę ko-
dšomo ba Ahab we lę no lę, eyanina
Iuda asafoiatšęmei lę kę Ahazia nyemi-
mei abii ni súmoo Ahazia lę, ni egbeamę.
2 Mań. 10, 12—14.
9. Ni eyatao Ahazia, ni amōlę, ši eyatē
ehe yę Samaria. Ni amękęlę ba Iehu ńō,
ni amęgbelę; ni amęyafūlę, edšakę amę-
kę: Iehošafat ni tao Iehowa sęgbę kę
etšui mū lę fē lę bi dšilę! Ni moko bę
Ahazia we lę dońń ni yo hewalę ní ekę-
anyē mańtšęyeli lę mli ehle. 2 Mań. 9, 27—29.

(22, 10—12. Kwę 2 Mań. 11, 1—3)

10. Ši beni Ahazia nye Atalia na akę
ebi lę egbo lę, ete ši ni ekpātā mańtšę
sešibii lę fē hle yę Iuda we lę.
11. Ši Iehošabeat, mańtšę biyō lę, ńō
Ioaš, Ahazia bi lę, ni edšulę kę-dšę mań-
tšę bihīī lę ni abagbeamę lę ateń, ni
ekęlę kę efufohālo lę fē yato sāi atšū
leń. Ni Iehošabeat ni dši mańtšę Ieho-
ram biyō kę osofo Iehoiada ńā lę, akę-
ní Ahazia nyemiyō dšilę hewo lę, ehōlę
etē Atalia, koni ekagbelę.
12. Ni ekęamę yatē yę Nyońmo we lę
afii ekpa. Ni Atalia ye mańnye yę šikpoń
lę no.

Yitšo 23.

(Kwę 2 Mań 11, 4—20)

Ši afi ni dši kpawo lę no lę Iehoiada
wadše ehe, ni ehō mei ohahai ano asa-
foiatšęmei lę, Azaria, Ieroham bi lę, kę
Išmael, Iehohanan bi lę, kę Azariahu,
Obed bi lę, kę Maaseia, Adaia bi lę, kę
Elišafat, Zikri bi lę, ni ekęamę kpāń.
2. Ni amęyakpa Iuda, ni amębua Levi-
bii lę anā kę-dšę Iuda mādši lę fē mli,
kę Israel tšęmei awei lę ano onukpai
lę, ni amębakpe yę Ierusalem.
3. Ni asafo mū lę fē kę mańtšę lę
kpāń yę Nyońmo we lę. Ni ekęamę akę:
Na, mańtšę lę binū lę aye mańtšę, takę
boni Iehowa ewie yę David bihīī lę
ahe lę.
4. Boni nyefe nę: Nyeteń mei ní ba-
bōi amęnitšumo yę hedšōmogbī lę no, yę
osofoi kę Levibii lę ateń lę, amlidšāi etē
mli ekome atšōmo agbónākwęloi;
5. ni mlidšāi etē mli ekome ahī mań-
tšę we lę, ni mlidšāi etē mli ekome hū
ahī šišitō agbó lę nā; ši mań mū lę fē
ahī ši yę Iehowa we lę kpoi lę ano.
6. Ni moko akaya Iehowa we lę, akę
dša osofoi lę kę mei ni súmoo yę Levi-
bii lę ateń lę kękę; amę amęya dšęi,
edšakę amęyę krońkroń; ši mań mū lę
fē aye Iehowa gbęnā lę no.
7. Ni Levibii lę abolę mańtšę lę he
kę-kpe, mofēmo ahle etawūnii yę edē;
ni mofēmo ni abote šia lę, agbelę. Ni

kẹ́ mańtšẹ lẹ mīdše kpo dšio, ēba šīa dšio, amẹhī ehe.

8. Ni Levibii lẹ kẹ Iuda fẽ fe bọni osọfo Iehoiada woamẹ kitã lẹ pẹpēpẹ, ni amẹteń mofẽmo ńõ ewebii ní baä nitšumọ yẹ hedšōmọgbī lẹ nọ lẹ kẹ mei ní kpaä nitšumọ yẹ hedšōmọgbī lẹ nọ lẹ; edšakẹ osọfo Iehoiada hää asafokui lẹ agbẹ afã.

9. Ni osọfo Iehoiada ńõ akplọi kẹ tšẹńi wudši kẹ tšẹńi bibii ní dši mańtšẹ David nii ni yọ Nyońmọ we lẹ ehã mei ohahai anọ asafoiatšẹmei lẹ.

10. Ni eto mań mũ lẹ fẽ edamọ ši, ni mofẽmo hīe etawũnii yẹ edẽ, kẹ-dšẹ šīa lẹ ninedšũrõ koń lẹ nọ kẹ-yaši šīa lẹ abẹku koń lẹ nọ yẹ afọlešãlatẹ lẹ kẹ šīa lẹ hīe, ni amẹbọle mańtšẹ lẹ he kẹ-kpe.

11. Kẹkẹ ni amẹdšie mańtšẹ bi lẹ kẹdše kpo, ni amẹkẹ mańtšẹ akekre lẹ fīlẹ, ni amẹńõ odase lẹ hũ amẹwo edeń, ni amẹwolẹ mańtšẹ; ni Iehoiada kẹ ebihīī lẹ fọlẹ mũ, ni amẹkẽ akẹ: Mańtšẹ yi aná wala!

12. Ši beni Atalia nu mańbii ni hīe foi kẹ-ba ni amẹdšieọ mańtšẹ lẹ yi lẹ ablọmọ lẹ, eba mańbii lẹ ańõ yẹ Iehowa we lẹ;

13. ni ebakwẹ, ni na, mańtšẹ lẹ damọ ešidamọhe lẹ yẹ šīnã lẹ ši, ni asafoiatšẹmei lẹ kẹ tẹtrẹmantrẹkpãlọi lẹ yẹ mańtšẹ lẹ masẹi, ni šikpoń lẹ nọ bii lẹ fẽ mīnyá ni amẹmīkpãkpã tẹtrẹmantrẹi, ni lalatšẹmei lẹ hũ kẹ sańkũi woọ nọ ni alaä yidšiemọ lalai. Kẹkẹ ni Atalia gbla ehe atadei ní ekẽ: Apãm, apãm!

14. Ši osọfo Iehoiada fã mei ohahai anọ asafoiatšẹmei ní ańõ-to tạ lẹ nọ lẹ, ní ekẽamẹ akẹ: Nyekẹlẹ adšea klempẽi lẹ ateń, ni mofẽmo ní aanyie esẹ lẹ, akẹ klante agbelẹ! Edšakẹ osọfo lẹ ekẽ eto akẹ: Nyekagbealẹ yẹ Iehowa we lẹ!

15. Ni amẹhãlẹ gbẹ, ni beni ešẹ okpọńọi agbó lẹ ní atšóọ kẹ-yaä mańtšẹ we lẹ ná lẹ, amẹgbelẹ yẹ dšẹi.

16. Kẹkẹ ni Iehoiada kẹ mań mũ lẹ fẽ kẹ mańtšẹ lẹ *kpãń akẹ amẹafe Iehowa mań. * 15, 12.

17. Ni mań mũ lẹ fẽ yabote Baal we lẹ, ni amẹkũmọ amẹfīe ši, ni efọlešãlatẹi lẹ kẹ emãgãi lẹ amẹkũmọ, ni Matan, Baal osọfo lẹ, hũ amẹgbelẹ yẹ afọlešãlatẹi lẹ ahīe.

18. Ni Iehoiada to Iehowa we lẹ nitšumọi lẹ gbẹdšianọ ewo osọfoi kẹ Levibii lẹ ní David edša amẹmli eto Iehowa we lẹ adeń, koni amẹšã Iehowa šã-afọlei lẹ, tamọ bọni ańmã yẹ Mose mla lẹ mli lẹ, ni amẹfe kẹ nyámọ kẹ *lala, tamọ bọni David to lẹ. * 29, 30

19. Ni asań ekẹ agbónãkwẹlọi lẹ to Iehowa we lẹ agbói lẹ anã, koni moko ní ebule ehe yẹ sane ko hewọ akabote mli.

20. Ni eńõ mei ohahai anọ asafoiatšẹmei lẹ kẹ hīenãnọbii lẹ kẹ mań lẹ nọyelọi lẹ kẹ šikpoń lẹ nọ bii lẹ fẽ, ni amẹyańõ mańtšẹ lẹ kẹ-dšẹ Iehowa we lẹ, ni amẹtšṍ agbó ní kwọ lẹ mli kẹ-ba mańtšẹ we lẹ, ni amẹkẹ mańtšẹ lẹ batá mańtšẹyeli sẽi lẹ nọ.

21. Ni šikpoń lẹ nọ bii lẹ fẽ nyá, ni mã lẹ mli dšọ; ši Atalia lẹ, amẹkẹ klante gbelẹ.

Yitšo 24.

(Kwẹ 2 Mań. 12.)

Ioaš eye afii kpawo, beni ebabõi mantšẹyeli lẹ, ni eye mańtšẹ afii nyońmaiedfẹ yẹ Ierusalem, ni enye gbẹi dši Zibia ni dšẹ Beeršeba lẹ.

2. Ni Ioaš fe noni dša yẹ Iehowa hīe yẹ osọfo Iehoiada gbīī lẹ fẽ mli.

3. Ni Iehoiada kpē yei enyọ ehãlẹ, ni efọ bihīī kẹ biyei.

4. Ni enẹ sẹ lẹ eba mli akẹ Ioaš to eyiń akẹ eesã Iehowa we lẹ ehẽ.

5. Ni ebua osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ anã kẹ-kpe ni ekẽamẹ akẹ: Nyeyaä Iuda mãdši lẹ amli, ni nyeyatšũa šika yẹ Israel fẽ deń, ni akẹ-sã nye-Nyońmọ lẹ we lẹ dã afi, ni nyehe afea oyá yẹ nẹkẹ sane nẹ mli! Ši kẽlẹ Levibii lẹ ahe efee oyá.

6. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ yatšẹ́ onukpa Iehoiada, ni ekẽlẹ akẹ: Mẽhewọ okwẹẹ ní Levibii lẹ ayatšũ Iuda kẹ Ierusalem onīa ní Iehowa tšũlọ *Mose to hã Israel asafo lẹ yẹ odase bũ lẹ hewọ lẹ?

* 2 Mose 30, 12. 13.

7. Edšakẹ Atalia, yõ fõń lẹ, *bii lẹ ekũmọ Nyońmọ we lẹ, ni asań Iehowa

we le nibii kroṅkroṅi le hū ameke fē
ehā Baalim. * 22, 8. 4.
8. Keke ni maṅtše le fā ni akpe ade-
ka kome, ni ake-mā Iehowa we le agbó
le nā;
9. ni ašie ye Iuda ke Ierusalem ake
ameke Nyoṅmo tšūlo * Mose onīa ni eto
ehā Israel ye ṅā le no le aba abahā Ie-
howa. * K. 6.
10. Keke ni onukpai le ke maṅ mū le
fē ná mīše, ni ameke-ba amebawo ade-
ka le mli āhū ke-yaši beyino ni eyi to.
11. Ni eba mli ake, ké še be ni Levi-
bii le ke adeka le bahā mei ni maṅtše
le eto ake amekwe le, ké amena ake
šika babaō ye mli le, no le maṅtše le
woloṅmālo le ke moni osofonukpa le eto
ake ekwe le baä, ni amebafoseo ye ade-
ka le mli, ni amewóo ameyamāa emāhe
le ekoṅ. Nakai amefeo gbī-fē-gbī, ni
ameke-bua šika babaō nā.
12. Ni maṅtše le ke Iehoiada ṅō-hā
mei ni tšuo Iehowa we le súomo nitšu-
mo le: ni ame hū ameke-bo tegbaloi ke
ṅāloi apā, koni amesā Iehowa we le ehē,
ke dade ke akōble ṅāloi hū, koni ame-
sā Iehowa we le.
13. Ni nitšuloi le tšu nii, ni sāmo ni-
tšumo le te no dšogbāṅ ye amedeṅ, ni
amesā Nyoṅmo we le amemā ši boni
eheo, ni amehā ená hewale.
14. Ni beni amegbe nā le, ameke šika
ni fe le ba maṅtše le ke Iehoiada hīe,
ni aṅō-fe nibii ahā Iehowa we le: súomo
ke afolešā he nibii, ke likolikoi, ke ši-
ka ke dfietei nibii. Ni amešāa šā-afole
ye Iehowa we le dāne ye Iehoiada gbīī
le fē mli.
15. Ni Iehoiada gbo kotokoto ni eto
ke gbīī soṅṅ, ni egbo: ni beni egbo le,
eye afii oha ke nyoṅmai-etē.
16. Ni ameyafūle ye David mā leṅ, ye
maṅtšemei le amasei: edšake etšu nii
kpakpai ye Israel ke Nyoṅmo ke ewe
le hū he.
17. Ši Iehoiada gbēle se le Iuda onu-
kpai le ba ni amebakoto maṅtše le: ke-
ke ni maṅtše le boame toi.
18. Ni amekwa Iehowa, ametšemei a-
Nyoṅmo le, we le, ni ameyasúmo Aše-
rim ke amāgāi le. Ni mlifū ba Iuda ke
Ierusalem no ye amenotōmo ne hewo.
19. Ši kēle etšū gbaloi ke-ba ameṅō
ní amekpaleame ke-ba Iehowa ṅō ekoṅ,
ni ameye odase amešiame; ši ameboo toi.
20. Keke ni Nyoṅmo Mumo le bayi
Zakaria, osofo Iehoiada bi le, no, ni
ete ši edamo maṅ le hīe ni ekēame ake:
Boni Nyoṅmo kē ne: Mēba nyetōo Ie-
howa kitāi le? Ši ehīṅ hāṅnye; edšake
nyekwa Iehowa, ni le hū ekwanye!
21. Ši amete eyi no apām, ni ameya-
tfiale tei ye maṅtše le fámo nā, ye Ie-
howa we le kpo le no. Mat. 23, 35. Heb. 11, 37.
22. Ni maṅtše Ioaš kaii edšūrō ni etše
Iehoiada fele le, ni egbe ebi le. Ni beni
egboo le ekē: Iehowa aakwe ní ebi ši!
23. Ni eba mli ake afi nākplo se le
Arambii ata le fā batuale, ni ameba Iuda
ke Ierusalem, ni amebakpātā maṅ onukpai
le fē hīe ye maṅbii le ateṅ, ni amehe
nii ni ameha le fē ameṅō-mādše Damasko
maṅtše le.
24. Ši mei fiō keke Aram ta le hīe
ke-ba, ni kēle Iehowa ṅō ta babaō le
ewo amedeṅ; edšake amekwa Iehowa,
ametšemei a-Nyoṅmo le; ni ameke ko-
dšomo ba Ioaš no.
25. Ši beni amedše ehe amete le, (edša-
ke amešile ye helai babaō mli,) etšūdši
te eyi no apām ye osofo Iehoiada bii
le alá hewo, ni ameyagbele ye esā no,
ni egbo; ni amefūle ye David mā leṅ,
ši *amefūūle ye maṅtšemei le afūhei le.
* 21, 20.
26. Ni mei ni te eyi no apām le ne:
Zabad, Amonyō Šimeat bi le, ke Ieho-
zabad, Moabyō Šimrit bi le.
27. Ši ebii le, ke dšatšui kplei ní ake-
fie eno le, ke Nyoṅmo we le sāmo le,
na, aṅmā ye maṅtšemei awolo le šiši-
tšōmo le mli. Ni ebi Amazia baye maṅ-
tše ye ese.

Yitšo 25.

(Kwe 2 Maṅ. 14, 1—20.)

Amazia eye afii nyoṅmai-enyo ke enu-
mo, beni ebabōi maṅtšeyeli le, ni eye
maṅtše afii nyoṅmai-enyo ke nehū ye
Ierusalem; ni enye gbei dši Iehoadan,
ní dše Ierusalem le.

2. Ni efe noni dša ye̱ Iehowa hīe,
ši dšee ke̱ etšui mū le̱ fē.
3. Ni eba mli ake̱, beni emańtše̱yeli
le̱ damo̱ le̱, egbe *etšūdši ni gbe etše̱,
mańtše̱ le̱. * 24, 25.
4. Ši ame̱bii le̱ egbeeame̱, ši moń efe
take̱ bo̱ni *ańmā ye̱ mla le̱ mli ye̱ Mose
wolo le̱ mli, bo̱ni Iehowa wo kitā ake̱:
Tše̱mei akagboi ye̱ ame̱bii ahewo̱, ni bii
hū akagboi ye̱ ame̱tše̱mei ahewo̱, ši moń
mofēmo agbo ye̱ le̱dientše̱ ehe eša he-
wo̱ le̱. * 5 Mose 24, 16.
5. Asań Amazia bua Iudabii le̱ anā
ke̱-kpe, ni etoame̱ gbe̱dšiano̱ ye̱ ame̱tše̱-
mei awei le̱ anā ye̱ mei akpekpei ke̱
mei ohahai ano̱ asafoiatše̱mei le̱ aširi ye̱
Iuda ke̱ Benyamin fē, ni ekaneame̱ ke̱-
dše̱ mei ni eye afii nyońmai-enyo̱ no̱ ke̱-
yaā le̱, ni ena ake̱ ame̱nā šio̱ mei ni
ahala akpei-ohai-etē, mei ni nyēo̱ ta yaā
ni ame̱le akplo̱ ke̱ tše̱ń hīemo̱.
6. Ni asań eke̱ dfie̱te̱i talentai oha
bo̱ hīī kākālo̱i akpei-oha apā ye̱ Israel.
7. Ši Nyońmo̱ gbomo ko ba eńō ni
ebakē̱: Mańtše̱! kāhā Israel ta le̱ keo̱
mīya; edšake̱ Iehowa be̱ Israel ni dši
Efraimbii le̱ fē ateń.
8. Ši bo moń ya ni oyafe ekā ye̱ ta
le̱ń, ké̱ dšee nakai le̱ Nyońmo̱ aańōo
atfa ši ye̱ henye̱lo̱ le̱ hīe; edšake̱ Nyo-
ńmo̱ ye̱ hewale̱ ni eke̱-yeo̱ ebuaā mo, ni
asań eye̱ hewale̱ ni eke̱-ńōo̱ mo etfaā ši.
9. Ke̱ke̱ ni Amazia kē̱ Nyońmo̱ gbo-
mo le̱ ake̱: Ši talentai oha ni mińō-hā
Israel ta le̱, té wo̱ofe he tēń? Ni Nyo-
ńmo̱ gbomo le̱ kē̱: Iehowa aanyē ahāo
noni fé no āhū!
10. Ke̱ke̱ ni Amazia wo asafo ni dše̱
Efraim ba eńō le̱ gbe̱, koni ameya ame̱-
dšē̱he. Nohewo̱ le̱ ame̱mli wo la wo Iuda
naakpa, ni ame̱kū ame̱se̱ ame̱te ame̱dšē̱-
he ke̱ mlifū ni mli wa.
11. Ši Amazia ná ekā ni ekpla emań
le̱ ke̱-te Ńō-dšō̱ le̱ń, ni eyatfia Seirbii
le̱ ateń mei akpei-nyońma nii.
12. Ni Iudabii le̱ mōmo̱ ame̱teń mei
akpei-nyońma hū hīekālo̱i, ni ame̱kpla-
ame̱ ke̱-te te̱sā ko yiteń, ni ame̱dše̱ te̱sā
le̱ yiteń ame̱ńōame̱ ame̱tfia ši; ni ame̱fē
ame̱mli tše̱re̱ dukuduku.

13. Ši tabilo̱i le̱, ni Amazia hā ame̱kū
ame̱se̱ ake̱ ame̱ke̱le̱ akaya ta le̱, batua
Iuda mādši le̱ ke̱-dše̱ Samaria ke̱-yaši
Bet-Horon, ni ame̱gbe ame̱teń mei akpei-
etē, ni ame̱ha nii babaō.
14. Ši eba mli ake̱, beni Amazia dše̱
Edombii le̱ agbē eba le̱, eke̱ Seirbii le̱
anyońmo̱i le̱ ba, ni eke̱ame̱ bamāmo̱ ši
ake̱ enyońmo̱i, ni ekotoo̱ ši ye̱ ame̱hīe,
ni ešāa tšofā-ke̱-ńma ehāa-ame̱.
15. Nohewo̱ le̱ Iehowa mli fū Amazia,
ni etšū gbalo̱ ko ke̱-ba eńō, ni ebakē̱le̱
ake̱: Mēhewo̱ onyie mań ko nyońmo̱i ni
nyēē ame̱dientše̱ ame̱mańbii le̱ adšie ye̱
odeń le̱ ase̱?
16. Ši eba mli ake̱, beni eke̱le̱ wieo̱
le̱, mańtše̱ le̱ kē̱le̱ ake̱: Ani wo̱wo bo
mańtše̱ ńāwolo̱ lo? Fōmo̱! mēba oohā
atfiao nii? Ni gbalo̱ le̱ fō ni ekē̱: Ake̱-
ni ofe ne̱ ni oboo mińāwō le̱ toi ne̱,
mile ake̱ Nyońmo̱ eto eyiń ake̱ eekpātā
ohīe!
17. No mli Amazia, Iuda mańtše̱ le̱,
te adšina, ni etšū ayakē̱ Ioaš, Iehu bi
Iehoahaz bi ni dši Israel mańtše̱ le̱ ake̱:
Ba ni wo̱kwe̱kwē̱ wo̱hīeań!
18. Ši Ioaš, Israel mańtše̱ le̱, tšū aya-
kē̱ Amazia, Iuda mańtše̱ le̱, ake̱: *Ńmei-
tšo ni yo̱ Lebanon le̱ tšū ayakē̱ tšene-
drutšo ni yo̱ Lebanon le̱ ake̱: Ńō obiyō
le̱ ohā mibinū le̱ gblā! Ši ńāń kolo ko
ni yo̱ Lebanon le̱, baho ni enānā ńmei-
tšo le̱ no̱. * Kods. 9, 14.
19. Okē̱ ake̱: Na, migbe Edom! Hewo̱
le̱ otšui ewó ono̱ ake̱ ofā. Agbe̱ne̱ tá
owe le̱! Mēba ofe̱o̱ ohīekpātāmo̱ he, ni
bo ke̱ Iuda fē agbē ši?
20. Ši Amazia boo toi; edšake̱ Nyo-
ńmo̱ deń dše̱, beni afe ni etuame̱ ewo
ame̱henye̱lo̱i le̱ adeń, edšake̱ ame̱nyie
Edom nyońmo̱i le̱ ase̱.
21. Ni Ioaš, Israel mańtše̱ le̱, fā ke̱-
ba, ni eke̱ Amazia, Iuda mańtše̱ le̱, ba-
kwe̱kwē̱ ame̱hīeań ye̱ Bet-Šemeš ni dši
Iuda nō le̱.
22. Ni atfia Iuda nii ye̱ Israel hīe, ni
mofēmo dšo foi ke̱-te ebū mli.
23. Ši Iuda mańtše̱ Amazia ni dši Ie-
hoahaz bi Ioaš bi le̱, Israel mańtše̱ Ioaš
mōle̱ ye̱ Bet-Šemeš, ni eke̱le̱ ba Ierusa-

lem. Ni ebakũmo Ierusalem gbogbo lẹ
kẹ-dšẹ Efraim agbó lẹ nā kẹ-yaši koṅ
agbó lẹ nā, ninetaloi ohai-edfẹ.
24. Ni elō šika kẹ dfietei fē kẹ nibii
fē ní ana yẹ Nyoṅmọ we lẹ, yẹ Obed-
Edom deṅ lẹ, kẹ maṅtšẹ we lẹ nitōhei
lẹ, kẹ ta awabai hũ, ni ekẹ-kũ esẹ kẹ-
te Samaria.
25. Ni Israel maṅtšẹ Ioaš, Iehoahaz bi
lẹ, gbẽle sẹ lẹ Iuda maṅtšẹ Amazia, Ioaš
bi lẹ, hī ši afii nyoṅma kẹ enumọ.
26. Ši Amazia he sädši ní efẹ lẹ, kleṅ-
kleṅnii lẹ kẹ sẹkpēnii lẹ, ani aṅmāko
yẹ Iuda kẹ Israel maṅtšẹmei lẹ awolo
lẹ mli?
27. Ni kẹ-dšẹ beyinọ ni Amazia kpale
kẹ-dšẹ Iehowa sẹ lẹ, *amẹte eyinọ apãm
yẹ Ierusalem. Ni edšo foi kẹ-te Lakiš;
ši amẹtšũ atiulẹ kẹ-te Lakiš; ni aya-
gbẹlẹ yẹ dšẹi. * 24, 25.
28. Ni amẹwólẹ amẹfō okpoṅọi anọ,
ni amẹbafũlẹ yẹ etšẹmei lẹ amasẹi yẹ
Iuda mā leṅ.

Yitšo 26.

(Kwẹ 2 Maṅ. 14, 21. 22; 15, 1—7)

Ni Iuda maṅ mũ lẹ fē ṅō Uzia, ni
eye afii nyoṅma kẹ ekpa lẹ, ni amẹwolẹ
maṅtšẹ yẹ etšẹ Amazia sẹ.
2. Lẹ etfa gbogbo ewo Elot he, ni
ekẹ-kũ sẹ ehā Iuda ekoṅ, beni maṅtšẹ
lẹ kẹ etšẹmẹi lẹ eyawọ sẹ lẹ.
3. Uzia eye afii nyoṅma kẹ ekpa, beni
ebabōi maṅtšẹyeli lẹ, ni eye maṅtšẹ afii
nyoṅmai-enumọ kẹ enyọ yẹ Ierusalem;
ni enye gbẹi dši Iekolia ni dšẹ Ierusa-
lem lẹ.
4. Ni efẹ noni dša yẹ Iehowa hīe,
tamọ bọni etšẹ Amazia fẹ lẹ pẹpẽpẹ. 25, 2.
5. Ni gbīiabọ ni Zakaria ni tšōọlẹ
Nyoṅmọ ninãi lẹ amli lẹ yọ lẹ, ediọ
Nyoṅmọ sẹ; ni gbīiabọ ni ediọ Iehowa
sẹ lẹ, Nyoṅmọ hāa eferẹọ.
6. Ni efā ta ekẹ Filistibii lẹ yawu,
ni ekũmọ Gat gbogbo lẹ kẹ Iabne gbo-
gbo lẹ kẹ Asdod gbogbo lẹ, ni eto mā-
dši yẹ Asdod he yẹ Filistibii lẹ ateṅ.
7. Ši Nyoṅmọ ye bualẹ yẹ Filistibii
lẹ kẹ Arabiabii lẹ ni yọ Gur-Baal lẹ,
kẹ Meunbii lẹ anọ.
8. Ni Amonbii lẹ kẹ nikẽnii bahā
Uzia, ni egbẹi dšidše kẹ-te Mizraim kpo-
kpai anọ; edšakẹ edše agbo naakpa.
9. Ni Uzia māmọ mōdši ni kwōlọ yẹ
Ierusalem, yẹ koṅ agbó lẹ nọ kẹ dšō
leṅ agbó lẹ nọ kẹ gbogbo lẹ lọgọmọhe
lẹ, ni etfa gbogboi ewo he.
10. Ni asaṅ emāmọ mōdši ni kwōlọ yẹ
ṅā lẹ nọ hũ, ni etša nubui pī; edšakẹ
eyẹ koloi babaō yẹ dšō šikpoṅ lẹ kẹ ṅā
lẹ nọ, ni asaṅ eyẹ hũloi kẹ weintrom-
sāloi yẹ gōdši lẹ anọ kẹ Karmel nọ;
edšakẹ esumoọ hũmọ.
11. Asaṅ Uzia yẹ tabiloi ni fāa ta
asafoiaṅ, yẹ amẹyibọ ni woloṅmālọ Ieiel
kẹ nọkwẹlọ Maaseia kane lẹ nā, ni Ha-
nania ni dši maṅtšẹ asafoiatšẹmei lẹ ateṅ
mokome lẹ šiši amẹyọ.
12. Tšẹmei awei lẹ anọ onukpai ni dši
hīī kākāloi lẹ fē ayibọ dši akpei-enyọ
kẹ ohai-ekpa.
13. Ni tabiloi ni atšōamẹ tawũ, akpei-
ohai-etē-kẹ-kpawo kẹ ohai-enumọ yẹ amẹ-
šiši, ni amẹwuọ ta kẹ hewalẹ, koni amẹ-
kẹ-bua maṅtšẹ lẹ yẹ ehenyẹloi lẹ ahewọ.
14. Ni Uzia fe tšẹṅi kẹ akploi kẹ da-
defaii kẹ dadedamai kẹ gāii kẹ akromia-
tẹi tete ehāamẹ, ni amẹṅō-hā ta mũ lẹ fē.
15. Ni ehā akẹ ṅā fe tšōnei yẹ Ieru-
salem ni aṅō-to mōdši ni kwōlọ kẹ gbo-
gbokodši anọ, koni akẹ-tšẽrē gāii, ni
akẹ-fō tẹi wudši. Ni egbẹi dšidše kẹ-te
šoṅũ dientšẹ; edšakẹ eyẹ nākpẹ bọni aye
abualẹ ni enā hewalẹ lẹ.
16. Ši beni enā hewalẹ lẹ, etšui *wó
ehe nọ ni ehā ehīe kpātā, ni etō Ieho-
wa, e-Nyoṅmọ lẹ, nọ; edšakẹ ete Iehowa
sọlemotšũ leṅ, ni eyašā tšofā-kẹ-ṅma yẹ
tšofā-kẹ-ṅma-šālatẹ lẹ nọ. * 25, 19.
17. Ši osofo Azaria nyie esẹ, ni Ieho-
wa osọfoi nyoṅmai-kpānyọ ni dši hīī
kākāloi fata ehe.
18. Ni amẹyatšī maṅtšẹ Uzia gbẹ, ni
amẹkẽlẹ akẹ: Uzia! dšee ogbẹnā dši akẹ
ošā tšofā-kẹ-ṅma ohā Iehowa, ši moṅ osọ-
foi ni dši *Aaron bihīī ni afeamẹ kroṅ-
kroṅ ni amẹšā tšofā-kẹ-ṅma lẹ agbẹnā ni.
Dše kpo kẹ-dšẹ hekroṅkroṅ lẹ, ši otō ni
ohīe baṅ nyam yẹ Iehowa Nyoṅmọ hīe!
* 4 Mose 18, 7.

19. Ke̱ke̱ ni Uzia mli fũ, ni ehĩe tšofã-
ke̱-ńma ńe̱sũ ye̱ edeń ní eke̱-bašã tšofã-
ke̱-ńma; ni beni emli fũ wo oso̱foi le̱,
kpiti fie ehĩenã, ye̱ oso̱foi le̱ ahĩe, ye̱
Iehowa we le̱, ye̱ tšofã-ke̱-ńma-šãlate̱ le̱
mase̱i.
20. Ni beni oso̱fonukpa Azaria le̱ ke̱
oso̱foi le̱ fẽ kwe̱le̱ le̱, na, kpiti efie ehĩe-
nã. Ni ame̱tšire̱le̱ ke̱-dše̱ dše̱i oyá, ni
le̱dientše̱ hũ ehe fe oyá ke̱-dše kpo,
edšake̱ Iehowa mĩpĩle̱.
21. Ni mańtše̱ Uzia ye kpiti ke̱-yaši
egbẽle gbĩ, ni *ehĩ ši ye̱ helatše̱mei awe
ke̱ ekpiti le̱; edšake̱ atšĩle̱ Iehowa we
le̱ gbe̱. Ni ebi Iotam kwe̱o̱ mańtše̱ we
le̱, ni ekodšo̱o̱ šikpoń le̱ no̱ bii le̱.
*4 Mose 5, 2.
22. Ši Uzia he sãdši ni efe̱ le̱, kleń-
kleńnii ke̱ se̱kpẽnii le̱, gbalo̱ *Iesaia,
Amoz bi le̱, ńmã. *Ies. 1, 1, 6, 1.
23. Ni Uzia ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni
ame̱fũle̱ ye̱ etše̱mei le̱ amase̱i ye̱ mań-
tše̱mei afũhe šikpoń le̱ no̱; edšake̱ ame̱-
kẽ: Kpitiyelo̱ dšile̱! Ni ebi Iotam ba-
ye mańtše̱ ye̱ ese̱.

Yitšo 27.

(Kwe̱ 2 Mań. 15, 32—36. 38.)

Iotam eye afii nyońmai-enyo̱ ke̱ enu-
mo̱, beni ebabõi mańtše̱yeli le̱, ni eye
mańtše̱ afii nyońma ke̱ ekpa ye̱ Ierusa-
lem; ni enye gbe̱i dši Ieruša, Zadok bi-
yõ le̱.
2. Ni efe noni dša ye̱ Iehowa hĩe,
tamo̱ bo̱ni etše̱ Uzia fe le̱ pe̱pẽpe̱; *tše̱-
bele̱ ebotee Iehowa so̱lemo̱tšũ le̱ń. Ši
mań le̱ kã ame̱fitemo̱ le̱ he lolo. *26, 16.
3. Le̱ etfa Iehowa we le̱ agbó ni kwo̱
le̱; ni Ofel gbogbo le̱ hũ etfa no̱ ãhũ.
4. Ni esã eto mãdši ye̱ Iuda gõdši le̱
ano̱, ni kõi le̱ ase̱ hũ *emãmo̱ mõdši ke̱
mõdši ní kwõlo̱. *26, 10.
5. Asań eke̱ Amonbii amańtše̱ le̱ ya-
wu, ni enine tšõ ame̱no̱. Ni Amonbii le̱
hãle̱ dfie̱te̱i talentai oha ke̱ ńmã *kori*
akpei-nyońma ke̱ able *kori* akpei-nyo-
ńma ye̱ nakai afi le̱ no̱, nakai nońń
Amonbii le̱ bahãle̱ ye̱ afi ni dši enyo̱
le̱ ke̱ noni dši etẽ le̱ no̱ hũ.
6. Ni Iotam tšõ agbo; edšake̱ esã
egbe̱i le̱ ye̱ Iehowa, e-Nyońmo̱ le̱, hĩe.
7. Ši Iotam he sãdši ní efe̱ le̱ ke̱ etai
le̱ ke̱ enifemo̱nii le̱ fẽ le̱, na, ańmã ye̱
Israel ke̱ Iuda mańtše̱mei le̱ awolo le̱ mli.
8. Eye afii nyońmai-enyo̱ ke̱ enumo̱,
beni ebabõi mańtše̱yeli le̱, ni eye mań-
tše̱ afii nyońma ke̱ ekpa ye̱ Ierusalem.
9. Ni Iotam ke̱ etše̱mei le̱ yawo̱, ni
afũle̱ ye̱ David mã le̱ń. Ni ebi Ahaz
baye mańtše̱ ye̱ ese̱.

Yitšo 28.

(Kwe̱ 2 Mań. 16.)

Ahaz eye afii nyońmai-enyo̱, beni eba-
bõi mańtše̱yeli le̱, ni eye mańtše̱ afii
nyońma ke̱ ekpa ye̱ Ierusalem. Ni efee
noni dša ye̱ Iehowa hĩe, tamo̱ bo̱ni etše̱
David fe le̱;
2. ši enyie Israel mańtše̱mei le̱ agbe̱i
le̱ ano̱; ni efe amãgãi ní afie tete ehã
Baalim.
3. Ni asań ešã tšofã-ke̱-ńma ye̱ Ben-
Hinom dšõ̱ le̱ń, ni ešã ebii ye̱ la mli,
tamo̱ *dšeńmãdši ni Iehowa fie ye̱ Israel-
bii le̱ ahĩe le̱ anihĩnii le̱. *5 Mose 18, 9. 10. 12.
4. Ni ešãšã afo̱lei ke̱ tšofãi-ke̱-ńmai
ye̱ hei grońńi le̱ ke̱ *gońkpo̱i le̱ ano̱ ke̱
tšo-fẽ-tšo ní ebu kusũ šiši. *1 Mań. 14, 23.
5. Nohewo̱ le̱ Iehowa, e-Nyońmo̱ le̱,
ńõle̱ ewo Aram mańtše̱ le̱ deń, ni ame̱ye
eno̱, ni ame̱ńõ emei le̱ ateń mei babaõ
nom, ni ame̱ke̱ame̱ te Damasko. Ni asań
eńõle̱ ewo Israel mańtše̱ le̱ hũ deń, ni
ekpãtã ehĩe butũ.
6. Ni Peka, Remalia bi le̱, gbe Iuda-
bii le̱ ateń mei akpei-oha-ke̱-nyońmai-
enyo̱ gbĩ kome, hĩĩ ekãlo̱i so̱ńń; edšake̱
ame̱kwa Iehowa, ame̱tše̱mei a-Nyońmo̱ le̱.
7. Ni Zikri, Efraimnyo ekãlo̱ ko, gbe
Maaseia, mańtše̱ bi le̱, ke̱ Azrikam, šĩa
le̱ onukpa le̱, ke̱ Elkana, mańtše̱ se̱mo le̱.
8. Ni Israelbii le̱ ńõ ame̱nyemimei le̱
ateń mei akpei-ohai-enyo̱ nom, yei ke̱
bihĩĩ ke̱ biyei so̱ńń, ni ame̱ba nii ba-
baõ hũ ye̱ ame̱deń, ni ame̱ke̱ hãnii le̱
ba Samaria.
9. Ši Iehowa gbalo̱ ko ye̱ dše̱i, ni
atšẽo̱le̱ Oded; ni eke̱ ta ni baã Samaria
le̱ yakpe, ni ekẽame̱ ake̱: Na, Iehowa,
nyetše̱mei a-Nyońmo̱ le̱, mli ní efũ Iuda
hewo̱ atuame̱ awo nyedeń ne̱; ši nye-

gbegbēamę āhū kę grimo ni ekwo kę-
yašę ńwei tō! 1 Mose 18, 21. Ezra 9, 6.
10. Ni agbęnę nyetfa fai ši akę nyemī-
ńō Iudabii kę Ierusalembii nyefe nyenyō-
dšihīī kę nyenyōdšiyei. Aso bēlę nye lę
nyetōko Iehowa, nye-Nyońmo lę, no lo?
11. Nohewo lę agbęnę nyeboami toi,
ni nyehāa nyenyemimei lę ni nyeyańō-
amę nom lę akūa amęsę ayaā; edšakę
Iehowa mlifū ni nā wa kā nyeno!
12. Kękę ni Efraimbii lę anukpai lę
ateń meikomei ni dši Azaria, Iohanan
bi lę, kę Berekia, Mešilemot bi lę, kę
Iehizkia, Šalum bi lę, kę Amasa, Hadlai
bi lę, te ši wo mei ni dšę ta leń baā lę,
13. ni amękēamę akę: Nyekę nomii lę
akabaā bię! Edšakę nyetfa fai ši akę
nyeańō Iehowa no tōmo ko nyebafō wo-
no nyeši wohe ešai kę wonotōmoi lę ano
lę; ši wotōmo lę fā momo, ni mlifū ni
nā wa kā Israel no!
14. Kękę ni tabiloi lę šī nomii lę kę
hānii lę yę lumei lę kę asafo mū lę
fē hīe.
15. Ni hīī ni atšī amęgbeii atā lę te
ši, ni amęhe nomii lę, ni amęteń *mei
fē ni nyie yayai lę, amęńō hānii lę eko
amębumoamę ni amęwoamę atadei, ni amę-
woamę tokotai, ni amęhāamę nii amęye,
ni amęsā amęhāamę nu amęnu, ni amę-
kpaamę mū, ni amęńō amęteń mei fē ni
nyēē anyie lę amętrā tedšii ano, ni amę-
kęamę ba Ieriko, tēńi amā leń, yę amę-
nyemimei lę ańō, ni amękū amęsę kę-te
Samaria. * Abei 25, 21. 22.
16. Nakai be lę mli lę mańtšę Ahaz
tšū Ašur mańtšęmei lę ańō, koni amę-
baye amębualę.
17. Edšakę Edombii lę eba ekoń, ni
amębatfia Iudabii lę ateń meikomei anii,
ni amęńō meikomei anom.
18. Ni Filistibii lę hū ebatua mādši
ni yo dšō šikpoń lę no lę kę Iuda wuo-
yigbę lę, ni amęńō Bet-Šemeš kę Ayalon
kę Gederot kę Soko kę ehe mādši lę,
kę Timna kę ehe mādši lę, kę Gimzo
kę ehe mādši lę, ni amębahī dšęi.
19. Edšakę Israel mańtšę Ahaz hewo
lę Iehowa eba Iuda ši; edšakę ebo nye-
nyeńtfī yę Iuda, ni etō Iehowa no babaō.
20. Ni Tiglat-Pilneser, Ašur mańtšę
lę, ba eńō, ni ebahaolę, ši ewoolę he-
walę moń.
21. Ši Ahaz lō Iehowa we lę kę mań-
tšę we lę kę lumei lę anii, ni eńō-hā
Ašur mańtšę lę, ši eyee ebuaalę.
22. Ši efīmo be lę mli lę nekę mań-
tšę Ahaz nę nońń kā he ētō Iehowa no
lolo.
23. Edšakę ešāa afolei ehāa Damasko
nyońmoi lę ni tfialę nii lę, ni ekēo akę:
Aram mańtšęmei lę anyońmoi lę yeo buaā-
amę hewo lę mašā afole mahāamę, ni
amęye amębuami hū! Ši amę moń amę-
hā ekę Israel fē hīe kpātā.
24. Ni Ahaz bua Nyońmo we lę nibii
lę anā, ni edfāra Nyońmo we lę nibii
lę, ni eńāmo Iehowa we lę šīnāi lę, ni
efe afolešālatei ehā ehe yę Ierusalem
koń-fē-koń.
25 Ni efe hei grońńi yę Iuda mań-
fē-mań no, koni ašā tšofā-kę-ūma ahā
nyońmoi krokomei, ni ewo Iehowa, etšę-
mei a-Nyońmo lę, mlila.
26. Ši ehe sādši ni efę lę kę enifemo-
nii lę, kleńkleńnii kę sękpēnii lę, na,
ańmā yę Iuda kę Israel mańtšęmei lę
awolo lę mli.
27. Ni Ahaz kę etšęmei lę yawo, ni
amęfūlę yę mā leń, yę Ierusalem; ši
amękęlę *eyaa Israel mańtšęmei afūhei
lę. Ni ebi Hezekia baye mańtšę yę ese.
* 21, 20

Yītso 29.

Hezekia eye afii nyońmai-enyo kę enu-
mo, beni ebaye mańtšę lę, ni eye mań-
tšę afii nyońmai-enyo kę nęhū yę Ieru-
salem; ni enye gbei dši Abia, Zakaria
biyō lę. 2 Mań. 18, 1—8.
2. Ni efe noni dša yę Iehowa hīe,
tamo boni etšę David fe lę pępēpę.
3. Emańtšęyeli kleńkleń afi lę no
kleńkleń nyōń lę no lę egble Iehowa
we lę šīnāi lę ni esāamę.
4. Ni eńō osofoi lę kę Levibii lę kę-
te mli, ni ebua amęnā yę he kpatā ko
ni yo bokāgbę lę,
5. ni ekēamę akę: Nyeboami toi, nye
Levibii! Agbęnę nyefea nyehe krońkroń,
ni nyefea Iehowa, nyetšęmei a-Nyońmo

lẹ, we lẹ hũ kroṅkroṅ, ni nyedšiea nyãṅe-
mọnii lẹ kẹ-dšẹa hekroṅkroṅ lẹ!
6. Edšakẹ wọtšẹmei lẹ etõ ni amẹfe
efõṅ yẹ Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, hĩe, ni amẹ-
kwalẹ; ni amẹtšố amẹhĩe kẹ-dšẹ Iehowa
šihĩlẹhe lẹ, ni amẹtšố amẹkotosẹ amẹhãlẹ;
7. ni asaṅ *amẹṅãmọ koi lẹ nã šĩnãi
lẹ, ni amẹgbe kanei lẹ, ni tšofã-kẹ-ṅma
hũ amẹšãã doṅṅ, ni šã-afọle tete amẹšãã
yẹ hekroṅkroṅ lẹ doṅṅ amẹhãã Israel
Nyoṅmọ lẹ. * 28, 24.
8. Nohewọ lẹ Iehowa mlifũ bakã Iuda
kẹ Ierusalem nọ, ni eṅõamẹ ehã ni agbẹ-
amẹ afã ni amẹtšốmọ nãkpẹnõ ko kẹ
tšiábõnõ, tamọ bọni nyedientšẹ nyenaã
kẹ nyehĩṅmẹii nẹ.
9. Ši na, wọtšẹmei lẹ enyõnyõi yẹ
klante nã, ni wọbihĩĩ lẹ kẹ wọbiyei lẹ
kẹ wọṅãmei lẹ, aṅõamẹ nom kẹ-te yẹ
enẹ hewọ 28, 5—8.
10. Agbẹnẹ eyẹ mitšui mli akẹ mikẹ
Iehowa, Israel Nyoṅmọ lẹ, aakpãṅ, koni
emlifũ ni nã wa lẹ adše wọnọ.
11 Mibii! agbẹnẹ nyekafea hedšõ; edša-
kẹ Iehowa ehalanye ni nyedamọ ehĩe ni
nyesũmọlẹ ni nyetšốmọ esũolọi kẹ tšo-
fã-kẹ-ṅma šãlọi.
12. Kẹkẹ ni Levibii lẹ te ši: Kahat-
bii lẹ ateṅ lẹ: Mahat, Amasai bi lẹ, kẹ
Ioel, Azaria bi lẹ; ni Meraribii lẹ ateṅ
lẹ: Kiš, Abdi bi lẹ, kẹ Azaria, Iehalelel
bi lẹ; ni Geršonbii lẹ ateṅ lẹ: Ioa, Zima
bi lẹ, kẹ Eden, Ioa bi lẹ;
13 ni Elizafan bii lẹ ateṅ lẹ: Šimri
kẹ Ieuel; ni Asaf bii lẹ ateṅ lẹ: Za-
karia kẹ Matania;
14. ni Heman bii lẹ ateṅ lẹ: Iehuel
kẹ Šimei; ni Iedutun bii lẹ ateṅ lẹ:
Šemaia kẹ Uziel
15 Ni amẹbua amẹnyemimei lẹ anã,
ni amẹfe amẹhe kroṅkroṅ, ni amẹyabote
Iehowa we lẹ, tamọ bọni maṅtšẹ lẹ fã
yẹ Iehowa wiemọi lẹ anã lẹ, koni amẹ-
yatšumọ dšẹi.
16. Ni osọfoi lẹ bote Iehowa šĩa lẹ
mligbẹ lẹ, koni amẹyatšumọ dšẹi ni amẹ-
dšie mũdšinii fẽ ni amẹna yẹ Iehowa
sọlemọtšũ leṅ lẹ kẹ-ba Iehowa šĩa lẹ
kpo lẹ nọ, ni Levibii lẹ lõ kẹ-dše kpo
ni amẹyatši amẹfie Kidron fã lẹ mli.
17. Ni kleṅkleṅ nyõṅ lẹ nọ kleṅkleṅ
gbĩ lẹ nọ amẹbõi kroṅkroṅfemọ lẹ, ni
nyõṅ lẹ nọ gbĩ ni dši gbĩ kpãnyọ lẹ
amẹšẹ Iehowa koi lẹ ši, ni amẹfe Ieho-
wa we lẹ kroṅkroṅ gbĩĩ kpãnyọ, ni kleṅ-
kleṅ nyõṅ lẹ nọ gbĩ ni dši gbĩ nyoṅma
kẹ ekpa lẹ amẹgbe nã.
18. Kẹkẹ ni amẹba maṅtšẹ Hezekia ṅõ
ni amẹbakẽ: Wọtšumọ Iehowa we lẹ fẽ,
kẹ šã-afọle-latẹ lẹ kẹ ehe nibii lẹ fẽ, kẹ
hĩe-mã-abolo okplõ lẹ kẹ ehe nibii lẹ fẽ he;
19. ni nibii fẽ hũ ni maṅtšẹ Ahaz bule
yẹ etõmọ lẹ mli, beni eyeọ maṅtšẹ lẹ,
wọsã ni wọfeamẹ kroṅkroṅ, ni na, amẹ-
yẹ Iehowa afọlešãlatẹ lẹ hĩe!
20. Kẹkẹ ni maṅtšẹ Hezekia te ši lebi
mãṅkpa, ni ebua mã leṅ onukpai lẹ anã,
ni eyiṅ kẹ-te Iehowa we lẹ.
21. Ni amẹkẹ tšinahĩĩ kpawo kẹ tõ-
agboi kpawo kẹ tõbii kpawo kẹ tõkpa-
kpoi hũ kpawo ba ni akẹ-šã eša-afọle
ahã maṅtšẹyeli lẹ kẹ hekroṅkroṅ lẹ kẹ
Iuda; ni efã Aaronbii ni dši osọfoi lẹ
akẹ amẹkẹ-šã afọlei yẹ Iehowa afọlešã-
latẹ lẹ nọ.
22. Ni amẹgbe tšinai lẹ, ni osọfoi lẹ
sọo lá lẹ ni amẹkẹ-fã afọlešãlatẹ lẹ nọ;
ni amẹgbe tõagboi lẹ, ni amẹkẹ lá lẹ
fã afọlešãlatẹ lẹ nọ; asaṅ amẹgbe tõbii
lẹ hũ ni amẹkẹ lá lẹ fã afọlešãlatẹ lẹ nọ.
23. Kẹkẹ ni amẹkẹ tõkpakpoi ni akẹ-
bašã eša-afọle ba maṅtšẹ lẹ kẹ asafo lẹ
hĩe, ni amẹṅõ amẹnidši amẹfie amẹnọ.
24. Ni osọfoi lẹ gbeamẹ, ni amẹkẹ amẹ-
lá lẹ fe eša-afọle yẹ afọlešãlatẹ lẹ nọ,
koni amẹkẹ-kpãtã amẹhã Israel fẽ; edša-
kẹ maṅtšẹ lẹ fã akẹ šã-afọle lẹ kẹ eša-
afọle lẹ ašã ahã Israel fẽ.
25. Ni ehã Levibii lẹ yadamọ Iehowa
we lẹ kẹ ṅoṅoi kẹ bẹdši kẹ saṅkũi lẹ
yẹ *David kẹ Gad, maṅtšẹ ninalọ lẹ,
kẹ Natan, gbalọ lẹ, kitã lẹ nã; edša-
kẹ Iehowa kitã ni etšố gbalọi lẹ anọ
ewo ni. * 1 Kron. 25, 1.
26. Ni Levibii lẹ hĩe David lala nibii
lẹ kẹ-damọ ši, ni osọfoi lẹ hũ hĩe tẹ-
trẹmantrẹi.
27. Ni Hezekia fã akẹ ašã šã-afọle yẹ
afọlešãlatẹ lẹ nọ; ni beni abõi šã-afọle
lẹ šã lẹ, kẹkẹ ni abõi Iehowa lalai lẹ

alamo ke tetremantrei le akpāmo ye Israel
mańtšę David lala nibii le anā.
28. Ni asafo mū le fē kūla ši; ni la-
loi le la ni akpā tetremantrei le hū āhū
ke-yaši beyino ní agbe šā-afole le nā.
29. Ni beni agbe šā-afole le nā le, mań-
tšę le ke mei fē ní kele yo dšei le koto
ši ni amesole.
30. Ni mańtšę Hezekia ke onukpai le
fā Levibii le ake ameke * David ke Asaf,
ninalo le, wiemoi le ala adšie Iehowa
yi. Ni amedšie eyi ke nyāmo āhū, ni
amemāmo ameyi ši ni amesole. * 23, 18.
31. Keke ni Hezekia here no ni ekē:
Agbene nyefe nyehe kroṅkroṅ nyehā Ie-
howa; nyetšia nyebeṅkea ní nyeke afolei
ke šidā-afolei abaā Iehowa we le! Ni
asafo le ke afolei ke šidā-afolei ba, ni
mofēmo ní yo he tšui le eke šā-afolei ba.
32. Ni šā-afolei ni asafo le ke-ba le
ayibo dši tšinai nyoṅmai-kpawo ke tō-
agboi oha ke tōbii ohai-enyo; enemei fē
le ake-šā šā-afole ahā Iehowa.
33. Ni nibii ní adšō no ake le dši tši-
nai ohai-ekpa ke tōi hū akpei-etē.
34. Ši osofoi le ayi fáā boni ameanyē
šā-afolei le fē ahe wodši amekplo; no-
hewo le amenyemimei, Levibii le, waame
ke-yaši beyino ní agbe nitšumo le nā
ni osofoi le fe amehe kroṅkroṅ; edšake
Levibii le moṅ bo modeṅ ni amefe ame-
he kroṅkroṅ fē osofoi le. 30, 3. 16 17.
35. Ni asaṅ šā-afole le fā babaō ke
šidā-afolei le ahe * foi le ke † dā-afolei
ni fata šā-afole-fē-šā-afole he le. Ni ato
Iehowa we le súomo le gbedšiano.
* 3 Mose 3, 8. 16. 17. † 4 Mose 15, 5. 7. 10.
36. Ši Hezekia ke maṅ mū le fē ná
mīše ye sāmo ni Nyoṅmo esā maṅ le
eto le hewo; edšake afe nii ne oyá.

Yītšo 30.

Keke ni Hezekia tšū ate Israel ke Iuda
fē ṅō, ni esā eṅmlā wodši eyahā Efraim
ke Manase, ake ameba Iehowa we le ye
Ierusalem, ni amebaye * Hehō gbīdšūrō
amehā Iehowa, Israel Nyoṅmo le. * 35, 1.
2. Ni mańtšę le ke enukpai le ke asafo
mū le fē te adšina ye Ierusalem, koni
ameye Hehō le ye * nyōṅ ní dši enyo le no.
* K. 15
3. Edšake nakai be le mli le, ake-ní
osofoi le náko afe amehe kroṅkroṅ ní
ameyi afá ni maṅ le hū náko abua ame-
he nā ye Ierusalem hewo le, amewoo yeli.
4. Ni sane le sa mańtšę le ke asafo
mū le fē hīe
5. Keke ni amemā sane le no mí ake
ayašie ye Israel mū le fē, ke-dše Beer-
šeba āhū ke-yafie Dan, koni ameba ní
amebaye Hehō le amehā Iehowa, Israel
Nyoṅmo le, ye Ierusalem; edšake ame-
yekole ke mei babaō nakai, tamo boni
aṅmā le, dā.
6. Keke ni bofoi ni he yo oyá ke
mańtšę le ke enukpai le awodši le yiṅ
ni ameyakpa Israel ke Iuda fē, ni ame-
kē ye mańtšę le kitā le nā ake: Israel-
bii! nyekpalea ke-baā Iehowa, Abraham
ke Isak ke Israel Nyoṅmo le, ṅō, ni le
hū eekpale ke-aba mei ní edše mli ní
efe ehānye ke-dše Ašur mańtšęmei le
adeṅ le aṅō!
7. Ni nyekatamoa nyetšemei ke nye-
nyemimei ní tō Iehowa, ametšemei a-
Nyoṅmo le, no, ní eṅōame ehā hīekpātā-
mo, take boni nyedientšę nyenaā ne!
8. Agbene nyekafea nyehe kueṅtiloi
tamo nyetšemei le; ši moṅ nyekpāa nye-
nine mli nyehāa Iehowa, ni nyebaā ehe-
kroṅkroṅ le ní efele kroṅkroṅ ke-mīya
nāno le, ni nyesúmoa Iehowa, nye-Nyoṅmo
le, koni emlifū ni nā wa le adše nyeno!
9. Edšake ké nyekpale ke-ba Iehowa
ṅō le, nyenyemimei ke nyebii le, mei ní
baṅōame nom le amūsūṅ aatšōame ye
amehe, ni ameakū amese ke-ba šikpoṅ
ne no ekoṅ. Edšake odomfoo ke mobo-
nalo dši Iehowa, nye-Nyoṅmo le, ni ke-
dši nyekpale ke-ba eṅō le, edšieṅ ehīe
ye nyehe.
10. Keke ni bofoi ni he yo oyá le ya-
kpa ši ke-nyie mādšimādši le ano ye
Efraim ke Manase šikpoṅ le no āhū
ke-te Zebulon tō; ši ameṅmōame ni ame-
ye amehe feo.
11. Kēle Ašer ke Manase ke Zebulon
bii le ateṅ mei kplaṅṅ ba amehe ši, ni
ameba Ierusalem.
12. Asaṅ Nyoṅmo nine kā Iuda he, ni
ehāame tšui kome, ni ameye mańtšę le

ke̱ onukpai le̱ akitã ni ame̱wo ye̱ Iehowa wiemo̱ le̱ nã le̱ no̱.

13. Ni mei babaõ babua ame̱he nã ye̱ Ierusalem, koni ame̱ye akpĩtĩ gbĩdšũrõ le̱ ye̱ nyõṅ ni dši enyo̱ le̱ no̱, asafo babaõ dientše̱.

14. Ni ame̱te ši ni ame̱yadšie afo̱lešãlate̱i ní yo̱ Ierusalem le̱, ni tšofã-ke̱ṅma šãnii le̱ hũ ame̱dšie fẽ, ni ame̱lõ ame̱yawo Kidron fã le̱ mli.

15. Ke̱ke̱ ni ame̱gbe Hehõ tõbi le̱ ye̱ *nyõṅ ni dši enyo̱ le̱ no̱ gbĩ ní dši gbĩ nyoṅma ke̱ edfe̱ le̱ no̱; oso̱foi le̱ ke̱ Levibii le̱ ahĩe gboi, ni ame̱fe ame̱he kroṅkroṅ, ni ame̱ke̱ šã-afo̱lei ba Iehowa we le̱. * 4 Mose 9, 11.

16. Ni ame̱yadamo̱ ame̱šidamo̱he le̱ ye̱ ame̱gbe̱dšiano̱tõ le̱ nã, ye̱ Mose, Nyoṅmo̱ gbomo le̱, mla le̱ nã; ni oso̱foi le̱ he lá le̱ ye̱ *Levibii le̱ adeṅ ni ame̱ṅõ-fã. * 29, 34.

17. Edšake̱ mei pĩ ye̱ asafo le̱ mli ní efeko ame̱he kroṅkroṅ; nohewo̱ le̱ Levibii le̱ gbeo̱ Hehõ tõbi le̱ ame̱hãa mei fẽ ní he tšee le̱, koni ame̱feame̱ kroṅkroṅ ame̱hã Iehowa.

18. Edšake̱ mei le̱ ateṅ mei babaõ, Efraim ke̱ Manase ke̱ Isakar ke̱ Zebulon bii le̱ ateṅ mei pĩ náko atšũ ame̱he, kẽle̱ ame̱ye Hehõ le̱, ši dšee bo̱ni *aṅmã le̱. Ši Hezekia so̱le ehãame̱ ni ekẽ: Iehowa, ní dši mlihĩlo̱ le̱, aṅõ-fa * 2 Mose 12.

19. mofẽmo ní eṅõ etšui efõ no̱ ake̱ eetao Nyoṅmo̱ Iehowa, etše̱mei a-Nyoṅmo̱ le̱, se̱gbe̱ le̱, ke̱dši etšũko ehe ye̱ hekroṅkroṅ le̱ hetšũmo̱ le̱ nã tete le̱!

20. Ni Iehowa bo Hezekia toi, ni etšá maṅ le̱.

21. Ni Israelbii le̱ ní ba Ierusalem le̱ ye akpĩtĩ gbĩdšũrõ le̱ gbĩĩ kpawo so̱ṅṅ ke̱ nyámo̱ kpeteṅkple; ni Levibii le̱ ke̱ oso̱foi le̱ dšie Iehowa yi gbĩ-fẽ-gbĩ, ni ame̱ke̱ lala nibii ni nã wa la ame̱hã Iehowa.

22. Ni Levibii fẽ ní le Iehowa súomo̱ le̱ he nii dšogbãṅ le̱, Hezekia ke̱ame̱ *wie ke̱ mĩše̱. Ni ame̱ye gbĩdšũrõ afo̱lei le̱ ye̱ gbĩĩ kpawo le̱ mli, ni ame̱šãšã šidã-afo̱lei, ni ame̱kafo Iehowa, ame̱tše̱mei a-Nyoṅmo̱ le̱. * 32, 6.

23. Ni asafo mũ le̱ fẽ te adšina ake̱ ame̱aye gbĩĩ kpawo hũ ame̱fata he, ni ame̱ye gbĩĩ kpawo le̱ ke̱ nyámo̱.

24. Edšake̱ Iuda maṅtše̱ Hezekia *hã asafo le̱ tšinahĩĩ akpe ke̱ tõi akpei-kpawo, ni onukpai le̱ hũ hã asafo le̱ tšinahĩĩ akpe ke̱ tõi akpei-nyoṅma. Ni oso̱foi babaõ fe ame̱he kroṅkroṅ. * 35, 7.

25. Ni Iuda asafo mũ le̱ fẽ ke̱ oso̱foi le̱ ke̱ Levibii le̱ ná mĩše̱, ke̱ asafo mũ le̱ fẽ ní dše̱ Israel ba le̱, ke̱ gbo̱i ní dše̱ Israel šikpoṅ le̱ no̱ ba le̱, ke̱ gbo̱i ní yo̱ Iuda le̱ hũ.

26. Ni anyá babaõ ye̱ Ierusalem; edšake̱ ke̱-dše̱ Salomo, David bi ní dši Israel maṅtše̱ le̱, yino̱ le̱, anako eko ní tamo̱ no ye̱ Ierusalem dã.

27. Ke̱ke̱ ni oso̱foi Levibii le̱ te ši ni ame̱dšõ̱ maṅ le̱, ni anu ame̱gbẽ, ni ame̱so̱lemo̱ le̱ yaše̱ ešihĩle̱he kroṅkroṅ le̱ ye̱ ṅwei.

Yitšo 31.

Ni beni agbe ene̱ fẽ nã le̱, Israel mũ le̱ fẽ ní yo̱ dše̱i le̱ dše kpo ke̱-te Iuda mãdši le̱ amli, ni ame̱yakũmo̱ amãgãi le̱, ni ame̱gbá wo̱ṅ-kõi le̱, ni *ame̱dfãra hei groṅṅi le̱ ke̱ afo̱lešãlate̱i le̱, ye̱ Iuda ke̱ Benyamin fẽ, ke̱ nii ní yo̱ Efraim ke̱ Manase le̱ hũ ãhũ ke̱-yaši beyino̱ ni ame̱gbe nã. Ke̱ke̱ ni Israelbii le̱ fẽ kũ ame̱se̱ ke̱-te ame̱šikpõdši ano̱ ke̱ ame̱mãdšiaṅ. * 5 Mose 7, 5. 2 Maṅ. 18, 4.

2. Ši Hezekia to oso̱foi le̱ ke̱ Levibii le̱ asafokui le̱ ye̱ ame̱mlidšãi le̱ anã, mofẽmo ke̱ enitšumo̱, oso̱foi le̱ ke̱ Levibii le̱ fẽ, koni ame̱šã šã-afo̱lei ke̱ šidã-afo̱lei, ni ame̱súmo̱ Iehowa ni ame̱dale̱ ši ní ame̱dšie eyi ye̱ ensra le̱ agbói le̱ amli.

3. Ni asaṅ eto maṅtše̱ le̱ nii ní eyo̱ le̱ mli mlidšã ní ake̱-šã šã-afo̱lei, ní dši lebi ke̱ gbe̱ke̱ šã-afo̱lei le̱ ke̱ hedšõ̱mo̱gbĩĩ le̱ ke̱ nyõdši hẽi le̱ ke̱ gbĩĩ dšudši le̱ ano̱ šã-afo̱lei le̱, take̱ bo̱ni *aṅmã ye̱ Iehowa mla le̱ mli le̱. * 4 Mose 28; 29.

4. Asaṅ efã maṅbii ní yo̱ Ierusalem le̱ ake̱ ame̱hã oso̱foi le̱ ke̱ Levibii le̱ agbe̱fãṅṅõ le̱, beni afe ní ame̱hĩe Iehowa mla le̱ mli ni awa.

5. Ni beni anu fãmo̱ le̱ he pe̱ le̱, Israelbii le̱ ke̱ able ke̱ wein ke̱ mũ ke̱

wò kẹ ǹmõdšiaǹ nii fẽ amli *kleǹkleǹ yibii babaõ ba, ni amẹkẹ nibii fẽ †amlidšãi nyoǹma mli ekomekome hũ ba babaõ.
* 2 Mose 23, 19. † 5 Mose 14, 22. 23.

6. Ni Israelbii kẹ Iudabii ní yọ Iuda mãdši lẹ amli lẹ hũ kẹ tšinai kẹ tõi amlidšãi nyoǹma mli ekomekome, kẹ nii kroǹkroǹi ní amẹdšọ̃ nọ amẹke Iehowa, amẹ-Nyoǹmọ lẹ, amlidšãi nyoǹma mli ekomekome ba, ni amẹbatoamẹ kuikui.

7. Nyõǹ ni dši etẽ lẹ nọ amẹkẹ kui lẹ bõi šiſiemọ, ni nyõǹ ní dši kpawo lẹ nọ lẹ amẹgbe nã.

8. Ni beni Hezekia kẹ onukpai lẹ ba ni amẹbana kui lẹ, amẹdšie Iehowa kẹ emaǹ Israel yi.

9. Ni Hezekia bi osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ asane yẹ kui lẹ ahewọ.

10. Ni osọfonukpa Azaria ni dšẹ Zadok we lẹ here nọ akẹ: Kẹ-dšẹ beyinọ ni akẹ nọwómọ-afọlei lẹ bõi Iehowa we lẹ bã nẹ, wọyeọ nii ni wọtọ̃rọõ ni efẹọ babaõ tete; edšakẹ Iehowa edšọ̃ emaǹ lẹ, ni noni fẹ lẹ dši nẹkẹ nii babaõ nẹ.

11. Kẹkẹ ni Hezekia fã akẹ asã tšũi yẹ Iehowa we lẹ; ni amẹsã,

12. ni amẹlõ nọwómọ-afọlei lẹ kẹ nibii amlidšãi nyoǹma mli ekomekome lẹ kẹ nibii ni adšọ̃ nọ ake lẹ amẹyawo mli šišiši. Ni Konania, Levinyo lẹ, dši moni kweọ nọ, ni enyemi Šimei dši esẹmo;

13. ni Iehiel kẹ Azazia kẹ Nahat kẹ Asahel kẹ Ierimot kẹ Iozabat kẹ Eliel kẹ Ismakia kẹ Mahat kẹ Benaia dši nọkwẹlọi ni yọ Konania kẹ enyemi Šimei šiši, bọni maǹtšẹ Hezekia kẹ Nyoǹmọ we lẹ nọ lumo Azaria toamẹ lẹ.

14. Ni Kore, Imna bi ni dši Levinyo ni kwẹọ bokãgbẹ agbó lẹ nã lẹ, dši moni kwẹọ nikẽnii ni abakeọ Nyoǹmọ yẹ suomọ nã lẹ, ni edšaã Iehowa nọwómọ-afọlei lẹ kẹ nii kroǹkroǹi fẽ fẽ lẹ.

15. Ni Eden kẹ Minyamin kẹ Iešua kẹ Šemaia kẹ Amaria kẹ Šekania dši mei ni yọ ešiši yẹ osọfoi amãdši lẹ amli, koni amẹǹõ-hã amẹnyemimei lẹ šišiši yẹ amẹsafokui lẹ ana, onukpa kẹ gbekẽ fẽ pẹpẽpẹ;

16 sõro hĩĩ ni akane yẹ amẹwekukpã nã. kẹ-dšẹ mei ni eye afii etẽ nọ kẹ-yaã lẹ ni dši mei fẽ ni baã Iehowa we lẹ. amẹbaheọ amẹgbẹfãǹnõ dã gbĩ, ni amẹbatšuọ amẹgbẹnãnitšumọ yẹ amẹsafokui lẹ anã lẹ,

17. kẹ osọfoi ni akane amẹwekukpãi yẹ amẹtšẹmei awei lẹ ana, kẹ Levibii lẹ hũ anõ, kẹ-dšẹ mei ní eye afii nyoǹmai-enyọ nọ kẹ-yaã lẹ, yẹ amẹgbẹnãnitšumọi lẹ anã, yẹ amẹsafokui lẹ anã lẹ.

18 Asaǹ amẹhãa mei fẽ ní akane yẹ amẹweku lẹ mli, ní dši amẹbii abifabii kẹ amẹǹãmei kẹ amẹbihĩĩ kẹ amẹbiyei fẽ anõ yẹ asafo lẹ fẽ mli; edšakẹ amẹkẹ anọkwa ni amẹyeọ yẹ nii kroǹkroǹi lẹ ahe lẹ tšõọ akẹ amẹfe amẹhe kroǹkroǹ.

19. Asaǹ Aaron bii, ní dši osọfoi ni yọ amẹmãdši lẹ ahewọ šikpõdši lẹ anọ, yẹ maǹ-fẽ-maǹ mli lẹ, ateǹ lẹ hĩĩ komei yẹ ní atšĩ amẹgbẹii atã, ni amẹǹõọ osọfoi lẹ ateǹ hĩĩ fẽ kẹ Levibii lẹ ateǹ mei fẽ ní akane yẹ wekukpã lẹ mli lẹ agbẹfãǹnii amẹhãa-amẹ.

20. Ni bọni Hezekia fe yẹ Iuda fẽ nẹ; ni efe noni hĩ kẹ noni dša kẹ noni dši anọkwa yẹ Iehowa, e-Nyoǹmọ lẹ, hie.

21. Ni nitšumọ fẽ ní ebõi yẹ Nyoǹmọ we lẹ suomọ lẹ kẹ mla lẹ kẹ kitã lẹ he, ni ekẹ-tao e-Nyoǹmọ lẹ sẹgbẹ lẹ, etšui mũ lẹ fẽ ekẹ-fe, *ni efere.
* Lal. 1, 3

Yĩtšo 32.

(Kwẹ 2 Maǹ. 18, 13—20, 21. Ies. 36—39.)

Agbẹnẹ nẹkẹ sãdši nẹ kẹ *anọkwayeli nẹ sẹ lẹ Sanherib, Ašur maǹtšẹ lẹ, ba ni ebatua Iuda, ni ebọ nsra ewo mãdši ni atſa gbogboi awo he lẹ ahe, ni edſẽǹ akẹ eekũmọ efie ši. * 31, 20.

2. Ni beni Hezekia na akẹ Sanherib eba ni eǹõ ehie eka Ierusalem akẹ ekẹlẹ aawu lẹ,

3. ekẹ enukpai lẹ kẹ ehĩĩ kãkãlọi lẹ te adšina, ni amẹtšĩmọ nubui ni yọ maǹ lẹ hewọ lẹ ahĩũmẹii; ni amẹye amẹbualẹ.

4. Kẹkẹ ni mei babaõ babua amẹhe nã, ni amẹtšĩmọ nubui lẹ fẽ kẹ fã ni hoọ yẹ šikpoǹ lẹ teǹ lẹ ahĩũmẹii, ni amẹkẹ: Mẽhewọ Ašur maǹtšẹmei lẹ aaba ni amẹbanã nu babaõ?

5. Ni enã ekã, ni esã gbogboi ni *ekũmọ lẹ fẽ, ni ebã kwọ kẹ-šẹ mõdši ni kwõlọ lẹ ahe, ni etſa gbogbo kroko,

hũ ewo mañ le̱ he, ni ewadše Milo ye̱
David mã le̱ñ, ni efe tawũnii ke̱ tše̱ñi
babaõ. * 25, 23.
6. Ni eñõ tatše̱mei eto mañ le̱ no̱, ni
ebua ame̱nã ke̱-ba eñõ ye̱ mã le̱ñ agbó
le̱ nã blohũ le̱ñ, ni eke̱ame̱ *wie ke̱
mĩše̱ ni ekẽ: * 30, 22.
7. Nyewadšea nyehe ni nyefea ekã!
Nyekašea gbeyei ni nyetšui akafãa ye̱
Ašur mañtše̱ le̱ ke̱ asafo babaõ ní ke̱le̱
nyie le̱ hewo̱! Ši moni ke̱wo̱ yo̱ le̱ *da
fè moni ke̱le̱ yo̱ le̱: * 2 Mañ. 6, 16.
8. Le̱ le̱ *helo nine ke̱le̱ yo̱ le̱; ši wo̱
le̱, Iehowa, wo̱-Nyoñmo̱ le̱, ke̱wo̱ yo̱, ko-
ni eye ebuawo̱, ni ewu wo̱tai ehãwo̱!
Ke̱ke̱ ni mañ le̱ ñõ ame̱hĩe ame̱fõ Iuda
mañtše̱ Hezekia wiemo̱i le̱ ano̱. * Ier. 17, 5. 7.
9. Ene̱ se̱ le̱ Ašur mañtše̱ Sanherib
tšũ etšũdši ke̱-ba Ierusalem, (ši le̱dientše̱
le̱ eke̱ eta mũ le̱ fẽ ye̱ Lakiš,) ni etšũ-
ame̱ Iuda mañtše̱ Hezekia ke̱ Iudabii fẽ
ní yo̱ Ierusalem le̱ añõ ekẽ:
10. Bo̱ni Ašur mañtše̱ Sanherib kẽ ne̱:
Mẽ no̱ nyehĩe kã, hewo̱ ni nyetrá Ie-
rusalem ní abo̱ nsra awo he le̱ lolo?
11. Ani dšee lakamo̱ Hezekia lakaãnye,
ní ehã hõmo̱ ke̱ kũmai agbenye, hewo̱
ni ekẽo̱ ake̱: Iehowa, wo̱-Nyoñmo̱ le̱,
aadšiewo̱ ye̱ Ašur mañtše̱ le̱ deñ le̱?
12. Ani dšee le̱ Hezekia le̱ noññ edšie
ehei groññi le̱ ke̱ efo̱lešãlate̱i le̱, ni ekẽ
Iuda ke̱ Ierusalem ake̱: Afo̱lešãlate̱ kome
hĩe nyedšáa ye̱, ni no noññ no̱ nyešãa
tšofã-ke̱-ñma ye̱ le̱?
13. Ani nyelee noni mike̱ mítše̱mei le̱
fe šikpõdši le̱ ano̱ bii fẽ le̱? Ani ši-
kpõdši le̱ ano̱ mãdši le̱ anyoñmo̱i le̱ enyẽ
ame̱šikpoñ le̱ yiwala ehere ke̱-dše̱ mideñ
pẽñ lo?
14. Dšeñmãdši ni mitše̱mei le̱ feame̱
musu le̱, ame̱nyoñmo̱i le̱ fẽ ateñ namo
enyẽ emañbii ayiwala ehere ke̱-dše̱ mi-
deñ, hewo̱ ni nye le̱ nye-Nyoñmo̱ le̱ aanyẽ
nyeyiwala ahere ke̱-dše̱ mideñ le̱?
15. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyekahãa Heze-
kia mĩšišiuanye ní elakaãnye ne̱ke̱, ni
asañ nyekaheale̱ nyeyea! Edšake̱ dšeñ-
mañ ko lo mañtše̱yeli ko nyoñmo̱ nyẽ-
ko emañbii ayiwala ahere ke̱-dše̱ mideñ
lo mitše̱mei le̱ adeñ, ãhũ ni nye-Nyo-
ñmo̱ le̱ aanyẽ nyeyiwala ahere ke̱-dše̱
mideñ!
16. Ni etšũdši le̱ hũ wie wiemo̱i ní
ame̱ši Iehowa Nyoñmo̱ ke̱ etšũlo̱ Hezekia.
17. Ni esã eñmlã wodši hũ eke̱-basoña
Iehowa, Israel Nyoñmo̱ le̱, ni ekẽ ye̱
ehewo̱ ake̱: Bo̱ni šikpõdši le̱ ano̱ mãdši
le̱ anyoñmo̱i le̱ hereko ame̱mañbii le̱ ye̱
mideñ le̱, nakai noññ Hezekia Nyoñmo̱
le̱ hũ hereñ emañ le̱ ye̱ mideñ.
18. Ni ame̱blo̱ ke̱ gbẽ wãle̱ ye̱ Iuda-
foi awiemo̱ le̱ mli ame̱tšé̱ Ierusalembii
ní yo̱ gbogbo le̱ no̱ le̱, koni ame̱wo ame̱-
he gbeyei ni ame̱hã ame̱dšidšã, beni afe
ní ame̱ñõ mañ le̱.
19. Ni ame̱wie Ierusalem Nyoñmo̱ le̱ he
tamo̱ šikpoñ le̱ no̱ mãdšimãdši le̱ anyoñmo̱i
le̱ ní dši gbomei anine nã nitšumo̱i le̱ pe̱.
20. Ši mañtše̱ Hezekia ke̱ gbalo̱ Iesaia,
Amoz bi le̱, so̱le ye̱ ene̱ hewo̱, ni ame̱-
blo̱ ke̱-te ñwei.
21. Ke̱ke̱ ni Iehowa tšũ bo̱fo ko, ni
ebakpãtã hĩĩ tabilo̱i ke̱ tatše̱mei ke̱ asa-
foiatše̱mei le̱ fẽ ní yo̱ Ašur mañtše̱ le̱
nsra le̱ mli le̱ ahĩe, ni eke̱ hĩegbẽle kũ
ese̱ ke̱-te ešikpoñ le̱ no̱. Ni beni eya-
bote enyoñmo̱ le̱ we le̱, mei ní dše̱ le̱-
dientše̱ emũšũñ le̱ ke̱ klante gbele̱.
22. Bo̱ni Iehowa here Hezekia ke̱ Ie-
rusalembii le̱ ayiwala ye̱ Sanherib, Ašur
mañtše̱ le̱, ke̱ mei krokomei fẽ adeñ ne̱,
ni ewaame̱ ye̱ hefẽhe ke̱-kpe.
23. Ni mei babaõ ke̱ nikẽnii ba Ieru-
salem ame̱bahã Iehowa, ni ame̱bake Iuda
mañtše̱ Hezekia hũ nibii ní dšra wa;
ni ke̱-dše̱ no no̱ le̱ awó eno̱ ye̱ dšeñ-
mãdši le̱ fẽ ahĩe.
24. Nakai gbĩĩ le̱ amli le̱ Hezekia he
mĩye ni ebagbo. Ni ekpa Iehowa fai,
ni eke̱le̱ wie ni ehãle̱ nãkpe̱ okadi ko.
25. Ši edšũrõ ni efele̱ le̱ Hezekia etoole̱
nãdšiañ; edšake̱ *etšui wó ehe no̱; ni
nohewo̱ le̱ mlífũ ba le̱ ke̱ Iuda ke̱ Ie-
rusalem no̱. * 26, 16.
26. Ši kẽle̱ Hezekia ba ehe ši ye̱ etšuiñ
hewõ le̱ hewo̱, le̱ ke̱ Ierusalembii le̱
fẽ; ni Iehowa mlífũ le̱ baa ame̱no̱ ye̱
Hezekia gbĩĩ le̱ amli.
27. Ni Hezekia ná nii ke̱ anumnyam
babaõ dientše̱; ni efe dfie̱te̱i ke̱ šika ke̱

tei ní dšra wa ke tšofã-ke-ṅma ke tšeṅi
ke feo-nibii fẽ atõhei,
28. ke ṅmã ke wein ke mũ ni anáa
le hũ afiasei, ke koloi srotoi fẽ atšũi,
ke tõi akui ni yo tšũi amli.
29. Asaṅ eto mãdši ehã ehe, ni ebua
tõi ke tšinai anã kuikui babaõ dientše;
edšake Nyoṅmo ehãle nii babaõ dientše.
30. Hezekia ne noṅṅ tšĩ Gihon nu le
nã ye yiteṅgbe, ni ehã ebatšó David
maṅ le anaigbe; ši Hezekia nitšumo fẽ
te no dšogbãṅ.
31. Kẽle beni Babel lumei le abofoi,
ní ametšũ ke-ba eṅõ, koni amebabi nã-
kpenõ ni afe ye šikpoṅ le no le, ba le,
Nyoṅmo šĩle, koni eke-kale ekwe ni ena
nofẽno ni yo etšui mli.
32. Ši Hezekia he sãdši ni efe le ke
enii kpakpai ni efe le, na, aṅmã ye gbalo
Iesaia, Amoz bi le, ninã le mli, ye Iuda
ke Israel maṅtšemei le awolo le mli.
33. Ni Hezekia ke etšemei le yawo,
ni amefũle ye David bii le afũhei le,
ye ṅmeṅme le no; ni Iuda ke Ierusalem-
bii le fẽ *wo ehie nyam ye egbẽle le
mli. Ni ebi Manase baye maṅtše ye ese.
* 16, 14.

Yĩtšo 33.

(Kwe 2 Maṅ 21.)

Manase eye afii nyoṅma ke enyo, beni
ebaböi maṅtšeyeli le, ni eye maṅtše afii
nyoṅmai-enumo ke enumo ye Ierusalem.
2. Ni efe efõṅ ye Iehowa hĩe tamo
*dšeṅmãdši ni Iehowa fie ye Israelbii
le ahĩe le anihĩnii le. * 5 Mose 18, 9.
3. Edšake hei groṅṅi le *ni etše He-
zekia kũmo le, esã emãmo ekoṅ, ni emã-
mo afolešãlatei ehã Baalim, ni asaṅ efe
woṅ-kõ, ni edšã ṅwei asafo le fẽ, ni esú-
moame. * 2 Maṅ. 18, 4.
4. Ni asaṅ emãmo afolešãlatei ye Ie-
howa we le, he ni Iehowa *kẽ ye he
ake: Ierusalem migbei le aahĩ ke-ate
nãno le. * 5 Mose 12, 5. 11. 1 Maṅ. 9, 3.
5. Ni emãmo afolešãlatei ehã ṅwei
asafo le fẽ ye Iehowa we le kpoi enyo
le no.
6. Asaṅ ehã ebii tšó la mli ye Ben-
Hinom dšõ leṅ, ni eyeo ṅkũnyã ni eklaã,
ni efeo afãi ni eto sisatšéloi ke okõm-
foi, ni efe efõṅ babaõ ye Iehowa hĩe
ni eke-wo emli la.
7. Ni eke amãgã ni dši woṅ, ní efe
le yamã Nyoṅmo we le ni Nyoṅmo kẽ
David ke ebi Salomo ye he ake: Neke
šĩa ne ke Ierusalem ní mihala ye Israel
akutšei le fẽ ateṅ le maṅõ migbei le
mato ke-ate nãno le.
8. Asaṅ mihãṅ Israel afã enane doṅṅ
ye šikpoṅ ni mito mihã ametšemei le
no; kedši ameadfẽṅ no ní ameye nii fẽ
ní miwoame kitã ye he ní dši mla le
ke akpoi le ke gbenãi le ni atšó Mose
nine no awo le ano keke le.
9. Ši Manase laka Iuda ke Ierusalem-
bii le, ni amefe efõṅ fè dšeṅmãdši ni
Iehowa kpãtã amehĩe ye Israelbii le
ahĩe le tete.
10. Ni Iehowa ke Manase ke emaṅ le
wie, ši ameboo toi.
11. Nohewo le Iehowa hã Ašur maṅ-
tše le tatšemei le batuaame, ni ameke
kpoṅ mõ Manase, ni amewole gboklei,
ni amekplale ke-te Babel.
12. Ši beni efĩle le, ekpa Iehowa, e-
Nyoṅmo le, fai, ni eba ehe ši babaõ ye
etšemei a-Nyoṅmo le hĩe.
13. Ni beni ekpale fai le, ebole toi,
ni enu esolemo le, ni eṅõle ke-ba Ieru-
salem ye emaṅtšeyeli le mli ekoṅ. Ke-
ke ni Manase nã le ake *Iehowa le, le
dši Nyoṅmo. * 1 Maṅ. 18, 39.
14. Ni nii ne ase le etfa segbe gbo-
gbo ko ewo David maṅ le he ye Gihon
anaigbe ye dšõ leṅ, ãhũ ke-yaši lõi agbó
le nã, ni eke-bole Ofel, ni ehã ekwo
naakpa; ni eṅõ tatšemei eto Iuda mã-
dši ni atfa gbogboi awo he le fẽ amli.
15. Ni edšie maṅse nyoṅmoi le ke
amãgã le ke-dše Iehowa we le, ke afole-
šãlatei le fẽ ni emãmo ye Iehowa we le
goṅ le no ke Ierusalem le, ni eyašere
efie maṅ le ṅmaṅmaša.
16. Ni esã emã Iehowa afolešãlate le,
ni ešã šidã-afolei ke yidšiemo-afolei ye
no, ni efã Iuda ake amesúmo Iehowa,
Israel Nyoṅmo le.
17. Kẽle maṅ le šãa afolei ye hei groṅṅi
le lolo, ši Iehowa, ame-Nyoṅmo le, keke
amešãa amehãa.

18. Ši Manase he sādši ni efe lẹ kẹ
efai ni ekpa e-Nyoṅmọ lẹ kẹ ninalọi lẹ
awiemọi ni amẹkẹlẹ wie yẹ Iehowa, Israel
Nyoṅmọ lẹ, gbẹi amli lẹ, na, aṅmā yẹ
Israel maṅtšẹmei lẹ ahe sādši lẹ amli.
19. Ni efaikpamọ lẹ hū kẹ bọni abolẹ
toi ahā, kẹ ehe ešai kẹ enọtōmọi fē, kẹ
hei ní emāmọ hei groṅṅi kẹ wọṅ-kōi kẹ
amāgāi yẹ, dāni eba ehe ši lẹ, na, aṅmā
yẹ ninalọi lẹ asādši lẹ amli.
20. Ni Manase kẹ etšẹmei lẹ yawọ, ni
amẹfūlẹ yẹ ewe lẹ. Ni ebi Amon baye
maṅtšẹ yẹ esẹ.
21. Amon eye afii nyoṅmai-enyọ kẹ
enyọ, beni ebabōi maṅtšẹyeli lẹ, ni eye
maṅtšẹ afii enyọ yẹ Ierusalem.
22. Ni efe efōṅ yẹ Iehowa hīe, tamọ
bọni etšẹ Manase fe lẹ. Ni amāgāi fē
ni etšẹ Manase fe lẹ, Amon šāa afọle
ehāa-amẹ ni esúmọgamẹ.
23. Ni esā ebaa ehe ši yẹ Iehowa hīe,
tamọ bọni *etšẹ Manase ba ehe ši lẹ, ši
moṅ lẹ Amon lẹ etō babaō. *K. 12.
24. Kẹkẹ ni etšūdši lẹ te eyi nọ apām,
ni amẹgbelẹ yẹ lẹdientšẹ ewe lẹ.
25. Ši šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ gbe mei fē
ni te maṅtšẹ Amon yi nọ apām lẹ; ni
šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ wo ebi Iosia maṅ-
tšẹ yẹ esẹ.

Yitšo 34.

(Kwẹ 2 Maṅ. 22, 1—23, 20.)

Iosia eye afii kpānyọ, beni ebabōi maṅ-
tšẹyeli lẹ, ni eye maṅtšẹ afii nyoṅmai-
etē kẹ ekome yẹ Ierusalem.
2. Ni *efe noni dša yẹ Iehowa hīe,
ni enyie etšẹ David gbẹi lẹ anọ, ni egbáá
ninedšūrō lo abẹku. * 29, 2.
3. Edšakẹ emaṅtšẹyeli afi ni dši kpā-
nyọ lẹ nọ, beni edako lẹ, ebōi etšẹ Da-
vid Nyoṅmọ lẹ sẹgbẹ taomọ, ni afi ni dši
nyoṅma kẹ enyọ lẹ nọ lẹ ebōi Iuda kẹ
Ierusalem hetšūmọ kẹ hei groṅṅi lẹ kẹ
wọṅ-kōi lẹ kẹ wọdši lẹ kẹ amāgāi lẹ
adšiemọ.
4. Ni amẹkūmọkūmō Baalim afọlešā-
latẹi lẹ yẹ ehīe, ni *hūlū amāgāi lẹ ni
māmọ nọ lẹ eflọ efie ši; ni wọṅ-kōi lẹ
egbá ni wọdši lẹ kẹ amāgāi lẹ edfāra ni
ešimọamẹ mlumlu, ni eṅō-fā mei ni šā afọ-
lei hāamẹ lẹ asāṅi lẹ anọ. * 14, 4. 3 Mose 26, 30.
5. Ni osọfoi lẹ *awui lẹ ešā yẹ amẹ-
fọlešālatẹi lẹ anọ, ni etšū Iuda kẹ Ie-
rusalem he, * 1 Maṅ. 13, 1
6. kẹ Manase kẹ Efraim kẹ Sime[on]
mādši lẹ hū āhū kẹ-yaši Naftali tō, kẹ
amẹmaṅfōi lẹ amli kẹ-kpe.
7. Ni beni ekūmọ afọlešālatẹi lẹ ni
egbá wọṅ-kōi lẹ ni ešimọ wọdši lẹ mlu-
mlu ni eflọ hūlū amāgāi lẹ efie ši yẹ
Israel šikpoṅ mū lẹ fē nọ lẹ, ekū e[sẹ]
kẹ-ba Ierusalem ekoṅ.
8. Ni emaṅtšẹyeli afi ni dši nyoṅma
kẹ kpānyọ lẹ nọ lẹ, beni etšū šikpoṅ
lẹ kẹ šīa lẹ he lẹ, etšū Šafan, Azalia
bi lẹ, kẹ Maaseia, maṅ lẹ nọ lumo lẹ,
kẹ Ioa, Ioahaz bi ni dši sādšiaṅmālọ
lẹ, koni amẹya ni amẹyasā Iehowa, e-
Nyoṅmọ lẹ, we lẹ.
9. Ni amẹte osọfonukpa Hilkia nō,
ni amẹṅō šika ni akẹ-ba Nyoṅmọ we lẹ
ni Levibii ni dši agbónākwẹlọi lẹ ebua
nā kẹ-dšẹ Manase kẹ Efraim kẹ Israel
mei ni efe lẹ fē, kẹ Iuda kẹ Benyamin
kẹ Ierusalem bii lẹ fē adeṅ lẹ,
10. ni amẹtu amẹwo mei ni kwẹọ Ie-
howa we lẹ nitšulọi lẹ anọ lẹ adeṅ; ni
amẹ hū amẹṅō-hā nitšulọi ni tšuọ nii
yẹ Iehowa we lẹ, ni amẹsā šīa lẹ hei
ni ekūmọ lẹ,
11. amẹkẹ-hā tšogbọlọi kẹ tšūmālọi ni
aṅō-he tẹi ni ako kẹ tšei ni akẹ-fe mplāṅi
kẹ hẹhẹmọtšei ahā tšūi ni Iuda maṅtšẹ-
mei lẹ efite lẹ.
12. Ni hīī lẹ yeọ anọkwa yẹ nitšumọ
lẹ mli. Ni amẹnọkwẹlọi dši Iahat kẹ
Obadia, Levibii ni dšẹ Meraribii lẹ ateṅ
lẹ, kẹ Zakaria kẹ Mešulam ni dšẹ Kahat-
bii lẹ ateṅ lẹ, koni amẹhā nitšumọ lẹ
aya nọ; ni Levibii lẹ ateṅ mei fē ni le
saṅkūi ahe nii lẹ,
13. amẹdši mei ni kwẹọ dšatšutērelọi
lẹ anọ, ni amẹhāa mei ni tšuọ nitšumọi
srọtoi lẹ fē yaā nọ; ni asaṅ Levibii lẹ
ateṅ meikomei noṅṅ dši woloṅmālọi kẹ
kodšolọi kẹ agbónākwẹlọi.
14. Ni beni amẹdšieọ šika ni akẹ-ba Ie-
howa we lẹ, osọfo Hilkia yana mlawolo
ni Iehowa tšō Mose n[illegible]e nọ eṅō-hā lẹ.
15. Ni Hilkia wó [illegible] nọ ni ekẹ Šafan,
woloṅmālọ lẹ, akẹ: [illegible] yana mlawolo lẹ

ye lehowa we le. Ni Hilkia ñõ wolo
le ehã Šafan.
16. Keke ni Šafan ke wolo le bahã
mañtše le; ni esä ekẽ mañtše le ake:
Nibii fè ni atu awo otšũdši le adeñ le,
amemĩfe.
17. Ni amefose šika ni ana ye lehowa
we le amefie ši, ni ametu amewo no-
kweloi le ke nitšuloi le adeñ.
18. Ni Šafan, woloñmãlo le, tšĩ tã etšõ
mañtše le ake: Osofo Hilkia ke wolo ko
hãmi. Ni Šafan kane ye mañtše le hĩe.
19. Ni eba mli ake, beni mañtše le nu
mla le mli wiemoi le, egbla etadei.
20. Keke ni mañtše le fã Hilkia ke
Ahikam, Šafan bi le, ke Abdon, Mika
bi le, ke Šafan, woloñmãlo le, ke Asaia,
mañtše le tšũlo le, ake:
21. Nyeyaã ni nyeyabia Iehowa nii
nyehãa mi ke mei ni efe ye Israel ke
Iuda le, ye wolo ni ana le mli wiemoi
le ahewo; ši Iehowa mlifũ ni afose afie
wono le da, edšake wotšemei le yee Ie-
howa wiemo le no ni amefe nibii fẽ ni
añmã ye wolo ne mli le.
22 Keke ni Hilkia ke mei ni mañtše
le tšũ le yiñ amete gbaloyõ Hulda ni
dši Hasra bi Tokhat bi Šalum, moni kweo
atadei le, ñã le ñõ; ši le le Ierusalem
eyo, ye mañ le mlidšã ni dši enyo le
mli, ni amekele yawie nakai.
23. Ni ekẽame ake: Boni Iehowa, Israel
Nyoñmo le, kẽ ne: Nyeyakẽa nũ ni tšũ-
nye miñõ le ake:
24. Boni Iehowa *kẽ ne: Na, mike
nõfõñ baba bie ne ke biebii le ano: mi-
ke lõmoi fẽ ni añmã ye wolo ni akane
ye Iuda mañtše le hĩe le mli le baba!
* 3 Mose 26, 14—39 5 Mose 28, 15—68.
25. Ake-ni amešĩmi, ni ameyašã tšofã-
ke-ñma amehã nyoñmoi krokomei, koni
ameke amenine nã nitšumoi le fè awo
mimli la, hewo le afose mimlila le afie
bie no, ni agbeñ!
26. Ši boni nyeyakẽ Iuda mañtše le
ni tšũnye ake nyebabi Iehowa nii le
ne: Boni Iehowa, Israel Nyoñmo le, kẽ
ne: Wiemoi ni onu le ahewo le,
27. ake-ni otšui he edšo bodõ ni *oba
ohe ši ye Nyoñmo hĩe, beni onu ewie-
moi ni ewie ye bie ne ke biebii le ahe-
wo le, ni oba ohe ši ye mihĩe, ni ogbla
otadei, ni ofõ ye mihĩe hewo le, mi hũ
minu, Iehowa kẽ. * 33, 12.
28. Na, mabua onã mafata otšemei le
ahe, ni aabua onã awo ogbonyobu mli
ye hedšole mli, ni nõfõñ fẽ ni mike-
baba bie ne ke biebii le ano le ohĩñmeii
enañ! Ni amebagba mañtše le.
29. Keke ni mañtše le tšũ ni ayabua
Iuda ke Ierusalem onukpai le fẽ anã
ke-kpe.
30. Ni mañtše le yiñ ke-te Iehowa we
le, ke Iuda hĩĩ le ke Ierusalembii le
fẽ ke osofoi le ke Levibii le ke mañ
mũ le fẽ ke-dše mo wulu no ke-yaši
mo bibiõ no; ni akane kpãñmo wolo ni
ana ye Iehowa we le mli wiemoi le fẽ
ye ametoiiañ.
31. Keke ni mañtše le yadamo ešida-
mohe le, ni *ekpãñ ye Iehowa hĩe ake
eenyie Iehowa se ni eeye ekitãi le ke
edasei le ke ekpoi le ano ke etšui mũ
le fẽ ke esusuma mũ le fẽ, koni eye
kpãñmo le mli wiemoi ni añmã ye wolo
ne mli le ano. * 15, 12. Ios. 24, 25
32. Ni *ehã mei fẽ ni ana ye Ierusa-
lem ke Benyamin le bote [kpãñmo le]
mli. Ni Ierusalembii le ye Nyoñmo ni
dši ametšemei a-Nyoñmo le kpãñmo le no.
* 2 Mañ. 23, 3.
33. Ni Iosia dšie nihĩnii le fẽ ke-dše
šikpõdši ni dši Israelbii le anii le ano,
ni ehã mei fẽ ni ana ye Israel le súmo
Iehowa, ame-Nyoñmo le. Egbĩĩ le fẽ
mli le amedšee Iehowa, ametšemei a-
Nyoñmo le, he.

Yĩtšo 35.

(Kwe 2 Mañ. 23, 21—30.)

Keke ni Iosia ye Hehõ gbĩdšũrõ ye
Ierusalem ehã Iehowa, ni amegbe Hehõ
tõbi le ye kleñkleñ nyõñ le no gbĩ ni
dši gbĩ nyoñma ke edfe le no.
2. Ni eke osofoi le yadamo amenitšu-
moi le anã, ni ewoame hewale, koni ame-
súmo ye Iehowa we le.
3. Ni ekẽ Levibii ni tšõo Israel mũ
le fẽ nii ni amedši mei kroñkroñi ame-
hã Iehowa le ake: Nyewóa adeka kroñ-
kroñ le nyeyamãa *šĩa ni Salomo, Israel

maṅtšẹ David bi lẹ, mã lẹ; etẽremọ kãã nye-
kõṅ doṅṅ. Agbẹnẹ nyesúmọa Iehowa, nye-
Nyoṅmọ lẹ, kẹ emaṅ Israel; * 1 Maṅ. 6, 1.
4. ni nyesãa nyehe yẹ nyetšẹmei awei
lẹ anã yẹ nyesafokui lẹ anã, takẹ bọni
David, Israel maṅtšẹ lẹ, kẹ ebi Salomo
ṅmã lẹ;
5. ni nyedamọa hekroṅkroṅ lẹ yẹ nye-
nyemimei maṅbii lẹ atšẹmei awei lẹ amli-
dšãi lẹ anã, kẹ Levibii lẹ awekui lẹ
amlidšãi lẹ anã;
6. ni nyegbea Hehõ tõbi lẹ, ni nye-
fea nyehe kroṅkroṅ, ni nyesãa nyehãa
nyenyemimei lẹ, ni nyefe takẹ bọni Ie-
howa tšõ Mose nọ ewie lẹ.
7. Kẹkẹ ni Iosia *hã maṅbii lẹ tõi,
gwanteṅbii kẹ abotiabii, koni akẹ fẽ afe
Hehõ-afọlei ahã mofẽmo ní yọ dšẹi, amẹ-
yibọ dši akpei-nyoṅmai-etẽ, kẹ tšinai hũ
akpei-etẽ; nii nẹ fẽ dšẹ maṅtšẹ lẹ nii
lẹ amli. * 30, 24.
8. Ni enukpai lẹ hũ hã maṅ lẹ kẹ
osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ eko yẹ amẹsuo-
mọ nã. Hilkia kẹ Zakaria kẹ Iehiel ni
dši Nyoṅmọ we lẹ lumei lẹ hã osọfoi lẹ
tõi akpei-enyọ kẹ ohai-ekpa kẹ tšinai
ohai-etẽ ni akẹ-fe Hehõ-afọlei.
9. Ni Konania kẹ Šemaia kẹ Netanel,
enyemimei lẹ, kẹ Hašabia kẹ Ieiel kẹ
Iozabad ní dši Levibii lẹ anukpai lẹ hũ
hã Levibii lẹ tõi akpei-enumọ kẹ tšinai
ohai-enumọ ní akẹ-fe Hehõ-afọlei.
10. Kẹkẹ ni ato súomọ lẹ gbẹdšianọ,
ni osọfoi lẹ damọ amẹšidamọhe lẹ kẹ
Levibii lẹ hũ yẹ amẹsafokui lẹ anã, yẹ
maṅtšẹ lẹ kitã lẹ nã.
11. Ni amẹgbegbẽ Hehõ tõbii lẹ, ni
osọfoi lẹ ṅõ lá lẹ kẹ-dšẹ amẹdeṅ amẹfã,
ši Levibii lẹ kplọ amẹhewodši lẹ.
12. Ni amẹdšie šã-afọlei lẹ yẹ he, koni
amẹṅõ-hã yẹ maṅbii lẹ atšẹmei awei lẹ
amlidšãi lẹ anã, ni akẹ-hã Iehowa, takẹ
bọni aṅmã yẹ Mose wolo lẹ mli lẹ; ni
nakai noṅṅ amẹfe tšinai lẹ hũ.
13. Ni amẹšã Hehõ tõbii lẹ yẹ la nọ,
tamọ bọni ato lẹ; ši nii kroṅkroṅi lẹ
amẹhõ yẹ kukwẹii kẹ dadeseṅi kẹ kãi
amli, ni amẹkẹ-bahã maṅbii lẹ oyá.
14. No sẹ lẹ amẹfe amẹdientšẹ amẹnõ
kẹ osọfoi lẹ hũ anõ; edšakẹ osọfoi lẹ ní
dši Aaron bii lẹ kã šã-afọlei lẹ kẹ fọi
lẹ ašã he kẹ-yaši di amọ, nohewọ ni
Levibii lẹ fe amẹdien ẹ amẹnõ kẹ osọ-
foi ní dši Aaron bii lẹ hũ anõ lẹ.
15. Ni *lalatšẹmei ní dši Asaf bii lẹ
hũ yẹ amẹšidamọhe lẹ, yẹ David kẹ Asaf
kẹ Heman kẹ Iedutun, maṅtšẹ lẹ ninalọ
lẹ, kitã lẹ nã; ni †agbónãkwẹlọi lẹ yẹ
agbó-fẽ-agbó nã. Amẹbẹ hegbẹ akẹ amẹ-
dšeọ amẹšidamọhe lẹ, hewọ lẹ amẹnyẹ-
mimei Levibii lẹ feọ amẹnõ hãa-amẹ.
* 1 Kron. 25, 1. † 1 Kron. 26, 1.
16. Ni ato Iehowa súomọ lẹ gbẹdšianọ
yẹ nakai gbĩ lẹ nọ, ni aye Hehõ lẹ, ni
ašã šã-afọlei lẹ yẹ Iehowa afọlešãlatẹ lẹ
nọ, tamọ bọni maṅtšẹ Iosia wo kitã lẹ.
17. Ni Israelbii ní ba dšẹi lẹ yẹ Hehõ
lẹ yẹ nakai be lẹ mli, kẹ akpĩtĩ gbĩ-
dšũrõ lẹ gbĩĩ kpawo.
18. Ni ayeko *Hehõ ko ni tamọ enẹ
pẽṅ yẹ Israel kẹ-dšẹ gbalọ Samuel gbĩĩ
lẹ anọ; ni asaṅ Israel maṅtšẹmei lẹ eko
eko yeko Hehõ ko pẽṅ ní tamọ noni
Iosia kẹ osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ kẹ Iuda
mũ lẹ fẽ kẹ Israelbii ní ba dšẹi lẹ kẹ
Ierusalembii lẹ ye lẹ. * 30, 26.
19. Iosia maṅtšẹyeli afi ni dši nyoṅma
kẹ kpãnyọ lẹ nọ aye nẹkẹ Hehõ nẹ.
20. Enẹmei fẽ asẹ, beni Iosia esã sọ-
lemọwe lẹ, Mizraim maṅtšẹ Neko fã kẹ-
ba ní ekẹ Karkemiš ni yọ Eufrate nã
lẹ abawu. Ni Iosia yiṅ ete ekẹlẹ yakpe.
21. Ši etšũ bọfoi kẹ-ba eṅõ abakẽ: Mi
sane mikẹo yọ, bo Iuda maṅtšẹ? Dšẹẹ
bo onọ miba ṅmẹnẹ nẹ, ši moṅ šia ni
mikẹ-yọ ta lẹ nọ miba; ni Nyoṅmọ efã-
mi akẹ mife oyá. Kãkwẹ ní obata Nyo-
ṅmọ moni kẹmi yọ lẹ he, ni ekpãtã ohe!
22. Ši Iosia tšõõ ehĩe kẹ-dšẹẹ ehe, ši
moṅ efĩ nọ akẹ ekẹlẹ aawu, ni eboo
Neko wiemọi ní dšẹ Nyoṅmọ dãṅ lẹ toi,
ni ete ekẹlẹ yawu yẹ Megido dšọ lẹ mli.
23. Ni gãitšẽlọi lẹ tšẽrẽ maṅtšẹ Iosia
gãii; ni maṅtšẹ lẹ kẽ etšũdši lẹ akẹ: Nyẹ-
kẹmi adšea biẹ, edšakẹ mipila naakpa!
24. Ni etšũdši lẹ wólẹ yẹ fĩli lẹ mli
ni amẹkẹlẹ wo fĩli krol o ni ehĩe lẹ mli,
ni amẹkẹlẹ ba Ieru ; ni ebagbo, ni
afũlẹ yẹ etšẹmei afũhei lẹ. Ni Iuda kẹ
Ierusalem fẽ fó Iosia.

25. Ni *Ieremia fo Iosia he yäfólala,
ni lalatšemei hīī ke yei fē tšio Iosia tā
ye ameyäfólalai amli ke ňmene; ni ame-
ke-fe gbenā ni kā ši ye Israel, ni na,
aňmā ye yäfólalai le amli. * Ier. 22, 10. 11.
26. Ši Iosia he sädši ni efe ke enii
kpakpai ni efe take boni aňmā ye Ie-
howa mla le mli le,
27. ke ekleňkleň ke sekpē sädši le,
na, aňmā ye Israel ke Iuda maňtšemei
le awolo le mli.

Yītšo 36.

(36, 1—20. Kwe 2 Maň. 23, 30—25, 21)

Keke ni šikpoň le no bii le ňō Ie-
hoahaz, Iosia bi le, ni amewole maňtše
ye etše se ye Ierusalem.
2. Iehoahaz eye afii nyoňmai-enyo ke
etē, beni ebabōi maňtšeyeli le, ni eye
maňtše nyōdši etē ye Ierusalem.
3. Ši Mizraim maňtše le kpale ye Ie-
rusalem, ni ehe šikpoň le no bii le dfie-
tei talentai oha ke šika talenta kome.
4. Ni Mizraim maňtše le wo enyemi
Eliakim maňtše ye Iuda ke Ierusalem
no, ni etšake egbei le ni ewole Iehoia-
kim. Ši enyemi Iehoahaz le, Neko kplale
ke-te Mizraim.
5. Iehoiakim eye afii nyoňmai-enyo
ke enumo, beni ebabōi maňtšeyeli le,
ni eye maňtše afii nyoňma ke ekome
ye Ierusalem. Ni efe efōň ye Iehowa,
e-Nyoňmo le, hīe.
6. Nebukadnezar, Babel maňtše le, fā
batuale, ni ewole gboklei, koni ekele aya
Babel. Ier. 22, 18.
7. Ni Nebukadnezar lō Iehowa we le
nibii le ekomei hū ke-te Babel, ni eke-
yawo esolemotšū leň ye Babel. Ezra 1, 7.
8. Ši Iehoiakim he sädši ni efe le ke
enihīnii ni efe ke noni ana ye ehe le,
na, aňmā ye Israel ke Iuda maňtšemei
le awolo le mli. Ni ebi Iehoiakin baye
maňtše ye ese.
9. Iehoiakin eye afii nyoňma ke kpā-
nyo, beni ebabōi maňtšeyeli le, ni eye
maňtše nyōdši etē ke gbīī nyoňma ye
Ierusalem. Ni efe efōň ye Iehowa hīe.
10. Ši beni še afi le maňtše Nebukad-
nezar tšū abaňōle ke-te Babel, ke Ie-
howa we le feo-nibii le, ni ewo enye-
mi Zedekia maňtše ye Iuda ke Ieru-
salem no. Ier. 22, 24—30.
11. Zedekia eye afii nyoňmai-enyo ke
ekome, beni ebabōi maňtšeyeli le, ni eye
maňtše afii nyoňma ke ekome ye Ieru-
salem. Ier. 52, 1—27
12. Ni efe efōň ye Iehowa, e-Nyoňmo
le, hīe; ebaa ehe ši ye gbalo Ieremia,
ni wieo Iehowa nā wiemoi le, hīe. Ier. 37; 38.
13. Ni etše maňtše Nebukadnezar hū
hīe atūa, tše ehā ekā Nyoňmo kitā; ni
efe ehe kueňtilo, ni ewadše etšui, hewo
le ekpalee ke-baa Iehowa, Israel Nyo-
ňmo le, ňō.
14. Asaň osofoi le ateň onukpai le fē
ke maňbii le tō babaō dieňtše *tamo
dšeňmādši le anihīnii le fē, ni amebule
Iehowa we le ni efele kroňkroň ye Ie-
rusalem le. * 5 Mose 18, 9.
15. Ši Iehowa, ametšemei a-Nyoňmo le,
tšūo ebofoi ke-baä ameňō, eteo ši lebi
māňkpa etšūoame, edšake emūsūň tšōole
ye emaň le ke ešihīlehe le hewo.
16. Ši ame le, Nyoňmo bofoi le ahe
feo moň ameyeo, ni amegbeo ewiemoi
le ahe guo ni amelio egbaloi le āhū ke-
yaši beyino ni Iehowa mlifū te ši wo
emaň le ni tšäbā ko be doňň.
Luk. 20, 10—12. Hof. 7, 52
17. Nohewo le eyakpla Kaldeabii le
amaňtše le ke-ba ameno, ni eke klante
gbegbē ameblahīī le ye amehekroňkroň
le šia le, ni emūsūň etšōōle ye oblanyo
lo oblayō, nūmo lo wadšiatše ko he;
etuame fē-tfēm ewo edeň.
18. Ni Nyoňmo we le nibii fē, nii wu-
dši ke nii bibii, ke Iehowa we le dfe-
trii le ke maňtše le ke enukpai le a-
dfetrii le, elō fē-tfēm ke-te Babel.
19. Ni amešā Nyoňmo we le, ni ame-
kūmokūmō Ierusalem gbogboi le, ni emli
mōdši fefedši le fē amešā ke la, ni ame-
fite emli feo-nibii le fē.
20. Ni mei ni dše klante deň le, elō-
ame ke-te Babel, ni ameyatšómo eke ebii
le atšūdši ke-yaši Persia maňtšeyeli be
le mli.
21. Beni afe ni ehā Iehowa wiemo ni
ewie ye *Ieremia nā le aba mli, ke-

yaši beyino̱ ní šikpoń le̱ aaye ehedšo̱-
mo̱gbĩĩ le̱ amli ńõmo̱. Edšake̱ gbĩĩabo̱ fẽ
ni ekã ši amańfõ le̱ ẽye hedšo̱mo̱gbĩĩ ke̱-
yaši afii nyońmai-kpawo le̱ aaše̱.

3 Mose 26, 34. * Ier. 25, 8—11.

(36, 22. 23 Kwe̱ Ezra 1, 1—3)

22. Agbe̱ne̱ Koreš, Persia mańtše̱ le̱,
yino̱ kleńkleń afi le̱ no̱ le̱, beni afe ní
Iehowa wiemo̱ ní ewie ye̱ *Ieremia nã
le̱ aba mli le̱, Iehowa tšĩe †Koreš, Persia
mańtše̱ le̱, mumo̱ hĩe, ni ehã ašie̱ ye̱ e-
mańtše̱yelihe le̱ fẽ, ni asã ańmã hũ ake̱:

* Ier. 29, 10. † Ies. 44, 28.

23. Bo̱ni Koreš, Persia mańtše̱ le̱, kẽ
ne̱: Iehowa, ńwei Nyońmo̱ le̱, etu šikpoń
le̱ no̱ mańtše̱yelii le̱ fẽ ewo mideń, ni
efãmi ake̱ miyamã šĩa mihãle̱ ye̱ Ieru-
salem ye̱ Iuda. Emańbii le̱ ateń mofẽmo
ní yo̱ nyeteń le̱, Iehowa, e-Nyońmo̱ le̱,
afata ehe ni efã ke̱-ya!

EZRA WOLO LE̱.

Yitšo 1.

Koreš, Persia mańtše̱ le̱, yino̱ kleń-
kleń afi le̱ no̱ le̱, beni afe ní Iehowa
wiemo̱ ní ewie ye̱ *Ieremia nã le̱ aba
mli le̱, Iehowa tšĩe Koreš, Persia mań-
tše̱ le̱, mumo̱ hĩe, ni ehã ašie̱ ye̱ emań-
tše̱yelihe le̱ fẽ, ni asã ańmã hũ ake̱:

2 Kron. 36, 22. 23. * Ier. 25, 11; 29, 10.

2. Bo̱ni Koreš, Persia mańtše̱ le̱, kẽ
ne̱: Iehowa, ńwei Nyońmo̱ le̱, etu ši-
kpoń le̱ no̱ mańtše̱yelii le̱ fẽ ewo mi-
deń, ni efãmi ake̱ miyamã šĩa mihãle̱ ye̱
Ierusalem ye̱ Iuda. Ies. 44, 28; 45, 1.

3. Emańbii le̱ ateń mofẽmo ní yo̱ nye-
teń le̱, e-Nyońmo̱ le̱ afata ehe ni efã
ke̱-ya Ierusalem ye̱ Iuda, ní eyamã Ie-
howa, Israel Nyońmo̱ le̱, šĩa le̱. Le̱ dši
Nyońmo̱ ní yo̱ Ierusalem le̱.

4. Ni mofẽmo ní efe̱ ye̱ hefẽhe ní
eyato gbo̱ ye̱ le̱, dše̱mei bii le̱ aye abuale̱
ke̱ dſie̱te̱i ke̱ šika ke̱ nibiinibii ke̱ ko-
loi, ní asań ame̱hã tšuidšũrõnã nikẽnii
ye̱ Nyońmo̱ šĩa ni yo̱ Ierusalem le̱ hewo̱.

5. Ke̱ke̱ ni Iuda ke̱ Benyamin tše̱mei
awei le̱ ano̱ onukpai le̱ ke̱ oso̱foi le̱ ke̱
Levibii le̱, mei fẽ ní Nyońmo̱ etšĩe ame̱-
mumo̱ hĩe le̱, te ši, koni ame̱ya ní ame̱-
yamã Iehowa šĩa le̱ ye̱ Ierusalem.

6. Ni mei ní ke̱ame̱ dše ſieka le̱ fẽ
wo ame̱nidšiań ke̱ dſie̱te̱i nibii ke̱ šika
ke̱ nibiinibii ke̱ koloi ke̱ nibii ni dšra-
wa, ni asań ame̱hã tšuidšũrõnã nikẽ-
nii hũ.

7. Ni mańtše̱ Koreš hũ dšie Iehowa-
we le̱ nibii le̱ ní Nebukadnezar yalõ ke̱-
dše̱ Ierusalem ke̱-ba ni eke̱-bawo enyo-
ńmo̱ le̱ we le̱.

8. Nomei nońń Koreš, Persia mańtše̱
le̱, dšie ewo Mitredat, šikatolo̱ le̱, deń,
ni ekane ehã *Šešbazar, Iuda lumo le̱.

* 2, 2. 63; 5, 14.

9. Ni ame̱yibo̱ ne̱: Šika kãi nyońmai-
etẽ, dſie̱te̱i kãi akpe, kaklai nyońmai-
enyo̱ ke̱ ne̱hũ,

10. šika kpudši nyońmai-etẽ, dſie̱te̱i
kpudši krokomei ohai-edſe̱ ke̱ nyońma,
nibii krokomei akpe.

11. Nibii le̱ fẽ, šikanii ke̱ dſie̱te̱inii
le̱, dši akpei-enumo̱ ke̱ ohai-edſe̱. Eno̱-
mei fẽ Šešbazar ńõ ke̱-ba, beni ake̱ mei
ní ańõame̱ nom le̱ dše̱ Babel baã Ieru-
salem le̱.

Yitšo 2.

(Kwe̱ Neh. 7, 5—73.)

Agbe̱ne̱ mene̱mei dši šikpoń le̱ no̱ bii
ní ańõame̱ nom le̱ ateń mei ní dše̱ nomõ
le̱ mli ba, mei ni [illegible]el mańtše̱ Nebu-
kadnezar bańõame̱ [illegible] ke̱-te Babel, ni
ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-ba I[illegible]rusalem ke̱ Iuda,
ni ame̱teń mofẽmo te[illegible] mań le̱,

ıei ní kẹ *Zerubabel, Iešua, Ne-
Seraia, Reelaia. Mordekai, Bilšan,
, Bigewai, Rehum kẹ Baana ba
ıelbii lẹ ateṅ hĩĩ lẹ ayibọ nẹ:
* 1, 8; 2, 63.
'aroš bii lẹ: akpei-enyọ kẹ oha
ṅmai-kpawo kẹ enyọ.
efatia bii lẹ: ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-
kẹ enyọ.
ra bii lẹ: ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-
kẹ enumọ.
'ahat-Moab bii ní dšẹ Iešua-Ioab
ateṅ lẹ: akpei-enyọ kẹ ohai-kpā-
nyoṅma kẹ enyọ.
:lam bii lẹ: akpe kẹ ohai-enyọ kẹ
ıi-enumọ kẹ edfẹ.
ata bii lẹ: ohai-nẹhũ kẹ nyoṅmai-
: enumọ.
akai bii lẹ: ohai-kpawo kẹ nyo-
ẹpa.
ıani bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-
: enyọ.
ebai bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-
ẹ etẽ.
ızgad bii lẹ: akpe kẹ ohai-enyọ
ıṅmai-enyọ kẹ enyọ.
donikam bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyo-
ẹpa kẹ ekpa.
ıigewai bii lẹ: akpei-enyọ kẹ nyo-
ıumọ kẹ ekpa.
.din bii lẹ: ohai-edfẹ kẹ nyoṅmai-
kẹ edfẹ.
.ter bii ní dšẹ Hezekia nõ lẹ mli
ıṅmai-nẹhũ kẹ kpānyọ.
ıezai bii lẹ: ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-
ẹ etẽ.
ora bii lẹ: oha kẹ nyoṅma kẹ

Iašum bii lẹ: ohai-enyọ kẹ nyo-
ıyọ kẹ etẽ.
.iibar bii lẹ: nyoṅmai-nẹhũ kẹ

ıetlehem bii lẹ: oha kẹ nyoṅmai-
:ẹ etẽ.
Netofa hĩĩ lẹ: nyoṅmai-enumọ kẹ

ınatot hĩĩ lẹ: oha kẹ nyoṅmai-
:ẹ kpānyọ.
ızmawet bii lẹ: nyoṅmai-edfẹ kẹ

25. Kiriat-Arim, Kefira kẹ Beerot bii
lẹ: ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-edfẹ kẹ etẽ.
26. Rama kẹ Geba bii lẹ: ohai-ekpa
kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ ekome.
27. Mikmas hĩĩ lẹ: oha kẹ nyoṅmai-
enyọ kẹ enyọ.
28. Betel kẹ Ai hĩĩ lẹ: ohai-enyọ kẹ
nyoṅmai-enyọ kẹ etẽ.
29. Nebo bii lẹ: nyoṅmai-enumọ kẹ
enyọ.
30. Magbiš bii lẹ: oha kẹ nyoṅmai-
enumọ kẹ ekpa.
31. Elam kroko lẹ mli bii lẹ: akpe
kẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-enumọ kẹ edfẹ.
32. Harim bii lẹ: ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-
enyọ.
33. Lod, Hadid kẹ Ono bii lẹ: ohai-
kpawo kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ enumọ.
34. Ieriko bii lẹ: ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-
edfẹ kẹ enumọ.
35. Senaa bii lẹ: akpei-etẽ kẹ ohai-
ekpa kẹ nyoṅmai-etẽ.
36. Osọfoi lẹ: Iedaia bii ní dšẹ Iešua
we lẹ: ohai-nẹhũ kẹ nyoṅmai-kpawo kẹ
etẽ.
37. Imer bii lẹ: akpe kẹ nyoṅmai-enu-
mọ kẹ enyọ.
38. Pašhur bii lẹ: akpe kẹ ohai-enyọ
kẹ nyoṅmai-edfẹ kẹ kpawo.
39. Harim bii lẹ: akpe kẹ nyoṅma kẹ
kpawo.
40. Levibii lẹ: *Iešua kẹ Kadmiel bii
ní dšẹ Hodavia bii lẹ ateṅ lẹ: nyoṅmai-
kpawo kẹ edfẹ. * Neh. 12, 8.
41. Lalatšẹmei lẹ: Asaf bii lẹ: oha kẹ
nyoṅmai-enyọ kẹ kpānyọ.
42. Agbónākwẹlọi lẹ abii lẹ: Šalum
bii lẹ, Ater bii lẹ, Talmon bii lẹ, Akub
bii lẹ, Hatita bii lẹ, Šobai bii lẹ, mei
lẹ fẽ dši oha kẹ nyoṅmai-etẽ kẹ nẹhũ.
43. *Solemọwe súolọi lẹ: Ziha bii lẹ,
Hasufa bii lẹ, Tabaot bii lẹ, * 8, 20.
44. Keros bii lẹ, Siaha bii lẹ, Padon
bii lẹ,
45. Lebana bii lẹ, Hagaba bii lẹ, Akub
bii lẹ,
46. Hagab bii lẹ, Šamlai bii lẹ, Hanan
bii lẹ,
47. Gidel bii lẹ, Gahar bii lẹ, Reaia
bii lẹ,

48. Rezin bii lẹ, Nekoda bii lẹ, Ga-
zam bii lẹ,
49. Uza bii lẹ, Pasea bii lẹ, Besai
bii lẹ,
50. Asna bii lẹ, Meunim bii lẹ, Nefi-
sim bii lẹ,
51. Bakbuk bii lẹ, Hakufa bii lẹ, Har-
hur bii lẹ,
52. Bazlut bii lẹ, Mehida bii lẹ, Harša
bii lẹ,
53. Barkos bii lẹ, Sisera bii lẹ, Tema
bii lẹ,
54. Nezia bii lẹ, Hatifa bii lẹ.
55. *Salomo tšũdši abii lẹ: Sotai bii lẹ,
Hasoferet bii lẹ, Peruda bii lẹ, *1 Maṅ. 9, 21.
56. Iagala bii lẹ, Darkon bii lẹ, Gidel
bii lẹ,
57. Šefatia bii lẹ, Hatil bii lẹ, Po-
keret-Hazebaim bii lẹ, Ami bii lẹ.
58. *Sọlemọwe súolọi lẹ kẹ Salomo
tšũdši abii lẹ fẽ dši ohai-etẽ kẹ nyo-
ṅmai-nẹhũ kẹ enyọ. * Ios. 9, 23.
59. Ni menẹmei dši mei ní fã kẹ-dšẹ
Tel-Mela, Tel-Harša, Kerub, Adam kẹ
Imer kẹ-ba, ši amẹnyèẽ amẹtšẹmei awei lo
amẹseši amẹtšõ akẹ Israel mli amẹdšẹ lo:
60. Delaia bii lẹ, Tobia bii lẹ, Nekoda
bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-enumọ kẹ
enyọ.
61. Ni osọfoi abii lẹ ateṅ lẹ: Habaia
bii lẹ, Hakoz bii lẹ, Barzilai ní ŵẹ Gi-
leadnyo *Barzilai biyei lẹ ateṅ mokome
ni aṅõ amẹgbẹi awolẹ lẹ bii lẹ. *2 Sam. 19, 32.
62. Menẹmei tao amẹwekugbẹi wolo lẹ,
ši anaa, hewọ lẹ adšieamẹ kẹ-dšẹ osọfo-
yeli lẹ mli.
63. Ni *amralo lẹ kẽamẹ akẹ amẹkaye
nii kroṅkroṅi fè fẽ lẹ eko, kẹ-yaši be-
yinọ ní osọfo ko aate ši ní ewo †*urim*
kẹ *tumim*. * K. 2. †2 Maṅ. 28, 30.
64. Asafo mũ lẹ fẽ-tſẽm nã šiọ mei
akpei-nyoṅmai-edſẹ-kẹ-enyọ kẹ ohai-etẽ
kẹ nyoṅmai-ekpa,
65. dãni sõro amẹtšũdšihĩĩ kẹ amẹweyei,
menẹmei anã šiọ akpei-kpawo kẹ ohai-etẽ
kẹ nyoṅmai-etẽ kẹ kpawo. Ni amẹhĩe hĩĩ
lalatšẹmei kẹ yei lalatšẹmei ohai-enyọ.
66. Amẹkpọṅọi: ohai-kpawo kẹ nyo-
ṅmai-etẽ kẹ ekpa; amẹtedšiokpọṅọi: ohai-
enyọ kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ enumọ;
67. amẹyomai: ohai-edſẹ kẹ nyoṅmai-
etẽ kẹ enumọ; amẹtedšii: akpei-ekpa kẹ
ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-enyọ.
68. Ni beni amẹba Iehowa we lẹ yẹ
Ierusalem lẹ, tšẹmei awei lẹ anọ onu-
kpai lẹ ekomei bake nii yẹ tšuidšũrõ
nã yẹ Nyoṅmọ we lẹ hewọ, koni amã
yẹ emãhe lẹ.
69. Amẹhã bọni amẹanyẽ ni akẹ-wo
nitšumọ lẹ he dſetri lẹ mli: šika dalei
akpei-nyoṅmai-ekpa-kẹ-ekome, kẹ dſiẹtẹi
benai akpei-enumọ, kẹ osọfoi atadei oha.
70. Kẹkẹ ni osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ
kẹ maṅbii lẹ ateṅ meikomei kẹ lalatšẹ-
mei lẹ kẹ agbónãkwẹlọi lẹ kẹ sọlemọwe
súolọi lẹ bahĩ amẹmãdši lẹ amli, ni Israel
mũ lẹ fẽ hĩ amẹmãdši lẹ amli.

Yitšo 3.

Ni beni šẹ nyõṅ ní dši kpawo lẹ, ní
Israelbii lẹ yọ amẹmãdši lẹ amli lẹ,
maṅbii lẹ *blũblu bua amẹhe nã kẹ-ba
Ierusalem. * 2, 64.
2. Kẹkẹ ni *Iešua, Iozadak bi lẹ,
kẹ enyemimei osọfoi lẹ kẹ †Zerubabel,
Šealtiel bi lẹ, kẹ enyemimei lẹ te ši ni
amẹyamã Israel Nyoṅmọ lẹ afọlešãlatẹ
lẹ, koni ašã šã-afọlei yẹ nọ, takẹ bọni
**aṅmã yẹ Nyoṅmọ gbomo Mose mla lẹ
mli lẹ. * 2, 2. †1 Kron. 3, 17—19.
** 2 Mose 27, 1. 3 Mose 6, 9.
3. Ni amẹmã afọlešãlatẹ lẹ yẹ emãhe
lẹ, edšakẹ šikpõdši lẹ anọ bii lẹ ahewọ
lẹ amẹmĩše gbeyei; ni amẹšã šã-afọlei
yẹ nọ amẹhã Iehowa, no dši lebi kẹ
gbẹkẹ šã-afọlei lẹ.
4. Asaṅ amẹye *asesei agbĩdšũrõ lẹ
hũ, takẹ bọni aṅmã lẹ, ni amẹšã †dã gbĩ
šã-afọlei lẹ hũ yẹ yibọ nã, bọni ato lẹ
gbĩ-fẽ-gbĩ kẹ enõ. *3 Mose 23, 34. †4 Mose 29, 12-38.
5. Ni fe sẹ lẹ amẹšã dã šã-afọle lẹ,
kẹ nyõdši hẽi anọ nii, kẹ Iehowa gbĩĩ
dšudši ni ato ní afeamẹ kroṅkroṅ lẹ fẽ
anọ nii lẹ, kẹ mofẽmo tšuidšũrõnãnii
ní ebakeọ Iehowa lẹ.
6. Nyõṅ ní dši kpawo lẹ nọ kleṅkleṅ
gbĩ lẹ nọ amẹdšẹ amẹbõi šã-afọlei lẹ ašã
kẹ Iehowa hãmọ. Ši Iehowa sọlemọtšũ
lẹ anáko ato šiši.
7. Ši amẹhã gbogbotſalọi kẹ ṅmoṅmlo-
gbọlọi lẹ šika, ni amẹhã Zidonbii lẹ kẹ

Tirobii le niyenii ke dă ke mŭ, koni
ameyaṅō tšenedrutšei ke-dše Lebanon ke-
ba Iopa ṅšo le nā, boni Koreš. Persia
maṅtše le, ehāame hegbe le.
8. Agbene beni ameba Iehowa we le
ye Ierusalem le, eno afi ni dši enyo le
no nyōṅ ni dši enyo le no le, Zeruba-
bel, Šealtiel bi le, ke Iešua, Iozadak
bi le, ke amenyemimei ni efe le, osofoi
le ke Levibii le, ke mei fĕ ni dše nom-
ṅō le mli ba Ierusalem le bōi, ni ame-
fāmo Levibii ni eye afii nyoṅmai-enyo
ke-yaā le, koni amekwe Iehowa we le
nitšumo le no.
9. Ni Iešua ke ebii ke enyemimei le,
ke Kadmiel ke ebii le, ke Iuda bii le
blūblu ho damo ši, koni amekwe Nyo-
ṅmo we le nitšuloi le ano, ke Henadad
bii le ke amebii ke amenyemimei Levi-
bii le hū. Neh. 10, 10.
10. Ni beni tšūmāloi le to Iehowa so-
lemowe le šiši le, osofoi ni ewowō ame-
tadei le hīe tetremantrei ke-damo ši, ni
Levibii le ni dši Asaf bii le hū hīe
ṅoṅoi, koni amekafo Iehowa, take boni
Israel maṅtše David to gbedšiano le.
11. Ni amela ni ameherehere no ame-
ke-kafo Iehowa ni ameke-dale ši, *edšake
ehī, edšake nāno emobonale hīo ši ke-
yaā ye Israel no. Ni maṅ mū le fē bo
oše wā, beni amekafoo Iehowa ye Ie-
howa šīa le šišitō le hewo le.
* 2 Kron. 5, 13; 7, 3. Lal. 118, 1.
12. Ši osofoi ke Levibii le ke tšemei
awei le ano onukpai le ateṅ mei pī, ni
dši hīīmedši ni *na kleṅkleṅ šīa le, fó
ke gbē wā le, beni ato šīa ne šiši ye
amehīe le; ši mei babaō hū bo oše wā
ke nyámo. * Hag. 2, 3.
13. Nohewo le maṅbii le yoo emli noni
dši nyámo ošebō le ke noni dši maṅbii
le ayāfó blomo le; edšake maṅbii le bo
oše wā dientše, ni anu he ye šoṅṅ.

Yītšo 4.

Agbene beni Iuda ke Benyamin he-
nyeloi le nu ake nomṅōbii le mīmā so-
lemotšū ahā Iehowa, Israel Nyoṅmo le,
2. keke ni ameba Zerubabel ke tše-
mei awei le ano onukpai le aṅō, ni ame-
bakēame ake: Nyehāa wokenye amāa;
edšake womītao nye-Nyoṅmo le tamo nye
noṅṅ, ni le noṅṅ wošāa afole wohāa ke-
dše *Esar-Hadon, Ašur maṅtše le, ni ṅō-
wo ke-ba bie le yino. *2 Maṅ. 17, 24. 33; 19, 37.
3. Ši Zerubabel ke Iešua ke Israel
tšemei awei le ano onukpai ni efe le
kēame ake: Ké womīmā šīa wohā wo-
Nyoṅmo le, dšee wokenye sane ni; ši
wo soṅṅ woomā wohā Iehowa, Israel
Nyoṅmo le, take boni maṅtše *Koreš ni
dši Persia maṅtše le ewowo kitā le. *1, 3.
4. Keke ni šikpoṅ le no bii le hā
Iuda maṅ le nidšiaṅ dše wui, ni ame-
haoame ye šīa le mā mli;
5. ni amebo ṅāwoloi apā amewoame,
ni ametšī ameyiṅtō le nā ye Koreš, Persia
maṅtše, yino le fē āhū *ke-yaši Dario,
Persia maṅtše le, maṅtšeyeli be le mli.
* K. 24.
6. Ni Ahašweroš maṅtšeyeli be le mli,
beni ebōi maṅtšeyeli le, ameṅmā Iuda
ke Ierusalem bii le ahe nāflomo wolo.
7. Asaṅ Artašasta yino le Bislam,
Mitredad, Tabeel ke enanemei ni efe le
ṅmā wolo yahā Artašasta, Persia maṅtše
le; ni aṅmā wolo le ye Aram niṅmā mli,
ni atšō šiši hū ye Aram wiemo le mli.
8. Rehum, adšinafoiatše le, ke Šim-
šai, woloṅmālo le, ṅmā Ierusalem he
wolo eyahā maṅtše Artašasta ake:
9. Rehum, adšinafoiatše le, ke Šim-
šai, woloṅmālo le, ke amenanemei ni efe
ni dši Dinabii ke Afarsatkabii, Tarpela-
bii, Afarsabii, Arkewabii, Babelbii, Šušan-
bii, Dehabii, Elambii,
10. ke mādši ni efe *ni Osnapar agbo
ni yo gbei le yaṅō ke-ba ni ekeame bato
Samaria mādši le amli le ke meikrokomei
ni efe ni yo fā le biegbe le, ke nii. * K. 2.
11. Wolo ni ameṅmā amemādše maṅtše
Artašasta le mli sane ne: Otšūdši ni
dši mei ni yo fā le biegbe le, ke nii.
12. Maṅtše aná ale ake Iudafoi le ni
dše oṅō ba woṅō ne eba Ierusalem; ni
amemīto atūatšemo maṅ fōṅ le ekoṅ, ni
amegbe ehe gbogboi le anā, ni amesā
ešišitōi le hū.
13. Bēle maṅtše le aná ale ake, kedši
ato neke maṅ ne ekoṅ, ni agbe ehe

gbogboi lẹ anā lẹ, no lẹ amẹhāṅ onīa
kẹ ntō kẹ gbẹdšē-šika doṅṅ, ni beni yi
yawula ši lẹ, maṅtšẹmei lẹ anine enyē ši.
14. Nohewọ lẹ akẹ-ni maṅtšẹmō lẹ mli
ṅō wọyeọ hewọ lẹ, esaa akẹ wọọkwẹ ni
maṅtšẹ he guọ agbo, nohewọ wọtšū ní
abatſa maṅtšẹ adafi nẹ,
15. koni atao yẹ otšẹmei akaimọ wolo
lẹ mli, ni oona yẹ kaimọ wolo lẹ mli
ni ookpa ši akẹ nẹkẹ maṅ nẹ atūatšẹ-
mọ maṅ ni, ni amẹwoọ maṅtšẹmei kẹ
mādšimādši anāgbā, ni kẹ-dšẹ tetēte lẹ
mansō amẹtšōọ yẹ mli, nohewọ adſa nẹ-
kẹ maṅ nẹ.
16. Wọ lẹ wọmītſa maṅtšẹ adafi akẹ,
kẹdši ato nẹkẹ maṅ nẹ ekoṅ ni atſa
ehe gbogboi lẹ, no lẹ onáṅ gbẹfāṅnō ko
yẹ fā lẹ biẹgbẹ doṅṅ.
17. Maṅtšẹ lẹ tšū akẹ hetō bahā Re-
hum, adšinafoīatšẹ lẹ, kẹ Šimšai, wo-
loṅmālọ lẹ, kẹ amẹnanemei ní efẹ ní yọ
Samaria lẹ, kẹ mei ni efẹ yẹ fā lẹ biẹ-
gbẹ lẹ akẹ: Nyehāa omanye abaā! kẹ nii.
18. Wolo ni nyetšū akẹ-bahāwọ lẹ,
akane faṅṅ yẹ mihīe.
19. Ni mifā ni atao mli, ni ana akẹ
nẹkẹ maṅ nẹ kẹ-dšẹ tetēte lẹ eteọ ši
ewoọ maṅtšẹmei lẹ, ni atšeọ atūa ni
atšōọ mansō hū yẹ mli.
20. Ni asaṅ maṅtšẹmei agboi hū ehī
Ierusalem, ni amẹye fā lẹ sẹ fē nọ, ni
atšūọ onīa kẹ ntō kẹ gbẹdšē-šika ahāa-
amẹ hū.
21. Nohewọ lẹ nyewoa akpọi ní nẹkẹ
gbomei nẹ afō maṅ nẹ tō kẹ-yaši beyinọ
ní akpọ aadšẹ miṅō.
22. Agbẹnẹ nyekwẹa ni ahīa, ni nye-
kẹ nyehe akafōa ši yẹ enẹ mli; mēhe-
wọ aahā fitemọ akwē ní maṅtšẹmei lẹ
anine anyē ši?
23. Agbẹnẹ beni akane maṅtšẹ Arta-
šasta wolo ní eṅmā lẹ yẹ Rehum kẹ
Šimšai, woloṅmālọ lẹ, kẹ amẹnanemei lẹ
ahīe pẹ lẹ, ameyiṅ kẹ-ba Ierusalem oyá,
ni amẹbanina Iudafoi lẹ, ni amẹtšīamẹ
gbẹ yẹ nonyē kẹ hewalẹ nā.
24. Kẹkẹ ni afō Nyoṅmọ we lẹ ni yọ
Ierusalem lẹ he nitšumọ lẹ, ni afō āhū
kẹ-yaši *Dario, Persia maṅtšẹ lẹ, maṅtšẹ-
yeli lẹ afi ní dši enyọ lẹ nọ. *K. 5. 6, 15.

Yitšo 5.

Agbẹnẹ gbalọ Hagai kẹ gbalọ Zaka-
ria, Ido bi lẹ, gba yẹ Israel Nyoṅmọ
lẹ gbẹi anọ amẹhā Iudafoi ni yọ Iuda
kẹ Ierusalem lẹ. Hag. 1, 1. Zak. 1, 1.
2. Kẹkẹ ni Zerubabel, Šealtiel bi lẹ,
kẹ Iešua, Iozadak bi lẹ, te ši ni amẹ-
bōi Nyoṅmọ we lẹ ni yọ Ierusalem lẹ
mā; ni Nyoṅmọ gbalọi lẹ fī amẹsẹ ní
amẹwaamẹ.
3. No be lẹ mli noṅṅ lẹ Tatnai ní
dši fā lẹ biẹgbẹ amralo lẹ, kẹ Šetar-
Boznai kẹ amẹnanemei lẹ ba amẹṅō, ni
bọni amẹkẽamẹ nẹ: Namo fānye akẹ
nyemā nẹkẹ šīa nẹ, ni nyesā nẹkẹ gbo-
gbo nẹ?
4. Kẹkẹ ni wọ hū wọtšī mei ní māa
nẹkẹ šīa nẹ lẹ agbẹii atā wọtšōamẹ.
5. Ši amẹ-Nyoṅmọ lẹ *hīṅmẹi kā Iu-
dafoi lẹ anukpai lẹ ahe, ni atšīīamẹ gbẹ
kẹ-yaši beyinọ ní sane lẹ yašẹ Dario ṅō
ni akẹ ehe wolo ba ekoṅ.
*5 Mose 11, 12. 1 Maṅ. 8, 29.
6. Wolo ní Tatnai ní dši fā lẹ biẹ-
gbẹ amralo lẹ, kẹ Šetar-Boznai kẹ amẹ-
nanemei, Afarsakbii ní yọ fā lẹ biẹgbẹ
lẹ tšū akẹ-yahā maṅtšẹ Dario lẹ mli
sane nẹ:
7. Wolo lẹ amẹtšū akẹ-yahālẹ, ni bọni
aṅmā yẹ mli nẹ: Maṅtšẹ Dario nō dši
omanye sọṅṅ!
8. Maṅtšẹ aná ale akẹ wọyiṅ wọte
Iuda šikpoṅ lẹ nọ, ni wọte Nyoṅmọ
kpeteṅkple lẹ we lẹ, ni āmā kẹ tẹi wu-
dši kplei, ni akẹ tšei efie egbogboi lẹ
anọ, ni ahīe nẹkẹ nitšumọ nẹ mli kẹ
mọdeṅbō ni ēya nọ yẹ amẹdeṅ.
9. Kẹkẹ ni wọbi nakai onukpai lẹ, ni
bọni wọkẽamẹ nẹ: Namo fānye akẹ nyemā
nẹkẹ šīa nẹ ni nyesā nẹkẹ gbogbo nẹ?
10. Ni wọsā wọbibī amẹgbẹii hū, ko-
ni wọhā ole, koni wọṅmā hīī ní dši
amẹnukpai lẹ agbẹii.
11. Hetō ní amẹhāwọ nẹ, amẹkẽ: Wọ
lẹ ṅwei kẹ šikpoṅ Nyoṅmọ lẹ tšūdši
dšiwọ, ni wọmīsā šīa ní amā dšeeṅmō
afii babaō nẹ, ni Israel maṅtšẹ agbo ko
mā ni egbe nā lẹ.
12. Ši akẹ-ni wọtšẹmei lẹ wo ṅwei
Nyoṅmọ lẹ mlila hewọ lẹ, eṅōamẹ ewo

Babel mañtšę Nebukadnezar, Kaldeanyo
lę, deñ, ni *ebakũmǫ nękę šĩa nę, ni
mañbii lę eñõamę nom kę-te Babel.
* 2 Mañ. 25, 9.
13. Ši Koreš, Babel mañtšę lę, yinǫ
kleñkleñ afi lę nǫ lę mañtšę Koreš wo
akpǫ akę abamã nękę Nyoñmǫ we nę. 1, 1
14. Ni Nyoñmǫ we lę šika kę dĩętęi
nibii ni Nebukadnezar balõ yę sǫlemǫ-
tšũ ni yǫ Ierusalem lęñ ni ekę-yawo
sǫlemǫtšũ ni yǫ Babel lę mli lę, mañ-
tšę Koreš dšie yę Babel sǫlemǫtšũ lęñ,
ni atu awo moko ni atšę́ǫlę Šešbazar ni
ewolę amralo lę deñ; 1, 8.
15. ni ekę́lę akę: Ñõ nękę nibii nę
kę-ya, ni okę-yawo sǫlemǫtšũ lę ni yǫ
Ierusalem lę mli, ni ohã amã Nyoñmǫ
šĩa lę yę emãhe lę!
16. Kękę ni nakai Šešbazar lę noññ
ba ni ebato Nyoñmǫ we lę ni yǫ Ieru-
salem lę šiši. Ni kę-dšę nakai be lę nǫ
ãhũ kę-baši be nę nę ãmã lolo, ši kẽlę
agbeko nã.
17. Nohewǫ lę agbenę kędši esa mañ-
tšę hĩe lę, no lę ehã atao yę mañtšę
nitõ šĩa ni yǫ Babel lę, akę eyę mli
akę mañtšę Koreš ewo akpǫ akę ayamã
nękę Nyoñmǫ we nę yę Ierusalem lo,
koni mañtšę atšũ ni abakẽwǫ bǫni edĩẽñǫ
yę sane nę hewǫ.

Yitšo 6.

Kękę ni mañtšę Dario fã ni ayatao
yę wodši ašĩa heni atoǫ dĩetrii lę yę
yę Babel lę.
2. Ni ayana wolo ko yę mõ ni yǫ
Akmeta yę Media šikpoñ lę nǫ lę mli,
ni añmã sane ko yę mli nękę:
3. Mañtšę Koreš kleñkleñ afi lę nǫ
lę mañtšę Koreš wo akpǫ yę Nyoñmǫ
we ni yǫ Ierusalem lę he akę: Šĩa ni
dši he ni ašãa afǫlei yę lę amã, ni ahã
ešišitõ lę awa, ni ekwǫlę lę afe nine-
talǫi nyoñmai-ekpa ni elẽmǫ hũ nine-
talǫi nyoñmai-ekpa; 1, 1.
4. tęi wudši klempẽi etẽ kę tšo hũ
klempẽ kome; ni ehe nyõmǫ ni aabǫ lę
adšę mañtšęwe lę awo.
5. Asañ Nyoñmǫ we lę šika kę dĩę-
tęi nibii ni Nebukadnezar yalõ kę-dšę
sǫlemǫtšũ ni yǫ Ierusalem lęñ ni ekę-
ba Babel lę akę-kũ sę ahã ni akę-ya
sǫlemǫtšũ lę ni yǫ Ierusalem lę mli ni
akę-yato amętõhe, ni ohã ahĩ Nyoñmǫ
we lę.
6. Nohewǫ lę agbenę bo Tatnai, fã
lę sęgbę amralo, kę Šetar-Boznai kę nye-
nanemei Afarsakbii ni yǫ fã lę sę lę,
nyedšea dšęi nyeyaã sę flęññ!
7. Nyeñmẽa Nyoñmǫ we nę he nitšu-
mǫ lę gbę; nyehãa Iudafoi lę amralo lę
kę Iudafoi lę anukpai lę amã Nyoñmǫ
we nę yę emãhe lę.
8. Asañ mĩwo akpǫ matšõ noni nyefe
nyehã nękę Iudafoi nę anukpai lę, yę
Nyoñmǫ šĩa nę mã lę hewǫ: no dši akę
mañtšę nibii ni dši fã lę sę onĩa lę,
añõ mli eko ahã nękę gbomei nę, ni
añõ-wo nyõmǫ ni aabǫ lę pępẽpę, koni
amękañmẽ he.
9. Ni nii ni hĩaãamę lę, tšinabii kę
tõagboi kę tõbii ni akę-ašã šã-afǫlei ahã
ñwei Nyoñmǫ lę, ñmã, ñõ, wein kę mũ,
bǫni osǫfoi ni yǫ Ierusalem lę aabi lę,
ahãamę gbĩ-fẽ-gbĩ ni akafo mli,
10. koni amęšã afǫlei ni dšeǫ ñma amę-
hã ñwei Nyoñmǫ lę, ni amękpa fai ni
mañtšę kę ebii lę ayi aná wala.
11. Misã mĩwo akpǫ akę mofẽmo ni
aatšake wiemǫ nę hĩe lę, adšie etšũ nǫ
mplãñ, ni akę-mã ši ni aseñlę yę nǫ, ni
ahã ewe lę atšõ tumu yę enę hewǫ.
12. Ni Nyoñmǫ, ni eñõ egbęi eto dšęi
lę, abutu mañtšę-fẽ-mañtšę kę mañ-fẽ-
mañ ni aakpã enine mli ni ekę-tšake
enę hĩe ni ekũmǫ nękę Nyoñmǫ we nę
ni yǫ Ierusalem lę. Mi, Dario, miwo
akpǫ nę, ni aye nǫ pępẽpę!
13. Ni Tatnai, fã lę sęgbę amralo lę,
kę Šetar-Boznai kę amęnanemei lę, akę-
ni mañtšę Dario tšũ abakẽ hewǫ lę, amę-
fe nakai pępẽpę.
14. Kękę ni Iudafoi lę anukpai lę mã
ni ete nǫ yę gbalǫ Hagai kę Zakaria,
Ido bi lę, gbalę lę hewǫ. Ni amęmã ni
amęgbe nã yę Israel Nyoñmǫ lę kitã lę
kę Persia mañtšę Koreš kę Dario kę
Artašasta akpǫ lę nã.
15. Ni agbe šĩa lę nã yę Adar nyõñ
lę nǫ gbĩ ni dši gbĩ etẽ lę nǫ yę

*mańtšẹ Dario mańtšẹyeli afi ni dši
ekpa lẹ nọ. *4, 24.
16. Ni Israelbii lẹ, osọfoi kẹ Levibii
lẹ, kẹ nomńõbii lẹ ní efẹ lẹ ye Nyo-
ńmọ we nẹ *nãgblemọ gbĩdšũrõ lẹ kẹ
mliflimọ. *4 Mose 7, 10. 1 Mań. 8, 62—66.
17. Ni Nyońmọ we nẹ nãgblemọ lẹ mli
lẹ amẹkẹ tšinai oha, tõagboi ohai-enyọ,
tõbii ohai-edfẹ šã afọle, kẹ tõkpakpoi
nyońma kẹ enyọ ni *akẹ-šã eša-afọlei
ahã Israel mũ lẹ fẽ yẹ Israel akutšei
lẹ ayibọ lẹ nã. *8, 35.
18. Ni amẹto osọfoi lẹ yẹ amẹsafokui
lẹ anã, kẹ Levibii lẹ yẹ amẹmlidšãi lẹ
anã, amẹhã Nyońmọ súomọ ní yọ Ieru-
salem lẹ, takẹ bọni *ańmã yẹ Mose wo-
lo lẹ mli lẹ. *4 Mose 3. 6; 8, 24.
19. Kẹkẹ ni nomńõbii lẹ ye *Hehõ
lẹ yẹ kleńkleń nyõń lẹ nọ gbĩ ní dši
gbĩ nyońma kẹ edfẹ lẹ nọ. *2 Mose 12, 6.
20. Edšakẹ osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ blũ-
blu etšũ amẹhe, ni amẹfẽ amẹhe etše;
ni amẹgbe Hehõ tõbii lẹ amẹhã nomńõ-
bii lẹ fẽ kẹ amẹnyemimei osọfoi lẹ kẹ
amẹdientšẹ amẹhe.
21. Ni Israelbii lẹ ní dšẹ nomńõ lẹ
mli ba lẹ, kẹ mei fẽ ni etše amẹhe kẹ-
dšẹ šikpoń lẹ nọ wọńdšálọi lẹ abulemọ-
nii lẹ ahe ní amẹkẹ amẹhe ebabọ amẹ-
he, koni amẹtao Iehowa, Israel Nyońmọ
lẹ, sẹgbẹ lẹ, ye Hehõ lẹ,
22. ni amẹye akpĩtĩ gbĩdšũrõ gbĩĩ kpã-
nyọ kẹ nyámọ; edšakẹ Iehowa ehã amẹ-
mli efliamẹ, ni ehã Ašur mańtšẹ lẹ tšui
emõamẹ, koni ewo amẹnidšiań yẹ Nyo-
ńmọ ní dši Israel Nyońmọ lẹ we lẹ he
nitšumọ lẹ mli.

Yitšo 7.

Agbẹnẹ nii nẹ asẹ, yẹ Persia mańtšẹ
Artašasta mańtšẹyeli be lẹ mli lẹ, Ezra,
*Seraia bi lẹ, Azaria bi lẹ, Hilkia bi lẹ,
*1 Kron. 5, 40.
2. Šalum bi lẹ, Zadok bi lẹ, Ahitub
bi lẹ,
3. Amaria bi lẹ, Azaria bi lẹ, Me-
raiot bi lẹ,
4. Zerahia bi lẹ, Uzi bi lẹ, Buki bi lẹ,
5. Abišua bi lẹ, Pinehas bi lẹ, Eleazar
bi lẹ, osọfonukpa Aaron bi lẹ, —
6. nẹkẹ Ezra nẹ yiń kẹ-dšẹ Babel kẹ-
ba; ni edši wolońmãlọ ní le Mose mla
lẹ ní Iehowa, Israel Nyońmọ lẹ, wo lẹ
mli dšogbãń; ni Iehowa, e-Nyońmọ lẹ,
*nine ní fata ehe hewọ lẹ, nibii ní etaọọ
fẽ lẹ, mańtšẹ lẹ hãlẹ hegbẹ.
*K. 9. 28; 8, 18. 22. Neh. 2, 8.
7. Ni Israelbii lẹ ateń meikomei kẹ
osọfoi kẹ Levibii kẹ lalatšẹmei kẹ agbó-
nãkwẹlọi kẹ *sọlemọwe súolọi lẹ ateń
meikomei hũ yiń kẹ-ba Ierusalem yẹ
mańtšẹ Artašasta yinọ afi ni dši kpa-
wo lẹ nọ. *2, 43.
8. Ni ebašẹ Ierusalem yẹ nyõń ní dši
enumọ lẹ nọ yẹ mańtšẹ lẹ yinọ afi ní
dši kpawo lẹ nọ.
9. Edšakẹ kleńkleń nyõń lẹ nọ kleń-
kleń gbĩ lẹ nọ amẹbõi mliyimọ kẹ-dšẹ
Babel, ni nyõń ní dši enumọ lẹ nọ kleńkleń
gbĩ lẹ nọ ebašẹ Ierusalem *yẹ e-Nyońmọ
lẹ mlihĩlẹ nine ní fata ehe lẹ hewọ. *K. 6.
10. Edšakẹ Ezra kẹ etšui efõ nọ akẹ
eetao Iehowa mla lẹ sẹgbẹ ní eye nọ,
ni etšõ mei akpọi lẹ kẹ mlai lẹ yẹ Israel.
11. Ši wolo, ni mańtšẹ Artašasta ńõ-
hã osọfo Ezra ni dši wolońmãlọ ní le
Iehowa kitãi kẹ ekpọi ní ewo Israel lẹ
amli wiemọi lẹ dšogbãń lẹ, mli sane nẹ:
12. Artašasta, *mańtšẹmei amańtšẹ lẹ,
ńmã hã osọfo Ezra ní dši wolońmãlọ ní
le ńwei Nyońmọ lẹ mla lẹ mli dšogbãń
lẹ, kẹ nii. *Ezek. 26, 7.
13. Mĩwo akpọ akẹ mei fẽ ní yọ mi-
mańtšẹyeli lẹ mli, ní dšẹ Israelbii lẹ kẹ
osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ ateń ní amẹdien-
tšẹ amẹsumọọ akẹ amẹate Ierusalem lẹ,
amẹkẹo aya.
14. Akẹ-ni mańtšẹ lẹ kẹ edšinafoi kpa-
wo lẹ tšũọo, ni oyatao Iuda kẹ Ierusa-
lem sãdši amli yẹ o-Nyońmọ lẹ mla ni
ohĩe lẹ nã,
15. ni ońõ dfiẹtẹi kẹ šika ní mańtšẹ
lẹ kẹ edšinafoi lẹ eke Israel Nyońmọ
lẹ, ní ešihĩlẹhe yọ Ierusalem lẹ, yẹ tšui-
dšũrõ nã lẹ kẹ-ya,
16. kẹ dfiẹtẹi kẹ šika fẽ ni ooná yẹ
Babel šikpoń lẹ fẽ nọ lẹ, kẹ tšuidšũrõ-
nã nikẽnii ní mańbii lẹ kẹ osọfoi lẹ
aake yẹ amẹ-Nyońmọ lẹ we ní yọ Ieru-
salem lẹ hewọ lẹ;

17. nohewo lẹ bo modeṅ ni oke nẹke šika nẹ ahe tšinai, tōagboi, tōbii, kẹ amẹhe niyenii-afolei kẹ dā-afolei lẹ, ni oke-yašā afole ye afolešālate lẹ ni yo nye-Nyoṅmo lẹ we lẹ ye Ierusalem lẹ no.
18. Ni noſēno ni sa oke onyemimei lẹ ahie akẹ nyeke dſiẹtẹi kẹ šika ni aafe lẹ aafe lẹ, nyekẹ-fea ye nye-Nyoṅmo lẹ suomo nā.
19. Asaṅ nibii ni aṅō-hāo ye o-Nyoṅmo lẹ we lẹ súomo lẹ hewo lẹ, dšiemo ohā ye Ierusalem Nyoṅmo lẹ hie.
20. Ni noſēno ni he aahia lolo ye o-Nyoṅmo lẹ we lẹ hewo ni sa akẹ ohā lẹ, yahe ye maṅtšẹ nitōhe lẹ.
21 Ni mi, maṅtšẹ Artašasta, mīwo dſetritoloi fē ni yo fā lẹ sẹ lẹ akpo akẹ noſēno ni osofo Ezra, ni dši ṅwei Nyoṅmo lẹ mla lẹ ṅmālo lẹ, aabinye lẹ, abo modeṅ ni afe,
22. kẹ-yaši dſiẹtẹi talentai oha kẹ ṅmā *kori* oha kẹ wein *bati* oha kẹ mū *bati* oha nā, kẹ ṅō hū, ši no lẹ atšōō efālẹ.
23. Noſēno ni ṅwei Nyoṅmo lẹ ewo he akpo lẹ, hā ni abo modeṅ afe pẹpēpẹ ahā ṅwei Nyoṅmo lẹ we lẹ; ši mēhewo mlifū aaba maṅtšẹ kẹ ebii lẹ amaṅtšẹyeli lẹ no?
24. Asaṅ wọmīhā nyená nyele akẹ osoſoi kẹ Levibii kẹ lalatšẹmei kẹ agbónākweloi kẹ solemowe súoloi kẹ tšūdši ni yo nẹke Nyoṅmo we nẹ lẹ, mokomoko bẹ hegbẹ akẹ etšūoamẹ onia lo ntō lo gbẹdšē-šika ko.
25. Ni bo, Ezra hū, ye o-Nyoṅmo lẹ nilē ni yo odeṅ lẹ nā lẹ, fāmo kodšoloi kẹ saneyeloi fē ni le o-Nyoṅmo lẹ mla lẹ, koni amẹkodšo maṅ ni yo fā lẹ sẹ lẹ fē; ni mei ni lee lẹ, nyetšōaamẹ ni amẹle.
26. Ni moſēmo ni yee o-Nyoṅmo lẹ mla lẹ kẹ maṅtšẹ lẹ mla lẹ no lẹ, ákodšolẹ ye no nā pẹpēpẹ, ké eheo gbēle dšio, nanešitūtſā dšio, nihemo dšio, tšūṅwō dšio.
27. Aadšie Iehowa, wọtšẹmei a-Nyoṅmo lẹ, yi, moni kẹ nẹke noko wo maṅtšẹ lẹ tšuiṅ akẹ ewula Iehowa we ni yo Ierusalem lẹ,
28. ni mi hū ehā emobọnalẹ ešẹ mino, yẹ maṅtšẹ lẹ kẹ edšinafoi lẹ kẹ maṅtšẹ lẹ lumei agboi lẹ fē ahie! Ni Iehowa, mi-Nyoṅmo lẹ, *nine ni fata mihe hewo lẹ, miná hewalẹ ni mikẹ-bua Israelbii lẹ ateṅ onukpai lẹ anā ni amẹkẹmi afā kẹ-ya. * K.6.

Yitšo 8.

Ni amẹtšẹmei awei lẹ ano onukpai lẹ kẹ mei ni kẹmi fā kẹ-dšẹ Babel, ye maṅtšẹ Artašasta maṅtšẹyeli be lẹ mli lẹ, awekukpā nẹ: 7, 1. 7.
2. Pinehas bii lẹ ateṅ lẹ: Geršom. Itamar bii lẹ ateṅ lẹ: Daniel. David bii lẹ ateṅ lẹ: Hatuš.
3. *Šekania bii lẹ ni dši Paroš bii lẹ ateṅ lẹ: Zakaria, ni abuo weku lẹ mli hīī oha kẹ nyoṅmai-enumo afatāā ehe. * 1 Kron. 3, 22.
4. *Pahat-Moab bii lẹ ateṅ lẹ: Elihoenai, Zerahia bi lẹ, ni hīī ohai-enyo fata ehe. * 2, 6.
5. Šekania bii lẹ ateṅ lẹ: Iahasiel bi lẹ, ni hīī ohai-etē fata ehe.
6. Ni Adin bii lẹ ateṅ lẹ: Ebed, Ionatan bi lẹ, ni hīī nyoṅmai-enumo fata ehe.
7. Ni Elam bii lẹ ateṅ lẹ: Iešaia, Atalia bi lẹ, ni hīī nyoṅmai-kpawo fata ehe.
8. Ni Šefatia bii lẹ ateṅ lẹ: Zebadia, Mikael bi lẹ, ni hīī nyoṅmai-kpānyo fata ehe.
9. Ni Ioab bii lẹ ateṅ lẹ: Obadia, Iehiel bi lẹ, ni hīī ohai-enyo kẹ nyoṅma kẹ kpānyo fata ehe.
10. Ni Šelomit bii lẹ ateṅ lẹ: Iosifia bi lẹ, ni hīī oha kẹ nyoṅmai-ekpa fata ehe.
11. Ni Bebai bii lẹ ateṅ lẹ: Zakaria, Bebai bi lẹ, ni hīī nyoṅmai-enyo kẹ kpānyo fata ehe.
12. Ni Azgad bii lẹ ateṅ lẹ: Iohanan, Hakatan bi lẹ, ni hīī oha kẹ nyoṅma fata ehe.
13. Ni Adonikam bii ni dši sẹkpē bii lẹ, amẹgbẹii nẹ: Elifelet, Ieuel, kẹ Šemaia, ni hīī nyoṅmai-ekpa fata amẹhe.
14. Ni Bigewai bii lẹ ateṅ lẹ: Utai kẹ Zabud, ni hīī nyoṅmai-kpawo fata amẹhe.
15. Ni mibua amẹnā kẹ-te fā ni kẹ enā yawoo Ahawa mli lẹ nā, ni wobo nsra

ye dšei gbīī etē. Ni beni mikwe mañ le
ke osofoi le, minaa Levinyo ko ye dšei.
16. Keke ni mitšū ayatšé Eliezer ke
Ariel ke Šemaia ke Elnatan ke Iarib ke
Elnatan ke Natan ke Zakaria ke Mešu-
lam, ní dši onukpai le, ke Ioiarib ke
Elnatan ní dši tšōloi le hū ke-ba.
17. Ni mitšūame Ido ni dši onukpa ye
Kasifia mā leñ le ñō, ni miñō wiemoi
miwo amenā ni ameke Ido ke enyemi-
mei *solemowe súoloi ní yo Kasifia mā
leñ le ayawie, koni amekpla súoloi ní
aasúmo ye wo-Nyoñmo le we le ameba-
hāwo. * 2, 43.
18. Ni wo-Nyoñmo le mlihīle *nine ní
fata wohe le nā le ameke nū ko ni le
nii ní dše Israel bi Levi bi Maheli bii
le ateñ, ke Šerebia ke ebii ke enyemimei
nyoñma ke kpānyo ba amebahāwo, * 7, 6.
19. ke Hašabia hū ke Iešaia ni dše
Merari bii le ateñ le, ke enyemimei ke
amebii, nyoñmai-enyo;
20. ke *solemowe súoloi ni David ke
lumei le ñō amehā ni amesúmo Levibii
le, solemowe súoloi ohai-enyo ke nyo-
ñmai-enyo; amefē le atšī amegbeii atā.
* 1 Kron. 9, 2.
21. Keke ni mišie ñmāhīle ye dšei, ye
Ahawa fā le nā, koni woba wohe ši ye
wo-Nyoñmo le hīe, ni wokpale fai ni
ehā wogbe le adša ahāwo ke wobii bi-
bii ke wonibii fē.
22. Edšake efemi hīegbēle ake mabi
mañtše le ni ehāwo asrafoi ke okpoñoi-
atšemei ní ameye amebuawo ye henyeloi
ní yo gbeteñ le ahewo. Edšake wokē
mañtše le ake: Wo-Nyoñmo le *nine
fata mei fē ní taoo esegbe le ahe, ko-
ni ahī ahāame; ši mei fē ni kwaāle le,
ehewale ke emlifū kā ameno. * 7, 6.
23. Nohewo le wohī ñmā ni wokpa
wo-Nyoñmo le fai ye ene hewo, ni ebo-
wo toi.
24. Keke ni mifāmo osofoi le ateñ
onukpai nyoñma ke enyo: Šerebia ke
Hašabia, ni amenyemimei le ateñ mei
nyoñma fata amehe;
25. ni miñmē dfietei ke šika ke nibii
ni dši nikēnii, ní mañtše le ke edšina-
foi le ke elumei le ke Israel fē ní yo
dšei le kekei ye wo-Nyoñmo le we le
hewo le, miwo ameden.
26. Ni miñmē dfietei talentai ohai-
ekpa ke nyoñmai-enumo miwo ameden,
ke dfietei nibii talentai oha, ke šika
hū talentai oha,
27. ke šika kpudši hū nyoñmai-enyo
ní nā šio šika dalei akpe, ke nibii enyo
ní ake akōble kāñkāñ ní dšra wa tamo
šika fe.
28. Ni mikēame ake: Nye le nyeye
kroñkroñ nyehā Iehowa, ni nibii le hū
ye kroñkroñ, ni dfietei le ke šika le
tšuidšūrō nā añō-hā Iehowa, wotšemei
a-Nyoñmo le.
29. Nyebua he ni nyeke-toa ke-yaši
beyino ní nyeayañmē ye osofoi le ke Levi-
bii le anukpai le ke Israel tšemei awei
le ano onukpai le ní yo Ierusalem le
ahīe, ye Iehowa we le piai le amli.
30. Keke ni osofoi le ke Levibii le lō
dfietei le ke šika le ke nibii ní añmē
le, koni ameke-ya wo-Nyoñmo le we le
ye Ierusalem.
31. Keke ni wofā ye Ahawa fā le nā
ye kleñkleñ nyōñ le no gbī ni dši gbī
nyoñma ke enyo le no, koni woya Ie-
rusalem. Ni wo-Nyoñmo le nine fata
wohe, ni edšiewo ke-dše henyeloi le
adeñ ke mei abo ní yawo ká ye gbeteñ
le hū adeñ.
32. Ni woše Ierusalem ni wohī dšei
gbīī etē.
33. Ši gbī ní dši gbī edfe le no le
añmē dfietei le ke šika le ke nibii le
ye wo-Nyoñmo le we le awo Meremot,
Uria bi ní dši osofo le, ke Eleazar,
Pinehas bi ni fata ehe le adeñ, — mei
ni fata amehe dši: Iozabad, Iešua bi
le, ke Noadia, Binui bi le, ní dši Levi-
bii le, —
34. fē ye ameyibo ke ametšīmo nā; ni
añmā ametšīmo le fē ye nakai be le mli.
35. Asañ nomñōbii ni dše nomñō leñ ba
le bašā šā-afolei amehā Israel Nyoñmo le:
tšinahīī nyoñma ke enyo ye Israel mū le
fē hewo, ke tōagboi nyoñmai-nehū ke
ekpa, ke tōbii nyoñmai-kpawo ke kpa-
wo, ke eša he afole tōkpakpoi nyoñma
ke enyo, fē le añō-šā šā-afole ahā Iehowa.

36. Keke ni ameṅō *maṅtše le mlai
le amehā maṅtše le amraloi le ke lumei
le ni yo fā le biegbe le; ni amewa maṅ
le ke Nyoṅmo we le. * 7, 12—26.

Yitšo 9.

Agbene beni agbe neke nibii ne anā
le, onukpai le ba miṅō amebakē ake:
Israel maṅ le ke osofoi le ke Levibii
tšeko amehe ke-dšeko šikpōdši le ano
bii le ahe, ye amenihīnii ní amefeo le
agbefāṅ, nii ní Kanaanbii ke Hitbii ke
Perizbii ke Iebusbii ke Amonbii ke Moab-
bii ke Mizraimbii ke Amorbii le feo le;
2. edšake *ameyaŵeŵē amebiyei le
ekomei amehā amedientše amehe ke ame-
bihīī, ni seši kroṅkroṅ le eṅō amehe
amefutu šikpōdši le ano bii le; ni onu-
kpai le ke noyeloi le anine yo mli ni
afá ye neke mlatōmo ne mli.
* K. 11. 12. Neh. 13, 23.
3. Ni beni minu neke sane ne, *mi-
gbla mihe atade ke mihebo le, ni mi-
fāmo miyiteṅ tšoi ke mitšēṅ, ni mihe
dšō mihe ke-tá ši. * 1 Mose 37, 34.
4. Keke ni mei fē ní he kpokpoo ye
Israel Nyoṅmo le wiemoi le ahewo ye
mei ni aṅōame nom le amlatōmo le he-
wo le babua amehe nā ye miṅō; ši mi
le mihe dšō mihe ke-tá ši āhū ke-yaši
gbeke afolešā be le mli.
5. Ni gbeke afolešā be le mli le mite
ši ke-dše mikomoyeli le mli ke mihe
atade ke mihebo ní etšere le, ni miho
mikūla minakutšei anā, ni migbe mini-
dšiaṅ mitšō Iehowa, mi-Nyoṅmo le,
6. ni mikē: Mi-Nyoṅmo, *mihīe efie
ši ni efemi hīegbēle ake mawó mihīe
no makwe ohīe, mi-Nyoṅmo; edšake †wo-
tōmoi le efá āhū ke-yatá woyiteṅ, ni
wofo ní woye le eda āhū ke-yaši ṅwei.
* Dan. 9, 7. 8. † Lal. 38, 5.
7. Ke-dše wotšemei le ayino le fo
kpeteṅkple kā wono āhū ke-baši ṅmene,
ni wonišaianii le ahewo le atu wo ke
womaṅtšemei ke wosofoi le awo šikpō-
dši le ano maṅtšemei le adē, ahā klante
ke nomṅō ke nihā ke hīegbēle, take bo-
ni yo ṅmene ne.
8. Ni agbene Iehowa, wo-Nyoṅmo le,
edrowo be kukuō mli, ni ehā fēnō ko
edše mli ehāwo, ni ehāwo *šiṅmlitšo ko
ye ehekroṅkroṅ le, koni wo-Nyoṅmo le
ahā wohīṅmeii ano atšerewo, ni ehā wo-
yi aná wala fiō ye woṅyōṅyeli le mli.
* Ies. 22, 23.
9. Edšake nyōdši dšiwo; ši kēle wo-
nyōṅyeli le mli le wo-Nyoṅmo le kwa-
kowo, ši moṅ ehā mobonale eše wono
ye Persia maṅtšemei le ahīe, ní ehā woyi
aná wala, koni womā wo-Nyoṅmo le šīa
le, ni wosā emli tšūkoi le, ní ehāwo
*afābaṅ ko ye Iuda ke Ierusalem.
* Ies. 5, 5.
10. Ni agbene, wo-Nyoṅmo, meni woo-
kē ye ene se? Edšake wokwa okitāi le,
11. ní otšō otšūdši, gbaloi le, anine
no owo ake: Šikpoṅ ní nyeyaā ni nye-
yaṅō le, šikpoṅ ní *abule ni, ye šikpō-
dši le ano bii le abulemonii le ahewo,
ye amenihīnii ní amefeo ni ameke-hā
mūdšinii eyi no obō ke-dše nāgbēhe
kome ke-yaši nāgbēhe kroko le.
* 3 Mose 18, 24. 26.
12. Nohewo le agbene *nyeke nyebiyei
akahāa amebihīī agblā, ni asaṅ nyeka-
ŵea amebiyei nyehāa nyebihīī, ni nye-
kataoa amehedšole lo ameferemo gbīko-
gbīko, beni afe ní nyehe awa, ni nyeye
šikpoṅ le no nii kpakpai le, ni nyešī
nyehā nyebii ake gbošinii ke-ya nāno.
* 5 Mose 7, 2. 3
13. Ni nii ni ba wono ye wonifōdši-
anii le ke wofo kpeteṅkple ní woye le
hewo ne fē se le, kēle bo, wo-Nyoṅmo
le, owokowo nyōmo boni sa wonišaianii
le, ní ohāwo fēnō ko kē ní tamo ene.
14. Aso wookū okitāi le amli ekoṅ,
ni woke wohe ayabo mādši ní feo ni-
hīnii ne ahe ye yōŵē gbefāṅ lo? Aso
omli fūṅwo ke-yašiṅ beyino ní ookpātā
wohīe atā ni akafe mokomoko, ni asaṅ
mokomoko akadše mli lo?
15. Iehowa, Israel Nyoṅmo, dšalo dšio;
edšake ašīwo ake fēnō ni wodše mli tamo
boni yo ṅmene ne: na, woye ohīe ke wo-
foyeli le, edšake ene hewo le wonyēē ohīe
wodamo! Neh. 9, 33.

Yitšo 10.

Ši beni Ezra kpaā fai neke ni eke
yāfó ke šitfīamo dšadšeo nii ye Nyoṅmo
we le hīe le, Israelbii ateṅ mei babaō

dientšẹ, hĩĩ kẹ yei kẹ gbekẽbii, babua
amẹhe nã yẹ eṅõ; edšakẹ maṅ lẹ mĩfó
naakpa.
2. Kẹkẹ ni Šekania ní dši Iehiel bi
lẹ, ní dši Elam bii lẹ ateṅ mokome lẹ,
here nọ ni ekẽ Ezra akẹ: Wọtõ wọ-
Nyoṅmọ lẹ nọ, akẹ-ní wọyaw̃ẹ maṅsẹ
yei kẹ-dšẹ šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ ateṅ lẹ;
ši kẽlẹ agbẹnẹ hĩenọkãmọ yẹ hã Israel
yẹ enẹ hewọ.
3. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyehãa wọkẹ
wọ-Nyoṅmọ lẹ akpãṅa, ní wọfie yei lẹ
fẽ kẹ mei ni amẹfọfọi lẹ hũ, yẹ minun-
tšọ kẹ mei ni he kpokpoọ yẹ wọ-Nyo-
ṅmọ lẹ kitã lẹ hewọ lẹ aṅãwõ lẹ nã,
koni wọye mla lẹ nọ.
4 Te ši, edšakẹ bo osane ni, ni wọ
hũ wọfĩ osẹ; ná nũtšui ni ofe!
5. Kẹkẹ ni Ezra te ši ni ehã osọfoi
kẹ Levibii lẹ anukpai lẹ kẹ Israel mũ
lẹ fẽ kãmọ kitãi akẹ amẹaye nẹkẹ wie-
mọ nẹ nọ. Ni amẹkãmọ kitãi lẹ.
6. Kẹkẹ ni Ezra te ši kẹ-dšẹ Nyo-
ṅmọ we lẹ hĩe, ni eyiṅ kẹ-te Iehohanan
ní dši Eliašib bi lẹ pia lẹṅ. Ni beni
ete dšẹi lẹ, eyee nii ni enuu nu hũ;
edšakẹ ẽye ṅkọmọ yẹ nomṅõbii lẹ amla-
tõmọ lẹ hewọ.
7. Ni amẹhã ašiẹ yẹ Iuda kẹ Ieru-
salem fẽ ahã nomṅõbii lẹ fẽ akẹ amẹ-
bua amẹhe nã kẹ-bakpe yẹ Ierusalem;
8. ni akẹ mofẽmo ní baa kẹ-yaši gbĩĩ
etẽ, yẹ lumei lẹ kẹ onukpai lẹ aṅãwõ lẹ
nã lẹ, aadšọ enii fẽ nọ ake, ni lẹdientšẹ
hũ aafãlẹ yẹ nomṅõbii lẹ asafo lẹṅ.
9. Kẹkẹ ni Iuda kẹ Benyamin hĩĩ lẹ
fẽ babua amẹhe nã kẹ-kpe yẹ Ierusalem
yẹ gbĩĩ etẽ lẹ mli, yẹ nyõṅ ní dši nẹ-
hũ lẹ nọ, yẹ nakai nyõṅ lẹ nọ gbĩ ní
dši gbĩ nyoṅmai-enyọ lẹ nọ, ni maṅ mũ
lẹ fẽ baho trá he ko kpatã ko ní yọ
Nyoṅmọ we lẹ hĩe lẹ, ni amẹhe mĩkpo-
kpo yẹ nẹkẹ sane nẹ kẹ nyoṅmọ ní nẹọ
lẹ hewọ.
10. Ni osọfo Ezra te ši damọ ši, ni
ekẽamẹ akẹ: Nyetõ, edšakẹ nyeyaw̃ẹ maṅ-
sẹ yei, ni nyekẹ-hã Israel fọyeli lẹ afá.
11. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyedšadšea nye-
tšõa Iehowa, nyetšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ, ni
nyefea esuomọnãnii, ni nyetšea nyehe
kẹ-dšẹa šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ kẹ maṅsẹ
yei lẹ ahe.
12. Kẹkẹ ni asafo mũ lẹ fẽ here nọ
ni amẹkẹ gbẽ wãlẹ kẽ akẹ: Bọni okẽ
lẹ, nakai sã akẹ wọofe.
13. Ši maṅ lẹ yi fá, ni nyoṅmọ nẹmọ
be nẹ, ni wọnyẽẽ blohũ lẹṅ wọdamọ, ni
nitšumọ lẹ hũ edšee gbĩ kome lo gbĩĩ
enyọ nõ; edšakẹ wọfe efõṅ babaõ yẹ
nẹkẹ sane nẹ mli.
14. Nohewọ lẹ hã wọlumei lẹ adamọ
ši ahã asafo mũ lẹ fẽ, ni mei fẽ ni yọ
wọmãdši lẹ amli ni amẹkpẽ maṅsẹ yei
lẹ aba yẹ be ní ato mli, ni maṅ-fẽ-maṅ
mli onukpai kẹ emli kodšolọi lẹ afata
amẹhe, kẹ-yaši beyinọ ní aahã wọ-Nyo-
ṅmọ lẹ mlifũ ní nã wa yẹ nẹkẹ sane
nẹ hewọ lẹ adše wọnọ.
15. Ionatan, Asahel bi lẹ, kẹ Iahezeia,
Tikwa bi lẹ, kẹkẹ te ši ši nẹkẹ sane nẹ;
ni Mešulam kẹ Šabetai, Levinyo lẹ, fĩ
amẹsẹ.
16. Ni nomṅõbii lẹ fe nakai. Ni afã-
mọ osọfo Ezra kẹ tšẹmei awei lẹ anọ
onukpai lẹ ekomei yẹ amẹtšẹmei awei
lẹ anã, ni atšĩ amẹfẽ amẹgbẹii atã; ni
nyõṅ ní dši nyoṅma lẹ nọ kleṅkleṅ gbĩ
lẹ nọ lẹ amẹyatrá ši, koni amẹtao sane
lẹ mli.
17. Ni amẹkẹ hĩĩ fẽ ni ew̃ẹ maṅsẹ yei
lẹ gbe nã yẹ kleṅkleṅ nyõṅ lẹ nọ kleṅ-
kleṅ gbĩ lẹ nọ.
18. Ni osọfoi abii lẹ ateṅ mei ní ana
akẹ amẹw̃ẹ maṅsẹ yei yẹ *Iešua, Ioza-
dak bi lẹ, kẹ enyemimei abii lẹ ateṅ
dši: Maaseia kẹ Eliezer kẹ Iarib kẹ
Gedalia. * 3, 2; 5, 2
19. Ni amẹta amẹdẽ akẹ amẹafie amẹ-
ṅãmei lẹ, ni akẹ-ní amẹye fọ hewọ lẹ,
amẹahã tõagbo ní akẹ-šã sõ-afọle.
20. Ni Imer bii lẹ ateṅ lẹ: Hanani kẹ
Zebadia.
21. Ni Harim bii lẹ ateṅ lẹ: Maaseia
kẹ Elia kẹ Šemaia kẹ Iehiel kẹ Uzia.
22. Ni Pašhur bii lẹ ateṅ lẹ: Elioenai
kẹ Maaseia, Išmael, Netanel, Iozabad kẹ
Elasa.
23. Ni Levibii lẹ ateṅ lẹ: Iozabad kẹ
Šimei kẹ Kelaia (lẹ noṅṅ dši Kelita lẹ),
Petahia, Iuda kẹ Eliezer.

24. Ni lalatšęmei le̱ ateñ lę: Eliašib.
Ni agbónăkwe̱lo̱i le̱ ateñ le̱: Šalum kę
Telem kę Uri.
25. Ni Israel mli hũ: Paroš bii le̱ ateñ
lę: Ramia kę Izia ke̱ Malkia kę Miya-
min kę Eleazar ke̱ Malkia kę Benaia.
26. Ni Elam bii le̱ ateñ lę: Matania
kę Zakaria ke̱ Iehiel ke̱ Abdi ke̱ Iere-
mot ke̱ Elia.
27. Ni Zatu bii le̱ ateñ lę: Elioenai,
Eliašib, Matania ke̱ Ieremot kę Zabad
kę Aziza.
28. Ni Bebai bii le̱ ateñ le̱: Iehoha-
nan, Hanania, Zabai ke̱ Atlai.
29. Ni Bani bii le̱ ateñ le̱: Mešulam,
Maluk ke̱ Adaia, Iašub ke̱ Šeal ke̱
Ieremot.
30. Ni Pahat-Moab bii le̱ ateñ le̱: Adna
kę Kelal, Benaia, Maaseia, Matania,
Bezaleel kę Binui kę Manase.

31. Ni Harim bii lę ateñ le̱: Elieser,
Išia, Malkia, Šemaia, Simeon,
32. Benyamin, Maluk, Šemaria.
33. Ni Hašum bii lę ateñ le̱: Matenai,
Matata, Zabad, Elifelet, Ieremai, Manase
kę Šimei.
34. Bani bii le̱ ateñ le̱: Maadai, Am-
ram ke̱ Uel,
35. Benaia, Bedeia, Keluhi,
36. Vania, Meremot, Eliašib,
37. Matania, Matenai kę Iaasu
38. ke̱ Bani ke̱ Binui kę Šimei
39. ke̱ Šelemia kę Natan kę Adaia,
40. Maknadebai, Šašai, Šarai,
41. Azarel kę Šelemia, Šemaria,
42. Šalum, Amaria, Iosef.
43. Nebo bii lę ateñ lę: Ieiel, Matitia,
Zabad, Zebina, Iadau kę Ioel ke̱ Benaia.
44. Menęmei fẽ eŵęŵẽ mañsę yei; ni
ame̱ñămei le̱ ateñ meikomei efo̱fõ bii.

NEHEMIA WOLO LE̱.

Yitšo 1.

Nehemia, Hakalia bi le̱, sădši ne̱. Ni
eba mli ye̱ nyõñ Kislev le̱ no̱, ye̱ afi
ní dši nyoñmai-enyo̱ lę no̱, beni miyo̱
Šušan mõ lę mli le̱,
2. akę Hanani ní dši minyemimei le̱
ateñ mokome lę ba, eke̱ Iuda hĩĩ ko-
mei; ni mibiamę Iudafoi ní edše mli ní
efę ye̱ nomii le̱ ateñ le̱, ke̱ Ierusalem
he sane.
3. Ni amękẽmi akę: Nomii le̱ ateñ
mei ní efę yę šikpoñ le̱ no̱ le̱, ameye̱
amanehũlũ kple kę ahorabõ mli; Ieru-
salem *gbogbo lę akũmo̱ afie ši; ni egbói
lę akę la ešă. * 2 Kron. 36, 19.
4. Ni eba mli akę, beni minu ne̱ke̱
wiemo̱i ne̱, *miho mitá ši ni mifó, ni
miye ñkọmọ gbĩĩ komei, ni mihĩ ñmă ni
misọle yę ñwei Nyoñmo̱ le̱ hĩe, * 9, 1. Ezra 9, 3.

5. ni mikę̄: Ō Iehowa, ñwei Nyoñmọ
ní dši Mawu *kpeteñkple ní he yo̱ gbe-
yei ni †too̱ kpăñmo̱ kę mo̱bo̱nalę ehăa
mei ní sumoo̱le̱ ni ame̱yeo̱ ekităi lę
ano̱ le̱! * 4, 8. Dan. 9, 4. † 5 Mose 7, 9.
6. Ka otoi, ni ohă ohĩñmęii hũ akă-
mo̱, koni okę-bo otšũlo̱ faikpamo̱ ni mi-
kpaă ye̱ ohĩe ñmęnę fane kę nyõñ yę
Israelbii ní dši otšũdši lę ahewo̱ ni mi-
dšadšeo̱ Israelbii lę ahe ešai ní wo̱fe
wo̱šio lę toi; ši mikę mitše we lę efe
eša!
7. Wo̱fe efõñ wo̱šio naakpa, edšakę
wo̱yeko kităi kę akpo̱i kę mlai ní owo
otšũlo̱ Mose lę ano̱.
8. Mĩkpao fai ni okai wiemo̱ ní okę-
wo otšũlo̱ Mose kită akę: Kędši nyetõ
lę, magbenye mafă mădši ano̱ bii lę ateñ!
9. Ši kędši nyekpale kę-ba miñõ ni
nyeye mikităi lę ano̱ ni nyefe le̱, no lę

ke̱dši nye mei ní *aše̱re̱ afie le̱ yadše̱
ńwei nāgbēhe tete le̱, mabua ame̱nā ke̱-
adše̱ dše̱i tō̃ ni makplaame̱ ke̱-ba he ní
mihala koni mahā migbe̱i ahī dše̱i le̱.

* 5 Mose 30, 4.

10. Ni mene̱mei ne̱ noṅṅ dši otšū̃dši
ke̱ omaṅ ní okpō̃ ye̱ ohewale̱ kpeteṅkple
ke̱ onineširwale̱ nā le̱.

11. Ō Nuntšo̱, mīkpao fai ní oka otoi
ohā otšū̃lo̱ faikpamo̱ le̱ ke̱ otšū̃dši ní
sumoo̱ ogbe̱i gbeyeišemo̱ le̱ afaikpamo̱
le̱; ni mīkpao fai, hā otšū̃lo̱ aye oma-
nye ṅme̱ne̱ gbī ne̱, ni odrole̱ mo̱bo̱nale̱
ye̱ ne̱ke̱ nū ne̱ hīe! Ši maṅtše̱ le̱ dā-
wolo̱ dšimi.

Yitšo 2.

Ni eba mli ye̱ Nisan nyōṅ le̱ no̱, ye̱
maṅtše̱ Artašasta yino̱ afi ní dši nyo-
ṅmai-enyo̱ le̱ no̱, ake̱ wein mā ehīe, ni
miwó wein le̱ ni miṅō-hā maṅtše̱ le̱. Ši
mifeko mo̱bo̱mo̱bo̱ ye̱ ehīe pēṅ.

2. Ke̱ke̱ ni maṅtše̱ le̱ kē̱mi ake̱: Mē-
hewo̱ ni ohīe efe mo̱bo̱mo̱bo̱ ne̱ke̱, ni dšee
ake̱ ohe mīye hū̃? Dšee nokonoko ni
ake̱ tšuiṅ awere̱hō ni! Ke̱ke̱ ni miše
gbeyei naakpa dientše̱.

3. Ni mikē̱ maṅtše̱ le̱ ake̱: Maṅtše̱
yi aná wala ke̱-ya nāno̱! Mēhewo̱ ni
esaa ake̱ mihīe afe mo̱bo̱mo̱bo̱, beni maṅ
le̱ ní dši he ní mitše̱mei asāṅi yo̱ le̱
etšṓ amaṅfō̃, ni ašā ehe agbói le̱ hū̃ ke̱
la le̱?

4. Ke̱ke̱ ni maṅtše̱ le̱ kē̱mi ake̱: Meni
dši noni otaoo̱? Ke̱ke̱ ni mikpa ṅwei
Nyoṅmo̱ le̱ fai,

5. ni mikē̱ maṅtše̱ le̱ ake̱: Ke̱dši esá
maṅtše̱ hīe, ni ke̱dši otšū̃lo̱ hīe eba nyam
ye̱ ohīe le̱, hā maya Iuda ye̱ maṅ ní
mitše̱mei asāṅi yo̱ mli le̱ṅ, koni maya-
to ekoṅ!

6. Ni maṅtše̱ le̱ ke̱ maṅnye ni tá
emase̱i le̱ kē̱mi ake̱: Gbīī enyie ooye ye̱
ogbe̱fā le̱ mli, ni mē beyino̱ ookū̃ ose̱
ke̱-ba ekoṅ? Ni esa maṅtše̱ le̱ hīe ake̱
ehā maya; ni mitole̱ be.

7. Ni misā mikē̱ maṅtše̱ le̱ ake̱: Ke̱-
dši esa maṅtše̱ le̱ hīe le̱, no le̱ ahāmi
wodši miyahā amraloi ní yo̱ fā le̱ se̱
le̱, koni ame̱ṅmēmi gbe̱ ni mafo mli ke̱-
yaši maše̱ Iuda,

8. ke̱ wolo ko hū̃ ní mike̱-yahā Asaf,
maṅtše̱ kō le̱ kwe̱lo̱ le̱, koni ehāmi tšei
ní mike̱-fe mō̃ ni yo̱ šīa le̱ he le̱, ke̱
maṅ le̱ he gbogbo le̱ ke̱ šīa ní miyahī
mli le̱ nā agbói le̱ ahe mplāṅi. Ni maṅ-
tše̱ le̱ hāmi ye̱ mi-Nyoṅmo̱ le̱ mlihīle̱
*nine ní fata mihe le̱ hewo̱. * Ezra 7, 6.

9. Ke̱ke̱ ni miyaše̱ fā le̱ se̱ amraloi
le̱ aṅō̃, ni miṅō̃ maṅtše̱ le̱ wodši le̱ mi-
hāame̱. Ši maṅtše̱ le̱ fāmo̱ asafoiatše̱mei
ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei eto mihe.

10. Ši beni Sanbalat, Horonnyo le̱, ke̱
Tobia, Amonnyo ní dši nyṓṅ le̱, nu le̱,
edo̱ame̱ naakpa ake̱ nū ko eba ní eba-
tao Israelbii le̱ edšū̃rō̃yeli.

11. Ke̱ke̱ ni miše̱ Ierusalem, ni miye
gbīī etē ye̱ dše̱i.

12. Ni mite ši nyōṅ, mi ke̱ hīī fiō̃ ko
ní fata mihe le̱; ši migbako mokomoko
noni mi-Nyoṅmo̱ le̱ eṅō̃-wo mitšui mli
ake̱ miyafe mihā Ierusalem, ni mihīee
kolo ko kolo ko hū̃, ake̱ dša kolo ní
mitá no̱ le̱ pe̱.

13. Ni mitšṓ dšō̱ le̱ṅ agbó le̱ nā ke̱-
dše kpo nyō le̱ṅ, ke̱-tšṓ drako nubu le̱
hīe ke̱-te tumu agbó le̱ nā, ni misra Ie-
rusalem gbogboi le̱ mikwe̱ bo̱ni ame̱kū̃-
mo̱ ame̱fie ši, ke̱ enā agbói le̱ ní ake̱
la ešā le̱.

14. Ke̱ke̱ ni mifoṅ ke̱-te *nubu agbó
le̱ nā ke̱ maṅtše̱ kpākpo le̱ nā; ši kolo
ní mitá no̱ le̱ náá gbe̱ aho. * 3, 15.

15. Ke̱ke̱ ni mitšṓ fā le̱ nā ke̱-te nyō
le̱ṅ noṅṅ, ni miyakwe̱ gbogbo le̱; ni mi-
kū̃ mise̱, ni mitšṓ dšō̱ le̱ṅ agbó le̱ nā
ke̱-ba, ni mikū̃ mise̱.

16. Ši no̱yelo̱i le̱ lee heni mite ke̱ noni
miyafe, ni Iudafoi le̱ ke̱ oso̱foi le̱ ke̱
abladei le̱ ke̱ no̱yelo̱i le̱ ke̱ mei ní efe̱
ní tšuo̱ nii le̱ hū̃ migbakoame̱.

17. Ke̱ke̱ ni mikē̱ame̱ ake̱: Nyedientše̱
nyemīna no amane mli ní wo̱yo̱, bo̱ni
Ierusalem kā ši amaṅfō̃, ni ehe agbói
le̱ hū̃ ake̱ la ešā; nyebaā ni nyehāa wo̱-
tfaā Ierusalem gbogbo le̱, koni wo̱kato
kpa doṅṅ!

18. Ni migbaame̱ mi-Nyoṅmo̱ le̱ nine
ni mli hī ye̱ mino̱ le̱, ke̱ maṅtše̱ le̱ wie-
mo̱i le̱ hū̃ ni ekē̱mi le̱. Ke̱ke̱ ni ame̱-
kē̱: Nyehāa wo̱tea ši ni wo̱māa! Ni

amewadše amenidšiań amehā nitšumo kpakpa le.
19. Ši beni Sanbalat, Horonnyo le, ke Tobia, Amonnyo ní dši nyóń le, ke Gešem, Arabianyo le, nu le, ameye wohe feo, ni amegbe wohe guo, amekē: Mĕ sane nyeyeo ne? Aso nyeatše mańtše le hīe atūa?
20. Keke ni mihere no ni mikēame ake: Ńwei Nyońmo le, le eehā wonyē wofe; nohewo le wo ní dši etšūdši le woote ši ní womā; ši nye le *nyebe gbenā ko, lo hegbe ko, lo kaimonō ko ye Ierusalem! *Kf. 2, 14.

Yitšo 3.

Keke ni osofonukpa Eliašib ke enyemimei osofoi le te ši ni amemā tōi agbó le, ni amefele krońkroń, ni ametrá enā šīnāi le; amefele krońkroń āhū ke-yaši Hamea mō ní kwo le ke Hananel mō ní kwo le he.
2. Ni Ieriko hīī le mā ke-tšá enō le no; ni Zakur, Imri bi le, hū mā ke-tšá amenō le no.
3. Ši lōi agbó le Senaa bii le mā, ni amesēń no, ni ametrá enā šīnāi le ke amehe srotōi le ke amese adabāńi le.
4. Ni amenotšámo le Meremot, Hakoz bi Uria bi le, basā; ni ame hū amenotšámo le Mešulam, ni dši Mešezabel bi Berekia bi le, basā; ni menemei anotšámo le Zadok, Baana bi le, basā.
5. Ni ame hū amenotšámo le Tekoabii le basā; ši amebladei le ke amekuei woo ame-Nuntšo le nitšumo le šiši.
6. Ši agbó momo le Ioiada, Pasea bi le, ke Mešulam, Besodeia bi le, basā; ame nońń amesēń no, ni ametrá enā šīnāi le ke amehe srotōi le ke amese adabāńi le.
7. Ni amenotšámo ke-yaši fā le se amralo le sēimāhe le Melatia, Gibeonnyo le, ke Iadon, Meronotnyo le, ní dši Gibeon- ke Mizpa bii le, basā.
8. Enotšámo le Harhaia bi Uziel, ní dše šikańāloi le ateń le, basā. Enotšámo le hū le Hanania, tšofāfeloi le abi le, basā; ši amešī Ierusalem ke-yaši gbogbo leketš le he.
9. Ni amenotšámo le Refaia, Hur bi le, ní dši Ierusalem mlidšā fā no lumo le, basā.
10. Ni amenotšámo le Iedaia, Harumaf bi le, basā ye ešīa le ńeleno; ni enotšámo le Hatuš, Hašabneia bi le, basā.
11. Malkia, Harim bi le, ke Hašub, Pahat-Moab bi le, basā fā kroko ke flōńōi amō ní kwo le hū.
12. Ni enotšámo le Šalum, Haloheš bi le, ní dši Ierusalem mlidšā fā no lumo le, basā, le ke ebiyei le.
13. Dšō leń agbó le Hanun ke Zanoa bii le basā; amemā, ni ametrá enā šīnāi le ke amehe srotōi le ke amese adabāńi le; ni ametfa gbogbo ninetaloi akpe ke-yaši tumu agbó le nā.
14. Ši tumu agbó le Malkia, Rekab bi le, ní dši Bet-Hakerem mlidšā fā no lumo le, basā; le emā ni etrá enā šīnāi le ke amehe srotōi ke amese adabāńi le.
15. Ni nubu agbó le Šalun, Kol-Hoze bi le, moni dši Mizpa mlidšā fā no lumo le, basā; le emā, ni eha no, ni etrá enā šīnāi le ke amehe srotōi le ke amese adabāńi le; le nońń etfa *Šiloa kpākpo le he gbogbo le ye mańtše trom le masei āhū ke-yaši atrakpoi ní kplekeo ši kedšeo David mā leń le he. *Ioh. 9, 7.
16. Ese le Nehemia, Azbuk bi le, ní dši Bet-Zur mlidšā fā no lumo le, basā ke-yaši David sāńi le ańeleno ke kpakpo ní afe le he āhū ke-yaši hīī kākāloi le awe le.
17. Ese le Levibii le, Rehum, Bani bi le, basā. Enotšámo le hū Hašabia, Keila mlidšā fā no lumo le, basā ye emlidšā le gbefāń.
18. Ese le amenyemimei le, Bawai, Henadad bi le, moni dši Keila mlidšā fā kroko le no lumo le, basā.
19. Ni Ezer, Iešua bi le, ni dši Mizpa lumo le, basā fā kroko ye heni atšóo akwoō ke-yaā tawūnii atōhe le ńeleno, ye gbogbo le koń le he.
20. Ese le Baruk, Zabai bi le, ke hīedō basā fā kroko ke-dše koń le he ke-yaši osofonukpa *Eliašib we le šīnā le nā. *K. 1.
21. Ese le *Meremot, ní dši Hakoz bi Uria bi le, basā fā kroko ke-dše Eliašib

we le̱ šīnā le̱ nā ke̱-yaši Eliašib we le̱
nāgbēhe le̱ tō̃. * Ezra 8, 33.
22. Ni ese̱ le̱ oso̱foi le̱, ní dši Iordan
he šikpoń le̱ no̱ bii le̱, basā.
23. Ese̱ le̱ Benyamin ke̱ Hašub basā
ye̱ ame̱we le̱ ńe̱le̱no̱. Ese̱ le̱ Azaria, ni
dši Anania bi Maaseia bi le̱, basā ye̱ ewe
le̱ mase̱i.
24. Ese̱ le̱ Binui, Henadad bi le̱, basā
fā kroko ke̱-dše̱ Azaria šīa le̱ he ke̱-
yaši koń le̱ ke̱ heni gbogbo le̱ do̱ eyi
ye̱ le̱.
25. Palal, Uzai bi le̱, basā koń le̱ ńe̱-
le̱no̱ ke̱ mō̃ ni kwo̱ ni tšē ke̱-dše kpo
ye̱ mańtše̱ šīa le̱ he, ni yo̱ *gbokle̱foi
akpo le̱ mase̱i le̱. Ese̱ le̱ Pedaia, Paroš
bi le̱, basā. * Ier. 32, 2; 33, 1.
26. Ši so̱lemo̱we súolo̱i le̱ hīo̱ Ofel ke̱-
yaši nu agbó le̱ ńe̱le̱no̱ ye̱ bokāgbe̱ ke̱
heni mō̃ ní tšē ke̱-dše kpo le̱ yo̱ le̱.
27. Ese̱ le̱ Tekoabii le̱ basā fā kroko
ye̱ mō̃ wulu ni mā ši somomō le̱ ńe̱le̱no̱
āhū ke̱-yaši Ofel gbogbo le̱ he.
28. Oso̱foi le̱ hū basā ke̱-dše̱ *okpo̱ńo̱i
agbó le̱ he, ame̱teń mofēmo le̱ ye̱ ešīa
ńe̱le̱no̱. * 2 Mań. 11, 16.
29. Ame̱se̱ le̱ Zadok, Imer bi le̱, basā
ye̱ ešīa le̱ ńe̱le̱no̱. Le̱ hū ese̱ le̱ Šemaia,
Šekania bi le̱, ní dši bokāgbe̱ agbó le̱
nākwe̱lo̱ le̱, basā.
30. Ese̱ le̱ Hanania, Šelemia bi le̱, ke̱
Hanun, Zalaf bi ní dši ekpa le̱, basā fā
kroko. Ese̱ le̱ Mešulam, Berekia bi le̱,
basā ye̱ epia le̱ ńe̱le̱no̱.
31. Ese̱ le̱ Malkia, ní dši šikańālo̱ le̱,
basā ke̱-yaši so̱lemo̱we súolo̱i le̱ ke̱ dšra-
yelo̱i le̱ awe le̱ he, ye̱ Hamifkad agbó
le̱ ńe̱le̱no̱ ni ke̱-yaši ńweitšū ní yo̱ koń
le̱ no̱ le̱ he.
32. Ni ńweitšū ní yo̱ koń le̱ no̱ le̱ ke̱
tōi agbó le̱ teń le̱, šikańālo̱i le̱ ke̱ dšra-
yelo̱i le̱ basā.
33. [Y. 4, 1.] Ni eba mli ake̱, beni
Sanbalat nu ake̱ wo̱mītſa gbogbo le̱, emli
fū ni emli wo la naakpa, ni *eye Iuda-
foi le̱ ahe fe̱o, * 2, 19.
34. [2.] ni ekē̱ ye̱ enyemimei le̱ ke̱
Samaria ta le̱ hīe ake̱: Meni ne̱ke̱ Iuda-
foi wudo̱wudo̱i ne̱ fe̱o ne̱? Ani ańmē-
ame̱ gbe̱? Ani ame̱basā afo̱le? Ani ame̱-
agbe nā gbī kome dšenamo̱? Kole̱ ame̱-
batšīe te̱i le̱ ahīe ke̱-dše̱ tšukoi ní ešā
le̱ akui le̱ amli lo?
35. [3.] Ke̱ke̱ ni Tobia, Amonnyo le̱
ni damo̱ emase̱i le̱, kē̱: Noni ame̱tſaā ne̱
po le̱, ké̱ oso̱ tū̃ yi no̱ le̱, eekūmo̱ ame̱te̱
gbogbo le̱ tete!
36. [4.] Bo toi, wo̱-Nyońmo̱, bo̱ni agbeo̱
wo̱he guo̱! ni *ohā ame̱horabō̱ le̱ akū
se̱ abua ame̱dientše̱ ame̱yiteń, ni ohā
agbe ame̱he guo̱ ye̱ nomńō̃ šikpoń no̱!
* Lal. 7, 17.
37. [5.] Ni kātšīmo̱ ame̱no̱tōmo̱ le̱ no̱,
ni ame̱he eša le̱ hū akagbe ye̱ ohīe;
edšake̱ ame̱wo omlila ye̱ tšūmālo̱i le̱ ahīe!
38. [6.] Ni wo̱tſa gbogbo le̱, ni gbo-
gbo le̱ fē tšá no̱ ke̱-yaši emlidšā, edša-
ke̱ mań le̱ ye̱ nitšumo̱ le̱ he tšui.

Yitšo 4.

Ši eba mli ake̱, beni Sanbalat ke̱
Tobia ke̱ Arabiabii ke̱ Amonbii ke̱ Aš-
dodbii le̱ nu ake̱ atšrá Ierusalem gbo-
gboi le̱ ke̱-kpe, ni abōi fo̱dši le̱ tšīmo̱
le̱, ame̱mli wo la naakpa,
2. [8.] ni ame̱fē-tſēm ame̱te apām ake̱
ame̱mība ni ame̱ke̱ Ierusalem abawu, ni
ame̱fe dše̱i sakasaka.
3. [9.] Ši wo̱kpa wo̱-Nyońmo̱ le̱ fai,
ni wo̱to bulo̱i ye̱ ame̱hewo̱ ſane ke̱ nyōń
wo̱toame̱.
4. [10.] Ni Iuda kē̱: Dšatšutērelo̱i le̱
ahewale̱ no̱ egbo̱, ni tšūkoi le̱ fá tšō̃,
hewo̱ le̱ wo̱nyēē gbogbo le̱ wo̱tſa dońń.
5. [11.] Ni wo̱henye̱lo̱i le̱ ekē̱ ake̱:
Ame̱kale ni asań ame̱kana ke̱-yaši be-
yino̱ ni wo̱o̱bote ame̱teń, ni wo̱o̱gbeame̱,
ni wo̱hā nitšumo̱ le̱ se̱ afo!
6. [12.] Ši eba mli ake̱ Iudafoi ní
hīo̱ ame̱mase̱i le̱ ba, ni ame̱dše̱ hei sro̱-
toi fē ame̱bakē̱wo̱ šii nyońma ake̱: Dša
nyekū nyese̱ ke̱-ba wo̱ńō̃!
7. [13.] Nohewo̱ le̱ mińō̃ mei mito
gbogbo le̱ se̱ hei ni kwo̱o̱ ni kā ši kpla-
nā le̱; ni mito mań le̱ ye̱ ame̱wekui le̱
anā, ke̱ ame̱klantei ke̱ ame̱kplo̱i ke̱ ame̱-
gāii.
8. [14.] Ni miyakwe̱, ni mite ši ni
mikē̱ abladei le̱ ke̱ no̱yelo̱i le̱ ke̱ mań
ni eſe̱ le̱ fē ake̱: Nyekašeaame̱ gbeyei;

ši moñ nyekaia *Nuntšo kpeteñkple ni
he yo gbeyei le, ni nyewua nyehãa nye-
nyemimei ke nyebihĩĩ ke nyebiyei ke
nyeñãmei ke nyešĩai le! *1, 5.
9. [15.] Ni eba mli ake, beni wohe-
nyeloi le nu ake abatfawo adafi *ni
Nyoñmo ehã amedšina le efe yaka le,
keke ni wofẽ-tfẽm wokũ wose ke-ba
gbogbo le he ekoñ, mofẽmo te enitšu-
mo he. * Hiob 5, 12.
10. [16.] Ni eba mli ake, ke-dše nakai
gbĩ le no le miwebii le fã tšuo nii ye
nitšumo le mli, ni fã hĩeo akploi ke
tšeñi ke gãii ke damai; ni onukpai le
fĩo Iuda we le fẽ se.
11. [17.] Mei ni tfaã gbogbo le ke mei
ni tẽreo dšatšui le ke mei ní tẽreoame
le, mofẽmo ke enine kome mĩtšu nii,
bẽle eke ekome hũ hĩe tawũnii.
12. [18.] Ni tšũmãloi le, mofẽmo klante
ñmõ ehe, ni ameke-mãa; ni tetremantre-
kpãlo le ye mimasei.
13. [19.] Ni mikẽ abladei le ke noye-
loi le ke mañ ní efe le ake: Nitšumo
le da ni efá, ni womli kã ye gbogbo
le no, mo ke enanyo teñ dšeke.
14. [20.] Nohewo le hefẽhe ní nyeanu
tetremantre gbẽmo ye le, nyebuaã nye-
he nã ke-baã woñõ ye dšei; wo-Nyoñmo
le aawu ahãwo!
15. [21.] Boni wotšuo nii le ne. Ni
mei le fã hĩeo akploi ke-dšeo hũlũ šitẽ
ke-yašio beyino ní ñulamii pueo.
16. [22.] Asañ nakai be le mli noññ
le mikẽ mañbii le ake: Mofẽmo ke ewe-
bii awo Ierusalem, koni amebu wohe
nyõñ, ní fane ni ametšu nii.
17. [23.] Ši mi ke minyemimei ke mi-
webii le ke hebuloi ní yo mise le, wo
le wodšiee wotadei, mofẽmo tawũnii ye
emasei.

Yitšo 5.

Keke ni mañ le ke ameñãmei le blo
wo amenyemimei Iudafoi le naakpa.
2. Edšake meikomei ye ní kẽo ake:
Woke wobihĩĩ ke wobiyei le, woyi
fá; ahãwo able ní woye ni woyi aná
wala!
3. Ši meikomei hũ ye ní kẽo ake:
Woñõo woñmõdši ke woweintromi ke
wošĩai woke-totoo awabai, koni woke-
he able ye hõmo le hewo.
4. Asañ meikomei hũ ye ní kẽo ake:
Mañtše onĩa le tšũmo hewo le woyafla
šika ni woke woñmõdši ke woweintro-
mi le eto nã.
5. Nto wohelo tamo wonyemimei le
ahelo noññ, ni wobii le tamo amebii le,
ši na, wo le woñõo wobihĩĩ ke wobiyei
wowoo nyõñyeli mli, ní ametšõmo nyõ-
dši, ni wobiyei le ateñ meikomei ye
nyõñyeli mli momo; ni wonyẽẽ he eko
wofe, ni woñmõdši ke woweintromi ye
meikrokomei adeñ.
6. Ni beni minu ameblomo le ke neke
wiemoi ne, mimli wo la naakpa.
7. Keke ni mitšui kemi te adšina,
ni miblo miwo abladei le ke noyeloi le
ni mikẽame ake: Nyeteñ mofẽmo *heo
enyemi hekpa ní fẽ nine. Ni mibo gwa
kpeteñkple miwoame. * 2 Mose 22, 25.
8. Ni mikẽame ake: Wo le wofe bo-
ni woonyẽ ni woke-kpõ wonyemimei
Iudafoi ní ahõ ahã dšeñmãdši le; ni
nye le nyesã nyemĩhõ nyenyemimei le,
ní amehõ amehe amehãwo lo? Keke ni
amebu amenã, ni amenaa noni amekẽo.
9. Ni misã mikẽ: Noni nyefeo ne
ehĩĩ! Ani esaa ake nyenyieo ye wo-
Nyoñmo le gbeyeišemo mli, ye dšeñmã-
dši ní dši wohenyeloi le ahora ní ame-
abowo le hewo lo?
10. Ši mi hũ ke minyemimei le ke mi-
webii le, wofaame šika ke able; nyehãa
woñõa neke nyõmo ne wokea!
11. Nyefai ne, ñmene noññ nyedãia
ameñmõdši ke ameweintromi ke amemũ-
tromi ke amešĩai le nyehãa-ame, ke šika
le ke able le ke wein le ke mũ le mli-
dšãi oha mli ekome ní dši hekpa ní
nyeheo ye amedeñ le hũ!
12. Keke ni amekẽ: Woodãi wohã, ni
woheñ noko ye amedè; ni woofe nakai,
tamo boni okẽ le. Keke ni mitšé osofoi
le ke-ba, ni mihã amekãmo kitãi ake
ameafe boni amewo ši ne.
13. Misã mihoso mitade le tšitši hũ
ni mikẽ: Mofẽmo ní yee neke šiwõ ne
no le, boni Nyoñmo aahosole ke-dše ewe
ke enitšumo mli ne, bo noññ ní aahosole

ni afelẹ ſẹm nẹ! Ni asafo mũ lẹ fẽ kẹ̃:
Amen! ni amẹdšie Iehowa yi. Ni maṅ
lẹ ye šiwõ nẹ nọ.
14. Asaṅ kẹ-dšẹ gbĩ nọ ní awomi amẹ-
nọ amralo yẹ Iuda šikpoṅ lẹ nọ, kẹ-dšẹ
maṅtšẹ Artašasta yinọ afi ni dši nyo-
ṅmai-enyọ lẹ nọ kẹ-yaši afi ni dši nyo-
ṅmai-etẽ kẹ enyọ lẹ nọ, ni feọ afii nyo-
ṅma kẹ enyọ soṅṅ lẹ, mikẹ minyemimei
lẹ heko amralo gbẹnã niyenii lẹ.
15. Ši sá amraloi lẹ ni nyie mihĩe lẹ
waä maṅ lẹ yi, ni amẹheọ abolo kẹ wein
yẹ amẹdẽ, sõro dſietẹi *šekeli* nyoṅmai-
edſẹ lẹ hũ; amẹwebii lẹ tete yeọ maṅ
lẹ nọ. Ši mi lẹ, Nyoṅmọ gbeyeišemọ
hewọ lẹ mifee nakai.
16. Ni asaṅ nẹkẹ gbogbo nẹ he nitšu-
mọ lẹ, mihĩe mli wã, ni wọhee šikpoṅ
ko tete; ši miwebii lẹ fẽ bakpeọ yẹ dšẹi
yẹ nitšumọ lẹ he.
17. Asaṅ Iudafoi lẹ kẹ nọyelọi lẹ ateṅ
mei oha kẹ nyoṅmai-enumọ yeọ nii yẹ
mikplõ he, dãni sõro mei ní dšẹ dšeṅ-
mãdši ní bọlewọ lẹ ateṅ ní baä wọṅõ lẹ.
18. Ši nii ní ahõọ ahãami gbĩ kome
dši tšinanũ kome kẹ tõi ni efi ekpa,
ni fĩdšiatšẹmei hũ asäa ahãami, ni dã
gbĩĩ nyoṅma sẹ lẹ wein srọtoi fẽ hũ
babaõ. Kẽlẹ enẹ fẽ lẹ mibii amralo gbẹ-
nã niyenii lẹ ši, edšakẹ onĩatšũmọ lẹ
mli wa yẹ maṅ nẹ nọ.
19. Mi-Nyoṅmọ, nibii fẽ ni mife mihã
nẹkẹ maṅ nẹ hewọ lẹ, *kaimọmi, ní ahĩ
ahãmi! * 13, 14. 22. 31.

Yitšo 6.

Ni eba mli akẹ, beni Sanbalat kẹ
Tobia kẹ Gešem, Arabianyo lẹ, kẹ wọ-
henyẹlọi ní efẹ lẹ nu akẹ mitſa gbogbo
lẹ, ni heko bẹ ní ekũmọ doṅṅ lẹ, (tšẹ-
belẹ no mli lẹ mitrãko agbói lẹ anã šĩ-
nãi lẹ tete,)
2. Sanbalat kẹ Gešem tšũ aba miṅõ
akẹ: Ba ní wọkpe yẹ Ono ṅã kplanã lẹ
nọ akrowai lẹ eko mli! Ši efõṅ amẹ-
taọọ amẹfemi.
3. Ni mitšũ bọfoi kẹ-te amẹṅõ akẹ:
Nitšumọ ní mitšuọ lẹ da, hewọ lẹ mi-
nyẽṅ maba; mẽba mahã afõ nitšumọ lẹ,
ni mašĩ maba nyeṅõ?
4. Kẽlẹ amẹtšũ kẹ-ba miṅõ nakai noṅṅ
šii edſẹ soṅṅ, ni mito he mihãamẹ nakai
noṅṅ.
5. Kẹkẹ ni Sanbalat tšũ etšũlọ kẹ-ba
miṅõ nakai noṅṅ noni dši ši enumọ, ni
ehĩe wolo ni nã kã yẹ edeṅ;
6. ni aṅmã yẹ mli akẹ: Ātã yẹ dšeṅ-
mãdši lẹ amli, ni Gašmu hũ kẽọ akẹ bo
kẹ Iudafoi lẹ mĩdſẽṅ atũatšemọ, nohewọ
ótſaä gbogbo lẹ nẹ, ni asaṅ, bọni akẽọ
lẹ, õtao amẹnọ maṅtšẹ oye. Ezra 4, 12.
7. Ni asaṅ akẽọ akẹ owo gbalọi ní
amẹšiẹ bo yẹ Ierusalem akẹ: Maṅtšẹ ko
yẹ Iuda! Ni agbẹnẹ nẹkẹ wiemọi nẹ
aayašẹ maṅtšẹ lẹ toiiaṅ. Nohewọ lẹ ba
ni wọyahe adšina!
8. Kẹkẹ ni mitšũ ate eṅõ akẹ: Nii
ní okẽọ nẹ, afeko nakai noko; ši bo-
dientšẹ otšui mli sane ofoọ otãa nẹ!
9. Edšakẹ amẹfẽ lẹ, wọhe gbeyei kẹ-
kẹ amẹtaọọ amẹwo, ni amẹsusuọ akẹ:
Amẹnidšiaṅ badše wui yẹ nitšumọ lẹ he,
ní agõ. — Nohewọ lẹ agbẹnẹ, wadšemọ
minidšiaṅ!
10. Ni mite Šemaia ni dši Mehetabel
bi Delaia bi lẹ we lẹ; ši eṅã eyi, ni
ekẽ: Hã wọyakpe yẹ Nyoṅmọ we lẹ, yẹ
sọlemọtšũ lẹ mli, ní wọṅãmọ sọlemọtšũ
lẹ šĩnãi lẹ; edšakẹ amẹbaba ni amẹba-
gbeo, nyõṅ po amẹbaba ní amẹbagbeo!
11. Ni mikẽ: Aso nũ ni tamọmi aadšo
foi? Ni namo yọ ní tamọmi ni eebote
sọlemọtšũ leṅ, koni eyi anã wala? Mi-
yaa mli!
12. Ni miyo sẹ akẹ dšee Nyoṅmọ tšũ-
lẹ, ši moṅ mi egba nẹkẹ gbalẹ nẹ eši,
edšakẹ Tobia kẹ Sanbalat ebọlẹ apã.
13. Enẹhewọ abọlẹ apã lẹ, beni afe ní
maše gbeyei ni mafe nakai, ni *mafe
eša, koni amẹnã sane fõṅ ko amẹyatã,
ní amẹkẹ-bọmi ahora. * 4 Mose 18, 7.
14. *Mi-Nyoṅmọ, kaimọ Tobia kẹ San-
balat yẹ amẹnitšumọi nẹ anã, kẹ gbalọyõ
Noadia kẹ gbalọi ní efẹ lẹ hũ, mei ní
taọọ ni kũlẹ amẹwo mihe gbeyei lẹ.
* 5, 36. 37.
15. Ni gbĩĩ nyoṅmai-enumọ kẹ enyọ
sẹ lẹ agbe gbogbo lẹ nã yẹ Elul nyõṅ
lẹ nọ gbĩ ní dši gbĩ nyoṅmai-enyọ kẹ
enumọ lẹ nọ.

16. Ni eba mli akẹ, beni wọhenyẹlọi
lẹ fē nu lẹ, dšeṅmādši ni bọlewọ lẹ fē
še gbeyei, ni amẹhīe gboi wo ameyi-
tšeiaṅ; edšakẹ amẹyo akẹ nẹkẹ nitšumọ
ni atšu nẹ, wọ-Nyoṅmọ lẹ deṅ dšẹ.
17. Asaṅ nakai gbīī lẹ amli lẹ Iuda
abladei lẹ ṅmlā wodši pī yahā Tobia,
ni Tobia hū nii ba amẹṅō.
18. Edšakẹ mei pī yẹ Iuda ni ekāmọ-
lẹ kitāi; edšakẹ Ara bi Šekania šānū
dšilẹ, ni ebinū Iehohanan ebawẹ Bere-
kia bi Mešulam biyō.
19. Asaṅ amẹbawieọ ehe ekpakpa amẹ-
tšṓọmi, ni mi hū miwiemọi lẹ ameya-
gbaālẹ. Ši wodši lẹ, mihe gbeyei Tobia
kẹ-bawo.

Yītšo 7.

Agbẹnẹ eba mli akẹ, beni atfa gbo-
gbo lẹ, ni mitrá šīnāi lẹ, ní ato agbó-
nākwẹlọi kẹ lalatšẹmei kẹ Levibii lẹ,
2. kẹkẹ ni miwo minyemi Hanani kẹ
Hanania, mō lẹṅ lumo le, kitā yẹ Ieru-
salem he; edšakẹ nū anọkwafo ní šeọ
Nyoṅmọ gbeyei dšilẹ fè mei pī.
3. Ni mikēamẹ akẹ: Nyekahāa agblea
Ierusalem agbói lẹ, akẹ dša hūlū nā ewa
dā; ni kẹdši amẹdamọ ši amẹmību lẹ,
nyehāa amẹṅámọa šīnāi lẹ, ni nyelala
sẹ. Ni nyeto bulọi ní dši Ierusalembii,
mofēmo ahī ebū nọ, ni mofēmo adamọ
eśīa ṅẹlẹnọ.
4. Ši mā lẹ mli lẹ ni eda hū, ši mei
ni yọ mli lẹ fáá, ni tšūi lẹ hū amāmọko.
5. Kẹkẹ ni mi-Nyoṅmọ lẹ ṅō-wo mi-
tšui mli akẹ mibua abladei lẹ kẹ nọye-
lọi lẹ kẹ maṅ lẹ nā, koni aṅmā amẹgbẹi
yẹ amẹwekukpā lẹ nā. Ni miyana mei
ni ba kleṅkleṅ lẹ awekukpā wolo lẹ,
ni mina ní aṅmā yẹ mli akẹ:

(7, 6—73. Kwẹ Ezra 2.)

6. Menẹmei dši šikpoṅ lẹ nọ bii ni
aṅōamẹ nom lẹ ateṅ mei ní dšẹ nomṅō
lẹ mli ba, mei ni Babel maṅtšẹ Nebu-
kadnezar baṅōamẹ nom kẹ-te Babel, ni
amẹkū amẹsẹ kẹ-ba Ierusalem kẹ Iuda,
ni amẹteṅ mofēmo te emaṅ lẹ,
7. mei ní kẹ Zerubabel, Iešua, Ne-
hemia, Asaria, Raamia, Nahamani, Mor-
dekai, Bilšan, Misperet, Bigewai, Nehum
kẹ Baana ba lẹ. Israelbii lẹ ateṅ hīī
lẹ ayibọ nẹ:
8. Paroš bii lẹ: akpei-enyọ kẹ oha
kẹ nyoṅmai-kpawo kẹ enyọ.
9. Šefatia bii lẹ: ohai-etē kẹ nyo-
ṅmai-kpawo kẹ enyọ.
10. Ara bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-
enumọ kẹ enyọ.
11. Pahat-Moab bii ni dšẹ Iešua kẹ
Ioab bii lẹ ateṅ lẹ: akpei-enyọ kẹ ohai-
kpānyọ kẹ nyoṅma kẹ kpānyọ.
12. Elam bii lẹ: akpe kẹ ohai-enyọ kẹ
nyoṅmai-enumọ kẹ edfẹ.
13. Zatu bii lẹ: ohai-kpānyọ kẹ nyo-
ṅmai-edfẹ kẹ enumọ.
14. Zakai bii lẹ: ohai-kpawo kẹ nyo-
ṅmai-ekpa.
15. Binui bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyo-
ṅmai-edfẹ kẹ kpānyọ.
16. Bebai bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyo-
ṅmai-enyọ kẹ kpānyọ.
17. Azgad bii lẹ: akpei-enyọ kẹ ohai-
etē kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ enyọ.
18. Adonikam bii lẹ: ohai-ekpa kẹ
nyoṅmai-ekpa kẹ kpawo.
19. Bigewai bii lẹ: akpei-enyọ kẹ nyo-
ṅmai-ekpa kẹ kpawo.
20. Adin bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-
enumọ kẹ enumọ.
21. Ater bii ni dšẹ Hezekia nō lẹ mli
lẹ: nyoṅmai-nẹhū kẹ kpānyọ.
22. Hašum bii lẹ: ohai-etē kẹ nyoṅmai-
enyọ kẹ kpānyọ.
23. Bezai bii lẹ: ohai-etē kẹ nyoṅmai-
enyọ kẹ edfẹ.
24. Harif bii lẹ: oha kẹ nyoṅma kẹ
enyọ.
25. Gibeon bii lẹ: nyoṅmai-nẹhū kẹ
enumọ.
26. Betlehem kẹ Netofa hīī lẹ: oha
kẹ nyoṅmai-kpānyọ kẹ kpānyọ.
27. Anatot hīī lẹ: oha kẹ nyoṅmai-
enyọ kẹ kpānyọ.
28. Bet-Azmawet hīī lẹ: nyoṅmai-edfẹ
kẹ enyọ.
29. Kiriat-Iearim, Kefira kẹ Beerot
hīī lẹ: ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-edfẹ kẹ
etē.
30. Rama kẹ Geba hīī lẹ: ohai-ekpa
kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ ekome.

31. Mikmas hĩĩ lẹ: oha kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ enyọ.
32. Betel kẹ Ai hĩĩ lẹ: oha kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ etẽ.
33. Nebo kroko lẹ mli hĩĩ lẹ: nyoṅmai-enumọ kẹ enyọ.
34. Elam kroko lẹ mli bii lẹ: akpe kẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-enumọ kẹ edſẹ.
35. Harim bii lẹ: ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-enyọ.
36. Ieriko bii lẹ: ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ enumọ.
37. Lod, Hadid kẹ Ono bii lẹ: ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ ekome.
38. Senaa bii lẹ: akpei-etẽ kẹ ohai-nẹhũ kẹ nyoṅmai-etẽ.
39. Osọfoi lẹ: Iedaia bii ní dšẹ Iešua we lẹ: ohai-nẹhũ kẹ nyoṅmai-kpawo kẹ etẽ.
40. Imer bii lẹ: akpe kẹ nyoṅmai-enumọ kẹ enyọ.
41. Pašhur bii lẹ: akpe kẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ kpawo.
42. Harim bii lẹ: akpe kẹ nyoṅma kẹ kpawo.
43. Levibii lẹ: Iešua kẹ Kadmiel bii ní dšẹ Hodeva bii lẹ ateṅ lẹ: nyoṅmai-kpawo kẹ edſẹ.
44. Lalatšẹmei lẹ: Asaf bii lẹ: oha kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ kpãnyọ.
45. Agbónãkwẹlọi lẹ: Šalum bii lẹ, Ater bii lẹ, Talmon bii lẹ, Akub bii lẹ, Hatita bii lẹ, Šobai bii lẹ: oha kẹ nyoṅmai-etẽ kẹ kpãnyọ.
46. Sọlemọwe súolọi lẹ: Ziha bii lẹ, Hasufa bii lẹ, Tabot bii lẹ,
47. Keros bii lẹ, Sia bii lẹ, Padon bii lẹ,
48. Lebana bii lẹ, Hagaba bii lẹ, Salmai bii lẹ,
49. Hanan bii lẹ, Gidel bii lẹ, Gahar bii lẹ,
50. Reaia bii lẹ, Rezin bii lẹ, Nekoda bii lẹ,
51. Gazam bii lẹ, Uza bii lẹ, Pasea bii lẹ, *
52. Besai bii lẹ, Meunim bii lẹ, Nefušesim bii lẹ,
53. Bakbuk bii lẹ, Hakufa bii lẹ, Harhur bii lẹ,
54. Bazlit bii lẹ, Mehida bii lẹ, Harša bii lẹ,
55. Barkos bii lẹ, Sisera bii lẹ, Tema bii lẹ,
56. Nezia bii lẹ, Hatifa bii lẹ.
57. Salomo tšũdši abii lẹ: Sotai bii lẹ, Soferet bii lẹ, Perida bii lẹ,
58. Iaala bii lẹ, Darkon bii lẹ, Gidel bii lẹ,
59. Šefatia bii lẹ, Hatil bii lẹ, Pokeret-Hazebaim bii lẹ, Amon bii lẹ.
60. Sọlemọwe súolọi lẹ kẹ Salomo tšũdši abii lẹ fẽ dši ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-nẹhũ kẹ enyọ.
61. Ni menẹmei dši mei ní fã kẹ-dšẹ Tel-Mela, Tel-Harša, Kerub, Adon kẹ Imer kẹ-ba, ši amẹnyẽẽ amẹtšẹmei awei lo amẹseši amẹtšõ akẹ Israel mli amẹ-dšẹ lo:
62. Delaia bii lẹ, Tobia bii lẹ, Nekoda bii lẹ: ohai-ekpa kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ enyọ.
63. Ni osọfoi lẹ ateṅ lẹ: Hobaia bii lẹ, Hakoz bii lẹ, Barzilai ní wẹ Gilead-nyo Barzilai biyei lẹ ateṅ mokome ni aṅõ amẹgbẹi lẹ awolẹ lẹ bii lẹ.
64. Menẹmei tao amẹwekugbẹii awolo lẹ, ši anaa, hewọ lẹ adšieamẹ kẹ-dšẹ osọfoyeli lẹ mli.
65. Ni amralo lẹ kẽamẹ akẹ amẹkaye nii kroṅkroṅi fẽ fẽ lẹ eko, kẹ-yaši beyinọ ní osọfo ko aate ši ni ewo *urim* kẹ *tumim*.
66. Asafo mũ lẹ fẽ-tſẽm nã šiọ mei akpei-nyoṅmai-edſẹ-kẹ-enyọ kẹ ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-ekpa,
67. dãni sõro amẹtšũdšihĩĩ kẹ amẹweyei, menẹmei anã šiọ akpei-kpawo kẹ ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-etẽ kẹ kpawo. Ni amẹhĩe hĩĩ lalatšẹmei kẹ yei lalatšẹmei ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ enumọ.
68. Amẹkpọṅọi: ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-etẽ kẹ ekpa; amẹtedšiokpọṅọi: ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-edſẹ kẹ enumọ;
69. amẹyomai: ohai-edſẹ kẹ nyoṅmai-etẽ kẹ enumọ; amẹtedšii: akpei-ekpa kẹ ohai-kpawo kẹ nyoṅmai-enyọ.
70. Ni tšẹmei awei lẹ anọ onukpai lẹ ekomei bake nii yẹ nitšumọ lẹ hewọ.
*Amralo lẹ hã šika dalei akpe, lalakãi

nyoṅmai-enumǫ, osǫfoi atadei ohai-enu-
mǫ kę nyoṅmai-etě, ni akę-wo nitōhe lę.
* K. 65.
71. Ni tšęmei awei lę anǫ onukpai lę
ekomei bake šika dalei akpei-nyoṅmai-
enyǫ, kę dľiętęi benai akpei-enyǫ kę
ohai-enyǫ, ni akę-wo nitšumǫ lę dľetri
lę mli.
72. Ni noni maṅbii ní efę lę hā dši
šika dalei akpei-nyoṅmai-enyǫ, kę dľię-
tęi benai akpei-enyǫ, kę osǫfoi atadei
nyoṅmai-ekpa kę kpawo.
73. Ni osǫfoi lę kę Levibii lę kę agbó-
nākwęlǫi lę kę lalatšęmei lę kę maṅbii
lę ateṅ meikomei kę sǫlemǫwe súolǫi lę
kę Israel mū lę fě bahī amęmādši lę
amli. Ni beni šę nyōṅ ni dši kpawo lę,
Israelbii lę yę amęmādši lę amli.

Yitšo 8.

Ni maṅ lę blūblu bakpe yę blohū ko
ní yǫ nu agbó lę hīe lę mli, ni amękē
* Ezra, wolońmālǫ lę, akę eyakǫ Mose
mla lę ní Iehowa wo Israel lę wolo lę
kę-ba. * Ezra 7, 6.
2. Ni osǫfo Ezra kę mla lę ba asafo
lę hīe, hīī kę yei kę mei fě ní kẹ́ amę-
nu ni amęanu šiši lę yę dšęi, yę nyōṅ
ní dši kpawo lę, nǫ kleṅkleṅ gbī lę nǫ.
5 Mose 31, 10—13.
3. Ni ekane yę blohū ni yǫ nu agbó
lę hīe lę mli kę-dšę lebi kę-yaši fane
fintī, yę hīī kę yei kę mei ní aanyě
šiši anu lę ahīe, ni maṅ mū lę fě mībo
mlawolo lę mli wiemǫi atoi.
4. Ni Ezra, wolońmālǫ lę, damǫ tšo
nǫdamǫnō ko ní kwǫ ni amęfe yę no
hewǫ lę nǫ; ni Matitia kę Šema kę
Anaia kę Uria kę Hilkia kę Maaseia
damǫ emasęi yę eninedšūrō, ni Pedaia
kę Mišael kę Malkia kę Hašum kę Haš-
badana kę Zakaria kę Mešulam damǫ
ebęku.
5. Ni Ezra gble wolo lę nā yę maṅ
mū lę fě hīe; (edšakę ekwǫ fè maṅ lę
fě;) ni beni egble nā lę, maṅ mū lę fě
te ši damǫ ši.
6. Kękę ni Ezra dšie Iehowa, Nyo-
ṅmǫ kpeteṅkple lę, yi; ni maṅ mū lę
fě here nǫ akę: Amen, amen! ni amę-
hole amęnidši anǫ, ni amęmāmǫ amęyi-
tšei aši, ni amękę amęhīe bumǫ ši amę-
dšá Iehowa.
7. Ni Iešua kę Bani kę Šerebia kę
Iamin kę Akub kę Šabetai kę Hodia kę
Maaseia kę Kelita kę Azaria kę Iozabad
kę Hanan kę Pelaia kę Levibii lę tšō
maṅ lę mla lę šiši; ni maṅ lę damǫ
amędamǫhe lę.
8. Ni amękane wolo lę ní dši Nyo-
ṅmǫ mla lę faṅṅ, ni amętšō šiši, koni
anu noni akaneǫ lę šiši.
9. Kękę ni Nehemia ní dši *amralo
lę kę osǫfo Ezra ní dši wolońmālǫ lę
kę Levibii ní tšōǫ maṅ lę nii lę kē maṅ
mū lę fě akę: Ṅmęnę gbī nę yę kroṅ-
kroṅ hā Iehowa, nye-Nyoṅmǫ lę; nye-
kayea ṅkǫmǫ ni nyekafóa hū! Edšakę
maṅ mū lę fě mīfó, beni amęnu mla lę
mli wiemǫi lę. * 5, 14.
10. Ni ekēamę akę: Nyeyaā ni nye-
yayea nii ni ewo fǫ, ni nyenua nii ní
ṅō dǫkǫdǫkǫ, ni nyekę eko amādšea mei
ní afeko noko atokoamę lę; edšakę ṅmę-
nę gbī nę yę kroṅkroṅ hā wǫ-Nuntšǫ
lę, hewǫ lę nyeŵerę akahoa nyehe; edša-
kę Iehowa he nyámǫ lę dši nyehewalę!
11. Kękę ni Levibii lę šędše maṅ lę
fě mī ni amękē: Nyefōa, edšakę ṅmęnę
gbī nę yę kroṅkroṅ, hewǫ lę nyeŵerę
akahoa nyehe!
12. Ni maṅ mū lę fě yiṅ amęte ni
amęyaye nii ni amęnu noko ni amękę
ekomei mādše, ni amęná mīšę babaō;
edšakę wiemǫi ni adšadše atšōamę lę
amęnu šiši.
13. Ni enǫ gbī ní dši gbī enyǫ lę maṅ
lę fě mli tšęmei awei lę anǫ onukpai lę
kę osǫfoi lę kę Levibii lę babua amęhe
nā yę Ezra, wolońmālǫ lę, ṅō, koni amę-
babo mla lę mli wiemǫi lę atoi.
14. Ni amęna akę *aṅmā yę mla ni
Iehowa tšō Mose nine nǫ ewo lę mli,
akę Israelbii lę ahī asesei amli yę nyōṅ
ni dši kpawo lę nǫ gbīdšūrō lę nǫ,
* 3 Mose 23, 42.
15. ni akę amędšadše ni amęšię yę
amęmādši lę fě mli kę Ierusalem hū
akę: Nyedšea kpo nyeyaā goṅ lę nǫ,
ni nyeyaṅōa mūtšei anidši kę ṅkūtšei
anidši kę mirtotšei anidši kę blęoi kę

tšei kusukusũi anidši, ni nyeke̱-bafe ase-
sei, take̱ bo̱ni aṅmã le̱.
16. Ke̱ke̱ ni maṅ le̱ dše kpo ni ame̱-
yaṅõ ke̱-ba, ni ame̱ke̱-bafe asesei ame̱hã
ame̱he, mofẽmo le̱ ye̱ etšũ yiteṅ, lo ame̱-
kpoi ano̱ ke̱ Nyoṅmo̱ we le̱ kpoi le̱ ano̱
ke̱ *nu agbó le̱ nã blohũ le̱ṅ ke̱ Efraim
agbó le̱ nã blohũ le̱ṅ. *K. 1.
17. Ni asafo mũ le̱ fẽ ní kũ ame̱se̱ ke̱-
dše̱ nomṅõ le̱ mli ke̱-ba le̱ fe asesei, ni
ame̱hĩ asesei le̱ amli. Ni Israelbii le̱
efeko nakai dã ke̱-dše̱ Iešua, Nun bi le̱,
yino̱ ãhũ ke̱-baši nakai gbĩ le̱ no̱. Ni
ame̱mĩ še̱ ame̱he naakpa.
18. Asaṅ ke̱-dše̱ kleṅkleṅ gbĩ le̱ no̱
ãhũ ke̱-yaši nãgbẽ gbĩ le̱ no̱ le̱ akaneo̱
Nyoṅmo̱ mla wolo le̱ gbĩ-fẽ-gbĩ. Ni ame̱-
ye gbĩdšũrõ le̱ gbĩĩ kpawo, ni gbĩ ni
dši gbĩ kpãnyo̱ le̱ no̱ le̱ ame̱kpe nãgbẽ
kpẽ, take̱ bo̱ni ato le̱.

Yitšo 9.

Ši ne̱ke̱ nyõṅ ne̱ no̱ gbĩ ní dši gbĩ
nyoṅmai-enyo̱ ke̱ edfe̱ le̱ no̱ le̱ Israel-
bii le̱ bakpe ni ame̱hĩ ṅmã ni ame̱bumo̱
kpekpei ni ame̱ke̱ mlu wo ame̱yiteaṅ.
2. Ni Israel sešibii le̱ tše ame̱he ke̱-
dše̱ meikpõdši abii le̱ fẽ he, ni ame̱ho
ame̱damo̱ ši ame̱dšadše ame̱he ešai le̱ ke̱
ame̱tše̱mei atõmo̱i le̱.
3. Ni ame̱te ši ame̱damo̱ ame̱damo̱he
le̱, ni ame̱ke̱ gbĩ le̱ mlidšãi edfe̱ mli
ekome kane Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱,
mla le̱ wolo le̱, ni ame̱ke̱ mlidšãi edfe̱
mli ekome hũ dšadše ame̱he ešai ni ame̱-
dšá Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱.
4. Ke̱ke̱ ni Iešua ke̱ Bani ke̱ Kadmiel
ke̱ Šebania ke̱ Buni ke̱ Šerebia ke̱ Bani
ke̱ Kenani te ši damo̱ Levibii le̱ akpo-
ku le̱ no̱, ni ame̱blo̱ ke̱ gbẽ wã ame̱tšé̱
Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱.
5. Ke̱ke̱ ni Levibii le̱, Iešua ke̱ Kadmiel
ke̱ Bani ke̱ Hašabneia ke̱ Šerebia ke̱ Ho-
dia ke̱ Šebania ke̱ Petahia kẽ̱: Nyetea
ši ni nyedšiea Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱,
yi, ke̱-dše̱ nãno̱ ke̱-yaši nãno̱! ni aadšie
onumnyam gbe̱i le̱ ní kwo̱ fè yidšiemo̱
ke̱ kafomo̱ fẽ le̱ yi.
6. Bo okometõ dši Iehowa; bo ofe
ṅwei ke̱ ṅweii amli ṅwei le̱ ke̱ ame̱safo
le̱ fẽ, šikpoṅ ke̱ nofẽno ni yo̱ no̱, ṅšo̱i
ke̱ nofẽno ní yo̱ ame̱mli, ni bo noṅṅ
ohãa ame̱fẽ-kwa ame̱yi náa wala, ni ṅwei
asafo le̱, bo noṅṅ ame̱dšáa!
7. Bo dši Iehowa Nyoṅmo̱ le̱, ní ohala
Abram ni odšiele̱ *ke̱-dše̱ Ur ye̱ Kaldea,
ni oṅõ gbe̱i †Abraham le̱ owole̱ le̱.
*1 Mose 11, 31. †1 Mose 17, 5.
8. Ni ona ake̱ etšui ye̱ ano̱kwa ye̱
ohĩe, ni oke̱le̱ kpãṅ ake̱ oke̱ Kanaanbii
le̱ ke̱ Hitbii le̱ ke̱ Amorbii le̱ ke̱ Periz-
bii le̱ ke̱ Iebusbii le̱ ke̱ Girgašbii le̱ aši-
kpoṅ le̱ aahã esešibii le̱; ni oye owiemo̱
le̱ no̱, edšake̱ dšalo̱ dšio. 1 Mose 15, 18—21.
9. Ni ona amanehũlũ ní wo̱tše̱mei le̱
naã ye̱ Mizraim le̱, ni obo ame̱blo̱mo̱ le̱
toi ye̱ Ṅšo̱-tšuru le̱ nã. 2 Mose 3, 7.
10. Ni ofe okadii ke̱ nãkpe̱nii ye̱ Farao
ke̱ etšũdši le̱ fẽ ke̱ ešikpoṅ le̱ no̱ bii le̱
fẽ no̱; edšake̱ ole ake̱ ame̱tšõ kpa ye̱
ame̱no̱; ni oke̱-here gbe̱i ohã ohe, tamo̱
bo̱ni yo̱ ṅme̱ne̱ ne̱.
11. Ni ogbá ṅšo̱ le̱ mli ye̱ ame̱hĩe, ni
ame̱nyie šikpoṅ gbĩṅ no̱ ke̱-tšő ṅšo̱ le̱
teṅ; ši mei ni tiuo̱ame̱ le̱ oše̱re̱ame̱ ofie
bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ mli tamo̱ te̱ ye̱ nu ni
he wa le̱ mli. 2 Mose 14, 21; 15, 5. 10.
12. Ni oke̱ atatu kutũ waame̱ fane
ni nyõṅ hũ la kutũ, koni ehã ame̱na nii
ye̱ gbe̱ ní ame̱nyie no̱ le̱ no̱. 2 Mose 13, 21.
13. Asaṅ okpleke ši ke̱-ba Sinai goṅ
le̱ no̱, ni odše̱ ṅwei oke̱ame̱ wie, ni ohã-
ame̱ kodšomo̱i ni dša ke̱ ano̱kwa mlai
ke̱ akpo̱i ke̱ kitãi kpakpai.
2 Mose 19, 18; 20, 1.
14. Ni ohedšõ̱mo̱gbĩ kroṅkroṅ le̱ hũ
ohã ame̱le, ni otšő otšũlo̱ Mose nine no̱
owoame̱ kitãi ke̱ akpo̱i ke̱ mla.
15. Ni ame̱hõmo̱ mli le̱ ohãame̱ *abo-
lo ní dše̱ ṅwei, ni ame̱kũmai mli le̱ hã
odšie †nu ye̱ te̱sã mli ohãame̱; ni okẽ̱-
ame̱ ake̱ ame̱ba ni ame̱baṅõ šikpoṅ le̱
ní owó onine no̱ ake̱ oke̱-ahãame̱ le̱.
*2 Mose 16, 4. 14. †2 Mose 17, 6.
16. Ši ame̱ ke̱ wo̱tše̱mei le̱ fe hewõ-
nii, ni *ame̱fe ame̱he kue̱ṅtilo̱i, ni ame̱-
boo okitãi le̱ atoi. *2 Mose 32, 9.
17. Ni ame̱kplẽẽ toibõ, asaṅ ame̱kaii
onãkpe̱nii ní ofe ye̱ e̱teṅ le̱, ši meṅ
ame̱fe ame̱he kue̱ṅtilo̱i, ni ame̱tũatše̱mo̱
le̱ mli le̱ ame̱wo * iatše̱ ye̱ ame̱no̱,

beni afe ni amekũ amese ke-ya ame-
nyõñyeli le mli ekoñ. Ši bo le ešaifã
Nyoñmo dšio, †odomfoo ke mũsũñtšõlo,
ni otoo tšui ni omobonale fá, hewo le
okwaa-ame. * 4 Mose 14, 4. † 2 Mose 34, 6.
18. Be mli po ni amefe tšinabi ni afie
amehã amehe ni amekẽ: Onyoñmo ni ya-
dšieo ke-dše Mizraim ke-ba le ne, ni
amebo musu babaõ le: 2 Mose 32, 4.
19. kẽle omobonale babaõ le nã le
okwaa-ame ye ñã le no: fane le atatu
kutũ ni tšõoame gbe le edšee ameno,
ni nyõñ hũ la kutũ ni hãa amenaã nii
ye gbe ni amenyie no le no le edšee
ameno.
20. Asañ *oñõ omumo kpakpa le ohã,
koni etšõame nii, ni o-*mána* le hũ ohãã
akpa ye amedãñ, ni amekũmai mli le
ohãame nu kẽ. * 4 Mose 11, 25.
21. Ni okweame afii nyoñmai-edfe soñõ
ye ñã le no; nokonoko ehĩaa-ame: *ame-
tadei suu, ni amenãdši hũ efũũ. * 5 Mose 8, 4.
22. Asañ oñõ mañtšeyelii ke mãdšimãdši
ohãame, ni odša amemli ohãame ye ame-
mlidšãi le anã, ni ameñõ *Sihon šikpoñ
le, Hešbon mañtše le šikpoñ le ke Og,
Bašan mañtše le, šikpoñ le. * 4 Mose 21, 24. 35.
23. Ni ohã amebii le hũ ayi fá tamo
ñwei ñulamii, ni oñõame ke-ba šikpoñ
le ni okẽ ametšemei ake ameya ni ame-
yañõ le no.
24. Keke ni bii le ba ni amebañõ ši-
kpoñ le, ni oba šikpoñ le no bii ni dši
Kanaanbii le aši ye amehĩe, ni oñõame
owo amedeñ, ke amemañtšemei ke šikpoñ
le no mãdšimãdši le, koni amefeame bo-
ni amesumoo. Ios. 12.
25. Ni ameñõ *mãdši ni atfa gbogboi
awo he ke šikpoñ ni ewo fo, ni amenã
šlai ni mli eyimo obõbõ ke nibii kpa-
kpai fẽ, nubui ni atšatšai, weintromi ke
mũtromi ke yelitšei babaõ; keke ni ame-
ye, ni †ametoro ni amefĩfĩ, ni amenã
tšuidšũrõ ye omlihĩle kpeteñkple le hewo.
* 5 Mose 6, 10. 11. † 5 Mose 32, 15.
26. No moñ se le ametoi gbo ni ame-
tše ohĩe atũa, ni ameše omla le amefõ
amese, ni amegbe ogbaloi ni yeo odase
šioame ni ameke-kpaleame ke-ba oñõ
le, ni amebo musu babaõ.
27. Nohewo le otuame owo amehaoloi
le adeñ, ni amehaoame. Ni amehaomo
be le mli le ameblo ametšéo, ni odše
ñwei oboame toi, ni omobonale babaõ
le nã le *ohãame yiwalahereloi, ni ame-
here ameyiwala ke-dše amehaoloi le adeñ.
* Kods. 3, 9. 15.
28. Ši ké amená hedšole pe le, ame-
yafeo efõñ ye ohĩe ekoñ, ni oñmẽo ame-
he owoo amehenyeloi le adeñ, ni ameyeo
ameno. Ši kẽle ké amekũ amese ni ame-
bablo ametšéo le, odšeo ñwei oboame
toi ni omobonale babaõ le nã le odšie-
ame šiiabo. Kods. 2, 18—21.
29. Ni oyeo odase ošioame, koni okpa-
leame ke-ba omla le he ekoñ. Ši ame
le amehe moñ ametšõo, ni ameboo okitãi
le atoi, ši amefe eša ameši omlai le *ni
ké gbomo ye no, ni eyi aaná wala ye
mli le; ši amewi amekõñ ke-dše he, ni
amefe amehe kueñtiloi, ni ameboo toi.
* 3 Mose 18, 5.
30. Kẽle oto tšui ohãame afii pĩ, ni
otšõ ogbaloi le ano oke omumo le ye
odase ošiame; ši ameboo toi. Nohewo le
otuame owo šikpõdši le ano bii le adeñ.
Ier. 7, 25 26; 44, 4—6.
31. Ši kẽle omobonale babaõ le nã le
opleneẽame kwrakwra ni asañ okwaa-
ame; edšake Mawu odomfoo ke mobo-
nalo dšio! Yãfo 3, 22.
32. Nohewo le agbene, wo-Nyoñmo,
Mawu *kpeteñkple ni he wa ni he yo
gbeyei ni too kpãñmo ke mobonale! kã-
hã amanehũlũ fẽ ni eba wo ke womañ-
tšemei ke wonukpai ke wosofoi ke wo-
gbaloi ke wotšemei le ke omañ le fẽ no,
ke-dše Ašur mañtšemei le ayino ke-baši
ñmene le, mife bibiõ ye ohĩe! * 1, 5.
33. Ši bo le, sãdši ni eba wono le fẽ
mli le onõ dša; edšake oye anokwa, ši
wo le wofe efõñ. Ezra 9, 15. Dan. 9, 5. 7.
34. Ni womañtšemei le hũ ke wonu-
kpai le ke wosofoi le ke wotšemei le
yeko omla le no, ni asañ ameboko okitãi
le ke odasei ni oke-ye odase ošiame le atoi.
35. Edšake amemañtšeyeli le ke onii
kpakpai babaõ ni ohãame le ke šikpoñ
kplẽlẽ ni ewo fo ni oñõ-hã ye amehĩe
le mli le amesúmokoõ, ni amekpaleko
ke-dšeko amenifõdšianii le amli.

21. Ši so̱lemo̱we súolo̱i le̱ hī Ofel; ni Ziha
ke̱ Gišpa dši so̱lemo̱we súolo̱i le̱ anukpai.
22. Ni Levibii le̱ ni yo̱ Ierusalem le̱
ano̱kwe̱lo̱ dši Uzi, Bani bi, Hašabia bi,
Matania bi, Mika bi le̱. Edše̱ Asaf bii
ní dši lalatše̱mei ni kwe̱o̱ Nyoṅmo̱ we
le̱ nitšumo̱ le̱ no̱ le̱ ateṅ.
23. Edšake̱ maṅtše̱ le̱ ewo kitā ye̱ ame̱-
hewo̱, ni ato lalatše̱mei le̱ agbe̱nā afō
ši ahāame̱, gbī-fē-gbī ke̱ enō.
24. Ši Petahia, Mešezabel bi le̱, ní dše̱
Iuda bi Zera bii le̱ ateṅ le̱, yo̱ maṅtše̱
le̱ he ye̱ maṅ le̱ sane-fē-sane mli.
25. Ši akrowai le̱ ke̱ ame̱kōi ase̱ le̱,
Iudabii le̱ ateṅ meikomei hī *Kiriat-
Arba ke̱ ehe mādši le̱ amli, ke̱ Dibon
ke̱ ehe mādši le̱ amli, ke̱ Iekabzeel ke̱
ehe akrowai le̱ amli, * Ios. 20, 7; 21, 11.
26. ke̱ Iešua ke̱ Molada ke̱ Bet-Pelet
27. ke̱ Hazar-Šual ke̱ Beerševa ke̱ ehe
mādši le̱ amli,
28. ke̱ *Ziklag ke̱ Mekona ke̱ ehe mā-
dši le̱ amli, * Ios. 15, 31.
29. ke̱ En-Rimon ke̱ Zora ke̱ Iarmut,
30. Zanoa, Adulam ke̱ ame̱he akrowai
le̱ amli, ke̱ Lakiš ke̱ ekōi ase̱, ke̱ Azeka
ke̱ ehe mādši le̱ amli. Ni ame̱he ši ke̱-
dše̱ Beerševa ke̱-yaši Hinom dšō̱ le̱ṅ.
31. Ni Benyaminbii le̱ ni dše̱ Geba
le̱ hī Mikmaš ke̱ Aia ke̱ *Betel ke̱
ehe mādši le̱ amli, * Ios. 18, 22.
32. ke̱ Anatot ke̱ Nob ke̱ Anania,
33. Hazor, Rama, Gitaim,
34. Hadid, Zeboim, Nebalat,
35. Lod ke̱ Ono ke̱ ṅālo̱i adšō̱ le̱ṅ.
36. Ši Levibii le̱ amlidšāi le̱ ekomei
ní dše̱ Iuda nō mli le̱ yahī Benyamin-
bii ateṅ.

Yitšo 12.

Ni oso̱foi ke̱ Levibii le̱ ní ke̱ *Zeru-
babel, Šealtiel bi le̱, ke̱ Iešua fā ke̱-ba
le̱ ne̱: Seraia, Ieremia, Ezra, * Ezra 2, 2.
2. Amaria, Maluk, Hatuš,
3. Šekania, Rehum, Meremot,
4. Ido, Ginetoi, *Abia, * Luk. 1, 5.
5. Miyamin, Maadia, Bilga,
6. Šemaia ke̱ Ioiarib, Iedaia,
7. Salu, Amok, Hilkia, Iedaia. Me-
ne̱mei dši oso̱foi le̱ ke̱ ame̱nyemimei le̱
ateṅ onukpai ye̱ Iešua yino̱ le̱.

8. Ni Levibii le̱ ne̱: Iešua, Binui,
Kadmiel, Šerebia, Iuda, Matania ní dši
*šidā lalai atše̱ le̱, le̱ ke̱ enyemimei le̱;
* 11, 17.
9. ke̱ Bakbukia ke̱ Uno, ame̱nyemi-
mei ní yo̱ ame̱ṅe̱le̱no̱ ye̱ ame̱būhei le̱.
10. Ni *Iešua fo̱ Ioiakim, ni Ioiakim
fo̱ †Eliašib, ni Eliašib fo̱ Ioiada,
* K. 1. 26. † 3, 1. 20.
11. ni Ioiada fo̱ Ionatan, ni Ionatan
fo̱ Iadua.
12. Ni Ioiakim yino̱ le̱ oso̱foi le̱ atše̱-
mei awei le̱ ano̱ onukpai ne̱: Seraia nō
le̱ mli le̱, Meraia; Ieremia nō le̱ mli le̱,
Hanania;
13. Ezra nō le̱ mli le̱, Mešulam; Amaria
nō le̱ mli le̱, Iehohanan;
14. Meluki nō le̱ mli le̱, Ionatan; Še-
bania nō le̱ mli le̱, Iosef;
15. Harim nō le̱ mli le̱, Adna; Meraiot
nō le̱ mli le̱, Helkai;
16. Ido nō le̱ mli le̱, Zakaria; Gineton
nō le̱ mli le̱, Mešulam;
17. Abia nō le̱ mli le̱, Zikri; Miniamin
nō ní dši Moadia nō le̱ mli le̱, Piltai;
18. Bilga nō le̱ mli le̱, Šamua; Šemaia
nō le̱ mli le̱, Iehonatan;
19. Ioiarib nō le̱ mli le̱, Matenai; Ie-
daia nō le̱ mli le̱, Uzi;
20. Salai nō le̱ mli le̱, Kalai; Amok
nō le̱ mli le̱, Eber;
21. Hilkia nō le̱ mli le̱, Hašabia; Ie-
daia nō le̱ mli le̱, Netanel.
22. Eliašib, Ioiada ke̱ Iohanan ke̱ Iadua
*yino̱ le̱ aṅmā Levibii le̱ atše̱mei awei
le̱ ano̱ onukpai le̱ ke̱ oso̱foi le̱ agbe̱ii ye̱
Dario, Persianyo le̱, maṅtše̱yeli be le̱ mli.
* K. 10, 11.
23. Levi bii le̱ ní dši tše̱mei awei le̱
ano̱ onukpai le̱ aṅmā ame̱gbe̱ii ye̱ yino̱-
sādši awolo le̱ mli āhū ke̱-yaši Iohanan,
Eliašib bi le̱, yino̱.
24. Ni Levibii le̱ anukpai ne̱: Hašabia,
Šerebia ke̱ Iešua, Kadmiel bi le̱, ke̱
ame̱nyemimei ni yo̱ ame̱ṅe̱le̱no̱ le̱, ni ame̱-
dšie yi ni ame̱da ši ye̱ Nyoṅmo̱ gbomo
*David kitā le̱ nā, bulo̱i tša bulo̱i ano̱:
* 1 Kron. 25. 2 Kron. 23, 28.
25. *Matania ke̱ Bakbukia, Obadia;
Mešulam, Talmon, Akub dši †bulo̱i ni
buo̱ agbói le̱ anā **nitōhei le̱ he.
* 11, 17. 19. † 2 Kron. 8, 14. ** 1 Kron. 26, 15. 17.

nẹmei hĩ ši yẹ *Ioiakim, †Io-
lešua bi lẹ yinọ, kẹ **amralo
kẹ osọfo Ezra ni dši wolo-
yinọ. * K. 10. † 1 Kron. 5, 40. 41. ** Neh. 5, 14. Ezra 7, 1—6.
beni ababule Ierusalem gbogbo
atao Levibii yẹ hei ní amẹyọ
amẹṅõamẹ kẹ-ba Ierusalem, ko-
ıye bulemọ gbĩdšũrõ lẹ kẹ nyá-
ıidãi kẹ lalai kẹ ṅoṅoi kẹ be-
aṅkũi.
lalatšẹmei lẹ abii lẹ babua amẹ-
nei ní dšẹ Ierusalem niiaṅ kẹ
dšẹ Netofatbii akrowai lẹ amli

mei ni dšẹ Bet-Gilgal kẹ Geba
kẹ Azmawet; edšakẹ lalatšẹmei
amẹkrowai kẹ-bọle Ierusalem.
kẹ ni osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ
ıe, ni asaṅ amẹtšũ maṅ lẹ kẹ
kẹ gbogbo lẹ hũ he.
kẹ ni mihã Iuda onukpai lẹ kwọ
ıogbo lẹ nọ, ni mito asafokui
'ọ ni amẹto kẹ-nyie ni amẹla šidã
ı kome tšó ninedšũrõgbẹ yẹ gbo-
ọ kẹ-mĩya *tumu agbó lẹ nã gbẹ, * 2, 13; 3, 13.
Hošaia kẹ Iuda onukpai lẹ amli-
amẹsẹ,
Azaria, Ezra, Mešulam,
la, Benyamin kẹ Šemaia kẹ Ie-

osọfoi abii lẹ ateṅ meikomei ni
ẹmantrẹi: Zakaria, Ionatan bi,
ıi, Matania bi, Mikaia bi, Zakur
bi lẹ,
enyẹmimei: Šemaia kẹ Azarel
lai, Gilalai, Maai, Netanel kẹ
Hanani, ni amẹhĩe Nyoṅmọ gbo-
.d lala nibii lẹ; ni Ezra, wolo-
', nyie amẹhĩe;
amẹtšõ nubu agbó lẹ he, ni amẹ-
ẹhĩe tẽ kẹ-yakwọ David maṅ lẹ
lẹ yẹ gbogbo lẹ kwõhe lẹ, yẹ
e lẹ yiteṅ, ãhũ kẹ-yaši *nu agbó
ẹ bokãgbẹ. * 3, 26
lalọi asafoku ni dši enyọ lẹ tšó
ẹ, ni midientšẹ kẹ maṅ lẹ fã lẹ
ẹsẹ yẹ gbogbo lẹ nọ, kẹ-tšó *ṅõ-
ní kwọ lẹ nọ, ãhũ kẹ-yaši gbo-
ẹtẽ lẹ nọ * 3, 11.

39. kẹ-tšó Efraim agbó lẹ nọ kẹ agbó momo lẹ nọ kẹ lõi agbó lẹ nọ kẹ Hananel mõ ni kwọ lẹ he kẹ Mea mõ ni kwọ lẹ he, ãhũ kẹ-yaši tõi agbó lẹ nọ, ni amẹwa amẹdamọ ši yẹ gboklẹfoiatšũ lẹ nã agbó lẹ nã.

40. Kẹkẹ ni lalọi asafokui enyọ lẹ yadamọ Nyoṅmọ we lẹ, kẹ mi kẹ nọyelọi lẹ fã ní fata mihe lẹ,

41. kẹ osọfoi: Eliakim, Maaseia, Miniamin, Mikaia, Elioenai, Zakaria kẹ Hanania, ni amẹhĩe tẹtrẹmantrẹi,

42. kẹ Maaseia kẹ Šemaia kẹ Eleazar kẹ Uzi kẹ Iohanan kẹ Malkia kẹ Elam kẹ Ezer. Ni lalọi lẹ la wã, kẹ amẹnọkwẹlọ Iezrahia.

43. Ni amẹšã šã-afọlei babaõ nakai gbĩ lẹ, ni amẹnyányái; edšakẹ Nyoṅmọ ehã amẹnyá nyámọ kpeteṅkple; ni yei lẹ kẹ gbekẽbii lẹ hũ nyányái, ãhũ ní anu Ierusalem nyámọ lẹ yẹ šoṅṅ po.

44. Ni nakai gbĩ lẹ nọ noṅṅ lẹ aṅõ hĩĩ komei ato ṅasei *ní atoọ nọwómọafọlei lẹ kẹ kleṅkleṅ yibii lẹ kẹ nibii amlidšãi nyoṅma mli ekomekome lẹ yẹ mli lẹ anọ, koni amẹbua mãdši lẹ ahewọ ṅmõdši lẹ amli nii lẹ amlidšãi ni mla lẹ to lẹ anã amẹwo mli amẹhã osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ; edšakẹ Iuda ená osọfoi lẹ kẹ Levibii lẹ ni damoọ ši súmoọ lẹ ahe mĩšẹ, * 10, 37; 13, 5.

45. ni amẹye amẹ-Nyoṅmọ lẹ gbẹnã lẹ nọ kẹ hetšũmọ lẹ gbẹnã lẹ nọ, ni nakai noṅṅ lalatšẹmei lẹ kẹ agbónãkwẹlọi lẹ hũ fe yẹ David kẹ ebi Salomo kitã lẹ nã.

46. Ši *David kẹ Asaf yinọ bẽbe ato lalatšẹmei anọ onukpai kẹ yidšiemọ kẹ šidã lalai ahã Nyoṅmọ. * 1 Kron. 25.

47. Ni Zerubabel yinọ kẹ Nehemia yinọ lẹ Israel mũ lẹ fẽ hãa lalatšẹmei lẹ kẹ agbónãkwẹlọi lẹ agbẹnãnii, gbĩ-fẽ-gbĩ kẹ enõ; ni asaṅ amẹkẹ nii ni afeamẹ kroṅkroṅ lẹ hãa Levibii lẹ, ni Levibii lẹ hũ kẹ *nii ní afeamẹ kroṅkroṅ lẹ eko hãa Aaron bii lẹ. * 10, 39.

Yitšo 13.

Nakai be lẹ mli lẹ akane Mose wolo lẹ yẹ maṅ lẹ toiiaṅ, ni ana ni *aṅmã yẹ mli akẹ Amonnyo lo Moab-

nyo akaba Nyoṅmo̱ gwabo̱ le̱ mli gbī-
kogbīko; * 5 Mose 23, 4—6.
2. edšake̱ ame̱ke̱ abolo ke̱ nu ebakpēē
Israel bii le̱, ši moṅ *ame̱yabo̱ Bileam
apā ame̱woame̱ ake̱ ebalomo̱ame̱; ši kē-
le̱ wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ hā lōmo̱ le̱ tšó dšo̱-
mo̱. * 4 Mose 22, 5. 6.
3. Ni eba mli ake̱, beni ame̱nu mla
le̱, ame̱dšie futufutu gbomei le̱ fē ke̱-
dše̱ Israelbii ateṅ.
4. Ši dāni aafe ene̱ le̱, oso̱fo Eliašib,
ni aṅōle̱ ato wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ we le̱ fiasei
le̱ ano̱ le̱, ke̱ Tobia efe weku.
5. Ni esā tšū kpeteṅkple ko ehāle̱,
ni sá le̱ dše̱i ame̱ṅo̱o̱ niyenii-afo̱lei ke̱
kro̱bo̱o ke̱ nibiinibii le̱ ame̱too̱, ke̱ able
ke̱ wein ke̱ mū mlidšāi nyoṅma mli
ekomekome ni awo he kitā ake̱ aṅō-hā
Levibii le̱ ke̱ lalatše̱mei le̱ ke̱ agbónā-
kwe̱lo̱i le̱, ke̱ oso̱foi le̱ ano̱wómo̱-afo̱lei
le̱ hū.
6. Ši no mli fē le̱ mibe̱ Ierusalem;
edšake̱ Babel maṅtše̱ Artašasta yino̱ afi
ni dši nyoṅmai-etē ke̱ enyo̱ le̱ no̱ le̱
mite maṅtše̱ le̱ ṅō; ni gbīī kplaṅṅ se̱
le̱ misā mibi maṅtše̱ le̱ gbe̱,
7. ni miba Ierusalem; ni mibana efōṅ
ni Eliašib fe, ake̱ esā tšū ko ehā To-
bia ye̱ Nyoṅmo̱ we le̱ kpoi le̱ ano̱ le̱.
8. Ni edo̱mi naakpa, ni midšie Tobia
šīa nibii fē ke̱-dše̱ tšū leṅ mifie.
9. Ke̱ke̱ ni mifá ake̱ ašā fiasei le̱
amli, ni miṅō *Nyoṅmo̱ we le̱ nibii le̱
ke̱-ba dše̱i ekoṅ, ke̱ niyenii-afo̱lei le̱ ke̱
kro̱bo̱o le̱ hū. * 10, 40.
10. Ni minu ake̱ Levibii le̱ agbe̱nānii
le̱ ahākoame̱; nohewo̱ le̱ Levibii le̱ ke̱
lalatše̱mei le̱ fē ni tšuo̱ nii le̱, ame̱teṅ
mofēmo edšo foi ete ekōse̱.
11. Ke̱ke̱ ni miblo̱ miwo no̱yelo̱i le̱
mikē: Mēhewo̱ ni *akwa Nyoṅmo̱ we
le̱? Ni mibua ame̱nā ke̱-ba, ni mike̱ame̱
yato ame̱gbe̱he. * 10, 40.
12. Ke̱ke̱ ni Iuda mū le̱ fē ke̱ able ke̱
wein ke̱ mū mlidšāi nyoṅma mli ekome-
kome le̱ ba ame̱bawo nitōhei le̱. 4 Mose 18, 21.
13. Ni mito nitōhei akwe̱lo̱i ye̱ nitō-
hei le̱ ano̱: Oso̱fo Šelemia ke̱ Zadok,
woloṅmālo̱ le̱, ke̱ Pedaia, ni dše̱ Levi-
bii le̱ ateṅ le̱; ni ame̱se̱mo dši Hanan,

Matania bi Zakur bi le̱; edšake̱ abua
ano̱kwafoi, ni ame̱nitšumo̱ dši ake̱ a
dša nibii le̱ ame̱hā ame̱nyemimei le̱.
14. Mi-Nyoṅmo̱, *kaimo̱mi ye̱ ene̱
wo̱, ni kāgbe mimlihīle̱nii ni mife
hā mi-Nyoṅmo̱ le̱ we le̱, ke̱ emli s
mo̱ le̱! * K. 31. 5, 1
15. Nakai gbīī le̱ amli le̱ mina
Iuda, bo̱ni meikomei nāa weintšōne
hedšo̱mo̱gbī le̱ no̱, ni ame̱ke̱ able d
tšui hū baā, ame̱ke̱-tēreo̱ tedšii, ke̱ w
ke̱ weinyibii ke̱ agbāmii hū ke̱ dšat
sro̱toi fē, ni ame̱ke̱-baā Ierusalem ye̱
dšo̱mo̱gbī le̱ no̱; ni mibo̱ame̱ ko̱ko̱
ni *ame̱hōo̱ nii le̱. * 10, 32. Ier. 17, 21—
16. Ni Tirobii komei hū ye̱ dše̱i,
ame̱ke̱ lō ke̱ nihōmo̱nii sro̱toi fē b
ni ame̱bahōo̱ ye̱ hedšo̱mo̱gbī le̱ no̱ a
hāa Iudabii le̱, ni ye̱ Ierusalem hū.
17. Ke̱ke̱ ni miblo̱ miwo Iuda abla
le̱, ni mikēame̱ ake̱: Mē sane fōṅ n
yeo̱ ni nyeke̱-buleo̱ hedšo̱mo̱gbī le̱ ne̱
18. Nto ne̱ke̱ nyetše̱mei le̱ fe, ni w
Nyoṅmo̱ le̱ ke̱ nōfōṅ ne̱ fē ba wo̱no̱
ne̱ke̱ maṅ ne̱ no̱ ne̱? ni kēle̱ nyeke̱
dšo̱mo̱gbī le̱ bulemo̱ mītšé mlifū ke̱
Israel no̱ nyefata he.
19. Ni eba mli ake̱, dāni aaše̱ hed
mo̱gbī le̱, ké hīe bōi tūtū femo̱ ye̱
rusalem agbói le̱ amli le̱, mifāa ni a
moo̱ šīnāi le̱, ni miwoo̱ kitā ake̱ akagb
dša hedšo̱mo̱gbī le̱ efo mli dā; ni mi
mo̱ mitšūdši le̱ ekomei mito agbói
anā, koni ake̱ dšatšu ko akaba mā l
ye̱ hedšo̱mo̱gbī le̱ no̱.
20. Nohewo̱ le̱ dšrayelo̱i le̱ ke̱ gu
lo̱i ni hōo̱ nibii sro̱toi fē le̱ bawo̱
rusalem agbói le̱ ase̱ šikome lo šii e
21. Ke̱ke̱ ni mibo̱ame̱ ko̱ko̱, ni mi
ame̱ ake̱: Mēhewo̱ nyebawo̱ō gbogbo
se̱ le̱? Ke̱dši nyefe nakai ekoṅ le̱,
mōmo̱nye! Ke̱-dše̱ nakai be le̱ no̱
ame̱baa ye̱ hedšo̱mo̱gbī le̱ no̱ doṅṅ.
22. Ke̱ke̱ ni mifá Levibii le̱ ake̱ a
tšū ame̱he, ni ame̱ba ame̱babu agbói
anā, ni aye hedšōmo̱gbī le̱ kroṅkr
Mi-Nyoṅmo̱, *ka ni ye̱ ene̱ hū he
ni obā miyi ye̱ bo̱nale̱ fāle̱ le̱ nā! *
23. Nakai gbīī le̱ amli hū le̱ mina Iud
ni ewe̱ Ašdodyei ke̱ monyei ke̱ Moab

24. Ni amebii le wieo Ašdod wiemo
lo mofěmo le emaň wiemo fã ke fã, ni
amenyěě Iuda wiemo amewie dšogbäň.
25. Keke ni miblo miwoame, ni milo-
moame, ni miyi ameteň meikomei, ni
mifämo ameyitšoi, ni mihã amekã Nyo-
ňmo kitã mikẽ: Kedši *nyeňõ nyebiyei
nyehã amebihĩĩ agblã ni nyewe amebi-
yei nyehã nyebihĩĩ lo nyedientše nye-
he fĩ! *5 Mose 7, 3.
26. Ani dšee enemei noňň hã Israel
maňtše Salomo fe eša le? tše dšeňmãdši
babaõ mli maňtše ko maňtše ko be ní
tamole, ní e-Nyoňmo le sumoole, ni Nyo-
ňmo wole maňtše ye Israel mũ le fẽ
no; kẽle le po *maňse yei le hã efe
eša. *1 Maň. 11, 3—8.
27. Kole, aso wobonye toi, ní wofe
neke efõň kpeteňkple ne fẽ, ni wowe
maňse yei ni woke-tõ wo-Nyoňmo le no?
28. Ni osofonukpa Eliašib bi *Ioiada
bii le ateň mokome etšõ †Sanbalat,
Horonnyo le, šãnũ; nohewo le mifiele
ke-dše mihe. *11, 10 †2, 19.
29. Mi-Nyoňmo, kaimoame; edšake ame-
bule osofoyeli le ke osofoyeli kpãňmo
le ke Levibii le anõ le hũ!
30 Boni mife mitšũ amehe ke-dše
maňsenii fẽ mli ne; ni mito osofoi le
ke Levibii le asúomo le gbedšiano, mo-
fẽmo ye enitšumo no,
31. ke lai ní abahãa ye bei ní ato mli
le ke kleňkleň yibii le. Mi-Nyoňmo,
*kaimomi, ní ahĩ ahãmi! *K. 14. 22. 5, 19.

ESTER WOLO LE.

Yĩtšo 1.

Ni eba mli ye Ahašweroš yino, (neke
Ahašweroš ne ye maňtše ke-dše India
ke-yaši Kuš ye šikpõdši srotoi oha ke
nyoňmai-enyo ke kpawo no,)
2. ake nakai gbĩĩ le amli, beni Ahaš-
weroš tá emaňtšeyeli sẽi ní yo Šušan
mõ le mli le no,
3. ye emaňtšeyeli afi ni dši etẽ le no
ie, eňmẽ elumei le fẽ ke etšũdši ní dši
Persia ke Media tatšemei le ke abladei
ke šikpõdši le ano lumei le okplõ ye
ehie.
4. No mli edšie enumnyam maňtše-
yeli le mli nii ke emaňtše nyam le agbo-
dšẽ le kpo etšõ gbĩĩ pĩ, gbĩĩ oha ke
nyoňmai-kpãnyo soňň.
5. Ni beni neke gbĩĩ ne fo mli le,
maňtše le ňmẽ maňbii fẽ ni yo Šušan
mõ le mli le, mei wudši ke mei bibii
fẽ, okplõ gbĩĩ kpawo, ye maňtše mõ le
he trom le kpo le no;
6. ni ake mama yeň fefeo ke mama
blũ etšotšõro dšei, ni ake kpã yeň fe-
feo ke kpã afaseo emõmo eňmlõ dfietei
gai ni yo tei yedši akulašĩňi ahe; mã-
ňõi le hũ šika ke dfietei ni, ni amemã-
mo šikpoň ní ake te ňoli ke eyeň ke
blũ ke ediň eka.
7. Ni ahãame dã ye šika kpudši amli,
ni kpudši le hũ srotoisrotoi ni, ke maň-
tše wein babaõ, boni sa maňtše.
8. Ni e-numo mli le awo mla ake
akanyẽ moko no; edšake nakai maňtše
le ewo etšũdši ní yo ewe le le fẽ akitã
ake ahã mofẽmo afe boni esumoo.
9. Ni maňnye Wašti hũ ňmẽ yei le
okplõ ye maňtše Ahašweroš maňtšeyeli
šĩa le.
10. Agbene gbĩ ní dši gbĩ kpawo le no,
beni wein ehã maňtše le mli efilile le, efã
Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta ke Abag-
ta, Zeter ke Karkas, ní dši piafoi kpawo
ni súmoo ye maňtše Ahašweroš hĩe le,

11. akẹ amẹyaṅõ maṅnye Wašti kẹ-ba maṅtšẹ lẹ hĩe kẹ emaṅnye akekre lẹ, koni ehã mãdši anọ bii lẹ kẹ lumei lẹ ana ehefẹo; edšakẹ ehe yẹ fẹo.

12. Ši maṅnye Wašti ekplẽẽ bã bọni maṅtšẹ lẹ tšũ piafoi lẹ bakẽlẹ lẹ. Nohewọ lẹ maṅtšẹ lẹ mli fũ naakpa, ni emli wo la.

13. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ kẽ nilelọi ní *le šikpoṅ lẹ nọ gbẹnãi lẹ, (edšakẹ nakai maṅtšẹ lẹ kẹ esane fõọ mei fẽ ni le mla kẹ saneyeli lẹ hĩe; *1 Kron. 12, 32.

14. ni mei ní bẹṅkẹlẹ dši Karšena, Šetar, Admata, Taršiš, Meres, Marsena kẹ Memukan, Persia kẹ Media lumei kpawo ní naã maṅtšẹ lẹ hĩe, ni amẹtráa yitšo yẹ maṅtšẹyeli lẹ mli lẹ:)

15. akẹ: Meni aafe maṅnye Wašti yẹ mla nã, yẹ ye ní eyee maṅtšẹ Ahašweroš wiemọ ní ehã piafoi lẹ yakẽlẹ lẹ nọ lẹ hewọ?

16. Kẹkẹ ni Memukan kẽ yẹ maṅtšẹ lẹ kẹ lumei lẹ ahĩe akẹ: Dšee maṅtšẹ lẹ kẹkẹ nọ ni maṅnye Wašti etõ, ši moṅ etõ lumei lẹ fẽ kẹ mãdšimãdši lẹ fẽ ni yọ maṅtšẹ Ahašweroš šikpõdši srọtoi lẹ fẽ nọ lẹ hũ anọ.

17. Edšakẹ maṅnye lẹ sane nẹ bagbẹ afã yei fẽ ateṅ, ni eehã amẹwumei ahe guọ agbo yẹ amẹhĩe, kẹdši ayagba akẹ: Maṅtšẹ Ahašweroš fã akẹ ayaṅõ maṅnye Wašti kẹ-ba ehĩe, ši ebaa lẹ.

18. Ni ṅmẹnẹ gbĩ nẹ Persia kẹ Media lumoyei lẹ ni enu maṅnye lẹ sane nẹ aakẽ maṅtšẹ lẹ lumei lẹ fẽ nakai noṅṅ; ni heguọgbẽ kẹ mlifũ babaõ aate ši.

19. Nohewọ lẹ kẹdši esa maṅtšẹ hĩe lẹ, no lẹ maṅtšẹyeli kitã ko adšẹ edeṅ, ni aṅmã yẹ Persia kẹ Media mlai ni *atšakee lẹ amli: akẹ Wašti akaba maṅtšẹ Ahašweroš hĩe doṅṅ, ni maṅtšẹ aṅõ emaṅnyeyeli lẹ ahã enanyo ko ni hĩ fẽlẹ. *Dan. 6, 9.

20. Ni hã ni ašiẹ maṅtšẹ akpọ ní ebawo nẹ yẹ emaṅtšẹyelihe lẹ fẽ, (edšakẹ eda,) koni yeigbãyei fẽ ahĩe asọ amẹwumei, mei wudši kẹ mei bibii fẽ.

21. Ni wiemọ lẹ sa maṅtšẹ lẹ kẹ lumei lẹ ahĩe; ni maṅtšẹ lẹ fe bọni Memukan kẽ lẹ.

22. Kẹkẹ ni etšũ akẹ wodši te maṅtšẹ lẹ šikpõdši srọtoi lẹ fẽ anọ, *šikpoṅ-fẽ-šikpoṅ lẹ aṅmã kẹ lẹdientšẹ eniṅmã, ni maṅ-fẽ-maṅ hũ yẹ lẹdientšẹ ewiemọ mli: akẹ †nũ-fẽ-nũ lẹ eye ewe nọ, ni awie lẹdientšẹ emaṅ wiemọ.
*3, 12; 8, 9. †1 Mose 3, 16

Yitšo 2.

Sãdši nẹ asẹ lẹ, beni maṅtšẹ Ahašweroš mlila lẹ nã dšọ lẹ, ekai Wašti kẹ noni efe lẹ kẹ noni akpẹ mli yẹ ehe lẹ.

2. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ tšũdši lẹ ni sumoọlẹ lẹ kẽ akẹ: Hã atao oblayei froi ní he yọ fẹo ahã maṅtšẹ,

3. ni maṅtšẹ ato nọkwẹlọi yẹ emaṅtšẹyeli šikpõdši lẹ fẽ nọ, koni amẹbua oblayei froi ni he yọ fẹo lẹ fẽ nã kẹ-ba Šušan mõ lẹṅ yẹ yei awe lẹ, ni atuamẹ awo Hegai, maṅtšẹ piafonyo ni kwẹọ yei lẹ, deṅ, ni ahãamẹ amẹhesãmọ nibii;

4. ni oblayõ ni aasa maṅtšẹ hĩe lẹ atšõ maṅnye yẹ Wašti nãdšiaṅ. Ni wiemọ lẹ sa maṅtšẹ lẹ hĩe, ni efe nakai.

5. Agbẹnẹ Iudanyo ko yẹ Šušan mõ lẹṅ, ni egbẹi dši Mordekai, ni Benyaminnyo *Kiš bi Šimei bi Iair bi dši lẹ,
*1 Sam. 14, 51.

6. ni aṅõlẹ nom kẹ-dšẹ Ierusalem kẹ nomii ní aṅõ afata Iuda maṅtšẹ Iekonia he, mei ní Babel maṅtšẹ Nebukadnezar baṅõ lẹ. 2 Maṅ. 24, 15. 16.

7 Ni lẹ dši moni kwẹọ Hadasa, ni dši Ester, *etšẹkwẽ biyõ lẹ; edšakẹ ebe tšẹ ebẹ nye. Ni oblayõ lẹ he yẹ fẹo, ni ehĩe hũ yẹ fẹo; ni beni etšẹ kẹ enye gbo lẹ, Mordekai ṅõlẹ fe lẹdientšẹ ebiyõ.
*K. 15.

8. Kẹkẹ ni eba mli akẹ, beni anu maṅtšẹ kitã kẹ ekpọ lẹ ní abua oblayei pĩ anã kẹ-ba Šušan mõ lẹṅ ni akẹamẹ bawo Hegai deṅ lẹ, aṅõ Ester hũ kẹ-ba maṅtšẹ lẹ we lẹ, ni akẹlẹ bawo Hegai, yei akwẹlọ lẹ, deṅ.

9. Ni oblayõ lẹ sa ehĩe, ni ehĩe ba nyam yẹ ehĩe; ni oyá kẹkẹ ni ehãlẹ ehesãmọnii lẹ kẹ egbẹnãnii lẹ, ni esã eṅõ oblayei kpawo ní ahala kẹ-dšẹ maṅtšẹ we lẹ ehãlẹ; ni e[illegible]šielẹ kẹ eblayei lẹ eyato yei awe lẹ [illegible]i hĩ fẽ fẽ.

10. Bęlę Ester náko atšõ emań kę ewe-
ku; edšakę Mordekai ewolę kitä akę
ekatšõ.
11. Ši dänę Mordekai yašěraä ši yę
yei lę awe lę kpo lę hie, koni ele bǫni
Ester yǫ kę noni abafelę.
12. Agbęnę kę šę oblayõ-fě-oblayõ nǫ
lę, eyaä mańtšę Ahašweroš ńõ, beni eye
nyõdši nyońma kę enyǫ yę yei lę amla
lę nä lę; (edšakę bǫni amęhesämǫ gbii
lę anä šiǫ dši no: nyõdši ekpa kę mire
mü, kę nyõdši ekpa hü kę tšofai-kę-ńmai
kę yei lę ahesämǫnii lę;)
13. ni nękę gbę nǫ oblayõ lę tšǫ́ǫ kę-
yaä mańtšę lę ńõ, nofěno ni ebiǫ lę
ahäalę kę-dšęǫ yei awe lę ni ekę-yaä
mańtšę lę we lę.
14. Eyaä gbękę, ni lebi lę eküǫ esę
kę-yaä yei awe kroko lę, ni akelę woǫ
Saašgaz, mańtšę piafonyo ni kwęǫ ehe-
mei lę. deń; eyaa mańtšę lę ńõ dońń,
dša mańtšę lę nä ehe tšui, ni awo egbęi
atä atšélę.
15. Agbęnę beni šę Ester, Mordekai
tšękwě Abihail biyõ ni eńõlę efe lę-
dientšę ebiyõ lę, nǫ, ni ebaya mańtšę
lę ńõ lę, ebii nokonoko akę dša noni
Hegai, mańtšę piafonyo ni kwęǫ yei lę,
tšõ. Ši Ester hie ba nyam yę mei fě
ni naälę lę ahie.
16. Ni ańõ Ester kę-te mańtšę Ahaš-
weroš ńõ yę emańtšęyeli šla lę yę nyõń
ni dši nyońma, ni dši Tebet nyõń lę nǫ,
yę emańtšęyeli afi ni dši kpawo lę nǫ.
17. Ni mańtšę lę sumǫ Ester fě yei
lę fě, ni ehie ba nyam yę ehie ni ená
ehe mišę fě oblayei lę fě; ni eńõ mań-
nyeyeli akekre efi eyitšo, ni ewolę mań-
nye yę Wašti nädšiań.
18. Kękę ni mańtšę lę ńmě elumei lę
kę etšüdši lę fě okplõ kpeteńkple, Ester
yinǫ okplõ ni, ni ehä šikpõdši wo amę-
tšui, ni ekekě nii bǫni sa mańtšę.
19. Agbęnę beni abua oblayei lę anä
noni dši ši enyǫ lę, no mli lę Morde-
kai yatáa mańtšę lę koi lę ši.
20. Bęlę Ester náko atšõ eweku kę
emań, takę bǫni Mordekai ewolę kitä
lę; edšakę Ester yeǫ Mordekai kitä nǫ,
tamǫ be mli ni ekwęǫlę lę nońń. K. 10.

21. Nakai gbii lę amli, beni Mordekai
yatáa mańtšę koi lę ši lę, Bigtan kę
Tereš, mańtšę piafoi enyǫ, ni dši mei
ni buǫ šinä lę nä lę ateń meikomei lę,
gri, ni amęmitao ni amęnine asa mań-
tšę Ahašweroš he.
22. Ni Mordekai ná nękę sane nę lę,
ni eyakę mańnye Ester, ni Ester yakę
mańtšę lę yę Mordekai gbęi anǫ.
23. Ni beni atao sane lę mli lę, ana
akę eyę mli nakai, ni aseń amęyi enyǫ
lę yę tšo nǫ; ni ańmä yę *yinǫsädši
awolo lę mli yę mańtšę lę hie. * 6, 1. 2.

Yitšo 3.

Sädši nę asę lę mańtšę Ahašweroš wo
Hamedata bi Haman, Agagnyo lę, onu-
kpa, ni ewó enǫ, ni eńõ esěi lę etá lu-
mei ni kęlę yǫ lę fě anõ nǫ.
2. Ni mańtšę lę tšüdši lę fě ni yǫ
mańtšę koi lę ši lę külaä ši ni amęko-
toǫ Haman; edšakę bǫni mańtšę lę ewo
kitä yę ehewǫ dši no. Ši Mordekai kü-
laa ši ni ekotoolę.
3. Kękę ni mańtšę lę tšüdši ni yǫ
mańtšę lę koi lę ši lę kě Mordekai akę:
Měhewǫ ni bo lę otǫǫ mańtšę kitä lę?
4. Agbęnę lę eba mli akę, beni amę-
kęǫlę nakai dänę ni ebooamę toi lę, amę-
yagba Haman, koni amękwę akę Morde-
kai wiemǫi lę aadamǫ ši lo; edšakę
egbaamę akę Iudanyo dšilę.
5. Ni beni Haman na akę Mordekai
külaa ši ni ekotoolę lę, kękę ni Haman
mli fü naakpa.
6. Ši esaa ehie akę ekę enine aańmě
Mordekai kometõ nǫ; edšakę amętšõlę
Mordekai mań, nohewǫ lę Haman mitao
akę ekpätä Iudafoi fě ni yǫ Ahašweroš
mańtšęyeli lę mli ni dši Mordekai mań-
bii lę ahie.
7. Kleńkleń nyõń lę, ni dši Nisan
nyõń lę, nǫ yę mańtšę Ahašweroš yinǫ
afi ni dši nyońma kę enyǫ lę nǫ lę,
amęfõ *Pur, no dši oširi, yę Haman
hie yę gbi-fě-gbi hewǫ kę nyõń-fě-nyõń
hewǫ ähü kę-yaši nyõń ni dši nyońma
kę enyǫ ni dši Adar nyõń lę nǫ. * 9, 24.
8. Kękę ni Haman kě mańtšę Ahaš-
weroš akę: Mań ko yę ni agbęamę afä

mădšimădši ano̱ ye̱ omańtše̱yeli šikpōdši le̱ fē no̱, ni sŏro ame̱mlai le̱ ni sŏro mădši fē anii, ni asań ame̱yee mańtše̱ mlai le̱ ano̱; nohewo̱ le̱ esaa hāā mańtše̱ le̱ ake̱ eńmēame̱ gbe̱.

9. Ke̱dši esa mańtše̱ hīe le̱, no le̱ ehā ańmā ake̱ akpātā ame̱hīe; ni mahā mańtše̱ tšūdši le̱ dfie̱te̱i talentai akpeinyońma, ní ake̱-wo mańtše̱ dfetritōhei le̱.

10. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ le̱ dšie *ewolonāso̱omo̱ga ye̱ enine, ni eńō-hā Hamedata bi Haman, Agagnyo le̱, ní dši Iudafoi ahenye̱lo̱ le̱. * 8, 2.

11. Ni mańtše̱ le̱ kē̱ Haman ake̱: Dfie̱te̱i le̱, ake̱-hāo, ke̱ mańbii le̱ hū, ní ofeame̱ bo̱ni sa ohīe.

12. Ke̱ke̱ ni atšé̱ mańtše̱ le̱ wolońmālo̱i le̱ ke̱-ba ye̱ kleńkleń nyōń le̱ no̱ gbī ní dši gbī nyońma ke̱ etē le̱ no̱; ni ańmā bo̱ni Haman fā le̱ pe̱pēpe̱, ni ake̱-yahā mańtše̱ le̱ amraloi ke̱ lumei ní yeo̱ šikpoń-fē-šikpoń no̱ le̱, ke̱ mań-fē-mań mli onukpai le̱, šikpoń-fē-šikpoń le̱ ańmā ke̱ *le̱dientše̱ enińmā ni mań-fē-mań hū ye̱ le̱dientše̱ ewiemo̱ mli; ni ańmā ye̱ mańtše̱ Ahašweroš gbe̱i ano̱, ni ake̱ mańtše̱ le̱ wolonāso̱omo̱ga le̱ so̱o nā. * 1, 22.

13 Ni ake̱ wodši le̱ tšū bo̱foi ní he yo̱ oyá ke̱-te mańtše̱ le̱ šikpōdši le̱ fē no̱, koni akpātā Iudafoi le̱ fē ahīe, ni agbeame̱ ni aplenēame̱, oblahīī ke̱ hīīmedši, gbekēbii ke̱ yei fē, gbī kome dšenamo̱, ye̱ nyōń ní dši nyońma ke̱ enyo̱ ni dši nyōń Adar le̱ no̱, gbī ní dši gbī nyońma ke̱ etē le̱ no̱, ni aha ame̱nii.

14. Wolo le̱ mli sane ne̱: ake̱ šikpońfē-šikpoń no̱ le̱ aši̱e̱ akpo̱ ne̱, koni mădšimădši le̱ fē ale, ní ame̱sā ame̱he ame̱to nakai gbī le̱.

15. Amrō pe̱ ni awo akpo̱ le̱ ye̱ Šušan mō le̱ mli le̱ bo̱foi le̱ yi mli oyá ye̱ mańtše̱ le̱ fāmo̱ le̱ nā. Ni mańtše̱ le̱ ke̱ Haman ho trá ši ni ame̱banu dā; ši Šušan mań le̱ edšidšā.

Yītšo 4.

Ši beni Mordekai ná le nibii ni afe le̱ fē le̱, Mordekai gbla ehe atadei ni ewo kpekpe ni elō lamlu efie eno̱, ni edše kpo ete mań le̱ teń, ni efó gegēge āhū.

2. Ni eba mańtše̱ agbó le̱ nā tō; edšake̱ mokomoko be̱ hegbe̱ ake̱ ebuo̱ kpekpe ke̱-boteo̱ mańtše̱ agbó le̱ń.

3. Ni šikpoń-fē-šikpoń heni mańtše̱ le̱ kitā ke̱ ekpo̱ le̱ še̱ le̱, bēle̱ ńko̱mo̱yeli kpeteńkple eba Iudafoi le̱ ateń, ke̱ ńmāhīle̱ ke̱ yāfó ke̱ blo̱mo̱; ni mei pī kāmo̱kāmō̱ kpekpe ke̱ lamlu mli.

4. Ke̱ke̱ ni Ester oblayei le̱ ke̱ epiafoi le̱ ba ni ame̱bagbale̱. Ni mańnye le̱ tšui fā naakpa, ni etšū ake̱ atadei te ní ake̱-yawo Mordekai, ni adšie ekpekpe le̱ ye̱ ehe; ši ehee.

5. Ke̱ke̱ ni Ester tšé̱ Hatak, mańtše̱ piafoi le̱ ateń mokome ni eto ni esūmo̱le̱ le̱, ni etšūle̱ Mordekai ńō, koni ele no sane ní dši ke̱ nohewo̱ ní dše̱.

6. Ke̱ke̱ ni Hatak dše kpo ke̱-te Mordekai ńō ye̱ mā le̱ń blohū ní yo̱ mańtše̱ agbó le̱ nā le̱ń.

7. Ni Mordekai gbale̱ sādši fē ni eba eno̱, ke̱ *šika bo̱ni Haman ewo ši ake̱ eehā ni ake̱-wo mańtše̱ dfetritōhei le̱ ye̱ Iudafoi ahewo̱, ní akpātā ame̱hīe le̱. * 3, 9.

8. Ni esā eńō mla ní awo ye̱ Šušan, ake̱ akpātā ame̱hīe le̱, he wolo ni ańmā ehāle̱, koni eke̱-yatšō Ester, ní edšadšie etšōle̱, ní ekēle̱ ní eya mańtše̱ le̱ ńō, ní eyakpale̱ fai, ni ewie ehā emańbii le̱.

9. Ke̱ke̱ ni Hatak ba ni ebagba Ester Mordekai wiemo̱i le̱.

10. Ni Ester ke̱ Hatak wie ni etšūle̱ Mordekai ńō ake̱:

11. Mańtše̱ tšūdši le̱ fē ke̱ mei ni yo̱ mańtše̱ le̱ šikpōdši le̱ ano̱ hū le ake̱ nūfē-nū alo yō-fē-yō ní aaba mańtše̱ le̱ ńō ye̱ mligbe̱ kpo le̱ no̱, ní atšé̱kole̱ le̱, mla kome kā ši hāle̱ ake̱ aagbele̱, dša moni mańtše̱ le̱ *aawó šika mańtše̱tšo le̱ no̱ atšōle̱ le̱ pe̱ yi náa wala; ši mi le̱ atšé̱komi ake̱ miba mańtše̱ le̱ ńō gbīī nyońmai-etē so̱ńń ne̱. * 5, 2; 8, 4.

12. Ni ame̱yagba Mordekai Ester wiemo̱i le̱.

13. Ke̱ke̱ ni Mordekai kē̱ ake̱ ayahā Ester hetō ake̱: Kāsusu ake̱-ní oyo̱ mańtše̱ we le̱ hewo̱ le̱ bo le̱ ohe aandše mli ye̱ Iudafoi le̱ fē ateń.

14. Edšakę kę́ obu onā kwrā yę nękę be nę mli lę, no lę mumǫ kę dšiemǫ kę walaheremǫ aadšę he kroko ate ši ahā Iudafoi lę; ši bo lę okę otšę we lę hīe aakpātā. Ši nękę *be nę hewǫ nońń onine šę mańnyeyeli lę nǫ nę dšiń, namo le? * 1 Mose 45, 7.

15. Kękę ni Ester kēamę akę amęyahā Mordekai hetō akę:

16. Yabua Iudafoi ní yǫ Šušan lę fē nā kę-kpe, ni nyehī ńmā nyehāmi, ni nyekayea nii ni nyekanua nu hū nyōńnyōń kę fanefane gbīī etē; mi hū kę miblayei lę bahī ńmā nakai nońń. Kękę ni maya mańtšę lę ńō tšę dšee mla lę nā ni; ni *kędši milādše hū, bēlę milādše! * 2 Mań. 7, 4.

17. Kękę ni Mordekai yiń ete, ni eyafe bǫni Ester fāle lę pępēpę.

Yītšo 5.

Ni eba mli akę gbī ní dši gbī etē lę nǫ lę Ester wo emańnye atadei, ni eyadamǫ mańtšę we lę mligbę kpo lę nǫ, yę mańtšę we lę ńęlenǫ; ni mańtšę lę tá emańtšęsēi lę nǫ yę mańtšęwe lę šīa lę nāgbę lę ńęlenǫ.

2. Ni eba mli akę, beni mańtšę lę na mańnye Ester damǫ kpo lę nǫ lę, ehīe ba nyam yę ehīe, ni mańtšę lę *wó šika mańtšętšo lę ni ehīe lę nǫ etšō Ester. Kękę ni Ester tši bęńkę, ni ekę enine bata mańtšętšo lę nābu. * 4, 11; 8, 4.

3. Ni mańtšę lę kēlę akę: Meni feǫo, mańnye Ester? ni meni hū otaoǫ? Aahāo āhū kę-yaši mańtšęyeli lę mlidšā po.

4. Ni Ester kē: *Kędši esa mańtšę hīe lę, no lę mańtšę kę Haman aba okplō ni mińmēǫlę ńmenę lę he. * 1, 19.

5. Kękę ni mańtšę lę kē: Nyeyatšę́a Haman kę-baā mrāmrā, koni wǫfe bǫni Ester kē lę! Kękę ni mańtšę lę kę Haman ba okplō ni Ester eńmē lę he.

6. Ni mańtšę lę kē Ester yę wein okplō lę he akę: *Meni obiǫ? ni aahāo; ni meni otaoǫ? Aafe ahāo āhū kę-yaši mańtšęyeli lę mlidšā po! * 9, 12.

7. Kękę ni Ester here nǫ ni ekē: Noni mibiǫ ni mitaoǫ dši:

8. Kędši mihīe eba nyam yę mańtšę hīe, ni kędši esa mańtšę hīe akę eehā noni mibiǫ lę, ni eefe noni mitaoǫ lę, no lę mańtšę kę Haman aba okplō ni mibańmēamę lę he; ni wǫ́ lę mafe bǫni mańtšę kē lę.

9. Kękę ni Haman dše kpo nakai gbī lę kę nyámǫ kę mliflimǫ. Ši beni Haman na Mordekai yę mańtšę koi lę ši akę etee ši ehāālę, ni asań etšii ehe tete, Haman mli wo Mordekai la naakpa.

10. Ši kēlę Haman ye ehe nǫ, ni eyiń ete ewe lę. Kękę ni etšū ayatšę́ enanemei kę eńā Zereš kę-ba.

11. Ni Haman gbaamę enii ní ená lę he nyam kę ebii ayifálę kę bǫni mańtšę lę ewolę onukpa kę bǫni ewó enǫ fē lumei lę kę mańtšę tšūdši lę.

12. Ni Haman sā kē akę: Mańnye Ester po hāā mokomoko kę mańtšę lę aba okplō ní eńmē lę he, akę dša mi; ni wǫ́ hū ekpēmi kę mańtšę lę kę-mīya eńō.

13. Ši kēlę enę fē efeemi šī, gbīīabǫ ní minaā Mordekai, Iudanyo lę, tá mańtšę koi lę ši nę.

14. Kękę ni eńā Zereš kę enanemei lę fē kēlę akę: Hā ní afe tšo ní kwǫlę hīe ninetalǫi nyońmai-enumǫ, ni wǫ́ lę okē mańtšę lę, ní aseń Mordekai yę nǫ. Kękę ni okę mańtšę lę aya okplō lę he kę nyámǫ! Ni wiemǫ lę ńō Haman nā, ni ehā afe tšo lę.

Yītšo 6.

Nakai nyō lęń lę wǫ tše yę mańtšę lę hīe; ni efā akę ayakǫ yinǫsādši akaimǫ wolo lę kę-ba, ni abakane yę mańtšę lę hīe.

2. Ni ana ní ańmā akę *Mordekai ebagba Bigtana kę Tereš, mańtšę piafoi enyǫ, ní dši mei ní bunǫ šīnā lę nā lę ateń meikomei, ní amętaoǫ ni amęnine asa mańtšę Ahašweroš he lę, ahe sane. * 2, 21—23.

3. Kękę ni mańtšę lę kē: Mē nyam kę wō ańō-hā Mordekai yę enę hewǫ? Ni mańtšę lę tšūdši ní súmǫǫlę lę kē: Afeko nokonoko ahākolę.

4. Ni mańtšę lę kē: Namo yǫ kpo lę nǫ lę? No mli lę Haman eba mańtšę

we lẹ agbónāgbẹ kpo lẹ nọ, ekẹ maṅ-
tšẹ lẹ bawie, ní asẹṅ *Mordekai yẹ tšo
ní emā ehālẹ lẹ nọ. *5, 14.
5. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ tšūdši lẹ kẹ̄lẹ
akẹ! Na, Haman damọ kpo lẹ nọ lẹ.
Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄: Hā ni eba!
6. Kẹkẹ ni Haman ba. Ni maṅtšẹ lẹ
kẹ̄lẹ akẹ: Nū ni maṅtšẹ lẹ sumoọ akẹ
ewo ehīe nyam lẹ, meni aafe ahālẹ? Ši
Haman kẹ̄ yẹ etšui mli akẹ: Namo po
maṅtšẹ lẹ sumoọ akẹ ewo ehīe nyam akẹ
dša mi?
7. Nohewọ lẹ Haman kẹ̄ maṅtšẹ lẹ
akẹ: Nū ní maṅtšẹ sumoọ akẹ ewo ehīe
nyam lẹ,
8. hā ní akẹ maṅtšẹ atade ni maṅtšẹ
woọ lẹ aba, kẹ okpọṅọ ni maṅtšẹ táa
nọ lẹ, kẹ maṅtšẹ akekre ní aṅō-fīọ
eyi lẹ;
9. ni hā ni atu nẹkẹ atade nẹ kẹ
okpọṅọ nẹ awo maṅtšẹ lumei agboi lẹ
ateṅ mokome deṅ, koni akẹ-wo nū ní
maṅtšẹ lẹ sumoọ akẹ ewo ehīe nyam lẹ,
ni ahā etá okpọṅọ lẹ nọ kẹ-fo mā leṅ
blohū lẹṅ, ni ašiẹ kẹ-nyie ehīe akẹ:
Bọni aafe ahā nū ní maṅtšẹ lẹ sumoọ
akẹ ewo ehīe nyam lẹ nẹ!
10. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄ Haman akẹ:
Ohe afe oyá, ni oṅō atade kẹ okpọṅọ
lẹ, takẹ bọni okẹ̄ lẹ, ni oyafe nakai ohā
Mordekai, Iudanyo lẹ, ní táa maṅtšẹ koi
lẹ ši lẹ; kāšī nii ni otši tā lẹ fē mli
ekomeflo!
11. Kẹkẹ ni Haman ṅō atade lẹ kẹ
okpọṅọ lẹ, ni ekẹ-yawo Mordekai, ni
ekẹlẹ tá okpọṅọ lẹ nọ kẹ-fo mā leṅ blo-
hū lẹṅ, ni ešiẹ kẹ-nyie ehīe akẹ: Bọni
aafe ahā nū ní maṅtšẹ lẹ sumoọ akẹ
ewo ehīe nyam lẹ nẹ!
12. Ni Mordekai kū esẹ kẹ-ba maṅtšẹ
koi lẹ ši ekoṅ; ši Haman he fe oyá ni
eyiṅ ete ewe lẹ kẹ ṅkọmọyeli, ni eha
eyi nọ.
13. Ni Haman gba eṅā Zereš kẹ enane-
mei lẹ fē ošrā fē ní ešrālẹ lẹ. Ni eni-
lelọi lẹ kẹ eṅā Zereš kẹ̄lẹ akẹ: Kẹdši
Mordekai ní obōi šigbẽmọ yẹ ehīe nẹ
dšẹ Iudafoi aseši mli lẹ, no lẹ onyẽṅ-
lẹ, ši moṅ ši noṅṅ obagbē kwrā yẹ
ehīe.
14. Beni amẹkẹlẹ wieọ lolo lẹ, maṅtšẹ
lẹ piafoi lẹ ba, ni amẹmīye oyái ni amẹ-
ṅō Haman kẹ-ya okplō ní *Ester eṅmẽ
lẹ he. *5, 8.

Yitšo 7.

Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ kẹ Haman ba *ni
amẹkẹ maṅnye Ester banu dā. *5, 8; 6, 14.
2. Ni maṅtšẹ lẹ kẹ̄ Ester ekoṅ ghi
ní dši gbī enyọ lẹ yẹ wein okplō lẹ he
akẹ: Maṅnye Ester, meni obiọ? ni aaháo;
ni meni otaoọ? Aafe ahāo āhū kẹ-yaši
maṅtšẹyeli lẹ mlidšā po!
3. Kẹkẹ ni maṅnye Ester here nọ ni
ekẹ̄: Maṅtšẹ, kẹdši mihīe eba nyam yẹ
ohīe, ni kẹdši esa maṅtšẹ hīe lẹ, hā ni
aṅō miwala akemi yẹ mibimọ lẹ nā, kẹ
mimaṅbii lẹ anō hū yẹ mitaomọ lẹ nā.
4. Edšakẹ ahōwọ, mi kẹ mimaṅ lẹ,
ní akpātā wọhīe, ní agbewọ, ní aplenē-
wọ. Ni edši ahōwọ afe nyődšihīī kẹ
nyődšiyei kẹkẹ dšiṅṅ, mikẹ̄ẹ̄ noko; ši
henyẹlọ lẹ nyẽṅ maṅtšẹ nii ní bafite lẹ
nādšiaṅ ato!
5. Kẹkẹ ni maṅtšẹ Ahašweroš here
nọ ni ekẹ̄ maṅnye Ester akẹ: Namo ni,
ni nẽgbẹ eyọ, ni enyẽ eto eyiṅ akẹ eefe
nẹkẹ noko?
6. Kẹkẹ ni Ester kẹ̄: Wọhe ta kẹ
henyẹlọ lẹ dši nẹkẹ Haman gbomo fōṅ
nẹ! Kẹkẹ ni ṅmiṅmi mō Haman yẹ maṅ-
tšẹ lẹ kẹ maṅnye lẹ hīe.
7. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ te ši kẹ mli-
fū, ni edše wein okplō lẹ he ete trom
ní yọ mō lẹ he lẹ mli. Ši Haman te ši
damọ ši, koni ekpa maṅnye Ester fai
yẹ ewala hewọ; edšakẹ ena akẹ maṅtšẹ
lẹ emā efōṅ nọ mí yẹ ehewọ.
8. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ kū esẹ kẹ-dšẹ
mō lẹ he trom lẹ mli kẹ-ba heni aṅmẽ
wein okplō lẹ yẹ lẹ; ni Haman eho ebu
māṅō ní Ester tá nọ lẹ nọ. Ni maṅtšẹ
lẹ kẹ̄: Aso ebatua maṅnye lẹ yẹ mihīe
yẹ šīa nẹ? Beni wiemọ lẹ dše maṅtšẹ
lẹ dāṅ pẹ, kẹkẹ ni amẹha Haman hīe.
9. Ni Harbona, ní dši piafoi ni sū-
moọ yẹ maṅtšẹ lẹ hīe lẹ ateṅ mokome
lẹ, kẹ̄: Asaṅ na, tšo ní Haman efe ehā
Mordekai, moni wie ekpakpa ehā maṅ-
tšẹ lẹ, mā Haman we lẹ, ni ekwọlẹ dši

ninetaloi nyońmai-enumo! Keke ni mań-
tše le kẽ: Nyeyaseńale ye no!
10. Ni ameyaseń Haman ye tšo ni esä
eto Mordekai le no. Ni mańtše le mli-
la le dšo.

Yitšo 8.

Nakai gbī le no nońń le mańtše Ahaš-
weroš ńõ Haman, Iudafoi ahenyelo le,
šla le ehä mańnye Ester. Ni Mordekai
ba mańtše le hīe; edšake Ester etšõle
enoni dšile.
2. Ni mańtše le dšie *ewolonäsoomoga
le ni ehe ye Haman dẽ le, ni eńõ-hä
Mordekai. Ni Ester ńõ Mordekai eto
Haman we le no. * 3, 10.
3. Ni Ester sä wie ekoń ye mańtše
le hīe, ni eho ekũla enädši anä, ni eke
yäfõ kpale fai ni edšie Haman, Agag-
nyo le, nõfõń le ke eyiń ni eto ye Iuda-
foi ahe le.
4 Ni mańtše le *wó šika mańtšetšo
le no etšõ Ester. Keke ni Ester te ši
edamo mańtše le hīe, * 5, 2.
5. ni ekẽ: Kedši esa mańtše hīe, ni
kedši mihīe eba nyam ye mańtše hīe,
ni sane le dša ye mańtše hīe, ni mi hũ
misa ehīe le, hä ni ańmä wolo ni ake-
yakpale wodši ni Haman, Hamedata bi
le ni dši Agagnyo le, tšõ ńä eńmä ni
eke-kpätä Iudafoi ni yo mańtše šikpõ-
dši le fẽ no le ahīe le.
6. Edšake té mafe tẽń ni manyẽ ma-
kwe efõń ni aaba mimańbii ano le hũ?
ni tè mafe tẽń ni manyẽ makwe midša-
kubii le ahīekpätämo le hũ?
7. Keke ni mańtše Ahašweroš kẽ mań-
nye Ester ke Mordekai, Iudanyo le, ake:
Na, Haman we le mińõ-hä Ester, ni le-
dientše le aseńle ye tšo no, edšake ekpä
enine mli ye Iudafoi le ano.
8. Nyedientše nyeńmäa ye Iudafoi le
ahewo, boni nyesumoo, ye mańtše gbei
ano, ni nyeke mańtše wolonäsoomoga le
asoo nä; edšake wolo ni ańmä ye mań-
tše gbei ano, ni ake mańtše le wolonä-
soomoga le esoo nä le, anyẽń akpale.
9. Keke ni atšẽ mańtše le wolońmä-
loi le ke-ba ye nakai be le mli, ye nyõń
ni dši etẽ ni dši Siwan nyõń le no gbī
ni dši gbī nyońmai-enyo ke etẽ le no;
ni ańmä boni Mordekai fä le pepẽpe
ayahä Iudafoi le ke amraloi le ke lumei
le ke šikpõdši le ano onukpai le ke-dše
India ähũ ke-yaši Kuš, ni feo šikpõdši
oha ke nyońmai-enyo ke kpawo le, *ši-
kpoń-fẽ-šikpoń le ke ledientše enińmä,
ni mań-fẽ-mań le ye ledientše ewiemo
mli, ke Iudafoi le hũ ye amenińmä ke
amewiemo mli. * 1, 22.
10. Ni eńmä ye mańtše Ahašweroš gbei
ano, ni eke mańtše le wolonäsoomoga le
soo nä, ni eke wodši le tšũtšũ bofoi ni
he yo oyá ni trá okpoņoi ke tedšiokpoņoi
ni he yo oyá ni dši okpoņoyei abii ano,
11. ni mańtše le hä Iudafoi ni yo mań-
fẽ-mań no le hegbe ake amebua amehe
nä ke-kpe, ni amedamo ši amefä ame-
wala he, amekpätä amehīe ni amegbe-
ame ni ameplenẽame, ni mań-fẽ-mań lo
šikpoń-fẽ-šikpoń ni ke hewale aabatua-
ame le, ke gbekẽbii ke yei fẽ, ni ame-
ha amenii,
12. ye gbī kome no ye mańtše Ahaš-
weroš šikpõdši le fẽ no, ye nyõń ni dši
nyońma ke enyo ni dši Adar nyõń le
no gbī ni dši gbī nyońma ke etẽ le no.
13. Wolo le mli sane ne akẽ šikpoń-
fẽ-šikpoń no le ašie akpo ne, koni mä-
dšimädši le fẽ ale, ni Iudafoi le asä
amehe ato nakai gbī le, ni ameto ame-
he owele ye amehenyeloi le ano.
14. Ni amrõ pe ni awo mla le ye Šušan
mõ le mli le bofoi ni he yo oyá ni trá
okpoņoi ke tedšiokpoņoi ni he yo oyá
ano le yiń, ni amehe fe oyá ni amete
mrämrä ye mańtše le fämo le nä.
15 Ni Mordekai dše mańtše le hīe edše
kpo, ni ewo mańtše atade, blũ ke eyeń,
ke šika akekre kpeteńkple, ke klala fe-
feo ke mama tšuru atade yũ; ni Šušan
mań le nyá ni amená mišę.
16. Iudafoi le ahe tšeame, ni amenyá,
ni amemli fliame, ni abuame
17. Ni šikpoń-fẽ-šikpoń ke mań-fẽ-mań
no ni mańtše le kitä ke ekpo le še le,
Iudafoi le náa mišę ni amenyáa ni ame-
ńmẽo okplõ ni ameyeo gbīdšũrõ. Ni ši-
kpoń le no bii le ateń mei pī tšómo
Iudafoi tete; *edšake Iudafoi le ahe
ńmińmi emõmoame. * 2 Mose 15, 14—16.

Yitšo 9.

Ágbe̱ne̱ ebaše̱ nyõṅ ní dši nyoṅma
ke̱ enyo̱ ní dši Adar nyõṅ le̱ no̱ gbĩ ní
dši gbĩ nyoṅma ke̱ etẽ le̱ no̱, ní abaye
maṅtše̱ le̱ kitã ke̱ ekpo̱ le̱ no̱; ši nakai
gbĩ le̱ ni Iudafoi le̱ ahenye̱lo̱i le̱ ahĩe
kã no̱ ake̱ ame̱baye ame̱no̱ le̱, atšakele̱
ekroko, ni Iudafoi le̱ moṅ ná hewale̱ ye̱
ame̱henye̱lo̱i le̱ ano̱.
2. Ke̱ke̱ ni Iudafoi le̱ babuabuã ame̱he
nã ke̱-kpe ye̱ ame̱mãdši le̱ amli ye̱ maṅ-
tše̱ Ahašweroš šikpõdši le̱ fẽ no̱, koni
ame̱ke̱ ame̱nidši aṅmlẽ mei ni tao̱o̱ame̱
efõṅ le̱ ano̱. Ni mokomoko nyẽẽ ame̱hĩe
adamo̱; edšake̱ *ame̱he ṅmiṅmi emõmo̱
mãdšimãdši le̱ fẽ. *8, 17
3. Ni šikpõdši le̱ ano̱ onukpai le̱ ke̱
amraloi le̱ ke̱ lumei le̱ ke̱ mei ní tšuo̱
maṅtše̱ le̱ nii le̱ fẽ wa Iudafoi le̱; edšake̱
Mordekai he ṅmiṅmi emõmo̱ame̱
4. Edšake̱ Mordekai etšṍ gbomo̱ agbo
ye̱ maṅtše̱ le̱ we le̱, ni egbe̱i ehehe ke̱-
kpẽle šikpõdši le̱ fẽ no̱; edšake̱ ne̱ke̱ nũ
Mordekai ne̱ da ke̱ke̱ edaã ke̱-yaã no̱
5. Ni Iudafoi le̱ tfia ame̱henye̱lo̱i le̱
fẽ nii ke̱ klante, ame̱gbeame̱ ni ame̱kpãtã
ame̱hĩe, ni ame̱fe ame̱henye̱lo̱i le̱ bo̱ni
ame̱sumoo̱.
6. Ni Šušan mõ le̱ mli le̱ Iudafoi le̱
gbegbẽ mei ni ame̱kpãtã hĩĩ ohai-enu-
mo̱ ahĩe
7. Ni Paršandata ke̱ Dalfon ke̱ Aspata
8. ke̱ Porata ke̱ Adalia ke̱ Aridata
9. ke̱ Parmašta ke̱ Arisai ke̱ Aridai
ke̱ Waizata,
10. ní dši Hamedata bi Haman, Iuda-
foi ahenye̱lo̱ le̱, bihĩĩ nyoṅma le̱ hũ ame̱-
gbeame̱; ši hãnii le̱ ni ame̱nine etaa he
11. Nakai gbĩ le̱ no̱ noṅṅ le̱ mei ní
agbe ye̱ Šušan mõ le̱ mli le̱ ayibo̱ baše̱
maṅtše̱ le̱ hĩe.
12 Ni maṅtše̱ le̱ kẽ maṅnye Ester ake̱:
Šušan mõ le̱ mli le̱ Iudafoi le̱ egbegbẽ
mei ni ame̱kpãtã hĩĩ ohai-enumo̱ hĩe ke̱
Haman bihĩĩ nyoṅma le̱ hũ; bẽle̱ maṅ-
tše̱ šikpõdši ní efe̱ le̱ ano̱ le̱ té ame̱fe
tẽṅ mo̱! Kẽle̱ *meni obio̱? ni aahão; ni
asaṅ meni otaoo̱ lolo? ni aafe. *5, 6; 7, 2.
13. Ke̱ke̱ ni Ester kẽ: Ke̱dši esa maṅ-
tše̱ hĩe le̱, hã ní aṅmẽ Iudafoi le̱ ní yo̱
Šušan le̱ gbe̱, ni wó̱ l ũ ame̱fe tamo̱ be̱-
ni afe ye̱ ṅme̱ne̱ mla le̱ nã le̱, ní ame̱
Haman bihĩĩ nyoṅma le̱ hũ ye̱ tšo le̱ no̱
14. Ni maṅtše̱ le̱ fá́ ake̱ ayafe nakai;
ni awo mla ye̱ Šušan, ni ase̱ṅ Haman
bihĩĩ nyoṅma le̱.
15. Ke̱ke̱ ni Iudafoi ní yo̱ Šušan le̱ ši
bua ame̱he nã ekoṅ ye̱ Adar nyõṅ le̱ no̱
gbĩ ní dši gbĩ nyoṅma ke̱ edfe̱ le̱ no̱
ni ame̱sã ame̱gbe hĩĩ ohai-etẽ ye̱ Šušan;
ši hãnii le̱ ni ame̱nine etaa he.
16. Ši Iudafoi krokomei ní yo̱ maṅtše̱
le̱ šikpõdši le̱ ano̱ le̱ hũ bua ame̱he ni
ni ame̱damo̱ ši ame̱fã ame̱wala he, koni
ame̱he adšo̱ame̱ ye̱ ame̱henye̱lo̱i le̱ adeŋ,
ni ame̱gbe ame̱henye̱lo̱i le̱ ateṅ mei akpe-
nyoṅmai-kpawo-ke̱-enumo̱; ši hãnii le̱ ni
ame̱nine etaa he.
17. Afe ene̱ ye̱ Adar nyõṅ le̱ no̱ gbĩ
ní dši gbĩ nyoṅma ke̱ etẽ le̱ no̱, ni gbĩ
ní dši gbĩ nyoṅma ke̱ edfe̱ le̱ ame̱dšõ̱
ame̱he, ni ame̱ṅõ-fe okplõṅmẽ ke̱ nyámo̱
gbĩdšũrõ.
18. Ši Iudafoi le̱ ní yo̱ Šušan le̱ bua
ame̱he nã ye̱ gbĩ ní dši gbĩ nyoṅma ke̱
etẽ le̱ ke̱ gbĩ ní dši gbĩ nyoṅma ke̱ edfe̱
le̱ no̱, ni gbĩ ní dši gbĩ nyoṅma ke̱ enu-
mo̱ le̱ no̱ le̱ ame̱dšõ̱ ame̱he, ni ame̱ṅõ-fe
okplõṅmẽ ke̱ nyámo̱ gbĩdšũrõ.
19. Nohewo̱ le̱ Iudafoi ni dši akrowa
amli bii ni yo̱ mãdši ni gbogboi be̱ le
le̱ amli le̱ ṅõ Adar nyõṅ le̱ no̱ gbĩ ni
dši gbĩ nyoṅma ke̱ edfe̱ le̱ ame̱fe okplõ-
ṅmẽ ke̱ nyámo̱ gbĩdšũrõ ke̱ gbĩ kpakpa
ke̱ henikẽ gbĩ.
20. Ni Mordekai ṅmã ne̱ke̱ sãdši ne̱,
ni etšũ ake̱ wodši le̱ yahã Iudafoi fẽ
ní yo̱ maṅtše̱ Ahašweroš šikpõdši le̱ fẽ
no̱ le̱, mei ní be̱ṅke̱ ke̱ mei ní yo̱ šoŋŋ
le̱ fẽ,
21. ni eke̱-fo efõ ši ehãame̱ ake̱ ame̱ye
Adar nyõṅ le̱ no̱ gbĩ ní dši gbĩ nyo-
ṅma ke̱ edfe̱ le̱ ke̱ gbĩ ní dši gbĩ nyo-
ṅma ke̱ enumo̱ le̱ dã afi,
22. ake̱ gbĩĩ ni Iudafoi le̱ ahe dšõ-
ame̱ ye̱ no̱ ke̱-dše̱ ame̱henye̱lo̱i le̱ adeŋ,
ke̱ nyõṅ ní ame̱wẽre̱ho le̱ tšṍ mĩše̱ ni ame̱-
ṅko̱mo̱yeli le̱ tšṍ gbĩdšũrõ hãame̱ ye̱ no̱,
koni ame̱ṅõ nakai gbĩĩ le̱ ame̱fe okplõṅmẽ
ke̱ nyámo̱ ke̱ henikẽ ke̱ ohĩafoi anikẽ gbĩĩ.

23. Ni Iudafoi lẹ kọ fõ amẹnọ akẹ ameafe noni amẹbõi femọ nẹ kẹ noni Mordekai ṅmã bahãamẹ lẹ;

24. edšakẹ Hamedata bi Haman, Agagnyo lẹ, ní dši Iudafoi lẹ fẽ ahenyẹlọ lẹ tšõ ṅã ní ekpãtã Iudafoi lẹ ahīe, ni efõ *Pur ní dši ošiki lẹ, koni eplenẽamẹ ní ekpãtã amẹhīe; *3, 7.

25. ši beni Ester ba maṅtšẹ lẹ hīe lẹ, eṅmã wolo ekẹ-fã akẹ ahã eṅã fõṅ ní etšõ yẹ Iudafoi lẹ ahe lẹ akũ sẹ ababua lẹdientšẹ eyiteṅ, ni *asẹṅ lẹ kẹ ebihīī lẹ yẹ tšo lẹ nọ. *K. 14. 7, 10.

26. Nohewọ lẹ amẹwo nẹkẹ gbīī nẹ agbẹi akẹ Purim yẹ gbẹi Pur lẹ hewọ. Nohewọ hũ lẹ nẹkẹ wolo nẹ mli wiemọi lẹ fẽ kẹ noni amẹdientšẹ amẹna yẹ nẹkẹ sane nẹ mli kẹ noni ba amẹnọ lẹ hewọ lẹ,

27. Iudafoi lẹ to, ni amẹkẹ-fe gbẹnã ní kã ši hãamẹ kẹ amẹsešibii kẹ mei fẽ ni kẹ amẹhe ebadõmọamẹ lẹ, akẹ amẹaye nẹkẹ gbīī enyọ nẹ, tamọ bọni aṅmã lẹ yẹ ebe ní ato lẹ mli dã afi, ni ekaho amẹyi;

28. ni nẹkẹ gbīī nẹ hīe ahī nọ, ni aye yẹ yinọ-fẽ-yinọ, weku-fẽ-weku, šikpoṅ-fẽ-šikpoṅ kẹ maṅ-fẽ-maṅ mli; ni nẹkẹ Purim gbīī nẹ akaho Iudafoi lẹ ayi, ni amẹkaimọ hũ sẹ akafo yẹ amẹsešibii ateṅ.

29. Ni maṅnye Ester ní dši Abihail biyõ lẹ, kẹ Mordekai, Iudanyo lẹ, kẹ amẹhewalẹ ní amẹná lẹ fẽ ṅmã ni amẹkẹ-mã nẹkẹ Purim he wolo ní dši enyọ nẹ nọ aduatšọ.

30. Ni etšũ akẹ wodši yahã Iudafoi lẹ fẽ ni yọ Ahašweroš maṅtšẹyeli šikpõdši oha kẹ nyoṅmai-enyọ kẹ kpawo lẹ nọ lẹ, kẹ omanye kẹ anọkwale wiemọi,

31. koni amẹkẹ-mã nẹkẹ Purim gbīī nẹ anọ mí yẹ amẹbei ní ato lẹ amli, takẹ bọni Mordekai, Iudanyo lẹ, kẹ maṅnye Ester efo efõ ši ehãamẹ lẹ, kẹ bọni amẹdientšẹ amẹto nẹkẹ ṅmãhīlẹ kẹ yãfó sãdši nẹ amẹfõ ši amẹhã amẹhe kẹ amẹsešibii lẹ.

32. Ni Ester kitã ní ewo lẹ mã nẹkẹ Purim sãdši nẹ anọ aduatšọ, ni aṅmã awo wolo mli.

Yītšo 10.

Ni maṅtšẹ Ahašweroš kẹ onīatšũmọ fõ šikpoṅ lẹ kẹ ṅšọkpọi lẹ anọ.

2. Ši ehewalẹ nitšumọi ní etšu lẹ kẹ *egbodšẽ kẹ onukpa ní maṅtšẹ lẹ wo Mordekai lẹ he sãdši fẽ lẹ, ani aṅmãko yẹ Media kẹ Persia maṅtšẹmei lẹ ayinọsãdši awolo lẹ mli? *3, 2. 15.

3. Edšakẹ Mordekai, Iudanyo lẹ, dši moni yọ maṅtšẹ Ahašweroš sẹ, ni edši gbomo agbo yẹ Iudafoi lẹ ateṅ, ni esane ṅõ enyemimei lẹ fẽ nã; etaoọ emaṅbii lẹ ekpakpa, ni ewieọ omanye wiemọ ehãa esešibii lẹ fẽ.

HIOB WOLO LẸ.

Yītšo 1.

Nũ ko hī *Uz šikpoṅ lẹ nọ, ni egbẹi dši †Hiob; ni nakai nũ lẹ kpa ko bẹ ehe ni edša, ni ešeọ Nyoṅmọ gbeyei, ni esọleọ ehe yẹ efõṅ he.

* 1 Mose 10, 23; 22, 21; 36, 28. Ier. 25, 20. Yãfó 4, 21. † Ezek. 14, 14. 20.

2. Ni efọ bihīī kpawo kẹ biyei etẽ.

3. Ni ekoloi ní eyọ dši tõi akpei-kpawo kẹ yomai akpei-etẽ kẹ tšinai ntatšu ohai-enumọ kẹ tedšiyei ohai-enumọ, kẹ webii babaõ dientšẹ; hewọ lẹ nẹkẹ nũ nẹ dši gbomo agbo fẽ bokãgbẹbii lẹ fẽ.

4. Ni ebihīī lẹ yaã amẹyaṅmẽọ okplõ yẹ mofẽmo we kẹ́ šẹ egbī lẹ, ni amẹtšũọ

ayatšẹ́ọ amẹnyemimeiyei etẽ lẹ hũ kẹbaä, ni amẹkẹamẹ bayeọ nii ni amẹkẹamẹ nuọ dã.

5. Ni ebaä mli akẹ, kẹ́ amẹkplõn̈mẽ gbĩĩ lẹ kpẽle amẹnọ lẹ, Hiob tšũọ ni ayafeọamẹ kron̈kron̈, ni eteọ ši lebi mãn̈kpa ni eyašãa šã-afọlei ehãa amẹfẽ yẹ amẹyibọ lẹ nã; edšakẹ Hiob kẽọ akẹ: Benẹ mibihĩĩ lẹ efe eša ko, ni amẹkwa Nyon̈mọ yẹ amẹtšuiian̈! Nakai Hiob feọ dãnẹ.

6. Ni eba mli akẹ gbĩ ko lẹ, *Nyon̈mọ bii lẹ ba amẹbadamọ Iehowa hĩe, ni †satan hũ futuamẹ kẹ-ba.
* 2, 1. 1 Man̈. 22, 19—22. † 1 Kron. 21, 1. Zak. 3, 1.

7. Ni Iehowa kẽ satan akẹ: Nẽgbẹ odšẹ? Ni satan to he hã Iehowa akẹ: Midšẹ šikpon̈ lẹ nọ šikpã kẹ enọ šišẽramọ.

8. Ni Iehowa kẽ satan akẹ: Ani on̈õ otšui ofõ mitšũlọ Hiob hũ nọ? Edšakẹ mokomoko bẹ ni tamọlẹ yẹ šikpon̈ lẹ nọ, edši nũ ni kpa ko bẹ ehe ni edša, ešeọ Nyon̈mọ gbeyei, ni esọleọ ehe yẹ efõn̈ he.

9. Ši satan to he hã Iehowa akẹ: Ani *yaka Hiob šeọ Nyon̈mọ gbeyei lẹ?
* Lal. 73, 13.

10. Ani dšee afãban̈ ofo owo ekẹ ewe kẹ nofẽno ni eyọ lẹ he kẹ-kpe? Odšọ enine nã nitšumọ nọ, ni ekoloi efere yẹ šikpon̈ lẹ nọ.

11. Ši agbẹnẹ kpã onine mli ni ota enii ni eyọ lẹ fẽ he; akẹ ekwan̈o yẹ ohĩe lo!

12. Ni Iehowa kẽ satan akẹ: Na, nofẽno ni eyọ lẹ eyẹ oden̈, lẹdientšẹ kẹkẹ ni onine akasa ehe! Kẹkẹ ni satan dše Iehowa hĩe ete.

13. Ni eba mli akẹ gbĩ ko, beni ebihĩĩ kẹ ebiyei lẹ yeọ nii ni amẹnuọ wein yẹ amẹnyemi nukpa lẹ we lẹ,

14. bọfo ko ba Hiob n̈õ ni ebakẽ akẹ: Tšinai lẹ mĩhũ, ni tedšiyei lẹ hũ mĩye nii yẹ amẹmasẹi,

15. kẹkẹ ni *Šebabii batuawọ, ni amẹmõmọamẹ kẹ-te, ni tšũdši lẹ amẹgbeamẹ kẹ klante; ni mikometõ pẹ midše mli, ni mibatſao adafi nẹ.
* 1 Mose 10, 7. 28; 25, 3.

16. Beni ewieọ lolo lẹ, mokroko ba ni ebakẽ: Nyon̈mọ la lẹ dšẹ n̈wei bayi ši, ni ebašã tõi lẹ kẹ tšũdši lẹ, ni eplenẽamẹ; ni mikometõ pẹ midše mli, ni mibatſao adafi nẹ.

17. Beni lẹ hũ ewieọ lolo lẹ, mokroko hũ ba ni ebakẽ: *Kaldeabii lẹ gblá kui etẽ, ni amẹtšẽ kẹ-banina yomai lẹ ni amẹlõamẹ kẹ-te, ni amẹgbe tšũdši lẹ kẹ klante; ni mikometõ pẹ midše mli, ni mibatſao adafi nẹ.
* 1 Mose 11, 28.

18. Beni lẹ hũ ewieọ lolo lẹ, mokroko hũ ba ni ebakẽ akẹ: Obihĩĩ lẹ kẹ obiyei lẹ mĩye nii ni amẹmĩnu wein yẹ amẹnyemi nukpa lẹ we lẹ;

19. ni na, ahum kple ko tſa kẹ-dšẹ n̈ã lẹ nọ gbẹ ni ebalõ šĩa lẹ kodši edſẹ lẹ, ni ewule eſie oblahĩĩ lẹ anọ ni amẹgboi; ni mikometõ pẹ midše mli, ni mibatſao adafi nẹ.

20. Kẹkẹ ni Hiob te ši ni *egbla ehe atadei ni eku eyi, ni eho ebu šikpon̈, ni esọle,
* 1 Mose 37, 34.

21. ni ekẽ: *Yayai mikẹ-dšẹ minye mũsũn̈ miba, ni yayai mikẹ-akũ misẹ kẹ-ate. Iehowa n̈õ-hã, ni Iehowa eban̈õ kẹ-te; aadšie Iehowa gbẹi lẹ yi kẽ!
* Dsads. 5, 14. 1 Tim. 6, 7.

22. Enẹ fẽ mli lẹ Hiob efee eša ko, ni asan̈ ekẹ sane gbonyo ko ſaa Nyon̈mọ.

Yitšo 2.

Asan̈ eba mli akẹ gbĩ ko, beni Nyon̈mọ bii lẹ ba ni amẹbadamọ Iehowa hĩe lẹ, satan hũ futuamẹ kẹ-badamọ Iehowa hĩe.
1, 6.

2. Ni Iehowa kẽ satan akẹ: Nẽgbẹ odšẹ? Ni satan to he hã Iehowa akẹ: Midšẹ šikpon̈ lẹ nọ šikpã kẹ enọ šišẽramọ.

3. Ni Iehowa kẽ satan akẹ: Ani on̈õ otšui ofõ mitšũlọ Hiob hũ nọ lo? Edšakẹ mokomoko bẹ ni tamọlẹ yẹ šikpon̈ lẹ nọ, edši nũ *ni kpa ko bẹ ehe ni edša, ešeọ Nyon̈mọ gbeyei, ni esọleọ ehe yẹ efõn̈ he; ni asan̈ ehĩe enọkwayeli lẹ mli kpẽn̈n̈ lolo, tšẹ ohã mite ši miwolẹ ni mikpãtã ehĩe yakatſã!
* 1, 1.

4. Ši satan to he hã Iehowa akẹ: Akẹ hewolo hãa yẹ hewolo nãdšian̈, ni nofẽno ni moko yọ lẹ en̈õ-hãa yẹ ewala hewọ!

5. Ši agbene kpā onine mli, ni ota
ehelo ke ewu he, ake ekwaṅo ye ohīe lo!
6. Keke ni Iehowa kẽ satan ake:
Na, eye odeṅ; ši ewala yi keke obā!
7. Keke ni satan dše Iehowa hīe ete,
ni ehā asānei ní dšraā tšĕrĕ Hiob ke-
dše enaneši āhū ke-yaši eyiteṅ pampam.
8. Ni eko ṅesūkó ni eke-wamoo ehe,
ni eho etá lamlu mli.
9. Keke ni *eṅā kēle ake: Ohīe ono-
kwayeli ne mli kpĕṅṅ lolo lo? Kwa
Nyoṅmo ní ogbo! * 19, 17.
10. Ši ekēle ake: Owieo tamo yei bu-
lui le eko wieo. Ei, nōkpakpa le wo-
he ye Nyoṅmo deṅ, ši nŏfŏṅ le, no
le wokahe lo? *Ene fĕ mli le Hiob
ke enābu efee eša ko. * 1, 22. Iak. 5, 11.
11. Agbene beni Hiob nanemei etĕ le
nu amanehūlū ni eba eno ne fĕ he le,
ameteṅ mofĕmo dše heni eyo eba, Eli-
faz, *Temannyo le, ke Bildad, †Šuhinyo
le, ke Zofar, **Naamanyo le, ni amenā
fe ekome ake ameate ameyayele ṅkomo
ni amešedše emī. * 1 Mose 36, 15. Ier. 49, 7. † 1 Mose 25, 2. ** Ios. 15, 41.
12. Ni amehole amehīṅmeii ano ye šoṅṅ,
ši ameyoole; keke ni amehole amegbĕi
ano ni amefó, ni ameteṅ mofĕmo gbla
ehe atadei, ni amegbe mlu ke-te ṅwei
amewo ameyiteaṅ.
13. Ni ameho ametrá ehe ye šikpoṅ
nyōṅnyōṅ ke fanefane gbīī kpawo soṅṅ,
ni mokomoko kele ewiee wiemo ko; edša-
ke amena ake ēna nō babaō dientše.

Yitšo 3.

Ene se le Hiob gble enā ni elomo egbī.
2. Ni Hiob wó enā no ni ekē:
3. Hā *gbī ní afomi ye no le alādše,
ke nyōṅ ní kē ake: Aná binū mūsū! le.
* Ier. 20, 14—18.
4. Hā ni duṅ awo nakai gbī le: Nyo-
ṅmo akadše ṅwei ēbi eši, ni dšeṅ hū
akatše ye eno!
5. Hā ní duṅ ke gbĕlehōṅ aṅŏle; hā
atatu kabitī ahī eno, noni hāa duṅ woo
fane awo ehe gbeyei!
6. Nakai nyōṅ le hū, hā ní duṅ ka-
bitī amōle; kahā ēná mīše ye afi mli
gbīī le ateṅ, akabule aši nyōdši le ayi-
bo le no!
7. Na, nakai nyōṅ le afe kene, nyá-
mo lala akaba mli!
8. Hā mei ní lomoo gbī le alomole,
mei ní le leviatan hīe lawō le!
9. Hā emāṅkĕ ṅulamii le awo duṅ;
hā etao la, ši ekana eko; ni asaṅ ekana
hūlūhāi gblamo;
10. edšake eṅáá minye mūsū nā, ni
eṅōō haomo etēē mihīṅmeii!
11. Mĕba migboo ye minye mūsūṅ bĕ-
be? Ni mĕba mitšóó mihe, beni midše
fomohe le?
12 Mĕhewo fuo hemi fō eno? Ni mĕ-
ba miná fufo miye?
13. Kūle bene mikā ši kpō; kūle mi-
wo, ni mihe edšōmi,
14. mike maṅtšemei ke šikpoṅ le no
adšinafoi ní māmoo tšūi fodši amehāa
amehe le;
15. alo mike lumei hū ni yo šika le,
mei ni ke dfietei ewo amešlai obōbō le;
16. lo mife tamo šrākemobi ní afūle
ni ebe, lo tamo abifabii ní enaa la le.
17. Dšei le efōṅfeloi efō mo haomo;
ni dšei le mei ní etoame le ewo ame-
tšui.
18. Dšei le gboklefoi fĕ ahe edšōame,
amenuu kplalo le gbĕ doṅṅ.
19. Dšei le mo bibiō ke mo wulu fĕ
pepĕpe, ni nyóṅ hū eye ehe ye enun-
tšo deṅ.
20. Mĕba aṅō la ahā moni ehao le, ni
ahāa moni were eho ehe le hū yi náa
wala?
21. Mei ní feo gbĕle, ni ebaa, ni ame-
tšaā ši ametaoo fĕ dfetrii ní aṅō-tĕ le;
Kpods. 2, 4.
22. mei ní amemī šeo amehe babaō, ni
amenyáa kē amena gbonyobu le,
23. ke nū ní aṅō egbe atĕ, ni Nyoṅmo
*esá eyi le? * 19, 8.
24. Edšake kē mibaye nii pe mikĕmoi
le eba, ni miblomoi le foseo fieo ši ta-
mo nu.
25. Edšake noni mišeo le, no noṅṅ
eba mino ne, ni noni mitšui fāa ye he
le, no noṅṅ ebaninami ne.
26. Mihe edšokomi, ni mináko miyitšo
tōhe, ni mitšui enyōko mimli, ši kēle
haomo mība lolo!

Yitšo 4.

Keke ni Elifaz, Temannyo lẹ here nọ
ni ekẹ:
2. Ani kẹ́ akao kẹ wiemọ lẹ, eefeo
ahũntõ lo? Ši kẽlẹ namo aanyẽ abu
enã ní ekawie?
3. Na, otšõ mei pĩ anii, ni owo mei
ní nidšiañ edše wui lẹ ahewalẹ;
4. owiemọi lẹ esọo moni héọ agbẽ ši
lẹ edamọ ši, ni nakutšei ní egbọdšọ lẹ
owoamẹ hewalẹ.
5. Ši agbẹnẹ, beni ešẹ onọ lẹ, odši-
dšã; eta ohe pẹ lẹ, otšui efã.
6. Nto o-Nyoñmọ gbeyeišemọ lẹ dši
nõ nọ ní ohĩe kã, ni ogbẹi ní eye emũ
lẹ dši nõ nọ ní okẹ ohĩe fõọ?
7 Okẹ ohĩe awo mli: namo efeko efõñ
ko ni ehĩe ekpãtã pẽñ? lo nẽgbẹ aplenẽ
dšalọi yẹ pẽñ?
8. Bọ pẹ ní mina nẹ: mei ní hũọ
nõša ni amẹdũọ haomọ lẹ, no noññ amẹ-
kpaã. Abẹi 22, 8
9 Nyoñmọ mumọ ni emũọ lẹ nã lẹ
amẹhĩe kpãtãa, ni amẹplenẽọ yẹ emlifũ
kõyọ lẹ nã.
10. Dšata hũmọ kẹ olõwọ gbẽ kẹ dša-
tabii atšodši fẽ ekũmoọ.
11. Dšata ní he wa hĩe kpãtãa yẹ ko-
lo ní enáá emõ eye hewọ, ni dšatayõ bii
gbẹọ fãa.
12. Ši wiemọ ko dšu ši kẹ-ba miñõ.
ni ehe ablẹbiwiemọ fo mitoiñ.
13. Yẹ nyõñ ninãi ahe dfẽñmọi amli,
beni wọ ní tšĩ nyõọ gbomei anọ lẹ,
14. ñmiñmi kẹ hekpokpomọ mõmi, ni
ehã miwui fẽ hoso. 1 Mose 15, 12.
15. Kẹkẹ ni mumọ ko bafo mli yẹ mi-
hĩe, mihetšọi fẽ te ši damọ ši.
16. Ewa edamọ ši, ši miyoo esu, su-
bãñ ko badamọ mihĩe; efe krãñã, ši kẽ-
lẹ minu gbẽ ko:
17. Aso ádesã ko aadša yẹ Nyoñmọ
hĩe? alo nũ ko he aatše yẹ moni felẹ
lẹ hĩe?
18. Na, etšũdši lẹ tete ekẹ ehe efõõ
amẹnọ, ni ebọfoi lẹ hũ, enaã tõmọ yẹ
amẹhe: 15, 15.
19. mbasroo mei ni hĩọ *sũtšũi amli,
ni mlu mlí ato amẹšiši yẹ, ní amẹfufluọ
yẹ omlẽgẽ hĩe! *2 Kor. 5, 1.
20. Beni aadšẹ lebi kẹ-yaši gbẹkẹ lẹ,
akposaamẹ; dãni moko aayo lẹ, amẹhĩe
ekpãtã kwrakwra.
21. Ani dšee tšerẹmọ atšerẹọ amẹbu-
kpãi lẹ yẹ amẹhe? Amẹlee nii ãhũ ni
amẹgboiọ.

Yitšo 5.

Agbẹnẹ tšẹ́, akẹ moko yẹ ni aaherẹo
nọ lo? Ni mei kroñkroñi lẹ ateñ namo
ñõ oote?
2. Edšakẹ moni dši kwašia lẹ, mlila
gbeọlẹ; ni moni hĩe etẽẽ lẹ, awuñãyeli
gbeọlẹ.
3 Mina kwašia ní etšẽrẽ fãi; ši amrõ
lẹ noññ ni milomọ ešihĩlẹhe lẹ.
Lal. 37, 35. 36.
4. Ebii kẹ walanámọ teñ dšekẹ, ni
anãnãa amẹnọ yẹ koi ši, ni dšielọ ko bẹ.
5. Enikpamọnii lẹ, hõmọwọlọ aaye,
ni ñmeii ateñ po eekọ yẹ, ni enii ni
eyọ lẹ, mei ni kũmai yeọamẹ aamĩ.
6. Edšakẹ dšee sũ mli amanehũlũ dšẹọ
baã, ni haomọ hũ dšee šikpoñ ekwẽọ kẹ-
dšẹọ;
7. ši gbomo ádesã lẹ afọõlẹ ahãa hao-
mọ, tamọ bọni lalilẹii flikiọ kẹ-yaã ñwei-
gbẹ lẹ.
8. **Miñ** kũlẹ, matao Mawu sẹgbẹ, ni
Nyoñmọ deñ matu misane mawo,
9. moni feọ *nibii wudši ni anaa
nã, kẹ nãkpẹ nibii hũ ní alee amẹyi-
bọ lẹ; *9, 10.
10. moni hãa nyoñmọ nẹọ yẹ šikpoñ
lẹ nọ, ni ehãa nu fieọ ñmõdši anọ lẹ;
11 moni *wóọ hešibalọi anọ kẹ-yaã
ñwei, ni ewóọ ñkọmọyelọi anọ kẹ-yaã
edšurõyeli mli lẹ. *Lal. 75, 8. Luk. 1, 52.
12. Efiteọ ñãlelọi añãi ní amẹtšõọ lẹ,
beni afe ni amẹnidši akanyẽ nõkpakpa
ko amẹfe.
13. Emõọ nilelọi yẹ amẹñã fõñ lẹ mli,
ni mei fõdši ayiñtõ lẹ ebutuọ. 1 Kor. 3, 19.
14. Amẹkẹ duñ kpeọ fane fintĩ, ni amẹ-
gbugbũọ ši fane mlemle tamọ nyõñ.
Ies. 59, 9. 10.
15. Ehereọ ohĩafoi ayiwala kẹ-dšẹọ
klante nã, kẹ-dšẹọ amẹdãñ kẹ hewalọ
lẹ deñ hũ.
16. Ni gbedelọ náa hĩenọkãmọ, ni nõ-
ša buọ enã.

17. Na, adšǫ ádesã ni Nyoṅmǫ
kãalẹ lẹ! Nohewǫ lẹ kãgbe Ofe lẹ
tšǫsemǫ lẹ he guǫ. Abẹl 8, 11. Lal. 94, 12.
18. Edšakẹ epilaã mo, ni esã efīǫ
nǫ hũ; etfaã mo nõ, ni enidši noṅṅ
tšáa. 5 Mose 32, 39. Hos. 6, 1.
19. Eedšieo yẹ amanei ekpa mli,
ni noni dši kpawo lẹ mli hũ nõfõṅ
ko esaṅ ohe. Abẹl 24, 16.
20. Hõmǫ be mli lẹ eekpõo kẹ-adšẹ gbẽ-
le mli, ni ta mli hũ lẹ kẹ-adšẹ klante deṅ.
21. Eehereo kẹ-adšẹ lilẹi kplebi nã, ni
kẹ́ hīekpãtãmǫ mība lẹ, ošeṅ gbeyei.
22. Ooṅmõ hīekpãtãmǫ kẹ hõmǫ fẽ, ni
asaṅ ošeṅ ṅãṅ koloi agbeyei;
23. edšakẹ okẹ ṅãnǫ tẹi po aakpãṅ, ni
ṅãṅ koloi hũ kẹo aabǫ nanyo;
Hos 2, 20. les. 11, 6—9.
24. ni ooná ole akẹ obũ lẹ yẹ fefẽfe,
ni kẹ́ okwẹ ošihīlẹhe lẹ, oona akẹ efẹ-
koö nokonoko;
25. ni ooná ole akẹ osešibii lẹ bafá
pī, ni ofīei lẹ batamǫ šikpoṅ lẹ nǫ dfẹi.
26. Oogbǫ kotokoto dãni oote ogbo-
nyobu mli, tamǫ bǫni akẹ ṅmãkei baã
yẹ ebe mli lẹ.
27. Na, wǫtao enẹ mli, ni nakai eyǫ!
Bo toi, ni bo hũ ole ohã ohe!

Yītšo 6.

Kẹkẹ ni Hiob here nǫ ni ekẽ:
2. Miná ní kũlẹ aṅmẽ miwerẹhõ lẹ, ni
mihedšramǫ lẹ hũ aṅõ fẽ awo nsẽni mli!
3. Edšakẹ agbẹnẹ etšī fẽ ṅšǫnã šia,
nohewǫ ni miwiemǫi etšő flafla nẹ.
4. Edšakẹ Ofe lẹ gãimlibii lẹ tšẹkẹ
ši yẹ mimli, ni mimumǫ lẹ mīnu amẹ-
nã ebǫ̃ lẹ; Nãnyoṅmǫ he ṅmiṅmii hũ
egbá ta ewomi. Lal 88, 3.
5. Ani ṅãṅ tedši blǫö kẹ́ ená dfẹi lẹ?
alo tšina blǫö yẹ eniyenii ahe?
6. Ani ayeǫ nii mutẹ ní ṅõ bẹ mli?
alo ṅõmǫ ko yẹ wuǫwõlǫ mli eyeṅ lẹ mli?
7. Nii ní misusuma sumǫǫ akẹ eeta
he lẹ, nomei noṅṅ etšő miniyenii ni yǫ
nyãṅemǫ.
8. Ō, miná ní kũlẹ ahãmi noni mibiǫ
lẹ, ni Nyoṅmǫ fe noni mifeǫ lẹ ehãmi!
9. Akẹ kũlẹ Nyoṅmǫ akplẽ ní ekpǫ-
tǫmi, ni eṅmẽ enine gbẹ, ni etšerẹ mimli!
10. Kũlẹ mimī aašẹ mihe, ni mimli
aaflimi yẹ minõnã ní ekõõ eflii lẹ mli;
edšakẹ mikpako yẹ Mokroṅkroṅ lẹ wie-
mǫi lẹ asẹ.
11. Mihewalẹ enyie, ni mikẹ-amīa mi-
hīe? ni mẽ dši minãgbẽ, hewǫ ni mato
mitšui ši?
12. Ani mihewalẹ lẹ tẹi ahewalẹ ni?
alo mihelo lẹ akǫble ni?
13. Nto yeli-kẹ-buamǫ ko bẹ mimli, ni
šifīmǫ hũ edšomi foi?
14. Moni béǫ atǫ biti lẹ, esa akẹ enane-
mei amli ahī yẹ enǫ; kẹ́ dšee nakai lẹ,
eekwa Ofe lẹ gbeyeišemǫ.
15. *Minyemimei yeǫ kũtũmpǫo tamǫ
fã, tamǫ dšǫ̃ mli fãi ní hoǫ kẹ-yaã,
* Lal. 38, 12.
16. ni nutẹ sǫṅṅ ehã nu lẹ ekpǫtǫ, ni
snõ tẽǫ ehe yẹ mli;
17 kẹ́ amẹmli dǫ la lẹ, kẹkẹ lẹ amẹ-
lãdše: ni kẹ́ latšã ba, kẹkẹ lẹ amẹtã yẹ
heni amẹyǫ lẹ.
18 Gbẹnyielǫi asafoi dšẹǫ amẹgbẹ lẹ
nǫ amẹgbáa afã, amẹkwǫö kẹ-yadšeǫ
olẹṅlẹ nǫ, ni amẹlãdšeǫ.
19. *Tema gbẹnyielǫi asafoi lẹ tšóǫ
dšẹi kwẹǫ, †Šeba gbẹfãlǫi lẹ ahīe kãa
nǫ: * 1 Mose 25, 15. † Hiob 1, 15.
20. Amẹhīe gboiǫ akẹ ameṅõ amẹhīe
amẹfõ nǫ, kẹ́ amẹyašẹ he lẹ, ni amẹhīe
fieǫ ši.
21 Edšakẹ agbẹnẹ nye hũ nyedšee fẹi,
nyenaã gbeyeinõ, ni nyešeǫ gbeyei!
22. Ani mikẽ akẹ: Nyebahãami noko,
alo nyeṅõa nyenii lẹ eko nyekea yẹ mi-
hewǫ,
23. lo nyedšieami kẹ-dšẹa henyẹlǫ lẹ deṅ,
alo nyekpõami yẹ yiwalǫi lẹ adeṅ lo?
24. Nyetšõami, ni mabu minã, ni nõ
mli ní midũ gbẹ yẹ lẹ, nyehãa malea!
25. Kwẹ bǫni wiemǫi ní dša gbẹ lẹ
taã mo mli hãa! Ši nyeyiyimǫi nẹ, mẽ
hīekãmǫ yǫ mli?
26. Ani nyedfẽṅǫ akẹ nyeakã mo hīe
yẹ wiemǫi ahewǫ? Nto moni hīe ewo la
lẹ, ewiemǫi tamǫ kǫ̃yǫ?
27. Hẽ, nyefõǫ awusã nǫ ošiki, ni nye-
yeǫ nyenanyo yi dšra.
28. Ni agbẹnẹ, nyetẽdšea nyehīe nye-
kwẹami, ni mimaleṅ yẹ nyehīe kǫkǫ̃kǫ!

29. Nyekũa nyese̱, akaye toikõdõmo̱
sane, hẽ, nyekũa nyese̱, misane le̱ dša.
30 Ani sane ni edšaa ko ye̱ milile̱i
no̱, alo midã kpaa nibii fõdši aši?

Yitšo 7.

Ani dšee tawũ yo̱ hã ádesã ye̱ šikpoń
le̱ no̱, ni egbĩĩ le̱ hũ le̱, dšee apãyelo̱
gbĩĩ etamo̱ lo? 14, 6
2. Take̱ bo̱ni tšũlo̱ feo̱ hõń naakpa,
ke̱ bo̱ni apãyelo̱ kwe̱o̱ epãbõnii agbe̱ le̱,
3. nakai nońń miná nyõdši abo̱ yaka-
tfã, ni haomo̱-nyõńnyõń hũ akane ahãmi
4. Ké̱ miho mikã ši le̱, mike̱o̱ ake̱:
Té be ni mate šiń? Ši nyõ le̱ń se̱ dše-
ke̱o̱, ni mito̱õ̱ ke̱ šibablamo̱ so̱ńń ke̱-ya-
šio̱ dšetše̱remo̱.
5. Mihelo ewo gõgõmii ke̱ mũdši kpo̱tõ̱,
mihewolo le̱ feo̱ fladokui ni ekũo̱ ese̱
efle̱o̱ ekoń.
6. Migbĩĩ le̱ hoo̱ oyá fé mamalòlo̱ akro-
krowa, ni ame̱mĩtã, ni hĩeno̱kãmo̱ ko be̱.
Ies. 38, 12.
7. Kaimo̱ ake̱ miwala le̱ kõ̱yo̱ ni, mi-
hĩńme̱i enań nõkpakpa ko dońń.
8. Moni enami le̱ hĩńme̱i enańmi dońń;
ohĩńme̱ii dfere mino̱, ši mibe̱.
9. Bo̱ni atatu tãa ni elãdše̱o̱ le̱, na-
kai nońń moni ekpleke ši ke̱-te gbohĩĩ-
adše le̱ hũ ekũń ese̱ ebań dońń.
10. *Ekũń ese̱ ebań ewe dońń, ni asań
†egbe̱he le̱ leńle̱ dońń.
* 10, 21; 14, 10—12; 16, 22. † Lal. 103, 16.
11. Nohewo̱ le̱ mi hũ mimũań miná,
mawie ye̱ mimumo̱ń pĩmo̱ le̱ń, maye ńko̱-
mo̱ ye̱ misusuma ẅere̱ ní eho ehe le̱ mli.
12 Ani ńšo̱ alo bonso dšimi, hewo̱ ni
otoo̱ bulo̱ ye̱ mihe le̱?
13. Ke̱dši mikẽ̱ ake̱: Misã aaše̱dše mi-
mĩ, miwõ̱he aadšo̱ miko̱mo̱yeli le̱ he le̱,
14. ke̱ke̱ le̱ oke̱ lamõi wo̱o̱ mihe gbe-
yei, ni oke̱ ninãi hãa ńmińmi mõ̱o̱mi,
15. ni misusuma feo̱ sẽmĩamo̱ ke̱ gbẽle
moń fé miwui kratšã ne̱.
16. Dšeńhĩle̱ edše mitšine, dšee nãno̱
mihĩe aakã ke̱-yaši: ńmẽmo̱ mihe; ši
migbĩĩ le̱ tamo̱ lamo̱! 1 Mań. 19, 4.
17. Meni dši ádesã, ni obuo̱le̱ agbo,
ni ońõo̱ otšui ofõo̱ eno̱? 14, 1—5. Lal. 8, 5.
18. Ši obasraãle̱ dã lebi, ni kpitiokpitio
okaãle̱ okwe̱o̱ hũ.

19. Mẽ beyino̱ po oodšie ohĩe ke̱-adše̱
mihe, osã oońmẽ mihe, ní mamĩ misẽńnu?
20. Ké̱ mife eša le̱, meni po miná mi-
feo, bo ádesãi ahebulo̱? Mẽba odšie ohĩe
okami, ni mitšṍ dšatšu mihã midientše̱
mihe ne̱?
21 Ni mẽba oke̱ mino̱tõmo̱ le̱ efaami,
ni odšie minõša le̱ ke̱-ya? Ši agbe̱ne̱ le̱
sũ mli mibakã, ni ké̱ õtaomi le̱, mibe̱
dońń.

Yitšo 8.

Ke̱ke̱ ni Bildad, Šuhinyo le̱, here no̱
ni ekẽ:
2. Mẽ beyino̱ po oohĩe ne̱ke̱ wiemo̱i
ne̱ ke̱ odãń wiemo̱i ní tamo̱ ahum ni
nã wa ne̱ amli ke̱-yaši?
3. Ani Mawu tšõo̱ kodšomo̱ hĩe ebuo̱
ši, alo Ofe le̱ kõdõo̱ etoi eyeo̱ sane?
34, 10.
4. Ke̱dši obii le̱ efe eša ešile̱ le̱, etu-
ame̱ ewo ame̱no̱tõmo̱ le̱ deń. 1, 18. 19.
5. Ši ke̱dši bodientše̱ otao Mawu se̱-
gbe̱ mrã ni okpa Ofe le̱ fai le̱,
6. ké̱ ohe tše ni odša le̱, no le̱ *ehĩe
aatšẽ ahão kẽ, ni eehã odšale̱ šihĩle̱he
le̱ afere; * Lal. 35, 23
7. ni osá šihĩle̱ le̱ aafe bibiõ, ni onã-
gbẽ le̱ aada kpeteńkple. 42, 10.
8. Ši bo le̱ bi tšutšu yino̱bii le̱, ni
obo noni ame̱tše̱me̱i etao mli ní ame̱na
le̱ toi.
9. Ši wo̱ le̱, nyė ne̱ ke̱ke̱ afo̱wo̱, ni
wo̱lee noko; edšake̱ *hõń ke̱ke̱ dši wo̱-
gbĩĩ le̱ ye̱ šikpoń le̱ no̱. * Lal. 102, 12
10. Ani dšee ame̱ moń ame̱atšõo nii,
ni ame̱agbao, ni ame̱adšie wiemo̱i ke̱-
adše̱ ame̱tšuii amli?
11. Ani adã aakwẽ ye̱ heni ńmiamo̱
ko be̱, alo gãlã aada, ké̱ nu be̱ le̱?
12. Beni eyo̱ frõfrõ lolo ni anáko afo
le̱, eńãlãa ešio̱ dfe̱i le̱ fẽ.
13. Nakai mei fẽ ní hĩe kpaã Mawu
no̱ le̱ agbè̱i le̱ yo̱, ni mofõń hĩeno̱kãmo̱
le̱ aafite. 11, 20; 18, 14. Abe̱i 10, 28.
14. Edšake̱ efã le̱ se̱ bafo, ni ehĩeno̱-
kãmo̱ le̱ ananu ntãń ni.
15. Eńõ ehe ekpasa ešĩa, ši emãń ši;
eemõ mli wã, ši kẽle̱ ehĩń ši.
16. Eye̱ frõfrõ ye̱ hũlũ hĩe moń, ni
egblaã nidši ke̱-haã etrom le̱ no̱.

17. Ešišifâi lę blaä tękui, etšǒo tęsäi ateń tete.
18. Ši kędši ekpätä ehle yę ehlęhe lę, no lę ehlęhe lę aatšo akę: Minakoǒ dä!
19. Na, egbę lę he nyámo nę, ni meikrokomei hü aakwě kę-adšę sü mli!
20. Na, moni kpa ko bę ehe lę, Mawu kwaalę, ni asań meifǒdši hü emǒǒ amęmli.
21. Ni eewo odä obǒ kę ńmlǒ, kę onäbu hü kę ošebǒ sońń. Lal. 126, 2.
22. Ohenyęloi lę aaha hlegběle sońń, ni efǒńfeloi abū lę aalädše.

Yitšo 9.

Kękę ni Hiob here no ni ekę:
2. Lęlęń, mile akę eyę mli nakai, ši té ádesä aafe těń adša yę Mawu hleń? 25, 4.
3. Kędši ěsumo akę ekęlę atä nä lę, enyěń akpe mli ekome hetǒ ehälę. Lal. 19, 13.
4. Nilelo dšilę yę tšui mli kę hewalo hü yę nyěmo mli; namo ete ši ewolę, ni ehl ehälę pěń?
5. Efämoo gǒdši, ni amęlee mli, ebutuoamę yę emlifü lę mli;
6. moni hosoo šikpoń lę kę-dšęo ehlęhe, ni ekulašińi lę kpokpoo lę;
7. moni fáa hülü yi, ni etee ši, ni esooo ńulamii anä lę;
8. lę ekometǒ *elęo ńweii amli, ni esä enäa ńšokei ano; * Ies. 40, 22.
9. moni fe dšeńkpawo, *ońwě kę wuokę-ebii kę wuoyigbę piai lę; * 38, 31. Amos 5, 8. Ies. 13, 10.
10. moni feo nibii wudši ní anaa nä kę näkpę nibii hü ní alee amęyibo lę. 5, 9.
11. Na, ehoo yę mihle, ši minaa lę; efooń hü, ši miyoolę.
12. Na, ešaä kę-yaä, namo aanyě enä atšl? Namo aakęlę akę: Meni ofeo nę?
13. Nyońmo kpätäń emlifü; bualoi hewoloi lę tete aakoklo ši yę ehle. 26, 12.
14. Ni mi ni manyě lę hetǒ mahä, lo mahala miwiemoi ní mikęlę ayiyi?
15. Lę lę, ké dšalo dšimi tete, minyěń lę hetǒ mahä, ši mikodšolo lę fai moń makpa.
16. Ké mitšé, ni eheremi no po, miheń miyeń akę ebo migbě toi.
17. Moni kę lasüogběle kümoomi, ni ehäa mifadši lę fáa yakatfä lę.
18. Ehää mawo mumo, ši ewomi obǒ to kę dšǒmo.
19. Ké äyelę hewaloi ahewalę nä lę, na, lę nę! ni ké kodšomo nä hü lę, namo aakpěmi kę-ate? K. 36
20. Ké mikę akę dšalo dšimi lę, midientšę minäbu aabumi fo; ké mikę akę kpa ko bę mihe lę, eetšǒ akę minǒ bę mli.
21. Miyee fo, mibuu misusuma; midšeńhlę edše mitšine!
22. Fě ekome, nohewo lę mikę: Ekpätäa moni kpa ko bę ehe kę mofǒń fě hle? 8, 20. Dsads. 9, 2. 3.
23. Kędši kplebi gbe mo trukä lę, no lę eeńmǒ mei ní efeko efǒń ko lę amanehülü lę.
24. Ańǒo šikpoń lę awoo mofǒń deń, ehaä ekodšoloi ahle; ké dšee nakai ni lę, namo ni mo?
25. Ši migbll lę yę oyá fě foidšelo; amędšo foi kę-te, amęnaa nǒkpakpa ko!
26. Amęho tamo gälä-lędši, tamo okropoń ní yio kolo no.
27. Kędši mikę: Madšie mihle yę mikomoyeli lę no, masä mihle ni matšé mitšui mańmě mimli lę,
28. mlše miplmoi lę fě gbeyei, mile akę obuńmi bem.
29. Mi lę, ababumi fo kě, měhewo migbaä mihe nä yaka nę?
30. Kędši midšu mihe kę snǒnu ni mifo midě hü kę sämlä lę,
31. kělę ootšimi owo bu lęń, ni midientšę mitadei tete aanyäńemi.
32. Edšakę edšee gbomo tamomi, ní mato he mahälę, ní wookpe ni wookodšo.
33. Asań sanemlifolo ko bę woteń, ní aańǒ enine afǒ woyi enyo lę fě wono.
34. Hä ní edšie etšo lę yę mino, ni ehe ńmińmi hü akamǒmi,
35. no lę mawie, ni mišeńlę; edšakę mibę nakai yę midientšę mimli.

Yitšo 10.

Midšeńhlę edše mitšine; mańmě mikomoyeli lę gbę, mawie yę misusuma hedšramo lęń.

2. Makẹ̄ Nyoṅmọ akẹ: Kābumi fọ! Tšōmọmi nōhewọ ni okẹmi ená nẹ.
3. Ani ehī hāo akẹ owaä mo yi, akẹ ogbeọ onine nā nitšumọ he guọ, ni meifōdši adšina moṅ nọ ohāa ohīe kpeọ yẹ?
4. Ani helo hīṅmẹii ohīe, *alo onaä nii tamọ ádesā naä lẹ? *1 Sam. 16, 7
5. Ani ogbīī tamọ ádesā gbīī, alo ofii hū tamọ gbomo gbīī?
6. Hewọ ni obiọ minọtōmọ lẹ ši, ni odiọ mihe eša lẹ sẹ?
7. Tšẹbelẹ ole akẹ midšee mofōṅ, ni mokomoko bẹ ní aanyē ašō mo yẹ odeṅ!
8. *Onidši bọmi ni amẹšōmi kwrā kẹyi ši; ši kēlẹ ōkpātā mihīe. *Lal. 139, 14.
9. Kaimọ akẹ *ošōmi tamọ ašōọ sū, ni agbẹnẹ obahā matšṓ sū ekoṅ! *33, 6. 1 Mose 2, 7; 3, 19.
10. Nto otšimi ofie tamọ fufọ, ni ohā mifī tamọ fufọ fīọ?
11. Okẹ hewolo kẹ lō ha mihe, ni okẹ wui kẹ fāi lòmi.
12. Odromi wala kẹ nii dšudši, ni osramọ lẹ bā mimumọ yi.
13. Kēlẹ okẹ nii nẹ etē yẹ otšui mli; mile akẹ enẹ yẹ oyiṅ:
14. Kẹdši mife eša lẹ, no lẹ okadiọmi, ni obuṅmi bem yẹ mitōmọ lẹ he.
15. Kẹ́ miye fọ lẹ, kpóo hāmi! Ni kẹ́ miye bem tete lẹ, miwóṅ miyi nọ, miyi obō kẹ hīegbēle, ni mina mimanehūlū lẹ!
16. Ni kẹ́ miwó miyi nọ lẹ, ogbọbiọmi *tamọ dšata, ni asaṅ ohāa ohe feọmi nākpē. *Ies. 38, 13.
17. Otšakeọ odasefoi owoọmi, ni ohāa omlifū lẹ fáa yẹ minọ; ta nyie ta sẹ yẹ minọ.
18. Mēba mọ ni odšiemi kpo kẹ-dšẹ mūsū mli? Kūlẹ mitšṓ mihe ni hīṅmẹi ko enaami! 3, 3. 11. Ier. 20, 14
19. Kūlẹ mitamọ noko ní bẹ: midšẹ mūsūṅ noṅṅ ni awómi kẹ-te gbonyobu mli.
20. Nto migbīī fáá! Ṅmēmọ mihe! ni mawo mitšui fiō,
21. dāni maya heni kẹ́ mite ni *mibaṅ doṅṅ lẹ, ni dši duṅ kẹ gbēlehōṅ šikpoṅ lẹ nọ, *7, 10.
22. duṅ kpī šikpoṅ ní tamọ nyōṅ teṅ, kẹ gbēlehōṅ kẹ sakasaka šikpoṅ ní ela dši duṅ lẹ.

Yitšo 11.

Kẹkẹ ni Zofar, Naamanyo lẹ, here nọ ni ekē:
2. Aso wiemọi babaō nẹ ahāṅ hetō, alo nū nāfūtšẹ aaye bem?
3. Aso ofāwiemọi lẹ aahā mei abu amẹnā? ni kẹ́ ōye mei ahe feo lẹ, aso moko akawoō hīegbēle?
4. Edšakẹ okē: Mitšōmọ lẹ yẹ krọṅṅ, ni mihe hū tše yẹ ohīe. 9, 21; 10, 7.
5. Ō kūlẹ Nyoṅmọ awie, ni egble enābu etšōo, 38, 1.
6. ni edšadše * nilē mli tēmọsādši etšōo! Edšakẹ enitšumọ nyie srọtoisrọtoi, hewọ lẹ ná ole akẹ Nyoṅmọ wokoō nyōmọ bọni sa otōmọ lẹ! *Lal. 51, 8.
7. Ani oona Nyoṅmọ nii ní mli kwọ̄lọ lẹ anā, alo oonyē Ofe lẹ ona kẹ-wula ši?
8. Ekwọlẹ tamọ ṅwei kwọlẹ; meni oonyē ofe? emli kwọ vō fè gbohīīadše; meni ole?
9. Kẹ́ asusulẹ, ekẹ fè šikpoṅ, ni elē fè ṅšọ.
10. Kẹdši etšē kẹ-ba, ni emōo ewo tšūṅ, ni etšéo kodšomọ lẹ, namo aanyē enā atšī?
11. Edšakẹ ele yakagbomei, ni enaā nōša hū, kēlẹ efe tamọ noni enaa.
12. Koni gbomo ni bẹ dfēṅmọ anā dfēṅmọ, ni ṅāṅ tedšibi hū afọlẹ gbomo.
13. Kẹdši bo hū osā otšui, ni ōgbẹ onidšiaṅ yẹ ehīe lẹ;
14. kẹ́ nōša ko yẹ odeṅ lẹ, hā eya sẹ flẹṅṅ, ni okahā noni edšaa mīhī obūi lẹ amli:
15. no lẹ oowó ohīe nọ ní kpa ko bẹ he, hē, oofī ši šiṅṅ, ni ošeṅ gbeyei;
16. edšakẹ ohīe aakpa ohaomọ lẹ nọ, ookai tamọ nu ní eho ete;
17 ni owala be lẹ mli aatše fè fane, ni kẹ́ duṅ wo tete lẹ, eetamọ lebi;
18. ni otšui aakā omli, edšakẹ hīenọkāmọ yẹ; ookwẹkwē ohe kẹ-akpe, ni ookā ši fefēfe.
19. Asaṅ *ookā ši hū, ni moko woṅ ohe gbeyei; ni mei babaō hū aatao ohīe gbẹ. *Lal. 3, 6; 4, 9.
20. Ši meifōdši lẹ, amẹhīṅmẹii aašiu, ni amẹnāṅ foidšēhe, ni *amẹhīenọkāmọ lẹ aatšṓ susuma plenēmọ. *8, 13.

Yitšo 12.

Ni Hiob here no̱ ni ekē̱:
2. Eye̱ mli le̱leń, ake̱ nye dši mań, ni ké̱ nyegboi le̱, nilē egbo!
3. Mi hũ miye̱ dfĕńmo̱ tamo̱nye nońń, nyefèèmi; ni namo po lee ene̱mei?
4. Mitšó moni enanyo ńmõo̱le̱, moni blo̱ö tšéo̱ Nyońmo̱, ni eheree̱o̱le̱ no̱ le̱. Dšalo̱ ní kpa ko be̱ ehe le̱ etšó moni ańmõo̱!
5. Moni he edšo̱le̱ le̱, edfĕńmo̱ dši ake̱ agbe amanehũlũ he guo̱; no dši noni kā ši hā mei ni nane šāneo̱ le̱.
6. Odšotfalo̱i abũi fereo̱, ni mei ní woo̱ Mawu mlila le̱ hũ ye̱ fefĕfe, mei ní hle ame̱nyońmo̱ ye̱ ame̱deń le̱
7. Ši agbe̱ne̱ bi koloi, ni ame̱atšõo, ke̱ ńwei lofõdši hũ, ni ame̱agbao.
8. Alo oke̱ šikpoń awie, ni eetšõo, ni ńšo̱ńlõi tete aagbao.
9 Namo lee ye̱ ene̱mei fĕ mli ake̱ Iehowa nine fe ene̱?
10. Mo deń ni hiekālo̱i fĕ asusuma yo̱, ke̱ gbomei ádesāi fĕ amumo̱ le̱.
4 Mose 16, 22.
11. Nto toi kaā wiemo̱i ekweo̱, tamo̱ bo̱ni dā hũ saā niyenii anā le̱?
12. Hĩĩ onukpai adeń nilē yo̱, ni walase̱tše̱le̱ mli dfĕńmo̱ yo̱. 8, 8.
13. Le̱ edeń nilē ke̱ hewale̱ yo̱, enõ dši ńāwõ ke̱ dfĕńmo̱ hũ.
14. Na, ekũmoo̱ efieo̱ ši, ni anyĕĕ atfa; eńáa mo yi, ni anyĕĕ agble.
15. Na, *etšĩo̱ nui anā, ni ame̱mĩo̱; ni esā eńmĕo̱ame̱ gbe̱, ni †ame̱butuo̱ šikpoń.
* 1 Mań. 17, 1. 7. † 1 Mose 7, 19—23.
16. Le̱ nońń edeń hewale̱ ke̱ feremo̱ yo̱; enõ dši moni aššiuo̱ ke̱ šišiulo̱ le̱ fĕ.
17. Ekplo̱ö adšinafoi ahe nii ni eke̱ame̱ yaā, ni ehāa kodšolo̱i hũ tšómoo̱ kwašiai.
18. Ešõo̱ mańtše̱mei adeń hewale̱, ni ewoo̱ ame̱he̱ kpā.
19. Ekplo̱ö oso̱foi ahe nii ni eke̱ame̱ yaā, ni mei ni efĩ ši šińń le̱ etšire̱o̱ame̱ etfiaā ši.
20. Ehāa ano̱kwafoi to̱ö mũ, ni ešõo̱ onukpai adfĕńmo̱.
21. Eńõo̱ heguo̱gbĕle efieo̱ abladei ano̱, ni efĕneo̱ hewalo̱i amlifĩnii.
22. Edšieo̱ nibii ní mli kwõlo̱ le̱ akpo ke̱-dše̱o̱ duń mli, ni eke̱ gbĕlehõń dšeo̱ kpo ke̱-baā la hĩe.
23. Ehāa dšeńmādši le̱ fereo̱, ni esā ekpātāa ame̱hĩe; ele̱o̱ dšeńmādši le̱ amli, ni esā elõo̱ame̱ ke̱-yaā.
24. Ešõo̱ šikpoń le̱ no̱ mańbii le̱ anukpai le̱ adfĕńmo̱, ni ehāa ame̱tšomloo̱ ye̱ ńāno̱ heni gbe̱ be̱;
25. ame̱gbugbũo̱ ši ye̱ duń ni la be̱ mli le̱ mli, ni ehāa ame̱didāa tamo̱ dãto̱lo̱.
5, 14.

Yitšo 13.

Na, mihĩńme̱i ena ene̱ fĕ, mitoi hũ enu ni ena šiši.
2. Bo̱ni nyele le̱, mi hũ mile; ni nyefèèmi. 12, 3.
3. Ši mi le̱, Ofe le̱ moń mike̱-awie, ni mĩtao ake̱ mike̱ Mawu ayiyi.
4. Ši nye le̱, mei ní foo̱ sane tāa dšinye, tšofātše̱mei gbohĩĩ dši nyefĕ.
5 Õ, efāń nõ moń ní nyebu nyenā, kũle̱ no aatšó nyenilē. Abe̱i 17, 28.
6. Nyeboa miyiyimo̱ le̱ toi, ni nyekaā toi nyehāa nadšiemo̱i ní dše̱o̱ minā le̱.
7. Aso nyeakē̱ noni edšaa nyehā Mawu, alo nyeawie šišiumo̱ wiemo̱i nyehāle̱?
8. Aso esane le̱ he nyesāa nyehāle̱ ne̱, alo bé nyebéo̱ nyehā Mawu?
9. Ani, ké̱ ekē̱ eetao nyesādši amli le̱, aahĩ, alo nyealakale̱, tamo̱ alakaā ádesā?
10. Ke̱dši nyekwe̱o̱ mei ahĩeań ye̱ tĕmo̱ mli le̱, kā kĕ ebakā nyehĩe.
11. Aso egbodšĕ le̱ woń nyehe gbeyei, ni ehe ńmińmi hũ mõńnye be̱?
12. Nyekaimo̱ wiemo̱i le̱ lamlu abe̱i ni, ni nyehe fāmo̱hei le̱ sũ hefāmo̱hei ni.
13. Nyebua nyenā, nyekwe̱ami, koni mawie, ni noni aaba mino̱ le̱ aba!
14. Mèhewo̱ mańõ mihelo makõ minā, ni mahĩe miwala ye̱ mideń?
15. Ké̱ gbe eegbeo̱mi po le̱, le̱ mikwe̱o̱; mafā migbèi le̱ ahe ye̱ ehĩe kĕ.
16. Ene̱ nońń bahā ahĩ ahāmi; edšake̱ mofõń nyĕń ehĩe aba.
17. Nyeboa miwiemo̱ le̱ toi dšogbāń, ni nyehāa noni midšadše̱o̱ le̱ hũ abotea nyetoiiań.

18. Agbe̱ne̱ na, mito misane le̱ gbe̱-
dšiano̱; mile ake̱ mibaye bem.
19. Namo dši moni ke̱mi baná le̱?
Edšake̱ no le̱ mafe diṅṅ ni magbo!
20. Nibii enyo̱ pe̱ okafemi, no le̱ mi-
tēṅ mihe ye̱ ohĩe:
21. Dšiemo̱ onine ye̱ mihe ke̱-ya se̱
fle̱ṅṅ, ni kāhā ohe ṅmiṅmi hũ mĩmõmi!
9, 34.
22. No le̱ tšé̱mi, ni mahereo no̱; alo
ohā mawie, ni ohāmi hetō.
23. Minišaianii ke̱ mihe ešai le̱, enyie
ni? Tšõmo̱mi mino̱tõmo̱ le̱ ke̱ mihe eša le̱!
24. Mēba oke̱ ohĩe tēo̱, ni obuo̱mi ake̱
ohenye̱lo̱? 19, 11.
25 Aso ookposa bā ní kõyo̱ ehũle̱, ni
oonyie gbetšeli ní egbĩ hũ se̱?
26. Edšake̱ oṅmā nii ní dšõo̱ ošimi,
ni ohā miye miblahĩaṅ tõmo̱i le̱ amli nii.
Lal. 25, 7.
27. Asaṅ obo̱ minādši apā, ni ohĩe kā
migbe̱i le̱ fē he; minādšifāmo̱i hũ owo
he hũsũ.
28. Tše̱ mitamo̱ noko ni ešra ni ekpo̱to̱,
tamo̱ mama ni omlēgē eye.

Yĩtšo 14.

Gbomo ní yō fo̱le̱ yo̱ ne̱, kukuō ke̱ke̱
dši egbĩĩ le̱, ni emli eyi to̱ ke̱ haomo̱
so̱ṅṅ;
2. *ekwēo̱ tamo̱ fo̱fo̱i, ni eṅālāa; asaṅ
edšoo̱ foi tamo̱ hõṅ, ni etše̱e̱. * Lal. 90, 5.
3. Ni ogbleo̱ ohĩṅme̱ii ye̱ moni tamo̱
ne̱ke̱ ne̱ no̱, ni otaoo̱ oke̱mi aye sane lo?
4 Namo aaná hetšelo̱ ye̱ mei ni he
tšee ateṅ? Mokomeflo be̱! Lal. 14, 3.
5 Ake̱-ni ato egbĩĩ le̱ ahāle̱, *enyō-
dši ayibo̱ le̱ odeṅ yo̱, ni †oto ehũsũi le̱
hũ, ni enyēṅ eteke, * Lal. 31, 16. † Lal. 39, 5.
6 hewo̱ le̱ dšiemo̱ ohĩe ye̱ eno̱, ni ewo
etšui, ke̱-yaši beyino̱ ni emĩ aaše̱ egbĩ
le̱ he *tamo̱ apāfonyo! * 7, 1. 2.
7 Ši tšo tete, hĩeno̱kāmo̱ ye̱ hāle̱ ake̱
ke̱dši afole̱ le̱, eehere ekoṅ, ni enidši
fo̱bii le̱ ase̱ efoṅ.
8. Tše̱ ešišifā le̱ etše̱ ahũ ye̱ šikpoṅ,
ni etšoku le̱ egbo ye̱ sũ le̱ mli,
9. kēle̱ nu ṅmadšē nā le̱ eehere ekoṅ,
ni eetšērē nidši tamo̱ tšo ni ate̱o.
10. Ši gbomo le̱, ké̱ egbo le̱, eble ši;
ni ádesā le̱, ké̱ edše mli le̱, nēgbe̱ eyo̱?
11. Bo̱ni nu tãa ye̱ kpākpo mli, ni fã
hũ mĩo̱ ni egbĩo̱ le̱,
12. nakai noṅṅ gbomo kāa ši ni etee
ši āhũ ke̱-yaši beyino̱ ní ṅwei be̱ doṅṅ;
ame̱hĩe etšēṅ, ni asaṅ atšĩeṅame̱ ke̱-dšẹ̱i
ame̱wo̱ le̱ṅ. 7, 10; 19, 25.
13. Miná ní kũle̱ oṅõmi otē ye̱ gbe-
hĩĩadše, ni *oṅõmi oho̱ ši ke̱-yaši beyi-
no̱ ni omlifũ le̱ aaho, ni oto be ohāmi,
ni okaimi! * Ies. 26, 20. Lal. 27, 5; 31, 21.
14. Ke̱dši gbomo gbo le̱, ani ehĩe aaki
ekoṅ? kũle̱ *mitawũ gbĩĩ le̱ amli fē le̱
makwe̱ gbe̱ ke̱-yaši beyino̱ ni mitšake-
mo̱ le̱ aaba! * 7, 1.
15. Kũle̱ ootšé̱, ni mahereo no̱; ni
ootao onine nā nitšumo̱ le̱ se̱gbe̱.
16. Ši agbe̱ne̱ ōkane minādšifāmo̱i;
okũũ ohĩe ofõõ mihe eša le̱ no̱.
17. Aso̱o mino̱tõmo̱ le̱ nā awo kotoku
mli, ni ohā minõša le̱ efá. Hos. 13, 12.
18. Ši goṅ tete gbēo̱ ši ni elādšeo̱, ni
atšio̱ te̱sā hũ ke̱-dše̱o̱ egbe̱he;
19. te̱i hũ, nu yeo̱ ame̱he, eyimo̱ le̱ lõo̱
šikpoṅ sũ ke̱-yaä, nakai noṅṅ ohāa ádesā
*hĩeno̱kāmo̱ le̱ lādšeo̱. * Rom. 5, 5.
20. Onine tšőo̱ eno̱ kwrā, ni ehoo̱ eyaä;
ohāa ehĩe tšakeo̱ ni ofieo̱le̱ ke̱-yaä.
21. Ebii ahĩe mĩba nyam hũ, elee, ame̱-
hĩe mifie ši hũ, enaa.
22. Le̱dientše̱ ehelo ni yo̱ ehe le̱ ke̱ke̱
waä ehe, ni esusuma ní yo̱ emli le̱ hã
yeo̱ ṅko̱mo̱!

Yĩtšo 15.

Ke̱ke̱ ni Elifaz, Temannyo le̱, here
no̱ ni ekē̱:
2. Aso nilelo̱ ke̱ nilē flo aahā sane
hetō, ni eke̱ bokā kõyo̱ aawo emũsã
obõ lo?
3. Aso wiemo̱ ni he be̱ se̱námo̱ ke̱
wiemo̱i ni nyēē noko atšn eke̱-ayiyi lo?
4. Asaṅ otfaä Nyoṅmo̱ gbeyeišemo̱
ofõo̱, ni ohāa Mawu hĩe dšámo̱ le̱ no̱
gbo̱ō̱.
5. Edšake̱ onābu tšõo̱ otõmo̱ le̱, ni
oko̱ šišiulo̱i alile̱i.
6. Bodientše̱ odā buo̱o fo̱, ši dšeemi
ni, ni bodientše̱ onābu yeo̱ odase šio̱o.
7. Ani bo dši kleṅk ṅ gbomo ni afo̱,
ni aṅõo ho̱ hũ dāni afe gõdši lo?

8. Ani onu Nyoṅmo̱ têmo̱ṅ adšina le̱, ni otšī nilē hū nā ohā ohe? 11, 7. Rom. 11, 33.
9. Meni ole, ni wo̱ le̱ wo̱lee? Meni oyo̱se, ni wo̱ le̱ ebe̱ wo̱mli? 13, 2.
10. Wadšiatše̱mei ke̱ hīīmedši fē ye̱ wo̱teṅ, mei ní ye otše̱ onukpa āhū.
11. Ani obuo̱ Mawu mīše̱dšemo̱i le̱ ke̱ wiemo̱ ní ake̱o wieo̱ ble̱ō le̱ ake̱ noko bibiō?
12. Mēba otšui šao? Ni mēba ohīṅme̱ii etšu ne̱ke̱?
13. Ni otšōo̱ omumo̱ okpeo̱ Mawu, ni ohāa ne̱ke̱ wiemo̱i dšeo̱ onā ne̱?
14. Meni dši ádesā, ni ehe aatše, ke̱ moni yō fo̱le̱ le̱, ni eedša? 14, 4.
15. Na, emei kroṅkroṅi le̱ tete eṅōō ehe efōō ameno̱, ni ṅwei tete he tšee ye̱ ehīe: 4, 18. 19.
16. mbasroo moni he yo̱ nyāṅemo̱ ní ešra, gbomo ní nuo̱ nōša tamo̱ anuo̱ nu!
17. Bomi toi ni matšōo, ni noni mina ne̱ hū, magbao;
18. noni nilelo̱i edšadše etšō, ni ame̱šiuu no̱, noni dše̱ ame̱tše̱mei adāṅ le̱;
19. ame̱ ke̱ke̱ aṅō šikpoṅ le̱ ahā, ni gbo̱ ko gbo̱ ko ebatšóó ame̱teṅ ehoo:
20. *Mofōṅ yo̱ ne̱, ewala gbīī fē mli le̱ kpokpomo̱ ehe kpokpoo̱, ni yiwalo̱ le̱ aṅō efii ayibo̱ le̱ atēle̱. * 1 Mose 4, 14.
21. Gbē ní yo̱ gbeyei gbēo̱ ye̱ etoiiaṅ, hedšo̱le̱ mli po le̱ hīekpātālo̱ le̱ aabaninale̱;
22. ehee eyee ake̱ eekū ese̱ ke̱-adše̱ duṅ mli, ni klante dši noni mēo̱le̱.
23. Etšomlo̱o ke̱-nyieo̱ abolo se̱ ni ekēo̱ ake̱: Nēgbe̱ yo̱? Ele ake̱ duṅ gbī le̱ ebe̱ṅke̱le̱.
24. Fīmo̱ ke̱ amanehūlū woo̱ ehe gbeyei, ame̱yeo̱ eno̱ tamo̱ maṅtše̱ ní esā ehe ehā tawū;
25. edšake̱ ekpā enine mli ewo Mawu, ni ewó ehe no̱ eši Ofe le̱.
26. Etšē ke̱-ba eno̱ ke̱ kue̱ ní mli ti, ke̱ etše̱ṅi akotose̱ kpakpatakpakpatā;
27. edšake̱ eṅō efo̱ ni ewo le̱ eha ehīe, ni eke̱ fo̱ ni ti eṅmō ehe̱; Lal. 73, 7. 18—20.
28. ši eehī amaṅfōi amli, šlai ní esaa ake̱ moko aahī mli, ni ame̱mīhé ame̱tšōmo̱ tšūkoi. Ios. 6, 26.
29. Enáṅ nii, ni asaṅ enii le̱ etše̱ṅ, ni eṅibānii le̱ fāṅ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱.
30. Edšeṅ duṅ le̱ mli; enidši le̱, lalile̱i aaṅālāame̱, ni eetši ehe ke̱-ate ye̱ edāṅ mumo̱ le̱ nā.
31. Ekaṅō ehīe efō yakanii ano̱ ní eke̱šišiu ehe; edšake̱ yakanii noṅṅ batšó enyōmo̱wo.
32. Aagbe nā ahāle̱ dāni egbī le̱ aaše̱, ni enine le̱ fro̱keṅ.
33. Eetšere̱ eyibii ṅmlikitii le̱ efíe ši tamo̱ weintšo, ni eekpla efofroi le̱ efíe ši tamo̱ mūtšo.
34. Edšake̱ meifōdši asafo le̱ aatšómo̱ kenei, ni nyōṅnihāmo̱ būi le̱ hū la aašā.
35. Ame̱ṅōo̱ haomo̱ ho̱ ni ame̱foō nōša, ni ame̱mūsū hū sāa šišiumo̱ too̱. Lal. 7, 15. Ies. 59, 4

Yītšo 16.

Ke̱ke̱ ni Hiob here no̱ ni ekē̱:
2. Minu sādši ní tamo̱ ene̱mei āhū; nyefē le̱, mīše̱dšelo̱i gbohīī dšinye!
3. Aso yakawiemo̱i ne̱ agbeṅ nā? lo meni ta omli ni ohere no̱ ne̱?
4. Edši nyesusuma badše misusuma nādšiaṅ kūle̱, mi hū manyē mawie tamo̱ nye noṅṅ, matēre wiemo̱i mafíe nye no̱, ni *mahoso miyitšo mawonye! * Lal. 22, 8.
5. Kūle̱ hewale̱ moṅ mike̱ mināba aawonye, ni kpóohāmo̱ ní aadše minā le̱ aahā nyeẅerehō le̱ nā aba ši!
6. Ké miwie le̱, mipīmo̱ le̱ edšo̱o̱; ni ké mifō hū, té mihe ní edšo̱miṅ?
7. Ši agbe̱ne̱ ehā eto̱mi; ohā mihe gbomei fē etā.
8. Ohā mikuākuāi, ni ene̱ yeo̱ odase šio̱mi; ni milōtā le̱ hū ete ši ewomi, ēye odase ye̱ mihīe!
9. Etšere̱ mimli ye̱ emlifū le̱ mli, ni ebe̱mi ewo emli; *ekpeo̱ enyānyōdši ašiši ewoo̱mi, ni etšuo̱ ehīeṅme̱ii efíeo̱ mino̱ tamo̱ henye̱lo̱. * Lal. 35, 16; 112, 10
10. *Ame̱gbe̱o̱ ame̱dāṅ ame̱woo̱mi; ame̱gblaā mitoiṅ ke̱-bo̱mi ahora; ame̱buabuaā ame̱he nā ame̱woo̱mi. * Lal. 22, 8
11. Mawu eṅōmi ehā mofōṅ, ni eše̱mi efō efōṅfelo̱i adeṅ.
12. Kūle̱ miye̱ hedšo̱le̱, ši edframi wo̱tšo̱wo̱tšo̱; emō mikue̱ ni ekūmo̱mi duku-

duku; asaṅ ewó mino̱, *eṅõmi efe oti
ehã ehe. * Yãfó 3, 12.
13. Egãitšẽlo̱i le̱ bo̱lemi ke̱-kpe; egbla
misabai amli, ni ekõõ eflii; efo̱se midro̱
efie šikpoṅ.
14. Epila mihei sro̱toi; etšẽ ke̱-ba mi-
no̱ tamo̱ ekãlo̱.
15. Mikpe̱ *kpekpe miha mihewolo no̱,
ni miṅõ miklonto le̱ mifõ sũ mli.
* 1 Mose 37, 34.
16. Yãfó so̱ṅṅ ehã mihĩe etšu fo̱, ni
gbẽlehõṅ eha mihĩṅme̱iiase̱;
17. tše̱ yiwale̱ ko be̱ mideṅ, ni mifai-
kpamo̱ hũ ye̱ kro̱ṅṅ.
18. Šikpoṅ, kãha milá le̱ no̱! ni kãhã
miblo̱mo̱ le̱ mĩná hedšõmo̱he! 1 Mose 4, 10.
19. Amrõmrõ ne̱ tete na, ṅwei midase-
fonyo yo̱, ni mihefãlo̱ hũ ye̱ ṅwei flõflo.
20. Minanemei tete mĩye mihe fe̱o; ši
Nyoṅmo̱ mihĩṅme̱i amli kplaã nu hãa,
Yãfó 3, 14.
21. ni edamo̱ mli ehã gbomo ye̱ Nyo-
ṅmo̱ hĩe, tamo̱ gbomobi damoo̱ mli hãa
enanyo le̱.
22. Edšake̱ afii fiõ se̱ le̱ *mibaya heni
ké̱ mite ni mibaṅ doṅṅ le̱. * 10, 21.

Yitšo 17.

Mimumo̱ eša, migbĩĩ le̱ hũ etã, gbo-
nyobu mĩmẽmi!
2. Kẽle̱ hefe̱oyelo̱i ye̱ mimase̱i, ni ame̱-
momlilawõi le̱ mihĩṅme̱ii dfere no̱!
3. Agbe̱ne̱ to awaba! bo noṅṅ, damo̱
mise̱! Namo ke̱mi aata dẽ? 16, 19.
4. Edšake̱ oke̱ sanešišinumo̱ etẽ ame̱-
tšui, nohewo̱ le̱ oholeṅ ame̱no̱.
5. Moni tšõo̱ nanemei ase̱gbe̱, koni
ená mli noko le̱, ebii ahĩṅme̱ii tete aafite
6. Eṅõmi efe *abe̱bũnõ ehã maṅbii,
ni mitšõ moko ni anyãṅeo̱le̱. * 30, 9.
7. Awere̱hõ so̱ṅṅ ehã mihĩṅme̱i no̱
efe kusũ, ni migbomotšo henii fẽ etšõ
tamo̱ hõṅ. Lal. 6, 8.
8. Mei ni dša le̱ ahe aadšõ ame̱he ye̱
ene̱ he; ni moni efeko efõṅ ko le̱ aagri
awo mofõṅ.
9. Ši kẽle̱ dšalo̱ aafĩ ši ye̱ egbe̱ le̱
no̱, ni moni dẽ tše le̱ aaná hewale̱ ke̱-
ya no̱.
10. Nyefẽ nyekũa nyese̱ ke̱-baã! Ši
minaṅ nilelo̱ ko nilelo̱ ko ye̱ nyeteṅ.
11. Migbĩĩ le̱ eho ete, akũ miyiṅtši
ni dši mitšui hedõnii le̱ anã.
12. Ame̱ke̱ nyõṅ feo̱ fane, ame̱kẽo̱ ake̱
la ebe̱ṅke̱, tše̱ duṅ moṅ baã.
13. Ke̱dši mikwe̱ gbe̱ hũ, gbohĩiadše
dši miwe; duṅ le̱ mli noṅṅ mibaṅmi
misã ye̱.
14. Matšẽ̱ šramo̱ ake̱: Mitše̱ dšio, ke̱
*gõgõmii hũ ake̱ minye ke̱ minyemiyõ;
* 4, 19.
15. bẽle̱ agbe̱ne̱ nẽgbe̱ mihĩeno̱kãmo̱ ye̱?
ni mihĩeno̱kãmo̱ le̱, namo aana?
16. Gbohĩĩadše adabãṅi le̱ amli eekple-
ke ši ke̱-ate, beni wo̱fiã wo̱yadšõ̱ weṅe
ye̱ sũ mli le̱.

Yitšo 18.

Ke̱ke̱ ni Bildad, Šuhinyo le̱, here
no̱ ni ekẽ̱:
2. Mẽ beyino̱ noṅṅ nyeagbe wiemo̱i
anã? Nyedfẽṅa he, dãni wo̱wie!
3. Mẽhewo̱ abuo̱wo̱ tamo̱ koloi, ni wo̱-
tšõmo̱ mei ni be̱ yitšeiaṅ ye̱ nyehĩe ne̱?
17, 4. 10.
4. Bo ni otšere̱o̱ bodientše̱ osusuma
ye̱ omlifũ mli le̱, aso ohewo̱ le̱ aaši ši-
kpoṅ le̱, ni aatši tesã ke̱-dše̱ emãhe?
5. Meifõdši akane le̱ aagbo, ni ela le̱
lalile̱i hũ kpe̱ṅ.
K. 18. 21, 17. Lal. 73, 18—20. Abe̱i 13, 9; 24, 20.
6. La aawo duṅ ye̱ ebũ le̱ṅ, ni ekane
le̱ hũ aagbo ye̱ emase̱i.
7. Enãdšifãmo̱i ni mli wa le̱ amli ele̱ṅ
doṅṅ, ni le̱dientše̱ eṅãwõ le̱ aatšile̱ atfa ši.
8. Edšake̱ le̱dientše̱ enãdši šaãle̱ wo̱
yã mli, ni ntãṅi ano̱ enyieo̱.
9. Tšõne aadũ enanetšitši, ni mõmo̱-
kpã hũ aamõle̱.
10. Ake̱ aša etẽ šikpoṅ ehãle̱, ni atšõle̱
akpa ye̱ gbe̱ le̱ no̱.
11. Ṅmiṅmii aamõle̱ ye̱ ehefẽhe ke̱-akpe,
ni eenyie enãdši ase̱ kpãkpa. 3 Mose 26, 36.
12. Ošrã mĩye ehe hõmo̱, ni amanehũlã
kpaã ye̱ emase̱i.
13. Eeye ehewodšiaṅ fiã, gbẽle kromo̱-
bi le̱ aaye egbomotšo henii le̱.
14. Aafã ehĩeno̱kãmo̱ le̱ ke̱-adše̱ ebũ
le̱ṅ, ni aatšire̱ eyi se̱ ke̱-ate ṅmiṅmii
amaṅtše̱ le̱ ṅõ.
15. Noni dšee le̱dientše̱ enõ le̱, no aahĩ
ebũ le̱ mli; aagbe̱ sw̃õ̱ afã ešihĩle̱he le̱ no̱.

16. Ešišifäi lẹ aagbī yẹ šišigbẹ, enidši
hū aañälä yẹ ṅweigbẹ.
17. Ekaimọ aalädše yẹ šikpoṅ lẹ nọ,
ni atšīñ egbẹi atä yẹ blohūṅ. Abẹi 10, 7.
18. Aafielẹ kẹ-adšẹ la hīe kẹ-ate duṅ
mli, ni aawolẹ foi kẹ-adšẹ dše neṅ.
19. Enäṅ bi lo näbi yẹ emaṅbii ateṅ;
asaṅ efeṅ mokomoko yẹ ehīlẹhe lẹ.
20. Mei ni yọ anaigbẹ lẹ ahe aadšō
amẹhe yẹ *egbī lẹ hewọ, ni mei ni yọ
bokägbẹ lẹ hū ṅmiṅmi aamōmọamẹ.
* Lal. 37, 13.
21. Bọ pẹ ni mei ni edšaa lẹ ašihīlẹhei
kẹ moni lee Mawu lẹ gbẹhe yọ ne!

Yītšo 19.

Kẹkẹ ni Hiob here nọ ni ekē:
2. Mē beyinọ nyeagba misusuma nä
ni nyẹkẹ wiemọi aakūmọmi dukuduku
kẹ-yaši?
3. Šii nyoṅma sọṅṅ ne ni nyebọōmi
ahora, aso efeenye hīegbēle akẹ nyefeọ-
mi šẹi nẹkẹ?
4. Ni kẹ́ eyẹ mli akẹ midū gbẹ lẹ,
midientšẹ minọ migbẹdū lẹ kä.
5. Kẹdši nyemītao nyewó nyehe nọ
yẹ minọ, ni nyekä mihīe yẹ mihorabō
lẹ hewọ lẹ,
6 no lẹ nyenáa nyelea akẹ Nyoṅmọ
etšó mihīe ebu ši ni ekẹ eyä lẹ ebọle-
mi kẹ-kpe.
7. Na, mibloö yẹ yiwalẹ hewọ, ši
ahereemi nọ; miboọ ni aye abuami, ši
ayee misane lẹ ahäämi. 30, 20.
8. Efo afäbaṅ ewo migbẹ lẹ he, ni
minyēē maho, ni ehä mitempōṅi lẹ anọ
ewo duṅ. Yäfō 3, 7. 9.
9. Ekpọ minumnyam lẹ yẹ mihe, ni
edšie akekre lẹ yẹ miyitšo
10. Ekūmọmi yẹ hefēhe kẹ-kpe, ni egbe
nä ehämi, ni efä mihīenọkāmọ lẹ ta-
mọ tšo.
11. Asaṅ emli wo la womi, ni *ebu-
mi tamọ ehenyẹlọi lẹ eko. * 13, 24; 33, 10.
12. Etabilọi asafoi blūblu ba šikome,
ni amẹfo sá amẹwo mihe, ni amẹbọ nsra
kẹ-bọle mibū lẹ. 30, 12.
13. Eṅō minyemimei lẹ kẹ-dšẹ mihe
kẹ-te šoṅṅ, ni mei ni lemi lẹ, tšōmọ
mei kpōdši amẹhämi. Lal. 69, 9; 31, 12.
14. Miwekumei egbla amẹhe ši, ni mi-
šientšẹmei lẹ ahīe ekpa minọ. Lal 38, 12.
15. Mišīabii kẹ mitšūdšiyei buọmi ta-
mọ gbọ, mitšó mokpōṅ yẹ amẹhīe.
16. Mitšẹ́ọ mitšūlọ, ni efoo midäṅ;
mikẹ minäbu kpaälẹ fai tete.
17 Mimumọ edše fū ewo *miṅä, ni
minyemūšūṅbii po mihe edše fū ewoamẹ.
* 2, 9.
18. Gbekēbii tete gbeọ mihe guọ; kẹ́
mite ši lẹ, amẹwieọ mihe. 30, 1.
19 Mišientšẹmei fē enyäṅemi, ni mei
ni misumọọ lẹ etšómọ amẹhīe ewomi. K 13.
20. Miwui ekpẹtẹ mihewolo kẹ mihelo
he, ni mitēlo pẹ efẹ ehämi. Lal. 102, 6.
21. Nyenaämi mọbọ, nyenaämi mọbọ,
minanemei; edšakẹ *Nyoṅmọ niue esa
mihe! * Rut 1, 13.
22. Mēba nyewaämi yi tamọ bọni Ma-
wu efemi lẹ, ni mihelo lẹ hū šẹẹ nyenä?
Lal. 27, 2.
23. Minä ni kūlẹ aṅmä miwiemọi lẹ,
ni akadi awo wolo mli!
24. Ni akẹ dade woloṅmänō kẹ sumui
akpẹ yẹ tẹsä nọ, koni ehī ši dä!
25. Ši *mile akẹ †mikpōlọ lẹ hīe
kä, ni nägbē lẹ eedamọ sū nọ;
* 2 Tim 1, 12 † Ies 41, 14. Hos. 13, 14.
26. ni kẹdši akpätä mihewolo hīe
nẹkẹ sẹ, ni helo bẹ mihe lẹ, mana
*Nyoṅmọ! * Lal. 17, 15; 73, 34.
27 Lẹ noṅṅ makwẹ mahä mihe,
ni mihīṅmẹii aanalẹ, ni dšee mo-
kpōṅ ko! Misabai mitä yẹ mimli!
1 Ion. 3, 2.
28 Kẹ́ nyeakē akẹ: Té wọọfe tēṅ wọ-
walẹ yi, ni wọna sane ko yẹ ehe? lẹ,
29. nyešea klante gbeyei; edšakẹ mli-
fū nyieọ nọtōmọi ni sa klante lẹ asẹ,
koni nyenä nyele akẹ kodšomọ ko yẹ.

Yītšo 20.

(Kwẹ Y. 16; 18.)

Kẹkẹ ni Zofar, Naamanyo lẹ, here
nọ ni ekē:
2. Enehewọ lẹ midfēṅmọi wọọ minä
ni mahere nọ, no häa mimli taämi.
3. Minu hīewiemọ ni woọmi hīegbēle
lẹ; ši mumọ ni dšẹ midfēṅmọ mli lẹ
häami hetō.
4. Aso olee enẹ kẹ-dšẹ tetēte, kẹ-dšẹ
beyinọ ni aṅō gbomo ato šikpoṅ lẹ nọ lẹ,

5. ake̱ efõñfelo̱i anyámo̱ le̱ ese̱ etše̱e̱, ni mofõñ mĩše̱ le̱ hĩñme̱itſã ke̱ke̱ ehĩo̱ ši?

6. Tše̱ egbodšẽ le̱ kwo̱õ̱ ke̱-yaä ñwei, ni eyitšo hũ še̱o̱ atatuiañ, Lal. 37, 35.

7. kẽle̱ eelãdše kwrã *tamo̱ le̱dientše̱ enanewamo̱; mei ni enale̱ le̱ aakẽ̱ ake̱: Nẽgbe̱ eyo̱? * 1 Mañ. 14, 10.

8. Eefliki ke̱-ate tamo̱ lamõ, ni anañle̱, ni aaſiele̱ ke̱-ate tamo̱ nyõñ ninã. Lal. 73, 20.

9. Hĩñme̱i ni enale̱ le̱ enañle̱ doñn, ni ehĩle̱he le̱ hũ hĩñme̱i gbañ eno̱ doñn. Lal. 37, 10.

10. Ebii aatao ohĩafoi ahĩegbe̱, ni enii le̱, enidši aadãi ahã. 27, 14.

11. Ewui amli eyimo̱ obõbõ ke̱ oblabõ̱, ši agbe̱ne̱ eke̱le̱ aayakã sũ mli.

12. Tše̱ nõfõñ ñõo̱ do̱ko̱do̱ko̱ ye̱ edãñ, ni eñõ-tẽo̱ ye̱ elile̱i šiši,

13 tše̱ ele̱teo̱ he, ni esã edšiee efõõ ši ni etšio̱ nã ye̱ eñmaflotoiañ:

14. kẽle̱ eniyenii le̱ tšakeo̱ ye̱ emliniiañ, etšṍo̱ šinõi adro̱ ye̱ emli.

15. Emĩ nifále̱, ši eeſe eſie ekoñ, Mawu aadšie ke̱-adše̱ emũsũ mli tete.

16. Eeſo̱ šinõi anã ebõ̱; blikã lile̱i aagbele̱.

17. Enáñ fãi ke̱ nsutẽñi ni hoo̱ wò ke̱ fufo̱ le̱ ekwe̱.

18. Noni *egbo he deñme le̱ eedãi ehã, ni emĩñ; enyáñ ye̱ enii ni ená le̱ fále̱ nã. * 5 Mose 28, 30—33.

19. Edšake̱ ewaä ohĩafoi ayi ni ekwaäame̱; šĩa ni dšee le̱ emã le̱, ešõo̱ ekã nã.

20. Edšake̱ emũsũ lee mito̱, hewo̱ le̱ eke̱ enii ni dšra wa le̱ edše̱ñ mli.

21. Emĩo̱ noſẽno ni eſe̱e̱ nokonoko, hewo̱ le̱ edšũrõ ni eye le̱ etše̱ñ.

22. Enii ni ená babaõ le̱ mli po eeſĩle̱, moſẽmo ni yo̱ haomo̱ mli le̱ nine aaba eno̱.

23 Ni aaba mli ake̱, beni afe ni emũsũ ayi hewo̱ le̱, eehã emlifũ ni nã wa le̱ aba eno̱, ni eehã enẽ̱ eſie eno̱ ake̱ eniyenii.

24. Beni ekẽ̱ edšoo̱ dade tawũnii anã foi le̱, akõ̱ble gãi aagbule̱ ke̱-afroñ mli.

25. Ekaä fã, ni edše̱o̱ kpo ye̱ egbomotšo le̱ mli, ni dade kãñkãñ le̱ dše̱o̱ kpo ye̱ edro̱ mli, ni gbẽle ñmiñmi hũ mõo̱le̱. Lal. 7, 13. 5 Mose 32, 41.

26. Duñ so̱ññ añõ-to ahãle̱ ake̱ edſetri; *la ni mokomoko huu aašãle̱; eešã enii ni eſe̱ ye̱ ebũ le̱ mli le̱. * 5 Mose 32, 22.

27. Ñwei aadšie enõša le̱ kpo, ni šikpoñ hũ aate ši awole̱.

28. Ewe ſeremo̱ le̱ aaho aya, eeho tamo̱ nu ye̱ mlifũ gbĩ le̱ no̱.

29. Ene̱ dši mofõñ gbe̱fãññõ ni dše̱ Nyoñmo̱ deñ ke̱ egbošinii ni Mawu eto ehãle̱.

Yĩtšo 21.

Ke̱ke̱ ni Hiob here no̱ ni ekẽ̱:

2. Nyeboa miwiemo̱ le̱ toi dšogbãñ, ni ene̱ atšṍ nyemĩše̱dšemo̱!

3. Nyeñmẽami gbe̱, ni mi hũ mawie, ni ké̱ miwie migbe nã le̱, koni nyeye mihe fe̱o!

4. Ani gbomo miyeo̱ ñko̱mo̱ mitšõo̱? ni mẽhewo̱ efeñmi ahuntõ?

5. Nyetšṍa nyehĩe nyekwe̱ami, ni nyehe adšõa nyehe, ni nyeñõa nyenine nyetoa nyenãbu!

6. Ke̱dši mikai le̱, mitšui fãa, ni ñmiñmi mõo̱ mihelo.

7. Mẽhewo̱ meifõdši ayi náa wala, ame̱gbõ̱lo̱õ̱, ni ame̱dše̱o̱ agbo ke̱ hewale̱? Lal. 37; 73. Ier. 12, 1.

8. Ame̱sešibii buaä ši ye̱ ame̱hĩe fataä ame̱he, ni ame̱ſĩei le̱ hũ ye̱ ame̱hĩñme̱iiañ.

9. Ame̱šĩa teñ dšo̱õ̱, ni gbeyeišemo̱ ko be̱ mli, asañ Nyoñmo̱ moyĩ-tšo le̱ kãä ame̱no̱.

10. Ame̱tšinanũ kwo̱õ̱, ni efee yaka; ame̱tšinayõ fo̱õ̱ dšogbãñ, ni ešrãkee.

11. Ame̱hãa ame̱bii dše̱o̱ kpo tamo̱ tãiku, ni ame̱biſabii hũ huruhuruo̱.

12. Ame̱laä ame̱fataä milẽ ke̱ sañkũ he, ni ame̱nyáa ye̱ ble̱ gbẽ̱mo̱ nã.

13. Ame̱yeo̱ ame̱gbĩĩ le̱ ye̱ edšũrõyeli mli, ni hĩñme̱itſã ke̱ke̱ le̱ ame̱kpleke ši ke̱-te gbohĩĩadše;

14. kẽle̱ ame̱kẽ̱o̱ Mawu ake̱: Dše wo̱no̱, edšake̱ wo̱taoo ogbẽ̱i le̱ wo̱le! 22, 17.

15. Namo dši Ofe le̱, ni wo̱o̱súmo̱le̱? ni ké̱ wo̱kpale̱ fai hũ, meni wo̱baná ye̱ mli?

16. Na, dšee ame̱dientše̱ ame̱deñ ame̱edšũrõyeli yo̱; *meifõdši añãwõ le̱ akagbalemi fõñfõ! * 22, 18.

17. Šii enyie meifõdši *akane egbo, ni
amęšrà hũ ebašràamę pẽñ? alo Nyoñmǫ
†edša amanehũlũ ehãamę yę emlifũ mli?
* 18, 5. † 18, 12
18. amętamǫ dľei yę kǫyǫ nä, kę tutũ
ní ahum lõǫ kę-yaä? Lal. 1, 4.
19. Nyekẽ: Nyoñmǫ tľaä enõša lę etoǫ
*ebii. Hä ní ewo lędientšę nyõmǫ, ko-
ni ele! * 20, 10 2 Mose 20, 5.
20. Hä lędientšę ehĩñmęii ana ehľe-
kpätãmǫ lę, ni enu Ofe lę mlifũ lę eko!
21. Ši mẽ mĩšę enáa yę ewe ni ešĩ yę
esę lę he, beni enyõdši ayibǫ lę sę efo lę?
22. Aso moko aatšõ Mawu nilẽ, lę
*moñ ni ekodšoǫ ñweibii lę?
* Daads. 5, 7.
23. Moko yę hewalę kpiñtiñkpliññ ni
egboǫ, beni eyǫ hedšǫlę ni etoiñ edšǫ-
lę lę;
24. efufǫ kpudši lę amli eyi obõ kę
fufǫ, ni ewuiañ fǫ lę hũ efe tšǫtšǫtšǫ.
25. Ni moko hũ gboǫ yę esusuma awe-
rehõ mli, ni esako enã nõkpakpa ko dã.
26. Amęfẽ lę, sũ mli noññ amęwoǫ, ni
gõgõmii haä amęhe. 3, 18—19.
27. Na, mile nyedľẽñmǫi lę, kę ñã ní
nyetšõǫ nyekę-waämi yi lę.
28. Edšakę nyekẽǫ akę: Nẽgbę noyelǫ
yiwalǫ lę we lę yǫ? Ni nẽgbę bũ ní
meifõdši hĩ mli lę yǫ?
29. Ani nyebiko gbęnyielǫi lę, ni amę-
dasei ní amęyeǫ lę, nyeadše he ñwane?
30. Akę abãa mofõñ yi yę amanehũlũ
gbĩ nǫ, ni grimǫ gbĩ nǫ lę adšieǫamę
kę-dšeǫ mli!
31. Namo aakã ehĩe yę edšeñba lę hewǫ?
Ni noni efe lę, namo aawolę he nyõmǫ?
32. Asañ atẽreǫlę kę-foǫ ši kę-yaä
egbonyobu lę he, ni abuǫ esãñ lę he tete.
33. Dšõ mli sũ kukulii lę ñõ enã, ni
mei fẽ aanyie esę, tamǫ boni mei babaõ
etšó ehĩe lę.
34. Mẽba nyešędšeǫ mimĩ kę yaka mĩšę-
dšemǫ? edšakę nyehetõi lę apasa soññ ni!

Yĩtšo 22.

Kękę ni Elifaz, Temannyo lę, here
nǫ ni ekẽ:
2. Ani ádesã ko he yę sęnámǫ hã
Mawu? Moñ nilelǫ lę, lędientšę enáa
ehe sę!
3. Ani kę́ dšalǫ dšio lę, Ofe lę náa
sę ko yę mli? alo kę́ ohã ogbę̀i lę ye
emũ lę, enáa noko yę mli?
4. Aso o-Nyoñmǫ gbeyeišemǫ hewǫ
ekãa ohľe ni ekeǫ yeǫ sane nę?
5. Ani dšee onifõdšianii lę ni fá ba-
baõ, ni onišaianii lę alee nã?
6. Edšakę oheǫ awaba yę onyemimei
adeñ yakatfã, ni heyayaiatšęmei hũ o-
kplaä amęhe mamai.
24, 9. 10. 2 Mose 22, 25. 26. Ies. 58, 7.
7. Moni etǫlę lę, ohããlę nu enu, ni
moni hõmǫ eyelę hũ, okãmãalę abolo.
Mat. 25, 42. 43.
8. Ši gbomo ní nineši wa lę, lę enõ
dši šikpoñ lę; ni moni hĩe yǫ nyam lę,
lę ehĩǫ nǫ.
9. Yei okũlafoi lę ofieǫamę kę amę-
dẽ flo, ni awusãi lę okũmoǫ amęnidši.
29, 12.
10. Nohewǫ lę tšõnei eboleo kę-kpe,
ni ñmiñmi mõǫo trukã!
11. Alo onaa duñ kę nu afua ní eha
onǫ lę?
12. Nto Nyoñmǫ kwǫ fẽ ñwei? Ni kwę
ñulamii akwǫlę, boni amękwǫ amęhã!
13. Ni okẽǫ akę: Meni Mawu le? Ani
eenyẽ etšó duñ kpĩ nę mli ekodšo?
14. Atatui dši ehehãnõ, hewǫ lę enaa
nii; ni ñwei ati lę mli ešẽraä ši yę.
15. Ani oonyie blema gbę lę ní mei-
fõdši nyie nǫ lę nǫ?
16. mei ni alõamę kę-te *dãni šę amę-
be, ní †amęšišitõ lę tšó nu tamǫ fã?
* 15, 32 33. † 1 Mose 7, 21.
17. Mei ní kẽ Mawu akę: Dše wǫnǫ!
Ni asañ: Meni Ofe lę aanyẽwǫ afe lę?
21, 14.
18. Tšę ewo amęšĩai obõbõ kę nii kpa-
kpai, — ši * meifõdši añãwõ lę akagbale-
mi fõñfõ! * 21, 16.
19. Dšaloi naä, ni amęmĩ šęǫ amęhe;
ni mei ní efeko efõñ ko lę yeǫ amęhe feǫ,
Lal. 107, 42.
20. amękẽǫ akę: "Lęleñ mei ni te ši
wowǫ lę akpätã amęhĩe, ni amęnii ní fe
lę, la ešã."
21. Agbęnę ñõ ohe obǫ ehe, ni ohe
aadšǫo; no nǫ aatšó ni aahĩ ahão!
22. Nohewǫ lę mõ nitšõmǫ ni dšeǫ
enã lę mli, ni oñõ ewiemǫi lę oto
otšuiñ!

23. Ke̱dši okũ ose̱ ke̱-te Ofe le̱ ṅõ le̱,
aatſao amã ši; ke̱dši oodšie musunii ke̱-
dše obũ le̱ṅ ke̱-ya nenẽne le̱ —
8, 5—7; 11, 14—19.
24. ṅõ ošikasũ le̱ owo mlu mli, ni oke̱
*Ofir šika awo fãi amli te̱i amli! —
*1 Maṅ. 9, 28.
25. ni Ofe le̱ aatšṍ ošika ke̱ dſie̱te̱i
babaõ hũ ahão.
26. No le̱ *omli aaflio ye̱ Ofe le̱ he,
ni oowó ohĩe no̱ ohã Nyoṅmo̱. *Lal. 37, 4.
27. Ookpale̱ fai, ni eeboö toi, ni oowo
ošiwõi le̱ anyõmo̱. Lal. 50, 14. 15.
28. Ooto oyiṅ ye̱ noko hewo̱, ni aahã
aba mli ahão; ni la aakpe̱ ye̱ ogbè̱i
le̱ ano̱.
29. Ke̱dši ame̱mĩmã ame̱nã ši le̱, ookẽ̱:
Aawó no̱! ni hešibalo̱ le̱, aahere eyi
wala. 1 Pet. 5, 5.
30. Moni yee bem tete le̱, aadšiele̱:
aadšiele̱ ye̱ odeṅ tšemo̱ nã. Lal. 18, 21. 25.

Yitšo 23.

Ke̱ke̱ ni Hiob here no̱ ni ekẽ̱:
2. Ṅme̱ne̱ hũ miko̱mo̱yeli le̱ nã wa;
mimanehũlũ le̱ tšĩ fè mitšo̱idõmo̱ le̱.
3. Edši mile heni manale̱ ye̱, kũle̱
mayaše̱ eseì le̱ hĩe tõ!
4. Kũle̱ madšadše misane le̱ ye̱ ehĩe,
ni mawo midaṅ obõ ke̱ sanenãtšõmo̱i!
5. Mana wiemo̱i ní eke̱-ato he ehãmi,
ni manu nii ní eekẽ̱mi le̱ aãiši!
6. Aso eke̱mi aabé ye̱ ehewale̱ kpe-
teṅkple le̱ nã? Dabi, toi noṅṅ kẽ eebomi!
7. Dše̱i moni dša le̱ ke̱le̱ aayiyi ye̱,
ni madše mikodšolo̱ le̱ deṅ kwrakwra.
8. Na, ké̱ mite hĩegbe̱ le̱, ebe̱ dše̱i;
ké̱ miba se̱gbe̱ hũ, minuu ehe;
9. etšuo̱ nii ye̱ abe̱kuiaṅ, ši minaale̱;
etẽo̱ ehe ye̱ ninedšũrõgbe̱, ši mihĩṅme̱i
gbaa eno̱.
10. Ši ele gbe̱ ní minyie no̱ le̱; ké̱
ekami ekwe̱ le̱, madšie mihe ši tamo̱
šika. Lal. 17, 3; 139, 23. 24.
11. Minane emõ ši ye̱ enanemãhei le̱
amli; minyie egbe̱ le̱ no̱ ni midšee no̱.
12. Kitã ni dše̱ enã le̱, midšeko se̱;
edãṅ wiemo̱i le̱ mike̱-to fè mimla.
13. Ši le̱ le̱ eye̱ bo̱ni eyo̱ le̱ noṅṅ, ni
namo aakũ enã? Noni esusuma taoo̱ le̱,
no efeo̱.
14. Noni ato ahãmi le̱, no efeo̱ le̱, ni
nibii ní tamo̱ ene̱mei pĩ ye̱ eyiṅ.
15. Nohewo̱ le̱ ṅmiṅmi mõo̱mi ye̱ ehĩe;
ké̱ miſie miyiṅ le̱, mišeo̱le̱ gbeyei.
16. Ši Mawu ehã mitšui efã, ni Ofe
le̱ ewo mihe gbeyei.
17. Ši mito̱ko mṹ ye̱ mimanehũlũ le̱
lo duṅ kabitĩ ní eha mihĩe le̱ hewo̱.

Yitšo 24.

Mẽhewo̱ ni Ofe le̱ etoo be ehãã nyõ-
mo̱wo, ni mei ní lele̱ le̱ enaa egbĩĩ le̱?
2. Atšire̱o̱ hũsũi, ašõo̱ koloikui ehã
nã ni alè̱o̱ame̱. 5 Mose 27, 17.
3. Akplaä awusãi atedši ke̱-yaã, ni
aheo̱ okũlafo tšina awaba.
4. Atšire̱o̱ ohĩafoi ke̱-dše̱o̱ gbe̱ no̱;
šikpoṅ le̱ no̱ šitſialo̱i fẽ tẽtẽo̱ ame̱he.
5. Na, ·ame̱tamo̱ ṅãṅ tedšii ye̱ ṅãṅe̱,
ni ame̱dšeo̱ kpo ke̱-yaã ame̱nitšumo̱, ame̱-
mĩtao lè̱nii; ṅã kpatã le̱ hãa ame̱bii
aniyenii.
6. Ṅmõ mli ame̱flo̱ö̱ ame̱koloi aniye-
nii ye̱, ni ame̱yeo̱ kpe̱kpe̱o ye̱ mofũã
weintrom mli.
7. Ame̱wo̱ö̱ ke̱ ame̱he yayai ni mama
be̱ ame̱he, fẽibe mli hũ ame̱be̱ hehãnõ.
8. Gõdši ano̱ nyoṅmo̱ yio̱ame̱, ni ake̱-
ní ame̱be̱ abobãhe hewo̱ le̱, ame̱ho̱lo̱i
te̱sãi aãiši.
9. Ame̱tšeo̱ awusã ye̱ fufo̱ nã, ni ame̱-
heo̱ awaba ye̱ ohĩafo deṅ.
· 10. Ame̱nyienyieo̱ yayai ni mama be̱
ame̱he, ni ame̱ke̱ hõmo̱ tẽreo̱ abledšatšui.
Ies. 55, 7.
11. Ame̱gbogboi ateṅ ame̱feo̱ mũ ye̱;
ame̱nãnãa weinṅãtšõnei, ši *kũmai ye̱-
ame̱. *Iak. 5, 4.
12. Mei dõmoo̱ ntšo̱i ke̱-dše̱o̱ mãdši
amli, ni pilafoi asusuma blo̱ö̱; ši ke̱le̱
Nyoṅmo̱ edii nakai nõša le̱ se̱.
13. Mene̱mei dši la henye̱lo̱i le̱ ateṅ
meikomei, ame̱lee egbè̱i le̱, ni asaṅ ame̱-
hĩĩ etempõṅi le̱ ano̱ hũ.
14. Awuyelo̱ teo̱ ši lebi mrã egbeo̱
ohĩafo ke̱ šitſialo̱, ni nyõṅ le̱ etamo̱
dšulo̱ noṅṅ.
15. Ni gblãfitelo̱ hũ hĩṅme̱i kwe̱o̱ hle-
bule̱ gbe̱, ekẽo̱ ake̱: Hĩṅme̱i ko enaami!
ni eke̱ no̱hãnõ hũ haã ehĩe.

16. Duñ mli amẹgbuloö tšüi amẹwoọ mli; amẹwoọ amẹhe tšüñ fane, amẹlee la po.
17. Edšakẹ lebi tamọ gbělehöñ häamẹ; edšakẹ duñ kpī ñmiñmii lẹ ehomọamẹ.
18. *Ehoọ oyá yẹ nu hĩe; alomọ amẹgbeťäñnõ lẹ yẹ šikpoñ lẹ nọ, etšóñ ehĩe kẹ-yañ weintromi agbẹ lẹ nọ. *1 Mose 49, 4.
19. Dšeñ hereññ kẹ latšā häa snō nui lẹ täa, nakai noññ gbohĩladše hü lõọ mei ni feọ eša lẹ.
20. Enye müsü tete hĩe kpaä enọ; gõgõmii nyáa eyeli he. Akaiñlẹ kwrakwra doññ; ni aakü nõfõñ tamọ tšo.
21. Ehaä yō kene ni fọọ lẹ nii, ni yō okülaťo hü, efeelẹ edšürō.
22. Kẹlẹ Nyoñmọ tšóọ ehewalẹ nọ ehäa hewalọi yaä nọ; amẹteọ ši, beni amẹhĩe käa wala nọ doññ lẹ.
23. Ehäa amẹhĩọ ši ťeťẽťe, ni amẹkẹ amẹhe ťõọ no nọ; ši ehĩñmẹii dfere amẹgbẹi lẹ anọ kẽ.
24. Awóọ amẹnọ, ši be fiō sẹ lẹ amẹbẹ; amẹplenẽ, ni abuaä amẹnā tamọ mei fẽ, ni aflọöamẹ tamọ abletšei ayiteañ.
25. Ni agbẹnẹ ké dšee nakai lẹ, namo aakẽ akẹ mimale, ni eehä miwiemọ lẹ afe yaka?

Yĩtšo 25.

Kẹkẹ ni Bildad, Šuhinyo lẹ, here nọ ni ekẽ:
2. Nọyeli kẹ gbeyeišemọ fẽ yẹ edeñ, lẹ ehäa omanye baä yẹ ehei ní kwõlọ lẹ.
3. Ani etai lẹ anyẽ akane? ni ela lẹ, namo nọ etee ši yẹ?
4. Ši té ádesä aafe tẽñ adša yẹ Mawu hieñ? lo moni yō fọlẹ lẹ he atše hü? 9, 2.
5. Na, nyoñtšẽre tete kpẹẹ, ni ñulamii hü ahe tšee yẹ ehĩe: 15, 15.
6. mbasroo ádesä ni dši omlẽgẽ nẹ, lo gbomo bi ni dši gõgõmi nẹ! 4, 19. 20.

Yĩtšo 26.

Ni Hiob here nọ ni ekẽ:
2. Ei, bọni oyeọ obuaä moni bẹ hewalẹ lẹ nẹ! bọni ohereọ nine ni mli waa lẹ nẹ!
3. Bọni owoọ moni bẹ nilẽ lẹ ñä, ni odšieọ nilẽ babaõ kpo otšõọ nẹ!
4. Namo owieọ otšõọ? ni namo mumọ dšeọ omli dšeọ kpo nẹ?
5. Sisai lẹ ahe kpokpoọ yẹ nui lẹ ašiši kẹ dšẹibii lẹ fẽ.
6. Gbohĩladše kä ši yayai yẹ ehĩe, ni lädšemọbu lẹ bẹ nọhänõ. Abẹi 15, 11.
7. Elẹọ kõyigbẹ ñwei lẹ mli etšotšõroọ kõyọ mli, eñõọ šikpoñ lẹ etšotšõroọ ši ní dšee noko nọ.
8. Efĩọ nui ewoọ eblọtui lẹ amli, ni kẽlẹ atatu lẹ fẹẹ yẹ amẹšiši. Lal. 104, 8.
9. Etšĩọ emañtšẹšẽi lẹ hĩe, ni elẹọ etatu lẹ mli ehaä nọ.
10. Efo hüsü ewo nui lẹ ahe kẹ-yaši la kẹ duñ kpẽhe lẹ. 38, 10. 11. Abẹi 8, 27—29.
11. Ñwei akulašĩñi lẹ ahe kpokpoọ, ni amẹhe dšõọ amẹhe yẹ eyiñä lẹ nä.
12. Etaä ñšọ lẹ mli yẹ ehewalẹ nä, ni etfaä ehewõ lẹ nõ yẹ enilẽ nä.
13. Emumọ lẹ nä lẹ ñwei tšeọ; enine gbuọ *onüfü ní he yọ oyá lẹ mli. *Ies. 27, 1.
14. Na, egbẹi lẹ anäbunäbui kẹkẹ nẹ, ni ehe ablebi fiō kẹkẹ wọnuọ nẹ. Ši ehewalẹ šimọ lẹ, namo aanu šiši?

Yĩtšo 27.

Ni Hiob sä wó ebẹbua lẹ nọ ni ekẽ:
2. Gbĩĩabọ kẽ ni Mawu ní tfa misane lẹ fõ lẹ, kẹ Ofe lẹ ni hä misusuma ŵerẹ ho ehe lẹ hĩe kä nẹ: —
3. gbĩĩabọ fẽ ni miwala yọ ťeťẽťe yẹ mimli, ni Nyoñmọ mumọ yọ migugõ mli lolo nẹ: —
4. Kẹdši minäbu aawie nii ni edšaa, ni mililẹi hü aadšadše šišiumọ sane fĩ! Lal. 34, 14.
5. Enẹ akagbalemi akẹ mabunye bem; mibemyeli lẹ miñmẽñ he kẹ-yaši beyinọ ní magbo.
6 Mihĩe midšalẹ lẹ mli kpẽññ, ni miñmẽñ he; *mitšui hü ewiee mihĩe yẹ miwala gbĩĩ lẹ eko hewọ. *Bọf. 24, 16. 1 Kor 4, 4.
7. Mihenyẹlọ lẹ aatšó tamọ mofõñ, ni moni ete ši ewomi lẹ hü aatšó tamọ nõšafelọ!
8. Edšakẹ meni dši mofõñ hienọkämọ, beni Nyoñmọ efolẹ ešẹ efõ ni eñõ esusuma kẹ-te? Luk. 12, 20.
9. Ké fĩmọ ba enọ lẹ, ani Nyoñmọ• aabo eblọmọ toi?

10. Ani emī še̱o̱ ye̱ Ofe le̱ hewo̱, alo
etšéo̱ Nyoṅmo̱ befēbe?
11. Matšōnye bo̱ni Mawu nine yo̱; noni
yo̱ Ofe le̱ ṅō le̱, mišiuṅ no̱.
12 Na, nyefē-tſēm nyena; bēle̱ mēhe-
wo̱ mo̱ ni nyedſēṅo̱ yaka dſēṅmo̱i ne̱?
13. Ene̱ dši gbomo fōṅ gbe̱fāṅnō ní
enáa ye̱ Mawu deṅ, ni yiwalo̱i agboši-
nii ní ame̱náa ye̱ Ofe le̱ deṅ ne̱:
14. Ke̱dši ebii ayi fá babaō le̱, klante
ame̱fáa ame̱hāa; ni eſīei le̱, abolo še̱ṅ
ame̱nā. 21, 19.
15. Emei ni aaſe̱ le̱, aafūame̱ ye̱ gbēle-
hela mli, ni ekūlafoi le̱ fóṅ tete.
16. Ke̱dši ebua dſie̱te̱i nā tamo̱ mlu,
ni ebua atadei anā eto tamo̱ sū po:
17. ebua nā moṅ, *ši dšalo̱ bawo, ni
dſie̱te̱i le̱, mei ní he be̱ tōmo̱ le̱ badša
mli. * Abe̱i 13, 22.
18. Emāa etšū tamo̱ kōkōfrām, tamo̱
asese ni bulo̱ fe.
19. Ehoo̱ ekāa ši ake̱ niiatše̱, ši efeṅ
nakai doṅṅ; egbleo̱ ehīṅme̱ii, ši ebe̱ doṅṅ.
20. Ṅmiṅmii lōo̱le̱ tamo̱ nu babaō, ahum
dšuo̱le̱ ke̱-yaä nyōṅ.
21. Bokā kōyo̱ wóo̱le̱ ke̱-yaä, ni ebēo̱le̱
ke̱-dše̱o̱ ehìle̱he le̱.
22. Nyoṅmo̱ aatšē ke̱-aba eno̱, ni ebāṅ
eyi; eetao foi edše ke̱-dše̱ edeṅ.
23 Mei aatſatſā ame̱dēi awole̱, ni ame̱-
akpā ble̱ fīfī ame̱awole̱ ke̱-adše̱ egbe̱-
he le̱.

Yitšo 28.

Ši dſie̱te̱i ye̱ bu, ni šika ni asēreo̱
hū ye̱ edšēhe.
2. Adšieo̱ dade hū ye̱ sū mli, ni asēreo̱
te̱ adšieo̱ akōble ye̱ mli.
3. Afoo̱ duṅ tete se̱, ni ataoo̱ te̱i ní
yo̱ duṅ kabitī ke̱ gbēlehōṅ mli le̱ ke̱-
yaä se̱ flōflo.
4. Akpe̱o̱ bu ye̱ heni ke̱ gbomei ahī-
le̱he dšeke̱; nane ní nyie ame̱yiteṅ le̱
hīe ekpa ame̱no̱; ame̱tšotšōro ši, ni ame̱-
yeo̱ abó̱ ye̱ heni ke̱ ádesā dšeke̱.
5. Šikpoṅ le̱, abolo dše̱o̱ mli; ši ešiši
le̱ afukuo̱ tamo̱ noni la fe.
6. Emli te̱i le̱ safiro hīle̱he ni, ni
šikafutū hū ye̱ dše̱i.
7. Okropoṅ ko lee dše̱igbe̱, ni akro-
mā ko hīṅme̱i enako dā.
8. Koloi hewolo̱i anane yiko no̱ dā,
ni dšata ní hīe yo̱ la hū tšōko dše̱i dā.
9. Ekpāa enine mli etaä tſre̱bote̱ he̱,
ni efukuo̱ gōdši ašiši tō.
10. Egblaä nudšo̱i ye̱ te̱sāi amli, ni
ehīṅme̱i naä nii ní dšra wa fē.
11. *Etšīo̱ nubānu nā ni ebaa doṅṅ, ní
nii ní aṅō-tē le̱ edšieo̱ kpo ke̱-baä la hīe.
* K. 28.
12. Ši nēgbe̱ aana nilē ye̱? ni nēgbe̱
dši dſēṅmo̱ hīle̱he?
13. Ádesā lee edšra po, ni asaṅ anaṅle̱
ye̱ hīekālo̱i ašikpoṅ le̱ no̱.
14. Bu kwo̱ṅkwoṅ le̱ kēo̱ ake̱: Ebe̱
mimli! ni ṅšo̱ hū kēo̱ ake̱: Ebe̱ miṅō!
15. Atšee šika ahee, ni asaṅ aṅmēē
dſie̱te̱i awoo nyōmo̱. Abe̱i 3, 14. 15; 8, 10. 11.
16. Aṅmēē *Ofir šika ake̱-hee, alo šo-
hamte̱ ní dšra wa lo safiro. * 1 Maṅ. 9, 28.
17. Šika ke̱ aſīſe̱ ke̱le̱ yee egbo̱, ni
ake̱-tšakeṅ šika dſinei.
18. Atšīṅ tēṅēlēo ke̱ ko̱li tā ye̱ ehīe,
ni ké̱ oná nilē le̱ efè adiagba.
19. Kuš *topasionte̱ le̱ ke̱le̱ yee egbo̱,
ni aṅmēē šika kro̱ṅṅ ake̱-hee. *2 Mose 28, 17.
20. Bēle̱ nēgbe̱ aana nilē ye̱? ni nē-
gbe̱ dši dſēṅmo̱ šihīle̱he?
21. Ši aṅō-tē hīekālo̱i fē ahīṅme̱ii, aha
no̱ hū ye̱ ṅwei lofōdši ahīe.
22. Lādšemo̱bu ke̱ gbēle fē kēo̱ ake̱:
Nu wo̱nu ehe ke̱ wo̱toii ke̱ke̱.
23. Nyoṅmo̱ dši moni le gbe̱ ní ake̱-
yaä he, ni le̱ ele heni eyo̱. Abe̱i 8, 22—31.
24. Edšake̱ le̱ ekwe̱o̱ ke̱-yaä šikpoṅ le̱
nāgbēhei le̱, ni enaä ṅwei šiši fē.
25. Ni eṅmē kōyo̱ tšīmo̱ eto, ni esusu
*nu hū eto ke̱ susumo̱nō. * 26, 10.
26. Beni ewo nyoṅmo̱ne̱mo̱ he akpo̱,
ni edše gbe̱ ehā nyoṅmo̱šimo̱i asrawai le̱:
27. no mli ena, ni edšadše etšō eke̱-
mā ši, ni etao mli pe̱pēpe̱.
28. Ni ekē̱ gbomo ake̱: Na, Nuntšo̱
le̱ gbeyeišemo̱ le̱, no dši nilē, ni
efōṅ hedšē dši dſēṅmo̱!
Lal. 111, 10. Abe̱i 1, 7.

Yitšo 29.

Ni Hiob sā wó ebe̱bua le̱ no̱ ni ekē̱:
2. Miná ní kūle̱ mitšō tamo̱ bo̱ní miyo̱
ye̱ tšutšu nyōdši le̱ amli le̱, tamo̱ gbīī
ní Nyoṅmo̱ buo̱ mihe le̱;

3. beni ekane lẹ kpẹọ yẹ miyiteń, ni
ela lẹ nä minyieọ yẹ duń mli lẹ;
Lal. 18, 29.
4. bọni miyọ yẹ minikpamọ gbĩĩ lẹań,
beni Nyońmọ nanyobọ̃ yọ mibũ lẹ yi-
teń lẹ; Lal. 25, 14.
5. beni Ofe lẹ kẹmi yọ lolo, ni mi-
bii hũ ebọlemi kẹ-kpe lẹ;
6. beni mikẹ fufọ ni efĩ fọọ̈ minä-
dšiaši, ni tẹsä mli họọ mũ fäi häami lẹ;
7. beni midšeọ kpo kẹ-yaä mań lẹ
agbó lẹ nä, ni mińõọ mišẽi mimäa blo-
hũ lẹ mli lẹ:
8. oblahĩĩ naämi, ni amẹtẽọ amẹhe,
ni onukpai teọ ši damọọ ši;
9. lumei tete fõọ wiemọ, ni amẹkẹ
amẹnidši toọ amẹnä;
10. abladei agbẽ lädšeọ, ni amẹlilẹi
kpẹtẹọ amẹdäń.
11. Kẹdši toi nu mihe pẹ lẹ, edšọ̃ọmi,
kẹ́ hĩńmẹi nami lẹ, ekafọọmi.
12. Edšakẹ ohĩafo ni bloọ̈ tšẹ́ọ bualọ
lẹ, midšieọlẹ, kẹ awusä kẹ moni bẹ moko
ni yeọ buaälẹ lẹ. 3 Mose 19, 18. 2 Mose 22, 20.21.
13. Moni hĩe heọ akpätä lẹ dšọ̃mọ baä
minọ, ni mihäa yõ okũlafo tšui nyõọ emli.
14. Dšalẹ dši mimama ni mibu, midšalẹ
saneyeli hũ tamọ atade yũ kẹ akekre.
15. Mitšó hĩńmẹii mihä fĩlafo, ni mi-
tšó nädši mihä obubuafo.
16. Mitšó *tšẹ mihä mei ni efĩamẹ, ni
moni mileelẹ pọ mitaọọ esane mli; *31, 18.
17. ni midfäraä mofõń kadä, ni mišõọ
hänii yẹ enyänyõdši amli. Lal. 58, 7.
18. No mli lẹ mikẽọ akẹ: Mikẹ mitšũ
lẹ aagbo, ni mahä migbĩĩ lẹ afá tamọ šia.
19. Mišišifä lẹ nä egble ehä nu, ni bó
hũ wọọ̈ minidši lẹ anọ.
20. Minyam lẹ tšọ́ọ ehẽ häami dä, ni
migäi lẹ hũ náa hewalẹ hẽ yẹ mideń.
21. Mei boọmi toi ni amẹkwẹọmi gbẹ,
ni amẹfeọ kpõ amẹboọ mińäwõ toi.
22. Kẹ́ miwie lẹ, moko ewiee dońń,
ni miyiọ wiemọi mifĩeọ amẹnọ.
23. Amẹkwẹọmi gbẹ tamọ akwẹọ nyo-
ńmọnẹmọ gbẹ, ni amẹgbẹọ amẹdäń hatõ
tamọ noni amẹmĩmẽ gbo nẹmọ.
24. Kẹ́ amẹtšui mĩye lẹ, mińmõọ mi-
tšõọamẹ, ni mihĩe ni kpẹọ lẹ, amẹnyẽẽ
amẹhä afe tọtọ̃tọ.
25. Mihala amẹgbẹ lẹ mihäamẹ, ni mitá
ši akẹ amẹyitšo, ni mitá ši tamọ mań-
tšẹ yẹ etai ateń, tamọ moko ni šẹdšeọ
ńkọmọyelọi amĩ.

Yĩtšo 30.

Ši agbẹnẹ mei ni miyeamẹ onukpa
mĩńmõmi, mei ni mibuu amẹtšẹmei bọ-
ni mikẹamẹ aawo mitõiku he gbẽi lẹ
ateń lẹ. 29, 8—11.
2. Amẹninešiwalẹ lẹ, mẽ sẹ mibaná
yẹ mli? mei ni amẹhewalẹ šẹń heko-
heko ne!
3. Ohĩa kẹ hõmọ ehä amẹträ lõ, amẹ-
kpẹọ nii yẹ šikpọń gbĩń kẹ ńä kpatä
kẹ oleńlẹ nọ;
4. amẹtšerẹọ ńõbäi yẹ koŵeii amli,
ni bäisä šišifäi dši amẹbolo.
5. Afĩeamẹ kẹ-dšẹ gbomei ateń; awọ
amẹyi hũ tamọ awọọ̈ dšulọ yi.
6. Dšọ̃i amli hei ni yọ gbeyei amẹ-
hĩọ, kẹ šikpọń bui kẹ tẹkploi amli hũ.
7. Amẹbloọ̈ yẹ koŵeii amli, amẹbuaä
amẹhe nä yẹ sansrõi äšiši;
8. obudäńi abii kẹ yakagbomei abii
dšiamẹ, ayiamẹ afĩeamẹ kẹ-dšẹ šikpọń
lẹ nọ.
9. Ši agbẹnẹ mitšó amẹdäń lala, ni
mitšó amẹfẹọyeli wiemọ pọ.
17, 6. Lal. 69, 13. Yäfo 3, 68.
10. Amẹnyäńẹọmi, amẹgbla amẹhe ši
kẹ-dšẹ mihe kẹ-te sẹ flẹńń, amẹhĩe gboo
tete akẹ *amẹfẽ ladšõ amẹfĩe mihĩe.
* Mat. 26, 67.
11 Edšakẹ Nyońmọ efẽne mikpä lẹ,
ni ebami ši; hewọ lẹ amẹšẹ manyoflẹ
amẹfõ yẹ mihĩe.
12. Yakagbomei teọ ši yẹ mininedšũrõ
nọ; amẹtšiọ minane kẹ-yaä sẹ, ni amẹ-
foọ hĩekpätämọ sä amẹwoọ mihe.
13. Amẹfite mitempõńi lẹ, amẹbọ mi-
hĩekpätämọ he mọdeń, tšẹ amẹbẹ bua-
lọ ko.
14. Amẹba minọ tamọ mei ni tšó flọ
lẹkẹtẽ mli, kũmọ lẹ gbẽmọ lẹ mli amẹ-
tšó kẹ-ba minọ.
15. Adọ gbeyei nibii ayi kẹ-ba minọ;
amẹlõọ mibladeyeli lẹ kẹ-yaä tamọ kọ̃-
yọ lõọ nii, ni midšũrõyeli hũ eho ta-
mọ atatu.

16. Ni agbene *afose misusuma afie
ye mimli, amanehũlũ gbĩĩ le emõmo mi-
mli hũ. * Lal. 42, 5.
17. Nyõñ tete agbuloö miwui le ye
mimli, ni mei ní kpeomi le woo.
18. Emliwale soññ ehã mitade le su
etšake; efĩmi tamo miflaka kue. 7, 5.
19. Ešemi efõ ñmoto mli, ni mitšó
tamo sũ ke lamlu.
20. *Mibloö mitšéoo, ši ohereemi no;
miteo ši midamoo ši, ni okweomi gã.
* 19, 7; Lal. 22, 3.
21. Otšake ohe otšó yiwalo ohãmi, oke
oninešiwale le mĩwami yi.
22. Owómi otá kõyo no, ni ekemi mĩ-
ya, ni ooseremi kwrakwra ye ahum mli.
23. Edšake mile ake okemi bahã gbĕle
ni dši šĩa ní hĩekãloi fĕ yakpe ye mli le.
24. Ši kĕle kũmo mli le, ani akpãã
nine mli? ni ké moko hĩe mĩkpãtã le,
ani ebloo etšéé bualo lo?
25. Ani mifóó mihãã moni yo haomo
mli? ni moni efĩle le, ani esane edoo
misusuma?
26. Ši beni *mikweo nõkpakpa gbe le,
bĕle nõfõñ moñ baä; ni beni mihĩe kã la
no le, bĕle duñ moñ baä. * Ier. 14, 19.
27. Mimlinii tfaä ni amefõõ; amane-
hũlũ gbĩĩ eninami.
28. Mihe edĩ ke-nyie, ši dšee hũlũ nã;
miteo ši ye asafo mli midamoo ši ni
mibloö.
29. Mitšó ñãñgbĕi anyemi, ke dugu-
mayei ananyo.
30. Mihewolo edĩ ni ekpo ye mihe, ni
miwui le ešã ye ladõ soññ nã.
31. Nohewo le misañkũ le etšó ñko-
moyeli, ni mible le hũ etšó yãfóloi agbĕ.
Lal. 30, 12.

Yĩtšo 31.

Kpãñmo mike mihĩñmeii kpãñ, bĕle
té aafe tĕñ ní makwe oblayõ hũ?
Mat. 5, 28. 29.
2. Edšake kũle mĕ nyõmowo maná
ke-adše Nyoñmo ní yo ñwei le deñ? ni
meni dši migbefãññõ ní maná ye Ofe le
ní yo ñwei flõflo le deñ?
3. Ani dšee hĩekpãtãmo kã ši hã mei-
fõdši, ke ošrã hã mei ní tšuo nišaianii le?
4. Nto enaä migbĕi le, ni ekaneo mi-
nãdšifãmoi fĕ? 23, 10.
5. Kedši mĩnyie ye kũtũmpoo mli, ni
minane ye oyái ye šišiumo he le:
6. no le Nyoñmo añmĕmi ye dšale
nsĕni mli, ni ena ake kpa ko be mihe!
7. Kedši minane gbá ke-dše gbe le
no, ni mitšui nyie mihĩñmeii ase, ni
mũdši ko kpete minidši ahe le: Lal. 7, 4—6.
8. no le madũ nii, ni mokroko aaye;
ni aafãmo miñmõšinii afie.
9. Kedši mitšui emõ yõ ko pĕñ, ni
miyawo ká ye minanyo šĩnãši le:
10. no le hã miñã awie ahã mokroko,
ni meikrokomei akoto eno;
5 Mose 28, 30. 2 Sam. 12, 11.
11. edšake no le hĩegbedši asane ni,
ni edši nõša ní sa ake kodšoloi awo he
nyõmo;
12. edši la ní šãa ke-yašio lãdšemobu
le mli, ni eefãmo minibãnii fĕ efie.
13. Kedši miyee miwenũ lo miweyõ
dšale sane, beni amekemi ená le:
14. no le ké Mawu te ši le, té mafe
tĕñ? ni kedši eba sramo le, mĕ hetõ
mahãle?
15. Ani dšee moni femi ye mũsũñ le
noññ fele? ni dšee mokome šõ wofĕ ye
mũsũ mli? Ef. 6, 9.
16. Kedši mikãmã ohĩafoi nii ní ame-
taoo, ni mihã okũlafo hĩñmeii fe šrãkĕ,
29, 12.
17. ni asañ mikometõ miye mitrõmã
le, ni awusã yee eko le; —
18. dabi, miblahĩañ bĕbe edše ekemi
da ake etše, ni minye mũsũñ bĕbe mi-
dše miwále; —
19. kedši mina moko ní efĩle ni ma-
ma be ehe, alo ohĩafo ko ní be noni
eke-aha ehe le, — Ies. 58, 7.
20. kedši ehe edšõõmi, ni mitõ hetšoi
hãã ehe afe kulõ le, —
21. kedši miwó minine no ye awusã
ko no, edšake mina miyeli-ke-buamo ye
*koi le ši le: — * 29, 7.
22. no le hã mikõñ akpo ye mikõñwu
le he, ni minine hũ atše ke-dše wu le he!
23. Edšake mĩše Mawu hĩekpãtãmo le
gbeyei, ni minyĕñ egbodšĕ le hĩe ma-
damo. 32, 22
24. Kedši miñõ šika mife mibobãnõ, ni
mitšé *šika kroññ ake mihĩenokãmo le, —
* Lal. 52, 9.

25. ke̱dši minyá ake̱ minii ni miná le̱ fá, ni minine eše̱ nii babaõ no̱ le̱, —
26. ke̱dši mikwe̱ hũlũ, bo̱ni etšoo̱, ke̱ nyoṅtšẽre, bo̱ni enyieo̱ ni ekpe̱o̱ fe̱fe̱o le̱,
5 Mose 4, 19.
27. ni elaka mitšui ye̱ tẽmo̱ mli, ni minãbu *fo̱ minine he hãame̱ le̱:
* 1 Maṅ. 19, 18.
28. no hũ dši nõša ní sa ake̱ kodšolo̱i awo he nyõmo̱; edšake̱ kũle̱ mikwa Mawu ní yo̱ ṅwei le̱.
29. Ke̱dši minyá ye̱ ošrã ní ešrã mihenye̱lo̱ le̱ hewo̱, ni mimli flimi, beni amanehũlũ eba eno̱ le̱, — Lal. 35, 13. Abe̱i 24, 17.
30. ši miṅmẽẽ minãbu gbe̱ ní efe eša, ni mike̱ lõmo̱ atao egbẽle; — 1 Pet. 3, 9.
31. ke̱dši mišĩabii le̱ eke̱ẽ̱ ake̱: Wo̱teṅ namo yeko edeṅ lõ eto̱ko dã! —
32. Gbo̱ ko gbo̱ ko etoo blohũṅ, migbleo̱ mišĩnãi le̱ mihãa gbe̱nyielo̱; —
1 Mose 19, 2. Heb. 13, 2.
33. ke̱dši mitšĩmo̱ mino̱tõmo̱ le̱ no̱ tamo̱ Adam, ni miṅõ minõša le̱ mitẽ ye̱ mimĩnã;
34. edšake̱ mĩše mei babaõ le̱, ni wekumei ahĩegbẽ mĩwo mihe gbeyei, ni mife diṅṅ ni midše̱e̱ mišĩnã le̱ nã midšee kpo le̱. —
35. Ō miná moko ní aabomi toi! Na, minine nã okadi ne̱! Ofe le̱ ato he ahãmi! Miná ni moni ke̱mi ená le̱ wolo ni eṅmã le̱ še̱ mideṅ! 23, 3—7.
36. Ké̱ dšee mikõṅ mike̱-atfa, ni mike̱afe akekre mafĩ miyi fĩ!
37. Kũle̱ matšõle̱ minãdšifãmo̱i ayikule̱, matši mabe̱ṅke̱le̱ tamo̱ lumo! —
38. Ke̱dši mišikpoṅ le̱ blo̱ womi, ni eno̱ akoñi le̱ wo yãra šikõme le̱, —
39. ke̱dši miye eno̱ yibii ni míwoo he nyõmo̱, ni mihã nõtše̱mei le̱ lãdše ame̱susuma le̱: 24, 11.
40. no le̱ ṅmã nãdšiaṅ le̱ ahã ewo ṅmei, ni able nãdšiaṅ hũ ewo aṅlẽṅlẽi! Hiob wiemo̱i le̱ etã.

Yitšo 32.

Ke̱ke̱ ni ne̱ke̱ hĩĩ etẽ ne̱ fõ Hiob hetõ hãmo̱, edšake̱ dšalo̱ dšile̱ ye̱ le̱dientše̱ ehĩṅme̱iiaṅ.
2. Ke̱ke̱ ni Elihu, Barakel bi ni dši *Buznyo ni dše̱ Ram weku le̱ mli le̱, mli wo la: emli wo la ewo Hiob, edšake̱ †ebu ehe dšalo̱ fè Nyoṅmo̱; * 1 Mose 22, 21.
† 9, 20; 13, 18; 19, 6. 7; 23, 7; 27, 2. 6; 31, 35.
3. emli wo la ewo enanemei etẽ le̱ hũ, edšake̱ ame̱náá hetõ ko ame̱hã doṅṅ, ši kẽle̱ *ame̱bu Hiob fo̱.
* 15, 5; 18, 21; 20, 29; 22, 5.
4. Ni Elihu mẽ dãni eke̱ Hiob wie, edšake̱ ame̱yele̱ onukpa.
5. Ši beni Elihu na ake̱ hetõ ko be̱ hĩĩ etẽ le̱ anã doṅṅ le̱, emli wo la.
6. Ni agbe̱ne̱ Elihu, Barakel bi ni dši Buznyo le̱, here no̱ ni ekẽ̱: Gbekẽ dšimi, ši nye le̱, hĩĩmedši dšinye; hewo̱ le̱ miše gbeyei, ni mimĩĩ ni madšadše noni mile matšõnye.
7. Mikẽ̱ ake̱: *Gbĩĩ moṅ awie, ni afii babaõ adšadše nilẽ atšõ! * 12, 12
8. Ši mumo̱ ní yo̱ ádesã mli le̱, ke̱ Ofe le̱ mumo̱ ní emũo̱ le̱ hãa ame̱náa dfẽṅmo̱.
9. Dšee onukpai ni leo̱ nii, ni dšee hĩĩmedši hũ ni nuo̱ sane šiši.
10. Nohewo̱ ni mikẽ̱: Nyeboami toi; ni mi hũ matšõ noni mile le̱.
11. Na, mikwe̱ nyewiemo̱i le̱ agbe̱, ni mika mitoi mihã nyeyiyimo̱i le̱, ke̱-yaši beyino̱ ni nyeana noni nyeaké̱.
12. Hẽ, mibonye toi ahũ, ni na, nyeteṅ mokomoko be̱ ni kũ wo Hiob nã, lo moni ehã ewiemo̱i le̱ ahetõ.
13. Nyekakẽ̱a ake̱: "Wo̱ná nilẽ; Mawu bakũ enã, ši dšee gbomo!"
14. Ši mi le̱, eke̱mi eyiyiko, ni asaṅ dšee nyewiemo̱i ne̱ mike̱-bato he mahãle̱.
15. Ame̱fe yã, ame̱náá hetõ ame̱hã doṅṅ; wiemo̱ ko be̱ ame̱nã ni ame̱kẽ̱o̱.
16. Ake̱-ni mimẽ ni ame̱wiee, ni ame̱damo̱ ši diṅṅ, ni ame̱hãã hetõ ko doṅṅ hewo̱ le̱,
17. mi hũ maké̱ minõ, ni matšõ noni mile.
18. Edšake̱ miyi obõ ke̱ wiemo̱i; mumo̱ ní yo̱ mimli le̱ tšire̱o̱ miyise̱.
19. Mimũsũṅ tamo̱ wein ni afãko nã; etamo̱ weinto̱i hẽi ni heo̱ afle̱.
20. Mawie, koni mana mumo̱he; magble minã, ni mahã hetõ.
21. Mikwe̱ṅ mokomoko hĩe, ni asaṅ midokoṅ minã mihãṅ gbomo ko.

22. Edšake̱ milee minādo̱ko̱mo̱ ke̱ mo hāmo̱; kūle̱ bene̱ efe̱ bibiō, ni mifelo̱ le̱ aañōmi ke̱-ate.

Yitšo 33.

Ni agbe̱ne̱, Hiob, bo miwiemo̱ le̱ toi, ni ofe toi ohā miwiemo̱i le̱ fē!

2. Na, agbe̱ne̱ migble minābu, mililei̱ mīwie ye̱ midāñ.

3. Miwiemo̱i ní mibawie le̱ dše̱ tšui ní dša mli, noni minābu le le̱, no ebawie kro̱ñn.

4. Mawu Mumo̱ le̱ femi, ni Ofe le̱ mumo̱ ni emūo̱ le̱ hā miyi ná wala.

5. Ke̱dši oonyē le̱, to he ohāmi; sāmo̱ ohe ohāmi, te ši odamo̱ ši!

6. Na, mike̱o ye egbo̱ ye̱ Mawu gbe̱fāñ; mi hū *sū noñn ake̱-šōmi. *10, 9.

7. Na, mihe ñmiñmi akawo ohe gbeyei; ni minine hū etšīñ ye̱ ono̱.

8 Le̱le̱ñ, owie ye̱ mitoiiañ, ni minu owiemo̱i le̱ agbē ake̱:

9. "Mihe tše ni no̱tōmo̱ ko be̱ mihe, miye bem, nōša ko be̱ mihe. 16, 17; 27, 6; 31.

10. Na, ētao béisane ko ye̱ mihe, ebuo̱mi ake̱ ehenye̱lo̱; 13, 24; 19, 11.

11. ebo̱ minādši apā, ni ehīe kā migbe̱i le̱ fē he." 13, 27.

12 Na, mīto he mahāo: Ene̱ mli le̱ osane le̱ edšaa; edšake̱ Nyoñmo̱ da āhū fè ádesā.

13. Mēhewo̱ oke̱le̱ béo̱, edšake̱ enifemo̱nii le̱ fē le̱ ebuu he akontā etšōō moko?

14. Ši šikome Mawu wieo̱, lo šii enyo̱, ši gbomo edii se̱.

15. Ye̱ lamō mli ye̱ nyōñ ninā mli, beni wo̱ ní tšī enyō gbomei ano̱, ní ame̱wo̱ō wo̱dōi ye̱ ame̱sāi ano̱ le̱,

16. no mli egbleo̱ gbomei atoiiañ, ni eso̱o̱o̱ ame̱ko̱ko̱bō̱ le̱ nā, 36, 10. Lal. 16, 7.

17. koni ekpale gbomo ke̱-dše̱ enifemo̱nii le̱ ahe, ni ebu ádesā he ye̱ hewō hewo̱. Lal. 119, 67. 71.

18. Etšīo̱ esusuma nā ke̱-dše̱o̱ lādše̱mo̱bu le̱ mli, ke̱ ewala hū, ni ekaplenē ye̱ akplo̱ nā.

19. Agblaā etoi ke̱ pīmo̱i ye̱ esā no̱, ni ewuiañ nōnā le̱ nā wa,

20. āhū ní ewala nyāñeo̱ abolo, ni noni kpo̱ō̱ ewo̱lo̱mo̱ tete, esusuma hīo̱.

21. Etāa lō ní ehīī kwe̱mo̱; ewui ní tšutšu ni anaa le̱, dše̱o̱ kpo;

22. ni esusuma be̱ñke̱o̱ lādše̱mo̱bu le̱, ni ewala hū be̱ñke̱o̱ gbēle bo̱foi le̱.

23. Agbe̱ne̱ ke̱dši bo̱fo ni dši mlidamo̱lo̱ ko ye̱ hāle̱, mokome ye̱ mei akpe teñ, ní eedšadše noni dša etšō gbomo le̱, Heb. 1, 14.

24. ni enale̱ mo̱bo̱ ni ekē̱: Dšiemo̱le̱ ke̱-dše̱ lādše̱mo̱bu le̱ñ yā mli; minā kpātāmo̱nii le̱.

25. No le̱ ehelo le̱ aatšō efó̱ fè gbekē nō; eekū se̱ eetšó̱ oblanyo ekoñ. Lal. 103, 5.

26. Eekpa Nyoñmo̱ fai hū, ni eedrole̱, ni eena ehīe ke̱ nyá̃mo̱; ni eke̱ no aato ádesā dšale̱ le̱ nādšiañ.

27. No le̱ eela ye̱ mei ahīe ni eekē̱: "Mife eša, ni noni dša le̱ mikōdō, ši kēle̱ atokomi nādšiañ;

28. moñ edšie misusuma ke̱-dše̱ lādše̱mo̱bu le̱ñ yā mli, ni miwala mīna la." K. 18.

29. Na, ne̱ke̱ nii ne̱ fē Mawu feo̱ gbomo šii enyo̱ ke̱ šii etē,

30. koni ekpale esusuma ke̱-dše̱ lādše̱mo̱bu le̱ mli, ni wala la le̱ atšo ahāle̱. Lal. 56, 14; 103, 4.

31. Ka otoi, Hiob, ní obomi toi; femo̱ diō, ní mawie!

32. Ke̱dši oye̱ noko ní ookē̱ le̱, bēle̱ to he ohāmi; wiemo̱, ši mītao bo bem mabu!

33. Ké̱ dšee nakai le̱, bēle̱ bo moñ bomi toi; femo̱ diō, ní matšōo nilē!

Yitšo 34.

Ni Elihu sā here no̱ ni ekē̱:

2. Nyeboa miwiemo̱i le̱ atoi, nye nile̱lo̱i! ni nye mei ní le noko hū, nyefea toi nyehāami!

3. Edšake̱ toi kaā wiemo̱i ekwe̱o̱, tamo̱ bo̱ni dā saā niyenii anā le̱. 12, 11.

4. Nyehāa wo̱halaā noni dša wo̱hāa wo̱he, wo̱yo noni hī ye̱ wo̱teñ.

5. Ši Hiob ekē̱ ake̱: "Dšalo̱ dšīmi, ni kēle̱ *Mawu eñō midšale̱ le̱ ke̱-te; 33, 9; *27, 2.

6. dšalo̱ dšīmi moñ, ši kēle̱ *abumi amalelo̱; †migāi nā fla le̱ ehīī tšámo̱, tše̱ no̱tōmo̱ ko be̱ mihe." *9, 15. 20. †6, 4.

7. Nē nū yo̱ ní tamo̱ Hiob, ni nuo̱ musubō̱ tamo̱ anuo̱ nu? 15, 16.

8. ni kẹ mei ni tšuọ nišaianii bọö asafo, ni ekẹ gbomei fōdši nyieọ? Lal. 1, 1.
9. Edšakẹ ekē akẹ: "Ehe bẹ senámọ hā gbomo akẹ ekẹ Nyoṅmọ aabọ nanyo." 9, 29.
10. Nohewọ lẹ, nye mei ni nyeyọ dfēṅmọ, nyeboami toi: Enẹ akagbale Mawu akẹ eefe nōfōṅ, kẹ Ofe lẹ hū akẹ eefe noko ni edšaa gbẹ;
11. ši moṅ gbomo nitšumọ he nyōmọ ewoọlẹ, ni bọni mo onyieọ lẹ, nakai ehāa baā onọ. Rom. 2, 6.
12. Asanọkwa, Mawu yeṅ sane ni edšaa, ni Ofe lẹ tšōṅ sane hle ebuṅ ši. 19, 6.
13. Namo tu šikpoṅ lẹ wo edeṅ? lo namo to dšeṅ mū lẹ fē šiši?
14. Kẹdši lẹdientšẹ ehe nọ kẹkẹ edfēṅọ ni ehā e-Mumọ kẹ emumọ ni emūọ fē kpale kẹ-ba eṅō lẹ,
15. kūlẹ plenēmọ helo fē aaplenē šikōme, ni gbomo aakū sẹ atšō sū ekoṅ. 1 Mose 3, 19. Lal. 104, 29.
16. Bēlẹ kẹ́ oyẹ dfēṅmọ lẹ, bo enẹ toi, femọ toi ohā miwiemọi agbē lẹ.
17. Aso moni nyeọ dšale sane lẹ, eenyē mei anọ eye? Alo oobu moni dša ni ehe wa lẹ fọ?
18. Ani akēọ maṅtšẹ akẹ: "Yakagbomo dšio!" kẹ lumei hū akẹ: "Gbomei fōdši dšinye"?
19. Ahū ni moni kweẹ onukpai ahle, ni ebuu niiatšẹ fè ohlafo; edšakẹ eninenā nitšumọ dši amẹfē-kwa lẹ.
20. Trukā amẹgboiọ, nyōṅ teṅ po: mei ahe kpokpoọ ni amẹhoọ kẹ-yaā; ni alōọ hewaloi hū kẹ-yaā, ni dšee ádesā nine nā.
21. Ši ehlṅmẹii dfere gbomo gbẹ̀i anọ, ni enaā enādšifāmọi fē. 31, 4. Abọi 5, 21.
22. Duṅ bẹ, ni asaṅ gbēlehōṅ ko bẹ, heni mei ni tšuọ nišaianii lẹ aatē amẹhe yẹ. Lal. 139, 11 12.
23. Edšakẹ ehlaalẹ akẹ esra gbomo āhū, dāni eya Mawu ṅō yẹ kodšomọ mli.
24. Ekūmoọ hewaloi ni etaoo mli, ni eṅōọ meikrokomei etoọ amẹnādšiaṅ.
25. Nohewọ lẹ ele amẹnitšumọi lẹ, ni ebutuọamẹ nyōṅ, ni amẹhle kpātāa.
26. Eyiọamẹ tamọ ayiọ meifōdši yẹ heni mei fē aana;
27. edšakẹ amẹkpale kẹ-dše ese, ni amẹdfēṅṅ egbẹ̀i lẹ eko eko nọ,
28. ni amẹhāa ohlafoi ablọmọ baā eṅō, ni enuọ mei ni eflamẹ lẹ hū ablọmọ. 2 Mose 22, 23.
29. Kẹ́ lẹ ēhā hedšọlẹ lẹ, bēlẹ namo aabu fọ? ni kẹ́ ekẹ ehle tē lẹ, namo aanalẹ? dšeṅmaṅ dšio, mokome dšio:
30. beni afe ni mofōṅ akaye maṅtšẹ, ni ekatšō maṅ lẹ tšōne.
31. Ši ani moko ekē Mawu akẹ: "Agbla mitoi, mifeṅ efōṅ doṅṅ;
32. noni minaa lẹ, tšōmọmi; kẹ́ mife nōša dšiṅṅ, mifeṅ doṅṅ?" 40, 5.
33. Ani bọni ebatšō eto nādšiaṅ ehā lẹ, bo odeṅ ebadšẹ? [hewọ ni eekēọ akẹ:] kẹ́ osumọọ enẹ lẹ, bēlẹ bodientšẹ halamọ yẹ minādšiaṅ, ni kẹ́ ole noko lẹ, kēmọ!
34. Mei ni yọ dfēṅmọ aakēmi, ni nilelọ-fē-nilelọ ni bọọmi toi lẹ aakē:
35. "Hiob lẹ, dšee dfēṅmọ ekẹ-wie, ni ewiemọi lẹ, nilē bẹ mli. 38, 2.
36. Miná ni aka Hiob kẹ-yaši nāgbē yẹ hetōi ni ehā tamọ meifōdši lẹ ahewọ!
37. Edšakẹ ekẹ *musubō efata ehe eša lẹ he; etfa edē tete yẹ wọteṅ, ni ewie babaō eši Mawu." *K. 5.

Yltšo 35.

Ni Elihu sā here nọ ni ekē:
2. Aso obuọ enẹ akẹ dšalẹ sane? Okēọ akẹ: "Midšalẹ lẹ fè Mawu nō"? 32, 2.
3. Edšakẹ okēọ akẹ: "Mē sẹ obaná? ni meni mibaná yẹ he fè noni maná yẹ ešafemọ mli lẹ?" 34, 9.
4. Mi lẹ mahāo kẹ onanemei ni fata ohe lẹ hetō.
5. Kwẹmọ ṅwei ni ona, ni okwẹ atatui ni kwọ fèo lẹ.
6. Kẹdši ofe eša lẹ, meni oná ofelẹ? ni kẹ́ omlatōmọi fá lẹ, meni no bafelẹ? 7, 20.
7. Kẹdši odši dšalọ lẹ, meni ohāalẹ? lo meni enáa yẹ odeṅ? Rom. 11, 35.
8. Onōfōṅfemọ lẹ, gbomo ni tamọ bo ebapila; ni odšalẹ lẹ, bo gbomo noṅṅ obaná sẹ yẹ mli.
9. Yiwalẹ babaō hāa amẹblọö, gbomei agboi aninešiwalẹ hāa amẹfóọ amẹtšẹ́ọ bualọ,

10. ši kẽlẹ moko ekẽẽ akẹ: Nẽgbẹ Nyo-
ṅmọ, mifelọ lẹ, moni *hãa alaä lalai
nyõṅ tete lẹ, * Lal. 42, 9. Bọf. 16, 25.
11. moni tšõọwọ nilẽ fė šikpoṅ lẹ nọ
koloi lẹ, kẹ ṅã hũ fė ṅwei lofõdši lẹ,
yọ?
12. No lẹ yẹ meifõdši ahewõ hewọ lẹ
amẹbloõ, ši efoo mli.
13. Hẽ, Mawu boo yakanii atoi, ni
Ofe lẹ ebuu no. Ioh. 9, 31.
14. Ãhũ ní ookẽ akẹ, onaalẹ; sane lẹ
kã ehĩe, hewọ lẹ mẽlẹ kẹkẹ. 23, 8. 9.
15. Ši agbẹnẹ, akẹ-ni ewoko nyõmọ yẹ
emlifũ mli hewọ lẹ, otšéọ akẹ eyoo he-
wõ kwrã! Dsads. 8, 11.
16. Nohewọ ni Hiob gbẹọ edãṅ yaka-
tfã, ni ehãa wiemọi ni nilẽ bẹ mli fáa lẹ.

Yitšo 36.

Ni Elihu ṅõ-to nọ ni ekẽ:
2 Ṅmẽmi gbẹ fiõ, ni matšõo; ši miyẹ
wiemọi lolo ní mibawie mahã Nyoṅmọ.
3. Mibadšie minilẽ kẹ-dšẹ šoṅṅ, ni
mabu mifelọ lẹ bem.
4. Edšakẹ anọkwa, dšee amale dši
miwiemọi lẹ; moko ní le nii dšogbãṅ
damọ ohĩe nẹ.
5. Na, Mawu dše agbo, ši egbee mo-
ko he guọ; edše agbo yẹ dfẽṅmọ mli-
walẹ gbẹfãṅ.
6. Ehãä mofõṅ yi aná wala, ši mei ni
naä amanehũlũ lẹ, eyeọ amẹsane ehãa-amẹ
Lal. 72, 4. 12.
7. Edšiee ehĩṅmẹii yẹ dšalọ nọ, ši
ehãa amẹkẹ maṅtšẹmei tráa sẽii anọ dã,
ni ewóọ amẹnọ godšõ.
8. Ši kẹdši awoamẹ kõsõṅkõsõi, ni
akẹ amanehũlũ kpãi fĩmọamẹ lẹ:
9. no lẹ edšadšẹọ amẹnitšumọ lẹ etšõọ-
amẹ, kẹ amẹnọtõmọi lẹ, akẹ amẹwo amẹhe,
10. ni *egbleọ amẹtoiiaṅ ehãa hĩekã-
mọ, ni ekẽọ akẹ amẹkpale kẹ-dšẹ nõša he.
* 33, 16.
11. Kẹdši amẹbo toi ni amẹsúmọlẹ lẹ,
amẹaye amẹgbĩĩ lẹ yẹ edšũrõyeli mli,
kẹ amẹfii lẹ hũ yẹ tšuidšũrõ mli.
12. Ši kẹdši amẹboo toi lẹ, amẹaplenẽ
yẹ akplọ nã, ni amẹleṅ nii ni amẹagboi.
13. Ši mei ní dši meifõdši yẹ amẹ-
tšuiiaṅ lẹ toọ mlifũ, kẹ́ efĩamẹ lẹ, amẹ-
boo amẹtšẹ́ẹ́ bualọ;
14. amẹgboiọ yẹ amẹblahĩaṅ, ni amẹ-
wala hũ hĩe kpãtãa tamọ adfamaṅbọlọi.
15. Edšieọ moni naä amanehũlũ yẹ
emanehũlũ lẹ mli, ni *egbleọ amẹtoiiaṅ
hũ yẹ yiwalẹ mli. * K. 10.
16. Kũlẹ eedšieo kẹ-adšẹ amanehũlũ mli
kẹ-ya gbẹ tẹtrẽ ní bẹ fintõ nọ, ni okplõ
nọ nii lẹ aayi tọ kẹ fọ.
17. Ši mofõṅ saneyeli eyi omli obõ,
hewọ lẹ kodšomọ kẹ dšalẹ saneyeli bamõo.
18. Kãhã mlila mĩlakao ni obọ ohe
ahora, ni kpãtãmọnii afálẹ hũ akahã
odũ gbẹ.
19. Aso onifálẹ lẹ dši noko yẹ ehĩe,
lo šika lo ohewalẹ mli nyẽmọ lẹ fẽ?
20. Kãfe nakai nyõ lẹṅ, beni alõọ mã-
dši kẹ-dšẹọ amẹgbẹhe lẹ!
21 Kwẹmọ ohe ní ahĩ ní okatšõ ohĩe
ohã nõša; edšakẹ õsumọ enẹ moṅ fė
amanehũlũ!
22. Na, Mawu dše agbo yẹ ehewalẹ lẹ
mli; namo dši *tšõlọ tamọlẹ? * Lal. 25, 9.
23. Namo aatšõlẹ gbẹ ní enyie nọ? ni
namo anyẽ akẽlẹ akẹ: "Ofe noko ní
edšaa"?
24. Kaimọ, ni okafo enitšumọ ní áde-
sãi laä yẹ hewọ lẹ!
25. Mei fẽ mĩkwẹ; ádesã hũ naä yẹ
šoṅṅ.
26. Na, Mawu da, ni wọyokolẹ; efii
ayikulẹ lẹ hũ anaṅ nã.
27. Kẹdši egbla nukulibii lẹ, amẹtšẽrẽọ
nunẹmọ kẹ-dšẹọ efua lẹ mli, 5, 10.
28. ni atatui fọseọ fieọ ši, ni efieọ
gbomei pĩ anọ.
29. Ani moko aanyẽ ana atatui amli
lẽmọ kẹ nyoṅmọšimọi ni dšẹ ebũ lẹ mli
lẹ nã? Lal. 104, 3.
30. Na, egbẹọ ela lẹ mli ehaä ehe, ni
ehaä ṅšọ šiši. Lal. 18, 15. 16.
31. Edšakẹ no ekẹ-kodšoọ mãdšimãdši
lẹ, no noṅṅ ekẹ-hãa niyenii babaõ.
32. Ekẹ la haä enidši ahe, ni ewoọlẹ
kitã ešiọ henyẹlọ lẹ.
33. Ešimọ gbẽmọ lẹ gbaä ehe sane,
kolokui tete gbaä akẹ ẽba.

Yitšo 37.

Hẽ, enẹ hewọ mitšui tfaä, ni etšiọ
ehe kẹ-dšẹọ egbẹhe lẹ.

2. Nyeboa egbē lẹ hōfemọ kẹ gbẽmọ
hū ní dšẹọ edāṅ lẹ toi! Lal. 29, 3.
3. Ehāa eyaā ṅwei mū lẹ fē šiši, ni
ekpẹmọ lẹ hū yaā šikpoṅ lẹ nāgbēhei lẹ.
4. Nyoṅmọšimọ gbẽọ kẹ-nyieọ sẹ, ekẹ
egbodšē gbē lẹ šimoọ, ni etšīī srawai lẹ
anā, kẹdši anu egbē lẹ.
5. Mawu kẹ egbē šimoọ ní eyẹ
nākpẹ, efeọ nibii wudši kplei hū,
ni wọnaa nā.
6. Edšakẹ ekẽọ *snō akẹ: Nyō ši-
kpoṅ! ni ekẽọ †nyoṅmọnẹmọ kẹ nyo-
ṅmọtuemọ ní nā wa lẹ hū nakai noṅṅ.
* Lal. 147, 16. † Hiob 38, 28.
7. Esọoọ gbomo-fē-gbomo nine nā, koni
ádesāi fē aná ale enitšumọ lẹ.
8. Ṅāṅ koloi yaā amẹbuiaṅ, ni amẹ-
hīọ amẹhīlẹhei lẹ. Lal. 104, 22.
9. Ahum dšẹọ wuoyigbẹ pia lẹṅ baā,
ni fēi hū dšẹọ kōyigbẹ.
10. Mawu mumọ ní emūọ lẹ nā lẹ nu
fīọ, ni nui ní lẽ lẹ feọ bloblo.
11. Ekẹ nu tēreọ atatui, egbẹọ ela
atatui lẹ amlí.
12. Ni ehāa amẹbọleọ ši yẹ egbẹtšōmọ
nā, koni amẹfe nofēno ní ewoamẹ he
kitā lẹ yẹ dšeṅ mū lẹ fē hīe;
13. gbīī komei lẹ ehāa ebaā akẹ tšọ-
semọtšo, kẹ́ ešikpoṅ lẹ mīhe nakai lẹ,
gbīī komei hū ebaā akẹ dšọ̃mọ.
14. **B**o enẹ toi, Hiob! Ni odamọ ši
diṅṅ, ni odfēṅ Mawu nākpẹ nitšumọi
lẹ ahe!
15. Ani ole be mli ní Nyoṅmọ fāa ni
ehāa la kpẹọ kẹ-dšẹọ etatu lẹṅ lẹ? Y. 38.
16. Ani ole bọni atatui sẹṅ ši, ni dši
moni le nii kẹ-wula ši lẹ nākpẹ nitšu-
mọ lẹ?
17. bọni otadei amli dọọ̈ la, beni ehā
šikpoṅ efe kpō yẹ wuoyigbẹ kọ̃yọ nā lẹ?
18. Ani okẹlẹ lẽọ atatui lẹ ní māmọ
ši šiṅṅ tamọ afifẹ ni afie lẹ amli?
19. Tšōmọwọ noni wọkẽlẹ! Edšakẹ he
duṅ lẹ hewọ lẹ wọnyēṅ noko nọ mí
wọmā.
20. Aso aagbalẹ akẹ mibawie? alo moko
mīsumọ akẹ akpātā ehīe?
21. Ni agbẹnẹ anaa la ni kpẹọ hẹṅṅ
yẹ atatui asẹ lẹ; ši kẹ́ kọ̃yọ baho lẹ,
ehāa emli tšeọ.
22. Kōyigbẹ ni šika dšẹọ kẹ-baā, ši
Nyoṅmọ he yẹ anumnyam ní yọ gbeyei.
23. Ofe lẹ, wọninaalẹ, ehewalẹ teke
nọ; ši ekōdōō kodšomọ kẹ dšalẹ ní fá.
28, 12—28.
24. Nohewọ lẹ ádesāi ašelẹ gbeyei; mei
fē ni buọ amẹhe nilelọi lẹ ebuuamẹ.

Yītšo 38.

Kẹkẹ ni Iehowa *to he ehā Hiob
kẹ-dšẹ ahum mli ni ekẽ: * 31, 35.
2. Namo dši moni hāa ṅāwō woọ duṅ
kẹ wiemọi ní nilē bẹ mli nẹ? 34, 35.
3. Agbẹnẹ mīamọ ohẹ tamọ nū: koni
mabio, ni otšōmi! 40, 7.
4. **B**eni mito šikpoṅ lẹ šiši lẹ, nēgbẹ
oyọ? Kẹ́ oyẹ dfēṅmọ lẹ, dšadšemọ!
5. Aso ole *moni to esusumọi? lo
moni ṅmō kpā yẹ nọ? * Abẹi 30, 4.
6. Meni mli aṅō ešišinii lẹ atšẹkẹ?
lo namo to ekoṅtẹ lẹ,
7. beni lebí ṅulamii lẹ fē la nyåmọ-
lala šikōme ni Nyoṅmọ bii lẹ fē-kwa
bọ oše lẹ?
8. Lo namo kẹ šīnāi ṅá ṅšọ lẹ nā,
beni efẹ ni etue kẹ-dšẹ efọmọhe lẹ,
9. beni miṅō atatu mife ehebo ni mi-
kẹ duṅ kpī hū fe eheblamọ mama lẹ,
10. beni mifo hūsū miwo ehe ni mito
sẹ adabāṅi kẹ šīnāi lẹ, Abẹi 8, 29.
11. ni mikẽ: *Biẹ nẹ obašẹ ní oka-
fo mli, ni ošọkei hewolọi lẹ awa
biẹ? * Lal. 104, 8. 9.
12. **A**ni oba dšeṅ nẹ ofá ni dše etšẹre
pēṅ, alo otšō hūlū hāigblamọ egbẹhe,
13. ní emō šikpoṅ lẹ nāgbēhei lẹ amli,
ni ahwānyā meifōdši kẹ-dšẹ nọ afie?
14. Etšakeọ tamọ nāsọomọ dāgre, ni
nibii fē māmoọ ši tạmọ nii ní wo atade.
15. Ni ašō meifōdši ala lẹ kẹ-dšẹ amẹ-
deṅ, ni akū nine ní awó nọ lẹ mli.
16. Aso ošẹ ṅšọ hīṅmẹii lẹ ahe, ni oya-
šēra ši yẹ bu kwọṅkwọṅ lẹ šiši?
17. Ani agble gbēle agbói lẹ anā atšōo?
lo ona gbēlehōṅ agbói lẹ hū?
18. Ani onaā šikpoṅ lẹ lẹ̃mọ lẹ nā?
kẹdši ole fē lẹ, dšadšemọ!
19. Nēgbẹ gbẹ ni atšọ́ọ kẹ-yaā la hī-
lẹhe lẹ yọ, ni duṅ hū, nēgbẹ egbẹhe
lẹ yo,

20. koni oṅõlẹ oto ehũsũiaṅ, ni oyo tempõṅi ní atšő̤ kẹ-yaä ešĩa lẹ?

21. Ole, edšakẹ no mli lẹ afọo, ni oye gbĩĩ babaõ!

22. Ani obote snõ fiasei lẹ amli, lo ona nyoṅmọṅtẹi afiasei lẹ pẽṅ,

23. nii ní mitšĩ nã mito toigblamọbe, kẹ *nõmọ kẹ tawũ gbĩ lẹ? * Ios. 10, 11.

24. Nẽgbẹ gbẹ ní atšő̤ kẹ-yaä heni la dšẹọ kpẹọ lẹ yọ, lo heni agbẹ bokã kọ̃yọ afã šikpoṅ lẹ nọ yẹ lẹ hũ?

25. Namo gbla nudšọ̃i hã nyoṅmọnẹmọ, lo gbẹ ehã nyoṅmọšimọi asrawai lẹ, 28, 26.

26. ní ehã nyoṅmọ anẹ yẹ šikpoṅ ní mokomoko bẹ nọ, kẹ ṅã nọ heni ádesã ko bẹ lẹ,

27. ní ehã olẹṅlẹ kẹ šikpoṅ flo atọ, ni esã ehã dfẹfọ hẽ hũ akwẽ?

28. Ani nyoṅmọnẹmọ yẹ tšẹ? alo namo fọ bọ́ kulibii lẹ hũ?

29. Namo mũsũ mli nutẹ dšẹ? ni namo fọ *ṅwei bọ́ ni efĩ hũ? Lal. 147, 16.

30. Nu fĩọ tamọ tẹ, ni bu kwọṅkwọṅ lẹ hĩe hũ kpẹọ.

31. Ani ofĩọ wuọ-kẹ-ebii kẹ tãṅkpẽi? lo oonyẽ *oṅwẽ kpãi lẹ ofẽne? * 9, 9.

32. Ani oonyẽ odšie ṅulamii ní kplẹọ yẹ amẹbe mli? lo oonyẽ otšõ dšeṅkpawo kẹ ebii lẹ agbẹ?

33. Ani ole ṅwei akpọi lẹ? alo bo oto bọni eye šikpoṅ lẹ nọ ehã?

34. Ani bo owóọ ogbẽ nọ kẹ-yaä atatuiaṅ, ni nu afua bahaä ohe lẹ?

35. Ani bo otšũọ srawai ni amẹyaä, ni amẹkẽọo akẹ: Nawọ! lẹ?

36. Namo kẹ nilẽ wo sabai amli? lo namo kẹ dfẽṅmọ wo yitšoṅ?

37. Namo nyẽọ kaneọ atatui kẹ nilẽ? Ni ṅwei tọi lẹ, namo kpoọ amẹnã ši, 1 Mose 7, 11.

38. ni akpọtọ̃ọ̃ sũ afeọ ṅmọtọ, ni sũkukulii kpẹtẹọ amẹhe lẹ?

39. Ani bo omĩọ mĩlẹlo ohãa dšatayõ, ni ohãa dšatabii yeọ lõ šẹọ amẹnã lẹ,

40. beni *amẹbumọ amẹbui lẹ amli, ni amẹhọlọ odọtọi amli amẹwoọ ká lẹ? * 37, 8.

41. Namo sãa niyenii ehãa kwãkwãlabite, beni ebii lẹ blọ̃ọ̃ tšẹ́ọ Mawu, ni amẹtšomloọ ní amẹbẹ niyenii lẹ? Lal. 147, 9.

Yitšo 39.

Ani ole tẹsãiaṅ tõi afọmọbe? alo osraä be mli ni ofrotei kõmoọ?

2. Okaneọ nyõdši ní amẹmũsũ kẹ-daä lẹ, ni osã ole be mli ni amẹfọ̃ọ̃ lẹ?

3. Amẹbumoọ ši amẹfọ̃ọ̃ amẹbii lẹ, amẹkõmọi lẹ amẹšẹrẹọ amẹfieọ.

4. Amẹbii lẹ náa hewalẹ, amẹdraä yẹ dfẹiaṅ, amẹdšeọ kpo kẹ-yaä ni amẹküä amẹsẹ kẹ-baa amẹṅõ doṅṅ.

5. Namo ṅmẽ ṅãṅ tedši he, ní eye ehe, ni tedši ní hĩe yọ la lẹ, namo fẽne ekpãi lẹ?

6. Moni miṅõ ṅã kplanã lẹ mife ewe, ni miṅõ mũkpoi anọ mife ešihĩlẹhei lẹ.

7. Eṅmõọ maṅ hõfemọ lẹ; enuu kplalọ blọmọ.

8. Noni enáa yẹ gõdši anọ lẹ, no dši eniyenii, ni etaoọ nofẽno ní yọ frõfrõ.

9. Aso wuo aakplẽo súomọ? alo eebawọ okoloi aniyeniianõ he?

10. Ani oonyẽ owo wuo kpã ni efe akofi? alo eeninẽ dšọ̃i amli kẹ-anyie osẹ?

11. Ani okẹ ohĩe aafõ enọ yẹ ehewalẹ ní fá lẹ hewọ, ni oošĩ onitšumọ ohãlẹ lo?

12. Ani oohelẹ oye akẹ ekẹ odũmọnii lẹ aaba ni eebua nã ewo oboṅo mli?

13. Duguma tfaä efĩdši amli kẹ nyãmọ; aso bẽlẹ klitšo fĩdši lo tšẹdši ni?

14. Ši ešĩọ ewọdši yẹ šikpoṅ, ni ehãa amẹhe dọ̃ọ̃ la yẹ mlu mli,

15. ni ehĩe kpaä nọ akẹ nane aadfãraamẹ, lo ṅãṅ koloi anãnã nọ.

16. Ewaä ebii lẹ ayi tamọ noni dšee enii ni; kẹ́ ehaomọ lẹ fe yaka lẹ, ešee gbeyei.

17. Edšakẹ Nyoṅmọ ehã nilẽ ebọlẹ, ni dfẽṅmọ hũ, ehããlẹ eko.

18. Beni ewó ehe nọ ní ebadšo foi lẹ, eṅmõọ okpọṅọ kẹ enọtálọ.

19. Ani bo ohã okpọṅọ ehewalẹ lẹ? bo owula ekuẹ kẹ tšọi ni tfaä lẹ?

20. Ani bo ohãa ehuluọ tamọ bãlabi lẹ? Etšinemọ gbẽmọ hũ yẹ gbeyei!

21. Egbẹọ ši yẹ dšọ̃ mli, ni enyáa yẹ ehewalẹ lẹ hewọ, edšeọ kpo ekẹ tabilọi yakpeọ.

22. Eṅmõọ gbeyeišemọ, ni ehe kpokpoo, ni etšő̃ ehe yẹ klante nã.

23. Gāimlibii akotoku gbēo woolę, akplo kę tawūnii ní kpleo nyeramnyeram lę.
24. Ekę hīedō kę grimo gbeo šikpoń, ni ké tetremantre gbē lę, edamoo ši.
25. Šiiabo ní tetremantre gbēo lę ekēo akę: Hūui! ni enuo ta he fū yę šońń, kę asafoiatšemei ablomo kę ošebō.
26. Ani bo onilē nā ni lālō flikio keyaā ńwei, ni egbeo efīdšiań ehāa wuoyigbę lę?
27. Alo odāń gbē nā ni okropoń wóo ehe no, ni eyafeo etšū yę ńwei šońń lę?
28. Tesā mli ehīo ni dšei ewoö, tesā lę nā šōšōšō heni tamo mō lę no.
29. Dšei edšeo etaoo eniyenii; ehīńmeii naā nii yę šońń.
30. Ebii lę hū mūo lá, ni *heni mei enyōnyōi yę lę, dšei eyo.
* Hab. 1, 8. Mat. 24, 28.

Yitšo 40.

Ni Iehowa sā here Hiob no ni ekē:
2. *Aso moni kāa mo hīe lę kę Ofe lę aabé? Moni kę Nyońmo tāa nā lę, hā ehā hetō! * Ies. 45, 9.
3. Ni Hiob here Iehowa no ni ekē:
4. Na, midšee moko; mē hetō mahā? Minine moń mikę-ato minābu.
5. Miwie šikome, ni mitoń no, kę šii enyo, ši miyań no dońń!
6. Kękę ni Iehowa sā here Hiob no kę-dšę ahum lę mli ni ekē:
7. Agbenę mīamo ohe tamo nū, koni mabio, ni otšōmi! 38, 3.
8. Ani ōka ni ogu mikodšomo lę, ōbumi fo, koni oye bem?
9. Alo oyę nine ni tamo Mawu nō, ni oonyē oši kę gbē ni tamo enō lę? 37, 5.
10. No lę okę dalę kę agbodšē awula ohe, ni oha kpemo kę anumnyam!
11. Šeremo omlifū grimoi lę ofīe; kwemo hewolo-fē-hewolo hū ni obalę ši!
12. Kwemo hewolo-fē-hewolo, ni obalę ši, ni otšire meifōdši otfīa ši yę amęgbęhe lę!
13. Ńō amęfē otē sū mli, ni ofīmo amęhīeań yę tēmohe lę,
14. no lę mi hū makafoō akę oninedšūrō ehere oyiwala!
15. Agbenę kwemo nuńfuo ní mifelę keo fē lę; dfei po eyeo tamo tšina nońń.
16. Kwemo enyēmo ni yo ehe mli, kę ehewalę hū ni yo ehewodšiań fāi lę amli lę.
17. Ekpāa elei mli tamo tšenedru, atfētfē efodši amli fāi lę.
18. Ewui tamo akōble ododobēūi, eńmāwutšei tamo adabāńi.
19. Lę dši Mawu gbèi lę amli titri ko; moni felę lę hālę eklante.
20. Ši gōdši baā niyenii hāalę, ni ńāń koloi fē yafeo yę dšei.
21. Ekāa ńmeitšei aširi, yę heni neń kę ńmiamo yo lę.
22. Ńmeitšei haā eno kę amęhōń lę, ni fā nā kpāi hū boleolę ke-kpeo.
23. Na, ké fā lę nā wa tete, lę ehe kpokpoo; ké Iordan yi kę-bata edāń po lę, efeelę noko.
24. Ani moko aanyē adše ehīegbę amōlę? alo akę tšōnei aagbulo egugōń?
25. [Y. 41, 1.] Ani oonyē okę kpoń aša *leviatan, ni okę kpā afī elilei? * Ies. 27, 1
26. [2.] Ani oonyē okę tāńkpē awo egugōń? lo okę kpoń aagbu ekadā?
27. [3.] Ani eekpao fai babaō? alo ekeo aawie nādšolę wiemoi?
28. [4.] Ani ekeo aakpāń akę ońōlę ofe otšūlo ke-ya nāno lo?
29. [5.] Ani okęlę aafę tamo akę loflō feo, ni oofīlę ohā o-blayei lo?
30. [6.] Ani wolei asafo aaye enā, ni ameadša mli amęhā dārayeloi lo?
31. [7.] Ani oonyē okę akploi awo ehewodšiań obō? lo okę lō-gbē akploi aawo eyitšoń?
32. [8.] Yata ehe okwę: ni ookai ta lę, ni ofeń nakai dońń!

Yitšo 41.

Na, ehīenokāmo lę efe yaka, nto ké mo onalę pę, kękę lę ogbē ši;
2. [10.] mokomoko bę ekā, boni ekęawo ehīe la; bēlę namo dši moni aanyē mihīe adamo mo?
3. [11.] Namo etšō hīe efe noko ehāmi, ni matolę nādšiań? Nofēno ní yo ńwei šiši lę, minōń!

4. [12.] Mifõn̈ egbomotšo henii le̱ ke̱ ehewale̱ kple le̱ ke̱ ešõ̋-su ní yo̱ fe̱o le̱ he wiemo̱.

5. [13.] Namo aanyẽ ehebo le̱ no̱ awó? namo aanyẽ abe̱n̈ke̱ enyãnyõdši aklẽmpẽi enyo̱ le̱?

6. [14.] Ehĩe šĩnãi le̱, namo aanyẽ agble? Enyãnyõdši ahe ye̱ gbeyei ke̱-kpe.

7. [15.] Ehetotoi ní atoame̱ klẽmpẽi le̱ dši eſã̂nii, an̈ã́mo̱n̈ã́mo̱ nã tamo̱ noni aso̱o nã.

8. [16.] Eko tšá eko no̱ pe̱pẽpe̱, bo̱ni kõ̱yo̱ náá ame̱ten̈ gbe̱;

9. [17.] ame̱tšära, ame̱mõmo̱ ame̱he, ní anyẽn̈ mli agbla.

10. [18.] Etšinemo̱ hãa la kpe̱o̱, ni ehĩn̈me̱ii tamo̱ hũlũhãi.

11. [19.] Hãi ni tšoo̱ dše̱o̱ edãn̈, lasrẽmii hũ tũmoo̱ ke̱-dše̱o̱ mli.

12. [20.] Lasũ dše̱o̱ egugõn̈ fo̱dši le̱ amli, tamo̱ edše̱o̱ gbé̱ ke̱ kukwe̱i ní tſaä mli.

13. [21.] Emumo̱ tšẽo̱ n̈ãi, ni lalile̱i dše̱o̱ edãn̈.

14. [22.] Ekue̱ mli hewale̱ yo̱, ni tšuifã dšòo̱ ye̱ ehĩe.

15. [23.] Ehelo tšo̱bo̱tšo̱bo̱ kpe̱te̱ ehe kpẽn̈n̈, ame̱wa ye̱ ehe ní anyẽn̈ akpo̱.

16. [24.] Etšui wa tamo̱ te̱, ni ewa tamo̱ w̆ie̱.

17. [25.] Ke̱dši ewó ehe no̱ le̱, ekãlo̱i šeo̱ gbeyei, ni n̈min̈mi so̱n̈n̈ hãa ame̱n̈mẽo̱le̱.

18. [26.] Ké̱ abãle̱ klante le̱, efoo, lo akplo̱ lo gãi lo lõ-gbẽ akplo̱.

19. [27.] Ebuo̱ dade tamo̱ dſe̱i ní egbĩ, ke̱ akõ̱ble hũ tamo̱ tšo ni ešra.

20. [28.] Gãimlibi hũ woole̱ foi, akromia te̱i le̱ tšṍmoo̱ gbetšelii hãale̱.

21. [29.] Ebuo̱ tšokpoti tamo̱ gbetšeli, ni en̈mõo̱ akplo̱ gbẽ̱mo̱.

22. [30.] Emliši tamo̱ gbé̱kói ní nã ba; egbe̱o̱ mli tamo̱ gble̱mo̱nõ ye̱ n̈mo̱to̱ no̱.

23. [31.] Ehãa bu kwo̱n̈kwo̱n̈ le̱ tſaä tamo̱ kukwe̱i, n̈šo̱ tete ekpo̱to̱õ̱ tamo̱ mũgbé̱.

24. [32.] Ese̱ mò kpe̱o̱, bo̱ni moko aasusu ake̱ nu le̱ edše wan̈.

25. [33.] Noko be̱ šikpon̈ le̱ no̱ ní tamo̱le̱; edšake̱ le̱ le̱ afele̱ ní etšui efãä.

26. [34.] Ebuu nokonoko ní kwo̱; le̱ dši koloi hewolo̱i fẽ amaǹtše̱.

Yitšo 42.

Ke̱ke̱ ni Hiob here Iehowa no̱ ni ekẽ̱:

2. Mile ake̱ oonyẽ nofẽno ofe, ni yin̈tõ ko be̱ ní onyẽn̈ nã ogbe.

3. *"Namo dši mone̱ ní n̈õo̱ n̈ãwõ tẽo̱ ní nilẽ be̱ emli ne̱?" Nohewo̱ le̱ †midšadše noni minaa nã le̱, nii ní fe̱omi nãkpe̱ tšṍ ni milee le̱.

* 38, 2. † Abe̱i 28, 13. 1 Ioh. 1, 9.

4. "Bo toi, ní mawie; mabio, ní otšõmi." 38, 3.

5. Mitoi ke̱ke̱ mike̱-nu ohe; ši agbe̱ne̱ mihĩn̈me̱i enao.

6. Nohewo̱ le̱ ẽdo̱mi ni mĩſa mihe ye̱ sũ ke̱ lamlu mli!

7. Ni eba mli ake̱, beni Iehowa ewie ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ se̱ le̱, Iehowa kẽ̱ Elifaz, Temannyo le̱, ake̱: Mimli ewo oke̱ onanemei enyo̱ le̱ fẽ la, edšake̱ nyewiee mihe bo̱ni dša tamo̱ mitšũlo̱ Hiob.

8. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyemõmo̱a tšinahĩĩ kpawo ke̱ tõagboi kpawo nyehãa nyehe ni nyeyaä mitšũlo̱ Hiob n̈õ, ni nyeyašãa šã-afo̱le nyehãa nyehe, ni mitšũlo̱ Hiob *akpa fai ahãnye; ši le̱ ehĩe ke̱ke̱ makwe̱ ni mike̱nye akaye ye̱ nyekolofemo̱ le̱ nã, edšake̱ nyewiee mihe bo̱ni dša tamo̱ mitšũlo̱ Hiob! * Ezek. 14, 14.

9. Ke̱ke̱ ni Elifaz, Temannyo le̱, ke̱ Bildad, Šuhinyo le̱, ke̱ Zofar, Naamanyo le̱, yin̈ ame̱te ame̱yafe bo̱ni Iehowa kẽ̱ame̱ le̱; ni Iehowa kwe̱ Hiob hĩe.

10. Ši Iehowa dšie Hiob ke̱-dše̱ tšũn̈wõ le̱ mli, beni ekpaä fai ehãa enanemei le̱; ni Iehowa kũ nii fẽ ní Hiob yo̱ sá le̱ ebo̱ he *toi enyo̱ ehãle̱. * 8, 7.

11. Ke̱ke̱ ni enyemimeihĩĩ le̱ fẽ ke̱ enyemimeiyei le̱ fẽ ke̱ mei fẽ ní lele̱ sá le̱ ba en̈õ, ni ame̱ke̱le̱ baye nii ye̱ ewe le̱, ni ame̱yele̱ n̈ko̱mo̱, ni ame̱še̱dše emĩ ye̱ nõſõn̈ fẽ ní Iehowa hã ba eno̱ le̱ hewo̱; ni ame̱ten̈ mofẽmo hãle̱ dſie̱te̱i kuku kome ke̱ šika ga kome.

12. Ni Iehowa dšõ̱ Hiob se̱kpẽbe le̱ fè etšutšube le̱, ni ená tõi akpei-nyon̈make̱-edſe̱ ke̱ yomai akpei-ekpa ke̱ tšinai

ntatai akpe-kome kẹ tedšiyei akpe-kome.
13. Esā efọ bihīī kpawo kẹ biyei etē.
14. Ni atšẹ́ọ mokome gbẹi akẹ Iemima, moni dši enyọ lẹ Kezia, ni moni dši etē lẹ Keren-Hapuk.
15. Ni anaa yei ní he yọ fẹo tamọ Hiob biyei lẹ yẹ šikpoṅ lẹ fē nọ. Ni
ametšẹ *hāamẹ gbẹfāṅnii yẹ amẹnyemi-meihīī lẹ ateṅ. *4 Mose 27, 8—11.
16. Ni enẹ sẹ lẹ Hiob sā ye afii oha kẹ nyoṅmai-edfẹ ekoṅ, ni ena ebii kẹ enābii kẹ-yaši yinọ ní dši edfẹ lẹ nọ.
17. Ni Hiob gbo, beni egbọ ni eye gbīī pī lẹ. 1 Mose 25, 8.

LALAI AWOLO LẸ.

1.

Adšọ̄ gbomo ní enyiee meifōdši adšina mli, ni edamọọ ešafelọi agbẹ nọ, ni etáá hefẹoyelọi atrámọhe,
Lal. 119, 1; 26, 4. Abẹl 4, 14. Ier. 15, 17.
2. ši moṅ Iehowa *mla lẹ he emī šẹọ yẹ, ni emla lẹ he noṅṅ †edfēṅọ fane kẹ nyōṅ! *Lal. 119, 35 47. 70. 97. †Ios. 1, 8. 5 Mose 6, 7.
3. *Etamọ tšo ní atẹo yẹ fāi atoi, ní woọ eyibii yẹ ebe lẹ mli, ní eyibāi kpōṅ; ni nofēno ní efeọ lẹ fereọ.
*Lal. 92, 13—16. Ier. 17, 8.
4. Dšee bọni meifōdši yọ nẹ! Ši moṅ amẹtamọ tutū ní kōyọ lōọ kẹ-yaš.
Lal. 35, 5. Hiob 21, 18. Hos. 13, 3.
5. Nohewọ lẹ meifōdši damọṅ ši yẹ kodšomọ mli, ni ešafelọi hū damọṅ ši yẹ dšalọi asafo lẹ mli.
6. Edšakẹ Iehowa *le dšalọi agbẹ lẹ; ši meifōdši agbẹ lẹ hie kpātāa!
*Lal. 37, 18. Hiob 23, 10. 2 Tim. 2, 19.

2.

Mēba dšeṅmādši lẹ fẹo hō, ni mādši-mādši lẹ hū dfēṅọ yakanii nẹ?
Bọf. 4, 25—30.
2. Šikpoṅ nọ maṅtšẹmei lẹ ete ši edamọ ši, ni lumei lẹ hū efe ekome amẹte Iehowa kẹ moni efọlẹ mū lẹ yinọ adšina:
Kpods. 11, 18; 19, 19.
3. "Nyehāa wọkūmọa amẹgboklẹi lẹ, ni wọtšerẹ amẹkpāi lẹ yẹ wọhe wọfie!
Ier. 2, 20; 5, 5. Luk. 19, 14.
4. Moni tá ṅwei lẹ mīṅmō; Nuntšọ lẹ mīye amẹhe fẹo po. Lal. 37, 13; 59, 9.
5. No dāni ekẹamẹ aawie yẹ emlifū mli, ni eewo amẹhe gbeyei yẹ emlila lẹ mli.
Ies. 34
6. "Ši miwo mimaṅtšẹ yẹ migoṅ kroṅ-kroṅ Zion lẹ nọ!"
7. Mašiẹ akpọ ko ní awo akẹ: Iehowa ekẹ̄mi akẹ: *"Mibi dšio, ni mi mifọo ṅmẹnẹ gbī nẹ!
*Lal. 89 27—30 Bọf. 13, 33. Heb. 1, 5; 5, 5.
8. Bimi, ni maṅō dšeṅmādši lẹ mahāo akẹ ogbošinii kẹ šikpoṅ lẹ nāgbēhei lẹ hū akẹ ogbẹfāṅnō! Dan. 7, 13. 14.
9. Ookūmọamẹ kẹ *dadetšo, oodfraamẹ tamọ gbẹ́šōlọ gbé!" *Kpods. 2, 27; 12, 5; 19, 15.
10. Nohewọ lẹ, nye maṅtšẹmei, nyelea nii! Nye šikpoṅ nọ kodšolọi, nyeboa ṅāwō toi!
11. Nyesúmọa Iehowa kẹ gbeyeišemọ, ni nyemli aflianye kẹ hekpokpomọ!
Fil. 2, 12. Heb. 12, 28.
12. *Nyefọa bi lẹ nā, koni emli akafū ní nyehīe kpātā yẹ gbẹ lẹ nọ; edšakẹ etšẹṅ ni emli aawo la. †Adšọ̄ mei fē ní yabaālẹ abo lẹ! *1 Sam. 10, 1. †Lal. 34, 9; 84, 13. Ies. 30, 18.

3.

David lala ní ela, beni edšo foi yẹ ebi Absalom hīe lẹ. 2 Sam. 15, 14.
2. Iehowa, kwẹ mei abọ sọṅṅ ní haọọ-mi! mei babaō ní teọ ši woọmi lẹ!

3. Mei pī kē̱o̱ misusuma ake̱: Ebe̱ yiwalaheremo̱ ko ye̱ Nyoṅmo̱ ṅō! (Sela.)

4. Ši bo, Iehowa, dši mitše̱ṅ ni yo̱ mihe, minumnyam ke̱ miyitšo no̱wólo̱! Lal. 84, 12.

5. Mike̱ migbē boo̱ mitšé̱o̱ Iehowa, ni ehereo̱mi no̱ ke̱-dše̱o̱ egoṅ kroṅkroṅ le̱ no̱. (Sela.)

6. Mikā ši miwo̱, ni mihīe tšē; edšake̱ Iehowa hīe mimli. Lal. 4, 9. Abe̱i 3, 24.

7. Mišeṅ mei akpei akpei abo̱ ni ebabo̱ nsra ewo mihe le̱ gbeyei. Lal. 27, 3.

8. Wó ohe no̱, Iehowa! Heremo̱ miyiwala, mi-Nyoṅmo̱! Edšake̱ bo otſiaä mihenye̱lo̱i le̱ fē akadā nii, ni okūmoo̱ meifōdši anyānyōdši. Lal. 58, 7

9. Iehowa deṅ yiwalaheremo̱ yo̱! Odšō̱mo̱ aba omaṅ le̱ no̱! (Sela.) Ier. 3, 23.

4.

David lala ni eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱, koni ake̱ saṅkū ala.

2. Ké̱ mitšé̱ le̱, heremo̱mi no̱, midšale̱ Nyoṅmo̱! Ké̱ efīmi le̱, bo ofēneo̱mi; nami mo̱bo̱, ni obo mifaikpamo̱ toi!

3. Nye hīabii, mē beyino̱ ni aagbe minumnyam le̱ he guo̱, ni nyeasumo̱ yakanii, ni nyeatao amale se̱gbe̱ hū ke̱yaši? (Sela.)

4. Ši nyenáa nyelea ake̱ Iehowa ehala esuolo̱ le̱ ehā ehe; ké̱ mibo mitšé̱ Iehowa le̱, enuo̱. Lal. 17, 7.

5. Nyehe akpokpoa ni *nyekafea eša! Nyeke̱ nyetšui awiea †ye̱ nyesā no̱, ni nyefea diō! (Sela.) * Ef. 4, 26. † Lal. 16, 7

6. *Nyešāa dšale̱ afo̱lei, ni nyeṅōa nyehīe nyefōa Iehowa no̱! * Lal. 51, 19. 21.

7. Mei pī kē̱o̱ ake̱: "Namo aahā wo̱na noko kpakpa ko?" Iehowa, *wó ohīe kpe̱mo̱ le̱ no̱ ye̱ wo̱no̱! * 4 Mose 6, 25. 26.

8. Oke̱ mīše̱ ewo mitšui mli fè noni ame̱náa beyino̱ ni ame̱ble ke̱ ame̱wein efá pī le̱.

9. Hedšo̱le̱ mli kwrā po ni *makā ši mawo̱ ye̱; edšake̱ bo, Iehowa, okome ohāa mihīo̱ ši fefēfe. * 3 Mose 26, 6. Lal. 3, 6.

5.

David lala ni eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱, ni ake̱ be̱dši ala.

2. Bo miwiemo̱i le̱ atoi, Iehowa, ni okwe̱ miko̱mo̱ ni miyeo̱ le̱!

3. Femo̱ toi ohā miblo̱mo̱ le̱, *mimaṅtše̱ ke̱ mi-Nyoṅmo̱; edšake̱ bo fai mikpaä. * Lal. 84, 4.

4. Iehowa, lebi le̱ bo migbē toi; lebi le̱ masā mihe mahāo ni makwe̱o.

5. Edšake̱ odšee Mawu ni náa efōṅ he tšui; mofōṅ keo̱ ehīī ši.

6. Hepupūlo̱i damo̱ṅ ši ye̱ ohīe; onye̱o̱ mei fē ni tšuo̱ nišaianii.

7. Okpātāa mei ni maleo̱ le̱ ahīe; lášifielo̱i ke̱ šišiulo̱i le̱, Iehowa mīhīame̱.

8. Ši mi le̱, omlihīle̱ fále̱ nā le̱, maba owe le̱, makoto oso̱lemo̱we kroṅkroṅ le̱ hīe ye̱ ogbeyeišemo̱ mli. Lal. 26, 8.

9. Iehowa, wami ye̱ odšale̱ le̱ mli ye̱ mei ni he tšēo̱mi le̱ ahewo̱; dšadšemo̱ ogbe̱ le̱ ye̱ mihīe!

10. Edšake̱ ano̱kwasane be̱ ame̱dāṅ; ame̱mlinii le̱, efōṅ so̱ṅṅ ni; *gbonyobu ni agble nā dši ame̱sē; ame̱ke̱ ame̱lile̱i wieo̱ do̱ko̱bī. * Rom. 3, 13.

11. Buame̱ fo̱, Nyoṅmo̱! Hā ame̱nyie ame̱dšinai le̱ ano̱ noṅṅ ame̱gbē ši. Ṅōame̱ otſia ši ye̱ ame̱no̱tōmo̱i babaō le̱ hewo̱; edšake̱ ame̱tše ohīe atūa!

12. Ši hā mei fē ni baäo abo le̱ amli afliame̱; hā ame̱nyā́ dāne̱, edšake̱ bo ohaä ame̱no̱; hā mei ni sumoo̱ ogbe̱i le̱ amī aše̱ ame̱he ye̱ omli. Lal. 40, 17.

13. Edšake̱ bo, Iehowa, odšō̱o̱ dšalo̱ le̱; oke̱ mlihīle̱ *haä ehe tamo̱ tše̱ṅ. * Lal. 103, 4.

6.

David lala ni eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱, ni ake̱ gbē ni dši kpānyo̱ ala.

2. Iehowa, kākā mihīe ye̱ omlifū mli, ni kāgbla mitoi ye̱ omlila mli hū! Lal. 38, 2. Ier. 10, 24.

3. Iehowa, nami mo̱bo̱, ši mife vī; tšámi, Iehowa, ši miwui mīkpokpo, Lal. 51, 10.

4. ni misusuma hū mīkpokpo naakpa; ni bo, Iehowa, mē beyino̱ noṅṅ? Lal. 13, 2. 3.

5. Kū ose̱, Iehowa, dšiemo̱ misusuma; heremo̱ miyiwala ye̱ omlihīle̱ hewo̱!

6. Edšake̱ akaii bo ye̱ gbēle mli; gbohīladše hū, namo aadao ši ye̱ dše̱i? Lal. 30, 10; 88, 11; 115, 17.

7. Etomi kę ntšǫidǒmǫ; mifǫǒ misā
dā nyǒn, mikę miyāfónui fieǫ misātšo
lę nǫ.
8. Aŵerehō ehā mihlnmei ešiu, mi-
haoloi lę soñn hewǫ lę egbǫ.
Lal. 31, 10. Hiob 17, 7.
9. Nyedšea minǫ, nye mei fē ní tšuǫ
nišaianii lę! Edšakę Iehowa enu miyā-
fó gbē lę,
10. Iehowa enu mifaikpamǫ lę; Ieho-
wa ehere misǫlemǫ lę nǫ.
11. Mihenyęlǫi lę fē hie aagboi ni
amęhe aakpokpo naakpa, amęakū amęsę,
ni amęhie aagboi trukā. Lal. 35, 4. 26; 40, 15.

7.

David lala ní ela ehā Iehowa, yę
Benyaminnyo Kuš sādši lę ahewǫ.
1 Sam. 24, 10; 26, 19. 2 Sam. 16, 5—11.
2. Iehowa, mi-Nyońmǫ, bo abo mi-
baā. Heremǫ miyiwala yę mei fē ni nyie
misę lę adeń, ni odšiemi,
3. koni ekatšerę misusuma mli *ta-
mǫ dšata, ní ekūmǫ mli, ni dšielǫ ko bę.
* Lal 10, 8. 9.
4. Iehowa, mi-Nyońmǫ, ké mife enę,
ni ké nišaianii ko yę mideń, Hiob 31, 7—34.
5. ké mife minanyo efōń, ni miwa
mei ní he tšēǫmi yakatfā lę yi lę:
6. no lę hā henyęlǫ lę atiu misusu-
ma ní eninalę, ni enānā miwala nǫ yę
šikpoń hū, ni minumnyam lę ešę efō sū
mli! (Sela.)
7. Iehowa, wó ohe nǫ yę omlifū lęń!
Wó ohe nǫ yę mihaolǫi lę agrimǫ lę
hewǫ, ni ohie atšē ahāmi, bo ní owo
kodšomǫ he kitā lę.
8. Hā mādšimādši asafo lę abǫleo, ni
odše amęnǫ okū osę kę-ya ńwei!
9. Iehowa aakodšo mādši lę; Iehowa,
kodšomǫmi yę *midšalę kę mibemyeli
lę nā! * Lal. 18, 21—27.
10. Hā *meifōdši anōfōńfemǫ lę sę afo,
ni owadše dšalǫ lę; edšakę bo dši dšalę
Nyońmǫ ní †kaā tšuii kę sabai fē ekwęǫ!
* Lal. 104, 35. † Ier. 11, 20; 17, 10. Kpods. 2, 23.
11. Mitšęń lę yę Mawu deń, lę ehereǫ
mei ní dša yę amętšuiiań lę ayiwala.
Lal. 3, 4.
12. Nyońmǫ dši kodšolǫ dšalǫ kę Ma-
wu ní bǫō kǫkǫ dā. Lal. 9, 5.
13. Kędši moko kpalee lę, eedšǫ eklante
nā, egāitšo lę hū edǫ mli eto;
5 Mose 32, 41. Yaró 2, 4; 3, 12.
14. asań esā mogbē nibii etolę; ewo
egāimlibii lę anā la.
15. Na, ēkōmǫ kę nōša, ni ehie efōń-
femǫ mūsū, ni ebafǫ apasa.
16. Etša bu, ni edšie mli, ši lę nońń
ebagbē bu ní etša lę mli. Abęi 26, 27.
17. Emusu aakū sę abua eyiteń, eyi-
walę lę aagbē lędientšę eyiteń pampam.
18. Mada Iehowa ši yę edšalę lę nā, ni
mala madšie Iehowa ńweinyo lę gbęi lę yi.

8.

David lala ní ekę-hā lalatšę nukpa
lę, ní akę sańkū ala.
2. Iehowa, wǫ-Nuntšǫ, kwę bǫni ogbęi
lę dše agbo yę šikpoń lę nǫ fē, bo ni
ońōǫ onumnyam lę ohaā ńwei!
3. Ohenyęlǫi ahewǫ lę osā hewalę oto
yę *abifabii kę fufǫbii anā, beni afe ní
ohā henyęlǫ kę oweletǫlǫ abu amęnā.
* Mat. 21, 16.
4. Ké mikwę *ońwei lę ní dši owā-
bii anā nitšumǫi lę, nyońtšēre kę ńula-
mii ni osā oto lę: * Lal. 19, 2.
5. *Meni dši ádesā, ni odfēńǫ enǫ?
alo gbomobi hū, ni osraālę pǫ?
* Lal. 144, 3. Heb. 2, 6—8.
6. Edšakę fę fiō kękę ní ohā ekę Nyo-
ńmǫ aye gbǫ, ni okę anumnyam kę wō
fīlę akekre. 1 Mose 1. 26.
7. Ohā eye oninenā nitšumǫi lę anǫ;
ońō nibii fē-kwa oto enādšiaši:
Mat. 28, 18. 1 Kor. 15, 27.
8. Tōi kę tšinai fē-tfēm kę ńāń ko-
loi hū,
9. ńwei lofōdši kę ńšǫńloi, nii fē ni
nyieǫ ńšǫ mli gbęi lę anǫ lę.
10. Iehowa, wǫ-Nuntšǫ, kwę bǫni ogbęi
lę dše agbo yę šikpoń lę nǫ fē!

9.

David lala ní ekę-hā lalatšę nukpa
lę, ní akę "gbo ohā bi" gbē ala.
2. Mada Iehowa ši kę mitšui fē, ma-
gba onākpę nitšumǫi lę fē.
3. Manyá, ni mimli aaflimi yę omli,
mala madšie ogbęi lę yi, bo ńweinyo lę.
4. Edšakę mihenyęlǫi lę ekū amęsę,
amęgbegbē ši ni amęplenē yę ohie.

5. Edšake ofā mihe ni oye misane ohāmi, otá kodšomosēi no ake *kodšolo dšalo. * Lal. 7, 12.
6. Okā dšeṅmādši le ahīe, okpātā meifōdši le ahīe, ogbe amegbei kwrakwra ke-mīya nāno.
7. Henyeloi le ase efo, ametšōmo amaṅfōi ke-mīya nano, ni obutu mādši le, ni *kaimo po akaiṅame doṅṅ. * Lal. 34, 17.
8. Ši Iehowa le, eye dā; esā esēi le emā ši ehā kodšomo. Lal. 103, 19.
9. Ni ebakodšo dše le ye dšale nā, eebu mādšimādši le atēṅ hū boni sa pe. Lal. 96, 13.
10. Iehowa aatšō abobāhe ahā moni awaāle yi le, abobāhe ye fīmo bei amli.
11. Ni mei ní le ogbei le aaṅō amehīe ameafō ono; edšake bo, Iehowa, okwaa mei ní taoo osegbe le.
12. Nyelaā nyedšiea Iehowa, *ni hīo Zion le, yi; nyegbaā enitšumoi le ye mādšimādši le ateṅ! * Lal. 132, 13.
13. Edšake le moni *etoō lá he owele le ekaioame, ehīe kpaa nōnaloi ablomo no. * 1 Mose 4, 10.
14. Iehowa, nami mobo! Kwemo mimanehūlū ni minaā ye mei ní nyeomi le adeṅ, bo moni owóo mino ke-dšeo gbēle agbói le amli,
15. koni *magba oyidšiemoi le fē ye Zion biyō le agbói le amli, †mimli aaflimi ye oyiwalaheremo le hewo. * Lal. 22, 23; 40, 10. 11. † Lal. 13, 6.
16. Dšeṅmādši le egbē bu ni ame noṅṅ ametša le mli; tšōne ní ametšō ametē le edū amenane. Lal. 7, 16.
17. Iehowa ehā alele, ekodšo; edū mofōṅ le ye ledientše eninenā nitšumo le mli. (Higaion. Sela.) Lal. 7, 17.
18. Meifōdši aakū amese ke-ate gbohīladše, dšeṅmādši blublu ni hīe kpaā Nyoṅmo no le!
19. Ši ohīafo le, dšee dā hīe aakpa eno, ni nōnaloi ahīenokāmo le elādšeṅ ke-yaṅ nāno. Lal. 22, 25; 10, 17. 18.
20. Wó ohe no, Iehowa! Kāhā ádesā mīye no; hā ni akodšo dšeṅmādši le ye ohīe!
21. Wo amehe gbeyei, Iehowa! koni dšeṅmādši le *aná ale ake gbomei ádesāi keke dšiame. (Sela.) * Lal. 59, 14.

10.

Iehowa, mēba odamo se fleṅṅ, ni otē ohe ye fīmo bei amli ne? Lal. 44, 25.
2. Mofōṅ hewō hewo le ehaoo nōnalo; hā amōmoame ye amedientše ameṅāi ní ameto le amli!
3. Edšake mofōṅ fāa efōo esusuma sedinii le ano, ni amimyelo hū kwaā Iehowa ni eliole.
4. Mofōṅ wóo egugō no ekēo: "Ebiṅ ši!" Eyiṅ fē le: "Nyoṅmo ko be!"
5. Egbēi le ye fefēfe befēbe; okodšomoi le *edše ehīe ke-te šoṅṅ; efūo ewoo ehenyeloi le fē. * Amos 6, 3.
6. Ekēo ye etšui mli ake: Mididāṅ, amanehūlū baṅ mino gbīkogbīko. Lal. 73, 4-8.
7. *Lōmo ke kūtūmpoo ke amimyeli eyi edāṅ obō; haomo ke nišaianii yo elilei šīši. * Rom. 3, 14.
8. Etáa ši ewoo ká ye akrowai ahe, egbeo moni efeko noko le ye nifīfīaṅ; edšieo ehīe ekáa moni efīle le.
9. Ebuo ši ye tēmohe tamo dšata ye ebu mli. Ewoo ká, koni emō nōnalo le; ké enine gbe nōnalo le, egblaāle ewoo eyā le mli. Lal. 17, 12.
10. Ebuo ši, ekotoo ši, ni mei ní efīame gbēo eka mli.
11. Ekēo ye etšuiṅ ake: Mawu hīe ekpa no; eṅō ehīe etē, ni *enaṅ gbīkogbīko. * Lal. 94, 7.
12. Iehowa, wó ohe no! Mawu, wó onine no! Ohīe akakpa nōnaloi ano!
13. Mēhewo ni mofōṅ lio Nyoṅmo, ni ekēo ye etšui mli ake: Odiṅ se?
14. Leleṅ, ona; edšake bo le onaā haomo ke awerehō fē, koni atu awo odeṅ; bo odeṅ moni efīle le tuo ehe ewoo; bo noṅṅ dši *awusā hefatalo. * Lal. 68, 6. 2 Mose 22, 22.
15. Kū mofōṅ le nine, ni otao efōṅfelo *nōfōṅ le ke-yaši beyino ni onaa eko doṅṅ! * Lal. 37, 10. 36.
16. *Iehowa dši maṅtše ke-dše nāno ke-yaši nāno; dšeṅmādši le ahīe kpātāa ke-dšeo ešikpoṅ le no. * Lal. 99, 1.
17. Iehowa, onu noni nōnaloi taoo; owo ametšui hewale, ohā otoi enu,
18. koni oye awusā ke moni awaāle yi le sane ohāame, beni afe ni gbomo

ádesã ní dše šikpoṅ le he akahĩ gbeyei doṅṅ.

11.

David lala ní eke-hã lalatše nukpa le.
Iehowa abo mibaã. Té tēṅ ni nyekę̃o misusuma ake: Nyedšoa foi ke-yaã nyegõdši le ano tamo loflõ le! 1 Sam. 26, 20
2. Edšake na, meifõdši mído gãi le, ameke gãimlibi le emã kpã le no, koni ametšẽrẽ mei ní dša ye ametšuiiaṅ le ye duṅ mli. Lal. 37, 14; 64, 4. 5
3. Kedši afite šišitõi le, bẽle meni dšalo aanyẽ afe?
4. *Iehowa ye esolemowe kroṅkroṅ le, Iehowa le, ṅwei †esẽi le yo; ehĩṅmeii mikwe, ehĩṅmeiiase mĩka gbomei abii! * Hab. 2, 20. † Ies. 66, 1. Lal. 33, 13. 14.
5. Iehowa le, dšalo moṅ ekaã; ši mofõṅ ke moni sumoo yiwale le, esusuma *nyeoame. * Lal 5, 5
6. *Eene srawai efie meifõdši ano: la ke swõ ke kõyo ní tšoo dši amekpulu mli gbefãṅnõ. * 1 Mose 19, 24.
7. Edšake Iehowa le, dšalo dšile ni esumoo *dšale nifemo; †mei ní dša le aana ehĩe. * Lal. 33, 5. † Lal. 17, 15.

12.

David lala ní eke-hã lalatše nukpa le ní ake gbẽ ní dši kpãnyo ala.
2. Buamowo, Iehowa! edšake hetšeloi mĩtã, edšake anokwafoi ase mĩfo ye gbomei abii ateṅ.
3. Mofẽmo ke enanyo wieo yakanii; amená dokobĩ, ni tšui nta ameke-wieo.
4. Iehowa aflo nãbui ní wieo dokõ le fẽ, ke lilei hũ ní wieo nii wudši le,
5 mei hũ ní kẽo ake: Wolilei wokeaye no, woye nãbui; namo aaye wono nuntšo? Lal. 73, 8. 9.
6. Nõnaloi ayiwã ke ohĩafoi atšoidõmo hewo le agbene mate ši, Iehowa kẽ, mahere moni feo yiwalaheremo le yiwala!
7. Iehowa wiemoi le, wiemoi kroṅṅi ni, tamo dfietei ní aka ye šikpoṅ flõnõ mli ní atšũ he šii kpawo. Lal. 19, 9.
8. Bo, Iehowa, oobu amehe, oobã ameyi ke-adše neke yinobii ne adeṅ dã;
9. ši meifõdši foo sá ke-kpeo, ní awó yakasãdši ano ye gbomei abii ateṅ. Abel 28, 12.

13.

David lala ní eke-hã lalatše nukpa le.
2. Iehowa, mẽ beyino po ni ohĩe aakpa mino? Mẽ beyino po oke ohĩe aatẽmi keyaši? Lal. 77, 8. Hab. 1, 2.
3. Mẽ beyino ṅkomoyeli aahĩ misusuma mli, ni kẽ dše tšere le, awerehõ aahĩ mitšuiṅ ke-yaši? Mẽ beyino mihenyelo aawó ehe no ye mino ke-yaši?
4. Kwemo, ni oheremi no, Iehowa, mi-Nyoṅmo! Tšĩemo mihĩe, ní mikawo gbẽle wo,
5. ní mihenyelo le akakẽ ake: Miye eno! ni mihaoloi le akanyá ye mididãmo hewo.
6. Ši mi le, omobonale no mihĩe kã; mitšui *nyáa ye oyiwalaheremo le mli. Mala mahã Iehowa, edšake efemi edšũrõ. * Lal. 9, 15.

14.

(Kwe Lal. 53.)

David lala ní eke-hã lalatše nukpa le.
Kwašia kẽo ye etšuiṅ ake: Nyoṅmo ko be! Amefite, amenifemonii le ye nyãṅemo; mokomoko be ní feo ekpakpa po.
2. *Iehowa dšẽo ṅwei kweo gbomei abii, ake eena ake moko ye ní le nii, ní taoo Nyoṅmo segbe lo. * Lal. 33, 13.
3. Amefẽ amegbá afã, amefite; mokomoko be ní feo ekpakpa, dabi, mokomeflo be! 1 Mose 6, 12. Rom. 3, 10—12.
4. Aso mei fẽ ní tšuo nišaianii le lee nii, mei ní yeo *mimaṅ le, tamo ayeo abolo, ní Iehowa le, ametšẽẽle le? * Mika 3, 3.
5. Gbĩko le kpokpomo amehe aakpokpo; edšake Nyoṅmo ye dšaloi asafo le teṅ!
6. Nye le nyegbea nõnalo yiṅtõ he guo keke; ši Iehowa dši ebobalo kẽ. Lal. 12, 6.
7. Ō kũle Israel yiwalaheremo le adše Zion aba! Kẽ Iehowa hã emaṅ le kũ ese ke-dše nomṅõ le mli le, no le Iakob aanyá, ni Israel mĩ aaše ehe.

15.

(Kwe Lal. 24, 3—5.)

David lala.
Iehowa, namo aato *obũ leṅ? Namo aahĩ ogoṅ kroṅkroṅ le no? * Lal. 84, 5.

2. *Moni nyieo pepēpe ní etšuo dšalenii, ni edšeo etšui mli ewieo anokwale; *Ies. 33, 15.
3. moni ke elilei yee mo he ošeku, ni efee enanyo efõñ ko, ni eboo enanyo gbomo ahora;
4. moni nyenyeñtſi dšee moko ye ehīe, ši Iehowa šeloi le ahīe nyam ewoo; moni ké ekā kitā ní eená amane ye mli po le, etšakee;
5. eke *ešika efaa ehee hekpa ní fè nine, ni ehee moni eye bem he nyōñnii. Moni feo neke le, edidāñ gbīkogbīko. * 2 Mose 22, 25.

16.

David lala ní eñmā.
Bu mihe, Mawu! edšake bo abo mibaā.
2. Mikē Iehowa ake: Bo dši mi-Nuntšo; mibe nõkpakpa ko ye ose! Lal. 73, 25.
3. Ni mikē hetšeloi ní yo šikpoñ le no le ake: Amedši anumnyam gbomei, ni miyo amehe tšui.
4. Mei ni tšakeo Nyoñmo kroko le, amepīmoi aafá; mifoseñ amelá-afolei le mifieñ ši, ni mike minābu etšīñ amegbeii atā!
5 Iehowa dši migbošinii ke mikpulu mli gbefāññō; bo ohīe mišiki mli! Yāfō 3, 24.
6. Mihūsū kpāi eyadše heni yo feo ehāmi; hē, miná gbošinii ní yo feo.
7. Madšie Iehowa moni womi ñā le yi; misabai tete *wieo tšōomi nyōñ. * Lal. 4, 5; 17, 3.
8. Mike Iehowa too mihīe dā: ni eyo mininedšūrō no ne, mididāñ.
9. Hewo le mitšui enyō mimli, ni *minumnyam le mīnyā, ni mihelo hū aahī ši fefēfe. * 1 Mose 49, 6.
10. Edšake ošīñ misusuma ohāñ gbohīiadše, ohāñ omokroñkroñ le ana lādšemobu le. Bof. 2, 25—32; 13, 35—37.
11. Ootšōmi walagbe le: mīše soññ yo ohīe, ni mliflimoi yo oninedšūrō no dāne.

17.

David solemo.
Iehowa, bo noni dša toi! To otoi ohā miblomo le! Femo toi ohā misolemo ní dšee apasa nābu mli le!
2. Hā ní mikodšomo adše ohīe aba; ohīñmeii akwe noni dša! Lal. 43, 1.
3. *Okaā mitšui okweo, otaoo mimli nyōñ, otšūo mihe, onaa noko. Mito miyiñ ake mihāñ minā atō. * Lal. 16, 7; 139, 1.
4. Gbomei anitšumoi agbefāñ le, mitšōo odāñ wiemo le no ni mitoo mihe ke-dšeo yiwaloi agbèi le ano.
5. Minādšifāmoi le emō ši šiññ ye ogbèi le ano; minādši šāneko!
6. Mibo mitšéo, edšake ooheremi no, Mawu; ba otoi ši ohāmi, ni obo miwiemo le toi!
7 Dšiemo *onākpe mlihīle le kpo, bo, moni oke oninedšūrō hereo mei ní baāo abo le ayiwala ke-dšeo mei ní teo ši wooame le adeñ le! * Lal. 4, 4
8. Bāmo miyi *tamo hīñmei mli adšañmalāte, okemi atē ofīdši ašiši hōñ le mli, * 5 Mose 32, 10.
9. ke-dše meifōdši ní waāmi yi, mihenyeloi ní eboleomi ke-kpe le adeñ.
10. Amewadše ametšui ní ewo fo le, ameke amenābui wieo hewō wiemoi.
11. Agbene amefo sá amewo wonādšifāmoi le ahe kpūla; amedšie amehīe amekláwo, koni ametširewo ametfia šikpoñ,
12. tamo dšata ni hīe edo ye eniyenii ahewo, ke dšatabi ni ewo anteo ye nifīfīañ. Lal. 10, 9.
13. Iehowa, wó ohe no, ni okū enā ni otšile ogbē ši! Oke oklante adšie misusuma ke-dše mofōñ le deñ!
14. Iehowa, oke onine adšiemi ke-dše gbomei adeñ, ke-dše dše neñ gbomei ni náa amegbefāññō ye walabe ne mlí, ni oke onii kpakpai le ewo *amemūsū obō, ní amebii fá hāame, ní amešlo amenii ní efe le amehāa amebii bibii le adeñ. * Luk. 16, 25. Fil. 3, 19.
15. Mi le, mana ohīe ye dšale mli; beni mihīe aatšē le, mato ke osubāñ le!

18.

(Kwe 2 Sam. 22)

Iehowa tšūlo David lala ní eke-hā lalatše nukpa le. David wie neke lala ne mli wiemoi le etšō Iehowa, gbī no ní Iehowa dšiele ye ehenyeloi le fē adeñ ke Saul hū deñ le, ni ekē:

2. Misumoo kẹ mitšui fẽ, Iehowa, mihewalẹ!
3. Iehowa dši *mitẹsā kẹ mimõ kẹ miherelọ, mi-Mawu, mitẹsā ni wa ni mibaälẹ abo, mitšẹń kẹ miyiwalaheremọ aklonto, mimõ ni kwọ.
5 Mose 32, 4.
4. Mabo matšẹ́ Iehowa, moni sa yidšiemọ lẹ, ni aahere miyiwala yẹ mihenyẹlọi lẹ adeń.
5. *Gbẽle kpãi lẹ elalami, ni fãi fõdši lẹ ewo mihe gbeyei; * Lal. 116, 3
6. gbohĩiadše kpãi lẹ ebọlemi kẹ-kpe, ni gbẽle tšõnei lẹ hũ edũmi.
7. Beni efĩmi lẹ, mitšẹ́ Iehowa, ni mibo mitšẹ́ mi-Nyońmọ lẹ. Enu migbẽ kẹ-dšẹ esọlemọwe lẹ, ni miblọmọ ni miblọ yẹ ehĩe lẹ bote etoiiań.
8. Kẹkẹ ni šikpoń lẹ hoso ni ekpokpo, ni gõdši lẹ ašišitõi lẹ tšire amẹhe ni amẹhoso, edšakẹ emli efũ.
9. Lasũ fã kẹ-dšẹ egugõ mli kẹ-te ńwei, ni la hũ dšẹ edãń šã nii, ehã ńãi tšẽ ni ehere.
2 Mose 19, 18.
10. Ehã *ńwei kpo enã ši ni ebayi ši, ni duń kpĩ yọ enãdšiaši. * Lal. 144, 5.
11. Ni etá *kerub nọ ni efliki, ni eye kọyọ fĩdši abọ. * Lal. 99, 1.
12. Ni ekẹ duń *ha ehe, ebọlelẹ kẹkpe tamọ ebũ, nyońmọ ni ewo lutulutu kẹ atatui kpĩkpĩ. * Ies. 50, 3.
13. Kpẹmọ ni nyie ehĩe lẹ hã nyońmọńtẹi kẹ ńãi ni tšoọ dšẹ etatui kpĩkpĩ lẹ amli baho.
14. Šĩmọ Iehowa šimọ yẹ ńwei, ni moni yọ ńwei šońń lẹ wo egbẽ kẹ nyońmọńtẹi kẹ ńãi ni tšoọ.
15. Ni etšẽrẽ egãimlibii ni ekẹ-gbẹamẹ efã, ni srawai babaõ hũ ekẹ-wo amẹhe gbeyei. 1 Sam. 7, 10.
16. Kẹkẹ ni nudšõi lẹ dše kpo, ni dše lẹ šišitõi lẹ bakãmọ ši fańń yẹ bo, Iehowa, oyińã lẹ nã, yẹ ogugõń mumọ lẹ hũmọ nã.
17. *Ekpã enine mli kẹ-dšẹ ńwei ebawómi, †egblami kẹ-dšẹ nui babaõ mli.
* Lal. 144, 7. † Lal. 69, 2. 3.
18. Edšiemi kẹ-dšẹ mihenyẹlọ ni he wa lẹ deń, kẹ-dšẹ mei ni he tšẽọmi lẹ adeń, edšakẹ amẹhe wa fẽmi.
19. Amẹbatuami yẹ mimanehũlũ gbĩ lẹ nọ. Ši Iehowa dši misẹtšo.
20. Edšiemi kẹ-te heni lẹ hũ, edšiemi, edšakẹ eyẹ mihe tšui. K. 37.
21. Iehowa tomi nãdšiań yẹ midšalẹ lẹ nã, ewomi nyõmọ yẹ mideń tšemọ lẹ nã.
22. Edšakẹ mihĩe kã Iehowa gbẹ̀i lẹ ahe, ni nõša hãko mikẹ mi-Nyońmọ lẹ teń agbla.
23. Edšakẹ emlai lẹ fẽ yẹ mihĩe, ni ekpọi lẹ mišẹrẹko mifieko kẹ-dšẹko mihe;
5 Mose 17, 19.
24. ni *miye emũ yẹ ehĩe, ni mitšĩ mihe kẹ-dšẹ minõša lẹ he. * Lal. 15, 2.
25. Hewọ lẹ Iehowa ewomi nyõmọ yẹ midšalẹ lẹ nã, yẹ midẽ ni tše yẹ ehĩe lẹ nã.
26. Mọbọnalọ lẹ, okẹ ohe tšõọlẹ akẹ moni naã mo mọbọ; moni eye emũ lẹ, okẹ ohe tšõọlẹ akẹ moni eye emũ;
27. hetšelọ lẹ, okẹ ohe tšõọlẹ akẹ moni he tše; ši moni bẹ eńẹlẹnọ lẹ, okẹ ohe tšõọlẹ tamọ moni bẹ eńẹlẹnọ.
28. Edšakẹ ohereọ mań ni naã amane lẹ yiwala, ši hewõ hĩńmẹii lẹ, obaãamẹ ši. Hiob 22, 29.
29. Edšakẹ bo ohãa mikane lẹ tšoọ; Iehowa, mi-Nyońmọ lẹ, hãa miduń lẹ mli tšeọ.
30. Ši bo mikẹ-tšẽọ kẹ-yaninaã ta, ni mi-Nyońmọ lẹ mikẹ-huluọ mitekeọ gbogbo. Lal. 60, 14.
31. Mawu lẹ, egbẹ̀i lẹ hĩ pẹpẹ̀pẹ! Iehowa *wiemọ lẹ mli tše; edši tšẹń hã mei fẽ ni baãlẹ abo lẹ. * Lal. 19, 9.
32. Ši namo dši Nyońmọ, akẹ dša Iehowa? ni namo dši tẹsã, ake dša wọ-Nyońmọ lẹ?
33 Mawu dši moni mlaãmi kẹ hewalẹ, ni ehãa migbẹ lẹ dšaã;
34. ehãa minãdši feọ tamọ ofrotei anõ, ni eńõọmi edamoọ migońkpọi lẹ anọ.
35. Etšõọ minidši tawũ, ni ehãa minidši doõ akọble gãi. Lal. 144, 1.
36. Asań okẹ oyiwalaheremọ tšẹń lẹ ehãmi, ni oninedšũrõ hĩe mimli, ni omlihĩlẹ lẹ ehã mitšõ agbo. Abel 18, 33.
37. Ohã *minãdšifãmọi lẹ amli elẽ yẹ mišiši, ni minãdši šãnee. * Lal. 31, 9
38. Mitiu mihenyẹlọi lẹ ni mininaamẹ, ni mikpalee kẹ-yaši beyinọ ni miplenẽamẹ.

39. Mitfiaamę nii, ni amęnyēē ši amęte
doňň, amęnyōnyōi yę minādšiaši.
40. Ni okę hewalę emīami ohā tawū,
ohā mei ni tetē ši womi lę ebakotomi.
41. Asaň ohā mihenyęlọi lę etšốmọ
amęsę amęhāmi, beni afe ni makpātā
mei ni nyęọmi lę ahīe.
42. Amęblọ, ši yiwalaherelọ ko bę;
amętšé Iehowa, ši efoo amędāň. Abęl 1, 28.
43. Mišimọamę mōnyōmōnyō tamọ mlu
yę kōyọ nā, milōamę mifie tamọ blo-
hūiaň ňmọtọ.
44. Odšiemi kę-dšę maň mansōi lę amli,
ohā mitšố dšeňmādši lę atšę; maň ni
milee po aasúmọmi.
45. Ké amęnu mihe pę, amęabomi toi;
maňsębii aaba amęhe ši amęhāmi.
46. Maňsębii lę aagbī kekrē, ni amę-
adšę amękpokplobii lęaň amęaba kę he-
kpokpomọ.
47. Iehowa hīe kā, ni aadšie mitęsā
lę yi, ni aawo miyiwalaheremọ Nyoňmọ
lę hīe nyam;
48. Mawu ni tọō mihe owele, ni ebaā
mādši aši ewoọ mišiši lę,
49. ehereọmi kę-dšęọ mihenyęlọi lę adeň;
bo owóọ minọ kę-tekeọ mei ní teọ ši
woọmi lę; odšieọmi kę-dšęọ nū yiwalọ
lę deň.
50. Nohewọ lę *madšie oyi, Iehowa,
yę dšeňmādši lę ateň, ni mala madšie
ogbęi lę yi, * Rom. 15, 9.
51. bo moni okę yiwalaheremọ kple
hāa omaňtšę lę, ni ofeọ moni ofọlę mū
ní dši David kę eseši lę edšūrō kę-yaā
nānọ lę! 2 Sam. 7, 12—16.

19.

David lala ni ekę-hā lalatšę nukpa lę.
2. Ňwei gbaā Mawu anumnyam
lę, ni atatu tšōọ eninenā nitšu-
mọ lę. Rom. 1, 20.
3. Iane dšadšeọ egbē etšōọ Iane, ni
nyōň hū wieọ nilē tšōọ nyōň.
4. Sane dšadšemọ ko bę ni wiemọ ko
hū bę, ní anuu amęgbē yę mli.
5. Ňwei susumọ kpā lę kpēle šikpoň
lę nọ fē, ni ewiemọi lę hū šęọ dšeň
nāgbēhe; eši bū yę dšęi ehā hūlū;
Rom. 10, 18.

6. ni etamọ ayemforowu ní dšęọ epia
mli dšeọ kpo, emli fliọlę tamọ ekālọ ní
yaā ayada efoi yę tempōň lę nọ.
7. Edšeọ yę ňwei nāgbēhe kome, ní
ebọleọ ši kę-yaā enāgbēhe kroko lę, ní
nokonoko etēē ehe kę-dšęę elatšā lę nā.
Lal. 104, 19.
8. Iehowa mla lę hī kę-wula ši, ehāa
susuma tšui nyōọ emli; Iehowa odase
lę mā ši šiňň, ehāa kwašia leọ nii.
Lal. 119, 60. 130.
9. Iehowa akpọi lę dša pę, ni ehāa
mo tšui nyáa; Iehowa *kitā lę yę krọňň,
ni ehāa mo hīňmęii anọ tšeọ.
* Lal. 12, 7; 18, 31; 119, 105.
10. Iehowa gbeyeišemọ lę he tše, ehīọ
ši kę-yaā nānọ. Iehowa kodšomọi lę
anọkwale ni, ni fē dša kwrā.
11. Amęyę akọnọ fé šika, fē šika krọňň
babaō, ni amęňō fē wō kę šē. Lal. 119, 72.
12. Asaň no noňň tšōọ otšūlọ nii; amę-
nọyeli lę, nyōmọwo kple yę mli.
13. Namo aanyē etōmọi ana? Ňō
mitēmọň tōmọi ofami!
Hiob 9, 3. Lal. 130, 3
14. Asaň bu mihe kę-dšę hīe-kę-hekā-
mọ ešai amli, koni amękaye minọ! No
lę *maye emū, ni mihe aadše nọtōmọi
wudši amli. * Lal. 18, 24.
15. Hā midāň wiemọi kę mitšui mli
dfēňmọi asa ohīe, Iehowa, mitęsā kę
mikpōlọ!

20.

David lala ni ekę-hā lalatšę nukpa lę.
2. Iehowa aboō toi yę fīmọ gbī lę
nọ, Iakob Nyoňmọ lę *gbęi lę awó onọ
godšō! * Abęl 18, 10.
3. Eye ebuao kę-dšę hekroňkroň lę,
edšę Zion ewoō hewalę.
4. Ekai oniyenii-afọle lę fē-kwa, ni
ošā-afọlei lę asa ehīe. (Sela.)
5. Ehāo nii ni otšui feọ lę, ni ehā
oyiňtōi fē aba mli. Lal. 21, 3.
6. Wọọnyā yę oyiwalaheremọ lę he-
wọ, ni wọ-Nyoňmọ lę gbęi mli wọọši
aflaňāi yę. Iehowa ahā onii ni obaā fē
aba mli!
7. Agbęnę mile akę Iehowa ehere
moni efọlę mū lę yiwala, ni eebolę toi
kę-adšę eňwei kroňkroň lę, ni ekę *eni-
nedšūrō hewalę lę aaherelę. * 2 Mose 15, 6.

8. Meikomei fāa fōo fīlii ano, ni meikomei hū okpoṅoi; ši wo le, Iehowa wo-Nyoṅmo lę gbei le no wofāa wofōo.
5 Mose 20, 1 les. 31, 1.
9. Ame le amebumo ši ni amenyōnyōi; ši wo le wote ši wodamo ši.
10. Iehowa, heremo maṅtše le yiwala, ni oherewo no, beni wobloō le!

21.

David lala ni eke-hā lalatše nukpa le.
2. Iehowa, maṅtše le mī šeo ehe ye ohewale le mli, ni kwe boni emli eflile babaō ye oyiwalaheremo le mli!
3. Noni etšui feo le, oṅō-hāle, ni nii ni enābu bi le, okāmāāle. (Sela.)
Lal. 20. 5; 37, 4.
4. Edšake oke nii kpakpai amli dšōmoi le ekpēle, oke šika kroṅṅ *akekre efī eyitšo.
* Lal. 132, 18.
5. Eba wala ye odeṅ: ohāle, gbīī ni se aatše ke-ate nānoi anāno
6. Oyeli-ke-buamo hewo le enumnyam le da; oke wō ke agbodšē ehāle.
7. Edšake oṅōle ofe dšōmo ke-mīya nāno; ohā emī eše ehe naakpa ye ohīe.
8. Edšake maṅtše le hīe kā Iehowa no, ni ṅweinyo mlihīle nā edidāṅ.
9. Onine aaše ohenyeloi fē no; oninedšūrō aaše mei ní nyeoo le ano.
10. Beni oodšie ohe kpo le, oohā ametšōmo tamo la-flōnò; Iehowa aamīame ye emlifū le mli, ni la aašāame.
11. Ookpātā *ameyibii le ahīe ke-adše šikpoṅ le no, ke amesešibii hū ke-adše gbomei abii ateṅ.
* Lal. 109, 13.
12. Edšake ameto ameyiṅ efōṅ ye ohe, amedféṅ ṅā fōṅ hū; ši amenyēṅ amefe.
les. 8, 10.
13. Edšake oohā ametšō amese, ke ogbla *ogāikpā le mli ni otšō amehīe le.
* Lal. 7, 13.
14. Iehowa, wò ohe no ye ohewale mli. woola wodšie ohewale le yi!

22.

David lala ní eke-hā lalatše nukpa le, ni ake "maṅkē-ofrote" gbē ala.
2. *Mi-Nyoṅmo, mi-Nyoṅmo, mēba okwami? Mēba oke miyeli-ke-buamo ke miblomo wiemoi le ateṅ dšeke neke?
* Mat 27, 46.
3. Minyoṅmo! mībloō fane, ši oheree no, ke nyōṅ hū ši mináá toiṅdšolę.
4 Ši bo le mokroṅkroṅ dšio, bo ní otáa Israel yidšiemo lalai ayiteṅ le.
5. Bo ono wotšemei le ṅō amehīe amefō; ameṅō amehīe amefō ono, ni odšieame.
6. Ameblo ametšéo, ni odšieame; ameṅō amehīe amefō ono, ni *amehīe gboii.
* Lal. 25, 2. 3.
7. Ši mi le, gōgōmi dšimi, ni dšee gbomo; gbomei *ahorabōnō ke maṅ heguogbēnō dšimi!
* Lal. 69, 8. les. 53, 3. Mat. 27, 39-44.
8. Mei fē ni naāmi le ṅmōomi, amegbeo amedāṅ, amehosoo ameyitšei amekēo:
Hiob 16, 4. 10.
9. "Ṅō-fō Iehowa no! Hā ni eherele, hā ní edšiele; edšake eye ehe tšui!"
10. Ši bo odšiemi ke-dše minye mūsūṅ; mikā minye fufo nā bēbe ni ohā mike mihīe fō ono!
Lal. 71, 6.
11. Midše mūsūṅ le bo ono aṅōmi afō, ke-dše minye mūsūṅ bēbe le bo noṅṅ dši mi-Mawu.
12. Oke miteṅ akadšeke, ši fīmo ebeṅke, ni bualo ko be.
13. Tšinahīī kplei ebolemi ke-kpe, Bašan tšinahīī hewaloi le efo sá ewo mihe.
14. Amegbeo amedāṅ amewoomi tamo dšata krāmākrāmā ni hūo.
15. Afosemi afie ši tamo nu, ni miwui fē eloṅeloṅei; mitšui etšō tamo wò-agbaku, esēre ye mimlinii amli.
Luk. 22, 44.
16. Mihewale egbī tamo ṅesūkò, ni mililei ekpete midāṅ, ni okemi eṅmē gbēle sū mli.
Ioh. 19, 28.
17. Edšake šifōdši ebolemi ke-kpe, meifōdši asafo efo sá ewo mihe; *amegbulo minidši ke minādši.
* Ioh. 20, 25. 27.
18. Manyē makane miwui fē po; ame le amelōo amehīṅmeii amekweomi.
19. *Amedša mitadei le amli amehā amehe, ni mihebo le amefō no ošiki.
* Ioh. 19, 24.
20. Ši bo le, Iehowa, kāhī se šoṅṅ! Mihewale, femo oyá ní oye obuami!
21. Dšiemo misusuma ke-dše klante nā, *minòkometō ni mifee he le ke-dše šifōdši adeṅ!
* Lal 35, 17

22. Heremo̱ miyiwala ke̱-dše̱ dšata dāṅ;
wuoi akodši ateṅ oherɛo̱mi no̱ ke̱-dše̱o̱.
23. Madšadše ogbe̱i le̱ matšõ minye-
mimei le̱; asafo teṅ makafoõ ye̱.
Lal 9, 15. Heb. 2, 12. Ioh. 20, 17.
24. Iehowa gbeyeišelo̱i, nyedšiea eyi!
Iakob sešibii nyewoa ehĩe nyam, ni
nyešeale̱, nye Israel sešibii fẽ!
25. Edšake̱ egbee amanenalo̱ amane
he guo̱, ni esā *enyāñee hũ, ni eke̱
ehĩe etēkole̱; ši beni eblo̱ etšé̱le̱ le̱, enu.
* Lal. 9, 13. Heb. 5, 7.
26. Bo dše̱ ni midšieo̱ oyi ye̱ asafo
kple mli; *maye mišiwõi le̱ ano̱ ye̱ mei
ní še̱o̱le̱ le̱ ahĩe. * Lal. 116, 14.
27. *Amanenalo̱i le̱ aaye nii, ni ame̱-
atõ̱ro̱; Iehowa se̱gbe̱taolo̱i le̱ aadšie eyi;
nyetšui yi aná wala ke̱-ya nāno̱!
* Lal. 69, 33.
28. Šikpoṅ nāgbēhei le̱ fẽ aakai ni
ame̱akpale ke̱-aba Iehowa ṅõ, ni dšeṅmā-
dši akutšei le̱ fẽ aakũla ši ye̱ ohĩe.
29. Edšake̱ Iehowa nõ dši maṅtše̱yeli
le̱, ni le̱ eyeo̱ dšeṅmādši le̱ ano̱.
30. Šikpoṅ no̱ fo̱tolo̱i le̱ fẽ aaye nii,
ni ame̱akotole̱; mei ní kplekeo̱ ši ke̱-
yaā sũ mli le̱ fẽ ke̱ moni susuma yi náá
wala le̱ hũ *aakũla ši ye̱ ehĩe. * Fil. 2, 10.
31. Sešibii aasúmo̱le̱; aagba Nuntšo̱ le̱
he sane atšõ yino̱bii ni baā ye̱ se̱ le̱.
Ies. 53, 10.
32. Ame̱aba ni ame̱abadšadše edšale̱
le̱, ame̱tšõ *maṅ ko ní aafo̱ le̱, †ake̱
le̱ efe! * Lal. 110, 3. † Ioh. 19, 30

23.

David lala.
Iehowa dši *mikwe̱lo̱, nokonoko ehĩaṅ-
mi. * 1 Mose 48, 15. Ioh. 10, 12—16.
2. Ehāa mibuo̱ ši ye̱ lè̱hei ní yo̱ frõ-
frõ, ewaāmi ke̱-yaā nui ní he dšo̱ le̱ ahe.
Ezek. 34, 14. Kpods. 7, 17.
3. Ehāa mitšui *nyõo̱ mimli, ekplaā-
mi ke̱-tšó̱o̱ dšale̱ gbè̱i ano̱ ye̱ egbe̱i le̱
ahewo̱. * Ier. 31, 25.
4. Ni asaṅ ké̱ minyie gbēlehõṅ dšõ̱
le̱ṅ le̱, *mišeṅ efõṅ ko gbeyei; edšake̱
oke̱mi ye̱: otšo ke̱ odēhĩemotšo le̱, no-
mei še̱dše̱o̱ mimĩ. * Lal. 46, 3.
5. Oṅmē̱o̱mi okplõ ye̱ mihenye̱lo̱i ahĩe.
Oke̱ mũ fo̱õ̱ miyitšo; mikpulu le̱ eyi ke̱-
teke no̱. Lal. 36, 9.

6. Le̱le̱ṅ, ekpakpa ke̱ mo̱bo̱nale̱ aanyie
mise̱ ye̱ miwala gbĩĩ le̱ fẽ mli, ni maši
mahĩ ši ye̱ Iehowa we le̱ miwala gbĩĩ
abo̱ fẽ. Lal. 84, 4. 5.

24.

(Kwe̱ 2 Sam. 6.)

David lala.
Iehowa *nõ dši šikpoṅ le̱ ke̱ emlinii
le̱, dše le̱ ke̱ mei ní yo̱ mli le̱.
* Lal. 50, 12. 1 Kor. 10, 26.
2. Edšake̱ le̱ eto ešiši ye̱ ṅšo̱i ano̱,
ni ehā emā ši šiṅṅ ye̱ fāi ano̱.
1 Mose 1, 9. 10.
3. Namo aakwo̱ Iehowa goṅ le̱? ni
namo aadamo̱ ehekroṅkroṅ le̱? Lal. 15.
4. Moni enidši ahe be̱ mũdši ko ni
etšui hũ mli tše; moni wóó esusuma no̱
ehāā yakayakanii ni ekāā kũtũmpo̱o kitā:
5. le̱ eená Iehowa deṅ dšõ̱mo̱ ke̱ *dša-
le̱ ke̱-adše̱ eyiwalaheremo̱ Nyoṅmo̱ le̱ ṅõ.
* Ies. 48, 18.
6. Ene̱ dši mei ní taoo̱ ese̱gbe̱ le̱ aseši
le̱, mei ní taoo̱ ohĩe gbe̱, ní dši Iakob
le̱. (Sela.) Rom. 2, 28. 29.
7. Nye *agbói, nyeholea nyeyitšei ano̱!
Nyeholea nyehe no̱, nye nāno̱ šĩnāi, ní
anumnyam maṅtše̱ le̱ aba mli! * Ies. 40, 3. 4.
8. Namo dši anumnyam maṅtše̱ ne̱?
Iehowa, hewalo̱ ke̱ ekālo̱ le̱ ni, Iehowa,
ta mli ekālo̱ le̱ ni.
9. Nye agbói, nyeholea nyeyitšei ano̱!
Nyeholea nyehe no̱, nye nāno̱ šĩnāi, ní
anumnyam maṅtše̱ le̱ aba mli!
10. Namo dši ne̱ke̱ anumnyam maṅtše̱
ne̱? Tai a-Iehowa le̱, le̱ dši anumnyam
maṅtše̱ le̱! (Sela.)

25.

David lala.
Iehowa, bo miwóo̱ misusuma no̱ mi-
hāa.
2. Minyoṅmo̱, bo ono̱ mihĩe kā, kāhā
mihĩe mĩgbo; kāhā mihenye̱lo̱i le̱ mĩye-
mi yõ̱!
3. Le̱le̱ṅ, mei ní kwe̱o̱o gbe̱ le̱ ateṅ
*mokomoko hĩe gboṅ; mei ní yeo̱ yaka-
kũtũmpo̱o le̱ moṅ ahĩe aagboi. * Ies. 49, 23.
4. Iehowa, tšõmo̱mi ogbè̱i le̱, hā male
otempõṅi le̱! Lal. 27, 11.
5. Hā manyie ono̱kwale le̱ mli, ni
otšõmi nii; edšake̱ bo dši miyiwala-
heremo̱ Nyoṅmo̱ le̱, bo gbe̱ mikwe̱o̱ dāne̱.

6. Iehowa, kaimo omobonalę kę omlihîlę lę; edšakę ameyę kę-dšę näno bëbe.
7. *Käkai miblahîań ešai kę notõmoi lę; moń, kaimomi yę omlihîlę nä yę okpakpafemo lę hewo, Iehowa! * Hiob 13, 26.
8. Iehowa hî ni edša hewo lę etšõo ešafeloi gbę ni dša.
9. Ewaä nõnaloi yę kodšomo mli, ni etšõo nõnaloi egbę lę.
10. Iehowa tempõńi lę fë lę, mlihîlę kę anokwale sońń ni hä mei ní yeo ekpäńmo lę kę edasei lę ano lę.
11. Iehowa, ogbei lę hewo lę ńõ minõša lę ofami, edšakę eda!
12. Mofëmo ni šeo Iehowa gbeyei lę, lę lę *eetšõlę gbę ni eko. * Lal. 32, 8.
13. Esusuma aahî ši yę hedšolę mli, ni *esešibii aańõ šikpoń lę aye. * Lal. 37, 9.
14. Iehowa dšieo *eyitšońsane etšõo mei ni šeolę lę, ni ekpäńmo lę hû ehäa ameleo. * Hiob. 29, 4.
15. Dänę mihîńmeii dfere Iehowa no, edšakę lę ebadšie minädši kę-dšę yä mli.
16. Tšõ ohîe ohämi, ni onami mobo; edšakę mokomemo dšimi, ni minii yę mobo!
17. Mitšui mli haomoi lę fá; dšiemomi kę-dšę mifîmoi lę amli!
18. Kwęmo mimanehûlû kę mipîmo lę, ni okę mihe ešai fë afami!
19. Kwęmo mihenyeloi lę, edšakę ameyi fá, ni amemînyemi yakatfû. Lal. 35, 19.
20. Bu misusuma he, ni odšiemi; kähä mihîe mîgbo, edšakę bo abo mibaä. Lal. 16, 1.
21. *Emûyeli kę dšalę abä miyi; edšakę bo gbę mikweo. * Hiob 1, 1.
22. Nyońmo, kpõ Israel kę-dšę ehaomoi lę fë mli! Lal. 130, 8.

26.

David lala.

Iehowa, kodšomomi, edšakę emûyeli mli mibaä midšeń yę, ni mikę mihîe fõo Iehowa no, mišäneń.
2. Iehowa, taomo mimli ni okami okwę; tšûmo misabai kę mitšui he! Lal. 17, 3
3. Edšakę omlihîlę lę yę mihîe, ni minyie onokwale lę mli hû
4. Mikę *yakayaka gbomei tráko ši, ni mikę osatofoi hû eboko. * Lal. 1, 1.
5. Minyęo efõńfeloi agwabõ lę, ni mikę meifõdši hû tráá ši.
6. Mafo midë yę bemyeli mli, ni *mabole ofolešälatę lę, Iehowa, * Lal. 122.
7. koni mahä anu mišidä gbë lę, ni magba onäkpę nitšumoi lę fë.
8. Iehowa, misumo owe šihîlęhe lę kę heni onumnyam lę hîo lę. Lal. 27, 4.
9. Käkpätä misusuma hîe oši ešafeloi ano, lo miwala oši läšiíieloi ano,
10. mei ni musu yo amedeń ni amęninedšûrõ eyi kę nyõńnii lę.
11. Ši mi lę, emûyeli mli maba midšeń yę; heremomi, ni onami mobo!
12. Minane mä heni dša trõmõ. *Madšie Iehowa yi yę gwabõi amli! * Lal. 22, 23.

27.

David lala.

Iehowa dši mila kę miyiwalaheremo; namo po gbeyei maše? Iehowa dši miwala hewalę; namo hîe po ni mihe aakpokpo yę? Lal. 56, 5. Ies. 12, 2.
2. Kę efõńfeloi ni dši mihaoloi kę mihenyeloi lę ba amębatuami, koni amęye *milõ lę, ameatërę ni ameagbegbë ši! * Hiob 19, 22.
3. Kędši *ta ko aagbá ta awomi lę, mitšui efäń; ké ta te ši womi tete lę, no mli po lę maná ekä. * Lal. 3, 7
4. Nõkõme mibio yę Iehowa deń, no sęgbę mitaoo: akę *mahî ši yę Iehowa we lę miwala gbîî abo fë, ni mana Iehowa mlihîlę lę, ni makwę esolemowe lę. * Lal. 23, 6; 26, 6—8; 42, 5; 63, 3; 84, 4. 5
5. Edšakę fîmo gbî no lę *eńõmi eho ebû lę mli; eńõmi etë ebû lęń tëmohe lę, †ewómi edamo tęsä no. * Lal. 31, 21. † 40, 3.
6. Ni agbęnę eewó miyitšo no kę-teke mihenyeloi ni eboiemi lę, ni maää yidšiemo-afole yę ebû lę mli, mala ni matfa sańkû mahä Iehowa.
7. Iehowa, bo miblomo gbë lę toi! Nami mobo, ni oheremi no!
8. *Owiemo ni mitšui susuo he nę: "Nyetaoa mihîe gbę!" Iehowa, ohîe gbę lę mitaoo nę! * 5 Mose 4, 29

9. Kāṅō ohīe otēmi, kāfie otšūlo̱ ye̱ mlifū mli! Miyeli-ke̱-buamo̱ dšio; kāše̱mi ofō, ni kākwami, miyiwalaheremo̱ Nyoṅmo̱!

10. Ši mitše̱ ke̱ minye ešīmi moṅ, ši Iehowa hereo̱mi atū. Ies. 49, 15.

11. Iehowa, tšōmo̱mi ogbe̱ le̱, ni okplami ke̱-tšō̃ tempōṅ ní kā ši faṅṅ no̱ ye̱ mei ni woo̱mi ka le̱ ahewo̱. Lal. 25, 4; 86, 11; 139, 24.

12. Kāṅōmi ohā tamo̱ bo̱ni mihaolo̱i le̱ taoo̱ le̱; edšake̱ amale-odasefoi ete ši ewomi, ame̱mīmū yiwale̱ po!

13. Ši kēle̱ mīhe mīye ake̱ mana Iehowa mlihīle̱ le̱ ye̱ *hīekālo̱i ašikpoṅ le̱ no̱! * Lal. 142, 6. Ies. 38, 11.

14. Kwe̱mo̱ Iehowa gbe̱! Wadšemo̱ ohe ni oná tšui, ni okwe̱ Iehowa gbe̱! Lal. 31, 25.

28.

David lala.

Iehowa, bo miblo̱ō̱ mitšé̱o̱; mite̱sā, kāmūa onā owomi! Edšake̱ ké̱ omūa onā owomi le̱, matamo̱ mei ni kplekeo̱ ši ke̱-yaā lādšemo̱bu le̱ mli le̱. Lal. 143, 7.

2. Ké̱ miblo̱ mitšé̱o ní mihole minidši ano̱ mitšō ošihīle̱he kroṅkroṅ le̱, bo mifaikpamo̱ gbē le̱ toi! 1 Maṅ. 8, 30. Yāfó 3, 41.

3. Kālōmi ke̱ meifōdši le̱ ofie, ke̱ mei ni tšuo̱ nišaianii ní ke̱ ame̱nanemei wieo̱ hedšo̱le̱ wiemo̱i, ni kēle̱ efōṅ yo̱ ame̱tšuii amli le̱. Lal. 26, 9.

4. Woame̱ nyōmo̱ ye̱ ame̱nifemo̱nii ke̱ ame̱nitšumo̱i fōdši le̱ anā: woame̱ nyōmo̱ ye̱ ame̱nidši anā nitšumo̱i le̱ anā; toame̱ nādšiaṅ bo̱ni saame̱!

5. Edšake̱ *ame̱yoo Iehowa nifemo̱nii ke̱ enidši anā nitšumo̱i le̱ ase̱; eekūmo̱ame̱ efie ši, ni emāṅame̱. * Ies. 5, 12.

6. Aadšie Iehowa yi, edšake̱ ebo mifaikpamo̱ gbē le̱ toi!

7. Iehowa dši mihewale̱ ke̱ mitše̱ṅ; mike̱ mitšui fō eno̱, ni eye ebuami; nohewo̱ le̱ miná tšuidšūrō ni mike̱ milala aadšie eyi! Lal. 18, 2. 3.

8. Iehowa dši ame̱hewale̱ le̱, ni le̱ dši moni efo̱le̱ mū le̱ yiwalaheremo̱ mō.

9. Heremo̱ omaṅ le̱ yiwala, ni *odšō̱ ogbe̱fāṅnō le̱, le̱ame̱ ni ohīeame̱ ke̱-ya nāno̱! * Lal. 29, 11.

29.

David lala.

Nye *Nyoṅmo̱ bii, nyeke̱-hāa Iehowa, nyeke̱ anumnyam ke̱ hewale̱ ahāa Iehowa! * Lal. 89, 7; 103, 20.

2. Nyeke̱ anumnyam ní sa Iehowa gbe̱i le̱ ahāale̱; nyekūlaā ši ye̱ Iehowa hīe ye̱ *wulamo̱ kroṅkroṅ mli! * Lal. 110, 3.

3. Iehowa *gbē ye̱ nui ano̱; anumnyam Mawu le̱ mīši, Iehowa ye̱ nui babaō le̱ ano̱. * Hiob 37, 2.

4. Iehowa gbē le̱ ye̱ hewale̱, Iehowa gbē le̱ mli eyi obō ke̱ anumnyam.

5. Iehowa gbē le̱ kūmoo̱ tšenedrui, Iehowa kūmoo̱ Lebanon tšenedrui le̱;

6. ehāa ame̱huluhuluo̱ tamo̱ tšinabi, Lebanon ke̱ *Sirion tamo̱ wuo oblanyo. * 5 Mose 3, 8. 9.

7. Iehowa gbē le̱ gblaā lalile̱ii amli.

8. Iehowa gbē le̱ hosoo̱ ṅāno̱, hosomo̱ Iehowa hoso Kadeš ṅā le̱ no̱.

9. Iehowa gbē le̱ hāa ofrotei kōmoo̱, ni ehāa kōi amli kāa; ni eso̱lemo̱we le̱ nibii fē kē̱o̱ ake̱: Anumnyam!

10. Iehowa tá nu afua no̱, ni Iehowa mīye maṅtše̱ ke̱-mīya nāno̱.

11. Iehowa *aahā emaṅ le̱ hewale̱; Iehowa aadšō̱ emaṅ le̱ ke̱ hedšo̱le̱. * Lal. 28, 8. 9.

30.

David lala ni ake̱-gble etšū le̱ nā.

2. Makafoō, Iehowa, edšake̱ odšiemi, ni ohāā mihenye̱lo̱i ayemi yō̱. Lal. 35, 19. 24.

3. Iehowa, mi-Nyoṅmo̱, miblo̱ mitšé̱o, ni otšámi.

4. Iehowa, *ofā misusuma ke̱-dše̱ gbohīīadše; ohere miyiwala ke̱-dše̱ mei ni kplekeo̱ ši ke̱-yaā lādšemo̱bu le̱ṅ le̱ ateṅ. * Lal. 116, 3. 4.

5. Nyelaā nyedšiea Iehowa yi, nye mei ní dši emei kroṅkroṅi le̱, ni nyedšiea egbe̱i kroṅkroṅ le̱ yi!

6. Edšake̱ *hīṅme̱itfā ke̱ke̱ emlifū le̱ hīo̱ ši, ši emlihīle̱ le̱ hīo̱ ši ewalabe fē mli; yāfó batoo̱ mo gbe̱ke̱, ši lebi le̱ mīše̱ baā! * Ies. 54, 7.

7. Mi le̱ mikē̱ ye̱ midšūrōyeli le̱ mli ake̱: "Mididāṅ gbīkogbīko!"

8. Iehowa, oke̱ omlihīle̱ le̱ hā migoṅ le̱ mā ši šiṅṅ; ši oke̱ ohīe tē pe̱ ni mitšui fā.

ƚo, Iehowa. miblo mitšé, ni Ie-
'ai mikpa:
.è senámo yo milá he, ké *mikple-
ke-te lädšemobu leń le? Ani sü
oyi, lo eedšadše onokwale le etšõ?
• Lal. 6, 6.
ƚo toi, Iehowa, ni onami mobo!
. ye obuami!
)hä miyäfó etšó mīše-dšõ ehãmi;
oihe kpekpe le, ni oke mīše moń
oihe, Ioh. 16, 20.
oni minummyam le *ala adšie oyi,
)u enä. Iehowa, mi-Nyońmo, ma-
dã! • Lal. 16, 9.

31.

id lala ni eke-hā lalatše nukpa le.
ehowa, bo abo mibaä, kähä mihīe
gbīkogbīko; oke odšale le aheremi!
ǰa otoi ši ohãmi. femo oyá ni
i! Tšó *tesä ní wa ohämi ke mõ
ní oñõ-here miyiwala. • Lal. 18, 8.
:dšake mitesä ke mimõ dšio, no-
e tšõmomi gbe ni owami *ye ogbei
o. • Lal. 23, 3.
)šiemomi ke-dše tšõne ni ametšõ
ni ye tēmo mli le mli: edšake bo
mimõ. Lal. 25, 15
Mītu mimumo mīwo odeń;
eremi, Iehowa, bo Nyońmo
wafo! • Luk. 23, 46
Minyeo mei ní nyieo amale-yaka-
le; ši mi le, Iehowa no mihie kã.
Iimli aaflimi ni manyá ye omobo-
mli, edšake okwe mimanehūlũ le,
misusuma hehīamo le,
i osáko miyi owoko henyelo deń;
ke *minädši emāmo heni lé.
• Lal. 18, 37.
ɩami mobo, Iehowa, ši efīmi! Mi-
i ke misusuma ke migbomotšo e-
ke aẅerehõ sońń. Lal. 6, 8.
ǰi miwala be le etā ke ńkomoyeli,
i le hũ ke ntšoidõmo. Minõša he-
mihewale no egbo, ni miwui le
ɔodšo.
Mihenyeloi le fè hewo le mitšó
onõ, ke dšatšu mihã mihegbomei
mihe yę gbeyei mihã mei ní le-
ei ni naämi ye blohũiań le dšoo
'oi. Lal 69. 11—18.

13. Hie ekpa mino tamo gbonyo ni
adšie dfēńmo ye eno; mitšó tamo noke
ní edfa.
14. Ši minu mei pī ašekuyeli, gbeyei-
nii ebolemi ke-kpe; beni amete miyi no
adšina le, amekpāń miyi no ní amekpãtā
misusuma hīe. Ier. 20, 10; 46, 5.
15. Ši mi le, bo ono mihīe kã, Ieho-
wa; mikẽ ake: Bo dši mi-Nyońmo!
16. Bo nońń odeń *miwala bei le yo.
Dšiemomi ke-dše mihenyeloi ke mei ní
waämi yi le adeń! • Lal. 139, 16.
17. Hā *ohīe akpe ye otšũlo no; he-
remo miyiwala ye omlihīle nã!
• 4 Mose 6, 25. Lal. 80, 4.
18. Iehowa, kähä mihie mīgbo, ši mī-
bo mītšéo; hã meifõdši moń ahīe agboi,
ni ameto mũ ye gbohīīadše.
19. Hã näbui ní maleo le abu amenã,
mei ní ke hewõ ke heguogbē wieo wie-
moi ni wa amešio dšalo le!
20. Kwe boni omlihīle ni oke-to ohã
mei ni šeoo gbeyei le da hã, no odšieo
otšõ mei ni baäo abo le ye gbomei
ahīe!
21. Ońõoame *otẽo ohīe tēmohe le ke-
dšeo mei ayinokpāńmoi amli; okeame too
bu mli nīgīnīgī ke-dšeo lilei tfã mli.
• Lal. 27, 5
22. Aadšie Iehowa yi, edšake edšie
*emlihīle ní yo nãkpe le kpo etšõmi ye
mań ní wa ko mli. • Lal. 17, 7.
23. Ši mi le *mikẽ ye mitšuifã le mli
ake: Afomi ye ohīe afõ ši! Kẽle, beni
mibo mitšéo le, obo mifaikpamo gbē le
toi. • Lal. 116, 11.
24. Nyesumoa Iehowa, nye mei fē ni
nyedši emei krońkrońi le! Iehowa bãa
anokwafoi le ayi, ši ewoo hewõnitšulo
le nyõmo babaõ.
25. Nyewadšea nyehe ni nyenáa tšui,
nye mei fē ni nyekweo Iehowa gbe le!
Lal. 27, 14.

32.

David seyõmo lala.
*Adšõ moni ańõ enotõmo afale,
ní atšīmo ehe eša no le!
• Rom. 4, 6—9.
2. Adšõ gbomo ni Iehowa ebuu
nõša ko ehããle, ní apasa be emu-
mo mli le!

3. Beni miñõ-tē le̱, *miwui ahe kwa
ye̱ mimli ye̱ midā hũmo̱ hewo̱.
* Lal. 31, 11; 51, 10.
4. Edšake̱ fane ke̱ nyõñ fē le̱ onine
tšī ye̱ mino̱; mimlinu ñā tamo̱ bo̱ni nii
amli nu ñāa ye̱ latšā be mli le̱. (Sela.)
5. Midšadše mihe eša mitšõo, ni mi-
nõša le̱ mike̱-tēē. Mikē ake̱: Madšadše
mino̱tõmo̱ matšõ Iehowa! Ni bo le̱ oke̱
mihe eša nõša le̱ fami. (Sela.) Abe̱i 28, 13.
6. Hā mofēmo ni dši mokroñkroñ le̱
akpao ene̱ he fai, be mli ni aanao le̱;
le̱leñ, ké fāi wudši dše ñā le̱, ame̱še̱ñ ehe!
7. Bo dši mitēmo̱he, oobā miyi ye̱
hehīamo̱ mli; oke̱ dšiemo̱ lalai aabo̱lemi
ke̱-kpe. (Sela.)
8. Magble odfēñmo̱ mli ni matšõo
gbe̱ ni onyie no̱; mawoö ñā, mihīñme̱i
kā ohe. Lal. 25, 12.
9. Nyekatamo̱a okpo̱ño̱ lo tedšiokpo̱ño̱
ni lee nii, ni ake̱ manyofle̱ ke̱ ehe kpā
woo̱ame̱ dāni ame̱tšio̱ ame̱be̱ñke̱o̱o le̱.
Abe̱i 26, 3.
10. Pīmo̱i babaõ ye̱ hā mofõñ le̱; ši
moni hīe kā Iehowa no̱ le̱, mo̱bo̱nale̱
aabo̱lele̱ ke̱-kpe.
11 Nye dšalo̱i, nyemī aše̱a nyehe ye̱
Iehowa mli, ni nyemli aflianye, ni nye-
bo̱a oše ke̱ nyāmo̱, nye mei fē ni nye-
dša ye̱ nyetšuii amli le̱! Lal. 33, 1.

33.

Nye dšalo̱i, nyenyáa Iehowa he; esa
mei ni dša le̱ ake̱ ame̱dšie eyi. Lal. 32, 11.
2. Nyedaā Iehowa ši ke̱ sañkũ, nye-
laā nyedšiea eyi ke̱ kpāinyoñma sañkũ!
Lal. 92, 4.
3. Nyelaā *lala hē nyehāale̱, nyetfaā
sañkũ dšogbāñ ni enā awaā!
* Lal. 40, 4; 96, 1; 98, 1. Kpods. 5, 9.
4. Edšake̱ Iehowa wiemo̱ le̱ dša, ni
enifemo̱nii fē le̱ efeo̱ ye̱ ano̱kwale mli.
5. Esumoo̱ dšale̱ ke̱ dšale̱ saneyeli;
Iehowa mlihīle̱ eyi šikpoñ le̱ no̱ obõ.
6. Iehowa wiemo̱ nā afe ñwei ye̱, ni
edāñ mumo̱ le̱ nā afe esafoi le̱ fē ye̱.
1 Mose 1, 6. 14.
7. *Ebua ñšo̱ñ nui le̱ anā glegle, eke̱
nu babaõ le̱ to nitõhei. * Lal. 104, 9.
8. Hā šikpoñ le̱ no̱ bii fē aše Ie-
howa gbeyei, dše le̱ñ bii fē he a-
kpokpo ye̱ ehīe.

9. Edšake̱ le̱ ewie, ni eba mli;
le̱ efā, ni ebamā ši.
10. Iehowa hāa mādšimādši adšina le̱
feo̱ yaka, etfaā mādši le̱ adfēñmo̱i efõo̱.
11. Iehowa adšina le̱ damoo̱ ši šiññ
ke̱-yaā nāno̱, etšuiñ dfēñmo̱i le̱ ye̱ hā
yino̱bii fē.
12. Adšõ̱ mañ ni e-Nyoñmo̱ dši Ieho-
wa, mañ ni ehala efe le̱dientše̱ egbe̱-
fāñnõ le̱! 5 Mose 33, 29.
13. Iehowa dše̱o̱ ñwei ekwe̱o̱, enaā gbo-
mei abii fē;
14. edše̱o̱ ešihīle̱he le̱ ekwe̱o̱ šikpoñ le̱
no̱ bii fē.
15. Le̱ ešõ ame̱fē ame̱tšuii, ni enaā
ame̱nitšumo̱i fē.
16. Dšee ta babaõ hāa mañtše̱ ko yeo̱
kũnim, ni ekālo̱ hũ, dšee hewale̱ pī eke̱-
ahere eyiwala. 1 Sam. 17.
17 Ké oñõ ohīe ofõ okpo̱ño̱ no̱ ake̱-
eehereo le̱, yakatfā ni, asañ ehewale̱ pī
le̱ enyēñ eke̱-here moko. Lal. 20, 8.
18. Na, Iehowa hīe ye̱ ešelo̱i ke̱ mei
ni kwe̱o̱ emo̱bo̱nale̱ gbe̱ le̱ ano̱, Lal. 34, 16. 18.
19. ake̱ eedšie ame̱susuma ye̱ gbēle mli,
ni *eehā ame̱yi aná wala ye̱ hõmo̱ mli.
* 34, 10. 11.
20. Wo̱susuma mīkwe̱ Iehowa gbe̱; le̱
dši wo̱bualo̱ ke̱ wo̱tše̱ñ. Lal. 3, 4.
21. Emli wo̱náa tšuidšũrõ ye̱, edšake̱
egbe̱i kroñkroñ le̱ no̱ wo̱hīe kā.
22. Iehowa, hā omo̱bo̱nale̱ le̱ ahī wo̱-
no̱, tamo̱ bo̱ni wo̱hīe kā ono̱ le̱!

34.

David lala, beni *ekwa eye se̱ke̱ ye̱
Abimelek hīe, ni no fiele̱, ni eyiñ ete le̱.
* 1 Sam. 21, 14—16.
2. Madšie Iehowa yi dāne̱, eyidšiemo̱
aakā midāñ befēbe.
3. Misusuma aafā afõ Iehowa no̱;
amanehũlũnalo̱i aanu he ni ame̱mi aaše̱
ame̱he.
4. Nyeke̱mi akafoa Iehowa dale̱ le̱,
ni nyehāa wo̱fē wo̱wóa egbe̱i le̱ no̱!
5. Mitao Iehowa se̱gbe̱ ni eheremi no̱,
ni edšiemi ke̱-dše̱ migbeyeišemo̱i fē mli.
6. Mei ni ñõo̱ ame̱hīe ame̱fõo̱ eno̱ le̱
ame̱he tšeo̱ame̱, ni ame̱hīe efieñ ši gbī-
kogbīko.

7. Nõnalo̱ ne̱ blo̱ ni Iehowa bo toi, ni eherele̱ ke̱-dše̱ efĩmoi fẽ mli.
8. Iehowa bo̱fo le̱ bo̱ö nsra ye̱ mei ní šeo̱le̱ gbeyei le̱ ahe ke̱-kpeo̱, ni edšieo̱ame̱. 1 Mose 32, 2 Lal. 91, 11.
9. *Nyesaã nyenã nyekwe̱a, ni nyeana ake̱ Iehowa hĩ; adšõ gbomo ní baãle̱ abo le̱. * 1 Pet. 2, 3.
10. Nyešea Iehowa gbeyei, nye mei ní nyedši emei kroñkroñ le̱! Edšake̱ mei ní *šeo̱le̱ gbeyei le̱, nokonoko fĩñame̱. * Lal. 37, 19.
11. Efĩo̱ dšatabii ni hõmo̱ yeo̱ame̱; ši mei ni taoo̱ Iehowa se̱gbe̱ le̱, nõkpakpa ko ehĩañame̱. Lal. 33, 18. 19; 37, 25. Luk. 1, 53.
12. Mibii, nyebaã nyeboami toi; mibatšõnye Iehowa gbeyeišemo̱!
13. *Namo taoo̱ ake̱ eyi aná wala ni esumoo̱ ake̱ etše̱ ye̱ dšeñ ni ena nõkpakpa? * 1 Pet. 3, 10—12.
14. Mõ olile̱i mli ní ekafe efõñ, ke̱ onãbui hũ ní ekawie apasawiemo̱!
15. Wĩ efõñ, ni ofe ekpakpa, taomo̱ hedšo̱le̱ ni onyie no se̱! Lal. 37, 27.
16. Edšake̱ Iehowa hĩñmei kã dšalo̱i ahe, ni efeo̱ toi ehãa ame̱blo̱mo̱i le̱.
17. Efõñfelo̱i le̱ Iehowa dšieo̱ ehĩe ekáaame̱, ní efo *ame̱kaimo̱ se̱ ke̱-dše̱ šikpoñ le̱ no̱. * Abe̱i 10, 7.
18. Dšalo̱i le̱ blo̱ö, ni Iehowa boo̱ toi ni ehereo̱ame̱ ke̱-dše̱o̱ ame̱fĩmo̱i fẽ mli.
19. Iehowa be̱ñkeo̱ mei ní tšuii ekũmo̱ le̱, ni ehereo̱ mei ní mumo̱ tĩiaã ši ke̱ do̱le̱ le̱. Lal. 51, 19.
20. Dšalo̱ amanehũlũi fáa babaõ, ši Iehowa dšieo̱le̱ ke̱-dše̱o̱ fẽ mli. 2 Kor. 1, 5.
21. Ebãa ewui fẽ yi, ame̱teñ ekomeflo ekũũ.
22. Efõñ aagbe efõñfelo̱, ni mei ní nye̱o̱ dšalo̱ le̱ aabuame̱ fo̱.
23. Iehowa kpõo̱ etšũdši asusuma, ni mei ní baãle̱ abo le̱, abuñ ame̱teñ mokomoko fo̱.

35.

David lala.

Iehowa, oke̱ mei ní ke̱mi béo̱ le̱ abé; oke̱ mei ní ke̱mi wuo̱ le̱ awu.
2. Ko̱ tše̱ñ wulu ke̱ tše̱ñ bibiõ, ni ote ši oye obuami! Lal. 7, 18 14.
3. Gblamo̱ akplo̱ le̱ hũ ni otšĩ mei ní nyie mise̱ le̱ agbe̱! Ke̱mo̱ misusuma ake̱: Midši oyiwalaheremo̱!
4. Hã mei ni taoo̱ misusuma se̱gbe̱ le̱ ahĩe afĩe ši, ni ame̱he guo̱ agbo, hã mei ní dfẽño̱ mihe efõñ le̱ akũ ame̱se̱ ni ame̱hĩe agboi! Lal. 40, 15.
5. Hã ame̱tšõmo̱ tamo̱ tutũ ye̱ ko̱yo̱ nã, ni Iehowa bo̱fo le̱ awoame̱ foi!
6. Hã ame̱gbe̱ le̱ no̱ awo duñ ni eno̱ ašãmo̱, ni Iehowa bo̱fo le̱ anyie ame̱se̱!
7. Edšake̱ ame̱tšõmi tšõne ame̱ke̱-tẽ bu mli ní *dše̱e̱ noko hewo̱, ame̱tša bu ame̱hã misusuma ní dše̱e̱ noko hewo̱. * K. 19.
8. Hã hĩekpãtãmo̱ abatile̱ ši trukã, ni ohã tšõne ní eke̱-tẽ le̱ adũ le̱dientše̱, hã egbẽ nakai hĩekpãtãmo̱ le̱ noññ mli. Lal. 9, 16.
9. Ši mi le̱ misusuma mli aaĩlile̱ ye̱ Iehowa mli, emĩ aaše̱ ehe ye̱ eyiwalaheremo̱ le̱ mli.
10. Miwui le̱ fẽ aakẽ ake̱: Iehowa, namo tamo̱ bo? Ní oodšieo̱ nõnalo̱ ke̱-dše̱o̱ moni he wa fèle̱ le̱ deñ, nõnalo̱ ke̱ moni efĩle̱ fẽ ke̱-dše̱o̱ moni tĩaãle̱ odšo le̱ deñ le̱.
11. Odasefoi kũtũmpo̱foi teo̱ ši; ame̱bibĩo̱mi nibii ní milee.
12. *Ame̱ñõo̱ efõñ ame̱too̱mi ekpakpa nãdšiañ, ni ame̱hãa misusuma yeo̱ awusã. * Lal. 38, 21.
13. Ši mi le̱, *ké ame̱he mĩye le̱, mitade ní miwoo̱ dši kpekpe, mike̱ ñmãhĩle̱ waã misusuma yi, miso̱lemo̱ kũo̱ se̱ bafieo̱ mimĩnã. * Rom. 12, 15. Hiob 31, 29.
14. Minyieo̱ mo̱bo̱mo̱bo̱ tamo̱ noni minanyo lo minyeminũ ni, mimãa miyi ši diññ miyeo̱ ñko̱mo̱ tamo̱ moko ní fóo̱ enye.
15. Ši mi le̱, ké migbẽ ši le̱, ame̱nyáa, ni ame̱buaã ame̱he nã ke̱-kpeo̱; niiahetĩialo̱i buaã ame̱he nã ame̱woo̱mi, ni milee; ame̱gbeo̱ mihe guo̱ ni ame̱fõõ.
16. *Ame̱kpeo̱ ame̱nyãnyõdši aãiši ame̱ĩieo̱ mino̱, tamo̱ yakagbomei ní ke̱ fe̱o̱yeli yeo̱ nii ye̱ mei akplõi ahe. * Hiob 16, 9.
17. Nuntšo̱, mẽ beyino̱ noññ ookwe̱ ke̱yaši? Dšiemo̱ misusuma ke̱-dše̱ ame̱mohĩekpãtãmo̱i le̱ amli, *minõkome ní miĩee he le̱ ke̱-dše̱ dšatai adeñ! * Lal. 22, 21.

18. Madao ši ye̱ asafo kple mli, madšie oyi ye̱ mei pī ateń. Lal. 22, 23.

19. Kāhā mei ni nye̱o̱mi yakatfā le̱ mīyemi yō̱, ni kāhā mei ni he *tšēo̱mi ní dše̱e̱ noko hewo̱ le̱ mīkpe̱kpēmi. * Lal. 25, 19; 69, 5. Ioh. 15, 25.

20. Edšake̱ ame̱wiee hedšo̱le̱ wiemo̱, ši kūtūmpo̱o sādši ame̱dfēńo̱ ye̱ mei ní yo̱ kpō ye̱ šikpoń le̱ no̱ le̱ ahe.

21. Ame̱gbe̱o̱ ame̱dāń hatō ame̱woo̱mi, ame̱kēo̱ ake̱: "Yie̱, yie̱! wo̱na ke̱ wo̱hīńme̱ii!" Lal. 40, 16.

22. Iehowa, ona; kāfe dińń! Nuntšo̱, oke̱mi teń akadšeke̱!

23. Ohīe atšē ni ote ši ni okodšo ohāmi, mi-Nyońmo̱ ke̱ mi-Nuntšo̱, ye misane le̱ ohāmi! Lal. 44, 24.

24. Iehowa, mi-Nyońmo̱, kodšomo̱mi ye̱ odšale̱ le̱ nā, ni kāhā ame̱mīyemi yō̱!

25. Kāhā ame̱mīkē ye̱ ame̱tšuiiań ake̱: Yie̱! bo̱ni wo̱tao̱o̱ ne̱! Kāhā ame̱mīkē ake̱: Wo̱nine egbele̱!

26. Mei ní nyáa ye̱ mimanehūlū hewo̱ le̱, *hā ame̱hīe agboi, ame̱hīe agboi ni ame̱hīe afie ši; mei ní tšéo̱ ame̱he odšei ye̱ mino̱ le̱, hā ame̱ha hīegbēle ke̱ heguo̱gbē tamo̱ mama! * K. 4.

27. Mei ní náa midšale̱ le̱ he mīše̱ le̱, hā ame̱bo̱ oše ke̱ nyámo̱; ame̱kē dā ake̱: Iehowa dše agbo, le̱ moni enáa etšūlo̱ edšūrōyeli he mīše̱ le̱! Lal. 40, 17.

28. Ni mililе̱i aagba odšale̱ ke̱ oyidšiemo̱ le̱ he sane dāne̱.

36.

Iehowa tšūlo̱ David lala ní eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱.

2. Noni mofōń le̱ no̱tōmo̱ le̱ kēo̱ ye̱ mitšui mli dši ake̱: *Nyońmo̱ gbeyeišemo̱ komeflo be̱ ehīe. * Rom. 3, 18.

3. Edšake̱ elakaā ehe ye̱ le̱dientše̱ ehīńme̱iiań, ake̱ anań enōša le̱ ní aanyāńe.

4. Edāń wiemo̱i le̱, nišaianii ke̱ šišiumo̱ ni; ešī nilē ke̱ ekpakpafemo̱ se̱.

5. Nōša he ńā etoo̱ ye̱ esā no̱; eyadamoo̱ gbe̱ ni ehīī no̱, enyāńee nofōń. Mika 2, 1.

6. Iehowa, omlihīle̱ le̱ še̱o̱ ńwei, ono̱kwayeli le̱ še̱o̱ atatuiań. Lal. 57, 11; 108, 5.

7. Odšale̱ le̱ tamo̱ Mawu *gōdši le̱, okodšomo̱i le̱ hū bu kwo̱ńkwo̱ń ni. Iehowa, bo obāa gbomei ke̱ koloi fē yi. * Lal. 125, 1. 2.

8. Nyońmo̱, kwe̱ bo̱ni omlihīle̱ le̱ dȩ̃ra wa hā, ní gbomei abii baā ofīdši ašiši hōń le̱ń abo!

9. Ame̱atōro̱ naakpa ke̱ owe le̱ fo̱ le̱, ni oohā ame̱nu omīše̱ fā le̱ eko. Lal. 23, 4.

10. Edšake̱ bo ońō *wala nubu yo̱; ola le̱ mli wo̱naā la ye̱. * Ier. 2, 13.

11. Hā omlihīle̱ le̱ se̱ atše̱ ahā mei ni leo le̱, ke̱ odšale̱ le̱ hū, hā mei ni dša ye̱ ame̱tšuii amli le̱.

12. Kāhā hewolo̱ nane minānāmi, kāhā meifōdši anine mīwomi foi!

13. Na, mei ni tšuo̱ nišaianii le̱ enyōnyōi, atšire̱ame̱ atfia ši ni ame̱nyēē ke̱ ame̱te dońń.

37.

(Kwe̱ Lal. 49; 73. Hiob wolo le̱.)

David lala.

Kāwo otšui la ye̱ efōńfelo̱i ahe, asań ohīe akakō mei ní tšuo̱ nii ní edšaa le̱ ano̱. Abei 24, 19.

2. Ši eyeń be ko ni aaflo̱ame̱ afie tamo̱ dfe̱i, ni ame̱aańālā tamo̱ bā fo̱.

3. Ńō ohīe ofō Iehowa no̱, ni ofe ekpakpa; *hī šikpoń le̱ no̱, ni oye ano̱kwa; * K. 27. 29.

4. ni omī aše̱ Iehowa he, ni eehāo nii ní otšui tao̱o̱ le̱.

5. Gbe̱ ní onyie no̱ le̱, ńō-fō Iehowa no̱, ni ońō ohīe hū ofō eno̱, ni eefe. 1 Pet. 5, 7.

6. Ni eehā odšale̱ le̱ adše kpo tamo̱ dšetše̱remo̱, ke̱ odšale̱ saneyeli le̱ hū tamo̱ fane. Lal. 97, 11; 112, 4. Hiob 11, 17.

7. Dańmo̱ Iehowa dińń, ni oto otšui ši omēle̱; kāwo otšui la ye̱ moni egbe̱ edša ehāle̱ le̱ hewo̱, ye̱ moni nyēo̱ eyińtōi fōdši le̱ efeo̱ le̱ hewo̱. Lal. 73, 3.

8. Hā mlifū se̱ afo ni oše̱ mlila ofō; kāwo otšui la hū, efōńfemo̱ mli ke̱ke̱ eke̱ mo yaā.

9. Edšake̱ efōńfelo̱i le̱, aaflo̱ame̱ afie; ši mei ni kwe̱o̱ Iehowa gbe̱ le̱, šikpoń le̱ *aatšō ame̱nō. * K. 11. 22. 29. 34.

10. Efe̱ fiō ke̱ke̱ ní mofōń le̱ be̱ dońń, ni ké̱ okwe̱ ešihīle̱he le̱, ebe̱ dše̱i. K. 35. 36.

11. Ši mei ni he dšo̱ le̱, šikpoṅ le̱ aatšó ame̱nõ, ni ame̱mī aaše̱ ame̱he ye̱ hedšo̱le̱ babaõ mli. K. 9. Mat. 5, 5.

12. Mofõṅ kpãṅo̱ dšalo̱ yi no̱, ni ekpeo̱ enyãnyõdši aširi efieo̱ eno̱;

13. ši Nuntšo̱ le̱ ṅmõo̱le̱, edšake̱ enaã ake̱ *egbī le̱ miše̱. * Hiob 18, 20

14. Meifõdši egbla klante ni ame̱do̱ ame̱gãi le̱, ni ame̱ke̱-tšire̱ nõnalo̱ ke̱ ohīafo ame̱tfia ši, ni ame̱ke̱-gbe mei ni dša ye̱ ame̱gbe̱ le̱ no̱ le̱. Lal. 11, 2

15. Ame̱klante le̱ aagbulo̱ ame̱dientše̱ ame̱tšuiiaṅ, ni ame̱gãii le̱ aakũmo̱.

16. Nii fiõ ni dšalo̱ yo̱ le̱ hī fè meifõdši pī anii ni ame̱ná eteke no̱ le̱. Abel 15, 16.

17. Edšake̱ meifõdši anidši aakũmo̱; ši dšalo̱i le̱, Iehowa hīeo̱ ame̱mli.

18. Iehowa le mei ni kpa ko be̱ ame̱he le̱ agbīī, ni ame̱gbošinii le̱ aahī ši ke̱-ate nãno̱.

19. Ame̱hīe gboiṅ ye̱ be fõṅ mli, ni hõmo̱gbīī amli le̱ ame̱atõro̱. Lal. 33, 19.

20. Ši meifõdši le̱ ahīe aakpãtã, ni Iehowa henye̱lo̱i le̱ aatamo̱ dfe̱iaṅ fo̱fo̱i, ame̱atã tamo̱ lasũ tãa. Lal. 68, 3.

21. Mofõṅ faã nii ni ewoo nyõmo̱; ši dšalo̱ naã mo̱bo̱ ni ehãa mo nõ.

22. Edšake̱ mei ni edšõ le̱, šikpoṅ le̱ aatšó ame̱nõ; ši mei ni elomo̱ le̱, aaflo̱ame̱ afie. K. 9.

23. Iehowa hãa gbomo nane mãa ši šiṅṅ, ni enáa egbe̱ le̱ he miše̱.

24. Ké̱ egbē ši tete le̱, ekãṅ ši kwrã, edšake̱ Iehowa hīe enine mli. Abel 24, 16

25. Sá le̱ gbekē dšimi ni agbe̱ne̱ mitšó nũmo, ši mináko dšalo̱ ko ni akwale̱ lo ni esešibii mīsisē abolo pèṅ. Lal. 34, 10. 11.

26. Dãne̱ enaã mo̱bo̱ ni efaã mo nõ, ni esešibii le̱ tšõo̱ dšõmo̱.

27. Wī efõṅ ni ofe ekpakpa, ni ohī ši ke̱-ya nãno̱. Lal. 34, 15.

28. Edšake̱ Iehowa sumoo̱ dšale̱ saneyeli, ni ekwaa emei kroṅkroṅi le̱. Abãa ame̱yi ke̱-yaã nãno̱; ši meifõdši asešibii le̱ aaflo̱ame̱ afie. Lal. 11, 7.

29. Dšalo̱i le̱, šikpoṅ le̱ aatšó ame̱nõ ni ame̱ahī no̱ dã. Ies. 60, 21.

30. Dšalo̱ nãbu wieo̱ nilē wiemo̱, ni elile̱i hũ wieo̱ noni dša.

31. E-Nyoṅmo̱ le̱ mla le̱ ye̱ etšui mli; enãdšifãmo̱i le̱ eko eko šãneṅ. Lal. 40, 9.

32. Mofõṅ hīe sãṅo̱ dšalo̱ ni etao̱le̱ egbe. Lal. 10, 8—10.

33. Iehowa eṅmēṅ ehe ewoṅ edeṅ, ni ké̱ akodšole̱ le̱, ebuṅle̱ fo̱. Lal. 34, 23.

34. Kwe̱mo̱ Iehowa gbe̱ ni onyie egbe̱ le̱ no̱, ni eewó ono̱, koni šikpoṅ le̱ atšó onõ; beni aaflo̱ meifõdši le̱, oona. K. 9.

35. Mina mofõṅ yiwalo̱ ko, ni ebú tamo̱ tšo kusũ ni ená mãhe; Hiob 5, 3—5; 20, 6. 7. Ezek. 31, 3—14.

36. ši beni miyatšó dše̱i le̱, na, ebe̱; mibi eši, ši anaale̱. K. 10.

37. Sramo̱ moni hī ke̱-wula ši, ni okwe̱ moni dša le̱; edšake̱ nakai gbomo le̱, aahī ahãle̱ wóse̱. 1 Mose 39, 2. 9

38. Ši no̱tõlo̱i le̱, aakpãtã ame̱hīe šikõme; meifõdši awóse̱be le̱ se̱ aafo.

39. Ši dšalo̱i le̱ ayiwalaheremo̱ le̱ dše̱ Iehowa ṅõ; le̱ dši ame̱mõ ye̱ fīmo̱ be mli. Lal. 46, 2.

40. Ni Iehowa yeo̱ buaã-ame̱ ni edšieo̱ame̱; edšieo̱ame̱ ye̱ meifõdši adeṅ ni ehereo̱ ame̱yiwala; edšake̱ ame̱yabale̱ abo. Luk. 18, 8.

38.

(Kwe̱ Lal. 6)

David lala ni ake̱-kaio̱le̱.

2. Iehowa, kãkãmi ye̱ omlifũ mli, ni kãgbla mitoi ye̱ omlila mli!

3. Edšake̱ *ogãimlibii le̱ tše̱ke̱ mimli, ni †onine tšī ye̱ mino̱ naakpa. * Hiob 6, 4 † Lal. 32, 4

4. Omlifũ le̱ hewo̱ le̱ mihewodšiaṅ edšo̱omi, ni mihe eša le̱ hewo̱ le̱ hewale̱ ko be̱ *miwui amli. * Lal. 51, 10.

5. Edšake̱ minišaianii le̱ esumi; ame̱tamo̱ dšatšu tšiṅmõ ni tšī fèmi. Yafó 1, 14.

6. Mifadši le̱ mīdše fũ, ame̱kpo̱to̱ ye̱ mikwašiafemo̱ le̱ hewo̱.

7. Mido̱ komo̱, ni mimã miyi ši naakpa; dãne̱ minyie mo̱bo̱mo̱bo̱.

8. Edšake̱ mihe̱ mli fē ewo la, ni mihewodšiaṅ edšo̱omi.

9. Migbo̱dšo̱ ni mikũmo̱ kwrã; mitšuiṅ hũmo̱ hewo̱ le̱ midfa yãfó.

10. Nuntšo̱, noni mifeo̱ fē dfere ohīe, ni mikēmo̱ le̱ aṅõ-tēkoõ.

11. Mitšui tfaã kplakpla, mihewale̱ mītã, ni mihīṅme̱iaṅ ala le̱, no hũ edše mihe.

12. Misuolo̱i ke̱ minanemei le̱ efe̱ ame̱he ke̱-te se̱ ye̱ mimanehũlũ le̱ hewo̱, ni miwekumei le̱ eyadamo̱ se̱ šoṅṅ. Lal. 31, 12. Hiob 19, 14.

13 Ni mei ní taoo̱ misusuma se̱gbe̱ le̱ tšǒo̱mi tšõnei, ni mei ní taoo̱mi efõṅ le̱ wieo̱ fitemo̱ wiemo̱i, ni ame̱dſěṅo̱ apasai ahe dãne̱.

14. Ši mi le̱ mitamo̱ toimũlo̱, ni minuu nii, ni mitamo̱ mũmũi hũ ni gblee edãṅ. Lal. 39, 3.

15. Ni mitšǒ tamo̱ moko ni nuu nii ní sanenãdšiemo̱ ko be̱ enã.

16. Edšake̱ bo, Iehowa, gbe̱ mikwe̱o̱; bo obahã hetõ, Nuntšo̱, mi-Nyoṅmo̱.

17. Ši mikẽ̱ ake̱: Ame̱kayemi yõ̱! Ké̱ minane šãne le̱, ame̱atšé̱ ame̱he odšei ye̱ mino̱.

18. Ši mi le̱ mĩhe magbẽ ši, ni mikomo̱ le̱ ye̱ mihĩe dã.

19. Ši madšadše minõša le̱, ni mihe eša le̱ aadomi. Lal. 32, 5.

20. Ši mihenye̱lo̱i le̱ ke̱ ame̱he efõõ ši, ni ame̱he wa, ni mei ní he tšẽo̱mi yakatſã le̱ ayi fá.

21. Ni mei ní ṅõo̱ efõṅ too̱ ekpakpa nãdšiaṅ le̱, etšǒmo̱ mihenye̱lo̱i ye̱ ekpakpa se̱ ní minyie le̱ hewo̱. Lal. 35, 12.

22. Iehowa, kãšĩmi; mi-Nyoṅmo̱, oke̱mi teṅ akadšeke̱!

23. Baye obuami mrãmrã, Nuntšo̱, miyiwalaheremo̱!

39.

David lala ní eke̱-hã lalatše̱ nukpa *Iedutun le̱. * 1 Kron. 25, 1. 3.

2 Mikẽ̱ ake̱: Male minane nã kwe̱mo̱, ní mike̱ mililе̱i akafe eša; mawo minãbu manyofle̱, be mli ní mofõṅ yo̱ mihĩe ne̱.

3. Mito̱ mũ ni mitſaa midãṅ; mibu minã ye̱ ekpakpa tete hewo̱, ni mipĩmo̱ le̱ wó ehe no̱. Lal. 38, 14.

4. Mitšui he do̱ la ye̱ mimli, beni misusuo̱ miyiṅ le̱, la le̱ here, ni mike̱ mililе̱i wie.

5. Iehowa, hã male minãgbẽ ke̱ migbĩĩ le̱ ayibo̱, bo̱ni dši, ni male mitše̱ ni mitše̱ṅ le̱! Lal. 90, 12. Hiob 14. 5.

6. Na, ofe *migbĩĩ le̱ tamo̱ klakate, ni miwalabe tamo̱ noni dšee nokonoko ye̱ ohĩe. Le̱le̱ṅ, gbomo-fẽ-gbomo le̱, ké̱ edamo̱ no̱ ake̱ mẽ, lamo̱ ke̱ke̱ dšile̱! (Sela.) * Lal. 90, 5.

7. Gbomo-fẽ-gbomo nyieo̱ tamo̱ hõṅ, ame̱gbaã ame̱he nã yakatſã; *etĩaã nii, ši elee moni baye. * Dsads. 2, 18 21. Luk. 12, 18–20.

8. Ni agbe̱ne̱, Nuntšo̱, meni gbe̱ mikwe̱o̱? bo ono̱ mihĩe kã!

9. Dšiemo̱mi ke̱-dše̱ mino̱tõmo̱i le̱ fẽ mli; kãhã kwašiai mĩbo̱mi ahora.

10. Mito̱ mũ kwrã, migblee minã; edšake̱ bo ofe. 2 Sam. 16, 10.

11. Dšiemo̱ onitſiamo̱ le̱ ke̱-dše̱ mino̱! Yi ní onine yio̱mi le̱, mĩhã mĩplenẽ.

12. Ké̱ oke̱ hĩekãmo̱ mĩgbla moko toi ye̱ nõša ko hewo̱ le̱, ohãa ehefe̱o le̱ tãa tamo̱ omlẽgẽ. Le̱le̱ṅ gbomo-fẽ-gbomo le̱, lamo̱ ke̱ke̱ dšile̱! (Sela.) K. 6.

13. Iehowa, bo mifaikpamo̱ le̱ toi, ni oka toi ohã miblo̱mo̱ le̱! Kãbu onã hã ye̱ mihĩeyãfónui le̱ ahe! Edšake̱ *owe gbo̱ dšimi ke̱ mokpõṅ tamo̱ mitše̱mei le̱ fẽ. * 3 Mose 25, 23. Lal. 119, 19 1 Pet. 2, 11 Heb. 11, 13.

14. Dšiemo̱ ohĩe ye̱ mihe, koni mihĩe atšere̱mi, dãni madše bie̱, ní mibe̱ doṅṅ! Hiob 10, 20.

40.

David lala ní eke̱-hã lalatše̱ nukpa le̱.

2. Kwe̱ mikwe̱ Iehowa gbe̱, ni eyiṅ fũmi, ni enu miblo̱mo̱.

3. ni efãmi ke̱-dše̱ hĩekpãtãmo̱ bu le̱ mli, ke̱-dše̱ ṅmo̱to̱ ni mli kwo̱ le̱ mli, ni eke̱ minãdši mãmo̱ te̱sã no̱ ni ehã minane mõ ši;

4. ni eke̱ *lala hẽ ewo midãṅ, ní dši yidšiemo̱ ní sa wo̱-Nyoṅmo̱ le̱. Mei babaõ aana ni ame̱aše gbeyei, ni ame̱ke̱ ame̱hĩe aafõ Iehowa no̱. * Lal. 33, 3.

5. Adšõ̱ gbomo ní ṅõo̱ ehĩe efõo̱ Iehowa no̱, ni ebuu hewolo̱i ke̱ mei ní gbáa yanyieo̱ amale se̱ le̱!

6. Iehowa, mi-Nyoṅmo̱, onãkpe̱nii ní otšuo̱ ke̱ odſẽṅmo̱i ní odſẽṅo̱ ye̱ wo̱he le̱ fá naakpa. Noko be̱ ní aanyẽ aṅõ-to ohe! Ké̱ mikẽ̱ madšadše ni mawie he le̱, ame̱ſã fè bo̱ni aanyẽ akane. Lal. 139, 17. 18.

7. *Afo̱le ke̱ niyenii-afo̱le le̱ onyáá he, ši moṅ †ogble mitoiṅ. Šã-afo̱le ke̱ eša-afo̱le le̱, otaoo. * Lal. 51, 18. Heb. 10, 5—10. † Ies. 50, 5.

8. Kęke ni mikē: Na, miba; aǹmā
mihe sane yę wolokpo lę mli.
9. Mi-Nyoǹmǫ, eǹō minā akę mafe
osuomonānii ni omla lę yę mitšui mli.
10. Midšadše dšalę he sane yę asafo
kple lę mli; na, mimūako minā, Ieho-
wa, ole! Lal. 22, 23. 26.
11. Odšalę lę, mitšīmǫko nǫ yę mitšui
mli; midšadše onǫkwayeli kę owalahere-
mǫ lę mitšō; mišiuko omlihīlę kę onǫ-
kwale lę nǫ yę asafo kple lęǹ.
12. Iehowa, kākāmāmi omūsūǹtšōlę lę;
hā omlihīlę kę onǫkwale lę abā miyi
dānę.
13. Edšakę efōdši ní anyēǹ akane ebǫ-
lemi kę-kpe; minišaianii lę etšō mimli,
ni minyēē mihīe nǫ mawó; amęfá fè mi-
viteǹ tšǫii, ni mitšui efā yę mimli po.
(K. 14—18. Kwǫ Lal. 70.)
14. Iehowa, ofai nę, ní odšiemi; Ieho-
wa, ye obuami oyá!
15. Mei ni taoǫ misusuma hīe amę-
kpātā lę, hā amęhīe agboi ni amęhīe
afie ši; mei ní nyáa mimanehūlū he lę,
hā atširę amęyi sę ni amęhe guǫ agbo!
Lal 6, 11.
16. Mei ní kēǫmi akę: Yię, yię! lę,
hā amęhe adšō amęhe yę amęhīegbēle
lę hewǫ. Lal. 35, 21. 25.
17. Hā mei fē ní taoǫ osęgbę lę anyā
ni amęmī ašę amęhe yę omli; hā mei ní
sumoǫ oyiwalaheremǫ lę hū akē dā akę:
Iehowa dše agbo!
18. Tšę mi lę, *minii yę mǫbǫ ni efī-
mi moǹ, ši kēlę Nuntšǫ lę dfēǹǫ minǫ.
Bo dši mibualǫ kę midšielǫ; mi-Nyoǹmǫ,
kātšę kwrā! * Lal. 109, 22.

41.

David lala ni eke hā lalatšę nukpa lę.
2. Adšǫ moni dfēǹǫ ohīafo nǫ! Gbī
fōǹ nǫ lę Iehowa aadšielę. Abęi 19, 17.
3 Iehowa aaba eyi ni eehā eyi aná
wala, ni aadšǫlę yę šikpoǹ lę nǫ: ni
oǹōǹlę owoǹ ehenyęlǫi ní twoǫlę lę adeǹ.
4. Iehowa aatšōmǫlę yę hela sā nǫ;
ni kę ehe mīye lę, ootšake esā lę fē.
5. Mikē akę: Iehowa, nami mǫbǫ!
Tšá misusuma, ši mife eša mišio. Lal. 6, 3.
6. Mihenyęlǫi lę wie mihe efōǹ akę:
"Té be ní eegbo ni egbęi aalādšeǹ?"
7. Ni kę eba ebasrami lę, apasa wie-
mǫi ewieǫ; etšui buaā nišaianii anā ehāa
ehe: kę edše kpo lę, eyagbaā.
8. Mei fē-kwa ní nyęǫmi lę, amęwieǫ
mihe ablębi, amęsusuǫ mihe efōǹ,
9. amękēǫ akę: "Hela fōǹ ko emōlę
wā, ni ši ní ekā nę, eteǹ ši doǹǹ!"
10. Midientšę mišientšę po ní miheǫlę
miyeǫ, moni *yeǫ mideǹ ǹmā lę, efā
enane ešimi. * Lal. 55, 14. Ioh. 13, 18. Bof. 1, 16.
11. Ši bo, Iehowa, nami mǫbǫ, ni otēmi
ši, koni mawoamę he nyōmǫ!
12. Enę mikę-aale akę oyę mihe tšui,
akę mihenyęlǫ yeǹmi yō.
13. Ni mi lę, ohīe mimli yę mimūyeli
lę mli, ni okęmi edamǫ ohīe kę-mīya nānǫ.

---

14. Aadšie Iehowa, Israel Nyoǹmǫ lę,
yi, kę-dšę nānǫ kę-yaši nānǫ! Amen,
Amen. Lal. 72, 18; 89, 53; 106, 48; 150, 6.

42.

Korabii lę aseyōmǫ lala ní akę-hā
lalatšę nukpa lę.
2 Bǫni ofrote feǫ fāi lę, nakai mi-
susuma feǫ bo, Nānyoǹmǫ.
3. Nyoǹmǫ ní dši Mawu hīekālǫ lę
he kūmai mīye misusuma. Té be po ní
maba mabapue yę Nyoǹmǫ hīeǹ? Lal. 34, 8.
4. Mihīeyāfōnui etšō miniyenii fane
kę nyōǹ, akę-ni akęǫmi dānę akę: *Nē-
gbę o-Nyoǹmǫ lę yǫ? lę. * Lal. 79, 10.
5. Nii ní mikaiǫ ni mifǫseǫ misusu-
ma mifieǫ ši yę mimli lę nę: bǫni *mi-
kę asafo yū nyieǫ ni mikęamę foǫ ši
kę-yaā Nyoǹmǫ we lę, asafo ní yeǫ gbī-
dšūrō kę nyámǫ lalai kę šidā gbē lę.
* Lal. 27, 4.
6. Mē komō odǫ nę, misusuma,
ni mē yeyēye ofe yę mimli nę? Okę
ohīe afō Nyoǹmǫ nǫ! Ši madšie eyi
kē, moni dši mihīe yeli-kę-buamǫ
kę mi-Nyoǹmǫ lę. K. 12. Lal. 43, 5.
7. Misusuma edǫ komō yę mimli, no-
hewǫ lę mikaiǫo yę Iordan šikpoǹ lę kę
Hermon gōdši lę kę Misar goǹ lę nǫ.
8. Bu tšéǫ bu yę *onudšǫi lę agbē
nā; ošǫkei kę omlēmlēi lę fē kūmoǫ fieǫ
minǫ. * Lal. 88, 8.

9. ſane le̱ Iehowa aafă emlihĭle̱ le̱, ni nyõñ le̱ mala mahãle̱, ni maso̱le matšé̱ miwala Mawu le̱.

10. Makē̱ Mawu ní dši *mite̱sã le̱ ake̱: Mēba ohĭe ekpa mino̱? †Mēba minyieo̱ mo̱bo̱mo̱bo̱ ye̱ haomo̱ ni henye̱lo̱ haoo̱mi hewo̱ ne̱? * 5 Mose 32, 4. † Lal. 43, 2.

11. Ahora ní mihenye̱lo̱i le̱ bo̱õmi le̱ tamo̱ klante ye̱ miwui amli, edšake̱ ame̱kē̱o̱mi dã ake̱: Nēgbe̱ o-Nyoñmo̱ le̱ yo̱?

12. Mē ko̱mō̱ odo̱ ne̱, misusuma? Ni mē yeyēye ofe ye̱ mimli ne̱? Oke̱ ohĭe afõ Nyoñmo̱ no̱! Ši madšie eyi kē, moni dši mihĭe yelike̱-buamo̱ ke̱ mi-Nyoñmo̱ le̱. K. 6.

43.

Kodšomo̱ *ohãmi, Nyoñmo̱, ni oke̱ mañ ní efee Nyoñmo̱ šiši nii le̱ aye misane le̱ ahãmi; dšiemo̱mi ke̱-dše̱ šišiulo̱ ke̱ mofõñ le̱ deñ! * Lal. 26, 1.

2. Edšake̱ bo, Nyoñmo̱, dši mimõ. Mēba oše̱mi ofõ? *Mēba minyieo̱ mo̱bo̱mo̱bo̱ ye̱ haomo̱ ní henye̱lo̱ haoo̱mi hewo̱ ne̱? * Lal. 42, 10.

3. Hã ola ke̱ ono̱kwale le̱ aba, ni ame̱batšõmi gbe̱, ni ame̱ke̱mi aya *ogoñ kroñkroñ le̱ no̱ ke̱ ošihĭle̱hei le̱. * Lal. 15, 1.

4. No le̱ mate Nyoñmo̱ afo̱lešãlate̱ le̱ he, ke̱ Mawu ní dši *mimliflimo̱ kpeteñkple le̱ ñõ, ni madšie oyi ke̱ sañkū, Nyoñmo̱, mi-Nyoñmo̱! * Lal. 63, 6.

5. Mē ko̱mō̱ odo̱ ne̱, misusuma? Ni mē yeyēye ofe ye̱ mimli ne̱? Oke̱ ohĭe afõ Nyoñmo̱ no̱! Ši madšie eyi kē, moni dši mihĭe yelike̱-buamo̱ ke̱ mi-Nyoñmo̱ le̱. Lal. 42, 6. 12.

44.

Korabii le̱ ase̱yõmo̱ lala ni ake̱-hã lalatše̱ nukpa le̱.

2. Nyoñmo̱, wo̱nu ke̱ wo̱toii, wo̱tše̱mei egbawo̱, no nii ni otšu ye̱ ame̱yino̱, blema le̱. 5 Mose 6, 20—25.

3. Bo oke̱ onine ſie mãdši le̱, ni oteoame̱ ye̱ dše̱i; oplenē mãdši le̱, ši ame̱ le̱ ohã ame̱gbla nidši.

4. Edšake̱ dšee ame̱dientše̱ ame̱klante ame̱ke̱-ná šikpoñ le̱, ni asañ dšee ame̱nineši walе̱ here ame̱yiwala, ši moñ oninedšūrõ ke̱ oninešiwale̱ ke̱ ohĭe kpe̱mo̱ le̱ ni, edšake̱ oye̱ ame̱he tšui.

5. Nyoñmo̱, bo noññ dši mimañtše̱: fã ni Iakob aná yiwalaheremo̱! Lal. 74, 12.

6. Bo wo̱ke̱-tšire̱o̱ wo̱henye̱lo̱i wo̱tſiaã ši; ogbe̱i wo̱ke̱-nãnãa mei ní teo̱ ši woo̱wo̱ le̱ ano̱.

7. Edšake̱ dšee migãi no̱ mihĭe kã, ni asañ dšee miklante aahere miyiwala; Lal 20, 8

8. ši moñ, bo ohere wo̱yiwala ke̱-dše̱ wo̱henye̱lo̱i le̱ adeñ, ni ohã mei ni he tšēo̱wo̱ le̱ ahĭe gboi.

9. Nyoñmo̱ no̱ wo̱ſãa wo̱fòo̱ dãne̱, ni ogbe̱i le̱ ši wo̱o̱da ke̱-ate nãno̱. (Sela.)

10. Ši agbe̱ne̱ oše̱re̱wo̱ oſie, ni ohã wo̱he guo̱ egbo, ni oke̱wo̱ efãã ta.

11. Ohãa wo̱tšõo̱ wo̱se̱ wo̱hãa henye̱lo̱, ni mei ni he tšēo̱wo̱ le̱ haã wo̱nii.

12. Oñõwo̱ ohã ní ayewo̱ tamo̱ tõi, ni ogbe̱wo̱ ofã dšeñmãdši le̱ ateñ.

13. Ohõ omañ le̱ ni ohee noko, ni ohãã ame̱yinii le̱ afá po.

14. Obo̱wo̱ ahora otšõ wo̱kūñbii, mei ni bo̱lewo̱ le̱ yeo̱ wo̱he fe̱o ni ame̱ñmõo̱wo̱. Lal. 79, 4. 1 Mañ. 9, 7

15. Ohã wo̱tšõmo̱ mei ní ake̱-buo̱ abe̱ ye̱ dšeñmãdši le̱ ateñ, ke̱ mei ní ahosoo̱ yitšo ye̱ ame̱he ye̱ mãdšimãdši le̱ ateñ.

16. Mihe guo̱ ni egbo le̱ ye̱ mihĭe dãne̱, ni mihĭegbēle le̱ hũ eha mihe.

17. ye̱ ahorabo̱lo̱ ke̱ sopalo̱ le̱ gbē hewo̱, ye̱ henye̱lo̱ ke̱ oweleto̱lo̱ le̱ hewo̱.

18. Ene̱mei fē eba wo̱no̱, ši kēle̱ wo̱hĭe kpako ono̱, ni wo̱yeko okpãñmo̱ le he kūtūmpo̱o.

19. Wo̱tšui kpaleko ke̱-yako se̱, ni wo̱nãdši hũ edšeko ogbe̱ le̱ no̱;

20. ši okūmo̱wo̱ butubutu ye̱ ñãñgbĕí ahĭle̱he, ni oke̱ gbēlehõñ eha wo̱no̱.

21. Edši wo̱hĭe ekpa wo̱-Nyoñmo̱ le̱ gbe̱i le̱ no̱ ni wo̱yagbe̱ wo̱nidšiañ wo̱hã mañse̱ nyoñmo̱ ko kūle̱,

22. ani Nyoñmo̱ taoñ ene̱ mli? Edšake̱ ele tšuiiañ tēmo̱nii le̱! Lal. 7, 10.

23. Ohewo̱ le̱ agbeo̱wo̱ ãhũ dšenamo̱ tã, abuo̱wo̱ tamo̱ tõi ní ayagbeame̱! Rom. 8, 36.

24. Ohĭe atšē! Nuntšo̱, mēba owo̱õ? Wó ohe no̱, kãše̱re̱wo̱ oſie ke̱-mĭya nãno̱! Lal. 35, 23.

25. Mèhewo oke ohĩe tẽo, ni ohĩe kpaä wọmanehũlũ kẹ yi ní awaäwọ lẹ nọ? Lal. 10, 1.

26. Edšakẹ wọsusuma edọ emli kẹ-te sũ mli tõ, wọmũsũ hũ kpetẹ šikpoń.

27. Wó ohe nọ, ni oye obuawọ, ni okpõwọ yẹ omlihĩlẹ lẹ hewọ!

45.

Korabii lẹ aseyõmọ lala ní dši suomọ he lala ni akẹ hã lalatšẹ nukpa lẹ, ni akẹ *"ofló fọfọi" gbẽ ala. * Lal 69, 1.

2. Mitšui eyi eteke nọ kẹ wiemọ kpakpa; mikẽ akẹ: Noni mifeọ nẹ, mańtšẹ mifeọ mahã! Mililẹi tamọ niňmãlọ ní he yọ oyá woloňmãnõ.

3. Ohe yẹ feọ fè gbomei abii lẹ; afọse anumnyam awo onã, hewọ lẹ Nyoňmọ edšõọ kẹ-mĩya nãnọ. Sal. lal 5, 10—16.

4. Ekãlọ, okẹ oklante aňmõ ohẹ, kẹ onumnyam lẹ kẹ ogbodšẽ lẹ fè!

5. Anọkwale kẹ mlidšọlẹ kẹ dšalẹ hewọ lẹ dše kpo ní oba yẹ ogbodšẽ lẹ mli, ni oninedšũrõ atšõo nii ní yọ gbeyei!

6. Ogãimlibii lẹ anã ba; mãdši lẹ tfiatfiaä ši yẹ ohĩe; ametšurọõ mańtšẹ lẹ henyẹlọi lẹ atšuiiań!

7. *Nyoňmọ, omańtšẹsẽi lẹ mã ši kẹmĩya nãnọi anãnọ; omańtšẹyelitšo lẹ dšalẹ tšo ni. * 2 Sam. 7, 13. Heb. 1, 8. 9.

8. Osumọọ dšalẹ ni onyẹọ nifõdšianii; hewọ lẹ Nyoňmọ, ní dši o-Nyoňmọ lẹ, kẹ mliflimọ mũ lẹ efọo fè onanemei.

9. Otadei lẹ fẽ mli dšeọ ňma kẹ mire kẹ aloë kẹ kasia sọňň, sańkũi ní atfaä yẹ *fuọwu mõdši lẹ amli lẹ hãa omĩ šẹọ ohe. * Amos 3, 15.

10. Mańtšẹmei abiyei yẹ oyei dšudši lẹ ateń; mańnye lẹ wo Ofir šika kẹ-damọ oninedšũrõ nọ.

11. Bo toi, biyõ, ni okwẹ, ni oba otoi ši, ni ohã ohĩe adše bodientšẹ omańbii lẹ kẹ otšẹ we lẹ nọ, 1 Mose 2, 24.

12. ni mańtšẹ lẹ hĩe adọ ohefẹo lẹ nọ, edšakẹ lẹ dši onuntšọ, nohewọ lẹ dšalẹ!

13. Ni Tiro biyõ lẹ kẹ mã leń niiatšẹmei lẹ tete kẹ kẽnii aaba abatao ohĩe gbẹ.

14. Mańtšẹ biyõ lẹ ní yọ mõ leń lẹ, anumnyam sọňň dšilẹ; etade lẹ akẹ šika elò mli.

15. Ewo atade ní aye mli ňãbii, awaälẹ kẹ-baä mańtšẹ lẹ ňõ; enanemei oblayei ní nyie esẹ lẹ, aňõọamẹ abahãao.

16. Akẹamẹ fọo ši kẹ nyámọ kẹ mliflimọ, ni amẹbaä mańtšẹ mõ lẹ mli.

17. Obihĩĩ lẹ aabaye otšẹmei lẹ anãdšiań; oowoamẹ lumei yẹ šikpoń lẹ nọ fẽ.

18. Mahã akai ogbẹi lẹ yẹ yinọi fẽ nọ; nohewọ lẹ mãdši aadšie oyi dã kẹate nãnọ.

46.

Korabii lẹ alala ni akẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ, ní akẹ oblayei agbẽ ala.

2. Nãnyoňmọ dši wọbobãhe kẹ wọhewalẹ, wọbuamọ ní wa ní wọnáa yẹ fĩmọi amli.

3. Nohewọ lẹ, ké šikpoń hĩe tšõ bu ši ni gõdši fãmọ yagbẽ ňšọ teń po lẹ, wọšeń gbeyei;

4. ké emli nui lẹ hũ ni efe hãmãhãmã ni gõdši tete hoso yẹ egrimọ lẹ hewọ po lẹ, wọšeń gbeyei. (Sela.)

5. Fã ko yẹ ní enidši lẹ hãa Nyoňmọ mań lẹ mĩ šẹọ ehe, moni yọ ňwei šoňň lẹ šihĩlẹhei kroňkroňi lẹ. Lal. 48, 2. 2 Mań. 19, 21 Ies. 12, 8.

6. Nyoňmọ yẹ eteń, edidãň; Nyoňmọ aaye abualẹ lebi mãňkpa.

7 Dšeňmãdši lẹ fẹo hõ, mańtšẹyelii lẹ didãa: Ewoọ egbẽ, ni šikpoń lẹ sẽreọ.

8. Iehowa Zebaot kẹwọ yẹ, wọbobãhe dši Iakob Nyoňmọ lẹ. (Sela.)

9. *Nyebaä nyebakwẹa Iehowa nitšumọi lẹ, no hĩekpãtãmọ ní ehã eba šikpoń lẹ nọ lẹ! * 2 Mań. 19, 35.

10. Ehãa *tai asẹ fọo kẹ-yaä šikpoń lẹ nãgbẽhei lẹ, ekũọ gãi mli, ni efọo akplọ mli, ta fĩlii lẹ hũ ešãa kẹ la. * Lal. 76, 4.

11. Nyefea diõ ni nyenáa nyelea akẹ midši Nyoňmọ; aawó minọ godšõ yẹ dšeňmãdši ateń, aawó minọ godšõ yẹ šikpoń lẹ nọ!

12. Iehowa Zebaot kẹwọ yẹ, wọbobãhe dši Iakob Nyoňmọ lẹ. (Sela.)

47.

Korabii lẹ alala ní akẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ.

2. Nye mādši fē-tſēm, nyetſaä nyedē,
nyekẹ nyåmọ gbē abọa oše ahāa Nyo-
ṅmọ!
3. Ši Iehowa ṅweinyo lẹ he yẹ gbe-
yei, maṅtšẹ kple dšilẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ fē.
4. Edšọọ mādši ahe ewoọ wọšiši, kẹ
dšeṅmādši lẹ, ewoọ wọnādšiaši.
5. Lẹ ehalaä wọgbẹfāṅnō ehāawọ,
Iakob ni esumoọ lẹ agbodšē lẹ. (Sela.)
Lal. 16, 6
6. Nānyoṅmọ ete ṅwei kẹ ošebō, Ie-
howa hū kẹ tẹtrẹmantrẹ gbē. Lal. 68, 19.
7. Nyelaä nyehāa Nyoṅmọ, nyelaä ko!
Nyelaä nyehāa wọmaṅtšẹ lẹ, nyelaä ko!
8. Edšakẹ šikpoṅ lẹ fē maṅtšẹ dši
Nyoṅmọ; nyelaä sẹyōmọ lalai ko!
Lal. 93, 1.
9. Nyoṅmọ yeọ dšeṅmādši lẹ anọ maṅ-
tšẹ. Nyoṅmọ tá emaṅtšẹsēi kroṅkroṅ lẹ nọ.
10. Mādši lẹ amli lumei lẹ ebua amẹ-
he nā kẹ-ba, ni amẹbatšṓmọ Abraham
Nyoṅmọ lẹ maṅ. Edšakẹ Nyoṅmọ nō dši
šikpoṅ lẹ nọ *tšeṅi lẹ; awó enọ godšō.
* Lal. 89, 19.

48.

Korabii lẹ alala ni amẹla.
2. Iehowa da ni esa yidšiemọ naakpa
yẹ wọ-Nyoṅmọ lẹ mā lẹṅ, yẹ egoṅ kroṅ-
kroṅ lẹ nọ. Lal. 46, 5.
3. Maṅtšẹ agbo lẹ *maṅ ni dši Zion
goṅ ni ye kōyigbẹ lẹ, ešimā †yẹ fẹo,
šikpoṅ mū lẹ fē tšuihenō ni.
* Mat. 5, 35. † Yāfō 2, 15.
4. Nyoṅmọ ehā alelẹ yẹ emli mōdši
lẹ amli akẹ abobāhe.
5. Edšakẹ na, maṅtšẹmei lẹ anā bakpe
ši, amẹbaho yū. 2 Maṅ. 19.
6 Amẹna kẹkẹ ni amẹhe dšō amẹhe;
ṅmiṅmi mōmọamẹ, amẹte tſratſratſra.
7. Hekpokpomọ mōmọamẹ yẹ dšẹi, kẹ
hedšramọ tamọ yō ni kōmoọ.
8. Okẹ bokā kọyọ dſāra Taršiš lẹ-
dši lẹ.
9. Bọni wọnu lẹ, nakai noṅṅ wọna
yẹ Iehowa Zebaot mā lẹṅ, yẹ wọ-Nyo-
ṅmọ lẹ mā lẹṅ: Nyoṅmọ ahā emā ši
šiṅṅ kẹ-ya nānọ! (Sela.)
10. Nyoṅmọ, wọsusu omlihīlẹ lẹ he yẹ
osọlemọtšū lẹ teṅ.
11. Nyoṅmọ, bọni ogbẹi lẹ yọ lẹ, na-
kai noṅṅ oyidšiemọ lẹ yọ kẹ-yaši šikpoṅ
lẹ nāgbēhei lẹ; dšalẹ eyi oninedšūrō
obō.
12. Hā Zion goṅ lẹ anyā, ni Iuda bi-
yei lẹ amli afliamẹ yẹ okodšomọi lẹ
ahewọ.
13. Nyenyiea Zion he ni nyebọleale
kpula; nyekanea emli mōdši ni kwẹ-
lọ lẹ;
14. nyetēdšea nyehīe nyekwẹa egbogbei
lẹ, nyekpaä emli mōdši lẹ amli, koni
nyegba yinọbii ni baä yẹ sẹ lẹ,
15. akẹ *nẹkẹ Nyoṅmọ nẹ dši wọ-Nyo-
ṅmọ kẹ-yaä nānọ; lẹ noṅṅ eetšōwọ gbẹ
kẹ-ate nānọ. * Ies. 25, 9

49.

(Kwẹ Lal. 37; 73.)

Korabii lẹ alala ni akẹ-hā lalatšẹ
nukpa lẹ.
2. Nyeboa enẹ toi, nye mādši fē;
nyefea toi, nye dše nẹṅ bii fiā,
3. mei ni abuu kẹ mei ni abuọ, nii-
atšẹmei kẹ ohīafoi fē!
4. Mināba aawie nilē wiemọ, ni mi-
tšuiṅ susumọ dši sẹyōmọ.
5. Mafe toi mahā abẹbua, mikẹ saṅkū
aatšō mibẹ lẹ šiši: Lal. 78, 2.
6. Mēhewọ maše gbeyei yẹ gbīī fōdši
amli, beni mišišinyielọi lẹ anišaianii
bọleọmi lẹ?
7. Amẹkẹ amẹhīe fōọ amẹnii anọ, ni
amẹfāa amẹfōọ amẹnii ni amẹná babaō
lẹ nọ.
8. Mokomoko nyēṅ enyemi ekpō, lo
ni eehā Nyoṅmọ eyinii,
9. (edšakẹ amẹsusuma kpōmọnii lẹ dšra
wa tšṓ, ni ehāa eṅmēọ he kwrā.)
Mat. 16, 26
10. koni ehī ši dā, ni ekana gbonyobu.
11. Ši ena akẹ nilelọi tete gboiọ, asaṅ
kwašia kẹ bulu fē hīe kpātāa, ni amẹ-
šīọ amẹnii lẹ amẹhāa meikrokomei.
Dsads. 2, 16; 6, 3.
12. Amẹyiṅ fē lẹ: Amẹšīai lẹ aahī ši
kẹ-ate nānọ, ni amẹšihīlẹhei lẹ aahī ši
kẹ-ya yinọi fē; amẹkẹ amẹdientšẹ amẹ-
gbẹi woọ amẹšikpōdši.
13. Ši gbomọ ekaṅ anumnyam mli,
*etamọ koloi ni agbeọ lẹ noṅṅ.
* Dsads. 3, 19. 2 Pet. 2, 12.
14. Mei ni kẹ amẹhīe fōọ amẹhe nọ
kẹ mei ni nyieọ amẹsẹ ni amẹkẹ amẹ-

näbu kafoọamẹ lẹ, noni kä ši häamẹ nẹ.
(Sela.)
15. Amẹabumọ gbohĩladše tamọ tõi,
gbẽle aalẹamẹ; ni mei ní dša lẹ aanä-
nä amẹnọ lebi; ni gbohĩladše aafite amẹ-
hefẹo lẹ, ni amẹnäñ šihĩlẹhe ko.
16. Ši Nyoñmọ *aakpõ misusuma kẹ-
adšẹ gbohĩladše deñ; edšakẹ eehemi eto.
(Sela.) * Hos. 13, 14.
17. Ké moko tšó niiatšẹ lẹ ni ewe
lẹ anumnyam fá lẹ, käše gbẹyei;
Hiob 21, 7—15.
18. edšakẹ, ké ẹgbo lẹ, eñõñ emli eko
eko kẹ-yañ; enumnyam lẹ kplekeñ ši
kẹ-nyieñ esẹ. Dsads. 6, 18. 14.
19. Tšẹ ewalabe lẹñ lẹ edšọ̈ esusuma,
ni mei dšieọ oyi akẹ õfe ohe ekpakpa,
Luk. 16, 19—31.
20. eete etšẹmei ayinọbii ni enaa la
doñ lẹ añõ kè.
21. Gbomo ni yọ anumnyam ni elee
nii lẹ, etamọ koloi ni agbeọ lẹ noñ.
K. 13

50.

(Kwẹ 1 Sam. 15, 22)
* Asaf lala. * 1 Kron. 25, 1
Iehowa Nyoñmọ Mawu mĩwie, ni
ẽtšé šikpoñ lẹ kẹ-dšẹ hũlũ dšẽhe kẹ-
yaši ešiuyõ mli.
2. Zion ni yọ fẹo kẹ-wula ši lẹ mli
Nyoñmọ dšẹọ kpẹọ.
3. Wọ-Nyoñmọ lẹ mĩba, ni efeñ diõ.
La nyie ehĩe mĩšã nii, ni ahum mĩtfa
kẹ-mĩbọlelẹ. Lal. 96, 13.
4. Etšé ñwei kẹ šikpoñ kẹ-ba, koni
ekodšo emañ lẹ: Ies. 1, 2.
5. Nyebuaä mimei kroñkroñi ní etšó
afọle nọ kẹmi ekpäñ lẹ anä nyehäami!
2 Mose 24, 4—8
6. Ni ñwei aadšadše edšalẹ lẹ atšõ;
edšakẹ Nyoñmọ lẹ, kodšolọ dšilẹ. (Sela.)
7 Bo toi, mimañ, ni mawie, ni ma-
gba mli kpõ makẹo, Israel: Midši Nä-
nyoñmọ ni dši o-Nyoñmọ lẹ!
8. Dšee ofọlei lẹ ahewọ mikäao; ošä-
afọlei lẹ yẹ mihĩe dä! Ies. 1, 11.
9. Mitaoo owe lẹ tšinanũ ko, lo otõi-
atšũi lẹ amli tõkpakpoi lẹ.
10. Edšakẹ kõñ lõi fẽ lẹ minõñ, kẹ
lẹ-koloi akpei abọ ni yọ gõdši anọ lẹ.
11. Mile gõdši anọ lofõdši fẽ, ni ñäñ
koloi hũ minii ni.

12. Ké hõmọ mĩyemi lẹ, mikẽño; edšakẹ
dše lẹ kẹ emlinii lẹ minõñ.
13. Ani miyeọ tšina-lõ, alo minuọ tõ-
kpakpo-lá?
14. Ñõ šidä-afọle ohä Nyoñmọ, ni
oye ošiwõi lẹ anọ ohä ñweinyo lẹ!
15. Ni otšẹmi yẹ fĩmọ gbĩ lẹ nọ:
madšieo, ni oowo mihĩe nyam!
Lal. 81, 8; 91, 15. Hiob 22, 27.
16. Ši gbomo fõñ lẹ, Nyoñmọ kẹọlẹ
akẹ: Ohe sane meni dši akẹ oodšadše
mikpọi lẹ, ni mikpäñmọ lẹ akä odäñ?
Rom. 2, 21—23.
17. Bo ni onyẹọ tšọsemọ, ni otšio mi-
wiemọi lẹ ohäa osẹ lẹ.
18. Ké ona dšulọ lẹ, osumoọ esane,
ni *gbläfiteloi po okẹ-bọö. * Ef 5, 11.
19. Oñmẽọ onäbu gbẹ kẹ-yaä efõñ mli,
ni olilẹi foọ apasa täa.
20. Otáa ši owieọ onyemi he, onye bi
po ogbeọ ehe guọ.
21. Enẹmei ofeọ, ši akẹ-ni *mife diõ
hewọ lẹ, osusuọ akẹ mitamọ bo noñ.
Ši makä ohĩe, ni mikẹ-amämọ ohĩe pẹ-
pẽpẹ! * Lal. 78, 11.
22. Nyedfẽña enẹ he, nye mei ní nye-
hĩe kpaä Nyoñmọ nọ lẹ, koni mikatšerẹ
nyemli, ni dšielọ ko be!
23 Moni šäa šidä-afọle lẹ ẽwo
mihĩe nyam, ni ẽdše gbẹ ni matšó
nọ matšõlẹ Nyoñmọ yiwalaherẹ-
mọ lẹ!

51.

David lala ni ekẹ-hä lalatsẹ nukpa lẹ.
2 beni ete Batšeba ñõ ni gbalọ Natan
ba eñõ lẹ. 2 Sam. 12.
3. Nami mọbọ, Nyoñmọ, yẹ omlihĩlẹ
nä; yẹ omũsũñtšõlẹ fálẹ nä lẹ, gbe mi-
nọtõmọi lẹ! Luk 18, 13.
4. Dšu mihe kwrä kẹ-dšẹ minõša lẹ
mli, ni otšũ mihe kẹ-dše mihe eša lẹ mli!
5. Edšakẹ minọtõmọi lẹ, midientšẹ mi-
le, ni mihe eša lẹ yẹ mihĩe da. Lal. 32, 5.
6. Bo okometõ mife eša miši, ni mife
efõñ yẹ ohĩe, *koni oye bem yẹ owiemọ
lẹ mli, ni ohe atše yẹ okodšomọ lẹ mli.
* Rom. 3, 4. 19.
7. Na, nõša mli afọmi yẹ, ni eša mli
minye ñõmi họ yẹ. Ioh. 3, 6.
8. Na, anọkwale otaoọ yẹ mimli, hewọ
lẹ hä male nii yẹ mimligbẹ tõ!

9. Mihe eša le̱ oke̱ *hisopo adšie, ní mihe atše; dšu mihe †ní maye̱ futā fè snō. * 3 Mose 14, 6. 7. † Ies. 1, 18.

10. Hā manu nyámo̱ ke̱ mīše̱ he, koni wui ní okūmo̱ le̱ amli afliame̱. Lal. 32, 3. 4.

11. Tēmo̱ ohĭe ke̱-dše̱ mihe ešai le̱ ano̱, ni ogbe minišaianii le̱ fè!

12. Nyońmo̱, bo̱ tšui ni he tše ohāmi, ni ofe mumo̱ ni fĭo̱ ši ehē ye̱ mimli! Ezek. 36, 26.

13. Kādšiemi ye̱ ohĭe oše̱ ofō, ni kāńō o-Mumo̱ krońkroń le̱ ke̱-mīdše̱ mimli!

14. Oke̱ oyiwalaheremo̱ le̱ he nyámo̱ le̱ akū se̱ ahāmi, ni toibō mumo̱ le̱ amō mimli!

15. No le̱ matšō no̱tōlo̱i ogbe̱i le̱, ni ešafelo̱i aakū ame̱se̱ ke̱-aba ońō.

16. Dšiemo̱mi ke̱-dše̱ lá he fo̱yeli mli, bo Nyońmo̱ ni dši miyiwalaheremo̱ Nyońmo̱, ni mililе̱i aala adšie odšale̱ yi!

17. Nuntšo̱, gblemo̱ minābu, ni midā adšadše oyidšiemo̱ le̱ atšō!

18. Edšake̱ dšee afo̱le otaoo̱, kūle̱ mahā; šā-afo̱le hū, onáá he tšui. Lal. 40, 7; 50, 8—13.

19. Nyońmo̱ afo̱lei le̱ dši mumo̱ ní w̆ere̱ eho ehe; tšui ní w̆ere̱ eho ehe ní tfiaā ši ke̱ do̱le̱ le̱, Nyońmo̱, okpōń! Lal. 34, 19.

20. Femo̱ Zion edšūrō ye̱ odromo̱ nā; tfa Ierusalem gbogboi le̱!

21. No le̱ ooná dšale̱-afo̱lei le̱ ahe tšui, šā-afo̱le dšio, afo̱le mū dšio; no le̱ ame̱ašā tšinahĭĭ ye̱ ofo̱lešālate̱ le̱ no̱.

52.

David se̱yōmo̱ lala ní eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱,

2. beni Doeg, Edomnyo le̱ ba ni ebatfa Saul adafi ake̱ David eba Ahimelek we le̱. 1 Sam. 22, 9—19.

3. Mĕhewo̱ ofāa ye̱ efōńfemo̱ mli, bo ekālo̱? Mawu mlihĭle̱ le̱ ye̱ dāne̱!

4. Nifōdši ahe so̱ńń olile̱i dfĕńo̱, tamo̱ asōyi ni nā ba, bo šišiulo̱!

5. Osumoo̱ efōń fè ekpakpa ke̱ amalemo̱ hū fè dšale̱ wiemo̱. (Sela.)

6. Fitemo̱ sādši so̱ńń osumoo̱, bo apasa lile̱i!

7. Nakai nońń Mawu hū ke̱o aatfa ši ke̱-ate nāno̱, eemō omli ni eešātāo ke̱-adše̱ obū le̱ń, ni eefāo ke̱ ošiši ke̱adše̱ hĭekālo̱i ašikpoń le̱ no̱. (Sela.)

8. Ni dšalo̱i aana, ni ame̱aaše gbeyei, ni ame̱ańmōle̱ ame̱akē̱: Lal. 91, 8.

9. Na, nū le̱ ní eńōō Nyońmo̱ efee ehewale̱, ní eńō ehĭe efō enii afále̱ no̱, ni ehewale̱ ye̱ enifōdšianii amli le̱!

10. Ši mi le̱ mitamo̱ mūtšo kusū ye̱ Nyońmo̱ we le̱, Nyońmo̱ mo̱bo̱nale̱ le̱ no̱ mihĭe kā ke̱-yaā nāno̱i anāno̱. Lal. 92, 13-16.

11. Madao ši ke̱-ate nāno̱, edšake̱ bo ofe, ni makwe̱ ogbe̱i le̱ gbe̱, edšake̱ ehĭ, ye̱ omei krońkrońi le̱ ahĭe.

53.

(Kwe̱ Lal. 14.)

David se̱yōmo̱ lala ni eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱, ní ake̱ "ńko̱mo̱yeli" gbē ala.

2. Kwašia kē̱o̱ ye̱ etšuiń ake̱: Nyońmo̱ ko be̱! Ame̱fite ni ame̱nišaianii le̱ ye̱ nyāńemo̱; mokomoko be̱ ní feo̱ ekpakpa.

3. Nyońmo̱ dše̱o̱ ńwei kwe̱o̱ gbomei abii, ake̱ eena ake̱ moko ye̱ ní le nii, ni taoo̱ Nyońmo̱ se̱gbe̱ lo.

4. Ame̱fē ame̱gbá afā, ame̱fite; mokomoko be̱ ní feo̱ ekpakpa, dabi, mokomeflo be̱!

5. Aso mei ní tšuo̱ nišaianii le̱ lee nii? mei ní yeo̱ mimań le̱, tamo̱ ayeo̱ abolo, ní Nyońmo̱ le̱, ame̱tšé̱é̱le̱ le̱!

6. Gbĭko le̱ kpokpomo̱ ame̱he aakpokpo ye̱ heni hekpokpomo̱ ko be̱; edšake̱ Nyońmo̱ egbe̱ moni foo̱ ohe asá le̱ wui amli efā. Ohā ame̱hĭe egboi; edšake̱ Nyońmo̱ ekwaame̱.

7. Ō kūle̱ Israel yiwalaheremo̱ le̱ adše̱ Zion aba. Ké̱ Nyońmo̱ hā emań le̱ kū ese̱ ke̱-dše̱ nomńō le̱ mli le̱, no le̱ Iakob aanyá, ni Israel mĭ aaše̱ ehe.

54.

David se̱yōmo̱ lala ní eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱, ní ake̱ sańkū ala,

2. beni Sifbii le̱ bakē̱ Saul ake̱: Nto David ebatē ehe ye̱ wo̱ńō le̱. 1 Sam. 23, 19; 26, 1.

3. Nyońmo̱, oke̱ ogbe̱i le̱ ahere miyiwala, ni oke̱ ohewale̱ le̱ aye misane ahāmi!

4. Nyońmo̱, bo mifaikpamo̱ le̱ toi, ni ofe toi ohā midāń wiemo̱i le̱.

5. Edšakę meikpōdši ete ši ewomi, ni yiwaloi mītao misusuma segbę; amęńōō Nyońmǫ ametoo amęhīe. (Sela.)
6. Na, Nyońmǫ dši mibualǫ; Nuntšǫ lę dši moni hīe misusuma mli!
7. Eehā efōń lę akū sę aba mihenyęloi lę anǫ; kpātāmǫ amęhīe yę onokwale lę nā!
8. Mašā afǫle mahāo yę tšuidšūrō nā, Iehowa, mada ogbei lę ši, edšakę ehī.
9. Edšakę edšiemi yę mifīmǫi fē mli, ni *mihīńmęi ena noni mitaoǫ yę mihenyęloi lę ahe lę. *Lal. 59, 11

55.

David sęyōmǫ lala ni ekę-hā lalatšę nukpa lę, ni akę sańkū ala.
2. Nyońmǫ, femǫ toi ohā misǫlemǫ lę, ni kātē ohe kę-mīdšę mifaikpamǫ lę he!
3. Bomi toi ni oto he ohāmi! Mináá hedšǫlę yę mikǫmǫyeli lę mli, ni midōmoǫ ntšǫi,
4. yę henyelǫ lę gbē kę mofōń lę haomǫ lę hewǫ; edšakę amęfoǫ nōša amęfōǫ minǫ, ni amęteǫ ši amęwoǫmi yę mlifū mli.
5. Mitšui he hiaālę yę mimli, ni gbēle he ńmińmi emōmi.
6. Gbeyei kę hekpokpomǫ emōmi, ni tšuifā sǫńū esumi.
7. Miná ní miyę fīdši tamǫ okpo kūlę, mańiki kę-ate, ni mayadšō mihe! Lal. 11, 1
8. Na, kūlę madšo foi kę-ate flōflo, ni mayahī ši yę ńānǫ! (Sela.)
9. Kūlę madšo foi oyá kę-adše lasūogbēle kę ahum lę mli!
10. Nuntšǫ, kpātāmǫ amęhīe, ni *ogblá amęlilęii amli; edšakę mina yiwalę kę bēi yę mā leń. *2 Sam. 17, 14
11 Amęnyieǫ egbogboi lę anǫ amębolęolę fane kę nyōń; nifōdši kę haomǫ sǫńń yǫ mli.
12. Nifōdši yǫ mli, yiwalę kę apasa kpaa yę eblohūi lę amli.
13. Edšakę henyelǫ ko ni bǫōmi ahora kūlę, mahe makplē; asań moni he tšēǫmi lę feǫ ehe odše ewoǫmi nę kūlę, mańō mihe matēlę:
14. ši bo gbomo ni mibuǫo tamǫ midientšę mihe, minanyo kę mišientšę, Lal. 41, 10. 2 Sam. 15, 12.
15. mikęo yeǫ yitšońsane kę ńōmǫ, ni wǫkę asafo yū lę nyieǫ kę-yaā Nyońmǫ we lę.
16. Hā gbēle abatiamę ši trukā, ni amękpleke ši kę-ya gbohīiadše hīekāloi! Edšakę nifōdšianii yę amęšihīlęhei lę kę amęmli.
17. Mi lę, mablǫ matšę́ Nyońmǫ, ni Iehowa aahere miyiwala.
18. Maye ńkǫmǫ ni madōmǫ ntšǫi gbękę kę lebi kę fane, ni eebo migbē toi.
19. Ekpō misusuma yę hedšǫlę mli, ní amęnyēē mihe amęta; edšakę mei ní kęmi ená lę ayi fá.
20. Mawu *ni yǫ kę-dšę tetēte lę aanu ni eehāamę hetō. (Sela.) Edšakę amętšakee, ni amęšee Nyońmǫ gbeyei. *Lal. 102, 27.
21. Ewó enine nǫ yę mei ní dši enanemei kpakpai anǫ, ebuleǫ ekpāńmǫ lę.
22. Enā dšǫ fè fufǫ, ši ta yę etšui mli; ewiemǫi amli dšǫ bǫdō fè mū tete, ši kēlę klantei ní agbla ni. Ier. 9, 8. Lal. 57, 5.
23. Šę odšatšu lę ofō Iehowa nǫ, ni lę eehīe omli; eńmēń gbę gbīkogbīko ní dšalǫ adidā. 1 Pet. 5, 7. Lal. 37, 5.
24. Ši bo, Nyońmǫ, ootširęamę owo hīekpātāmǫ bu leń; lá suolǫi kę kūtūmpǫfoi lę yeń *amęgbīī lę fā tete. Ši mi lę mańō mihīe mafō onǫ! Lal. 102, 25

56.

David lala ni eńmā ní ekę-hā lalatšę nukpa lę, ní akę "okpo mūmūi ní yǫ mańsebii ateń lę" gbē ala; ela beni *Filistibii lę mōlę yę Gat lę. *1 Sam. 21, 11—16.
2. Nami mǫbǫ, Nyońmǫ, ši ádesā mīhemi amī; dā dšenamǫ ekę ta haoǫmi.
3. Mihenyęloi lę mīhemi amī dā dšenamǫ; edšakę mei ni kęmi wuǫ yę hewō mli lę ayi fá.
4. Be mli ní mi mišeǫ gbeyei lę, bo nońń onǫ mikę mihīe fōǫ.
5. Nyońmǫ mli ni midšieǫ ewiemǫ lę yi yę; Nyońmǫ nǫ mihīe kā,

mišee gbeyei; meni helo aanyẽmi afe? Lal. 27, 1; 118, 6. Ies. 12, 2; 51, 12. Heb. 13, 6.

6. Dã dšenamo̱ ame̱tšṍmoo̱ miwiemo̱i ahĩe ame̱bumoo̱ ši; ame̱dĩẽñmo̱i ní ame̱dĩẽño̱ ye̱ mihe le̱, efõñ so̱ñn ni.

7. Ame̱buaã ame̱he nã, ame̱tẽtẽo̱ ame̱he, ame̱kadio̱ minãdšifãmo̱i, ake̱-ní ame̱wo misusuma kã le̱.

8. Aní ame̱atšṍ nõša no̱ ame̱dšo foi? Nyoñmo̱, *tšire̱mo̱ mãdši otĩia ši ye̱ mlifũ mli! * Lal. 55, 24.

9. Okaneo̱ mitšomlomo̱i le̱, oke̱ mihĩeyãfónui awo oto̱ le̱ mli! Aní ame̱be̱ owolo le̱ mli?

10. No le̱ gbĩ ní mablo̱ matšé̱ le̱, mihenye̱lo̱i le̱ aakũ ame̱se̱; mile ake̱ Nyoñmo̱ ye̱ mise̱.

11. Nyoñmo̱ mli ní midšieo̱ ewiemo̱ le̱ yi ye̱, Iehowa mli ni midšieo̱ ewiemo̱ le̱ yi ye̱.

12. Nyoñmo̱ no̱ mihĩe kã, mišee gbeyei; meni gbomo aanyẽmi afe?

13. Nyoñmo̱, ošiwõi le̱ kãmo̱ mino̱; mašã šidã-afo̱lei mahão;

14. edšake̱ *odšie misusuma ye̱ gbẽle mli. Aní odšieñ minãdši hũ ke̱-dše̱ñ šigbẽmo̱ mli, koni manyie Nyoñmo̱ hĩe ye̱ wala la le̱ mli? * Lal. 116, 8. Hiob 33, 30.

57.

David lala ní eñmã ní eke̱-hã lalatše̱ nukpa le̱, ní ake̱ "kãkpãtã hĩe!" gbẽ ala; ela beni *edšo foi ye̱ Saul hĩe ni eyo̱ te̱kplo le̱ mli le̱. * 1 Sam. 22, 1.

2. Nami mo̱bo̱, Nyoñmo̱, nami mo̱bo̱! Edšake̱ bo abo misusuma baã ne̱, ni ofĩdši ašiši hõñ le̱ mli mibaã abo ye̱, ke̱-yaši beyino̱ ni ne̱ke̱ ošrãi ne̱ aaho. Lal. 91, 1. 2.

3. Miblo̱õ mitšé̱o̱ Nyoñmo̱ ní yo̱ ñwei šoñn le̱, Mawu ní feo̱ nii fẽ hãami le̱.

4. Eetšũ ke̱-adše̱ ñwei ni abahere miyiwala, beni moni heo̱mi amĩ le̱ bo̱õ̱mi ahora le̱. (Sela.) Nyoñmo̱ aatšũ emo̱bo̱nale̱ ke̱ eno̱kwale le̱.

5. Misusuma ye̱ dšatai ateñ; mikã mei ni mũo̱ la le̱ ateñ, gbomei abii ní ame̱nyãnyõdši tamo̱ akplo̱i ke̱ gãimlibii, ni ame̱lile̱i tamo̱ klante ní nã ba le̱.

6. Nyoñmo̱, wó ohe no̱ ke̱-teke ñwei, hã onumnyam le̱ ateke šikpoñ le̱ fẽ!

7. Ame̱tšõ minãdši tšõne, misusuma edo̱ ko̱mõ̱; ame̱tša bu ye̱ mihĩe, ame̱dientše̱ ame̱gbẽ mli pe̱. (Sela.) Lal. 7, 16. (K. 8—12. Kwe̱ Lal. 108, 2—6.)

8. Mitšui enyõ mimli, Nyoñmo̱, mitšui enyõ mimli; mala ni matĩa sañkũ!

9. Ohĩe atšẽ, *minumnyam! Ohĩe atšẽ, obenta ke̱ sañkũ; mihĩe aatšẽ lebi mãñkpa! * Lal. 16, 9.

10. Madšie oyi ye̱ mãdšimãdši ateñ, Nuntšo̱; mala mahão ye̱ dšeñmãdši ateñ!

11. Edšake̱ omo̱bo̱nale̱ le̱ da ke̱-še̱ ñwei, ni ono̱kwayeli le̱ še̱o̱ atatuiañ tõ. Lal. 36, 6.

12. Nyoñmo̱, wó ohe no̱ ke̱-teke ñwei, hã onumnyam le̱ ateke šikpoñ le̱ fẽ!

58.

David lala ní eñmã ní eke̱-hã lalatše̱ nukpa le̱, ní ake̱ "kãkpãtã hĩe!" gbẽ ala.

2. Aso eye̱ mli le̱le̱ñ, ake̱ nyenyoñmo̱i nyewieo̱ dšale̱ wiemo̱i? Aní nyekodšoo̱ gbomei abii le̱ ye̱ dšale̱ nã lo? Lal. 82.

3. Dabi, nyetšuo̱ nifõdšianii ye̱ nyetšuii amli, ni nyeñmẽo̱ yiwale̱nii ní yo̱ nyedeñ le̱ ye̱ šikpoñ le̱ no̱.

4. Meifõdši bo̱õ̱ kó ke̱-dše̱o̱ mũsũñ bebe, ké̱ afieame̱ ši pe̱ le̱, ame̱dũo̱ gbe̱ ní ame̱maleo̱.

5. Ame̱mli ebõ̱ le̱ tamo̱ onũfũ ebõ̱, tamo̱ blè toimũlo̱ ní tšĩmoo̱ etoii,

6. koni ekanu ñkũnyãyelo̱i lo afãifelo̱i ní ke̱ ñã feo̱ afãii le̱ agbẽ. Dsads. 10, 11.

7. Nyoñmo̱, kũmo̱ ame̱nyãnyõdši ye̱ ame̱dãñ, Iehowa, kũmo̱ dšatai atšodši!

8. Hã ame̱mĩ tamo̱ nu ni hoo̱ fĩmfĩm; ké̱ etá egãimlibii le̱, hã ame̱tšṍmo̱ tamo̱ nii ní nã egboi.

9. Hã ame̱fe tamo̱ wã ní sẽreo̱ ní ehoo̱ eyaã, tamo̱ bi ko ní yõ ko šrãke ni enaa hũlũ!

10. Dãni nyekukwe̱i le̱ aanu ñmeitšola le̱ he le̱, eye̱ eñmõñ dšio, la efũ he dšio, eke̱ lasũogbẽle aalõame̱ ke̱-ate.

11. Dšalo̱ aanyá ake̱ ena oweletõ̱, eefo̱ enãdši ahe ye̱ meifõdši alá mli!

12. Ni gbomei aakẹ akẹ: Lẹlẹn, nyõnọwo ko yẹ hã dšalọ! Lẹlẹn, Nyoñmọ yẹ dšeñ *ni kodšoọ yẹ šikpoñ lẹ nọ!
* Lal. 7, 9.

59.

David lala ní eñmã ní ekẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ, ní akẹ "kãkpãtã hle!" gbẽ ala; ela beni *Saul tšũ ayasra ewe lẹ, koni agbẹlẹ lẹ.
* 1 Sam. 19, 11.

2 Mi-Nyoñmọ, dšiemọmi yẹ mihenyẹlọi adeñ, ni ohiemi ñweiñwei yẹ mei ní teọ ši woọmi lẹ ahle!

3. Dšiemọmi kẹ-dšẹ mei ni tšuọ nišaianii lẹ adeñ, ni ohere miyiwala kẹdšẹ lá suulọi lẹ adeñ!

4. Ši na, amẹwo misusuma ká; hewalọi buaã amẹhe nã amẹwoọmi, Iehowa, dšee minọtõmọ ko lo mihe eša ko hewọ.

5. Dšee tõmọ ko hewọ hũ ni amẹdšoọ foi amẹyasãa amẹhe. *Ohle atšẽ, okẹmi abakpe ni okwẹ!
* Lal. 44, 24.

6. Ni bo, Iehowa, Zebaot Nyoñmọ, Israel Nyoñmọ, wó ohe nọ ni oyasra dšeñmãdši lẹ fiã; kãna efõñfelọi kũtũmpọfoi lẹ eko eko mọbọ! (Sela.)

7. Amẹkũọ amẹsẹ amẹbaã gbẹkẹ, amẹbloõ tamọ gbẽi, ni amẹbọleọ mañ lẹ kpula.
K. 15.

8. Na, amẹwieọ amẹda obõ, klantei yẹ amẹnãbui, edšakẹ [amẹkẽọ akẹ]: "Namo nuọ?"

9. Ši bo, Iehowa, oñmõọamẹ, oyeọ dšeñmãdši lẹ fẽ he fẹo.
Lal. 2, 4.

10. Mihewalẹ, bo noñn gbẹ makwẹ; edšakẹ Nyoñmọ dši mimõ.

11. Mi-Nyoñmọ lẹ kẹ emọbọnalẹ lẹ aabakpẽmi; Nyoñmọ aahã *mana noni mitaoọ yẹ mihenyẹlọi lẹ ahe lẹ.
* Lal 54, 9.

12. Kãgbeamẹ, ní mimañ lẹ hle mikpa nọ; gbẹamẹ ofã yẹ ohewalẹ lẹ nã ni oñõamẹ otfia ši, bo, Nuntšọ, ní dši wọtšẹñ lẹ!

13. Amẹdãñ eša kẹ amẹnã wiemọi kẹ lõmọ kẹ apasa wiemọi ni amẹwieọ lẹ ahewọ lẹ, hã amõmọamẹ yẹ amẹhewõ lẹ mli.

14. Kpãtãmọ amẹhle yẹ mlifũ mli, kpãtãmọ amẹhle ni amẹtã, koni amẹná amẹlẹ akẹ Nyoñmọ mlye Iakob nọ mañtšẹ kẹyaši šikpoñ lẹ nãgbẽhei lẹ! (Sela.)

15. Amẹkũọ amẹsẹ amẹbaã gbẹkẹ, amẹbloõ tamọ gbẽi, ni amẹbọleọ mañ lẹ kpula.
K. 7

16. Amẹyakpaã ši amẹyeọ nii, ni kẹ amẹtõrọo lẹ, amẹhlọ dšẹi nyõñnyõñ fẽ.

17. Ši mi lẹ mala ohewalẹ lẹ he lala, ni lebi lẹ mala omọbọnalẹ lẹ he nyãmọ lala; edšakẹ bo dši mimõ kẹ abobãhe yẹ miflmọgbĩ lẹ nọ.

18. Mala madšie oyi, bo, mihewalẹ; edšakẹ Nyoñmọ dši mimõ kẹ mimọbọnalẹ Nyoñmọ!

60.

David lala ní eñmã ni ekẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ, ní akẹ "odaseyeli oflọ fọfọi" gbẽ ala, ní akẹ-tšõ nii;

2. ela beni ekẹ Aram-Naharaim kẹ Aram-Zoba wu ni Ioab kũ esẹ eyagbe Edombii lẹ ateñ mei akpei-nyoñma-kẹenyọ yẹ Ñõ-dšõ lẹ mli lẹ.
2 Sam 8, 3. 13; 10, 13 18.

3. Nyoñmọ, ošẹrẹwọ ofie, ogbẹwọ ofã, omli efũ; okẹwọ aba wọñẹlẹnọ ekoñ!

4. Ohã šikpoñ lẹ ehoso, odfralẹ; tšãrámọ ehei ní edfra lẹ, edšakẹ ẽdidã!

5. Ohã omañ lẹ ena nii ní wa, *ohã wọnu didãmọ-dã.
* Ies. 51, 17. 22.

6. Ohã mei ní šeọo gbeyei lẹ *aflañã, koni amẹši yẹ anọkwale lẹ hewọ. (Sela.)
* Lal 20, 6

(K. 7—14. Kwẹ Lal. 108, 7—14.)

7. Koni adšie mei ní osumoọ lẹ, okẹ oninẹdšũrõ ahere wọyiwala, ni oto he ohãwọ!

8. Nyoñmọ ewie yẹ ekroñkroñfemọ lẹ mli: Mabọ oše, madša Šekem mli, ni masusu Sukot dšõ lẹ.

9. Minõ dši Gilead, ni minõ dši Manase; Efraim dši miyitšo dadefai, *Iuda lẹ, mimañtšẹtšo ni.
* 1 Mose 49, 10.

10. Moab dši mihedšu-kulo, Edom nọ madšie mitokota mafõ, mihewọ hũ, Filistea aablọ wã.

11. Namo aañõmi kẹ-ate mañ ni wa lẹ mli? Namo aayawami Edom?

12. Ani dšee bo, Nyoñmọ, ní ošẹrẹwọ ofie lẹ, bo Nyoñmọ ni okẹwọ efãã ta lẹ ni?

13. Ye obuawọ yẹ haomọ mli; edšakẹ gbomo yeli-kẹ-buamọ dšee fẹifẹi!

14. Nyoṅmo̱ no̱ wo̱o̱tšő wo̱ye kŭnim; edšake̱ le̱ dši moni aanānā wo̱henye̱lo̱i le̱ ano̱ ke̱-mō ši.

61.

David lala ní eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱, ní ake̱ saṅkū ala.

2. Nyoṅmo̱, bo miblo̱mo̱ toi, femo̱ toi ohā miso̱lemo̱ le̱!

3. Ké̱ mitšui mīsu le̱, mabo matšé̱o ke̱-adše̱ šikpoṅ le̱ nāgbēhe: wami ke̱-ya te̱sā ni kwo̱ fèmi le̱ no̱!

4. Edšake̱ otšő abobāhe ke̱ mō̃ ni wa ohāmi ye̱ henye̱lo̱ le̱ hīe. Lal. 18, 2. 3; 71, 3.

5. Mahī obū le̱ mli ke̱-ya nāno̱, maba abo ye̱ ofīdši ašiši tēmo̱he le̱! (Sela.) Lal. 63, 3.

6. Edšake̱ bo, Nyoṅmo̱, onu mišiwōi le̱; oṅō mei ni šeo̱ ogbe̱i le̱ gbeyei le̱ agbe̱fāṅnō le̱ ohāmi.

7. Oofie maṅtše̱ le̱ gbīī le̱ ano̱ ohāle̱; ni efii le̱ aatamo̱ yino̱i babaō! Lal. 21, 5.

8. Eehī ši ye̱ Nyoṅmo̱ hīe *ke̱-ate nāno̱; hā mlihīle̱ ke̱ ano̱kwale abu ehe! * 2 Sam. 7, 16.

9. No le̱ mala madšie ogbe̱i le̱ yi dāne̱, ni maye mišiwōi le̱ ano̱ dā dšenamo̱!

62.

David lala ní eke̱-hā lalatše̱ nukpa *Iedutun le̱. * Lal. 39, 1.

2. Hē, misusuma efe diṅṅ ēkwe̱ Nyoṅmo̱ gbe̱, le̱ eṅō miyiwalaheremo̱ dše̱o̱. Ies. 30, 15.

3. Hē, le̱ dši mite̱sā ke̱ miyiwalaheremo̱ ke̱ mimō̃, mididāṅ tūtu ko.

4. Mē beyino̱ po nyeahao gbomo kome ke̱-yaši, ni nyefē nyeatšile̱ nyegbē ši tamo̱ gbogbo ní ekpa, lo afābaṅ ní didāa?

5. Hē, eyi no̱ adšina so̱ṅṅ ame̱yaā, koni ame̱kpale̱ ke̱-dše̱ egbodšē le̱ mli, ame̱sumoo̱ amale; beni ame̱ke̱ ame̱nābu dšo̱o̱ le̱, bēle̱ ame̱mīlomo̱ ye̱ ame̱mligbe̱. (Sela.)

6. Hē, misusuma, femo̱ diṅṅ okwe̱ Nyoṅmo̱ gbe̱; edšake̱ le̱ edeṅ mináa noni mihīe kā no̱ le̱ ye̱.

7. Hē, le̱ dši mite̱sā ke̱ miyiwalaheremo̱ ke̱ mimō̃, mididāṅ! Lal. 18, 2. 3.

8. Nyoṅmo̱ no̱ miyiwalaheremo̱ ke̱ minumnyam kā; mite̱sā ní wa ke̱ mibobāhe dši Nyoṅmo̱. Lal. 61, 4.

9. Nye maṅ le̱, nyeke̱ nyehīe afōa eno̱ befēbe, nyefo̱sea nyetšui nyefiea ehīe; Nyoṅmo̱ dši wo̱bobāhe! (Sela.)

10. Hē, ádesāi abii le̱, kōyo̱ so̱ṅṅ dšiame̱, ni amale dši gbomei abii; ké̱ ake̱ ame̱ wo nsēni mli le̱, ame̱ya ṅwei, ame̱fē ame̱tšīmo̱ še̱e̱ kōyo̱ tete!

11. Nyeke̱ nyehīe akafōa amimyeli no̱, ni nyeyitšo hū akafūa ye̱ dšū-ke̱-fō nii ahewo̱; ké̱ *nii mīfá le̱, nyeke̱ nyetšui akafōa no̱! * Mat. 19, 22. Luk. 12, 19. 20. 1 Tim. 6, 17.

12. Nyoṅmo̱ ewie šikome, minu ene̱ šii enyo̱: ake̱ hewale̱ le̱ Nyoṅmo̱ nō ni.

13. Asaṅ bo, Nuntšo̱, onō dši mo̱bo̱nale̱; edšake̱ bo owoo̱ mofēmo nyōmo̱ bo̱ni sa enitšumo̱ le̱. Rom. 2, 6—11.

63.

David lala ní ela, beni *eyo̱ Iuda ṅā le̱ no̱ le̱. * 1 Sam. 22, 5; 23, 14; 24, 1.

2. Nānyoṅmo̱, bo dši mi-Mawu, matao ose̱gbe̱ lebi māṅkpa; *ohe kūmai mīye misusuma, mihelo mīfeo ye̱ šikpoṅ gbīṅ keketē ní nu be̱ no̱ le̱ no̱! * Lal. 42, 3; 143, 6.

3. Nakai mikwe̱o ye̱ hekroṅkroṅ le̱, koni mana ohewale̱ ke̱ onumnyam le̱.

4. Ši omlihīle̱ hī fè wala; minābui aakafoō.

5. Ní mihīe kā ne̱, nakai madšie oyi, mahole minidši ano̱ ye̱ ogbe̱i le̱ mli.

6. Misusuma aato̱, tamo̱ wuiaṅfo̱ ke̱ fo̱ to̱ō̱ mo, ni midā aadšie oyi ke̱ nyámo̱ nābu.

7. Ké̱ mikaio ye̱ misā no̱ le̱, midfēṅo̱ ohe ye̱ nyōṅbūbei le̱ amli.

8. Edšake̱ otšő miyeli-ke̱-bualo̱, ni manyá ye̱ ofīdši ašiši hōṅ le̱ mli.

9. Misusuma kpe̱te̱o̱o gbāgbālī; oninedšūrō hīe mimli hū.

10. Ši mei ni taoo̱ misusuma hīe ame̱kpātā le̱, ame̱akpleke ši ke̱-ate šikpoṅ le̱ šiši tō̃.

11. Aatuame̱ awo klante deṅ; ame̱atšōmo̱ ṅāṅgbēi anā lō.

12. Ši maṅtše̱ le̱ aanyá ye̱ Nyoṅmo̱ mli. Mofēmo ní kāale̱ kitā le̱ aafā; edšake̱ aamūa amalelo̱i le̱ anā.

64.

David lala ni eke-hã lalatše nukpa le.
2. Nyoṅmo, bo migbē toi ye mikomoyeli le mli; bãmo miwala yi, ní henyelo le akawo mihe gbeyei!
3. Ṅõmi otē ye efõṅfeloi adšina ní ameyaä ye tēmo mli le hewo, ye nõšafeloi asafo ni feo hõ le hewo:
4. mei ní edšo *amelilei nã tamo klante, ni ametá amegãimlibii ní dši wiemoi ke dšõmoi le, * Lal. 57, 5.
5. koni ameyatšērē moni eye emũ le ye dudšiaṅ, ametšērēole trukã, ni amešee gbeyei. Lal. 11, 2
6. Amewadšeo amehe ye yiṅtõ fõṅ mli, amekpeo mli ni ametšõtšõo tšõnei ye tēmo mli, *amekēo ake: Namo banawo? * Lal. 94, 7
7. Ametaoo nišaianifemo he ṅã [amekēo ake]: "Wogbe nã, wona ṅã kpakpa;" gbomo yitšoṅ ke etšui mli kwo!
8. Ši Nyoṅmo atšērēame gãi, eepilaame trukã.
9. Ni ameatfia ši, *amedientše amelilei aate ši awoame; mei fē ní aanaame le aahosohosõ ameyitšei. * Lal. 7, 16.
10. Ni gbomei fiã-kwa aaše gbeyei, ni ameadšadše Nyoṅmo nitšumo le, ni ameadfēṅ enifemonii le ahe.
11. Dšalo le aanyá ye Iehowa mli, ni eeṅõ ehie efõ eno, ni mei ní dša ye ametšuii amli le fē aafã.

65.

David lala ní ela, ní eke-hã lalatše nukpa le.
2. Nyoṅmo, yidšiemo mīmēo ye Zion, ni bo ayeo šiwõi le ano ahãa.
3. Bo ní oboo solemo toi, bo oṅõ helo fē baã.
4. Nišaianii mīye mino: wonotõmoi le. bo oke-afa.
5. Adšõ moni ohala ni ohãa ebeṅkeoo, koni ehī ši ye okpoi le ano le. Hã ní wotõro ke owe le ní dši osolemotšũ kroṅkroṅ le mli nii kpakpai le. Lal. 84.
6. Oke sãdši ni yo gbeyei hereowo no ye odšale le mli, bo woyiwalaheremo-Nyoṅmo! Bo ono šikpoṅ le nãgbēhei le fē ahīe kã ke mei ní yo šoṅṅ ye ṅšo hīe le;
7. moni ṅõo gõdši le mãmoo ši šiṅṅ ye ehewale nã, ni emla ke hewale soṅṅ le;
8. moni dšõo ṅšoi ahũmo ke amešokei le ahũmo ke mãdšimãdši le ahõfemo hũ he le. Lal. 89, 10.
9. Mei ní yo dšeṅ nãgbēhei le šeo okadii le agbeyei, ni ohãa bokã ke anai šikpõdši le ano bii le laã ke nyámo.
10. Obasraã šikpoṅ le ni ohãale nu, ohãa ebaã nii babaõ. Nyoṅmo *fã le eyi to ke nu, ni ké osã šikpoṅ le nakai le, ohãa-ame able. * Lal 46, 5.
11. Ofieo eno akofii le ano nu babaõ, odšõo emli kpoi le ahe; ohãa nu neo fieo no ni ehe dšoö, eno nibãnii le hũ odšõo no. Lal. 104, 13—16.
12. Oke onii kpakpai le flo aṫi le akekre, ni otšõmohei le tšereo fo.
13. Ṅãno dfefoi le amli tšereo fieo ši, ni gõdši le emla ke mliflimo.
14. Ṅãno dfefoi le ewula ke tõikuikui, ni able soṅṅ eha dšõi le amli; amemību oše ke nyámo ni amemīla.

66.

Lala ní ala ní ake-hã lalatše nukpa le.
Nyeke nyámo aboa oše nyehãa Nyoṅmo, nye šikpõdši le fē!
2. Nyelaã nyehãa egbei le anumnyam; nyehãa eyidšiemo le hīe abaã nyam!
3. Nyekēa Nyoṅmo ake: Onitšumoi le ye gbeyei pi! Ohewale le dale na le ohenyeloi le aaba amehe ši amehão.
4. Šikpoṅ le fiã-kwa aadšão ni ameala amehão, ameala amehã ogbei le (Sela.)
5. Nyebaã nyebakwea Nyoṅmo nitšumoi le: ehe ye gbeyei ye nii ni etšuo ehãa gbomei abii le amli.
6. Ehã ṅšo tšõ šikpoṅ gbīṅ, amefo fã ke amenane: dšei wonyá ehe ye! 2 Mose 14, 21. Ios. 3, 17.
7. Eke ehewale mīye maṅtše ke-mīya nãno: ehiṅmei kã dšeṅmãdši le ahe: atũatšeloi akawó amehe no! (Sela.)
8. Nye mãdši le, nyedšiea wo-Nyoṅmo le yi, ni nyehãa anua eyidšiemo gbē,

9. moni hĩeọ wọsusuma mli ni wọyi
náa wala, ni eṅmẽẽ gbẹ ni wọnãdši
ašãne lẹ!
10. Edšakẹ bo, Nyoṅmọ, okawọ okwẹ,
*otšũ wọhe, tamọ atšũọ dfiẹtẹi he;
* Abẹi 17, 3.
11. okẹwọ eyawo yã mli, okẹ dšatšu
kẹ tšĩmọ efie wọgbedši anọ;
12. ohã gbomei ádesãi enyie wọyiteaṅ
po, *wọtšṓmọ la mli kẹ nui amli kẹ-
ho, ši odšiewọ kẹ-ba heni nii babaõ yọ.
* Ies. 43, 2.
13. Mikẹ šã-afọlei aaba owe lẹ, maye
mišiwõi lẹ anọ mahão,
14. nii ní dše minã ní miwie kẹ mi-
nãbu, beni efĩmi lẹ.
15. Mikẹ tõgwanteṅi ní ewo fọ aašã
šã-afọlei mahão, kẹ tõagboi ní ašãa lẹ
aṅmadšẽ, mikẹ tšinai kẹ tõabotiai aašã
afọle. (Sela.)
16. Nye mei fẽ ni nyešeọ Nyoṅmọ
gbeyei, nyebaã nyebaboa toi, ni magba-
nye noni efe ehã misusuma!
17. Mikẹ minãbu bo tšẹ́lẹ, ni ekafo-
mọ kã mililẹi nọ.
18. Edši misumoọ nõša ko yẹ mitšui
mli kũlẹ, Nuntšọ lẹ boṅmi toi.
Abẹi 28, 9. Ioh. 9, 31.
19. Ši lẹlẹṅ, Nyoṅmọ ebomi toi, efe
toi ehã misọlemọ gbẽ lẹ.
20. Yidšiemọ ahã Nyoṅmọ, akẹ etfaa
misọlemọ lẹ efõõ, ni edšiee emọbọnalẹ
lẹ yẹ minọ!

67.

Lala ni akẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ, ni
akẹ saṅkũ ala.
2. Nyoṅmọ anawọ mọbọ ni edšõ̱wọ,
ni ehã ehĩe akpẹ yẹ wọnọ! (Sela.)
4 Mose 6, 24. 25
3. Ní ale ogbẹ lẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ,
oyiwalaheremọ lẹ yẹ dšeṅmãdši lẹ fẽ
ateṅ.
4. Nyoṅmọ, hã mãdšimãdši lẹ adšie
oyi; hã mãdšimãdši lẹ fẽ-kwa adšie oyi.
Lal 117, 1.
5. Hã dšeṅmãdši lẹ amĩ ašẹ amẹhe
ni amẹla nyấmọ lala; edšakẹ ookodšo
mãdši lẹ yẹ dšalẹ nã, ni ootšõ šikpoṅ
nọ mãdšimãdši lẹ agbẹ. (Sela.)
6. Nyoṅmọ, hã mãdšimãdši lẹ adšie
oyi; hã mãdšimãdši lẹ fẽ-kwa adšie oyi.
7. *Šikpoṅ lẹ eba enii; Nãnyoṅmọ
ní dši wọ-Nyoṅmọ lẹ aadšõ̱wọ. * Lal. 65, 10.
8. Nãnyoṅmọ aadšõ̱wọ, ni *šikpoṅ
nãgbẽhei fiã aašelẹ gbeyei! * Lal. 33, 8.

68.

David lala ni ela ni ekẹ-hã lalatšẹ
nukpa lẹ.
2. Nyoṅmọ awó ehe nọ, ehenyẹlọi
agbẹ afã, ni mei hũ ni he tšẽọlẹ lẹ
adšo foi yẹ ehĩe! 4 Mose 10, 35.
3. Hũmọamẹ tamọ ahũọ lasũ lẹ; takẹ
bọni wò-agbaku sẽreọ yẹ la he lẹ, na-
kai ohã meifõdši ahĩe akpãtã yẹ Nyo-
ṅmọ hĩe.
4. Ši dšalọi lẹ, hã amẹnyấ, ni amẹla
kẹ mĩšẹ yẹ Nyoṅmọ hĩe, ni amẹmli afli-
amẹ kẹ nyấmọ.
5. Nyelaã nyehãa Nyoṅmọ, nyelaã
nyedšiea egbẹi lẹ yi! *Nyedšea gbẹ
nyehãa moni tá fĩli mli kẹ-baã yẹ ṅã
lẹ nọ lẹ; Iehowa dši egbẹi, ni nyenyấa
yẹ ehĩe! * Ies. 57, 14.
6. Awusãi atšẹ kẹ okũlafoi asaneyelọ
dši Nyoṅmọ yẹ ešihĩlẹhe kroṅkroṅ lẹ.
Lal. 10, 14.
7. Nyoṅmọ hãa moni bẹ moko lẹ náa
bii kẹ họi, edšieọ gboklẹfoi ni ehãa amẹ-
yeọ edšũrõ; ši atũatšelọi lẹ, amẹhĩọ ši-
kpoṅ gbĩṅ keketẽ nọ.
8. Nyoṅmọ, beni odše kpo kẹ-nyie
omaṅ lẹ hĩe lẹ, beni ofoọ mli yẹ ṅã
kplanã lẹ nọ lẹ, (Sela,)
2 Mose 13, 21. Kods. 5, 4. 5.
9. šikpoṅ lẹ hoso, ni ṅwei hũ tšere
fie ši yẹ Nyoṅmọ hĩe, Sinai nẹ tete hoso
yẹ Nyoṅmọ ní dši Israel Nyoṅmọ lẹ hĩe.
2 Mose 19, 16—18.
10. Bọ, Nyoṅmọ, ohã nu babaõ tue ni
owadše onọyeli lẹ, be mli ní etọlẹ lẹ.
11. Osafo lẹ hĩ dšẹi; bo, Nyoṅmọ, osã
onii kpakpai lẹ eko ohã nõnalọi.
12. Nuntšọ lẹ hã anu hewalẹ wiemọ;
yei ni *šiẹọ kũnimyeli lẹ fá babaõ.
* Ies. 52, 7.
13. Tai lẹ anọ maṅtšẹmei lẹ dšodšõ
foi, amẹdšodšõ foi, ní yõ ní ašĩ yẹ šia
lẹ dša nomṅõnii lẹ.
14. Kẹ́ nyekãmọ *tõiatšũi lẹ ateaṅ
lẹ, etamọ okpo fĩdši ní afie he dfiẹtẹi,
kẹ etšẹdši ní akẹ šika fẹfẹo eha he.
Kods. 5, 16.

15. Beni Ofe le gbe emli mantšemei
le efä le, efe tamo noni snō mīnyō ye
Zalmon.
16. Nyoṅmo goṅ dši Bašan goṅ le,
gōdši godšogodšō dši Bašan gōdši le.
17. Mèba, nye gōdši godšogodšō le,
nyehe tšèo goṅ *ni Nyoṅmo sumoo no
hīle le? Hè, Iehowa aahī no ke-ate
nāno! * Lal. 132, 13
18. Nyoṅmo *ta-filii le, akpei-nyoṅma
toi akpei-hūhā abo ni; Nuntšo le ye
ameteṅ tamo Sinai hekroṅkroṅ le.
* 2 Maṅ. 6, 17. Dan 7, 10.
19. *Okwo ke-te ṅwei, oṅō nomii anom;
ohe nikēnii ye gbomei ateṅ, ye atūatše-
loi tete ateṅ, koni Iehowa Nyoṅmo ahī
ši ye dšei. * Ef. 4, 8—10.
20. Adšie Nuntšo le yi! Dāne
etěreo wodšatšui le ehāawo; Ma-
wu le noṅṅ dši woyiwalaheremo.
(Sela.) 1 Kor. 10, 13.
21. Le, Mawu le, dši woyiwalaheremo
Mawu, ni Nuntšo Iehowa le dši moni
dšieo mo ke-dšeo gbēle mli.
22 Hè, Nyoṅmo aadfāra ehenyeloi le
ayitšei ke moni yaä no ye efoyeli le
mli le yitšo ke eno yitšoi kusū le.
23. Nuntšo le kė ake: Makplaame ke-
adše Bašan ke-ba ekoṅ, makplaame ke-
adše ṅšoṅ bui kwoṅkwoṅi le amli ke-
ba ekoṅ,
24. koni oke onane atšo lá mli, ni
ogbēi le alilei aná ohenyeloi le ahe no-
ko alemo.
25. Nyoṅmo, amena *onyiemoi le, mi-
Mawu ni dši mimaṅtše le nyiemoi ni
enyieo ye kroṅkroṅfemo mli le.
* 2 Sam. 6, 13. 14. Lal. 24, 7.
26. Lalatšemei le nyie hīe, saṅkūtfa-
loi le nyie se ye *oblayei ni šaä fabii
le ateṅ * 2 Mose 15, 20.
27 Nyedšiea Nyoṅmo yi ye asafoi ateṅ,
*nye mei ni nyedše Israel nubu le mli
le, nyedšiea Nuntšo le yi! * Ies 48, 1.
28. Dšei Benyamin fiō ni dši ameno-
yelo le yo, ke Iuda lumei le ke ame-
safoiatšemei, ke Sebulon lumei le, ke
Naftali lumei le.
29. Nyoṅmo, fá ohewale le! Nyoṅmo,
wadšemo noni otšū ohāwo ne!
30. Osolemowe ni yo Ierusalem le he-
wo le, *maṅtšemei ke nikēnii aabahāo.
* Lal. 72, 10 15.
31. Kā gālāi amli kolo le ke tšinahīī
asafo le ke mādšimādši le atšinabii le
ahīe, koni ameṅō amehe amefō ši ke
dfietei kukudši! Gbe mādši ni sumoo
ta le ofā!
32. Lumei aadše Mizraim aba; Kuš he
aafe oyá ni ekpā enidši amli ehā Nyo-
ṅmo. Ies. 19, 21 Lal. 87, 4.
33. Nye šikpoṅ le no maṅtšeyelii le,
nyelaā nyehāa Nyoṅmo! Nyelaā nye-
dšiea Nuntšo le yi, (Sela,)
34. moni tá ṅweii amli ṅwei ni yo
ke-dše tetēte le no le! Na, ewóo egbē
ni dši gbē ni wa le no.
35. Nyeke hewale *ahāa Nānyoṅmo!
Egbodšē le yeo Israel no, ni ehewale
le ye atatuiaṅ. * Lal. 29, 1.
36. Nānyoṅmo, ohe ye gbeyei ye ohei
kroṅkroṅi le; Israel Mawu le, *le dši
moni ke hewale ke ekā hāa emaṅ le.
Aadšie Nyoṅmo yi! * Lal. 29, 11.

69.

David lala ni eke-hā lalatše nukpa le,
ni *ake "ofló fofoi" gbē ala. * Lal. 45, 1
2. Heremo miyiwala, Nyoṅmo, ši nu
le eše misusuma he!
3. Mišiu ye ṅmoto ni mli kwo ni
šidamohe beṅ mli; miyadše nui ni mli
kwōlo mli, ni nu le mīsumi.
4. Miblo āhū, etomi, misèṅ egbī; mi-
kwe Nyoṅmo gbe āhū, mihīūmeii ano eha.
5. *Mei ni he tšèomi yakatfā le ayi
fá fè miyiteṅ tšoi; mihenyeloi amalelo i
ni taoo mihīe akpātā le ayi fá. Noni
mihako po ahāa mitoo nādšiaṅ.
* Lal. 35, 19. Ioh. 15, 25.
6. Nyoṅmo, bo ole mikwašiafemo, ni
mihe ešai le ake-tēkoō.
7. Nuntšo, Iehowa Zebaot, kāhā mei
ni kweoo gbe le ahīe mīgboi ye mihe-
wo; Israel Nyoṅmo, kāhā mei ni taoo
osegbe le ahe guo mīgbo ye mihewo!
8 Edšake *ohewo le mihereo ahora-
bō, ni hīegbēle eha mihīe. * Lal. 44, 23.
9. *Mitšō gbo mihā minyemimei le ke
mokpōṅ hū mihā minye bii le.
* Lal. 38, 12. Hiob 19, 13.

10. Edšake̱ *owe le̱ he hĭedō̱ le̱ eyemi, ni mei ní †bo̱ō̱o ahora le̱ ahorabō̱i le̱ ebakā mino̱. * Ioh. 2, 17. † Rom. 15, 3.

11. Ké̱ mifó ni mike̱ ṅmāhĭle̱ pĭ misusuma le̱, no hū tšó̱o̱ mihorabō̱.

12. Ké̱ mike̱ kpekpe fe mitade ni miwo̱o̱ hū, bĕle̱ mitšố abe̱būnō mihāame̱.

13. Mei ní trá koi ši le̱ gbaā mihe sane, ni mitšố dātọloi adāṅ lala. Hiob 30, 9.

14. Ši mi le̱, bo, Iehowa, fai mikpaā ye̱ *be ni sa mli; Nyoṅmo̱, omo̱bo̱nale̱ fále̱ nā le̱ heremo̱mi no̱ ke̱ ono̱kwa yiwalaheremo̱ le̱! * Ies. 49, 8.

15. Dšiemo̱mi ke̱-dše̱ ṅmo̱to̱ le̱ mli, ni kāhā mišiu; hā adšiemi ke̱-dše̱ mei ní he tšĕo̱mi le̱ adeṅ, ke̱ nui ní mli kwō̱lo̱ le̱ amli!

16. Kāhā nu le̱ mĭsumi, ni kāhā bu kwo̱ṅkwoṅ le̱ mĭmĭmi, asaṅ kāhā bu le̱ mĭṅā enā ewo miyi!

17. Heremo̱mi no̱, Iehowa, edšake̱ omlihĭle̱ le̱ hĭ; omūsūṅtšōle̱ fále̱ nā le̱ tšố ohĭe ohāmi!

18. Ni oke̱ ohĭe akatē otšūlo̱, edšake̱ efĭmi; heremo̱mi no̱ oyá!

19. Tši obe̱ṅke̱ misusuma ni okpōle̱; ye̱ mihenye̱lo̱i ahewo̱ le̱ dšiemo̱mi!

20. Bo le̱ ole mihorabō̱ ke̱ mihĭegbĕle ke̱ mihe guo̱ ni egbo le̱; mihenye̱lo̱i le̱ fĕ ye̱ ohĭe.

21. Ahorabō̱ ekūmo̱ mitšui ni ehā hela emōmi; ni mĭkwe̱ ake̱ moko ke̱mi aabaye ṅko̱mo̱ lo, ši mokomoko be̱, ke̱ *mĭše̱dšelo̱i hū, ši minaa mokomoko. * Yāfó 1, 2. 9.

22. Ame̱ke̱ ebō̱ hāmi ake̱ miye, ni beni kūmai yemi le̱ ame̱hāmi ašiṅ ake̱ minu. Mat. 27, 34. 48.

23. Hā ame̱kplō ní mā ame̱hĭe le̱ atšố loflōdū-ntāṅ ke̱ tšōne hā mei ní he edšo̱ame̱ le̱; Rom. 11, 9. 10.

24. hā ame̱hĭṅme̱ii ano̱ afe kusū ní ame̱kana nii, ni ohā ame̱he̱iaṅ akpokpo befĕbe.

25. Fo̱semo̱ omlila ofie ame̱no̱, ni ohā omlifū ní nā wa aninaame̱.

26. Hā ame̱šihĭle̱he le̱ atšố amaṅfō, ni mokomoko akahĭ ame̱būi le̱ amli. Bọf 1, 20.

27. Edšake̱ ame̱waā moni *otfiale̱ nii le̱ yi, ni ame̱gbaā mei ni opila le̱ apĭmo̱ le̱ he sane. * Ies. 53, 4.

28. Ṅō nōša ofata ame̱nōša le̱ he, ni ame̱kabote odšale̱ le̱ mli. Rom. 1, 24.

29. Hā agbe *ame̱gbe̱i ye̱ wala-wolo le̱ mli, ni akaṅmā ame̱gbe̱i aši dšalo̱i ano̱. * Luk. 10, 20.

30. Ši mi le̱, minii ye̱ mo̱bo̱, ni miye̱ pĭmo̱ mli. Nānyoṅmo̱, hā oyiwalaheremo̱ le̱ awó mino̱!

31. Mike̱ lala aadšie Nyoṅmo̱ gbe̱i le̱ yi, ni mike̱ šidā aakafole̱.

32. Ni no aasa Iehowa hĭe fĕ tšina oblanyo ni yo̱ aklontoi ke̱ koklotoi ni agbla mli. Lal. 50, 8—14.

33. Ké̱ nōnalo̱i na le̱, ame̱mĭ aaše̱; nye mei ní nyetaoo̱ Nyoṅmo̱ se̱gbe̱ le̱, nyehāa nyetšui anyōa nyemli. Lal. 22, 27.

34. Edšake̱ Iehowa boo̱ ohĭafoi atoi, ni egbee egbokle̱foi le̱ ahe guo̱.

35. Hā ṅwei ke̱ šikpoṅ ke̱ ṅšo̱i ke̱ nibii fĕ ni tšio̱ ame̱he ye̱ mli le̱ adšie eyi!

36. Edšake̱ Nyoṅmo̱ aahere Zion yiwala, ni eesā Iuda mādši le̱, ni ame̱ahĭ mli, ni eetšố ame̱nō.

37. Ni etšūdši le̱ asešibii aaṅō ake̱ ame̱gbošinii, ni mei ní sumoo̱ egbe̱i le̱ aahĭ mli.

70.

(Kwe̱ Lal. 40, 14—18.)

David lala ní *ake̱-kaio̱le̱ ní eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱. * Lal. 38, 1.

2. Nānyoṅmo̱, femo̱ oyá ní odšiemi; Iehowa, femo̱ oyá ní oye obuami!

3. Mei ní taoo̱ misusuma se̱gbe̱ le̱, hā ame̱hĭe agboi ni ame̱hĭe afie ši; mei ni taoo̱mi efōṅ le̱, hā ame̱he guo̱ agboi ni ame̱kū ame̱se̱.

4. Mei ní ke̱o̱ ake̱: Yie̱, yie̱! le̱, hā ame̱ke̱ hĭegbĕle akū ame̱se̱ ake̱ ame̱nyōmo̱wo!

5. Mei fĕ ní taoo̱ ose̱gbe̱ le̱, hā ame̱nyá ni ame̱mĭ aše̱ ame̱he ye̱ omli; hā mei ní sumoo̱ oyiwalaheremo̱ le̱ aké̱ dā ake̱: Iehowa dše agbo!

6. Ši mi le̱, minii ye̱ mo̱bo̱ ni efĭmi; Nānyoṅmo̱, femo̱ oyá ohāmi! Bo dši mibualo̱ ke̱ midšielo̱; Iehowa, kātše̱ kwrā!

71.

Iehowa, bo abo mibaā; kāhā mihĭe mĭgbo gbĭkogbĭko!

2. Oke odšale le adšiemi ni oheremi; ba otoi ši ohâmi, ni ohere miyiwala!
3. Tšó tesā ní ahìo no ohāmi, heni mafo yā dā; ofá ake ahere miyiwala, edšake *mitesā ke mimõ dšio!
* Lal. 18, 3; 81, 3. 4.
4. Mi-Nyoṅmo, heremomi ke-dše mofõṅ le deṅ, ke-dše nõšafelo ke yiwalo le deṅ.
5. Edšake bo, Nuntšo Iehowa, dši mihïenokâmo, bo ono mike mihïe fõ ke-dše miblahïaṅ.
6. Bo ohïe mimli ke-dše mũsũṅ bēbe; bo noṅṅ odšiemi ke-dše minye mũsũṅ. Bo oyi madšie dāne! Lal. 22, 10.
7. Mitšó tamo *nākpenõ ko mihā mei pī; ši bo dši mibobāhe ní wa. * Lal. 4, 4.
8. Oyidšiemo aayi midāṅ obõ, mawo ohïe nyam dā dšenamo.
9. Kāšemi ofõ ye migbole be leṅ; ké mihewale tā le, kākwami! K. 18.
10. Edšake mihenyeloi le wieo mihe, ni mei ní woo misusuma ká le feo kome yaā apām,
11. amekēo ake: Nānyoṅmo ekwale; nyetiuale ni nyemõale, edšake mokomoko be ní aadšiele!
12. Nyoṅmo, okemi teṅ akadšeke; mi-Nyoṅmo, ye obuami oyá!
13. Mei ni dši misusuma henyeloi le, hā amehïe agboi ni amelādše; mei ni taoomi efõṅ le, hā ahorabõ ke heguogbēle aha amehe!
14. Ši mi le, maṅmè mitšui ši dā, ni mahā oyidšiemo le afá ke-ya no.
15. Minābu aagba odšale le ke oyiwalaheremo le he sane dāne, edšake milee ameyibo! K. 8. Lal 40, 6.
16. Magba Nuntšo Iehowa hewale nitšumoi le, matšī bo okometõ odšale le tā.
17. Nyoṅmo, otšõmi nii ke-dše miblahïaṅ, ni mīdšadše onākpe nitšumoi le *kebaši ṅmene. * 1 Sam. 7, 12.
18. Ké *migbo midše waṅ tete le, Nānyoṅmo, kākwami, ke-yaši beyino ní madšadše onineši wale le matšõ yinobii ní baā ye se le, ke ohewale le hũ matšõ mofēmo ní baā le. * K. 9. Ies. 46, 4.
19. Nyoṅmo, odšale le kwo godšõ, bo ní ofeo nibii wudši le, Nānyoṅmo, namo tamoo? 2 Mose 15, 11.
20. Bo ní ohā wona amanehũlũi babaõ ní dšraā le, oohā woyi aná wala ekoṅ, ni osā oodšiewo ke-adše šikpoṅ le no bui ní kwõlo le amli ke-aba ṅwei ekoṅ. 1 Sam. 2, 6.
21. Hā migbodšē le afá, ni otšó ohe ošedše mimī.
22. Mi hũ mike saṅkũ aadšie bo ke onokwale le yi, mi-Nyoṅmo; mike obenta aala adšie oyi, bo Israel Mokroṅkroṅ le!
23. Beni milaā midšieo oyi le, minābu ke misusuma ní okpõ le aanyá babaõ.
24. Mililei hũ aagba odšale le he sane dā; edšake mei ní taoomi efõṅ le ahïe egboi ni amehïe efie ši.

72.

Salomo lala.

Nyoṅmo, oke okodšomoi le ahā maṅtše le, ni oke odšale le ahā maṅtše bi le.
2. Hā eke dšale aye omaṅ le no, ni eke kodšomo abu onõnaloi le ahe.
3. Gõdši le aawo hedšole ahā maṅ le, ni ṅmeṅmei le hũ ke dšale aaba. Lal. 85, 9—14.
4. Eeye maṅbii le ateṅ nõnaloi le asane ehāame, ni eehere ohïafoi abii ayiwala, ni eekũmo ẅeiyelo dukuduku. K. 12.
5. Gbïïabo ni hũlũ ke nyoṅtšēre yo ne, ameašeo gbeyei ye yinoi le fè no.
6. Eeyi ši take nyoṅmo neo fieo ṅā ní asá eno dfei le no le, tamo nyoṅmo tueo efieo šikpoṅ no le.
7. Dšalo aafroke ye egbīī le amli, ni hedšole aafá ke-yaši beyino ní nyoṅtšēre be doṅṅ.
8. Eeye no ke-adše ṅšo no ke-ate ṅšo no, ni ke-adše fā le nā ke-yaši šikpoṅ le nāgbēhei le. Zak. 9, 10.
9. Ṅā le no bii le aakotole, ni *ehenyeloi le aalemo sũ. * Ies. 49, 23.
10. Taršiš ke ṅšokpoi le ano maṅtšemei le aatšũ onïa; Šeba ke Seba maṅtšemei le aabake nii. Lal. 68, 30. Ies. 60, 9.
11. Ni maṅtšemei fè akũlale; dšeṅmādši le fè-kwa aasũmole. Lal. 2, 8. 10—12.
12. Edšake eedšie ohïafoi ní bloõ le, ke nõnalo ni be bualo le. Hiob 36, 15 Lal. 86, 10.
13. Eena ohïafo ke moni efïle le mobo, ni ehere mei ní efïame le asusumai ayiwala.

14. Eekpõ amesusuma ke-adše fiflamo ke yiwale mli, ni *amelá dšra aawa ye ehĩe. * Lal. 9, 13.
15. Ni eyi aaná wala, ni eeñõ *Šeba šika le eko ehãle; ni eekpa fai †ehãle dã, dã dšenamo eedšõle. * K. 10. † Lal. 84, 10.
16. Šikpoñ le no aaba able babaõ keyafie gõdši le ayiteañ; eyibii le aahoso tamo Lebanon, ni ameafroke ye mã leñ tamo šikpoñ no bãi.
17. Egbei le aakã ši ke-ate nãno; gbĩĩabo ni hũlũ yo ne egbei le aagbla nidši, ni *aadšõ gbomei ye emli; dšeñmãdši fẽ aakafole. * 1 Mose 12, 3; 22, 18.

---

18. Yidšiemo abã Iehowa, Nyoñmo ní dši Israel Nyoñmo le, moni le ekometõ efeo nãkpenii le,
19. ni aadšie enumnyam gbei le yi keate nãno, ni šikpoñ mũ le fẽ aayi to ke enumnyam le! Amen, Amen. Lal. 41, 14. Ies 6, 3.
20. David, Išai bi le, solemo-lalai le anãgbẽ ne.

73.

(Kwe Lal. 37; 49. Hiob wolo.)

Asaf lala.

Leleñ, Nyoñmo hĩ hã Israel, hã mei ni tšuii amli tše le.
2. Ši mi le, fe fiõ ní minãdši agbá afã, fe šrao ní minãdši ašãne. Lal. 94, 18.
3. Edšake, beni mina boni *meifõdši fereo le, miye hewoloi le ahe awuñã. * Hiob 21, 7.
4. Edšake amenaa pĩmo ko ke-yaši gbẽle mli, ni amemũsũñ edšoame ni ewo fo.
5. Adesãi ahaomo le eko be ameno, apĩiame tamo meikrokomei.
6. Hewo le amekuenii dši hewõ, yiwale eha amehe tamo mama.
7. *Fo soñň ehã amehĩñmeii ekẽlẽ, amedšieo ametšuiñ dfẽñmoi le akpo. * Hiob 15, 27.
8. Ameyeo mei ahe feo, ni ameke yitšo fõñ wieo amimyeli wiemoi, amefaã amehe amewieo.
9. Amehãa amenã saã ñwei he, ni amelilei kpẽleo šikpoñ le no.
10. Hewo le emañ le kpaleo ke-baã bie, ni nu ní fá amefofoõ amenuo.
11. Ni amekẽo ake: Té Mawu aaletẽñ eleñ? ni kole ñweinyo le le nii? Lal. 10, 11.
12. Na, meifõdši dši menemei, ši kẽle dãne amehe edšoame, ni nii le ná keke amenáa.
13. Leleñ, yakatfã po mitšumo mitšui mli ni mifo midẽ ye bemyeli mli;
14. edšake minaã nõ dã dšenamo, ni agblaã mitoi dã lebi.
15. Edši mikẽ ake: Mawie neke kũle, na, miye obii le ayinobii le ahe kũtũmpoo!
16. Beni midfẽñ boni mafe ní male ene le, ewa tšõ hãmi,
17. ke-yaši beyino ní mite Mawu hekroñkroñ le, ni mikpa amenãgbẽ le ši.
18. Hẽ, okeame eto hei ní šãmoo trotro, oñõoame otfiaã ši, ni amekũmoo dukuduku.
19. Kwe boni ametšõmo amañfõ hĩñmeitfã! Alõame ke-te, ñmiñmi soñň ehã ametã kwrã.
20. Nuntšo, ké ohĩe tšẽ le, oogbe amesubãñ he guo tamo lamõ ní ala ni hĩe etšẽ.
21. Mitšui mli šãmi ni misabai amli tšuromi,
22. kwašia dšimi ni milee nii, mitšó tamo kolo ye ohĩe.
23. Kẽle mahĩ oñõ dãne; oomõ mininedšũrõ mli, Rom. 8, 35—39.
24. oke oñãwõ le aatšõmi gbe, ni ké fe se le, ooñõmi ke-ate anumnyam mli.
25. Namo miyo ye ñwei? ni ké miná bo le, mitaoo noko ye šikpoñ le no.
26. Ké mihelo ke mitšui mĩtã le, Nyoñmo dši mitšui tesã ke migbefãñnõ ke-yaã nãno! Lal. 16, 5.
27. Ši na, mei ní keo teñ dšeke le ahĩe aakpãtã; ofiteo mei fẽ ní dšeo ose yaboõ adfamañ le.
28. Ši mi le, Nyoñmo ñõ hĩle hĩ hãmi; mike Nuntšo Iehowa efe mibobãhe, koni magba onitšumoi le fẽ.

74.

Asaf seyõmo lala.

Nãnyoñmo, mẽba ošerewo ofie kwrã, ni omlifũ le dšeleo woo olẽhe tõi le ne?

2. Kaimo osafo lẹ ni ohe kẹ-dšẹ blema lẹ, noni okpõ okẹ-fe onoyelinõ lẹ akutšo lẹ, kẹ * Zion goñ lẹ ni ohĩ no lẹ!
* Lal. 132, 13.
3. Holemo onãdši ano kẹ-ya dã amañfõi lẹ amli; henyẹlo lẹ efite nibii fiã yẹ hekroñkroñ lẹ!
4. Ohenyẹloi lẹ hño yẹ gwabõ lẹ teñ, amẹñõ amẹkadii lẹ amẹmãmo ši amẹkẹtotõ okadii.
5. Amẹtamo mei ni holeo lemai ano yẹ kõ hayii amli tšei lẹ ano,
6. ši agbẹnẹ lẹ, emli nibii ni ayeyẽ mli ñãbii lẹ fẽ lẹ, amẹkẹ lemai kẹ hamedši mĩkũmo.
7. Amẹmã ohekroñkroñ lẹ nã la, amẹbule ogbẹi lẹ šihĩlẹhe lẹ kẹ-te šikpoñ.
2 Mañ. 25, 9.
8. Amẹkẽ yẹ amẹtšuii amli akẹ: Nyehãa wonyẽmoa amẹfẽ amẹno! Amẹšãšã Mawu kpẽhei lẹ fẽ yẹ šikpoñ lẹ no. Lal. 83, 13.
9. Wokadii lẹ wonaa; gbalo ko gbalo ko bẹ doñn, asañ mokomoko bẹ woteñ ni le beyino ni ena aayakpa.
10. Nyoñmo, mẽ beyino noñn ni hetšẽlo lẹ aabo ahora kẹ-yaši? Aso henyẹlo lẹ aagbe ogbẹi lẹ he guo kẹ-yaši nãno?
11. Mẽba osuo onine ni dši oninedšũrõ lẹ owoo mli? Dšiemo kẹ-dšẹ omĩnã ni okpãtã amẹhĩe!
12. Ši Nyoñmo dši mimañtšẹ kẹ-dšẹ blema bẽbe, etšuo yiwalaheremo nitšumo yẹ šikpoñ lẹ no.
13. Bo noñn *ogba ñšo lẹ mli yẹ ohewalẹ nã, odfãra bonsoi ayitšei yẹ nui lẹ amli. * 2 Mose 14, 21; 15, 8—10.
14. Bo noñn odfãra leviatan ayitšei wotšowotšo, ni oñõ-hã ñãno koloi ni ameye.
15. Bo noñn *odše nubui kẹ fãi, ni ohãa fãi ni hoo dã lẹ mĩo. * Lal. 104, 10.
16. Onõ dši fane, onõ dši nyõñ hũ, bo noñn osã ñulami kẹ *hũlũ oto.
* Lal. 104, 19.
17. Bo oto šikpoñ lẹ hũsũi lẹ fẽ; latšã kẹ fẽi bei fẽ lẹ, bo noñn ofe.
18. Kaimo enẹ, akẹ henyẹlo lẹ boõ Iehowa ahora, ni mañ kwašiai gbeo ogbẹi lẹ he guo!
19. Kãñõ okosẹ-okpo lẹ susuma ohã koloi, ni ohĩe akakpa onõnaloi lẹ awala no kwrã!
20 Ohĩe ahĩ okpãñmo lẹ no, edšakẹ šikpoñ no hei ni ewo duñ lẹ eyimo obõbõ kẹ yiwalẹ šihĩlẹhei!
21. Kãhã moni ahaoole lẹ mĩkũ ese kẹ hĩegbẽle; hã nõnalo kẹ ohĩafo fẽ adšie ogbẹi lẹ yi!
22. Nyoñmo, wó ohe no ni oye osane lẹ! Kaimo boni kwašia lẹ boõo ahora dã dšenamo!
23. Ohĩe akakpa ohetšẽloi lẹ ablomo lẹ, mei ni teo ši wooo lẹ ahõfemo ni teo ši kẹ-yaã ñwei dã lẹ no!

75.

Asaf lala ni ela ni ekẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ, ni akẹ "kãkpãtã hĩe!" gbẽ ala
2. Womĩdao ši, Nyoñmo, womĩdao ši, edšakẹ ogbẹi lẹ ebẹñkẹ; ãdšadše onãkpẹ nitšumoi lẹ atšõ. Ies. 46, 13.
3. "Edšakẹ, kẹ́ mibe lẹ šẹ lẹ, makodšo yẹ dšalẹ nã.
4. Šikpoñ lẹ kẹ enobii lẹ fẽ atšui efã; mi, mikẹ ekulašĩñi lẹ mãmo ši kpẽñn!" (Sela.)
5. Mikẽo hewoloi lẹ akẹ: Nyekawoa nyehe! kẹ meifõdši lẹ hũ akẹ: Nyekawóa nyeklonto lẹ no!
6 Nyekawóa nyeklonto lẹ no kẹ-yaã ñwei, ni nyekẹ kuẹkuomo akawiea hewõ wiemoi!
7. Nowómo dšẹẹ bokãgbẹ lẹ, edšẹẹ anaigbẹ hũ, ni asañ edšẹẹ ñãno hũ.
8 ši Nyoñmo dši kodšolo, eebaã moko ši, ni ewóo moko no! 1 Sam. 2, 7
9. Edšakẹ Iehowa hĩe kpulu ko yẹ edeñ, ni wein lẹ mĩtfa afũi, afutulẹ dšogbãñ, ni no noñn eko efoo; ši ešišiatutru, meifõdši fẽ ni yo šikpoñ lẹ no lẹ aafo anu. Lal. 60, 5.
10. Ši mi lẹ madšadše matšõ kẹ-ate nãno, mala madšie Iakob Nyoñmo lẹ yi,
11. ni makũmo meifõdši aklontoi lẹ fẽ, ši aahole dšaloi aklontoi lẹ ano!

76.

Asaf lala ni ela ni ekẹ-hã lalatšẹ nukpa lẹ, ni akẹ sañkũ ala.
2. Ale Nyoñmo yẹ Iuda, egbẹi lẹ da yẹ Israel.

3. Ebū ye Salem, ni ešihīlehe ye Zion. Lal. 132, 13.
4. Dšei ekūmo gāimlibii le ye, ke tšeñ ke klante ke ta le. (Sela.) Lal. 46, 10.
5. Ohīe ye nyam ni ekpeo fē niihā gōdši le!
6. Ahahā ekāloi ni yo tšui le, ametšō mli amewowoi, ni hīī kākāloi le ateñ mokomoko nineñ be wu.
7 Bo, Iakob Nyoñmo, oyiñā nā le wo ni tšī enyō ta-fīli ke okpoño le fē no.
8. Bo le, ohe ye gbeyei po, ni ké omli efū le, namo aanyē ohīe adamo?
9. Ṅwei tō ohā anu otēñbū le he kedše; šikpoñ le še gbeyei, ni efe diññ, Lal 46, 11. Hab. 2, 20.
10. beni Nyoñmo te ši ebakodšo ni ehere šikpoñ le no nōnaloi le fē ayiwala le. (Sela.)
11. Leleñ, gbomo mlila po aatšō oyidšiemo, mlila le mli noni efe le ooñōmīa ohe.
12. Nyewoa Iehowa, nye-Nyoñmo le, ši ni nyeyea no! Mei fē ni bole ehe le ke nikēnii abahā *moni he yo gbeyei le.
* 2 Mose 15, 11. 5 Mose 7, 21.
13. Efoo lumei amli ekā le se; ehe ye gbeyei hā šikpoñ le no mañtšemei le.

77.

Asaf lala ni eke-hā lalatše nukpa *Iedutun. * Lal. 62, 1.
2. Mawó migbē no mablo matšé Nyoñmo, mawó migbē no matšé Nyoñmo, ni eebomi toi.
3. Mihaomo gbī le no le mitao Nuntšo le: mikpāa minine mli nyōñnyōñ fē ni misuu; misusuma ekplēē mīšedšemo.
4. Ké mikai Nyoñmo le, midōmoo ntšoi; ni ké mifie miyiñ le, mimumo toō biti. (Sela.)
5. Ohīe mihīñmeii amli ni miwoo; haomo soññ hewo le minyēē mawie.
6. Midfēñ blema gbīī le ke tetēte afii le ahe. Lal. 143, 5.
7. Mihīe aaba misañkūtfā no nyōñ, mafie miyiñ, ni mimumo le aatao nii amli fitšofitšo.
8. Aso Nuntšo le aaše mo afō ke-ate nāno, ni enañ mo mobo doññ? Lal. 85, 6.
9. Aso emobonale etā kwrā ke-mīya nāno, ni ešiwō le hū se efo ke-mīya nāno tō?
10. Aso Mawu hīe ekpa edromo le no? alo eke mlifū eko kpā efī emli? (Sela.)
11. Keke ni mikēo ake: Migbodšomo ne; [ši makai] Ṅweinyo le ninedšūrō no afii le.
12. Matšī Iehowa nifemonii le atā, hē, makai oblema nākpenii le.
13. Madfēñ onitšumoi le fē he, ni masusu onifemoi le ahe.
14. Nānyoñmo, ogbe le ye kroñkroñ! Namo dši Nyoñmo kple tamo Mawu? 2 Mose 15, 11.
15. Bo dši Mawu ni tšuo nākpenii; ohā ale ohewale le ye mādšimādši le ateñ.
16. Oke onine kpō omañ le, ni dši Iakob ke Iosef bii le. (Sela.)
17. Nui le nao, Nānyoñmo, nui le nao, ni ameše gbeyei, asañ bui kwoñkwoñi le ahe kpokpo.
18. Oblotui le fose nu fie ši; nyoñmo ši ye atatui le amli, ni osrawai le hū gblagblai.
19. Ošimo le gbē ye lasūogbēle mli; srawai kple la wo dše leñ, šikpoñ le kpokpo ni ehoso.
20. Ogbe le kā ñšo mli, ni otempōñi le kāmo nui pī amli, ni onādši amāmohei le alee.
21. Otšō Mose ke Aaron nine no *okpla omañ le tamo tōiku. * 2 Mose 12, 37; 14, 22.

78.

(Kwe Lal. 105; 106.)

Asaf seyōmo lala.
Mimañ, nyeboa mimla le toi, nyefea toi nyehāa midāñ wiemoi le!
2. Magble minā ye abebuai amli, matā blema adesāi le: Lal. 49, 4 5. Mat. 13, 35.
3. Nii ni wonu ni wole *ni wotšemei gbawo le, * 2 Mose 13, 14. 5 Mose 4, 9. 10.
4. wošiuñ amebii le ano; woodšadše Iehowa yidšiemonii le ke ehewale nitšumoi ke enākpe nitšumoi ni etšu le wotšō yinobii ni baba ye se le.

5. Edšakę ekę odase emā ši yę Iakob,
ni eto mla hū yę Israel, ni ewo wǫtšę-
mei lę akitā akę amęhā amębii ale,
6. koni yinǫbii ní baba lę, bii ní
abafǫ lę aná ale, ni amę hū amęte ši
ni amęgba amębii,
7. ni amękę amęhĩe afõ Nyoṅmǫ nǫ,
ni amęhĩe akakpa Mawu nitšumǫi lę
anǫ, ši moṅ amęye ekitāi lę anǫ,
8. ni amękatamǫ amętšęmei, yinǫbii
*kaniṅkadšelǫi kę atūatšelǫi lę, yinǫbii
ní esāā amętšui ametoo, ni amęmumǫ
kpętęę Mawu he kpēṅṅ lę. *5 Mose 32, 5. 6.
9. Efraim bihĩĩ ní hĩe tawũnii kę
gāii amli lę tšõ amęsę yę tawū gbĩ lę nǫ.
10. Amęyee Nyoṅmǫ kpāṅmǫ lę nǫ, ni
amękplēē akę amęanyie yę emla lę nā,
11. ni amęhĩe kpa enifemǫi lę kę enā-
kpęnii ní eṅõ-tšõamę lę anǫ.
12. Efe nākpęnii yę amętšęmei lę ahĩe
yę Mizraim šikpoṅ lę kę *Zoan ṅā lę nǫ.
* Ies. 19, 11.
13. Egba ṅšǫ lę mli ni ehā amętšõ
mli kę-ho, ni ehā nui lę damǫ ši glegle.
2 Mose 14, 21. 22.
14. fane lę ekę atatu *tšõǫamę gbę,
ni nyõṅnyõṅ fē lę ekę la ní kpęǫ.
* 2 Mose 13, 21.
15. Egbla tęsai amli yę ṅā lę nǫ nì
ehāamę nu babaõ tamǫ bui kwǫṅkwǫṅi
amli nu amęnu; 2 Mose 17, 6. 4 Mose 20, 7—11.
16. ehā nsutēṅi dšę tęsā mli, ni ehā
nui ho tamǫ fai.
17 Ši amękā he amęfe eša amęšilę kē,
ni amętše moni yǫ ṅwei lę hĩe atūa yę
ṅā kpatā lę nǫ,
18. ni amęka Mawu yę amętšui mli,
akę-ní amębi ṅmā ši amęhā amęsusu-
ma lę, 2 Mose 16, 3 4 Mose 11, 4.
19. ni amęwie amęši Nyoṅmǫ amękē:
"Ani Mawu aanyē okplõ aṅmē yę ṅā lę
nǫ?
20. Na, etfa tęsā lę nõ, ni nu tue kę-
dše kpo, ni nsutēṅi lę yimǫ kę-teke nǫ;
ani eenyē abolo hū ehā? lo eehā emaṅ
lę lõ?
21. Nohewǫ lę Iehowa nu ni emli wo
la, ni ašęre *la awo Iakob, ni mlifū hū
te ši ewo Israel; * 4 Mose 11, 1.
22. edšakę amęhee Nyoṅmǫ amęyee ni
amękę amębĩe efõõ eyiwalaheremǫ lę nǫ.

23. Kēlę efā ṅwei atatui lę, nì egble
ṅwei šĩnāi lę hū,
24. ni enę *mána* efie amęnǫ ni amę-
ye, ni ehāamę ṅwei ṅmā lę eko.
2 Mose 16, 4. 14. 15.
25. Gbomo ye ṅwei bǫfoi abolo; ehā-
amę niyenii amęye amętǫrǫ.
26. Ehā bokā kǫyǫ tfa yę ṅwei ni ekę
ehewalę kpla wuoyigbę kǫyǫ kę-ba;
27. ni enę lõ efie amęnǫ tamǫ mlu, kę
lofõdši hū tamǫ ṅšǫ nā šia,
28. ni ehā ebafie amęnsra lę teṅ kę-
bǫle amęšihĩlęhei lę.
29. Ni amęye ni amętǫrǫ kę-teke nǫ,
ni ehāamę noni baā amętšine lę.
30 Amętšinebānii lę edšeko amętšine,
amęniyenii lę yę amędāṅ lolo,
31. kękę ni Nyoṅmǫ mlifū te ši wo-
amę, ni egbegbē amęteṅ mei ní ewo fǫ
lę ateṅ meikomei, ni eṅõ Israel oblahĩĩ
lę etĩiatfiā ši. 4 Mose 11, 33.
32. Enę fē lę, amękā he amęmĩfe eša
lolo, ni amęhee enākpęnii lę amęyee.
33. Ni ehā amęgbĩĩ lę lādše tamǫ kǫ-
yǫ, ni amęfii lę ho oyá. 4 Mose 14, 23.
34. Beni egbeamę lę, no amębi eši, ni
amękū amęsę ni amętao Mawu sęgbę oyá,
35. ni amękai akę Nyoṅmǫ dši amę-
tęsā, ni Mawu Ṅweinyo lę dši amękpõlǫ.
36. Ši amękę amędā dǫkǫ enā, ni amę-
kę amęlilei male tšõlę;
37. ši amętšui damǫǫ ši šiṅṅ hāālę, ni
amęyee ekpāṅmǫ lę anǫkwa.
38 Ši lę lę, emūsūṅ tšõǫlę kē. ekę
amęnõša lę faamę, ni efiteeamę, ni bei pĩ
etšĩǫ emlifū lę nā, ni etēē emlila lę fiā ši,
39. ni ekai akę helo kękę dšiamę, kǫ-
yǫ ní hoǫ yaā ni ekūū esę doṅṅ.
Lal. 103, 14—16.
40. Kwę šiiabǫ ní amętše ehĩe atūa
yę ṅā lę nǫ, ni amęfelę nidǫnii yę ṅā
oleṅlę lę nǫ! 4 Mose 14, 22.
41. Ni amęka Mawu nǫtonǫto, ni amę-
wo Israel Mokroṅkroṅ lę mli la.
42. Amękaii enine lę po lo gbĩ ní
ekpõamę kę-dšę henyelǫ lę deṅ lę,
43. beni efe ekadii lę yę Mizraim, kę
*enākpęnii lę yę Zoan ṅā lę nǫ lę; *K. 12.
44. ni ehā amęfāi lę kę amęnsutēṅi lę
tšõmǫ lá, ni amęnyēē amęnu lę;
2 Mose 7, 19. 20.

45. ni etšũ ofo̱ii ke̱-ba ame̱teṅ, ni ame̱-
yeame̱, ke̱ ko̱ko̱denei hũ, ni ame̱kpãtã
ame̱hĩe. 2 Mose 8, 6. 24.
46. Eṅõ ame̱nibãnii le̱ hũ ehã agãi, ni
eke̱ ame̱nitšumo̱ mli nii le̱ hã bãlabii.
2 Mose 10, 13.
47. Eke̱ nyoṅmo̱ṅte̱i bibii gbe ame̱-
weintšei le̱, ni eke̱ nyoṅmo̱ṅte̱i wudši
gbe ame̱sikamoretšei le̱. 2 Mose 9, 25
48. Ni eke̱ ame̱lè̱-koloi le̱ hã nyoṅmo̱ṅte̱,
ni eke̱ ame̱kolokui le̱ hã srawai.
49. Ehã emlifũ ni nã wa ba ame̱no̱,
ke̱ grimo̱ ke̱ mlila ke̱ haomo̱, bo̱foi fõ-
dši asafo po.
50 Edše gbe̱ ehã emlifũ le̱, ni ebãã
ame̱susuma yi ke̱-dše̱e̱ gbĕle mli, ši eṅõ
ame̱wala ehã gbĕle-hela; 2 Mose 9, 15.
51. ni egbe Mizraim kromo̱bii fẽ, mei
ni dši hewale̱ šišidšẽ ye̱ Ham bũi le̱
amli le̱. 2 Mose 12, 29.
52. Ši edšie emaṅ le̱ ke̱-dše kpo tamo̱
tõi, ni ekplaame̱ ke̱-nyie ṅã le̱ no̱ tamo̱
tõiku, Lal. 77, 21.
53. ni ewaame̱ fefẽfe ni ame̱šee gbeyei;
ši ame̱henye̱lo̱i le̱, ṅšo̱ ha ame̱no̱.
2 Mose 14, 19. 22. 27.
54. Ni eke̱ame̱ ba ešihĩle̱he kroṅkroṅ
le̱ hũsũi le̱ amli, ke̱-ba goṅ ne̱ ni enine-
dšũrõ he le̱ he, 2 Mose 15, 17.
55. ni efie dšeṅmãdši le̱ ye̱ ame̱hĩe, ni
eke̱ ošiki dša mli ehãame̱ ye̱ susumo̱kpã
nã, ni ehã Israel akutšei le̱ hĩ nomei
abũi le̱ amli.
56. Ši kẽle̱ ame̱ka Nyoṅmo̱ Ṅweinyo le̱
ni ame̱tše ehĩe atũa, ni edasei le̱ hũ ame̱-
yee no̱,
57 ni ame̱kũ ame̱se̱ ni ame̱ye kũtũm-
po̱o tamo̱ ame̱tše̱mei le̱, ame̱tšõmo̱ afã
*tamo̱ gãi gbonyo ko. * Hos. 7, 16.
58. Edšake̱ ame̱ke̱ ame̱hei groṅṅi le̱ wo
emli la, ni ame̱ke̱ ame̱mãgãi le̱ hã eye
awuṅã. 5 Mose 32, 21.
59. Beni Nyoṅmo̱ nu ene̱ le̱, emli wo
la, ni enyãṅe Israel kwrakwra.
60. Nohewo̱ le̱ ekwa Šilo šihĩle̱he le̱,
bũ hũ ni eši ye̱ gbomei ateṅ le̱,
1 Sam. 1, 3; 4, 11
61. ni eṅõ ehewale̱ le̱ ewo nom mli,
ni etu enumnyam le̱ ewo hetšẽlo̱ deṅ.
62. Eṅmẽ emaṅ le̱ hũ he ehã klante,
ni emli wo egbe̱fãṅṅõ le̱ la.

63. Ame̱blahĩĩ le̱, la šãame̱, ni ame̱-
blayei le̱ hũ, alaa kpẽmo̱-lala ko ahããame̱.
64. *Ame̱so̱foi le̱ nyõnyõi ye̱ klante nã,
ni ame̱kũlafoi le̱ woo yãrawõ po.
* 1 Sam. 4, 17. 20.
65. No ni Nuntšo̱ le̱ hĩe tšẽ tamo̱ mo-
ko ni dše̱ wo̱ mli, tamo̱ kãkãlo̱ ni ke̱
wein bo̱ö̱ oše,
66. ni etfia ehenye̱lo̱i le̱ ayise̱ nii, nã-
no̱ ahora po ebo̱ame̱.
67. Ši ekwa Iosef bũ le̱, ni ehalaa
*Efraim akutšo le̱; * K. 5.
68. ši ehala Iuda akutšo le̱ moṅ, Zion
goṅ le̱ ni esumoo̱ le̱. 2 Kron. 6, 6.
69. Ni emã ehekroṅkroṅ le̱ tamo̱ ṅwei-
kwo̱le̱, tamo̱ šikpoṅ le̱ ni eṅõ-mã ši ke̱-
mĩya nãno̱ le̱.
70. Ni ehala etšũlo̱ David, ni efãle̱
ke̱-dše̱ tõiatšũiaṅ; 1 Sam. 16, 11. 12.
71. ekplale̱ ke̱-dše̱ tõi ni hãa fufo̱ le̱
ase̱ ke̱-ba, koni ebalè̱ Iakob ni dši emaṅ
le̱ ke̱ Israel ni dši egbe̱fãṅṅõ le̱. 2 Sam. 7, 8.
72. Ni elè̱ame̱ ye̱ etšuiṅ emũyeli le̱ nã,
ni eke̱ ṅã-nidši tšõame̱ gbe̱.

79.

(Kwe̱ Lal. 74.)

Asaf lala.
Nãnyoṅmo̱, dšeṅmãdši le̱ eba ogbe̱fãṅṅõ
le̱ mli, ame̱bulé oso̱lemo̱we kroṅkroṅ le̱,
ame̱fe Ierusalem koikoi.
2. Ame̱ke̱ otšũdši le̱ agbohĩĩ ehã ṅwei
lofõdši ame̱ye, ame̱ke̱ omei kroṅkroṅi le̱
alõ ehã šikpoṅ le̱ no̱ koloi.
3. Ame̱fo̱se ame̱lá ame̱fie ši tamo̱ nu
ke̱-bo̱le Ierusalem ke̱-kpe, ni mokomoko
be̱ ni aafũame̱.
4. Wo̱tšõmo̱ ahorabo̱ wo̱hã wo̱hegbo-
mei, hefe̱oyeli ke̱ ṅmlõ wo̱hã mei ni
ebo̱lewo̱ ke̱-kpe le̱. Lal. 44, 14.
5. Iehowa, mẽ beyino̱ noṅṅ ni omli
aafũ ne̱ke̱ ke̱-yaši, ni owuṅãyeli le̱ aatšo
tamo̱ la po? Lal. 89, 5.
6. Fo̱semo̱ omlila le̱ ofie dšeṅmãdši
ni leeo le̱ ke̱ maṅtše̱yelii hũ ni tše̱é̱
ogbe̱i le̱ ano̱; Ier. 10, 25.
7. edšake̱ ame̱tšere̱ Iakob, ni ame̱fe
ešihĩle̱he le̱ amaṅfõ.
8. Kãkai wo̱blemabii le̱ anišaianii le̱
owowo̱; hã omũsũṅtšõle̱ le̱ ke̱wo̱ akpe
oyá, edšake̱ abawo̱ ši naakpa.

9. Ye obuawo, woyiwalaheremo Nyoṅmo, ye ogbei le hienyam hewo, ni odšiewo ni otšumo wohe ešai le ye ogbei le hewo!

10. Mèba dšeṅmādši le aakē ake: *Nēgbe ame-Nyoṅmo le yo? Hā ní ale ye dšeṅmādši le ateṅ, ye wohiṅmeiiaṅ, boni otoö otšūdši alá ní efie ši le he owele!
* Lal. 42, 4; 115, 2. Ioel 2, 17.

11. Hā gboklefonyo ntšoidōmo le aba ohie; bāmo gbēle bii le ayi ye ohewale le dale nā, Lal. 102, 21.

12. ni oto wohegbomei le ahora ni ameboo le nādšiaṅ toi kpawo ošākā ametšitši, Nuntšo! Lal. 187, 7.

13. No le wo ni dši omaṅ ke olèhe le tōi le, woodao ši ke-ate nāno, woodšadše oyidšiemo le wotšō yinoi fē.

80.

Asaf lala ni ala ní eke-hā lalatše nukpa le, ni ake *"odaseyeli oflō fofoi" gbē ala. * Lal. 45, 1.

2. Israel tōkwelo, bo toi! Bo ni okplaā Iosef tamo tōiku le, bo ni *otá kerubim ano le, badše hālāṅṅ! * 1 Sam. 4, 4. Lal. 99, 1.

3. Tēmo ohewale le ši ye Efraim ke Benyamin ke Manase hie, ni oba obaherewo!

4. Nānyoṅmo, okewo ato wotōhe ekoṅ, ni ohā ohie akpe, ni woyi aná wala! K. 8. 20.

5. Iehowa, Zebaot Nyoṅmo, mē beyino po omlifū aadšele awo omaṅ le solemo ke-yaši?

6. Ohā ameye yāfónui abolo, ni ohā amenu yāfónui babaō. Lal 102, 10.

7. Ofewo mplešinō ohā wohegbomei, ni wohenyeloi le ṅmōowo.

8. Zebaot Nyoṅmo, okewo ato wotōhe ekoṅ, ni ohā ohie akpe, ni woyi aná wala! K. 4. 20.

9. Oyafā weintšo ke-dše Mizraim keba, ofie dšeṅmādši le ni oteole.
Ies. 5, 1—7. Hos. 10, 1.

10. Osā māhe ohāle, ni etšērē fāi kete šikpoṅ tō, ni ekpēle šikpoṅ le no.

11. Ehōṅ le ha gōdši le ano, ni enidši le ha Mawu tšenedrui le ano.

12. Egbla nidši ke-yamō ṅšo, ni enidši fobii yaše fā le he tō.

13. Mèba okūmo ehe afābaṅi le, ní mei fiā ní hoo ye gbe le no le tšereole ne?
Lal 89, 42.

14. Ni kō leṅ batafo le mīkpātā hie, ni ṅāno koloi le miye.

15. Zebaot Nyoṅmo, womikpao fai, kū ose! Dše ṅwei ogbo ohie ši okwe, ni obasra neke weintšo ne,

16. ni obu noni oninedšūrō teo le ke bi ní olè ohā ohe le he!

17. Ašāle ke la, afole afō ši; ohie yiṅā nā le amehie mīkpātā!

18. Hā onine akā nū ní yo oninedšūrō no le ke gbomobi ni olè ohā ohe le he!

19. No le wokpaleṅ ke-dšeṅ ohe; hā woyi aná wala, ni wootšé ogbei le.

20. Iehowa, Zebaot Nyoṅmo, okewo ato wotōhe ekoṅ, hā ohie akpe, ní woyi aná wala! K. 4. 8.

81.

Asaf lala ni eke-hā lalatše nukpa le, ni ake saṅkū ala.

2. Nyelaā ni awaā nyehāa Nyoṅmo nī dši wohewale le, nyeboa nyāmo oše nyehāa Iakob Nyoṅmo le!

3. Nyewoa lala ni nyetfaā ṅoṅo ke saṅkū ní gbē ṅō ke obenta!

4. Nyekpāa tetremantre ye nyōṅ hē le no, ke nyōṅ le emūyeli mli ye wogbidšūrō wulu le no! 3 Mose 23, 24. 34.

5. Edšake edši akpo hā Israel, Iakob Nyoṅmo le gbedšianotō ni.

6. Eṅō-fe odase ye Iosef mli, beni etšō Mizraim šikpoṅ le no ke-ho; heni minu wiemo ko ni milee ye le.

7. Midšie ekōṅ ke-dše dšatšu le šiši, enidši dše kpānyā le he.

8. Haomo le mli le oblo, ni midšieo, mihereo no ye nyoṅmošimohe le; mikao hū ye *Meriba nu le he. (Sela.)
* 2 Mose 17, 7. 4 Mose 20, 13.

9. Bo toi, mimaṅ, ni magba mli kpō makēo; Israel miná ni obomi toi!

10. Nyoṅmo kpōṅ ko akahī omli, ni okadšá maṅse nyoṅmo ko kwrā! 2 Mose 20, 2. 3.

11. Mi, midši Iehowa, o-Nyoṅmo le, moni dšieo ke-dše Mizraim šikpoṅ le no le: gbe odāṅ hatō, ni mawole obō!

12. Ši mimaṅ le boo migbē toi, ni asaṅ Israel, ekplēēmi.

13. Nohewo̱ le̱ miṅmẽ ame̱he mihã ame̱-
tšui wadšemo̱ le̱, ni ame̱nyie ye̱ ame̱-
dientše̱ ame̱yiṅtõi le̱ anã. Boḟ. 14, 16.
14. Miná ni mimaṅ le̱ bomi toi, ni
Israel nyie migbèi le̱ ano̱,
15. kũle̱ etše̱ṅ ni maba ame̱henye̱lo̱i le̱
aši, ni matšő minine mawo ame̱haolo̱i le̱;
16. kũle̱ mei ni nye̱o̱ Iehowa le̱ aaba
ame̱he ši ame̱hãle̱; ši ame̱ le̱ ame̱be le̱
aakã no̱ ke̱-ate nãno̱.
17. Eelèame̱ ke̱ ṅmã kpakpa, ni mahã
oto̱ ke̱ wò ni dše̱ te̱sã mli. 5 Mose 32, 13.

82.

Asaf lala.
Nãnyoṅmo̱ damoo̱ ši ye̱ Mawu asafo
le̱ṅ, ekodšoo̱ ye̱ *nyoṅmo̱i le̱ ateṅ. * K. 6.
2. Mẽ beyino̱ noṅṅ nyeakõdõ nyetoi
nyekodšo ni nyeakwe̱ meifõdši ahĩeṅtšei
ano̱ ke̱-yaši? (Sela.) 5 Mose 1, 17.
3. Nyeyea ohĩafo ke̱ awusã sane nye-
hãa-ame̱; nyewiea nyehãa nõnalo̱ ke̱ mo-
ni be̱ moko moṅ! Ies. 1, 17.
4. Nyeherea ohĩafo ke̱ moni efĩle̱ le̱,
nyedšiea-ame̱ ye̱ meifõdši adeṅ!
5. Ame̱lee nii ni ame̱be̱ dfẽṅmo̱ hũ;
duṅ mli ame̱nyieo̱ ke̱-yaã ke̱-baã: šikpoṅ
le̱ šišitõi le̱ fẽ mĩhoso.
6. Mi le̱ mikẽ ake̱: *Nyoṅmo̱i dšinye
ni Ṅweinyo le̱ bii dši nyeblublu kwa:
* K. 1. 2 Mose 21, 6. Ioh. 10, 34.
7. kẽle̱ nyebagboi tamo̱ gbomei noṅṅ,
ni nyebanyõnyõi tamo̱ lumei le̱ eko noṅṅ!
8. Nãnyoṅmo̱, wó ohe no̱, ni okodšo
šikpoṅ le̱; edšake̱ bo onõ dši dše̱ṅmãdši
le̱ fẽ!

83.

Asaf lala ni ela.
2. Nãnyoṅmo̱, kãfe diõ, kãbu onã ni
kãfe kpõ, Mawu!
3. Edšake̱ ohenye̱lo̱i le̱ mĩfe hõ, ni
mei ni he tšẽo̱o le̱ ehole ame̱yitšei ano̱.
4. Ame̱yaã omaṅ le̱ yi no̱ adšina ye̱
ṅã mli, ni ame̱kpãṅo̱ *omei ni oṅõ-tẽ
le̱ ayi no̱; * Lal. 27, 5; 35, 20.
5. ame̱kẽo̱ ake̱: "Nyebaã, ni wo̱butua-
ame̱ ni ame̱kãfe maṅ doṅṅ, ni akakai
Israel gbe̱i le̱ doṅṅ!"
6. Edšake̱ ame̱ke̱ gbẽ kome ete adšina,
ni ame̱kpãṅ oyi no̱:
7. Edom bũi le̱ ke̱ Išmaelbii le̱, Moab
ke̱ Hagarbii le̱;
8. Gebal ke̱ Amon ke̱ Amalek, Fili-
stea ke̱ Tirobii le̱ hũ;
9. Ašur hũ fata ame̱he, ame̱wo mli
nine ame̱hã Lotbii le̱. (Sela.)
10. Femo̱ame̱ tamo̱ bo̱ni ofe Midian ke̱
Sisera ke̱ Iabin hũ ye̱ Kišon fã le̱ nã le̱!
Kods. 7, 22; 4, 15. 21. 23
11. Mei ni hĩe kpãtã ye̱ Endor, ni
ame̱tšómo̱ tumu ame̱hã šikpoṅ le̱.
12. Femo̱ ame̱bladei le̱ tamo̱ Oreb ke̱
Zeeb, ni ofe ame̱lumei le̱ fẽ tamo̱ Zeba
ke̱ Zalmuna, Kods. 7, 25; 8, 21
13. ame̱ mei ni ame̱kẽo̱ ake̱: Nyehãa
wo̱ṅõa *Nyoṅmo̱ šihĩle̱hei le̱ wo̱fea wo̱-
nii le̱! * Lal. 74, 8
14. Mi-Nyoṅmo̱, hã ame̱tšómo̱ tamo̱ la-
sũogbẽle mli mlu, tamo̱ tutũ ye̱ kõyo̱ nã!
15. Bo̱ni la šãa kõ ni lalile̱i hũ woo̱
gõdši ala le̱,
16. nakai noṅṅ oke̱ ohum le̱ anyie
ame̱se̱, ni oke̱ okõyo̱ ni nã wa le̱ awo
ame̱he gbeyei!
17. Hã ame̱hĩeaṅ ayimo̱ obõbõ ke̱ hĩe-
gbẽle, koni ame̱tao bo, Iehowa, ogbe̱i
le̱ se̱gbe̱!
18. Ame̱hĩe agboi ni ame̱he akpokpo
dãdã, ame̱bo̱ ame̱he ahora ni ame̱hao
dãne̱,
19. koni ame̱ná ame̱le ake̱ bo, ni oko-
metõ ogbe̱i dši Iehowa le̱, bo dši moni
kwo̱ fè fẽ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ fẽ! Hos. 12, 6.

84.

Korabii le̱ alala ni ame̱ke̱-hã lalatše̱
nukpa le̱, ni ake̱ saṅkũ ala. 1 Kron. 26, 1.
2. Kwe̱ bo̱ni ošihĩle̱hei le̱ yo̱ ako̱no̱
hã, Iehowa Zebaot!
3. Misusuma hĩe mĩtše Iehowa kpoi
le̱, ẽto̱ biti po ye̱ hewo̱; mitšui ke̱ mi-
helo mĩnyá ke̱-yakpẽ Mawu hĩekãlo̱ le̱.
Lal. 42, 3. 5.
4. Aflimata ená ewe, ni nyoṅmo̱bite̱te
hũ ená etšũ, heni eke̱ ebii aato: no dši
ofo̱lešãlate̱i le̱, Iehowa Zebaot, *mimaṅ-
tše̱ ke̱ mi-Nyoṅmo̱! * Lal. 5, 3.
5. Adšõ mei ni hĩo̱ owe le̱; ame̱akã
he ame̱dšie oyi. (Sela.) Lal. 65, 5.
6. Adšõ gbomo ni ehewale̱ yo̱ omli
le̱; gbe̱dšẽgbe̱i le̱ ye̱ ame̱tšuii amli.

7. Kẹ́ ametšó yāfó dšǫ leṅ lẹ, amehāa etšóọ heni nubui yọ; agbeenā nyoṅmọnemọ lẹ ṅōọ dšǫmọi sọṅṅ ehaā nọ.
8. Amẹdšẹọ hewalẹ mli kẹ-yaā hewalẹ mli kẹ-bapueọ yẹ Nyoṅmọ hīe yẹ Zion.
9. Iehowa, Zebaot Nyoṅmọ, bo misọlemọ lẹ toi; femọ toi, Iakob Nyoṅmọ! (Sela.)
10. Nyoṅmọ, bo ní dši wọtšẹṅ lẹ, kwẹmọ ni owó ohīe nọ okwẹ moni ofọlẹ mū lẹ hīe! Lal. 72, 15.
11. Edšakẹ gbī kometō ni aaye yẹ okpoi lẹ anọ lẹ ehī fè gbīī akpe; mīsumọ ni makā mi-Nyoṅmọ we lẹ šīnā lẹ ši moṅ fè noni mahī ši efōṅfemọ būi lẹ amli lẹ. Lal. 27, 4.
12. Edšakẹ Iehowa Nyoṅmọ lẹ, hūlū kẹ *tšẹṅ dšilẹ. Iehowa droọ mo ni ewoọ mo hīe nyam; mei ní nyieọ emūyeli mli lẹ, †ekāmāāamẹ nōkpakpa ko nōkpakpa ko. * Lal. 3, 4. † Lal. 84, 11.
13. Iehowa Zebaot, adšǫ gbomo ní ṅōọ ehīe efōọ onọ lẹ!

85.

Korabii lẹ alala ni amẹkẹ-hā lalatšẹ nukpa lẹ.
2. Iehowa, oná ošikpoṅ lẹ he tšui, okpla Iakob nom ni aṅōlẹ kẹ-ba ekoṅ.
3. Oṅō omaṅ lẹ tōmọ lẹ ofa, otšīmọ amẹhe ešai lẹ fè nọ. (Sela.) Lal. 89, 50.
4. Odšie omlila lẹ fè kẹ-dšẹ wọnọ, okpale kẹ-dšẹ omlifū ni nā wa lẹ mli.
5. Wọyiwalaheremọ Nyoṅmọ, tšó ohe ohāwọ, ni ohā omli ní ewowọ la lẹ sẹ afo!
6. Aso omli aafūwọ kẹ-ate nānọ? ookā omlifū lẹ he kẹ-te yinọi fè nọ lo? Lal 77, 8.
7. Aso ohāṅ wọyi aná wala ekoṅ, beni afe ni omaṅ lẹ anyá yẹ omli?
8. Iehowa, dšiemọ omọbọnalẹ lẹ otšōwọ, ni okẹ oyiwalaheremọ lẹ adrowọ!
9. Mabo noni Mawu Iehowa aawie toi; edšakẹ ewieọ hedšọlẹ wiemọi etšōọ emaṅ lẹ kẹ emei kroṅkroṅi lẹ, ni amẹkakū amẹsẹ ekoṅ kẹ-mīya kwašiafemọ mli. Lal. 72, 3.
10. Lẹlẹṅ eyiwalaheremọ beṅkẹ mei ni šẹọlẹ gbeyei lẹ, koni anumnyam ahī wọšikpoṅ lẹ nọ.
11. Mọbọnalẹ kẹ anọkwale ebakpe, dšalẹ kẹ hedšọlẹ efọfǫ amẹhe nā.
12. Anọkwale lẹ, šikpoṅ ekwēọ kẹ-dšẹọ, ni dšalẹ dšẹọ ṅwei gboọ ehīe ši ekwẹọ.
13. Iehowa aaṅō nōkpakpa ahā, ni wọšikpoṅ lẹ aaba enii.
14. Dšalẹ aanyie ehīe ni eeṅō enanemāhei lẹ efe gbẹ.

86.

David sọlemọ.
Iehowa, gbo otoi ši ni obomi toi; edšakẹ minii yẹ mọbọ ni ohīafo dšimi!
2. Bāmọ misusuma yi, *edšakẹ Nyoṅmọ gbeyeišelọ dšimi; bo, mi-Nyoṅmọ, heremọ otšūlọ ní kẹ ehīe fōọ onọ lẹ yiwala! * Lal. 18, 21—27
3. Nuntšọ, nami mọbọ, edšakẹ bo mibloọ mitšẹ́ọ dā dšenamọ! Lal. 6, 8.
4. Hā ni otšūlọ susuma anyá, edšakẹ bo, Nuntšọ, miwoọ misusuma nọ mihāa.
5. Edšakẹ bo, Nuntšọ, ohī ni oṅō-faā mrā, ni omọbọnalẹ fá hā mei fè ní bloọ tšẹ́ọo lẹ. K. 15.
6. Iehowa, femọ toi ohā misọlemọ lẹ, ni obo mifaikpamọi lẹ agbē toi!
7. Mihaomọ gbī nọ lẹ mablọ matšẹ́ọ, edšakẹ ooheremi nọ. Lal. 50, 15.
8. Nuntšọ, mokomoko bẹ ni tamọo yẹ nyoṅmọi lẹ ateṅ, ni asaṅ nokonoko bẹ ni tamọ onitšumọi lẹ. Lal. 71, 19.
9. Dšeṅmādšimādši fè ni ofe lẹ aaba abadšāo, Nuntšọ, ni ameawo ogbẹi lẹ hīe nyam.
10. Edšakẹ oda, ni ofeọ nākpẹnii, bo okometō dši Nyoṅmọ!
11 Iehowa, tšōmọmi ogbẹ lẹ, manyie onọkwale lẹ mli; femọ mitšui ekome, ni maše ogbẹi lẹ gbeyei! Lal. 27, 11.
12. Nuntšọ, mi-Nyoṅmọ lẹ, madšie oyi kẹ mitšui fè, ni mawo ogbẹi lẹ hīe nyam kẹ-ate nānọ.
13. Edšakẹ omọbọnalẹ lẹ da kple yẹ minọ, ni odšie misusuma kẹ-dšẹ gbohīīadše šiši tō.
14. Nānyoṅmọ, hewolọi ete ši ewomi, ni yiwalọi asafo mītao misusuma sẹgbẹ, ni ameṅōōo ametoo amẹhīe.

15. Ši bo, Nuntšo̱, Mawu mũsũn̂tšõlo̱ ke̱ drolo̱ dšio, omli fũũ mrã ni omo̱bo̱nale̱ ke̱ ono̱kwale fá. 2 Mose 34, 6.
16. Tšõ ohĩe ohãmi, ni onami mo̱bo̱; n̂õ ohewale̱ le̱ ohã otšũlo̱, ni ohere *oweyõ bi le̱ yiwala! * Lal. 116, 16.
17. Tomi ekpakpa he okadi ko, koni mihenye̱lo̱i le̱ ana, ni ame̱hĩe agboi, ake̱ bo, Iehowa, oye obuami ni oše̱dše mimĩ.

87.

Korabii le̱ alala ní ame̱la.
Eman̂ ní eto le̱ ye̱ gõdši kron̂kron̂i le̱ ano̱.
2. Iehowa sumoo̱ Zion agbói le̱ fè Iakob šihĩle̱hei le̱ fẽ.
3 Agbaä ohe anumnyam sädši, bo, Nãnyon̂mo̱ man̂ le̱! (Sela.)
4. Matšĩ *Rahab ke̱ Babel tã mafutu mei ní lemi le̱; na, Filistea ke̱ Tiro ke̱ †Kuš fẽ le̱, aake̱ ye̱ ame̱he ake̱: Afo̱ mone̱ ye̱ dše̱i. * Ies. 30, 7. † Lal. 68, 32.
5. Ši Zion le̱, aake̱ ye̱ ehe ake̱: Afo̱ mei le̱ fẽ ekomekome ye̱ dše̱i, ni N̂weinyo le̱ dientše̱ aahã emã ši.
6. Beni Iehowa n̂mãa mãdši le̱ agbe̱i le̱, eekane ni eeke̱ ake̱: Afo̱ mone̱ ye̱ dše̱i. (Sela.)
7. Lalatše̱mei ke̱ dšôbilo̱i fẽ aake̱: Minubui le̱ fia-kwa ye̱ omli!

88.

Korabii le̱ alala ní ame̱la ní ame̱ke̱hã lalatše̱ nukpa le̱, ní ake̱ "n̂ko̱mo̱yeli" gbẽ ala Heman Esrahinyo le̱ se̱yõmo̱ lala.
2. Iehowa, miyiwalaheremo̱ Nyon̂mo̱, miblo̱õ̱ nyõn̂ ke̱ fane ye̱ ohĩe.
3. Hã miso̱lemo̱ le̱ aše̱ ohĩe, gbo otoi ši ohã miblo̱mo̱ le̱!
4. Edšake̱ haomo̱i eyi misusuma obõ, ni miwala mĩbe̱n̂ke̱ gbohĩĩadše.
5. Abuo̱mi ašio̱ mei ní yaä bu mli le̱ ano̱; mitamo̱ moko ní be̱ hewale̱ don̂n̂.
6. Aše̱mi afõ gbohĩĩ aten̂, tamo̱ mei ni enyõnyõi ní kãmo̱ gbonyobun̂, mei ní okaiiame̱ kwrã don̂n̂, ni aflo̱ame̱ ye̱ oden̂ afie le̱.
7. On̂õmi ofõ bu kwo̱n̂kwo̱n̂ le̱ mli, ye̱ hei ní ewo dun̂ le̱, ye̱ n̂šo̱ šiši tõ.

8. Omlifũ le̱ kã mino̱ wã, ni ohã *ošo̱kei le̱ fẽ ekũmo̱ efie mino̱. (Sela.) * Lal. 42, 8.
9. Odšie minanemei le̱ ye̱ mihe ke̱-te flõflo, ohã mitšõ musumo mihãame̱; ahã miyi, ni minyẽẽ kpo madše po. K. 19. Lal. 31, 12; 38, 12.
10. Amanehũlũ ehã mihĩn̂me̱i ešiu; Iehowa, miblo̱õ̱ mitšé̱o̱o dã dšenamo̱, mikpãa minidši amli mihãao.
11. Ani oofe nãkpe̱nii otšõ gbohĩĩ? alo sisai aate ši adšie oyi? (Sela.) Lal. 6, 6.
12. Ani aagba omlihĩle̱ le̱ he sane ye̱ gbonyobu mli? alo ono̱kwayeli le̱ hũ ye̱ lãdšemo̱bu le̱ mli?
13. Ani ale onãkpe̱nii le̱ ye̱ dun̂ le̱ mli? alo odšale̱ le̱ ye̱ hĩeno̱kpamo̱ šikpon̂ le̱ no̱?
14. Ši bo, Iehowa, mĩblo̱õ̱ mitšé̱o̱, ni miso̱lemo̱ aaše̱ ohĩe lebi mãn̂kpa.
15. Iehowa, mẽba oše̱o̱ misusuma ofõo̱? Mẽba oke̱ ohĩe tẽo̱mi?
16. Ke̱-dše̱ migbekẽbiiaši bẽbe le̱ minii ye̱ mo̱bo̱ ni mĩhe magbo; ohe n̂min̂mi emõmi, ni midšidšã.
17. Omlifũ ní nã wa esumi, ohe n̂min̂mi le̱ ekpãtã mihĩe.
18. Ame̱bo̱leo̱mi ke̱-kpeo̱ tamo̱ nu dã dšenamo̱, ame̱fo sá ame̱wo mihe ke̱kpe.
19. Odšie šientše̱ ke̱ nanyo fẽ ye̱ mihe ke̱-te flõflo, ni mihegbomei dši dun̂. K. 9

89.

(Kwe̱ 2 Sam. 7, 8—16.)

Etan, Esrahinyo le̱ se̱yõmo̱ lala.
2. Mala Iehowa mo̱bo̱nale̱ le̱ he lala ke̱-ate nãno̱, mike̱ minãbu aadšadše ono̱kwayeli le̱ matšõ yino̱i fẽ.
3. Edšake̱ mikẽ ake̱: Aatfa mo̱bo̱nale̱ amã ši ke̱-ya nãno̱; oke̱ ono̱kwayeli le̱ aamã ši ye̱ n̂wei tõ.
4. "Mike̱ moni mihala le̱ ekpãn̂, mikã mitšũlo̱ David kitã: Lal. 132, 11. Ies. 55, 3. Bo̱f. 2, 30.
5. Mahã oseši adamo̱ ke̱-ya nãno̱, ni mahã omantše̱šẽi le̱ amã ši ke̱-ya yino̱i fẽ no̱." (Sela.)
6. Ni n̂wei aadšie bo, Iehowa, onãkpe̱nii le̱ ayi, ono̱kwayeli le̱ hũ ye̱ mei kron̂kron̂i le̱ asafo le̱ mli.

namo yo̱ atatuiañ, ni aanyẽ añõ-
Iehowa he, ni *nyoñmo̱i abii le̱
namo tamo̱ Iehowa? * Hiob 1, 6.
Iawu ní he yo̱ gbeyei ye̱ mei
›ñi le̱ agwabõ̱ leñ, ni sa ake̱ aše-
ei fè mei fẽ ní bo̱le ehe le̱.
ıhowa, Zebaot Nyoñmo̱, namo dši
tamo̱ bo, Iehowa? Ni ono̱kwa-
ebo̱leo ke̱-kpe. Lal. 115, 8.
o *oyeo̱ ñšo̱ grimo̱ no̱; ké̱ emli
le̱ te ši le̱, bo odšõ̱o̱ ame̱he.
* Mat. 8, 26 Lal. 65, 8.
ɔ okũmo̱ *Rahab dukuduku tamo̱
i enyõ; oke̱ nineširwale̱ le̱ egbe̱
o̱i le̱ efã. * Lal. 87, 4.
wei le̱ onõ ni, šikpoñ le̱ hũ onõ
ñ ke̱ emlinii le̱, bo noññ oto šiši.
Lal. 24, 1.
ɔ obo̱ kõyi ke̱ wuoyi; Tabor ke̱
fẽ, ogbe̱i le̱ mli ame̱nyáa ye̱.
:õdšiañ wa, onineši hũ wa, onine-
:wo̱ godšõ.
šale̱ ke̱ kodšomo̱ dši omañtše̱šẽi
ınii, mo̱bo̱nale̱ ke̱ ano̱kwale nyieo̱
Lal. 97, 2.
dšõ̱ mañ ni le te̱tre̱mantre̱ gbẽ-
Iehowa, ohle kpe̱mo̱ le̱ mli ame̱-

ẓbe̱i leñ amemli ñio̱ame̱ ye̱ dã
ɔ, ni odšale̱ le̱ hewo̱ abuo̱ame̱.
lšake̱ bo dši ame̱hewale̱ le̱ nyam,
mo̱ le̱ oke̱-wóo̱ wo̱klonto le̱ no̱.
lšake̱ *wo̱tšeñ le̱, Iehowa nõ ni,
ıañtše̱ le̱, Israel Mokroñkroñ le̱
* Lal. 47, 10.
biko le̱ oke̱ omei kroñkroñi le̱
ninã mli ni okẽ: "Mike̱ yeli-ke̱-
ehã kãkãlo̱ ko, mihala oblanyo
.še̱ mã leñ ni miwó eno̱;
K. 4. 1 Sam. 13, 14.
ına mitšũlo̱ David, mike̱ mimũ
ñ le̱ efo̱le̱. 1 Sam. 16, 13.
.nine aahã efĩ ši, mikõñ hũ aawo-
ıle̱.
ənye̱lo̱ ko yeñle̱ amim, ni musu-
ũ wañle̱ yi.
. mabutu mei ni he tšẽo̱le̱ le̱ ye̱
mei ni nye̱o̱le̱ le̱, matñaame̱ nii.
. mino̱kwayeli ke̱ mimo̱bo̱nale̱ le̱
I ši, ni migbe̱i leñ aawó *eklonto
e̱. * 1 Sam. 2, 10. Lal. 132, 17.

26. Ni mike̱ enine aañmẽ ñšo̱ le̱ no̱,
ni mike̱ eninedšũrõ aañmẽ ñãi le̱ ano̱.
Lal. 72, 8.
27. Eebo etšẽmi ake̱: Bo dši mitše̱,
mi-Mawu ke̱ miyiwalaheremo̱ te̱sã!
2 Sam. 7, 14.
28. Mi hũ mike̱le̱ aafe mikromo̱bi, ke̱
šikpoñ le̱ no̱ mañtše̱mei le̱ ateñ agbo.
29. Mahã mimo̱bo̱nale̱ le̱ ahĩ ši ahãle̱
ke̱-ya nãno̱, ni mikpãñmo̱ ní mike̱le̱
ekpãñ le̱ aamã ši šiññ. Ies. 54, 10.
30. Mahã eseši ahĩ ši dã, ni emañtše̱-
sẽi le̱ aatše̱ tamo̱ ñwei gbĩĩ.
31. Ke̱dši ebii le̱ kwa mimla le̱ ni
ame̱nyiee mikodšomo̱i le̱ amli le̱,
32. ke̱dši ame̱bule mikpo̱i le̱ hũ, ni
ame̱yee mikitãi le̱ ano̱ le̱:
33. no le̱ mike̱ tšo aabaara ame̱no̱tõmo̱
le̱, ni mayiame̱ ke̱ kpãi ye̱ ame̱nõša le̱
hewo̱.
34. Ši kẽle̱ midšieñ mimo̱bo̱nale̱ le̱ ke̱-
dše̱ñ ehe kwrakwra, ni mihãñ mino̱kwa-
yeli le̱ se̱ afo.
35. Mibuleñ mikpãñmo̱ le̱, ni mitšakeñ
noni edše minã le̱.
36. Mike̱ mikroñkroñfemo̱ le̱ ekã nõ
kome he kitã; mitšakeñ mililei mihããñ
David:
37. Eseši le̱ aahĩ ši dã, ni emañtše̱sẽi
le̱ hũ aatamo̱ hũlũ ye̱ mihle; Lal. 72, 17.
38. eemã ši dã tamo̱ nyoñtšẽre, ni eye
ano̱kwa tamo̱ odasefonyo ní *yo̱ ata-
tuiañ le̱!" (Sela.) * 1 Mose 9, 13.
39. Ni bo le̱ oše̱ moni ofo̱le̱ mũ le̱ ofõ
ni onyãñele, ni omli efũle̱.
Lal. 44, 10—26; 74; 79.
40. Onyãñe otšũlo̱ le̱ kpãñmo̱ le̱, obu-
le ekekre le̱ ni oše̱ ofõ šikpoñ.
41. Okũmo̱ efãbañi le̱ fẽ ofie ši, ohã
emõdši le̱ efe koikoi.
42. Mei fẽ ní hoo̱ ye̱ gbe̱ le̱ no̱ le̱
*hañle̱; etšó ahorabõ̱ ohã ehegbomei le̱.
* Lal. 80, 13.
43. Owó ehetšẽlo̱i le̱ aninedšũrõ no̱,
ohã ehenye̱lo̱i le̱ fẽ enyá.
44. Osã otšó eklante le̱ nã, ni ohãã
enyẽ ši edamo̱ ye̱ ta nã.
45. Ohã ekpe̱mo̱ le̱ se̱ efo, ni oñõ e-
mañtše̱sẽi le̱ otša šikpoñ.
46. Ofo eblahĩañ gbĩĩ le̱ ano̱ kuku,
ohã hĩegbẽle elõle̱. (Sela.)

47. Iehowa, mē beyino̱ ooñō ohe otē kwrā, ni omlifũ le̱ aatšo tamo̱ la ke̱-yaši? Lal. 85, 6.
48. Kaimo̱ ake̱ miwalabe le̱ *še̱e̱ noko; mēba obo̱ gbomei abii fē yakatfā ne̱? * Lal. 90, 9. 10.
49. Nē gbomo yo̱ dšeñ, ni le̱ le̱ enañ gbēle, ni eenyē esusuma edšie ke̱-dše̱ gbohĩladše deñ? (Sela.)
50. Nuntšo̱, nēgbe̱ *osá mo̱bo̱nale̱i le̱ yo̱, nii ni okāmo̱ he kitāi otšō David ye̱ ono̱kwayeli leñ le̱? * Lal. 85, 2.
51. Nuntšo̱, kaimo̱ ahora ni abo̱ō otšūdši le̱, bo̱ni mādši pī ahorabo̱ dfere mimīnā,
52. ahora ni ohenye̱lo̱i le̱ bo̱ō le̱, Iehowa, ahora ni ame̱bo̱ō moni ofo̱le̱ mū le̱ nādšifāmo̱i le̱!

53. Yidšiemo̱ ahā Iehowa ke̱-ya nāno̱! Amen, Amen. Lal. 41, 14.

90.

Nyoñmo̱ gbomo Mose so̱lemo̱.
Nuntšo̱, bo dši wo̱bobāhe ye̱ yinoi fē mli.
2. Beni anáko afo̱ gōdši le̱, ni onáko obo̱ šikpoñ ke̱ dšeñ le̱, bo dši Mawu ke̱-dše̱ nāno̱ ke̱-yaā nāno̱.
3. Ohāa ádesā kūo̱ ese̱ etšōo̱ sū, ni okēo̱ ake̱: *Nyekūa nyese̱ nyebaā, nye gbomei abii! * Dsads. 1, 4; 12, 7.
4. Edšake̱ ohīe le̱, afii akpe tamo̱ nyè, kpākpa nyè, ke̱ nyōñ būbe pe̱. 2Pet. 3, 8.
5. Olōo̱ame̱ ke̱-yaā tamo̱ fā lōo̱ nii, ame̱tamo̱ wo̱ ni awo̱ō; lebi le̱ ame̱feo̱ frōfrō tamo̱ *dfe̱i.
* Lal. 102, 12; 103, 15. Hiob 14, 2. Ies. 40, 6. 7.
6. Lebi le̱ egbaā afofro, ni efeo̱ floñn; gbe̱ke̱nāši le̱ afoo̱ afōo̱ ši ni eñālāa.
7. Edšake̱ wo̱mītā ye̱ omlifū le̱ nā, ni omlila le̱ nā le̱ āhūwo̱ ke̱-mīya.
8. Oñō wo̱nišaianii le̱ oto ohīe, wo̱dudšiañ ešai le̱ hū ye̱ ohīe la le̱ mli.
9. Edšake̱ wo̱gbīī le̱ fē hoo̱ ye̱ omlifū le̱ nā, wo̱yeo̱ wo̱fii le̱ tāa tamoo̱ adesá ni atāa.
10. Wo̱fii amli gbīī le̱, afii nyoñmaikpawo ni, ni ké efá āhū le̱, afii nyoñmai-kpānyo̱, ni ame̱mli fānii le̱, *to̱le̱ ke̱ yakanii ni; edšake̱ ehoo̱ oyá, ni wo̱flikio̱ ke̱-yaā. * Dsads. 1, 3. 8.
11. Namo le omlifū le̱ mliwale̱ ke̱ gbeyei ni sa ake̱ ašeo ye̱ omlila le̱ nā?

12. Tšōmo̱wo̱ wo̱gbīī le̱ kane̱m, beni afe ni wo̱ná nilē tšui! Lal. [illegible]
13. Kū ose̱, Iehowa! mē beyino̱ no[illegible] ni? ni ohā otšūdši le̱ anii afeo mo̱bo̱!
14. Hā wo̱to̱ro̱ lebi ke̱ omo̱bo̱nale̱ le̱, koni wo̱nyá ni wo̱mī aše̱ wo̱he ye̱ wo̱gbīī le̱ fē mli!
15. Hā wo̱mī aše̱ wo̱he tamo̱ gbīī a[illegible] ni ohaowo̱ ye̱ mli, ke̱ afii abo̱ ni wo̱[illegible] nōfōñ le̱!
16. Hā otšūdši le̱ ana onitšumo̱i le̱, ni ame̱bii hū ana onumnyam le̱!
17. Ni Iehowa, wo̱-Nyoñmo̱ le̱, mli[illegible] le̱ ahī wo̱no̱, ni wo̱nidši anā nitšumo̱ le̱ hā afere ahāwo̱; ni wo̱nidši anā nitšumo̱ le̱ hā afere!

91.

Moni hīo̱ Ñweinyo le̱ tēmo̱he le̱, eehī Ofe le̱ hōñ le̱ šiši.
2. Make̱ Iehowa ake̱: Mibobāhe ke̱ mimō dšio, mi-Nyoñmo̱ hū ni mihīe kā eno̱! Lal. 18, 3.
3. Edšake̱ le̱ ebadšieo ke̱-dše̱ *loōdūlo̱ tšōne mli, ke̱ gbēle-hela ni nā [illegible] le̱ mli. * Lal. 124, 7.
4. Eke̱ etše̱dši aaha ono̱, ni ooba a[illegible] ye̱ efīdši ašiši; tše̱ñ ke̱ dama dši enkwale le̱.
5. Ošeñ nyōñ ñmiñmi gbeyei, lo gīimlibi ni flikio̱ fane le̱,
6. lo gbēle-hela ni nyieo̱ duñ mli le̱, lo tšēñemo̱ hela ni kpātāa mo hīe fane le̱.
7. Ké mei akpe nyō ye̱ omase̱i, ni mei akpei-nyoñma hū nyō ye̱ oninedšūrē no̱ po, bo le̱, ebe̱ñke̱ño.
8. Ohīñme̱ii ke̱ke̱ oke̱-akwe̱, ni oona meifōdši anyōmo̱wo. Lal. 54, 9.
9. Edšake̱ bo, Iehowa, dši mibobāhe! Oñō Ñweinyo le̱ ofe ošihīle̱he.
10. Efōñ ko efōñ ko bañ ono̱, ni hamo̱ ko be̱ñke̱ñ obū le̱.
11. Edšake̱ eewo ebo̱foi le̱ akpo̱ ye̱ ohewo̱, ni ame̱bā oyi ye̱ ogbe̱i fē no̱; Mat. 4, 6.
12. ame̱ahīeo ye̱ ame̱dē, koni okaño onane oši te̱ ko.
13. Onyie dšata ke̱ šikpā po no̱, oonānā dšatabi ke̱ dšeñ no̱ ye̱ onādšiaši. Luk. 10, 19.

14. "Edšake ēsumomi, hewo le madšiele, mawó eno godšō, edšake ele migbei le.
15. Ketšémi, ni maherele no; mikele aahī ši ye haomo mli: madšiele ni mawo ehìe nyam.
16. Mahā eto ke wala setšele, ni mahā ena miyiwalaheremo le!"

92.

Lala ní alaā ye hedšōmogbì le no.
2. Ehì ake ada Iehowa ši, ni ala adšie, bo Nweinyo le, ogbei le yi,
Lal. 147, 1.
3. ni agba omlihìle le he sane lebi ke onokwayeli le he sane nyōn,
4. *ke kpāinyoūmanō ke saūkū ke obenta gbē ni dšidšeo. *Lal. 33, 2.
5. Edšake bo, Iehowa, ohā mimī eše mihe ye onifemonii le ahewo, ni mimli eflimi ye oninenā nitšumoi le ahewo.
6. Iehowa, kwe boni onitšumoi le dāra hā! Ni odfēūmoi le amli kwōlo naakpa.
Lal. 104, 24. Ies 55, 9.
7. Nū kolo ko lee ene, ni kwašia hū enaa ene šiši.
8. Ké meifōdši mīfū gblōgblō tamo dfei, ni mei ni tšuo nišaianii le mīfroke le. afe koni akpātā amehīe kwrakwra.
Lal. 37, 2.
9. Ši bo, Iehowa le, awó ono godšō ke-mīya nāno! Lal. 97, 9.
10. Ši na, Iehowa, ohenyeloi le, ši na, ohenyeloi le ahìe bakpātā, mei fē ní tšuo nišaianii le aagbeame afā.
11. Ši owó mikòn le no tamo wuokòn, *afose mū ūmōn tō afie mino. *Lal. 23, 5.
12. Ni mihiūmei ena noni mītaoo ye mihenyeloi le ahe le, mitoii enu noni mitaoo ye efōūfeloi ni te ši womi le ahe le. Lal. 91, 8
13. Dšalo le aafroke tamo tēn: eeda tamo Lebanon tšenedru. Lal. 52, 10.
14. Mei ní ateoame ye Iehowa we le, ameafroke ye wo-Nyoūmo le kpoi le ano.
Lal. 84, 3.
15. Ameakā he *amewo yibii ye gbole mli tete, amemli aahì nu ni ameahī frōfrò, *Lal 1, 3.
16. ni amedšadše ametšò ake Iehowa dša, le dši mitesā, ni noko ni edšaa be emli.
5 Mose 32, 4.

93.

*Iehowa mīye maūtše! Ewula ke agbodšē; Iehowa ewula, eke hewale efī emli: nohewo le dše le mā ši šiūn ni ehosoū.
*2 Mose 15, 18. Lal. 97, 1; 99, 1; 96, 10.
2. Omaūtšesēi le mā ši šiūn ke-dše tetēte; bo oyo ke-dše nāno bēbe.
3. Iehowa, fāi le ewó amehe no, fāi le ewó amegbē no; fāi le ewó amehūmo le no.
4. Iehowa ní yo ūwei le dše agbo fè nui babaō le agbē ke ūšokei agboi le.
5. *Odasei le anokwa soūū ni; kroūkroūfemo sa owe le, Iehowa, ke-yaši nāno.
*Lal. 19, 8—11

94.

Iehowa, bo Mawu ní *otoō owele, bo Mawu ní otoō owele, badše hālāūū!
*5 Mose 32, 35
2. Wó ohe no, *šikpoū le no kodšolo, wo hewoloi le anyōmo! *1 Mose 18, 25.
3. Mē beyino meifōdši le, Iehowa, mē beyino meifōdši le aanyá ke-yaši?
4. Amewieo amedā obō, amewieo hewò wiemoi; mei ní tšuo nišaianii le fē fāa.
5. Iehowa, amedfa omaū le butū, ni amehao ogbefāūnō le tšó.
6. Amegbeo yō okūlafo ke gbo, ni ameyeo awusāi hū awui,
7. ni amekēo ake: "Iehowa enaū, ni Iakob Nyoūmo le yoū se hū." Lal. 10, 11.
8. Nye mā leū kwašiai le, nyeyoa se! ni nye bului le, té be ní nyeale niiū?
Lal. 92, 7
9. Moni teo toi le, aso enuū nii? lo moni šō hìūmei le, aso enaū nii?
2 Mose 4, 11.
10. Moni gblaā dšeūmādši atoi ní etšōo gbomei anilē le, aso ekāū mo hīe?
11. Iehowa le gbomei adfēūmoi ake kōyo keke ni. 1 Kor. 3, 20.
12. Adšō gbomo ni bo, Iehowa, ogblaā etoi, ni odšeo omla le mli otšōole nii,
Lal. 19, 12—14. Hiob 5, 17.
13. beni afe ni ohā ehe adšole ye fīmo gbii amli, ke-yaši beyino ní aatša bu ahā mofōū le! Lal. 37, 7.
14. Edšake Iehowa šeū emaū le efōū, ni ekwaū egbefāūnō le.
15. Ši kodšomo aakū ese ke-ba dšale ūō, ni mei ní dša ye ametšuiaū le fē aanyie se.

16. Namo aate ši awo efõñfelo̱i ahãmi? Namo aadamo̱ ši aši mei ni tšuo̱ nišaianii le̱ ahãmi?
17. Ké̱ dšee Iehowa ni ye buami le̱, kũle̱ fe̱ fiõ ní misusuma ayahĩ *gbẽle diõfemo̱ mli. * Lal. 115, 17.
18. Ké̱ mikẽ̱: Minane mĩšãne! le̱, Iehowa, omo̱bo̱nale̱ le̱ hĩe mimli.
19. Ké̱ ñko̱mo̱yeli fá babaõ ye̱ mimli le̱, omĩše̱dšemo̱i le̱ hãa misusuma mĩ še̱o̱ ehe. 2 Kor. 1, 4. 5.
20. Ani efõñfemo̱-sẽi le̱ ni tšõo̱ mla no̱ eyeo̱ sane fõñ le̱ ke̱o aabo̱ nanyo?
21. Ame̱bo̱õ dšalo̱ susuma he gwa, ni ame̱buo̱ lá ní eye bem le̱ fo̱.
22. Ši Iehowa dši mimõ, ni mi-Nyoñmo̱ le̱ dši mibobã te̱sã.
23. Ni eehã ame̱dientše̱ ame̱nišaianii le̱ ababua ame̱yiteñ, ni eeflo̱ame̱ efĭe ye̱ ame̱nifõdšianii le̱ amli; Iehowa, wo̱-Nyoñmo̱ le̱, aaflo̱ame̱ afĭe.

95.

Nyebaä ní wo̱laä wo̱hãa Iehowa, nyehãa wo̱bo̱a oše wo̱hãa wo̱yiwalaheremo̱ te̱sã le̱!
2. Nyehãa wo̱baä ehĭe ke̱ šidã, ni wo̱ke̱ lalai abo̱a oše ahãale̱!
3. Edšake̱ Mawu kple dši Iehowa ke̱ mañtše̱ kple ní fẽ nyoñmo̱i fiã. Lal. 96, 4.
4. Edeñ šikpoñ le̱ šišii le̱ yo̱, ni gõdši ayiteañ groññi le̱ hũ enõñ.
5. Ñšo̱ le̱ enõñ, ni le̱ efe, ni šikpoñ gbĩñ le̱, enidši šõ.
6. Nyebaä, ní wo̱bumo̱a ši ni wo̱dšáale̱, ni wo̱kũlaä ši ye̱ Iehowa wo̱felo̱ le̱ hĭe!
7. Edšake̱ *le̱ dši wo̱-Nyoñmo̱, ni wo̱ le̱, elẽ̱he le̱ mañ ke̱ edeñ tõi dšiwo̱. Miná ní kũle̱ nyebo egbẽ toi †ñme̱ne̱. * Lal. 100, 3. Ioh. 10, 27. 28. † Heb. 3, 7; 4, 7.
8. Nyekawadšea nyetšui, tamo̱ bo̱ni afe ye̱ Meriba le̱, ke̱ bo̱ni afe ye̱ Masa gbĩ le̱ no̱ ye̱ ñã le̱ no̱ le̱,
9. beni nyetše̱mei le̱ tšõ minã, ame̱kami ame̱kwe̱, tše̱ ame̱na minitšumo̱ le̱. 2 Mose 17, 2. 7.
10. Afii nyoñmai-edfe̱ so̱ññ ne̱ke̱ yino̱bii ne̱ asane dše mitšine, ni mikẽ̱: Mañ ko ni tšui dũo̱ gbe̱ ne̱, ni ame̱sumo̱o̱ ake̱ ame̱le mígbẽ̱i le̱;
11. nohewo̱ le̱ mikã kitã ye̱ mimliñ le̱ñ ake̱: Ké̱ ame̱bote mihedšõ̱mo̱ le̱ñ fi 4 Mose 14, 22 23

96.

(Kwe̱ 1 Kron. 16, 23—33.)

Nyelaä *lala hẽ nyehãa Iehowa, šikpoñ le̱ fẽ, nyelaä nyehãa Iehowa! * Lal. 33, 3
2. Nyelaä nyehãa Iehowa, nyedšie egbe̱i le̱ yi! Nyegbaä eyiwalaheremo̱ le̱ he sane gbĩ-fẽ-gbĩ!
3. Nyedšadšea enumnyam le̱ nyetšia ye̱ dšeñmãdši le̱ ateñ, ke̱ enãkpe̱nii le̱ ye̱ mãdši fẽ ateñ!
4. Edšake̱ Iehowa da ni esa yidšiemo̱ babaõ; ehe ye̱ gbeyei fẽ nyoñmo̱i le̱ fiã.
5. Edšake̱ mãdši le̱ fẽ anyoñmo̱i le̱ yakayakawo̱dši ni, ši Iehowa le̱, le̱ efe ñwei.
6. Wõ ke̱ agbodšẽ ye̱ ehĭe, hewale̱ ke̱ hefe̱o ye̱ ehekroñkroñ le̱.
7. Nye mãdši le̱ amli akutšei le̱, nyeke̱-hãa Iehowa, nyeke̱ anumnyam ke̱ hewale̱ ahãa Iehowa!
8. Nyeke̱ anumnyam ni sa Iehowa gbe̱i le̱ ahãale̱; *nyehĭea nikẽnii ke̱-baä ekpoi le̱ ano̱! * Lal. 72, 10
9. Nyedšáa Iehowa ye̱ wulamo̱ kroñkroñ mli, šikpoñ le̱ fẽ, nyehe akpokpoa ye̱ ehĭe!
10. Nyekẽ̱a ye̱ dšeñmãdšiañ le̱ ateñ ake̱: Iehowa mĩye mañtše̱! Nohewo̱ le̱ dše le̱ mã ši šiññ ni ehosoñ. Eebu midši atẽñ ye̱ dšale̱ nã. Lal. 93, 1.
11. Ñwei anyá, ni šikpoñ le̱ mli afile̱; ñšo̱ ahũ ke̱ emlinii le̱ fẽ. Lal. 98, 7—9. Ies. 49, 13.
12. Ñã abo̱ oše ke̱ nofẽno ní yo̱ no̱, ni kõñ tšei fẽ ala ke̱ mĩše̱
13. ye̱ Iehowa hĭe; edšake̱ ẽba, edšake̱ ẽba ebakodšo šikpoñ le̱. Eekodšo dše le̱ ye̱ dšale̱ nã, ke̱ mãdši le̱ hũ ye̱ eno̱kwayeli le̱ nã. Bo̱f. 17, 31

97.

Iehowa mĩye mañtše̱! Šikpoñ le̱ mli afile̱, ñšo̱kpo̱i babaoi le̱ anyá! Lal. 93, 1.
2. Oblo̱tu ke̱ duñ k[illegible] ebo̱lele̱ ke̱-kpe̱; *dšale̱ ke̱ kodšomo̱ [illegible]i emañtše̱sẽi le̱ šišitõnii. * Lal. 89, 15.

3. La nyieo ehie ke-yaä, ni eyaššä ehenyeloi le ke-kpeo. Hab. 3, 3—6.
4. Esrawai le hãa dšeṅ tšeo; šikpoṅ le naä ni ekpokpoo.
5. Gõdši sẽreo tamo wó-agbaku ye Iehowa hie, ye šikpoṅ mũ le fẽ Nuntšo le hie.
6. Ṅwei dšadšeo edšale le tšõo, ni mãdši fẽ-tsẽm naä enumnyam le. Lal. 19, 2.
7. Amãgãdšáloi le fẽ hie aagboi, mei hũ ni fãa fõo yakayakawodši ano. *Nye nyoṅmoi fẽ-tsẽm, nyedšáale! * Heb. 1, 6.
8. Zion nu ni emi še ehe, ni Iuda biyei le amli fiiame ye bo, Iehowa, okodšomoi le ahewo. Fil. 4, 4. 5.
9. Edšake bo, Iehowa, dši moni kwo fè fẽ ye šikpoṅ le fẽ no, awó ono godšõ ke-teke nyoṅmoi le fẽ. Lal. 96, 4.
10. Nye mei ni nyesumoo Iehowa le, *nyenyea efõṅ! Ebãa emei kroṅkroṅi le asusumai ayi; edšieoame ke-dšeo meifõdši adeṅ. * Amos 5, 14. 15.
11. La bate ši ahã dšalo kẽ, ke mišę hũ hã mei ni dša ye ametšuiaṅ le. Lal. 112, 4.
12. Nye dšaloi, nyenyáa ye Iehowa mli, ni nyedšiea egbei kroṅkroṅ le yi!

98.

Lala.

Nyelaä *lala hẽ nyehãa Iehowa; edšake efe nãkpenii. Eninedšũrõ ke enine kroṅkroṅ le eye kũnim ehãle. * Lal. 33, 3.

2. Iehowa ehã ale eyiwalaheremo le; edšie edšale le kpo faṅṅ ye dšeṅmãdši le ahie.
3. Ekai emobonale ke enokwayeli le ehã Israel we le; šikpoṅ le nãgbẽhei le fẽ ena wo-Nyoṅmo le yiwalaheremo le. Ies. 52, 10.
4. Šikpoṅ le fẽ, nyeboa oše nyehãa Iehowa; nyebloa, nyenyáa, ni nyelaä yidšiemo lalai!
5. Nyeke saṅkũ alaä yidšiemo lalai nyehãa Iehowa, ke saṅkũ ke lala gbẽ fẽ;
6. nyeke tetremantrei ke kõfẽṅ gbẽ aboa oše ye *maṅtšę Iehowa hie! * 4 Mose 23, 21.
7. Ṅšo ùhũ ke emlinii le, dše le ke mei ni hlo mli le! Lal. 96, 11—13.
8. Fãi le atfatfã amedẽ, gõdši le blublu anyã

9. ye Iehowa hie; edšake ẽba ebakodšo šikpoṅ le. Eekodšo dše le ye dšale nã ke mãdši le boni dša pepẽpe.

99.

Iehowa *miye maṅtšę, mãdši le ahe mikpokpo! etá †kerubim le ano, šikpoṅ le mihoso! * Lal. 96,1. † Lal. 80, 2.

2. Iehowa da ye Zion, ni awó eno ke-teke mãdši le fẽ.
3. Ameadšie ogbei kpeteṅkple ni he yo gbeyei le yi: kroṅkroṅ dšile!
4. Maṅtšę ni sumoo dšale saneyeli le, bo ohã ehewale le mã ši šiṅṅ ye kodšomo mli; bo *okodšoo ni oyeo dšale sane ye Iakob mli. * Ies. 9, 6.
5. Nyekafoa Iehowa, wo-Nyoṅmo le, ni nyebumoa ši ye enaneši mãṅõ le he: kroṅkroṅ dšile!
6. Mose ke Aaron ye esofoi le ateṅ, ni Samuel hũ ye mei ni tšéo egbei le no le ateṅ; ametšé Iehowa ni ehereame no. Ier. 15, 1.
7. Ekeame wie ye atatu kutũ le mli; ameye edasei le ke akpo ni eṅõ-hãame le no.
8. Iehowa, wo-Nyoṅmo, bo noṅṅ ohereame no; odši Mawu ni ke nõ faä ohãame, ke amenifemonii le ahe oweletolo hũ.
9. Nyekafoa Iehowa, wo-Nyoṅmo le, ni nyedšáa ye egoṅ kroṅkroṅ le he; edšake kroṅkroṅ dši Iehowa, wo-Nyoṅmo le!

100.

Šidã lala.

Šikpoṅ le fẽ, nyeboa oše nyehãa Iehowa!

2. Nyesúmoa Iehowa ke mišę, nyebaä ehie ke nyámo lala!
3. Nyenáa nyelea ake Iehowa le, le dši Nyoṅmo! Le efewo, ni le enii dšiwo, emaṅ ke elęhe le tõi dšiwo. Lal. 95, 7.
4. Nyebotea egbói le amli ke šidã, nyebaä ekpoi le ano ke yidšiemo; nyedaäle ši, nyedšiea egbei le yi!
5. Edšake Iehowa hi: emobonale hlo ši ke-yaä nãno, ni enokwayeli le hlo ši ke-yaä yinoi fẽ no. Lal. 106, 1.

101.

David lala.
Mala mo̱bo̱nale̱ ke̱ kodšomo̱ he lala;
bo Iehowa noṅṅ oyi mala madšie.
2. Maba midšeṅ nilē mli ye̱ gbe̱ ní
dša no̱; té be ni ooba miṅõṅ? Mike̱ tšui
ní eye emū aanyie ye̱ miwe le̱.
3. Mike̱ noko gbonyo ko etoṅ mihĩe;
minyeo̱ nifõdšianifemo̱, ekpe̱te̱ṅ mihe.
Abe̱i 20, 8. 28.
4. Apasa tšui akagbalemi; nõfõṅ esaṅ
mihĩe.
5. Moni nyieo̱ enanyo šiši ye̱ tēmo̱ṅ
le̱, makpātā ehĩe; moni yo̱ gẽgẽgẽ ke̱
heno̱wómo̱ tšui le̱, mike̱le̱ yee.
6. Mihĩṅme̱ii aakā šikpoṅ le̱ no̱ ano̱-
kwafoi le̱ ahe, koni ame̱ke̱mi ahĩ ši;
moni nyieo̱ gbe̱ ní dša no̱ le̱, le̱ dši
moni aasúmo̱mi. Abe̱i 22, 11.
7. Moni tšuo̱ šišiumo̱nii le̱, ehĩṅ miwe
le̱; moni maleo̱ le̱, edamo̱ṅ ši ye̱ mihĩe.
8. Dā lebi makpātā šikpoṅ le̱ no̱ mei-
fõdši le̱ fẽ ahĩe, koni mabule mei ní tšuo̱
nišaianii le̱ fẽ aseši ye̱ Iehowa mā le̱ṅ.
Abe̱i 20, 26.

102.

Amanehūlūnalo̱ ni tšui suo̱ ní efo̱seo̱
eko̱mo̱yeli efieo̱ Iehowa hĩe le̱ so̱lemo̱.
2. **I**ehowa, bo mifaikpamo̱ le̱ toi, ni
ohā miblo̱mo̱ le̱ aše̱ oṅõ!
3. Kāṅõ ohĩe otēmi ye̱ mifĩmo̱ gbĩ le̱
no̱, ba otoi ši ohāmi; gbĩ no̱ ní mablo̱
matšéo̱ le̱, heremo̱mi no̱ oyá!
4. Edšake̱ migbĩĩ le̱ milādše tamo̱ lasū,
ni miwui le̱ ahé edo̱ tamo̱ late̱ṅ.
5. Mitšui ebō ni egbĩ tamo̱ dfe̱i; nohewo̱
le̱ mihĩe kpaä mibolo yeli no̱.
6. Mitšo̱idõmo̱ gbē le̱ hewo̱ le̱ miwui
le̱ ekpe̱te̱ mihelo. Hiob 19, 20.
7. Mitamo̱ ṅāno̱ kpokukpoku po; mitšõ
tamo̱ patu ní yo̱ amaṅfõi amli.
8. Mišio̱ kpe ni mitšõ tamo̱ loflõ ní
ekometō eyo̱ tšũyite̱ṅ.
9. Miheṅye̱lo̱i le̱ bo̱õmi ahora dā dše-
namo̱; mei ní eye se̱ke̱ ye̱ mino̱ le̱, ke̱mi
lomoo̱.
10. Edšake̱ lamlu po miyeo̱ tamo̱ abolo,
ni midā le̱, mike̱ yāfó futuo̱ mli Lal. 80, 6.
11. ye̱ omlila ke̱ omlifū le̱ hewo̱; edšake̱
owó mino̱ ni oṅõmi olu ši.
12. Migbĩĩ le̱ tamo̱ hõṅ ní hoo̱, ni migb...
tamo̱ dfe̱i. Lal. 90, 5. Hiob 14, 2
13. **Š**i bo, Iehowa le̱, oye̱ dāne̱, ni
okaimo̱ hũ aahĩ ši ke̱-ate yino̱i fẽ no̱.
14. Oote ši ni ona Zion mo̱bo̱; edšake̱
emo̱bo̱nale̱ be ne̱, be ní ato le̱ eše̱. Lal. 14, 2
15. Edšake̱ otšũdši le̱ atšui kpe̱te̱ en...
te̱i le̱ ahe, ni ame̱mũsũṅ tšõo̱ame̱ ye̱ en...
sũ le̱ hewo̱.
16. Ni dšeṅmādši le̱ aaše Iehowa gbe̱i
le̱ gbeyei, ni šikpoṅ le̱ no̱ maṅtše̱mei le̱
fẽ aaše onumnyam le̱;
17. edšake̱ Iehowa esā Zion ekoṅ, edše̱
ehe kpo ye̱ enumnyam le̱ mlĩ.
18. Egbo etoi ši ehā šitfialo̱ le̱ so̱lemo̱
le̱, ni egbee ame̱so̱lemo̱ le̱ he guo̱.
19. Aaṅmā ene̱ afõ ši ahā yino̱bii ni
baä ye̱ se̱ le̱, ni maṅ ko ni ababo̱ le̱,
aadšie Iehowa yi.
20. Edšake̱ edše̱ ehekroṅkroṅ ni kwe̱
le̱ emā ehĩe ši, Iehowa dše̱ ṅwei ekwe̱
šikpoṅ le̱,
21. koni ebo gboklefonyo ntšo̱idõmo̱ toi,
ni efẽne *gbẽle bii le̱, * Lal. 79, 11.
22. koni adšadše Iehowa gbe̱i le̱ ye̱
Zion ke̱ eyidšiemo̱ le̱ hũ ye̱ Ierusalem,
23. beni abuabuaä mādšimādši le̱ fẽ ke̱
maṅtše̱yelii le̱ anā, ní ame̱basúmo̱ Ie-
howa le̱. Lal. 87, 4
24. **E**gbo̱dšo̱ mihewale̱ le̱ ye̱ gbe̱te̱ṅ,
etše migbĩĩ le̱ ano̱.
25. Mikē̱ ake̱: Mi-Mawu, kāṅõmi ke̱-
mĩya ye̱ *miwalabe le̱ teṅ! Bo le̱ ofii
le̱ kā he ke̱ mĩya yino̱i fẽ no̱. Lal. 55, 24
26. Blema bēbe oto šikpoṅ le̱ šiši, ni
ṅwei le̱ onidši anā nitšumo̱ ni.
Heb. 1, 10—12. Lal. 90, 2.
27. Ame̱ le̱ ame̱hĩe bakpātā, ši bo le̱,
oye̱ dā: ni ame̱fẽ-tfẽm ame̱basū tamo̱ atade;
ootšakeame̱ tamo̱ mama, ni ame̱atšake.
2 Pet. 3, 10
28. Ši bo le̱, oye̱ bo̱ni oyo̱ le̱ noṅṅ,
ni ofii le̱ etāä gbĩkogbĩko. K. 13
29. Otšũdši le̱ abii aahĩ ši, ni ame̱seši
le̱ aadamo̱ ye̱ ohĩe. 1 Ioh. 2, 17

103.

David lala.
Dšiemo̱ Iehowa yi, misusuma, ni
mimlinii fẽ, nyedšiea egbe̱i kroṅ-
kroṅ le̱ yi!

2. Dšiemo Iehowa yi, misusuma, ni ohïe akakpa enidšudšifemoi lę fiä no!
3. Lę ekę onišaianii fĕ *faš, lę etšáa ohelai fiä-kwa; *Lal. 32, 1.
4. lę ehereo oyiwala kę-dšęo bu mli; lę ekę mlihïlę kę mūsūntšōlę *fïoo akekre; *Lal. 5, 13.
5. lę ekę nii kpakpai woo odāń obō, ni ehāa o-blahlań tšōo ehē *tamo okropoń. *Ies. 40, 31.
6. Iehowa yeo dšalę sane ni ekodšoo ehāa mei fĕ ní ayeoamę amim lę.
7. Ehā Mose le egbèi lę, ni Israelbii lę hū le enifemonii lę. 2 Mose 33, 13.
8. Mobonalo kę drolo dši Iehowa, emli fūū mrā, ni emobonalę fá. 2 Mose 34, 6. Lal. 86, 15.
9. Ehïee béi amli dā, ni ebęę mo ewoo emli kę-yaa nāno. Ies. 57, 16.
10. Dšee wohe ešai lę anā ekęwo yeo yę, ni dšee wonišaianii lę anā ewoowo nyōmo yę.
11. Ši moń, boni ńwei kwo fė šikpoń lę, nakai emobonalę lę fá yę mei ní šeolę lę ano. Lal. 36, 6.
12. Boni bokā kę anai teń dšekę lę, nakai ehāa woke wonotōmoi lę ateń dšekęo.
13. Boni tšę mūsūń tšōolę yę ebii ahe lę, nakai Iehowa mūsūń tšōolę yę mei ní šeolę lę ahe.
14. Edšakę ele wosu kę wobāń, ekaio *akę sū kękę dšiwo. *Hiob 10, 9. 1 Mose 2, 7; 3, 19.
15. Ádesā yo nę, egbïï tamo dfęi; efeo flōńń tamo dfęiań fofoi; Lal 90, 5. 6. 1 Pet. 1, 24. 25.
16. ké kōyo tšō no kę-ho pę, ebę ni heni emā lę leelę dońń.
17. Ši Iehowa mobonalę lę yę kę-dšę nāno kę-mïya nāno yę mei ní šeolę gbeyei lę ano, ni edšalę lę yę hā bii abii, Yāíó 3, 22. Luk. 1, 50.
18. hā mei ní too ekpāńmo lę kę mei ní hïe yo ekpoi lę ano ní amęyeo no lę.
19. Iehowa lę, eńō emańtšęsēi lę emā ši yę ńwei, ni emańtšęyeli lę yeo nii fĕ no.
20. Nyedšiea Iehowa yi, nye ebofoi lę, nye *hewaloi ekāloi †ní yeo ewiemo no, ní nyeboo ewiemo lę gbē toi lę! *Lal. 29, 1 †Dan. 7, 10.
21. Nyedšiea Iehowa yi, nye etai lę fĕ, nye esúoloi ní feo esuomonānii lę!
22. Nyedšiea Iehowa yi, nye *enitšumoi fĕ ní yo enoyelihei lę fĕ lę! Dšiemo Iehowa yi, misusuma! *Lal. 148.

104.

(Kwę 1 Mose 1.)

Dšiemo Iehowa yi, misusuma! Iehowa, mi-Nyońmo, oda naakpa; owo wō kę agbodšē.
2. Oha la tamo mama, ni olę ńwei mli tamo mūhō;
3. okę ońweitšūi lę esęń nui ano, ońōo atatui ofeo ofïlii, ni oyašēraš ši yę kōyo fïdši ano;
4. ońōo kōyoi ofeo obofoi, ońōo la ní tšoo plamplam ofeo osúoloi; Heb. 1, 7.
5. ońō šikpoń lę oto ešišitōnii lę ano, koni ekahoso gbïkogbïko.
6. Okę nu eha he tamo mama; nui lę damo gōdši lę ayiteań.
7. Oyińā nā lę amędšo foi, o-nyońmošimo gbē lę nā lę amęhe fe oyá kę-te. Hiob 38, 8—11.
8. Gōdši lę holehole amęhe no, dšōi lę hū babā ši kę-te heni oto ohāamę lę.
9. Oto hūsū, ní amękateke ní amękū amęsę amębaha šikpoń lę no.
10. Ohāa fāi anā dšeo yę dšōi amli, amęhoo yę gōdši lę ateń.
11. Amęhāa ńāno koloi fĕ nu amęnuo, ńāń tedšii kę-gbeo amękūmai.
12. Ńwei lofōdši hïo amęmasęi, amęlaš yę tšeianidši lę ateń.
13. Odšęo ońweitšūi lę amli ofïeo gōdši lę ano nu; onitšumoi lę amli yibii lę hāa šikpoń lę toō.
14. Ohāa dfęi kwēo hā šïa koloi lę, kę fïe hū ní gbomo yo he nitšumo, koni šikpoń lę aba niyenii, Lal 147, 8.
15. kę *wein ní hāa ádesā tšui nyōo emli, kę mū ní hāa ehïe kpęo, kę abolo ní woo gbomo tšui hewalę. *Koda. 9, 13. Deada. 16, 19.
16. Iehowa tšei lę hū tōroō, Lebanon tšenedrui lę ní eteo lę,
17. heni lofōdši feo amętšūi yę; klitšo lę, sęsęoi amli dši ewe.
18. Gōdši somomōi lę ano dši dúdši abobāhe, ni afutuokoi anō dši tęsāi amli.

19. Eto nyoṅtšĕre ehă bei; *hŭlŭ hŭ le ešinyŏbe. * Lal. 19, 7; 74, 16.
20. Ohăa duṅ woo̱, ni dše naă; no mli kŏṅ lŏi fĕ dše̱o̱ kpo.
21. Dšatabii hŭo̱ ke̱-nyieo̱ mīle̱lo se̱, ni ame̱taoo̱ ame̱niyenii ke̱-dše̱o̱ Mawu deṅ.
22. Ké̱ hŭlŭ te ši le̱, ame̱gblaă ame̱he ši ni ame̱yabumoo̱ ame̱wŏhe.
23. Gbomo dše̱o̱ kpo yaă enitšumo̱ ni egboo̱ deṅme ke̱-yašio̱ gbe̱ke̱.
24. Iehowa, kwe̱ bo̱ni onitšumo̱i le̱ fá hă! Nilĕ oke̱-fe fĕ; šikpoṅ le̱ no̱ eyi to̱ ke̱ onibŏnii le̱!
25. Ṅšo̱ ne̱, eda ni elĕ te̱trĕ, nibii ní anyĕĕ akane wamoo̱ ye̱ mli, lŏi bibii ke̱ ewudši fĕ.
26. Le̱dši le̱ nyieo̱ dše̱i ke̱ leviatan ni obo̱le̱, koni efe̱ ye̱ mli le̱.
27. Ame̱fĕ le̱, bo gbe̱ ame̱kwe̱o̱, koni ohăame̱ ame̱niyenii ye̱ be ni sa mli. Lal. 145, 15. 16.
28. Ohăa-ame̱, ni ame̱buabuaă nă; ogbleo̱ odĕ, ame̱tŏro̱ŏ ke̱ nii kpakpai.
29. Oke̱ ohīe teo̱, ni ame̱haoo̱; odšieo̱ ame̱mumo̱ le̱, ni ame̱plenĕo̱, ni ame̱kŭo̱ ame̱se̱ ke̱-yaă ame̱sŭ le̱ṅ. 1 Mose 3, 19
30. Otšŭo̱ omumo̱ le̱ ke̱-baă, ni abo̱ŏ-ame̱, ni ohăa šikpoṅ le̱ hīe tšŏ́o̱ ehĕ.
31. Iehowa anumnyam le̱ aahī ši ke̱-ate nāno̱, Iehowa aanyắ enitšumo̱i le̱ ahe.
32. Ekwe̱o̱ šikpoṅ le̱, ni ehosoo̱; etraă gŏdši le̱ ahe, ni ame̱dše̱o̱ lasŭ. Lal. 144, 5.
33. Gbīīabo̱ ní mihīe kă ne̱ mala mahă Iehowa, gbīīabo̱ ní miyo̱ dšeṅ lolo ne̱ mala madšie mi-Nyoṅmo̱ le̱ yi.
34. Hă miyiṅ susumo̱ aṅŏ enă; manyắ ye̱ Iehowa mli!
35. Hă ešafelo̱i ată ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, ni meifŏdši hŭ akahī ši doṅṅ. Dšiemo̱ Iehowa yi, misusuma! Haleluya!

105.

(Kwe̱ Lal. 78. K. 1—15: kwe̱ 1 Kron. 16, 8—22.)

Nyedaă Iehowa ši, nyetšé̱a egbe̱i le̱! Nyehăa alea enifemo̱nii le̱ ye̱ mădšimădši le̱ ateṅ! Ies. 12, 4.
2. Nyelaă nyehăale̱! Nyelaă nyedšiea eyi! Nyegbaă enăkpe̱ nitšumo̱i le̱ fiă!
3. Nyefăa nyefŏa egbe̱i kroṅkroṅ le̱ no̱; mei ni taoo̱ Iehowa se̱gbe̱ le̱ atšui anyŏ ame̱mli.
4. Nyedia Iehowa ke̱ ehewale̱ le̱ se̱, nyetaoa ehīegbe̱ dā.
5. Nyekaia enăkpe̱ nítšumo̱i ní etĕ le̱, enăkpe̱nii ke̱ kodšomo̱i ní dše̱ edăṅ le̱.
6. nye, etšŭlo̱ Abraham sešibii le̱, nye, Iakob bii ní dši ehalamo̱bii le̱!
7. Le̱, Iehowa le̱, dši wo̱-Nyoṅmo̱ le̱; ekodšomo̱i le̱ ekpĕle šikpoṅ le̱ no̱ fĕ.
8. Ekaio̱ ekpăṅmo̱ le̱ ke̱-yaă năno̱, wiemo̱ ní eke̱-mă ši ehă yino̱i akpe le̱,
9. kpăṅmo̱ ní eke̱ Abraham kpăṅ le̱ ke̱ kită ni ekă Isak le̱;
10. ni emă no̱ mí ehă Iakob ake̱ akpe̱ ke̱ Israel hŭ ake̱ năno̱ kpăṅmo̱ le̱,
11. ake̱: Bo maṅŏ Kanaan šikpoṅ le̱ mahă ake̱ nyegbošinii agbe̱făṅnŏ! — 1 Mose 12, 7.
12. be mli ní ame̱yi fáá ko ni ame̱yi noko, ni asaṅ ame̱dši gbo̱i ye̱ no̱ le̱;
13. ni ame̱tšomlo ke̱-dše̱ dšeṅmaṅ kome no̱ ke̱-te dšeṅmaṅ kroko no̱, ke̱-dše̱ maṅtše̱yelihe kome ke̱-te maṅ kroko no̱.
14. Eṅmĕĕ mokomoko gbe̱ ní efeame̱ efŏṅ, ni ekă maṅtše̱mei ye̱ ame̱hewo̱ ake̱: 1 Mose 12, 17; 20, 3. 7.
15. "Nyekataă mimei ní mifo̱ame̱ mi le̱ ahe, ni migbalo̱i le̱ hŭ, nyekafeaame̱ noko!"
16. Ni esă etšé̱ hŏmo̱ ke̱-ba šikpoṅ le̱ no̱, ni ekŭ abolo-tšo mŭ le̱ fĕ. 1 Mose 41, 54.
17. Etšŭ nŭ ko ke̱-tšŏ́ ame̱hīe; abi Iosef ni eyatšŏ́ nyŏ́ṅ. 1 Mose 37, 28.
18. Ame̱ke̱ gbokle̱ mīa enădši, esusuma bote dade le̱ mli,
19. ke̱-yaši beyino̱ ní ewiemo̱ le̱ ba mli, Iehowa wiemo̱ le̱ tšŭ ehe.
20. Maṅtše̱ le̱ tšŭ ayafĕnele̱, mădši anoyelo̱ hă ayadšiele̱. 1 Mose 41, 14.
21. Ewole̱ onukpa ye̱ ewe le̱, ke̱ enibii fĕ noyelo̱,
22 koni efīmo̱ elumei le̱ bo̱ni esumo̱, ni etšŏ emaṅ onukpai le̱ anilĕ.
23. Ni Israel ba Mizraim, ni Iakob bato gbo̱ ye̱ Ham šikpoṅ le̱ no̱. 1 Mose 46, 1.
24. Ni ehă emaṅ le̱ yi fá naakpa, ni ehă ame̱he wa fè ame̱haolo̱i le̱. 2 Mose 1, 7. 12.
25. Etšŏ́ ame̱tšui ni ame̱nye̱ emaṅ le̱, ni ame̱ke̱ etšŭdši le̱ ye ṅă mli.
26. Etšŭ etšŭlo̱ Mose, ke̱ Aaron, moni ehala le̱.

27. Amefe ekadii lẹ yẹ ameteṅ, kẹ enakpẹnii lẹ hũ yẹ Ham šikpoṅ lẹ nọ.
2 Mose 8—12.
28. Etšũ duṅ, ni ehã ebawo, ui ametšee ewiemọi lẹ ahĩe atũa.
29. Ehã amẹnui lẹ tšõmọ lá ni eṅõ-gbe amelõi lẹ.
30. Amẹšikpoṅ lẹ wowõ kokọdenei yẹ amẹmaṅtšẹmei lẹ apiai amli tete.
31. Ewie, ni ofọii ba, kẹ tõntõṅi hũ yẹ amẹkpokpai lẹ fẽ nọ.
32. Nyoṅmọnẹmọ nädšiaṅ lẹ ehãamẹ nyoṅmọṅtẹ kẹ lalilẹii hũ yẹ amẹšikpoṅ lẹ nọ.
33. Etfia amẹweintšei kẹ amẹgbãmitšei lẹ anii, ni ekũmọ amẹkpokpai lẹ anọ tšei lẹ.
34. Ewie, ni bãlabii ba kẹ otukpẹi hũ ni alee ameyibọ,
35. ni ameye amẹšikpoṅ lẹ nọ bãi fẽ, ni amẹye amẹṅmõdši aši nii.
36. Ni etfia amẹšikpoṅ lẹ nọ kromọbii lẹ fẽ ni dši amehewalẹ fẽ šišidšẽ lẹ nii.
37. Ni edšieamẹ kẹ-dše kpo kẹ *dfiẹtẹi kẹ šika, ni gbomo wudọwudọ komeflo bẹ amekutšei lẹ amli. * 2 Mose 12, 35.
38. Mizraim nyá yẹ amẹdšẹidšẽ lẹ hewọ, edšakẹ amẹhe ṅmiṅmi emõmọamẹ.
39. Ele atatu mli ekẹ-fe nọhãnõ, kẹ la hũ ni ahã dšeṅ atše nyõṅ 2 Mose 13, 21.
40. Amebi, ni ehã trakọkọi ba, ni ehã ametõrọ kẹ ṅwei abolo.
2 Mose 16, 13—15. Ioh. 6, 31.
41. Egble tesa nã, ni nui tue kẹ-ho, ametšẽọ foi yẹ hei ní egbĩ tamọ fã.
2 Mose 17, 6.
42. Edšake ekai ewiemọ kroṅkroṅ lẹ kẹ etšũlọ Abraham
43 Ni edšie emaṅ lẹ kẹ-dše kpo kẹ mišẹ, kẹ ehalamọbii lẹ hũ kẹ nyámọ lala;
44. ni eṅõ dšeṅmãdši lẹ ašikpõdši ehãamẹ, ni amẹṅõ mãdšimãdši lẹ anitšumọnii lẹ amefe amenõ.
45. bẹni afe ni amẹto ekpọi lẹ, ni ameye emlai lẹ anọ. Haleluya!

106.

(K 1 47 48; kwẹ 1 Kron. 16, 34—36.)

Haleluya!
Nyedaã Iehowa ši, edšakẹ ehĩ; edšakẹ nanọ emọbọnalẹ hiọ ši kẹyaã! Lal 107, 1; 118, 1; 136, 1.

2. Namo aanyẽ Iehowa hewalẹ nitšumọi lẹ agba, ni ehã anu eyidšiemọ lẹ fẽ?
3. Adšõ mei ni yeọ kitã nọ, kẹ moni yeọ dšalẹ sane befẽbe lẹ!
4. Iehowa, okẹ omaṅ lẹ he tšui ní oyọ lẹ akaimi; okẹ oyiwalaheremọ lẹ abasrami,
5. koni mana ohalamọbii lẹ edšũrõyeli lẹ, koni manyá yẹ omaṅ lẹ nyámọ lẹ hewọ, koni mikẹ ogbẹfãṅnõ lẹ afã!
6. Wọfe eša tamọ wọtšẹmei lẹ noṅṅ, wọfe nišaianii, wọba wọdšeṅ efõṅ.
Dan 9, 5.
7. Wọtšẹmei lẹ yoo onãkpẹnii lẹ asẹ yẹ Mizraim, amẹkaii omọbọnalẹ babaõ lẹ, ši moṅ amẹtše atũa yẹ ṅšọ ní dši Ṅšọ-tšuru lẹ nã. 2 Mose 14, 11. 12
8. Ši kẽlẹ egbẹi lẹ hewọ lẹ ehere ameyiwala, koni ehã ale ehewalẹ lẹ.
9. Eṅá Ṅšọ-tšuru lẹ yi, ni egbĩ, ni ekplaamẹ kẹ-tšõ bu kwọṅkwọṅ lẹ mli tamọ ṅãnọ;
10. ni ehere ameyiwala kẹ-dšẹ moni he tšẽọamẹ lẹ deṅ, ni ekpõamẹ kẹ-dšẹ henyẹlọ lẹ deṅ,
11. ni nu lẹ ha amẹhaolọi lẹ anọ gbidĩ, ameteṅ mokomeflo efẹẹ.
12. Kẹkẹ ni amẹhe ewiemọi lẹ ameye, amẹla amẹdšie eyi. 2 Mose 15.
13. Ši etšẹẹ ni amẹhĩe kpa enitšumọi lẹ anọ, ni amẹmẽẽ eṅáwõ doṅṅ;
14. ni amẹdi tšinebãnii asẹ yẹ ṅã lẹ nọ, ni amẹka Mawu yẹ ṅã oleṅlẹ lẹ nọ.
4 Mose 11, 4—6.
15. Ni ehãamẹ amẹtaomọnii lẹ; ši etšũ lõtã kẹ-ba amẹsusuma mli.
16. Ni amẹkẹ Mose ye awuṅã yẹ nsra leṅ, kẹ Aaron, Iehowa mokroṅkroṅ lẹ.
4 Mose 16.
17. Šikpoṅ gba ni emĩ Datan, ni etšĩmọ Abiram asafo lẹ nọ gbidĩ;
18. ni la dše yẹ amẹsafo lẹ mli, lalilẹi šã meifõdši lẹ.
19. Amẹfe tšinabi hũ yẹ Horeb, ni amẹdšã amãgã ni afie lẹ, 2 Mose 32
20. ni amẹtšake amẹnumnyam lẹ amẹtšõlẹ noko ni tamọ tšina ní yeọ dfẹi.
Rom. 1, 23.
21. *Amẹhĩe kpa Mawu, ameyiwalaherelọ lẹ ní fe nii wudši yẹ Mizraim lẹ nọ, * 5 Mose 32, 18.

22. moni fe nākpe̱nii ye̱ Ham šikpoṅ le̱ no̱ ke̱ gbeyei nibii hũ ye̱ Ṅšo̱-tšuru le̱ṅ le̱.

23. Nohewo̱ le̱ kũle̱ ekē̱ eefiteame̱, ké dšee Mose, ní ehala le̱, *badamo̱ eke̱ ame̱mligblamo̱ le̱ mli ye̱ ehĩe, ni edšõ̱ emlifũ le̱ he, koni ekakpãtã ame̱hĩe le̱.
* Ezek. 13, 5.

24. Ame̱gbe šikpoṅ fe̱fe̱o le̱ he guo̱, ame̱hee ewiemo̱ le̱ ame̱yee; 4 Mose 14, 2—4.

25. ame̱wie hũhũhũ ye̱ ame̱būi le̱ amli; ame̱boo Iehowa gbē toi.

26. Nohewo̱ le̱ ewó enine no̱ ye̱ ame̱no̱, koni ehã ame̱nyõnyõi ye̱ ṅã le̱ no̱,

27. ni ešere̱ ame̱seši efĩe dšeṅmādši le̱ ateṅ ní egbe̱ame̱ efã šikpõdši le̱ ano̱.

28. Ni ame̱ke̱ ame̱he yabo̱ Baal-Peor he, ni ame̱ye gbohĩĩ-afo̱lei le̱, 4 Mose 25, 3.

29. ni ame̱ke̱ ame̱nifemo̱nii le̱ wo emli la, ni gbĕle-hela dfa fie ame̱no̱.

30. Ni Pinehas te ši damo̱ ši ni ekodšo, ke̱ke̱ ni gbĕle-hela le̱ se̱ fo;

31. ni abu ene̱ dšale̱ ahãle̱ ke̱-yaši yino̱i fĕ no̱ ke̱-yaã nāno̱.
1 Mose 15, 6. 4 Mose 25, 12.

32. Ni ame̱wole̱ mlifũ ye̱ Meriba nu le̱ he, ni ame̱hewo̱ le̱ Mose na amane.
4 Mose 20, 2—13.

33. Edšake̱ ame̱tše emumo̱ le̱ hĩe atũa, ni enā kpa.

34. Ame̱kpãtãã mādši le̱ ahĩe hũ, bo̱ni *Iehowa fãame̱ le̱,
* 5 Mose 7, 1. 2; 12, 2. 3. Kods. 1, 28.

35. ši ame̱ke̱ ame̱he futu dšeṅmādši le̱, ni ame̱kase ame̱nifemo̱nii le̱,

36. ni ame̱súmo̱ ame̱māgãi le̱, ni ame̱tšṍmo̱ tšõne ame̱hãame̱.

37. Ni ame̱ṅõ ame̱bihĩĩ ke̱ ame̱biyei ame̱šãšã afo̱lei ame̱hã wo̱dši, 3 Mose 18, 21.

38. ni ame̱fie mei ní efeko efõṅ, ní dši ame̱bihĩĩ ke̱ ame̱biyei le̱, alá ši, ni ame̱ke̱-šã afo̱le ame̱hã Kanaan amãgãi le̱, ni ame̱ke̱ lá bule šikpoṅ le̱;

39. ni ame̱ke̱ ame̱nitšumo̱i le̱ wo ame̱he mũdši, ni ame̱bo̱ adfamaṅ ye̱ ame̱nifemo̱nii le̱ amli.

40. Nohewo̱ le̱ Iehowa mli wo la wo emaṅ le̱, ni enyãṅe le̱dientše̱ egbe̱fãṅnõ le̱,

41. ni etuame̱ ewo dšeṅmādši adeṅ, ni mei ní he tšẽo̱ame̱ le̱ ye ame̱no̱;
Kods. 2, 14.

42. ni ame̱henye̱lo̱i le̱ waame̱ yi, ni abaame̱ ši awo ame̱hewale̱ šiši.

43. Edšieame̱ šii abo̱; ši ame̱ke̱ a kue̱ṅtile̱ le̱ tše ehĩe atũa, ni abaam ye̱ ame̱nõša le̱ hewo̱.

44. Ši kĕle̱, beni enu ame̱blo̱mo̱ le̱, e ame̱haomo̱ le̱ ehãame̱,

45. ni ekai ekpãṅmo̱ le̱ ehãame̱, emo̱bo̱nale̱ babaõ le̱ nã le̱ efa ehe;

46. ni asaṅ ehã ame̱nii fe mei ni ame̱ nom le̱ fĕ mo̱bo̱.

47. Heremo̱ wo̱yiwala, Iehowa, wo̱-N ṅmo̱, ni obua wo̱nã ke̱-dše̱ dšeṅmādši ateṅ, koni wo̱da ogbe̱i kroṅkroṅ le̱ ni wo̱fã ye̱ oyidšiemo̱ le̱ mli! 5 Mose

48. Yidšiemo̱ ahã Iehowa, Israel N ṅmo̱ le̱, ke̱-dše̱ nāno̱ ke̱-yaši nāno̱, maṅ mũ le̱ fĕ akē̱: Amen! Haleluy
Lal. 41, 1

107.

Nyedaã *Iehowa ši, edšake̱ ehĩ; ed ke̱ nāno̱ emo̱bo̱nale̱ hĩo̱ ši ke̱-yaã!
* Lal. 106,

2. Hã mei ní Iehowa ekpõame̱ le̱ nakai, mei ní ekpõame̱ ke̱-dše̱ haolo̱ deṅ le̱,

3. mei ní ebua ame̱nā ke̱-dše̱ šik dši ano̱, ke̱-dše̱ bokã ke̱ anaigbe̱, ke̱- kõyigbe̱ ke̱ ṅšo̱ṅgbe̱ fĕ le̱.

4. Ame̱tšomlo ye̱ ṅã le̱ no̱, ye̱ gb nokonoko be̱ no̱ le̱ no̱, ame̱naa maṅ ní ahĩo̱ mli;

5. hõmo̱ ke̱ kũmai yeame̱, ame̱susu to̱ biti ye̱ ame̱mli;

6. ni ame̱fĩmo̱ le̱ mli le̱ ame̱ ame̱tšé̱ Iehowa, ni edšieame̱ k dše̱ ame̱manehũlũi le̱ amli,
K. 13. 19

7. ni ekplaame̱ ke̱-tšṍ gbe̱ trõmõ koni ame̱še̱ maṅ ní ahĩo̱ mli le̱ṅ:

8. esa ake̱ ame̱dšie Iehowa yi emlihĩle̱ ke̱ enākpe̱nii ni etš ehãa gbomei abii le̱ ahewo̱;
K. 15. 21.

9. edšake̱ ehãa susuma ní ehĩale̱ to̱õ̱, ni susuma ní hõmo̱ yeo̱le̱ le̱, ew obõ ke̱ nii kpakpai. Luk. 1.

10. Mei ní trá duṅ ke̱ gbĕlehõ mli, ni afĩmo̱ame̱ afie amanehũlũ dade mli le̱;

11. edšake ametše Mawu wiemoi le ahīe
atūa, ni amegbe Ṅweinyo le ṅāwō le
he guo;
12. hewo le eke deṅme ba ametšui ši,
amegbēgbē ši hū, ni bualo ko be;
13. ni amefimo le mli le ameblo
ametšé Iehowa, ni ehereame ke-
dše amemanehūlūi le amli; K. 6.
14. edšieame ke-dše duṅ ke gbēlehōṅ
le mli, ni etšere amekpāi le amli:
15. esa ake amedšie Iehowa yi ye
emlihīle ke enākpenii ni etšuo ehāa
gbomei abii le ahewo; K. 8.
16. edšake ekūmo akōble agbōi le, ni
etlo dade adabāṅi le amli.
17. Nyenyeṅtlīi le, amenotōmo gbe ke
amenišaianii le ahewo amenaā nō;
18. amesusuma mihī ṅmā-fē-ṅmā, ni
amebeṅke gbēle agbōi le anā;
19. ni amefimo le mli le ameblo
ametšé Iehowa, ni ehereame ke-
dše amemanehūlūi le amli; K. 6
20. etšū ewiemo le ke-ba, ni ebatšā-
ame, ni edšieame ke-dše amehīekpātā-
mobui le amli:
21. esa ake amedšie Iehowa yi ye
emlihīle ke enākpenii ni etšuo ehāa
gbomei abii le ahewo, K. 8.
22. ni amešā šidā-afolei, ni amedšadše
enitšumoi le ke nyāmo lala. Lal. 50, 14.
23. Mei ni ke ledši nyieo ṅšo hīe, ni
ameyatšuo nii ye nui wudši le ahīe le,
24. ame amenaā Iehowa nitšumoi le ke
enākpenii le ye ṅšoṅbui le amli;
25. edšake efāa, ni ehāa ahum tfaā,
ni ehāa emli ṅšokei le feo hāmāhāmā,
26. ni amekwoō ke-yaā ṅwei, amekple-
keo ši ke-yaā bui vōvō le amli, ametšui
fāa ke haomo soṅṅ;
27. amekpaā ni amedidāa tamo dātolo,
ni ameṅā le fē tāa;
28. ni amefimo le mli le ameblo̤ō
ametšéo Iehowa, ni edšieoame ke-
dšeo amemanehūlūi le amli; K. 6.
29. etšio ahum le nā ni edšoō deō, ni
ṅso le ṅmēo;
30. ni amemī šeo amehe, edšake ame-
nā edšo, ni ewaāame ke-baā ameble ni
amefeo le le mli:
31. esa ake amedšie Iehowa yi ye
emlihīle ke enākpenii ni etšuo ehāa
gbomei abii le ahewo, K. 8.
32. ni amekafole ye maṅ le asafo leṅ,
ni amedšie eyi ye onukpai le akpē leṅ.
33. Ehāa fāi tšōmoo ṅā, ni hei ni nu
ni baā yo hū tšōmoo ṅmeṅmete no,
34. šikpoṅ ni baā nii tšōo mūkpo ye
mei ni hīo dšei le anifōdšianii ahewo.
35. Asaṅ ehāa ṅā tšōo kpākpo ni
ṅmeṅmete no hū nu ni baā;
36. ni ehāa mei ni hōdši yeoame le
hīo dšei, koni ameto maṅ ni ahī mli,
37. ni amedū nii ye ṅmōdši amli. ni
amefe weintromi, ni amenii aba;
38. ni edšōoame ni ameyi fáa babaō,
ni ehāa amenáa šla koloi pī:
39. ame ni sá le ameyi fáa ni abaame
ši ke yiwale ke haomo ke aŵerehō le.
40. Efoseo heguogbē efieo lumei ano,
ni ehāa ametšomloo ye oleṅle no heni
gbe komeflo be.
41. Ši ewóo ohīafo no ke-dšeo amane-
hūlū mli, ni ehāa ewoo flei tamo tōiku.
42. *Dšaloi aana ni amemī aaše ame-
he, ni nōša fē aabu enā. * Hiob 22, 19. 20.
43. Mofēmo ni dši nilelo le, hā ekwe
enemei, ni eyo Iehowa mobonalei le ase!

108.

David lala ni ela.
(K. 2—6: kwe Lal. 57, 8-12.)
2. Nānyoṅmo, mitšui enyō mimli;
mala ni matfa saṅkū ke *minumnyam
le fē! * Lal. 16, 9.
3. Nyehīe atšēa, obenta ke saṅkū;
mihīe aatšē lebi māṅkpa!
4. Madšie oyi ye mādšimādši le ateṅ,
Iehowa, ni mala mahāo ye dšeṅmādši ateṅ!
5. Edšake omobonale le da ke-teke
ṅwei, ni onokwayeli le šeo atatuiaṅ tō.
6. Nyoṅmo, wó ohe no ke teke ṅwei,
ni ohā onumnyam le ateke šikpoṅ le fē!
(K. 7—14: kwe Lal. 60, 7—14)
7. Koni adšie mei ni osumoo le, oke
oninedšūrō ahere woyiwala, ni oto he
ohāwo!
8. Nyoṅmo ewie ye ekroṅkroṅfemo le
mli: Mabo oše, madša Šekem mli, ni
masusu Sukot dšō le.

9. Minõ dši Gilead, ni minõ dši Manase; Efraim dši miyitšo dadefai, Iuda le̱, mimañtše̱tšo ni.
10. Moab dši mihedšu-kulo, Edom no̱ madšie mitokota mafõ; mabo̱ oše mawo Filistea.
11. Namo aañõmi ke̱-ate mañ ni wa le̱ mli? Namo aayawami Edom?
12. Ani dšee bo, Nyoñmo̱, ni oše̱re̱wo̱ ofie le̱, bo Nyoñmo̱ ni oke̱wo̱ efãã ta le̱ ni?
13. Ye obuawo̱ ye̱ haomo̱ mli; edšake̱ gbomo yeli-ke̱-buamo̱ dšee fe̱ife̱i!
14. Nyoñmo̱ no̱ wo̱o̱tšő wo̱ye kũnim; edšake̱ le̱ dši moni aanãnã wo̱henye̱lo̱i le̱ ano̱ ke̱-mõ ši.

109.

David lala ní eke̱-hã lalatše̱ nukpa le̱.
Miyidšiemo̱ Nyoñmo̱, kãbu onã!
2. Edšake̱ mofõñ ke̱ osatofo egbe̱ ame̱dãñ ewomi, ame̱ke̱ apasa lile̱i wieo̱ šio̱mi;
3. ame̱ke̱ hetšẽmo̱ wiemo̱i efo sá ewo mihe, ni ame̱ke̱mi mĩwu yakatfã po.
4. Beni misumoo̱ame̱ le̱, bẽle̱ ame̱mĩnye̱mi; ši mi le̱ so̱lemo̱ ke̱ke̱ miso̱leo̱
5. Ni ame̱ke̱ efõñ too̱mi ekpakpa nãdšiañ, ni ame̱ke̱ nyẽ too̱ misuomo̱ le̱ nãdšiañ. Lal. 35, 12.
6. Fã mofõñ ko oto eno̱, ni ohã henye̱lo̱ ko adamo̱ eninedšũrõ no̱.
7. Ké̱ akodšole̱ le̱, hã eye fo̱, ni ohã eso̱lemo̱ po atšő eša.
8. Egbĩĩ le̱ afe kuku, ni *eno̱kwe̱mo̱nitšumo̱ le̱ hũ mokroko añõ. * Bo̱f. 1, 20.
9. Ebii atšőmo̱ awusãi, ni eñã atšő okũlafo.
10. Hã ebii akpa ši asisẽ, ni ame̱dše̱ ame̱mañfõi le̱ amli ame̱yatao niyenii.
11. Weiyelo̱ atšő enii ní eyo̱ fẽ tšõne, ni gbo̱i hũ aha enitšumo̱nii le̱.
12. Mokomoko akakã he mĩnale̱ mo̱bo̱, ni mokomoko akadro ebii awusãi le̱.
13. Hã aflo̱ ese̱bii afie, ni agbe ame̱gbe̱i ye̱ yino̱bii ní baã le̱ ateñ.
14. Akai etše̱mei le̱ anišaianii le̱ ye̱ Iehowa hĩe, ni akagbe enye he eša le̱ hũ. 2 Mose 20, 5.
15. Ame̱hĩ Iehowa hĩe dãne̱, ni *efo ame̱kaimo̱ se̱ ye̱ šikpoñ le̱ no̱; * Abe̱i 10, 7.

16. edšake̱ ekaii mo̱bo̱nale̱, ši moñ
nõnalo̱ ke̱ ohĩafo ke̱ moni tšui ek
le̱ yi ni egbeame̱.
17. Ake̱-ní esumoo̱ lõmo̱ hewo̱ le̱, e
eno̱; ake̱-ní enyáá dšõmo̱ he hewo̱
eke̱le̱ teñ edšeke̱.
18. Ewo lõmo̱ tamo̱ atade, ni el
emliniiañ tamo̱ *nu, ni ete ewui
hũ tamo̱ mũ. * 4 Mose 5,
19. Hã etšő tamo̱ mama ní ebu,
he̱fĩnõ ni eke̱-fĩ emli dã!
20. Mihenye̱lo̱i le̱ ke̱ mei ní wieo̱
susuma he efõñ le̱ anyõmo̱wo ni a
Iehowa deñ ne̱.
21. Ši bo, Nuntšo̱ Iehowa, femo̱
mi ye̱ ogbe̱i le̱ hewo̱; ake̱-ní omo̱bo̱
le̱ hĩ hewo̱ le̱, dšiemo̱mi.
22. Edšake̱ minii ye̱ mo̱bo̱ ni oh
dšimi, ni mitšui epila ye̱ mimli.
23. Añõmi ke̱-te tamo̱ hõñ ní eho, a
ke̱-mĩya tamo̱ bãlabii.
24. Ńmãhĩle̱ so̱ññ ehã minakutšei a
egbo̱dšo̱, ni mitã lõ ni fo̱ be̱ mihe d
25. Ni mitšő ahorabõ̱nõ mihãame̱; ké̱ a
nami le̱, *ame̱hosoo̱ ame̱yitšei. * Lal. 2
26. Ye obuami, Iehowa, mi-Nyoñ
Omo̱bo̱nale̱ nã le̱ heremo̱ miyiwala,
27. koni ame̱le ake̱ onine ne̱, ake̱
Iehowa, ofe.
28. Ame̱ le̱ ame̱lomoo̱, ši bo le̱ *odš
ame̱teo̱ ši, ši ame̱hĩe aagboi, ši otš
le̱ nyá eenyá. * Mat. 5,
29. Hã mihenye̱lo̱i le̱ awo hegu
ni ame̱ha ame̱hĩegbẽle le̱ tamo̱ mam
Lal. 35,
30. Mike̱ minãbu aada Iehowa ši
baõ, ni madšie eyi ye̱ mei babaõ a
31. Edšake̱ edamo̱ ohĩafo ninedšũrõ
koni ehere eyiwala ke̱-dše̱ mei ni ko
esusuma le̱ adeñ.

110.

(Kwe̱ Mat. 22, 44. Bo̱f. 2, 34. 35. Heb. 1, 13; 5, 6
David lala.
Iehowa kẽ minuntšo̱ le̱ ake̱: "
mininedšũrõ no̱ ke̱-yaši beyin
mañõ ohenye̱lo̱i le̱ mafe onãdš
mãñõ." 1 Kor. 15, 25. Heb. 10, 12.
2. Ohewale̱ tšo le̱, Iehowa aakpã
ke̱-adše̱ *Zion ahão: Ye lumo ye̱ ohe
lo̱i le̱ ateñ! * Lal.

3. Omañ lẹ aaba yẹ ota gbĩ lẹ no. yẹ amẹsuomo nā. *yẹ hewulamo kroñkroñ mli; oblahìĩ asafo lẹ baă tamọ bọ́ dšeọ dšetšẹremo mũsũñ lẹ. * Lal. 29, 2.

4. Iehowa ekä kitā ni efañ ehe: "Bo dši osọfo kẹ-yaši nāno yẹ Melkizedek gbedšiano lẹ na." 1 Mose 14, 18—20. Heb. 5, 10; 6, 20; 7, 17. 21.

5. Nuntšọ lẹ ni yọ oninedšũrò nọ lẹ aatfia mañtšemei anii yẹ emlifũ gbĩ lẹ nọ. Lal. 2, 2 5. 9.

6. Eekodšo yẹ dseñmādši lẹ ateñ, eewo dsemei obõ kẹ gbohìĩ soñn; eetfa šikpoñ kpeteñkple yitšo nõ.

7. Eenu fā ni yọ gbẹ toi lẹ mli nu, nohewọ le eewó eyitšo nọ. Fil. 2, 8. 9.

111.

Haleluya!

Mada Iehowa si kẹ mitšui fẽ yẹ dšaloi agwabọ ke asafo le mli.

2. Iehowa nitšumoi lẹ dāra, mei fẽ ni naä he tsui le taọọ sẹgbẹ. Lal. 104, 24.

3. Wõ kẹ agbodšē dši enitšumọi lẹ, ni edsale lẹ hĩọ ši kẹ-yaä nāno.

4. Eto noni akẹ-kaiọ enākpẹ nitšumọi le: drolọ ke mọbọnalọ dši Iehowa.

5. Ehâa mei ni šeọlẹ gbeyei lẹ yeọ nii tọroö; ekaiọ ekpāñmọ lẹ kẹ-yaä nāno. Lal. 145, 15

6. Ehâa emañ lẹ leọ enitšumọ hewalẹ le, akẹ-ni ekẹ dseñmādši lẹ anọyelinõ haame le.

7. Eninena nitšumọi lẹ anọkwale kẹ dsale saneyeli ni, ni ekpọi lẹ fẽ māmọ si sinn;

8. amemā ši siñn dā kẹ-yaši nāno, anọkwale ke dsale mli afeamẹ yẹ.

9. Etsu kpõmo ke-bahā emañ lẹ; ekẹ ekpāñmo le emā si kẹ-mĩya nāno. Egbẹi le yẹ kroñkroñ ni ehe yẹ gbeyei.

10. Iehowa gbeyeišemọ dši nilē šiši-dse, mei fẽ ni yeọ nọ lẹ náa seyōmọ kpakpa; eyidsiemọ lẹ hĩọ ši kẹ-yaä nāno. Abẹi 1, 7.

112.

Haleluya!

Adsō gbomo ni šeọ Iehowa gbeyei, ni enáa ekitai le ahe tšui dšogbāñ lẹ! Lal. 1, 1.

2. Esesibii le aatsómọ agboi yẹ šikpoñ le nọ; aadsō dsaloi afiei lẹ. Abẹi 20, 7.

3. Ninámọ kẹ nifálẹ aahĩ ewe lẹ, ni edšalẹ lẹ hĩọ ši kẹ-yaă nāno.

4. Dšalọi lẹ, *la tšoọ yẹ duñ lẹ mli hāa-amẹ kẹ-dšẹọ drolọ kẹ mọbọnalọ kẹ dšalọ lẹ deñ. * Lal. 37, 6.

5. Gbomo ni mli hĩ ni efaä mo nõ lẹ, aahĩ ahālẹ, eeye esane egbe nā yẹ kodšomọ mli. Lal. 41, 2.

6. Edšakẹ ehosoñ gbĩkogbĩko; dšalọ lẹ, aakailẹ āhũ kẹ-ate nāno.

7. Ešeñ sane fõñ adafitfā ko gbeyei; eyẹ tšui, ehĩe kā Iehowa nọ.

8. Etšui kā emli bọkõ, ešee gbeyei, kẹ-yaši beyino ni *eena noni etaọọ yẹ ehenyẹlọi lẹ ahe lẹ. * Lal. 91, 8.

9. *Egbẹọ efāa ehāa ohĩafoi, edšalẹ lẹ hĩọ ši kẹ-yaă nāno; aawó ekõñ lẹ nọ yẹ anumnyam mli. * 2 Kor. 9, 9.

10. Mofõñ lẹ aana ni aadọlẹ, eekpe *enyānyõdši ašiši, ni enidšiañ aadše wui: nii ni meifõdši taọọ lẹ hĩe aakpātā. * Lal. 35, 16.

113.

Haleluya!

Nye Iehowa tšũdši, nyedšiea eyi, nyedšiea Iehowa gbẹi lẹ yi!

2. Yidšiemọ ahā Iehowa gbẹi lẹ kẹ-dšẹ be nẹ mli āhũ kẹ-yaši nāno!

3. Esa akẹ adšie Iehowa gbẹi lẹ yi kẹ-dšẹ hũlũ šitēhe kẹ-yaši ešinyōhe!

4. Iehowa kwọ gọdšõ kẹ-teke dšeñmādši fẽ, ni enumnyam lẹ teke ñwei

5. Namo tamọ Iehowa, wọ-Nyoñmọ lẹ, moni ešitámọhe yọ ñwei lẹ, 2 Mose 15, 11. Ies. 57, 15.

6. moni māa ehĩe ši ni ekwẹọ nii ni yọ ñwei kẹ šikpoñ lẹ nọ fẽ lẹ? Luk. 1, 48.

7. Eteọ hũmi ši kẹ-dšẹọ sũ mli, ni ewóọ ohĩafo nọ kẹ-dšẹọ tumu nọ. 1 Mose 41, 40. 41. 1 Sam 2, 8.

8. koni ehā ekẹ abladei, ni dši emañ lẹ mli abladei lẹ, atrá ši.

9. Ehāa yõ kene tšõọ šianye ni etšõọ biianye ni nyáa. Haleluya! 1 Mose 21, 2 1 Sam. 1, 20; 2, 21 Luk. 1, 57 58.

114.

Beni Israel dše Mizraim, ni Iakob we lẹ dše mañ ni wieọ mañsẹ wiemọ lẹ ñõ lẹ. 2 Mose 12, 41.

2. Iuda tšõ ehekroñkroñ, ni Israel tšõ enọyelihe.

3. Ṅšọ lẹ na, ni edšo foi; Iordan hũ kũ esẹ kẹ-te. 2 Mose 14, 21. 22. Ios. 3, 13. 16.
4. Gõdši lẹ tũmọ tamọ tõagboi, goṅkpọi lẹ hũ tamọ tõbii. Lal. 68, 9.
5. Ṅšọ, meni feọo ni odšoọ foi nẹ? bo Iordan hũ, ní okũọ osẹ kẹ-yaä nẹ?
6. nye gõdši lẹ, ni nyetũmoọ tamọ tõagboi, nye goṅkpọi lẹ, tamọ tõbii nẹ?
7. Bo šikpoṅ, hosomọ yẹ Nuntšọ lẹ hĩe, yẹ Iakob Nyoṅmọ lẹ hĩe, 2 Mose 19, 18.
8. moni hãa tẹsã tšõọ kpãkpo, ehãa tĩrẹbo tšõọ nu ní baä lẹ. 2 Mose 17, 6.

115.

Dšeewọ, Iehowa, dšeewọ, ši ogbẹi lẹ moṅ oṅõ anumnyam ohã, yẹ omọbọnalẹ lẹ kẹ onọkwale lẹ hewọ!
2. Mẽba dšeṅmãdši lẹ aakẽ akẹ: Nẽgbẹ amẹ-Nyoṅmọ lẹ yọ agbẹnẹ? Lal. 42, 4.
3. Ši wọ-Nyoṅmọ lẹ, ṅwei eyọ; nofẽno ni esumoọ lẹ, no efeọ.
(K. 4—11: kwẹ Lal. 135, 15—20.)
4. Amẹmãgãi lẹ, dĩiẹtẹi kẹ šikaṅ, gbomei aninenã nitšumọi ni. 5 Mose 4, 28. Ies. 44, 9—20.
5. Amẹyẹ nãbu, ši amẹwiee; amẹyẹ hĩṅmẹii, ši amẹnaa nii;
6. amẹyẹ toii, ši amẹnuu nii; amẹyẹ gugõ, ši amẹfũũ nii;
7. amẹyẹ nidši, ši amẹmõõ nõ mli; amẹyẹ nãdši hũ, ši amẹnyiee, ni amẹtĩaa amẹsẽṅ hũ.
8. Mei ni feamẹ lẹ tamọ amẹ noṅṅ, kẹ mofẽmo hũ ní kẹ ehĩe fõọ amẹnọ lẹ.
9. *Israel, ṅõ ohĩe ofõ Iehowa nọ! lẹ dši amẹbuamọ kẹ amẹtšẹṅ. * Lal. 118, 2
10. *Aaron we, ṅõ ohĩe ofõ Iehowa nọ! lẹ dši amẹbuamọ kẹ amẹtšẹṅ. * Lal. 118, 3.
11. Iehowa *šelọi, nyeṅõa nyehĩe nyefõa Iehowa nọ! lẹ dši amẹbuamọ kẹ amẹtšẹṅ. * Lal. 118, 4.
12. Iehowa ekaiwọ: eedšõwọ, eedšõ Israel we lẹ, eedšõ Aaron we lẹ,
13. eedšõ Iehowa šelọi lẹ, mei bibii kẹ mei wudši fẽ.
14. Iehowa aahã nyeĩere babaõ, nye kẹ nyebii fiã.
15. Nye dši mei ní Iehowa, ṅwei kẹ šikpoṅ felọ lẹ, edšõ.
16. Ṅwei lẹ Iehowa ṅwei ni, ši šikpoṅ lẹ eṅõ-hã gbomei abii.
17. Dšee gbohĩĩ dšieọ Iehowa yi, dšee mei fẽ ni kplekeọ ši kẹ-yaã [illegible]
efe diõ lẹ ni; Lal. 6, 6. Ies. 38, [illegible]
18. ši wọ moṅ wọọdšie Iehowa yi dšẹ be nẹ mli ãhũ kẹ-yaši nãnọ. Halelu[illegible]

116.

Mĩsumọ Iehowa, edšakẹ ebo migb[illegible] mifaikpamọ lẹ toi.
2. Akẹ-ní egbo etoi ši ehãmi h[illegible] lẹ, gbĩĩabọ ní mihĩe kã nẹ, lẹ mablọ ma[illegible]
3. *Gbẽle kpãi lẹ efĩmọmi, ni [illegible] hĩĩadše nõnai lẹ eninami; mina ha[illegible] kẹ awerẹhõ. * K. 8. Lal. 18, [illegible]
4. Kẹkẹ ni mitšé Iehowa gbẹi lẹ mi[illegible] Iehowa, mĩkpao fai, dšiemọ misus[illegible]
5. Drolọ kẹ dšalọ dši Iehowa, ni [illegible] Nyoṅmọ lẹ mọbọnalọ ni!
6. Iehowa bãa mei ní dši hũm[illegible] ayi; ké migbọdšọ lẹ, lẹ ehereọmi.
7. *Misusuma, kũ osẹ kẹ-ya ohedš[illegible] lẹṅ; edšakẹ Iehowa efeo edšũrõ. * Lal. 42, [illegible]
8. Edšakẹ odšie misusuma kẹ-dšẹ g[illegible] mli, mihĩṅmẹii kẹ-dšẹ yãfónui amli, minãdši hũ kẹ-dšẹ šigbẽmọ mli.
9. Manyie yẹ Iehowa hĩe yẹ hĩek[illegible] ašikpoṅ lẹ nọ. Lal. 27, 13; 56, [illegible]
10. *Mihe miye, beni miwie akẹ: A[illegible] mi naakpa! lẹ. * 2 Kor. 4, [illegible]
11 Mikẽ yẹ mitšuifã lẹ mli akẹ: *G[illegible] mo-fẽ-gbomo lẹ amalelọṅ! * Rom. 3, [illegible]
12. Meni maṅõ-to Iehowa nãdšia[illegible] edšũrõ fẽ ní efemi lẹ hewọ?
13. Mawó yiwalaheremọ kpulu lẹ, matšé Iehowa gbẹi lẹ.
14 Maye mišiwõi lẹ anọ mahã Ieh[illegible] yẹ emaṅ lẹ fiã hĩe. Lal. 22, [illegible]
15. Iehowa mei kroṅkroṅi lẹ ag[illegible] dšra wa yẹ ehĩe. Lal. 72, [illegible]
16. Õ Iehowa, otšũlọ dšimi lẹlẹṅ; ot[illegible] kẹ oweyõ bi dšimi. Ofẽne mikpãi [illegible]
17. Mašã šidã-afọle mahão, ni m[illegible] Iehowa gbẹi lẹ.
18. Maye mišiwõi lẹ anọ mahã Ieh[illegible] yẹ emaṅ lẹ fiã hĩe,
19. yẹ Iehowa we lẹ kpoi lẹ anọ, bo, Ierusalem, oteṅ! Haleluya!

117.

Nye dšeṅmãdši fẽ, nyedšiea Iehow[illegible] nye mãdšimãdši fẽ nyekafoalẹ. Rom. 1[illegible]

2. Edšakę emǫbǫnalę lę fá yę wǫnǫ, ni Iehowa anǫkwale lę hīǫ ši kę-yaä nānǫ. Haleluya! 2 Mose 34, 6.

118.

Nyedaä Iehowa ši, edšakę ehī; edšakę nānǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä! Lal. 107, 1.

2. Hă Israel akē akę: Nānǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä! Lal. 115, 9—12.

3. Hă Aaron we lę akę̄ akę: Nānǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!

4. Hă Iehowa šelǫi lę akę̄ akę· Nānǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!

5. Amanehūlū mli midšę mitšę́ Iehowa; Iehowa heremi nǫ ni ekęmi damǫ he ní lę̄.

6. Iehowa yę misę, mišee gbeyei; meni gbomo aanyēmi afe? Lal. 56, 5. Heb. 13, 6.

7. Iehowa yę misę akę mibualǫ, nohewǫ lę mana noni mitaoǫ yę mihenyęlǫi lę ahe lę. Lal. 54, 9.

8. Ehī akę abaä Iehowa abo fè noni akę hīe aafō gbomo nǫ.

9. Ehī akę abaä Iehowa abo fè noni akę hīe aafō lumei anǫ. Lal. 146, 3.

10. Ké dšeṅmădši fĕ bǫlemi lę: Iehowa gbęi amli lę mafloamę mafīe.

11. Ké amębǫlemi kę-kpe kwrā po: Iehowa gbęi amli lę mafloamę mafīe.

12. Ké amębǫlemi tamǫ wòbii lę: amęagboi tamǫ *ṅmei la; Iehowa gbęi amli lę mafloamę mafīe! * Ies. 33, 12.

13. Otšimi ni magbē ši; ši Iehowa ye buami.

14. Iehowa dši mihewalę kę miyidšiemǫ lala, ni etšṓ miyiwalaheremǫ. 2 Mose 15, 2.

15. Nyámǫ kę yiwalaheremǫ gbē yę dšalǫi abūi amli: Iehowa ninedšūrō tšuǫ nii wudši.

16. Iehowa ninedšūrō lę awó nǫ; Iehowa ninedšūrō tšuǫ nii wudši.

17. Migboṅ, ši moṅ miyi aaná wala, ni madšadše Iehowa nitšumǫi lę matšṓ!

18. Iehowa egbla mitoi moṅ, ši eṅōkomi ehāko gbēle. 2 Kor. 6, 9.

19. Nyegblea dšalę agbói lę nyehāami, ni mabote mli, ni mayada Iehowa ši!

20. Iehowa agbó lę nę: Dšalǫi lę aabote mli.

21. Mīdao ši akę oheremi nǫ, ni otšṓ miyiwalaheremǫ.

22. Tę lę ní tšūtšfalǫi lę šę-fō lę etšṓ koṅtę. Ies. 28, 16. Mat. 21, 42.

23. Iehowa nifemǫnii nę; eyę nākpę yę wǫhīe.

24. Ṅmęnę dši gbī ní Iehowa fe lę; wǫmli aafliwǫ ni wǫnyá yę mli!

25. Ō Iehowa, heremǫ wǫyiwala ko! ō Iehowa, hă omanye aba ko!

26. Adšō̜ moni baä yę Iehowa gbęi anǫ lę! Wǫdšęǫ Iehowa we lę wǫdšō̜ǫnye. Mat. 21, 9; 23, 39.

27. Iehowa lę Mawu ni, ni ehă la etšo ehăwǫ. Nyefīmǫa gbīdšūrō-afǫlei lę kę kpăi kę-yaä afǫlešălatę lę kòdši lę ahe!

28. Mi-Mawu dšio, ni madao ši; mi-Nyoṅmǫ dšio, makafoō!

29. Nyedaä Iehowa ši, edšakę ehī; edšakę nānǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!

119.

Adšō̜ mei ní eye emū yę gbę lę nǫ, ni amęnyieǫ Iehowa mla lę mli lę! Lal 1, 1. 2; 112, 1.

2. Adšō̜ mei ní yeǫ edasei lę anǫ, ni amękę amętšui mū fĕ taoǫ esęgbę lę,

3. asaṅ amęfee noni edšaa, ši egbę̀i lę anǫ amęnyieǫ.

4. Owo okpǫi lę ahe kitā akę wǫye nǫ pępę̄pę.

5. Miná ni adšadše migbę̀i lę, koni maye ogbęnāi lę anǫ!

6. Ké mibīe kā okitāi lę fĕ he lę, mihīe gboṅ.

7. Mikę tšui ni dša aadao ši, ké mikase odšalę kodšomǫi lę.

8. Maye ogbęnāi lę anǫ: kākwami kwrakwra!

9 Té oblanyo aafe tēṅ ní eehā egbę lę he atšeṅ? No dši akę okwę ehe nǫ dšogbăṅ yę owiemǫ lę ná.

10. Bo osęgbę mikę mitšui mū lę fĕ taoǫ: kāhā midū gbę kę-dšę okitāi lę ahe!

11. Mikę owiemǫ lę eto mitšui mli, koni mikafe eša mišio.

12. Yidšiemǫ ahāo, Iehowa! *Tšōmǫmi ogbęnāi lę! * K. 33. 64. 68.

13. Mikę minābu dšadšeǫ kodšomǫi fĕ ni dšę odāṅ lę.

14. Mimli fiiǫmi yę odasei lę agbę lę nǫ, takę bǫni mo mli fiiǫ mo yę nifálę fĕ he lę.

15. Okpo̱i le̱ ahe midfẽño̱, ni mihĩe kã ogbe̱i le̱ ahe.

16. Ogbe̱nãi le̱ ahe * mimĩ še̱o̱, † mihĩe kpañ owiemo̱ le̱ no̱. * K. 24. Rom. 7, 22. † K. 61.

17. Oke̱ otšũlo̱ aye mlihĩle̱ nã, ni miyi aná wala, koni maye owiemo̱ le̱ no̱!

18. Gblemo̱ mihĩñme̱ii, koni mana omla le̱ mli nãkpe̱nii le̱!

19. * Gbo̱ dšimi ye̱ šikpoñ le̱ no̱; kãñõ okitãi le̱ otẽmi! * Lal. 39, 13.

20. Misusuma efe butũ ke̱ fe ni efeo̱ okodšomo̱i le̱ befẽbe le̱.

21. Okãa hewolo̱i, ni mei ni dũo̱ gbe̱ ke̱-dše̱o̱ okitãi le̱ ahe le̱ * alomo̱ame̱. * 5 Mose 27, 26.

22. Dšiemo̱ ahorabõ̱ ke̱ heguo̱gbẽ ke̱-dše mino̱; edšake̱ miye odasei le̱ ano̱.

23. Lumei tete tráa ši wieo̱ mihe; ši otšũlo̱ le̱, ogbe̱nãi le̱ ahe edfẽño̱.

24. Odasei le̱ dši nii ni mimĩ še̱o̱ he ke̱ midšinafoi hũ ni wo̱o̱mi ñã. K. 35.

25. Misusuma kã mlu mli; hã miyi aná wala ye̱ owiemo̱ le̱ nã.

26. Midšadše migbè̱i le̱ mitšõ, ni oheremi no̱; tšõmo̱mi ogbe̱nãi le̱.

27. Hã manu okpo̱i le̱ agbe̱ le̱ šiši, koni madfẽñ onãkpe̱ nitšumo̱i le̱ ahe.

28. Misusuma mĩfó ke̱ añere̱hõ so̱ññ; tẽmo̱mi ši ye̱ owiemo̱ le̱ nã.

29 Tši amale gbe̱ ke̱-dše̱ mihe, ni oke̱ omla le̱ adromi.

30. Mihala ano̱kwayeli gbe̱ le̱, mike̱ okodšomo̱i le̱ eto mihĩe.

31. Mikpe̱te̱ odasei le̱ gbãgbãlĩ; Iehowa, kãwomi hĩegbẽle!

32. Maša foi ye̱ okitãi le̱ agbe̱ le̱ no̱; edšake̱ ohã mitšui mli elẽ̱.

33. Iehowa, tšõmo̱mi ogbe̱nãi le̱ agbe̱ le̱, ni manyie no̱ ke̱-yaši nãgbẽ.

34. Hãmi se̱yõmo̱, ni mihĩe akã omla le̱ he, ni maye no̱ ke̱ mitšui mũ le̱ fẽ

35. Hã manyie okitãi le̱ atempõñ le̱ no̱, edšake̱ no he mimĩ še̱o̱. K. 47.

36. Do̱ mitšui ke̱-ya odasei le̱ ahe, ši dšee hĩekõ he.

37. Dšiemo̱ mihĩe ke̱-dše̱ yakanii akwe̱mo̱ no̱, ni ohã miyi aná wala ye̱ ogbè̱i le̱ ano̱.

38. Ši ni owo mei ni še̱o̱ gbeyei le̱, hã aba mli ahã otšũlo̱ le̱.

39. Hã mihorabõ̱ ni miše̱o̱ le̱ aho
he; edšake̱ okodšomo̱i le̱ hĩ.

40. Na, mĩfe okpo̱i le̱; hã miyi
wala ye̱ odšale̱ le̱ mli.

41. Iehowa, hã omo̱bo̱nale̱ le̱ aba
no̱, ke̱ oyiwalaheremo̱ le̱ hũ ye̱ owi
le̱ nã,

42. koni maná hetõ mahã moni bo̱
ahora le̱; edšake̱ mihĩe kã owiemo̱ le̱

43. Kãdšie ano̱kwa wiemo̱ le̱ kwrã
midãñ; edšake̱ mihĩe kã okodšomo̱i
ano̱.

44. Koni maye omla le̱ no̱ dã ke̱-y
nãno̱.

45. Manyie ye̱ heni lẽ̱; edšake̱ ok
le̱ ase̱gbe̱ mitaoo̱.

46. Ni mawie odasei le̱ ahe ye̱ mañ
mei ahĩe, ni mihĩe gboñ he.
Mat. 10, 18. Rom. 1.

47. Okitãi le̱ ahe mimĩ še̱o̱, edš
nomei misumoo̱. K.

48. Mahole minidši ano̱ mahã okitã
ni misumoo̱ le̱, ni madfẽñ ogbe̱nãi le̱

49. Kaimo̱ wiemo̱ ni oke̱ otšũlo̱
le̱, edšake̱ ohã mike̱ mihĩe efõ no̱.

50. Ene̱ dši mimĩše̱dšemo̱ ye̱ mima
hũlũ le̱ mli, ake̱ owiemo̱ le̱ * ehã m
ená wala. * Lal. 11

51. Hewolo̱i eye mihe fe̱o babaõ; k
midšeko omla le̱ se̱.

52. Iehowa, mikaio̱ oblema ko̱dšo
le̱, ni mike̱-še̱dšeo̱ mimĩ.

53. Mimli ewo la naakpa ye̱ meifõ
ni kwaã omla le̱ ahewo̱.

54. Ogbe̱nãi le̱ dši milalai ni milaã
migbo̱tõ šĩa le̱.

55. Iehowa, mikaio̱ ogbe̱i le̱ nyõñ,
miyeo̱ omla le̱ no̱.

56. Ene̱ dši minõ, ake̱ miyeo̱ okpo̱
ano̱.

57. Mikẽ̱ ake̱: Bo, Iehowa, dši mig
fãññõ, maye owiemo̱i le̱ ano̱.

58. Mike̱ mitšui fẽ mĩtao ohĩegbe̱;
mi mo̱bo̱ ye̱ owiemo̱ le̱ nã.

59. Midfẽñ migbè̱i le̱ ahe, ni mitš
minãdši ke̱-te odasei le̱ ahe.

60. Mife oyá ni maye okitãi le̱ ano̱,
mišašaoo ši.

61. Meifõdši akpãi le̱ efĩmo̱mi; ši *
hĩe kpako omla le̱ no̱. * K.

62. Miteo̧ ši nyōṅ teṅ midaäo ši yȩ odšalȩ kodšomo̧i lȩ ahewo̧. Lal. 42, 9.
63. Mei ni šeo̧o gbeyei lȩ fē kȩ mei ni yeo̧ okpo̧i lȩ ano̧ lȩ ananyo dšimi.
64. Iehowa, omo̧bo̧nalȩ lȩ eyi šikpoṅ lȩ no̧ to̧; tšōmo̧mi ogbȩnäi lȩ. Lal. 33, 5.
65. Iehowa, ofe otšūlo̧ edšūrō yȩ owiemo̧ lȩ nä. K. 17. 41.
66. Hämi yitšoṅ kpakpa kȩ nilē, edšakȩ mihe okitäi lȩ miye.
67. Beni anäko abami ši lȩ, midū gbȩ, ši agbȩnȩ lȩ miyeo̧ owiemo̧ lȩ no̧. K. 75. Ies. 28, 19.
68. Ohī ni ofeo̧ edšūrō; tšōmo̧mi ogbȩnäi lȩ. K. 12
69. Hewolo̧i floō apasa sâdši fieo̧ mino̧; ši mi lȩ mikȩ mitšui mū lȩ fè yeo̧ okpo̧i lȩ ano̧. K. 78.
70. Amȩtšui eti tamo̧ fo̧; ši *mi lȩ, omla lȩ he mimī šeo̧. * K. 77.
71. Ehī hämi akȩ abami ši, koni makase ogbȩnäi lȩ.
72. Mla ni dšȩ odäṅ lȩ hī hämi fè šika kȩ dfiȩtȩi akpei abo̧. Lal 19, 11
73. Bo onidši femi ni amȩšōmi; hämi seyōmo, koni makase okitäi lȩ.
74. Mei ni šeo̧o gbeyei lȩ aanami ni ameanä miše; edšakȩ mihīe kä owiemo̧ lȩ no̧.
75. Iehowa, mile akȩ okodšomo̧i lȩ dša, ni ano̧kwayeli *okȩ-bami ši. * K. 67.
76. Hä omlihīlȩ lȩ afe mimīšȩdšemo̧, tamo boni owo otšūlo ši lȩ. Lal. 109, 21
77. Hä omūsūṅtšōlȩ lȩ aba mino̧, ni miyi anä wala; edšake omla lȩ he *mimī šeo̧. * K 143.
78. Hä hewolo̧i lȩ ahie agbo̧i, edšakȩ kūtūmpoo na amȩbami ši; ši mi lȩ midfēṅo̧ okpo̧i lȩ ahe. K. 85. 86
79. Hä o̧gbeyeišelo̧i lȩ kȩ mei ni le odasei lȩ atšō kȩ-ba minō.
80. Hä mitsui aye emū yȩ ogbȩnäi lȩ amli, koni mihīe akagbo.
81. Misusuma mito̧ biti yȩ oyiwalaheremo̧ lȩ hewo̧; ši mihīe kä owiemo̧ lȩ no̧.
82. Mihinmȩii misiu yȩ owiemo̧ lȩ hewo̧, mikeo akȩ: Tè beni oošedše mimiṅ?
83. Edšake mitšō tamo̧ woloto̧ yȩ lasū mli, kèlȩ mihīe kpaa ogbȩnäi lȩ ano̧. K. 83.
84. Otšūlo̧ gbīī lȩ, enyie ni? Tè gbī ni ookodšo mei ni nyie misȩ kȩ yiwalȩ leṅ?
85. Hewolo̧i ni enyiee omla lȩ nä lȩ etšatšä bui ehämi. K. 69
86. Okitäi lȩ fē ano̧kwale ni. Yakatfä amȩnyie misȩ kȩ yiwalȩ: ye obuami!
87. fȩ fiō ni amȩplenēmi yȩ šikpoṅ lȩ no̧; ši mi lȩ mikwako okpo̧i lȩ.
88. Hä miyi anä wala yȩ omlihīlȩ nä, koni maye odase ni dšȩ odäṅ lȩ no̧. K. 149
89. Iehowa, owiemo̧ lȩ mä ši šiṅn yȩ ṅwei kȩ-mīya näno̧; Ies. 40, 8.
90 ono̧kwayeli lȩ yȩ kȩ-mīya yino̧i fē no̧. Bo okȩ šikpoṅ lȩ mä ši ni emä ši nȩ.
91. Amȩyȩ kȩ-baši ṅmȩnȩ yȩ ogbȩdšiano̧tōi lȩ anä, edšakȩ otšūdši dši amefē.
92. Kè dšee omla lȩ he mimi šȩo̧ lȩ, kūlȩ benȩ mihīe ekpâtä momo yȩ mimanehūlū lȩ mli. K. 50. Ier. 15, 16.
93. Mihīe kpaṅ okpo̧i lȩ ano̧ gbīkogbīko, edšakȩ nomei ano̧ otšō ohä miyi nä wala. K. 100.
94. Onō dšimi, heremo̧mi! edšakȩ okpo̧i lȩ asȩgbȩ mitaoo̧. K. 45
95. Meifōdši woo̧mi kä ni amȩkpâtä mihīe; ši midfēṅo̧ odasei lȩ ahe.
96. Mina emūyeli fē nägbē; ši okitä lȩ mli lē naakpa.
97. Misumoo̧ omla akȩ noko! Dšenamo̧ fē lȩ no he midfēṅo̧. Lal 1, 2.
98. Okitäi lȩ häa mileo̧ nii fè mihenyȩlo̧i lȩ, edšakȩ amȩkemi yȩ dä. 5 Mose 4, 6.
99. Miyȩ yitšoṅ hū fè mitšōlo̧i lȩ fē, edšakȩ odasei lȩ ahe midfēṅo̧.
100. Miyoo̧ sane sȩ fè onukpai po, edšakȩ miyeo̧ okpo̧i lȩ ano̧.
101. Miko̧ minane kȩ-dšȩ gbȩ fōṅ-fēgbȩ fōṅ no̧, koni maye owiemo̧ lȩ no̧.
102. Midšeko okodšomo̧i lȩ asȩ, edšakȩ bo otšōo̧mi nii.
103. Owiemo̧i lȩ ṅō yȩ midäṅ akȩ noko! eṅō minä fè wò tete! Lal. 19, 11.
104. Okpo̧i lȩ häa minäa yitšoṅ, hewo̧ lȩ minyeo̧ apasa gbèi fē.
105. Owiemo̧ lȩ dši kane hä minane kȩ la hū yȩ mitempōṅ lȩ no̧. 2 Pet. 1, 19.
106. Mikä kitä ni midamo̧ no̧, akȩ maye odšalȩ kodšomo̧i lȩ ano̧.

107. Mina nō babaō; Iehowa, hā miyi aná wala ye owiemo le nā! K. 67. 71.

108. Iehowa, hā tšuidšūrōnā nikēnii ni mināba wo ši le asa ohīe, ni otšōmi okodšomoi le. Lal. 19, 15.

109. Mihīe misusuma ye mideṅ dāne, ši kēle omla le, mihīe kpaa no. K. 141.

110. Meifōdši tšōomi tšōne moṅ, ši midūko gbe ke-dšeko okpoi le ahe.

111. Miṅō odasei le mife migbefāṅnō ke-mīya nāno, edšake nomei ahe mīše mitšui náa.

112. Mido mitšui yi mihā ogbenāi le anoyeli dā ke-yaši nāgbē.

113. Dfēṅmoi enyonyo tšemei le, *minyeoame, ši omla le misumoo. * Lal. 31, 7.

114. Bo dši mitēmohe ke mitšeṅ; owiemo le no mihīe kā. Lal. 3, 4.

115. Nyedšea mino nyeyaā, nye efōṅfeloi, koni maye mi-Nyoṅmo le kitāi le ano.

116. Soomomi ye owiemo le nā, ni miyi aná wala, ni kāhā mihīe mīgbo ye mihīenokāmo le he.

117. Ye obuami, ni miyi aná wala, ni mihīe akā ogbenāi le ahe dāne.

118. Mei fē ni dūo gbe ke-dšeo ogbenāi le ahe le, obuuame kwrā; edšake apasa soṅṅ dši amešišiumo le.

119. Ošereo šikpoṅ le no meifōdši le fē ofieo tamo dadefei; nohewo le misumoo odasei le.

120. Oheṅmiṅmi nā le mihelo kpokpoo, ni miše okodšomoi le gbeyei.

121. Miyeo kodšomo ke dšale sane; kāṅmē mihe ohā mei ni waāmi yi le.

122. Damo mli ohā otšūlo le, ni ahī ahāle; kāhā hewoloi le mīwami yi. Lal. 19, 14

123. Mihīṅmeii ešiu ye oyiwalaheremo ke odšale wiemo le hewo.

124. Oke otšūlo aye ye omobonale le nā, ni otšōmi ogbenāi le.

125. Otšūlo dšimi; hāmi seyōmo, koni male odasei le.

126. Eše be ni Iehowa hū aafe noko; edšake amekwa omla le.

127. Nohewo le misumoo okitāi fē šika, hē, fē šika kroṅṅ. Lal. 19, 11.

128. Nohewo le mibuo okpoi le fē ake amedša ye nofēno gbefāṅ; ši minyeo kūtūmpoo gbēi fē.

129. Odasei le ye nākpe; nohew[...]
suma yeo no le.

130. Owiemoi le anāgblemo hāa l[...]
kwašiai leo nii. Lal[...]

131. Migbeo midāṅ hatō, tam[...]
noko baā etšine, edšake mīfe ok[...]

132. Tšō ohe ohāmi, ni onami[...]
take boni ofeo ohāa mei ni sumoo o[...]

133. Hā *minane amō ši ye ow[...]
mli, ni kāhā nōša ko mīye mino. *L[...]

134. Kpōmi ke-dše ádesā yiwa[...]
koni maye okpoi le ano.

135. Hā ohīe akpe ye otšūlo [...]
otšōmi ogbenāi le.

136. Mihīṅmeii amli foseo nuf[...]
ši, ye omla le no ni ameyee le [...]

137. Dšalo dšio, Iehowa, ni oko[...]
le hū dša ke-yi ši.

138. Owo odasei le ahe kitā y[...]
ke anokwayeli soṅṅ mli.

139. Mihīedō le eplenēmi, edšak[...]
nyeloi le ahīe ekpa owiemoi le [...]
Lal[...]

140 Owiemo le he tše keṅkeṅ, [...]
otšūlo sumoole.

141. Mi le midaa ni abuumi; [...]
mihīe kpako okpoi le ano.

142. Odšale le, nāno dšale ni, [...]
le, anokwale ni.

143. Haomo ke fīmo eba mino; [...]
okitāi le ahe mīše mináa.

144. Odasei le dša ke-mīya nān[...]
seyōmo, ni miyi aná wala.

145. Mike mitšui mū le fē bloō[...]
momi no, Iehowa! ni maye ogbenāi [...]

146. Mīblo mītšéo, heremo mi[...]
ni maye odasei le ano.

147. Mite ši māṅkē mrā ni [...]
mihīe kā owiemoi le ano.

148. Mihīṅmeii hoo nyōṅbūbei [...]
koni mawo owiemo le he dfēṅm[...]

149. Bo migbē toi ye omlihi[...]
Iehowa, hā miyi aná wala ye oko[...]
le anā. K. 88. 1[...]

150. Mei ni nyieo nifōdšianii [...]
mībeṅke, ameke omla le teṅ dše[...]

151. Ši bo, Iehowa, hū obeṅke, n[...]
le *fē le anokwale ni. [...]

152. Mile ke-dše dšeeṅmō a[...]
odasei le ašiši ke-mīya nāno.

153. Kwe̱mo̱ mimanehûlŭ le̱, ni odšiemi; edšake̱ omla le̱. *mihĭe kpaa no̱. * K 176.

154 Ye misane le̱ ohămi ni okpōmi; ha miyi aná wala ye̱ owiemo̱ le̱ nā.

155. Meifŏdši le̱, ame̱ke̱ yiwalaheremo̱ ten dše̱ke̱; edšake̱ ame̱dii ogbe̱năi le̱ ase̱.

156. Iehowa, omùsŭńtšŏle̱i le̱ fá babaō; okodšomo̱i le̱ anā le̱ hă miyi aná wala.

157. Miyiwalo̱i ke̱ mihenye̱lo̱i le̱ fá babaō: kèle̱ midšeko odasei le̱ ase̱.

158. Minaă kŭtùmpo̱foi le̱, ni ame̱nii 'eo̱mi tàń, edšake̱ ame̱yee owiemo̱ le̱ no̱.

159. Na, misumoo̱ okpo̱i le̱; Iehowa, ha miyi aná wala ye̱ omlihĭle̱ le̱ nā.

160. *Owiemo̱-tšo mū le̱ fĕ le̱, ano̱kwale ni, ni odšale̱ kodšomo̱ le̱ fĕ hĭo̱ ši ke̱-yaă nāno̱. * Ioh. 17, 17

161. Lumei nyieo̱ mise̱ ke̱ yiwale̱ yakatfā, ši owiemo̱i le̱ ahewo̱ mitšui kpokpoo̱.

162. Mináa owiemo̱ le̱ he miše̱ tamo̱ noko ni ená hānii babaō

163. Minye̱o̱ apasa ni mihĭo̱; ši omla le̱ moń misumoo̱

164. Midšieo̱ oyi šii kpawo dše̱namo̱ ye̱ odšale kodšomo̱i le̱ ahewo̱

165. Mei ni sumoo̱ omla le̱ ye̱ hedšo̱le̱ babaō, ni nokonoko be̱ ni woo̱ ame̱nàdšiań

166. Iehowa, mihĭe kà oyiwalaheremo̱ le̱ no̱, ni miye̱o̱ okitài le̱ ano. 1 Mose 49, 18.

167. Misusuma ye̱o̱ odasei le̱ ano̱, ni misumoo̱ame̱ naakpa

168 Miyeo okpoi ke̱ odasei le̱ ano̱; edšake̱ migbe̱i le fĕ dfere ohĭe. Lal. 18, 22

169. Iehowa, hā miblo̱mo̱ le̱ aše̱ ohĭe; hàmi seyōmo̱ ye owiemo̱ le̱ nā.

170 Hā mifaikpamo̱ le̱ aše̱ ohĭe; dšiemo̱mi ye owiemo̱ le̱ nā.

171. Minābu aafo̱se yidšiemo̱, edšake̱ otšŏmi ogbenāi le̱.

172. Mililei le̱ *aala owiemo̱ le̱ he lala, edšake okitài le̱ fĕ le̱ dšale̱ ni
* Lal 1, 2 Abel 6, 22.

173 To onine, ni oke̱-ye obuami; edšake̱ mihala okpo̱i le.

174. Iehowa, mife oyiwalaheremo̱ le̱, ni omla le he *mimi še̱o̱. * K 16.

175. Hā misusuma yi aná wala, ni edšie oyi, ni okodšomo̱i le̱ aye abuami.

176. Midŭ gbe̱ tamo̱ *tō ni elādše: taomo̱ otšŭlo̱; edšake̱ okitài le̱, †mihĭe kpaa no̱. * Ies. 53, 6 † Lal. 119, 16.

120.

No̱kwo̱le̱i alala.

Mifĭmo̱ le̱ mli le̱ mibo mitše̱ Iehowa, ni ebomi toi.

2. Iehowa, dšiemo̱ misusuma ke̱-dše̱ apasa nābu ke̱ šišiumo̱ lile̱i le̱ mli.

3 Meni šišiumo̱ lile̱i le̱ bahão, ni meni ebafe efata he ehão?

4. Etamo̱ ekālo̱ gāimlibii ní nā ba ke̱ bāisā ńāi-ke̱-la.

5 Kpóo hāmi! ake̱ mibato gbo̱ ye̱ Mesek, ni mibabĭ Kedar bŭi le̱ amase̱i!

6. Misusuma ke̱ mei ní nye̱o̱ hedšo̱le̱ le̱ hĭ ši etše̱ tšó.

7. Mi le̱, hedšo̱le̱ gbomo dšimi moń; ši ké miwie pe̱ le̱, bēle̱ ame̱ le̱ ame̱nō dši ta

121.

No̱kwo̱le̱i alala.

Mĭhole mihĭùme̱ii ano̱ makwe̱ gōdši le̱: nĕgbe̱ miyeli-ke̱-buamo̱ badše̱ aba?

2. Miyeli-ke̱-buamo̱ dše̱o̱ Iehowa, moni fe ńwei ke̱ šikpoń le̱, ńō.

3. Ehāń onane ašāne; moni buo̱ ohe le̱ wo̱ń wo̱dŏi.

4. Na, moni buo̱ Israel he le̱ ewo̱o̱, ni esā ewo̱ń wo̱dŏi gbĭkogbĭko.

5. Iehowa dši ohebulo̱, Iehowa dši ohŏń ye̱ oninedšŭrō no̱.

6. Fane le̱ hŭlū eššńo, ni nyōń hù nyońtšĕre efeńo noko.

7 Iehowa aabu ohe ke̱-adše̱ efŏń fĕ mli, eebu osusuma he. 4 Mose 6, 24

8. Iehowa aabu okpodšē ke̱ omlibā he ke̱-dše̱ be ne̱ mli ke̱-yaši nāno̱.

122.

David no̱kwo̱le̱i alala.

Mimĭ še̱o̱ mihe, ké ake̱mi ake̱: Ba ní wo̱te Iehowa we le̱! Lal. 26, 6—8.

2. Ierusalem, wo̱nādši māmoo̱ ogbói le̱ amli!

3. Ierusalem, bo ni atoō ake̱ mań ko ni tšāra no̱ ke̱-kpe!

4. Dše̱i, akutšei ni dši Iehowa akutšei le̱ ní dši odase hā Israel le̱ yaä, koni ame̱yada Iehowa gbe̱i le̱ ši.
5. Edšake̱ dše̱i ake̱ sèii emāmo̱ ehā kodšomo̱, David we le̱ sēii le̱.
6. Nyebaä *hedšo̱le̱ nyehāa Ierusalem! Mei ní sumoo̱o le̱ ahī ahāame̱! *Zak. 4, 7
7. Hedšo̱le̱ ahī ogbogboi le̱ ateṅ, toiṅdšo̱le̱ ahī omōdši le̱ amli!
8. Minyemimei le̱ ke̱ minanemei le̱ ahewo̱ le̱ makē̱ ake̱: Hedšo̱le̱ ahī omli!
9. Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, we le̱ hewo̱ le̱ matao bo ekpakpa.

123.

No̱kwo̱le̱i alala.
Bo miholeo̱ mihīṅme̱ii ano̱ mikwe̱o̱, bo moni otá ṅwei le̱.
2. Na, bo̱ni tšūdši ahīṅme̱ii kwe̱o̱ ame̱nuntšo̱mei anine, ni weyō hīṅme̱ii kwe̱o̱ ewura nine le̱, nakai noṅṅ wo̱hīṅme̱ii kwe̱o̱ Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱-yaši beyino̱ ni eenawo̱ mo̱bo̱.
3. Nawo̱ mo̱bo̱, Iehowa, nawo̱ mo̱bo̱; edšake̱ heguo̱gbē eyimo̱wo̱ obōbō!
4. Wo̱hefeo ní mei ní he edšo̱ame̱ le̱ yeo̱ ke̱ wo̱heguo̱ ni hewolo̱i le̱ gbeo̱ le̱, eyimo̱ wo̱susuma obōbō.

124

David no̱kwo̱le̱i alala.
Ké̱ dšee Iehowa ni yo̱ wo̱gbe̱fāṅ le̱, hā Israel akē̱ ake̱:
2. Ké̱ dšee Iehowa ni yo̱ wo̱gbe̱fāṅ le̱, kūle̱, beni gbomei te ši wowo̱ le̱
3. ni ame̱mli wo la wowo̱ le̱, ame̱mīwo̱ hīekālo̱i;
4. kūle̱ nui le̱ suwo̱, ni fāi le̱ ha wo̱susuma no̱; Lal. 42, 8; 69, 16.
5. kūle̱ nui ní efe hāmāhāmā le̱ ha wo̱susuma no̱.
6. **Y**idšiemo̱ ahā Iehowa ake̱ eke̱wo̱ hāā ní wo̱tšo̱mo̱ ame̱nyānyōdši anā lō!
7. Wo̱susuma le̱ edše mli, tamo̱ loflō dšeo̱ loflōdūlo̱i atšōne mli; tšōne kpā le̱ etše, ni wo̱dše mli!
8. Wo̱yeli-ke̱-buamo̱ ye̱ Iehowa, moni fe ṅwei ke̱ šikpoṅ le̱, gbe̱i amli. Lal. 121, 2.

125.

No̱kwo̱le̱i alala.
Mei ní hīe kā Iehowa no̱ le̱, am
Zion goṅ ní hosoo, ši moṅ emā
mīya nāno̱ le̱.
2. Bo̱ni gōdši ebo̱le Ierusalem
le̱, nakai Iehowa hū ebo̱le emaṅ
kpe ke̱-dše̱ be ne̱ mli ke̱-mīya nā
Lal
3. Edšake̱ nōfōṅ maṅtše̱tšo le̱
dšalo̱i le̱ agbe̱fāṅnō le̱ no̱, koni
le̱ akaṅō ame̱nidši ame̱wo nōša m
4. **I**ehowa, femo̱ mei ni hī ke̱
dša ye̱ ame̱tšuii amli le̱ edšūrō!
5. Ši mei ni kpaleo̱ ke̱-yaä a
kōdōdši ano̱ le̱, Iehowa aalōame̱
ni tšuo̱ nišaianii le̱ ke̱-ate! *H
aba Israel no̱! *Ga

126.

No̱kwo̱le̱i alala.
Beni Iehowa kpla Zion *nomii
ba le̱, efewo̱ tamo̱ noni lá wo̱lāa.
*La
2. No mli le̱ wo̱dāṅ yimo̱ ob
ṅmlō ni wo̱lile̱i hū ke̱ nyāmo̱ la
mli le̱ akē̱ ye̱ dšeṅmādši le̱ ate
Iehowa efe nibii wudši ehāame̱!
3. Iehowa efe nibii wudši
nohewo̱ wo̱mī eše̱ wo̱he ne̱.
4. **I**ehowa, kplamo̱ wo̱nomii le̱
tamo̱ wuoyigbe̱ nsutēṅi le̱.
5. Mei ni ke̱ yāfónui dūo̱
ame̱ke̱ nyāmo̱ aakpa. M
6. Eke̱ yāfó hīeo̱ dūmo̱wui
nyieo̱ ke̱-yaä moṅ; ši eke̱
aahīe eṅmā-yitēremo̱i le̱ ke̱-
Ies.

127.

Salomo no̱kwo̱le̱i alala.
Ké̱ dšee Iehowa māa tšū le̱,
yakatfā mei ni māa le̱ gboo̱ he
Ké̱ dšee Iehowa buo̱ maṅ le̱ he
le̱ yakatfā bulo̱ le̱ šio̱ he kpe.
2. Yakatfā nyeteo̱ ši māṅkē m
tše̱o̱ āhū dāni nyeyadšo̱o̱ nyehe,
hedšramo̱ abolo: nakai eṅō-hāa mo
moo̱ le̱ ye̱ wo̱ mli. Abe
3. **N**a, Iehowa gbošinii ni e
bii, ni nikēnii dši mūsūṅbii.
1 Mose 33, 5. Lal. 1

4. Bo̱ni gàimlibii yo̱ ye̱ ekâlo̱ deń le̱, nakai oblahìań bihìì yo̱.

5. Adšo̱ nū ni ame̱yi egàimlibii akotoku le̱ to̱ le̱! Ame̱ le̱, ké̱ ame̱ke̱ henye̱o̱i mtā nā ye̱ agbó nā le̱, ame̱hīe gboii.

128.

No̱kwo̱le̱i alala.

Adšo̱ mofèmo ni šeo̱ Iehowa, ní enyieo̱ e̱gbèi le̱ ano̱ le̱!

2. Edšake̱ ooye oninenā nitšumo̱nii; aadšo̱o ni aahì ahão hū!

3. Oñā aatamo̱ weintšo ni woo̱ yibii ye̱ owe le̱, obii le̱ aatamo̱ mūtšei bibii ke̱-abo̱le okplò le̱. Lal. 127, 3

4. Na, nū ni šeo̱ Iehowa gbeyei le̱, bo̱ni abadšo̱le̱ ne̱!

5. Iehowa aadše̱ Zion adšo̱o, ni oona Ierusalem edšūròyeli ye̱ owala gblī fiā mli,

6 ni oona obii abii. *Hedšo̱le̱ aba Israel no̱! *Lal. 125, 5

129.

No̱kwo̱le̱i alala.

Ame̱gba minā āhū ke̱-dše̱ miblahīań, hā Israel akē ake̱:

2. Ame̱gba minā āhū ke̱-dše̱ miblahīan, ši kèle ame̱nyēēmi.

3. Hūlo̱i ehū mikotose̱, ame̱bo̱bō̱ ame̱kofii le̱ kākàdādši. Ies. 50, 6; 51, 23.

4. Iehowa le̱, dšalo̱ dšile̱, eflo̱ meifōdši atāńkpēi le̱ amli.

5. Mei fē ni nyeo̱ Zion le̱ ahīe aagboi ni ameakū amese̱!

6. Ameafe tamo̱ tsūyiteń dfe̱i ni ńā-āa dāni afāa le̱,

7. noni yii dfeisalo̱ deń, ni moni fīmoo le̱ hū ke̱-sakāā etšitši,

8. ni mei ni hoo̱ le̱ ekē̱e̱ ake̱: *Iehowa dšōmo aba nyeno̱! Wo̱midšō̱nye le Iehowa gbe̱i amli! *Rut 2, 4.

130.

No̱kwolei alala.

Iehowa, *bu kwo̱ńkwo̱ń le̱ mli miblo̱ō̱ mitšoo ke-dšeo. *Lal 69, 3

2. Nuntso̱, bo migbē toi! Ka otoii ohā mitaikpamo̱i agbē le̱!

3. Ke̱dši bo, Iehowa, oke̱ oodi nišaianii ase̱ le̱, kūle̱, Nuntšo̱, namo po aanyē ši adamo̱? Lal 19, 18.

4. Ši bo odeń *ešaifā yo̱, beni afe ni ašeo gbeyei. *Ies 55, 7. Rom. 6, 1. 2.

5. Mikwe̱ Iehowa gbe̱; misusuma mīkwe̱ gbe̱, ni ewiemo̱ le̱ no̱ mihīe kā.

6. Misusuma mīmē Nuntšo̱ le̱ fè bo̱ni bulo̱i mēo̱ dšetše̱remo̱, fè bo̱ni bulo̱i mēo̱ dšetše̱remo̱.

7. Israel, ńō ohīe ofō Iehowa no̱! Edšake̱ Iehowa deń mo̱bo̱nale̱ yo̱, ni edeń kpōmo̱ ní fá yo̱,

8. ni le̱ nońń eekpō Israel ke̱-adše̱ enišaianii le̱ fē mli! Mat. 1, 21

131.

David no̱kwo̱le̱i alala.

Iehowa, mitšui wóó ehe no̱, mihīńmeii hū māmo̱o̱ ńwei, ni misā minyiee nibii wudši lo nibii ní yo̱ nākpe̱ tšó hāmi le̱ ase̱.

2. Le̱le̱ń, ninēmo̱ mininē misusuma ni mihā efe kpō; tamo̱ bi ní atšele̱ fufo̱ ni yo̱ enye ńō, misusuma ye̱ mimli tamo̱ bi ní atšele̱ fufo̱.

3. Israel, ńō ohīe ofō Iehowa no̱ ke̱dše̱ be ne̱ mli ke̱-yaši nāno̱! Lal. 130, 7.

132.

No̱kwo̱le̱i alala.

Iehowa, kaimo̱ David amanehūlūi le̱ fē ohāle̱!

2. Bo̱ni ekā Iehowa kitā, ni ewo Iakob hewalo̱ le̱ ši ake̱: 2 Sam. 7.

3. "Miyaboteń miwe bū le̱ mli, mikwo̱ń misātšo le̱ hū,

4. mibeń mihīńme̱ii, ni midšień mihīeńme̱iiase̱,

5. ke̱-yaši beyino̱ ní maná he ko mahā Iehowa, ni maná šihīle̱he ko mahā Iakob hewalo̱ le̱." Bo̱f 7, 46.

6. Na, wo̱nu ehe ye̱ Efrata, wo̱yanale̱ ye̱ kōń *ńmōdši le̱ amli. *1 Sam. 7, 1 2 Sam. 6, 3.

7. Nyehāa wo̱yaā ešihīle̱hei le̱, wo̱yakotoa ši ye̱ enaneši māńō le̱ hīe!

8. Iehowa, wó ohe no̱ ke̱-ya ohedšō̱mo̱he le̱, bo ke̱ ohewale̱ ad-ka le̱ fiā! 4 Mose 10, 35. 2 Kron. 6, 41. 42.

9. Hã osofoi lẹ awo dšalẹ, ni omei kroṅkroṅi lẹ abọ oše kẹ nyámọ!

10. Otšũlọ David hewọ lẹ kãtšõ moni ofọlẹ mũ lẹ hĩe ohã sẹ!

11. Iehowa *ekã David kitã yẹ anọkwale mli, ni ekũṅ ekuẹ, akẹ: "Maṅõ omũsũṅbii lẹ eko matá osẽi lẹ nọ!
* Lal. 89, 4.

12. Kẹdši obii lẹ aaye mikpãṅmọ lẹ kẹ midasei lẹ ní matšõamẹ lẹ nọ lẹ, no lẹ amẹ hũ amẹbii atrá osẽi lẹ nọ dã."

13. Edšakẹ Iehowa ehala Zion, ẽfelẹ ní ekẹ-fe ešihĩlẹhe. Lal. 68, 17; 76, 3

14. "Mihedšõmọhe nẹ kẹ-mĩya nãnọ; biẹ mahĩ, edšakẹ mifelẹ.

15. Eniyenii lẹ, madšõ nọ babaõ, ehĩafoi lẹ hũ, mahã amẹtõrọ kẹ abolo;

16. esọfoi lẹ, mikẹ yiwalaheremọ aawoamẹ, ni emei kroṅkroṅi lẹ aabọ oše kẹ nyámọ.

17. *Mahã kòṅ ko akwẽ yẹ dšẹi ahã David, ni masa kane hũ mahã moni mifọlẹ mũ lẹ. * Luk. 1, 69. Lal. 89, 25.

18. Ehenyẹlọi lẹ, mikẹ hĩegbẽle aawoamẹ, ši lẹ lẹ, ekekre lẹ aakpẹ yẹ eyiteṅ."

133.

David nọkwọlẹi alala.

Kwẹ bọni ehĩ, bọni eyọ fẹo, ké nyemimei fe ekome kẹ-hĩ ši lẹ!

2. Etamọ *mũ kpakpa ni yọ yiteṅ ni tšereọ fieọ tšẽṅ mli, ní dši Aaron tšẽṅ lẹ, ekplekeọ ši kẹ-bafieọ etade yũ lẹ nãmũ lẹ nọ; * 2 Mose 29, 7; 30, 23—30.

3 etamọ Hermon bọ́ ni nyõọ Zion gõdši lẹ anọ lẹ. Edšakẹ Iehowa ewo dšõmọ kẹ wala ši ehã dšẹi kẹ-yaši nãnọ.

134.

Nọkwọlẹi alala.

Na, nyedšiea Iehowa yi, nye Iehowa tšũdši fẽ, ni nyedamoọ Iehowa we lẹ nyõṅ lẹ!

2. Nyeholea nyenidši anọ nyetšõa hekroṅkroṅ lẹ, ni nyedšiea Iehowa yi!

3. Iehowa ni fe ṅwei kẹ šikpoṅ lẹ, adšẹ Zion adšõọ! Lal. 115, 15.

135.

Haleluya!

Nyedšiea Iehowa gbẹi lẹ yi, nyedšiea eyi, nye Iehowa tšũdši lẹ,

2. nye mei ni nyedamoọ Iehowa [illegible]
lẹ, yẹ wọ-Nyoṅmọ lẹ [illegible] lẹ kpoi lẹ [illegible]

3. Nyedšiea Ieho[illegible] yi, edšakẹ Iehowa hĩ; nyelaã nyedšiea egbẹi lẹ yi, edšakẹ eṅõ!

4. Edšakẹ Iehowa ehala Iakob [illegible] ehe, ni eṅõ Israel efe lẹdientšẹ enõ
2 Mose 19, 5. 6. 5 Mose [illegible]

5. Edšakẹ mile akẹ Iehowa da, ni wọ-Nuntšọ lẹ fè nyoṅmọi fẽ. Lal. [illegible]

6. Nofẽno ní sa Iehowa hĩe lẹ, [illegible] efeọ yẹ ṅwei kẹ šikpoṅ lẹ nọ, yẹ [illegible] kẹ bui ni kwõlọ lẹ fẽ mli.

7. Moni hãa afuai teọ ši kẹ-dšẹọ šikp[illegible] lẹ nãgbẽhe lẹ, efeọ srawai efataã nyọṅmọnẹmọ he, efãa kõyọ kpo kẹ-[illegible] etõhei lẹ; Ier. 10, 13

8. moni tfia Mizraim kromọbii lẹ [illegible] kẹ-dšẹ gbomo nọ kẹ-yaši šĩa kolo nọ lẹ;
2 Mose 12, 29

9. etšũ okadii kẹ nãkpẹnii kẹ-ba [illegible], Mizraim, oteṅ, kẹ-ba Farao kẹ etšũ[illegible] lẹ fẽ nọ; Lal. 78, 43—[illegible]

10. moni tfia dšeṅmãdši pĩ anii, ni egbe maṅtšẹmei agboi lẹ:

11. Sihon, Amorbii lẹ amaṅtšẹ, kẹ Og ní dši Bašan maṅtšẹ lẹ hũ, kẹ Kanaan maṅtšẹyelii lẹ fiã; 4 Mose 21, 21—[illegible]

12. ni eṅõ amẹšikpoṅ lẹ ehã akẹ gbošinii, emaṅ Israel gbošinii. Ios. [illegible]

13. Iehowa, ogbẹi lẹ hĩọ ši kẹ-yaši nãnọ; Iehowa, okaimọ lẹ yẹ kẹ-mĩya yinọi fẽ nọ! Lal. 102, 13

14. Edšakẹ Iehowa aafã emaṅ lẹ [illegible], ni etšũdši lẹ asane aadọlẹ. 5 Mose 32, 36 [illegible]

(K. 15—20: kwẹ Lal. 115, 4—11.)

15. **D**šeṅmãdši lẹ amãgãi lẹ, dfiẹtẹi kẹ šika ni, gbomei aninenã nitšumọi ni.

16. Amẹyẹ nãbu, ši amẹwiee; amẹyẹ hĩṅmẹii, ši amẹnaa nii;

17. amẹyẹ toii, ši amẹnuu nii; [illegible] mumọ ko bẹ amẹdãṅ.

18. Mei ni feamẹ lẹ, tamọ amẹ noṅ[illegible], kẹ mofẽmo hũ ni kẹ ehĩe fõọ amẹnọ lẹ.

19. Israel we, nyedšiea Iehowa yi! Aaron we, nyedšiea Iehowa yi!
Lal. 118, 2—4.

20. Levi we, nyedšiea Iehowa yi! Iehowa šelọi, nyedšiea Iehowa yi!

21. Yidšiemọ ahã Iehowa, ní hĩọ Ierusalem lẹ, kẹ dšẹ Zion! Haleluya!

136.

›daä Iehowa ši, edšakę ehī; edšakę
mǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä! Lal. 106, 1.
Nyedaä nyoṅmǫi a-Nyoṅmǫ lę ši;
; nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
Nyedaä nuntšǫmei a-Nuntšǫ lę ši;
; nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
.ę moni ekometō efeǫ näkpęnii lę;
: nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
.ę ní efe ṅwei yę nilē nā lę;
: nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
Lę ní elē šikpoṅ lę mli eha nui
; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši
!
.ę ní efe kanei wudši lę; edšakę
›mǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
1 Mose 1, 14—18.
ıūlū, koni eye fane nǫ lę; edšakę
›mǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
ıyoṅtšēre kę ṅulamii, koni amęye
ıǫ lę; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ
›aä!
Lę ni etfia Mizraim nii yę amę-
bii amli lę; edšakę nāng emǫbǫ-
īǫ ši kę-yaä! Lal. 78, 51; 135, 8—12.
i edšie Israel kę-dšę amęteṅ; edša-
ıǫ emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
:ę ninešiwalę kę nine ní akpā mli;
nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
.ę ni egba Nšǫ-tšuru lę mli enyǫ
akę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
ıi ekpla Israel kę-tšō teṅ kę-ho lę;
nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
ıi ebutu Farao kę eta lę yę Nšǫ-
ę mli lę; edšakę nāng emǫbǫnalę
kę-yaä!
.ę ni ekpla emaṅ lę kę-tšō ṅā lę
edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši
!
ę ni etfia maṅtšęmei agboi anii lę;
nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
ıi egbegbē maṅtšęmei ní yǫ gbęii
akę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
ihon, Amorbii amaṅtšę lę, edšakę
›mǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
:ę Og ni dši Bašan maṅtšę lę hū;
nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
ıi eñō amęšikpoṅ lę ehā akę gbo-
ę, edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši
!

22. etšūlǫ Israel gbošinii lę; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
23. Moni kaiwǫ, beni wǫfe butū lę; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
24. ni edšiewǫ yę wǫhenyęlǫi lę adeṅ lę; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
25. Lę *ehāa helo fē niyenii; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!
* Lal. 145, 15
26. Nyedaä ṅwei Mawu lę ši; edšakę nāng emǫbǫnalę hīǫ ši kę-yaä!

137.

Babel fāi lę anā lę, dšęi wǫho wǫtrá ši yę, ni wǫfófói, beni wǫkai Zion lę.
2. Dšęi fā nā kpāi lę anǫ wǫṅō wǫsaṅkūi lę wǫtšotšōro.
3. Edšakę dšęi mei ní ṅōwǫ nom lę biwǫ lalai yę, ni wǫhaolǫi lę tao ní wǫmli afliwǫ, amękē: "Nyelaä Zion lalai lę eko nyetšōawǫ!"
4. Té aafe tēṅ ní wǫǫla Iehowa lala yę meikpōdši adše hū?
5. Ierusalem, ké mihīe kpa onǫ lę, hā mininedšūrō hīe adše ehe nǫ!
Ier. 51, 50.
6. Ké mikaii bo, ni mibuu Ierusalem fē mimīšęnō titri lę, hā mililęi akpętę midāṅ!
7. Iehowa, kaimǫ Ierusalem gbī lę ohā Edombii lę, mei ní kē akę: "Nyekūmǫa, nyekūmǫa kę-yamōa ešišitō lę tō!" lę.
Lal 79, 12. Obad. 10—15.
8. Bo Babel biyō ní afeo butū lę, aadšō moni toō nādšiaṅ, tamǫ bǫni ofewǫ lę!
9. Aadšō moni ṅō obii bibii lę etfia tęšā lę! Ies. 13, 16.

138.

David lala.
Madao ši kę mitšui mū lę fē, mala madšie oyi yę nyoṅmǫi lę ahīe!
2. Matšō mihīe mahā osǫlemǫwe kroṅkroṅ lę ni makūla ši, ni madšie ogbęi lę yi yę omlihīlę kę onǫkwale lę hewǫ; edšakę ohā owiemǫ lę etšī fē ogbęi lę fē.
Lal. 28, 2.
3. Gbī ni mibo mitšęo lę, oheremi nǫ; owomi ekā, ni misusuma ná hewalę.
4. Iehowa, šikpoṅ lę nǫ maṅtšęmei fē aadšie oyi, edšakę amęnu odāṅ wiemǫi lę,
Ies. 2, 3.

5. ni ame̱ala Iehowa gbḕi le̱ ahe lala, edšake̱ Iehowa anumnyam le̱ da.
6. Iehowa ye̱ ṅwei šoṅṅ moṅ, ši kēle̱ ehīe kā hešibalo̱ he; ši hewolo̱ le̱, eyoo̱le̱ ye̱ šoṅṅ. Lal. 113, 5.
7. Ké̱ minyie haomo̱ mli le̱, ohāa miyi náa wala! okpāa onine mli owoo̱ mihenye̱lo̱i le̱ amlifū le̱, ni oninedšūrō hereo̱ miyiwala.
8. Iehowa *aagbe misane le̱ nā: Iehowa, omo̱bo̱nale̱ le̱ hīo̱ ši ke̱-yaä nāno̱, kākwa bodientše̱ oninenā nitšumo̱i le̱!
* Fil. 1, 6.

139.

David lala ni eke̱-hā lalatše̱ nukpa le̱.
Iehowa, otaoo̱ mimli ni olemi.
K. 23. Lal. 7, 10.
2. Ole mišitámo̱ ke̱ mišitē mli fē; *oyoo̱ miyiṅtō ye̱ šoṅṅ bēbe. * Ier. 17, 10.
3. Otaoo̱ minyiemo̱ ke̱ mišikāmo̱ fē mli; ni ole migbḕi fē.
4. Edšake̱ wiemo̱ ko wiemo̱ ko be̱ mililei no̱ ni bo, Iehowa, olee fē.
5. Osá miyi ye̱ se̱ ke̱ hīe fē, ni oke̱ onine efō mino̱.
6. Ne̱ke̱ nilē ne̱ mīfemi nākpe̱ tšó, ekwo̱ tšó, miše̱e̱ he.
7. Nēgbe̱ madše Omumo̱ le̱ hīe ke̱-ate? ni nēgbe̱ madšo foi ke̱-adše̱ ohīe ke̱-ate?
8. Ké̱ mikwo̱ ke̱-te ṅwei le̱, oye̱ dše̱i, ni ké̱ miyaṅmē misā ye̱ gbohīīadše hū, nao! Amos 9, 2.
9. Ke̱dši miṅō lebi fīdši ni *miyahī ṅšo̱ se̱ šoṅṅ le̱, * Iona 1, 3.
10. dše̱i tete le̱ onine aawami, ni oninedšūrō aamō mimli tšé̱.
11. Ni ké̱ mikē̱: Duṅ so̱ṅṅ abaha mino̱, ni la ni bo̱le mihe le̱ atšó duṅ! le̱, Hiob 34, 22.
12. no le̱ duṅ hū woo duṅ ye̱ ohīe, ni nyōṅ tše̱o̱ he̱ṅṅ tamo̱ fane noṅṅ: duṅ dšio, la dšio, fē le̱ ekomeṅ ye̱ ohīe!
Iak. 1, 17.
13. Edšake̱ bo ofe misabai le̱, bo ošōmi ye̱ minye mūsūṅ.
14. Mīdao ši, edšake̱ bo̱ni atšó afemi le̱ ye̱ gbeyei ke̱ nākpe̱; onitšumo̱i le̱ ye̱ nākpe̱, ni misusuma le ene̱ kre̱dē̱.
15. Aṅōō miwui le̱ atēēo, beni afemi ye̱ tēmo̱ mli, beni ašōmi ye̱ šikpoṅ le̱ šiši tó le̱. Dsads. 11, 5.

16. Beni midši lákukuli ke̱ke̱ l
ṅme̱ii na; ni *gbīī ni atotoi ni
ekomeflo še̱ko le̱, aṅmā fē ye̱ owolo
* Hiob
17. Mawu, *oyiṅtōi le̱ adšra
mihīe ake̱ noko! ame̱yi fá ake̱ no
* Ies
18. Ké̱ mikē̱: makaneame̱ le̱, *
fá fè šia; †beni mihīe tšē le̱,
omase̱i noṅṅ. * Lal. 40, 6. † Lal
19. Nānyoṅmo̱, miná ni ogbe m
le̱, ni lášifielo̱i le̱ dše mino̱!
20. Edšake̱ ame̱tšīo̱ otā efōṅ, n
nye̱lo̱i le̱ hīeo̱ ogbe̱i le̱ amli yak
21. Iehowa, aso mei ni nye̱o̱o
kanye̱ame̱? mei ni teo̱ ši woo̱o l
kanyāṅeame̱?
22. Minye̱o̱ame̱ nyē̱ kpakpa, ni
ame̱ mihenye̱lo̱i.
23. Mawu, taomo̱ mimli, n
mitšuiṅ; kāmi okwe̱, ni oy
dfēṅmo̱i!
24. Ni okwe̱ ake̱ minyie gb
ko no̱ lo, ni okplami ke̱-ya
gbe̱ le̱ no̱! Lal

140.

David lala ni eke̱-hā lalatše̱ nuk
2. Iehowa, dšiemo̱mi ke̱-dše̱
fōṅ le̱ deṅ, ni obā miyi ke̱-dše̱
walo̱ le̱ deṅ;
3. ame̱fie̱o̱ ṅāi fōdši ye̱ ame̱t
dāne̱ ame̱buaā ame̱he nā ye̱ tawū
4. Ame̱dšo̱dšo̱ō ame̱lile̱ii anā tam
fū, *šikpāi anā ebō̱ ye̱ ame̱nābu
* Rom
5. Iehowa, bu mihe ke̱-dše̱ mo
deṅ, ni obā miyi ke̱-dše̱ nū yiw
deṅ, edšake̱ ame̱to ame̱yiṅ ake̱ am
minyiemo̱.
6. Hewolo̱i le̱ etšōmi tšōne k
ame̱ṅō yā ame̱lē̱ ši ye̱ gbe̱ toi, a
tšōmi akpai. (Sela.)
7. Mikē̱ Iehowa ake̱: *Bo d
Mawu! Iehowa, bo mifaikpamo̱i l
toi! * Lal
8. Nuntšo̱ Iehowa, bo dši mi
heremo̱ hewale̱, bo oha miyitšo
tawū gbī le̱ no̱.
9. Iehowa, kāhā mofōṅ le̱ enit
le̱, kāhā eyiṅtō fōṅ le̱ miya no̱,
miwó ame̱he no̱! (Sela.)

10. Mei ni efo sá ewo mihe lẹ, hă
efõn ní dše amędientšę amęnä lẹ aha
amęyitšei ahe! Lal. 7, 17.
11. Hă ńäi ni etšẽ afie amęnọ; hă
ašęreamę afie la mli kẹ bui ni mli kwõlọ
lẹ amli, koni amękate ši doñn!
12. Nũ lileitšę akahe ši yẹ šikpoń lẹ
nọ; efõń aagbọbi nũ yiwalọ lẹ, ni ebu-
tulẹ!
13. Mile akẹ Iehowa aaye amanehũlũ-
nalọ sane ahälẹ, ni eekẽ noni dša ehă
ohïafo.
14. Lęlęń, dšalọi aada ogbei lẹ ši, mei
ni dša lẹ aahĩ ši yẹ ohĩe.

141.

David lala.
Iehowa, mĩblọ mĩtšéo, ohe afe oyá
ahämi; ké mibo mitšéo lẹ, bo migbẽ toi!
2. Hă mifaikpamọ ahadše tamọ * tšofă-
kẹ-ńma yẹ ohĩe, ni minidši anọholemọ lẹ
afe tamọ † gbękẹ afole!
* 2 Mose 30, 7. † 2 Mose 29, 39.
3. Iehowa, to bulọ yẹ minäbu, bũ
minäbu šĩnä lẹ nä! Lal. 39, 2.
4. Kăhă mitšui * mĩdọ kẹ-mĩya nõfõń
ko he, ni mikẹ mei ni tšuọ nišaianii lẹ
mĩtšu nifõdšianii; ni kăhă miye amę-
dọkodọkonii lẹ eko. * Lal. 119, 36.
5. Hă dšalọ agbami mä kẹ mlihĩlẹ ni
* ekămi, yiteńmũ dši no ni miyitšo kwaa;
ši fai moń mikpaä yẹ amęnifõdšianii lẹ
amli. * 3 Mose 19, 17. Abel 27, 5 6.
6. Aatširẹ amękodšolọi lẹ atfia ši yẹ
tęsäi ahe, ni amęanu migbẽ akẹ eńõ.
7. Boni ké moko mĩhũ ni egbẹọ šikpoń
lẹ, nakai agbẹ wowui afă gbohĩladše nä.
8. Edšakẹ bo, Nuntšọ Iehowa, onọ
mihiñmeii dfere, bo noñń abo mibaä;
käńmẽ misusuma he!
9. Bu mihe kẹ-dše tšõne ni amętšõmi
lẹ kẹ mei ni tšuọ nišaianii lẹ akpai lẹ ahe.
10. Hă meifõdši lẹ adũ amędientšę amę-
yai lẹ, ni mi lẹ, madše mli sọkẽ. Lal. 7, 16.

142.

David seyõmọ lala kẹ sọlemọ ni esọle,
beni eyọ tękplo lẹ mli lẹ. 1 Sam. 24, 4.
2. Mikẹ migbẽ bloõ mitšẹ́ọ Iehowa;
mikẹ migbẽ kpaä Iehowa fai.
3. Mifọseọ mikọmọyeli mifieọ ehĩe,
midšadšeọ mihaomọ lẹ yẹ ehĩe.
4. Beni mimumọ * tọ biti yẹ mimli lẹ,
bo ole migbẹ lẹ. Amętšõ tšõne amętẽmi
yẹ gbẹ ni minyie nọ lẹ nọ. * Lal. 188, 7.
5. Kwẹ ninedšũrõgbẹ, ni oona akẹ
mokomoko bẹ ni lemi; abobähe ebọmi,
mokomoko dfẽńũ misusuma nọ.
6. Iehowa, mĩblọ mĩtšéo, mikẽ akẹ:
Bo dši mibobähe, migbęfăńnõ yẹ * hĩe-
kălọi ašikpoń lẹ nọ. * Lal. 27, 13.
7. Bo miblọmọ lẹ toi, edšakẹ migbọdšọ
naakpa; * dšiemọmi kẹ-dšẹ mei ni nyie
misẹ kẹ yiwalẹ lẹ adeń, edšakẹ amęhe
wa fẽmi. * Lal 7, 2.
8. Dšiemọ misusuma kẹ-dšẹ gboklẹ-
foiatšũń, koni mada ogbẹi lẹ ši. Dšalọi
aabọlemi kẹ-akpe, edšakẹ ofemi edšũrõ.

143.

David lala.
Iehowa, bo misọlemọ lẹ toi, femọ toi
ohă mifaikpamọ lẹ; heremọmi nọ yẹ
onọkwayeli lẹ kẹ odšalẹ lẹ nä!
2. Ni okẹ otšũlọ akakodšo; edšakẹ
hĩekălọ ko hĩekălọ ko yeń bem yẹ ohĩe.
Lal. 130, 3. Hiob 9, 2.
3. Edšakẹ henyelọ lẹ nyie misusuma
sẹ kẹ yiwalẹ, etfaä miwala nõ kẹ-mõọ
ši, ehăa mihĩọ duń mli tamọ mei ni egboi
dšeeńmõ.
4. Nohewọ lẹ mimumọ etọ biti yẹ
mimli, mitšui efe šikplikpĩ yẹ mimli.
5. * Mikaiọ blema gbĩĩ lẹ, midfẽńọ
onitšumọi lẹ fiä he, misusuọ oninenä
nitšumọi lẹ ahe. * Lal. 77, 6.
6. Mikpäa minidši amli mihăao; * ohe
kũmai mĩye misusuma tamọ šikpoń gbĩń.
(Sela.) * Lal. 42, 2. 3; 63, 2.
7. Ohe afe oyá ni oheremi nọ, Iehowa!
Mimumọ etọ biti po: Kăńõ ohĩe otẽmi,
ni mikẹ mei ni kplekeọ ši kẹ-yaä bu
lęń lẹ mĩye egbọ! Lal. 28, 1.
8. Hă manu omlihĩlẹ lẹ he lebi; edšakẹ
bo onọ mikẹ mihĩe fõọ. Hă male gbẹ
ni sa akẹ manyie nọ; edšakẹ bo mĩwóọ
misusuma nọ mihăa!
9. Iehowa, dšiemọmi kẹ-dšẹ mihenyẹ-
lọi lẹ adeń! bo ońõ miba mibatẽ mihe yẹ.
10. Tšõmọmi ni mafe osuomọnä-
nii, edšakẹ bo dši mi-Nyońmọ; hă

omumo̱ kpakpa le̱ atšõmi gbe̱ ye̱ šikpoñ tre̱nē no̱! Lal. 25, 5.

11. Iehowa, ogbe̱i le̱ hewo̱ le̱ *hã miyi aná wala; odšale̱ le̱ hewo̱ le̱ dšiemo̱ misusuma ke̱-dše̱ haomo̱ mli. * Lal. 23, 3; 119, 25.

12. Ni omlihĩle̱ nã le̱ flomo̱ mihenye̱lo̱i le̱ ofie, ni okpãtã mei ní haoo̱ misusuma le̱ fẽ hĩe; edšake̱ * otšũlo̱ dšimi! * Lal. 116, 16.

144.

David lala.

Yidšiemo̱ ahã Iehowa, mite̱sã le̱, * moni tšõo̱ minidši tawũ ke̱ miwãbii nõmo̱ le̱; * Lal. 18, 35.

2. mimlihĩle̱ ke̱ mimõ ni, mibobãgoñ ke̱ midšielo̱, mitšeñ ke̱ moni mibaãle̱ abo, moni baã mimañ le̱ ši ewoo̱ mišiši le̱. Lal. 18, 3

3. Iehowa, mẽ dši gbomo, ni odio̱ ese̱? alo ádesã bi, ni odfẽño̱ ehe? Lal. 8, 5.

4. Gbomo le̱, etamo̱ kõyo̱; egbĩĩ le̱ hũ tamo̱ * hõñ ni hoo̱. * Hiob 14, 2.

5. Iehowa, * kpo oñwei le̱ nã ši, ni obayi ši; † tramo̱ gõdši le̱ ahe, ni ame̱dše lasũ! * Lal. 18, 10. † Lal. 104, 32.

6. Hã srawai agbla ni ogbe̱ame̱ ofã; tšẽrẽmo̱ ogãimlíbii le̱, ni owoame̱ foi!

7. Kpã onine mli ke̱-dše̱ ñwei: šõmi ni odšiemi ke̱-dše̱ nui pĩ amli, ke̱-dše̱ meikpõdši abii le̱ adeñ,

8. mei ni ame̱nãbu wieo̱ yakayakanii, ni ame̱ninedšũrõ dši kũtũmpo̱o nine-dšũrõ le̱! K. 11.

9. Nyoñmo̱, mala lala hẽ mahão, sañkũ ní hĩe kpãi nyoñma matfa mike̱-adšie oyi; Lal. 33, 2. 3.

10. bo ohãa mañtše̱mei yeo̱ kũnim, ni ošõo̱ otšũlo̱ David ke̱-dše̱o̱ klante fõñ nã.

11. Šõmi ni odšiemi ye̱ meikpõdši abii adeñ, * mei ni ame̱nãbu wieo̱ yakayakanii, ni ame̱ninedšũrõ dši kũtũmpo̱o nine-dšũrõ le̱; * K. 8.

12. koni wo̱bihĩĩ le̱ adãra ye̱ ame̱-blahĩañ tamo̱ * tšei ní ate̱o, ni wo̱biyei le̱ hũ atamo̱ koñte̱i, ni akoame̱ tamo̱ mañtše̱mõ he te̱i; * Lal. 128, 3.

13. koni wo̱boñoi le̱ ayimo̱ obõbõ, ni aná niyenii sro̱toi fẽ ye̱ mli; wo̱tõi hũ afo̱fõ̱ akpekpei ke̱ akpei nyoñmanyoñmai ye̱ wo̱krowaiañ;

14. wo̱tšinai hũ afo̱fõ̱ babaõ, ni ame̱-kašrãke ni ame̱kalãdše, ni blo̱mo̱ akaba wo̱blohũi le̱ amli.

15. Adšõ̱ mañ ni yo̱ ne̱ke̱ le̱! Adšõ̱ mañ ní Iehowa dši e-Nyoñmo̱ le̱! 5 Mose 33, 29.

145.

David yidšiemo̱ lala.

Makafoõ, mi-Nyoñmo̱, mañtše̱, ni madšie ogbe̱i le̱ yi dã ke̱-ate nãno̱!

2. Madšie oyi gbĩ-fẽ-gbĩ, ni mala madšie ogbe̱i le̱ yi dã ke̱-ate nãno̱!

3. Iehowa da ni esa yidšiemo̱ babaõ, ni edale̱ le̱ anyẽẽ šiši ana!

4. Yino̱ kome aakafo onitšumo̱i le̱ atšõ yino̱ kroko, ni ame̱adšadše ohewale̱ ni-tšumo̱i le̱ ame̱atšõ.

5. Madfẽñ onumnyam le̱ dale̱ ke̱ agbodšẽ ke̱ onãkpe̱ nitšumo̱i le̱ ahe.

6. Ni mei aagba onitšumo̱i ní yo̱ gbeyei le̱ ahewale̱ le̱ he sane, ni ma-dšadše odale̱ le̱ matšõ.

7. Ame̱awie omlihĩle̱ kpeteñkple le̱ kaimo̱ le̱ he, ame̱ala odšale̱ le̱ he lala.

8. Drolo̱ ke̱ mo̱bo̱nalo̱ dši Iehowa, emli fũũ mrã ni emo̱bo̱nale̱ fá. 2 Mose 34, 6.

9. Iehowa hĩ hã mei fẽ, ni emũsũñ tšõo̱le̱ ye̱ enitšumo̱i le̱ fẽ he. Rom. 11, 32.

10. Iehowa, onitšumo̱i le̱ fẽ aadao ši, ni omei kroñkroñi le̱ aadšie oyi!

11. Ame̱awie omañtše̱yeli le̱ anumnyam le̱ he, ni ame̱agba ohewale̱ le̱ he sane,

12. koni ame̱hã gbomei abii ale ehewale̱ nitšumo̱i le̱, ke̱ emañtše̱yeli le̱ nyam ke̱ agbodšẽ le̱. K. 5.

13. Omañtše̱yeli le̱, nãno̱ mañtše̱yeli ni, ni olumoyeli le̱ hĩo̱ ši ke̱-yaã yino̱i fẽ no̱.

14. Iehowa so̱o̱ mei fẽ ní gbẽo̱ ši le̱, ni * eholeo̱ mei fẽ ni edro̱ ko̱mõ̱ le̱ ano̱. * Lal. 146, 8. Luk. 1, 52.

15. Bo gbe̱ hĩñme̱ii fẽ kwe̱o̱, ni bo ohãa-ame̱ ame̱niyenii ye̱ be ni sa mli. Lal. 104, 27. 28; 136, 25.

16. Ogbe̱o̱ odeñ ni ohãa nofẽno ní hĩe kã to̱õ̱ ke̱ nii ní etao̱o̱

17. Iehowa * dša ye̱ egbe̱i fiã mli, ni drolo̱ dšile̱ ye̱ enitšumo̱i fiã mli. * 5 Mose 32, 4.

18. Iehowa ebe̱ñke̱o̱ mei fẽ ni tšẽo̱le̱ le̱, mei fẽ ni tšẽo̱le̱ ye̱ ano̱kwale mli le̱.

19. Mei ni šeole gbeyei le, efeo noni ametaoo ehāa-ame, eboo ameblomo toi, ni ehereo ameyiwala. Abel 10, 24.

20. Iehowa bāa mei fē ní sumoolę le ayi; ši meifōdši le, eekpātāa amefē amehīe.

21. Mināhu aagba Iehowa yidšiemo, ni helo fē aadšie egbei kronkron le yi dā ke-ate nāno!

146.

Haleluya!

Dšiemo Iehowa yi, misusuma!

2. Gbīīabo ni mihīe kā ne madšie Iehowa yi, gbīīabo ni miyo dšeń ne mala madšie mi-Nyoṅmo le yi!

3. Nyekańōa nyehīe nyefōa lumei lo gbomo bi ko ni yeli-ke-buamo ko be edeń le no. Lal. 118, 8. 9. Ier. 17, 5.

4. Ké *emumo dše emli le, ekūo ese ke-yaā esū le mli ekoń; nakai gbī le noṅń eyińtōi le lādšeo.

* 1 Mose 3, 19. Dsads. 12, 7.

5. Adšō moni Iakob Mawu le dši ebualo, ni ehīe kā Iehowa, e-Nyoṅmo le, no le;

6. le efe ṅwei ke šikpoń ke ṅšo ke noféno ni yo mli le; eyeo anokwa ke-yaā nāno;

7. mei ni ayeoame amim le, eyeo ame-sane ehāa-ame; mei ni hōmo yeoame le, ehāa-ame niyenii. Iehowa fēneo gboklefoi agboklei;

8. Iehowa gbleo filafoi ahīṅmeii; Iehowa *holeo mei ni edro komō le ano; Iehowa sumoo dšaloi; * Lal. 145, 14.

9. Iehowa bāa *gboi ayi, †efīo awusā ke okūlafo se, ši meifōdši agbe le, etšóo hīe ebuo ši. * 2 Mose 22, 21 22. † Lal. 10, 14; 68, 6.

10. Iehowa aaye mańtše ke-ate nāno, Zion, o-Nyoṅmo le aaye mańtše ke-ate yinoi fē no! Haleluya! Lal. 93, 1.

147.

Haleluya! Ehī ake ala adšie wo-Nyoṅmo le yi, edšake eṅō, ni yidšiemo sale. Lal. 92, 2

2. Iehowa dši moni too Ierusalem, ebuaā Israelbii ni agbeame afā le anā.

3. Etšāa mei ni ametšuii ekūmo le, ni efīmoo amepilamoi le ano. Ies. 61, 1.

4. Etšōo ṅulamii ayibo hū, eke ameteń mofēmo gbei tšéole. Ies. 40, 26.

5. Wo-Nuntšo le da ni ehewale fá, ni enilē hū alee nā.

6. Iehowa fīo nōnaloi ase, ši meifōdši le, etšireoame etfiaā ši. Luk. 1, 52.

7. Nyelaā šidā lala nyehāa Iehowa, nyeke sańkū alaā adšiea wo-Nyoṅmo le yi!

8. Moni ke atatui haā ṅwei, ni esāa nyoṅmonemo ehāa šikpoń, ni ehāa dfei kwēo ye gōdši ano le.

9. Le ehāa kolo eniyenii, ke *kwākwālabitebii ni bloō le hū. * Hiob 38, 41.

10. Okpoṅo hewale esaa ehīe, ni enáá gbomo fūodši ahe mīše.

11. Mei ni šeole gbeyei le moń ahe Iehowa mī šeo ke mei ni hīe kā emobonale no le.

12. Ierusalem, kafomo Iehowa; Zion, dšiemo o-Nyoṅmo le yi!

13. Edšake ewadše ogbói le ase adabāṅi le kpēṅń, edšō obii ni yo omli le.

14. Ehāa okpokpai le ano dšoō, ehāa *otoō ke ṅmā kpakpa. * Lal. 81, 17.

15. Etšūo ekitā ke-baā šikpoń le no; ewiemo le šaā foi oyáyāyá.

16. Ehāa snō nyōo tamo kafote; egbeo bó ni efī efāa tamo lamlu.

Lal. 148, 8. Hiob 38, 22 - 30.

17. Ešereo enutei le efieo ši tamo atrō-māi; namo aanyē efēi le nā adamo?

18. Etšūo ewiemo le, ni ebašēreoame; ehāa ekōyo le tfaā, ni nui le hoo.

19. Edšadšeo ewiemo le etšōo Iakob, egbenāi ke ekodšomoi le etšōo Israel.

20. Efeko nakai ehāko mań ko mań ko dā, ni ekodšomoi le hū, amelee. Haleluya! 5 Mose 4, 7. Bof. 16, 16. Rom. 3, 2.

148.

Haleluya!

Nyedšea ṅwei nyedšiea Iehowa yi; nyedšiea eyi ye ṅwei fiōfio!

2 Nye, ebofoi le fē, nyedšiea eyi; nye, etai le fiā, nyedšiea eyi!

Lal. 103, 20—22.

3. Hūlū ke nyoṅtšēre, nyedšiea eyi; nye ṅulamii ni kpleo le fiā, nyedšiea eyi!

4. Nye ṅweii amli ṅwei ke nui ni yo ṅwei yiteń le, nyedšiea eyi!

5. Hã amẹdšie Iehowa gbẹi lẹ yi; edšakẹ lẹ efã, ni abọamẹ. Lal. 33, 9.
6. Eñõamẹ emãmọ ši kẹ-mīya nãnọ; ewo akpọ ní akũñ mli.
7. Nyedšẹa šikpoñ lẹ nọ nyedšiea Iehowa yi, nuñloi wudši kẹ bui ní mli kwõlọ lẹ fẽ;
8. la kẹ nyoñmọñtẹ, snõ kẹ lamọ, ahum ní yeọ ewiemọ lẹ nọ lẹ;
9. gõdši kẹ goñkpọi fiã, tšei ni woọ yibii kẹ tšenedrui fẽ;
10. ñãñ koloi kẹ šīa koloi fẽ, wãmọnibii kẹ fīdšiatšẹmei;
11. šikpoñ nọ mañtšẹmei kẹ mãdšimãdši fiã, lumei kẹ šikpoñ nọ kodšoloi fẽ;
12. oblahīī kẹ oblayei hũ, onukpai kẹ gbekẽbii blũblu:
13. Hã amẹdšie Iehowa gbẹi lẹ yi; edšakẹ ekometõ egbẹi kwọ godšõ, enumnyam lẹ teke šikpoñ kẹ ñwei fẽ.
14. Ewo *kòñ ko nọ ehã emañ lẹ; nohewọ lẹ emei kroñkroñi fẽ adšie eyi, Israelbii ni dši mañ ni bẹñkẹlẹ lẹ! Haleluya! * Lal. 132, 17.

149.

Haleluya!
Nyelaã *lala hẽ nyehãa Iehowa; nyedšiea eyi yẹ mei kroñkroñi agwabõ lẹ mli! * Lal. 96 1.
2. Hã Israel anyá *moni felẹ lẹ he, ni Zionbii lẹ amli afliamẹ yẹ †amẹmañtšẹ lẹ hewọ! * Lal. 100, 3. † Lal. 93, 1.
3. Hã amẹdšie egbẹi lẹ yi kẹ dšõ, ni amẹla amẹdšie eyi kẹ mīdši kẹ sañkũ!
4. Edšakẹ Iehowa ená emañ lẹ he tšui; ekẹ yiwalaheremọ ewula nõnalọi.
5. Hã mei kroñkroñi lẹ abọ oše yẹ anumnyam mli, ni amẹla nyãmọ lalai yẹ amẹsãi anọ!
6. Hã Mawu kafomọ akã amẹdãñ, ni amẹhīe klante kẹ enã nta yẹ amẹdẽ,
7. koni amẹkẹ-tọ owele yẹ dšeñmãdši lẹ anọ, ni amẹgbla mãdšimãdši lẹ atoi,
8. koni amẹwowõ amẹmañtšẹmei lẹ kõsõñkõsõi, ni amẹwowõ amẹbladei lẹ dade gboklẹi,
9. ni amẹkẹ kodšomọ ni añmã lẹ akodšoamẹ: enẹ dši anumnyam hã emei kroñkroñi lẹ fẽ! Haleluya!

150.

Haleluya!
Nyedšiea Mawu yi yẹ ehekroñkroñ lẹ; nyedšiea eyi yẹ ehewalẹ atatu lẹñ!
2. Nyedšiea eyi yẹ ehewalẹ nitšumọi lẹ ahewọ; nyedšiea eyi yẹ edalẹ babaõ lẹ nã!
3. Nyedšiea eyi kẹ tẹtrẹmantrẹ kpãmọ; nyedšiea eyi kẹ obenta kẹ sañkũ!
4. Nyedšiea eyi kẹ mīdši kẹ dšõ; nyedšiea eyi kẹ kpãi-asañkũi kẹ blẹ!
5. Nyedšiea eyi kẹ ñoñoi ni nã wa; nyedšiea eyi kẹ ñoñoi ni dšidšẹọ!
6. Nofẽno ni mũọ lẹ adšie Iehowa yi! Haleluya! Lal. 41, 14. Kpods. 5, 13.

SALOMO ABẸI LẸ.

Yitšo 1.

Israel mañtšẹ Salomo, David bi lẹ, abẹi nẹ: 1 Mañ. 5, 9—12.
2. Ni akẹ-le nii kẹ tšọsemọ, ni akẹnu wiemọi ni dfẽñmọ yọ mli ašiši;
3. ni akẹ-ná tšọsemọ ni tšõọ mo nilẽ, kẹ dšalẹ kẹ kodšomọ kẹ noni dša gbẹ;
4. ni akẹ-tšõ mei ni nãko dfẽñmọ lẹ ahīetẽ, kẹ oblanyo hũ nilẽ kẹ dfẽñmọ;
5. ni nilelọ anu ni efere yẹ nikasemọ gbẹfãñ, ni moni yọ dfẽñmọ hũ aná ñãwõ kpakpa,
6. ni ekẹ-nu abẹ kẹ wiemọi ni šišinumọ dšraã, nilelọi awiemọi kẹ amẹbẹbuai ašiši.

7. *Iehowa gbeyeišemọ dši nilẽ šišidšẽ; ši kwašiai gbeọ nilẽ kẹ tšọsemọ he guọ. * 9, 10. Lal. 111, 10. Hiob 28, 28.
8. Mibi, bo otšẹ tšọsemọ lẹ toi, ni kãšẹ onye mla lẹ ofõ! 6, 20.
9. Edšakẹ nomei dši anumnyam akekre hã oyitšo kẹ kõsõňkõsõ hã okuẹ. 4, 9.
10. Mibi, kẹ́ ešafelọi mĩlakao lẹ, kãkplẽ!
11. Kẹ́ amẹkẽ: Ba, wọte ní wọyawo lá antẹo ni wọyawo moni efeko noko ká yakatfã;
12. hã wọmĩamẹ hĩekãlọi tamọ gbohũadše, mei ní eye emũ lẹ hũ tamọ mei ní kplekeọ ši kẹ-yaã bu mli;
13. wọọná nibii ní dšra wa srọtoi fẽ, wọkẹ hãnii aawo wọšĩai obõbõ;
14. okẹ ohe abọ wọhe; wọfẽ wọọhĩe kotoku kome:
15. Mibi, okẹamẹ akanyie gbẹ lẹ nọ; kọ onane kẹ-dšẹ amẹtempõň lẹ nọ!
16. Edšakẹ amẹnãdši šaã foi kẹ-yaã efõňfemọ mli, ni amẹhe feọ oyá kẹ lášifiemọ.
17. Edšakẹ yakatfã po akẹ yã lẹ̃ọ ši yẹ lofõdši ahĩe.
18. Ši amẹ lẹ, amẹdientšẹ amẹlá antẹo amẹwoọ, amẹmĩwo amẹsusumai hũ ká.
19. Bọni hĩedšõlọi fẽ anã yakpa nẹ, noni amẹdiọ sẹ lẹ noňň ňõọ amẹwala kẹ-yaã.
20. Nilẽ bloõ yẹ blohũiaň, ewoọ egbẽ yẹ dšadši anọ;
21. ebloõ yẹ hei ní efe hõ; ewieọ ewiemọi lẹ yẹ agbói lẹ anã, yẹ mã lẹň: 8, 1.
22. Nye mei ní nyenáko dfẽňmọ, mẽ beyinọ noňň nyeasumọ kwašiafemọ? ni hefẹoyelọi aaná hefẹoyeli he mĩšẹ, ni kwašiai aanyẹ nilẽ kẹ-yaši?
23. Nyetšómọa nyehe nyehãa mikãmọ lẹ! Na, mafọse mimumọ lẹ mahãnye, mahã nyele miwiemọi lẹ hũ!
24. Akẹ-ní mitšẹ́, ni nyekwa, mikpã minidši amli, ni mokomoko efoo mli, Ies. 65, 2 12.
25. ši nyešẹ miňãwõ lẹ fẽ nyefõ, ni mikãmọ lẹ hũ nyebuu,
26. hewọ lẹ mi hũ, nyemanehũlũ lẹ mli lẹ maňmõ, kẹ́ nyekpokpomọ mĩba lẹ, maye nyehe fẹo, 8, 34.
27. kẹ́ nyehekpokpomọ lẹ mĩba tamọ ahum, ni nyemanehũlũ lẹ mĩte ši tamọ lasũogbẽle, ni fĩmọ kẹ tšuiyeli mĩba nyenọ lẹ.
28. No mli lẹ amẹatšẹ́mi, ši miheręň nọ; amẹatao misẹgbẹ mrã mli, ši amẹnaňmi. Ies. 59, 2. Mika 3, 4.
29. Edšakẹ amẹnyẹ nilẽ, ni amẹkọọ Iehowa šemọ lẹ;
30. amẹsumọọ miňãwõ lẹ eko eko, amẹgbe mikãmọ lẹ fẽ he guọ;
31. hewọ lẹ amẹaye amẹgbẹ lẹ mli yibii, ni amẹatõrọ kẹ amẹňãi ní amẹtotoi lẹ. Ies. 3, 10. 11.
32. Edšakẹ noni mei ní náko dfẽňmọ lẹ kpaleọ kẹ-yaã he lẹ noňň aagbeamẹ, ni dfẽňmọ ní kwašiai dfẽňọ akẹ amẹyẹ fefẽfe lẹ aakpãtã amẹhĩe. 8, 36.
33. Ši moni boọmi toi lẹ aahĩ ši fefẽfe, ni ehe aadšọlẹ ní efõň gbeyeišemọ bẹň. 8, 34.

Yĩtšo 2.

Mibi, kẹ́ omõ miwiemọi lẹ amli, ni okẹ mikitãi lẹ to omasẹi,
2. koni oba otoi ši ohã nilẽ, ni okẹ otšui hã sanesẹkọmọ;
3. hẽ, kẹ́ oblọ otšẹ́ *sẹyõmọ, ni owó ogbẽ nọ ohã saneňišinumọ, * Iak. 1, 5.
4. kẹdši otao esẹgbẹ tamọ dfiẹtẹi, ni otao tamọ dfetrii ní aňõ-tẽ lẹ:
5 No dãni oonu Iehowa gbeyeišemọ šiši, ni ooná Nyoňmọ he nilẽ.
6. Edšakẹ Iehowa hãa aleọ nii, edãň nilẽ kẹ sanesẹkọmọ dšẹọ.
7 Etĩaã feremọ ehãa *mei ní dša lẹ, tšẹň hũ dšilẹ hã mei ní nyieọ pẹpẽpẹ lẹ, * Dsads. 7, 20.
8. koni ebu dšalẹ saneyeli tempõňi lẹ ahe, ni ebã emei kroňkroňi lẹ agbẹi lẹ ayi.
9. No dãni oonu dšalẹ kẹ kodšomọ kẹ noni dša, gbẹ kpakpa-fẽ-gbẹ kpakpa šiši.
10. Edšakẹ ňãlẽ aabote otšui mli ni nilẽ aaňõ osusuma nã;
11. dfẽňmọ aabã oyi dšogbãň, saneňišinumọ aabu ohe,
12. ní edšieo kẹ-dšẹ gbẹ fõň nọ, kẹ-dšẹ mei ní wieọ nibii kõdõdši lẹ adeň,
13. mei hũ ní šiọ dšalẹ tempõňi lẹ, ni amẹyanyieọ dudšiaň gbẹi anọ lẹ,
14. mei ní nyẽa efõňfemọ he ni amẹmli fiiọamẹ yẹ nibii fõdši kõdõdši ahe lẹ,

15. mei ni ame̱tempõṅi ekõdõkõdõi, ni
ame̱gbè̱i le̱ etšõ̋mo̱ afãfã le̱:
16. koni *edšieo ke̱-dše̱ mokroko ṅã
deṅ, ke̱-dše̱ yõ mokpõṅ †ni wieo̱ do̱ko̱bĩ
le̱ deṅ, *6, 24; 7, 5. † 5, 3.
17. moni ekwa eblayeiaṅ wù le̱, ni ehĩe
ekpa e-Nyoṅmo̱ le̱ kpãṅmo̱ le̱ no̱ le̱;
18. edšake̱ ewe le̱ ekpa ke̱-mĩya gbĕle
mli, ni egbè̱i le̱ mĩya sisai ateṅ; 5, 5. 6.
19. mei fẽ ní yaä eṅõ le̱ ekũũ ame̱se̱
doṅṅ, ni ame̱še̱e̱ wala gbè̱i le̱ ano̱: —
20. koni onyie gbomei kpakpai agbe̱
le̱ no̱, ni ohĩ dšalo̱i atempõṅi le̱ ano̱.
21. Edšake̱ mei ni dša le̱ aahĩ šikpoṅ
le̱ no̱, ni mei ni eye emũ le̱ aafe̱ ye̱ no̱;
Lal. 37, 9. 29. Mat. 5, 5.
22. ši aaflo̱ meifõdši le̱ ke̱-adše̱ šikpoṅ
le̱ no̱, ni aafãmo̱ kũtũmpo̱foi le̱ ke̱-adše̱ no̱
Lal. 37, 10. 22.

Yitšo 3.

Mibi, ohĩe akakpa mimla le̱ no̱, ši hã
otšui ato mikitãi le̱!
2. Edšake̱ gbĩĩ ase̱dšeke̱mo̱ ke̱ wala
afii ke̱ hedšo̱le̱ ame̱aṅõ-fata he ame̱hão.
4, 10. 3 Mose 18, 5.
3. Kãhã mlihĩle̱ ke̱ ano̱kwale mĩšĩo;
*ṅõ-fĩ okue̱, ṅmã ye̱ otšuiṅ tão le̱ no̱:
* 6, 21; 7, 3. 5 Mose 6, 8. Ier. 31, 33.
4. no dãni ooná nyam ke̱ bũ kpakpa
ye̱ Nyoṅmo̱ ke̱ gbomei ahĩe. Luk. 2, 52.
5. **O**ke̱ ohĩe afõ Iehowa no̱ ke̱
otšui fẽ, ni oke̱ ohe akakpasa bo-
dientše̱ odfẽṅmo̱;
6. kaimo̱le̱ ye̱ ogbè̱i fẽ mli, ni
le̱ eedšadše otempõṅi le̱!
7. *Kãbu ohe nilelo̱; še Iehowa gbe-
yei, ni odše efõṅ he! * Ies. 5, 21.
8. No aawo olaṅmo̱ hewale̱, ni eehã
owui amli awao. 4, 22.
9. Oke̱ onii ní oyo̱ ke̱ onibãnii fẽ mli
kleṅkleṅnii awo Iehowa hĩe nyam:
2 Mose 23, 19.
10. no dãni oboṅoi le̱ aayimo̱ obõbõ,
ni oweinbui le̱ aafẽle̱ ke̱ wein hẽ.
11. Mibi, kãgbe Iehowa tšo̱semo̱
le̱ he guo̱, ni kãhã ekãmo̱ le̱ mĩ-
dše otšine; Hiob 5, 17—19. Heb. 12, 5. 6.
12. edšake̱ moni Iehowa sumoo̱ le̱,
le̱ ekãa, tamo̱ bo̱ni tše̱ feo̱ ebi ni
eyo̱ ehe tšui le̱! Kpodš. 3, 19.

13. **A**dšõ̱ gbomo ni náa nilẽ ke̱ gbo-
mo ni náa dfẽṅmo̱ le̱! Mat. 13, 44.
14. Edšake̱ no námo̱ hĩ fė dfie̱te̱i ná-
mo̱, ni emli se̱námo̱ le̱ fė šika kro̱ṅṅ.
8, 10. 19.
15. Edšra hũ wa fė tẽṅẽlẽo, ni onii
ní dšra wa fẽ onyẽṅ oke̱-to he.
Mat. 13, 45. 46.
16. Gbĩĩ ase̱dšeke̱mo̱ ye̱ eninedšũrõ, ni
nii ke̱ anumnyam ye̱ ebe̱ku. K. 2
17. Egbè̱i le̱ gbè̱i fe̱fe̱dši ni, ni etem-
põṅi le̱ fẽ le̱ hedšo̱le̱ ni.
18. Walatšo dšile̱ hã mei ní mõo̱ emli
le̱, ni moni hĩeo̱ emli le̱, adšõ̱le̱.
19. Ṅã Iehowa ke̱-to šikpoṅ le̱ šiši,
eṅõ ṅwei emã ši ye̱ dfẽṅmo̱ nã. 8, 24—30.
20. Enilẽ nã ni bui kwo̱ṅkwo̱ṅi le̱ fẽle̱,
ni atatui tšereo̱ bó̱ fieo̱ ši.
21. **M**ibi, kãhã ame̱mĩdše ohĩe, ṅõ ṅãwõ
ní hĩ ke̱ dfẽṅmo̱ oto,
22. ni ame̱atšõ̋ wala ame̱hã osusuma ke̱
*wulamo̱nõ hã okue̱. * 1, 9.
23. No dãni oonyie ogbe̱ le̱ no̱ fefẽfe,
ni ote̱ṅ onane.
24. Ké̱ oho okã ši le̱, ošeṅ gbeyei, ši
ookã ši, ni owo̱ le̱ aaṅõ. Lal. 3, 6; 4, 9.
25. Ebe̱ ake̱ ooše trukã hekpokpomo̱
ke̱ meifõdši ahĩekpãtãmo̱ ní baä le̱
gbeyei.
26. Edšake̱ Iehowa aatšõ̋ *ohĩe-ke̱-no̱-
fõ, ni eebu onane he ke̱-adše̱ mõmo̱ mli.
* 10, 29.
27. **M**ei ni sa edšũrõfemo̱ le̱, kãkãmã-
ame̱, ke̱dši efemo̱ ye̱ odeṅ hewale̱ mli le̱.
28. Kãkẽ̱ onanyo ake̱: "Ya ní oba,
ní wó̱ ní mahã", ké̱ oye̱ eko ye̱ onine
no̱ le̱.
29. Kãto onanyo he ṅã fõṅ, beni le̱
le̱ edfẽṅo̱ ake̱ eye̱ fefẽfe ye̱ omase̱i le̱.
30. Oke̱ moko akabė yakatfã, ke̱dši
efekoõ efõṅ ko le̱.
31. Ohĩe akakõ yiwalo̱ ko no̱, ni kãko̱
egbè̱i le̱ amli eko eko.
32. Edšake̱ Iehowa mĩhĩ kũtũmpo̱fo;
ši mei ní dša eke̱-bo̱õ̱. Lal. 25, 14.
33. Iehowa lõmo̱ kã mofõṅ we le̱ no̱;
ši edšõ̱o̱ dšalo̱i ašihĩle̱he le̱.
34. Eyeo̱ hefe̱oyelo̱i ahe fe̱o, ši edroo̱
hešibalo̱i. 1, 26. 1 Pet. 5, 5.
35. Nilelo̱i agbe̱fãṅnõ dši anumnyam,
ši kwašiai aatẽre hĩegbẽle.

Yitšo 4.

Bii, nyeboa nyetšę tšǫsemǫ toi, ni nyefea toi, ni nyele sanesękǫmǫ!
2. Edšakę nilē kpakpa mitšōǫnye, nyekašęa mimla lę nyefōa!
3. Edšakę mitšę bi dšimi, minye bi kōme ni efęę ehe dšimi;
4. ni etšōmi nii ni ekēmi akę: Hā otšui ahīe miwiemǫi lę amli; *ye mikitāi lę anǫ, ni oyi aná wala! * 3 Mose 18, 5.
5. Ná nilē, ná sanesękǫmǫ! *Ohīe akakpa midāñ wiemǫi lę anǫ, ni kādše he! * 3, 1.
6. Kāšīlę, ni eebā oyi; suomǫlę, ni eebu ohe.
7. Nilē šišidšē dši akę: Otao nilē, ni okę onii ni oná lę fē atao sanesękǫmǫ!
8. Būlę, ni eewó onǫ; ké olōlę atū lę. eewo ohīe nyam.
9. Ekę anumnyam yifīnō aafī oyitšo, eekeo akekre fęfęo. 1, 9.
10. Mibi, bo toi, ni omō miwiemǫi lę amli, *ni owala afii lę aafá babaō. * 3, 2.
11. Matšōo nilē gbę lę, mawao kę-tšó dšalę tempōñi lę anǫ. Lal. 32, 8; 27, 11.
12. Ké ōnyie lę, ofāmǫñ onādši omāmǫñ mli, ni ké oša foi hū, otęñ.
13. Mō tšǫsemǫ mli wā, kāñmē he! Okę-to dšogbāñ, ši no dši owala.
14. Meifōdši atempōñ lę, kāyi nǫ, ni kānyie efōñfelǫi agbę nǫ. 1, 10 Lal. 1, 1.
15. Wilę ohā afā, kātšó he kę-miho; tšó ohe kę-dšę he, ni ofo mli kę-ya!
16. Edšakę amęwǫǫ, akę dša amęfe efōñ ko dā, ni ké amęhākǫ moko agbē ši lę, wǫ tšeǫ yę amęhīe.
17. Edšakę efōñfemǫ niyenii amęyeǫ, ni yiwalę wein amęnuǫ.
18. Ši dšalǫi atempōñ lę tamǫ la ni kpęǫ ni eyaā nǫ ekpęǫ āhū kę-yašiǫ fane fintī.
19. Meifōdši agbę lę tamǫ duñ kpī, amęlee nii ni amętēręǫ po. 13, 9; 24, 20.
20. Mibi, bo miwiemǫi lę atoi, ka otoi ohā noni mikēǫ lę!
21. Kāhā amęmidše ohīe, ñōamę oto otšui teñ!
22. Edšakę amędši wala hā mei ni naāamę lę, kę noni tšáa amęhewodšiañ fē. 3, 8, 13—16.
23. Ohīe akā otšui he fè nii fē; edšakę no mli wala dšęǫ.
24. Tši dā kōdōñ kę-dšę omasęi, kę kūtūmpǫo nābu kę-ya flōflo.
25. To ohīe tē, ni ohā ohīñmęiiasę akwę ohīe tūntū.
26. Dšadšemǫ onādši amāmǫhe lę pępēpę, ni ohā ogbèi fiā adša. Heb. 12, 13.
27. Kātšó ninedšūrō lo abęku; ša onane kę-dšę efōñ mli. 5 Mose 5, 29.

Yitšo 5.

Mibi, bo minilē lę toi, ni oka otoi ohā misanesękǫmǫ lę,
2. koni obā dfēñmǫ kpakpa yi, ni onābu añō nilē ato.
3. Edšakę mokroko ñā nābu tšereǫ wó, ni edāñ šāmoǫ fè mū; 2, 16—19.
4. ši enāgbē dšōǫ tamǫ tatšo, enā ba tamǫ klante kę enā nta.
5. Enādši kplekeǫ ši kę-yaā gbēle mli, efāmoǫ enādši kę-yaā gbohīladše.
6. Enyiee wala gbę lę nǫ, hewǫ lę edūǫ gbę, ni elee.
7. Nohewǫ lę agbęnę, mibii, nyeboami toi, ni nyekadšea midāñ wiemǫi lę ahe!
8. Tši ogbę lę kę-dšę ehe kę-ya šoññ, ni kābęñkę ewe lę šīnā lę,
9. koni okāñō ohewalę ohā meikrokomei, kę otii lę hū ohā yiwalǫ;
10. koni gbǫi akaye onii lę amęmītōrǫ, ni onitšumǫnii lę akayadše mokpōñ ko we;
11. ni okakēmǫ yę onāgbē be lęñ, beni ohelo kę ogbomotšo hīe ekpātā lę,
12. ni okē akę: Té fe tēñ po ni minyę tšǫsemǫ ni mitšui gbe kāmǫ he guǫ nę!
13. ni miboo mitšōlǫi agbē toi, ni mifee toi mihāā mei ni tšōǫmi nilē lę!
14. Fę ñō ni magbē nifōdšianii fē mli yę asafo kę gwabō lę teñ!
15. Nu bodientšę onubu mli nu kę nu ni dšęǫ bodientšę obu ni baā lę mli lę.
16. Aso onu ni baā lę agbę afā, ni etšó fāi yę blohūiañ?
17. Hā ehī ši ehā okometō ni dšee okę meikpōdši.
18. Hā onubu lę atšó noni adšǭ, ni oná oblahīañ ñā lę he mīšę.
19. Hā ni efe tamǫ ofrote ni he yǫ fęo kę yō ni he yǫ akǫnǫ; *ekpokuai lę asa ohīe befēbe, ni esuomǫ lę ahā oyitšoñ akōneo dā! * Dsads. 9, 9.

20. Ši mibi, mēba mokroko ṅā hāa
oyitšoṅ kōneo̱o, ni olōo̱ yō mokpōṅ
atū ne̱?
21. Edšake̱ mofēmo gbe̱i dfere Iehowa
hīe, ni edšadšeo̱ etempōṅi le̱ fē pe̱pe̱pe̱.
22. Mofōṅ le̱, le̱dientše̱ enišaianii le̱
noṅṅ aadūle̱, ni ehe eša kpāi le̱ noṅṅ
ake̱-afīle̱.
23. Ní ekplēē tšo̱semo̱ hewo̱ le̱, eegbo,
ni eedidā egbē ši ye̱ ebulufemo̱ babaō le̱
hewo̱.

Yitšo 6.

Mibi, ké̱ odamo̱ onanyo ko se̱, ni ota
dē ye̱ mokroko hewo̱, 11, 15; 17, 18; 20, 16.
2. ni atšṓ odāṅ wiemo̱ no̱ adūo, ni
atšṓ odāṅ wiemo̱ no̱ amōo le̱:
3. mibi, femo̱ ene̱, ni oke̱-dšie ohe,
edšake̱ onanyo le̱ nine egbeo; ya ní
oyabi onanyo le̱ vevēve ni otutu ohīe
owole̱.
4. Kāhā ohīṅme̱ii mīná wo̱ mīwo̱, ni
kāhā wo̱ mība ohīese̱.
5. Dšiemo̱ ohe ke̱-dše̱ edeṅ tamo̱ soṅāi,
lo tamo̱ loflō ye̱ loflōdūlo̱ deṅ.
6. **H**edšōlo̱, ya tšatšu ṅō; dfēṅ-
mo̱ egbe̱i le̱ ahe ni ole nii! 10, 4; 20, 4.
7. Le̱ ní ebe̱ kodšolo̱ lo no̱kwe̱lo̱
lo no̱yelo̱ le̱,
8. etaoo̱ eniyenii etoo̱ ye̱ latšā-
be mli, ni ebuaā eṅmā nā ye̱ ni-
kpamo̱ be mli.
9. Hedšōlo̱, mē beyino̱ noṅṅ oowo̱ ke̱-
yaši? Mē beyino̱ po oote ši ke̱-adše̱ owo̱
le̱ mli?
10. "Mawo̱ fiō, madšie mihīese̱ fiō, ma-
kota minidši mawo̱ fiō!" 24, 33. 34.
11. No koni o-hīa le̱ aaba tamo̱ odšo-
tfalo̱, ke̱ ofīmo̱ hū tamo̱ nū ní hīe tše̱ṅ.
12. **Y**akagbomo, nōšafelo̱ yo̱ ne̱, enyieo̱
ke̱ *dā kōdōṅ, * 10, 31. 32.
13. *ebe̱o̱ hīṅme̱ii, eke̱ enādši wieo̱,
eke̱ ewābii too̱ okadii, * 10, 10.
14. nibii kōdōdši yo̱ etšui mli, efieo̱
eyiṅ ṅā fōṅ dā, be̱i so̱ṅṅ ewoo̱.
15. Nohewo̱ le̱ ehīekpātāmo̱ aaba trukā,
aakūmole̱ trukā ní ebe̱ tšābā.
16. **N**ibii ekpa Iehowa nye̱o̱, ni noni
dši kpawo le̱ dši enihīnii:
17. Hewō hīṅme̱ii, apasa lile̱i, ke̱ ni-
dši ni fieo̱ lá ni eye bem ši,
18. tšui ni fieo̱ eyiṅ dfēṅmo̱i fōdši,
nādši ní he yo̱ oyá ke̱ foidšē ke̱ efōṅ
mli yā,
19. amale odaseyelo̱ ni foo̱ sane tāa,
ke̱ moni woo̱ nyemimei ateṅ béi.
20. **M**ibi, ye otše̱ kitā le̱ no̱, ni kāše̱
onye mla le̱ ofō! 1, 8.
21. Fī okpe̱te̱ otšui dāne̱, ni oke̱-ṅmō
okue̱! 3, 3.
22. Ké̱ onyie le̱, eetšōo gbe̱; ké̱ okā
ši ōwo̱ le̱, eebu ohe, ni ké̱ ohīe tšē le̱,
*eke̱o aagba sane. * Lal. 119, 172
23. Edšake̱ kitā le̱, kane ni, ni mla
le̱, la ni, ni tšo̱semo̱ kāmo̱i le̱, wala
gbe̱ ni,
24. koni ame̱bā oyi ke̱-dše̱ yō fōṅ deṅ,
ke̱ mokroko ṅā lile̱i do̱ko̱bī le̱ nā. 2, 16.
25. Kādi ehefe̱o se̱ ye̱ otšui mli, ni
kāhā eke̱ ehīese̱ mīmōo!
26. Edšake̱ yō adfamaṅ hāa mo yaše̱o̱
abolo kuku no̱, ni yō gblāfitelo̱ gbo̱bio̱
susuma ni dšra wa.
27. Aso moko aadše la afie emīnā, ni
etadei ešāṅ?
28. Alo moko aanyie ṅāi-ke̱-la no̱, ni
enādši ešāṅ?
29 Nakai dši moni yaā enanyo ṅā ṅō
le̱; mofēmo ni taā ehe le̱ yeṅ ehe gbìko-
gbīko. 5, 10—14
30. Agbee dšulo̱ he guo̱, ké̱ hōmo̱ mi-
yele̱ ni eyadšu ní eke̱-hā esusuma ato̱ le̱;
31. ké̱ amōle̱ le̱, etoo̱ nādšiaṅ toi kpa-
wo, ni eke̱ ewe nii fē-tfēm hāa.
32. Ši moni ke̱ nū ṅā bo̱ō̱ adfamaṅ le̱,
ebe̱ yitšoṅ, moni taoo̱ le̱dientše̱ esusuma
hīe ekpātā le̱, le̱ efeo̱ nakai. 1 Kor. 6, 18.
33. Pilamo̱ ke̱ hīešifiemo̱ enáa, ni ekpa
ní eto le̱ anyēṅ atšumo̱.
34. Edšake̱ awuṅāyeli le̱, nū mlifū ní
nā wa ni, ni oweletō̱ gbī le̱ no̱ le̱, ekōṅ
eflíṅ.
35. Ebuṅ kpātāmo̱nii ko, ni ké̱ ohā
nii pī hū, emī še̱ṅ.

Yitšo 7.

Mibi, ye miwiemo̱i le̱ ano̱, ni oke̱
mikitāi le̱ ato.
2. Ye mikitāi le̱ ano̱, ni oyi anā wa-
la, ni obu mimla le̱ tamo̱ ohīṅme̱i mli
adšaṅmalate̱!

3. Fimo okpete owābii ahe, ṅmā ye
otšuiṅ tāo le no! 3, 8.
4. Kēmo nilē ake: Minyemiyō dšio!
ni otšé sanesekomo ake ošienye,
5. koni amebā oyi ke-dše mokroko ṅā
deṅ, ke-dše yō mokpōṅ ni wieo dokobī
le deṅ. 2, 16
6. Edšake mitšō miwe samfle ke emli
fodši le amli mikwe,
7. ni mina oblanyo ko ni be yitšoṅ
ye mei ni náko dfēṅmo le ateṅ, miyole
ye oblahlī le ateṅ:
8. etšō e-koṅ le masei ke-fo mli ye
blohū leṅ, ni etšō ewe le gbe,
9. gbī le gbeke, beni hie efe tūtū le,
nyōṅ teṅ, beni duṅ ewo kpī le
10. Ni na, yō ko kele bakpe, ewo
adfamaṅ atade, etšui esa,
11. enā wa ni etoi esa, etoo enane ši
ye ewe le hū
12. Bianebiane ete agbó le nā, bianebiane
ete dšāno, ni ewoo kā ye koṅfē-koṅ.
13. Keke ni emōle ni efo enā, eple
ehie ni ekēle ake:
14. Kūle *šidā-afole šā kā mino; ši
ṅmene noṅṅ miyahā mišiwōnii le.
* 3 Mose 3, 3 4.
15. Nohewo le midše kpo ni mikeo
abakpe, ni mabo modeṅ matao ohiegbe,
ni minao ne.
16. Mike sānoboi eha misā le no, ke
kentei ni ake Mizraim kpā lō.
17. Mike mire ke aloē ke sinamon ewo
misā le mli ṅma.
18. Ba, ni woke suomo agbe wokono
ke-yaši lebi, hā ni wonyā ke suomonibii
19. Edšake nū le be, efā gbe ke-te šoṅṅ;
20. ewó šika ke kotoku ehie edē, nyōṅ
le emūyeli mli dāni ebaba šla!
21. Eke enāṅōmo soṅṅ hā ekplē, eke
enā dokobī le kplale ke-te.
22 Enyie ese ke-te amrō le noṅṅ tamo
tšina ni ayagbele, alo tamo sekeyelo ni
ayabole apā,
23. ke-yaši beyino ni gāi tšu emlebo
mli: tamo loflō he feo oyā ke-yaā tšōne
mli ni elee ake ewala hewo atšō le.
24. Nohewo le, mibii, nyeboami toi,
nyefea toi nyehāa midāṅ wiemoi le.
25. Kāhā otšui mīdo ke-mīya egbèi le
ano, ni kādū gbe ke-yadše etempōṅi
le ano!
26. Edšake epila mei pī efie ši, ni
mei ni egbegbei le ayi fā babaō.
27. Ewe le, gbohiladše gbe ni, ekā kemīya
gbēle piai le amli. 2, 18. 19.

Yitso 8.

Ani dšee blomo nilē bloō le, ni sanesekomo
hū wóo egbē? 1, 20—33
2. Edamo hei groṅṅi le ayiteaṅ, ye
gbe le he, ye ṅmaṅmašai le;
3. ebloō gēgēgē ye agbói le anā, ye
maṅ le klotia, ye šināi le aši ake:
4. Nye hīī, nye mibloō mitšéo, ni
nye gbomeiabii le miwoo migbē mihāa.
5. Nye mei ni nyenáko dfēṅmo, nyekasea
hietē, ni nye kwašiai le hū, nyenáa
tšui ni koō sane se!
6. Nyeboa toi, edšake mibawie wiemoi
ni he dšraā, ni minā ni mibagble ne,
wiemoi ni dša soṅṅ ni.
7. Edšake anokwale badše midāṅ, ni
minābu mīhī nifōdšianii.
8. Midāṅ wiemoi fē le dšale ni, emli
eko eko be ni ekōdō lo edši kūtūmpoo.
9. Fē kā ši faṅṅ hā moni koō sane
se, ni amedša ye mei ni enā nilē le ahie.
10 Nyemōa mitšosemo le moṅ mli, ši
dšee dfietei, ke nilē hū fē šika ni aša
mli. 3, 14
11. Edšake nilē hī fē tēṅēlēo, ni nii
ni dšra wa fē anyēṅ ake-to he.
12. Mi, nilē, mike hietē yo, ni miye
seyōmo ke dfēṅmo kpakpa.
13. Iehowa gbeyeišemo dši ake anye
efōṅ; hewō ke hetšōmo ke dšeṅbi fōṅ
ke kūtūmpoo nābu le minye. 6, 12—19.
14. Minō dši ṅāwō ke feremo: midši
sanesekomo, hewale le minōṅ.
15. Mino maṅtšemei tšōo yeo maṅtše,
ni lumei woo mla ye dšale nā.
16, 12 Dsads. 10, 16.
16. Mino lumei tšōo yeo lumei, ke
abladei ke šikpoṅ le no kodšoloi fē.
17. Misumoo mei ni sumoomi, ni mei
ni dšeo mrā taoo misegbe le, ameanami.
18. Nii ke anumnyam ye midē, nii ni
tšeo ke dšale fē. 3, 16

19. Miyibii lẹ hĩ fè šika, fè šika ṅmĩ-ṅmi, ni minibãnii lẹ fè dſiẹtẹi krọṅṅ.

20. Dšalẹ gbẹ lẹ nọ minyieọ, yẹ kodšomọ tempõṅi lẹ ateṅ,

21. koni mahã mei ni sumoọmi lẹ aye gbošinii, ni mawo amẹnitõhei lẹ obõbõ.

22. Iehowa kẹmi fe egbẹ lẹ šišidšelọ dãni ebõi eblema nitšumọi lẹ. Hiob 28, 27.

23. Aṅõmi atá nọ kẹ-dšẹ nãnọ bẽbe, kẹ-dšẹ šišidšẽ, dãni šikpoṅ lẹ ba.

24. Beni bui ni mli kwõlọ lẹ bẹ lẹ, afọmi; beni bui ní baä nu babaõ lẹ bẹ lẹ.

25. Afọmi dãni aṅõ gõdši lẹ amãmọ ši, dãni goṅkpọi lẹ ba,

26. beni enáko efe šikpoṅ kẹ ṅã kẹ dše lẹṅ mlu lẹ.

27. Beni esãa ṅwei lẹ, miyẹ dšẹi, beni esãa *bu kwọṅkwọṅ lẹ yi kẹ-bọleọ lẹ, * Hiob 26, 10.

28. beni eṅõ atatui lẹ esẽṅ ši šiṅṅ yẹ ṅwei, ni etšĩ bu kwọṅkwọṅ lẹ mli nu ni baä lẹ nã lẹ,

29. beni efõ hũsũ ewo ṅšọ lẹ he, ni nui lẹ akatõ ekitã lẹ nọ, beni eto šikpoṅ lẹ šišii lẹ: Hiob 38, 10 11. Lal. 104, 9.

30. no mli lẹ miyẹ emasẹi akẹ ṅãlọ; ni mimĩ šẹọ mihe dã, mifẹọ yẹ ehĩe befẽbe,

31. mifẹọ yẹ ešikpoṅ lẹ nọ, ni *mináa gbomeiabii ahe mĩšẹ. * 5 Mose 33, 3

32. Nohewọ lẹ, mibii, nyeboami toi! Edšakẹ adšõ mei ni nyieọ migbẹ̀i lẹ anọ lẹ!

33. Nyeboa tšọsemọ toi ni nyele nii, ni nyekakwaälẹ kwrã!

34. Adšõ gbomo ní boọmi toi ni ebuọ migbói lẹ anã dã ni emẽọ yẹ mišĩnãtšei lẹ ahe lẹ.

35. Edšakẹ moni aanámi lẹ, ená wala, ni ehĩe aaba nyam yẹ Iehowa hĩe. 3, 2

36. Ši moni nine šẹẹ minọ lẹ, ẽwa lẹdientšẹ esusuma yi; mei fẽ ní nyẹọmi lẹ, amẹmĩsumọ gbẽle.

Yitšo 9.

Nilẽ emã etšũ, eko ekulašĩṅi kpawo lẹ;

2. egbe elẹ̀-koloi lẹ, efutu ewein lẹ, esã eṅmẽ ekplõ lẹ hũ, Mat. 22, 4.

3. etšũ eweyei lẹ kẹ-te, ẽblọ yẹ mã lẹṅ hei groṅṅi lẹ ayiteaṅ akẹ:

4. Moni náko dſẽṅmọ lẹ, egbale biẹ! Moni bẹ yitšoṅ lẹ, ekẽọlẹ akẹ:

5. Nyebaä nyebayea miniyenii lẹ eko, ni nyenua miwein ni mifutu lẹ eko!

6. Nyefõa kwašiafemọ, ni nyeyi aná wala, ni nyenyiea sanesẹkọmọ gbẹ lẹ nọ! 1, 22

7 Moni tšọseọ hefẹoyelọ lẹ, ehe hĩegbẽle ewoọ, ni moni kãa mofõṅ lẹ, ehe mũdši lẹ ewoọ.

8. Kãkã hefẹoyelọ hĩe, ni ebanyẹo; kã nilelọ moṅ, ni eesumọo. 23, 9

9. Ṅõ-hã nilelọ, ni eele nii efata he; tšõmọ dšalọ nii, ni enilẽ aafá.

10. Iehowa gbeyeišemọ dši nilẽ šišidšẽ, ni Mokroṅkroṅ lẹ lẽ dši sanesẹkọmọ. 1, 7.

11. Edšakẹ minọ batšõ ni ogbĩĩ bafá, ni aaṅõ wala afii afata he ahão. 3, 2. 16.

12. Kẹ́ ole nii lẹ, ole ohã ohe; ši kẹ́ hefẹoyelọ dšio lẹ, bo okome obatẽre.

13. Yõ kwašia lẹ, nãwalọ ni, ebẹ dſẽṅmọ, ni elee nokonoko;

14. ni etáa ewe lẹ šĩnã lẹ ši yẹ sẽi nọ yẹ mã lẹṅ hei groṅṅi lẹ,

15. koni etšẹ́ mei ní hoọ, ni nyie amẹgbẹ̀i lẹ anọ tẽ lẹ:

16. Moni náko dſẽṅmọ lẹ, egbale biẹ! ni moni bẹ yitšoṅ lẹ, ekẽọlẹ akẹ:

17. Nu ni adšu lẹ, eṅõ, ni abolo ní atẽọ ayeọ lẹ, eyẹ akọnọ! 20, 17.

18. Ši elee akẹ sisai yọ dšẹi lẹ, emei ni ekpẽ lẹ, gbohĩĩadše bui lẹ amli amẹyọ lẹ

Yitšo 10.

Salomo abẹi.

Bi nilelọ hãa etšẹ náa mĩšẹ; ši bi kwašia lẹ, ehãa enye tšui yeọ. 15, 20; 17, 21. 25.

2. Efõṅfemọ mli dſetrii lẹ, ehe bẹ sẹnámọ ko; ši dšalẹ dšieọ mo yẹ gbẽle deṅ.

3. Iehowa *hãṅ hõmọ aye dšalọ susuma; ši meifõdši anitaomọ lẹ, etſaä efõọ. * Lal. 37, 19. 25.

4. Moni nidšiaṅ ṅõlẹ lẹ, ohĩa hĩaä lẹ; ši moni nine kãä ši lẹ, ehãa etšõọ niiatšẹ. 6, 6—11; 12, 24. 27; 19, 15; 28, 19.

5. Moni buaä nii anã yẹ latšãbe mli lẹ, bi nilelọ ni; ši moni wọõ yẹ nikpamọbe mli lẹ, bi ní woọ mo hĩegbẽle ni.

6. Dšomo aaba dšalo yiteṅ; ši meifõdši
lẹ, amimyeli soṅṅ aamõ amenäbu.
7. Ké akai dšalo le, adšoole; ši *meifõdši agbei aašära. * Hiob 18, 17. Lal. 9, 6.
8. Moni le nii ye etšui mli le, emõo
kitäi amli; ši kwašia näfütše le, eegbẽ ši.
9. Moni nyieo ye emüyeli le mli le,
enyieo fefefe; ši moni kõdõo egbèi le,
aayole.
10. Moni *bèo hiṅmei le, ewoo awerehõ;
ši kwašia näfütše le, eegbẽ ši. * 6, 13.
11. Dšalo dä le, wala nubu ni; ši meifõdši le, amimyeli soṅṅ aamõ amenäbu.
K 31. Y. 14, 14.
12. Nyẽ tẽo bèi aši; ši *suomo baä
notõmoi fẽ no. * 1 Pet. 4, 8.
13. Saneseyolo däṅ anaä nilẽ ye; ši
moni be yitšoṅ le, tšo sa ekotose.
14. Nileloi tïaä nilẽ; ši kwašia dä le,
ebeṅke hïekpätämo.
15. Niiatše nii le dši emõ ni wa; ohïafoi
ahïekpätämo dši amehïa le. 18, 11
16. Dšalo nitšumonii le, ehäa eyi náa
wala: *mofõṅ nibänii le, ehäa efeo eša.
* Luk. 16, 19
17. Moni buo tšosemo le, enyie wala
gbe le no; ši moni kwaä kämo le,
edüo gbe.
18. Moni ke nyẽ tẽo le, ehïe apasa näbu,
ni moni wieo mo he le, kwašia dšile.
19 Wiemo babaõ yo ne, notõmo kpaa
ye mli: ši moni mõo enäbu mli le,
nilelo ni
20. Dšalo lilei le, etamo dïetei kroṅṅ:
ši meifõdši atšui le, ehïï häa nokonoko.
21. Dšalo näbu lèo mei babaõ; ši kwašiai le, dfẽṅmo ni amebe hewo le amegboio.
22. Iehowa dšomo le, no feo mo
niiatše: ši deṅmegbomo nyẽṅ eke
noko afata he. Lal. 127, 2.
23. Kwašia le, efõṅfemo feole mïše; ši
moni yo dfẽṅmo le, nilẽ feole mïše.
24 *Noni mofõṅ šeo le, no noṅṅ baba
eno; ši †dšalo le, aahäle etaomonii le
* 1. 27; † Lal. 37, 4.
25. Ké lasüogbẽle te ši pe le, mofõṅ
le be doṅṅ; ši dšalo le, eye näno šišitõ.
26. Boni ašiṅ feo nyänyõdši ke boni
lasü feo hïṅmeii le, nakai anibaolo feo
mei ni tšüle le.
27. Iehowa gbeyeišemo häa gbïï ase
tšeo; ši meifõdši afii le, aafo no kuku.
9, 11; 14, 27.
28. *Dšaloi ahïenokämo le bafe mïše;
ši †meifõdši agbekwemo le bafe yaka.
* 9, 19 † Hiob 8, 13
29. Iehowa gbe le dši mõ hä mei ní
eye emü le; ši mei ní tšuo nišaiauii le,
edši hïekpätämo häame. 8, 36.
30. *Dšalo le, afäṅle gbïkogbïko; ši
†meifõdši le, amehïṅ šikpoṅ le no.
* Lal. 112, 6 † Abei 2, 22.
31. Dšalo näbu dšieo nilẽ kpo; ši
kütümpoo lilei le aafo. K. 11. Lal. 37, 30.
32. Dšalo näbu le noni sa; ši meifõdši
adä wieo kütümpoo wiemoi.

Yitšo 11.

Šišiumo nsẽni le, Iehowa mïhï; ši
nsẽnite šišiši le, enáa he mïše.
16, 11; 20, 10. 3 Mose 19, 35
2. Ké hewõ ba le, bèle hïegbẽle mïba;
ši hešibaloi moṅ yo nilẽ. 16, 18; 18, 12.
3. Mei ní dša le, amenokwayeli le
aatšõame gbe; ši kütümpofoi le, amešišiumo le noṅṅ aakpätä amehïe. Lal 58, 7.
4. Mlifü gbï le no le, nii he be senämo
ko; ši dšale dšieo mo ye gbẽle deṅ. 10, 2.
5. Moni eye emü le, edšale le aahä
egbe adša; ši mofõṅ nifõdšianii le
aagbẽle ši.
6. Mei ní dša le, amedšale le aadšieame;
ši mei ní yeo kütümpoo le, amenitaomo
le mli noṅṅ amõmoame ye.
7. Ké gbomo fõṅ gbo pe le, ehïenokämo
elädše, ni yakagbomei agbekwemo le
hü aalädše 10, 28
8. Adšieo dšalo ye fïmo mli, ni mofõṅ
bayeo enädšiaṅ. 21, 18. Ies 43, 3.
9 Osatofo ke enäbu fiteo enanyo; ši
nilẽ no aatšõ adšie dšaloi.
10. Ké ehï hä dšaloi le, maṅ nyáa; ši
ké meifõdši ahïe kpätä le, aboo oše.
11. Dšaloi adšomo ake-wóo maṅ no;
ši meifõdši anäbu butuole. 28, 12; 29, 2.
12. Moni gbeo enanyo he guo le, ebe
yitšoṅ; ši moni yo dfẽṅmo le, ebuo
enä.
13. Moni nyie ni etäa sane le, edšieo
tẽmosädši akpo; ši moni yo anokwale
mumo le, etšïmoo sane no.

14. Heni maṅkudo̱mo̱ be̱ le̱, maṅ gbēo̱ ši; ši ṅāwolo̱i pī le̱, toiṅdšo̱le̱ ye̱ mli.

15. Moni damoo̱ gbo̱ se̱ le̱, eenu mli eko ekwe̱; ši moni nye̱o̱ dĕtā le̱, eye̱ fefĕfe. 6, 1. 2.

16. Yō ni hĭe yo̱ nyam náa wō, ni yiwalo̱ náa nii.

17. Moni naä mo̱bo̱ le̱, le̱dientše̱ esusuma edšūrō efeo̱; ši moni yi wa le̱, epīo̱ le̱dientše̱ ehelo tete.

18. Mofōṅ náa šišiumo̱ nyōmo̱wo; ši moni dūo̱ dšale̱ le̱, enáa ano̱kwale nyōmo̱wo.

19. Moni fīo̱ ši ye̱ dšale̱ mli le̱, eyi aaná wala; ši moni nyieo̱ efōṅ se̱ le̱, eená gbĕle. 19, 23.

20. Iehowa nihīnii dši tšuikōdōṅtše̱mei; ši mei ní eye emū ye̱ ame̱gbe̱ le̱ no̱ le̱, ame̱saä ehĭe.

21. Ké̱ ata abasa ye̱ no̱ po, efōṅfelo̱ yeṅ ehe; ši dšalo̱ sešibii le̱, aadšieame̱.

22. Yō ni he yo̱ fe̱o ni ebe̱ dšeṅba kpakpa le̱, etamo̱ šika ga ní ake̱-wo kplotō gugōṅ. 31, 30.

23. Dšalo̱i ataomo̱nii le̱, ekpakpa so̱ṅṅ ni; ši meifōdši agbe̱kwe̱mo̱ le̱, mlifū ni. K. 7.

24 Moko ye̱ ni eke̱ nii fäa, ši eyaä no̱ eferee̱o kĕ; moko hū ye̱ ní efeo̱ kpe̱kpē̱ tekeo̱ no̱, ši eyeo̱ ohīa kĕ.

25. Moni nine kpo̱ō̱ le̱, eewo fo̱, ni moni hāa mei tō̱ro̱ō̱ le̱, le̱ hū eeto̱. 19, 17.

26. Moni tšīo̱ able nā le̱, maṅ aalomo̱le̱; ši moni hōo̱ le̱, dšō̱mo̱ aaba eyiteṅ.

27. Moni taoo̱ ekpakpa le̱, ehĭe baä nyam; ši moni dio̱ efōṅ se̱ le̱, eke̱le̱ aakpe

28. Moni ke̱ ehĭe fōo̱ enii ano̱ le̱, eegbē ši; ši dšalo̱i aafro̱ke tamo̱ bā ṅmōṅ. Lal. 52, 9. 10.

29. Moni gbaä le̱dientše̱ ewe nā le̱, kō̱yo̱ aafe egbošinii, ni bulu aatšō̱ moni le nii ye̱ etšuiṅ le̱ tšūlo̱.

30. Dšalo̱ yibii le̱ *walatšo ni, ni moni le nii le̱, enine še̱o̱ susumai ano̱. * 3, 18; 15, 4.

31. Na, dšalo̱ po le̱, awoo̱le̱ nyōmo̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, mbasroo gbomo fōṅ ke̱ ešafelo̱! 1 Pet. 4, 17. 18.

Yītšo 12.

Moni sumoo̱ tšo̱semo̱ le̱, esumoo̱ nilē; ši moni nye̱o̱ kāmo̱ le̱, koloṅ. 13, 1. 18.

2. Gbomo kpakpa hĭe aaba nyam ye̱ Iehowa hĭe; ši moni too̱ ṅā fōṅ le̱, eebule̱ fo̱.

3. Efōṅfemo̱ hāṅ mo afī ši; ši dšalo̱i ašišifā le̱ afāṅ gbīkogbīko. K. 12

4. *Yō kpakpa le̱, ewù akekre dšile̱; ši yō fōṅ le̱, ewuiaṅ šāramo̱ ni. * 31, 10-31.

5. Dšalo̱i adfĕṅmo̱i dša; ši meifōdši aṅāwōi le̱, kūtūmpo̱o ni. 1 Man. 12, 6-19

6. Meifōdši awiemo̱i woo̱ lá ante̱o; ši dšalo̱i anābu aafā ame̱he.

7. Abutuo̱ meifōdši, ni ame̱be̱; ši dšalo̱i awe le̱ aamā ši šiṅṅ. 10, 25; Hiob 8, 13-19.

8. Gbomo nilē nā adšieo̱ eyi; ši moni hĭe kūtūmpo̱o tšui le̱, aagbe ehe guo̱.

9. Moni abuule̱ ní ehūo̱ ehāa ebe le̱ ehī fè moni woo̱ le̱dientše̱ ehĭe nyam ni ebe̱ abolo.

10. Dšalo̱ nuo̱ he hāa ešla kolo tete; ši meifōdši amūsūṅtšōle̱ tete le̱, yiwā ni. 2 Mose 23, 6

11. Moni hūo̱ ešikpoṅ le̱, eeto̱ ke̱ abolo; ši moni nyieo̱ yakanii ase̱ le̱, ebe̱ yitšoṅ. 28, 19

12. Mofōṅ dio̱ efōṅfelo̱i ayā mlinii le̱ se̱; ši dšalo̱i ašišifā le̱ woo̱ yibii. K. 3.

13. Nākpamo̱ dši tšōne ni ake̱-dūo̱ mofōṅ; ši dšalo̱ aadše haomo̱ mli.

14. Gbomo dāṅ yibii aahā eto̱ ke̱ nii kpakpai, ni *gbomo ninenā nitšumo̱i ake̱awole̱ nyōmo̱. * Rom. 2, 6.

15. Bulu yo̱ ne̱, egbe̱ dša ye̱ ehĭe; ši moni dši nilelo̱ le̱, eboo̱ ṅāwō toi.

16. Bulu yo̱ ne̱, anaä emlifū oyá; ši hĭetĕlo̱ ke̱ hĭegbĕle tēo̱.

17. Moni wieo̱ ano̱kwale faṅṅ le̱, edšieo̱ dšale̱ kpo; ši amale odasefonyo dšieo̱ šišiumo̱ kpo

18. Moko ye̱ ní wieo̱ bambam, tamo̱ adūmoo̱ klante; ši nilelo̱ lile̱i tšáa mo. 13, 3.

19. Ano̱kwa nābu aadamo̱ ši šiṅṅ ke̱ate nāno̱; ši apasa lile̱i le̱, hīṅme̱itīā ke̱ke̱ ehīo̱ ši.

20. Mei ni too̱ ṅā fōṅ le̱, šišiumo̱ ye̱ ame̱tšuiṅ; ši hedšo̱le̱ he ṅāwolo̱i le̱ aaná mīše̱.

21. Musu ko musu ko yeṅ dšalo̱; ši meifōdši le̱, efōṅ aayimo̱ame̱ to̱.

22. *Apasa nābu le̱, Iehowa mīhī; ši mei ní yeo̱ ano̱kwa le̱, enáa ame̱be mīše̱. * 6, 17.

23. Hletẹlo kẹ nilē tẹo; ši kwašiai atšui šieo kwašiafemo. 29, 11.
24. Mọdeṅbọlọi anine aaye onukpa; ši hedšolo lẹ, aatšūlẹ onla. 10, 4.
25. Gbomo tšui mli ṅkọmọyeli hāa edọö kọmö; ši *wiemọ kpakpa hāa emi šẹo ehe. * 16, 24
26. Dšalọ tšọọ enanyo gbẹ; ši meifōdši agbẹ lẹ hāa amẹdūọ gbẹ.
27. Anihaolo lẹ nine šẹṅ emlelo lẹ nọ; ši mọdeṅbọ lẹ, gbomei anoko ni dšra wa ni. K. 24.
28. Wala yọ dšalẹ gbẹ lẹ nọ, ni gbēle bẹ etempōṅ lẹ nọ

Yitšo 13.

Bi nilelo boọ etšẹ tšọsemọ toi; ši hefẹoyelo lẹ, eboo kāmọ toi. 1, 8; 12, 1.
2. Gbomo *dāṅ yibii ekẹ-aye nii kpakpai: ši noni kūtūmpọfoi taoọ dši yiwalẹ. * 12, 14.
3. Moni mōọ enābu mli lẹ, ēbā ewala yi; ši moni gbẹọ edāṅ hatō lẹ, eenā hlekpātāmọ. 12, 18; 21, 23.
4. Anihaolo susuma feo noko, ni enáá; ši mọdeṅbọlọi asusuma aawo fọ. 10, 4.
5. Dšalo nyẹọ amale; ši mofōṅ feọ hlegbedšianii ni ebọö ehe ahora.
6. Dšalẹ buọ moni egbẹ eye emū lẹ he; ši efōṅfemọ butuọ ešafelọ.
7. Moko yẹ ni feọ ehe niiatšẹ, tšẹ ebẹ nokonoko; moko yẹ ni feọ ehe ohlafo, tšẹ eyẹ nii babaō. Mat. 5, 3. Kpods. 2, 9; 3, 17.
8. Moko wala kpōmọnii dši enii ni eyọ; ši ohlafo lẹ, enuu hegbeyeiwō ko.
9. Dšalọi ala lẹ tšoọ heṅṅ; ši *meifōdši akane lẹ aagbo. * 24, 20. Hiob 5, 14; 18, 5 6. 18.
10. *Hewō lẹ, béi kẹkẹ ekẹ-baā: ši †mei ni boọ ṅāwō toi lẹ, amẹle nii * 28, 25. † 1, 5.
11. Nii ni anā yẹ yakayaka gbẹi anọ lẹ, aatā; ši moni kẹ enine kpẹteọ lẹ, eefere.
12. Hlenọkāmọ ni baa mli mrā lẹ, ewoọ mo tšui hela; ši ké noni afeọ lẹ ba lẹ, walatšo ni.
13. Moni gbẹọ wiemọ lẹ he guọ lẹ, ekẹ hlekpātāmọ baā enọ; ši moni šẹo kitā lẹ, aawolẹ nyōmọ.
14. Nilelọi anitšōmọ lẹ, wala nubu ni akẹ-dšẹọ gbēle tšōnei amli ni. 10, 11; 14, 27.
15. Sanesẹkọmọ kpakpa hāa mo hle baā nyam; ši kūtūmpọfoi agbẹ lẹ, enọ yẹ dokoidokoi.
16. Hletēlọ-fē-hletēlọ feọ enii nilē mli; ši *kwašia gbẹọ bulufemọ efāa. * 12, 23; 15, 2
17. Bọfo fōṅ gbēọ nōfōṅ mli; ši otšāmē anọkwafo tšāa mei.
18. Moni ekplēē tšọsemọ lẹ, ohla kẹ hlegbēle dši enō; ši moni buọ kāmọ lẹ, awoọ ehle nyam. 12, 1.
19. Taomọnii ni nine ešẹ nọ lẹ eṅō susuma nā; ši efōṅ he dšē lẹ, kwašiai mlhl.
20. Moni kẹ nilelọi nyieọ lẹ, eetšō nilelọ; ši moni kẹ kwašiai bọö lẹ, eena amaue.
21. Ešafelọi lẹ, efōṅ nyieọ amẹsẹ; ši dšalọi lẹ, akẹ ekpakpa woọamẹ nyōmọ.
22. Gbomo kpakpa šlọ gbošinii ehāa ebii abii; ši ešafelọ nii lẹ, *dšalọ atlaā ahāa. * 14, 14. 19; 28, 8. Dsadš. 2, 26.
23. Niyenii pl yẹ ohlafoi aṅmōdši aši; ši mei pl yẹ ni amẹhle kpātāa yẹ dšalẹ sane ni amẹyee hewọ.
24. Moni tšlọ etšo nā lẹ, ēnyẹ ebi lẹ; ši moni sumọọlẹ lẹ, edšẹọ mrā etšọseọlẹ. 22, 15.
25. Dšalọ yeọ nii šẹọ esusuma nā; ši meifōdši lẹ, mūsūṅhōmọ yeọamẹ. Lal 34, 11.

Yitšo 14.

Yei anilē māa šla; ši bulu lẹ, ekẹ enidši kūmoọ fieọ ši.
2. Moni šẹo Iehowa gbeyei lẹ, enyieọ yẹ dšalẹ mli; ši moni gbẹọ ehe guọ lẹ, egbẹi ekōdō.
3. Bulu dāṅ ehewō lẹ he tšo yọ; ši nilelọi anābu bāa amẹyi.
4. Heni tšinai bẹ lẹ, amẹniyeniianō lẹ mli kāa eflo; ši nibānii babaō yẹ tšinanū hewalẹ mli.
5. Odasefonyo anọkwafo lẹ emalee; ši apasa odasefonyo lẹ, malemọ emaleọ.
6. Hefẹoyelo taoọ nilē, ši enáá; ši moni koọ sane sẹ lẹ, nilē waa hāālẹ.
7. Dšẹ nū kwašia hle; edšakẹ onaṅ nilē yẹ edāṅ.

8. Hĭetĕlọ nilē dši akẹ eyo egbẹ lẹ; ši kwašiai abulufemọ dši šišiumọ.

9. Bulu ṅmõọ sõ-afọle; ši dšalọi lẹ, hedšọlẹ yẹ amẹteṅ.

10. Tšui le lẹdientšẹ enidõnii, ni emīšẹ hũ, mokomoko kẹ ehe woo mli.

11. *Meifõdši awe aabutu; ši †dšalọi abũ lẹ aafrọke. * Hiob 18, 14. † 12, 7.

12. Gbẹ ko yẹ ni dša yẹ gbomo hĭe; ši enāgbē lẹ gbĕle gbẹ̀i ni.

13. Ṅmlõ mli tete tšui w̃erẹ họọ ehe, ni mīšẹ nāgbē dši tšuiyeli.

14. Moni kpaleọ yẹ etšui mli lẹ, lẹdientšẹ egbẹ̀i lẹ aašẹ enā; ši gbomo kpakpa lẹ, emī aašẹ ehe yẹ lẹdientšẹ emli.

15. Moni náko dſĕṅmọ lẹ, eheọ wiemọfē-wiemọ eyeọ; ši hĭetĕlọ leọ enanenā kwẹmọ.

16. Nilelọ šeọ ehe gbeyei, ni edšeọ efõṅ he; ši kwašia feọ kăkāmpū ni ekẹ ehĭe fõọ ehe nọ.

17. Moni mli etšẹẹ fũmọ lẹ, eyeọ kwašiai asane, ni moni tšȍọ ṅāi fõdši lẹ, anyẹọlẹ.

18. Mei ni náko dſĕṅmọ lẹ agbošinii dši bulufemọ; ši *hĭetĕlọi lẹ, akẹ nilē fīọamẹ akekre. * Ef. 5, 15

19. Meifõdši kotoọ meikpakpai, ni efõṅfelọi kotoọ ši yẹ dšalọi agbói anā.

20. *Ohĭafo lẹ, enanyo tete nyẹọlẹ; ši niiatšẹ lẹ, esuolọi fá. * 19. 4. 7.

21. Moni gbeọ enanyo he guọ lẹ, ēfe eša; ši moni naä amanenalọi amọbọ lẹ, *adšõlẹ. * Lal. 41, 2.

22. Ani mei ní tšȍọ ṅā fõṅ lẹ, dšee tõ amẹtõọ lẹ? ši mei ni tšȍọ ṅā kpakpa lẹ anõ dši mọbọnalẹ kẹ anọkwale.

23 Deṅmegbomọ fē lẹ sẹnámọ yẹ mli; ši nābu flo wiemọ lẹ, ohĭa kẹkẹ yọ mli. 10, 4.

24. Nilelọi anii lẹ, amẹkekre ni; ši kwašiai abulufemọ lẹ, bulufemọ noṅṅ ni.

25 Anọkwa odasefonyo hereọ susumai ayiwala; ši kũtũmpọfo lẹ, amale sane etāa. 12, 17.

26. Hĭenọkāmọ ni mli wa yẹ Iehowa gbeyeišemọ mli, ni moni yọ no lẹ, ebii aaná abobāhe. 18, 10

27. Iehowa gbeyeišemọ lẹ, wala nubu ní akẹ-dšeọ gbĕle tšõnei amli ni. 13, 14.

28. Maṅ yifalẹ dši maṅtšẹ anumnyam; ši maṅ yitālẹ lẹ, lumo hĭekpātāmọ ní.

29. Moni mli fũũ mrā lẹ, eyẹ dſĕṅmọ dšogbāṅ; ši moni tšui yọ flòflò lẹ, edšieọ bulufemọ kpo. 16, 32; 19, 11.

30. Tšui ni mli dšọ lẹ, gbomotšo lẹ yiwala ni; ši awuṅāyeli lẹ, *wuiaṅ širamọ ni. * 12, 4.

31. Moni waä *ohĭafo yi lẹ, ēbọ efelọ lẹ ahora; ši †moni naä moni efĭlẹ mọbọ lẹ, ēwo ehĭe nyam. * 17, 5. † 19, 17.

32. Kẹ́ amanehũlũ ba mofõṅ nọ lẹ, adšieọlẹ atſaä ši; ši dšalọ náa tšui yẹ egbĕle mli tete.

33. Moni kọõ sane sẹ lẹ, nilē hĭọ etšui mli; ši kwašiai dšieọ noni yọ amẹmli lẹ kpo.

34. Dšalẹ wóọ maṅ nọ; ši eša lẹ, maṅ ahorabõ ni.

35. *Tšũlọ nilelọ lẹ, maṅtšẹ hĭe sọõlẹ; ši moni feọ hĭegbedšianii lẹ, emli fũọlẹ. * 1 Mose 41, 38.

Yĭtšo 15.

Nādšọlẹ hetõ kũọ mlila nā; ši wiemọ ní wa tēọ mlifũ ši. K. 18, 1 Maṅ. 12, 13. 16.

2. Nilelọi alilẹi wieọ nilē wiemọi ni ṅõ; ši bului asane dšẹọ *kwašiai adāṅ. * 12, 23.

3 Iehowa hĭṅmẹii yẹ hefĕhe, ni ekwẹọ meifõdši kẹ meikpakpai fē.

4. Nādšọlẹ lilẹi lẹ, walatšo ni; ši kũtũmpọo nõ lẹ, tšuiṅdọlẹ ni.

5. Bulu gbeọ etšẹ tšọsemọ he guọ; ši moni buọ kāmọ lẹ, ehĭe tēọ. K. 32. Y. 13, 1.

6. Dſetri babaõ yẹ dšalọ we; ši mofõṅ nibānii lẹ, fitemọ yọ mli.

7. Nilelọi anābu gbẹọ nilē ſāa; ši kwašiai atšui lẹ, efĭĭ ši.

8. Meifõdši afọle lẹ, Iehowa mĭhĭ; ši dšalọi asọlemọ lẹ, enáa he mīšẹ.
K. 29. Y. 21, 27; 28, 9. 1 Mose 4, 4. 5. 1-s. 1, 11. 13. Luk. 18, 9—14.

9. Gbomo fõṅ gbẹ lẹ, Iehowa mĭhĭ; ši moni nyieọ dšalẹ sẹ lẹ, esumọọlẹ. 11, 20.

10. Tšọsemọ ní mli wa kā ši hā moni dšẹọ gbẹ lẹ nọ lẹ, ši moni nyẹọ kāmọ lẹ, eegbo. 10, 17. 29, 1.

11. *Gbohĭĭadše kẹ hĭekpātāmọbu lẹ po nā kā yẹ Iehowa hĭe, āṅũ ní gbomeiabii atšuii! * Hiob [illegible]. Lal. 139, 8. Ier. 17, 10.

12. Hefẹoyelọ yọ nẹ, [illegible]mọọ akẹ akāalẹ, eyaa nilelọi aṅõ hũ. 9, 8; 13, 1.

13. Mišę tšui hāa mo tšeǫ ehīe; ši tšuiṅdǫlę hāa mo feǫ gblīnī. K. 15.
14. Moni koö sane sę lę, etšui taoǫ nilē sęgbę; ši kwašiai adā kę bulufemǫ lèǫ ehe.
15. Nōnalǫ gbīī fē lę, gbīī fōdši sǫṅṅ ni; ši moni tšui enyō emli lę, dānę ēye gbīdšūrō. K. 13. Y. 17, 22.
16. Nii ṅō ní Iehowa gbeyeišemǫ fata he lę ehī fè dfetri babaō ní haomǫ yǫ mli. 16, 8; 17, 1 Lal. 37, 16.
17. Fie ní suomǫ yǫ he lę ehī fè tšina ní ewo fǫ ní nyē yǫ he.
18. Mlilatšę tēǫ béi ši; ši moni mli fūū mrā lę, ekpātāa béi. K. 1. Y. 26, 21; 29, 22.
19. *Anihaolǫ gbę tamǫ ṅmei afābaṅ; ši dšalǫi atempōṅ lę, gbędšegbę ni. *24, 30. 31.
20 Bi nilelǫ hāa etšę náa mišę; ši gbomo kwašia gbeǫ enye he guǫ. 10, 1.
21. Moni bę yitšoṅ lę, bulufemǫ feǫlę mišę; ši moni yǫ dfēṅmǫ lę, edšadšeǫ enyiemǫ.
22. Ké adšinatō bę lę, yiṅtōi feǫ yaka; ši ké ṅāwolǫi pī yę lę, amędamoǫ ši šiṅṅ. 11, 14.
23. Gbomo dāṅ hetō hāa enáa mīšę, ni wiemǫ ní awie yę be ní sa mli lę ehī pam!
24. Nilelǫi agbę lę, wala gbę ní akęyaā ṅwei ni, koni ekę-dše gbohīīadše ní yǫ šiši lę deṅ.
25. Iehowa wuleǫ hewolǫi awe; ši ehāa okūlafo hūsū māa ši.
26. Iehowa mihī ṅāi fōdši atō; ši wiemǫi ní ṅō lę, amęhe tše yę ehīe.
27. Hīedšōlǫ kpātāa ewe hīe; ši moni nyęǫ nyōṅnii hemǫ lę, eyi aaná wala. Lal. 15, 5
28. Dšalǫ tšui dfēṅǫ hetōhāmǫ he; ši wiemǫi fōdši dšęǫ meifōdši adāṅ.
29. Iehowa kę meifōdši ateṅ dšekę; ši eboǫ dšalǫi afaikpamǫ toi. K. 8. Ioh. 9, 31.
30. Hīetšemǫ-kę-mohāmǫ hāa tšui mī šęǫ ehe; *sanekpakpa hū hāa wuiaṅ woǫ fǫ. *25, 25.
31. Toi ní boǫ hīekāmǫ ní kę mo yaā wala mli lę toi lę, eehī ši yę nilelǫi ateṅ.
32. Moni ekplēē tšǫsemǫ lę, ēgbe lędientšę esusuma he guǫ; ši moni boǫ kāmǫ toi lę, enáa dfēṅmǫ. K. 5.
33. *Iehowa gbeyeišemǫ dši tšǫsemǫ ní hāa mo leǫ nii; ni anumnyam yǫ nę, †hešibā nyieǫ hīe *1, 7. †18, 12.

Yitšo 16.

Tšui mli gbędšianǫtōi lę, ádesā nō ni; ši lilęi hetō lę, Iehowa ṅō dšęǫ.
2. Gbomo gbèi fē he tše yę ehīe; ši Iehowa dši moni ṅmēǫ mumǫi ekwęǫ. 21, 2.
3. Tu onitšumǫi lę owo Iehowa deṅ, ni odfēṅmǫi lę aadamǫ ši šiṅṅ. Lal. 37, 5.
4. Nofēno ní Iehowa fe lę, yę nō hewǫ ní efe, efe mofōṅ tete ehā gbī fōṅ lę.
5 Iehowa mihī mofēmo ní woǫ ehe yę etšui mli; *ké ata abasa yę nǫ po, eyeṅ ehe! *11, 21.
6. Mǫbǫnalę kę anǫkwale akę-kplaā nōša, ni Iehowa gbeyeišemǫ hāa mo dšeǫ efōṅ he.
7. Kędši gbomo gbèi sa Iehowa hīe lę, ehāa ehenyelǫi tete kęlę kpātāa. 1 Mose 31, 24; 33, 4.
8. Fāṅ nii ṅō ní aná yę dšalę nā fè nii babaō ní aná yę amimyeli nā. 15, 16.
9. Gbomo tšui toǫ egbèi ahe ṅā; ši Iehowa dši moni kudǫö enanefāmǫi lę. 19, 21.
10. Maṅtšę dāṅ wiemǫ tamǫ klamǫ; kodšomǫ mli hū enā tōō.
11. Nsēni kę nsēnitę ní dša lę, Iehowa nii ni; fotro mli tęi fē lę, enitšumǫ ni. 11, 1.
12. Noni maṅtšęmei hīǫ dši efōṅfemǫ; edšakę *dšalę hāa sēi māa ši šiṅṅ. *20, 28; 25, 5; 29, 14.
13. Dšalę nābu lę, maṅtšęmei náa he tšui; ni amęsumoǫ moni wieǫ dšalę wiemǫ.
14. Maṅtšę mlifū tamǫ gbēle bǫfoi; ši nilelǫ kpātāalę. 20, 2.
15. Maṅtšę hīe ní etšeǫ ehāa mo lę mli wala yǫ, ni emohe-tšuinámǫ tamǫ gbo oblǫtu. 19, 12.
16. Ké oná nilē lę, ehī āhū fè šika, ni ké oná sanesękǫmǫ lę, ehī fè dfiętęi! 3, 14; 8, 10. 11. 19.
17. Dšalǫi agbędšegbę dši efōṅ he dšē, ni moni hīe kā egbę he lę, ēhā esusuma yi.
18. Hewō nyieǫ hīekpātāmǫ hīe, ni hetšōmǫ mumǫ nyieǫ šigbēmǫ hīe. 18, 12.
19. Ehī akę akę hūmii aba he ši fè noni akę hewolǫi aadša nomṅōnii amli.

20. Moni dfĕn̈o̱ wiemo̱ le̱ no̱ le̱, aahĩ ahăle̱; ni moni ke̱ ehĩe fõo̱ Iehowa no̱ le̱, adšõle̱!

21. Moni le nii ye̱ etšui mli le̱, aatšéle̱ hĩetĕlo̱, ni năn̈õmo̱ hãa nikasemo̱ fereo̱.

22. *Sanese̱ko̱mo̱ dši wala nubu hã moni yo̱ eko le̱; ši bului atoigblamo̱ dši ame̱bulufemo̱. * 13, 14; 14, 27.

23. Nilelo̱ tšui tšõo̱ edã nii, ni ehãa enãbu nitšõmo̱ le̱ fáa.

24. Nãdšo̱le̱ wiemo̱i tamo̱ wò-agbaku, ame̱n̈õ susuma nã, ni ame̱hãa wui náa hewale̱. 12, 25.

25. Gbe̱ ko ye̱ ni dša ye̱ gbomo hĩe, ši enãgbĕ le̱, gbĕle gbḙi ni. 12, 14.

26. Nitšulo̱ le̱ hõmo̱ ni yeo̱le̱ le̱ waăle̱ ke̱-tšuo̱ nii, edšake̱ edã tšireo̱ eyise̱.

27 Yakagbomo tšaă efõn̈, ni enãbu tamo̱ la ni šãa mo.

28. Kũtũmpo̱fo gbeo̱ bḙi efãa, ni able̱biwielo̱ tšereo̱ šientše̱mei aten̈. 6, 14. 19.

29. Nũ amimlo̱ lakaă ehegbomo, ni ekplaăle̱ ke̱-yaă gbe̱ ni ehĩĩ no̱. 1, 10—14.

30. Moni mĩaă ehĩn̈me̱ii le̱, etoo̱ nii fõdši ahe n̈ã; moni kõo̱ enã ablafa le̱, ehãa efõn̈ baă mli. 6, 13

31. Wan̈ le̱, anumnyam akekre ni, ke̱ anale̱ ye̱ dšale̱ gbe̱ no̱ le̱. 20, 29.

32. Moni mli fũũ mrã le̱ ehĩ fè ekãlo̱, ni moni yeo̱ emumo̱ no̱ le̱ ehĩ fè moni wuo̱ heo̱ man̈. 14, 29.

33. Ošiki le̱, fuo̱ no̱ afõo̱ ye̱; ši bo̱ni enã aayakpa fĕ le̱, Iehowa n̈õ edše̱o̱.

Yĩtšo 17.

Atrõmã gbĩn̈ ni toin̈dšo̱le̱ yo̱ mli hĩ fè šĩa ni lõ ni agbe eyile̱ to̱ ni bḙi yo̱ mli. 15, 16. 17; 16, 8.

2. Tšũlo̱ ni le nii le̱ eeye bi ni feo̱ hĩegbedšianii le̱ no̱, ni eke̱ nyemimei le̱ aadša gbošinii.

3. Niiahetšũmo̱ kukwe̱i le̱, eye̱ hã dfie̱te̱i, ni flõnõ ye̱ hã šika; ši Iehowa dši moni kaă tšuii ekweo̱. Lai. 66, 10.

4. Efõn̈felo̱ boo̱ nãbui fõdši atoi, ni amalelo̱ kaă etoi ehãa mofitemo̱ lile̱i.

5. Moni yeo̱ ohĩafo he feo̱ le̱, ĕbo̱ efelo̱ le̱ ahora; ni moni náa mĩše̱ ye̱ moko amanehũlũ he le̱, eyen̈ ehe. 14, 31.

6. *Hĩĩmedši akekre dši bii abii, ni bii ahĩenyam dši ame̱tše̱mei. * Lal. 128, 6.

7. Wiemo̱i wudši esaa kwašia, blo̱blo̱ ní apasa nãbu aasa ablade.

8. Nõkĕnõ tamo̱ te̱ ní dšra wa ye̱ moni náa le̱ hĩe; hefĕhe ní etšõo̱ le̱, efereo̱.

9. Moni tšĩmoo̱ no̱tõmo̱ no̱ le̱, ĕtao suomo̱; ši moni tĩo̱ sane mli le̱, etšereo̱ šientše̱mei aten̈.

10. Kãmo̱ boteo̱ moni koõ sane se̱ le̱ mli vĩ fè bo̱ni kpãi oha boteo̱ kwašia mli.

11. Atũatšemo̱ ke̱ke̱ efõn̈felo̱ taoo̱, nohewo̱ le̱ bo̱fo yiwalo̱ aatšũ ke̱-ba eno̱.

12. Hã ošišibriši ní amõ ebi ke̱ gbomo akpe mon̈, fè kwašia ye̱ ebulufemo̱ mli.

13. Moni n̈õo̱ efõn̈ too̱ ekpakpa nãdšian̈ le̱, efõn̈ kpan̈ ye̱ ewe. Lal. 109, 5.

14. Bḙi bõimo̱ tamo̱ nu ni afã nã; nohewo̱ le̱ ní nãtãmo̱ le̱ mli wako ne̱, n̈mĕmo̱ he!

15. Moni buo̱ efõn̈felo̱ bem, ke̱ moni buo̱ dšalo̱ fo̱ le̱, Iehowa mĩhĩ ame̱yi enyo̱ le̱ fĕ. Ies. 5, 23.

16. Mĕ se̱námo̱ šika yo̱ hã kwašia eke̱ahe nilĕ ní ebe̱ yitšon̈ le̱?

17. Nanyo sumoo̱ mo bei fĕ mli, ní afo̱le̱ ake̱ nyemi hã haomo̱be. 18, 24.

18. Moni be̱ yitšon̈ le̱, le̱ etaă dĕ, ni edamoo̱ enanyo se̱. 6, 1.

19. Moni sumoo̱ bḙi le̱, esumoo̱ no̱tõmo̱, ni moni wóo̱ egbó no̱ godšõ le̱, ĕtao wulemo̱.

20. Moni yo̱ kũtũmpo̱o tšui le̱, ehĩn̈ hãn̈le̱, ni moni lile̱i tšõmoo̱ le̱, egbĕo̱ efõn̈ mli.

21. Moni foõ kwašia le̱, enaă haomo̱, ni yakagbomo tše̱ le̱, enáá miše̱. 10, 1

22. Tšuidšũrõ le̱, tšofã kpakpa ni; ši n̈ko̱mo̱yeli mumo̱ le̱, ehãa mo wuian̈ gbĩo̱. 15, 13. 15.

23. Efõn̈felo̱ heo̱ nikĕnii ke̱-dše̱o̱ mo mĩnã ni eke̱-tšõ kodšomo̱ hĩe ebu ši.

24. Moni koõ sane se̱ le̱, nilĕ kã ehĩe; ši kwašia hĩn̈me̱ii kãmo̱ dšen̈ nãgbĕhe le̱. 4, 25.

25. Bi kwašia le̱, etše̱ awere̱hõ dšile̱ ke̱ yõ ní fo̱le̱ le̱ tšuiyeli. K. 21.

26. Ehĩĩ ake̱ agbla dšalo̱ toi, lo ní ayi abladei ye̱ dšale̱ sane hewo̱.

27. Moni wiemo ekaa le, ele nii, ni
moni mumo he dšo le, le dši moni koö
sane se. 10, 19. Iak. 1, 19.
28. Bulu tete, ké ebu enä le, abuole ni-
lelo, ni moni müaä enä le, abuole hietëlo.
Hiob 13, 5.

Yitso 18.

Moni etše ehe le, akononii etaoo, ni
etšeo noni hi häle fë hie atüa.
2. Kwašia náá sanesekomo he mišę,
ši moń ake etšui adšie ehe kpo keke.
3. Beni efōńfelo baä le, heguogbële hü
miba, ni he-ahorabō hü ke sopamo nyie.
4. Gbomo däń wiemoi tamo nui ní
mli kwōlo, ke fä ní hoo ke nilë nubu.
5. Ehīī ake akwe efōńfelo hieńtšo no,
ni atšó dšalo sane hie abu ši ye ko-
dšomo mli. 5 Mose 1, 17.
6. Kwašia nābu woo béi, ni edä tšéo
mäi ke-baä
7. Kwašia dä dši noni kpätäa ehie,
ni enābu dši esusuma tšōne. 13, 3.
8. Ablebiwielo wiemoi tamo doko-
dokonii, ni amekplekeo ši ke-yaä mū-
süń piai le amli. 26, 22.
9. Mo hü ní ńōo enitšumo ešašaoo ši
le, nii ńtelo kpeteńkple nyemi dšilę. 10, 4.
10. Mō ni wa dši Iehowa gbei le; no
mli dšalo šaä foi ke-yaä, ni ehio ši
fefëfe. 14, 26. Lal. 20, 2.
11. Niiatše nii le dši emō ni wa, ni
ledientše edfëńmo nä le etamo gbogbo
groñń. 10, 15.
12 Däni *hiekpätämo aaba le, gbomo
tšui wóo ehe no, ni †hešibä nyieo no-
wómo hie. * 16, 18. † 15, 33.
13. Moni nuu sane däni ehereo no le,
edši bulufemo ke hiegbële hälę.
14. Gbomo mli ekä tëreo ehela häale;
ši ńkomoyeli mumo le, namo aanyë mli
ahie? 15, 13. 15.
15. Hietëlo tšui náa nilë, ni nilelo toi
taoo nilë segbe.
16 Gbomo nikënii dšeo gbe häale, ni
ekele yaä gbomei wudši ahie. 1 Mose 43, 11.
17. Mo kleńkleń ní badšadšeo esane
le, efeo tamo noni esane dša; ši ké
enanyo le ba le, ebakpaäle ši.
18. Ošiki *häa béi se foo, ni egblaä
käkäloi ateń. * 16, 13.

19. Nyemi ní afele efōń le efè mań ní
wa, ni béi hü tamo mō se adabāńi.
20. Gbomo däń yibii aayi emüsü obō,
ni enābu nibänii le aahä eto. 12, 14; 13, 2.
21. Gbële ke wala ye lilei deń, ni mei
ni sumoole le, ameaye eyibii le eko. 13, 3.
22. Moni aaná ńä le, ená nōkpakpa,
ni ehie aaba nyam ye Iehowa hie.
19, 14; 31, 10.
23 Ohiafo le, fai ekpaä; ši niiatše le,
mo ebuaä.
24. Moni boö nanemei pī le, ekä amane
gbe; ši nanyo ko ye ni kpeteo mo gbä-
gbälī fè nyemi.

Yitso 19.

Ohiafo ní nyieo emüyeli mli le ehī
fè moni ke enābu yeo kütümpoo ní kwa-
šia dšile. 28, 6.
2. Ké susuma lee nii le, ehīī, ni moni
fämoo enädši oyáyá le, efeo eša.
3. Gbomo bulufemo kōdōo egbe, ni
etšui mli woo Iehowa la. Yäfó 3, 39.
4. Nii häa nanemei fáa; ši ohiafo le,
enanyo tšeo ehe ke-dšeo ehe. 14, 20.
5. Amale odasefonyo le, eyeń ehe, ni
moni maleo le, edšeń mli.
K. 9. Y. 21, 28. 5 Mose 19, 18—21.
6. Mei pī taoo ablade hiegbe, ni moni
nine kpoö le, mofëmo kele boö.
7. Ohiafo le, enyemimei fë nyeole,
bloblo ní enanemei ni tšeń amehe ke-
yań se fleńń? enyieo amese ke wiemoi,
ši enaa-ame. K. 4.
8. Moni náa yitšoń le, ësumo esusuma;
moni möo sanesekomo mli le, aahī ahälę.
9. Amale odasefonyo le, eyeń ehe, ni
moni maleo le, ehie aakpätä. K. 5.
10. Šihile kpakpa esaa kwašia, bloblo
ní tšülo aaye lumei ano.
11. Gbomo ni yo dfëńmo le, emli füü
mrä, ni ehie ni ekūo efōo notōmo no
le, ehienyam ni.
12. Mańtše mlifü tamo dšata hümo; ši
emohe-tšuinámo tamo bó ní dfere dfei
ano. 20, 2; 16, 14. 15.
13. *Bi kwašia le, etše amanehülü dši-
le, ni yō béi tamo tšüyiteń nu ní tšereo
fieo ši. * 10, 1.
14 Šia ke nii le, tšemei agbošinii ni;
ši ńä hietëlo le, Iehowa ńō dšeo. 18, 22.

15. Anihaofemo hāa wo ni tšī nyōo mo no, ni susuma ni feo hedšō le, hōmo aayele. 10, 4; 23, 21.
16. Moni yeo kitā le no le, ēbā ledientše esusuma yi; ši moni kwee egbèi le ni ahī le, eegbo. 16, 17.
17. Moni naā ohīafo mobo le, ekemīfa Iehowa; ni noni eñō-hāle le, eetole nādšiañ ekoñ. 14, 31. Lal. 41, 2—4. Mat. 25, 40.
18. Yi obi, beni hīenokāmo yo le; ši kāhā eba oyiñ ake oogbele. Ef. 6, 4.
19. Moni mlifū fá le, eená mli nyōmowo; edšake ké odšiele le, dša okū se odšiele ekoñ.
20. Bo ñāwō toi, ni okplē tšosemo, koni wóse ni ole nii.
21. Dfēñmoi pī ye gbomo tšuiñ; ši Iehowa yiñtō le, no badamo ši. 16, 9. Ier. 10, 23.
22. Gbomo taomo tšōo boni emli hī hā, ni ohīafo hī fè amalelo.
23. Iehowa gbeyeišemo ke mo yaā wala mli; moni nine eše no le, eeto ke-awo, efōñ ebasrañle. 14, 27.
24. Anihaolo ñōo enine etšoō kā mli, ni emīī ní eke-wo edāñ tete. 26, 15.
25. Tfa hefeoyelo nō, ni moni náko dfēñmo le hīe aatē; kā saneṣekolo hīe, ni eele nii. 21, 11.
26. Moni waā etše yi ni ewoo enye foi le, bi ni woo mo hīegbēle ní eboō mo ahora ni.
27. Mibi, fōmo tšosemo ni hāa adūo gbe ke-dšeo nilē wiemoi le ahe le toibō! Iak. 1, 22.
28. Odasefonyo gbonyo ñmōo kodšomo, ni efōñfeloi adā mīo nōša.
29. Asā kodšomoi ato hefeoyeloi, ke kpāi hū ato kwašiai akotose. 26, 3.

Yītšo 20.

Wein le hefeoyelo ni, ni dā ní wa le hōfelo ni, ni mofēmo ní no hāa edidāale, elee nii. 23, 29—35; 31, 5.
2. Mañtše he ñmiñmi tamo dšata hūmo; moni woo emli la le, eša efeo ledientše esusuma. 16, 14; 19, 12.
3. Eye nyam hā nū, ake eetši ehe ke-dše bèi he; ši kwašia-fē-kwašia le, bé ebéo.
4. Fēi hewo le anihaolo sumoo hūmo; nohewo le nikpamobe mli le eesisè, ši enañ noko. 6, 6—8.
5. Gbomo tšuiñ yiñtō tamo nu ni mli kwo; ši moni koō sane se, egblaā kedšeo kpo. 18, 4.
6. Mei babaō ateñ mofēmo ke moko ní sumoole kpeo; ši namo aana moni dši anokwafo?
7. Dšalo ni nyieo emūyeli mli le, adšōo ebii ye ese. 14, 26. Lal. 112, 2.
8. Mañtše ni tá kodšomo sēi no le ke ehīñmeii gbeo efōñ fē efāa. Lal. 101, 3 8.
9. Namo aanyē akē ake: Mitšū mitšui he, mihe etše ke-dše mihe eša mli? 28, 13; 30, 12.
10. Nsēnitei srotoi ke *efai* srotoi le, Iehowa mīhī fē. K. 23. Y. 11, 1.
11. Gbekē tete hāa ake enifemonii yoole, ake enitšumo le he tše, ni edša lo? 22, 6.
12. Toi ní nuo nii ke hīñmei ní naā nii le, Iehowa dši moni fe enyo le fē.
13. Kāsumo wo, ni obaye ohīa; gblemo ohīñmeii, ni ooto ke abolo. 6, 10.
14. Moni heo nii kēo ake: Ehīī, ehīī! ši ké eyi gbe pe le, ēfā.
15. Šika ye, ke tēñēlēoi babaō; ši nilē nābu le, dfine ni dšra wa ni.
16. Moni damoo gbo se le, hemo etade le, ni moni damoo mañse yō se le, hemo awaba ye edē. 6, 1—5; 27, 13.
17 Kūtūmpoo abolo ñō gbomo nā; ši ké fe se le, edāñ aayi to ke ñmlitša. 9, 17.
18. Yiñtō yo ne, ñāwō hāa edamoo ši, ni wu ota ke ñā. 24, 6.
19. Moni nyie ni etāa sane le, edšieo tēmosādši akpo; nohewo le moni enābu nā kā le, okele akabo.
20. Moni lomoo etše ke enye le, aagbe ekane le ye duñ kpī mli. 2 Mose 21, 17.
21. Gbošinii ni aha gidigidi ye šišidšē mli le, enāgbē le, dšōmo bañ no.
22. Kākē ake: Mato efōñ nādšiañ! Mē Iehowa, ni eehere oyiwala. 24, 29. Rom. 12, 17—19.
23. Niñmēnii srotoi le, Iehowa mīhī, ni šišiumo nsēni le ehīī. K. 10.
24. Gbomo nādšifāmoi le, Iehowa deñ dšeo; ši gbomo le, té aafe tēñ ni eele egbe le?

25. Edši tšõne hã gbomo, akę eeša he ekẽ akę: Nõkroṅkroṅ nil ni šiwõ lę sę lę kpãko dãni edfẽṅo he.
26. Maṅtšę nilelo gbęo efõṅfeloi efãa, ni ekę fili-nane tšõo ameno. Lal. 101, 8.
27. Iehowa kane dši gbomo *mumo, ekpaã mũsũṅ piai lę fẽ mli ekwęo. * 1 Kor. 2, 11.
28. Mobonalę kę anokwale bãa maṅtšę yi, ni mobonalę noṅṅ waoo emaṅtšęšẽi lę. 16, 12.
29. Oblahĩĩ anumnyam dši amęhewalę, ni hĩĩmedši ahefeo dši *amęwadši lę. *16,31.
30. Kpãi ní pilaã mo lę, etšumoo efõṅ, ni yĩ šęo mũsũṅ piai lę amli.

Yitšo 21.

Maṅtšę tšui tamo fãi ní hoo ye Iehowa deṅ; *etšõolę kę-yaã hefẽhe ní esumoo. * Lal. 33, 15.
2. Gbomo gbẽi fẽ dša ye lędientšę ehĩe; ši Iehowa dši moni ṅmẽo tšui ekweo. 16, 2; 24, 12.
3. Dšalę saneyeli kę kodšomo lę esa Iehowa hĩe fẽ afolę. 1 Sam. 15, 22. Ies. 1, 11—18. Hos. 6, 6.
4. Hĩe ni mã ṅwei, kę hewõ tšui, efõṅfeloi akane lę, eša ni. Ies. 2, 11.
5. *Modeṅbolo dfẽṅmoi lę, nifãlę soṅṅ eke-baã; ši mofẽmo ní feo šei lę, enõ lę ohĩa keke ni. * 22, 29.
6. Dfetrii ní akę apasa lilei náa lę, lamo ní hoo ni, ni mei ní taoo lę, gbẽle ametaoo lę. 10, 2.
7. Efõṅfeloi amimyeli lõoamę kę-yaã, edšakę amękplẽẽ dšalę saneyeli.
8. Moni tẽre sõ lę, egbę lę ekõdõ kwrã; ši moni he tše lę, enitšumo dša.
9. Fãṅ noni oyahĩ tšũyiteṅ kpokplobiiaṅ fẽ noni okę yõ hebéilo aahĩ šĩa kome. K. 19. Y. 25, 24.
10. Efõṅfelo susuma taoo efõṅ; enanyo nii efeelę mobo.
11. Kẽ agbla hefeoyelo toi lę, ehãa moni nãko dfẽṅmo leo nii, ni kẽ atšõ nilelo nii lę, eleo nii. 19, 25.
12. Dšalo lę kweo mofõṅ we lę, boni abutuo meifõdši, ni amęhĩe kpãtãa lę.
13. Moni tšĩmoo etoi ye ohĩafo blomo no lę, lę hũ eeblo, ši aboṅlę toi.
14. Dudšiaṅ nikẽnii kpãtãa mlifũ, ni nyõṅnii ní ho minã lę ekpãtãa mlila ní nã wa. 1 Sam. 25, 18.
15. Efeo dšalo mĩšę akę eeye dšalę sane, ši mei ní tšuo nišaianii lę, efeoamę gbeyei.
16. Moni dũo gbę kę-dšęo sanesękomo gbę lę no lę, eeyahĩ gbohĩĩ agwabõ lę mli.
17. Moni sumoo fęmo lę, eetšõ ohĩafo; moni sumoo wein kę mũ lę, enáṅ nii. 23,21.
18. Gbomo fõṅ lę, dšalo kpõmonii ni, ni kũtũmpofo bayeo dšalo nãdšiaṅ. 11,8.
19. Fãṅ noni oyahĩ ṅã mli fẽ noni okę yõ hebéilo kę mlilatšę aahĩ ši. K. 9.
20. Dfetri ní dšra wa kę mũ ye nilelo šihĩlehe; ši kwašia lę, kpãtãmo ekpãtãa hĩe.
21. Moni nyieo dšalę kę mobonalę so lę, enáa wala, dšalę kę hĩenyam.
22. Nilelo kwoõ ekãloi amaṅ lę, ni etšio hewalę ní amęhĩe kã no lę etfaã ši. 24, 5.
23. Moni mõo enãbu kę elilei mli lę, ebãa esusuma yi kę-dšęo haomoi amli. 13, 3.
24. Moni woo ehe ni etšõo ehe lę, egbei dši hefęoyelo, efeo enii hewõ kę henowómo mli.
25. Anihaolo nitaomonii gbeolę; edšakę enidši ekplẽẽ nitšumo. 13, 4.
26. Dã dšenamo ne fẽ lę taomo kekę etaoo; ši dšalo lę ehãa, ni ekãmãã.
27. Efõṅfeloi afolę lę nihĩnii ni, ahũ ní ekę-ba ye dfẽṅmo fõṅ mli! 15, 8.
28. *Amale odasefonyo hĩe aakpãtã; ši moni boo sane toi lę, ehãa ewieo dã. * 19, 5. 9.
29. Gbomo fõṅ hãa ehĩe waã; ši dšalo lę, esãa egbẽi.
30. Nilẽ lo sanesękomo lo adšina ko bę ní kę Iehowa aaši mple. Lal. 33, 10. 11.
31. Asãa okpono atoo tawũ gbĩ; ši kũnimyeli lę, Iehowa deṅ edšęo. Lal. 33, 17. Ies. 31, 1. 3.

Yitšo 22.

Gbei kpakpa hĩ fẽ nii babaõ, ni hĩenyam hĩ fẽ dfiętei kę šika. Daada. 7, 1.
2. Niiatšę kę ohĩafo kpeo: Iehowa dši moni fe amęfẽ.

3. Hĩetẽlọ naä efõń ní baä, ni etẽọ ehe; ši mei ni náko dfẽńmọ lẹ batšọ̃ọ he kẹ-hoọ, ni amẹnaä nõ. 27, 12.

4. Hešibã kẹ Iehowa gbeyeišemọ nyõmọwo dši nii kẹ hĩenyam kẹ wala.

5. Ṅmeii kẹ tšõnei yẹ kũtũmpọfo gbẹ nọ; moni bãa esusuma yi lẹ, ekẹamẹ teń aadšekẹ.

6. Tšõmọ gbekẽ gbẹ ní sa akẹ etšọ̃ nọ, ni kẹ́ egbọ hũ lẹ, edšeń nọ. 20, 11.

7 Niiatšẹ yeọ ohĩafoi anọ, ni nifalọ lẹ, moni falẹ lẹ tšũlọ dšilẹ.

8. Moni dũọ nõša lẹ, eekpa amanehũlũ, ni emlila tšo lẹ aašã atã. Hiob 4, 8.

9. Moni yọ mlihĩlẹ hĩńmẹi lẹ, aadšọ̃lẹ; edšakẹ eńõọ ebolo lẹ eko ehãa ohĩafo. 19, 17.

10. ſiemọ hefẹoyelọ, ni blọmọ aadše kpo, ni bẽi kẹ sopamọ hũ sẹ aafo. 26, 20 1 Mose 21, 9. 10.

11. Moni sumoọ tšui mlitšemọ ni edãń wiemọ ńõ lẹ, mańtšẹ kẹlẹ bọọ̃ nanyo. Lal. 101, 6.

12 Iehowa hĩńmẹii bãa nilẽ yi, ni etšọ̃moọ kũtũmpọfo wiemọi ahĩe ebumoọ ši.

13 Anihaolọ kẽọ akẹ: Dšata yẹ agbó lẹ nã; aagbemi yẹ blohũi lẹ amli! 26, 13.

14. Meikrokomei ańãmei adã lẹ, bu kwọńkwọń ni; moni Iehowa hĩọ ehĩe lẹ aagbẽ mli. 5, 3. 4; 23, 27.

15. Buluſemọ kpẹtẹ gbekẽ tšui he; ši tšọsemọ tšo lẹ aaſielẹ kẹ-adšẹ ehe kẹate flõflo. 23, 14; 29, 17.

16 Moni yeọ ohĩafo ŵei ni ekẹ-ná nii, kẹ moni hãa niiatšẹ nii lẹ, ohĩa kẽ bahĩalẹ.

17. Ba otoi ši, ni onu nilelọi awiemọi, ni okẹ otšui afõ minilẽ lẹ nọ.

18. Edšakẹ kẹ́ okẹ-to omli, ni afĩ akpẹtẹ onãbu lẹ, eyẹ fẹo.

19. Beni afe ní ohĩe akã Iehowa nọ hewọ lẹ, mĩtšõo nii ńmẹnẹ, bo ní dši bo.

20. Ani mińmãko ńãwõ kẹ nilẽ he nibii ní he dšraä mihãkoõ,

21. koni mahã ole anọkwa wiemọi lẹ amli anọkwale, koni okẹ anọkwa hetõ ayahã mei ní tšũo lẹ?

22. Kãtſa ohĩafo odšo, edšakẹ ohĩafo dšilẹ; ni asań kãgba nõnalọ nã yẹ koi lẹ ši.

23. Edšakẹ Iehowa aaye amẹsane ahãamẹ, ni mei ni haãamẹ lẹ, eeha amẹ hũ amẹsusumai. 23, 11.

24. Okẹ mlifũtšẹ akabọ nanyo, ni okẹ mlilatšẹ akanyie, 29, 22.

25. koni okakase egbẹ̀i lẹ, ni oná tšõne ohã osusuma.

26. Kãfe ohe mei ní tãraä deń lẹ eko, lo mei ni damoọ nyõdši anã lẹ! 6, 1.

27. kẹdši obẹ noko ní okẹ-awo lẹ, mẽhewọ ni eešõ osã yẹ oššiši?

28. Kãtši blema šikpoń-hũsũ ní otšẹmei lẹ ekadi efõ ši lẹ! 23, 10. 5 Mose 27, 17.

29. Kẹ́ õna nũ ní bọọ̇ mọdeń yẹ enitšumọ mli lẹ, mańtšẹmei ahĩe tete eedamọ; edamọń mei ni abuuamẹ ahĩe. 21, 5.

Yitšo 23.

Kẹdši oho otá ši, ni okẹ lumo ko baye nii lẹ, dfẽńmọ mo hĩe ní otá lẹ he dšogbãń,

2. ni okẹ kakla awo osẽń, kẹ́ odši moko ní sẽń ńõlẹ lẹ.

3. Kãhã edọkọdọkọnii lẹ mĩba otšine; edšakẹ niyenii ni lakaä mo ni.

4. Kãgbo deńme okẹ-tao nii, ńmẽmọ bodientšẹ onilẽ nẹ he. 28, 22 Dsads. 9, 11.

5. Aso oodšie ohĩe oka noni bẹ lẹ? Edšakẹ nii kwẽọ fĩdši tamọ okropoń ni flikiọ kẹ-yaä ńwei.

6. Moni yọ hĩńmẹi ša lẹ, kãye edeń abolo, ni kãhã edọkọdọkọnii lẹ mĩba otšine.

7. Edšakẹ etamọ moko ní buọ akontã yẹ etšui mli; ekẽọo akẹ: Ye ni onu! ši etšui bẹ ohe.

8. Atrõma ní oye lẹ, oofe oſie, ni owiemọi dọkọbĩ lẹ aafe yaka.

9. Kãwie owo kwašia toiiań; edšakẹ eegbe owiemọi lẹ amli nilẽ lẹ he guọ. 9, 8.

10. Kãtši blema šikpoń-hũsũ, ni kãbote awusãi ańmõdši amli. 22, 28.

11. Edšakẹ amẹkpõlọ lẹ hewalọ ni; ekẹo aaye ehãamẹ.

12. Okẹ otšui afõ tšọsemọ nọ, ni okẹ otoii hũ afõ nilẽ wiemọi anọ.

13. Kãtšĩ gbekẽ tšọsemọ nã; edšakẹ, kẹ́ oyilẹ kẹ tšo lẹ, egboń.

14. Bo lẹ, okẹ tšo ayilẹ, ni oodšie esusuma kẹ-adšẹ gbohĩĩadše. 13, 24; 22, 15

15. Mibi, ke̱dši otšui le nii le̱, mi hū mitšui aanyõ mimli,
16. ni ké̱ onābu mīwie wiemo̱i ni dša le, misabai amli aafliame̱.
17. Kāhā otšui hīe mīkõ ešafelo̱i ano̱, ši moń hīemo̱ Iehowa gbeyeišemo̱ mli dāne̱.
18. Edšake̱ le̱leń, ake̱ wóse̱be ko ye̱, ni ohīeno̱kāmo̱ le̱ efeń yaka.
19. Bo le̱, bo toi, mibi, ni ole nii, ni ohā otšui anyie gbe̱ le̱ no̱ tē̃.
20. Kāńõ ohe ofutu dātolo̱i ke̱ mei ni feo̱ lõ he fū le̱! Luk. 21, 34
21. Edšake̱ *dātolo ke̱ fulo̱ le̱, ame̱aye ohīa, ni †wo̱dõiwo̱ aahā mo abu mamafe̱i. * K. 29—35. Y. 21. 17. † 20, 13.
22. Bo otše̱ ni fo̱o le̱ toi, ni kāgbe onye he guo̱, ké̱ egbo̱ le̱. 1, 8.
23. Hemo̱ ano̱kwale, ni okahõ, ke̱ nilē ke̱ tšo̱semo̱ ke̱ sanese̱ko̱mo̱.
24. Dšalo̱ tše̱ aanyá babaõ; ni moni fo̱ö bi nilelo̱ le̱, emī aaše̱ ehe ye̱ ehewo̱. 10, 1.
25. Hā otše̱ ke̱ onye mī aše̱ amehe, ni moni fo̱o le̱ hū anyá.
26. Mibi, ńõ otšui ohāmi, ni ohā migbėi le̱ asa ohīe!
27. Edšake̱ yõ adfamań le̱, bu kwo̱ńkwo̱ń ni, ni mokroko ńā le̱, bu kplokotõ ni. 22, 14.
28. Ewoo̱ kā tamo̱ odšotfalo̱, ni ehāa kūtūmpo̱foi ayi fāa ye̱ gbomei ateń. 7, 12.
29. Namo, naā ńõ? namo nāa haomo̱? namo nāa bėi? namo nāa ńko̱mo̱yeli? namo nāa pilamo̱i yakatfā? namo nāa hīńme̱ii ni etšu fā?
30. Mei ni tše̱o̱ ye̱ wein he le̱, mei ni yaä yasaā ame̱nā wein ni afutu mli le̱. 20, 1. Ies. 5, 11. 22.
31. Kākwe̱ wein bo̱ni etšu fā le̱, bo̱ni ehīe yo̱ feo ye kpulu le̱ mli le̱, bo̱ni eyaä kpõ le̱;
32. ké̱ fe se̱ le̱ ekõo̱ mo tamo̱ onūfū, ni etēo̱ mo tamo blikā.
33. Ohīńme̱ii aakwe̱ yei krokomei, ni otšui aawie nibii gbohīī.
34. Ni ootšõ tamo̱ moni kā ńso̱ teń, lo tamo̱ moni kā le̱leńtšo yiteń.
35. Ooke̱ ake̱: "Ame̱tfiami nii, ši ewaa mihe; ame̱yimi, ši minuu he. *Tė he ni mihīe aatšėń? matae se̱gbe̱ ekoń kē!" * Ies. 56, 12

Yītšo 24.

Ohīe akakõ gbomei fõdši ano̱, ni kātaoame̱ ke̱ šihīle̱.
2. Edšake̱ ame̱tšui dfėńo̱ yiwale̱ he, ni ame̱nābui wieo̱ haomo̱ he.
3. Nilē ake̱-māa tšū, ni sanese̱ko̱mo̱ ake̱-hāa edamoo̱ ši,
4. ni *nilē ake̱-hāa piaiań yimoo̱ ke̱ nii ni dšra wa ni yo̱ feo fē. * 31, 10—31.
5. Nilelo̱ le̱, hewalo̱ ni, ni gbomo ni le nii le̱, ehewale̱ fá.
6. Edšake̱ ńā oke̱-awu ota le̱, ni ńāwolo̱i pī le̱, toińdšo̱le̱ ye̱ mli. 20, 18; 11, 14.
7. Nilē kwo̱ tšõ hā kwašia; etfaa esėń ye̱ koi le̱ ši.
8. Moni fieo̱ efõńfemo̱ he ńā le̱, ablofo atšėo̱le̱.
9. Bulu yińtõ le̱, eša ni, ni gbomei mīhī hefe̱oyelo̱.
10. Ké̱ oto̱ biti ye̱ haomo̱ gbī no̱ le̱, bēle̱ ohewale̱ fāá.
11. Dšiemo̱ mei ní akplaāame̱ ke̱-yaä ni ayagbeame̱ le̱, ni mei ni didāa ye̱ gbē gbe̱ le no̱ le̱, kākū ohīe ofõ ame̱no̱! Hiob 29, 12 Lal. 82, 4.
12. Ke̱dši okē ake̱: "Na, wo̱lee ene̱ le̱!" Ani *moni ńmėo̱ tšuii ekwe̱o̱ le̱ dfėńń no̱? ni moni bāa osusuma yi le̱, ani elee? ni †eewo mofēmo nyõmo̱ ye̱ enitšumo̱ nā? * 16, 2. 1 Sam 16, 7. † Rom. 2, 6.
13. Ye wó, mibi, edšake̱ ehī, ke̱ wóagbaku ni ńõ onā le̱.
14. Nakai nońń okase nilē ohā osusuma; ké̱ oná le̱, *aahī ahāo wóse̱, ni ohīeno̱kāmo̱ le̱ efeń yaka. * 23, 18
15. Gbomo fõń, kāwo dšalo̱ šihīle̱he he ká; kāhao ehedšõmo̱he le̱.
16. Edšake̱ *dšalo̱ gbėo̱ ši šii kpawo ni eteo̱ ši ekoń; ši efõńfelo̱i gbēo̱ ši kwrā, ké̱ amanehūlū ba le̱. * Hiob 5, 19 Lal 37, 24
17. Ké̱ ohenye̱lo̱ gbē ši le̱, kānyá, ni ké̱ ete̱ le̱, kānā tšuidšūrõ, Hiob 31. 29.
18. ni Iehowa mīna, ni ēdo̱le̱, ni edšie emlifū le̱ ye̱ eno̱.
19. Kāwo otšui la ye̱ efõńfelo̱i ahe, ni asań ohīe akakõ meifõdši ano̱. 3, 31. Lal. 37, 1; 73, 3.
20. Edšake̱ wóse̱be ko be̱ hā mofõń; efõńfelo̱i akane le̱ hū aagbo. 13, 9.

21. Mibi, še Iehowa gbeyei, ke̱ mańtše̱ hũ; oke̱ ohe akabo̱ atũatšelo̱i ahe. 1 Pet. 2, 17.

22. Edšake̱ ame̱hĩekpãtãmo̱ aate ši trukã, ni ame̱yi enyo̱ le̱ fẽ ame̱fitemo̱ le̱, namo le? Rom. 13, 2.

23. Ene̱mei hũ nilelo̱i awiemo̱i ni: Hĩeńtšei ano̱ ní akwe̱o̱ ye̱ kodšomo̱ mli le̱, ehĩĩ. 3 Mose 19, 15.

24. Moni kẽ̱o̱ efõńfelo̱ ake̱: "Dšalo̱ dšio!" le̱, mań aalomo̱le̱, mãdšimãdši aanyãńele̱.

25. Ši mei ní kodšoo̱ ye̱ dšale̱ nã le̱, aahĩ ahãame̱, ni dšõ̱mo̱ kpakpa aaba ame̱no̱.

26. Moni hãa hetõ ní dša le̱, etamo̱ moni fo̱ö̱ onã. 15, 23.

27. Sãmo̱ onitšumo̱ ye̱ agbó nã, ni ofele̱ klalo ohã ohe ye̱ ńmõši; no se̱ dãni omã otšũ.

28. Kãye odase oši onanyo yakatfã, ni oke̱ onãbu hũ akašišiu moko. 19, 5.

29. Kãkẽ ake̱: Mafele̱ bo̱ni efemi le̱; mawo nũ le̱ nyõmo̱ ye̱ enitšumo̱ le̱ nã! 20, 22.

30. Mitšõ anihaolo̱ ńmõ le̱ ke̱ gbomo ni be̱ yitšoń le̱ weintrom le̱ he;

31. ni na, eno̱ fẽ etšĩ ke̱ opĩa, ni sansrõ so̱ńń eha hĩe, ni ehe te̱-gbogbo le̱ ekũmo̱ efie ši.

32. Ke̱ke̱ ni mi mikwe̱ gã, ni midfẽń he dšogbãń; mikwe̱, ni minà tšo̱semo̱ ye̱ mli.

33. Mawo̱ fiõ, madšie mihĩese̱ fiõ, makota minidši mawo̱ fiõ; 6, 9—11.

34. no koni o-hĩa le̱ aaba tamo̱ odšotfalo̱, ke̱ ofĩmo̱ hũ tamo̱ nũ ni hĩe tše̱ń. 10, 4.

Yitšo 25.

Ene̱mei hũ dši Salomo abe̱i, ní Iuda mańtše̱ Hezekia webii le̱ bua nã.

2. Nyońmo̱ anumnyam dši sane tẽmo̱; ši mańtše̱mei anumnyam dši sane mlitaomo̱.

3. Bo̱ni ńwei kwo̱ ni šikpoń hũ mli kwo̱ le̱, nakai mańtše̱mei atšui hũ, ehĩĩ mlitaomo̱.

4. Dšiemo̱ dfie̱te̱ifei le̱ ke̱-dše̱ dfie̱te̱i le̱ mli, ni ebatšõ dfine ye̱ nifielo̱ le̱ deń.

5. Dšiemo̱ mofõń ke̱-dše̱ mańtše̱ hĩe, ni *emańtše̱sẽi le̱ aamã ši ye̱ dšale̱ mli. * 16, 12.

6. Kãwo ohĩe nyam ye̱ mańtše̱ hĩe, ni kãdamo̱ gbomei agboi agbe̱he.

7. Edšake̱ ehĩ ake̱ aakẽ̱o ake̱: Ba yitšogbe̱ ne̱! fè noni aatšio ke̱-ate šišigbe̱ ye̱ lumo ní ohĩńme̱ii ena le̱ hĩe. Luk 14, 7—11.

8. Kãdše kpo kplakpla ke̱-mĩya béi; no le̱ enãgbẽ mli, beni onanyo le̱ ewoõ hĩegbẽle le̱, té obafe tẽń?

9. Ké̱ oke̱ onanyo ye̱ béi ko le̱, oke̱le̱ atao nã; ši kãdšie mokroko *tẽmo̱sane kpo. * 20, 19.

10. Koni moni akanu he, ní ebo̱o ahora, ni ogbe̱i fõń le̱ mĩka ohe.

11. Wiemo̱ ni awie ye̱ be ni sa mli le̱, etamo̱ šika akutui ye̱ dfie̱te̱i kpãnyãi amli. 15, 23.

12. Bo̱ni šika toiańnii ke̱ šika ńmĩńmi hewulamo̱nii yo̱ le̱, nakai kãlo̱ nilelo̱ yo̱ hã toi ní nuo̱ nii.

13. Bo̱ni snõ mli dšo̱ö̱ ńãnĩ ye̱ nikpamo̱be mli le̱, nakai dši bo̱fo ano̱kwafo hã mei ní tšũle̱ le̱, ehãa enuntšo̱mei le̱ atšui nyõo̱ ame̱mli.

14. Moni fãa fõo̱ amale nikẽnii ano̱ le̱, etamo̱ oblo̱tu ke̱ kõyo̱ ni nyońmo̱ne̱mo̱ be̱ mli. 2 Pet. 2, 17.

15. Tšuišitõ ni se̱ tše̱o̱ ake̱-tšõo̱ kodšolo̱ yiń, ni lile̱i ni nã dšo̱ le̱, ekũo̱ wú. 15, 1.

16. Ké̱ ona wò le̱, ye bo̱ni aaše̱ oná, koni ekadšieo, ni ofe ofie. •

17. Onane akafo̱ onanyo we fe̱mo̱, ni osane mĩdše etšine, ní ehe mĩtšẽo.

18. Moni yeo̱ enanyo he amale odase le̱, etamo̱ tšokpoti ke̱ klante ke̱ gãimlibi ní nã ba. 19, 5.

19. Hĩe ní ake̱-fõo̱ kũtũmpo̱fo no̱ ye̱ fĩmo̱ be mli le̱, etamo̱ nyãnyõń ni ekũ ke̱ nane ní elo̱ńe.

20. Mo̱ni laã ehãa tšui ni yeo̱ ńko̱mo̱ le̱, etamo̱ moni dšieo̱ ehe •tade ye̱ fẽibe mli ke̱ ašiń ní efie adi no̱.

21. Ke̱dši hõmo̱ mĩye ohenye̱lo̱ le̱, hãle̱ abolo eye, ni ke̱dši kũmai miyele̱ le̱, hãle̱ nu enu. Rom. 12, 20. Mat. 5, 44.

22. Edšake̱ ńãi-ke̱-la nã obuaã ofieo̱ eyiteń le̱, ni Iehowa aawoõ he nyõmo̱.

23. Bo̱ni kōyigbe̱ kō̱yo̱ ke̱ nyoṅmo̱ne̱mo̱ baă le̱, nakai noṅṅ mohewiemo̱ lile̱i ke̱ hĭetŭmo̱ baă.
24. Făṅ noni oyahĭ tšŭyiteṅ kpokplobiiaṅ fè noni oke̱ yō hebéilo̱ aahĭ šĭa kome. 21, v. 19.
25. Bo̱ni nuhōṅ yo̱ hă susuma ní kŭmai yeo̱le̱ le̱, nakai dši sanekpakpa ni ake̱-dše̱ maṅse̱ šoṅṅ le̱.
26. Bo̱ni nuhĭṅmei ní anyie mli ke̱ nubu ní aṅtele̱ yo̱ le̱, nakai dšalo̱ ni didăa ye̱ moſŏṅ hĭe yo̱.
27. Wò babaō yeli ehĭĭ, ni nii ní wa tšō mlitaomo̱ le̱ ewa.
28. Moni nyĕĕ emumo̱ no̱ eye le̱, etamo̱ maṅ ní akŭmo̱ ní gbogbo be̱ he. 29, 11.

Yĭtšo 26.

Bo̱ni snō yo̱ ye̱ latšăbe mli ke̱ bo̱ni nyoṅmo̱ne̱mo̱ hŭ yo̱ ye̱ nikpamo̱be mli le̱, nakai noṅṅ hĭenyam esaa kwašia. K. 8.
2. Take̱ bo̱ni aſlimata tšomlo̱o̱ ni nyoṅmo̱bite̱te ſlikio̱ le̱, nakai noṅṅ yaka lōmo̱ hŭ baṅ mli.
3. Kpă sa okpo̱ṅo̱, manyoſle̱ sa tedši, ni tšo sa kwašiai akotose̱. Lal. 32, 9. Abe̱i 10, 13.
4. Kăhă kwašia hetō ye̱ ebulufemo̱ le̱ nă, koni bo hŭ okatšō tamo̱le̱.
5. Hă kwašia hetō ye̱ ebulufemo̱ le̱ nă, koni ekabu ehe nilelo̱.
6. Moni ke̱ še̱ tšŭo̱ kwašia le̱, etamo̱ moni ſlo̱ŏ enădši ke̱ moni nuo̱ hĭekpătămo̱.
7. Bo̱ni obubuafo nădši tšotšōro ehe eſlo le̱, nakai abe̱ yo̱ ye̱ kwašiai adăṅ.
8. Moni woo̱ kwašia hĭe nyam le̱, etamo̱ moko ni ſio̱ te̱ kpe̱te̱o̱ akromia he. K. 1.
9. Bo̱ni ṅmeitšo yo̱ ye̱ dătolo̱ deṅ le̱, nakai abe̱ yo̱ ye̱ kwašiai adăṅ.
10. Moni bo̱ŏ kwašia ke̱ mei ní hoo̱ apă le̱, etamo̱ găitšēlo̱ ni pilaă mofèmo.
11. Kwašia ni kŭo̱ ese̱ eyaſeo̱ ebuluianii ekoṅ le̱, etamo̱ *gbé ní kŭo̱ ese̱ ke̱-yaă eſĕ he. * 2 Pet. 2, 22
12. Ké ona gbomo ni buo̱ ehe nilelo̱ le̱, hĭenokămo̱ ye̱ hă kwašia fèle̱. 3, 7.
13. Anihaolo̱ ké̱o̱ ake̱: Dšata ye̱ gbe̱ le̱ no̱; dšata ye̱ blohŭi le̱ amli! 22, 13.
14. Bo̱ni šĭnă tšōmoo̱ ye̱ ese̱ sai ano̱ le̱, nakai anihaolo̱ le̱ tšōmoo̱ ehe ye̱ esă no̱. 6, 9–11
15. Anihaolo̱ ṅō̱o̱ enine etšo̱ŏ kă mli, ewaă ehe ake̱ eke̱-awo edăṅ tete. 19, 24.
16. Anihaolo̱ buo̱ ehe nilelo̱ fè mei kpawo ní hăa hetō ní dša.
17. Moni ke̱ ehe woo̱ béi ko ní dšee enŏ mli le̱, etamo̱ moko ní mŏmoo̱ gbé ní hoo̱ toii amli.
18. Bo̱ni se̱ke̱yelo̱ ſe̱o̱ latšei ke̱ găii ke̱ gbĕle he le̱,
19. nakai dši nū ní šišiuo̱ enanyo ni ekē̱o̱ ake̱: ſe̱ ke̱ke̱ miſe̱o̱! le̱
20. Ké̱ lai tă le̱, la gboo̱, ni ké̱ able̱biwielo̱ be̱ le̱, béi se̱ foo̱. 22, 10.
21. Bo̱ni ṅăi yo̱ hă lasrĕmi ni lai yo̱ hă la le̱, nakai noṅṅ hebéilo̱ hăa béi mli waă. 15, 18.
22. Able̱biwielo̱ wiemo̱i tamo̱ do̱kodo̱ko̱nii, ši ame̱kpleke̱o̱ ši ke̱-yaă mŭsŭṅ piai le̱ amli. 18, 8
23. Năbu dšŭrō ke̱ tšui ſōṅ le̱, etamo̱ ṅe̱sŭkó ní ake̱ dſie̱te̱i eha he.
24. Nye̱lo̱ ke̱ enăbu săa ehe, ši emligbe̱ le̱ eke̱ apasa too̱.
25. Ké ewie do̱ko̱bĭ le̱, kăhele̱ oye̱; edšake̱ nihĭnii kpawo so̱ṅṅ ye̱ etšui mli.
26. Moni ṅō̱o̱ kŭtŭmpo̱o ehaă enyē no̱ le̱, aadšie egbomo ſōṅ kpo atšō ye̱ asafo hĭe.
27. Moni dšeo̱ bu le̱, le̱ noṅṅ eegbĕ mli, ni moni koklo̱o̱ te̱ le̱, le̱ noṅṅ eno̱ eekŭ se̱ egbĕ. Lal. 7, 16. Dsada. 10, 8
28. Amale lile̱i nye̱o̱ mei ní epilaame̱ le̱, ni nădo̱ko̱mo̱ dă ke̱ šigbĕmo̱ baă.

Yĭtšo 27.

Kăſă ofō wó̱ no̱; edšake̱ olee noni gbĭ le̱ aafo̱. Iak. 4, 13. 14.
2. Hă mokroko adšie oyi ni dšee bodientše̱ odă, gbo̱ ko, ši dšee bodientše̱ onăbu. 2 Kor. 10, 12.
3. Te̱ tšĭ, ni šĭa hŭ dšatšu ke̱ tšĭmo̱ ni; ši bulu mlifŭ tšĭ fè nii enyo̱ ne̱ ſĕ.
4. Mlila yi wa, ni mlifŭ le̱, fă ní yio̱ ni; ši namo aanyĕ awuṅăyeli hĭe adamo̱?
5. Faṅṅ kămo̱ hĭ fè suomo̱ ni aṅō-tē.

6. Suolo̱ mo pilamo̱i le̱ ano̱kwale ni; ši henye̱lo̱ nāfo̱mo̱i le̱ šišiumo̱ ni. Lal. 141, 5.

7. Susuma ní eto̱ le̱ nānāa wò-agbaku no̱; ši susuma ni hōmo̱ yeo̱le̱ le̱, nibii ke̱ dšōmo̱ tete ṅōo̱ enā.

8. Nū ní dšeo̱ ewe eyatšomloo̱ le̱, etamo̱ loflō ní dšeo̱ etšū mli eyatšomloo̱.

9. Mū ke̱ tšofā-ke̱-ṅma hāa tšui mī še̱o̱ ehe, ni gbomo nanyo ṅō fè le̱dientše̱ etšui mli ṅāwō.

10. Kākwa bodientše̱ onanyo ke̱ otše̱ nanyo, ni ofīmo̱ gbī no̱ le̱ *kāya onyemi we; ohegbomo ní beṅke̱o le̱ ehī āhū fè onyemi ni yo̱ šoṅṅ. * 14, 20.

11. Mibi, femo̱ ohe nilelo̱, ni ohā mitšui anyō mimli, ni maná hetō mahā moni bo̱ōmi ahora le̱.

12. Hīetēlo̱ naä efōṅ ni baä, ni etēo̱ ehe; ši mei ni náko dfēṅmo̱ le̱ batšōo̱ he ke̱-hoo̱, ni ame̱naä nō. 21, 29; 22, 8.

13. Moni damoo̱ gbo̱ se̱ le̱, hemo̱ etade le̱, ni moni damoo̱ maṅse̱yō se̱ le̱, hemo̱ awaba ye̱ edeṅ. 20, 16.

14. Moni ke̱ gbē wale̱ dšōo̱ enanyo lebi māṅkpa le̱, aabu ene̱ lōmo̱ ahāle̱.

15. Tšūyiteṅ nu ní tšereo̱ fieo̱ ši, ké̱ nyoṅmo̱ mīne̱ le̱, eke̱ yō hebèilo̱ ye gbo̱ pe̱; 19, 13; 25, 24.

16. moni ninĕo̱le̱ le̱, ēninē kōyo̱, ni eke̱ eninedšūrō hīe mū.

17. Dade dšo̱ō̱ dade nā, ni gbomo hāa enanyo no̱ tšeo̱.

18. Moni bāa agbāmitšo yi le̱, eyeo̱ eyibii le̱ eko, ni moni súmoo̱ enuntšo̱ le̱, awoo̱ ehīe nyam.

19. Bo̱ni hīe dšeo̱ hīe ye̱ nu mli le̱, nakai gbomo tšui hū dše gbomo.

20. *Gbohīīadše ke̱ hīekpātāmo̱-bu le̱ tōro̱ko dā, ni †gbomo hīṅme̱ii hū eto̱ko dā. * 30, 15. 16. † Dsads. 1, 8.

21. Niiahetšūmo̱ kukwe̱i le̱, eye̱ hā dfie̱te̱i, ni flōnō ye̱ hā šika, ni gbomo le̱, eyidšiemo̱ ake̱-yoo̱le̱.

22. Ké̱ oke̱ fufuitšomlibi ši bulu ye̱ fufuitšo mli tamo̱ ašio̱ able tete le̱, ebulufemo̱ le̱ edšeṅ ehe gbīkogbīko.

23. Bo̱ mo̱deṅ ni ole bo̱ni otōi le̱ yo̱, ni okwe̱ okolokui le̱ dšogbāṅ.

24. Edšake̱ *nii ehīī ši ke̱-yaa nāno̱, alo akekre ko aahī ši ke̱-ate yino̱i fē? * 1 Tim. 6, 7.

25. Alō dfe̱i gbīṅ le̱ ke̱-te, ni dfe̱fo̱ nā edše, ni gōdši ano̱ bāi le̱ ābua nā.

26. Tōgwanteṅbii le̱ buo̱o mama, ní ošikpoṅ le̱ yinii dši tōkpakpoi le̱;

27. ni ooná abotia fufo̱ bo̱ni aaše̱ bo ke̱ owe le̱ yeli, ke̱ noni oke̱-aalè̱ oweyei le̱.

Yitšo 28.

Meifōdši le̱, moko wooame̱ foi ni ame̱dšoo̱ foi; ši dšalo̱i le̱, ame̱feo̱ ekā tamo̱ dšata.

2. Šikpoṅ ko no̱ nōša hewo̱ ni elumei ayi fáa; ši ké̱ gbomei le̱ ye̱ dfēṅmo̱ ke̱ nilē le̱, maṅtše̱ le̱ tše̱o̱.

3. Ohīafo ní waä enanyo ohīafo yi le̱, etamo̱ nune̱mo̱ ni lōo̱ nibii ke̱-yaä ní ehāā niyenii aba.

4. Mei ní kwaä mla le̱, ame̱dšieo̱ mofōṅ yi; ši mei ní yeo̱ mla no̱ le̱, ame̱mli woo̱ame̱ la. Lal. 49, 14.

5. Meifōdši yoo noni dša; ši mei ní taoo̱ Iehowa se̱gbe̱ le̱, ame̱yoo̱ nii fē.

6. Ohīafo ní nyieo̱ emūyeli mli le̱ ehī fè moni egbè̱i le̱ ekōdō tše̱ edši niiatše̱. 19, 1.

7. Moni yeo̱ mla no̱ le̱, bi nilelo̱ ni; ši moni ke̱ fulo̱i boo̱ nanyo le̱, eewo etše̱ hīegbēle.

8. Moni ke̱ hekpa ní fè nine ke̱ w̃eiyeli hāa enii fáa le̱, ēbua nā ehā moni naä ohīafoi amo̱bo̱ le̱. 13, 22.

9. Moni dšieo̱ etoi ye̱ mla toibō no̱ le̱, eso̱lemo̱ tete le̱ nihīnii ni. 21, 27.

10. Moni hāa dšalo̱i dūo̱ gbe̱ ke̱-yaä gbe̱ fōṅ no̱ le̱, eegbē le̱dientše̱ ebu le̱ mli; ši mei ní eye emū le̱ anine aaše̱ nōkpakpa no̱.

11. Niiatše̱ buo̱ ehe nilelo̱; ši ohīafo ní ko̱ō̱ sane se̱ le̱ ekpaäle̱ ši.

12. Ké̱ dšalo̱i mībo̱ kūnimyeli oše le̱, eye̱ fe̱o naakpa; ši ké̱ meifōdši te ši le̱, mei tētēo̱ ame̱he. 11, 10. 11.

13. Moni tšīmoo̱ eno̱tōmo̱ no̱ le̱, efereṅ; ši moni dšadšeo̱ ni efōo̱ le̱, anaäle̱ mo̱bo̱. La'. 32, 3—5. 1 Ioh. 1, 8. 9.

14. Adšō̱ moni šeo̱ ehe gbeyei dā le̱; ši moni wadšeo̱ etšui le̱, egbēo̱ efōṅ mli.

15. Bo̱ni dšata ní hūo̱ ke̱ ošišibriši ní hīe ewo la yo̱ le̱, nakai no̱yelo̱ fōṅ ní yeo̱ maṅ ní nii yo̱ mo̱bo̱ no̱ le̱ yo̱.

16. Lumo ní be dfĕńmo le yiwalo kple ni; ši moni nyeo hĭedšōmo le, ehăa egbĭĭ ase tšeo.

17. Gbomo ní eye moko lá yi sõ le, ehĭe foidšĕ ke-mĭya bu mli tõ; moko akatšĭ enã! 1 Mose 4, 14.

18. Moni nyieo emũyeli mli le, aahere eyiwala; ši moni nyieo kõdõńkõdõń ye gbèi enyo no le, eegbē ši ye ekome no.

19. Moni hũo ešikpoń le, eeto ke abolo; ši moni nyieo yakayakanii ase le, eeto ke ohĭa. 6, 6—11; 10, 4; 12, 11.

20. Nũ anokwafo aaná dšōmo babaõ; ši moni *yeo oyái aná nii le, eyeń ehe. * K. 22. Y. 20, 21.

21. Hĭeńtšeianokwemo ehĭĭ; edšake abolo atrõma pe hewo le gbomo tõo.

22. Moni yo hĭńmei ša le, eyeo oyái ní ená nii, ši elee ake ohĭa mĭba eno. * K. 20. Y. 23, 4. 1 Tim. 6, 9.

23. Moni kăa mo le, ké fe se le ehĭe aaba nyam fè moni ke elilei dokoö enã le.

24. Moni haä etše lo enye nii ni ekēo ake edšee tòmo le, mohĭekpàtãlo nanyo dšile. Mat. 15. 5.

25. Moni hĭe dšõo le, ewoo béi; ši moni hĭe kă Iehowa no le, eewo fo.

26. Moni ke ehĭe fõo ledientše *etšui no le, kwašia ni; ši moni nyieo nile mli le, aahere eyiwala. * 3, 5

27. Moni hăa ohĭafo nõ le, nokonoko ehĭańle; ši moni ńõo ehĭe etēo le, eená lõmoi babaõ. 2 Kor. 9, 6 9

28. Ké meifõdši te ši le, mei tētēo amehe; ši beni amehĭe kpătăa le, bĕle dšaloi ayi mifá. 29, 2

Yĭtšo 29.

Moni afoöle kămo ní ekueń ti le, trukă aakũmole ní tšábă be. 15, 10

2. Ké dšaloi ayi mĭfá le, mań nyáa; ši ké mofõń mĭye lumo le, mań dõmoo ntšoi. 11, 10.

3. Moni sumoo nilĕ le, ehăa etše náa miše; ši *moni ke adfamańi boö le, etiteo enii. * Luk. 15, 13.

4. Mańtše ke dšale saneyeli hăa mań damoo; ši moni sumoo onĭatšũmo tũtu le, ebutuole.

5. Moni dokoö enã ehăa enanyo le, eńmĕ yã ehã enădšifămoi.

6. Gbomo fõń notõmo le, tšõne ye mli; ši dšalo mli aafĭile ni eenyá.

7. Dšalo naä ohĭafoi asane nã; ši mofõń le, ebe dfĕńmo ní eke-ana.

8. Hefeoyeloi măa mań nã la; ši nileloi le, amekũo mlifũ nã.

9. Ké nilelo ke bulu mĭtă nã le, *egrio ni eńmõo ni hedšole be. * Mat. 11, 17.

10. Lăšifĭeloi nyeo moni eye emũ; ni ametaoo dšaloi asusuma segbe.

11. Kwašia dšieo emlifũ fĕ kpo; ši nilelo ke-too se ni edšoö he. 25, 28; 12, 23.

12. Noyelo ní boo amale wiemo toi le, etšũdši fĕ le, meifõdši sońń ni.

13. Ohĭafo ke yiwalo kpeo; Iehowa hăa ameyi enyo le fĕ amehĭńmeii ano tšereoame.

14. Mańtše ní tšõo anokwale no kodšoo ohĭafoi le, emańtšešĕi le aamã ši ke-ate năno. 16, 12.

15. Tšo ke kămo hăa mo leo nii; ši gbekĕ ni akpõ edšeń afõ eno le, ewoo enye hĭegbĕle. K. 17. Y. 22, 15.

16. Ké meifõdši ayi fá le, notõmo fáa; ši *dšaloi aana amešigbĕmo le. * Lal. 37, 36.

17. Tšosemo obi, ni eehã ohe adšoo; ni eehã osusuma mĭ aše ehe. 23, 13.

18. Ké ninã ko be le, mań ebuu nõ; ši moni yeo mla no le, adšõle.

19. Ake wiemoi tšosee tšũlo; edšake enaä šiši moń, ši ebuu.

20. Ké ona nũ ni he yo *oyá ke wiemo le, hĭenokămo ye hă kwašia fèle. * Dsads. 5, 1 2. Iak 1, 19.

21. Ké moko hĭe etšũlo fofõle ke-dše egbekĕbiiaši le, ké fe se le ebuu nõ.

22. Mlifũtše tēo béi ši, ni mlilatše le, etõmo fáa. 15, 18; 26, 21

23. Gbomo bewõ nońń aabale ši; ši moni baä ehe ši ye mumo mli le, aawo ehĭe nyam. Mat. 23, 12. 1 Pet. 5, 6.

24. Moni ke dšulo dšaä nii le, enye esusuma; enuo *kităkămo le moń, ši edšadšee. * 3 Mose 5, 1.

25. Gbomo šemo tšõo tšõne; ši moni ńõo ehĭe efõo Iehowa no le, aabu ehe.

26. Mei pĭ taoo noyelo hĭe gbe; ši gbomo kodšomo le, Iehowa ńõ dšeo.

27. Dšaloi anihĭnii dši moni feo noni edšaa; ši meifõdši anihĭnii dši moni gbe dša.

Yitšo 30.

Agur, Iakę bi lę, wiemǫi nę; gbalę wiemǫi ni. Nękę nũ nę kę̃ Itiel kę Ukal akę:
2. Lęlęń kolo dšimi, ni midšee gbomo, ni mibę gbomo dfẽńmǫ hũ;
3. ni mikaseko nilẽ, ni asań milee Mokrońkroń lę he noko.
4. Namo ekwǫ kę-te ńwei ni esã ekpleke ši? Namo ebua kõyǫ nã ewo ekǫkǫiań? Namo efĩ nu ewo emamań? Namo ńõ šikpoń nãgbẽhei lę fẽ mãmǫ ši? Ké ole lę, té egbęiń, té ebi lę hũ gbęiń?
Hiob 38.
5. Nãnyońmǫ wiemǫ-fẽ-wiemǫ lę emli tše; tšęń dšilę hã mei ní baãlę abo lę.
Lal. 12, 7; 18, 31.
6. Kãńõ noko ofata ewiemǫi lę ahe, ní ekã ohĩe ni otšő amalelǫ. 5 Mose 4, 2.
7. Nibii enyǫ mibiǫ yę odeń; kãkãmãmi, dãni magbo:
8. Dšiemǫ yakayakanii kę amale yę mihe kę-ya sę flęńń; kãhã miye ohĩa lę, asań kãhã miná nii; lę̀mi kę niyenii ni *sami,
* 1 Tim. 6, 6—8. Mat. 6, 11.
9. koni mikatǫ tšő, ní mikwao, ní mikẽ akę: Namo dši Iehowa? Lo ohĩa mĩhĩami, ní miyadšu, ní mitõ mi-Nyońmǫ lę gbęi anǫ.
10. Kãyatã tšũlǫ he sane ohã enuntšǫ, ní ebalomǫo, ni oye fǫ.
11. Yinǫ ko yę ní lomǫo etšę, ni enye hũ edšǫ̃ǫ̃lę;
12 yinǫ ko yę ní buǫ ehe akę ehe tše, ši kẽlę afǫko ehe mũdši lę yę ehe;
20, 9.
13. yinǫ ko yę ni holeǫ ehĩńmęii anǫ akę noko, ni ehĩńmęiiasę kwǫ̃lǫ; 21, 4.
14. yinǫ ko yę ni enyãnyõdši tamǫ klantei ni ekitai tamǫ kaklai, ní ekęye nõnalǫi kę-dšę šikpoń lę nǫ kę mei ní efĩamę kę-dšę gbomei ateń.
15. Šiti yę biyei enyǫ, atšę́ǫamę akę: Hãmi, hãmi! Nii etẽ yę ní amętõrǫkǫ dã, ni noni dši edfę lę ekę̃ę̃ akę: Efá!
16. Gbohĩiadše kę mũsũ ní fǫǫ, šikpoń ní etǫǫ nu, kę la ní ekę̃ę̃ akę: Efá! lę.
17. Hĩńmęi ní yeǫ etšę he fęo ni egbeǫ enye toibõ he guǫ lę, fã nã kwãkwãlabitei aafãmǫ ni okropońbii aaye. 20, 20.
18. Nibii etẽ yę ní feǫmi nãkpę tšő, ni noni dši edfę lę milee: 6, 16.
19. Okropoń gbę yę ńwei, onũfũ gbę yę tęsã nǫ, lęlę gbę yę ńšǫ teń, kę nũ gbę yę oblayõ he.
20. Nakai yõ gblãfitelǫ gbę yǫ; eyeǫ, ni etšumoǫ enã, ni ekę̃ǫ akę: Mifeko noko fõń ko!
21. Nibii etẽ hãa šikpoń hosoǫ, ni noni dši edfę lę, enyẽẽ mli emõ:
22. Tšũlǫ ní eye mańtšę, kę bulu ni eye ńmã etǫ; Dsads. 19, 6.
23. yõ ni akpõ afõ ši ní ená wũ, kę weyõ ní ebaye ewụra nii.
24. Nibii edfę yę ní amędãraa yę šikpoń lę nǫ, ši amęle nii pam:
25. Tšatšubii lę, mań ni he waa ni, ši kẽlę amętaoǫ amęniyenii amętoǫ yę latšãbe mli; 6, 6—8; 10, 5.
26. afutuǫkǫi hũ, mań ní he waa ni, ši kẽlę amęfeǫ amętšũi yę tęsãiań;
27. bãlabii bę mańtšę, ši kẽlę amęfẽ amęfãa asafoiań;
28. oonyẽ okę onine amõ tšũnye, ši kẽlę mańtšęmei amõdšiań ehĩǫ.
29. Nibii etẽ yę ní fãmoǫ amęnãdši abladeiań, ni noni dši edfę lę, enyiemǫ yę fęo:
30. Dšata ní dši koloi ateń ekãlǫ fẽ fẽ, ni etšőő ehe yę mokomoko hĩe lę;
31. tawũ okpǫńǫ ni ehę mli wa, kę tõkpakpo, kę mańtšę ni moko etee ši woolę.
32. Ké ofe buluianii ni owó ohe nǫ, lo ké odfẽń dfẽńmǫ fõń lę, okę onine ato onãbu!
33. Edšakę ké omĩa fufǫ lę, oodšie butru, ni ké omĩa gugõ lę, lá aadše, ni kę omĩa mlifũ lę, béi aadšę mli.

Yitšo 31.

Mańtšę Lemuel wiemǫi, gbalę wiemǫi ni enye kę-tšǫselę nę:
2. Ao, mibi, ao, mimũsũńbi, ao, mišiwõi abi!
3. Kãńõ ohewalę ohã yei, kãnyie mańtšęmei afitemǫ gbę̀i lę anǫ!
5 Mose 17, 17. 1 Mań. 11, 1.
4. Esaa mańtšęmei, Lemuel, esaa mańtšęmei akę amęanu wein, alo lumei hũ akę amęadi dã ni wa sę. 20, 1.
5. Akę aleenõ kę amęnu lę, amęhĩe aakpa mla nǫ, ni amęatšő nõnalǫi fẽ asane hĩe amębu ši.

6. Nyeṅõa dã ní wa nyehãa mei ní
hĩe heo̱ akpãtã, ní nyeke̱ wein ahãa mei
ni ame̱w̃ere̱ eho ame̱he le̱:
7. ame̱nu, ni ame̱hĩe akpa ohĩa no̱,
ni ame̱kakai ame̱haomo̱ le̱ doṅṅ.
8. Gblemo̱ odãṅ ohã mũmũi, ke̱ mei
ni ašĩame̱ le̱ fẽ asane mli hũ.
Hlob 29, 12. 15.
9. Gblemo̱ odãṅ, kodšomo̱ dšale̱ nã,
ni oye nõnalo̱ ke̱ ohĩafo sane.
10. Yõ kpakpa le̱, namo aaná? Edšra
wa ãhũ fè tẽṅẽlẽo. 12, 4; 18, 22.
11. Ewù tšui kãa eno̱, ni se̱námo̱
ebo̱ṅle̱.
12. Ewala gbĩĩ fiã-kwa mli le̱, edšũrõ
efeo̱le̱ ši dšee efõṅ.
13. Ebo̱ö tõhetšo̱i ke̱ odonti he mo̱deṅ,
eke̱ enidši tšuo̱ nii ke̱ tšuidšũrõ.
14. Etamo̱ dšrayeli le̱dši; eyaṅõo̱ eni-
yenii ke̱-dše̱o̱ šoṅṅ.
15. Beni dše tše̱reko po le̱, eteo̱ ši,
ni ebãa ešĩabii aniyenii ke̱ eweyei le̱
hũ ame̱gbe̱fãṅnii.
16. Edfẽṅo̱ abõ he̱, ni eheo̱; eninenã
nitšumo̱nii eke̱-feo̱ weintrom.
17. Eke̱ hewale̱ mĩaã ehe̱, ni ewadše̱o̱
enidšiaṅ.
18. Eyoo̱ ake̱ eguo̱yeli le̱ hì; ekane le̱
hũ gboo nyõṅ.
19. Eke̱ enine mõo̱ odonti mlidšiemo̱-
tšo mli, eke̱ enine hĩeo̱ akeke le̱.
20. Egbleo̱ enidšiaṅ ehãa nõnalo̱, ni
ekpãa enine mli ehãa ohĩafo.
21. Ešee snõ gbeyei ye̱ ešĩabii le̱ ahe-
wo̱, edšake̱ ewebii le̱ fẽ bumoo̱ munẽle.
22. Elòo̱ sãno̱boi ehãa ehe; klala fe̱fe̱o
ke̱ afaseo mama dši ehebo.
23. Ayoo̱ ewù ye̱ koi le̱ ši, ké eke̱
šikpoṅ le̱ no̱ onukpai le̱ trá ši le̱.
24. Ekpe̱o̱ klala atadei ni ehõo̱, ni eke̱
he̱fĩnõ hãa guo̱yelo̱ Bof. 9, 20
25. Hewale̱ ke̱ hĩenyam dši etade, ni
*eṅmõo̱ gbĩĩ ni baba le̱. *Hlob 5, 22. Mat. 6, 34.
26. Egbleo̱ edãṅ ye̱ nilẽ mli, ni mli-
bĩle̱ mla kã elile̱i no̱.
27. Ekwe̱o̱ ešĩabii le̱ ayã ke̱ bã dšo-
gbãṅ, ni eyee hedšõfemo̱ abolo.
28. Ebii le̱ teo̱ ši, ni ame̱dšõo̱le̱, ewù
le̱ hũ kafo̱o̱le̱:
29. "Biyei pĩ bo̱ö mo̱deṅ moṅ, ši bo
le̱ otá ame̱fiã ame̱no̱!"
30. Hĩenyam le̱ lakamo̱ ni, ni he-
fe̱o hũ le̱ yakayakanõ ni; ši yõ ní
še̱o̱ Iehowa gbeyei le̱, aakafole̱!
11, 22.
31. Nyeṅõa eninenã nitšumo̱nii le̱ eko
nyehãale̱, ni enitšumo̱i le̱ adšie eyi ye̱
koii le̱ aši.

DŠADŠELO̱ SALOMO WOLO LE̱.

Yitšo 1.

Dšadšelo̱ le̱ ni dši David bi ke̱ maṅ-
tše̱ ni yo̱ Ierusalem le̱ wiemo̱i ne̱:
2. Yakayakanii amli yakayaka-
nõ! dšadšelo̱ le̱ kẽ; yakayakanii amli
yakayakanõ! Fè le̱ yakayakanii ni!
3. Mẽ se̱ gbomo náa ye̱ edeṅme fẽ ní
egboo̱ ye̱ hũlũ šiši ne̱ mli? 2, 22.
4. Yino̱ hoo̱ yaã, ni yino̱ baã; ši ši-
kpoṅ le̱ emã ši ke̱-mĩya nãno̱. Lal 90, 2.
5. Hũlũ teo̱ ši, ni hũlũ sã nyõo̱ ši,
ni eyeo̱ oyái ke̱-yaã egbe̱he̱, heni eteo̱
ši ekoṅ ye̱ le̱.
6. Kõyo̱ tfaã ke̱-yaã wuoyigbe̱, ni
elo̱go̱ö ehe ke̱-baã kõyigbe̱; ši so̱ṅṅ elo̱-
go̱ö ke̱-nyieo̱, kõyo̱ le̱ kũo̱ eso̱ ke̱-baã
ešibo̱lemo̱hei le̱ ekoṅ.
7. Fãi fẽ hoo̱ ke̱-yaã ṅšoṅ, kõle̱ ṅšo̱
yii: heni fãi le̱ hoo̱ ke̱-yaã le̱, dše̱i noṅṅ
ame̱hoo̱ ke̱-yaã ekoṅ.

8. Nibii fē *haoo̱ ame̱he, mokomoko nyēē adšadše po; hīṅme̱i etoo̱ ke̱ nikwe̱mo̱, toi hū yii ke̱ ninumo̱. * Lal. 90, 10.

9. Noni eba dā le̱, no noṅṅ baba ekoṅ; ni noni afe dā le̱, no noṅṅ abafe ekoṅ; ni nō hē ko nō hē ko be̱ hūlū šiši ne̱.

10. Ani noko ye̱ ni aanyē akē̱ ye̱ he ake̱: Kwe̱mo̱, ene̱ le̱ ehē ni! lo? eba momo ye̱ yino̱i ní etšṓ wo̱hīe le̱ amli.

11. Akaii tšutšubii le̱, ni se̱kpēbii ní baba ye̱ se̱ le̱, mei ní baba ye̱ ame̱se̱ le̱ kaiṅame̱.

12. Mi dšadšelo̱ ne̱, mīye Israel no̱ maṅtše̱ ye̱ Ierusalem, K. 1.

13. ni mike̱ mitšui fō no̱ ake̱ mike̱ nilē aatao ni mape̱i nii fē ní afeo̱ ye̱ ṅwei šiši ne̱ mli. Edši henāgbamo̱ ní wa ní Nyoṅmo̱ ke̱-hā gbomei abii ní ame̱ke̱-gba ame̱he nā.

14. Mina nitšumo̱i fē ní atšuo̱ ye̱ hūlū šiši le̱: ni na, fē le̱ yakayakanii ke̱ kō̱yo̱ hakumo̱ ni!

15. Noni ekōdō le̱, anyēē adšadše, ni noni be̱ hū, ehīī kanemo̱. 7, 13.

16. Mike̱ mitšui wie ake̱: Na, mihā minilē eda ni efá babaō fè mei fē ni tšṓ mihīe ye̱ Ierusalem le̱, ni mitšui ená nilē ke̱ ṅā babaō.

17. Ni mike̱ mitšui fō no̱ ake̱ male nii, ni male se̱ke̱yeli ke̱ kwašiafemo̱ hū, ni miyo ake̱ ene̱ hū kō̱yo̱ hakumo̱ ni. 2, 12; 7, 25.

18. Edšake̱ nilē tūtu le̱, nāgbamo̱ tūtu yo̱ mli, ni moni hāa enilē fáa le̱, ehaomo̱ hū fáa.

Yitšo 2.

Mikē̱ ye̱ mitšui mli ake̱: Ba, mibakao ke̱ mliflimo̱, ni oye nii kpakpai amli ṅōmo̱! Ni na, no hū yakayakanoko ni.

2. Mikē̱ ṅmlō ake̱: Oye se̱ke̱! ni mikē̱ mīše̱ hū ake̱: Meni ofeo̱ ne̱?

3. Mitao mli ye̱ mitšui mli ake̱ *mike̱ wein aahā mihelo aná mīše̱, ni mitšui ke̱ nilē atšōmi gbe̱, ní mamō kolofemo̱ hū mlí, ke̱-yaši beyino̱ ní mana noni hī hā gbomei abii ake̱ ame̱afe ye̱ ṅwei šiši ye̱ ame̱wala gbīī abo̱ fē mli. * Abe̱l 31, 4.

4. Mitšu nitšumo̱i wudši: mimāmo̱ tšui mihā mihe, mife weintromi mihā mihe;

5. mife abō̱i ke̱ tromi fe̱fe̱dši, ni mite̱o tšei ní woo̱ yibii sro̱toi fē ye̱ mli;

6. mife nudšō̱i mihā mihe, ni mike̱fieo̱ kōi ni atšo̱seo̱ tšei ye̱ mli le̱ ano̱ nu;

7. mihe wehīī ke̱ weyei, ni afo̱ tšūdši ahāmi ye̱ miwe le̱. Asaṅ miye̱ tšinai ke̱ tōi babaō fè mei fiā ni etšṓ mihīe ye̱ Ierusalem le̱;

8. mibua dfie̱te̱i ke̱ šika hū nā mihā mihe, ke̱ maṅtše̱mei ke̱ šikpōdši ano̱ dfetrii; miná hīī lalo̱i ke̱ yei lalo̱i, ke̱ gbomei abii atšuinānii: ṅā ke̱ ṅāmei.

9. Ni mitšṓ agbo ni mifere *fè mei fē ni etšṓ mihīe ye̱ Ierusalem le̱; ni minilē le̱ hū šīīmi. * 1 Maṅ. 10, 23.

10. Ni nofēno ní mihīṅme̱ii taoo̱ le̱, mikāmāāame̱; mitšīī mitšui mīše̱ ko mīše̱ ko he gbe̱, edšake̱ mitšui mī še̱o̱ ehe ye̱ mideṅmegbomo̱ le̱ fē mli, ni ene̱ dši migbe̱fāṅnō ye̱ mideṅmegbomo̱ le̱ fē hewo̱.

11. Ke̱ke̱ ni mitšṓ mihe mikwe̱ minitšumo̱i le̱ fē ní minidši etšu le̱, ke̱ deṅme ní migbo ke̱-tšu le̱: ni na, *fē le̱ yakayakanoko ke̱ kō̱yo̱ hakumo̱ ni, ni se̱námo̱ ko be̱ hūlū šiši ne̱! * 1, 14.

12. Ni mitšṓ mihe ní makwe̱ *nilē ke̱ se̱ke̱yeli ke̱ kwašiafemo̱ hū; edšake̱ gbomo ní baba ye̱ maṅtše̱ se̱ le̱, meni ebafe? Noni afe momo le̱ noṅṅ! * 1, 17.

13. Ke̱ke̱ ni mina ake̱ nilē hī fè kwašiafemo̱, tamo̱ bo̱ni la hī fè duṅ le̱.

14. *Nilelo̱ le̱, ehīṅme̱ii ye̱ eyitšo he, ši kwašia le̱, duṅ mli enyieo̱; ši kēle̱ miyo ake̱ ošrā kome šrāa ame̱fē-kwa. * Abe̱l 17, 24.

15. Ke̱ke̱ ni mikē̱ ye̱ mitšui mli ake̱: Ošrā ní šrāa kwašia le̱, no noṅṅ šrāami, ni mēhewo̱ mo̱ ni mile nii tšṓ le̱? Ni mikē̱ ye̱ mitšui mli ake̱: Ene̱ hū, yakayakanoko ni.

16. Edšake̱ nilelo̱ ke̱ kwašia fē le̱, okaiiame̱ ke̱-yaā nāno̱, edšake̱ gbīī ni baba le̱ amli le̱ hīe ekpa ame̱fē ame̱no̱ momo; ni nilelo̱ gboo̱ tamo̱ kwašia noṅṅ! Lal. 49, 11.

17. Nohewo̱ le̱ dšeṅhīle̱ dše mitšine, edšake̱ nii ní atšuo̱ ye̱ hūlū šiši ne̱ esaa mihīe; edšake̱ fē le̱ yakayakanii ke̱ kō̱yo̱ hakumo̱ ni.

18. Ni asañ mideñme fĕ ni migbo yẹ hūlū šiši nẹ edše mitšine, edšakẹ mibaši mahā moni baye misẹ lẹ. K. 21. 26. Lal. 39, 7.

19. Ši nilelọ ebafe dšio, kwašia dšio, namo le? Ni kèlẹ lẹ ebaye nii fĕ ni mikẹ deñmegbomọ kẹ nilĕ ná yẹ hūlū šiši nẹ lẹ nọ. Enẹ hū yakayakanoko ni.

20. Nohewọ lẹ mitšŏ mihe ni minidšiañ dše wui yẹ deñme fĕ ni migbo yẹ hūlū šiši nẹ hewọ.

21. Edšakẹ gbomo ko yẹ ni ñā kẹ nilĕ kẹ feremọ yẹ edeñmegbomọ mli, ši kèlẹ ebaši ehā moko ni gboko he deñme ko, akẹ egbošinii. Enẹ hū yakayakanoko kẹ nōfōñ kpeteñkple ni!

22. Ši deñme fĕ ni gbomo gboọ kẹ etšui ni yeọ yẹ hūlū šiši nẹ, meni enáa yẹ mli?

23. Edšakẹ egbĭi lẹ fĕ lẹ awerẹhō sọñū ni, ni ehenāgbamọ lẹ ñkọmọyeli ni; asañ nyōñ tete lẹ etšui enyōō emli. Enẹ hū yakayakanoko ni!

24. Nōkpakpa ko bẹ hā gbomo *fĕ enẹ, akẹ eye ni enu, ni ehā esusuma aye nii kpakpai amli ñōmọ yẹ edeñmegbomọ lẹ mli. Enẹ hū mina, akẹ Nyoñmọ deñ edšẹ. * 3, 12. 22; 5, 17; 8, 15; 9, 7.

25. Kẹ́ dšee lẹ ni lẹ, namo aaye nii, ni namo aaná tšuidšūrō?

26. Edšakẹ gbomo ni sa ehìe lẹ, ehāalẹ nā kẹ nilĕ kẹ mišẹ fĕ; ši ešafelọ lẹ, ehāalẹ henāgbamọ, ni *ekẹ-bua nii anā ni etla, ni eñō-hā moni sa Nyoñmọ hìe lẹ. Enẹ hū yakayakanoko kẹ kōyọ hakumọ ni. * Abẹi 13, 22; 28, 8.

Yītšo 3.

Nofĕno yẹ ebe ni ato, ni nitšumọ-fĕ-nitšumọ ni yọ ñwei šiši nẹ yẹ ebe. 8, 6.

2. Fọmọ be yẹ, ni gbèle be hū yẹ; tẹomọ be yẹ, ni noni atẹo lẹ fāmọ be hū yẹ;

3. gbē hū be yẹ, ni tšāmọ be yẹ, kūmọ be yẹ, ni mā be yẹ;

4. yāfó be yẹ, ni ñmlō be yẹ; yārafemọ be yẹ, ni dšō be yẹ;

5. be yẹ ni akẹ-šẹrẹọ tẹi afieọ, ni be yẹ ni akẹ-buaā tẹi anā; be yẹ ni alōọ mo atū, ni bẹ yẹ ni alōō mo atū;

6. taomọ be yẹ, ni lādšemọ be yẹ; yibāmọ be yẹ, ni šẹmọ-kẹ-fō be yẹ;

7. gblámọ be yẹ, ni kpē be yẹ; diōfemọ be yẹ, ni wiemọ be yẹ;

8. suomọ be yẹ, ni nyē be yẹ; tawū be yẹ, ni hedšọlẹ be yẹ.

9. Mĕ sẹ moni tšuọ nii lẹ náa yẹ noni egboọ he deñme lẹ mli?

10. Mina henāgbamọ ni Nyoñmọ eñō-hā gbomei abii, ni amẹkẹ-gba amẹhe nā lẹ.

11. Efeọ nofĕno fẹfẹọ yẹ ebe mli, asañ eñō nānọ hū ewo amẹtšui mli; na kẹkẹ gbomo enaa nitšumọ ni Nyoñmọ tšuọ kẹdšẹọ šišidšĕ kẹ-yaā nāgbĕ lẹ. 8, 17.

12. Miyo akẹ nokonoko bẹ ni hi hāamẹ *fè noni amẹmi aašẹ amẹhe ni amẹafe ekpakpa yẹ amẹwala be lẹ mli. * 2, 24.

13. Ni asañ miyo akẹ, kẹ́ gbomo-fĕ-gbomo aaye ni enu, ni eye nii kpakpai amli ñōmọ yẹ edeñmegbomọ fĕ mli lẹ, Nyoñmọ nikĕnii ni.

14. Miyo akẹ nofĕno ni Nyoñmọ fe lẹ, no kĕ bahi ši kẹ-ya nānọ; anyĕñ akẹ noko afata he lo adšie noko yẹ mli; ni Nyoñmọ fe, koni ašelẹ gbeyei.

15. Noni yọ nẹ, eyẹ kẹ-dšẹ dšeeñmō, ni noni baba lẹ hū, eba momo; ni noni eho lẹ, Nyoñmọ kẹ-baā ekoñ.

16. Ni misā mina yẹ hūlū šiši nẹ, akẹ heni akodšọọ yẹ lẹ, efōñfemọ yẹ dšẹi, ni heni dšalẹ yọ lẹ, efōñfemọ yẹ dšẹi.

17. Mikĕ yẹ mitšui mli akẹ: Dšalọ kẹ mofōñ lẹ fĕ, Nyoñmọ bakodšoamẹ; edšakẹ yiñtō-fĕ-yiñtō kẹ nitšumọ-fĕ-nitšumọ yẹ ebe. 12, 14.

18. Misā mikĕ yẹ mitšui mli akẹ: Gbomei abii ahewọ afe nakai, koni Nyoñmọ akaamẹ akwẹ, ni amẹna akẹ, kẹ́ kaamẹ kẹkẹ lẹ amẹtamọ koloi noñū.

19. Ši noni baā gbomei abii anọ lẹ, no noñū baā *koloi anọ, nōkome noñū baā amẹfĕ amẹnọ: boni monẹ gboọ lẹ, nakai monẹ hū gboọ, ni mumọ kome lẹ noñū amẹfĕ amẹmūọ, ni gbomo ehĭi fè kolo; edšakẹ amẹfĕ lẹ yakayakanii ni. * Lal. 49, 13. 21.

20. Amẹfĕ amẹyaā hekome: *amẹfĕ amẹdšẹ sū mli, ni amẹfĕ amẹtšōọ sū ekoñ. * 1 Mose 3, 19.

21. Namo le akẹ gbomei abii amumọ lẹ ñweigbẹ eyaā, alo akẹ koloi amumọ lẹ šišigbẹ eyaā yẹ šikpoñ šiši? 12, 7.

22. Nohewo le miyo, ake nõkpakpa ko
be fè noni gbomo mī aaše ehe ye eni-
tšumoi amli; edšake ene dši egbefãnnõ.
Ši namo aahã ele noni baba ye ese?

Yitšo 4.

Keke ni misã mina yiwalei fẽ ní awaã
mei ayi ye hũlũ šiši ne: ni na, mei ni
awaãame yi le ayãfónui, ni amebe mīše-
dšelo ko, ni ameyiwaloi le anineši wa
ye ameno, ši amebe mīšedšelo ko.
2. Nohewo le midšõ gbohĩĩ ni egboi
momo le moñ fè hĩekãloi ní hĩe kãmo
lolo le; Hiob 3, 11.
3. ši moni nõ hĩ fè ameyi enyo le fẽ
dši moni náko aba, ni eebana nitšumo
fõñ ní atšuo ye hũlũ šiši ne. 6, 3.
4. Ni misã mina deñmegbomo fẽ, ke
nitšumo mli feremo fẽ hũ, ake no hewo
gbomo he tšẽo enanyo. Ene hũ yaka-
yakanoko ke kõyo hakumo ni.
5. Kwašia kotaã enidši, ni eyeo le-
dientše ehelo. Abei 6, 10.
6. Dẽkoko obõ ni hedšole yo mli hĩ
fè dẽkokoi enyo obõbõ ni deñmegbomo
ke kõyo hakumo yo mli. Abei 15, 16.
7. Keke ni *misã mina yakayakanii
ni yo hũlũ šiši ne: * 2, 12.
8. Moko ye ni ekometõ ni, ni ebe mo-
ko ni fataã ehe feo enyo, ebe bi le, ebe
nyemi hũ; ši kẽle efõõ deñmegbomo,
ehĩñmeii hũ tõroo ke ninámo. Ekẽo ake:
Namo hewo po migboo deñme, ni mikãmãa
misusuma nii kpakpai ne? Ene hũ yaka-
yakanoko ke henãgbamo ni wa ni!
9. Mei enyo hĩ fè mokome; edšake amenáa
amedeñmegbomo le mli nyõmowo kpakpa.
10. Edšake ké ši amegbẽ le, mokome
aawó enanyo no; ši mokometõ le, ké
egbẽ ši le, kpóo hãle, edšake moni tĩa
enyo ni aawó eno be!
11. Asañ kedši mei enyo kãmo ši le,
no amehe doõ la; ši té aafe tẽñ ni mo-
kometõ he aado lañ?
12. Ké moko batua ameteñ mokome le,
mei enyo le aate ši awole; ni kpã ni
ake-bo he šii etẽ le, etšee mrã.
13. Fãñ gbekẽ ohĩafo ni dši nilelo moñ
fè mañtše nũmo ni dši kwašia ni eklẽẽ
ñãwõ doññ.
14. Edšake moko *dšeo gboklefoiatšũ
mli ebayeo mañtše, ši moko ye ni afole
ye mañtšeyeli mli moñ, ši ebayeo ohĩa.
* 1 Mose 41, 14.
15. Mina hĩekãloi fẽ ní nyie hũlũ šiši
ne ake amefata gbekẽ ni dši enyo ni
baye enãdšiañ le he.
16. Mañ mũ le fẽ, ni dši mei fẽ ni
eyeo ameno le, ayi fá babaõ; kẽle mei ni
baba ye se le nyáñ ehe. Ši *ene hũ,
yakayakanoko ke kõyo hakumo ni. * 1, 14.
17. Ké õya Nyoñmo we le, kwe onane
nã dšogbãñ; edšake ké õya ní oyabo
toi le, *ehĩ fè afolei ní kwašiai šãa le;
edšake amelee ake amemĩfe efõñ.
* 1 Sam 15, 22.

Yitšo 5.

*Kãhã onã mĩfe bleble, ni otšui hũ
akaye oyái ewie wiemo ko ye Nyoñmo
hĩe; ši Nyoñmo le ñwei eyo, ni bo le
oye šikpoñ le no; nohewo le kãhã owie-
moi mĩfá. * Jak. 1, 19.
2. Edšake nitšumo pĩ mli lamõ dšeo,
ni *wiemoi pĩ ake-yoo kwašia gbẽ.
* 10, 14; Abei 10, 19.
3. Ké *owo Nyoñmo ši le, kãhã mĩtše
ni oye no; edšake ebe kwašiai ahe
tšuidšũrõ. Ši ni owo le, ye no!
* 5 Mose 23, 22.
4. Fãñ noni owoo ši fè noni owo ši
ni oyee no.
5. Kãñmẽ onãbu gbe ni ehã ohelo mĩfe
eša, ni kãkẽ ye *bofo le hĩe ake: Tõmo
keke ni! Mẽhewo Nyoñmo mli aafũ ye
owiemoi ahewo ni efite oninenã ni-
tšumo le? * Mal. 2, 7.
6. Edšake lamõi ke wiemoi pĩ le, yaka-
yakanii hũ pĩ ye mli; ši bo le še Nyo-
ñmo gbeyei moñ!
7. Ké ona ake ãwa ohĩafo ko yi ni
ãtšõ kodšomo ke dšale sane hĩe ãbu ši
ye šikpoñ ko no le, kãhã nakai sane le
mĩfeo nãkpe; edšake moni da le, moni da
fèle le mĩkwele, ni mo ye ni da fè amefẽ.
8. Mañtše ni sumoo hũmo le, ehe ye
senámo hã emañ.
9. Moni sumoo šika le, šika etonle,
ni moni sumoo nifále le, enáñ se ko.
Ene hũ yakayakanoko ni! Abei 28, 22.
10. Heni nii fáa ye le, yeloi hũ fáa
ye dšei, ni mẽ senámo yo mli hã nõ-

tšemei lẹ, akẹ dša kwẹ ní amẹakwẹ kẹ amẹhīňmẹii lẹ kẹkẹ?
11. Nitšulọ lẹ, eye nii fiõ dšio, pī dšio, ewọ ňõọ enā; ši tọ ní niiatšẹ tọõ lẹ hāā ewọ.
12. Efõň ko yẹ ní wa ní mina yẹ hūlū šiši nẹ: no dši nii pī ní nõtšẹ lẹ kẹtoọ ní ekẹ-yeọ ehe awui lẹ.
13. Ni nakai nii lẹ aalādše yẹ ošrā nā, ni kẹ́ efọ bi lẹ, nokonoko bẹ edeň.
14. Bọni edšẹ enye mūsūň eba kẹ ehe yayai lẹ, nakai noňň eekū esẹ kẹ-ate, bọni eba lẹ, ni ekọň nokonoko yẹ edeňmegbomọ lẹ mli, ní ekẹ-ahīe edē kẹ-ate.
Hiob 1, 21. Lal 49, 18.
15. Ni enẹ hū dši efõň ní wa: bọ pẹ ní eba lẹ, nakai noňň ebaya, ni mē sẹnámọ eyọ, akẹ egbo deňme ehā kõyọ?
16. Ewala gbīī fē mli lẹ duň mli eyeọ nii yẹ, emli woọ la babaõ, ni hela kẹ mlifū kpaalẹ.
17. Na, noni *mina nẹ: ehī ni eyẹ fẹo, akẹ gbomo aaye ni enu ni eye nii kpakpai amli ňõmọ yẹ edeňme fē ní egboọ yẹ hūlū šiši nẹ lẹ mli, ewala gbīī abọ fē ní Nyoňmọ ehālẹ lẹ; edšakẹ no dši egbẹfāňnõ. *2, 24. Abẹi 15, 15.
18. Mofēmo hū ní Nyoňmọ ehālẹ šika kẹ nii babaõ, ni ehālẹ hewalẹ ní ekẹye eko, ni eňõ egbẹfāňnõ, ni emī ašẹ yẹ edeňmegbomọ mli lẹ: enẹ hū Nyoňmọ nikēnii ni.
19. Ši edfēňň ewala gbīī lẹ ahe pī ko, edšakẹ Nyoňmọ ehālẹ noni etšui taoọ.

Yītšo 6.

Efõň ko yẹ ní mina yẹ hūlū šiši nẹ, ni ebu yẹ gbomei ateň:
2. nū ko ní Nyoňmọ ehālẹ šika kẹ nii babaõ kẹ anumnyam hū ní nibii ní esusuma feọ lẹ amli eko eko ebọọlẹ, ši kēlẹ Nyoňmọ hāālẹ hewalẹ ní ekẹ-ye eko, ši *mokpõň moň yeọ lẹ: enẹ lẹ yakayakanoko kẹ hedšramọ ni. *2, 18.
3. Kẹdši moko fọ oha, ni eye afii pī, ni efii ní eye lẹ amli gbīī lẹ fá babaõ, ši esusuma etọọ kẹ nii kpakpai, ni asaň enáá fū kpakpa lẹ, lẹ lẹ mīkē akẹ: fāň šrākemọbi āhū fēlẹ.

4. Edšakẹ yakatšā eba, ni duň mli enyieọ kẹ-yaā, ni duň noňň haā egbẹi lẹ nọ;
5. asaň enaa hūlū ni eleelẹ moň; ši kēlẹ fāň lẹ fè monẹ.
6. Ni kẹ́ eeye afii akpe toi enyọ tete, ši eyee nii kpakpai amli ňõmọ ko lẹ: ani dšee hekome mei lẹ fē yaā?
7. Gbomo deňme ní egboọ nẹ fē lẹ edā hewọň; ši kēlẹ esusuma etọọ gbīkogbīko.
8. Ši meni nilelọ kẹ-fè kwašia? ni meni ohīafo ní le bọni enyieọ yẹ hīekālọi ahīe lẹ yọ?
9. Noni ona he kẹ ohīňmẹii lẹ ehī fè noni osusuma feọ. Enẹ hū yakayakanoko kẹ kõyọ hakumọ ni.
10. Nofēno ní eba lẹ, awolẹ gbẹi momo, ni ale noni gbomo bafe, ni enyēň ní ekẹ moni hewa fèlẹ lẹ abé.
11. Ši wiemọi pī yẹ ni hāa yakayakanii fáa pī, ni mē sẹnámọ yọ mli hā gbomo?
12. Ši namo le noni hī hā gbomo yẹ ewala mli, ewala ní dšee noko lẹ mli gbīī fē ní eyeọ tamọ *hõň lẹ? Alo namo aagba gbomo noni baba yẹ esẹ yẹ hūlū šiši nẹ? *1 Kron. 29, 15. Lal. 90, 5.

Yītšo 7.

*Gbẹi kpakpa hī fè mū kpakpa, ni gbēle gbī hī fè fọmọ gbī. *Abẹi 22, 1.
2. Ňkọmọyeli šla yā hī fè noni aate šla ní aňmē okplõ yẹ mli; edšakẹ no dši mofēmo nāgbē, ni hīekālọ aadfēň he.
3. Awerehõ hī fè ňmlõ; edšakẹ hīe tọtõtọfemọ mli tšui tšõọ hiọ.
4. Nilelọi atšui yẹ ňkọmọyeli šla, ši kwašiai atšui yẹ mīšẹ šla.
5. Ehī akẹ abo nilelọ kāmọ toi fè noni moko aabo kwašiai alala toi.
6. Kwašia ňmlõ tamọ ňmeii fẹlẹọ yẹ kukwẹi šiši: enẹ hū yakayakanoko ni.
7. Ši weiyeli hāa nilelọ yeọ sẹkẹ, ni nyõňnii fiteọ mo dfēňmọ.
8. Sane nāgbē hī fè ebõimọ; tšuišitõ mumọ hī fè hewõ mumọ.
9. Kāhā omumọ mli *mīfū oyá, edšakẹ mlifū lẹ, kwašiai amīnā eyọ. *Iak. 1, 19.
10. Kākē akẹ: Mēba ni tšutšu gbīī lẹ hī fè enẹmei nẹ? edšakẹ dšee nilē okẹbiọ enẹ nẹ.

11. Nilē hī tamo gbošinii noññ, ni ehe ye senámo hā mei ní naä hūlū le.

12. Edšake nilē tamo hōñ, tamo boni šika hū tamo hōñ le; ši noni nilē kefè dši ake nilē hereo etše yiwala. Abei 3, 2.

13. Kwemo Nyoñmo nitšumo le; ši namo aanyē adšadše noni le ekōdō le? 1, 15.

14. Gbī kpakpa no le, nyá, ni gbī fōñ no le, dfēñmo ake: Nyoñmo fe ene ke ene fē, beni afe ni gbomo akana noni baba wóse.

15. Mina enemei fē ye migbīī ni dšee noko le amli: *dšalo ko ye ní ehīe kpātāa ye edšale le mli, ni efōñfelo ko ye ni ewala se tšeo ye enifōdšianii amli. * 8, 14. Lal. 73, 12. 13.

16. Kāfe ohe dšalo tūtu, ni asañ kāfe ohe nilelo tūtu: mēba oofite bodientše ohe?

17. Kādše ohe efōñfelo tūtu, ni asañ kāfe kwašia: mēba oogbo ni obe šeko?

18. Ehī ake omō ene mli, ni okadšie onine ye ene hū he; ši moni šeo Nyoñmo gbeyei le eedše fē mli.

19. Nilē woo nilelo hewale fè noyeloi nyoñma ni yo mā leñ.

20. Ši gbomo ko be šikpoñ le no, ni dši dšalo, ni feo ekpakpa ni efee eša. Lal. 14, 3.

21. Asañ wiemoi ni awieo le, kādi fē se, koni okanu ake otšūlo mīlomoo.

22. Edšake bodientše ole ye otšui mli, ake bei pī le bo hū olomoo meikomei.

23. Enemei fē le mike nilē eka ekwe; mikē ake: Makase nilē! ši eke miteñ dšeke.

24. Noni yo le, šoññ eyo, ni emli hū kwo, hē, emli kwo, namo aana nā?

25. Mitšōmo mihe ni mike mitšui fō no ake male, mapei mli ni matao nilē ke nibii ašiši, ni male ake nōfōñfemo le kwašiafemo ni, ni bulufemo le sekeyeli ni.

26. Ni mina ake noko ní dšōo fè gbēle dši yō ní etšui le tšōnei ke yāi ni, ní enidši tamo kpāi. Moni sa Nyoñmo hīe le aadše edeñ; ši ešafelo le eedūle. Abei 2, 16—22.

27. Dšadšelo le kē: Na, mina ene, mihīe ekomekome āhū ni maná dfēñmo.

28. Noni misusuma taoo le minako: mina nū kome ye mei akpe teñ, ši minako yō kome ye menemei fē ateñ.

29. Na, ene keke dši noni mina, ake Nyoñmo fe gbomo boni *dša pe, ši ame le ametaoo ñāi babaō. * Abei 2, 7.

Yitšo 8.

Namo tamo nilelo, ni namo le sane šišitšōmo? Gbomo nilē hāa ehīe kpeo, ni ehīe ní edšoo le tšakeo.

2. Mikē ake: Ye mañtše le fāmo le no ye Nyoñmo kitā le hewo.

3. Kāye oyái odše ehīe; kāfī nōfōñ no. Edšake efeo nofēno ni esumoo.

4. Edšake mañtše wiemo le, hewale ye mli, ni namo aanyē akēle ake: Meni ofeo ne?

5. Moni yeo kitā no le, efōñ ko bañ eno, ni nilelo tšui yoo be ke kodšomo.

6. Edšake *nitšumo-fē-nitšumo ye ebe ke kodšomo, ši gbomo he efōñ fá ye eno. * 3, 1.

7. Edšake elee noni baba, ni *namo aanyē atšōle boni ebaba ehā? * 10, 14.

8 Gbomo be hewale ye mumo no, ní eke-atšī mumo le nā, ni ebe gbēle gbī le no hewale, ni ehāā mo gbe ye ta mli; ni nōfōñ hereñ moni feo le.

9. Mina enemei fē, ni miñō mitšui mifō nitšumo fē ní atšuo ye hūlū šiši ne no: be ye ní gbomo yeo enanyogbomo no ni eke-yeo ehe awui.

10. Ni nakai noññ mina meifōdši ni afūame ni amebote hedšōmo mli; ši mei ni efe nii ní dša le dše hekroñkroñ le amete, ni hīe kpa ameno ye mā leñ. Ene yakayakanoko ni.

11. Ake-ní awoo nitšumo fōñ he nyōmo amrō hewo le, gbomei abii atšuii edše ekā ye amemli ke-mīfe efōñ. Hiob 35, 15.

12. Eye mli ake ešafelo feo efōñ šii oha ni etšeo ye dšeñ moñ, ši kēle mile ake befēbe ní fe le mei ni šeo Nyoñmo gbeyei, ni amešeo gbeyei ye ehīe le, aahī ahāame. Lal. 73, 17—26.

13. Ši ehīñ hāñ mofōñ, ni etšeñ ye dšeñ, etamo hōñ, edšake ešee gbeyei ye Nyoñmo hīe.

14. Yakayakanoko ye ní afeo ye šikpoň le no: no dši ake dšaloi komei ye ni sädši baä ameno boni sa meifödši anitšumo, ni meifödši komei hũ ye ní sädši baä ameno boni sa dšaloi anitšumo. Mikẽ ake: Ene hũ yakayakanoko ni! 7, 15.

15. Keke ni mikafo miše; *edšake ekpakpa ko be hâ gbomo ye hũlũ šiši ne fè noni eeye nii ni enu ni ená mĩše; ni ene noňň baka ehe ye edeňme ni egbo le mli, ye ewala gbĩĩ fẽ ní Nyoňmo ehäle ye hũlũ šiši ne mli. * 2, 24.

16. Beni mike mitšui fõ no ake male nii ni makwe nii ní atšuo ye šikpoň le no le, boni fane ke nyõň fẽ le gbomo enaa wo ke ehĩňmeii le:

17. keke ni mina Nyoňmo nitšumo le fẽ, ni mina ake gbomo nyẽň ana nitšumo ní atšuo ye hũlũ šiši ne nä; edšake ké gbomo gbo deňme etao nä ake mẽ, enaň; ni ké nilelo kẽ eele hũ, eleň. 8, 11.

Yitšo 9.

Mike ene fè fõ mitšui no ní matao fẽ mli: ake dšaloi ke nileloi ke amenitšumoi le, Nyoňmo deň yo; suomo ni dšio, nyẽ ni dšio, gbomo ko lee; fẽ dfere amehĩe.

2. Sädši fè baä mei fẽ no pepẽpe: ošrä kome šräa dšalo ke mofõň, mokpakpa ke moni he tše, ke moni he tšee, moni šäa afole ke moni ešää afole fẽ; boni mokpakpa naä le, nakai noňň efõňfelo naä, moni käa kitä hũ tamo moni šeo kitäkämo gbeyei noňň. 2, 14. Hiob 9, 22.

3. Ene dši efõň ye nii fè ni afeo ye hũlũ šiši ne mli, ake-ni ošrä kome šräa mei fẽ le, ni *nohewo hũ ni gbomei abii atšuiiaň eyimo obõbõ ke efõň, ni sekeyeli soňň yo ametšuiiaň ye amewala be mli; ni no se le — ameyaä gbohĩĩ le aňõ! * 8, 11

4. Edšake moni fata hiekäloi fẽ he le, hienokämo ye häle kẽ: edšake gbé ní hie kä le ehĩ fẽ dšata ní egbo.

5. Ši hiekäloi le ake amebagboi; ši gbohĩĩ le, amelee nokonoko, ni amebe nyõmowo ko doňň; edšake hie edše amekaimo no.

6. Amesuomo dšio, amenyẽ dšio, amewuňäyeli dšio, fẽ eho ete dšeeňmõ bẽbe, ni amebe gbefäňnõ ko doňň ke-mĩya näno ye nii fẽ ní afeo ye hũlũ šiši ne mli.

7. Ya ni oyaye obolo ke miše, ni oyanu owein ke tšuidšũrõ; ši onitšumoi le esa Nyoňmo hĩe momo. 5, 17.

8. Hä otadei aye befẽbe, ni mũ hũ akakpa ye oyiteň.

9. *Oke oňä ni osumoo le ahĩ ši ye miše mli, ye owala gbĩĩ ní dšee noko ní ehäo ye hũlũ šiši ne, ní dši ogbĩĩ ni dšee noko le fẽ mli; edšake owala ke odeňme ní ogboo ye hũlũ šiši ne mli gbefäňnõ ní onáa dši no. * Abel 5, 18.

10. Nofẽno tšumo ni onine aaše no le, oke ohewale atšu; edšake nitšumo lo yiňfiemo lo nilẽ lo ňä ko be gbohĩĩadše heni oyaä le.

11. Misä mina ye hũlũ šiši, ake dšee heoyätšemei anõ dši foidamo, ni dšee ekäloi hũ anõ dši ta, ni asaň dšee nileloi anõ dši abolo, ni asaň dšee sanesekoloi anõ dši nii, ni asaň dšee ňäloi anõ dši hienyam: ši amefẽ le be ke ameššẽ mli dšeo. Ier. 10, 23.

12. Ši gbomo hũ lee ebe: tamo lõi ni alõoame ye yä fõň mli, lo lofõdši ni adũoame ye tšõne mli le, nakai noňň adũo gbomei abii ye be fõň mli, ké ebaninaame trukä le.

13. Asaň neke nilẽ ne mina ye hũlũ šiši, ni eda kple ye mihĩe:

14. maň bibiõ ko ye ni emli hĩĩ fáä, ni maňtše agbo ko batuale ni ebo nsra ewo ehe, ni etfa káwõ-gbogboi wudši ewo he;

15. ni ana nũ ohiafo nilelo ko ye mli, ni eke enilẽ le here maň le etá ši; ši mokomoko kaii nakai nũ ohiafo le.

16. Keke ni mikẽ: Nilẽ hĩ fè hewale; kẽle abuu ohiafo nilẽ, ni ewiemoi hũ aboo toi.

17. Nileloi awiemoi ni amewieo bleõ le anuo fè noyelo blomo ní ebloõ ye kwašiai ateň.

18. Nilẽ hĩ fè tawũnii; ši ešafelo kome fiteo ekpakpa babaõ.

Yitšo 10.

Adõdõdši ní egboi hãa tšofãfutulo tšofã šaã ni edšeo fũ; kwašiafemo fiõ tšio fė nilẽ ke nyam.
2. Nilelo tšui tšóo ninedšũrõgbe, ši kwašia tšui tšóo abekugbe.
3. Asañ gbe-fẽ-gbe ni kwašia nyie no le, dfẽñmo bo̱o̱le, ni ekẽo mofẽmo ake kwašia dšile.
4. Ké noyelo mumo te ši woö le, *kädše ogbehe le; ši saneheñmẽmo dšõo tõmoi wudši ahe. * Lal. 37, 1. Abei 24, 19.
5. Mina nõfõñ ko ye hũlũ šiši ne, tamo tõmo ni dše noyelo deñ:
6. no dši ake awoo kwašiafemo hie nyam babaõ, ni niiatšemei tráa šišigbe. Abei 30, 21. 22.
7. Mina tšũdši ní trá okpoñoi ano, ke lumei ní nyie amenane no tamo tšũdši.
8. *Moni tšaä bu le, eegbẽ mli; ni moni kũmoo afãbañ le, onũfũ aakõle. * Abei 26, 27.
9. Moni fãmoo tei le, ehe aakplo; ni moni gbaä lai hũ, eeye ehe awui.
10. Kedši mo dade nä gbo ni edšoo nä le, bẽle dša eke hewale pĩ to he; ši nilẽ ake-feo nõ ni ehio.
11. Kedši *onũfũ aakõ mo dãni aye he ñkũnyã le, bẽle senámo ko be hã ñkũnyãyelo le. * Lal. 58, 5. 6.
12. Nilelo dãñ wiemoi ye nyam; ši kwašia nãbu amĩ ledientše ehe.
13. Edãñ wiemoi le ašišidšẽ le, kwašiafemo ni, ni ewiemo le nãgbẽ le, sekeyeli fõñ ni.
14. Kwašia *wieo babaõ, ši gbomo lee noni baä, ni noni baba ye ese hũ, †namo aanyẽ agbale? * 6, 2. † 8, 7.
15. Kwašiai adeñmegbomo le hãa toö ameteñ mofẽmo, edšake elee boni eefe eya mañ po.
16. Kpóo hão, bo šikpoñ ní omañtše le *gbekẽ ní, ni olumei ñmẽo okplõ lebi mrã le! * Ies. 3, 4.
17. Adšõo, bo šikpoñ ní omañtše le abladei abi ni, ni olumei le ñmẽo okplõ ye be ní sa mli, ye hewalenámo hewo, ši dšee dãtõ hewoñ le!
18. Hedšõ hãa mplãñi wuleo woo mli, ni nidšiañ-ñõmo hãa tšũ dũo. Abei 19, 15.
19. Ñmlõ hewo añmẽo okplõ, ni *wein hãa hiekãloi amĩ šeo amehe, ni šika feo nofẽno. * Kods. 9, 13. Lal. 104, 15.
20. Kãlomo *mañtše ye oyitšoñ tete, ni kãlomo niiatše ye osetšũ mli; edšake ñwei loflõ ko aawó ogbẽ ke-ate, ni fidšiatše ko aayagba sane le. * 2 Mose 22, 28.

Yitšo 11.

Še obolo ofõ nu hie, ši wóse ko ãhũ le oona ekoñ. Abei 19, 17.
2. Dšã mli ohã mei kpawo ke mei kpãnyo; ši olee nõ efõñ ní baba šikpoñ le no.
3. Kedši atatuiañ yi to ke nu le, ametueo amefieo šikpoñ le no; ni kedši tšo yagbẽ wuoyigbe lo kõyigbe le, heni tšo le gbẽ le, dšei noññ eekã.
4. Moni sraä kõyo le, edũñ nii, ni moni kweo atatui le, ekpañ nii.
5. Boni olee *kõyo gbe ke boni wui feo dãraä ye yõholo mũsũñ le, nakai noññ †olee Nyoñmo ní feo nii fẽ le nitšumo. * Ioh. 3, 8. † Dsads. 8, 17.
6. Lebi le dũ odũmonii le, ni gbeke hũ kãdšie onine ye be; edšake olee emli noni bahĩ, ene dšio, ene dšio, alo ekole enyo le fẽ bahĩ pepẽpe dšio.
7. Asañ la ñõ, ni ké hiñmei mĩna hũlũ le, eñõ enã.
8. Ké gbomo ye afii pĩ ni enã miše ye fẽ mli le, hã ekai duñ gbĩi le hũ, ake amefá; nii ní baä le fẽ le yakayakanii ni!
9. Oblanyo, hã omĩ aše ohe ye oblahiañ, ni oná tšuidšũrõ ye oblahiañ gbĩi le amli, ni onyie otšui gbèi le ano, ke nii ní ohiñmeii naä le ase: ši ná ole ake enemei fẽ hewo le Nyoñmo keo bakodšo. 8, 15.
10. Nohewo le dšiemo awerehõ ke-dše otšui mli, ni ohã nõfõñ adše ohelo mli; ši gbekẽbiiaši ke oblahiañ le yakayakanii ni!

Yitšo 12.

Asañ kaimo obolo le ye oblahiañ gbĩi le amli, be mli ní gbĩi fõdši le náko aba, ni afii ní obakẽ ye amehe ake: 'Mináá amehe miše' le, náko aše le;

2. be mli ni hūlū kẹ la kẹ nyoṅtšēre kẹ ṅulamii woko duṅ, ni atatui kūọ amẹsẹ amẹbaā ekoṅ yẹ nyoṅmọnẹmọ sẹ lẹ;

3. gbī nọ ni šīa bulọi lẹ ahe aakpokpo, ni hīī hewalọi lẹ aakotokoto ši, ni ẁiẹlọi lẹ aafō yẹ amẹyi ni fáá hewọ, ni mei ni kwẹọ samfẹdši amli lẹ ahīe aawo duṅ,

4. ni aaṅámọ blohūiaṅ šīnāi lẹ, ni ẁiẹmọ gbẽmọ nā aaba ši, ni loflō gbē aahā ate ši, ni yei lalọi lẹ fē aaba ši lẹ.

5. Asaṅ ašeọ nii ni kwōlọ agbeyei, ni gbeyeinii sọṅṅ yọ gbẹ lẹ nọ, ni ṅmẹtšo aagba afofro, ni agā aanyie šō, ni tšinebā sẹ aafo: edšakẹ gbomo mīya enānọ šīa lẹ, ni yārafelọi mīfo ši yẹ blohūiaṅ lẹ;

6. be mli ni dīiẹtẹi kpā lẹ náko atše, ni šika tọ lẹ fẹko, ni gbẹ́ lẹ edfako yẹ fā lẹ nā, ni nubu lẹ he koklolonto lẹ ekūko,

7. ni *sū lẹ aakū esẹ aya šikpoṅ, bọni eyọ lẹ noṅṅ, ni mumọ lẹ aakū esẹ aya Nyoṅmọ ni ṅō-hā lẹ ṅō lẹ.

* 3, 20. 1 Mose 3, 19.

8. Yakayakanii amli yakayakanō! dšadšelọ lẹ kẹ̄, fē lẹ yakayakanii ni! 1, 2.

9. Akẹ-ni dšadšelọ lẹ le nii hewọ lẹ, ekā he ētšō maṅ lẹ nilē, ni edfēṅ nibii ahe ni etao mli, ni *ebubū abẹi babaō hū.

* 1 Maṅ. 5, 12.

10. Dšadšelọ lẹ tao ni ena wiemọi ni ṅō, ni noni eṅmā nẹ, dšalẹ kẹ anọkwale wiemọi ni.

11. Nilelọi awiemọi tamọ *tšina kplamọ-akplọi, ni amẹtamọ plẹkobii ni akāla, tōkwẹlọ kome bua enẹmei fē nā.

* Heb. 4, 12.

12. Ni noni efẹ lẹ, mibi, hā mawoō ṅā! Wodši babaō femọ lẹ ebẹ nāgbē, ni nikasemọ tūtu lẹ ehāa etọō helo.

13. Nyehāa wọboa sādši lẹ fē *nāgbē toi: Še Nyoṅmọ gbeyei ni oye ekitāi lẹ anọ! ši enẹ dši gbomei fē agbẹnā.

* 1 Tim. 1, 5.

14. Edšakẹ Nyoṅmọ bakodšo nitšumọ-fē-nitšumọ kẹ tēmọsane-fē-tēmọsane hū, ekpakpa dšio, efōṅ dšio. Rom. 2, 16. 1 Kor. 4, 5.

SALOMO LALAI AMLI LALA LẸ.

Yitšo 1.

Lalai amli lala ni dši Salomo nō.

2. Ekẹ enāfọmọi abafọ minā; edšakẹ osuomọ lẹ hī fè wein.

3. Omūi lẹ dšeọ ṅma naakpa; ogbẹi lẹ tamọ mū-kẹ-ṅma ni afọse afīe ši, nohewọ ni oblayei lẹ sumọọo lẹ.

4. Gblamọmi! wọọša foi kẹ-nyie osẹ! Maṅtšẹ lẹ eṅōmi kẹ-te epiai lẹ amli. Wọọnyá ni wọọná mīšẹ yẹ omli; wọọkafo osuomọ lẹ fè wein. Gbẹnā amẹsumọọo lẹ!

5. Nye Ierusalem biyei! mīdī moṅ, ši mihe yẹ fẹo tamọ Kedar būi lẹ, tamọ Salomo muhọi lẹ.

6. Nyekakwẹa dī ni midīọ, kẹ hūlū ni ešāmi lẹ. Minye bihīī lẹ amli womi la; amẹṅōmi amẹfe weintromi akwẹlọ: ši midientšẹ miweintrom lẹ mikwẹẹ!

7. Bo, moni misusuma sumọọ, tšōmọmi heni olẹ̀ọ otōi lẹ yẹ, heni ohāa amẹbumọọ fane; ši mēhewọ matšō tamọ moni tšomloọ yẹ onanemei atōikui ahe?

8. *Bo, moni ohe yẹ fẹo fè fē yẹ yei ateṅ, kẹ́ olee lẹ, dše kpo ni oyadša tōiku lẹ asẹ mò, ni oyalẹ̀ otšabotiai abii lẹ yẹ tōkwẹlọi lẹ abūi lẹ amaaọi.

* 5, 9; 6, 1.

9. Mišienye, mikẹo mīto Farao fīlīī lẹ anā okpọṅọi lẹ ateṅ ekome he.

10. Odabii ye̱ fe̱o ye̱ wulamo̱nii le̱ ateṅ, okue̱ hũ ye̱ fe̱o ke̱ dfinei ni atšẽrẽ!

11. Wo̱bafe šika dfinei akue̱nii ke̱ dfie̱te̱i klo̱pei wo̱hão.

12. **B**eni maṅtše̱ le̱ tá ekplõ le̱ he le̱, bẽle̱ minardo-mũ le̱ mīdše ṅma.

13. Misuolo̱ le̱ tamo̱ mire kutša ní kã mifufo̱i ateṅ.

14. Misuolo̱ le̱ tamo̱ kofer fo̱fo̱i kutša ní dše̱ Engedi weintromi le̱ amli hãmi.

15. Na, *ohe ye̱ fe̱o, mišienye; na, ohe ye̱ fe̱o! Ohĩṅme̱ii tamo̱ okpo hĩṅme̱ii. *2, 14; 4, 1. 7; 6, 4.

16. Na, ohe ye̱ fe̱o, misuolo̱, ohe *ye̱ ako̱no̱ hũ; ni asaṅ wo̱wõ̱he le̱ hũ ye̱ frõfrõ. *5, 16.

17. Wo̱tšũ le̱ mplãṅi le̱ tšenedru ni, ni wo̱ṅmoṅmodši le̱ se̱se̱o ni.

Yitšo 2.

Mi le̱ Šaron fo̱fo̱i ke̱ dšõ̱i amli ofló̱-fo̱fo̱i dšimi.

2. Bo̱ni ofló̱-fo̱fo̱i yo̱ ye̱ ṅmei ateṅ le̱, nakai mišienye le̱ tamo̱ ye̱ biyei le̱ ateṅ

3. Bo̱ni akututšo yo̱ ye̱ kõṅtšei ateṅ le̱, nakai misuolo̱ le̱ yo̱ ye̱ bihĩĩ le̱ ateṅ. Ehõṅ le̱ mli mitaoo̱ matá, ni eyibii le̱ ṅõ minã.

4. Ekplami ke̱-te weintšũ le̱ṅ, ni eflaṅã ni mã mino̱ dši suomo̱.

5. Nyeke̱ weinyibii atatalei awadšeami, nyeke̱ akutui adšõ̱a mitšui he; edšake̱ suomo̱ *ewomi hela. *5, 8.

6 Enineabe̱ku ye̱ miyitšo šiši, ni enine-dšũrõ mīlõmi atũ. 8, 3.

7. **N**ye Ierusalem biyei, mina soṅãii ke̱ ṅãno̱ ofroteyei ake̱: Nyekahosoa ni nyekatšĩea misuomo̱ le̱ hĩe, ke̱-yaši be ni le̱dientše̱ esumoo̱! 3, 5; 8, 4

8. **M**isuolo̱ le̱ gbẽ ne̱! Na, ẽba, ẽhuru ye̱ gõdši le̱ ano̱, ẽtũmo̱ ye̱ goṅkpo̱i le̱ ano̱!

9. Misuolo̱ le̱ tamo̱ *soṅãi lo ofrote oblanyo. Na, edamo̱ wo̱gbogbo le̱ se̱, ẽkwe̱ samfe̱dši le̱ amli, ẽfli samfe̱dši ke̱ ame̱mli fo̱dši le̱ amli. *K. 17; Y. 8, 14.

10. Misuolo̱ le̱ here no̱ ni ekẽ̱mi ake̱: Te ši ni oba wo̱te, mišienye, mimo ni he yo̱ fe̱o!

11. Edšake̱ na, fẽibe le̱ eho, nyoṅmo̱-ne̱mo̱ le̱ ekpa ni efõ kwrã;

12. fo̱fo̱i mīpue ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, lala be le̱ eše̱, ni ãnu kose̱-okpo gbẽ ye̱ wo̱šikpoṅ le̱ no̱;

13. agbãmitšo mīhã eyibii ṅmlikitii le̱ mītšutšui, ni weintšei hũ egbagbã afofroi ní dšeo̱ ṅma. Te ši ní oba wo̱te, mišienye, mimo ni he yo̱ fe̱o!

14. Mikpo ni oyo̱ te̱sã fo̱dšiaṅ, ye̱ tẽmo̱he ní kwo̱, hã ní mana ohĩe, hã ni manu ogbẽ. Edšake̱ ogbẽ ṅõ, ni *ohĩe ye̱ fe̱o. *4, 7.

15. Nyemõmo̱a oso̱i nyehãawo̱, oso̱i bibii ni fiteo̱ weintromi le̱; edšake̱ wo̱weintšei le̱ egba afofro.

16. Minõ dši misuolo̱ le̱, ni mi hũ enõ dšimi, ofló̱-fo̱fo̱ii ateṅ elè̱o̱ etõi le̱ ye̱. 6, 3.

17. Misuolo̱, tšő ohe ni *ofe tamo̱ soṅãi lo ofrote oblanyo ye̱ gõdši ni agblagbla mli le̱ ano̱, ke̱-yaši beyino̱ ni hũlũ nã aaba ši, ni susumai aalãdše. *8, 14.

Yitšo 3.

Beni dše na le̱, mitao moni misusuma sumoo̱ le̱ ye̱ misã le̱ no̱; *mitaole̱, ši minaale̱. *5, 6.

2. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ mate ši ni maya-kpa mã le̱ṅ, ye̱ blohũiaṅ ke̱ dšadši le̱ ano̱, matao moni misusuma sumoo̱ le̱; mitaole̱, ši minaale̱.

3. Bulo̱i ní kpaã ši ye̱ mã le̱ṅ le̱ baninami, mibiame̱ ake̱: Nyena moni misusuma sumoo̱ le̱ lo?

4. Miho ame̱he fiõ pe̱, ni mina moni misusuma sumoo̱ le̱. Mimõ eṃli ni miṅmẽẽ ehe ãhũ ke̱-yaši beyino̱ ni mike̱le̱ *ba minye we le̱ ke̱ moni fo̱mi le̱ se̱tšũ le̱ṅ. *8, 2.

5. **N**ye Ierusalem biyei, mina soṅãii ke̱ ṅãno̱ ofroteyei ake̱: Nyekahosoa ni nyekatšĩea misuomo̱ le̱ hĩe, ke̱-yaši be ni le̱dientše̱ esumoo̱! 2, 7.

6. **N**amo dši moni dše̱ ṅã le̱ no̱ baã tamo̱ lasũ kusũ ní teo̱ ši, ni ehe dšeo̱ ṅma ke̱ mire ke̱ kro̱bo̱o ke̱ dšrayelo̱i atšofãi sro̱toi fẽ ne̱?

7. Na, Salomo akpãkãi le̱ ni! Ekãlo̱i nyoṅmai-ekpa ni dše̱ Israel ekãlo̱i le̱ ateṅ le̱ ebo̱le he.

8. Amẹfẽ-kwa amẹhìe klante, ni amẹhe esa kẹ tawü; mofẽmo klante ňmõ ehẹ yẹ nyõň gbeyeišemọ hewọ.

9. Maňtšẹ Salomo kẹ Lebanon tšei fe sãtšo fẹfẹo hã ehe.

10. Ehe akulašiňi lẹ ekẹ dfiẹtẹi fe, ekpasamọhe lẹ šika ni, etámọhe lẹ mama afaseo ni, Ierusalem biyei lẹ wula emligbẹ lẹ kẹ suomọ.

11. Nye Zion biyei, nyedšea kpo nyebakwẹa maňtšẹ Salomo kẹ akekre ni enye ňõ-fìlẹ yẹ eyõkpẽmọ gbì kẹ etšuidšũrõnámọ gbì lẹ nọ lẹ!

Yitšo 4.

Na, ohe yẹ fẹo, mišienye! na, ohe yẹ fẹo, ni ohìňmẹii *tamọ okpo hĩňmẹii yẹ ohìehãnõ lẹ mli. †Oyitšọi tamọ tõabotiai aku ni bumọ ši yẹ Gilead goň lẹ he. * 5, 12; † 6, 5.

2. *Onyãnyõdši tamọ tõiku ni aku amẹhetšọi ni dšẹ hedšũhe, ni amẹfẽ-kwa amẹfọfõ enyọnyọ, ni amẹteň ekomeňo ešàko. * 6, 6.

3. Onãbu tamọ kpà tšuru, ni odãň yẹ fẹo. *Odabii tamọ granata fẹi yẹ ohìehãnõ lẹ mli * 6, 7

4. Okuẹ *tamọ David mõ ni kwọ ni amà ni ato tawunii yẹ mli lẹ: tšẹňi bibii akpe tšotšõro he kẹ ekãlọi atšẹňi wudši lẹ fẽ. * 7, 5.

5. *Ofufọi enyọ lẹ tamọ yõbii enyọ, alo soňãibii hãdši ni yẹọ nii yẹ oflõfọfọii ateň. * 7, 4

6. Matẹ mire goň lẹ kẹ krọbọo goňkpọ lẹ nọ mayašẽra ši, *kẹ-yaši beyinọ ni hũlũ nã aaba ši ni susumai aalãdše. * 2, 17.

7. Ohe yẹ fẹo kẹ-yi ši, mišienye, ni kpa ko kpa ko bẹ ohe! Lal. 45, 14.

8 Okẹmi adšẹ Lebanon, ayemforo, okẹmi adšẹ Lebanon kẹ-ya, dšẹ Amana yiteň oba ni wọte, dšẹ Senir kẹ Hermon, dšẹ dšatai ašihìlẹhei, dšẹ kõtšẹmei agõdši lẹ anọ oba ni wote!

9. Minyẹmi, ayemforo, oňõ mitšui! Okẹ okwẹmọ ni okwẹmi šikome lẹ kẹ okuenii lẹ ateň ekome eňõ mitšui.

10 Minyemi, ayemforo, osuomọ lẹ yẹ fẹo pi! Osuomọ lẹ ňõ ãhũ fè wein, omũ lẹ dšẹọ ňma fè tšofãi-kẹ-ňmai srọtoi fẽ!

11. Ayemforo, onãbui tšereọ wò fieọ ši; wò kẹ fufọ yẹ olilẹi šiši, ni oheboi lẹ amli ňma tamọ Lebanon ňma.

12. Minyemi ayemforo lẹ tamọ trom ni aňmẽ nã kẹ nu ni baã ni aňmẽ nã kẹ nubu ni asọo nã.

13. Otšeifọbii lẹ tamọ granatai atrom fẹfẹo kẹ tšeiayibii ni dšra wa, kofer fọfọi kẹ nardo fiã,

14. nardo kẹ karkom, kãnẽ kẹ sinamon kẹ krọbọo tšei fẽ, mire kẹ aloë kẹ tšofãi-kẹ-ňmai titrii lẹ fẽ.

15. Tromi ateň nubu kẹ wala nubu, kẹ fãi ni dšẹọ Lebanon nọ họọ dšio.

16. Te ši, kõyigbẹ kõyọ, ni oba, wuoyigbẹ kõyọ, ni obatfa yẹ mitrom lẹ mli, ni etšofãi-kẹ-ňmai atšere afie ši! Hã misuolọ lẹ aba etrom lẹ mli, ni ebaye etšeiayibii ni dšra wa lẹ.

Yitšo 5.

*Miba mitrom lẹ mli, minyemi, ayemforo; mĩtšerẹ mimire kẹ mitšofãi-kẹ-ňmai lẹ, mĩye miwò-agbaku kẹ miwò lẹ, mĩnu miwein kẹ mifufọ lẹ: Minanemei, nyeyea, ni misuolọi, nyenua ni nyetọrọa! * 6, 2.

2. Miwọ, ši mitšui hìe kã. Bo toi, misuolọ lẹ miši ni ẽkẽ akẹ: Gblemọmi, minyemi, mišienye, *mikpo, mimo ni eye emũ! Ši miyiteň eyi obõ kẹ bọ, miyitšọi flukutũ lẹ mli eyi obõ kẹ nyõň nukulibii. * 6, 9.

3. Midšie mitade lẹ, té aafe tẽň ni mawo ekoň? Mifọ minũdši ahe hũ, té aafe tẽň ni mawoamẹ mũdši ekoň?

4. Misuolọ lẹ kpà enine mli kẹ-tšõ samňlẹ lẹ mli, ni mimli tšõmi yẹ ehe.

5. Kẹkẹ ni mite ši miyagble misuolọ lẹ, ni mire mĩtšere yẹ minidši ahe, ni mire ňleňle mĩtšere yẹ miwãbii ahe mĩfie srọtõ lẹ nine lẹ nọ.

6. Ši beni migble misuolọ lẹ, etšõ ehe kẹ-te momo. Beni ewieọ lẹ, mitšui fã. *Mitaolẹ, ši minaalẹ; mitšẹlẹ, ši ehereemi nọ hũ. * 3, 1.

7. Bulọi ni kpaã ši yẹ mã lẹň lẹ baninami: amẹtfiami nii, amẹpilami; gbogbo nọ bulọi lẹ šõ mihìehãnõ lẹ.

8. Mīkānye kitā, nye Ierusalem biyei,
ake̱: Ke̱dši nyena misuolo̱ le̱, nyekẽale̱
ake̱ suomo̱ *ewomi hela. *2, 5.
9. Meni osuolo̱ le̱ ke̱-fè suolo̱ kroko,
bo moni ohe yo̱ fe̱o fè fẽ ye̱ yei ateň?
Meni osuolo̱ le̱ ke̱-fè suolo̱ kroko, hewo̱
ni okāawo̱ kitā ne̱ke̱ ne̱?
10. Misuolo̱ le̱ ye̱o̱ ni etšuo̱, le̱ dši otu
ye̱ mei akpei-nyoňma teň.
11. Eyitšo tamo̱ šika ňmīňmi, eyitšo̱i
edõro̱dõro̱i, ni edīo̱ tamo̱ kwākwālabite.
12. Ehīňme̱ii *tamo̱ okpoi ni yo̱ fāi ahe,
ni edšu ame̱he ke̱ fufo̱, tamo̱ te̱i ní dšra
wa ní ake̱-trá nibii amli pe̱pẽpe̱. *4, 1.
13. Edabii tamo̱ tšofā-ke̱-ňma akofii,
tamo̱ nii ní dše̱o̱ ňma agoňkpo̱i. Enābu
tamo̱ oflǫ́-fo̱fo̱i fe̱fe̱o ni mli tše̱reo̱ mire
ňleňle.
14. Enidši tamo̱ šika gai ní ake̱ krisolito-
te̱i etrá mli. Egbomotšo le̱ tamo̱ fuo̱wu
ní akpe̱ ni ake̱ safiro-te̱i eha he.
15. Efũo̱dši tamo̱ te̱i ye̱dši akulašīňi ní
māmo̱ šika no̱damo̱nii ano̱. Esu tamo̱
Lebanon, eye̱ fe̱o tamo̱ tšenedrutšei.
16. Edāň wiemo̱ ňõ naakpa, ni ehe
nofẽno saā mo hīe. Misuolo̱ le̱ ne̱,
mišientše̱ le̱ ne̱, nye Ierusalem biyei!

Yitšo 6.

Nẽgbe̱ osuolo̱ le̱ ete, bo moni ohe yo̱
fe̱o fè fẽ ye̱ yei ateň? Nẽgbe̱ osuolo̱ le̱
etšǫ́? ní wo̱ke̱o fẽ ayataole̱.
2. Misuolo̱ le̱ ekpleke ši *ke̱-te etrom
le̱ mli ye̱ tšofā-ke̱-ňma akofii le̱ ahe, koni
eyalè ehe ye̱ tromi le̱ amli ni etše̱re̱ oflǫ́-
fo̱fo̱ii. *4, 16.
3. Misuolo̱ le̱ nõ dšimi, ni mi hũ minõ
dši misuolo̱ le̱, le̱ moni lè̱o̱ ehe ye̱ oflǫ́-
fo̱fo̱ii ateň le̱. 2, 16.
4. Mišienye, *ohe ye̱ fe̱o tamo̱ Tirza,
ohe ye̱ ako̱no̱ tamo̱ Ierusalem, ohe ye̱
gbeyei tamo̱ tabilo̱i ní hīe aflaňāi. *1, 15.
5. Dšiemo̱ ohīňme̱ii ye̱ mino̱, ši ame̱hāa
mišeo̱ gbeyei. *Oyitšo̱i tamo̱ tõabotiai aku
ní bumo̱ ši ye̱ Gilead goň le̱ he. *4, 1.
6. *Onyānyõdši tamo̱ tõiku ní dše̱
hedšũhe, ní ame̱fẽ-kwa ame̱fo̱fõ enyo̱nyo̱,
ni ame̱teň ekomeflo ešāko. *4, 2.
7. *Odabii tamo̱ granata fe̱i ye̱ ohīe-
hānõ le̱ mli. *4, 3.
8. Maňnyemei le̱, ame̱yi nyoňmai-ekpa,
ni hemei le̱, ame̱yi nyoňmai-kpānyo̱, ni
*oblayei le̱, alee ame̱yibo̱. *Lal. 45, 15.
9 Ši mokõme dši *mikpo, mimo ní
eye emũ le̱; enye bi kõme dšile̱; moni
fo̱le̱ le̱ suomo̱bi dšile̱. Biyei le̱ nale̱, ni
ame̱dšõ̱le̱; maňnyemei ke̱ hemei dšie eyi.
*5, 2.
10. Namo dši yõ ni pueo̱ tamo̱ dše-
tše̱remo̱, ni ehe yo̱ fe̱o tamo̱ nyoňtšēre,
ni ehe tše ake̱ hũlũ, ni ehe yo̱ gbeyei
tamo̱ tabilo̱i ní hīe aflaňāi ne̱?
11. Mikpleke ši ke̱-te ňme̱i atrom le̱
mli, koni mayakwe̱ dšõ̱ leň dīe̱i frõfrõ
le̱, ni makwe̱ ake̱ weintšo le̱ mīfro̱ke, ni
granatai le̱ mīgba afofro lo.
12. Milee ake̱ misusuma eňõmi etá mi-
maňbii abladei le̱ afīli le̱ mli.
Y. 7, 1. [6, 13.] Kũ ose̱, kũ ose̱, Šu-
lamit! kũ ose̱, kũ ose̱, koni wo̱kwe̱o!
Meni nyebakwe̱ ye̱ Šulamit he? Etamo̱
Mahanaim dšõ le̱!

Yitšo 7.

Onādšifāmo̱i ye̱ otokotai le̱ amli ye̱
fe̱o naakpa, bo lumo biyõ! Ohe̱ talo̱i
tamo̱ dīnei ní ňālo̱ ke̱ enidši fe.
3. [2.] Olaňmo̱ tamo̱ liko̱liko̱ kokrõ ni
wein ni afutu mli kpako ye̱ mli dā.
Omũšũ tamo̱ ňmā ku ko ní ake̱ oflǫ́-
fo̱fo̱ii etše̱re̱ hewo̱.
4. [3.] Ofufo̱i enyo̱ le̱ tamo̱ yõbii enyo̱
alo soňāibii hādši. 4, 5.
5. [4.] *Okue̱ tamo̱ fuo̱wu mõ ni
kwo̱ le̱. Ohīňme̱ii tamo̱ Hešbon kpākpoi
ní yo̱ Bat-Rabim agbó le̱ hewo̱ le̱. Ogu-
gõ tamo̱ Lebanon mõ ní kwo̱ ní kwe̱o̱
Damasko gbe̱ le̱. *4, 4.
6. [5.] Oyitšo mā ono̱ tamo̱ Karmel.
Oyiteň tšo̱i tamo̱ mama afaseo; ake̱
oyitšo̱i ní edõro̱dõro̱i le̱ eňõ maňtše̱ le̱
nom!
7. [6.] Mišienye, *ohe ye̱ fe̱o, ni ohe
ye̱ ako̱no̱ ake̱ noko, ye̱ mīše̱nii le̱ amli!
*1, 15; 2, 14.
8. [7.] Odale̱ tamo̱ tēň, ni ofufo̱i ta-
mo̱ weinyibii šabii.
9. [8.] Mikẽ: Makwo̱ tēň le̱ ni ma-
mõmo̱ enidši le̱ amli. Hā ofufo̱i atšǫ́mo̱
tamo̱ weintšo yibii šabii, ni ogugõ nā
adše ňma tamo̱ akutu,

10. [9.] ni odāṅ atamo wein kpakpa
ni aya misuolo le dšogbāṅ ni ehā mei
ni ewo le anābui awie.
11. [10.] **Mi** le, *misuolo le nō dšimi,
ni midši moni efeo. *2, 16.
12. [11.] Misuolo, ba ni wote ṅā le no,
ni woyato akrowai le amli; 2, 10—13.
13. [12.] hā wote ši māṅkē mrā ni
woya weintromi le amli, ni woyakwe,
ake *weintšo le mīfroke ni ēgba afofro,
ni granatatšei le hū, fofoi ye no lo:
dšei maṅō misuomo le mahāo ye. *6, 11.
14. [13.] Suomoyibii le mīdše ṅma, ni
yibii ni dšra wa srotoi fē ye wošīnā
le ši: ehēi ke ememedši fē, mike-to mi-
hāo, misuolo.

Yītšo 8.

Minā ni kūle otamo minyeminū ni ye
minye fufo! Kūle ké minao ye agbó nā
le mafo onā, ni moko egbeṅ mihe guo.
2. Kūle makplao ke-ya *minye we
le, ni oyatšōmi nii, ni mahā onu wein
ni awo mli tšofā-ke-ṅma, ke migranata
dā le eko hū. *3, 4.
3. Enineabeku ye miyitšo šiši, ni
eninedšūrō mīlōmi atū. 2, 6.
4 Nye Ierusalem biyei, mikānye kitā,
ake nyekahosoa ni nyekatšīea misuomo
le hie. ke-yaši be ni ledientše esumoo!
2, 7
5. Namo dši yō ne ni dse ṅā le no
baā, ni ekpasa esuolo le ne? Mitšie ohīe
ye akututšo le šiši; dšei onye kōmoo
ye, dšei moni foo le kōmo ye.
6. Ṅōmi okpete otšui no tamo wolo-
nāsoomonō, ṅōmi okpete onine no tamo
wolonāsoomonō. Edšake suomo he wa
tamo gbēle, awuṅāyeli hū yi wa tamo
gbohīiadše, esrāmāṅi le la osrāmāṅi ke
Iehowa lalilei po!
7. Nu babaō nyēē suomo agbe, ni fāi
nyēē eno aha. Kedši moko ṅō ešīanii fē
ehā ni eke-he suomo le, ṅmō-abaṅmōle.
8. **Woye** nyemiyō fiō ko ni edšeko
fufo. Meni woofe wohā wonyemiyō le
gbī ni aababi eši le?
9. Ké edši gbogbo le, woomā dfietei
mō ye no; ni ké edši agbó le, woke
tšenedru mplāṅi aalala se.
10. **Mi** le, gbogbo dšimi, ni mifufoi
tamo mōdši ni kwōlo; keke ni mitšō
tamo moko ni enā hedšole ye ehīe.
11. Salomo ye weintrom ye Baal-Hamon;
eṅō weintrom le ehā kweloi, koni mo-
fēmo abahāle dfietei kukudši akpe ye
emli yibii le ahewo.
12. **Miweintrom** ni dši minō le ye mi-
deṅ. Bo, Salomo, oonā akpe le, ni mei
ni kweo emli yibii le hū aanā ohai-enyo.
13. **Bo** moni ohīo tromi le amli, *nane-
mei le mībo ogbē toi: Hā mi hū manu!
*I. al. 45, 15.
14. Dšo foi, misuolo, ni otšō *tamo
soṅāi lo tamo ofrote oblanyo ye tšofā-
ke-ṅma gōdši le ano! *2, 9.

GBALO IESAIA WOLO LE.

Yītšo 1.

Amoz bi Iesaia ninā ni ena ye Iuda ke
Ierusalem hewo ye Iuda maṅtšemei Uzia
ke Iotam ke Ahaz ke Hezekia yino ne.
2 Nwei, bo toi. ni šikpoṅ, femo toi!
ši Iehowa miwie: Milè bii ni amedāra,
ni miwō ameno hū; ši ame le, ametše
mihīe atūa! 5 Mose 32, 1. 5. 6
3. Tšina le etše, ni tedši hū le
enuntšo niyeniianō: ši Israel le,
le le elee, mimaṅ le hū dfēṅṅ no!
4. Ao! dšeṅmaṅ ni feo eša, maṅ ni
sō kā ameno, efōṅfeloi afīei, bii ni efite!

Ame̱kwa Iehowa, ame̱gbe Israel Mo-
kroṅkroṅ le̱ he guo̱, ame̱kũ ame̱se̱
ke̱-te!
5. Mĕhewo̱ *aakă he atfianye nii, ni
nyeyaă se̱se̱ lolo ne̱? Yitšo mũ le̱ fẽ he
mĩye, ni tšui mũ le̱ hũ egbo̱dšo̱!
* Ier. 2, 30. Ezek. 21, 18.
6. *Ke̱-dše̱ naneši ăhũ ke̱-yaši yiteṅ
fẽ le̱ hekoheko be̱ ní eye emũ: ši pilamo̱i
ke̱ hei ní etĕre̱tĕre̱i ke̱ fadši ṅmõdši so̱ṅṅ;
anyămo̱ko, ni afĩmo̱ko no̱, ni atoko no̱
mũ hũ! * 5 Mose 28, 35.
7. Nyešikpoṅ le̱ etšŏ amaṅfõ, nye-
mădši le̱ ake̱ la eşă; nyeṅmõdši le̱, gbo̱i
mĩye ye̱ nyehĩe, etšŏ amaṅfõ, tamo̱ noni
gbo̱i ebutu!
8. Ni ašĩ Zion biyõ le̱ tamo̱ weintrom
mli asese ko, tamo̱ agorigo ṅmõ mli
wõ̱he, tamo̱ maṅ ní awo ehe ká.
9. *Efe ake̱ Iehowa Zebaot efe̱e̱ fẽ̱nõ
bibiõ ko ehăăwo̱ kũle̱, wo̱tšŏ tamo̱ †So-
dom, ni wo̱fe tamo̱ Gomora pe̱!
* Rom. 9, 29. † 1 Mose 19, 24. 25. 5 Mose 29, 21—27.
10. Nye *Sodom lumei, nyeboa Iehowa
wiemo̱ le̱ toi! Nye Gomora maṅ, nyefea
toi nyehăa wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ mla le̱!
* Ier. 23, 14. Yăfó 4, 6.
11. Iehowa kẽ̱: Meni nyefo̱lei babaõ le̱
feo̱ hăami? Šă-afo̱lei ní ake̱ tõagboi šăa
le̱ ke̱ lè-koloi afo̱ le̱ edše mitšine, ni
tšinai ke̱ tõgwanteṅi ke̱ tõkpakpoi alá
le̱ esaa mihĩe!
Lal. 50, 8. Abe̱i 21, 27. Ier. 6, 20. Amos 5, 22.
12. Ke̱dši nyeba nyebapue ye̱ mihĩe le̱,
namo taoo̱ ene̱ ye̱ nyedeṅ ake̱ nyebanănă
mikpoi le̱ ano̱?
13. Nyeke̱ yakayaka niyenii-afo̱lei aka-
baă doṅṅ: edši tšofă-ke̱-ṅma ní mihĩo̱!
Nyõṅ hẽ ke̱ hedšõ̱mo̱gbĩ ke̱ gwai ní
nyeboõ̱ le̱, nišaianii ke̱ gbĩdšũrõyeli fẽ
le̱, misumoo̱.
14. Misusuma mĩhĩ nyenyõdši hẽi ke̱
nyegbĩĩ dšudši le̱; ame̱dši haomo̱ hămi,
eto̱mi po ke̱ ame̱hĩemo̱!
15. Ni ké̱ nyegbe̱ nyenidši amli le̱,
maṅõ mihĩe matẽnye; ni ké̱ nyeso̱le babaõ
tete le̱, miboṅnye toi: nyenidši ahe eyimo̱
ke̱ lá! Abe̱i 15, 29. Ies. 59, 1—3. Ioh. 9, 31.
16. Nyedšua nyehe, nyetšumo̱a nyehe!
Nyedšiea nyenifemo̱nii fõdši le̱ ke̱-dšea
mihĩe! Nyefõa efõṅfemo̱!
Ioel 2, 12. 13. Mika 6, 6—8.
17. Nyekasea ekpakpafemo̱! Nyetaoa
dšale̱ saneyeli se̱gbe̱! Nyekăa amimyelo̱!
Nyeyea awusă sane nyehăale̱! Nyefăa
okũlafo he! K. 23. Ier. 7, 3—7. 1 Sam. 15, 22.
18. Iehowa kẽ̱: Nyebaă ko ní wo̱-
batao nă! Ké̱ nyehe ešai le̱ tšuo̱
tamo̱ lá po, *ame̱aye̱ tamo̱ snõ;
ké̱ ame̱tšuo̱ tamo̱ munẽle le̱, ame̱a-
tšŏmo̱ tamo̱ tõhetšo̱i ye̱ṅ.
* 43, 25; 44, 22. Lal. 51, 9.
19. Ké̱ nyemĩsumo̱ ni nyebo toi le̱,
nyeaye šikpoṅ le̱ no̱ nii kpakpai!
3 Mose 25, 18. 19.
20. Ši ke̱dši nyekplẽẽ ni nyetše atũa
le̱, klante moṅ aayenye! Edšake̱ Iehowa
năbu ewie. 3 Mose 26, 25.
21. Té fe tẽṅ ní maṅ ní yeo̱ ano̱kwa
le̱ etšŏ ehe adfamaṅ ne̱? Sá le̱ emli eyi
obõ ke̱ dšale̱ saneyeli: dšale̱ hũ hĩ ši
ye̱ mli; ši agbe̱ne̱ *awuyelo̱i so̱ṅṅ!
* Mat. 23, 37.
22. Odfie̱te̱i le̱ etšŏ dfie̱te̱ifei, ni owein
le̱, aši mli nu.
23. Olumei le̱ kaniṅkadšelo̱i ke̱ dšulo̱i
ananemei ni; ame̱teṅ mofẽmo sumoo̱
nyõṅnii, ni edio̱ nyõmo̱wo se̱; ame̱yee
awusă sane ame̱hăăle̱, ni okũlafo ko sane
hũ baa ame̱hĩe. K. 17.
24. Nohewo̱ le̱ Nuntšo̱, Iehowa Zebaot,
Israel hewalo̱ le̱ wiemo̱ ne̱: Ao! maye
mihe ke̱-adše̱ mihaolo̱i le̱ adeṅ, ni mato̱
mihe owele ye̱ mihenye̱lo̱i le̱ ano̱!
25. Ni matšŏ minine ke̱-aba ono̱, ni
masĕre *odfie̱te̱ifei le̱ ke̱ adi, ni madšie
omli futumo̱nii le̱ fẽ. * K. 22. Mal. 3, 2. 3.
26. Ni maṅõ okodšolo̱i le̱ mahăo ekoṅ
tamo̱ tšutšu le̱, ke̱ odšinafoi le̱ hũ tamo̱
blema le̱; *no se̱ le̱ aatšé̱o dšale̱ maṅ
ke̱ maṅ ní yeo̱ ano̱kwa. * Zak. 8, 3.
27. Ake̱ kodšomo̱ aakpõ Zion, ni
ake̱ dšale̱ aakpõ emli mei ní aakũ
ame̱se̱ le̱. 46, 13
28. Ši mlatõlo̱i ke̱ ešafelo̱i le̱, aakpătă
ame̱fẽ ame̱hĩe, ni aaplenẽ mei ní kwaă
Iehowa le̱.
29. Ši ame̱hĩe aagboi ye̱ tšei kplei ni
nyedio̱ se̱ le̱ ahewo̱; ni ame̱hĩe aafie ši
ye̱ tromi ní saă nyehĩe le̱ ahewo̱. 65, 3
30. Edšake̱ nyeatamo̱ tšo kple ko
ní eyibăi egbĩ, ke̱ trom ko ní nu be̱
mli;

31. ni hewalo aatšő tamo ananaňsē, ni enitšumo aatamo lasrēmi, ni ameyi enyo le fē-kwa ameašā, ni moko be ni aagbe!

Yitšo 2.

Sane ni Amoz bi Iesaia na ye Iuda ke Ierusalem hewo ne:

(K. 2—4: kwe Mika 4, 1-3)

2. Ni aaba mli ake nāgbē gbīī le amli le, Iehowa we le goň le aamā ši ye gōdši le ayiteaň, ni aawó eno fè goňkpoi le; ni dšeňmādši fē aaho ke-aba he: Ier. 3, 17.
3. ni mādšimādši pī aate ayakē ake: Nyebaā ní woyakwoa Iehowa goň le, ke-yaā Iakob Nyoňmo le we le, koni etšōwo egbèi le, ni wonyie etempōňi le ano! Edšake mla le, Zion ebadše, ni Iehowa wiemo le, Ierusalem ebadše. Ioh 4, 22.
4. Ni eekodšo dšeňmādši le ateň, ni eekā mādši babaō; ni ameke ameklantei aasō kōii ni ameke amekploi hū aasō adedai. Dšeňmaň ko wóň klante no ešiň dšeňmaň ko, ni amekaseň tawū doňň! 9,4.
5. Nye, Iakob we, nyebaā ni woyanyiea Iehowa la le mli!
6. Ši oše omaň ni dši Iakob we le ofō, edšake ameyimo obōbō ke bokāgbe nifemo, ni ametšōmo klamoi tamo Filistibii le, ni ameknete maňsebii ahe.
7. Amešikpoň le no eyi obō ke dfietei ke sika, ni amedfetrii le be nāgbē; amešikpoň le no eyi obō ke *okpoňoi, ni amefīlii le be nāgbē. *5 Mose 17,16. Mika 5,9
8. Asaň amešikpoň le no eyi obō ke yakayakawodši, amedientše ameninenā nitšumo, nii ni amedientše amewābii fe le, amedšaa.
9. Ni gbomo hoo kotoo ši, ni nū hū baā ši: nohewo le kāňō-faame!
10. *Botemo tesā mli, ni oyatē ohe ye sū mli, ye Iehowa he gbeyei ke egbodšē anumnyam le nā! *K. 19. 21.
11. Gbomei *ahewō-hīňmeii le aaba ši, aado ádesāi ahenowómo le ke-aba ši, ni aawó Iehowa kometō no ye nakai gbī le no! *5, 15.
12. Edšake Iehowa Zebaot gbī le aaba noni kwo ke noni yo godšō ke nofēno ni awó no le no, ni eeba ši;
13. ni eeba Lebanon tšenedrutšei ni dāra ni kwōlo ke-te ňwei le ke Bašan tšei kplei le fiā no,
14. ke gōdši groňňi fē ke goňkpoi ni kwōlo fē,
15. ke mōdši ni kwōlo fē ke gbogboi ni wa fē,
16. ke Taršiš ledši fē ke nibii ni yo feo fē no!
17. Ni aado gbomei ahewō ke ádesāi ahenowómo ke-aba ši, ni aawó Iehowa kometō no ye nakai gbī le no!
18. Ni yakayakawodši le ase aafo kwrā!
19. Ni gbomei aabote tekploi ke šikpoň bui amli, ye Iehowa he gbeyei ke egbodšē anumnyam le nā, beni eete ši ebahoso šikpoň le. Luk 23, 30.
20. Nakai gbī le no le gbomo aašere edfietei wodši ke ešika wodši ni afe ahāle ni edšá le afie ahā obišii ke afutufatai,
21. koni eyabote tekploi ke tesāfodši amli, ye Iehowa he gbeyei ke *egbodšē anumnyam le nā, beni eete ši ebahoso šikpoň le. *2 Tes. 1, 9.
22. Nyegblaā nyehe ši ke-dšea gbomo ni emumo yo ye egugōň le he, ši meni mli po abuole ye! 1 Mose 2, 7.

Yitšo 3.

Ši na, Nuntšo, Iehowa Zebaot aafāmo *setšo ke waomotšo ke-adše Ierusalem ke Iuda, abolo-tšo-fē-abolo-tšo ke nu-tšo-fē-nu-tšo, *3 Mose 26, 26. Ezek. 4, 16.
2. ekālo ke tabilo, kodšolo ke gbalo, ke okōmfo ke onukpa fē,
3. mei nyoňmai-enumo no asafoiatše ke gbomo ni hīe yo nyam ke adšinafonyo ke ňālo ni le ňā dšogbāň, ke ňkūnyāyelo ni he esa fē.
4. Ni mahā gbekēbii aye ameno lumei, ni abifabii aaye ameno. Dsads. 10, 16.
5. Ni maň le aawawā amehe yi, ni mofēmo aawa enanyo yi: gbekē aawo ehe ahā onukpa, ni moni abuule aawo ehe ahā moni hīe yo nyam.
6. Ké moko mō enyemi ni dše etše we ake: Oye atade, baye wono lumo, ni neke maň ni edfa ne ahī odeň! le,

7. eewó egbē nọ yẹ nakai gbī lẹ nọ akẹ: Dšee tšálọ dšimi, ni miwe lẹ, abolo bẹ dšẹi, atade hū bẹ dšẹi, nyekawoami maṅ lẹ nọ lumo!

8. Ši Ierusalem edfa, ni Iuda hū ebutu, edšakẹ amẹkẹ amẹlilẹi kẹ amẹnifemọnii ete ši ewo Iehowa, koni amẹtše enumnyam hīṅmẹii lẹ ahīe atūa.

9. Amẹhīe su yeọ odase šiọamẹ, ni amẹgbaā amẹhe ešai hū tamọ Sodom, amẹkẹ-tēē. Kpóo hā amẹsusuma! edšakẹ *amẹfe amẹdientšẹ amẹhe efōṅ.

* Hos. 13, 9.

10. Nyekēa dšalọi lẹ akẹ aahī ahāamẹ, edšakẹ amẹaye amẹnifemọnii lẹ amli yibii. 32, 17.

11. Kpóo hā efōṅfelọ lẹ! ehīṅ hāṅlẹ; edšakẹ eninenā nitšumọ lẹ noṅṅ he nyōmọ abawolẹ.

12. Mimaṅ lẹ yiwalọi lẹ, gbekēbii ni, ni yei mīyeọ enọ! Mimaṅ! ogbẹtšōlọi lẹ hāa odūọ gbẹ ni amẹfiteọ gbẹ ni onyie nọ lẹ.

13. Iehowa ete ši ebaye sane, edamọ ši ebakodšo mādšimādši lẹ.

14. Iehowa mība ekẹ emā lẹṅ onukpai kẹ lumei lẹ abakodšo: Ši nye lẹ nyeye weintrom lẹ mli nii; ohīafoi anii ní asō yẹ nyewe lẹ.

15. Té nyedfēṅọ tēṅ ni nyemīaā mimaṅ lẹ, ni nyekẹ ohīafoi ahīe fifiaā ši nẹ? Bọni Nuntšọ, Iehowa Zebaot, kē nẹ.

16. Ni Iehowa sā kē akẹ: Edšakẹ Zion biyei lẹ woọ amẹhe, ni amẹnyieọ kẹ kuẹ kūmọ kẹ ahofībō hīṅmẹii, ni ké amẹnyie lẹ, tšīamọ amẹtšīaā ni amẹhāa amẹnanešigai lẹ gbēọ, Abẹi 31, 30. 1 Tim. 2, 9.

17. nohewọ lẹ Nuntšọ lẹ aahā Zion biyei lẹ ayiteaṅ afīe gbēi, ni Iehowa aahā amẹyayaiaṅ adše kpo.

18. Nakai gbī lẹ nọ lẹ Nuntšọ lẹ aadšie amẹnanešigai ni amẹkẹ-wulaā amẹhe lẹ, kẹ ntāṅi kẹ nyoṅtšēre-fāfāi lẹ,

19. toiiaṅnii kẹ ninešinii kẹ hīehānii lẹ,

20. yitšofīnii fẹfẹdši kẹ naneši-kōsōṅkōsōi kẹ mlifīnii kẹ tšofā-kẹ-ṅma tọi kẹ sẹbẹi lẹ,

21. ninešigai kẹ gugōṅgai lẹ,

22. wulamọ atadei kẹ atadei wuyawuyāi kẹ mamai kẹ kotokui lẹ,

23. afifẹi kẹ sẹkii kẹ dukui ni aṅōfīọ yitšo kẹ nọhānii lẹ.

24. Ni aaba mli akẹ fūdšē aabaye tšofākẹ-ṅma nādšiaṅ, ni tāṅkpē aabaye mlifīnii nādšiaṅ, ni yikpatā aabaye yi ni ahọ nādšiaṅ, ni kpekpe aabaye atade wuyā nādšiaṅ, ni lafladoku aabaye hefẹo nādšiaṅ.

25. Ohīī lẹ aanyōnyōi yẹ klante nā, ni okākālọi lẹ hū aanyō yẹ ta mli.

26. Ni egbói lẹ aaye ṅkọmọ ni amẹafe yāra, ni lẹdientšẹ lẹ, eefẹlẹ eflo ni eefata šikpoṅ.

Yītšo 4.

Ni nakai gbī lẹ nọ lẹ yei kpawo aamō nū kome ni amẹakē: Wọọye wọdientšẹ wọṅmā ni wọọwo wọdientšẹ wọtade: hā akẹ ogbẹi kẹkẹ awowọ! Dšiemọ *wọhīegbēle yẹ wọnọ!

* 1 Mose 30, 23. 1 Sam. 1, 5. 6.

2. Nakai gbī lẹ nọ lẹ Iehowa *tšofọ lẹ aafe fẹo ni ehīe aaba nyam, ni šikpoṅ lẹ nọ nibānii lẹ hū aafe wō kẹ wulamọ ahā Israel mei ni edše mli lẹ. * 11, 1.

3. Ni aaba mli akẹ moni aši yẹ Zion kẹ moni efẹ yẹ Ierusalem lẹ, aatšẹlẹ mokroṅkroṅ, mofēmo ni *aṅmā egbẹi afutu hīekālọi ateṅ yẹ Ierusalem lẹ:

* Luk. 10, 20.

4. beni Nuntšọ lẹ kẹ kodšomọ *mumọ kẹ šā mumọ †aafọ Zion biyei lẹ ahe mūdši lẹ ni eetšumọ Ierusalem lá lẹ kẹ-adšẹ emli lẹ. * Mat. 3, 11. † Zak. 13, 1.

5. Ni Iehowa aabọ *atatu kẹ lasū fane, kẹ lalilẹi ni kpẹọ hū nyōṅ, ni ekẹ-aha Zion goṅ lẹ nọ hefēhe kẹ mei ni ekpe yẹ dšẹi lẹ anọ; edšakẹ akẹ nọhānō aaha anumnyam lẹ fē nọ.

* 2 Mose 13, 21; 40, 34. 38.

6. Ni *bū ko aahī ši ni šiši yọ hōṅ yẹ fane latšā mli, ni eefe abobāhe kẹ tēmọhe yẹ ahum kẹ nyoṅmọnẹmọ mli.

* 25, 4. 5.

Yītšo 5.

Hā ni mala mišientšẹ lẹ he lala, misuolọ lẹ lala yẹ *eweintrom lẹ he. Mišientšẹ lẹ yẹ weintrom ko yẹ goṅkpọ ko ni baā nii dšogbāṅ nọ.

* 27, 2. Lal. 80, 9—16. Mark. 12, 1—9.

2. Ni ehū mli, ni efāmọ emli tẹi, ni etẹo weintšei kpakpai yẹ mli, ni emā mō yẹ

teṅ, ni esā etša weinbu hū yẹ mli; ni
ehīe kā nọ akẹ eewo weinyibii, ši ewo
kōṅ weinyibii.
3. Ni agbẹnẹ, nye Ierusalembii kẹ
nye Iudahīī, nyekodšoa mikẹ miweintrom
lẹ teṅ!
4. Meni aasā afe miweintrom lẹ lolo
ni mifeko? Mēhewọ mọ ni beni mihīe
kā nọ akẹ ebawo weinyibii lẹ, ni ewoọ
kōṅ weinyibii nẹ?
5. Odšogbāṅ! agbẹnẹ mibatšōnye noni
mibafe miweintrom lẹ: Mibadšie ehe
afābaṅ lẹ, ni koloi aye; mibakūmọ ehe
gbogbo lẹ hū, ni anānā nọ.
6. Mibafelẹ butū, akplọṅ he, ni asaṅ
ahūṅ he, kpitikpitii kẹ ṅmeii sọṅṅ aakwē
yẹ mli; ni mibawo atatui lẹ akitā, koni
amẹkanẹ amẹmīfie nọ.
7. Edšakẹ Iehowa Zebaot weintrom
dši Israel we lẹ, ni Iudahīī lẹ hū, eṅmō
ni esumoọ ni. Ši ekwẹ kodšomọ gbẹ,
ni na, amimyeli yọ; ekwẹ dšalẹ gbẹ, ni
na, yāfó yọ!
8. Kpóo hā mei ni ṅōọ tšū tšaā tšū
nọ, kẹ mei ni ṅōọ ṅmō fataā ṅmō he,
kẹ-yaši beyinọ ni gbẹ bẹ doṅṅ, ni nye
kẹkẹ nyehīọ šikpoṅ lẹ teṅ lẹ! Mika 2, 2.
9. Iehowa Zebaot kē yẹ mitoiiaṅ akẹ:
Lẹlẹṅ akẹ tšūi pī aatšómọ amaṅfō, tšūi
ni dāra ni amẹyọ fẹo po nāṅ moko ahī
amẹmli!
10. Ši weintrom ni dalẹ šẹọ tšinai ntai
nyoṅma hūmọ aahā wein *bat* kome pẹ,
ni ké adū nii *homer* kome lẹ, *efa* kome
pẹ abaná.
11. Kpóo hā mei ni teọ ši māṅkè mrā,
ni amẹyanyieọ dā ni wa sẹ, mei ni tráa
ši kẹ-yašiọ dšenamọ yi waā ni wein hāa
amẹhīe woọ la,
12. ni amẹhīeọ *saṅkū kẹ obenta kẹ
milē kẹ blẹ kẹ wein yẹ amẹkplōi lẹ ahe,
ši Iehowa †nifemọ lẹ, amẹkwẹẹ, ni enine-
nā nitšumọ hū amẹnaa!
* Amos 6, 5. 6. † Lal 28, 5.
13. Nohewọ lẹ aaṅō mimaṅ lẹ nom ni
amẹlẹẹ; ni hōmọ aagbe enumnyam gbomei
lẹ, ni esafo yū lẹ hū aaṅālā kẹ kūmai.
14. Nohewọ lẹ gbohīīadše elē esēṅ, ni
egbẹ edāṅ hatō, koni amẹnumnyam gbomei
kẹ amẹsafo yū lẹ kẹ mei ni feọ hō kẹ
mei ni mli fliọamẹ lẹ fē akpleke ši kẹ-
ya dšẹi.
15. Ni gbomo aaba ši, ni aaba nū hū ši,
ni hewolọi ahīṅmẹii hū aaba ši; 2, 11.
16. ni aawó Iehowa Zebaot nọ yẹ ko-
dšomọ mli, ni Mawu Mokroṅkroṅ lẹ
aafelẹ kroṅkroṅ yẹ dšalẹ mli.
17. Ni tōgwanteṅbii aaye nii yẹ dšẹi
tamọ amẹlēhe, ni mei ni ewo fọ lẹ amaṅ-
fōi lẹ, gbọi aaye.
18. Kpóo hā mei ni kẹ amale-kpāi gblaā
nōša ni amẹkẹ fīlihe-tāṅkpēi hū gblaā
eša lẹ,
19. mei ni kẹọ akẹ: *Hā ni ehe afe oyá
ni etšu enitšumọ lẹ mrāmrā ni wọkwẹ! Hā
ni Israel Mokroṅkroṅ lẹ adšina lẹ abẹṅkẹ
ni eba, koni wọle lẹ! * Ier. 17, 15 2 Pet. 3, 4.
20. Kpóo hā mei ni tšẹọ efōṅ
akẹ ekpakpa kẹ ekpakpa hū akẹ
efōṅ! mei ni ṅōọ duṅ fẹo la, ni
amẹṅōọ la hū amẹfeọ duṅ, mei ni
ṅōọ dšōmọ fẹo ṅōmọ, ni amẹṅōọ
ṅōmọ amẹfeọ dšōmọ lẹ!
21. Kpóo hā mei ni buọ amẹhe nilelọi,
kẹ mei ni amẹtšẹọ amẹhe hīetēlọi lẹ!
Abẹl 3, 7. Rom. 12, 17.
22. Kpóo hā mei ni feọ ekā kẹ wein-
numọ, ni amẹhe waāamẹ kẹ dā ni wa
fūtumọ;
23. mei ni buọ efōṅfelọ bem yẹ nyōṅnii
ahewọ, ni amẹšōọ dšalọi adšalẹ yẹ amẹ-
deṅ lẹ!
24. Nohewọ lẹ bọni lalilẹi šāa gbetšeli
ni la ni tšoọ šāa dfẹi gbīṅ lẹ: nakai
noṅṅ amẹšišifā lẹ aakpọtọ, ni amẹfofro
lẹ aate ši tamọ mlu; edšakẹ amẹkwa
Iehowa Zebaot mla lẹ, ni amẹgbe Israel
Mokroṅkroṅ lẹ wiemọ lẹ he guọ.
25. Enẹ hewọ lẹ Iehowa mli wo emaṅ
lẹ la, ni ekpā enine mli ewoamẹ, ni
eyiamẹ ni gōdši kpokpo, ni amẹgbohīī
lẹ fe tamọ bēmọnii yẹ blohūi lẹ amli.
*Fē lẹ emlifū lẹ edšọko; ši enine lẹ,
ekpā mli lolo. * 9, 11
26. Ni eeši aīlaṅā etšō dšeṅmādši ni
yọ šoṅṅ lẹ, ni eekpā blẹ etšẹamẹ kẹ-
adšẹ šikpoṅ lẹ nāgbēhe lẹ: Ni na, amẹhe
aafe oyá kẹ-aba mrāmrā!
27. Etọṅ amẹteṅ mokomoko, ni amẹteṅ
mokomoko tẹṅ, amẹteṅ mokomoko wọṅ

wo̱dŏi, ni ame̱wo̱ṅ; asaṅ ame̱he̱fĩnii fĕneṅ,
ni ame̱tokotai anā kpāi hū tšere̱ṅ.
28. Ame̱gāimlibii le̱ anā ba, ni ame̱gāii
le̱ fiā le̱ ame̱dŏro̱. Ame̱kpo̱ṅo̱i akoklotoi
tamo̱ tfre̱bo, ni ame̱fīlii le̱ anādši tamo̱
lasūogbĕle.
29. Ame̱hūmo̱ tamo̱ dšata hūmo̱, ni
ame̱ahū tamo̱ dšatabii, ni ame̱aši ame̱sēṅ
ni ame̱amō ame̱mīle̱lo le̱ ni ame̱awó ke̱-
ate, ni dšielo̱ ko be̱.
30. Ni aagbē̱ awole̱ nakai gbī le̱ tamo̱
ṅšo̱ gbē̱o̱: ni ké̱ akwe̱ šikpoṅ le̱, na, duṅ
ke̱ aw̃ere̱hō so̱ṅṅ, ṅi la hū aawo duṅ
ye̱ eblo̱tui le̱ amli.

Yitšo 6.

Afi no̱ ni maṅtše̱ Uzia gbo le̱, mina
Nuntšo̱ le̱ ni etá maṅtše̱sĕi ní kwo̱ godšō
ko no̱, ni etade nāmūi le̱ eyi so̱lemo̱we
le̱ obō. Ioh. 12, 41.
2. Serafim damo̱ ehewo̱, ame̱teṅ mofēmo
ye̱ fīdši ekpa ekpa; eke̱ enyo̱ haä ehīe,
ni eke̱ enyo̱ haä enādši ahe, ni eke̱ enyo̱
hū flikio̱.
3. Ni mone̱ *boo̱ kē̱o̱ mone̱ ake̱:
Kroṅkroṅ, kroṅkroṅ, kroṅkroṅ
dši Iehowa Zebaot le̱; †šikpoṅ
mū le̱ fē eyi obō ke̱ enumnyam le̱!
* Kpods. 4, 8. † Hab. 3, 3.
4. Ni šīnāi le̱ ašišii hoso ye̱ moni boo̱
le̱ gbē le̱ hewo̱, ni tšū le̱ *yi to̱ ke̱ lasū.
* Ezek. 10, 4. Kpods. 15, 8.
5. Ke̱ke̱ ni mikē̱: Kpóo hāmi! ši
milādše; edšake̱ gbomo ni nābu he tšee
dšimi, ni maṅ ni ame̱nābui ahe tšee teṅ
miyo̱; edšake̱ mihīṅme̱ii ena maṅtše̱ le̱
ni dši Iehowa Zebaot le̱! 2 Mose 33, 20.
6. Ke̱ke̱ ni serafim le̱ ateṅ mokome
ni hīe ṅāi ni tšoo̱ ni eke̱ abē̱le yako̱
ye̱ afo̱lešālate̱ le̱ no̱ ye̱ edeṅ fliki ke̱-ba
miṅō;
7. ni eṅō-sa minābu ni ekē̱: Na, ni
ene̱ esa onābu ne̱, *adšie onōša le̱, ni
atšumo̱ ohe eša le̱! * Zak. 3, 4.
8. Ni minu Nuntšo̱ le̱ gbē ni ekē̱:
Namo matšū? ni namo aate ahāwo̱? Ni
mikē̱: Nami, tšūmi!
9. Ni ekē̱: Ya ni oyakē̱ maṅ ne̱ ake̱:
Nyenua, ši nyekanaä šiši, ni nyenaä, ši
nyekayoa se̱!
Mat. 13, 11—15. Ioh. 12, 40. Bo̱f. 28, 26. 27.

10. Hā ne̱ke̱ maṅ ne̱ tšui akplim, ni
ohā ame̱toii awa, ni ofila ame̱hīṅme̱ii,
koni ame̱kana ke̱ ame̱hīṅme̱ii, ni ame̱kanu
ke̱ ame̱toii, ni ame̱tšui hū akana šiši ni
ame̱kakpale, ní atšáame̱! 5 Mose 29, 3.
11. Ni mikē̱: Nuntšo̱, ke̱-yaši mē be-
yino̱? Ni ekē̱: Ke̱-yaši beyino̱ ní mādši
le̱ aatšōmo̱ amaṅfō, ni mokomoko be̱ mli,
ni šīai le̱ hū mokomoko be̱ mli, ni šikpoṅ
le̱ aatšō amaṅfō kwrā,
12. ni Iehowa aakpla mei le̱ ke̱-ate
šoṅṅ, ni hei pī aakāmo̱ efodši ye̱ šikpoṅ
le̱ no̱!
13. Ši ké̱ fe̱ emlidšāi nyoṅma mli ekome
ye̱ no̱ tete le̱, aakū se̱ akpātā ame̱hle;
tamo̱ tšo kple ko lo odum ko ní atō
agbē ši ní efe̱ ekuku; seši *kroṅkroṅ
dši ekuku le̱. * 4, 3.

Yitšo 7.

Ni eba mli ye̱ Iuda maṅtše̱ Ahaz ni
dši Uzia bi Iotam bi le̱ yino̱, ake̱ *Aram
maṅtše̱ Rezin ke̱ Israel maṅtše̱ Peka ni
dši Remalia bi le̱ fā ke̱-ba Ierusalem ni
ame̱ke̱le̱ abawu, ši ame̱nyēēle̱.
* 2 Maṅ. 15, 37; 16, 5.
2. Ni abatfa David we le̱ adafi, ake̱
Arambii le̱ ebabo̱ nsra ye̱ Efraim. Ke̱ke̱
ni etšui ke̱ emaṅbii le̱ atšui hoso tamo̱
kō̱yo̱ hosoo̱ kō mli tšei.
3. Ši Iehowa kē̱ Iesaia ake̱: Ya ni
oke̱ Ahaz ayakpe, bo ke̱ obi Šear-Yašub,
ye̱ kpākpo ni yo̱ yiteṅgbe̱ le̱ nudšō̱ le̱
nā ye̱ niiahefo̱lo̱i abō̱ le̱ tempōṅ le̱ no̱,
4. ni okē̱le̱ ake̱: Kwe̱ ohe ní ahī ni
*ofe diō; kāše gbeyei ni otšui akafā
ye̱ ne̱ke̱ latšei kukudši enyo̱ ní dšeo̱
lasū ne̱ ahewo̱, ye̱ Rezin ke̱ Aram ke̱
Remalia bi le̱ mlila le̱ hewo̱! * 30, 15.
5. Edšake̱ Aram ke̱ Efraim ke̱ Remalia
bi le̱ ete oyino̱ adšina fōṅ ake̱:
6. Nyehāa wo̱fāa wo̱yatuaä Iuda ni
wo̱gbaä enā, ni wo̱ṅōle̱ wo̱hā wo̱he, ni
wo̱wo Tabeel bi le̱ maṅtše̱ ye̱ mli!
7. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Eda-
mo̱ṅ ši ni ebaṅ mli nakai!
8. Edšake̱ Aram yitšo dši Damasko,
ni Damasko yitšo dši Rezin; ni bie̱ afii
nyoṅmai-ekpa ke̱ enumo̱ le̱ aabutu Efraim
ni efeṅ maṅ doṅṅ!

9. Ni Efraim yitšo dši Samaria, ni Samaria yitšo dši Remalia bi lẹ. *Ké nyehee nyeyee lẹ, nyedamọñ ši!
* 2 Kron. 20, 20.

10. Ni Iehowa sā kē Ahaz akẹ:

11. Bi okadi kẹ-dšẹ Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, deñ ohā ohe, gbohīīadše tō obi yẹ dšio, ñwei šoñū dšio!

12. Ši Ahaz kē: Mibii ni misā mikaa Iehowa!

13. Kẹkẹ ni ekē: Nyeboa toi ko, David we! Aso ni nyehaọọ gbomei lẹ, no fáá hāānye, hewọ ni nyebahao mi-Nyoñmọ lẹ hū ne?

14. Nohewọ lẹ Nuntšọ lẹ dientšẹ *aahānye okadi: †Na, oblayō fro aaná mūsū ni eefọ binū, ni eetšé egbẹi **Imanuel.
* Mika 5, 2 † Mat. 1, 23. ** Ies. 8, 8. 10; 9, 6

15. Eeye butru kẹ wó kẹ-yaši beyinọ ni eele efōñ kwamọ kẹ ekpakpa komọ.
K 21. 22

16. Ši dāni *gbekēnū lẹ aale efōñ kwamọ kẹ ekpakpa komọ lẹ, aašī mañtšẹmei enyọ ni ošeọame gbeyei lẹ ašikpoñ lẹ afō ši.
* 8, 4.

17. Iehowa kẹ gbìì ni bako dā, kẹdšẹ beyinọ ni Efraim tše yẹ Iuda he lẹ, aaba bo kẹ omañ lẹ kẹ otšẹ we lẹ nọ: no dši Ašur mañtšẹ lẹ.

18. Ni aaba mli yẹ nakai gbī lẹ nọ akẹ Iehowa aakpā blẹ atšé adōdōñ ni yọ Mizraim fāi lẹ anāgbēhe lẹ kẹ wóbi hū ni yọ Ašur šikpoñ lẹ nọ lẹ;

19. ni amẹfē ameaba ni ameabasōmọ dšọi vōvō kẹ tesāiañ fodši lẹ amli kẹ ñmeii fē nọ kẹ dfei fē nọ.

20. Nakai gbì lẹ nọ lẹ Nuntšọ lẹ kẹ asōyi ni abolẹ apā yẹ fā lẹ sẹ, ni dši Ašur mañtšẹ le, aabašẹ yiteñ tšọi kẹ nādši ahetšọi, ni eešẹ tšēñ hū.

21. Ni nakai gbì lẹ nọ lẹ aaba mli akẹ nū ko aalè tšinabiyō kẹ tōgwanteñi enyọ;

22. ni aaba mli akẹ fufọ ni eená lẹ fālẹ nā soñū lẹ eeye butru; edšakẹ butru kẹ wó soñū mofēmo ni efẹ yẹ šikpoñ lẹ nọ lẹ aaye.

23. Ni nakai gbì lẹ nọ lẹ aaba mli akẹ hefēhe ni weintšei akpe yọ sá, ni añō-heọ dfietẹi kukudši akpe lẹ, aatšō kpitikpitii kẹ ñmeii soñū.

24. Gāimlibii kẹ gàii akẹ-aba dšẹi; edšakẹ šikpoñ lẹ fē aatšō kpitikpitii kẹ ñmeii soñū.

25. Ni gōdši fē ni akẹ kọi hūọ nọ sá lẹ oyañ dšẹi doñū, edšakẹ ooše kpitikpitii kẹ ñmeii lẹ agbeyei; ni eetšō heni afieọ tšinai awoọ kẹ tōgwanteñi anyiemọhe.

Yitšo 8.

Ni Iehowa kēmi akẹ: Kọ tāo kpeteñkple, ni okẹ gbomo woloñmānō añmā yẹ nọ akẹ: Nomñōnii lẹ feọ oyá, hānii lẹ yeọ oyái!

2. Ni miñō odasefoi anọkwafoi, ni dši osọfo Uria kẹ Ieberekia bi Zakaria lẹ, mifata mihe ni ameye odase.

3. Ni mite gbaloyō lẹ ñō, ni ená mūsū, ni efọ binū. Ni Iehowa kēmi akẹ: Wolẹ gbẹi akẹ Maher-šalal haš-baz (nomñōnii lẹ feọ oya, hānii lẹ yeọ oyái.)

4. Ši dāni gbekēnū lẹ *aale atā lo awó tšémọ lẹ, aalō Damasko nii lẹ kẹ Samaria nomñōnii lẹ kẹ-anyie Ašur mañtšẹ lẹ hie kẹ-ate. * 7, 16. 2 Mañ. 16, 9; 15, 29.

5. Ni Iehowa sā kēmi akẹ:

6. Akẹ nō kē ni mañ nẹ ekwa Šiloa nui ni hoọ *blẹō lẹ, ni emli fliolẹ yẹ Rezin kẹ Remalia bi lẹ hewọ ne: * 30, 15.

7. nohewọ lẹ, na, Nuntšọ lẹ kẹ fā lẹñ nui ni nā wa ni amẹfá hū mlba amenọ, no dši Ašur mañtšẹ lẹ kẹ eta lẹ fē, ni eebaha enudšọi lẹ fē nọ, ni eesram etoii lẹ fē nọ;

8. ni eetšō Iuda mli kẹ-aho, eeyi kẹatá kuẹ; ni ké egbẹ efidši amli lẹ, eekpēle ošikpoñ lẹ hie lēmọ lẹ nọ, *Imanuel! * 7, 14.

9. Nye mādšimādši, nyefea hō, ni aakūmọnye dukuduku kē! Ni nye mei ni nyeyọ šikpōdši ni yọ šoñū lẹ anọ fē, nyeboa toi! Nyemlaā, ni aakūmọnye dukuduku kē; nyemlaā, ni aakūmọnye dukuduku kē! Lal. 2.

10. Nyetoa adšina, ni eefe yaka kē! Nyewiea wiemọ hū, ni edamọñ ši; edšakẹ *Nyoñmọ kẹwọ yẹ! * K. 8.

11. Ši nẹkẹ Iehowa kẹmi wie yẹ ninešiwalẹ nā, ni etšōmi, koni mikanyie nẹkẹ mañ nẹ gbẹ lẹ nọ, akẹ:

12. Nofẽno ni maṅ nẹ tšẹ́ọ apām lẹ, nye-
katšẹ́a no apām, ni asaṅ amẹgbeyei ni
amẹšeọ lẹ, nyekašea, ni nyetšui akafāa hū!
13. Ši moṅ, Iehowa Zebaot lẹ, lẹ moṅ
*nyefealẹ kroṅkroṅ, ni †lẹ efe nyegbe-
yeišemọ kẹ nyetšuifā!
* 29, 23. † Mat. 10, 28. 1 Pet. 3, 15.
14. Ni eetšő hekroṅkroṅ ehānye; ši
eetšő *tẹmọ-tẹ kẹ nanetōtōmọ-tẹsā ehā
Israel wei enyọ lẹ fẽ, ni eetšő yā kẹ
tšōne hū ehā Ierusalembii lẹ;
* 28, 16. Rom. 9, 33. 1 Pet. 2, 7. 8.
15. ni amẹteṅ mei pī aatẽrẹ, ni amẹ-
agbēgbē ši, ni amẹakūmọ, ni aadūamẹ,
ni aamōmọamẹ hū.
16. **F**ī odase lẹ, ni osọo mla lẹ nā yẹ
mikaselọi lẹ ateṅ!
17. Ši mīkwẹ Iehowa, moni eṅō ehīe
etē Iakob we lẹ, gbẹ ni mihīe kā enọ.
18. *Na, mikẹ †bii ni Iehowa ehāmi lẹ
dši okadii kẹ nākpẹnii ni dšẹ Iehowa Ze-
baot ni hīọ Zion goṅ lẹ nọ lẹ deṅ yẹ Israel.
* Heb. 2, 13. † 7, 3; 8, 3.
19. Ni kẹdši amẹkẽnye akẹ: Nyeyabia
okōmfoi kẹ klamọi ni wieọ gugōdšiaṅ
kẹ akromāgbē lẹ anii lẹ [nyekẽa-amẹ akẹ]:
* Aso esaa akẹ maṅ ko aabi e-Nyoṅmọ nii?
alo gbohīī moṅ anii abiọ ahāa hīekālọi?
* 2 Maṅ. 1, 3.
20. **M**la lẹ kẹ odase lẹ nō nẹ! Kẹdši
amẹwiee nẹkẹ wiemọ nẹ lẹ, no lẹ dše
tšẹreṅamẹ;
21. ni amẹatšő mli kẹ-aho, ni aawa
ahāamẹ ni hōmọ aayeamẹ; ni aaba mli
akẹ, beni hōmọ yeọamẹ lẹ, amẹmli aawo
amẹhe la, ni *amẹalomọ amẹmaṅtšẹ kẹ
amẹ-Nyoṅmọ lẹ, ni amẹatšőmọ amẹhīe
kẹ-ate ṅwei, * Kpods. 16, 9. 11.
22. ni amẹakwẹ šikpoṅ lẹ nọ hū: ni
na, haomọ kẹ *duṅ kẹ hedšramọ kpī;
ni aafieamẹ awo duṅ kabitī mli! * 5, 30.
23. [Y. 9, 1.] Ši kẽlẹ duṅ kpī lẹ ekaṅ
heni hedšramọ yọ nẹ! Sá lẹ ehā *Zebu-
lon šikpoṅ kẹ Naftali šikpoṅ lẹ hīe fie
ši, ši sẹkpē nẹ eewo ehīe nyam, yẹ ṅšọ-
nā gbẹ lẹ, yẹ Iordan sẹ lẹ, dšeṅmādši
a-Galilea lẹ. * Mat. 4, 12—16.

Yitšo 9.

***M**aṅ ni nyieọ duṅ mli lẹ ena la
kpeteṅkple; mei ni hī gbẽle hōṅ šikpoṅ
lẹ nọ lẹ, la etšo amẹnọ! * Luk. 1, 79.
2. [3.] Ohā dšeṅmaṅ lẹ yi efá, ohā
enyámọ lẹ eda, amẹmīnyá yẹ ohīe, tamọ
anyáa yẹ nikpamọbe mli, tamọ bọni mei
amli flioamẹ kẹ́ amẹmīdša nomṅōnii lẹ.
3. [4.] Edšakẹ amẹdšatšu tẽremọtšo lẹ
kẹ amẹkōṅnọtšo lẹ kẹ amẹkplalọ lẹ tšo
lẹ okūmọ, takẹ bọni ofe yẹ *Midian gbī
lẹ nọ lẹ. * Kods. 7, 22.
4. [5.] Aspatre-fẽ-aspatre ni tawulọi
woọ kẹ-šimoọ ši yẹ ta gidigidifemọ mli
lẹ kẹ atade ni wuọ ši yẹ lá mli lẹ, šā
abašā, ni eetšő la niyenii.
5. [6.] Edšakẹ afọ bi fufọō ahā-
wọ, ahāwọ *binū hū; ni elumoyeli
lẹ aakā †ekōṅ nọ, ni aatšẹ́ egbẹi
akẹ **Nākpẹ, Ñāwolọ, ††Nyoṅmọ-
hewalọ, Nānọ-tšẹ kẹ Hedšọlẹ-lumo.
* 7, 14. † 22, 22. ** Milka 5, 1. Luk. 2, 7. 11.
†† Ies. 10, 21.
6. [7.] Elumoyeli lẹ feremọ kẹ
*hedšọlẹ lẹ sẹ efoṅ yẹ †David maṅ-
tšẹsēi lẹ nọ kẹ emaṅtšẹyeli lẹ nọ,
ni ekẹ kodšomọ kẹ dšalẹ aahā emá
ši šiṅṅ ni eewolẹ hewalẹ kẹ-dšẹ
ṅmẹnẹ nọ āhū kẹ-yaši nānọ. Ieho-
wa Zebaot hīedọ̃ lẹ aafe enẹ.
* Y. 11. Lal. 72, 3. 4. † 2 Sam. 7, 12. 13. Luk. 1, 32.
7. [8.] **N**untšọ lẹ šẹ šẽ ko yẹ Iakob
hewọ, ni eyafie Israel nọ,
8. [9.] koni maṅ mū lẹ fẽ aná ale,
Efraim hū kẹ Samariabii lẹ ni kẹ he-
nọwómọ kẹ hewō dfẽṅmọ kẽọ akẹ:
9. [10.] Ntayāi lẹ ekūmọ efie ši, ši
wọkẹ tẹi ni ako aatfa ekoṅ; atō sika-
moretšei lẹ afie ši, ši wọọtẹo tšenedru-
tšei yẹ amẹnādšiaṅ.
10. [11.] Iehowa aatē Rezin haolọi lẹ
aši awoamẹ, ni eehā amẹhenyẹlọi lẹ ate ši:
11. [12.] Arambii aadšẹ bokāgbẹ, ni
Filistibii aadšẹ anaigbẹ, ni amẹagbẹ amẹ-
dāṅ hatō amẹaye Israel. *Fẽ lẹ emlifū
lẹ edšọko, ši enine lẹ ekpā mli lolo.
* K. 16. Y. 5, 25.
12. [13.] Ši maṅ lẹ ekūū esẹ ebaa moni
yilẹ lẹ ṅō, ni amẹtaoo Iehowa Zebaot
sẹgbẹ hū.
13. [14.] Hewọ lẹ Iehowa *aafo yitšo
kẹ lei, pāmpā kẹ gālā gbī kome yẹ Israel.
* 10, 33.
14. [15.] Onukpa kẹ hīenānọ-gbomo lẹ
dši yitšo, ni gbalọ ni tšōọ amale lẹ dši
lei lẹ.

15. [16.] Edšakẹ mań nẹ gbẹtšǒlọi lẹ
bǎa amẹdǖọ gbẹ, ni mei ni amẹtšǒọamẹ
gbẹ lẹ, ahīe kpǎtǎa.
16. [17.] Nohewọ lẹ Nuntšọ lẹ náń
amẹblahīī lẹ ahe mīšẹ, ni emūsǖń etšǒńlẹ
yẹ amẹwusǎi kẹ okǖlafoi lẹ ahe; edšakẹ
mei lẹ fě lẹ osatofoi kẹ efǒńfelọi ni,
ni nābu-fě-nābu wieọ yakayaka wiemọi.
*Fě lẹ emlifǖ lẹ edšọko, ni enine
lẹ ekpǎ mli lolo. *K. 20.
17. [18.] Ši efǒńfemọ tšọọ tamọ la, ešāa
kpitikpitii kẹ ńmeii, ehereọ yẹ kō-hayīi
amli, ni elasǖ teọ ši kpī kẹ-yaǎ ńwei.
18. [19.] Iehowa Zebaot mlifǖ nǎ lẹ
šikpoń lẹ ešǎ, ni mań lẹ etšǒ tamọ la
niyenii; moko ebǎǎ enyemi yi.
19. [20.] Amẹašǎra nii amẹaye yẹ nine-
dšǖrōgbẹ, ši hōmọ aayeamẹ kě; ni amẹaye
nii yẹ abẹkugbẹ hǖ, ši amẹtǒroń. Mo-
fěmo aaye lẹdientšẹ enine he lō po:
20. [21.] Manase aaye Efraim, ni Efraim
hǖ aaye Manase, ni amẹyi enyọ lẹ fě
amẹate ši amẹwo Iuda. *Fě lẹ emlifǖ
lẹ edšọko, ni enine lẹ ekpǎ mli
lolo. *10, 4.

Yītšo 10.

Kpóo hǎ akpọwolọi ní woọ akpọi ni
edšaa, kẹ wolońmǎlọi hǖ ni ńmǎa musu
nibii lẹ,
2. koni amẹtšǒ ohīafoi akodšomọ hīe
amẹbu ši, ni amẹšō mimańbii lẹ ateń
nōnalọi lẹ agbẹnǎ lẹ yẹ amẹdeń, ni okǖlafoi
atšómọ amẹnomńōnii ni awusǎi hǖ atšómọ
amẹhǎnii!
3. Ni sramọ gbī lẹ nọ, ké fitemọ ni
badšẹ šońń aba lẹ mli lẹ, té nyebafe těń?
Namo ńō nyeadšo foi kẹ-ate nyeyaba abo?
Ni něgbẹ nyeašī nyenii lẹ yẹ?
4. Efẹń nokonoko akẹ dša amẹba amẹhe
ši yẹ gboklẹfoi lẹ ateń, ni amẹgbēgbē
ši yẹ mei ni enyōnyōi lẹ ateń! Fě lẹ
emlifǖ lẹ edšọko, ni *enine lẹ
ekpǎ mli lolo. *5, 25.
5. Kpóo hǎ Ašur ni dši *mimlifǖ tšo
lẹ, amẹděhīemọtšo dši mimlila lẹ! *7, 20.
6. Matšǖlẹ kẹ-ate dšeńmań fōń ko nọ,
ni mafálẹ mawo mań ni mimli efǖamẹ lẹ
he, koni eyaha nii ni eńō nom, ni enǎnǎ
amẹnọ tamọ anǎa blohǖiań ńmiamọ nọ.

7. Ši lẹ lẹ, dšee nakai esusu, ni dšee
nakai edfěń yẹ etšui mli; ši noni yọ
etšui mli dši akẹ eekpǎtǎ hīe ni ebutu
dšeńmǎdši ni dšee fiō ko. Zak. 1, 15.
8. Edšakẹ ekẹọ akẹ: Nto milumei lẹ
fě lẹ mańtšẹmei sọńń ni?
9. Nto Kalno tamọ Karkemiš, ni
Hamat hǖ tamọ Arpad, ni Samaria tamọ
Damasko?
10. Bọni minine šẹ wọdši amańtšẹyelii
ni amẹmāgǎi lẹ fè Ierusalem kẹ Samaria
nii lẹ anọ lẹ: 36, 18—20.
11. aso bọni mife Samaria kẹ ewọdši
lẹ, mifeń Ierusalem kẹ emāgǎi lẹ hǖ
nakai nońń?
12. Nohewọ lẹ aaba mli akẹ, ké Nuntšọ
lẹ tšu enii egbe nǎ yẹ Zion gọń lẹ nọ
kẹ Ierusalem lẹ: *mabawo Ašur mańtšẹ
lẹ hewō dfěńmọ yibii lẹ kẹ ehewō hīńmẹii
anumnyam lẹ he nyōmọ. *37, 36.
13. Edšakẹ ekẹ: Mininešiwalẹ kẹ minilě
mikẹ-fe, edšakẹ mihīe tě; ni mitširẹ
mǎdšimǎdši lẹ ahǖsǖi lẹ, ni miha amẹ-
dfetrii lẹ, ni mitširẹ mei ní trá mańtšẹšěii
anọ lẹ mitfia ši tamọ oblań ko;
14. ni minine ešẹ mǎdšimǎdši lẹ anii
lẹ anọ tamọ loflōtšǖ, ni milō šikpoń lẹ
fě tamọ alōọ wọdši ní ašī, ni moko bẹ
ní tfaǎ efīdši amli lo egbleọ edǎń lo
ebloọ fī fī!
15. Aso lema fǎa woọ moni hīelẹ kẹ-
foọ nii lẹ? alo sǎo wóọ ehe nọ yẹ moni
gblaǎlẹ lẹ nọ? tamọ noni *tšo aatši mei
ní wóọ enọ lẹ, alo děhīemọtšo aawó moni
dšee tšo lẹ nọ! *K. 5.
16. Nohewọ lẹ Nuntšọ, Iehowa Zebaot,
aatšǖ lōtǎ kẹ-aba emei ní efīfī lẹ ateń,
ni eesu la ewo enumnyam lẹ šiši tamọ
la ní tšọọ.
17. Ni Israel kane lẹ aatšǒ la, ni e-Mo-
krońkroń lẹ aatšǒ lalilẹi, ni eetšo ni
eešǎ eńmeii kẹ ekpitikpitii lẹ gbī kome.
5 Mose 4, 24.
18. Ni eekpǎtǎ ekō kẹ eńmō kpakpa
anumnyam lẹ hīe, susuma kẹ gbomotšo
fě, tamọ helatšẹ ní yeọ gběle-hela gbọọ!
19. Ni tšei ní aafẹ yẹ ekō lẹ mli lẹ,
ešẹẹ noko, ni gbekě aanyě amẹyibọ ańmǎ.
20. Ni aaba mli akẹ nakai gbī lẹ nọ
lẹ, mei ni efẹ yẹ Israel lẹ, mei ní edše

mli yẹ Iakob we lẹ eñõñ amẹhe amẹkpasañ moni yiamẹ lẹ doñň, ši amẹañõ amẹhe amẹkpasa Iehowa, Israel Mokroñkroñ lẹ, yẹ anọkwale mli.

21. Mei ní efẹ lẹ aakũ amẹsẹ aba, Iakob mei ní efẹ lẹ aaba Mawu hewalọ lẹ ñõ.

22. Ši *ké omañ Israel yifálẹ tamọ ñšọnã šia po, mei ní efẹ lẹ kẹkẹ aakũ amẹsẹ aba! Amã hĩekpãtãmọ nọ mí, eyi eteke nọ kẹ dšalẹ. * Rom. 9, 27.

23. Ši hĩekpãtãmọ kẹ noni amã nọ mí lẹ, *Nuntšọ, Iehowa Zebaot, aafe yẹ šikpoñ mũ lẹ fẽ nọ. * 28, 22.

24. Nohewọ lẹ bọni Nuntšọ, Iehowa Zebaot, kẽ nẹ: Mimañ ní hĩọ Zion, kãše Ašur gbeyei! ekẹ tšo aayio, ni eewó edẽhĩemọtšo lẹ nọ yẹ onọ, tamọ bọni Mizraim fe lẹ;

25. ši efẹ bibiõ kẹkẹ, ní mlila lẹ sẹ aafo, ni mimlifũ lẹ aatšõ ahã amẹhĩekpãtãmọ.

26. Ni Iehowa Zebaot aatẽ kplebi ši awolẹ, tamọ bọni efe, *beni egbe Midian yẹ Oreb tẹsã lẹ nọ lẹ, ni etšo †ní ewó nọ yẹ ñšọ lẹ nọ lẹ, eewó nọ tamọ bọni efe Mizraim lẹ. * Kods. 7, 25. † 2 Mose 14, 26.

27. Ni aaba mli yẹ nakai gbĩ lẹ nọ akẹ aadšie edšatšu lẹ yẹ okõñ nọ kẹ epã lẹ hũ kẹ-adšẹ okuẹ nọ; ni apã lẹ aafite yẹ fọ ni ewo lẹ hewọ.

28. Ešẹ Ayat, efoñ yẹ Migron; eyato ši yẹ Mikmaš.

29. Amẹtšõ gõdši ateñ gbẹ lẹ nọ: amẹyawọ Geba; Rama he mĩkpokpo, Saul-Gibea mĩdšo foi.

30. Wó ogbẽ nọ ní oblọ, Galim biyõ! bo toi, Laiša! onii yẹ mọbọ, Anatot!

31. Madmena mĩdšo foi; Gebimbii lẹ mĩfã.

32. Eyawa Nob ñmẹnẹ noñň, eehoso enine etšõ Zion biyõ lẹ goñ ní dši Ierusalem goñkpọ lẹ.

33. Na, Nuntšọ, Iehowa Zebaot, kẹ hewalẹ ní yọ gbeyei aaflọ tšeianidši lẹ: nii ní kwõlọ godšogodšõ lẹ, aaflọamẹ afie ši, ni nii ní ehole amẹhe nọ lẹ, aabaamẹ ši.

34. Ni ekẹ ededa aagba kõ-hayĩ lẹ, ni Lebanon aatšõ hewalọ lẹ nine nọ agbẽ ši.

Yitšo 11.

Ši *tšofọ ko aakwẽ kẹ-adšẹ Išai tšokuku leñ, tšonine aadšẹ ešišifã leñ awo yibii; * 4, 2; 53, 2.

2. ni Iehowa *mumọ lẹ aahĩ enọ, ñãlẽ kẹ sanesẹkọmọ mumọ lẹ, ñãwõ kẹ hewalẹ mumọ lẹ, nilẽ kẹ Iehowa gbeyeišemọ mumọ lẹ. * 42, 1. Mat. 12, 18.

3. Ni eená Iehowa gbeyeišemọ lẹ he mĩšẹ; bọni ehĩñmẹii naã lẹ, dšee nakai ebakodšo, ni bọni etoii nuọ lẹ, dšee nakai ebabu atẽñ;

4. ši eekodšo ohĩafoi *yẹ dšalẹ nã, ni dšadšemọ hũ ekẹ-akã mei lẹ, ni eebu mei ní nii yọ mọbọ yẹ šikpoñ lẹ nọ lẹ atẽñ bọni dša, ni ekẹ †edãñ tšo lẹ aatfa šikpoñ lẹ, ni ekẹ enãbu mumọ lẹ aagbe mofõñ lẹ. * Lal. 72, 4. 12—14. † 2 Tes. 2, 8.

5. Ni dšalẹ aatšõ ehẹfĩnõ, ni anọkwayeli aatšõ emlifĩnõ.

6. Ni *klañ kẹ gwanteñbi aahĩ ši, ni kõtšẹ kẹ abọtiabi aabu ši; ni tšinabi kẹ dšatabi kẹ kolo ní ewo fọ fẽ aahĩ hekome, ni gbekẽ bibiõ aakplaamẹ. * 65, 25.

7. Tšinayõ hũ kẹ ošišibriši aaye nii, ni amẹbii abumọ ši yẹ hekome, ni dšata aaye dfẹi tamọ tšina.

8. Fufọõ aafẹ yẹ šikpã bu nã, ni gbekẽ ní etše fufọ hũ, aañõ enine awo onũfũ bu mli.

9. Amẹfeñ efõñ ni amẹfiteñ nii yẹ migoñ kroñkroñ lẹ nọ fẽ; edšakẹ *šikpoñ lẹ nọ aayi obõ kẹ Iehowa he nilẽ lẹ, tamọ bọni nu ha ñšọ šiši lẹ. * Hab. 2, 14.

10. Ni aaba mli yẹ nakai gbĩ lẹ nọ akẹ *Išai šišifã ní dši aflañã ní aši ahã mãdšimãdši lẹ, no sẹgbẹ dšeñmãdši lẹ aatao, ni ehedšõmọhe lẹ hĩe aaba nyam. * Rom. 15, 12.

11. Ni aaba mli akẹ nakai gbĩ lẹ nọ lẹ, Nuntšọ lẹ aakpã enine mli noni dši ši enyọ, koni ekpõ emã leñ mei ní efẹ lẹ, mei ní efẹ kẹ-dšẹ Ašur kẹ Mizraim kẹ Patros kẹ Kuš kẹ Elam kẹ Šinear kẹ Hamat kẹ ñšọñkpọi lẹ anọ lẹ.

12. Ni eeši aflañã ehã dšeñmãdši lẹ, ni eebua Israelbii ní ašẹrẹamẹ afie lẹ anã, ni eehã Iudabii ní egbẹ efã lẹ adšẹ šikpoñ lẹ kodši edfẹ lẹ nọ abakpe.

13. Ni Efraim hetšẽmo lẹ sẹ aafo, ni
Iuda henyẹloi lẹ hĩe aakpãtã; Efraim
he tšẽñ Iuda doññ, ni Iuda hũ enyẹñ
Efraim doññ. Ezek. 37, 22.
14. Ni amẹafliki amẹatrá Filistibii akuẹ
no yẹ anaigbẹ, amẹafe ekome amẹaba
hokãgbẹbii lẹ, amẹkẹ amẹnine aafõ Edom
kẹ Moab nọ, ni Amonbii hũ aaboamẹ toi.
15. Ni Iehowa aafe Mizraim ñšonine
lẹ musu, ni ekẹ emumọ ní nã wa lẹ
aahoso enine atšõ fã lẹ, ni eetfalẹ nõ
ni etšõ fãi bibii kpawo ní akẹ tokotai
po aafo.
16. Ni eetšõ tempõñ ehã emañ lẹ mli
mei ni efẹ lẹ, mei ní efẹ ni badšẹ Ašur
lẹ, tamọ bọni etšõ ehã *Israel gbĩ nọ
ní edše Mizraim lẹ. * 2 Mose 14, 29

Yitšo 12.

Nakai gbĩ lẹ nọ lẹ ookẽ akẹ: Mĩdao
ši, Iehowa, edšakẹ omli fũmi moñ, ši
omlifũ lẹ edšọ ni ošẹdše mimĩ!
2. Na, Mawu dši miyiwalaheremo! Mitšui enyõ mimli ni *mišee
gbeyei! Edšakẹ †mihewalẹ kẹ milala dši Nuntšọ Iehowa, ni lẹ noññ
etšõ miyiwalaheremo.
* Lal. 56, 5. † 2 Mose 15, 2.
3. Ni nyekẹ nyámọ aayẹ nu yẹ
*yiwalaheremọ bui lẹ amli.
* Zak. 13, 1. Lal. 46, 5.
4. Ni nakai gbĩ lẹ nọ lẹ nyeakẽ:
*Nyedaã Iehowa ši, nyetšẹ́a egbẹi lẹ!
Nyehãa alea enifemọnii lẹ yẹ mãdšimãdši lẹ ateñ, nyedšadšea akẹ awó egbẹi
lẹ nọ! * 1 Kron. 16, 8. Lal. 105, 1.
5 Nyelaã nyehãa Iehowa! ši efe nii
wudši; nyehãa alea ene yẹ šikpoñ mũ
lẹ fẽ nọ!
6. Bo Zion biyõ, blọmọ wã ni onyá!
edšakẹ Israel Mokroñkroñ lẹ ní yọ oteñ
lẹ da!

Yitšo 13.

*Babel kodšomọ he gbalẹ ni Amoz
bi Iesaia na nẹ: * Ier. 50; 51.
2 Nyešia aflañã yẹ goñ kpatã nọ,
nyewóa nyegbẽ nọ *nyetšẹ́aamẹ, nyefõaamẹ nine, ni amẹbote abladei agbói lẹ
amli! * K. 17

3. Miwo mikroñkroñbii lẹ akpọ, mitšẹ́ mihewaloi lẹ hũ mihã mimlifũ lẹ,
mimei ní nyáa kẹ hewõ lẹ.
4. Na, ãfe hõ yẹ gõdši lẹ anọ tamọ
mei babaõ hõfemọ! Na, dšeñmãdši ní
ebua amẹhe nã kẹ-dšẹ mañtšẹyelihei lẹ
ahõfemọ ni: Iehowa Zebaot mĩkane eta
lẹ eto tawũ.
5 Amedšẹ šikpoñ ní yọ šoññ kẹ ñwei
nãgbẽhe amẹmĩba: Iehowa kẹ emlifũ tawũnii lẹ, koni efite šikpoñ mũ lẹ fẽ
6. Nyewọa lele. *ši Iehowa gbĩ lẹ
ešẹ ši etã; ẽba tamọ hĩekpãtãmọ ní dšẹ
Ofe lẹ deñ. * Ioel 1, 15.
7. Hewọ lẹ nidšiañ fẽ-tfẽm aadše wui,
ni gbomei ádesãi atšuii fẽ aafã;
8. ni amẹadšidšã, ñmiñmi kẹ kõmọ
aamõmọamẹ; amẹababla ši tamọ yõ ní
kõmoọ: amẹakwẹkwẽ amẹhĩeañ kẹ nãkpẹ, ni amẹhĩeañ aatšu tamọ la.
9. Na, Iehowa gbĩ lẹ mĩba kẹ yiwalẹ
kẹ mlila kẹ mlifũ ni nã wa, koni ebafe
šikpoñ lẹ fẽ amañfõ, ní ekpãtã emli ešafelọi lẹ ahĩe kẹ-dšẹ nọ.
10. Ni ñwei ñulamii kẹ *oñwẽ kpẹñ;
†hũlũ aawo duñ yẹ ekpodšẽ mli, nyoñtšẽre hũ hãñ ela lẹ akpẹ. *Amos 5, 8. Hiob 9, 9.
† Ezek. 32, 7 Ioel 2, 10; 3, 4; 4, 15. Mat 24, 29.
11. Ni mawo dšẹ lẹ nyõmọ yẹ amẹnõfõñ lẹ hewọ, kẹ mẹifõdši hũ yẹ amẹnõša
lẹ hewọ, ni mahã hewọlọi ahetšómọ lẹ
sẹ afo, ni maba yiwalọi ahenọwómọ lẹ ši.
12. Ni mahã ádesã dšra awa fẽ šika
krọññ, kẹ gbomo hũ fẽ *Ofir šika ñmĩñmi. * 1 Mañ 9, 28
13. Nohewọ lẹ mahã ñwei akpokpo, ni
šikpoñ lẹ aahoso kẹ-adšẹ egbẹhe yẹ Iehowa Zebaot mlila lẹ nã, kẹ emlifũ ní
nã wa lẹ gbĩ lẹ hewọ.
14. Ni aaba mli akẹ amẹafe tamọ soñãi ní afãlẹ kẹ tõi ni moko bẹ ní buaã
amẹnã: mofẽmo aatšõ ehe kẹ-ate emañ,
mofẽmo aadšo foi kẹ-ate ešikpoñ nọ.
15. Mofẽmo ñí aana lẹ, aatšulẹ nõ, ni
mofẽmo ní aamõ lẹ, eenyõ yẹ klante nã.
16. Ni *amẹbii lẹ, aañõamẹ atfia ši yẹ
amẹhĩe, aahaha amẹwei lẹ, ni amẹñãmei
hũ, aatoamẹ kabonã. * Lal. 137, 8. 9.
17. Na, matẽ Mediabii aši mawoamẹ, mei
ní ebuñ dfietẹi, ni šika hũ amẹnyáñ he,

18. amẹgãii lẹ aañõ oblahĩĩ atĩia ši,
amẹmli etšõñamẹ yẹ *bii ní yọ mũsũñ
tete he, ni amẹhĩñmẹii hoñ gbekẽbii ahe.
* K. 16.
19. Ni Babel ní dši mañtšẹyelihei anum-
nyam kẹ Kaldeabii ahewõ lẹ wulamọ lẹ,
aatšõ *tamọ Sodom kẹ Gomora beni Nyo-
ñmọ butuamẹ lẹ. * 1 Mose 19, 24. 25.
20 Moko ehĩñ dšẹi gbĩkogbĩko, ni asañ
akẹ dšẹi efeñ šihĩlẹhe yẹ yinọ ko yinọ
ko nọ; ni Arabianyo tete ešiñ ebũ yẹ
dšẹi, ni tõkwẹlọi lẹ hũ hãñ amẹtõi abu-
mọ ši yẹ dšẹi;
21. ši ñãñ koloi aakãmọ ši yẹ dšẹi, ni
amẹtšũi lẹ amli aayimọ obõbõ kẹ patui,
ni dugumai hũ aahĩ dšẹi, ni sasabonsami
aadšõ yẹ dšẹi;
22. ni klãdši aablọ yẹ amẹmõdši lẹ
amli, kẹ ñãñgbẽi hũ yẹ amẹtšũi fẹfẹdši
lẹ amli. Ni ebe lẹ ešẹ etã, egbĩĩ lẹ hũ
etšẹñ doññ. 34, 10—15.

Yitšo 14.

Ši Iehowa mũsũñ aatšõlẹ yẹ Iakob
he, ni eená Israel he tšuidšũrõ *ekoñ,
ni ekẹamẹ aato amẹšikpoñ lẹ nọ; ni gbọi
aabafata amẹhe, ni amẹakpẹtẹ Iakob we
lẹ he. * Zak. 1, 17.
2. Ni *mãdšimãdši lẹ aañõamẹ ni amẹ-
kẹamẹ aaba amẹšihĩlẹhe lẹ, ni Israel we
lẹ aañõamẹ afe amẹnii yẹ Iehowa šikpoñ
lẹ nọ, ni amẹtšõmọ wehĩĩ kẹ weyei; ni
amẹañõ amẹnomñõlọi lẹ anom, ni amẹaye
amẹhaolọi lẹ anọ. * 49, 22.
3. Ni aaba mli akẹ gbĩ ni Iehowa
aahão hedšọmọ kẹ-adšẹ owẹrẹhõ kẹ ohao-
mọ kẹ nyõñ ní ayeo ni nã wa lẹ mli lẹ,
4. ooñõ nẹkẹ abẹ nẹ obu Babel mañ-
tšẹ lẹ ni ookẽ akẹ: Té fe tẽñ ni haolọ
lẹ bẹ doññ nẹ? té fe tẽñ ní nãgbamọ lẹ
sẹ efo nẹ?
5. Iehowa ekũ meifõdši adeñtšo lẹ,
kẹ nọyelọi lẹ amañtšẹtšo lẹ,
6. moni kẹ mlila tĩia mãdšimãdši lẹ
anii, ni etoo enine ši, ni ekẹ mlifũ yeọ
dšeñmãdši lẹ anọ, ni eyiwalẹ sẹ efoo lẹ!
7. Šikpoñ mũ lẹ fẽ ená hedšọlẹ, ni enọ
edšọ, ni amẹmĩla nyãmọ lalai. Hab. 2, 20.
8. Sẹsẹoi lẹ kẹ Lebanon tšenedrui lẹ
mĩyeo yõ akẹ: Gbĩĩabọ ní okã ši nẹ,
moko bañ ebatõñwọ. 37, 24.

9. Gbohĩĩadše po ni yọ šiši lẹ, ohe-
wọ lẹ ebú kẹ-mĩba ebakpeo; eta sisai
amli yẹ ohewọ, kẹ šikpoñ lẹ nọ onu-
kpai lẹ fẽ, ni ehã dšeñmãdši lẹ amañ-
tšẹmei lẹ fẽ ete ši kẹ-dšẹ amẹsẽii anọ.
10. Amẹfẽ-tĩẽm amẹahere nọ amẹakẹo
akẹ: Ani bo hũ ogbọdšọ tamọwọ noññ?
otšõ tamọwọ noññ pẹ?
11. *Aba ogbodšẽ lẹ ši kẹ-ba gbohĩĩ-
adše kẹ osañkũi agbẽmọ lẹ hũ; osã ni
añmẽ yẹ ošiši dši omlẽgẽi, ni onọhãñõ
hũ dši gõgõmii. * Ezek. 32, 18. 19.
12. Té fe tẽñ ni odšẹ ñwei obagbẽ ši
nẹ, bo tolõ ní okpẹọ hẹññ! Té fe tẽñ
ní afoõ afõ šikpoñ nẹ, bo ní obaã dšeñ-
mãdši lẹ aši lẹ!
13. Ši bo lẹ okẽ yẹ otšuiñ akẹ: Ma-
kwọ kẹ-ya ñwei, ni mawó mimañtšẹsẽi
lẹ nọ kẹ-ateke Nyoñmọ ñulamii lẹ, ni
maho matá *kpẽ-goñ lẹ nọ yẹ kõyigbẹ
nãgbẽhei lẹ tõ; * Ezek. 28, 14.
14. makwọ kẹ-ateke atatuiañ hei groññi
lẹ, ni matamọ moni yọ ñwei šoññ lẹ!
15. Moñ, aaba oši kẹ-ate gbohĩĩadše,
kẹ-ate bu lẹ šiši tõ!
16. Mei ní aanao lẹ aakwẹo diññ, amẹ-
adĩẽñ ohe akẹ: Ani nũ lẹ ní hã šikpoñ
lẹ hoso, ní ehã mañtšẹyelii ahe kpokpo
lẹ nẹ?
17. Moni hã dše lẹñ tšõ ñã kpatã, ni
ebutu emli mãdši lẹ, ni eñmẽẽ enomii
lẹ ahe ni amẹya amẹmañ lẹ nẹ?
18. Dšeñmãdši lẹ amañtšẹmei lẹ fẽ lẹ,
amẹfẽ-kwa amẹkãmọkãmọ ši kẹ anum-
nyam, mofẽmo yẹ ewe;
19. ši bo lẹ, ašẹo afõ ši kẹ-dšẹ ogbo-
nyobu lẹ mli, tamọ tšonine ní agbe he
guọ, ni mei ní enyõnyõi ni akẹ klante
egbulọamẹ ní amẹkpleke ši kẹ-te bu lẹñ
tẹi lẹ amli lẹ eha ohe, tamọ gbonyo ni
anãnã enọ. 34, 3. Ier. 22, 19.
20. Akẹ bo fatañ amẹhe yẹ fũ mli,
edšakẹ ofite ošikpoñ lẹ, ni ogbe omañ-
bii lẹ; atšĩñ efõñfelọi aĩĩei tã gbĩko-
gbĩko!
21. Nyesãa gbẽhe nyetoa ebii lẹ *yẹ
amẹtšẹmei anõša lẹ hewọ, koni amẹkate
ši amẹmĩñõ šikpoñ lẹ amẹmĩfe amẹnõ ni
amẹwo dše lẹñ obõ kẹ mãdši.
* 2 Mose 20, 5.

22. Ši mate ši mawoame, Iehowa Zebaot kē, ni mafo Babel gbei kę noni efę lę kę bi kę nābi mašę mafō! Iehowa kē.
23. Asań mahā etšō kotokoi agbęfāńnō kę nu kpākpoi sońń, ni mikę fitemo-blo lę aabēlę! Iehowa Zebaot kē.
24. Iehowa Zebaot ekā kitā akę: Lęlen, boni misusu lę, nakai ebaba mli, ni boni mito miyiń lę, nakai ebamā ši:
25. akę makū Ašur mli yę mišikpoń lę no, ni manānā eno yę migōdši lę ano, ni epā lę aadše ameno, ni edšatšu lę hū adše amękue no.
26. Enę dši yiń ni ato yę šikpoń mū lę fē he, ni enę dši nine ní akpā mli yę dšeńmādši lę fē no.
27. Edšakę Iehowa Zebaot eto eyiń, ni namo aakū na? ni ekpā enine mli, ni namo aakpalele?
28. Afi *ni mańtšę Ahaz gbo lę no kodšomo he gbalę nę. * 2 Kron. 28, 27.
29. Bo *Filistea mu lę fē, kānyá akę tšo ni yio lę ekū! Ši šikpā aadše onūfū lę šišifā lę mli aba, ni ebi aatšō onūfū flikilo ní nā yo la. * Ier. 47.
30. Ši ohīafoi amli ohīafoi lę aaná nii aye, ni nōnaloi hū aakāmo ši fefēfe; ši mikę hōmo aagbe ošišifā lę, ni omei ní aafę lę hū, eegbeamę.
31. Bo agbó, wo lele! Bo mań, blomo! Bo Filistea fē, otšui afā! Edšakę lasū ko dšę kōyigbę miba, ni etabiloi lę aten mokomoko ekpeń sę.
32. Ni mē hetō aahā dšeńmań lę bofoi lę? No dši akę Iehowa to Zion šiši, ni emań lę mli šitfialoi lę aababa abo yę dšei!

Yītšo 15.

(Kwę Ier. 48)

*Moab kodšomo he gbalę nę: Edšakę nyōń kome mli aafite Moab mań lę, ni aakpātā ehīe; edšakę nyōń kome mli aafite Moab mō, ni aakpātā ehīe
* Zef. 2, 8—11.
2. Ete Bait kę Dibon hei grońńi lę eyató. Moab miwo lele mīfie Nebo kę Medeba no. Amefē *ameyiteań ekpakpai, ni akukū amefē amętšēń. * Ezek 7, 18.
3. Amębumo kpekpei yę amębloħūiań lę amli; amęfē amęmwo lele ni amęmīfō tšō yę *amętšūi ayiteań kę amędšadši ano. * 22, 1.
4. Ni Hešbon kę Eleale mīblo, ni ānu amęgbē yę Iahaz tō. Nohewo lę Moab tabiloi lę mīblo wā, esusuma mīkpokpo yę emli.
5. *Mitšui mīblo mīhā Moab, ni efoidšeloi lę ešę Zoar, ni dši afii etē tšinayō lę; ni amękę yāfó mīkwo Luhit, ni Horonaim gbę lę no lę amęwó hīekpâtâmo he yāfó no. * 16, 9—11.
6. Edšakę Nimrim nui lę etā, ni dfei eńālā, ni dfęfo hū etā, ni noko frōfrō ko bę dońń.
7. Nohewo lę nii babaō ni amęná lę kę dfetri ni amębo lę, amealō kę-yafo ńkūntāń fā lę.
8. Edšakę blomo ebole Moab hūsūi lę; elelewomo lę ešę Eglaim, elelewomo lę ešę Elim nubu lę he.
9. Edšakę lá sońń yo Dimon nui lę amli, ši mikę nii ní fē no aaba Dimon no: mei ni dšo foi kę-dšę Moab lę kę mei ní efę yę šikpoń lę no lę, dšata aaba ameno.

Yītšo 16.

Nyekę šikpoń lę noyelo lę *gwauteńbii lę adšea †Sela amādšea kę-tšóa ńā lę no, kę-yaā Zion biyō lę gоń lę no.
* 2 Mań. 3, 4. † 2 Mań. 14, 7.
2. Ni aaba mli akę, boni loflō ní tšomloo kę loflōtšū ní atšērę mli afā yo lę, nakai Moab biyei lę aatšō yę Arnon fā fohei lę.
3. Nyewoa ńā, nyeyea sane lę! Hā ohōń lę afe tamo nyōń fane fintī, ni okę mei ni afieamę lę atē, kātšō foidšeloi lę asęgbę!
4. Hā Moabbii ni afie lę abahī ońō; tšó tēmohe ohāamę yę hīekpātālo lę hie, edšakę haolo lę bę dońń, ni fitemo sę efo, nāgbaloi lę aatā yę šikpoń lę no.
5. Ni akę mańtšęsēi ko aamā ši yę mobonalę mli, ni moko aatá no yę anokwale mli, yę David bū lę mli; ni eenyie dšalę sane sę ekodšo, ni eehā dšalę aba oyá!
6. Wonu Moab hewō lę he, ewo ehe tšó, ehetšōmo kę ehewō kę emlifū lę kę efā-wiemoi ní bę mli lę.

7. Nohewǫ lę Moab aawǫ lele yę Moab hewǫ, amefē amęawǫ lele, nyeaye ṅkǫmǫ ni nyeafe yeyēye yę Kir-Hareset weinyibii atatalei lę ahewǫ.

8. Edšakę Hešbon ṅmōdši lę eṅālā; Sibma weintšo lę, dšeṅmādši lę anuntšǫmei lę ekūmǫ enidši kpakpai lę kwrā; amęšę Iazer tō ni amękpa ṅā lę nǫ, enidši lę eha ši kę-fo ṅšǫ lę!

9. Nohewǫ lę mikę Iazer fē *aafó Sibma weintšo lę; mafó yāfónui mafie onǫ, Hešbon kę Eleale! †edšakę ta-ošebō ebagbē oweinyibii atšemǫ kę onikpamǫ lę nǫ, * 15, 5. † Ier. 4, 19. Amos 2, 2.

10. ni nyámǫ kę mliflimǫ sę efo yę ṅmōdšiaṅ, ni alaa ni ablǫǫ yę weintromi amli doṅṅ. Weinṅālǫ eṅāā wein doṅṅ yę ṅāhe lę, ni lala hū, mihā esę efo.

11. Hewǫ lę mimlinii gbēǫ tamǫ saṅkū yę Moab hewǫ, mimūsūṅ hū šāami yę Kir-Heres hewǫ. K. 9.

12. Ni aaba mli akę, kę́ Moab yapue ni eyagbo deṅme yę he groṅṅ lę ni eba ehekroṅkroṅ lę ebasǫle lę, ehoṅ.

13. Enę dši wiemǫ ni Iehowa wie ši Moab tšutšu lę;

14. ši agbęnę Iehowa mīwie akę: Bię afii etē ni *tamǫ apāfonyo afii lę, Moab anumnyam lę he guǫ agbo kę emei babaō lę fē, ni mei ni aafę lę šęṅ noko, ni amędšee meikomei. * 21, 16.

Yitšo 17

*Damasko kodšomǫ he gbalę: Na, abuu Damasko ašii mādši anǫ doṅṅ, ši moṅ, etšō amaṅfō! * Ier. 49, 23. Amos 1, 3.

2. Ašī Aroer mādši lę afie ši ahā koloikui, ni amęabumǫ ši yę dšęi, ni mokomoko efieṅamę.

3. Efraim mō ni wa lę kę *Damasko maṅtšęyeli lę kę nii ni efę yę Aram lę asę aafo, amęatamǫ Israelbii lę anumnyam lę, Iehowa Zebaot kę̄. * 7, 1. 8.

4. Ni aaba mli yę nakai gbī lę nǫ akę Iakob anumnyam lę nǫ aagbǫ, ni ehelo ni ewo fǫ lę aatā lō.

5. Ni eefe tamǫ ṅmākūlǫ ni buaā ṅmā ni māmǫ ši lę nā, ni ekę enine kūmǫǫ ṅmātšei lę; lo tamǫ moni yeǫ ṅmā kpękpęo yę Refaim dšō lęṅ.

6. Ši kēlę kpękpębii komei aafę yę mli: tamǫ bǫni kę́ ahoso mūtšo ni fęǫ yibii enyǫ alo etē yę tšo lę yiteṅ tō, edfęō, lo enumǫō, yę enidši ni ewo pī lę amli lę, Iehowa, Israel Nyoṅmǫ lę, kę̄.

7. Nakai gbī lę nǫ lę gbomo hīe aatšō efelǫ lę, ni ehīṅmęii aakwę Israel Mokroṅkroṅ lę gbę;

8. ni ehīe tšōṅ afǫlešālatęi lę ni dši eninenā nitšumǫi lę doṅṅ, ni nii ni eninewābii fe lę hū, wǫṅkōi lę ō, hūlū amāgāi lę ō, ekweṅ doṅṅ.

9. Nakai gbī lę nǫ lę emādši ni wa lę aatšōmǫ tamǫ hei ni ašī afie ši yę kōṅ lo goṅ yiteṅ, ni ašī afie ši yę Israelbii lę ahīe, ni amęatšōmǫ amaṅfō kwrā!

10. Edšakę ohīe ekpa oyiwalaheremǫ Nyoṅmǫ lę nǫ, ni okaii ohewalę *tęsā lę; hewǫ lę oofe ṅmōdši ni yǫ fęǫ, ni ootęǫ maṅsę tšei yę mli. * 5 Mose 32, 15. 18.

11. Gbī ni otęǫ lę oofo afābaṅ owo he, ni lebi lę oohā owui ni odū lę agba afofro; ši kpamǫ kę yeligbī lę aatšō hedšramǫ ni ehīī tšāmǫ.

12. Ao! mādši babaō ahōfemǫ ni gbēǫ tamǫ ṅšǫ gbēǫ! kę dšeṅmādši ahūmǫ ni tamǫ nu ni nā wa hūmǫ!

13. Dšeṅmādši lę aahū tamǫ nu babaō hūǫ; ši eeṅā amęyi ni amęadšo foi kę ate šoṅṅ, ni aawoamę foi tamǫ gōdši anǫ tutū yę kǫyǫ nā, tamǫ lasūogbēle mli mlu yę ahum nā.

14. Ni *gbękęnāši lę, na, ṅmiṅmi eba, ni dāni šęǫ lebi lę, amębę. Enę dši mei ni haāwǫ lę agbęnā, kę mei ni tfaāwǫ odšo lę agbęfāṅnō! * 37, 36.

Yitšo 18.

Ao! efīdšiaṅ gbēmǫ šikpoṅ ni yǫ Kuš fāi lę asę,

2. ni tšūǫ tšeiatšęmei kę-nyieǫ ṅšǫ hīe, ni tráa adā-lędši amli kę-nyieǫ nui ahīe lę! Nye bǫfoi ni nyehe yǫ oyá, nyeyaā dšeṅmaṅ ni kēlę ni amęhe yę trotro lę aṅō, maṅ ni ašęǫlę gbeyei kę-yaā šoṅṅ, dšeṅmaṅ ni he wa pam ni nānāa mei anǫ, ni fāi flǫ ešikpoṅ lę mli lę!

3. Nye dše lęṅ bii fē kę nye mei ni nyeyǫ šikpoṅ lę nǫ lę: kę́ aši aflaṅā yę

gōdši anọ lẹ, nyekwea, ni kẹdši ākpā
tetrẹmantrẹ lẹ, nyeboa toi!
4. Ši boni Iehowa kẽmi nẹ: Mafe diñi
ni ma lše misihīlehe lẹ makwẹ, beni fane
tintì latšā tšaā lẹ, lo beni bọ́-atatu yọ
yẹ nikpamọbe latšā mli lẹ
5. Ši dāni ašẹ nikpamọbe lẹ, beni
afofro egbla momo ni fofoi lẹ etšō wein-
yibii ni srọkeo lẹ, ekẹ adedai aaflọ nidši
lẹ afie, ni eedšie ehe kpāi lẹ ni etšērẹ
mli.
6. Ni aašī fē ahā gōdši anọ lofōdši
ke šikpoñ lẹ nọ koloi: ni lofōdši lẹ
aayaye latšabe yẹ dšei, ni šikpoñ lẹ nọ
koloi fē aayaye feibe yẹ dšei.
7. Nakai be lẹ mli le akẹ mañ ni kẹlẹ
ni amehe yọ trotro lẹ *aabake Iehowa
Zebaot, ni asañ akẹ meikomei aadšẹ mañ
ni ašeolẹ gbeyei kẹ-yaā šoñi lẹ, dšeñmañ
ni he wa pam ni nānaa mei anọ, ni fāi
tlọ esikpoñ le mli le, ateñ aba heni Ie-
howa Zebaot gbei le yọ ni dši Zion goñ
lẹ nọ lẹ. * Lal. 68. 30. 32.

Yītšo 19.

*Mizraim kodšomọ he gbalẹ: Na,
Iehowa tā atatu ni he yọ oyā nọ kẹ-
mba Mizraim: ni Mizraim yakayaka-
wodši le ahe aakpokpo yẹ ehīe, ni Miz-
raim tsui aafā yẹ emli. * Ier. 46. Ezek. 29; 30
2 Ni mahā Mizraimbii ate ši awo
Mizraimbii, ni amẹkẹ amehe awuwui: mo
ke enyemi, mo kẹ enanyo, mañ ke mañ,
mantšeyeli kẹ mañtšẹyeli.
3. Ni Mizraim mumọ aatā yẹ emli, ni
mahā edsinatō afe yaka. Ni amẹate
amẹyafe nii ye amẹyakayakawọdši kẹ
amẹeklamoi kẹ amẹkōmfoi kẹ amẹwọdšia-
tsemei hu añō.
4 Ni manō Mizraim mawo nuntšọmei
yiwalọi aden, ni mañtšẹ ko ni sane wa
aaye amenọ, Nuntsọ, Iehowa Zebaot, kẹ.
5 Ni ñšo lẹ mli nu lẹ aamī, ni fā
le aatā ni emli aagbi;
6, ni fai le aadše fū, ni Mazor nudšọi
le aagbla ni amẹ li aagbī; neñ kẹ gālāi
hu aatāi;
7 ni dšeto ni yo Nilo he kẹ Nilo toii
le ke nii te ni adū yẹ Nilo he lẹ aagbī
ni eegbẹ eta ni eefite.
8. Ni wolẹi lẹ hū aafó amẹmli, ni mei
ni fōọ kpoñ yẹ fā leñ lẹ fē aaye ñkọmọ,
ni mei ni fōọ yā yẹ nu lẹ mli lẹ ahīe
aafie ši.
9. Ni mei ni kpōọ ananañsē kẹ mei
ni lòọ klala lẹ ahīe aagboi.
10. Aakūmọ ekulašīñi lẹ dukuduku, ni
apāyeloi lẹ fē atšuii aye.
11. Zoan lumei lẹ kwašiai soñi ni,
Farao ñāwolọi ní le nii dšogbāñ lẹ añāwō
lẹ etšō buluiañāwō. Té tēñ ní nyekēọ
Farao akẹ: Nileloi abi dšimi, blema
mañtšẹmei lẹ abi dšimi lẹ!
12. Agbẹnẹ nēgbẹ onileloi lẹ yọ? Hā
amẹgbao ni amẹhā ole Iehowa Zebaot
yiñ ni eto yẹ Mizraim hewọ lẹ!
13. Zoan lumei lẹ etšōmọ kwašiai!
Ašišiu Nof lumei lẹ hū! Ni mei ni dši
Mizraim akutšei lẹ akoñtẹi lẹ ehā edū
gbe!
14. Iehowa eñō *kūtūmpọọ mumọ ewo
Mizraim mli, ni ehā Mizraim edū gbẹ
yẹ enifemọnii lẹ fē mli, tamọ bọni dātolọ
ko didāa kẹ́ ēfe lẹ. * 29, 10 1 Mañ. 22. 21.
15. Ni *yitšo lo lei, pāmpā lo gālā
nyēñ noko srọto ko atšu yẹ Mizraim.
* 9, 13
16. Nakai gbī lẹ nọ lẹ Mizraimbii
aatšōmọ tamọ yei, ni amehe aakpokpo
ni amẹaše gbeyei yẹ Iehowa Zebaot nine
ni ebahoso ewoamẹ lẹ hewọ.
17. Ni Iuda šikpoñ lẹ he aaba gbeyei
ahā Mizraim; mofēmo ni aatši etā atšōlẹ
lẹ eeše gbeyei, yẹ Iehowa Zebaot yiñ
ni eto yẹ Mizraim he lẹ hewọ.
18. Nakai gbī lẹ nọ lẹ Mizraim šikpoñ
lẹ nọ mādši enumọ aawie Kanaan wiemọ,
ni *amẹakāmọ Iehowa Zebaot kitāi; ni
aatšẹ́ ekome akẹ Ir-Heres. * 65, 16. Ier. 12, 16
19. Nakai gbī lẹ nọ lẹ afọlešālatẹ ko
aamā Mizraim šikpoñ lẹ teñ ahā Iehowa,
ni okaditẹ ko hū aamā ehūsūi lẹ anọ
ahā Iehowa;
20. ni eetšō okadi kẹ odase ehā Ie-
howa Zebaot yẹ Mizraim šikpoñ lẹ nọ:
ni kẹ́ amẹblọ amẹtšẹ́ Iehowa yẹ haolọi
ahewọ lẹ, eetšū yiwalaherelọ kẹ hefālọ
kẹ-aba amẹñō ní ebahereamẹ.
21. Ni Iehowa aadšie ehe ši atšō Mizraim,
ni Mizraimbii aale Iehowa yẹ nakai gbī

le̱ no̱, ní ame̱ke̱ afo̱le ke̱ nikēnii aabasúmo̱le̱, ni ame̱awo Iehowa ši ni ame̱aye no̱.

22. Ni Iehowa aatſia Mizraim nii: eetſiame̱ nii, ni esā eetšáame̱; ni ame̱akū̃ ame̱se̱ ke̱-aba Iehowa ṅõ, ni eeboame̱ toi, ni eetšáame̱.

23. Nakai gbī le̱ no̱ le̱ aadše gbe̱dšegbe̱ ke̱-adše̱ Mizraim ke̱-ate Ašur, ni Ašurnyo aaba Mizraim, ni Mizraimnyo hũ aate Ašur, ni Mizraimbii ke̱ Ašurbii aafe ekome asúmo̱ Iehowa.

24. Nakai gbī le̱ no̱ le̱ Israel aafe moni dši etē ni fata Mizraim ke̱ Ašur he, ni ame̱atšő dšō̱mo̱ ye̱ šikpoṅ le̱ teṅ.

25. Ni Iehowa Zebaot aadšō̱ame̱ ake̱: Aadšō̱ Mizraim ní dši mimaṅ le̱, ke̱ Ašur ni dši mininenā nitšumo̱ le̱, ke̱ Israel ní dši migbe̱fã̄ṅnõ le̱. Rom. 15, 10.

Yitšo 20.

Afi ní Ašur maṅtše̱ Sargon tšũ *Tartan ke̱-ba ní eke̱ Ašdod bawu ni eṅõle̱ le̱;
* 2 Maṅ. 18, 17.

2. no be le̱ mli noṅṅ Iehowa tšő Amoz bi Iesaia no̱ ekē̱: Ya ní oyadšie kpekpe le̱ ye̱ ohe̱ ni odšie otokotai le̱ hũ ye̱ onane. Ni efe nakai ni enyie ehe yayai ke̱ enane flo. Ezek. 24, 24.

3. Ni Iehowa kē̱: Bo̱ni mitšũlo̱ Iesaia nyie ehe yayai ke̱ enane flo afii etē ni etšő okadi ke̱ nākpe̱nõ ehā Mizraim ke̱ Kuš le̱:

4. nakai noṅṅ Ašur maṅtše̱ le̱ aakpla Mizraim nomi le̱ ke̱ Kušmei ní afã le̱, gbekēbii ke̱ onukpai fē, ni ame̱anyie ame̱he yayai ke̱ ame̱nane flo, ni ame̱dũnā aakā, ni Mizraim hīe aaſie ši.

5. Ni ame̱he aakpokpo ni ame̱hīe aagboi ye̱ Kuš ní ame̱hīe kā eno̱ le̱ ke̱ Mizraim ní dši ame̱hīe nyam le̱ hewo̱.

6. Ni nakai gbī le̱ ne̱ke̱ ṅšo̱ ne̱ nā bii le̱ aakē̱ ake̱: Na, moni wo̱hīe kā eno̱ ni wo̱dšo foi wo̱yaba abo ye̱ eṅõ, koni aherewo̱ ye̱ Ašur maṅtše̱ le̱ deṅ le̱ ne̱! Bēle̱ wo̱ le̱, tē wo̱ofe tēṅ wo̱dše mliṅ?

Yitšo 21.

Ṅšo̱nā ṅā le̱ kodšomo̱ he gbale̱: Bo̱ni wuoyigbe̱ ahum tſaā hũ le̱, nakai ebadše̱ ṅā le̱ no̱ ke̱ šikpoṅ ko ni he yo̱ gbeyei no̱ ke̱-ba. Y. 13; 14.

2. Adšie ninā ko ni mli wa atšõmi: Halo̱ le̱ mīha nii, fitelo̱ le̱ mīfite nii. Elam, ba! Media, babo̱ nsra owo ehe! Mahā ame̱kē̃mo̱ fē se̱ afo.

3. Nohewo̱ le̱ mihe̱ mli eyi obõ ke̱ pīmo̱; kõmo̱ eta mihe tamo̱ yõ ni bafo̱ kõmo̱; mišõ kwekwēkwe, hewo̱ le̱ minuu nii; midšidšā, hewo̱ le̱ minaa nii.

4. Mitšui mītſa kplakpla, ṅmiṅmi emõmi; hīebule̱ ni mifeo̱ le̱ etšő hekpokpomo̱ ehāmi.

5. Ame̱ṅmē okplõ, ame̱to bulo̱i, ame̱mīye nii, ame̱mīnu dāi. Nye lumei, nyetea ši, nyefo̱a tše̱ṅ le̱ mũ!

6. Edšake̱ bo̱ni Nuntšo̱ le̱ kē̱mi ne̱: Ya ní oyato bulo̱: noni enaā le̱, hā edšadše!

7. Ni ena ſīlii, okpo̱ṅo̱iatše̱mei enyo̱nyo̱, ſīlii ke̱ tedšii, ke̱ ſīlii ke̱ yomai; ni eka etoi, ebo toi dšogbāṅ.

8. Ni ebo tamo̱ dšata ake̱: Nuntšo̱, dšenamo̱ ne̱ fē le̱ *midamo̱ bũhe le̱, ni nyõṅnyõṅ fē le̱ midamo̱ mibũ no̱.
* Hab. 2, 1.

9. Ni na, ſīli ke̱ gbomei ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei enyo̱nyo̱ mība! Ni *ehere no̱ ekē̱: Egbē ši ēéi! Babel egbē ši! Ni enyoṅmo̱i le̱ amāgāi le̱ fē akũmo̱ aſie ši!
* Kpods. 18, 2.

10. Minii ní agbē, miṅmāgbēmo̱he le̱ bi! Noni minu ke̱-dše̱ Iehowa Zebaot ní dši Israel Nyoṅmo̱ le̱ nā le̱, no noṅṅ midšadšeo̱ mitšõo̱nye ne̱.

11. *Duma kodšomo̱ he gbale̱: Abo atšé̱mi ke̱-dše̱ †Seir ake̱: Bulo̱, nyõṅ mē be ne̱? Bulo̱, nyõṅ mē be ne̱?
* Ier. 49, 7. † 5 Mose 2, 5.

12. Bulo̱ le̱ kē̱: Dše mītše̱re, ši dše hũ mīna, ké̱ nyeabi le̱, nyebia! nyekũa nyese̱, ni nyebaā!

13. Arabia kodšomo̱ he gbale̱: Nye Dedanim gbe̱nyielo̱i asafoi, nyewo̱a Arabia kõ le̱ṅ!

14. Nye Tema šikpoṅ le̱ no̱ bii, nyeke̱ nu ayakpea mei ní kũmai yeo̱ame̱ le̱! Nyeke̱ abolo hũ ayakpea foidšelo̱i le̱!

15. Edšake̱ klante nā foi ame̱dšoo̱, klante ní agbla ke̱ gāi ní ado̱ ke̱ ta ní mli wa.

16. Ši boni Nuntšo le kẽmi ne: Bie
afi ní tamo *apäfonyo afi le Kedar anum-
nyam le aatä kwrä, *16, 14.
17. ni Kedarbii le ateñ gäitšẽloi ekä-
loi ní aafe le ayi fáñ; edšake Iehowa,
Israel Nyoñmo le, ekẽ.

Yitšo 22.

Ninä dšõ le kodšomo he gbale: Meni
feoo ni oke omei le fẽ ekwo ke-te *tšũi
ayiteañ ne? *15, 8.
2. Bo ní omli eyi obõ ke hõfemo, mañ
ke emli kiñkä, mlifiimo mañ! Omli mei
ní enyõnyõi le, dšee klante nä ameinyõ
ye, ni dšee ta mli hũ amegboi ye!
3. Olumei le fẽ-kwa edšo foi ke-te,
ahiee gäi tete ni amõmoame! Mei ní ana
ye omli le fẽ le amemidšo foi ke-miya
šoñn ni amõmoame!
4. Nohewo le mikẽ: Nyefõami kwe-
mo ní mafó wä! Nyekagbaä nyehe nä
ake nyemišedše mimi ye mimañ biyõ le
hiekpätämo le hewo!
5. Ši hõfemo ke nonänämo ke butu-
mo gbi ní dše Nuntšo, Iehowa Zebaot,
ñõ ni ye ninä dšõ le mli: äkũmo gbo-
gboi le, äblo ke-miya gõdši le ano.
6. Ni Elam hie gäimlibii akotoku ke
filii ke gbomei ke okpoñoiatšemei ke-
miba, ni Kir hũ midšie tšeñ kpo;
7. ni aaba mli ake odšõi kpakpai le
amli aayimo obõbõ ke filii soñn, ni
okpoñoiatšemei le hũ aabo nsra ye agbó
le nä.
8. Ni eedšie Iuda nohänõ le, ni na-
kai gbi le ookwe kõ le *šia le mli ta-
wũnii le. *1 Mañ. 7, 2.
9 Ni nyeana ake David mä leñ gbo-
gboi ní egblagblai le fá, ni nyeabua ši-
šigbe *kpäkpo le mli nu le nä. *7, 8.
10. Ni nyeakane Ierusalem tšũi le, ni
nyeakũmo *tšũi le tete ní nyeke-wadše
gbogbo le; *Ier. 33, 4
11. ni nyeagba nudšõ ye gbogboi enyo
le ateñ, koni nyeke-bua kpäkpo momo
leñ nu le nä. Ši nyehie tšõñ moni fe
ene le, ni moni to ke-dše dšeeñmõ le,
nyekweñle gbe.
12. Ni nakai gbi le Nuntšo, Iehowa
Zebaot, aakpẽ mei ke-aba, ni amebafó
ni amebaye ñkomo ni ameše ameyi ni
amemia kpekpe.
13. Ši na, nyämo ke mlifiimo soñn ne:
ägbegbẽ tšinai ni ägbegbẽ tõi, äye lõ
ni änu wein: "Nyehäa *woyea nii ni
wonua däi; edšake wó be ne wogboi!"
*1 Kor. 15, 32.
14. Ni Iehowa Zebaot dšie ene kpo ye
mitoiiañ ake: Leleñ ake añõñ neke nõ-
ša ne afañnye ke-yaši beyino ní nye-
agboi! Nuntšo, Iehowa Zebaot, kẽ.
15. Boni Nuntšo, Iehowa Zebaot, kẽ
ne: Te ši ní oya neke tšũlo nukpa
*Sebna ne ní kweo šia le ñõ [ni oya-
kẽle ake]: *36, 3.
16. Meni oyo ye bie? ni namo oyo ye
bie hewo okpe ofũhe ye bie ne? Ekpe
efũhe ye heni kwo, ekpe tesä mli eke-
fe ešihilehe!
17. Na, Iehowa bašgo afõ, tamo he-
walo šeo nõ fõo, ni eemõ omli tfé;
18. kotamo eekotao koklõ, ni eešgo efõ
šikpoñ ní da naakpa ko no; dšei ooya-
gbo ye, ni onumnyam filii le aaka dšei,
bo ní odši hiegbẽle hä onuntšo we le!
19. Ni mafieo ke-adše onitšumo le mli,
ni aakpao ye oyelihe le.
20. Ni aaba mli ye nakai gbi le no
ake matše mitšũlo *Eliakim, Hilkia bi
le, ke-aba. *36, 3
21. Ni mike otade yũ le aawole, ni
mike ohefĩnõ le aamiale, ni mañõ ono-
yeli le hũ mawo edeñ, ní eetšõ tše ehä
Ierusalembii le ke Iuda we le.
22 Ni mañõ David we le aamfõ le
mafõ ekõñ no, ni ké *egble le, moko
be ní aañä, ni ké eñä le, moko be ní
aagble. *Kpodš. 3, 7.
23. Ni mañõle maka heko ní wa tamo
šiñmlitšo, ni eetšõ anumnyam mañtšešši
ehä etše we le;
24. ni ake etše we le anumnyam le fẽ
aatšotšõro eno, eeši ke efiei fẽ, ke
emlinibii bibii fẽ, ke-dše kpudši ano
ke-yaši gbẽi ano fẽ.
25. No gbi le no le, Iehowa Zebaot
kẽ, šiñmlitšo ní añõ-ka heko ní wa le,
aafo wokowoko, ni aafo afõ ši, ní dša-
tšu ní tšotšõro no le aafite; edšake Ie-
howa ekẽ.

Yitšo 23.

*Tiro kodšomo he gbale: Nye Taršiš
ledši, nyewoa lele; edšake akpātā ehīe,
šīa ko be dšei doṅṅ, moko eyaa dšei
doṅṅ! Kitim šikpoṅ le no adše ahā
amele. *Ezek. 26; 27.
2. Nye ṅšonābii, nyetoa mū! Bo ni
Zidon guoyeloi ni nyieo ṅšo hīe le ewoö
obō;
3. ni nui wudši ahīe anyieo ni ake
Šihor nibānii le ke fā le he nikpamo-
nii le baä emli, ni etšō dšeṅmādši adšāno.
4. Zidon, ohīe agbo; edšake ṅšo ke
ṅšonā mō le ewie ake: Mikōmoko, ni
asaṅ mifoko dā, milèko oblahīī, ni asaṅ
mitšoseko oblayei dā!
5. Ké sane le yaše Mizraim le, ame-
ahao ye Tiro sane ni abagba le hewo.
6. Nyefoaṅ ke-yaä Taršiš! Nye ṅšo-
nābii le, nyewoa lele!
7. Aso nyemliflimo maṅ le, ni dše
tetēte, ni enādši kele dom ke-te šoṅṅ
yato gbo le, ne?
8. Namo to eyiṅ neke ye Tiro ni dši
akekrehālo le he? *Edšrayeloi le lumei
soṅṅ ni, eguoyeloi le hū šikpoṅ le no
anumnyam gbomei soṅṅ ni! *Kpods. 18, 23.
9. Iehowa Zebaot eto eyiṅ ake eewo
hewō anumnyam fē he mūdši, ni eehā
šikpoṅ le no anumnyam gbomei fē he
guo agbo.
10. Bo Taršiš biyō, yi ošikpoṅ le no
to tamo Nilo; *mlifīnō ko be ohe doṅṅ!
*Hiob 12, 21. 18.
11. Ekpā enine mli ye ṅšo le no, ehoso
maṅtšeyelihei le: Iehowa ewo kitā ye
Kanaan hewo ake afite amemōdši le;
12. ni ekē ake: Omli akaflio doṅṅ, bo
oblayō ní atoö kabonā, *Zidon biyō! Te
ši ni ofoṅ ke-ya Kitimbii le aṅō! ši dšei
hū onáṅ hedšole. *Ezek. 28, 21.
13. Na, Kaldeabii ašikpoṅ le: neke
maṅ ne, amedšee maṅ ko doṅṅ, Ašur-
bii eṅō-hā ṅāno koloi, amemāmo ame-
dientše amemōdši ní kwōlo le, ni ame-
kūmo emōdši le, amefele koikoi!
14. Nye Taršiš ledši, nyewoa lele;
edšake akpātā nyemō le hīe!
15. Ni aaba mli ye nakai gbī le no
ake hīe aakpa Tiro no afii nyoṅmai-
kpawo, ni tamo maṅtše kome gbīī. Ni
afii nyoṅmai-kpawo ne se le, aafe Tiro
tamo boni adfamaṅ lala le kē ne:
16. Ko saṅkū ni oyakpa mā leṅ, bo
adfamaṅ ní hīe ekpa ono! Tīa saṅkū
le dšogbāṅ, ni ola lalai pī, beni afe ni
akaio ekoṅ!
17. Ni aaba mli ye afii nyoṅmai-kpa-
wo le se ake Iehowa aabasra Tiro ekoṅ,
ni eená epābōnii le ekoṅ, ni eke dše
leṅ maṅtšeyelii fē ni yo šikpoṅ mū le
fē no le aayabo adfamaṅ ekoṅ.
18. Ši edšrayelinii ke epābōnii le aatšō
kroṅkroṅ ahā Iehowa; atīaṅ ni ake-boṅ
dfetri, ši epābōnii le aatšō mei ní hīo
ši ye Iehowa hīe le anō, ní ameye nii
ametōro, ni amebu mama kpakpa.

Yitšo 24.

Na, Iehowa mīhā šikpoṅ le mīkā eflo
ni ēfele kpatā, ni etšō ehīe ebu ši, ni
ēgbe enobii le ēfā.
2. Ni boni afe maṅ le, nakai noṅṅ
aafe osofo; ni boni afe tšūlo le, nakai
aafe enuntšo; ni boni afe weyō le, na-
kai aafe ewura; ni boni afe nihelo le,
nakai aafe nihōlo; boni afe moni ke
nii faä le, nakai aafe moni faä nii; ni
boni afe moni ahīele nyōmo le, nakai
aafe moni hīe nyōmo.
3. Šikpoṅ le no aakā eflo ni aahale
kwrā; edšake Iehowa wie neke wiemo ne!
4. Šikpoṅ le mīye ṅkomo ni ēṅālā;
dše leṅ yi mītā ni ēṅālā; šikpoṅ le no
gbomei agboi le mītā!
5. Abule šikpoṅ le ye enobii le aši-
ši; edšake ametō mlai le, ni amebule
gbenānii le, ni amekū nāno kpāṅmo le
mli.
6. Hewo le lōmo mīye šikpoṅ le, ni
enobii le tēre sō; hewo le šikpoṅ le no
bii le egbī, ni mei fiō pe efe.
7. Wein hē le mīye ṅkomo, ni wein-
tšo le hū mīṅālā, mei ni mli fliame le
fē mīdōmo ntšoi. Ioel 1, 12.
8. Mīdši anyámo le edšo, mlifliloi le
ablomo le se efo, saṅkūi anyámo le edšo.
Ier. 7, 34; 16, 9.
9. Anuu wein afataa lala he, dā ni
wa hū edšō ehā mei ni nuo le.

10 Akũmo̱ mañ ni yo̱ sakasaka le̱, ni
anämo šlai le̱ fè nä. ni mokomoko eyaa
mli doñ
11 Ablo̱ ye̱ blohũi le̱ amli ye̱ wein
hewo, ni mĩše̱ fẽ enyõ ši kwrã, šikpoñ
le̱ no nyámo̱ le̱ ete šoñ
12 Mañ le̱ noni efe̱ pe̱ dši amañfõ,
akũmo̱ agboi le̱ dukuduku.
13 Edšake boni baba ye̱ šikpoñ le̱ no̱
ke mädšimädši le̱ aten ne̱, tamo̱ ahosoo̱
mũtšo, lo ayeo̱ weinyibii akpe̱kpe̱o, beni
atse weinyibii le̱ etä le̱. 17, 6.
14. Menemei aahole ame̱gbẽi ano̱ ni
ameabo̱ oše, Iehowa agbodšẽ le̱ hewo̱ le̱
ameke̱ mlitlimo̱ aablo̱ ke̱-adše̱ ñšo̱ñgbe̱.
15. Nohewo̱ le̱ nyewoa Iehowa hĩe
nyam ye̱ bokä le̱, ni ñšo̱kpo̱i le̱ ano̱
hũ, nyewóa Iehowa, Israel Nyoñmo̱ le̱,
gbei le̱ no̱!
16. Wonu lalai ke̱-dše̱ šikpoñ le̱ nägbẽ-
hei le̱ ake̱: Dsalo̱ le̱ hĩe aaba nyam!
Ši mi le mike: Mitä lõ, mĩtä lõ! kpóo
hämi! kũtũmpofoi miye kũtũmpo̱o, kũ-
tũmpo̱foi miye kũtũmpo̱o pi!
17. Gbeyei ke bu ke̱ tšõne kã ši hão,
bo moni oyo̱ šikpoñ le̱ no̱ le.
18 Ni aaba mli ake̱ moni aadšo gbe-
yei sane le na foi le̱, eeyagbẽ bu le̱
mli; ni moni aadše kpo ke-dše̱ bu le̱
mli le, eeyadũ tšõne le. Edšake̱ aagble
nwei samfe̱dši le̱ ni šikpoñ le̱ šišitõi le̱
aahoso. Ier 48, 43 44 Amos 5, 19.
19. Wulemo šikpoñ le wuleo̱, gblamo̱
šikpoñ le gblaa, hosomo̱ šikpoñ le̱ hosoo̱.
2 Pet 3, 10.
20. Šikpoñ le̱ aadidä *tamo̱ dãto̱lo̱,
eehoso tamo ahĩmañka; ni eno̱tõmo̱ le̱
aatsi ye̱ eno̱, ni eegbẽ ši, ni eteñ ši
doñ. * 19, 14.
21 Ni aaba mli ye nakai gbĩ le̱ no̱
ake Iehowa aawo ñwei ta le̱ nyõmo̱ ye̱
ñwei, ke šikpoñ le̱ no̱ mañtšemei le̱ hũ
ye šikpoñ le no̱; Kpods. 19, 18–21
22 ni aawoame̱ tšũn, tamo̱ awoo̱ gbo-
kwe̱foi atšun ye bu mli, aañã ame̱yi awo
gbokwefoi atšũñ, ni gbĩĩ babaõ se̱ dãni
aakwa ame nyõmo̱.
23. Ni nyontsére hĩe aagbo, ni hũlũ
hĩe aafĩe ši; edšake Iehowa Zebaot aaye
mañtše ye anumnyam mli ye̱ Zion goñ
le̱ no̱ ke̱ Ierusalem ye̱ enukpai le̱
ahĩe. 60, 19. 20. Kpods. 21, 23.

Yitšo 25.

Iehowa, mi-Nyoñmo̱ dšio. Mĩkafoõ,
mĩdšie o̱gbe̱i le̱ yi, edšake̱ otšu näkpe̱-
nii. Oyiñtõ ni dše̱ blema bẽbe le̱ emã
ši šiñ, ni ano̱kwale ni.
2. Edšake̱ ohä mañ le̱ efe koikoi,
mañ ni atfa gbogbo awo he le̱ etšõ
amañfõ, mañse̱bii amõ le̱ dšee mañ doñ,
ni amãñ doñ gbĩkogbĩko.
3. Hewo̱ le̱ mañ ko ni he wa aawo
ohĩe nyam, dšeñmädši yiwalo̱i le̱ amañ
le̱ aašeo gbeyei.
4. Edšake̱ otšõ mõ ohä nõnalo̱, otšõ
mõ ohä ohĩafo ye̱ ef̃ĩmo̱ mli, *abobãhe
ye̱ ahum mli, ke̱ hõñ ye̱ latšä mli, be
mli ni yiwalo̱i le̱ amumo̱ tamo̱ ahum ke̱
nyoñmo̱nemo̱ ni yio̱ gbogbo le̱. * 4, 6
5. Bo̱ni latšä feo̱ ye̱ ñä kpatä no̱ le̱,
nakai oba mañse̱bii ahõfemo̱ le̱ ši; boni
atatu hõñ mli latšä yo̱ le̱, nakai oba yi-
walo̱i le̱ alala le̱ ši.
6. Ni Iehowa Zebaot aañmẽ okplõ ye̱
goñ ne̱ no̱ ahä mädšimädši fẽ: *fo̱nii
ke̱ wein kpakpa, fo̱nii ke̱ wuiañfo̱, wein
kpakpa ni atšere no̱.
* Lal. 22, 27–30 Mat 22, 2.
7. Ni eedšie hĩehänõ ni añõ-ha
mädšimädši fẽ hĩe le̱, ke̱ muhõ ni
alẽ mli aha dšeñmädši fẽ no̱ le̱ ye̱
ne̱ke goñ ne̱ no̱.
8. Eemĩ *gbẽle ke̱-ate nãno̱; ni
Nuntšo̱ Iehowa †aatšumo̱ hĩean fẽ
yäfõnui, ni eedšie emañ le̱ hĩegbẽ-
le le̱ ye̱ šikpoñ mũ le̱ fẽ no̱; edša-
ke̱ Iehowa ekẽ.
* 1 Kor 15, 55 † Kpods. 7, 17
9 Ni aake ye̱ nakai gbĩ le̱ no̱ ake̱:
Na, wo̱-Nyoñmo̱ le̱ ni wo̱hĩe kä eno̱,
ake̱ eehere wo̱yiwala le̱ ne̱! Mone̱ dši
Iehowa ni wo̱hĩe kä eno̱ le̱! Nyehäa
wo̱nyáa ni wo̱mli atĩiawo̱ ye̱ eyiwala-
heremo̱ le̱ hewo̱! Lal. 48, 15.
10. Ši Iehowa ke̱ enine aañmẽ ne̱ke̱
goñ ne̱ no̱, ni aanänä Moab no̱ ye̱ he-
ni eyo̱ le̱, tamo̱ anãa df̃e̱i no̱ ye̱ tumu
no̱ nu mli le̱.
11. Ni eekpä enidši amli ye̱ ame̱teñ,
tamo̱ sẽrelo̱ kpäa enidši amli ni eke̱-

sĕreo̱ le̱; ni eehā ehewō le̱ ke̱ eninenā
ṅā le̱ aba ši;
12. ni ogbogboi ni wa ní ame̱kwŏlo̱
le̱, eekūmo̱ ni eehā aba ši, ní eke̱ ši-
kpoṅ sū aye egbo̱.

Yitšo 26.

Nakai gbī le̱ no̱ le̱ aala lala ne̱ ye̱
Iuda šikpoṅ le̱ no̱ ake̱: Wo̱ye̱ maṅ ní
wa; eke̱ yiwalaheremo̱ efe ehe gbogboi
ke̱ ehe káwō-gbogboi. 60, 18.
2. Nyegblea agbói le̱, koni dšeṅmaṅ
ni dša ní yeo̱ ano̱kwa le̱ abote mli!
Lal. 118, 19.
3. Dſĕṅmo̱ ní mā ši šiṅṅ le̱, oohā ená
hedšo̱le̱, hedšo̱le̱; edšake̱ ono̱ eṅōo̱ ehīe
efōo̱.
4. Nyeṅōa nyehīe nyefōa Iehowa no̱ dā;
edšake̱ Nuntšo̱ Iehowa dši *nāno̱ te̱sā.
* 5 Mose 32, 4.
5. Edšake̱ mei ni trá ṅwei le̱, ebaā-
ame̱ ši; maṅ ni kwo̱ le̱, ebaāle̱ ši, ebaā-
le̱ ši ke̱-baā šikpoṅ, ni eke̱ šikpoṅ sū
aye egbo̱;
6. ake̱ nane aanā no̱; hē̃, nōnalo̱i
anādši ke̱ ohīafoi ananefāmo̱i hū.
7. Dšalo̱ gbe̱ le̱ dša tromō̃; bo odša-
dšeo̱ dšalo̱ tempōṅ le̱ pe̱pēpe̱.
8. Iehowa, wo̱mīkwe̱o gbe̱ ye̱ okodšo-
mo̱i agbe̱ le̱ no̱ hū; *wo̱susuma mīſe
ogbe̱i ke̱ okaimo̱ le̱! * Lal. 37, 4.
9. Misusuma ſeo̱o nyōṅ, mimumo̱ hū
ní yo̱ mimli le̱ taoo̱ bo mrā; edšake̱ ké̱
okodšomo̱i le̱ ba šikpoṅ le̱ no̱ le̱, dše
le̱ṅ bii le̱ kaseo̱ dšale̱.
10. Ké̱ adro efōṅfelo̱ tete le̱, ekasee
dšale̱; ši moṅ eyeo̱ sādši fōdši ye̱ dša-
le̱ šikpoṅ le̱ no̱, ni ekwe̱e̱ Iehowa agbo-
dšē le̱.
11. Iehowa, owó onine no̱, ši kēle̱ ame̱-
naa; ši ame̱ana dšōmo̱ ni odšōo̱ ye̱ omaṅ
le̱ he le̱, ni ame̱hīe aagboi; la aašā ohe-
nye̱lo̱i le̱.
12. Iehowa, ooṅō hedšo̱le̱ ohāwo̱; edša-
ke̱ otšu wo̱nitšumo̱i le̱ fē ohāwo̱.
13. Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱, nuntšo̱mei
krokomei ebaye wo̱no̱, ni dšee bo ke̱-
ke̱; ši bo okome ogbe̱i le̱ atā wo̱otšī!
14. Gbohīī le̱ ahīe kāmo̱ṅ, sisai hū
eteṅ ši; edšake̱ owoame̱ nyōmo̱ ni okpātā
ame̱hīe, ni ohā ame̱kaimo̱ fē elādše.
15. Ohā dšeṅmaṅ le̱ yi efá, Iehowa,
ohā dšeṅmaṅ le̱ yi efá, ohīe eba nyam,
ogble šikpoṅ le̱ hūsūi le̱ fē mli.
16. Iehowa, ké̱ efī le̱, no ame̱hīe
tšōo̱o; ké̱ otšo̱semo̱ le̱ kā ame̱no̱ le̱,
ame̱fo̱seo̱ faikpamo̱ ame̱ſieo̱ ši.
28, 19. Hos. 5, 15.
17 Tamo̱ *yō ni hīe mūsū ni eše̱ efo̱-
mo̱be kēmoo̱ ni eblo̱ō̱ ye̱ ekōmo̱ le̱ mli
le̱, nakai wo̱ hū wo̱yo̱ ye̱ ohīe ne̱, Ie-
howa. * Ioh. 16, 21. Kpodš. 12, 2.
18. Wo̱ hū *wo̱hīe mūsū, wo̱mīkēmo̱;
etamo̱ ake̱ wo̱fo̱ kōyo̱. Wo̱nyēē šikpoṅ
le̱ yiwala wo̱here, ni dše le̱ṅ bii le̱ hū
wo̱fo̱koame̱. * Mika 4, 10.
19. Omei ní *egboi le̱ ahīe aakā-
mo̱, migbohīī le̱ aate ši. Nyehīe
atšēa, nyelaā yidšiemo̱ lalai, nye mei
ní nyeyo̱ sū mli le̱! Ši obó̱ le̱, la bó̱
ni, ni šikpoṅ le̱ aadšie sisai le̱ aſie.
* Ezek. 37, 1—14. Kpodš. 20, 12.
20. Ya, mimaṅ, ni oyabote opia le̱ mli,
ni oṅá ošīnā le̱ owo oyi; tēmo̱ ohe hī-
ṅme̱itſā-ō ko *ke̱-yaši beyino̱ ní mlifū
le̱ aaho! * Lal. 57, 2.
21. Ši na, Iehowa mīdše kpo ke̱-mī-
dše̱ ehīle̱he le̱ ni eyawo šikpoṅ le̱ no̱ bii
anyōmo̱ ye̱ ame̱nišaianii le̱ ahewo̱; ni
šikpoṅ le̱ aadšie elá le̱ kpo ni ehaṅ mei
ní agbe ye̱ eno̱ le̱ ano̱ doṅṅ.

Yitšo 27.

Nakai gbī le̱ no̱ le̱ Iehowa ke̱ eklante
ni nā wa ni eda ni emli wa aawo le-
viatan ni dši onūfū ní he yo̱ oyá ke̱
leviatan ní dši onūfū lo̱go̱ligi le̱ nyō-
mo̱, ni eegbe drako ní yo̱ ṅšo̱ le̱ mli le̱.
Kpodš. 12, 9; 20, 2. 10. Hiob 26, 13.
2. Nakai gbī le̱ no̱ le̱ nyelaā ye̱ *wein-
trom fe̱fe̱o le̱ he ake̱: * 5, 1.
3. Mi, Iehowa le̱, mabā yi, maſie no̱
nu hīṅme̱itſā-fē-hīṅme̱itſā; koni noko
akafele̱, mabā yi nyōṅ ke̱ ſane.
4. Mlifū ko be̱ mimli. Miná ni kūle̱
kpitikpitii ke̱ ṅmeii ke̱mi mīwu, kūle̱
mafā ke̱-yaninaame̱ ni mašā blublu tſēm!
5. Dša ebabami abo, ni eke̱mi kpātā;
hē, hā eke̱mi akpātā!
6. Gbīī ní baba le̱ amli le̱ Iakob aatšērē
fāi, ni Israel hū aagba afofro ni eefro̱ke,
ni ame̱ke̱ yibii aawo dše le̱ṅ obō to̱. 37, 31.

7. Ani eyile tamo boni eyi mei ni yile le, alo egbele tamo boni agbe mei ni gbele le?

8. Beni ofiele le, *susumo nā okele ye ye; †gbī ní bokà kōyo le tfaā le oke kōyo ni nā wa le lōle ke-te.

* Ier. 30, 11. † Ier 18, 17.

9. Nohewo le ene ake-tšumo Iakob nōša le, ni yibii fē ni ehe eša le dšiemo le wo ne, beni efe efolešālate le he tei le fē tamo kālotei ni efuflu le, ni *woṅkōi le ke †hūlū amāgāi le māmoṅ ši doṅṅ.

* 31, 7. † 3 Mose 26, 30.

10. Edšake maṅ ni atfa gbogbo awo he le etšō amaṅfō, šihīlehe ni aāī afō si ni akwa tamo ṅano; tšinabii aaye nii ye dšei, ni ameabumo ši ye dšei, ni ameaye ebāi le.

11. Ké enidsi le gbi le, aakūmo; yei hū aaba abale lai ye dšei ayašā. Edšake amedšee maṅ ko ni koō sane se, hewo le moni feame le mūsūṅ etšōṅle ye amehe: ni moni šōame le enaṅame mobo.

12. Ni aaba mli ye nakai gbī le no ake Iehowa aagbē eṅmā le ke-adše Eufrate fā le nā ke-yasi Mizraim fā le nā, ni nye, Israelbii le, aakōlonye ekomekome.

13. Ni aaba mli ye nakai gbī le no ake aakpà tetremantre wulu, ni mei ní elādše ye Asur šikpoṅ le no le ke mei ní aseteame afie Mizraim šikpoṅ le no le aaba, ni ameabadsā Iehowa ye goṅ kroṅkroṅ le no ye Ierusalem 11, 10—16.

Yītšo 28.

Kpōo hā Efraim dātoloi le ahewō akekre le, ke enumnyam fofoi fefeo ni ṅālaa, ni yo mei ni etóro ke wein le adšō ni taā nii le yiteṅ le!

2. Na, Nuntšo le ye hewalo ke kākālo ko ni tamo nyoṅmoṅte ni neo, tamo ahum ni kpàtāa nii ahīe, tamo nyoṅmonemo ko ni babaō ni hoo lulūlu, le eke etiine aanoame atīia ši!

3. Ni Efraim dātoloi ahewō akekre le ake nā ši aanānā no;

4. ni enumnyam fofoi fefeo ni ṅālāa ni yo dso ni taā nii le yiteṅ le aatšō tamo agbānai ni tšu mrà dāni še tšule-be, ni mofèmo ni aana le, edeṅ ni ešeo pe le, eye.

5. Nakai gbī le no le Iehowa Zebaot aatšō akekre fefeo ke anumnyam fai ehā emā leṅ mei ní aafe le,

6. ke kodšomo mumo hū hā moni táa ši kodšoo le, ke hewale hū hā mei ni fieo ta ke-yaā agbó nā le.

7. Ši menemei hū mīdidā ke wein, ni dā ní wa ewoame seke! Osofo ke gbalo fē mīdidā ke dā ni wa, wein emīame po, dā ewoame seke, amemīdidā ye ninā mli, amemīhaha momo ye saneyeli mli.

8. Edšake okplōi le fē no eyimo obō to ke fē ke mūdši soṅṅ ni gbe be doṅṅ.

9. "Bēle namo nilē ebatšō mo? ni namo eehā enu sane le šiši? mei ní etše fufo, lo mei ni atšeame fufo le?

10. Edšake [amekēo ake]: mla nyie mla se, mla nyie mla se; akpo nyie akpo se, akpo nyie akpo se; fiō ye bie, ni fiō ye bie hū!"

11. Ši momohā nābu ke *maṅse wiemo eke-awie etšō neke maṅ ne;

* 1 Kor. 14, 21.

12. edšake ekēame ake: *Hedšōmo ne! nyehāa mei ni etoame le adšōa amehe! ni tšuiwō ne! ši amekplēē toibō.

* Mat. 11, 28. 29

13. Nohewo le Iehowa wiemo le aatšō "mla nyie mla se, mla nyie mla se; akpo nyie akpo se, akpo nyie akpo se; fiō ye bie, ni fiō ye bie hū" ahāame; koni ameyagbēgbē amese, ni akūmoame, ni adūame, ni amōmoame. K. 10.

14. Nohewo le nyeboa Iehowa wiemo le toi, nye hefeoyeloi ni yeo maṅ ne ni yo Ierusalem le no le!

15. Edšake nyekēo ake: Woke gbēle ekpāṅ, ni woke gbohīiadše eye efua! ké kplebi ni eyi ke-teke no le miho le, ešeṅ wono kwrā! edšake woke amale efe wobobāhe, ni woyatē wohe ye kūtūmpoo šiši!

16. Nohewo le boni Nuntšo Iehowa kē ne: Na, *mike šišitō-te ko emā ši ye Zion, te ni aka akwe, koṅte ni dšra wa ni mā ši šiṅṅ. Moni heo yeo le edšoo foi.

* Iai. 118, 22 Rom. 9, 33; 10, 11. 1 Pet. 2, 6.

17. Ni maṅō kodšomo mafe susumo kpā, ni mike dšale aafe kūlomūlo; ni

nyoṅmo̱ṅte̱ aalō amale-abobāhe le̱, ni nu aaṅō tēmo̱he le̱ ke̱-ate.

18. Ni nyeke̱ gbĕle kpāṅmo̱ le̱ se̱ aafo, ni bo̱ni nyeke̱ gbohĭĭadše eye efua le̱ damo̱ṅ ši; ni ke̱dši kplebi ní eyi ke̱teke no̱ le̱ mĭho le̱, eenānā nyeno̱.

19. Šiiabo̱ ní eebaho le̱, eelōnye ke̱ate; edšake̱ ebaho dā lebi ke̱ fane ke̱ nyōṅ: ni sane le̱ šišinumo̱ le̱, gbeyei so̱ṅṅ ebafe. 26, 16. Lal. 119, 67.

20. Ši sā le̱ ke̱e̱ bo̱ni mo aanyē emli akpā ye̱ no̱, ni no̱hānō le̱ hū ele̱ē̱ bo̱ni mo aanyē akota ehe awo mli.

21. Edšake̱ Iehowa aate ši adamo̱ ši tamo̱ bo̱ni efe ye̱ *Perazim goṅ le̱ no̱ le̱, ni eegri tamo̱ bo̱ni efe ye̱ †Gibeon dšō̱ le̱ṅ le̱, koni etšu enii ni dši nākpe̱ nitšumo̱ le̱, ni efe enii ní dši hedšōmo̱ nifemo̱ le̱. * 2 Sam. 5, 20. † 1 Kron. 14, 16.

22. Nohewo̱ le̱ nyekaṅō-fea fe̱oyeli doṅṅ, koni akamĭa nyekpāi le̱ amli; edšake̱ minu *hĭekpātāmo̱ ke̱ noni amā no̱ mí ko he ke̱-dše̱ Nuntšo̱ Iehowa Zebaot ṅō, ni ebaba šikpoṅ mū le̱ fē no̱. * 10, 22. 23.

23. Nyeboa toi, ni nyenua migbē, nyefea toi, ni nyenua miwiemo̱ le̱!

24. Ani hūlo̱ le̱ hū so̱ṅṅ ehūo̱ dāne̱, koni edū nii? lo tša so̱ṅṅ etšaā ešikpoṅ le̱ ni edfāra mli kpo̱i?

25. Nto ké edšadše hĭe le̱, efāa kowe̱ ni ekpĭtĭo̱ kumino efāa, ni edūo̱ ṅmā srēnē ke̱ akoko hū ye̱ egbe̱he, ni edūo̱ able ye̱ ehūsūi le̱ ano̱?

26. Edšake̱ atšōle̱ bo̱ni efe ehā pe̱pē̱pe̱, e-Nyoṅmo̱ le̱ tšōle̱.

27. Edšake̱ ake̱ ṅmāgbēmo̱fĭli egbēē kowe̱, ni ake̱ fĭlinane hū tšó̄ó̄ kumino no̱, ši moṅ tšo ake̱-gbē̄o̱ kowe̱ ni ake̱ dēhĭemo̱tšo gbēo̱ kumino.

28. Ani abolo able le̱, fle̱mo̱ afle̱o̱le̱? Dabi, dšee dāne̱ egbēo̱ ni egblaā efĭlinādši le̱ ke̱ ekpo̱ṅo̱i le̱ ke̱-tšó̄o̱ no̱, dšee fle̱mo̱ efle̱o̱le̱.

29. No hū dše̱ Iehowa Zebaot deṅ; ehāa ṅā ní yo̱ nākpe̱ ke̱ nilē ní fā babaō!

Yĭtšo 29.

Kpóo hā *Ariel, Ariel, maṅ heni David bo̱ nsra ye̱ le̱! Nyeke̱ afi afataā afi he, nyehāa gbĭĭ dšudši le̱ abo̱lea ši! * K. 7. 8.

2. ši mahā efĭ Ariel, ṅko̱mo̱yeli ke̱ awēre̱hō aaba, ni eetšó̄ tamo̱ Ariel ehāmí!

3. Ni mabo̱ nsra mawo ohe ke̱-akpe, ni mike̱ bulo̱i aabo̱leo ke̱-akpe, ni matfa káwō gbogboi mawo ohe. Luk. 19, 43.

4. Ni aabao ši, šikpoṅ oowie ke̱-adše̱, owiemo̱ aagbē ble̱ō ke̱-adše̱ sū mli; ogbē aafe tamo̱ sisa nō ke̱-adše̱ šikpoṅ, ni owiemo̱ aafe able̱bi ke̱-adše̱ sū mli.

5. Ni ohenye̱lo̱i le̱ ayifále̱ aafe tamo̱ mlu bo̱do̱bo̱do̱, ni yiwalo̱i le̱ ayifále̱ aafe tamo̱ tutū ni hoo̱ ke̱-yaā; ni ene̱ aaba trukā ye̱ hĭṅme̱itfā mli.

6. Ni Iehowa Zebaot aabasrao ke̱ nyoṅmo̱šimo̱ ke̱ šikpoṅhosomo̱, ke̱ gbēmo̱ kpeteṅkple, ke̱ lasūogbēle ke̱ ahum, ke̱ *lalile̱i ní šāa nii. * 30, 30.

7. Ni dšeṅmādši fē asafo yū ní ke̱ Ariel wuo̱ le̱, mei fē ní ke̱le̱ ke̱ emō le̱ wuo̱ le̱, ke̱ mei ní haoo̱le̱ le̱ aatšó̄ tamo̱ nyōṅ lamō mli ninā.

8. Ši tamo̱ bo̱ni moni hōmo̱ yeo̱le̱ láa, ni na, ēye nii, ni beni ehĭe aatšē le̱, esusuma kā eflo: lo tamo̱ bo̱ni moni kūmai yeo̱le̱ láa, ni na, ēnu nu, ni beni ehĭe aatšē le̱, eto̱ biti ni esusuma mife nu lolo le̱: nakai dšeṅmādši fē asafo yū ní ke̱ Zion goṅ le̱ wuo̱ le̱ aafe!

9. Nyehe adšōa nyehe ni nyenā akpe̱a nyehe! nyefĭlaā nyehe ni nyetšó̄mo̱a fĭlafo̱i! Ame̱tōro̱ dā, ši dšee ke̱ wein; ame̱mĭdidā, ši dšee ke̱ dā ní wa.

10. Ši moṅ Iehowa efo̱se wo̱ ní mli tšĭ mumo̱ efĭe nyeno̱, ni eṅámo̱ nyehĭṅme̱ii ní dši gbalo̱i le̱, ni nyeyitšei ní dši ninalo̱i le̱ eha ame̱no̱. 6, 10; 19, 14. Rom. 11, 8.

11. Ni ene̱mei ahe ninā le̱ etšó̄ tamo̱ wolo ko ní aso̱o nā mli wiemo̱i ehānye: ké ake̱ ne̱ke̱ wolo ne̱ hā woloṅle̱lo̱ ko ake̱: Kanemo̱ ene̱! le̱, ebakē ake̱: Minyēṅ, edšake̱ aso̱o nā!

12. ni ké ake̱ wolo le̱ hā moni lee woloṅ ake̱: Kanemo̱ ene̱! le̱, ebakē ake̱: Milee woloṅ!

13. Ni Nuntšo̱ le̱ kē: Ake̱ noni ne̱ke̱ maṅ ne̱ be̱ṅke̱o̱mi ke̱ *ame̱dā ke̱ke̱, ni ame̱ke̱ ame̱nābu ke̱ke̱ woo̱mi, ši ame̱tšui etši ehe ke̱-dše̱ mihe ke̱-te šoṅṅ, ni gbeyei hū ni ame̱še̱o̱mi le̱ gbomei akitā ní ame̱kase ke̱ke̱ ni, * 1, 10; 58, 2. 3. Mat. 15, 8. 9.

14 hewọ lẹ, na, mikẹ nẹkẹ man nẹ
aaye nākpẹ sane, nākpẹ sane kẹ sane
ni hāa mo he dšōọ ehe, ni amẹnileloi
lẹ anilē aafite, ni amẹhīetēlọi lẹ ahietē
lẹ aalādše! 44, 25. 1 Kor. 1, 19.
15. Kpóo hā mei ni nōo amẹyintōi
amẹteọ Iehowa gbidigbidi, ni amẹnitšu-
mọi yọ dun mli, ni *amẹkēọ akẹ: Na-
mo naāwọ, lo namo lewọ? lẹ! * Lal. 10, 11
16. Nyemife ašitū! Aso aabu gbẹšōlọ
lẹ tamọ sū? ni nō ni afe lẹ aakē yẹ
moni fēlẹ lẹ he akẹ: Dšee lẹ efemi! lo
nō ni ašō lẹ aakē yẹ moni šōlẹ lẹ he
akẹ: Elee noko!? * 45, 9
17 Nto efẹ fiō kẹkẹ ni Lebanon aatšō
*abo, ni abō lẹ hū aabulẹ kō? * 32, 15
18. Nakai gbī lẹ nọ lẹ toimulọi tete
aanu wolo lẹ mli wiemọi lẹ, ni *fila-
foi ahinmẹii hū aadšẹ kusūfemọ kẹ dun
mli ana nii; * 35, 5
19 ni mei ni nii yọ mọbọ lẹ hū aaná
mišẹ yẹ Iehowa mli, ni gbomei aten
ohiafoi amli aafliamẹ yẹ Israel Mokron-
kron lẹ mli.
20 Edšakẹ yiwalọi lẹ aatā, ni hefẹo-
yelọi lẹ asẹ aafo, ni mei fē ni šiọ kpe
yẹ nōša hewọ lẹ aaflōamẹ afie,
21. kẹ mei hū ni hāa mo tōọ yẹ sane
mli, ni ametšōo moni *kodšoọamẹ lẹ
tšōne ye agbó nā, ni amẹkẹ yakayaka-
sane tšóo dsalọ sane hie amẹbuọ ši lẹ.
* Amos 5, 10.
22 Nohewọ lẹ bọni Iehowa, moni kpō
Abraham le, kẹ yẹ Iakob we lẹ he nẹ:
Agbene Iakob hie gbon donn, ehie efien
si donn
23. Si kẹ lẹ kẹ ebii lẹ na mininenā
nitsumọi le yẹ amẹten lẹ, ameahā migbẹi
le afe kronkron, ni amẹahā Iakob Mo-
kronkron le afe kronkron, ni amẹaše
Israel Nyonmọ lẹ gbeyei
24 Ni mei ni duọ gbe yẹ mumọ mli
le aaná dfeamọ, ni mei ni wieọ hūhū-
hū lẹ aakase nile.

Yitso 30.

Kpóo hā * nii kaninkadšeloi lẹ, Iehowa
ke, mei ni yaa adsina ni mibẹ mli, ni amẹ-
kpaao kpānmọ ni Mimumo lẹ bẹ mli, koni
amẹno esa amefata eša he lẹ! * 1, 2.

2. Amẹyin amẹte Mizraim, ni amẹbii
midān gbē, koni amẹkẹ amẹhe ayakpasa
Farao hewalẹ, ni amẹba abo yẹ Mizraim
hōn lẹ mli.
3. Ši Farao hewalẹ lẹ aahā nyehīe
agboi, ni Mizraim hōn len abobā aahā
nyehīe afie ši.
4. Edšakẹ amẹlumei lẹ te Zoan, ni
amẹbọfoi tšeiatšẹmei lẹ šẹ Hanes;
5. ši amẹfē amẹhīe aagboi yẹ man ni
he bẹ sẹnámọ ko hāamẹ lẹ hewọ! amẹ-
yen amẹbuananamẹ ni amẹnán sẹ ko yẹ
amẹhe, ši mon hīegbēle kẹ ahorabō kẹ-
kẹ amẹaná.
6. Wuoyigbẹ koloi lẹ akodšomọ he
gbalẹ: Amẹtšōọ haomọ kẹ hedšramọ ši-
kpon lẹ nọ, heni dšatayō kẹ dšatanū
dšẹọ baā lẹ, heni šinō kẹ onūfū fiikilọ
ni nā yọ la yọ lẹ; amẹlōọ amẹnii amẹ-
fieọ tedšibii akotosẹ, ni amẹkẹ amẹdfe-
trii lẹ fieọ yomai asẹ afūi anọ kẹ-yaā
man ko ni he bẹ sẹnámọ hāamẹ lẹ nō.
7. Ši Mizraim yeli-kẹ-buamọ lẹ yaka-
tfā ni, ni enyēē nokonoko efe: nohe-
wọ mitšēlẹ akẹ: * Nāfūtšẹ ni táa ši
dinn lẹ! * Lal 87, 4; 89, 11.
8. Agbenẹ ya ni oyanmā yẹ tāo nọ
ohāamẹ, ni okadi yẹ wolo mli, ni ekā
ši ehā be ni baba lẹ dā kẹ-ya nānọ.
9 Edšakẹ man atūatšelọ ni, bii ama-
lelọi, kẹ bii ni ekplēē Iehowa mla lẹ
toibō ni;
10. mei ni kẹọ ninalọi lẹ akẹ: Nye-
kanaā nii! kẹ gbalọi lẹ hū akẹ: Nye-
kagbaā nii ni dša nyehāawọ! Nyekẹwọ
awiea nādokomọ wiemọi, nyegbaā šišiu-
mọ sādši mon!
11. Nyedšea gbẹ lẹ nọ, ni nyegbaā
kẹ-dšea tempōn lẹ nọ; nyehāa Israel
Mokronkron lẹ adšea wohīe kwrā!
12. Hewọ lẹ bọni Israel Mokronkron
lẹ kē nẹ: Akẹ-ni nyekwa nekẹ wiemọ
nẹ, ni nyehīe kā yiwalẹ kẹ kūtūmpọo
nọ, ni nyefāa hū nyefōọ nọ tete
13. hewọ lẹ, nekẹ nōša nẹ aatšō tamọ
gbọgbọ ko ni kwọ mli gbālọ ni ekpa
ni cheọ egbē ši ni ekū baā trukā yẹ
hīnmẹitfā mli lẹ.
14. Ni eekūlẹ tamọ adfaā gbẹšōlọ gbē
ni adfāraā lẹ wọtšọwọtšọ ni afẹẹ eko,

ni anaa ṅe̱sũkó tete ye̱ ekoi le̱ ateṅ, ni
ake̱-dše la ye̱ late̱ mli, lo ake̱-aye̱ nu ye̱
nubuṅ le̱.
15. Ši bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa, Israel Mo-
kroṅkroṅ le̱, kẽ ne̱: Se̱kũ ke̱ bã ke̱ *diṅṅ-
femo̱ mli nyeyi aaná wala ye̱, kpõfemo̱
ke̱ hĩeno̱kãmo̱ mli nyeaná hewale̱
ye̱! ši nyekplẽẽ;
* Lal. 37, 7; 62, 2. 2 Mose 14, 14.
16. ni nyekẽ ake̱: "Dabi! ši wo̱o̱trá
okpo̱ṅo̱i ano̱ ke̱-dšo foi!" nohewo̱ le̱ foi
kẽ nyeadšo! ni "wo̱o̱trá koloi ní he yo̱
oyá no̱!" nohewo̱ le̱ mei ni aatiunye le̱
hũ ahe aafe oyá!
17. *Mei akpe aadšo foi ye̱ mokometõ
yiṅã nã, nyeadšo foi ye̱ mei enumo̱ yi-
ṅã nã, ke̱-yaši beyino̱ ni nyeafe̱ tamo̱
tšo kakadaṅṅ ko ni mã goṅ ko yiteṅ,
lo tamo̱ aflaṅã ní mã goṅkpo̱ ko no̱.
* 3 Mose 26, 36.
18 Ni nohewo̱ le̱ Iehowa mĩmẽ, koni
edronye, ni nohewo̱ le̱ ewó ehe no̱, ko-
ni enanye mo̱bo̱; edšake̱ Iehowa le̱,
kodšomo̱ Nyoṅmo̱ ni; adšõ mei fẽ ni
mẽo̱le̱ le̱!
19 Ši bo maṅ, ní oyo̱ Zion ke̱ Ieru-
salem: Ofóṅ doṅṅ! Dromo̱ moṅ eedroõ
ye̱ *oblo̱mo̱ gbẽ le̱ nã; amrõ pe̱ ní eenu
le̱ eehereo no̱! * 65, 24.
20. Ni Nuntšo̱ le̱ aahãnye amanehũlũ
abolo ke̱ haomo̱ nu moṅ, ši ake̱ otšõlo̱i
le̱ etẽṅ doṅṅ, ši ohĩṅme̱ii aana otšõ-
lo̱i le̱;
21. ni otoii hũ aanu wiemo̱ ko ye̱ ose̱
ake̱: Gbe̱ le̱ ne̱! nyenyiea no̱! *nine-
dšũrõgbe̱ nyetšõ dšio, abe̱kugbe̱ nyetšõ
dšio. * 5 Mose 5, 29; 28, 14.
22. Ni *nyeabule odfie̱te̱i amãgãi le̱
ahehã le̱, ke̱ ošika amãgãi le̱ ahefiemo̱
le̱; oošere̱ ofie tamo̱ nyãṅemo̱ noko;
ookẽame̱ ake̱: Nyedšea dše̱i!
* 2, 20; 27, 9. 1 Mose 35, 2. 4.
23. Ni eehã nyoṅmo̱ ane̱ afie odũmo̱-
nii ní odũ ye̱ ošikpoṅ le̱ no̱ le̱ ke̱ ši-
kpoṅ le̱ nibãnii le̱ amli niyenii le̱ no̱,
ni eefe niyenii kpakpa ni ṅõ. Nakai
gbĩ le̱ olẽ-koloi le̱ aaye nii ye̱ le̱hei ní
dãra;
24. ni tšinai ke̱ tedšibii le̱ ní tšuo̱
ṅmõdšiaṅ nii le̱ aaye niyenii ní yo̱ srẽm-
srẽm, ní ake̱ tšene ke̱ šãnõ ẽša mli.
25. Ni fãi wudši ke̱ fãi bibii aaba gõ-
dši groṅṅi ke̱ goṅkpo̱i ní kwõlo̱ le̱ fẽ
no̱ ye̱ ta mli gbẽ kpeteṅkple gbĩ le̱ no̱,
beni mõdši ni kwõlo̱ le̱ aagbẽgbẽ ši le̱.
26. Ni *nyoṅtšẽre kpe̱mo̱ aatamo̱ hũlũ
kpe̱mo̱, ni hũlũ aakpe̱ toi kpawo, tamo̱
gbĩĩ kpawo mli kpe̱mo̱, gbĩ ní Iehowa
aafĩmo̱ emaṅ le̱ pilamo̱i ano̱, ni †eetšá
ame̱yĩ le̱ nã fadši le̱. * 60, 19. † 61, 1.
27. Na, Iehowa gbe̱i le̱ dše̱ šoṅṅ mĩ-
ba, emlifũ le̱ mĩtšo, ni ẽdše lasũ kpĩ;
enãbu eyi obõ ke̱ mlila, elile̱i tamo̱ la
ní šãa nii.
28. Emumo̱ ní emũo̱ le̱ tamo̱ fã ni eyi
ke̱-batá kue̱, ni eke̱ hĩekpãtãmo̱šanõ aaša
dšeṅmãdši le̱ amli, ni eke̱ gbe̱dũ dãṅ-
dade aawo mãdšimãdši le̱ adãṅ.
29. Nyeala lala ko tamo̱ bo̱ni alaã nyõṅ
ké ãye gbĩdšũrõ kroṅkroṅ le̱; nyeaná
tšuidšũrõ hũ, tamo̱ mei ni nyieo̱ ke̱ ble̱-
kpãmo̱ ke̱-yaã Iehowa goṅ le̱ no̱, ke̱-
yaã Israel te̱sã le̱ ṅõ le̱.
30. Ni Iehowa aahã anu enumnyam
gbẽ le̱, ni eehã ana enine ní baã ši le̱,
ke̱ emlifũ ní nã wa ke̱ *lalile̱i ní šãa
nii, ke̱ nyoṅmo̱ne̱mo̱ ke̱ ahum ke̱ nyo-
ṅmo̱ṅte̱i. * 29, 6.
31. Edšake̱ Iehowa gbẽ le̱ aahã Ašur
he akpokpo, beni eke̱ tšo aayile̱ le̱;
32. ni tšo ní ato ni Iehowa ke̱-bayile̱
le̱, tfã-fẽ-tfã le̱ mĩdši ke̱ saṅkũi aafata
he, ni eetšõ eninefõ mli eke̱le̱ aawu.
33. Edšake̱ asã šãhe ato dšeeṅmõ bẽ-
be, asã ato maṅtše̱ le̱, ekwo̱, elẽ; lai-
ku ní yo̱ dše̱i le̱ la ke̱ lai babaõ ye̱
mli, ni Iehowa mumo̱ ní emũo̱ ní tamo̱
swõ fã le̱ aamã nã la. Kpods. 19, 20.

Yitšo 31.

Kpóo hã mei ni yaã Mizraim yataoo̱ yeli-
ke̱-buamo̱, ni ame̱ke̱ ame̱he fõo̱ okpo̱ṅo̱i
ano̱, ni ame̱ṅõo̱ ame̱hĩe amefõo̱ fĩlii ano̱,
edšake̱ ame̱yi fá, ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei hũ
ano̱, edšake̱ ame̱he wa naakpa, ši ame̱-
kwe̱e̱ Israel Mokroṅkroṅ le̱, ni ame̱taoo
Iehowa se̱gbe̱ le̱! 30, 1. 2.
2. Ši le̱ hũ, nilelo̱ dšile̱, eke̱ *efõṅ
aaba, †etšẽṅ ewiemo̱i le̱ ayise̱; ši eete ši
ewo efõṅfelo̱i awe le̱ ke̱ mei ni tšuo̱ ni-
šaianii le̱ ayeli-ke̱-buamo̱ le̱. * Amos 3, 6. † 4 Mose 23, 19.

3. Ši Mizraimbii lẹ, gbomei ni, ni amẹdšee Mawu, ni amẹkpọṅọi lẹ hũ, lō ni, ni dšee mumọ ni! ni kẹ́ Iehowa kpā enine mli lẹ, moni buaā mo lẹ aatẹ, ni moni ebuaā lẹ hũ aagbē ši, ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹhīe aakpātā šikōme.

4. Ši bọni Iehowa kẹ̄mi nẹ: Bọni dšata hũọ, lo dšatabi hũọ yẹ emīlelo he, ni kẹ́ atšẹ́ kolokwẹlọi asafo awo ehe, ni ešee amẹgbē gbeyei ni ebuu amẹblọmọ lẹ: nakai Iehowa Zebaot aakpleke ši abawu yẹ Zion goṅ lẹ kẹ egoṅkpọ lẹ nọ.

5. Bọni lofōdši kẹ amẹfīdši feọ lẹ, nakai Iehowa Zebaot aabu Ierusalem he: eebu amẹhe, eedšieamẹ, eebā amẹyi. ni eehā amẹdše mli.
5 Mose 32, 11. Mat. 23, 37.

6. Nyekũa nyesẹ kẹ-baā moni nyedše ehe kẹ-te sẹ kwrā lẹ ṅō, nye Israelbii!

7. Edšakẹ nakai gbī lẹ nọ lẹ *nyeteṅ mofēmo aašẹrẹ edīietẹi wọdši kẹ ešika wọdši, ni nyekẹ nyedieutšẹ nyenidši fe nyekẹ-fe eša lẹ, efie. * 2, 20.

8. Ni Ašur aanyō yẹ klante ni dšee *ádesā nō nā, ni klante ni dšee gbomo nō aakpātā ehīe; ni eedšo klante nā foi, ni eblahīl lẹ hũ, aatšũamẹ onla. *37, 36.

9. Ni *etesā lẹ aaho aya yẹ gbeyei na, ni elumei lẹ ahe aakpokpo yẹ afiaṅā lẹ hẹwọ. Nakai Iehowa, moni ela yọ Zion ni efiōnō yọ Ierusalem lẹ, kẹ̄.
* 5 Mose 32, 31.

Yitso 32.

Na, maṅtšẹ ko bayẹ maṅtšẹ yẹ dšalẹ nā, ni lumei hũ, baye lumei yẹ kodšomọ nā; Ier. 23, 5.

2 ni mofēmo aatšō tamọ abobāhe yẹ kọyọ nā kẹ tẹmọhe yẹ nyoṅmọnẹmọ nā, tamọ fāi yẹ ṅā kpatā nọ lo tẹsā kple ko ni hāa hōṅ yẹ šikpoṅ gbīṅ nọ.

3 Ni afīlaṅ ninalọi ahīṅmẹii, ninulọi atoii hũ aanu nii dšogbāṅ;

4 ni mei ni tšui yọ fiōfiō lẹ aakase nile, ni momohalọi alilẹi aawie pẹpẹ́pẹ ni emli aatše. 35, 6.

5 Atšẹṅ kwašia akẹ ablade doṅṅ, ni šišiulọ hũ abunlẹ odše doṅṅ.

6. Ši kwašia wieọ kwašiai awiemọ, ni etšui hũ tšuọ nišaianii, ni eyeọ kũtũmpọo sane, ni ewieọ sakasaka ešiọ Iehowa, ni ehāa moni hōmọ yeọlẹ lẹ susuma kāa eflo, ni moni kũmai yeọlẹ lẹ ehāā enā nu enu.

7. Šišiulọ ṅā lẹ, efōṅ ni; etọọ efōṅ he ṅā, koni ekẹ amale wiemọi akpātā mei ni nii yọ mọbọ lẹ ahīe, kẹ́ ohīafoi miwie noni dša tete lẹ.

8. Ši ablade lẹ abladei anii ahe edfēṅọ, ni abladei anii ahe hũ ekāa.

9. Nye yei ni nyehe edšọnye lẹ, nyetea ši nyeboa migbē toi! Nye biyei hũ, ni nyeyitšei kāmọ nyeyisẹ lẹ, nyefea toi nyehāa miwiemọ lẹ! 3, 16—4, 1.

10. Wọsẹ afi ko lẹ nyehe aakpokpo, nye yei ni nyeyitšei kāmọ nyeyi sẹ nẹ; edšakẹ weinyibii atšemọ sẹ aafo, tšei ayibii anābuamọ baṅ doṅṅ.

11. Nye yei ni nyehe edšọnye lẹ, nyehe adšoa, ni nye mei ni nyeyitšei kāmọ nyeyisẹ lẹ, nyehe akpokpoa! Nyekplọa nyetadei ni nyehe akā ni nyekẹ kpekpe aṅmōlōa nyehẹi!

12. Nyeašimọ nyetšitšii yẹ ṅmōdši ni yọ fẹo lẹ ahewọ, yẹ weintšei ni woọ yibii pī lẹ ahewọ.

13. Ṅmeii kẹ kpitikpitii aakwē yẹ mimaṅ lẹ šikpoṅ lẹ nọ, hē, yẹ nyámọ maṅ lẹ mli mīšẹnámọ tšūi lẹ fē ayiteaṅ!

14. Edšakẹ aakwa mōdši lẹ, ni aašī maṅ ni mli yọ sọkọsọkọ lẹ afō ši, goṅkpọ lẹ kẹ bũ-mō lẹ aatšōmọ koloi abui kẹ-ate nānọ, kẹ ṅāṅ tedšii amīšẹnō kẹ kolokui alẹ̄he;

15. kẹ-yaši beyinọ ni aafọse *Mumọ kẹ-adšẹ ṅwei afie wọnọ, ni †ṅānọ aatšō abọ̄, ni aabu abọ̄ hũ akẹ kō.
* 44, 3. Ioel 3, 1 † Ies. 29, 17.

16. Ni kodšomọ aahī ši yẹ ṅā lẹ nọ, ni dšalẹ hũ aahe ši yẹ abọ̄ leṅ.

17. Ni nii ni dšalẹ lẹ aatšu dši hedšọlẹ, ni dšalẹ lẹ mli sẹnámọ dši hedšōmọ kẹ toiṅdšọlẹ kẹ-ate nānọ;

18. ni mimaṅ lẹ aahī ši yẹ hedšọlẹ šla, kẹ šihīlẹhe ni yọ fefēfe, kẹ hedšōmọhe ni yọ kpō.

19. Ši beni kō lẹ aagbē ši lẹ, nyoṅmọṅtẹi aanẹ, ni aaba maṅ lẹ ši kwrakwra.

20. Adšọ̄ nye mei ni nyedũọ nii yẹ fāi fē nā, ni nyeṅmẹọ tšina kẹ tedši naue gbẹ lẹ.

Yitšo 33.

Kpóo hā bo fitelo ni bo lẹ afitekoō,
bo nihalọ ni bo lẹ ahakoō! Ké ogbe
fitemọ lẹ nā lẹ, bo hū aafiteo; ni ké
ofō nihā lẹ, bo hū aahao.
2. Iehowa, dromọwọ, ši bo gbẹ wọ-
kwẹọ! Tšó nine ohāamẹ dā lebi, kẹ
wọyiwalaheremọ hū yẹ fīmọ be lẹ mli!
3. *Mādšimādši dšoọ foi yẹ hōfemọ
gbē nā, ni kẹ owó ohe nọ lẹ, dšeṅmā-
dši lẹ gbẹọ fāa. * Lal. 68, 2.
4. Ni aakōlọ nyenomṅōnii, tamọ bā-
labii kōlọō nii; ni tamọ bọni otukpẹi
nyieọ tšukutšúku lẹ, nakai aanyie tšuku-
tšúku kẹ-aba nọ.
5. Awó Iehowa nọ, edšakẹ ṅwei ehīọ;
ekẹ kodšomọ kẹ dšalẹ ewo Zion obō.
6. Ni šifīmọ aaba yẹ oyinọ lẹ, kẹ yi-
walaheremọ kẹ ṅā kẹ nilē babaō; Ieho-
wa gbeyeišemọ dši edfetri.
7. Na, amẹkākālọi lẹ mīblọ yẹ blo-
hūiaṅ, hedšọlẹ-bọfoi lẹ mīfó naakpa.
8. Gbẹdšegbẹi lẹ etša; anaa gbẹnyie-
lọi doṅṅ, ekū kpāṅmọ lẹ mli, egbe
mādši lẹ ahe guọ, ebuu gbomo áde-
sā ko.
9. Šikpoṅ lẹ mīye ṅkọmọ ni eṅālā;
Lebanon hīe egbo ni egbī kwrā; Šaron
etšó tamọ ṅā olẹṅlẹ, Bašan kẹ Karmel
hū ekpla amẹbāi efie ši.
10. Iehowa kē: Agbẹnẹ mate ši, agbẹnẹ
mawó miyi nọ, agbẹnẹ mawó mihe nọ!
11. Nyehīe dfẹi mūsū, nyebafọ gbetše-
lii; nyemumọ ni nyemūọ lẹ dši la ni
bašānye!
12. Ni aašā mādši lẹ akẹ kālō, tamọ
*ṅmei ni aflọ afie ši ni ašāa yẹ la mli.
* Lal. 118, 12.
13. Nye mei ni nyeyọ šoṅṅ lẹ, nyenua
nii ni mife lẹ! ni nye mei ni nyebẹṅkẹ
lẹ, nyeyoa mihewalẹ lẹ!
14. Ešafelọi ni yọ Zion lẹ ahe mīkpo-
kpo, ni ṅmiṅmi emōmọ ȏsatofoi lẹ [amẹ-
kẽọ akẹ]: Wọteṅ namo aahī la ni šāa
nii masẹi? ni wọteṅ namo aahī la ni
etšē kẹ-yaā nānọ lẹ masẹi?
15. Moni nyieọ yẹ dšalẹ mli, ni ewieọ
nii ni dša; moni hīọ ẅeiyeli mli nii,
ni ekplaā edeṅ, koni ekata nyōṅnii ahe;
moni tšīmoọ etoii ni ekanu lá šifiemọ
he sane, ni emīaā ehīṅmẹii, koni ekana
nōfōṅ lẹ: Lal. 15, 2-5; 24, 3. 4.
16. lẹ lẹ eehī ṅwei šoṅṅ, tẹsāi amli
mōdši aatšómọ ebobāhe; aaṅō eniyenii
ahālẹ, enu hū emīṅ.
17. Ohīṅmẹii aana *maṅtšẹ lẹ yẹ ehe-
fẹo lẹ mli, amẹana šikpoṅ ni lē tẹtrē.
* 32, 1.
18. Otšui aadfēṅ ṅmiṅmi lẹ he: nē-
gbẹ moni kaneọ šika lẹ yọ? nēgbẹ moni
ṅmēọ lẹ yọ? nēgbẹ moni kaneọ mōdši
lẹ yọ?
19. Ši onaṅ maṅ ni sane wa lẹ, maṅ
ni *ewiemọ wa ni anuu, ni wieọ kẹ
momohā lilẹi ni anaa šiši lẹ.
* 5 Mose 28, 49.
20. Kwẹmọ Zion, ni dši wọgbīdšūrō-
yeli maṅ lẹ, ni ohīṅmẹii aana Ierusalem,
šīa ni yọ fefēfe, bū ni atšii, ni afāmọọ
ehe šiṅmlitšei lẹ gbīkogbīko, ni ehe tāṅ-
kpēi lẹ eko eko tšee lẹ.
21. Ši Iehowa ni dši anumnyamtšẹ lẹ
aahī ši yẹ dšẹi ahāwọ, tamọ noni fāi
kẹ nsutēṅi ni lē ebọlewọ, ni ahiṅkẹse
kẹ emli tablōi nyēṅ dšẹi aya, ni lẹlẹ
wulu ko nyēē afo.
22. Edšakẹ Iehowa dši wọkodšolọ, Ie-
howa dši wọtatšẹ, Iehowa dši wọmaṅtšẹ,
lẹ noṅṅ eehere wọyiwala.
23. Otāṅkpēi lẹ amli egbọdšọ, amẹnyēē
lẹlẹṅtšo lẹ amẹhīe, amẹnyēē aabalā lẹ
amẹši! No lẹ aadša nomṅōnii ni aha
babaō lẹ mli, obubuafoi tete aaha nii.
24. Ni maṅbii lẹ ateṅ moko ekēṅ
akẹ: *Migbọdšọ! Edšakẹ mei ni yọ
mli lẹ, aaṅō amẹnišaianii lẹ afa-
amẹ. * Zak. 13, 8.

Yitšo 34.

Nye dšeṅmādši, nyetšia nyebẹṅkẹa ni
nyenua; nye mādšimādši hū, nyeboa toi!
Hā šikpoṅ kẹ emlinii lẹ fē, dše lẹ kẹ
nii fē ni kwēọ yẹ mli lẹ anu!
2. Edšakẹ Iehowa mli efū dšeṅmādši
lẹ fē ni egri ewo amẹtai lẹ fē; efeamẹ
musu, ekẹamẹ ehā ni agbeamẹ.
3. Ni *aašẹrẹ amẹmei ni enyōnyōi lẹ
afie, ni amẹgbohīī lẹ aadše fū, ni gōdši
lẹ aasēre kẹ amẹlá lẹ. * 14, 19.
4. Ni ṅwei asafo lẹ fē aafite, *aakota
ṅwei tamọ wolo, ni esafo lẹ fē aaṅālā,

tamo boni bāi ńālāa ye weintšo no, lo
tamo boni agbämitšo yi bāi ńālāa le.
* Kpods. 6, 18. 14.
5. Edšake miklante le eto dā ye ńwei;
na, ebayi *Edom no, ebaba mań ní mi-
fele musu le no ebakodšo. * Ier 49, 7—22
6. Iehowa klante le, lá sońń ewu he,
fo sońń eha he, tōgwanteńbii ke tōkpa-
kpoi alá, ke tōagboi asabai ahe fo; edšake
Iehowa mīšā afole ye Bozra, ni ēgbe gbē
kpeteńkple ye Edom šikpoń le no.
7. Ni wuoi keame aanyōnyōi, ke tšina-
bīī ke tšina osaii hū, ni amešikpoń le aato
ke lá, ni amesū le aafe ńèlèńń ke fo sońń.
8. Edšake Iehowa *oweletō gbī ni,
ke nādšiańtō afi ni eke-baye Zion sane
ehā le. * 13, 6. 9; 63, 4.
9. Ni emli fāi le aatšōmo amā, ni
dšei sū hū aatšó swō, ni ešikpoń le
aatšó amā ní tšoo; 1 Mose 19, 24.
10. egboń nyōń ke fane fè, *elasū aate
ši ke-ate nāno, ni eetšó amańfō ye yinoi
fē no, ni mokomoko tšóń dšei ke-ate nāno;
* Kpods. 14, 11; 19, 3.
11. ši kpokukpokui ke kotokoi aańō
dšei afe amenō, ni patui ke kwākwāla-
bitei aahī dšei; ni eeńmē oleńle kpā ye
no, ni eke amańfō kūlomūlo aato he;
12. ni amebladei le hū, moko be ní
aašie mańtšeyeli le; amelumei le fē le,
amedšee noko dońń.
13. Ni ńmeii aakwè ye amemōdši le
amli, sānsrōi ke ańlèńlèi hū aakwē ye
amemōdši ni wa le amli, ni eetšó ńāń-
gbēi *ašihīlehe, ke dugumai aniyelihe.
* 13, 21 22.
14. Ni ńāń koloi ke klādši aabakpe
ye dšei, ni sasabonsami hū anā aakpe
ši; nyōń-sisa aahī dšei, ni eená hedšō-
mohe ye dšei. Kpods. 18, 2.
15. Ahurutia aafe etšū ye dšei ni eeńmē
ni eebu no ni eefo ye ehōń leń, ni akromāi
aabua amehe nā, mone ke mone, ye dšei.
16. Nyetaoa ye Iehowa wolo leń ni
nyekanea: nii ne ateń ekomeflo efeń,
eko eko hefatalo ehońle; edšake minā-
bu efá, ni emumo le dši moni buaā nā.
17. Ni le nońń efō ošiki ehāame, ni
enine dša mli hāame ye susumo kpā nā:
eetšō amenō ke-ate nāno, ni ameahī dšei
ye yinoi fē no.

Yitšo 35.

Ńā kpatā ke šikpoń gbīń le aanyá,
ńā kplanā le hū mli aaflile, ni eegba
afofro tamo fofoi! 32, 15.
2. Eegba afofro babaō ni emli aaflile,
ni emli aaflile ke mīše ke nyámo sońń;
aańō Lebanon anumnyam le ahāle, ke
Karmel ke Šaron wulamo le hū. Ame-
ana Iehowa anumnyam le, ke wo-Nyo-
ńmo le wulamo le hū.
3. Nyewadšea nidši ni mli edše wui
le, nyewoa nakutšei ní egbodšo le he-
wale! Heb. 12, 12.
4. Mei ni tšui fāa le, nyekēame ake:
Nyewadšea nyehe, nyekašea gbeyei! Na,
nye-Nyońmo le mība ke oweletō ke Nyo-
ńmo nādšiańtō, ni eehere nyeyiwala hū.
Lal. 94, 1.
5. No mli le aagble filafoi ahī-
ńmeii, ni aagble toimūloi atoii.
29, 18. Mat. 11, 5.
6. No mli le obubuafoi aatūmo ake
ofrote, ni mumui lilei hū aala ke nyá-
mo; edšake nui aatue ye ńā kpatā no,
ni fāi aaho ye ńā oleńle no.
7. Šia-ńā ní no edo aatšó kpākpo, ni
šikpoń ní nu be no aatšó nui ní baā
sońń; ni ńāńgbēi ašihīlehe, heni amebu-
moo le, dfei ke gālāi ke ntō aakwē ye
dšei. 41, 18.
8. Ni aadše *gbedšegbe ye dšei
ke gbe ko ní aatšéle gbe krońkroń
le; moko ni he tšee enyień no; edša-
ke ame adše ahā, ni mei ní nyieo
no le, ké kwašiai tete ni le, ame-
dūń gbe. * 62, 10.
9. Dšata ko dšata ko ehīń dšei, ni
kolo awuyelo ko enyień no, anańame ye
dšei kwrā; mei ní adšieame le aanyie no.
10. Mei ni Iehowa ekpōame le
aakū amese ke-aba ekoń, ni ame-
aba Zion ke nyámo lala; nāno mī-
še aahī ameyiteań, amenine aaše
mliflimo ke mīše no, ni awerehō
ke ntšoidōmo aadšo foi.
51, 11 Lal. 126, 6. Kpods. 21, 4.

Yitšo 36.

(2 Mań. 18, 13—37 2 Kron 32, 1—19.)

Ni eba mli ake mańtše Hezekia yino afi
ní dši nyońma ke edfe le no le, Sanherib,

Ašur maṅtše̱ le̱, fā batua Iuda mādši ni atfa gbogboi awo he le̱ fē ni eṅōame̱.

2. Ni Ašur maṅtše̱ le̱ tšū Rabšake ke̱-dše̱ Lakiš ke̱-ba Ierusalem ye̱ maṅtše̱ Hezekia ṅō ke̱ ta babaō; ni ebadamo̱ ṅweigbe̱ kpākpo le̱ nudšō le̱ masei, ye̱ niiahefo̱lo̱i abō le̱ tempōṅ le̱ no̱.

3. Ni Hilkia bi *Eliakim ni kwe̱o̱ maṅtše̱ šīa le̱, ke̱ Šebna, woloṅmālo̱ le̱, ke̱ Ioa, Asaf bi ni dši sādšiaṅmālo̱ le̱, dše kpo te eṅō. * 22, 20.

4. Ni Rabšake kēame̱ ake̱: Agbe̱ne̱ nyeyakēa Hezekia ake̱: Bo̱ni *maṅtše̱ kpeteṅkple le̱ ni dši Ašur maṅtše̱ le̱ kē ne̱: Meni no̱ po ohīe kā ne̱? * K. 13.

5. Mīkē ake̱: Otawū he ṅāwō ke̱ hewale̱ le̱, nābu flo wiemo̱ ni! Agbe̱ne̱ namo no̱ po ohīe kā, hewo̱ ni otše mihīe atūa ne̱?

6. Na, ohīe kā ne̱ke̱ gālā ni amīa ni dši Mizraim ne̱ no̱, noni ke̱dši moko kpasa ni egbuo̱ edē ke̱-dše̱o̱ kpo le̱. Nakai Farao, Mizraim maṅtše̱ le̱, feo̱ mei fē ni ṅōo̱ ame̱hīe ame̱fōo̱ eno̱ le̱.

7. Ši ke̱dši ookēmi ake̱: Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, no̱ moṅ wo̱hīe kā le̱! ani dšee le̱ ehei groṅṅi ke̱ efo̱lešālate̱i Hezekia dšie ni ekē Iuda ke̱ Ierusalem ake̱: Ne̱ke̱ afo̱lešālate̱ ne̱ hīe nyedšāa ye̱! le̱?

8. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ oke̱ minuntšo̱, Ašur maṅtše̱ le̱, ata abasa ko, ni madšie okpo̱ṅo̱i akpei-enyo̱ mahāo, ake̱ ooná bodientše̱ omei otrá ame̱no̱ lo?

9. Ni té oofe tēṅ ni oonyè ohā minuntšo̱ tšūdši bibii le̱ ateṅ asafoiatše̱ kome atšō ese̱ ahāo hū? Ni ohīe kā Mizraim no̱ ye̱ filii ke̱ okpo̱ṅo̱iatše̱mei ahewo̱, be̱?

10. Ši ani Iehowa se̱ midše mifā mibatua šikpoṅ ne̱, ni mibakpātā ehīe ne̱? Iehowa moṅ kēmi ake̱: Fā ni oyatua šikpoṅ le̱ ni okpātā ehīe!

11. Ke̱ke̱ ni Eliakim ke̱ Šebna ke̱ Ioa kē Rabšake ake̱: Ofai ne̱, oke̱ otšūdši awie Aram wiemo̱, edšake̱ wo̱nuo̱; ši oke̱wo̱ akawie Iuda wiemo̱ ye̱ maṅ ni dfere gbogbo le̱ no̱ le̱ atoiiaṅ.

12. Ši Rabšake kē: Ani onuntšo̱ ṅō alo bo oṅō minuntšo̱ tšūmi ake̱ mibawie ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱? ani dšee hīī le̱ ni trá gbogbo le̱ no̱ le̱ aṅō etšūmi, koni ame̱ke̱nye aye ame̱dientše̱ ame̱wamo̱ ni ame̱nu ame̱dientše̱ ame̱šāmo̱?

13. Ke̱ke̱ ni Rabšake ho damo̱ ši ni ebo ke̱ gbē wāle̱ ye̱ Iuda wiemo̱ le̱ mli ni ekē: Nyeboa *maṅtše̱ kpeteṅkple le̱ ni dši Ašur maṅtše̱ le̱ gbē toi! * K. 4

14. Bo̱ni maṅtše̱ le̱ kē ne̱: Nyekahāa Hezekia mīlakaānye; edšake̱ enyēṅnye edšie.

15. Ni asaṅ nyekahāa Hezekia mīhā nyeke̱ nyehīe mīfō Iehowa no̱ ake̱: Iehowa bahere wo̱yiwala kē, ni atuṅ maṅ ne̱ awoṅ Ašur maṅtše̱ le̱ deṅ!

16. Nyekaboa Hezekia toi! Edšake̱ bo̱ni Ašur maṅtše̱ le̱ kē ne̱: Nyeke̱mi abakpātāa ni nyedšea kpo nyebaā miṅō, koni nyeteṅ *mofēmo aye eweintšo ke̱ egbāmitšo yibii, ni nyeteṅ mofēmo anu enubu mli nu, * 1 Maṅ. 5, 5. Mika 4, 4

17. ke̱-yaši beyino̱ ni maba ni mabalōnye ke̱-ya šikpoṅ ni tamo̱ nyedientše̱ nyešikpoṅ le̱ no̱, able ke̱ wein šikpoṅ, abolo ke̱ weintromi ašikpoṅ ni.

18. Nyekahāa Hezekia mīlakaānye ake̱: Iehowa bahere wo̱yiwala! Ani *dšeṅmādši le̱ anyoṅmo̱i le̱ eko ehere ešikpoṅ yiwala ke̱-dše̱ Ašur maṅtše̱ le̱ deṅ pēṅ? * 10, 10; 37, 12

19. Nēgbe̱ Hamat ke̱ Arpad nyoṅmo̱i le̱ yo̱? Nēgbe̱ Sefarvaim nyoṅmo̱i le̱ yo̱? ani ame̱here Samaria yiwala ke̱-dše̱ mideṅ?

20. Ne̱ke̱ šikpōdši ne̱ anyoṅmo̱i le̱ fē ateṅ namei ehere ame̱šikpoṅ yiwala ke̱-dše̱ mideṅ, hewo̱ ni Iehowa le̱, le̱ le̱ eehere Ierusalem yiwala ke̱-adše̱ mideṅ le̱?

21. Ši ame̱tfaa ame̱sēṅ ni ame̱foo edāṅ; edšake̱ maṅtše̱ le̱ kitā dši ake̱: Nyekafoa edāṅ!

22. Ke̱ke̱ ni Eliakim, Hilkia bi le̱, ni kwe̱o̱ maṅtše̱ šīa le̱, ke̱ Šebna, woloṅmālo̱ le̱, ke̱ Ioa, Asaf bi le̱, ni dši sādšiaṅmālo̱ le̱, ba Hezekia ṅō ke̱ ame̱tadei ni ame̱gbla, ni ame̱bagbale̱ Rabšake wiemo̱i le̱.

Yitšo 37.

(2 Maṅ. 19. 2 Kron. 32, 20—23.)

Ni eba mli ake̱, beni maṅtše̱ Hezekia nu le̱, *egbla etadei ni eko̱ kpekpe ebu, ni eyiṅ ke̱-te Iehowa we le̱. * 1 Mose 37, 29

2. Ni etšũ Eliakim ni kwęǫ mańtšę šĩa lę, kę Šebna, woloňmãlǫ lę, kę osǫfoi lę ateň onukpai lę, ni amębumǫ kpekpei, kę-te gbalǫ Iesaia, Amos bi lę, ňõ.

3. Ni amęyakẽlę akę: Bǫni Hesekia kẽ nę: Haomǫ kę dšęmǫ kę heguǫgbẽ gbĩ dši ňmęnę gbĩ nę; edšakę bii lę ešę asosodfã he, ši hewalę bę ní akę-fǫõ.

4. Ekolę Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, enu Rabšake, moni enuntšǫ, Ašur mańtšę lę, tšũ lę ní ebasopa Nyoňmǫ hĩekãlǫ lę, wiemǫi lę, ni ebakã ehĩe yę wiemǫi ní Iehowa, o-Nyoňmǫ lę, enu lę ahewǫ: nohewǫ lę wó ofaikpamǫ lę nǫ ohã mei ní efę ní yǫ lę!

5. Ni mańtšę Hesekia tšũdši lę ba Iesaia ňõ.

6. Ni Iesaia kẽamę akę: Nyeyakẽa nyenuntšǫ akę: Bǫni Iehowa kẽ nę: Kãše gbeyei yę wiemǫi ní onu ní Ašur mańtšę lę tšũdši lę kę-babǫ musu amęšimi lę hewǫ.

7. Na, mikę mumǫ ko bawo emli, ni eenu adafitfã ko, ni eekũ esę kę-ate ešikpoň lę nǫ, ni mahã enyõ yę klante nã yę lędientšę ešikpoň lę nǫ.

8. Kękę ni Rabšake kũ esę, ni eyanina Ašur mańtšę lę ní ekę Libna mĩwu; edšakę enu akę efã kę-dšę Lakiš kę-te.

9. Ni enu Kuš mańtšę Tirhaka he akę: Efã kę-mĩba ní ekeo abawu. Ni beni enu lę, etšũ bǫfoi kę-ba Hesekia ňõ akę:

10. Bǫni nyeyakẽ Iuda mańtšę Hesekia nę: Kãhã o-Nyoňmǫ lę ní ohĩe kã enǫ lę mĩlakao akę: Akę Ierusalem woň Ašur mańtšę lę deň!

11. Na, bodientšę onu nii ní Ašur mańtšęmei lę fe šikpõdši lę fẽ ní amęfeamę musu lę, ni bo ni abahere oyiwala lo?

12. Dšeňmãdši lę ní mitšęmei lę kpãtã amęhĩe lę, ani amęnyoňmǫi lę here amęyiwala lo? tamǫ Gozan kę Haran kę Resef kę Edenbii lę ní yǫ Telasar lę? 36,18.

13. Nẽgbę Hamat mańtšę lę kę Arpad mańtšę lę kę Sefarvaim maň lę kę Hena kę Iva mańtšę lę yǫ?

14. Ni beni Hesekia he wodši lę yę bǫfoi lę adeň ni ekane lę, eyiň kę-te Iehowa we lę, ni Hesekia yagble mli efõ Iehowa hĩe.

15. Ni Hesekia kpa Iehowa fai ni ekẽ:

16. Iehowa Zebaot, Israel Nyoňmǫ, bo ni ohĩǫ kerubim anǫ, bo okometõ dši Nyoňmǫ yę šikpoň lę nǫ mańtšęyelii lę fẽ nǫ; bo ofe ňwei kę šikpoň!

17. Gbo otoi ši, Iehowa, ni onu; gblemǫ ohĩňmęii, Iehowa, ni okwę! ni onu Sanherib wiemǫi fẽ ni etšũ akę-basopa Nyoňmǫ hĩekãlǫ lę!

18. Iehowa, eyę mli lęlęň akę Ašur mańtšęmei lę efite dšeňmãdši lę fẽ kę amęšikpõdši lę hũ,

19. ni amęšęrę amęnyoňmǫi lę amęfie la mli; edšakę dšee nyoňmǫi dšiamę, ši gbomei anidši anã nitšumǫ ni, tšei kę tęi ni, nohewǫ ni amęfiteamę lę.

20. Ši agbęnę, Iehowa, wǫ-Nyoňmǫ, mikpao fai, heremǫ wǫyiwala kę-dšę edeň, *koni šikpoň lę nǫ mańtšęyelii fẽ aná ale akę bo okometõ dši Iehowa! *40,5.

21. Kękę ni Amos bi Iesaia tšũ kę-ba Hesekia ňõ abakẽlę akę: Bǫni Iehowa, Israel Nyoňmǫ lę, kẽ nę: Noni okpami he fai yę Sanherib, Ašur mańtšę lę, hewǫ lę:

22. Wiemǫ ni Iehowa wie yę ehe nę: Zion biyõ oblayõ fro lę mĩgbe ohe guǫ, ni šye ohe fęo, Ierusalem biyõ lę mĩhoso eyitšo yę osę.

23. Namo ahora obǫ ni owie musubǫ̃ wiemǫi ošilę lę? namo nǫ owó ogbẽ nǫ yę ni ohole ohĩňmęii anǫ kę-te ňwei yę lę? Israel Mokroňkroň lę ni!

24. Otšũdši lę anǫ otšó obabǫ Nuntšę lę ahora ni okẽ: Mikę mifĩlii babaõ lę ekwǫ kę-te gõdši ayiteaň, kę-te Lebanon sę tõ, ni mafię emli *tšenedrui ni kwǫ̃lǫ lę kę emli sęsęoi ní hĩ lę mafie ši, ni mašę eyiteň šõšõšõ lę kę etšei atrom kõ lę mli. *14,8.

25. Mitšatšã bui ni minu amęmli nu, ni mikę minaneši aahã Misraim fãi fũtfẽm atã!

26. Ani onuko akę nakai mifeǫ kę-dšę blema bẽbe, ni nakai mito kę-dšę blema gbĩĩ lę amli? Agbęnę lę mihã eba mli, koni akpãtã mãdši ni atĩa gbogboi awo he lę ahĩe, ni amętšõmǫ amaňfõ kuikui,

*42

27. ni ame̱mli bii le̱ ahewale̱ še̱e̱ noko,
ame̱tšui fã, ni ame̱hĩe ha, ame̱tšṓmo̱ tamo̱
ṅãno̱ dſe̱i ke̱ bāi fo̱bii ke̱ tšũyiteṅ dſe̱i
hũ alo able ní edaa ni eṅãlã.
28. Mile ošitámo̱ ke̱ oyā ke̱ obā fẽ ke̱
ogrimo̱ ní ogri owomi le̱ hũ!
29. Ake̱-ni ogri owomi ni * ofã le̱ ekwo̱
ke̱-baše̱ mitoiiaṅ hewo̱ le̱, mike̱ mikpoṅ
aawo ogugõṅ, ni mike̱ mimanyofle̱ le̱ aawo
odãṅ, ni makpaleo ke̱-kũ se̱ ke̱-tšṓ gbe̱
ní otšṓ no̱ ke̱-ba le̱ no̱! * 5 Mose 32, 27.
30. Ši ene̱ aafe okadi ahão: Afi ne̱ mli
le̱ nyeaye nii ní ame̱dientše̱ ame̱kwẽ, ni
afi ni dši enyo̱ le̱ mli hũ nyeaye nii ni
kwẽ ye̱ nomei ase̱ le̱; ši afi ní dši etẽ
le̱ mli le̱ nyedũa nii ni nyekpaã, ni nye-
fea weintromi hũ ni nyeyea emli yibii.
31. Ši Iuda we le̱ mei ní efe̱ ni dši
mei ni dše mli le̱ * aatšẽrẽ fãi ekoṅ ke̱-
mõ ši, ni ame̱awo yibii ye̱ ṅweigbe̱. * 27, 6.
32. Edšake̱ fe̱nõ ko kẽ aadše̱ Ierusalem
aba, ni mei ní edše mli hũ aadše̱ Zion goṅ
le̱ no̱ aba; Iehowa Zebaot hĩedõ le̱ bafe ene̱!
33. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa kẽ ye̱ Ašur
maṅtše̱ le̱ he ne̱: Ebaṅ mã neṅ ni etšẽṅ
gãi ko ke̱-baṅ mli, ni eke̱ tše̱ṅ ko baṅ
dše̱i, ni asaṅ etſaṅ kpoku ko ewoṅ he!
34. Gbe̱ no̱ ní etšṓ ke̱-ba le̱, no noṅṅ
no̱ eetšṓ ke̱-ate ekoṅ; ši eboteṅ ne̱ke̱
maṅ ne̱ mli, Iehowa kẽ.
35. Edšake̱ mabu ne̱ke̱ maṅ ne̱ he, ni
mahere eyiwala ye̱ midientše̱ mihewo̱ ke̱
mitšũlo̱ David hũ hewo̱!
36. Ke̱ke̱ ni Iehowa bo̱fo le̱ dše kpo
ke̱-te Ašur nsra le̱ṅ ni eyagbe mei akpei-
oha-ke̱-nyoṅmai-kpãnyo̱-ke̱-enumo̱; ni beni
ame̱te ši lebi mãṅkpa le̱, na, ame̱fẽ-tĩẽm
ame̱tšṓmo̱ gbohĩĩ so̱ṅṅ. 17, 14; 31, 8.
37. Ni Ašur maṅtše̱ Sanherib fã ye̱
dše̱i ni eyiṅ ete, ni ekũ ese̱ eyahĩ Ninive.
38. Ni eba mli ake̱, beni edšáa ye̱ enyo-
ṅmo̱ Nisrok we le̱, Adramelek ke̱ Šare-
zer, ní dši ebii le̱, ke̱ klante gbele̱, ni
ame̱dšo foi ke̱-te Ararat šikpoṅ le̱ no̱;
ni ebi Esar-Hadon baye maṅtše̱ ye̱ ese̱.

Yĩtšo 38.

(K. 1—8. 21. 22: kwe̱ 2 Maṅ. 20, 1—11. 2 Kron 32, 24.)

Nakai gbĩĩ le̱ amli le̱ Hezekia he mĩye
ní ebagbo. Ni gbalo̱ Iesaia, Amoz bi le̱,
ba eṅõ ni ebakẽle̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kẽ
ne̱: To owe le̱ gbe̱dšiano̱, edšake̱ obagbo
ni oyi náṅ wala!
2. Ke̱ke̱ ni Hezekia tšṓ ehĩe ehã gbo-
gbo, ni ekpa Ie̱howa fai,
3. ni ekẽ: Ō Iehowa, mĩkpao fai,
kaimo̱ bo̱ni minyie ye̱ ohĩe ye̱ ano̱kwale
ke̱ * tšui ni eye emũ mli, ní mife noni
hĩ ye̱ ohĩe le̱! Ni Hezekia fó babaõ
dientše̱. * 2 Maṅ. 18, 3—6.
4. Ke̱ke̱ ni Iehowa wiemo̱ ba Iesaia
ṅõ ake̱:
5. Ya ni oyakẽ Hezekia ake̱: Bo̱ni
Iehowa, otše̱ David Nyoṅmo̱ le̱, kẽ ne̱:
Minu ofaikpamo̱ le̱, ni mina oyãfónui
le̱; na, maṅõ afii nyoṅma ke̱ enumo̱ ma-
fata ogbĩĩ le̱ ahe;
6. ni asaṅ mahere bo ke̱ ne̱ke̱ maṅ
ne̱ yiwala ke̱-adše̱ Ašur maṅtše̱ le̱ deṅ,
ni mabu ne̱ke̱ maṅ ne̱ he.
7. Ni ene̱ aafe okadi ní dše̱ Ieho-
wa deṅ ahão ake̱ Iehowa bafe nii ní
ekẽ le̱:
8. Na, mahã hũlũ ṅmle̱ le̱ no̱ susuma,
ní hũlũ ehã enyie ye̱ Ahas hũlũ ṅmle̱
le̱ no̱ le̱, akũ ese̱ mlidšãi nyoṅma. Ni
hũlũ kũ ese̱ mlidšãi nyoṅma ní enyie
momo le̱ ye̱ hũlũ ṅmle̱ le̱ no̱.
9. Iuda maṅtše̱ Hezekia nii ní eṅmã,
beni ehe ye ni ehe wale̱ ke̱-dše̱ ehela
le̱ṅ le̱, ne̱:
10. Mi le̱ mikẽ ake̱: Migbĩĩ le̱ ateṅ
tũntũ le̱ mate gbohĩĩadše agbói le̱ anã,
ãšõ mifii ní efe̱ le̱ ye̱ mideṅ.
11. Mikẽ: Minaṅ Iehowa doṅṅ, minaṅ
Iehowa ye̱ * hĩekãlo̱i ašikpoṅ le̱ no̱; mi-
kwe̱ṅ gbomei hũ doṅṅ ye̱ mei ní ye̱
yaka dše le̱ṅ le̱ ateṅ. * Lal. 27, 13.
12. Akpa mibũ le̱ ni awó ke̱-dše mihe
ke̱-te tamo̱ tõkwe̱lo̱ bũ ko; mikota mi-
wala tamo̱ mamalòlo̱ feo̱ le̱; ẽtšemi ke̱-
dše̱ kpã le̱ nã: õgbe nã ohãmi gbĩ kome
dšenamo̱! Hiob 7, 6.
13. Mimĩa mihĩe ke̱-yaši dšetše̱remo̱;
ekũmo̱ miwui fẽ * tamo̱ dšata; õgbe nã
ohãmi gbĩ kome dšenamo̱! * Hiob 10, 16.
14. Midõmo̱ ntšo̱i tamo̱ nyoṅmo̱bite̱te
lo kpokukpoku, miye ṅko̱mo̱ tamo̱ okpo̱;
mihĩṅme̱ii šiu ke̱ ṅwei so̱ṅṅ ní mikwe̱o̱
ake̱: Iehowa! efĩmi, damo̱ mli ohãmi!

15. Té makę tēn? Ewomi ši, ni efe
hū! Miwala afii lę fē mli lę manyie sokē
yę misusuma aŵerēhō lę hewǫ.
16. Nuntšǫ, enęmei anǫ mei tšǫ́ǫ ni
amęyi náa wala, ni enęmei fē mli mi-
mumǫ wala yǫ; edšakę otšámi, ni ohā
miyi ená wala!
17. Na, mihedšǫlę-námǫ hewǫ mi-
na dšōmǫ babaō! ši suomǫ ní osu-
moǫ misusuma hewǫ lę, odšielę
kę-dšę fitemǫ bu lę mli; edšakę
*ošęrę mihe ešai lę fē ofie osę!
* Lal 32, 1. 2 Mika 7, 18. 19.
18. Edšakę gbohīīadše edšien oyi, ni
gbēle hū kafon bo; mei hū ní kplekeǫ
ši kę-yaā bu lę mli lę amęnōn amęhīe
amęfōn onǫkwale lę nǫ; Lal. 6, 6.
19. hīekālǫ, hīekālǫ mon dšieǫ oyi, ta-
mǫ bǫni mifeǫ nmęnę nę; tšę hāa bii
leǫ onǫkwale lę.
20. Iehowa here miyiwala, nohewǫ lę
wǫwala gbīī fē mli lę wǫkę sankū aala
milalai lę yę Iehowa we lę!
21. Ši Iesaia ekē akę anō agbāmi-ta-
tale ko ato asāne lę nǫ, ni ehe aawalę.
22. Ni Hezekia hū kē: Mē dši okadi
akę mate Iehowa we lę?

Yītšo 39.

(2 Maŭ. 20, 12—19. kwę 2 Kron. 32, 25—31)

Nakai be lę mli lę Merodak-Baladan,
Baladan bi lę, ní dši Babel mantšę lę,
tšū akę wodši kę nikēnii bahā Hezekia;
edšakę enu akę ehe ye, ni ehe ewalę.
2. Ni Hezekia ná amęhe tšuidšūrō,
ni enō ešia heni enibii ní dāra wa lę
yǫ lę etšōamę, dfiętęi kę šika, kę tšo-
fāi-kę-nmai kę mū ni dāra wa, kę eta-
wūnii atšū lę fē kę nibii fē ní anaā yę
enitōhei lę; nokonoko bę ewo lę lo enǫ-
yelihe lę ni Hezekia kę-tšōōamę.
3. Kękę ni gbalǫ Iesaia ba mantšę
Hezekia nō ni ebabilę akę: Meni nękę
gbomei nę kē, ni nēgbę amędšę amęba
onō nę? Ni Hezekia kē: Amędšę šonn
heko amęba minō, amędšę Babel.
4. Ni ekē: Meni amęna yę owe lę?
Ni Hezekia kē: Nibii fē ní yǫ miwa lę
amęna; nokonoko bę minitōhei lę ni
mikę-tšōkoamę.

5. Kękę ni Iesaia kē Hezekia akę:
Bo Iehowa Zebaot wiemǫ toi!
6. Na, gbīī mība ní aabalō nibii fē
ní yǫ owe lę kę nii ní otšęmei lę ebua
nā eto kę-baši nmęnę gbī nę nǫ lę kę-
ate Babel; ašīn nokonoko, Iehowa kē.
7. Ni asan obii ní aadšę omli ní oofǫ
lę, aanō amęten meikomei kę-ate, ni amę-
atšǫ́mǫ piafoi yę Babel mantšę lę mō lęn.
8. Ni Hezekia kē Iesaia akę: Iehowa
wiemǫ ní owie lę hī! Ni esā ekē: Ši
hedšǫlę kę anǫkwale aahī migbīī lę amli!

Yītšo 40.

Nyešędšea, nyešędšea miman lę mī!
nye-Nyonmǫ lę kē!
2. Nyekę *Ierusalem awiea tšuidšūrō
nā, ni nyedšadšea nyetšōalę, akę agbe
etawū be lę nā, akę akę enišaianii lę
efalę, akę ená †toi enyǫ kę-dšę Iehowa
den yę ehe ešai lę fē hewǫ!
* Hos. 2, 16. † Zak. 9, 12.
3. Moko gbē mībo yę nā lę nǫ akę:
Nyedšea Iehowa gbę lę, nyedšadšea gbę-
dšegbę ko yę nā kpatā lę nǫ nyehāa
wǫ-Nyonmǫ lę! Luk. 3, 4—6. Ioh. 1, 23.
4. Awó dšǫ-fē-dšǫ nǫ, ni ahā gōdši
kę nmenmei fē aba ši, ni ahā hei ní
yǫ dokoidokoi lę afe tręnē, ni hei ní
yǫ gōdšigōdši lę afe kplanā.
5 Ni adšie Iehowa anumnyam lę kpo,
ni helo fē-tšēm ana; Edšakę Iehowa nā
enę dšę!
6. Gbē ko kē: Blǫmǫ! Ni ekē: Té
miblǫ mikē tēn? *Helo fē lę dfęi ni,
ni ehefęo lę fē tamǫ nānǫ fǫfǫi:
* 1 Pet. 1, 23—25. Iak. 1, 10. 11. Lal. 90, 5. 6.
7. dfęi gbīǫ, fǫfǫi hū nālāa; edša-
kę Iehowa mumǫ ní emūǫ lę tfaā kę-
tšǫ́ǫ nǫ. Lęlęn, dfęi dši man lę!
8. Dfęi gbīǫ, ni fǫfǫi hū nālāa: ši
wǫ-Nyonmǫ lę *wiemǫ lę aadamǫ
ši kę-ate nānǫ! * Lal. 119, 89. Luk. 21, 33.
9. Kwǫ kę-ya gon ní kwǫ ko nǫ, bo
sanekpakpadšadšelǫ Zion! wó ogbē nę
kę hewalę, sanekpakpadšadšelǫ Ierusa-
lem! Wó nǫ, kāše gbeyei; kęmǫ Iuda
mādši lę akę: Na, nye-Nyonmǫ lę nę!
10. Na, Nuntšę Iehowa mība kę he-
walę, ni enine lę aaye nǫ ehālę; na,

ehĭe enyōmo̱wo le̱ ke̱-mība, ni enādšiańtō
le̱ nyie ehĭe! 62, 11.
11. Eelè etōiku le̱ tamo̱ tōkwe̱lo̱; eehĭe
etōbii le̱ ye̱ ekpo̱ko̱iań, ni eeholeame̱ ešă-
kă etšitši, ni tōnyemei le̱ hŭ, eekpla-
ame̱ ble̱ō. * Ioh. 10, 11. 12.
12. Namo susuo̱ nui le̱ ye̱ eko̱ko̱ń, ni
eke̱ klakate susuo̱ ńweii, ni eke̱ kānō
kaä šikpoń sŭ, ni eńmēo̱ gōdši le̱ ye̱
nsēni mli ke̱ ńmeńmei hŭ ye̱ nińmēnii
amli?
13. Namo kaä Iehowa Mumo̱ le̱ ekwe̱o̱,
ni mē ńāwolo̱ tšōo̱le̱ nii?
1 Kor. 2, 16. Rom. 11, 34.
14. Namo eke̱-too̱ adšina, ni etšōo̱le̱
nii, ni etšōo̱le̱ kodšomo̱ gbe̱, ni etšōo̱le̱
nilē, ni ehāa eleo̱ sanese̱ko̱mo̱ gbe̱?
15. Na, dšeńmādši le̱ tamo̱ nukuli ye̱
blagē he, ni abuo̱ame̱ tamo̱ mlukuli ni
kpe̱te̱ nsēni he; na, eholeo̱ ńšo̱kpo̱i le̱
ano̱ tamo̱ mlu!
16. Ni Lebanon še̱e̱ lai ni ašāa, ni
emli koloi le̱ hŭ še̱e̱ šā-afo̱le.
17 Dšeńmādši le̱ fē dšee noko ye̱ ehĭe,
ebuo̱ame̱ ake̱ ame̱dšee fe̱ife̱i ke̱ yakaya-
kanii hŭ.
18. Bēle̱ namo he nyeke̱ Mawu aato
mo̱, ni mē subāń nyeke̱-ato ehe?
44, 9—20. Bof. 17, 29.
19. Amāgā le̱, ńālo̱ fieo̱, ni šikańālo̱
haä he šika, ni eke̱ dfie̱te̱i kōsōńkōsōi
woo̱le̱.
20. Moni be̱ nakai kēnii le̱ eko le̱, eha-
laä tšo ko ní kpo̱too̱; etaoo̱ ńālo̱ ko ní
le ńā ehāa ehe, ni egbo̱ō̱ amāgā ní hosoo!
21. Ani nyelee ni nyenuko hŭ? ani
agbakonye ke̱-dše̱ šišidšē? ani nyenako
šikpoń le̱ šišitōi le̱ anā?
22. Le̱ etá šikpoń le̱ yiteń ati le̱ no̱, ni
eno̱ bii le̱ tamo̱ agāi; le̱ *ele̱o̱ ńwei mli ta-
mo̱ muhō̱, ni ešio̱le̱ tamo̱ bū ni ahĭo̱ mli;
* Lal. 104, 2.
23. le̱ ehāa lumei feo̱ fe̱m, ni ehāa ši-
kpoń no̱ kodšolo̱i hŭ tšōo̱ yakayakanoko.
24. Amrō pe̱ ni ate̱oame̱ le̱, amrō pe̱
ni adŭame̱ le̱, amrō pe̱ ni ame̱tšo le̱ tšē
fā ye̱ šikpoń le̱: etfaä ke̱-tšōo̱ ame̱no̱ ni
ame̱ńālāa, ni lasŭogbēle lōo̱ame̱ ke̱-yaä
tamo̱ tutŭ.
25. Bēle̱ namo he nyeke̱mi aato, ni
eke̱mi aaye egbo̱? Mokrońkroń le̱ kē̱.
26. Nyeholea nyehĭńme̱ii ano̱ ke̱-yaä
ńwei, ni nyekwe̱a: Namo bo̱ ene̱mei?
Le̱ moni edšieo̱ ame̱safo le̱ kpo ye̱ yibo̱
nā, ni etše̱o̱ ame̱fē *ke̱ ame̱gbe̱ii; enyē-
mo̱ ní fá ke̱ ehewale̱ kple le̱ hewo̱ le̱
ame̱teń ekomeflo po efe̱e̱. * Lal. 147, 4.
27. Bēle̱ bo Iakob, mēba okē̱o̱, ni bo
Israel, owieo̱ ake̱: Ańō migbe̱ le̱ atē
Iehowa, ni mikodšomo̱ eho mi-Nyońmo̱
le̱ hĭe le̱?
28. Ani olee, ani onuko? nāno̱ Nyońmo̱
le̱, Iehowa *ni bo̱ šikpoń le̱ nāgbēhei le̱,
egbo̱dšo̱o̱ ni asań eto̱o̱le̱, ni †edfēńmo̱ le̱
anyēē mli atao. * 45, 12. † K. 13.
29. Le̱ ehāa moni egbo̱dšo̱ le̱ hewale̱,
ni moni be̱ nyēmo̱ le̱ ehāa ehewale̱ fáa.
30. Oblahĭĭ ni edše no̱ le̱, ame̱gbo̱dšo̱ō̱
ni eto̱ō̱ame̱, ni mei ní eše̱ oblahĭĭ tete
le̱, ame̱gbēgbēo̱ ši;
31. ši mei ní hĭe kā Iehowa no̱
le̱ náa hewale̱ hē, ame̱holeo̱ ame̱-
fĭdši ano̱ tamo̱ *okropońi, ame̱dšoo̱
foi, ni eto̱o̱ame̱, ame̱nyieo̱ hŭ, ni
ame̱gbo̱dšo̱o̱. * Lal. 103, 5.

Yitšo 41..

Nye ńšo̱kpo̱i, nyebuaä nyenā ye̱ mi-
hĭe, ni mādšimādši le̱ hŭ aná hewale̱
hē! Hā ní ame̱tši ame̱be̱ńke̱, ni ame̱ba-
wie, wo̱fē wo̱kpe ni wo̱kodšo!
2. Namo tē moko ši ke̱-dše̱ bokāgbe̱,
moni dšale̱ ke̱le̱ kpeo̱ ye̱ hefēhe ní eyaä
le̱? Eńōo̱ dšeńmādši ehāa ye̱ ehĭe, ni
ehāa eyeo̱ mańtše̱mei ano̱; eńōo̱ame̱ ehāa
eklante le̱ tamo̱ mlu, ni eke̱ame̱ hāa
egāi le̱ tamo̱ tutŭ ni kōyo̱ lōo̱.
K. 25. Y. 44, 28; 45, 1. 13; 46, 11; 48, 14. 15.
3. Enyieo̱ ame̱se̱, efoo̱ mli fefēfe ke̱-
tšōo̱ gbe̱ ní enane yiko no̱ dā no̱.
4. Namo tšu ene̱? namo fe? Moni tše̱
yino̱bii fē ke̱-dše̱ šišidšē le̱ ni: mi, Ie-
howa, midši *kleńkleńmo le̱, ni se̱kpē-
bii ateń hŭ, mi nońń ni!
* 44, 6; 48, 12. Kpods. 1, 8. 11. 17.
5. Ňšo̱kpo̱i le̱ na ni ame̱še gbeyei,
šikpoń le̱ nāgbēhei le̱ ahe kpokpo; ame̱-
tši ame̱be̱ńke̱ ni ame̱ba.
6. Mofēmo ye bua enanyo, ni ekē̱
enyemi ake̱: Ná tšui!
7. Ňālo̱ le̱ woo̱ šikasērelo̱ le̱ hewale̱,
moni ke̱ hamle dšadšeo̱ nii ahĭe le̱ hŭ feo̱

moni tſiaŭ nii yẹ sŏtẹ nọ lẹ nakai noṅṅ,
ni ekēọ yẹ sọomọ lẹ hewọ akẹ: Ehĭ! ni
ekẹ plẹkobii kălaŭ ní ekakpọ.
8. Ŝi bo, *mitšūlọ Israel, bo Iakob
ní mihalao, †mišientšẹ Abraham seši;
* 43, 10; 42, 19; 44, 1. 21; 45, 4: kwọ 42. 1.
† Iak 2, 23.
9. bo ni mimō omli kẹ-dšẹ šikpoṅ lẹ
nāgbēhei lẹ kẹ-ba, ni mitšéọ kẹ-dšẹ eko-
dši lẹ anọ, ni mikẹ̄o akẹ: Mitšūlọ dšio,
mihalao ni mišẹṅo mifōṅ lẹ!
10. Kāše gbeyei, ši mi, mikẹo yọ! Kă-
kwẹkwẹ̄ ohe, ši midši o-Nyoṅmọ lẹ! Ma-
wadšeo, ni maye mabuao; ni mahĭe omli
kẹ midšalẹ ninedšūrō lẹ. 43, 1.
11. Na, mei fē ní amẹmli ewoō la lẹ
ahĭe aagboi ni amẹhĭe aaſie ši; mei ní
kẹo béọ lẹ aafe ſẹm, ni amẹhĭe aakpătă.
12. Mei ní kẹo ená lẹ, ootaoamẹ, ši
onaṅamẹ, mei ní kẹo wuọ lẹ aafe ſẹm,
ni amẹată
13. Edšakẹ mi, Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
mihĭe oninedšūrō mli, ni mĭkẹ̄o akẹ:
Kāše gbeyei! maye mabuao!
14. Kāše gbeyei, bo gōgōmi Iakob,
ny e Israelbii ní nyeyi fáá! *maye
mabuao, Iehowa kẹ̄, ni okpōlọ dši
Israel Mokroṅkroṅ lẹ. *43, 3.
15. Na, miṅōo mĭfe ṅmăgbēmọtšōne hē
ko ní nă ba kẹ enă nyănyōdši, ni oogbē
gōdši lẹ ni oošiamẹ bọdọbọdọ, ni oofe
ṅmeṅmei lẹ hū tamọ tutū.
16. Oošа amẹmli, ni kōyọ aalōamẹ kẹ-
ate, ni lasūogbēle aagbẹamẹ aſă; ši bo
lẹ, omli aaflio yẹ Iehowa mli, ni ooſă
ofō Israel Mokroṅkroṅ lẹ nọ.
17. Mei ní nii yọ mọbọ kẹ ohĭafoi lẹ,
amẹmtao nu, ši eko bẹ, amẹlilẹii anọ egbĭ
kẹ kūmai; ši mi, Iehowa, mahereamẹ nọ
kē, mi, Israel Nyoṅmọ lẹ, mikwaṅamẹ.
18. Magble făi ană yẹ gōdši kpatăi
anọ, ni madše nubui hū yẹ dšọ̄i ateṅ;
mahă ṅăno atšó nu kpăkpo, ni šikpoṅ
gbĭū hū atšó nui ní baŭ.
35, 1. 7; 43, 20.
19. Mahă tšenedrutšei akwē yẹ ṅănọ,
kẹ yōitšei, mirtotšei kẹ mūtšei; matẹo
sẹsẹo kẹ papao, kẹ tšei ní nyēọ dšalẹ
yẹ ṅă kpată nọ,
20. koni amẹſō-tſēm amẹna ni amẹle
ni amẹkẹ-to amẹtšuiṅ ni amẹdſēṅ he,
akẹ Iehowa nine fe enẹ, ni Israel Mo-
kroṅkroṅ lẹ bọ.
21. Nyekẹ nyesane lẹ abaŭ! Iehowa
kẹ̄; nyekẹ nyesane nătšōmọi lẹ abẹṅkẹa!
Iakob maṅtšẹ lẹ kẹ̄.
22. Hă amẹkẹ-ba ni amẹbadšadše noni
baba amẹtšōwọ! Nii ni yọ tšutšu lẹ, nye-
tšōa nii ní dši, ní wọkẹ-to wọtšuiiaṅ ni
wọle amẹnăgbē; alo nyetšōawọ nii ní baba.
43, 8. 9; 44, 7.
23. Nyedšadšea nii ní baba wọ́sẹ nye-
tšōa, koni wọná wọle akẹ nyoṅmọi dši-
nye; hē, nyefea ekpakpa lo efōṅ ko, ní
wọkwẹkwẹ̄ wọhe, ni wọfē wọna!
24. Na, nyedšee nokonoko, ni nyeni-
tšumọ lẹ hū dšee fẹifẹi, moni halaŭnye
lẹ, ăhĭlẹ.
25. Mitē moko ši kẹ-dšẹ kōyigbẹ ni
ōba, ni eetšẹ́ migbẹi kẹ-adšẹ hūlū šitē-
he, ni eenă nọyelọi tamọ anăa sū, lo
tamọ nišōlọ kpọtọō sū!
26. Namo dšadše kẹ-dšẹ šišidšē, koni
wọle? lo namo dšadše dăni eba mli ní
wọkẹ̄ akẹ: Enō dša!? Mokomoko bẹ ní
dšadšeọ, mokomoko bẹ ní hăa anuọ, ni
mokomoko bẹ ní nuọ nyewiemọi lẹ!
27. Mi tšutšu mikẹ̄ Zion akẹ: Na, amẹ
nẹ! ni Ierusalem hū, *mihălẹ sanekpa-
kpadšadšelọ ko! * Mat. 22, 34.
28. Ši kẹ́ mikwẹ lẹ, mokomoko bẹ, ni
ṅăwolọ ko bẹ amẹteṅ, ní kẹ́ mibiamẹ ní
amẹahămi hetō.
29 Na, amẹfē lẹ yakayakanii dšiamẹ,
ni amẹnitšumọi lẹ hū dšee fẹifẹi, *amẹ-
măgăi lẹ hū kōyọ kẹ nibii fodši ni!
* Lal. 26, 5.

Yĭtšo 42.

Na, *mitšūlọ moni mihĭe omli,
moni mihala ni †mináa ohe tšui
lẹ! Mikẹ Mimumọ lẹ eſie enọ, ni ekẹ
kodšomọ aate ayahă dšeṅmădši lẹ.
* 49, 1—6; 52, 13: kwọ 41, 8. Mat. 12, 18—21.
† Mat. 3, 17.
2. Eblọṅ ni ewóṅ egbō nọ, ní ebăṅ
anu egbē yẹ blohūiaṅ.
3. Gălă ni amĭa lẹ, ekūṅ, ni kane
mli odonti ní tšoọ suli lẹ, egbeṅ,
ni eedšie kodšomọ kpo yẹ anẹkwa-
le nă. Lal. 34, 29.
4. Esane nă edšọṅ, ni enidšiaṅ edšeṅ
wui kẹ-yaši boyinọ ní ekẹ kodšomọ aamă

ši ye šikpoṅ le no, ni ṅšokpoi le aakwe
emla le gbe.
5. Boni Nyoṅmo Iehowa, — moni bo
ṅwei ni egble mli, ni elē šikpoṅ ke emli
nibānii le amli, ni eke susuma hāa eno
bii le, ni eke mumo hāa mei ni nyieo
no le, — kē ne:
6. Mi, Iehowa, mitšéo ye dšale mli,
ni mimō onine mli, ni mibā oyi ni mi-
ṅōo mife maṅ le kpāṅmo ke dšeṅmādši
le ala; 49, 6. 8.
7. koni ogble fìlafoi ahīṅmeii, ni odšie
mei ni awoame tšūṅ ke mei ni trá duṅ
mli le hū ke-dše gboklefoiatšū leṅ. 35, 5.
8. *Midši Iehowa, migbei dši no, †ni
mike minumnyam le hāṅ mokroko, ni mi-
ke miyidšiemo le hū hāṅ amāgāi!
* 2 Mose 3, 15. † Ies. 48, 11.
9. Na, tšutšunii le eba mli, ni nibii
hēi midšadšeo ne, mīhā nyenu he dāni
epue. 41, 2. 27.
10. Nyelaā lala hē nyehāa Iehowa,
nyelaā nyedšiea eyi ke-dšea šikpoṅ le
nāgbēhe le! Nye mei ni nyenyieo ṅšo
hīe, ke nibii fē ni yo emli le, ṅšokpoi
le, ke mei ni hīo no le!
11. Nyehāa ṅā ke eno mādši le aholea
amegbēi ano, ke akrowai ni Kedar yo
mli le; nyehāa mei ni hīo tesāi amli le
alaā nyāmo lala, nyehāa amebo oše ke-
dšea gōdši le ayiteaṅ!
12. Ameke anumnyam ahā Iehowa, ni
amedšadše eyidšiemo le ye ṅšokpoi le
ano!
13. Iehowa aafā tamo kākālo ko, eetē
hīedō ši tamo tabilo; eeblo ni eebo oše;
eke ehenyeloi le aaye dēṅdēṅ!
14. Mibu minā āhū, mife diō, mimīa
mihīe: ši mablo tamo yō ni kōmoo, ma-
kēmo ni mamū hēhē.
15. Makpātā gōdši ke goṅkpoi ahīe,
ni mahā ameno dfei fē agbī, ni mahā
fāi atšōmo fākpoi, ni mahā kpākpoi hū
amī!
16. Ni mike fìlafoi aatšō gbe ko ni
amelee no, ni mahā amenyie tempōṅ ko
ni amelee no; maṅō duṅ mafe la ye
amehīe, ni heni yo dokoidokoi le mahā
afe trenē. Nii ne mafe mahāame ni
miṅmēṅ he. 35, 5. 8.

17. Ši mei ni ke amehīe fōo amāgāi
ano, ni amekēo amāgāi ni afīe ake:
Nyedši wonyoṅmoi le! ameakū amese,
ni amehīe aagboi. 44, 9—20.
18. Nye toimūloi, nyeboa toi; nye fìla-
foi, nyekwea ni nyenaā nii! 43, 8.
19. Namo efīla tamo mitšūlo le? Na-
mo emū toi tamo mibofo ni mitšū le?
Namo efīla tamo moni kemi bo nanyo
le? Namo efīla tamo Iehowa tšūlo le?
41, 8.
20. Ona nibii babaō, ši oyoo; etoii
anā kā, ši enuu nii. 53, 1.
21. Esa Iehowa hīe ye edšale le he-
wo, ake eehā mla le ada ni eewo ehīe
nyam.
22. Ši le le, maṅ ni atfale odšo ni
ahale ni; adūame fē ye bui amli, aṅō-
ame atē gboklefoiatšūiaṅ; amōmoame, ni
dšielo ko be; ahaame, ni moko be ni
kēo ake: Oke-kū se ohā!
23. Nyeteṅ namo aabo ene toi? ni eka
etoi ni enu nii ni baba le?
24. Namo ke Iakob hā ni ahale, ni
eke Israel hā odšotfaloi? Ani dšee Ie-
howa ni wofe eša wošile le ni, moni
amekplēē egbēi le ano nyiemo, ni ame-
boo emla le toi le?
25. Nohewo le efose mlifū ni nā wa
ke ta ni mli wa hū efīe ameno; ni ešere
la ewo amehe ke-kpe, ši amelee; ešāame,
ši ameke-woo ametšui mli.

Yitšo 43.

Ši agbene, boni Iehowa ni bo bo,
Iakob, ni ešō bo, Israel, le kē ne:
Kāše gbeyei, edšake mikpōo; mi-
tšéo ke ogbei; minō dšio!
2 Edšake kedši ōfo nu le, mikeo ye,
ni kedši ōfo fāi hū, amesuṅo. Kedši
onyie la mli le, ošāṅ, ni lalilei hū ešāṅo.
Lal. 66, 12.
3. Ši mi, Iehowa, midši o-Nyoṅmo
le, Israel Mokroṅkroṅ, oyiwalaherelo le!
Miṅō Mizraim mihā ake okpōmonii, ke
Kuš ke Seba hū *ye onādšiaṅ.
* Abel 11, 8.
4. Ake-ni odšra wa ye mihīe ni ohīe
eba nyam, ni mi le, misumoo osane he-
wo le, mike gbomei aahā ye onādšiaṅ,
ke mādšimādši hū ye owala hewo.

5. *Kăše gbeyei, ši mi, mikęo yǫ; mańŏ oseši kę-adšę bokă kę-ba, ni mabua onă kę-adšę anaigbę; *11, 11—16.

6. makę̃ kōyigbę akę: Dšiemǫ ohă! kę wuoyigbę hŭ akę: Kătšĭ nă! Ńŏ mibihĭĭ lę kę-dšę šońń kę-ba, kę mibiyei lę hŭ kę-dšę šikpoń lę năgbĕhe lę;

7. mofēmo ni ańŏ *migbei awolę, moni mibǫlę mihă minumnyam, moni mišŏlę ni mifelę lę! *Ier. 14, 9.

8. Okę mań ſilafo ní yǫ hĭńmęii lę aba, kę toimŭlǫi hŭ ní yǫ toii lę! 42, 18.

9. Hă dšeńmădši lę fē nă abakpe ši, ni mădšimădši lę hŭ abua amęhe nă. Amęteń *namo aanyĕ enę adšadše, ni eehă wǫnu tšutšu sădši lę? Amęhă amędasefoi lę aba, ní abuamę bem, ni amęnu, ni amękē akę: Eyę mli! *41, 22. 26.

10. Iehowa kę̃, nyedši midasefoi, kę *mitšŭlǫ ni mihala, koni nyele, ni nyehemi nyeye, ní nyená nyele akę mi nońń ni. Atšóko mihĭe ašŏko nyońmǫ ko, ni eko eko bań yę misę! *41, 8.

11. Mi, mi nońń, midši Iehowa lę, ni yiwalaherelǫ ko bę, dša mi! 44, 6. 5 Mose 32, 39.

12. Mi nońń midšadše, ni mihere mei ayiwala, ni mihă anu hŭ, ni mokpŏń ko bę nyeteń; nohewǫ lę *nyedši midasefoi, Iehowa kę̃, ni mi, midši Mawu lę! *K. 10.

13. Dăni gbĭ ko aaba dšeń lę mi nońń ni, ni moko bę ní aadšie mo yę mideń; kę́ mife noko lę, namo aakŭ nă?

14. Bǫni Iehowa, nyekpŏlǫ lę, ní dši Israel Mokrońkroń lę, kę̃ nę: Nyehewǫ mitšŭ kę-te Babel tŏ, ni mińŏ amęfē mitſia ši akę foidšelǫi, kę Kaldeabii lę hŭ yę amęnyámǫ lędši lę amli.

15. Mi, Iehowa, dši nye-Mokrońkroń lę, Israel bǫlǫ lę, nyemańtšę lę.

16. Bǫni Iehowa, — moni *dše gbę yę ńšǫ lę mli, kę tempŏń hŭ yę nui ní nă wa lę amli lę, *2 Mose 14, 22. Ios. 3, 16.

17. moni dšie ſilii kę okpǫńǫi kę ta kę hewalę kpo, ni amęfē-tſēm amękămǫ ši ni amętee ši dońń, ni amętă, ni amęgboi tamǫ kane mli odonti lę, — kę̃ nę:

18. Nyekakaia tšutšu sădši lę, ni nyekadſēŭa kleńkleńnii lę ahe hŭ!

19. Na, mibafe noko hē, ebapue amrŏ nę: aso nyenáń nyele? Hē, madše gbę yę ńă lę nǫ, kę *făi hŭ yę ńă olęńlę lę nǫ. *41, 18.

20. Ńăń koloi tete aawo mihĭe nyam, ńăńgbĕi kę dugumai fē; edšakę mahă nu aba ńă lę nǫ, kę făi hŭ yę ńă olęńlę lę nǫ, ni mahă mimań lę, mei ní mihala lę, anu.

21. Mań ní mišŏ mihă mihe, koni amęgba miyidšiemǫ lę. 1 Pet. 2, 9.

22. Kēlę bo, Iakob, otšę́ę́mi, ni bo, Israel, ogbaa ohe nă yę mihe!

23. Okę ošă-afǫle tŏi lę ebahăămi, ni asań okę ofǫlei lę woo mihĭe nyam; mikę niyenii-afǫlei gbaa onă, ni mihăă atǫo kę krǫbǫo; 1, 11—15.

24. okę odſiętęi hee kalamo ohăămi, ni ohăă matǫ kę ofǫlei afǫ lę; mоń, okę ohe ešai lę haomi, ni ohă etǫmi kę onišaianii lę!

25. Mi nońń midši moni gbeǫ onǫtŏmǫi lę yę midientšę mihewǫ, ni ohe ešai lę hŭ mikaiń dońń. 44, 22. Ier. 31, 34.

26. Kaimǫmi, ní wǫkodšo; dšadšemǫ osane lę, koni abuo bem! 38, 3. Ier. 2, 35.

27. Okleńkleń tšę lę fe eša, ni mei ní damǫǫ mli hăao lę tŏ minǫ: Dan. 9, 6. 8.

28. hewǫ lę mibule hekrońkroń lę lumei lę, ni mife Iakob musu, ni mikę Israel hă heguǫgbĕ.

Yitšo 44.

Ši agbęnę, bo toi, mitšŭlǫ Iakob, bo Israel ní mihalao! 41, 8.

2. Bǫni Iehowa, moni feo, mo hŭ ní šŏo ní eye ebuao kę-dšę onye mŭsŭń bēbe lę, kę̃ nę: Kăše gbeyei, mitšŭlǫ Iakob, kę bo *Iešurun ní mihalao! *5 Mose 32, 15; 33, 5. 26.

3. Ši mikę nu aaſie mei ní kŭmai yeǫamę lę anǫ, kę făi hŭ yę šikpoń gbĭĭń nǫ: mikę mimumǫ lę aaſie oseši nǫ, kę midšǫ̃mǫ hŭ yę oſĭei anǫ; 32, 15. Ioel 3, 1.

4. ni amęǫakwē yę dſęi ateń, tamę fă nă kpăi yę făi atoi.

5. Monę aakę̃ akę: Iehowa nŏ dšimi, ni monę hŭ, aańŏ Iakob gbęi lę awo ehe; ni moko hŭ kę enine aańmă akę Iehowa nŏ dšilę, ni eeńŏ Israel gbęi ewo ehe.

6. Bo̱ni Iehowa, Israel mańtše̱ ke̱ ekpõlo̱, ní dši Iehowa Zebaot le̱, kē ne̱: *Midši kleńkleńmo ke̱ se̱kpēmo, ni Nyońmo̱ ko be̱, †dša mi!
* 41, 4. † 43, 11.

7. Ni namo tamo̱mi, ke̱-dše̱ beyino̱ ní mito blema mań le̱? Hã edše kpo ní ebadšadše ni eke̱-mãmo̱ mihĩe; *ni ame̱dšadše wóse̱ sãdši ke̱ sãdši ní baba le̱ ame̱tšõ!
* 41, 22.

8. Nyehe akakpokpoa ni nyekašea gbeyei! Ani dšee blema bēbe midše̱ midšadše mitšõnye ni mihã nyenu? Ni nyedši midasefoi! Ani mise̱ le̱ Nyońmo̱ ko ye̱? Ni te̱sã ko hũ be̱: milee eko!

9. Amãgãfelo̱i le̱ fẽ efe yaka, ni ame̱tšuihenii le̱ ehĩĩ hãã noko; ni ame̱dientše̱ ame̱yeo̱ ame̱he odase ake̱ ame̱naa nii ni ame̱lee nii, hewo̱ le̱ ame̱hĩe aagboi.

10. Namo ešõ nyońmo̱ ko pẽń, lo efie amãgã ko, ní ehĩĩ hãã noko kwrã?
45, 16. Ier. 10, 3—16. Lal. 115, 4—8.

11. Na, ame̱nanemei le̱ fẽ hĩe aagboi; ši ńãlo̱i le̱, gbomei ateń nońń ame̱dše̱: ké̱ ame̱fẽ ame̱nã bakpe ši ni ame̱damo̱ ši le̱, ame̱he aakpokpo, ni ame̱hĩe aagboi!
42, 17.

12. Sõlo̱ tfaã dade nã, ni eke̱ ńãi-ke̱la tšuo̱ he nii, ni eke̱ hamle sõo̱, ni eke̱ eninešiwale̱ tšuo̱ he nii; hõmo̱ yeo̱le̱ ni ehewale̱ tãa, enuu nu hũ, hewo̱ le̱ eto̱õ biti!
40, 18—20.

13. Tšogbo̱lo̱ tfaã kpã, eke̱ kadimo̱nii kadio̱, ni eke̱ ńãdade gbo̱õ he, ni eke̱ kompase kadio̱; efeo̱le̱ tamo̱ gbomo su, tamo̱ gbomo hefe̱o, ní ehĩ ši ye̱ šĩa.

14. Eyatõo̱ tšenedrutšei ehãa ehe, ni eńõo̱ aplo ke̱ odum hũ, ni ehalaã kõ le̱ń tšei le̱ ateń eko, ete̱oo̱ se̱se̱o hũ ni nyońmo̱ne̱mo̱ hãa edaã;

15. ni etšõo̱ lai ehãa gbomo: eńõo̱ eko ewereo̱, ešereo̱ eko ni eńõ-šãa abolo; ni eńõo̱ no nońń eko efeo̱ nyońmo̱, ni edšáa! eke̱ eko feo̱ amãgã, ni akotoo̱le̱!

16. Ešãa fã ye̱ la mli; eyeo̱ lõ hũ ye̱ fã no̱; efloo̱ lõ ye̱ no̱ ni eyeo̱ eto̱õ; ewereo̱ ni ekẽo̱ ake̱: Yie̱! mihe edo̱, mina la!

17. Ši noni efe̱ le̱, eke̱-feo̱ nyońmo̱, emãgã: ekotoo̱le̱, edšáale̱ ni esoleo̱ etšẽo̱le̱, ni ekẽo̱ ake̱: Dšiemo̱mi, edšake̱ bo dši minyońmo̱!

18. Ame̱lee noko, ni ame̱naa nã hũ, edšake̱ efila ame̱hĩńme̱ii, ní ame̱kana nii, ke̱ ame̱tšuii hũ, ni ame̱kayo se̱!

19. Ni mokomoko dfẽńmo̱ baa no̱, asań nilē lo sanese̱ko̱mo̱ ko be̱, ni aakẽ ake̱: Mišã fã ye̱ lań, ni mišã abolo hũ ye̱ eńãi le̱ no̱, ni mifloo̱ lõ ye̱ no̱ miye; aso mańõ noni efe̱ le̱ mafe nihĩnii? aso makoto ši mahã tšokuku lo?

20. Moni nyieo̱ lamlu se̱ le̱, tšui ní ašišiu mĩhã ēdũ gbe̱, ni enyẽń esusuma edšie, ni ekẽń ake̱: Aso dšee apasa yo̱ mininedšũrõ ne̱?

21. Kaimo̱ ene̱mei, Iakob, ke̱ Israel hũ, edšake̱ *mitšũlo̱ dšio! ni †mišõo, ni mitšũlo̱ dšio; õ Israel, mihĩe kpań ono̱!
* 41, 8 † K. 2.

22. *Migbe onõfõńfemo̱i le̱ tamo̱ atatu ko, ke̱ ohe ešai le̱ hũ tamo̱ afua ko: Kpalemo̱ ke̱-ba mińõ, ši mikpõo!
* 1, 18; 43, 25.

23. Nyelaã nyámo̱ lala, nye ńweii, edšake̱ Iehowa efe! Nyeboa oše, nye šikpoń le̱ šišigbe̱i le̱! Nyewóa nyámo̱ lala no̱, nye gõdši, kõ ke̱ emli tšei le̱ fiã; edšake̱ Iehowa ekpõ Iakob, ni ehĩe eba nyam ye̱ Israel mli!
49, 13; 55, 12 Lal. 96, 11.

24. Bo̱ni Iehowa, okpõlo̱ le̱, ke̱ moni šõo ke̱-dše̱ onye mũsũń le̱, kẽ ne̱: Mi, Iehowa, dši moni feo̱ nibii fẽ, moni ekometõ egbleo̱ ńwei mli, ni elẽo̱ šikpoń le̱ mli, ni moko fataa ehe le̱;

25. moni hãa amale gbalo̱i akadii feo̱ yaka, ni ehãa klamo̱i yeo̱ se̱ke̱; moni kũo̱ nilelo̱i anã, ni ehãa ame̱nilē le̱ tšõo̱ kwašiafemo̱;
29, 14.

26. moni mãa etšũlo̱ wiemo̱ no̱ mĩ, ni ehãa ebo̱foi agbale̱ baã mli; moni kẽo̱ ye̱ Ierusalem he ake̱: Mei aahĩ emli! ke̱ Iuda mãdši le̱ ake̱: Aamãmo̱ame̱, ni matẽ emańfõ le̱ ši mamã ši! le̱;

27. moni kẽo̱ bu kwo̱ńkwo̱ń le̱ ake̱: Omli agbĩ! ni mahã ofãi le̱ hũ amĩ le̱!
2 Mose 14, 21 Ios. 3, 9—17.

28. Moni kẽo̱ ye̱ *Koreš he ake̱: Mitõkwe̱lo̱ dšile̱! ni eehã nii ni sa mihĩe le̱ fẽ aba mli, ni eekẽ ye̱ Ierusalem he ake̱: Aamãle̱! ke̱ so̱lemo̱we le̱ hũ ake̱: Aato šiši! le̱.
* 45, 1. Ezra 1, 1—3.

Yitšo 45.

Boni Iehowa kẹ̄ọ moni efọlẹ mū ní
dši *Koreš lẹ nẹ, moni mimō eninedšūrō
mli, koni maba dšeṅmādši aši yẹ ehīe,
ni mafēne maṅtšẹmei ahẹfīuii, ni ma-
gble šīnāi yẹ ehīe, ní akaṅmē agbói lẹ
amli lẹ: * 44, 28; 41, 2.
2. Mi noṅṅ manyie ohīe, ni mahā hei
ní yọ dokoidokoi lẹ afe trẹnẹ̄, ni ma-
dfāra akōble šīnāi lẹ, ni maflọ amẹsẹ
adabāṅi lẹ amli,
3. ni mikẹ duṅ mli dfetrii lẹ aahāo,
kẹ tēmọhei anii ní dšra wa lẹ, koni
oná ole akẹ midši Iehowa, moni tšẹ́o
kẹ ogbẹi, ní dši Israel Nyoṅmọ lẹ.
4. *Mitšūlọ Iakob kẹ Israel ní mi-
hala lẹ hewọ ni mitšẹ́o kẹ ogbẹi, ni
miwoō gbẹi, dāni olemi po. * 41, 8.
5. *Midši Iehowa, ni moko bẹ doṅṅ,
misẹ lẹ Nyoṅmọ ko Nyoṅmọ ko bẹ! Mi-
mīao, dāni olemi po, * 44, 6.
6. koni amẹle kẹ-dšẹ hūlū šitšhe kẹ
anaigbẹ, akẹ misẹ lẹ mokomoko bẹ. Mi-
dši Iehowa, ni moko bẹ doṅṅ.
7. Mišōọ la, ni mibọō duṅ hū; mi
mihāa hedšọlẹ baā, ni *mibọō efōṅ; mi,
Iehowa, lẹ noṅṅ mifeọ enẹmei fē!
* Amos 3, 6.
8. Nye ṅweii, nyetšerea kẹ-dšẹa yi-
teṅgbẹ nyefiea ši, ni atatui lẹ afọse
dšalẹ afie ši! Šikpoṅ lẹ hū agble enā
ní yiwalaheremọ aba, ni ekẹ dšalẹ akwē
šikōme: mi, Iehowa, mibọ enẹ! Lal. 72, 3.
9. Kpóo hā moni kẹ efelọ lẹ bẹ́ọ, mo-
ni dši ṅesūkó tamọ šikpoṅ sū ṅgeūkói
lẹ eko noṅṅ! Aso *sū aakẹ̄ ešōlọ akẹ:
Meni ofeọ nẹ? alo oninenā nitšumọ aakẹ̄
akẹ: Ebẹ nidši! lo?
* 29, 16 Ier. 18, 6. Rom. 9, 20. 21.
10. Kpóo hā moni kẹ̄ọ etšẹ akẹ: Mē-
ba ofọ? alo yō akẹ: Mēba okōmọ?
11. Boni Iehowa, Israel Mokroṅkroṅ
kẹ efelọ lẹ, kẹ̄ nẹ: Nii ní baba lẹ nye-
biami; ši mibii kẹ mininenā nitšumọ lẹ
nyešia nyehāami!
12. Mi mife šikpoṅ lẹ, ni mibọ gbomei
mito nọ; mi minidši gble ṅwei mli, ni
mifá amẹsafo lẹ fē.
13. Mi noṅṅ mitēlẹ ši yẹ dšalẹ nā, ni
madšadše egbẹi lẹ fē: lẹ noṅṅ eesā eto
mimaṅ lẹ ni eeṅmē minomi lẹ ahe, dšee
yinii anā, ni dšee nyōṅnii anā: bọni
Iehowa Zebaot kẹ̄ dši no. K. 1. Y. 41, 2.
14. Boni Iehowa kẹ̄ nẹ: Misraim ni-
tšumọnii kẹ Kuš dšrayeli mli sẹnámọ
kẹ Sebabii, ní dši gbomei kākādādši
lẹ, aaho kẹ-aba oṅō ni amẹatšōmọ onii,
amẹanyie osẹ, gboklẹi amli amẹanyie kẹ-
aba, amẹakoto bo ni amẹakpao fai akẹ:
Lẹlẹṅ, omli Mawu yọ, ni Nyoṅmọ ko
*bẹ sẹ doṅṅ! * K. 5.
15. Asonọkwa, bo dši Mawu ní etē
ehe, Israel Nyoṅmọ, yiwalaherelọ!
Rom. 11, 33.
16. Amẹhīe aagboi, ni amẹfē amẹhīe
aafie ši, mei ní feọ amāgāi lẹ, amẹfē
amẹanyie kẹ hīešifiemọ. 44, 9. 11.
17. Ši Iehowa aahere Israel yiwala kẹ
nānọ yiwalaheremọ: nyehīe gboiṅ ni asaṅ
nyehīe efieṅ ši gbīkogbīko kẹ-yaši nānọ.
18. Boni Iehowa, moni bọ ṅwei lẹ, Nyo-
ṅmọ, mọni šō šikpoṅ lẹ ni efe ni ekẹ-
mā ši, ni ebọọlẹ eflo, ši ešōlẹ ní ahī nọ
lẹ, kẹ̄ nẹ: Midši Iehowa, ni moko bẹ
sẹ doṅṅ!
19. Dšee tēmọhe ko miwie yẹ, dšee ši-
kpoṅ ní ewo duṅ lẹ nọ heko; mikẹ̄ko
Iakob sešibii lẹ akẹ: Nyetaoami yaka-
tfā! Midši Iehowa ní wieọ dšalẹ lẹ, ní
dšadšeọ nii ní dša lẹ!
20. Nyebuaā nyehe nā kẹ-baā, nyefē-
tfēm nyebabẹṅkẹa, nye mei ní nyedše
mli yẹ dšeṅmādši lẹ amli lẹ: mei ní
tēreọ amẹmāgā tšo, ni amẹkpaā nyoṅmọ
ko ní nyēē mo yiwala ahere fai lẹ, amẹ-
lee noko. 48, 9.
21. Nyedšadšea ni nyekẹ-baā, hē, nyefē
nyeyaā adšina! Namo hā anu enẹ kẹ-dšẹ
tetēte? namo dšadše enẹ kẹ-dšẹ blema
bēbe? Aso dšeemi, Iehowa ni? ni *mi-
sẹ lẹ Nyoṅmọ ko bẹ doṅṅ; Mawu dšalẹ
kẹ yiwalaherelọ, ni misẹ lẹ mokomoko
bẹ doṅṅ! * K. 5.
22. Nyetšōmọa nyehe kẹ-baā mišō, ko-
ni ahere nyeyiwala, nye šikpoṅ lẹ nā-
gbēhei lẹ fē, edšakẹ midši Mawu, ni
moko bẹ doṅṅ!
23. Mikā midientšẹ mihe kitā, ni wie-
mọ ko edše dšalẹ nābu lẹā, ni ekūā enẹ
doṅṅ: Akẹ *aakutšo-fē-aakutšo

aakũla ši ahãmi, ni lile̱i-fẽ-lile̱i aakã kitã, ni aakẽ̱ ye̱ mihe ake̱: * Rom. 14, 11. Fil. 2, 10. 11.

24. Iehowa mli ke̱ke̱ *dšale̱ ke̱ hewale̱ yo̱; eṅõ mei aaba, ni mei fẽ ni mli ewole̱ la le̱ ahĩe aagboi. * Ier. 23, 6.

25. Iehowa mli Israel seši fẽ aaye bem ye̱, *eno̱ ame̱afã ame̱afõ. * 1 Kor. 1, 31.

Yĩtšo 46.

Bel eba ši, Nebo ekoto ši; ame̱mãgãi le̱ ake̱-hã gbe̱fã koloi ke̱ dšatšutĕremo̱ koloi: nii ní nyetĕreo̱ ke̱-foo̱ ši le̱ etšṍ dšatšu ke̱ tšĩmo̱ ní hãa to̱õ̱ame̱. Ier. 50, 2.

2. Ame̱koto ši, ame̱fẽ ame̱ba ši; ame̱nyẽẽ dšatšu le̱ ame̱dšie, ni ame̱dientše̱ le̱, aṅõame̱ nom.

3. Nyeboami toi, nye Iakob we, mei fẽ ni efe̱ ye̱ Israel we le̱, nye mei ní mihĩenye ke̱-dše̱ mũsũṅ bẽbe, ní mitĕrenye ke̱-dše̱ fo̱mo̱he le̱;

4. ni ke̱-yaši *gbo̱le̱ mli le̱, mi noṅṅ ni, ni ke̱-yaši waṅdšẽ mli hũ mi noṅṅ matĕre: mi mife, ni mi noṅṅ mahĩe, mi noṅṅ matĕre, ni madšie. * Lal. 71, 18.

5. Namo he nyeke̱mi aato, ni eke̱mi aaye egbo̱? Namo nyeke̱mi aasusu ni eke̱mi aafe pe̱? 44, 9—20.

6. Ame̱fo̱teo̱ šika ke̱-dše̱o̱ fotro mli ame̱fieo̱ ši, ni ame̱ṅmẽo̱ dfie̱te̱i hũ ye̱ nsẽni mli; ame̱bo̱õ̱ šikaṅãlo̱ apã ni efeo̱ nyoṅmo̱ ko ni ame̱kotoo̱ ši ni ame̱dšáale̱!

7. Ame̱ṅõo̱le̱ ame̱tfaã ame̱kõṅ, ame̱tĕreo̱le̱ ni ame̱ke̱le̱ yamãa emãbe, ni emãa ši, etšii ehe ke̱-dše̱e̱ emãhe le̱: ablo̱õ̱ atšé̱o̱le̱, ši eheree no̱; enyẽẽ mo yiwala ehere ke̱-dše̱ haomo̱ mli

8. Nyekaia ene̱, ni nyefĩa ši; nyeke̱woa nyetšuiiaṅ, nye no̱tõlo̱i!

9. Nyekaia blemanii ni dše̱ tetẽte le̱, ake̱ mi noṅṅ midši Mawu, ni moko be̱ se̱ doṅṅ, midši Nyoṅmo̱, ni mokomoko tamo̱o̱mi; 44, 6.

10. mi ní midše̱o̱ šišidšẽ le̱ midšadšeo̱ nãgbẽnii le̱, ni midše̱o̱ blema bẽbe midšadšeo̱ nii ní anáko afe le̱; mikẽ̱o̱ ake̱: Miyiṅtõ le̱ aaba mli, ni nibii fẽ ní sa mihĩe le̱ mafe! 42, 9.

11. Mĩtšé̱ okropoṅ ko ke̱-mĩdše̱ bokã, ke̱ miyiṅtõ nã nũ le̱ ke̱-mĩdše̱ maṅse̱ šoṅṅ. Mi miwie, ni mi noṅṅ mahã aba mli; mito miyiṅ, ni mafe hũ! 41, 2.

12. Nyeboami toi, nye tšuisalo̱i, ni nyeke̱ dšale̱ teṅ edšeke̱ le̱!

13. Mike̱ midšale̱ le̱ ebe̱ṅke̱, ebe̱ šoṅṅ, ni miyiwalaheremo̱ le̱ hũ etše̱ṅ. Ni mike̱ yiwalaheremo̱ aahã ye̱ Zion, ni mike̱ minumnyam le̱ aahã Israel.

Yĩtšo 47.

Kplekemo̱ ši, ni obatá mlu mli, bo oblayõ, Babel biyõ! Tá šikpoṅ, maṅtše̱sẽi ko be̱, bo Kaldeabii abiyõ! Ši akãṅ he atšé̱ṅo odše ke̱ *moni ahĩele̱ do̱dõ̱do̱ doṅṅ. * 5 Mose 28, 56.

2. Kõ̱lo̱mo̱ ŵie̱bii moṅ ni oyaŵie̱ mã, dšiemo̱ ohĩehãnõ le̱, wó omama yũ le̱ no̱, dšiemo̱ ofuo̱ kpo, ní oyafo fãi!

3. Aadšie *oyayaiaṅ kpo, aana ohĩegbẽle le̱! Mato̱ owele, ni gbomo ko etšĩṅ minã! * Nah. 3, 5.

4. Wo̱kpõlo̱ le̱, Iehowa Zebaot dši egbe̱i, Israel Mokroṅkroṅ le̱!

5. Tá ši diõ ni obote duṅ mli, bo Kaldeabii abiyõ! Ši akãṅ he atšé̱ṅo ake̱ maṅtše̱yelii le̱ awura doṅṅ!

6. Mimli wo mimaṅ le̱ la, mibule mino̱yelinõ le̱, ni mike̱ame̱ wo odeṅ: omũsũṅ etšõõo ye̱ ame̱he, ohã opã le̱ tšĩ ye̱ nũmo po no̱; 10, 5—7. Zak. 1, 15.

7. ni okẽ̱: Mafe awura ke̱-yaši nãno̱! hewo̱ le̱ oke̱ nii ne̱ woo otšuiṅ, ni odfẽṅṅ enãgbẽhe.

8. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ bo ene̱ toi, bo ní osumoo̱ dšeṅṅõmo̱ yeli, ní otá ši ni ohe edšo̱o, ni *okẽ̱o̱ ye̱ otšui mli ake̱: Mi dši mi, ni mise̱ le̱ moko be̱ doṅṅ, mitáṅ ši ake̱ yõ okũlafo, ni mileṅ bo̱ni akpakpãa mo bii ye̱ ehe. * Kpods. 18, 7. Zef. 2, 15.

9. Ši nibii enyo̱ ne̱ aaba ono̱ trukã ye̱ gbĩ kome no̱, aakpakpã obii ye̱ ohe ni ootšṍ okũlafo hũ; ene̱mei fẽ aaba ono̱ ye̱ okũnyãyelii ní fá le̱ ke̱ okable̱fĩmo̱i babaõ le̱ mli.

10. Edšake̱ oke̱ ohĩe fõo̱ onifõdšianii le̱ ano̱, okẽ̱o̱ ake̱: Moko enaami! Oṅã ke̱ onilẽ le̱ ehã odũ gbe̱, ni okẽ̱o̱ ye̱ otšui mli ake̱: Mi dši mi, ni mise̱ le̱ moko be̱ doṅṅ!

11. Nohewo le efõn aaba ono, olen
boni oofe okpa ye ono; ni ošrã aašrão,
ni onyěn okpãtã: ni hĩekpãtãmo aaba
ono trukã ni olee be.
12. Agbene te ši odamo ši ke okable-
fĩmoi, ke *okũnyãyelii babaõ ni ogbo
he denme ke-dše ogbekẽbiiaši le: ake
aleenõ oonyẽ oke-fe noko, ake aleenõ
ohe aafe gbeyei lo! * Dan. 2, 2.
13. Onãwõ pĩ le ehã etoo: hã mei ní
le nwei nii le ke nulamiiankweloi le ni
ké nyõn dše ni ametšõo nii ní baba ono
le ate ši, ni amehere oyiwala!
14. Na, ametamo gbetšelii, la aašãame:
amenyěn amehe amedšie ke-dše lalilei le
den; edšee nãi-ke-la ní awereo, lo la
ko ní atráa he.
15. Mei ní ogbo amehe denme le, bo-
ni amebatšómo amehão ne, mei ní keo
ye dšra ke-dše ogbekẽbiiaši le aten mo-
fẽmo aadũ gbe ke-ate enõ mli; moko-
moko be ni aahere oyiwala.

Yĩtšo 48.

Nyeboa ene toi, nye Iakob we, mei
ni ake Israel gbei ewonye, ni nyedše
Iuda *nui le amli; nye mei ní nyeke
Iehowa gbei le kãa kitã, ni nyetšĩo
Israel Nyonmo le tã, ši dšee anokwale
alo dšale nã! * 51, 1.
2. Edšake ametšéo amehe man kron-
kron le mli bii, ni ameke amehe kpasaã
Israel Nyonmo le, Iehowa Zebaot dši
egbei!
3. Tšutšunii le midšadše mitšõ dšee-
nmõ; edše minã, ni mihã anu, trukã mi-
fe, ni ameba mli hũ.
4. Edšake mile ake *onuu nõ, ni okne
le adabãn ni, ni ohĩentšo le akõble ni;
* Ier 5, 3.
5. nohewo le midšadše mitšõo dšeenmõ,
mihã onu dãni eba mli, koni okakẽ ake:
Miwon le fe, alo mimãgã ní agbo lo
mimãgã ní afie le fã!
6. Onu: bẽle kwemo ene fẽ! Ni nye
le, aso esaa ake nyedšadše lo? Mihã onu
nibii hẽi ke-dše be ne mli, nibii ni anõ-
tẽ ní oleko.
7. Kpãko abo, ni ebe sá; onuko dã,
dša nmene, koni okakẽ ake: Na, mile!
8. Onuko, ni asan oleko, ni ke-dše
blema bẽbe le otoi gbleko; edšake mile
ake kũtũmpooi anii ofeo, ni atšéoo no-
tõlo ke-dše mũsũn bẽbe.
9. Migbei le hewo le matši mlifũ le
mato, ni miyidšiemo le hewo le mato
mitšui ši mahão, koni mikakpãtã ohĩe.
10. Na, mitšũ ohe, ši dšee tamo dfietei;
mikao mikwe ye amanehũlũ flõnõ mli.
Lal. 66, 10.
11. Mihewo nonn, mihewo nonn mafe,
edšake té tẽn ní aabule migbei le? ni
minumnyam le *mike-hãn mokroko! * 42, 8.
12. Bomi toi ko, Iakob, ke Israel ní
mitšéo: Mi ni, *midši klenklenmo, ni
mi nonn dši sekpẽmo! * 41, 4.
13. Minine to šikpon le šiši, ni mi-
ninedšũrõ lẽ nwei mli; mi mitšéame, ni
amefẽ amebadamo ši!
14. Nyefẽ nyebuaã nyehe nã ní nye-
baboa toi: Ameten namo dšadše ene tšõ?
Moni Iehowa *sumoo le: eefe noni sa
ehĩe ye Babel he, ni enine aakã Kaldea-
bii le ano. * 41, 2.
15. Mi, mi nonn miwie, ni mitšéle, ni
minõle ke-ba, ni egbe le aadša.
16. Nyetšia nyebenkeami, nyebaboa ene
toi: ke-dše šišidšẽ le *dšee dudšian miwie
ye; ke-dše beyino ní eyo le miye dšei!
Ni agbene Nuntšo Iehowa etšũmi, ke
Emumo le! * 45, 19.
17. Boni Iehowa, okpõlo le ke Israel
Mokronkron le, kẽ ne: Midši Iehowa, o-
Nyonmo le, moni tšõoo nii ní hĩ hão,
moni tšõoo gbe ní onyie no le.
18. Edši obo mikitãi le atoi kũ-
le, ohedšole aatamo fã, ni odšale
hũ aatamo nšokei; 5 Mose 5, 26.
19. ni oseši aafá tamo šia, ni omũsũn-
bii hũ aatamo šia kulibii: afon egbei
ašen afõn ni afiteñle ye mihĩe!
20. *Nyedšea Babel, nyedšoa foi ke-
dšea Kaldeabii aten ke nyámo gbẽ! Nye-
dšadšea ene nyetšõa, nyegbaã, nyehãa
edšidšea ke-yaã šikpon le nãgbẽhe! Nye-
kẽa ake: Iehowa ekpõ etšũlo Iakob!
* 52, 11. Ier. 51, 6. 2 Kor. 6, 17. Kpoda. 18, 4.
21. Beni ekeame nyie nã le no le, kũ-
mai yeeame: ehã nu dše tesã mli ho hãame;
egbá tesã le mli, ni nu le tue ke-dše kpo.
2 Mose 17, 6.

22. Hedšǫlę bę hā meifōdši lę! Iehowa kē. 57, 21; 66, 24.

Yitšo 49.

Nyeboami toi, nye ńšǫkpǫi, ni nyefea toi, nye mādšimādši ní yǫ šońń! Iehowa tšę́mi kę-dšę fǫmǫhe, etšī migbęi atā kę-dšę minye mūsūń bēbe.

2. Ni efe *mināba tamǫ klante ni nā ba, †eńōmi etē yę enidši ašiši hōń lę mli, eńōmi efe gāimlibi ni he kpęǫ, eńōmi ehǫ egāimlibii akotoku lęń. * Kpods. 1, 16. † Ies. 51, 16.

3. Ni ekę̄mi akę: Mitšūlǫ dšio, Israel, mo mli ní mawo mihīe nyam yę! K. 5. Y. 42, 1: kwę 41, 8.

4. Ši mi lę mikę̄: Migbo deńme yakatfā, ni mifite mihewalę eflo kę yakatfā: kēlę *mikodšomǫ lę, Iehowa deń eyǫ, ni minyōmǫwo hū yę mi-Nyońmǫ lę deń. * 1 Mań. 19, 10.

5. Ni agbęnę Iehowa kę̄, — moni šōmi yę mūsūń, koni mife etšūlǫ, ni mikę Iakob akū sę aba eńō, ni abua Israel nā abahālę lę, — edšakę mihīe eba nyam yę Iehowa hīe, ni mi-Nyońmǫ lę etšṓ mihewalę, —

6. ekē akę: Efáá akę oofe mitšūlǫ, ni otē Iakob akutšei lę aši, ni okę Israel mei ni abā amęyi lę akū sę kę-ba; ši mоń *mińōo mife dšeńmādši lę hū ala, koni otšṓ miyiwalaheremǫ kę-yaši šikpoń lę nāgbēhe lę! * 42, 6; 60, 3. Luk. 2, 32. Bof. 13, 47.

7. Bǫni Iehowa, Israel kpōlǫ kę e-Mokrońkroń lę, kę̄ susuma ni agbeǫ ehe guǫ, ní dšeńmań hū hīǫ ehīe, moni dši nǫyelǫi yiwalǫi atšūlǫ lę nę: Mańtšęmei aana ni amęate ši, lumei hū aana, ni amęakoto ši amęadšā yę Iehowa ní dši anǫkwafo kę Israel Mokrońkroń lę ni ehalao lę hewǫ.

8. Bǫni Iehowa kę̄ nę: *Be ní sa mli miboō toi yę, ni yiwalaheremǫ gbī nǫ hū miye mibuao yę: ni mibā oyi, ni mihā otšṓ mań lę †kpāńmǫ, koni otē šikpoń lę ši omā ši, ní okę gbošinii ni efe amańfō lę ahāamę; * Lal. 69, 14. 2 Kor. 6, 2. † Ies. 42, 6.

9. ni okē mei ni awoamę tšūń lę akę: Nyedšea kpo! kę mei ni yǫ duń mli lę hū akę: Nyebaā la hīe! Gbęi anǫ amęaye nii yę, ni gōdši ni kō bę nǫ lę fē nǫ dši amęlę̄he.

10. Hōmǫ yeńamę, ni kūmai hū yeńamę, ni šia-ńā ni nǫ edǫ lo hūlū esań amęhe; edšakę moni mūsūń tšōǫlę yę amęhe lę aawaamę, ni eetšōamę gbę kę-ate nubui ahe. Kpods. 7, 16.

11. Ni mafe migōdši lę fē gbę, ni aahole migbędšegbęi anǫ.

12. Na, menęmei aadšę šońń aba, ni na, menęmei hū aadšę kōyigbę kę anaigbę, ni menęmei hū aadšę Sinim šikpoń lę nǫ! Luk. 13, 29.

13. Nyelaā, nye ńweii, ni šikpoń, nyā́; ni nye gōdši lę hū, nyelaā nyā́mǫ lala! edšakę Iehowa ešędše emań lęń mī, ni emei ní nii yǫ mǫbǫ lę, emūsūń etšōlę yę amęhe! 44, 23.

14. Ši Zion kę̄ akę: Iehowa ešīmi, ni Nuntšǫ lę hīe ekpa minǫ!

15. Aso yō hīe aakpa *ebi fufǫō nǫ, alo emūsūń etšōńlę yę emūsūńbi hewǫ? Ni kę́ menęmei ahīe aakpa nǫ tete lę, mi lę mihīe kpań onǫ! * 1 Mań. 3, 26. Ier. 31, 20.

16. Na, mikadio yę midēkǫkǫ teń; ogbogboi lę yę mihīe dā!

17. Obii lę ahe aafe oyá kę-ba; mei ni fiteǫo lę kę mei ni feǫo amańfō lę aadše omli kę-ate.

18. *Holemǫ ohīńmęii anǫ ni okwę ohe kę-kpe! Menęmei fē mībua amęhe nā kę-mība ońō! Gbīiabǫ ni mihīe kā nę! Iehowa kę̄, lęlęń akę oowo amęfē tamǫ awoǫ wulamǫnii, ni okęamę aafīmǫ omli, tamǫ ayemforo feǫ lę. * 60, 4.

19. Edšakę ohei ní efe olęńlę lę kę omańfōi kę ošikpoń ni afite lę, lęlęń, agbęnę obafe fintō tšṓ ohā mei ní hīeǫ mli lę, ni mei ní mīo lę aate šońń.

20. Asań obii ní akpakpā yę ohe lę aakē yę otoiiań akę: Bię nę yę fintō tšṓ hāmi, tši ohe kę-ya sę, koni manā hīlęhe! 54, 1.

21. No lę ookē yę otšui mli akę: Namo fǫ menęmei hāmi, mi ni akpakpā mibii yę mihe ni mitšṓ kene, ańōmi nom, ni afiemi lę? ši menęmei nę, namo lęamę? Na, mi lę, ašī mikōme; ši menęmei nę, nēgbę amędšę?

22. Boni Nuntšo Iehowa kē ne: Na,
mawó minine no mahā dšeǹmādši le, ni
maši miflaǹā le matšō mādšimādši le, ni
ameahīe *obihīī le ye amemīnā ke-aba,
ni ameahole obiyei le ameatrá amekōdši
ano ke-ba. * 60, 4.
23. Ni *maǹtšemei aatšómo okweloi,
ni amemaǹnyemei le aatšómo ofufohāloi;
†ameakotoö ni ameke amehīe aabumo ši,
ni amealemo onādšiaši mlu, ni ooná ole
ake mi, midši Iehowa, ni mei ní hīe kā
mino le ahīe gboiǹ!
* 60, 16. † Lal. 72, 9. Mika 7, 17.
24. Ani ašōo ekālo hānii ye edeǹ? alo
moni he wa le nomi le aadše mli?
25. Ši boni Iehowa kē ne: *Aašō ekā-
lo nomi le, ni moni he yo gbeyei le
hānii le aadše mli, edšake moni keo béo
le, mikele aabé, ni mahere obii le ayi-
wala. * Mat. 12, 29.
26. Ni mahā ohaoloi le aye amedientše
amehelo, ni amedientše amelá aatōroame
tamo dā dokodoko; ni helo fē aaná ale
ake mi, Iehowa, dši oyiwalaherelo le,
ni okpōlo dši Iakob hewalo le.

Yītšo 50.

Boni Iehowa kē ne: Nēgbe nyenye
*mligblamowolo ni mike-fiele yo? alo
minyōdšiatšemei le ateǹ namo †mihōnye
mihā? Na, nyenišaianii le ahewo ahōnye,
ni nyenotōmoi le ahewo afie nyenye.
* 5 Mose 24, 1. Ies 54, 6. † 52, 3.
2. Mēhewo miba, ni mokomoko be,
ni mitšé, ni mokomoko heree no? Ani
*minine efo kuku ní minyēǹ mo makpō?
alo mibe hewale ní manyē mo madšie?
Na, miyiǹā nā le mihāa †ǹšo mlo, mi-
hāa fāi tšómoo ǹā: nu ní be mli hewo
le amemli lōi le šraā, ni kūmai gbeoame!
* 59, 1. 4 Mose 11, 23. † 2 Mose 14, 21.
3. Miwoo ǹwei ediǹ, ni mike kpekpe
feo ehehānō.
4. Nuntšo Iehowa ehāmi *nika-
seloi alilei, koni male boni mike
moni etole le aawie ye be ni sa
mli; etšīeomi dā lebi, etšīeo mitoi, ni
mike-nu nii tamo nikaseloi.
* Mat. 7, 28. 29; 11, 28.
5. Nuntšo Iehowa egble *mitoi, ni
mitšee atūa, ni asaǹ mikūǹ mise.
* Lal. 40, 7.
6. Mitšó mikotose mihā yiloi, ke
midabii hū mihā mei ni fāmoo tšoi;
mike mihīe hū etēē ke-dšee hīe-
gbēle ke ladšō he. Mat. 26, 67. 68. Ioh. 19, 1.
7. Ši Nuntšo Iehowa yeo buaāmi, he-
wo le mihīe efieko ši; nohewo hū le
mife mihīe tamo tīrebo, ni mile ake mi-
hīe gboǹ.
8. *Moni buomi bem le ebeǹke: na-
mo kemi aaye sane? Hā ni wofē wo-
damo ši! Namo dši moni kemi ená le?
hā etši ebeǹkemi! * Rom. 8, 33.
9. Na, Nuntšo Iehowa yeo buaāmi:
namo dši moni aabumi fo? Na, amefē
ameasū tamo atade, omlēgē aayeame!
10. Nyeteǹ namo šeo Iehowa gbeyei,
ni eboo etšūlo le gbē toi? Ké enyie
duǹ mli po ni la etšoo hāāle le, hā
eke ehīe afō Iehowa gbei le no, ni eke
ehe akpasa e-Nyoǹmo le!
11. Na, nyefē ní nyešereo la, ní nyeke
gāimlibii ni tšoo boleo nyehe le, nyeyaā
nyelalilei ke gāimlibii ní tšoo ní nye-
šere le amli! Mideǹ nyeaná ene ke-adše,
awerehō mli nyeakāmo ši ye!

Yītšo 51.

Nyeboami toi, nye mei ní nyenyieo
dšale se, ní nyetaoo Iehowa segbe le:
Nyekwea tesā ní agbánye ke-dše mli
le, ke *bu ní atšanye ke-dše mli le!
* 48, 1.
2. Nyekwea nyetše Abraham, ke Sara
hū ní fonye le; edšake *ekome eyo, ni
mitšéle le, ni midšōle, ni mihā eyi fá.
* Ezek. 33, 24.
3. Ši Iehowa ešedše Zion mī, ešedše
emaǹfōi le fē amī, ni ehā eǹā le no etšó
tamo Eden, ni eǹā oleǹle le no etšó ta-
mo Iehowa trom. Mlīflimo ke miše aana
ye mli, ke šidā hū ke yidšiemo lala gbē.
4. Mimaǹbii, nyefea toi nyehāami, ni
mimaǹ, nyeboami toi! ši mla aadše miǹō
adše kpo, ni mike mikodšomo le aamā
ši ake mādšimādši le ala.
5. Midšale le ebeǹke, miyiwalaheremo
le edše kpo, ni minidši aakodšo mādši-
mādši le; ǹšokpoi le aakwemi gbe, ni
minine no ameke amehīe aafō.
6. Nyeholea nyehīǹmeii ano ke-yaā
ǹwei, ni nyekwea šikpoǹ le no ye šiši-

gbe̱: ši *ṅwei aalādše tamo̱ lasũ, ni ši-
kpoṅ le̱ aasũ tamo̱ atade, ni eno̱ bii le̱
aagboi tamo̱ adõdõdši; ši miyiwalahere-
mo̱ le̱ aahī ši ke̱-ate nāno̱, ni midšale̱
le̱ hũ se̱ efoṅ. * Lal. 102, 27.
7. Nyeboami toi, nye mei ni nyele
dšale̱, maṅ ní mimla yo̱ nyetšuiiaṅ: Nye-
kašea *ádesā ahorabō̱ gbeyei, ni asaṅ
nyetšui akafāa ye̱ ame̱limo̱ le̱ hewo̱!
* Mat. 5, 11.
8. Edšake̱ omlẽgẽ aayeame̱ tamo̱ ata-
de, ni gõgõmii aayeame̱ tamo̱ kũntũ; ši
midšale̱ le̱ aahī ši ke̱-ate nāno̱, ni mi-
yiwalaheremo̱ le̱ aahī ši ke̱-ate yino̱i
fẽ no̱!
9. Ohīe atšẽ, ohīe atšẽ! Oke̱ hewale̱
aha ohe, Iehowa nine! Ohīe atšẽ, tamo̱
bo̱ni ohīe tšẽ *ye̱ blema gbīī le̱ amli,
ye̱ blemabii le̱ ayino̱ le̱! Ani dšee bo
dši moni flo̱ Rahab mli, ni egbulo̱ dra-
ko le̱? * 2 Mose 14, 14; 15, 7.
10. Ani dšee bo ohā ṅšo̱ mī, bu kwo̱ṅ-
kwo̱ṅ le̱ mli nu babaõ le̱? moni dše gbe̱
ye̱ ṅšo̱ šiši ehā mei ní akpõame̱ le̱ ní
ame̱fo mli le̱? 2 Mose 14, 21. 22.
11. Ni mei ní Iehowa ekpõame̱ le̱ aakũ
ame̱se̱ ke̱-aba ekoṅ, ni ame̱aba Zion ke̱
nyámo̱ lala, ni nāno̱ mīše̱ aahī ame̱yiteaṅ;
ame̱nine aaše̱ mliflimo̱ ke̱ mīše̱ no̱, ni
aw̃ere̱hõ ke̱ ntšo̱idõmo̱ aadšo foi! 35, 10.
12. Mi, midši nyemīše̱dše̱lo̱. Namo dšio
ni ošeo̱ *ádesā ni bagbo, alo gbomo bi ni
†tamo̱ dfe̱i le̱ gbeyei? * Lal. 56, 5. † Ies. 40, 6.
13. ni ohīe kpaā Iehowa moni feo le̱,
moni lẽ ṅwei mli ni eto šikpoṅ le̱ šiši
le̱ no̱? ni ohe kpokpoo̱ dā dšenamo̱ ye̱
haolo̱ le̱ grimo̱ le̱ hewo̱, ké ẽsā ehe ni
ebafite le̱? Ši nẽgbe̱ haolo̱ le̱ grimo̱ le̱
yo̱ po?
14. Aafẽne gboklefonyo le̱ oyá, ni egboṅ
ni eete bu le̱ mli, ni ebolo hũ ebo̱ṅle̱.
15. Ši midši Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱,
moni tẽo̱ ṅšo̱ le̱ ši ni emli ṅšo̱kei le̱ feo̱
hāmāhāmā le̱: Iehowa Zebaot dšī egbe̱i!
16. ni mike̱ miwiemo̱i le̱ ewo odāṅ, ni
*mike̱ minine hõṅ le̱ eha ono̱, koni ma-
teo̱ ṅwei, ni mato šikpoṅ le̱ šiši, ni ma-
kẽ Zion ake̱: Mimaṅ dšio! * 49, 2.
17. Wó ohe no̱! wó ohe no̱! te ši
odamo̱ ši, Ierusalem! bo ní onu Ieho-
wa mlila kpulu le̱ ye̱ edeṅ; onu *di-
dāmo̱ kpulu le̱, ni ole̱mo̱ mli.
* Lal. 60, 5; 75, 9. Ier. 25, 15—18.
18. Ebihīī fẽ ni efo̱ le̱ ateṅ mokomoko
be̱ ni aatšõle̱ gbe̱, ebihīī fẽ ní elè̱ le̱
ateṅ mokomoko be̱ ní aamõ enine mli.
19. Ne̱ke̱ *nibii enyo̱ ne̱ eba ono̱; na-
mo aayeo ṅko̱mo̱? Fitemo̱ ke̱ hīekpātā-
mo̱, ke̱ hõmo̱ ke̱ klante; té mafe tẽṅ
maše̱dše omī hũ? * 47, 9.
20. Obii le̱ eto̱ *biti; ame̱kāmo̱kāmo̱
ši ye̱ blohũi le̱ fẽ akodši ano̱ tamo̱ bā-
yelo̱ ní adũle̱ ye̱ tšõne mli, ni ame̱yimo̱
obõbõ ke̱ Iehowa mlila ke̱ o-Nyoṅmo̱ le̱
kāmo̱ le̱. * Yāfõ 2, 11. 19.
21. Nohewo̱ le̱ bo ní onii yo̱ mo̱bo̱,
bo ní oto̱, ši dšee ke̱ wein, bo ene̱
toi!
22. Bo̱ni o-Nuntšo̱, Iehowa, o-Nyoṅmo̱,
moni yeo̱ emaṅ le̱ sane le̱, kẽ ne̱: Na,
mihe *didāmo̱ kpulu le̱ ye̱ odeṅ ke̱ mi-
mlila kpulu le̱ hũ, ni onuṅ doṅṅ; * K. 17.
23. ši mike̱-awo mei ní haoo̱ bo le̱
adeṅ, mei ni kẽo̱ osusuma ake̱: *Koto-
mo̱ ši, koni wo̱tšõ ono̱! ni oke̱ okotose̱
fõ ši tamo̱ šikpoṅ lo tamo̱ gbe̱dše̱gbe̱ ní
anyieo̱ no̱ le̱! * Lal. 129, 3.

Yitšo 52.

Ohīe atšẽ, ohīe atšẽ! Oke̱ ohewale̱
le̱ aha ohe, Zion! Wo onumnyam ata-
dei le̱, Ierusalem, maṅ kroṅkroṅ! Edša-
ke̱ ke̱-dše̱ ṅme̱ne̱ no̱ ke̱-yaā ne̱ fõlo̱ lo
moni he tšee ko boteṅ omli doṅṅ.
2. Hosomo̱ ohe mlu le̱ ofie, te ši otá
ši, Ierusalem! Fẽnemo̱ okue̱ kpāi le̱, bo
Zion biyõ ni aṅõo nom!
3. Ši bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Ahõnye le̱
ake̱nye hee noko, ni dšee šika hũ ake̱-
akpõnye. 50, 1.
4. Ši bo̱ni *Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱:
Tšutšu le̱ mimaṅ le̱ yiṅ ke̱-te Mizraim
ní eyato gbo̱ ye̱ dše̱i; ni Ašur hũ wale̱
yi yakatšā.
5. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, meni mifeo̱ ye̱
bie̱? Iehowa kẽ, beni aṅõ mimaṅ le̱ ke̱-
te yakatšā le̱; enoyelo̱i le̱ mīblo̱ so̱ṅṅ,
Iehowa kẽ, ni dā dše̱tše̱remo̱ le̱ *awieo̱
musubõ wiemo̱ ašio̱ migbe̱i le̱.
* Ezek. 36, 20.

6. Hewo le mimaṅ le aale migbei le; edšake nakai gbī le no le ameale ake midši moni kēo ake: Na, mi ni!
7. Kwe boni *sanekpakpadšadšelo ní šieo hedšole le, sanekpakpadšadšelo ni šieo yiwalaheremo le nādši yo feo ye gōdši le ano, moni kēo Zion ake: †O-Nyoṅmo le yeo maṅtše le!
* Nah. 2, 1. Rom. 10, 15. † Zak. 9, 9
8. *Obuloi le agbē ne: Amefē-tfēm ameahole amegbēi ano ameala; edšake hīe ke hīe ameana boni Iehowa aakpale Zion ke-aba ekoṅ le.
* 56, 10; 62, 6. Ezek. 3, 17.
9. Nyefē-tfēm nyewoa nyāmo lala, nye Ierusalem tšūkói, edšake Iehowa ešedše emaṅ le mī, ekpō Ierusalem!
10. Iehowa *edšie enine kroṅkroṅ le he ye dšeṅmādši le fē ahīe, koni šikpoṅ le nāgbēhei le fē ana wo-Nyoṅmo le yiwalaheremo le. * 53, 1.
11. Nyetšia nyehe, nyetšia nyehe! nyedšea kpo ke-dšea dšei! Nyekataā noko ni he tšee he! Nyedšea kpo ke-dšea emli! Nye mei ni nyetēreo Iehowa nibii le, nyetšūa nyehe! 48, 20. 2 Kor. 6, 17.
12. Ši dšee *hedšodšōmo nā nyeadše kpo ye, ni asaṅ dšee foidšē no hū nyeanyie ke-ate; edšake Iehowa aanyie nyehīe, ni Israel Nyoṅmo le aanyie nyese!
* 2 Mose 12, 11.
13. Na, *mitšūlo le aafe enii nilē mli: aawó eno, ni eekwo godšō, ni aawo ehīe nyam babaō! * 42, 1
14. Take boni mei pī ahe dšō amehe ye ohewo le, — edšake ehīe efite ni etamoo gbomo nō, ni esubāṅ tamoo gbomeiabii anō, —
15. nakai noṅṅ eehā dšeṅmādši pī ahele ši, ni ehewo le maṅtšemei tete aamūa amenā; edšake *nii ní agbakoame le, ameana, ni nii ní amenuko dā le, ameana šiši. * 65, 1. Rom. 15, 21.

Yītšo 53.

*Namo ehe wosane le eye? ni Iehowa †nine le, namo adšie kpo atšō?
* Ioh. 12, 38. Rom 10, 16. † 52, 10.
2. Edšake ekwē ye ehīe tamo tšofo, lo tamo *tšošišifā ní dše šikpoṅ gbīṅ mli: ebe subāṅ ni ehīe be nyam hū; wonale, ši ehe be feo ni aafewo akono.
* 11, 1.
3. *Agbe ehe guo ni gbomei kwale, hedšramo gbomo ni, ni ele hela, ni etamo moko ní ehewo le mei tšīo amehīe; agbe ehe guo po, ni wobuule noko.
* Lal. 22, 7. 8. Mar. 9, 12.
4. Leleṅ, *wohelai le, le etēre, ni wohedšramoi le, le ehole; ši wo le, wobule ake moko ni ayile ní Nyoṅmo pīle ni ewole amaneṅ.
* Mat. 8, 17
5. Ši le le, apilale ye wonotōmoi le ahewo, ni atfiale nii ye wonišaianii le ahewo; agbla etoi, ní woná hedšole, ni ehe fadši le ake-tšáawo. 1 Pet. 2, 24
6. Wofē-tfēm *wodū gbe tamo tōi, mofēmo eko ledientše egbe; ši Iehowa hā †wofē wonōša le bakā eno.
* 1 Pet. 2, 25. † 2 Kor. 5, 21.
7. Afele niseniianii, ši kēle eba ehe ši, ni egblee edāṅ, tamo tōgwanteṅbi ní akele yaā ayagbele, lo tamo tōgwanteṅ feo diō ye ehetšoikuloi ahīe, ni egblee edāṅ. Ioh. 1, 29. Bof. 8, 32.
8. Haomo ke kodšomo mli aṅōle kedše ke-te; ši eyinobii le ateṅ namo dfēṅo he ake ašale ke-dše hīekāloi ašikpoṅ le no ke-te? Mimaṅ le notōmoi le ahewo apīle!
9. Ni ahāle egbonyobu ye efōṅfeloi ateṅ, ši egbēle se le niiatše eke-hī ši, edšake *ewako moko yi, ni apasa ko be edāṅ. * 1 Pet. 2, 22. 1 Ioh. 3, 5.
10. Ši esa Iehowa hīe ake eetfale nō ni ehā hela amōle. Kedši eṅō esusuma efe sō-afole le, eena *sešibii, eehā egbīī atše, ni noni sa Iehowa hīe le aafere ye edeṅ. * Lal. 22, 31.
11. Esusuma haomo le hewo le eena nii ní aahā etšui anyō emli; enilē nā le mitšūlo dšalo le aaná *dšale ahā mei pī, ni †eetēre amenišaianii le.
* Rom. 10, 4. 2 Kor. 5, 21. † Ioh. 1, 29.
12. Nohewo le mahāle egbefāṅnō ye mei agboi ateṅ, ni eke hewaloi aadša hānii; edšake eṅō esusuma ewo gbēle mli, ni *abule aši notōloi ano, ni etēre mei babaō ahe eša, ni †edamo mli ehā notōloi. * Mar. 15, 28. Luk. 22, 37. †Luk. 23, 34.

Yitšo 54.

La nyámọ lala bo kene ní ofọọ! Wó nyámọ lala nọ ni oblọ kẹ mīšẹ, bo ni okōmọko dā! Edšakẹ moni bẹ moko lẹ bii efá fè moni yọ wù lẹ bii lẹ, Iehowa kẹ̄. 49, 20. Gal. 4, 27.
2. Hā ni obū lẹ mlī alẹ̄, ni akpā ošihīlẹhe lẹ he mamai lẹ amli: kālẹte he! Hā ni otāṅkpēi lẹ akẹ̄lẹ, ni okla ošiṅmlitšei lẹ ní awa!
3. Edšakẹ oolẹ̄ omli kẹ-ate ninedšūrō kẹ abẹku, ni oseši lẹ aaye dšeṅmādši lẹ anọ, ni amẹahe ši yẹ amaṅfōi lẹ amli.
4. Kāše gbeyei, ši ohīe gboṅ, ni kāhā ohīe mīfie ši, ši agbeṅ ohīe doṅṅ; ši ohīe aakpa oblayeiaṅ hīegbēle lẹ nọ, ni *okūlafemọ mlī heguọgbē lẹ okaiṅ doṅṅ! * Ier. 51, 5.
5. Edšakẹ *owù dši ofelọ lẹ: Iehowa Zebaot dši ẹgbẹi; ni okpōlọ dši Israel Mokroṅkroṅ lẹ: aatšẹ́lẹ šikpoṅ lẹ fē Nyoṅmọ! * Hos. 2, 21.
6. Ši Iehowa etšẹ́o tamọ yō ko ni akwalẹ ní yẹọ ṅkọmọ yẹ emumọ mli, lo tamọ oblahīaṅ ṅā ní *afielẹ, o-Nyoṅmọ lẹ kẹ̄. * 50, 1.
7. Hīṅmeitfā kẹkẹ mikwao, ši mūsūṅtšōlẹi kplei mikẹ-abua onā. Lal. 30, 6.
8. Mimlifū ni eteke nọ lẹ mli lẹ mikẹ mihīe tēo hīṅmẹitfā, ši nānọ mlihīlẹ mimūsūṅ kẹ-atšōmi yẹ ohewọ, Iehowa, okpōlọ lẹ, kẹ̄. 60, 10.
9. Ši enẹ tamọ Noa nui lẹ hāmi: bọni *mikā kitā akẹ Noa nui lẹ ebahaṅ šikpoṅ lẹ nọ doṅṅ lẹ, nakai mikā kitā akẹ mimli fūṅo, ni asaṅ midšẹṅo doṅṅ. * 1 Mose 9, 11—17.
10. Ši gōdši lẹ aatši aya, ni goṅkpọi lẹ hū aagbēgbē ši, ši mimlihīlẹ lẹ tšiṅ kẹ-dšeṅ onọ, ni *mihedšọlẹ kpāṅmọ lẹ hū egbēṅ ši, Iehowa, moni mūsūṅ tšōọlẹ yẹ ohe lẹ, kẹ̄. * Ezek. 37, 26
11. Bo ní onii yọ mọbọ ni ahum tfaṅo ni ašẹdšee omī! Na, mi lẹ, matfa otẹi lẹ kẹ wulamọ, ni mato ošiši kẹ safiro-tẹi;
12. ni maṅō rubi-tẹi mafe ogbogboi lẹ ayiteaṅ, ni ogboi lẹ mikẹ karfuṅkle-tẹi aafe, ni ohūsūi lẹ anọ fē lẹ tẹi fẹfẹdši sọṅṅ; Kpods. 21, 18—21.
13. ni obii lẹ fē aafe *Iehowa kaselọi, ni mahā obii lẹ hedšọlẹ babaō. * Ioh. 6, 45.
14. Aaṅōo amā ši yẹ dšalẹ mli: okẹ yiwalẹ teṅ aadšekẹ, ni ošeṅ gbeyei, okẹ hekpokpomọ hū teṅ aadšekẹ, ni ebẹṅkẹṅo.
15. Na, kẹ́ amẹkẹo bé lẹ, dšee mi edšẹ, mofēmo ní kẹo aabé lẹ, aagbē ši! Rom. 8, 31.
16. Na, mi mibọ sōlọ ní hūọ ṅāi-kẹla, ní esōọ tawūnii yẹ enitšumọ lẹ mli lẹ; ni mi noṅṅ mibọ fitelọ hū, koni ekpātā hīe.
17. Tawūnii ní asōọ ašiọo lẹ eko eko nyēṅ noko afe, ni lilẹi-fē-lilẹi ní aate ši ní ekẹo akodšo lẹ, oobulẹ fọ. Enẹ dši Iehowa tšūdši lẹ agbošinii, kẹ amẹdšalẹ ni dšẹ mideṅ, Iehowa kẹ̄!

Yitšo 55.

Hūi! nye mei fē ní kūmai yẹọnye lẹ, nyebaā nu he! ni mei ní bẹ šika hū, nyebaā nyebahea ní nyeyea! Nyebaā nyebahea wein kẹ fufọ, ši dšee šika alo yinii anā! Ioh. 7, 37. Kpods. 22, 17.
2. Mēba nyekaneọ šika nyeheọ noni dšee abolo, ni nyekẹ nyenitšumọnii lẹ heọ noni etọọ mo? Nyeboami toi moṅ, ní nyeye nii kpakpai, ni nyesusuma mi ašẹ yẹ fọnii ahe!
3. Nyefea toi, ni nyebaā miṅō! Nyeboa toi, ni nyesusuma yi aná wala! ni mikẹnye *aakpāṅ nānọ kpāṅmọ ni dši †David mọbọnalẹi ní mā ši šiṅṅ lẹ! * Ier. 31, 31—34. † Lal. 89, 3—5. Bọf. 13, 34.
4. Na, mikẹlẹ efe odase mihā mādšimādši lẹ, lumo kẹ mlawolọ hā mādšimādši lẹ!
5. Na, ootšẹ́ dšeṅmaṅ ní olee kẹ-aba, ni dšeṅmaṅ ní leeo hū aadšo foi kẹ-aba oṅō, yẹ Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, kẹ Israel Mokroṅkroṅ lẹ hewọ, edšakẹ ewo ohīe nyam!
6. Nyetaoa Iehowa, be mli ni eehā analẹ, nyetšẹ́alẹ, be mli ni ebẹṅkẹ! Ier. 29, 13.
7. Hā ni *mofōṅ akwa egbẹ̄i lẹ, ni nōšafelọ akwa edfēṅmọi lẹ, ní ekū esẹ kẹ-ba Iehowa ṅō, ni emūsūṅ aatšōlẹ yẹ

ehewo, kẹ wọ-Nyoṅmọ lẹ ṅõ, ši †ekẹ-
afalẹ ähũ! * Ezek. 33, 11. † Lal. 130, 4.
8. Ši dšee midl'ěṅmọi lẹ dši nye-
dl'ěṅmọi lẹ, ni dšee nyegbẹi lẹ dši
migbẹi lẹ, Iehowa kẽ;
9. ši bọni ṅwei kwọ fè šikpoṅ
lẹ, nakai migbẹi lẹ kwọ fè nye-
gbẹi lẹ, ni *midl'ěṅmọi lẹ hũ kwọ
fè nyedl'ěṅmọi lẹ! * Lal. 92, 6.
10. Ši tamọ bọni nyoṅmọnẹmọ kẹ
snõ dšẹọ ṅwei l'ieọ ši, ni ekũũ ese
kẹ-yaa dšẹi doṅṅ, akẹ dša ehä ši-
kpoṅ lẹ nu, ni ehä eba nii ni ewo
yibii, ni ekẹ dũmọnii ehä nidũlọ ni
ekẹ niyenii hũ ehä moni yeọ lẹ:
11. nakai miwiemọ ni dšẹọ midäṅ
lẹ hũ aafe: ekũṅ ese kẹ-baṅ miṅõ
efl'o, ši moṅ eel'e noni sa mihĩe lẹ,
ni eehä noni mitšũlẹ yẹ hewọ lẹ
aya nọ! Mat. 18, 8.
12. Edšakẹ nyeadše kpo kẹ nyámọ, ni
aakplanye kẹ-adše kpo yẹ hedšọlẹ mli.
*Gödši lẹ kẹ ṅmeṅmei lẹ aawó nyámọ
lala nọ yẹ nyehĩe, ni ṅänọ tšei lẹ fè
aatl'a amẹdẽ. * 44, 23.
13. Sẹsẹo aakwẽ yẹ ṅmeitšo nädšiaṅ,
ni mirtotšo hũ aakwẽ yẹ aklati nädšiaṅ;
ni eetšó gbẹi ehä Iehowa kẹ nänọ okadi
hũ ní afiteṅ.

Yitšo 56.

Bọni Iehowa kẽ nẹ: Nyeyea kodšo-
mọ nọ, ni nyefea dšalẹnii; ši miyiwala-
heremọ lẹ eše ši etä, ni midšalẹ lẹ hũ
abadšielẹ kpo.
2. Adšọ ädesä ní feọ enẹ lẹ, kẹ gbo-
mobi ni mõọ mli lẹ, moni yeọ *hedšọ-
mọgbĩ lẹ ni ebuleelẹ, ni edšieọ enine
kẹ-dšẹọ efõṅfemọ he lẹ! * 58, 13.
3. Ni *gbọ ni kẹ ehe ebakpẹtẹ Ie-
howa lẹ akakẽ akẹ: Iehowa badšiemi
kẹ-dšẹ emaṅ lẹ mli; ni †osai hũ akakẽ
akẹ: Na, mi lẹ, tšo gbĩṅ dšimi!
* 14, 1. † 5 Mose 23, 2.
4. Ši bọni Iehowa kẽ nẹ: Osaii ni
yeọ mihedšọmọgbĩi lẹ, ní amẹhalaä nii
ni sa mihĩe lẹ, ní amẹmõọ mikpäṅmọ lẹ
mli lẹ:
5. mahäamẹ kaimọnõ kẹ gbẹi ní hĩ
fè bihĩi kẹ biyei yẹ miwe lẹ kẹ migbo-
gboi lẹ amli; mahäamẹ nänọ gbẹi ni
fiteṅ!
6. Ni gbọi ní kẹ amẹhe bakpẹtẹọ Ie-
howa he ni amẹsúmoolẹ ni amẹsumoọ
Iehowa gbẹi lẹ, ni amẹtšómoọ etšũdši
lẹ: mofěmo ní yeọ hedšọmọgbĩ lẹ ni
ebuleelẹ, ni emõọ mikpäṅmọ lẹ mli lẹ,
7. amẹ hũ mikẹamẹ aaba migoṅ kroṅ-
kroṅ lẹ nọ, ni mahä amẹnyá yẹ misọ-
lẹmọwe lẹ: amẹšä-afọlei kẹ amẹgbẽ-afọlei
lẹ aasa mihĩe yẹ mifọlešälatẹ lẹ nọ; edša-
kẹ *miwe lẹ, aatšẹlẹ sọlẹmọwe ahä mädši-
mädši fẽ. * Mar. 11, 17.
8. Nuntšọ Iehowa, ni buaä Israel mei
ní ašẹrẹamẹ afĩe lẹ anä lẹ, wiemọ nẹ.
Masä mabua mei anä maši mei ní abua
amẹnä lẹ anọ!
9. Nye ṅänọ koloi fẽ, kẹ nye kõ mli
koloi fẽ, nyebaä nyebayea!
10. *Ebulọi lẹ, filafoi dšiamẹ, amẹfẽ-
tfẽm amẹlee nokonoko; amẹfẽ lẹ, gbẽi
mumuii dšiamẹ, amẹnyčẽ amẹblọ; wọ mli
wielọi ni, amẹkämoọ ši, ni amẹsumoọ
wọdõiwọ. * 62, 6. Ezek. 3, 17; 33, 2—9.
11. Ni gbẽi lẹ fulọi ni, amẹlee mitọ!
Ni menẹmei hũ tõkwẹlọi ni, ši amẹbẹ
dfěṅmọ; amefẽ amẹkõlọ amẹgbẹi, *mofẽ-
mo mĩtao esẹnámọ yẹ hefẽhe. * Ier. 6, 13
12. Amẹkẹọ akẹ: "Nyebaä, miyawó
wein kẹ-ba, ní wọnu dä babaõ, ni wó
hũ aafe tamọ ṅmẹnẹ noṅṅ, gbĩ wulu ní
da *kẹ-teke nọ!" * Abel 23, 35.

Yitšo 57.

Dšalọ lẹ hĩe kpätäa, ni moko-
moko kẹ-woo etšuiṅ; ni aṅõọ gbo-
mei kpakpai kẹ-yaä, ni mokomoko
dl'ěṅṅ he, akẹ efõṅ ní baba lẹ hĩe
*aṅõọ dšalọ lẹ kẹ-dšẹọ kẹ-yaä.
* 2 Maṅ. 22, 20.
2. Eboteọ hedšọlẹ mli; *amẹdšọọ
amẹhe yẹ amẹsäi anọ: mofěmo ní
nyieọ yẹ dšalẹ mli lẹ. * 26, 20 Dan. 12, 13.
3. Ši nye lẹ, nyetšia nyebaä biẹ, nye
klamọfoi abii, *gbläfitelọ kẹ yõ adfamaṅ
sešibii! * Mat. 12, 39
4. Namo he fẹo nyeyeọ nẹ? namo nye-
gbẹ nyedäṅ hatõ nyewo, ni nyekpä nye-
lileii amli nẹ? Ani dšee nọtõmọ-fl'ei kẹ
amale-sešibii dšinye?

5. nye ní nyehĭe do̱ö̱ ye̱ tšei wudši ahe ye̱ tšo-fĕ-tšo ní ebu kusū šiši; nyegbeo̱ gbekēbii ye̱ dšō̱i amli ye̱ te̱sāi afo̱dši ašiši. Ier. 2, 20. 24.

6. Fāi anā fo̱bite̱i amli ogbe̱nā yo̱, nomei dši ogbe̱fāṅnō; nomei noṅṅ ofo̱seo̱ dā-afo̱le ni ošāa niyenii-afo̱le ohāa. Aso mitšui aanyō mimli ye̱ ene̱mei ahe?

7. Goṅ groṅṅ ní kwo̱ no̱ oyaṅmē osā ye̱, dše̱i noṅṅ okwo̱ö̱ ke̱-yaä oyašāa afo̱le.

8. Oke̱ okaimo̱-okadii le̱ eto šīnāi ke̱ šīnātšei ase̱; ši odše mise̱ ogble, ni okwo̱, ni olē̱ osā le̱ mli, ni oke̱ame̱ ye nā; osumo̱ ame̱sā le̱ ni okwe̱.

9. Ni oke̱ mū te yahā maṅtše̱ le̱, ni ohā otšofāi-ke̱-ṅmai fá pī, ni otšū obo̱foi le̱ ke̱-te šoṅṅ, ni oba ohe ši ke̱-te gbohīīadše tŏ.

10. Ogbe̱ ní dšeke̱ le̱ hā eto̱o; ši okē̱ē̱ ake̱: Maṅmē he! Ake̱-ní oná hewale̱ hē hewo̱ le̱, edšee otšine.

11. Ni namo hewo̱ otšui ·fāa lo ošeo̱ gbeyei, hewo̱ ni omaleo̱ ne̱? ni mi le̱ okaiimi ni oke̱-woo otšui mli? Aso dšee *diṅṅ mife ke̱-dše̱ tetēte po? ši mi le̱, ošeemi gbeyei! * Lal. 50, 21.

12. Mi mibadšadše odšale̱ le̱ matšō, ni onifemo̱nii le̱ hū, onáṅ se̱ ko ye̱ mli.

13. Beni oblo̱ö̱ le̱, hā owo̱dši ní obua ame̱nā le̱ adšieo! ši ame̱fē-tfēm le̱, kō̱yo̱ aalōame̱, mumo̱ ní amūo̱ aaholeame̱ ke̱-ate; ši moni ṅōo̱ ehĭe efōo̱ mino̱ le̱ aaye šikpoṅ le̱ no̱, ni migoṅ kroṅkroṅ le̱ aatšő enō!

14. Ni eekē̱ ake̱: Nyedšea, nyedšea, nyedšadšea gbe̱ le̱, nyedšiea pampii le̱ ye̱ mimaṅ le̱ gbe̱ le̱ no̱! 62, 10.

15. Ši *bo̱ni moni kwo̱ ní awó eno̱, ni eyo̱ dā, ní gbe̱i dši Mokroṅkroṅ le̱ kē̱ ne̱: Ṅwei šoṅṅ ke̱ hekroṅkroṅ le̱ mihīo̱; asaṅ †mike̱ moni tfiaä ši ke̱ do̱le̱ ni ebaä ehe ši ye̱ emumo̱ mli le̱ hīo̱ ši, koni mahā hešibalo̱i amumo̱ aná wala hē, ní mei ní tfiaä ši ke̱ do̱le̱ le̱ atšui aná wala hē! * Lal. 113, 5—9. † Ies. 66, 1. 2. Lal. 51, 19.

16. Ši *mibéṅ ke̱-yaṅ nāno̱, ni dšee dā mimli aawo la; edšake̱ kūle̱ mumo̱i ke̱ susumai ní mife le̱ aato̱ biti ye̱ mihĭe. * Lal. 103, 9.

17. Ehīekō nōša le̱ hewo̱ mimli wo la ni miyile̱, mike̱ mihĭe tē, ni mimli wo la; ni eke̱ se̱se̱yā yanyie etšui gbe̱ le̱ no̱.

18. Mina egbė̱i le̱ ni matšále̱, ni mawale̱, ni maše̱dše le̱ ke̱ eko̱mo̱yelo̱i le̱ amī ekoṅ.

19. Mabo̱ nābui ayibii: Hedšo̱le̱, hedšo̱le̱ ahā moni yo̱ šoṅṅ ke̱ moni ye̱ kpākpa le̱, Iehowa kē̱, ni matšále̱! Ef. 2, 17.

20. Šı meifōdši tamo̱ ṅšo̱ ní efe hāmāhāmā, edšake̱ enyēē diō efe, ši emli nu le̱ lōo̱ ṅmiamo̱ ke̱ ṅmo̱to̱ fieo̱. Iuda 13.

21. Hedšo̱le̱ ko be̱ hā meifōdši le̱, mi-Nyoṅmo̱ le̱ kē̱. 48, 22.

Yitšo 58.

Blo̱mo̱ wā: kāhā onā mība ši! Wó ogbē no̱ tamo̱ te̱tre̱mantre̱, ni odšadše *mimaṅ le̱ no̱tōmo̱i le̱ otšōame̱, ni otšō Iakob we le̱ ame̱he ešai le̱! * Mika 3, 8.

2. Ši mi le̱, dā ame̱taoo̱ mise̱gbe̱, ni ame̱taoo̱ migbė̱i le̱ ame̱le; ame̱bio̱ *dšale̱ kodšomo̱ ye̱ mideṅ, ni ame̱taoo̱ ní Nyoṅmo̱ atši abe̱ṅke̱, tamo̱ dšeṅmaṅ ko ni efe dšale̱nii ni ekwako e-Nyoṅmo̱ le̱ kodšomo̱ le̱. * 43, 26.

3. [Ame̱kē̱o̱ ake̱:] "Mēba wo̱hīo̱ ṅmā, ni onaa le̱, ni wo̱waä wo̱he yi, ni olee le̱?" Na, nyeṅmāhīle̱ gbī le̱ no̱ le̱ nyetšuo̱ nii, ni nyehaoo̱ nyenitšulo̱i fē!

4. Na, bėi ke̱ blo̱mo̱ ke̱ atše̱re̱i fōdši māmo̱ moṅ nyeke̱-hīo̱ ṅmā; ṅme̱ne̱ṅme̱ne̱ nyehīī ṅmā koni nyehā anu nyegbē ye̱ ṅwei.

5. Ani ene̱ dši *ṅmāhīle̱ ní sa mihĭe, ke̱ gbī ní gbomo waä ehe yi le̱? Ani ké̱ moko mā eyi ši tamo̱ ntō, ni eṅmē kpekpe ke̱ lamlu ekā no̱ le̱, ene̱ otšē̱o̱ ṅmāhīle̱ lo gbī ní sa Iehowa hĭe le̱? * Zak. 7, 5. Mat. 6, 16—18.

6. Ani dšee ene̱ dši ṅmāhīle̱ ní sa mihĭe, ake̱ nyefēne efōṅfemo̱ kpāi le̱, ni nyekplo̱ gbokle̱i le̱, ni nyehā mei ni awaäame̱ yi le̱ aye ame̱he, ni nyekū apā-fē-apā?

7. Ani dšee no dši ake̱ oke̱ obolo akūma moni hōmo̱ yeo̱le̱, ni oṅō ohīafoi ní be̱ šihīle̱he le̱ ke̱-ba owe, ni ké̱ ona moko ní nyie yayai le̱, ohale̱ mama, ni oke̱ ohe akatē bodientše̱ ohelo? Mat. 25, 35.

8. No lẹ *ola lẹ aadšidše takẹ dšetšẹremọ, ni otšámọ lẹ hũ aafe oyá, ni odšalẹ lẹ aanyie ohĩe, Iehowa anumnyam lẹ aanyie osẹ. *K. 10. Lal. 87, 6.

9. No lẹ *ootšé, ni Iehowa aahere nọ, ooblọ, ni eekẽ akẹ: Nami! Kẹdši odšie gboklẹ* lẹ kẹ wao ni akẹ-tšõọ mo kẹ wiemọ fõñ kẹ-dšẹ oteñ, *30, 19.

10. ni oñõ noni osusuma taoọ lẹ ohã moni hõmọ yeọlẹ, ni ohã susuma ní nii yọ mọbọ lẹ hũ tọ lẹ: no lẹ ola lẹ aadšidše yẹ duñ mli, ni oduñ kpĩ lẹ aatšó tamọ fane.

11. Ni Iehowa aawao dãnẹ, ni eehã osusuma atọ yẹ hei gbĩdši, ni eehã owuiañ awa, ni ootšó *tamọ trom ní nu hoọ yẹ mli, lo tamọ nubĩñmei ní nu kpaa yẹ mli. *Ier. 31, 12.

12. Ni omei lẹ aatfa blema tšũkói lẹ, ni ootẽ blema yinọi lẹ ašišitõi lẹ aši omãmọ ši; ni aatšéo afãbañsãlọ, kẹ moni dšeọ gbẹ̀i ní mei ahĩ dšẹi! 61, 4.

13. Kẹdši otšĩ onane nã yẹ *hedšõmọgbĩ lẹ nọ, ní okatšu otšuinãnii yẹ migbĩ kroñkroñ lẹ nọ, ni otšé hedšõmọgbĩ lẹ akẹ otšuihenõ, kẹ Iehowa gbĩ kroñkroñ lẹ akẹ onumnyam noko, ni owo ehĩe nyam, ni ofee bodientšẹ ogbẹ̀i anọ nii, ni otšuu nii, ni owiee yaka wiemọi lẹ: *56, 2. 4.

14. no lẹ omĩ aašẹ yẹ Iehowa he, ni mahã oye šikpoñ nọ hei groññi lẹ anọ, ni mahã oye otšẹ Iakob gbošinii lẹ; edšakẹ Iehowa nãbu ekẽ!

Yĩtšo 59.

Na, Iehowa nine efoko kuku ní enyẽẽ yiwala ehere, ni asañ etoii hũ tšĩmọko ni enuu nii; 50, 2.

2. ši moñ nyenišaianii lẹ dši nii ní gblaã nyekẹ nye-Nyoñmọ lẹ teñ, ni nyehe ešai lẹ dši nii ní etšĩ ehĩe kẹ-dšẹ nyehe, ni eboonye toi lẹ.

3. Edšakẹ nyekẹ *lá ebule nyenidši ni nyewãbii hũ kẹ nišaianii; nyenãbu wieọ apasa wiemọi, ni nyelileii lẹ wieọ kũtũmpọo wiemọi. *1, 15.

4. Moko bẹ ni wieọ yẹ dšalẹ nã, ni moko bẹ hũ ni yeọ sane yẹ anọkwale nã: añõọ hĩe afõọ yakayakanii anọ, ni amaleọ; ahĩeọ haomọ mũsũ ni afọọ nõša!

5. Amẹfẽlẹọ šikpãi awọdši, ni amẹlòọ anãnu ntãñ: moni yeọ amẹwọdši lẹ, egboọ, ni kẹ́ adfa eko lẹ, šinõ dšẹọ mli.

6. Amẹkpãi lẹ akẹ-lòñ atade, ni amẹnitšumọnii ehĩĩ ní moko kẹ-aha ehe; amẹnitšumọi, nišai anitšumọi ni, ni niseniianifemọ yẹ amẹdeñ.

7. Amẹnãdši šaã foi kẹ-yaã efõñfemọ, ni amẹyeọ oyái kẹ lá ní eye bem lẹ šifiemọ: amẹdfẽñmọi lẹ, nõša dfẽñmọi ni, fitemọ kẹ hĩekpãtãmọ yọ amẹtempõñi lẹ anọ. Rom. 3, 15—17.

8. Hedšọlẹ gbẹ lẹ amẹlee, ni dšalẹ saneyeli bẹ amẹnyiemọi amli, amẹkõdõ amẹgbẹ̀i lẹ: mofẽmo ní nyieọ nọ lẹ elee hedšọlẹ.

9. Nohewọ ni kodšomọ kẹ wọteñ dšekẹ, ni dšalẹ hũ ninaawọ lẹ; wọkwẹọ la gbẹ, ni na, duñ yọ, kẹ kpẹmọ hũ, ni duñ kpĩ mli wọnyieọ!

10. Wọgbugbũọ ši yẹ gbogbo he tamọ fĩlafoi, ni wọgbugbũọ ši tamọ mei ní bẹ hĩñmẹii; wọtẹ̀rẹọ fane fintĩñ, tamọ noni hĩe ebu; wọtamọ gbohĩĩ yẹ hewaloi ateñ.

11. Wọfẽ wọhũọ tamọ ošišibrišii, ni wọyeọ ñkọmọ tamọ okpoi: wọkwẹọ kodšomọ gbẹ, ni ebaa, kẹ yiwalaheremọ hũ, ši ekẹ wọteñ dšekẹ.

12. Edšakẹ wọnọtõmọi lẹ fá tšó yẹ ohĩe, ni wọhe ešai lẹ yeọ odase šiọwọ; edšakẹ wọnọtõmọi lẹ dfere wọhĩe, ni wọnišaianii lẹ hũ wọle:

13. Wọtõ Iehowa nọ ni wọkwalẹ, ni wọkpale yẹ wọ-Nyoñmọ lẹ sẹ; yiwalẹ kẹ atũatšemọ wiemọi wọwieọ, wọná amale mũsũ yẹ wọtšuiiañ ni wọdšielẹ kpo.

14. Ni akpale kodšomọ kẹ-te, ni dšalẹ hũ eyadamọ sẹ fleññ; edšakẹ anọkwale egbẽ ši yẹ blohũ leñ, ni noni dša nyẽẽ mli abote;

15. ni anọkwale elãdše, ni moni tšiọ ehe kẹ-dšẹọ efõñ he lẹ, ahaãlẹ. Ni Iehowa na, ni esaa ehĩe akẹ kodšomọ bẹ lẹ.

16. Ni ena akẹ nũ ko nũ ko bẹ, ni enã kpẹ ehe akẹ mlidamọlọ ko bẹ lẹ: hewọ lẹ ekẹ lẹdientšẹ enine here eyiwala, ni edšalẹ lẹ ye bualẹ. 63, 5.

17 Ni ewo dšale̱ ake̱ dama, ni ebu yiwalaheremo̱ dadefai ye̱ eyitšo, ni ewo oweletō̱-atade ake̱ hehānō, ni eha hīedō̱ ake̱ mama.

18. Bo̱ni ame̱fe le̱, nakai pe̱ ebafe eto nādšiaṅ: emli aawo la awo mei ní ke̱le̱ ená le̱, eewo ehenye̱lo̱i le̱ anyōmo̱; ṅšo̱kpo̱i le̱, eewoame̱ nyōmo̱ eto nādšiaṅ.

19. Ni aaše Iehowa gbe̱i le̱ gbeyei ye̱ hūlū šinyōhe, ke̱ enumnyam le̱ hū ye̱ hūlū šitēhe; edšake̱ eeba tamo̱ fā ni atšī nā, ši Iehowa mumo̱ ní emūo̱ le̱ etši eyise̱.

20. Ni eeba ake̱ kpōlo̱ ehā Zion ke̱ mei ni ekpale ke̱-dše̱ no̱tōmo̱ he ye̱ Iakob mli le̱, Iehowa kē̱.
1, 27. Rom. 11, 26.

21. Ni mi le̱, ene̱ dši mike̱ame̱ kpāṅmo̱ le̱, Iehowa kē̱: Mimumo̱ ní yo̱ ono̱ le̱, ke̱ *miwiemo̱i le̱ ní mike̱-wo onā le̱, edšeṅ odāṅ ke̱ osešibii adāṅ ke̱ osešibii asešibii adāṅ, Iehowa kē̱, ke̱-dše̱ be ne̱ mli ke̱-yaši nāno̱! * Ier. 1, 9.

Yitšo 60.

Te ši ni otšo, ši ola le̱ mība, ni Iehowa anumnyam le̱ mīkpe̱ ye̱ ono̱!

2. Edšake̱ na, duṅ ha šikpoṅ le̱ no̱, ni duṅ kpī ha mādšimādši le̱ ano̱; ši bo le̱ Iehowa mīkpe̱ ye̱ ono̱, ni enumnyam le̱ epue ye̱ ono̱.

3. Ni dšeṅmādši aanyie ke̱-aba *ola le̱ he, ni maṅtše̱mei aaba kpe̱mo̱ ní kpe̱o̱ ye̱ ono̱ le̱ he. * Kpods. 21, 24.

4. Holemo̱ ohīṅme̱ii ano̱ ni okwe̱ ohe ke̱-kpe: Ame̱fē ame̱bua ame̱he nā ke̱-mība oṅō! Obihīī le̱ aadše̱ maṅse̱ šoṅṅ aba, ni obiyei le̱ hū, aahīeame̱ ye̱ ṅmāwuiaṅ ke̱-aba. 49, 18; 66, 12.

5. No le̱ oona, ni ohīe aakpe̱ ke̱ mīše̱, otšui aakpokpo ni emli hū aalē̱; edšake̱ mei babaō aadše̱ ṅšo̱ṅ aba oṅō, dšeṅmādši le̱ ahewale̱ le̱ aaba oṅō.

6. Yomai asafo yū aabua ohe kutū, ke̱ Midian ke̱ Efa yomai oblahīī; ame̱fē ame̱adše̱ *Šeba ame̱aba: ame̱ahīe šika ke̱ kro̱bo̱o ke̱-aba, ni ame̱agba Iehowa yidšiemo̱ le̱. * Lal. 72, 10 Mat. 2, 1—11.

7. Aabua Kedar tōikui le̱ fē nā abahāo, Nebaiot tōagboi le̱ aasúmo̱o: ake̱ame̱ aaba mifo̱lešālate̱ le̱ no̱, ni eesa mihīe, ni mawo minumnyam šīa le̱ hīe nyam!

8. Namei dši mene̱mei ní flikio̱ tamo̱ atatu, lo tamo̱ okpoi ní baä ame̱samfe̱dšiaṅ ne̱?

9. Le̱le̱ṅ, ṅšo̱kpo̱i aakwe̱mi gbe̱, ni Taršiš le̱dši le̱ aatšṓ hīe aba, koni ame̱ke̱ obihīī le̱ ke̱ ame̱dfie̱te̱i ke̱ ame̱šika adše̱ šoṅṅ aba, abahā Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱, gbe̱i le̱, ke̱ Israel Mokroṅkroṅ le̱, edšake̱ ewo ohīe nyam.

10. Ni gbo̱iabii aatfa ogbogboi le̱, ni ame̱maṅtše̱mei le̱ aasúmo̱o; edšake̱ *mimlifū mli miyio ye̱, ši mimlihīle̱ nā le̱ mimūsūṅ etšōmi ye̱ ohe. * 54, 7. 8.

11. Ni ogbói le̱ anā aakāmo̱ befēbe, fane ke̱ nyōṅ fē le̱ aṅámo̱ṅ, koni ake̱ dšeṅmādši le̱ ahewale̱ le̱ aba oṅō, ní akpla ame̱maṅtše̱mei le̱ ke̱-ba. Kpods. 21, 25. 26.

12. Ši dšeṅmaṅ alo maṅtše̱yeli ní súmo̱o̱o le̱ hīe aakpātā, ni nakai dšeṅmādši le̱, fitemo̱ aafiteame̱.

13. Lebanon anumnyam le̱ aaba oṅō; se̱se̱o ke̱ odum ke̱ tšei ní nyēo̱ dšale̱ le̱ fē, koni awula mihekroṅkroṅ le̱, ni mawo minādšianāmo̱he le̱ hīe nyam.

14. Ni mei ní wao yi le̱ abii le̱ hū aaba abakotoō, ni mei ní gbe ohe guo̱ le̱ fē aabakūla onādšiaši, ni ame̱atšé̱o ake̱ Iehowa maṅ, Israel Mokroṅkroṅ le̱ Zion le̱. 14, 2; 49, 23.

15. Ye̱ kwa ni akwao ni anye̱o ni mokomoko tšṓō omli le̱ nādšiaṅ le̱, mike̱o aafe nāno̱ anumnyam ke̱ yino̱i pí anyámo̱.

16. Ni oonu dšeṅmādši afufo̱, ni ooye̱ *maṅtše̱mei akpokuai, ni oole ake̱ mi, Iehowa, dši oyiwalaherelo̱, ni okpōlo̱ dši Iakob hewalo̱ le̱. * 49, 23.

17. Akō̱ble nādšiaṅ le̱ mike̱ šika aaba, ni dade nādšiaṅ le̱ mike̱ dfie̱te̱i aaba, ni tšei anādšiaṅ le̱ akō̱ble, ni te̱i anādšiaṅ le̱ dade; ni maṅō *hedšo̱le̱ mafe ono̱yelo̱i, ni maṅō dšale̱ mafe o-nukpai. * 52, 7.

18. Anuṅ yiwale̱ he doṅṅ ye̱ ošikpoṅ le̱ no̱, anuṅ fitemo̱ lo hīekpātāmo̱ he doṅṅ ye̱ ohūsūi le̱ amli, ši ootšé̱ yiwalaheremo̱ ake̱ *ogbogboi, ni ootšé̱ yidšiemo̱ ake̱ ogbói. * 26, 1.

19. Dšee *hūlū batšó ola fane doṅṅ, ni asaṅ dšee nyoṅtšĕre bakpe̱ ní dšeṅ atše ahăo; ši moṅ Iehowa aatšó ola ke̱-ate nāno̱, ni o-Nyoṅmo̱ le̱ aatšó onumnyam. * 24, 23; 30, 26. Kpods. 21, 23.

20. Ohūlū le̱ enyōṅ ši doṅṅ, ni onyoṅtšĕre le̱ hū gboṅ; edšake̱ Iehowa aatšó ola ke̱-ate nāno̱, ni oko̱mo̱yeli gbĭĭ le̱ hū se̱ aafo.

21. Ni omaṅ mū le̱ fĕ aatšómo̱ dšalo̱i so̱ṅṅ; ame̱aye šikpoṅ le̱ no̱ ke̱-ate nāno̱, ame̱dši miṅmō le̱ mli tšonine ní fro̱keo̱ ke̱ mininenā nitšumo̱ ní ake̱-awo mihĭe nyam.

22. Mo bibiō ko aatšó mei akpe, ni mo fiō hū aatšó maṅ ní wa: Ké̱ še̱ ebe le̱, mi, Iehowa, mahă afe oyá!

Yitšo 61.

Nuntšo̱ Iehowa Mumo̱ le̱ ye̱ mino̱, edšake̱ Iehowa efo̱mi mū, koni mišie̱ sanekpakpa le̱ mitšō ohĭafoi; etšūmi koni mibatšá mei ní ame̱tšuii ekūmo̱ le̱, ni midšadše heyeli mitšō nomi le̱, ni midšadše gblemo̱ mitšō mei ní awoame̱ tšūṅ le̱; Mat. 11, 5. Luk. 4, 18. 19.

2. ni mišie̱ Iehowa dromo̱ *afi ke̱ wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ †oweletō̱ gbĭ, ni miše̱dše ṅko̱mo̱yelo̱i fè ami; * 3 Mose 25, 10. † Ies. 63, 4.

3. ni mito ni ahă Zion ṅko̱mo̱yelo̱i le̱ wulamo̱nō ye̱ lamlu nădšiaṅ, ke̱ mliflimo̱ mū ye̱ ṅko̱mo̱yeli nădšiaṅ, ke̱ yidšiemo̱-atade ye̱ mumo̱ ní efe vĭ le̱ nădšiaṅ, koni atšé̱ame̱ ake̱ dšale̱ tšei ke̱ Iehowa ṅmō ní ake̱-awo ehĭe nyam.

4. Ni ame̱atfa blema tšūkói le̱, ni ame̱asā tšutšubii le̱ amaṅfòi le̱, ni ame̱ato mădši ní efite le ehē ekoṅ, ní dši yino̱i pĭ ano̱ amaṅfòi le̱.

5. Ni maṅse̱bii aadamo ši ni ame̱alè̱ nyetōi le̱, ni meikpôdši aatšómo̱ nyehūlo̱i ke̱ nyeweintromsalo̱i. 60, 10—16.

6. Ši nye le̱, aatšé̱nye Iehowa *oso̱foi, ni aakenye ake̱: Wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ súolo̱i dšinye: nyeaye dšeṅmădši le̱ anii, ni amenumnyam le aatšó nyenō. * 66, 21

7. Nyehiegbĕle le̱ nădšiaṅ le̱ aakū abo̱ he toi enyo̱ ahănye, ni hĭešifiemo̱ le̱ nădšiaṅ le̱ ame̱ala nyámo̱ lala ye̱ ame̱gbe̱fāṅnō le̱ hewo̱; nohewo̱ le ame̱aná *toi enyo̱ ye̱ ame̱šikpoṅ le̱ no̱, ni nāno̱ miše̱ aaṅō-hăame̱. * 40, 2

8. Ši mi, Iehowa le̱, misumoo̱ dšale̱ saneyeli, minye̱o̱ odšotfā ke̱ nōšafemo̱, ni mawoame̱ nyōmo̱ ye̱ ano̱kwale mli, ni mike̱ame̱ aakpăṅ *nāno̱ kpăṅmo̱. * 54, 10; 55, 3.

9. Ni aale ame̱sešibii le̱ ye̱ dšeṅmădši le̱ ateṅ ke̱ ame̱fĭeii hū ye̱ mădšimădši le̱ ateṅ; mei fĕ ní aanaame̱ le̱ aayoame̱ ake̱ ame̱dši seši ní Iehowa edšō̱.

10. Manyá ye̱ Iehowa mli, ni misusuma mli aaflile̱ ye̱ mi-Nyoṅmo̱ le̱ mli; edšake̱ ewomi *yiwalaheremo̱ atadei, ni eke̱ dšale̱ mama ehami, tamo̱ bo̱ni ayemforowu wulaă ehe ke̱ oso̱fo fai, lo bo̱ni ayemforo woo̱ dĭĭnei le̱. * Mat. 22, 11. 12

11. Edšake̱ take̱ bo̱ni šikpoṅ le̱ baă enii ní kwĕo̱ le̱, ni trom hăa nii ní adū ye̱ mli le̱ kwĕo̱ le̱: nakai Nuntšo̱ Iehowa aahă dšale̱ ke̱ yidšiemo̱ akwĕ ye̱ dšeṅmădši le̱ fĕ ahĭe.

Yitšo 62.

Zion hewo̱ le̱ mimūaṅ minā, ni Ierusalem hewo̱ le̱ midšō̱ṅ mihe, ke̱-yaši beyino̱ ní edšale̱ le̱ aadše kpo tamo̱ dšetše̱remo̱ kpe̱mo̱, ni eyiwalaheremo̱ aatšo tamo̱ ko̱ti.

2. Ni dšeṅmădši aana odšale̱ le̱, ni maṅtše̱mei fĕ aana onumnyam le̱, ni ake̱ *gbe̱i hē ní Iehowa năbu aawo bo le̱, aatšé̱o. * 65, 15 Kpods. 2, 17.

3 Ni ootšó akekre fe̱fe̱o ye̱ Iehowa deṅ ke̱ maṅtše̱fai ye̱ o-Nyoṅmo̱ le̱ deṅ.

4. Atšé̱ṅo *"moni akwale̱" doṅṅ, ni ošikpoṅ le̱ hū, atšé̱ṅle̱ "amaṅfō" doṅṅ, ši moṅ aatšé̱o ake̱ †"mitšuihe gbomo", ke̱ ošikpoṅ le̱ hū ake̱ "kpēmo̱yō"; edšake̱ Iehowa ená ohe tšuidšūrō, ni ošikpoṅ le̱ hū, aakpēle̱. * 60, 15. † Hos. 2, 21.

5. Edšake̱ take̱ bo̱ni oblanyo kpēo̱ oblayō le̱, nakai noṅṅ obii le̱ aakpēo; ni tamo̱ bo̱ni ayemforowu nyáa eyemforo he le̱, nakai o-Nyoṅmo̱ le̱ aanyá ohe. Zef. 3, 17.

6. Mito *bulo̱i ye̱ ogbogboi le̱ ano̱, Ierusalem; fane ke̱ nyōṅ fĕ le̱ ame̱mūaṅ ame̱nā; nye mei ní nyekaio̱ Iehowa le̱, nyekadšō̱a nyehe! * 52, 8.

7. ni nyekahăalę hedšǫmǫ, kę-yaši be-
yinǫ ní eeńõ Ierusalem emă ši, ni eehă
etšő yidšiemǫ yę šikpoń lę nǫ!
8. Iehowa ekă eninedšũrõ kę ehewalę
nine lę kită akę: Lęleń akę mikę oble
lę hăń ohenyęlǫi yeń dońń, ni mańsębii
enuń owein ní ogbo he deńme lę dońń!
65, 21. 22.
9. Ši mei ní bua nă lę dši mei ní
aaye, ni amęadšie Iehowa yi; ni mei ní
kę-ba šĩa lę dši mei ní aanu yę mihe-
krońkroń lę kpoi lę anǫ.
10. Nyetšőa, nyetšőa agbói lę amli!
Nyedšea mań lę gbę lę! Nyesăa, *nye-
săa gbędšegbę lę, nyekǫ̃lǫa enǫ tęi lę!
Nyemămǫa aflańă yę mădšimădši lę anǫ!
* 57, 14.
11. Na, Iehowa ehă ašię kę-te šikpoń
lę năgbĕhe lę akę: *Nyekęa Zion biyõ
lę akę: Na, oyiwalaheremǫ lę mĩba! na,
ehĩe †enyõmǫwo kę-mĩba, ni enădšiańtõ
lę nyie ehĩe!
* Zak. 9, 9. † Ies. 40, 10. Kpods. 22, 12.
12. Ni aatšęamę akę "mań krońkroń",
*"mei ní Iehowa ekpõamę"; ni bo hũ
aatšęo "moni ataoǫ esęgbę", "mań ní
akwańlę dońń". * 35, 10.

Yitšo 63.

Namo dši moni dšę Edom baă, moni
dšę Bozra ní etadei tšuǫ fă nę? namo
nę ni ewula kĩńkă kę etade, ni etšĩaă
yę ehewalę kpeteńkple lę mli nę? "Mi-
dši *moni wieǫ yę dšalę mli, ní yǫ he-
walę ní ekę-hereǫ yiwala lę!" * 42, 1. 8.
2. Mĕba omama lę tšuǫ nękę, ni ota-
dei lę tamǫ moni năa weinńăńõ nǫ nę?
Kpods. 19, 13.
3. "Weinńăńõ lę, mikometõ mină nǫ,
ni mădšimădši anǫ bii lę eko fataa mi-
he; minănă amęnǫ yę mimlifũ lęń, ni
mišimǫ amęnǫ hũ yę mimlila lęń, ni
amęmlinu lę etšĕńe ewo mitadei lę amli,
ni ewũ mitade lę mli fĕ.
Kpods. 14, 20. Ioel 4. 13.
4. Edšakę oweletǫ̃ gbĩ ko yę mitšuiń,
ni mikpõmǫ afi lę ešę. 13, 9; 34, 8; 61, 2.
5. Ni mikwę mihe, ši bualǫ ko bę,
ni mină kpę mihe akę moko bę ní mõǫ
mli; nohewǫ lę midientšę minine here
miyiwala, ni mimlila lę mõ mli hămi;
59, 16.
6. ni minănă mădšimădši anǫ yę mi-
mlifũ lęń, ni mihă *amętǫ̃rǫ dă yę mi-
mlila lęń, ni mifǫse amęmlinu lę mifie
šikpoń." — * 51, 17.
7. Matšĩ Iehowa mlihĩlę lę kę Ieho-
wa yidšiemǫ lę tă matšõ, yę nibii fĕ ni
Iehowa efe ehăwǫ lę kę edšũrõ pĩ ní
efe Israel we lę yę emũsũńtšõlę kę emli-
hĩlę ní fá lę nă lę hewǫ.
8. Edšakę ekĕ akę: Mimań dšiamę,
kę *bii ní pasań! ni etšő amęyiwala-
herelǫ. * 5 Mose 32, 5. 20.
9. Amęhaomǫi lę fĕ mli lę, lę hũ
ehao; ni ehĩe *bǫfo lę here amęyiwala:
ekpõamę yę esuomǫ kę emǫbǫnalę hewǫ,
ni eholeamę ni ehĩeamę yę blemagbĩĩ lę
fĕ mli. * 2 Mose 33, 14. 15.
10. Ši amę lę, amętše atũa, ni amęfe
Emumǫ krońkroń lę nidǫ̃nii, hewǫ lę
etšő amęhenyęlǫ, ni lędientšę ekęamę wu.
11. Kękę ni emań lę kai Mose blema
gbĩĩ lę, ni amękĕ: Nĕgbę moni *dšieamę
kę-dšę ńšǫ lęń kę etõiku lę kwęlǫ lę yǫ?
Nĕgbę moni kę Emumǫ krońkroń lę to
amęteń lę yǫ? * 2 Mose 14, 30.
12. moni hă enumnyam nine lę nyie
Mose ninedšũrõ nǫ lę? moni gba nui lę
amli yę amęhĩe ni ekę-ná nănǫ gbęi ehă
ehe lę?
13. moni kplaamę kę-tšő bui ni mli
kwǫ̃lǫ lę amli tamǫ okpǫńǫ yę ńănǫ,
ní amętęręe lę?
14. Iehowa Mumǫ lę hă amędšǫ̃ amę-
he, tamǫ koloi ní kplekeǫ ši kę-yaă dšǫ̃
mli: nakai okpla omań lę, ni okę-ná
anumnyam gbęi ohă ohe!
15. Mă oyi ši kę-dšę ńwei ni odšę ohe-
krońkroń kę onumnyam šihĩlęhe lę okwę!
Nĕgbę ohĩedǫ̃ kę ohewalę nitšumǫi lę
yǫ? otšuińšălę kę omũsũńtšõlę babaõ lę,
atšĩ nă kę-dšę mihe.
16. Edšakę bo kĕ dši wǫtšę: ši
Abraham leewǫ, ni Israel hũ yoo-
wǫ; bo, Iehowa, bo nońń *dši wǫ-
tšę, wǫkpõlǫ dši ogbęi kę-dšę
blema bĕbe. * 5 Mose 32, 6.
17. Iehowa, mĕba ohăa wǫdũǫ gbę kę-
dšęǫ ogbęi lę anǫ, ni owadšeǫ wǫtšui
ní wǫkašeo gbeyei lę? Otšũdši lę kę
onǫyelinõ lę akutšei lę ahewǫ lę, kũ osę!

18. Be fiõ keke omañ kroñkroñ le ye
no; — wohenyeloi le enänä ohekroñkroñ
le no. Lal. 79, 1.
19. Wotšómo tamo mei ni oyeko ame-
no pēñ, ke mei ni ake ogbei tšékoame!

Yitšo 64.

[1. 2.] Ō, kūle otšere ñwei mli ni
okpleke ši, ni gōdši le ahoso ye ohie,
tamo la šäa lai ni la häa nu tfaä le,
koni ohenyeloi ale ogbei le, ni dšeñmä-
dši le ahe akpokpo ye ohie,
2. [3.] ye onifemonii ni yo gbeyei ni
wohie kää no le ahewo! kplekemo ši,
ni gōdši le ahoso ye ohie!
3. [4.] Edšake ke-dše tetēte le anuko
dä, ni efoko moko toiñ, ni hiñmei hū
enako Nyoñmo ko ye ose ni feo nõ ehäa
moni hie kä eno le! 1 Kor. 2, 9.
4. [5.] Oke moni ke mīše tšuo dšale-
nii le kpeo: mei ni kaioo ye ogbèi le
ano le. Na, omli efū, edšake wofe eša;
nakai woyo ke-dše dšeeñmõ, aso aahere
woyiwala kē?
5. [6.] Edšake wofē wotšómo tamo
mei ni he tšee, ni wodšale le fē tamo
atade ni abule: ni wotiä womiñälä tamo
bä, ni wonišaianii le milōwo ke-mīya
tamo kōyo.
6. [7.] Ni moko be ni tšéo ogbei le
ni eteo ši ni emõ omli; edšake oke ohie
etēwo, ni ohä woläiše ye wonišaianii le
ahewo.
7. [8.] Ni agbene, Iehowa, bo *dši
wotše: wo le, †sū dšiwo, ni bo dši wo-
šōlo, ni oninenä nitšumo dši wofē.
* 63, 16 † 45, 9.
8. [9.] Iehowa, kähä omli miwo la
tūtu, ni kākai nōša ke-mīya näno! Na,
kwemo! wofē omañ dšiwo!
9. [10.] Omädši kroñkroñi le etšómo
ñäno: Zion etšó ñäno, ni Ierusalem etšó
amañfō. Lal. 74, 7; 79, 1.
10. [11.] Wošia kroñkroñ ni yo feo
le, nõ mli ni wotšemei le dšie oyi ye
le, ake la ešä, ni añte wonibii fefedši
le fē.
11. [12.] Iehowa, aso enemei fē se le
oosu ohe lo? oofe diñū, ni oowawo yi
tūtu?

Yitšo 65.

Mihäa mei ni bikomi le hetō, mihäa
mei ni taokomi le naämi; mikēo dšeñmañ
ni tšéko migbei le ake: Nami, nami!
Rom 10, 20.
2. *Migbeo minidši amli däne mihäa
mañ ni tšeo atūa ni amenyieo gbe ni ehīī
no ye †amedientše amedfēñmoi anä le:
* Abel 1, 24. † Ier 8, 17.
3. mañ ni dšeo kpetekplē woo mi-
mli la däne, ni amešäa afole ye abōi
amli, ni amešäa tšofā-ke-ñma ye ntayäi
ano,
4. mei ni yatráa gbonyobui amli, ni
amewoö gbatšūi amli, ni ameyeo *kplo-
kōlō tete, ni nihīniiawonu yo amenibii
amli, * 66, 17. 3 Mose 11, 7.
5. mei ni kēo ake: Tši ohe ke-ya se,
käbeñkemi, ši mihe tše fèo! le: — me-
nemei dši lasū ye migugōñ, ke la ni
tšoo dä dšenamo!
6. Na, añmä afō mihie: Mifeñ diō,
dša mito nädšiañ dä, ni mato nädšiañ
hū mašäkä ametšitši;
7. amedientše amenišaianii ke ame-
tšemei ni šä tšofā-ke-ñma ye gōdši le
ano ni amebomi ahora ye goñkpoi le
ano le anišaianii le fē he nyōmowo le
masusu mašäkä ametšitši tfēm dä, Ie-
howa kē.
8. Boni Iehowa kē ne: Take boni
anáa wein ye weinyibii amli ni akēo
ake: Kañte, ši dšōmo ye mli! le: na-
kai mafe *ye mitšūdši le ahewo, †beni
afe ni mikafite fē. * 1 Mose 18, 26. † Ies. 6, 13
9. Ši mahä seši adše Iakob mli aba,
ni migōdši le ayelo ko aadše Iuda mli:
ni mei ni mihala le aañō ake amenō,
ni mitšūdši le aahī dšei.
10. Ni Šaron aatšó tōikui alēhe, ni
*Akor dšō le hū aatšó tšinai ašibumohe
ahä mimañ ni taoo misegbe le.
* Ios. 7, 26.
11. Ši nye mei ni nyekwa Iehowa, ni
nyehie ekpa egoñ kroñkroñ le no, ni
nyeñmēo okplō nyehäa šadewoñ, ni nye-
foseo wein ni afutu mli nyefieo ši nye-
häa šē-mli-woñ le: —
12. mi hū matonye mahä klante, ni
nyefē nyeakūla ši ni agbenye; edšake
*mitšénye ni nyehereemi no, miwie, ni

nyeboo toi, ši moṅ nyefe noni dši efõṅ
ye mihīe, ni nyehala nii ni esaa mi-
hīe le! * K. 2. Y. 66, 4.
13. Hewo le boni Nuntšo Iehowa kẽ
ne: Na, mitšũdši le aaye nii, ši nye le
hõmo aayenye; na, mitšũdši le *aanu
nii, ši nye le, kũmai aayenye; na, mi-
tšũdši le aanyã, ši nye le, nyehīe aagboi;
* 55, 1.
14. na, mitšũdšī le aala ke tšuidšũrõ,
ši nye le nyeablo ke tšuiṅdole, ni nye-
ke mumo ni ekũmo aafó yõ!
15. Ni nyeašī nyegbei nyehã mei ní
mihala le ní ameke-lomo; ni Nuntšo Ie-
howa aagbeo, ni *eewo etšũdši le gbei
kroko: * 62, 2.
16. koni moni dšõo ledientše ehe ye
šikpoṅ le no le, adšõ ehe ye anokwale
Nyoṅmo le mli, ni moni kãa kitã ye
šikpoṅ le no le, *akã anokwale Nyo-
ṅmo le kitã; edšake hīe ekpa tšutšu
haomoi le ano, ni aṅõ-tē ye mihīe.
* 19, 18. Ier. 4, 2; 12, 16.
17. Edšake na, mībo ṅwei hẽ ke
šikpoṅ hẽ, ni akaiṅ tšutšunii le
doṅṅ, ni asaṅ ebaṅ dfẽṅmo mlī
doṅṅ; 66, 22. 2 Pet. 3, 18. Kpods. 21, 1.
18. ši moṅ, nyenyáa ni nyemli aflianye
ke-yaã nãno ye nii ni miboõ le ahewo;
edšake na, mībo Ierusalem ní etšõ mli-
flimo, ke emli bii le hũ ní ametšõ nyámo!
35, 10.
19. Ni mimli aaflimi ye Ierusalem he,
ni manyá mimaṅbii le ahe, ni anuṅ yãfó
alo blomo gbẽ ye emli doṅṅ. 25, 8.
20. Fufoõ ko be dšei ni aaye gbīī fiõ
keke, lo nũmo ko ni egbīī šee; ši obla-
nyo aaye afii oha ni eegbo, ni ešafelo ní
ye afii oha pe le, alomole. Zak. 8, 4.
21. Ši amemãmo tšũi, ni ameahī mli,
ni ameafe weintromi, ni ameaye mli
yíbii! 62, 8.
22. *Amemãmoṅ tšũi, ní mokroko ahī
mli, ni amehũṅ hũ, ní mokroko aye;
edšake mimaṅ le gbīī aatamo tšei agbīī,
ni mei ni mihala le aaye ameninenã ni-
tšumo le mli nii ãhũ po. * 5 Mose 28, 30.
23. Amegboṅ deṅme yakatfã, ni ame-
foṅ amehãṅ ošrã; edšake mei ni Iehowa
edšõame le asešibii dšiame, ni amefīei
keame aahī ši.

24. Ni aaba mli ake, dãni ameatšémi le, ma-
here no; ni beni amewieo lolo le, mabo toi!
30, 19; 58, 9.
25. *Klaṅ ke tõgwanteṅbi aaye nii ye
hekome, ni dšata aaye dfei tamo tšina;
ni onũfũ le, sũ aafe eniyenii: ayeṅ awui
ni akpãtãṅ hīe doṅṅ ye migoṅ kroṅkroṅ
le no fẽ, Iehowa kẽ. * 11, 6—9.

Yitšo 66.

Boni Iehowa kẽ ne: *Ṅwei le, misẽi
ni, ni šikpoṅ le, minaneši mãṅõ ni: mẽ
tšũ nyeamã nyehãmi mo, lo nẽgbe dši
mihedšõmohe? * 1 Maṅ. 8, 27. Bof. 7, 49; 17, 24.
2. Ši enemei fẽ le, minine fe, ni na-
kai afe nii ne fẽ, Iehowa kẽ. Ši moni
*makwe ne: moni nii yo mobo ni
emumo tfiaã ši ke dole, ni ehe kpo-
kpoo ye miwiemo le nã le. * 57, 15.
3. Moni gbeo tšina le, etamo *noni
ẽgbe gbomo noṅṅ; moni ke tõ šãa afole
le, etamo noni ẽkũ gbẽ kue noṅṅ; mo-
ni šãa niyenii-afole le, etamo noni eke
kplokõ lá bahã noṅṅ; moni šãa kroboo
le, etamo noni ẽdšõ woṅ noṅṅ. Hẽ, ame-
kõlo amedientše amegbẽi, ni amesusuma
náa amenihīnii le ahe tšui. * 3 Mose 17, 4.
4. Nohewo le mi hũ mahala amane-
hũlũ mahãame, ni mike nii ni amešeo
le aaba ameno; edšake *mitšé, ni moko
heree no, miwie, ni ameboo toi; ši moṅ
amefe noni dši efõṅ ye mihīe, ni ame-
hala nii ni esaa mihīe. * 65, 12.
5. Nyeboa Iehowa wiemo le toi, nye
mei ni nyehe kpokpoo ye ewiemo le nã
le: Nyenyemimei ni nyeonye ni *ame-
šerenye amefie ye migbei le ahewo le
kẽo ake: "Hã Iehowa hīe aba nyam, ni
wona nyenyámo le"! Ši amehīe aagboi.
* Luk. 6, 22.
6. Hõfemo gbẽ aadše mã leṅ, gbẽ ko
aadše solemowe le, Iehowa, moni bawo
ehenyeloi le anyõmo le gbẽ ni! —
7. Dãni eekõmo le, efo momo; dãni
pīmo le aata ehe le, efo binũ momo.
8. Namo enu ene eko pẽṅ, lo namo
ena ene eko pẽṅ? Ani gbī kome afoõ
šikpoṅ, alo šikome afoõ dšeṅmaṅ? Ši Zion
kõmo pe, ni efo ebii le.
9. Aso mahã adfa asoso, ni mihãṅ
afo? Iehowa kẽ. Mi ni mihãa afoõ le,

aso mañá mũsũ lę nã lo? o-Nyoñmo lę kẽ. 37, 3.
10. Nyekę Ierusalem anyáa, ni nyemli atlianye yę ehewo, nye mei fẽ ní nyesumoolę lę; nyekęlę anáa mĩšę, nye mei fẽ ní nyeyeolę ñkomo lę: Lal. 122, 6.
11 koni nyeye emĩšędšemo fufo lę eko ni nyetõro, koni nyešo enumnyam babaõ lę eko, ni nyemĩ ašę he.
12. Edšakę boni Iehowa kẽ nę: Na. mado hedšolę yi kę-aba eno tamo fã, kę dšeñmãdši lę anumnyam lę hũ tamo nsutẽñ ní eyi kę-teke no, ni nyeanu; ñmãwuiañ aahĩenye yę. ni aahĩenye dodõdo yę nakutšei ano. 60, 4
13. Takę boni mo nye šędšeo emĩ lę, nakai noññ mi hũ mašędše nyemĩ. ni nyemĩ aašę nyehe yę Ierusalem.
14. Ni nyeana, ni nyetšui aanyõ nyemli, ni nyewui lę aafroke tamo dfęfo; ni aale Iehowa nine ní kã etšũdši ahe lę. kę emlifũ ni kã ehenyęloi ano lę.
15 Edšakę na. Iehowa kę la baba, ni efĩlii lę aatamo lasũogbẽle. ni ekę emlifũ lę aawo nyõmo kę mlila, ni ekę lalileii aakã mei. Kpodš. 19, 11—15.
16. Edšakę la Iehowa kę-bakodšo, ni ekę eklante hũ aakodšo helo fẽ, ni mei ni Iehowa aagbe lę ayi aafá babaõ.
17. Mei ní feo amęhe kroñkroñ, ni amętšũo amęhe amehãa tromi amli yã, ni amęnyieo mokome ní yo amęteñ lę sę, ni *amęyeo kplokõlõ kę nihĩnii kę kwakwe lę: aalõ amęfẽ-tfẽm kę-ate! Iehowa kẽ. * 65. 4. 5.

18. Edšakę mile amęnitšumoi kę amędfẽñmoi lę. Ni be aaba ní mabua dšeñmãdši kę lilęii fẽ anã, ni amęaba amębana minumnyam lę.
19 Ni mikę okadi ko aato amęhe, ni matšũ amęteñ mei ní edše mli lę kę-ate dšeñmãdši lę añõ: kę-ate Taršiš, Pul kę Lud, gãitšẽloi lę, kę Tubal kę Iavan, ñšokpoi ní yo šoññ ní nuko mihe ni amęnako minumnyam lę añõ; ni amęadšadše minumnyam lę amętšõ yę dšeñmãdši lę ateñ. Mat. 28, 19.
20. Ni amękę nyenyemimei lę fẽ ní dšę dšeñmãdši lę amli lę aaba abake Iehowa, yę okpoñoi ano kę fĩlii amli kę akpãkãii amli kę tedšiokpoñoi kę yomai ano, yę Ierusalem, migoñ kroñkroñ lę no, Iehowa kẽ, takę boni Israelbii lę hĩeo amęnikẽnii yę nibii ní mli tše mli, kę baã Iehowa we lę. 60, 3—7.
21. Ni mañõ amęteñ meikomei hũ mafe *osofoi kę Levibii, Iehowa kẽ. * 61, 6.
22. Ši tamo boni *ñwei hẽ kę šikpoñ hẽ ni mibafe lę aadamo ši yę mihĩe lę, Iehowa kẽ, nakai nyeseši kę nyegbęi lę aadamo ši. * 65, 17.
23. Ni aaba mli akę nyõñ hẽ-fẽ-nyõñ hẽ kę hedšõmogbĩ-fẽ-hedšõmogbĩ no lę helo fẽ aaba abadšá yę mihĩe, Iehowa kẽ.
24. Ni amęadše kpo amęyakwę mei ní etõ mino lę agbohĩĩ lę; edšakę *amęgõgõmi lę gboñ, ni amęla lę hũ agbeñ, ni amęhe aafe helo fẽ nyãñemo. * Mar. 9, 44.

GBALO IEREMIA WOLO LE.

Yĩtšo 1.

Ieremia, Hilkia bi, ní dšę osofoi ní yo Anatot yę Benyamin šikpoñ lę no lę ateñ lę, wiemoi nę:
2. Iehowa wiemo ba eñõ yę Iosia, Amon bi lę, ní dši Iuda mañtšę lę, yino, yę emañtšęyeli afi ni dši nyoñma kę etẽ lę mli; 2 Mañ. 21, 24.
3. asañ eba eñõ yę Iehoiakim, Iosia bi lę, ni dši Iuda mañtšę lę, yino kęyaši Zedekia, Iosia bi lę, ni dši Iuda mañtšę lę, afi ní dši nyoñma-kę-ekome

lẹ nāgbē mli, kẹ-yaši Ierusalem nomn̄ō
lẹ nọ yẹ nyōn̄ ni dši enumọ lẹ nọ.
2 Man̄. 23, 34; 24, 17; 25, 2. 8.
4. Ni Iehowa wiemọ ba min̄ō akẹ:
5. Fēdā ni mišōo yẹ mūsū mli lẹ,
mileo, ni dāni odše kpo yẹ fọmọhe lẹ,
mifeo kron̄kron̄, ni miwoō gbalọ mihā
dšen̄mādši lẹ! Ies. 49, 1. Gal. 1, 15.
6. Ni mikẹ̄: Ao, Nuntšọ Iehowa! na,
*milee wiemọ; edšakẹ gbekē dšimi.
*2 Mose 3, 11. Ies. 6, 5—8.
7. Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Kākẹ̄ akẹ:
Gbekē dšimi! ši mon̄ mofēmo n̄ō ni ma-
tšūo lẹ, ya, ni nofēno ni mafāo lẹ,
wiemọ!
8. Kāšeamẹ gbeyei, edšakẹ mikẹo yẹ,
ni madšieo! Iehowa kẹ̄.
9. Ni Iehowa kpā enine mli ni eta
minābu he; ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Na,
*min̄ō miwiemọi lẹ miwo onā.
*5 Mose 18, 18.
10. Kwẹ, n̄mẹnẹ gbī nẹ mikẹo eto
dšen̄mādši lẹ kẹ man̄tšẹyeli lẹ anọ, ni
ofāmọ ni okūmọ, ni ofite ni obutu, ni
omāmọ ni otẹo! 18, 7—10.
11. Ni Iehowa wiemọ sā ba min̄ō akẹ:
Meni onaā, Ieremia? Ni mikẹ̄: N̄mẹtšo
ko minaā nẹ.
12. Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Ona dšogbān̄;
edšakẹ *miši kpe yẹ miwiemọ lẹ he
ni mafe! *31, 28.
13. Ni Iehowa wiemọ ba min̄ō noni
dši šii enyọ akẹ: Meni onaā? Ni mikẹ̄:
Mīna kukwẹi ko ni tſaā, ni ehīe dšẹ
kōyigbẹ.
14. Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Kōyigbẹ nō-
fōn̄ badšẹ adſa afie šikpon̄ lẹ nọ bii fē-
kwa nọ.
15. Edšakẹ na, matšẹ́ kōyigbẹ man̄tšẹ-
yelii lẹ awekui lẹ fē, Iehowa kẹ̄, ni
amẹaba, ni amẹten̄ mofēmo kẹ eman̄tšẹ-
sēi aabamā Ierusalem agbói lẹ anā, kẹ
egbogboi lẹ fē hewọ kẹ-kpe, kẹ Iuda
mādši lẹ fiā hewọ!
16. Ni makodšoamẹ yẹ amẹnifōdšianii
lẹ fē hewọ, akẹ-ni amẹkwami, ni amẹ-
yašā tšofāi-kẹ-n̄mai amẹhā nyon̄mọi kro-
komei, ni amẹdšá amẹdientšẹ amẹninenā
nitšumọi lẹ.
17. Nohewọ lẹ bo lẹ, mīamọ, ni ote ši
ni okẹamẹ nofēno ni mafāo! Otšui akafā
yẹ amẹhīe, kẹ́ dšee nakai lẹ mahā otšui
afā yẹ amẹhīe!
18. Edšakẹ, na, n̄mẹnẹ gbī nẹ min̄ōo
mife man̄ ni atſa gbogbo awo he, kẹ
dade akulašīn̄, kẹ akōble gbogboi miši
šikpon̄ lẹ fē kẹ Iuda man̄tšẹmei kẹ elu-
mei kẹ esọfoi kẹ šikpon̄ lẹ nọ bii lẹ;
15, 20. Ezek. 3, 8. 9.
19. ni amẹkẹo aawu, ši amẹnyēn̄o;
edšakẹ mikẹo yẹ, ni madšieo, Iehowa kẹ̄.

Yitšo 2.

Ni Iehowa wiemọ sā ba min̄ō akẹ:
2. Ya ni oyašiẹ owo Ierusalem toiian̄
akẹ: Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ: Mikai obla-
yeian̄ mlihīlẹ lẹ mihāo kẹ oyemforo be
lẹ mli suomọ lẹ hū, bọni onyie misẹ
kẹ-te n̄ā lẹ nọ, yẹ šikpon̄ ni adūko nii
yẹ nọ lẹ nọ lẹ.
3. Kron̄kron̄ dši Israel hā Iehowa,
enibānii lẹ amli klen̄klen̄ yibii: mei fē
ni aayelẹ lẹ, aaye fọ; nōfōn̄ aaba amẹ-
nọ, — Iehowa kẹ̄.
4. Nyeboa Iehowa wiemọ toi, nye
Iakob we kẹ nye Israel we lẹ wekui
lẹ fē!
5. Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ: Mē sane ni
edšaa po nyetšẹmei lẹ na yẹ mihe, he-
wọ ni amẹtše amẹhe yẹ mihe kẹ-te šon̄n̄,
ni amẹyanyie yakayakanii asẹ ni amẹ-
tšōmọ yakayaka nẹ? Mika 6, 3—5.
6. Ni amẹkẹ̄ẹ̄ akẹ: Nēgbẹ Iehowa yọ,
moni dšiewọ kẹ-dšẹ Mizraim šikpon̄ lẹ
nọ, ni ekplawọ kẹ-tšō n̄ā lẹ nọ, kẹ-tšō
n̄ā olẹn̄lẹ šikpon̄ kẹ enọ buibui lẹ nọ,
šikpon̄ ni nu bẹ nọ, kẹ gbēlehōn̄ šikpon̄,
šikpon̄ ni moko tšōō nọ ni gbomo ādē-
sā ko ehīī nọ lẹ?
7. Ni mikẹnye ba šikpon̄ ni baā nii
nọ, koni nyeye enọ yibii kẹ enọ nii kpa-
kpai; ši beni nyeba lẹ, nyebabule mi-
šikpon̄ lẹ, ni nyefe minọyelinō lẹ noni
anyān̄eọ.
8. Osọfoi lẹ ekẹ̄ẹ̄ akẹ: Nēgbẹ Iehowa
yọ? ni mlatšōlọi lẹ leemi, ni nọkwẹlọi
lẹ tō minọ, ni gbalọi lẹ, Baal nọ amẹ-
tšōọ amẹgbaā, ni nii ni he bẹ senāmẹ
lẹ asẹ amẹnyieọ.
9. Nohewọ lẹ mikẹnye mībè lolo, Ie-
howa kẹ̄, ni mikẹ nyebii abii hū aabè;

10. edšakẹ nyefoa mli kẹ-yaä Kitimbii
aṅšọkpọi lẹ anọ nyeyakwẹa, ni nyetšũa
kẹ-yaä Kedar hũ, ní nyeyatao mli fitšo-
fitšo, ni nyekwẹ akẹ ana enẹ eko dã lo?
11. Ani dšeṅmaṅ ko etšake enyoṅmọi
lẹ pẽṅ? tšẹ nomei po lẹ dšee nyoṅmọi
ni! ši mimaṅ lẹ eṅõ *enumnyam lẹ etša-
ke noni he bẹ sẹnámọ! * Rom. 1, 23.
12. Ṅwei, onã akpẹ ohe yẹ enẹ he, ni
ṅmiṅmi amõo ni ohe adšõ ohe babaõ!
Iehowa kẽ.
13. Edšakẹ mimaṅ lẹ efe nifõdši
enyọ: amẹšĩmi ní dši *wala nubu
lẹ, ni amẹyakpẹkpẽ bui ní edfãra
ní nyẽẽ nu ato amẹhã amẹhe.
* 17, 13. Lal. 36, 10.
14. Ani Israel lẹ, nyṓṅ ni, alo nyṓṅbi
ní afọlẹ yẹ šĩa ni? Mẽhewọ mọ ni etšṓ
hãnõ nẹ?
15. Dšatabii hũọ, ni amẹblọõ amẹwọọ-
lẹ, ni amẹfe ešikpoṅ lẹ amaṅfõ; ašã emã-
dši lẹ, ní moko ehĩĩ mli doṅṅ.
16. *Nof kẹ Takpanes bii lẹ hũ efẽ
oyiteṅ pampam. * 44, 1.
17. Ani dšee bodientšẹ otao enẹ ohã
ohe, akẹ-ní okwa Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ,
beni ekplaão kẹ-tšṓ gbẹ lẹ nọ lẹ?
Hos. 13, 9.
18. Ni agbẹnẹ meni oyọ femọ yẹ Mizraim
gbẹ lẹ nọ, ni oyanu Šihor [Nilo] nu lẹ
eko? alo meni oyọ femọ yẹ Ašur gbẹ lẹ nọ,
ni oyanu [Eufrate] fã lẹ mli nu lẹ eko?
19. Bodientšẹ onifõdšianii aagbla otoi,
ni osẹsẹyã lẹ hũ aakã ohĩe; hewọ lẹ ná
ole ni oyo akẹ kwa ní okwa Iehowa,
o-Nyoṅmọ lẹ, kẹ migbeyeišemọ ní bẹ omli
lẹ edši nõfõṅ kẹ noni dšõọ, Nuntšọ, Ie-
howa Zebaot, kẽ!
20. Edšakẹ blema bẽbe odšẹ okũ opã
lẹ, ni otšerẹ okpãi lẹ, ni okẽ akẹ: Mi-
súmọọ moko! edšakẹ *goṅkpọ-fẽ-goṅkpọ
ní kwọ nọ kẹ tšo-fẽ-tšo ní ebu kusũ
šiši oyakãa ši obọõ adfamaṅ yẹ.
* 3, 6. Ies. 57, 5 Ezek. 6, 13.
21. Ši mi lẹ, mitẹo bo akẹ weintšo
kpakpa ni dšẹ noni hĩ kwrã mli: té
fe tẽṅ ní otšake otšṓ kõṅ weintšo ní
ehĩĩ ohãmi nẹ? Ies. 5, 1—4.
22. Edšakẹ ké odšu kẹ adi po, ni ohã
sãmlã fá babaõ tete, otõmọ lẹ ṅmã ši
yẹ mihĩe kẽ! Nuntšọ Iehowa kẽ.
23. Té tẽṅ ní okẽọ akẹ: Mibuleko mi-
he, ni miyanyieko Baalim sẹ lẹ? Kwẹ-
mọ ogbẹ lẹ yẹ dšọ̃ lẹ mli, ni oná ole
noni ofe! yoma oblayõ ní he yọ oyá ní
kpaä ši;
24. ṅãṅ tedšiyõ ní ele ṅãnọ hĩlẹ, ní
fũọ kõyọ yẹ esusuma sẹdi lẹ mli, —
ehĩedõ lẹṅ lẹ, namo aatšĩ enã? mei fẽ
ní taoolẹ lẹ, etọṅamẹ; enyõṅ lẹ nọ lẹ
amẹanalẹ.
25. Kwẹmọ onane dšogbãṅ, ní ehe aka-
kã, kẹ osẽ hũ, ní kũmai akayeo! Ši okẽ
akẹ: Ehĩĩ fõmọ! dabi! edšakẹ misumọọ
meikpõdši, ni amẹsẹ manyie!
26. Bọni dšulọ hĩe gboọ, ké amõlẹ lẹ,
nakai noṅṅ Israel we lẹ hĩe aagbo, amẹ
kẹ amẹmaṅtšẹmei kẹ amẹlumei kẹ amẹ-
sọfoi kẹ amẹgbalọi lẹ fẽ,
27. mei ní kẽọ tšo akẹ: Mitšẹ dšio!
kẹ tẹ akẹ: Bo ofọmi! lẹ; edšakẹ amẹ-
tšṓmọ amẹsẹ amẹhãmi, ši dšee amẹhĩeaṅ;
ši amẹfĩmọ be mli lẹ amẹkẽọ akẹ: Te
ši ní ohere wọyiwala!
28. Ši *nẽgbẹ onyoṅmọi ni ofe ohã ohe
lẹ yọ? hã ní amẹte ši, akẹ amẹanyẽ oyiwa-
la amẹhere yẹ ofĩmọ be lẹ mli lo? Edšakẹ
†bọni omãdši lẹ fá lẹ, nakai noṅṅ onyo-
ṅmọi lẹ fá, Iuda! * Koda. 10, 14. † Ies. 11, 13.
29. Mẽba nyekẹmi béọ mọ? Nyefẽ-tfẽm
nyetõ minọ, Iehowa kẽ.
30. Yakatfã po mitfia nyebii lẹ anii;
* amẹkplẽẽ tšọsemọ. Nyedientšẹ nye-
klante yeọ nyegbalọi lẹ, takẹ dšata hĩe-
kpãtãlọ! * Ies. 1, 5.
31. Nye nẹkẹ yinọbii! nyekwẹa Ieho-
wa wiemọ lẹ! Ani mitšṓ ṅãnọ mihã
Israel alo šikpoṅ ní enọ ewo duṅ kpĩ? Mẽ-
hewọ mọ ni mimaṅ lẹ kẽọ akẹ: Wọye
wọhe! ni wọbaa oṅõ doṅṅ nẹ!?
32. Ani oblayõ hĩe aakpa ewulamọnii
anọ, alo ayemforo hĩe aakpa emlifĩnii
anọ? Ši mimaṅ lẹ hĩe ekpa minọ gbĩĩ
ni anyẽṅ akane.
33. Kwẹ bọni osã ogbẹ lẹ fẹfẹo, ní
okẹ-tao suomọ! Nohewọ hũ lẹ ohã ni-
fõdšianii eka ogbẹi lẹ anọ.
34. Anaä ohĩafoi ní efeko noko lẹ asu-
sumai lẹ alá yẹ otade nãmũi lẹ amli;
dšee nifĩĩaṅ mina enẹ yẹ, ši moṅ he-
fẽhe.

35. Kēlẹ okēọ akẹ: Mifeko noko: nto emlifū lẹ edše minọ! Na, *mikẹo bakodšo yẹ kēmọ ni okē akẹ: Mifeko eša ko! lẹ hewọ. * Ies. 43, 26.
36. Mēba olilaā ši babaō nẹkẹ, ni otšake ogbẹ lẹ? Ohīe bagbo yẹ Mizraim he, tamọ bọni ohīe gbo yẹ Ašur he lẹ.
37. Oodšẹ dšẹi hū odše kpo, ni onidši aadfere oyiteṅ; edšakẹ Iehowa ekwa mei ni ohīe kā amẹnọ lẹ, ni emli ehīṅ hāṅo yẹ amẹṅō.

Yitšo 3.

Ekē: Kẹ́ *nū ko fie eṅā, ni edše eṅō eyatšố nū kroko ṅā lẹ: ani ekūọ esẹ eyaṅōọlẹ ekoṅ? ani dšee bulemọ ababule nakai šikpoṅ lẹ? Ši bo lẹ okẹ šientšẹmei babaō eyabọ adfamaṅ, ni ōkū osẹ oba miṅō ekoṅ? Iehowa kē. * 5 Mose 24, 1—4.
2. Holemọ ohīṅmẹii anọ kẹ-ya gōdši kpatāi lẹ anọ ni okwẹ: Nēgbẹ akẹo ebọko adfamaṅ yẹ? Gbẹ̀i atoii po otáa omēọamẹ, tamọ Arabianyo yẹ ṅā lẹ nọ, ni okẹ odfamaṅbọ̄ kẹ onifōdšianii lẹ buleọ šikpoṅ lẹ.
3. Nohewọ lẹ atšī nyoṅmọnẹmọ nā, ni gbo nyoṅmọ enẹẹ; ši ohīe yō adfamaṅ hīentšo, ni ohīe gboo nō.
4. Aso odšeṅ benẹ be oblọṅ otšẹ́ṅmi akẹ: Mitšẹ! bo dši miblayeiaṅ šientšẹ! lo?
5. Ani eebẹ̀ mo ewo emli kẹ-ate nānọ, alo ekẹ mlifū aato kẹ-ate nāgbē? Na, bọni owieọ nẹ, ši kēlẹ okā he ōfe nifōdšianii.
6. Ni Iehowa kēmi yẹ maṅtšẹ Iosia yinọ akẹ: Ona noni sẹsẹyalọ Israel efe lo? Eyiṅ ete *goṅ-fē-goṅ ni kwọ nọ kẹ tšo-fē-tšo ni ebu kusū šiši, ni eyabọ adfamaṅ yẹ dšẹi. * 2, 20.
7. Ni beni efe enẹmei fē sẹ lẹ, mikē: Kū osẹ kẹ-ba miṅō! Ši ekūū esẹ. Ni enyemiyō Iuda, kūtūmpọfo lẹ, na.
8. Ni enyemiyō Iuda, *kūtūmpọfo lẹ, ena fā akẹ mifie †sẹsẹyalọ Israel yẹ egblāṅtemọ lẹ fē hewọ, ni mihālẹ fiemọwolo moṅ, ši kēlẹ ešee gbeyei; ši moṅ lẹ hū eyiṅ ete ni eyabọ adfamaṅ.
* Ezek. 23, 2—11. † 2 Maṅ. 17, 18. 19.
9. Ni eba mli akẹ ekẹ edfamaṅbọ̄ blọmọ lẹ bule šikpoṅ lẹ, edšakẹ ekẹ tẹi kẹ tšei ṅte gblā.
10. Ši fē lẹ, enyemiyō Iuda, kūtūmpọfo lẹ, ekūū esẹ kẹ-baa miṅō kẹ etšui mū lẹ fē, ši moṅ, apasa mli kẹkẹ, Iehowa kē.
11. Ni Iehowa kēmi akẹ: Sẹsẹyalọ Israel etšō ehe akẹ dšalọ fè kūtūmpọfo Iuda.
12. Ya ni oyašiẹ nẹkẹ wiemọi nẹ kẹya kōyigbẹ ni okē: Kū osẹ, sẹsẹyalọ Israel! Iehowa kē; mitūṅ mihīe miwoṅnye doṅṅ; edšakẹ *mọbọnalọ dšimi, Iehowa kē; mibẹ̀ṅnye miwoṅ mimli kẹ-yaṅ nānọ! * Lal. 103, 8. 9.
13. Ná onišaianii lẹ ole kẹkẹ, akẹ otō Iehowa, o-Nyoṅmọ lẹ, nọ, ni oyakpa ši yẹ ogbẹ̀i lẹ anọ kẹ-nyie meikpōdši asẹ, yẹ tšo-fē-tšo ni ebu kusū šiši, ni nyeboko migbē toi! Iehowa kē.
14. Nyekūa nyesẹ, nye bii sẹsẹyalọi! Iehowa kē; edšakẹ *midši nyewū, ni maṅōnye, †mokome kẹ-adšẹ maṅ kome mli, mei enyọ hū kẹ-adšẹ weku kome mli, ni mikẹnye aaba Zion ekoṅ.
* Hos. 2, 21. † Ies. 6, 13.
15. Ni mahānye nọkwẹlọi yẹ mitšui nā, ni amẹalẹ̀nye kẹ nilē kẹ dfēṅmọ. 23, 4.
16. Ni aaba mli akẹ, beni nyeyi aafá ni nyeafọ pī yẹ šikpoṅ lẹ nọ yẹ nakai gbīī lẹ amli lẹ, — Iehowa kē, — akẹ̄ṅ doṅṅ akẹ: Iehowa kpāṅmọ adeka lẹ! ni ebaṅ dfēṅmọ mli, ni akaiṅ, ni ataoṅ, asaṅ afeṅ eko doṅṅ.
17. Nakai be lẹ mli lẹ aatšẹ́ Ierusalem akẹ Iehowa maṅtšẹsēi; ni *dšeṅmādši fē aabua amẹhe nā kẹ-aba dšẹi yẹ Iehowa gbẹi ni yọ Ierusalem lẹ hewọ, ni amẹnyieṅ †amẹtšui fōṅ lẹ walẹ sẹ doṅṅ.
* Ies. 2, 2—4. † Ies. 65, 2.
18. Nakai gbīī lẹ amli lẹ Iuda we lẹ aate Israel we lẹ ṅō, ni amẹyi enyọ lẹ fē amẹadšẹ kōyigbẹ šikpoṅ lẹ nọ kẹaba šikpoṅ ni miṅō-hā amẹtšẹmei lẹ akẹ amẹgbẹfāṅnō lẹ nọ. Ies. 11, 11—13.
19. Ši mi lẹ mikē: Kwẹ bọni mikẹo bato bii ateṅ, ni mikẹ šikpoṅ fẹfẹo ni dši dšeṅmādši lẹ asafoi lẹ agbošinii ni yọ fẹo fè fē lẹ bahāo! Ni mikē: Nyeatšẹ́mi akẹ: *Mitšẹ! ni nyekpaleṅ yẹ misẹ doṅṅ. * K. 4.
20. Ši takẹ bọni yō yẹọ ewū he kūtūmpọo lẹ, nakai nye hū nyeye mihe kūtūmpọo, nye Israel we, Iehowa kē.

21. Anuo gbē ko ye gōdši kpatāi le
ano: Israelbii le ayāfó ke faikpamoi,
edšake amekōdō amegbe le, ni amehīe
ekpa Iehowa, ame-Nyoṅmo le, no.
22. Nyekūa nyese, nye bii seseyaloi,
matšá nyeseseyā le! *Na, womība oṅō,
edšake bo dši Iehowa, wo-Nyoṅmo le.
* Hos 6, 1.
23. Leleṅ, goṅkpoi ke gōdši le ano
hōfemo le, yakatfā ni! Leleṅ, Iehowa,
wo-Nyoṅmo le, mli Israel yiwalaheremo
yo!
24. Ši hīegbēle eye nii ni wotšemei
le gbo he deṅme le ke-dše wogbekēbiiaši:
ametōi ke ametšinai ke amebihīī
ke amebiyei fē!
25. Nyehāa wokāmoa ši ye wohīegbēle
le mli, ni wohīešiīiemo le aha wono;
edšake wofe eša woši Iehowa, wo-Nyoṅmo
le, wo ke wotšemei le fē, ke-dše
wogbekēbiiaši ke-baši ṅmene gbī ne, ni
woboko Iehowa, wo-Nyoṅmo le, gbē toi.

Yitšo 4.

Israel, ké ookū ose le, Iehowa kē, — kū ose ke-ba miṅō! ni kedši oodšie onihīnii le ke-adše mihie le, no le afieṅo doṅṅ;
2. ni *ookā kitā ye anokwale ke kodšomo
ke dšale mli ake: Gbiiabo ni Iehowa
hīe kā ne! ni no le dšeṅmādši
aadšōdšō amehe ye emli, ni le noṅṅ eno
amgafā amefō. * 12, 16. Ies. 65, 16.
3. Edšake boni Iehowa kēo Iudahīī
le ke Ierusalem ne: *Nyehūa ṅmō hē
nyehāa nyehe, ni nyekadūa nii ye ṅmeii
ateṅ! * Hos 10, 12.
4. *Nyefloa nyehe ketia nyehāa Iehowa,
ni nyedšiea nyetšui mli fō le,
nye Iudahīī ke Ierusalembii, ké dšee
nakai le, mimlila le adše kpo tamo la,
ni eešā ni moko nyēṅ agbe, ye nyenifemonii
fōdši le ahewo! * 9, 25. 5 Mose 10, 16
5. Nyegbaā ye Iuda, nyehāa anua ye
Ierusalem, nyekēa ake: Nyekpāa tetremantre
ye šikpoṅ le no! Nyešiea ke
gbē ni wa nyekēa ake: Nyebuaā nyehe
nā ke-kpea ni nyehāa woyaā mādši ni
atfa gbogboi awo he le amli!
6. Nyešia aflaṅā ke-yaā Zion gbe:
nyedšoa foi, nyekawaā nyedamoa ši!
*Edšake mike efōṅ ke hīekpātāmo kpeteṅkple
badše kōyigbe aba. * 1, 14.
7. Dšata ko edše kpo ke-dše ekō kusū
leṅ ke-mība, dšeṅmādši le afitelo le
efā ke-dše ehīlehe le ke-mība, ni ebafe
ošikpoṅ le amaṅfō, ni ekpātā omādši le
ahīe, ni moko ehīṅ mli doṅṅ.
8. Ene hewo le nyemīaā kpekpe, nyewoa
yāra ni nyebloa lelēle; edšake Iehowa
mlifū ni nā wa le edšeko wono!
9. Ni aaba mli ake nakai gbī le no
le, Iehowa kē, maṅtše le tšui ke lumei
le atšui aafā, ni osofoi le ahe aadšō
amehe, ni gbaloi le ahīe aafeame yā.
10. Ni mikē: Ao, Nuntšo Iehowa! Leleṅ,
lakamo olaka maṅ ne ke Ierusalem
ni okē ake: Nyebaná *hedšole le! no
moṅ ni klante šeo susuma mli tō ne!
* 6, 14
11. Nakai be le mli le aakē neke maṅ
ne ke Ierusalem ake: Kōyo ni mli edo
la dše ṅā le no gōdši kpatāi le ano
nyie gbe ke-mība mimaṅ le biyō le no,
dšee mlišā nō ni, ni dšee hūmo nō hū ni!
12. Kōyo ni nā wa tšó hā ene aaba
ahāmi, no koni mi hū mawie kodšomo
wiemoi mašiame!
13. Na, efā ke-mība tamo atatui, ni
efīlii le tamo lasūogbēle; ekpoṅoi le ahe
ye oyá fē okropoṅi: Kpóo hāwo! wohīe
ekpātā!
14. *Fo otšui he ke-dše efōṅ mli Ierusalem,
beni afe ni ahere oyiwala! Mē
beyino noṅṅ po odfēṅmoi fōdši le aahī
omli ke-yaši! * Ies 1, 16.
15. Edšake gbē ni wa ko mīgbē kemīdše
Dan, ni sane fōṅ ko midše Efraim
gōdši le ano.
16. Nyetšīa tā nyetšōa dšeṅmādši le,
nyehāa anua ye Ierusalem he ake: Káwoloi
dše maṅse šoṅṅ mība, ni amebawó
amegbē no amewo Iuda mādši le.
17. *Ameabolele ke-akpe tamo mei ni
buo ṅmōdši ahe; edšake etše mihīe atūa,
Iehowa kē. * 1, 15; 6, 3.
18. Ogbe ke onifemonii le feo ene ne:
onifōdšianii le dši noni hā edšō, ni eše
otšui mli tō ne.
19. Mimūsūṅ! ō, mimūsūṅ! mitšui mli
dientše mīwa mihe! mitšui kāā mimli!

minyẽẽ diõ mafe! edšakẹ misusuma enu tẹtrẹmantrẹ gbẽmọ kẹ ta mli ošebọ̃. Ies. 16, 9.

20. Āblọ akẹ: Hĩekpãtãmọ nyie hĩekpãtãmọ sẹ! edšakẹ afite šikpoñ lẹ fẽ; afite mibũi lẹ trukã, kẹ mibũi ahe mamai lẹ hũ hĩñmẹitĩã mli.

21. Mẽ beyinọ noññ po mana aflañã, ni manu tẹtrẹmantrẹ gbẽmọ kẹ-yaši?

22. Edšakẹ mimañ lẹ eye sẹkẹ; amẹleemi; bii kwašiai dšiamẹ, ni amẹbẹ dĩẽñmọ. Nilelọi dšiamẹ yẹ efõñfemọ gbẹfãñ, ši ekpakpafemọ lẹ amẹlee.

23. Mikwẹ šikpoñ lẹ, ni na, eyẹ olẹñlẹ ni efe flóññ! ni mikwẹ ñwei hũ, ši la bẹ!

24. Mikwẹ gõdši lẹ, ni na, amẹmĩhoso, ni goñkpọi lẹ fiã he mĩkpokpo!

25. Mikwẹ, ni na, gbomo komeflo bẹ, ni ñwei lofõdši fẽ efliki kẹ-te.

26. Mikwẹ, ni na, abọ̃i lẹ etšṍmọ ñã, ni enọ mãdši lẹ fẽ edĩãra yẹ Iehowa kẹ emlifũ ni nã wa lẹ hĩe!

27. Edšakẹ bọni Iehowa kẽ nẹ: Šikpoñ lẹ fẽ batšṍ amañfõ moñ, ši *kẽlẹ mifiteñlẹ kẹ-gbeñ nã. * 5, 10. 18.

28. Enẹ hewọ lẹ šikpoñ lẹ aaye ñkọmọ, ni ñwei aadĩ tũ yẹ yiteñ; edšakẹ miwie, mito miyiñ, ni mifañ mihe, ni mikpaleñ kẹ-dšeñ he.

29. Ni mañ mũ lẹ fẽ mĩdšo foi yẹ okpọñọiatšẹmei kẹ gãitšẽlọi agbẽ nã; amẹmĩbote kõiañ, ni amẹmĩkwõ̃lọ tẹsãi: aši mañ-fẽ-mañ afõ ši, ni moko ehĩĩ mli doññ.

30. Ni bo lẹ, kẹ́ akpãtã ohĩe lẹ, té obafe tẽñ? Tšẹ obu mama tšuru, tšẹ owula kẹ šika wulamọnii, tšẹ okẹ adibri ediki ohĩñmẹii asẹ, ši yakatĩã ofeọ ohe fẹfẹo: osuolọi lẹ aagbe ohe guọ; amẹatao bo amẹgbe.

31. Edšakẹ minu gbẽ ko tamọ yõ ni kõmoọ gbẽ, kẽmọ ni tamọ yõ ni bafọ ekromọbi nõ: Zion biyõ ni tšui suọ lẹ gbẽ ni, egbẹọ enidšiañ akẹ: Kpóo hãmi! edšakẹ misusuma etọ biti yẹ awuyelọi lẹ adeñ!

Yĩtšo 5.

Nyekpaã Ierusalem blohũiañ, ni nyekwẹa agbẹnẹ, ni nyená nyele, ni nyetao yẹ edšadši anọ, akẹ nyeana nũ ko lo? lo akẹ moko yẹ ni yeọ dšalẹ sane, ni taoọ anọkwale sẹgbẹ lo? ni mikẹafalẹ.

2. Ni tšẹ amẹkẽ akẹ: Gbĩĩabọ ni Iehowa hĩe kã nẹ! kẽlẹ apasa kitãi amẹkãmoọ.

3. Iehowa, ani dšee anọkwayeli he ohĩñmẹii kã? *Otĩiaamẹ nii, ši ewaa amẹhe; opleñẽamẹ, ši amẹkplẽẽ tšọsemọ; †amẹwadše amẹhĩeañ fẽ tẹsã; amẹkplẽẽ kpalemọ kwrã. * 2, 30. † Ies. 48, 4.

4. Kẹkẹ ni mikẽ: Mei ni bẹ gbẹi nẹ, amẹmĩye kwašiai asane; edšakẹ amẹlee Iehowa gbẹ lẹ lo amẹ-Nyoñmọ lẹ kodšomọ lẹ;

5. mate gbomei agboi lẹ añõ, ni mikẹamẹ ayawie; edšakẹ amẹ lẹ amẹle Iehowa gbẹ lẹ kẹ amẹ-Nyoñmọ lẹ kodšomọ lẹ. Ši menẹmei fẽ hũ *ekũmọ apã lẹ, ni amẹtšerẹ kpãi lẹ. * 2, 20.

6. Nohewọ lẹ kõ mli dšata aagbeamẹ, ni ñãnọ klañ aakpãtã amẹhĩe, kõtšẹ aawo ká yẹ amẹmãdši lẹ ahe; mofẽmo ni aadše mli adše kpo lẹ, aatšerẹ emli; edšakẹ amẹnọtõmọi lẹ fá tšṍ, ni amẹsẹsẹyãi lẹ wa tšṍ! 3 Mose 26, 22.

7. Enẹ lẹ, té aafe tẽñ ni mañõ-fao hũ? Obii lẹ ekwami, ni amẹtšẹ́ọ mei ni dšee nyoñmọi lẹ amẹkãmoọ kitãi; ni beni mikẹamẹ kpãñ lẹ, amẹyafite gblã, ni amẹyabua amẹhe nã asafoiañ yẹ adĩamañi awei.

8. Amẹtamọ okpọñọhĩĩ ni efi ni kpaã ši, mofẽmo blọ̃ẽ kẹ-nyieọ enanyo ñã sẹ.

9. Aso *mikawo enẹmei ahe nyõmọ lo? Iehowa kẽ; alo misusuma akatọ ehe owele yẹ dšẽñmañ ni tamọ nẹkẹ nẹ nọ? * K. 29.

10. Nyekwọa egbogboi lẹ ni nyefitealẹ, ši *nyekafitealẹ kẹ-mõa ši! nyekplọa enidši lẹ, edšakẹ dšee Iehowa nii ni! * 4, 27.

11. Edšakẹ Israel we lẹ kẹ Iuda we lẹ fẽ eyemi kũtũmpọo naakpa, Iehowa kẽ.

12. Amẹkpaã yẹ Iehowa sẹ, amẹkẽọ akẹ: "Dšee lẹ ni! ni nõfõñ ko bañ wọnọ, ni asañ wọnañ klante kẹ hõmọ;

13. ni gbalọi lẹ aatšṍmọ kõyọ, ni Nyoñmọ wiemọ lẹ bẹ amẹmli: bọni aafeamẹ nẹ!"

14. Nohewọ lẹ bọni Iehowa, Zebaot Nyoñmọ lẹ, kẽ nẹ: Akẹ-ni nyewie nẹkẹ

wiemo nę hewo lę, na, mahă miwiemo
lę atšố la yę odāñ, ni nękę mañ nę
aatšố lai, ni eešāamę!
15. Na, mahă dšeñmañ ko ní dšę šoññ
aba ono, bo, Israel we, — Iehowa kē, —
*dšeñmañ ko ní he wa, dšeñmañ ní dšę
blema bēbę, dšeñmañ ko ní olee ewie-
mo, ni onuu noni ekēo lę. *6, 22.
16. Amęgāimlibii akotoku lę tamo gbo-
nyobu ní agble nā, amęfē lę, kākālọi
sọññ ni.
17. Ni amęaye onikpamonii kę obolo lę,
amęaye obihll kę obiyei lę, amęaye otōi
kę otšinai lę, amęaye oweintšei kę ogbā-
mitšei lę, amękę klante aadfāra omādši
ní atfa gbogboi awo he ní ohle kā no lę.
18. Kēlę nakai gbīl lę amli hū, — Ie-
howa kē, — miplenēñnye kę-mōñ ši.
19. Ni aaba mli akę, ké nyekē akę: Mēhe-
wo ni Iehowa, wo-Nyoñmo lę, fewo enę-
mei fē? lę, okēamę akę: Takę bọni nye-
kwami ni nyesúmo mañsę nyoñmọi yę
nyešikpoñ lę no lę, nakai noññ kē nyeasú-
mo mañsębii yę šikpoñ ko ní dšee nyenō nọ!
20. Nyegbaā enę yę Iakob we lę, ni
nyehāa anua yę Iuda, akę:
21. *Nyeboa enę toi ko, mañ kwašiai
ní bę dfēñmo, ní amęyo hīñmeii, ši amę-
naa nii, ní amęyo toii hū, ši amęnuu
nii! *Ies. 6, 9. 10.
22. Aso nyešeemi gbeyei? Iehowa kē,
ni nyehe kpokpoo yę mihle? *mi moni
mikę šia fo hūsū miwo ñšo he, ní dši
nāno afābañ ní enyēñ eteke lę; ni ké
ešokēi lę fe hāmāhāmā tete lę, kēlę amę-
nyēñ no amętšố; ké amęhū tete lę, amę-
nyēñlę amęteke. *Hiob 38, 8—11.
23. Ši nękę mañ nę hle atūatšemo kę
toigbēle tšui; amętše atūa ni amęte;
24. ni amękēę yę amętšuii amli akę:
Nyehāa wošea Iehowa, wo-Nyoñmo lę,
gbeyei, ši lę *ehāa nyoñmo neo gbo kę
agbienā yę ebe mli, lę ebāa nikpamo otšii
ní ato lę ayi ehāawo! *Bọf. 14, 17.
25. Nyenišaianii lę etšake enęmei, ni
*nyehe ešai lę ehā nōkpakpa ebonye.
*Ies. 59, 2.
26. Edšakę ana meifōdši yę mimā lęñ,
amęwoo ká, tamo loflōdūlọi woo antęo,
amętšōo tšōnei, amędūo gbomei.
27. Bọni loflōtšū mli eyi obō kę lofō-
dši lę, nakai amęšlai eyimo obōbō kę
šišiumo: nohewo lę amętšốmo gbomei
agboi, ni amęná nii;
28. amęwo fo, amęhe mlkpę, amęyeo
sādši fōdši hoo he: amęyee sane amę-
hāā mo, amęyee *awusāi asane amęhāā-
amę ní ahl ahāamę; ohlafoi hū amękēę
amęsane amęhāāamę. *2 Mose 22, 22. Ies. 1, 23.
29. Aso mikawo enęmei ahe nyōmo lo?
Iehowa kē; alo misusuma akato ehe owe-
le yę dšeñmañ ní tamo nękę nę no? K. 9.
30. Nākpęnii kę gbeyei nibii afeo yę
šikpoñ lę no:
31. gbalọi lę gbaā apasa gbalę, ni osọ-
foi lę hū fataā amęhe kę-feo, ni mimañ
lę hū mlsumo nakai. Enāgbē mli lę, té
nyebafe tēñ?

Yitšo 6.

Nye Benyaminbii, nyedšoa foi kę-
dšea Ierusalem, ni nyekpāa tętręmantrę
yę Tekoa, ni nyešia aflañā yę Bet-Ha-
kerem! Edšakę nōfōñ ko mlpue kę-mldšę
kōyigbę, kę hlekpātāmo kpeteñkple. 4, 6.
2. Zion biyō ní he yo fęo ní ehe yo
akono lę, mafolę mafō ši!
3. Tōkwęlọi kę amętōikui lę aaba eno,
ni *amęaši amębūi kę-abolelę; mofēmo
aaye nii yę egbęhe. *4, 17.
4. Nyefea ta lę kroñkroñ nyešialę!
Nyetea ši ni wofāa kę-yaā fane! Kpóo
hāwo! edšakę dše mlna, ni gbękę hōñ
lę elē ši kę-te šoññ!
5. Nyetea ši ní wofāa kę-yaā nyōñ,
ni woyafite emōdši fęfędši lę!
6. Edšakę bọni Iehowa Zebaot kē nę:
Nyetōa tšei nyeflea ši, ni nyetfaā kpo-
ku nyewoa Ierusalem he! Mañ ní aba-
wolę nyōmo lę nę: *amimyeli sọññ yo
mli. *5, 1.
7. Bọni nubu ko baā nu lę, nakai
enifōdšianii lę baā: anuo yiwalę kę hao-
mo he yę mli, fadši kę nitfiamo sọññ
yo mihle dā!
8. Kplēmo tšọsemo, Ierusalem, ké dšee
nakai lę, mitšine aadšeo, ni mafeo amañ-
fō, šikpoñ ní mokomoko ehll no!
9. Bọni Iehowa Zebaot kē nę: Amę-
aye Israel mei ní efę lę kpękpęo, tamo

ayeo̱ weintšo kpe̱kpe̱o, ni weinyibii atše-
lo̱ kpāa enine mli ke̱-yaä tšo le̱ no̱ no̱-
tono̱to le̱.
10. Namei mawie matšō, ni maye odase,
koni ame̱bo toi? Na, ame̱toii le̱, fō-toii
ni, ni ame̱nyēē sane toi ame̱bo! Na, Ie-
howa wiemo̱ etšō ahorabō̱ ehāame̱, ni
ame̱náá he mīše̱.
11. Hewo̱ le̱ Iehowa mlila le̱ eyimi
obō, eto̱mi ke̱ nātšī. Fo̱semo̱ ofie gbe-
kēbii ní yo̱ blo̱hūiañ le̱ ke̱ oblahīī asafo
le̱ fē no̱ šikome; edšake̱ abamō nū ke̱
eñā, nūmo ke̱ moni eye gbīī fē.
12. Ni ame̱šīai aatšōmo̱ meikrokomei
anii, ke̱ ame̱šikpōdši ke̱ ame̱ñāmei fē;
edšake̱ makpā minine mli mawo šikpoñ
le̱ no̱ bii le̱, Iehowa kē̱.
13. Edšake̱ ke̱-dše̱ ame̱teñ bibiō no̱ ke̱-
yaši agbo no̱, ame̱fē-kwa *ame̱hīe dšōo̱,
ni ke̱-dše̱ gbalo̱ no̱ ke̱-yaši oso̱fo no̱,
ame̱fē-kwa ame̱yeo̱ kūtūmpo̱o; * 8, 10–12.
14. ni ame̱tšāa mimañ le̱ biyō le̱ pila-
mo̱ le̱ hīeañhīeañ, ni ame̱kēo̱ ake̱: *Oma-
nye, omanye! ši omanye ko be̱.
* Ezek. 13, 10. 16. 1 Tes. 5, 3.
15. Kē̱ ame̱fe nihīnii le̱, agbeo̱ ame̱hīe;
ši ame̱hīe gboii komeflo, ni ame̱lee noni
dši hīegbēle. Nohewo̱ le̱ ame̱anyōnyōi ye̱
mei ní enyōnyōi le̱ ateñ; be mli ní ma-
basraame̱ le̱, ame̱agbēgbē ši, Iehowa kē̱.
16. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Nyehoa nye-
damo̱a gbē̱i le̱ ano̱, ni nyekwe̱a, ni nye-
bia nāno̱ tempōñi le̱ aši, heni gbe̱ kpakpa
le̱ yo̱ le̱, ni nyenyie no̱, ni *nyeauá he-
dšōmo̱ nyehā nyesusumai le̱! Ši ame̱-
kēo̱ ake̱: †Wo̱nyiee no̱!
* Mat. 11, 29. † Ier. 44, 16.
17. Asañ mito *bulo̱i mihānye [mikē̱
ake̱]: Nyeboa te̱tre̱mantre̱ le̱ gbēmo̱ toi!
Ši ame̱kēo̱ ake̱: Wo̱boo toi!
* Ies. 52, 8. Ezek. 3, 17.
18. Nohewo̱ le̱ nyeboa toi, nye dšeñmā-
dši, ni bo asafo le̱, oná ole noni baba
ame̱no̱!
19. Bo toi, *šikpoñ! Na, mike̱ efōñ ní
dši ame̱dfēñmo̱i le̱ ayibii le̱ mība ne̱ke̱
mañ ne̱ no̱; edšake̱ miwiemo̱i le̱, ame̱-
boko toi, ni mimla le̱, ame̱gbe he
guo̱. * 5 Mose 32, 1. Ies. 1, 2.
20. Meni mifeo̱ kro̱bo̱o ni dše̱ Šeba le̱
ke̱ sinamon ní dšeo̱ ñma ní dše̱ mañse̱
šoñň le̱ he? Nyešā-afo̱lei le̱ esaa mibīe,
ni nyegbē-afo̱lei le̱ misumo̱o! Ies. 1, 11.
21. Hewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Na,
mike̱ tēre̱mo̱nii aato mañ ne̱ hīe, ni tše̱-
mei ke̱ bii fē-tfēm aatēre̱; hegbomo ke̱
nanyo fē hīe aakpātā!
22. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Na, mañ ko
*aadše̱ kōyigbe̱ šikpoñ le̱ no̱ aba, ni
dšeñmañ wulu ko aate ši ke̱-adše̱ šikpoñ
le̱ nāgbē tō̱. * 6, 15. 5 Mose 28, 49.
23. Ame̱hīe gāi ke̱ akplo̱, ame̱yi wa,
ni ame̱mūsūñ etšōōame̱; ame̱gbē tamo̱
ñšo̱ hūmo̱, ni ame̱trá okpo̱ño̱i ano̱ ke̱-
mība; awoame̱ nii tamo̱ tabilo̱i, ni ame̱-
ke̱ bo, Zion biyō le̱, abawu. 50, 42.
24. Wo̱nu ame̱he: wo̱nidšiañ edše wui,
wo̱tšui efā, wo̱mīkōmo̱ tamo̱ yō ní bafo̱!
25. Kādše kpo ke̱-mīya ñā le̱ no̱, ni
kānyie gbe̱ le̱ no̱ hū! edšake̱ henye̱lo̱
le̱ hīe klante, ni hefēhe efe gbeyei!
26. Mimañ biyō, mīamo̱ kpekpe, ní
okoklo ši ye̱ lamlu mli; ye ñko̱mo̱ ta-
mo̱ *ayeo̱ bi kome he ñko̱mo̱, ni owo
yāra ní mli wa; edšake̱ hīekpātālo̱ le̱
baba wo̱no̱ trukā! * Amos 8, 10.
27. Mikeo̱ efe šikakalo̱ mihā mimañ
le̱, koni oná ole, ni oka ame̱gbe̱ le̱
okwe̱.
28. Ame̱fē le̱ kaniñkadšelo̱i amli kaniñ-
kadšelo̱i ni, ame̱kpaä ši ame̱nyieo̱ mei
ašiši, *akōble ke̱ dade so̱ññ dšiame̱; ame̱-
fē le̱ fitelo̱i dšiame̱. * Ezek. 22, 18.
29. Āhū afoto le̱ wā; la mīye sumui
le̱ mītā: yakatfā akā he atšūo̱ he, ši mei-
fōdši le̱ edšee mli.
30. Aatšēame̱ *dfie̱te̱ifei; edšake̱ Ieho-
wa ekwaame̱. * Ies. 1, 22.

Yitšo 7.

Wiemo̱ ní dše̱ Iehowa ñō ba Ieremia
ñō ne̱:
2. Yadamo̱ Iehowa we le̱ agbó le̱ teñ,
ni oyašie̱ wiemo̱ ne̱ ye̱ dše̱i ni okē̱: Nye-
boa Iehowa wiemo̱ le̱ toi, nye Iudabii
fiā, ni nyetšōo̱ ne̱ke̱ agbói ne̱ amli, nye-
yadšāa Iehowa le̱!
3. Bo̱ni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ñmo̱ le̱, kē̱ ne̱: Nyesāa nyegbē̱i ke̱
nyenifemo̱nii le̱, ni mahā nyehī ši
ye̱ bie̱ ne̱. 26, 13. Ies. 1, 16.

4. Nyekę nyehīe akafōa apasa wiemoi
lę anǫ akę: Iehowa solemowe, Iehowa
solemowe, Iehowa solemowe lę nę!
5. Moṅ, kędši nyesā nyegbèi kę nye-
nifemonii lę leleṅ, kędši nyekodšo mo
kę enanyo teṅ dšogbāṅ,
6. kędši nyeyee *gbo kę awusā kę
okūlafo amim, ni nyefiee moko ni efe-
ko noko lā ši yę bię nę, ni nyenyiee
nyoṅmǫi krokomei asę, ni nyekę-fe nye-
dientšę nyehe efōṅ lę: * 2 Mose 22, 21. 22.
7. no lę mahā nyehī ši yę bię nę,
yę šikpoṅ ni miṅō-hā nyetšęmei lę kę-
dšę nānǫ āhū kę-yaši nānǫ lę nǫ.
8. Na, nye lę nyeṅōǫ nyehīe nyefōǫ
apasa wiemǫi ni he bę sęnāmǫ lę anǫ!
9. Aso nyeadšu, nyeaye awui, nyeafite
gblā, nyeakāmǫ apasa kitāi, ni nyeate nye-
yašā tšofā-kę-ṅma nyehā Baal, ni nyeaya-
nyie nyoṅmǫi krokomei ni nyelee lę ase,
10. dāni nyeba nyebadamǫ mihīe yę
šia nę ni aṅō migbei awolę lę, ni nye-
kē akę: *Wǫhe edšę mli! koni nyeyafe
nihīnii nę fē ekoṅ lo? * 4, 10.
11. Aso nękę šia nę ni aṅō migbei
awolę lę etšō *odšotfalǫi abu yę nye-
hīe lo? Mi hū, na, mina mǫmo! Ieho-
wa kē. * Mat. 21, 13.
12. Ši agbęnę nyeyaā mišihīlęhe ni yǫ
*Šilo lę, heni mihā migbei lę hī tšutšu
lę, ni nyeyakwęa noni mifelę yę mimaṅ
Israel nifōdšianii lę ahewǫ
* Ios. 18, 1. 1 Sam. 4, 12 Lal 78, 60.
13. Ni agbęnę lę, akę-ni nyetšu nękę
nitšumǫi nę fē, Iehowa kē, ni *miwieǫ
mitšōǫnye, miteǫ ši lebi māṅkpa miwieǫ
dā, ni nyeboo toi, ni misā mitšęǫnye,
ni nyeheree nǫ * Abęi 1, 24. Ies 65, 12.
14. hewǫ lę, *mafe šia nę ni aṅō mi-
gbęi awolę, ni nyeṅōǫ nyehīe nyefōǫ nǫ
lę, kę šihīlęhe lę ni miṅō-hā nye kę nye-
tšęmei lę, takę bǫ noṅṅ ni mife Šilo lę;
* 26, 6.
15. ni mašęrenye mafie kę-adšę mihīe,
*takę bǫni mišęrę nyenyemimei lę fē,
ni dši Efraim sešibii lę fē, mifie lę!
* 2 Maṅ. 17, 18 20. 23.
16. Nohewǫ lę bo lę, kākpa fai ohā
nękę maṅ nę, ni asaṅ kāwō blǫmǫ lo
sǫlemǫ nǫ ohāamę, ni kāhaomi yę ame-
he, edšakę miboṅ bo toi! 11, 14; 14, 11.

17. Ani onaa nii ni amęfeǫ yę Iuda
mādši lę amli kę Ierusalem blohūi lę
amli lę?
18. Bii lę leǫ lai, ni tšęmei lę šęreǫ
la, ni yei lę kpǫtǫō mā ni amękę-šiǫ
tatalei amęhāa *ṅwei maṅnye lę, ni amę-
yeǫ ṅkpai amęhāa nyoṅmǫi krokomei,
beni afe ni amęhā adǫmi. * 44, 17.
19. Ani mi amęhāa edǫō? Iehowa kē;
ani dšee amędientšę amęhe, beni afe ni
amęhīe agboi?
20. Nohewǫ lę, bǫni Nuntšǫ Iehowa
kē nę: Na, aafǫse mimlifū kę mimlila
afie nękę šihīlęhe nę nǫ, gbomei kę ko-
loi anǫ, ṅānǫ tšei kę šikpoṅ lę nǫ ni-
bānii lę anǫ, ni eetšo ni anyēṅ agbe.
21. Bǫni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ṅmǫ lę, kē nę: Nyeṅōa nyešā-afǫlei lę
nyefataā nyegbē-afǫlei lę ahe, ni nye-
yea lō! Lal 50, 8—15.
22. Edšakę mikęamę ewiee, ni asaṅ
miwooamę kitā, gbī ni midšie nyetšę-
mei lę kę-dšę Mizraim šikpoṅ lę nǫ lę,
yę šā-afǫle kę gbē-afǫle hewǫ;
Mika 6, 6—8. 1 Sam. 15, 22.
23. ši moṅ nękę sane nę he kitā mi-
woamę mikē: Nyeboa migbē toi, ni ma-
tšō nye-Nyoṅmǫ, ni nye hū nyeatšō mi-
maṅ; ni nyenyiea migbèi ni miwonye
kitā yę he lę fē nǫ, beni afe ni ahī
ahānye! 2 Mose 19, 5.
24. Ši amęboo toi, ni amęhāā amętoi
aba nǫ hū, ši moṅ amędientšę amęṅā-
wōi kę amętšui fōṅ lę walę sę amęnyie,
ni amętšō amęsę amęhāmi, ni dšee amę-
hīe. 11, 8. Ies. 65, 2.
25 Kę-dšę gbī nǫ ni nyetšęmei lę dše
Mizraim āhū kę-baši ṅmęnę gbī nę nǫ
lę, mitšūǫ mitšūdši ni dši gbalǫi lę fē
kę-baā nyeṅō, miteǫ ši lębi māṅkpa mi-
tšūǫamę dā.
26. ši kēlę amęboomi toi, ni asaṅ amę-
hāā amętoi aba nǫ hū, ši moṅ amęfe
amęhe kueṅtilǫi, ni amęfe efōṅ fē amę-
tšęmei lę. 16, 12.
27. Ni kę owie nękę wiemǫi nę fē
otšōamę lę, amęboṅo toi, ni kę otšęamę
hū, amęhereṅo nǫ.
28. Nohewǫ lę kęmǫamę akę: Dšeṅ-
maṅ ni boo Iehowa, amę-Nyoṅmǫ lę,

gbē toi, ni amẹkplẽẽ tšọsemọ nẹ; *anọ-
kwale elādše ni etā yẹ amẹdãñ! *5, 1.
29. Ku oyitšọi lẹ ofie, ni owo yăra
yẹ gõdši kpatāi lẹ anọ; edšakẹ Iehowa
ekwa yinọbii ní emli efũamẹ lẹ, ni ešĩ-
amẹ!
30. Edšakẹ Iudabii lẹ efe efõñ yẹ
mihĩe, Iehowa kẽ. Amẹkẹ amẹnihĩnii lẹ
eto šĩa ní añõ migbẹi awolẹ lẹ, ní amẹ-
kẹ-bulelẹ; 32, 34.
31. ni amẹmãmọ *Tofet hei groñni lẹ
ní yọ Hinom bi lẹ dšõ lẹñ lẹ, koni
†amẹšã amẹbihĩĩ kẹ amẹbiyei yẹ la mli,
noni miwoko he kitā, ni esā ebako mi-
yiñ lẹ. *2 Mañ. 23, 10. †3 Mose 18, 21.
32. Hewọ lẹ na, gbĩĩ mĩba, Iehowa
kẽ, ní atšéñ dšẹi akẹ Tofet alo Hinom
bi lẹ dšõ doñ, ši moñ aatšélẹ awuyeli
dšõ, ni aafũ mei yẹ Tofet, edšakẹ gbẹ
bẹ hekoheko doñ; 19, 6.
33. ni nẹkẹ mañ nẹ gbohĩĩ lẹ aatšõ-
mọ ñwei lofõdši kẹ šikpoñ nọ koloi ani-
yenii, ni mokomoko efieñamẹ. 19, 7; 9, 21.
34. Ni mahā nyắmọ kẹ mĩšẹ gbē kẹ
ayemforowu kẹ ayemforo gbē sẹ afo yẹ
Iuda mādši lẹ kẹ Ierusalem blohũi lẹ
amli; edšakẹ šikpoñ lẹ batšõ kpatā. 16, 9.

Yitšo 8.

No be lẹ mli lẹ, Iehowa kẽ, ni aalõ
Iuda mañtšẹmei lẹ awui kẹ elumei lẹ
awui kẹ osọfoi lẹ awui kẹ gbalọi lẹ
awui kẹ Ierusalembii lẹ awui kẹ-adšẹ
amẹgbohĩĩabui lẹ amli,
2. ni aagbẹ mli aka hũlũ kẹ nyoñtšẽre
kẹ ñwei asafo lẹ fẽ, nii ní *amẹsumọ
ni amẹsúmọ hũ, ni amẹnyie amẹsẹ ni
amẹtao amẹsẹgbẹ, ni amẹdšáamẹ lẹ: abuañ
amẹnā, †asañ afũñamẹ; ni amẹatšõ tumu
yẹ šikpoñ lẹ nọ. *5 Mose 4, 19. †Ier. 14, 16.
3. Ni nẹkẹ weku fõñ nẹ mli mei fẽ
ní aafẹ yẹ hei fẽ ni mifieamẹ kẹ-te lẹ,
aasumọ gbẽle moñ fè wala, Iehowa Ze-
baot kẽ.
4. Ni osā okẽamẹ akẹ: Bọni Iehowa
kẽ nẹ: Aso ké agbē ši lẹ, atee ši? alo
ké adũ gbẹ lẹ, akũũ sẹ?
5. Mèhewọ mọ ni nẹkẹ mañ Ierusalem
nẹ ekpale ni amẹka mli kwrā nẹ? amẹ-
hĩe šišiumọ mli gbāgbāgbā, amẹkplẽẽ sẹkũ.
6. Mibo toi ni minu: amẹwiee noni
dša. Mokomoko bẹ ní faā ehe yẹ enifõ-
dšianifemọ lẹ he akẹ: Meni mife nẹ?
mofẽmo ewó ñmọi tamọ okpọñọ šaā foi
kitikiti kẹ-boteọ ta mli.
7. Klitšo tete ni nyie ñwei lẹ,
ele ebe, kosẹ-okpo hũ kẹ nyoñmọ-
bitẹte kẹ kpokukpoku sraā amẹ-
bā-be; ši mimañ lẹ lee Iehowa gbẹ-
nānii lẹ! Ies. 1, 3.
8. Té tẽñ ni nyekẽọ akẹ: Nilelọi dši-
wọ, ni Iehowa mla lẹ yẹ wọdeñ lẹ!? Ši
na, woloñmālọi lẹ amale-pen lẹ etšõlẹ
amale!
9. Nilelọi lẹ ahĩe egboi, amẹdšidšā, ni
amõmọamẹ; na, Iehowa wiemọ lẹ amẹ-
kwa nẹ: ni mẽ nilē srọto yọ amẹmli?
10. Nohewọ lẹ mikẹ amẹñāmei aahā
meikrokomei, ni amẹñmõdši lẹ mikẹ-ahā
mei ni baye amẹnọ lẹ; *edšakẹ kẹ-dšẹ
amẹteñ bibiõ nọ kẹ-yaši agbo nọ amẹfẽ-
kwa amẹhĩe dšõọ, ni kẹ-dšẹ gbalọ nọ
kẹ-yaši osọfo nọ amẹfẽ-kwa amẹyeọ kũ-
tũmpọo. *6, 13—15. Ies. 56, 11.
11. Ni amẹtšáa mimañ biyõ lẹ pilamọ
lẹ hĩeañhĩeañ, ni amẹkẽọ akẹ: Omanye,
omanye! ši omanye ko bẹ!
12. Ké amẹfe nihĩnii lẹ, agbeọ amẹ-
hĩe: ši amẹhĩe gboii komeflo, ni amẹlee
noni dši hĩegbẽle; hewọ lẹ amẹanyõnyõi
yẹ mei ní enyõnyõi lẹ ateñ: be mli ní
mabasraamẹ lẹ amẹagbẽgbẽ ši, Iehowa kẽ.
13. Matšẹreamẹ ni malõamẹ kẹ-ate, Ie-
howa kẽ, ní weinyibii akafẹ yẹ weintšo
lẹ nọ, ní agbāmii akafẹ yẹ agbāmitšo
lẹ nọ, ní bāi lẹ tete añālā; ni nii ní
mihāamẹ lẹ, aadše amẹdeñ.
14. Mẽba mọ ni wọtrá ši lolo nẹ? Nye-
buaā nyehe nā ni wọyabotea mādši ní
atfa gbogboi awo he lẹ amli, ní wọya-
plenē yẹ dšẹi; edšakẹ Iehowa, wọ-Nyo-
ñmọ lẹ, ehā wọplenē, ni ehāwọ nu ní
*ebõ yọ mli wọnu, edšakẹ wọfe eša wọši
Iehowa! *9, 15.
15. Wọkwẹ *hedšọlẹ gbẹ, ši nõkpakpa
ko baa, kẹ tšámọ-be hũ, ši na, gbeyei
sọññ! *14, 19.
16. Anuọ ekpọñọi lẹ atšinemọ kẹ-dšẹọ
Dan, ekpọñọhĩĩ lẹ ablọmọ lẹ gbẽmọ hāa
šikpoñ mũ lẹ fẽ hosoọ; edšakẹ amẹmĩba

ní ame̱baye šikpoń le̱ ke̱ eno̱ nii fĕ, mań le̱ ke̱ mei ní yo̱ mli le̱ hū.

17. Edšake̱ na, matšū onūfūi ke̱ blesańai ní *ńkūnyāyeli ko nyèèame̱ ke̱aba nyeteń, ní ame̱bakōmo̱nye, Iehowa kē. * Dsads. 10, 11.

18. Miná ní kūle̱ manyĕ mihe mī maše̱dše ye̱ miwerehō le̱ mli! mitšui egbo̱dšo̱ ye̱ mimli! 4, 19.

19. Na, mimań le̱ biyō le̱ blo̱mo̱ gbē le̱ dše̱ mańse̱ šońń: 'Aso Iehowa be̱ Zion? alo emańtše̱ le̱ be̱ emli dońń?' "Mèba mo̱ ni ame̱ke̱ ame̱māgāi ke̱ mańse̱ yakayakanii le̱ woo̱ mimli la ne̱?"

20. 'Níkpamo̱be le̱ eho, ni yibii atšemo̱be efo mli, ši ahereko wo̱yiwala!'

21. Mimań le̱ biyō le̱ hedšramo̱ le̱ hewo̱ le̱ mi hū mihe mīdšrami; mīye ńko̱mo̱, mihe edšō mihe.

22. Ani *tšofā be̱ Gilead, alo tšofātše̱ ko be̱ dše̱i? mĕhewo̱ mo̱ ni atšáko mimań le̱ biyō le̱? * 46, 11

Yitšo 9.

*Miná ni kūle̱ nu ye̱ miyitšoń, ni mihīńme̱ii tšómo̱ yāfónu nubui, ní mike̱fó mimań le̱ biyō le̱ mei ni enyōnyōi le̱ fane ke̱ nyōń! * 13, 17. Yāfó 1, 16.

2. Miná ni kūle̱ miye̱ gbe̱nyielo̱i atōhe ko ye̱ ńā le̱ no̱, ni mašī mimań le̱, ni madše ame̱teń maya! edšake̱ ame̱fĕ le̱, gblāfitelo̱i, kūtūmpo̱foi asafo dšiame̱.

3. Ni ame̱dōro̱ō ame̱lileii ame̱ke̱-feo̱ ame̱gāii ni ame̱ke̱-maleo̱: ši dšee ano̱kwayeli no̱ ame̱tšóo̱ ame̱náa hewale̱ ye̱ šikpoń le̱ no̱, ši moń ame̱dše̱o̱ efōń mli ke̱-yaā efōń mli, ni mi le̱, ame̱leemi po! Iehowa kē.

4. Nyeteń mofĕmo akwe̱ ehe ni ahī ye̱ enanyo hewo̱, nyekwe̱a nyehe ni ahīa, ni nyeke̱ nyehīe akafōa nyemi ko nyemi ko no̱! edšake̱ nyemi-fĕ-nyemi šišiuo̱ mo, ni asań nanyo-fĕ-nanyo nyieo̱ mo šiši. Mika 7, 5. 6.

5. Ame̱teń mofĕmo šišiuo̱ enanyo, ni ame̱wiee ano̱kwale: ame̱tšōo̱ ame̱lile̱i amale, ni ame̱gbaā ame̱he nā ye̱ nōšafemo̱ hewo̱.

6. Šišiumo̱ teń ošihīle̱he yo̱, šišiumo̱ hewo̱ le̱ ame̱kplĕĕ ake̱ ame̱alemi! Iehowa kē.

7. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa Zebaot kē ne̱: Na, mašĕreame̱ ni makaame̱ makwe̱; edšake̱ té mafe mimań le̱ biyō le̱ he tĕń?

8. Gāimlibi ni gbe̱o̱ mo dši ame̱lile̱i, šišiumo̱ wiemo̱i ewie̱o̱; mo ke̱ enanyo wie̱o̱ ke̱ nādšo̱le̱, ši ewo̱o̱le̱ ká ye̱ etšui mli.

9. Aso mikawoame̱ nyōmo̱ ye̱ ene̱mei ahewo̱ lo? Iehowa kē, alo misusuma akato̱ ehe owele ye̱ dšeńmań ni tamo̱ ne̱ke̱ ne̱ no̱? 5, 9.

10. Mawó yāfó ke̱ ńko̱mo̱yeli no̱ ye̱ gōdši le̱ ahewo̱, ni mawó yāfó lala no̱ ye̱ ńā le̱ no̱ koloi alèhei le̱ ahewo̱, edšake̱ ašāame̱, ni moko tšóó dše̱i dońń, ni anuu koloiku ko gbē; *ńwei lofōdši ke̱ šla koloi fĕ edšo foi ete. * 4, 25; 12, 4.

11. Ni mafe Ierusalem kóikói, ńāńgbēi ašihīle̱he, ni mafe Iuda mādši le̱ amańfō ni moko ehīī mli. 26, 18.

12. Namo dši *nilelo̱ ni aayo ene̱ se̱? ni namo dši moni Iehowa nābu ke̱le̱ ewie ni egba nō hewo̱ ni akpātā šikpoń le̱ hīe ni ašāle̱ tamo̱ ńāno̱ ni mokomoko tšóó no̱ le̱? * 5 Mose 32, 29.

13. Ni Iehowa kē: Edšake̱ ame̱kwa mimla ni mińō-to ame̱hīe le̱, ni ame̱boo migbē toi, ni ame̱nyiee ye̱ mli,

14 ši moń *ame̱dientše̱ ame̱tšui wale̱ se̱ ame̱nyieo̱, ke̱ Baalim ni ame̱tše̱mei le̱ tšōame̱ le̱, * 7, 24.

15. hewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa Zebaot, Israel Nyońmo̱ le̱, kē ne̱: Na, mike̱ tatšo aafe ne̱ke̱ mań ne̱ niyenii, ni mahāame̱ nu ni ebō yo̱ mli ame̱nu; 23, 15.

16. ni magbe̱ame̱ mafā dše̱ńmādši ni ame̱ke̱ ame̱tše̱mei fĕ lee le̱ ateń, ni mahā klante anyie ame̱se̱ ke̱-yaši beyino̱ ni maplenēame̱ kwrā. 3 Mose 26, 33.

17. Bo̱ni Iehowa Zebaot kē ne̱: Nyedfĕńa no̱, ni nyeyakpĕa yei yārawolo̱i ke̱-baā, ni nyetšūa ni ayańōa yei ńālo̱i, ni ame̱ba,

18. ni ame̱he afe oyá ni ame̱wo yāra ye̱ wo̱hewo̱, ni wo̱hīńme̱iiań afo̱se yāfónui afie ši, ni wo̱hīńme̱inātšo̱i atšere nui!

19. Edšake̱ anu yāfó gbē ke̱-dše̱ Zion: Kwe̱ bo̱ni akpātā wo̱hīe ahā! wo̱hīe efie ši naakpa; edšake̱ ahā wo̱šī wo̱šikpoń le̱; edšake̱ atšire wo̱šihīle̱hei le̱ atfia ši!

20. Agbe̱ne̱, nye yei le̱, nyeboa Ieho-
wa wiemo̱ le̱ toi, ni nyehãa edãṅ wie-
mo̱ le̱ abotea nyetoiiaṅ, ni nyetšõ nye-
biyei le̱ yărawō, ni nyeteṅ mofẽmo atšõ
enanyo yăfó lala!
21. Edšake̱ gbĕle ekwo̱ ke̱-tšő wo̱sam-
fe̱dši amli, ni ebabote wo̱mõdši le̱ amli,
ni ebaplenē gbekĕbii ye̱ agbói anā, ke̱
oblahĩĩ hũ ye̱ blohũi amli.
22. Kẽmo̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kẽ ne̱:
Gbomei *agbohĩĩ aaſie ši tamo̱ ṅmõ mli
tumu, lo tamo̱ ṅmã nyaṅkũi ye̱ ṅmã-
kpalo̱i ase̱, ni mokomoko be̱ ní aabua
nā! *7, 33.
23. Bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Nilelo̱
akaſã mīfõ enilē no̱, hewalo̱ hũ
akaſã mīfõ ehewale̱ no̱, ni niiatše̱
akaſã mīfõ enii ano̱;
24. ši moni ſãa le̱, *ene̱ moṅ no̱
eſã efõ, ake̱ eyo ni asaṅ elemi,
ake̱ midši Iehowa, moni yeo̱ mli-
hīle̱ ke̱ kodšomo̱ ke̱ dšale̱ sane ye̱
šikpoṅ le̱ no̱ le̱; edšake̱ ene̱ sa mi-
hīe, Iehowa kẽ. *1 Kor. 1, 31. 2 Kor. 10, 17.
25. Na, gbĩĩ mība, Iehowa kẽ, ní mi-
bawo ketiafolo̱i ke̱ fōlo̱i fẽ nyõmo̱:
26. Mizraim ke̱ Iuda ke̱ Edom ke̱
Amonbii le̱ hũ ke̱ Moab fẽ ke̱ mei ni
*eše̱šẽ ame̱yi afãſãi ní hĩo̱ ṅã le̱ no̱ le̱
fẽ: edšake̱ dšeṅmādši le̱ fẽ le̱, fōlo̱i ni,
ni Israel we le̱ fẽ le̱, †tšuiṅ fōlo̱i ni.
*3 Mose 19, 27. † Ier. 4, 4. 5 Mose 30, 6.

Yitšo 10.

Israel we, nyeboa wiemo̱ ni Iehowa
ke̱nye wieo̱ toi:
2. Bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Nyekakasea
dšeṅmādši le̱ agbe̱ le̱, ni nyekašea ṅwei
okadii le̱ agbeyei, edšake̱ dšeṅmādši le̱
šeo̱ nomei!
3. Edšake̱ mādšimādši le̱ akusumi le̱,
yakayakanii ni: edšake̱ *ame̱yafoo̱ tšo ye̱
kō mli, ni ṅālo̱ ke̱ lema tšuo̱ he nii;
* Ies. 44, 10—20.
4. ake̱ dſie̱te̱i ke̱ šika wulaăle̱, ake̱
ple̱kobii ke̱ hamle kălaă, ni ekakpo̱.
5. Ame̱tamo̱ agorigo ṅmõ mli koloi-
aſiemo̱nõ, ši ame̱nyẽẽ ame̱wie; holemo̱
aholeo̱ame̱, edšake̱ ame̱fãã ame̱nane: nye-
kašea-ame̱ gbeyei; edšake̱ ame̱nyẽẽ efõṅ
ko amefe, ekpakpafemo̱ hũ be̱ ame̱-
deṅ!
6. Iehowa, mokomoko be̱ ni tamo̱o̱!
bo le̱ odše agbo, ni ogbe̱i hũ dše agbo
ke̱ hewale̱.
7. Namo po šeṅo gbeyei, bo dšeṅmā-
dši amaṅtše̱? Edšake̱ bo noṅṅ esa; edša-
ke̱ dšeṅmādši le̱ anilelo̱i le̱ fẽ ateṅ ke̱
ame̱maṅtše̱yelihei le̱ fẽ mli le̱, mokomoko
be̱ ní tamo̱o̱!
8. Ame̱fẽ le̱ bului ke̱ kwašiai so̱ṅṅ
ni: yakayakanii atšo̱semo̱, tšo ni!
9. Ake̱ dſie̱te̱i ni atſia dše̱o̱ Taršiš
baă, ake̱ šika hũ dše̱o̱ Ufaz baă, ṅālo̱
nitšumo̱ ke̱ šikaṅālo̱ ninenā nitšumo̱ ni;
abuo̱ame̱ mama blũ ke̱ mama afaseo tšuru,
ṅālo̱i anitšumo̱ so̱ṅṅ ni.
10. Ši Iehowa dši ano̱kwa Nyoṅmo̱ le̱,
Nyoṅmo̱ hĩekālo̱ ke̱ nāno̱ maṅtše̱ ni;
emlifũ hāa šikpoṅ le̱ hosoo̱, ni dšeṅmā-
dši le̱ nyẽẽ emlila le̱ nā adamo̱.
11. Bo̱ni nyekẽame̱ ne̱: Nyoṅmo̱i ní
dšee ame̱ amefe ṅwei ke̱ šikpoṅ le̱, ame̱-
hĩe aakpātā ke̱-adše̱ šikpoṅ le̱ no̱ ke̱
ṅwei šiši ne̱!
(K. 12—16: kwe̱ 51, 15—19.)
12. Le̱ efe šikpoṅ le̱ ye̱ ehewale̱ nā,
le̱ noṅṅ eṅõ dše le̱ emã ši ye̱ eṅã nā,
ni elẽ ṅwei mli ye̱ enilē nā.
13. Ké ewo egbē le̱, nu pĩ baă ṅwei,
ni ehāa afuai tetẽo̱ ši ke̱-dše̱o̱ šikpoṅ le̱
nāgbĕhei le̱; efeo̱ srawai efataă nyoṅmo̱-
ne̱mo̱ he, ni efãa kõyo̱ kpo ke̱-dše̱o̱ eni-
tõhei le̱. Lal. 135, 7. Hiob 38, 24—30.
14. Koloi dši gbomei fẽ, ni ame̱lee nii;
šikaṅālo̱-fẽ-šikaṅālo̱ hĩe egbo ye̱ emãgã
hewo̱; edšake̱ emãgã ní eſie le̱, apasa ni,
ni mumo̱ ni amũo̱ be̱ ame̱mli.
15. Yakayakanii ni, hefe̱oyeli nitšumo̱
ni; ame̱sramo̱-be leṅ le̱ ame̱hĩe aakpātā.
16. Moni dši Iakob *gbe̱fãṅnõ le̱ tamo̱o̱
ene̱mei; edšake̱ le̱ dši nii fẽ-kwa šõlo̱,
ni Israel dši †egbe̱fãṅ-akutšo: Iehowa
Zebaot dši egbe̱i. *Lal. 16, 5. † 5 Mose 32, 9.
17. Buamo̱ onibii le̱ anā ke̱-dše̱ šikpoṅ
le̱ no̱, bo moni ohĩo̱ maṅ ni abo̱ nsra
awo he le̱ mli le̱!
18. Edšake̱ bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Na,
agbe̱ne̱ mibafõ šikpoṅ le̱ no̱ bii le̱ tamo̱ afõo̱
akromia, ni mahaoame̱, koni ame̱nu he!

19. Kpóo hãmi yę mihedšramǫ lę he-
wǫ! mipilamǫ lę mīwa mihe; ši mi lę
mikẽ: Mihela ni, ni *mamõ mli!
* Lal. 77, 11.
20. Mibũ lę efite, ni mitãňkpẽi lę fẽ
etšerę; mibii lę edše mihe ete, ni amę-
bę: mokomoko bę ní aaši mibũ lę doňň,
lo ní eewo mibũ lę he mamai lę!
21. Edšakę tõkwęlǫi lę etšõmǫ koloi,
ni amębii Iehowa ši, nohewǫ lę ehĩĩ
hãaamę, ni amętõikui lę fẽ egbę efã.
22. Ãnu gbẽ ko, na, ẽba, kę hofemǫ
babaõ ní dšę kõyigbę šikpoň lę nǫ, ko-
ni abafe Iuda mãdši lę amaňfõ kę ňãň-
gbẽi ašihĩlęhe!
23. Iehowa, mile akę gbomo gbę bę
lędientšę edeň, ni adesã ní nyie nę, bǫ-
ni eetšõ edšadše enãdšifãmǫi ehã lę, ebę
edeň. Abęl 16, 9. Dsadš. 9, 11.
24 Iehowa, kãmi, ši bǫni sa kę-
kę, dšee yę omlifũ mli, koni oka-
plenẽmi! 46, 28. Lal. 6, 2. Hab. 1, 12.
25. *Fǫsemǫ omlila ofie dšeňmãdši ní
leeo lę kę wekui ni tšéé ogbęi lę anǫ;
edšakę amętšerę Iakob, ni amęyelę amę-
gbe nã kwrã, ni amęfe ešihĩlęhe lę
amaňfõ. * Lal. 79, 6.

Yĩtšo 11.

Wiemǫ ní dšę Iehowa ňõ ba Ieremia
ňõ nę:
2. Nyeboa nękę kpãňmǫ nę wiemǫi
lę atoi, ni nyekę Iudahĩĩ lę kę Ierusa-
lembii lę awiea.
3. Ni okẽamę akę: Bǫni Iehowa, Israel
Nyoňmǫ lę, kẽ nę: *Alomǫ moni boo
nękę kpãňmǫ nę wiemǫi lę atoi lę,
* 5 Mose 27, 26.
4. noni miwo nyetšęmei lę akitã yę
he, gbĩ ní midšieamę kę-dšę Mizraim ši-
kpoň lę nǫ, kę-dšę dade flõnõ lę mli lę,
akę: Nyeboa migbẽ toi, ni nyeyea nǫ
tamǫ bǫni miwonye kitã lę pępẽpę, ní
nyetšõ mimaň, ni matšõ nye-Nyoňmǫ;
5. koni mahã kitã ní mikã nyetšęmei
lę amã ši akę mikę *šikpoň ni hoo fu-
fǫ kę wó lę aahãamę, tamǫ bǫni eyǫ
ňmęnę nę! Ni mihere nǫ mikẽ: Aba mli
nakai, Iehowa! * 2 Mose 3, 8.
6. Ni Iehowa kẽmi akę: Šięmǫ nękę
wiemǫi nę fẽ yę Iuda mãdši lę kę Ie-
rusalem blohũi lę amli akę: Nyeboa nękę
kpãňmǫ nę wiemǫi lę atoi, ni nyeyea nǫ!
7. Edšakę mikpã miwo nyetšęmei lę
atoiiaň gbĩ ni midšieamę kę-dšę Mizraim
šikpoň lę nǫ kę-ba lę kę-baši ňmęnę gbĩ
nę, miteǫ ši lebi mãňkpa ni mikpãa mi-
woǫ amętoiiaň akę: Nyeboa migbẽ toi!
8. Ši amęboo toi ni asaň amęhãã amę-
toi aba nǫ hũ, ši mofẽmo nyie etšui fõň
lę walę sę. Nohewǫ lę mikę nękę kpãňmǫ
nę wiemǫi fẽ ní miwoamę kitã akę amęye
nǫ, ni amęyee nǫ lę, eba amęnǫ. 7, 24. 26.
9. Ni Iehowa kẽmi akę: Ana akę
Iudahĩĩ lę kę Ierusalembii lę ete apãm.
10. Amękpale kę-te amęblematšęmei lę
ni ekplẽẽ miwiemǫi lę atoibõ lę anišai-
anii lę ahe, ni amęyanyie nyoňmǫi kro-
komei asę ni amęsúmǫamę. Israel we lę
kę Iuda we lę fẽ ekũ mikpãňmǫ ní mi-
kę amętšęmei lę kpãň lę mli.
11. Nohewǫ lę bǫni Iehowa kẽ nę: Na,
mikę nõfõň aaba amęnǫ, ní amęnyẽň mli
amędše; ni *kędši amęblǫ amętšęmi lę,
miboňamę toi! * Abęl 1, 28. Ies. 1, 15.
12. Kękę lę Iuda mãdši lę kę Ierusa-
lembii lę aate ayablǫ atšé nyoňmǫi ní
amęšãa tšofã-kę-ňma amęhãa lę, ši *amę-
hereň amęyiwala kwrã yę amęfĩmǫ be
lę mli. * 2, 28. 5 Mose 32, 37. 38.
13. Edšakę bǫni omãdši lę fá lę, nakai
noňň onyoňmǫi lę fá, Iuda; ni bǫni Ierusa-
lem blohũi lę fá lę, nakai nyemãmǫ afǫle-
šãlatęi nyehã hĩegbedšianii, afǫlešãlatęi
ni ašãa tšofã-kę-ňma ahãa Baal yę nǫ!
14. Nohewǫ lę *bo lę, kãkpa fai ohã
nękę maň nę, ni asaň kãwó blǫmǫ lo
sǫlemǫ nǫ ohãamę; edšakę be mli ní
amęatšẽmi yę amęfĩmǫ lę hewǫ lę mi-
boňamę toi. * 7, 16; 14, 11.
15. Mẽba misuolǫ lę tšuǫ nihĩnii yę
miwe lę? Ani šiwõi kę lõ kroňkroň
aadšie onifõdšianii lę yę ohe, alo ootšõ
enęmei anǫ odše mli? kę nakai ni lę,
no lę omĩ ašę ohe!
16. Iehowa woõ gbęi akę mũtšo ní ebu
kusũ fęfęo ní woǫ yibii kpakpai; ši
agbęnę ekę hõfemǫ gbẽmǫ wulu ešęre
la ewo ehe ni enidši lę ekũmǫ.
17. Ši Iehowa Zebaot ní tęo bo lę
ewio efõň yę ohe, yę Israel we lę kę

Iuda we le̱ efõṅ ni amefe ame̱dientše̱
ame̱he, ake̱ ame̱šã tšofã-ke̱-ṅma ame̱hã
Baal ní ame̱ke̱-wo mimli la le̱ hewo̱.
18. Ni Iehowa hã mile, ni miná mile
hũ: no mli ohã mina ame̱nifemo̱nii le̱.
19. Ši mi le̱ mitamo̱ *gwanteṅbi ní he
dšo̱ ni akplaäle̱ ke̱-yaä ni ayagbele̱, ni
milee ake̱ ame̱to mihe n̍ã fõṅ ake̱: Nyehãa
wo̱fitea tšo le̱ ke̱ eno̱ yibii le̱, ni wo̱-
fole̱ ke̱-dše̱ hĩekãlo̱i ašikpoṅ le̱ no̱, ní
akakai egbe̱i le̱ kwrakwra don̍ṅ!
* Ies. 53, 7.
20. Ši bo, Iehowa Zebaot, ní okodšoo̱
dšale̱ nã, ni okaä *sabai ke̱ tšuii okwe̱o̱,
hã mana owele ní obato̱ ye̱ ame̱no̱ le̱;
edšake̱ bo odeṅ mitu misane le̱ miwo!
* Lal. 7, 10.
21. Nohewo̱ le̱ ne̱ke̱ Iehowa kẽ̱ ye̱
*Anatot hĩĩ le̱ ní taoo̱ bo ame̱gbe ni
ame̱kẽ̱o̱ ake̱: Kãgba ye̱ Iehowa gbe̱i le̱
ano̱, koni okatšő wo̱nine no̱ ogbo! le̱
ahewo̱. * 1, 1.
22. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ̱
ne̱: Na, mibawoame̱ nyõmo̱ kẽ: oblahĩĩ
le̱ aagboi ye̱ klante nã, ame̱bihĩĩ ke̱ ame̱-
biyei le̱ aagboi ke̱ hõmo̱,
23. ni ašĩṅ fe̱nõ ko ahãn̍ame̱; edšake̱
mike̱ efõṅ aaba Anatot hĩĩ le̱ ano̱ ye̱
ame̱sramo̱ afi le̱ mli.

Yitšo 12.

Iehowa, ké̱ mike̱o kodšo le̱, onõ dša;
kẽle̱ mike̱o aatao sane nã: *Mẽhewo̱ ni
meifõdši agbe̱ dšaä hãa-ame̱ ni kũtũmpo̱-
foi ahe dšo̱õ̱ame̱ le̱? * Hiob 21, 7. Lal. 73, 3.
2. Ote̱oo̱ame̱, ni ame̱fãi mõmoo̱ ši;
ame̱dãraä, ni ame̱woo̱ yibii; oke̱ ame̱-
nãbu teṅ dšeke̱e̱, ši oke̱ ame̱sabai ateṅ
dšeke̱!
3. Ši bo, Iehowa, olemi; onaämi ni
okaä mitšui okwe̱o̱ bo̱ni eyo̱ ye̱ ogbe̱-
fãṅ: fãmo̱ame̱ tamo̱ tõi ní ayagbeame̱,
ni odšõ̱ ame̱no̱ oto gbẽ gbĩ le̱!
4. Mẽ beyino̱ non̍ṅ po šikpoṅ le̱ aaye
n̍ko̱mo̱ ni n̍ã le̱ fẽ no̱ bãi aagbĩ ke̱-yaši?
Eno̱ bii le̱ anõfõṅfemo̱ hewo̱ le̱ *koloi
ke̱ lofõdši fẽ etã; edšake̱ ame̱kẽ̱o̱ ake̱:
Enaṅ wo̱nãgbẽ! * 9, 10.
5. Ke̱dši oke̱ nãdšiatše̱mei dšo foi ni
ame̱hã edše otšine le̱, bẽle̱ té oofe tẽṅ
ni oke̱ okpo̱n̍o̱i aada foiṅ? ni toin̍dšo̱le̱
šikpoṅ le̱ no̱ le̱ oye̱ fefẽfe moṅ, ši té
obafe tẽṅ ye̱ Iordan he kõ-hayĩi le̱ amliṅ?
6. Edšake̱ onyemimei le̱ ke̱ otše̱ we
le̱, ame̱ tete ame̱yeo̱ ohe kũtũmpo̱o, ame̱
tete ame̱blo̱õ̱ wã ke̱-nyieo̱ ose̱; ké̱ ame̱-
do̱ko̱ ame̱nã ame̱hão tete le̱, kãheame̱
oye!
7. Mišĩ miwe le̱, miše̱ migbe̱fãn̍nõ le̱
mifõ; mike̱ noni misusuma sumoo̱ dšo-
gbãṅ le̱ ewo ehenye̱lo̱i adeṅ.
8. Migbe̱fãn̍nõ le̱ etšő tamo̱ dšata ní
yo̱ kõ mli ewomi; ewó egbẽ no̱ ewomi:
nohewo̱ le̱ mĩnye̱le̱!
9. Ani migbe̱fãn̍nõ le̱ etšő lõflo lõ-
yelo̱ ke̱ ehe n̍wãtãn̍wãtã ehãmi? ani
lofõdši lõyelo̱i ebo̱lele̱ ke̱-kpe? nyeyaä
nyeyabuaä n̍ãṅ koloi fẽ nã ke̱-baä ní
ame̱baye nii!
10. Kolokwe̱lo̱i babaõ efite miweintrom
le̱, ame̱nãnã migbe̱fãn̍nõ le̱ no̱, ame̱tšő
migbe̱fãn̍nõ fe̱fe̱o le̱ n̍ã kpatã.
11. Ame̱kpãtã ehĩe butũ; eyeo̱ mihe
n̍ko̱mo̱, ehĩe ekpãtã, ni akpãtã šikpoṅ
le̱ fẽ-kwa hĩe; ši mokomoko be̱ ní n̍õ-
woo̱ etšuiṅ!
12. Hĩekpãtãlo̱i eba n̍ã le̱ no̱ gõdši
kpatãi le̱ fẽ no̱; edšake̱ Iehowa klante
le̱ mĩye nii ke̱-mĩdše̱ šikpoṅ le̱ nãgbẽhe
ke̱-yaši šikpoṅ le̱ nãgbẽhe kroko le̱; helo
ko helo ko be̱ hedšo̱le̱.
13. Ame̱dũ n̍mã, ši ame̱kpa n̍mei; ame̱-
gbo den̍me, ši ame̱náá se̱ ye̱ he; ni nye-
hĩe aagboi ye̱ nyenibãnii le̱ ahewo̱ ye̱
Iehowa mlifũ ní nã wa le̱ hewo̱.
5 Mose 28, 38. Hos. 8, 7.
14. Ne̱ke̱ Iehowa kẽ̱ ye̱ mihegbomei
fõdši fẽ ní taä gbe̱fãn̍nõ ní mike̱-hã mi-
maṅ Israel ake̱ ame̱ye le̱ he le̱ ahewo̱:
Na, mafãame̱ ke̱-adše̱ ame̱šikpoṅ le̱ no̱,
ni mafã Iuda we le̱ hũ ke̱-adše̱ ame̱teṅ!
15. Ni aaba mli ake̱, beni mifãame̱ se̱
le̱, makũ se̱ mahã mimũsũṅ atšõmi ye̱
ame̱he, ni mike̱ame̱ aakũ se̱ ke̱-aba, mo-
fẽmo aaba egbe̱fãn̍nõ ke̱ ešikpoṅ no̱.
16. Ni aaba mli ake̱, ke̱dši ame̱akase
mimaṅ le̱ gbẽ̱i le̱ dšogbãṅ, ni *ame̱ke̱
migbe̱i aakã kitã ake̱: Gbĩĩabo̱ ni Ieho-
wa hĩe kã ne̱! tamo̱ bo̱ni ame̱tšõ mimaṅ
le̱ Baal kitãkãmo̱ le̱, no le̱ aaṅõame̱
amãmo̱ mimaṅ le̱ teṅ. * 4, 2. 5 Mose 6, 13.

17. Ši kędši amęboń toi lę, no lę mafā nakai dšeńmań lę mafie, mafāamę ni mafiteamę. Iehowa kę̄.

Yitšo 13.

Bǫni Iehowa kę̄mi nę: Ya ní oyahe klala hęfīnõ, ni ońõ-fī ohę, ni okańõtšǫ nu mli!
2. Ni mite miyahe hęfīnõ lę yę Iehowa wiemǫ lę nā, ni mińõ-fī mihę.
3. Kękę ni Iehowa wiemǫ ba mińõ noni dši šii enyǫ akę:
4. Kǫ hęfīnõ ni ohe ni fī ohę lę, ni ote ši oya Eufrate fā lę nā, ni okę-yatē tęsā flǫ ko mli yę dšęi.
5. Ni miyiń mite ni mikę-yatē yę Eufrate nā, takę bǫni Iehowa fāmi lę.
6. Ni eba mli akę gbīī kplańń sę lę Iehowa kę̄mi akę: Te ši ni oya Eufrate nā, ni oyakǫ hęfīnõ ni mifāo akę okęyatē dšęi lę kę-ba.
7. Ni miyiń mite Eufrate nā, ni miyatša ši, ni mikǫ hęfīnõ lę kę-dšę heni mińõ-tē lę; ni na, hęfīnõ lę efite, ehīī hāā nokonoko dońń.
8. Kękę ni Iehowa wiemǫ ba mińõ akę:
9. Bǫni Iehowa kę̄ nę: Nękę pę mibafite Iuda hewō kę Ierusalem hewō babaõ lę.
10. Nękę mań fõń nę ni ekplēē miwiemǫi lę atoibõ, ní amęnyieǫ *amętšui walę sę, ni amęnyieǫ nyońmǫi krokomei asę, ni amęsúmoǫamę ni amędšāa-amę lę, amęatšõmǫ tamǫ nękę hęfīnõ ní ehīī hāā nokonoko dońń nę pę! *11, 8.
11. Edšakę bǫni hęfīnõ kpętęǫ mo hę lę, nakai mihā Israel we lę fē kę Iuda we lę fē kpętę mihe, Iehowa kę̄, koni amętšõ mimań kę gbęi kę yidšiemǫ kę anumnyam; ši kēlę amęboo toi!
12. Nohewǫ lę kę̄mǫamę nękę wiemǫ nę: Bǫni Iehowa, Israel Nyońmǫ lę, kę̄ nę: Tǫ-fē-tǫ bayi obõ kę wein! Ni amęakęǫ akę: Aso wǫlee akę tǫ-fē-tǫ bayi obõ kę wein?
13. Kękę lę okęamę akę: Bǫni Iehowa kę̄ nę: Na, mibahā šikpoń nę nǫ bii lę fē kę mańtšęmei, ní trá David sēi lę nǫ lę, kę osǫfoi lę kę gbalǫi lę kę Ierusalembii lę fē, *tǫrǫ dā kpǫtǫ̃. *25, 15—18. Ies. 51, 17.
14. Ni mamõmǫamę matfiatfia amęhe, tšęmei kę bii fē, Iehowa kę̄; minań mǫbǫ, ni mikõń mifiiń, ni mimūsūń etšõńmi yę amęfitemǫ lę hewǫ.
15. Nyeboa toi, ni nyehāa nyetoi abaā nǫ! nyekawoa nyehe, edšakę Iehowa ewie!
16. Nyeńõa anumnyam nyehāa Iehowa, nye-Nyońmǫ lę, beni enako ehā duń awo, ni nyenādši aatę̄rę yę gõdši ní nǫ ewo duń lę anǫ; ni beni nyekwęǫ la gbę lę, ehā etšõ gbēlehõń, ni ehā duń kpī ewo lę.
17. Ši kę̄ nyeboo toi lę, misusuma aafó yę tēmǫ mli yę nyehewõ lę hewǫ, ni *mihīūmęi aafó āhū, ni emli aaho nu; edšakę ańõ Iehowa tõiku lę nom. *9, 1.
18. Kę̄mǫ mańtšę lę kę mańnye lę akę: Nyebaā nyehe ši, nyetráa ši; edšakę nyenumnyam *akekre lę edše nyeyiteń egbē ši! *Yāfó 5, 16.
19 Ańāmǫ wuoyigbę mādši lę anā, ni mokomoko bę ní aagble; ańõ Iuda fē nom, ańõ amęfē nom kę-te!
20. Holemǫ ohīūmęii anǫ ni okwę mei ní dšę kõyigbę baā nę: nēgbę tõiku ní ańõ-hāo lę, onumnyam tõiku lę yǫ?
21 Kę̄ ewo mei, ni bodientšę otšǫseamę akę onanemei lę, onukpai yę onǫ lę, té obakē tēń? Ani kõmǫ etań ohe tamǫ yõ ni bafǫ?
22. Ni kę̄ okē yę otšui mli akę: Mēhewǫ nękę nii nę ba minǫ? lę, — onišaianii babaõ lę hewǫ ni awó otade *nāmūi lę anǫ, ni ahā onane tšitšii na nõ. *Ies 47, 2. 3. Ezek. 16, 37
23. Ani modiń aanyē ehewolo atšake, alo kõtšę aanyē ehe ńwātāńwātā lę atšake? no lę nye hū *nyeanyē ekpakpa nyefe, nye mei ni efõńfemǫ eka nyenǫ lę! *Lal 55, 20.
24. Nohewǫ lę magbęamę mafā tamę tutū ní ńānǫ kõyǫ lõǫ kę-yaā!
25. Enę dši ogbęnā ní obanā, ogbęfāńnõ ni misusu mihāo, Iehowa kę̄; edšakę ohīe ekpa minǫ, ni ońõ ohīe ofõ amale nǫ!
26. Nohewǫ lę mi hū mawó otade nāmūi lę anǫ yę ohīe, koni ana ohīegbēle lę! K. 22.

27. Mina onihīnii kẹ ogblāfitemọ kẹ onyenyeṅtfibō kẹ odfamaṅbō ni yọ nyāṅemọ lẹ, yẹ ṅānọ goṅkpọi lẹ anọ. Kpóo hāo, Ierusalem! atšūṅ ohe; mē beyinọ noṅṅ ebakā he kẹ-yaši?

Yitšo 14.

Iehowa wiemọ ni ba Ieremia ṅō yẹ nuhōmọ lẹ hewọ nẹ:

2. Iuda mīye ṅkọmọ, mei ni yọ egbōi lẹ anā lẹ etọ biti, amẹwowō nii didši kẹ-trá šikpoṅ, ni Ierusalem blọmọ lẹ mīte ši kẹ-mīya ṅwei.

3. Amẹteṅ abladei lẹ etšū amẹšišibii kẹ-te nuyē; amẹte nubui lẹ anā, amẹnaa nu: amẹkẹ amẹgbéi fodši lẹ kū amẹsẹ, amẹhīe egboi, amẹhīe efie ši, ni amẹha amẹyitšei ahe.

4. Akẹ-ni nyoṅmọ enẹẹ ni šikpoṅ lẹ egbī keketē hewọ lẹ, hūlọi ahīe egboi, amẹha amẹyitšei ahe. Ioel 1, 11

5. Edšakẹ ofrote ni yọ ṅā mli fọō ni ešīọ ebii, edšakẹ dfẹi ko dfẹi ko bẹ.

6. Ni ṅāṅ tedšii damọọ gōdši kpatāi anọ, amẹhakuọ kōyọ tamọ ṅāṅgbēi: amẹhīṅmẹii ešiu, edšakẹ bā komeflo bẹ.

7. Kẹ́ wọnišaianii lẹ mīye odase mīšiwọ po dšiṅṅ, Iehowa, ogbẹi lẹ hewọ lẹ femọ he eko! edšakẹ wọsẹsẹyā lẹ fá tšó; wọfe eša wọšio Dan. 9, 4—14.

8. Bo Israel hīenọkāmọ, eyiwalaherelọ yẹ fīmọ be mli, mēba otšó tamọ gbọ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, lo tamọ gbẹnyielọ ni egbá kẹ-ba ebato ši nyōṅ nẹ?

9. Mēba otšó tamọ nū ni he edšō ehe, lo tamọ ekālọ ni nyēē mo yiwala ahere nẹ? Tšẹ oyẹ wọteṅ noṅṅ, Iehowa, ni *ogbẹi akẹ-tšẹ́ọwọ; kākwawọ! * 15, 16. Ies. 43, 7.

10. Bọni Iehowa kēọ nẹkẹ maṅ nẹ nẹ: Nakai amẹsumọọ šikpā, amẹtšīī amẹnādši anā; nohewọ lẹ Iehowa náá amẹhe tšui: agbẹnẹ eekai amẹnišaianii lẹ, ni eewo amẹhe ešai lẹ ahe nyōmọ.

11. Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: *Kākpa edšūrō he fai ohā nẹkẹ maṅ nẹ! * 7, 16; 11, 14.

12. Kẹdši amẹhī ṅmā lẹ, miboṅ amẹblọmọ toi; ni kẹdši amẹšā šā-afọle kẹ niyenii-afọle hū, minaṅ amẹhe tšui: ši moṅ klante kẹ hōmọ kẹ gbēle-hela mikẹaplenēamẹ kwrā! Ies. 58, 3. Ier. 6, 20.

13 Ni mikē: Ei, Nuntšọ Iehowa! na, gbalọi lẹ kēọamẹ akẹ: Nyenaṅ klante, ni hōmọ hū yeṅnye, ši moṅ mahānye hedšọlẹ lẹlẹṅ yẹ biẹ nẹ!

14. Kẹkẹ ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: *Amale gbalẹ gbalọi lẹ gbaā yẹ migbẹi amli lẹ; mitšūkoamẹ ni mifákoamẹ, ni mikẹamẹ ewieko hū; amale ninā kẹ klamọ kẹ yakayakanii kẹ amẹtšuiṅ šišiumọ amẹgbaā amẹtšōọnye lẹ! * 23, 21; 27, 14. 15; 29, 8. 9.

15. Nohewọ lẹ bọni Iehowa kē yẹ gbalọi lẹ ni gbaā yẹ *migbẹi amli, tšẹbelẹ mitšūkoamẹ, ni kēlẹ amẹkēọ akẹ: Klante kẹ hōmọ baṅ šikpoṅ nẹ nọ! lẹ ahewọ nẹ: Klante kẹ hōmọ noṅṅ akẹ-aplenē nẹkẹ gbalọi nẹ. * 5 Mose 18, 20.

16. Ni maṅ ni amẹgbaā amẹhāa-amẹ lẹ, aašẹrẹamẹ afie Ierusalem blohūiaṅ yẹ hōmọ kẹ klante lẹ noṅṅ hewọ, ni amẹnāṅ mokomoko *afūamẹ, amẹ kẹ amẹṅāmei kẹ amẹbihīī kẹ amẹbiyei fē; ni mafọse amẹnifōdšianii lẹ mafie amẹnọ! * 8, 2.

17 Nohewọ lẹ kẹ̄mọamẹ nẹkẹ wiemọ nẹ: Hā *mihīṅmẹiiaṅ afọse yāfōnui afie ši nyōṅ kẹ fane ni ekafō; edšakẹ adfāra mimaṅ lẹ biyō oblayō lẹ dfāramọ kpeteṅkple, apilalẹ ni ehīī. * 9, 1.

18. Kẹdši miyiṅ mite ṅā lẹ nọ lẹ, na, mei ni enyōnyōi yẹ klante nā nẹ! ni kẹdši misā miba mā lẹṅ lẹ, na, mei ni hōmọ egbeamẹ nẹ! edšakẹ gbalọ kẹ osọfo fē-tfēm kpaā ši yẹ šikpoṅ ni amẹlee nọ.

19. Aso ošẹ Iuda ofō kwrā, alo osusuma enyāṅe Zion? mēhewọ mọ ni otfiawọ nii ni wọnáá tšámọ nẹ? *Wọkwẹ hedšọlẹ gbẹ, ši nōkpakpa ko baa, kẹ tšámọ-be hū, ši na, gbeyei sọṅṅ! * 8, 15.

20. Iehowa, wọle wọnifōdšianii lẹ kẹ wọtšẹmei lẹ anišaianii lẹ; edšakẹ wọfe eša wọšio! K. 7.

21. Ogbẹi lẹ hewọ lẹ kākwawọ; kāhā onumnyam sēi lẹ he guọ mīgbo; kaimọ, ni okakū okẹwọ teṅ kpāṅmọ lẹ mli!

22. Ani wọṅdšálọi lẹ ayakayakawọdši lẹ eko yẹ ni nyēọ hāa nyoṅmọ nẹọ? alo ṅwei aanyē ahā nu atue? ani dšee bo, Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, noṅṅ ni?

nohewo lẹ bo gbẹ wọkwẹọ; edšakẹ bo
ofẹọ enẹmei fē!

Yītšo 15.

Ni Iehowa kẽmi akẹ: Ké *Mose kẹ
Samuel damọ mihīe tete po lẹ, mitšui
bẹ nẹkẹ mań nẹ he; fiemọamẹ kẹ-dšẹ
mihīe, ní amẹya! * Lal. 99, 6. Ezek. 14, 14.
2. Ni aaba mli akẹ ké amẹkẽo akẹ:
Nẽgbẹ wọya? lẹ, okẽamẹ akẹ: Bọni Ie-
howa kẽ nẹ: Moni sa *gbẽle lẹ, aya
gbẽle mli; moni sa klante lẹ, aya klante
mli, ni moni sa hōmọ lẹ, aya hōmọ mli,
ni moni sa nomńõ lẹ, aya nomńõ mli!
* 43, 11. Zak. 11, 9.
3 Ni mahā *nibii srọtoi edfẹ aba
amẹnọ, Iehowa kẽ: Klante ní akẹ-agbe-
amẹ, kẹ gbẽi ní aašātāamẹ, kẹ ńwei lo-
fōdši kẹ šikpoń nọ koloi ní aayeamẹ ní
amẹkpātā amẹhīe. * Ezek. 14, 21.
4. Ni mahā agbẹamẹ afā šikpoń lẹ nọ
mańtšẹyelihei lẹ fē *yẹ Manase, Heze-
kia bi, ní dši Iuda mańtšẹ lẹ, kẹ nibii
ni efe yẹ Ierusalem lẹ ahewọ.
* 2 Mań. 21, 11—16; 23, 26.
5. Edšakẹ namo aanao mọbọ, Ierusa-
lem? ni namo aayeo ńkọmọ? ni namo
aagba ababi ohedšọlẹ ši?
6. Ošẹmi ofō, Iehowa kẽ, okū osẹ kẹ-
te sẹsẹ: nohewọ lẹ mikpā minine mli
yẹ onọ, ni mańteo; etọmi kẹ mūsūńtšōlẹ.
7. Ni mikẹ *šātšene aaša amẹmli yẹ
šikpoń lẹ agbói lẹ anā; makpakpā amẹ-
bii yẹ amẹhe, mańte mimań lẹ, edšakẹ
amẹkūū amẹsẹ kẹ-dšẹẹ amẹgbẹi lẹ anọ!
* Mat. 3, 12.
8. Amẹyei okūlafoi lẹ aafā ahāmi fē
ńšọnā šia. Mikẹ hīekpātālọ aaba amẹteń
oblahīī anye nọ fane; mahā ńmińmi kẹ
tšuifā-sane aba enọ trukā.
9. Yō ni efọ kpawo lẹ etọ biti, eńõ
emumọ ehā; *ehūlū enyō ši fane fintī;
ehīe egbo, ni ehīe efie ši: ni amẹteń
mei ní efẹ lẹ, madšieamẹ mahā klante
yẹ amẹhenyẹlọi lẹ ahīe, Iehowa kẽ.
* Amos 8, 9.
10. Kpóo hāmi, *minye, akẹ ofọmi,
mi ni šikpoń mū lẹ fē kẹmi béọ ni
amẹkẹmi tāa nā! Mifako moko noko, ni
asań moko hū efakomi noko; kēlẹ mei
fē-kwa lomoọmi! * 20, 14.
11. Iehowa kẽ: Mawoō hewalẹ ni ahī
ahāo, lẹlẹń akẹ mahā henyẹlọ tete akpao
fai yẹ nōfōń be kẹ fīmọ be mli!
12. Ani dade ko yẹ ni aanyẽ kōyigbẹ
dade lo akōble akū? —
13. Nyenii kẹ nyedfetrii lẹ, mahā aha
ni awoo nyōmọ, yẹ nyehe ešai fē ni
nyefe yẹ nyekpokpai fē nọ lẹ hewọ;
14. ni mahā osúmọ ohenyẹlọi lẹ yẹ ši-
kpoń ko ní olee nọ; edšakẹ mimlifū lẹ
tamọ la ní ašẹre ni eetšo yẹ nyenọ. —
15. Bo, Iehowa, ole! kaimọmi ni osra-
mi, ni otọ mihe owele yẹ mei ní waā-
mi yi lẹ anọ; okẹ otšui ši ni ońmẽọ
ohāa-amẹ lẹ akańōmi kẹ-mīya; ná ole
akẹ ohewọ mináa ahorabō!
16. Ké mina owiemọi lẹ *miyẹọ;
owiemọi lẹ dši mimīšẹ kẹ mitšui
mliflimọ; edšakẹ ańõ ọgbẹi awomi,
Iehowa, Zebaot Nyońmọ. * Ezek. 3, 1-3.
17 Mitāá fẹoyẹlọi agwabō mli mimli
efliimi: onine hewọ lẹ mikometō mitáa
ši; edšakẹ owomi obō kẹ mlila.
18. Mēba minōnā lẹ kā he dā, ni *mifla
lẹ ewo wu, ni ekplẽẽ tšámọ nẹ? Otšō
tamọ fā ní lakaā mo, lo nu ní baa dā
ohāmi. * 30, 12.
19. Nohewọ lẹ bọni Iehowa kẽ nẹ:
Kẹdši okū osẹ lẹ, no lẹ mańōo kẹ-aba
ekoń ní obadamọ mihīe; ni kẹdši odšie
nii krọńńi ní mūdši bẹ mli lẹ, no lẹ
ootamọ minābu! Amẹ amẹakū amẹsẹ kẹ-
aba ońō, ši bo lẹ okūń osẹ kẹ-yań amẹńō.
20. Ni *mańōo mafe akōble gbogbo ní
wa mahā nẹkẹ mań nẹ, ni amẹkẹo aawu,
ši amẹnyẽńo; edšakẹ mikẹo yẹ ní mahere
oyiwala, ní madšieo, Iehowa kẽ. * 1, 18.
21 Ni madšieo kẹ-adšẹ meifōdši adeń,
ni makpōo kẹ-adšẹ yiwalọi adeń.

Yītšo 16.

Ni Iehowa wiemọ lẹ ba mińō akẹ:
2. Kākpẽ yō ní oná bibīī lo biyei yẹ
biẹ nẹ!
3. Edšakẹ bọni Iehowa kẽ yẹ bibīī kẹ
biyei ní afọ yẹ biẹ nẹ kẹ amẹnyemei ni
fọamẹ kẹ amẹtšẹmei ní fọamẹ yẹ nẹkẹ
šikpoń nẹ nọ lẹ ahewọ nẹ:
4. Gbẽle-hela ní pīọ mo aagbẹamẹ,
afeń amẹyāra ni afūńamẹ hū: amẹatšō

tumu ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, ni ame̱aplenē ye̱ klante ke̱ hõmo̱ nā, ni ame̱gbohĩĩ le̱ aatšṍmo̱ ṅwei lofõdši ke̱ šikpoṅ no̱ koloi aniyenii.

5. Edšake̱ bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Kābote yāfó šĩa le̱, ni kāya yăra no̱, ni asaṅ kāyeame̱ ṅko̱mo̱; edšake̱ midšie mihedšo̱le̱ le̱ ke̱ mlihĩle̱ ke̱ mūsūṅtšõle̱ le̱ ke̱-dše̱ ne̱ke̱ maṅ ne̱ no̱, Iehowa kē̱.

6. Ni mei wudši ke̱ mei bibii fē aagboi ye̱ šikpoṅ ne̱ no̱: afūṅame̱, ni afeṅ ame̱yăra, ni moko bāmo̱ṅ ehe, ni asaṅ moko kpo̱ṅ eyi hāṅame̱;

7. ni akūmo̱ṅ abolo ahāṅame̱ ye̱ yărafemo̱ mli, ní ake̱-še̱dše ame̱mĩ ye̱ moni egbo le̱ hewo̱, ni asaṅ ahāṅame̱ mĩše̱dšemo̱ kpulu ame̱nuṅ ye̱ ame̱tše̱ lo ame̱nye hewo̱.

8. Ni asaṅ kāya šĩa ni aṅmē̱o̱ okplõ ye̱ mli ní oke̱ame̱ yatá ši ni oye ni onu!

9. Edšake̱ bo̱ni Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo̱ le̱, kē̱ ne̱: Na, *mahā nyāmo̱ ke̱ mĩše̱ gbē ke̱ ayemforowu ke̱ ayemforo gbē se̱ afo ye̱ bie̱ ne̱, ye̱ nyehĩe ke̱ nyeyino̱ ne̱. * 7, 34.

10. Ni aaba mli ake̱, ké̱ odšadše wiemo̱i ne̱ fē otšõ ne̱ke̱ maṅ ne̱ ni ame̱bio ake̱: Mēhewo̱ po ni Iehowa wie ne̱ke̱ efõṅ kpeteṅkple ne̱ fē ye̱ wo̱he, alo meni dši wo̱nõša, ni meni dši wo̱he eša ni wo̱fe wo̱ši Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱?

11. no le̱ kē̱mo̱ame̱ ake̱: Edšake̱ nyetše̱mei le̱ kwami, Iehowa kē̱, ni ame̱yanyie nyoṅmo̱i krokomei ase̱, ni ame̱súmo̱ame̱, ni ame̱dšáame̱, ši mi le̱ ame̱kwami, ni mimla le̱ hū ame̱yee no̱,

12. ni nye le̱, nyefe efõṅ fē nyetše̱mei le̱; edšake̱ na, nyeteṅ mofēmo nyieo̱ etšui fõṅ le̱ wale̱ se̱, ni nyeboomi toi: — 7, 24-26.

13. nohewo̱ le̱ maše̱re̱nye ke̱-adše̱ šikpoṅ ne̱ no̱ mafie šikpoṅ ko ní nye ke̱ nyetše̱mei le̱ lee no̱, ni nyeasúmo̱ nyoṅmo̱i krokomei fane ke̱ nyõṅ ye̱ dše̱i, edšake̱ minaṅnye mo̱bo̱.

14. Nohewo̱ le̱ na, gbĩĩ mība, Iehowa kē̱, ni akē̱ṅ doṅṅ ake̱: Gbĩĩabo̱ kē ni Iehowa ni dšie Israelbii le̱ ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ ke̱-ba le̱ hĩe kā ne̱! 23, 7. 8.

15. ši moṅ: Gbĩĩabo̱ kē ni Iehowa ni dšie Israelbii le̱ ke̱-dše̱ kõyigbe̱ šikpoṅ le̱ no̱ ke̱ šikpõdši fē ní efieame̱ ke̱-te no̱ le̱ ano̱ ke̱-ba ekoṅ le̱ hĩe kā ne̱! Ni mayaṅõame̱ ke̱-aba ame̱šikpoṅ ní miṅõhā ame̱tše̱mei le̱ no̱ ekoṅ.

16. Na, matšū wole̱i pĩ ke̱-ba, Iehowa kē̱, ni ame̱baheame̱; ni no se̱ le̱ matšū gbo̱bilo̱i pĩ ke̱-ba ni ame̱bagbo̱biame̱ ye̱ goṅ-fē-goṅ no̱ ke̱ goṅkpo̱-fē-goṅkpo̱ no̱ ke̱ te̱sā-fo̱dši amli.

17. Edšake̱ mihĩṅme̱ii dfere ame̱gbē̱i fē no̱: aṅõkoame̱ atēko ke̱-dše̱ko mihĩe, ni atšĩmo̱ko ame̱nišaianii le̱ ano̱ ye̱ mihĩe.

18. Ši tšutšu le̱ mawo ame̱nišaianii ke̱ ame̱he eša le̱ he nyõmo̱ toi enyo̱; edšake̱ ame̱ke̱ ame̱tāṅtāṅnii le̱ agbohĩĩ le̱ ebule mišikpoṅ le̱, ni ame̱ke̱ ame̱nihĩnii le̱ ewo migbe̱fāṅnõ le̱ obõ.

19. Iehowa, mihewale̱ ke̱ mõ ní wa ke̱ mibobāhe ye̱ fĩmo̱ gbĩ no̱! bo noṅṅ oṅõ dšeṅmādši le̱ aadše̱ šikpoṅ le̱ nāgbēhei aba abakē̱ ake̱: Wo̱tše̱mei le̱ agbošinii ní ame̱ná le̱, amale ke̱ke̱ ni, ke̱ yakayakanii ní se̱námo̱ ko be̱ṅ!

20. Aso gbomo aafe nyoṅmo̱i ní dšee nyoṅmo̱i ahā ehe?

21. Nohewo̱ le̱, na, mahā ame̱ná ame̱le, šikome ne̱, mahā ame̱ná ame̱le minine ke̱ mihewale̱ le̱, koni ame̱ná ame̱le ake̱ migbe̱i dši Iehowa!

Yitšo 17.

Iuda he eša le̱ aṅmā ke̱ dade pen ke̱ diamente nā pĩo̱pĩo̱, akpe̱ ye̱ ame̱tšuiiaṅ tāo le̱ no̱ ke̱ nyefo̱lešālate̱i le̱ aklontoi le̱ ano̱,

2. bo̱ni ame̱bii le̱ kaio̱ ame̱fo̱lešālate̱i le̱ ke̱ ame̱krabatšai le̱ ye̱ tšei kusukusui le̱ ašiši ye̱ goṅkpo̱i groṅṅi le̱ ano̱ le̱.

3. Migoṅ ní yo̱ ṅāṅo̱, maṅõ onii ke̱ odfetrii le̱ fē ke̱ ohei groṅṅi le̱ hū mahā ní aha, ye̱ eša ní ofe ye̱ okpokpai fē no̱ le̱ hewo̱.

4. Ni bodientše̱ ooṅmē onoyelinõ ní miṅõ-hão le̱ he ofõ ši, ni mahā osúmo̱ ohenye̱lo̱i ye̱ šikpoṅ ko ní olee no̱; edšake̱ nyeše̱re *la ye̱ mimlifū le̱ mli, ni eetšo ke̱-ate nāṅo̱! * 15, 14.

5. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Alomo̱ gbomo ni ṅõo̱ ehĩe efõo̱ ádesā no̱, ni

eṅōo helo efeo enine, ni etšui edše
Iehowa he le! Lal. 118, 8; 146, 3.
6. Eetamo *tšo ní bäi be yi ye ṅä
kpatä no, ni enaṅ ekpakpa ko ni aaba;
ši eehī ši ye ṅāno hei ní egbī keketē
ke ṅō šikpoṅ no heni ahīī. *48, 6.
7. Adšō gbomo ní ṅōo ehīe efōo
Iehowa no, ni Iehowa dši ehīeno-
kämo le! Lal. 146, 5.
8. Edšake eetamo tšo ni ateo ye nui
ahe ní lēo ešišifäi amli ke-yaä fäi atoi;
ni ké latšä ba le, ešeṅ gbeyei, ši eyi-
bäi le aahī frōfrō; nuhōmo afi mli hū
ehaoṅ, ni asaṅ efōṅ yibiiwō. Lal. 1, 3.
9. Tšui yo ne, eyi to ke kūtūm-
poo fè nii fē, ni esane ehīī kwrä;
namo aanyē ale?
10. Mi, *Iehowa, mitaoo tšuiṅ, mikaä
aabai mikweo, koni †mahä mofēmo ye
egbèi ke enifemonii ayibii le anä!
* Lal. 7, 10. † Rom 2, 6.
11. Moni taoo nii ye gbe ni edšaa no
le, etamo afi ní buo wodši ni dšee le
eṅmè no: ešile ye egbīī le ateṅ, ni enä-
gbē mli le eetšō kwašia. Lal. 39, 7.
12. Bo anumnyam maṅtšešēi ni mä ši go-
dšō ke-dše tetēte, wohekroṅkroṅ le mähe:
13. Iehowa, Israel hīenokämo! mei fē
ni šloo le ahīe aagboi! mei ní kpaleo
ye mise le, aaṅmä amegbei ye šikpoṅ,
edšake *amešī Iehowa ni dši wala nu-
bu le. *2, 13.
14. Tšämi, Iehowa, ni mihe aatä;
heremo miyiwala, ni miyi aaná
wala; ši bo dši miyidšiemo!
15. Na, amekēomi ake: Nēgbe Iehowa
wiemo le yo? hä ni eba ko! Ies. 5, 19.
16. Ši mi le, midšieko mihe ye tōkwe-
mo nitšumo ni mitšuo ke-nyieo ose le
mli, ni musu gbī le hū mifee, bodientše
ole! noni dšeo minä le, edfere ohīe!
17. Kätšó hegbeyeiwōnō ohämi, bo dši
mibobähe ye gbī fōṅ no!
18. Hä mei ní waämi yi le ahīe agboi,
ši mi le, kähä mihīe mīgbo kwrä; hä
ametšui afä, ši mi le kähä mitšui mīfä:
oke gbī fōṅ le aba ameno, oke hīekpä-
tämo toi enyo akpätä amehīe!
19. Boni Iehowa kēmi ne: Ya ni oya-
damo maṅbii le agbó le nä, heni Iuda
maṅtšemei le tšóo ke-baä mli ni ametšóo
ke-dšeo kpo le, ke Ierusalem agbói le fē nä,
20. ni okēame ake: Nyeboa Iehowa
wiemo toi, nye Iuda maṅtšemei ke Iuda
fē ke Ierusalembii le fē ní tšóo neke
agbói ne amli ke-baä mli le!
21. Boni Iehowa kē ne: Nyehīe ahīa
nyehe no, ni nyekatēre dšatšu ko ye
hedšōmogbī le no, ni nyeke-katšó Ieru-
salem agbói le amli ke-mība mli!
22. ni nyesä nyekatēre dšatšu ko ke-
mīdše nyewei ke-mīdše kpo ye hedšōmo-
gbī le no, ni nyekatšua nitšumo ko ni-
tšumo ko, ši moṅ nyefea hedšōmogbī le
kroṅkroṅ, *take boni miwo nyetšemei
le kitä le! * Ies. 56, 2; 58, 13.
23. Ši ameboo toi, ni amehää ametoi
aba no hū, ši amefe amehe kueṅtiloi, ní
amekanu, ni amekakplē tšosemo. 11, 8.
24. Ni aaba mli ake, kedši nyebomi
toi leleṅ, Iehowa kē, ni nyeke dšatšu
ko dšatšu ko tšóó mä neṅ agbó leṅ ke-
baa mli ye hedšōmogbī le no, ši moṅ
nyefe hedšōmogbī le kroṅkroṅ ni nye-
tšuu nitšumo ko nitšumo ko ye no le:
25. no le maṅtšemei ke lumei ní trá
David maṅtšešēi le no le aatrá ſīlii amli
ke okpoṅoi ano ke-atšó mä neṅ agbói
le amli ke-aba mli, ame ke amelumei ke
Iudahīī ke Ierusalembii le, ni maṅ ne
ahī ši ke-ate näno.
26. Ni aadše Iuda mädši le amli ke
hei ní bole Ierusalem le ke Benyamin
šikpoṅ le no ke ṅäno ke gōdši le ano
ke wuoyigbe le, ni aahīe šä-afolei ke
gbē-afolei ke niyenii-afolei ke krobuo
ke-aba, ni ake yidšiemo-afolei aaba Ie-
howa we le.
27. Ši kedši nyeboṅmi toi, ní nyeafe
hedšōmogbī le kroṅkroṅ, ni nyekatēre
dšatšu ko dšatšu ko ke-mītšó Ierusalem
agbói le amli ye hedšōmogbī le no le:
no le mašere la ye egbói le amli, ni
eešä Ierusalem mōdši le, ni anyēṅ agbe.

Yītšo 18.

Wiemo ni dše Iehowa ṅō ba Ieremia ṅō ne:

2. Te ši ni oyiṅ ke-ya gbešōlo le we
le, ni dšei mahä onu miwiemoi le ye.

3. Keke ni miyiṅ ke-te gbešõlo le we
le, ni na, ētšu nii ye nišõtei ano.
4. Ni beni šõnõ ni gbešõlo le ke sũ
le feo le fite ye edeṅ le, esã eṅõ-fe nõ
kroko, boni sa gbešõlo le hĩe ake eefe.
5. Keke ni Iehowa wiemo ba miṅõ
ake:
6. Israel we, aso minyẽṅ mafenye,
tamo boni gbešõlo ne fe le? Iehowa kẽ.
Na, boni sũ le yo ye gbešõlo le deṅ le,
nakai nye hũ nyeyo ye mideṅ, Israel we!
Ies. 45, 9. Rom. 9, 21.
7. Amrõ ni mawie ye dšeṅmaṅ
ko lo maṅtšeyelihe ko he, ake mi-
baſãle ni madſale ni mafitele le;
1, 10
8. kedši nakai dšeṅmaṅ ni mi-
wie ehe le kpale ke-dše amenõfõṅ
le he le, maſa mihe ye nõfõṅ ní
misusu ake mafeame le he.
26, 3. 19. Iona 3, 10.
9. Ni asaṅ amrõ ni mawie ye dšeṅ-
maṅ ko lo maṅtšeyelihe ko he, ake ma-
tſale mamã ši ni mateole le;
10. kedši efe efõṅ ye mihĩe ni eboo
migbẽ toi le, no le maſa mihe ye nõ-
kpakpa ni mikẽ mike-afeame edšũrõ le he!
11. Nohewo le agbene kẽmo Iudahĩĩ
le ke Ierusalembii le ake: Boni Iehowa
kẽ ne: Na, misusu efõṅ ye nyehe, ni
mito miyiṅ efõṅ ye nyehe! nohewo le
*nyeteṅ moſẽmo akũ ese ke-dše egbe
fõṅ le no, ni nyesãa nyegbẽi ke nyeni-
femonii le! * 25, 5; 7, 3.
12. Ši amekẽo ake: *Dabida! ši moṅ
woonyie wodientše woyiṅtõi le ase, ni
woteṅ moſẽmo aafe †etšui fõṅ le wale
nã nii! * 6, 16. † 3, 17.
13. Nohewo le boni Iehowa kẽ ne:
Nyebia ye dšeṅmãdši le ateṅ, namo enu
ene eko dã? Gbeyei nibii Israel oblayõ
le feo ne!
14. Ani Lebanon suõ aafõ hõ ke-adše
tesã le no le ke-ate ṅã le no? alo nu
ṅãnĩ ní dšeo šoṅṅ hoo le aamĩ?
15. Edšake mimaṅ le hĩe ekpa mino,
yakayakanii amešãa tšofã-ke-ṅma ame-
hãa; ni nomei hãa ametẽretẽreo ye ame-
gbẽi le ano, ye nãno tempõṅi le ano,
ni ameyanyieo gbẽi ni ehĩĩ ke gbe ni
adšeko no!
16. koni afe amešikpoṅ le amaṅfõ ke
noni aahã abo tšia dã; moſẽmo ni aaho
ye dšei le, ehe aadšõ ehe, ni eehoso
eyitšo.
17. Magbeame maſã tamo bokã kõyo
ye amehenyeloi le ahĩe; amemanehũlũ
gbĩ le no le *mise moṅ matšõ mahãame
ši dšee mihĩe. * 2, 27.
18. Ši amekẽo ake: Nyebaã ni woyaã
Ieremia yi no adšina; edšake mla eboṅ
osofo, ni ṅãwõ eboṅ nilelo, ni wiemo
eboṅ gbalo! Nyebaã ni nyehãa wotſaã-
le lilei, ni nyekahãa wodia ewiemoi le
ekomeflo se!
19. Di mise, Iehowa, ni obo mei ní
kemi béo le agbẽ toi!
20. Aso aṅõo efõṅ atoo ekpakpa nã-
dšiaṅ? edšake *ametša bu amehã misu-
suma. Kaimo ake midamo ohĩe ni mawie
ekpakpa mahãame, ni makpale omlila le
ke-dše ameno! * Lal. 35, 7.
21. Nohewo le dšiemo amebii le ohã
hõmo, ni otuame owo klante deṅ, ni
akpakpã ameṅãmei le abii ye amehe, ni
ametšõmo okũlafoi, ni gbẽle agbe ame-
wũmei le, ni ameblahĩĩ le, abãmoame
klante ye ta mli!
22. Hã anu blomo ye amešĩai, beni oke
ta aaba ameno trukã le: edšake ametša
bu ni ameke-dũmi, ni ametšõ minãdši
tšõnei ameṅõ-tẽ.
23. Ši bo, Iehowa, ole miyi no adšina
fẽ ní ameyaã, koni amegbemi le: *kãṅõ
amenõša le ofa, ni asaṅ kãgbe amehe
eša le ke-midše ohĩe; ši moṅ hã ame-
gbẽgbẽ ši ye ohĩe; okeame aye ye omlifũ-
be le mli! * Lal. 109 14. 15.

Yitšo 19.

Boni Iehowa kẽ ne: Ya ní oyahe
gbešõlo sũ kpulu ko, ni oṅõ maṅ le mli
onukpai le ke osofoi le ateṅ onukpai le
ekomei ofata ohe,
2. ni odše kpo ke-ya *Hinom bi le
dšõ le ni yo gbešõloi le agbó le nã le
mli, ni oyašie wiemoi ní makẽo le ye
dšei, * K. 11. Y. 7, 31.
3. ni okẽ: Nyeboa Iehowa wiemo toi,
nye Iuda maṅtšemei ke Ierusalembii!
Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo le,

kē ne: Na, mike *efōn baba bie ne no, ni mofēmo ní aanu he le etoii amli aafele heńń; * 1 Sam 3, 11. 2 Mań. 21, 12
4. edšake amekwami, ni ametšake bie ne, ni amešā tšofā-ke-ńma ye mli amehā nyońmoi krokomei, ní ame ke ametšemei le ke Iuda mańtšemei le lee, ni amewo bie ne obō ke mei ni efeko noko le alá;
5. ni amemāmo Baal hei grońńi le, ni ameke la šāa *amebii le ameńō-feo šā-afolei amehāa Baal, noni mifáko, ni miwieko he hū, ni esā ebako midfēńmo mli le. * 7, 31. 32.
6. Nohewo le na, gbīī mba, Iehowa kē, ni atšéń bie ne Tofet lo Hinom bi le dšo dońń, ši moń aatšéle awuyeli dšo.
7. Ni mahā Iuda ke Ierusalem adšina le afe yaka ye bie ne, ni mahā amenyōnyōi ye klante nā ye amehenyeloi ahīe ke mei ni taoo amesusuma segbe le adeń, ni mańō *amegbohīī le mahā ńwei lofōdši ke šikpoń no koloi ni ameye; * 7, 33.
8. ni mahā mań ne atšó amańfō ke noni hāa aboo tšia: *mofēmo ní aaho ye dšei le ehe aadsō ehe ni eebo tšia ye amemanehūlū le sońń hewo. * 18, 16.
9. Ni mahā *ameye amebihīī alō ke amebiyei alō, ni ameteń mofēmo aaye enanyo lō, ye yisamo ke fīmo ni amehenyeloi le ke mei ni taoo amesusuma segbe le bahā afīame le mli! * 5 Mose 28, 53.
10. Keke ni odfa kpulu le ye hīī le ni keo yaā le ahīe,
11. ni okēame ake: Boni Iehowa Zebaot kē ne: *Neke nońń madfa neke mańbii ne ke neke mań ne, take boni adfaā gbešōlo gbé ni ehīī tšāramo dońń le: ni aafūame ye †Tofet, edšake gbe be hekoheko dońń. * Ies 30, 14. † Ier. 7, 32.
12. Neke mafe bie ne ke biebii le, Iehowa kē, ni mafe mań ne tamo Tofet.
13. Ni Ierusalem šiai le ke Iuda mańtšemei le ašīai le aabuleame tamo heni Tofet yo le, šīai le fē ni amešāšā tšofāke-ńma ye *ameyiteań amehā ńwei asafo le fē, ni ameye ńkpai ye mli amehā nyońmoi krokomei le. * 32, 29. Zef. 1, 5.
14. Keke ni beni Ieremia dše Tofet, heni Iehowa tšūle ake eyagba le, eba ni ebadamo Iehowa we le kpo le no, ni ekē mań mū le fē ake:
15. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyońmo le, kē ne: Na, mike efōń fē ni miwie ye neke mań ne ke ehe mādšimādši le fē he le baba ameno, edšake amefe amehe kueńtiloi, koni amekabo miwiemoi le atoi.

Yītšo 20.

Ši beni Pašhur, Imer bi, ni dši osofo ni yeo Iehowa we le no lumo le nu ake Ieremia gba neke wiemoi ne,
2. Pašhur yi gbalo Ieremia, ni ebole apā ye yiteńgbe Benyamin agbó ni yo Iehowa we le he le mli.
3. Ni eba mli ake dšetšereno le Pašhur fā Ieremia ye apā le mli; ni Ieremia kēle ake: Dšee Pašhur Iehowa woō, ši moń "hefēhe efe gbeyei"!
4. Edšake boni Iehowa kē ne: Na, mahā otšó gbeyeinō ohā bodientše ohe ke onanemei le fē, ni ameanyōnyōi ye amehenyeloi le aklante nā, ni oona ke ohīūmeii; ni mańō Iuda fē mawo Babel mańtše le deń, ni eeńōame nom ke-ate Babel, ni eegbeame ke klante.
5. Ni asań mańō mań ne nii le ke nii ni egbo he deńme le ke *enii ni dšra wa le ke Iuda mańtšemei le adfetrii le fē mawo amehenyeloi le adeń, ni ameha ni amelō ni ametēre ke-ya Babel. * Ies 39, 6.
6. Ni bo, Pašhur, ke ošīabii fē aate nomńō mli, ni oote Babel, ni dšei oogbo ye, ni dšei nońń aafūo ye, bo ke onanemei le fē ni ogba amale gbale otšōame le!
7. Iehowa, *otšó miyiń, ni miyiń etšó; ohe wa fēmi, ni oye no hū: mitšó moni ańmōole dā dšenamo, mofēmo yeo mihe feo po. * 1, 7.
8. Befēbe ni miwieo le, dša miblo, mibloō ake: Yiwale ke haomo sońń! edšake Iehowa wiemo le etšó ahorabō ke hefeoyeli ehāmi dā dšenamo. Ies. 49, 4.
9. Ni ké mikē ake: Mitšīń etā, ni miwień ye egbei ano dońń le, etšó tamo

la ní tšoǫ yę mitšui mli, ni aňá yi awo
miwui amli; enātšī etǫmi, ni minyěě.
10. Edšakę minu mei pī ašekuyeli, he-
fěhe efe gbeyei, amękę̄ǫ akę: Nyeflǫa
enā! Ni wǫ hū wǫǫflǫ enā! Minanemei
fě mīsra akę minane aatōtō lo: ekolę
aalakalę, ni wǫǫye eno, ni wǫǫtǫ wǫhe
owele yę enǫ! Lal. 31, 14.
11. Ši Iehowa *kęmi yę tamǫ ekālǫ
ní he wa; nohewǫ lę mei ní waāmi yi
lę aatěrę, ni amęyeň nǫ; amęhīe aagboi
naakpa kę nānǫ hīegběle ní hīe edšeň
nǫ gbīkogbīko, edšakę amęfee amęnii kę
nilē. * 1, 8. 19; 15, 20.
12. Ši bo, Iehowa Zebaot, ní okaā dša-
lǫ okwęǫ, ni onaā sabai kę tšui amli
nii: hā mana owele ní obatǫ yę amę-
nǫ; edšakę bo odeň mitu misane lę
miwo. 11, 20.
13. Nyelaā nyehāa Iehowa, nyedšiea
Iehowa yi! edšakę edšie ohīafo susuma
kę-dšę efōňfelǫi adeň!
14. Alomǫ gbī ní afǫmi yę nǫ lę; aka-
dšǭ gbī ní minye fǫmi yę nǫ lę!
15, 10. Hiob 3, 1—10; 10, 18.
15. Alomǫ nū ní hīe sane kpakpa kę-
bahā mitšę akę: Afǫ binū ahāo! ni ehā
ená mīšę naakpa lę!
16. Hā ni nakai nū lę atšǒ *tamǫ mā-
dši ní Iehowa ebutuamę ní efaa ehe lę;
hā enu blǫmǫ lebi kę ošebǭ hū fane!
* 1 Mose 19, 24. 25.
17. Edšakę egbeemi yę mūsūň, ní kū-
lę minye atšǒ migbonyobu, ni mūsū lę
ahī ehe kę-ya nānǫ!
18. Měhewǫ po ni midšę mūsūň midše
kpo, ní mibana deňmegbomǫ kę aẃerę-
hō, ní migbīī atā kwrā kę hīegběle nę?

Yitšo 21.

Wiemǫ ní dšę Iehowa ňō ba Ieremia
ňō nę, beni maňtšę Zedekia tšū Pašhur,
Malkia bi lę, kę osǫfo *Zefania, Maa-
seia bi lę, kę-ba eňō amębakę̄ akę:
* 29, 25.
2. Bi Iehowa nii ohāwǫ; edšakę Ne-
bukadnezar, Babel maňtšę lę, kęwǫ ba-
wu: akę aleenō Iehowa kęwǫ aaye yę
enākpęnii lę fě nā, ni eedše wǫnǫ eya lo.
3. Kękę ni Ieremia kę̄amę akę: Nye-
yakę̄a Zedekia akę:
4. Bǫni Iehowa, Israel Nyoňmǫ lę,
kę̄ nę: Na, tawūnii ní yǫ nyedeň ni
nyehīe nyekę Babel maňtšę lę kę Kal-
deabii ní ebǫ nsra ewo nyehe yę gbo-
gboi lę asę lę wuǫ lę, mibakpale kę-kū
sę, ni mabua nā kę-ba maň nę teň.
5. Ni midientšę mikęnye aawu kę nine
ní akpā mli kę ninešiwalę yę mlifū kę
mlila kę grimǫ babaō nā.
6. Ni matfia nękę mā nęň bii, gbo-
mei kę šīa koloi fě anii, ni amęagboi
kę gběle-hela kpeteňkple!
7. Ni no sę lę, Iehowa kę̄, madšie
Zedekia, Iuda maňtšę lę, kę etšūdši lę
kę maň lę kę mei ní efę yę mā nęň ni
amędše gběle-hela kę klante kę hōmǫ lę
mli lę, mawo Nebukadnezar, Babel maň-
tšę lę, kę amęhenyęlǫi lę kę mei ní taoǫ
amęsusuma sęgbę lę adeň, ni eegbeamę
yę klante nā, ekōň efliň, ni enaňamę
mǫbǫ, ni emūsūň hū etšōňlę.
8. Ni nękę maň nę hū okę̄amę akę:
Bǫni Iehowa kę̄ nę: *Na, mihīe wala
gbę kę gběle gbę mīfie nyehīe!
* 5 Mose 11, 26.
9. Moni aahī mā nęň lę, eegbo yę
klante kę hōmǫ kę gběle-hela nā; ši mo
moň ní aadše kpo, ní eyagbē Kaldeabii
ni ebǫ nsra ewo nyehe lę adeň lę, eyi
aaná wala, ni esusuma aatšǒ hānō ahālę.
38, 2
10. Edšakę midšie mihīe mika maň nę
yę efōň gbę ni dšee ekpakpa gbę, Ie-
howa kę̄; aatulę awo Babel maňtšę lę
deň, ni ekę la aašālę.
11. Ni Iuda maňtšę lę we lę, kę̄mǫamę
akę: Nyeboa Iehowa wiemǫ lę toi!
12. David we, bǫni Iehowa kę̄ nę: Nye-
kodšoa dšalę nā dā lebi, ni *nyedšiea
moni ahaālę lę kę-dšęa amimyelǫ lę deň,
koni †mimlila lę akadše kpo tamǫ la, ni
etšo ní moko nyěě agbe, yę nyenifemǫ-
nii fōdši lę ahewǫ! * 22, 3. † 7, 20.
13. Na, mikęo ená, bo moni ohīǫ dšǭ
lęň kę ňā kplanā lę nǫ tęsā lę nǫ, Ie-
howa kę̄; nye mei ní nyekę̄ǫ akę: Na-
mo aabatuawǫ? ni namo aabote wǫšihī-
lęhei lę?
14. ni mawonye nyōmǫ yę nyenifemǫnii
lę ayibii lę anā, Iehowa kę̄, ni mašęre

la ye̱ ekō le̱ mli, ni eešā nibii fē ní
ebolele̱ ke̱-kpe le̱!

Yitšo 22.

Bo̱ni Iehowa kē ne̱: Ya Iuda maṅtše̱
le̱ we le̱, ni oyawie ne̱ke̱ wiemo̱ ne̱ ye̱
dše̱i,
2. ni okē: Bo Iehowa wiemo̱ toi, bo
Iuda maṅtše̱ ní tá David sēi le̱ no̱, bo
ke̱ otšūdši ke̱ omaṅ le̱ ní tšóo̱ agbói ne̱
amli ke̱-baā mli le̱!
3. Bo̱ni Iehowa kē ne̱: Nyekodšoa ni
nyeyea dšale̱ sane, ni nyedšiea moni
ahaāle̱ le̱ ke̱-dše̱a amimyelo̱ le̱ deṅ, ni
nyekafea gbo̱ ke̱ awusā ke̱ okūlafo efōṅ
ni nyekawaāame̱ yi, ni nyekaſiea moni
efeko noko lá ši ye̱ bie̱ ne̱! 21, 12.
4. Ni ké̱ nyeye ne̱ke̱ wiemo̱ ne̱ no̱
le̱le̱ṅ le̱, no le̱ maṅtše̱mei ní trá David
sēi le̱ no̱ atrá ſīlii amli ke̱ okpo̱ṅo̱i ano̱
ke̱-atšó̱ ſīa ne̱ agbói le̱aṅ ke̱-aba mli, le̱
ke̱ etšūdši ke̱ emaṅ le̱ fē. 17, 25.
5. Ši ke̱dši nyeboṅ ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱
atoi le̱, no le̱ mikā midientše̱ mihe kitā,
Iehowa kē̱, ake̱ amaṅfō kē ne̱ke̱ ſīa ne̱
aatšó̱.
6. Ši bo̱ni Iehowa kē ye̱ Iuda maṅtše̱
le̱ we le̱ he ne̱: Gilead dšio hāmi, ke̱
Lebanon yitšo moṅ! ši kēle̱ mahā otšó̱
ṅāno̱ ke̱ mādši ní moko be̱ mli kē!
7. Ni madšie ſiteło̱i mawoō, mofēmo
aahīe etawūnii, ni ame̱atō otšenedrui
fe̱fe̱dši le̱ ame̱ſie ši, ni ame̱aše̱re̱ame̱
ame̱ſie la mli.
8. Ni dšeṅmādši pī aabatšó̱ maṅ ne̱
he ke̱-ho, ni ame̱teṅ mofēmo aakē ena-
nyo ake̱: Mēhewo̱ ni Iehowa fe maṅ
kple ne̱ ne̱ke̱?
9. Ni ame̱akē ake̱: Edšake̱ ame̱kwa
Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, kpāṅmo̱ le̱, ni
ame̱dšá nyoṅmo̱i krokomei ni ame̱súmo̱-
ame̱!
10. Nyekafóa nyehāa gbonyo ko, ni
nyekayeale̱ ṅko̱mo̱ hū: ši moṅ nyefóa
nyehāa moni yaā le̱; edšake̱ ekūṅ ese̱
ebaṅ doṅṅ, ni enaṅ šikpoṅ ní afo̱le̱ ye̱
no̱ le̱ doṅṅ!
11. Edšake̱ bo̱ni Iehowa kē ye̱ Šalum,
Iuda maṅtše̱ Iosia bi le̱, ní yeo̱ maṅ-
tše̱ ye̱ etše̱ Iosia se̱, ní *dše̱ bie̱ ne̱
te le̱ he ne̱: Ekūṅ ese̱ ebaṅ bie̱ ne̱
doṅṅ; * 2 Kron. 36, 3. 4.
12. ši moṅ heni aṅōle̱ nom ke̱-te le̱,
dše̱i eegbo ye̱, ni enaṅ ne̱ke̱ šikpoṅ ne̱
doṅṅ!
13. Kpóo hā moni tšóo̱ gbe̱ ní edšaa
no̱ *emāa eſīa, ni etšóo̱ sane ní edšaa
yeli no̱ emāmoo̱ eṅweitšūi, moni hāa
enanyo tšuo̱ nii yakatſā, ni †ewoole̱
nyōmo̱ le̱; * Mika 3, 10. † 3 Mose 19, 13.
14. moni kē̱o̱ ake̱: Mamā ſīa kple̱lē̱ ke̱
ṅweitšūi ní dāra! ni edšieo̱ samfe̱dši
agboi ye̱ he ehāa ehe, ni eke̱ tšenedru
kaā mli, ni ewoo̱ he atīfo̱ tšuru le̱!
15. Ani ohīe ni do̱ō ye̱ tšenedru he
le̱ oke̱-baye maṅtše̱? Otše̱ le̱, ani eyee
nii, enuu nii, ni ekodšo ni eye dšale̱
sane, ni ehī ehāle̱ le̱?
16. Eye nōnalo̱ ke̱ ohīafo sane ehāle̱,
ni ehī ehāle̱! Ani dšee ene̱ dši lē ni
aleo̱mi le̱? Iehowa kē̱.
17. Ši bo le̱ ohīṅme̱ii ke̱ otšui kāā
nokonoko no̱, ake̱ ose̱nāmo̱ ke̱ moni
efeko noko le̱ lá šiſiemo̱ ke̱ amimyeli
ke̱ yiwale̱ no̱ pe̱ ekā.
18. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa kē̱ ye̱
Iuda maṅtše̱ Iehoiakim, Iosia bi le̱, he
ne̱: Awoṅ ehe yāra ake̱: "Kpóo, mi-
nyeminū!" alo: "Kpóo, anyemiyō!" awoṅ
ehe yāra ake̱: "Kpóo, nuntšo̱!" alo:
"Kpóo, enumnyam le̱!" 34, 5.
19. Aafūle̱ tamo̱ afūo̱ tedši, aašātāle̱ ni
aše̱ afō Ierusalem agbói le̱ ase̱. Iez. 14, 19.
20. Kwo̱ ke̱-ya Lebanon ní oyablo̱, ni
owó ogbē no̱ ye̱ Bašan, ni oblo̱ ke̱-dše̱
Abarim; edšake̱ akpātā osuolo̱i le̱ fē
ahīe!
21. Beni ehī hāo le̱, miwie mitšōo, ši
okē ake̱: Miboo toi! Osu dši no ke̱-dše̱
oblayeiaṅ, ake̱ oboo migbē toi.
22. Kō̱yo̱ aalē̱ otōkwe̱lo̱i le̱ fē, ni osuo-
lo̱i le̱ aate nomṅō mli: ni *ohīe aagbo
ni ohīe aaſie ši ye̱ oniſōdšianii le̱ fē
hewo̱. * 23, 9. 12.
23. Bo moni ohīo̱ Lebanon, ní ofe otšū
ye̱ tšenedrui ateṅ, ké̱ kōmo̱ ke̱ hedāra-
mo̱ ní tamo̱ yō ní bafo̱ nō le̱ ba ono̱
le̱, onii aafe mo̱bo̱ pi! 13, 21.
24. Gbīīabo̱ ní mihīe kā ne̱! Iehowa
kē̱, ké̱ *Konia, Iehoiakim bi, ní dši Iuda

mańtšę lę, dši wolonäsoomonõ yę minine-
dšũrõ nǫ po lę, makpǫo kę-adšę dšęi kẽ,
* 24, 1.
25. ni matuo mawo mei ní taoǫ osu-
suma sęgbę lę kę mei ní ošeǫamę gbe-
yei kǫkǫkǫ lę adeń, kę Nebukadnezar,
Babel mańtšę lę, kę Kaldeabii lę adeń!
26. Ni *mašęo kę onye ní fǫo lę mafõ
šikpoń kroko nǫ heni dšee dšęi afǫnye
yę, ni dšęi nońń nyeagboi yę:
* 2 Mań. 24, 12. 15.
27. ši šikpoń ní amęsusuma feǫ akę
amęakũ amęsę kę-ba nǫ lę, amękũń amęsę
kę-bań dšęi!
28. Ani šõnõ ní abuu ni edfa dši nękę
nũ Konia nę? alo šõnõ ko ni asumǫǫ
dšilę? Mẽhewǫ mǫ ni afieǫamę, lę kę
eseši lę, ni ašęręǫamę afieǫ šikpoń ko
ni amęlee lę nǫ nę?
29. Õ šikpoń, šikpoń, šikpoń, bo Ie-
howa wiemǫ toi!
30. Bǫni Iehowa kẽ nę: Nyeńmäa yę
nękę nũ nę gbęi anä akę ebę bi, nũ ko
ni fereń yę egbĩĩ fẽ mli; edšakę eseši-
nyo ko esešinyo ko fereń, ni eetá David
mańtšęsẽi lę nǫ, ní esä eeye Iuda nǫ
hũ dońń!

Yitšo 23.

Kpóo hä *tõkwęlǫi ní kpätäa milẽhe
tõi lę ahĩe ni amęgbęǫamę amęfäa lę!
Iehowa kẽ. * Ezek. 13, 2—16; 34. Zak. 11, 5.
2. Nohewǫ lę bǫni Iehowa, Israel
Nyońmǫ lę, kẽ yę kwęlǫi ní lèǫ mimań
lę hewǫ nę: Nyegbę mitõi lę nyefä, ni
nyefieamę kę-te, ni nyeyataooamę: na,
mibawonye nyenifemǫnii fõdši lę ahe
nyõmǫ! Iehowa kẽ.
3. Ni mabua mitõi ni efę lę anä kę-
adšę šikpõdši fẽ ní mifieamę kę-te nǫ
lę anǫ, ni mikęamę aaba amęlẽhei ekoń,
ni amęafǫfǫi ni amęyi aafá pĩ.
4. Ni mańõ tõkwęlǫi mato amęnǫ ní
amęlèamę, ni amęšeń gbeyei, ni amętšui
hũ efäń dońń, ni amęteń eko eko efęń!
Iehowa kẽ. 3, 15.
5. Na, gbĩĩ mĩba, Iehowa kẽ, ní
matẽ *tšofǫ ko ni dša ši mahä
David, ni †eeye mańtšę ni eefe
enii yę nilẽ mli, ni eekodšo ni
eeye dšalę sane yę šikpoń lę nǫ.
* Zak. 3, 8; 6, 12. † Ies. 32, 1.

6. Eyinǫ lę aahere Iuda yiwala,
ni Israel aahĩ ši fefẽfe, ni egbęi
ní akę-atšẽlę dši: Iehowa, wǫdša-
lę lę! 33, 16.
7. Nohewǫ lę na, *gbĩĩ mĩba, Iehowa
kẽ, ni akẽń dońń akę: Gbĩĩabǫ kẽ ní
Iehowa, ní dšie Israelbii lę kę-dšę Miz-
raim šikpoń lę nǫ kę-ba lę, hĩe kä nę!
* 16, 14. 15.
8. ši moń: Gbĩĩabǫ kẽ ni Iehowa, ní
dšie Israel we lę seši lę kę-dšę kõyigbę
šikpoń lę nǫ kę šikpõdši fẽ ní mifieamę
kę-te nǫ lę nǫ kę-ba ni amębahĩ amę-
dientšę amęšikpoń lę nǫ lę, hĩe kä nę!
9. Gbalǫi lę ahe wiemǫ.
Mitšui ekũmǫ yę mimli, miwui fẽ mi-
dšo bliblibli; mitamǫ dätǫlǫ kę nũ ko
ní wein efèlę, yę Iehowa kę ewiemǫi
krońkrońi lę ahewǫ.
10. Edšakę šikpoń lę nǫ eyi tǫ kę
gbläfitelǫi, ni lõmǫ hewǫ lę šikpoń lę
mĩye ńkǫmǫ; ńä lę nǫ hei ní yǫ frõfrõ
lę egbĩgbĩ; edšakę amęnyiemǫ lę efõń
ni, ni amę-ekäfemǫ lę dšee ekpakpa ni.
11. Edšakę gbalǫ kę osǫfo fẽ lę, gbo-
mei fõdši ni; minaä amęnõfõńfemǫ yę
miwe lę tete! Iehowa kẽ.
12. Nohewǫ lę *amęgbèi lę aatšõmǫ ta-
mǫ hei ní šämoǫ ahäamę yę duń mli:
aatširęamę ní amęyagbẽ mli; edšakę mi-
kę efõń aaba amęnǫ, yę amęsramǫ afi lę
mli! Iehowa kẽ. * 13, 16. Lal. 35, 6.
13. Ni mina kwašiaianifemǫ yę Samaria
gbalǫi lę ahe; amętšõǫ Baal nǫ amę-
gbaä, ni amęhäa mimań Israel dũǫ gbę.
14. Ni mina gbeyei noko yę Ierusalem
gbalǫi lę ahe: amęfiteǫ gblä, amęnyieǫ
yę amale mli, ni *amęwadšeǫ meifõdši
anidšiań, koni mokomoko akakpale kę-
mĩdšę enõfõń lę he. Amęfẽ-kwa amę-
tšõmǫ tamǫ †Sodom amęhämi, ní emli bii
lę tamǫ Gomora. * Ezek. 13, 22. † Ies. 1, 10.
15. Hewǫ lę bǫni Iehowa Zebaot kẽ
yę gbalǫi lę ahe nę: *Na, mikę tatšo
aafe amęniyenii, ni mahäamę nu ní ebõ
yǫ mli amęnu; edšakę Ierusalem gbalǫi
lę ańõ efõńfemǫ dšę kę-te šikpoń lę
nǫ fẽ! * 9, 15.
16. Bǫni Iehowa Zebaot kẽ nę: Nye-
kaboa gbalǫi ní gbaä tšõǫnye lę awie-

mǫi lę atoi! edšakę *amęhãa nyedũǫ gbę kę-yaä yakayakanii ahe; ametšuiiaň ninä amęwieǫ, dšee noni dšę Iehowa dãň. * 6, 14.

17. Dãnę amękę̃ǫ mei ní gbeǫ mihe guǫ lę akę: Iehowa kẽ akę: Nyeaná hedšǫlę! Ni mofẽmo ní *nyieǫ lędientšę etšui walę sę lę, amękẽǫlę akę: Nõfõň komeflo baň nyenǫ! * 7, 24

18. Ši namo damǫ Iehowa adšina leň, ni ena ni enu ewiemǫ lę? Namo bo miwiemǫ lę toi ni enu? Ies. 40, 13.

19. Na, Iehowa lasũogbẽle lę ní dši emlifũ lę edše kpo, lasũogbẽle ní tšômoǫ ni, ni eebǫle meifõdši ayitšei ahe. 30, 23.

20. Iehowa mlifũ lę kpaleň kę-yaši beyinǫ ní eefe egbe nä, ni eehä etšui mli yiňtõi lę aba mli; ni nägbẽ gbĩĩ lę amli lę nyeana šiši pępẽpę!

21. Mitšũko gbalǫi nę, ši amędientšę amęhĩe foi; mikęamę ewieko hũ, ši amęmĩgba kẽ! 14, 14

22. Ši edši amędamǫ midšina leň kũlę, amęahã mimaň lę anu miwiemǫi lę, ni amęakpaleamę kę-adšę amęgbę fõň lę kę amęnifemǫnii fõdši lę ahe!

23. Aso ké mibeũkę lę, Nyoňmǫ dšimi, ši ké miyę sę fleňň lę, dšee Nyoňmǫ dšimi lo? Iehowa kẽ.

24. Ani moko aanyẽ atẽ ehe yę tẽmǫhei komei, ni minaňlę lo? Iehowa kẽ. Ani miyii ňwei kę šikpoň fẽ obõ lo? Iehowa kẽ.

25. Minu noni gbalǫi ní gbaä amale gbalę yę migbei amli lę kẽǫ akę: Mila lamõ ko, mila lamõ ko! lę.

26. Mẽ beyinǫ noňň po ni enę aahĩ gbalǫi lę atšuiň ni amęagba amale gbalę, ni amęagba amętšuiň šišiumǫ kę-yaši?

27. Amętaoǫ ní amękę amęlamõi ni amęteň mofẽmo gbaä enanyo lę ahã mimaň lę hĩe akpa migbei lę anǫ, takę bǫni amętšęmei lę ahĩe kpa migbei lę anǫ yę Baal hewǫ lę.

28. Gbalǫ ní ela lamõ ko lę, hã ni egba lamõ lę, ni moni hĩe miwiemǫ lę, hã ní ewie miwiemǫ lę anǫkwale mli! Mẽ bõ yǫ gbetšeli kę able teň? Iehowa kẽ.

29. Ani miwiemǫ lę etamǫǫ la? Iehowa kẽ, ni etamǫǫ hamle ni dĩãraä tęsä wǫtšǫwǫtšǫ? Heb. 4, 12.

30. Nohewǫ lę, na, mikę gbalǫi ní amęteň mofẽmo dšuǫ miwiemǫi lę yę enanyo deň lę ená, Iehowa kẽ.

31. Na, mikę gbalǫi ní kę amędientšę amęlilei wieǫ ni amękẽǫ akę: Lę ekẽ! lę ená, Iehowa kẽ.

32. Na, mikę gbalǫi ni gbaä amale lamõi lę ená, Iehowa kẽ, mei ní dšadšeǫ ni amękę amęmale kę amęyakaĩãi hãa mimaň lę dũǫ gbę lę; ši mitšũkoamę ni miwokoamę kitä ko, hewǫ lę amęhe bę sęnámǫ kwrä hã nękę maň nę! Iehowa kẽ. K. 21.

33. Ni kędši nękę maň nę lo gbalǫ lę alo osǫfo ko bio akę: Mẽ dši Iehowa dšatšu lę? no lę kẽmǫamę akę: Nye noňň nyedši dšatšu lę, ni mašęnye mafõ! Iehowa kẽ.

34. Ni gbalǫ lę kę osǫfo lę kę maň lę ní kẽǫ akę: Iehowa dšatšu lę! mawo nakai gbomo lę kę ewe lę nyõmǫ.

35. Bǫni nyeteň mofẽmo akẽ enanyo, ni nyeteň mofẽmo akẽ enyemi nę: "Mẽ hetõ Iehowa hã, ni té Iehowa kẽ těň?"

36. Ši Iehowa dšatšu lę, nyekatšĩa tä doňň; edšakę mofẽmo wiemǫ aatšõ dšatšu ahãlę, edšakę nyetšake Nyoňmǫ hĩekãlǫ, Iehowa Zebaot, wǫ-Nyoňmǫ lę, wiemǫi lę ahĩe!

37. Bǫni okẽ gbalǫ lę nę: Mẽ hetõ Iehowa hão, ni té Iehowa kẽ těň?

38. Ši gbĩĩabǫ ni nyekẽǫ akę: "Iehowa dšatšu" lę, hewǫ lę bǫni Iehowa kẽ nę: Akę-ni nyewieǫ nękę wiemǫ nę akę "Iehowa dšatšu" lę, ni mitšũ abakẽnye akę: Nyekakẽa akę "Iehowa dšatšu" lę:

39. nohewǫ lę, na, mawó nyenǫ ni mašęrenye kę maň lę ni miňõ-hãnye kę nyetšęmei lę maĩie kę-adšę mihĩe;

40. ni mikę *nãnǫ ahorabõ kę nãnǫ hĩegbẽle ní hie edšeň nǫ gbĩkogbĩko aaňmẽ nyenǫ! * 20, 11.

Yitšo 24.

Iehowa hã mikwę, ni na, agbãmi kafũi enyǫ mãmǫ Iehowa sǫlemǫwe lę hĩe, beni Nebukadnezar, *Babel maňtšę lę, ebaňõ Iuda maňtšę Iekonia, Iehoiakim bi lę, kę Iuda lumei lę kę ňãlǫi lę kę sõlǫi lę anom kę-dšę Ierusalem kę-te Babel sę lę.

* 20, 2. 2 Maň 24, 14. 15

2. Kafũ kome lẹ agbãmii kpakpai dientšẹ, ni tamọ agbãmii ni tšu kleṅkleṅ, yọ mli; ši kafũ kroko lẹ agbãmii gbohĩĩ dientšẹ, ni hĩ ni amẹhĩĩ sọṅṅ nã lẹ amẹhĩĩ yeli, yọ mli.

3. Kẹkẹ ni Iehowa kẽmi akẹ: *Meni onaã nẹ, Ieremia? Ni mikẽ: Agbãmii; agbãmii kpakpai lẹ, amẹhĩ naakpa dientšẹ, ši gbohĩĩ lẹ, amẹhĩĩ kwrã, ni hĩ ni amẹhĩĩ sọṅṅ nã lẹ amẹhĩĩ yeli. *1,11.13.

4. Kẹkẹ ni Iehowa wiemọ ba miṅõ akẹ:

5. Bọni Iehowa, Israel Nyoṅmọ̃ lẹ, kẽ nẹ: Bọni agbãmii kpakpai nẹ yọ lẹ, nakai makwẹ Iuda nomi lẹ ni midšieamẹ kẹ-dšẹ biẹ kẹ-te Kaldeabii lẹ aši-kpoṅ lẹ nọ ni mafeamẹ ekpakpa;

6. ni mahã mihĩṅmẹii akã amẹhe ni mafeamẹ ekpakpa, ni mikẹamẹ aakũ sẹ kẹ-aba nẹkẹ šikpoṅ nẹ nọ, ni *mamãmọamẹ ni mikũmọṅamẹ, ni matẹoamẹ ni mifãmọṅamẹ; *31,28.

7. ni mahãamẹ tšui ni amẹkẹ-lemi, akẹ midši Iehowa! Ni amẹatšõ mimaṅ ni mi hũ matšõ amẹ-Nyoṅmọ; edšakẹ amẹkẹ amẹtšui mũ lẹ fẽ aakũ amẹsẹ kẹ-aba miṅõ. 31,33.34.

8. Ši *bọni agbãmii gbohĩĩ nẹ, ni ehĩĩ yeli yẹ hĩ ni amẹhĩĩ sọṅṅ nã lẹ, yọ lẹ, lẹlẹṅ, bọni Iehowa kẽ nẹ, nakai mafe Zedekia, Iuda maṅtšẹ lẹ, kẹ elumei lẹ kẹ Ierusalem mei ni efẹ, ni yọ nẹkẹ šikpoṅ nẹ nọ lẹ, kẹ mei ni hĩọ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ. *29,17.

9. Ni maṅõamẹ mahã ni agbẹamẹ afã akẹ nõfõṅ yẹ šikpoṅ lẹ nọ maṅtšẹyelihei lẹ fẽ, ni amẹtšõmọ *ahorabọ̃ kẹ abẹbunõ, kpã-lamọnõ kẹ lõmọ yẹ hefẽhe ni mafieamẹ kẹ-ate lẹ. *29,18.

10. Ni mahã klante kẹ hõmọ kẹ gbẽlehela abote amẹteṅ kẹ-yaši beyinọ ni amẹatã kwrã yẹ šikpoṅ ni miṅõ-hãamẹ kẹ amẹtšẹmei lẹ nọ.

Yitšo 25.

Wiemọ ni ba Ieremia ṅõ yẹ Iuda maṅ mũ lẹ fẽ hewọ yẹ Iuda maṅtšẹ Iehoiakim, Iosia bi lẹ, yinọ afi ni dši edfẹ, ni dši Nebukadnezar, Babel maṅtšẹ lẹ, yinọ kleṅkleṅ afi lẹ mli,

2. ni gbalọ Ieremia wie tšõ Iuda maṅ mũ lẹ fẽ kẹ Ierusalembii lẹ nẹ:

3. Kẹ-dšẹ Iuda maṅtšẹ Iosia, Amon bi lẹ, yinọ afi ni dši nyoṅma kẹ etẽ lẹ nọ kẹ-baši ṅmẹnẹ gbĩ nẹ nọ lẹ, nẹkẹ afii nyoṅmai-enyọ kẹ etẽ nẹ mli lẹ, Iehowa wiemọ baã miṅõ ni miwieọ mitšõọnye, miteọ ši lebi mãṅkpa miwieọ, ši nyeboo toi.

4. Ni asaṅ Iehowa etšũ etšũdši fẽ ni dši gbalọi lẹ kẹ-ba nyeṅõ, eteọ ši lebi mãṅkpa etšũọamẹ, ši nyeboo toi ni asaṅ nyehãã nyetoi aba nọ ni nyenu;

5. ekẽọ akẹ: Agbẹnẹ nyeteṅ mofẽmo *akũ esẹ kẹ-dšẹ egbẹ fõṅ lẹ nọ kẹ nyenifemọnii fõdši lẹ ahe, ni nyehĩ šikpoṅ ni Iehowa ṅõ-hãnye kẹ nyetšẹmei lẹ kẹdšẹ nãnọ ãhũ kẹ-yaši nãnọ lẹ nọ! *18,11.

6. ni nyekanyiea nyoṅmọi krokomei asẹ, ni nyesúmọamẹ ni nyedšáamẹ, ni nyekẹ nyenidši anã nitšumọi lẹ akawoa mimli la, ni mifeṅnye efõṅ ko!

7. Ši kẽlẹ nyeboomi toi, Iehowa kẽ, ni nyekẹ nyenidši anã nitšumọi lẹ wo mimli la ni nyekẹ-fe nyehe efõṅ.

8. Nohewọ lẹ bọni Iehowa Zebaot kẽ nẹ: Akẹ-ni nyeboo miwiemọi lẹ atoi hewọ lẹ,

9. na, matšũ ni ayaṅõ kõyigbẹ wekui lẹ fẽ kẹ-ba, Iehowa kẽ, kẹ Babel maṅtšẹ Nebukadnezar, *mitšũlọ lẹ, ni mikẹamẹ aaba nẹkẹ šikpoṅ nẹ kẹ emli bíi kẹ dšeṅmãdši ni bọle ehe nẹ fẽ nọ, ni mafeamẹ musu, ni mafeamẹ amaṅfõ kẹ noni hãa abọọ tšia kẹ nãnọ olẹṅlẹ. *27,6.

10. Ni asaṅ mahã nyãmọ kẹ mĩšẹ gbẽ kẹ ayemforowu kẹ ayemforo gbẽ, wiẹ gbẽmọ kẹ kane kpẹmọ alãdše yẹ amẹteṅ. 16,9.

11. Ni nẹkẹ šikpoṅ nẹ fẽ aatšõ olẹṅlẹ kẹ amaṅfõ, ni nẹkẹ dšeṅmãdši nẹ fẽ aasúmọ Babel maṅtšẹ lẹ *afii nyoṅmai-kpawo.
*29,10. 2 Kron. 36,21. Ezra 1,1. Dan. 9,2.

12. Ni aaba mli akẹ kẹ́ afii nyoṅmaikpawo lẹ šẹ lẹ, mawo Babel maṅtšẹ lẹ kẹ nẹkẹ dšeṅmaṅ nẹ nyõmọ yẹ amẹnišaianii lẹ ahewọ, Iehowa kẽ, kẹ Kaldeabii lẹ ašikpoṅ lẹ hũ, ni mahã etšõ amaṅfõ kẹ-ya nãnọ.

13. Ni mahā miwiemọi fē ní miwie yẹ
šikpoṅ nẹ he lẹ aba enọ, nii fē ni aṅmā
yẹ wolo nẹ mli ni Ieremia gba yẹ dšeṅ-
mādši lẹ ahe lẹ:
14. edšakẹ aahā amẹ hū amẹsúmọ dšeṅ-
mādši babaō kẹ maṅtšẹmei agboi, ni
mawoamẹ nyōmọ yẹ amẹnifemọnii kẹ
amẹnidši anā nitšumọi lẹ anā.
15. Edšakẹ bọni Iehowa, Israel Nyo-
ṅmọ lẹ, kẽmi nẹ: Hemọ nẹkẹ *mlifū
wein kpulu nẹ yẹ midē, ni †ohā dšeṅ-
mādši fē ni mitšūọo amẹṅō lẹ anu,
* 51, 7. Ies. 51, 17. † Kpods. 14, 10.
16. ni amẹnu ni amẹdidā ni amẹye
sẹkẹ yẹ klante ni mibatšū kẹ-ba amẹteṅ
lẹ hewọ!
17. Kẹkẹ ni mihe kpulu lẹ yẹ Iehowa
deṅ, ni mihā dšeṅmādši fē ni Iehowa
tšūmi amẹṅō lẹ nu:
18. amẹdši Ierusalem kẹ Iuda mādši
lẹ kẹ emaṅtšẹmei lẹ kẹ elumei lẹ, koni
ahā amẹtšómọ oleṅlẹ kẹ amaṅfō kẹ noni
hāa aboọ tšia kẹ lōmọ, takẹ bọni eyọ
ṅmẹnẹ gbī nẹ;
19. Farao, Mizraim maṅtšẹ lẹ hū, kẹ
etšūdši lẹ kẹ elumei lẹ kẹ emaṅ mū lẹ fē,
20. kẹ futufutugbomei lẹ fē, kẹ Us
šikpoṅ lẹ nọ maṅtšẹmei lẹ fē, kẹ Fili-
stibii ašikpoṅ lẹ nọ maṅtšẹmei lẹ fē kẹ
Aškelon kẹ Gaza kẹ Ekron kẹ Ašdod
mei ní efẹ lẹ,
21. kẹ Edom kẹ Moab kẹ Amonbii lẹ,
22. kẹ Tiro maṅtšẹmei lẹ fē kẹ Zidon
maṅtšẹmei lẹ fē kẹ ṅšọkpọ ni yọ ṅšọ
lẹ sẹ lẹ nọ maṅtšẹmei lẹ,
23. kẹ Dedan kẹ Tema kẹ Buz kẹ mei
fē *ní šẹọ amẹyi afāfāi lẹ, * 9, 26.
24. kẹ Arabia maṅtšẹmei lẹ fē kẹ futu-
futugbomei ní hīọ ṅā lẹ nọ lẹ amaṅtšẹ-
mei lẹ fē,
25. kẹ Zimri maṅtšẹmei lẹ fē kẹ Elam
maṅtšẹmei lẹ fē kẹ Media maṅtšẹmei
lẹ fē,
26. kẹ kōyigbẹ maṅtšẹmei lẹ fē, mei
ni beṅkẹ kẹ mei ní yọ šoṅṅ lẹ fē, kẹ ši-
kpoṅ lẹ nọ maṅtšẹyelii fē ni yọ šikpoṅ
lẹ nọ lẹ, ni amẹfē amẹsẹ lẹ *Šešak maṅ-
tšẹ lẹ aanu! * 51, 41.
27. Ni okẽamẹ akẹ: Bọni Iehowa Ze-
baot, Israel Nyoṅmọ lẹ, kẽ nẹ: Nyenua,
ni nyetọ̃roa, ni nyefea, ni nyegbẽgbẽa
ši, ni nyekate ši doṅṅ yẹ klante ní mi-
batšū kẹ-ba nyeteṅ lẹ hewọ.
28. Ni aaba mli akẹ, kẹ́ amẹkplēē akẹ
amẹahe kpulu lẹ yẹ odeṅ amẹnu lẹ, okẽ-
amẹ akẹ: Bọni Iehowa Zebaot kẽ nẹ:
Nu kē nyeanu!
29. Edšakẹ na, *midšẹ šiši mife maṅ
ní aṅō migbẹi awolẹ lẹ efōṅ, ni nye ni
nyeaṅō nyehe nyeye kwrā lo? Nyeṅōṅ
nyehe nyeyeṅ, ši moṅ matšẹ́ klante kẹ-
aba šikpoṅ lẹ nọ bii fē nọ, Iehowa Ze-
baot kẽ. * 49, 12. 1 Pet. 4, 17.
30. Nohewọ lẹ, gba nẹkẹ wiemọi nẹ
fē otšōamẹ ni okẽamẹ akẹ: Iehowa aadšẹ
ṅwei *ahū, ni eewo egbē kẹ-adšẹ ešihī-
lẹhe kroṅkroṅ lẹ, eehū wā ewo ekoloi
alẽhe lẹ; eebọ ošẹ ewo šikpoṅ lẹ nọ bii
fē tamọ weinṅāloi anō!
* Ioel 4, 16. Amos 1, 2. Hos. 11, 10.
31. Gbẽmọ aayašẹ šikpoṅ lẹ nāgbēhe
tō; edšakẹ Iehowa kẹ dšeṅmādši lẹ ená,
ekẹ helo fiā bakodšo: meifōdši lẹ, eeṅō-
amẹ ehā klante! Iehowa kẽ.
32. Bọni Iehowa Zebaot kẽ nẹ: Na,
efōṅ aadšẹ dšeṅmaṅ nọ aya dšeṅmaṅ nọ,
ni ahum kpeteṅkple aate ši kẹ-adšẹ ši-
kpoṅ lẹ nāgbēhe tō;
33. ni mei ní Iehowa *aagbe yẹ nakai
gbī lẹ nọ lẹ aakāmọ ši kẹ-adšẹ šikpoṅ
lẹ nāgbēhe kome kẹ-ate šikpoṅ lẹ nā-
gbēhe kroko lẹ; afeṅ amẹyāra, abuaṅ
amẹnā, ni asaṅ afūṅamẹ: amẹatšó tumu
yẹ šikpoṅ lẹ nọ. * 7, 33.
34. Nyewọa lele ko, nye *tōkwẹlọi,
ni nyeblọa, ni nyekokloa ši yẹ lamlu
mli nye tōi lẹ amli ekpakpai; edšakẹ
nyegbē-gbīī lẹ ešẹ, ni madfāranye wọ-
tšọwọtšọ, ni nyeagbēgbē ši tamọ šōnō
ní dšra wa! * 23, 1.
35. Ni foidšē aalādše tōkwẹlọi lẹ, ni
tōi lẹ amli ekpakpai lẹ náṅ gbẹ adše
mli.
36. Aanu tōkwẹlọi lẹ ablọmọ kẹ tōi
lẹ amli ekpakpai lẹ alelewọmọ! edšakẹ
Iehowa efite amẹlẽhei lẹ,
37. ni hedšolẹ šihīlẹhei lẹ efite yẹ Ie-
howa mlifū ní nā wa lẹ hewọ.
38. Ešī ebu lẹ efō ši tamọ dšata, ni
amẹšikpoṅ lẹ etšó amaṅfō yẹ yiwalẹ

klante lẹ hĩe, kẹ emlifũ ni nã wa lẹ
hewọ. 4, 7.

Yitšo 26.

Iuda mańtšẹ Iehoiakim, Iosia bi lẹ,
mańtšẹyeli lẹ šišidšē mli nẹkẹ wiemọ
nẹ dšẹ Iehowa ńõ ba akẹ:
2. Bọni Iehowa kẹ̄ nẹ: Yadamọ Ie-
howa we lẹ kpo lẹ nọ, ni Iuda mãdši
lẹ fē ní baä dšámọ yẹ Iehowa we lẹ,
okẹ̄amẹ wiemọi fē ní mifáo akẹ owie
otšõamẹ lẹ; kãdšie wiemọ kome yẹ mli!
3. Ekolẹ aleenõ *amẹabo toi, ni amẹ-
teń mofēmo aakũ esẹ kẹ-adšẹ egbẹ fõń
lẹ nọ, ni mafa mihe yẹ efõń ní misusu
akẹ mafeamẹ yẹ amẹnifemọnii fõdši lẹ
ahewọ lẹ he. *36, 3.
4. Ni okẹ̄amẹ akẹ: Bọni Iehowa kẹ̄
nẹ: Kẹdši nyeboomi toi, ní nyenyie mi-
mla ni mińõ-to nyehĩe lẹ mli,
5. ní nyebo mitšũdši, gbalọi lẹ, ní
mitšũọ nyeńõ, ni miteọ ši lebi mãńkpa
mitšũọamẹ, ši nyeboo toi lẹ, awiemọi lẹ
atoi lẹ: 25, 4.
6. no lẹ mafe nẹkẹ šĩa nẹ *tamọ Šilo,
ni mahã nẹkẹ mań nẹ atšõ lõmọ ahã ši-
kpoń lẹ nọ mãdšimãdši fē!
*7, 12—14. 1 Sam. 4, 4. 12.
7. Ni osọfoi lẹ kẹ gbalọi lẹ kẹ mań
mũ lẹ fē nu ni Ieremia mĩwie nẹkẹ wie-
mọi nẹ yẹ Iehowa we lẹ.
8. Ni eba mli akẹ, beni Ieremia ewie
wiemọ fē ni Iehowa fálẹ akẹ ewie etšõ
mań mũ lẹ fē lẹ egbe nã lẹ, osọfoi lẹ
kẹ gbalọi lẹ kẹ mań mũ lẹ fē mõlẹ amẹ-
kẹ̄: Dša ogbo!
9. Mẽhewọ ogba yẹ Iehowa gbẹi amli
akẹ: Nẹkẹ šĩa nẹ aatšõ tamọ Šilo, ni
nẹkẹ mań nẹ aatšõ amańfõ ní moko ehĩń
mli dońń lẹ? Ni mań mũ lẹ fē nã ba-
kpe ši amẹwo Ieremia he yẹ Iehowa
we lẹ.
10. Ni beni Iuda lumei lẹ nu nẹkẹ
sãdši nẹ lẹ, amẹdšẹ mańtšẹ we lẹ kẹ-ba
Iehowa we lẹ, ni amẹbatrá ši yẹ Ieho-
wa we lẹ agbó hē lẹ nã.
11. Kẹkẹ ni osọfoi lẹ kẹ gbalọi lẹ kẹ̄
lumei lẹ kẹ mań mũ lẹ fē akẹ: Nũ nẹ
sa gbēle; edšakẹ egba *eši mań nẹ, takẹ
bọni nyedientšẹ nyenu kẹ nyetoii lẹ!
*Bọf. 6, 13.
12. Kẹkẹ ni Ieremia kẹ̄ lumei lẹ fē
kẹ mań mũ lẹ fē akẹ: Iehowa tšũmi akẹ
mibagba wiemọi ní nyenu lẹ fē miši šĩa
nẹ kẹ mań nẹ.
13. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyesãa nyegbẹi
kẹ nyenifemọnii lẹ, ni nyeboa Iehowa,
nye-Nyońmọ lẹ, gbē toi, ni Iehowa aafa
ehe yẹ nõfõń ni ewie yẹ nyehe lẹ he-
wọ! 7, 3.
14. Ši mi lẹ, na, miyẹ nyedeń: nye-
feami bọni hĩ kẹ bọni dša yẹ nyehĩe;
15. le kẹkẹ nyelea akẹ, kẹdši nyegbe-
mi lẹ, lá ni efeko noko nyebalõ nyefie
nye kẹ mań nẹ kẹ emli bii lẹ anọ; edšakẹ
eyẹ mli lẹlẹń akẹ Iehowa tšũmi nyeńõ,
koni mibawie nẹkẹ wiemọi nẹ fē yẹ nye-
toiiań!
16. Kẹkẹ ni lumei lẹ kẹ mań mũ lẹ
fē kẹ̄ osọfoi lẹ kẹ gbalọi lẹ akẹ: Nũ nẹ
esaa gbēle; edšakẹ Iehowa gbẹi amli
ewie etšõwọ yẹ.
17. Ni šikpoń lẹ nọ onukpai lẹ ateń
meikomei te ši, ni amẹkẹ̄ mań lẹ gwa-
bọ̄ mũ lẹ fē akẹ:
18. Mikaia, Moraštinyo lẹ, gba yẹ Iuda
mańtšẹ Hezekia yinọ, ni ekẹ̄ Iuda mań
mũ lẹ fē akẹ: Bọni Iehowa Zebaot kẹ̄
nẹ: Aahũ Zion tamọ ahũọ ńmõ, ni Ie-
rusalem aatšõ kóikói, ni šĩa lẹ goń lẹ
aatšõ kõń he grońń ko! Mika 3, 12.
19. Ani gbe Iuda mańtšẹ Hezekia kẹ
Iuda fē gbelẹ? Ani dšee Iehowa gbeyei
moń eše ni etao Iehowa hĩegbẹ, ni Ie-
howa hũ *fa ehe yẹ efõń ní ewie eši-
amẹ lẹ hewọ? Ni wọ lẹ wọofe efõń kple
nẹ wọši wọsusumai lo? *18, 8.
20. Ni asań nũ ko yẹ ní gbaä yẹ Ie-
howa gbẹi amli, Uria, Šemaia bi, ni dšẹ
Kiriat-Iearim lẹ, ni egba eši mań nẹ kẹ
šikpoń nẹ bọ pẹ ni Ieremia wie nẹ.
21. Ni beni mańtšẹ Iehoiakim kẹ ekã-
kãlọi lẹ fē kẹ elumei lẹ fē nu ewiemọi
lẹ, mańtšẹ lẹ taolẹ agbe. Ši beni Uria
nu lẹ, eše gbeyei, ni edšo foi ete Mizraim.
22. Ni mańtšẹ Iehoiakim tšũ hĩĩ komei
kẹ-te Mizraim, amẹdši Elnatan, Akbor
bi lẹ, kẹ meikomei ní fata ehe, ni amẹte
Mizraim;
23. ni amẹyakpla Uria kẹ-dšẹ Mizraim,
ni amẹkẹlẹ ba mańtšẹ Iehoiakim ńõ, ni

egbelę kę klante, ni ešę egbonyo lę efõ
maṅbii lę agbohīīabui lę anọ.
24. Ši *Ahikam, Šafan bi lę, nine kā
Ieremia he, koni akatulę awo maṅ lę
deṅ ní agbelę. * 2 Maṅ. 22, 12.

Yītšo 27.

Zedekia, Iosia bi ní dši Iuda maṅtšę
lę, maṅtšęyeli lę šišidšē mli nękę wiemọ
nę dšę Iehowa ṅõ ba Ieremia ṅõ, akę:
2. Bọni Iehowa kęmi nę: Femọ kpāi
kę kõṅtšei ohā ohe, ni oṅõ-fī okuę. 13, 1.
3. Ni oṅõ-mādše *Edom maṅtšę lę kę
Moab maṅtšę lę kę Amonbii amaṅtšę lę
kę Tiro maṅtšę lę kę Zidon maṅtšę lę,
kę-tšõ bọfoi ní ba Ierusalem yę Iuda
maṅtšę Zedekia ṅõ lę anine nọ, * 25, 21. 22.
4. ni ofāamę ní amęyakē amęnuntšọmei lę akę: Bọni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoṅmọ lę, kē nę: Nyeyakēa nyenuntšọmei lę akę:
5. Mi mife šikpoṅ lę kę gbomei kę
koloi ní yọ šikpoṅ lę nọ lę yę mihewalę kpeteṅkple lę kę minine ní mikpā
mli lę nā, ni miṅõ-hāa mofēmo ní misumoọ;
6. ni agbęnę lę miṅõ nękę šikpõdši
nę fē miwo Nebukadnezar, Babel maṅtšę lę ni dši *mitšūlọ lę, deṅ, ni miṅõ
dfęiaṅ koloi tete mihālę ní amęsúmọlę. * 25, 9.
7. Ni dšeṅmādši fē aasúmọlę kę ebi
kę enābi āhū *kę-yaši beyinọ ní lę hū
ešikpoṅ lę be aašę, ni aahā esúmọ dšeṅmādši babaõ kę maṅtšęmei agboi. * 25, 12.
8. Ni aaba mli akę dšeṅmaṅ lo maṅtšęyeli ni súmọọ lę Nebukadnezar, Babel
maṅtšę lę, ni amękę amękuę woo Babel
maṅtšę lę apā lę šiši lę, mikę klante
kę hõmọ kę gbēle-hela aawo nakai dšeṅmaṅ lę nyõmọ, kę-yaši beyinọ ní matšõ
enine nọ maplenēamę, Iehowa kē.
9. Ši nye lę, nyekaboa nyegbalọi kę
klamọi kę lamõi kę okõmfoi kę ṅkūnyāyelọi lę ní kēọnye akę: Nyesúmọṅ Babel
maṅtšę lę! atoi. 14, 13. 14.
10. Edšakę amale amęgbaā amęhāanye,
beni afe ní afānye kę-dšę nyešikpoṅ lę
nọ kę-ya šoṅṅ, ní mafīenye ni nyehīe
akpātā.
11. Ši dšeṅmaṅ ní aaṅõ ekuę awo Babel
maṅtšę lę apā lę šiši ni esúmọlę lę, mahā ehī ešikpoṅ lę nọ, ní ehū nọ, ni ehī
nọ, Iehowa kē.
12. Ni miwie nękę wiemọi nę fē mitšõ Zedekia, Iuda maṅtšę lę, ni mikē:
Nyekę nyekuę awoa Babel maṅtšę lę apā
lę šiši ni nyesúmọalę kę emaṅ lę, ní
nyeyi aná wala!
13. Mēba ni okę omaṅ lę aagboi yę
klante kę hõmọ kę gbēle-hela nā, takę
bọni Iehowa ewie yę dšeṅmaṅ ní súmọṅ
Babel maṅtšę lę he lę?
14. Ni nyekaboa gbalọi ní kēọnye akę:
Nyesúmọṅ Babel maṅtšę lę! awiemọi lę
atoi; edšakę amale gbalę amęgbaā amętšõọnye lę. K. 9.
15. Edšakę mitšūkoamę, Iehowa kē, ši
moṅ amędientšę amęgbaā amale yę migbęi anọ, beni afe ní mafīenye, ni nyehīe akpātā, nye kę nyegbalọi ní gbaā
hāanye lę fē!
16 Ni asaṅ miwie mitšõ osọfoi lę kę
maṅ mū nę fē akę: Bọni Iehowa kē
nę: Nyekaboa nyegbalọi ni gbaā hāanye akę: "Na, etšęṅ ni *aaṅõ Iehowa
we lę nibii lę kę-adšę Babel kę-aba ekoṅ!"
lę awiemọi lę atoi; edšakę amale gbalę
amęgbaā amęhāanye lę. * 28, 3 2 Kron. 36, 10.
17. Nyekaboa-amę toi; nyesúmọa Babel
maṅtšę lę, ní nyeyi ana wala: mēba ni
nękę maṅ nę aatšõ amaṅfõ?
18. Ši kędši gbalọi dšiamę ni Iehowa
wiemọ yę amęmli lę, hā ní amękpa Iehowa Zebaot fai moṅ, koni nibii ni efę
yę Iehowa we lę kę Iuda maṅtšę lę we
lę kę Ierusalem lę akaya Babel.
19. Edšakę bọni Iehowa Zebaot kē yę
akulašīṅi lę kę ṅšọ lę kę adekai lę kę
nibii krokomei ni efę yę nękę mā nęṅ, 52, 17.
20. ni Nebukadnezar, Babel maṅtšę lę,
elõõ, beni eṅõ *Iekonia, Iehoiakim bi
ní dši Iuda maṅtšę lę, kę Iuda kę Ierusalem abladei lę fē nom kę-dšę Ierusalem kę-te Babel lę, — * 2 Maṅ. 24, 14. 15.
21. edšakę bọni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoṅmọ lę, kē yę nibii ní efę yę Iehowa we lę kę maṅtšę we lę kę Ierusalem
lę ahewọ nę:

22. Akeame aate Babel, ni ameahĩ dšei
ke-yaši beyino ní *mayasraame, ni mi-
keame aaba abato bie ne ekoñ, Iehowa
kē. * 2 Kron. 36, 22. Ezra 1, 7—11.

Yitšo 28.

Ni eba mli ye nakai afi le no noññ,
ye Iuda mañtše Zedekia mañtšeyeli le
šišidšē mli, ye afi ní dši edſe le no nyõñ
ní dši enumo le no, ake Hanania, Ašur
bi ní dši gbalo ní dše Gibeon le, kēmi
ye Iehowa we le ye osofoi le ke mañ
mũ le fē hīe ake:
2. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ñmo le, kē ne: Mikũmo Babel mañtše
le apā le!
3. Afii enyo se le mañõ Iehowa we
le nibii fē ní Babel mañtše Nebukadnezar
ñõ ke-dše bie ne ni eke-te Babel le ke-
ba bie ne ekoñ; 27, 16.
4. ni asañ Iuda mañtše *Iekonia, Ie-
hoiakim bi le, ke Iuda nomi fē ni ete
Babel le, mañõame ke-ba bie ne ekoñ,
Iehowa kē, edšake mikũmo Babel mañ-
tše le apā le. * 27, 20.
5. Keke ni gbalo Ieremia kē gbalo
Hanania ye osofoi le ke mañ mũ le fē
ní damo Iehowa we le hīe,
6. ni gbalo Ieremia kē: Amen! Ie-
howa afe nakai! Iehowa ahā owiemoi
ní ogba le aba mli, ni eñõ Iehowa we
le nibii le ke nomi le fē ke-dše Babel
ke-ba bie ne ekoñ!
7. Kēle agbene bo wiemo ni miwieo
ye otoiiañ ke mañ mũ le fē toiiañ ne toi:
8. Gbaloi ní tšõ mikeo fē hīe ke-dše
tetēte le, amegba ye tai ke nõfõñ ke
gbēle-hela hewo ameši šikpõdši babaõ
ke mañtšeyeli wudši;
9. gbalo ní gbaā hedšole le, kedši
gbalo le wiemo le ná ba mli le, no dā-
ní aleo gbalo le ake Iehowa tšũle leleñ!
10. Keke ni gbalo Hanania le dšie
kõñtšo le ke-dše gbalo Ieremia kue, ni
ekũmo mli; 27, 2.
11. ni Hanania kē ye mañ mũ le fē
hīe ake: Boni Iehowa kē ne: Neke pe
mibakũmo Nebukadnezar, Babel mañtše
le, apā le ke-dše dšeñmādši fē akue *bie
afii enyo! Ni Ieremia yiñ ete. * K. 3.
12. Ši beni gbalo Hanania ekũmo kõñ-
tšo le ke-dše gbalo Ieremia kue se le,
Iehowa wiemo ba Ieremia ñõ ake:
13. Ya ní oyakē Hanania ake: Boni
Iehowa kē ne: Okũmo tšo kõñtšei le,
ši obafe dade kõñtšei oto nādšiañ!
14. Edšake boni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoñmo le, kē ne: Mike dade apā efõ
*neke dšeñmādši ne fē akue, ní amesũ-
mo Nebukadnezar, Babel mañtše le, ni
ameasúmole hũ, ni mike dſeiañ koloi
tete ehāle. * 27, 6.
15. Ni gbalo Ieremia kē gbalo Hana-
nia ake: Bo toi ko, Hanania! Iehowa
tšũkoõ; ši bo ohā neke mañ ne ñõ ame-
hīe amefõ amale no ne;
16. hewo le boni Iehowa kē ne: Na,
mibahā odše šikpoñ le no: afi ne oba-
gbo; edšake *owie atũatšemo wiemo oši
Iehowa! * 23, 14; 29, 32
17. Ni gbalo Hanania gbo ye nakai
afi le noññ no nyõñ ní dši kpawo le no.

Yitšo 29.

Ni wolo ní gbalo Ieremia ke-mādše
ke-dše Ierusalem ke-yahā nomi le amli
onukpai ní efe le ke osofoi le ke gbaloi
le ke mañ mũ le fē ni Nebukadnezar,
Babel mañtše le, bañõame nom ke-dše Ie-
rusalem ke-te Babel le mli wiemoi ne:
2. (eke-mādše beni *mañtše Iekonia
ke mañnye le ke piafoi le ke Iuda ke
Ierusalem lumei le ke ñāloi le ke sõloi le
edše Ierusalem ete le se;) * 2 Mañ. 24, 14. 15.
3. ni Elasa, Šafan bi le, ke Gemaria,
Hilkia bi le, mei ní Iuda mañtše Zede-
kia tšũ ke-te Babel mañtše Nebukadnezar
ñõ ye Babel le, anine no etšõ ke-mādše:
4. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ñmo le, kēo nomi le fiā ní mihā añõame
nom ke-dše Ierusalem ke-te Babel le ne:
5. Nyemāmoa tšũi ni nyehīa mli, ni
nyefea tromi ni nyeyea amemli yibii;
6. nyekpēkpēa yei ni nyefofõa bihīī
ke biyei, ni nyekpēkpēa yei nyehāa nye-
bihīī le, ni nyeñõa nyebiyei le nyehāa
gblā, ní amefofõ bihīī ke biyei, ní nyeyi
afá ye dšei, ni nyeno akagbo!
7. Ni nyetaoa hedšole nyehāa mañ le
ní mihā añõnye nom ke-te mli le, ni

nyekpaä Iehowa fai nyehäale; edšake ké ehe dšole le, no nye hũ nyehe aadšonye!

8. Ši boni Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo le, kē ne: *Nyekahãa nyegbaloi ní yo nyeteṅ le ke nyeklamoi le mīlakaänye, asaṅ nyekaboa nyelamõi ní nyelaä le atoi! *14, 14.

9. Edšake amale gbale amegbaä ye migbei ano amehäanye le; mitšũkoame! Iehowa kē.

10. Edšake boni Iehowa kē ne: Ké *afii nyoṅmai-kpawo še hã Babel le, mabasranye ni mahã miwiemo kpakpa ní miwie ye nyehe, ake mahã nyekũ nyese ke-ba bie ne le, aba mli! *25, 11–13.

11. Ši mi le mile dfēṅmoi ni midfēṅo ye nyehe, Iehowa kē: hedšole dfēṅmoi ni, ši dšee efõṅ nõ ni, koni mike nägbē ni nyehīe kã no le ahänye!

12. Ni nyeatšémi, ni nyeate nyeakpami fai, ni mabonye toi;

13. ni nyeataomi, ni nyeanami, kedši nyetao misegbe ke nyetšui fē le; 5 Mose 4, 29. Ies. 55, 6.

14. ni mahã nyenami, Iehowa kē. Ni *makpale nyenomṅõ le ke-ba ekoṅ, ni mabua nyenä ke-adše dšeṅmãdši fiä no ke hei fiä ní mifienye ke-te le, Iehowa kē, ni mikenye aakũ se ke-aba bie ne heni mihã aṅõnye nom ke-dše ke-te le ekoṅ! * Lal. 126, 4.

15. Ši nyekēo ake: Iehowa etē gbaloi aši ehãwo ye Babel!

16. Ši boni Iehowa kē ye maṅtše ní tá David maṅtšešei le no le ke maṅ mũ le fē ní hīo mã neṅ le, nyenyemimei ní kenye eyaa nomṅõ le mli le, he ne,

17. boni Iehowa Zebaot kē ne: Na, matšũ klante ke hõmo ke gbēle-hela fē ke-aba ameteṅ, ni *mahã ametšómo tamo agbãmii šadši ní ehīī yeli ye hī ní amehīī soṅṅ nä. *24, 8.

18. Ni mike klante ke hõmo ke gbēle-hela aanyie amese, ni maṅõame mahã ní agbeame afã šikpoṅ le no *maṅtšeyelihei le fē, ní ametšó lõmo ke amaṅfõ ke noni häa aboo tšia ke ahorabõ ye dšeṅmãdši ni mifieame ke-te ameṅõ le ateṅ: *24, 9 10.

19. ake-ní ameboo miwiemoi le atoi le, Iehowa kē, mi ní mitšũo mitšũdši, gbaloi le, ke-baä ameṅõ, ni miteo ši lebi mãṅkpa mitšũoame, ši ameboo toi le, Iehowa kē. 25, 4.

20. Ši nye le, nyeboa Iehowa wiemo toi, nye *nomi fē ní mihã nyedše Ierusalem ke-te Babel le! *K. 4.

21. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo le, kē ye Ahab, Kolaia bi le, ke Zedekia, Maaseia bi le, *ní gbaä amale gbale häanye ye migbei ano le, he ne: Na, maṅõame mawo Nebukadnezar, Babel maṅtše le, deṅ, ni eegbeame ye nyehīe; *K. 8.

22. koni Iuda nomi fē ni yo Babel le, aṅõame alomo mo ake: Iehowa afeo tamo Zedekia ke Ahab, mei ní Babel maṅtše le šī ye la no le!

23. edšake amefe hīegbedšianii ye Israel, ni ameke amenanemei aṅämei fite gblä, ni amewie amale wiemo ye migbei ano, noni mifãkoame! Ši midši moni le, ni midši odasefonyo, Iehowa kē.

24. Asaṅ Šemaia, Nehelamnyo le, kēmole ake:

25. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo le, kē ne: Ake-ní oke wodši mãdše maṅ mũ le fē ni yo Ierusalem le, ke *Zefania, Maaseia bi, ní dši osofo le, ke osofoi le fē ye bodientše ogbei ano ake: *21, 1 2 Maṅ. 25, 18.

26. Iehowa ewoõ osofo ye osofo Iehoiada nädšiaṅ, koni nyetšómo nokweloi ye Iehowa we le nyehã mofēmo ni *eye seke ni efeo ehe gbalo, ni obole apã ni owole gboklē le: *Hos. 9, 7.

27. mēba okãä Ieremia, Anatotnyo le, ní feo ehe gbalo ehäanye le?

28. Edšake etšũ aba woṅõ ye Babel abakē: Ese batše! nyemãmoa tšũi ni nyehīa mli, ni nyefea tromi ni nyeyea amemli yibii!

29. Ni osofo Zefania kane neke wolo ne ye gbalo Ieremia toiiaṅ.

30. Keke ni Iehowa wiemo ba Ieremia ṅõ ake:

31. Tšũ aya nomi le fē ṅõ ayakē: Boni Iehowa kē ye Šemaia, Nehelamnyo le, he ne: Ake-ní Šemaia gba ehänye,

ni mitšũkole̱, ni ehã nyeňõ nyehĩe nye-
fõ amale no̱
32. hewo̱ le̱, bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Na,
mawo Šemaia, Nehelamnyo le̱, ke̱ eseši
le̱ nyõmo̱; enáň nũ ko ni aahĩ maň ne̱
teň, ni asaň enaň edšũrõ ní mibafe mi-
maň le̱, Iehowa kē̱; edšake̱ *ewie atũa-
tšemo̱ wiemo̱ eši Iehowa. *28, 16.

Yitšo 30.

Wiemo̱ ni dše̱ Iehowa ňõ ba Ieremia
ňõ ne̱:
2. Bo̱ni Iehowa, Israel Nyoňmo̱ le̱,
kē̱ ne̱: Ňmã wiemo̱i ni mike̱o wie le̱ fē
owo wolo mli ohã ohe!
3. Ši na, gbĩĩ mĩba, Iehowa kē̱, ni
*makpale mimaň Israel ke̱ Iuda nomňõ
le̱ ke̱-aba ekoň, Iehowa kē̱, ni mahã
ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-ba šikpoň ni miňõ-hã
ame̱tše̱mei le̱ no̱, ni ame̱abaňõ ake̱ ame̱nõ.
*29, 14.
4. Ni wiemo̱i ní Iehowa wie ye̱ Israel
ke̱ Iuda he ne̱:
5. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Wo̱nu hekpo-
kpomo̱ gbē ke̱ gbeyeišemo̱ nõ, ni dšee
hedšo̱le̱ nõ!
6. Nyebia ni nyekwe̱a ake̱ nũ ekõmo̱
efo̱ pēň lo? Mēhewo̱ mo̱ ni minaä nũ-
fē-nũ ke̱ enidši mõmoo̱ ehe̱ *tamo̱ yō
ni bafo̱, ni hĩeaň fē ešale ne̱? *Ies. 13, 8.
7. Kpóo! edšake̱ *nakai gbĩ le̱ gbì
kple ni, ni eko tamo̱o̱le̱, ni edši amane-
hũlũ be hã Iakob; ši aahere eyiwala
ke̱-adše̱ mli! *Ioel 2, 11. Zef. 1, 15.
8. Ni aaba mli ye̱ nakai gbĩ le̱ no̱,
Iehowa Zebaot kē̱, ake̱ makũmo̱ *epã
le̱ ke̱-adše̱ okue̱, ni matšere̱ okpãi le̱,
ni meikpõdši yeňo nyṍň doňň; *27, 12.
9. ši ame̱asúmo̱ Iehowa, ame̱-Nyoňmo̱
le̱, ke̱ *David, ame̱maňtše̱ le̱, moni ma-
tēle̱ ši mahãame̱ le̱! *23, 5. Ezek. 34, 23.
10. Nohewo̱ le̱, *kãše gbeyei, mitšũlo̱
Iakob, Iehowa kē̱, ni otšui akafã, Israel;
ši na, mahere oyiwala ke̱-adše̱ šoňň, ke̱
oseši hũ ke̱-adše̱ ame̱nomňõ šikpoň le̱
no̱, ni Iakob aakũ ese̱ ke̱-aba ekoň, ni
eebahĩ ši kpõ, ni ehe aadšo̱le̱, ni moko
woň ehe gbeyei. *46, 27. Ies. 44, 2.
11. Edšake̱ mike̱o ye̱, Iehowa kē̱, ko-
ni mahere oyiwala. Edšake̱ mafite dšeň-
mãdši ni migbe̱o [illegible] ne̱teň le̱ fē ke̱-[illegible]
ši; ši bo le̱ mifit[illegible] ke̱-mõň ši, ši [illegible]
magbla otoi *bo̱ni [illegible] ke̱ke̱, ni [illegible]
oňõ ohe oye kwrã. *[illegible]
12. Edšake̱ bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: *Ohedši-
mo̱ le̱ ewo wu, ni opilamo̱ le̱ wa. *[illegible]
13. Moko be̱ ni yeo̱ osane le̱ hã[illegible]
opilamo̱ le̱ be̱ tšábã!
14. Osuolo̱i le̱ fē ahĩe ekpa ono̱, ame̱-
bii oši doňň; edšake̱ mipilao tamo̱ he̱-
nye̱lo̱ pilaä mo, tamo̱ yiwalo̱ gblaä [illegible]
toi, ye̱ onišaianii le̱ afále̱ hewo̱, edšake̱
ohe ešai le̱ dãra naakpa.
15. Mēba oblo̱o̱ ye̱ ohedšramo̱ ke̱ opi-
mo̱ ni ehĩĩ tšámo̱ le̱ hewo̱? Onišaianii
le̱ afále̱ ke̱ ohe ešai ní dãra naakpa le̱
ahewo̱ mifeo ne̱ke̱ nii ne̱!
16. Nohewo̱ le̱ mei fē ní yeo̱o le̱, aaye-
ame̱, ni ohenye̱lo̱i le̱ fē, ame̱fē-kwa, ame̱-
ate nomňõ mli, ni mei ní tſaä bo odšo
le̱, aatſaame̱ odšo, ni mei fē ni haňo le̱,
mike̱ame̱ aahã ni ahaame̱! Ies. 33, 1.
17. Ši mafĩmo̱ *ofadši le̱ ano̱, ni ma-
tšá opilamo̱i le̱, Iehowa kē̱; edšake̱ ame̱-
tšé̱o̱o ake̱ moni afiele̱, Zion ní moko
bii eši! *[illegible]
18. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: *Na, makpale
Iakob bũi le̱ anomňõ le̱ ke̱-aba ekoň, ni
mimũsũň aatšõmi ye̱ ešihĩle̱hei le̱ ahewo̱,
ni aato maň le̱ ye̱ egoňkpo̱ le̱ no̱, ni [illegible]
le̱ aamã emãhe le̱! *K. [illegible]
19. Ni šidã ke̱ mei ní mli efliame̱ le̱ agbě
aadše̱ mli, ni mahã ame̱yi afá, ni ame̱[illegible]
gbo̱ň, ni mawo ame̱hĩe nyam, ni ame̱feň [illegible]
20. Ni ame̱bii aatšṍmo̱ tamo̱ sá le̱, ni
ame̱safo le̱ aamã ši šiňň ye̱ mihĩe, ni
mawo mei ní waňame̱ yi le̱ fē nyõmo̱.
21. Ni *ame̱lumo le̱ aadše̱ ame̱dientše̱
ame̱teň, ni ame̱teň noňň ame̱no̱yelo̱ le̱
aadše̱, ni mahã etši ebe̱ňke̱mi; ši nam
aaši etšitši ni ebe̱ňke̱mi? Iehowa kē̱. *K. [illegible]
22. Ni ame̱atšṍ mimaň, ni mi hũ matšĩ
ame̱-Nyoňmo̱. [illegible]
23. Na, Iehowa lasũogbēle ní dši emli-
fũ le̱ edše kpo, lasũogbēle ni tšõmo̱o̱ ni
ni eebo̱le meifõdši ayitšei ahe. 23, 19.
24. Iehowa mlifũ ní [illegible]ã wa le̱ kpaleň
ke̱-yaši beyino̱ ni eefe egbe nã ni eehã
etšui mli yiňtõi le̱ al[illegible] mli, ni nãgbē
gbĩĩ le̱ amli le̱ ny[illegible] šiši!

Yitšo 31.

No be le mli le, matšó Israel wekui
le fē Nyoṅmo, Iehowa kē, ni ame hū
ameatšó mimaṅ. K. 33 Y. 24, 7.
2. Boni Iehowa kē ne: Maṅ ní klante
le šī le hīe eba nyam ye ṅā le no; hā
maya ní mayahā Israel hedšōmo!
3. Šoṅṅ Iehowa pue hāmi ye: Ni
nāno suomo mike-sumoo hewo le
mike mlihīle mīgblao.
4. Masā mamāo ekoṅ, ni oomā ši,
Israel oblayō! Ootšotšōro omīdši le ekoṅ
ni oodše kpo ye mei ni mli efliame le
adšō le mli!
5. Oofe weintromi ekoṅ ye Samaria
gōdši le ano: teoloi aateo, ni ameaye
emli yibii!
6. Ši gbī ko aaba ní buloi aablo ye
Efraim goṅ le no ake: Nyetea ši ní
woyaā Zion ye Iehowa, wo-Nyoṅmo le,
ṅō!
7. Edšake boni Iehowa kē ne: Nye-
nyáa Iakob he ke mīše, nyeboa oše nye-
hāa dšeṅmādši le ayitšo le! nyehāa anua
yidšiemo lala ni nyekēa ake: Iehowa,
heremo omaṅ ni dši Israel mei ní efe
le ayiwala!
8. Na, mayaṅōame ke-adše kōyigbe
šikpoṅ le no ke-aba, ni mayabua ame-
nā ke-adše šikpoṅ le nāgbē tō, ni fila-
foi ke ošīfoi, yeiholoi ke yeifoyei fē-
tfēm ye mli: asafo yū aakū amese aba
bie ne ekoṅ! Ies. 35, 8—10.
9. Ameaba ke yāfó ke faikpamo, ma-
kplaame ni mahā ameuyie fāi atoi ye gbe
trōmō no, heni ametēreṅ ye. edšake *mi-
tšó Israel tše, ni mikromobi dši Efraim!
* 2 Kor. 6, 18.
10. Nyeboa Iehowa wiemo toi, nye
dšeṅmādši, ni nyegbaā ye ṅšokpoi ni
yo šoṅṅ le ano nyekēa ake: Moni gbe
Israel efā le, eebua amenā ni eekweame
take tōkwelo kweo etōiku le!
11. Edšake Iehowa ekpō Iakob, ni
edšiele ye moni he wa fèle le deṅ.
12. Ni ameaba ni ameabala nyámo la-
la ye Zion he groṅṅ le, ni ameaho ke-
ate Iehowa nii dšudši le ahe. ke-ate
able ke wein ke mū ke tōbii ke tšinai
ahe. ni amesusuma aatšó tamo *trom ni
nu hoo ye mli, ni amekāṅ he ametoṅ biti
doṅṅ. * Ies. 58, 11.
13. No dāni oblayei ke oblahīī ke hīī-
medši fē-kwa aanyá ye dšó mli; edšake
mahā ameṅkomoyeli le atšó mliflimo, ni
mašedše amemī, ni mahā amemī aše ame-
he ke-dše ameẁerehō le mli.
14. Ni mahā osofoi le asusumai atōro
ke fo, ni mimaṅ le aaye minii dšudši
le atōro. Iehowa kē.
15. Boni Iehowa kē ne: *Anu gbē ko
ye Rama, yārawō ke yāfó ni mli wa;
Rahel mīfó ebihīī le, ni ekplēē mīšedše-
mo ye ebihīī le ahewo, edšake amebe!
* Mat. 2, 18.
16. Boni Iehowa kē ne: Tšī ogbē nā
ní okafó, ke ohīūmeii hū ni yāfónu aka-
dše mli; edšake aawo onitšumo le he
nyōmo kē, Iehowa kē, ni ameakū ame-
se ke-adše henyelo le šikpoṅ le no.
17. Ni asaṅ hīenokāmo ye hā owóse-
be, Iehowa kē, ni obii le aaba amedien-
tše amekpokpai ano ekoṅ!
18. Minu leleṅ ní Efraim mīye ṅkomo
ake: Ogbla mitoi, ni mikplē mitoigbla-
mo le tamo tšinabi ní atšōkole niī: kpa-
lemomi, ni makpale; edšake bo dši Ie-
howa, mi-Nyoṅmo le!
19. Ši beni mikpale ke-dše ohe le se
le, mifa mihe, ni beni ahā minā mile
se le, migbla mifuo he māi: mihīe gbo,
ni mihīe fīe ši; edšake mitēre miblahīaṅ
ahorabō le.
20. Aso mibinū dšūrō dši Efraim, alo
bi ní mimi šeo ehe ni? edšake šiiabo
fē ni miwieo mišiole le *mikaiole kē;
nohewo le †mimli nōmoomi ye ehewo,
mimūsūṅ tšōomi ye ehe kē! Iehowa kē.
* Ies. 49, 15. † Hos. 11, 8.
21. Māmo gbekadimonii ohā ohe, ni
omāmo gbetšōmotšei hū ohā ohe, hā
odfēṅmo akā gbedšegbe le, gbe ni onyie
no ke-te le no; kpalemo ke-ba ko, Israel
oblayō, kpalemo ke-ba omādši ne amli!
22. Mē beyino noṅṅ olilā ši ke-yaši,
bo biyō ni okpale ke-te se? Ši Iehowa
ebo nō hē ko ye šikpoṅ le no: yō aaba-
bole nū he!
23. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ṅmo le, kē ne: Ké mikpale amenomṅō

le̱ ke̱-ba le̱, ame̱awie ne̱ke̱ wiemo̱ ne̱
ye̱ Iuda šikpoṅ le̱ no̱ ke̱ emādši le̱ amli
ake̱: Iehowa adšo̱o, bo dšale̱ šihĭle̱he,
bo goṅ kroṅkroṅ!
24. Ni Iuda ke̱ emādši fē-tſēm aahĭ
mli, okwāfoi hū ke̱ mei ní ke̱ ame̱tōi-
ku kpaä ši le̱.
25. Ši *mahã susuma ní eto̱le̱ le̱ ato̱,
ni susuma-fē-susuma ni eto̱ biti le̱ hū
aaye nii ato̱. * Mat. 11, 28.
26. Ene̱ no̱ mihĭe tšē ye̱ ni mikwe̱, ni
miwo̱ le̱ ṅō minā.
27. Na, gbĭĭ mība, Iehowa kē̱, ní ma-
dū gbomei aseši ke̱ koloi aseši ye̱ Israel
we le̱ ke̱ Iuda we le̱.
28. Ni aaba mli ake̱, bo̱ni miši kpe
ye̱ ame̱he, ní mafãmo̱, ní makūmo̱, ní
mabutu, ní mafite, ní mafeame̱ efōṅ le̱,
nakai noṅṅ kē maši kpe ye̱ ame̱he, ní
mamãmo̱, ni mate̱oame̱, Iehowa kē̱.
29. Nakai gbĭĭ le̱ ano̱ le̱ ame̱kē̱ṅ doṅṅ
ake̱: Tše̱mei le̱ eye weinyibii ṅmlikitii,
ni bii le̱ moṅ anyãnyōdši eſã!
Yãfó 5, 7. Ezek. 18, 2.
30. Ši moṅ, mofēmo aagbo ye̱ le̱dien-
tše̱ enōša hewo̱, ni mofēmo ní yeo̱ wein-
yibii ṅmlikitii le̱, le̱ noṅṅ enyãnyōdši
aaſã.
31. Na, gbĭĭ mība, Iehowa kē̱, ní
mike̱ Israel we le̱ ke̱ Iuda we le̱
aakpãṅ kpãṅmo̱ hē: Heb. 8, 8—12.
32. etamo̱o̱ kpãṅmo̱ ní mike̱ ame̱tše̱mei
le̱ kpãṅ gbī ni mimō ame̱nine mli ni
midšieame̱ ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱
le̱; nakai mikpãṅmo̱ le̱ ame̱kū mli, tše̱
midši ame̱wù! Iehowa kē̱.
33. Ši *kpãṅmo̱ ní mike̱ Israel we
le̱ bakpãṅ ye̱ nakai gbĭĭ le̱ ase̱ le̱
ne̱, Iehowa kē̱: †Maṅō mimla le̱
mawo ame̱mli ni maṅmã ye̱ ame̱-
tšui no̱, ni **matšố ame̱-Nyoṅmo̱,
ni ame̱ hū ame̱atšố mimaṅ!
*Rom. 11, 27. †Ies. 54, 13. Heb. 10, 16. 17. **Ier. 31, 1.
34. Ni moko etšōṅ enanyo, ni asaṅ
moko etšōṅ enyemi doṅṅ ake̱: Le
Iehowa! edšake̱ ame̱fē-kwa ame̱ale-
mi, ke̱-adše̱ ame̱teṅ mo bibiō no̱ ke̱-
yaši ame̱teṅ mo wulu no̱, Iehowa
kē̱; edšake̱ *maṅō ame̱nišaianii le̱
mafa, ni ame̱he ešai le̱ mikaiṅ doṅṅ!
* 33, 8. Ies. 43, 25.
35. Bo̱ni Iehowa, moni fe hūlū ní ekpe̱
ſane, ní ewo nyoṅtšēre ke̱ ṅulamii akpo̱i
ni ame̱kpe̱ nyōṅ, ní etaä ṅšo̱ mli ni emli
ṅšo̱kei le̱ hūo̱, ní egbe̱i dši Iehowa Ze-
baot le̱, kē̱ ne̱:
36. Ke̱dši ne̱ke̱ *akpo̱i ne̱ aalādše ye̱
mihĭe le̱, Iehowa kē̱, no †dãni Israel
seši le̱ aatã, ni ame̱feṅ maṅ ye̱ mihĭe
gbĭkogbĭko doṅṅ! * 33, 25. † Rom. 11, 1.
37. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Ke̱dši aanyē
ṅweii ní yo̱ yiteṅgbe̱ le̱ asusu, ni atao
šikpoṅ le̱ šišitōi ní yo̱ šišigbe̱ le̱, no
dãni mi hū makwa Israel seši le̱ fiã ye̱
nibii fē ni ame̱fe le̱ hewo̱, Iehowa kē̱.
38. Na, gbĭĭ mība, Iehowa kē̱, ní aato
maṅ le̱ ahã Iehowa ke̱-adše̱ Hananel mō
ni kwo̱ le̱ he ke̱-yaši agbó ní yo̱ koṅ
le̱ nā le̱ he; Zak. 14, 10.
39. ni susumo̱ kpã le̱ aadše̱ dše̱i tē
ke̱-atšố Gareb goṅkpo̱ le̱ no̱, ni eedo̱
eyi ke̱-ba Goa;
40. ni gbohĭĭ ke̱ lamudši adšo̱ mū le̱
fē ke̱ ṅmōdši le̱ fē ke̱-yaši Kidron fã
le̱ nā, ke̱-yaši okpo̱ṅo̱i agbó le̱ koṅ ni
ye bokãgbe̱ le̱ he le̱, aatšố kroṅkroṅ ahã
Iehowa: akūmo̱ṅ ni awuleṅ aſieṅ ši doṅṅ
ke̱-ate nãno̱!

Yitso 32.

Wiemo̱ ni dše̱ Iehowa ṅō ba Ieremia
ṅō ye̱ Iuda maṅtše̱ Zedekia yino̱ afi ni
dši nyoṅma, ni dši Nebukadnezar yino̱
afi ni dši nyoṅma ke̱ kpãnyo̱ le̱ no̱.
2. No be le̱ mli le̱ *Babel maṅtše̱ le̱
ta le̱ ebabo̱ nsra ewo Ierusalem he, ni
gbalo̱ Ieremia le̱, aṅá eyi ye̱ bulo̱i le̱
akpo le̱ ni yo̱ Iuda maṅtše̱ le̱ we le̱ no̱;
* 2 Maṅ. 25, 1. 2.
3. edšake̱ Iuda maṅtše̱ Zedekia eṅá
eyi ekē̱: Mēba ogbaã ake̱: Bo̱ni Iehowa
kē̱ ne̱: Na, *mibaṅō ne̱ke̱ maṅ ne̱ ma-
wo Babel maṅtše̱ le̱ deṅ ní eṅōle̱,
* 21, 7; 27, 6.
4. ni Iuda maṅtše̱ Zedekia edšeṅ Kal-
deabii le̱ adeṅ, ši ake̱le̱ aawo Babel maṅ-
tše̱ le̱ deṅ, ni ekele̱ aawie nābu ke̱ nābu,
ni eenale̱ hĭe ke̱ hĭe,
5. ni eekpla Zedel[illegible]a ke̱-ate Babel,
ni eehĭ dše̱i ke̱-yaši [illegible] yino̱ ní *maba-
srale̱, Iehowa kē̱; ši [illegible] nyeke̱ Kaldea-
bii le̱ wu le̱, ehoṅ le̱. * 32, 11.

6. Ni Ieremia kẽ: Iehowa wiemo ba
miñõ ake:
7. Na, Hanamel ni dši otšekwẽ Ša-
lum bi le baba oñõ ake: He mišikpoñ
ni yo Anatot le; edšake bo *oyo hegbe
ake okpõo ni oheo! * 3 Mose 25, 25. Rut 4, 3. 4.
8. Keke ni Hanamel, mitšekwẽ le bi
le, ba miñõ ye buloi le akpo le no, ta-
mo boni Iehowa ekẽ le, ni ebakẽmi ake:
He mišikpoñ ni yo Anatot ye Benyamin
šikpoñ le no le; edšake bo oyo hegbe
ake oyeo gbošinii, ni bo oyo hegbe ake
okpõo; he ohã ohe! Keke ni mina ake
Iehowa wiemo le ni.
9. Ni mihe šikpoñ ni yo Anatot le
ye mitšekwẽ bi Hanamel deñ, ni miñmẽ
šika ni nã šio dfietei *šekeli* nyoñma ke
kpawo mihãle;
10. ni miñmã no wolo, ni misoo nã,
ni mitšé odasefoi baye odase, ni miñmẽ
šika le ye nsẽni mli.
11. Keke ni miko hemo-wolo ni asoo
nã ni dši enãyeli, ke ehe gbedšianotõi
le ke noni nã kã le,
12. ni miñõ hemo-wolo le mihã Baruk,
Maeseia bi Neria bi le, ye mitšekwẽ bi
Hanamel ke odasefoi ni eñmã amegbei
ye hemo-wolo le šiši le ke Iudafoi fẽ
ni yo buloi le akpo le no le ahĩe;
13. ni mifã Baruk ye amehĩe ake:
14. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ñmo le, kẽ ne: He neke wodši ne, ne-
ke hemo-wolo ni asoo nã ne ke wolo
ni nã kã ne fẽ, ni oke-wo sũ kpulu ko
mli, koni ametše gbĩĩ pĩ.
15. Edšake boni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoñmo le, kẽ ne: Aahe šĩai ke abõi
ke weintromi ye neke šikpoñ ne no ekoñ!
16. Ni beni mike hemo-wolo le ehã
Baruk, Neria bi le, se le, misole ye
Iehowa hĩe ni mikẽ:
17. Ao, Nuntšo Iehowa! Na, bo *oke
ohewale kpeteñkple le ke onine ni okpã
mli le fe ñwei ke šikpoñ; †nokonoko be
ni onyẽñ ofe; * 27, 5. † Luk. 1, 37.
18. *onaã mei akpei abo mobo, ni osã
owoo tšemei anišaianii ahe nyõmo ošãkãa
amebii ni baã ye amese le atšitši, bo
Mawu kpeteñkple ke hewalo, Iehowa
Zebaot dši ogbei! * 2 Mose 20, 5. 6.
19. oda ye ñãwõ gbefãñ, ni ohe wa
ye nitšumo gbefãñ, bo ni ohĩñmeii kãmo
hã gbomei abii agbẽi fẽ, koni ohã mo-
fẽmo boni sa *egbẽi ke enifemonii ayi-
bii le; * Rom. 2, 6.
20. bo ni ofe okadii ke nãkpenii ye
Mizraim šikpoñ le no ke-baši ñmene gbĩ
ne, ye Israel ke gbomei fẽ ateñ, ni oke-
he gbei tamo boni yo ñmene ne!
21. ni oke okadii ke nãkpenii ke ni-
nešiwale ke nine ni akpã mli ke gbeyei
babaõ dšie omañ Israel ke-dše Mizraim
šikpoñ le no,
22. ni oñõ šikpoñ ni okã ametšemei
le akitã ake oke-ahãame le, šikpoñ ni
ñufo ke wõ hoo ye no le ohãame;
23. ni ameba ni amebañõ-fe amenõ, ši
ameboo ogbẽ toi ni amenyiee omlai le
amli hũ; nibii fẽ ni owoame kitã ake
amefe le, amefee ekomeño, nohewo ni
ohã neke efõñ ne fẽ ba ameno ne.
24. Na, kpokui le mĩše mañ le he, ni
amebañõle, ni atu mañ le awo Kaldea-
bii ni kele wuo le adeñ ye klante ke
hõmo ke gbẽle-hela soññ nã, ni noni
owie le eba mli, ni na, õna!
25. ni kẽle bo Nuntšo Iehowa noññ
okẽmi ake: Oke šika ahe šikpoñ le, ni
otšé odasefoi abaye odase; tšebele añõ
mañ le awo Kaldeabii le adeñ!
26. Keke ni Iehowa wiemo ba Ieremia
ñõ ake:
27 Na, midši Iehowa, *helo fẽ Nyo-
ñmo le; †aso noko ye ni minyẽñ ma-
fe lo? * 4 Mose 16, 22. † Ier. 32, 17.
28. Nohewo le boni Iehowa kẽ ne:
Na, miñõ neke mañ ne miwo Kaldeabii
le adeñ ke Nebukadnezar, Babel mañtše
le, deñ, ni eebañõle, K. 3
29. ni Kaldeabii ni ke mañ le wuo le
aabote mli, ni ameamã mañ ne nã la,
ni ameašãle ke šĩai ni *amešã tšofã-ke-
ñma ye ameyiteañ amehã Baal ni ameye
ñkpai amehã nyoñmoi krokomei ni ame-
ke-wo mimli la le. * 19, 13.
30. Edšake Israelbii le ke Iudabii le
efõñ soññ keke amefeo ye mihĩe ke-dše
ameblahĩañ; ni mimli la soññ keke Israel-
bii le ke amenidši anã nitšumoi le woo,
Iehowa kẽ.

31. Edšake̱ mlifũ ke̱ mlila so̱ńń ke̱ke̱
ne̱ke̱ mań ne̱ wo̱omi ke̱-dše̱ gbĩ ni atole̱ le̱
ke̱-baši ńme̱ne̱, koni madšiele̱ ke̱-dše̱ mihĩe,
32. ye̱ Israelbii le̱ ke̱ Iudabii le̱ ani-
fõdšianii fẽ ni ame̱fe ni ame̱ke̱-wo mi-
mli la le̱ hewo̱, ame̱ ke̱ ame̱mańtše̱mei
ke̱ ame̱lumei ke̱ ame̱so̱foi ke̱ ame̱gbalo̱i
le̱ fẽ ke̱ Iudahĩĩ ke̱ Ierusalembii le̱.
33. Ni ame̱tšṓmo̱ ame̱se̱ ame̱hāmi, ši
dšee ame̱hĩeań, ni tše̱ atšõo̱ame̱ nii dā,
ateo̱ ši lebi māńkpa atšõo̱ame̱ moń, ši
kẽle̱ ame̱boo toi ni ame̱akplẽ tšo̱semo̱.
34. Ši moń *ame̱ke̱ ame̱nihĩnii le̱ eto
šĩa ni ańõ migbe̱i awole̱ le̱, ni ame̱ke̱-
bulele̱; • 7, 30. 2 Mań. 21, 4. 5.
35. ni ame̱māmo̱ Baal hei grońńi le̱ ni
yo̱ Hinom bi le̱ dšō̱ le̱ń le̱, koni ame̱hā
ame̱bihĩĩ ke̱ ame̱biyei atšṓ la mli ahā
Molek, noni mifáko ni esā ebako miyiń
ake̱ ame̱fe ne̱ke̱ nihĩnii ne̱ ni ame̱ke̱-hā
Iuda afe eša. 7, 31; 19, 5.
36. Ni nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ bo̱ni Iehowa,
Israel Nyońmo̱ le̱, kẽo̱ ye̱ ne̱ke̱ mań ne̱
ni nyekẽo̱ ake̱ ańõle̱ awo Babel mańtše̱
le̱ deń ye̱ klante ke̱ hõmo̱ ke̱ gbẽle-hela
so̱ńń nā le̱ hewo̱ ne̱:
37. Na, mi nońń mabua ame̱nā ke̱-adše̱
šikpõdši fẽ ni mifieame̱ ke̱-te no̱ ye̱ mi-
mlifũ ke̱ mlila ke̱ grimo̱ babaō nā le̱
ano̱, ni mike̱ame̱ aakũ se̱ ke̱-aba bie̱ ne̱
ekoń, ni mahā ame̱hĩ ši fefẽfe.
38. Ni ame̱atšṓ mimań, ni mi hũ ma-
tšṓ ame̱-Nyońmo̱; 24, 7; 30, 22; 31, 1. 33.
39. ni mańõ tšui kome ke̱ gbe̱ kome
mahāame̱, ni ame̱šemi gbeyei dā, koni
ahĩ ahāame̱ ke̱ ame̱bii ni baā ye̱ ame̱-
se̱ le̱. Ezek. 36, 27
40. Ni mike̱ame̱ aakpāń nāno̱ kpāńmo̱,
ni mikpaleń ye̱ ame̱se̱ ake̱ mifeeame̱
edšũrõ dońń, ni migbeyeišemo̱ le̱ hũ
mańõ-wo ame̱tšuii amli, koni ame̱kadše
mihe dońń.
41. Ni manyá ame̱he, koni mafeame̱
edšũrõ, ni mate̱oame̱ ye̱ šikpoń ne̱ no̱
ano̱kwale mli ke̱ mitšui mũ le̱ fẽ ke̱
misusuma mũ le̱ fẽ.
42. Edšake̱ bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Bo̱ni
mike̱ ne̱ke̱ efõń kpeteńkple ne̱ fẽ ba
mań ne̱ no̱ le̱, nakai nońń mike̱ ekpa-
kpa fẽ ni miwoame̱ ši le̱ aaba ame̱no̱.
43. Ni aahe abō̱i ye̱ ne̱ke̱ šikpoń ne̱
no̱, tše̱ nyekẽo̱ ake̱ etšṓ amańfõ ni gbe-
mo ke̱ kolo be̱ no̱ dońń, ni ańõ-wo Kal-
deabii le̱ adeń.
44. Ake̱ šika aahehẽ abō̱i, ni aańmi
no̱ wodši, ni aaso̱o nā, ni aatšé̱ odase-
foi abaye odase, ye̱ Benyamin šikpoń le̱
no̱ ke̱ Ierusalem niiań ke̱ Iuda mādši
le̱ amli ke̱ goń no̱ mādši le̱ amli ke̱
ńāno̱ mādši le̱ amli ke̱ wuoyigbe̱ mādši
le̱ amli: edšake̱ *makpale ame̱nomńõ le̱
ke̱-aba ekoń! Iehowa kẽ̱. • 29, 14; 30, 3.

Yitšo 33.

Ni Iehowa wiemo̱ sā ba Ieremia tẽ
noni dši šii enyo̱, beni ańá eyi ye̱ bu-
lo̱i le̱ *akpo le̱ no̱ lolo le̱, ake̱: • 32, 2.
2. Bo̱ni Iehowa, moni feo̱ le̱, Iehowa,
moni too̱ eyiń ni ehāa ebaā mli le̱, mo
gbe̱i ni dši Iehowa le̱, kẽ̱ ne̱:
3. Blo̱mo̱ otšé̱mi, ni mahereo no̱, ni
madšadše nibii wudši matšõo ke̱ nii ni
ańõ-tẽ ni olee!
4. Edšake̱ bo̱ni Iehowa, Israel Nyo-
ńmo̱ le̱, kẽ̱ ye̱ mā ne̱ń *šĩai le̱ ke̱ Iuda
mańtše̱mei le̱ ašĩai le̱ ni akũmo̱ ye̱ kpo-
kui le̱ ke̱ klante le̱ hewo̱ le̱ ahe ne̱:
• Ies. 22, 10.
5. Ame̱mĩba ni ame̱ke̱ Kaldeabii le̱
abawu, ši ame̱ke̱ gbomei ni migbe ye̱
mimlifũ ke̱ mimlila mli, mei ni ame̱ni-
fõdšianii so̱ńń hewo̱ mińõ mihĩe mitẽ
ne̱ke̱ mań ne̱ le̱, agbohĩĩ aawoame̱ obõ to̱.
6. Na, mi nońń mafĩ efla le̱ no̱, ni
matšáame̱ ni ame̱he aatā, ni mafā he-
dšo̱le̱ ke̱ ano̱kwale babaō nā mahāame̱.
7. Ni mahā Iuda ke̱ Israel *nomi le̱
akũ se̱ aba ekoń, ni mamāame̱ tamo̱
tšutšu le̱. • 29, 14; 30, 3.
8. Ni matšũ ame̱he ke̱-adše̱ ame̱niša-
anii fẽ ni ame̱ke̱-fe eša ame̱šimi le̱ mli;
ni *mańõ ame̱nišaianii fẽ ni ame̱ke̱-fe
eša ame̱šimi ni ame̱ke̱-tõ mino̱ le̱ mafa-
ame̱. • 31, 34.
9. Ni eetšṓ mliflimo̱ gbe̱i ehāmi, ke̱
yidšiemo̱ ke̱ anumnyam ye̱ šikpoń le̱ no̱
dšeńmādši fẽ [illegible] aa [illegible] dšũrõ fẽ ni mi-
feo̱ame̱ le̱ he le̱ al[illegible], ni ame̱tšui aafā
ni ame̱he aakpokpo ye̱ edšũrõ fẽ ke̱ he-
dšo̱le̱ fẽ ni mahāle̱ le̱ [illegible]ewo̱.

10. Boni Iehowa kē ne: Bie ne ní nye-
kēo ake ehīe ekpātā ni gbomo lo kolo
ehīn mli doññ le, ke Iuda mādši ke Ie-
rusalem blohūi ní etšómo amañfõi ní gbo-
mo be mli ni moko be ní hīo mli ni
kolo ko be mli le,
11. *aanu mliflimo ke nyámo gbē ke
ayemforowu ke ayemforo gbē ekoñ, mei
ní kēo ake: †Nyedaā Iehowa Zebaot
ši, edšake Iehowa hī; edšake nāno emo-
bonale hīo ši ke-yaā! le agbē, ke mei
ní ke šidā-afolei baā Iehowa we le agbē.
Edšake makpale šikpoñ le nomññ le ke-
aba ekoñ, tamo tšutšu le, Iehowa kē.
* 7, 34. † Lal. 106, 1. Ezra 3, 11.
12. Boni Iehowa Zebaot kē ne: Bie
ne ní hīe ekpātā ní gbomo beñ, kolo
tete beñ le, ke eno mādši le fē aatšó-
mo tōkweloi ní hāa ametōikui bumoo ši
le ašihīlehei;
13. asañ *gōdši le ano mādši le amli
ke ñāno mādši le amli ke wuoyigbe
mādši le amli ke Benyamin šikpoñ le
no ke Ierusalem niiañ ke Iuda mādši
le amli hū, tōikui aatšó kanelo nidši
ašiši ke-ho ekoñ, Iehowa kē. * 32, 44.
14. Na, gbīī mıba, Iehowa kē, ní ma-
hā wiemo kpakpa ní miwie ye Israel
we le ke Iuda we le he le aba mli.
15. Nakai gbīī le amli ke nakai
be leñ le mahā dšale tšonine akwē
ahā David, ni eekodšo ni eeye dša-
le sane ye šikpoñ le no. 23, 5. Ies. 4, 2.
16. Nakai gbīī le amli le aahere
Iuda yiwala, ni *Ierusalem †aahī
ši fefēfe, ni gbei ní ake-atšéle dši:
Iehowa wodšale le! * 23, 6. † 5 Mose 33, 28.
17. Edšake boni Iehowa kē ne: Nū
ní aatá Israel we le mañtšešēi le no
eboñ David. 2 Sam. 7, 12. 1 Mañ. 9, 5.
18. Asañ osofoi, ní dši Levibii le hū,
nū ní aašā šā-afolei, ní eešā niyenii-
afolei, ní eegbe afolei gbī-fē-gbī ye mi-
hīe, eboñame.
19. Ni Iehowa wiemo sā ba Ieremia
ñō ake:
20. Boni Iehowa kē ne: Kedši nye-
anyē mifane-he-kpāñmo ke minyōñ-he-
kpāñmo le mli nyekū, ni fane ke nyōñ
akaba ye amebe mli doññ le, 31, 35. 36.
21. no le aakū mikpāñmo ní mike mi-
tšūlo David ekpāñ le mli, ni enáñ binū
ní aatá ešēi le no aye mañtše, ke noni
mike Levibii, osofoi ní dši misúoloi le,
ekpāñ le hū!
22. Boni *anyēñ akane ñwei asafo le,
lo asusu ñšonā šia le, nakai mahā mi-
tšūlo David seši le afá, ke Levibii ní
dši misúoloi le hū. * 1 Mose 15, 5; 22, 17.
23. Ni Iehowa wiemo ba Ieremia ñō
ake:
24. Ani onako noni mañ ne wieo ake:
Wekui enyo le, ní Iehowa hala le, ekwa-
ame! ke boni amegbeo mimañ le he guo,
ake amedšee dšeñmañ doññ ye amehīe
le lo?
25. Boni Iehowa kē ne: Kedši mifane
ke nyōñ-he-kpāñmo le emāā ši ni mitoko
gbenāi mihāko ñwei ke šikpoñ le, K. 20.
26. no le makwa Iakob seši le, ke mi-
tšūlo David nō le hū, ni miñōñ ešešibii
le ateñ meikomei miwoñame Abraham ke
Isak ke Iakob sešibii le anoyeloi; edša-
ke *makpale amenomññ le ke-aba, ni
mimūsūñ aatšōmi ye amehe! * 32, 44.

Yitšo 34.

Wiemo ní dše Iehowa ñō ba Ieremia
ñō, beni Nebukadnezar, Babel mañtše le,
ke eta le fē ke šikpoñ le no mañtšeyelii
fē ni yo enoyeli šiši le ke mādšimādši
le fē ke Ierusalem ke ehe mādši le fē
wuo le, ne:
2. Boni Iehowa, Israel Nyoñmo le,
kē ne: Ya ní oke Zedekia, Iuda mañ-
tše le, ayawie, ni okēle ake: Boni Ie-
howa kē ne: Na, mañō neke mañ ne
mawo Babel mañtše le deñ, ni eke la
aašā;
3. ni bodientše hū odšeñ edeñ, ši mō
kē aamōo, ni aañōo awo edeñ, ni *oona
Babel mañtše le hīe ke hīe, ni ekeo
aawie nābu ke nābu, ni oote Babel!
* 32, 4.
4. Kēle bo Iehowa wiemo toi, Zede-
kia, Iuda mañtše! Boni Iehowa kē ye
ohe ne: *Ogboñ ye klante nā; * 52, 11.
5. hedšole mli oogbo ye, ni boni ame-
šāšā nii amehā otšemei, ní dši blema
mañtšemei ni tšō ohīe le, nakai noññ

*ame̱ašã ame̱hão, ni †ame̱awo yãra ame̱-
hão ake̱: "Kpóo, Nuntšo̱!" edšake̱ wie-
mo̱ ne̱, mi miwie! Iehowa kẽ̱.
* 2 Kron. 16, 14. † Ier. 22, 18.
6. Ke̱ke̱ ni gbalo̱ Ieremia yadšadše
wiemo̱i ne̱ fẽ etšõ Zedekia, Iuda mañ-
tše̱ le̱, ye̱ Ierusalem,
7. beni Babel mañtše̱ le̱ ta le̱ ke̱
*Ierusalem ke̱ Iuda mãdši ni efe̱, ní dši
Lakiš ke̱ Azeka le̱, wuo̱ le̱; edšake̱ ene̱-
mei dši mãdši ní atfa gbogboi awo he
ní efe̱ ye̱ Iuda mãdši le̱ ateñ.
* 2 Mañ. 25, 1.
8. Wiemo̱ ní dše̱ Iehowa ñõ ba Iere-
mia ñõ, beni mañtše̱ Zedekia ke̱ mañ
mũ le̱ fẽ ní yo̱ Ierusalem le̱ ekpãñ ake̱
ašie̱ heyeli ahãame̱ le̱ se̱, ne̱: K. 14.
9. ake̱ mofẽmo ahã ewenũ ke̱ eweyõ,
ní dši Hebrinyo ke̱ Hebriyõ le̱, aye ame̱-
he, koni moko akaye enyemi Iudanyo
nyőñ doññ.
10. Ni lumei le̱ fẽ ke̱ mañ mũ le̱ fẽ
ní kpãñ ake̱ ame̱teñ mofẽmo ahã ewenũ
ke̱ eweyõ aye ame̱he, ní mokomoko aka-
ye enyemi nyőñ doññ le̱, bo toi, ni ame̱-
ñmẽ ame̱he.
11. Ši fe se̱ le̱ ame̱hã ame̱wehĩĩ ke̱
ame̱weyei ní ame̱hã ame̱ye ame̱he le̱ kũ
se̱ ke̱-ba ekoñ, ni ame̱nyẽ ame̱no̱, koni
ame̱tšőmo̱ ame̱wehĩĩ ke̱ ame̱weyei ekoñ.
12. Nohewo̱ le̱ Iehowa wiemo̱ dše̱ Ie-
howa ñõ ba Ieremia ñõ ake̱:
13. Bo̱ni Iehowa, Israel Nyoñmo̱ le̱,
kẽ̱ ne̱: Mike̱ nyetše̱mei le̱ kpãñ gbĩ ní
miyadšieame̱ ke̱-dše̱ Mizraim šikpoñ le̱
no̱, ke̱-dše̱ nyődši awe le̱, ake̱:
14. Afii kpawo se̱ le̱ nyeteñ mofẽmo
ahã enyemi Hebrinyo ní ehõ ehe ehãle̱ le̱
añõ ehe ayaye, ni ké̱ esúmo̱o afii ekpa
le̱, ke̱ke̱ le̱ ohã edše oñõ, ni eñõ ehe
eyaye; ši nyetše̱mei le̱ boomi toi, ni
asañ ame̱hãã ame̱toi aba no̱.
2 Mose 21, 2. 5 Mose 15, 12.
15. Ni nye le̱ nyekpale ñme̱ne̱, ni nyefe
noni sa mihĩe, ni mofẽmo ešie̱ heyeli ehã
enyemi, ni nyekpãñ ye̱ mihĩe ye̱ šĩa ní
ake̱ migbe̱i ewole̱ le̱.
16. Ši nyekũ nyese̱ ni nyeyabule mi-
gbe̱i le̱, ni mofẽmo ehã ewenũ ke̱ ewe-
yõ ní nyehã ame̱ye ame̱he ye̱ ame̱tšui
ñã le̱ ekũ ese̱ eba ekoñ, ni nyenyẽ ame̱-
no̱, ni ame̱tšőmo̱ nyewehĩĩ ke̱ nyeweyei
ekoñ.
17. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa kẽ̱ ne̱: Nye
le̱ nyebokomi toi, ní nyeteñ mofẽmo aašie̱
heyeli ehã enyemi, ní mofẽmo aašie̱ ahã
enanyo. Na, mi le̱ mĩšie̱ heyeli mahãnye,
Iehowa kẽ̱, ke̱-hã klante ke̱ hõmo̱ ke̱
gbẽle-hela, ni mahã agbe̱nye afã šikpoñ
le̱ no̱ mañtše̱yelihei le̱ fẽ.
18. Ni mañõ hĩĩ le̱ ní etõ mikpãñmo̱
le̱, ni ame̱yee kpãñmo̱ ni ame̱kpãñ ye̱
mihĩe, beni ame̱gbá tšinabi mli e̱nyo̱ ní
*ame̱tšő efãfãi le̱ ateñ le̱, wiemo̱i le̱ ano̱
le̱ mahã: * 1 Mose 15, 10. 17
19. Iuda lumei le̱ ke̱ Ierusalem lumei
le̱ ke̱ piafoi le̱ ke̱ oso̱foi le̱ ke̱ šikpoñ
le̱ no̱ bii le̱ fẽ ni tšő tšinabi le̱ fãfãi
le̱ ateñ ke̱-ho le̱,
20. mañõame̱ mawo ame̱henye̱lo̱i le̱ ke̱
mei ní taoo̱ ame̱susuma se̱gbe̱ le̱ adeñ,
ni *ame̱gbohĩĩ le̱ aatšőmo̱ ñwei lofõdši
ke̱ šikpoñ no̱ koloi aniyenii. *7, 33
21. Ni Zedekia, Iuda mañtše̱ le̱ hũ, ke̱
elumei le̱, mañõame̱ mawo ame̱henye̱lo̱i
le̱ ke̱ mei ní taoo̱ ame̱susuma se̱gbe̱ le̱
adeñ, ke̱ Babel mañtše̱ le̱ ta le̱ ni edše
nyehe ke̱-te le̱ deñ.
22. Na, mafã́, Iehowa kẽ̱, ni *mahã
ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-ba ne̱ke̱ mañ ne̱ he, ni
ame̱ke̱le̱ aabawu, ni ame̱añõle̱ ni ame̱ke̱
la aašã; ni mahã Iuda mãdši le̱ atšő-
mo̱ amañfõi, ní mokomoko akahĩ mli
doññ! *37, 8

Yitšo 35.

Wiemo̱ ní dše̱ Iehowa ñõ ba Ieremia
ñõ ye̱ Iuda mañtše̱ Iehoiakim, Iosia bi
le̱, yino̱ ne̱:
2. Ya *Rekab-bii le̱ awe le̱, ní oke̱-
ame̱ ayawie, ni oke̱ame̱ aba Iehowa we
le̱ ye̱ piai le̱ eko mli, ni ohãame̱ wein
ame̱nu! * 1 Kron. 2, 55.
3. Ke̱ke̱ ni miyañõ Iaazania, Haba-
zinia bi Ieremia bi le̱, ke̱ enyemimei ke̱
ebihĩĩ le̱ fẽ ke̱ Rekab-bii le̱ awe le̱
bii fẽ,
4. ni mike̱ame̱ ba Iehowa we le̱ ye̱
Nyoñmo̱ gbomo Igdalia bi Hanan bii le̱
apia le̱ mli, ye̱ lumei le̱ apia le̱ masei,
ye̱ Šalum, šĩnãkwe̱lo̱ le̱, bi Maaseia le̱
pia le̱ yiteñ;

5. ni miñõ kpudši ni eyimo obõbõ kę
wein kę tšenei mimãmo Rekab-bii lę awe
lę bii lę ahle, ni mikẽamę akę: Nyenua
wein!
6. Ni amękẽ: Wonuu wein! edšakę
wotšę *Ionadab, Rekab bi lę, wowo kitã
akę: Nyekanua wein gbĩkogbĩko, nye kę
nyebii fẽ, *2 Mañ. 10, 15. 23.
7. ni nyekamãmoa tšũi, ni nyekadũa
nii, ni nyekafea weintrom, ni eko hũ
akatšõ nyenõ; ši moñ, nyegbĩĩ fẽ mli
lę nyehĩa bũi amli, koni nyeye gbĩĩ pĩ
yę šikpoñ ni nyebato gbo yę no lę no!
8. Ni wobo wotšę Ionadab, Rekab bi
lę, gbẽ toi yę nibii fẽ ni ewowo he kitã
lę mli, ni wogbĩĩ fẽ mli lę wonuu wein,
wo kę woñãmei kę wobihĩĩ kę wobi-
yei fẽ;
9. ni asañ womãmoo tšũi wohĩĩ mli,
ni wobę weintrom lo abõ lo nidũmonii
ko;
10. hewo lę bũi amli wohĩo, ni woboo
toi ni wofeo boni wotšę Ionadab wowo
kitã lę pępẽpę.
11. Ši eba mli akę, beni Nebukadnezar,
Babel mañtšę lę, fã kę-ba šikpoñ lę no
lę, wokẽ akę: Nyebaã ni wodšea Kaldea-
bii ata lę kę Arambii ata lę hĩe woyaã
Ierusalem! no dši Ierusalem ni woyo nę.
12. Kękę ni Iehowa wiemo ba Ieremia
ñõ akę:
13. Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ñmo lę, kẽ nę: Ya ni oyakẽ Iudahĩĩ lę
kę Ierusalembii lę akę: Aso nyekplẽñ
tšosemo ni nyebo miwiemoi lę atoi? Ie-
howa kẽ.
14. Aye Ionadab, Rekab bi lę, wiemoi
ni ekę-wo ebii lę akitã akę amękanu
wein lę no, ni amęnuu eko kę-baši ñmę-
nę, edšakę amębo amętšę kitã lę toi: ši
mi lę miwieo mitšõonye, miteo ši lebi
mãñkpa ni miwieo mitšõonye, ši nye-
boomi toi.
15. Ni mitšũo mitšũdši ni dši gbaloi
lę fẽ kę-baã nyeñõ, miteo ši lebi mãñ-
kpa mitšũoamę, akę: Agbęnę nyeteñ mo-
fẽmo *akpale kę-dšę egbę fõñ lę no, ni
nyesãa nyenifẽmonii lę, ni nyekanyiea
nyoñmoi krokomei asę, ni nyesũmoamę,
ni nyeahi šikpoñ ni miñõ-hãnye kę nye-
tšęmei lę no! ši nyehãã nyetoi aba no
ni nyeboomi toi. *25, 4—7.
16. Ši Ionadab, Rekab bi lę, bii lę
eye amętšę kitã ni ewoamę lę no; ši
nękę mañ nę boomi toi.
17. Nohewo lę boni Iehowa, Zebaot
Nyoñmo, ni dši Israel Nyoñmo lę, kẽ
nę: Na, mikę efõñ fẽ ni miwie yę Iuda
kę Ierusalembii lę fẽ he lę aaba amęno,
edšakę *miwie mitšõamę, ni amęboo toi,
ni mitšẽamę ni amęheree no. *7, 13.
18. Ši Rekab-bii lę awe lę, Ieremia
kẽamę akę: Boni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoñmo lę, kẽ nę: Akę-ni nyebo nye-
tšę Ionadab kitã lę toi ni nyeye ekpoi
lę fẽ no ni nyefe boni ewonye kitã lę
pępẽpę
19. hewo lę, boni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoñmo lę, kẽ nę: Nũ ni aadamo mihĩe
eboñ Ionadab, Rekab bi lę, gbĩkogbĩko.

Yĩtšo 36.

Ni eba mli akę Iosia bi Iehoiakim,
Iuda mañtšę lę, *yino afi ni dši edfę
lę no lę, nękę wiemo nę dšę Iehowa ñõ
ba Ieremia ñõ akę: *25, 1.
2. Ko wolokpo ko ohã ohe, ni oñmã
wiemoi fẽ ni mikęo ewie yę Israel kę
Iuda kę dšeñmãdši lę fẽ he kę-dšę gbĩ ni
mikęo bõi wiemo yę Iosia yino kę-baši
ñmęnę lę owo mli;
3. aleenõ *ekolę Iuda we lę aanu efõñ
fẽ ni mito miyiñ akę mafeamę lę, koni
amęteñ mofẽmo akpale kę-dšę egbę fõñ
lę no, ni mañõ amęnišaianii kę amęhe
ešai lę mafaamę. *36, 3.
4. Kękę ni Ieremia tšẽ *Baruk, Neria
bi lę, kę-ba; ni Baruk ñmã Iehowa wie-
moi fẽ ni ekę Ieremia wie lę kę-dšę enã
ewo wolokpo lę mli. *32, 12.
5. Ni Ieremia fã Baruk akę: Mi lę
atšĩmi gbę, minyẽñ Iehowa we lę maya;
6. nohewo lę bo lę ya ni oyakane
Iehowa wiemoi ni oñmã kę-dšę minã
owo wolokpo lęñ lę owo mañ lę toiiañ
yę Iehowa we lę yę ñmãhilę gbĩ lę no,
ni asañ okane owo Iuda fẽ ni dšęo amę-
mãdši amli baã lę atoiiañ;
7. ekolę *amękę amęfaikpamo aafĩe
Iehowa hĩe, ni amęteñ mofẽmo aakpale

ke̱-dše̱ egbe̱ fõn le̱ no̱; edšake̱ mlifũ ke̱
mlila ní Iehowa ewie ye̱ ne̱ke̱ man ne̱
he le̱ da naakpa. * K. 3.
8. Ni Baruk, Neria bi le̱, fe bo̱ni
gbalo̱ Ieremia fãle̱ le̱ pe̱pẽpe̱, ni eyakane
Iehowa wiemo̱i ní yo̱ wolo le̱ mli le̱ ye̱
Iehowa we le̱.
9. Ni eba mli ake̱ Iosia bi Iehoiakim,
Iuda mantše̱ le̱, yino̱ afi ní dši enumo̱
le̱ no̱ nyõn ní dši ne̱hũ le̱ no̱ le̱ ašie̱
nmãhĩle̱ ye̱ Iehowa hĩe ahã Ierusalem
man mũ le̱ fẽ ke̱ mei fẽ ní dše̱o̱ Iuda
mãdši le̱ amli baã Ierusalem le̱.
10. Ke̱ke̱ ni Baruk kane Ieremia wie-
mo̱i ní yo̱ wolo le̱ mli le̱ ye̱ Iehowa we
le̱ ye̱ wolonmãlo̱ Šafan bi Gemaria le̱
pia le̱ mli ye̱ yitengbe̱ kpo le̱ no̱ ye̱
Iehowa we le̱ agbó hẽ le̱ šĩnã le̱ nã
ewo man mũ le̱ fẽ toiian.
11. Ni beni Mikaia, Šafan bi Gemaria
le̱ bi le̱, nu Iehowa wiemo̱i fẽ ni yo̱
wolo le̱ mli le̱,
12. eyin ete mantše̱ we le̱ ye̱ wolo-
nmãlo̱ le̱ pia le̱n; ni na, lumei le̱ fẽ
trá dše̱i: Elišama, wolonmãlo̱ le̱, ke̱
Delaia, Šemaia bi le̱, ke̱ Elnatan, Akbor
bi le̱, ke̱ Gemaria, Šafan bi le̱, ke̱ Ze-
dekia, Hanania bi le̱, ke̱ lumei le̱ fẽ.
13. Ni Mikaia gbaame̱ wiemo̱i fẽ ni
enu, beni Baruk kane wolo le̱ ewo man
le̱ toiian le̱.
14. Ke̱ke̱ ni lumei le̱ fẽ tšũ Iehudi,
Kuši bi Šelemia bi Netania bi le̱, ke̱-te
Baruk nõ ake̱: Ko̱ wolokpo ní okane
owo man le̱ toiian le̱ ohĩe odẽ ke̱-ba!
Ni Baruk, Neria bi le̱, ko̱ wolokpo le̱
ehĩe edẽ ke̱-te ame̱nõ.
15. Ni ame̱kẽle̱ ake̱: Tá ši agbe̱ne̱ ní
okane owo wo̱toiian! Ke̱ke̱ ni Baruk
kane ewo ame̱toiian.
16. Ni eba mli ake̱, beni ame̱nu wie-
mo̱i le̱ fẽ le̱, ame̱ke̱ gbeyeišemo̱ kwe̱kwẽ
ame̱hĩean, ni ame̱kẽ Baruk ake̱: Dša wo̱-
yagba wiemo̱i ne̱ fẽ wo̱tšõ mantše̱ le̱!
17. Ni ame̱sã ame̱bi Baruk ake̱: Agbe̱-
ne̱ kẽmo̱wo̱, té ofe tẽn ní onmã wiemo̱i
ne̱ fẽ ke̱-dše̱ enã hũ?
18. Ni Baruk kẽame̱ ake̱: Le̱dientše̱
eke̱ enãbu tšé̱ wiemo̱i ne̱ fẽ ehãmi, ni
mike̱ ble̱gi nmã miwo̱ wolo le̱ mli.
19. Ni lumei le̱ kẽ Baruk ake̱: Ya ni
oyatẽ ohe, bo ke̱ Ieremia fẽ, koni mo-
moko akale heni nyeyo̱!
20. Ni ame̱te mantše̱ le̱ nõ ye̱ kpo le̱
no̱, ši wolokpo le̱ ame̱ke̱-to Elišama, wo-
lonmãlo̱ le̱, pia le̱ mli, ni ame̱yagba wie-
mo̱i le̱ fẽ ame̱wo mantše̱ le̱ toiian.
21. Ni mantše̱ le̱ tšũ Iehudi ake̱ eya-
ko̱ wolokpo le̱ ke̱-ba; ni eyako̱ ke̱-dše̱
Elišama, wolonmãlo̱ le̱, pia le̱n ke̱-ba;
ni Iehudi kane wo mantše̱ le̱ ke̱ lumei
le̱ fẽ ni damo̱ mantše̱ le̱ he le̱ atoiian.
22. Bẽle̱ mantše̱ le̱ tá fẽibe-tšũ le̱n ye̱
nyõn ni dši ne̱hũ le̱ no̱, ní la ke̱ ne̱sũ
ni etšẽ mã ehĩe.
23. Ni eba mli ake̱, ké̱ Iehudi kane
wolo bãfãi etẽ lo edfe̱ le̱, mantše̱ le̱ ke̱
wolonmãlo̱ kakla flo̱õ̱ ni eke̱-wo̱o̱ la ni
yo̱ ne̱sũ le̱n le̱ mli ãhũ ke̱-yaši beyin
ni wolokpo le̱ fẽ-tſẽm šã ye̱ la ní yo̱
ne̱sũ le̱n le̱ mli.
24. Ni mantše̱ le̱ ke̱ etšũdši le̱ fẽ ni
nu ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱, ame̱ten moko še
gbeyei, ni *ame̱gblaa ame̱tadei hũ.
* 2 Man. 22, 11.
25. Tše̱ Elnatan ke̱ Delaia ke̱ Gemaria
kpa mantše̱ le̱ fai ake̱ ekašã wolokpo le̱,
ši ebooame̱ toi.
26. Ši mon mantše̱ le̱ fá Ierameel, Ha-
melek bi le̱, ke̱ Seraia, Azriel bi le̱, ke̱
Šelemia, Abdeel bi le̱, ake̱ ame̱yamõ
Baruk, wolonmãlo̱ le̱, ke̱ gbalo̱ Ieremia
ke̱-ba; ši Iehowa nõame̱ etẽ.
27. Ni beni mantše̱ le̱ ešã wolokpo le̱
ke̱ *wiemo̱i ni Baruk nmã ke̱-dše̱ Iere-
mia nã le̱ se̱ le̱, ke̱ke̱ ni Iehowa wiemo̱
ba Ieremia nõ ake̱: * K. 4.
28. Ko̱ wolokpo kroko ni onmã tšutša
wiemo̱i le̱ fẽ ni yo̱ klenklen wolokpo le̱
ní Iuda mantše̱ Iehoiakim šã le̱ mli le̱
owo mli!
29. Ši kẽmo̱ ye̱ Iuda mantše̱ Iehoiakim
le̱ hewo̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Bo
le̱ ošã ne̱ke̱ wolokpo ne̱, okẽ: Mẽhewo̱
ni onmã owo mli ake̱: "Ba kẽ *Babel
mantše̱ le̱ aaba ni ebafite ne̱ke̱ šikpon
ne̱, ní ɔhã eno̱ †gb[illegible]nei ke̱ koloi fẽ
atã!"? * 5, 9—11. † 7, 20; 9, 9.
30. Nohewo̱ le̱ bo̱ni [illegible]howa kẽ ye̱ Iuda
mantše̱ Iehoiakim le̱ h[illegible]vo̱ ne̱: Enãn mo-

ko ní atá David mañtše̱sĕi le̱ no̱, ni
aaše̱ *egbonyo le̱ afõ ní latšā atšale̱ fane
ni fĕi ayele̱ nyõñ. * 22, 19
31. Ni mawo le̱ ke̱ eseŝibii le̱ ke̱ etšũ-
dši le̱ nyõmo̱ ye̱ ame̱nišaianii le̱ ahe-
wo̱. ni ame̱ ke̱ Ierusalembii le̱ ke̱ Iudahĭĭ
le̱, mike̱ efõñ fĕ ní miwie ye̱ ame̱he ni
ame̱boo toi le̱ aaba ame̱no̱.
32. Ke̱ke̱ ni Ieremia ko̱ wolokpo kro-
ko, ni eke̱-hã Baruk, Neria bi le̱, ní dši
woloñmãlo̱ le̱, ni eñmã wiemo̱i fĕ ni yo̱
wolo ni Iuda mañtše̱ Iehoiakim šã ye̱
la mli le̱ñ le̱ ke̱-dše̱ Ieremia nā ewo mli;
ni añõ wiemo̱i babaō ni tamo̱ nomei afata
he tete.

Yĭtšo 37.

Ni Zedekia, Iosia bi le̱, baye mañ-
tse̱ ye̱ Konia, Iehoiakim bi le̱, nãdšiañ,
edšake̱ Nebukadnezar, Babel mañtše̱ le̱,
ewole mañtše̱ ye̱ Iuda šikpoñ le̱ no̱.
2 Mañ 24, 17.
2. Ši le̱ ke̱ etšũdši ke̱ šikpoñ le̱ no̱
bii le̱ hũ boo Iehowa wiemo̱i ni etšő
gbalo̱ Ieremia no̱ ewie le̱ atoi.
3. Ši mañtše̱ Zedekia tšũ Iehukal,
Šelemia bi le̱, ke Zefania, Maaseia bi
ni dši osofo le̱, ke̱-ba gbalo̱ Ieremia ñõ
ame̱bake̱: *Kpa Iehowa, wo̱-Nyoñmo̱ le̱,
fai ohãwo! * 42, 2 Ies. 37, 4
4. Agbe̱ne̱ Ieremia yaã baã ye̱ mañ-
bii le aten, edšake̱ awokole̱ tšũñ.
5. Ni Farao ta le̱ fã ke̱-dše̱ Mizraim
ke̱-ba; ni beni Kaldeabii ni ebabo̱ nsra
ewo Ierusalem he le̱ nu ame̱he le̱, ame̱-
dse Ierusalem he ame̱te.
6 Keke̱ ni Iehowa wiemo̱ ba gbalo̱
Ieremia ñõ ake:
7 Bo̱ni Iehowa, Israel Nyoñmo̱ le̱,
ke ne̱: Nyeyakĕa Iuda mañtše̱ le̱ ni
tsũnye ke̱-ba miñõ nyebabimi nii le̱ ake̱:
Na, Farao ta ni fã ke̱-ba ni ebaye ebua-
nye le̱, aakũ ame̱se̱ ke̱-ate ame̱šikpoñ ni
dsi Mizraim le̱ no̱ ekoñ;
8 ni Kaldeabii le̱ hũ aakũ ame̱se̱ ke̱-
aba ni ameke ne̱ke̱ mañ ne̱ aabawu ekoñ,
ni ameanõle̱ ni ame̱ke̱ la aašāle̱.
9. Bo̱ni Iehowa ke̱ ne̱: Nyekašišiua
nyedientse nyehe nyemkĕ ake̱: "Fã
Kaldeabii le̱ efã ke̱-dše wo̱he ke̱-te
kwra!" le̱, edšake̱ ame̱náko ame̱ya.
10. Ši ke̱dši nyeagbe Kaldeabii ni ke̱-
nye wuo̱ le̱ ata le̱ fĕ ni aafe̱ ame̱teñ
pilafoi komei ke̱ke̱ tete le̱, ame̱teñ mo-
fĕmo aate ši ke̱-adše̱ ebũ mli, ni ame̱ke̱
la aašã ne̱ke̱ mañ ne̱ kĕ.
11. Ni eba mli ake̱, beni Kaldeabii le̱
ata le̱ efã ke̱-dše̱ Ierusalem he ke̱-te ye̱
Farao ta le̱ hewo̱ le̱,
12. ke̱ke̱ ni Ieremia dše kpo ke̱-dše̱
Ierusalem, ake̱ ēya Benyamin šikpoñ le̱
no̱, eyañõ egbe̱fãñnõ ye̱ dše̱i ye̱ eweku-
mei ateñ. 32, 9
13. Ni beni eše̱ Benyamin agbó le̱ nã
le̱, bulo̱i le̱ asafoiatše̱ ko ní atšéole̱ Iiria,
Hanania bi Šelemia bi le̱, ye̱ dše̱i, ni
ebamõ gbalo̱ Ieremia le̱, ekĕ: Kaldeabii
le̱ añõ otše̱o̱ ke̱-ya ne̱!
14. Ši Ieremia kĕ: Ebe̱ mli! dše̱e Kal-
deabii le̱ añõ mitše̱o̱ ke̱-ya! Ši eboole̱
toi. Ni Iiria mõ Ieremia ni eke̱le̱ ba
lumei le̱ añõ.
15. Ni lumei le̱ gri wo Ieremia, ni
*ame̱yile̱, ni ame̱wole̱ tšũñ ye̱ Ionatan,
woloñmãlo̱ le̱, we le̱, edšake̱ dše̱i ame̱ke̱-
fe tšũñwõhe. * 20, 2
16. Ni Ieremia bote tšũ ke̱ emli bu le̱
mli; ni Ieremia hĭ dše̱i gbĭĭ pĭ.
17. Ke̱ke̱ ni mañtše̱ Zedekia tšũ aya-
ñõle̱ ke̱-ba, ni mañtše̱ le̱ bile̱ ye̱ ewe le̱
ye̱ tĕmo̱ mli ake̱: Aui wiemo̱ ní dše̱
Iehowa ñõ le̱ eko ye̱? Ni Ieremia kĕ:
Eko ye̱! ni esã ekĕ: *Aañõo awo Babel
mañtše̱ le̱ deñ! * 34, 21
18. Ni Ieremia sã kĕ mañtše̱ Zedekia
ake̱: Mĕ eša mife bo ke̱ otšũdši le̱ ke̱
ne̱ke̱ mañ ne̱, hewo̱ ni nyewomi tšũñ
ne̱?
19. Ni nyegbalo̱i le̱ ní gba hãnye ake̱:
"Babel mañtše̱ le̱ bañ nye ke̱ ne̱ke̱ šikpoñ
ne̱ no̱!" le̱, nĕgbe̱ ame̱yo̱?
20. Ni agbe̱ne̱, bo toi, minuntšo̱ mañ-
tše̱! Hã ní mifaikpamo̱ le̱ asa ohĭe, ni
okahã ake̱mi mĭkũ se miya Ionatan, wo-
loñmãlo̱ le̱, we le̱ doñõ, koni mikayagbo
ye̱ dše̱i!
21. Ke̱ke̱ ni mañtše̱ Zedekia fã, ni ake̱
*Ieremia yato bulo̱i le̱ akpo le̱ no̱, ni
añõo̱ abolo subo̱o ke̱-dše̱o̱ abološãlo̱i le̱
ablohũ le̱ñ abahãale̱ gbĭ-fĕ-gbĭ ãhũ ke̱-
yaši beyino̱ ní abolo le̱ fĕ tã ye̱ mã
*46

le̱ń. Bo̱ni fe ní Ieremia hī buloi le̱ akpo
le̱ no̱ ne̱. *32, 2.

Yitšo 38.

Ši Šefatia, Matan bi le̱, ke̱ Gedalia,
Pašhur bi le̱, ke̱ Iukal, Šelemia bi le̱,
ke̱ *Pašhur, Malkia bi le̱, banu wiemo̱i
ní Ieremia wieo̱ tšōo̱ mań mū le̱ fē ake̱:
*20, 1.
2. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Moni aahī mā
neń le̱, eegbo ye̱ klante ke̱ hōmo̱ ke̱
gbēle-hela nā; ši moni aadše kpo ke̱-
ate Kaldeabii le̱ ańō le̱, aahere eyiwala,
ni esusuma aatšō tamo̱ hānō ahāle̱, ni
eyi aaná wala! 21, 9.
3. Bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Tu kē aatu
ne̱ke̱ mań ne̱ awo Babel mańtše̱ le̱ ta
le̱ deń, ni ame̱ańōle̱!
4. Ke̱ke̱ ni lumei le̱ yakē̱ mańtše̱ le̱
ake̱: Hā agbe ne̱ke̱ nū ne̱; edšake̱ eehā
tabilo̱i ni efe̱ ye̱ mā neń le̱ ke̱ mań mū
le̱ fē nidšiań mīdše wui ke̱ ne̱ke̱ wiemo̱i
ni ewieo̱ etšōo̱ame̱ ne̱; edšake̱ *ne̱ke̱ nū
ne̱ taoo mań ne̱ edšūrō, ši efōń mo̱ń
etaoo̱! *Amos 7, 10.
5. Ni mańtše̱ Zedekia kē̱: Na, eye̱
nyedeń! edšake̱ mańtše̱ le̱ nyēń adše
nyese̱ afe noko.
6. Ke̱ke̱ ni ame̱ńō Ieremia, ni ame̱še̱le̱
ame̱fō Malkia, Hamelek bi le̱, bu ní yo̱
bulo̱i le̱ akpo le̱ no̱ le̱ mli, ni ame̱ke̱
tāńkpēi šiu Ieremia; ši bu le̱ nu be̱
mli, ake̱ dša ńmo̱to̱ ke̱ke̱; ni Ieremia
fū ye̱ ńmo̱to̱ le̱ mli.
7. Ši beni *Ebed-Melek, Kušnyo ni
dši piafonyo ye̱ mańtše̱ we le̱, nu ake̱
ame̱ke̱ Ieremia ewo bu le̱ mli, ni mańtše̱
le̱ tá Benyamin koi le̱ ši le̱, *39, 16.
8. Ebed-Melek dše kpo ke̱-dše̱ mańtše̱
we le̱ ni eke̱ mańtše̱ le̱ yawie ake̱:
9. Minuntšo̱ mańtše̱! ne̱ke̱ hīī ne̱ efe
efōń ke̱ nii fē ní ame̱fe gbalo̱ Ieremia
ní ame̱še̱le̱ ame̱fō bu le̱ mli le̱, ni eegbo
ke̱ hōmo̱ ye̱ heni eyo̱ le̱; edšake̱ abolo
ko be̱ mā le̱ń dońń.
10. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ le̱ fā Ebed-Melek,
Kušnyo le̱, ake̱: Ńō hīī nyońmai-etē ke̱-
dše̱ bie̱ ne̱ ofata ohe, ni oyadšie gbalo̱
Ieremia ke̱-dše̱ bu le̱ mli, dāni egbo.
11. Ni Ebed-Melek ńō hīī le̱ efata ehe,
ni eyiń ete mańtše̱ we le̱ ye̱ tšū ní yo̱
nitōhe le̱ šiši le̱ mli ni eyakōlo̱ mama-
fe̱i ke̱ nii ni esū, ni ame̱ke̱ tāńkpēi le̱
šiu ame̱hā Ieremia ye̱ u le̱ń.
12. Ni Ebed-Melek, Kušnyo le̱, kē̱ Ie-
remia ake̱: Ńō mamafe̱i ke̱ nii ní esū
ne̱ owo ońāšii ye̱ tāńkpēi le̱ ašiši! Ni
Ieremia fe nakai.
13. Ke̱ke̱ ni ame̱ke̱ tāńkpēi le̱ ša Ie-
remia ni ame̱dšiele̱ ke̱-dše̱ bu le̱ mli;
ni Ieremia bahī bulo̱i le̱ akpo le̱ no̱.
14. Ke̱ke̱ ni mańtše̱ Zedekia tšū ayańō
gbalo̱ Ieremia le̱ ke̱-ba eńō ye̱ Iehowa
we le̱ nāgbe̱ ní dši etē le̱ nā, ni mań-
tše̱ le̱ kē̱ Ieremia ake̱: Mibabio wiemo̱
ko; kāšiumi sane ko no̱!
15. Ke̱ke̱ ni Ieremia kē̱ Zedekia ake̱:
Ke̱dši migbao le̱, nto gbe obagbemi? ni
asań ké̱ miwoō ńā hū, obońmi toi!
16. Ni mańtše̱ Zedekia kā Ieremia kitā
ye̱ tēmo̱ mli ake̱: Gbīīabo̱ ni Iehowa,
moni fe ne̱ke̱ susuma ne̱ hāwo̱ le̱, hīe
kā ne̱, migbeńo, ni asań mike̱o wońń *hīī
ni taoo̱ osusuma se̱gbe̱ ne̱ adeń! *K. 4. 8.
17. Ke̱ke̱ ni Ieremia kē̱ Zedekia ake̱:
Bo̱ni Iehowa, Zebaot Nyońmo̱ ni dši
Israel Nyońmo̱ le̱, kē̱ ne̱: Ke̱dši oodše
kpo oya Babel mańtše̱ le̱ lumei le̱ ańō
le̱, oyi aaná wala, ni ašāń ne̱ke̱ mań
ne̱ ke̱ la, ši be ke̱ owe le̱ fē yi aaná
wala.
18. Ši ke̱dši odšee kpo oyaa Babel
mańtše̱ le̱ lumei le̱ ańō le̱, aańō ne̱ke̱
mań ne̱ awo Kaldeabii le̱ adeń, ni ame̱
ke̱ la aašā, ni bo hū odšeń ame̱deń!
19. Ši mańtše̱ Zedekia kē̱ Ieremia ake̱:
Mīše Iudafoi ní etše ke̱-te Kaldeabii le̱
ańō le̱ agbeyei, ake̱ aleenō ame̱ańōmi
ame̱wo nomei adeń, ni ame̱aye mihe fe̱o!
20. Ši Ieremia kē̱: Ake̱o wońń ame̱deń!
Bo Iehowa gbē toi, bo̱ni miwieo̱ mitšōo̱
ne̱, ni aahī ahāo, ni oyi aaná wala!
21. Ši ke̱dši okplēē ni odše kpo le̱,
noni Iehowa edšie etšōmi ne̱:
22. Na, yei fē ní efe̱ ye̱ Iuda mańtše̱
le̱ we le̱, aańōame̱ ke̱-adše kpo ke̱-ate
Babel mańtše̱ le̱ lumei le̱ ańō, ni ame̱
akē̱ ake̱: *"O ı le̱ ešišiu bo, ni
ame̱ye ono̱! ni agb ni onādši efā
ńmo̱to̱ mli ne̱, ame̱tšo o̱ ame̱he ame̱te!"
*6, 14.

23. Ni oñãmei ke obii fè hũ, aakpla-
ame ayahã Kaldeabii le, ni *bodientše
hũ odšeñ amedeñ, ši moñ Babel mañtše
le ke enine aamõo, ni ake la aašã ne-
ke mañ ne. * 32, 4; 34, 3.
24. Keke ni Zedekia kẽ Ieremia ake:
Kähã mokomoko mile neke wiemoi ne,
ši ogboñ!
25. Ni kedši lumei le nu ake mikeo
ewie, ni ameba oñõ ni amebakẽo ake:
"Agbene dšadšemo wiemo ní oke mañ-
tše le wie le otšõwo, kãšiuwo sane ko
no, ši wogbeño! ni tè mañtše le hũ keo
wie tẽñ?" le:
26 no le kẽmoame ake: Mike mifai-
kpamo fie mañtše le hie, koni ekahã
akemi miya Ionatan we le doñũ, ni mi-
yagbo ye dšei!
27. Keke ni lumei le fè ba Ieremia ñõ
amebabile, ni edšadše wiemoi le fè etšõ-
ame boni mañtše le ewole kitã le; ke-
ke ni amefõ enã gbamo, edšake sane le
edšee kpo.
28. Ni Ieremia hĩ ši ye buloi le akpo
le no ke-yasi gbĩ ni añõ Ierusalem. 37, 21.

Yĩtšo 39.

(v. 1—10: kwe 52, 4—16. 2 Mañ 25, 1—12.)

Ni eba mli ake, beni añõ Ierusalem
le, Zedekia, Iuda mañtše le, yino afi ni
dši nehũ le no nyõñ ni dši nyoñma le
no Nebukadnezar, Babel mañtše le, ke
eta le fè ba Ierusalem, ni amebabo nsra
amewo ehe;
2. Zedekia yino afi ni dši nyoñma ke
ekome le no nyõñ ni dši edfe le no gbĩ
ni dši nehũ le no agbu mañ le awo mli.)
3. keke ni Babel mañtše le lumei le
fè ba ni amebatrá teñ koi le ši: Nergal-
Šarezer, Šamgar-Nebo, Sarsekim, piafoi
le atše le, Nergal-Šarezer, Magifoi le
atše le, ke Babel mañtše le lumei ni
efe le fè.
4 Ni eba mli ake, beni Zedekia, Iuda
mañtše le, ke tabiloi le fè naame le,
amedšo foi ni amedše kpo ke-dše mã
leñ nyõñ ke-tšõ mañtše trom le gbe le
no ye agbó ni yo gbogboi enyo le teñ
le mli. Ni edše kpo ke-tšõ ñã kplanã
le no gbe le no.

5. Ši Kaldeabii le ata le tiuame, ni
ameyanina Zedekia ye Ieriko ñãi kpla-
nãi le ano, ni amemõle ni amekele te
Nebukadnezar, Babel mañtše le, ñõ ye
Ribla ye Hamat šikpoñ le no, ni eko-
dšole ye dšei.
6. Ni Babel mañtše le gbe Zedekia
bii le ye Ribla ye ehĩe, ni Iuda abla-
dei le fè hũ, Babel mañtše le gbeame.
7. Ni edfãra Zedekia hĩñmeii, ni ehã
awole gboklei, koni akele aya Babel.
8. Ni mañtše we le ke mañbii le awei
le Kaldeabii le ke la šã, ni amekũmo
Ierusalem gbogboi le.
9. Ni mañbii le ateñ mei ni ašĩ ye
mã leñ le, ke tšeloi ni tše ke-ba eñõ
ke mañbii le ateñ mei ni fe le, Nebu-
zaradan, oblafoi atše le, ñõame nom ke-
te Babel.
10. Ši Nebuzaradan, oblafoi atše le, šĩ
mañ le mli ohĩafoi ni be nokonoko le
ateñ meikomei ye Iuda šikpoñ le no,
ni ehãame weintromi ke abõi nakai gbĩ
le noññ.
11 Ni Nebukadnezar, Babel mañtše le,
wo Nebuzaradan, oblafoi atše le, kitã
ye Ieremia hewo, ake:
12. Ñõle ni okwele dšogbãñ, ni oka-
fele efõñ, ši moñ boni eekẽo le, femo
nakai ohãle.
13. Keke ni Nebuzaradan, oblafoi atše
le, ke Nebušazban, piafoi atše le, ke
Nergal-Šarezer, Magifoi atše le, ke Babel
mañtše le onukpai le fè tšũ,
14. ni ayañõ Ieremia ke-dše *buloi le
akpo le no ke-ba, ni amekele bahã †Ge-
dalia, Šafan bi Ahikam bi le, koni
ekele aya ewe le; ni ehĩ mañbii le
ateñ. * 38, 28. † 40, 5. 6.
15. Ši beni añã Ieremia yi ye buloi le
akpo le no le, Iehowa wiemo ba eñõ ake:
16. Ya ni oyakẽ *Ebed-Melek, Kušnyo
le, ake: Boni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ñmo le, kẽ ne: Na, mahã miwiemoi le
aba mañ ne no ye efõñ gbe ni dšee ekpa-
kpa gbe, ni ameaba mli ye ohĩe ye no
gbĩ le no. * 38, 7
17. Ši madšieo ye nakai gbĩ le no,
Iehowa kẽ, ni añõñ bo awoñ hĩĩ ni
ošeo le adeñ;

18. ši mahã odše mli kẽ, ni *onyõn̈ ye̱ klante nã; ši osusuma aatšõ hãnõ ahão, edšake̱ ohĩe kã mino̱, Iehowa kẽ. *Hiob 5, 20.

Yitšo 40.

Wiemo̱ ni dše̱ Iehowa n̈õ ba Ieremia n̈õ, beni Nebuzaradan, oblafoi atše̱ le̱, n̈mẽ ehe ye̱ Rama le̱; ši en̈õle̱ ke̱-ba, edšake̱ le̱ hũ awole̱ kõsõn̈kõsõi ye̱ Ierusalem ke̱ Iuda nomi le̱ fẽ ní aban̈õame̱ nom ke̱-yaã Babel le̱ aten̈; 39, 11-14.

2. ši oblafoi atše̱ le̱ tšũ ayan̈õ Ieremia ke̱-ba, ni ekẽle̱ ake̱: Iehowa, o-Nyon̈mo̱ le̱, wie ne̱ke̱ efõn̈ ne̱ ye̱ bie̱ ne̱ he,

3. ni Iehowa ehã eba mli, ni efe bo̱ni ewie le̱; edšake̱ nyefe eša nyeši Iehowa, ni nyeboo egbẽ toi; nohewo̱ ne̱ke̱ sane ne̱ ba nyeno̱ ne̱.

4. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, na, mifẽne onidši kõsõn̈kõsõi le̱ n̈me̱ne̱: ke̱dši esa ohĩe ake̱ oke̱mi aate Babel le̱, ba, ni makwe̱o dšogbãn̈; ši ke̱dši esaa ohĩe ake̱ oke̱mi aate Babel le̱, no le̱ ahĩ ši; kwe̱, šikpon̈ mũ le̱ fẽ kã ohĩe ne̱: heni ehĩ ke̱ heni sa ohĩe ake̱ oote le̱, ya dše̱i!

5. Ši beni enáko ehã hetõ le̱, ekẽ: Bẽle̱ kũ ose̱ oya *Gedalia, Šafan bi Ahikam bi le̱, ní Babel man̈tše̱ le̱ ewole̱ Iuda mãdši le̱ ano̱ lumo le̱, n̈õ, ni oke̱le̱ ayahĩ ši ye̱ man̈bii le̱ aten̈, lo hefẽhe ní sa ohĩe ake̱ oote le̱, ya! Ni oblafoi atše̱ le̱ hãle̱ gbe̱ no̱ niyenii ke̱ nikẽnii, ni ewole̱ gbe̱. *39, 14.

6. Ni Ieremia ba Gedalia, Ahikam bi le̱, n̈õ ye̱ Mizpa, ni eke̱le̱ hĩ ši ye̱ man̈bii ní efe̱ ye̱ šikpon̈ le̱ no̱ le̱ aten̈.

7. Ni beni tai le̱ ano̱ asafoiatše̱mei le̱ fẽ ní yo̱ n̈ã le̱ no̱ le̱ ke̱ ame̱webii le̱ nu ake̱ Babel man̈tše̱ le̱ ewo Gedalia, Ahikam bi le̱, lumo ye̱ šikpon̈ le̱ no̱, ni en̈õ hĩĩ ke̱ yei ke̱ gbekẽbii ke̱ šikpon̈ le̱ no̱ ohĩafoi le̱ aten̈ meikomei ní anáá an̈õame̱ nom ke̱-ya Babel le̱ ewo ešiši le̱, 2 Man̈. 25, 22—24.

8. ame̱ba Gedalia n̈õ ye̱ Mizpa, ame̱dši *Išmael, Netania bi le̱, ke̱ †Iohanan ke̱ Ionatan, Karea bii le̱, ke̱ Seraia, Tanhumet bi le̱, ke̱ Efai, Netofatnyo bihĩĩ le̱, ke̱ Iezania, Maakatnyo le̱ bi le̱, ame̱ ke̱ ame̱webii le̱ fẽ. *41, 1. †41, 11.

9. Ni Gedalia, Šafan bi Ahikam bi le̱, kãame̱ ke̱ ame̱webii le̱ akitã ake̱: Nyekašea Kaldeabii le̱ asúomo̱ gbeyei; nyehĩa šikpon̈ le̱ no̱, ni nyesúmo̱a Babel man̈tše̱ le̱, ni aahĩ ahãnye!

10. Ni mi le̱, na, mibahĩ Mizpa, koni madamo̱ Kaldeabii ni aaba wo̱n̈õ le̱ ahĩe; nohewo̱ le̱ nye le̱ nyeyabuaã wein ke̱ tšeiayibii ke̱ mũ nã nyewoa nyenii amli, ni nyehĩa nyemãdši ní nyen̈õn̈õi le̱ amli!

11. Asan̈ Iudafoi le̱ fẽ ni yo̱ Moab ke̱ Amonbii le̱ aten̈, ke̱ mei ni yo̱ Edom ke̱ šikpõdši le̱ fẽ no̱ le̱, beni ame̱nu ake̱ Babel man̈tše̱ le̱ efe̱ meikomei ehã Iuda, ni en̈õ Gedalia, Šafan bi Ahikam bi le̱, eto ame̱no̱ le̱,

12. ke̱ke̱ le̱ Iudafoi le̱ fẽ kũ ame̱se̱ ke̱-dše̱ hei fiã ní agbe̱ame̱ afã le̱, ni ame̱ba Iuda šikpon̈ le̱ no̱ ye̱ Gedalia n̈õ ye̱ Mizpa, ni ame̱babua wein ke̱ tšeiayibii babaõ dientše̱ nã.

13. Ši Iohanan, Karea bi le̱, ke̱ tai le̱ ano̱ asafoiatše̱mei le̱ fẽ ni yo̱ n̈ã le̱ no̱ le̱ ba Gedalia n̈õ ye̱ Mizpa,

14. ni ame̱bakẽle̱ ake̱: Ani ole ake̱ Baalis, Amonbii le̱ aman̈tše̱ le̱, etšũ Išmael, Netania bi le̱, ní ebagbeo lo? Ši Gedalia, Ahikam bi le̱, heeame̱ eyee.

15. Ke̱ke̱ ni Iohanan, Karea bi le̱, kẽ Gedalia ye̱ Mizpa ye̱ tẽmo̱ mli ake̱: Hã maya ní mayagbe Išmael, Netania bi le̱, ni mokomoko len̈! Mẽhewo̱ ni eebagbeo, ni Iudafoi fẽ ní ebabua ame̱he nã ye̱ on̈õ ne̱ agbe̱ afã, ni Iuda mei ní efe̱ le̱ hĩe akpãtã?

16. Ši Gedalia, Ahikam bi le̱, kẽ Iohanan, Karea bi le̱, ake̱: Kãfe nakai; edšake̱ apasa wiemo̱ owieo̱ ye̱ Išmael he ne̱!

Yitšo 41.

Ši eba mli ake̱ nyõn̈ ni dši kpawo le̱ no̱ le̱ *Išmael, Elišama bi Netania bi le̱ ni dše̱ man̈tše̱ sešibii le̱ ke̱ man̈tše̱ le̱ he onukpai le̱ aten̈ le̱, ke̱ hĩĩ nyon̈ma ni fata ehe le̱ ba Gedalia, Ahikam bi le̱, n̈õ ye̱ Mizpa, ni ame̱fẽ-tfẽm ame̱baye nii ye̱ dše̱i ye̱ Mizpa. *40, 8. 2 Man̈. 25, 25.

2. Ke̱ke̱ ni Išmael, Netania bi le̱, ke̱ hĩĩ nyon̈ma ní fata ehe le̱ te ši ni

amębāmo *Gedalia, Šafan bi Ahikam bi
lę, ni Babel mańtšę lę ewolę šikpoń lę
no lumo lę klante, ni amęgbelę; *40, 5.
3. asań Iudafoi fē ní kę lę Gedalia
lę yo Mizpa lę, kę Kaldeabii ní ana yę
dšei ni dši tabiloi lę hū Išmael gbeamę.
4. Ni eba mli akę, beni agbe Gedalia
lę sę gbīī enyo, ní mokomoko leko lę,
5. hīī komei dšę Šekem kę Šilo kę
Samaria ba, amęyi nyońmai-kpānyo sohń,
amęšęšę amętšēńi, ni amęgblagblā amę-
tadei, ni *amębāmobāmō amęhe hū, ni
amęhīe niyenii-afole kę krobo yę amędē
ni amękę-mība Iehowa we lę. *3 Mose 19, 28.
6. Ni Išmael, Netania bi lę, dšę Mizpa
teamę kpēmo, eyaā fē lę ehīe yāfó; ni
eba mli akę, beni ekęamę kpe lę, ekęamę
akę: Nyebaā Gedalia, Ahikam bi lę, ńō!
7. Ni eba mli akę, beni amęšę mań
lę teń pę lę, Išmael, Netania bi lę, kę
hīī ní fata ehe lę gbeamę ni amęšęrę-
amę amefie nubu lę mli.
8. Ši ana hīī nyońma yę amęteń ní
kē Išmael akę: Kāgbewo; ši woyę nii
ní wokę-tē yę ńā leń, ńmā kę akoko kę
mū kę wò! Kękę lę efō, ni egbeeamę
yę amenyemimei lę ateń.
9. Ši nubu lę ní Išmael šęrę hīī ní
egbe kę-fata Gedalia he lę agbohīī lę
fē efie mli lę dši noni *mańtšę Asa dše
yę Baeša, Israel mańtšę lę, hewo lę: no
mli Išmael, Netania bi lę, ńō mei ní
enyōnyōi lę ewo obō. *1 Mań. 15, 16. 22.
10. Kękę ni Išmael ńō mańbii ni efę
yę Mizpa lę fē, mańtšę lę biyei lę kę
mań mū lę fē ni efę yę Mizpa lę, mei
ni Nebuzaradan, oblafoi atšę lę, ehō-to
Gedalia, Ahikam bi lę, šiši lę fē, ni
Išmael, Netania bi lę, ńōamę nom, ni
eyiń ni efo mli kę-ya Amonbii lę ańō.
11. Ši beni *Iohanan, Karea bi lę, kę
tai lę ano asafoiatšęmei lę fē ní fata
ehe lę nu efōń fē ní Išmael, Netania bi
lę, efe lę he lę, *40, 8. 13–16.
12. amęńō hīī lę fē ni amęyiń kę-te
ni amękę Išmael, Netania bi lę, ayawu;
ni amęyaninalę yę *nui babaō ni yo
Gibeon lę he. *2 Sam. 2, 13.
13. Ši eba mli akę, beni mań mū lę
fē ni fata Išmael he lę na Iohanan,
Karea bi lę, kę tai lę ano asafoiatšę-
mei lę fē lę, amęnyá,
14. ni mań mū lę fē ni Išmael yańō-
amę nom kę-dšę Mizpa lę tšó amęhe,
ni amękū amęsę kę-ba Iohanan, Karea
bi lę, ńō.
15. Ši Išmael, Netania bi lę, kę hīī
kpānyo dše Iohanan deń, ni eyiń ete
Amonbii lę ańō.
16. Kękę ni Iohanan, Karea bi lę, kę
tai lę ano asafoiatšęmei lę fē ní fata
ehe lę, ńō mańbii ni efę lę fē ni Išmael,
Netania bi lę, yakpla kę-dšę Mizpa, beni
egbe Gedalia, Ahikam bi lę, sę lę: ta-
biloi kę yei kę gbekēbii kę piafoi lę,
mei ní eyakpale kę-dšę Gibeon lę,
17. ni amęyiń amęte amęyahī *Kimham
gboiatōhe ní yo Betlehem masei lę, koni
†amęńō-fie no kę-ya Mizraim,
*2 Sam. 19, 38. † Ier. 43, 7.
18. yę Kaldeabii lę ahewo; edšakę amę-
mīšeamę gbeyei, akę-ní Išmael, Netania
bi lę, egbe Gedalia, Ahikam bi lę, mo-
ni Babel mańtšę lę wolę šikpoń lę no
lumo lę.

Yltšo 42.

Kękę ni tai lę ano asafoiatšęmei lę
fē kę Iohanan, Karea bi lę, kę Iezania,
Hošaia bi lę, kę mań mū lę fē kę-dšę
mo bibiō no kę-yaši mo wulu no tši
bęńkę,
2. ni amębakē gbalo Ieremia akę:
Agbęnę hā wofaikpamo asa ohīe, ni
*okpa Iehowa, o-Nyońmo lę, fai ohāwo
kę mei ni efę nę fē (edšakę mei babaō
nę ateń lę, woyi ñō pę efę, takę boni
ohīńmęii naāwo nę), *37, 3.
3. koni Iehowa, o-Nyońmo lę, atšōwo
gbę ní wonyie no, kę noni wofe.
4. Kękę ni gbalo Ieremia lę kęamę
akę: Minu; na, mibakpa Iehowa, nye-
Nyońmo lę, fai tamo boni nyekē lę, ni
aaba mli akę, wiemo-fē-wiemo ni Iehowa
kę-abānye hetō lę, magbanye, mišiuńnye
sane ko no.
5. Ni amę hū amękē Ieremia akę: Ie-
howa afe anokwale odasefonyo ni aheolę
ayeo ašiwo, kędši woyee wiemo-fē-wiemo
ni Iehowa, o-Nyońmo lę, kę-atšōo oba-
hāwo lę no lę!

6. Ekpakpa ni dšio, efõṅ ni dšio, Ie-
howa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, mo ṅõ ni wo̱tšũo̱o
ne̱ gbē toi wo̱o̱bo, beni afe ni ahĩ ahā-
wo̱, ké̱ wo̱bo Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱,
gbē toi le̱.

7. **N**i eba mli ake̱ gbĩĩ nyoṅma se̱ le̱
Iehowa wiemo̱ ba Ieremia ṅõ;

8. ni etšé̱ Iohanan, Karea bi le̱, ke̱
tai le̱ ano̱ asafoiatše̱mei le̱ fē ke̱ maṅ
mū le̱ fē ke̱-ba ke̱-dše̱ mo bibiõ no̱ ke̱-
yaši mo wulu no̱,

9. ni ekē̱ame̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa, Israel
Nyoṅmo̱ le̱, mo ṅõ ní nyetšũmi, koni
mike̱ nyefaikpamo̱ ayaṅmē ehĩe le̱, kē̱ ne̱:

10. Ké̱ nyeahĩ ne̱ke̱ šikpoṅ ne̱ no̱ le̱,
no le̱ mamāmo̱nye ši, ni mikũmo̱ṅnye,
ni mate̱onye, ni mifāmo̱ṅnye; edšake̱ miſa
mihe ye̱ efõṅ ní mifenye le̱ he.

11. Babel maṅtše̱ le̱ ní nyešeo̱le̱ gbeyei
le̱, nyekašeale̱; nyekašeale̱ gbeyei, Ieho-
wa kē̱; edšake̱ mike̱nye ye̱, koni mahere
nyeyiwala, ni madšienye ke̱-dše̱ edeṅ!

12. Ši mahā nyená mũsũṅtšõle̱, ní emũ-
sũṅ atšõle̱ ye̱ nyehewo̱, ní ehā nyekū
nyese̱ ke̱-ba nyešikpoṅ le̱ no̱.

13. Ši ke̱dši nyekē̱ ake̱: Wo̱hĩĩ ši ye̱
ne̱ke̱ šikpoṅ ne̱ no̱! ni nyeboo Iehowa,
nye-Nyoṅmo̱ le̱, gbē toi,

14. ni nyekē̱ ake̱: Dabi! ši wo̱o̱te Miz-
raim šikpoṅ le̱ no̱, heni wo̱naṅ ta ye̱,
ni wo̱nuṅ te̱tre̱mantre̱ gbē̱mo̱, ni asaṅ
abolo hõmo̱ yeṅwo̱, ní wo̱yahĩ ši ye̱
dše̱i le̱!

15. no le̱ agbe̱ne̱ nyeboa Iehowa wie-
mo̱ le̱ toi, nye Iuda mei ní eſe̱: Bo̱ni
Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo̱ le̱, kē̱
ne̱: Ké̱ nyedšie nyehĩe nyeka Mizraim
ake̱ nyemĩya dše̱i ni nyeyato gbo̱ ye̱
dše̱i le̱:

16. no le̱ klante ni nyešeo̱ le̱ aabani-
nanye ye̱ dše̱i ye̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱,
ni hõmo̱ ní nyetšui yeo̱ no̱ le̱ aatũ akpe̱te̱
nyese̱ ye̱ dše̱i ye̱ Mizraim, ni dše̱i noṅṅ
nyeagboi ye̱.

17. Ni aaba mli ake̱ hĩĩ fē ní edšie
ame̱hĩe eka Mizraim ake̱ ame̱mĩya dše̱i
ni ame̱yato gbo̱ ye̱ dše̱i le̱, ame̱agboi ye̱
klante ke̱ hõmo̱ ke̱ gbēle-hela nā, ni
ame̱teṅ moko eſe̱ṅ lo edšeṅ efõṅ ní mi-
ke̱-aba ame̱no̱ le̱ mli. 29, 17. 18.

18. Edšake̱ bo̱ni Iehowa Zebaot, Israel
Nyoṅmo̱ le̱, kē̱ ne̱: Take̱ bo̱ni afo̱se mi-
mlifũ ke̱ mimlila le̱ aſie Ierusalembii le̱
ano̱ le̱, nakai noṅṅ ké̱ nyete Mizraim
ni aafo̱se mimlila le̱ aſie nyeno̱, ni nye-
atšõ kitākāmo̱nõ ke̱ nākpe̱nõ ke̱ lõmo̱ ke̱
ahorabõ̱, ni nyenaṅ bie̱ ne̱ doṅṅ!

19. Nye Iuda mei ní eſe̱, Iehowa ewie
ye̱ nyehe ake̱: Nyekayaā Mizraim! Nye-
náa nyelea kre̱dē̱ ake̱ miye odase mitšõ-
nye ṅme̱ne̱!

20. Ši nyeye nyedientše̱ nyesusumsi le̱
akũtũmpo̱o; edšake̱ nye noṅṅ nyetšũmi
Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, ṅõ nyekē̱: Kpa
Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, fai ohāwo̱, ni
*bo̱fēbo̱ ni Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, aakē̱-
wo̱ le̱, nakai ogbawo̱, ni wo̱o̱fe! *K. a.

21. Ni migbanye ṅme̱ne̱, ši nyeboo Ie-
howa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, gbē toi ye̱ nii fē
ní eke̱-tšũmi nyeṅõ le̱ eko eko gbe̱ſāṅ.

22. Hewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyenáa nyelea kre̱-
dē̱ ake̱ klante ke̱ hõmo̱ ke̱ gbēle-hela nā
nyeagboi ye̱, ye̱ heni nyeſeo̱ ake̱ nyeaſā
ke̱-ya ni nyeyato gbo̱ ye̱ dše̱i le̱!

Yitšo 43.

Ni eba mli ake̱, beni Ieremia ewie
Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, wiemo̱i fē ni
Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱-tšũle̱ ame̱ṅõ
ni dši ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ fē etšõ maṅ mū
le̱ fē egbe nā le̱,

2. ke̱ke̱ ni Azaria, Hošaia bi le̱, ke̱
Iohanan, Karea bi le̱, ke̱ hĩĩ hewolo̱i le̱
fē kē̱ Ieremia ake̱: Apasa wiemo̱i owie̱
ne̱! Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, tšũkoõ ake̱
obakē̱ ake̱: Nyekayaā Mizraim ni nye-
yato gbo̱ ye̱ dše̱i!

3. ši moṅ Baruk, Neria bi le̱, tšire̱
oyise̱ wowo̱ ne̱, beni afe ni eṅõwo̱ ewo
Kaldeabii le̱ adeṅ, ní ame̱gbewo̱ ni ame̱-
ṅõwo̱ nom ke̱-ya Babel!

4. Ni Iohanan, Karea bi le̱, ke̱ tai
le̱ ano̱ asafoiatše̱mei le̱ fē ke̱ maṅ mū
le̱ fē boo Iehowa gbē toi ni ame̱hĩ Iuda
šikpoṅ le̱ no̱;

5. ši Iohanan, Karea bi le̱, ke̱ tai le̱
ano̱ asafoiatše̱mei le̱ fē ṅõ Iuda mei ni
eſe̱ le̱ fē ní kū ame̱se̱ ke̱-dše̱ dšeṅmādši
fē ní agbe̱ame̱ aſā no̱ le̱ mli ke̱-ba ni
ame̱bato gbo̱ ye̱ Iuda šikpoṅ le̱ no̱ le̱.

6. hii kę yei kę gbekēbii kę mańtšę
ę biyei lę kę susumai fē ní Nebusaralan, oblafoi atšę lę, ši hā Gedalia, Šafan
ji Ahikam bi lę, kę gbalǫ Ieremia kę
Baruk, Neria bi lę, fē,
7. ni *amęte Mizraim šikpoń lę nǫ;
ędšakę amęboo Iehowa gbē toi; ni amęšę
Takpanes. *2 Mań. 25, 26.
8. Kękę ni Iehowa wiemǫ ba Ieremia
ńō yę Takpanes akę:
9. Kǫlǫmǫ tei wudši ni ońōamę ohǫlǫ
ńū mli yę ntayā ní akę-ka Farao we lę
šinā lę ši lę mli, yę Takpanes, yę Indaiii lę ahie,
10. ni okēamę akę: Bǫni Iehowa Zebaot,
Israel Nyońmǫ lę, kē nę: Na, mibatšū
ní ayańō Nebukadnezar, Babel mańtšę
ni dši *mitšūlǫ lę, kę-ba, ni mańō eaši
ę mamā nękę tei ní mińō-hǫlǫ mli nę
ınǫ, ni eeši ekatamanso lę yę nǫ; *25, 9.
11. ni eeba ebatfia Mizraim šikpoń lę
nii: moni sa gbēle lę, eegbelę, ni moni
sa nomńō lę, eeńōlę nom, ni *moni sa
klante lę, eebāmǫlę klante! *15, 2.
12. Ni mamāmǫ Mizraim *nyońmǫi lę
awei lę anā la, ni eešāamę ni eeńōamę
nom; ni eebu Mizraim šikpoń lę tamǫ
ōkwęlǫ buǫ emama, ni eedše dšęi kęite yę hedšǫlę mli. *46, 25.
13. Ni eekūmǫ Bet-Šemeš amāgāi ní
yǫ Mizraim lę, ni ekę la aašā Mizraim
nyońmǫi lę awei lę hū.

Yitšo 44.

Wiemǫ ní ba Ieremia ńō yę Iudafoi
ē ní yǫ Mizraim šikpoń lę nǫ, mei ní
yǫ Migdol kę *Takpanes kę Nof kę
Patros šikpoń lę nǫ lę ahewǫ nę: *43, 7.
2. Bǫni Iehowa Zebaot, Israel Nyońmǫ lę, kē nę: Nyedientšę nyena efōń
ē ní mikę-ba Ierusalem kę Iuda mādši
ę fē nǫ lę, ni na, ńmęnę amętšōmǫ
amańfō, ni mokomoko ehii mli!
3. yę amęnifōdšianii ní amęfe amękęwo mimli la lę ahewǫ, akę-ní amęte
amęyašā tšofā-kę-ńma, ni amękę-sūmǫ
nyońmǫi krokomei ní amę kę nye kę
nyetšęmei lę lee lę.
4. Ni mitšūǫ mitšūdši fē ní dši gbaǫi lę kę-baā nyeńō, miteǫ ši lebi mańkpa mitšūǫamę akę: Nyekafea nihinii
ní minyęǫ nę!
5. Ši amęboo toi, ni asań amęhāā amętoi aba nǫ ní amękpale kę-dšę amęnifōdšianii lę ahe, ni amękaāā tšofā-kę-ńma
amęmihā nyońmǫi krokomei dońń.
6. Nohewǫ lę afǫse mimlila kę mimlifū lę afie ši ni eyatšo yę Iuda mādši lę amli kę Ierusalem blohūi lęań,
ni amętšōmǫ olęńlę kę amańfō, takę bǫni
eyǫ ńmęnę nę.
7. Nohewǫ lę agbęnę bǫni Iehowa,
Zebaot Nyońmǫ ní dši Israel Nyońmǫ
lę, kē nę: Mēba nyefeǫ efōń kpeteńkple
nę nyešiǫ nyedientšę nyesusumai, koni
nyeplenō, nū kę yō, gbekē kę fufǫō fē
kę-dšę Iuda teń, ní nyekafę mokomoko
nyehā nyehe nę,
8. akę-ní nyekę nyeninenā nitšumǫi
lę woǫ mimli la, ni nyešāa tšofā-kę-ńma
nyehāa nyońmǫi krokomei yę Mizraim
šikpoń lę nǫ heni nyete nyeyato gbǫ yę
lę, beni afe ní nyeplenō, ni nyetšō lōmǫ kę ahorabǫ yę šikpoń lę nǫ mādšimādši fē ateń?
9. Ani nyehie kpa nyetšęmei lę anifōdši kę Iuda mańtšęmei lę anifōdši kę
amęńāmei lę anifōdši kę nyedientšę nyenifōdši kę nyeńāmei lę anifōdši ní amęfe
yę Iuda šikpoń lę nǫ kę Ierusalem blohūi lę amli lę anǫ?
10. Amębako amęhe ši kę-baši ńmęnę,
ni asań amęšeko gbeyei, ni amęnyieko
mimla kę mikpǫi lę ní mińō-māmǫ nye
kę nyetšęmei lę ahie lę amli.
11. Nohewǫ lę bǫni Iehowa Zebaot,
Israel Nyońmǫ lę, kē nę: Na, mibadšie
mihie makanye yę efōń gbę, ni maplenō
Iuda mū lę fē!
12. Ni mańō Iuda mei ní efę, ní dšie
amęhie amęka Mizraim šikpoń lę ní amęyato gbǫ yę dšęi lę, ni amęfē amęatā;
amęanyōnyōi yę Mizraim šikpoń lę nǫ:
amęatā yę *klante kę hōmǫ nā, amęagboi yę klante kę hōmǫ nā kę-adšę mo
bibiō nǫ kę-yaši mo wulu nǫ, ni amęatšō kitākāmǫnō kę nākpęnō kę lōmǫ
kę ahorabǫ. *24, 27. 18.
13. Ni mawo mei ní yǫ Mizraim šikpoń lę nǫ lę nyōmę, tamǫ bǫni mikę

klante kẹ hõmọ kẹ gbẽle-hela wo Ieru-
salem nyõmọ lẹ,
14. ni Iuda mei ni efẹ ni ete Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ eyato gbọ yẹ dšẹi lẹ ateṅ
mokomoko edšeṅ mli lo efẹṅ, ni amẹakũ
amẹsẹ kẹ-aba Iuda šikpoṅ lẹ ni amẹfẹọ
akẹ amẹakũ amẹsẹ amẹbahĩ dšẹi lẹ nọ;
edšakẹ amẹkũṅ amẹsẹ, akẹ dša mei ni
aadše mli komei kẹkẹ!
15. Kẹkẹ ni hĩĩ fẽ ni le akẹ amẹṅã-
mei šãa tšofã-kẹ-ṅma amẹhãa nyoṅmọi
krokomei lẹ, kẹ yei fẽ ni damọ dšẹi lẹ,
asafo babaõ dientšẹ, kẹ maṅ mũ lẹ fẽ
ni yọ *Patros yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ
lẹ to he amẹhã Ieremia akẹ: *Ies. 11, 11.
16. Wiemọ ni owie otšõwọ yẹ Iehowa
gbẹi anọ nẹ, wọboo bo toi;
17. ši moṅ wiemọ-fẽ-wiemọ ni edše wọ-
nã lẹ, no noṅṅ nọ wọbaye, ni wọšã tšofã-
kẹ-ṅma wọhã *ṅwei maṅnye lẹ, ni wọye
ṅkpai wọhãlẹ, takẹ bọni wọ kẹ wọtšẹ-
mei kẹ wọmaṅtšẹmei kẹ wọlumei lẹ fe
yẹ Iuda mãdši lẹ kẹ Ierusalem blohũi
lẹ amli lẹ; edšakẹ †no mli lẹ wọtõrọõ
kẹ abolo, ni ehĩ hãwọ, ni wọnaa efõṅ
ko; *7, 17. 18. † Hos. 2, 7.
18. ši kẹ-dšẹ beyinọ ni wọfõ tšofã-kẹ-
ṅma šã kẹ ṅkpaiyeli kẹ ṅwei maṅnye
lẹ hãmọ nẹ, nofẽno hĩaãwọ, ni wọmĩtã
yẹ klante kẹ hõmọ nã.
19. Ni asaṅ kẹdši wọmĩšã tšofã-kẹ-ṅma
wọmĩhã ṅwei maṅnye lẹ ni wọmĩye ṅkpai
wọmĩhãlẹ lẹ, ani wọwũmei lẹ lee mli ni
wọkweọ esubãṅ nọ wọšĩọ tatalei ni wọ-
yeọ ṅkpai wọhãalẹ lẹ lo?
20. Kẹkẹ ni Ieremia kẽ maṅ mũ lẹ fẽ,
hĩĩ lẹ kẹ yei lẹ kẹ maṅ mũ lẹ fẽ ni
hãlẹ hetõ lẹ akẹ:
21. Nto tšofã-kẹ-ṅma ni nye kẹ nye-
tšẹmei kẹ nyemaṅtšẹmei kẹ nyelumei kẹ
šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ šãšãi yẹ Iuda mãdši
lẹ amli kẹ Ierusalem blohũi lẹ amli lẹ,
nomei Iehowa ekai ni eba edfẽṅmọ mli nẹ!
22. Iehowa nyẽẽ nyenifemọnii fõdši kẹ
nihĩnii ni nyefe lẹ doṅṅ lẹ, nohewọ nye-
šikpoṅ lẹ etšõ amaṅfõ kẹ nãkpẹnõ kẹ
lõmọ, ni mokomoko bẹ dšẹi, tamọ bọni
yọ ṅmẹnẹ nẹ!
23. Akẹ-ni nyešãšã tšofã-kẹ-ṅma ni nye-
fe eša nyeši Iehowa, ni nyeboo Iehowa
gbẽ toi, ni nyenyiee emla kẹ egbẹnãi kẹ
edasei lẹ amli lẹ, nohewọ ošrã nẹ eba-
šrãnye, tamọ bọni yọ ṅmẹnẹ nẹ!
24. Ni Ieremia kẽ maṅ mũ lẹ fẽ kẹ
yei lẹ fẽ akẹ: Nyeboa Iehowa wiemọ
toi, nye Iuda fẽ ni yọ Mizraim šikpoṅ
lẹ nọ lẹ!
25. Bọni Iehowa Zebaot, Israel Nyọ-
ṅmọ lẹ, kẽ nẹ: Nye kẹ nyeṅãmei lẹ
nyekẹ nyenãbu ewie, ni nyekẹ nyenidši
ehã eba mli akẹ: Wọši ni wọwowoi akẹ
wọọšã tšofã-kẹ-ṅma wọhã ṅwei maṅnye
lẹ ni wọọye ṅkpai wọhãlẹ lẹ, dša wọye
nọ! Bẽlẹ nyeyea nyešiwõi lẹ anọ, ni nye-
fea bọni nyewo ši lẹ! K. 17.
26. Nohewọ lẹ nyeboa Iehowa wiemọ
toi, nye Iuda fẽ ni yọ Mizraim šikpoṅ
lẹ nọ lẹ! Na, mikã migbẹi wulu lẹ kitã,
Iehowa kẽ, akẹ Iudanyo ko Iudanyo ko
kẹ enãbu etšĩṅ migbẹi atã akẹ: "Gbĩĩ-
abọ ni Nuntšọ Iehowa hĩe kã nẹ!" yẹ
Mizraim šikpoṅ mũ lẹ fẽ nọ doṅṅ!
27. Na, mĩši amẹhe kpe yẹ efõṅ gbẹ
ni dšee ekpakpa gbẹ, ni Iudafoi fẽ ni
yọ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ aaplenẽ yẹ
klante kẹ hõmọ nã kẹ-yaši beyinọ ni
amẹatã kwrã!
28. Ni mei ñõ kẹkẹ dši mei ni aadše
klante lẹ nã *akũ amẹsẹ kẹ-dšẹ Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba Iuda šikpoṅ lẹ nọ,
ni Iuda mei ni efẹ lẹ fẽ ni ete Mizraim
šikpoṅ lẹ nọ eyato gbọ yẹ dšẹi lẹ aanã
ale mo wiemọ ni aamã ši šiṅṅ, minõ
dšio, amẹnõ dšio! *Ies. 11, 11.
29. Ni enẹ aafe okadi ahãnye, Iehowa
kẽ, akẹ mawonye nyõmọ yẹ biẹ nẹ, beni
afe ni nyenã nyele akẹ miwiemọi lẹ aaba
mli ahãnye yẹ efõṅ gbẹ:
30. Bọni Iehowa kẽ nẹ: Na, maṅõ Farao
Hofra, Mizraim maṅtšẹ lẹ, mawo ehenyẹ-
lọi kẹ mei ni taoọ esusuma sẹgbẹ lẹ
adeṅ, takẹ bọni miṅõ Zedekia, Iuda maṅ-
tšẹ lẹ, miwo *Nebukadnezar, Babel maṅ-
tšẹ lẹ, ni dši ehenyẹlọ kẹ moni taoọ
esusuma sẹgbẹ lẹ, deṅ lẹ!
*2 Kron. 36, 13. 20.

Yĩtšo 45.

Wiemọ ni gbalọ Ieremia kẽ Baruk,
Neria bi lẹ, beni *eṅmã nẹkẹ wiemọi

nę kę-dšę Ieremia nā ewo wolo mli yę
Iuda mańtšę Iehoiakim, Iosia bi lę, yi-
nǫ afi ní dši edfę lę nǫ lę, nę: * 36, 4.
2. Bǫni Iehowa, Israel Nyońmǫ lę,
kē yę bo, Baruk, ohe nę:
3. Okē akę: Mīhā mihe kpóo, edšakę
Iehowa eńõ aŵerehō efata minõnā lę he!
Etǫmi kę ntšǫidōmǫ, ni mináá hedšōmǫ!
4. Kēmǫlę akę: Bǫni Iehowa kę nę:
Na, noni mimā lę, mi nońń mikūmoǫ nę,
ni noni miteǫ lę, mi nońń mifāmoǫ nę,
ni nakai dši šikpoń mū lę fē.
5. Ni bo lę nii wudši otaoǫ ohā ohe?
Kātao! Edšakę na, mikę efõń aaba helo
fiā nǫ, Iehowa kē; ši mańō *osusuma
mahāo akę hāńō yę hefēhe ní ootšó.
* 39, 18; 48, 6.

Yitšo 46.

Iehowa wiemǫ ní ba gbalǫ Ieremia
ńō yę dšeńmādši lę ahewǫ nę:
2. *Mizraim nõ.
Yę †Farao Neko, Mizraim mańtšę lę, ta
ni yǫ Eufrate fā lę nā yę Karkemiš, ní
Nebukadnezar, Babel mańtšę lę, tfiaamę
nii yę Iuda mańtšę Iehoiakim, Iosia bi
lę, yinǫ afi ní dši edfę lę nǫ lę hewǫ:
* Ies. 19. Ezek. 29; 30. † 2 Kron. 35, 20.
3. Nyesāa tšęńi bibii kę tšęńi wudši,
ni nyefāa ta!
4. Nyewoa okpǫńǫi lę anii ni nyetráa
nǫ, nye okpǫńǫiatšęmei! Nyebumǫa nye-
dadefai kę-damǫa ši, nyetšumǫa akplǫi
lę ahe kāńkāń, ni nyewoa nyedamai lę!
5. Mēhewǫ po ni minaā akę amętšui
efā, ni amętšó amęsę kę-yaā nę, ni amę-
teń kākāloi lę, atfiaamę nii, foi amę-
dšeǫ po ni amękwęę amęsę nę? Hefēhe
efe gbeyei, Iehowa kē.
6. Heoyátšę nāń gbę adšo foi, ni kā-
kālǫ hū edšeń mli: amętēretērei ni amę-
nyōnyōi yę kōyigbę yę Eufrate fā lę nā!
7. Namo dši moni efā kę-baā tamǫ
Nilo, ni emli nui lę tšómoǫ tamǫ fāi nę?
8. Mizraim efā kę-mība tamǫ Nilo, ni
emli nui lę mītšómǫ tamǫ fāi, ni ekē
akę: Mafā kę-ate ni mayaha šikpoń lę
nǫ, ni mafite mań lę kę emli bii lę!
9. Nye okpǫńǫi, nyefāa kę-ba ni nye
fīlii, nyewoa foi kę-baā, ni nyehāa kā-
kāloi lę adšea kpo, Kušbii kę Putbii ní
hīeǫ tšęńi, kę Ludbii ní hīeǫ gāii ni
amędōroǫ lę!
10. Ši nakai gbīī lę, Nuntšǫ Iehowa
Zebaot gbī ni, oweletō gbī hū ni, koni
etǫ ehe owele yę ehenyęlǫi lę anǫ; ni
klante aaye nii aatǫ, ni amęlá *aatǫlę
dā: edšakę Nuntšǫ Iehowa Zebaot mī-
gbe gbē-afǫle yę kōyigbę šikpoń lę nǫ
yę Eufrate fā lę nā! * 5 Mose 32, 42. Ies. 34, 6.
11. Ya *Gilead ní oyahe tšofā, bo Miz-
raim biyō oblayō! Yakatfā po ofeǫ tšofāi
pī nę: tšámǫ ko tšámǫ ko bę hāo! * 8, 22.
12. Dšeńmādši lę enu ohīegbēle lę he, ni
oblǫmǫ lę eyi šikpoń lę obō tǫ: edšakę
kākālǫ eyahālā kākālǫ, amęyi enyǫ lę
fē amęyagbēgbē ši.
13. Wiemǫ ní Iehowa kę gbalǫ Iere-
mia akę Nebukadnezar, Babel mańtšę lę,
baba ni ebatfīa Mizraim šikpoń lę nii
lę nę:
14. Nyedšadšea yę Mizraim, ni nye-
šiea yę Migdol, ni nyešiea yę Nof kę
Takpanes nyekēa: Damǫ ši ní awa, ni
ofī ši šińń; ši klante mīye nii kę-mī-
bǫleo!
15. Té aye tēń ní atširę ohewalǫi lę
atfīa ši nę? Amędamǫǫ ši, edšakę Ie-
howa etširęamę etfīa ši.
16. Ehā mei pī etēretērei, moko egbē
moko nǫ, ni amękē: Te ši ní wǫkū wǫsę
kę-ya wǫmańbii ańō kę šikpoń heni afǫ-
wǫ yę lę nǫ yę yiwalę klante lę hewǫ!
17. Amęblǫ yę dšei akę: Farao, Miz-
raim mańtšę lę, elādšę; ehā ebe ní sa
lę eho!
18. Gbīīabǫ ni mihīe kā nę, — mańtšę
lę, mo gbęi ni dši Iehowa Zebaot lę,
kē, — takę bǫni Tabor yę yę gōdši ateń,
kę bǫni Karmel yǫ yę ńšǫnā lę, nakai
ebaba!
19. Sāmǫ ohe ohā gbęfā, bo Mizraim
biyō ni oyǫ dšei; edšakę Nof batšó amań-
fō, ni abašālę, ní moko ehīń mli dońń!
20. Tšinabiyō ní he yǫ fęo naakpa dši
Mizraim; ši ofǫi dšę kōyigbę mība, ēba!
21. Epāfoi ní yǫ eteń lę tamǫ tšinabii
ní ewo fǫ; ši amę hū amętšó amęhe
amędšo foi kę-te tfēm, amędamǫǫ ši;
edšakę amęplenēmǫ gbī lę kę amęsaramǫ-
be lę eninaamę.

22. Egbẽ̱mo̱ tamo̱ onũfũ ní nyieo̱; edšake̱ ame̱ke̱ ta nyie ke̱-mĩba, ni ame̱ke̱ lemai mĩba eno̱, tamo̱ tšotõlo̱i.

23. Ame̱agba ekõ le̱, Iehowa kẽ̱, edšake̱ hĩṅme̱i kplee ame̱no̱; edšake̱ ame̱yi fá fè bãlabii ní alee ame̱yibo̱.

24. Awo Mizraim biyõ le̱ hĩegbẽle po; atule̱ awo kõyigbe̱ maṅ le̱ deṅ!

25. Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo̱ le̱, kẽ̱: Na, mibawo Amon ni dše̱ No le̱ nyõmo̱, ke̱ Farao ke̱ Mizraim ke̱ *enyoṅmo̱i le̱ ke̱ emaṅtše̱mei le̱, ke̱ Farao ke̱ mei ni hĩe kã eno̱ le̱, * 43, 12

26. ni maṅõame̱ mawo mei ni taoo̱ ame̱susuma le̱ adeṅ, ke̱ Nebukadnezar, Babel maṅtše̱ le̱, ke̱ etšũdši le̱ adeṅ; ši ké̱ fe se̱ le̱ eehĩ ši tamo̱ blema le̱, Iehowa kẽ̱.

27. Nohewo̱ le̱, kãše gbeyei, *mitšũlo̱ Iakob, ni otšui akafã, Israel! Ši na, mahere oyiwala ke̱-adše̱ šoṅṅ, ke̱ oseši hũ ke̱-adše̱ ame̱nomṅõ šikpoṅ le̱ no̱, ni Iakob aakũ ese̱ ke̱-aba ekoṅ, ni eehĩ ši kpõ ni ehe aadšo̱le̱, ni moko woṅ ehe gbeyei. * 30, 10. Ies. 44, 2.

28. Kãše gbeyei, mitšũlo̱ Iakob, Iehowa kẽ̱; edšake̱ mike̱o ye̱. Edšake̱ mafite dšeṅmãdši ní migbe̱o mifã ame̱teṅ le̱ fẽ ke̱-mõ ši, ši bo le̱ mifiteṅo ke̱-mõṅ ši; ši moṅ magbla otoi bo̱ni sa ke̱ke̱, ní mihãṅ oṅõ ohe oye kwrã. 30, 11.

Yitšo 47.

Iehowa wiemo̱ ní ba gbalo̱ Ieremia ṅõ ye̱ *Filistibii le̱ ahe, dãni Farao ba ni ebatfia Gaza nii le̱ ne̱:
* Ies. 14, 29—32. Ezek. 25, 15—17.

2. Bo̱ni Iehowa kẽ̱ ne̱: Na, nui mĩfã ke̱-mĩdše̱ kõyigbe̱ ke̱-mĩba, ni ebatšố fã ní edše ṅã, ni eelõ šikpoṅ le̱ ke̱ eno̱ nii fẽ ke̱ maṅ le̱ ke̱ emli bii fẽ; ni mei le̱ aablo̱blo̱i, ni šikpoṅ le̱ no̱ bii fẽ aawo̱ lele.

3. Ekpo̱ṅo̱i hewalo̱i le̱ akoklotoi aššĩmo̱ gbẽ̱mo̱ le̱ ke̱ efĩlii le̱ agbẽ̱mo̱ le̱ ke̱ efĩlii anãdši le̱ ahõfemo̱ le̱ hewo̱ le̱, tše̱mei tete tšốmo̱ṅ ame̱he kwe̱ṅ ame̱bii, ame̱nidšiaṅ edše wui,

4. ye̱ gbĩ ní baã ní abakpãtã Filistibii le̱ fẽ ahĩe, ni abaplenẽ Tiro ke̱ Zidon bualo̱-fẽ-bualo̱ ní efe̱ le̱ hewo̱. Edšake̱ Iehowa bakpãtã Filistibii le̱, ní dši *Kaftor ṅšo̱kpo̱ le̱ no̱ mei ní efe̱ le̱, ahĩe.
* Amos 9, 7.

5. Yiteṅkpamo̱ eba *Gaza no̱, afite Aškelon ke̱ mei ní efe̱ ye̱ ame̱dšõ̱ le̱ṅ le̱. Mẽ beyino̱ noṅṅ †oobãmo̱ ohe ke̱-yaši?
* Amos 1, 6—8. Zef. 2, 4. Zak. 9, 5. † Ier. 41, 5; 48, 37.

6. Ao, Iehowa klante, mẽ beyino̱ noṅṅ ohe aadšo̱? Kũ ose̱ oyaho̱ ohebo le̱ mli! Dšõ̱mo̱ ohe ni ofe kpõ!

7. Ní Iehowa efáo ewo Aškelon ke̱ ṅšo̱ le̱ nã he ne̱, té aafe tẽṅ ní ohe aadšo̱ṅ? dše̱i noṅṅ eto ehãle̱!

Yitšo 48.

*Moab nõ.

Bo̱ni Iehowa Zebaot, Israel Nyoṅmo̱ le̱, kẽ̱ ne̱: Kpóo hã Nebo! edšake̱ aaftele̱; ahã Kiriataim hĩe efie ši ni aṅõle̱; ahã mõ ní kwo̱ le̱ hĩe efie ši ni akũmo̱le̱! * Ies 15; 16. Ezek. 25, 8—11. Amos 2, 1—3. Zef. 2, 8—11.

2. Moab yidšiemo̱ le̱ be̱ doṅṅ; ame̱to ehe ṅã fõṅ ye̱ Hešbon ake̱: "Nyebaã ní wo̱plenẽale̱ ni ekafe dšeṅmaṅ doṅṅ!" Bo Madmen hũ, aakpãtã ohĩe; klante aanyie ose̱!

3. Blo̱mo̱ gbẽ dše̱ Horonaim, fitemo̱ ke̱ hĩekpãtãmo̱ kpeteṅkple!

4. Akpãtã Moab hĩe: ebii bibii le̱ hãa anuo̱ blo̱mo̱;

5. yãfó so̱ṅṅ ake̱-kwo̱õ̱ Luhit ṅmeṅme le̱; edšake̱ anuo̱ hĩekpãtãmo̱ mli gbeyeišemo̱ blo̱mo̱ ye̱ Horonaim šikplekemo̱he le̱:

6. Nyedšoa foi, nyeherea nyeyiwala, ni nyetamo̱a *tšo ní bãi be̱ yi ye̱ ṅãno̱! * 17, 6.

7. Edšake̱ ake̱-ní oṅõ ohĩe ofõ onitšumo̱i ke̱ odfetrii ano̱ hewo̱ le̱, bo hũ aaṅõo; ni Kemoš *aate nomṅõ mli ke̱ eso̱foi ke̱ elumei le̱ fẽ-tfẽm. * 1 Maṅ. 11, 7.

8. Ni hĩekpãtãlo̱ aaba maṅ-fẽ-maṅ no̱, ni maṅ ko maṅ ko edšeṅ mli; ni dšõ̱ le̱ aafite; ni ṅã kpatã le̱ hĩe aakpãtã, bo̱ni Iehowa kẽ̱ le̱.

9. Nyehãa Moab fĩdši ni efliki ní eya; ši emãdši le̱ aatšómo̱ amaṅfõ, ni anáṅ mokomoko ahĩ mli!

10. Alomo̱ moni tšuo̱ Iehowa nitšumo̱ dšabedšabe, ni alomo̱ moni tšĩo̱ eklante le̱ nã ke̱-dše̱o̱ lá he! 1 Sam. 15, 3. 9. 11.

11. Moab ná hedšolẹ kẹ-dšẹ egbekēbii-
aši, ni edfere ešiši atutru lẹ hie, ni
atšókolẹ kẹ-dšẹko nõ mli awoko nõ mli,
ni asaṅ eyako nomṅõ mli dã: nohewọ
ni eṅõmọ eka emli, ni ṅma lẹ tšake-
ko lẹ.
12. Hewọ lẹ, na, gbii mība, Iehowa
kẽ, ni matšũ fọseloi kẹ-aba enọ, ni amẹ-
afọselẹ ni ameatšómọ enibii lẹ amli nii,
ni amẹadfăradfără etọi lẹ hũ.
13. Ni Moab hie aagbo yẹ Kemoš he,
takẹ bọni Israel we lẹ hie gbo yẹ Betel,
amẹhienọkãmọ lẹ, he lẹ.
14. Mēba nyekẽọ akẹ: Hii kākāloi kẹ
tabiloi ní sa tawũ dšiwọ lẹ!?
15. Afite Moab, ni akwọ kẹ-bote emã-
dši lẹ amli, ni eblahii ní ahala lẹ ekple-
ke ši kẹ-te gbẽ, maṅtšẹ lẹ, mo gbẹi ní
dši Iehowa Zebaot lẹ kẽ.
16. Moab plenẽmọ lẹ mībeṅkẹ kẹ-mība,
ni emanehũlũ lẹ mīye oyái naakpa.
17. Nyeyea ṅkọmọ nyehãalẹ, nye mei
ní nyeyọ ehewọ lẹ fẽ, kẹ nye mei fẽ ní
nyele egbẹi lẹ! ni nyekẽa akẹ: Té aye
tẽṅ ní maṅtšẹtšo ní wa lẹ, dẽhiemọtšo
fẹfẹọ lẹ ekũ nẹ!
18. Bo biyõ ní ohiọ Dibon, dšẹ onum-
nyam lẹ mli okpleke ši, ni obatá ši yẹ
kũmai mli! edšakẹ Moab hiekpãtãlọ lẹ
efã kẹ-ba onọ, ebafite omõdši lẹ.
19. Yadamọ gbẹ lẹ he ní osra, bo Aroer-
nyo! bi foidšelọ kẹ yõ ko ní edše mli
ni okẽ akẹ: Mẽ sane eba?
20. Ahã Moab hie efie ši, edšakẹ akũ-
mọlẹ: wọ lele ni oblọ! Nyegbaã yẹ Arnon
akẹ akpãtã Moab hie!
21. Ni kodšomọ eba šikpoṅ kplanã lẹ
nọ, eba Holon kẹ Iaza kẹ Mefaat
22. kẹ Dibon kẹ Nebo kẹ Bet-Dibla-
taim
23. kẹ Kiriataim kẹ Bet-Gamul kẹ Bet-
Meon
24. kẹ Keriot kẹ Bozra kẹ Moab ši-
kpoṅ lẹ nọ mãdši lẹ fẽ, nii ní yọ šoṅṅ
kẹ nii ní beṅkẹ lẹ anọ.
25. Akpọ Moab aklonto lẹ, ni enine
hũ ekũ! Iehowa kẽ.
26. Nyehãa *etọa dã, edšakẹ ewó ehe
nọ eši Iehowa, ni Moab aakoklo ši yẹ
efẽ mli, ni lẹ hũ eetšó ṅmlõnõ! *25, 15.

27. Nto Israel tšó ṅmlõnõ hão! Ani
dšuloi ateṅ aanalẹ yẹ? edšakẹ befẽbe ní
owieọ ehe lẹ, ohosọọ oyitšo.
28. Nyešia mãdši lẹ, ni nyeyahia tẹsãi
amli, nye Moab-bii, ni nyetamọa okpo
ní feọ etšũ yẹ buiaṅ fọdši amli!
29. Wọnu Moab hewõ lẹ he, ewó ehe
nọ tšó! kẹ ehenọwómọ kẹ ehewõ kẹ ehe-
námọ kẹ etšuiṅ hetšõmọ lẹ.
30. Mile emlifũ kẹ efã ní esaa lẹ, Ie-
howa kẽ; nii ní esaa amẹfe.
31. Nohewọ lẹ mawọ lele yẹ Moab
hewọ, ni mablọ yẹ Moab fẽ hewọ: aaye
ṅkọmọ yẹ Kir-Heres hii lẹ ahewọ!
32. Yãfó ní fẽ Iazer nõ lẹ mafó ma-
hão, bo Sibma weintšo; onidši lẹ eteke
ṅšọ lẹ tete, amẹyašẹ Iazer ṅšọ lẹ nã tõ:
hiekpãtãlọ ebafie otšeiayibii kẹ owein-
yibii lẹ anọ.
33. Ni nyámọ kẹ mlifiimọ sẹ efo yẹ
ṅmõdšiaṅ kẹ Moab šikpoṅ lẹ nọ, ni mi-
hã wein hũ sẹ efo yẹ weinbui lẹaṅ: aṅãṅ
wein kẹ lala, lala lẹ dšee lala doṅṅ!
34. Kẹ-dšẹ Hešbon blọmọ lẹ nọ lẹ amẹ-
wóọ amẹgbẽ kẹ-yašiọ Eleale kẹ Iahaz
tõ, kẹ-dšẹ Zoar kẹ-yaši Horonaim, ní
dši tšinayõ ní eye afii etẽ lẹ; edšakẹ
Nimrim nui lẹ tete aatšómọ olẹṅlẹ.
35. Ni mahã moni šãa šã-afọle yẹ he
groṅṅ kẹ moni šãa tšofã-kẹ-ṅma ehãa
enyoṅmọi lẹ sẹ afo yẹ Moab, Iehowa kẽ.
36. Hewọ lẹ mitšui mli hũọ tamọ bẹ-
dši yẹ Moab hewọ, ni mitšui mli hũọ
tamọ bẹdši yẹ Kir-Heres hii lẹ ahewọ;
edšakẹ enii babaõ ní ená lẹ elãdše.
4, 19. Ies. 15, 7; 16, 11.
37. Edšakẹ mofẽmo yiteṅ ekpa, ni aku
mofẽmo tšẽṅ; *abãmọ mofẽmo nidši ahe,
ni mofẽmo kẹ kpekpe eṅmõ ehe. *47, 5.
38. Ṅkọmọyeli sọṅṅ yọ Moab tšũiayi-
teaṅ fẽ kẹ eblohũi lẹ amli; edšakẹ mi-
dfăra Moab dukuduku, tamọ šõnõ ko ní
asumọọ, Iehowa kẽ.
39. Kwẹ bọni ekũmọ! Nyewọa lele!
Kwẹ bọni Moab etšó ekuẹ! Eyẹ hie-
gbẽle! Ni Moab aatšó ṅmlõnõ kẹ tšuifã
fẽ ehã mei fẽ ní ebọlelẹ kẹ-kpe lẹ.
40. Edšakẹ bọni Iehowa kẽ nẹ: Na,
eefliki kẹ-aba tamọ okropoṅ, ni eegbẹ
efidšiaṅ ewo Moab. 49, 22

41. Aṅõ mãdši ní wa le̱, atua mõdši le̱, ni nakai gbĩ le̱ Moab hĩĩ kãkãlo̱i le̱ atšui aatšő tamo̱ yõ ní kõmoo̱ tšui.

42. Ni aakpãtã Moab hĩe ni ekafe maṅ doṅṅ, edšake̱ ewò ehe no̱ eši Iehowa.

43. Gbeyei ke̱ bu ke̱ tšõne kã ši hão, bo moni oyo̱ Moab, Iehowa kẽ̱.

44. Moni aadšo gbeyei le̱ nã foi le̱, eeyagbẽ bu le̱ mli, ni moni aate ši ke̱dše̱ bu le̱ mli le̱, eeyadũ tšõne le̱; edšake̱ mike̱ ame̱sramo̱ afi le̱ aaba le̱ Moab eno̱, Iehowa kẽ̱. Ies. 24, 17. 18.

45. Hešbon hõ le̱ṅ foidšelo̱i ní be̱ hewale̱ le̱ badamo̱; edšake̱ *la aadše̱ Hešbon aba, ni lalile̱i aadše̱ Sihon teṅ aba, ni ebašã Moab kóṅ le̱ ke̱ mei ní feo̱ hõ le̱ ayiteṅ pampam. * 4 Mose 21, 28. 29.

46. Kpóo hão, Moab! Olãdše, Kemoš maṅ! edšake̱ aṅõ obihĩĩ le̱ nom, ni obiyei le̱ ete nomṅõ mli.

47. Ši makpale Moab nomṅõ le̱ ke̱-aba ekoṅ ye̱ nãgbẽ gbĩĩ le̱ amli, Iehowa kẽ̱. Heni Moab kodšomo̱ le̱ ebaše̱ ne̱.

Yitšo 49.

*Amonbii le̱ anõ.

Bo̱ni Iehowa kẽ̱ ne̱: Ani Israel be̱ bihĩĩ, alo ebe̱ moni yeo̱ enii? Mẽhewo̱ mo̱ ni †Malkam eṅõ Gad efe enõ, ni emaṅbii le̱ hĩo̱ emãdši le̱ amli ne̱?
* Ezek. 25, 2—7. Amos 1, 13—15. Zef. 2, 8—11. † 1 Maṅ. 11, 5.

2. Nohewo̱ le̱, na, gbĩĩ mĩba, Iehowa kẽ̱, ni mahã Amonbii le̱ a-Raba le̱ anu ta he, ni eetšő goṅkpo̱ ní moko be̱ no̱, ni ebiyei le̱, aašãame̱ ke̱ la, ni Israel aaye eno̱yelo̱i le̱ ano̱! Iehowa kẽ̱.

3. Wo̱ lele, Hešbon! ši akpãtã Ai hĩe! Nyeblo̱a, nye Raba biyei le̱! Nyemĩaã kpekpe, nyewoa yãra, ni nyetšomloa ye̱ afãbaṅi le̱ ateṅ; edšake̱ *Malkam baya nomṅõ mli ke̱ eso̱foi ke̱ elumei le̱ fẽ! * K. 1.

4. Mẽba ofãa ofõo̱ odšõ̱i ní dši dšõ̱i ní hoo̱ le̱ ano̱? bo biyõ ní okpale ke̱te se̱, bo ní ohĩe kã odfetrii ano̱, ni okẽ̱o̱ ake̱: Namo aaba mino̱? le̱.

5. Na, mike̱ gbeyei ko badše̱ mei fẽ ni ebo̱leo ke̱-kpe le̱ aṅõ ke̱-ba ono̱, Nuntšo̱ Iehowa Zebaot kẽ̱; ni aafienye, mofẽmo aate ehĩe tẽ, ni mokomoko be̱ ní aabua mei ní tšomloo̱ le̱ anã!

6. Ši ké̱ fe se̱ le̱ aakpale Amonbii le̱ anomṅõ le̱ ke̱-kũ se̱ ke̱-ba ekoṅ, Iehowa kẽ̱. 48, 47.

7. *Edom nõ.

Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ̱ ne̱: Aso nilẽ be̱ Teman doṅṅ? alo ṅãwõ elãdše ye̱ hĩetẽlo̱i le̱ aṅõ, ni afo̱se ame̱nilẽ le̱ afie?
* Ies. 21, 11; 34, 5—15. Ezek. 25, 12—14. Amos 1, 11. 12. Obad.

8. Nyedšoa foi! Nyetšőa nyehe! Nyetšaã bui ní mli kwõ̱lo̱ ni nyehĩa mli, nye Dedanbii! edšake̱ be mli ní mabasra Esau le̱, mike̱ emanehũlũ le̱ aaba eno̱.

9. Ke̱dši weinyibii atšelo̱i ba ono̱ le̱, ame̱fe̱ṅ kpe̱kpe̱bii; ke̱dši dšulo̱i ba ono̱ nyõṅ le̱, ame̱afite bo̱ni aaše̱ ame̱nã!

10. Edšake̱ mife Esau pasã, midšie etẽmo̱hei le̱ kpo, ni enyẽṅ ehe etẽ: akpãtã esešibii ke̱ enyemimei ke̱ ehegbomei le̱ ahĩe, ni mokomoko be̱!

11. Ši owusãi le̱, mi le̱ mahere ame̱yiwala, ni hã okũlafoi le̱ ke̱ ame̱hĩe afõ mino̱!

12. Edšake̱ bo̱ni Iehowa kẽ̱ ne̱: Na, mei ní esaa-ame̱ ake̱ ame̱anu *kpulu le̱, ame̱anu kẽ; ni bo ni ooṅõ ohe oye kwrã lo? Oṅõṅ ohe oyeṅ, ši nu kẽ oonu!
* 25, 15. 21.

13. Edšake̱ mikã midientše̱ mihe kitã, Iehowa kẽ̱, ake̱ Bozra aatšő *nãkpe̱nõ ke̱ ahorabõ̱ ke̱ amaṅfõ ke̱ lõmo̱, ni emãdši le̱ fẽ aatšőmo̱ nãno̱ amaṅfõi! * 44, 12.

14. Minu sane ko ke̱-dše̱ Iehowa ṅõ, ni atšũ bo̱fo ke̱-te dšeṅmãdši le̱ aṅõ, ake̱: Nyebuaã nyehe nã ke̱-kpea ni nyebaã eno̱, ni nyetea ši nyeyaã ta!

15. Edšake̱ na, mifeo bibiõ ye̱ dšeṅmãdši le̱ ateṅ, ni ohe guo̱ egbo ye̱ gbomei ateṅ!

16. Ohe gbeyei le̱ ke̱ otšuiṅ hewõ le̱ ešišiuo, bo ni ohĩo̱ te̱kpodši amli, ohĩo̱ gõdši ayiteaṅ: ke̱dši oyafe otšũ ye̱ ṅwei šoṅṅ tamo̱ okropoṅ tete le̱, madšieo ke̱adše̱ dše̱i ke̱-yi ši! Iehowa kẽ̱.

17. Ni Edom aatšő nãkpe̱nõ: mofẽmo ní aabaho ye̱ dše̱i le̱, enã aakpe̱ ehe, ni eebo tšia ye̱ nii ní atfiale̱ le̱ fẽ hewo̱. 50, 13.

18. Tamo̱ bo̱ni abutu Sodom ke̱ Gomora ke̱ ame̱hewo̱ mãdši le̱, Iehowa kẽ̱, mokomoko ehĩṅ dše̱i ni asaṅ gbomobi ko ebatoo̱ gbo̱ ye̱ dše̱i. Ies. 1, 9

, efã tamo dšata kę-dšę Iordan
ayii lę amli kę-mība koloiani-
ıí hīo ši dã lę; ši mahã edšo
šę eno hīnmęitfã, ni moni aaba-
lę manõ-to eno. Edšakę namo
ımi? ni namo kemi aakpe? ni
ii tōkwelo ní anyē mihīe ada-
50, 44.
hewo lę nyeboa Iehowa yiń ní
Edom he kę eyiń ní eto yę
i lę ahe lę toi: Šātāmo kē aašātā
mli bibii lę kę-ate, ni ameni-
ę nã aakpę ehe yę amęhe!
ıešigbēmo lę gbēmo lę hewo lę
ę mihoso; blomo lę hũ, anu edši-
ę Ńšo-tšuru lę nä tõ.
, eefã kę-aba, ni *eefliki tamo
, ni eegbę efīdšiań ewo Bozra,
i gbī lę Edomhīī kākālo̧i lę atšui
mo yõ ni kōmoo tšui. *48, 40.
Damasko nõ.
Iamat kę Arpad hīe efie ši,
amęnu sane fõń; amętšui efã,
o ni efe hāmāhāmã, amęnáá he-
* Ies. 17, 1. Amos 1, 3—5.
masko egbodšo, etšõ ehe ní eba-
ńmińmi emõlę; hedšramo kę kõ-
ehe tamo yõ ni bafo.
aye tēń ni akwa yidšiemo mań
ıimišę mõ lę nę?
ıhewo lę eblahīī lę aanyõnyõi
ıũi leań, ni aaplenē hīī tawu-
yę no gbī lę no, Iehowa Ze-
;
mašęre la yę Damasko gbogbo
eešã Benhadad mõdši wudši lę.
Kedar kę †Hazor mańtšeyelii
kadnezar, Babel mańtšę lę, tfia-
lę anõ.
Iehowa kē nę: Nyetea ši, nye-
aä Kedar, ni nyeyakpātāa bokā-
lę ahīe! * Ies. 21, 16. 17. † Ios. 11, 10.
ıebũi lę kę amętõiku lę amęańõ
amębũ he mamai lę kę amęnibii
amęyomai lę amęalõ amęhã amę-
męablo amęwoamę akę: Hefēhe
ei!
ešaä foi, nyedšoa foi ni awáa,
bui ní mli kwõlo nyehīa mli,
orbii! Iehowa kē; edšakę Ne-
bukadnezar, Babel mańtšę lę, ete nyeyi
no adšina, ni eto eyiń yę nyehe. K. a
31. Nyetea ši nyefãa kę-yaš mań ní
he edšoamę, ní amęhīo ši fefēfe lę no,
Iehowa kē; mei ni bę agbói alo agbói
asę-adabāńi, ní amękokrõ amęhīo ši.
32. Ni amęyomai lę aatšõmo odšonii,
ni amękoloikui babaõ lę aatšõmo hānii;
ni magbę *mei ní ešęšę amęyii afãfãi
lę mafã kõyoi fiã mli; ni mikę amę-
manehũlũ lę aadše amęhewo hefēhe kę-
aba, Iehowa kē. * 25, 23.
33. Ni Hazor aatšõ ńāńgbēi ašihīlęhe
kę amańfõ kę-ate nāno, ni mokomoko
ehīń dšęi, ni asań gbomobi ko ebatoń
gbo yę dšęi. 9, 10.
34. Iehowa wiemo ní ba gbalo Ieremia
ńõ yę *Elam hewo yę Iuda mańtšę Ze-
dekia mańtšęyeli lę šišidšē mli nę: * 25, 25.
35. Boni Iehowa Zebaot kē nę: Na,
makũ Elam gāi lę ní dši amęhewalęnõ
titri lę;
36. ni mikę kõyoi edfę aadšę ńwei nã-
gbēhei edfę lę aba Elam no, ni magbę-
amę mafã kę-ate nakai kõyoi lę fē no,
ni dšeńmań ko dšeńmań ko bę ní Elam
mei ní agbęamę afã nę eyań mli.
37. Ši mahã Elam tšui afã yę amęhe-
nyęloi kę mei ní taoo amęsusuma ęgbę
lę ahīe, ni mikę efõń, ní dši mimlifũ ní
nã wa lę, aaba amęno, Iehowa kē; ni
matšũ klante kę-anyie amęsę kę-yaši be-
yino ni maplenēamę.
38. Ni mikę mimańtšęsši lę aamã Elam,
ni makpātã mańtšę kę lumei lę ahīe yę
dšęi, Iehowa kē.
39. Ši aaba mli yę nāgbē gbīī lę ano
akę makpale Elam nomńõ lę kę-aba ekoń,
Iehowa kē. K. a.

Yitšo 50.

Wiemo ní Iehowa tšõ gbalo Ieremia
no ewie yę Babel, Kaldeabii lę ašikpoń
lę, hewo nę: Ies. 13; 14.
2. Nyedšadšea yę dšeńmādši lę ateń,
nyešiea, ni nyešia aflańã! Nyešiea, ni
nyekašiua no! Nyekęa akę: Ańõ Babel;
ahã Bel hīe efie ši, adfãra Merodak
hũ; ahã emāgāi lę ahīe efie ši, adfãra
ewodši lę! .. Ies. 46, 1.

3. Ši dšeňmaň ko edšę kōyigbę efā kę-mība enǫ, ni eefe ešikpoň lę amaňfō, ni mokomoko ehīň ši yę nǫ, gbomo kę koloi fē aadšo foi amęate.

4. Nakai gbīī lę amli lę kę nakai be lę mli lę, Iehowa kē, Israelbii lę aaba, amę kę Iudabii lę fē-tſēm; *amęabafó kę-nyie, ni amęabatao Iehowa, amę-Nyoňmǫ lę, sęgbę. *31, 9.

5. Amęabi Zion ši, amęatšómǫ amęhīeaň amęhā dšęigbę: "Nyebaā ni wǫkę wǫhe ayadōmǫa Iehowa yę nānǫ kpāňmǫ ni hīe kpaň nǫ mli!"

6. Tōi ni elādše po mimaň lę etšómǫ: amękwęlǫi lę ehā amędū gbę, amętšómǫ amęhe kę-te gōdši anǫ; amędšę goň nǫ kę-te goňkpǫ nǫ, amęhīe ekpa amęšibumǫhe lę nǫ.

7. Mei fē ni naāamę lę yeǫamę, ni amęhenyęlǫi lę kēǫ akę: Wǫfeko noko fōň ko! edšakę amęfe eša amęši Iehowa ni dši dšalę lęhe lę, Iehowa ni dši amętšęmei lę ahīenǫkāmǫ lę.

8. Nyedšoa foi kę-dšęa Babel teň, ni nyedšea Kaldeabii lę ašikpoň lę nǫ, ni nyetamǫa tōkpakpoi ni nyie tōiku lę hīe! 51, 6. 45.

9. Ši na, matšīe dšeňmādši wudši asafo yū hīe, ni mikęamę aadšę kōyigbę šikpoň lę nǫ afā kę-ba Babel nǫ, ni amęagba ta amęwolę, ni dšęi noňň aadšę abaňōlę; amęgāimlibii lę aatamǫ nū kākālǫ ni he esa nō, ni ekūň esę yaka lę.

10. Ni Kaldea aatšó odšonii; mei fē ni aatſalę odšo lę aatǭrǫ, Iehowa kē.

11. Edšakę nyemīnyā, edšakę nyemli eflinye, nye mei ni nyehaā minǫyelinō lę, edšakę nyehoǫ la tamǫ tšinabi oblayō ni gblęǫ able, ni nyeblǫō tamǫ okpǫňǫhīī hewalǫi. 5 Mose 32, 27. Ies. 10, 5. 7. 15.

12. Nyenye hīe egbo naakpa dientšę; moni fǫnye lę hū hīe efie ši: Na, etšó dšeňmādši asękpelǫ, ňā kpatā kę šikpoň ni egbī kę olęňlę!

13. Iehowa mlifū lę hewǫ lę ahīň dšęi, ši moň eetšó amaňfō kwrā: mofēmo ni aatšó Babel he kę-aho lę, enā aakpę ehe, ni eebo tšia yę enii ni atſialę lę fē hewǫ. 51, 37; 49, 17.

14. Nyegbaā ta nyewoa Babel he kę-kpea, nye mei fiā ni nyedǭrǫǭ gāii amli! Nyetšērēalę, nyekabāa gāimlibii ayi! edšakę efe eša eši Iehowa!

15. Nyebǫa oše nyewoalę kę-kpea! Eňō ehe ehā, ešišitōi lę egbēgbē ši, egbogbǫi lę ewule efie ši! edšakę Iehowa oweletǫ dši no: *nyetǫa nyehe owele yę enǫ! Bǫni efe lę, nye hū nyefealę nakai! * Kpods. 18, 6.

16. Nyefoa moni dūǫ nii kę moni mōǫ nikpamǫ-kakla mli yę nikpamǫbe leň lę kę-dšęa Babel! Yiwalę klante lę hewǫ lę, amęteň mofēmo aakū esę kę-ate emaňbii lę aňō, ni mofēmo aadšo foi kę-ate ešikpoň nǫ!

17. Tōi ni egbę efā dši Israel; dšatai lę efielę kę-te: tšutšu lę Ašur maňtšę lę yelę, ni sękpē nę Nebukadnezar, Babel maňtšę lę, ekpe ewui.

18. Nohewǫ lę bǫni Iehowa Zebaot, Israel Nyoňmǫ lę, kē nę: Na, mibawo Babel maňtšę lę kę ešikpoň lę nyōmǫ, tamǫ bǫni miwo Ašur maňtšę lę nyōmǫ lę.

19. Ni mikę Israel aaba elęhe lę ekoň, ni eebaye nii yę Karmel kę Bašan, ni esusuma aatǫ yę Efraim kę Gilead gōdši lę anǫ!

20. Nakai gbīī lę amli kę nakai be leň lę, Iehowa kē, aatao Israel nišaianii lę, ši eko bę, kę Iuda he ešai lę, ši anaň; edšakę *maňō-fa mei ni mifę lę. *31, 34; 33, 8.

21. Fā oyatua atūatšemǫ nta šikpoň lę kę mei ni agblaā amętoi lę! Gbe ni ofe musu kę-nyie amęsę, Iehowa kē, ni ofe bǫni mifāo lę pępępę!

22. Ta kę hīekpātāmǫ kpeteňkple yę šikpoň lę nǫ!

23. Té fe tēň ni adſāra ni akūmǫ šikpoň lę fē *hamle lę nę? Té fe tēň ni Babel etšó amaňfō yę dšeňmādši lę ateň nę? *51, 20.

24. Mitšōo tšōne, ni odū hū, Babel, ši olee tete! Anao ni amōo hū; edšakę okę Iehowa mīši mple.

25. Iehowa egble etanii-atōhe lę, ni edšie emlila tawūnii lę; edšakę Nuntšǫ Iehowa Zebaot yę nitšumǫ ko ni ebatšu yę Kaldeabii lę ašikpoň lę nǫ.

26. Nyedšęa nāgbēhei lę fē nyebaā! Nyegblea eboňoi lę anā! Nyelōalę nye-

buaä ši tamǫ ṅmā kuikui, nyefealę musu
tſēm! Nyekahäa enokonoko mifęa!
27. Nyegbea etšinahīī lę fē-tſēm, nye-
häa amękplekea ši kę-yaä gbē! Kpóo
häamę! edšakę amęgbī ní dši amęsramǫ-
be lę ešę!
28. Anuǫ mei ní dšo foi ni amędše
mli kę-dšę Babel šikpoṅ lę nǫ lę agbē,
ni amęmīdšadše Iehowa, wǫ-Nyoṅmǫ lę,
oweletǭ, esǫlemǫwe lę he oweletǭ lę yę
Zion!
29. Nyetšéa gäitšēlǫi lę nyewoa Babel
he, mei ni dǫrǫǭ gäi lę fē! Nyebǫa nsra
nyewoa ehe kę-kpea! Nyekahäa moko-
moko mīdšea mli! *Nyewoalę nyōmǫ
yę enitšumǫ lę nä! Bǫfēbǫ ní efe lę,
nyefealę nakai noṅṅ; edšakę ewó ehe
yę Iehowa nǫ, yę Israel Mokroṅkroṅ
lę nǫ! * K. 15.
30. Nohewǫ lę eblahīī lę aanyōnyōi yę
eblohūi lę amli, ni aaplenē ehīī tawulǫi
lę fē yę no gbī lę nǫ, Iehowa kę̄.
31. Na, mikęo ená, bo hewolǫ, Nuntšǫ
Iehowa Zebaot kę̄; edšakę ogbī ní dši
osramǫbe lę ešę!
32. Ni hewolǫ lę aatę ni eegbē ši, ni
mokomoko bę ní aawó enǫ; ni mašęre
la yę emädšimädši lę amli, ni eešä mei
fiä ní bǫlelę kę-kpe lę.
33. Bǫni Iehowa Zebaot kę̄ nę: Amīa
Israelbii lę kę Iudabii lę fē-tſēm, ni
amęnomṅōlǫi lę fē hīe amęmli kpēṅṅ,
amękplēē ní amęṅmē amęhe lę.
34. Amękpōlǫ lę he wa, Iehowa Zebaot
dši egbęi: ye kē ebaye amęsane lę ehä-
amę, beni afe ní ehä šikpoṅ lę adšǭ ehe,
ni ehä Babelbii lę ahao.
35 Klante aaba Kaldeabii lę anǫ, Ie-
howa kę̄, kę Babelbii lę anǫ kę elumei
lę anǫ kę enilelǫi lę anǫ!
36. Klante aaba näfūtšęmei lę anǫ, ní
amętšómǫ kwašiai! Klante aaba ehīī kä-
kälǫi lę anǫ, ni amętšui afä!
37. Klante aaba ekpoṅǫi kę efīlii lę
anǫ kę futufutugbomei lę fē ní yǫ eteṅ
lę anǫ, ní *amętšómǫ yei! Klante aaba
edſetrii lę anǫ, ní aha! * 51, 30.
38. Klante aaba enui lę anǫ, ní amę-
amī! edšakę amägäi ašikpoṅ ni, ni gbe-
yei wǫdši ahe sękę amęyeǫ!

39. Nohewǫ lę ṅäṅ koloi kę klädši
aahī dšęi, ni dugumai aahī dšęi; ni ahīṅ
dšęi doṅṅ kę-ate näno, ni asaṅ akę dšęi
efeṅ šihilęhe yę yinǫ ko yinǫ ko nǫ.
40. Tamǫ bǫni Nyoṅmǫ butu *Sodom
kę Gomora kę amęhewǫ mädši lę, Ie-
howa kę̄, mokomoko ehīṅ dšęi, ni asaṅ
gbomobi ko ebatoṅ gbǫ yę dšęi.
* 1 Mose 19, 24. 25.
41. Na, *maṅ ko aadšę kōyigbę aba,
ni dšeṅmaṅ wulu ko kę maṅtšęmei ba-
baō aate ši kę-adšę šikpoṅ lę nägbē tō.
* K. 9.
42. Amęhīe gäi kę akplǫ; amęyi wa,
ni amęmūsūṅ etšōōamę; amęgbē *tamǫ
ṅšǫ hūmǫ, ni amętrá okpoṅǫi anǫ kę-
mība, awoamę nii tamǫ tabilǫi, ní amę-
kę bo, Babel biyō lę, abawu! * 6, 23.
43. Babel maṅtšę lę nu amęhe pę, ni
enidšiaṅ dše wui; etšui fä, ekōmǫ tamǫ
yō ní bafǫ.
44. Na, efä tamǫ dšata kę-dšę Iordan
he kō-hayii lę amli kę-mība koloianiyeli-
he ní hīǫ ši dä lę: ši mahä edšo foi
kę-dšę amęnǫ hīṅmęitſä, ni moni aaha-
lalę lę, lę maṅō-to enǫ. Edšakę namo po
tamǫmi? ni namo kęmi aakpe? ni namo
dši tōkwęlǫ ní anyē mihīe adamǫ?
49, 19–21.
45. Nohewǫ lę nyeboa Iehowa yiṅ ni
efīe yę Babel he kę eyiṅ ní eto yę
Kaldeabii lę ašikpoṅ lę he lę toi: Šätä-
mǫ kē aašätä tōiku lę mli bibii lę kę-
ate, ni amęniyelihe lę nä aakpę ehe yę
amęhe!
46. Gbē ní kęǫ akę: Aṅō Babel! lę
gbęmǫ nä lę šikpoṅ aahoso, ni aanu
eblǫmǫ lę yę dšeṅmädši lę ateṅ.

Yitšo 51.

Bǫni Iehowa kę̄ nę: Na, mi lę matē
kǫyǫ ní fiteǫ nii ko ši mawo Babel kę
mei ní hīǫ mei ní ete ši ewomi lę ateṅ lę,
2. ni matšū mei kpōdši kę-ate Babel
ni *amęaša emli, ni amęafe ešikpoṅ lę
fęm; edšakę amęabǫlelę kę-akpe yę gbī
fōṅ lę nǫ. * 15, 7.
3. Moni dǫǭ gäi lę, gäidǫlǫ lę aadǫ
egäi awolę, kę moni teǫ ši kę edama
lę hū: ni nyekahäa eblahīī lę ayi, nye-
fea eta lę fē-kwa musu!

4. Ni amẹanyõnyõi yẹ Kaldeabii lẹ
ašikpoṅ lẹ nọ, ni aatšurọamẹ nii yẹ
eblohũi lẹaṅ!
5. Edšakẹ Israel kẹ Iuda Nyoṅmọ, ní
dši Iehowa Zebaot lẹ, šĩkoamẹ *okũla-
fo; ši menẹmei lẹ, amẹšikpoṅ lẹ nọ †eyi
tọ kẹ Israel Mokroṅkroṅ lẹ nọ fọyeli.
* Ies. 54, 4. † Ier. 50, 11. 29.
6. Nyedšoa foi kẹ-dšẹa Babel
teṅ, ni mofẽmo ahere eyiwala!
Nyekahãa aplenẽanye yẹ enišai-
anii lẹ ahewọ; edšakẹ Iehowa owele-
tõ be ni: ebawolẹ enifemọnii lẹ ahe
nyõmọ! 50, 8. Kpods. 18, 4. Ies. 48, 20.
7. Šika kpulu dši Babel yẹ Iehowa
deṅ, ni ehã *šikpoṅ mũ lẹ fẽ etọrọ dã:
dšeṅmãdši lẹ enu ewein lẹ eko, hewọ lẹ
dšeṅmãdši lẹ eye sẹkẹ.
* 25, 15. Kpods. 17, 4; 18, 3.
8. *Babel egbẽ ši trukã, ni akũmọlẹ:
nyewọa lele nyehãalẹ! Nyeṅõa tšofã nye-
toa epĩmọ lẹ he, akẹ aleenõ eehĩ tšámọ lo!
* Kpods. 18, 2.
9. "Wọmĩtšá Babel, ši ehĩĩ tšámọ;
nyešĩalẹ, ní wọteṅ mofẽmo aya lẹdien-
tšẹ ešikpoṅ nọ! Edšakẹ ekodšomọ lẹ
ešẹ ṅwei tõ, ni awó nọ kẹ-yaši atatuiaṅ!
10. Iehowa edšie wọdšalẹ kpo: Nyebaã
ní wọyagbaã Iehowa, wọ-Nyoṅmọ lẹ, ni-
tšumọ lẹ yẹ Zion!"
11. Nyešaã gãimlibii lẹ ahe kãṅkãṅ!
nyekõlọa tšẹṅi nyewoa! Iehowa etšĩe
*Mediabii amaṅtšẹmei lẹ amumọ hĩe;
edšakẹ eto eyiṅ yẹ Babel he, akẹ eekpãtã
ehĩe. Edšakẹ Iehowa †oweletõ ni, esọle-
mọwe lẹ he oweletõ ni. * Ies. 13, 17. † Ier. 50, 28.
12. Nyešia aflaṅã nyewoa Babel gbo-
gboi lẹ ahe! Nyehãa bũ lẹ mli awaã!
Nyetoa bulọi! Nyesãa káwolọi lẹ nye-
toa! Edšakẹ Iehowa eto eyiṅ ni esã
ebafe noni ewie yẹ Babelbii lẹ ahe lẹ.
13. Bo ní ohĩọ *nuí babaõ nọ, ni odſe-
trii fá babaõ, onãgbẽ lẹ kẹ heni asusu
ní abafoõ yẹ lẹ ešẹ! * Kpods. 17, 1.
14. Iehowa Zebaot ekã lẹdientšẹ ehe
kitã akẹ: Mawoõ obõ tọ kẹ gbomei ta-
mọ agãi, ni amẹabọ oše amẹawoõ!
(K. 15—19: kwẹ 10, 12—16.)
15. Lẹ efe šikpoṅ lẹ yẹ ehewalẹ nã,
lẹ noṅṅ eṅõ dše lẹ emã ši yẹ eṅã nã,
ni elẽ ṅwei mli yẹ enilẽ nã.

16. Kẹ ewó egbẽ lẹ, nu pĩ baã ṅwei,
ni ehãa afuai tetẽọ ši kẹ-dšẹọ šikpoṅ
lẹ nãgbẽhei lẹ; efeọ srawai efataã nyo-
ṅmọnẹmọ he, ni efãa kõyọ kpo kẹ-dšẹọ
enitõhei lẹ.
17. Koloi dši gbomei fẽ, ni amẹlee nii;
šikaṅãlọ-fẽ-šikaṅãlọ hĩe egbo yẹ emãgã
hewọ; edšakẹ emãgã ní efie lẹ, apasa
ni, ni mumọ ní amũọ bẹ amẹmli.
18. Yakayakanii ni, hefẹoyeli nitšumọ
ni; amẹsramọbe lẹṅ lẹ amẹhĩe aakpãtã.
19. Moni dši Iakob gbẹfãṅṅõ lẹ tamọọ
enẹmei; edšakẹ nii fẽ-kwa kẹ egbẹfãṅ
akutšo lẹ hũ šõlọ dšilẹ, Iehowa Zebaot
dši egbẹi.
20. *Mihamle kẹ mitawũnii dšio; bo
mikẹ-dſãraã dšeṅmãdši, ni bo mikẹ-fiteọ
maṅtšẹyelihei; * 50, 23. Ies. 10, 5.
21. ni bo mikẹ-dſãraã okpọṅọ kẹ enọ-
tálọ, ni bo mikẹ-dſãraã ſĩlii kẹ amẹmli-
trálọi;
22. bo noṅṅ mikẹ-dſãraã nũ kẹ yõ, ni
bo mikẹ-dſãraã onukpa kẹ gbekẽ, ni bo
mikẹ-dſãraã oblanyo kẹ oblayõ;
23. ni bo mikẹ-dſãraã tõkwẹlọ kẹ etõi-
ku, ni bo mikẹ-dſãraã hũlọ kẹ etšinai
nta, ni bo mikẹ-dſãraã amraloi kẹ lumei.
24. Ni *mawo Babel kẹ Kaldeabii lẹ
fẽ amẹnifõdši fẽ ni amẹfe Zion lẹ he nyõ-
mọ yẹ nyehĩṅmẹiiaṅ! Iehowa kẽ. * 50, 29.
25. Na, mikeọ ená, bo fitemọ goṅ, Ie-
howa kẽ, ní ofiteọ šikpoṅ mũ lẹ fẽ, ni
makpã minine mli yẹ onọ, ni makokloõ
kẹ-adšẹ tẹsãi lẹ anọ matſa ši, ni mahã
otšõ goṅ ní ašã;
26. ni aṅõṅ omli tẹ ko atoṅ kóṅ, lo
tẹ ko ní aaṅõ-to šiši; ši moṅ ootšõ nã-
nọ amaṅfõ! Iehowa kẽ.
27. Nyešia aflaṅã yẹ šikpoṅ lẹ nọ!
Nyekpãa tẹtrẹmantrẹ yẹ dšeṅmãdši lẹ
ateṅ! *Nyefea dšeṅmãdši lẹ kroṅkroṅ
nyewoalẹ! Nyekpẽa Ararat, Mini kẹ
†Aškenaz maṅtšẹyelii lẹ nyewoa ehe!
Nyetoa tatšẹ nyewoalẹ! Nyehãa okpọṅọi
lẹ abaã tamọ agãi kẹ amẹhe sakasaka!
* Ies. 13, 3. † 1 Mose 10, 3.
28. Nyefea dšeṅmãdši lẹ kroṅkroṅ nye-
woalẹ, Media maṅtšẹmei lẹ, emraloi kẹ
elumei lẹ fẽ kẹ emaṅtšẹyeli šikpoṅ mũ
lẹ fẽ!

29. Ni šikpoṅ lẹ mīhoso, ni edšidšā;
edšakẹ Iehowa yiṅ ní etotoi yẹ Babel
he lẹ damọ ši akẹ eefe Babel šikpoṅ lẹ
amaṅfō, ní mokomoko akahī mli doṅṅ.
30. Babel hīī kākālọi lẹ efō tawū, amẹ-
trá amẹmōdši lẹ amli; amẹ-ekā lẹ etā,
amẹtšómọ yei: ašāšā amẹšihīlẹhei lẹ,
akūmọ amẹ-adabāṅi lẹ.
31. Foišalọ šaā foi kẹ foišalọ yakpeọ,
bọfo hū kẹ bọfo yakpeọ, koni amẹyatsa
Babel maṅtšẹ lẹ adafi akẹ aṅō emaṅ lẹ
yẹ ehefēhe,
32. ni ahe fāfōhei lẹ, ni ašā kpākpoi
lẹ kẹ la, ni tabilọi lẹ atšui efā.
33. Ši bọni Iehowa Zebaot, Israel Nyo-
ṅmọ lẹ, kẽ nẹ: Babel biyō lẹ tamọ ṅmā-
gbēmọhe be mli ní anānā nọ lẹ; efẹ
ñō kẹkẹ ni nikpamọbe lẹ aašẹ ahālẹ!
34. Nebukadnezar, Babel maṅtšẹ lẹ,
eyewọ, ekpātā wọhīe; eṅōwọ emā ši
tamọ nō flo, emīwọ hū tamọ dšeṅ; ewo
emūsū obō kẹ midọkọdọkọnii lẹ; ešẹrẹ-
wọ efie.
35. Zionnyo aakẽ akẹ: Yi ní awami
kẹ mihelo lẹ aba Babel nọ! Ierusalem
aakẽ akẹ: Milá aba Kaldeabii lẹ anọ!
36. Nohewọ lẹ bọni Iehowa kẽ nẹ: Na,
maye osane lẹ mahāo, ni matọ ohe owe-
le; ni mahā eṅšọ lẹ agbī, ni mahā enu-
bu lẹ atā.
37. Ni Babel aatšómọ kóikói kẹ ṅāṅ-
gbēi ahīlẹhe, nākpẹnō kẹ noni hāa aboọ
tšia, ni mokomoko ehīṅ dšẹi doṅṅ. 50, 13.
38. Amẹfē-kwa amẹahū tamọ dšatai
oblahīī, ni amẹablọ tamọ dšatabii.
39. Kẹ́ amẹhīe dọ lẹ, maṅmēamẹ okplō,
ni mahā amẹtọ̃rọ dā, koni amẹmli afli-
amẹ, ni amẹwọ nānọ wọ, ni amẹhīe aka-
tšē! Iehowa kẽ.
40. Makplaamẹ kẹ-kpleke ši tamọ tōbii
ní ayagbeamẹ, tamọ tōagboi kẹ tōkpa-
kpoi!
41. Té aye tēṅ ní aṅō *Šešak, ni ahe
šikpoṅ lẹ fē yidšiemọ lẹ nẹ? Té aye
tēṅ ni Babel etšó nākpẹnō yẹ dšeṅmā-
dši lẹ ateṅ nẹ? * 25, 26.
42. Ṅšọ lẹ ete ši ewo Babel, eṅšọkei
ní gbẽọ lẹ eha enọ.
43. Emādši lẹ etšómọ amaṅfōi kẹ ši-
kpoṅ ní egbī keketē kẹ olẹṅlẹ, šikpoṅ
ní mokomoko ehīī nọ, ni gbomobí ko
tšóó nọ.
44. Ši mayasra Bel yẹ Babel, ni ma-
dšie noni emī lẹ yẹ edāṅ, ni dšeṅmādši
lẹ hoṅ kẹ-yaṅ eṅō doṅṅ; Babel gbogbo
lẹ tete aagbē ši! 50, 2.
45. Mimaṅ, nyedšea kpo kẹ-dšẹa eteṅ,
ni nyeteṅ mofēmo ahere eyiwala kẹ-dšẹ
Iehowa mlifū ní nā wa lẹ mli! K. 4.
46. Nyetšui akafāa, ni nyekašea gbe-
yei yẹ adafi ní aanu yẹ šikpoṅ lẹ nọ
lẹ hewọ, ši adafi aaba yẹ afi ko nọ, ni
no sẹ afi lẹ adafi aaba ekoṅ, akẹ yi-
walẹ yẹ šikpoṅ lẹ nọ, nọyelọ aate ši
awo nọyelọ!
47. Nohewọ lẹ na, gbīī mība, ní ma-
yasra Babel amāgāi lẹ, ni ešikpoṅ lẹ
fē hīe aagbo, ni emei ní agbe lẹ fē
aanyōnyōi yẹ eteṅ.
48. Ni *ṅwei kẹ šikpoṅ kẹ amẹmli
nii fē aala nyāmọ lala yẹ Babel hewọ;
edšakẹ hīekpātālọi aadšẹ kōyigbẹ aba
enọ, Iehowa kẽ. * Kpoda. 18, 20.
49. Babel hū bagbē ši, aye Israel mei
ní enyōnyōi, tamọ bọni Babel hā šikpoṅ
lẹ fē nọ mei ní enyōnyōi lẹ gbēgbē ši lẹ.
50. Nye mei ní nyedše klante nā, nye-
yaā, nyekadamọa ši! Nyekaia Iehowa
kẹ-dšẹa šoṅṅ, ni *nyehīe abaā Ie-
rusalem nọ! * Lal. 137, 5.
51. 'Wọhīe egboi, edšakẹ wọnu ahora-
bọ̃; hīešifiemọ eha wọhīe, edšakẹ mei-
kpōdši eba Iehowa we lẹ hei kroṅ-
kroṅi lẹ!'
52. Nohewọ lẹ, na, gbīī mība, Iehowa
kẽ, ní mayasra emāgāi lẹ, ni ešikpoṅ
lẹ fē nọ lẹ pilafoi lẹ aakēmọ!
53. Kẹ́ Babel kwọ kẹ-te ṅwei po, ni
ehā emōdši lẹ kwọ̃lọ bọni moko nyēē
abẹṅkẹ po lẹ, mi noṅṅ kē miṅō ehīe-
kpātālọi aadšẹ aba enọ! Iehowa kẽ.
54. Anuọ blọmọ ko kẹ-dšẹọ Babel, kẹ
hīekpātāmọ kpeteṅkple kẹ-dšẹọ Kaldea-
bii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ!
55. Edšakẹ Iehowa mikpātā Babel hīe,
ni ehā hōfemọ sẹ mifo yẹ mli; ni amẹ-
ṅšọkei lẹ hūọ tamọ nui babaō, ni amẹ-
gbō lẹ gbẽmọ nā wa.
56. Edšakẹ hīekpātālọ eba enọ, eba
Babel nọ, ni amōmọ ẹmli hīī kākālọi

lẹ, akũmọkũmọ̃ amẹgãii lẹ amli; edšakẹ
*nãdšiaṅtõ Mawu dši Iehowa, ewoọ nyõ-
mọ pẹpẽpẹ. * 5 Mose 32, 35.
57. Ni mahã amẹlumei kẹ amẹnileloi
kẹ amẹmraloi kẹ amẹbladei kẹ amẹkãkã-
lọi lẹ *atõrọ dã, ni amẹawọ nãnọ wọ,
ni amẹhĩe etšẽṅ doṅṅ! maṅtšẹ, mo gbẹi
ni dši Iehowa Zebaot lẹ kẽ. * K. 39.
58. Bọni Iehowa Zebaot kẽ nẹ: Babel
gbogboi ní hĩe lẽ lẹ, aawuleamẹ kwrã,
ni egbói ní kwõlọ lẹ, aašãamẹ kẹ la;
ni mãdšimãdši amọdeṅbọ̃ lẹ aafe yaka,
ni dšeṅmãdši lẹ, la po amẹgbo deṅme
amẹhã! Hab. 2, 13.
59. Wiemọ ni gbalọ Ieremia kẹ-hã
Seraia, Maeseia bi *Neria bi lẹ, beni
ekẹ Iuda maṅtšẹ Zedekia te Babel yẹ
eyinọ afi ni dši edfẹ lẹ nọ lẹ nẹ. Ni
Seraia dši piafonyo-nukpa. * 36, 4.
60. Ni Ieremia ṅmã efõṅ fẽ ni baba
Babel nọ lẹ ewo wolo kome mli, no dši
wiemọi nẹ fẽ ni aṅmã yẹ Babel he lẹ.
61. Ni Ieremia kẽ Seraia akẹ: Ké ošẹ
Babel lẹ, kwẹmọ ni okane nẹkẹ wiemọi
nẹ fẽ,
62. ni okẽ: Iehowa! bo owie yẹ biẹ
nẹ he, akẹ ooplenẽlẹ, ni mokomoko aka-
hĩ mli doṅṅ, gbomo dšio, šĩa kolo dšio,
ši moṅ etšõ nãnọ amaṅfõ!
63. Ni aba akẹ ké okane wolo nẹ ogbe
nã lẹ, ofĩ tẹ okpẹtẹ he, ni ošẹ ofõ Eu-
frate teṅ, Kpods. 18, 21.
64. ni okẽ: Nẹkẹ Babel bašiu, ni eteṅ
ši doṅṅ, yẹ efõṅ fẽ ni mikẹ-aba enọ lẹ
hewọ, ni amẹatã!
Heni Ieremia wiemọi lẹ bawa nẹ.

Yĩtšo 52.

(K. 1—27: kwẹ 39, 1—10. 2 Maṅ. 24, 18—25, 21. 2 Kron. 36, 11—21.)

Zedekia eye afii nyoṅmai-enyọ kẹ eko-
me, beni ebabõi maṅtšẹyeli lẹ, ni eye
maṅtšẹ afii nyoṅma kẹ ekome yẹ Ieru-
salem; ni enye gbẹi dši Hamital, Iere-
mia ni dšẹ Libna lẹ biyõ lẹ.
2. Ni efe efõṅ yẹ Iehowa hĩe tamọ
bọni Iehoiakim fe lẹ pẹpẽpẹ.
3. Edšakẹ Iehowa mlifũ hewọ ni eba
mli nakai yẹ Ierusalem kẹ Iuda nọ ãhũ
kẹ-yaši beyinọ ni ešẹrẹamẹ efĩe kẹ-dšẹ
ehĩe. Ni Zedekia tše Babel maṅtšẹ lẹ
hĩe atũa.
4. Ši eba mli akẹ emaṅtšẹyeli afi ni
dši nẹhũ lẹ nọ nyõṅ ni dši nyoṅma lẹ
nọ gbĩ ni dši nyoṅma lẹ nọ lẹ Nebu-
kadnezar, Babel maṅtšẹ lẹ, lẹ kẹ eta lẹ
fẽ batua Ierusalem, ni amẹbọ nsra amẹ-
wo ehe, ni amẹmãmọ kpokui amẹbọlelẹ
kẹ-kpe.
5. Ni abọ nsra awo maṅ lẹ he kẹ-
yaši maṅtšẹ Zedekia yinọ afi ni dši nyo-
ṅma kẹ ekome lẹ nọ.
6. Ni nyõṅ ni dši edfẹ lẹ nọ gbĩ ni
dši gbĩ nẹhũ lẹ nọ lẹ hõmọ lẹ nã bawa
yẹ mã lẹṅ, ni šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ náá
nii aye.
7. Kẹkẹ ni agbu gbẹ awo maṅ lẹ he,
ni hĩĩ tabiloi lẹ fẽ dšo foi kẹ-dšẹ mã
lẹṅ nyõṅ kẹ-tšõ agbó lẹ ni nã kã gbo-
gboi enyọ ni yọ maṅtšẹ trom lẹ masẹi
lẹ ateṅ lẹ gbẹ lẹ nọ, tšẹ Kaldeabii lẹ
ebọle maṅ lẹ kẹ-kpe; ni amẹtšõ ṅã kpla-
nã lẹ nọ gbẹ lẹ nọ kẹ-te.
8. Ši Kaldeabii lẹ ata lẹ tiu maṅtšẹ
lẹ, ni amẹyanina Zedekia yẹ Ieriko ṅã
kplanã lẹ nọ, ni eta lẹ fẽ dšẹ ehe gbẹ fã.
9. Kẹkẹ ni amẹmõ maṅtšẹ lẹ ni amẹ-
kẹlẹ bahã Babel maṅtšẹ lẹ yẹ Ribla yẹ
Hamat šikpoṅ lẹ nọ; ni ekodšolẹ.
10. Ni Babel maṅtšẹ lẹ gbe Zedekia
bihĩĩ lẹ yẹ ehĩe; ni asaṅ egbe Iuda lu-
mei lẹ fẽ yẹ Ribla.
11. Ni edfãra Zedekia hĩṅmẹii, ni ewo-
lẹ gboklẹi, ni Babel maṅtšẹ lẹ kplalẹ
kẹ-te Babel, ni ewolẹ tšũṅ kẹ-yaši egbẽ-
le gbĩ. 32, 5.
12. Ni nyõṅ ni dši enumọ lẹ nọ gbĩ
ni dši gbĩ nyoṅma lẹ nọ yẹ maṅtšẹ Ne-
bukadnezar, Babel maṅtšẹ lẹ, yinọ afi
ni dši nyoṅma kẹ nẹhũ lẹ nọ lẹ, Nebu-
zaradan, oblafoi atšẹ ni damọọ Babel
maṅtšẹ lẹ hĩe lẹ, ba Ierusalem;
13. ni ebašã Iehowa we lẹ kẹ maṅtšẹ
we lẹ kẹ Ierusalem šĩai lẹ fẽ, ni šĩa
wulu-fẽ-šĩa wulu lẹ ekẹ la šã.
14. Ni Kaldeabii lẹ ata fẽ ni fata
oblafoi atšẹ lẹ he lẹ kũmọ Ierusalem
gbogboi lẹ fẽ hũ kẹ-kpe.
15. Ni maṅbii lẹ amli ohĩafoi kwrã lẹ
ateṅ meikomei kẹ maṅbii lẹ ateṅ mei

ni efę ní aší yę mā lęń lę, kę tšeloi ní
tše kę-te Babel mańtšę lę ńō lę, kę asafo
yū lę ateń mei ní efę lę, Nebuzaradan,
oblafoi atšę lę, ńōamę nom kę-te.
16. Ši Nebuzaradan, oblafoi atšę lę, ší
šikpoń lę nǫ ohiafoi kwrā lę ateń mei-
komei, ní amętšómǫ weintromsāloi kę
okwāfoi.
17. Ni akǭble akulašíńi lę ní yǫ Ie-
howa we lę, kę šiši-adekai lę kę akǭble
ńšǫ lę ní yǫ Iehowa we lę, Kaldeabii
lę dfāraamę dukuduku, ni amęlō akǭble
lę fē kę-te Babel. 27, 19—22.
18. Ni kukwęii lę kę lōmǫnii lę kę kaklai
lę kę lalakāi lę kę atoi lę kę akǭble nibii
lę fē ní akę-súmoǫ lę, amękǭlǫ kę-te;
19. ni kāi lę kę ńęsūi lę kę lalakāi lę
kę kukwęii lę kę kanetšei lę kę atoi lę
kę likǫlikǫi lę, nii ní dši šikanii kę
dfiętęinii lę, oblafoi atšę lę kǭlǫ fē kę-te.
20. Akulašíńi enyǫ lę kę ńšǫ kome lę
kę akǭble tšinai nyońma kę enyǫ ní yǫ
šiši-adekai lę ašiši ní *mańtšę Salomo
fe hā Iehowa we lę, nękę nibii nę fē
akǭble lę alee nā. *1 Mań. 7, 15—47.
21. Ni akulašíńi lę, amęteń ekome kwǫlę
dši ninetalǫi nyońma kę kpānyǫ, ni kpā ní
hie ninetalǫi nyońma kę enyǫ kpeǫ he,
ni etilę dši ninewābii edfę, ni gbę kā mli;
22. ni eyiteń kpǫ lę hū akǭble ni, ni
kpǫ lę ekome kwǫlę dši ninetalǫi enu-
mǫ, ni ntāń ní alò kę kpǫbii kokrobii
ní bǫle yiteń kpǫ lę he kę-kpe lę, fē
lę akǭble sǫńń ni; ni nakai nońń dši
akulašíń ní dši enyǫ lę kę kpǫbii ko-
krobii lę;
23. ni kpǫbii kokrobii nyońmai-nęhū
kę ekpa ye kponǫgbę, ni kpǫbii kokro-
bii fē ní yǫ ntāń lę he kę-kpe dši oha.
24. Ni oblafoi atšę lę ńō osǫfonukpa
*Seraia kę Zefania, osǫfo ní dši enyǫ lę,
kę šínākwęlǫi etē lę; *1 Kron. 5, 40.
25. ni eńō piafonyo ní kwęǫ tabilǫi lę
anǫ lę kę-dšę mā lęń, kę mei ní naā
mańtšę lę hie lę ateń mei kpawo ní ana
yę mā lęń, kę tatšę ní buaā šikpoń lę
nǫ bii lę anā kę-yaā ta lę wolońmālǫ
lę, kę šikpoń lę nǫ bii lę ateń hīī nyo-
ńmai-ekpa ní ana yę mā lęń lę,
26. ni Nebuzaradan, oblafoi atšę lę,
kplaamę ni ekęamę yahā Babel mańtšę
lę yę Ribla.
27. Ni Babel mańtšę lę tfiaamę nii ni
egbeamę yę Ribla yę Hamat šikpoń lę
nǫ. Ni ańō Iuda nom kę-dšę ešikpoń lę
nǫ kę-te.
28. Mań ní Nebukadnesar ńōamę nom
lę nę: Afi ní dši kpawo lę nǫ lę Iuda-
foi akpei-etē kę nyońmai-enyǫ kę etē;
2 Mań. 24, 11—16.
29. Nebukadnesar yinǫ afi ní dši nyo-
ńma kę kpānyǫ lę nǫ lę ebańō mei ohai-
kpānyǫ kę nyońmai-etē kę enyǫ nom kę-
dšę Ierusalem;
30. Nebukadnesar yinǫ afi ní dši nyo-
ńmai-enyǫ kę etē lę nǫ lę Nebuzaradan,
oblafoi atšę lę, bańō Iudafoi ateń mei
ohai-kpawo kę nyońmai-edfę kę enumǫ
nom kę-te: mei lę fē dši akpei-edfę kę
ohai-ekpa.

(K. 31—34: kwę 2 Mań. 25, 27—30.)

31. Ni eba mli akę Iuda mańtšę Ie-
hoiakin nomńō afi ní dši nyońmai-etē kę
kpawo lę nǫ nyǒń ní dši nyońma kę
enyǫ lę nǫ gbī ní dši nyońmai-enyǫ kę
enumǫ lę nǫ lę, afi nǫ ní Babel mańtšę
Evil-Merodak baye mańtšę lę, ewó Ie-
hoiakin, Iuda mańtšę lę, yitšo nǫ, ni
edšielę kę-dšę gboklęfoiatšū lęń;
32. ni ekęlę wie wiemǫ kpakpa, ni
eńō esēi lę eto mańtšęmei ní kęlę yǫ
Babel lę asēi lę anǫ;
33. ni etšake etšūńwō atadei lę, ni
ekęlę yeǫ nii dānę ewala gbīī abǫ fē.
34. Ni noni ato ní ahāalę lę, Babel
mańtšę lę ńō adšęǫ ahāalę dā, gbī-fē-gbī
kę enō, ewala gbīī abǫ fē kę-yaši egbǣle
gbī.

IEREMIA YĀFÓ LẸ.

Yitšo 1.

Kwẹ bọni maṅ ni emli bii fá lẹ, eko-
metō etá ši! Lẹ ni edši agbo yẹ dšeṅ-
mādši lẹ ateṅ lẹ, etšő tamọ *okūlafo!
Lumoyelihei lẹ ateṅ maṅnye lẹ, etšő
moni atšūọlẹ onīa! * Ier. 51, 5.
2. Fó sọṅṅ efóọ nyōṅ, yāfónui dfere
ehīe; *mokomoko bẹ esuolọi lẹ fē ateṅ
ni šẹdšeọ emī, enanemei fiā eyelẹ kū-
tūmpọo, amẹtšőmọ ehenyẹlọi. * Lal. 69, 21.
3. Amanehūlū kẹ nyőṅyeli tūtu hewọ
lẹ Iuda efā kẹ-te; eyahī dšeṅmādši lẹ
ateṅ, enáá hedšọlẹ; mei ni nyie esẹ kẹ
yiwalẹ lẹ fē eninalẹ yẹ nifīfīaṅ.
4. Zion gbẹi lẹ mīye ṅkọmọ, edšakẹ
moko baa gbīdšūrō lẹ; egbói lẹ fē efe
amaṅfō; esọfoi lẹ mīdōmọ ntšọi, eblayei
lẹ efe mọbọmọbọ, ni lẹdientšẹ lẹ, ew̃erẹ
eho ehe.
5. Ehaolọi lẹ ebaye yitšo, ehenyẹlọi lẹ
fereọ; edšakẹ Iehowa ehā enii efe mọbọ
yẹ enọtōmọi babaō lẹ hewọ. Ebii abifabii
lẹ enyie haolọ lẹ hīe kẹ-te nomṅō mli.
6. Zion biyō lẹ hefẹo lẹ fē edše ehe
ete. Elumei lẹ tamọ ofrotei ni náá lẹhe
ko, amẹnyie tiulọi lẹ ahīe ni amẹbẹ he-
walẹ.
7. Ierusalem amanehūlū kẹ haomọ gbīī
lẹ amli lẹ ekaiọ enii fẹfẹdši ni eyọ kẹ-
dšẹ blema bēbe lẹ; beni emaṅ lẹ gbē
haolọ lẹ deṅ, ni ebẹ bualọ ko lẹ, ehao-
lọi lẹ nalẹ, ni amẹṅmō ehīekpātāmọ lẹ.
8. Ierusalem efe eša kple hewọ lẹ
etšő *tamọ nyāṅemọ noko. Mei ni buọ-
lẹ fē mīgbe ehe guọ, edšakẹ †amẹna
eyayaiaṅ; lẹ hū ēdōmọ ntšọi ṅi etšő esẹ.
* K. 17. † Ier. 13, 22.
9. Ehe mūdši lẹ eka etade nāmūi lẹ
amli; edfēṅṅ enāgbē, nohewọ lẹ eba ši
ni yẹ nākpẹ; ebẹ mīšẹdšelọ ko. Iehowa,
kwẹmọ mimanehūlū lẹ; edšakẹ henyẹlọ
lẹ efe ehe agbo!
10. Henyẹlọ lẹ ekpā enine mli yẹ enii
fẹfẹdši lẹ fē nọ; ena akẹ dšeṅmādši lẹ
ebote ehekroṅkroṅ lẹ, *mei ni owo amẹ-
he kitā akẹ amẹkabote osafo lẹ mli lẹ.
* 5 Mose 23, 3.
11. Emaṅbii lẹ fē mīdōmọ ntšọi, amẹ-
mītao niyenii; amẹṅō amẹnibii fẹfẹdši lẹ
amẹhe ṅmā ni amẹkẹ-hā amẹsusumai ahīe
tšerẹamẹ. Iehowa, kwẹmọ ni ona akẹ
mihe guọ egbo!
12. Nye mei fē ni nyetšőọ gbẹ lẹ nọ
kẹ-hoọ lẹ! Ani dšee nyehe sane ko lo?
Nyekwẹa ni nyena akẹ aw̃erẹhō ko yẹ
ni tamọ miw̃erẹhō ni ekāmi, ni Iehowa
kẹ-hā mina nō yẹ emlifū ni nā wa gbī
lẹ nọ nẹ lo! K. 5.
13. Etšū la kẹ-dšẹ ṅwei kẹ-ba miwui
amli, ni eye amẹnọ; etšő mināḍši tšōne,
ehā mikpale; ehā mife pasā, ehāa mifeọ
vī dā dšenamọ.
14. Ekẹ enine efī minọtōmọi apā lẹ;
atfētfēamẹ afō mikuẹ, ehā mihewalẹ etā.
Nuntšọ lẹ etumi ewo mei ni minyēē amẹ-
hīe madamọ lẹ adeṅ.
15. Nuntšọ lẹ ešẹrẹ mihīī kākālọi ni
yọ mimli lẹ fē efie; etšẹ́ kpē ewo mi-
he, ni amẹkpātā miblahīī lẹ ahīe. Nuntšọ
lẹ enānā Iuda biyo oblayō lẹ *weinṅā-
tšōne lẹ nọ. * Ies. 63, 3.
16. Enẹmei ahewọ mifóọ lẹ; mihīṅmẹii,
mihīṅmẹii amli tšereọ nu fieọ ši; edša-
kẹ mimīšẹdšelọ ni aatšẹ́ mitšui aṅmē mi-
mli lẹ kẹmi teṅ dšekẹ. Mibihīī lẹ efe
pasā; edšakẹ henyẹlọ lẹ eye nọ. Ier. 9, 1.
17. Zion egbẹ enidšiaṅ, ši mīšẹdšelọ
ko bẹ hālẹ. Iehowa efā Iakob henyẹlọi
lẹ ni amẹbọlelẹ kẹ-kpe; Ierusalem etšő
tamọ *nyāṅemọ noko yẹ amẹteṅ. * K. 8.
18. Dšalọ dši Iehowa; edšakẹ *mitšẹ
ekitā lẹ hīe atūa. Nye mādšimādši fē,
nyeboa toi ni nyekwẹa miw̃erẹhō lẹ!
Miblayei lẹ kẹ miblahīī lẹ ete nomṅō
mli. * 3, 42; 5, 18.
19. Mitšẹ́ misuolọi lẹ, ši amẹšišiumi.
Misọfoi kẹ minukpai lẹ etọ biti yẹ mā
leṅ, beni *amẹtaoọ niyenii amẹhā amẹhe

:ę-hā amęsusumai ahīe atšerę-
* K. 11.
ıowa, kwę bǫni efīmi! mimlinii
, mitšui etšó yę mimli, edšakę
ūa. Klante mīšō mibii yę agbó
hū gbēle yę.
ıęnu akę mīdōmǫ ntšǫi: moko-
ı ní šędšeǫ mimī; mihenyęlǫi lę
mimanehūlū lę he, amęmīnyá
ofe. Oohā gbī ní ošię lę aba,
atšómǫ tamǫmi. * 4, 21.
, amęnifōdšianii lę fē aba ohīe,
ıę tamǫ bǫni ofemi yę minǫtō-
ē hewǫ lę! edšakę mitšǫidōmǫ
), ni mitšui efe vī.

Yītšo 2.

bǫni Iehowa eńō atatu eha Zion
he yę emlifū lę mli! Ńwei po
ı Israel hefęo lę etfa šikpoń, ni
gbī lę nǫ lę ekaii *enādšiaši
* 1 Kron. 28, 2
ntšǫ lę eplenē Iakob šihīlęhei
naa mǫbǫ; ekūmǫ Iuda biyō lę
ı yę emlifū lęń, etširęamę etfīa
ebule mańtšęyeli lę kę emli lu-
lǫ Israel aklontoi fē yę mlifū
a mli; esu eninedšūrō ewoń yę
lę hīe, ni ešā Iakob tamǫ la
plamplam ní šāa nii kę-kpeǫ.
ıdǫ egāi mli tamǫ henyęlǫ; eda-
kę eninedšūrō tamǫ haolǫ, ní
ıii fē ní feǫ hīńmęi akǫnǫ lę
se emlifū lę tamǫ la yę Zion
bū lę mli. * Lal. 7, 13
ıntšǫ lę etšó tamǫ henyęlǫ; eple-
ıl, eplenē emōdši fęfędši lę fē,
ōdši ní wa lę, ni ehā ńkǫmǫ-
yāfó efá ehā Iuda biyō lę.
e esese lę butū tamǫ ahūǫ trom
e egwabōhe lę. Iehowa ehā hīe
īdšūrō kę hedšōmǫgbī lę nǫ yę
ı emlifū hiedō lę mli lę enyāńe
kę osǫfo fē.
ıntšǫ lę ešę efǫlešālatę lę efō,
ehekrońkroń lę; eńō emōdši fę-
ahe gbogboi lę ewo henyęlǫ lę
ıęmīblǫ yę Iehowa we lę tamǫ
ı *gbīdšūrō ko nǫ. * K. 22.

8. Iehowa eto eyiń akę eekpātā Zion
biyō lę gbogbo lę hīe; eńmē kpā lę,
esuko enine ewoko mli ní efōlę plenē-
mǫ; ehā kpoku kę gbogbo fē mīye ńkǫ-
mǫ, amęfē amęgbǫdšǫ.
9. Egbói lę ešiu kę-bote šikpoń; ekpātā
egbói amę-adabāńi lę ahīe ni ekūmǫamę.
Emańtšę kę elumei lę yę dšeńmādši lę
ateń, heni mla bę lę; egbalǫi lę tete
enaa ninā ko kę-dšęǫ Iehowa ńō.
10. Zion biyō lę onukpai lę trá ši-
kpoń, amęfe dińń; amęlō mlu amęfīe
amęyiteań, amęmīa kpekpei; Ierusalem
oblayei lę emāmǫ amęyii aši.
11. *Mihīńmęii ešiu kę yāfónui ąǫńń,
mimlinii mītšómǫ; afǫse mimlębo afīe
šikpoń yę mimań lę biyō lę hīekpātāmǫ
lę hewǫ, edšakę gbekēbii kę fufǫbii etǫ
biti yę mā lęń blohūi lę amli. * Ier. 14, 17.
12. Amękęǫ amęnyemei akę: Nāgbę
able kę wein yǫ? beni amętǫtō biti ta-
mǫ pilafoi yę mā lęń blohūi lę amli, ní
amęfǫseǫ amęsusuma amęfīeǫ amęnyemei
amīnā lę.
13. Mē odase maye mahāo, meni he
mańōo mato, Ierusalem biyō? Meni mi-
kę-ato ohe, ní mikę-šędše omī, Zion biyō
oblayō? Edšakę opilamǫ lę da tamǫ ńšǫ;
namo aanyēo atšá?
14. Ogbalǫi lę gbaā apasa kę yakaninái
amęhāao; ši amędšiee onišaianii lę aši ní
amękę-kpale onomńō lę kę-ba, ši mań amę-
gbaā apasa gbalę wiemǫi kę naneši tūtfā
sādši amęhāao. Ier. 14, 14—16; 23, 14—22.
15. Mei fē ní hoǫ yę gbę lę nǫ lę
tfaā amędē amęwoǫo; amęboǫ tšia ni
amęhosoǫ amęyitšei amęwoǫ Ierusalem
biyō lę akę: "Aso mań ní atšęǫlę *he-
fęo ní eye emū, šikpoń mū lę fē nyā-
mǫnō lę nę lo?" * Lal. 48, 3. Ezek. 16, 14.
16. Ohenyęlǫi lę fē egbę amędāń ewoō,
amęboǫ tšia, ni *amękpeǫ amęnyānyōdši
ašiši, amękęǫ akę: "Wǫplenēlę pę! Gbī
ní †wǫkwęǫ gbę lę nę; ešę wǫdeń ni
wǫna!" * Hiob 16, 9. † Lal. 35, 25; 137, 7.
17. Iehowa yiń ní eto lę efe; ehā ewie-
mǫ ní ewo he kitā kę-dšę blema bēbe
lę eba mli; etširę etfīa ši ni enaa mǫ-
bǫ; ehā henyęlǫ lę eyeo yō; ewó haolǫi
lę aklonto lę nǫ!

IEREMIA YĀFÓ LE̱.

Yitšo 1.

Kwe̱ bo̱ni maṅ ni emli bii fá le̱, eko-
metō etá ši! Le̱ ní edši agbo ye̱ dšeṅ-
mādši le̱ ateṅ le̱, etšố tamo̱ *okūlafo!
Lumoyelihei le̱ ateṅ maṅnye le̱, etšố
moni atšūo̱le̱ onīa! * Ier. 51, 5.
2. Fó so̱ṅṅ efóo̱ nyōṅ, yāfónui dſere
ehīe; *mokomoko be̱ esuolo̱i le̱ fē ateṅ
ni še̱dšeo̱ emī, enanemei fiā eyele̱ kū-
tūmpo̱o, ame̱tšốmo̱ ehenye̱lo̱i. * Lal. 69, 21.
3. Amanehūlū ke̱ nyốṅyeli tūtu hewo̱
le̱ Iuda efā ke̱-te; eyahī dšeṅmādši le̱
ateṅ, enáá hedšo̱le̱; mei ni nyie ese̱ ke̱
yiwale̱ le̱ fē eninale̱ ye̱ nifīfīaṅ.
4. Zion gbe̱i le̱ mīye ṅko̱mo̱, edšake̱
moko baa gbīdšūrō le̱; egbói le̱ fē efe
amaṅfō; eso̱foi le̱ mīdōmo̱ ntšo̱i, eblayei
le̱ efe mo̱bo̱mo̱bo̱, ni le̱dientše̱ le̱, eŵere̱
eho ehe.
5. Ehaolo̱i le̱ ebaye yitšo, ehenye̱lo̱i le̱
ſereo̱; edšake̱ Iehowa ehā enii efe mo̱bo̱
ye̱ eno̱tōmo̱i babaō le̱ hewo̱. Ebii abifabii
le̱ enyie haolo̱ le̱ hīe ke̱-te nomṅō mli.
6. Zion biyō le̱ hefe̱o le̱ fē edše ehe
ete. Elumei le̱ tamo̱ ofrotei ni náá le̱he
ko, ame̱nyie tiulo̱i le̱ ahīe ni ame̱be̱ he-
wale̱.
7 Ierusalem amanehūlū ke̱ haomo̱ gbīī
le̱ amli le̱ ekaio̱ enii fe̱fe̱dši ní eyo̱ ke̱-
dše̱ blema bēbe le̱; beni emaṅ le̱ gbē
haolo̱ le̱ deṅ, ni ebe̱ bualo̱ ko le̱, ehao-
lo̱i le̱ nale̱, ni ame̱ṅmō ehīekpātāmo̱ le̱.
8. Ierusalem efe eša kple hewo̱ le̱
etšố *tamo̱ nyāṅemo̱ noko. Mei ní buo̱-
le̱ fē mīgbe ehe guo̱, edšake̱ †ame̱na
eyayaiaṅ; le̱ hū ēdōmo̱ ntšo̱i ṅi etšố ese̱.
* K. 17. † Ier. 13, 22.
9. Ehe mūdši le̱ eka etade nāmūi le̱
amli; edſēṅṅ enāgbē, nohewo̱ le̱ eba ši
ní ye̱ nākpe̱; ebe̱ mīše̱dšelo̱ ko. Iehowa,
kwe̱mo̱ mimanehūlū le̱; edšake̱ henye̱lo̱
le̱ efe ehe agbo!
10. Henye̱lo̱ le̱ ekpā enine mli ye̱ enii
fe̱fe̱dši le̱ fē no̱; ena ake̱ dšeṅmādši le̱
ebote ehekroṅkroṅ le̱, *mei ní owo [illegible]
he kitā ake̱ ame̱kabote osafo le̱ m[illegible]
* 5 Mose [illegible]
11. Emaṅbii le̱ fē mīdōmo̱ ntšo̱i, [illegible]
mītao niyenii; ame̱ṅō ame̱nibii fe̱fe̱[illegible]
ame̱he ṅmā ni ame̱ke̱-hā ame̱susumai[illegible]
tšere̱ame̱. Iehowa, kwe̱mo̱ ni ona[illegible]
mihe guo̱ egbo!
12. Nye mei fē ní nyetšóo̱ gbe̱ [illegible]
ke̱-hoo̱ le̱! Ani dšee nyehe sane k[illegible]
Nyekwe̱a ni nyena ake̱ aŵere̱hō k[illegible]
ní tamo̱ miŵere̱hō ní ekāmi, ni Ie[illegible]
ke̱-hā mina nō ye̱ emlifū ni nā w[illegible]
le̱ no̱ ne̱ lo!
13. Etšū la ke̱-dše̱ ṅwei ke̱-ba m[illegible]
amli, ni eye ame̱no̱; etšố minādši t[illegible]
ehā mikpale; ehā mife pasā, ehāa [illegible]
vī dā dšenamo̱.
14. Eke̱ enine efī mino̱tōmo̱i ap[illegible]
atſētſēame̱ afō mikue̱, ehā mihewal[illegible]
Nuntšo̱ le̱ etumi ewo mei ni miny[illegible]
hīe madamo̱ le̱ adeṅ.
15. Nuntšo̱ le̱ eše̱re̱ mihīī kākā[illegible]
yo̱ mimli le̱ fē eſie; etšé̱ kpē ew[illegible]
he, ní ame̱kpātā miblahīī le̱ ahīe. [illegible]
le̱ enānā Iuda biyo oblayō le̱ *[illegible]
tšōne le̱ no̱. * [illegible]
16. Ene̱mei ahewo̱ mifōo̱ le̱; [illegible]
mihīṅme̱ii amli tšereo̱ [illegible]
ke̱ mimīše̱dšelo̱ ni aatšé̱ [illegible]
mli le̱ ke̱mi teṅ dšeke̱. [illegible]
pasā; edšake̱ henye̱lo̱ le̱ eyo no.
17. Zion egbe̱ enidšiaṅ, [illegible]
ko be̱ hāle̱. Iehowa [illegible]
le̱ ni ame̱bo̱lele̱ ke̱-kpe; [illegible]
tamo̱ *nyāṅemo̱ noko ye̱ [illegible]
18. Dšalo̱ dši Iehowa; [illegible]
ekitā le̱ hīe atūa. Ny[illegible]
nyeboa toi ni nyek[illegible]
Miblayei le̱ ke̱ [illegible]
mli.
19. [illegible]

[illegible]

ni *ame...
22. Hã ...
ni ofeamę ...
mọi lę fē ...
lę fã tšõ, ni ...

Yitso 3.

Kwę boni Iehowa ...
biyō lę he yę emlifü ...
edšę ehõ Israel ...
emlifū gbī lę ...
mãńō lę.
2. Nuntšo lę ...
lę fē, enaa mọlę ...
mōdši lę yę emlifü ...
šikpoń; ebale ...
mei lę.
3. Edšę Israel ...
ni nā wa mli; ...
henyelo lę ...
ni tšoo ...
4. *Edo ...
mo ši kę ...
ekpātā nii ...
hle; ...
biyō lę ...
5. Nuntšo ... gbo-
nē Israel, ...
efite ... ali, ni
yeli kę ... ikē akę:
6. Ede ...
mli, ...
ekp... idšę mitšę
Zion, ... Lal. 130, 1.
... otoi yę mi-
7. ...
... otši obęńkę, okē
... uma sane lę ohã-

[redacted] ni awaāmi lę; ye [redacted] lę fē kę ameyiń [redacted] ę fē.
amęhora ni amęboö [redacted] netoo yę mihe lę fē, [redacted] woomi lę anā wiemo [redacted] amędfēńo yę mihe dā [redacted] ametrā dšio, ši amete ... *amędāń lala! *K. 14
... amę nādšiań yę ameni-
... lę anā! 1, 21. Lal. 137, 8
... hānō ko ohāamę, ni olō-
... no!
... mę yę mlifū mli, ni okpātā
... Iehowa ńwei šiši nę!

Yitso 4.

... ni šika lę edī tū, ni šika ńmī-
... šake! Ašęrę hekrońkroń lę tei
... yę blohū-fē-blohū kóń! 1, 6 10.
... on bihīī ni dšra wa lę, mei ni
... amę kę šika krońń lę, kwę boni
... amę tamo sū kpudši ni dši gbęšōlo
... anā nitšumo lę!
3. Ńāńgbēi tete gblaā amęfufo amę-
... amębii yeo; mimań lę biyō lę etšō
... walo tamo dugumai ni yo ńāno.
4. Gbekē fufoō lilei kpeteo edā yiteń yę kūmai ni yeolę hewo; abifabii bio abolo ši, ši mokomoko bę ni kūo hāa-amę.
5. Mei ni yeo dokodokonii lę efe fem yę blohūi lę amli; mei ni alèamę yę bo tšuru mli lę mlō tumui atū.
6. Mimań lę biyō lę nōša lę da fē Sodom he eša lę, ni lę lę abutulę hlūmei-tfā, ni moko nine bę mli.
1 Mose 18, 20. 19, 24 25.
7. Ebladei lę ahe tše fè snō, ameyeo fè fufo; amęhewolo tšuo fè tēńēlēo, amę-motšo tamo safiro.
8. Agbęnę amęhìe edī fè ńāi, ayooamę yę blohūi lę amli; amęhewolo ekpętę amęwui ahe, egbī kekrē ni etšō tamo tšo.
9. Mei ni nyōnyōi yę klante nā lę anō hī fè mei ni gboi yę hōmo nā lę; edšakę menęmei lę, ńmōši [illegible] ni amęnāā hewo lę, amęhoo [illegible] mei ni agbuloamę.

18. Amẹtšui blọ tšẹ́ Iehowa; Zion biyō
lẹ gbogbo, hā *yāfónui aho tamọ fā fane
kẹ nyōn; kākpa, kāhā ohīnmẹi mli adša-
nmalātẹ lẹ mīdšọ̄ ehe! * K. 11.
19. Te ši ni obo yāfó nyōn, yẹ būbei
lẹ ašišidšē mli; fọsemọ otšui ofie ši tamọ
nu yẹ Nuntšọ lẹ hīe; holemọ onidši anọ
otšōlẹ yẹ obii abifabii lẹ asusuma hewọ,
edšakẹ amẹmītọ biti kẹ hōmọ yẹ blohū-
fē-blohū kón!
20. Iehowa, kwẹmọ ní ona moni ofe
lẹ enẹ nẹ! Aso yei aye *amẹmūšūnbii,
abifabii ní ahīe yẹ dē lẹ? Aso agbe
osọfo kẹ gbalọ fē yẹ Nuntšọ lẹ hekron-
kron lẹ? * 5 Mose 28, 53—57.
21. Gbekēbii kẹ onukpai kāmọ šikpon
yẹ blohūi amli; miblayei kẹ miblahīī lẹ
enyōnyōi yẹ klante nā. Oye awui yẹ
omlifū gbī lẹ nọ; ogbe kpọtọ̄, onaa mọbọ.
22. Otšẹ́ migbeyei lẹ owo hefēhe kẹ-
kpe tamọ *kpē gbī, ni Iehowa mlifū
gbī lẹ nọ lẹ moni edše mli kẹ moni
efẹ bẹ; mei ní mihole kẹ mei ní milẹ̀
lẹ, mihenyẹlọ eplenēamẹ. * K. 7.

Yitso 3.

Midši gbomo ní ena amanehūlū yẹ
emlifū tšo lẹ nā!
2. Ekplami ni ehā minyie dun mli
heni la bẹ!
3. Mi nonn etšọ́ọ enine ewoọ kpitio-
kpitio, dā dšenamọ.
4. Mihelo kẹ mihewolo he edšọ; ekū-
mọ miwui.
5. Ekẹ kọlikọ kẹ tọlẹ etfa gbogbo
ewo mihe.
6. Ehāa mihīọ dun mli tamọ mei ní
egboi dšeenmō. Lal. 143, 3.
7. Efo afābaṅ ewo mihe, ni minyēē
kpo madše; ehā migboklẹi lẹ etšī.
Hiob 19, 8.
8. Mibo mitšẹ́lẹ mon, ši etšī etoi yẹ
mifaikpamọ lẹ nọ. Lal. 22, 3; 69, 4.
9. Ekẹ tẹi ní ako etfa gbogboi etšī-
mọ migbẹ̀i lẹ, ehā migbẹ̀i lẹ ekōdō.
10. Etšọ́ tamọ ošišibriši ni ewo ká,
kẹ *dšata ní yọ nifīfīan ehāmi.
* Hiob 10, 16.
11. Ehā migbẹ̀i lẹ etšọ́mọ afā, ni etšerẹ
mimli; efemi pasā.

12. Edọ egāi ni enōmi emā ši tamọ
oti hā gāimlibii.
13. Ehā egāikotoku lẹ mli gāimlibii
lẹ ebote misabai amli.
14. Mitšọ́ nmlōnō mihā mimanbii lẹ fē
kẹ amẹdān lala dā dšenamọ. Hiob 30, 9.
15. Ewomi obō kẹ dšōmọ, ehā tatšo
etọmi dā.
16. Ekẹ nmlitša ekūmọ minyānyōdši;
ehā mikoklo ši yẹ lamlu mli.
17. Otši misusuma kẹ-dšẹ hedšọlẹ he;
mihīe edše edšūrōyeli nọ,
18. ni mikẹ̄ akẹ: Mihewalẹ kẹ noni mi-
hīe kā nọ kẹ-dšẹ Iehowa nō lẹ hīe ekpātā.
19. Kaimọ mimanehūlū kẹ mihaomọ,
tatšo kẹ kọlikọ lẹ!
20. Misusuma kaiọ pẹpēpẹ ni edọ kọ-
mọ̄ yẹ mimli.
21. Mikẹ enẹ eto mitšuin, nohewọ lẹ
miyẹ hīenọkāmọ kē.
22. Iehowa mọbọnalẹ nā ni wọ-
plenēko nẹ, edšakẹ emūsūntšōlẹi
lẹ etāā; Neh. 9, 31.
23. amẹtšọ́ọ ehēi dā lebi, onọkwa-
yeli lẹ da kple!
24. Misusuma kẹ̄ọ akẹ: Iehowa dši
*migbẹfānnō, hewọ lẹ mihīe kā
enọ. * Lal. 16, 5; 73, 26.
25. Iehowa mli hī hā mei ní kwẹọlẹ
gbẹ lẹ, kẹ susuma ní taoọ esẹgbẹ lẹ.
26. Ehī akẹ afe diō amē Iehowa yi-
walaheremọ. Rom. 12, 12.
27. Ehī hā nū akẹ etēreọ ekōntšo yẹ
eblahīīan.
28. Kẹ́ akẹ-fō enọ lẹ, hā ekome etá
ši ni efe diō;
29. hā ekẹ enābu abu sū mli, akẹ aleenō
hīenọkāmọ ko yẹ lo;
30. hā ekẹ edā he ahā moni gbaālẹ mā
lẹ; hā awolẹ obō kẹ ahorabọ̄.
31. Edšakẹ Nuntšọ lẹ šẹẹ mo efōō
kẹ-yaa nānọ;
32. edšakẹ kẹdši efe mo nidọ̄nii
po lẹ, kēlẹ emūsūn tšōọlẹ yẹ emọ-
bọnalẹ fálẹ lẹ nā; Ies. 54, 8.
33. edšakẹ dšee etšui nā ehāa mo
naā amanehūlū, lo efeọ gbomei abii
anidọ̄nii.
34. Kẹ́ moko fifia šikpon lẹ nọ gbo-
klẹfoi lẹ fē yẹ enādšiaši,

35. kę́ moko kōdō gbomo kodšomǫ yę Ṅweinyo lę hīe,
36. kę́ moko tšǿ gbomo sane hīe bu ši lę, ani Nuntšǫ lę enaa?
37. Namo dši moni aakē *noko ni eeba mli, kędši Nuntšǫ lę fáko lę? * Ies. 45, 7. Amos 3, 6.
38. Ani efōṅ kę ekpakpa fē lę dšee Ṅweinyo lę dāṅ dšeǫ lo?
39. Mēhewǫ gbomo wieǫ hūhūhū yę ewala mli? Hā mofēmo awie hūhūhū yę ehe-ešai lę ahewǫ moṅ!
40. Nyehāa wǫtaoǫ wǫgbèi lę amli ni wǫkaā wǫkwea, ni wǫkpalea kę-baā Iehowa ṅō ekoṅ!
41. Nyehāa wǫholea wǫtšuii kę wǫnidši anǫ wǫhāa Nyoṅmǫ yę ṅwei!
42. Wǫ lę *wǫtō ni wǫtše atūa; bo lę oṅō-fako. * Lal. 106, 6. Dan. 9, 5.
43. Okę mlifū eha ohe ni onyie wǫsę kę yiwalę, ogbewǫ, onako mǫbǫ.
44. Okę atatu eha ohe, koni faikpamǫ akatšǿ mli kę-mīho.
45. Okęwǫ efe bēmǫnii kę nyāṅemǫnii yę mādšimādši lę ateṅ.
46. Wǫhenyęlǫi lę fē egbęgbę amędāṅ amęwowǫ.
47. Gbeyei kę bu kę fitemǫ kę hīekpātāmǫ ebakā wǫnǫ.
48. Mihīṅmęi mli fǫseǫ nu fāi fieǫ ši yę mimaṅ lę biyō lę hīekpātāmǫ lę hewǫ. Ier. 9, 1.
49. Mihīṅmęi mli hoǫ nu dānę, ni efōō,
50. kę-yaši beyinǫ ni Iehowa aamā eyi ši ni edšę ṅwei ekwę.
51. Mihīṅmęi ehao misusuma yę mimaṅ biyei lę fē ahewǫ. 2, 11.
52. Mei ní nyęǫmi yakatfā lę mīgbǫbimi tamǫ loflō;
53. amęplenē miwala yę bu lę mli, ni amękę tęi efie minǫ.
54. Nui lę ho yę miyiteṅ; mikē akę: Milādše!
55. Iehowa, bu lę šiši tō midšę mitšę́ ogbęi. Lal. 130, 1
56. Onu migbē: Kātšīmǫ otoi yę mihṅmǫ kę miblǫmǫ lę nǫ!
57. Gbī ní mitšę́o lę otši obęṅkę, okē akę: Kāše gbeyei!
58. Nuntšǫ, oye misusuma sane lę ohāmi, okpō miwala!
59. Iehowa, ona yi ní awaāmi lę; ye misane lę ohāmi!
60. Ona amęweletō lę fē kę amęyiṅ ní amętǫ yę mihe lę fē.
61. Iehowa, onu amęhora ní amęboō lę kę amęyiṅ ní amętoǫ yę mihe lę fē,
62. mei ní teǫ ši woǫmi lę anā wiemǫ kę amędfēṅmǫ ni amędfēṅǫ yę mihe dā dšenamǫ lę.
63. Kwęmǫ, ši amętrá dšio, ši amęte dšio, mi noṅṅ dši *amędāṅ lala! * K. 14
64. Iehowa, toamę nādšiaṅ yę amęnidši anā nitšumǫi lę anā! 1, 21. Lal. 137, 8.
65. Ṅō tšuinǫhāṅō ko ohāamę, ni olōmǫ lę akā amęnǫ!
66. Tiumǫamę yę mlifū mli, ni okpātā amęhīe kę-dšę Iehowa ṅwei šiši nę!

Yitšo 4.

Kwę bǫni šika lę edī tū, ni šika ṅmīṅmi lę etšake! Ašerę hekroṅkroṅ lę tęi lę afie ši yę blohū-fē-blohū kóṅ! 1, 6. 10.
2. Zion bihīī ní dšra wa lę, mei ní aṅmēǫamę kę šika kroṅṅ lę, kwę bǫni abuǫamę tamǫ sū kpudši ní dši gbęšōlǫ nidši anā nitšumǫ lę!
3. Ṅāṅgbēi tete gblaā amęfufǫ amęhāa amębii yeǫ; mimaṅ lę biyō lę etšǿ yiwalǫ tamǫ dugumai ní yǫ ṅāṅǫ.
4. Gbekē fufǫō lilęi kpętęǫ edā yiteṅ yę kūmai ní yeǫlę hewǫ; abifabii biǫ abolo ši, ši mokomoko bę ní kūǫ hāa-amę.
5. Mei ní yeǫ dǫkǫdǫkǫnii lę efe fęm yę blohūi lę amli; mei ní alèamę yę bo tšuru mli lę mīlō tumui atū.
6. Mimaṅ lę biyō lę nōša lę da fè Sodom he eša lę, ni lę lę abutulę hīṅmęitfā, ni moko nine bę mli. 1 Mose 18, 20: 19, 24. 25.
7. Ebladei lę ahe tše fè snō, amęyęǫ fè fufǫ; amęhewolo tšuǫ fè tēṅēlēo, amęmotšo tamǫ safiro.
8. Agbęnę amęhīe edī fè ṅāi, ayooamę yę blohūi lę amli; amęhewolo ekpętę amęwui ahe, egbī kekrē ni etšǿ tamǫ tšo.
9. Mei ní nyōnyōi yę klante nā lę anō hī fè mei ni gboi yę hōmǫ nā lę; edšakę menęmei lę, ṅmōši nibānii ní amęnáá hewǫ lę, amęhoǫ ši tamǫ mei ni agbuluamę.

10. Yei ní mũsũṅ tšõo̱ame̱ le̱ anidši hõo̱ ame̱dientše̱ ame̱mũsũṅbii; ame̱tšṓmo̱ ame̱niyenii ye̱ mimaṅ le̱ biyō le̱ hīekpā-tāmo̱ le̱ mli. 2, 20.

11. Iehowa egbe emlila le̱ nā; efo̱se emlifũ ní nā wa le̱ efie ši, ni eše̱re la ye̱ Zion ni no ešā ešišitōi le̱.

12. Šikpoṅ le̱ no̱ maṅtše̱mei le̱ ke̱ dše leṅ bii le̱ fẽ hee yee ake̱ haolo̱ ke̱ he-nye̱lo̱ le̱ aababote Ierusalem agbói le̱aṅ!

13. Egbalo̱i le̱ ahe ešai le̱ ke̱ eso̱foi le̱ ní fie dšalo̱i le̱ alá ši ye̱ eteṅ le̱ anišaianii le̱ ahewo̱ dše̱.

14. Ame̱lilaā ši tamo̱ filafoi ye̱ blohũi le̱ amli, ame̱bule ame̱he ke̱ lá, ní anyẽẽ ame̱tadei le̱ ahe ata.

15. Ablo̱õ ye̱ ame̱hewo̱ ake̱: "Nyedšea dše̱i! mei ni he tšee ne̱! Nyedšea dše̱i, nyedšea dše̱i! Nyekataā he!" Beni ame̱-dšo foi ní ame̱lilaā ši le̱, akẽo̱ ye̱ dšeṅ-mādši le̱ ateṅ ake̱: Ame̱kahī bie̱ doṅṅ!

16. Iehowa hīetũmo̱ efāame̱ efie, ekwe̱e̱-ame̱ doṅṅ; abuṅ oso̱foi le̱, *onukpai le̱ ahīe baṅ nyam doṅṅ. * 5, 12. 5 Mose 28, 50. Ies. 47, 6.

17. Wo̱hīṅme̱ii ešiu ke̱ kwe̱ ní wo̱kwe̱o̱ wo̱yaka yeli-ke̱-buamo̱ le̱ gbe̱; wo̱sramo̱ le̱ mli le̱ wo̱kwe̱ dšeṅmaṅ ko ní nyẽṅ yiwala ahere gbe̱.

18. Agbo̱bio̱ wo̱nādšifāmo̱i, ni wo̱nyẽẽ wo̱nyie ye̱ wo̱blohũi le̱ amli. Wo̱nāgbē le̱ ebe̱ṅke̱, wo̱gbīī le̱ eše̱ pe̱; edšake̱ wo̱-nāgbē le̱ eše̱!

19 Wo̱tiulo̱i le̱ ahe ye̱ oyá fè ṅwei okropoṅi; ame̱nyie wo̱se̱ ye̱ gõdši le̱ ano̱, ni ame̱wowo̱ ká ye̱ ṅā le̱ no̱

20. Wo̱wala mumo̱ ní dši moni Iehowa efo̱le̱ mũ le̱, amõle̱ ye̱ ame̱bui le̱ amli, moni wo̱kẽ ye̱ ehe ake̱: Ehõṅ le̱ šiši wo̱-yi aaná wala ye̱ ye̱ dšeṅmādšī le̱ ateṅ le̱! Ier. 52, 8. 11.

21. Omli aflio, ni onyá, Edom biyō, bo ní ohīo̱ Uz šikpoṅ le̱ no̱ le̱: *Kpulu le̱ aafoṅ ke̱-aba bo hũ ono̱; ooto̱ dā, ni oodšie oyayaiaṅ ofõ ši! * 1, 21. Lal. 137, 7. Ier. 25, 15. 21.

22. Zion biyō, *agbe onišaianii le̱ ahe nyõmo̱wo le̱ nā; eṅõṅo ke̱-yaṅ nom mli doṅṅ; bo Edom biyō, eebasra onišaianii le̱, eedšie ohe ešai le̱ akpo! * Ies. 40, 2.

Yītšo 5.

Iehowa, kaimo̱ noni eba wo̱no̱ le̱; kwe̱mo̱ ní ona wo̱hora ní abo̱õwo̱ le̱!

2. Wo̱gbošinii le̱ etšṓ gbo̱i anō; wo̱-šiai le̱ hũ etšṓmo̱ meikpōdši anii.

3. Wo̱tšṓmo̱ awusāi, wo̱be̱ tše̱mei; wo̱-nyemei tamo̱ yei okūlafoi.

4. Wo̱nu le̱ wo̱nuo̱ ye̱ šika nā; wo̱-lai le̱, hõmo̱ ahõo̱ ahāawo̱.

5. Wo̱tiulo̱i le̱ trá wo̱kue̱ no̱, eto̱wo̱, wo̱náá hedšõmo̱.

6. Wo̱ke̱ wo̱he hā Mizraim ke̱ Ašur, koni wo̱ná nii wo̱ye ni wo̱tõro̱.

7. Wo̱tše̱mei le̱ efe eša, ni ame̱be̱, ni wo̱ moṅ wo̱tẽre ame̱nišaianii le̱. 2 Mose 20, 5. Ier. 31, 29. Ezek. 18, 2.

8. Tšũdši yeo̱ wo̱no̱; moko be̱ ní aadšiewo̱ ye̱ ame̱deṅ.

9. Ṅāno̱ klante le̱ hewo̱ le̱ wo̱ke̱ wo̱wala tšẽrẽo̱ tšei anā dāni wo̱náa ni-yenii.

10. Hõmo̱ ní mli edo̱ la le̱ hewo̱ le̱ wo̱hewolo ešā tũ tamo̱ flõnõ.

11. Ame̱to yei le̱ kabonā ye̱ Zion, ke̱ oblayei le̱ hũ ye̱ Iuda mādši le̱ amli.

12. Ame̱ke̱ ame̱nidši se̱ṅo̱ lumei, ame̱-hīe efiee onukpai le̱ ahīeaṅ.

13. Oblahīī le̱ tẽreo̱ ẘie̱, ni gbekẽbii le̱ gbēgbẽo̱ ši ye̱ laii aši̇ši.

14. Onukpai le̱ efõ koi le̱ ši yā, obla-hīī le̱ hũ efõ ame̱saṅkũtfā le̱.

15. Wo̱tšuiṅ mīše̱ le̱ se̱ efo; wo̱dšõ le̱ etšṓ ṅko̱mo̱yeli.

16. Wo̱yiteṅ *akekre le̱ edše egbē ši. Kpóo hāwo̱, ake̱ wo̱fe eša! * Ier. 13, 18.

17 Ene̱ hewo̱ le̱ wo̱tšui egbo̱dšo̱, ene̱-mei ahewo̱ le̱ wo̱hīṅme̱ii ano̱ efe tũtũ,

18. ye̱ Zion goṅ ní efe amaṅfõ, ní oso̱i po nyieo̱ no̱ le̱ hewo̱!

19 Bo Iehowa ohīo̱ ši ke̱-yaā nāno̱, osẽi le̱ ye̱ ke̱-dše̱o̱ yino̱ ke̱-yaā yino̱.

20. Mẽba *ohīe aakpa wo̱no̱ ke̱-ya nā-no̱, ni ookwawo̱ wo̱wala gbīī abo̱ fẽ? * Lal. 13, 2.

21. Kpalemo̱wo̱ ke̱-ba oṅõ, Iehowa, ni wo̱o̱kpale; femo̱ wo̱gbīī le̱ ehē tamo̱ ble-ma le̱!

22. Kāhā efe ake̱ okwawo̱ kwrakwra ni omli efũwo̱ tũtu!

GBALO EZEKIEL WOLO LE.

Yitšo 1.

Ni eba mli ye afi ní dši nyoṅmai-etě
le no ye nyŏṅ ní dši edfe le no gbi ní
dši gbi enumo le no, beni miyo nomi
le ateṅ ye *Kebar fä le nä le ake ṅwei
gble, ni mina Nyoṅmo he ninäi. *10, 15.
2. Nakai nyŏṅ le no gbi ní dši gbi
enumo ye maṅtše *Iehoiakin nomṅŏ afi
ní dši enumo le no le, *2 Maṅ 24, 15.
3. Iehowa wiemo ba osofo Ezekiel,
Busi bi le, ṅŏ ye Kaldeabii le ašikpoṅ
le no ye Kebar fä le nä, ni Iehowa
nine ba eno ye dšei.
4. Ni mikwe, ni na, lasŭogběle ko
fä ke-dše kōyigbe, atatu kple, ke la ní
efi tóo, ni kpemo ebole he ke-kpe, ni
eteṅgbe hŭ noko dšeo kpo tamo šika ní
kpeo su ye la le teṅ. V. 10 Kpods. 4, 6—8.
5 Ni hiekäloi edfe subäṅ dšeo kpo
ye eteṅ; ni boni amesu yo ne: amehie
gbomo subäṅ;
6. ni mofěmo ye hiei edfe, ni ameteṅ
mofěmo ye fidši edfe;
7. ni amenädši le nädši trŏmŏi ni, ni
amenädši ašiši tamo tšina nanešiši, ni amehe
kpleo tamo akōble ní aša he käṅkäṅ;
8. ni amehie gbomo nidši ye amefidši
le ašiši ye amemaseii edfe le, ni ameyi
edfe le boni amehieaṅ ke amefidši le
yo ne;
9. amefidši le eko ke eko tša; ké
ameminyie le, ametšómoo amehe: ameteṅ
mofěmo nyieo ke-yaä ehie tě.
10. Ni amehie tamo gbomo hie, ni ameyi
edfe le amehie dšata hie ye amenine-
dšŭrōgbe, ni ameyi edfe le amehie tšina
hie ye amebekugbe, ni ameyi edfe le
amehie okropoṅ hie hŭ.
11. Ni amehiei ke amefidši le adša-
dšä mli ye yiteṅgbe; mofěmo fidši enyo
tša, ni enyo hŭ ameke-hahä amegbomo-
tšei le ahe.
12 Ni mofěmo nyieo ke-yaä ehie tě;
*heni mumo le yaä le, dšei ameyaä; ké
ameminyie le, ametšómoo amehe. *K. 20.
13. Ni hiekäloi le ateṅ le noko dšeo
kpo tamo ṅäi la ní tšoo tamo kotii, ni
enyienyieo ye hiekäloi le ateṅ; ni la le
kpeo, ni srawa dšeo la le mli.
14. Ni hiekäloi le šaä foi ke-yaä ke-
baä tamo srawa gbaä.
15. Ni beni mikwe hiekäloi le, na,
kokrolonto komekome mämo šikpoṅ le
ye hiekäloi le amasei ye amehiei edfe le.
16. Kokrolontoi le asu ke amefemo ta-
mo Taršiš-te su, ni ameyi edfe le ame-
hie subäṅ kome, ni amesu ke amefemo
tamo noni kokrolonto ho kokrolonto teṅ.
17. Ké ameminyie le, amenyieo ame-
kodši edfe le no. ni ké ameminyie le,
ametšómoo amehe.
18. Amegai le kwōlo ni amehe ye gbe-
yei; ni amegai le ahe eyimo to ke hi-
ṅmeii ke-bole ameyi edfe le fě ke-kpe.
19. Ni ké hiekäloi le minyie le, ko-
krolontoi le hŭ nyie amemasei; ni ké
hiekäloi le hole amehe no ke-dše šikpoṅ
le, běle kokrolontoi le hŭ ehole ame-
he no.
20. Hefěhe ni mumo le yaä le, dšei
ameyaä; ni kokrolontoi le keame holeo
amehe no šikōme; edšake hiekäloi le
amumo ye kokrolontoi le amli. K. 12.
21 Ké nomei minyie le, běle enemei
hŭ minyie; ni ké nomei wa damo ši
le, běle enemei hŭ ewa edamo ši; ni
ké nomei hole amehe no ke-dše šikpoṅ
le, běle kokrolontoi le hŭ keame ehole
amehe no šikōme; edšake hiekäloi le
amumo ye kokrolontoi le amli.
22. Ni noko ye hiekäloi le ayiteṅ ta-
mo atatu ní tamo afife häläbälä ní ale
mli akete ameyiteṅ ye ṅwei.
2 Mose 24, 10.
23. Ni amefidši le dša trŏmŏ ye atatu
le šiši, eko mikwe eko hie, ni mofěmo
ye enyo ní haä amegbomotšei ahe.
24. Ké ameminyie le, minuo amefi-
dšiaṅ gbemo tamo nu babaŏ gbemo, ta-
mo Ofe le gbě, hōfemo gbě ni tamo ta

gbē,; ši kẹ́ amẹwa amẹdamọ ši lẹ, bẽlẹ amẹṅmẽ amẹfīdši lẹ ahe amẹĩie ši.

25. Ni kẹ́ amẹwa amẹdamọ ši ni amẹṅmẽ amẹfīdši ahe amẹĩie ši lẹ, gbē dšẹọ atatu ní yọ amẹyiteṅ lẹ mli.

26. Ni noko ni tamọ maṅtšẹsẽi ni esu tamọ safiro-tẹ dšẹọ kpo yẹ atatu ní yọ amẹyiteṅ lẹ nọ, ni kẹ́ akwẹ lẹ, noko ni tamọ gbomo yẹ noko ni tamọ maṅtšẹsẽi lẹ nọ yẹ yiteṅgbẹ. K. 22.

27. Ni mina akẹ edšidše tamọ šika ní kpẹọ; ni kẹ-dšẹ ehẹ su lẹ nọ kẹ-yaä ṅweigbẹ lẹ la ebọlelẹ kẹ-kpe, ni asaṅ kẹ-dšẹ ehẹ su lẹ nọ kẹ-kplekeọ ši lẹ mina akẹ etamọ la, ni kpẹmọ ebọlelẹ kẹ-kpe.

28. Bọni kwābuẹtẹ ní yọ atatu mli yẹ nyoṅmọnẹmọ gbĩ nọ lẹ su yọ lẹ, nakai kpẹmọ ní bọlelẹ kẹ-kpe lẹ yọ. Enẹ dši Iehowa anumnyam lẹ kpẹmọ lẹ kpodšiemọ. Ni beni mina lẹ, miho migbē ši ni mikẹ mihĩe bu ši, ni minu moko ní wieọ gbē. Kpods. 4, 8.

Yitšo 2.

Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, te ši odamọ onādši anọ, ní mikẹo awie!

2. Ni beni ekẹmi wieọ lẹ, mumọ lẹ bote mimli ni etēmi ši edamọ minādši anọ, ni mibo moni kẹmi wieọ lẹ toi.

3. Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi! Mitšũo Israelbii ní dši dšeṅmādši atũatšelọi ní etše mihĩe atũa lẹ aṅõ; amẹ kẹ amẹtšẹmei lẹ etõ minọ kẹ-baši ṅmẹnẹ gbĩ nẹ.

4. Ni bii ní hĩe wa ni amẹwadše amẹtšui lẹ aṅõ mitšũọo, ni oyakẽamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ!

5. Ni amẹ lẹ, *amẹbo toi dšio, amẹboo toi dšio, akẹ-ní weku toigbolọi dšiamẹ hewọ lẹ, amẹná amẹle kẽ akẹ gbalọ ko yẹ amẹteṅ. * 3, 11. 27.

6. Ši bo, gbomobi, kāšeamẹ gbeyei, ni kāše amẹwiemọi lẹ hũ gbeyei: tšẹ ṅmei kẹ kpitikpitii kẹo yọ, ni nyoṅmọṅkrakroi ateṅ ohĩọ, kẽlẹ kāše amẹwiemọi lẹ agbeyei, ni otšui akafã yẹ amẹhĩe hũ; tšẹ weku toigbolọi dšiamẹ.

7. Kẽlẹ amẹbo toi dšio, amẹboo toi dšio, wiemọ miwiemọi lẹ otšõamẹ, edšakẹ toigbolọi dšiamẹ.

8. Ši bo, gbomobi, bo noni mikẽọo nẹ toi; kāfe ohe toigbolọ tamọ weku toigbolọi nẹ. Gbẽ odāṅ, ni oye noni mikẹ-hāao nẹ.

9. Ni mikwẹ, ni na, akpā nine mli ahāmi; ni na, wolokpo yẹ mli. Kpods. 10, 8—11.

10. Ni eṅõ-lẽ ši yẹ mihĩe, ni aṅmā hĩe kẹ sẹ, ni aṅmā yāfói kẹ ntšọidõmọ kẹ yārafemọ yẹ mli.

Yitšo 3.

Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, noni onaā lẹ, ye! ye nẹkẹ wolokpo nẹ, ni oya ní oyawie otšõ Israel we lẹ! 2, 9.

2. Kẹkẹ ni migbẽ midāṅ, ni ehā miye nakai wolokpo lẹ,

3. ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, ye wolokpo ní miṅõ-hāao nẹ owo omũsũ mli, ni okẹ-wo omlinii obõ! Ni miye, ni eṅõmọ tamọ wò yẹ midāṅ.

4. Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, yiṅ ni oya Israel we lẹ ṅõ, ni oyawie miwiemọi lẹ otšõamẹ.

5. Edšakẹ dšee maṅ ni wieọ maṅsẹ wiemọ ni amẹwiemọ wa ṅõ atšũọo nẹ, ši moṅ Israel we lẹ ṅõ;

6. dšee mādšimādši babaõ ni wieọ maṅsẹ wiemọ ní amẹwiemọ wa ni onuu amẹwiemọ ni. Lẹlẹṅ, kẹ́ amẹṅõ mitšũọo nẹ kũlẹ, amẹaboõ toi!

7. Ši Israel we lẹ sumọṅ akẹ amẹaboõ toi, edšakẹ amẹsumọọ akẹ amẹboọmi toi; edšakẹ Israel we lẹ fẽ ewadše amẹhĩeṅtšei, ni amẹtšui hũ wa.

8. Na, mihã ohĩe ewa yẹ amẹhĩe, ni ohĩeṅtšo hũ ewa ewo amẹhĩeṅtšei; Ier. 1, 18.

9. na, mihã ohĩeṅtšo efe tamọ diamente ni wa fẽ tĩrẹbo lẹ. Kāšeamẹ gbeyei, ni otšui akafã yẹ amẹhĩe, tšẹ weku toigbolọi dšiamẹ!

10. Ni esã ekẽmi akẹ: Gbomobi, miwiemọi fẽ ni mikẹo aawie lẹ, hemọ owo otšuiṅ, ni onu kẹ otoii,

11. ni oyiṅ oya nomi ni dši omaṅbii lẹ aṅõ, ni oyawie otšõamẹ ni okẽamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ! amẹbo toi dšio, amẹboo toi dšio. 2, 5. 7.

12. Ni *mumọ lẹ wómi, ni minu bosomọ kpeteṅkple gbẽ yẹ misẹ ní kẽ kẹdšẹ egbẹhe lẹ akẹ: Aadšie Iehowa anumnyam lẹ yi! * 8, 3. Bọf. 8, 39.

13. Ni minu hīekāloi lẹ afīdši ní eko
saā eko he lẹ agbẽmọ kẹ kokrolontoi
ní yọ amẹmasẹi lẹ agbẽmọ kẹ hosomọ
kpeteṅkple gbẽmọ.
14. Ni mumọ lẹ wómi, ni ekẹmi te,
ni mite yẹ mimumọ mlila ní nā wa lẹ
mli, ni Iehowa nine lẹ mli wa yẹ minọ.
15. Kẹkẹ ni miba nomi ní yọ Tel-
Abib, mei ní yọ Kebar fā lẹ nā lẹ kẹ
mei ní hīọ dšẹi lẹ aṅō; ni mitá ši yẹ
amẹteṅ yẹ dšẹi gbīī kpawo sọṅṅ, ni
mitſaa misẽṅ.
16. Ni eba mli akẹ gbīī kpawo lẹ sẹ
lẹ. Iehowa wiemọ ba miṅō akẹ:
17. Gbomobi, mitoō *bulọ mihā
Israel we lẹ, nohewọ lẹ bo midāṅ
wiemọ lẹ toi, ni obọamẹ kọkọ ohā-
mi. *33, 7—9. Ies. 52, 8. Heb. 13, 17.
18. Kẹ́ mikẽ efōṅfelọ akẹ: Gbo
oogbo! ni obọọlẹ kọkọ, ni osā owiee
otšōō efōṅfelọ lẹ ní edše egbẹ fōṅ
lẹ nọ, ní okẹ-here eyiwala lẹ: na-
kai efōṅfelọ lẹ aagbo yẹ enišaianii
lẹ ahewọ; ši elá lẹ, odeṅ mabi ši
kẹ-adšẹ.
19. Ši kẹdši obọ efōṅfelọ lẹ kọkọ,
ni ekpalee kẹ-dšẹẹ enōfōṅfemọ lẹṅ
kẹ egbẹ fōṅ lẹ nọ lẹ, eegbo yẹ
enišaianii lẹ ahewọ, ši bo lẹ ohere
osusuma yiwala.
20. Ni asaṅ kẹdši *dšalọ kpale kẹ-dšẹ
edšalẹ lẹṅ ni efe nii ní edšaa lẹ, mikẹ
pāmpi aato ehīe ni eegbo: kẹdši obọọlẹ
kọkọ lẹ, eegbo yẹ ehe eša lẹ hewọ, ni
akaiṅ edšalẹnii ní efe lẹ; ši elá lẹ, odeṅ
mabi ši kẹ-adšẹ. *18, 24.
21. Ši kẹdši obọ dšalọ lẹ kọkọ, beni
afe ní dšalọ lẹ akafe eša, ni efee eša
lẹ, no lẹ eyi aaná wala, edšakẹ ekplẽ
kọkọbọ̃; ni bo hū odšie osusuma.
22. Ni Iehowa nine ba minọ *yẹ dšẹi,
ni ekẽmi akẹ: Te ši ní oya dšọ̃ lẹṅ, ní
mikẹo ayawie yẹ dšẹi. *1, 3
23. Ni mite ši mite dšọ̃ lẹṅ, ni na,
Iehowa anumnyam lẹ damọ dšẹi, tamọ
anumnyam ní mina yẹ *Kebar fā lẹ nā
lẹ; ni mikẹ mihīe bu ši. *1, 4.
24. Ni *mumọ lẹ babote mimli, ni etẽmi
ši edamọ mināḍši anọ; ni ekẹmi wie ni ekẽ-
mi akẹ: Yaṅá oyi owo owe lẹ. *2, 2.

25. Ni bo, gbomobi, na, amẹkẹ kpāi
aaſie onọ ni amẹkẹ-afīo, ni odšeṅ kpo
yẹ amẹteṅ.
26. Ni mahā olilẹi akpẹtẹ odā yiteṅ,
ni ootọ mū́, ni otšṓṅ kālọ ohāṅamẹ;
edšakẹ weku *toigbolọi dšiamẹ. *2, 5. 7.
27. Ši kẹdši mikẹo bawie lẹ, magble
odāṅ, ni ookẽamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Ie-
howa kẽ nẹ! Moni nuọ lẹ, hā ní enu,
ni moni nuu lẹ, ekanu; edšakẹ weku
toigbolọi dšiamẹ. K. 11.

Yītšo 4.

Ši bo, gbomobi, kọ ntayā, ni oṅō-fō
ohīe, ni otēṅ maṅ ní dši Ierusalem lẹ
yẹ nọ.
2. Ni otſa káwō gbogbo owo he, ni
omāmọ mōdši owo he, ni otſa kpoku
owo he, ni okẹ usrai abọlelẹ kẹ-kpe, ni
oṅō gbogbokūmọnii omāmọ he kẹ-kpe.
3. Ni oṅō dade ṅẹsū, ni oṅō-fe dade
gbogbo yẹ okẹ maṅ lẹ teṅ; ni odšie
ohīe okalẹ, ni atſa káwō gbogbo awo
ehe, ni owolẹ ká! Okadi dši no hā
Israel we lẹ.
4. Asaṅ kā obẹku ṅmāwu nọ, ni oṅō
Israel we lẹ nōša lẹ ofō nọ; gbīī abọ
ní ookā nọ lẹ ootēre amẹnōša lẹ.
5. Edšakẹ miṅō amẹnōša afii lẹ mife
gbīī ayikulẹ mihāo: gbīī ohai-etẽ kẹ nyo-
ṅmai nẹhū ootēre Israel we lẹ nōša lẹ.
6. Ni kẹ́ ogbe enẹmei anā lẹ, osā okā
oninedšūrō ṅmāwu hū nọ, ni otēre Iuda
we lẹ nōša lẹ gbīī nyoṅmai-edſẹ: miṅō
gbī kome mife afi mihāo.
7. Ni odšie ohīe oka Ierusalem he
káwō gbogbo lẹ kẹ onine he eflo, ni
ogba ošilẹ.
8. Ni na, mikẹ kpāi aaſie onọ, ni
otšṓṅ ohe kẹ-dšẹṅ oṅmāwu nọ kẹ-yaṅ
oṅmāwu nọ kẹ-yaši beyinọ ní oogbe
okáwō gbīī lẹ anā dā.
9. Ši bo lẹ, ṅō ṅmā kẹ akoko kẹ akpa-
tramọ kẹ yọ̃ kẹ blọfo-akoko kẹ able, ni
oṅō-wo nō kome mli, ni oṅō-fe abolo ohā
ohe, ni oye gbīī abọ ní ookā oṅmāwu
nọ ní dši *gbīī ohai-etẽ kẹ nyoṅmai-
nẹhū lẹ; *K. 5.
10. ni oniyenii ní ooye lẹ ṅmē, *šekeli*
nyoṅmai-enyọ dšenamọ, ni oflọ mli bei oye.

11. Ni nu hũ susumo̱ ní onu, *hin* mli-
dšãi ekpa mli ekome, ni oflo̱ mli bei onu.
12. Ni oyele̱ tamo̱ akoko tatalei, ni
oke̱ se̱bo ní dše̱ gbomo mli ašã ye̱ ame̱hĩe.
13. Ni Iehowa kē̱: Nakai pe̱ Israelbii
le̱ aaye ame̱niyenii ní abule le̱ ye̱ dšeṅ-
mãdši le̱ ateṅ, heni mibaſieame̱ ke̱-ya le̱.
14. Ke̱ke̱ ni mikē̱: Ao, Nuntšo̱ Ieho-
wa! na, misusuma buleko ehe, ni ke̱-dše̱
migbekēbiiaši ãhũ ke̱-baši bene̱ ne̱ mi-
yeko noko ní le̱dientše̱ egbo lo kolo ko
tšere̱le̱ dã, ni asaṅ lõ ní ahĩo̱ ko eyako
midãṅ pẽṅ! Bof. 10, 14.
15. Ni ekēmi ake̱: Kwe̱, miṅõ tšina
fei mihão ye̱ gbomo se̱bo nãdšiaṅ, ni
oṅõ-šã obolo le̱.
16. Ni esã ekēmi ake̱: Gbomobi, na,
*mibakũ abolo-tšo le̱ ye̱ Ierusalem, ni
ame̱aṅmẽ abolo ame̱ye ke̱ tšuiyeli, ni
ame̱asusu nu ame̱nu ke̱ hedšõmo̱, * 5, 16.
17. koni abolo ke̱ nu ahĩaame̱, ni mo
ke̱ enyemi nã aakpe̱ ame̱he, ni ame̱tãrã
lõ ye̱ ame̱nišaianii le̱ ahewo̱.

Yitšo 5.

Ni bo, gbomobi, ko̱ klante ní nã ba
ohã ohe, ni oke̱-fe yiše̱lo̱i asõyi ohã ohe,
ni ohã atšõ oyiteṅ ke̱ otšẽṅ mli; koni
oko̱ nsẽni ni oke̱-ṅmẽ tšo̱i le̱ ni odša mli.
2. Mlidšãi etẽ mli ekome le̱ oke̱ la
ašã ye̱ maṅ le̱ teṅ, beni káwõ gbĩĩ le̱
eše̱ le̱; ni oṅõ mlidšãi etẽ mli ekome ni
oke̱ klante abãmo̱ mli ye̱ hewo̱ ke̱-kpe;
ni mlidšãi etẽ mli ekome hũ oṅõ-ſã kõ-
yo̱ṅ, ni magbla klante ke̱-nyie ame̱se̱.
3. Ni oṅõ ene̱ mli fiõ ko ye̱ yibo̱ nã,
ni oke̱-ṅmõ otade le̱ nã.
4. Ni osã oṅõ nomei amli eko, ni
oše̱re̱ oſie la le̱ teṅ, ni ošã ye̱ la le̱
mli; no mli la aadše̱ aba Israel we le̱ fẽ.
5. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Ieru-
salem ne̱, mike̱le̱ emã dšeṅmãdši le̱ ateṅ,
ni šikpõdši le̱ ebo̱lele̱ ke̱-kpe.
6. Ši etše mimlai le̱ ahĩe atũa ni efe
efõṅ fè dšeṅmãdši le̱ tete, ni etše mikpo̱i
le̱ hũ ahĩe atũa fè šikpõdši ní ebo̱lele̱
ke̱-kpe le̱; edšake̱ ame̱kwa mimlai le̱, ni
ame̱nyiee ye̱ mikpo̱i le̱ anã.
7. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱
ne̱: Ake̱-ní nyetoi egbo fè dšeṅmãdši ni
ebo̱lenye le̱, ni nyenyiee ye̱ mikpo̱i le̱
anã, ni nyeyee mimlai le̱ ano̱, ni dšeṅ-
mãdši ní bo̱lenye le̱ amlai le̱ hũ, nye-
yee no̱
8. hewo̱ le̱, bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱
ne̱: Na, mi hũ mikeo enã, ni makodšoõ
ye̱ dšeṅmãdši le̱ ahĩṅme̱ii amli.
9. Ni mafeo noni mifeko dã ni asaṅ
mifeṅ eno̱ doṅṅ, ye̱ onihĩnii le̱ fiã he-
wo̱!
10. Nohewo̱ le̱ tše̱mei *aaye bii ye̱
oteṅ, ni bii hũ aaye ame̱tše̱mei, ni ma-
kodšoõ ni magbe̱ omli mei ni aaſe̱ le̱
fiã maſã kõyo̱i fẽ amli.
* 5 Mose 28, 53—55. Yãfó 4, 10.
11. Nohewo̱ le̱ gbĩĩabo̱ ní mihĩe kã ne̱,
Nuntšo̱ Iehowa kē̱, ake̱-ní oke̱ otãṅtãṅnii
le̱ fẽ ke̱ onihĩnii le̱ fẽ *ebule mihekroṅ-
kroṅ le̱ hewo̱ le̱, mi hũ matã oyi, ni
mihĩṅme̱i enaṅo mo̱bo̱, ni asaṅ mibãṅ oyi.
* 8, 6—18.
12. Omlidšãi etẽ mli ekome aagboi ke̱
gbẽle-hela, ame̱aaplenẽ ke̱ hõmo̱ ye̱ oteṅ,
ni mlidšãi etẽ mli ekome aanyõnyõi ye̱
klante nã ke̱-abo̱leo ke̱-akpe, ni magbe̱
mlidšãi etẽ mli ekome hũ maſã kõyo̱i fẽ
amli, ni magbla klante ke̱-nyie ame̱se̱.
K. 2.
13. Ni maṅmẽ mimlifũ le̱ gbe̱, ni ma-
hã mimlila le̱ awula ame̱no̱, ni *mato̱
mihe owele; ni ame̱aná ame̱le ake̱ mi,
Iehowa, miwie ye̱ mihĩedõ le̱ mli, beni
miṅmẽ mimlila le̱ gbe̱ ke̱-ba ame̱no̱ le̱.
* 16, 42.
14. Ni mahã otšõ amaṅfõ ke̱ ahorabõ-
nõ ye̱ dšeṅmãdši ni ebo̱leo ke̱-kpe le̱
ateṅ, ye̱ mei ni hoo̱ le̱ fẽ ahĩe.
15. Ni eetšõ *ahorabõ ke̱ heguo̱gbẽ ke̱
ko̱ko̱bõ ke̱ nãkpe̱nõ ehã dšeṅmãdši ní
ebo̱le ohe ke̱-kpe le̱, beni makodšoõ ye̱
mlifũ ke̱ mlila ke̱ mlila hĩekãmo̱i amli
le̱. Mi, Iehowa, miwie ene̱. * Ier. 24, 9.
16. Beni *matšẽrẽ hõmo̱ gãimlibii fõ-
dši le̱ ní dši hĩekpãtãmo̱nii ni matšẽrẽ,
ní mike̱-kpãtã nyehĩe le̱, ni mahã †hõmo̱
le̱ afá awonye, ni makũ nyebolo-tšo le̱;
* 5 Mose 32, 23. † Ezek. 4, 16.
17. ni matšũ hõmo̱ ke̱ koloi fõdši ke̱-
aba nyeno̱, ni ame̱akpakpã obii le̱ ye̱
ohe; ni gbẽle-hela ke̱ lá aatšõ omli ke̱-
aho, ni mike̱ klante hũ aaba ono̱. Mi,
Iehowa, miwie ene̱. 14, 21.

Yitšo 6.

Ni Iehowa wiemọ lẹ ba miñõ akẹ:

2. Gbomobi, tšõ ohie *ohã Israel gõdši lẹ, ni ogba ošiamẹ ni okẽ:
*36, 1. Mika 6, 1.

3. Nye Israel gõdši, nyeboa Nuntšọ Iehowa wiemọ toi! Bọni Nuntšọ Iehowa kẽọ gõdši lẹ kẹ goñkpoi lẹ fẽ, nudšọi lẹ kẹ dšọi lẹ nẹ: Na, mahã klante aba nyenọ, ni makpãtã nyehei groñni lẹ ahie,

4. koni afite nyefọlešãlatẹi lẹ, ni akũmọ *nyehũlũ amãgãi lẹ, ni mašẹrẹ nyemei ni enyõnyõi lẹ mafie nyewọdši lẹ ahie;
*3 Mose 26, 30.

5. ni mañõ Israelbii lẹ agbohĩĩ lẹ mafie amẹwọdši lẹ ahie, ni magbẹ nyewui lẹ mafã nyefọlešãlatẹi lẹ ahe kẹ-kpe.

6. Nyešihilẹhei lẹ fẽ mli mãdši lẹ aatšõmọ amañfõi, ni nyehei groñni lẹ aafite, beni afe ni akpãtã nyefọlešãlatẹi lẹ ahie, ni amẹtšõmọ amañfõ, ni akũmọ nyewọdši lẹ ni ametã, ni aflọ nyehũlũ amãgãi lẹ afie, ni agu nyenifemọnii lẹ!

7. Ni gbohĩĩ anyõnyõi yẹ nyeteñ, ni nyeaná nyele akẹ midši Iehowa lẹ!

8. Ši kẽlẹ mafẹ fẽnõ ko, ni nyeaná mei komei ni edše klante nã yẹ dšeñmãdši lẹ ateñ, beni aagbẹnye afã šikpõdši lẹ anọ lẹ;
Ies. 6, 13.

9. ni nyeteñ mei ni aadše mli lẹ aakaimi yẹ dšeñmãdši ni añõamẹ nom kẹ-te mli lẹ ateñ, beni mikũmọ amẹdfamañbõ tšui ni etše ehe kẹ-dše mihe lẹ mli, kẹ amẹhiñmẹii ni eyabọ adfamañ kẹ-nyie amẹwọdši lẹ asẹ lẹ; ni amẹanyãñe amẹdientšẹ amẹhe yẹ nifõdšianii ni amẹfe yẹ amẹnihinii lẹ fẽ mli lẹ ahewọ.
5 Mose 30, 2.

10. Ni amẹaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ, dšee yakatfã miwie akẹ mafeamẹ nẹkẹ efõñ nẹ lẹ.

11. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Tfa odẽ ni okẹ onane ašimọ ši ni okẽ akẹ: Kpóo hã Israel we lẹ nihinii fõdši lẹ fẽ, edšakẹ amẹanyõnyõi yẹ klante kẹ hõmọ kẹ gbẽle-hela nã!

12. Moni yọ sẹ šoññ lẹ aagbo yẹ gbẽlehela nã, ni moni bẹñkẹ hũ aanyõ yẹ klante nã, ni moni efẹ ni abã eyi lẹ aagbo yẹ hõmọ nã, ni mañmẽ mimlifũ lẹ gbẹ kẹ-aba amẹnọ.

13. Ni nyeaná nyele akẹ midši Iehowa lẹ, beni nye mei ni enyõnyõi lẹ aakãmọ nyewọdši lẹ ateñ kẹ-abọle nyefọlešãlatẹi lẹ kpula, yẹ goñkpọ-fẽ-goñkpọ ni kwọ nọ kẹ *gõdši lẹ ayiteañ fẽ hũ kẹ tšo-fẽ-tšo ni ebu šiši kẹ blọfoyõitšo kusũ-fẽ-blọfoyõitšo kusũ šiši, heni amẹšãa tšofã-kẹ-ñma amẹhãa amẹwọdši lẹ fẽ yẹ lẹ.
*1 Mañ. 14, 23.

14. Ši makpã minine mli yẹ amẹnọ, ni mafe šikpoñ lẹ amañfõ kẹ olẹñlẹ kẹdšẹ ñã lẹ nọ kẹ-yaši Dibla, yẹ amẹšihilẹhei lẹ fiã-kwa; ni *amẹaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ.
*K. 7.

Yitšo 7.

Ni Iehowa wiemọ ba miñõ akẹ:

2. Ni bo, gbomobi, bọni Nuntšọ Iehowa kẽọ Israel šikpoñ lẹ nẹ: Nãgbẽ, nãgbẽ miba šikpoñ lẹ kodši edfẹ lẹ nọ!

3. Agbẹnẹ nãgbẽ lẹ miba onọ, ni matšũ mimlifũ lẹ kẹ-aba onọ, ni makodšoõ yẹ ogbẹi lẹ anã, ni mikẹ onihinii lẹ fiã aaba onọ!

4. Ni mihiñmẹi enañõ mọbọ, ni mibãñ oyi, ši moñ mahã ogbẹi lẹ aba onọ, ni onihinii lẹ aahi oteñ, ni nyeaná nyele akẹ midši Iehowa lẹ.

5. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Na, nõfõñ nyie nõfõñ sẹ kẹ-miba!

6. Nãgbẽ miba, nãgbẽ lẹ miba, ehie etšẽ ewoõ; na, ẽba!

7. Bo šikpoñ lẹ nọhilọ, noni ato ahão lẹ miba onọ; be lẹ ešẹ, *haomọ gbi lẹ ebẹñkẹ, ni dšee gõdši anọ nyãmọ ošebõ ni!
*Ioel 1, 15.

8. Agbẹnẹ etšẹñ ni mafọse mimlila lẹ mafie onọ, ni mañmẽ mimlifũ lẹ gbẹ kẹaba onọ, ni makodšoõ yẹ ogbẹi lẹ anã, ni mikẹ onihinii lẹ fiã aaba onọ.

9. Ni mihiñmẹi enañ mọbọ, ni mibãñ yi; bọni ogbẹi lẹ yọ lẹ, nakai mikẹ-aba onọ, ni onihinii lẹ aahi oteñ; ni nyeaná nyele akẹ mi, Iehowa, mitfiaã nii lẹ.

10. Na, gbi lẹ, na, ẽba! noni ato ahão lẹ edše kpo, *tšo lẹ egba afofro, hewõ lẹ hũ egba ahwãnyã!
*Ies. 10, 5.

11. Yiwale̱ le̱ ete ši etšṓ efõṅfemo̱-tšo,
ame̱ ke̱ ame̱safo le̱ ke̱ ame̱nii le̱ amli
eko eko eſe̱ṅ, ni yărafemo̱ be̱ hāame̱.
12. Be le̱ eše̱, gbĭ le̱ ebe̱ṅke̱; nihelo̱
akanyắ, ni nihõlo̱ akaye ṅko̱mo̱; edšake̱
mlifũ mība esafo le̱ fĕ no̱.
13. Ši nihõlo̱ le̱, ké̱ ehĭe kă lolo po
le̱, ekũṅ ese̱ ke̱-yaṅ *noni ehõ le̱ he;
edšake̱ gbale̱ ni agba aši esafo mū le̱ fĕ
le̱, ahãṅ ekpale, ni mokomoko ke̱ enišai-
anifemo̱ woṅ ewala hewale̱. * 3 Mose 27, 24.
14. Ame̱kpă te̱tre̱mantre̱, ni ame̱să nii
fĕ ame̱to, ši mokomoko eyaa ta le̱; edša-
ke̱ mimlifũ kă esafo mū le̱ fĕ no̱.
15. Klante ye̱ agbó nā, ni gbĕle-hela
ke̱ hõmo̱ ye̱ šĭa; moni yo̱ ṅă le̱ no̱ le̱
aagbo ye̱ klante nā, ni moni yo̱ mă le̱ṅ
le̱, hõmo̱ ke̱ gbĕle-hela aayele̱.
16. Ši ame̱teṅ mei ní edše mli le̱ aadše
mli, ni ame̱ayahĭ gõdši le̱ ano̱ tamo̱ dšõ̱iaṅ
okpoi, ame̱fĕ-tſĕm ame̱aye ṅko̱mo̱, mofĕ-
mo ye̱ enõša hewo̱.
17. Nidšiaṅ fĕ-tſĕm aadše wui, ni na-
kutšei fĕ-tſĕm aasĕre tamo̱ nu;
18. ni asaṅ ame̱amĭa kpekpe, ni ṅmi-
ṅmi aaha ame̱he; ni hĭegbĕle aaba hĭeaṅ
fĕ, ni *yiteṅkpamo̱ hũ aaba ame̱yiteaṅ
fĕ. * Ies. 15, 2 Ier. 48, 37.
19. Ame̱dſie̱te̱i le̱ ame̱aše̱re̱ ame̱ſie blo-
hũi le̱ amli, ni ame̱abu ame̱šika le̱ ake̱
noko ni anyăṅeo̱; *ame̱dſie̱te̱i ke̱ ame̱-
šika le̱ nyĕṅ ame̱yiwala ahere ye̱ Iehowa
mlifũ gbĭ le̱ no̱; ehăṅ ame̱susumai atõ̱ro̱,
ni eyiṅ ame̱mlinii obõbõ; edšake̱ ame̱-
nõša le̱ he pāmpi ni. * Abe̱i 11, 4. Zef. 1, 18.
20. Ewulamo̱nii ní yo̱ fe̱o le̱ ame̱ke̱-fe
hewõnii, ni ame̱ke̱-fe ame̱nihĭnii amăgăi
le̱ ke̱ ame̱tăṅtăṅnii le̱; nohewo̱ le̱ mihă
etšṓ noko ní anyăṅeo̱ ehăame̱ le̱.
21. Ni maṅõ-wo meikpõdši adeṅ, ní
ame̱ha, ke̱ šikpoṅ le̱ no̱ meifõdši adeṅ,
ní ame̱ṅõ ake̱ nomnii, ni ame̱abulele̱.
22. Ni matšṓ mihĭe hũ ke̱-adše̱ ame̱he,
ni ame̱abule midſetri le̱, ni odšotſalo̱i
aabote mli, ni ame̱abulele̱.
23. Femo̱ kõsõṅkõsõ; edšake̱ šikpoṅ le̱
no̱ eyi to̱ ke̱ lá he fo̱yeli, ni mă le̱ṅ
eyi to̱ ke̱ yiwale̱.
24. Nohewo̱ le̱ mahă wo̱ṅdšálo̱i le̱ ateṅ
meifõdši fè fĕ aba ni ame̱abaṅõ ame̱šĭai
le̱ ame̱fe ame̱nii; ni mahă hewalo̱i le̱ ahewõ
le̱ se̱ afo, ni aabule ame̱hei kroṅkroṅi le̱.
25. Hĭekpātămo̱ mība; ni ame̱atao he-
dšo̱le̱, ši eko be̱.
26. Ošră aanyie ošră se̱, adafitſă hũ
aanyie adafitſă se̱; ni ame̱ayatao nină ye̱
gbalo̱ ṅõ; ši mla aalădše oso̱fo, ni ṅă-
wõ hũ aalădše onukpai.
27. Maṅtše̱ le̱ aaye ṅko̱mo̱, ni lumo le̱
hũ aaha hedšõmo̱, ni šikpoṅ le̱ no̱ maṅ
le̱ nidšiaṅ aadše wui. Bo̱ni ame̱gbe̱ le̱
yo̱ le̱, nakai mafeame̱, ni bo̱ni ame̱ko-
dšomo̱i le̱ yo̱ le̱, nakai makodšoame̱, ni
ame̱aná ame̱le ake̱ midši Iehowa le̱.

Yitšo 8.

Ni eba mli ye̱ afi ní dši ekpa le̱ no̱
nyõṅ ni dši ekpa le̱ no̱ gbĭ ní dši gbĭ
enumo̱ le̱ no̱, beni mitá miwe le̱, ni Iuda
*onukpai le̱ trá mihĭe le̱, ake̱ Nuntšo̱
Iehowa nine ba mino̱ ye̱ dše̱i. * 14, 1.
2. Ni mikwe̱, ni na, noko ni tamo̱
gbomo; ni ke̱-dše̱ ehe̱ su le̱ no̱ ke̱-kple-
keo̱ ši le̱, la so̱ṅṅ; ni asaṅ ke̱-dše̱ ehe̱
le̱ no̱ ke̱-yaă ṅweigbe̱ le̱, tamo̱ la kpe̱-
mo̱, tamo̱ šika ní kpe̱o̱ su.
3. Ni edšie noko ní tamo̱ nine su,
ni emõ miyiteṅ tšo̱i le̱ mli, ni *mumo̱
le̱ wómi ke̱-te šikpoṅ ke̱ ṅwei teṅ, ni
eṅõmi ke̱-te Ierusalem ye̱ Nyoṅmo̱ he
ninăi le̱ amli, ke̱-ba mligbe̱ kpo le̱ no̱
agbó ní kwe̱o̱ kõyigbe̱ le̱ šĭnă le̱ nă,
heni awuṅăyeli amăgă ni tšé̱o̱ awuṅă-
yeli ke̱-baă le̱ mă le̱. * 3, 12.
4. Ni na, Israel Nyoṅmo̱ le̱ *anum-
nyam le̱ ye̱ dše̱i, tamo̱ nină ni mina ye̱
dšõ̱ le̱ṅ le̱. * 1, 4—28.
5. Ke̱ke̱ ni ekẽ̱mi ake̱: Gbomobi, ho-
lemo̱ ohĭṅme̱ii ano̱ ke̱-ya kõyigbe̱! Ni
mihole mihĭṅme̱ii ano̱ ke̱-te kõyigbe̱ le̱,
ni na, afo̱lešălate̱ le̱ he agbó le̱ kõyigbe̱
le̱ nakai awuṅăyeli amăgă le̱ mă ši ye̱
agbó le̱ nă.
6. Ni ekẽ̱mi ake̱: Gbomobi, õna noni
ame̱feo̱ ne̱? nihĭnii wudši ní Israel we
le̱ feo̱ ye̱ bie̱, koni madše mihekroṅkroṅ
le̱ ke̱-ya se̱ šoṅṅ le̱? Ši osă oona nihĭ-
nii wudši krokomei hũ!
7. Ni eke̱mi ba kpo le̱ no̱ šĭnă le̱ nă;
ni mikwe̱, ni na, fio̱ ko ye̱ gbogbo le̱ mli.

8. Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, gbu gbogbo lẹ mli! Ni beni migbu gbogbo lẹ mli lẹ, na šĩnă ko.
9. Ni ekẽmi akẹ: Botemọ mli ní oyakwẹ nõ nihĩnii fõdši ní amẹfeọ yẹ biẹ nẹ!
10. Kẹkẹ ni mibote mli ni mikwẹ, ni na, *wãmọnibii kẹ koloi ní ahĩọ srọtoi abọ, kẹ Israel we lẹ wọdši lẹ fẽ amfonirii ní atẽňamẹ yẹ gbogbo lẹ he kẹbọle kẹ-kpe. * Rom. 1, 23.
11. Ni Israel we lẹ onukpai lẹ ateň hĩĩ nyoňmai-kpawo damọ amẹhĩe, ni Iaazania, Šafan bi lẹ, damọ amẹteň, ni mofẽmo hĩe etšofã-kẹ-ňma ňẹsũ yẹ edeň, ni tšofã-kẹ-ňma atatu lẹ ňma mĩte ši kẹ-mĩya ňwei.
12. Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, õna noni Israel we lẹ onukpai lẹ feọ yẹ dũdšiaň, mofẽmo yẹ emãgã piai lẹ amli lo? Edšakẹ *amẹkẽọ akẹ: Iehowa enaawọ, Iehowa ešĩ šikpoň lẹ! * 9, 9. Lal. 94, 7.
13. Ni esã ekẽmi akẹ: Osã oona nihĩnii wudši krokomei hũ ni amẹfeọ!
14. Kẹkẹ ni ekẹmi ba Iehowa we lẹ agbó lẹ šĩnã ní kã kẹ-yaã kõyigbẹ lẹ nã, ni na, yei lẹ trá dšẹi, amẹmĩfó Tamus.
15. Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, õna enẹ? Osã oona nihĩnii wudši ní fè enẹmei.
16. Kẹkẹ ni ekẹmi ba Iehowa we lẹ mligbẹ kpo lẹ nọ; ni na, Iehowa sọlemọwe lẹ nã šĩnã lẹ nã, yẹ koi lẹ kẹ afọlešãlatẹ lẹ teň lẹ, hĩĩ aafe nyoňmaienyọ kẹ enumọ yẹ dšẹi, ni amẹtšõmọ *amẹsẹ amẹhã Iehowa sọlemọwe lẹ ni amẹtšõmọ amẹhĩeaň amẹhã bokãgbẹ, ni amẹmĩkwẹ bokãgbẹ amẹmĩdšá hũlũ. * 2 Kron. 29, 6.
17. Kẹkẹ ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, õna enẹ? Ani efáá hãã Iuda we lẹ akẹ amẹfeọ nihĩnii ní amẹfeọ yẹ biẹ nẹ lẹ? edšakẹ amẹkẹ yiwalẹ sọňň ewo šikpoň lẹ nọ obõ tọ, ni amẹkũ amẹsẹ amẹbawo mimli la ekoň? Ni na, amẹkẹ tšonine toọ amẹgugõ nã!
18. Nohewọ lẹ mi hũ maye sane yẹ mlifũ ni nã wa mli: mihĩňmẹi enaň mọbọ, ni mibãň yi, ni *amẹablọ amẹawo mitoiiaň kẹ gbẽ ní wa moň, ši miboňamẹ toi. * Ies. 1, 15.

Yitšo 9.

Kẹkẹ ni eblọ yẹ mitoiiaň kẹ gbẽ ní wa akẹ: Nyetšia nyebẹňkẹa, nye maň lẹ nọkwẹlọi, ni mofẽmo ahĩe mogbẽ dade yẹ edẽ!
2. Ni na, hĩĩ ekpa dšẹ yiteňgbẹ agbó lẹ nã gbẹ lẹ ní kã kẹ-yaã kõyigbẹ lẹ nọ amẹba, ni mofẽmo hĩe dĩãramọ dade yẹ edẽ; ni amẹteň *mokome wo klala, ni woloňmãlọ-tọ ňmõ ehẹ. Ni amẹba mli ni amẹbadamọ akõble afọlešãlatẹ lẹ masẹi. * 10, 2. Dan. 10, 5.
3. Ni Israel Nyoňmọ lẹ *anumnyam lẹ dše kerub lẹ nọ heni eyọ lẹ kẹ-ba šĩa lẹ kpoku lẹ nọ, ni etšẹ nũ lẹ ní wo klala ní woloňmãlọ-tọ ňmõ ehe lẹ. * 1, 4—28.
4. Ni Iehowa kẽlẹ akẹ: Yakpa ši kẹtšõ maň lẹ teň, kẹ-tšõ Ierusalem teň, ni *okadi hĩĩ ní †dõmoọ ntšọi ni amẹyeọ ňkọmọ yẹ nihĩnii fẽ ní afeọ yẹ eteň lẹ hewọ lẹ ahĩenãi! * Kpods. 7, 3. † 2 Pet. 2, 8.
5. Ši meikrokomei lẹ, ekẽamẹ yẹ mitoiiaň akẹ: Nyenyiea esẹ kẹ-kpaã mã lẹň, ni nyetĩiaã nii; nyehĩňmẹii akanaã mọbọ, ni nyekabãa yi hũ!
6. Onukpai kẹ oblahĩĩ kẹ oblayei kẹ gbekẽbii kẹ yei lẹ, nyegbeaamẹ butubutu; ši mofẽmo ní okadi lẹ yọ ehe lẹ nyekataã ehe; ni *nyebõia kẹ-dšẹa mihekroňkroň lẹ! Kẹkẹ ni amẹbõi kẹ-dšẹ onukpai lẹ ní yọ šĩa lẹ hĩe lẹ anọ. *1 Pet. 4, 17. Ier 25, 29.
7. Ni esã ekẽamẹ akẹ: Nyebulea šĩa lẹ, ni nyewoa kpoi lẹ anọ obõbõ kẹ mei ní enyõnyõi! Nyedšea kpo! Ni amẹdše kpo ni amẹyatĩia maň lẹ nii.
8. Ni eba mli akẹ, beni amẹgbeamẹ lẹ, ebafẹ mikometõ; ni *miňõ mihĩe mibu ši, ni miblọ mikẽ: Ao, Nuntšọ Iehowa! aso ookpãtã Israel mei ní efẹ lẹ fẽ hĩe yẹ fọsemọ ní ofọseọ omlila lẹ ofĩe Ierusalem nọ lẹ mli lo? * 11, 13.
9. Ni ekẽmi akẹ: Israel kẹ Iuda we lẹ nõša lẹ da kple naakpa dientšẹ, ni šikpoň lẹ nọ eyi obõ kẹ lá, ni maň lẹ hũ eyi tọ kẹ sanehĩetšõmọ; edšakẹ *amẹkẽ: Iehowa ešĩ šikpoň lẹ, ni Iehowa enaa! * 8, 12.
10. Nohewọ lẹ mi hũ mihĩňmẹi enaň mọbọ, ni mibãň yi, ši mahã amẹgbẹ lẹ abua amẹyiteaň!

11. Ni na, nū ni wo klala ni woloṅmāto ṅmō ehe le ke wiemo kū ese keba ebakē: Mife take boni ofāmi le.

Yitšo 10.

Keke ni mikwe, ni na, atatu ni yo kerubim le ayiteṅ le mli le noko pue ye ameyiteṅ *tamo safiro-te, ni ké okwe le, etamo maṅtšesēi su. *1, 22. 26.

2. Ni ekē *nū le ni wo klala le ake: Ya kokrolontoi ni yo kerub le šiši le ateṅ ni oyakpītī ṅāi la ni yo kerubim le ateṅ le owo okokoi obōbō, ni †oṅōfā maṅ le no! Ni ebote mli ye mihīe. *9, 2. † Kpods. 8, 5.

3. Ši beni nū le bote mli le, kerubim le damo šīa le ninedšūrōgbe le, ni atatu le yi mligbe kpo le no obō.

4. Keke ni Iehowa *anumnyam le wó ehe no ke-dše kerub le no ni eyadamo šīa le kpoku le yiteṅ, ni †atatu le yi šīa le obō, ni Iehowa anumnyam le kpemo le yi kpo le no obō. *1, 4—28. † Ies. 6, 4.

5. Ni anu kerubim le afīdšiaṅ gbēmo āhū ke-yafie agbónā kpo le no, tamo Nyoṅmo Ofè le gbē, ké ēwie le.

6. Ni eba mli ake, beni efá nu le ni wo klala le ake: Yakpītī la ke-dše kokrolontoi le ateṅ, ye kerubim le ateṅ le, ebote mli, ni eyadamo kokrolonto le masei.

7. Ni kerub le kpā enine mli ke-dše kerubim le ateṅ ke-te la ni yo kerubim le ateṅ le he, ni ekpītī eko eṅō-wo moni wo klala le kokoiaṅ, ni ehe ni edše kpo.

8. Ni ana noko ni tamo gbomo nine ye kerubim le ahe ye amefīdši ašiši.

9. Ni mikwe, ni na, kokrolontoi edfe ye kerubim le amasei, kokrolonto kome ye kerub kome masei, kokrolonto kome ye kerub kome masei; ni kokrolontoi le asu tamo Taršiš-te su. 1, 15. 16.

10. Ni ké akwe le, ameyi edfe le fē amehīe su kome, tamo noni kokrolonto ho kokrolonto teṅ.

11. Ké amemīnyie le, amenyieo amekódši edfe le no, ni ké amemīnyie le, ametšómoo amehe, ši moṅ hégbe ni yitšo le yaā le, dšei amenyieo ese ke-yaā; ni ké amemīnyie le, ametšómoo amehe.

12. Ni amegbomotšo mū le fē ke amekotose ke amenidši ke amefīdši le ke kokrolontoi le hū ahe eyimo to ke hīṅmeii ke-bole kpula ye amekokrolontoi edfe le fē he.

13. Kokrolontoi le, afāame ye mitoiiaṅ ake ametšómo.

14. Ni mofēmo ye hīei edfe; kleṅkleṅ hīe le kerub hīe ni, ni hīe ni dši enyo le gbomo hīe ni, ni noni dši etē le dšata hīe ni, ni noni dši edfe le okropoṅ hīe ni.

15. Ni kerubim le hole amehe no. Hīekālo ni mina ye Kebar fā le nā le ne.

16. Ni ké kerubim le mīnyie le, kokrolontoi le hū mīnyie ye amemasei; ni ké kerubim le hole amefīdši ano ni ameke-hole amehe no ke-dše šikpoṅ le no le, kokrolontoi le hū tšómoo amehe kedšee amemasei.

17. Ké amewa amedamo ši le, bēle menemei hū ewa edamo ši; ni ké amehole amehe no le, bēle menemei hū ehole amehe no; edšake hīekāloi le amumo ye amemli.

18. Ni Iehowa anumnyam le dše šīa le kpoku le yiteṅ ni eyadamo kerubim le ano.

19. Ni kerubim le hole amefīdši ano, ni beni amedše kpo le, amete ši ke-dše šikpoṅ le no ye mihīe, ni kokrolontoi le keame te ši; ni ameyadamo Iehowa we le bokāgbe agbó le šīnā le ši, ni Israel Nyoṅmo le anumnyam le ye ameno ye *yiteṅgbe. *K. 1.

20. Hīekālo ni mina ye Israel Nyoṅmo le šiši ye Kebar fā le nā le ne. Ni miyo ake kerubim ni.

21. Ameteṅ mofēmo ye hīei edfe, ni mofēmo ye fīdši hū edfe, ni noko ni tamo gbomo nidši ye amefīdši le ašiši.

22. Ni amehīe su tamo nii ni mina ye Kebar fā le nā le, boni amepueo ke boni ameyo fē; ameteṅ mofēmo nyieo keyaā ehīe tē.

Yitšo 11.

Ni *mumo le wómi, ni ekemi ba Iehowa we le bokāgbe agbó le ni kwęę bokāgbe le nā; ni na, hīī nyoṅmai-enyo

kę enumo yę agbó lę šĩnã lę ši; ni mi-
na Iaazania, Asur bi lę, kę Pelatia,
Benaia bi lę, ni dši mań lę mli lumei
lę, yę ameteń. *8, 12.
2. Ni ekẽmi akę: Gbomobi, menęmei
dši mei ni dfẽńo nišaianii ni amęwoo
ńã fõń yę mã nęń,
3. ni amękẽo akę: Ešęko be ni akę-
mãmoo tšũi; nękę mań nę dši kukwęi
lę, ni wo dši lõ lę!
4. Nohewo lę gba ošiamę, gbomobi,
gba!
5. Kękę ni Iehowa Mumo lę ba mi-
no, ni ekẽmi akę: Kẽmo akę: Boni Ie-
howa kẽ nę: Nakai nyekẽo, nye Israel
we; edšakę nii ni teo ši yę nyedfẽńmoi
amli lę mile pępẽpę.
6. Nyehã nye mei ni enyõnyõi lę ayi
efá yę mã nęń, ni nyewo eblohũi lę
obõbõ kę mei ni enyõnyõi.
7. Nohewo lę boni Nuntšo Iehowa
kẽ nę: Nye mei ni enyõnyõi ni nyekę-
fie eteń lę, amędši lõ lę, ni nękę mań
nę dši kukwęi lę; ši nye lę, aadšienye
kę-adšę eteń.
8. Nyemĩše klante gbeyei, ši klante
kẽ mikę-aba nyeno, Nuntšo Iehowa kẽ.
9. Ni madšienye kę-adšę eteń, ni ma-
dšienye mawo gboi adeń, ni makodšonye.
10. Klante nã nońń nyeanyõnyõi yę;
Israel kpokpai lę ano makodšonye yę,
ni nyeaná nyele akę midši Iehowa lę!
2 Mań. 25, 20. 21.
11. Mań nę efeń kukwęi ehãńnye, ni
nye hũ nyefeń emli lõ; Israel kpokpai
lę ano nońń makodšonye yę.
12. Ni nyeaná nyele akę midši Ieho-
wa, moni nyenyiee yę ekpoi lę anã, ni
nyeyee emlai lę ano, ši dšeńmãdši ni
bolenye lę amlai lę ano mońnyeyeo lę.
13. Ni eba mli akę, beni migbaã lę,
Pelatia, Benaia bi lę, gbo. Kękę ni
*mikę mihĩe bu ši ni miblo kę gbõ ni
wa mikẽ: Ao, Nuntšo Iehowa! aao oogbe
Israel fẽnõ lę nã kwrakwra? *8, 8.
14. Kękę ni Iehowa wiemo ba miñõ akę:
15. Gbomobi, onyemimei lę, onyemimei
ni dši odšakubii lę kę Israel we mũ lę
fẽ dši mei ni Ierusalembii lę ekẽamę
akę: Nyetšia nyehe kę-dšea Iehowa he
kę-yaã sę šońń; wo ańõ nękę šikpoń nę
ahã ni etšõ wonõ.
16. Nohewo lę kẽmo akę: Boni Nuntšo
Iehowa kẽ nę: Kę *mikęamę te šońń
yę dšeńmãdši ateń, ni migbęamę mifã
šikpõdši lę ano dšiňã, matšõ hekrońkroń
mahãamę kẽ be fiõ ko yę šikpõdši ni
amęato no lę ano. *6, 8—10. Ier. 24, 5. 6.
17. Nohewo lę kẽmo akę: Boni Nuntšo
Iehowa kẽ nę: Mabua nyená kę-adšę
mãdšimãdši lę amli, ni mahã nyená abatĩ
kę-adšę šikpõdši ni agbęnye afã no lę
ano, ni mikę Israel šikpoń lę aahãnye.
Ier. 20, 14.
18 Ni amęaba dšęi, ni amęabadšie emli
tãńtãńnii lę fẽ kę nihĩnii lę fẽ kę-adšę
mli kę-ate.
19. Ni mahãamę tšui kroko, ni
mikę mumo hẽ aawo nyemli, ni
madšie *tę-tšui lę kę-adšę amę-
helo mli, ni mahãamę lõ-tšui,
36, 26. Ier. 24, 7.
20. beni afe ni amęnyie yę mikpoi lę
anã, ni amęye mimlai lę ano ni amęfe,
ni amętšõ mimań, ni mi hã matšõ amę-
Nyońmo. Ier. 32, 38.
21. Ši mei ni amętšui nyieo amętãń-
tãńnii kę amęnihĩnii atšui lę sę lę, ma-
hã amęgbę lę abua amęyiteń! Nuntšo
Iehowa kẽ
22. Kękę ni kerubim lę hole amęfĩdši
ano, ni kokrolontoi lę kęamę hole amę-
he no, ni Israel Nyońmo lę anumnyam
lę yę amęno yę yiteńgbę. 1, 4—28.
23. Ni Iehowa anumnyam lę wó ehe
no kę-dšę mań lę teń, ni eyadamę goń
lę ni yo mań lę bokãgbę lę no.
24. Kękę ni *mumo lę wómi ni ekę-
mi te Kaldea yę nomi lę ańõ yę ninã
mli yę Nyońmo Mumo lę nã. Ni ninã
ni mina lę dše mino. *8, 12.
25. Kękę ni midšedše nii ni Iehowa
hã mina lę fẽ mitšõ nomi lę.

Yitšo 12.

Ni Iehowa wiemo sã ba miñõ akę:
2. Gbomobi, weku toigbolqi ateń oyo
nę, amęyę hĩńmęii ni akę-nań nii, ši
amęnaa; amęyę toii ni akę-nuo nii, ši
amęnuu; edšakę weku toigboloi dšiamę.
Ies. 6, 9. 10.

3. Nohewọ lẹ bo, gbomobi, sāmọ gbẹfā nibii ohā ohe, ni ofā fane yẹ amẹhīe; ni ofā kẹ-dšẹ ogbẹhe lẹ kẹ-ya hekroko yẹ amẹhīe; ekolẹ amẹayo sẹ, tšẹ weku toigbolọi dšiamẹ.

4. Ni okẹ onibii lẹ adše kpo fane yẹ amẹhīe tamọ gbẹfā nibii; ši bodientšẹ lẹ oyiṅ gbẹkẹ, bọni gbẹfālọi yiọ mli lẹ.

5. Gbu gbogbo lẹ mli yẹ amẹhīe, ni okẹ-tšő dšẹi kẹ-dše kpo.

6. Amẹhīe noṅṅ oṅō-tfa okōṅ yẹ, ni kẹ́ hīe bu lẹ, okẹ-dše kpo; ha ohīe, koni okana šikpoṅ; edšakẹ miṅōo mife *okadi mihā Israel we lẹ! * 24, 24. 27

7. Kẹkẹ ni mife bọni afāmi lẹ: mikẹ minibii lẹ dše kpo fane, tamọ gbẹfā nibii, ni gbẹkẹ lẹ mikẹ minine gbu gbogbo lẹ mli, ni beni hīe bu lẹ, miṅō-tfa mikōṅ kẹ-dše kpo yẹ amẹhīe.

8. Ni lebi lẹ Iehowa wiemọ ba miṅō akẹ:

9. Gbomobi, ani Israel we lẹ ní dši weku toigbolọi lẹ bikoö akẹ: Meni ofeọ nẹ lo?

10. Kẽmọamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Nẹkẹ kodšomọ he gbalẹ nẹ, lumo ni yọ Ierusalem lẹ kẹ Israel we lẹ fẽ ní yọ dšẹi lẹ nõ ni.

11. Kẽmọ akẹ: *Midši ọkadi hānye; bọni mife lẹ, nakai aafeamẹ: amẹafā gbẹ, amẹate nomṅō mli. * K. 6.

12. Ni lumo ní yọ amẹteṅ lẹ, kẹ́ hīe bu lẹ, ekẹ dšatšu aatfa ekōṅ, ni eedše kpo; amẹagbu gbogbo lẹ mli ní amẹkẹ-tšő dšẹi kẹ-dše kpo; eeha ehīe ní ekẹ ehīṅmẹi akana šikpoṅ. Ier. 39, 7

13. Ni maṅō *miyā lẹ malẹ enọ, ni eedū mitšōne lẹ; ni mikẹlẹ aate Babel yẹ Kaldeabii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ, ši no tete lẹ enaṅ, ni dšẹi noṅṅ eegbo yẹ. * 17, 20; 32, 3—6.

14. Ni mei fẽ ní ebọlelẹ kẹ-kpe koni amẹye amẹbualẹ lẹ, kẹ etai lẹ fẽ lẹ, magbẹamẹ mafā kõyọ-fẽ-kõyọ mli, ni magbla klante kẹ-anyie amẹsẹ.

15. Ni amẹaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ, beni matširẹ amẹyi sẹ kẹ-ate dšeṅmādši lẹ amli, ni magbẹamẹ mafā šikpōdši lẹ anọ lẹ.

16. Ši *mafẹ amẹteṅ mei fiō ko, ní amẹdše klante kẹ hōmọ kẹ gbēle-hela lẹ mli, beni afe ní amẹgba amẹnihīnii lẹ fẽ yẹ dšeṅmādši ní amẹyaä mli lẹ ateṅ, ni amẹaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ. * 6, 8.

17. Ni Iehowa wiemọ sā ba miṅō akẹ:

18. Gbomobi, ye obolo lẹ kẹ hekpokpomọ, ni onu onu lẹ kẹ hehosomọ kẹ tšuiyeli;

19. ni okẽ šikpoṅ lẹ nọ maṅ lẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ yẹ Ierusalembii ní yọ Iuda šikpoṅ lẹ nọ lẹ ahe nẹ: Amẹbolo lẹ, tšuiyeli amẹkẹ-aye, ni amẹnu lẹ hū, hedšōmọ amẹkẹ-anu; edšakẹ ešikpoṅ lẹ etšő amaṅfõ ni enọ nii fẽ etā yẹ enọ bii lẹ fẽ ayiwalẹ hewọ.

20. Ni mādši ní mei yọ mli lẹ aafite, ni šikpoṅ lẹ aatšő amaṅfõ, ni nyeaná nyele akẹ midši Iehowa lẹ!

21. Ni Iehowa wiemọ sā ba miṅō akẹ:

22. Gbomobi, mẽ dši abẹ ni nyebuọ yẹ Israel šikpoṅ lẹ nọ akẹ: Gbīī lẹ mītšẹ, ni ninā-fẽ-ninā milādše lẹ? 2 Pet. 3, 4

23. Nohewọ lẹ kẽmọamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Mahā nẹkẹ abẹ nẹ sẹ afo, ni abuṅ doṅṅ yẹ Israel; ši moṅ kẽmọamẹ akẹ: Gbīī lẹ kẹ ninā-fẽ-ninā mli sane lẹ ebẹṅkẹ. Hab. 2, 3.

24. Edšakẹ yaka ninā ko lo lakamọ klamọ ko ehīṅ ši doṅṅ yẹ Israel we lẹ.

25. Edšakẹ midši Iehowa lẹ, mibawie, ni wiemọ ní mibawie lẹ aaba mli. Atšiṅ kẹ-yaṅ sẹ doṅṅ; ši moṅ nyeyinọ noṅṅ mibawie wiemọ lẹ ni mibafe hū, nye weku toigbolọi! Nuntšọ Iehowa kẽ.

26. Ni Iehowa wiemọ sā ba miṅō akẹ:

27. Gbomobi, na, Israel we lẹ kẽọ akẹ: Ninā ni enaä lẹ yeọ gbīī pi dāni ebaä mli, ni bei ní yọ sẹ šoṅṅ lẹ ahe egbaä yẹ!

28. Nohewọ lẹ kẽmọamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Atšiṅ miwiemọi lẹ eko eko kẹ-yaṅ sẹ doṅṅ; ši moṅ wiemọ ní mibawie lẹ aaba mli! Nuntšọ Iehowa kẽ.

Yītšo 13.

Ni Iehowa wiemọ ba miṅō akẹ:

2. Gbomobi, gba oši Israel gbalọi lẹ ní gbaä lẹ, ni okẽ mei ní dšẹọ amẹdientšẹ amẹtšuiiaṅ gbaä lẹ akẹ: Nyebọa Iehowa wiemọ toi!

3. Bǫni Nuntšǫ Iehowa kẽ nę: *Kpóo hă gbalǫi bŭlui lę, ní nyieǫ amędientšę amęmumǫ kę nii ní amęnako lę asę lę! *Ier. 23, 21. 31.

4. Israel, ogbalǫi lę etšŏmǫ tamǫ osǫi ni yǫ amańfŏi amli!

5. Nyekwǫko kę-yadamǫko *fǫdši lę ană, ni nyefoko afăbań nyewoko Israel we lę he, ní edamǫ ši šińń yę ta lę mli, yę Iehowa gbĩ lę nǫ. *22, 30.

6. Amęna yakayakanii kę *amale klamǫ, amękẽǫ akę: Iehowa kẽ! ni Iehowa tšŭkoamę, ši kẽlę amęhĩe kă nǫ akę wiemǫ lę aaba mli. *22, 28. Ier. 28, 22.

7. Aso dšee yaka ninā nyenaă, ni amale klamǫ nyeklaă, ní nyekẽǫ akę: Iehowa kẽ! tšę miwieko lę?

8. Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Iehowa kẽ nę: Akę-ní nyewieǫ yakanii ni nyenaă amale nii hewǫ lę, na, mikęnye ená! Nuntšǫ Iehowa kẽ.

9. Ni minine aakă gbalǫi lę ni naă yakanii ní amęklaă amalei lę anǫ: *amęhĩń mimań lę gwabō lę mli, ni asań ańmăń amęgbęi yę Israel we lę wolo lę mli, ni amębań Israel šikpoń lę nǫ hŭ, ni nyeaná nyele akę midši Nuntšǫ Iehowa lę. *14, 9.

10. Edšakę, hĕ, edšakę amęlakaă mimań lę, amękẽǫ akę: Omanye! ši omanye ko bę, ni beni męnęmei tfaă gbogbo lę, bĕlę na, amękę yaka kălō mĩmă he. Ier. 6, 14.

11. Kẽmǫ mei ní kę yaka kălō măa he lę, akę ebagbĕ ši! nyońmǫnęmǫ ni lōǫ nibii kę-yaă baba, ni mahă nyońmǫńtęi wudši afĭe ši, ni ahum batfa.

12. Ni na, gbogbo lę bagbĕ ši. Aso akęńnye akę: Nĕgbę noni nyekę-mă he lę yǫ?

13. Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Iehowa kẽ nę: Mahă ahum atfa yę mimlila lęń, ni nyońmǫnęmǫ ni lōǫ nibii kę-yaă aaba yę mimlifŭ lęń, ni nyońmǫńtęi wudši aaba yę mlila lę mli ní ebakpătă hĭe.

14. Ni makŭmǫ gbogbo ni nyekę yaka kălō emă he lę mafĭe ši, ni mahă eba šikpoń, ní ešišitō lę adše kpo; ni eegbĕ ši, ni aaplenĕnye yę eteń, ni nyeaná nyele akę midši Iehowa lę!

15. Ni mańmĕ mimlila lę gbę kę-aba gbogbo lę kę mei ní kę yaka kălō mă he lę anǫ, ni makẽnye akę: Gbogbo lę bę dońń, ni mei ní mă he lę hŭ bę dońń,

16. mei ní dši Israel gbalǫi ni gbaă yę Ierusalem hewǫ, ní amęnaă *omanye ninăi amęhăalę, ni omanye ko bę lę! Nuntšǫ Iehowa kẽ. *K. 10.

17. Ni bo, gbomobi, tšŏ ohĭe ohă omań lę biyei lę ni dšęǫ amędientšę amętšui mli gbaă lę, ni ogba ošiamę,

18. ni okẽ: Bǫni Nuntšǫ Iehowa kẽ nę: Kpóo hă yei ní kpęǫ fĩmǫ-mamai amęhăa nikutšei fĕ, ni amęfeǫ yiteńhămamai amęhăa yitšo-fĕ-yitšo dalę, ní akędŭ susumai lę! Nyemĩdŭ mimań lę susumai, ši nyedientšę nyesusumai lę nyemĭhere amęyiwala;

19. ni nyebuleǫmi yę mimań lę teń yę akoko kǫkǫi obŏbŏ kę abolo atromai ahewǫ, ní *nyekę-gbeǫ susumai ní esaa gbĕle, ní nyekę-hereǫ susumai ní esaa yiwalaheremǫ lę ayiwala, yę nyemalemǫ ní nyemaleǫ nyetšŏǫ mimań lę ní boǫ amale toi lę ahewǫ? *Ies. 5, 23. Abǫi 17, 15.

20. Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Iehowa kẽ nę: Na, mikę nyefĩmǫ-mamai ni nyekędŭǫ susumai tamǫ lofŏdši lę ená, ni matšęręamę kę-adšę nyenidši, ni mańmĕ susumai lę ahe, susumai ni nyedŭǫ tamǫ lofŏdši lę.

21. Ni matšere nyeyiteńhă-mamai lę hŭ, ni madšie mimań lę yę nyedeń, ni amęhĩń nyedeń akę gbǫbimǫnō dońń, ni nyeaná nyele akę midši Iehowa lę.

22. Edšakę nyekę amale hăa dšalǫ, ni mi lę mihăko eẘerę aho ehe lę, tšui yeǫ, ni *nyewadšeǫ mofŏń moń nidšiań, beni afe ni ekakpale kę-mĭdšę egbę fŏń lę nǫ, ni ahere eyiwala. *Ier. 23, 14.

23. Nohewǫ lę nyenań yakanii dońń, ni klamǫ hŭ nyeklań dońń; ši madšie mimań lę yę nyedeń, ni nyeaná nyele akę midši Iehowa lę.

Yitšo 14.

Kękę ni Israel *onukpai lę ateń meikomei ba mińō ni amębatrá mihĭe. *20, 1.

2. Ni Iehowa wiemǫ ba mińō akę:

3. Gbomobi, nękę hĩĩ nę eńō amęwǫdši lę ewo amętšui mli, ni amęńō amę-

nõša pãmpi lẹ amẹto amẹhĩe: aso mahã
amẹbimi nii lo? 20, 3.
4. Nohewọ lẹ okẹamẹ awie ni okẽ-
amẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ:
Mofẽmo ní dšẹ Israel we lẹ ni ñõọ ewọ-
dši lẹ etoọ etšuiñ, ni eñõọ enõša lẹ pãmpi
lẹ etoọ ehĩe, ni ebaä gbalọ lẹ ñõ lẹ, mi
Iehowa dientšẹ mahãlẹ hetõ yẹ ewọdši
lẹ afálẹ lẹ nã,
5. beni afe ni mamõ Israel we lẹ yẹ
amẹtšui mli, edšakẹ amẹwọdši lẹ ahewọ
lẹ amẹfẽ amẹtše amẹhe kẹ-dšẹ mihe.
6. Nohewọ lẹ kẽmọ Israel we lẹ akẹ:
Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: *Nyetšõ-
mọa nyehe ni nyekũa nyesẹ kẹ-dšẹa nye-
wọdši lẹ ahe, ni nyetšõmọa nyehĩe kẹ-
dšẹa nyenihĩnii lẹ fẽ he! * Ies. 31, 6.
7. Edšakẹ mofẽmo ní dšẹ Israel we
lẹ lo gbọi ní batoọ gbọ yẹ Israel lẹ
eko, ní tšeọ ehe kẹ-dšẹọ mihe, ni eñõọ
ewọdši lẹ ewoọ etšui mli, ni eñõọ enõša
lẹ pãmpi lẹ etoọ ehĩe, ni ebaä gbalọ lẹ
ñõ koni ebimi nii ehãlẹ lẹ: mi Iehowa
dientšẹ mahãlẹ hetõ;
8. ni madšie mihĩe maka nakai gbo-
mo lẹ, ni mañõlẹ mafe *hedšõmọnõ kẹ
okadi kẹ abẹbua, ni makpãtã ehĩe kẹ-
adšẹ mimañ lẹ teñ, ni nyeaná nyele akẹ
midši Iehowa lẹ. * 5, 15.
9. Ši kẹdši alaka gbalọ lẹ ni ewie
wiemọ ko lẹ, bẽlẹ mi Iehowa milaka
nakai gbalọ lẹ, ni makpã minine mli
yẹ enọ, ni makpãtã ehĩe kẹ-adšẹ mimañ
Israel teñ. 1 Mañ. 22, 20—23.
10. Ni amẹatẽre amẹnõša lẹ: gbalọ lẹ
nõša lẹ aatamọ nibilọ lẹ nõša lẹ noñn
pẹ,
11. beni afe ní Israel we lẹ akadše
mihe amẹyadũ gbẹ ni amẹkẹ nọtõmọi
lẹ fẽ mĩbule amẹhe doñn; ši moñ amẹ-
tšõ *mimañ, ni mi hũ matšõ amẹ-Nyo-
ñmọ, Nuntšọ Iehowa kẽ. * 11, 20.
12. Ni Iehowa wiemọ sã ba miñõ akẹ:
13. Gbomobi, kẹ́ šikpoñ ko tõ ni ekẹ-
fe eša ešimi, ni mikpã minine mli yẹ
enọ, ni mikũ *ebolo-tšo lẹ ni mihã hõ-
mọ ba nọ, ni mikpãtã gbomo kẹ kolo
hĩe yẹ nọ lẹ: * 5, 16.
14. kẹ́ *nẹkẹ hĩĩ etẽ nẹ, ní dši Noa,
Daniel kẹ Hiob yẹ dšẹi tete lẹ, amẹ-
dientšẹ amẹsusumai kẹkẹ amẹkẹ amẹ-
dšalẹ lẹ aadšie, Nuntšọ Iehowa kẽ.
* Ier. 15, 1.
15. Kẹdši mihã koloi fõdši bakpa ši-
kpoñ lẹ nọ, ni amẹplenẽ enọ bii lẹ, ni
etšõ amañfõ ní mokomoko tšõõ nọ kẹ-
hoo yẹ koloi lẹ ahewọ lẹ: K. 21.
16. kẹ́ nẹkẹ hĩĩ etẽ nẹ yẹ dšẹi tete
lẹ, gbĩĩabọ ni mihĩe kã nẹ, Nuntšọ Ie-
howa kẽ, amẹdšieñ bihĩĩ lo biyei; amẹ
kẹkẹ aadšie, ši šikpoñ lẹ aatšõ amañfõ.
17. Lo kẹdši mikẹ klante ba nakai ši-
kpoñ lẹ nọ ni mikẽ: Klante, yakpa ši-
kpoñ lẹ nọ! ni mikpãtã gbomo kẹ kolo
fẽ hĩe yẹ nọ lẹ:
18. kẹ́ nẹkẹ hĩĩ etẽ nẹ yẹ dšẹi tete
lẹ, gbĩĩabọ ní mihĩe kã nẹ, Nuntšọ Ie-
howa kẽ, amẹdšieñ bihĩĩ lo biyei; ši
moñ amẹ kẹkẹ aadšie.
19. Lo kẹ́ mihã gbẽle-hela ba nakai
šikpoñ lẹ nọ, ni mifọse mimlila lẹ mi-
ĩie nọ yẹ lá mli, koni akpãtã gbomo
kẹ kolo hĩe yẹ nọ lẹ:
20. kẹ́ Noa, Daniel kẹ Hiob yẹ dšẹi
tete lẹ, gbĩĩabọ ní mihĩe kã nẹ, Nuntšọ
Iehowa kẽ, amẹdšieñ binũ lo biyõ; amẹ-
dientšẹ amẹsusumai kẹkẹ amẹkẹ amẹdša-
lẹ lẹ aadšie.
21. Ši bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Ãhũ
ni mitšũ *mikodšomọi fõdši edĩẹ: klante
kẹ hõmọ kẹ koloi fõdši kẹ gbẽle-hela
kẹ-te Ierusalem, koni akpãtã gbomo kẹ
kolo hĩe yẹ mli, * 3 Mose 26, 16—25. Ier. 15, 3.
22. kẽlẹ na, aaĩẹ meikomei ní aadše
mli ni aañõamẹ kẹ-adše kpo, bihĩĩ kẹ
biyei fẽ; na, amẹadše kpo kẹ-aba nyeñõ,
ni nyeana amẹdšeñba kẹ amẹnifemọnii,
ni aašẹdše nyemĩ yẹ efõñ ni mikẹ-ba
Ierusalem nọ lẹ hewọ, yẹ nii fẽ ni mi-
kẹ-ba enọ lẹ hewọ.
23. Ni amẹašẹdše nyemĩ, edšakẹ nye-
ana amẹdšeñba kẹ amẹnifemọnii lẹ, ni
nyeaná nyele akẹ dšee yakatĩã mife nii
fẽ ní mife yẹ mlĩ lẹ, Nuntšọ Iehowa kẽ.

Yĩtšo 15.

Ni Iehowa wiemọ sã ba miñõ akẹ:
2. Gbomobi, meni *weintšo lo wein-
tšonine ní yọ kõ mli tšei lẹ ateñ lẹ
kẹ-fẽ tšo-fẽ-tšo? * Ier. 2, 21.

3. Ani aṅōọ etšo lẹ eko atšuọ noko, alo aṅōọ eko agboö šiṅmlitšo ni akẹ nibii srọtoi tšotšöroọ nọ?
4. Na, akẹ-woọ la mli akẹ lai; kẹ́ la ešā enābui enyọ lẹ fē ni eteṅ eṅālā lẹ, aso ehī hā noko tšumọ lo? Ioh. 15, 6.
5. Na, beni eyọ emū lẹ, no tete lẹ akẹ-tšuu nokonoko: blọblọ ní la ešālẹ ni eṅālā lẹ, ni akẹ-atšu noko lo?
6. Nohewọ lẹ bọni Nuntšọ Iehowa kē nẹ: Takẹ bọni miṅō weintšo ni yọ kōṅ tšei ateṅ lẹ mihā la akẹ eniyenii lẹ, nakai maṅō Ierusalembii lẹ mahā.
7. Ni madšie mihīe makaamẹ: amẹadše kpo yẹ la lẹṅ, ši la lẹ aayeamẹ kē, ni kẹ́ midšie mihīe mikaamẹ lẹ, nyeaná nyele akẹ midši Iehowa lẹ.
8. Ni mahā šikpoṅ lẹ atšó amaṅfō, edšakẹ amẹtō, Nuntšọ Iehowa kẹ̄.

Yītšo 16.

(Kwẹ Yītšo 23.)

Ni Iehowa wiemọ sā ba miṅō akẹ:
2. Gbomobi, hā Ierusalem aná ale enihīnii lẹ,
3. ni okẹ̄: Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̄ Ierusalem nẹ: Odšẹ̄he kẹ heni afọo yẹ dši Kanaanbii lẹ ašikpoṅ lẹ nọ: otšẹ lẹ Amornyo ni, ni onye lẹ Hityō ni.
4. Asaṅ ofọmọ mli lẹ, gbī ní afọo lẹ, afoo olaṅmọ, akẹ-nu hū dšuu ohe ní ohe adše, awoo bo ṅō hū kwrā, ni akẹ mama eblaa ohe kwrā.
5. Mokomoko enaao mọbọ, ní eefe enẹmei eko ehāo, ní emūsūṅ aatšōlẹ yẹ ohe; ši moṅ ašẹo afō ṅānọ yẹ nyāṅemọ ni anyāṅe osusuma gbì ní afọo lẹ hewọ.
6. Kẹkẹ ni mibatšó omasẹi kẹ-ho, ni minao, ní ōkoklo ši yẹ olá lẹ mli, ni mikẹ̄o yẹ olá lẹ mli akẹ: Oyi aná wala! hē mikẹ̄o yẹ olá lẹ mli akẹ: Oyi aná wala!
7. Mihā oyi fá babaō tamọ ṅānọ kwēnii, ni ofere ni oda kple, ni ohe fe fẹo teke nọ; ofufọi badāra ni oyitšọi ba; kēlẹ onyie yayai kẹ ohe pasā.
8. Ni mibatšó omasẹi kẹ-ho, ni minao, ni na, otšẹ suomọ; ni miṅō *mitade lẹ milẹ̄ onọ, ni miṅō-ha oyayaiaṅ; ni mikā kitā mitšōo, ni mikẹo †kpāṅ, Nuntšọ Iehowa kẹ̄, ni otšó minō! * Rut 3, 9 † 2 Mose 19, 5.
9. Kẹkẹ ni mikẹ nu dšu ohe, ni mifọ ohe lái lẹ kwrā, ni mikpao mū;
10. ni misā miwoō atade ní aye mli ṅābii, ni miwoō nuṅgbẹ́ wolo tokotai, ni mikẹ klala kpakpa fī ohẹ, ni mikẹ seda ha ohe;
11. ni misā miwulao kẹ wulamọnii, ni mikẹ ninešigai wo onidšiaši, ni mikẹ kōšōṅkōšō wo okuẹ,
12. ni mikẹ ga wo ogugōṅ, ni mikẹ toiiaṅnii hū wo otoiiaṅ, ni mikẹ akekre fẹfẹo fī oyitšo.
13. Ni okẹ šika kẹ dfiẹtẹi wula ohe, ni otadei dši klala kẹ seda kẹ mama ni aye mli ṅābii. Šikišaṅ kẹ wó kẹ mū sọṅṅ oyeọ, ni ohe fe fẹo naakpa dientšẹ, ni onine šẹ maṅtšẹyeli nọ.
14. Ni ogbẹi hehe kẹ-te dšeṅmādši lẹ ateṅ yẹ ohefẹo lẹ hewọ, edšakẹ miwulamọnii ní miṅō-woō lẹ hā eye emū, Nuntšọ Iehowa kẹ̄. Yāfó 2, 15.
15 Ši oṅō ohīe ofō ohefẹo lẹ nọ, ni ogbẹi ní ehehe lẹ hewọ lẹ *obọ adfamaṅ, ni ofọse odfamaṅbọi lẹ ofīe mofēmo ní hoọ lẹ nọ: enō ni! * 2 Mose 34, 16.
16. Ni okọ otadei lẹ eko ni okẹ-fe hei groṅṅi ní akẹ asāsā ewula ohā ohe, ni obọ adfamaṅ yẹ nọ: noni esaa akẹ akẹbaā dšeṅ lo afeọ lẹ!
17. Osā oṅō odfīnei fẹfẹdši lẹ ni dši mišika kẹ midfiẹtẹi ni mihāo lẹ eko, ni oṅō-fe hīī-amāgāi ohā ohe, ni okẹamẹ bọ adfamaṅ.
18. Ni oṅō otadei ní aye mli ṅābii lẹ oha amẹhe, ni oṅō mimū kẹ mitšofā-kẹṅma lẹ omāmọ amẹhīe.
19. Ni miniyenii ní mihāo, ní dši šikišaṅ kẹ mū kẹ wó ní mikẹ-lẹ̄ọo lẹ, oṅō-māmọ amẹhīe ni edše ṅma. Ni eba nakai! Nuntšọ Iehowa kẹ̄.
20. Asaṅ oṅō *obihīī kẹ obiyei ni ofọ ohāmi lẹ osā afọlei ohāamẹ ni amẹye. Aso odfamaṅbọi lẹ fáá hāāo, * 2 Maṅ 16, 3. Ier. 7, 31.
21. hewọ ni osā ogbe mibii lẹ, ni oṅōamẹ ohā ní amẹtšó la mli amẹhāamẹ lẹ?
22. Ni onihīnii lẹ kẹ odfamaṅbọi lẹ fē mli lẹ okaii oblayeiaṅ gbīī lẹ, *beni

onyie yayai ke̱ ohe pasã, ní okokło̱ olá
mli le̱. *K. 6. 7
23. Ni onifõdšianii le̱ fẽ se̱ le̱ eba mli,
(kpóo, kpóo hão! Nuntšo̱ Iehowa kẽ,)
24. ake̱ ofe koi ohã ohe, ni ofe he
groṅṅ ohã ohe ye̱ blohũ-fẽ-blohũ mli.
25. Ṅmaṅmaša-fẽ-ṅmaṅmaša no̱ omãmo̱
ohei groṅṅi le̱ ye̱, ni ohã ohefe̱o le̱ tšõ
noni ahĩo̱, ni ogble onãdšiaṅ ohã mofẽ-
mo ní hoo̱ le̱, ni ohã odſamaṅbõ̱i le̱ fá.
26. Asaṅ oke̱ Mizraimbii ní oke̱-dše
ſieka, ní ame̱helo fá le̱, hũ bo̱ adſamaṅ;
ni ohã odſamaṅbõ̱i le̱ fá ni oke̱-wo mi-
mli la.
27. Nohewo̱ le̱, na, mikpã minine mli
ye̱ ono̱, ni mitše odã-ṅmã le̱ no̱, ni mi-
ṅõo mihã ohenye̱lo̱i, ní dši Filistibii le̱
abiyei le̱, ní hĩe gboo̱ onyenyeṅtſĩbõ̱ gbe̱
le̱ he le̱, ní ame̱feo bo̱ni ame̱sumoo̱.
28. Osã oke̱ Ašurbii le̱ hũ bo̱ adſamaṅ,
edšake̱ oto̱o̱; ni oke̱ame̱ bo̱ adſamaṅ, ši
kẽle̱ eše̱e̱ onã.
29. Ni osã ohã odſamaṅbõ̱ le̱ fá ye̱
Kanaan šikpoṅ le̱ no̱ ãhũ ke̱-yaſie Kal-
dea, ši kẽle̱ no hũ še̱e̱ onã.
30. Kwe̱, bo̱ni otšui eto̱ biti! Nuntšo̱
Iehowa kẽ, ake̱-ni ofeo̱ ene̱mei fẽ, ni
dši yõ adſamaṅ ní hĩe gboo nõ nifemo̱-
nii le̱;
31. ni ofeo̱ okoi ye̱ ṅmaṅmaša-fẽ-ṅma-
ṅmaša no̱, ni ofeo̱ ohei groṅṅi le̱ ye̱
blohũ-fẽ-blohũ mli; ni ofee tamo̱ adſamaṅ
tete, ake̱-ni okpõo̱ nyõmo̱wo le̱; K. 24. 25.
32. ṅã ní fiteo̱ gblã, ní eṅõo̱ meikro-
komei ye̱ ewũ nãdšiaṅ!
33. Adſamaṅi fẽ le̱, nii akeo̱ame̱, ši bo
le̱ oṅõo̱ onikẽnii le̱ okeo̱ osuolo̱i fẽ, ni
ohãa-ame̱ nyõṅnii, koni ame̱dše̱ hefẽhe
ame̱ba oṅõ ye̱ odſamaṅbõ̱i le̱ ahewo̱.
34. Ni bo le̱, sõro bo ni sõro yei fẽ
ye̱ odſamaṅbõ̱i le̱ amli, ake̱-ni mokomoko
enyiee ose̱ ke̱-boo̱ adſamaṅ, ni asaṅ bo
owoo̱ nyõmo̱, ši moko woo bo nyõmo̱,
hewo̱ le̱ sõro bo kwrã.
35. Nohewo̱ le̱, adſamaṅ, bo Iehowa
wiemo̱ toi!
36. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱: Ake̱-
ní ofo̱seo̱ otãṅtãṅnii le̱ ofieo̱ ši, ni odšieo̱
oyayaiaṅ ye̱ odſamaṅbõ̱i le̱ amli ye̱ osuo-
lo̱i le̱ ahĩe ke̱ onihĩnii awo̱dši le̱ ahĩe,
asaṅ ye̱ obii le̱ ni oṅõ-hãame̱ le̱ alá
hewo̱,
37. nohewo̱ le̱, na, mabua osuolo̱i le̱
fẽ ní oke̱ame̱ eſe̱ le̱ ke̱ mei fẽ ní osu-
moo̱ le̱ ke̱ mei fẽ ní onye̱o̱ le̱ hũ nã
ke̱-kpe; ni mabua ame̱nã mawo ohe ke̱-
akpe, ni madšie oyayaiaṅ matšõame̱, ko-
ni ame̱na oyayaiaṅ fẽ. Ier. 13, 22. 26
38. Ni makodšoõ tamo̱ akodšoo̱ yei
gblãṅkũo̱lo̱i ke̱ lášiſielo̱i, ni mike̱ mlila
ke̱ awuṅãyeli lá aaba ono̱!
39. Ni masã maṅõo mawo ame̱deṅ, ni
ame̱akũmo̱ okoii le̱, ni ame̱atšire̱ ohei
groṅṅi le̱ ame̱atſia ši, ni ame̱akplo̱ ohe
atadei hũ, ni ame̱aṅõ odſinei fe̱fe̱dši le̱,
ni ame̱ašĩo yayai ke̱ ohe pasã.
40. Ni asaṅ ame̱abo̱ gwa ame̱awo ohe,
ni ame̱atſiao te̱i, ni ame̱ke̱ ame̱klantei
aaflo̱ omli.
41. Ni ame̱ke̱ la aašã ošĩai le̱, ni ame̱-
akodšoõ ye̱ yei babaõ ahĩe; ni mahã ofõ
adſamaṅbõ̱, ni owoṅ nyõmo̱ doṅṅ.
42. Ni mahã *mimli ní ewoõ la le̱ nã
adšo̱, ni miwuṅãyeli le̱ aadše ono̱, ni
mafe diṅṅ ni mimli fũṅ doṅṅ. *5, 13.
43. Ake̱-ní okaii oblayeiaṅ gbĩĩ le̱, ši
moṅ oke̱ ene̱mei fẽ womi mlifũ hewo̱
le̱, na, mi hũ mahã ogbe̱ le̱ abua oyiteṅ,
Nuntšo̱ Iehowa kẽ, koni okabo̱ nyenyeṅtſĩ
oši onihĩnii le̱ fẽ no̱.
44. Na, mofẽmo ní bubuo̱ abe̱i le̱ aabu
ne̱ke̱ abe̱ ne̱ ašio ake̱: "Bo̱ni nye le̱ yo̱
le̱, nakai ebiyõ le̱ yo̱!"
45. Onye ní enyãṅe ewũ ke̱ ebii le̱
biyõ dšio, ni onyemimeiyei ní enyãṅe ame̱-
wũmei ke̱ ame̱bii le̱ anyemiyõ dšio. *Nye-
nye le̱ Hityõ ni, ni nyetše̱ le̱ Amor-
nyo ni. *K. 3
46. Ni *onyemiyõ nukpa dši Samaria
ní ke̱ ebiyei le̱ hĩo̱ obe̱kugbe̱ le̱; ni
onyemiyõ gbekẽ ní hĩo̱ oninedšũrõgbe̱
dši Sodom ke̱ ebiyei le̱. *23, 4
47. Ši onyiee ame̱gbe̱i le̱ ano̱, ni ofee
ame̱nihĩnii le̱; kẽle̱ eyee be ko, ni ofite
fẽame̱ ye̱ ogbe̱i fẽ mli.
48. Gbĩĩabo̱ ni mihĩe kã ne̱, Nuntšo̱
Iehowa kẽ: onyemiyõ Sodom ke̱ ebiyei
le̱ efee tamo̱ bo̱ni bo ke̱ obiyei le̱ fe le̱!
49. Na, onyemiyõ Sodom nišaianii ne̱:
Hewõ, niyenii fále̱ ke̱ hedšo̱le̱ šihĩle̱ yo̱

lẹ kẹ ebiyei lẹ ahe, ši ewadšee ohīafo
kẹ moni efīlẹ nidšiaṅ;
50. ši moṅ amẹwo amẹhe ni amẹfe ni-
hīnii yẹ mihīe, ni beni mina lẹ, milō-
amẹ mifie. 1 Mose 18, 20.
51. Samaria hũ efee ohe ešai lẹ amli
fã tete; ši ohã onihīnii lẹ fá fèamẹ, ni
okẹ onihīnii lẹ fẽ ní ofe lẹ ebu onye-
mimeiyei lẹ abem.
52. Bo hũ tẽremọ bodientšẹ ohīegbẽle
lẹ, akẹ-ní odamọ mli ohã onyemimeiyei lẹ;
ohe ešai ní dši nihīnii ní ofe fèamẹ lẹ
hewọ lẹ amẹdša fèo. Bẽlẹ bo hũ ohīe
agbo, ni otẽre ohīegbẽle lẹ, akẹ-ní obu
onyemimeiyei lẹ abem lẹ!
53. Ni makpale *amẹnomṅō lẹ kẹ-aba
ekoṅ, Sodom kẹ ebiyei lẹ anomṅō lẹ kẹ
Samaria kẹ ebiyei lẹ anomṅō lẹ, ni ma-
kpale onomi lẹ anomṅō lẹ yẹ amẹteṅ,
*11, 17.
54. beni afe ní otẽre ohīegbẽle lẹ, ni
ohīe agbo yẹ nii fẽ ní ofe lẹ hewọ, akẹ-
ní ošẹdše amẹmī lẹ.
55. Ni onyemimeiyei ní dši Sodom kẹ
ebiyei lẹ aakũ amẹsẹ kẹ-aba amẹsá šihīlẹ
leṅ, ni Samaria hũ kẹ ebiyei lẹ aakũ
amẹsẹ kẹ-aba amẹsá šihīlẹ leṅ, ni bo hũ
okẹ obiyei lẹ aakũ nyesẹ kẹ-aba nyesá
šihīlẹ leṅ.
56. Nto ohewō gbīī lẹ amli lẹ onye-
miyō Sodom lẹ tšō odãṅ lala,
57. beni anáko adšie onōfōṅfemọ lẹ
kpo, tamọ be mli ní Aram biyei lẹ kẹ
mei fẽ ni ebọlelẹ kẹ-kpe lẹ kẹ Filisti-
bii lẹ abiyei ni he tšẽọo lẹ bọo ahora
kẹ-kpe lẹ?
58. Onyenyeṅtīibō kẹ onihīnii lẹ, bo
otẽre, Iehowa kẹ̃.
59. Edšakẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ:
Mafeo tamọ bọni ofe lẹ, ni ogbe kitã ní
akã lẹ he guọ, ni okũ kpãṅmọ lẹ mli lẹ.
60. Kẽlẹ mi lẹ *makai mikpãṅmọ lẹ
ni mikẹo kpãṅ yẹ †oblayeiaṅ gbīī lẹ
amli lẹ, ni matẽ **nãnọ kpãṅmọ ši ma-
mã ši mahão! * 3 Mose 26, 45. † Hos 2, 17. ** 37, 26. Ier. 31, 31—34.
61. No lẹ *ookai ogbèi lẹ, ni ohīe
aagbo, beni ooṅō onyemimeiyei onukpai
lẹ ofata onyemimeiyei gbekẽbii lẹ fẽ he,
ni maṅōamẹ mahão akẹ biyei lẹ, ši dšee
bodientšẹ okpãṅmọ nã. * 20, 43.
62. Ni mahã mikẹo teṅ kpãṅmọ lẹ amã
ši, ni ooná ole akẹ midši Iehowa lẹ,
63. beni afe ní *okai ni ohīe agbo, ni
okatfa odãṅ doṅṅ yẹ ohīegbẽle lẹ hewọ,
beni mikẹ nii ní ofe lẹ fẽ efao lẹ, Nun-
tšọ Iehowa kẹ̃. * 36, 31. 32.

Yitšo 17.

Ni Iehowa wiemọ ba miṅō*akẹ:
2. Gbomobi, to ablōṅ, ni obu abẹ otšō
Israel we lẹ,
3. ni okẽ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̃
nẹ: Okropoṅ kpeteṅkple ko kẹ efīdši
agboi kẹ etšẹdši kakadãdši, ní ehe eyi
tọ kẹ tšẹdši bibii ní mli yọ sãmãisãmãi,
ba Lebanon ni ebakpọ tšenedru lẹ yiteṅ.
4. Ekũ enidši fọbii lẹ ayiteṅ fọfīọō
lẹ, ni eṅō-kō enã kẹ-te *dšrayeli šikpoṅ
ko nọ, ekẹ-te eyatẹo yẹ guọyelọi amaṅ
ko mli. * 16, 29.
5. Ni esã eṅō šikpoṅ lẹ nọ nidũmọ-
nii lẹ eko, ni ekẹ-te eyadũ yẹ nidũmọ-
he ko; eṅō-mã nu pī nã, etẹolẹ tamọ
fãnã-tšo ko.
6. Ni ekwẽ ni etšō *weintšo likpitī
ni lẹ̃ ši, ni enidši lẹ dọrọ kẹ-ba eṅōgbẹ,
ni ešišifãi lẹ yẹ ešiši; kẹkẹ ni etšō wein-
tšo, ni egblá nidši, ni etšẽrẽ bãi. * 19, 10.
7. Ši okropoṅ kpeteṅkple kroko hũ
yẹ kẹ efīdši kplei kẹ etšẹdši pī; ni na,
nẹkẹ weintšo nẹ dọrọ ešišifãi lẹ kẹ-ba
eṅōgbẹ, ni egblá enidši lẹ kẹ-ba eṅōgbẹ,
koni ehãlẹ nu kẹ-dšẹ eṅmō lẹṅ akoñi lẹ
amli.
8. Šikpoṅ kpakpa nọ kẹ nu pī nã
atẹolẹ yẹ, koni egblá nidši, ní ewo yi-
bii, ní kũlẹ etšō weintšo fẹfẹo.
9. Kẹ̃mọ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa
kẹ̃ nẹ: Aso eehī ehãlẹ? Ani efãmọṅ
ešišifãi lẹ, ni eflọ eyibii lẹ efie, koni
eṅãlã? Eyibãi fọbii lẹ fẽ aaṅãlã, ni dšee
ninešiwalẹ lo mei babaō aafãmọ ešiši-
fãi lẹ.
10. Ni na, ní atẹolẹ nẹ, aso eehī ehã-
lẹ? Ani kẹ́ bokã kōyọ lẹ sa ehe lẹ, dšee
ṅãlãmọ eeṅãlã? eeṅãlã yẹ akoñi ní ekwẽ
yẹ nọ lẹ anọ!
11. Ni Iehowa wiemọ sã ba miṅō akẹ:
12. Kẹ̃mọ weku toigbolọi lẹ akẹ: Ani
nyenaa enẹmei ašiši? Kẹ̃mọ akẹ: Na,

*Babel mańtše̱ le̱ ba Ierusalem, ni ebańõ emli mańtše̱ le̱ ke̱ emli lumei le̱, ni ekplaame̱ efie ese̱ ke̱-te Babel. *2 Mań. 24, 10. 15.

13. Ni *eńõ mańtše̱ sešibii le̱ eko, ni eke̱le̱ kpãń, ni ehã ekãle̱ kitã; ni eńõ šikpoń le̱ no̱ agboi le̱ ke̱-te, *2 Mań. 24, 17.

14. koni efe mańtše̱yeli ni eba ši, ní ekawó ehe no̱, koni eto ekpãńmo̱ le̱, ní edamo̱ ši.

15. Ši kẽle̱ etše ehĩe atũa, ni etšũ ebo̱foi ke̱-te Mizraim, koni ahãle̱ okpo̱ńo̱i ke̱ ta ní fá. Aso eehĩ ehãle̱? Aso moni feo̱ ene̱mei ne̱, eedše mli? Aso eekũ kpãńmo̱ le̱ń, ni eedše mli?

16. Gbĩĩabo̱ ni mihĩe kã ne̱, Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱, le̱le̱ń, heni mańtše̱ ní wole̱ mańtše̱, ní egbe ekitã le̱ he guo̱, ní ekũ ekpãńmo̱ le̱ mli le̱, yo̱ le̱, dše̱i nońń eegbo ye̱, ye̱ eńõ ye̱ Babel teń!

17. Ni ké̱ ame̱tfa kpokui ni ame̱mãmo̱ mõdši, ni ake̱-kpãtã mei pĩ ahĩe le̱, Farao ke̱ eta kple le̱ ke̱ asafo babaõ le̱ nyẽń he eko afe ahãle̱.

18. Edšake̱ egbe kitã le̱ he guo̱ ke̱ kpãńmo̱ le̱ mli ní ekũ le̱; ni na, eńõ enine ehã ni kẽle̱ efe ene̱mei fẽ; edšeń mli!

19. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱ ne̱: Gbĩĩabo̱ ní mihĩe kã ne̱, mikitã le̱ ní egbe he guo̱ ke̱ mikpãńmo̱ le̱ ní ekũ mli le̱, eyiteń kẽ mańõ-bua;

20. ni mańõ *miyã le̱ malẽ̱ eno̱, ni eedũ mitšõne le̱, ni mike̱le̱ aate Babel tõ, ni mike̱le̱ aayakodšo ye̱ dše̱i ye̱ mino̱ ní etõ le̱ hewo̱. *12, 13.

21. Ni etai le̱ fẽ mli foidšelo̱i le̱ fẽ le̱, ame̱anyõnyõi ye̱ klante nã, ni mei ní efe̱ le̱ hũ, aagbe̱ame̱ afã kõ̱yo̱-fẽ-kõ̱yo̱ mli, ni nyeaná nyele ake̱ mi, Iehowa, miwie le̱!

22. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱ ne̱: Mi hũ makpo̱ tšenedru ni kwo̱ le̱ yiteń, ni mayate̱o; makũ *enidši fo̱bii le̱ ayiteń fo̱flo̱õ, ni mayate̱o ye̱ goń ni kwo̱ grońń ko no̱; *Ies. 11, 1; 53, 2.

23. Israel *goń ni kwo̱ le̱ no̱ mate̱o ye̱, ni eegbla nidši, ni eewo yibii, ni eetšõ tšenedru fe̱fe̱o, ni †lofõdši sro̱toi fẽ aabahĩ ešiši; ame̱ahĩ efĩdši ašiši hõń le̱ mli. *20, 40. † Dan. 4, 12. Mat. 13, 32.

24. Ni ńãno̱ tšei le̱ [illegible] aaná ale ake̱ mi, Iehowa, mihã * [illegible] ní kwo̱ le̱ eba ši, miwó tšo te̱ńẽ̱ le̱ no̱ ke̱-te ńwei, mihã tšo ńmõń le̱ egbĩ, ni mihã tšo gbĩã le̱ efe̱o. Mi, Iehowa, miwie ni mife. *21, 22.

Yĩtšo 18.

Ni Iehowa wiemo̱ ba mińõ ake̱:

2. Té nyesusuo̱ tẽń ní nyebuo̱ abe̱ ne̱ ye̱ Israel šikpoń le̱ no̱ ake̱: *"Tše̱mei le̱ yeo̱ weinyibii ńmlikitii, ni bii le̱ mońń anyãnyõdši fãa" le̱? *Ier. 31, 29.

3. Gbĩĩabo̱ ní mihĩe kã ne̱, Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱, nyebuń ne̱ke̱ abe̱ ne̱ ye̱ Israel dońń!

4. Na, susumai le̱ fẽ le̱, minii ni; bo̱ni tše̱ susumá dši minõ le̱, nakai nońń bi susuma hũ dši minõ; susuma ní feo̱ eša le̱, le̱ nońń eegbo!

5. Moko dši dšalo̱, ni eyeo̱ dšale̱ sane ni efeo̱ noni dša,

6. ni eyee nii ye̱ gõdši le̱ ano̱, ni eholee ehĩńme̱ii ano̱ ekwe̱e̱ Israel we le̱ wo̱dši le̱, ni *ebulee enanyo ńã, ni ebe̱ńke̱e̱ yõ ní ete tšũi ase̱, *3 Mose 18, 19. 20.

7. ni *ewaa moko yi, ni †ekpaleo̱ nyõmo̱tše̱ awabatõnii ehãale̱, ehaa moko noko, eńõo̱ ebolo ehãa moni hõmo̱ yeo̱ le̱, ni asań heyayaiatše̱ le̱, ebuo̱le̱ mama, *Lal. 15, 3. † 5 Mose 24, 10—13.

8. *efaa nii ehee hekpa ní fè nine, ni ehee hebõ̱, ni edšieo̱ enine ye̱ nõšafemo̱ he, ekodšoo̱ ano̱kwa kodšomo̱ ye̱ mo ke̱ mo teń, *Mose 22, 25.

9. enyieo̱ ye̱ mikpo̱i le̱ anã, ni eyeo̱ mimlai le̱ ano̱, ni eyeo̱ ano̱kwa le̱; le̱ le̱ dšalo̱ dšile̱, eyi aaná wala kẽ, Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱.

10. Ši ke̱dši efo̱ bi yiwalo̱ ko ni fieo̱ lá ši, ni efeo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱ ateń eko,

11. ni efee nii [ní sa femo̱ ne̱] ateń eko eko, ši mоń eyeo̱ nii ye̱ gõdši le̱ ano̱, ni ebuleo̱ enanyo ńã,

12. ewaã ohĩafo ke̱ moni efĩle̱ yi, ehaã nii, ekpalee awabatõnii ehãã, eholeo̱ ehĩńme̱ii ano̱ ekwe̱o̱ wodši. esã efeo̱ nihĩnii,

13. efaã nii [illegible] o̱ [illegible] a ní fè nine, ni eheo̱ hebõ̱ le̱: aso eyi [illegible] aná wala? Eyi náń wala! Ní e [illegible] ke̱ nihĩnii ne̱ fẽ hewo̱ le̱, gbo e [illegible]; [illegible] le̱ aabua eyiteń!

14. Ši na, kędši efǫ bi ko, ni lę lę
ena etšę he ešai lę ní efe lę fĕ, ni eše
gbeyei, ni efee nakai noko,
15. eyee nii yę gŏdši lę anǫ, ni eho-
lee ehĭṅmeii anǫ ekwęę Israel we lę
wǫdši lę, ebulee enanyo ṅă hũ,
16. ni ewaa mokomoko yi, ehee awa-
batŏnii, ehaa nii, ši moṅ eṅŏǫ ebolo ehăa
moni hŏmǫ yeǫlę, ni asaṅ heyayaiatšę
lę, ebuǫlę mama,
17. edšieǫ enine yę nŏšafemǫ he, ehee
hekpa ní fė nine lo hebŏ, eyeǫ mimlai
lę anǫ, ni enyieǫ yę mikpǫi lę ană lę:
lę lę egboṅ yę etšę nišaianii lę ahewǫ,
ši moṅ eyi aaná wala kĕ.
18. Etšę lę, akę-ní ewaă yi, ni ehaă
enyemi, ni efeǫ noni ehĭĭ yę emaṅ lę
teṅ hewǫ lę, na, eegbo yę enišaianii lę
ahewǫ!
19. Kĕlę nyekęǫ akę: Mĕhewǫ bi tĕree
etšę nišaianii lę? Ké bi lę yeǫ dšalę
sane ni efeǫ noni dša, ni eyeǫ mikpǫi
lę fĕ nǫ ni efeǫ lę, eyi aaná wala kĕ.
20. *Susuma ní feǫ eša lę, lę noṅṅ
eegbo. †Bi tĕreṅ etšę nišaianii, ni tšę
hũ tĕreṅ ebi nišaianii; dšalǫ lę dšalę
lę ahĭ enǫ, ni mofŏṅ nŏfŏṅ lę hũ aahĭ
enǫ! * 2 Mose 20, 5. † 4 Mose 26, 11.
21. Ni kędši mofŏṅ lę kpale kę-
dšę ehe ešai ni efe lę fĕ mli, ni
eye mikpǫi lę fĕ nǫ, ni eye dšalę
sane, ni efe noni dša lę, eyi aaná
wala kĕ, egboṅ!
22. Enǫtŏmǫi ni etŏ lę *akaiṅ eko
eko ahăṅlę doṅṅ; eyi aaná wala yę
edšalęnii ni efe lę hewǫ. *Ies. 43, 25; 44, 22.
23. Aso mináa *mĭšę yę efŏṅfelǫ
gbĕle hewǫ? Nuntšǫ Iehowa kę; ni
dšee akę ekpale kę-dšę egbę lę nǫ
ni eyi aná wala moṅ? *K. 32 Y. 33, 11.
24. Ši ké dšalǫ kpale kę-dšę edšalę lę
mli ni efe nišaianii, ni efe nihĭnii fĕ ni
mofŏṅ feǫ lę: aso eyi aaná wala? Edša-
lęnii fĕ ni efe lę akaiṅ eko eko; etŏmǫ
ni etŏ lę kę ehe ešai ni efe lę, eegbo
yę nomei ahewǫ! 3, 20.
25. Ni kĕlę nyekęǫ akę: *Nuntšǫ lę gbę
lę yee egbǫ! Nyeboa toi ko, nye Israel
we: Ani migbę lę yee egbǫ? ani dšee
nye moṅ nyegbęi lę yee egbǫ? *33, 17—20.
26. Ké dšalǫ kpale kę-dšę edšalę lę
mli ni eyafe nišaianii ni egbo yę mli
lę: bĕlę egbo yę enišaianii ni efe lę mli.
27. Asaṅ ké efŏṅfelǫ kpale kę-dšę enŏ-
fŏṅ ni efe lę mli ni eye dšalę sane ni
efe noni dša lę: lę lę ehere esusuma
yiwala.
28. Edšakę ekǫ eyiṅ, ni ekpale kę-dšę
etŏmǫi ni etŏ lę fĕ mli: eyi aaná wala
kĕ, egboṅ.
29. Kĕlę Israel we lę kęǫ akę: Nun-
tšǫ lę gbę lę yee egbǫ! Ani migbęi lę
yee egbǫ, Israel we? ani dšee nye nye-
gbęi lę yee egbǫ?
30. Nohewǫ lę makodšonye, Israel we,
mofĕmo yę egbęi ană! Nuntšǫ Iehowa
kę. *Nyekpalea ni nyetšŏmǫa nyehe kę-
dšęa nyenǫtŏmǫi lę fĕ mli, koni nišai-
anii akafenye pămpi! * 33, 11. Ies. 55, 7.
31. Nyešęręa nyenǫtŏmǫi lę fĕ ni nye-
kę-tŏ lę nyefiea kę-dšęa nyehe, ni nye-
fea *tšui hŏ kę mumǫ hŏ nyehăa nyehe!
ši mĕba nyeagboi, Israel we? * 36, 26.
32. Edšakę *mináá moni gboǫ lę gbĕle
he mĭšę, Nuntšǫ Iehowa kę. Nohewǫ lę
nyekpalea, ní nyeyi aná wala! * K. 23.

Yĭtšo 19.

Ni bo lę, wó yăfó lala nǫ ohă Israel
lumei lę,
2. ni okę akę: Meni dši onye? Dša-
tayŏ ni; ebu dšatahĭĭ ateṅ, elę ebii lę
yę dšatai oblahĭĭ ateṅ.
3. Ni etšǫse ebii lę ateṅ ekome; etšŏ
dšata oblanyo ní ekase lŏmŏmǫ, eyeǫ
gbomei tete.
4. Ni dšeṅmădši lę banu ehe; adŭlę
yę amębu lę mli, ni amękę kpodši gblalę
kę-te Mizraim šikpoṅ lę nǫ.
2 Maṅ. 23, 30—34.
5. Ni beni enye lę na akę emĕ šhũ
ni ehienǫkămǫ eladše lę, esă eṅŏ ebii
lę ateṅ ekroko efe dšata oblanyo.
6. Ni beni ekę dšatai lę nyie šhũ lę,
etšŏ dšata oblanyo, ni ekase lŏmŏmǫ,
eyeǫ gbomei tete. 2 Maṅ. 24, 8. 9.
7. Ni efe amęteṅ yei pĭ okŭlafoi, ni
efe amęmădši lę amaṅfŏi, ni šikpoṅ lę
kę enǫ nii lę ahe dšŏ amęhe yę ehŭmǫ
lę gbĕmǫ nă.

8. Ke̱ke̱ ni dšeṅmādši ní dše̱ šikpōdši
le̱ ano̱ le̱ bagba wole̱ ke̱-kpe, ni ame̱ke̱
ame̱yā le̱ lē eno̱, ni adūle̱ ye̱ ame̱bu leṅ.
9. Ni ame̱ke̱ kpodši gblale̱ ame̱wo ko-
loi adeka mli, ni *ame̱ke̱le̱ yahā Babel
maṅtše̱ le̱; ni ake̱le̱ to mōdši le̱ amli,
beni afe ní akanu egbē ye̱ Israel gōdši
le̱ ano̱ doṅṅ. * 2 Maṅ. 24, 15.
10. Onye tamo̱ weintšo ye̱ olá leṅ, ní
ate̱ole̱ ye̱ nu he; ewo yibii ní egbla ni-
dši ye̱ nu babaō le̱ hewo̱. 17, 6.
11. Ni ená tšei ní wa ni hī hā no̱ye-
lo̱i amaṅtše̱tšei, ni awó ekwo̱le̱ le̱ no̱ ye̱
nidši kusukusui le̱ ateṅ, ni anale̱ ye̱
ekwo̱le̱ ke̱ enidši ní fá le̱ hewo̱.
12. Ši afāle̱ ye̱ mlila nā ašele̱ afō ši-
kpoṅ, ni bokā kōyo̱ le̱ gbī eyibii le̱;
akūmo̱ etšei ní wa le̱ ni *ame̱gbīgbī;
la šāame̱. * 15, 4.
13. Ni agbe̱ne̱ le̱ ayate̱ole̱ ye̱ ṅāno̱, ye̱
šikpoṅ gbīṅ ní nu be̱ no̱ le̱ no̱.
14. Ni la dše̱ enidši le̱ amli tšei le̱
ateṅ, ni ešā eyibii le̱, ni tšo ní wa ní
hī hā no̱yelo̱ maṅtše̱tšo be̱ no̱ doṅṅ.
Yāfó lala dši ene̱, ni eetšō yāfó lala hū.

Yitšo 20.

Ni eba mli ake̱ afi ní dši kpawo le̱
no̱ nyōṅ ní dši enumo̱ le̱ no̱ gbī ní dši
gbī nyoṅma le̱ no̱ le̱ Israel *onukpai
le̱ ateṅ meikomei ba ame̱babi Iehowa
nii, ni ame̱trá mihīe. * 14, 1.
2. Ke̱ke̱ ni Iehowa wiemo̱ ba miṅō ake̱:
3. Gbomobi, oke̱ Israel onukpai le̱
awie ni okēame̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Ie-
howa kē ne̱: Ani mi nibimo̱ nyeba ne̱?
Gbīíabo̱ ní mihīe kā ne̱, mihāṅ abimi
nii ahānye. 14, 3.
4. Ani ookodšoame̱? ani ookodšo, gbo-
mobi? Hā ame̱le ame̱tše̱mei le̱ anihīnii le̱,
5. ni okēame̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Ie-
howa kē ne̱: Gbī ni mihala Israel,
ni miwó minine no̱ mitšō Iakob we le̱
seši le̱, ni mihā ame̱lemi ye̱ Mizraim ši-
kpoṅ le̱ no̱, ni *miwó minine no̱ mitšō-
ame̱ ake̱: Midši Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱!
* 2 Mose 6, 7. 8.
6. Gbī le̱ miwó minine no̱ mitšōame̱,
ní madšieame̱ ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱
no̱ ke̱-ya šikpoṅ ni mitao mihāame̱ le̱
no̱, noni fufo̱ ke̱ wò hoo̱ ye̱ no̱, ní dši
šikpōdši le̱ ateṅ noni yo̱ fe̱o fè fē le̱.
7. Ni mikēame̱ ake̱: Nyeteṅ *mofēme
aše̱re̱ ehīṅme̱ii anihīnii le̱ afíe, ni nye-
ke̱ Mizraim wo̱dši le̱ akabulea nyehe!
Midši Iehowa, nye-Nyoṅmo̱ le̱!
* Ios. 24, 14. 23.
8. Ši ame̱tše mihīe atūa, ni ame̱kplēē-
mi toibō; ame̱teṅ mokomoko še̱re̱e̱ ehī-
ṅme̱ii anihīnii le̱ efiee, ni Mizraim wo̱-
dši le̱ hū ame̱šīī. Ke̱ke̱ ni mikē̱: Ma-
fo̱se mimlila le̱ mafíe ame̱no̱, ni maṅmé
mimlifū le̱ gbe̱ ke̱-ba ame̱no̱ ye̱ Mizraim
šikpoṅ le̱ teṅ.
9. Ši *kēle̱ mitšu nii ye̱ migbe̱i le̱
hewo̱, koni akabulele̱ ye̱ dšeṅmādši ni
ame̱yo̱ ame̱teṅ le̱ ahīe, mei ahīe ni mi-
hā ame̱lemi ye̱, beni midšieame̱ ke̱-dše̱
Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ le̱.
* 36, 21. 22. 2 Mose 32, 12.
10. Ni midšieame̱ ke̱-dše̱ Mizraim ši-
kpoṅ le̱ no̱, ni mike̱ame̱ ba ṅā le̱ no̱;
11. ni mike̱ mikpo̱i le̱ hāame̱, ni mi-
hā ame̱le mimlai le̱, ní *ké̱ gbomo ye
no̱ ni eyi aaná wala ye̱ mli le̱.
* 3 Mose 18, 5.
12. Asaṅ miṅō mihedšō̱mo̱gbīī le̱ mihā-
ame̱, ní atšō̱ *okadi ye̱ mike̱ame̱ teṅ, ni
ame̱ná ame̱le ake̱ midši Iehowa ni fe̱-
ame̱ kroṅkroṅ le̱. * 2 Mose 31, 13. 17.
13. Ši Israel we le̱ tše mihīe atūa ye̱
ṅā le̱ no̱; ame̱nyiee ye̱ mikpo̱i le̱ aná,
ni ame̱gbe mimlai le̱ ahe guo̱, nii ni ké̱
gbomo ye no̱ ní eyi aaná wala ye̱ mli
le̱, ni ame̱bule mihedšō̱mo̱gbīī le̱ pī. Ke̱-
ke̱ ni mikē̱: Mafo̱se mimlila mafíe ame̱-
no̱ ye̱ ṅā le̱ no̱, ni mapleṅēame̱.
14. Ši kēle̱ mitšu nii ye̱ migbe̱i le̱
hewo̱, koni akabulele̱ ye̱ dšeṅmādši, mei
ahīe ni midšieame̱ ye̱ le̱, ahīe. K. 9.
15. Asaṅ *miwó minine no̱ mitšōame̱
ye̱ ṅā le̱ no̱, ake̱ mike̱ame̱ eyaa šikpoṅ
ní miṅō-hāame̱ ni fufo̱ ke̱ wò hoo̱ ye
no̱ ní dši šikpōdši le̱ ateṅ noni yo̱ fe̱o
fè fē le̱ no̱; * 4 Mose 14, 23.
16. edšake̱ ame̱gbe mimlai le̱ ahe guo̱,
ni ame̱nyiee ye̱ mikpo̱i le̱ anā, ni ame̱-
bule mihedšō̱mo̱gbīī le̱; edšake̱ ame̱tšui
nyie ame̱wo̱dši le̱ [illegible]
17. Kēle̱ mihīī [illegible] ame̱ mo̱bo̱ ni mi-
kpātāā ame̱hīe [illegible] o̱eyi ye̱ ṅā le̱ no̱.

i mikę̃ amębii lę yę ńā lę nǫ akę:
ıyiea yę nyetšę̃mei lę akpǫi lę anā,
kayea amęmlai lę anǫ, ni nyekę
lši lę akabulea nyehe!
idši Iehowa, nye-Nyońmǫ lę; nye-
yę mikpǫi lę mon anā, ni nyeyea
lę anǫ ni nyefea!
i nyeyea mihedšǫ̃mǫgbĩĩ lę kroń-
í amętšǒmǫ okadi yę mikęnye teń,
yená nyele akę midši Iehowa, nye-
ǫ lę. K. 12.
i bii lę hũ tše mihĩe atũa: amę-
yę mikpǫi lę anā, ni asań amęyee
lę anǫ ní amęfe, nii ní ké gbo-
nǫ ní eyi aaná wala yę mli lę;
e mihedšǫ̃mǫgbĩĩ lę hũ. Kękę ni
Mafǫse mimlila lę mafie amęnǫ,
mě mimlifũ lę gbę kę-ba amęnǫ
lę nǫ.
Lēlę misu minine miwo mli, ni
nii yę migbęi lę hewǫ, koni aka-
yę dšeńmādši, mei ahĩe ní mi-
e yę lę, ahĩe. K. 9.
.sań miwó minine nǫ mitšǒamę yę
nǫ, akę matširę amęyisę kę-ate
.dši lę amli, ni magbęamę mafā
ši lę anǫ;
ldšakę amęyee mimlai lę anǫ, ši
ı mikpǫi lę ahe guǫ, ni amębule
ǫ̃mǫgbĩĩ lę, ni amęhĩe nyie amę-
awǫdši lę asę.
lohewǫ lę mi hũ mihāamę akpǫi
kę mlai ní amęyi náń wala yę
i mibuleamę yę amędientšę amę-
lę amli, akę-ní *amęhāa nii fē
ǫ mũsũ nā lę tšǒǫ la mli lę, ke-
feamę fęm, ní amęná amęle akę
lehowa lę. * K. 31. 2 Kron. 28, 3.
Nohewǫ lę, gbomobi, okę Israel
awie, ni okęamę akę: Bǫni Nun-
ıowa kę̃ nę: Enę mli hũ nyetšę-
bǫ musu šimi yę, akę-ní amętõ
ę.
.dšakę beni mikęamę ba šikpoń ní
minine nǫ akę mańõ-hāamę lę nǫ
kpǫ-fē-gońkpǫ ní kwǫ lo tšo kusũ-
kusũ ní amęana lę, amęyašāa amę-
lei lę yę dšęi, ni amękę amęmli-
ikēnii lę yakeǫ yę dšęi; dšęi nońń

amęhāa amętšofāi lę dšeǫ ńma yę, ni
amęyeǫ amęákpai yę dšęi.
29. Ni mikęamę akę: He grońń lę ní
nyeyaā lę, té ešiiń? Ši atšęǫ dšęi akę
he grońń kę-baši ńmęnę.
30. Nohewǫ lę kęmǫ Israel we lę akę:
Bǫni Nuntšǫ Iehowa kę̃ nę: Aso nye-
abule nyehe bǫni nyetšę̃mei lę fe lę, ni
nyeabǫ adfamań kę-nyie amęnihĩnii lę
asę?
31. Ní nyekę nyenikēnii lę yahāa, ní
nyehāa *nyebii tšǒǫ la mli nę, nyemĩ-
bule nyehe yę nyewǫdši lę fē hewǫ kę-
baši ńmęnę, ni mahā abimi nii ahānye,
Israel we? Gbĩĩabǫ ní mihĩe kā nę,
Nuntšǫ Iehowa kę̃, mihāń abimi nii
ahānye! * K. 23. 2 Mośe. 18, 3; 17, 17.
32. Noni baā nyedfēńmę mli lę, bań
mli kwrā, ní nyekę̃ǫ akę: "Wǫǫtamę
dšeńmādši lę, tamę šikpõdši lę anǫ we-
kui lę, ní wǫsámǫ tšo kę tę" lę.
33. Gbĩĩabǫ ní mihĩe kā nę, Nuntšǫ
Iehowa kę̃, ninešiwalę kę nine ní akpā
mli kę mlila ní afǫse afie ši mikę-aye
nyenǫ mańtšę.
34. Ni madšienye kę-adšę mādšimādši
lę ateń, ni mabua nyenā kę-adšę šikpõ-
dši ní agbęnye afā nǫ lę anǫ, kę nine-
šiwalę kę nine ní akpā mli kę mlila ní
afǫse afie ši,
35. ni mikęnye aaba mādšimādši lę
*ańā lę nǫ, ni mikęnye aabakodšo yę
dšęi hĩe kę hĩe. * Hos. 2, 14.
36. Bǫni mikę nyetšę̃mei lę kodšo yę
Misraim šikpoń lę nǫ ńā lę nę lę, na-
kai mikęnye aakodšo. Nuntšǫ Iehowa
kę̃. 4 Mose 14, 22. 23.
37. Ni mahā nyetšó tšo lę šiši, ni mi-
kęnye aawo kpāāmę lę kpā lę mli.
38. Ni madšie atũatšelǫi lę kę mei ní
etõ minǫ lę kę-adšę nyeteń; madšieamę
kę-adšę amęgbǫtõ šikpoń lę nę meń, ši
amębań Israel šikpoń lę nǫ, ni nyeaná
nyele akę midši Iehowa lę.
39. Ši nye, Israel we, bǫni Nuntšǫ
Iehowa kę̃ nę: Nyeyaā ni nyetsań mę-
fēmo ayasúmę ewǫdši lę; ši kę fe nę
lę, nyeabomi toi kā, ni nyekę nyenikē-
nii kę nyewǫdši lę bulań migbęi kroń-
kroń lę dońń.

40. Ši migoṅ kroṅkroṅ lẹ *ni dši Israel
goṅ ni kwọ lẹ nọ lẹ, Nuntšọ Iehowa kẽ,
dšẹi Israel we lẹ fẽ, amẹfẽ-kwa ni amẹ-
yọ šikpoṅ lẹ nọ lẹ, amẹabasúmọmi yẹ:
maná amẹhe tšui yẹ dšẹi, ni dšẹi noṅṅ
mabi nyenọwómọ-nikẽnii kẹ nyenikẽnii
lẹ amli kleṅkleṅnii lẹ kẹ nyenii kroṅ-
kroṅi lẹ fẽ ši yẹ. *17, 23.
41. Maná nyehe tšui tamọ noko ni
dšeọ ṅma dšogbãṅ, beni midšienye kẹ-
dšẹ mãdšimãdši lẹ amli, ni mibua nye-
nã kẹ-dšẹ šikpõdši ni agbẹnye afã nọ
lẹ anọ lẹ, ni mihã afemi kroṅkroṅ yẹ
nyemli yẹ dšeṅmãdšimãdši lẹ ahĩe lẹ.
42. Ni nyeaná nyele akẹ midši Iehowa
lẹ, beni mikẹnye eba Israel šikpoṅ lẹ
nọ, šikpoṅ lẹ ni miwó minine nọ yẹ
hewọ akẹ maṅõ-hã nyetšẹmei lẹ nọ lẹ.
43. Ni nyeakai nyegbẹi kẹ nyenifemọ-
nii fẽ ni nyekẹ-bule nyehe lẹ yẹ dšẹi,
ni nyedientšẹ nyehe aafenye nyãṅemọ
yẹ nyenifõdšianii fẽ ni nyefe lẹ hewọ. 36, 31. 32.
44. Ni nyeaná nyele akẹ midši Iehowa
lẹ, beni mikẹnye eye yẹ migbẹi lẹ he-
wọ, dšee nyegbẹi fõdši lẹ anã, lọ nye-
nifemọnii ni efite lẹ anã, nye, Israel
we! Nuntšọ Iehowa kẽ.

Yitšo 21.

[Y. 20, 45.] Ni Iehowa wiemọ ba mi-
ṅõ akẹ:
2. [46.] Gbomobi, tšõ ohĩe ohã wuo-
yigbẹ, ni ošiẹ otšõ wuoyigbẹ, ni ogba
oši ṅã lẹ nọ kõ ni yọ wuoyigbẹ lẹ,
3. [47.] ni okẽ wuoyigbẹ kõ lẹ akẹ:
Bo Iehowa wiemọ toi! Bọni Nuntšọ Ie-
howa kẽ nẹ: Na, mibašẹre la yẹ omli,
ni eešã omli tšo ṅmõṅ-fẽ-tšo ṅmõṅ kẹ
tšo gbĩṅ-fẽ-tšo gbĩṅ. Lalilẹi ni tšoọ
plamplam lẹ agbeṅ, ni eešã hĩeaṅ fẽ
kẹ-dšẹ wuoyigbẹ ãhũ kẹ-yaši kõyi-
gbẹ tõ.
4. [48.] Ni helo fẽ aana akẹ mi, Ie-
howa, mišẹre; anyẽṅ agbe.
5. [49.] Kẹkẹ ni mikẽ: Ao, Nuntšọ
Iehowa! amẹkẽọ yẹ mihe akẹ: Ani dšee
abẹi sọṅṅ ebuọ?
6. [1.] Kẹkẹ ni Iehowa wiemọ ba miṅõ
akẹ:
7. [2.] Gbomobi, [illegible] ohĩe ohã Ieru-
salem, ni ošiẹ otšõ heı kroṅkroṅi lẹ, ni
ogba oši Israel [illegible] lẹ,
8. [3.] ni okẽ Israel šikpoṅ lẹ akẹ:
Bọni Iehowa kẽ nẹ: Na, mikẹo ená, ni
magbla miklante lẹ kẹ-adšẹ ebebo lẹṅ,
ni maflọ dšalọ kẹ mofõṅ kẹ-adšẹ ene
mašẹrẹ mafie!
9. [4.] Akẹ-ni mibaflọ dšalọ kẹ mo-
fõṅ kẹ-adšẹ onọ mašẹrẹ mafie hewọ lẹ,
miklante lẹ aadše kpo kẹ-adšẹ ehebo lẹṅ
awo helo fiã kẹ-dšẹ wuoyigbẹ ãhũ kẹ-
yaši kõyigbẹ tõ.
10. [5.] Ni helo fẽ aaná ale akẹ mi,
Iehowa, migbla miklante lẹ kẹ-dšẹ ehe-
bo lẹṅ; ekũṅ esẹ eyaṅ mli doṅṅ.
11. [6.] Nohewọ lẹ bo, gbomobi, dõmọ
ntšọi yẹ ohẹ ni ekũ lẹ hewọ, ni odõmọ
ntšọi wã yẹ amẹhĩe!
12. [7.] Ni aaba mli akẹ, kẹ amẹbiɛ
akẹ: Mẽhewọ po odõmoọ ntšọi? lẹ, okẽ
akẹ: Adafitšã lẹ hewọṅ; edšakẹ ẽba, ni
tšui-fẽ-tšui aafã, ni nidšiaṅ fẽ aadše wui,
ni mumọ-fẽ-mumọ afe vĩ, ni nakutšei fẽ-
tfẽm aasẽre tamọ nu. Na, ẽba, ni eba-
ba mli! Nuntšọ Iehowa kẽ.
13. [8.] Ni Iehowa wiemọ sã ba miṅõ
akẹ:
14. [9.] Gbomobi, gba ni okẽ: Bọni Ie-
howa kẽ nẹ: Kẽmọ akẹ: *Klante, klante,
adšọ nã, ni aša he kãṅkãṅ! *28, 32.
15. [10.] Adšọ nã, beni afe ni akẹ-gbe
gbẽ ni mli wa; aša he kãṅkãṅ, beni afe
ni ekpẹ tamọ srawa. Aso wọmli afi-
wọ? Mibinũ lẹ tšo lẹ gbeọ tšo-fẽ-tšo
he guọ.
16. [11.] Ni aṅõ-hã ni aša he, koni awo
hĩemọ; adšọ klante nẹ nã, ni asaṅ aša
he, koni akẹ-wo mogbelọ lẹ deṅ.
17. [12.] Blọmọ ni owọ lele, gbomobi;
edšakẹ enẹ baba mimaṅ lẹ nọ, enẹ baba
Israel lumei lẹ fẽ nọ! Aṅõamẹ kẹ mi-
maṅ lẹ ahã klante; nohewọ lẹ tfiamẹ
ofuọ he mãi!
18. [13.] Edšakẹ aka akwẹ; ni kẹ tšo
ni gbeọ he guọ lẹ tete nyẽẽ noko atšu
lẹ, meni ebafe? Nuntšọ Iehowa kẽ. Iea. 1. 8.
19. [14.] Nohewọ [illegible] bo gbomobi, gba
ni otfa odẽ: ni al[illegible]lante lẹ ni dši
mogbẽ klante lẹ abọ [illegible] toi etẽ; mogbẽ

klante kpeteṅkple ní ebǫleamę kę-kpe
lę ni.
20. [15.] Beni afe ní amętšui afã ni
mei ní enyõnyõi lę afá pī hewǫ lę mi-
tšõ klante lę nã mihã amęgbói lę fẽ.
Ao, ahã ekpę tamǫ srawa, adšǫ nã ahã
mogbē!
21. [16.] Tšó ohe kę-ya ninedšürõgbę,
ni oya abękugbę lę hũ, hefẽhe ní ohīe
aatua!
22. [17.] Ni mi hũ matfa midẽ, ni
maṅmē mimlila lę gbę; mi, Iehowa,
miwie!
23. [18.] Ni Iehowa wiemǫ ba miṅõ
akę:
24. [19.] Asaṅ bo, gbomobi, *to gbę̀i
enyǫ ohã ohe, ní Babel maṅtšę lę klante
lę atšó nǫ kę-ba; enyǫ lę fẽ adšę šikpoṅ
kome nǫ kę-ba. Ni oto gbętšõmǫnii yę
maṅ lę ṅmaṅmaša. * 4, 1.
25. [20.] To gbę ko ni klante lę atšó
nǫ kę-ya Raba ní dši Amonbii lę amaṅ
lę, kę Iuda kę-bote Ierusalem ní atfa
gbogbo awo he lę.
26. [21.] Edšakę Babel maṅtšę lę aaba-
damǫ gbęnta lę nǫ, yę gbę̀i enyǫ lę ašiši-
dšẽhe lę, koni ekla; ni eehoso gãimlibii
lę, ni eebi amãgãi lę anii, ni eekwę
mlębo mli.
27. [22.] Klamǫ lę tšõ ninedšürõgbę
kę-te Ierusalem, koni aṅõ gbogbokũmǫ-
nii ato dšęi, ni agble dãṅ kę blǫmǫ, ni
awó gbē nǫ kę ošebõ, ni aṅõ gbogbo-
kũmǫnii ato agbói lę ahe, ni atfa kpo-
kui, ni amãmǫ mõdši.
28. [23.] Ši eetšó tamǫ yaka klamǫ
ehãamę yę amęhīe, tšę amękãmǫkãmǫ
kitãi amętšõamę; ši eekai amęnõša lę,
koni amõmǫamę.
29. [24.] Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Ie-
howa kę̃ nę: Akę-ní nyehã akai nye-
nišaianii lę, ni adšie nyenifõdšianii lę
akpo, ni nyehe ešai lę edše kpo yę nye-
nifemǫnii fẽ mli, — akę-ní akainye he-
wo lę, akę nine amõmǫnye.
30. [25.] Ni bo mofõṅ ní sa gbẽle,
Israel lumo ni egbī ešę yę nãgbẽ nõša
be lę mli:
31. [26.] Bǫni Nuntšǫ Iehowa kę̃ nę:
Adšie *fai lę, ni akpǫ akekre lę! Enę
ehīṅ bǫni eyǫ lę doṅṅ; †noni eba ši
lę, aawó nǫ, ni noni awó nǫ lę, aaba-
lę ši! * 2 Mose 28, 4. † Ezek. 17, 24. Luk. 18, 14.
32. [27.] Butumǫ, butumǫ, butumǫ ma-
butulę; ni enę hũ ehīṅ ši kę-yaši beyi-
nǫ ní *mo gbęnã ní dši lę aaba, ni
maṅõ-hãlę! * 1 Mose 49, 10.
33. [28.] Ši bo, gbomobi, gba ní okę̃
akę: Bǫni Nuntšǫ Iehowa kę̃ yę *Amon-
bii lę kę amęhorabǭ lę hewǫ nę; ni okę̃:
Klante, klante lę agbla ahã gbẽ, aša he
kãṅkãṅ ní egbe mei, ní ekpę tamǫ sra-
wa, * 25, 2–7.
34. [29.] beni amęnaã yakanii amęhãao,
ni amęklaã amale klamǫi amęhãao, koni
aṅõo afõ meifõdši ní enyõnyõi lę akuęi
anǫ, mei ni amęgbī lę ešę momo yę nã-
gbẽ nõša be lę mli lę.
35. [30.] Okę-kũ sę owo ehebo lęṅ!
Heni abǫo yę lę, šikpoṅ ní odšę nǫ lę
nǫ makodšoõ yę.
36. [31.] Ni mafǫse mimlila lę mafie
onǫ, ni mafli mimlifũ la lęṅ mawoõ, ni
madšieo mawo hīī dikalǫi ní le fitemǫ
he ṅã lę adeṅ.
37. [32.] Ootšó lai ohã la; olá lę aafie
šikpoṅ lę teṅ; akaiṅo doṅṅ; edšakę mi,
Iehowa mikę̃!

Yītšo 22.

Ni Iehowa wiemǫ bã miṅõ akę:
2. Ni bo, gbomobi, ani ookodšo, ani
ookodšo *lášifiemǫ maṅ lę? Bẽlę hã ele
enihīnii lę fẽ, * 24, 6.
3. ni okę̃ akę: Bǫni Nuntšǫ Iehowa
kę̃ nę: Bo maṅ ni ofieǫ lá ši yę omli,
koni obe ašę, ni ofeǫ wǫdši ohãa ohe
ní okę-bule ohe!
4. Olá ní ofǫse ofie ši lę hewǫ lę
otẽre sõ, ni owǫdši ní ofe lę okę-bule
ohe; ni ohã ogbīī lę ebęṅkę, ni ošę ofli
lę amli; nohewǫ lę miṅõo mife ahorabǭ
mihã dšeṅmãdši lę kę hefęoyeli mihã
šikpõdši lę fẽ.
5. Mei ní bęṅkęo kę mei ní kęo teṅ
dšekę lę aaye ohe fęo, bo moni abule
ogbęi ni hõfemǫ eyi omli obõ.
6. Na, Israel lumei lę, amęteṅ mofẽ-
mo fieǫ lá ši yę omli bǫni eenyẽ.

7. Abuu tšę kę nye yę omli, ayeǫ
gbǫ amim yę omli, ni awaā awusā kę
yō okūlafo yi yę omli. 2 Mose 22, 21. 22.
8. Ogbeǫ minii kroñkroñi lę ahe guǫ,
ni obuleǫ mihedšǫmǫgbīī lę.
9. Hīī ošekuyelǫi yę omli, beni afe
ní afie lá ši, ni ayeǫ nii yę gōdši lę
anǫ yę omli; abǫǭ nyenyeñtfi yę omli.
10. Adšieǫ tšę yayaiañ kpo yę omli;
moni ete tšūi asę ní ehe tšee lę, atuaālę
yę omli. 3 Mose 18, 7. 19.
11. Mo kę enanyo ñā feǫ nihīnii; moko
hū buleǫ ešayō yę nyenyeñtfibǭ mli, ni
mokroko hū tuaā enyemiyō ní dši etšę bi
yę omli. 3 Mose 18, 9. 15-20.
12. Aheǫ nyōñnii yę omli, beni afe ní
afie lá ši; *oheǫ hekpa ní fè nine kę
hebǭ; oyeǫ onanyo sę kę amimyeli, ni
mi lę ohīe ekpa minǫ, Nuntšǫ Iehowa
kē. * 2 Mose 22, 25.
13. Na, mitfa midē yę sę ní oyeǫ kę
lá ní efie ši yę omli lę hewǫ.
14. Aso gbī ní mikeǫ aaye lę otšui
aanyē mli amō, alo onidši amli aawa?
Mi, Iehowa, miwie, ni mafe hū.
15. Ni matši oyisę kę-ate dšeñmādši
lę amli, ni magbeǫ mafā šikpōdši lę anǫ,
ni mahā ohemūdši lę atā yę ohe;
16. ni aabuleǫ yę dšeñmādši lę ahīe,
ni ooná ole akę midši Iehowa lę.
17. Ni Iehowa wiemǫ sā ba miñō akę:
18. Gbomobi, Israel we lę etšō šikafei
ehāmi; amę fē lę, akǭble kę sānyā kę
dade kę sumui ní yǫ sēremǫ flōnō mli
dšiamę; amętšōmǫ dfiętęifei.
Ies. 1, 22. Ier. 6, 28.
19. Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Iehowa kē
nę: Akę-ní nyeblublu nyetšōmǫ šikafei
hewǫ lę, na, mabua nyenā mawo Ieru-
salem.
20. Takę bǫni abuaā dfiętęi kę akǭble
kę dade kę sumui kę sānyā nā awoǫ
sēremǫ flōnō mli, ni ahūǫ la awoǫ he
ni esēreǫ lę, nakai mabua nyenā yę mi-
mlifū kę mlila lęñ, ni mikęnye aawo mli
ni masērenye.
21. Ni mabua nyenā, ni mahū mimlifū
la lę mawo nyehe ní nyesēre yę mli!
22. Bǫni asēreǫ dfiętęi yę flōnō mli lę,
nakai nǫññ kē aasērenye yę mli, ni nye-
aná nyele akę mi, Iehowa, mifǫse mi-
mlila lę mifie ny[illegible] lę.
23. Ni Iehow[illegible] sā ba miñō akę:
24. Gbomobi, kęmǫlę akę: Bo dši ši-
kpoñ ko ní nu fāñ nǫ, ni nyoñmǫ enę
nǫ yę mlifū be lęñ.
25. Egbalǫi ní yǫ nǫ lę ete apāñ;
amętamǫ dšata ní hūǫ ni tšereǫ emlę
lo; *amęyeǫ susumai; †amęñǭǫ dfetri
kę nii ni dšra wa; amęhā eyei okāla-
foi lę efá yę enǫ. * 34, 3. 8. Lal. 14, 4.
† Mat. 23, 14.
26. *Esǫfoi lę tšǭǫ mimla lę hīe amę-
buǫ ši, ni amębuleǫ minii kroñkroñi lę;
amęfee srǫto yę †nō kroñkroñ kę noni
abule teñ, amętšōō mei srǫto ni yǫ no-
ni he tšee kę noni he tše teñ, ni amę-
kūǫ amęhīe amęfieǫ mihedšǫmǫgbīī lę
anǫ, ni abuleǫmi tete yę amęteñ.
* Zef. 3, 4. † Ezek. 44, 23.
27. Elumei ní yǫ emli lę tamǫ klāddši
ní tšereǫ mīlęlo mli, koni amęfie lá ši,
ni amękpātā susumai ahīe, beni afe ni
amęwo sęyeli!
28. Ni emli *gbalǫi lę kę yaka kālā
māa he, ni amęnaā yakanii, ni amękial
amale, amękēǫ akę: Bǫni Nuntšǫ Ieho-
wa kē nę! tšę Iehowa ewieko tete. * 13, 4.
29. Šikpoñ lę nǫ bii lę yeǫ amim, ni
amęhaā nii, ni amęwaā ohīafo kę moni
efīlę yi, ni amęyeǫ gbǫ amim ní ehīī.
K. 7.
30. Ni mitao amęteñ moko ni aafo
afābañ lo ní *eedamǫ flǫ lę nā yę mi-
hīe ehā šikpoñ lę, koni mikafitelę; ši
minaa mokomoko. * 13, 5.
31. Nohewǫ lę mifǫse mimlila lę mifie
amęnǫ, mikę mimlifū la lę pleñēamę, mi-
hā amęgbę lę bua amęyiteñ! Nuntšǫ Ie-
howa kē. 21, 36.

Yitšo 23.

(Kwę Y. 16.)

Ni Iehowa wiemǫ ba miñō ekoñ akę:
2. Gbomobi, yei enyǫ ko ní dši yē
kome bii ni yǫ,
3. ni amębǫ adfamañ yę Mizraim, amę-
blayeiañ bēbe amędše amębǫ adfamañ.
Dšęi atāra [illegible] yę, ni dšęi nuñā
amīamīa a[illegible] bla[illegible] pokuai yę.
4. Ni a[illegible]ęii nę: [illegible] nukpa lę, atšēǫlę
Ohola, ni en[illegible] atšēǫlę Oholiba.

Ni ametšómo minii, ni amefofō bihīī kẹ
biyei. Ni amẹgbẹii nẹ: Samaria dši Oho-
la, ni Ierusalem dši Oholiba.
5. Ni Ohola dše misẹ yabọ adfamaṅ,
ni ehīe tšu esuolọi lẹ anọ, yẹ Ašurbii
ni bẹṅkẹolẹ lẹ anọ,
6. mei ni woọ mama afaseo atadei,
amraloi kẹ lumei, oblahīī ni he yọ akọnọ
sọṅṅ, okpọṅọiatšẹmei ni tráa okpọṅọi
anọ ni.
7. Ni Ašur hīī ni ahala lẹ fē lẹ, ekẹ-
amẹ bọ adfamaṅ, ni mei fē ni ehīe tšu
amẹnọ lẹ ekẹ amẹwọdši lẹ fē bule ehe.
8. Asaṅ edfamaṅbọ̄ ni ekẹ-dšẹ Mizraim
lẹ efōko; edšakẹ amẹkẹlẹ wọ yẹ ebla-
yeiaṅ, ni amẹmīamīa eblayeiaṅ kpokuai
lẹ, ni amefose amẹdfamaṅbō lẹ amefie
enọ.
9. Nohewọ lẹ mitulẹ miwo esuolọi lẹ
ni dši Ašur hīī lẹ ni ehīe tšu amẹnọ lẹ
adeṅ.
10. Menẹmei dšie eyayaiaṅ kpo; amẹlō
ebihīī kẹ ebiyei lẹ kẹ-te, ni lẹdientšẹ lẹ,
amekẹ klante gbelẹ. Ni etšō yei lẹ afẹo-
yeli wiemọ; ši amẹkodšolẹ. K. 29.
11. Ni enyemiyō Oholiba na enẹ, ši
kēlẹ efe efōṅ yẹ ehīetšū lẹ mli *fèlẹ,
ni edfamaṅbọ lẹ fá fè enyemiyō lẹ adfa-
maṅbọ̄ lẹ. * 16, 51.
12 Ehīe tšu Ašur hīī lẹ, ni dši amraloi
kẹ lumei sọṅṅ ni bẹṅkẹolẹ, ni woọ atadei
fẹfẹdši, okpọṅọiatšẹmei ni tráa okpọṅọi
anọ, ni dši oblahīī ni he yọ akọnọ sọṅṅ
lẹ anọ
13. Kẹke ni mina ake ebule ehe, ni
ameyi enyọ lẹ fè amẹnyie gbẹ kome nọ.
14. Ni ehā edfamaṅbọ lẹ fá; edšakẹ
beni ena hīī ni atèṅ yẹ gbogbo he, ni
dši Kaldeabii amfonirii ni atèṅ ni akẹ
atnfo tšuru etèṅ,
15. ni amẹkẹ hẹfīnii efīmọ amẹhẹi, ni
ameke yitsofīnii kakadādši efīmọ amẹ-
yitsei, ni ké okwẹamẹ lẹ, asafoiatšẹmei
sonn ni, tamọ Babelbii ni afọamẹ yẹ
Kaldea šikpoṅ lẹ nọ lẹ:
16 amrò pẹ ni enaamẹ lẹ, ehīe tšu
amẹno, ni etšū bọfoi kẹ-te amẹṅō, yẹ
Kaldea tō.
17 Kẹkẹ ni Babel hīī lẹ ba eṅō, ni
amẹkẹle bawọ yẹ suomọ nā, ni amẹkẹ
amẹdfamaṅbō lẹ bulelẹ; ni beni ekẹamẹ
ebule ehe lẹ, no dāni etšine dšeamẹ.
18. Ni beni edšie edfamaṅbọ̄ lẹ kpo ni
edšie eyayaiaṅ kpo lẹ, kẹkẹ ni mitšine
dšelẹ, takẹ bọni mitšine dše enyemiyō lẹ.
19. Ši kēlẹ ehā edfamaṅbọ̄ lẹ fá, ni
ekai eblayeiaṅ gbīī lẹ, beni ebọ adfa-
maṅ yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ lẹ.
20. Ni ehīe tšu amẹhemei lẹ anọ, mei
ni amẹhelō tamọ tedšii ahelō, ni amẹ-
henu tamọ okpọṅọi ahenu lẹ.
21. Ni okai oblayeiaṅ nyenyeṅtfībọ̄ lẹ,
beni Mizraimbii mīamīa ofufọi ni amẹ-
tāratāra oblayeiaṅ kpokuai lẹ ahe lẹ.
22. Nohewọ lẹ, Oholiba, bọni Nuntšọ
Iehowa kē nẹ: Na, mibatē osuolọi ni
otšine edšeamẹ lẹ aši mawoō, ni mahā
amẹdšẹ hefēhe amẹba onọ:
23. Babel hīī lẹ kẹ Kaldeabii lẹ fē, tatšẹ-
mei kẹ abladei kẹ odehei, kẹ Ašur hīī lẹ
fē fata amẹhe, oblahīī ni he yọ akọnọ,
amraloi kẹ lumei sọṅṅ, asafoiatšẹmei kẹ
mei ni yọ gbẹi, amẹfē amẹtrá okpọṅọi anọ.
24. Ni amẹaba onọ kẹ tawūnii kẹ ta-
fīlii kẹ nigblamọ-fīlii kẹ mādšimādši
asafo, amẹagbá amẹwo ohe kẹ tšẹṅi wu-
dši kẹ tšẹṅi bibii kẹ dadefai; ni mikẹ
kodšomọ aawo amẹdeṅ, ni amẹakodšoō yẹ
amẹdientšẹ amẹkodšomọ lẹ nā. Luk. 19, 48.
25. Ni matē miwuṅāyeli lẹ ši mawoō,
ni amẹkẹo aaye yẹ mlila nā: amẹaflọ
ogugō kẹ otoii, ni omei ni efẹ lẹ aanyō-
nyōi yẹ klante nā. Amẹalō obihīī kẹ
obiyei lẹ kẹ-ate, ni omei ni efẹ lẹ, la
aakpātā amẹhīe.
26. Ni amẹakplọ otadei yẹ ohe, ni amẹ-
adšie odfīnei fẹfẹdši lẹ.
27. Ni mahā onyenyeṅtfībọ̄ lẹ kẹ odfa-
maṅbọ̄ hū ni okẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ
nọ bēbe lẹ se afo yẹ ohe, ni oholeṅ
ohīūmẹii anọ okwẹṅamẹ, ni okaiṅ Miz-
raim doṅṅ!
28. Edšakẹ bọni Nuntšọ Iehowa kē nẹ:
Na, mibatuo mawo mei ni onyẹọ lẹ kẹ
mei ni otšine edšeamẹ lẹ adeṅ.
29. Ni amẹkẹo aaye yẹ nyē nā, ni
amẹalō nii ni ogbo deṅme yẹ he lẹ fē,
ni amẹašlo yayai kẹ ohe pasā, ni aadšie
odfamaṅbọ̄ yayaiaṅ kẹ onyenyeṅtfībọ̄ kẹ
odfamaṅbọ̄i lẹ fē kpo.

30. Aafeo enẹmei, edšakẹ oyabọ adſa-
maṅ kẹ-nyie dšeṅmädši lẹ asẹ, ni okẹ
amẹwọdši lẹ ebule ohe.
31. Onyemiyō lẹ gbẹ lẹ nọ onyie, he-
wọ lẹ mikẹ *ekpulu lẹ aawo odeṅ.
* K. 33.
32. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Oonu
onyemiyō lẹ kpulu ní mli kwọ ni emli
lẽ ni emli nii fá lẹ: aaṅmõo ni aaye
ohe fẹo.
33. *Ooyi obõ kẹ dãtõ kẹ awerẹhõ, he-
dšõmọ kẹ hedšramọ kpulu dši onyemiyō
Samaria kpulu lẹ. * Ies. 51, 17. Ier. 25, 15. 18.
34. Ni oonu ni ooſọ mli, ni ookpe ekói
lẹ tete, ni okẹ-ašẹte ofufọi ahe; edšakẹ
mi, miwie, Nuntšọ Iehowa kẽ.
35. Nohewọ lẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẽ
nẹ: Akẹ-ní ohïe kpa minọ, ni ošẹmi ofõ
okotosẹ hewọ lẹ, bo hũ, tẽremọ onye-
nyeṅtſibõ kẹ odſamaṅbõi lẹ!
36. Ni Iehowa sã kẽmi akẹ: Gbomobi,
ani ookodšo Ohola kẹ Oholiba? bẽlẹ dša-
dšemọ amẹnihĩnii lẹ otšõamẹ!
37. Edšakẹ amẹfite gblã, ni lá yẹ amẹ-
dẽ; ni amẹkẹ amẹwọdši lẹ efite gblã, ni
amẹhã *amẹbii ní amẹfọ amẹhãmi lẹ etšõ-
mọ la mli ehãamẹ amẹye! * Ier. 7, 31.
38. Asaṅ nõ hũ ni amẹfemi nẹ: Amẹ-
wo mihekroṅkroṅ lẹ he mũdši nakai gbĩ
lẹ noṅṅ, ni amẹbule mihedšõmọgbĩĩ lẹ.
39. Edšakẹ beni amẹgbe amẹbii lẹ amẹ-
hã amẹwọdši lẹ, amẹba mihekroṅkroṅ lẹ
nakai gbĩ lẹ noṅṅ ni amẹbabulelẹ; ni
na, nakai noṅṅ amẹfe yẹ mišĩa lẹ teṅ!
40. Asaṅ tete po lẹ amẹtšũ ayaṅõ hĩĩ
ní dšẹ šoṅṅ ba, amẹtšũ bọfo kẹ-te amẹ-
ṅõ, ni na, amẹba; ni odšu ohe ohãamẹ,
ni okẹ adibri diki ohĩṅmẹii, ni okẹ wu-
lamọnibii wula ohe;
41. ni otá sã fẹfẹo nọ, ni okplõ ni
aṅmẽ mã hĩe, ni okẹ mitšofã-kẹ-ṅma kẹ
mimũ lẹ emãmọ nọ;
42. ni anu nyãmọ gbẽ kpeteṅkple yẹ
dšẹi, ni ayaṅõ dãtọlọi kẹ-dšẹ ṅã lẹ nọ
abaſata mei babaõ lẹ he; ni amẹkẹ nine-
šigai wo yei lẹ anidši, ni amẹkẹ akekrei
fẹfẹdši fĩmọ amẹyitšei.
43. Kẹkẹ ni mikẽ akẹ: Aso moni egbọ
nẹ aafite gblã lolo? kpãko moṅ akẹlẹ
babọ adſamaṅ.

44. Ni ayaä eṅõ t ayaä yõ adi-
maṅ ko ṅõ; nakai a ẹyaä Ohola lẹ
Oholiba ní dši yei ny nyeṅtſii lẹ atš
45. Ši hĩĩ ní dši *dšalọi lẹ, amẹkẹ
yei gblãfitelọi akodšomọ kẹ yei láṡifi-
lọi akodšomọ aakodšoamẹ; edšakẹ gblã-
fitelọi dšiamẹ, ni lá yẹ amẹdẽ.
* 3 Mose 20, 10.
46. Edšakẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ:
Mahã asafo yũ afã kẹ-ba amẹnọ, ni ma-
ṅõamẹ mahã ní atſiaamẹ ši ni ahaamẹ.
47. Ni asafo lẹ aatſiaamẹ tẹi, ni amẹkẹ
amẹklantei lẹ aabãmọamẹ; amẹbihĩĩ lẹ
amẹbiyei lẹ, ameagbeamẹ, ni amẹšĩai lẹ
hũ amẹkẹ la aašã.
48. Ni mahã nyenyeṅtſibõ sẹ afo yẹ
šikpoṅ lẹ nọ, ní aṅõ-bọ yei fẽ-kwa kẹkẹ,
koni amẹkafe nyenyenyeṅtſiianii nẹ eka.
49. Ni maṅõ nyenyenyeṅtſibõ lẹ mafõ
nyenọ, ni nyeatẽre ešai ní nyekẹ nye-
wọdši lẹ fe lẹ, ni nyeaná nyele akẹ mi-
dši Nuntšọ Iehowa lẹ.

Yitšo 24.

Ni Iehowa wiemọ ba miṅõ yẹ *afi
ní dši nẹhũ lẹ nọ nyõṅ ni dši nyoṅma
lẹ nọ gbĩ ní dši gbĩ nyoṅma lẹ nọ akẹ:
*2 Maṅ. 25, 1. Ier. 52, 4.
2. Gbomobi, ṅmã nẹkẹ gbĩ nẹ ní dši
ṅmẹnẹ gbĩ nẹ gbẹi! Babel maṅtšẹ lẹ
ewo Ierusalem he ká ṅmẹnẹ gbĩ nẹ
noṅṅ.
3. Ni obu weku toigbolọi lẹ abẹ, ni
okẽamẹ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ:
Ṅõ kukwẹi lẹ omã nọ, ṅõ-mã nọ, ni osá
ofọse nu owo mli;
4. ṅõ lõ ní asã lẹ fẽ owo mli, hei
ní hĩ lẹ fẽ, ſuọ kẹ nine, kẹ wuĩ ní hĩ
fè fẽ lẹ okẹ-wo mli.
5. Ṅõ tõi ní hĩ fè fẽ lẹ eko, ni ote
lai owo šiši; hã etſa dšogbãṅ, ni ewui
lẹ tete abe yẹ mli.
6. Nohewọ lẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẽ
nẹ: *Kpóo hã lášiſiemọ maṅ lẹ! kukwẹi
ní mli edọ ṅkanale ni emli ṅkanale lẹ
edšee lẹ! Kõlọmọ emli nii lẹ ekomekome,
akafõ nọ ošiki! * K. 3.
7. Edšakẹ elá lẹ yẹ eteṅ; tẹsã kpati
nọ ekẹ-ſie, dšee šil ekẹ-ſie ni akẹ
sũ aaha nọ.

8. Beni afe ni ehā mlila ate ši, ni
ebato̱ owele hewo̱ ni mihā eke̱ elá le̱
fie te̱sā kpatā no̱ ni akaha no̱ le̱.
9. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱
ne̱: Kpóo hā *lášifiemo̱ maṅ le̱! Mi hū
mahā ešiši laike le̱ ada! *Nah. 3, 1.
10. Hā lai le̱ afá, hā la le̱ atšo! Hā
lō le̱ abe dšogbāṅ. hā wonu le̱ afī, ni
wui le̱ tete aṅālā!
11. Ni ohā emá eṅāi la le̱ no̱ eflo,
beni afe ni edo̱, ni ehe akōble le̱ atšu
heṅṅ, ni emli mūdši le̱ ašēre, ni emli
ṅkanale le̱ atā kwrā!
12. Agbo he deṅme bo̱ni aagbo, ši kēle̱
emli ṅkanale babaō le̱ edšee; la le̱ po
nyēē emli ṅkanale le̱ adšie!
13. Omūdšinii le̱ nyenyeṅtfībō̱ ye̱ mli;
ake̱-ni mitšū ohe ni ohe tšee hewo̱ le̱,
ohe tšeṅ ke̱-dše̱ṅ omūdšinii le̱ amli doṅṅ
ke̱-yaši beyino̱ ni maṅmē *mimlila gbe̱
ke̱-aba ono̱. *5, 13.
14. Mi, Iehowa, miwie; eeba mli, ni
mafe hū: mifōṅ, ni minaṅ mo̱bo̱ ni mi-
faṅ mihe hū. Bo̱ni ogbe̱i le̱ yo̱ ke̱ bo̱ni
onifemo̱nii le̱ yo̱ le̱, nakai ame̱akodšoō,
Nuntšo̱ Iehowa kē̱.
15. Ni Iehowa wiemo̱ ba miṅō ake̱:
16. Gbomobi, na, mike̱ gbēle-hela baṅō
*ohīṅme̱ii atšuihenō le̱ ke̱-dše̱ ohe; ši
kawo yāra ni kāfó hū ni kāhā ohīeyāfó-
nui mdse. *K. 18
17. Dōmo ntšo̱i diō, kāfe gbohīī ahe
yāra ko; oke̱ oyitšofīnii le̱ afī oyitšo,
ni oke tokotai le̱ awo onādši, ni kāha
onabu no̱, ni kāye yāra no̱ niyenii hū!
18 Keke̱ ni mike̱ maṅ le̱ wie lebi, ni
gbeke̱ le miṅā le̱ gbo; ni lebi le̱ mife
bo̱ni awomi kitā le̱.
19. Keke ni maṅ le̱ bimi ake̱: Ani
otšōṅwo noni dši nii ni ofeo̱ ne̱ ašiši
hāwo?
20. Ni mikēame̱ ake̱: Iehowa wiemo̱
ba miṅō ake:
21. Kemo̱ Israel we le̱ ake̱: Bo̱ni Nun-
tšo Iehowa kē ne̱: Na, mibabule mihe-
kroṅkroṅ le̱, ni dši nyehewale̱ hewō le̱
ke nyehīṅme̱ii atšuihenō le̱ ke̱ nyesusu-
mai ahedo̱nii le, ni nyebihīī ke̱ nyebi-
yei le̱ ni nyeši le̱ aanyōnyōi ye̱ klante
na

22. Ni nyeafe tamo̱ bo̱ni mife ne̱: nye-
haṅ nyenābui ano̱, ni nyeyeṅ yāra no̱
niyenii hū,
23. ni nyeyitšofīnii le̱ aafīmo̱ nyeyi-
tšei, ni nyetokotai le̱ aahī nyenādši;
nyewoṅ yāra ni asaṅ nyefóṅ, ši nye-
atārā lō ye̱ nyenišaianii le̱ ahewo̱, ni
nyeakēmo̱ nyetšōtšō nyehe.
24. Ni Ezekiel aatšó *okadi ahānye;
bo̱ni efe le̱, nakai pe̱ nyeafe, ké eba
mli le̱; ni nyeaná nyele ake̱ midši Ie-
howa le̱. *K. 27. Y. 12, 11.
25. Ni bo, gbomobi, le̱leṅ ake̱ gbī ni
mašō ame̱hewale̱ le̱, ame̱numnyam le̱ he
nyāmo̱ le̱, ame̱hīṅme̱ii atšuihenō le̱ ke̱
ame̱susumai ataomo̱nii le̱, ame̱bihīī ke̱
ame̱biyei le̱, ke̱-adše̱ ame̱deṅ le̱,
26. nakai gbī le̱ noṅṅ *moko ni edše
mli aaba oṅō, ni ebawó otoi no̱. *33, 21.
27. Nakai gbī le̱ noṅṅ oke̱ moni edše
mli le̱ fē nābu aagble, ni oowie ni oto̱ṅ
mū doṅṅ; ni ootšó okadi ohāame̱, koni
ame̱ná ame̱le ake̱ midši Iehowa le̱.

Yītšo 25.

Ni Iehowa wiemo̱ sā ba miṅō ake̱:
2. Gbomobi, tšó ohīe ohā *Amonbii
le̱, ni ogba ošiame̱. *21, 33—37. Ier. 49, 1—6.
3. ni okē̱ Amonbii le̱ ake̱: Nyeboa
Nuntšo̱ Iehowa wiemo̱ toi! Bo̱ni Nun-
tšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱ nō kē ni nye-
bo: *Yie̱! ye̱ mihekroṅkroṅ le̱ he, edšake̱
abulele̱, ke̱ Israel šikpoṅ le̱ he, edšake̱
afele̱ amaṅfō, ke̱ Iuda we le̱ he, edšake̱
ame̱te nomṅō mli: *36, 2 Yāfō 2, 16.
4. hewo̱ le̱ na, maṅōo mahā bokāgbe̱-
bii le̱ ni otšó ame̱nō, ni ame̱abo̱ ame̱nsrai
ye̱ omli, ni ame̱amāmo̱ ame̱šihīle̱hei ye̱
omli; ame̱aye oyibii le̱, ni ame̱anu ofu-
fo̱ le̱.
5. Ni maṅō Raba mafe yomai atšū,
ni maṅō Amonbii le̱ mafe heni tōikui
bumoo̱ ši ye̱; ni nyeaná nyele ake̱ mi-
dši Iehowa le̱.
6. Edšake̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱:
Ake̱-ni otfa odē ni oke̱ onane šimo̱ ši,
ni oke̱ otšui mli heguo̱gbē fē ye Israel
šikpoṅ le̱ yō̱
7. hewo̱ le̱, na, makpā minine mli ye̱
ono̱, ni maṅōo mahā dšeṅmādši le̱ ake̱

amḙhānii, ni mafoö ke̱-adše̱ mādšimādši le̱ amli maše̱ mafõ, ni mafiteo ke̱-adše̱ šikpõdši le̱ ano̱, ni makpātā ohīe; ni ooná ole ake̱ midši Iehowa le̱.

8. **B**o̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱-ni *Moab ke̱ Seir kē̱ ake̱: Na, Iuda we le̱ etšő tamo̱ dšeńmādši le̱ fē! * Ies 15. Ier. 48.

9. hewo̱ le̱, na, magbu Moab ńmāwuiań ní dši mādši le̱, emādši le̱ ní dši šikpõdši le̱ ateń noni yo̱ fe̱o fè fē le̱, mawo mli ye̱ hefēhe: Bet-Iešimot, Baal-Meon, ke̱-yaši Kiriataim tõ.

10. Ni mike̱ame̱ aaši Amonbii le̱ ano̱ mahā bokāgbe̱bii le̱, ní etšő ame̱nõ, beni afe ni akakai Amonbii le̱ dońń ye̱ dšeńmādši le̱ ateń.

11. Ni makodšo Moab; ni ame̱aná ame̱le ake̱ midši Iehowa le̱.

12. **B**o̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱-ni Edom ke̱ Iuda we le̱ ye oweletō̱ sane, ni etõ babaõ ye̱ oweletō̱ le̱ mli Ier. 49, 7—22. Obad. Lal. 137, 7.

13. hewo̱ le̱, bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Makpā minine mli ye̱ Edom no̱, ni mafo emli gbomo ke̱ šīa kolo fē maše̱ mafõ, ni mafele̱ amańfõ ke̱-adše̱ Teman; ni ame̱anyõnyõi ye̱ klante nā āhū ke̱-yaši Dedan tõ.

14. Ni matšő mimań Israel nońń nine no̱ mato̱ mihe owele ye̱ Edom no̱, ni ame̱ke̱ Edom aaye ye̱ mimlifū ke̱ mimlila le̱ nā, ni ame̱aná ame̱le miẇeletō̱ le̱, Nuntšo̱ Iehowa kē̱.

15. **B**o̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱-ní *Filistibii le̱ ye oweletō̱ sane, ni ame̱ke̱ ame̱tšui mli heguo̱gbē to̱ ame̱he owele, koni ame̱kpātā ame̱hīe ye̱ nāno̱ nyē̱ nā * Ies. 14, 29. Ier. 47. Zef. 2, 5.

16. hewo̱ le̱, bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Na, makpā minine mli ye̱ Filistibii le̱ ano̱, ni maflo̱ *Keretibii le̱ maše̱re̱ mafíe, ni makpātā ńšo̱ le̱ nā fe̱nõ le̱ hīe. * 1 Sam. 30, 14.

17. Ni mike̱ mlila kāmo̱i aato̱ owele kple ye̱ ame̱no̱, ni ame̱aná ame̱le ake̱ midši Iehowa le̱, beni mito̱ mihe owele ye̱ ame̱no̱ le̱.

Yītšo 26.

Ni eba mli ake̱ afi ni dši nyońma ke̱ ekome le̱ no̱, nyõń le̱ no̱ kleńkleń gbī le̱ no̱ le̱ Iehowa wiemo̱ ba mińõ ake̱:

2. Gbomobi, ake̱-ni Tiro kē̱ ye̱ Ierusalem he ake̱: *Yie̱! akūmo̱ mādšimādši le̱ agbó le̱; atšő ahāmi; ní etšő amańfõ ne̱ mibayi obõ! * 25, 3.

3. hewo̱ le̱, bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Na, mike̱o ená, *Tiro, ni mahā dšeńmādši babaõ ate ši ke̱-ba ono̱, take̱ bo̱ni ńšo̱ hāa emli ńšo̱kei le̱ teo̱ ši le̱. * Ies. 23.

4. Ni ám̱e̱afite Tiro gbogboi le̱, ni ame̱akūmo̱ emõdši ni kwō̱lo̱ le̱; ni mabē̱ eno̱ sū tete ke̱-adše̱ eno̱, ni mafele̱ te̱sā kpatā.

5. Eetšő yāi akamo̱he ye̱ ńšo̱ le̱ teń; edšake̱ mi miwie, Nuntšo̱ Iehowa kē̱; ni eetšő hānõ ehā dšeńmādši le̱.

6. Ni ehe mādši ní kāmo̱ ńā le̱ no̱ le̱, ake̱ klante aagbeame̱; ni ame̱aná amḙle ake̱ midši Iehowa le̱.

7. **E**dšake̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Na, mahā Nebukadnezar, Babel mańtše̱ le̱ ní dši *mańtše̱mei amańtše̱ le̱, adše̱ kõyigbe̱ aba Tiro no̱ ke̱ okpo̱ńo̱i ke̱ fīlii ke̱ okpo̱ńo̱iatše̱mei ke̱ asafo ke̱ ta babaõ. * Dan. 2, 37.

8. Ohe mādši *ni kāmo̱ ńā le̱ no̱ le̱, eke̱ klante aagbeame̱, ni eemā mõ ewo ohe, ni eetfa kpoku ewo ohe, ni eewó tše̱ń no̱ ešio. * K. 6.

9. Ni eke̱ egbogbokū̆mo̱nii le̱ aašimo̱ ogbogboi le̱, ni eke̱ edadei le̱ aakūmo̱ omõdši ni kwō̱lo̱ le̱.

10. Ekpo̱ńo̱i ayifále̱ so̱ńń nā le̱ ame̱he mlu aaha ohe; ekpo̱ńo̱i ke̱ enigblamo̱-fīlii ke̱ eta-fīlii le̱ agbē̱mo̱ so̱ńń aahā ogbogboi le̱ ahoso, beni eetšő ogbói le̱ań ke̱-abote mli, tamo̱ aboteo̱ mań ko ni agbu awoń mli le̱.

11. Eke̱ ekpo̱ńo̱i le̱ akoklotoi aanānā oblohūi le̱ fē no̱, eke̱ klante aagbe omań le̱, ni ohewale̱ akulašīńi le̱ aagbē šikpoń.

12. Ni ame̱ašõ onii ní oná le̱, ni ame̱aha oguo̱nii le̱, ni ame̱akūmo̱ ogbogboi le̱, ni ame̱afite ošīai fe̱fe̱dši le̱, ni ame̱ke̱ ote̱i ke̱ otšei ke̱ osū le̱ aawo nu mli.

13. Ni mahā olalai le̱ agbē̱mo̱ se̱ afo, ni *anuń osańkūi le̱ agbē dońń. * Ies. 14, 11.

14. Ni mafeo te̱sā kpatā; ootšő yai akamo̱he; asāńo dońń; edšake̱ mi, Iehowa, miwie, Nuntšo̱ Iehowa kē̱.

15. Boni Nuntšo Iehowa kẽ Tiro nẹ:
Lẹlẹn akẹ ṅšọkpọi lẹ aahoso yẹ ošigbẽmọ
lẹ gbẽmọ nã, beni pilafoi kẽmoọ ni agbeọ
mei yẹ oteṅ kpọtọ̃ lẹ.
16. Ni ṅšọ lẹ nọ lumei lẹ fẽ aadšẹ
amẹsẽii lẹ anọ akpleke ši, ni amẹadšie
amẹheboi lẹ, ni amẹakplọ amẹtadei ní
alò mli lẹ; amẹabu hekpokpomọ, ni amẹ-
atrá šikpoṅ, ni amẹhe aakpokpo hīṅmẹi-
tĩã-fẽ-hīṅmẹitĩã, ni amẹhe aadšõ amẹhe
yẹ ohewọ.
17. Ni amẹawo yãfó lala yẹ ohe ni
amẹakẽo akẹ: Kwẹ bọni ohīe ekpãtã, bo
ní ṅšọhīenyielọi hīọ omli, bo maṅ ni
adšieọ oyi, ní ohe wa yẹ ṅšọ hīe, bo
kẹ omli bii, ni hã amẹhe ṅmiṅmi mõmọ
mei fẽ ní bọleamẹ lẹ!
18. Agbẹnẹ ṅšọkpọi lẹ ahe aakpokpo yẹ
ošigbẽmọ gbī lẹ nọ, ni ṅšọkpọi ní yọ ṅšọ
lẹ mli lẹ atšui aafã yẹ odšeṅdšẽ lẹ hewọ!
19. Edšakẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ:
Beni maſeo maṅ amaṅfõ, tamọ mãdši ní
ahīī mli doṅṅ lẹ, beni mahã ṅšọ ayi
abaninao, ni nu babaõ ababa onọ lẹ:
20. mahã okẹ mei ni ekpleke ši kẹ-te
lãdšemọ bu lẹ mli lẹ akpleke ši kẹ-ya
blema bẽbe maṅ lẹ ṅõ, ni mahã okẹ mei
ni ekpleke ši kẹ-te lãdšemọ bu lẹ mli
lẹ ahī ši yẹ šikpoṅ lẹ šiši, yẹ hei ní
dši amaṅfõi kẹ-dšẹ blema bẽbe lẹ, beni
afe ní akahī omli doṅṅ, ni asaṅ okatšõ
ohe yẹ hīekãlọi ašikpoṅ lẹ nọ doṅṅ!
21. Maṅõo maſe gbeyeinõ, ni ohīṅ ši
doṅṅ; ni kẹ abi oši lẹ, anaṅo doṅṅ kẹ-
ate nãnọ fẽ, Nuntšọ Iehowa kẽ.

Yītšo 27.

Ni Iehowa wiemọ sã ba miṅõ akẹ:
2. Gbomobi, agbẹnẹ bo lẹ wo *yãfó
lala yẹ Tiro he, *Iesa. 23.
3. ni okẽ Tiro akẹ: Bo ní ohīọ ṅšọ nã
heni adšeọ wuo yẹ, ní okẹ mãdšimãdši
lẹ yeọ guọ kẹ-yaã ṅšọkpọi pī anọ: Bọni
Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Tiro, bo lẹ okẽ
akẹ: *Mihe yẹ fẹo kẹ-wula ši! *Hos. 2, 13.
4. Ohũsũ yẹ ṅšọ teṅ; mei ní toõ lẹ
ehã ohe efe ſeo kẹ-wula ši.
5. Sẹseo ní dšẹ *Senir sọṅṅ amẹkẹ-fe
olẹdši ahe gbogboi lẹ; tšenedru ní dšẹ Le-
banon amẹkẹ-fe olẹlẹṅtšo lẹ. *5 Mose 3, 8. 9.
6. Tšei wudši ní dšẹ Bašan amẹkẹ-
gbọ otablõi lẹ; omãṅõi lẹ fuọwu ní akpẹ
awo tšei ní nyẽọ dšalẹ ni dšẹ Kitim
ṅšọkpọi lẹ anọ lẹ amli amẹkẹ-fe.
7. Klala ní alò mli ní dšẹ Misraim
lẹ dši obalã, koni esã etšõ oflaṅã hũ;
mama blũ kẹ afaseo ní dšẹ *Eliša ṅšọ-
kpọi lẹ anọ dši onọhãbũ lẹ. *1 Mose 10, 4.
8. Zidonbii kẹ Arwadbii dši owirilọi;
Tiro, oṅãlelọi ní yọ omli lẹ, amẹdši oku-
dọ̃tšẹmei.
9. *Gebal onukpai lẹ kẹ emli ṅãlelọi
lẹ hũ yẹ omli, amẹ amẹtšīmoọ ofọdši lẹ;
ṅšọ nọ lẹdši fẽ kẹ amẹlẹdšiaṅbii yẹ omli;
amẹyeọ dšra amẹhãao. *1 Maṅ. 5, 32.
10. Persia kẹ Lud kẹ Put yẹ ota lẹ
mli, otabilọi ni; amẹkẹ tšẹṅ kẹ dadefai
tšotšõroọ omli, amẹ amẹhãa ohīe baã nyam.
11. Arwadbii lẹ kẹ ota lẹ yọ ogbogboi
lẹ anọ kẹ-kpe, ni hīī kãkãlọi yọ omõdši
ní kwõlọ lẹ amli; amẹkẹ amẹtšẹṅi lẹ tšo-
tšõroọ ogbogboi lẹ ahe kẹ-kpeọ; amẹ amẹ-
hãa ohe feọ fẹo kẹ-wulaã ši.
12. Taršiš kẹo yeọ dšra yẹ onifálẹ sọṅṅ
hewọ; dfiẹtẹi kẹ dade kẹ sãnyã ke su-
mui amẹkẹ-batšakeọ oguọnii lẹ.
13. Iavan, *Tubal kẹ Mešek kẹo yeọ
dšra; gbomei asusumai kẹ akọ̃ble nibii
amẹkẹ-batšakeọ odšrayelinii lẹ. *38, 2.
14. Mei ní dšẹ Togarma we lẹ kẹ okpọ-
ṅọi kẹ tawũ-okpọṅọi kẹ tedšiokpọṅọi amẹ-
kẹ-batšakeọ oguọnii lẹ.
15. Dedanbii kẹo yeọ dšra; akẹ onine-
nãnii yeọ dšra yẹ ṅšọkpọi babaõ nọ; fuọ-
wu kẹ nọkọtšei amẹkẹ-bawoọo nyõmọ.
16. Aram hũ kẹo yeọ dšra yẹ oninenã
nitšumọi lẹ afálẹ hewọ; karfuṅkle kẹ
mama afaseo tšuru kẹ mama ní alò mli
kẹ klala kpakpa kẹ tẽṅẽlšo kẹ rubi-tẹi
amẹkẹ-batšakeọ oguọnii lẹ.
17. Iuda kẹ Israel šikpoṅ lẹ kẹo yeọ
dšra; ṅmã ní dšẹ Minit kẹ akpãnõ kẹ
wò kẹ mũ kẹ ohẹ ní dšeọ ṅma amẹkẹ-
batšakeọ odšrayelinii lẹ.
18. Damasko hũ kẹo yeọ dšra yẹ oninenã
nitšumọi lẹ afálẹ kẹ onifálẹ sọṅṅ hewọ, kẹ
wein ní dšẹ Helbon kẹ tšhetšọi ní yọọ futã.
19. Wedan kẹ Iavan dšẹọ Usal batša-
keọ oguọnii lẹ; dade nibii, kasia kẹ sina-
mon yẹ odšrayelinii lẹ amli.

20. Dedan hũ ke̱o yeo̱ okpo̱ṅo̱ no̱ mama ní atáa no̱ dšra.

21. Arabia ke̱ *Kedar lumei le̱ fĕ ke̱ oninenānii yeo̱ dšra, ke̱ tōgwanteṅbii ke̱ tōagboi ke̱ tōkpakpoi: nomei adšra ame̱ke̱o yeo̱. * 1 Mose 25, 13.

22. Šeba ke̱ Raama dšrayelo̱i le̱ ame̱ hũ ame̱ke̱o yeo̱ dšra; tšofāi-ke̱-ṅmai fĕ mli ekpakpai ke̱ te̱i ní dšra wa fĕ ke̱ šika ame̱ke̱-batšakeo̱ oguo̱nii le̱.

23. Haran ke̱ Kanē ke̱ Eden ke̱ Šeba dšrayelo̱i le̱, Ašur ke̱ Kilmad ke̱o yeo̱ dšra.

24. Mene̱mei ke̱o yeo̱ mamai fe̱fe̱dši adšra, ke̱ mama afaseo ke̱ mama ní alò mli atadei, ke̱ kéntei ke̱ tāṅkpēi ní agbo̱ ke̱ tāṅkpēi ni atšò.

25. Taršiš le̱dši le̱ woo̱ odšrayelinii le̱, ní oyi to̱ ni ohĭe ba nyam ye̱ ṅšo̱ teṅ.

26. Ow̃irilo̱i le̱ ke̱o te nui wudši ano̱; ši bokā kōyo̱ edſārao ye̱ ṅšo̱ teṅ.

27. Onifále̱ ke̱ oguo̱nii, odšrayelinii, ole̱dšiaṅbii ke̱ okudōtše̱mei ke̱ mei ni tšĭmoo̱ ofo̱dši le̱, oguo̱yelo̱i ní yeo̱ oguo̱ ke̱ otabilo̱i fĕ ni yo̱ omli ke̱ osafo fĕ ní yo̱ omli le̱ aašiu ye̱ ṅšo̱ teṅ ye̱ oši-gbēmo̱ gbĭ le̱ no̱.

28. Okudōtše̱mei le̱ ablo̱mo̱ le̱ nāwale̱ nā le̱ mādši le̱ ahe šikpōdši le̱ aahoso.

29. Ni mei ní hĭe tablōi le̱ fĕ, le̱dšiaṅbii ke̱ ṅšo̱ hĭe kudōtše̱mei le̱ fĕ aadše ame̱le̱dši le̱ amli abadamo̱ šikpoṅ,

30. ni ame̱awó ame̱gbē no̱ ye̱ ohewo̱, ni ame̱ablo̱ wā, ni ame̱alō mlu ame̱ſie ame̱yiteṅ, ame̱akoklo lamlu mli,

31. ni ame̱akpo̱ ame̱yi ye̱ ohewo̱, ni ame̱amĭa kpekpe, ni ame̱afó ame̱hāo ke̱ susuma aw̃ere̱hō ke̱ yārafemo̱ ní mli wa,

32. ni ame̱awo yāfó lala ye̱ ohewo̱ ye̱ ame̱lelewo̱mo̱ le̱ mli, ni ame̱afó ye̱ ohewo̱ ake̱: Namo tamo̱ Tiro, tamo̱ moni efe diṅṅ ye̱ ṅšo̱ teṅ le̱?

33. Beni oguo̱nii le̱ dše̱o̱ ṅšo̱i fĕ mli baā le̱, ohā mādšimādši pĭ tōro̱; onii ke̱ odšrayelinii le̱ afále̱ le̱ oke̱-hā šikpoṅ le̱ no̱ maṅtše̱mei ná nii.

34. Agbe̱ne̱ ní adſārao ke̱-dše̱ ṅšo̱i ahĭe ye̱ nui ní mli kwōlo̱ le̱ amli ne̱, odšrayelinii ke̱ osafo fĕ ni yo̱ omli le̱ ešiu.

35. Mei fĕ ni hĭo̱ ṅšo̱kpo̱i le̱ ano̱ le̱ ahe aadšō ame̱he ye̱ ohewo̱, ni ame̱maṅtše̱mei le̱, ṅmiṅmi aamōmo̱ame̱, ame̱hĭe hũ aafeame̱ yā.

36. Mādšimādši le̱ amli dšrayelo̱i le̱ aaboö tšia; *oplenēmo̱ le̱ ye̱ gbeyei, ni olādše ke̱-mīya nāno̱! * 26, 19.

Yitšo 28.

Ni Iehowa wiemo̱ sā ba miṅō ake̱:

2. Gbomobi, kēmo̱ Tiro lumo le̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Ake̱-ní *otšui ewó ehe no̱ ni okē̱ ake̱: "Mawu dšimi, Nyoṅmo̱ sēi no̱ mitá ye̱ ṅšo̱ teṅ!" tše̱ gbomo dšio, ni dšee Mawu, ši ofe otšui tamo̱ Nyoṅmo̱ tšui: —
* Dan. 5, 20 Bo̱ſ. 12. 23.

3. na, bo le̱ ole nii fĕ *Daniel, tēmo̱sane ko tēmo̱sane ko be̱ ni aanyĕ aṅō-tēo. * 14, 14

4. Onilē ke̱ osanese̱ko̱mo̱ nā le̱ oná nii ohā ohe, ni oná šika ke̱ dſie̱te̱i owo odſetrii le̱ amli.

5. Onilē le̱ fále̱ ke̱ odšrayeli le̱ nā le̱ ohā onii le̱ efá, ni otšui ewó ehe no̱ ye̱ onii le̱ ahewo̱: —

6. hewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Ake̱-ní ofe otšui tamo̱ Nyoṅmo̱ tšui

7. hewo̱ le̱, na, mahā gbo̱i ni dši dšeṅmādši le̱ ateṅ yiwalo̱i aba ono̱, ni ame̱abagbla ame̱klantei ame̱wo onilē le̱ hefe̱o le̱, ni ame̱abule okpe̱mo̱ le̱.

8. Ame̱ahā okpleke ši ke̱-ya lādšemo̱ bu le̱ṅ, ni oogbo mei ní nyōnyōo̱ le̱ agbĕle ye̱ ṅšo̱ teṅ. 26, 20.

9. Ani ookē̱ ye̱ moni gbeo̱o le̱ hĭe ake̱: *"Nyoṅmo̱ dšimi!" lo? ši gbomo dšio ye̱ moni yeo̱o awui le̱ deṅ, ni dšee Mawu. * K. 2.

10. Ootšō̆ gbo̱i anine no̱ ogbo fōlo̱i agbĕle; edšake̱ mi miwie, Nuntšo̱ Iehowa kē̱.

11. Ni Iehowa wiemo̱ sā ba miṅō ake̱:

12. Gbomobi, *wo yāfó lala ye̱ Tiro maṅtše̱ le̱ hewo̱, ni okē̱le̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Bo le̱ nāso̱omo̱nō ni yo̱ pe̱pēpe̱ dšio, oyi obō ke̱ nilĕ, ohe ye̱ fe̱o ke̱-wula ši! * 27, 2.

13. Eden ni dši Nyo[illegible]o̱ trom le̱ṅ oyo̱; te̱-fĕ-te̱ ni dšra wa dši ono̱hānō: sardio, topasion ke̱ sardoniki, krisolito, šoham

kę yaspi, safiro. karfuṅkle kę smaragdo
kę šika. Ofabii kę obędši lę, omli noṅṅ
afeo yę, gbī ni aboo lę bēbe asāamę ato.
14. Bo dši kerub ni afolę mū ni keteo
no, ni mi mitoö nakai; Nyoṅmo *goṅ
kroṅkroṅ lę no oyo, la tęi ateṅ hū ošĕraā
ši yę. *Ies. 14, 13.
15. Oye emū yę ogbęi lę amli kę-dšę
gbī no ni aboo lę āhū kę-yaši beyino
ni ana noni edšaa yę omli lę.
16. Oguoyeli ni fá lę nā lę amękę
amimyeli ewo omli obõ, ni ofe eša; no-
hewo lę mabuleo mafieo kę-adšę Nyoṅmo
goṅ lę no, ni makpātā ohīe kę-adšę la
tęi lę ateṅ, bo kerub ni keteo no.
17. Otšui ewó ehe no yę ohefęo lę
hewo; ofite onilē lę yę okpęmo lę he-
wo Maṅōo matfa šikpoṅ, maṅōo mafõ
maṅtšęmei ahīe, koni amękwęo.
18. Onišaianii le afálę, odšrayeli ni
edšaa le okę-bule ohei kroṅkroṅi lę.
Nohewo lę mahā la adše yę omli, ni
eešāo, ni mahā otšó lamlu yę šikpoṅ lę
no yę mei fè ni kwęoo lę ahie.
19 Mei fè ni leo yę mādšimădši lę
ateṅ le ahe aadšò amehe yę ohe, *ople-
nemo le ye gbeyei, ni olādše kę-mīya
nano! *27, 36.
20. Ni Iehowa wiemo sā ba miṅõ akę:
21. Gbomobi, tšó ohīe ohā *Zidon,
ni ogba ošilę. *Ies. 23, 2 12.
22. ni okę: Boni Nuntšo Iehowa kē nę:
Na, mikęo ená, Zidon, ni *aawo mihīe
nyam yę omli, ni ameaná amęle akę mi-
dši Iehowa lę, beni makodsolę ni mafe
mihe kroṅkroṅ ye emli le. *2 Mose 14, 18.
23. Ši matšū gbēle-hela kę-aba eno kę
lá hū kę-aba eblohūi le amli, ni pilafoi
le aanyõnyõi ye eteṅ yę klante ni dšę
hefēhe kę-ba eno kę-kpe lę nā, ni amę-
aná amęle akę midši Iehowa le
24 Ni ṅmei ko ni tšuo mo lo aklati
ko ni nā dšraa ehīṅ ši hāṅ Israel we
le doṅu ye mei fè ni eboleamę kę-kpe,
ni gbeo amęhe guo lę aten, ni amęaná
amele ake midši Iehowa lę.
25. Boni Nuntšo Iehowa kę nę: Beni
mabua Israel we le nā kę-adšę mādši-
mādši le ni agbeamę afā amęteṅ lę amli,
ni mihe aate kroṅkroṅ yę amęmli yę
dšeṅmādši lę ahīe lę. no lę amęahī amę-
dientšę amęšikpoṅ lę ni miṅõ-hā mitšūlo
Iakob lę no.
26. Ni amęahī no fefēfe, ni amęamāmo
tšūi, ni amęafe weintromi, ni amęahī ši
fefēfe, beni makodšo mei fē ni gbeo
amęhe guo ni eboleamę kę-kpe lę, ni
amęaná amęle akę midši Iehowa, amę-
Nyoṅmo lę.

Yitšo 29.

Afi ni dši nyoṅma lę no nyõṅ ni dši
nyoṅma lę no gbī ni dši gbī nyoṅma kę
enyo lę no lę Iehowa wiemo ba miṅõ akę:
2. Gbomobi, tšó ohīe ohā **Farao**,
Mizraim maṅtšę lę, ni ogba ošilę kę
Mizraim mū lę fē. Ies. 19 Ier. 46.
3. Wiemo ni okę: Boni Nuntšo Ie-
howa kē nę: Na, mikęo ená, Farao,
Mizraim maṅtšę, *bá wulu kple ni kū
efāi ateṅ ni kēo akę: Mifā lę minõṅ,
midientšę mife mihā mihe! *32, 2.
4. Ši mikę *kpodši aatšęrę okadāi
amli, ni mahā ofāi lę amli lõi lę akpętę
ohetotoi lę ahe, ni magblao kę-adšę ofāi
lę ateṅ kę-aba, ni ofāi lę amli lõi lę fē
aakpętę ohetotoi lę ahe. *38, 4. 2 Maṅ 19, 28.
5. Ni mašęo mafõ ṅā lę no, bo kę
ofāi lę amli lõi lę fē; oonyõ yę ṅā
kplanā lę no, awóṅ bo, ni asaṅ abuaṅ
onā; maṅõo mafe šikpoṅ koloi kę ṅwei
lofõdši aniyenii.
6. Ni Mizraimbii fè aaná ale akę mi-
dši Iehowa lę. Edšakę ametšómo *gālā
amęhā Israel we lę. *2 Maṅ. 18, 21.
7. beni amękę amęnine mõ omli lę,
oboda, ni ogbla amękõdši ano fē; ni
beni amękpasa bo lę, okū, ni ohā amę-
hęi fè kpokpo.
8. Nohewo lę boni Nuntšo Iehowa kē
nę: Na, mikę klante aaba ono, ni mafo
gbomo kę kolo fè yę omli mašę mafõ.
9. Ni Mizraim šikpoṅ lę aatšó amaṅfõ
kę olęṅlę, ni amęaná amęle akę midši
Iehowa lę. Edšakę ekę akę: "Fā lę mi-
nõṅ, ni mi mife!"
10. nohewo lę na, mikęo kę ofāi lę
ená, ni mafe Mizraim šikpoṅ olęṅlę kę
amaṅfõ kę-dšę Migdol kę-yaši Sewene
kę Kuš hūsūi ano tõ.

11. Gbomo nane tšṓṅ no̱, ni kolo nane
hũ tšṓṅ no̱, ni asaṅ ahĩń no̱ afii nyo-
ṅmai-edſe̱ so̱ṅṅ.
12. Ni mafe Mizraim šikpoṅ le̱ amaṅfõ
ye̱ šikpõdši ní etšṓmo̱ amaṅfõi le̱ ateṅ,
ni emãdši le̱ hũ aatšṓmo̱ amaṅfõi ye̱ mã-
dši ní etšṓmo̱ ole̱ṅle̱i le̱ ateṅ, afii nyo-
ṅmai-edſe̱ so̱ṅṅ, ni matšire̱ Mizraimbii
ayise̱ ke̱-ate dšeṅmãdši le̱ ateṅ, ni ma-
gbe̱ame̱ maſã šikpõdši le̱ ano̱.
13. Ši bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱: Afii
nyoṅmai-edſe̱ se̱ le̱ mabua Mizraimbii anã
ke̱-adše̱ mãdšimãdši ní agbe̱ame̱ aſã ame̱-
mli le̱ ateṅ,
14. ni makpale Mizraim nomṅõ le̱ ke̱-
aba ekoṅ, ni mike̱ame̱ aaba Patros ši-
kpoṅ le̱ no̱, ke̱-ba šikpoṅ ní ame̱dše̱ no̱
le̱ no̱, ni ame̱atšṓ maṅtše̱yeli ní eba ši
ye̱ dše̱i.
15. Eetšṓ maṅtše̱yelii le̱ amli noni ba
ši fè fẽ, ni esã ewóṅ ehe no̱ doṅṅ ye̱
dšeṅmãdši le̱ ano̱; ši mahã ame̱no̱ agbo̱,
ni ame̱kaye dšeṅmãdši le̱ ano̱ doṅṅ.
16. Ni efeṅ noni Israel we le̱ ke̱ ame̱-
hĩe fõo̱ no̱ doṅṅ, ni eehã akai ame̱ni-
šaianii le̱, ni ame̱atšṓ ame̱he ke̱-yanyie
ame̱se̱, ni ame̱aná ame̱le ake̱ midši Ie-
howa le̱.
17. Ni eba mli ake̱ afi ní dši nyoṅmai-
enyo̱ ke̱ kpawo le̱ no̱ kleṅkleṅ nyõṅ le̱
no̱ kleṅkleṅ gbĩ le̱ no̱ le̱ Iehowa wiemo̱
ba miṅõ ake̱:
18. Gbomobi, Nebukadnezar, Babel maṅ-
tše̱ le̱, hã eta le̱ súmo̱ súomo̱ kple ye̱
Tiro hewo̱: yiteṅ-fẽ-yiteṅ kpa, ni kõṅ-
fẽ-kõṅ no̱ kpo̱; ši kẽle̱ le̱ ke̱ eta le̱ náá
nyõmo̱wo ko ye̱ Tiro he ye̱ súomo̱ ní
esúmo̱ ye̱ ehe le̱ mli.
19. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ
ne̱: Mike̱ Mizraim šikpoṅ le̱ aahã Nebu-
kadnezar, Babel maṅtše̱ le̱, ni eeṅõ enii
babaõ le̱ nom, ni eeha ehãnii le̱, ni eešõ
edšotſãnii le̱, ni no aatšṓ eta le̱ nyõ-
mo̱wo.
20. Maṅõ Mizraim šikpoṅ le̱ mahãle̱
ake̱ súomo̱ ní esúmo̱ le̱ he nyõmo̱wo,
edšake̱ *mi ame̱tšu ame̱hã, Nuntšo̱ Ie-
howa kẽ. * 30, 24. Ies. 10, 5.
21. Nakai gbĩ le̱ no̱ le̱ mahã aklonto
ko akwẽ ahã Israel we le̱, ni bo le̱
magble onãbu ye̱ ame̱teṅ, ni ame̱aná
ame̱le ake̱ midši Iehowa le̱.

Yitšo 30.

Ni Iehowa wiemo̱ sã ba miṅõ ake̱:
2. Gbomobi, gba ni okẽ ake̱: Bo̱ni
Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱: Nyewo̱a lele!
Kpóo hã gbĩ le̱!
3. Edšake̱ *gbĩ le̱ ebe̱ṅke̱, Iehowa gbĩ
le̱ ebe̱ṅke̱, oblo̱tu gbĩ ni; eetšṓ wo̱ṅdša-
lo̱i le̱ abe. * Ioel 1, 15.
4. Ni klante aaba Mizraim no̱, ni ṅmi-
ṅmi aamõ Kuš, beni pilafoi aanyõnyõi
ye̱ Mizraim, ni aaṅõ enii babaõ le̱ nom,
ni aakũmo̱ ešišitõi le̱ aſie ši le̱.
5. Kuš ke̱ Put ke̱ Lud ke̱ futufutu-
gbomei le̱ fẽ ke̱ Kub ke̱ kpãṅmo̱ šikpoṅ
le̱ no̱ bii le̱ ke̱ame̱ aanyõnyõi ye̱ klante nã.
6. Bo̱ni Iehowa kẽ ne̱: Mei ni hĩe
Mizraim le̱ hũ aanyõnyõi, ni ehewale̱
hewõ le̱ nã aaba ši; ame̱anyõnyõi ye̱
klante nã ye̱ mli ke̱-dše̱ Migdol ke̱-yaši
Sewene, Nuntšo̱ Iehowa kẽ.
7. Ni ame̱atšṓmo̱ amaṅfõi ye̱ šikpõdši
ni etšṓmo̱ amaṅfõi le̱ ateṅ, ni emãdši
le̱ hũ aahĩ mãdši ní etšṓmo̱ ole̱ṅle̱i le̱
ateṅ.
8. Ni ame̱aná ame̱le ake̱ midši Iehowa
le̱, beni miwo la ye̱ Mizraim, ni akpãtã
ebualo̱i le̱ fẽ hĩe le̱.
9 Nakai gbĩ le̱ no̱ le̱ bo̱foi aadše̱ mi-
hĩe adše kpo ye̱ le̱dši amli, ní ame̱yawo
*Kušbii ní hĩe be̱ ame̱he no̱ le̱ ahe gbe̱-
yei, ni ṅmiṅmi aamõmo̱ame̱, tamo̱ bo̱ni
ba mli ye̱ Mizraim gbĩ le̱ no̱ le̱; edša-
ke̱ na, ẽba! * Ies. 18, 2; 20, 3. 4.
10. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱: Asaṅ
matšṓ Nebukadnezar, Babel maṅtše̱ le̱,
nine no̱ mahã Mizraim asafo yũ le̱ atã.
11. Le̱ ke̱ emaṅ ní fata ehe ní dši
dšeṅmãdši le̱ ateṅ yiwalo̱i le̱, ake̱ame̱
aaba ní ame̱bakpãtã šikpoṅ le̱ hĩe, ni
ame̱agbla ame̱klantei ame̱awo Mizraim, ni
ame̱ke̱ gbohĩĩ aawo šikpoṅ le̱ no̱ obõ to̱.
12. Ni mahã efãi le̱ amĩ, ni mahõ ši-
kpoṅ le̱ mawo meifõdši adeṅ, ni matšṓ
gbo̱i anine no̱ mafe šikpoṅ le̱ ke̱ emli
nii fẽ pasã. Mi, Iehowa, miwie!
13. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱: Asaṅ
makpãtã wo̱dši le̱ ahĩe, ni mahã amãgãi

lę ată yę Nof, ni lumo dšęń Misraim šikpoń lę no doňň; ni mahă gbeyei aba Misraim šikpoń lę nǫ.

14. Ni mafe Patros hũ pasă ni mawo la yę Zoan, ni makodšo Nō.

15. Ni mafǫse mimlila lę mafie Sin, ni dši Misraim mō ní wa lę nǫ, ni mafo Nō asafo yũ lę mašę mafō.

16. Ni mawo la yę Misraim, ni Sin aakēmǫ, ni aagbu Nō awo mli; ni Nof aaná haoloi fane fintīňň.

17. Awen kę Pi-Bęsęt oblahīī lę aanyōnyōi yę klante nă, ni amęmli bii lę aate nomňō mli.

18. Duń aawo fane yę Tehafnehes, beni makūmǫ Misraim kōňtšei lę amli yę dšęi, ni ehewalę hewō lę sę aafo yę emli lę; lędientšę lę, atatu aaha enǫ, ni ebiyei lę hũ aate nomňō mli.

19. Ni makodšo Misraim, ni amęaná amęle akę midši Iehowa lę.

20. Ni eba mli akę afi ní dši nyońma kę ekome lę nǫ kleňkleń nyōń lę nǫ gbī ní dši gbī kpawo lę nǫ lę Iehowa wiemǫ ba miňō akę:

21. Gbomobi, mikũ Farao, Misraim mańtšę lę, nine, ni na, afīń ní akę tšofă aato he, lo ní akę flaflmama aafī nǫ ní emli awa, bǫni eenyē klante mli emō.

22. Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Iehowa kē nę: Na, mikę Farao, Misraim mańtšę lę, ená ni makūmǫ enidši lę, noni mli wa lę kę noni akũ lę fē, ni mahă klante lę adše edē anyō ši.

23. Ni matširę Misraimbii ayisę kę-ate dšeńmădši lę ateń, ni magbęamę mafă šikpōdši lę anǫ.

24. Ši mawadše Babel mańtšę lę nidšiań, ni mikę *miklante lę aawo edeń, ni makūmǫ Farao nidši, ni eekēmǫ yę ehīe tamǫ pilafo kēmoǫ. * 29, 20.

25. Ši mawadše Babel mańtšę lę nidšiań, ni Farao nidši aakplǫ afie ši, ni amęaná amęle akę midši Iehowa lę, beni mikę miklante lę aawo Babel mańtšę lę deń, ni eewó nǫ yę Misraim šikpoń lę nǫ lę.

26. Ni matširę Misraimbii ayisę kę-ate dšeńmădši lę ateń, ni magbęamę mafă šikpōdši lę anǫ, ni amęaná amęle akę midši Iehowa lę.

Yitšo 31.

Ni eba mli akę afi ní dši nyońma kę ekome lę nǫ nyōń ní dši etē lę nǫ kleňkleń gbī lę nǫ lę Iehowa wiemǫ ba miňō akę:

2. Gbomobi, kęmǫ Farao, Misraim mańtšę lę, kę esafo yũ lę akę: Namo otamǫ yę odalę lęń?

3. Na, Ašur lę, Lebanon nǫ tšenedru ni kę enidši fęfędši kusukusū ní hăa hōń, ni ekwǫ groňň, ni eyiteń yę atatuiań. Dan. 4, 10—14.

4. Nui lę lęlę, bu kwǫňkwǫń lę hă eda; efăi lę ho kę-bǫle eňmō lę, ni egbla enudšǫi lę kę-te ňăng tšei lę fē he.

5. Nohewǫ lę ekwǫ fè ňăng tšei lę fē, ni enidši wudši lę fá babaō, ni enidši bibii ni egblá lę kęlę kakadădši yę nu lę fálę sǫňň nă.

6. Ňwei lofōdši fē fe amętšūi yę enidši wudši lę amli, ni ňăń koloi fē yafę amębii yę enidši bibii lę ašiši, ni dšeńmădši wudši lę fē yahī ešiši hōń lę mli.

7. Ni ehe fe fęo yę edalę lę mli, yę enidši bibii lę akęlęmǫ lę mli, edšakę ešišifăi lę yę nui wudši ahe.

8. Nyońmǫ trom lę mli tšenedrui lę nyēē enǫ aye, sęsęoi lę hũ kę enidši wudši lę yee egbǫ, ni papaoi kę enidši bibii lę yee egbǫ, ni asań tšo ko tšo ko bę Nyońmǫ trom lęń ní kęlę ye egbǫ kę hefęo.

9. Mifelę fęfęo yę enidši bibii lę afálę nă, āhũ ní Eden tšei fē ní yǫ Nyońmǫ trom lęń lę ahīe kō enǫ.

10. Nohewǫ lę bǫni Nuntšǫ Iehowa kē nę: Akę-ni ekwǫ groňň, ni eyiteń yę atatuiań, ni ekwǫlę lę hewǫ lę *etšui wó ehe nǫ * 28, 2—19.

11. hewǫ lę, matulę mawo dšeńmădši lę amli hewalǫ lę deń, ekęlę baye; enifōdšianii lę ahewǫ mifielę.

12. Ni gbǫi ní dši dšeńmădši lę ateń yiwalǫi lę etōlę efō ši, ni enidši bibii lę efie gōdši lę anǫ kę dšǫi lę fē mli, ni enidši wudši lę ekūmę efie šikpoń lę

no̱ bui fĕ mli, ni šikpoṅ le̱ no̱ mădši-
mādši le̱ fĕ edše ehȫ le̱ṅ ete, ni ame̱šīle̱.
13. Ekuku ní egbē ši le̱ no̱ ṅwei lo-
fōdši le̱ fĕ sōmoo̱, ni enidši bibii le̱ ano̱
ṅāno̱ koloi fĕ bumoo̱,
14. beni afe ní tšei ni yo̱ nui ahe le̱
fĕ akawó ame̱he no̱ ye̱ ame̱kwo̱le̱ le̱ he-
wo̱, ni ame̱kawó ame̱yitšo no̱ ke̱-te ata-
tuiaṅ, ni ame̱hewalo̱i le̱ akate ši ame̱-
mīdamo̱ ši ye̱ ame̱hewō le̱ṅ, nu nulo̱i le̱
fĕ; edšake̱ aṅō ame̱fĕ ahā gbĕle ke̱-te
šikpoṅ šiši tō, ye̱ gbomei abii ateṅ, ye̱
mei ni ekpleke ši ke̱-te bu le̱ mli le̱ aṅō.
15. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Gbī
ní ekpleke ši ke̱-te gbohīīadše le̱, mihā
bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ wo yăra ye̱ ehewo̱, ni
mitšī efāi le̱ anā, ni asa nui babaō le̱
ayi, ni mihā Lebanon wo nidiṅ ye̱ ehe-
wo̱, ni ṅāno̱ tšei le̱ fĕ to̱ biti ye̱ ehewo̱.
16. Mihā dšeṅmādši le̱ hoso ye̱ ešigbē-
mo̱ le̱ gbē̱mo̱ nā, beni mitšile̱ miwo gbo-
hīīadše mifata mei ni kplekeo̱ ši ke̱-yaā
bu le̱ mli le̱ ahe le̱; ni Eden tšei le̱ fĕ,
Lebanon nii ni ahala ní hī fè fĕ le̱, nu
nulo̱i le̱ fĕ amī še̱ ame̱he ye̱ šikpoṅ šiši.
K. 14.
17. Ame̱ hū ame̱ke̱le̱ kpleke ši ke̱-te
gbohīīadše, ke̱-te mei ní enyōnyōi ye̱
klante nā le̱ aṅō, mei ní dši enine ni
hīo̱ ešišihȫ le̱ṅ ye̱ dšeṅmādši le̱ ateṅ le̱.
18. Bĕle̱ namo po otamo̱ ye̱ anumnyam
ke̱ dale̱ nā, ye̱ Eden tšei le̱ ateṅ? Ši
atšio ke̱ Eden tšei le̱ awo šikpoṅ šiši
tō; ookā fōlo̱i ateṅ, oke̱ mei ni enyō-
nyōi ye̱ klante nā le̱: Farao ke̱ esafo
yū le̱ fĕ ne̱! Nuntšo̱ Iehowa kē̱.

Yitšo 32.

Ni eba mli ake̱ afi ni dši nyoṅma ke̱
enyo̱ le̱ no̱ nyōṅ ni dši nyoṅma ke̱ enyo̱
le̱ no̱, nyōṅ le̱ no̱ kleṅkleṅ gbī le̱ no̱
le̱ Iehowa wiemo̱ ba miṅō ake̱:
2. Gbomobi, *wo yāfó lala ye̱ Farao,
Mizraim maṅtše̱ le̱, hewo̱, ni okē̱le̱ ake̱:
Ake̱o eto dšeṅmādši le̱ adšata oblanyo
he, ni otamo̱ †bá ye̱ nu mli, ni odſaā
nu ye̱ ofāi le̱ amli, ni otaā nui le̱ amli
ke̱ onādši ni okpo̱to̱ō ame̱fāi le̱.
* 27, 2. † 29, 3.
3. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Maṅō
miyā le̱ malē̱ ono̱ ye̱ mādšimādši babaō
asafo mli, ni ame̱ke̱ mitšāni le̱ aagblao
ke̱-aba, 17, 20.
4. ni maše̱o mafō šikpoṅ, ni matšio
mafie ṅā kpatā le̱ no̱, ni mahā ṅwei
lofōdši fĕ abasōmo̱ ono̱, ni mahā šikpoṅ
mū le̱ fĕ no̱ koloi ayeo atō̱ro̱.
5. Ni mike̱ ohelo le̱ aafō gōdši le̱ ano̱,
ni mike̱ ogbohīī le̱ aawo dšō̱i le̱ obōbō.
6. Ni mahā ofā he šikpoṅ le̱ anu olá
ke̱-yaši gōdši le̱ ahe, ni ooyi bui le̱ obōbō.
7. Ni ké̱ migbeo tamo̱ agbeo kane le̱,
*maha ṅwei hīe, ni mahā ame̱ṅulamii le̱
awo duṅ; mike̱ oblo̱tu aaha hūlū hīe,
ni nyoṅtšēre hū kpe̱ṅ. * Ies. 13, 10.
8. Mahā ṅwei lai ní kple̱o̱ le̱ fĕ awo
duṅ ye̱ ono̱, ni mahā duṅ awo ye̱ oši-
kpoṅ le̱ no̱, Nuntšo̱ Iehowa kē̱.
9. Asaṅ mahā mādšimādši pī aye ame̱-
tšui, beni mike̱ ohīekpātāmo̱ le̱ aate dšeṅ-
mādši le̱ ateṅ, ye̱ šikpōdši ni olee le̱
ano̱ le̱.
10. Ni mahā mādši pī ahe adšō ame̱he
ye̱ ohewo̱, ni ame̱maṅtše̱mei le̱ hū, ṅmi-
ṅmi aamōmo̱ame̱ ye̱ ohewo̱, beni mafōfō
miklante le̱ ye̱ ame̱hīe, ni mofēmo he
aakpokpo hīṅme̱itſā-fĕ-hīṅme̱itſā ye̱ ewa-
la hewo̱, ye̱ ošigbēmo̱ gbī le̱ no̱.
11. Edšake̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱:
Babel maṅtše̱ le̱ klante le̱ aaba ono̱.
12. Mahā osafo yū le̱ anyōnyōi ye̱ kā-
kālo̱i aklantei anā, dšeṅmādšimādši le̱
ateṅ yiwalo̱i dši ame̱fĕ; ame̱afite Mizraim
hewō le̱, ni aakpātā esafo yū le̱ fĕ hīe.
13. Ni maplenē emli šīa koloi fĕ ke̱-
adše̱ nui babaō le̱ ahe, ni gbomo nane
ko etaṅ mli doṅṅ, ni asaṅ šīa koloi
akoklotoi hū etaṅ mli.
14. No mli le̱ mahā ame̱nui le̱ ahīe
atē, ni mahā ame̱fāi le̱ aho tamo̱ mū,
Nuntšo̱ Iehowa kē̱.
15. Beni mahā Mizraim šikpoṅ le̱ atšō
amaṅfō ni šikpoṅ le̱ aatšō ole̱ṅle̱ ni ene̱
nii aatā le̱, beni magbe mei fĕ ní hīo̱
no̱ le̱, no dāní ame̱aná ame̱le ake̱ midši
Iehowa le̱.
16. Ene̱ dši yāfó lala ni ame̱ke̱-afóle̱, dšeṅ-
mādši le̱ abiyei le̱ aafóle̱, ame̱ke̱-afó Miz-
raim ke̱ esafo yū le̱ fĕ, Nuntšo̱ Iehowa kē̱.
17. Asaṅ eba mli ake̱ afi ni dši nyo-
ṅma ke̱ enyo̱ le̱ no̱, ye̱ nyōṅ le̱ no̱ gbī

ni dši gbĩ nyoṅma kẹ enumo lẹ no lẹ,
Iehowa wiemo ba miṅõ akẹ:
18. Gbomobi, fó ohã Mizraim asafo yũ
lẹ, ni otširẹamẹ kẹ dšeṅmãdši ni hĩe yo
nyam lẹ abiyei lẹ otfia ši kẹ-ya šikpoṅ
lẹ šiši tõ ofata *mei ni kplekeo ši kẹ-
yaä bu leṅ lẹ ahe. * 31, 16.
19. Ohe yẹ fẹo fè namo? Kplekemo ši
ni akeo ayaṅmẽ fõloi lẹ amasẹi!
Ies. 14, 11—19.
20. Amẹanyõnyõi yẹ mei ni akẹ klante
aagbẹgbẽamẹ lẹ ateṅ; aṅõlẹ ahã *klante:
nyegblaälẹ kẹ esafo yũ lẹ fẽ kẹ-yaä!
* 21, 14.
21. Ekãloi lẹ ateṅ hewaloi lẹ aawie lẹ
kẹ ebualoi lẹ ahe yẹ gbohĩladše teṅ akẹ:
Amẹkpleke ši kẹ-ba, amẹkãmokãmo ši,
fõloi lẹ ni akẹ klante egbegbẽamẹ lẹ.
Ies. 14, 9.
22. Ašur kẹ esafo lẹ fẽ yẹ dšẹi, egbo-
hĩiabui lẹ ebolelẹ kẹ-kpe: amefẽ lẹ mei
ni agbegbẽamẹ ni amẹnyõnyõi yẹ klante
nã soṅṅ ni;
23. moni aṅõ egbohĩlabui lẹ ato *bu
lẹ mli tõ, ni esafo lẹ ebole egbonyobu
lẹ kẹ-kpe lẹ: amẹfẽ lẹ mei ni agbegbẽ-
amẹ ni amẹnyõnyõi yẹ klante nã soṅṅ
ni, mei ni hã ṅmiṅmi mõmo mei yẹ hĩe-
kãloi ašikpoṅ lẹ no lẹ. * Ies. 14, 15.
24. Elam kẹ esafo yũ lẹ fẽ yẹ dšẹi,
amẹbole egbonyobu lẹ kẹ-kpe: amẹfẽ lẹ
mei ni agbegbẽamẹ ni amẹnyõnyõi yẹ
klante nã soṅṅ ni, fõloi ni kpleke ši
kẹ-te šikpoṅ lẹ šiši tõ, ni amẹhã amẹhe
ṅmiṅmi mõmo mei yẹ hĩekãloi ašikpoṅ
lẹ no, ni amẹkẹ mei ni kplekeo ši kẹ-
yaä bu lẹ mli lẹ tẽre amẹhĩegbẽle lẹ.
25. Mei ni agbegbẽamẹ lẹ ateṅ aṅmẽ
esa ahãlẹ yẹ, kẹ esafo yũ lẹ fẽ, egbo-
hĩlabui lẹ ebolelẹ kẹ-kpẹ: amefẽ lẹ, fõ-
loi dšiamẹ, ni agbegbẽamẹ yẹ klante nã;
edšakẹ amẹhã amẹhe ṅmiṅmi mõmo mei
yẹ hĩekãloi ašikpoṅ lẹ no, nohewo lẹ
amẹkẹ mei ni kplekeo ši kẹ-yaä bu lẹ
mli lẹ tẽre amẹhĩegbẽle lẹ, mei ni agbe-
gbẽamẹ lẹ ateṅ atoamẹ yẹ
26. *Mešek, Tubal kẹ esafo yũ lẹ fẽ yẹ
dšẹi, egbohĩlabui lẹ bolelẹ kẹ-kpe: amefẽ
lẹ, fõloi dšiamẹ, ni agbegbẽamẹ yẹ klante
nã: edšakẹ amẹhã amẹhe ṅmiṅmi mõmo
mei yẹ hĩekãloi ašikpoṅ lẹ no. * 38, 2
27. Ni amẹkãmoṅ ekãloi ni enyõnyõi
yẹ fõloi lẹ ateṅ lẹ amasẹi, mei ni ekple-
ke ši kẹ-te gbohĩladše kẹ amẹtawũnii
lẹ, ni amẹkẹ amẹklantei lẹ ebolo amẹ-
yitšei ašiši, ni amẹnišaianii lẹ eba amẹ-
wui ano; edšakẹ ekãloi lẹ ahe ṅmiṅmi
mõmo mei yẹ hĩekãloi ašikpoṅ lẹ no.
28. Ši bo hũ aakũmoo yẹ fõloi lẹ ateṅ,
ni okẹ mei ni agbegbẽamẹ yẹ klante nã
lẹ aakãmo ši!
29. *Edom kẹ emaṅtšẹmei kẹ elumei
lẹ fẽ yẹ dšẹi, ni aṅõamẹ yẹ amẹhewalẹ
lẹ mli ato mei ni agbegbẽamẹ yẹ klante
nã lẹ amasẹi; amẹ hũ amẹkẹ fõloi kẹ
mei ni ekpleke ši kẹ-te bu leṅ lẹ kã-
mo ši. * 25, 12—14.
30. *Kõyigbẹ lumei lẹ fẽ-tfẽmi yẹ dšẹi,
kẹ †Zidonbii lẹ fẽ ni kẹ mei ni agbe-
amẹ lẹ kpleke ši kẹ-te kẹ amẹhe ṅmiṅmi
lẹ, amẹhĩe gboi yẹ amẹhewalẹ lẹ hewo,
ni amẹ kẹ mei ni akẹ klante egbegbẽ-
amẹ lẹ kãmo ši ni amẹfloko ketia, ni
amẹ kẹ mei ni kplekeo ši kẹ-yaä bu lẹ mli
lẹ tẽre amẹhĩegbẽle lẹ. * 25, 6. † 28, 21—23.
31. Farao aanaamẹ, ni *emĩ aašẹ ehe
yẹ esafo yũ lẹ fẽ hewo; Farao kẹ eta
lẹ fẽ dši mei ni agbegbẽamẹ yẹ klante
nã lẹ, Nuntšo Iehowa kẽ. * Ies. 14, 10.
32. Edšakẹ mikẹ ehe ṅmiṅmi eba hĩe-
kãloi ašikpoṅ lẹ no, ni akẹ Farao kẹ
esafo yũ lẹ fẽ eṅmẽ fõloi kẹ mei ni
agbegbẽamẹ yẹ klante nã lẹ ateṅ, Nun-
tšo Iehowa kẽ.

Yitšo 33.

Ni Iehowa wiemo sã ba miṅõ akẹ:
2. Gbomobi, wiemo otšõ omã leṅ bii
lẹ ni okẹamẹ akẹ: Kedši mihã klante
ba šikpoṅ lẹ no, ni šikpoṅ lẹ no maṅ
lẹ fã nũ kome yẹ amẹteṅ, ni amẹtolẹ
bulo amẹhã amẹhe,
3. ni ena klante lẹ mĩba šikpoṅ lẹ no, ni
ekpã tẹtrẹmantrẹ, ni etfa maṅ lẹ adafi lẹ:
4. no lẹ mofẽmo ni nuo tẹtrẹmantrẹ lẹ
gbẽmo, ni ekplẽẽ adafitfã lẹ, kẹ klante
lẹ ba ebaṅõlẹ kẹ-te lẹ: elá aabua lẹ-
dientšẹ eyiteṅ!
5. Enu tẹtrẹmantrẹ lẹ gbẽmo, ni ekplẽẽ
adafitfã lẹ: elá aabua eno! ši kẹ ekplẽ
adafitfã lẹ, eehere eyiwala.

6. Ši ke̱dši bulo̱ le̱ na klante le̱ mība, ni ekpāā te̱tre̱mantre̱ le̱, ni etſaa maṅ le̱ adafi, ni klante le̱ ba ni ebaṅõ ame̱teṅ moko ke̱-te le̱: le̱ le̱, aṅõle̱ ke̱-te ye̱ enišaianii le̱ ahewo̱ moṅ, ši mabi elá ši ye̱ bulo̱ le̱ deṅ.

7. Ni agbe̱ne̱ bo, gbomobi, mitoö *bulo̱ mihā Israel we le, nohewo̱ le̱ bo midāṅ wiemo̱ le̱ toi, ni obo̱ame̱ ko̱ko̱ ohāmi.
* 3, 17—19. Ies. 56, 10. Heb. 13, 17.

8. Ke̱dši mikē̱ efõṅfelo̱ ake̱: Efõṅfelo̱, gbo oogbo! ni owiee obo̱o̱ efõṅfelo̱ le̱ ko̱ko̱ ni edše egbe̱ fõṅ le̱ no̱ le̱: le̱ efõṅfelo̱ le̱, eegbo ye̱ enišaianii le̱ ahewo̱ moṅ, ši mabi elá ši ye̱ odeṅ.

9. Ši ke̱dši obo̱ efõṅfelo̱ le̱ ko̱ko̱ ni ekpale ke̱-dše̱ egbe̱ le̱ no̱, ni kēle̱ ekpalee ke̱-dše̱e̱ egbe̱ le̱ no̱ le̱: le̱ le̱, eegbo ye̱ enišaianii le̱ ahewo̱, ši bo le̱ ohere osusuma yiwala.

10. Nohewo̱ le̱ bo, gbomobi, kēmo̱ Israel we le̱ ake̱: Bo̱ni nyekē̱o̱ ne̱: Wo̱no̱tõmo̱i le̱ ke̱ wo̱he ešai le̱ bua wo̱no̱, ni wo̱mītārā lõ ye̱ hewo̱: té aafe tēṅ mo̱ ni wo̱yi aaná walaṅ?

11. Kēmo̱ame̱ ake̱: Gbīīabo̱ ní mihīe kā ne̱, Nuntšo̱ Iehowa kē̱: *minaá efõṅfelo̱ gbēle he mīše̱, ši moṅ ake̱ efõṅfelo̱ akpale ke̱-dše̱ egbe̱ le̱ no̱, ni eyi aná wala! †Nyekpalea, nyekpalea ke̱-dše̱a nyegbē̱i fõdši le̱ ano̱! Ši mēba ni nyeagboi, Israel we?
* 18, 23. 31. 32. † Ies. 55, 7. Ioel 2, 12. 13.

12. Ši asaṅ bo, gbomobi, kēmo̱ omaṅbii le̱ ake̱: *Dšalo̱ le̱, edšale̱ le̱ edšieṅle̱ gbī ni eetõ le̱; ni efõṅfelo̱ hū, enõfõṅfemo̱ le̱ hāṅ egbē ši gbī ní eekpale ke̱adše̱ enõfõṅfemo̱ le̱ mli le̱; ni dšalo̱ hū nyēṅ eke̱-here eyiwala gbī ni eefe eša le̱.
* 3, 20; 18, 24.

13. Ké̱ mikē̱ dšalo̱ ake̱ eyi aaná wala, ni eṅõ ehīe efõ edšale̱ le̱ no̱ ni efe nišaianii le̱: edšale̱nii fē ni efe le̱, akaiṅ eko eko, ši enišaianii ní efe le̱, nomei noṅṅ ahewo̱ eegbo ye̱!

14. Ši asaṅ ké̱ mikē̱ efõṅfelo̱ ake̱: Gbo oogbo! ni ekpale ke̱-dše̱ ehe eša le̱ mli ni eye dšale̱ sane ni efe noni dša:

15. ké̱ efõṅfelo̱ le̱ kpale *awabatõnii ehā, ni eke̱ noni eke̱ odšotſā šõ le̱ †kūse̱ hā, enyie wala akpo̱i le̱ amli, ni efee nišaianii le̱: eyi aaná wala kē̱, egboṅ!
* 18, 7. † Luk. 19, 8.

16. Ehe ešai ni efe le̱ fē akaiṅ eko eko ahāṅle̱: eye dšale̱ sane ni efe noni dša, eyi aaná wala kē!

17. Kēle̱ omaṅbii le̱ kē̱o̱ ake̱: Nuntšo̱ le̱ gbe̱ le̱ yee egbo̱! tše̱ ame̱ moṅ ame̱gbe̱ le̱ yee egbo̱!
18, 25—30.

18. Kē̱ dšalo̱ kpale ke̱-dše̱ edšale̱ le̱ mli ni efe nišaianii le̱, nomei ahewo̱ noṅṅ eegbo ye̱.

19. Ni ké̱ efõṅfelo̱ kpale ke̱-dše̱ enõfõṅfemo̱ le̱ mli ni eye dšale̱ sane ni efe noni dša le̱, nomei ahewo̱ noṅṅ eyi aaná wala ye̱.

20. Ni kēle̱ nyekē̱o̱ ake̱: Nuntšo̱ le̱ gbe̱ le̱ yee egbo̱! Bo̱ni mofēmo gbē̱i yo̱ hāa le̱, nakai makodšonye, Israel we!

21. Ni eba mli ake̱ wo̱nomṅõ afi ní dši nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ no̱ nyõṅ ní dši nyoṅma le̱ no̱, ye̱ nyõṅ le̱ no̱ gbī ní dši gbī enumo̱ le̱ no̱ le̱, *moko ní edše mlī dše̱ Ierusalem ba miṅõ bakē̱ ake̱: Atſia maṅ le̱ nii!
* 24, 26.

22. Agbe̱ne̱ Iehowa nine eba mino̱ gbe̱ke̱ mli, dāni moni edše mli le̱ ba, ni egble midāṅ, dāni eba miṅõ lebi le̱; ni agble midāṅ, ni mito̱o̱ mū doṅṅ.

23. Ke̱ke̱ ni Iehowa wiemo̱ ba miṅõ ake̱:

24. Gbomobi, Israel šikpoṅ le̱ no̱ amaṅfõi le̱ amli bii le̱ kē̱o̱ ake̱: Abraham, le̱ *ekometõ ni, beni aṅõ šikpoṅ le̱ ahāle̱ le̱; ši wo̱ le̱ wo̱yi fá: ake̱ šikpoṅ le̱ ehāwo̱ ake̱ wo̱ṅõ wo̱ye!
* Ies. 51, 2. Mal. 2, 15.

25. Nohewo̱ le̱ kēmo̱ame̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Nyeyeo̱ nii ke̱ lá, ni nyeholeo̱ nyehīūme̱ii ano̱ nyekwe̱o̱ nyewo̱dši le̱, ni nyefieo̱ lá ši: aso šikpoṅ le̱ aatšõ nyenõ kē?

26. Nyedamoo̱ nyeklantei le̱ ano̱, nyetšuo̱ nihīnii, ni nyeteṅ mofēmo buleo̱ enanyo ṅā: aso šikpoṅ le̱ aatšõ nyenõ kē?

27. Kēmo̱ame̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē̱ ne̱: Gbīīabo̱ ni mihīe kā ne̱: le̱leṅ ake̱ mei ni yo̱ [illegible]ṅfõi le̱ amli le̱, ame̱anyõnyõi ye̱ klante nā; ni mei ni yo̱ ṅā le̱ no̱ le̱ hū, maṅõame̱ mahā ṅāṅ koloi ní ameyeame̱; ni [illegible]ei ní yo̱ mõdši

kẹ tẹkpodši lẹ amli lẹ, gbĕle-hela aagbeamẹ.

28. Ni mafe šikpoṅ lẹ amaṅfŏ kẹ hedšŏmọnŏ, ni ehewalẹ hewŏ lẹ sẹ aafo, ni Israel gŏdši lẹ aatšŏmọ amaṅfŏ, ni mokomoko tšŏṅ nọ kẹ-hoṅ doṅṅ.

29. Ni ameaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ, beni mafe šikpoṅ lẹ amaṅfŏ kẹ hedšŏmọnŏ yẹ amẹnihĭnii fĕ ní amẹfe lẹ hewọ lẹ.

30. Ni bo, gbomobi, omaṅbii lẹ wieọ ohe yẹ gbogboi ahe kẹ šĭai aĭĭnái aši, ni moko kẹ moko wieọ, ni mo kẹ enyemi hŭ wieọ akẹ: Nyebaă ní nyebaboa nŏ wiemọ ní dšẹ Iehowa ṅŏ toi!

31. Ni amẹbaă oṅŏ tamọ maṅ baă, ni amẹbatráa ši yẹ ohĭe tamọ mimaṅ, ni amẹboọ owiemọi lẹ atoi, ši *amẹyee nọ; edšakẹ amẹkẹ amẹnābu wieọ dọkọbĭ, ši amẹtšui nyieọ amẹsẹnámọ sẹ. * Ies 58, 1. Iak. 1, 22.

32. Ni na, bo lẹ otamọ lala kẹ ṅŏmọ kẹ moko ní gbē ṅŏ ni ele saṅkŭtĭă dšogbăṅ ohăamẹ; edšakẹ amẹboọ owiemọi lẹ atoi moṅ, ši amẹyee nọ.

33. Ši kẹ́ eba mli lẹ, — na, ebaba! — no dāni ameaná amẹle *akẹ gbalọ ehĭ amẹteṅ pĕṅ. * 2, 5.

Yĭtšo 34.

Ni Iehowa wiemọ ba miṅŏ akẹ:

2. Gbomobi, gba yẹ Israel tŏkwẹlọi lẹ ahe, gba ni okẹamẹ, tŏkwẹlọi lẹ, akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̆ nẹ: Kpóo hă Israel *tŏkwẹlọi ní lẹ̀ọ amẹdientšẹ amẹhe lẹ! Ani tŏkwẹlọi lẹ, dšee tŏi lẹ sa akẹ amẹlẹ̀ lo? * 18, 2. Ier. 23, 1—4.

3. Nyeyeọ fọ lẹ, ni nyewoọ tŏiahetšọi lẹ, ni nyegbeọ nii ní ewo fọ lẹ; ši tŏi lẹ, nyelẹ̀ẹ̀amẹ!

4. Nii ní *egbodšọ lẹ, nyewadšeeamẹ; ni helatšẹmei lẹ, nyetšáámẹ; ni noni epila lẹ, nyefĭĭ nyehăălẹ; ni noni edŭ gbẹ lẹ, nyeyakplaalẹ; ni noni elădše lẹ, nyeyataoolẹ: ši moṅ †nyeyeọ amẹnọ kẹ nọnyĕ kẹ yiwalẹ. * Zak. 11, 16. † 1 Pet 5, 2.

5. Ni agbẹamẹ afă, edšakẹ tŏkwẹlọ ko bẹ, ni amẹtšŏmọ ṅăṅ koloi fĕ aniyenii, ni agbẹamẹ afă. Mat. 9, 36.

6. Mitŏi lẹ tšomloọ kẹ-nyieọ gŏdši fĕ nọ kẹ goṅkpọ-fĕ-goṅkpọ ni kwọ nọ, ni mitŏi lẹ egbẹ efă šikpoṅ lẹ hĭe fĕ, ni moko bẹ ní diọ amẹsẹ lo etaoọamẹ.

7. Nohewọ lẹ, nye tŏkwẹlọi, nyeboa Iehowa wiemọ toi!

8. Gbĭĭabọ ní mihĭe kă nẹ, Nuntšọ Iehowa kẹ̆: Akẹ-ní mitŏi lẹ etšŏmọ hănii, ni mitŏi lẹ etšŏmọ ṅăṅ koloi fĕ aniyenii, edšakẹ tŏkwẹlọ ko bẹ, ni mitŏkwẹlọi lẹ edii mitŏi lẹ asẹ, ši moṅ tŏkwẹlọi lẹ, *amẹdientšẹ amẹhe kẹkẹ amẹlẹ̀ọ, ni amẹlẹ̀ẹ̀ mitŏi lẹ: * K. 2.

9. hewọ lẹ, nye tŏkwẹlọi, nyeboa Iehowa wiemọ toi!

10. Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̆ nẹ: Na, mikẹ tŏkwẹlọi lẹ ená, ni mabi mitŏi lẹ aši kẹ-adšẹ amẹdeṅ, ni mahă amẹfŏ tŏi lẹ akwẹmọ, ni tŏkwẹlọi lẹ akalẹ̀ amẹdientšẹ amẹhe doṅṅ, ni madšie mitŏi lẹ kẹ-adšẹ amẹdăṅ, ni amẹtšŏmọŋ amẹniyenii doṅṅ.

11. Edšakẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̆ nẹ: Na, midientšẹ madi mitŏi lẹ asẹ, ni matao amẹsẹgbẹ.

12. Bọni *tŏkwẹlọ taoọ etŏiku asẹgbẹ, gbĭ ni eyọ etŏi ni egbẹ efă lẹ ateṅ lẹ, nakai noṅṅ kĕ matao mitŏi lẹ asẹgbẹ, ni madšieamẹ kẹ-adšẹ hefĕhe ní amẹgbẹ amẹfă kẹ-te yẹ oblọtu kẹ duṅ tŭtŭatŭ gbĭ lẹ nọ lẹ. * Luk. 15, 4.

13. Ni makplaamẹ kẹ-adšẹ mădšimădši lẹ amli, ni mabua amẹnă kẹ-adšẹ šikpŏdši lẹ anọ, ni mahă amẹba amẹdientšẹ amẹšikpoṅ lẹ nọ, ni malẹ̀amẹ yẹ Israel gŏdši lẹ anọ, yẹ dšọi lẹ amli kẹ šikpoṅ lẹ nọ šihĭlẹhei lẹ fĕ.

14. *Lẹ̀he kpakpa malẹ̀amẹ yẹ, ni Israel gŏdši ní kwŏlọ lẹ anọ amẹniyelihe aahĭ, amẹabumọ niyelihe kpakpa yẹ dšọi, ni lẹ̀he ní wo fọ amẹaye nii yẹ, yẹ Israel gŏdši lẹ anọ. * Lal. 23, 2.

15. Midientšẹ malẹ̀ mitŏi lẹ, ni mahă amẹbumọ ši, Nuntšọ Iehowa kẹ̆.

16. Noni elădše lẹ, matao; ni noni edŭ gbẹ lẹ, mayakplalẹ; ni noni epila lẹ, mafĭ mahălẹ; helatšẹ lẹ, mawadšelẹ; ši noni ewo fọ kẹ noni yọ hewalẹ lẹ, makpătă amẹhĭe; malẹ̀amẹ bọni dša!

17. Ni nye, mitŏi, bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̆ nẹ: Na, *makodše tŏ kẹ tŏ teṅ, tŏagboi kẹ tŏkpakpoi ateṅ! * Mat. 25, 32.

18. Aso ní nyeyeo̱ lè̱he kpakpa le̱ no̱ nii le̱, no fáá hããnye, hewo̱ ni nyeke̱ nyenãdši nãnãa nyelè̱hei ní eſe̱ le̱ hũ no̱ ne̱? ni asaṅ ní nyenuo̱ nui ni hĩe tẽ le̱, nyeke̱ nyenãdši aakpo̱to̱ noni eſe̱ le̱ hũ lo?

19. Ni mitõi le̱, ame̱ le̱ ame̱yeo̱ noni nyeke̱ nyenãdši enãnã no̱ le̱, ni ame̱nuo̱ noni nyeke̱ nyenãdši ekpo̱to̱ le̱!

20. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱o̱ame̱ ne̱: Na, midientše̱ mibakodšo tõ ni ewo fo̱ ke̱ tõ ní etã lõ teṅ.

21. Edšake̱ nyeke̱ nyeṅmãwuiaṅ ke̱ nyekõṅ šimoo̱, ni nyeke̱ nyekodši hẽ̱le̱o̱ helatše̱mei le̱ fẽ ke̱-yaši beyino̱ ni nyeſieo̱ame̱ ke̱-dšeo̱ kpo.

22. Nohewo̱ le̱ mahere mitõi le̱ ayiwala, ni ame̱tšő̃mo̱ṅ hãnii doṅṅ, ni makodšo tõ ke̱ tõ teṅ.

23. Ni maṅõ *tõkwe̱lo̱ kome mato ame̱no̱, ni eelè̱ame̱, le̱ dši †mitšũlo̱ David; le̱ eelè̱ame̱, ni le̱ eetšő̃ tõkwe̱lo̱ ehãame̱.
* 37, 24. Ioh. 10, 12—16. † Ier. 30, 9. Hos. 3, 5.

24. Ni mi, Iehowa, matšő̃ ame̱-Nyoṅmo̱, ni mitšũlo̱ David aafe lumo ye̱ ame̱teṅ; mi, Iehowa, miwie!

25. Ni mike̱ame̱ aakpãṅ *hedšo̱le̱ kpãṅmo̱, ni mahã koloi fõdši atã ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, ni ame̱ahĩ ši ſeſẽſe ye̱ ṅã le̱ no̱, ni ame̱awo̱wo̱i ye̱ kõi le̱ amli. * 37, 26.

26. Ni mahã ame̱ ke̱ hei ní bo̱le migoṅkpo̱ le̱ he le̱ atšő̃ dšõ̱mo̱, ni mahã nyoṅmo̱ ane̱ ye̱ be ní sa mli; eetšő̃ dšõ̱mo̱ nyoṅmo̱ne̱mo̱!

27. Ni ṅãno̱ tšo aawo eyibii, ní šikpoṅ le̱ aaba enii, ni ame̱ahĩ ši ſeſẽſe ye̱ ame̱šikpoṅ le̱ no̱, ni ame̱aná ame̱le ake̱ midši Iehowa le̱, beni mikũmo̱ ame̱kõṅtšei le̱, ni midšieame̱ ke̱-dše̱ mei ní yeo̱ame̱ nyő̃ṅ le̱ adeṅ le̱.

28. Ni ame̱tšő̃mo̱ṅ hãnii ame̱hãṅ wo̱ṅdšálo̱i le̱ doṅṅ, ni šikpoṅ le̱ no̱ koloi le̱ yeṅame̱ doṅṅ, ni ame̱ahĩ ši ſeſẽſe, ni mokomoko woṅ ame̱he gbeyei.

29. Ni matẽ ṅmõ ní gbe̱i ehehe ši mahãame̱, ni hõmo̱ plenẽṅame̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ doṅṅ, ni ame̱tẽreṅ wo̱ṅdšálo̱i ahegu̱o̱gbẽ le̱ doṅṅ. 36, 30.

30. Ni ame̱aná ame̱le ake̱ mi, Iehowa, *ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, mike̱ame̱ ye̱, ni ame̱, Israel we le̱, ame̱dši mimaṅ, Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱. * 11, 20.

31. Ni nye, mitõi ní dši *milè̱he tõi le̱, gbomei dšinye, ni midši nye-Nyoṅmo̱! Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱. * Lal. 100, 3.

Yĩtšo 35.

Ni Iehowa wiemo̱ ba miṅõ ake̱:

2. Gbomobi, tšő̃ ohĩe ohã Seir *goṅ le̱, ni ogba oši̱le̱, * 25, 8. 12.

3. ni okẽ̱le̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱ ne̱: Na, mike̱o ená, Seir goṅ, ni makpã minine mli ye̱ ono̱, ni mafeo amaṅfõ ke̱ hedšõmo̱nõ.

4. Mahã omãdši le̱ adſere ši eflo, ni bodientše̱ hũ ootšő̃ amaṅfõ, ni ooná ole ake̱ midši Iehowa le̱!

5. Edšake̱ ohĩe nyẽ̱ ní se̱ efoo, ni otu Israelbii le̱ owo klante deṅ ye̱ ame̱mane be le̱ṅ, ye̱ nãgbẽ nõša be le̱ṅ.

6. Nohewo̱ le̱ gbĩĩabo̱ ní mihĩe kã ne̱, Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱, mahã otšő̃ lá, ni lá aatiuo: *ake̱-ni onye̱e̱ lá ne̱, lá noṅṅ kẽ aatiuo! * Kpods. 16, 5. 6.

7. Ni mafe Seir goṅ le̱ amaṅfõ ke̱ hedšõmo̱nõ, ni mafo moni yaã baã se̱ ye̱ no̱.

8. Ni mawo egõdši le̱ obõbõ ke̱ gbohĩĩ so̱ṅṅ; ogoṅkpo̱i le̱ ano̱ ke̱ odšõ̱i le̱ amli ke̱ onudšõ̱i le̱ fẽ mli le̱, mei aanyõnyõi ye̱ klante nã ye̱ dše̱i.

9. Mafeo nãno̱ amaṅfõi, ni moko ehĩṅ omãdši le̱ amli, ni nyeaná nyele ake̱ midši Iehowa le̱.

10. Edšake̱ okẽ̱ ake̱: Ne̱ke̱ dšeṅmãdši enyo̱ ne̱ ke̱ ne̱ke̱ šikpõdši enyo̱ ne̱ aatšő̃mo̱ minii ni wo̱o̱ṅõame̱ wo̱ye! tše̱bele̱ Iehowa ye̱ dše̱i:

11. nohewo̱ le̱ gbĩĩabo̱ ni mihĩe kã ne̱, Nuntšo̱ Iehowa kẽ̱, mi hũ mafeo ye̱ omlifũ ke̱ owuṅã ní oye ye̱ onyẽ̱ ni onye̱ame̱ le̱ mli le̱ nã, ni mahã alemi ye̱ ame̱teṅ, bo̱ni makodšoõ le̱.

12. Ni ooná ole ake̱ mi, Iehowa, minu omusubõ̱ wiemo̱i le̱ fẽ ni owie oši Israel gõdši le̱ ake̱: Afeame̱ amaṅfõi; ake̱ame̱ ehãwo̱ ni wo̱yeame̱! le̱.

13. Ni nyeke̱ nyenãbu wó nyehe no̱ nyešimi, ni nyehã nyewiemo̱i ní nyewie nyešimi le̱ fá; midientše̱ minu!

14. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: **Mafeo amañfō, koni šikpoñ mū le̱ fē anyá!**
15. Bo̱ni *onyá ye̱ Israel we le̱ gbošinii le̱ hewo̱, ake̱ etšó amañfō le̱, nakai noññ mafeo: amañfō noññ Seir goñ le̱ aatšó ke̱ Edom fē-tfēm hū, ni ame̱aná amele ake̱ midši Iehowa le̱!
* 25, 3. I.al. 137, 7.

Yitšo 36.

Ši bo, gbomobi, gba otšō Israel gōdši le̱, ni okē ake̱: Nye Israel gōdši, nyeboa Iehowa wiemo̱ toi! 6, 2.
2. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Ake̱-ni henye̱lo̱ le̱ kēo̱ ye̱ nyehe ake̱: *"Yie̱, blema hei groññi le̱ etšómo̱ wo̱gbe̱fāññii!" * 25, 3.
3. hewo̱ le̱, gba ni okē: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Ake̱-ni, hē, ake̱-ni afenye amañfō, ni ātaonye amī ye̱ hefēhe, ni nyetšómo̱ dšeñmādši ni efe̱ le̱ agbe̱fāññō, ni nyekā wielo̱i alile̱i no̱, ni mañ le̱ sopaānye
4. hewo̱ le̱, nye Israel gōdši, nyeboa Nuntšo̱ Iehowa wiemo̱ toi! Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kēo̱ gōdši ke̱ goñkpo̱i le̱ ke̱ nudšo̱i ke̱ dšo̱i le̱ ke̱ amañfōi ni kāmo̱ efodši ke̱ mādši ni aši afie ši ni ame̱tšómo̱ hānii ke̱ hefe̱oyeli ame̱hā dšeñmādši ni efe̱ ni bo̱leame̱ ke̱-kpe le̱ ne̱: —
5 nohewo̱ le̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Le̱leñ ake̱ mawie ye̱ miwuñāyeli la le̱ mli maši dšeñmādši ni efe̱ le̱ ke̱ *Edom fē-tfēm hū, mei ni eñō mišikpoñ le̱ efe ame̱gbe̱fāññō ye̱ ame̱tšui mū le̱ fē nyámo̱ nā, ye̱ susuma he̱guo̱gbē hū nā, koni añō-fie ši ahā hā le̱. * 35, 15.
6. Nohewo̱ le̱ gba ye̱ Israel šikpoñ le̱ he, ni oke̱ gōdši ke̱ goñkpo̱i le̱ ke̱ nudšo̱i ke̱ dšo̱i le̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Na, miwie ye̱ miwuñāyeli ke̱ mihiedō leñ ake̱: Ake̱-ni nyetēre wo̱ñdšālo̱i ahe̱guo̱gbe le̱
7 hewo̱ le̱, bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱. Miwó minine no̱ ake̱: Le̱leñ ake̱ wo̱ñdšālo̱i ni ebo̱lenye ke̱-kpe le̱, ame̱dientse̱ ame̱atere ame̱heguo̱gbē le̱!
8. Ši nye, Israel gōdši, nyeagblá nyenidši le̱, ni nyeawo nyeyibii le̱ nyehā mimañ Israel; edšake̱ ame̱hā-be eše̱ etā!
9. Ši na, maba nyeñō, ni matšó mihe mahānye, ni aahūnye, ni aadū nii ye̱ nyeno̱!
10. Ni mahā gbomei afá ye̱ nyeno̱, Israel we le̱ fē, ame̱fē-tfēm, ni aahī mādši le̱ amli, ni aasā tšūkói le̱.
11. Ni mahā *gbomei ke̱ koloi afá ye̱ nyeno̱, ni ame̱afere ni ame̱afo̱fo̱i. Ni mahā ahī nyeno̱ tamo̱ bo̱ni ahī nyeno̱ sá le̱, ni mafenye edšūrō fē tšutšu le̱, ni nyeaná nyele ake̱ midši Iehowa le̱! * K 36.
12. Ni mahā gbomei, ni dši mimañ Israel le̱, anyie nyeno̱, ni ame̱añōo ame̱fe amenō, ni ootšó ame̱gbošinii, ni okpakpāñ ame̱bii ye̱ ame̱he doññ.
13. Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Ake̱-ni ame̱kēo̱nye ake̱: "Gbomoyelo̱ dšio, ni okpakpā omañ le̱ bii ye̱ ame̱he!"
14. hewo̱ le̱, oyeñ gbomei doññ; okpakpāñ omañ le̱ bii ye̱ ame̱he doññ, Nuntšo̱ Iehowa kē.
15. Ni mihāñ anu wo̱ñdšālo̱i ahe̱guo̱gbē le̱ he ye̱ ono̱ doññ, ni otēreñ mādšimādši le̱ ahorabō le̱ doññ, ni okpakpāñ omañ le̱ bii ye̱ ame̱he doññ, Nuntšo̱ Iehowa kē.
16. Ni Iehowa wiemo̱ sā ba miñō ake̱:
17. Gbomobi, beni Israel we le̱ hī ame̱šikpoñ le̱ no̱ le̱, ame̱ke̱ ame̱gbe̱i ke̱ ame̱nifemo̱nii *bulele̱, ni ame̱gbe̱ le̱ tamo̱ yō ni ete tšūi-ase̱ hebulemo̱ ye̱ mihie. * 3 Mose 18, 25. 28
18. Nohewo̱ le̱ mifo̱se mimlila mifie ame̱no̱ ye̱ lá ni ame̱fo̱se amefie ši ye̱ šikpoñ le̱ no̱ le̱ ke̱ ame̱wo̱dši ni ame̱ke̱bulele̱ le̱ hewo̱.
19. Ni mitšire ame̱yise̱ ke̱-te dšeñmādši le̱ ateñ, ni agbe̱ame̱ afā šikpōdši le̱ ano̱; bo̱ni ame̱gbe̱i ke̱ ame̱nifemo̱nii le̱ yo̱ le̱, nakai pe̱ mikodšoame̱.
20. Ni beni ame̱še̱ dšeñmādši le̱ amli heni ame̱yaā le̱, *ame̱bule migbe̱i kroñkroñ le̱, ni akē ye̱ ame̱he ake̱: "Iehowa mañ le̱ ne̱, ni kēle̱ ahā ame̱dše ešikpoñ le̱ no̱!" * Ies. 52, 5.
21. Ši *migbe̱i kroñkroñ le̱ ni Israel we le̱ bule ye̱ dšeñmādši le̱ ateñ heni ame̱te le̱ sane do̱mi. * 20, 9.
22. Nohewo̱ le̱ kēmo̱ Israel we le̱ ake̱: Bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kē ne̱: Dšee nyehewo̱ mifeo̱, Israel we, ši moñ *migbe̱i

kroṅkroṅ lẹ ní nyebule yẹ dšeṅmädši lẹ
ateṅ heni nyete lẹ hewọ.
* Lal. 115, 1. Ier. 14, 7.
23. Ni mafe migbẹi kpeteṅkple lẹ ni
abule yẹ dšeṅmädši lẹ ateṅ, ní nyebulelẹ
yẹ amẹteṅ lẹ, kroṅkroṅ, ni *dšeṅmädši
lẹ aaná ale akẹ midši Iehowa lẹ, Nun-
tšọ Iehowa kẽ, beni mife mihe kroṅkroṅ
yẹ nyemli yẹ nyehĩṅmẹiiaṅ lẹ. * 37, 28.
24. Ni maṅõnye kẹ-adšẹ dšeṅmädši lẹ
ateṅ, ni mabua nyenä kẹ-adšẹ šikpõdši
lẹ fë nọ, ni mikẹnye aakũ sẹ aba nye-
dientšẹ nyešikpoṅ lẹ nọ.
25. Ni maṅõ *nu ní mli tše mafä nye-
nọ ní nyehe atše, ni matšũ nyehe kẹ-
adšẹ nyehe mũdši lẹ fë kẹ nyewọdši lẹ
fë mli. * Zak. 13, 1 Heb. 10, 22.
26. Ni maṅõ *tšui hẽ mahãnye,
ni maṅõ mumọ hẽ hũ mawo nyemli,
ni madšie tẹ-tšui lẹ yẹ nyehelo
mli, ni maṅõ lõ-tšui mahãnye;
* 11, 19.
27. ni maṅõ Mimumọ lẹ mawo nye-
mli, ni mahã nyenyie mikpọi lẹ
amli, ni nyeato mimlai lẹ ni nye-
ye nọ. 37, 24; 39, 29. Ies. 44, 3.
28. Ni nyeahĩ šikpoṅ lẹ ní miṅõ-hã
nyetšẹmei lẹ nọ, ni *nyeatšõ mimaṅ, ni
mi hũ matšõ nye-Nyoṅmọ. * 11, 20.
29. Ni mahere nyeyiwala kẹ-adšẹ nyehe
mũdši lẹ fë mli, ni matšẽ ṅmã, ni mahã
efá, ni mikẹ hõmọ eṅmẽṅ nyenọ.
30. Ni mahã tšeiayibii kẹ ṅmõdšiaṅ
nibänii afá pĩ, ni nyenáṅ hõmọ he aho-
rabõ yẹ dšeṅmädši lẹ ateṅ doṅṅ.
Ioel 2, 17. 19.
31. No koni nyeakai nyegbẹi fõdši lẹ
kẹ nyenifemọnii ní ehĩĩ lẹ, ni nyedien-
tšẹ nyehe aafenye nyãṅemọ yẹ nyenišai-
anii kẹ nyenihĩnii lẹ ahewọ. 16, 61. 63.
32. Nyenáa nyelea akẹ *dšee nyehewọ
mifeọ, Nuntšọ Iehowa kẽ! Nyehĩe agboia
ni nyehĩe afiea ši yẹ nyegbẹi lẹ ahewọ,
Israel we! * K. 22.
33. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Gbĩ
ni matšũ nyehe kẹ-adšẹ nyenišaianii lẹ
fë mli lẹ, mahã mei ahĩ mädši lẹ amli,
ni aasä tšũkói lẹ.
34. Ni aahũ šikpoṅ ní kä ši eflo lẹ,
yẹ ši ni ekä eflo yẹ mei fë ní hoọ lẹ
ahĩe lẹ nädšiaṅ.
35. Ni aakẽ akẹ: Šikpoṅ nẹ ni kä ši
eflo lẹ, no etšõ tamọ Eden trom nẹ! ni
mädši ní tšõmọ amaṅfõi ní kämọ efodši
lẹ, nomei ahe atfa gbogboi awo ni ahĩọ
mli nẹ!
36. No däni dšeṅmädši ní efẹ ni bọle-
nye kẹ-kpe lẹ aaná ale akẹ mi, Iehowa,
misäa tšũkói lẹ, ni mitẹoọ nii yẹ heni
kä ši eflo lẹ. *Mi, Iehowa, miwie ni
mafe! * 17, 24.
37. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Enẹ
hũ mahã Israel we lẹ abimi, ní mafe
mahãamẹ: Mahã amẹyi afá kẹ gbomei
tamọ *tõiku. * Mika 2, 12.
38. Tamọ tõiku kroṅkroṅ, tamọ bọni
Ierusalem tõiku lẹ yọ yẹ egbĩĩ dšudši
lẹ anọ lẹ, nakai mädši kóikói lẹ aayi-
mọ obõbõ kẹ gbomei kuikui, ni amẹaná
amẹle akẹ midši Iehowa lẹ.

Yitšo 37.

Iehowa nine ba minọ, ni ewómi kẹ-
dšẹ kpo yẹ Iehowa mumọ lẹṅ, ni eya-
yimi ši yẹ dšõ ni wui sọṅṅ eyi mli tọ
lẹ teṅ;
2. ni ehã mibọleamẹ kẹ-kpe; ni na,
amẹyi fá naakpa yẹ dšõ kplenẽ lẹ nọ,
ni na, amẹhe ekwakwao naakpa.
3. Ni ekẽmi akẹ: Gbomobi, aso wui
nẹ ayi aaná wala lo? Ni mikẽ: Nuntšọ
Iehowa, bo ole!
4. Ni ekẽmi akẹ: Gba ofie nẹkẹ wui
nẹ anọ, ni okẽamẹ akẹ: Nye wui ní
nyehe ekwakwao, nyeboa Iehowa wie-
mọ toi!
5. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽọ wui nẹ
nẹ: Na, mahã *mumọ abote nyemli, ni
nyeyi aaná wala! * Lal. 104, 30.
6. Ni mikẹ fãi aafie nyenọ, ni mahã
lõ aba nyehe, ni mikẹ hewolo aaha nyehe,
ni mikẹ mumọ aawo nyemli, ni nyeyi
aaná wala, ni nyeaná nyele akẹ midši
Iehowa lẹ. Ies. 26, 19.
7. Kẹkẹ ni *migba, takẹ bọni afãmi
lẹ; ni beni migba lẹ, gbẽmọ ko ba, ni
na, hetširẹmọ ko ba, ni wui lẹ bakpe,
wu bakpẹtẹ ewu he. * K. 10.
8. Ni mikwẹ, ni na, fãi ba amẹnọ,
ni lõ kwẽ ba amẹhe, ni hewolo baha
amẹhe kẹ-to nọ; ši mumọ bẹ amẹmli.

9. Ni ekēmi akę: Gba otšō mumo lę;
gba, gbomobi, ni okē mumo lę akę: Bǫni
Nuntšǫ Iehowa kē nę: Dšę kōyoi edfę
lę no oba, mumo, ni obamū ofie nękę
mei ní agbe nę ano, ní ameyi aná wala!
10. Kękę ni migba, takę bǫni afāmi
le, ni mumo ba amęmli ni ameyi ná
wala, ni amęte ši amędamo amęnādši
ano, ta babaō dientšę!
11. Kękę ni ekēmi akę: Gbomobi, nękę
wui nę, Israel we mū lę fē ni. Na,
amękēo akę: Wowui ahe ekwakwao, ni
wonohīekāmo elādše, akpātā wohle kwrā!
12. Nohewo lę gba ni okēamę akę:
Bǫni Nuntšǫ Iehowa kē nę: Na, magble
nyegbohllabui lę anā, ni mahā nyedše
nyegbohllabui lę amli nyeba, mimań,
ni mańōnye kę-ate Israel šikpoń lę no;
13. ni nyeaná nyele akę midši Iehowa
le, beni migble nyegbohllabui lę anā, ni
mihā nyedše nyegbohllabui lę amli nyeba
lę, mimań.
14. Ni mikę Mimumo lę aawo nyemli,
ni nyeyi aaná wala, ni mikęnye aato
nyedientšę nyešikpoń lę no, ni nyeaná
nyele akę mi, Iehowa, miwie ni mife,
Iehowa kē.
15. Ni Iehowa wiemo sā ba miōō akę:
16. Ni bo, gbomobi, ko tšo kome ohā
ohe, ni ońmā ye no akę: "Iuda kę Israelbii
ni fata ehe lę anō;" asań oko tšo
kroko hū ni ońmā ye no akę: "Iosef
nō, Efraim kę Israel we lę fē ní fata
ehe lę tšo" 4, 1.
17. Ni ońō eko obo eko he ofeamę tšo
kome ohā ohe, ni amętšō ekome yę odeń.
18. Ni ké omańbii lę bio akę: Aso
otšōńwo noni okę enemei tšōo lo? lę,
19. kemoamę akę: Bǫni Nuntšǫ Iehowa
kē nę: Na, mibańō Iosef tšo lę ní yo
Efraim dē le, kę Israel akutšei lę ní
fata ehe lę, ni mańōamę mafata Iuda
tšo le he, ni mafeamę tšo kome, ni amęafe
ekome ye mideń.
20. Ni tšei lę ni ońmā nii yę no lę
ahi odē yę amęhle,
21. ni okéamę akę: Bǫni Nuntšǫ Iehowa
kē nę: Na, *mayańō Israelbii lę
ke adšę dšeńmādši lę ateń heni amęte
le, ni mabua amęnā kę-adšę hefēhe kębakpe,
ni mikęamę aate amędientšę amęšikpoń
lę no; * 36, 24.
22. ni mafeamę *dšeńmań kome yę šikpoń
lę no, yę Israel gōdši lę ano, ni
mańtšę kome aaye amęfē amęno mańtšę,
ni amęfeń dšeńmādši enyo dońń, ni asań
adšań amęmli mańtšęyelii enyo hū kwrā
dońń; * Iea. 11, 12. 13. Hos. 2, 2. Ier. 3, 18.
23. ni asań amękę amęwodši lę lo amęnihlnii
lę lo amęnotōmoi lę eko eko buleń
amęhe dońń, ši moń mahere amęyiwala
kę-adšę amęšihllęhei lę fē, hei ni
amęfe eša yę lę, ni matšū amęhe, ni
*amęatšō mimań, ni matšō amę-Nyońmo!
* 36, 28.
24. Ni mitšūlo *David aaye amęno
mańtšę, ni amęfē amęaná tōkwęlo
kome, ni †amęanyie mimlai
lę amli, ni amęato mikpoi lę ni
amęye no. * 34, 23. † 36, 27
25. Ni amęahl šikpoń ní miōō-hā mitšūlo
Iakob, ní nyetšęmei lę hl no lę
no, ni amęahl no, amę kę amębii kę
amębii abii kę-ate nāno; ni mitšūlo David
aaye amęno lumo kę-ate nāno.
26. Ni mikęamę aakpāń *hedšolę kpāńmo,
eetšō nāno kpāńmo ehāamę; ni
mańōamę mato, ni mahā amęfere, ni
mikę mihekrońkroń lę aamā amęteń kęate
nāno. * 34, 25. Iea. 54, 10.
27. Ni mišihllęhe aahl amęno, ni matšō
amę-Nyońmo, ni amę hū amęatšō
mimań.
28. Ni *dšeńmādši lę aaná ale akę midši
Iehowa, moni feo Israel krońkroń
lę, beni mihekrońkroń lę aamā amęteń
kę-ate nāno lę. * 36, 36.

Yitše 38.

Ni Iehowa wiemo sā ba miōō akę:
2. Gbomobi, tšō ohle ohā *Gog ni
yo Magog šikpoń lę no, ní dši Roš,
†Mešek kę Tubal lumo lę, ni ogba ošilę,
* 39, 1. Kpodša 20, 8. † Ezek. 32, 26.
3. ni okē: Bǫni Nuntšǫ Iehowa kē
nę: Na, mikęo ená, bo Gog ní dši Roš,
Mešek kę Tubal lumo lę!
4. Ni malakao, ni mikę *kpodši aatšęrę
okadši amli, ni magblao kę-adše kpo kę
ota lę fē, okpoāoi kę okpoāoiatšęmei,
ni amęfē-kwa amęwowō atadei fęfędši,

asafo babaõ kẹ tšẹñi wudši kẹ tšẹñi bibii, ni amẹfẽ amẹhĩe klantei. *29,4.
5. Persia, Kuš kẹ Put ši amẹnọ, amẹfẽ amẹhĩe tšẹñ kẹ dadefai;
6. Gomer hũ kẹ etai lẹ fẽ, Togarma we ní yọ kõyigbẹ tõ lẹ kẹ etai lẹ fẽ; mãdšimãdši babaõ fata ohe!
7. Sãmọ ohe, ni osã nofẽno ohã ohe, bo kẹ osafoi lẹ fẽ ní ebua amẹhe nã kẹ-ba oñõ lẹ, ni otšõ hebulọ ohãamẹ!
8. Gbĩĩ pĩ asẹ lẹ aabasrao, ni nãgbẽ afii lẹ amli lẹ ooba šikpoñ ní adšie kẹdšẹ klante nã kẹ-kũ sẹ kẹ-ba, ni abua nã kẹ-dšẹ mãdšimãdši babaõ mli kẹ-ba Israel gõdši lẹ ni kãmọ ši efodši dã lẹ anọ; ši adšielẹ kẹ-dšẹ mãdšimãdši lẹ amli, ni amẹfẽ-tſẽm amẹahĩ ši ſeſẽſe.
9. Ši oofã kẹ-aba tamọ ahum, oofe tamọ atatu ní baha šikpoñ lẹ nọ, bo kẹ otai lẹ fẽ, ni mãdšimãdši pĩ aafata ohe.
10. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Aaba mli akẹ nakai gbĩ lẹ nọ lẹ sãdši komei aaba otšuiñ, ni osã oodſẽñ dſẽñmọ fõñ,
11. ni ookẽ: "Mafã kẹ-ate šikpoñ ni nã kã lẹ nọ, mayatua mei ni yọ kpõ, ní amẹhĩọ ši ſeſẽſe, ní amẹfẽ amẹhĩọ ši ní *amẹbẹ gbogbo, ni amẹbẹ agbósẹ-adabãñi lo agbói hũ lẹ!" *Zak. 2, 8.
12. ní oyaha nii, ní otſa odšo, ní owó onine nọ oši amañfõi ní agbẹnẹ ahĩọ mli, kẹ mañ ní abua nã kẹ-dšẹ dšeñmãdši lẹ amli, ní amẹná koloi kẹ nibii pĩ, ní amẹhĩọ *šikpoñ lañmọ lẹ nọ lẹ. *5, 5.
13. Šeba kẹ Dedan kẹ Taršiš dšrayelọi lẹ kẹ amẹdšatabii lẹ fẽ aakẽo akẹ: Nihã oba nẹ? Odšotſã hewọ obua osafo lẹ nã kẹ-kpe, ní olõ dſiẹtẹi kẹ šika, ni oñõ koloi kẹ nibii pĩ, ní oha nii babaõ bẹ?
14. Nohewọ lẹ gba, gbomobi, ni okẽ Gog akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Ani gbĩ ní mimañ Israel aahĩ ši ſeſẽſe lẹ, oteñ ši,
15. ni odšẹ odšẹhe lẹ yẹ kõyigbẹ tõ oba, bo kẹ mãdšimãdši babaõ ní fata ohe, ni amẹfẽ-kwa amẹtrá okpọñọi anọ lẹ, asafo babaõ kẹ ta ní wa?
16. Ni oofã kẹ-aba mimañ Israel nọ, tamọ atatu ni baha šikpoñ lẹ nọ. Nãgbẽ gbĩĩ lẹ amli lẹ eeba mli akẹ mahã obatua mišikpoñ lẹ, koni dšeñmãdši lẹ aná alemi, beni aafemi kroñkroñ yẹ omli yẹ amẹhĩe lẹ, õ Gog!
17. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Ani bo ohe miwie yẹ blemagbĩĩ lẹ amli, beni mitšõ mitšũdši, ní dši Israel gbalọi lẹ ni gba afii pĩ yẹ nakai gbĩĩ lẹ amli lẹ, anọ mikẽ akẹ mahã obatuaamẹ lẹ?
Ies. 24, 21; 63, 6. Ioel 4, 2. 12. Zef. 3, 8.
18. Ni aaba mli akẹ nakai gbĩ lẹ nọ, gbĩ ní Gog aabatua Israel šikpoñ lẹ, Nuntšọ Iehowa kẽ, mimlila lẹ aate ši kẹ-aba migugõñ;
19. edšakẹ miwie yẹ miwuñãyeli kẹ mimlifũ la lẹñ akẹ: Lẹlẹñ akẹ nakai gbĩ lẹ nọ lẹ hosomọ kpeteñkple aaba Israel šikpoñ lẹ nọ:
20. ni ñšọñlõi kẹ ñwei lofõdši kẹ ñãnọ koloi kẹ wãmọnibii fẽ ní wamọọ yẹ šikpoñ lẹ nọ kẹ gbomei fẽ ni yọ šikpoñ lẹ nọ lẹ aahoso yẹ mihĩe, ni aatširẹ gõdši lẹ atſia ši, ni tẹsãi groñũi lẹ aagbẽgbẽ ši, ni gbogbo-fẽ-gbogbo aawule aſie šikpoñ.
21. Ni matšẽ klante kẹ-aba enọ yẹ migõdši lẹ fẽ nọ, Nuntšọ Iehowa kẽ: mofẽmo klante aakã enyemi nọ.
22. Ni matšõ gbẽle-hela kẹ lá nọ mikẹlẹ aakodšo, ni mahã nyoñmọnẹmọ ní lõọ nibii kẹ-yaã kẹ nyoñmọñtẹi kẹ la kẹ swõ *anẹ aſie lẹ kẹ etai lẹ kẹ mãdšimãdši babaõ ni fata ehe lẹ anọ.
*Kpods. 20, 9.
23. Ni mafe mihe agbo, ni mafe mihe kroñkroñ, ni mahã alemi yẹ dšeñmãdši pĩ ahĩe, ni *amẹaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ. *29, 6.

Yitšo 39.

Ši bo, gbomobi, gba oši *Gog, ni okẽ akẹ: Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Na, mikẹo ená, bo Gog ni dši Roš, Mešek kẹ Tubal lumo lẹ! *38, 2.
2. ni malakao, ni makplao, ni mahã odšẹ kõyigbẹ tõ ofã kẹ-ba, ni mahã oba Israel gõdši lẹ anọ.
3. Ni matſa ogãitšo lẹ kẹ-adše oninẹabẹku, ni mahã ogãimlibii lẹ adše oninẹdšũrõ aſie ši.
4. Oonyõ yẹ Israel gõdši lẹ anọ, bo kẹ otai lẹ fiã kẹ mãdšimãdši ni fata

ohe lẹ; *mañōo mahā lofōdši lōyelọi arọtoi
fĕ kẹ ñāno koloi lẹ ní amẹyeo. *K. 17.
5. Ñā kplenĕ lẹ nọ noññ oonyō yẹ;
edšakẹ mi miwie, Nuntšọ Iehowa kẹ̄.
6. Ni matšū la kẹ-ate Magog kẹ ñšọ-
kpọi anọ bii ní hīọ ši fefĕfe lẹ ateñ,
ni amẹaná amẹle akẹ midši Iehowa lẹ!
7. Ni mahā ale migbẹi kroñkroñ lẹ
yẹ mimañ Israel teñ, ni mihāñ abule
migbẹi kroñkroñ lẹ doññ, ni dšeñmādši
lẹ aaná ale akẹ midši Iehowa, Mokroñ-
kroñ ní yọ Israel lẹ.
8. Na, ēba, ni abafe, Nuntšọ Iehowa
kẹ̄; enẹ dši gbī ní miwie he lẹ.
9. Ni Israel mādši lẹ amli bii lẹ aadše
kpo ni amẹayamā tawūnii lẹ anā la amẹ-
šā, tšẹñi bibii kẹ tšẹñi wudši lẹ fĕ kẹ
gāitšei kẹ gāimlibii lẹ kẹ kpotii kẹ akplọi
lẹ, ni amẹkẹ-afe lai amẹšā afii kpawo;
Lal. 44, 10.
10. ni amẹyaleñ lai kẹ-dšẹñ ñā lẹ nọ,
ni asañ amẹyafloñ eko kẹ-dšẹñ kōi lẹ
amli, edšakẹ amẹkẹ tawūnii aafe lai
amẹašā; ni amẹaha mei ní haamẹ lẹ, ni
amẹatfa mei ní tfaamẹ odšo lẹ odšo,
Nuntšọ Iehowa kẹ̄.
11. Ni aaba mli akẹ nakai gbī lẹ nọ
lẹ mahā Gog fūhe yẹ Israel, gbẹnyielọi
lẹ adšọ ni yọ ñšọ lẹ bokāgbẹ lẹ, ni eetšī
gbẹnyielọi lẹ agbẹ; ni dšẹi aafū Gog kẹ
esafo yū lẹ fĕ yẹ, ni aatšẹ́ dšẹi akẹ:
Gog asafo yū lẹ dšọ̄.
12. Ni Israel we lẹ aafūamẹ nyōdši
kpawo sọññ, ní amẹkẹ-tšū šikpoñ lẹ he.
13. Ni šikpoñ lẹ nọ mañ mū lẹ fĕ
aafūamẹ, ni eetšō gbẹihehemọ ehāamẹ gbī
ni aawo mihīe nyam lẹ, Nuntšọ Ieho-
wa kẹ.
14. Ni amẹafāmọ mei ní amẹtšu nii dā,
ni amẹkpa šikpoñ lẹ nọ, ni beni amẹ-
kpaā si lẹ, amefū mei ní efe yẹ šikpoñ
lẹ koni akẹ-tšū he; nyōdši kpawo sẹ
lẹ amẹatao fitšofitšo.
15. Ni mei ní kpaā šikpoñ lẹ nọ lẹ,
kẹ amẹteñ moko na gbomo wū ko lẹ,
eto okadi yẹ he kẹ-yaši beyinọ ní fūlọi
lẹ aaba abafūlẹ yẹ Gog asafo yū lẹ dšọ̄
lẹ mli.
16. Ni aawo mañ ko gbẹi akẹ "asafo
yū." Bọni amẹatšū šikpoñ lẹ he nẹ.

17. Ši bo, gbomobi, bọni Nuntšọ Ie-
howa kẹ̄ nẹ: Kẹ̄mọ lofōdši arọtoi fĕ kẹ
ñāñ koloi fĕ akẹ: *Nyebuaā nyehe nā
ni nyebaā; nyenā abakpea ši kẹ-dšẹa
hefĕhe kẹ-baā migbĕ-afọle ní migbeọ ma-
hānye, ní dši gbĕ-afọle kpeteñkple yẹ
Israel gōdši lẹ anọ lẹ he, ni nyebayea
lō ni nyenua lá! *Kpoda. 19, 17. 18.
18. Kākālọi alō nyeaye, ni šikpoñ lẹ
nọ lumei lẹ alá nyeanu: tōagboi kẹ tō-
gwanteñbii kẹ tōkpakpoi kẹ tšinahīī,
Bašan koloi ní ewo fọ sọññ ni!
19. Ni nyeaye fọ kẹ-yaši beyinọ ní
nyeatšọrọ, ni nyeanu lá kẹ-yaši beyinọ ní
nyeatšọrọ dā, kẹ migbĕ-afọle ní migbeọ
mahānye lẹ.
20. Ni nyeatšọrọ yẹ mikplō lẹ he kẹ
okpọñọi kẹ fīlii kẹ hīī kākālọi kẹ ta-
bilọi sọññ, Nuntšọ Iehowa kẹ̄.
21. Ni mikẹ minumnyam lẹ aato dšeñ-
mādši lẹ ateñ, ni dšeñmādši lẹ fĕ aana
mikodšomọ ní mikodšo lẹ kẹ minine ní
mikẹ-ñmĕ amẹnọ lẹ.
22. Ni kẹ-dšẹ nakai gbī lẹ nọ kẹ-yaā
nẹ Israel we lẹ aaná ale akẹ mi, Ie-
howa, dši amẹ-Nyoñmọ lẹ.
23. Ni dšeñmādši lẹ hū aaná ale akẹ
Israel we lẹ, amẹnišaianii ahewọ amẹte
nomñō mli lẹ; edšakẹ amẹtō minọ hewọ
lẹ miñō *mihīe mitĕamẹ, ni mituamẹ mi-
wo amẹhaolọi adeñ, ni amẹfĕ-tfĕm amẹ-
nyōnyōi yẹ klante nā. *Ies. 54, 8.
24. Bọni amẹmū-lšinii kẹ amẹnọtōmọi
lẹ yọ lẹ, nakai mifeamẹ, ni miñō mihīe
mitĕamẹ.
25. Nohewọ lẹ bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̄
nẹ: Agbẹnẹ makpale Iakob nomñō lẹ kẹ-
aba ekoñ, ni mimūsūñ aatšōmi yẹ Israel
we mū lẹ fĕ hewọ, ni maye migbẹi kroñ-
kroñ lẹ he awuñā. 34, 23—28.
26. Ni amẹatĕre amẹhīegbĕle kẹ tōmọi
fĕ ní amẹtō minọ lẹ, beni amẹahī amẹ-
šikpoñ lẹ nọ fefĕfe ni mokomoko woe
amẹhe gbeyei lẹ.
27. Kẹ̄ miyañōamẹ kẹ-dšẹ mādšimādši lẹ-
añ kẹ-ba, ni miyabua amẹnā kẹ-dšẹ amẹhe-
nyẹlọi ašikpōdši lẹ anọ, ni afe mihe kroñ-
kroñ yẹ amẹmli yẹ dšeñmādši pī ahīe lẹ,
28. no dāni amẹaná amẹle akẹ mi, Ie-
howa, dši amẹ-Nyoñmẹ lẹ, akẹ-ní mihā

añõame̱ nom ke̱-te dšeñmädši le̱ ateñ,
ni misä miyabua ame̱nä ke̱-ba ame̱šikpoñ
le̱ no̱ ekoñ, ni mišĩĩ ame̱teñ mokomoko
ye̱ dše̱i doññ le̱.
29. Ni asañ miñõñ mihĩe mitẽñame̱
doññ; edšake̱ *mifo̱se Mimumo̱ le̱ mifie
Israel we le̱ no̱, Nuntšo̱ Iehowa kẽ.
* 36, 26. 27. Ies. 44, 3.

Yitšo 40.

(Kwe̱ 1 Mañ. 6.)

Wo̱nomñõ leñ afi ni dši nyoñmai-enyo̱
ke̱ enumo̱ le̱ no̱, ye̱ afi le̱ šišidšẽ mli,
ye̱ nyõñ le̱ no̱ gbĩ ni dši gbĩ nyoñma
le̱ no̱, ye̱ mañ le̱ dfã se̱ afi ni dši nyo-
ñma ke̱ edfe̱ le̱ no̱ le̱, nakai gbĩ le̱ no̱
noññ le̱ Iehowa nine ba mino̱ ni eñõmi
ke̱-ba dše̱i;
2. eñõmi ye̱ Nyoñmo̱ he ninäi le̱ amli
ke̱-ba Israel šikpoñ le̱ no̱, ni eke̱mi ya-
damo̱ goñ groññ ko no̱, ni eno̱ tamo̱
noni ato mañ ye̱ no̱ ye̱ wuoyigbe̱.
3. Ni beni eke̱mi ba dše̱i le̱, na, nũ
ko ni esu tamo̱ akõble su ye̱ dše̱i, ni
ehĩe kpekpe kpã ke̱ *susumo̱tšo ye̱ edẽ,
ni edamo̱ koi le̱ ši.
* 47, 3. Zak. 2, 5. Kpods. 21, 15.
4. Ni nũ le̱ ke̱mi ake̱: Gbomobi, oke̱
ohĩñme̱ii *akwe̱, ni oke̱ otoii anu, ni
oke̱ odfẽñmo̱ afõ nibii fẽ ni mibahã ona
le̱ ano̱; edšake̱ ake̱o ba bie̱, beni afe ni
mahã ona. Dšadšemo̱ nibii ni onaä ne̱
fẽ otšõ Israel we le̱! * 44, 5.
5. Ni na, gbogbo ye̱ šĩa le̱ he ke̱-
kpe. Ni nũ le̱ hĩe susumo̱tšo ni eke̱le̱
hĩe ninetalo̱i ekpa, ni emli ninetalo̱ kome
feo̱ ninetalo̱ ke̱ dẽ le̱mo̱. Ke̱ke̱ ni esusu
noni atfa le̱ hĩelẽmo̱, tšo kome, ke̱ ekwo̱-
le̱ hũ tšo kome.
6. Ke̱ke̱ ni eba agbó ni hĩe kwe̱o̱ bo-
kãgbe̱ le̱ he, ni ekwo̱ atrakpoi le̱, ni
esusu agbó le̱ kpoku le̱, ni ehĩe tšo
kome lẽmo̱, ke̱ kpoku kome ne̱ hũ, ni
ehĩe tšo kome lẽmo̱;
7. ni tšũ-fẽ-tšũ le̱, eke̱le̱ dši tšo kome,
ni elẽmo̱ hũ tšo kome, ni tšũi le̱ ateañ
gbe̱i le̱ ninetalo̱i enumo̱ enumo̱; ni agbó
le̱ kpoku ni yo̱ agbó le̱ koi le̱ nä ke̱-
yaä šĩa le̱ gbe̱ le̱ hũ hĩe tšo kome.
8. Ni esusu agbó le̱ koi le̱ ke̱-yaä
mligbe̱ le̱, tšo kome.
9. Ke̱ke̱ ni esusu agbó le̱ koi le̱, nine-
talo̱i kpãnyo̱, ke̱ ehe šimãmo̱nii le̱ hũ
ninetalo̱i enyo̱; ni agbó le̱ koi le̱ ye
mligbe̱.
10. Ni agbó le̱ ni nä kä bokãgbe̱ le̱
he tšũi le̱ etẽ ye̱ bie̱, ni etẽ hũ ye̱ bie̱,
ni etẽ le̱ fẽ hĩe susumo̱ kome, ni šimã-
mo̱nii ni yo̱ bie̱ ke̱ bie̱ le̱ fẽ hĩe susu-
mo̱ kome.
11. Ni esusu agbó le̱ lẽmo̱, ninetalo̱i
nyoñma, ke̱ agbó le̱ ke̱le̱, ninetalo̱i nyo-
ñma ke̱ etẽ.
12. Gbe̱ hũ kä tšũi le̱ ahĩe ni hĩe
ninetalo̱ kome ye̱ bie̱ ke̱ ninetalo̱ kome
ye̱ bie̱, ni tšũ kome hĩe ninetalo̱i ekpa
ye̱ bie̱ ke̱ ninetalo̱i ekpa hũ ye̱ bie̱.
13. Ni esusu agbó le̱ ke̱-dše̱ tšũ kome
yiteñ ke̱-yaši eko le̱ yiteñ: elẽmo̱ dši
ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ enumo̱; šĩnä
ye šĩnä ñe̱le̱no̱.
14. Ni efe šimãmo̱nii ninetalo̱i nyoñmai-
ekpa, ni šimãmo̱nii le̱ ahe ye̱ kpo ni
bo̱le agbó le̱ he ke̱-kpe.
15. Ni ke̱-dše̱ agbó ni atšõo̱ mli ke̱-
boteo̱ mli le̱ hĩe ke̱-yaši mligbe̱ agbó le̱
koi le̱ hĩe le̱, ninetalo̱i nyoñmai-enumo̱.
16. Ni samfe̱dši ni aflo̱flo̱ mli ye̱ tšũi
le̱ ke̱ ame̱he šimãmo̱nii le̱ ahe ye̱ agbó
le̱ mligbe̱ ke̱-bo̱le ši ke̱-kpe, ke̱ koii le̱
hũ ahe; ni samfe̱dši bo̱le ši ke̱-kpe ye̱
mligbe̱, ni šimãmo̱nõ-fẽ-šimãmo̱nõ le̱ tẽñi
ye̱ he.
17. Ke̱ke̱ ni eñõmi ke̱-te agbónãgbe̱
kpo le̱ no̱, ni na, piai ye̱ dše̱i, ni aka
kpo le̱ no̱ te̱ ke̱-kpe; piai nyoñmai-etẽ
yo̱ heni aka dše̱i te̱ le̱.
18. Heni aka dše̱i te̱ le̱ ye̱ agbói le̱
amase̱i, ni eke̱ agbói le̱ ake̱le̱mo̱ ye egbo̱;
no dši heni aka dše̱i te̱ ni yo̱ šišigbe̱ le̱.
19. Ni esusu lẽmo̱ le̱ ke̱-dše̱ šišigbe̱
agbó le̱ hĩe ke̱-yaši mligbe̱ kpo le̱ hĩe
ye̱ agbónãgbe̱ le̱, ninetalo̱i oha, ye̱ bo-
kãgbe̱ ke̱ kõyigbe̱ fẽ.
20. Ni esusu agbónãgbe̱ kpo le̱ no̱ agbó
ni hĩe kwe̱o̱ kõyigbe̱ le̱ hũ ke̱le̱ ke̱ elẽmo̱;
21. ni etšũi le̱ etẽ ye̱ bie̱ ni etẽ hũ
ye̱ bie̱, ni ešimãmo̱nii ke̱ ekoi le̱ tamo̱
kleñkleñ agbó le̱ susumo̱ le̱ noññ, eke̱le̱
dši ninetalo̱i nyoñmai-enumo̱, ni elẽmo̱
dši ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ enumo̱.

22. Ni esamfe̱dši le̱ ke̱ ekoi le̱ ke̱ etẽñi le̱ asusumo̱ tamo̱ agbó ní hĩe kwe̱o̱ bokãgbe̱ le̱ nõ le̱: ni akwo̱õ̱ atrakpoi kpawo ke̱-yaã he; ni ekoi le̱ kã mligbe̱.

23. Ni mligbe̱ kpo le̱ no̱ agbó le̱ ye agbó ni hĩe kwe̱o̱ kõyigbe̱ le̱ ñe̱le̱no̱, ni eko ye agbó ni hĩe kwe̱o̱ bokãgbe̱ le̱ ñe̱leno̱; ni esusu ke̱-dše̱ agbó kome he ke̱-yaši agbó kroko le̱ he, ninetalo̱i oha.

24. No se̱ le̱ eke̱mi te wuoyigbe̱, ni na, agbó ye̱ wuoyigbe̱ le̱ hũ; ni esusu ešimãmo̱nii ke̱ ekoi le̱ tamo̱ kleñkleñ susumo̱i le̱ noñũ.

25. Ni samfe̱dši ye̱ he ke̱ ekoi le̱ he ke̱-bo̱lele̱ ke̱-kpe tamo̱ kleñkleñ samfe̱dši le̱ noñũ: eke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enumo̱ le̱, ni elẽmo̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ enumo̱.

26. Ni atrakpoi kpawo akwo̱õ̱ ke̱-yaã he, ni ekoi le̱ kã mligbe̱; ni tẽñi ye̱ ešimãmo̱nii le̱ ahe, ekome ye̱ bie̱ ni ekome hũ ye̱ bie̱.

27. Ni agbó ye̱ mligbe̱ kpo le̱ he ye̱ wuoyigbe̱, ni esusu ke̱-dše̱ agbó kome he ke̱-yaši agbó kroko le̱ he ye̱ wuoyigbe̱, ninetalo̱i oha.

28. Ni eke̱mi tšő wuoyigbe̱ agbó le̱ ke̱-te mligbe̱ kpo le̱ no̱, ni esusu wuoyigbe̱ agbó le̱ tamo̱ kleñkleñ susumo̱i le̱ noñũ.

29. ke̱ etsũi le̱ ke̱ ešimãmo̱nii le̱ ke̱ ekoi le̱, tamo̱ kleñkleñ susumo̱i le̱ noñũ; ni samfe̱dši ye̱ he ke̱ ekoi le̱ he ke̱-kpe; eke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enumo̱, ni elemo̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ enumo̱

30. Ni koi le̱ bo̱lele̱ ke̱-kpe, eke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ enumo̱, ni elemo dši ninetalo̱i enumo̱.

31 Ni ekoi le̱ kwe̱o̱ agbónãgbe̱ kpo le̱ no̱ gbe̱, ni tẽñi ye̱ ešimãmo̱nii le̱ ahe, ni atrakpoi kpãnyo̱ akwo̱õ̱ ke̱-yaã he.

32 Keke̱ ni eke̱mi te mligbe̱ kpo le̱ no ye bokãgbe, ni esusu agbó le̱ tamo̱ kleñklen susumo̱i le noũñ;

33 ni etšũi le̱ ke ešimãmo̱nii le̱ ke̱ ekoi le tamo kleñkleñ susumo̱i le̱ noñũ, ni samfedši ye̱ he ke̱ ekoi le̱ he ke̱-kpe; ekele dsi ninetalo̱i nyoñmai-enumo̱, ni elẽmo dsi ninetalo̱i nyoñmo̱i-enyo̱ ke̱ enumo̱.

34. Ni ekoi le̱ kwe̱o̱ agbónãgbe̱ kpo le̱ no̱ gbe̱, ni tẽñi ye̱ ešimãmo̱nii le̱ ahe bie̱ ke̱ bie̱; ni atrakpoi kpãnyo̱ akwo̱õ̱ ke̱-yaã he.

35. Ke̱ke̱ ni eke̱mi te kõyigbe̱ agbó le̱ nã, ni esusu tamo̱ kleñkleñ susumo̱i le̱ noñũ:

36. etšũi le̱, ešimãmo̱nii le̱ ke̱ ekoi le̱; ni samfe̱dši ye̱ he ke̱-bo̱lele̱ ke̱-kpe; eke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enumo̱, ni elẽmo̱ dši ninetalo̱i nyoñmai-enyo̱ ke̱ enumo̱.

37. Ni ešimãmo̱nii le̱ kwe̱o̱ agbónãgbe̱ kpo le̱ no̱ gbe̱, ni tẽñi ye̱ ešimãmo̱nii le̱ ahe bie̱ ke̱ bie̱; ni atrakpoi kpãnyo̱ akwo̱õ̱ ke̱-yaã he.

38. Ni pia, ke̱ enã ãlnã ye̱ šimãmo̱nii ní yo̱ agbói le̱ ahe le̱ amase̱i, dše̱i afo̱õ̱ šã-afo̱le le̱ he ye̱.

39. Ni agbó le̱ koi le̱ okplõi enyo̱ mãmo̱ mli ye̱ fã kome ne̱, ni okplõi enyo̱ hũ ye̱ fã kome ne̱, ní agbeo̱ šã-afo̱le ke̱ eša-afo̱le ke̱ sõ-afo̱le le̱ ye̱ no̱.

40. Ni gbogbo le̱ mase̱i ní ye agbónãgbe̱, ké õkwo̱ ke̱-mĩya kõyigbe̱ agbó le̱ nã gbe̱ le̱, okplõi enyo̱ ye̱ dše̱i, ni emase̱i kroko le̱ ní yo̱ agbó le̱ koi le̱ ši le̱ hũ, okplõi enyo̱ ye̱ dše̱i.

41. Okplõi edfe̱ ye fã kome ne̱, ni okplõi edfe̱ hũ ye fã kome ne̱, ye̱ agbó le̱ mase̱i: okplõi kpãnyo̱ ní agbeo̱ koloi ye̱ no̱.

42. Ni okplõi edfe̱ ní dši šã-afo̱le nõ le̱, te̱ ní ako ake̱-fe, eke̱le̱ dši ninetalo̱ kome ke̱ fã, ni elẽmo̱ ninetalo̱ kome ke̱ fã, ni ekwo̱le̱ ninetalo̱ kome; nomei ano̱ ake̱ dadei ni ake̱-gbeo̱ šã-afo̱le le̱ ke̱ gbẽafo̱le le̱ ñeo̱.

43. Ni akãla ako̱to̱kloi ní hĩe dẽ le̱mo̱ ye̱ mligbe̱ ke̱-kpe kpula; ni okplõi le̱ ano̱ afo̱le lõ le̱ kãmoo̱.

44. Ni mligbe̱ agbó le̱ se̱gbe̱ le̱ piai enyo̱ ye̱ dše̱i ye̱ mligbe̱ kpo le̱ no̱: ekome ye̱ kõyigbe̱ agbó le̱ ni hĩe kwe̱o̱ wuoyigbe̱ le̱ mase̱i, ni ekome hũ ye̱ wuoyigbe̱ agbó le̱ ni hĩe kwe̱o̱ kõyigbe̱ le̱ mase̱i.

45. Ni ekẽmi ake̱: Ne̱ke̱ tšũ ne̱ ní hĩe kwe̱o̱ wuoyigbe̱ ne̱ oso̱foi ní tšuo̱ ãla le̱ nii le̱ anõ ni.

46. Ši tšũ le̱ ní hĩe kwe̱o̱ kõyigbe̱ le̱ oso̱foi ní tšuo̱ afo̱lešãlate̱ le̱ he nii le̱

anõ ni. Me̱ne̱mei dši *Zadok bii ní dše̱
Levibii le̱ ateṅ ní ame̱be̱ṅke̱o̱ Iehowa
ame̱basúmoo̱le̱ le̱.
* 43, 19; 44, 15 1 Maṅ. 1, 8. 39. 1 Kron. 5, 34.
47. Ke̱ke̱ ni esusu kpo le̱: eke̱le̱ dši
ninetalo̱i oha, ke̱ elẽmo̱ ninetalo̱i oha,
kodši edſe̱; ni *afo̱lešãlate̱ le̱ mã šĩa
le̱ hĩe. * 43, 13.
48. Ni eke̱mi ba šĩa le̱ *koi le̱ ši, ni
esusu koi le̱ šimãmo̱nii le̱, ninetalo̱i enu-
mo̱ ye̱ bie̱ ke̱ ninetalo̱i enumo̱ ye̱ bie̱
hũ, ke̱ agbó le̱ lẽmo̱, ninetalo̱i etẽ ye̱
bie̱ ke̱ ninetalo̱i etẽ ye̱ bie̱. * 1 Maṅ. 6, 3.
49. Koi le̱ ke̱le̱ dši ninetalo̱i nyoṅmai-
enyo̱, ni elẽmo̱ dši ninetalo̱i nyoṅma ke̱
ekome; ni atrakpoi [nyoṅma] akwo̱õ̱ ke̱-
yaä he. Ni *akulašĩṅi mãmo̱ šimãmo̱nii
le̱ amase̱i, ekome ye̱ bie̱, ni ekome hũ
ye̱ bie̱. * 1 Maṅ. 7, 21.

Yitšo 41.

(Kwe̱ 1 Maṅ. 6.)

Ke̱ke̱ ni eke̱mi ba so̱lemo̱tšũ le̱ he,
ni esusu šimãmo̱nii le̱, ninetalo̱i ekpa
lẽmo̱ ye̱ bie̱ ke̱ ninetalo̱i ekpa lẽmo̱ ye̱
bie̱, ní dši bũ le̱ lẽmo̱ le̱.
2. Ni nãgbe̱ le̱ lẽmo̱ dši ninetalo̱i nyo-
ṅma; ni nãgbe̱ le̱ mase̱imase̱i le̱, nine-
talo̱i enumo̱ ye̱ bie̱ ke̱ ninetalo̱i enumo̱
hũ ye̱ bie̱. Ni esusu eke̱le̱, ninetalo̱i nyo-
ṅmai-edſe̱, ni elẽmo̱ ninetalo̱i nyoṅmai-
enyo̱.
3. Ke̱ke̱ ni eyiṅ ke̱-te mligbe̱, ni esusu
šĩnã le̱ šimãmo̱nii le̱, ninetalo̱i enyo̱, ke̱
šĩnã le̱ hũ, ninetalo̱i ekpa, ke̱ šĩnã le̱
mase̱imase̱i lẽmo̱, ninetalo̱i kpawo.
4. Ni esusu eke̱le̱, ninetalo̱i nyoṅmai-
enyo̱, ke̱ elẽmo̱, ninetalo̱i nyoṅmai-enyo̱,
ye̱ so̱lemo̱tšũ le̱ hĩe; ni ekẽmi ake̱: *Bie̱
dši hekroṅkroṅ fẽ fẽ le̱. * 43, 12.
5. Ke̱ke̱ ni esusu šĩa le̱ gbogbo le̱,
ninetalo̱i ekpa; ni piaipiai le̱ alẽmo̱ dši
ninetalo̱i edſe̱ ke̱-bo̱le šĩa le̱ he fẽ ke̱-kpe.
6. Ni piaipiai le̱, nsõ̱doi etẽ ni, eko
mã eko no̱, nakainakai nyoṅmai-etẽ; ni
atšẽame̱ awo šĩa le̱ he gbogbo ní yo̱
piaipiai le̱ ahe le̱ mli ke̱-kpe, koni ame̱-
mãmo̱ no no̱, ši ame̱mãmo̱o̱ šĩa le̱ gbo-
gbo le̱ dientše̱ no̱.
7. Ni piaipiai le̱ hĩe lẽmo̱ beni ame̱-
bo̱leo̱ šĩa le̱ ke̱-yaä ṅweigbe̱ le̱; edšake̱
šĩa le̱ bo̱lemo̱ le̱ hĩe ṅwei-yã ãhũ ke̱-
bo̱le šĩa le̱ ke̱-kpe, nohewo̱ le̱ šĩa le̱
lẽmo̱ le̱ yafá ye̱ ṅweigbe̱, ni adše̱o̱ ši-
šigbe̱ nõ le̱ mli ke̱-tšõ̱o̱ teṅgbe̱ nõ le̱
mli ke̱-yaä ṅweigbe̱ nõ le̱ mli.
8. Ni mina ake̱ šĩa le̱ ye̱ kpoku ni
bo̱lele̱ ke̱-kpe, ni piaipiai le̱ ašišitõi le̱
feo̱ susumo̱tšo kome ni hĩe ninetalo̱i ekpa
šišiši.
9. Asaṅ piaipiai le̱ agbogbo le̱ ni yo̱
kpono̱gbe̱ le̱ tile̱ dši ninetalo̱i enumo̱;
ni noni aši ye̱ šĩa le̱ he piaipiai le̱ ahe
le̱ hũ, nakai noṅṅ.
10. Ni *piai le̱ ateṅ gbe̱ le̱ lẽmo̱ dši
ninetalo̱i nyoṅmai-enyo̱ ke̱-bo̱le šĩa le̱
ke̱-kpe kpula. * 42, 1–3.
11. Ni piaipiai le̱ anã šĩnãi le̱ mĩkwe̱
gbe̱ ni aši le̱: šĩnã kome nã kã kõyi-
gbe̱, ni šĩnã kroko hũ nã kã wuoyigbe̱,
ni gbe̱ ni aši le̱ lẽmo̱ hĩe ninetalo̱i enu-
mo̱ ke̱-bo̱le ke̱-kpe.
12. Ni tšũ ní ye mõse̱ le̱ hĩe ye̱ anai-
gbe̱ le̱ lẽmo̱ dši ninetalo̱i nyoṅmai-kpawo,
ni tšũ le̱ he̱ gbogbo le̱ hĩelẽmo̱ dši nine-
talo̱i enumo̱ ke̱-bo̱le ke̱-kpe, ni eke̱le̱ hĩe
ninetalo̱i nyoṅmai-ne̱hũ.
13. Ke̱ke̱ ni esusu šĩa le̱ ke̱le̱, nine-
talo̱i oha, ke̱ mõse̱ le̱ ke̱ tšũ le̱ ke̱ egbo-
gboi le̱ ake̱le̱, ninetalo̱i oha.
14. Asaṅ šĩa le̱ ke̱ mõse̱ le̱ ní kwe̱o̱
bokãgbe̱ le̱ hĩelẽmo̱ dši ninetalo̱i oha.
15. Ni esusu tšũ ní ye mõse̱ le̱ se̱gbe̱
le̱ hĩegbe̱ ke̱ ehe ablanãi le̱ ní yo̱ bie̱
ke̱ bie̱ le̱ ake̱le̱, ninetalo̱i oha; ke̱ so̱le-
mo̱tšũ le̱ ní yo̱ mligbe̱ le̱ ke̱ kpo le̱ no̱
koii le̱ hũ;
16. kpokui le̱ ke̱ samfe̱dši ni aflo̱flo̱
mli le̱ ke̱ ablanãi ní bo̱le ši ke̱-kpe ye̱
ame̱nsõ̱doi etẽ le̱ ano̱ ye̱ kpoku le̱ ṅe̱-
le̱no̱, le̱ ake̱ ṅmoṅmlo eka ke̱-bo̱le ši
ke̱-kpe, ni asaṅ ke̱-dše̱ šikpoṅ ke̱-yaši
samfe̱dši le̱ ahe, ni samfe̱dši le̱ hũ aha-
hã he,
17. ãhũ ke̱-yaši šĩnã le̱ yiteṅ ke̱ šĩa
le̱ mligbe̱ le̱ ke̱ kpono̱gbe̱ le̱ ke̱ gbogbo
le̱ he fẽ ke̱-bo̱le ši ke̱-kpe ye̱ mligbe̱ ke̱
hĩegbe̱ fẽ le̱, afe ye̱ susumo̱ nã.
18. Ni ayeyẽ kerubim ke̱ tẽṅi asãmãi,
ni tẽṅ ye̱ kerub ke̱ kerub teṅ, ni kerub-
fẽ-kerub ye̱ hĩei enyo̱;

19. ni gbomo hle mlkwę těń yę bię,
ni dšata hle mlkwę těń yę bię; nakai
afe yę šla lę fě kę-bǫlelę kę-kpe.
20. Kę-dšę šikpoń kę-yaši šlnā lę yiteń
lę, ayeyē kerubim kę těńi asāmāi yę dšęi.
21. Ni sǫlemǫtšū lę gbogbo lę he šl-
nātšei lę afeamę kodši edfędfę, ni he-
kroňkroń lę hle lę noko yę dšęi nl esu
tamǫ afǫlešālatę.
22. *Tšo akę-fe, ekwǫlę dši ninetalǫi
etě, ni ekelę dši ninetalǫi enyǫ; ni ehe
yę kodši, ni enādši kę ehewǫhewǫi lę
tšo akę-fe; ni ekęmi akę: Okplō ni mā
Iehowa hle lę nę. *2 Mose 30, 1—10.
23. Ni šlnāi enyǫ yę sǫlemǫtšū lę kę
hekroňkroń lę he.
24. Ni šlnāi lę ntatai ni, ntatai enyǫ
ni tšōmoǫ; šlnā kome hle ntatai enyǫ,
ni šlnā kroko lę hū hle ntatai enyǫ.
25. Ni ayeyē kerubim kę těńi asāmāi
yę sǫlemǫtšū lę nā šlnāi lę ahe, tamǫ
nii ni afe yę gbogboi lę ahe lę; ni akę
tšo fe kpoku yę koi lę hle yę kponǫgbę.
26. Ni samfędši ni aflǫflǫ mli kę těńi
yę koi lę masęi bię kę bię, kę šla lę
piaipiai lę kę kpokui lę ahe.

Yltšo 42.

Kekę ni ekęmi dše kpo kę-ba agbó-
nāgbę kpo lę nǫ yę gbę ni kā kę-yaā
kōyigbę lę nǫ, ni ekęmi te pia ni yǫ
mōsę lę ňęlenǫ kę tšū lę ňęlenǫ yę kō-
yigbę lę he;
2. ni ekelę dši *ninetalǫi oha yę kō-
yigbę agbó lę nā, ni elęmǫ dši ninetalǫi
nyoňmai-enumǫ; *41, 13.
3. yę ninetalǫi *nyoňmai-enyǫ ni yǫ
mligbę kpo lę he lę ňęlenǫ, kę †heni aka
dšęi tę ni yǫ agbónāgbę kpo lę nǫ lę
ňęlenǫ, ablanā yę ablanā hle yę nsǭdoi
etě lę anǫ *41, 10. †40, 17.
4. Ni piai lę ahle lę nyiemǫhe ni hle
ninetalǫi nyoňma lęmǫ yę dšęi yę mli-
gbe, ekelę dši ninetalǫi oha; ni amęšl-
nāi lę anā kāmǫ kōyigbę.
5. Ni ňweigbę tšūi lę kęlęe; edšakę
ablanāi lę ehe amęgbę lę fė šišinii lę
kę teňnii lę anō lę.
6. Edšakę amęhle nsǭdoi etě, ši amę-
bę akulašlńi tamǫ kpoi lę anǫ akulašlńi
lę; nohewǫ lę adšę šiši abę ňwei nii lę
amli fė šišinii lę kę teňnii lę.
7. Ni gbogbo ni yǫ kponǫgbę ni nyie
tšūi lę aňęlenǫ yę agbónāgbę kpo lę nǫ,
yę tšūi lę ahle lę, ekelę dši ninetalǫi
nyoňmai-enumǫ.
8. Edšakę tšūi ni kwęǫ agbónāgbę
kpo lę nǫ lę akelę dši ninetalǫi nyo-
ňmai-enumǫ, ši na, yę sǫlemǫtšū lę hle
lę amęhle ninetalǫi oha.
9. Ni nāgbę kā nękę tšūi nę ašišigbę
kę-dšę bokāgbę, kę odšę agbónāgbę kpo
lę nǫ ōba lę.
10. Ni kpo lę he gbogbo lę lęmǫ nǫ
kę-yaā bokāgbę yę mōsę lę kę tšūi lę
ahle lę, piai yę dšęi hū.
11. Ni gbę kā amęhle, takę bǫni anaā
yę tšūi ni yǫ kōyigbę lę ahle lę; amę-
kęlę kę amęlęmǫ tamǫ ekrokomei lę noňń,
ni amęnāgbęi kę amęgbędšianǫtši tamǫ
ekrokomei lę noňń.
12. Nakai noňń tšūi ni kāmǫ wuoyi-
gbę lę ašlnāi lę yǫ; asań šlnā ko yę
gbę lę šišidšē, gbę ni kā gbogbo lę hle
tūntū kę-yaā bokāgbę, kę ōbote mli lę.
13. Kękę ni ekęmi akę: Tšūi ni kā-
mǫ kōyigbę lę kę tšūi lę ni kāmǫ wuo-
yigbę yę mōsę lę hle lę dši tšūi kroň-
kroňi lę, heni osǫfoi ni bęňkęǫ Iehowa
lę aaye nii kroňkroňi fė fě lę yę; dšęi
amękę nii kroňkroňi fė fě lę kę niye-
nii-afǫle lę kę eša-afǫle lę kę sō-afǫle
lę aato; edšakę dšęi yę kroňkroň.
14. Kę osǫfoi lę bote mli lę, amękadše he-
kroňkroń lę amęmldše kpo kę-mlya agbó-
nāgbę kpo lę nǫ, ši moń amękę amętadei
lę ni amękę-súmoǫ lę afie dšęi, edšakę
amęyę kroňkroň; amęwo atadei kroko-
mei, dāni amębęňkę heni mań lę yǫ lę.
15. Agbęnę beni esusu mligbę šla lę
egbe nā lę, ekęmi dše kpo kę-tšó agbó
ni hle kwęǫ bokāgbę lę nā gbę, ni esusu
fě kę-kpe.
16. Ekę susumǫtšo lę susu bokāgbę lę,
tšei ohai-enumǫ yę susumǫtšo lę nā kę-
kpe.
17. Esā esusu kōyigbę lę, tšei ohai-
enumǫ yę susumǫtšo lę nā kę-kpe.
18. Asań esusu wuoyigbę lę hū, tšei
ohai-enumǫ yę susumǫtšo lę nā.

19. Esā etšō ehe kẹ-ba anaigbẹ lẹ,
ni esusu tšei ohai-enumọ yẹ susumọtšo
lẹ nā.
20. Esusu ehei edſẹ lẹ fē. Gbogbo bọle-
lẹ kẹ-kpe: ekẹlẹ dši tšei ohai-enumọ, ni
elēmọ hū tšei ohai-enumọ, koni akẹ-fo he-
kroṅkroṅ kẹ heni dši mei fē anō lẹ teṅ.

Yitšo 43.

Kẹkẹ ni ekẹmi ba agbó lẹ ni dši agbó
ni kwẹọ bokāgbẹ lẹ nā.
2. Ni na, Israel Nyoṅmọ lẹ anumnyam
lẹ dšẹ bokāgbẹ mība, ni egbē tamọ nui
pī agbē, ni šikpoṅ lẹ nọ kpẹ kẹ enum-
nyam lẹ.
3. Ni etamọ ninā ni mina lẹ su, ta-
mọ ninā ni mina *beni miba mibafite
maṅ lẹ, ni nināi lẹ tamọ ninā ni mina
†yẹ Kebar fā lẹ nā lẹ. Kẹkẹ ni miṅō
mihīe mibu ši. * Y. 8—11. † Y. 1.
4. Ni *Iehowa anumnyam lẹ tšō †agbó
ni hīe kwẹọ bokāgbẹ lẹ kẹ-ba šīa lẹ.
* 11, 22. 23. † 10, 19.
5. Ni mumọ lẹ wómi ni ekẹmi ba mli-
gbẹ kpo lẹ nọ, ni na, *Iehowa anum-
nyam lẹ yi šīa lẹ obō tọ.
* 2 Mose 40, 34. 1 Maṅ. 8, 10. 11.
6. Ni minu ni moko dšẹ šīa lẹ ekẹ-
mi mīwie, ni nū ko damọ mimasẹi.
7. Ni ekēmi akẹ: Gbomobi, *mimaṅ-
tšẹsēi lẹ māhe kẹ minādšiaši damọhe nẹ,
henī mahī yẹ Israelbii lẹ ateṅ kẹ-ate
nānọ! Ni Israel we lẹ lo amẹmaṅtšẹ-
mei lẹ kẹ amẹdſamaṅbō lo amẹmaṅtšẹmei
agbohīī lẹ ni yọ amẹhei groṅṅi lẹ buleṅ
migbẹi kroṅkroṅ lẹ doṅṅ, * Lal. 132, 13. 14.
8. yẹ to ni amẹkẹ amẹkpoku lẹ to
mikpoku lẹ masẹi, kẹ amẹšīnātšo lẹ yẹ
mišīnātšo lẹ masẹi, ni gbogbo kẹkẹ fo
mikẹamẹ teṅ lẹ mli; ši amẹkẹ amẹnihī-
nii ni amẹfe lẹ bule migbẹi kroṅkroṅ
lẹ; nohewọ lẹ miplenēamẹ yẹ mimlifū
lẹ mli. 8, 7—18.
9. Agbẹnẹ lẹ amẹadšie amẹdſamaṅbō
lẹ kẹ amẹmaṅtšẹmei lẹ agbohīī lẹ kẹ-
adšẹ mimasẹi kẹ-ate flōflo, ni mahī amẹ-
teṅ kẹ-ate nānọ.
10. Bo gbomobi, ṅō šīa lẹ otšō Israel
we lẹ, koni *amẹhīe afie ši yẹ amẹni-
šaianii lẹ ahe, ni amẹsusu noni asusulẹ
pẹpẹpẹ lẹ. * 16, 61 63; 36, 32.

11. Ni kẹdši amẹhīe fie ši yẹ nibii fē
ni amẹfe lẹ he lẹ, no lẹ oṅō šīa lẹ su
kẹ egbẹdšianọtō lẹ kẹ ekpodšēhei kẹ
emlibāhei lẹ kẹ esu lẹ fē kẹ egbẹnānii
lẹ fē kẹ esui lẹ fē kẹ ehe mlai lẹ fē
otšōamẹ, ni oṅmā yẹ amẹhīe, koni amẹ-
ye esu mū lẹ fē kẹ egbẹnānii lẹ fē nọ,
ni amẹfe.
12. Enẹ dši šīa lẹ he mla lẹ: Goṅ lẹ
yiteṅ lẹ, ehūsū mū lẹ fē ni bọlelẹ kẹ-
kpe lẹ afe hekroṅkroṅ fè fē; na, enẹ
dši šīa lẹ he mla lẹ.
13. Ni *afọlešālatẹ lẹ susumọi yẹ nine-
talọi amli nẹ: (ninetalọ kome feọ nine-
talọ kẹ dē lēmọ:) Ešiši lẹ aafe ninetalọ
kome kẹ elēmọ hū ninetalọ kome: ni
etoi ni dši enābu ni bọlelẹ kẹ-kpe lẹ
klakate kome. Ni afọlešālatẹ lẹ kwọ-
lẹ nẹ: * 40, 47. 2 Mose 27, 1—8.
14. Kẹ-dšẹ ešiši ni mā šikpoṅ lẹ nọ
kẹ-yamō šišisēi lẹ, ninetalọi enyọ kẹ
elēmọ ninetalọ kome; ni kẹ-dšẹ sēi ṅō
lẹ nọ kẹ-yaši sēi wulu lẹ nọ lẹ, nine-
talọi edſẹ, ni elēmọ ninetalọ kome.
15. Ni afọlešālatẹ lẹ yiteṅgbẹ lẹ, nine-
talọi edſẹ; ni kẹ-dšẹ afọlešālatẹ lẹ la-
šẹremọhe lẹ kẹ-yaā ṅwei lẹ, aklontoi
edſẹ yẹ dšẹi.
16. Ni afọlešālatẹ lẹ lašẹremọhe lẹ kẹlẹ
dši ninetalọi nyoṅma kẹ enyọ ni elēmọ
hū ninetalọi nyoṅma kẹ enyọ, ehei edſẹ
lẹ fē ye egbọ.
17. Ni sēi lẹ hīe ninetalọi nyoṅma kẹ
edſẹ kẹlẹ kẹ ninetalọi nyoṅma kẹ edſẹ
lēmọ, yẹ ehei edſẹ lẹ fē; ni etoi ni bọ-
lelẹ kẹ-kpe lẹ, ninetalọ fā; ni ešiši lẹ,
ninetalọ kome kẹ-bọlelẹ kẹ-kpe; ni ehe
atrakpoi lẹ kwẹọ bokāgbẹ.
18. Ni ekēmi akẹ: Gbomobi, bọni Nun-
tšọ Iehowa kē nẹ: Gbī ni aafe afọle-
šālatẹ lẹ ni aašā šā-afọle yẹ nọ ni aaṅō
lá afā nọ lẹ, ehe gbẹnānii nẹ.
19. Osọfoi Levibii ni dšẹ *Zadok seši
mli ni babẹṅkẹọmi, Nuntšọ Iehowa kē,
koni amẹsúmọmi lẹ, hāamẹ tšina oblanyo
ni akẹ-fe eša-afọle. 2 Mose 29 * Ezek. 40, 46.
20. Ni oṅō elá lẹ eko ni okẹ-diki ehe
aklontoi edſẹ lẹ kẹ esēi lẹ kodši edſẹ
lẹ kẹ etoi lẹ kẹ-kpe kpula, ni okẹ-dšie
ehe eša, ni okpātā ohālẹ.

21. Ni oñò ešа-afǫle tšinanũ lę hũ, ni
ošãlę yę šĩa lę he ni ato yę hekroñkroñ
lę kponǫgbę lę.
22. Ni gbĩ ni dši gbĩ enyǫ lę nǫ lę
oñõ tõkpakpo ní kpa ko bę ehe kę-ba
ni akę-fe eša-afǫle, ni akę-dšie afǫlešã-
latę lę he eša, takę bǫni akę tšinanũ
lę dšie lę.
23. Kę́ odšie eša lę ogbe nã lę, osã
oñõ tšina oblanyo ní kpa ko bę ehe kę
tõagbo ni kpa ko bę ehe kę-dšę tõi lę
ateñ kę-ba,
24. ni okęamę aba Iehowa hĩe, ni osǫ-
fòi lę añõ ñõ afĩe amęnǫ, ni amęñõamę
amęšã šã-afǫle amęhã Iehowa.
25. Okę tõkpakpo aba ní akę-fe eša-
afǫle dã gbĩ kę-yaši gbĩĩ kpawo; asañ
akę tšina oblanyo kę tõagbo ní kpa ko
bę amęhe aba.
26. Akpãtã ahã afǫlešãlatę lę gbĩĩ kpa-
wo, ni atšũ he, ni adšõ nǫ ahã afǫlešã.
2 Mose 29, 41.
27. Ni kę́ agbe nękę gbĩĩ nę anã lę,
aba mli akę gbĩ ni dši gbĩ kpãnyǫ lę
nǫ ãhũ kę-yaã nę osǫfòi lę aãã nyešã-
afǫlei kę nyešidã-afǫlei lę yę afǫlešãlatę
lę nǫ, ni maná nyehe tšui, Nuntšǫ Ie-
howa kę̃.

Yĩtšo 44.

Kękę ni ekęmi kũ sę kę-ba hekroñ-
kroñ lę kponǫgbę agbó ni hĩe kwęǫ bo-
kãgbę lę nã; ni añá.
2 Ni Iehowa kęmi akę: Nękę agbó
nę añá da, akagble, ni moko akatšõ dšęi
kę-bote mli; edšakę Iehowa, Israel Nyo-
ñmo lę, etšó nã kę-bote mli, hewǫ lę
añá da.
3. Ši *lumo lę, etá dšęi akę lumo,
ni eye abolo yę Iehowa hĩe; etšó agbó
le koi ši gbę lę kę-bote mli, ni etšó
nakai gbę lę noñũ kę-dše kpo. *45, 7.
4. Kękę ni ekęmi tšõ kõyigbę agbó
le na gbę lę kę-ba šĩa lę hĩe; ni mi-
kwę, ni na, *Iehowa anumnyam lę eyi
Iehowa we lę obõ, ni mikę mibĩe bu ši.
* 43, 5.
5 Ni Iehowa kęmi akę: Gbomobi, okę
odĩenmǫ afõ nǫ, ni okę ohĩñmęii akwę,
ni okę otoii anu nibii fẽ ní mikęo wieǫ
yę Iehowa we lę gbęnãnii lę fẽ kę emlai
lę fẽ hewǫ lę, ni okę odĩẽñmǫ afõ šĩa
lę mlibotemǫhe kę hekroñkroñ lę kpo-
dšẽhei lę fẽ nǫ.
6. Ni okę̃ toigbolǫi lę, ní dši Israel
we lę, akę: Bǫni Nuntšǫ Iehowa kę̃ nę:
Nye Israel we, nyenihĩnii fẽ ní nyefe
lę efá,
7. akę-ni nyeñõ gbǫiabii ní dši tšui
mli fõlǫi kę helo mli fõlǫi lę kę-ba, ni
amębahĩ mihekroñkroñ lę, ní amębule
miwe lę, ni beni nyekę mibolo kę fǫ kę
lá lę baã lę, nyekũ mikpãñmǫ lę mli
nyefata nyenihĩnii lę fẽ he.
8. Ni asañ nyetšuu minii kroñkroñi
lę ahe nitšumǫ lę, ši nyeto mei ní tšuǫ
minii lę yę mihekroñkroñ lę nyehã nyehe.
9. Bǫni Nuntšǫ Iehowa kę̃ nę: Gbǫ
ko gbǫ ko ní dši tšui mli fõlǫ kę helo
mli fõlǫ akabote mihekroñkroñ lę, yę
gbǫi ni yǫ Israelbii lę ateñ lę fẽ mli;
10. ši moñ Levibii lę ní dše mihe kę-
te sę fĩõfĩo, beni Israel dũ gbę lę, mei
ní dše mihe amęyadũ gbę kę-nyie amę-
wǫdši lę asę lę, amęatẽre amęnišaianii lę.
11. Ni amęatšõmǫ súolǫi yę mihekroñ-
kroñ lę, ni amęabu šĩa lę agbói lę anã,
ni amęasúmǫ yę šĩa lę; amę amęagbe
šã-afǫle kę gbẽ-afǫle amęhã mañ lę, ni
amę noññ amęadamǫ amęhĩe, koni amę-
súmǫamę.
12. Akę-ni amęsúmǫamę yę amęwǫdši
lę ahĩe, ni amętšõmǫ nõša pãmpi amęhã
Israel we lę hewǫ lę, miwó minine nǫ
yę amęnǫ, Nuntšǫ Iehowa kę̃, ni amę-
atẽre amęnišaianii lę.
13. Ni amękabęñkęmi, ní amębatšu osǫfo
nitšumǫ amęhãmi, ni asañ amękata mi-
nii kroñkroñi ní dši nii ní yǫ kroñkroñ
fẽ fẽ lę eko he; ši amętẽre amęhĩegbẽle
lę kę amęnihĩnii ní amęfe lę.
14. Ši mañõamę mafe šĩa lę he nitšu-
lǫi yę ehe súomǫ lę fẽ kę nofẽno ní afeǫ
yę mli lę gbęfãñ.
15. Ši osǫfòi Levibii ní dši *Zadok
bii lę ni tšu mihekroñkroñ lę he nitšu-
mǫ lę, beni Israelbii dše mihe amęyadũ
gbę lę, amę amębęñkęmi, koni amęsúmǫ-
mi ni amędamǫ mihĩe, koni amękę fǫ kę
lá abahãmi, Nuntšǫ Iehowa kę̃.
* 40, 46; 48, 11.

16. Amẹ noṅṅ amẹbote mihekroṅkroṅ
lẹ, ni amẹbẹṅkẹ mikplõ lẹ ni amẹsúmọ-
mi, ni amẹtšũ minitšumọ lẹ.
17. Ni aba mli akẹ, kẹ́ amẹmībote mli-
gbẹ kpo lẹ nọ agbói lẹ amli lẹ, amẹwo
*klala atadei, ni kũntũ noko akahĩ amẹ-
he, beni amẹsúmoọ yẹ mligbẹ kpo lẹ nọ
agbói lẹ anã lo šĩa lẹ. * 3 Mose 16, 4.
18. Amẹfĩmọ klala yitšofĩnii yẹ amẹ-
yitšei, ni amẹwo klala tſakotoi yẹ amẹ-
hẹi; amẹkẹ noko ni woọ mo latšã akamĩa.
19. Ni kẹ́ amẹmīdše kpo kẹ-ya agbó-
nãgbẹ kpo lẹ nọ yẹ maṅ lẹ ṅõ lẹ, *amẹ-
dšie amẹtadei ni amẹwo kẹ-súmọ lẹ, ni
amẹfie hekroṅkroṅ lẹ piai lẹ amli, ni
amẹwo atadei krokomei, koni amẹkẹ amẹ-
tadei lẹ akafe maṅ lẹ kroṅkroṅ. * 42, 14.
20. Ni *amẹkašẹ amẹyii, ni amẹkaṅmẽ
amẹyii hũ, ši amẹfao nọ kẹkẹ.
* 3 Mose 19, 27; 21, 5.
21. Ni wein hũ *osọfo ko osọfo ko
akanu, kẹ́ amẹmīya mligbẹ kpo lẹ nọ lẹ.
* 3 Mose 10, 9.
22. Ni asaṅ amẹkakpẽ yõ *okũlafo lo
moni afielẹ, ši moṅ amẹṅõ oblayei ni
dšẹ Israel we lẹ seši lẹ mli, lo yõ okũ-
lafo ni dši osọfo ko ṅã okũlafo.
* 3 Mose 21, 7. 13. 14.
23. Ni amẹtšõ mimaṅ lẹ *srọto ni yọ
nõkroṅkroṅ kẹ noni abule teṅ, ni amẹ-
hã amẹle srọto ni yọ nii ni he tšee kẹ
nii ni he tše lẹ ateṅ. * 3 Mose 10, 10.
24. Ni béisane mli hũ amẹ noṅṅ amẹ-
damọ ši ni amẹkodšo; mikodšomọi lẹ
anã amẹkodšo yẹ, ni amẹye mimlai kẹ
mikpọi lẹ anọ yẹ migbĩĩ dšudši lẹ fẽ
nọ, ni amẹfe mihedšõmọgbĩĩ lẹ kroṅkroṅ.
25. Ni asaṅ amẹkaya gbonyo ko he ni
amẹkẹ-bule amẹhe; dša tšẹ lo nye lo
binũ lo biyõ lo nyeminũ lo nyemiyõ ni
egbãko he amẹbule amẹhe yẹ.
3 Mose 21, 1–4.
26. Ni kẹ́ atšũ ehe sẹ lẹ, akane gbĩĩ
kpawo ahãlẹ.
27. Ni gbĩ ni eboteọ hekroṅkroṅ lẹ yẹ
mligbẹ kpo lẹ nọ, ni eyasúmọ yẹ he-
kroṅkroṅ lẹ, ekẹ ehe eša-afọle aba, Nun-
tšọ Iehowa kẹ̃.
28. Ni gbošinii ni amẹaná lẹ, midši amẹ-
gbošinii! nohewọ lẹ nyekahãa-amẹ gbẹ-
fãṅnõ ko yẹ Israel; *midši amẹgbẹfãṅnõ!
* 4 Mose 18, 20.

29. Amẹye niyenii-afọle lẹ kẹ eša-afọle
lẹ kẹ sõ-afọle lẹ, ni nofẽno ni adšõ nọ
ake yẹ Israel lẹ atšõ amẹnõ.
30. Ni nibii fẽ mli kleṅkleṅ yibii lẹ
fẽ ateṅ noni hĩ fẽ fẽ lẹ kẹ nibii fẽ mli
nọwómọ-afọlei ni nyewóọ nọ lẹ fẽ atšõ
osọfoi lẹ anõ; ni nyekleṅkleṅ mã lẹ hũ
nyeṅõ-hãa osọfo lẹ, koni ehã dšõmọ ahĩ
owe lẹ.
31. *Noko ni lẹdientšẹ egbo lo atšerẹ
emli, loflõ dšio, kolo dšio, osọfoi akaye.
* 3 Mose 22, 8.

Yitšo 45.

Ni asaṅ kẹ́ nyemīfõ ošiki nyekẹ-mīdša
šikpoṅ lẹ, koni etšõ gbošinii lẹ, nyedšiea
nọwómọ-nõkẽnõ yẹ mli nyehãa Iehowa
akẹ šikpoṅ lẹ mli hekroṅkroṅ ko: ekẹlẹ
afe susumọtšei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
enumọ, kẹ elẽmọ akpei-nyoṅma. He-
kroṅkroṅ dši no yẹ ehũsũi lẹ fẽ mli
kẹ-kpe.
2. Aṅõ enẹ mli susumọtšei ohai-enumọ
kẹlẹ kẹ ohai-enumọ lẽmọ kodši edfẹ kẹ-
kpe ahã hekroṅkroṅ lẹ, ni ninetalọi nyo-
ṅmai-enumọ hũ afe ehewọ šikpoṅ ni kã
ši kẹ-bolelẹ.
3. Ni noni asusu nẹ mli lẹ osusu su-
sumọtšei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enumọ
kẹlẹ, kẹ elẽmọ akpei-nyoṅma; ni enẹ mli
hekroṅkroṅ ni yọ kroṅkroṅ fẽ fẽ lẹ ahĩ.
4. No dši šikpoṅ lẹ mli hekroṅkroṅ
ni aṅõ-hã osọfoi lẹ ni súmoọ yẹ hekroṅ-
kroṅ lẹ, mei ni bẹṅkẹọ ni amẹbasúmoọ
Iehowa lẹ; ni etšõ amẹtšũi amãmọhe kẹ
he ko ni yọ kroṅkroṅ hã hekroṅkroṅ lẹ.
5. Ni susumọtšei akpei-nyoṅmai-enyọ-
kẹ-enumọ kẹlẹ lẹ, kẹ susumọtšei akpei-
nyoṅma lẽmọ lẹ atšõ Levibii ni dši šĩa
lẹ súolọi lẹ anõ, ni efe amẹgbẹfãṅnõ,
mãdši ni amẹahĩ mli.
6. Ni asaṅ nyetoa maṅ lẹ gbẹfãṅnõ,
elẽmọ akpei-enumọ kẹ ekẹlẹ akpei-nyo-
ṅmai-enyọ-kẹ-enumọ, yẹ nọwómọ-nõkẽnõ
kroṅkroṅ lẹ ṅẹlẹṅọ. Etšõ Israel we lẹ
fẽ nõ.
7. Ni *lumo lẹ nõ lẹ akã nọwómọ-
nõkẽnõ kroṅkroṅ lẹ kẹ maṅ lẹ gbẹfãṅnõ
lẹ biẹ kẹ biẹ, yẹ nọwómọ-nõkẽnõ kroṅ-
kroṅ lẹ kẹ maṅ lẹ gbẹfãṅnõ lẹ hĩe, yẹ

anai kẹ-yaä anaigbẹ kẹ bokä kẹ-yaä bo-
kägbẹ; ni ekẹlẹ kẹ akutšei lẹ agbẹfāṅnii
lẹ ekome kẹlẹ aye gbọ kẹ-dšẹ anaigbẹ
hŭsŭ lẹ he kẹ-yaši bokägbẹ hŭsŭ lẹ he.
* 44, 8; 48, 21. 22.
8. Enẹ atšő ešikpoṅ kẹ egbẹfāṅnō yẹ
Israel, ni milumei lẹ akawa mimaṅ lẹ
yi doṅṅ, ši amẹṅō šikpoṅ lẹ amẹhā Israel
we lẹ yẹ amẹkutšei lẹ anā.
9. Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̄ nẹ: Bọni
nyefe lẹ, efá, nye Israel lumei: nyedšiea
amimyeli kẹ nihā, ni nyeyea dšalẹ̀ sane
ni nyefea noni dša, ni nyefōa mimaṅ lẹ
fiemọ yẹ amẹgbẹfāṅnō lẹ nọ! Nuntšọ
Iehowa kẹ̄. 46, 18.
10. Nyehīea * nsēnii ní dša kẹ *efa* ní dša
kẹ *bat* ní dša. * 3 Mose 19, 36. 5 Mose 25, 15.
11. *Efa* kẹ *bat* aye egbọ, koni *bat* lẹ
aye *homer* mlidšāi nyoṅma mli ekome,
kẹ *efa* lẹ hŭ *homer* mlidšāi nyoṅma mli
ekome; akẹ *homer* asusu.
12. Ni *šekel* lẹ *gerai* nyoṅmai-enyọ ni;
šekeli nyoṅmai-enyọ, kẹ *šekeli* nyoṅmai-
enyọ kẹ enumọ, kẹ *šekeli* nyoṅma kẹ
enumọ afe nye-*mānē*.
13. Nọwómọ-nikēnii ní nyekẹ-hā nẹ:
Ṅmā *homer* kome lẹ, *efa* mlidšāi ekpa
mli ekome; ni akoko *homer* lẹ, *efa* mli-
dšāi ekpa mli ekome.
14. Ni mŭ he akpọ nẹ: Mŭ *bat* mli-
dšāi nyoṅma mli ekome yẹ *kor* ní dši
homer ni hīe *bati* nyoṅma lẹ mli; edšakẹ
bati nyoṅma feọ *homer*;
15. ni tōiku lẹ mli lẹ ahā tō kome yẹ
tōi ohai-enyọ ní dšẹ Israel koloi alẹ̀hei
ni ewo fọ lẹ teṅ, ní akẹ-fe niyenii-afọle
kẹ šā-afọle kẹ šidā-afọlei ní akẹ-kpātā
ahānye. Nuntšọ Iehowa kẹ̄.
16. Šikpoṅ lẹ nọ maṅ mŭ lẹ fē aṅō
nẹkẹ nọwómọ-nikēnii nẹ ahā lumo ní yọ
Israel lẹ.
17. Ši lumo lẹ gbẹnā dši akẹ ehā šā-
afọlei, niyenii-afọlei kẹ dā-afọlei yẹ gbīī
dšudši kẹ nyōdši hēi kẹ hedšọ̄mọgbīī kẹ
Israelbii lẹ agbīī dšudši ní amẹyeọ lẹ
fē nọ; lẹ noṅṅ ehā eša-afọlei kẹ niyenii-
afọlei kẹ šā-afọlei kẹ šidā-afọlei ní akẹ-
kpātā ahā Israel we lẹ.
18. Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̄ nẹ: Kleṅ-
kleṅ nyōṅ lẹ nọ kleṅkleṅ gbī lẹ nọ lẹ
ṅō tšina oblanyo ni kpa ko bẹ ehe, ni
okẹ-dšie hekroṅkroṅ lẹ he eša.
19. Ni osọfo lẹ aṅō eša-afọle lẹ lá lẹ
eko, ni eṅō-diki šīa lẹ šīnātšei lẹ kẹ
afọlešālatẹ lẹ šišiaši lẹ kodši edfẹ lẹ kẹ
mligbẹ kpo lẹ nā agbó lẹ he šīnātšei
lẹ ahe.
20. Ni nakai noṅṅ kē ofe yẹ nyōṅ lẹ
nọ gbī ní dši gbī kpawo lẹ nọ hŭ ohā
moni *dšee kwa ekwa etō kẹ moni lee
ni efe lẹ, ní nyekẹ-kpātā nyehā šīa lẹ.
* 3 Mose 4, 2; 5, 17.
21. Asaṅ kleṅkleṅ nyōṅ lẹ nọ gbī ní
dši *gbī nyoṅma kẹ edfẹ lẹ nyeyea Hehō,
ní dši gbīī kpawo gbīdšūrō lẹ; aye abolo
akpītī sọṅṅ. * 3 Mose 23, 5.
22. Ni nakai gbī lẹ lumo lẹ ahā tši-
nanŭ ko ní akẹ-šā eša-afọle ahā lẹdien-
tšẹ kẹ šikpoṅ lẹ nọ maṅ mŭ lẹ fē.
23. Ni gbīdšūrō lẹ mli gbīī kpawo lẹ
fē lẹ ehā šā-afọle ní akẹ-hā Iehowa:
tšinahīī kpawo kẹ tōagboi kpawo ní kpa
ko bẹ amẹhe dā gbīī kẹ-yaši gbīī kpa-
wo lẹ, kẹ eša-afọle hŭ: tōkpakpo kome
dā gbī. 4 Mose 28, 19—22.
24. Ni ehā niyenii-afọlei hŭ: tšinanŭ
kome lẹ, *efa* kome; ni tōagbo kome lẹ,
efa kome; ni mŭ *hin* kome afata *efa*
kome he. 46, 5. 4 Mose 15, 4. 6. 9
25. Nyōṅ ní dši kpawo lẹ nọ *gbī ni
dši nyoṅma kẹ enumọ lẹ nọ, yẹ gbīdšūrō
lẹ nọ lẹ, efe nakai noṅṅ gbīī kpawo lẹ
fē: tamọ eša-afọle kẹ šā-afọle kẹ niyenii-
afọle kẹ mŭ lẹ noṅṅ. * 3 Mose 23, 34

Yītšo 46.

Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ̄ nẹ: Mligbẹ
kpo lẹ nọ agbó lẹ ni kwẹọ bokägbẹ lẹ
aṅā dā nitšumọgbīī ekpa lẹ; ši hedšọ̄-
mọgbī lẹ nọ lẹ agble, ni nyōṅ hē gbī
lẹ nọ hŭ agble.
2. Ni *lumo lẹ atšő nakai agbó lẹ
koi lẹ ši gbẹ lẹ nọ yẹ kponọgbẹ lẹ kẹ-
bote mli, ni ebadamọ agbó lẹ šīnātšo lẹ
he. Ni osọfoi lẹ ašā ešā-afọle kẹ ešidā-
afọlei lẹ; ni edšá yẹ agbó lẹ kpoku lẹ
nọ, ni edše kpo, ši agbó lẹ akaṅā kẹ-
yaši gbẹkẹ. *44, 2.
3. Ni šikpoṅ lẹ nọ maṅ lẹ hŭ abadšá
yẹ nẹkẹ agbó nẹ šīnā lẹ ši yẹ hedšọ̄mọ-

gbīī lẹ kẹ nyõdši hẽi lẹ anọ yẹ Iehowa
hĩe.
4. Ni šã-afọle ni lumo lẹ kẹ-ba ebahã
Iehowa yẹ hedšọ̃mọgbī lẹ nọ dši tõgwan-
teṅbii ekpa ní kpa ko bẹ amẹhe, kẹ tõ-
agbo kome ni kpa ko bẹ ehe, 4 Mose 28, 9.
5. kẹ niyenii-afọle lẹ: tõagbo kome
lẹ, *efa* kome, kẹ tõgwanteṅbii ahe ni-
yenii-afọle: bọni eenyẽ ehã, kẹ mũ *hin*
kome ni afata *efa* lẹ he.
6. Ni nyõṅ hẽ gbī lẹ nọ nõ dši tši-
na oblanyo kome ní kpa ko bẹ ehe kẹ
tõgwanteṅbii ekpa kẹ tõagbo kome ní
kpa ko bẹ amẹhe,
7. kẹ *efa* kome hã tšinanũ lẹ kẹ *efa*
kome hã tõagbo lẹ, ni ekẹ-fe niyenii-
afọle, kẹ tõgwanteṅbii lẹ anõ lẹ bọni
eenyẽ ehã, kẹ mũ *hin* kome ní afata
efa lẹ he. 45, 24.
8. Ni ké lumo lẹ babote mli lẹ, etšṍ
nakai agbó lẹ koi lẹ ši gbẹ lẹ nọ kẹ-
ya mli, ni etšṍ egbẹ lẹ nọ noṅṅ kẹ-dšẹ
kpo ekoṅ.
9. Ši ké šikpoṅ lẹ nọ maṅ lẹ mība
Iehowa hĩe yẹ gbīī dšudši lẹ anọ lẹ,
moni aatšṍ kõyigbẹ agbó lẹ kẹ-babote
mli ní ebadšá lẹ, etšṍ wuoyigbẹ agbó
lẹ kẹ-dšẹ kpo; ni moni aatšṍ wuoyigbẹ
agbó lẹ kẹ-babote mli lẹ, etšṍ kõyigbẹ
agbó lẹ kẹ-dšẹ kpo; ekakũ esẹ kẹ-mītšṍ
agbó ní etšṍ kẹ-ba lẹ, ši etšṍ ehĩe tẽ
kẹ-dšẹ kpo.
10. Ni lumo lẹ, ké amẹmība lẹ, ekẹ-
amẹ aba, ni ké amẹmīdšẹ kpo lẹ, ekẹ-
amẹ adšẹ kpo.
11. Ni gbīdšũrõ-fẽ-gbīdšũrõ nọ niyenii-
afọlei lẹ, *tšinanũ kome nõ dši *efa* kome,
kẹ tõagbo hũ nõ *efa* kome, kẹ tõgwan-
teṅbii lẹ anõ bọni eenyẽ ehã, kẹ mũ *hin*
kome ní afata *efa* lẹ he. *K. 7.
12. Ši kẹdši lumo lẹ ké tšuidšũrõnã
šã-afọle lo tšuidšũrõnã šidã-afọle ko ba-
hã Iehowa lẹ, agble agbó lẹ ni kwẹọ
bokãgbẹ lẹ ahãlẹ, ni ekẹ ešã-afọle kẹ eši-
dã-afọlei lẹ ahã tamọ bọni efeọ yẹ he-
dšọ̃mọgbī lẹ nọ lẹ: kẹkẹ ni edšẹ kpo;
ni ekpodšẽ lẹ sẹ lẹ aṅá agbó lẹ.
13. Ši okẹ tõgwanteṅbi ni eye afi ni
kpa ko bẹ ehe ašã šã-afọle *dã gbī ohã
Iehowa; dã lebi ošã. *4 Mose 28, 3.

14. Ni okẹ niyenii-afọle afata he dã
lebi: *efa* mlidšāi ekpa mli ekome, kẹ
mũ *hin* mlidšāi etẽ mli ekome ni akẹ-
kpọtọ ṅmã mãmũ lẹ, ni efe niyenii-afọle
ehã Iehowa; akpọ ni kã ši dã dši no.
15. Ni amẹšã tõgwanteṅbii lẹ kẹ ehe
niyenii-afọle lẹ kẹ mũ lẹ dã lebi; dã
šã-afọle dši no.
16. Bọni Nuntšọ Iehowa kẽ nẹ: Kẹ-
dši lumo lẹ ṅõ egbẹfãṅṅõ lẹ eko eke
ebihĩī lẹ eko lẹ, etšṍ ebihĩī anõ; amẹ-
gbošinii ni amẹná dši no.
17. Ši kẹdši eṅõ egbẹfãṅṅõ lẹ eko eke
etšũdši lẹ ateṅ moko lẹ, no lẹ ahī edeṅ
kẹ-yaši *heyeli afi lẹ nọ; kẹkẹ ni akẹ-
kũ sẹ ahã lumo lẹ ekoṅ; ši ebihĩī lẹ
agbošinii ni amẹaná lẹ kẹkẹ atšṍ amẹnõ.
*3 Mose 25, 10.
18. Ni asaṅ lumo lẹ akašõ maṅbii lẹ
agbošinii lẹ eko ni efieamẹ kẹ-dšẹ amẹ-
gbẹfãṅṅõ lẹ nọ; lẹdientšẹ egbẹfãṅṅõ lẹ
eko eṅõ-hã ebihĩī lẹ ni etšṍ amẹnõ, beni
afe ni akagbẹ mimaṅbii lẹ afã, mofẽmo
kẹ-dšẹ egbẹfãṅṅõ nọ. 45, 8. 9.
19. Kẹkẹ ni ekẹmi tšṍ nãgbẹ lẹ ni yọ
agbó lẹ masẹi lẹ kẹ-te hekroṅkroṅ tšũi
ni dši osọfoi lẹ anii ni kwẹọ kõyigbẹ
lẹ anã, ni na, gbẹhe ko yẹ dšẹi, yẹ sẹ-
gbẹ kẹ-yaã anaigbẹ.
20. Ni ekẽmi akẹ: Biẹ dši heni osọfoi
lẹ ahõ sõ-afọle kẹ eša-afọle lẹ, ni amẹ-
šã niyenii-afọle lẹ yẹ, beni afe ni amẹkẹ-
kadšẹ kpo kẹ-mīya agbónãgbẹ kpo lẹ nọ
ni amẹkẹ-fe maṅ lẹ kroṅkroṅ.
21. Kẹkẹ ni ekẹmi dšẹ kpo kẹ-ba agbó-
nãgbẹ kpo lẹ nọ, ni ehã mibatšṍ kpo lẹ
kodši edfẹ lẹ he kẹ-ho, ni na, kpo ko
yẹ kpo lẹ nọ koṅ-fẽ-koṅ.
22. Kpo lẹ kodši edfẹ lẹ aflọ kpoi awo
mli ní hĩe ninetalọi nyoṅmai-edfẹ kẹlẹ
kẹ nyoṅmai-etẽ lẹmọ; nẹkẹ edfẹ ni yọ
kodši lẹ anọ nẹ fẽ hĩe susumọ kome.
23. Ni gbogbo bọle edfẹ lẹ fẽ kẹ-kpẹ,
ni afe latẹi yẹ gbogboi lẹ ašiši kẹ-kpẹ.
24. Ni ekẽmi akẹ: Kpatai ni šĩa lẹ
sũolọi lẹ hõọ maṅ lẹ gbẽ-afọle lẹ yẹ
mli nẹ.

Yitšo 47.

Kẹkẹ ni ekẹmi kũ sẹ kẹ-ba šĩa lẹ ši-
nã lẹ nã ekoṅ, ni na, *nu mīdšẹ šĩa lẹ

kpoku lẹ šiši mibo kẹ-miya bokägbẹ;
edšakẹ šia lẹ hie mikwẹ bokägbẹ. Ni
nu lẹ dšẹ šišigbẹ kẹ-dšẹ šia lẹ nine-
dšürõgbẹ yẹ afolẹšälatẹ lẹ wuoyigbẹ.
* Ioel 4, 18. Zak. 14, 8. Kpoda. 22, 1.
2. Ni ekẹmi tšõ kõyigbẹ agbó lẹ kẹ-
dše kpo, ni ekplami kẹ-tšõ agbónägbẹ
lẹ kẹ-logọ ši kẹ-ba kponọgbẹ agbó lẹ
ni kwẹọ bokägbẹ lẹ nä, ni na, nu dšẹ
ninedšürõgbẹ mibo.
3. Ni beni nü lẹ dše kpo kẹ-te bo-
kägbẹ lẹ, ehie *susumọkpä yẹ edë, ni
esusu ninetalọi akpe, ni ehä mifo nu
lẹ, ni nu lẹ tá nanekpọ nọ. *40, 3.
4. Ni esä esusu akpe, ni ehä mifo
nu lẹ, ni nu lẹ tá nakutšei anä; ni esä
esusu akpe, ni ehä mifo, ni nu lẹ tá hẹ.
5. Ni esä esusu akpe, ni etšõ fä ni
minyëë mafo; edšakẹ nu lẹ mli kwọ ni
etšõ nu ní asëreọ kẹ fä ní anyëñ afo.
6. Ni ekëmi akẹ: Gbomobi, ona lo?
Ni ekẹmi nyie kẹ-kü sẹ kẹ-ba fä lẹ nä
ekoñ.
7. Ni beni mikü misẹ miba lẹ, na, tšei
babaõ dientšẹ mämọ fä lẹ toi biẹ kẹ biẹ.
8. Ni ekëmi akẹ: Nẹkẹ nu nẹ họọ
kẹ-yaä bokägbẹ niiañ, ni emäa eyi ši
kẹ-yaä ñä kplanä lẹ nọ, ni ekẹ enä ya-
woọ *ñšọ lẹ mli. ni ké ete ñšọ lẹ mli
lẹ, kẹkẹ lẹ atšä nu lẹ. *1 Mose 14, 3.
9. Ni aaba mli akẹ nofëno ní hie kä
ni tšio ehe yẹ hefëhe ní nẹkẹ fäi nẹ
aaba lẹ yi aaná wala, ni emli lõi aafá
babaõ dientšẹ; edšakẹ nẹkẹ nu nẹ aaba
dšẹi, ni aatšä nofëno yẹ heni nẹkẹ fä
nẹ aaba lẹ, ni eyi aaná wala.
10 Ni aaba mli akẹ wolẹi lẹ aadamọ-
damọ na, kẹ-dšẹ En-Gedi ähü kẹ-yaši
En-Eglaim tõ aatšõmọ yäiakamọhei; emli
lõi lẹ aafe srọtoisrọtoi, tamọ ñšọ wulu
leñ lõi, babaõ dientšẹ.
11. Ši ehe ñmiamọi kẹ ñmọtọi lẹ atšäñ;
aahä amẹnyõ ñõ.
12. Ni yelitšei srọtoi fë aakwë yẹ fä
lẹ toi biẹ kẹ biẹ, ni amẹyibäi lẹ ñäläñ,
ni amẹyibii lẹ hü etäñ. Nyõñ-fë-nyõñ
nọ lẹ ameawo yibii hëi; edšakẹ amẹnu
lẹ, hekronkroñ lẹ edšẹọ ehọọ. Ni amẹ-
yibii lẹ aatšõ niyenii, ni amẹyibäi lẹ
aatšõ tšofä. Kpoda. 22, 2.

13. Bọni Nuntšọ Iehowa kẹ nẹ: Enẹ
dši hüsü ní nyekẹ-adša šikpoñ lẹ nye-
hä Israel akutšei nyoñma kẹ enyọ lẹ;
Iosef aná susumọkpäi *enyọ.
* 1 Mose 48, 5. Ios. 17, 17.
14. Ni etšõ nyenõ, mofëmo aná tamọ
enyemi, akẹ-ní miwó minine nọ yẹ he,
akẹ mañõ-hä nyetšẹmei lẹ; ni aañõ nẹ-
kẹ šikpoñ nẹ ahänye akẹ nyegbẹfäñnõ.
15. Ni šikpoñ lẹ hüsü nẹ: Kõyigbẹ lẹ,
kẹ-dšẹ ñšọ wulu lẹ nä kẹ-tšõ Hetlon gbẹ
kẹ-yamõ Zedad, 4 Mose 34, 2—12.
16. Hamat, Berota, Sibraim ní kä Da-
masko kẹ Hamat hüsü lẹ teñ, Teñ-Hazer
ní yọ Hauran hüsü lẹ nä lẹ.
17. Ni hüsü ní kä kẹ-dšẹ ñšọ lẹ nä
dši: Hazar-Enon ní kä Damasko hüsü
lẹ nä lẹ. ni eteke nọ kẹ-te kõyigbẹ kẹ-
yamõ Hamat hüsü lẹ; no dši kõyigbẹ
hüsü lẹ.
18. Ni bokägbẹ hüsü lẹ adšẹ Hauran
kẹ Damasko teñ kẹ Gilead kẹ Israel
šikpoñ lẹ teñ yẹ Iordan fä lẹ he, ni
nyesusu kẹ-dšẹ nakai hüsü lẹ nọ kẹ-
yaši bokägbẹ ñšọ lẹ nä; ni enẹ dši bo-
kägbẹ hüsü lẹ.
19. Ni kẹ-yaä wuoyigbẹ lẹ: wuoyigbẹ
hüsü dši kẹ-dšẹ Tamar kẹ-tšõ *Meribot-
Kadeš nui lẹ ahe kẹ-yamõ Misraim †fä
lẹ kẹ ñšọ wulu lẹ; ni enẹ dši wuoyigbẹ
hüsü lẹ yẹ wuoyigbẹ.
* 4 Mose 20, 13. † 4 Mose 34, 5.
20. Ni anaigbẹ hüsü dši ñšọ wulu lẹ,
kẹ-dšẹ nakai hüsü lẹ nọ ähü kẹ-yaši
Hamat ñẹlẹnọ; no dši anaigbẹ hüsü lẹ.
21. Ni nyedšaä nẹkẹ šikpoñ nẹ mli
nyehäa nyehe yẹ Israel akutšei lẹ anä.
22. Ni aba mli akẹ nyekẹ ošiki adša
mli ní etšõ gbošinii ehänye kẹ mei ní
ebato *gbọ yẹ nyeteñ, mei ní efọ bii
yẹ nyeteñ lẹ; ni amẹtšõmọ tamọ mei ní
afọamẹ yẹ Israelbii lẹ ateñ amẹhänye;
ahä amẹ kẹ nye gbošinii yẹ Israel akutšei
lẹ ateñ. * 3 Mose 19, 34.
23. Ni aba mli akẹ akutšo ní mo lẹ
yato gbọ yẹ mli lẹ, dšẹi noñä nyehälẹ
egbošinii yẹ, Nuntšọ Iehowa kẹ.

Yitšo 48.

Ni akutšei lẹ agbẹii nẹ: Kẹ-dšẹ kõ-
yigbẹ nägbõ lẹ kẹ-nyie *Hetlon gbẹ lẹ

masẹi, kẹ-yamõ Hamat kẹ Hazar-Enan
yẹ Damasko hũsũ lẹ nọ, kẹ-yaä kõyi-
gbẹ yẹ Hamat masẹi, ni amẹná bokã
kẹ anaigbẹ lẹ: Dan nõ ni. * 47, 15. 17.
2. Ni Dan hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ bo-
kãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Ašer nõ ni.
3. Ni Ašer hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ bo-
kãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Naftali nõ ni.
4. Ni Naftali hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ
bokãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Manase nõ ni.
5. Ni Manase hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ
bokãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Efraim nõ ni.
6. Ni Efraim hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ
bokãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Ruben nõ ni.
7. Ni Ruben hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ
bokãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Iuda nõ ni.
8. Ni Iuda hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ bo-
kãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ dši nọwómọ-nõkẽnõ ni nyekẹ-hã,
*ehĩe susumọtšei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
enumọ lẽmọ, ni ekẹlẹ tamọ gbẹfãṅnii lẹ
eko noṅṅ kẹ-dšẹ bokãgbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-
yaši anaigbẹ hũsũ lẹ nọ, ni hekroṅkroṅ
lẹ akã teṅ. * 45, 1—8.
9. Nọwómọ-nõkẽnõ ni nyekẹ-ahã Ieho-
wa lẹ kẹlẹ ahĩe susumọtšei akpei-nyoṅmai-
enyọ-kẹ-enumọ, kẹ elẽmọ akpei-nyoṅma.
10. Ni mei anõ ni nọwómọ-nõkẽnõ kroṅ-
kroṅ lẹ atšõ nẹ: Osọfoi anõ, kõyigbẹ lẹ
susumọtšei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enumọ,
ni anaigbẹ lẹ, elẽmọ susumọtšei akpei-
nyoṅma, ni bokã gbẹ lẹ, elẽmọ susumọ-
tšei akpei-nyoṅma, ni wuoyigbẹ lẹ, ekẹlẹ
susumọtšei akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enumọ.
Ni Iehowa hekroṅkroṅ lẹ akã teṅ.
11. Osọfoi ni afeamẹ kroṅkroṅ ni dšẹ
Zadok bihĩĩ lẹ ateṅ, ní *amẹtšuọ mini-
tšumọ lẹ, ní beni Israelbii lẹ dũ gbẹ ní
amẹ lẹ amẹdũũ gbẹ tamọ bọni Levibii
lẹ dũ gbẹ lẹ, amẹnõ ni. * 44, 15.
12. Ni etšõ nọwómọ-nõkẽnõ ní dšẹ ši-
kpoṅ lẹ nọwómọ-nõkẽnõ lẹ mli ní dši
kroṅkroṅ fè fẽ ehãamẹ yẹ Levibii lẹ
ahũsũ lẹ masẹi.
13. Ni Levibii lẹ aná susumọtšei akpei-
nyoṅmai-enyọ-kẹ-enumọ kẹlẹ, kẹ akpei-
nyoṅma lẽmọ yẹ osọfoi lẹ ahũsũ lẹ ṅẹlẹnọ;
kẹlẹ mũ lẹ fẽ afe akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
enumọ kẹ lẽmọ lẹ hũ akpei-nyoṅma.
14. Ni amẹkahõ eko, ni amẹkatšake,
ni amẹkaṅõ šikpoṅ lẹ heni hĩ fè fẽ lẹ
amẹhã moko; edšakẹ kroṅkroṅ ni hã
Iehowa.
15. Ši susumọtšei akpei-enumọ ni fẹ
yẹ lẽmọ nọ yẹ akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-
enumọ lẹ mli lẹ atšõ kwãsafo šikpoṅ
ahã maṅ lẹ, ní akẹ-fe šihĩlẹhei kẹ maṅ
he šikpoṅ, ni maṅ lẹ akã teṅ.
16. Ni esusumọi nẹ: Kõyigbẹ hũsũ lẹ
akpei-edſẹ kẹ ohai-enumọ, ni wuoyigbẹ
hũsũ lẹ akpei-edſẹ kẹ ohai-enumọ, ni bo-
kãgbẹ hũsũ lẹ akpei-edſẹ kẹ ohai-enumọ,
ni anaigbẹ hũsũ lẹ akpei-edſẹ kẹ ohai-
enumọ. Kpods. 21, 16.
17. Ni šikpoṅ akã maṅ lẹ he, kõyigbẹ
lẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-enumọ, ni wuo-
yigbẹ lẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-enumọ,
ni bokãgbẹ lẹ ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-
enumọ, ni anaigbẹ lẹ ohai-enyọ kẹ nyo-
ṅmai-enumọ.
18. Ni noni efẹ yẹ kẹlẹ nọ yẹ nọwó-
mọ-nõkẽnõ kroṅkroṅ lẹ ṅẹlẹnọ lẹ, akpei-
nyoṅma yẹ bokãgbẹ lẹ kẹ akpei-nyoṅma
yẹ anaigbẹ lẹ, ni ekã nọwómọ-nõkẽnõ
kroṅkroṅ lẹ ṅẹlẹnọ, enọ nibãnii lẹ afe
mã lẹṅ nitšulọi lẹ aniyenii.
19. Ni mã lẹṅ nitšulọi ní dšẹ Israel
akutšei lẹ fẽ mli lẹ ahũ dšẹi.
20. Nọwómọ-nõkẽnõ lẹ fẽ afe akpei-
nyoṅmai-enyọ kẹ-enumọ kẹlẹ kẹ akpei-
nyoṅmai-enyọ-kẹ-enumọ lẽmọ, kodši edſẹ;
no dši nọwómọ-nõkẽnõ kroṅkroṅ lẹ kẹ
maṅ lẹ gbẹfãṅnõ lẹ fẽ.
21. Ni noni efẹ yẹ nọwómọ-nõkẽnõ kroṅ-
kroṅ lẹ kẹ maṅ lẹ gbẹfãṅnõ lẹ biẹ kẹ
biẹ lẹ atšõ lumo lẹ nõ, yẹ susumọtšei
akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ-enumọ ni dši nọ-
wómọ-nõkẽnõ lẹ hĩe ãhũ kẹ-yaši bokã-
gbẹ hũsũ lẹ nọ, ni anaigbẹ lẹ hũ yẹ
akpei-nyoṅmai-enyọ-kẹ enumọ lẹ hĩe ãhũ
kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ lẹ nọ, yẹ gbẹfãṅnii
lẹ aṅẹlẹnọ, *etšõ lumo lẹ nõ; ni nọwó-
mọ-nõkẽnõ kroṅkroṅ lẹ kẹ šĩa lẹ hekroṅ-
kroṅ lẹ akã teṅ. * 45, 7.

22. Ni kẹ-dšẹ Levibii lẹ agbẹfäǹnõ lẹ
kẹ maǹ lẹ gbẹfäǹnõ lẹ ní kä lumo lẹ
nõ lẹ teǹ lẹ he yẹ Iuda hũsũ lẹ kẹ
Benyamin hũsũ lẹ teǹ lẹ, lumo lẹ nõ ni.
23. Ni akutšei ní efẹ lẹ nẹ: Kẹ-dšẹ
bokägbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Benyamin nõ ni.
24. Ni Benyamin hũsũ lẹ masẹi, kẹ-
dšẹ bokägbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ
hũsũ lẹ nọ lẹ: Simeon nõ ni.
25. Ni Simeon hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ
bokägbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Isakar nõ ni.
26. Ni Isakar hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ bo-
kägbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Zebulon nõ ni.
27. Ni Zebulon hũsũ lẹ masẹi, kẹ-dšẹ
bokägbẹ hũsũ lẹ nọ kẹ-yaši anaigbẹ hũsũ
lẹ nọ lẹ: Gad nõ ni.
28. Ni Gad hũsũ lẹ masẹi, yẹ wuoyi-
gbẹ hũsũ lẹ nọ yẹ wuoyigbẹ lẹ, hũsũ
lẹ adšẹ *Tamar kẹ yaši Meribot-Kadeš
nui lẹ kẹ Mizraim fä lẹ nä kẹ-yaši ǹšọ
wulu lẹ nä. * 47, 19.
29. Ene dši šikpoǹ lẹ ní nyebafõ ošiki
nyekẹ-dša mli nyehä Israel akutšei lẹ
ní etšõ amẹgboǹinii lẹ, ni enẹmei dši
amẹgbẹfäǹnii lẹ, Nuntšọ Iehowa kẹ.
30. Ni maǹ lẹ kpodšẽhei nẹ: Kõyigbẹ
hũsũ lẹ, kẹ asusu lẹ, efeọ susumọtšei
akpei-edfẹ kẹ ohai-enumọ.
31. Ni maǹ lẹ nä agbói lẹ aǹõ Israel
akutšei lẹ agbẹii awoamẹ: agbói etẽ yẹ
kõyigbẹ: Ruben agbó kome, Iuda agbó
kome, Levi agbó kome. Kpoda. 21, 12. 13.
32. Ni bokägbẹ hũsũ lẹ nõ dši akpei-
edfẹ kẹ ohai-enumọ, kẹ agbói etẽ: Iosef
agbó kome, Benyamin agbó kome, Dan
agbó kome.
33. Ni wuoyigbẹ hũsũ lẹ, kẹ asusu lẹ,
efeọ akpei-edfẹ kẹ ohai-enumọ, kẹ agbói
etẽ: Simeon agbó kome, Isakar agbó
kome, Zebulon agbó kome.
34. Anaigbẹ hũsũ lẹ hũ nõ dši akpei-
edfẹ kẹ ohai-enumọ, kẹ agbói etẽ: Gad
agbó kome, Ašer agbó kome, Naftali
agbó kome.
35. Nohewọ lẹ efeọ susumọtšei akpei-
nyoǹma-kẹ-kpänyọ kẹ-bọlelẹ kẹ-kpe. Ni
kẹ-dšẹ nakai gbĩ lẹ nọ lẹ maǹ lẹ gbẹi
dši: Iehowa *yẹ dšẹi! * 48, 7. Kpoda. 21, 3.

GBALỌ DANIEL WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Iuda maǹtšẹ Iehoiakim maǹtšẹyeli afi
ni dši etẽ lẹ nọ lẹ Nebukadnezar, Babel
maǹtšẹ lẹ, ba Ierusalem, ni ebasa eyi.
2 Maǹ 24. 1. 2.
2. Ni Nuntšọ lẹ ǹõ Iuda maǹtšẹ Ie-
hoiakim kẹ Nyoǹmọ we lẹ nibii lẹ eko-
mei ewo edeǹ, ni ekẹamẹ te Šinear šikpoǹ
lẹ nọ yẹ enyoǹmọ lẹ we lẹ, ni ekẹ ni-
bii lẹ yato enyoǹmọ lẹ nitõ šla lẹ.
3. Ni maǹtšẹ lẹ kẹ̃ Ašpenaz, epiafoi
lẹ anukpa lẹ, akẹ edšie gbekẽbiihũ ko-
mei yẹ Israelbii ní dši maǹtšẹ sešibii
kẹ abladei lẹ ateǹ, 2 Maǹ. 20, 18.
4. gbekẽbii ní kpa ko bẹ amẹhe, ní
amẹhe yọ feọ ní amẹanyẽ ǹä-fẽ-ǹä amẹ-
kase, ní amẹle nii, ní amẹyọ dfẽǹmọ, ní
amẹanyẽ maǹtšẹ lẹ mõ lẹǹ amẹdamọ, koni
atšõamẹ Kaldeamei awoloǹ kẹ wiemọ.
5. Ni maǹtšẹ lẹ to akẹ ahäamẹ amẹdä-
ǹmä kẹ dšẹ lẹ maǹtšẹ lẹ dientšẹ eniyenii
kẹ ewein ní enuọ lẹ mli; ni alẹamẹ afii
etẽ, ní no sẹ ní amẹbadamọ maǹtšẹ lẹ hĩe.
6. Ni amẹteǹ mei ní dšẹ Iudabii lẹ
ateǹ dši Daniel, Hanania, Mišael kẹ
Azaria.
7. Ni piafoi lẹ anukpa lẹ woamẹ gbẹi,
ni ewo Daniel Beltešazar, ni Hanania
lẹ, ewolẹ Šadrak, ni Mišael lẹ, ewolẹ
Mešak, ni Azaria lẹ, ewolẹ Abednego.
8. Ni Daniel kpẹ mli yẹ etšui mli
akẹ ekẹ maǹtšẹ lẹ niyenii kẹ ewein ní

enuo̱ le̱ buleṅ ehe, ni ekpa piafoi le̱ anukpa le̱ fai, koni ekabule ehe. 3 Mose 11.

9. Ni Nyoṅmo̱ hā Daniel hīe ba nyam ye̱ piafoi le̱ anukpa le̱ hīe, ni emūšūṅ tšōle̱ ye̱ ehewo̱. 1 Mose 39, 21.

10. Ni piafoi le̱ anukpa le̱ kē̱ Daniel ake̱: Miše minuntšo̱ maṅtše̱ ni eto nyeniyenii ke̱ nyedā ehānye le̱ gbeyei, ake̱ aleenō eena nyehīe mo̱bo̱mo̱bo̱ fē gbekēbiihīī nyetipēṅfoi le̱ ahīe, ni nyeahā miyiwala atō ye̱ maṅtše̱ le̱ hīe.

11. Ke̱ke̱ le̱ Daniel kē̱ niyenii ano̱kwe̱lo̱ ni piafoi le̱ anukpa le̱ edšie eto Daniel, Hanania, Mišael ke̱ Azaria no̱ le̱ ake̱:

12. Ka otšūdši okwe̱ gbīī nyoṅma, ni ahāwo̱ fie ni wo̱ye ke̱ nu ni wo̱nu;

13. ni akwe̱ wo̱hīeaṅ ke̱ gbekēbii ni yeo̱ maṅtše̱ le̱ niyenii le̱ ahīeaṅ ye̱ ohīe, ni bo̱fēbo̱ ni oona le̱, ni oke̱ otšūdši aye

14. Ni eboame̱ toi ye̱ ne̱ke̱ sane ne̱ mli, ni ekaame̱ ekwe̱ gbī nyoṅma.

15. Ni gbīī nyoṅma le̱ se̱ le̱ ana ake̱ ame̱hīeaṅ efe fe̱o, ni ame̱fīfī fē gbekēbii fē ni yeo̱ maṅtše̱ le̱ niyenii le̱.

16. Nohewo̱ le̱ niyenii ano̱kwe̱lo̱ le̱ dšieo̱ ame̱niyenii le̱ ke̱ wein ni ahāaame̱ ni ame̱nu le̱, ni ahāa-ame̱ fie.

17. Ši ne̱ke̱ gbekēbiihīī edfe̱ ne̱ Nyoṅmo̱ hā ame̱le nii, ni ame̱nyē ame̱kase wolo-fē-wolo ke̱ nilē-fē-nilē; ni Daniel le̱, ehā ena ninā-fē-ninā ke̱ lamōi aširi. Ezek. 28, 3.

18. Ni beni gbīī ni maṅtše̱ le̱ eto ake̱ ake̱ame̱ aba le̱ še̱ le̱, piafoi le̱ anukpa le̱ ke̱ame̱ ba Nebukadnezar hīe.

19. Ni maṅtše̱ le̱ ke̱ame̱ wie, ni ame̱fē le̱ anaa ame̱teṅ mokomoko ni tamo̱ Daniel, Hanania, Mišael ke̱ Azaria; nohewo̱ le̱ ame̱badamo̱ maṅtše̱ le̱ hīe.

20. Ni ṅā ke̱ nilē sādši fē ni maṅtše̱ le̱ biame̱ le̱ ena ye̱ mli ake̱ ame̱fē woloṅleloi ke̱ okōmfoi fē ni yo̱ emaṅtše̱yelihei le̱ fē le̱ šii nyoṅma.

21. Ni Daniel hī dšeṅ ke̱-yaši maṅtše̱ *Koreš kleṅkleṅ afi le̱ no̱. * Ezra 1, 1.

Yitšo 2.

(Kwe̱ Y. 7.)

Ni Nebukadnezar maṅtše̱yeli afi ni dši enyo̱ le̱ no̱ le̱ Nebukadnezar la lamōi komei, ni etšui bōi yeli ye̱ emli, ni ewo̱ tšere̱ ye̱ ehīe.

2. Ni maṅtše̱ le̱ kē̱ ake̱ ayatšé̱ woloṅleloi ke̱ okōmfoi ke̱ ṅkūnyāyeloi ke̱ Kaldeamei le̱ ke̱-ba, koni ame̱batšō maṅtše̱ le̱ elamōi le̱. Ni ame̱ba, ni ame̱badamo̱ maṅtše̱ le̱ hīe. Ies. 47, 12. 13.

3. Ni maṅtše̱ le̱ kē̱ame̱ ake̱: Mila lamō ko, ni mitšui mīye ye̱ mimli ake̱ male lamō le̱.

4. Ni Kaldeamei le̱ ke̱ maṅtše̱ le̱ wie ye̱ Aram wiemo̱ mli ame̱kē̱: *Maṅtše̱, oyi aná wala ke̱-ya nāno̱! Dšadšemo̱ lamō le̱ otšō otšūdši, ni wo̱o̱tšō šiši. * 3, 9.

5. Maṅtše̱ le̱ to he ni ekē̱ Kaldeamei le̱ ake̱: Mihīe ekpa no̱. Ši na, ke̱dši nyetšōōmi lamō le̱ ke̱ ešiši le̱, aaflo̱ nyemli dukuduku, ni aahā nyešīai le̱ atšōmo̱ tumu.

6. Ši ke̱dši nyetšō lamō le̱ ke̱ ešiši le̱, no le̱ makenye nii babaō ni mawo nyehīe nyam naakpa; nohewo̱ le̱ nyetšōami lamō le̱ ke̱ ešiši.

7. Ame̱to he ekoṅ ame̱kē̱: Maṅtše̱ adšadše lamō le̱ atšō etšūdši, ni wo̱o̱tšō šiši.

8. Maṅtše̱ le̱ to he ekē̱: Le̱le̱ṅ, mina ake̱ nyemītao be, edšake̱ nyena ake̱ mihīe ekpa no̱.

9. Ši ke̱dši nyetšōōmi lamō le̱, no le̱ mla kome kā ši hānye, edšake̱ amale ke̱ šišiumo̱ wiemo̱ nyeto nyeyiṅ ake̱ nyebawie ye̱ mihīe ke̱-yaši beyino̱ ni be le̱ aatšake. Nohewo̱ le̱ nyedšadšea lamō le̱ nyetšōami, ni maná male ake̱ nyeanyē ešiši hū nyetšō.

10. Kaldeamei le̱ to he hā maṅtše̱ le̱, ni ame̱kē̱: Mokomoko be̱ šikpoṅ le̱ ne̱ ni aanyē maṅtše̱ sane ne̱ atšō, nohewo̱ le̱ maṅtše̱ ko hū be̱, ni ké̱ edši agbo ke̱ hewalo̱ tete le̱, ni eebi ne̱ke̱ sane ye̱ woloṅlelo̱ lo okōmfo lo Kaldeanyo ko deṅ;

11. edšake̱ sane ni maṅtše̱ bio̱ ne̱ wa; ni mokomoko be̱ ni aanyē atšō maṅtše̱ ne̱ke̱ sane ne̱, ake̱ dša nyoṅmo̱i ni ame̱šihīle̱he be̱ ádesāi ateṅ le̱.

12. Nohewo̱ le̱ maṅtše̱ le̱ mli fū, ni emli wo la naakpa, ni efā ake̱ akpātā Babel nileloi le̱ fē hīe.

13. Ni akpo lẹ dše kpo, akẹ agbe nileloi lẹ, ni ătao Daniel kẹ enanemei lẹ hŭ, ni agbeamẹ.

14. Kẹkẹ ni Daniel kẹ *dſĕn̔mọ kẹ sẹyomọ to he hă man̔tšẹ lẹ oblafoi lẹ anukpa †Ariok ni edše kpo eyagbe Babel nileloi lẹ; * 1, 17. 20. † K. 24.

15. ni ehere man̔tšẹ lẹ asafoiatšẹ Ariok lẹ nọ ni ekē: Mèba akpo ni mli wa nẹkẹ dšẹ man̔tšẹ n̔ŏ? Kẹkẹ ni Ariok tšĭ sane lẹ tă etšŏ Daniel.

16. Ni Daniel yin̔ te ni eyakpa man̔tšẹ lẹ fai, akẹ ehălẹ be ni etšŏ man̔tšẹ lẹ šiši.

17. Kẹkẹ ni Daniel yin̔ ete ewe, ni eyadšadše nẹkẹ sane nẹ etšŏ enanemei Hanania, Mišael kẹ Asaria lẹ,

18. koni amẹkpa n̔wei Nyon̔mọ lẹ fai, ni emŭsŭn̔ atšŏlẹ yẹ amẹhewọ yẹ nẹkẹ tēmọsane nẹ hewọ, koni akakpătă Daniel kẹ enanemei lẹ ahĭe afata Babel nileloi krokomei lẹ ahe.

19. Kẹkẹ ni *adšie nẹkẹ tēmọsane nẹ ši atšŏ Daniel nyŏn̔ yẹ nină mli; nohewọ lẹ Daniel dšie n̔wei Nyon̔mọ lẹ yi. * K. 30.

20. Ni Daniel wó enă nọ ekẹ̄: Adšie Nyon̔mọ gbẹi lẹ yi kẹ-dšẹ nănọ kẹ-yaši nănọ, edšakẹ enŏ dši nilĕ kẹ hewalẹ fĕ!

21. Lẹ dši moni tšakeọ be kẹ yinọ, lẹ *ekpaă man̔tšẹmei, ni esă ewoọ man̔tšẹmei, lẹ ehăa n̔ăleloi leọ n̔ă, ni nileloi hŭ leọ nii. * 4, 14. 22. 23.

22. Lẹ dši moni dšieọ nibii ni mli kwŏlọ kẹ nibii ni an̔ŏ-tē lẹ akpo, ele nii ni yọ dun̔ mli, ni la hŭ kẹlẹ yọ.

23. Bo, mitšẹmei a-Nyon̔mọ, midao ši, ni midšie oyi, akẹ ohămi nilĕ kẹ hewalẹ, ni agbẹnẹ otšŏmi noni wọkpao he fai lẹ; edšakẹ otšŏwọ man̔tšẹ lẹ sane lẹ.

24. Nohewọ lẹ Daniel yin̔ ete *Ariok, moni man̔tšẹ lẹ to akẹ ekpătă Babel nileloi lẹ ahĭe lẹ n̔ŏ, ni eyakẹ̄lẹ akẹ: Kakpătă Babel nileloi lẹ ahĭe, ši okẹmi aya man̔tšẹ lẹ n̔ŏ, ni matšŏ man̔tšẹ lẹ šiši * K. 14.

25. Kẹkẹ ni Ariok he fe oyă ni ekẹ Daniel te man̔tšẹ lẹ n̔ŏ, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Mina nŭ ko yẹ Iuda nomn̔ŏbii lẹ aten̔, ni anyē atšŏ man̔tšẹ šiši.

26. Man̔tšẹ lẹ here nọ ni ekē Daniel ni atšẹ́ọlẹ Beltešazar hŭ lẹ akẹ: Ani oonyē odšadše lamŏ ni mina lẹ kẹ ešiši otšŏmi?

27. Daniel here nọ yẹ man̔tšẹ lẹ hĭe ni ekẹ̄: Tēmọsane lẹ ni man̔tšẹ biọ lẹ, nileloi kẹ okŏmfoi kẹ wolon̔leloi kẹ n̔ulamiian̔kwẹloi lẹ nyĕn̔ atšŏ man̔tšẹ;

28. ši Nyon̔mọ ko yẹ n̔wei ni dšieọ tēmọsădši aši, ni ĕtšŏ man̔tšẹ Nebukadnezar noni baba wọ́sẹ. Olamŏ kẹ oyitšon̔ nină ni ona, beni okă osă lẹ nọ lẹ, nẹ:

29. Bo man̔tšẹ, dſĕn̔mọi te ši yẹ oyin̔ yẹ osă lẹ nọ yẹ noni baba wọ́sẹ hewọ, ni moni *dšieọ tēmọsădši aši lẹ mihă ole noni baba. * K. 22.

30. Ši mi lẹ, *dšee minii ni mile tšŏ fĕ hĭekăloi fĕ hewọ ni adšie nẹkẹ tēmọsane nẹ ši atšŏmi, ši mon̔ beni afe ni atšŏ man̔tšẹ šiši, ni ole otšuin̔ dſĕn̔mọi lẹ hewọn̔. * 1 Mose 41, 16.

31. Bo man̔tšẹ ŏkwẹ, ni na, amăgă kpeteṅkple ko nẹ, ni nẹkẹ amăgă nẹ da, ni ekpẹọ akẹ noko, ni edamọ ohĭe, ni ehe yẹ gbeyei.

32. Nẹkẹ amăgă nẹ yitšo lẹ šika kpakpa ni, etšitši kẹ enidši lẹ dſiọtẹi ni, emŭsŭ kẹ ehẹ lẹ akọ̃ble ni,

33. efŭọdši lẹ dade ni, enădši lẹ fă dade, ni fă hŭ sŭ.

34. Ohĭelẹ kwẹmọ ăhŭ, ni tẹ ko tše bagbĕ ši ni dšee nine sa he, ni ebatſa amăgă lẹ nădši ni dši dade kẹ sŭ lẹ anọ, ni edſăraamẹ wọtšọwọtšọ.

35. Kẹkẹ ni dade lẹ kẹ sŭ lẹ kẹ akọ̃ble lẹ kẹ dſiọtẹi lẹ kẹ šika lẹ fĕ-tſĕm dſăra wọtšọwọtšọ, ni amẹtšŏmọ tamẹ ablenăšadši ni dfere gbo ablešăhe, ni kọ̃yọ lŏamẹ kẹ-te ni anaa-amẹ yẹ heko-heko don̔n̔; ši tẹ lẹ ni tſa amăgă lẹ tšŏ gon̔ kpeteṅkple, ni ekpĕle šikpon̔ mŭ lẹ fĕ nọ.

36. Lamŏ lẹ nẹ; ni wọọtšŏ ešiši hŭ yẹ man̔tšẹ lẹ hĭe.

37. Bo man̔tšẹ dši *man̔tšẹmei aman̔tšẹ, ni n̔wei Nyon̔mọ lẹ en̔ŏ man̔tšẹyeli kẹ hewalẹ kẹ nọyeli kẹ anumnyam ehăo; * Ezek. 26, 7.

38. ni hefĕhe ni gbomei abii kẹ *năn̔ koloi kẹ n̔wei lofŏdši hĭọ lẹ, en̔ŏ-wo

odeṅ, ni ewoö ame̱fẽ ame̱no̱yelo̱: bo dši
šika yitšo le̱. * Ier. 27, 6.

39. Ni ose̱ le̱ maṅtše̱yeli kroko aate
ši ní ke̱o yee egbo̱, ke̱ maṅtše̱yeli kroko
ní dši etẽ ni dši akõ̱ble nõ, ni eeye ši-
kpoṅ le̱ fẽ no̱.

40. Ni máṅtše̱yeli ní dši edfe̱ le̱ he aawa
tamo̱ dade, ni take̱ bo̱ni dade dfăraä ni
egble̱o̱ nibii fẽ le̱, nakai noṅṅ eedfăra ni
eefuflu ene̱mei fẽ, tamo̱ dade fufluo̱ nii.

41. Ni bo̱ni ona nădši ke̱ wābii le̱ ni
fã gbe̱šõlo̱ sũ ni fã hũ dade le̱, maṅtše̱-
yeli le̱ mli bagbla; ši dade le̱ hewale̱
le̱ eko aahĩ mli, take̱ bo̱ni ona ake̱ dade
le̱ ke̱ sũ ni akpo̱to̱ le̱ futu le̱.

42. Ni bo̱ni enanewābii le̱ fã dade ni
fã hũ sũ le̱, nakai noṅṅ maṅtše̱yeli le̱
fã mli aawa, ni fã hũ aadfa.

43. Ni bo̱ni ona dade ni sũ ni akpo̱to̱
futu mli le̱, nakai ame̱ke̱ gbomei aseši-
bii aafutu ame̱mli moṅ, ši ame̱kpe̱te̱ṅ,
take̱ bo̱ni dade ke̱ sũ futuu le̱.

44. Ni ne̱ke̱ maṅtše̱mei ne̱ ayino̱
le̱ Nyoṅmo̱ ni yo̱ ṅwei le̱ aatẽ maṅ-
tše̱yeli ko ši amã ši ní *efiteṅ doṅṅ
ke̱-ate nāno̱, ni ašĩṅ maṅtše̱yeli ne̱
ahăṅ maṅ kroko; eedfăra †maṅtše̱-
yelii ne̱ fẽ wo̱tšo̱wo̱tšo̱, ni eekpātã
ame̱hĩe, ši le̱dientše̱ le̱ eedamo̱ ši
ke̱-ate nāno̱; * 7, 14. 27. Ies. 9, 6. † 1 Kor. 15, 24. Kpods. 11, 15.

45. take̱ bo̱ni ona ake̱ *te̱ le̱ tše ke̱-
dše̱ goṅ le̱ no̱ bagbẽ ši ni dšee nine sa
he, ni edfăra dade le̱ ke̱ akõ̱ble le̱ ke̱
sũ le̱ ke̱ dfie̱te̱i le̱ ke̱ šika le̱. — Nyo-
ṅmo̱ agbo le̱ edšie noni baba wóse̱ etšõ
maṅtše̱, ni lamõ le̱ ye̱ mli, ni ešišitšõ-
mo̱ le̱ hũ mã ši šiṅṅ. * K. 34.

46. Ke̱ke̱ ni maṅtše̱ Nebukadnezar ke̱
ehĩe bu ši, ni edšá Daniel, ni efá ake̱
ašã afo̱le ke̱ tšofãi-ke̱-ṅmai ahăle̱.

47. Maṅtše̱ le̱ here Daniel no̱ ni ekẽ̱:
Le̱le̱ṅ ake̱ nye-Nyoṅmo̱ le̱ *dši nyoṅmo̱i
a-Nyoṅmo̱ ke̱ maṅtše̱mei anuntšo̱ ke̱ tē-
mo̱sādši akpodšielo̱, ake̱ noni onyẽ odšie
ne̱ke̱ tẽmo̱sane ne̱ kpo ne̱.
* 3, 29. Ios. 2, 11. Lal 86. 8. Ies. 42, 8. 9.

48. Ke̱ke̱ ni maṅtše̱ le̱ fe Daniel gbomo
agbo, *ni ekele̱ nii wudši babaõ, ni ewole̱
no̱yelo̱ ye̱ Babel šikpoṅ le̱ fẽ no̱, ke̱ Babel
nilelo̱i le̱ fẽ no̱ onukpa. * K. 6.

49. Ni Daniel bi maṅtše̱ le̱, ni *eṅõ
Šadrak, Mešak ke̱ Abednego eto Babel
šikpoṅ le̱ no̱ nitšumo̱i le̱ ano̱, ši Daniel
le̱, ehĩ maṅtše̱ we le̱. * 3, 12.

Yitšo 3.

Ni maṅtše̱ Nebukadnezar fe šika amãgã
ní ekwo̱le̱ dši ninetalo̱i nyoṅmai-ekpa ni
elẽ̱mo̱ dši ninetalo̱i ekpa, ni eke̱-mã ši ye̱
Dura ṅã le̱ no̱ ye̱ Babel šikpoṅ le̱ no̱.

2. Ni maṅtše̱ Nebukadnezar tšũ ake̱
ayabua amraloi le̱ ke̱ lumei le̱ ke̱ aku-
tšei anukpai le̱ ke̱ kodšolo̱i le̱ ke̱ nito-
lo̱i le̱ ke̱ mlatšõlo̱i le̱ ke̱ maṅkraloi le̱
ke̱ šikpõdši le̱ ano̱ onukpai le̱ fẽ nã ke̱-
bakpe, ní ame̱ba amãgã ní maṅtše̱ Ne-
bukadnezar ke̱-mã ši le̱ bulemo̱.

3. Ke̱ke̱ ni amraloi le̱ ke̱ lumei le̱ ke̱
akutšei anukpai le̱ ke̱ kodšolo̱i le̱ ke̱ ni-
tolo̱i le̱ ke̱ mlatšõlo̱i le̱ ke̱ maṅkraloi le̱
ke̱ šikpõdši le̱ ano̱ onukpai le̱ fẽ bua
ame̱he nã ke̱-ba amãgã ní maṅtše̱ Nebu-
kadnezar ke̱-mã ši le̱ bulemo̱; ni ame̱-
badamo̱ amãgã ni Nebukadnezar ke̱-mã
ši le̱ hĩe.

4. Ke̱ke̱ ni šie̱lo̱ le̱ bo wã ake̱: Nye
mãdši ke̱ asafoi ke̱ wiemo̱i! ãkẽ̱nye ake̱:

5. Befẽbe ní nyeanu kõfẽṅ ke̱ ble̱ ke̱
saṅkũ ke̱ kete ke̱ obentá ke̱ obónu ke̱
dšõi sro̱toi agbẽ̱mo̱ le̱, nyekũlaä ši, ni
nyedšáa šika amãgã le̱ ní maṅtše̱ Ne-
bukadnezar ke̱-mã ši le̱;

6. ni mofẽmo ní kũlaa ši ní edšá le̱,
nakai ṅmle̱tfã le̱ no̱ noṅṅ le̱ aaše̱le̱ afõ
la ke̱ flõnõ ní tšoo̱ grigri le̱ mli.

7. Nohewo̱ le̱ amrõ pe̱ ní mãdši le̱ fẽ
nu kõfẽṅ le̱ ke̱ ble̱ le̱ ke̱ saṅkũ le̱ ke̱
kete le̱ ke̱ obentá le̱ ke̱ dšõi sro̱toi le̱
fẽ agbẽ̱mo̱ le̱, mãdši le̱ ke̱ asafoi le̱ ke̱
wiemo̱i le̱ fẽ ho-kũla ši, ni ame̱dšá šika
amãgã ni maṅtše̱ Nebukadnezar ke̱-mã
ši le̱.

8. Nohewo̱ le̱ amrõ le̱ noṅṅ le̱ Kaldea-
mei komei ba ni ame̱baflo̱ Iudafoi le̱ aná,

9. ame̱wó ame̱nã no̱ ni ame̱kẽ̱ maṅtše̱
Nebukadnezar ake̱: Maṅtše̱, oyi aná wala
ke̱-ya nāno̱!

10. Bo maṅtše̱, *owo akpo̱, ake̱ mo-
fẽmo ni aanu kõfẽṅ ke̱ ble̱ ke̱ saṅkũ ke̱
kete ke̱ obentá ke̱ obónu ke̱ dšõi sro̱toi

lẹ fẽ agbẽmọ lẹ, ekũla ši, ni edšá šika
amãgã lẹ, *6, 15.
11. ni mofẽmo ní kũlaa ši ní edšá lẹ,
aašẹlẹ afõ la kẹ flõnõ ni tšoọ grigri lẹ mli.
12. Agbẹnẹ Iudafoi komei yẹ *ní oñõ-
amẹ oto Babel šikpoñ lẹ nọ nitšumọi lẹ
anọ, amẹdši Šadrak kẹ Mešak kẹ Abed-
nego. Nẹkẹ gbomei nẹ yee bo mañtšẹ
okpọ lẹ nọ; amẹsúmọọ onyoñmọi lẹ, ni
šika amãgã ní okẹ-mã ši lẹ hũ amẹ-
dšáá. *2, 49.
13. Kẹkẹ ni Nebukadnezar kẹ mlifũ
kẹ mlila fã akẹ ayañõ Šadrak, Mešak
kẹ Abednego kẹ-ba. Ni ayañõ nẹkẹ gbo-
mei nẹ kẹ-ba mañtšẹ lẹ hĩe.
14. Ni Nebukadnezar wó enã nọ ni
ekẽamẹ akẹ: Šadrak, Mešak kẹ Abed-
nego, ani nyehĩe kã he ni nyesúmọọ mi-
nyoñmọi lẹ, ni nyedšáá šika amãgã lẹ
ni mikẹ-mã ši lẹ?
15. Agbẹnẹ kẹdši nyesã nyehe nyeto
lẹ, no lẹ befẽbe ni nyeanu kõfẽñ lẹ kẹ
blẹ lẹ kẹ sañkũ lẹ kẹ kete lẹ kẹ obentá
lẹ kẹ obónu lẹ kẹ dšõi srọtoi lẹ fẽ agbẽ-
mọ lẹ, nyekũlaã ši, ni nyedšáa amãgã
ní mife lẹ; ši kẹdši nyedšáá lẹ, nakai
ñmlẹtĩã lẹ nọ noññ lẹ aašẹrẹnye afĩe la
kẹ flõnõ ní tšoọ grigri lẹ mli! Ni *na-
mọ dši Nyoñmọ ní aadšienye yẹ mi-
deñ lẹ? *2 Mañ. 18, 35.
16. Šadrak, Mešak kẹ Abednego here
nọ ni amẹkẽ mañtšẹ lẹ akẹ: Nebukad-
nezar, ehĩaawọ akẹ wọhão hetõ yẹ nẹkẹ
sane nẹ mli.
17. Kẹdši nakai lẹ, wọ-Nyoñmọ lẹ ní
wọsúmọọ lẹ aanyẽ adšiẹwọ yẹ *la kẹ
flõnõ ni tšoọ grigri lẹ mli, ni eedšiewọ
yẹ odeñ, mañtšẹ. *Lal. 66, 12.
18. Ši ké dšee nakai hũ lẹ, mañtšẹ, ná
ole akẹ wosúmọñ onyoñmọi lẹ, ni wọdšáñ
šika amãgã ni okẹ-mã ši lẹ. 2 Mose 20, 3—5.
19. Kẹkẹ ni Nebukadnezar mli wo la
naakpa, ni ehĩe tšake srọto ko ewo
Šadrak, Mešak kẹ Abednego, ni efã akẹ
amẹhã flõnõ lẹ adọ toi kpawo fẽ bọni
ahãa edọọ dã lẹ.
20. Ni efã eta lẹ mli hĩĩ hewalọi ko-
mei akẹ amẹfĩmọ Šadrak, Mešak kẹ
Abednego, ni amẹyašẹrẹamẹ amẹfĩe la
kẹ flõnõ ní tšoọ grigri lẹ mli.
21. Kẹkẹ ni afĩmọ nẹkẹ gbomei nẹ kẹ
amẹtšakotoi kẹ amẹflakai kẹ amẹheboi
kẹ amẹtadei krokomei lẹ, ni ašẹrẹamẹ
afĩe la kẹ flõnõ ní tšoọ grigri lẹ mli.
22. Nohewọ lẹ, akẹ-ni mañtšẹ lẹ wie-
mọ lẹ mli wa, ni flõnõ lẹ edọ naakpa
hewọ lẹ, lalilẹii lẹ gbe gbomei ní hole
Šadrak, Mešak kẹ Abednego yawo mli lẹ.
23. Ni nẹkẹ gbomei etẽ ní dši Šadrak,
Mešak kẹ Abednego nẹ yagbẽ la kẹ flõnõ
ní tšoọ grigri lẹ mli bọni afĩmọamẹ lẹ
noññ.
24. Kẹkẹ ni mañtšẹ Nebukadnezar nã
kpẹ ehe, ni ete ši oyá, ni ekẽ edšina-
foi lẹ akẹ: Ani dšee mei etẽ wọfĩmọ
wọwo la lẹ mli lẹ? Amẹhere nọ ni
amẹkẽ mañtšẹ lẹ akẹ: Eyẹñ, mañtšẹ!
25. Ehere nọ ni ekẽ: Na, mi lẹ mĩna
mei edfẹ ní afẽneamẹ ní *amẹnyie la lẹ
mli, ni nokonoko efekoamẹ, ni moni gbe
yi fe edfẹ lẹ su tamọ †nyoñmọi lẹ abi!
*Ies. 43, 2. †Dan. 3, 28.
26. Kẹkẹ ni Nebukadnezar tši bẹñkẹ
la kẹ flõnõ ní tšoọ grigri lẹ nã, ni ewó
enã nọ ekẽ: Šadrak kẹ Mešak kẹ Abed-
nego, nye Nyoñmọ moni yọ ñwei šoññ
lẹ tšũdši, nyedšea kpo ní nyebaã! Kẹ-
kẹ ni Šadrak kẹ Mešak kẹ Abednego
dše kpo yẹ la lẹ mli.
27. Ni mañtšẹ lẹ amraloi lẹ kẹ lumei
lẹ kẹ akutšei anukpai lẹ kẹ mañtšẹ lẹ
adšinafoi lẹ bua amẹhe nã ni amẹbakwẹ
nẹkẹ gbomei nẹ, ni amẹna akẹ la lẹ náá
hewalẹ ko yẹ amẹgbomotšei anọ, ni amẹ-
yiteñ tšọi ñãlãã, ni amẹtadei lẹ tšakee,
asañ lasũ tete edšee fũ yẹ amẹhe.
Heb. 11, 34.
28. Kẹkẹ ni Nebukadnezar wó enã nọ
ni ekẽ: Adšie Šadrak, Mešak kẹ Abed-
nego Nyoñmọ lẹ yi akẹ *etšũ ebọfo, ni
ebadšie etšũdši ní ñõ amẹbĩe amẹfõ enọ,
ni amẹtšake mañtšẹ lẹ wiemọ lẹ hĩe, ni
amẹñõ amẹgbomotšei amẹhã, koni amẹka-
súmọ nyoñmọ ko nyoñmọ ko ni amẹdšá-
lẹ, akẹ dša amẹ-Nyoñmọ lẹ kẹkẹ lẹ!
*6, 22.
29. Nohewọ lẹ miwo akpọ akẹ: Mañ-
fẽ-mañ kẹ asafo-fẽ-asafo kẹ wiemọ-fẽ-
wiemọ ni aawie Šadrak kẹ Mešak kẹ
Abednego Nyoñmọ lẹ he efõñ ko lẹ, aafĩẹ
amẹmli dukuduku, ni aahã amẹñãi atšẽ-

mo̱ tumu; edšake̱ *Nyoṅmo̱ ko Nyoṅmo̱
ko be̱ ní aanyẽ mo adšie ne̱ke̱. *2, 47.
30. Ke̱ke̱ ni maṅtše̱ le̱ wó Šadrak, Mešak
ke̱ Abednego no̱ ye̱ Babel šikpoṅ le̱ no̱.

Yitšo 4.

Maṅtše̱ Nebukadnezar ṅmã yahã mãdši-
mãdši ke̱ asafoi ke̱ wiemo̱i fẽ ní hĩo̱ ši-
kpoṅ le̱ fẽ no̱ le̱ ake̱: Hedšo̱le̱ afá ahãnye!
2. Okadii ke̱ nãkpe̱nii ní Nyoṅmo̱ ní
yo̱ ṅwei šoṅṅ le̱ efe ye̱ mihe le̱, esa mi-
hĩe ake̱ madšadše matšõ.
3. Kwe̱ bo̱ni ekadii le̱ dãra hã ke̱
bo̱ni enãkpe̱nii le̱ wa hã! *Emaṅtše̱-
yeli le̱ nãno̱ maṅtše̱yeli ni, ni eno̱yeli
le̱ dše̱o̱ yino̱ ke̱-yaä yino̱! *6, 27.
4. Mi Nebukadnezar miye̱ hedšo̱le̱ ye̱
miwe ne̱, ni mĩſere ye̱ mimõ ne̱ mli;
5. ni mina lamõ ko ni wo mihe gbe-
yei, ni dſẽṅmo̱i ní midſẽṅ ye̱ misã le̱
no̱ ke̱ miyitšoṅ ninãi le̱ haomi.
6. Ni miwo akpo̱, ake̱ ayaṅõ Babel
nilelo̱i le̱ fẽ ke̱-ba mihĩe, koni ame̱ba-
tšõmi lamõ le̱ šiši.
7. Ke̱ke̱ ni woloṅlelo̱i le̱ ke̱ okõmfoi
le̱ ke̱ Kaldeamei le̱ ke̱ ṅulamiiaṅkwe̱lo̱i
le̱ ba mihĩe, ni migba lamõ le̱ ye̱ ame̱-
hĩe, ši ame̱tšõõmi šiši. 2, 2
8. Ši beni yi yawula ši le̱, Daniel,
moni atšé̱o̱le̱ Beltešazar, take̱ bo̱ni atšé̱o̱
minyoṅmo̱ le̱ gbe̱i le̱, moni *nyoṅmo̱i
kroṅkroṅi le̱ amumo̱ yo̱ emli le̱, ba mi-
hĩe, ni migba lamõ le̱ ye̱ ehĩe mikẽ̱:
*5, 11. 14.
9. Beltešazar, woloṅlelo̱i le̱ anukpa,
ake̱-ni mile ake̱ nyoṅmo̱i kroṅkroṅi le̱
amumo̱ ye̱ omli, ni *tẽmo̱sane ko tẽmo̱-
sane ko waa hãão hewo̱ le̱, gbami mi-
lamõ mli ninãi ní mina le̱ ke̱ ešiši.
* Ezek. 28, 3.
10. Miyitšoṅ ninãi ni mina, beni mi-
kã misã le̱ no̱ le̱, ne̱: Mikwe̱, ni na, tšo
ko mã šikpoṅ le̱ teṅ, ni ekwo̱ naakpa.
Ezek. 31, 3–14.
11. Tšo le̱ da, ni ewa, ni ekwo̱ ãhũ
ke̱-yaši ṅwei, ni anaäle̱ ye̱ šikpoṅ le̱ fẽ
nãgbẽhe.
12. Eyi bãi ye̱ fe̱o, ni eyibii fá, ni
ṅmã ye̱ mli hã mei fẽ; ṅãṅ koloi hĩo̱ ehõṅ
le̱ šiši, ni ṅwei *lofõdši sõmoo̱ enidši le̱
ano̱, ni no helo fẽ yeo̱. *K. 21. Ezek. 17, 23.

13. Ni mina ye̱ miyitšoṅ ninãi le̱ amli,
beni mikã misã le̱ no̱ le̱, ni na, sralo̱ ke̱
mokroṅkroṅ dše̱ ṅwei kpleke ši;
14. ebo wã ni ekẽ̱ ake̱: *Nyetõa tšo
le̱ nyegbẽa ši, ni nyeflo̱a enidši le̱, nye-
kplo̱a ebãi le̱ nyeſiea ši, ni nyegbe̱a eyi-
bii le̱ nyeſãa, ní koloi le̱ adše šiši adšo
foi, ni lofõdši le̱ hũ adše enidši le̱ ano̱
aya! *K. 23.
15. Ši kẽle̱ nyešĩa etšoku le̱ ye̱ šikpoṅ,
ni nyeke̱ dade ke̱ akõble kõsõṅkõsõ afĩa-
le̱ ye̱ ṅãno̱ dſe̱fo̱ le̱ mli, ní ṅwei bó̱
afo̱le̱, ni ená egbe̱fãṅnõ ye̱ koloi ateṅ
ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ dſe̱i le̱ amli;
16. ni aatšake egbomo tšui le̱, ni aahãle̱
kolo tšui, ni *bei kpawo aaho eyi! *7, 25.
17. Ne̱ke̱ sane ne̱ dše̱ sralo̱i le̱ adšina
le̱ mli, ni noni abio̱ ne̱ hũ dše̱ mei kroṅ-
kroṅi le̱ awiemo̱ le̱ mli, beni afe ní hĩe-
kãlo̱i ale ake̱ *moni yo̱ ṅwei šoṅṅ le̱ ye̱
hewale̱ ye̱ gbomei amaṅtše̱yeli no̱, ni
eṅõ-hãa mofẽmo ní esumoo̱, ni eṅõo̱ mei
ni dši gbomei amliwo etáa no̱. *2, 21.
18. Ne̱ke̱ lamõ ne̱ mi, maṅtše̱ Nebu-
kadnezar, mina; ni agbe̱ne̱ bo Belteša-
zar, tšõmo̱ šiši, edšake̱ mimaṅtše̱yeli le̱
mli nilelo̱i le̱ fẽ nyẽẽ atšõmi šiši; ši bo
le̱ o•nyẽ, edšake̱ nyoṅmo̱i kroṅkroṅi le̱
amumo̱ ye̱ omli!
19. Ke̱ke̱ ni Daniel ní atšé̱o̱le̱ Belte-
šazar le̱ he dšõ ehe be kplaṅṅ, ni edſẽṅ-
mo̱i haole̱. Maṅtše̱ le̱ here no̱ ni ekẽ̱:
Beltešazar, kãhã lamõ le̱ lo ešišitšõmo̱
le̱ mĩhaoö! Beltešazar here no̱ ni ekẽ̱:
Minuntšo̱, kũle̱ lamõ ne̱ afe mei ni he
tšẽo̱o le̱ anõ, ni ešišitšõmo̱ le̱ hũ afe
ohenye̱lo̱i le̱ anõ!
20. Tšo le̱ ni ona ni eda ni ewa ni
ekwo̱ ãhũ ke̱-yaši ṅwei, ní anaäle̱ ye̱
šikpoṅ le̱ no̱ fẽ,
21. ni eyi bãi yo̱ fe̱o, ní eyibii fá, ní
ṅmã yo̱ mli hã mei fẽ, ni ṅãṅ koloi hĩo̱
šiši, ni ṅwei lofõdši sõmoo̱ enidši ano̱ le̱,
22. dši bo, maṅtše̱, ní oda, ni ohe wa,
ni odale̱ le̱ eda ãhũ ke̱-yaše̱ ṅwei, ni
ono̱yeli le̱ hũ eše̱ šikpoṅ le̱ nãgbẽhe le̱.
23. Ni noni maṅtše̱ le̱ na sralo̱ ke̱ mo-
kroṅkroṅ kpleke ši ke̱-dše̱ ṅwei, ni ekẽ̱
ake̱: Nyetõa tšo le̱ nyegbẽa ši, ni nye-
ſitealе̱; ši kẽle̱ nyešĩa etšoku le̱ ye̱ ši-

kpoń, ni nyekę dade kę akǫble kõšõń-
kõsõ afiale yę ńãnǫ dfęfǫ lę mli, ni
nyehãa ńwei bǫ́ afǫalę, ni ená egbę-
fãńnõ yę ńãń koloi lę ateń kę-yaši be-
yinǫ ní bei kpawo aaho eyi lę: —
24. ešiši nę, mańtšę, ni moni yǫ ńwei
šońń lę adšina ní baš minuntšǫ mańtšę
nǫ nę:
25. aafieo yę gbomei ateń, ni ooyahĩ
ńãń koloi ateń, ni aahã oye dfęi tamǫ
tšinai, ni ńwei bǫ́ aafǫo, ni bei kpawo
aaho oyi, kę-yaši beyinǫ ni oole akę
moni yǫ ńwei šońń lę yę hewalę yę
gbomei amańtšęyeli nǫ, ni eńõ-hãa mo-
fẽmo ni esumoǫ.
26. Ni bǫni afá akę aši tšoku lę, na-
kai omańtšęyeli lę aadamǫ ahão, beni
oná ole akę ńwei yǫ hewalę lę.
27. Nohewǫ lę, mańtšę, hã mińãwõ lę
asa ohie, ni okę dšalę akũmǫ ohe ešai
lę afie, ni okę *ohiafoi amǫbǫnalę akũ-
mǫ onišaianii lę, akę aleenõ no aahã
ohedšolę lę sę atšę ahão lo.
Abǫl 19, 17. Mat. 5, 7; 18, 21.
28. Enę fẽ ba mańtšę Nebukadnezar nǫ.
29. Nyõdši nyońma kę enyǫ sę lę enyie
Babel mańtšę mõ lę yiteń,
30. ni mańtšę lę wó ená nǫ ni ekẽ:
Ani dšee Babel kpeteńkple lę ní mimã
ni etšõ mańtšęwe yę mihewalę kpeteń-
kple lę nã hã minumnyam lę yidšiemǫ
lę nę! Abǫl 16, 18. Bǫf. 12, 22.
31. Mańtšę lę nã enyõõ ši, ni gbẽ dšę
ńwei kẽ: Mańtšę Nebukadnezar, ákęo
ake: Ašõ mańtšęyeli lę yę odeń;
32. ni aafieo yę gbomei ateń, ni ooyahĩ
ńãń koloi ateń, ni aahã oye dfęi tamǫ
tšinai, ni bei kpawo aaho oyi, kę-yaši
beyinǫ ni *ooná ole akę moni yǫ ńwei
šońń lę yę hewalę yę gbomei amańtšęyeli
nǫ, ni eńõ-hãa mofẽmo ní esumoǫ! *4, 21.
33. Nakai ńmlętfã lę nǫ nońń wiemǫ
lę ba mli yę Nebukadnezar nǫ; ni afielę
yę gbomei ateń, ni eye dfęi tamǫ tšinai,
ni ńwei bǫ́ fǫ egbomotšo lę, kę-yaši be-
yinǫ ni eyitšǫi tša tamǫ okropoń tšędši,
ni elamii hũ tamǫ lofõdši awãbii aná.
34. Ni gbĩi lę asę lę mi, Nebukadnezar,
mihole mihieńmęii anǫ mikwę ńwei, ni
midfẽńmǫ kũ sę ba mimli ekoń, ni midšie
moni yǫ ńwei šońń lę yi, ni mikafo ni
miwo moni hĩǫ ši kę-yašiǫ nãnǫ lę hie
nyam; edšakę *enǫyeli lę nãnǫ nǫyeli
ni, ni emańtšęyeli lę yę kę-dšę yinǫ kę-
yaš yinǫ. *K. 8.
35. Ni šikpoń lę nǫ bii fẽ lę, abuǫ-
amę akę amędšee fęifęi, ni efeǫ noni
esumoǫ yę ńwei ta lę kę šikpoń lę nǫ
bii lę ateń, ni moko bę ní aatfa enine
afõ lo ni eekęlę akę: Meni ofeǫ nę?
36. Nakai be lę mli nońń lę midfẽńmǫ
kũ sę ba mimli ekoń, ni beni afe ní
mimańtšęyeli lę hie aba nyam ekoń he-
wǫ lę, miwõ kę mihientšo nǫ kpęmǫ lę
kũ sę ba mińõ ekoń, ni midšinafoi kę
minukpai lę taomi, ni ańõmi ato mi-
mańtšęyeli lę nǫ ekoń, ni ańõ hewalę
ní fẽ tšutšu nõ lę afata he ahãmi.
37. Nohewǫ lę agbęnę mi, Nebukadnezar,
midšie ńwei mańtšę lę yi, ni miwó enǫ,
ni miwo ehie nyam; edšakę enitšumǫi
fẽ lę anǫkwale ni, ni egbęi hũ dša,
ni *mei ní yǫ hewõ dšeń lę enyẽǫ-
amę ši ebaš. *5, 20. Luk. 1, 51; 18, 14.

Yitšo 5.

Mańtšę *Belšazar ńmẽ enukpai lę ateń
mei akpe okplõ kpeteńkple, ni enu wein
yę mei akpe nę hie. *7, 1.
2. Ni beni wein lę tšẽ Belšazar nã
lę, efã akę ayańõ šika kę dfiętęi nibii
ní etšę Nebukadnezar yalõ yę sǫlemǫwe
ni yǫ Ierusalem lę kę-ba, koni mańtšę
lę kę enukpai lę kę eńãmei lę kę ehe-
mei lę anu dã yę mli. 1, 2. 2 Kron. 36, 10.
3. Kękę ni akę šika nibii lę ní ayalõ yę
sǫlemǫwe ní dši Nyońmǫ we ní yǫ Ieru-
salem lę ba, ni mańtšę lę kę enukpai lę
kę eńãmei lę kę ehemei lę nu dã yę mli.
4. Amęnu wein ni amędšie šika kę
dfiętęi kę akǫble kę dade kę tšo kę tę
nyońmǫi lę ayi.
5. Nakai ńmlętfã lę nǫ nońń lę gbo-
mo nine wãbii dše kpo, ni ebańmã nii
yę kanetšo lę ńęlęnǫ yę mańtšę mõ lęń
gbogbo ni aša he kãlõ lę he; ni mań-
tšę lę na nine ní ńmãa nii lę.
6. Kękę ni mańtšę lę hie tšake, ni
edfẽńmǫi haolę, ni ehę talǫi lę amli gbǫ-
dšǫ, ni enakutšei tfiatfia amęhe.

7. Maṅtšẹ lẹ bo wā *akẹ ayaṅō okōmfoi kẹ Kaldeamei kẹ ṅulamiiaṅkwẹlọi lẹ kẹ-ba. Ni maṅtšẹ lẹ wó enā nọ, ni ekē Babel nilelọi lẹ akẹ: Mofēmo ní aakane nẹkẹ ṅmālẹ nẹ, ni eetšōmi šiši lẹ, aawolẹ atade afaseo, ni aawo ekuẹ šika kōsōṅkōsō, ni eetšố nọyelọ moni dši etē yẹ maṅtšẹyeli lẹ mli. * 2, 2; 4, 6.

8. Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ nilelọi lẹ fē ba, ši amẹnyēē ṅmālẹ lẹ amẹkane lo ní ameatšō maṅtšẹ lẹ šiši.

9. Kẹkẹ ni maṅtšẹ Belšazar hao naakpa, ni ehīe tšake, ni enukpai lẹ hū fe yā.

10. Agbẹnẹ maṅtšẹ lẹ kẹ enukpai lẹ awiemọi ahewọ lẹ maṅnye lẹ ba okplōṅmē asa lẹ nọ, ni ewó enā nọ ekē: Maṅtšẹ, oyi aná wala kẹ-ya nānọ! Kāhā odfēṅmọi mīhaoō, ni kāhā ohīe mītšake!

11. Nū ko yẹ omaṅtšẹyeli lẹ mli, ní *nyoṅmọi kroṅkroṅi lẹ amumọ yọ emli, ni otšẹ yinọ lẹ ana hīetē kẹ dfēṅmọ kẹ nilē ní tamọ nyoṅmọi lẹ anilē yẹ emli, ni maṅtšẹ Nebukadnezar, otšẹ lẹ, wolẹ woloṅlelọi kẹ okōmfoi kẹ Kaldeamei kẹ ṅulamiiaṅkwẹlọi lẹ anukpa, bọni otšẹ maṅtšẹ lẹ fe nẹ, * 4, 8.

12. edšakẹ ana mumọ ní teke nọ kẹ nilē kẹ dfēṅmọ kẹ lamōi ašišitšōmọ kẹ wiemọi ni wa anātšōmọ kẹ kpọi afēnemọ yẹ Daniel ni maṅtšẹ lẹ wolẹ Beltešazar lẹ mli. Nohewọ lẹ hā ayatšẹ́ Daniel kẹ-ba, ni ebatšō šiši. Ezek. 28, 3.

13. Kẹkẹ ni ayaṅō Daniel kẹ-ba maṅtšẹ lẹ hīe. Ni maṅtšẹ lẹ wó enā nọ ni ekē Daniel akẹ: Ani bo dši Daniel lẹ ni dšẹ Iuda nomṅō gbomei ní mitšẹ maṅtšẹ lẹ yaṅō kẹ-dšẹ Iudea kẹ-ba lẹ ateṅ lẹ lo?

14. Ši minu ohe akẹ nyoṅmọi lẹ amumọ yẹ omli, ni anaā hīetē kẹ dfēṅmọ kẹ nilē ní teke nọ yẹ omli.

15. Ni agbẹnẹ akẹ nilelọi kẹ okōmfoi nẹ ba mihīe, kọni amẹbakane nẹkẹ ṅmālẹ nẹ, ni amẹtšōmi šiši, ši amẹnyēē wiemọ lẹ šiši amẹtšō.

16. Ni minu ohe, akẹ onyēọ nibii ašiši otšōọ, ni ofēneọ kpọi hū; agbẹnẹ kẹdši oonyē ṅmālẹ lẹ okane, ní otšōmi šiši lẹ, aawoō atade afaseo, ni aawo okuẹ šika kōsōṅkōsō, ni ootšố nọyelọ moni dši etē yẹ maṅtšẹyeli lẹ mli!

17. Kẹkẹ ni Daniel here nọ, ni ekē yẹ maṅtšẹ lẹ hīe akẹ: Hā onikēnii lẹ ahī ši ahāo, ni oṅō onyōmọwo lẹ hū ohā mokroko; ši kēlẹ makane ṅmālẹ lẹ matšō maṅtšẹ, ni matšōlẹ šiši hū.

18. Bo maṅtšẹ! Nyoṅmọ moni yọ ṅwei šoṅṅ lẹ ṅō *maṅtšẹyeli kẹ hewalẹ kẹ nọyeli kẹ anumnyam ehā otšẹ Nebukadnezar, * 2, 37; 4, 25.

19. ni hewalẹ ni ekẹ-hālẹ nẹ hewọ lẹ mādšimādši kẹ asafoi kẹ wiemọi fē he kpokpoọ ni amẹšeọ gbeyei yẹ ehīe; moni esumoọ akẹ egbeo lẹ, egbeọo, ni moni esumoọ akẹ ehere oyiwala lẹ, ehereọ oyiwala; moni esumoọ akẹ ewó onọ lẹ, ewóọ onọ, ni moni esumoọ akẹ ebao ši lẹ, ebaāo ši.

20. Ši beni etšui wó ehe nọ ni ewadšẹ emumọ yẹ hewō mli lẹ, akpalẹ yẹ emaṅtšẹšēi lẹ nọ, ni ašō enumnyam lẹ yẹ edeṅ; Bọf. 12, 23.

21. ni afīelẹ yẹ gbomei abii ateṅ, ni etšui tšố tamọ koloi anō, ni eyahī ṅāṅ tedšii ateṅ, ahā eye dfẹi tamọ tšinai, ni ṅwei bó fọ egbomotšo lẹ, kẹ-yaši beyinọ ni ená ele akẹ *Nyoṅmọ ní yọ ṅwei šoṅṅ lẹ yeọ gbomei amaṅtšẹyeli nọ, ni eṅōọ mofēmo ní esumoọ etọọ nọ. * 4, 35.

22. Ni bo, ebi Belšazar nẹ, obaa otšui ši, tšẹ ole enẹ fē;

23. ši owó ohe nọ oši ṅwei Nuntšọ lẹ, ni ayaṅō *ewe lẹ nibii kẹ-ba ohīe, ni okẹ onukpai kẹ oṅāmei ke ohemei lẹ nu wein yẹ mli, ni odšie dfiẹtẹi kẹ šika kẹ akōble kẹ dade kẹ tšo kẹ tẹ nyoṅmọi lẹ †ni amẹnaa nii ni amẹnuu nii ni amẹlee nii hū lẹ ayi; ši Nyoṅmọ ni omumọ yọ edeṅ ni ogbẹ̄i fē dši enō lẹ, lẹ lẹ owoo ehīe nyam. * K. 2. † Lal. 115, 4—7.

24. Nohewọ atšū nine nẹ kẹ-dšẹ eṅō, ni aṅmā nẹkẹ ṅmālẹ nẹ.

25. Ni ṅmālẹ ni aṅmā lẹ nẹ: ***Menē, menē, tekēl, ufarsin*** (akane, akane, aṅmē, ni adša mli).

26. Wiemọ lẹ šišitšōmọ nẹ: ***Menē***: Nyoṅmọ ekane omaṅtšẹyeli lẹ ni egbe nā.

27. ***Tekēl***: aṅmēo yẹ nsēni mli, ni ana akẹ ošẹẹ.

28. *Perēs*: adša omańtšẹyeli lẹ mli,
ni ańō-hā Mediabii kẹ Persiabii!
29. Kẹkẹ ni Belšazar fā ní awo Daniel
atade afaseo, ni awo ekuẹ šika kōsōń-
kōsō, ni ašiẹ yẹ ehewọ akẹ etšō nọyelọ
moni dši etē yẹ mańtšẹyeli lẹ mli.
2, 48. 1 Mose 41, 42. 43.
30. Ši nakai nyō lẹń nońń agbe Kal-
deabii amańtšẹ Belšazar lẹ.

Yītšo 6.

[Y. 5, 31.] Ni Dario, *Medianyo lẹ,
ńō mańtšẹyeli lẹ, beni eye afii nyońmai-
ekpa kẹ enyọ lẹ. * 9, 1. Ies. 13, 17.
2. [1.] Esa Dario hīe akẹ eeńō amra-
loi oha kẹ nyońmai-enyọ eto mańtšẹyeli
lẹ nọ, ní amẹye mańtšẹyeli mū lẹ fē nọ;
3. [2.] ni menẹmei hū, eńō onukpai
etē eto amẹnọ, ni Daniel dši amẹteń
mokome, koni amraloi nẹ ababu akontā
atšōamẹ, ní mańtšẹ lẹ noko hīe aka-
kpātā.
4. [3.] Agbẹnẹ nẹkẹ Daniel nẹ fè onu-
kpai kẹ amraloi nẹ fē, edšakẹ mumọ ní
teke nọ yẹ emli; ni mańtšẹ lẹ susu akẹ
eeńōlẹ eto mańtšẹyeli mū lẹ fē nọ. 5, 12.
5. [4.] Kẹkẹ ni onukpai lẹ kẹ amra-
loi lẹ tao bọni aafe ní amẹna Daniel he
sane ko yẹ enọyeli nitšumọ lẹ mli; ši
amẹnaa ehe sane ko lo tōmọ ko, edšakẹ
eyeọ anọkwa, ni anaa efōń lo tōmọ ko
yẹ ehe.
6. [5.] Kẹkẹ ni nẹkẹ gbomei nẹ kẹ̄:
Wọnań nẹkẹ Daniel nẹ he sane ko sane
ko, akẹ dša e-Nyońmọ lẹ mla lẹ hewọ
kẹkẹ wọọna eko yẹ.
7. [6.] Kẹkẹ ni nẹkẹ onukpai kẹ amra-
loi nẹ bua amẹhe nā kẹ-ba mańtšẹ lẹ ńō,
ni bọni amẹbakẹ̄lẹ nẹ: *Mańtšẹ Dario,
oyi ana wala kẹ-ya nānọ! * 2, 4; 5, 10.
8. [7.] Mańtšẹyeli lẹ mli onukpai lẹ
kẹ lumei lẹ kẹ amraloi lẹ kẹ adšinafoi
lẹ kẹ akutšei anukpai lẹ ete adšina, akẹ
mańtšẹ awo kitā kẹ akpọ akẹ mofēmo
ni aabi nyońmọ lo gbomo ko noko, ní
dšee bo mańtšẹ okome kẹkẹ, kẹ-yaši biẹ
gbīī nyońmai-etē lẹ, aašẹlẹ afō dšatai
abu lẹ mli.
9. [8.] Nohewọ lẹ, mańtšẹ, wo akpọ
nẹ, ni ohā ańmā wolo, ní atšakee yẹ
Mediabii kẹ Persiabii *amla ní atšakee
lẹ nā. * K. 16. Est. 1, 19; 8, 8.
10. [9.] Nohewọ lẹ mańtšẹ Dario hā
ańmā wolo lẹ kẹ akpọ lẹ.
11. [10.] Beni Daniel ná le akẹ ańmā
wolo lẹ, eyiń kẹ-te ewe, ni eńwei-pia lẹ
he samfẹdši ní *kwẹọ Ierusalem lẹ anā
kāmọ, ni ehoẹ ekūlaā ši yẹ enakutšei
anā †šii etē dā gbī, ni esọleọ ni edaā
ši yẹ e-Nyońmọ lẹ hīe, takẹ bọni efeọ
sá lẹ. * 1 Mań. 8, 48. Ier. 51, 50. † Lal. 55, 18.
12. [11.] Kẹkẹ ni nẹkẹ gbomei nẹ bua
amẹhe nā kẹ-ba, ni amẹbanina Daniel ní
ēsọle ni ēkpa fai yẹ e-Nyońmọ lẹ hīe.
13. [12.] Kẹkẹ ni amẹtši amẹba, ni
amẹbawie yẹ mańtšẹ lẹ hīe yẹ mańtšẹ
lẹ akpọ lẹ hewọ amẹkẹ̄: Ani ońmāko
akpọ ko akẹ mofēmo ní aabi nyońmọ
lo gbomo ko noko, ní dšee bo mańtšẹ
okome kẹkẹ, kẹ-yaši biẹ gbīī nyońmai-
etē lẹ, aašẹlẹ afō dšatai abu lẹ mli lo?
Mańtšẹ lẹ to he ni ekẹ̄: Sane lẹ yẹ
mli yẹ Mediabii kẹ Persiabii amla ní
atšakee lẹ nā. 8, 10.
14. [13.] Kẹkẹ ni amẹhere nọ ni amẹ-
kẹ̄ yẹ mańtšẹ lẹ hīe akẹ: Ši Daniel ní
dšẹ Iuda nomńō gbomei lẹ ateń lẹ, ebuuo,
mańtšẹ, kẹ akpọ ní ohā ańmā lẹ, ši esọ-
leọ šii etē dā gbī.
15. [14.] Agbẹnẹ beni mańtšẹ lẹ nu
wiemọ nẹ, edọlẹ naakpa, ni etao bọni
eefe yẹ Daniel hewọ, koni edšielẹ, ni
ebọ mọdeń āhū kẹ-yaši hūlū šinyō mli,
koni ehere eyiwala.
16. [15.] Kẹkẹ ni nẹkẹ gbomei nẹ bua
amẹhe nā kẹ-ba mańtšẹ lẹ ńō, ni amẹ-
bakẹ̄ mańtšẹ lẹ akẹ: Ná ole, mańtšẹ,
akẹ Mediabii kẹ Persiabii amla dši akẹ,
akpọ ko lo kitā ko ní mańtšẹ ewo lẹ,
atšakee.
17. [16.] Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ fā ní ayańō
Daniel kẹ-ba, ni ašẹlẹ afō dšatai abu lẹ
mli. Ni mańtšẹ lẹ wó enā nọ ní ekẹ̄ Da-
niel akẹ: *O-Nyońmọ lẹ ní osúmọọlẹ
dānẹ lẹ, lẹ eedšieo! * K. 21.
18. [17.] Ni akẹ tẹ ba ni akẹ-bafō ba
lẹ nābu, ni mańtšẹ lẹ kẹ lẹdientšẹ enā-
sọomọnō kẹ onukpai lẹ anásọomẹnii sọo
nā, koni yiń ní ato yẹ Daniel hewọ lẹ
akatšake.

19. [18.] Kekẹ ni maṅtšẹ lẹ yiṅ kẹ-te emō lẹ mli, ni ehī ṅmā nyō lẹṅ fē, ni ehāā akẹ hemo ko aba eṅō, ni ewọ tšerẹ yẹ ehīe.
20. [19.] Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ te ši lebi māṅkpa, beni hīe bōi gblemọ lẹ, ni ehe fe oyá, ni eyiṅ kẹ-te dšatai abu lẹ nā.
21. [20.] Ni beni ebẹṅkẹ bu lẹ nā lẹ, ekẹ aŵerẹhō gbē bo etšé Daniel. Ni maṅtšẹ lẹ wó enā nọ ekē Daniel akẹ: Daniel, Nyoṅmọ hīekālọ lẹ tšūlọ, ani o-Nyoṅmọ lẹ *ni osúmoọlẹ dā lẹ, enyēo edšie yẹ dšatai lẹ adeṅ lo? *3, 17.
22. [21.] Kẹkẹ ni Daniel kẹ maṅtšẹ lẹ wie, ni ekē: Maṅtšẹ, oyi aná wala kẹ-ya nānọ! K. 7.
23. [22.] Mi-Nyoṅmọ lẹ etšū *ebọfo, ni ebaṅámọ †dšatai lẹ anābui, ni amẹyekomi awui ko, edšakẹ ehīe lẹ ana akẹ miye bem, ni bo maṅtšẹ hū ohīe lẹ mifeko efōṅ ko. * 3, 28. Heb. 11, 33.
24. [23.] Kẹkẹ ni maṅtšẹ lẹ ná mīšẹ naakpa, ni efá akẹ adšie Daniel yẹ bu lẹ mli. Ni adšie Daniel yẹ bu lẹ mli, ni anaa awui ko ní ayelẹ, edšakẹ *ekẹ ehīe fō e-Nyoṅmọ lẹ nọ. * Lal. 37, 40.
25. [24.] Ni maṅtšẹ lẹ fá, ni akẹ nakai gbomei lẹ ní baflọ Daniel nā lẹ ba, ni ašẹreamẹ afie dšatai abu lẹ mli, amẹ kẹ amẹbii kẹ amẹṅāmei, ni amẹšẹe bu lẹ šiši tete, ni dšatai lẹ mōmọamẹ, ni amẹdfāra amẹwui fē.
26. [25.] Kẹkẹ ni maṅtšẹ Dario ṅmā wolo eyahā mādšimādši kẹ asafoi kẹ wiemọi fē ni yọ šikpoṅ lẹ nọ fē lẹ akẹ: Hedšọlẹ afá ahānye!
27. [26.] Mīwo kitā akẹ, mimaṅtšẹyeli lẹ mli nọyelihe-fē-nọyelihe lẹ mei ahe akpokpo ni amẹše gbeyei yẹ Daniel Nyoṅmọ lẹ hīe. Edšakẹ lẹ dši Nyoṅmọ hīekālọ lẹ, ni ehīọ ši kẹ-yaā nānọ, ni emaṅtšẹyeli lẹ hīe kpātāṅ, ni enọyeli lẹ aahī ši kẹ-ate nāgbē. 4, 3.
28. [27.] Dšielọ kẹ herelọ dšilẹ, efeọ okadii kẹ nākpẹnii yẹ ṅwei kẹ šikpoṅ lẹ nọ; edšakẹ edšie Daniel yẹ dšatai lẹ adeṅ.
29. [28.] Ni nẹkẹ Daniel nẹ awó enọ yẹ Dario maṅtšẹyelibe lẹ kẹ *Koreš, Persianyo lẹ, maṅtšẹyelibe lẹ mli. *1, 21.

Yitšo 7.

(Kwẹ Y. 2.)

Babel maṅtšẹ *Belšazar kleṅkleṅ afi lẹ nọ lẹ Daniel la lamō ko, ni ena nināi yẹ eyitšoṅ, beni ekā esā lẹ nọ lẹ. Kẹkẹ ni eṅmā lamō lẹ, ni egba emli sādši titrii lẹ: * 5, 1.
2. Daniel dše šiši ni ekē: Mina yẹ mininā lẹ mli nyōṅ, ni na, ṅwei kōyọi edfẹ lẹ fā yẹ *ṅšọ kpeteṅkple lẹ hīe. * Kpods. 17, 15.
3. Ni koloi wudši edfẹ fā kpo kẹ-dšẹ ṅšọ lẹṅ, sōro eko, sōro eko. Kpods. 13, 1. 2.
4. Kleṅkleṅō lẹ tamọ dšata, ni ehīe okropoṅ fīdši; mihīelẹ kwẹmọ āhū kẹyaši beyinọ ni akplọ efīdši, ni awó enọ kẹ-dšẹ šikpoṅ, ni ahā edamọ enādši anọ tamọ gbomo, ni ahālẹ *gbomo tšui. * 4, 34.
5. Ni na, kolo kroko, ni dši enyọ lẹ, tamọ ošišibriši, ni ewó ehe nọ yẹ efā kome, ni ṅmāwutšei etē yẹ edāṅ yẹ enyānyōdši ateṅ, ni akēlẹ akẹ: Te ši, ní oye lō babaō!
6. Enẹ sẹ lẹ mihīe kwẹmọ, ni na, ekroko hū tamọ kōtšẹ ní hīe loflō fīdši edfẹ yẹ ekotosẹ; ni nẹkẹ kolo nẹ yẹ yitšei hū edfẹ, ni aṅō nọyeli ahālẹ.
7. Enẹ sẹ lẹ mihīe kwẹmọ yẹ nyōṅ nināi lẹ amli, ni na, kolo ní dši edfẹ lẹ, ehe yẹ gbeyei kẹ nākpẹ, ni ehe wa naakpa, ni eyẹ dade nyānyōdši kplei, eye nii, ni ekūmọ mli dukuduku, ni nii ní fẹ lẹ ekẹ enādši nānā nọ; ni sōrolẹ, ni sōro koloi krokomei ní tšō ehīe ba lẹ, ni eyẹ aklontoi nyoṅma.
8. Mihīe aklontoi lẹ akwẹmọ, ni na, aklonto kroko ni dši bibiō badše kpo yẹ amẹteṅ, ni kleṅkleṅ aklontoi lẹ ateṅ etē fāmọ yẹ ehīe, ni na, nẹkẹ aklonto nẹ, hīṅmẹii yẹ he tamọ gbomo hīṅmẹii kẹ nābu *ní wieọ nibii wudši. * 11, 36.
9. Mihīe kwẹmọ āhū kẹ-yaši beyinọ ni akẹ maṅtšẹsēii bamāmọ ši, ni *moni eye gbīī pī lẹ ho-tá ši, ni etade yẹọ tamọ snō, ni eyiteṅ tšọi tamọ tōhetšọi ṅmīṅmi, emaṅtšẹsēi lẹ lalilẹii sọṅṅ ni, ehe kokrolontoi lẹ, la ní tšọọ grigri ni. * Lal. 90, 2.
10. La fā mīho kẹ-midšẹ ehīegbẹ; *mei akpei-akpe súmọọlẹ, ni mei akpei-nyoṅma-nyoṅma toi akpei-nyoṅma damọ ehīe.

Kodšoloi lẹ ho-trá ši, ni agble wodši
anā. * Lal. 68, 18. Kpoda. 5, 11.
11. Agbẹnẹ mihīe kwẹmọ yẹ wiemọi
wudši ni aklonto lẹ wieọ lẹ gbẽ lẹ he-
wọ; mihīe kwẹmọ šhũ kẹ-yaši beyinọ
ni agbe kolo lẹ, ni afite egbonyo lẹ, ni
ašẹ afõ la mli ni ešã. Kpoda. 19, 20.
12. Ni ašõ koloi ní fẹ lẹ hũ ahewalẹ
yẹ amẹdeṅ, ni atoamẹ *be kẹ ṅmlẹtſã
ní amẹwala se atšẹ kẹ-yaši. * 2, 21.
13. Misã mina yẹ nyõṅ ninã lẹ mli,
ni na, moko tamọ *gbomobi kẹ ṅwei
atatui mība, ni eba moni eye gbĩĩ pī lẹ
ṅõ, ni akẹlẹ ba ehīe; * Luk. 21, 27.
14. ni ahãlẹ nọyeli kẹ anumnyam kẹ
maṅtšẹyeli, koni mãdšimãdši kẹ asafoi
kẹ wiemọi lẹ fẽ asúmọlẹ, enọyeli lẹ nã-
nọ nọyeli ní hoṅ eyaṅ ni, ni emaṅtšẹ-
yeli lẹ noni fiteṅ ni.
15. Mi, Daniel, mimumọ hao yẹ migbo-
motšo mli, ni miyitšoṅ ninãi lẹ wo mi-
he gbeyei.
16. Mitši mišẹ *mei ni damọ dšẹi lẹ
ateṅ mokome ṅõ, ni mibilẹ enẹ fẽ mli
anọkwale. Ni ekẹmi wie, ni etšõmi ni-
bii lẹ ašiši: * K. 10.
17. Nẹkẹ koloi wudši edſẹ nẹ, amẹdši
maṅtšẹmei edſẹ ní bate ši yẹ šikpoṅ lẹ
nọ lẹ.
18. Ši moni yọ ṅwei šoṅṅ lẹ *mei
kroṅkroṅi lẹ anine aašẹ maṅtšẹyeli lẹ
nọ, ni amẹaye maṅtšẹyeli lẹ nọ kẹ-ya
nãnọ, kẹ-ya nãnọi anãnọ. * K. 22.
19. Kẹkẹ ni mitao ní male *kolo ní
dši edſẹ lẹ ni sõrolẹ sõro ekrokomei lẹ
fẽ, ni ehe yọ gbeyei naakpa, ni eyọ
dade nyãnyõdši kẹ akõble wãbii, ní eye
nii, ni ekũmọ mli dukuduku, ni nii ní
fẹ lẹ ekẹ enãdši nãnã nọ lẹ, sane lẹ mli
anọkwale, * K. 7
20. kẹ aklontoi nyoṅma lẹ ni yọ eyiteṅ
lẹ, kẹ ekroko lẹ ni dšẹ ni etẽ kplọ yẹ ehīe,
ni nẹkẹ aklonto nẹ he yọ hĩṅmẹii kẹ nã-
bu ni wieọ nibii wudši, ni kẹ́ okwẹlẹ lẹ,
edšẹ agbo fẽ enanemei lẹ anõ lẹ hũ.
21. Mihīe kwẹmọ noṅṅ, ni *nakai
aklonto lẹ noṅṅ kẹ mei kroṅkroṅi lẹ
wu, ni eye amẹnọ. * Kpoda. 13, 7.
22. kẹ-yaši beyinọ ni moni eye gbĩĩ
pī lẹ ba, ni aṅõ kodšomọ ahã moni yọ
ṅwei šoṅṅ lẹ mei kroṅkroṅi lẹ, ni be bašẹ
ní mei kroṅkroṅi lẹ ye maṅtšẹyeli lẹ nọ.
23. Ni bọni ekẹ́ nẹ: Kolo ní dši edſẹ
lẹ dši šikpoṅ lẹ nọ maṅtšẹyeli ní dši edſẹ
ní aasõrolẹ yẹ maṅtšẹyelii fẽ ateṅ, ni
eeye šikpoṅ mũ lẹ fẽ, ni eenãnã nọ ni
eekũmọlẹ dukuduku.
24. Ni *aklontoi nyoṅma lẹ, maṅtšẹ-
mei nyoṅma aate ši kẹ-adšẹ nẹkẹ maṅ-
tšẹyeli nẹ mli; ni mokroko aate ši yẹ
amẹsẹ, ni aasõrolẹ kẹ kleṅkleṅbii lẹ, ni
eeba maṅtšẹmei etẽ ši. * Kpoda. 17, 12.
25. Ni eewie wiemọi *eši moni yọ ṅwei
šoṅṅ lẹ, ni eehao moni yọ ṅwei šoṅṅ
lẹ mei kroṅkroṅi lẹ, ni eete eyiṅ akẹ
eetšake bei lẹ kẹ mla lẹ, ni aatuamẹ
awo edeṅ kẹ-yaši †be kẹ bei kẹ be
mlidšã. * Kpoda. 12, 5. 6. † Dan. 12, 7; 4, 16.
26. Ši kodšoloi lẹ aatrá ši, ni aašõ
nọyeli lẹ yẹ edeṅ, ni aafitelẹ ni aakpãtã
ehīe kẹ-yaši nãgbẽ.
27. Ši maṅtšẹyeli lẹ kẹ nọyeli lẹ
kẹ maṅtšẹyelii ní yọ ṅwei mũ lẹ
fẽ šiši lẹ amli hewalẹ lẹ aaṅõ-hã
moni yọ ṅwei šoṅṅ lẹ mei kroṅ-
kroṅi lẹ amaṅ lẹ. Emaṅtšẹyeli lẹ
nãnọ maṅtšẹyeli ni, ni nọyelii lẹ
fẽ aasúmọlẹ, ni amẹabolẹ toi.
28. Sane lẹ nãgbẽ nẹ. Ši mi, Daniel,
lẹ, midſẽṅmọi haomi naakpa, ni mihīe
tšake, ni miṅõ sane lẹ mito mitšuiṅ.

Yitšo 8.

Maṅtšẹ Belšazar maṅtšẹyeli afi ní dši etẽ lẹ nọ lẹ, ninã ko badšie ehe kpo etšõ mi, Daniel, yẹ kleṅkleṅnõ ní badšie ehe kpo etšõmi lẹ sẹ.

2. Ni mina yẹ ninã lẹ mli, ní eba
mli akẹ, beni mina lẹ, miyẹ Šušan mõ
lẹ ní yọ Elam šikpoṅ lẹ nọ lẹ mli; ni
mina yẹ ninã lẹ mli, ni miyẹ Ulai fã
lẹ nã.
3. Ni mihole mihĩṅmẹii anọ, ni mi-
kwẹ, ni na, tõagbo ko damọ fã lẹ nã,
ní edše aklontoi enyọ, ni aklontoi lẹ
kwõlọ, ši ekome kwọ fe ekome, ni no-
ni kwọ fe enanyo lẹ kpe sẹ ba.
4. Mina tõagbo lẹ, ní eši kẹ-miya anai-
gbẹ kẹ kõyigbẹ kẹ wuoyigbẹ, ni kolo
ko kolo ko nyẽẽ ehīe adamọ, ni moko

bẹ ni aanyē moko adšie yẹ edeṅ; ši noni esumoọ efeọ, ni edše agbo.

5. Ni beni mikwẹọ lẹ, na, tōkpakpo ko dšẹ anaigbẹ mība ebahe šikpoṅ mū lẹ fē hīe, ni ehe esaa šikpoṅ; ni tōkpakpo lẹ yẹ aklonto ni da yẹ ehīṅmẹii ateṅ;

6. ni eba tōagbo lẹ ní dši aklontoi enyọ tšẹ ni mina akẹ edamọ fā lẹ nā lẹ ṅō, ni eša foi kẹ-ba enọ yẹ ehewalẹ hīedō lẹ mli.

7. Ni minalẹ ní etši ebẹṅkẹ tōagbo lẹ, ni emli ewolẹ la naakpa, ni eši tōagbo lẹ, ni ekūmọ eklontoi enyọ lẹ; ni hewalẹ bẹ tōagbo lẹ mli, bọni ekẹ-adamọ ehīe, ši etšilẹ egbē šikpoṅ, ni enānālẹ, ni mokomoko nyēē tōagbo lẹ adšie yẹ edeṅ.

8. Ni tōkpakpo lẹ dše agbo kpeteṅkple dientšẹ; ni beni ehe wa kwrā lẹ, eklonto kpeteṅkple lẹ kū, ni aklontoi *edſẹ ní dāra ni kwẹọ ṅwei kōyọi edſẹ lẹ nọ gbẹ badše kpo yẹ enādšiaṅ. * 7, 6; 11, 4.

9. Ni aklonto *bibiō ko dše kpo yẹ amẹteṅ ekome he, ni ebada kpeteṅkple dientšẹ kẹ-te wuoyigbẹ kẹ bokāgbẹ kẹ †šikpoṅ fẹfẹo lẹ nọ. * 7, 8; † 11, 16.

10. Ni eda āhū kẹ-yaši ṅwei asafo lẹ he, ni etširẹ asafo lẹ kẹ ṅulamii lẹ ekomei etſia šikpoṅ, ni enānā amẹnọ.

11. Ni ewó ehe nọ kẹ-yaši asafo lẹ lumo lẹ ṅō, ni ešō dā gbī afọle lẹ yẹ edeṅ, ni etši ehekroṅkroṅ šihīlẹhe lẹ etſa ši. 11, 31.

12. Ši aṅō asafo ko ahālẹ, ni ete ši ewo dā gbī afọle lẹ yẹ mlatōmọ mli, ni etši anọkwale lẹ etſa šikpoṅ, ni efe, ni eſere.

13. Ni minu ni mei kroṅkroṅi lẹ ateṅ moko mīwie, ni mei kroṅkroṅi lẹ ateṅ mokroko hū kē mokome lẹ ní wieọ lẹ akẹ: Mē beyinọ noṅṅ dā gbī afọle lẹ kẹ amaṅfōfemọ mlatōmọ lẹ he ninā lẹ aakā nọ kẹ-yaši, ni aṅō hekroṅkroṅ lẹ kẹ asafo lẹ ahā ní anānā nọ?

14. Ni ekēmi akẹ: Kẹ-yaši dšenamọi kẹ dšetšẹremọi akpei-enyọ kẹ ohai-etē, dāni aasā hekroṅkroṅ lẹ.

15. Ni eba mli akẹ, beni mi, Daniel, mina nẹkẹ ninā nẹ, ni mitaoọ šiši mana lẹ, kẹkẹ lẹ, na, moko badamọ mihīe tamọ gbomo.

16. Ni minu gbomo gbē yẹ Ulai teṅ, ni ebo ni ekē: *Gabriel, tšōmọ monẹ ninā lẹ šiši! * 9, 21.

17. Kẹkẹ ni etši eba heni midamọ lẹ, ni beni eba lẹ, miše gbeyei, ni *mikẹ mihīe bu ši; ni ekēmi akẹ: Tēdšemọ ohīe okwẹ, gbomobi; edšakẹ nāgbē be lẹ he ninā nẹ! * 10, 9.

18. Ni beni ekẹmi wieọ lẹ, mihīe dīmi ni migbē ši, ni mikẹ mihīe bu šikpoṅ; ši eta mihe, ni ewó minọ edamọ ši yẹ mišidamọhe lẹ.

19. Ni ekēmi akẹ: Na, mibatšōo noni baba yẹ mlifū lẹ nāgbē be lẹ mli; edšakẹ nāgbē be ní ato lẹ nō ni.

20. Tōagbo lẹ ní ona ní dši aklontoi enyọ tšẹ lẹ, dši Media kẹ Persia maṅtšẹmei lẹ.

21. Ni tōkpakpo tšọiatšẹ lẹ dši Hela maṅtšẹ lẹ. Ni aklonto wulu lẹ ní yọ ehīṅmẹii ateṅ lẹ dši kleṅkleṅ maṅtšẹ lẹ.

22. Agbẹnẹ lẹ bọni no kū ni edſẹ te ši damọ ši yẹ enādšiaṅ lẹ, maṅtšẹyeli edſẹ aadšẹ dšeṅmaṅ lẹ mli ate ši, ši amẹnāṅ hewalẹ tamọlẹ.

23. Ni amẹmaṅtšẹyeli lẹ nāgbē mli, beni mlatōlọi lẹ amlatōmọ lẹ eyi lẹ, maṅtšẹ ko ní hīe wa ní ele ṅā fōṅ hū aate ši. 11, 21.

24. Ni ehewalẹ lẹ mli aawa, ši dšee lẹdientšẹ ehewalẹ nā; ni eekpātā hīe ní yẹ nākpẹ, ni eeſere, ni eefe, ni eekpātā hewalọi lẹ kẹ mei kroṅkroṅi lẹ amaṅ lẹ hīe.

25. Ni eṅālē sọṅṅ hewọ lẹ eehā šišiumọ aſere yẹ edeṅ, ni eefe ehe agbo yẹ etšui mli, ni eekpātā mei pī ahīe ni amẹlee be; ni eete ši ewo lumei alumo lẹ tete; ši aakūmọlẹ, ni dšee kẹ nine tete.

26. Ni dšenamọi kẹ dšetšẹremọi aninā lẹ ni agba lẹ anọkwale ni; ši bo lẹ *tšīmọ ninā lẹ nọ, edšakẹ eeye gbīī pī dāni eeba mli. * 12, 4.

27. Ši mi, Daniel, miſe vī, ni mihe yẹ gbīī komei; ſe sẹ lẹ mite ši, ni mitšu maṅtšẹ lẹ nitšumọ lẹ, ni mihe dšō mihe yẹ ninā lẹ hewọ, ši mokomoko enaa šiši.

Yitšo 9.

Ahašweroš bi *Dario ni dšę Mediabii
aseši mli, ni awolę mańtšę yę Kaldea-
bii lę amańtšęyeli lę no lę kleńkleń afi
lę no lę, *6, 1.
2. emańtšęyeli lę mli kleńkleń afi lę
no lę mi, Daniel, mikwę wodši lę amli,
ni mina akę afii lę ni Iehowa wiemo ba
gbalo Ieremia ńõ yę hewo, akę eegbe Ie-
rusalem amańfõ lę nã lę, dši afii *nyo-
ńmai-kpawo. *Ier. 25, 11 12.
3. Ni mitšõ mihie mihã Nuntšo Nyo-
ńmo lę, koni mikę buadayeli kę kpekpe
kę lamlu atao solemo kę faikpamo segbę.
4. Ni mikpa Iehowa, mi-Nyońmo lę,
fai, ni midšadše ni mikę: Õ Nuntšo, bo
ni dši Mawu kpeteńkple ni he yo gbe-
yei, ni too kpãńmo kę mobonalę ehãa
mei ni sumoolę ni ameyeo ekitãi lę
ano lę!
5. Wofe eša ni wotõ, ni wofe nifõ-
dšianii ni wotše atũa, ni wodše okitãi
lę kę omlai lę ahe wogbá afã,
6. ni woboo otsũdši, gbaloi lę, ni wie
yę ogbei ano tšõ womańtšęmei lę kę wo-
lumei lę kę wotšęmei lę kę mań mũ lę
fẽ ni yo šikpoń lę no lę atoi.
7 Nuntšo, onõ dši dšalę, ši wo lę
wosa hiegbẽle, takę boni eyo ńmęnę-
ńmęnę nę, wokę Iudabii kę Ierusalem-
bii kę Israel fẽ, mei ni beńkę kę mei
ni yo šońń kę-tšõ šikpõdši ano hei ni
ofieamę kę-te yę tõmo ni ametõ ono he-
wo lę.
8. Nuntšo, wosa hiegbẽle, wokę wo-
mańtšęmei lę kę wolumei lę kę *wotšę-
mei lę, edšakę wofe eša wošio. *Ies. 48, 27.
9. Ši *Nuntšo wo-Nyońmo lę nõ dši
mũsũńtšõlę kę ešaifã. Edšakę wotše ehie
atũa. *Lal. 130, 4.
10. ni woboo Iehowa, wo-Nyońmo lę,
gbẽ toi, koni wonyie emlai lę ni etšõ
etsũ lši, gbaloi lę, anine no eńõ-fie wo-
hie lę amli:
11 ši Israel fẽ etõ omla lę, ni amę-
gbá afã, koni amękabo ogbẽ toi; nohewo
lę afose lõmo kę kitãkãmo ni *ańmã yę
Nyońmo tšũlo Mose mla lę mli lę afie
wono, edšakę wofe eša wošilę.
* 5 Mose 28, 15 68. 3 Mose 26, 14—39.

12. Ni eye ewiemoi lę ni ewie ešiwo
kę wokodšoloi lę ni kodšowo lę ano,
akę-ni ekę efõń kpeteńkple eba wono
lę; edšakę ńwei šiši fẽ lę afeko noni
afe Ierusalem nę eko pẽń.
13. Boni ańmã yę Mose mla lę mli lę,
nakai nękę efõń nę fẽ eba wono nę; ši
kẽlę wokpaa Iehowa, wo-Nyońmo lę, fai,
koni wokpale kę-dšę wonišaianii lę ahe,
ni wodfẽń anokwale lę he.
14. Nohewo lę Iehowa *eši efõń lę he
kpe, ni ekę-ba wono; edšakę dšalo dši
Iehowa, wo-Nyońmo lę, yę nii fẽ ni efeo
lę mli; ši woboo egbẽ toi. *Ier. 1, 12.
15. Ni agbęnę, Nuntšo, wo-Nyońmo, bo
ni okę ninešiwalę dšie omań lę kę-dšę
Mizraim šikpoń lę no, ni ońõ-here gbei
kę ńmęnę: wofe eša, wofe nifõdšianii!
16. Nuntšo, yę odšalę nitšumoi lę fẽ
nã lę, mikpao fai ni ohã omlifũ kę omli-
la lę adše omań Ierusalem, ogoń kroń-
kroń lę no! Edšakę wohe ešai lę kę
wotšęmei lę anišaianii lę ahewo lę Ie-
rusalem kę omań lę etšõ ahorabõnõ ehã
mei fẽ ni bolewo lę.
17. Ni agbęnę, wo-Nyońmo, bo otšũlo
solemo kę efaikpamo lę toi, ni ohã ohie
akpę yę ohekrońkroń ni efe amańfõ lę
no, yę Nuntšo lę hewo!
18. Ba otoi ši, mi-Nyońmo, ni obo toi!
Gblemo ohińmęii, ni okwę womańfõi lę
kę mań lę ni akę ogbei ewolę lę! Edša-
kę *dšee wodšalę nitšumoi ahewo
wokę wofaikpamoi lę fieo ohie nę,
ši moń yę omũsũńtšõlę babaõ lę
hewo. *Lal. 115, 1.
19. Nuntšo, bo toi! Nuntšo, ńõ-fa!
Nuntšo, ka toi, ni ofe; kãtšę kwrã, yę
bodientšę ohewo, mi-Nyońmo; edšakę akę
*ogbei ewo omań kę omańbii lę! *Ier. 14, 9.
20. Ni beni miwieo lolo, ni misoleo,
ni midšadšeo mihe ešai lę kę mimań
Israel he ešai lę, ni mikę mifaikpamo
lę fieo Iehowa, mi-Nyońmo lę, hie mi-
hãa mi-Nyońmo lę goń krońkroń lę, —
21. beni miwieo lolo yę misolemo lę
mli lę, nũ *Gabriel lę ni mina yę kleń-
kleń ninã lę mli lę ba mimasei eyá, ni
ebata mihe aafe gbękę afoleši bo lę
mli. *8, 16.

22. Ni etšõmi šiši ni ekẹmi wie ni ekẹ̃: Daniel, agbẹnẹ midše kpo miba ni mibatšõo šiši.

23. Beni odše ofaikpamọ lẹ šiši lẹ, wiemọ dše kpo, ni mi miba mibatšõo; edšakẹ ãsumọ osane naakpa. Nohewọ lẹ agbẹnẹ dĩẽñmọ sane lẹ he, ni otẽdše ohĩe okwẹ ninã lẹ.

24. Otšii nyoñmai-kpawo ato ahã omañbii lẹ kẹ omañ kroñkroñ lẹ, ni akẹ-gbe mlatõmọ lẹ nã, ni akẹ-sọo ešai anã, ni akẹ-kpãtã yẹ nišaianii ahewọ, ni akẹ nãnọ dšalẹ aba, ni akẹ-sọo ninã kẹ gbalẹ nã, ni akẹ-fọ hekroñkroñ fè fẽ lẹ mũ.

25. Nohewọ lẹ ná ole, ni odĩẽñ he, akẹ kẹ-dšẹ beyinọ ni wiemọ aadše kpo akẹ akũ sẹ ayatĩa Ierusalem ekoñ lẹ kẹ-yaši moni afọlẹ mũ ni dši lumo lẹ nọ lẹ, efẹọ otšii kpawo, ni otšii nyoñmai-ekpa kẹ enyọ mli lẹ aakũ sẹ ayatĩalẹ ekoñ, blohũ kẹ gbogbo fẽ yẹ fĩmọ bei amli.

26. Ni otšii nyoñmai-ekpa kẹ enyọ lẹ sẹ lẹ aafo moni afọlẹ mũ lẹ ašẹ afõ, ni enáñ moko; ši lumo ni baba lẹ mañbii lẹ aafite mañ lẹ kẹ hekroñkroñ lẹ, ni enãgbẽ lẹ aatamọ nu afua, ni ta aakã he *kẹ-yaši nãgbẽ; amã amañfõfemọ nọ mĩ.
* Luk. 21, 24

27. Ni eewadše kpãñmọ ehã mei pĩ otši kome; ni otši lẹ teñ lẹ eehã afọle kẹ niyenii-afọle sẹ afo; ni fĩne nọ amañfõ *nihĩnii lẹ aahĩ, kẹ-yaši beyinọ ni aafọse nyõmọwo kẹ kodšomọ afie fitelọ lẹ nọ.
* 12, 11. Mat. 24, 15.

Yitšo 10.

*Koreš ni dši Persia mañtšẹ lẹ afi ni dši etẽ lẹ nọ lẹ adšie sane ko kpo atšõ Daniel, moni atšẹ́ọ egbẹi akẹ †Beltešazar hũ lẹ; ni sane lẹ anọkwale ni, ni haomọ kpeteñkple he sane ni; ni ena sane lẹ nã, ni asañ eyẹ ninã lẹ he šišinamọ.
* 1, 21. † 1, 7.

2. Nakai gbĩĩ lẹ amli lẹ mi, Daniel, mĩye ñkọmọ otšii etẽ sọññ;

3. miyee niyenii ko ni ñõ, ni lõ lo wein eyaa midãñ, ni mikpaa mũ hũ kwrã kẹ-yaši beyinọ ni otšii etẽ lẹ fẽ šẹ.

4. Ni kleñkleñ nyõñ lẹ nọ gbĩ ni dši gbĩ nyoñmai-enyọ kẹ edfẹ lẹ nọ lẹ miyẹ Hidekel fã wulu lẹ nã,

5. ni mihole mihĩñmẹii anọ, ni mikwẹ, ni na, *nũ ko ni wo klala ni Ufaz šika fĩ ehẹ nẹ.
* Ezek. 9, 2. Kpods. 1, 13—15.

6. Egbomotšo hũ tamọ krisolito, ni ehĩe tamọ srawa kpẹmọ, ni ehĩñmẹii tamọ kọtii ni asu, ni enidši kẹ enãdši ahe tamọ akõble ni aša he, ni ewiemọ gbẽ tamọ asafo babaõ gbẽ.

7. Ni mi, Daniel, mikometõ mina ninã lẹ, ši hĩĩ lẹ ni fata mihe lẹ enaa ninã lẹ; ši ñmiñmi kpeteñkple mõmọamẹ, ni amẹdšo foi amẹyatẽtẽ amẹhe.

8. Ni efẹ mikometõ, ni mina ninã kpeteñkple nẹ, ni hewalẹ komeflo efẹẹ yẹ mimli doññ, ni mihefẹo lẹ tšake, ni mihĩe fite, ni mibẹ hewalẹ ko doññ.

9. Ni minu ewiemọi lẹ agbẽ, ni beni minu ewiemọi lẹ agbẽ lẹ, *mihĩe dĩmi ni mikẹ mihĩe bu šikpoñ.
* 8, 17. 18.

10. Ni na, nine ko bata mihe, ni etšĩmi ni mikẹ minakutšei kẹ minidši nyẽmọ ši;

11. ni ekẹ̃mi akẹ: Daniel, bo nũ ni asumọọ osane naakpa, na wiemọi ni mikẹo wieọ lẹ anã, ni odamọ odamọhe lẹ; edšakẹ oñõ atšũmi nẹ. Ni beni ekẹmi wie nẹkẹ wiemọ nẹ, mite ši midamọ ši kẹ hekpokpomọ.

12. Ni ekẹ̃mi akẹ: Kãše gbeyei, Daniel; edšakẹ kẹ-dšẹ gbĩ kleñkleñ ni otao bọni oofe ni onu šiši, ni oba ohe ši yẹ o-Nyoñmọ lẹ hĩe lẹ, anu owiemọi lẹ, ni owiemọi lẹ ahewọ miba nẹ.

13. Ši Persia mañtšẹyeli lẹ nọ lumo lẹ tšĩmi gbẹ gbĩĩ nyoñmai-enyọ kẹ ekome; ši na, Mikael ni dši lumei onukpai lẹ ateñ mokome lẹ ba ebaye ebuami, ni miye Persia mañtšẹmei lẹ anọ kũnim yẹ dšẹi.
K. 20. 21.

14. Ni agbẹnẹ miba ni *mibatšõo noni baba omañ lẹ nọ yẹ nãgbẽ gbĩĩ lẹ amli; edšakẹ gbĩĩ ni baba lẹ ahe ninã kroko yẹ lolo.
* 9, 22.

15. Ni beni ekẹmi wie nẹkẹ wiemọi nẹ, mimã mihĩe ši, ni mitọ mũ.

16. Ni na, moko ni esu tamọ gbomẹi abii asu *bata minãbu he, ni migble midãñ ni miwie, ni mikẹ̃ moni damọ mihĩe lẹ akẹ: Nuntšọ, ninã lẹ hewọ lẹ miŵẹrẹhõ lẹ ekũ sẹ eba minọ, ni mibẹ hewalẹ ko doññ;
* Ies. 6, 7. Ier. 1, 9.

17. ni té aafe tēn̄ ní minuntšo̧ tšūlo̧
nȩ aanyē ekȩ minuntšo̧ nȩ awien̄? edšakȩ
amrõ nȩ hewalȩ ko bȩ mimli, ni mumo̧
komeflo efȩko yȩ mimli.
18. Kȩkȩ ni moko ní tamo̧ gbomo su
bata mihe ekon̄, ni ewomi hewalȩ,
19. ni ekē: *Kāše gbeyei, bo nū ní
asumoo̧ osane naakpa! hedšo̧lȩ ahāo! ohe
awa, hē, ohe awa! Ni beni ekȩmi wie
lȩ, miná hewalȩ, ni mikē: Wiemo̧, mi-
nuntšo̧, edšakȩ owomi hewalȩ!
* Kpods. 1, 17.
20. Ni ekē: Ole nõ hewo̧ ní miba on̄õ
nȩ? Ni agbȩnȩ mibakū misȩ ní mikȩ
* Persia lumo lȩ ayawu; ni kȩ́ mite pȩ
lȩ, na, Hela lumo lȩ baba. * K. 13.
21. Ši mibatšõo noni an̄mā yȩ ano̧kwale
wolo lȩ mli; ni mokomoko bȩ ní aafata
mihe aši menȩmei, akȩ dša nyelumo Mi-
kael lȩ.

Yitšo 11.

Ši mi hū, yȩ Dario Medianyo lȩ klen̄-
klen̄ afi lȩ no̧ lȩ, midamo̧ ši, ní mawolȩ
hewalȩ ní mafī esȩ.
2. Ni agbȩnȩ lȩ, *mibatšõo ano̧kwale
lȩ: Na, man̄tšȩmei etē aasā ate ši ada-
mo̧ ši yȩ Persia; ni moni dši edfȩ lȩ
aaná nii babaõ fè amȩfē; ni kȩdši etšó
enii lȩ ano̧ ená hewalȩ lȩ, eetē mei fē
ši ewo Hela man̄tšȩyeli lȩ. * 10, 21.
3. Ni man̄tšȩ ekālo ko aate ši adamo̧
ši, ni ekȩ hewalȩ kpeten̄kple aaye no̧,
ni eefe noni esumoo.
4. Ši kȩ́ ete ši edamo̧ ši lȩ, eman̄tšȩ-
yeli lȩ aadfa, ni *aadša mli kȩ-ya n̄wei
kõyoi edfȩ lȩ mli gbȩ, ši dšee eseširbii
aan̄õ-hā, ni asan̄ dšee ehewalȩ ní ekȩ-
ye no̧ lȩ nā aaye no̧, ni eman̄tšȩyeli lȩ
aašõ ahā meikrokomei, ši dšee menȩmei.
* 8, 8. 22.
5. Ni wuoyigbȩ man̄tšȩ lȩ he aawa,
ši elumei lȩ aten̄ mokome he aawa fè-
lȩ, ni eeye no̧, ni eno̧yeli lȩ aatšó no̧-
yeli kpeten̄kple.
6. Ši afii komei asȩ lȩ amȩabo̧bõ̧ nanyo;
ni wuoyigbȩ man̄tšȩ lȩ biyõ lȩ aaba kõ-
yigbȩ man̄tšȩ lȩ n̄õ, ní ekȩlȩ abakpān̄;
ši ehien̄ enidšian̄walȩ lȩ, ni lȩ hū eda-
mo̧n ši kȩ enidšian̄walȩ lȩ; ši aadšie
yõ lȩ kȩ mei ni kȩlȩ ba lȩ kȩ moni
fo̧lȩ lȩ kȩ moni wolȩ hewalȩ yȩ bei nȩ
amli lȩ ahā.
7. Ši yõ lȩ šiširši lȩ amli nine ko aate
ši yȩ enādšian̄, ni eeba ta lȩ n̄õ, ni eeya-
bote kõyigbȩ man̄tšȩ lȩ mõ ní wa lȩ mli,
ni ekȩamȩ aaná ni eeye no̧.
8. Ni eehõ amȩnyon̄mo̧i lȩ kȩ amȩ-
māgāi lȩ kȩ amȩdfiȩtȩi kȩ šika nibii ní
yo̧ feo lȩ anom kȩ-ate Misraim; ni eeda-
mo̧ kõyigbȩ man̄tšȩ lȩ hie afii komei.
9. Ni eeba wuoyigbȩ man̄tšȩ lȩ man̄-
tšȩyelihe lȩ mon̄; ši eekū esȩ kȩ-ate lȩ-
dientšȩ ešikpon̄ lȩ no̧ ekon̄.
10. Ši ebii lȩ aafe ta, ni amȩabua tai
wudši asafo babaõ nā, ši eeba, ni eeba-
ho tamo̧ nu babaõ, ni eetšó no̧ kȩ-aho;
ni eekū esȩ, ni amȩawu ta kȩ-yaši emõ
ní wa lȩ he.
11. Ni wuoyigbȩ man̄tšȩ lȩ mli aawo
la, ni eedše kpo ekȩ lȩ ní dši kõyigbȩ
man̄tšȩ lȩ abawu; ni eetē asafo babaõ
ši edamo̧ ši, ši aan̄õ asafo lȩ awo
eden̄;
12. ni eehõ asafo lȩ nom, ni etšui aawó
ehe no̧, ni eetširȩ mei akpei-nyon̄mai abo̧
etfia ši; ši kēlȩ enán̄ hewalȩ.
13. Ši kõyigbȩ man̄tšȩ lȩ aakū sȩ aba,
ni eetē asafo babaõ ní fè tšutšunõ lȩ ši
edamo̧ ši, ni afii komei asȩ lȩ eeba kȩ
ta babaõ kȩ nii pī.
14. Ni nakai bei lȩ amli lȩ mei pī
aate ši awo wuoyigbȩ man̄tšȩ lȩ; ni
oman̄bii lȩ amli atūatšelo̧i komei hū
aate ši, ní amȩhā niná lȩ aba mli, ši
amȩanyõnyõi.
15. Ni kõyigbȩ man̄tšȩ lȩ aaba, ni eetfa
kpoku, ni eehõ man̄ ní atfa gbogbo awo
he lȩ, ni wuoyigbȩ nidši lȩ nyēn̄ ná ada-
mo̧, ni eta ní hī fè fē lȩ tete nán̄ he-
walȩ ní ekȩ-adamo̧ ši.
16. Ši moni baā eno̧ lȩ aafe bo̧ni esu-
moo̧, ni moko bȩ ní aadamo̧ ehie, ni
eedamo̧ *šikpon̄ fȩfeo lȩ no̧, ni hiekpā-
tāmo̧ aahī edē. * 8, 9.
17. Ni eeto eyin̄ akȩ ekȩ eman̄tšȩyeli
mū lȩ fē hewalȩ aaba, ni ekȩlȩ aakpān̄,
ni eehõ yei lȩ abiyõ lȩ ehālȩ gbl̄ā, ni
efitelȩ; ši edamo̧n̄ ši, ni etšón̄ enõ.
18. Ni eetšó ehie ehā n̄šo̧kpo̧i lȩ, ni
eehõ pī; ši asafoiatšȩ ko aahā efõ aho-

rabō̱, ni dšee no ke̱ke̱, ši eehã ahorabō̱ le̱ akũ se̱ abua eyiteṅ.

19. Ke̱ke̱ ni eetšṍ ehĩe ehã le̱dientše̱ ešikpoṅ no̱ mõdši ni wa le̱, ni eete̱ ni eegbē ši, ni anaṅle̱ doṅṅ.

20. Ke̱ke̱ ni moko aate ši ye̱ enādšiaṅ, moni aahã onĩatšũlo̱ ko abatšṍ maṅtše̱yeli le̱ anumnyam le̱ mli ke̱-ho; ni gbĩĩ ñō se̱ le̱ aakũmo̱le̱, ši dšee mlifũ lo ta nā.

21. Ni moko ni abuu aate ši ye̱ enādšiaṅ, ni kũle̱ ame̱ke̱ maṅtše̱yeli anumnyam le̱ hãṅle̱; ši eeba beni ame̱lee ame̱he be, ni eke̱ nādo̱ko̱mo̱ aašõ maṅtše̱yeli le̱. 8, 23.

22. Ni ta ni tamo̱ nu babaō le̱, ake̱ ta ni tamo̱ nu babaō aalōame̱ ke̱-ate ye̱ ehĩe, ni aakũmo̱ame̱, ke̱ kpãṅmo̱ le̱ lumo le̱ fẽ.

23. Ši ké̱ eke̱le̱ kpãṅ se̱ le̱, eeye kũtũmpo̱o, ni eedše kpo ke̱ asafo bibiō, ni eeye kũnim.

24. Eeba šikpoṅ le̱ no̱ heni ewo fo̱ fè fẽ le̱ beni ame̱lee ame̱he be, ni eebafe noni etše̱mei lo enĩmei efeko dã; eegbe̱ nomṅõnii le̱ ke̱ hãnii le̱ ke̱ nii babaō le̱ efã ame̱teṅ, ni eefie eyiṅ ṅãi ye̱ mõdši le̱ ahewo̱ ke̱-yaši be ñō.

25. Ni eke̱ ta babaō aatē ehewale̱ ke̱ enũfemo̱ le̱ ši ewo wuoyigbe̱ maṅtše̱ le̱, ni wuoyigbe̱ maṅtše̱ le̱ aafã ta ke̱ ta babaō ni he wa naakpa dientše̱; ši edamo̱ṅ ši, edšake̱ ame̱atšò ehe ṅã;

26. ni mei ni yeo̱ eṅmã le̱ tete aakpãtã ehĩe, ni eta le̱ aaho tamo̱ nu babaō, ni mei pĩ aanyõnyõi.

27. Ni maṅtše̱mei enyo̱ ne̱ fẽ atšuii aasusu efõṅ, ni ame̱amale ye̱ okplõ kome he; ši ehĩṅ, edšake̱ dša be ní ato le̱ eše̱ dãni nāgbē le̱ aaba.

28. Ni eekũ ese̱ ke̱-ate ešikpoṅ le̱ no̱ ke̱ nii babaō, ni etšui aate ši awo kpãṅmo̱ kroṅkroṅ le̱, ni eefe; ni eekũ ese̱ ke̱-ate ešikpoṅ le̱ no̱.

29. Be ní ato le̱ mli le̱ eekũ ese̱ ke̱-aba wuoyigbe̱ ekoṅ, ši se̱kpē nõ le̱ tamo̱ṅ tšutšunõ le̱.

30. Edšake̱ Kitim le̱dši aabatuale̱, ni etšui aafã, ni eekũ ese̱, ni emli aawo la ye̱ kpãṅmo̱ kroṅkroṅ le̱ hewo̱; ni eefe; ni eekũ ese̱ ni eetao mei ni kwaã kpãṅmo̱ kroṅkroṅ le̱ ase̱gbe̱.

31. Ni tai aadše̱ eṅõ adamo̱ ši, ni ame̱abule mõ ni dši hekroṅkroṅ le̱, ni ame̱adšie dã gbĩ afo̱le le̱, ni ame̱ke̱ amaṅfõfemo̱ *nihĩnii le̱ aamã ši.
* 9, 27; 12, 11. Mat. 24, 15.

32. Ni mei ní feo̱ efõṅ ame̱šio̱ kpãṅmo̱ le̱, eke̱ nādo̱ko̱mo̱ aahã ame̱ya se̱se̱; ši maṅ ní le ame̱-Nyoṅmo̱ le̱ ame̱he aawa, ni ame̱afe.

33. Ni *mei ní le nii ye̱ mã le̱ṅ le̱ aatšõ mei pĩ anii; ši ame̱anyõnyõi ye̱ klante ke̱ lalile̱i ke̱ nomṅõ ke̱ nihã nã gbĩĩ abo̱. * 12, 3

34. Ni beni ame̱anyõnyõi le̱, aaye abuaame̱ ñō, ni mei pĩ ke̱ ame̱he aakpe̱te̱ ame̱he ke̱ nādo̱ko̱mo̱.

35. Ni mei ní le nii le̱ ateṅ meikomei hũ aanyõnyõi, koni ake̱-kaame̱ akwe̱ ní ake̱-tšũ ame̱he, ní ahã ame̱ye̱ futafuta ke̱-yaši nāgbē be le̱ mli; edšake̱ dša be ni ato le̱ eše̱ dãni eeba mli.

36. Ni maṅtše̱ le̱ aafe noni esumo̱o̱, ni *eewó ehe no̱, ni eefe ehe agbo fè nyoṅmo̱-fẽ-nyoṅmo̱, ni †eewie hepupũmo̱ wiemo̱i eši nyoṅmo̱i a-Nyoṅmo̱ le̱, ni eefere ke̱-yaši beyino̱ ní mlila le̱ aayi; ši noni amã no̱ mí le̱, aafe.
* 2 Tes. 2, 4. † Dan. 7, 8. 25. Kpoḋs. 13, 5. 6

37. Ni asaṅ ebuṅ etše̱mei anyoṅmo̱i le̱, ni ebuṅ *yei ase̱dĩ lo nyoṅmo̱ ko nyoṅmo̱ ko, ši eewó ehe no̱ ye̱ mei fẽ no̱.
* 1 Tim. 4, 3.

38. Ni eewo mõdši anyoṅmo̱ le̱ hĩe nyam ye̱ enādšiaṅ, ni eke̱ šika ke̱ dñe̱te̱i ke̱ te̱i ní dšra wa ke̱ fe̱onibii aawo nyoṅmo̱ ko ní etše̱mei le̱ lee hĩe nyam.

39. Ni eke̱ mõdši ní wa fè fẽ le̱ aaye ye̱ maṅse̱ nyoṅmo̱ ko yeli-ke̱-buamo̱ ná; mofẽmo ní buo̱le̱ le̱, eehã enumnyam afá, ni eehã eye mei pĩ ano̱, ni eedša šikpoṅ le̱ mli eke̱-wo nyõmo̱.

40. Ni nāgbē be le̱ mli le̱ wuoyigbe̱ maṅtše̱ le̱ ke̱le̱ aaši; ni kõyigbe̱ maṅtše̱ le̱ aafã ke̱-aba eno̱ ke̱ ñlii ke̱ okpo̱ṅo̱i-atše̱mei ke̱ le̱dši babaō, tamo̱ ahum, ni eeba šikpõdši le̱ ano̱, ni eeho tamo̱ nu babaō, ni eetšṍ no̱ ke̱-aho.

41. Ni eeba *šikpoṅ fe̱fe̱o le̱ no̱, ni mei pĩ aanyõnyõi; ši mei ni aadše edeṅ ne̱: Edom ke̱ Moab ke̱ Amonbii le̱ ateṅ abladei le̱. * K. 18.

42. Ni eekpå enine mli yę šikpõdši lę anǫ, ni Mizraim šikpoń lę edšeń mli;
43. ši eeye šika kę dfiętei dfetrii kę Mizraim fęonibii lę fẽ nǫ, ni Lubbii kę Kušbii aanyie esę.
44. Ši sådši ni dšę bokågbę kę kõyigbę lę aahaolę; nohewǫ lę ekę mlila babaõ aadše kpo, ni eyafite mei pĩ ni efeamę musu.
45. Ni eeši emõ leń bũi lę yę ńšoi lę kę goń krońkroń ni yǫ fęo lę teń; ni eešę enågbẽ, ni moko bę ni aaye abualę.

Yĩtšo 12.

Ni nakai be lę mli lę *Mikael ni dši lumo kpeteńkple ni damǫ ši hå omańbii lę aate ši adamǫ ši; †ši fĩmǫ-be ko aaba ni anako nǫ då kę-dšę beyinǫ ni dšeńmań yǫ lę kę-yaši nakai be lę mli; ni nakai be lę mli lę aahere omań lę mli mofẽmo ni aana akę **ańmå egbęi yę wolo lę mli lę. * 10, 13. † Mat. 24, 21. ** 2 Mose 32, 32. Fil. 4, 3.
2. Ni mei ni wǫõ yę šikpoń sũ mli lę ateń mei pĩ hĩe aatšẽ; *meikomei aate nånǫ wala mli, ši meikomei hũ aate nånǫ hĩegbẽle kę nånǫ nyåńemǫ mli. * Ioh 5, 29.
3. Ni mei ni le nii lę *aakpę tamǫ atatu kpęmǫ, ni mei ni etšõ mei pĩ agbę kę-te dšalę mli lę aakpę tamǫ ńulamii kę-ate nånǫ. * Mat. 13, 43. 1 Kor. 15, 41. 42.
4. Ši bo, Daniel lę, tšĩmǫ wiemǫi nę anǫ, ni *osǫo wolo nę nå kę-yaši nȧgbẽ be lę; mei pĩ aakane fitšofitšo, ni nilẽ aafá. * K. 9. Kpods 10, 4.
5. Kękę ni mi, Daniel, mikwę, ni na, meikrokomei enyǫ damǫ ši, mokome yę få lę nå bię nę, ni mokome hũ yę få lę nå bię nę.
6. Ni mokome kę̃ nũ lę ní wo *klala ni yǫ få lę mli nui lę ayiteń lę akę: Mẽ beyinǫ aagbe nękę nåkpęnii nę anå? * 10, 5.
7. Ni minu nũ lę ni wo klala ni eyǫ få lę mli nui lę ayiteń lę wiemǫ, ni *ewó enine dšũrõ kę ebęku nǫ etšõ ńwei, ni ekå moni hĩe kå kę-yaå nånǫ lę kitå, akę eekå nǫ kę-yaši †be kę bei kę be få; ni kę́ akũmǫ mań krońkroń lę hewalę lę agbe nå lę, aagbe enęmei fẽ nå. * Kpods. 10, 5. 6. † Dan. 7, 25.
8. Ni minu, ši minaa šiši, ni mikę̃: Minuntšǫ, té enęmei anå aayakpa tęń?
9. Ni ekę̃: Ya, Daniel! edšakę atšĩmǫ wiemǫi lę anǫ, ni asǫo nå kę-yaši nȧgbẽ be lę.
10. Aatšũ mei pĩ ahe ni aahå amęyę futafuta, ni aakaamę akwę; ši mei fõdši lę aafe efõń, ni mei fõdši lę ateń mokomoko enań šiši; ši mei ni le nii lę aana šiši.
11. Ni kę-dšę be ni aadšie då gbĩ afǫle lę ni ańõ amańfõfemǫ *nihĩnii lę amå ši yę enådšiań lę efeǫ gbĩĩ akpe kę ohai-enyǫ kę nyońmai-nęhũ. * 11, 31. Mat. 24, 15.
12. Adšǫ̃ moni aańmẽ etšui ši ni eeyašę gbĩĩ akpe kę ohai-etẽ kę nyońmai-etẽ kę enumǫ lę nǫ lę!
13. Ši bo lę, ya kę-yaši nȧgbẽ lę aašę, ni oodšǫ̃ ohe, ni oote ši oyaná ogbęfåńnõ yę gbĩĩ lę anȧgbẽ lę mli.

GBALǪ HOŠEA WOLO LĘ.

Yĩtšo 1.

Iehowa wiemǫ ni ba Hošea, Beeri bi lę, ńõ yę *Uzia, Iotam, Ahas kę Hezekia, Iuda mańtšęmei lę, ayinǫ kę †Ierobeam, Ioaš bi lę, ni dši Israel mańtšę lę, yinǫ nę. * Ies. 1, 1. † 2 Mań. 14, 23. Amos 1, 1.
2. Beni Iehowa kę Hošea bẽi wiemǫ lę, Iehowa kę̃ Hošea akę: Yańõ *yõ adšu-

maṅ ke̱ adfamaṅbii ohā ohe! Edšake̱ šikpoṅ le̱ edše Iehowa se̱ eyabo̱ adfamaṅ. *3, 1.

3. Ke̱ke̱ ni eyiṅ ete ni eyaṅō Gomer, Diblaim biyō le̱; ni ená mūsū ni eke̱le̱ fo̱ binū.

4. Ni Iehowa kē̱le̱ ake̱: Tšé̱ egbe̱i Iezreel; edšake̱ efe̱ fiō ke̱ke̱ ní mibato̱ Iezreel lášifiemo̱ le̱ he owele ye̱ *Iehu we le̱ no̱, ni mahā Israel we le̱ maṅtše̱yeli le̱ se̱ afo. *2 Maṅ. 10, 30.

5. Ni aaba mli ake̱ nakai gbī le̱ no̱ le̱ makū Israel gāitšo le̱ ye̱ Iezreel dšō̱ le̱ mli!

6. Ni ená mūsū ekoṅ, ni efo̱ biyō. Ni ekē̱le̱ ake̱: Tšé̱ egbe̱i ake̱ Lo-Ruhama; edšake̱ mikāṅ he *mimūsūṅ etšōṅmi ye̱ Israel we le̱ he, ní maṅō-faame̱ doṅṅ. *2, 3. 25.

7. Ši mimūsūṅ aatšōmi ye̱ Iuda we le̱ he, ni matšō Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, no̱ mahere ame̱yiwala; ši dšee gāi lo klante lo ta lo okpo̱ṅo̱i lo okpo̱ṅo̱iatše̱mei mike̱-ahere ame̱yiwala.

8. Agbe̱ne̱ beni etše Lo-Ruhama fufo̱ le̱, esā ená mūsū ni efo̱ binū.

9. Ni ekē̱: Tšé̱ egbe̱i ake̱ Lo-Ami; edšake̱ *dšee mimaṅ dšinye, ni mi hū dšee nyenō dšimi. *2, 3. 25.

Yitšo 2.

[Y. 1, 10.] Ši kē̱le̱ Israelbii le̱ ayikule̱ *aatamo̱ ṅšo̱nā šia, ni anyēṅ asusu lo akane le̱; ni aaba mli ake̱ †heni akē̱ame̱ ye̱ ake̱: "Dšee mimaṅ dšinye!" le̱, dše̱i noṅṅ aakē̱ame̱ ye̱ ake̱: "Nyoṅmo̱ hīekālo̱ le̱ bii dšinye!" *1 Mose 22, 17. †Rom 9, 26.

2. [11.] No Iudabii ke̱ Israelbii le̱ aabua ame̱he nā ke̱-akpe, ni ame̱ato yitšo kome ame̱hā ame̱he, ni ame̱afā ke̱adše̱ šikpoṅ le̱ no̱ ke̱-aba; edšake̱ Iezreel gbī le̱ gbī wulu ni. Ies. 11, 11—13. Ier. 3, 18. Ezek. 37, 22.

3. [1.] Nyekē̱a nyenyemimeihīī le̱ ake̱, *mimaṅ dšiame̱, ke̱ nyenyemimeiyei le̱ ake̱, †mimūsūṅ etšōmi ye̱ ame̱he. *1, 9. †1, 6.

4. [2.] Nyeke̱ nyenye anáa, nyeke̱le̱ anáa! Edšake̱ dšee miṅā dšile̱, ni mi hū dšee ewū dšimi: koni edšie edfamaṅbo̱i le̱ ke̱-dše̱ ehīe, ke̱ egblāfitemo̱ le̱ hū ke̱dše̱ efufo̱i ateṅ; Ezek. 16; 23.

5. [3.] koni mikadšie eyayaiaṅ mifō ši, ní mike̱le̱ damo̱ ši tamo̱ gbī ni afo̱le̱ le̱, ni mifele̱ tamo̱ ṅāno̱, ni mike̱le̱ damo̱ ši tamo̱ šikpoṅ gbīṅ ko, ní mike̱ kūmai gbele̱;

6. [4.] ni mimūsūṅ etšōṅmi ye̱ ebii le̱ ahe; edšake̱ adfamaṅbii dšiame̱!

7. [5.] Edšake̱ ame̱nye ebo̱ adfamaṅ, moni náame̱ mūsū le̱ efe hīegbedšianii; edšake̱ ekē̱: *Manyie misuolo̱i le̱ ase̱, ame̱ ame̱hāami mibolo ke̱ minu le̱, mitōhetšo̱i ke̱ midonti le̱, mimū ke̱ midāi le̱. *Ier. 44, 17.

8. [6.] Nohewo̱ le̱ na, mike̱ ṅmeii aafo afābaṅ matšī ogbe̱ le̱, ni matfa gbogbo ye̱ no̱, koni ekana etempōṅi le̱.

9. [7.] Ni eetiu esuolo̱i le̱, ši eninaṅame̱, ni eetaoame̱ hū, ši enaṅame̱; ni eekē̱ ake̱: Makū mise̱ mate mikleṅkleṅ wū le̱ ṅō; edšake̱ no mli le̱ ehī hāmi moṅ fē agbe̱ne̱ ne̱!

10. [8.] Ši le̱ le̱ elee ake̱ mi mihāle̱ able ke̱ wein ke̱ mū le̱, ni mihā edfie̱te̱i ke̱ ešika ni ame̱fiteo̱ ame̱hāa Baal le̱ fā hāle̱ le̱!

11. [9.] Nohewo̱ le̱ mašō mible le̱ ye̱ ebe le̱ mli, ke̱ miwein le̱ ye̱ ebe ní sa le̱ mli, ni madšie mitōhetšo̱i ke midonti ní eke̱-keo̱ eyayaiaṅ le̱.

12. [10.] Ni agbe̱ne̱ *madšie enyenyeṅtfībō̱ le̱ kpo ye̱ esuolo̱i le̱ ahīe, ni mokomoko edšieṅle̱ ye̱ mideṅ! *Ier. 13, 22. 26.

13. [11.] Ni mahā emlifiimo̱ le̱ fē se̱ afo, egbīī dšudši, enyōdši hēi ke̱ ehedšō̱mo̱gbīī le̱ ke̱ egbīdšūrōyelii le̱ fē-kwa.

14. [12.] Ni mafite eweintšei ke̱ egbāmitšei le̱ ní ekē̱o̱ ye̱ he ake̱: "Minikē̱nii ni misuolo̱i le̱ kemi ne̱!" le̱, ni maṅōame̱ mafe kō, ni ṅāṅ koloi aaye.

15. [13.] Ni mawole̱ Baalim gbīī le̱ ahe nyōmo̱, no mli ni esā tšofā-ke̱-ṅma ehāame̱, ni ewula ehe ke̱ egugōṅgai ke̱ edfinei, ni enyie esuolo̱i le̱ ase̱, ni mi le̱ ehīe kpa mino le̱, Iehowa kē̱.

16. [14.] Nohewo̱ le̱, na, malakale̱, ni maṅōle̱ ke̱-ate *ṅā le̱ no̱, ni †mahāle̱ tšui. *Ezek. 20, 35. †Ies. 40, 2.

17. [15.] Ni mahāle̱ eweintromi ke̱-adše̱ dše̱i, ni mike̱ *Akor dšō̱ le̱ aafe hīeno̱kāmo̱ šīnā ahāle̱, ni eela ye̱ dše̱i †tamo̱

eblayeiaṅ gbĩĩ lẹ amli, lo gbĩ ní edšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ eba lẹ.
* Ios. 7, 24—26. † 2 Mose 15, 1.

18. [16.] Ni aaba mli akẹ nakai gbĩ lẹ nọ lẹ, Iehowa kẹ̄, ootšẹ́mi akẹ "Miwù", ni otšẹ́ṅmi akẹ "mi-Baal" doṅṅ.

19. [17.] Edšakẹ madšie Baalim gbẹi yẹ edāṅ, ni atšĩṅ amẹgbẹi atā doṅṅ.

20. [18.] Ni nakai gbĩ lẹ nọ lẹ mikẹ ṅāṅ koloi kẹ ṅwei lofõdši kẹ šikpoṅ sū lẹ nọ wāmọnibii aakpāṅ kpāṅmọ ko ahāamẹ. ni makūmọ gāi kẹ klante kẹ ta mli kẹ-adšẹ šikpoṅ lẹ nọ, ni mahā amẹkāmọ ši fefẽfe.
Ezek. 34, 25.

21. [19.] Ni matšẹ̀ ohe bā mahā mihe kẹ-ate nānọ, ni matšẹ̀ ohe bā mahā mihe yẹ dšalẹ kẹ kodšomọ kẹ mlihĩlẹ kẹ mūsūṅtšõlẹ mli;
Kpods. 19, 7.

22. [20.] ni matšẹ̀ ohe bā mahā mihe yẹ *anọkwayeli mli, ni †ooná ole Iehowa!
* Lal. 146, 6. † Ier. 31, 34.

23. [21.] Ni aaba mli akẹ nakai gbĩ lẹ nọ lẹ mabo toi, Iehowa kẹ̄, mabo ṅwei toi, ni amẹ lẹ amẹabo šikpoṅ toi,

24. [22.] ni šikpoṅ lẹ aabo able kẹ wein kẹ mū toi, ni amẹ lẹ amẹabo Iesreel toi.

25. [23.] Ni madūamẹ mahā mihe yẹ šikpoṅ lẹ nọ, ni mimūsūṅ aatšõmi yẹ *"moni mimūsūṅ etšõkomi yẹ ehe lẹ" he, ni makẹ̄ moni †"dšee mimaṅ lẹ" akẹ: Mimaṅ dšio! ni lẹ hū eekẹ̄mi akẹ: mi-Nyoṅmọ dšio!
* 1, 6. † 1, 9. Rom. 9, 25. 1 Pet. 2, 10.

Yĩtšo 3.

Ni Iehowa kẹ̄mi akẹ: Ya ekoṅ ní oyasumọ yõ ko ní ewù sumọọlẹ, ši kõlẹ gblāfitelọ dšilẹ, takẹ bọni Iehowa sumọọ Israelbii lẹ, tšẹ amẹ lẹ amẹkpale kẹ-te nyoṅmọi krokomei aṅõ, ni amẹsumọọ weinyibii atatalei lẹ.
1, 2.

2. Kẹkẹ ni mihelẹ mihā mihe kẹ dfĩẹtẹi kukudši nyoṅma kẹ enumọ kẹ akoko *homer* kome kẹ fā.

3. Ni mikẹ̄lẹ akẹ: Hĩ ši ohāmi gbĩĩ pĩ, kabọ adfamaṅ ni kāgbā nū ko nū ko, ni mi hū mahĩ ši mahāo.

4. Edšakẹ *Israelbii lẹ aahĩ ši gbĩĩ pĩ ni amẹbẹ maṅtšẹ, ni amẹbẹ asafoiatšẹ, ni amẹbẹ afọle, ni amẹbẹ amāgā, ni amẹbẹ *efod* lo *terafim*. * 2 Kron. 15, 3.

5. Kẹ̄ fe sẹ lẹ Israelbii lẹ aakū amẹsẹ, ni amẹabatao Iehowa, amẹ-Nyoṅmọ lẹ, kẹ *amẹmaṅtšẹ David lẹ; ni amẹkẹ hekpokpomọ aaba Iehowa kẹ enõkpakpafemọ lẹ ṅõ yẹ nāgbē gbĩĩ lẹ amli.
* Ier. 30, 9. 21. 22. Ezek. 34, 23. 24.

Yĩtšo 4.

Nyeboa Iehowa wiemọ lẹ toi, nye Israelbii! Ši Iehowa kẹ šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ ená, edšakẹ anọkwale kẹ mọbọnalẹ kẹ Nyoṅmọ he nilē bẹ šikpoṅ lẹ nọ.

2. Noni efẹamẹ pẹ dši kitākāmọ kẹ kūtūmpọoyeli kẹ gbomogbē kẹ dšū kẹ gblāfitemọ; amẹgbulọọ̃ šĩai amẹwọọ mli, ni lāšifiemọ tša lāšifiemọ nọ.

3. Nohewọ lẹ šikpoṅ lẹ mĩye ṅkọmọ, ni mofẽmo ní hĩọ nọ lẹ etọ biti, kẹ ṅāṅ koloi kẹ ṅwei lofõdši lẹ, ni ṅšọṅlõi tete eplenē.

4. Kōlẹ mokomoko akabé lo ní ekā moko hĩe; edšakẹ omaṅ lẹ tamọ mei ní kẹ *osọfo bẹ́ọ! * 5 Mose 17, 12.

5. Nohewọ lẹ oogbē ši fane, ni gbalọ tete kẹo aagbē ši nyõṅ, ni makpātā onye hĩe!

6. Aakpātā mimaṅ lẹ hĩe yẹ nilē ní ebẹ hewọ; akẹ-ní okwa nilē hewọ lẹ, makwao ní okaye osọfo ohāmi; akẹ-ní ohĩe ekpa o-Nyoṅmọ lẹ mla lẹ nọ hewọ lẹ, mi hū mihĩe aakpa obii lẹ anọ.

7. Bọni amẹyi fá lẹ, nakai amẹfe eša amẹšimi; mahā *amẹnumnyam lẹ atšõ hĩegbõle. * Fil. 3, 19.

8. Mimaṅ lẹ he eša lẹ amẹkẹ-lẹọ amẹhe, ni amẹfeọ amẹnišaianii lẹ.
3 Mose 6, 26.

9. Osọfo lẹ etšõ tamọ maṅbii lẹ noṅṅ, ni mawoamẹ nyõmọ yẹ amẹgbẹ̀i lẹ ahewọ, ni mahā amẹnifemọnii lẹ akū sẹ abua amẹyiteṅ.

10. Ni amẹaye nii, ši amẹtọ̃rọṅ; amẹabọ adfamaṅ, ši amẹfereṅ; edšakẹ amẹfõ Iehowa bū.

11. Adfamaṅbọ̃ kẹ wein kẹ wein hē fiteọ mo dfẽṅmọ.

12. Mimaṅ lẹ, *amẹtšo ṅõ amẹbiọ nii yẹ, ni amẹdšĩhiemọtšo lẹ dšadšẹọ sādši tšõgamẹ; edšakẹ †adfamaṅbọ̃ mumọ lẹ

ehā amẹdū gbẹ, ni amẹdše amẹ-Nyoṅmọ
lẹ sẹ amẹyabọ adſamaṅ. * Ier. 2, 27. † 5, 4.
13. * Gōdši lẹ ayiteaṅ amẹšāa afọle yẹ,
ni goṅkpọi lẹ anọ amẹšāa tšofā-kẹ-ṅma
yẹ, yẹ odum kẹ onyāi kẹ papao šiši,
edšakẹ amẹšišihōṅ lẹ hī, hewọ lẹ nye-
biyei lẹ bọō adſamaṅ, ni nyebihīī aṅā-
mei lẹ fiteọ gblā. * Ezek. 6, 13.
14. Miwoṅ nyebiyei lẹ anyōmọ, kẹ́ amẹ-
bọ adſamaṅ lẹ, lo nyebihīī aṅāmei lẹ, kẹ́
amẹfite gblā lẹ; edšakẹ amẹdientšẹ lẹ
amẹkẹ adſamaṅi gbāa afā, ni amẹkẹ yei
ní efe amẹhe adſamaṅbọloi šāa afọle, ši
maṅ ni enaa nii ašiši lẹ, aabutuamẹ!
15. Kẹ́ bo, Israel, obọ adſamaṅ dšiṅṅ,
kāhā Iuda hū mītō! Ni nyekabaā Gil-
gal, ni nyekayaā * Bet-Awen, ni nyeka-
kāmọa kitā akẹ. Gbīīabọ ni Iehowa hīe
kā nẹ! * 10, 5. Amos 5, 5.
16. Edšakẹ Israel toi wa tamọ tšina-
yō ní toi wa; agbẹnẹ Iehowa aalẹ̀amẹ
tamọ alẹ̀ọ tōbi yẹ he ní lē.
17. Efraim kẹ ehe eyabọ wọdši ahe;
nyeṅmēalẹ gbẹ!
18. Amẹdānumọ lẹ teke nọ, ni amẹmī-
bọ adſamaṅ; enọyelọi lẹ sumọọ hīegbēle.
19. Kōyọ ekotalẹ ewo efīdšiaṅ, ni amẹ-
hīe aagboi yẹ amẹfọlešāi lẹ ahewọ!

Yitšo 5.

Nyeboa enẹ toi, nye osọfoi, ni nye-
kaā toi, nye Israel we, ni nyefea toi,
maṅtšẹ we! Ši nye nọ kodšomọ lẹ ba-
ba; edšakẹ nyetšō tšōne nyehā Mizpa,
kẹ yā ní aṅō-lē ši yẹ Tabor nọ.
2. Efōṅfelọi lẹ ebote nyenyeṅtſibō mlí
vī; ši midši moni kāa amẹfē.
3. Mile Efraim, ni Israel hū aṅōkolẹ
atēkomi; ši agbẹnẹ obọō adſamaṅ, Efraim,
ni Israel ebulẹ ehe. 1, 2.
4. Amẹnifemọnii lẹ hāā amẹkū amẹsẹ
kẹ-ba amẹ-Nyoṅmọ lẹ ṅō; edšakẹ * adſa-
maṅbō mumọ yẹ amẹmli, ni amẹlee Ie-
howa. * 4, 12.
5. Ni Israel hewō lẹ mīye odase yẹ ehīe,
ni Israel kẹ Efraim aagbē ši yẹ amẹnišai-
anii lẹ amli; Iuda hū kẹamẹ aagbē ši.
6. * Amẹkẹ amẹtōi kẹ amẹtšinai lẹ
aate ayatao Iehowa, ši amẹnaṅlẹ: egbla
ehe ši kẹ-dšẹ amẹṅō. * Ies. 1, 11—15.

7. Amẹye Iehowa kūtūmpọo; edšakẹ
amẹfọfō meikpōdši abii. Agbẹnẹ nyōṅ
hē aayeamẹ kẹ amẹgbẹſāṅnii lẹ!
8. Nyekpāa tẹtrẹmantrẹ yẹ Gibea, nye-
kpāa kōfēṅ yẹ Rama! Nyebọa oše yẹ
* Bet-Awen, — kẹ-nyie osẹ, Benyamin!
* 4, 15.
9. Efraim aatšō amaṅfō yẹ kāmọ gbī
lẹ nọ. Mihā ale anọkwale lẹ yẹ Israel
akutšei lẹ amli!
10. Iuda lumei lẹ tamọ mei ní tšiọ
hūsū kẹ-yaā sẹ; mafọse mimlifū lẹ ma-
ſie amẹnọ tamọ nu.
11. Aye Efraim amim, atšō esane hīe abu
ši; edšakẹ ēsumọ akẹ enyie yakanii asẹ.
12. Nohewọ lẹ mitšō tamọ omlēgē mi-
hā Efraim, kẹ šramọ hū mihā Iuda we lẹ.
13. Ni beni Efraim na ehela lẹ, ni Iuda
hū na epilamọ lẹ, kẹkẹ ni Efraim yiṅ
ete * Ašur ṅō, ni etšū kẹ-te maṅtšẹ † Iareb
ṅō; ši lẹ hū enyēēnye etšá, lo ni eetšá
nyepilamọ lẹ. * 7, 11. † 10, 6.
14. Edšakẹ mitšō * tamọ kōtšẹ mihā
Efraim, mitšō tamọ dšata mihā Iuda we
lẹ; mi noṅṅ † matšerẹ mli ni mate, ma-
wó kẹ-ate, ni dšielọ ko bẹ. * 13, 7. † 6, 1.
15. Makū misẹ kẹ-ate migbẹhe lẹ, kẹ-
yaši beyinọ ní amẹakplē amẹtōmọ lẹ ni
amẹabatao mihīegbẹ; * kẹ́ efīamẹ lẹ, amẹ-
ataomi mrā. * Ies. 26, 16.

Yitšo 6.

"Nyebaā ní wọkūa wọsẹ wọyaā Ieho-
wa ṅō! Edšakẹ * lẹ etšerẹ wọmli, ni esā
eetšáwọ; lẹ etſiawọ nii, ni esā eefīmọ
nọ ehāwọ. * 5, 14.
2. * Eehā wọyi aná wala yẹ gbīī enyọ
sẹ, gbī ní dši gbī etē lẹ eetēwọ ši, koni
wọyi aná wala yẹ ehīe. * 5 Mose 32, 39.
3. Nyehāa wọlea ni wọtiua Iehowa
he nilē lẹ! Ekpodšē lẹ mā ši šiṅṅ tamọ
dšetšẹremọ, ni eeba tamọ nyoṅmọnẹmọ
ehāwọ, tamọ gbo nyoṅmọ ní nẹọ ſieọ
šikpoṅ lẹ nọ lẹ."
4. Tē mafeo tēṅ, Efraim? Tē mafeo
tēṅ, Iuda? Edšakẹ nyemọbọnalẹ lẹ tamọ
lebi atatu, ni etamọ bọ́ ni hoọ yaā mrā.
5. Nohewọ lẹ mitšō gbalọi lẹ anọ
mibāmọamẹ, mikẹ midāṅ wiemọi lẹ gbe-
amẹ, ni mikodšomọ lẹ dše kpo tamọ la.
Ier. 23, 29.

6. Edšakę mobonalę misumoo, ni dšee afole, kę Nyoṅmo he nilě hū fè šă-afolei. 1 Sam. 15, 22. Mat. 9, 13; 12, 7.

7. Ši amę lę amętŏ kpăṅmo lę *tamo Adam, dšęi amęyemi kūtūmpoo yę. * 1 Mose 3, 6.

8. Gilead lę, mei ní tšuo nišaianii amaṅ ni, lá ewú mli!

9. Ni boni odšotfaloi asafo woo mo ká lę, nakai osofoi asafoku lę yeo awui yę Šekem gbęteṅ; ni amętšuo nišaianii!

10. Israel we lę, mina gbeyeinŏ ko yę dšęi: dšęi Efraim *bo adfamaṅ yę, Israel ebule ehe. * 5, 3.

11. Iuda, bo hū ato *nikpamobe ahăo, beni †makpale mimaṅ lę nomṅŏ lę kęaba ekoṅ lę. * Ioel 4, 13. † Ioel 4, 1.

Yitšo 7.

Beni mikě mibatšá Israel lę, kękę ni Efraim nišaianii lę kę Samaria nifŏdšianii lę dše kpo; edšakę amętšuo amalenii, ni dšulo boteo mli, odšotfaloi asafo haă nii yę agbó nă.

2. Ni amędfěṅṅ yę amętšui mli akę mikaio amęnifŏdšianii lę fě. Agbęnę amęnifemonii lę eboleamę; amęyę mihĭe!

3. Amękę amęnifŏdšianii lę hăa maṅtšę lę mī šęo, ni amękę amępasa wiemoi lę hăa lumei lę hū amī šęo.

4. Amefě-tfěm lę, gblăfiteloi dšiamę, ametamo flŏnŏ ni abološălo ewo la yę mli, ni efōo la lę mlitšimo, kę-dšę beyino ni ekpoto mă lę kę-yaši beyino ní efūo.

5. Womaṅtšę lę gbī lę no lę lumei lę ahe wo la *kę wein soṅṅ; ekę hefeoyeloi tăra dě. * 4, 11.

6. Amękę dfěṅmoi fŏdši ewo amętšui mli tamo awoo la yę flŏnŏ mli; amębološălo lę woŏ nyŏ leṅ fě, lebi lę ehăa etšoo plamplam.

7. Amefě-tfěm amęmli edo la tamo flŏnŏ, ni amęšăa amękodšoloi lę; amęmaṅtšęmei lę fě nyŏnyŏo, ni mokomoko bę ameteṅ ní tšęomi!

8. Akę Efraim efutu mădšimădši lę; Efraim etšŏ kaka ní atšŏko.

9. Gboi eye ehewalę, ši elee; wadši efă eyiteṅ, ši elee.

10. Ni Israel hewŏ lę miye odase yę ehĭe, kălę amękūū amęsę amębaa Iehowa, amę-Nyoṅmo lę, ṅŏ, ni amętaoolę yę enę fě mli hū.

11. Ši Efraim etšŏ tamo okpo kwašia ní bę yitšoṅ: Misraim amętšęo, Ašur amęyaă. 5, 13; 12, 2.

12. Kę amęmīya lę, magble miyă lęṅ malę amęno; madšieamę mayimo ši tamo ṅwei lofŏdši; magbla amętoi, takę boni amęsafo lę enu lę.

13. Kpóo hăamę! edšakę amębo kó kędšę miṅŏ; hiekpătămo dši amęnŏ! edšakę amętŏ mino; ši *mi lę mītao makpŏamę moṅ, ši amę lę amęmalemaleo mihe. * Lal. 81, 14. 15.

14. Ni amębloo amętšęmi yę amętšuiiaṅ, ši amęhūo yę amęsăi ano. Amębuabuaă amęhe nă yę ṅmă kę wein moṅ hewo; amętšeo mihĭe atūa.

15. Mitšoso amęnidši ni miwoamę hewalę; ši kălę amędfěṅo mihe efŏṅ.

16. Amękūo amęsę, ši dšee ṅweigbę; *amętamo găitšo gbonyo. Amęlumei lę aanyŏnyŏi yę klante nă, yę amęšilei grimo lę hewo; enę aatšŏ noni akę-yeo amęhe feo yę Misraim šikpoṅ lę no. * Lal. 78, 57.

Yitšo 8.

Ṅŏ *tętręmantrę lę omă onă! Eeyi Iehowa we lę no tamo okropoṅ; edšakę amękū mikpăṅmo lę mli, ni amętŏ mimla lę. * Ies. 58, 1.

2. Amęablo amętšęmi akę: Mi-Nyoṅmo! wo Israel woleo!

3. Israel ešę ekpakpa lę efŏ; henyęlo aatiulę!

4. *Amętoo maṅtšęmei, ši dšee mideṅ edšę; amęwoo lumei hū, ši milee mli. Amękę amędfietęi kę amęšika lę feo amăgăi, beni afe ní afloamę afie! * 2 Maṅ. 15, 10. 14. 25. 30.

5. *Otšinabi lę yę tūṅ, Samaria; mimlila lę ete ši ewoamę. Mě beyino po nyeanyě nyeba nyedšeṅ krǫṅṅ? * 1 Maṅ. 12, 28.

6. Ši Israel deṅ enę dšę, ṅălo fe, ní dšee Nyoṅmo ni; ši *aakūmo Samaria tšinabi lę dukuduku! * 2 Mose 32, 20.

7. Edšakę *kęyę amędšę, ni ahum amęakpa; enáṅ ahle ní dumo ši; asehii

le̱, ṅmã be̱ mli; ni ké̱ eeba dšiṅṅ, gbo̱i
aabaye kẽ. * Ier. 12, 13.
8. Aye Israel; agbe̱ne̱ ame̱ye̱ dšeṅmã-
dši le̱ ateṅ tamo̱ * šõnõ ko ní asumo̱o̱!
* Ier. 22, 28.
9. Edšake̱ ame̱yiṅ ke̱-te * Ašur tamo̱
ṅãṅ tedši ní ekometõ etše ehe; Efraim
ebo̱ suolo̱i apã. * 5, 13; 7, 11.
10. Asaṅ ké̱ ame̱bo̱ apã ye̱ dšeṅmãdši
ateṅ tete le̱, agbe̱ne̱ mabua ame̱nã ke̱-
akpe; ni ame̱no̱ aabõi gbo̱mo̱ ye̱ lumei
amaṅtše̱ le̱ onĩa hewo̱.
11. Edšake̱ Efraim mãmo̱ afo̱lešãlate̱i
babaõ ní ame̱ke̱-dšie eša; ši efo̱lešãlate̱i
le̱ moṅ etšṍmo̱ eša ehãle̱!
12. Ké̱ miṅmã mimlai babaõ mihãle̱
tete le̱, abuo̱ame̱ tamo̱ mokpõṅ ko nõ.
13. Ame̱gbeo̱ * mifo̱lei le̱ tamo̱ lõ ke̱-
ke̱ ni ame̱yeo̱; Iehowa náá ame̱he tšui.
Agbe̱ne̱ eekai ame̱nišaianii le̱, ni eewo
ame̱he ešai le̱ ahe nyõmo̱; † ame̱akũ ame̱-
se̱ ke̱-ate Mizraim.
* Ies. 1, 11. † Hos. 9, 3. 5 Mose 28, 68.
14. Israel hĩe ekpa efelo̱ le̱ no̱, ni emã-
mo̱ mõdši, ni Iuda hũ ehã mãdši ni atĩa
gbogboi awo he le̱ efá pĩ; ši matšũ * la
ke̱-aba emãdši le̱ amli, ni eešã emõdši
fe̱fe̱dši le̱. * Ier. 17, 27. Amos 2, 5.

Yitšo 9.

Israel, kãnyã, ní omli mĩflio tamo̱
mãdšimãdši le̱! Edšake̱ odše o-Nyoṅmo̱
le̱ se̱ * oyabo̱ adĩamaṅ, osumo̱ nyõmo̱wo
ye̱ ṅmãgbẽmo̱he-fẽ-ṅmãgbẽmo̱he. * 1, 2.
2. Ṅmãgbẽmo̱he ke̱ weinbu akalèame̱,
ni wein hẽ hũ atã ye̱ emli.
3. Ame̱hĩĩ ši ye̱ Iehowa šikpoṅ le̱ no̱;
ši Efraim * aakũ ese̱ ate Mizraim, ni
ame̱ayaye nii ní he tšee ye̱ Ašur. * 8, 13.
4. Ame̱fo̱seṅ wein ame̱hãṅ Iehowa, ni
ame̱fo̱lei le̱ hũ esaṅ ehĩe; etamo̱ yãra no̱
abolo hãame̱; mei fẽ ní yeo̱ le̱ aabule
ame̱he. Edšake̱ ame̱bolo le̱, ame̱dientše̱
ame̱hõmo̱ ke̱ke̱ ame̱ke̱-agbe, ebaṅ Iehowa
we le̱.
5. Gbĩdšũrõyeli le̱ mli lo Iehowa gbĩ-
dšũrõ le̱ no̱ le̱, té nyebafe tẽṅ?
6. Edšake̱ na, ame̱dše hĩekpãtãmo̱ mli
ame̱te; Mizraim aababua ame̱nã, Memfis
aabafũame̱. Ame̱dĩe̱te̱i nibii fe̱fe̱dši le̱,
* sãnsrõi aaṅõ, ni ṅmeitšei aamãmo̱ ame̱-
bũi le̱ amli. * 10, 8.
7. Sramo̱ gbĩĩ le̱ eše̱, nãdšiaṅtõ gbĩĩ
le̱ hũ eše̱; Israel aaná ale: — gbalo̱ le̱
būlu ni, mumo̱ṅ gbomo le̱ hũ se̱ke̱yelo̱
ni, ye̱ onišaianii le̱ afále̱ ke̱ nyẽ ní fã
pĩ le̱ hewo̱.
8. Efraim le̱, sralo̱ dšile̱ ye̱ mi-Nyo-
ṅmo̱ le̱ masei. Gbalo̱ le̱, * loflõdũlo̱ tšõne
ye̱ egbe̱i fẽ no̱, nyẽ ye̱ e-Nyoṅmo̱ le̱
we le̱. * 5, 1.
9. Ame̱bote fitemo̱ mli vĩ, take̱ bo̱ni
afe * ye̱ Gibea gbĩĩ le̱ amli le̱: eekai
ame̱nišaianii le̱, eewo ame̱he ešai le̱ ahe
nyõmo̱! * Kods. 19, 22—30; 20, 13.
10. * Mina Israel tamo̱ weinyibii ye̱ ṅã-
no̱, mina nyetše̱mei le̱ tamo̱ kleṅkleṅ yi-
bii ní tšu ye̱ agbãmitšo le̱ no̱ ye̱ ekleṅ-
kleṅ be le̱ mli; ši ame̱te † Baal-Peor ṅõ,
ni ame̱yadšõ̱ ame̱he no̱ ame̱hã hĩegbedši-
anii, ni ame̱tšṍmo̱ nihĩnii tamo̱ ame̱suo-
lo̱i le̱ noṅṅ. * 5 Mose 32, 10. † 4 Mose 25, 3.
11. Efraim hũ, enyam le̱ aafliki tamo̱
loflõ, afo̱ṅ, ahĩeṅ mũsũ, anáṅ mũsũ hũ.
12. Ši ké̱ ame̱lè ame̱bii le̱ tete le̱, ma-
kpakpãame̱, ni efeṅ moko; ši ame̱ le̱,
ke̱dši midše ame̱he le̱, kpóo hãame̱!
13. Ké̱ mikwe̱ ke̱-yaã Tiro gbe̱ le̱, mi-
naã Efraim ake̱ ate̱ole̱ ye̱ he ni * hĩ; ši
Efraim aadšie ebii ahã awuyelo̱.
* Ezek. 27, 3.
14. Hãame̱, Iehowa! Meni oke̱-ahã?
Hãame̱ šrãkemo̱ mũsũ ke̱ fufo̱i ní mli
egbĩ!
15. Ame̱nifõdšianii le̱ yi obõ ye̱ Gil-
gal; edšake̱ dše̱i minye̱ame̱ ye̱, ye̱ ame̱-
nifemo̱nii fõdši le̱ ahewo̱; mafĩeame̱ ke̱-
adše̱ miwe le̱. Mikãṅ he misumo̱ṅame̱
doṅṅ! Ame̱lumei le̱ fẽ le̱, atũatše̱lo̱i
so̱ṅṅ ni.
16. Atĩa Efraim nii; ame̱šišifã le̱ egbĩ;
ame̱woṅ yibii! Asaṅ ke̱dši ame̱fo̱ kẽ le̱,
magbe ame̱mũsũṅbii ní ame̱sumoo̱ le̱.
17. Mi-Nyoṅmo̱ le̱ ekwaame̱; edšake̱
ame̱boole̱ toi: ni ame̱atšṍmo̱ tšomlo̱lo̱i
ye̱ dšeṅmãdši le̱ ateṅ!

Yitšo 10.

* Weintšo kusũ ní woo̱ yibii dši Israel.
Bo̱ni eyibii le̱ fã le̱, nakai ehã afo̱lešãlate̱i

lẹ hŭ fá; bọni ešikpoṅ lẹ bī lẹ, nakai
efe amăgăi ni hī. * Ier. 2, 21.
2. Adša amẹtšui mli; agbẹnẹ amẹana
he nō. Eewule amẹfọlešălatẹi lẹ efie ši,
ni esă eekpătă amẹmăgăi lẹ ahie.
3. Edšakẹ agbẹnẹ amẹakẹ̄ akẹ: Wọbẹ
maṅtšẹ, edšakẹ wọšee Iehowa gbeyei; ni
meni maṅtšẹ bafe ehăwọ?
4. Amẹwie wiemọi, amẹkāmọ amale
kităi amẹkẹ-kpăṅ kpăṅmọi; nohewọ lẹ
kodšomọ kwẽ tamọ ṅkonyobii yẹ ṅmōši
akoñi lẹ anọ.
5. * Bet-Awen tšinabii lẹ ahewọ lẹ
Samariabii lẹ atšui aaye; edšakẹ emaṅ
lẹ aaye ṅkọmọ yẹ ehewo, ni ewulọmei
lẹ ahe aakpokpo yẹ ehewọ, yẹ enum-
nyam lẹ hewọ, edšakẹ edše ehe ete.
* K. 15. Y. 4, 15.
6. No hù aaṅō kẹ-ate * Ašur, ni akẹ-
yake maṅtšẹ Iareb; hiegbĕle aamō Efraim,
ni Israel hie aagbo yẹ eṅăwō lẹ hewọ.
* 5, 13.
7. Samaria kẹ emaṅtšẹ lẹ elădše tamọ
nu hie afŭi.
8. Ni aakpătă Awen hei groṅṅi lẹ ni
dši Israel he eša lẹ abie; ṅmei kẹ * aṅlĕ-
ṅlĕi aakwẽ yẹ amẹfọlešălatẹi lẹ anọ, ni
† amẹakẹ̄ gōdši lẹ akẹ: Nyehaă wọnọ! kẹ
goṅkpọi lẹ hù akẹ: Nyebagbĕa wọnọ!
* 9, 6. † Luk. 23, 30. Kpoda. 6, 16.
9. Israel, ofe eša kẹ-dšẹ Gibea gbīī
le amli! Amẹdamọ dšẹi; aso ta ni afă
aši nōšabii lẹ ninaṅamẹ yẹ Gibea? 9, 9.
10. Magbla amẹtoi bọni misumoọ, ni
aabua mădšimădši anā awoamẹ, beni aa-
fimọamẹ akpẹtẹ amẹmlatōmọi enyọ lẹ
ahe lẹ.
11. Ši Efraim lẹ, tšina oblayō ni atšō-
lẹ nii ni, ni esumoọ ṅmăgbĕmọ. Ši mi-
tšó ekuẹ fẹfẹo lẹ nọ kẹ-ho; mahă Efraim
agbla nii; Iuda hŭ kẹ tšinakọ̄i aahŭ;
Iakob aaninĕ ahălẹ!
12. Nyedŭa nii nyehăa nyehe yẹ dšalẹ
mli, nyekpaă nii yẹ mọbọnalẹ nă! * Nye-
hŭa hayi hŭ nyehăa nyehe; edšakẹ † ešẹ
be ni akẹ-taoọ Iehowa sẹgbẹ kẹ-yaši be-
yinọ ni eeba ebanẹ dšalẹ ehănye.
* Ier. 4, 3. † Iez. 55, 6.
13. * Nyehŭ nōfōṅfemọ, nyekpa nōša,
nyeye apasa yibii; edšakẹ oṅō ohie ofō
ogbẹ lẹ kẹ ohīī kăkălọi lẹ ayifălẹ lẹ nọ.
* Hiob 4, 8
14. Nohewọ lẹ blọmọ hō aate ši yẹ
omădšimădši lẹ amli, ni aakpătă omōdši
lẹ fĕ hie, takẹ bọni Šalman kpătă Bet-
Arbel hie yẹ ta-gbī lẹ nọ lẹ; atšerẹ nye
lẹ mli afie ebii lẹ anọ!
15. Nakai noṅṅ Betel aafenye yẹ nye-
nōfōṅfemọ kpeteṅkple lẹ hewọ; beni dše
aatšẹre lẹ, aafo Israel maṅtšẹ lẹ ašẹ afō!

Yitšo 11.

Beni Israel dši gbekĕ lẹ, no mli mi-
sumọlẹ, ni * Misraim tō mitšẹ́ mibi lẹ kẹ-
dšẹ. * 2 Mose 4, 22. Mat. 2, 15.
2. Beni amẹtšẹ́amẹ lẹ, amẹdše amẹhie
amẹte, amẹyašă afọle amẹhă Baalim, ni
amẹšă tšofă-kẹ-ṅma amẹhă amăgăi.
3. Ši mife Efraim tată, miholeamẹ yẹ
mikpọkọiaṅ; ši amẹlee akẹ mitšẹ́amẹ.
4. Gbomei akpăi mikẹ-gblaamẹ, kẹ
suomọ tăṅkpĕi hŭ, ni mife tamọ moni
wóọ apă nọ yẹ amẹkadăi anọ, ni mikẹ
niyenii mă amẹhie.
5. Ekŭṅ eẹ kẹ-yaṅ Misraim šikpoṅ
lẹ nọ doṅṅ, ši Ašur dši emaṅtšẹ; edša-
kẹ amẹkplĕĕ sẹkŭ.
6. Ni klante aakpa emădši lẹ anọ, ni
eeñte egbóiasẹ-adabăṅi lẹ, ni eekpătă
hie yẹ amẹdšinatōi lẹ ahewọ.
7. Ši mimaṅ lẹ fọō sẹeẹyă; ni kẹ́
ătšẹ́amẹ kẹ-ya ṅwei lẹ, amẹteṅ moko-
moko wóó ehe nọ.
8. Té mafe tĕṅ maṅmĕ oheṅ, Efraim?
Té mafe tĕṅ madšieo mahăṅ, Israel? Té
mafe tĕṅ mafeo tamọ * Adăma, ni maṅōo
mamă ši tamọ Zeboim hŭṅ? † Mitšui
etšó yẹ mimli, mimọbọnalẹ lẹ ehe mi-
mli fĕ! * 5 Mose 29, 23. † Ier. 31, 20.
9. Mifeṅ yẹ mimliñŭ ni nă wa lẹ nă;
mikŭṅ misẹ mibañteṅ Efraim; edšakẹ
Nyoṅmọ dšimi, ši dšee gbomo, mokroṅ-
kroṅ ni yọ oteṅ lẹ, ni mibaṅ kẹ mlila.
Yăšó 2, 21—24.
10. Amẹanyie Iehowa sẹ; * eehŭ tamọ
dšata; edšakẹ eehŭ, ni † bii lẹ kẹ he-
kpokpomọ aadšẹ anaigbẹ aba.
* Ies. 31, 4. 5. Ier. 25, 30. † Hos. 2, 1.
11. Amẹkẹ hekpokpomọ aadše Misraim
aba tamọ loñō, ni amẹadšẹ Ašur šikpoṅ
lẹ nọ amẹaba tamọ okpo; ni mahă amẹ-
bahī amẹwei lẹ! Iehowa kẹ̄.

Yitšo 12.

Efraim bo̱leo̱ mihe ke̱-kpeo̱ ke̱ amale
ni Israel we le̱ hũ ke̱ šišiumo̱, ni Iuda
hũ kãa he edšeo̱ Mawu se̱ etšomloo̱, ehĩĩ
ši ye̱ nii kroṅkroṅi ní mã ši šiṅṅ le̱ ahe.
2. Efraim hakuo̱ kõyo̱, ni enyieo̱ bo-
kã kõyo̱ se̱; dãne̱ ehãa amale ke̱ hĩekpã-
tãmo̱ fáa, ni ame̱ke̱ *Ašur kpãṅo̱, ni
atẽreo̱ mũ ke̱-yaä Mizraim. *7, 11.
3. Ni asaṅ Iehowa ke̱ Iuda ye̱ sane,
ni ebawo Iakob nyõmo̱ ye̱ egbe̱i le̱ anã,
ni eetole̱ nãdšiaṅ ye̱ enifemo̱nii le̱ anã.
4. Emõ enyemi le̱ nanetšitši ye̱ mũ-
sũṅ, ni beni eda le̱ eke̱ Nyoṅmo̱ ši mple.
1 Mose 25, 22. 26; 32, 25—29.
5. Hẽ, eke̱ bo̱fo le̱ ši mple ni eye no̱;
efõ, ni ekpale̱ fai; enale̱ ye̱ Betel, ni
*eke̱wo̱ wie ye̱ dše̱i. * 1 Mose 35, 15.
6. Ni Iehowa dši Zebaot Nyoṅmo̱ le̱,
Iehowa dši *egbe̱i ni ake̱-kaio̱le̱.
* Lal. 83, 19.
7. Nohewo̱ le̱ kpalemo̱ ke̱-ya o-Nyo-
ṅmo̱ le̱ ṅõ; hĩemo̱ mo̱bo̱nale̱ ke̱ kodšo-
mo̱ mli, ni okwe̱ o-Nyoṅmo̱ le̱ gbe̱ dãne̱!
8. Dšrayelo̱ dšile̱, šišiumo̱ nsẽni ye̱
edeṅ; esumoo̱ amimyeli!
9. Ši Efraim kẽ: Kẽle̱ *mitšõ niiatše̱,
miná nii babaõ mihã mihe! Mideṅme-
gbomo̱ mli nii le̱ fẽ mli le̱ anaa tõmo̱
ko ní dši eša ye̱ mihe! * Kpods. 3, 17.
10. Ši *midši Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱
ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ bẽbe, ma-
hã ohĩ bũi amli ekoṅ tamo̱ gbĩĩ dšudši
le̱ ano̱. * 13, 4.
11. Ni mike̱ gbalo̱i le̱ wie, ni mihã
ninãi fá pĩ, ni mitšõ gbalo̱i le̱ ano̱ mi-
bubũ abe̱i.
12. Ké̱ Gilead dši efõṅ le̱, ame̱fẽ ame̱-
hĩe aakpãtã; Gilgal ame̱šãa tšinai afo̱le
ye̱: ame̱fo̱lešãlate̱i le̱ hũ tamo̱ te̱i kuikui
ye̱ ṅmõši akofii le̱ ateṅ.
13. Ši Iakob *dšo foi ke̱-te Aram ṅã
le̱ no̱, ni †Israel súmo̱ ye̱ ṅã hewo̱,
ekwe̱ tõi ye̱ ṅã hewo̱.
* 1 Mose 28, 5. † 1 Mose 29, 20.
14. Ni gbalo̱ no̱ Iehowa tšõ *edšie
Israel ke̱-dše̱ Mizraim ke̱-ba, ni gbalo̱
no̱ etšõ ekwe̱ame̱. * 2 Mose 3, 10.
15. Efraim wo emli la naakpa; nohe-
wo̱ le̱ eehã elá le̱ abua eyiteṅ, ni e-
Nuntšo̱ le̱ aakpale ehorabõ̱ le̱ afõ eno̱!

Yitšo 13.

Ké̱ Efraim wie le̱, mo he kpokpoo̱,
ewó ehe no̱ ye̱ Israel; ši etõ ye̱ Baal
hewo̱, ni egbo.
2. Ni agbe̱ne̱ le̱ ame̱mĩfe eša ame̱mĩši
no̱, ni ame̱ṅõo̱ ame̱dfie̱te̱i le̱ ame̱fieo̱ amã-
gãi ke̱ wo̱dši hũ ye̱ ame̱ṅã nã; fẽ le̱ *ṅã-
lo̱i anitšumo̱ so̱ṅṅ ni; ame̱ke̱ame̱ wieo̱,
gbomei afo̱lešãlo̱i le̱ foo̱ tšinabii anã!
* Ies. 44, 12.
3. Hewo̱ le̱ *ame̱atamo̱ lebi atatu lo
bó̱ ni hoo̱ ke̱-yaä mrã, †tamo̱ tutũ ni
ahum lõo̱ ke̱-dše̱o̱ ṅmãgbẽmo̱he ke̱-yaä,
ke̱ lasũ ni fãa ke̱-dše̱o̱ flo̱ mli ke̱-yaä.
* 6, 4. † Lal. 1, 4.
4. Ši *midši Iehowa, o-Nyoṅmo̱ le̱ ke̱-
dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ bẽbe, ni olee
nyoṅmo̱ ko nyoṅmo̱ ko dša mi, ni mise̱
le̱ yiwalaherelo̱ ko be̱. * 2 Mose 20, 2. 3.
5. Mi le̱ mileo ye̱ ṅã le̱ no̱, ye̱ kũ-
mai šikpoṅ le̱ no̱. 9, 10.
6. *Bo̱ni ame̱lẽ̱he le̱ yo̱ le̱, nakai ame̱-
tõ̱ro̱. Ame̱tõ̱ro̱ ni ame̱tšui wó ehe no̱; no-
hewo̱ le̱ ame̱hĩe ekpa mino̱. * 5 Mose 32, 15.
7. Nohewo̱ le̱ mitšõ *tamo̱ dšata mi-
hãame̱, miwoame̱ ká ye̱ gbe̱ toi tamo̱
kõtše̱; * 5, 14.
8. mahẽṅame̱ tamo̱ ošišibriši ni amõ-
mo̱ ebii, ni matšere̱ ame̱tšui he kotoku
le̱, ni mayeame̱ ye̱ dše̱i tamo̱ dšatayõ;
ṅãṅ koloi aatšere̱ ame̱mli.
9. Israel, *noni kpãtãa ohĩe dši
ake̱ ote ši owomi ni dši oyeli-ke̱-
buamo̱ le̱! * Ier. 2, 17.
10. Agbe̱ne̱ nẽgbe̱ omaṅtše̱ le̱ yo̱, koni
ehere oyiwala ye̱ omãdši le̱ fẽ mli? ke̱
okodšolo̱i le̱ hũ ni *okẽ ye̱ ame̱he ake̱:
Hãmi maṅtše̱ ke̱ lumei! le̱? * 1 Sam. 8, 5.
11. Mihão maṅtše̱ ye̱ mimlifũ le̱ṅ, ni
misã miṅõle̱ ke̱-te ye̱ mimlila le̱ṅ!
12. Afĩ Efraim nišaianii le̱; aṅõ ehe
eša le̱ ato.
13. *Yõfo̱yõ kõmo̱i aaba eno̱. Bi ní lee
nii dšile̱; edšake̱ †ké̱ še̱ be le̱, ebaa aso-
sodfãhe. * Mika 4, 10. † Ies. 37, 3.
14. Makpõame̱ ke̱-adše̱ gbohĩĩadše
deṅ, madšieame̱ ke̱-adše̱ gbẽle mli!
Gbẽle, nẽgbe̱ otšẽṅemo̱-hela le̱ yo̱?
Gbohĩĩadše, nẽgbe̱ ogbẽle-hela le̱
yo̱? Hefamo̱ aatẽ ye̱ mihĩe.
1 Kor. 15, 54. 55. 2 Tim. 1, 10. Kpods. 20, 14; 21, 4.

15. Tše *ewoo yibii ye enyemimei le
ateṅ moṅ, kēle †bokā ahum aafā, Iehowa
kōyo aadše ṅā le no atfa, ni enubu leṅ
aagbī, ni enuhīṅmei le se aafo; eelō dfetri
le mli nibii ní dšra wa le fē ke-ate.
* 1 Mose 49, 22. † Hos. 4, 19.

Yītšo 14, 1. Samaria aatēre ledien-
tše esō; edšake etše e-Nyoṅmo le hīe
atūa. Ameanyōnyōi ye klante nā; aaṅō
amebifabii le atfia ši, aagblagbla ame-
yeihoḷoi le amli.

Yītšo 14.

Israel, *kpalemo oba Iehowa, o-Nyo-
ṅmo le, ṅō! Edšake onišaianii le ahewo
le ogbē ši. * 12, 7. Zak. 1, 4.
3. Nyeṅōa wiemoi nyehīea nyedē, ni
nyekūa nyese nyeyaā Iehowa ṅō! Nye-
yakēale ake: "Ṅō nišaianii fē ofa, ni omli
ahi ahāwo, ni *wooṅō wonābui wofe tši-
nahīī wohāo. * Heb. 13, 15.
4. Ašur nyēṅ woyiwala ahere, wotrāṅ
okpoṅoi ano hū, ni asaṅ wotšēṅ woni-
dši anā nitšumoi le ake: Wonyoṅmoi!
doṅṅ; edšake bo le omūšūṅ tšōoō ye
awušī ahe!"
5. Matšā amesesoyā le, masumoame ye
tšuidšūrō nā; edšake mīmlifū le edše eno.
6. Matšō tamo bo mahā Israel: eegba
afofro tamo oflo-fofoi, ni eetšērē fāi tamo
Lebanon.
7. Enidši aalē ši, ni ehefeo le aata-
mo mūtšo nō, ni eedše ṅma hū tamo
Lebanon.
8. Mei ní yo ehōṅ le šiši le aakū
amese, ameahā ṅmā le yi aná wala, ni
ameafroke tamo weintšo; egbei aahehe
tamo Lebanon wein.
9. Mē sane Efraim ke wodši yo doṅṅ?
Mi le maherele no ni makwele; mitamo
sesoo ṅmōṅ; mino aaná oyibii ke-adše!
10. Namo dši nilelo ní aana enemei
ašiši, lo ṅālo ní aale? Edšake Iehowa
*gbēi le dša trōmō, ni dšaloi nyieo
no; ši mlatōloi aagbō ši ye no!
* Lal. 25, 10.

GBALO IOEL WOLO LE.

Yītšo 1.

Iehowa wiemo ni ba Ioel, Petuel bi
le, ṅō ne.
2. Nyeboa ene toi, nye onukpai, ni
nyefea toi, nye šikpoṅ le no bii fē! Ani
ene eko eba dā ye nyeyino alo nyetšemei
ayino tete?
3. Nyegbaā nyebii, ni nyebii le agba
amebii, ni amebii le hū agba yino ní
baba ye amese le!
4. Nii ní agāi ye fe le, bālabii eye;
ni nii ní bālabii ye fe le, otukpei eye;
ni nii ní otukpei ye fe le, no ligōligōi
eye.
5. Nyehīe atšēa, nye dātoloi, ni nye-
fōa! ni nyewoa lele, nye weinnuloi, ye
wein dokodoko le hewo, edšake ahā edše
nyedāṅ!
6. Ši *dšeṅmaṅ ko efā ke-ba mišikpoṅ
le no, amehe wa, ni alee ameyibo; ame-
nyānyōdši le, dšata nyānyōdši ni, ni ame-
hīe dšatayō kadā. * 2, 2. 25.
7. Amekpātā miweintšo le hīe, ni ame-
kūmo migbāmitšo le; amekplo ehetotoi
le amefie, ni enidši le ahe eye futafuta.
8. Wo yāra tamo oblayō ni emīa kpe-
kpe ehā eblayeiaṅ wū le!
9. Afo *níyenii-afole ke dā-afole se
ke-dše Iehowa we le; osofoi ní dši Ie-
howa súoloi le miye ṅkomo. * K. 13. Y. 2, 14.
10. Akpātā ṅmōdši le ahīe, šikpoṅ le
miye ṅkomo; edšake akpātā ṅmā le hīe,
wein hō le egbī, mū le hū ešālā.
11. Hūloi ahīe egboi, weintromāloi wo
lele, ye ṅmā ke akoko hewo; edšake
ṅmōdšiaši nikpamo le elādše.

12. Weintšo lẹ egbĩ, ni agbãmitšo lẹ eṅãlã, akututšei kẹ tẽṅi kẹ gowatšei, ṅmõdšiaši tšei fẽ egbĩgbĩ; edšakẹ nyãmọ elädše kẹ-dšẹ gbomeiabii ateṅ.
13. Nyemĩaä ni nyewoa yära, nye osọfoi, nyewọa lele, nye afọlešälatẹ lẹ he súolọi! nyebaä nyebabumọa kpekpei kẹ-wọa, nye mi-Nyoṅmọ lẹ súolọi! edšakẹ atši *niyenii-afọle kẹ dã-afọle nã kẹ-dšẹ nye-Nyoṅmọ lẹ we lẹ! * K. 9.
14. Nyetoa ṅmãhilẹ kroṅkroṅ; nyetšẹ́a kpẽ hũ! Nyebuaä onukpai lẹ kẹ šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ fẽ nä kẹ-baä Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, we lẹ, ni nyeblọa nyetšẹ́a Iehowa!
15. Ao, nakai gbĩ lẹ! edšakẹ Iehowa *gbĩ lẹ ebẹṅkẹ, ni eeba tamọ hĩekpãtãmọ kẹ-adšẹ Ofe lẹ ṅõ. * 2, 1. Ies. 13, 6.
16. Nto aflọ niyenii kẹ-dšẹ wọhĩe, ni aflọ *nyãmọ kẹ mliflimọ kẹ-dšẹ Nyoṅmọ we lẹ hũ? * K. 12. 5 Mose 16, 11.
17. Dũmọnii lẹ egbĩ yẹ amẹsũkukulii lẹ aššiši, aboṅoi lẹ ekãmọ efodši, abletõhei lẹ ekũmọ; edšakẹ ṅmã lẹ eṅälä.
18. Kwẹ bọni šĩa koloi kẽmoọ! Tšinaikui lẹ mĩhao, edšakẹ amẹbẹ niyelihe, ni tõikui lẹ hũ mĩna nõ!
19. Bo, Iehowa, miblọõ mitšẹ́ọ nẹ! edšakẹ la ekpãtã ṅãnọ dfẹfọi lẹ ahĩe, ni *lalilẹi ešã ṅã lẹ nọ tšei lẹ fẽ. * 2, 3.
20. *Ṅãṅ koloi lẹ tete mĩfeo, edšakẹ fãi lẹ etã, ni la ekpãtã ṅãnọ dfẹfọi lẹ ahĩe! * Lal. 104, 11.

Yitšo 2.

Nyekpãa tẹtrẹmantrẹ yẹ Zion, ni nyebọa oše yẹ migoṅ kroṅkroṅ lẹ nọ! Šikpoṅ lẹ nọ bii lẹ fẽ he aakpokpo; edšakẹ Iehowa *gbĩ lẹ mĩba, ni ešẹ ši etã. * 1, 15.
2. Duṅ kẹ dšeṅ tũtũfemọ gbĩ ni, atatu kẹ oblọtu kpĩ gbĩ hũ ni, takẹ bọni dšetšẹremọ gbẹọ fäa gõdši anọ lẹ. *Maṅ kpeteṅkple ni he wa, kẹ-dšẹ tetẽte lẹ †eko bẹ ni tamọlẹ, ni asaṅ esẹ lẹ eko baṅ ni tamọlẹ kẹ-ate yinọi ayinọ afii lẹ anọ! * 1, 6. † 2 Mose 10, 14.
3. La šäa nii yẹ ehĩe, ni *lalilẹi wọọ la yẹ esẹ. Ehĩegbẹ lẹ šikpoṅ lẹ tamọ Eden trom, ni esẹgbẹ lẹ tamọ ṅã kpatã, ni nokonoko edšee edeṅ! * 1, 19.
4. Amẹsu tamọ okpọṅọi asu, ni amẹšaä foi tamọ ta-okpọṅọi.
5. Bọni fĩlii gbẽọ lẹ, nakai amẹtumoọ yẹ gõdši anọ, bọni lalilẹi gbẽọ kẹ́ ešã gbetšelii lẹ, nakai amẹgbẽọ, tamọ maṅ ni he wa ni egbá ta.
6. Mãdšimãdši ahe kpokpoọ yẹ amẹhĩe, mei fẽ hĩe šaleọ.
7. Amẹšaä foi tamọ kãkãlọi, amẹkwọõ gbogbo tamọ tabilọi, ni mofẽmo nyieọ egbẹ nọ, ni amẹdšee amẹpašale nọ.
8. Asaṅ mokomoko tšii enyemi, mofẽmo enyie egbẹ nọ, ni kẹ́ amẹyagbẽ tawũnii ateṅ tete lẹ, amẹpilaa.
9. Amẹtũmoọ yẹ mã lẹṅ, amẹdšoọ foi yẹ gbogbo nọ, amẹkwọõ kẹ-baä šĩai hũ, amẹboteọ samfẹdši amli tamọ dšulọ.
10. Šikpoṅ hosoọ yẹ amẹhĩe, ṅwei kpokpoọ bliblibli; *hũlũ kẹ nyoṅtšẽre woọ duṅ, ni ṅulamii fõọ kpẹmọ. * 3, 4. Ies. 13, 10.
11. Ni Iehowa woọ egbẽ yẹ eta lẹ hĩe; ši *esra lẹ da naakpa dientšẹ, ni moni hãa ewiemọ baä mli lẹ he wa; edšakẹ Iehowa gbĩ lẹ da, ni eyẹ gbeyei naakpa: ni namo aanyẽ nã adamọ? * K. 25.
12. Kẽlẹ agbẹnẹ hũ Iehowa kẹ̃: *Nyekpalea kẹ-baä miṅõ kẹ nyetšui mli lẹ fẽ, yẹ ṅmãhĩlẹ kẹ yãfó kẹ ṅkọmọyeli mli! * Ezek. 33, 11.
13. Ni nyetšerẹa nyetšui, ši dšee nyetadei, ni nyekpalea kẹ-baä Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, ṅõ! ši *drolọ kẹ mlitšõlọ dšilẹ, emli fũũ mrã, ni emọbọnalẹ fá, ni efaä ehe yẹ nõfõṅ hewọ. * 2 Mose 34, 6.
14. *Aleenõ ekolẹ eekpale ni eefa ehe, ni eešĩ dšõmọ tete yẹ esẹ: niyenii-afọle kẹ dã-afọle ni aṅõ-ke Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ! * Iona 3, 9.
15. Nyekpãa tẹtrẹmantrẹ yẹ Zion! nyetoa ṅmãhilẹ kroṅkroṅ, nyetšẹ́a kpẽ! 1, 14.
16. Nyebuaä maṅ lẹ nã, nyefea asafo lẹ kroṅkroṅ, nyekpẽa onukpai kẹ-bakpea, nyebuaä gbekẽbii kẹ mei ni yeọ fufọ lẹ anã! ayemforowu adše kpo kẹ-dšẹ esẹtšũṅ, ni ayemforo hũ adšẹ epiaṅ adše kpo!
17. Hã ni osọfoi, ni dši Iehowa súolọi lẹ, afó yẹ koi lẹ kẹ afọlešälatẹ lẹ teṅ, ni amẹkẽ: Iehowa, na omaṅ lẹ mọbọ, ni kãṅõ ogbẹfãṅṅõ lẹ ohã ahorabõ, ni

dšeňmädši lẹ kẹamẹ mīfe amẹdäň lala!
*Mẽba aakẽ yẹ mädšimädši lẹ ateň akẹ:
Nẽgbẹ amẹ-Nyoňmọ lẹ yọ? *Lal. 79, 10.
18. No lẹ Iehowa aaye ešikpoň lẹ he
awuňä, ni eena emaň lẹ mọbọ.
19. Ni Iehowa aahere nọ akẽ emaň lẹ
akẹ: Na, mamädšenye ňmä kẹ wein hẽ
kẹ mū, ni nyetõrọ, ni *mihäň abọnye ahora
yẹ dšeňmädši lẹ ateň doňň. *K. 36. 37.
20. Ni *kõyigbẹnyo lẹ, matšilẹ kẹ-adšẹ
nyehe kẹ-ate šoňň, ni mafielẹ kẹ-ate šikpoň
gbīň kẹ amaňfõ lẹ nọ, ehīe-ta lẹ aate
bokägbẹ ňšọ lẹ mli, ni esẹ-ta lẹ aate
anaigbẹ ňšọ lẹ mli, ni esädšẽ lẹ aate ši,
hẽ, efūdšẽ lẹ aate ši; edšakẹ efe nibii
wudši! *1, 4. 6.
21. Käše gbeyei, šikpoň! omli afiio ni
onyá; edšakẹ Iehowa efe nibii wudši!
22. Nyekašea gbeyei, nye ňäň koloi!
ši ňänọ dfẹfọ lẹ mīfrọke, ši tšei mīwo
amẹyibii, ni agbämitšo kẹ weintšo hū
mīdšie amẹmli hewalẹ lẹ mīhä!
23. Ni nye, Zionbii, nyemli afiianye
ni nyenyáa yẹ Iehowa, nye-Nänyoňmọ
lẹ, mli! edšakẹ ehänye tšõlọ ni kẹnye
yaä dšalẹ mli, ni *ehä gbo kẹ agbiẹnä
enẹ ehänye yẹ kleňkleň nyõň lẹ nọ.
*Ier. 5, 24.
24. Ni ňmägbẽmọhei lẹ aayimọ obõbõ
kẹ ňmä, ni bui lẹ aaho kẹ wein kẹ mū.
25. Ni matonye afii lẹ amli nii ni *bä-
labii kẹ otukpẹi kẹ ligõligõi kẹ agäi, ni
dši mita babaõ lẹ ni mitšū kẹ-ba nyeteň
lẹ, eye lẹ anädšiaň. *1, 4.
26. Ni nyeaye nii pī ni nyeatõrọ, ni
*nyeadšie Iehowa, nye-Nyoňmọ lẹ, gbẹi
lẹ yi, edšakẹ ekẹnye eye yẹ näkpẹ gbẹ
nọ; ni mimaň lẹ hīe gboň gbīkogbīko.
*5 Mose 8, 10.
27. Ni nyeaná nyele akẹ miyẹ Israel
teň, ni midši Iehowa, nye-Nyoňmọ lẹ, ni
misẹ lẹ moko bẹ, ni mimaň lẹ hīe gboň
gbīkogbīko!

Yitšo 3.

Ni aaba mli akẹ enẹmei asẹ lẹ
mafọse *mi-Mumọ lẹ mafie helo fẽ
nọ, ni nyebihīī kẹ nyebiyei lẹ
aagba, ni nyenukpai lẹ aala lamõi,
ni nyeblahīi lẹ aana ninäi; *4 Mose 11, 29.
Ies 44, 3 Ezek 39, 29. Bọf 2, 16—21. Tit. 3, 6.
2. ni asaň tšūdšihīī kẹ tšūdšiyei lẹ
hū, mafọse mi-Mumọ lẹ mafie amẹnọ yẹ
nakai gbīī lẹ amli.
3. Ni mahä ana näkpẹnii yẹ ňwei kẹ
šikpoň lẹ nọ: lá kẹ la kẹ lasū kutū.
4. Hūlū aatšõ duň, ni nyoňtšẽre aatšõ
lá, däni Iehowa gbī wulu ni he yọ gbeyei
lẹ aaba. 2, 2. 10. 11. Mat. 24, 29. Kpodš. 6, 12.
5. Ni aaba mli akẹ *mofẽmo ni aatšẹ́
Iehowa gbẹi anọ lẹ, aahere eyiwala; ši
Zion goň lẹ nọ kẹ Ierusalem lẹ, yiwala-
heremọ aahī dšẹi, bọni Iehowa kẽ lẹ, ni
mei ni Iehowa tšẹ́ọ lẹ aahī mei ni edše
mli lẹ ateň. *Rom. 10, 13.

Yitšo 4.

[Y. 3, 6.] Ši na, nakai gbīī lẹ amli kẹ
nakai be lẹ mli, beni makpale Iuda kẹ Ie-
rusalem nomňõ lẹ kẹ-aba ekoň lẹ, Hos. 6, 11.
2. [7.] mabua dšeňmädši lẹ fẽ nä, ni
mikẹamẹ aakpleke ši kẹ-aba *Iehošafat
dšọ̃ lẹ mli, ni mikẹamẹ aakodšo yẹ dšẹi
yẹ mimaň kẹ migbẹfäňnõ Israel, ni amẹgbẹ
amẹfä dšeňmädši lẹ amli, ni amẹdša miši-
kpoň lẹ mli lẹ hewọ; *K. 12. 14.
3. [8.] ši *amẹfõ mimaň lẹ nọ ošiki,
ni amẹkẹ gbekẽnū tšake adfamaň, ni amẹhõ
gbekẽyõ amẹhe wein amẹnu. *Nah. 3, 10.
4. [9.] Ni asaň, meni nyetaọ nyefemi,
Tiro kẹ Zidon kẹ nye Filistia šikpõdši
lẹ fẽ? Ani noni afenye lẹ eko nyebafemi
nyeto nädšiaň, alo nyebafemi noko? Amrõ
noňň mahä nyenifemọnii lẹ akū sẹ abua
nyeyiteň.
5. [10.] Edšakẹ nyeňõ midfiẹtẹi kẹ
mišika lẹ, ni minibii fẹfẹdši lẹ nyelõ
kẹ-te nyedšámọwei lẹ!
6. [11.] Ni Iudabii kẹ Ierusalembii lẹ,
nyehõamẹ nyehä Helabii lẹ, beni afe ni
nyekẹamẹ adšẹ amẹkpokpai lẹ anọ kẹ-
ya šoňň.
7. [12.] Na, mi lẹ matšie amẹhīe ni
amẹdše heni nyehõamẹ kẹ-te lẹ, ni mahä
nyenifemọnii lẹ akū sẹ abua nyeyiteň.
8. [13.] Ni mahõ nyebihīī kẹ nyebiyei
lẹ mahä Iudabii lẹ, ni amẹahõamẹ amẹhä
Šebabii ni dši maňsẹ šoňň bii lẹ; edšakẹ
Iehowa ewie!
9. [14.] Nyešiẹa enẹ yẹ dšeňmädši lẹ
ateň: Nyefea ta kroňkroň nyetoa! nye-

tšīea hīī kākāloi lẹ ahīe! nyehāa tabilọi
lẹ fiā atšia abẹṅkẹa, amẹfā kẹ-ba!
10. [15.] Nyekẹ nyekōii asōa klantei,
ni nyekẹ nyededai asōa akplọi! gbomo ni
yọ wudọwudọ tete akē akẹ: Ekālọ dšimi!
Ies. 2, 4.
11. [16.] Nyehe afea oyá ní nyebaä,
nye dšeṅmādši fē ní dfere ši kẹ-kpe lẹ,
nyebabuaä nyehe nā! Iehowa, hā okākā-
lọi lẹ aba dšẹi!
12. [17.] Dšeṅmādši lẹ ate ši ni amẹfā
kẹ-ba *Iehošafat dšō lẹ mli; edšakẹ dšẹi
mibatá makodšo dšeṅmādšimādši fē ní
dfere ši kẹ-kpe lẹ. * K. 2.
13. [18.] *Nyekẹ nikpamọ-kakla awoa
mli, edšakẹ nikpamọnii lẹ egbī; Nyebaä
ni nyebanānāa nọ, edšakẹ †weintšōne lẹ
eyi tọ, weinbui lẹ hū mīho; edšakẹ amẹ-
nōfōṅfemọ lẹ fá! * Kpods. 14, 15. 18 † Ies. 63, 3. 6.
14. [19.] Asafoi, asafoi yẹ atēṅbū dšō
lẹ mli; edšakẹ Iehowa gbī lẹ ešẹ ši etā,
yẹ atēṅbū dšō lẹ mli.
15. [20.] Hūlū kẹ nyoṅtšēre ewo duṅ,
ni ṅulamii efō kpẹmọ. 2, 10; 3, 4.
16. [21.] Ni *Iehowa aahū kẹ-adšẹ Zion,
ni eewo egbē kẹ-adšẹ Ierusalem, ni ṅwei
kẹ šikpoṅ aahoso; ši Iehowa aatšō abo-
bāhe ehā emaṅ lẹ kẹ mō ní wa hū ehā
Israelbii lẹ. * Amos 1, 2.
17. [22.] Ni *nyeaná nyele akẹ midši
Iehowa, nye-Nyoṅmọ lẹ, mihīọ Zion, migoṅ
kroṅkroṅ lẹ, nọ, ni Ierusalem aatšō he-
kroṅkroṅ, ni gbọi hū tšōṅ mli kẹ-hoṅ
doṅṅ. * Ezek. 34, 30.
18. [23.] Ni aaba mli akẹ nakai gbī lẹ
nọ lẹ *gōdši lẹ amli aatšere wein dọkọ-
dọkọ, ni goṅkpọi lẹ amli aaho fufọ, ni
Iuda dšōi lẹ fē mli aaho nu, ni †nu-
hīṅmẹi aadšẹ Iehowa we lẹ adše kpo, ni
eeyahā Šitim dšō lẹ nu.
* Amos 9, 13. † Ezek. 47, 1. Zak. 14, 8.
19. [24.] Mizraim aatšō amaṅfō, ni Edom
hū aatšō ṅā kpatā yẹ *yi ni awa Iuda
bihīī lẹ hewọ, edšakẹ amẹfọse lā ní efeko
noko amẹfie ši yẹ amẹšikpoṅ lẹ nọ.
* Obad. 10.
20. [25.] Ši Iuda aahī ši kẹ-ate nānọ,
ni Ierusalem hū aahī ši kẹ-ate yinọi
ayinọ!
21. [26.] Ni mabu *amẹlá ní mibukolẹ
bem lẹ bem, edšakẹ †Iehowa hīọ ši
yẹ Zion! * 5 Mose 32, 43. † Ezek. 48, 35.

GBALỌ AMOS WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Amos ni yọ Tekoa *tōiatšẹmei lẹ ateṅ
lẹ wiemọi ni ena yẹ ninā mli yẹ Israel
hewọ, yẹ †Uzia, Iuda maṅtšẹ lẹ, kẹ Iero-
beam, Ioaš bi lẹ ní dši Israel maṅtšẹ lẹ,
yinọ, afii enyọ dāni **šikpoṅ hosomọ lẹ
ba lẹ nẹ. * 7, 14. † 2 Maṅ. 15, 1; 14, 23. ** Zak. 14, 5.
2. Ni ekē: *Iehowa aahū kẹ-adšẹ Zion,
ni eewo egbē kẹ-adšẹ Ierusalem; ni kolo-
kwẹlọi lẹ akoloi-alēhei lẹ aaṅālā, ni Kar-
mel yiteṅ aagbī. * Ier. 25, 30. Ioel 4, 16.
3. Bọni Iehowa kē nẹ: *Damasko
mlatōmọi etē kẹ edfẹ lẹ hewọ lẹ mi-
tšakeṅ miyiṅtō lẹ; edšakẹ amẹkẹ dade
nigblẹmọnii gblẹ Gilead. * Ies. 17, 1—3.
4. Ši mamā Hazael we lẹ nā la, ni
eešā Ben-Hadad mōdši fẹfẹdši lẹ.
5. Ni makū Damasko agbósẹ-adabāā
lẹ, ni maplenē Awen dšō lẹ mli bii lẹ,
kẹ maṅtšẹtšotšẹ lẹ kẹ-adšẹ Eden we lẹ;
ni aaṅō Aram maṅ lẹ nom kẹ-ate *Kir;
Iehowa kē. * 2 Maṅ. 16, 9.
6. Bọni Iehowa kē nẹ: *Gaza mla-
tōmọi etē kẹ edfẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ
miyiṅtō lẹ; edšakẹ amẹṅō maṅ mū lẹ fē
nom kẹ-te amẹyatuamẹ amẹwo Edom deṅ.
* 2 Kron. 28, 17. 18. Ier. 47, 1.
7. Ši mamā Gaza gbogbo lẹ nā la, ni
eešā emli mōdši fẹfẹdši lẹ.
8. Ni maplenē Ašdod mli bii lẹ, kẹ
maṅtšẹtšotšẹ lẹ kẹ-adšẹ Aškelon, ni

matšö minine mawo Ekron, ni Filistibii lẹ ateṅ mei ní efẹ lẹ hĩe aakpãtã, Nuntšọ Iehowa kẹ̃.
9. Bọni Iehowa kẹ̃ nẹ: *Tiro mlatõmọi etẽ kẹ edſẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ miyiṅtõ lẹ; edšakẹ amẹtu maṅ mũ lẹ fẽ amẹwo Edom deṅ, ni amẹkaii nyemimei †akpãṅmọ lẹ. * Ies. 23. Ioel. 4, 4. † 1 Maṅ. 5, 26.
10. Ši mamã Tiro gbogbo lẹ nã la, ni eešã emli mõdši fẹfẹdši lẹ.
11. Bọni Iehowa kẽ nẹ: *Edom mlatõmọi etẽ kẹ edſẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ miyiṅtõ lẹ; edšakẹ ekẹ klante tiu †enyemi lẹ, ni ešẹ mũsũṅtšõlẹ fẽ efõ, ni emlifũ tšerẹọ mei amli dãnẹ, ni etọọ emlila lẹ kẹ-yaã nãgbẽ. * Ier. 49, 7. † 5 Mose 23, 8. Obad. 10.
12. Ši mamã Teman nã la, ni eešã Bozra mõdši fẹfẹdši lẹ.
13. Bọni Iehowa kẽ nẹ: *Amonbii lẹ amlatõmọi etẽ kẹ edſẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ miyiṅtõ lẹ; edšakẹ amẹgblagbla Gilead yeihọlọi lẹ amli, beni afe ní amẹlẽ amẹhũsũi lẹ amli. * Ier. 49, 1—6.
14. Ši mašẹre la mawo Raba gbogbo lẹ he, ni eešã emli mõdši fẹfẹdši lẹ, kẹ ošebọ̃ yẹ ta gbĩ lẹ nọ, kẹ ahum yẹ lasũogbẽle gbĩ lẹ nọ.
15. Ni aaṅõ amẹmaṅtšẹ lẹ kẹ elumei lẹ fẽ-tſẽm nom, Iehowa kẹ̃.

Yitšo 2.

Bọni Iehowa kẽ nẹ: *Moab mlatõmọi etẽ kẹ edſẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ miyiṅtõ lẹ; edšakẹ eṅõ Edom maṅtšẹ lẹ wui lẹ ešã kãlõ. * Ies. 15. Ier. 48.
2. Ši mamã Moab nã la, ni eešã Keriot mõdši fẹfẹdši lẹ, ni Moab aagbo yẹ hõfemọ kẹ ošebọ̃ kẹ tẹtrẹmantrẹ gbẽmọ lẹṅ;
3. ni maplenẽ emli kodšolọ lẹ, ni magbe emli lumei lẹ fẽ mafata ehe, Iehowa kẹ̃. 4 Mose 24, 17.
4. Bọni Iehowa kẽ nẹ: Iuda mlatõmọi etẽ kẹ edſẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ miyiṅtõ lẹ; edšakẹ amẹkwa Iehowa mla lẹ, ni amẹyee ekpọi lẹ anọ, ši amẹpasaianii ni amẹtšẹmei lẹ nyie sẹ lẹ hãa amẹdũọ gbẹ.
5. Ši mamã Iuda nã la, ni eešã Ierusalem mõdši fẹfẹdši lẹ.

6. Bọni Iehowa kẹ̃ nẹ: Israel mlatõmọi etẽ kẹ edſẹ lẹ hewọ lẹ mitšakeṅ miyiṅtõ lẹ; edšakẹ amẹhõ dšalọ amẹhe dſiẹtẹi, kẹ ohĩafo hũ, *amẹhe tokota: * 8, 6.
7. mei ni feọ sũ ni yọ mei *ní efĩamẹ lẹ ayiteaṅ, ni amẹkõdõọ amanehũlũnalọi agbẹ; ni moko kẹ etšẹ yaã oblayõ kome ṅõ, beni afe ní abule migbẹi kroṅkroṅ lẹ. * 5, 4.
8. Ni amẹkãmoọ *awaba atadei anọ yẹ afọlešãlatẹ-fẽ-afọlešãlatẹ masẹi, ni mei ni abuamẹ fọ lẹ awein amẹnuọ yẹ amẹnyoṅmọi lẹ awe lẹ! * 2 Mose 22, 26.
9. Ši mi mikpãtã *Amornyo lẹ hĩe yẹ amẹhĩe, moni edalẹ lẹ tamọ tšenedrui adãramọ, ni ehe wa hũ tamọ odumi lẹ; kõlẹ mikpãtã eyibii ní yọ yiteṅ lẹ kẹ ešišifãi ní yọ šiši lẹ ahĩe. * 4 Mose 21, 21-23.
10. Ni mi midšienye kẹ-dšẹ Misraim šikpoṅ lẹ nọ, ni mikẹnye nyie yẹ ṅã lẹ nọ afii nyoṅmai-edſẹ sọṅṅ, koni nyebaṅõ Amornyo lẹ šikpoṅ lẹ.
11. Ni mitẽ nyebihĩĩ lẹ ekomei aši mife gbalọi, kẹ nyeblahĩĩ lẹ ekomei hũ mife *Nasirmei. Ani ebẹ mli nakai, nye Israelbii? Iehowa kẹ̃. * 4 Mose 6, 2—12.
12. Ši nyehã Nasirmei lẹ wein amẹnu, ni nyewo gbalọi lẹ akitã akẹ: *Nyekagbaã! * 7, 12. 16. Ier. 11, 21.
13. Na, mi lẹ mamianye kẹ-ya šiši, takẹ bọni fĩli ni eyi obõ kẹ ṅmã mlaã nii lẹ.
14. Ni foidšẽ aalãdše heoyátšẹ, ni hewalọ ewadšeṅ ehewodšiaṅ, ni ekãlọ hũ hereṅ eyiwala;
15. asaṅ moni hĩe gãi damọṅ ši, ni moni nãdši yọ oyá hũ edšeṅ mli, ni moni tá okpọṅọ nọ hereṅ eyiwala;
16. ni moni dši tšuisalọ yẹ ekãlọi ateṅ lẹ, ehe yayai po ekẹ-adšo foi yẹ nakai gbĩ lẹ nọ! Iehowa kẹ̃.

Yitšo 3.

Nyeboa nẹkẹ wiemọ nẹ toi, moni Iehowa wie yẹ nyehe, nye Israelbii, yẹ weku mũ lẹ fẽ ní midšie yẹ Misraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ-ba lẹ he, akẹ:
2. Nye kẹkẹ mile *yẹ šikpoṅ lẹ nọ wekui lẹ ateṅ; nohewọ lẹ mibawoṅye nyenišaianii lẹ fẽ he nyõmọ! * 5 Mose 4, 34.

3. Ani mei enyo̧ feo̧ ekome kẹ-nyieo̧,
kẹ́ amẹkpāñko he lẹ?
4. Ani dšata hūo̧ yẹ kō mli, kẹ́ ena-
ko mīlẹlo ko lẹ? Ani dšata oblanyo
woo̧ egbē kẹ-dšẹo̧ ebu mli, kẹ́ emōko
noko lẹ?
5. Ani loflō dūo̧ tšōne yẹ šikpoñ, kẹ́
atšôkolẹ tšōne yẹ dšẹi lẹ? Ani tšōne
fẹo̧ yẹ šikpoñ, ní edūū noko?
6. Ani akpāa tẹtrẹmantrẹ yẹ mañ, ni
mañbii lẹ hẹlee ši? Alo *amane aaba
mañ ko no̧, ni dšee Iehowa fe?
* Ies. 45, 7. Yāfó 3, 37.
7. Edšakẹ Nuntšo̧ Iehowa efeñ noko,
akẹ dša edšie eyiñtō lẹ kpo etšō etšū-
dši, gbalo̧i lẹ, dā.
8. Dšata mīhū, namo šeñ gbeyei?
Nuntšo̧ Iehowa mīwie, namo egbañ?
9. Nyedšadšea yẹ Ašdod mōdši lẹ kẹ
Mizraim šikpoñ lẹ no̧ mōdši lẹ ayiteañ,
ni nyekẹa akẹ: Nyebabuaā nyehe nā yẹ
Samaria gōdši lẹ ano̧, ni nyekwẹa emli
hōfemo̧ babaō kẹ amimyeli ní yo̧ emli lẹ!
10. Edšakẹ mei ní buaā yiwalẹ kẹ hīe-
kpātāmo̧ nā yẹ amẹmōdši lẹ amli lẹ,
amẹlee noni dša gbẹ femo̧, Iehowa kẹ̄.
11. Nohewo̧ lẹ bo̧ni Nuntšo̧ Iehowa kẹ̄
nẹ: Henyẹlo̧i aabo̧le šikpoñ lẹ kẹ-akpe,
ni amẹahā ohewalẹ lẹ aba ši, ni aaha
omōdši fẹfẹdši lẹ.
12. Bo̧ni Iehowa kẹ̄ nẹ: Takẹ bo̧ni
tōkwẹlo̧ šōo̧ fūo̧dši enyo̧ lo toi kuku
ko kẹ-dšẹo̧ dšata dāñ lẹ, nakai aadšie
Israelbii lẹ ní trá sā kóñ no̧ kẹ kampē
no̧ mama ní dšra wa no̧ yẹ Samaria lẹ.
13. Nyeboa toi ni nyeyea odase nye-
tšōa Iakob we lẹ, Nuntšo̧ Iehowa, Ze-
baot Nyoñmo̧ lẹ, kẹ̄:
14. Akẹ gbī ní mawo Israel emlatōmo̧i
lẹ ahe nyōmo̧ lẹ, mawo Betel afo̧lešāla-
tẹi lẹ anyōmo̧, ni aaflo̧ afo̧lešālatẹ lẹ he
aklontoi lẹ afie, ni amẹagbēgbē šikpoñ.
15. Ni matfa fēibe šīa lẹ kẹ latšābe
šīa lẹ nō šikome, ni *fuo̧wu šīai lẹ hū
ahīe aakpātā, ni šīai babaō aalādše kwrā,
Iehowa kẹ̄. * 6, 4. 1 Mañ. 22, 39. Lal. 45, 9.

Yītšo 4.

Nyeboa nẹkẹ wiemo̧ nẹ toi, nye Bašan
tšinayei ní yo̧ Samaria goñ lẹ no̧, nye
mei ní nyewaā ohīafoi ayi, ni nyefīfīaā
mei ní efīamẹ lẹ aši, ni nyekẹo̧ nye-
nuntšo̧mei lẹ akẹ: Nyekẹ-baā ní wo̧nua lẹ!
2. Nuntšo̧ Iehowo̧ ekā ekroñkroñfemo̧
lẹ kitā akẹ: Na, gbīī aaba nyeno̧, ní akẹ
kpodši aašanye kẹ-ate, kẹ nyesẹbii lẹ hū
akẹ lōšamo̧-kpodši ašaamẹ kẹ-ate.
3. Ni gbogboiañfo̧dši amli nyeatšō kẹ-
adše kpo, mofēmo aanyie ehīe tē, ni
aatširẹnye afie Harmon, Iehowa kẹ̄.
4. Nyeyaā Betel, ni nyeyatōa mla!
ni nyehāa mlatōmo̧ afáa yẹ Gilgal! ni
nyekẹ nyefo̧lei lẹ abaā dā lebi, ni
nyekẹ nyenibii amlidšāi nyoñma mli
ekomekome lẹ abaā dā *gbīī etē!
* 5 Mose 14, 28.
5. Ni nyeñōa *māša nyešāa šidā-afo̧-
lei, ni nyešiẹa tšuidšūrōnā-nikē ní anua!
edšakẹ nakai nyesumoo̧, nye Israelbii!
Nuntšo̧ Iehowa kẹ̄. * 3 Mose 2, 11.
6. Ni mi hū mihānye nyānyōdši ano̧
tšemo̧ yẹ nyemādši fiā-kwa mli, kẹ abolo
hōmo̧ yẹ nyehīlẹhei lẹ fē; ni kēlẹ nye-
kpaleko kẹ-bako miñō! Iehowa kẹ̄.
7. Ni asañ, beni efẹ nyōdši etē ní
akpaā nii lẹ, *mihāā nyoñmo̧ anẹnye, ni
mihā nyoñmo̧ nẹ mañ kome no̧, ši mihāā
enẹ mañ kroko lẹ no̧: enẹ ñmō kome
no̧, ni ñmō ní enẹe no̧ lẹ mli nii ñālā.
* 1 Mañ. 17, 1.
8. Ni mādši enyo̧ lo etē didā kẹ-ya-
gbē mañ kome no̧, koni amẹyanu nu, ši
ešẹe amẹnā; ni kēlẹ nyekpaleko kẹ-bako
miñō! Iehowa kẹ̄.
9. Asañ mihā *latšā kẹ nibii añālā-
mo̧ ba nyeno̧; nyebō̧i kẹ nyeweintromi
kẹ nyegbāmitšei kẹ nyemūtšei babaō lẹ,
†agāi eye; ni kēlẹ nyekpaleko kẹ-bako
miñō! Iehowa kẹ̄. * Hag. 1, 11. † Ioel 1, 4.
10. Mitšū gbēle-hela ní tamo̧ *Mizraim
nō lẹ kẹ-ba nyeteñ, ni mikẹ klante gbe-
gbē nyeblahīī lẹ, ni mihā añō nyekpo̧no̧i
lẹ anom, ni mihā nyensrai lẹ amli fūdšē
lẹ te ši kẹ-babote nyegugôdši amli tete;
ni kēlẹ nyekpaleko kẹ-bako miñō! Ie-
howa kẹ̄. * 2 Mose 9, 3.
11. Asañ mibutunye, tamo̧ bo̧ni *Nyo-
ñmo̧ butu Sodom kẹ Gomora lẹ, ni nye-
tamo̧ †latšo ní afā yẹ la nā; ni kēlẹ
nyekpaleko kẹ-bako miñō! Iehowa kẹ̄.
* 1 Mose 19, 24. 25. † Zak. 3, 2.

12. Nohewo̱ le̱ bo̱ni mibafeo ne̱, Israel:
ni ake̱-ni mibafeo nakai hewo̱ le̱, samo̱
ohe ni oke̱ o-Nyoṅmo̱ le̱ akpe, Israel!
13. Edšake̱ na, moni šõ gõdši ni ebo̱
kõyo̱, ni egbaä gbomo noni yo̱ edfẽṅmo̱
mli le̱, moni hãa dšetše̱remo̱ tšóo̱ duṅ,
ni enyieo̱ šikpoṅ le̱ no̱ *hei groṅṅi le̱
ano̱ le̱, Iehowa, Zebaot Nyoṅmo̱ le̱, dši
egbe̱i! *Mika 1, 3.

Yitšo 5.

Nyeboa ne̱ke̱ wiemo̱ ne̱ ni dši yäfó
lala ni miwóo̱ no̱ ye̱ nyehe le̱ toi, Israel
we!
2. Israel oblayõ le̱ egbẽ ši, ni eteṅ
ši doṅṅ! atšile̱ atfa ši ni ekä ešikpoṅ
le̱ no̱, moko be̱ ni aawó eno̱!
3. Edšake̱ bo̱ni Nuntšo̱ Iehowa kẽ ne̱:
Maṅ ni dše kpo ke̱ mei akpe le̱, efe̱
oha, ni maṅ ni dše kpo ke̱ mei oha le̱,
efe̱ nyoṅma ehä Israel we le̱.
4. Edšake̱ bo̱ni Iehowa këo̱ Israel we
le̱ ne̱: *Nyetaoa mise̱gbe̱, ni nyeyi aaná
wala! *Ier. 29, 13.
5. Ši nyekataoa *Betel se̱gbe̱, ni nye-
kayaä Gilgal, ni nyekafoa mli ke̱-mîya
Beeršeba! edšake̱ Gilgal aate nomṅõ mli,
ni Betel hîe aakpãtä. *4, 4. Hos. 4, 15.
6. Nyetaoa Iehowa se̱gbe̱, ni nyeyi
aaná wala! ké dšee nakai le̱, eedše tamo̱
la ye̱ Iosef we le̱, ni eešä nii, ni moko-
moko be̱ ni aagbe ahä Betel.
7. Nye mei ni nyeṅõo̱ *dšale̱ saneyeli
nyefeo̱ tatšo, ni nyeṅõo̱ dšale̱ nyetfaä
šikpoṅ le̱! *6, 12. Ies. 5, 20.
8. Ši le̱ *efe wuo̱-ke̱-ebii ke̱ oṅwẽ, ni
ehäa gbẽlehõṅ tšóo̱ lebi la, ni ehäa fane
woo̱ duṅ tamo̱ nyõṅ; le̱ †etšé̱o̱ ṅšo̱ leṅ
nu le̱ hũ ni efo̱seo̱ efieo̱ šikpoṅ le̱ hîe,
Iehowa dši egbe̱i! *Hiob 38, 31. †Amos 9, 6.
9. Le̱ ehäa hîekpãtämo̱ gbaä yio̱ he-
walo̱ no̱, ni hîekpãtämo̱ baä mõ ni wa no̱!
10. Ame̱nye̱o̱ moni käa mei ahîe ye̱ koi
ši le̱, ni moni wieo̱ noni dša le̱ ame̱hîo̱
ehîe. Ies. 29, 21.
11. Nohewo̱ le̱ ake̱-ni nyenäa o̱hîafo
no̱ ni nyetšũo̱le̱ able onla hewo̱ le̱, nye-
ke̱ te̱i ni ako emämo̱ mõdši moṅ, ši *nye-
hîṅ mli: nyefe weintromi fe̱fe̱dši moṅ,
ši nyenuṅ ame̱mli wein! *Zef. 1, 13.

12. Edšake̱ mile ake̱ nyemlatõmo̱i le̱
fá, ni nyehe eḿai le̱ hũ amli wa! nye
mei ni nyegbaä dšalo̱ nä, ni nyeheo̱
nyõṅnii, ni nyetšóo̱ mei ni efiame̱ le̱
asane hîe nyebuo̱ ši ye̱ koi ši.
13. Nohewo̱ le̱ moni dši hîetẽlo̱ le̱, na-
kai be le̱ mli le̱ efeo̱ diṅṅ; edšake̱ be
fõṅ ni.
14. Nyetaoa nõkpakpa ni dšee nõfõṅ,
beni afe ni nyeyi aná wala, ni no le̱
Iehowa, Zebaot Nyoṅmo̱ le̱, ke̱nye aahî
ši, take̱ bo̱ni nyeké̱o̱ le̱.
15. Nyenye̱a *nõfõṅ, ni nyesumo̱a nõ-
kpakpa, ni nyehäa dšale̱ saneyeli ada-
mo̱a ši ye̱ koi ši; ake̱ aleenõ Iehowa,
Zebaot Nyoṅmo̱ le̱, aadro Iosef fe̱nõ
le̱ lo! *Lal. 34, 15. Rom. 12, 9.
16. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa, Zebaot
Nuntšo̱ Nyoṅmo̱ le̱, kẽ ne̱: Blohũiaṅ fẽ
le̱ yäfó so̱ṅṅ yo̱, ni gbe̱dšegbe̱i ano̱ fẽ
le̱ ame̱ké̱o̱ ake̱: Ao! ao! ni atšé̱o̱ okwä-
fonyo ni ebaye ṅko̱mo̱, ke̱ mei ni le
yäfó dšogbäṅ ni ame̱bafó.
17. Ni yäfó ye̱ weintromi fẽ mli; edša-
ke̱ mitšõ omli ke̱-ho, Iehowa kẽ.
18. Kpóo hä nye, mei ni nyefeo̱ Ieho-
wa gbî le̱! Meni Iehowa gbî le̱ bafe
ahänye? *Duṅ gbî ni, ši dšee la!
*Ioel 2, 11.
19. Tamo̱ bo̱ni ké moko dšo dšata nä
foi, ni ošišibriši ke̱le̱ kpeo̱, ni ké eba
šîa ni eke̱ enine kpasa gbogbo, ni onũ-
fũ kõo̱le̱ le̱.
20. Ani dšee duṅ Iehowa gbî le̱ aawo,
ni dšee la; duṅ kpî ni kpe̱mo̱ be̱ mli?
21. *Minye̱ nyegbîi dšudši le̱, migbe
he guo̱, nyegwabo̱i le̱ tete edše mitšine.
*Ies. 1, 11—15.
22. Ni ké nyešä *nyešä-afo̱lei ke̱ nye-
niyenii-afo̱lei le̱ nyehämi tete le̱, minää
he tšui; šidä-afo̱lei ni nyeke̱ nyekoloi ni
ewo fo̱ le̱ šäa le̱, mitaoo makwe̱ po!
*Mika 6, 6. 7.
23. Dšiemo̱ olalai le̱ agbé̱mo̱ ke̱-dše mino̱,
ni osaṅkũi atfä le̱ hũ mitaoo toi mabo!
24. Ni ohä dšale̱ saneyeli akümo̱ ke̱-
ba tamo̱ nu, ni dšale̱ hũ aba tamo̱ fä
ni hoo̱ dä!
25. Ani *nyeke̱ gbẽ-afo̱le ke̱ niyenii-
afo̱le bahämi ye̱ ṅä le̱ no̱ afii nyoṅmai-
edfe̱ le̱, Israel we? *Bof. 7, 42. 43.

26. Nohewǫ lę nyeatère nyemaṅtšę Si-
kut kę nyeṅulami-nyoṅmǫ Kiun, nye-
mãgãi ní nyefe nyehã nyehe lę,
27. ni mahã aṅõnye nom kę-ya Da-
masko sę! Iehowa, mo gbęi ni dši Ze-
baot Nyoṅmǫ lę, kę̃.

Yitšo 6.

Kpóo hã mei ní he edšǫamę yę Zion
kę mei ni buǫ amęhe akę amęyę fefẽfe
yę Samaria goṅ lę nǫ lę, dšeṅmãdši amli
mei ní yǫ gbęi titri lę, mei aṅõ ní Israel
we lę baã lę!
2. Nyehoa kę-yaã *Kalne ni nyeya-
kwęa, ni nyedšęa dšęi nyeyaã Hamat
wulu lę, ni nyekplekea ši kę-yaã Filisti-
bii a-Gat lę: ani amęhĩ fè maṅtšęyelii
nę, alo amęhũsũi lę amli lẽ fè nyehũ-
sũi lę? *1 Mose 10, 10.
3. Nye mei ní *nyetšiǫ gbĩ fõṅ lę kę-
yaã sę šoṅṅ, ni nyetšiǫ yiwalę sẽi lę
kę-beṅkęǫnye! *Lal. 10, 5.
4. Mei ni kãmoǫ *fuǫwu sãtšei anǫ,
ni amękpãa amęmli yę amękampẽi anǫ,
ni amęyeǫ tõiku lęṅ gwanteṅbii kę tšinai
alęhe lę mli tšinabii. *3, 15.
5. Mei ni kę saṅkũ laã yakayaka lalai,
ni amędfẽṅǫ amęyiṅ amęfeǫ saṅkũi ní
tamǫ David nõ lę amęhãa amehe;
Ies. 5, 12.
6. mei ni nuǫ wein yę kpudši amli,
ni mũ ní hĩ fè fẽ amękpaã, ni Iosef
amanehũlũ lę edǫǫamę!
7. Nohewǫ lę agbęnę amęatšõ mei ní
aṅõamę nom lę ahĩe kę-ate nomṅõ mli,
ni ahofiboloi lę ablǫmǫ lę sę aafo!
8. Nuntšǫ Iehowa ekã lędientšę ehe
kitã, Iehowa, Zebaot Nyoṅmǫ lę, kę̃:
Mi lę mĩnyãṅe Iakob hewõ lę, ni emõdši
fefędši lę mĩnyę, nohewǫ lę maṅõ maṅ
lę kę emli nii lę fẽ mahã!
9. Ni aaba mli akę, ké fe hĩĩ nyoṅma
yę šia kome tete lę, amęagboi kẽ.
10. Ni ké moko tšękwẽ ni dši moni
fũǫlę bawólę kę-te, koni edšie gbohĩiawui
lę kę-dše šia lę, ni eekę̃ moni yǫ šia lę
teṅ lę akę: Ani efę moko fata ohe lolo
lo? ni mo lę akę̃ akę: Mokomoko bę
doṅṅ! lę, no lę monę aakę̃: *Femǫ diṅṅ!
edšakę atšĩĩ Iehowa gbęi atã! *8, 3.

11. Ši na, Iehowa efã akę adfa šia
wulu lę, ní akũmǫ šia bibiõ lę.
12. Ani okpǫṅǫi dšoǫ foi yę tęsã nǫ,
alo akę tšinai hũǫ dšęi hewǫ ni *nye-
tšake dšalę saneyeli nyefe ebõ, ni nyeṅõ
dšalę yibii nyefe tatšo? *5, 7.
13. Nye mei ní nyemĩ šęǫ yę noni dšee
noko he, ni nyekę̃ǫ akę: Ani dšee wǫ-
hewalę nã wǫdše aklontoi lę?
14. Ši na, mibatẽ dšeṅmaṅ ko ši ma-
wonye, Israel we, Iehowa, Zebaot Nyo-
ṅmǫ lę, kę̃, ni amęahaonye kę-adšę Hamat
klotia kę-yaši ṅã kplenẽ lę nǫ nudšõ lę nã.

Yitšo 7.

Noni Nuntšǫ Iehowa hã mina nę: Ni
na, ẽšõ bãlabii yę gbo dfęifũmǫ šišidšẽ
mli; ni na, gbo dfęi lę fũ yę maṅtšę
dfęifẽ lę sę.
2. Ni eba mli akę, beni amębaye ši-
kpoṅ lę nǫ bãi lę amęgbe nã lę, kękę ni
mikę̃: Nuntšǫ Iehowa, ṅõ-fa! Tè Iakob
aafe tẽṅ adamǫ šiṅ? edšakę bibiõ kękę
dšilę!
3. Iehowa fa ehe yę enę he: Ebaṅ mli!
Iehowa kę̃.
4. Noni Nuntšǫ Iehowa hã mina nę:
Ni na, Nuntšǫ Iehowa mĩtšę̃ ní ekę la
akodšo, ní ešã bu kwǫṅkwǫṅ lę, ni ebašã
šikpoṅ lę hũ.
5. Ni mikę̃: Nuntšǫ Iehowa, mĩkpao
fai ni ofõ! Tè Iakob aafe tẽṅ adamǫ šiṅ?
edšakę bibiõ kękę dšilę!
6. Iehowa fa ehe yę enę hũ he: Enę
hũ baṅ mli! Nuntšǫ Iehowa kę̃.
7. Noni esã ehã mina nę: Ni na,
Nuntšǫ lę damǫ gbogbo trõmõ ko nǫ,
ni ehĩe kũlomũlo yę edẽ.
8. Ni Iehowa kę̃mi akę: Meni onaã
nę, Amos? Ni mikę̃: *Kũlomũlo! Ni
Nuntšǫ lę kę̃: Na, mikę kũlomũlo mĩmã
ši yę mimaṅ Israel teṅ; †mihoṅ amęhe
doṅṅ! *Ies. 34, 11. †Amos 8, 2.
9. Ni Isak hei groṅṅi lę aatšõmǫ
amaṅfõ, ni Israel hei kroṅkroṅi lę aafe
kóikói, ni mate ši mawo Ierobeam we
lę kę klante!
10. Kękę ni Amazia, Betel osǫfo lę,
tšũ kę-te Ierobeam, Israel maṅtšę lę, nõ
akę: Amos ete oyi nǫ apãm yę Israel

we lę teń; šikpoń lę nyěń ewiemọi lę
fě nä adamọ. Ier. 38, 4.
11. Ši bọni Amos kē nę: Ierobeam
aagbo yę klante nä, ni Israel lę, nom
kē aańölę kę-adšę ešikpoń lę nọ kę-ate!
12. Ni Amazia kę̄ Amos akę: *Ninalọ,
dšo foi ni oya Iuda šikpoń lę nọ, ni
oyaye abolo yę dšęi, ni ogba yę dšęi!
* 1 Sam. 9, 9.
13. Ši Betel nę, käkä he ōgba yę bię
dońń; edšakę mańtšę lę hekrońkroń ni,
ni asań mańtšę we ni.
14. Kękę ni Amos here nọ ni ekę̄
Amazia akę: Dšee gbalọ dšimi, ni asań
hū dšee gbalọ bi dšimi; ši moń *tšina-
kwelọ dšimi kę moni säa sikamoretšei
ahe. * 1, 1.
15. Ni Iehowa yakplami kę-dšę tōi lę
asę, ni Iehowa lę nońń kęmi akę: Ya
ni oyagba otšō mimań Israel!
16. Nohewọ lę agbęnę bo Iehowa wiemọ
toi: Bo lę okē akę: *Kägba oši Israel,
ni käšię otšō Isak we lę! * K. 18. Y. 2, 12.
17. Hewọ lę bọni Iehowa kę̄ nę: Ońä
aatšó adfamań yę mä lęń, ni obihīī kę
obiyei lę aanyōnyōi yę klante nä, ni
ošikpoń lę, akę susumọkpä aadša mli,
ni bodientšę lę, ooyagbo yę šikpoń ko
ni he tšee nọ, ni Israel lę, nom kē
aańōamę kę-adšę amęšikpoń lę nọ kę-ate!

Yitšo 8.

Noni Nuntšọ Iehowa hä mina nę: Ni
na kafū kę tšeiayibii ni etšu.
2. Ni ekē: Meni onaä nę, Amos? Ni
mikę: Kafū kę tšeiayibii ni etšu! Ni
Iehowa kęmi akę: Tšulę be lę ešę ehä
mimań Israel; *mihoń amęhe dońń! * 7, 8.
3. Ni Nyońmọ we lę lalai lę aatšó
lelewọmọ yę nakai gbī lę nọ, Nuntšọ
Iehowa kē. Gbohīī lę aafá, ni aašęreamę
afie hefěhe *dińń! * 6, 10.
4. Nyeboa enę toi, *nye mei ni nyeheọ
ohiafoi nyemī, koni nyehä šikpoń lę nọ
nōnalọi lę asę afo, * 2, 7.
5. ni nyekēọ akę: Tė be ni nyōń hē
lę aahoń, koni wọhō able, alo *hedšọmọ-
gbī lę, ni wọgble ńmä nä, koni wọfe
efa lę bibiō, ni wọhä *šekel* lę ada, ni
wọtšake šišiumọ naėni? * Neh. 10, 32; 13, 15.
6. ni wọkę šika ahe ohiafoi, ni *wọkę
tokotai ahė moni efīlę, ni ńmä šiši tutū
tete wọhō tamę able. * 2, 6.
7. Iehowa ekä Iakob anumnyam lę
kitä akę: Lęlęń, mihīe kpań amęnifemọnii
lę eko nę gbīkogbīko!
8. Aso šikpoń hosoń yę enę hewo, ni
mofěmo ni yọ nọ lę tšui efäń? *Eeyi
tamọ Nilo, ni eefe hämähämä ni eekpōń
tamọ Misraim fä lę. * 2, 5.
9. Ni aaba mli akę nakai gbī lę nọ
lę, Nuntšọ Iehowa kę̄, *mahä hūlū anyō
ši fane, ni mahä šikpoń lę nọ awo duń
fane flutīń. * Ier. 15, 9.
10. Ni mahä nyegbīī dšudši lę atšó
ńkọmọyeli, ni nyelalai fē atšómọ yäfó
lalai, ni mikę kpekpe aańmō hę-fē-hę,
ni mahä mofěmo yiteń akpa, ni mahä
atšó *tamọ bi kome he ńkọmọyeli, ni
enägbō hū aatamọ aẅerẹhō gbī. * Ier. 6, 26.
11. Na, gbīī mība, Nuntšọ Ie-
howa kę̄, ni mahä hōmọ aba ši-
kpoń lę nọ, dšee abolo hōmọ lo nu
kūmai ni, ši Iehowa wiemọi lę
atoibō nō ni!
12. Ni amęatọ ntitäń kę-adšę ńšọ
nä kę-ya ńšọ nä, ni amęatšomlo
kę-adšę kōyigbę kę-ya bokägbę,
amęyatao Iehowa wiemọ lę, *ni
amęnań! * Mika 3, 7.
13. Nakai gbī lę nọ lę oblayei ni he
yọ fęo kę oblahīī aatọ biti kę kūmai
sọńń,
14. mei ni kę Samaria eša lę käa kitä
ni amękęọ akę: "Gbīīabọ ni bo, Dan,
onyońmọ lę hie kä nę!" kę "gbīīabọ
ni Beeršeba gbę lę hie kä nę!" lę, amę
lę amęanyōnyōi, ni amęteń ši dońń!

Yitšo 9.

Mina Nuntšọ lę damọ afọlešälatę lę he,
ni ekę̄ akę: Tfa akulašīń lę yiteńkpọ lę
nọ, koni kpoku lę ahoso, ni owule ofię
amęfē amęyiteń! Ni mikę klante aagbę
amęteń sękpelọi lę; amęteń mokọmọko
edšoń foi, ni amęteń mokomoko edšań mli.
2. Kę́ amętša ši kę-te gbohīiadšię tete
lę, minine aańōamę kę-adšę dšęi; ni kę́
amękwọ kę-te ńwei tete lę, mikęamę
aakpleko ši kę-adšę dšęi; Lal. 139, 8.

3. ni ké ameyatē amehe ye Karmel yiteń tete le, mataoame ni mańōame keadše dšei; ni ké ameyatēmi ye ńšo šiši tete le, mafā onūfū ye dšei, ni ekōmoame;
4. ni ké amenyie amehenyeloi ahīe kete nomńō mli tete le, mafā klante ye dšei, ni egbeame; ni *madšie mihīe makaame mahā nōfōń ni dšee nōkpakpa!
* Ier. 44, 11.
5. Edšake Nuntšo, Iehowa Zebaot, dši moni taā šikpoń le he, ni esēreo, ni mofēmo ni yo no le tšui aafā, ni *eeyi tamo Nilo, ni eekpōń tamo Mizraim fā le;
* 8, 8.
6. le emāmoo epiai ye ńwei, ni eto ekoi le šiši ye šikpoń le no; le *etšéo ńšo leń nu le hū ni efoseo efieo šikpoń le hīe; Iehowa dši egbei!
* 5, 8.
7. Ani dšee Kušbii abii *nyetamo nyehāmi, nye Israelbii? — Iehowa kē. Ani dšee mi midšie Israel ke-dše Mizraim šikpoń le no, ke †Filistibii hū ke-dše Kaftor, ke Arambii hū ke-dše Kir?
* 5 Mose 7, 7. † Ier. 47, 4.
8. Na, Nuntšo Iehowa edšie ehīe eka mańtšeyeli ni feo eša le, ni makpātā ehīe ke-adše šikpoń le no; kēle mikpātāń Iakob we le hīe kwrakwra, Iehowa kē.
9. Edšake na, mafā ni maša Israel we le mli ye dšeńmādšimādši fē ateń, tamo ašaā nii amli ye šānō mli, ni kuli egbēń šikpoń!
10. Mimā leń ešafeloi le fē ni *kēo ake: "Ešeń wono, ni asań eninańwo!" le, aagboi ye klante nā.
* 6, 3.
11. Nakai gbī le no le *matē David bū ni egbē ši le ši mamā ši, ni matšīmo emli fodši le, ni matē etšūkói le aši mamāmo ši, ni matfale take boni eyo ye blema gbīī le amli le;
* Bof. 15, 16. 17.
12. beni afe ni ameńō Edom fēnō le ke dšeńmādši fē ni ake migbei ewoame le ameye, Iehowa, moni feo ene le, kē.
13. Na, gbīī mība, Iehowa kē, ni *hūlo aayanina nikpalo, ni weinyibii ańālo hū aayanina nidūlo, ni †gōdši le amli aatšere wein dokodoko, ni eehā gońkpoi le fē asēre.
* 3 Mose 26, 5. † Ioel 4, 18.
14. Ni *makpale mimań Israel nomńō le ke-aba ekoń, ni ameabamāmo mādši kóikói le ameahī mli, ni ameafe †weintromi, ni ameanu amemli wein, ni ameafe tromi, ni ameaye amemli yibii.
* 5 Mose 30, 3. † Ies. 65, 21.
15. Ni mateoame ye amešikpoń le no, ni afāńame ke-dšeń amešikpoń ni mińō-hāame le no dońń; Iehowa, o-Nyońmo le, kē.

GBALO OBADIA WOLO LE.

(Kwe Ier. 49, 7—22.)

Obadia ninā le. Boni Nuntšo Iehowa kē ye Edom he ne: Wonu sane ko kedše Iehowa ńō, ni atšū bofo ko ke-te dšeńmādši le ateń ake: Nyetea ši, ni wote ši wowole ni wokele awu!
2. Na, mifeo bibiō ye dšeńmādši le ateń, ohe guo egbo babaō!
3. Otšuiń hewō le ešišiuo, bo moni *ohīo tekpodši amli, ni ošihīlehe yo ńwei šońń; okēo ye otšui mli ake: Namo aanyēmi adšie ke-kpleke ši ke-ba šikpoń?
* 4 Mose 24, 21.
4. Ké oyafe otšū ye ńwei šońń tamo okropoń, ni otšū le ho ńulamii ateń tete le, madšieo ke-adše dšei ke-yi ši, Iehowa kē.
5. Kedši dšuloi ba ono, ké odšotfaloi ba nyōń le, kwe boni akpātā ohīe! ani amedšuń boni aaše amenā? ké weinyibii

ba ono le, ani amešīn kpekpe-

we boni ataoo Ešau nibiian, kwe
lšieo edfetrii ní anō-tē le aši!
ei ní keo kpān le fē efieo ke-te
no tō; mei ni keo yo gbē dšūrō
šišiuo ni ameye ono; mei ní yeo
e tete etšō tšōne ye ošiši; ebe
po.
so dšee nakai gbī le, Iehowa kē,
ā nileloi ahīe ke-adše Edom, ke
hū ke-adše Esau gon le no?
i nmiñmi aamōmo ohīī kākāloi
nan! beni afe ní ake awuyeli
mofēmo hīe ke-dše Esau gon

i ní owa *onyemi Iakob hewo le
e aaha ohe, ni aakpātā ohīe ke-
lo. * Ioel 4, 19.
gbī ní odamo afā, gbī ní gboi
le nom ke-te ni meikpōdši bote
le amli ni amefō Ierusalem no
le, bo hū otamo ameteñ mo-

i *kākwe onyemi le gbī ní dši
ūlū gbī le, ni kāye Iudabii le
amehīekpātāmo gbī le no, ni
hewō wiemo ye amehaomo gbī
* Lal. 137, 7.
ābote miman le agbó le mli ye
fōn le no, kākwe amenōnā le ye
fōn le no, ni kākpā onine mli ota
le ahe ye amegbī fōn le no!

14. Ni kāyadamo gbeata ní okpātā emei
ní dšoo foi le ahīe, ni kādšie emei ní
efe le ohā ye efīmo gbī le no!
15. Edšake Iehowa *gbī le eše etā ehā
dšeñmādši le fē: †boni ofe le, nakai
aafeo, onifemonii le aakū ae awula oyi-
teñ! * Ioel 1, 15. † Ier. 50, 15. 29.
16. Edšake take boni nyenunū dši ye
migon kroñkron le no le, nakai noñn
dšeñmādši le fē *aanunū dši dāne; ni
ameanu ni ameamī, ni ameatšōmo tamo
mei ní be po. * Ier. 25, 15.
17. Ši *Zion gon le no le mei ni edše
mli le aahī dšei, ni eetšō hekroñkron,
ni Iakob we le nine aaše amegbefāñnō
le no. * Ioel 3, 5; 4, 17.
18. Ni Iakob we le aatšō *la, ni Iosef
we le aatšō lalilei, ni Esau we le aatšō
gbetšelii, ni ameahere ye ameteñ, ni
ameašāame, ni mokomoko efen hān Esau
we le; edšake Iehowa kē. * Zak. 12, 6.
19. Ni wuoyigbebii le aanō Edom gon
le, ni ñāno šikpon le no bii le aanō
Filistibii ašikpon le, ni ameanō Efraim
ñā le ke Samaria ñā le, ni Benyamin
aanō Gilead.
20. Ni neke ta ne, ní dši Israelbii ní
añōame nom le, aanō Kanaanbii le ke-
yaši Zarefad, ni Ierusalem nomi ní yo
Sefarad le aanō wuoyigbe mādši le.
21. Ni yiwalahereloi aakwo ke-ba Zion
gon le no, koni amebakodšo Esau gon
le, ni mañtšeyeli le aatšō Iehowa nō.

GBALO IONA WOLO LE.

Yitšo 1.

Iehowa wiemo ba *Iona, Amitai
nō ake: * 2 Mañ. 14, 25.
'e ši ni oya Ninive man kpeteñ-
ñ, ni oyašie ošile, edšake ameni-
ii le ebaše mihīe!
Ieke ni Iona te ši, koni edšo foi
Iehowa hīe ke-ya Taršiš; ni eyiñ
ke-te Iopa, ni eyana lele ko ní yaā Taršiš,
ni ewole nyōmo, ni ebote mli, koni ekeame
aya Taršiš ni *edšo Iehowa hīe.
* Lal. 139, 7. 9. 10.
4. Ni Iehowa hā kōyo ní nā wa te
ši ye ñšo le hīe, ni ahum ní nā wa tša ye
ñšo le hīe, ni lele le fe tamo noni ebadfa.
5. Keke ni amlākui le šo gbeyei, ni
mofēmo blo tšē enyonmo, ni amedšie lele

le̱ mli nii ame̱wo ṅšo̱ṅ, koni efe fle̱fle̱ ehãame̱. Ši Iona le̱, ekpleke ši ke̱-te le̱le̱ le̱ šiši tõ, ni ekã ši ewo̱ naakpa.

6. Ke̱ke̱ ni le̱le̱tše̱ le̱ ba eṅõ ni ebakē̱le̱ ake̱: Meni fe̱o ni owo̱ö ne̱ke̱? Te ši ní oblo̱ otšé̱ o-Nyoṅmo̱ le̱, ake̱ aleenõ Nyoṅmo̱ aadfẽṅ wo̱he ni wo̱hīe akakpãtã lo!

7. Ni ame̱kē̱kē̱ ame̱he ake̱: Nyebaä ní wo̱fõa ošiki, ni wo̱ke̱-le mo hewo̱ ni ne̱ke̱ efõṅ ne̱ eba wo̱no̱ ne̱! Ni ame̱fõ ošiki, ni ošiki le̱ *gbē Iona no̱. * Abel 16, 33.

8. Ke̱ke̱ ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Agbe̱ne̱ tšõmo̱wo̱ mo hewo̱ ní ne̱ke̱ efõṅ ne̱ eba wo̱no̱ ne̱? Meni dši onitšumo̱, ni nẽgbe̱ odše̱? Nẽ dši ošikpoṅ le̱, ni namei dši omaṅbii?

9. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Hebrinyo dšimi, ni Iehowa, ṅwei Nyoṅmo̱ le̱, moni *fe ṅšo̱ ke̱ šikpoṅ gbĩṅ le̱, gbeyei mišeo̱. * 1 Mose 1, 9. 10.

10. Ke̱ke̱ ni gbomei le̱ še gbeyei naakpa dientše̱, ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Meni ofe ne̱? Edšake̱ ame̱le ake̱ Iehowa hīe edšo̱o̱ foi ke̱-dše̱; edšake̱ ekē̱ame̱.

11. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Meni wo̱feo, koni ṅšo̱ le̱ aṅmẽ ahãwo̱? edšake̱ ṅšo̱ le̱ mīya no̱ mīfe hãmãhãmã.

12. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyewóami, ni nyeše̱ami nyefõa ṅšo̱ le̱ mli, ni ṅšo̱ le̱ aaṅmẽ ahãnye; edšake̱ mile ake̱ mihewo̱ ni ne̱ke̱ ahum kpeteṅkple ne̱ tſaãnye ne̱!

13. Ni mei le̱ mīŵiri naakpa, koni ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-ba šikpoṅ; ši ame̱nyẽẽ, edšake̱ ṅšo̱ mīya no̱ mīfe hãmãhãmã ke̱-mīkpeame̱.

14. Ke̱ke̱ ni ame̱blo̱ ame̱tšé̱ Iehowa ake̱: Ao, Iehowa, wo̱mīkpao fai, kãhã wo̱hīe mīkpãtã ye̱ nũ ne̱ susuma hewo̱, ni oke̱ moni eye bem lá akafõ wo̱no̱! edšake̱ bo, Iehowa, ofeo̱ bo̱ni sa ohīe!

15. Ke̱ke̱ ni ame̱wó Iona, ni ame̱še̱le̱ ame̱fõ ṅšo̱ le̱ṅ; ni ṅšo̱ le̱ fõ ehãmãhãmãfemo̱ le̱.

16. Ni gbomei le̱ še Iehowa gbeyei naakpa, ni ame̱šã afo̱le ame̱hã Iehowa, ni ame̱wowõ šii.

Yitšo 2.

Ši Iehowa ešã ṅšo̱ṅlõ kpeteṅkple ko eto ni emī Iona. Ni *Iona hī ṅšo̱ṅlõ le̱ mũsũṅ dšetše̱remo̱ ke̱ dše̱namo̱ gbĩĩ etẽ. * Mat. 12, 40; 16, 4.

2. Ni Iona kpa Iehowa, e-Nyoṅmo̱ le̱, fai ke̱-dše̱ ṅšo̱ṅlõ le̱ mũsũṅ,

3. ni ekē̱: *Miblo̱ mitšé̱ Iehowa ye̱ mifīmo̱ le̱ mli, ni eto he ehãmi; miblo̱ ke̱-dše̱ gbohīīadše mũsũṅ, ni ebo migbẽ toi. * Lal. 120, 1.

4. Ši oše̱mi ofõ bu kwo̱ṅkwo̱ṅ mli ye̱ ṅšo̱ tšui mli, ni nu babaõ ebo̱lemi ke̱kpe; *ošo̱kei ke̱ omlẽmlẽi le̱ fẽ kũmo̱o̱ ſieo̱ mino̱. * Lal. 42, 8.

5. Ši mi le̱ *mikē̱: Aše̱mi afõ ke̱-dše̱ ohīe! kẽle̱ masã makwe̱ oso̱lemo̱we kroṅkroṅ le̱! * Lal. 31, 23.

6. Nu le̱ ebo̱lemi ke̱-yaše̱ misusuma he tõ; bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ esa miyi; wosumai ebla miyitšo he. Lal. 18, 5; 69, 2.

7. Mikpleke ši ke̱-te gõdši le̱ ašiši tõ; šikpoṅ le̱ ke̱ egbóiase̱-adabãṅi le̱ eṅã miyi ke̱-mīya nãno̱: *ši odšie miwala ke̱dše̱ bu le̱ṅ, Iehowa, mi-Nyoṅmo̱! * Lal. 103, 4.

8. Beni *misusuma to̱ biti ye̱ mimli le̱, mikai Iehowa, ni miso̱lemo̱ še̱ oṅõ, ye̱ oso̱lemo̱we kroṅkroṅ le̱. * Lal. 142, 4.

9. Mei ní *nyieo̱ amale yakanii ase̱ le̱, ame̱kwa ame̱dromo̱ le̱. * Lal. 31, 7.

10. Ši mi le̱, mike̱ šidã gbẽ aašã afo̱le ahão; maye mišiwõ le̱ no̱. Yiwalaheremo̱ le̱ Iehowa nõ ni! Lal. 50, 14; 116, 17. 18.

11. Ke̱ke̱ ni Iehowa fã ṅšo̱ṅlõ le̱, ni eyaſe Iona eṅmẽ šikpoṅ.

Yitšo 3.

Ni Iehowa wiemo̱ ba Iona ṅõ noni dši ši enyo̱ ake̱:

2. *Te ši ní oya Ninive maṅ kpeteṅkple le̱ṅ, ni oyaši̱e̱ šie̱mo̱ ní maſão le̱ otšõame̱! * 1, 2.

3. Ke̱ke̱ ni Iona te ši, ni eyiṅ ete Ninive ye̱ Iehowa wiemo̱ le̱ nã. Ši Ninive le̱, *maṅ kpeteṅkple ni ye̱ Nyoṅmo̱ hīe, efeo̱ gbĩĩ etẽ gbe̱nyiemo̱. * 4, 11.

4. Ni Iona bõi maṅ le̱ mli botemo̱ gbĩ kome gbe̱nyiemo̱, ni eši̱e̱ ni ekē̱: Bie̱ gbĩĩ nyoṅmai-edſe̱ se̱ le̱ ababutu Ninive!

5. Ke̱ke̱ ni Ninivebii le̱ he Nyoṅmo̱ ameye, ni ame̱ši̱e̱ ní ahī ṅmã, ni ame̱bumo̱ kpekpei ke̱-dše̱ ame̱teṅ mo wulu no̱ ke̱-baši ame̱teṅ mo bibiõ no̱. Mat. 12, 41.

6. Ni beni wiemo lẹ še Ninive mańtšẹ lẹ ńõ lẹ, ete ši kẹ-dšẹ esẽi lẹ nọ, ni edšie ehebo fẹfẹo lẹ yẹ ehe efõ ši, ni ebu kpekpe, ni eho etá lamlu mli.
7. Ni ehã ašiẹ yẹ Ninive yẹ mańtšẹ kẹ enukpai lẹ akpọ lẹ nã ni akẽ akẹ: Gbomei kẹ koloi, tšinai kẹ tõi akasa amẹnã nokonoko; amẹkaye nii ni amẹkanu nu hũ!
8. Ni gbomei kẹ koloi fẽ abumọ kpekpe, ni amẹblọ wã amẹtšẽ Nyońmọ, ni mofẽmo akpale kẹ-dšẹ egbẹ fõń lẹ nọ kẹ yiwalẹ ni yọ amẹdẽ lẹ he;
9. akẹ *aleenõ Nyońmọ hũ aakpale ni eefa ehe, ni eetšõ ehe kẹ-dšẹ emlifũ ni nã wa le he, ni wọhle akakpãtã lo! * Ioel 2, 14.
10. Ni Nyońmọ na amẹnifemọnii lẹ, akẹ amẹkpale kẹ-dšẹ amẹgbẹ fõń lẹ nọ, ni Nyońmọ *fa ehe yẹ efõń ni ekẽ ebafeamẹ lẹ hewọ, ni efee. * Ier. 18, 7. 8.

Yitšo 4.

Ši enẹ eńõõ Iona nã kwrã, ni emli wo la.
2. Ni ekpa Iehowa fai ni ekẽ: Ao, Iehowa! ani dšee noni mikẽ, beni miyọ mišikpoń lẹ nọ lẹ nẹ? Enẹ hewọ nońń midše mrã midšo foi kẹ-mĩya Taršiš; edšakẹ mile akẹ *bo lẹ, Nyońmọ drolo kẹ mũsũńtšõlọ dšio, ni omli fũũ mĩã, ni omọbọnalẹ fã, ni ofaã ohe yẹ efõń hewọ! * 2 Mose 34, 6.
3. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, Iehowa, ńõ misusuma kẹ-dšẹ mimli; edšakẹ fãń noni migbo moń fẽ noni mihle kã nẹ! 1 Mań 19, 4.
4. Kẹkẹ lẹ Iehowa kẽlẹ akẹ: *Kolẹ omli ní ewo la nẹ edša, bẹ? * K 9.
5. Ši Iona dše kpo kẹ-dšẹ mã lẹń, ni eyatá mań lẹ bokãgbẹ, ni efe asese yẹ dšẹi ehã ehe, ni eho etá šiši yẹ hõń lẹ mli, kẹ-yaši beyinọ ní eena noni aafe mań lẹ.
6. Kẹkẹ ni Iehowa sã adedeńkrũma ko, ni ekwẽ eha Iona yiteń, koni eyiteń aná hõń, ni ekẹ-dšielẹ kẹ-dšẹ ehaomọ lẹ mli. Kẹkẹ ni Iona nyá adedeńkrũma lẹ he naakpa.
7. Ši dšetšẹrenọ lebi lẹ, Nyońmọ sã gõgõmi ko, ni eye adedeńkrũma lẹ, ni eńãlã.
8. Ni eba mli akẹ, beni hũlũ te ši lẹ, Nyońmọ sã bokã kọyọ ni mli edọ la, ni hũlũ lẹ šã Iona yiteń, ni etọ biti; ni etao gbẽle ehã ehe, ni ekẽ: Fãń noni migbo moń fẽ noni mihle kã nẹ!
9. Ni Nyońmọ kẽ Iona akẹ: *Kolẹ omli ní ewo la yẹ adedeńkrũma nẹ hewọ nẹ edša, bẹ? Ni ekẽ: Edša akẹ mimli awo la kẹ-yaši gbẽle mli tete! * K. 4.
10. Ni Iehowa kẽ: Bo lẹ, adedeńkrũma nẹ ni ogboko he deńme ko, ni dšee bo ohã ekwẽ, ni nyõń kome mli eba, ni nyõń kome mli nońń ehle kpãtã lẹ, esane midọo;
11. ni mi lẹ, Ninive *mań kpeteńkple nẹ, ni gbomei fẽ akpei-oha-kẹ-nyońmai-enyọ ni lee amẹninedšũrõ kẹ amẹbẹku, kẹ koloi babaõ hũ yọ mli lẹ, sane akadọmi, bẹ? * 3, 3.

GBALỌ MIKA WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Iehowa wiemọ ni ba *Mika, Moraštinyo lẹ, ńõ yẹ †Iotam, Ahaz kẹ Hezekia, Iuda mańtšẹmei lẹ, ayinọ, ni ena yẹ Samaria kẹ Ierusalem hewọ nẹ: * Ier 26, 18 † Ies. 1, 1
2. Nyeboa toi, nye mãdšimãdši fẽkwa! nyefea toi, šikpoń kẹ emli nii lẹ! ni Nuntšọ Iehowa, ni dši Nuntšọ lẹ, adšẹ esọlemọwe krońkroń lẹ aye odase ašinye!
3. Ši na, Iehowa edše kpo kẹ-dšẹ egbẹhe lẹ, ni eeyi ši, ni ebanyie šikpoń lẹ nọ *bei grońńi lẹ anọ. * Amos 4, 13.
4. Ni gõdši lẹ aasẽre yẹ eńiši, ni dšọi lẹ amli aagblagblai, tamọ wõ-agbaku sẽreọ

ye̱ la hīe, tamo̱ nu ni hoo̱ ſimſim ye̱ heko ní emā enā ši.

5. Iakob mlatōmo̱ le̱ ke̱ Israel we le̱ he ešai le̱ ahewo̱ ni ene̱mei fē baā ne̱. Mē dši Iakob mlatōmo̱ le̱? *ani dšee Samaria ni? ni mē dši Iuda hei groṅṅi le̱? ani dšee Ierusalem ni? * Ier. 23, 13. 14.

6. Ni mafe Samaria kóikói ye̱ ṅā le̱ no̱, ke̱ weintromi amli te̱omo̱nii, ni mafo̱se emli te̱i le̱ maſie dšō̱ le̱ mli, ni madšie ešišitōi le̱ akpo.

7. Ni aadſāra emāgāi le̱ fē, aašā *enikēnii le̱ fē ye̱ la mli, ni mafe ewo̱dši le̱ fē amaṅfō; edšake̱ adſamaṅ nyōmo̱wo mli ebua nā ke̱-dše̱, ni adſamaṅ nyōmo̱wo noṅṅ ame̱atšō̱ ekoṅ! * Hos. 2, 7. 14.

8. Ene̱ hewo̱ le̱ mawo yāra ni mawo̱ lele, manyie pasā ke̱ yayai; mawo yāra tamo̱ ṅāṅgbēi, ni maye ṅko̱mo̱ tamo̱ dugumai.

9. Edšake̱ epilamo̱i le̱ ehīī tšámo̱; edšake̱ eba Iuda tō, eše̱ mimaṅ le̱ agbó le̱ nā, eše̱ Ierusalem!

10. *Nyekayagbaā ye̱ Gat! nyekayafóa ye̱ Ako! makoklo lamlu mli ye̱ Bet-Afra! * 2 Sam. 1, 20.

11. Nyehoa ke̱-yaā ke̱ hīegbēle ke̱ heyayai, nye Safirbii! Zaanabii le̱ edšee kpo doṅṅ; Bet-Ezel yārafemo̱ le̱ ehā edāmo̱ ní ebadamo̱ nyemase̱i le̱ ebo̱nye!

12. Marotbii le̱ mīkwe̱ nōkpakpa gbe̱; edšake̱ nōfōṅ dše̱ Iehowa ṅō kpleke ši ke̱-ba Ierusalem agbó le̱ nā.

13. Nyefīa ſīli nyekpe̱te̱a okpo̱ṅo̱ ni he yo̱ oyá he, nye Lakišbii! le̱ dši eša šišidšē hā Zion biyō le̱; edšake̱ bo omli ana Israel mlatōmo̱i le̱ ye̱!

14. Nohewo̱ le̱ oohā Morešet-Gat mligblamo̱wolo. Akzib šīai le̱ aatšōmo̱ šišiumo̱-fā ahā Israel maṅtše̱mei le̱.

15. Kēle̱ mike̱ no̱yelo̱ aaba nyeno̱, Marešabii le̱; Israel hīenāno̱bii le̱ aaše̱ Adulam tō.

16. Kpo̱ oyi ni oše̱ otšēṅ ye̱ obii ní onyáa ame̱he le̱ ahewo̱; hā oyiteṅ kpatā le̱ alē̱ tamo̱ akpaṅa nō! edšake̱ ame̱dše ohe ame̱te nomṅō mli!

Yitšo 2.

Kpóo hā mei ní dſēṅo̱ nišaianii ni ame̱too̱ nifōdšianii ahe ṅāi *ye̱ ame̱sāi ano̱ le̱! ké dše tše̱re le̱, ame̱feo̱, edšake̱ eye̱ ame̱dē hewale̱ mli. * Lal. 36, 5.

2. Ni ame̱hīe kōo̱ abō̱i ano̱, ni ame̱šōo̱, ke̱ šīai, ni ame̱ṅōo̱; ni ame̱yeo̱ mo ke̱ ewe ke̱ mo ke̱ egbošinii amim.

3. Nohewo̱ le̱ bo̱ni Iehowa kē̱ ne̱: Na, mīdſēṅ efōṅ ye̱ ne̱ke̱ weku ne̱ he, ni nyenyēṅ nyekue̱i nyedšie ye̱ mli, ni asaṅ nyenyieṅ ye̱ hewō mli doṅṅ; edšake̱ ne̱ke̱ be ne̱, *be fōṅ ni. * Amos 5, 13.

4. Nakai gbī le̱ no̱ le̱ aabu nyehe abe̱, ni aala yāfó lala ake̱: Eba mlí, aṅtewo̱ kwrakwra! etšake mimaṅ le̱ gbe̱fāṅnō le̱; kwe̱ bo̱ni etšile̱ ke̱-dše̱ mihe! eke̱ wo̱ṅmōdši le̱ ehā henye̱lo̱!

5. Nohewo̱ le̱ onáṅ moko ní aaṅmē kpā ye̱ ošikifō nā ye̱ Iehowa asafo le̱ mli.

6. *Ame̱šie̱o̱ ake̱: Nyekašie̱a! Ani esaa ake̱ ašie̱ ene̱mei, ani esaa ake̱ hīegbēle le̱ se̱ afo? * Amos 7, 16.

7. Bo ní atšé̱o̱o Iakob we, ani Iehowa etoo etšui ši? alo enitšumo̱i dši ene̱mei? ani dšee hī miwiemo̱i le̱ hī hā moni nyieo̱ dšale̱ nā le̱?

8. Ši dšeeṅmō bēbe mimaṅ le̱ te ši tamo̱ henye̱lo̱; nyekplo̱ō atade no̱ſiemo̱nō ye̱ mei ní hoo̱ kpō ní ame̱sumo̱o̱ ta le̱ ahe.

9. Mimā le̱ṅ yei le̱, nyeſieame̱ ke̱-dše̱o̱ ame̱šīai ní ame̱nyáa he le̱; ame̱bii fufo̱bii le̱, nyešōo̱ minumnyam le̱ ye̱ ame̱deṅ ke̱-yaā nāno̱.

10. Nyetea ši ní nyeyaā! edšake̱ dše̱e nyehedšō̱mo̱he ne̱, ye̱ mūdšinii ní ke̱ hīekpātāmo̱ ni nā wa baā le̱ hewo̱.

11. Ekole̱ nū ní nyieo̱ kō̱yo̱ se̱ ni eyeo̱ kūtūmpo̱o ni emaleo̱ ake̱: Mašie̱ wein ke̱ dā ní wa he šie̱mo̱ le̱, le̱ ebatšō̱ šie̱lo̱ ehā ne̱ke̱ maṅ ne̱!

12. Buamo̱ mabua onā, bo Iakob mū le̱ fē! Kpēmo̱ hū makpē Israel mei ní eſe̱ le̱ ke̱-akpe! Maṅōame̱ mato hekome tamo̱ tōi ní yo̱ tšū mli, lo tamo̱ tōiku ni yo̱ ame̱lē̱he le̱ teṅ, ni ame̱afe hō ye̱ mei le̱ afāle̱ hewo̱. Ezek. 36, 37.

13. Dſāralo̱ aafā ke̱-atšō̱ ame̱hīe; ame̱adſāra ni ame̱atšō̱ agbó le̱ mli, ni ame̱sā ame̱adše kpo ekoṅ, ni ame̱maṅtše̱ le̱ aatšō̱ ame̱hīe, ni *Iehowa aafe ame̱safokaṅ. * Iea. 52, 12.

Yitšo 3.

Ni mikẹ: Nyeboa toi ko, nye Iakob
onukpai, kẹ nye, Israel we lẹ lumei!
Ani dšee nyegbẹnä dši akẹ nyeale no-
ni dša?
2. Nyenyẹo ekpakpa, ni nyesumoo
efõñ, nyedšieo amẹhewolo kẹ-dšẹo amẹ-
he kẹ amẹhelo hũ kẹ-dšẹo amẹwui ahe.
3. Ni asañ *nyeyeo mimañbii lẹ ahe-
lo, ni nyekploö amẹhewolo kẹ-dšẹo amẹhe,
ni amẹwui lẹ tete nyekũmoo, ni nyefloö
mli tamo noni akẹ-yawo gbẹ́ mli, lo tamo
lõ ni yo kukwẹi mli. * Lal. 14, 4.
4. No däni amẹablo amẹatšẹ́ Iehowa,
ni efoñ amẹdäñ, ši moñ ekẹ ehle aatẽ-
amẹ yẹ nakai be lẹ mli, takẹ bọni amẹfe
efõñ yẹ amẹnifemonii amli lẹ.
5. Bọni Iehowa kẽ yẹ gbaloi lẹ, ni
häa mimañ lẹ düo gbẹ lẹ, mei ni kẹ́
amẹnä noko amẹkẹ amẹnyänyõdši mlkpe
ní amẹbloö akẹ: Omanye! ši moni woo
amẹdäñ noko lẹ, amẹfeo ta amẹšiolẹ lẹ,
ahe nẹ:
6. Enẹ hewo lẹ dše aananye, koni
nyekana ninä ko, ni duñ aawonye, ko-
ni nyekakla, ni hũlũ aanyõ ši yẹ gba-
loi lẹ ano, ni fane aatšṍ duñ kpĩ yẹ
amẹno.
7. Ni ninaloi lẹ ahle aagboi, ni kla-
moi lẹ ahle aafie ši, ni amẹfẽ-kwa amẹ-
ahahä amẹnäbui ano, edšakẹ Nyoñmo
hetö ko bẹ.
8. Ši mi lẹ, miyi obõ kẹ hewalẹ kẹ
Iehowa Mumo lẹ kẹ kodšomo kẹ ekä
soñn, ni mañõ-dšadše Iakob mlatõmo lẹ
kẹ Israel he ešai lẹ matšõamẹ. Iea. 58, 1.
9. Nyeboa enẹ toi ko, nye Iakob onu-
kpai ke nye Israel we lẹ lumei, nye mei
ni nyehio kodšomo, ni nyekõdõo nii ni
dša fẽ lẹ;
10. nye mei ni nyekẹ *lá mäa Zion,
ni nyekẹ kõdõñnii mäa Ierusalem lẹ!
* Hab 2, 12.
11. Emli onukpai lẹ, nyõñnii hewo
amẹkodšoo, ni emli osofoi lẹ, nyõmowo
hewo amẹtšõo nii, ni emli gbaloi lẹ,
sika hewo amẹgbaä; ni kẽlẹ amẹkẹ amẹ-
he kpasaä Iehowa ni amẹkẽo akẹ: *Nto
Iehowa yẹ woteñ? nõfõñ ko nõfõñ ko
bañ wono! * Ier. 7, 4.
12. Nohewo lẹ nyehewo lẹ *aahũ Zion
tamo ahũo ñmõ, ni Ierusalem aatšṍ kói-
kói, ni šla lẹ goñ lẹ aatšṍ kõñ he groñn
ko! * Ier. 9, 11; 26, 18.

Yitšo 4.

(K. 1—3: kwẹ Iea. 2, 2—4.)

Ni aaba mli akẹ nägbõ gbĩi lẹ amli
lẹ Iehowa we goñ lẹ aamä ši yẹ gõdši
lẹ ayiteañ, ni aawó eno fè goñkpoi lẹ;
ni mädšimädši aaho kẹ-aba he;
2. ni dšeñmädši pĩ aate ayakẽ akẹ:
Nyebaä ní woyakwoa Iehowa goñ lẹ,
kẹ-yaä Iakob Nyoñmo lẹ we lẹ, koni
etšõwo egbẹi lẹ, ni wonyie etempõñi lẹ
ano! Edšakẹ mla lẹ, Zion ebadšẹ,
ni Iehowa wiemo lẹ, *Ierusalem
ebadšẹ. * Luk. 24, 47.
3. Ni eekodšo mädši pĩ ateñ, ni eekä
dšeñmädši agboi ahle kẹ-ate šoñn; ni
amẹkẹ amẹklantei aasõ kẹii, ni amẹkẹ
amẹkploi lẹ hũ aasõ adedai. Dšeñmañ
ko wóñ klante no ešiñ dšeñmañ ko, ni
amẹkaseñ tawũ doñn!
4. Ni mofẽmo aatá *eweintšo kẹ egbä-
mitšo šiši, ni moko woñ amẹhe gbeyei;
edšakẹ Iehowa Zebaot näbu wie.
* 1 Mañ. 5, 5. Zak. 3, 10.
5. Edšakẹ mädšimädši lẹ fẽ ateñ mo-
fẽmo nyieo yẹ enyoñmo gbẹi amli; ši
wo lẹ woonyie yẹ Iehowa, wo-Nyoñmo
lẹ, gbẹi amli kẹ-ate nänoi anäno!
6. Nakai gbĩ lẹ no lẹ, Iehowa kẹ̃,
mabua mei ni tšoö lẹ anä, ni makpla
mei ni afieamẹ lẹ kẹ mei ni mihao lẹ
fẽ kẹ-aba. Ier. 31, 8.
7. Ni mañõ mei ni tšoö lẹ mafe mei
ni efẹ, ni mañõ mei ni ašẹrẹamẹ afie
šoñn lẹ mafe dšeñmañ agbo; ni Iehowa
aaye amẹno mañtšẹ yẹ Zion goñ lẹ no
kẹ-adšẹ ñmẹnẹ kẹ-ate näno fẽ.
8. Ni bo, *tõiku lẹ mõ ni kwo, bo
Zion biyõ lẹ goñkpo, tšutšu noyeli lẹ
ni dši Ierusalem biyõ lẹ mañtšẹyeli lẹ
aaba abašẹ oñõ! * 1 Mose 35, 21.
9. Agbẹnẹ mẽba obloö wä? *Ani mañ-
tšẹ bẹ omli, alo oñäwolo lẹ eladše, edšakẹ
kõmo eta ohe tamo yõ ni bafo? * Ier. 8, 19.
10. Zion biyõ, kẽmo kẹkẹ, ni okõmo
tamo yõ ni bafo! Edšakẹ agbẹnẹ oodše
kpo kẹ-adšẹ mä lẹñ, ni oyahĩ šä lẹ no, ni

ooše̱ Babel tõ; dše̱i aadšieo ye̱; dše̱i Iehowa akpõo ye̱ ke̱-adše̱ ohenye̱lo̱i le̱ adeṅ.

11. Ši agbe̱ne̱ dšeṅmãdši pĩ anã ekpe ewo ohe, ni ame̱kẽo̱ ake̱: Abulele̱, koni wo̱hĩṅme̱ii akwe̱ Zion!

12. Ši ame̱ le̱ ame̱lee Iehowa dƒẽṅmo̱i le̱, ni ame̱yoo eyiṅtõ le̱ se̱, ake̱ ebua ame̱nã tamo̱ ṅmãkei ye̱ ṅmãgbẽmo̱he.

13. Te ši ní ogbẽ ṅmã, Zion biyõ! Edšake̱ mafe oklontoi le̱ dade ke̱ okoklotoi le̱ hũ akõ̱ble, ni oke̱-ašimo̱ mãdši pĩ dukuduku, ni oodšõ̱ ame̱hãnii le̱ no̱ oke Iehowa, ni oke̱ ame̱nifále̱ le̱ aahã šikpoṅ le̱ fẽ Nuntšo̱ le̱.

14. Agbe̱ne̱ oobua ohe nã ye̱ hekome, bo asafo biyõ! Ẽbo̱ nsra ẽwo wo̱he. Aatƒa Israel kodšolo̱ le̱ dã tšo!

Yitšo 5.

Ni bo, *Betlehem Efrata, ní odaa bo̱ni aabuo aši Iuda wekui le̱ ano̱, bo kẽ omli moko aadše̱ aba ahãmi, ní ebatšő Israel no̱yelo̱, moni ekpodšẽi †dše̱ blema bẽbe ke̱-dše̱ nãno̱ gbĩĩ le̱ amli le̱. *Mat. 2, 5. 6. † Ioh. 1, 1. 2.

2. Nohewo̱ le̱ eeṅõame̱ ehã ke̱-yaši beyino̱ ni *yõƒo̱yõ le̱ aafo̱, ni enyemimei le̱ ateṅ mei ni eƒe̱ le̱ †aakũ ame̱se̱ ke̱-aba Israelbii le̱ aṅõ. * Ies. 7, 14. † Ies. 11, 12.

3. Ni eedamo̱ ši ni *eelẽame̱ ye̱ Iehowa hewale̱ ke̱ Iehowa, e-Nyoṅmo̱ le̱, gbe̱i le̱ agbodšẽ mli, ni ame̱ahĩ ši ƒeƒẽƒe; edšake̱ agbe̱ne̱ eeda ke̱-yaši šikpoṅ le̱ nãgbẽhei le̱. * Ezek. 34, 23.

4. Ni mone̱ aatšő *hedšo̱le̱. Ké̱ Ašur mĩtao aba wo̱šikpoṅ le̱ no̱ ní ebabote wo̱mõdši fe̱fe̱dši le̱ amli le̱, no le̱ wo̱otẽ no̱kwe̱lo̱i kpawo ke̱ lumei kpãnyo̱ ši wo̱wole̱. * Ies. 9, 5. Ef. 2, 14.

5. Ni ame̱ke̱ klante aalẽ̱ Ašur šikpoṅ le̱ ke̱ Nimrod šikpoṅ le̱ ye̱ egbói le̱ anã; ni eeherewo̱ ke̱-dše̱ Ašur deṅ, ké̱ eba wo̱šikpoṅ le̱ no̱, ni ebanãnã wo̱hũsũi le̱ ano̱ le̱.

6. Ni Iakob ƒe̱nõ le̱ aatšő *tamo̱ bó̱ ní dše̱ Iehowa ṅõ ye̱ mãdšimãdši pĩ ateṅ, tamo̱ futufuli ní ƒãa dƒe̱i no̱, ni emẽẽ gbomo ko gbomo ko, ni ekwe̱e̱ gbomei abii agbe̱ le̱. * Lal. 110, 3.

7. Ni Iakob ƒe̱nõ le̱ aatšő ye̱ dšeṅmãdši le̱ amli ke̱ mãdšimãdši pĩ ateṅ tamo̱ dšata ye̱ kõṅ koloi ateṅ, lo tamo̱ dšata oblanyo ye̱ tõikui ateṅ, ní ké̱ ebatšő mli ke̱-ho le̱, *enãnãa no̱ ni etšere̱o̱ mli, ni dšielo̱ ko be̱ le̱. * Lal. 7, 3. 6.

8. Wó onine no̱ ye̱ ohaolo̱i le̱ ano̱, ni ohenye̱lo̱i le̱ fẽ aplenẽ!

9. Ni aaba mli ake̱ nakai gbĩ le̱ no̱ le̱, Iehowa kẽ̱, maplenẽ okpo̱ṅo̱i le̱ ke̱-adše̱ omli, ni makpãtã oƒĩlii le̱ ahĩe; Zak. 9, 10.

10. ni maplenẽ ošikpoṅ le̱ no̱ mãdši le̱, ni makũmo̱ omõdši le̱ fiã;

11. ni maplenẽ ṅkũnyãyelii ke̱-adše̱ odeṅ, ni onáṅ okõmfoi doṅṅ;

12. ni maplenẽ omãgãi ke̱ owo̱ṅte̱i le̱ ke̱-adše̱ omli, ni odšáṅ onidši anã nitšumo̱ le̱ doṅṅ; Zak. 13, 2.

13. ni maƒãmo̱ okrabatšai le̱ ke̱-adše̱ omli, ni makpãtã omãdši le̱ ahĩe;

14. ni mike̱ mlifũ ke̱ mlila aato̱ owele ye̱ dšeṅmãdši ní boo toi le̱ ano̱.

Yitšo 6.

Nyeboa noni Iehowa kẽo̱ toi: Te ši ní obé ye̱ *gõdši le̱ ahĩe, ni ohã goṅkpo̱i le̱ anu ogbẽ! * Ezek. 6, 2.

2. Nye gõdši, ke̱ nye šikpoṅ le̱ šišitõi ní nyeyo̱ dã, nyeboa Iehowa béi le̱ toi! Edšake̱ Iehowa ke̱ emaṅ le̱ ená béi, ni eke̱ Israel bakodšo.

3. Mimaṅ, meni mifeo, ni meni mli hũ mihã eto̱o ye̱? Ye odase ošimi! Ier. 2, 5.

4. Edšake̱ midšieo ke̱-dše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱, ni mikpõo ke̱-dše̱ nyõ̋dši awe le̱, ni mitšũ Mose ke̱ Aaron ke̱ Miriam ke̱-tšő ohĩe.

5. Mimaṅ, kaimo̱ nõ yiṅ ni *Balak, Moab maṅtše̱ le̱, to, ke̱ nõ hetõ ni Bileam, Beor bi le̱, hãle̱; kaimo̱ ke̱-dše̱ Šitim ke̱-yaši Gilgal tõ, beni afe ni ole Iehowa dšale̱ nitšumo̱i le̱! * 4 Mose 22—24.

6. „Meni mike̱-aba Iehowa hĩe, ni makoto ši ye̱ Nyoṅmo̱ ni yo̱ ṅwei šoṅṅ le̱ hĩe? Ani mike̱ *šã-afo̱lei ke̱ tšinabii ni eye afifi aba ehĩe? * Ies. 1, 11. Amos 5, 21. 22.

7. Ani Iehowa aaná tõagboi akpei abo̱ lo mũ fãi akpei-nyoṅmai abo̱ hetšui? Aso míṅõ mikromo̱bi mihã ye̱

mimlatòmo lę hewo, alo mikę mimũsũńbi
ahă yę misusuma he eša lę hewo?"
8. Gbomo, adšadše noni hĩ kę
noni Iehowa *bio yę odeń atšõo:
no dši akę ofe noni dša gbę, ni
osumo edšũrõfemo, ni okę o-Nyo-
ńmo lę anyie yę hešibã mli.
* 5 Mose 10, 12. 1 Sam. 15, 22.
9. Iehowa gbē lę mĩbo mĩtšę́ mań lę,
ni ehĩ akę aše ogbęi lę gbeyei; nyeboa
tšo lę kę moni tolę lę toi!
10. Ani nõfõńfemo dfetrii kę *efa ní
šęę ní ahĩo lę yę mofõń we lę lolo?
* Amos 8, 5.
11. Ani mihe aatše, kę́ mihĩe nsẽnii fõ-
dši kę fotro kę emli šišiumo nsẽnitęi lę?
12. Edšakę emli niiatšęmei lę eyimo
obõbõ kę yiwalę, ni emli bii lę hũ wieo
apasai awiemoi, ni amęlilęi ní yo amę-
dãń lę šišiumonõ ni!
13. Nohewo lę mi hũ matfiao nii dšo-
gbãń, ni makpãtã ohĩe yę ohe ešai lę
ahewo.
14. Ooye nii, ši otoń, ši ohõmo lę aahĩ
omli kẽ; oodšie nii, ši okę-yań; ni noni
okę-ate lę, mańõ-hã klante;
15. oodũ nii, ši okpań; oońã mũtšo-
yibii, ši okpań mũ, kę wein hẽ hũ, ši
onuń wein. 5 Mose 28, 38—40.
16. Edšakę ayeo *Omri akpoi lę kę
Ahab we nifemonii lę fiã no, ni nye-
nyieo yę amęńãwõi lę anã: beni afe ní
mafeo amańfõ, ni mafe emli bii lę hũ
tšiabõnõ; ni nyetẽre mimań lę ahora-
bõ lę! * 1 Mań. 16, 25. 29—33.

Yĩtšo 7.

Kpóo hãmi! edšakę efemi tamo efeo
mo yę tšeiayibii-tšemo sę, tamo noni atše
weinyibii etã ní ãye kpękpęo: Wein-
yibii ašao komeńo bę ní ayeo; kleńkleń
agbãmi mĩba mitšine!
2 *Mokrońkroń elãdše kę-dšę šikpoń
lę no, ni anokwafo bę gbomei ateń:
amęfẽ-kwa amęwoo lá he ká; mofẽmo
tšõo enyemi tšõne. * Lal. 12, 2.
3. Amęnidši dfere efõń no, amęmĩfe
kę modeńbõ. Lumo lę bio noko, ni ko-
dšolo lę kweo nyõmowo ekodšoo; gbo-
mo agbo lę wieo noni esusuma taoo, ni
amęlõo mli amętoo.
4. Moni hĩ fẹ̀ fẽ yę amętoń lę, etamo
kpitikpiti; moni dši anokwafo fẹ̀ fẽ lę,
fãń ńmei afãbań. Obuloi agbĩ lę ní dši
osramo lę mĩba! agbęnę amędšidšãmo lę
ešę!
5. Nyekahea nanyo nyeyea, nyekańõa
nyehĩe nyefõa šientšę no; yõ ní kã osę
tete lę, ńá onãbu ãinã lę yę ehewo!
6. Edšakę *binũ ebuu etšę, biyõ hũ
teo ši woo enye, šãyõ teo ši woo ešã-
yõ; ni modientšę ãiateńbii dši ehenyęloi!
* Ier. 9, 3. 4. Mat. 10, 35. 36.
7. Ši mi lę, makwę Iehowa gbę, ma-
mẽ miyiwalaheremo Nyońmo lę; mi-Nyo-
ńmo lę aabomi toi!
8. *Kãyemi yõ, mihenyęlo! Kę́ mi-
gbẽ ši lę, mate ši ekoń; kę́ mitá duń
mli lę, Iehowa dši mila! * Obad. 12.
9. Matẽre Iehowa mlifũ lę, edšakę
mife eša mišilę; kę-yaši beyino ní eeye
misane lę ehãmi, ni eekodšo ehãmi; ee-
dšiemi kę-aba la he, ni makwę edšalę lę.
Ier. 14, 7.
10. No lę mihenyęlo lę aana, ni hie-
gbẽle aaha ehe, lę moni ekę̃omi akę:
*Nẽgbę Iehowa, o-Nyońmo lę, yo? lę;
mihĩńmęii aanalę, agbęnę aanãnã eno
tamo blohũiań ńmoto. * Lal. 79, 10.
11. Gbĩ ko aaba ní aatfa ogbogboi lę;
nakai gbĩ lę aatši ohũsũ lę kę-ate šońń.
12. Nakai gbĩ lę aadšę Ašur kę Mis-
raim mãdši lę amli aba ońõ, ni asań aadšę
Misraim kę-yaši fã lę nã, kę ńšo nã kę-
yaši ńšo nã, kę goń no kę-yaši goń no.
13. Ši šikpoń lę aatšõ amańfõ yę eno
bii lę ahewo, yę amęnifemonii ayibii lę
ahewo.
14. Okę otšo lę *alẹ̀ omań lę, ní dši
ogbęfãńnõ lę tõiku lę, ní †ekometõ ehĩo
ši, yę kõń yę Karmel yiteń lę; hã ní
alẹ̀amę yę Bašan kę Gilgal, tamo blema
gbĩĩ lę amli. * 5, 3. † 4 Mose 23, 9.
15. Mahã ena nãkpęnii tamo gbĩĩ amli ní
odšo kpo kę-dšę Misraim šikpoń lę no lę!
16. Dšeńmãdši lę aana, ni amęhĩe aagboi
yę amęhewalę lę fẽ hewo; amęaňõ *amę-
nidši amęto amęnã, amętoii aatšimo!
* Hiob 21, 5.
17. Amęalęmo *sũ tamo onũfũ, tamo
šikpoń no wãmonibii, amęadšę amękpo-
kplobii lę amli amęaba kę hekpokpomo;

Iehowa, wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, he ṅmiṅmi aamõmo̱ame̱, ni ame̱ašeo gbeyei. * Ies. 49, 23.

18. Namo dši Mawu tamo̱ bo ni ṅõo̱ nõša efaă, ni ekũo̱ ehĩe efõo̱ egbe̱fãṅnõ le̱ mli mei ni efe̱ le̱ amlatõmo̱ no̱? ehĩeṅ emlifũ le̱ mli ke̱-yaṅ nãno̱, edšake̱ enáa mo̱bo̱nale̱ he tšui! Lal. 103, 3. 8—13.

19. Eekũ ese̱ ni emũsũṅ aatšõle̱ ye̱ wo̱he, eke̱ enane aafifia wo̱nišaianii le̱ ano̱; ni oošere̱ wo̱he ešai le̱ fẽ ofie ṅšo̱ṅ bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ mli.

20. Dšiemo̱ ano̱kwayeli kpo otšõ Iakob, ni odšie mo̱bo̱nale̱ kpo otšõ Abraham, bo̱ni *okã wo̱tše̱mei le̱ akitã ke̱-dše̱ blema gbĩĩ le̱ amli bẽbe le̱! * 1 Mose 22, 16—18; 28, 13—15. Luk. 1, 73.

GBALO̱ NAHUM WOLO LE̱.

Yitšo 1.

Ninive kodšomo̱ he gbale̱. Nahum, Elkošnyo le̱, ninã wolo.

2. Mawu *awuṅãyelo̱ ke̱ oweleto̱lo̱ dši Iehowa; oweleto̱lo̱ dši Iehowa, ni emlifũ wa. Oweleto̱lo̱ dši Iehowa hã ehetšẽlo̱i, ni eke̱-too̱ ehãa ehenye̱lo̱i. * 2 Mose 20, 5. 5 Mose 4, 24.

3. Iehowa mli fũũ mrã, ni ehewale̱ le̱ da kple, ni *ehãã no̱tõlo̱ aṅõ ehe aye. Iehowa le̱, ahum ke̱ lasũogbẽle mli egbe̱ le̱ kã, ni atatu le̱, enaneši mlu ni. * 2 Mose 34, 7.

4. Eṅåa ṅšo̱ yi, ni ehãa emĩo̱, ni ehãa fãi fẽ mĩo̱. Bašan ke̱ Karmel fẽ ṅãlãa, Lebanon afofroi le̱ ṅãlãa!

5. *Gõdši hosoo̱ ye̱ ehĩe, ni goṅkpo̱i hũ sẽreo̱; šikpoṅ le̱ wóo̱ ehe no̱ ye̱ ehĩe, ke̱ dšeṅ ke̱ emli bii le̱ fẽ! * Lal. 97, 5.

6. Namo aanyẽ emlila le̱ nã adamo̱? ni namo aanyẽ ši ahĩ ye̱ emlifũ ní nã wa le̱ mli? Ehĩedõ̱ le̱ fo̱seo̱ fieo̱ ši tamo̱ la, ni te̱sãi gblaă ye̱ ehĩe.

7. Iehowa *hĩ, mõ ní wa dšile̱ ye̱ fĩmo̱ gbĩ no̱; ni †ele mei ní baăle̱ abo le̱. * 5 Mose 4, 31. † Lal. 1, 6.

8. Ši eke̱ nu babaõ ní hoo̱ aahã emãhe le̱ alãdše, ni ehenye̱lo̱i le̱, eke̱ duṅ tiuo̱ame̱!

9. Meni nyedfẽṅo̱ nyešio̱ Iehowa? Ebafo se̱! ni fĩmo̱ eteṅ ši noni dši ši enyo̱.

10. Ši ké̱ ame̱tõtõ tamo̱ ṅmei, ni ame̱fo̱ tšõ ke̱ ame̱dã le̱, aašãame̱ kwrakwra tamo̱ gbetšelii gbĩdši pe̱.

11. Moko edše̱ omli ní dfẽṅo̱ Iehowa he efõṅ, ni etoo̱ eyiṅ efõṅ.

12. Bo̱ni Iehowa kẽ̱ ne̱: Ké̱ ame̱dše mli šišĩši, ni ame̱yi fá po le̱, aaflo̱ame̱ afie kẽ, ni eeho eya. Ni ké̱ mibao ši dšiṅṅ, mibaṅo ši doṅṅ.

13. Ši agbe̱ne̱ makũmo̱ epã le̱ mli ke̱-adše̱ ohe, ni matšẽre̱ okpãi le̱.

14. Ši Iehowa ewo kitã ye̱ ohe ake̱: ogbe̱i le̱ náṅ seši doṅṅ! Maflo̱ amãgã ke̱ wo̱ṅ ke̱-adše̱ onyoṅmo̱ le̱ we le̱, masã ogbonyobu mato, edšake̱ oye̱ fle̱fle̱ tšõ!

Yitšo 2.

Na, *sanekpakpadšadšelo̱ ni šie̱o̱ hedšo̱le̱ le̱ nãdši ye̱ gõdši le̱ ano̱! Iuda, ye ogbĩĩ dšudši le̱, ye ošiwõi le̱ ano̱! †yakagbomo tšõṅ omli doṅṅ, aplenẽle̱ kwrã! * Ies. 52, 7. † Nah. 1, 11.

2. Hĩekpãtãlo̱ le̱ efã ebatuao! Bu gbogboi le̱ ahe, sramo̱ gbe̱ le̱, mĩamo̱ ohe̱, wadšemo̱ ohewale̱ le̱ ni awa!

3. Ši Iehowa mĩkpale Iakob agbodšẽ le̱ ke̱-mĩba, tamo̱ Israel agbodšẽ le̱; odšake̱ halo̱i le̱ ehaame̱, ni ame̱fite ame̱weintšei anidši le̱.

4. Ekãkãlo̱i le̱ atše̱ṅi le̱ tšuo̱, tabilo̱i le̱ hũ wo munẽle, efĩlii ahe dadei le̱ kple̱o̱ ye̱ ehesãmo̱ gbĩ le̱ no̱, ni ahosoo̱ akplo̱i le̱.

5. Fĩlii le̱ flo̱õ̱ ši ke̱ hĩedõ̱ ye̱ blohũi le̱ amli, ame̱he̱mo̱he̱moo̱ ame̱he ye̱ dšadši

lẹ anọ, kẹ́ okwẹame lẹ, amẹtamọ kọtii,
ni amẹšaā foi tamọ srawai.
6. Etšẹ́ọ ehlenānọbii lẹ: amẹtšrẹọ yẹ
amẹnyiemọi amli; amẹhe feọ oyá kẹ-yaā
ẹgbogbo lẹ nọ, ni atẽọ hletšlnõ lẹ ši
amāa ši.
7. Agbleọ fāi lẹ anā agbói lẹ, ni mõ
fẹfẹo lẹ kpọtọö.
8. Ši akpẹ mli: adšielẹ ši, aṅõlẹ kẹ-te,
ni eweyei mīye ṅkọmọ kẹ gbē ní tamọ
okpoi anõ, ni amẹmīšimọ amẹtšitšii.
9. Ši Ninive tamọ kpākpo kẹ-dšẹ blema
bēbe; ši amẹadšo foi. Nyedamọa ši, nye-
damọa ši! ši mokomoko tšóṅ ehe.
10. Nyehaā dfiẹtẹi, nyehaā šika! edšakẹ
nii ni abua nā ato kẹ fẹonibii srọtoi
babaõ lẹ fē bẹ nāgbē.
11. Afẹlẹ eflo, ekā ši eflo kẹ amaṅfõ,
ni *tšui mīfā, ni nakutšei mīhoso; amẹ-
hẹiaṅ fē mīkpokpo, amẹfē amẹhleaṅ ešale.
* Ies. 13, 7. 8.
12. Nēgbẹ dšatai ahīlẹhe lẹ kẹ dšata
oblahīī aniyelihe lẹ yọ, heni dšatanū kẹ
dšatayõ kẹ dšatabi nyieọ, ni moko woo
amẹhe gbeyei lẹ?
13. Dšata lẹ tšerẹọ mli bọni aašẹ ebii
lẹ anā, ni ešõtõọ ehāa edšatayei lẹ, ni
ekẹ lō ní emõ woọ ebui lẹ amli obõbõ,
ni ekẹ nii ni etšerẹ mli lẹ woọ ešihīlẹhei
lẹ obõbõ.
14. Na, mikẹo ená, Iehowa Zebaot kẹ́,
ni mahā eflilii lẹ ašā yẹ lasū mli, ni
odšatabii oblahīī lẹ hū, klante aakpātā
amẹhle; ni mafo onihā lẹ sẹ kẹ-adšẹ
šikpoṅ lẹ nọ, ni asaṅ anuṅ obọfoi lẹ
agbē doṅṅ!

Yītšo 3.

Kpóo hā *lášifiemọ maṅ lẹ! Emli fē
yi obõ kẹ amale kẹ yiwalẹ; nihā kpaa
yẹ mli! * Ezek. 24, 6. 9.
2. Okpọṅọ kpā mīgbē, ni flīināšii mī-
gbē; okpọṅọi mīša foi, ni flīii mīhẹmọ ši;
3. okpọṅọiatšẹmei ewó foi kẹ-mība, ni
klante mīkpẹ nyēramnyēram, ni akplọ
mīkpẹ tamọ srawa, ni mei ni enyõnyõi
lẹ ayi fá pī, ni mei ni egboi lẹ ayi fá
babao, ni gbohlī lẹ bẹ nāgbē, ni amẹ-
mītšrẹ amẹgbohlī lẹ.
4. Adfamaṅ ní he yọ *fẹo, ní dši
ṅkūnyāyelọi anye lẹ, adfamaṅbọi lẹ afálẹ
hewọ moni kẹ edfamaṅbọi lẹ hõọ dšeṅmā-
dši, ni ekẹ ekūnyāyeli lẹ hõọ wekui lẹ.
* Ies. 23, 15. Kpoda 17.
5. Na, mikẹo ená, Iehowa Zebaot kẹ́,
ni *mawó otade nāmūi lẹ anọ yẹ ohīe,
ni mahā dšeṅmādši lẹ ana oyayaiaṅ, ni
maṅtšẹyelii lẹ hū ana ohīegbēle lẹ.
* Ies. 47, 3.
6. Ni mašẹrẹ nyāṅemọnii mafie onọ,
ni mabuleo, ni maṅõo mafe kwẹmọnõ.
7. Ni aaba mli akẹ mofēmo ní aanao
lẹ aadšo onā foi, ni eekẹ akẹ: Ninive
etšó amaṅfõ! namo aayelẹ ṅkọmọ? nēgbẹ
matao mīšẹdšelọi mahāo kẹ-adšẹ?
8. Āni ohī fē *No-Amon ní kā fāi
ateṅ, ní nu ebọlelẹ kẹ-kpe, ní ṅšọ dši
ehe kpoku, ní ṅšọ noṅṅ dši ehe gbo-
gbo lẹ lo? * Ier. 46, 25.
9. Kuš kẹ Misraim ní bẹ nāgbē lẹ
dši ehewalẹ; Putbii kẹ Lubbii yẹ ebualọi
lẹ ateṅ.
10. Lẹ hū ete nomṅõ mli ni etšó nom;
ebii abifabii lẹ, akẹamẹ tfia ši yẹ blohū-
fē-blohū kódši anọ; emei ní hīe yọ nyam
lẹ, *afõ amẹnọ ošiki, ni egbomei agboi
lẹ fē lẹ, awoamẹ gboklọi. * Ioel 4, 3.
11. Bo hū *ootọ dā ni ohīe aaha; bo
hū ootao abobāhe yẹ henyẹlọ lẹ hewọ!
* Ier. 25, 15.
12. Omõdši ní wa lẹ fē aatšómọ tamọ
agbāmitšei kẹ amẹkleṅkleṅ agbāmii: kẹ́
ahosoamẹ pẹ lẹ, amẹgbēọ yelọ lẹ dāṅ!
13. Na, omaṅ ní yọ omli lẹ yei aọṅā
ni; aagble ošikpoṅ lẹ nọ agbói lẹ ahā
ohenyẹlọi lẹ, la aašā ogbói lẹ asẹ ada-
bāṅi lẹ!
14. Yẹ nu oto ohā ohe yẹ káwõ lẹ hewọ,
wadšemọ omõdši ní wa lẹ! botemọ sū
lẹ mli ní onā sū lẹ, mõ ntayāfemọ adeka
lẹ mli!
15. Dšẹi noṅṅ la aašão yẹ, klante
aaplenẽo; eeyeo tamọ otukpẹi yeọ nii,
óle-beni oyi afá tamọ otukpẹi, óle-beni
oyi afá tamọ bālabii. Ioel 1, 4.
16. Ohā odšrayelọi lẹ ayi efá fē ṅwei
ṅulamii; otukpẹi lẹ egbẹ amẹfīdšiaṅ, ní
amẹfiiki kẹ-te.
17. Olumei lẹ tamọ bālabii, ni otatšẹmei
lẹ tamọ bālabii asafoi ní bua afābaṅi
ahe yẹ fšigbī nọ; kẹ́ hūlū te ši lẹ, amẹ-
fiikiọ kẹ-yaā, ni aleo heni amẹyọ.

18. Otōkwe̱lo̱i le̱ etšő mli ewo̱wo̱i, Ašur
mantše̱, ohīenāno̱bii le̱ kāmo̱ ši; agbe̱
oman le̱ afā gōdši le̱ ano̱, ni mokomoko
be̱ ni buaä ame̱nā!

19. Ofla le̱ ehīī tšámo̱, opilamo̱ le̱
Mofēmo ni aanu ohe le̱, eetfa edé
ohewo̱; edšake̱ namo no̱ po ni e
dšianii le̱ tšőko āhū dā?

GBALO̱ HABAKUK WOLO LE̱

Yitšo 1.

Kodšomo̱ he gbale̱ ni gbalo̱ Habakuk
na ne̱:
2. Iehowa, mē beyino̱ nonn mablo̱ ke̱-
yaši, ni obon toi? ni mabo matšéo ye̱
yiwale̱ hewo̱, ni oheren miyiwala?
3. Mēhewo̱ ni ohäa minaä nišaianii,
ni okwe̱o̱ haomo̱ ne̱? Edšake̱ hīekpātāmo̱
ke̱ yiwale̱ ye̱ mihīe; béi baä, ni nātāmo̱
teo̱ ši.
4. Nohewo̱ le̱ mla mli egbo̱dšo̱, ni dšale̱
saneyeli edšee kpo; edšake̱ meifōdši bo̱leo̱
dšalo̱ ke̱-kpeo̱, nohewo̱ le̱ kodšomo̱i kōdō-
dši dšeo̱ kpo.
5. Nyekwe̱a dšenmādši le̱ aten, ni nye-
naä, ni nyehe adšōa nyehe dšogbän!
Edšake̱ mītšu nitšumo̱ ko ye̱ nyeyino̱ ne̱,
ni ké agbanye le̱, nyehen nyeyen!
Bof. 13, 41.
6. Edšake̱ na, mitē Kaldeabii aši,
dšenman ko ni yi wa ni he yo̱ oyá hū,
ni fäa nyiemo̱ ke̱-kpaä šikpon le̱ lēmo̱
no̱, beni afe ni ame̱yanō šihīle̱hei ni
dšee ame̱nō le̱.
7. Ame̱he ye̱ nminmi ke̱ gbeyei; ame̱-
mla ke̱ ame̱gbodšē dše̱ ame̱dientše̱ ame̱-
mli.
8. Ame̱kpo̱no̱i le̱ ahe ye̱ oyá fè kōtše̱i,
ni ame̱ye̱ krāmākrāmā fè *gbe̱ke̱ klädši,
ni ame̱kpo̱no̱iatše̱mei le̱ šaä foi ke̱-baä,
ni ame̱kpo̱no̱iatše̱mei le̱ dše̱o̱ šonn baä;
ame̱flikio̱ tamo̱ †okropon ni yeo̱ oyái
ayaye nii! * Zef. 3, 3. † Mat. 24, 28.
9. Ame̱fē-kwa yiwale̱ hewo̱ ame̱baä,
ame̱safo mū le̱ ke̱ hīedō kwe̱o̱ ame̱hīe
tē, ni ame̱buaä nomi anā tamo̱ šia.
10. Ame̱yeo̱ mantše̱mei ahe fe̱o̱, ni le̱
ahe feo̱ame̱ nmlō. Ame̱nmōo̱ mō-fe̱
ni wa; edšake̱ ame̱buaä sū nā am
nōo̱le̱.
11. Ke̱ke̱ le̱ ame̱aho fīā tamo̱ kōyo̱,
ame̱afo mli ke̱-ate; ši mei ni ke̱
hewale̱ feo̱ ame̱nyonmo̱ le̱ aaye fo̱.
12. Iehowa, ani dšee nāno̱ odše̱,
Nyonmo̱, mi-Mokronkron? * Wo̱gboin
howa, otole̱ ohā kodšomo̱, ni bo,
oke̱le̱ emā ši ohā kāmo̱. * Ier. 1
13. Ohīnme̱ii ye̱ kro̱nn tšő, bo̱ni
akwe̱ nōfōn, ni onyēn okwe̱ haomo̱;
hewo̱ mo̱ ni okwe̱o̱ kūtūmpo̱oyelo̱i,
diō ni efōnfelo̱ mīo̱ moni dša fe̱le̱?
14. Ni ofeo̱ gbomei tamo̱ nšo̱nlō
tamo̱ wāmo̱nibii ni be̱ no̱yelo̱ ko le̱
15. Eke̱ kpon šaä ame̱fē, eke̱ ey
gblaäame̱ ni ebuaä ame̱nā ye̱ etšän
nohewo̱ le̱ enyáa, ni emli flio̱le̱;
16. nohewo̱ le̱ ešäa afo̱le ehäa ey
ni ešäa tšofā-ke̱-nma hū ehäa etšän
edšake̱ nomei häa egbe̱fännō le̱ wo
ni eniyenii he hīo̱ fo̱.
17. Aso nohewo̱ le̱ eedšie eyā le̱
nii le̱, ni dā eegbe dšenmādši, ni e
mo̱bo̱?

Yitšo 2.

*Madamo̱ mibūhe le̱, ni mayadam
yiten, ni makwe̱ ni mana noni e
ke̱ nō hetō ni mahā ye̱ mikomo̱yel
hewo̱. * Ies.
2. Ni Iehowa he mi no̱ ni ekē:
ninā le̱, ni okpe̱ e te̱-tāoi ano̱,
anyē akane oyá.

3. Ši ninā lẹ yẹ hā be ni ato lẹ kē, ni eeye oyái ni ešẹ nāgbō, ni emaleń; ké ešašao ši hū dšińń, mōlẹ kē; edšakẹ ebaba lẹlẹń, *ekpeń sẹ!
* 2 Pet. 3, 9.

4. Na, esusuma efū, *edšaa yẹ emli; †ši dšalọ lẹ, ehemọ-kẹ-yeli lẹ nọ eetšō ni eyi aaná wala.
* Ies. 48, 22. † Rom. 1, 17. Gal. 3, 11. Heb. 10, 38.

5. Asań wein lẹ šišiulọ ni, ni nū hewolọ lẹ enyēē ši etá dińń; moni gbẹọ edāń tamọ gbohīladše, ni etamọ gbēle, etọọ, ši ebuaā dšeńmādši fē nā kẹ-baā eńō, ni etīaā mādšimādši fē nā yẹ eńō!

6. Aso menẹmei fē ebuń abẹ āińlẹ, ni ameyeń ehe fẹo ni ametoń ehe ablōń akẹ: Kpóo hā moni hāa nii ni dšee enō lẹ fáa! - - mē beyinọ nońń ni? — kẹ moni lōo awabatōnii efieọ enọ!'

7. Aso dšee trukā ni mei ni bayeo wei lẹ aate ši, ni mei ni bahao bo lẹ ahīe aatšē? ni ootšō hānii ohāamẹ!

8. Akẹ-ni oha dšeńmādši pī hewọ lẹ, bo hū mādšimādši lẹ amli mei ni efẹ lẹ fē aahao, *yẹ gbomei aláširiemọ kẹ yi ni owa šikpoń lẹ kẹ mań lẹ kẹ emli bii fē lẹ hewọ.
* K. 17.

9. Kpóo hā moni náa sẹnámọ fōń ehāa ewe, beni afe ni eyafe etšū yẹ ńwei šońń, ni edšie ehe kẹ-dšẹ efōń deń lẹ!

10. Oto hīegbēle he adšina ohā owe lẹ, akẹ-ni oplenē mādšimādši pī lẹ, ni ofe eša oši osusuma lẹ.

11. Edšakẹ tẹ aabo kẹ-adšẹ gbogbo mli, ni mplāń aadšẹ tšei ateń ahere nọ.

12. Kpóo hā *moni kẹ láširiemọ toọ mań, ni ekẹ nišaianii māa mō!
* Ier 22, 13. Mika 3, 10.

13. Na, aso dšee Iehowa Zebaot ńō edšẹ, ni mādšimādši lẹ tšuọ nii hāa la, ni dšeńmādši lẹ gboọ deńme yẹ yakayakanoko he nẹ?
Ier. 51, 58.

14. Edšakẹ *šikpoń lẹ nọ aayi tọ kẹ Iehowa anumnyam lẹ lē, tamọ nu ha ńšọ šiši lẹ.
* Ies 11, 9.

15. Kpóo hā bo moni ohāa onanyo dā enuọ, ni ofọseọ ohīedō owoọ mli, ni okẹhā eto dā, beni afe ni okwẹ ameyayaiań!

16. Yẹ hienyam nādšiań lẹ oyi tọ kẹ hiegbēle: bo hū nu, ni odšie oyayaiań ofō ši; Iehowa ninedšūrō kpulu lẹ *aatšō kẹ-ba onọ, ni hīegbēle ni wa aaba ohīenyam lẹ nọ!
* Ier. 25, 15. 26.

17. Edšakẹ yi ni owa Lebanon kẹ koloi ni owo amẹhīe la lẹ ahīekpātāmọ aaha ohe, yẹ gbomei aláširiemọ kẹ yi ni owa šikpoń lẹ kẹ mań lẹ kẹ emli bii fē lẹ hū hewọ.

18. Mē sẹnámọ yọ amāgā he, hewọ ni ńālọ gbọōlẹ lẹ, lo amāgā ni afie ni tšōọ amale lẹ he, hewọ ni ńālọ lẹ kẹ ehīe fōọ enii ni efe lẹ nọ, ni efeọ wọdši mumuii lẹ?
Ies. 44, 10.

19. Kpóo hā moni kẹọ tšo akẹ: Ohīe atšō! kẹ tẹ mumui hū akẹ: Te ši! Aso enẹ aatšō mo nii lo? — Na, *akẹ šika kẹ dfiẹtẹi eha he, ši mumọ ko mumọ ko bẹ emli kwrā!
* Lal. 115, 4—8.

20. Ši *Iehowa yẹ esọlemọwe krońkroń lẹ; šikpoń mū lẹ fē †afe dińń yẹ ehīe!
* Lal. 11, 4. † Lal. 76, 9. Zak. 2, 17. Kpods. 8, 1.

Yitšo 3.

Gbalọ Habakuk faikpamọ ni ekẹ lala gbē la.

2. Iehowa, minu ohe ni miše gbeyei! Iehowa, tšīemọ onitšumọ lẹ hīe yẹ afii nẹ amli nońń, hā ale yẹ afii nẹ amli nońń; mlifū mli lẹ kaimọ mūsūńtšōlẹ!

3. Nānyońmọ dšẹ Teman miba, ni Mokrońkroń lẹ dšẹ Paran gоń lẹ nọ. (Sela.) Enumnyam lẹ eha ńwei, ni eyidšiemọ eyi šikpoń lẹ nọ tọ.
5 Mose 33, 2 Kods. 5, 4.

4. Ni ekpẹmọ lẹ tamọ la, egblaā hāi yẹ emasẹi, ni dšẹi dši ehewalẹ lẹ tēmọhe.

5. Tšēńemọ-hela nyie ehīe, ni he-ladō dšẹọ enādšiaši.

6. Ewá edamọ ši, ni šikpoń hoso; ekwẹ, ni dšeńmādši ahe kpokpo, ni agbẹ nānọ gōdši lẹ afā, nānọ gońkpọi lẹ hū ba ši; enyiemọi lẹ tamọ blema nō.
Lal. 104, 32.

7. Mina Kušan būi lẹ yẹ haomọ mli, ni Midian šikpoń lẹ nọ muhōi lẹ kpokpo.

8. Ani fāi ni Iehowa mli ewo la ewo? Ani fāi lẹ omli efū, alo ńšẹ ogri owo, hewọ ni otrá o-kpọńọi lẹ anẹ kẹ okūnimyeli fīlii lẹ anẹ kẹ-baā nẹ?

9. Ogāi lẹ he ekā kwrā; owiemọ lẹ ekā toigblamọ he kitā. (Sela.) Okẹ fāi egbla šikpoń lẹ mli.

10. Gōdši lẹ nao ni amẹhohosoi; nu afua
lẹ baho, bu kwọṅkwọṅ lẹ wo egbē: ehole
enidši anọ kẹ-te ṅwei šoṅṅ. Lal. 77, 17.
11. *Hūlū kẹ nyoṅtšēre damọ ši yẹ
amẹšihīlẹhe lẹ, yẹ ogāimlibii ni nyieọ
lẹ ala lẹ kẹ okplọi ni kplẹọ lẹ akpẹmọ
hewọ. * Ios. 10, 13.
12. Okẹ mlila fā kẹ-tšō šikpoṅ lẹ nọ,
okẹ mlifū šimọ dšeṅmādši lẹ dukuduku.
13. Odše kpo obahere omaṅ lẹ kẹ moni
ofọlẹ mū lẹ yiwala; odfāra mofōṅ lẹ we
lẹ yitšo, odšie šišitō lẹ kpo kẹ-yatá kuẹ.
(Sela.) Lal. 18, 8. 16.
14. Okẹ ekplọi lẹ gbulọ elumei lẹ ayi-
tšo lẹ, amẹfā hū tamọ lasūogbēle ni amẹ-
bagbẹmi amẹfā; amẹnyámọ lẹ tamọ noni
amẹbamī nōnalọ yẹ tēmọ mli.
15. Okẹ o-kpọṅoi lẹ nānā ṅšọ lẹ ni
dši nu babaō ni nā wa lẹ nọ.
16. Minu, ni mimūsū kpokpo, minābui
dšo bliblibli yẹ gbē lẹ hewọ; šramọ bote
miwui amli, ni mihe kpokpo yẹ heni
midamọ lẹ, akẹ matá ši diṅṅ kẹ-yaši
haomọgbī lẹ, beni moni kẹ maṅ lẹ ba-
wu lẹ aafā kẹ-aba lẹ.
17. Edšakẹ agbāmitšo lẹ gbaṅ afofro,
ni yibii hū ehīṅ weintšei lẹ anọ; mūtšo
yibiiwō aafe yaka, ni abọi lẹ baṅ ni-
yenii; aahā tōi atā yẹ tōiatšū lẹ mli,
ni anaṅ tšinai yẹ amẹtšūi lẹ amli.
18. Ši mi lẹ, *manyá yẹ Iehowa
mli, mímli aaflimi yẹ miyiwala-
heremọ Nyoṅmọ lẹ mli! * Ies. 61, 10.
19. Nuntšọ Iehowa dši mihewalẹ, ni
eehā *minādši atamọ ofrotei anii, ni
eehā manyie mihei groṅṅi lẹ!
(Akẹ-hā lalatšẹ nukpa lẹ ni akẹ mikpāi
asaṅkū lẹ ala.) * Lal. 18, 34.

GBALỌ ZEFANIA WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Iehowa wiemọ ni ba Zefania, Heze-
kia bi Amaria bi Gedalia bi Kuš bi lẹ,
ṅō yẹ Amon bi *Iosia ni dši Iuda maṅ-
tšẹ lẹ yinọ nẹ: * Ier. 1, 2.
2. Makpātā nii fē hīe kẹ-adšẹ šikpoṅ
lẹ nọ! Iehowa kē.
3. Makpātā gbomo kẹ kolo hīe; ma-
kpātā ṅwei lofōdši kẹ ṅšọṅlōi ahīe, kẹ
*pāmpii kẹ meifōdši fē, ni maplenē gbo-
mei kẹ-adšẹ šikpoṅ lẹ nọ! Iehowa kē.
* Mat. 13, 41.
4. Ni makpā minine mli yẹ Iuda kẹ
Ierusalembii lẹ fē nọ, ni maplenē Baal
noni efẹ lẹ, kẹ *wulọmei kẹ osọfoi lẹ
fē agbẹi kẹ-adšẹ biẹ, * 2 Maṅ. 23, 5. Hos. 10, 5.
5. kẹ mei hū ni dšáa ṅwei asafo lẹ
yẹ *tšūiayiteaṅ lẹ, kẹ mei ni dšáa Ie-
howa ni amẹkāalẹ kitā ni amẹsā amẹ-
kāmoọ †Malkam hū kitā lẹ,
* Ier. 19, 13. † Ier. 49, 1.
6. kẹ mei ni kpaleọ kẹ-dšẹọ Iehowa
sẹ, kẹ mei ni taoo Iehowa sẹgbẹ, ni
amẹbii eši hū lẹ!
7. Femọ *diṅṅ yẹ Nuntšọ Iehowa hīe!
Edšakẹ Iehowa gbī lẹ ebẹṅkẹ; edšakẹ
Iehowa esā gbē-afọle eto, efe mei ni
ekpē lẹ kroṅkroṅ. * Hab. 2, 20.
8. Ni aaba mli akẹ Iehowa gbē-afọle
lẹ gbī lẹ nọ lẹ mawo lumei lẹ kẹ maṅ-
tšẹbii lẹ kẹ mei fē ni woọ maṅsẹ atade
lẹ anyōmọ.
9. Ni nakai gbī lẹ nọ lẹ mawo mei
fē ni huruọ tekeọ kpoku ni amẹkẹ yi-
walẹ kẹ šišiumọ woọ amẹnuntšọmei awei
obōbō lẹ anyōmọ.
10. Ni aaba mli akẹ nakai gbī lẹ nọ
lẹ, Iehowa kē, blọmọ gbē aadšẹ lōi agbó
lẹ nā, ni lelewọmọ hū aadšẹ maṅ lẹ mli-
dšā ni dši enyọ lẹ mli, ni gbẹmọ wulu
kple aadšẹ goṅkpọi lẹ anọ.

11. Nyewọa lele, nye mei ni nyehīọ
Makteš lẹ, edšakẹ akpătă dšrayelọi amań
lẹ fĕ hīe, ni aplenē mei fĕ ni tĕre dſiẹtẹi lẹ.
12. Ni aaba mli akẹ nakai be lẹ mli
lẹ mikẹ kanei aakpa Ierusalem, ni ma-
wo gbomei ni dſere amẹšiši atutru lẹ
hīe lẹ anyōmọ, mei ni kẽọ yẹ amẹtšui
mli akẹ: "Iehowa efeń ekpakpa, ni esā
efeń efōń hŭ!" lẹ.
13. Ni amẹnii lẹ aatšṓmọ hānii, ni amẹ-
wei lẹ hŭ aatšṓmọ amańfō; *amẹamāmọ
tšŭi, ši amẹhīń mli, ni amẹafe †wein-
tromi, ši amẹnuń mli wein lẹ eko.
* Amos 5, 11. † 5 Mose 28, 30.
14. *Iehowa gbī wulu lẹ ebẹńkẹ, ebẹń-
kẹ, ni ēye oyái naakpa. Anuọ Iehowa
gbī lẹ gbē! No mli lẹ nū kăkălọ aablọ
wá. * Ioel 1, 15.
15. Mlifŭ gbī dši *nakai gbī lẹ, fīmọ
kẹ amanehùlù gbī ni, amańfō kẹ amańfō-
femọ gbī ni, duń kẹ dšeń tūtūfemọ gbī
ni. atatu kẹ oblọtu kpī gbī hŭ ni,
* Ier. 30, 7.
16. tẹtrẹmantrẹ kẹ ošebō gbī ni baă mā-
dši ni atſa gbogboi awo amẹhe lẹ kẹ
mōdši ni kwōlọ lẹ anọ ni.
17. Ni mahao gbomei lẹ, ni amẹanyie
tamọ ſilafoi, edšakẹ amẹfe eša amẹši Ie-
howa; ni aafọse amẹlá aſie ši tamọ mlu,
kẹ amẹhelo hŭ tamọ sẹbo.
18. Asań *amẹdſiẹtẹi kẹ amẹšika fĕ
nyĕńamẹ adšie yẹ Iehowa mlifŭ gbī lẹ
nọ, ši ewuńàyeli la lẹ aašă šikpoń mū
lẹ fĕ; edšakẹ ekẹ plenēmọ ni baă trukă
aaplenē šikpoń lẹ nọ bii lẹ fĕ.
* Ezek. 7, 19.

Yītšo 2.

Nyebuaă nyehe nă ni nyesua nyehe,
nye dšeńmań ni nyehīe gboo!
2. dăni akpọ lẹ afọ, ni gbī lẹ aho
tamọ tutŭ; dăni Iehowa mlifŭ ni nă
wa lẹ aba nyenọ, dăni Iehowa mlifŭ
gbī lẹ aba nyenọ!
3. Nyetaoa Iehowa sẹgbẹ. nye šikpoń
lẹ nọ hešibalọi fĕ ni nyeyeọ emla lẹ
nọ lẹ! Nyetaoa dšalẹ sẹgbẹ, nyetaoa
hešibā sẹgbẹ: ekolẹ aańōnye atē yẹ Ie-
howa mlifŭ gbī lẹ nọ!
4. Edšakẹ Gaza lẹ, aašīlẹ afō ši, ni
Aškelon aatšṓ amańfō; Ašdod lẹ, aaſielẹ
ſane fintīńń, ni Ekron hŭ, aafălẹ kẹ
ešiši.
5. Kpóo hă ńšọnābii lẹ, *Keretibii
adšeńmań lẹ! Iehowa wiemọ lẹ kă nye-
nọ, Kanaan, †Filistibii ašikpoń lẹ! ma-
kpătă ohīe, ni mokomoko ehīń omli dońń!
* 1 Sam. 30, 14. † Ier. 47.
6. Ni ńšọ lẹ nă niiań aatšṓ koloi
alẽhe kẹ tōkwẹlọi asesei kẹ tōi atšŭi.
7. Ni ńšọ lẹ nă niiań aatšṓ Iuda we
lẹ mei ni eſẹ lẹ anō: dšẹi nońń amẹalẽ
amẹkoloi lẹ yẹ; gbẹkẹ lẹ amẹabumọ ši
yẹ Aškelon šiai lẹ; edšakẹ Iehowa, amẹ-
Nyońmọ lẹ, aabasraamẹ, ni eekpale *amẹ-
nomńō lẹ kẹ-aba ekoń! * 3, 20.
8. Minu *Moab ahorabō kẹ †Amon-
bii lẹ adšẹmọi ni amẹkẹ-bọ mimań lẹ
ahora, ni amẹkẹ-wó amẹhe nọ amẹši
amẹkpokpai lẹ. * Ier. 48. † Ies. 49, 1.
9. Nohewọ lẹ, gbīīabọ ni mihīe kă
nẹ, Iehowa Zebaot, Israel Nyońmọ lẹ,
kẽ, Moab aatšṓ tamọ *Sodom, ni Amon-
bii lẹ hŭ aatamọ Gomora; sanarōi amă-
mọhe kẹ ńōbui, kẹ nānọ amańfōi: mimań
lẹ mli mei ni eſẹ lẹ aahaamẹ, ni mimań
lẹ mli mei ni eſẹ lẹ aańōamẹ aye.
* 1 Mose 19, 24.
10. Enẹ amẹaná yẹ amẹhewō lẹ hewọ,
edšakẹ amẹbọ Iehowa Zebaot mań lẹ
ohora, ni amẹwó amẹhe nọ yẹ amẹnọ.
11. Iehowa he aaba gbeyei ahăamẹ,
edšakẹ eekpătă šikpoń lẹ nọ nyo-
ńmọi lẹ fĕ hīe, ni dšeńmădši lẹ
ńšọkpọi lẹ fĕ aadšálẹ, mofĕmo kẹ-
adšẹ egbẹhe.
12. Nye *Kušbii hŭ, nyeanyōnyōi yẹ
miklante nă! * Ezek. 30, 9.
13. Ni eekpă enine mli ewo kōyigbẹ
lẹ, ni eekpătă Ašur hīe, ni eefe Ninive
amańfō, ni eehă egbī keketē tamọ ńănọ,
Nah. 1, 1.
14. ni koloikui *aabumọ eteń, koloi srọ-
toi fĕ; †kpokukpoku kẹ kọtọkọ fĕ aaba-
wọ ekulašīńi ayiteańkpọi lẹ anọ; aanu
loſōdši alala yẹ samfẹdši lẹ amli; gbogbo
kukudši aadſere kpokui lẹ anọ; edšakẹ
adšie tšenedrui lẹ. * Ies. 13, 21. † Ies. 34, 11.
15. Mań ni mli fliọlẹ, ni hīọ ši ſefĕſe,
ni kẽọ yẹ etšui mli akẹ: *Mi ni, ni
mokomoko bẹ misẹ! lẹ nẹ: té tšń ni
etšṓ amańfō, koloi ašibumọhe nẹ! mo-

fēmo ni aabatšṓ he kẹ-ho lẹ, eebo tšia,
ni eefõ enine. * Ies. 47, 8.

Yitšo 3.

Kpóo hã mañ ní tšeọ atũa ni abule-
lẹ, mañ ni yi wa lẹ!
2. Eboo gbē ko gbē ko toi, ekplẽẽ
tšọsemọ; ekẹ ehĩe efõõ Iehowa nọ, ni
etšii ebẹñkẹẹ e-Nyoñmọ lẹ.
3. Elumei ni yọ emli lẹ, dšatai ni
hũọ ni; ekodšolọi lẹ hũ, gbẹkẹ klãdši
ni; amẹfẹẹ nokonoko ni dše atšẹre nọ.
Ezek. 22, 27.
4. Egbalọi lẹ, yiñflẹflẹtšẹmei kẹ kũ-
tũmpọfoi sọññ ni; esọfoi lẹ ebule he-
kroñkroñ lẹ, amẹtšṓọ mla lẹ hĩe amẹ-
buọ ši. Mika 3, 11.
5. Iehowa ni yọ eteñ lẹ, dšalọ dšilẹ:
efeñ nõša ko; ekẹ ekodšomọ lẹ baã la
hĩe dã lebi, efõõ; ši nõšafelọ lẹ lee hĩe-
gbẽle!
6. Miplenē dšeñmãdši, amẹmõdši ni
kwõ̤lọ lẹ etšṓmọ amañfõ; mihã amẹblo-
hũi lẹ amli ekãmọ efodši, ni moko-
moko hoo yẹ dšẹi: afite amẹmãdši lẹ,
ni mokomoko bẹ mli, ni mokomoko ehĩñ
mli doññ!
7. Mikẽ̤ akẹ: Šemi gbeyei kẹkẹ, kplẽ-
mọ tšọsemọ! koni plenẽmọ ní mito mi-
hãlẹ lẹ fẽ akaba ešihĩlẹhe lẹ nọ; kẽlẹ
amẹte ši mrã, ni amẹfite amẹnifemọnii
lẹ fẽ!
8. Nohewọ lẹ nyekwẹami gbẹ, Iehowa
kẽ̤, kẹ-yaši gbĩ nọ ni mate ši akẹ odase-
fonyo! edšakẹ miyiñtõ dši akẹ *mabua
dšeñmãdši lẹ anã, ni makpē mañtšẹyelii
lẹ kẹ-akpe, koni †mafọse mimlila kẹ mi-
mlifũ ni nã wa lẹ fẽ mafie amẹnọ; edšakẹ
miwuñãyeli la lẹ aašã šikpoñ mũ lẹ fẽ.
* Ioel 4, 2 † Lal. 79, 6.
9. Edšakẹ no mli lẹ mañõ nãbu
krọññ mahã mãdšimãdši, koni amẹ-
fẽ-kwa amẹtšẹ̃ Iehowa gbẹi lẹ, ko-
ni amẹkẹ gbē kome asúmọlẹ.
10. *Kuš fãi lẹ asẹ tõ midšálọi lẹ ní
dši mimei ni egbẹ efã lẹ asafo lẹ kẹ ni-
kẽnii aadšẹ abahãmi. * Lal. 68, 32. Bọf. 8, 27.

11. Nakai gbĩ lẹ nọ lẹ ohĩe gboñ yẹ
onifemọnii fẽ ni okẹ-tõ minọ lẹ hewọ
doññ; edšakẹ no mli lẹ madšie mei ni
mli fliọamẹ kẹ hewõ lẹ kẹ-adšẹ oteñ, ni
owóñ ohe nọ yẹ migoñ kroñkroñ lẹ nọ
doññ.
12. Ni *mafẹ mañ ni dši nõnalọi
kẹ ohĩafoi yẹ oteñ, ni amẹkẹ amẹ-
hĩe aafõ Iehowa gbẹi lẹ nọ.
* Ezek. 6, 8.
13. Israel fẽ̤nõ lẹ efeñ nišaianii, ni
amẹmaleñ doññ, ni asañ anañ šišiumọ
lilẹi yẹ amẹdãñ; edšakẹ amẹaye nii ni
amẹabumọ ši, ni mokomoko woñ amẹhe
gbeyei.
14. *La nyáma lala, Zion biyõ! Bọ
oše, Israel! Nyá ni omli aflio kẹ otšui
fẽ, Ierusalem biyõ! * Zak. 9, 9.
15. Iehowa edšie okodšomọi lẹ kẹ-te,
efie ohenyẹlọ lẹ kẹ-dšẹ ohe; Israel mañ-
tšẹ Iehowa lẹ yẹ oteñ: ošeñ nõfõñ ko
gbeyei doññ!
16. Nakai gbĩ lẹ nọ lẹ aakẽ̤ Ierusalem
akẹ: Kãše gbeyei! Zion, kãhã onidšiañ
mĩgbọdšọ!
17. Iehowa, o-Nyoñmọ lẹ, yẹ oteñ, nũ
ekãlọ ni aanyẽ oyiwala ahere ni; *eenyá
ohe kẹ mĩšẹ, eefe diõ yẹ esuomọ lẹ mli,
emli aaflilẹ yẹ ohe kẹ nyámọ lala.
* Ies. 62, 5.
18. Mei ni ŵerẹ eho amẹhe yẹ kpē lẹ
hewọ, akẹ-ni amẹkẹ kpē lẹ teñ edšekẹ
lẹ: mabua amẹnã kẹ-akpe, mei ni ahora-
bõ̤ kã amẹnọ lẹ, onii dšiamẹ.
19. Na, mikẹ ohaolọi lẹ fẽ aaye yẹ
nakai be lẹ mli, ni mahere *mei ni
tšọõ̤ lẹ ayiwala, ni mabua mei ni afie-
amẹ lẹ anã, ni mañõamẹ mafe yidšiemọ
kẹ gbẹi yẹ šikpõdši fẽ ni agbeamẹ he
guọ yẹ nọ lẹ anọ. * Mika 4, 7.
20. Nakai be lẹ mli lẹ mañõnye kẹ-
aba ekoñ, ni nakai be lẹ mli lẹ mabua
nyenã; edšakẹ mañõnye mafe gbẹi kẹ
yidšiemọ yẹ šikpoñ lẹ nọ mãdšimãdši
fẽ mli, beni *makpale nyenomñõ lẹ kẹ-
aba ekoñ yẹ nyehĩñmẹiiañ lẹ, Iehowa kẽ̤.
* Ier. 29, 14. Zef. 2, 7.

GBALO HAGAI WOLO LE.

Yitšo 1.

Mantšę Dario yino afi ní dši enyo lę
no nyõn ni dši ekpa lę no kleńkleń gbĩ
lę no lę Iehowa wiemo tšó gbalo Hagai
nine no ba Zerubabel, Šealtiel bi lę, ní
dši Iuda amralo lę, kę Iošua, Iehozadak
bi lę, ni dši osofonukpa lę, ńõ, akę:
Ezra 4, 24; 5, 1. 2.
2. Boni Iehowa Zebaot kẽ nę: Nękę
mań nę kẽo akę: Be lę šęko, be ní akę-
amã Iehowa we lę!
3. Ši Iehowa wiemo lę tšó gbalo Hagai
nine no ba akę:
4. Aso nye lę ešę be ehãnye, ní nyehĩo
nyetšũi ni aseń no lę amli, beni nękę
šia nę kã ši amańfõ lę lo? 2 Sam. 7, 2.
5. Nohewo lę agbęnę, boni Iehowa
Zebaot kẽ nę: Nyedfẽńa nyegbęi lę
ahe!
6. *Nyedũo nii pĩ, ši fiõ pę baã; nyeyeo
nii, ši nyetõroo; nyenuo dãi, ši nyetõroo
dã; nyebumoo mamai, ši mokomoko he
efee kulõ; ni moni yeo apã ní awoolę
nyõmo le, eke-woo kotoku ní agbulo he
mli. * 2, 16. 5 Mose 28, 38.
7. Boni Iehowa Zebaot kẽ nę: Nye-
dfẽńa nyegbęi lę ahe!
8. Nyekwoa kę-yaã goń lę no, ni nye-
yańõa tšei kę-baã, ni nyekę-bamãa šia lę;
ni maná he tšui, ni aawo mihĩe nyam!
Iehowa kẽ.
9. Nyekwęo nii pĩ gbę, ni na, ebafeo
fiõ; ni ké nyekę-ba šia hũ, kękę lę mifii
mifie. Mèhewoń? Iehowa Zebaot kẽ;
miwe lę ni kã ši amańfõ ní nye lę nyeteń
mofẽmo dšoo foi kę-yaã lędientšę ewe
lę hewoń.
10. Nohewo lę ńwei ni yo nyeyiteń lę
etšĩ *bó nã, ni šikpoń lę hũ etšĩ eni-
bãnii lę aná; * 1 Mań 17, 1.
11. ni mitšé *nuhõmo kę-ba šikpoń lę
no kę gõdši lę ano, kę able kę wein
kę mũ kę nofẽno ní šikpoń lę baã lę
no, kę gbomei ano, kę šia koloi ano, kę
ninená nitšumoi fẽ no. * 2, 17. Amos 4, 9.
12. Kękę ni Zerubabel, Šealtiel bi lę,
kę Iošua, Iehozadak bi ní dši osofo-
nukpa lę, kę mań lę mli mei ní efę lę
fẽ bo Iehowa, amę-Nyońmo lę, gbẽ kę
gbalo Hagai wiemoi lę atoi, boni Iehowa,
amę-Nyońmo lę, tšũlę lę; ni mań lę še
gbeyei yę Iehowa hĩe.
13. Kękę ni Hagai, Iehowa *bofo lę, kẽ
mań lę yę tšũmo ní Iehowa tšũlę lę nã
akę: Mikęnye yę! Iehowa kẽ. * Mal. 2, 7.
14. Kękę ni Iehowa tẽ Šealtiel bi
Zerubabel, Iuda amralo lę, kę Iehozadak
bi Iošua, osofonukpa lę, kę mań lę mli
mei ní efę lę fẽ amumo ši, ni amęba
amębatšu nii yę Iehowa Zebaot, amę-
Nyońmo lę, we lę,
15. yę nyõń ní dši ekpa lę no gbĩ ní
dši gbĩ nyońmai-enyo kę edfę lę no, yę
mańtšę Dario yino afi ní dši enyo lę no.

Yitšo 2.

Asań nyõń ní dši kpawo lę no gbĩ ní
dši gbĩ nyońmai-enyo kę ekome lę no lę
Iehowa wiemo tšó gbalo Hagai nine no
ba akę:
2. Agbęnę kẽmo Zerubabel, Šealtiel
bi, ní dši Iuda amralo lę, kę Iošua,
Iehozadak bi, ní dši osofonukpa lę, kę
mań lę mli mei ní efę lę akę:
3. Namo efę yę nyeteń ní na nękę
tšũ nę yę *ekleńkleń anumnyam lęń?
ni té nyenaãlę tẽń agbęnę? ani etamoo
noni dšee noko yę nyehĩńmęii amli?
* Ezra 3, 12.
4. Ši kẽlę agbęnę, wadšemo ohe ko,
Zerubabel! Iehowa kẽ, ni wadšemo ohe,
Iošua, Iehozadak bi, ní odši osofonukpa!
ni wadšemo ohe, bo šikpoń lę no mań
lę fẽ! — Iehowa kẽ, ni nyetšua nii;
edšakę mikęnye yę, Iehowa Zebaot kẽ.
5. Wiemo ní miwie ni mikęnye *kpãã,
beni nyedše Misraim lę, — ni †Mimumo
hũ hĩo nyeteń. Nyekašea gbeyei!
* 2 Mose 29, 45. † Zak. 4, 6.
6. Ši boni Iehowa Zebaot kẽ nę: Efę
be, be kukuõ kękę, *ní mahoso

ṅwei kẹ šikpoṅ, kẹ ṅšọ kẹ šikpoṅ
gbĩṅ; * Hebr. 12, 26.
7. ni mahoso dšeṅmãdši fẽ-kwa,
ni dšeṅmãdši lẹ fẽ anii ní dšra wa
lẹ aaba, ni mikẹ anumnyam sọṅṅ
aawo šĩa nẹ obõ, Iehowa Zebaot kẹ̄.
8. Minõ dši dſiẹtẹi lẹ, ni minõ dši
šika lẹ, Iehowa Zebaot kẹ̄.
9. Šĩa nẹ sẹkpẽ anumnyam lẹ
aada fè tšutšunõ lẹ, Iehowa Ze-
baot kẹ̄; ni biẹ nẹ mahã hedšọlẹ
yẹ, Iehowa Zebaot kẹ̄.
10. Nyõṅ ni dši nẹhũ lẹ nọ gbĩ ni dši
gbĩ nyoṅmai-enyọ kẹ edſẹ lẹ nọ, yẹ Dario
yinọ afi ni dši enyọ lẹ nọ lẹ, Iehowa wie-
mọ tšő gbalọ Hagai nine nọ kẹ-ba akẹ:
11. Bọni Iehowa Zebaot kẹ̄ nẹ: Agbẹnẹ
bi osọfoi lẹ mla lẹ he sane akẹ:
12. Kẹdši moko hĩe lõ kroṅkroṅ yẹ
etade nãmũ lẹṅ, ni ekẹ nãmũ lẹ yasa
abolo lo nii ní ahõ lo wein lo mũ lo
niyenii-fẽ-niyenii he lẹ: ani etšő kroṅ-
kroṅ lo? — Ni osọfoi lẹ to he ni amẹkẹ̄
akẹ: Dabi!
13. Kẹkẹ ni Hagai kẹ̄: Kẹ́ moni kẹ
*gbonyo ebule ehe ta enẹmei eko he lẹ,
ani abule no lo? Ni osọfoi lẹ here nọ ni
amẹkẹ̄: Abule no! * 3 Mose 5, 2. 4 Mose 19, 22.
14. Kẹkẹ ni Hagai here nọ ni ekẹ̄:
Nakai pẹ dši maṅ nẹ, ni nakai pẹ dši
dšeṅmaṅ nẹ yẹ mihĩe, Iehowa kẹ̄, ni
nakai pẹ dši amẹninenã nitšumọ-fẽ-ni-
tšumọ, ni noni amẹkẹ-bahãa yẹ dšẹi lẹ
hũ, abule no.
15. Ni agbẹnẹ nyedſẽṅa he kẹ-dšẹa
ṅmẹnẹ gbĩ nẹ nọ kẹ-yaä sẹ, beyinọ ní
anáko aṅõ tẹ afõ tẹ nọ yẹ Iehowa sọle-
mọwe lẹ:
16. no mli lẹ, kẹ́ moko ba *ṅmãku ní
hĩe susumọnii nyoṅmai-enyọ he lẹ, nyo-
ṅma pẹ yọ; kẹ́ moko ba weinbu he, akẹ
ebayẹ gbẹ́i nyoṅmai-enumọ lẹ, nyoṅmai-
enyọ pẹ yọ. * 1, 6.
17. *Mikẹ ṅmã šã kẹ ṅãlãmọ kẹ nyo-
ṅmọṅtẹ tſianye yẹ nyeninenã nitšumọi
fẽ mli; kẽlẹ nyekpalee kẹ-baa miṅõ!
Iehowa kẹ̄. * 1, 11.
18. Agbẹnẹ nyedſẽṅa he kẹ-dšẹa ṅmẹnẹ
gbĩ nẹ nọ kẹ-yaä sẹ, kẹ-dšẹ nyõṅ ni dši
nẹhũ lẹ nọ gbĩ ni dši gbĩ nyoṅmai-enyọ
kẹ edſẹ lẹ nọ, kẹ-dšẹ gbĩ ni ato Iehowa
sọlemọwe lẹ šiši lẹ, nyedſẽṅa he!
19. Ani dũmọnii ko yẹ aboṅo lẹṅ lolo?
ni asaṅ weintšo lẹ kẹ agbãmitšo lẹ kẹ
akututšo lẹ kẹ mũtšo lẹ woko; kẹ-dšẹ
ṅmẹnẹ gbĩ nẹ nọ lẹ madšọ̃nye!
20. Ni Iehowa wiemọ ba Hagai ṅõ noni
dši ši enyọ yẹ nyõṅ lẹ nọ gbĩ ni dši
gbĩ nyoṅmai-enyọ kẹ edſẹ lẹ noṅṅ nọ
akẹ:
21. Kẹ̄mọ Zerubabel, Iuda amralo lẹ,
akẹ: *Mibahoso ṅwei kẹ šikpoṅ lẹ, * K. 6.
22. ni mabutu maṅtšẹyelii asẽi lẹ, ni
makpãtã dšeṅmãdši lẹ amaṅtšẹyelii lẹ
ahewalẹ hĩe, ni mabutu ſĩlii kẹ amẹmli-
tráḷọi, ni okpọṅọi kẹ amẹnọtrálọi lẹ
aanyõnyõi, mofẽmo yẹ enyemi klante nã.
23. Nakai gbĩ lẹ nọ lẹ, Iehowa Zebaot
kẹ̄, maṅõ bo, Zerubabel, Šealtiel bi, ní
dši mitšũlọ lẹ, Iehowa kẹ̄, ni maṅõo mafe
tamọ wolonãsọomọnõ; edšakẹ bo lẹ mi-
halao, Iehowa Zebaot kẹ̄. Zak. 4, 6. 7.

GBALỌ ZAKARIA WOLO LẸ.

Yitšo 1.

Dario yinọ afi ní dši enyọ lẹ nọ nyõṅ
ní dši kpãnyọ lẹ nọ lẹ Iehowa wiemọ
ba *Zakaria, Ido bi Berekia bi, ní dši
gbalọ lẹ, ṅõ akẹ: * Ezra 5, 1.
2. Iehowa mli efũ nyetšẹmei lẹ naakpa.
3. Nohewọ lẹ kẹ̄mọamẹ akẹ: Bọni Ie-
howa Zebaot kẹ̄ nẹ: *Nyekpalea kẹ-baä
miṅõ, Iehowa Zebaot kẹ̄, ni makpale kẹ-ba
nyeṅõ, Iehowa Zebaot kẹ̄. * Mal. 3, 7. Iak. 4, 8.

4. Nyekafea tamo nyetšęmei lę, mei
ni kleṅkleṅ gbaloi lę šię tšōamę akę:
Bǫni Iehowa Zebaot kẽ nę: *Nyekpalea
kę-dšęa nyegbẽi fõdši lę ano kę nyeni-
femonii fõdši lę ahe! ni amęnuu ni amęsā
amęboomi toi lę, Iehowa kẽ. *Ier. 3, 12. Ezek. 33, 11.
5. Nyetšęmei lę, nẽgbę amęyǫ? ni
gbaloi lę, ani amęhĩǫ ši kę-yaā nānǫ?
6. Ši kẽlę miwiemoi lę kę mikpǫi lę
ni mitu miwo mitšūdši gbaloi lę adeṅ
lę, ani amęninaa nyetšęmei lę ní amęa-
kpale ni amęakẽ akę: Bǫni Iehowa Zebaot
dšẽṅ akę eefewǫ yę wǫgbẽi kę wǫnife-
monii lę anā lę, nakai pę ekęwǫ ye nę?
7. Nyõṅ ni dši nyoṅma kę ekome ní
dši Šebat nyõṅ lę nǫ gbĩ ní dši gbĩ
nyoṅmai-enyǫ kę edfę lę nǫ, yę Dario
yinǫ afi ní dši enyǫ lę nǫ lę, Iehowa
wiemǫ ba Zakaria, Ido bi Berekia bi,
ni dši gbalǫ lę ṅõ, akę:
8. Mina nyõṅ, ni na, nũ ko tá okpǫṅǫ
tšuru nǫ, ni edamǫ ši yę mirtotšei lę ní
yǫ dšõ leṅ lę ateṅ, ni okpǫṅǫi tšudši
kę okobeṅi kę eyedši yę esę. 6, 1—8.
9. Ni mikẽ: Meni dši enęmei, minuu-
tšǫ? Ni bǫfo lę ní kęmi wieǫ lę kęmi
akę: Mibatšōo nii ní dši enęmei.
10. Ni nũ lę ní damǫ mirtotšei lę ateṅ
lę here nǫ ni ekẽ: Menęmei dši mei
ni Iehowa tšũ, ní amęyakpa šikpoṅ lę
nǫ lę.
11. Ni amęhere Iehowa bǫfo lę ní damǫ
mirtotšei lę ateṅ lę nǫ amękẽ: Wǫyakpa
šikpoṅ lę nǫ, ni na, šikpoṅ mũ lę fẽ kā
ši diṅṅ ni ehe edšǫlę.
12. Kękę ni Iehowa bǫfo lę here nǫ
ni ekẽ: Iehowa Zebaot, mẽ beyinǫ noṅṅ
ni *omũsũṅ etšõṅ bo yę Ierusalem kę
Iuda mādši lę ní omli ewoamę la †afii
nyoṅmai-kpawo sǫṅṅ nę ahe kę-yaši?
*Lal. 102, 14. †Dan. 9, 2.
13. Ni Iehowa here bǫfo lę ní kęmi
wieǫ lę nǫ kę wiemǫi kpakpai ní dši
mišędšemǫ wiemǫi.
14. Kękę ni bǫfo lę ni kęmi wieǫ lę
kęmi akę: Šiemǫ ni okẽ akę: Bǫni Ie-
howa Zebaot kẽ nę: Awuṅā kpeteṅkple
miyeǫ yę Ierusalem kę Zion he nę,
15. ši mimli efũ dšeṅmādši ní he edšǫ-
amę lę naakpa; edšakę beni mimli fũ
fiõ kękę lę, amę lę amęye amębua nõ-
fõṅ lę. Iea. 47, 6.
16. Nohewǫ lę bǫni Iehowa kẽ nę:
*Mikę mũsũṅtšõlęi ekũ sę eba Ierusalem,
aamā mišĩa lę yę mli, Iehowa Zebaot kẽ,
ni aaṅmẽ kpā yę Ierusalem nǫ. *2, 2.
17. Asaṅ šiemǫ akę: Bǫni Iehowa Zebaot
kẽ nę: Nikpakpai aayi mimādši lę amli
kę-teke nǫ, ni Iehowa *aašędše Zion
mĩ ekoṅ, ni †eehala Ierusalem ekoṅ.
*Iea. 40, 1. 2. †Iea. 14, 1.

Yitšo 2.

[Y. 1, 18.] Ni mihole mihĩṅmęii anǫ ni
mikwę, ni na aklontoi edfę.
2. [19.] Ni mikẽ bǫfo lę ní kęmi wieǫ
lę akę: Mẽ dši enęmei? Ni ekẽmi akę:
Enęmei dši aklontoi ní gbę Iuda kę Israel
kę Ierusalem fā lę.
3. [20.] Ni Iehowa hā mina sõlęi edfę.
4. [21.] Ni mikẽ: Meni menęmei hũ
ba femǫ? Ni ekẽ akę: Enęmei dši aklontoi
ní gbę Iuda fā, āhũ po ni mokomoko
wóó eyitšo nǫ lę; ši menęmei ba amęhe
gbeyeiwõ, koni amęfāmǫ dšeṅmādši ni
hole amęklontoi anǫ amęwo Iuda ši-
kpoṅ lę ni amękę-gbęamę amęfā lę
aklontoi lę.
5. [1.] Misā mihole mihĩṅmęii anǫ ni
mikwę, ni na nũ ko ní hĩe *susumǫkpā
yę edẽ. *Ezek. 40, 3.
6. [2.] Ni mikẽ: Nẽgbę oyaā? Ni ekẽmi
akę: Miyasusu Ierusalem, ní mana bǫni
elęmǫ kę ekęlę yǫ.
7. [3.] Ni na, bǫfo lę ní kęmi wieǫ
lę dše kpo, ni bǫfo kroko dše kpo te
ekęlę yakpe,
8. [4.] ni ekęlę akę: Ša foi ní oya-
kẽ nękę oblanyo nę akę: Ierusalem he
*bakā eflo yę gbomei kę koloi ní yǫ mli
lę ayifālę hewǫ; *Ezek. 38, 11.
9. [5.] ši mi lę, *matšõ ela gbo-
gbo kę-abǫlelę kę-akpe, Iehowa kẽ,
ni matšõ omli anumnyam. *2, 2.
10. [6.] Hẽi! hẽi! nyedšea foi kę-dšęa
kõyigbę šikpoṅ lę nǫ! Iehowa kẽ; edša-
kę migbęnye mifā tamǫ āwei kõyǫi edfę
lę, Iehowa kẽ.
11. [7.] Hẽi, Zion, heremę oyiwala, bo
moni okę Babel biyõ lę yę lę!

12. [8.] Edšake̱ bo̱ni Iehowa Zebaot kē̱ ne̱: Anumnyam le̱ se̱ le̱ etšũmi dšeṅmãdši ni hahãnye le̱ aṅõ; edšake̱ moni taä nyehe le̱ ēta *ehĩṅme̱iṅ adšaṅmalãte̱ he. * 5 Mose 32, 10.

13. [9.] Ni na, mahoso minine mawoame̱, ni ame̱atšõmo̱ hãnii ame̱hã ame̱tšũdši le̱; ni nyeaná nyele ake̱ Iehowa Zebaot tšũmi.

14. [10.] La nyámo̱ lala, ni omli aflio, Zion biyõ! edšake̱ na, mība, ni mabahī oteṅ, Iehowa kē̱.

15. [11.] Ni *dšeṅmãdši babaõ ke̱ ame̱he aakpe̱te̱ Iehowa he ye̱ nakai gbī le̱ no̱, ni ame̱atšõ mimaṅ; ni mabahī oteṅ, ni ooná ole ake̱ Iehowa Zebaot tšũmi oṅõ le̱. * Ies. 11, 10.

16. [12.] Ni Iehowa aaṅõ Iuda ake̱ egbe̱fãṅnõ ye̱ šikpoṅ kroṅkroṅ le̱ no̱, ni *eehala Ierusalem ekoṅ. * 1, 17.

17. [13.] Helo fē afe diṅṅ ye̱ Iehowa hīe! edšake̱ ete ši ke̱-dše̱ ešihīle̱he kroṅkroṅ le̱. Hab. 2, 20.

Yitšo 3.

Ni ehã mina *Iošua, oso̱fonukpa le̱ ni edamo̱ Iehowa bo̱fo le̱ hīe, ke̱ †satan ni edamo̱ eninedšũrõ ēflo̱ enã.
* Hag. 1, 1 † Hiob 1, 9. Kpods. 12, 10.

2. Ke̱ke̱ ni Iehowa kē̱ satan ake̱: *Iehowa akão, satan! hē̱, Iehowa moni hala Ierusalem le̱ akão! Ani dšee latšo ni afã ye̱ la nã dši mone̱? * Iuda 9.

3. Agbe̱ne̱ Iošua wo atadei mũdšimũdši ke̱-damo̱ bo̱fo le̱ hīe.

4. Ni ehere no̱ ni ekē̱ mei ni damo̱ ehīe le̱ ake̱: Nyedšiea atadei mũdšimũdši le̱ ye̱ ehe! Ni ekē̱le̱ ake̱: Na, *mihã onišaianii le̱ edše ohe ete, ni †miwoõ wulamo̱ atadei.
* Ies. 6, 7. † Ies. 61, 3

5. Ni mikē̱: Hã ni ame̱ke̱ *fai ni he tše abu eyitšo! Ni ame̱ke̱ fai ni he tše bu eyitšo, ni ame̱wole̱ atadei. Ni Iehowa bo̱fo le̱ damo̱ šī. * 2 Mose 28, 39.

6. Ke̱ke̱ ni Iehowa bo̱fo le̱ gba mli kpõ kē̱ Iošua ake̱:

7. Bo̱ni Iehowa Zebaot kē̱ ne̱: Ke̱dši oonyie migbȩ̀i le̱ ano̱ ni ooye migbe̱nãnii le̱ ano̱ le̱, no le̱ bo hũ ookodšo miwe le̱, ni asaṅ oobu mikpoi le̱ ahe; ni mahão hegbe̱ ni *onyie mei ni damo̱ bie̱ ne̱ ateṅ. * Lal. 91, 11.

8. Agbe̱ne̱ bo toi, oso̱fonukpa Iošua, bo ke̱ onanemei ni trá ohīe le̱; edšake̱ *nãkpe̱ gbomei dšiame̱. Edšake̱ na, mibahã mitšũlo̱ ni dši †tšofo̱ le̱ aba.
* Ies. 8, 18. † Zak. 6, 12. Ier. 23, 5; 33, 15.

9. Ši na, te̱ le̱ ni miṅõ-fõ Iošua hīe le̱, *hīṅme̱ii kpawo mīkwe̱ te̱ kome le̱: na, makpe̱ eno̱kpe̱mo̱nii le̱, Iehowa Zebaot kē̱, ni magbe nakai šikpoṅ le̱ nišaianii le̱ gbī kõme. * 4, 10. Kpods. 5, 6.

10. Nakai gbī le̱ no̱ le̱, Iehowa Zebaot kē̱, nyeteṅ *mofēmo aatšé̱ enanyo ke̱-aba weintšo šiši ke̱ agbãmitšo šiši.
* 1 Maṅ. 5, 5. Mika 4, 4.

Yitšo 4.

Ni bo̱fo le̱ ni ke̱mi wieo̱ le̱ ba ekoṅ, ni ebatšīemi, tamo̱ atšīeo̱ mo ke̱-dše̱o̱ ewo̱ mli,

2. ni ekē̱mi ake̱: *Meni onaä ne̱? Ni mikē̱: Mikwe̱, ni na †kanetšo ni šika so̱ṅṅ ake̱-fe, ni emũto̱ mã eyiteṅ, ni ekanei kpawo le̱ ye̱ ehe, ni be̱dši kpawo ye̱ hã kanei kpawo le̱ ni yo̱ yiteṅ le̱; * Ier. 1, 11. 13. Amos 8, 2
† 2 Mose 25, 31—40.

3. ni mũtšei enyo̱ mãmo̱ emase̱i, ekome ye̱ mũto̱ le̱ ninedšũrõgbe̱, ni ekome hũ ye̱ ebe̱kugbe̱.

4. Ke̱ke̱ ni mihere no̱ ni mikē̱ bo̱fo le̱ ni ke̱mi wieo̱ le̱ ake̱: Meni dši ene̱mei, minuntšo̱?

5. Ni bo̱fo le̱ ni ke̱mi wieo̱ le̱ here no̱ ni ekē̱mi ake̱: Ani olee noni dši ene̱mei? Ni mikē̱: Dabi, minuntšo̱!

6. Ke̱ke̱ ni ehere no̱ ni ekē̱mi ake̱: Ene̱ dši Iehowa wiemo̱ ni ba Zerubabel ṅõ ake̱: Dšee nyēmo̱ nã le̱, dšee hewale̱ nã, ši Mimumo̱ le̱ nã! Iehowa Zebaot kē̱.

7. Namo dšio ye̱ Zerubabel hīe, bo goṅ kpeteṅkple? ootšõ ṅã kplanã! ni eke̱ yiteṅ te̱ le̱ aadše kpo ke̱-aba ke̱ *ošebõ̱i ake̱: Dromo̱, dromo̱ ahãle̱! * Lal. 122, 6

8. Ni Iehowa wiemo̱ sã ba miṅõ ake̱:

9. *Zerubabel nidši to šīa ne̱ šiši, ni enidši noṅṅ bagbe nã; ni †ooná ole ake̱ Iehowa Zebaot tšũmi nyeṅõ le̱.
* Ezra 3, 8; 6, 14—16 † Zak. 2, 13 15

10. Ši namo gbeo̱ *nibii bibii agbī le̱ he guo̱? Edšake̱ †kpawo ne̱, ni dši

Iehowa hīn̄mẹii ní kpaā šikpon̄ mū le
fē nọ lẹ, aana kūlomūlo lẹ yẹ Zerubabel
den̄, ni amẹanyā. * Hag. 2, 8. † Zak. 8, 9.
11. Ni mihere nọ ni mikẹ̄lẹ akẹ: Meni
dši nẹkẹ mūtšei enyọ nẹ ní yọ kanetšo
lẹ ninedšūrō kẹ ebẹku nẹ?
12. Ni misā mihere nọ ni mikẹ̄lẹ akẹ:
Meni dši nẹkẹ mūtšei anidši enyọ nẹ ní
yọ šika bẹdši enyọ lẹ ní fọseọ šika mū
lẹ kẹ-dšeọ amẹmli lẹ amasẹi nẹ?
13. Ni ekẹ̄mi akẹ: Aso olee noni dši
enẹmei lo? Ni mikẹ̄: Dabi, minuntšọ!
14. Kẹkẹ ni ekẹ̄: Enẹmei dši mūbihīī
enyọ ní damọ šikpon̄ mū lẹ fē nuntšọ
lẹ masẹi lẹ. Kpoda. 11, 4.

Yītšo 5.

Kẹkẹ ni misā mihole mihīn̄mẹii anọ
ni mikwẹ, ni na wolokpo ko ní fiikiọ.
2. Ni ekẹ̄mi akẹ: Meni onaā nẹ? Ni
mikẹ̄: Mīna wolokpo ko ní fiikiọ: ekẹlẹ
hīe ninetalọi nyon̄mai-enyọ, ni elẹ̄mọ hū
ninetalọi nyon̄ma.
3. Kẹkẹ ni ekẹ̄mi akẹ: Enẹ dši lō-
mọ ní dšeọ kpo yaā šikpon̄ mū lẹ fē
nọ lẹ; edšakẹ dšulọ-fē-dšulọ lẹ, aabẹ̄lẹ
kẹ-adšẹ biẹ kẹ-ate tamọ no non̄n̄, ni
kitākālọ-fē-kitākālọ hū. aabẹ̄lẹ kẹ-adšẹ
biẹ kẹ-ate tamọ no non̄n̄.
4. Mihā edše kpo, Iehowa Zebaot kẹ̄,
koni eyabote dšulọ lẹ we kẹ moni kẹ
migbẹi kāa amale kitā lẹ we, ni eehī
ši yẹ ewe lẹ, ni eekpātā ehīe kẹ emli
tšei kẹ emli tẹi fē.
5. Kẹkẹ ni bọfo lẹ ní kẹmi wieọ lẹ
dše kpo, ni ekẹ̄mi akẹ: Holemọ ohīn̄mẹii
anọ ní okwẹ! Meni dšeọ kpo nẹ?
6. Ni mikẹ̄: Meni ni? Ni ekẹ̄: **Efa*
dšeọ kpo nẹ. Ni esā ekẹ̄: Enẹ dši amẹ-
subān̄ yẹ šikpon̄ mū lẹ fē nọ.
* Mika 6, 10.
7. Ni na, awó sumui kutruku ko nọ;
ni agbẹnẹ yō kome tá *efa* lẹ ten̄.
8. Ni ekẹ̄: nōfōn̄ nẹ. Ni ešẹlẹ efō *efa*
lẹ ten̄, ni ešẹ sumuitẹ lẹ efō enābu.
9. Kẹkẹ ni mihole mihīn̄mẹii anọ ni
mikwẹ, ni na, yei enyọ dše kpo ba, ni
kōyo yẹ amefīdšian̄, ni amẹyẹ fīdši ta-
mọ klitšo fīdši; ni amẹbawó *efa* lẹ nọ
kẹ-te šikpon̄ kẹ n̄wei ten̄.

10. Kẹkẹ ni mikẹ̄ bọfo lẹ ní kẹmi wieọ
lẹ akẹ: Nōgbẹ menẹmei hīe *efa* lẹ kẹ-
yaā nẹ?
11. Ni ekẹ̄mi akẹ: Amẹyamā tšū amẹ-
hālẹ yẹ *Šinear šikpon̄ lẹ nọ; ni kẹ́
asā agbe nā lẹ, akẹlẹ aayi ši yẹ dšẹi
yẹ egbẹhe lẹ. * 1 Mose 11, 2.

Yītšo 6.

Ni misā mihole mihīn̄mẹii anọ ni mi-
kwẹ, ni na, fīlii edfẹ dšẹ gōdši enyọ lẹ
aten̄ dše kpo ba, ni gōdši lẹ akōble
gōdši ni. 1, 8. Kpoda. 6, 2—8.
2. Klen̄klen̄ fīli lẹ okpọn̄ọi tāudši yọ
he, ni fīli ní dši enyọ lẹ okpọn̄ọi didši
yọ he,
3. ni fīli ní dši etē lẹ okpọn̄ọi yẹdši
yọ he, ni fīli ní dši edfẹ lẹ okpọn̄ọi
truntrāi ní he wa yọ he.
4. Kẹkẹ ni mihere nọ ni mikẹ̄ bọfo
lẹ ní kẹmi wieọ lẹ akẹ: Meni dši enẹ-
mei, minuntšọ?
5. Ni bọfo lẹ here nọ ni ekẹ̄mi akẹ:
Enẹmei dši n̄wei kōyọi edfẹ lẹ ní kẹ
amẹhe yatšōọ *šikpon̄ mū lẹ fē nuntšọ
lẹ ni amẹdšeọ kpo lẹ. * 4, 14.
6. Noni okpọn̄ọi didši yọ he lẹ dšeọ
kpo kẹ-yaā kōyigbẹ šikpon̄ lẹ nọ, ni
eyẹdši lẹ dšeọ kpo nyieọ amẹsẹ, ni
truntrāi lẹ dšeọ kpo kẹ-yaā wuoyigbẹ
šikpon̄ lẹ nọ.
7. Ši etāudši lẹ dše kpo ni amẹmītao
amẹyakpa ši yẹ šikpon̄ lẹ nọ. Ni ekẹ̄:
Nyeyaā ní *nyeyakpaā ši yẹ šikpon̄ lẹ
nọ! Ni amẹyakpa ši yẹ šikpon̄ lẹ nọ.
* 1, 10.
8. Kẹkẹ ni ebomi ní ekẹ̄mi akẹ: Na,
nii ní dšeọ kpo kẹ-yaā kōyigbẹ šikpon̄
lẹ nọ lẹ, amẹhā mimumọ he edšọ yẹ kō-
yigbẹ šikpon̄ lẹ nọ.
9. Ni Iehowa wiemọ sā ba min̄ō akẹ:
10. He nibii kẹ-dšẹ nomi ní dši Heldai
kẹ Tobia kẹ Iedaia lẹ aden̄, ni oya nakai
gbī lẹ non̄n̄ ni oyabote Iosia, Zefania
bi lẹ, we lẹ, heni amẹdšẹ Babel amẹ-
ba lẹ,
11. ni ohe dfiẹtẹi kẹ šika yẹ amẹden̄,
ni okẹ-fe akekre ní okẹ-fī Iošua, Ieho-
sadak bi lẹ, ní dši osọfoaukpa lẹ, yi-
tšo;

12. ni okẽle̱ ake̱: Bo̱ni Iehowa Zebaot
kẽ ne̱: Na nũ ko, ni atšé̱o̱ egbe̱i
ake̱ *tšofo̱, eekwẽ ke̱-adše̱ šiši, ni
eemã Iehowa so̱lemo̱we le̱. *3, 8.
13. Le̱ ebamã Iehowa so̱lemo̱we le̱, ni
eená anumnyam, ni eetá esẽi le̱ no̱ ni
eeye lumo, ni eeye *oso̱fo hũ ye̱ esẽi
le̱ no̱, ni hedšo̱le̱ adšinatõ aahĩ ame̱yi
enyo̱ le̱ ame̱teṅ. *Lal. 110, 4.
14. Ni akekre le̱ aatšő kaimo̱nõ ni
ake̱-kaio̱ Helem ke̱ Tobia ke̱ Iedaia ke̱
Zefania bi le̱ mlihĩle̱ ye̱ Iehowa so̱le-
mo̱we le̱.
15. Ni mei ni yo̱ šoṅṅ le̱ aaba ní ame̱-
abamã Iehowa so̱lemo̱we le̱ eko, ni nyeaná
nyele ake̱ Iehowa Zebaot tšũmi nyeṅõ
le̱, ni ene̱ aaba mli, ke̱dši nyeabo Ieho-
wa, nye-Nyoṅmo̱ le̱, gbẽ toi le̱leṅ le̱.

Yitšo 7.

Ni eba mli ake̱ maṅtše̱ Dario yino̱ afi
ní dši edfe̱ le̱ no̱ le̱ Iehowa wiemo̱ ba Za-
karia ṅõ ye̱ nyõṅ ní dši ne̱hũ ni dši
Kislev le̱ no̱ gbĩ ní dši gbĩ edfe̱ le̱ no̱;
2. beni Betelbii tšũ Šarezer ke̱ Regem-
Melek ke̱ emei le̱ ke̱-ba ní ame̱bakpa
Iehowa fai,
3. ni ame̱babi oso̱foi le̱ ni yo̱ Iehowa
Zebaot we le̱, ke̱ gbalo̱i le̱ ake̱: Ani
mifó ye̱ nyõṅ ni dši *enumo̱ le̱ hũ no̱,
ni mitšĩ mihe nã, take̱ bo̱ni mife afii
abo̱ lo? le̱. *8, 19. Ier. 52, 12.
4. Ke̱ke̱ ni Iehowa Zebaot wiemo̱ ba
miṅõ ake̱:
5. Kẽmo̱ šikpoṅ le̱ no̱ maṅ le̱ fẽ ke̱
oso̱foi le̱ ake̱: Ni *nyehĩ ṅmã ni nyeye
ṅko̱mo̱ ye̱ nyõṅ ni dši enumo̱ le̱ ke̱ noni
dši kpawo le̱ no̱, ye̱ afii nyoṅmai-kpawo
ne̱ mli le̱, ani mi nyehĩ ṅmã le̱ nyehã lo?
*8, 19. Ies. 58, 5.
6. Ni asaṅ ké̱ nyeye nii ni nyenu
noko le̱, ani dšee nyedientše̱ nyehe nyeyeo̱
ni nyenuo̱ nyehãa lo?
7. Ani esaa moṅ ake̱ nyeyeo̱ Iehowa
wiemo̱i le̱ ano̱ noni etšő ekleṅkleṅ gbalo̱i
le̱ ano̱ ešie̱, beni mei yo̱ Ierusalem ni
eke̱ emãdši ni bo̱le ehe ke̱-kpe le̱ fereo̱,
ni mei yo̱ wuoyigbe̱ ke̱ ṅãno̱ šikpoṅ le̱
no̱ le̱ lo?
8. Ni Iehowa wiemo̱ ba Zakaria ṅõ ake̱:

9. Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ ne̱: *Nye-
kodšoa ano̱kwa kodšomo̱, ni mofẽmo adšie
mo̱bo̱nale̱ ke̱ mũsũṅtšõle̱ kpo atšõ enyemi!
*Mika 6, 8.
10. Ni *nyekawaã okũlafo lo awusã,
gbo̱ lo ohĩafo yi, ni mokomoko akasusu
enyemi he efõṅ ye̱ etšuiṅ! *2 Mose 22, 21. 22.
11. Ši ame̱kplẽẽ toibõ, ni ame̱w̃i ame̱kõṅ
hũ, ni ame̱tšĩmo̱ ame̱toii, koni ame̱kanu;
12. ni ame̱fe ame̱tšui *tamo̱ diamentete̱,
koni ame̱kanu mla le̱ ke̱ wiemo̱i le̱ ni
Iehowa Zebaot tšő Emumo̱ le̱ no̱ eke̱-
tšũ kleṅkleṅ gbalo̱i le̱; nohewo̱ ni mlifũ
kpeteṅkple dše̱ Iehowa Zebaot ṅõ ba le̱.
*Ies. 48, 4.
13. Ni eba mli ake̱, bo̱ni eblo̱ ni ame̱-
boo toi le̱, nakai ame̱blo̱, ni mi hũ miboo
toi, Iehowa Zebaot kẽ.
14. Ši mike̱ lasũogbẽle gbe̱ame̱ fã dšeṅ-
mãdši fẽ ní ame̱lee le̱ mli, ni šikpoṅ le̱
tšő amaṅfõ ye̱ ame̱se̱, ni mokomoko tšőő
no̱ ke̱-hoo lo ní eekũ ese̱; ni ame̱hã ši-
kpoṅ fe̱feo le̱ tšő amaṅfõ.

Yitšo 8.

Ni Iehowa Zebaot wiemo̱ sã ba ake̱:
2. Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ ne̱: *Miye
Zion he awuṅã kpeteṅkple, ni hĩedõ
kpeteṅkple mike̱-yeo̱ ehe awuṅã ne̱. *1, 14.
3. Bo̱ni Iehowa sã kẽ hũ ne̱: *Makũ
mise̱ ke̱-ba Zion, ni mabahĩ Ierusalem
teṅ, ni aatšé̱ Ierusalem ake̱: Ano̱kwale
maṅ, ke̱ Iehowa Zebaot goṅ le̱ ake̱: Goṅ
kroṅkroṅ. *1, 16.
4. Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ ne̱: Hĩime-
dši ke̱ yeimedši aakã he atrá Ierusalem
blohũi le̱aṅ, ni mofẽmo aahĩe tšo ye̱ edẽ
ye̱ gbo̱le̱ so̱ṅṅ nã. Ies. 65, 20.
5. Ni mã leṅ blohũi le̱aṅ aayimo̱ to̱
ke̱ gbekẽbiihĩĩ ke̱ gbekẽbiiyei so̱ṅṅ ni
fe̱o ye̱ emli blohũi le̱aṅ.
6. Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ ne̱: Ké̱ eye̱
nãkpe̱ ye̱ maṅ ne̱ mli mei ní efe̱ le̱ ahĩe
ye̱ ne̱ke̱ gbĩĩ ne̱ amli le̱, ani mi hũ *eefe
nãkpe̱ ye̱ mihĩe? Iehowa Zebaot kẽ.
*Luk. 1, 37.
7. Bo̱ni Iehowa Zebaot kẽ ne̱: Na,
mahere mimaṅ le̱ yiwala ke̱-adše̱ bokã
šikpoṅ le̱ no̱ ke̱ anai šikpoṅ le̱ no̱ hũ,
8. ni mike̱ame̱ aaba, ni ame̱bahĩ Ieru-
salem teṅ, ni *ameatšő mimaṅ, ni mi

hū matšǒ amę-Nyoṅmǫ yę anǫkwale mli
kę dšalę mli! * Ier. 24, 7.
9. Bǫni Iehowa Zebaot kę̃ nę: *Nye-
wadšea nynidšiaṅ, nye mei ní nękę gbīī
nę amli ní nyenuǫ nękę wiemǫi nę yę
gbalǫi, ní yǫ gbī ní ato Iehowa Zebaot
we lę ni dši sǫlemǫwe lę šiši, koni amā
lę, anā lę! * Iea. 25, 2.
10. Ši beni gbīī nę šęko lę, gbomo
nitšumǫ feǫ yaka, ni kolo nitšumǫ hū
feǫ yaka, ni moni dšeǫ kpo lo ebaā mli
lę, náá hedšǫlę yę haolǫ lę hewǫ, ni
mihā mofēmo ete ši ewo enanyo.
11. Ši agbęnę mitamoṅ bǫni miyǫ yę
kleṅkleṅ gbīī lę amli lę mihāṅ nękę
maṅ nę mli mei ní efę lę; Iehowa Ze-
baot kę̃;
12. ši moṅ nidūmǫnii aahī ši fefēfe.
Weintšo aawo eyibii, ni šikpoṅ hū aaba
enii, ni ṅwei hū aahā ebó lę anyō; ni
mahā maṅ nę mli mei ní efę lę aṅō
enęmei fē aye.
13. Ni aaba mli akę, bǫni nyetšǒ lōmǫ
yę dšeṅmādši lę ateṅ lę, Iuda we kę
Israel we, nakai noṅū mahere nyeyiwala,
ni nyeatšǒ *dšǫmǫ. Nyekašea gbeyei;
nyewadšea nyenidšiaṅ kękę! * 1 Mose 12, 2.
14. Edšakę bǫni Iehowa Zebaot kę̃ nę:
Takę bǫni midfēṅ akę mibafenye efōṅ,
beni nyetšęmei lę wo mimli la lę, ni
mifaa mihe lę, Iehowa Zebaot kę̃,
15. nakai noṅū midfēṅ yę nękę gbīī
nę amli, akę mafe Ierusalem kę Iuda
we lę edšūrō. Nyekašea gbeyei!
16. Nibii ni nyefe nę: Nyeteṅ mofēmo
kę enanyo *awie anǫkwale, asaṅ nye-
kodšoa anǫkwale kę hedšǫlę kodšomǫ yę
nyegbói lę amli! * Ef. 4, 25.
17. Ni nyeteṅ mokomoko *akadfēṅ ena-
nyo he efōṅ yę etšui mli, ni nyekasu-
mǫa amale kitākāmǫ! edšakę enęmei fē
dši nibii ni minyęǫ, Iehowa kę̃. * 7, 10.
18. Ni Iehowa Zebaot wiemǫ sā ba
miṅō akę:
19. Bǫni Iehowa Zebaot kę̃ nę: Nyōṅ
ni dši edfę lę nǫ ṅmāhīlę lę kę noni
dši enumǫ lę nǫ ṅmāhīlę lę kę noni dši
kpawo lę nǫ ṅmāhīlę lę kę noni dši
nyoṅma lę nǫ ṅmāhīlę lę aatšǒ nyāmǫ
kę mišę kę mlifīimǫ gbīī dšudši ahā
Iuda we lę; ši nyesumǫa anǫkwale kę
hedšǫlę! 7, 3. 5. Ier. 58, 6. 12; 41, 1; 52, 4.
20. Bǫni Iehowa Zebaot kę̃ nę: Aakā
he aba mli akę mādšimādši kę mādši pī
amli bii aaba,
21. ni maṅ kome mli bii aate maṅ kroko
mli ayakę̃ akę: Nyehāa wǫyaā wǫyakpaā
Iehowa fai, ni wǫyatao Iehowa Zebaot
sęgbę! Mi hū mate!
22. Ni mādšimādši pī kę dšeṅmādši ní
he wa aaba abatao Iehowa Zebaot sęgbę
yę Ierusalem, ni amęakpa Iehowa fai.
23. Bǫni Iehowa Zebaot kę̃ nę: Nakai
gbīī lę amli lę aaba mli akę hīī nyoṅma
ní dšę dšeṅmādši anǫ wiemǫi srǫtoi fē
mli aamō Iudanyo kome atade nāmū mli,
amęakę̃: Wǫkęnye aate; edšakę wǫnu
akę Nyoṅmǫ kęnye yę!

Yītšo 9.

Iehowa wiemǫ lę mli kodšomǫ he gbalę
yę Hadrak šikpoṅ lę hewǫ, ni eeyakā
*Damasko nǫ; edšakę Iehowa hīṅmęii
dfere gbomei kę Israel akutšei lę fē nǫ;
* Iea. 17, 1.
2. kę Hamat hū ní kęlę dše hūsū lę, kę
*Tiro kę Zidon hū, edšakę amęle nii tšǒ.
* Iea. 23. Ier. 47, 4. Ezek. 26—28.
3. Ni Tiro etfa gbogbo ewo ehe, ni
ebua dfiętęi nā tamǫ mlu kę šika krǫṅṅ
hū tamǫ blohūiaṅ ṅmiamǫ.
4. Na, Nuntšǫ lę aaṅōlę, ni eetfa ehe-
walę lę nō yę ṅšǫ mli, ni lędientšę lę,
aašālę kę la.
5. *Aškelon aana, ni eeše gbeyei, kę
Gasa hū, ni ehe aakpokpo naakpa, kę
Ekron; edšakę ehīenǫkāmǫ lę hie aagbo,
ni maṅtšę lę aalādše yę Gasa, ni Aškelon
hū ahīṅ mli doṅṅ. * Ier. 47
6. Ni adfamaṅbii aahī ši yę Ašdod,
ni mafo Filistibii ahewō lę sę.
7. Ni madšie elá lę yę edāṅ, kę emí-
hīnii lę hū yę enyānyōdši ateṅ, ni lę
hū eetšǒ fęnō ehā wǫ-Nyoṅmǫ lę, ni
eetšǒ tamǫ asafoiatšę yę Iuda, ni Ekron-
nyo hū aatamǫ Iebusnyo.
8. Ni *mabǫ sara mabu miwe lę he
maši mei ni bafoǫṅ kę-hoę kę mei ní
kùǫ amęsę kę-baā lę, ni haolę ko tšēṅ
amęteṅ kę-hoṅ doṅṅ; edšakę agbęnę mí-
kwę kę mihīṅmęii. * 2, 9.

9. *Omli aflio pī, Zion biyō! Bo̱ oše, Ierusalem biyō! Na, omaṅtše̱ le̱ mība oṅō: dšalo̱ ke̱ yiwalaherelo̱ dšile̱; ebaā ehe ši, ni etá tedši no̱, ke̱ tedši oblanyo ni dši tedšiyō bi ko no̱. *Zef. 3, 14. Mat. 21, 5.

10. Ni makpātā fīlii ahīe ke̱-adše̱ Efraim ke̱ okpo̱ṅo̱i hū ke̱-adše̱ Ierusalem, ni aakpātā tawū gāi le̱ hū hīe; ni eewie hedšo̱le̱ wiemo̱ etšō dšeṅmādši le̱, ni eno̱yeli le̱ aadše̱ ṅšo̱ nā ke̱-yaši ṅšo̱ nā, ni eedše̱ fā le̱ nā ke̱-yaši šikpoṅ nāgbēhei le̱ tō. Mika 5, 9.

11. Bo hū okpāṅmo̱ *lá le̱ hewo̱ le̱ madšie ogbokle̱foi le̱ ke̱-adše̱ bu ni nu be̱ṅ le̱ mli. *2 Mose 24, 8.

12. Nyekūa nyese̱ ke̱-baā mō ni wa le̱ṅ, nye gbokle̱foi ni nyeyo̱ hīeno̱kāmo̱! Ṅme̱ne̱ gbī ne̱ hū mīdšadše mītšō ake̱: Matoō nādšiaṅ *toi enyo̱! *Ies. 61, 7.

13. Edšake̱ mido̱ Iuda tamo̱ gāitšo mihā mihe, ni mike̱ Efraim ewo mli, ni matē bo, Zion, obibīī le̱ aši mawo bo, *Hela, obihīī le̱, ni maṅōo mafe tamo̱ nū kākālo̱ klante. *Dan. 8, 21. 22.

14. Ni Iehowa aadšie ehe kpo ye̱ ame̱yiteṅ, ni egāimlibi le̱ aafā kpo tamo̱ srawa; ni Nuntšo̱ Iehowa aakpā te̱tre̱mantre̱, ni eke̱ wuoyigbe̱ lasūogbēlei le̱ aanyie.

15. Iehowa Zebaot aabu ame̱he, ni ame̱aye nii, ni ame̱anānā akromia te̱i le̱ ano̱, ni ame̱anu noko, ni ame̱afe hō tamo̱ noni ame̱nu wein, ni ame̱ayimo̱ obōbō tamo̱ kā ko lo tamo̱ afo̱lešālate̱ le̱ kódši le̱.

16. Ni Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, aahere ame̱yiwala ye̱ nakai gbī le̱ no̱ tamo̱ emaṅ le̱ tōiku le̱; edšake̱ ame̱atamo̱ akekre he te̱i ni kple̱o̱ ye̱ ešikpoṅ le̱ no̱.

17. Ši kwe̱ bo̱ni edale̱ ke̱ bo̱ni ehefe̱o le̱ fá hā! ṅmā aahā oblahīī afro̱ke, ni wein hē hū aahā oblayei afro̱ke.

Yitšo 10.

Nyebia Iehowa ni ehā nyoṅmo̱ ane̱ ye̱ gbo be le̱ṅ! Iehowa dši moni hāa srawai gblaā, ni eehā nyoṅmo̱ atue babaō ahāame̱, ahā ṅāno̱ bāi fē.

2. Ši amāgāi le̱ wieo̱ yaka wiemo̱i, ni klamo̱i le̱ hū naā apasanii, ni ame̱gbaā amale lamōi, ame̱še̱dšeo̱ mo mī yakatfā. Nohewo̱ le̱ *ame̱fā tamo̱ tōi, eto̱ame̱, edšake̱ tōkwe̱lo̱ ko be̱. *Mat. 9, 36.

3. Mimli ewo *tōkwe̱lo̱i le̱ la, ni mawo tōkpakpoi le̱ anyōmo̱; edšake̱ Iehowa Zebaot ebasra etōiku le̱ ni dši Iuda we le̱, ni eeṅōame̱ efe tamo̱ ekpo̱ṅo̱ ni he yo̱ fe̱o ye̱ ta mli. *11, 5.

4. Emli koṅte̱ ke̱ šiṅmlitšo aadše̱ aba, ni emli tawū gāi aadše̱ aba, emli noṅṅ no̱yelo̱-fē-no̱yelo̱ aadše̱ aba. Ier. 30, 21.

5. Ni ame̱atamo̱ kākālo̱i ni nānāa blohūiaṅ ṅmiamo̱ no̱ ye̱ ta le̱ṅ, ni ame̱awu ta; edšake̱ Iehowa ke̱ame̱ ye̱, ni mei ni trá okpo̱ṅo̱i ano̱ le̱ ahīe aafie ši.

6. Ni mawo Iuda we le̱ hewale̱, ni mahere Iosef we le̱ yiwala, ni mike̱ame̱ aakū se̱ ke̱-aba ekoṅ; edšake̱ mimūsūṅ etšōmi ye̱ ame̱he, ni ame̱afe tamo̱ mei ni mifiekoame̱; edšake̱ midši Iehowa, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, ni mato he mahāame̱.

7. Ni Efraim aatamo̱ kākālo̱, ni ame̱tšui aanyō ame̱mli tamo̱ noni ame̱nu wein; ni ame̱bii hū aana, ni ame̱mī aaše̱, ni ame̱mli aafliame̱ ye̱ Iehowa mli.

8. Makpā ble̱ matšé̱ame̱, ni mabua ame̱nā; edšake̱ mikpōame̱, ni ame̱afere, tamo̱ bo̱ni ame̱fere sá le̱.

9. Ni magbe̱ame̱ mafā mādšimādši ateṅ, ni ame̱akaimi ye̱ šikpōdši ni yo̱ šoṅṅ le̱ ano̱, ni ame̱ke̱ ame̱bii ayi aaná wala, ni ame̱akpale ke̱-aba ekoṅ. Ies. 66, 19.

10. Masā mayaṅōame̱ ekoṅ ke̱-adše̱ Mizraim šikpoṅ le̱ no̱ ke̱-aba, ni mayabua ame̱nā ke̱-adše̱ Ašur, ni mike̱ame̱ aaba Gilead ke̱ Lebanon šikpoṅ ne̱ no̱, ni anáṅ gbe̱ ahāame̱ tete.

11. Ni *eefo amanehūlū ṅšo̱ le̱, ni eetfia ṅšo̱ le̱ṅ ṅšo̱kei le̱ anii, ni Nilo fā le̱ṅ bui fē-kwa mli aagbī, ni Ašur hewō le̱ nā aaba ši, ni Mizraim maṅtše̱tšo le̱ aaho aya. *2 Mose 14, 16. Ies. 11, 15.

12. Ni mawoame̱ hewale̱ ye̱ Iehowa mli, ni egbe̱i le̱ṅ ame̱anyie ye̱, Iehowa ké.

Yitšo 11.

Lebanon, gblemo̱ ošīnāi le̱, ni la ašā otšenedrui le̱.

2. Wo̱ lele, se̱se̱o, edšake̱ tšenedru ekū egbē ši, edšake̱ agboi le̱ ahīe ekpātā!

Nyewǫa lele, nye Bašan odumi, edšakę
kō-hayī lę eba ši!
3. Tōkwęlǫi alelewǫmǫ gbě lę mīdši-
dše, edšakę amęnumnyam lę hīe ekpǎtš;
dšatabii ahũmǫ gbē lę mīdšidše, edšakę
Iordan hewō lę hīe ekpǎtš.
4. Bǫni Iehowa, mi-Nyoṅmǫ lę, kę̄ nę:
Lę̀ tōiku ní abagbe lę,
5. nii ní mei ní heǫamę lę gbeǫamę,
ni amęyee fǫ, ni mei ní hōǫamę lę kę̄ǫ
akę: Yidšiemǫ ahǎ Iehowa, edšakę miná
nii! ni amękwęlǫi lę hũ ebǎš amęyi lę.
Ier. 23. Ezek. 13, 34.
6. Edšakę mibǎṅ šikpoṅ lę nǫ bii lę ayi
doṅṅ, Iehowa kę̄; ši na, madšie gbomei
lę ateṅ mofēmo mawo enanyo deṅ kę
emaṅtšę deṅ, ni amęatsia šikpoṅ lę nii,
ni midšieṅ moko yę amędeṅ.
7. Ni milę̀ tōiku ní abagbe lę ní dši
tōi lę ateṅ nii *ní nii yǫ mǫbǫ lęlęṅ lę;
ni mikōlǫ dēhīemǫtšei enyǫ mihǎ mihe:
ekome lę mitšę́lę Mlihīlę, ni ekroko lę
mitšę́lę Kpǎṅmǫ; ni milę̀ tōiku lę.
* K. 11.
8. Ni miplenē tōkwęlǫi etē lę yę nyōṅ
kome mli; edšakę amęsane edše misusuma
tšine, ni amę hũ amęsusuma enyǎṅemi.
9. Ni mikē akę: Milę̀ę̀nye doṅṅ: noni
aagbo lę, egbo, ni noni aalǎdše lę, elǎdše;
ni mei ni efę lę ateṅ mofēmo aye ena-
nyo lō! Ier. 15, 2.
10. Kękę ni mikǫ midēhīemǫtšo ní dši
Mlihīlę lę, ni mikũ mli, koni makũ mi-
kpǎṅmǫ ni mikę mǎdši fē kpǎṅ lę mli.
11. Ni akũ mli yę nakai gbī lę nǫ, ni
tōiku lę mli nii *ni nii yǫ mǫbǫ ní buǫmi
lę ná le akę Iehowa wiemǫ ni. * K. 7.
12. Ni mikēamę akę: Kędši esa nyehīe
lę, nyewoami nyōmǫ, ní kę̄ dše nakai
hũ, nyehǎa ahīa ši! Kękę ni amęṅmē
dfiętei *kukudši nyoṅmai-etē amękę-
wǫmi nyōmǫ. * Mat. 26, 15.
13. Ni Iehowa kę̄mi akę: Šęręmǫ miyi
dšra kpakpa ni amęwo lę ofie nitōhe lę!
Ni *mikōlǫ dfiętei kukudši nyoṅmai-etē
lę ni miyašęrę mifie Iehowa we lę ni-
tōhe lę. * Mat. 27, 9. 10.
14. Kękę ni mikũ mitšo kroko ní dši
Kpǎṅmǫ lę mli, beni afe ni akũ *nyemi-
femǫ ní yǫ Iuda kę Israel teṅ lę mli.
* Ezek 37, 22.
15. Ni Iehowa sǎ kę̄mi akę: Kǭlǫmǫ
tōkwęlǫ kwašia nitšumǫnii ohǎ ohe ekoṅ!
16. Edšakę na, matē tōkwęlǫ ko ši yę
šikpoṅ lę nǫ, moni ediṅ nii ní lǎdšeǫ
lę asę, ni etaoṅ nii ní egbę efā lę, ni
etšáṅ nii ní ekũmǫ lę, ni elę̀ṅ noni yǫ
hewalę lę; ši eeye nii ní ewo fǫ lę alō,
ni eegbla amękoklotoi amli.
17. Kpóo hǎ tōkwęlǫ gbonyo ní šīǫ
tōiku lę! Klante aakǎ enine kę ehīṅmęi
dšũrō nǫ! Enine aagbo kwrǎ, ni ehīṅmęi
dšũrō aafila kwrǎ!

Yītšo 12.

Iehowa wiemǫ lę mli kodšomǫ he gbalę
yę Israel hewǫ. Bǫni Iehowa, moni lę̄
ṅwei mli, ni eto šikpoṅ šiši, ni ešō gbomo
mumǫ yę emli lę kę̄ nę:
2. Na, maṅō Ierusalem mafe *didāmǫ
kpulu mahǎ mǎdšimǎdši fē ni bǫlelę kę-
kpe lę; kę̄ awo Ierusalem he ká lę, eešę
Iuda hũ nǫ. * Iea. 51, 17.
3. Ni aaba mli akę nakai gbī lę nǫ
lę maṅō Ierusalem mafe tę ní tšī mahǎ
mǎdšimǎdši fē; mei fē ni awó nǫ lę,
amęapila amęhe, ni šikpoṅ lę nǫ *dšeṅ-
mǎdši lę fē aabua amęhe nǎ awolę.
* 14, 2. Ioel 4, 12.
4. Nakai gbī lę nǫ lę, Iehowa kę̄,
mahǎ okpǫṅǫ-fē-okpǫṅǫ agri, ni enǫtálǫ
hũ aaye sękę; ni magble mihīṅmęii yę
Iuda we lę nǫ, ši mǎdši lę akpǫṅǫi lę
mahǎ amęfila.
5. Ni Iuda asafoiatšęmei lę aakę̄ yę
amętšuiṅ akę: Ierusalembii lę dši mi-
hewalę yę Iehowa Zebaot, amę-Nyoṅmǫ
lę, mli!
6. Nakai gbī lę nǫ lę maṅō Iuda
asafoiatšęmei lę mafe tamǫ la kę ṅęsũ
yę laii ateṅ, lo tamǫ kǫti ní asu yę
*ṅmākei ateṅ, ni amęašǎ mǎdšimǎdši fē
ni bǫleamę lę yę ninedšũrō kę abękū,
ni Ierusalem aahī egbęhe, ní dši Ie-
rusalem lę noṅṅ. * Obed. 18.
7. Ni Iehowa aahere Iuda bũi lę ayi-
wala tšutšu, koni David we lę anumnyam
lę kę Ierusalembii lę anumnyam lę akawó
amęhe nǫ amęmīwo Iuda.
8. Nakai gbī lę nǫ lę Iehowa aabu
moni hīǫ Ierusalem lę he, ni moni *egbǫ-

dšo ye ameteń le aatamo David, ni David
we le hũ aatamo Nyoṅmo, tamo Iehowa
bofo ní nyie amehie. * Ies. 33, 24.
9. Ni aaba mli ake nakai gbĩ le no
le matao dšeṅmādši fiā ní teo ši woo
Ierusalem le ahie makpātā. Kpods. 20, 9.
10. Ni *mafose dromo ke faikpamo
mumo le mafie David we le ke Ie-
rusalembii le ano, ni †ameakwe
moni ametšule nõ le, ni ameawo ehe
yāra tamo mo woo ebi kome he yāra,
ni ameŵere aaho amehe ye ehewo tamo
mo ŵere hoo ehe ye ekromobi hewo.
* Ioel 3, 1. † Ioh. 19, 37. Kpods. 1, 7.
11. Nakai gbĩ le no le yārafemo kpe-
teṅkple aaba Ierusalem tamo Hadad-
Rimon yārafemo ní afe ye *Megido dšõ
leṅ le. * 2 Kron. 35, 22—25.
12. Ni šikpoṅ le aawo yāra wekuiaṅ-
wekuiaṅ: David we le weku le nõ ekro,
ke ameṅāmei anõ ekro; Natan we le
weku le nõ ekro, ke ameṅāmei anõ
ekro;
13. Levi we le weku le nõ ekro, ke
ameṅāmei anõ ekro; Šimei weku le nõ
ekro, ke ameṅāmei anõ ekro;
14. wekui le fẽ ni fe le, weku-fẽ-weku
nõ ekro, ke ameṅāmei anõ ekro.

Yitšo 13.

Nakai gbĩ le no le aagble *nuhĩ-
ṅmei nā ahā David we le ke Ierusa-
lembii le ye eša ke hebulemo hewo.
* Ies. 12, 3; 55, 1.
2. Ni aaba mli ake nakai gbĩ le no
le, Iehowa Zebaot kẽ, *makpātā wodši
le agbeii ahie ke-adše šikpoṅ le no, ni
atšĩṅ ametā doṅṅ; ni asaṅ mahā gbaloi
le ke mumo ní he tšee le adše šikpoṅ
le no aya. * Mika 5, 12.
3. Ni aaba mli ake, kedši moko aakā
he agba le, no le etše ke enye ní fole
le aakẽle ake: *Oyi náṅ wala, edšake
omale ye Iehowa gbei amli! ni ké ẽgba
le, etše ke enye ní fole le aatšule nõ.
* 5 Mose 13, 6.
4. Ni aaba mli ake nakai gbĩ le no
le gbaloi le ateṅ mofẽmo hie aagbo ye
eninā le hewo, ké ẽgba le, ni asaṅ amewoṅ
*atade ni ake tšoi lò ní ameke-ašišiu
mei doṅṅ. * 2 Maṅ. 1, 8.

5. Ši eekẽ ake: Dšee gbalo dšimi,
šikpoṅ-hũlo dšimi; edšake moko hemi
ke-dše migbekẽbiiaši.
6. Ni ké moko bile ake: Mẽ fadši yo
onidši ateṅ ne? le, eekẽ ake: Nii ní
apilami ye minanemei awe le ni!
7. Klante, ohie atšẽ owo mitõkwelo
le ke nũ ní dši minanyo le! Iehowa
Zebaot kẽ. *Tfa tõkwelo le nõ, ni tõi
le aagbe afā, ni matšõ minine ke-aba
bibii le ano! * Mat. 26, 31.
8. Ni aaba mli ake šikpoṅ le no fẽ
le, Iehowa kẽ, aaplenẽ mei ní yo no le
amlidšāi enyo, ni ameagboi, ši mlidšā ní
dši etẽ le aafe ye no. Ies. 6, 13.
9. Ni mike mlidšā ní dši etẽ le awo
la mli, ni matšũ amehe, tamo atšũo dfietei
he, ni makaame makwe, tamo akaā šika
akweo. Ameatšé migbei, ni mahereame
no; makẽ ake: *Mimaṅ dšiame! ni ame
hũ ameakẽ ake: Iehowa dši mi-Nyoṅmo!
* Hos. 2, 25.

Yitšo 14.

Na, Iehowa *gbĩ ko mĩba, ni aadša
ohānii ye omli. * Ies. 39, 6.
2. Ni mabua *dšeṅmādši fẽ nā mawo
Ierusalem he ní amekele abawu, ni aaṅõ
maṅ le, ni aaha šĩai le, ni yei le, aatoame
kabonā, ni maṅ le fā aadše kpo ke-ate
nomṅõ mli, ni maṅ le mli mei ní aafe
le aplenẽṅame ye mā leṅ. * 12, 3.
3. Ši Iehowa aadše kpo, ni eke nakai
dšeṅmādši le aayawu, tamo beni ewu ye
ta gbĩ le no le. Kpods. 19, 19.
4. Ni nakai gbĩ le no le enādši aadamo
Mũgoṅ le ní mā Ierusalem hie ye bokāgbe
le no, ni Mũgoṅ le mli aagbá enyo ye
eteṅ ke-ate bokāgbe ke anaigbe, ni dšõ
kpeteṅkple dientše aaba, ni goṅ le fā aafā
ke-ate kõyigbe, ni fā hũ aate wuoyigbe.
5. Ni nyeadšo foi ke-ate migõdši le
adšõ leṅ; edšake gõdši le adšõ le aaše
Azal tõ, ni nyeadšo foi take boni nyedšo
*šikpoṅ hosomo le nā foi ye Iuda maṅ-
tše Uzia gbĩĩ le amli le; ni Iehowa, mi-
Nyoṅmo le, aaba, ni meikroṅkroṅi le fẽ
aafata ohe. * Amos 1, 1.
6. Ni aaba mli ake nakai gbĩ le no
le la le kpeṅ, nii ní kpleo le ahie aaba

7. Ši gbī ko aaba ní *Iehowa pę le:
dšee fane lę, dšee nyōn hū ni; ši aaba
mli akę gbękę lę dšeń aatše.
* Mark. 13, 32.
8. Ni aaba mli akę nakai gbī lę nǫ
lę walanui atue kę-adšę Ierusalem: emli
fā aate bokāgbę ńšǫ lę mli, ni emli fā
hū aate anaigbę ńšǫ lę mli; eeba yę la-
tšābe kę fēibe fē mli. Ezek. 47, 1—8.
9. Ni Iehowa aaye *mańtšę yę
šikpoń lę fē nǫ; nakai gbī lę nǫ
lę Iehowa aafe ekome, kę egbęi
hū ekome * I.al. 97, 1. Kpoda. 11, 15.
10. Šikpoń mū lę fē aatšǒ tamǫ ńā
kplanā, kę-dšę Geba kę-yaši Rimon yę
Ierusalem wuoyigbę lę, ni eekwǫ, ni
eehī egbęhe lę kę-adšę Benyamin agbó
lę nā kę-yaši heni tšutšu agbó lę yǫ
lę, kę-yaši koń agbó lę nā, ni kę-dšę
Hananel mǒ ní kwǫ lę he āhū kę-yaši
mańtšę weinbui lę anā. Ier. 31, 38.
11. Ni amęahī mli, ni *musu ko bę
dońń, ni †Ierusalem aahī ši fefēfe.
* Kpoda. 22, 3. † Ier. 23, 16.
12. Ni enę dši haomǫ ní Iehowa kę-
abao mādšimādši fiā ní efā ta eši Ieru-
salem lę: amęhelo aakpǫtǫ beni amęda-
mǫ amęnādši anā lolo lę, ni amęhīńmęii
aakpǫtǫ yę amęfǫdši lę amli, ni amęlilęi
hū aakpǫtǫ yę amędāń.
13. Ni aaba mli akę nakai gbī lę nǫ
lę búmǫ kpeteńkple aadšę Iehowa ńǒ aba
amęteń, ni amęteń mofēmo aamǒ enanyo
nine mli, ni monę aawó enine nǫ yę
monę nǫ.

14. Ni Iuda hū aawu yę Ierusalem,
ni aabua dšeńmādši fē ní bǫleamę kę-
kpe lę anifálę lę nā, šika kę dfięt ęi kę
atadei babaǒ dientšę.
15. Ni okpǫńǫ kę tedšiokpǫńǫ kę yoma kę
tedši kę koloi fē ní yǫ nękę nsrai nę amli
lę ahaomǫ lę aatamǫ nękę haomǫ nę nońń.
16. Ni aaba mli akę dšeńmādši fē ní
te ši wo Ierusalem lę ateń mei ní efę
lę fē aaba dā afi, ní amębadšá *mańtšę
Iehowa Zebaot, ní amębaye asesei agbī-
dšūrǒ lę hū. * K. 9.
17. Ni aaba mli akę šikpoń lę nǫ we-
kui lę fē mli mei ní baa Ierusalem, ní
amębadšá mańtšę Iehowa Zebaot lę, nyo-
ńmǫ enęń hāńamę.
18. Ni kę Misraim weku lę efāā kę-
baa lę, no lę haomǫ ní Iehowa kę-abao
dšeńmādši ní baa amębayee asesei agbī-
dšūrǒ lę aaba amęnǫ.
19. Enę dši Misraim eša he nyǒmǫwo,
kę dšeńmādši fiā ní baa amębayee ase-
sei agbīdšūrǒ lę eša he nyǒmǫwo.
20. Nakai gbī lę nǫ lę aańmā yę okpǫ-
ńǫi ahe ńmędši lę anǫ akę: *Krońkroń
hā Iehowa! ni Iehowa we kukwęii lę
aatamǫ kāi ní yǫ afǫlešālatę lę hie lę.
* 2 Mose 28, 36.
21. Ni kukwęi-fē-kukwęi ní yǫ Ieru-
salem kę Iuda lę aafe krońkroń ahā Ie-
howa Zebaot, ni mei fē ní šāa afǫle lę
aaba abakǫlǫ ekomei ayahǒ lǒ yę mli;
ni nakai gbī lę nǫ lę Kanaannyo ko
*ehīń Iehowa Zebaot we lę dońń.
* Kpoda. 21, 27.

GBALǪ MALEAKI WOLO LĘ.

Yītšo 1.

Iehowa wiemǫ lę mli kodšomǫ he gbalę
ní atšǒ Maleaki nine nǫ akę-hā Israel nę:
2. Misumǫnye! Iehowa kē. Ši nyekęǫ
akę: Meni mli osumǫwǫ yę? Ani Esau lę
dšee Iakob nyemiń? Iehowa kē; *kēlę
misumǫ Iakob, * 1 Mose 25, 23. Rom. 9, 13.

3. ši minyę Esau, ni mife egǒdši lę
amańfǒ, ni mikę egbęfāńnǒ lę hā *ńāń-
gbēi. * Ier. 24, 13.
4. Kę Edom kē akę: Adfūrawǫ mońń,
ši wǫǫkū wǫsę kę-ya ní wǫyamāmǫ kói-
kói lę! no lę bǫni Iehowa Zebaot kē nę:
Amęamāmǫ mońń, ši mi lę mawule mafie

ši! ni aatšẹamẹ akẹ: Nõfõñfemọ kpokpai,
kẹ Mañ ni Iehowa mli ewoamẹ la kẹ-
yaä nãnọ.
5. Ni nyehĩñmẹii aana, ni nyedientšẹ
nyeakẽ akẹ: Iehowa da kẹ-teke Israel
kpokpai lẹ!
6. *Bi woọ etšẹ, ni tšũlọ hũ woọ
enuntšọ; kolẹ kẹdši tšẹ dšimi lẹ, nẽgbẹ
miwõ lẹ yọ? ni kẹdši nuntšọ hũ dšimi
lẹ, nẽgbẹ migbeyeišemọ lẹ yọ? Iehowa
Zebaot mĩkẽ nye, osọfoi, ni nyegbeọ mi-
gbẹi lẹ he guọ lẹ; ši nyekẽọ akẹ: Meni
mli wọgbeọ ogbẹi lẹ he guọ yẹ?
* 2 Mose 20, 12. Ioh. 8, 49.
7. Nyekẹ abolo ni abule bahãa yẹ mi-
fọlešãlatẹ lẹ nọ! Ši nyekẽọ akẹ: Meni
mli wọbuleọo yẹ? Ni nyekẽọ akẹ: Ie-
howa okplõ lẹ he guọ egbo! lẹ.
8. Ni kẹdši nyekẹ kolo *fìlafo bahã ni
akẹ-šã afọle lẹ, edšee nõfõñ ko! ni kẹdši
nyekẹ akpake lo helatšẹ bahã lẹ, edšee
nõfõñ! Okẹ-yahã omralo lẹ: ani eená ohe
tšui, alo eekwẹ ohĩe? Iehowa Zebaot kẽ.
* 3 Mose 22, 20. 23.
9. Ni agbẹnẹ, nyekpaä Mawu fai, koni
edrowọ! Nyedeñ enẹ dšẹ; ani eekwẹ
nyeteñ moko hĩe? Iehowa Zebaot kẽ.
10. Miná ni kũlẹ nyeteñ moko ñãmọ
šĩnãi lẹ, koni nyekašẹre la yẹ mifọlešã-
latẹ lẹ nọ yakatfã doññ! Mináá nyehe
tšui, Iehowa Zebaot kẽ, ni nyedeñ *ni-
kẽnii hũ mináá he mĩšẹ. * 2, 13. Ies. 1, 13.
11. Edšakẹ kẹ-dšẹ hũlũ šitẽ mli kẹ-
yaši ešinyõ mli lẹ migbẹi lẹ da yẹ dšeñ-
mãdši lẹ ateñ, ni ašãa tšofã-kẹ-ñma ahãa
migbẹi lẹ yẹ hefẽhe, ni akẹ nikẽnii ni
he tše hũ baä; edšakẹ migbẹi lẹ da yẹ
dšeñmãdši lẹ ateñ, Iehowa Zebaot kẽ.
Ies. 60, 1—7.
12. Ši nye lẹ nyebuleọlẹ, akẹ-ni nye-
kẽọ akẹ: Abule Iehowa okplõ lẹ, ni eni-
bãnii hũ, ni dši eniyenii lẹ, he guọ
egbo! lẹ.
13. Ni nyekẽọ akẹ: Na, mẽ haomọ nẹ!
ni nyegbeọ he guọ, Iehowa Zebaot kẽ,
ni nyekẹ dšũnii kẹ akpake kẹ helatšẹ
baä, ni nyekẹ-bahãa akẹ nikẽnii: aso
mahe enẹ kẹ mĩšẹ yẹ nyedeñ lo? Ieho-
wa kẽ.
14. Ši alomọ šišiulọ ni yọ *tõnũ yẹ
etõiku mli ni kẹ́ ewo ši ni ekẹ noni
kpa yọ he yašãa afọle ehãa Nuntšọ lẹ!
Edšakẹ mañtšẹ kpeteñkple dšimi, Ieho-
wa Zebaot kẽ, ni migbẹi lẹ he yẹ gbeyei
yẹ dšeñmãdši lẹ ateñ! * 3 Mose 22, 19.

Yitšo 2.

Ni agbẹnẹ nẹkẹ kitã nẹ, nye osọfoi
lẹ, nye awoọ nẹ!
2. Kẹdši nyeboñ toi, ni nyekẹ-toñ
nyetšui mli, ni nyekẹ anumnyam ahã
migbẹi lẹ, Iehowa Zebaot kẽ, no lẹ matšũ
*lõmọ kẹ-aba nyenọ, ni malomọ nyedšọ-
mọi lẹ, ni misã milomọlẹ momo, edšakẹ
nyekẹ-too nyetšui mli. * 5 Mose 28, 15.
3. Na, mafo nyedũmọnii lẹ asẹ, ni ma-
gbẹ sẹbo ni dši nyegbĩĩ dšudši anọ sẹbo
lẹ mafã nyehĩeañ, ni aalõnye afata he
kẹ-ate!
4. Ni nyeaná nyele akẹ mi mitšũ nẹkẹ
kitã nẹ kẹ-ba nyeñõ, ni etšõ mikẹ Levi
kpãñmọ, Iehowa Zebaot kẽ.
5. Mikpãñmọ lẹ dši wala kẹ hedšọlẹ
hãlẹ, ni miñõ-hãlẹ, beni afe ni eše gbeyei,
ni ešemi gbeyei ni ehe kpokpo yẹ migbẹi
lẹ hewọ.
6. Anọkwale mla lẹ kã edãñ, ni anaa
sane ni edšaa yẹ enãbu, hedšọlẹ kẹ dšalẹ
mli ekẹmi nyie yẹ, ni ekpale mei babaõ
kẹ-dšẹ nõša mli.
7. Edšakẹ esa akẹ *osọfo lẹ na-
bu toọ nilẽ, ni lẹ edãñ sa akẹ atao
mla kẹ-dšẹ, edšakẹ Iehowa Zebaot
†bọfo dšilẹ. * 5 Mose 33, 10 † Hag. 1, 13.
8. Ši nye lẹ nyegbá afã kẹ-dšẹ gbe
lẹ nọ, nyehã mei babaõ etẽrẹ mla lẹ;
nyefite Levi kpãñmọ lẹ, Iehowa Zebaot kẽ.
9. Nohewọ lẹ mi hũ mihã nyehe guọ
egbo, ni nyeba ši yẹ mañ mũ lẹ fẽ hĩe,
takẹ bọ noññ ni nyenyiee migbẹi lẹ anọ,
ši moñ mei ahĩeañ nyekweọ yẹ mla lẹ
mli lẹ.
10. Ani dšee *tšẹ kome wọfẽ wọyọ?
Ani dšee †Mawu kome bọwọ? Mẽhewọ
mọ ni wọteñ mofẽmo yeọ enyemi kũ-
tũmpọo ni wọkẹ-buleọ wọtšẹmei lẹ akpãñ-
mọ lẹ? * 1, 6. † Hiob 31, 15.
11. Iuda eye kũtũmpọo, ni afe nihĩnii
yẹ Israel kẹ Ierusalem; edšakẹ Iuda ebule
Iehowa hekroñkroñ ni esumọọ lẹ, ni
eyawẹ *mañsẹ nyoñmọ biyõ. * Ezra 9, 2

12. Iehowa aaplenē nū ní feǫ enę lę,
tšę́lǫ kę nǫherelǫ fē, kę-adšę Iakob būi
lę amli, kę moni kę nikēnii bahǎa Ie-
howa Zebaot lę.
13. Ni noni dši enyǫ nę hū nyefeǫ:
Nyekę yāfónui kę yāfó kę ntšǫidōmǫ haǎ
Iehowa afǫlešǎlatę lę nǫ, āhū po ní ekwęę
*nikēnii lę doṅṅ, lo ní ekę tšuidšūrō aahe
yę nyedeṅ. *1, 10.
14. Kēlę nyekēǫ akę: Mēhewǫṅ? Edšakę
Iehowa efe odasefonyo yę okę oblahīaṅ
ṅǎ lę teṅ, moni oyeǫlę kūtūmpǫo, tšę lę
dši ohefatalǫ kę okpǎṅmǫ ṅǎ lę.
15. Moko ni mumǫ lę eko efę yę emli,
efeko enę pēṅ. Ni mēba ekome efe enę?
Edšakę ētao Nyoṅmǫ *seši lę. Nohewǫ
lę nyekwęa nyehe ni ahīa yę nyemumǫ lę
hewǫ, ni okāye oblahīaṅ ṅǎ lę kūtūmpǫo!
*1 Mose 15, 5. 6; 21, 12.
16. Mīnyę *ṅǎfiemǫ, Iehowa, Israel
Nyoṅmǫ lę, kē, kę moni ṅòǫ yiwalę ehaǎ
etade nǫ lę, Iehowa Zebaot kē; nohewǫ
lę nyekwęa nyehe ni ahīa yę nyemumǫ lę
hewǫ, ni nyekayę kūtūmpǫo! *5 Mose 24, 1.
17. Nyehǎ etǫ Iehowa kę *nyewiemǫi
lę. Ši nyekēǫ akę: Meni mli wǫhǎ etǫlę
ye? Ni nyekēǫ akę: Mofēmo ní feǫ efōṅ
lę ehī yę Iehowa hīe, ni enáa amęhe
tšui le, alo: Nēgbę kodšomǫ Nyoṅmǫ
le yo? le *3, 13. 14.

Yitšo 3.

Na, *mitšū mibǫfo lę, ni eesā
gbę lę etomi; ni Nuntšǫ lę ni
nyetaoǫ lę aaba esǫlemǫwe lę
trukā; ni kpǎṅmǫ bǫfo lę ní nye-
náa ehe tšui lę, na, ēba! Iehowa
Zebaot kē. *Mat. 11, 10. Mar. 1, 2. Luk. 1, 17.
2. Ši namo aanyē akpē ebǎ gbī lę nǎ?
ni namo aanyē ši adamǫ beni eebapue
lę? *Edšakę etamǫ niiahetšūlǫ la, kę
niiahefǫlǫi asǎmlǎ: *Ies. 1, 25.
3. ni eetá ši tamǫ dfiętęi hetšūlǫ kę
krǫṅṅfelǫ, ni eefe Levibii lę krǫṅṅ, ni
*eetšū amęhe tamǫ šika lo dfiętęi, ni
amękę nikēnii aabahǎ Iehowa yę dšalę
mli. *Zak. 13, 9.
4. No dāni Iuda kę Ierusalem nikēnii
lę aasa Iehowa hīe tamǫ blema gbīī lę
kę tšutšu afii lę amli.
5. Ni matši mabęṅkęnye ní makodšo,
ni matšō odasefonyo ní he yǫ oyá maši
ṅkūnyǎyelǫi kę gblǎfitelǫi kę mei ní
kǎmoǫ amale kitǎi kę mei ní yeǫ apáfoi
anyōmǫwo, ni amętšōǫ yō okūlafo kę
awusǎ kę gbǫ sane hīe amębuǫ ši, ni
amęšeemi gbeyei lę! Iehowa Zebaot kē.
6. Edšakę mi Iehowa lę, mitšakee;
hewǫ lę, nye Iakob bii hū, nyeplenēko.
7. Kę-dšę nyetšęmei ayinǫ bēbe nye-
gbá afǎ kę-dše mikpǫi lę ahe ni nyeyee
nǫ. *Nyekpalea kę-baǎ miṅō! ni makpale
kę-ba nyeṅō, Iehowa Zebaot kē. Ši nye-
kēǫ akę: Meni mli wǫ́kpale yę? *Zak. 1, 3.
8. Aso gbomo ko šišiuǫ Nyoṅmǫ? ši
nye lę nyešišiuǫmi. Ši nyekēǫ akę:
Meni mli wǫšišiuǫo yę? yę mlidšǎi nyo-
ṅma mli ekomekome lę kę nǫwómǫ-afǫlei
lę amli!
9. Lōmǫ *kǎ nyenǫ, edšakę nye maṅ
mū lę fē nyešišiuǫmi! *Hag. 1, 6
10. Nyekę mlidšǎi nyoṅma mli ekome-
kome lę fē abaǎ fiase lę, koni niyenii
ahī miwe lę! ni nyekę-kaǎmi nyekwęa,
Iehowa Zebaot kē, akę migbleṅ ṅwei
samfędši lę mihǎṅnye, ni mifǫseṅ dšōǫmǫ
mihǎṅnye ní ateke nǫ lo?
11. Ni maṅǎ niyelǫ lę yi mahǎnye, ní
ekafite nyeṅmōši nibānii lę, ni asaṅ nye-
weintšei ní yǫ ṅǎ lę nǫ lę ayibii kplaṅ
dāni šę be, Iehowa Zebaot kē.
12. Ni dšeṅmǎdši fē aabunye mei ní
adšǭ, edšakę nyetšō šikpoṅ ni ayǫ he
tšui, Iehowa Zebaot kē.
13. Nyewiemǫi lę anǎ wa yę minǫ, Ie-
howa kē. Ši nyekēǫ akę: Meni mli wǫ-
wieǫ wǫšiǫo yę?
14. Nyekēǫ akę: Iehowa súomǫ lę, ya-
katfǎ ni; ni kę́ wǫye egbęnǎnii lę anǫ
ni wǫnyie mǫbǫmǫbǫ yę Iehowa Zebaot
hīe lę, mē sęnámǫ yǫ mli? Lal. 73, 13. 14.
15. Ši agbęnę wǫbuǫ hewolǫi akę mei
ní adšǭamę; mei ní feǫ nifōdšianii lę,
amǎa-amę; amękaǎ Nyoṅmǫ, ni adšieǫ-
amę kē.
16. Kękę ni mei ní šeǫ Iehowa gbeyei
lę kę amęhe wie, ni Iehowa bo toi, ni
enu, ni aṅmǎ kaimǫ-wolo yę ehīe abǎ
mei ní šeǫ Iehowa gbeyei lę, kę mei ní
dfēṅǫ egbęi lę he lę.

17. Ni gbĩ ní mibafe le̱ ame̱atšố *minõ,
Iehowa Zebaot kẽ̱, midientše̱ minõ; ni
mabã ame̱yi, tamo̱ bo̱ni mo bãa le̱dientše̱
ebi ní súmoo̱le̱ yi. * 2 Mose 19, 5.
18. No dãni nyeakũ se̱ nyena sro̱to ní
yo̱ dšalo̱ ke̱ efõṅfelo̱ teṅ, ke̱ moni súmoo̱
Nyoṅmo̱ ke̱ moni súmo̱o̱le̱ teṅ.
19. [Y. 4, 1.] Ši na, gbĩ le̱ mĩba ní
eedo̱ tamo̱ flõnõ, ni hewolo̱i fẽ ke̱ mei
ni feo̱ nifõdšianii le̱ aatšốmo̱ gbetšelii,
ni gbĩ ní baã le̱ aašãame̱, ni ešĩṅ tšo-
šišifã lo tšonine ehãṅame̱, Iehowa Ze-
baot kẽ̱.
20. [2.] Ši nye mei ní nyešeo̱ mi-
gbe̱i le̱ gbeyei le̱, *dšale̱ hũlũ le̱
aate ši ahãnye ke̱ tšámo̱ ye̱ efĩdši
amli, ni nyeadše kpo ni nyeahuru
tamo̱ tšinabii ni agble ame̱yi.
* Luk. 1, 78.
21. [3.] Ni nyeanãnã meifõdši ano̱;
edšake̱ gbĩ *ni mibafe le̱ ame̱atšốmo̱ lamlu
ye̱ nyenãdšiaši, Iehowa Zebaot kẽ̱. * K. 17.
22. [4.] Nyekaia mitšũlo̱ Mose mla ni
miwole̱ ye̱ Horeb ye̱ Israel fẽ hewo̱, ni
dši akpo̱i ke̱ gbe̱nãnii le̱.
23. [5.] Na, *matšũ gbalo̱ Elia ke̱-
aba nyeṅõ, †dãni Iehowa gbĩ wulu
kple ní he yo̱ gbeyei le̱ aaše̱.
* Mat. 11, 14; 17, 11—13. † Ioel 3, 4.
24. [6.] Ni *eedõ̱ro̱ tše̱mei atšuii
ke̱-ba ame̱bii ahe, ke̱ bii hũ atšuii
ke̱-ba ame̱tše̱mei ahe, koni mikaba
ní mibahã šikpoṅ le̱ ye musu. * Luk. 1, 17.

WO̱-NUNTS̆O̱ KE̱ YIWALAHERELO̱

IESU KRISTO

KPÃṄMO̱ HĒ LE̱

YE̱ GÃ WIEMO̱ MLI.

PRINTED FOR THE
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
BASEL, 1908.

THE NEW TESTAMENT

OF

OUR LORD AND SAVIOUR

JESUS CHRIST.

TRANSLATED FROM THE ORIGINAL GREEK
INTO THE AKRA OR GÃ LANGUAGE

BY

J. ZIMMERMANN.

Corrected Reprint. 3000 copies. London, 1909.

NII NÍ YO MLI.

MATEO SANEKPAKPA LĘ.

Yitšo 1.

(1,1—17. Luk. 3,23—38.)

IESU KRISTO, *David bi lę, Abraham
bi lę, fǫmǫ he wolo.
* 1 Kron. 17,11. 1 Mose 22,18.
2. Abraham fǫ Isak, ni Isak fǫ Iakob,
ni Iakob fǫ Iuda kę enyemimei lę;
1 Mose 21,3.12; 25,26; 29,35; 49,10
3. Iuda kę Tamar fǫ Perez kę Zera,
ni Perez fǫ Hezron, ni Hezron fǫ Ram;
1 Mose 38,29.30. Rut 4,18—23.
4. ni Ram fǫ Aminadab, ni Aminadab
fǫ Nahăšon, ni Nahăšon fǫ Salmon;
5. ni Salmon kę Rahab fǫ Boaz, ni
*Boaz kę Rut fǫ Obed, ni Obed fǫ Išai;
* Rut 4,13—17.
6. ni Išai fǫ mańtšę David, *ni mańtšę
David kę Uria ńă lę fǫ Salomo. * 2 Sam. 12,24.
7. Ni Salomo fǫ Rehabeam, ni Reha-
beam fǫ Abia, ni Abia fǫ Asa;
1 Kron. 3,10—16.
8. ni Asa fǫ Iehošafat, ni Iehošafat
fǫ Ioram, ni Ioram fǫ Uzia;
9. ni Uzia fǫ Iotam, ni Iotam fǫ Ahaz,
ni Ahaz fǫ Hezekia;
10. ni Hezekia fǫ Manase, ni Manase
fǫ Amon, ni Amon fǫ Iosia;
11. ni Iosia fǫ Iekonia kę enyemimei lę,
beni abańōamę nom kę-te Babilon lę.
12. Ni beni ańōamę nom kę-te Babilon
lę sę lę, Iekonia fǫ Šealtiel, ni Šealtiel
fǫ Zerubabel; 1 Kron. 3,17. Ezra 3,2.
13. ni Zerubabel fǫ Abiud, ni Abiud
fǫ Eliakim, ni Eliakim fǫ Azor;
14. ni Azor fǫ Sadok, ni Sadok fǫ
Akim, ni Akim fǫ Eliud;
15. ni Eliud fǫ Eleazar, ni Eleazar fǫ
Matan, ni Matan fǫ Iakob;
16. ni Iakob fǫ Iosef ni dši Maria ni fǫ
Iesu ni *atšéǫlę Kristo lę wû lę. * 27,17.22.
17. Bēlę yinǫi lę fē ni dšę Abraham
nǫ kę-baši David nǫ lę, yinǫi nyońma
kę edfę; ni kę-dšę David nǫ kę-baši
Babilon nomńō lę nǫ lę, yinǫi nyońma kę
edfę; ni kę-dšę Babilon nomńō lę kę-baši
Kristo nǫ lę, yinǫi nyońma kę edfę.
18. Ši bǫni Iesu Kristo fǫmǫ lę yǫ
nę: Enye Maria lę, beni Iosef etšę̀ ehe
bă ni amęnáko amębakpe lę, ana akę ehĩe
mũsũ kę-dšę Mumǫ krońkroń lęń. Luk. 1,35.
19. Ši Iosef, ewû lę, akę ni dšalǫ dšilę
ni etaoo akę ebǫlę ahora lę, esusu akę
eeńmē ehe kpō.
20. Ši beni edfēńǫ nii nę ahe lę, na,
Nuntšǫ lę bǫfo dšie ehe kpo etšōlę yę
lamō mli, ni ekę̄lę akę: Iosef, David bi,
kăše ońă Maria lę ńō gbeyei, ši *hǫ ni
ehĩe nę edšę Mumǫ krońkroń lęń; * K. 18.
21. ebafǫ binû, ni *oowolę gbęi akę Iesu,
edšakę lę †ebahere emań lę yiwala
kę-dšę amęhe ešai lę amli.
* Luk. 1,31; 2,21. † Bǫf. 4,12.
22. Ši afe enę fē, koni noni Nuntšǫ lę
wie yę *gbalǫ lę nă lę aba mli akę:
* Ies. 7,14.
23. "Na, oblayō fro lę aaná mũsũ, ni
eefǫ binũ, ni amęwolę gbęi akę Imanuel,"
ešiši dši: Nyońmǫ kęwǫ yę.
24. Ši beni Iosef te ši kę-dšę wǫ lę mli
lę, efe bǫni Nuntšǫ lę bǫfo lę kę̄lę lę,
ni eńō eńă lę;
25. ni eleelę ăhũ kę-yaši beyinǫ ni
efǫ *ekromǫbinũ lę, ni ewolę gbęi akę
Iesu. * Luk. 2,7.

Yitšo 2.

Ši beni *afǫ Iesu yę Betlehem yę
Iudea yę mańtšę Herode yinǫ lę, na, ni-
lelǫi dšę bokă ba Ierusalem babi akę:
* Luk. 2,1—7.
2. Nēgbę Iudafoi amańtšę ni afǫ lę
yǫ? ši wǫna eńulami yę bokă lę, ni
wǫbalę dšămǫ nę. 4 Mose 24,17.
3. Ši beni mańtšę Herode nu enę lę,
ekę Ierusalem fē yoyoro;

4. ni ebua maṅ le̱ oso̱fonukpai le̱ ke̱ woloṅmālo̱i le̱ fē nā, ni ebiame̱ heni aafo̱ Kristo le̱ ye̱.

5. Ni ame̱kē̱le̱ ake̱: Ye̱ Betlehem ye̱ Iudea; ši bo̱ni *gbalo̱ le̱ ṅmā ne̱:
* Mika 5,1. Ioh. 7,42.

6. "Ni bo, Betlehem, Iuda šikpoṅ le̱, dšee bo dši bibiō fè fē ye̱ Iuda lumei le̱ ateṅ kwrā, ši omli lumo ní aalè̱ mimaṅ Israel le̱ aadše̱."

7. Ke̱ke̱ ni Herode tšé̱ nilelo̱i le̱ nīgī, ni ebiame̱ fitšofitšo beyino̱ ni ṅulami le̱ pue.

8. Ni ehā ame̱te Betlehem ni ekē̱: Nyeyaä ni nyeyataoa abifao le̱ fitšofitšo; ši ké̱ nyenale̱ le̱, nyebakē̱ami, koni mi hũ maba ni mabadšále̱.

9. Ši beni ame̱nu maṅtše̱ le̱ wiemo̱ le̱, ame̱yiṅ ame̱te. Ni na, ṅulami le̱ ni ame̱na ye̱ bokā le̱ nyie ame̱hīe āhũ, ke̱-yaši ebadamo̱ heni abifao le̱ yo̱ le̱ ṅwei.

10. Ni beni ame̱na ṅulami le̱, ame̱ná mīše̱ babaō dientše̱.

11. Ni ame̱te šīa le̱, ni ame̱na abifao le̱ ke̱ enye Maria le̱, ni ame̱kūla ši ame̱dšále̱, ni ame̱fēne ame̱nibii anā, ni ame̱kekēle̱ nii: šika ke̱ kro̱bo̱o ke̱ mire.
Lal. 72,10.15. Ies. 60,6.

12. Ni ake̱-ni adšie atšōame̱ ye̱ wo̱lamõ mli ake̱ ame̱kaya Herode ṅō doṅṅ le̱, ame̱tšő gbe̱ kroko no̱ ke̱-te ame̱šikpoṅ le̱ no̱.

13. Ni beni ame̱te le̱, na, Nuntšo̱ le̱ bo̱fo dšie ehe kpo etšō Iosef ye̱ wo̱lamō mli ni ekē̱: Te ši, ṅō abifao le̱ ke̱ enye le̱, ní odšo foi oya Mizraim, ní ohī dše̱i ke̱-yaši beyino̱ ni makē̱o; ši Herode batao abifao le̱ ní egbele̱.

14. Ni ete ši eṅō abifao le̱ ke̱ enye le̱ nyōṅ, ni eyiṅ ete Mizraim.

15. Ni ehī dše̱i ke̱-yaši Herode gběle mli, koni noni Nuntšo̱ le̱ wie ye̱ *gbalo̱ le̱ nā le̱ aba mli ake̱: "Mizraim mitšé̱ mibi le̱ ke̱-dše̱."
* Hos. 11,1.

16. Agbe̱ne̱ beni Herode na ake̱ nilelo̱i le̱ eye ehe fe̱o le̱, emli fũ babaō, ni etšū ayagbe gbekēbiihīī fē ni yo̱ Betlehem ke̱ dše̱i niiaṅ fē, mei ni eye afii enyo̱ ke̱ mei ni yeko nakai le̱, ye̱ be ní ebi nilelo̱i le̱ fitšofitšo le̱ nā.

17. Ne̱ke̱ noni *gbalo̱ Ieremia kē̱ le̱ ba mli ake̱:
* Ier. 31,15.

18. "Anu gbē ye̱ Rama, ṅko̱mo̱yeli ke̱ yāfó ke̱ yărafemo̱ babaō: *Rahel mīfò ebii, ni ekplēē kpātāmo̱; edšake̱ ame̱be̱."
* 1 Mose 35,19.

19. Ši beni Herode egbo le̱, na, Nuntšo̱ le̱ bo̱fo dšie ehe kpo etšō Iosef ye̱ lamō mli ye̱ Mizraim,

20. ni ekē̱: Te ši, ní oṅō abifao le̱ ke̱ enye le̱, ní oya Israel šikpoṅ le̱ no̱; *ši mei ní tao̱o̱ abifao le̱ susuma le̱ egboi.
* 2 Mose 4,19.

21. Ni ete ši, ni eṅō abifao le̱ ke̱ enye le̱, ni eba Israel šikpoṅ le̱ no̱.

22. Ši beni enu ake̱ Arkelao mīye maṅtše̱ ye̱ Iudea ye̱ etše̱ Herode se̱ le̱, eše dše̱i-yā gbeyei; ni ake̱-ní adšie atšōle̱ ye̱ lamō mli le̱, edo̱ eyi ke̱-te Galilea niiaṅ.

23. Ni eba ebahī maṅ ko ni atšé̱o̱le̱ *Nazaret le̱ mli; koni noni gbalo̱ le̱ wie le̱ aba mli ake̱: "Aatšé̱le̱ Nazarenyo."
* Luk. 1,36; 2,39. (Ies. 11,1; 53,2.) Ioh. 1,46.

Yitšo 3.

(3,1—12. Mar. 1,1—8. Luk. 3,1—18.)

Ši no gbīī le̱ amli le̱ *Iohane, Baptisilo̱ le̱, ba ebaši̱e̱ ye̱ Iudea ṅā le̱ mli,
* Luk. 1,13.

2. ni ekē̱ ake̱: Nyetšakea nyetšuii; ši ṅwei maṅtše̱yeli le̱ ebe̱ṅke̱.
4,17.

3. Ši mone̱ dši mo he ni gbalo̱ *Iesaia wie ake̱: "Moko gbē mībo ye̱ ṅā le̱ no̱ ake̱: Nyesāa Nuntšo̱ le̱ gbe̱ le̱, ni nyefea etempōṅi le̱ trōmō!"
* Ies. 40,3. Ioh. 1,23.

4. Ši le̱ Iohane le̱, yoma hetšo̱i ake̱lò *etade, ni wolokpā fī emliteṅ, ni eniyenii dši bālabii ke̱ ṅāno̱-wò.
* 2 Maṅ. 1,8.

5. Agbe̱ne̱ Ierusalem ke̱ Iudea fē ke̱ Iordan niiaṅ fē dše kpo ba eṅō;

6. ni ebaptisiame̱ ye̱ Iordan mli, beni ame̱dšadše̱o̱ ame̱he ešai le̱.

7. Ši beni ena Farisifoi ke̱ Sadukifoi le̱ ateṅ mei pī baä ebaptisimo̱ le̱ he le̱, ekē̱ame̱ ake̱: *Šinōi afīei, namo tšōnye ake̱ nyedšo mlifũ ni baba le̱ nā foi?
* 23,33.

8. Bēle̱ nyewoa yibii ni sa tšuitšakemo̱ mo̱!

9. Ni nyekasusua ye̱ nyemli ni nyekē̱ ake̱: Wo̱ le̱ wo̱tše̱ dši Abraham; ši mikē̱nye ake̱: Nyoṅmo̱ aanyē ake̱ etē̱o̱ bii aši ye̱ te̱i ne̱ amli ehāa Abraham.
Rom 2,28.29; 4,12. Ioh. 8,33.39.

10. Ši lema le̱ kã tšci le̱ ašišifã le̱ no̱ momo, koni tšo-fẽ-tšo ní woo yibii kpakpai le̱, atole̱ agbē ši, ni ašé̱ afõ la mli. Luk. 13,7—9.

11. Mi le̱, nu mike̱-baptisio̱nye hã tšuitšakemo̱; ši moni baã ye̱ mise̱ le̱, ebe wa fèmi, etokotai tete misaa moni hĩeo̱, le̱ eke̱ Mumo̱ kroṅkroṅ ke̱ la aabaptisinye. Ioh. 1,26.27.33. Bo̱f. 1,5.

12. Moni hĩe ešãtšene ye̱ edeṅ, ni ebabẽ̱ ešikpoṅ le̱ fitšofitšo, ní ebua eṅmã le̱ nã eto eboṅo mli; ši tutũ le̱, eke̱ la ni gboo bašã. 13,30.

(3,13—17. Mar. 1,9—11. Luk. 3,21.22. Ioh. 1,31—34.)

13. Ke̱ke̱ ni Iesu dše̱ Galilea eba Iohane ṅõ ye̱ Iordan nã, koni no abaptisile̱.

14. Ši Iohane tšĩle̱ gbe̱ ekẽ̱: Mi moṅ ní ehĩami ake̱ bo obaptisio̱mi le̱, ni bo obaã miṅõ ne̱?

15. Ši Iesu here no̱ ekẽ̱le̱ ake̱: Kplẽmo̱ ke̱ke̱, ši ne̱ke̱ sa ake̱ wo̱gbeo̱ dšale̱ fẽ nã. Ke̱ke̱ ni ekplẽle̱.

16. Ni beni abaptisi Iesu le̱, edše̱ nu le̱ mli amrõ edše kpo; ni na, agble ṅwei nã ahãle̱, ni ena Nyoṅmo̱ Mumo̱ le̱ mĩkpleke ši tamo̱ okpo ke̱-mĩba eno̱.

17. Ni na, *gbẽ ko dše̱ ṅwei kẽ̱: Mone̱ dši misuomo̱bi ní †minã eho tšui le̱. * 17,5. † Ies. 42,1.

Yitšo 4.

(4,1—11. Mar. 1,12.13. Luk. 4,1—13.)

Agbe̱ne̱ *Mumo̱ le̱ ṅõ Iesu ke̱-te ṅãno̱, koni abonsam ayakale̱. * Heb. 4,15.

2. Ni beni *èhĩ ṅmã fanefane ke̱ nyõṅnyõṅ gbĩĩ nyoṅmai-edfe̱ le̱, no se̱ le̱ hõmo̱ yele̱. * 2 Mose 34,28. 1 Maṅ. 19,8.

3. Ni nãtšõlo̱ le̱ ba eṅõ ebakẽ̱le̱ ake̱: Ke̱dši Nyoṅmo̱ bi dšio le̱, kẽ̱mo̱ koni te̱i ne̱ atšṍmo̱ abolo. 1 Mose 3,1—7.

4. Ši ehere no̱ ekẽ̱: *Aṅmã ake̱: "Dšeo abolo ke̱ke̱ hãa gbomo yi naã wala; ši moṅ wiemo̱-fẽ-wiemo̱ ni dše̱o̱ Nyoṅmo̱ dãṅ le̱." * 5 Mose 8,3.

5. Agbe̱ne̱ abonsam le̱ ṅõle̱ ke̱-te *maṅ kroṅkroṅ le̱ mli, ni ekele̱ yadamo̱ so̱lemo̱we le̱ yiteṅ šõšõšõ le̱ no̱, * 27,53.

6. ní ekẽ̱le̱ ake̱: Ke̱dši Nyoṅmo̱ bi dšio le̱, ṅõ ohe otfa ši; edšake̱ši *aṅmã ake̱: "Ohewo̱ le̱ eefã ebo̱foi le̱ ní ame̱hĩeo ye̱ ame̱deṅ, koni okaṅõ onane oši te̱ ko." * Lal. 91,11.12.

7. Iesu kẽ̱le̱ ake̱: *Aṅmã ekoṅ ake̱: "Kãka Nuntšo̱, o-Nyoṅmo̱ le̱!" * 5 Mose 6,16.

8. Asaṅ abonsam le̱ ṅõle̱ ke̱-te goṅ kpeteṅkple ni kwo̱ ko no̱, ni eṅõ dšeṅ maṅtše̱yelihei fẽ ke̱ ame̱numnyam le̱ etšõle̱;

9. ni ekẽ̱le̱ ake̱: Maṅõ ene̱mei fẽ mahão, ke̱dši okũla ši odšámi le̱.

10. Ke̱ke̱ ni Iesu kẽ̱le̱ ake̱: Ho mise̱, satan! edšake̱ *aṅmã ake̱: "Nuntšo̱, o-Nyoṅmo̱ le̱, odšá, ni le̱ ke̱ke̱ osúmo̱!" * 5 Mose 6,13.

11. Ke̱ke̱ ni abonsam le̱ šĩle̱, ni na, ṅweibo̱foi ba ni *ame̱basúmo̱le̱. * Ioh. 1,51. Heb. 1,6.14.

(4,12—17. Mar. 1,14.15. Luk. 4,14.15.)

12. Ši beni Iesu nu ake̱ *amõ Iohane le̱, eyiṅ ete Galilea; * 14,3.

13. ni edše Nazaret ebahĩ Kapernaum ní kã ṅšo̱ nã le̱, ye̱ Zebulon ke̱ Naftali niiaṅ;

14. koni gbalo̱ *Iesaia wiemo̱ le̱ aba mli ake̱: * Ies. 8,23; 9,1.

15. "Zebulon šikpoṅ ke̱ Naftali šikpoṅ, ṅšo̱ nã gbe̱ le̱, ye̱ Iordan se̱ le̱, dšeṅmãdši a-Galilea le̱,

16. maṅ ní trá duṅ mli le̱ ena la kpeteṅkple, ni mei ní tra gbẽle šikpoṅ ke̱ ehõṅ mli le̱, la ete ši ehãame̱."

17. Ke̱-dše̱ no no̱ le̱ Iesu bõi šie̱mo̱ ni ekẽ̱: Nyetšakea nyetšuii; ši ṅwei maṅtše̱yeli le̱ ebe̱ṅke̱! 3,2.

(4,18—22. Mar. 1,16—20. Luk. 5,1—11.)

18. Ši beni Iesu kpaã ši ye̱ Galilea ṅšo̱ le̱ nã le̱, ena nyemimei enyo̱, Simon ní atšé̱o̱le̱ Petro, ke̱ enyemi Andrea, ake̱ ame̱mĩhe̱ ye̱ ṅšo̱ le̱ mli, edšake̱ wole̱i dšiame̱.

19. Ni ekẽ̱ame̱ ake̱: Nyebanyiea mise̱, ni mafenye gbomei ahe wole̱i. 13,47. Ezek. 47,10.

20. Ni amrõ le̱ ame̱šĩ ame̱yãi le̱, ni ame̱banyie ese̱. 19,27.

21. Ni beni edše dše̱i eyaã le̱, ena nyemimei krokomei enyo̱, Zebedeo bi Iakobo ke̱ enyemi Iohane ke̱ ame̱tše̱ Zebedeo ye̱ le̱le̱ mli mĩkpe̱ ame̱yãi le̱; ni etšé̱ame̱.

22. Ni amrõ le̱ ame̱ hũ ame̱šĩ le̱le̱ le̱ ke̱ ame̱tše̱ le̱ ame̱banyie ese̱.

23. Ni *Iesu kpa Galilea mũ le̱ fẽ, etšõo̱ nii ye̱ ame̱kpẽhei le̱, ni ešie̱o̱ man-

tše̱yeli le̱ he sanekpakpa le̱ etšõo̱, ni etšáa hela-fẽ-hela ke̱ hedšramo̱-fẽ-hedšramo̱ ye̱ mã le̱ń.* Mar. 1,39. Luk. 4,15 44. Bo̱f. 10,38.

24. Ni ehe sane dšidše ye̱ Siria fẽ, ni *ame̱ke̱ mei ní be̱ dšogbãń ni helai ke̱ pĩmo̱i sro̱toi hĩeame̱ ke̱ mei ní daimonioi yo̱ ame̱mli ke̱ mei ní yeo̱ gbligbli ke̱ mei ní egbo̱dšo̱ ba eńõ, ni etšáame̱. *Mar. 6,55.

25. Ni *mei pĩ dše̱ Galilea ke̱ Dekapoli ke̱ Ierusalem ke̱ Iudea ke̱ Iordan se̱ nyie ese̱. * Mar. 3,7.8. Luk. 6,17—19.

Yitšo 5.

(5,1—7,29. Luk. 6,20—49.)

Ši beni ena mei pĩ le̱, ekwo̱ ete goń le̱ no̱, ni beni eho etá ši le̱, ekaselo̱i le̱ ba eńõ.

2. Ni egble enã etšõame̱ nii ekē̱:

3. Adšõ̱ mumo̱ le̱ń ohĩafoi le̱; ši ame̱nõ dši ńwei mańtše̱yeli le̱. Ies. 57,15.

4. Adšõ̱ mei ní yeo̱ ńko̱mo̱ le̱; ši aaše̱dše ame̱mĩ. Lal. 126,5. Ies. 61,2. Kpods. 7,17.

5. Adšõ̱ mei ní he dšo̱ le̱; ši ame̱aye šikpoń le̱ no̱. Lal. 37,11.

6. Adšõ̱ mei ní dšale̱ he hõmo̱ ke̱ kũmai yeo̱ame̱ le̱; ši ame̱atõ̱ro̱. Ies. 55,1.

7. Adšõ̱ mei ni naã mo̱bo̱; ši aanaame̱ mo̱bo̱. Iak. 2,13.

8. Adšõ̱ mei ní tšuii amli tše le̱; ši ame̱ana Nyońmo̱. Lal. 51,12. 1 Ioh. 3,2 3.

9. Adšõ̱ mei ní kpãtãa le̱; ši aatšé̱ame̱ Nyońmo̱ bii. Heb. 12,14.

10. Adšõ̱ mei ní dšale̱ hewo̱ ni awaãame̱ yi le̱; ši ame̱nõ dši ńwei mańtše̱yeli le̱. 1 Pet. 3,14.

11. Adšõ̱nye, ke̱dši adšé̱nye ní awanye yi ní amale awie nyehe efõń-fẽ-efõń ye̱ mihewo̱ le̱. 1 Pet. 4,14.

12. Nyenyáa ní nyemli aflianye; ši nyenyõmo̱wo fá ye̱ ńwei; edšake̱ nakai ame̱wa gbalo̱i ní tšõ nyehĩe le̱ ayi. Iak. 5,10. Heb. 11,33—38.

13. Šikpoń le̱ no̱ ńõ dšinye. Ši ke̱dši ńõ nãnu gbo le̱, meni ake̱-awole̱ ńõ dońń? Ehĩĩ hãã noko dońń, ake̱ dša atši afie, ní gbomei nãnã no̱. Mar. 9,50. Luk. 14,34 35.

14. Nyedši dše le̱ń la le̱. Mań ní mã goń no̱ le̱, anyẽń ańõ-tẽ. Ioh. 8,12.

15. Asań asuu kane amãã tšese šiši; ši moń ańõ-mãa kanetšo no̱, ni etšo̱o̱ ehãa mei ní yo̱ šĩa le̱ fẽ. Mar. 4,21.

16. Nakai nyehãa nyela atšoa ye̱ gbomei ahĩe, koni ame̱na nyenifemo̱nii kpakpai le̱, ní ame̱wo nyetše̱ ní yo̱ ńwei le̱ hĩe nyam. Efes. 5,8.9. 1 Pet. 2,12.

17. Nyekasusua ake̱ miba mla le̱ lo gbalo̱i le̱ agũ; mibaa gũ, ši moń nãgbẽ miba. 3,15. Rom. 3,31; 10,4.

18. Ši le̱le̱ń, mikē̱onye ake̱: Gbĩĩ abo̱ ní ńwei ke̱ šikpoń hoko ne̱, yota kome lo kuli kome edšeń mla le̱ mli hoń, dša agbe fẽ nã. Luk. 16,17; 21,33.

19. Nohewo̱ le̱ mofẽmo ní agoi kitãi bibii ne̱ ateń *ekome ní eetšõ mei nakai le̱, aatšé̱le̱ bibió fè fẽ ye̱ ńwei mańtše̱yeli le̱ mli; ši mofẽmo ní aaye no̱ ni eetšõ le̱, le̱ le̱ aatšé̱le̱ agbo ye̱ ńwei mańtše̱yeli le̱ mli. * Iak. 2,10.

20. Ši mĩkē̱nye ake̱: Ke̱dši nyedšale̱ le̱ fáá tekee wolońmãlo̱i ke̱ Farisifoi anõ le̱ no̱ le̱, nyeboteń ńwei mańtše̱yeli le̱ mli kwrã.

21. Nyenu ake̱, akē̱ blemabii le̱ ake̱: "Kãgbe gbomo!" ši mofẽmo ni aagbe gbomo le̱, eeye kodšomo̱ le̱ń fo̱.

2 Mose 20,13; 21,12. 3 Mose 24,17. 2 Mose 17,8.

22. Ši mi le̱, mĩkē̱nye ake̱: Mofẽmo ní mli fũo̱ enyemi (yaka) le̱, eeye kodšomo̱ le̱ń fo̱; ni mofẽmo ni aakē̱ enyemi ake̱: "Raka" [yakagbomo] le̱, eeye adšina le̱ hĩe fo̱; ni mofẽmo ní aakē̱ ake̱: "Bo se̱ke̱yelo̱" le̱, eeye la-gehena le̱ mli yã fo̱. 1 Ioh. 3,15.

23. Nohewo̱ le̱, ke̱dši oke̱ onõkẽnõ le̱ bãńmẽ afo̱lešãlate̱ le̱ no̱, ni okai ye̱ dše̱i ake̱ onyemi ke̱o teń ye̱ sane ko le̱, Mar. 11,25.

24. šĩ onõkẽnõ le̱ ye̱ dše̱i ye̱ afo̱lešãlate̱ le̱ hĩe, ní oya oke̱ onyemi le̱ ayakpãtã dã, koni oba ní oke̱ onõkẽnõ le̱ abahã.

25. Oke̱ obelo̱ le̱ atšá mrã, beni oke̱le̱ nyie gbe̱ le̱; koni aleenõ obelo̱ le̱ akańõo ehã kodšolo̱ le̱ gbĩko, ni kodšolo̱ le̱ ńõo ehã tšũlo̱ le̱, ni ańõo awo tšũń. 6,14 15; 18,35. Luk. 12,58 59.

26. Le̱le̱ń, mĩkē̱o ake̱: Odšeń dše̱i odšeń kpo ke̱-yaši beyino̱ ni oowo nãgbẽ hĩeo le̱.

27. Nyenu ake̱ akē̱ blemabii le̱ ake̱: "Kãfite gblã!" 2 Mose 20,14.

28. Ši mi le̱, mĩkē̱nye ake̱: Mofẽmo ní

kwẹọ yõ ni ehe feọlẹ akọnọ lẹ, ekẹlẹ éfite gblã momo yẹ etšui mli. Hiob. 31,1. 2 Pet. 2,14.

29. Ši kẹdši ohĩñmẹi dšũrõ mĩtõtõ onane lẹ, fã, ni ošẹ́ ofõ; edšakẹši ehĩ hão akẹ ohenii lẹ eko fiteọ, koni akašẹ́ ogbomotšo mũ lẹ afõ gehena mli.
18,8 9. Mar. 9,43 47. Kol. 3,5.

30. Ni kẹdši onine dšũrõ mĩtõtõ onane lẹ, fó, ni ošẹ́ ofõ; edšakẹši ehĩ hão akẹ ohenii lẹ eko fiteọ, koni akašẹ́ ogbomotšo mũ lẹ afõ gehena mli.

31. Asañ akẽ akẹ: "Mofẽmo ní aafie eñã lẹ ehãlẹ fiemọ-wolo." 19,3—9. 5 Mose 24,1.

32. Ši mi lẹ, mĩkẽnye akẹ: Mofẽmo ní aafie eñã ni dšee adfamañbọ̃ sane hewọñ lẹ, ehãa no fiteọ gblã; ní mofẽmo ní aaŵẹ moni afielẹ lẹ, ẽfite gblã.
Luk. 16,18. 1 Kor. 7,10.11.

33. Asañ nyenu akẹ, akẽ blemabii lẹ akẹ: "Kãkã amale kitã, ši ye okitãi lẹ anọ ohã Nuntšọ lẹ."
2 Mose 20,7. 3 Mose 19,12. 4 Mose 30,3.

34. Ši mi lẹ, mĩkẽnye akẹ: *Nyekakũa kitã kwrã! Kãkã ñwei, ši †Nyoñmọ sẽi ni;
* 23,16—22. † Ies. 66,1. Bọf. 7,49.

35. alo šikpoñ, ši enãdšiaši mãñõ ni; alo Ierusalem, ši *mañtšẹ agbo lẹ mañ ni.
* Lal. 48,3.

36. Ni okakã oyitšo tete, edšakẹ onyẽñ ofe yitšọi kome eyẹñ lo ediñ.

37. Ši nyehãa nyewiemọ afea: Hẽ, hẽ! dabi, dabi! ši nofẽno ní fẽ enẹmei lẹ edšẹ mofõñ lẹñ. 2 Kor. 1,17. Iak. 5,12.

38. Nyenu akẹ akẽ: "Akẹ hĩñmẹi ato hĩñmẹi nãdšiañ, ni akẹ nyãnyõñ ato nyãnyõñ nãdšiañ." 3 Mose 24,19.20.

39. Ši mi lẹ, mĩkẽnye akẹ: Nyekakũa efõñ lẹ nã; ši moñ mofẽmo ní aagbã oninedšũrõ toiñ lẹ, tšõ eko lẹ hũ ohãlẹ.
Ioh. 18,22 23. 3 Mose 19,18.

40. Ni kẹdši moko tao akẹ ekẹo aye sane ni ešõ oflaka lẹ, hã eñõ ohebo lẹ hũ. 1 Kor. 6,7.

41. Ni kẹdši moko aanyẽ onọ akẹ okẹlẹ anyie ñmlẹtfã kome lẹ, okẹlẹ aya enyọ.

42. Hã moni bañõ lẹ, ni moni taọọ akẹ ofãlẹ lẹ, kãtšõ ohe kẹ-dšẹ eñõ.

43. Nyenu akẹ, akẽ akẹ: "Suomọ onanyo," ni onyẹ ohenyẹlọ. 3 Mose 19,18.

44. Ši mi lẹ, mĩkẽnye akẹ: Nyesumọa *nyehenyẹlọi, nyedšọ̃a mei ni lomoọnye, nyefea mei ni nyẹọnye lẹ ekpakpa, ni †nyesọlea nyehãa mei ni haoọnye ní amẹwañnye yi lẹ; * 2 Mose 23,4 5.
Rom. 12,14.20. † Luk. 23,34. Bọf. 7,60.

45. koni *nyetšõmọ nyetšẹ ni yọ ñwei lẹ bii; ši ehãa ehũlũ teọ ši yẹ meifõdši kẹ meikpakpai anọ, ni ehãa nyoñmọ nẹọ yẹ dšalọi kẹ mei ní bẹ dšalẹ lẹ anọ.
* Efes. 5,1.

46. Ši kẹdši nyesumoọ mei ni sumoọnye lẹ, mẽ nyõmọwo nyeyọ? Ani ntõhelọi lẹ tete efee nakai noñn?

47. Ni kẹdši nyeñãa nyenyemimei kẹkẹ lẹ, enyie noñn nyefeọ? Ani wọñdšãlọi lẹ tete efee nakai noñn?

48. Nohewọ lẹ *nyehĩa kẹ-wulañ ši, tamọ bọni nyetšẹ ni yọ ñwei lẹ hĩ kẹ-wula ši lẹ. * 3 Mose 19,2.

Yĩtšo 6.

Nyekwẹa ni ahĩa ní nyekafea nyedšalẹ lẹ yẹ gbomei ahĩe, koni amẹnanye; no lẹ, nyebẹ nyetšẹ ní yọ ñwei lẹ ñõ nyõmọwo ko.

2. Nohewọ lẹ kẹ õfe edšũrõ lẹ, kakpã tẹtrẹmantrẹ yẹ ohĩe, takẹ bọni osatofoi lẹ feọ yẹ kpẽhei lẹ kẹ blohũi lẹ amli, koni gbomei adšie amẹyi lẹ. Lẹlẹñ, mĩkẽnye akẹ: Amẹnine ešẹ amẹnyõmọwo nọ momo.

3. Ši bo lẹ, kẹ́ õfe edšũrõ lẹ, kãhã onine abẹku le noni onine dšũrõ feọ,
25,37—40. Rom. 12,8.

4. koni odšũrõfemọ lẹ ahĩ tẽmọ mli, ni otšẹ lẹ ni naã tẽmọ mli nii lẹ dientšẹ aawoõ nyõmọ yẹ fañn.

5. Ni kẹ́ õsọle lẹ, kãtamọ osatofoi lẹ; ši amẹsumoọ akẹ amẹdamọ kpẽhei lẹ kẹ gbẹdšegbẹi akodši lẹ anã amẹsọle, koni mei ánaamẹ. Lẹlẹñ, mĩkẽnye akẹ: Amẹnine ešẹ amẹnyõmọwo nọ momo.

6. Ši bo lẹ, kẹ́ õsọle lẹ, botemọ opia mli, ni *oñã ošĩnã lẹ, ni osọle ohã otšẹ yẹ tẽmọ mli, ni otšẹ ni naã tẽmọ mli nii lẹ aawoõ nyõmọ yẹ fañn. * 2 Mañ. 4,33.

7. Ši kẹ́ nyemĩsọle lẹ, nyekawiea trĩĩ tamọ wọñdšãlọi lẹ; ši amẹsusuọ akẹ amẹwiemọ babaõ hewọ aaboamẹ toi. Ies. 1,15.

8. Nohewọ lẹ nyekatamọaamẹ; ši *nyetšẹ lẹ le nii ni hĩaãnye dãni nyebiọlẹ. * K. 32.

9. Nohewọ lẹ nyesọlea nẹkẹ: *Wọtšẹ ni yọ ñwei, ogbẹi lẹ he atše;
* Luk. 11,2—4.

10. omaṅtše̱yeli le̱ aba; *áfe noni osumoo̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, take̱ afeo̱ ye̱ ṅwei le̱;
*7,21. Luk 22,42.

11. hăwo̱ ṅme̱ne̱ wo̱dā-ṅmā̆;

12. ni oke̱ wo̱nyōdši le̱ akewo̱, tamo̱ bo̱ni wo̱ hū wo̱ke̱-keo̱ mei ni hĭewo̱ nyōdši le̱;
K. 14.15; 18,21—35.

13. ni oke̱wo̱ akaya kā le̱ mli, ši dšiemo̱wo̱ ke̱-dše̱ efōṅ le̱ mli; ši *onō dši maṅtše̱yeli le̱ ke̱ hewale̱ le̱ ke̱ anumnyam le̱ ke̱-yašio̱ nāno̱. Amen.
*1 Kron. 29,11—13.

14. Ši ke̱dši nyeke̱ mei atōmo̱i faame̱ le̱, nyetše̱ ní yo̱ ṅwei le̱ ke̱-afanye hū.

15. Ši ke̱dši nyeke̱ mei atōmo̱i efaaame̱ le̱, nyetše̱ le̱ hū ke̱ nyetōmo̱i le̱ efaṅnye.
Mar. 11,25.26.

16. Ši ké̱ nyemīhī ṅmā̆ le̱, nyekafea nyehĭe mo̱bo̱mo̱bo̱ tamo̱ osatofoi le̱; ši ame̱feo̱ ame̱hĭe nyānyā̆nyā, koni mei ana ake̱ ame̱mīhī ṅmā̆. Le̱le̱ṅ, mikē̱o̱nye ake̱: Ame̱nine eše̱ ame̱nyōmo̱wo no̱ momo.
Ies. 58,5—9.

17. Ši bo le̱, ké̱ ōhī ṅmā̆ le̱, kpa oyi mli mū ni ofo̱ ohĭe;

18. koni mei akana ake̱ ōhī ṅmā̆, ši otše̱ ní yo̱ tēmo̱ mli le̱ moṅ; ni otše̱ ní naä tēmo̱ mli nii le̱ aawoö nyōmo̱ ye̱ faṅṅ.

19. Nyekabo̱a dſetrii nyehāa nyehe ye̱ šikpoṅ le̱ no̱, heni omlēgē ke̱ ṅkanale fiteo̱ nii ni dšulo̱i gbáa badšuo̱ ye̱ le̱.

20. Ši nyebo̱a dſetrii nyehāa nyehe ye̱ ṅwei, heni omlēgē ke̱ ṅkanale fitee nii ni dšulo̱i gbáá ame̱yadšuu ye̱ le̱.
19,21. Luk. 12,33.34. Kol. 3,1.2.

21. Ši heni nyedſetri yo̱ le̱, dše̱i nyetšui aahī.

22. Gbomotšo le̱ kane dši hīṅme̱i. Nohewo̱ le̱, ke̱dši ohīṅme̱i no̱ tše le̱, ogbomotšo mū le̱ aayi ke̱ la;
Luk. 11,34—36.

23. ši ke̱dši ohīṅme̱i no̱ tšee le̱, ogbomotšo mū le̱ aawo duṅ. Nohewo̱ le̱, ke̱dši la ní yo̱ omli le̱ dši duṅ le̱, té no duṅ le̱ aafá ahā tēṅ!

24. Moko nyēṅ nuntšo̱mei enyo̱ asúmo̱; edšake̱ ekole̱ eenye̱ mokome ni eesumo̱ mokroko le̱; alo eekpe̱te̱ mokome he, ni eegbe mokroko le̱ he guo̱. Nyenyēṅ Nyoṅmo̱ ke̱ mamona [niifále̱] nyesúmo̱.
Luk 16,9.13.

(6,25—33. Luk. 12,22—31.)

25. Nohewo̱ le̱ mīkē̱nye ake̱: *Nyekafea yeyēye ye̱ nyewala hewo̱, noni nyeaye ke̱ noni nyeanu, alo nyegbomotšo le̱ hewo̱, noni nyeawo. Ani wala efèè ṅmā̆, ni gbomotšo efèè atade?
*Fil. 4,6. 1 Pet. 5,7. 1 Tim. 6,6. Heb. 13,5.

26. Nyekwe̱a ṅwei lofōdši le̱: ame̱dūū nii, asaṅ ame̱kūū, asaṅ ame̱buaa nā ame̱woo aboṅoi amli; ši nyetše̱ ní yo̱ ṅwei le̱ lè̱o̱ame̱ kē. Ani nyehīī āhū fèame̱?
10,29—31.

27. Ši nyeteṅ namo ke̱ yeyēyefemo̱ aanyē atšá eke̱le̱ nā ninetalo̱ kome?

28. Ni mĕhewo̱ nyefeo̱ yeyēye ye̱ atade hewo̱? Nyedſēṅa ṅāno̱ fo̱fo̱ii le̱ ahe, bo̱ni ame̱kwēo̱: ame̱tšuu nii, asaṅ ame̱tšēē kpā̆.

29. Ši mīkē̱nye ake̱, *Salomo ke̱ enumnyam le̱ fē tete, ewulaa tamo̱ ene̱mei ateṅ ekome.
*1 Maṅ. 10.

30. Ši ke̱dši ṅāno̱ dſe̱i ni ṅme̱ne̱ eye̱ ni wó̱ ní aṅō-wo flōnō mli le̱ ni Nyoṅmo̱ wulaä ne̱ke̱ le̱, efeṅ noni fè ene̱ ehāṅnye ní nyehemo̱-ke̱-yeli fáá le̱ lo?

31. Nohewo̱ le̱ nyekahaoa nyehe nyekē̱a ake̱: Meni wo̱o̱ye, alo meni wo̱o̱nu, meni hū wo̱o̱ṅō-ha wo̱he?

32. Edšake̱ nii ne̱ fē se̱ dšeṅmādšiaṅbii le̱ dio̱. Ši nyetše̱ le̱ ní yo̱ ṅwei le̱ le ake̱ nii ne̱ fē he mīhīanye.

33. Ši nyetaoa *Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ ke̱ edšale̱ le̱ tšutšu, †ni ake̱ nii ne̱ fē aafata he ahānye.
*Rom. 14,17. †1 Maṅ. 3,13.14. Lal. 37,4.25.

34. Nohewo̱ le̱ nyekahaoa nyehe nyetoa wó̱; edšake̱ wó̱ dientše̱ aahao ye̱ enii ahe. Gbī-fē-gbī no̱ efōṅ le̱ fá hāle̱.
K. 11. 2Mose 16,19.

Yitšo 7.

Nyekakodšoa, koni akakodšonye.
Rom. 2,1. 1 Kor. 4,5.

2. Ši nō kodšomo̱ ni nyeṅō-kodšoo̱ le̱, aaṅō-kodšonye; ni nō susumo̱nō ní nyeṅō-susuo̱ le̱, aaṅō-susu ahānye.
Mar. 4,24.

3. Ši mēba onaä kuli ni yo̱ onyemi hīṅme̱i mli le̱, ši bodientše̱ ohīṅme̱i mli mplāṅ le̱, oyoo le̱?

4. Alo tè aafe tēṅ ni ookē̱ onyemi ake̱: Hā madšie kuli le̱ ye̱ ohīṅme̱i mli, tše̱ mplāṅ ye̱ bodientše̱ ohīṅme̱i mli.

5. Osatofo, dšiemo̱ mplāṅ le̱ ye̱ bodientše̱ ohīṅme̱i mli tšutšu, ni no dāni oona faṅṅ ni odšie kuli le̱ ye̱ onyemi le̱ hīṅme̱i mli.

6. Nyekaṅõa noni dši *kroṅkroṅ lẹ
nyehãa šifõdši lẹ; asaṅ nyekašẹrẹa nye-
dfenei nyefiea kplotoi ahĩe, ni aleenõ
amẹbanãnã nọ yẹ amẹnãdši aši, ni amẹ-
tšõmọ amẹhĩe amẹbatšerẹnye. *10,11.
7. Nyebia, ni aahãnye; nyetaoa,
ni nyeana; nyešia, ni aagble ahã-
nye. Mar. 11,24. Luk. 11,5—13. Ier. 29,13.14.
8. Ši mofẽmo ni biọ lẹ, aahãlẹ; ni moni
taoọ lẹ, enaã; ni moni šiọ lẹ, agbleọ ahãalẹ.
9. Alo nyeteṅ namo ni, kẹdši ebi bilẹ
abolo, ni eehãlẹ tẹ?
10. Alo kẹdši ebilẹ ṅšọṅlõ, ni eehãlẹ
oṅũfũ?
11. Agbẹnẹ kẹdši nye ni nyedši mei-
fõdši lẹ nyele bọni nyefeọ nyeṅõọ nikpa-
kpai nyehãa nyebii lẹ: enyie noṅṅ nye-
tšẹ ni yọ ṅwei lẹ eṅõṅ nikpakpai ehãṅ
mei ni biọlẹ lẹ? Iak. 1,17.
12. Nohewọ lẹ, nofẽno ni nyetaoọ akẹ
mei aṅõ-fenye lẹ, nye hũ nyefeaamẹ na-
kai noṅṅ; edšakẹ enẹ dši mla lẹ kẹ
gbalọi lẹ. 22,39.40. Rom. 13,8—10.
13. Nyebotea agbó fintõ lẹ mli!
Edšakẹ agbó ni lẽ kẹ gbẹ tẹtrẽ
dši noni kẹ mo yaã hĩekpãtãmọ mli
lẹ, ni mei ni boteọ mli lẹ fá pĩ.
Luk. 13,24.
14. Ši agbó fintõ kẹ gbẹ ni etša
dši noni kẹ mo yaã wala mli lẹ,
ni mei fiõ dši mei ni naã no.
19,24. Bof. 14,22.
15. Ši nyehĩe ahĩa nyehe nọ yẹ *osato-
gbalọi lẹ ahe, edšakẹ amẹṅõọ tõwolo amẹ-
haã amẹhe kẹ-baã nyeṅõ, ši †amẹmligbẹ
lẹ klãdši fulọi dšiamẹ. *24,4.5.24. †Bọf. 20,29.
16. Amẹyibii lẹ nyekẹ-aleamẹ. Ani atšeọ
weinyibii yẹ ṅmeitšei anọ, alo atšeọ
agbãmii yẹ aklatii anọ? Gal. 5,19—22. Iak. 3,12.
17. Nakai noṅṅ tšo-fẽ-tšo ni dši ekpa-
kpa lẹ woọ yibii kpakpai; ši tšo fõṅ
woọ yibii fõdši. 12,33.
18. Tšo kpakpa nyẽẽ awo yibii fõdši,
ni asaṅ tšo fõṅ nyẽẽ awo yibii kpakpai.
19. Tšo-fẽ-tšo ni woo yibii kpakpai lẹ,
aatõlẹ, ni aṅõlẹ awo la mli. 3,10. Ioh. 15,2.6.
20. Nohewọ lẹ amẹyibii lẹ nyekẹ-aleamẹ.
21. *Dšee mofẽmo ni kẹ̃ọmi akẹ:
Nuntšọ, Nuntšọ! lẹ, aabote ṅwei
maṅtšẹyeli lẹ mli; ši moṅ moni
feọ mitšẹ ni yọ ṅwei lẹ suomọnãnii
lẹ. *Rom. 2,13. Iak. 1,22.25; 2,14.
22. Mei pĩ aakẹ̃mi yẹ no gbĩ lẹ nọ
akẹ: Nuntšọ, Nuntšọ! ani dšee bo ogbẹi
lẹ mli wọgba yẹ, ni ogbẹi lẹ mli wọfãmọ
daimonioi yẹ, ni ogbẹi lẹ mli wọfe he-
walẹnibii pĩ yẹ lo? Luk. 13,25—27. 1 Kor. 13,1.2.
23. Ni no lẹ magba mli makẹ̃amẹ akẹ:
Mileenye kwrã, nyedšea minọ nyeyaã,
nye mei ni nyetšuọ nibii ni edšaa gbẹ!
25,41. 2 Tim. 2,19.
24. Nohewọ lẹ, mofẽmo ni nuọ miwie-
mọi nẹ ni eyeọ nọ lẹ, maṅõlẹ mato ṅãlelọ
ni mã etšũ yẹ tẹsã nọ lẹ he. K. 21.
25. Ni nyoṅmọ tue, ni fãi ba, ni kõyọ
tfa, ni amẹšimọ tšũ lẹ, ši ewulee; edšakẹ
ato šiši yẹ tẹsã nọ.
26. Ni mofẽmo ni nuọ miwiemọi nẹ ni
eyee nọ lẹ, aaṅõlẹ ato nũ kwašia ni mã
etšũ yẹ šia nọ lẹ he.
27. Ni nyoṅmọ tue, ni fãi ba, ni kõyọ
tfa, ni amẹšimọ tšũ lẹ, ni ewule, ni ewu-
lemọ lẹ da. Ezek. 13,10.11.
28. Ni eba mli akẹ, beni Iesu egbe
wiemọi nẹ anã lẹ, *mei lẹ ahe dšõ amẹ-
he yẹ eniitšõmọ lẹ hewọ; *Mar. 1,22. Luk. 4,32.
29. edšakẹ etšõamẹ nii akẹ moko ni
yọ hegbẹ, ši tamọọ amẹwoloṅmãlọi lẹ.
Ioh. 7,46.

Yĩtšo 8.

(8,1—4. Mar. 1,40—44. Luk. 5,12—14.)

Ši beni edšẹ goṅ lẹ nọ ekpleke ši lẹ,
mei pĩ nyie esẹ.
2. Ni na, kpitiyelọ ko ba bakotolẹ ekẹ̃:
Nuntšọ, kẹdši õsumọ lẹ, oonyẽ ohã mi-
he atše!
3. Ni Iesu kpã enine mli eta ehe ni ekẹ̃:
Misumọ, ohe atše! Ni amrõ lẹ ekpiti lẹ tã.
4. Ni Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Kãkwẹ ni *okẽ
moko; ši moṅ ya ni †okẹ ohe ayatšõ
osọfo lẹ, ni ohã kẽnii ni **Mose to lẹ
okẹ-yeamẹ odase.
*9,30. Mar. 7,36. †Luk. 17,14. **3 Mose 14,2—32.
(8,5—13. Luk. 7,1—10.)
5. Ši beni Iesu bote Kapernaum lẹ,
asrafoi-oha-atšẹ ko ba eṅõ ebakpalẹ fai,
6. ni ekẹ̃ akẹ: Nuntšọ, miwenũ kã ši
yẹ šĩa ni ẽye kũmọ-hela, ẽna nõ naakpa.
7. Ni Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Mĩba ni mabatšálẹ.
8. Ni asrafoi-oha-atšẹ lẹ here nọ ekẹ̃:
Nuntšọ, esaami akẹ obaã mikpata lẹ šiši;

ši moń wiemo̱ wiemo̱ ke̱ke̱, ni aatšá mi-
wenū le̱.
9. Edšake̱ mi po ni midši gbomo ni
ayeo̱ mino̱ le̱, miye̱ asrafoi ye̱ mišiši, ni
ké̱ mikē̱ mokome ake̱: Ya! le̱, eyaä; ni
ké̱ míkē̱ mokroko hū ake̱: Ba! le̱, ebaä;
ni ké̱ mikē̱ mitšūlo̱ ake̱: Femo̱ ene̱! le̱, efeo̱.
10. Ši beni Iesu nu ene̱ le̱, ehīe fele̱
yā, ni ekē̱ mei ní nyie ese̱ le̱ ake̱: Le̱-
le̱ń, mīkē̱nye ake̱. Israel mli tete minako
hemo̱-ke̱-yeli ni da tamo̱ ene̱ dā! 15,28.
11. Ši mīkē̱nye ake̱: Mei pī aadše̱ *bo-
kā ke̱ anai aba, ni †ame̱ke̱ Abraham ke̱
Isak ke̱ Iakob aabatrá ši ye̱ ńwei mań-
tše̱yeli le̱ mli; *Ies. 49,12. †Luk. 13,28.29.
12. ši mańtše̱yeli le̱ń bii le̱, aafāame̱
*awo gbe̱se̱ duń le̱ mli; dše̱i yāfó ke̱ nyā-
nyōdši ašišikpemo̱ aahī. *22,13; 24,51; 25,30.
13. Ni Iesu kē̱ asrafoi-oha-atše̱ le̱ ake̱:
*Ya, bo̱ni ohe oye le̱, áfe nakai ahāo.
Ni atšá ewenū le̱ ye̱ no ńmle̱tšā le̱ nońń
no̱. *9,29; 15,28.
(8,14—17. Mar. 1,29—34. Luk. 4,38—41.)
14. Ni beni Iesu ba Petro we le̱, ena
no *šāyō le̱ kā ši ke̱ fulu. *1 Kor. 9,5.
15. Ni emō enine ši, ni fulu le̱ tše ye̱
eno̱, ni ete ši ni esúmo̱ame̱.
16. Ši beni eše̱ gbe̱ke̱nāši le̱, ame̱ke̱ mei
pī ni daimonioi yo̱ ame̱mli ba eńō. Ni
eke̱ ewiemo̱ fā mumo̱i le̱, ni etšá mei ni
he yeo̱ le̱ fē.
17. Koni noni gbalo̱ *Iesaia wie le̱ aba
mli ake̱: "Le̱dientše̱ ewo wo̱hedšramo̱i
le̱, ni etēre wo̱helai le̱." *Ies. 53,4.
18. Ši beni Iesu na mei pī ye̱ ehewo̱
le̱, efā ake̱ afo ńšo̱ le̱ aya ese̱gbe̱.
Mar. 4,35. Luk. 8,22.
(8,19—22. Luk. 9,57—60.)
19. Ni wolońmālo̱ ko ba eńō ebakē̱le̱ ake̱:
Tšōlo̱, hefēhe ni oyaä le̱, manyie ose̱.
20. Ni Iesu kē̱le̱ ake̱: Oso̱i ye̱ bui, ni
ńwei lofōdši ye̱ tšūi; ši gbomobi le̱ *be̱
heni eke̱ eyitšo tšo̱leo̱. *2 Kor. 8,9.
21. Ši ekaselo̱i le̱ ateń mokroko hū kē̱-
le̱ ake̱: Nuntšo̱, ńmēmi gbe̱ ni mayafū
mitše̱ dā. 1 Mań. 19,20.
22. Ši Iesu kē̱le̱ ake̱: Nyiemo̱ mise̱, ni
ohā gbohīī afū ame̱dientše̱ ame̱gbohīī.
(8,23—27. Mar. 4,36—41. Luk. 8,22—25.)
23. Ni ebote le̱le̱ ko mli ni ekaselo̱i le̱
nyie ese̱.
24. Ni na, ńšo̱ le̱ efe hāmāhāmā āhū ni
ńšo̱kei mīkūmo̱ mīwo le̱le̱ le̱ mli; ši le̱
le̱ ewo̱.
25. Ni ekaselo̱i le̱ ba eńō ni ame̱ba-
tšīele̱ ame̱kē̱: Nuntšo̱, heremo̱ wo̱yiwala,
wo̱mīlādše!
26. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Mēba nyeše̱o̱ gbe-
yei ne̱ke̱, *nye ní nyehemo̱-ke̱-yeli fāā?
Ke̱ke̱ le̱ ete ši ni efā kō̱yo̱ le̱ ke̱ ńšo̱
le̱ yi, ni eńmē de̱mm. *14,31; 16,8.
27. Ši gbomei le̱ ahīe feame̱ yā ame̱kē̱:
Mē gbomo sro̱to ne̱ ni kō̱yo̱ ke̱ ńšo̱ tete
bo̱o̱le̱ toi ne̱?
(8,28—34. Mar. 5,1—17. Luk. 8,26—39.)
28. Ni beni eba se̱ le̱ gbe̱ ye̱ Gerge-
sibii ašikpoń le̱ no̱ le̱, mei enyo̱ ni dai-
monioi yo̱ ame̱mli ke̱le̱ bakpe, ame̱dše̱
gbohīī afūhe le̱, ni ame̱hīe ewo la tšō,
bo̱ni moko nyēē nakai gbe̱ le̱ no̱ atšō.
29. Ni na, ame̱blo̱ ame̱kē̱: Mē sane
wo̱ke̱o̱ yo̱, bo Iesu, *Nyońmo̱ bi le̱? ani
oba wo̱hedšramo̱wō †dāni be le̱ áše̱?
*Luk. 4,41. †2 Pet. 2,4.
30. Ni kplotoi aku kple ko mīye nii
ye̱ šońń.
31. Ni daimonioi le̱ kpale̱ fai ame̱kē̱:
Ke̱dši ofāwo̱ le̱, ńmēwo̱ gbe̱ ni wo̱yabote
kplotoi aku le̱ mli.
32. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyeyaä! Ni ame̱-
dše kpo ame̱yabote kplotoi aku le̱ mli;
ni na, ku mū le̱ fē wo foi ke̱-dše̱ goń le̱
no̱ ke̱-yafie ńšo̱ le̱ mli, ni ame̱gboi ye̱ nu
le̱ mli.
33. Ni mei ni kwe̱o̱ame̱ le̱ dšo foi,
ame̱te mā le̱ń ni ame̱yagba sādši le̱ fē ke̱
mei ni daimonioi yo̱ ame̱mli le̱ anō le̱ hū.
34. Ni na, mań mū le̱ fē dše kpo ame̱ke̱
Iesu bakpe, ni beni ame̱nale̱ le̱, ame̱kpale̱
fai ake̱ edše ame̱kpokpai le̱ ano̱ eya.

Yitšo 9.

(9,1—8. Mar. 2,1—12. Luk. 5,17—26.)
Ni ebote le̱le̱ mli, ni efo ńšo̱ le̱, ni
eba *le̱dientše̱ emā le̱ń. *4,13.
2. Ni na, ake̱ moko ni yeo̱ kūmo̱-hela
ni kā sā no̱ ba eńō. Ni beni Iesu na
ame̱hemo̱-ke̱-yeli le̱, ekē̱ helatše̱ le̱ ake̱:
Bi, hā otšui anyō omli, ańō ohe ešai le̱ afao!
3. Ni na, wolońmālo̱i le̱ ateń meiko-
mei kē̱ ye̱ ame̱mli ake̱: Musú mone̱ bō̱ō̱
ne̱. Mar. 2,7.

4. Ni beni Iesu na amẹdfẽňmọi lẹ,
ekẽ: Mẽhewọ ni nyedfẽňọ niifõdši yẹ
nyetšuii amli nẹ? 12,25. Ioh. 2,25.
5. Edšakẹ noni aakẽ akẹ: Aňõ ohe
ešai lẹ afao lẹ, alo noni aakẽ akẹ: Te ši
ní onyie lẹ, tẻ emli noni kẽmọ dšraaň?
6. Ši beni afe ní nyená nyele akẹ
gbomobi lẹ yẹ hegbẹ yẹ šikpoň lẹ nọ akẹ
eňõọ ešai efaã lẹ, — kẹkẹ lẹ ekẽ helatšẹ
lẹ akẹ: Te ši, wó osã lẹ, ni oya owe!
7. Ni ete ši ete ewe.
8. Ši beni mei lẹ na lẹ, amẹnã kpẹ
amẹhe, ni amẹwo Nyoňmọ hĩe nyam akẹ
éňõ nẹkẹ hegbẹ éhã gbomei.
(9,9—13. Mar. 2,13—17. Luk. 5,27—32.)
9. Ni beni Iesu dše dšẹi eyaã lẹ, ena
nũ ko ní atšẽọlẹ Mateo tá ntõhemọhe lẹ,
ni ekẽlẹ akẹ: Nyiemọ misẹ! Ni ete ši
enyie esẹ.
10. Ni eba mli akẹ, beni etá niyenii aši
yẹ šia lẹ, na, ntõhelọi kẹ ešafelọi babaõ
ba, ni amẹkẹ Iesu kẹ ekaselọi lẹ baye nii.
11. Ni beni Farisifoi lẹ na lẹ, amẹbi
ekaselọi lẹ akẹ: Mẽhewọ nyetšõlọ lẹ kẹ
ntõhelọi kẹ ešafelọi yeọ nii nẹ? Luk. 15,2.
12. Ši beni Iesu nu lẹ, ekẽamẹ akẹ:
Mei ní yọ hewalẹ lẹ, tšofãtšẹ he ehĩaa-
amẹ, ši moň mei ni he yeọ lẹ.
13. Ši nyeyaã ni nyeyakasea noni dši
enẹ šiši: *"Mọbọnalẹ mitaoọ, ni dšee
afọle!" Edšakẹ mibaa dšalọi atšẽmọ, †ši
ešafelọi moň ni amẹtšake amẹtšui.
* Hos. 6,6. 1 Sam. 15,22. † Mat. 18,11.
(9,14—17. Mar. 2,18—22. Luk. 5,33—38.)
14. Kẹkẹ ni Iohane kaselọi lẹ ba eňõ
ni amẹkẽ: Mẽhewọ wọ kẹ *Farisifoi lẹ
fọõ ňmãhilẹ, ni okaselọi lẹ ehĩĩ ňmã lẹ?
* Luk. 18,12.
15. Ni Iesu kẽamẹ akẹ: Ani yõkpẽmọ
lẹ he bialọi lẹ aanyẽ aye ňkọmọ gbĩĩ abọ
ni ayemforowu lẹ kẹamẹ yọ lẹ? Ši gbĩĩ
aaba momo, ni aaňõ *ayemforowu lẹ kẹ-
adše amẹteň kẹ-ate, ni no dãni amẹahĩ
ňmã. * Ioh. 3,29.
16. Ši moko eňõõ mamanã hẽ etáã atade
momo; edšakẹ noni aňõ-tá ni kũlẹ aňõ-
tšĩ flọ lẹ, yeọ atade lẹ, ni flọ lẹ lẽọ moň
fẽ tšutšu lẹ. Ioh. 1,17.
17. Asaň aňõõ wein hẽ awoo wolotọi
memedši amli; no lẹ wolotọi lẹ aaflẹ, ni
wein lẹ aafie ši, ni wolotọi lẹ aafite; ši
wein hẽ lẹ, wolotọi hẽi amli moň akẹ-woọ,
ni enyọ lẹ fẽ fitee.
(9,18—26. Mar. 5,22—43. Luk. 8,41—56.)
18. Beni ewieọ wiemọi nẹ etšõọamẹ lẹ,
na, onukpa ko ba bakotolẹ ekẽ: Mibiyõ
édše mli amrõ nẹ; ši ba ní obaňõ onine
oňmẽ enọ, ni ehĩe atšẽ.
19. Ni Iesu te ši ni ekẹ ekaselọi lẹ
nyie esẹ.
20. Ni na, yõ ko ni he yeọ kẹ láfọ-
semọ afii nyoňma kẹ enyọ lẹ badše esẹgbẹ
eta etade nãmũ lẹ he.
21. Edšakẹ ekẽ yẹ emli akẹ: Kẹdši
miná *etade lẹ he mita kẹkẹ lẹ, mihe
aawami. * 14,36.
22. Ši Iesu tšõ ehe, ni beni enalẹ lẹ
ekẽ: Biyõ, hã otšui anyõ omli, ohemọ-
kẹ-yeli lẹ éhere oyiwala! Ni yõ lẹ he
walẹ yẹ no ňmlẹtfã lẹ nọ noňň.
23. Ni beni Iesu ba onukpa lẹ we lẹ
ni ena blẹkpãlọi kẹ mei pĩ ni feọ hõ lẹ,
24. ekẽamẹ akẹ: Nyeyaã sẹ, edšakẹ
oblayõ lẹ gboko, ši wọ kẹkẹ ewọõ. Ni
amẹňmõlẹ. Ioh. 11,11. 14.25.
25. Ši beni afie mei lẹ, ete tšũ lẹň, ni
emõ no nine ši, ni oblayõ lẹ te ši.
26. Ni nẹkẹ sane nẹ dšidše yẹ dšẹi
šikpoň mũ lẹ fẽ nọ.
27. Ni beni Iesu dše dšẹi ehoọ lẹ, fila-
foi enyọ nyie esẹ ni amẹblọõ amẹkẽọ
akẹ: Nawọ mọbọ, David bi!
28. Ši beni ebote šĩa lẹ, filafoi lẹ ba
eňõ; ni Iesu biamẹ akẹ: Nyeheọ nyeyeọ
akẹ manyẽ enẹ mafe lo? Amẹkẽlẹ akẹ:
Hẽ, Nuntšọ!
29. Kẹkẹ ni etra amẹhĩňmẹii lẹ ahe ni
ekẽ: *Bọni nyeheọ nyeyeọ lẹ, áfe nákai
ahãnye. * 8,13.
30. Ni amẹhĩňmẹii lẹ gble. Ni Iesu bọ-
amẹ kọkọ akẹ: Nyekakwẹa ni moko
mile! 8,4.
31. Ši amẹ lẹ, beni amẹdše dšẹi lẹ, amẹ-
yadšie eyi yẹ dšẹi niiaň fẽ.
32. Ši beni nomei dšeọ kpo lẹ, na, akẹ
mumui ko ní daimonio yẹ emli ba eňõ.
33. Ni beni efã daimonio lẹ, mumui lẹ
wie. Ni mei lẹ aná kpẹ amẹhe amẹkẽ:
Anako nẹkẹ noko pẽň yẹ Israel!
34. Ši Farisifoi lẹ kẽ: Daimonioi alu-
mo lẹ ná efãa daimonioi lẹ! 12,24.

35. Ni Iesu *kpa mādši lẹ kẹ akrowai lẹ fẽ nọ, ni etšọ̃ọ nii yẹ amẹkpẽhei lẹ, ni ešiẹọ maṅtšẹyeli lẹ he sanekpakpa lẹ, ni etšáa hela-fẽ-hela kẹ hedšramọ-fẽ-hedšramọ yẹ mã lẹṅ. *4,23.

36. Ši beni *ena mei babaõ lẹ, emũsũṅ tšõlẹ yẹ amẹhewọ, akẹ-ní etọamẹ ni amẹfe yuyã tamọ †tõi ní bẹ kwẹlọ lẹ.
*14,14. Mar. 6,34. † Ezek. 34,5.

37. Kẹkẹ ni ekẽ ekaselọi lẹ akẹ: Nikpamọ lẹ fá moṅ, ši nitšulọi lẹ fáá. Luk. 10,2.

38. Nohewọ lẹ nyekpaä nikpamọ nuntšọ lẹ fai, koni ewo nitšulọi agbẹ kẹ-ba enikpamọ lẹ mli!

Yitšo 10.

(10,1—15. Mar. 6,7—13. Luk. 9,1—5.)

Ni etšẹ́ ekaselọi nyoṅma kẹ enyọ lẹ kẹ-ba, ni ehãamẹ mumọi fõdši lẹ anọ hegbẹ akẹ amẹfãmọamẹ ní amẹtšá hela-fẽ-hela kẹ hedšramọ-fẽ-hedšramọ.

(10,2—4. Mar. 3,14—19. Luk. 6,13—16. Ioh. 1,40—49.)

2. Ši bọfoi nyoṅma kẹ enyọ lẹ agbẹii nẹ: Kleṅkleṅmo lẹ Simon ni atšẹ́ọlẹ Petro, kẹ enyemi Andrea; Iakobo, Zebedeo bi lẹ, kẹ enyemi Iohane;

3. Filipo kẹ Bartolomeo, Toma kẹ Mateo, ntõhelọ lẹ; Iakobo, Alfeo bi lẹ, kẹ Lebeo ní asaṅ atšẹ́ọlẹ Tadeo lẹ;

4. Simon, Kanaannyo lẹ, kẹ Iuda Iskariot, moni tšõ esẹgbẹ lẹ.

5. Nẹkẹ mei nyoṅma kẹ enyọ nẹ Iesu tšũ, ni efãamẹ akẹ: Nyekagbalea dšeṅmādšiaṅbii lẹ aṅõ, ni nyekabotea Samariabii amaṅ ko mli hũ;

6. ši moṅ nyeyaä Israel we tõi ni elādše lẹ aṅõ. 15,24. Bọf. 13,46.

7. Ši ni nyeyaä nẹ, nyešiẹa nyekẽa akẹ: Ṅwei maṅtšẹyeli lẹ ešẹ ši etã.
4,17. Luk. 10,9.

8. Nyetšáa helatšẹmei, nyehãa kpitiyelọi ahe atšea, nyetẽa gbohĩĩ aši, nyefãmọa daimonioi; yaka nyená, yaka nyeṅõ-hãa! Bọf. 20,33.

9. Nyekataoa šika lo dĩiẹtẹi lo akõblo nyewoa nyehẹfĩnii amli;

10. asaṅ *nyekataoa gbẹfãkotoku, lo flakai enyọ, lo tokotai, lo tšo tete; †ši nitšulọ lẹ eṅmã salẹ.
*Luk. 10,4. † 1 Tim. 5,18. 4 Mose 18,31.

11. Ši maṅ-fẽ-maṅ alo akrowa-fẽ-akrowa mli ní nyeate lẹ, nyebia moni sa ši yẹ dšẹi, ni nyeyato dšẹi kẹ-yaši beyinọ ni nyeate.

12. Ši kẹ́ *nyemĩbote šĩa lẹ, nyeṅãalẹ.
*Luk. 10,5. 6.

13. Ni kẹdši šĩa lẹ sa lẹ, nyehãa nyehedšọlẹ lẹ abaä enọ; ši kẹdši esaa lẹ, no lẹ nyehedšọlẹ lẹ akpale aba nyeṅõ ekoṅ.

14. Ni kẹdši moko hereenye ni eboo nyewiemọi lẹ atoi lẹ, nyedšea no šĩa lẹ alo no mã lẹṅ, ni *nyekpokpoa nyenādšiaši mlu lẹ. *Luk. 10,10—12. Bọf. 13,51; 18,6.

15. Lẹleṅ, mĩkẽnye akẹ: Edšraṅ hãã Sodoma kẹ Gomora šikpoṅ lẹ yẹ kodšomọgbĩ lẹ nọ, tamọ no maṅ lẹ. 11,24. Luk. 20,47.

16. Na, *mĩtšũnye tamọ tõgwanteṅi yẹ klãdši ateṅ; nohewọ lẹ †nyehĩe atẽa tamọ onufui, ni nyefea kpõ tamọ okpoi.
*Luk. 10,3. † Rom. 16,19. Efes. 5,15.

(10,17—22. Mar. 13,9—13. Luk. 21,12—17.)

17. Ši nyehĩe ahĩa nyehe nọ yẹ gbomei ahewọ: edšakẹ amẹaṅõnye kẹ-ate gwabọ̃i amli, ni amẹayinye yẹ amẹkpẽhei lẹ; 24,9.

18. ni lumei kẹ maṅtšẹmei ahĩe tete po akẹnye aate yẹ mihewọ, koni *aṅõyeamẹ kẹ dšeṅmãdši lẹ odase.
*24,14. Bọf. 25,23; 27,24.

19. Ši kẹ́ amẹṅõnye kẹ-te lẹ, nyekahaoa nyehe yẹ bọni alo noni nyeakẽ hewọ; ši aaṅõ noni nyeawie ahãnye yẹ nakai ṅmlẹtfã lẹ mli noṅṅ. Luk. 12,11 12.

20. Edšakẹ dšee nye dši mei ni wieọ lẹ, ši moṅ nyetšẹ lẹ mumọ lẹ wieọ yẹ nyemli. 1 Kor. 2,4.

21. Ši nyemi aaṅõ nyemi ahã gbẽle, ni tšẹ aaṅõ bi ahã, ni bii aate ši awo amẹfọlọi ni amẹahã agbeamẹ. K. 35.

22. Ni mei fẽ aanyẹnye yẹ migbẹi lẹ hewọ; ši moni hĩeọ mli kẹ-yawulaä ši lẹ, lẹ lẹ aahere eyiwala. 24,9 13.

23. Ši kẹ́ amẹmĩwaänye yi yẹ mã nẹ mli lẹ, nyedšoa foi nyeyaä ekroko mli; ši lẹleṅ, mĩkẽnye akẹ: Nyegbeṅ Israel mādši lẹ fẽ nã *dãni gbomobi lẹ aaba. *16,28.

24. Kaselọ efèè etšõlọ, ni asaṅ tšũlọ efèè enuntšọ. Luk. 6,40. Ioh. 13,16; 15,20.

25. Efá akẹ kaselọ aatamọ etšõlọ, ni tšũlọ hũ aatamọ enuntšọ. *Kẹdši šĩatšẹ lẹ, amẹtšẹ́lẹ Beelzebul lẹ, ewebii lẹ, šii enyie amẹtšẹ́ṅamẹ nakai? *12,24.

(10,26—33. Luk. 12,2—9.)

26. Hewọ lẹ nyekašea-amẹ gbeyei; edšakẹ nokonoko bẹ ni abú nọ, ni agbleń nã; ni atēko noko, ni aleń. Mar. 4,22. Luk. 8,17.

27. Noni mikẽọnye yẹ duń mli lẹ, nyewiea yẹ la hīe; ni noni miwoọ nyetoiń mikẽọnye lẹ, nyešiẹa yẹ tšũiayiteań.

28. Ni nyekašea mei ní gbeọ gbomotšo lẹ ní amẹnyẽẽ susuma lẹ amẹgbe lẹ agbeyei; ši moń nyešea *moni nyẽọ susuma kẹ gbomotšo fẽ hīe ekpãtãa yẹ gehena mli lẹ gbeyei. *Iak. 4,12.

29. Ani aflimatai enyọ lẹ dšee hīebii nyońma ahõọ aheọ? ši amẹteń ekomeflo enyõń šikpoń, dša edšẹ nyetšẹ lẹ deń.

30. Ši nyeyiteńtšọi po lẹ akane fẽ.

31. Nohewọ lẹ nyekašea gbeyei; nyedšra wa ãhũ fè aflimatai babaõ.

32. Hewọ lẹ mofẽmo ni gbaã mli tšīọ mitã yẹ gbomei ahīe lẹ, mi hũ magba mli matšī etã yẹ mitšẹ ní yọ ńwei lẹ hīe.

33. Ši mofẽmo ní kwaãmi yẹ gbomei ahīe lẹ, mi hũ makwalẹ yẹ mitšẹ ni yọ ńwei lẹ hīe. Luk. 9,26.

(10,34—36. Luk. 12,51—53.)

34. Nyekasusua akẹ miba ní mabahã hedšọlẹ aba šikpoń lẹ nọ; dšee hedšọlẹ hãmọ miba, ši klante moń.

35. Edšakẹ miba ní mabatše mo kẹ-dše etšẹ he, kẹ biyõ kẹ-dše enye he, kẹ šãyõ kẹ-dše ešãyõ he.

36. Ni modientšẹ šlateńbii aatšõmọ ehenyẹlọi. Mika 7,6.

37. Moni dọõ tšẹ lo nye he fèmi lẹ, esaami; ni moni dọõ binũ lo biyõ he fèmi lẹ, esaami. 5 Mose 33,9. Luk. 14,26.27.

38. Ni moni wóó esẹńmọtšo kẹ-nyiee misẹ lẹ, esaami. 16,24.25.

39. Moni bãa esusuma yi lẹ, eelãdšelẹ; ni moni lãdšeọ esusuma yẹ mihewọ lẹ, enine aašẹ nọ. Luk. 17,33. Ioh. 12,25.

40. Moni hereọnye lẹ, ehereọmi; ni moni hereọmi lẹ, ehereọ moni tšũmi lẹ. 18,5. Luk. 10,16. Ioh. 13,20.

41. Moni hereọ gbalọ yẹ gbalọ gbẹi anọ lẹ, gbalọ nyõmọwo eená; ni moni hereọ dšalọ yẹ dšalọ gbẹi anọ lẹ, dšalọ nyõmọwo eená.

42. Ni mofẽmo ni aahã mei bibii nẹ ateń mokome nu-hõ kpulu kome pẹ enu yẹ kaselọ gbẹi anọ lẹ, lẹlẹń, mīkẽnye akẹ enyõmọwo eńmẽńlẹ gbīkogbīko. 25,40. Mar. 9,41.

Yitšo 11.

Ni eba mli akẹ, beni Iesu eto ekaselọi nyońma kẹ enyọ lẹ gbẹdšianọ nẹkẹ egbe ná lẹ, edše dšẹi eyatšõ nii ni ešiẹ yẹ amẹmãdši lẹ amli.

(11,2—19. Luk. 7,18—35.)

2. Ši Iohane lẹ, beni enu Kristo nitšumọi lẹ ahe *yẹ tšũ lẹń lẹ, etšũ ekaselọi lẹ ateń mei enyọ, *14,3.

3. ni amẹbabilẹ akẹ: Ani *bo dši moni baã lẹ, alo wọkwẹ mokroko gbẹ? *Mal. 3,1.

4. Ni Iesu here nọ ekẽamẹ akẹ: Nyeyaã ni nyeyagbaã Iohane noní nyenuọ kẹ noni nyenaã nẹ:

5. ſilafoi mīna nii, ni obubuafoi mīnyie; kpitiyelọi ahe mītše, ni toimũlọi mīnu nii; gbohīī mīte ši, ni ohīafoi lẹ, ãdšadše sanekpakpa ãtšõamẹ. Ies. 35,5.6; 61,1.

6. Ni adšõ mofẽmo ní *misane etõtõń enane. *13,57; 26,31.

7. Ši beni menẹmei yaã lẹ, Iesu bõi Iohane he wiemọ kẹ mei babaõ lẹ tšõmọ akẹ: Mẽ kwẹmọ nyete yẹ *ńã lẹ nọ lẹ? dſẹitšo ní kõyọ hosoọ? *3,1.5.

8. Alo mẽ kwẹmọ nyete? gbomo ni woọ atade bọdõ? Na, mei ní woọ atade bọdõ lẹ, mańtšẹmei awei amẹyọ.

9. Alo mẽ kwẹmọ nyete? *Gbalọ? Hẽ, mīkẽnye akẹ, moni fè gbalọ tetẹ. *Luk. 1,76.

10. Edšakẹ monẹ dši mo hewọ ní ańmã akẹ: "Na, mītšũ mibọfo lẹ kẹ-tšõ ohīe, moni aasã ogbẹ lẹ etoõ lẹ." Mal. 3,1.

11. Lẹlẹń, mīkẽnye akẹ: Mei ní yei fọamẹ lẹ ateń moko eteko ši ni fè Iohane, baptisilọ lẹ; tšẹbelẹ moni dši bibiõ kwrã yẹ ńwei mańtšẹyeli lẹ mli lẹ fèlẹ. 18,17.

12. Ši *kẹ-dšẹ Iohane, baptisilọ lẹ, yinọ kẹ-ba nẹ, hewalẹ nã ańõọ ńwei mańtšẹyeli lẹ, ni hewalọi gblaãlẹ hewalẹ nã. *Luk. 16,16; 18,24.

13. Ši gbalọi lẹ fẽ kẹ mla lẹ gba kẹbaši Iohane nõ.

14. Ni kẹdši nyemīsumọ akẹ nyeamõ mli lẹ, monẹ dši Elia ni baba lẹ. Mal. 3,23. Mat. 17,10—13.

15. Moni yọ toi ni ekẹ-anu lẹ, hã ni enu!

16. Ši namo he mańõ nẹkẹ yinọbii nẹ

mato? Amẹtamọ gbekēbii ni trá dšadši
anọ ni amẹtšẹ́tšẹ́ọ amẹnanemei akẹ:
17. Wọkpā blẹ wọhānye, ni nyedšòko;
wọwo yāra wọhānye, ni nyefóko. Abẹi 29,9.
18. Edšakẹ Iohane ba, ni *eyee nii ni
esā enuu noko lẹ, amẹkē akẹ: Daimonio
yẹ emli. * 3,4.
19. Gbomobi lẹ ba, ni *eyeọ nii ni
esā enuọ noko lẹ, amẹkē akẹ: Na, nū
fulọ kẹ dānulọ, ntōhelọi kẹ ešafelọi
ašientšẹ nẹ! Ni abu nilē lẹ bem yẹ ebii
lẹ anā. * 9,14.15.

(11,20–24. Luk. 10,12–15.)

20. Kẹkẹ ni ebōi mādši hei ni etšu
ehewalẹ-nitšumọi babaō titri yẹ lẹ ahiē-
wiemọ, akẹ-ni amẹtšakee amẹtšuii lẹ, ekē:
21. Kpóo hā bo, Korazin! kpóo hā bo,
Betsaida! Edšakẹši hewalẹ-nitšumọi ni
atšu yẹ nyemli lẹ, aná atšu yẹ Tiro kẹ
Zidon dšikūlẹ, *amẹtšake amẹtšuii yẹ
kpekpe kẹ lamlu mli dšeeṅmō. * Iona 3,6.
22. Tšẹbelẹ mīkēnye akẹ, edšraṅ hāṅ Tiro
kẹ Zidon yẹ kodšomọgbī lẹ nọ, tamọ nye.
23. Ni bo, *Kapernaum ni awò onọ
kẹ-šẹ ṅwei lẹ, gbohīīadše tō aabao ši
kẹ-ate; edšakẹši hewalẹ-nitšumọi ni atšu
yẹ omli lẹ, aná atšu yẹ Sodom dšikūlẹ,
emā ši kẹ-baši ṅmẹnẹ. * 4,13; 8,5; 9,1.
24. Tšẹbelẹ mīkēnye akẹ, edšraṅ hāṅ
Sodom šikpoṅ lẹ yẹ kodšomọgbī lẹ nọ,
tamọ bo. 10,15.

(11,25–27. Luk. 10,21.22.)

25. No be lẹ mli lẹ Iesu here nọ ni ekē:
Mīdšie oyi, Atā, ṅwei kẹ šikpoṅ nuntšọ,
akẹ oṅō nii nẹ otē ṅālọi kẹ nilelọi, ni
odšie otšō abifabii; 1 Kor. 1,26–29.
26. hē, Atā, bọni sa ohīe dši no.
27. Mitšẹ *étu nii fē ewo mideṅ; ni
mokomoko lee bi lẹ, akẹ dša tšẹ lẹ kẹkẹ;
asaṅ tšẹ lẹ hū, mokomoko leelẹ, akẹ dša
bi lẹ, kẹ moni bi lẹ sumoọ akẹ edšieọlẹ
etšōọ lẹ. * 28,18. Ioh. 3,35; 17,2. Fil. 2,9.
28. Nyebaā miṅō, nye mei fē ni
etọnye ni nyedšatšui fènye lẹ, ni
mahānye hedšōmọ. 12,20. Ier. 31,25.
29. Nyewoa mipā lẹ nyefōa nyenọ,
ni nyekaseami; ši mihe dšọ, ni
mibaā mihe ši kẹ-dšẹ mitšui mli;
ni nyeaná hedšōmọ nyeahā nyesu-
sumai lẹ.
30. Edšakẹ mipā lẹ tẽremọ waa,
ni *midšatšu lẹ etšii. * 1 Ioh. 5,3.

Yitšo 12.

(12,1–8. Mar. 2,23–28. Luk. 6,1–5.)

No be lẹ mli lẹ Iesu tšō able ṅmōdši
amli yẹ hedšōmọgbī lẹ nọ; ni hōmọ mīye
ekaselọi lẹ, ni amẹbōi *abletšei lẹ kūmọ
kẹ kpemọ. * 5 Mose 23,25.
2. Ši beni Farisifoi lẹ na lẹ, amẹkēlẹ
akẹ: Na, okaselọi lẹ mīfe noni ahāā he-
gbẹ akẹ afeọ yẹ hedšōmọgbī lẹ nọ. 2 Mose 20,10.
3. Ši ekēamẹ akẹ: Ani nyekaneko
*noni David fe beni hōmọ yelẹ kẹ mei
ni kẹlẹ yọ lẹ? * 1 Sam. 21,7.
4. Bọni ebote Nyoṅmọ we lẹ, ni eyaye
hīe-mā-abolọi ni edšaa gbẹ akẹ lẹ lo mei
ni kẹlẹ yọ lẹ yeọ, akẹ dša *osọfoi lẹ
kẹkẹ lẹ? * 3 Mose 24,9.
5. Alo nyekaneko yẹ mla lẹ mli akẹ,
hedšōmọgbīi lẹ anọ lẹ osọfoi buleọ hedšō-
mọgbī lẹ noṅṅ yẹ sọlemọwe lẹ ni amẹ-
yee fọ? 4 Mose 28,9.
6. Ši mīkēnye akẹ, moni fè sọlemọ-
we lẹ yẹ biẹ.
7. Ši edši nyele noni dši: *"Mọbọnalẹ
mitaoọ ši dšee afọleṅ" lẹ šiši kūlẹ, nye-
buṅ mei ni yee fọ lẹ afọ. * Hos. 6,6. Mat. 9,13.
8. Edšakẹ hedšōmọgbī lẹ nuntšọ dši
gbomobi lẹ.

(12,9–14. Mar. 3,1–6. Luk. 6,6–11.)

9. Ni edše dšẹi eyabote amẹkpēhe lẹ.
10. Ni na, nū ko yẹ dšẹi ni enine ko-
me egbo. Ni amẹbilẹ akẹ: Ani edša gbẹ
akẹ atšāa mo yẹ hedšōmọgbī lẹ nọ? beni
afe ni amẹwo enā flọmọ. Luk. 14,3.
11. Ši ekēamẹ akẹ: Nyeteṅ namo ni
yọ tō kome, ni kẹdši eyagbē bu mli yẹ
hedšōmọgbī lẹ nọ lẹ, ni emōṅ emli ni
edšielẹ?
12. Ani gbomo dšra waa babaō fè tō?
Nohewọ lẹ edša gbẹ akẹ afeọ edšūrō yẹ
hedšōmọgbī lẹ nọ. Luk. 14,5.
13. Kẹkẹ ni ekē nū lẹ akẹ: Kpā onine
lẹ mli! Ni ekpā mli, ni eye emū tamọ
ekome lẹ.
14. Ši Farisifoi lẹ dše kpo te eyi nọ apām,
bọni amẹafe ni amẹkpātā ehīe. Ioh. 5,16.
15. Ši beni Iesu kpa enẹ ši lẹ, egbla
ehe ši kẹ-dše dšẹi. Ni mei babaō nyie
esẹ, ni etšāamẹ fē, Mar. 3,7–12.

16. ni ebọamẹ kọkọ akẹ amẹkahã anu ehe; 8,4.

17. beni afe ní noni gbalọ *Iesaia wie lẹ aba mli akẹ: * Ies. 42,1—4.

18. "Na, mitšũlọ ní mihala lẹ, misuolọ *ní misusuma náa ehe tšui lẹ; mikẹ mimumọ lẹ aato enọ, ni eedšadše kodšomọ etšõ dšeńmãdši lẹ. * 3,17.

19. Ebéń, ni eblọń hũ, ni moko nuń egbẽ yẹ blohũiań.

20. Gãlã ni amĩa lẹ, ekũń, ni ođonti hũ ní tšoọ sulĩ lẹ, egbeń, kẹ-yaši beyinọ ní eehã kodšomọ ašẹ kũnimyeli mli.

21. Ni egbẹi lẹ anọ dšeńmãdši lẹ aańõ amẹhĩe afõ."

(12,22—45. Mar. 3,22—30. Luk. 11,14—26. 29—32.)

22. Kẹkẹ ni akẹ moko ní đaimonio yọ emli ní dši fĩlafo kẹ mumui fẽ ba eńõ; ni etšãlẹ ni fĩlafo ní dši mumui hũ lẹ wie ni ena nii.

23. Ni asafoi lẹ fẽ nã kpẹ amẹhe ni amẹkẹ̃: Ani dšee David bi lẹ nẹ?

24. Ši beni Farisifoi lẹ nu lẹ, amẹkẹ̃: *Dšee yaka monẹ fãa daimonioi lẹ, ši daimonioi alumo Beelzebul hewalẹ nã ni. * 9,34.

25. Ši noni Iesu yo amẹdfẽńmọi lẹ, ekẹ̃amẹ akẹ: Mańtšẹyeli-fẽ-mańtšẹyeli ni gbáa woọ lẹđientšẹ ehe lẹ, edfaã; ni mań-fẽ-mań alo šĩa-fẽ-šĩa ní gbáa woọ lẹđientšẹ ehe lẹ, edamọọ ši.

26. Ni kẹdši satan fã satan lẹ, egbá ewo lẹđientšẹ ehe; bẽlẹ tê emańtšẹyeli lẹ aafe têń ađamọ šiń?

27. Ni kẹdši mi lẹ, Beelzebul nã mifãa daimonioi yẹ lẹ, nyebihĩĩ lẹ, namo nã amẹfãamọ-amẹ yẹ? Nohewọ lẹ amẹ nọńń amẹakodšonye.

28. Ši kẹdši mi lẹ, Nyońmọ Mumọ lẹ nã *mifãa daimonioi lẹ yẹ lẹ, no lẹ ninamọ Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ eninanye lẹ. * 1 Ioh. 3,8.

29. Ši kũlẹ tê aafe têń ni moko aanyẽ hewalọ we ebote ní *eyaha enibiiń, akẹ dša efĩ hewalọ lẹ dã, ni eewo ewe lẹ hã? * Ies. 49,24.

30. Moni bẹ migbẹfãń lẹ, ši ete ewomi; ni moni kẹmi buaa nã lẹ, gbẹ egbẹọ efã. Mar. 9,40.

31. Nohewọ lẹ mĩkẹ̃nye akẹ: Aańõ eša kẹ musubọ̃ fẽ afa gbomei; ši Mumọ lẹ he msubọ̃ lẹ *ańõ-fań gbomei. * Heb. 6,4.6; 10,26. 1 Ioh. 5,16.

32. Ni mofẽmo ni aawie wiemọ ko eši gbomobi lẹ, aańõ-falẹ; ši mofẽmo ni aawie aši Mumọ krońkroń lẹ, ańõ-fańlẹ yẹ dše ngú lo dšeń ni baba lẹ mli. Luk. 12,10. 1 Tim. 1,13.

33. Nyetẹoa tšo kpakpa, ní ewo yibii kpakpai; alo nyetẹoa tšo fõń, ní ewo yibii fõdši; edšakẹ tšoyibii ańõ-leọ tšo. 7,17.

34. Nye šinõi afĩei! tè aafe têń ni nye mei ni nyedši meifõdši lẹ, ní nyeanyẽ ekpakpa nyewień? edšakẹ noni eyi tšui obõ kẹ-teke nọ lẹ, no nońń nãbu wieọ.

35. Gbomo kpakpa dšieọ nikpakpai kẹ-dšẹọ etšuiń dfetri kpakpa lẹ mli; ni gbomo fõń hũ dšieọ nifõdši kẹ-dšẹọ etšuiń dfetri fõń lẹ mli.

36. Ši mĩkẹ̃nye akẹ, yakawiemọ-fẽ-yakawiemọ ní gbomei wieọ lẹ, amẹbabu he akontą yẹ kodšomọgbĩ lẹ nọ.

37. Ši owiemọi lẹ amli aadšẹ abuo bem, ni owiemọi lẹ amli aadšẹ abuo fọ.

38. Kẹkẹ ni wolońmãlọi kẹ Farisifoi lẹ ateń meikomei here nọ ni amẹkẹ̃: Tšõlọ, *wọmĩtao onine nã okadi ko wọkwẹ. * 16,1.

39. Ši ehere nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Yinọbii fõdši kẹ gblãfitelọi mĩtao okadi; ši ahããamẹ okadi ko, akẹ dša gbalọ Iona okadi lẹ.

40. Edšakẹ bọni Iona ye faneŕane kẹ nyõńnyõń gbĩĩ etẽ yẹ ńšọúlõ kpeteńkple lẹ mũsũń lẹ, nakai gbomobi lẹ aaye faneŕane kẹ nyõńnyõń gbĩĩ etẽ yẹ šikpoń lẹ tšui mli. Iona 2,1.2.

41. Ninivehĩĩ lẹ aate ši awo nẹkẹ yinọbii nẹ yẹ kodšomọ lẹ mli, ni amẹabuamẹ fọ; edšakẹ amẹtšake amẹtšuii yẹ Iona šiẹmọ lẹ nã; ni na, moni fè Iona yẹ biẹ. Iona 3,5.

42. Wuoyigbẹ mańnye lẹ aate ši awo nẹkẹ yinọbii nẹ yẹ kodšomọ lẹ mli, ni eebuame fọ; edšakẹ *edšẹ šikpoń lẹ nãgbẽhe ebabo Salomo nilẽ lẹ toi; ni na, moni fè Salomo yẹ biẹ. * 1 Mań. 10,1—10.

43. Ši mumọ fõń lẹ, kẹ̃ edše gbomo mlí lẹ, eyanyieọ hei gbĩdši etaoọ hedšọ̃mọ, ši enáá eko.

44. Ni ekẹ̃ọ akẹ: Makũ misẹ mate miwe

heni midšę lę. Ni kę eba lę, enaä akę
ekä ši eflo, ni abę mli, ni awula mli.
45. Kękę lę eyaä ni eyaňõo mumoi
krokomei kpawo ní dši meifõdši fèlę
ekę-fataä ehe; ni amębaä amębahīo dšei;
*ni nakai gbomo lę nägbēšihīlę lę tšõo
efõň fè kleňkleňnõ lę. Nakai noňň aafe
yino fõň nę hũ. • 2 Pet. 2,20.
(12,46—50. Mar. 3,31—35. Luk. 8,19—21.)
46. Ši beni ekę asafoi lę wieo lolo lę,
na, enye kę enyemimei badamo agbó lę
nä amęmītao amękęlę awie. 13,55.
47. Ni moko bakęlę akę: Na, onye kę
onyemimei lę damo agbó lę nä mītao
amękeo awie.
48. Ši ehere no ekę moni bakęlę lę
akę: Namo dši minye, ni namei dši mi-
nyemimei? Luk. 2,49.
49. Ni ekpã enineň etšõ ekaseloi lę
ekę: Na, minye kę minyemimei nę!
50. Edšakę *mofēmo ní aafe mitšę ní
yo ňwei lę suomonänii lę, lę noňň dši
minyeminũ kę minyemiyõ kę minye.
• Rom. 8,29.

Yītšo 13.

(13,1—23. Mar. 4,1—20 Luk. 8,4—15)

Nakai gbī lę no noňň lę Iesu dše šīa
lę eyatá ňšo lę nä.
2. Ni asafo babaõ babua amęhe nä yę
eňõ, ni nohewo lę ete lęlę ko mli eyatá
ši, ni asafo lę fē damo ňšo lę nä.
3. Ni ewie wiemoi pī etšõamę yę abę-
buai amli ekę: Na, nidũlo yiň ete ni-
dũmo.
4. Ni beni edũo lę, ekomei yafie gbę
he, ni lofõdši ba bakõlo.
5. Ni ekomei hũ yafie tęsäi ano, heni
amęnáá sũ tũtu yę; ni amrõ lę, akę-ni
amębę sũ ní kwo lę hewo lę, amękwē;
6. ši beni hũlũ te ši lę, amęšä, ni
amębę fä ko hewo lę amęňälä.
7. Ni ekomei hũ yafie ňmei ateň, ni
ňmei lę hole amęhe no, ni amęgbe nomei.
8. Ši ekomei hũ yafie šikpoň kpakpa
no, ni ewo yibii, ekomei oha, ekomei
nyoňmai-ekpa, kę ekomei nyoňmai-etē.
9. Moni yo toi ní ekę-anu lę, hä ní enu!
10. Ni ekaseloi lę ba eňõ babilę akę:
Menihewo okęamę wieo yę abębuai amli lę?
11. Ši ehere no ekęamę akę: Edšakę nye
lę aňõ-hänye akę nyele ňwei maňtšęyeli
lęň tēmosädši lę, ši amę lę aňõ-häkoamę.
12. Edšakę *mofēmo ní yo noko lę,
aahälę ní éná kę-teke no; ši mofēmo ní
bę noko lę, noni eyo tete lę, aašõ yę
edeň. • 25,29. Mar. 4,25. Luk. 8,18.
13. Enęhewo mikęamę wieo yę abębuai
amli lę, edšakę amęmīna ši amęnaa, ni
amęmīnu ši amęnuu, ni amęnaa šiši hũ.
5 Mose 29,3.
14. Ni Iesaia gbalę lę eba mli yę amę-
he, *noni kęo akę: "Nu lę nyebanu nę,
ši nyenaň šiši; ni na lę nyebana nę, ši
nyeyooň sę. • Ies. 6,9.10.
15. Edšakę nękę maň nę tšui ekplim,
ni amętoii ewa, ni amęmīamīa amęhī-
ňmęii; koni amękana kę amęhīňmęii, ni
amękanu kę amętoii, ni amętšui hũ aka-
na šiši, ní amękpale ní mitšáamę."
16. Ši nye lę, adšõ nyehīňmęii lę, akę
amęmīna nii, kę nyetoii lę, akę amęmī-
nu nii. Luk. 10,23.24.
17. Edšakę lęlęň, mīkęnye akę, gbaloi
kę dšaloi pī tao ní amęna nii ní nye-
naä nę, ni ameyanaa, alo ní amęnu nii ni
nyenuo nę, ni ameyanuu.
18. Nohewo lę nye lę nyeboa nidũlo
lę he abę lę toi.
19. Mofēmo ní nuo maňtšęyeli lę he
wiemo lę ni eyoo sę lę, mofõň lę baä
bašáa noni adũ yę etšui mli lę. Monę
dši moni adũ yę gbę he lę.
20. Ši moni adũ yę tęsä no lę, lę dši
moni nuo wiemo lę ni ehereo amrõ kę mīšę;
21. ši akę-ni ebę šišifä yę emli lę, ehīo
ši fiõ kękę; ni kędši haomo lo yiwalę
ba yę wiemo lę hewo lę, etšęę kękę lę
enane etõtõ.
22. Ši moni adũ yę ňmei ateň lę, lę
dši moni nuo wiemo lę, ni dše nęň *he
nägbamo kę nii pī ahe lakamo lę gbęo
wiemo lę, ni ewoo yibii. • 6,19—34 1 Tim. 6,9.
23. Ši moni adũ yę šikpoň kpakpa no
lę, lę dši moni nuo wiemo lę ni eyoo
sę, ni esä ewoo yibii hũ, ni ebaä, moko
oha, moko hũ nyoňmai-ekpa, kę moko hũ
nyoňmai-etē.
24. Ebuamę abę kroko hũ ekę: Ňwei
maňtšęyeli lę tamo nũ ko ni dũo dũ-
monii kpakpai yę ebõ mli. 13,36—43.

25. Ši beni mei wǫ lę, ebenyęlǫ ko ba ebadũ dfęi efutu ñmã lę, ni eyiñ ete.

26. Ši beni ekwẽ ni ewo yibii lę, kękę lę dfęi lę hũ pue.

27. Ši šĩatšę lę tšũdši lę ba eñõ babilę akę: Nuntšǫ, ani dšee dũmǫnii kpakpai odũ yę obǭ lę mli lę? nẽgbę ekę dfęi nę dšę mǫ?

28. Ši ekẽamę akę: Henyęlǫ ko bafe enę nę. Ni etšũdši lę kẽlę akę: Bẽlę õsumǫ akę wǫya ni wǫyafãmǫ lo?

29. Ši ekẽ: Dabi, ekolę aleenõ dfęi lę fãmǫ mli lę, nyeafãmǫ ñmã lę hũ nyefutuñ.

30. Nyehãa enyǫ lę fẽ akwẽa kę-yašia ñmãkpamǫbe lę, ni ñmãkpamǫbe lę makẽ kpalǫi lę akę: Nyebuaã dfęi lę anã tšutšu, ni nyefĩmǫa-amę keikei, koni ašã; ši ñmã lę *nyebuaã nã nyeyawoa miboño lę mli. *8,12.

(13,31.32. Mar. 4,30—32. Luk. 13,18.19.)

31. Ebuamę abę kroko ekẽ: Ñwei mañtšęyeli lę tamǫ sinapiwũ ni moko kǫ ni eyadũ yę ebǭ mli;

32. edši dũmǫnii fẽ ateñ bibiõ kwrã, ši kę́ ekwẽ lę, edaã fè fiebãi fẽ, ni efeǫ tšo, ni ñwei lofõdši lę baã bafeǫ tšũi yę enidši ateñ.

33. Ebuamę abę kroko akę: Ñwei mañtšęyeli lę tamǫ mãša ni yõ ko kǫ ni eñõ-hǫ mã tšesei etẽ mli kę-yaši beyinǫ ni fẽ fa. Luk. 13,20.21.

34. Abębuai amli Iesu tšõ wie *nii nę fẽ etšõ asafoi lę, ni abębuai amli sǫññ kękę ekęamę wieǫ; *Mar. 4,33.34.

35. koni noni *gbalǫ lę wie lę aba mli akę: "Magble minã yę abębuai amli; magba nii ni añõ-tẽ kę-dšę dšeñ šišidšẽ lę." *Lal. 78,2.

36. Kękę ni Iesu dšie asafoi lę agbę ni ete šĩa lę. Ni ekaselǫi lę ba eñõ bakẽlę akę: Tšõmǫwǫ abǭ lęñ dfęi lę he *abębua lę šiši. *K. 24—30.

37. Ni ehere nǫ ekẽamę akę: Dũmǫnii kpakpai adũlǫ lę dši gbomobi lę;

38. abǭ lę dši dše neñ; *dũmǫnii kpakpai lę dši mañtšęyeli lęñ bii lę; dfęi lę dši mofõñ lę bii lę; *1 Kor. 3,9.

39. henyęlǫ ni dũamę lę dši abonsam; ñmãkpamǫbe lę dši dše neñ nãgbẽ lę; ni ñmãkpalǫi lę dši ñweibǫfoi.

40. Agbęnę bǫni abuaã dfęi anã ni akę la šãa lę, nakai noññ aafe yę dše neñ nãgbẽ lę.

41. Gbomobi lę aatšũ ebǫfoi lę, ni *amęabua nanetõtõmǫnii fẽ kę mei ni tšuǫ mlakwamǫnii lę anã kę-adše emañtšęyeli lę mli, *25,31—46.

42. ni amęañõamę amęwo laflõnõ lę mli; dšęi yãfõ kę nyãnyõdši ašišikpemǫ aahĩ. 8,12.

43. Ni *dšalǫi lę aakpę tamǫ hũlũ yę amętšę mañtšęyeli lę mli. Moni yǫ toii ni ekę-anu lę, hã ni enu! *Dan. 12,3.

44. Asañ ñwei mañtšęyeli lę tamǫ dfetri ni añõ-tẽ yę abǭ mli, ni beni gbomo ko yana lę, eñõ-tẽ, ni no he mišę ni enã hewǫ lę ete ni *eyahõ nii fẽ ni eyǫ lę, ni ekę-hè nakai abǭ lę. *19,29. Luk. 14,33. Fil. 3,7.

45. Asañ ñwei mañtšęyeli lę tamǫ gugyelǫ ko ni taoǫ adiagbai fęfędši,

46. ni beni eyana *adiagba kome ni dšra wa lę, ete ni eyahõ nii fẽ ni eyǫ lę, ni ekę-hé. *Abei 8,10.11.

47. Asañ ñwei mañtšęyeli lę tamǫ yã ni afõ yę ñšǫ mli ni eñõ lõi srǫtoi fẽ eko; 22,9.10.

48. ni beni eyi lę, agbla kę-ba šia nǫ, ni amętrá ši amębua ekpakpai lę anã amęwo kpaii amli; ši nii ni ehĩĩ lę amęšęrę amęfie.

49. Nakai noññ abafe yę dše neñ nãgbẽ lę. Ñweibǫfoi lę aadše kpo aba ni *amęabahala mei fõdši lę yę dšalǫi lę ateñ; *25,32.

50. ni amękę nomei aawo laflõnõ lę mli. Dšęi yãfõ kę nyãnyõdši ašišikpemǫ aahĩ.

51. Iesu kẽamę akę: Nyèna nii nę fẽ šiši lo? Amękẽlę akę: Hẽ, Nuntšǫ!

52. Ši ekẽamę akę: Nohewǫ lę, woloñmãlǫ-fẽ-woloñmãlǫ ni afelę kaselǫ ahã ñwei mañtšęyeli lę, etamǫ šĩatšę ko ni dšieǫ nii hẽi kę nii memedši kę-dšęǫ edfetri lęñ.

(53—58. Mar. 6,1—6. Luk. 4,16—30.)

53. Ni eba mli akę, beni Iesu egbe abębuai nę anã lę, edše dšęi;

54. ni beni eba lędientšę emã lęñ lę, etšõamę nii yę amękpẽhe lę, ni ehã amęhe dšõ amęhe ni amękẽ: Nẽgbę monę yanã nilẽ kę hewalęnii nę kę-dšę?

55. Ani dšee ñãlǫ lę bi lę nę? Ani dšee enye atšę́ǫ Maria, kę enyemimeihĩĩ Iakobo kę Iose kę Simon kę Iuda lę?

56. Ni enyemimeiyei le̱, ani dšee ame̱fẽ ame̱ke̱wo̱ yo̱? Nẽgbe̱ mone̱ yaná nii ne̱ fẽ ke̱-dše̱ mo̱? Ioh. 7,15.52.

57. Ni etšő pãmpi ehãame̱. Ši Iesu kẽ̱ame̱ ake̱: *Abuo̱ gbalo̱ ye̱ hefẽhe, dša le̱dientše̱ emañ ke̱ le̱dientše̱ ewe ke̱ke̱. * Ioh. 4,44.

58. Ni ake̱-ní ame̱hee ame̱yee hewo̱ le̱, efee hewale̱nii pĩ ko ye̱ dše̱i.

Yitšo 14.

(14,1—12. Mar. 6,14.17—30. Luk. 9,7—9; 3,19.20.)

No be le̱ mli le̱ tetrarke Herode nu Iesu he sane;

2. ni ekẽ̱ etšũdši le̱ ake̱: Iohane, baptisilo̱ le̱ ni; le̱ éte ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateñ, nohewo̱ ni hewale̱i le̱ tšuo̱ nii ye̱ emli ne̱.

3. Ši Herode émõ Iohane éfĩle̱ ni *éwole̱ tšũñ ye̱ Herodia, enyemi Filipo ñã le̱, hewo̱; * 11,2.

4. edšake̱ Iokane ékẽ̱le̱ ake̱: *Edšaa ake̱ owẽo̱le̱. * 3 Mose 18,16.

5. Ni kũle̱ etao ake̱ egbele̱, ši ẽše asafo le̱ gbeyei, edšake̱ *ame̱buo̱le̱ gbalo̱. * 21,26.

6. Ši beni ayeo̱ Herode fo̱mo̱gbĩ le̱, Herodia biyõ le̱ badšò ye̱ mei le̱ ahĩe, ni efe Herode feo̱;

7. nohewo̱ le̱ ekã kitã eke̱-wole̱ ši ake̱ nofẽno ní eebile̱ le̱ eehãle̱.

8. Ni enye wole̱ ñã ni ebakẽ̱ ake̱: Ñõ Iohane, baptisilo̱ le̱, yitšo ofõ kã mli ohãmi ye̱ bie̱!

9. Ni edo̱ mañtše̱ le̱; ši ekitãi ni ekãmo̱ le̱ ke̱ mei ní ke̱le̱ trá niyenii aši le̱ ahewo̱ le̱, efá ake̱ añõ-hãle̱.

10. Ni etšũ ayafo Iohane yitšo ye̱ tšũ le̱ mli.

11. Ni añõ eyitšo le̱ afõ kã mli ke̱-ba, ni añõ-hã oblayõ le̱, ni eke̱-yahã enye.

12. Ni ekaselo̱i le̱ ba ame̱bawó egbonyo le̱ ni ame̱yafũ, ni ame̱te ame̱yakẽ̱ Iesu.

(13—21. Mar. 6,31—44. Luk. 9,10—17. Ioh. 6,1—13.)

13. Ši beni Iesu nu le̱, etšő le̱le̱ mli ke̱-dše dše̱i ke̱-te ñãno̱ heko bãnẽ. Ni beni asafoi le̱ nu le̱, ame̱dše mãdši le̱ amli ame̱nyie ame̱nane ke̱-tiule̱.

14. Ni Iesu dše kpo ni ebana asafo babaõ, ni *emũsũñ tšõle̱ ye̱ ame̱hewo, ni etšá ame̱teñ helatše̱mei le̱. * 9,36.

15. Ši beni še̱ gbe̱ke̱ le̱, ekaselo̱i le̱ ba eñõ ame̱bakẽ̱: Ñãno̱ dši bie̱, ni dše mína; dšiemo̱ asafoi le̱ agbe̱, ní ame̱ya mãdši le̱ amli ní ame̱yahe niyenii.

16. Ši Iesu kẽ̱ame̱ ake̱: Ehĩaa ake̱ ame̱ate; nyehãaame̱ nii ame̱yea.

17. Ši ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Aboloi enumo̱ ke̱ lõi enyo̱ pe̱ wo̱yo̱ ye̱ bie̱.

18. Ši ekẽ̱ame̱ ake̱: Nyeke̱-bahãami ye̱ bie̱!

19. Ni efá asafoi le̱ ake̱ ame̱trátrá ši ye̱ dfe̱i le̱ ano̱. Ni ekõ̱lo̱ aboloi enumo̱ le̱ ke̱ lõi enyo̱ le̱, ni ekwe̱ ñwei edšo̱ no̱, ni ekũmo̱ mli, ni eñõ aboloi le̱ ehã ekaselo̱i le̱, ni ekaselo̱i le̱ ñõ-hã asafoi le̱.

20. Ni ame̱fẽ ame̱ye ni ame̱tõ̱ro̱, ni ame̱kõ̱lo̱ fufudši ní fe̱ le̱ ame̱wo kafũi nyoñma ke̱ enyo̱ obõbõ. 2 Mañ. 4,44.

21. Ši mei ní ye le̱ aaše̱ hĩĩ akpeienumo̱, sõro yei ke̱ gbekẽbii.

(22—36. Mar. 6,45—56. Ioh. 6,15—21.)

22. Ni amrõ le̱ Iesu tšire̱ ekaselo̱i le̱ ayi se̱ ní ame̱bote le̱le̱ le̱ mli ni ame̱tšő ehĩe ke̱ya ñšo̱ le̱ se̱gbe̱, koni ewo asafoi le̱ agbe̱ dã.

23. Ni beni ewo asafoi le̱ agbe̱ le̱, ekwo̱ goñ le̱, ekometõ, ní eyaso̱le. Ši beni dše na le̱, ekometõ eyo̱ dše̱i. Luk. 6,12; 9,18.

24. Ši le̱le̱ le̱ eše̱ ñšo̱ le̱ teñ momo ni ñšo̱kei le̱ mĩhe̱le̱le̱, edšake̱ ẽkpe kõ̱yo̱.

25. Ši nyõñ sramo̱be ní dši edfe̱ le̱ no̱ le̱ Iesu nyie ñšo̱ le̱ hĩe ke̱-ba ame̱ñõ.

26. Ni beni ekaselo̱i le̱ nale̱ ní enyie ñšo̱ le̱ hĩe le̱, ame̱tšui fã, ni ame̱kẽ̱ ake̱: *Sisañ! ni ame̱blo̱ ke̱ gbeyei. * Luk. 24,37.

27. Ši amrõ le̱ Iesu fã enã ekẽ̱ame̱ ake̱: Nyenáa tšui, miñ; nyekašea gbeyei!

28. Ši Petro here no̱ ekẽ̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, ke̱dši boñ le̱, fámi koni matšő nu le̱ hĩe ke̱-ba oñõ.

29. Ni ekẽ̱: Ba! Ni Petro dše le̱le̱ le̱ mli, ni enyie nu le̱ hĩe ke̱-mĩya Iesu ñõ.

30. Ši beni ena ake̱ kõ̱yo̱ le̱ mĩtfa hũ le̱, eše gbeyei ni ebõi šiumo̱, ni ebo ekẽ̱: Nuntšo̱, heremo̱mi!

31. Ni amrõ le̱ Iesu kpã enine mli eso̱ole̱, ni ekẽ̱le̱ ake̱: Bo ni *ohemo̱-ke̱-yeli fáá, menihewo̱ odše ñwane? * 8,26.

32. Ni beni ame̱bote le̱le̱ le̱ mli le̱, kõ̱yo̱ le̱ fõ tfa.

33. Ni mei ní yo̱ le̱le̱ le̱ mli le̱ bakotole̱ ame̱kẽ̱: Le̱le̱ñ, Nyoñmo̱ bi dšio!

34. Ni beni ame̱fo ñšo̱ le̱, ame̱ba Genesaret šikpoñ le̱ no̱.

35. Ni beni dšęibii lę yolę lę, amętšū
ate dšęi niiañ fē, ni ayañō helatšęmei
fē kę-ba eñō;
36. ni amętutǫlę akę ehā amęná *etade
lę nāmū lę kękę he amętra; ni mei abǫ
ní tra he lę fē he waamę kwrā.
* 9,21. Luk. 6,19.

Yitšo 15.

(15,1—20. Mar. 7,1—23.)

Kękę ni woloñmālǫi kę Farisifoi ní
dšę Ierusalem lę ba Iesu ñō amębakē:
2. Mēhewǫ ni okaselǫi lę tōǫ onukpai
lę *ablemasādši lę anǫ lę? edšakę †amę-
fǫǫ amędē dāni ameyeǫ nii.
* 5 Mose 4,2. † Luk. 11,38.
3. Ši ehere nǫ ekēamę akę: Mēhewǫ
ni nye hū nyekę nyeblemasādši lę tōǫ
Nyoñmǫ kitā lę nǫ lę?
4. Edšakę Nyoñmǫ *wo kitā ekē: "Wo
otšę kę onye!" ni "moni lomoǫ etšę lo
enye lę, gbe aagbelę!" * 2 Mose 20,12; 21,17.
5. Ši nye lę nyekēǫ akę: Mofēmo ni
aakē etšę lo enye akę: Noni kūlę oonā
yę mideñ lę, mikę-ke Nyoñmǫ lę, eka-
wo etšę lo enye doññ.
6. Ni nyeblemasādši lę ahewǫ lę nyegu
Nyoñmǫ kitā lę.
7. Osatofoi! gbę nā pę *Iesaia gba yę
nyehewǫ akę: * Ies. 29,13.
8. "Mañ nę kę amęnābu woǫmi; ši
amętšui etši ehe kę-dšę mihe kę-te šoññ.
9. Ši yakatfā amędšāami lę, edšakę
amętšōǫ tšōmǫi ní dši gbomei akitāi."
10. Ni etšę́ asafo lę kę-ba, ni ekēamę
akę: Nyebǫa toi ni nyenu šiši!
11. Dšee noni *boteǫ mo dāñ lę buleǫ
gbomo; ši moñ noni †dšeǫ mo dāñ lę,
no buleǫ gbomo. * 1 Tim. 4,4. † Mat. 12,34.
12. Kękę ni ekaselǫi lę ba eñō amę-
bakēlę akę: Ole akę, beni Farisifoi lę
nu nękę wiemǫi nę, efeamę tāñ?
13. Ši ehere nǫ ekē: Tšo-fē-tšo ni dšee
miñwei-tšę lę tęo lę, fā aafā.
14. Nyekadia amęsę! *fīlafoi ni tšōǫ
fīlafoi agbę dšiamę; ni kę́ fīlafo mītšō
fīlafo gbę lę, amęyi enyǫ lę fē amęagbē
bu mli. * 23,24. Luk. 6,39. Rom. 2,19.
15. Ni Petro here nǫ ekēlę akę: Tšō-
mǫwǫ abę nę šiši!
16. Ni ekē: Ani nye hū nyeleko nii lolo?
17. Ani nyekpako ši akę, nofēno ni
boteǫ mo dāñ lę, mūsūñ eyaā ni adšieǫ
awoǫ tiañ mli?
18. Ši nii ni dšeǫ dāñ dšeǫ kpo lę, tšui
mli dšęǫ, ni nomei buleǫ mo lę.
19. Edšakę *tšui mli ni susumǫi fōdši,
gbomogbē, gblāfitemǫi, adfamañbǫi, dšūi,
amale odaseyelii kę musubǫi dšęǫ.
* 1 Mose 8,21.
20. Enęmei dši nii ni buleǫ gbomo; ši
dē ni afǫǫ dāni ayeǫ nii lę, no bulee mo.
(21—28. Mar. 7,24—30.)
21. Ni Iesu dše dšęi eyiñ ete Tiro kę
Zidon niiañ.
22. Ni na, Kanaanyō ko ni dšę dšęi niiañ
noññ bablǫlę ekē: Nami mǫbǫ, Nuntšǫ,
David bi; mibiyō mīna nō kę daimonio.
23. Ši efoo edāñ. Ni ekaselǫi lę ba
bakpalę fai, ni amękē akę: Wolę gbę
ní eya, ši ēblǫ kę-mīnyie wǫsę!
24. Ši ehere nǫ ekē: *Israel we tōi ni
elādše lę añō kękę atšūmi. * 10,6.
25. Ši yō lę ba bakūla ši yę ehie ekē:
Nuntšǫ, femǫ he eko ohāmi!
26. Ši ehere nǫ ekē: Edšaa akę añōǫ bii
abolo lę ašęręǫ afieǫ šifōdši abii.
27. Ši ekē: Nuntšǫ, eyę mli moñ; ši
bę šifōdši abii lę hū yeǫ fufudši ni fieǫ
amęnuntšǫmei akplōi lę ašiši lę eko!
28. Kękę lę Iesu here nǫ ekēlę akę:
O yō, *ohemǫ-kę-yeli da! Afe ahāo tamǫ
bǫni otaoǫ lę! Ni atšā ebiyō lę yę no
ñmlętfā lę nǫ noññ. * 8,10. 13.
29. Ni *Iesu dše dšęi eba Galilea ñšǫ
lę nā. Ni ekwǫ ete goñ lę nǫ ni eyatā
ši yę dšęi. * Mar. 7,31.
30. Ni asafoi pī ba eñō amęhīe obubua-
foi kę fīlafoi kę mumuii kę kpadšelǫi
kę meikrokomei pī; ni amękęamę bafie
Iesu nādši anā; ni etšāamę.
31. Ni asafoi lę anā kpę amęhe, beni
amęna akę mumuii mīwie ni kpadšelǫi
eye emū ni obubuafoi mīnyie ni fīlafoi
mīna nii lę; ni amęwo Israel Nyoñmǫ
lę hīe nyam. Mar. 7,37.
(32—39. Mar. 8,1—10.)
32. Ši Iesu tšę́ ekaselǫi lę kę-ba ni
ekē: *Mimūsūñ mītšōmi yę asafoi lę ahe-
wǫ, akę ñmęnę dši gbīī etē ní amękęmi
ehī ši, ni amębę noko ní ameyeǫ; ni mi-
sumǫǫ akę miwoǫamę gbę kę hōmǫ, ní
ekolę ameyatǫǫ biti yę gbę lę nǫ. * 14,14.

33. Ni ekaselo̱i le̱ kē̱le̱ ake̱: Nēgbe̱ wo̱-
baná aboloi ní fá pī ye̱ ńā ne̱ no̱, bo̱ni
aaše̱ asafo babaō ne̱ nā?
34. Ni Iesu biame̱ ake̱: Aboloi enyie
nyeyo̱? Ame̱kē̱le̱ ake̱: Kpawo, ke̱ lōi bi-
bii fiō ko.
35. Ni efā asafoi le̱ ake̱ ame̱trà ši ye̱
šikpoṅ.
36. Ni ekō̱lo̱ aboloi kpawo le̱ ke̱ lōi
le̱, ni eda ši, ni ekūmo̱ mli ni eṅō-hā
ekaselo̱i le̱, ni ekaselo̱i le̱ ṅō-hā asafoi le̱.
37. Ni ame̱fē ame̱ye ni ame̱tō̱ro̱; ni ame̱-
kō̱lo̱ fufudši ni fe̱ le̱ flo̱to̱i kpawo obōbō.
38. Ni mei ni ye le̱ ayibo̱ dši hiī akpei-
edfe̱, sōro yei ke̱ gbekēbii.
39. Ni ewo asafoi le̱ agbe̱, ni ebote le̱le̱
mli, ni eba Magdala niiaṅ.

Yitšo 16.

(16,1—12. Mar. 8,11—21.)

Ni Farisifoi ke̱ Sadukifoi le̱ bakale̱,
ame̱bile̱ ake̱ etšōame̱ ṅwei-okadi ko. 12,38.
2. Ši ehere no̱ ekē̱ame̱ ake̱: Gbe̱ke̱
mli le̱ nyekē̱o̱ ake̱: Dšeṅ batše, edšake̱
ṅwei etšu. Luk 12,54—56.
3. Ni lebi le̱ nyekē̱o̱ ake̱: Ṅme̱ne̱ nyo-
ṅmo̱ bane̱; edšake̱ ṅwei etšu ni ehīe eha.
Osatofoi, nyele ṅwei hīenibii amlibū, ši
yino̱i le̱ ahe *okadii le̱ nyenyēē nyebu
lo? *11,4.
4. Yino̱bii fōdši ke̱ gblāfitelo̱i mītao
okadi, ši *ahāṅame̱ okadi ko, ake̱ dša
gbalo̱ Iona okadi le̱. Ni ešīame̱ eyiṅ
ete. *12,39.40.
5. Ni beni ekaselo̱i le̱ yaā ṅšo̱ le̱ se̱
le̱, ame̱hīe kpá no̱ ake̱ ame̱aṅō abolo ke̱-ya.
6. Ši Iesu kē̱ame̱ ake̱: Nyekwe̱a ní
nyehīe ahīa nyehe no̱ ye̱ Farisifoi ke̱
Sadukifoi le̱ amāša le̱ hewo̱! Luk. 12,1.
7. Ši ame̱wiewie he̱ ye̱ ame̱teṅ ame̱-
kē̱: Abolo ní wo̱hīee le̱ hewo̱ṅ!
8. Ši noni Iesu ná le nakai le̱, ekē̱:
*Nye ní nyehemo̱-ke̱-yeli fáá, menihewo̱
nyewiewieo̱ ye̱ nyeteṅ ake̱ abolo ní nye-
hīee le̱ hewo̱ṅ? *6,30.
9. Nyenako nii anā lolo? ni nyesā
*nyekaii mei akpei-enumo̱ le̱ aboloi enu-
mo̱ le̱ ke̱ kafūi abo̱ ní nyekō̱lo̱ le̱? *14,17—21.
10. Alo mei akpei-edfe̱ le̱ *abo̱loi kpa-
wo le̱ ke̱ flo̱to̱i abo̱ ní nyekō̱lo̱ le̱? *15,34—38.
11. Té tēṅ ni nyenaa nā ake̱ dšee abolo
hewo̱ ni mikē̱nye ake̱ nyehīe ahī nyehe
no̱ ye̱ Farisifoi ke̱ Sadukifoi le̱ amāša
le̱ hewo̱ le̱?
12. Agbe̱ne̱ ame̱yo se̱ ake̱ dšee abolo
māša hewo̱ ekē̱, ame̱hīe ahī ame̱he no̱
le̱, ši moṅ Farisifoi ke̱ Sadukifoi le̱ atšō-
mo̱ le̱ hewo̱ṅ.

(13—20. Mar. 8,27—30. Luk. 9,18—21.)

13. Ši beni Iesu ba Kaisaria Filipi
niiaṅ le̱, ebi ekaselo̱i le̱ ake̱: Namo mei
kē̱o̱ ake̱ gbomobi le̱ dši?
14. Ši ame̱kē̱ ake̱: Meikomei kē̱o̱ ake̱
*Iohane, baptisilo̱ le̱ ni, ni meikomei hū
kē̱o̱ ake̱ †Elia ni, ni meikrokomei kē̱o̱
ake̱ Ieremia alo gbalo̱i le̱ ateṅ mokome ni.
*14,2. †17,10.
15. Ekē̱ame̱ ake̱: Ši nye le̱, namo nye-
kē̱o̱ ake̱ midši?
16. Ši Simon Petro here no̱ ekē̱: *Bo
dši Kristo le̱, Nyoṅmo̱, hīekālo̱ le̱, bi le̱.
*Ioh. 6,69.
17. Ni Iesu here no̱ ekē̱le̱ ake̱: Adšō̱o̱,
Simon, Iona bi; edšake̱ *dšee helo ke̱
lá dšie ene̱ tšōo, ši moṅ mitše̱ ni ye̱
ṅwei le̱ ni. *Gal. 1,15.16.
18. Ni mi hū mīkē̱e ake̱: Bo dši Petro
le̱, ni ne̱ke̱ *te̱sā ne̱ no̱ matfa misafo
le̱ mamā, ni gbohīīadše agbói le̱ nyēṅ
eno̱ aye. *Ioh. 1,42. Ef. 2,20.
19. Ni maṅō ṅwei maṅtše̱yeli le̱
nā samfei le̱ mahāo; ni *nofēno
ní oofī ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱, aafī
ye̱ ṅwei; ni nofēno ní oofēne ye̱
šikpoṅ le̱ no̱ le̱, aafēne ye̱ ṅwei.
*18,18.
20. Ke̱ke̱ ni etfa ekaselo̱i le̱ anā mā
ake̱ ame̱kakē̱ moko ake̱ le̱ dši Iesu,
Kristo le̱. 17,9.

(21—28. Mar. 8,31—9,1. Luk. 9,22—27.)

21. Ke̱-dše̱ no be le̱ no̱ noṅṅ ni Iesu
bōi ekaselo̱i le̱ tšōmo̱ ake̱ dša ete Ieru-
salem ni eyana amanehūlū pī ye̱ onukpai
le̱ ke̱ oso̱fonukpai ke̱ woloṅmālo̱i le̱ adeṅ,
ní agbele̱, ni gbī ní dši gbī etē le̱ eete
ši ekoṅ. 12,40. Ioh. 2,19.
22. Ni Petro tšē̱le̱ ke̱-te afā ebōile̱ ko̱-
ko̱bō̱ ekē̱: Na ohe mo̱bo̱, Nuntšo̱, ene̱
akagbaleo fōṅfō!
23. Ši etšō ehe ekē̱ Petro ake̱: Ho
mise̱, satan! ōtōtō minane; edšake̱ odfēṅō

Nyoṅmọ nii ahe, ši gbomei anii ahe moṅ odſẽṅọ.

24. Kẹkẹ ni Iesu kẹ̃ ekaselọi lẹ akẹ: Kẹdši moko mīsumọ akẹ enyieọ misẹ lẹ, hā ni ekwa ehe ni ewó esẹṅmọtšo lẹ ni enyie misẹ. 10,38.39.

25. Edšakẹ mofẽmo ni taoọ akẹ ebāa esusuma yi lẹ, eelādšelẹ; ši mofẽmo ni lādšeọ esusuma yẹ mihewọ lẹ, enine aašẹ nọ.

26. Edšakẹ mẽ sẹ gbomo náa, kẹdši enine šẹ dšeṅ mũ lẹ fẽ nọ, ši elādše esusuma lẹ? Alo meni gbomo aaṅõ-hā ni ekẹ-kpõ esusuma lẹ?

27. Edšakẹ gbomobi lẹ baba yẹ etšẹ anumnyam lẹ mli kẹ ebọfoi lẹ; ni no mli lẹ *eewo mofẽmo nyõmọ yẹ enitšumọ nā. *Rom. 2,6.

28. Lẹlẹṅ, mīkẹ̃nye akẹ: Meikomei yẹ mei ni damọ biẹ nẹ ateṅ ni amẹsaṅ amẹnā gbẽle kẹ-yaši beyinọ ni amẹana gbomobi lẹ mība yẹ emaṅtšẹyeli lẹ mli. 10,23.

Yitšo 17.

(17,1—13. Mar. 9,2—13. Luk. 9,28—36.)

Ni no sẹ gbĩĩ ekpa lẹ Iesu ṅõ Petro kẹ Iakobo kẹ enyemi Iohane, ni ekẹamẹ te goṅ ni kwọ ko nọ yẹ afã.

2. Ni esu tšake yẹ amẹhĩe, ni ehĩe kpẹ tamọ hũlũ, ni etadei lẹ yẹ́ tamọ la. 2 Pet. 1,16—18.

3. Ni ha, Mose kẹ Elia badšie amẹhe kpo tšõamẹ, ni amẹkẹlẹ wie.

4. Ni yadše Petro nā lẹ, ekẹ̃ Iesu akẹ: Nuntšọ, ehĩ hāwọ akẹ wọọhĩ biẹ; kẹdši õsumọ lẹ, hā ni wọfe bũi etẽ yẹ biẹ, onõ ekome, kẹ Mose nõ ekome, kẹ Elia nõ ekome.

5. Beni ewieọ lolo lẹ, na, atatu hālaṅṅ ko bakete amẹnọ, ni na, gbẽ dšẹ atatu lẹ mli kẹ̃: *Monẹ dši misuomọbi ni mináa ehe tšui lẹ; nyeboalẹ toi! *3,17.

6. Ni beni kaselọi lẹ nu lẹ, amẹkẹ amẹhie bumọ ši, ni amẹše gbeyei naakpa.

7. Ni Iesu ba ni ebatra amẹhe ekẹ̃: Nyetea ši, nyekašea gbeyei!

8. Ši beni amẹhole amẹhĩṅmẹii anọ lẹ, amẹnaa moko akẹ dša Iesu kome pẹ.

9. Ni beni amẹkplekeọ goṅ lẹ, Iesu tſa amẹnā mā ekẹ̃: *Nyekagbaā ninā nẹ nyetšõa moko, akẹ dša gbomobi lẹ ete ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateṅ dā. *16,20.

10. Ni ekaselọi lẹ bilẹ akẹ: Mẽhewọ mọ ni woloṅmālọi lẹ kẹ̃ọ akẹ, dša *Elia eba dā lẹ? *11,14. Mal. 3,23.

11. Ši Iesu here nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Elia mība lẹlẹṅ, ni ebato nibii fẽ gbẹdšianọ ekoṅ.

12. Ši mīkẹ̃nye akẹ, Elia eba momo, ni amẹyoolẹ, ši moṅ *amẹfelẹ nofẽno ni amẹsumoọ. Nakai noṅṅ gbomobi lẹ hũ bana amane yẹ amẹdeṅ. *14,9.10.

13. Kẹkẹ ni kaselọi lẹ kọ sẹ akẹ Iohane, baptisilọ lẹ, hewọ ekẹamẹ wieọ lẹ. Luk. 1,17.

(14—21. Mar. 9,14—29. Luk. 9,37—42.)

14. Ni beni amẹšẹ asafo lẹ ṅõ lẹ, nũ ko ba eṅõ, ni ebakũla ši yẹ ehĩe,

15. ni ekẹ̃: Nuntšọ, na mibi lẹ mọbọ, ši ẽye gbligbli ni ẽna nõ ni ehĩĩ; edšakẹ bianẹbianẹ eyagbẽ la mli, ni bianẹbianẹ eyagbẽ nu mli,

16. ni mikẹlẹ ba okaselọi lẹ aṅõ, ši amẹnyẽẽlẹ amẹtšá.

17. Ši Iesu here nọ ni ekẹ̃: Ō yinọbii ni hee yee ni *bẹ amẹṅẹlẹnọ! Mẽ beyinọ mikẹnye aahĩ ši kẹ-yaši? Mẽ beyinọ noṅṅ mahĩenye kẹ-yaši? Nyekẹlẹ abaā miṅõ yẹ biẹ! *5 Mose 32,5.

18. Ni Iesu fā eyi, ni daimonio lẹ dšẹ emli dše kpo, ni gbekẽ lẹ he walẹ yẹ no ṅmlẹtſā lẹ nọ noṅṅ.

19. Kẹkẹ ni Iesu kaselọi lẹ ba eṅõ yẹ afã, ni amẹkẹ̃: Mẽba wọ lẹ wọnyẽẽlẹ wọfā lẹ? 10,1.

20. Ši Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Nyehemọ-kẹ-yeli ni fáá lẹ hewọṅ. Edšakẹ lẹlẹṅ, *mīkẹ̃nye akẹ: Kẹdši nyeyẹ hemọ-kẹ-yeli ni tamọ sinapiwũ lẹ, nyeakẹ̃ goṅ nẹ akẹ: Fā yẹ biẹ kẹ-ya dšẹi! ni eefā; ni noko bẹ ni nyenyẽṅ nyefe. *21,21. Luk. 17,6.

21. Ši nẹkẹ henọ nẹ, anyẽẽlẹ afā akẹ dša sọlemọ kẹ ṅmāhĩlẹ nā kẹkẹ.

(22.23. Mar. 9,30—32. Luk. 9,43—45.)

22. Ši beni amẹkpaā Galilea lẹ, Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Abaṅõ gbomobi lẹ awo gbomei adeṅ, 16,21.

23. ni amẹagbelẹ, ni gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ aatẽlẹ ši ekoṅ. Ni edọamẹ tšõ.

24. Ši beni amẹba Kapernaum lẹ, onīatšũlọi lẹ ba Petro ṅõ ni amẹbabilẹ akẹ: Ani nyetšõlọ lẹ hāā *afi-onīa lẹ? *2 Mose 30,13.

25. Ekẽ̱: Ehãa. Ni beni eba šĩa le̱,
Iesu tšṍ hĩe ekẽ̱: Tė osusuo̱ tẽṅ, Simon?
šikpoṅ le̱ no̱ maṅtše̱mei le̱, namei adeṅ
ame̱heo̱ ntõ lo onĩa ye̱? ye̱ ame̱dientše̱
ame̱bii adeṅ alo meikpõdši adeṅ?
26. Petro kẽ̱le̱ ake̱: Ye̱ meikpõdši adeṅ.
Iesu kẽ̱le̱ ake̱: Bẽle̱ bii le̱ yeo̱ ame̱he mo̱.
27. Ši beni afe ní wo̱katšṍ ame̱nã le̱,
ya ṅšo̱ le̱ nã oyafõ kpoṅ, ni lõ kleṅkleṅ
ní aabako̱ kpoṅ le̱, šale̱, ni ké̱ ogbe̱ edãṅ
le̱, oona šika ní nã šio̱ yii enyo̱; ko̱
ni oṅõ-hãame̱, ohãmi keo̱ fẽ.

Yitšo 18.

(18,1—9. Mar. 9,33—47. Luk. 9,46—48.)

No ṅmle̱tĩã le̱ mli noṅṅ le̱ kaselo̱i le̱
ba Iesu ṅõ ni ame̱bakẽ̱ ake̱: Namo dši
agbo ye̱ ṅwei maṅtše̱yeli le̱ mli?
2. Ni Iesu tšé̱ gbekẽ bibiõ ko ke̱-ba
eṅõ, ni eke̱le̱ damo̱ ame̱teṅ,
3. ni ekẽ̱: Le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱nye ake̱: Ke̱dši
nyetšakee ní nyetšṍmo̱ tamo̱ gbekẽbii bi-
bii le̱, nyeboteṅ ṅwei maṅtše̱yeli le̱ mli
kwrã. 19,14.
4. Nohewo̱ le̱, mofẽmo ní baã ehe ši
tamo̱ gbekẽ ne̱ le̱, le̱ dši agbo ye̱ ṅwei
maṅtše̱yeli le̱ mli.
5. Ni mofẽ̱mo ní ṅõo̱ gbekẽ fiõ kome
ní tamo̱ mone̱ ye̱ migbe̱i ano̱ le̱, eṅõo̱mi. 10,40.
6. Ši moni tõtõo̱ bibii ne̱ ateṅ mo-
kome ní heo̱ mino̱ yeo̱ le̱ nane le̱, fãṅ
noni ake̱ tedši-w̃ie̱ ṅmõ ekue̱ ni aṅõle̱
awo ṅšo̱ṅ. Luk. 17,1.2.
7. Kpóo hã dše le̱ ye̱ nanetõtõmo̱ sãdši
ahewo̱! edšake̱ nanetõtõmo̱ sãdši le̱ baba
kẽ moṅ; ši kpóo hã gbomo ní nanetõtõ-
mo̱ le̱ tšṍo̱ eno̱ ke̱-baã le̱!
8. Ši ke̱dši onine lo onane mĩtõtõ onane
le̱, fo ye̱ ohe ni ošé̱ ofõ; fãṅ noni oke̱
nine kuku lo nane kuku bote wala mli
fė noni oyo̱ nidši enyo̱ lo nãdši enyo̱ ni
aašé̱o afõ nãno̱ la le̱ mli le̱. 5,29.30.
9. Ni ke̱dši ohĩṅme̱i mĩtõtõ onane le̱, fã
ye̱ ohe ní ošé̱ ofõ; fãṅ noni oke̱ hĩṅme̱i
kome bote wala mli fė noni oyo̱ hĩṅme̱ii
enyo̱ ní aašé̱o afõ gehena la le̱ mli le̱.
10. Nyekwe̱a dšogbãṅ koni nyekagbe
meibibii ne̱ ateṅ mokome he guo̱; edšake̱
mĩkẽ̱nye ake̱, *ame̱bo̱foi ní yo̱ ṅwei le̱
kweo̱ mitše̱ ní yo̱ ṅwei le̱ hĩe dã. * Heb. 1,14.
11. Ši gbomobi le̱ ba noni elãdše le̱
yiwala-heremo̱. 9,13. Luk. 19,10.
(12—14. Luk. 15,4—7.)
12. Tė nyesusuo̱ tẽṅ, ke̱dši moko ye̱
tõi oha ni ame̱teṅ ekome dũ gbe̱ le̱: ani
ešĩṅ nyoṅmai-ne̱hũ ke̱ ne̱hũ le̱ ye̱ gõdši le̱
ano̱, ní eya eyatao noni edũ gbe̱ le̱?
13. Ni ke̱dši eba mli ake̱ enale̱ le̱, le̱-
le̱ṅ, mĩkẽ̱nye ake̱, emĩ še̱o̱ ehe ye̱ no he fė
nyoṅmai-ne̱hũ ke̱ ne̱hũ le̱ ní edũko gbe̱ le̱.
14. Nakai noṅṅ ni nyetše̱ ni yo̱ ṅwei
le̱ sumo̱o̱ ake̱ bibii ne̱ ateṅ mokome lãdše̱o̱.
15. Ši ke̱dši onyemi ko tõ ono̱ le̱, ya
ni oyatšõle̱ etõmo̱ le̱ oke̱le̱ yii enyo̱ ke̱ke̱.
Ke̱dši eboõ toi le̱, nyemi efe nyemi.
3 Mose 19,17. Luk. 17,3. Gal. 6,1.
16. Ši ke̱dši ebooõ toi le̱, ṅõ mokome
lo mei enyo̱ ofata ohe, koni *odasefoi
enyo̱ lo etẽ nã le̱ sane-fẽ-sane amã ši.
* 5 Mose 19,15.
17. Ni ke̱dši ame̱ hũ ebooame̱ toi le̱,
yakẽ̱ asafo le̱; ni ke̱dši asafo le̱ hũ no̱
etoi gbo ye̱ le̱, *bule̱ tamo̱ wo̱ṅdšálo̱ ke̱
ntõhelo̱. * 1 Kor. 5,13.
18. Le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱nye ake̱: Nofẽno ní nye-
afĩ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱, aafĩ ye̱ ṅwei;
ni nofẽno ní nyeafẽne ye̱ šikpoṅ le̱ no̱
le̱, aafẽne ye̱ ṅwei. 16,19. Ioh. 20,23.
19. Asaṅ mĩkẽ̱nye ake̱, ke̱dši nyeteṅ
mei enyo̱ kpã gbẽ ye̱ šikpoṅ ne̱ no̱ ye̱
sane-fẽ-sane ní ame̱bio̱ le̱ he le̱, mitše̱
ní yo̱ ṅwei le̱ aafe ahãame̱. Mar. 11,24.
20. Edšake̱ heni mei enyo̱ lo mei etẽ
ebua ame̱he nã ye̱, ye̱ migbe̱i ano̱ le̱,
miye̱ ame̱teṅ ye̱ dše̱i. 28,20.
21. Ke̱ke̱ ni Petro ba eṅõ ni ebakẽ̱:
Nuntšo̱, šii enyie minyemi atõ mino̱ ní
miṅõ-fale̱? ke̱-yaši šii kpawo lo?
22. Iesu kẽ̱le̱ ake̱: Mikẽ̱é̱o ake̱ ke̱-yaši
šii kpawo; ši moṅ šii kpawo toi nyo-
ṅmai-kpawo. Luk. 17,4.
23. Nohewo̱ le̱ ṅwei maṅtše̱yeli le̱ tamo̱
maṅtše̱ ko ni taoo̱ eke̱ etšũdši ababu akontã.
24. Ni beni ebõi bũ le̱, ake̱ moko ni
hĩele̱ nyõmo̱ talentai akpei-nyoṅma ba eṅõ.
25. Ši ake̱-ní ebe̱ noko ni eke̱-awole̱ le̱,
enuntšo̱ le̱ fã ake̱ ahõle̱ ke̱ eṅã ke̱ ebii
ke̱ nii fẽ ní eyo̱, ní aṅõ-wo nyõmo̱ le̱.
26. Ke̱ke̱ ni tšũlo̱ le̱ ho kũla ši ni
ekpale̱ fai ekẽ̱: Nuntšo̱, to otšui ši ohãmi,
ni mawoõ nyõmo̱ le̱ fẽ!

27. Nị tšūlọ nẹ nuntšọ lẹ mūsūń tšōlẹ ni eńmẽ ehe, ni ekẹ nyõmọ lẹ kelẹ.

28. Ši nakai tšūlọ lẹ dše kpo eyana enanemei tšūdši lẹ ateń mokome ní hīelẹ nyõmọ ɗenarioi oha; ni emõlẹ emīa esẽ, ni ekẹ̃: Womi nyõmọ ní ohīemi lẹ!

29. Kẹkẹ ni enanyo-tšūlọ lẹ ho kula ši ekpalẹ fai ekẹ̃: To otšui ši ohāmí, ni mawoõ nyõmọ lẹ fẽ.

30. Ši lẹ lẹ ekplẽẽ; ši mon̄ eyawolẹ tšūń kẹ-yaši beyinọ ni eewolẹ nyõmọ lẹ.

31. Ši beni enanemei-tšūdši lẹ na noni afe lẹ, edọamẹ tšǒ ni amẹbagba amẹnuntšọ lẹ noni afe lẹ fẽ.

32. Kẹkẹ ni enuntšọ lẹ hā ayatšẹ́lẹ kẹ-ba ni ekẹ̃lẹ akẹ: Tšūlọ fõń! akẹ-ni okpami fai hewọ lẹ miṅõ nẹkẹ nyõmọ nẹ fẽ mikeo;

33. ani kūlẹ dšee bo hū ogbẹnā dši akẹ ona onanyo-tšūlọ lẹ mọbọ, bọni mi hū minao mọbọ lẹ?

34. Ni enuntšọ lẹ mli fū, ni ehā apīlẹ *kẹ-yaši beyinọ ni eebawolẹ nyõmọ lẹ fẽ. * 5,26.

35. Nakai noṅń mitšẹ ní yọ ńwei lẹ hū aaṅõ-fenye, kẹdši nyeteń mofẽmo eṅõõ enyemi nọtõmọ ekeelẹ kẹ-dšẹẹ etšuiń lẹ. 6,14. 15.

Yītšo 19.

(19,1—12. Mar. 10,1—12.)

Ni eba mli akẹ, beni Iesu egbe wiemọi nẹ anā lẹ, edše Galilea eba Iudea kpokpai lẹ anọ yẹ Iordan sẹ;

2. ni mei pī nyie esẹ ni etšàtšàamẹ yẹ dšẹi.

3. Ni Farisifoi lẹ ba eṅõ ni amẹbatšǒlẹ amẹkẹ̃ akẹ: Ani edša akẹ nū fieọ eṅā yẹ sane-fẽ-sane hewọ? 5,31. 32.

4. Ni ehere nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Ani nyekaneko akẹ, moni bọ gbomo yẹ šišidšẽ lẹń lẹ, "nū kẹ yõ ebọamẹ"? 1 Mose 1,27.

5. Ni ekẹ̃: "Enẹhewọ ni nū aašī etšẹ kẹ enye ni eekpẹtẹ eṅā he, ni amẹyi enyọ lẹ fẽ amẹatšǒ helo kome lẹ." 1 Mose 2,24.

6. Bẽlẹ agbẹnẹ amẹdšee mei enyọ ɗoṅń, ši mon̄ helo kome; nohewọ lẹ, noni Nyoṅmọ eṅõ-tšá lẹ, *akahā gbomo mīgbla mli. * 1 Kor. 7,10. 11.

7. Amẹkẹ̃lẹ akẹ: Mẽhewọ ni Mose wo kitā akẹ ahā yõfiemọwolo ní afielẹ lẹ mọ? 5 Mose 24,1.

8. Ekẹ̃amẹ akẹ: Nyetšuiwalẹ hewọ ni Mose hânye hegbẹ akẹ nyefie nyeṅāmei lẹ; ši šišidšẽ lẹń lẹ ebẹ nakai.

9. Ši mīkẹ̃nye akẹ: Mofẽmo ní dšee adfamaṅbõ hewọ dšẹ ní eefie eṅā ni eyaŵẹ yõ kroko lẹ, efite gblā; ni mofẽmo ní ŵẹọ yõ ni afielẹ lẹ, lẹ hū efite gblā. Luk. 16,18.

10. Ekaselọi lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Kẹdši nẹkẹ nū kẹ eṅā sane yọ lẹ, bẽlẹ ehiī akẹ aŵẹọ yõ mọ.

11. Ši ekẹ̃amẹ akẹ: Dšee mei fẽ aanyẽ wiemọ nẹ mli amõ, dša mei ni aṅõ-hā lẹ kẹkẹ. 1 Kor. 7,7. 17.

12. Edšakẹ osaii komei yẹ ní afọamẹ nakai kẹ-dšẹ amẹnyemeī amūsū mli; ni osaii lẹ ekomei yẹ ní gbomei sàamẹ; ni osaii lẹ ekrokomei hū yẹ ni ńwei maṅtšẹyeli lẹ hewọ amẹdientšẹ amẹsà amẹhe. Moni aanyẽ mli amõ lẹ, hā emõ mli.

(13—15. Mar. 10,13—16. Luk. 18,15—17.)

13. Kẹkẹ ni akẹ gbekẽbii bibii ba eṅõ, koni eṅõ enidši efie amẹnọ ni esọle. Ši ekaselọi lẹ fāmọ amẹyi.

14. Ši Iesu kẹ̃: Nyehāa gbekẽbii lẹ abaā miṅõ, ni nyekatšīaamẹ gbẹ; ši menẹmei anõ dši ńwei maṅtšẹyeli lẹ. 18,2. 3.

15. Ni eṅõ enidši efie amẹnọ; ni edše dšẹi.

(16—30. Mar. 10,17—31. Luk. 18,18—30.)

16. Ni na, moko ba eṅõ ni ebabilẹ akẹ: Tšõlọ, mẽ nõkpakpa po mafe, ní manà nānọ wala?

17. Ni ekẹ̃lẹ akẹ: Mẽba obiọmi nõkpakpa he sane? Mokõme yọ ní dši mokpakpa [lẹ dši Nyoṅmọ]. *Ši kẹdši õtao akẹ oboteọ wala mli lẹ, ye kitāi lẹ anọ. * Luk. 10,26—28.

18. Ekẹ̃lẹ akẹ: Tẽ nii ní dšiń? Ni Iesu kẹ̃: "Kāgbe gbomo; kāfite gblā; kādšu; kāye amale oɗase;" 2 Mose 20,12—16.

19. "wo otšẹ kẹ onye;" kẹ *"suomọ onanyo-gbomo tamọ bọni osumoọ bodientšẹ ohe lẹ." * 3 Mose 19,18.

20. Oblanyo lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Enẹmei fẽ lẹ miye nọ kẹ-dšẹ migbekẽbiiaši; meni fẹọmi lolo?

21. Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Kẹdši õtao akẹ ohīọ kẹ-wulaā ši lẹ, ya ní oyahõ nii ní oyọ lẹ, ni oṅõ-hā ohīafoi, ni oonà dfetri yẹ ńwei; ní oba obanyie misẹ. 6,20. Luk. 12,33.

22. Ši beni oblanyo lẹ nu wiemọ nẹ

lẹ, edọlẹ ni eyiñ ete; edšakẹ eyẹ nii
babaõ. Lal. 62,11.
23. Ni Iesu kẹ̄ ekaselọi lẹ akẹ: Lẹlẹñ,
mīkẹ̄nye akẹ: Ewa hā niiatšẹ akẹ eebote
ñwei mañtšẹyeli lẹ mli.
24. Ši asañ mīkẹ̄nye akẹ: Edšraa hāā
yoma akẹ eetšṍ abui hīñmẹi mli, tamọ
bọni dšraā hāa niiatšẹ akẹ eebote Nyo-
ñmọ mañtšẹyeli lẹ mli lẹ.
25. Ni beni ekaselọi lẹ nu lẹ, amẹhe
dšõ amẹhe tšṍ amẹkẹ̄: Bẹ̄lẹ namo yiwala
aanyē ahere mọ?
26. Ši Iesu kwẹamẹ kẹ-kpe, ni ekẹ̄amẹ
akẹ: Gbomei agbẹfāñ lẹ anyēñ enẹ afe;
ši Nyoñmọ gbẹfāñ lẹ aanyē nii fē afe.
27. Kẹkẹ ni Petro here nọ ni ekẹ̄lẹ
akẹ: Na, wọ lẹ wọšī nii fē, ni wọba-
nyie osẹ; bẹ̄lẹ meni wọbaná?
28. Ši Iesu kẹ̄amẹ akẹ: Lẹlẹñ, mīkẹ̄-
nye akẹ, nye mei ni nyenyie misẹ nẹ,
beni gbomobi lẹ aatá enumnyam sēi lẹ
nọ yẹ dšeñ hē lẹ mli lẹ, nye hū nyeatrá
sēii nyoñma kẹ enyọ nọ, ni nyeakodšo
Israel akutšei nyoñma kẹ enyọ lẹ. Luk.22,30
29. Ni mofēmo ni ešī šīai lo nyemimeihīī
lo nyemimeiyei lo tšẹ lo nye lo ñā lo bii
lo abọi yẹ migbẹi lẹ hewọ lẹ, aatolẹ nā-
dšiañ toi oha, ni eená nānọ wala. Heb. 10,34.
30. Ši kleñkleñbii pī aatšṍmọ sẹkpelọi,
ni *sẹkpelọi aatšṍmọ kleñkleñbii.
*20,16. Luk. 13,30.

Yitšo 20.

Edšakẹ ñwei mañtšẹyeli lẹ tamọ nū
šīatšẹ ko ni dše kpo māñkē-mrā eyabọ
nitšulọi apā kẹ-te *eweintrom mli. *21,33
2. Ni beni ekẹ nitšulọi lẹ eye nā
denario kome dšenamọ lẹ, ewoamẹ gbẹ
kẹ-te eweintrom lẹ mli.
3. Ni kẹ-baā ñmlẹ nẹhū mli lẹ, edše
kpo ekoñ ni eyana meikrokomei damọ ši
yaka yẹ dšā lẹ nọ;
4. ni ekẹ̄ menẹmei hū akẹ: Nye hū
nyeyaā weintrom lẹ mli, ni noni dša lẹ,
mahānye.
5. Ni amẹte. Asañ kẹ-baā ñmlẹ nyo-
ñma kẹ enyọ mli kẹ ñmẹdši etē mli lẹ edše
kpo, ni eyafe nakai noññ.
6. Ni kẹ-baā gbẹkẹ ñmẹdši enumọ mli
lẹ, edše kpo ni eyana meikrokomei hū
damọ ši yaka, ni ekẹ̄amẹ akẹ: Mẹ̄ba ni
nyedamọ ši yaka yẹ biẹ dšenamọ nẹ fē nẹ?
7. Amẹkẹ̄lẹ akẹ: Akẹ-ni moko ebọko-
wọ apā lẹ hewọñ. Ekẹ̄amẹ akẹ: Nye hū
nyeyaā weintrom lẹ mli, (ni noni dša lẹ,
nyeaná).
8. Ši beni šẹ gbẹkẹ lẹ, weintrom-tšẹ
lẹ kẹ̄ etšūlọnukpa lẹ akẹ: Tšẹ́ nitšulọi
lẹ ni owoamẹ nyõmọ, ni obõi kẹ-dšẹ sẹ-
kpēbii lẹ anọ kẹ-yaši kleñkleñbii lẹ anọ.
9. Ni beni gbẹkẹ ñmẹdši enumọ nọ bii
lẹ ba lẹ, amẹfē amẹná denario kome-kome.
10. Ni beni kleñkleñbii lẹ ba lẹ, amẹ-
susu akẹ abañmē amẹnõ lẹ nọ; ši amẹ
hū amẹná denario kome-kome.
11. Ši beni ešẹ amẹdeñ lẹ, amẹšẹ tọ-
kemọ kẹ šīatšẹ lẹ wõ,
12. amẹkẹ̄: Sẹkpēbii nẹ, ñmlẹtfā kome
kẹkẹ amẹtšu nii, ni ohāamẹ kẹ wọ ní
wọtšu nii dšenamọ ni etọwọ ni latšā etša-
wọ lẹ fē pẹ.
13. Ši ehere nọ ekẹ̄ amẹteñ mokome
akẹ: Nanyo, mifekoö efõñ ko; ani dšee
denario mikẹo ye nā?
14. Ñõ noni dši onõ lẹ ni oya. Ši mī-
sumọ akẹ mahā sẹkpēmo nẹ tamọ bọni
mihāo lẹ noññ.
15. *Alo mibẹ hegbẹ akẹ mikẹ midientšẹ
minii feọ noni misumọọ? Ani mimli-
hīlẹ nẹ hewọ ohīñmẹi etšu nẹ? *Rom.9,16.21.
16. Nẹkẹ ni *sẹkpēbii aatšṍmọ kleñ-
kleñbii, ni kleñkleñbii aatšṍmọ sẹkpēbii;
†edšakẹ atšẹ́ mei pī, ši mei ñõ ahala.
*19,30. †22,14.
(17—19. Mar. 10,32—34. Luk. 18,31—33.)
17. Ni beni Iesu yaā Ierusalem lẹ, eñõ
ekaselọi nyoñma kẹ enyọ lẹ kẹ-te afā yẹ
gbẹte lẹñ, ni ekẹ̄amẹ akẹ:
18. Na, wọmīya Ierusalem, ni aañõ
gbomobi lẹ awo osọfonukpai kẹ wolo-
ñmālọi lẹ adeñ, ni amẹabulẹ gbēle fọ.
16,21; 17,22.23.
19. Ni amẹañõlẹ amẹhā dšeñmādši lẹ,
ní amẹye ehe fẹo ní amẹkẹ kplebii ayilẹ
ní amẹsẹñlẹ; ni gbī ní dši gbī etē lẹ eete
ši ekoñ.
(20—28. Mar. 10,35—45.)
20. Kẹkẹ ni *Zebedeo bii lẹ anye kẹ
ebihīī lẹ ba eñõ ebakūla ši, ní ebalẹ
noko. *10,2
21. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Meni otaoọ? No herelẹ

nọ akẹ: Kẹ̄mọ ni mibii enyọ nẹ ateń mokome atá onine dšūrō nọ, ni mokome hū atá obẹku nọ yẹ omańtšẹyeli lẹ mli. 19,28.

22. Ši Iesu here nọ ekẹ̄: Nyelee noni nyebiọ lẹ. Ani nyeanyē *kpulu ni mibanu lẹ nyenu, [alo nyeanyē ni akẹ †mibaptisimọ lẹ abaptisinye]? Amẹkẹ̄lẹ akẹ: Wọọnyē. * 26,39. Ioh. 18,11. † Luk. 12,50.

23. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Mikpulu lẹ nyeanu moń, [ni mibaptisimọ lẹ hū akẹ-abaptisinye]; ši minine dšūrō kẹ mibẹku nọ trámọ lẹ, edšee minō ni mikẹ-hāa, ši moń mei ni mitšẹ ésā etoamẹ lẹ anōń.

24. Ni beni mei nyońma lẹ nu lẹ, amẹmli wo nyemimei enyọ lẹ la. Luk. 22,24—26.

25. Ši Iesu tšẹ́amẹ kẹ-ba eńō, ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nyele akẹ mādši lẹ anọ lumei lẹ yeọ amẹnọ, ni amẹteń gbomei agboi lẹ hū yẹ hewalẹ yẹ amẹnọ.

26. Akafe nakai yẹ nyeteń; ši mofēmo ni sumoọ akẹ etšṓ agbo yẹ nyeteń lẹ, lẹ moń etšṓ nyesúolọ. 23,11.

27. Ni mofēmo ni sumoọ akẹ etšṓ onukpa yẹ nyeteń lẹ, lẹ moń etšṓ nyetšūlọ. Mar. 9,35.

28. Tamọ bọni gbomobi lẹ baa ni asúmọlẹ, ši eba *súomọ moń, ni eńō esusuma lẹ ehā yẹ mei pī †akpōmọ hewọ lẹ. * Luk. 22,27. Fil. 2,7. † 1 Tim. 2,6.

(29—34. Mar. 10,46—52. Luk. 18,35—43.)

29. Ni beni amẹdšẹ Ieriko amẹyaā lẹ, asafo babaō nyie esẹ.

30. Ni na, hīī filafoi enyọ trá gbẹ lẹ toi, ni beni amẹnu akẹ Iesu mīho lẹ, amẹblọ amẹkẹ̄: Nawọ mọbọ, Nuntšọ, David bi!

31. Ši asafo lẹ fāmọ amẹyi akẹ amẹbu amẹnā; ši amẹblọ moń fè tšutšu lẹ akẹ: Nawọ mọbọ, Nuntšọ, David bi!

32. Ni Iesu wa-damọ ši ni etšẹ́amẹ ni ekẹ̄: Meni nyetaoọ akẹ mife mihānye?

33. Amẹkẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ, akẹ agble wọhīńmẹii lẹ!

34. Ni Iesu mūsūń tšōlẹ yẹ amẹhewọ, ni etra amẹhīńmẹii lẹ ahe, ni amrō lẹ amẹna nii, ni amẹnyie esẹ.

Yitšo 21.

(21,1—11. Mar. 11,1—10. Luk. 19,29—38. Ioh. 12,12—19.)

Ni beni amẹbẹńkẹọ Ierusalem ni amẹšẹ Betfage yẹ Mūgoń lẹ hewọ lẹ, kẹkẹ ni Iesu tšū ekaselọi lẹ ateń mei enyọ,

2. ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nyeyaā akrowa ni yọ nyehīe lẹ mli, ni amrō lẹ nyeana tedšiyō ni ańmōlẹ ši kẹ ebi; nyefēneamẹ nyebahāami.

3. Ni kẹ́ moko binye sane ko lẹ, nyekẹ̄alẹ akẹ: Amẹhe mīhīa Nuntšọ lẹ; ni amrō lẹ eehā nyekẹamẹ aba. 26,18.

4. Ši afe enẹ fē, koni noni gbalọ lẹ wie lẹ aba mli akẹ:

5. "Nyekẹ̄a *Zion biyō lẹ akẹ: Na, omantšẹ lẹ mība ońō, ehe dšọ ni etá tedši nọ kẹ tedši ni dši nitšumọkolo lẹ bi nọ." * Zak. 9,9. Ies. 62,11.

6. Ni kaselọi lẹ te yafe bọni Iesu fāamẹ lẹ.

7. Ni amẹkẹ tedši lẹ kẹ ebi lẹ ba, ni amẹńō amẹtadei lẹ amẹfie enọ, ni amẹwólẹ amẹtá nọ.

8. Ni mei pī ńō *amẹtadei amẹha gbẹ lẹ nọ, ni meikrokomei hū flọ tšei-anidši amẹńō-fie gbẹ lẹ nọ; * 2 Mań. 9,13.

9. ni mei ni nyie hīe kẹ mei ni nyie sẹ lẹ fē blọ amẹkẹ̄: *Hosiana David bi lẹ! "Adšọ̄ moni baā yẹ Nuntšọ lẹ gbẹi anọ lẹ!" Hosiana yẹ ńwei flōflo! * Lal. 118,25.26.

10. Ni beni ebote Ierusalem lẹ, mań mū lẹ fē bu hō amẹkẹ̄: Namo nẹ?

11. Ši asafoi lẹ kẹ̄: Monẹ dši Iesu, gbalọ lẹ ni dšẹ Nazaret yẹ Galilea lẹ.

(12—22. Mar. 11,11—24. Luk. 19,45—48.)

12. Ni Iesu te Nyońmọ sọlemọwe lẹ ni eyafie mei ni hōọ nii kẹ mei ni heọ nii yẹ sọlemọwe lẹ, ni etširẹ šikatšakelọi lẹ akplōi lẹ kẹ mei ni hōọ okpoi lẹ amāńōi lẹ etfiatfiā ši. Ioh. 2,14—16.

13. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: *Ańmā akẹ: "Aatšẹ́ miwe lẹ sọlemọwe," ši nye lẹ, nyekẹ-fe †"odšotfalọi abu." * Ies. 56,7. † Ier. 7,11.

14. Ni filafoi kẹ obubuafoi ba eńō yẹ sọlemọwe lẹ, ni etšáamẹ.

15. Ši beni osọfonukpai lẹ kẹ wolońmālọi lẹ na nākpẹnii ni efe kẹ gbekēbii lẹ ni blọ̄ọ yẹ sọlemọwe lẹ akẹ: Hosiana David bi lẹ! amẹmli wo la,

16. ni amẹkẹ̄lẹ akẹ: Ōnu noni menẹmei kẹ̄ọ nẹ lo? Ni Iesu kẹ̄amẹ akẹ: Hē, ani nyekaneko dā akẹ: * "Abifabii kẹ fufọbii anā ni osā yidšiemọ oto yẹ?" * Lal. 8,3.

17. Ni ešĩame̱ edše mã le̱ṅ ete Betania, ni eyawo̱ dše̱i.

18. Ši lebi beni ekũ ese̱ eyaã mã le̱ṅ le̱, hõmo̱ yele̱.

19. Ni ena agbãmitšo ko ye̱ gbe̱ le̱ he, ni etši eše̱ he, ši enaa noko ye̱ no̱ ake̱ dša bãi ke̱ke̱; ni ekẽ̱ no ake̱: Dše̱ ene̱ no̱ le̱ owoṅ yibii ko doṅṅ gbĩkogbĩko! Ni agbãmitšo le̱ ṅãlã amrõ le̱ noṅṅ. Luk. 13,6.

20. Ni beni ekaselo̱i le̱ na le̱, ame̱nã kpe̱ ame̱he ni ame̱kẽ̱: Té fe tẽṅ ní agbãmitšo le̱ ṅãlã amrõ ne̱ṅ?

21. Ši Iesu here no̱ ni ekẽ̱ame̱ ake̱: Le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱nye ake̱: Ke̱dši nyeye̱ hemo̱-ke̱-yeli ní nyedšee ṅwane le̱, dšee noni afe agbãmitšo ne̱ ke̱ke̱ nyeafe; ši ke̱dši nyekẽ̱ goṅ ne̱ tete ake̱: Fã ni oyagbẽ ṅšo̱ṅ le̱, eete. 17,20.

22. Ni nofẽno ni nyeaso̱le nyebi ke̱ hemo̱-ke̱-yelí le̱, nyenine aaše̱ no̱.

(23—27. Mar. 11,27—33. Luk. 20,1—8.)

23. Ni beni eba so̱lemo̱we le̱ ni etšõo̱-ame̱ nii le̱, oso̱fonukpai le̱ ke̱ maṅ onukpai le̱ ba eṅõ ame̱bakẽ̱: Mẽ hegbe̱ oyo̱ hewo̱ ofeo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱, ni namo hão ne̱ke̱ hegbe̱ ne̱? Ioh. 2,18.

24. Ši Iesu here no̱ ni ekẽ̱ame̱ ake̱: Mi hũ mabinye sane kome, ni ke̱dši nyetšõmi le̱, mi hũ matšõnye nõ hegbe̱ ní miyo̱ hewo̱ ní mifeo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱.

25. Iohane baptisimo̱ le̱, nẽgbe̱ edše̱? ṅwei edše̱, lo gbomei adeṅ? Ni ame̱tao mli ye̱ ame̱teṅ ake̱: Ke̱dši wo̱kẽ̱ 'edše̱ ṅwei' le̱, eekẽ̱wo̱ ake̱: Mẽhewo̱ nyeheele̱ nyeyee mo̱?

26. Ni ke̱dši wo̱kẽ̱ 'edše̱ gbomei adeṅ' le̱, no hũ wo̱mĩše asafo le̱ gbeyei; edšake̱ mei fẽ *buo̱ Iohane gbalo̱. * 14,5.

27. Ke̱ke̱ ni ame̱here Iesu no̱ ame̱kẽ̱: Wo̱lee. Le̱ hũ ekẽ̱ame̱ ake̱: Bẽle̱ mi hũ mitšõõnye nõ hegbe̱ ní miyo̱ hewo̱ ní mifeo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱ mo̱.

28. Ši agbe̱ne̱ té nyesusuo̱ tẽṅ? Nũ ko ye̱ bii enyo̱; ni ete onukpa le̱ ṅõ ni ekẽ̱: Mibi, ṅme̱ne̱ yatšu nii ye̱ miweintrom le̱ mli.

29. Ni ehere no̱ ekẽ̱: Miyaa. Ši fe se̱ le̱ efa ehe, ni ete.

30. Ni ete gbekẽ le̱ hũ ṅõ, ni ekẽ̱le̱ nakai noṅṅ. Ši le̱ le̱, ehere no̱ ekẽ̱: Atã, mate! Ši eyaa. 7,21.

31. Té mei enyo̱ ne̱ ateṅ moni fe noni ame̱tše̱ le̱ sumoo̱ṅ? Ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Onukpa le̱ṅ. Iesu kẽ̱ame̱ ake̱: Le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱nye ake̱, *ntõhelo̱i le̱ ke̱ adfamaṅi le̱ mĩtšõ nyehĩe ke̱-mĩya ṅwei maṅtše̱yeli le̱ mli. * Luk. 18,14.

32. Edšake̱ Iohane ba nyeṅõ ye̱ dšale̱ gbe̱ le̱ no̱, ni nye le̱ nyeheele̱ nyeyee; ši ntõhelo̱i le̱ ke̱ adfamaṅi le̱ hele̱ ye. Ni fe se̱, beni nyeyo hũ le̱, nyefaa nyehe tete, koni nyehele̱ nyeye. Luk. 7,29.

(33—46. Mar. 12,1—12. Luk. 20,9—19.)

33. Nyeboa abe̱ kooko hũ toi: Šĩatše̱ ko ye̱, ni efe *weintrom, ni efo afãbaṅ ewo he ke̱-kpe, ni etša weinbu ye̱ mli, ni etfa mõ ye̱ mli; ni eke̱-hã hũlo̱i apãyeli; ni †edom. * Ies. 5,1.2 † Mat. 25,14.

34. Ni beni yibii be le̱ še̱ le̱, etšũ etšũdši ke̱-te hũlo̱i le̱ aṅõ, ake̱ ame̱yaṅõ eyibii le̱ ame̱bahãle̱.

35. Ni hũlo̱i le̱ mõmo̱ etšũdši le̱, ni ame̱yi mokome, ni ame̱gbe mokome, ni ame̱tfia mokome hũ te̱i.

36. Asaṅ etšũ tšũdši krokomei ní fá fe tšutšubii le̱, ni ame̱feame̱ nakai noṅṅ.

37. Ši fẽ se̱ le̱ etšũ ebi ke̱-te ame̱ṅõ ekẽ̱: Mibi le̱, le̱ le̱ ame̱hĩe aaso̱le̱.

38. Ši hũlo̱i le̱, beni ame̱na bi le̱ moṅ le̱, ame̱kẽ̱kẽ̱ ame̱he ake̱: Niyelo̱ le̱ ne̱! *Nyebaã, nyehãa wo̱gbeale̱, koni wo̱ye enii le̱! * 27,18.

39. Ni ame̱mõle̱ ame̱tšire̱ eyi se̱ ke̱-dše̱ weintrom le̱ mli, ni ame̱gbele̱.

40. Agbe̱ne̱, ké weintrom tše̱ le̱ ba le̱, té eefe hũlo̱i ne̱ tẽṅ?

41. Ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Eekpãtã ne̱ke̱ gbomei fõdši ne̱ ahĩe butũ, ni eeṅõ weintrom le̱ ehã hũlo̱i krokomei apãyeli, mei ní ke̱ yibii aabahãle̱ ye̱ be ni sa mli.

42. Iesu kẽ̱ame̱ ake̱: Ani nyekaneko *ye̱ ṅmãle̱i le̱ amli dã ake̱: "Te̱ le̱ ni tšũtfalo̱i le̱ šé fõ le̱, no noṅṅ etšõ koṅ-te̱ ní tẽre tšũ le̱. Nuntšo̱ le̱ deṅ ene̱ dše̱, ni eye̱ nãkpẽ̱ ye̱ wo̱hĩṅme̱iiaṅ"? * Lal. 118,22.23. Bo̱f. 4,11. Rom. 9,33. 1 Pet. 2,6—8.

43. Nohewo̱ le̱ mĩkẽ̱nye ake̱: Abašõ Nyo̱ṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ ye̱ nyedeṅ, ni aaṅõ-hã dšeṅmaṅ ko ni woo̱ yibii.

44. Ni mofẽmo ní aagbẽ te̱ ne̱ no̱ le̱ emli aatšere̱; ši mo no̱ ni te̱ le̱ *aagbẽ le̱, eegble̱le̱ mõnyõmõnyõ. * Dan. 2,34. 35. 44. 45.

45. Ni beni osọfonukpai lẹ kẹ Farisifoi
lẹ nu ebẹi lẹ, amẹkọ sẹ akẹ amẹhewọ
ewieọ lẹ.
46. Ni kũlẹ amẹmītao akẹ amẹmõọlẹ;
ši amẹyaše asafoi lẹ agbeyei, edšakẹši
amẹbuọlẹ gbalọ.

Yītšo 22.

Ni Iesu wo enā nọ ekẹamẹ wie ekoṅ
yẹ abẹbuai amli ekẹ̃:

(22,2—14. Luk. 14,16—24.)

2. Ṅwei mańtšẹyeli lẹ tamọ mańtšẹ ko
ni kpẽọ yõ ehā ebi. Ioh. 3,29.
3. Ni etšũ etšũdši akẹ amẹyatšẹ́ mei
ni akpẽ lẹ kẹ-ba yõkpẽmọ lẹ he; ši amẹ-
mii bā.
4. Esā etšũ tšũdši krokomei ekẹ̃: Nye-
yakẹ̃a mei ni akpẽ lẹ akẹ: Na, migbe
miniyenii lẹ anā; agbe mitšinai lẹ kẹ
milẹ̃-koloi lẹ, ni agbe nofẽno nā: nyebaā
yõkpẽmọ lẹ he! 21,36.
5. Ši amẹ lẹ amẹbuu po, ni amẹkõlọ
amẹgbẹi, mokome te ebõ mli, ni mokroko
hũ te eguọyeli.
6. Ni mei ni fẹ lẹ mõmọ etšũdši lẹ,
ni amẹfeamẹ niseniianii, ni amẹgbeamẹ.
7. Ši beni mańtšẹ lẹ nu lẹ, emli fũ,
ni etšũ etabilọi, ni amẹyagbe nẹkẹ awu-
yelọi nẹ, ni ašā amẹmań lẹ. 24,2.
8. Kẹkẹ ni ekẹ̃ etšũdši lẹ akẹ: Ato
yõkpẽmọ lẹ he nii agbe nā moṅ, ši mei
ni akpẽ lẹ, esaaamẹ.
9. Nohewọ lẹ nyeyaā ṅmaṅmašai lẹ
anọ, ni mei abọ ni nyeana lẹ, nyekpẽa-
amẹ kẹ-baā yõkpẽmọ lẹ he. 18,47; 21,43.
10. Ni tšũdši lẹ dše kpo te gbẹi lẹ anọ,
ni amẹyabua mei fẽ ni amẹna lẹ anā,
meifõdši kẹ meikpakpai, ni yõkpẽmọhe
lẹ yi tọ kẹ mei.
11. Ši beni mańtšẹ lẹ ba mei lẹ akwẹ-
mọ lẹ, ebana moko yẹ dšẹi ni woo yõ-
kpẽmọ atade;
12. ni ekẹ̃lẹ akẹ: Nanyo, tẽ fe tẽṅ ni oba
biẹ nẹ ni owoo yõkpẽmọ atadeṅ? Ni etọ mũ.
13. Kẹkẹ ni mańtšẹ lẹ kẹ̃ etšũdši lẹ
akẹ: Nyefīmọa enidši kẹ enādši ni nye-
wóalẹ nyeyašẹ́alẹ nyefõa gbẹsẹ duṅ lẹ mli!
Dšẹi yāfõ kẹ nyũnyõdši ašišikpemọ yọ. 8,12.
14. Edšakẹ atšẹ́ mei pī moṅ; ši mei
ñõ ahala.

(15—22. Mar. 12,13—17. Luk. 20,20—26.)

15. Kẹkẹ ni Farisifoi lẹ te ni amẹyato
adšina, bọni amẹafe ni amẹmõ enā enyọṅ.
16. Ni amẹtšũ amẹkaselọi lẹ kẹ *Hero-
debii lẹ kẹ-ba eṅõ amẹbakẹ̃: Tšõlọ, wọle
akẹ anọkwafo dšio ni otšõọ Nyoṅmọ gbẹ
lẹ yẹ anọkwale mli, ni okpaa gbomei
amli; edšakẹ okwẹẹ gbomei ahīeaṅ; *Mar. 3,4.
17. nohewọ lẹ kẹ̃mọwọ bọni osusuọ, ani
edša akẹ atšũọ onīa ahāa Kaisare, alo
edšaa?
18. Ši Iesu kpa amẹyiṅto fõṅ lẹ ši, ni
ekẹ̃: Osatofoi, mẽba nyetšõọmi?
19. Nyekẹ oniatšumọ šika lẹ atšõami!
Ni amẹkẹ denario tšõlẹ.
20. Ni ekẹ̃amẹ akẹ: Namo mfoniri nẹ
kẹ noni aṅmā yẹ nọ nẹ?
21. Amẹkẹ̃: Kaisare nõṅ. Ni ekẹ̃amẹ
akẹ: Bẽlẹ *nyeṅõa Kaisare nii nyehāa
Kaisare, ni Nyoṅmọ nii lẹ nyeṅõ-hāa
Nyoṅmọ! *Rom. 13,7.
22. Ni beni amẹnu enẹ lẹ, amẹnā kpẹ
amẹhe, ni amẹšīlẹ amẹte.

(23—33. Mar. 12,18—27. Luk. 20,27—40.)

23. Ṅo gbī lẹ nọ noṅṅ lẹ Sadukifoi ni
kẹ̃ọ akẹ gbohīīašitẽ ko bẹ lẹ hũ ba eṅõ,
babilẹ akẹ: Bọf. 23,8. 8.
24. Tšõlọ, *Mose kẹ̃ akẹ: Kẹdši moko
gbo ni ešīī bii yẹ esẹ lẹ, enyemi aṅõ eṅā
lẹ, koni ewo ñei ehā enyemi lẹ.
*5 Mose 25,5. 6.
25. Agbẹnẹ nyemimei kpawo hī wọteṅ,
ni kromọbi lẹ ŵẹ yõ, ni egbo, ni akẹ-ni
ešīī bii yẹ esẹ lẹ, ešī eṅā lẹ ehā enyemi lẹ.
26. Nakai noṅṅ kā nọ kẹ-tšõ moni dši
enyọ lẹ kẹ moni dši etẽ lẹ nọ kẹ-yaši
moni dši kpawo lẹ nọ.
27. Ši amẹfẽ amẹsẹ lẹ yõ lẹ hũ gbo.
28. Bẽlẹ gbohīīašitẽ lẹ mli lẹ, mei kpa-
wo lẹ ateṅ namo ṅā eetšõ, edšakẹ amẹfẽ
amẹkẹlẹ hī ši?
29. Ši Iesu here nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Nye-
mītõ nā, edšakẹ nyelee ṅmālẹi lẹ kẹ Nyo-
ṅmọ hewalẹ lẹ.
30. Edšakẹ gbohīīašitẽ lẹ mli lẹ amẹ-
ŵẹẹ yei, ni asaṅ akẹ yei hāā gblā; ši
moṅ amẹtamọ Nyoṅmọ bọfoi yẹ ṅwei.
31. Ši gbohīīašitẽ lẹ hewọ lẹ nyekaneko
noni Nyoṅmọ kẹ̃nye akẹ:
32. *"Mi lẹ, Abraham Nyoṅmọ kẹ Isak
Nyoṅmọ kẹ Iakob Nyoṅmọ dšimi lẹ"?

Nyoñmo̱ le̱ dšee gbohiĩ a-Nyoñmo̱ñ, ši
moñ hĩekālo̱i a-Nyoñmo̱ñ. *2 Mose 3,6.
33. Ni beni asafoi le̱ nu ene̱ le̱, ame̱he
dšõ ame̱he ye̱ etšõmo̱ le̱ hewo̱.
(34—40. Mar. 12,28—31. Luk. 10,25—28.)
34. Ši beni Farisifoi le̱ nu ake̱ ekũ
Sadukifoi le̱ anā le̱, ame̱babua ame̱he nā
ye̱ hekome;
35. ni ame̱teñ mokome ni dši mlatšõlo̱
le̱ tšõle̱ bile̱ ake̱:
36. Tšõlo̱, té noni dši mla le̱ mli kitā
wuluñ?
37. Ni Iesu kẽle̱ ake̱: "Suomo̱ Nuntšo̱,
o-Nyoñmo̱ le̱, ke̱ otšui mũ le̱ fẽ ke̱ osu-
suma mũ le̱ fẽ ke̱ odĩẽñmo̱ mũ le̱ fẽ."
5 Mose 6,5.
38. Kitāi le̱ amli otu ke̱ ewulu ne̱.
39. Ni noni nyie se̱ le̱ tamo̱ no, ake̱:
*"Suomo̱ onanyo tamo̱ bo̱ni osumoo̱ bo-
dientše̱ ohe." *3 Mose 19,18.
40. Kitāi enyo̱ ne̱ mla le̱ ke̱ gbalo̱i le̱
fẽ tšotšõro. 7,12. Rom. 13,10. Gal. 5,14.
(41—46. Mar. 12,35—37. Luk. 20,41—44.)
41. Ni beni Farisifoi le̱ anā ekpe ši le̱,
Iesu biame̱ ake̱:
42. Té nyesusuo̱ ye̱ Kristo le̱ hewo̱ tẽñ?
Namo bi dšile̱? Ame̱kẽle̱ ake̱: David biñ.
43. Ekẽame̱ ake̱: Mẽba mo̱ ni David ye̱
Mumo̱ nā le̱ etšẽo̱le̱ Nuntšo̱ ni ekẽo̱ ake̱:
44. *"Nuntšo̱ le̱ kẽ mi-Nuntšo̱ le̱ ake̱:
Tá mininedšũrõ no̱ ke̱-yaši beyino̱ ni ma-
ñõ ohenye̱lo̱i le̱ mafe onādšiaši māñõ?"
*Lal. 110,1. Mat. 26,64.
45. Agbe̱ne̱ ke̱-dši David tšẽle̱ Nuntšo̱
le̱, té tẽñ ni edši ebi moñ?
46. Ni moko nyẽẽle̱ hetõ ko ahā, ni
asañ ke̱-dše̱ no gbĩ le̱ no̱ le̱ moko
ekaale̱ noko bimo̱ doññ.

Yitšo 23.

(23,1—39. Mar. 12,38—40. Luk. 20,45—47. Luk. 11,39—52.)
Ke̱ke̱ ni Iesu wie etšõ asafoi le̱ ke̱
ekaselo̱i le̱ ekẽ:
2. Woloñmālo̱i le̱ ke̱ Farisifoi le̱, Mose
sẽi le̱ no̱ ame̱trá le̱;
3. nohewo̱ le̱, nofẽno ni ame̱akẽnye
ake̱ nyeye no̱ le̱, nyeyea no̱ ni nyefea;
ši ame̱nifemo̱nii le̱ nyekafea; edšake̱ ame̱-
kẽo̱ moñ, ši ame̱fee. Mal. 2,7.8.
4. Ši ame̱fĩmoo̱ dšatšui ke̱ tšĩmo̱ ni
tẽrẽmo̱ dšraā ame̱ke̱-fieo̱ mei akõdši ano̱;
ši ame̱dientše̱ le̱, ame̱sumoo̱ ake̱ ame̱ke̱
ame̱wao kome tšio̱.
5. Ši ame̱nii fẽ le̱ ame̱feo̱ *koni mei
ana. Edšake̱ ame̱hāa †ame̱kaimo̱boñi le̱
lẽo̱ ni ame̱feo̱ ame̱tadei anāmũi le̱ kplei;
*6,1. †2 Mose 13,9. 4 Mose 15,38. 39.
6. ni ame̱sumoo̱ okplõyitšotámo̱ ye̱ ni-
yenii aši, ke̱ onukpai-ašitrámo̱hei ye̱ kpẽ-
hei le̱, Luk. 14,7.
7. ke̱ dšā no̱ ñāmo̱i, ni ame̱sumoo̱ ake̱
mei atšẽame̱: Rabi, Rabi!
8. Ši nye le̱, akatšẽnye Rabi; edšake̱
mokome dši nyetšõlo̱ (le̱ dši Kristo); ši
nyefẽ le̱, nyemimei dšinye.
9. Ni nyekatšẽa moko nyetše̱ hũ ye̱
šikpoñ le̱ no̱; edšake̱ mokome dši nyetše̱,
moni yo̱ ñwei le̱.
10. Asañ akatšẽnye nuntšo̱mei hũ; edša-
ke̱ mokome dši nyenuntšo̱, le̱ dši Kristo.
11. Ši moni dši agbo ye̱ nyeteñ le̱, etšõ
nyetšũlo̱. 20,26. 27.
12. Ni mofẽmo ni aawo ehe no̱ le̱, aabale̱
ši; ni mofẽmo ni aaba ehe ši le̱, aawó
eno̱. Abe̱i 29,23. Hiob 22,29. Ezek. 21,31. Luk. 18,14.
[1 Pet. 5,5.
13. Kpóo hā nye, woloñmālo̱i ke̱ Fari-
sifoi, osatofoi! ake̱-ni nyeñáa ñwei mañtše̱-
yeli le̱ nā ye̱ gbomei ahie le̱; edšake̱ nye-
dientše̱ le̱ nyebotee mli, ni mei ni taoo̱ mli
abote le̱ hũ, nyehāāame̱ mlibotemo̱ gbe̱.
14. Ši kpóo hā nye, woloñmālo̱i ke̱
Farisifoi, osatofoi! ake̱-ni nyetšõo̱ so̱le-
mo̱i kakadādši ahe lakpatõ no̱ nyemĩo̱
yei okũlafoi ašĩai le̱. Nohewo̱ le̱ nye-
kodšomo̱ aafẽ nine. Ezek. 22,25.
15. Kpóo hā nye, woloñmālo̱i ke̱ Farisifoi,
osatofoi! ake̱-ni nyebo̱leo̱ ñšo̱ ke̱ šikpoñ
kpula, koni nyená mokome ni etšõ Iuda-
fonyo; ni beni mo le̱ etšõ nakai le̱, nyefeo̱
le̱ gehenabi šii enyo̱ fẽ nyedientše̱ nyehe.
16. Kpóo hā *nye, gbe̱tšõlo̱i fĩlafoi! nye
mei ni nyekẽo̱ ake̱: "Moni aakā so̱lemo̱tšũ
le̱ kitā le̱, no dšee noko; ši moni aakā
so̱lemo̱tšũ le̱ he šika le̱ kitā le̱, etẽre sõ."
*15,14.
17. Kwašiai ke̱ fĩlafoi! té noni fẽñ, šika
le̱, alo so̱lemo̱tšũ le̱ ni hāa šika le̱ feo̱
kroñkroñ le̱?
18. Ni asañ: "Moni aakā afo̱lešālate̱ le̱
kitā le̱, no dšee noko; ši moni aakā eno̱
afo̱le le̱ kitā le̱, etẽre sõ."

19. Kwašiai kẹ filafoi! tẹ́ noni fèṅ,
afọle lẹ, alo afọlešālatẹ lẹ ní hāa afọle
lẹ feọ kroṅkroṅ lẹ? 2 Mose 29,37.
20. Nohewọ lẹ moni aakā afọlešālatẹ lẹ
kitā lẹ, ekā no kẹ nii ni yọ nọ lẹ fē kitā.
21. Ni moni kāa sọlemọtšū lẹ kitā lẹ,
ekā no kẹ moni hīọ mli lẹ kitā.
22. Ni moni kāa ṅwei kitā lẹ, ekā Nyo-
ṅmọ sēi lẹ kẹ moni tá nọ lẹ hū kitā. 5,34.
23. Kpóo hā nye, woloṅmālọi kẹ Fari-
sifoi, osatofoi! akẹ-ní *nyehāa kowẹ kẹ
anisi kẹ kumino mlidšā nyoṅmanyoṅma,
ši †mla lẹ mli nii ní he dšraā ni dši ko-
dšomọ kẹ mọbọnalẹ kẹ hemọ-kẹ-yeli lẹ
moṅ lẹ nyešīọ; ši kūlẹ edša akẹ nyefeọ
enẹmei, ni nyekašī eko lẹ hū.
* 3 Mose 27,30. † Mika 6,8.
24. Gbẹtšōlọi filafoi, nyetšereọ nō nọ
adōdōṅ, ši nyemīọ yoma!
25. Kpóo hā nye, woloṅmālọi kẹ Fari-
sifoi, osatofoi! akẹ-ní nyetšumoọ kpulu
he kẹ kā sẹ; ši amẹmligbẹ eyimọ obōbō
kẹ odšotfā kẹ adufudeyeli. Mar. 7,4.
26. Farisifonyo filafo, hā kpulu lẹ kẹ
kā lẹ mli tšutšu adše, dāni esẹ hū adše!
Tit. 1,15.
27. Kpóo hā nye, woloṅmālọi kẹ Fari-
sifoi, osatofoi! akẹ-ní nyetamọ *gbohīī
asāṅi ni aša he ni amẹhewọ efe fẹo moṅ,
ši amẹmligbẹ lẹ eyimọ obōbō kẹ gbohīī-
awui kẹ mūdši srọtoi fē. *Bọf. 23,3.
28. Nakai noṅṅ anaā nye hū yẹ gbomei
ahīe tamọ dšalọi, ši osato kẹ mlatōmọ
eyi nyemli obō.
29. Kpóo hā nye, woloṅmālọi kẹ Fari-
sifoi, osatofoi! nyemāmoọ gbalọi lẹ agbo-
hīīabui ni nyewulaā dšalọi lẹ asāṅi lẹ,
30. ni nyekẹ̄ọ akẹ: Edši wọtšẹmei ayinọ
lẹ wọyẹ dšeṅ kūlẹ, wọfataṅ amẹhe ní
afie gbalọi lẹ alá ši.
31. Bēlẹ nyedientšẹ nyemīye nyehe odase
akẹ mei ní gbe gbalọi lẹ abii dšinye.
Bọf. 7,52.
32. Nye hū nyewoa nyetšẹmei lẹ atše-
nesa lẹ obō mọ!
33. *Onūfūi, šikpāi afiei! Tẹ́ nyeafe
tēṅ nyedšo gehena fọbū lẹ nā foiṅ? * 3,7.
34. Nohewọ lẹ, na, mi mītšū gbalọi kẹ
nilelọi kẹ *woloṅmālọi kẹ-ba nyeṅō, ni
nyeagbe amẹteṅ meikomei ni nyeasẹṅ mei-
komei, ni meikomei lẹ nyeayiamẹ kplebii
yẹ nyekpēhei lẹ, ni nyeawaamẹ yi kẹ-adšẹ
maṅ mli kẹ-ate maṅ mli. * 13,52.
35. Beni afe ni dšalọi alá fē ní afie ši
yẹ šikpoṅ lẹ nọ kẹ-dšẹ *Abel, dšalọ lẹ,
lá lẹ nọ kẹ-baši †Zakaria, Barakia bi lẹ,
ní nyegbe yẹ sọlemọtšū lẹ kẹ afọlešālatẹ
lẹ teṅ lẹ lá lẹ nọ lẹ aba nyenọ.
* 1 Mose 4,8. † 2 Kron. 24,20. 21.
36. Lẹlẹṅ, mīkẹ̄nye akẹ: Enẹmei fē aaba
yinọbii nẹ anọ.
37. *Ierusalem, Ierusalem, bo
moni ogbeọ gbalọi lẹ ní otfiaā
mei ní atšūọamẹ oṅō lẹ atẹi: šii
enyie mitao akẹ kūlẹ mibuaā
obii anā tamọ bọni wuọ buaā
ebii anā ewoọ efīdši ašiši lẹ,
ni nyekplēē! * Luk. 13,34. 35.
38. Na, aaši nyewe lẹ amaṅfō
ahānye! 1 Maṅ. 9,7. 8.
39. Edšakẹ mīkẹ̄nye akẹ: Kẹ-
dšẹ be nẹ nọ kẹ-yaā nẹ nyenaṅ-
mi doṅṅ kẹ-yaši beyinọ ní
nyeakẹ̄ akẹ: *Adšọ̄ moni baā
yẹ Nuntšọ lẹ gbẹi anọ lẹ!
* 21,9. Lal. 118,26.

Yītšo 24.

(24. Mar. 13. Luk. 21,5—36.)

Ni Iesu mīdše kpo yẹ sọlemọwe lẹ,
ní eya. Ni ekaselọi lẹ ba eṅō ni amẹ-
batšōlẹ sọlemọwe lẹ tšūi lẹ.
2. Ši Iesu kẹ̄amẹ akẹ: Nto nyemīna
nii nẹ fē? Lẹlẹṅ, mīkẹ̄nye akẹ: Ašīṅ tẹ
kome yẹ eko nọ yẹ biẹ ní akpaṅ aluṅ ši.
Luk. 19,44.
3. Ši beni etá ši yẹ Mūgoṅ lẹ nọ lẹ,
ekaselọi lẹ ba eṅō yẹ afā amẹbakẹ̄: Tšō-
mọwọ beyinọ ní aafe nii nẹ, ni meni dši
obā lẹ kẹ dše nẹṅ nāgbē lẹ he okadi?
4. Ni Iesu here nọ ekẹ̄amẹ akẹ: Nye-
kwẹa ní ahīa koni moko akabalakanye.
5. Edšakẹ *mei pī kẹ migbẹi aaba ni
amẹakẹ̄ akẹ: Mī dši Kristo lẹ! ni amẹ-
alaka mei pī. * K. 24. Bọf. 5,36. 37. 1 Ioh. 2,18.
6. Ši nyeanu taí kẹ tai atātšīī ahe;
nyekahāa no mīfāa nyetšui; ši dša nii nẹ
fē eba mli dā, ši kēlẹ nāgbē lẹ šẹko.
7. Ši maṅ aate ši awo maṅ, ni maṅ-
tšẹyeli aate ši awo maṅtšẹyeli; ni hōdšī
kẹ tšēṅemọ-helai kẹ šikpoṅhosomọi aaba
hei srọtoi fē.

8. Ši enẹmei fẽ lẹ kõmọi lẹ abõimọṅ.

9. No be lẹ mli lẹ amẹadšienye amẹwo amanehũlũ mli, ní agbenye; ni migbẹi lẹ hewọ lẹ dšeṅmădši fẽ aanyẹnye. 10,17.22. Ioh. 16,2.

10. Ni no be lẹ mli lẹ mei pī anane aatõtõ, ni amẹatšõtšõ amẹnanemei asẹgbẹ, ni amẹanyẹnyẽ amẹhe.

11. Ni amale-gbalọi pī aate ši, ni amẹalaka mei pī. 7,15. 1 Ioh. 4,1.

12. Ni noni mlakwamọ bafá hewọ lẹ, mei pī asuomọ lẹ he aadšọ. 2 Tes. 2,10. 2 Tim. 3,1—5.

13. Ši moni hĩeọ mli kẹ-yawulaä ši lẹ, lẹ aahere eyiwala. 10,22. Kpods. 13,10.

14. Ni aašiẹ maṅtšẹyeli lẹ he sanekpakpa nẹ atšõ *dše nẹṅ fẽ, ni akẹ-ye dšeṅmădši lẹ fẽ †odase; ni no dăni năgbẽ lẹ aaba. * 28,19. † 10,18.

15. Nohewọ lẹ, kẹ́ nyena amaṅfõ-nihĩnii lẹ ni gbalọ Daniel wie he lẹ akẹ emă hekroṅkroṅ lẹ (moni kaneọ lẹ, hă ni eyo sẹ!): Dan 9,26.27; 12,11.

16. no lẹ mei ni yọ Iudea lẹ adšo foi aya gõdši lẹ anọ;

17. moni yọ tšũyiteṅ lẹ, ekakpleke ši eyakọ noko kẹ-dšẹ ešĩa; Luk. 7,31.

18. ni moni yọ ṅmõši lẹ, ekakũ esẹ eyakõlọ etadei.

19. Ši mĩhă mei ní hĩe họ kẹ mei ní hăa fufọ yẹ no gbĩĩ lẹ amli lẹ kpóo!

20. Ši nyesọlea, koni nyefoidšẽ lẹ akaba yẹ fẽibe lẹ mli alo yẹ *hedšõmọgbĩ lẹ nọ. * Bọf. 1,12

21. Edšakẹ no be lẹ mli lẹ amanehũlũ babaõ aaba, ní anako nọ dă kẹ-dšẹ dše lẹṅ šišidšẽ mli kẹ-baši ṅmẹnẹṅmẹnẹ, ni asaṅ anaṅ enọ gbĩkogbĩko doṅṅ. Dan. 12,1.

22. Ni kẹ́ afoo no gbĩĩ lẹ anọ kpitiõ lẹ, kũlẹ ahereṅ helo ko helo ko yiwala; ši mei ni ahala lẹ ahewọ lẹ aafo no gbĩĩ lẹ anọ kpitiõ.

23. No mli lẹ, kẹdši moko kẽnye akẹ: "Na, Kristo lẹ yẹ biẹ lo biẹ" lẹ, nyekahea nyeyea.

24. Edšakẹ amalekristoi kẹ amalegbalọi aate ši ni amẹafe okadii wudši kẹ afãii amẹtšõ, ni aaho kũlẹ, aalaka mei ni ahala lẹ tete. K. 5.11. 5 Mose 13,2—4. 2 Tes. 2,8.9.

25. Na, mikẽnye mito.

26. Nohewọ lẹ, kẹdši amẹkẽnye akẹ: "Na, eyẹ ṅă lẹ nọ" lẹ, nyekayaä; lo "na, eyẹ piai lẹ amli" lẹ, nyekahea nyeyea.

27. Edšakẹ bọni srawa dšẹọ bokă gblaä kẹ-yaä anai lẹ, nakai noṅṅ gbomobi lẹ bă lẹ aatamọ. Luk. 17,23.24.

28. Edšakẹ hefèhe ni gbonyo kă lẹ, dšẹi okropoṅi buaä amẹhe nă yẹ. Hiob 39,30. Hab. 1,8. Luk. 17,37.

29. Ši no gbĩĩ lẹ anọ amanehũlũi lẹ asẹ lẹ, etšẹṅ ni *hũlũ aawo duṅ, ni nyoṅtšẽre kpẹṅ doṅṅ, ni ṅulamii aatšerẹ kẹ-adšẹ ṅwei atfia ši, ni †ṅwei hewalẹi lẹ aahoso. * Ies. 13,10. † 2 Pet. 3,10.

30. Kẹkẹ ni gbomobi lẹ okadi lẹ aapue yẹ ṅwei, ni no lẹ šikpoṅ lẹ nọ akutšei lẹ fẽ *aawo yăra, ni amẹana gbomobi lẹ akẹ †ẽba yẹ ṅwei atatui lẹ anọ kẹ hewalẹ kẹ anumnyam babaõ. * Kpods. 1,7. † Mat. 26,64. Dan. 7,13.14. Kpods. 19,11.

31. Ni eetšũ ebọfoi lẹ kẹ *tẹtrẹmantrẹ ní gbẽ wă, ni amẹabua emei ni ahala lẹ ană kẹ-adšẹ kõyọi edfẹ lẹ nọ, kẹ-adšẹ ṅwei năgbẽhe kome nọ kẹ-yaši năgbẽhe kroko lẹ nọ. *1 Kor. 15,52. 1 Tes. 4,16. Kpods. 8,1.2.

32. Ši nyekasea agbămitšo abẹ ní ebuọ lẹ: beni enidši lẹ efrọke ni ebõi bai fũmọ lẹ, nyele akẹ latšăbe lẹ ešẹ etă.

33. Nakai noṅṅ nye hũ, beni nyeana nii nẹ fẽ lẹ, nyelea akẹ ešẹ agbói lẹ ană etă.

34. Lẹlẹṅ, mĩkẽnye akẹ: Nẹkẹ yinọ nẹ hoṅ, dša nii nẹ fẽ eba mli dă.

35. Ṅwei kẹ šikpoṅ baho aya; ši miwiemọi lẹ hoṅ eyaṅ. 5,18

36. Ši no gbĩ lẹ kẹ no ṅmlẹtfă lẹ mokomoko lee he eko, bọfoi ni yọ ṅwei lẹ tete lee, [ni bi lẹ tete lee,] dša mitšẹ kome kẹkẹ. 1 Tes. 5,1.2.

37. Ši bọni Noa gbĩĩ lẹ fe lẹ, nakai gbomobi lẹ bă lẹ hũ batamọ. 1 Mose 6,11—13. Luk. 17,26.27.

38. Edšakẹ bọni yọ yẹ gbĩĩ ní nyie nuafua lẹ hĩe lẹ amli, ni mei lẹ hĩe niyeli kẹ ninumọ kẹ yõwẽ kẹ gblăhămọ mli ăhũ kẹ-yaši gbĩ ni Noa yabote adeka lẹ mli, 2 Pet. 3,5.6.

39. ni amẹhĩe bẹ amẹhe nọ kẹ-yaši nuafua lẹ balõamẹ fẽ kẹ-te lẹ, nakai noṅṅ gbomobi lẹ bă lẹ aatamọ.

40. No mli lẹ mei enyọ aahĩ ṅmõši, aaṅõ mokome, ni aašĩ mokroko lẹ. Luk. 17,35.36.

41. Mei enyo̱ aaw̃ie̱ ye̱ w̃ie̱ se̱; aańõ
mokome, ni aašĩ mokroko le̱.
42. Nohewo̱ le̱ nyesraã, edšake̱
nyelee nõ ńmle̱tſã no̱ ní nye-
nuntšo̱ le̱ baã. 25,13.
43. Ši nyenáa nyelea ake̱, *ké̱ šĩatše̱
ko le nõ ńmle̱tſã no̱ ní dšulo̱ baã le̱, kûle̱
eesra ni eńmẽń gbe̱ ní agbu ewe le̱ awoń.
* Luk. 12,39—46.
44. Nohewo̱ le̱ nye hũ nyesãa nyehe
nyetoa, edšake̱ nõ ńmle̱tſã ní nyesusuu le̱
no̱ gbomobi le̱ baã. Kpods. 16,15.
45. Bẽle̱ namo dšĩ tšũlo̱ ano̱kwafo ke̱
nĩlelo̱ mo̱ ní enuntšo̱ ńõle̱ eto ewebii le̱
ano̱, koni ehãame̱ ame̱ńmã ye̱ be ní sa
no̱ le̱?
46. Adšõ̱ nakai tšũlo̱ le̱, moni beni
enuntšo̱ baã le̱, ni eebaninale̱ ake̱ ẽfe
nakai le̱.
47. Le̱le̱ń, mĩkẽ̱nye ake̱, eeńõle̱ eto enii
fẽ-kwa no̱. 25,21.23.
48. Ši ke̱dšĩ nakai tšũlo̱ fõń le̱ aakẽ̱
ye̱ etšui mli ake̱: Minuntšo̱ le̱ mĩtši
ebabe le̱ ẽto; Dsads. 8,11.
49. ni eebõi enanemeí-tšũdši le̱ yĩ, ni
eke̱ dãto̱lo̱i le̱ aaye ni eke̱ame̱ aanu le̱:
50. nakai tšũlo̱ le̱ nuntšo̱ le̱ aaba ye̱ gbĩ
no̱ ní ekwe̱e̱le̱ gbe̱ ke̱ ńmle̱tſã no̱ ni elee,
51. ni eetšere̱ emlĩ ni eehãle̱ egbe̱fãńnõ
ye̱ osatofoi le̱ ateń. *Dše̱i yãfó ke̱ nyã-
nyõdši ašišikpemo̱ aahĩ. *8,12.

Yitšo 25.

No mli le̱ ńwei mańtše̱yeli le̱ aatamo̱
oblayei nyońma ní kõ̱lo̱ ame̱kanei ake̱
ame̱yakpẽ ayemforowu. Luk 12,35 36. Kpods. 19,7.
2. Ši ame̱teń mei enumo̱ le̱ nilelo̱i dši-
ame̱, ni mei enumo̱ le̱ kwašiaiń.
3. Mei ní dši kwašiai le̱ hole ame̱-
kanei le̱, ši ame̱ńõõ mũ ame̱fataa he.
4. Ši nilelo̱i le̱ ńõ mũ wo ame̱to̱i amli
ame̱fata ame̱kanei le̱ ahe.
5. Ni beni ayemforowu le̱ tše̱ le̱, wo̱
ye ame̱fẽ ni ame̱wo̱wo̱i.
6. Ši nyõń teń le̱ anu blo̱mo̱ ake̱: Na,
ayemforowu le̱ mĩba ẽé! nyedšea kpo,
nyeyakpẽale̱!
7. Ke̱ke̱ ni nakai oblayei le̱ fẽ te ši
ní ame̱sã ame̱kanei le̱.
8. Ni kwašiai le̱ kẽ̱ nilelo̱i le̱ ake̱:
Nyehãawo̱ nyemũ le̱ eko, edšake̱ wo̱kanei
le̱ mĩgboi.
9. Ši nilelo̱i le̱ here no̱ ame̱kẽ̱: Ekole̱
ebaše̱ń wo̱ke̱nye fẽ; ši moń nyeyaã mei
ni hõo̱ le̱ ańõ nyeyahea eko nyehãa nyehe.
10. Ši beni ame̱te hemo̱ le̱, ayemforowu
le̱ ba, ni mei ní esã ame̱he eto le̱ ke̱le̱
te yõkpẽmo̱he le̱, ni ańá šĩnã le̱.
11. No se̱ le̱ oblayei krokomei le̱ hũ ba
ni ame̱bakẽ̱: Nuntšo̱, Nuntšo̱, gblemo̱wo̱!
Luk. 13,25.27.
12. Ši ehere no̱ ekẽ̱: Le̱le̱ń, mĩkẽ̱nye
ake̱ mileenye. 7,23.
13. Nohewo̱ le̱ nyesraã, edšake̱ nyelee
nõ gbĩ lo nõ ńmle̱tſã no̱ [ní gbomobi
le̱ baã]. 24,42

(14—30. Luk. 19,12—27.)

14. Ši tamo̱ nũ ko ní beni *ebadom le̱,
etšẽ̱ etšũdši, ni etu enibii ewo ame̱deń;
* 21,33.
15. ni ehã mokome talentai enumo̱, mo-
kome hũ enyo̱, ni mokome hũ e̱kome,
bo̱ni mofẽmo aanyẽ akwe̱; ni amrõ le̱
edom. Rom. 12,6.
16. Ši moni ná talentai enumo̱ le̱ te ni
eyatšõmo̱ he, ni ená talentai enumo̱ ebo̱ he.
17. Nakai nońń moni ná enyo̱ le̱ hũ
yaná enyo̱ ebo̱ he.
18. Ši moni ná ekome le̱ te eyatša ši-
kpoń, ni eńõ enuntšo̱ le̱ šika le̱ etẽ.
19. Ši ye̱ mli ãhũ le̱, tšũdši ne̱ anuntšo̱
le̱ ba, ni eke̱ame̱ babu akontã.
20. Ni moni ná talentai enumo̱ le̱ ba,
ni eke̱ talentai enumo̱ kroko hũ babo̱ he
ekẽ̱: Nuntšo̱, ońõ talentai enumo̱ ohãmi,
na, mike̱-ná talentai enumo̱ hũ mifata he.
21. Enuntšo̱ le̱ kẽ̱le̱ ake̱: *Ahekõ,
tšũlo̱ kpakpa ke̱ ano̱kwafo, oye
ano̱kwa ye̱ nii fiõ he, mahã oye
nii pĩ atše̱: botemo̱ onuntšo̱ mĩše̱
le̱ mli. *K. 23; 24,45—47. Luk. 16,10.
22. Ši moni ná talentai enyo̱ le̱ hũ ba
ni ebakẽ̱: Nuntšo̱, ońõ talentai enyo̱
ohãmi, na, mike̱-ná talentai enyo̱ hũ mi-
fata he.
23. Enuntšo̱ le̱ kẽ̱le̱ ake̱: *Ahekõ, tšũlo̱
kpakpa ke̱ ano̱kwafo, oye ano̱kwa ye̱ nii
fiõ he, mahã oye nii pĩ atše̱: botemo̱
onuntšo̱ mĩše̱ le̱ mli. *K. 21.
24. Ši moni ná talenta kome le̱ hũ ba
bakẽ̱: Nuntšo̱, mileo ake̱ yiwalo̱ dšio;

okpaä nii ye heni odũko noko ye, ni
obuaä nii anā ye heni ofāko noko ye;
25. ni no hā miše gbeyei, ni mite mike
otalenta le yatē šikpoṅ; na onii.
26. Ši enuntšo le here no ni ekēle ake:
Tšũlo fõṅ ke anihaolo! ní ole ake mikpaä
nii ye heni midũko noko ye ni mibuaä
nii anā ye heni mifāko noko ye le,
27. kũle ogbenā dši ake oṅõo mišika
le owoo tšakeloi adeṅ, ní ké miba ní
mibahe minii ke ehekpa.
28. Nohewo le, nyehea talenta le ye
edeṅ ni nyeṅõ-hãa moni yo talentai nyo-
ṅma le.
29. Edšake mofẽmo ní yo noko le, aahãle,
koni ená ní ateke no; ši moni be noko
le, aahe noni eyo le tete ye edeṅ. 13,12.
30. Ni tšũlo ni he be senámo ko ne,
*nyetšiale nyewoa gbese duṅ le mli; dšei
yãfó ke nyãnyõdši aširikpemo aahī! *8,12.
31. Ši beni gbomobi le aaba ye enum-
nyam le mli, ni bofoi kroṅkroṅi le fẽ
aafata ehe le, no mli le eetá enumnyam
sẽi le no; 16,27. Kpods. 20,11—13.
32. ni *aabua dšeṅmãdši le fẽ nā ye
ehīe, ni eegbla amemli, take boni tõkwelo
gblaä gwanteṅi ke abotiai amli le.
* Rom. 14,10.
33. Ni eeṅõ gwanteṅi le edamo eni-
nedšũrõ no, ši abotiai le, eeṅõame edamo
ebeku no. Ezek. 34,17.
34. Keke le maṅtše le aakē mei ní yo
eninedšũrõ no le ake: Nyebaä, nye mei
ní mitše edšõnye, nyebaṅõa maṅtšeyeli
le ní asā atonye ke-dše dšeṅ šišidsē le!
35. Edšake hõmo yemi, ni nyehãmi nii
miye; kũmai yemi, ni nyehãmi nu minu;
gbo dšimi, ni nyehā mibato nyeṅõ; Ies. 58,7.
36. minyie yayai, ni nyewomi atade;
mihe ye, ni nyebasrami; awomi tšũṅ, ni
nyeba miṅõ.
37. Keke le dšaloi le aaherele no ame-
akē ake: Nuntšo, té gbī ní wonao ake
hõmo mīyeo, ni wohão nii oyeṅ? alo ake
kũmai mīyeo, ni wohão noko onuṅ? 6,3.
38. Ni tė gbī ní wonao ake gbo dšio,
ni wohā obato woṅõ? alo ake onyie ya-
yai ni wowoö atadeṅ?
39. Asaṅ tė gbī ní wonao ake ohe mīye
alo awoö tšũṅ, ní woba oṅõṅ?
40. Ni maṅtše le aahere no ekēame ake:
Leleṅ, mīkēnye ake: Gbīīabo kẽ
ní nyefe nyehā minyemimei ne
ateṅ bibiõ kome le, mi noṅṅ nyefe
nyehā le. Abel 19,17. Heb. 2,11.
41. Keke le eekē mei ní yo ebeku no
le hũ ake: Nyedšea mino, nye mei ni
alomonye, nyeyaä nāno la le ní asā ato
abonsam ke ebofoi le mli! 7,23. Kpods. 20,10.15.
42. Edšake hõmo yemi, ni nyehããmi nii
maye; kũmai yemi, ni nyehããmi nu manu;
43. gbo dšimi, ni nyehãā mabato nyeṅõ;
minyie yayai, ni nyewoomi atade; mihe
ye ni asaṅ awomi tšũṅ, ni nyebasraami.
44. Keke le ame hũ ameaherele no ame-
akē ake: Nuntšo, tė gbī ní wonao ake
hõmo mīyeo alo kũmai mīyeo alo gbo
dšio alo onyie yayai alo ohe mīye alo
awoö tšũṅ, ni wobasúmoooṅ?
45. Keke le eehereame no eekē ake:
Leleṅ, mīkēnye ake: Gbīīabo kẽ ní nye-
fee nyehãā mei bibii kwrā ne ateṅ mo-
kome le, nyefee nyehããmi hũ!
46. Ni menemei le, ameate nāno he-
dšramo mli; ši dšaloi le aate nāno wala
mli. Ioh. 5,29.

Yītšo 26.

Ni eba mli ake, beni Iesu egbe wie-
moi ne fẽ nā le, ekē ekaseloi le ake:
(26,2—5. Mar. 14,1.2. Luk. 22,1.2.)
2. Nyele ake efe gbīī enyo ní ayeo
Hehõ le, ni aadšie gbomobi le ahā ní
aseṅle. 20,18.
3. No mli le osofonukpai le ke wolo-
ṅmãloi le ke maṅ onukpai le yabua amehe
nā ye osofonukpa ní atšéole Kaiafa le
mõ le mli.
4. Ni amete āpam, boni amefe amemõ
Iesu ṅā mli ni agbele;
5. ši amekē: Dšee gbīdšũrõ le no, ní
maṅ le akababú.
(6—13. Mar. 14,3—9. Ioh. 12,1—8. Luk. 7,36—50.)
6. Ši beni Iesu yo Betania ye Simon,
kpitiyelo le, we le,
7. yõ ko hīe alabastro-to ke emli mũ-
ke-ṅma ni dšra wa ke-ba emasei, ni beni
etá niyenii aši le, efose efie eyiteṅ.
8. Ši beni ekaseloi le na le, amemli
wo la amekē: Tė yaka-nifitemo ne šišiṅ?

9. Edšakẹ mũ-kẹ-ṅma nẹ kũlẹ aanyẽ
ahõ ahe šika pī ní aṅõ-hã ohīafoi.
10. Ši beni Iesu na enẹ lẹ, ekẽamẹ akẹ:
Mẽba nyegbaã yõ lẹ nã? Ši etšu nitšumọ
fẹfẹo ehãmi.
11. Edšakẹ *ohīafoi lẹ, nyekẹamẹ yẹ
dã, ši mi lẹ, dšee dã mikẹnye aahī ši.
*5 Mose 15,11.
12. Edšakẹ mũ-kẹ-ṅma nẹ ní efọse efie
migbomotšo lẹ nọ nẹ, efe eto mifũ lẹ.
13. Lẹlẹṅ, mīkẽnye akẹ: Hefẽhe ní
aadšadše sanekpakpa nẹ yẹ, yẹ dšeṅ fẽ
lẹ, aatšī noni yõ nẹ fe nẹ hũ tã aṅõ-kailẹ.
(14—16. Mar. 14,10.11. Luk. 22,3—6.)
14. Kẹkẹ ni mei nyoṅma kẹ enyọ lẹ
ateṅ mokome ní atšẹ́ọlẹ Iuda Iskariot lẹ
yiṅ ete osọfonukpai lẹ aṅõ
15. ni eyakẽ: *Meni nyeahãmi, ní ma-
dšielẹ mawo nyedeṅ? Ni amẹkane dfiẹtẹi
kukudši †nyoṅmai-etẽ amẹhãlẹ.
*Ioh. 11,57. †Zak. 11,12.
16. Ni kẹ-dšẹ no be lẹ nọ lẹ etao ehe
gbẹ ní eṅõlẹ ewo amẹdeṅ. 1 Tim. 6,9.10
(17—19. Mar. 14,12—16. Luk. 22,7—13.)
17. Ši *akpītī gbīī dšudši lẹ amli kleṅ-
kleṅ gbī lẹ nọ lẹ kaselọi lẹ ba Iesu ṅõ
amẹbabilẹ akẹ: Nẽgbẹ osumoọ akẹ wọ-
yasã wọhão ní oyaye Hehõ lẹ yẹ dšẹi?
*2 Mose 12,18—20.
18. Ni ekẽ: Nyeyaã mã lẹṅ ni nye-
yakẽa ašimaši akẹ: Tšõlọ lẹ kẽ: Mibe
lẹ ešẹ etã; owe lẹ mikẹ mikaselọi lẹ
baye Hehõ lẹ yẹ. 21,3.
19. Ni ekaselọi lẹ yafe bọni Iesu kẽamẹ
lẹ, ni amẹsã Hehõ lẹ amẹto.
(20—30. Mar. 14,17—26. Luk. 22,14—23. Ioh. 13,21—26.)
20. Ši beni šẹ gbẹkẹ lẹ, ekẹ mei nyo-
ṅma kẹ enyọ lẹ yatrá niyenii lẹ ahe.
21. Ni beni amẹyeọ nii lẹ, ekẽ: Lẹlẹṅ,
mīkẽnye akẹ, nyeteṅ mokome batšõ mi-
sẹgbẹ.
22. Ni edọamẹ tšṍ, ni amẹbõilẹ bimọ
ekomekome yẹ amẹteṅ akẹ: Nuntšọ,
miṅ lo?
23. Ši ehere nọ ekẽ: Mo nine ní kẹ mi-
nine kpeọ yẹ kã lẹ mlí lẹ, lẹ noṅṅ
ebatšõ misẹgbẹ lẹ.
24. Gbomobi lẹ mīya takẹ bọni aṅmã
yẹ ehe lẹ moṅ; ši kpóo hã no gbomo lẹ
ní tšõọ gbomobi lẹ sẹgbẹ lẹ; fãṅ noni
anáá afọ nakai gbomo lẹ.
25. Ni Iuda, esẹgbẹtšõlọ lẹ, here nọ
ekẽ: Ani miṅ, Rabi? Ekẽlẹ akẹ: Okẽ!
26. Ši beni amẹyeọ nii lẹ, Iesu
kọ abolo, ni edšọ̃ nọ ni ekũmọ
mli, ní eṅõ-hã ekaselọi lẹ, ni ekẽ:
Nyehea, nyeyea! enẹ dši migbo-
motšo lẹ. 1 Kor. 11,23—25.
27. Ni ewó kpulu lẹ, ni eda ši,
ni eṅõ-hãamẹ ní ekẽ: Nyefẽ nye-
nua eko!
28. edšakẹ enẹ dši *milá ní dši
†kpãṅmọ hẽ lẹ nõ lẹ, ní afọse
afie ši yẹ mei pī ahewọ hã ešai-
fã lẹ. *2 Mose 24,8. †Ier. 31,31. Zak. 9,11.
29. Ši mīkẽnye akẹ: Kẹ-dšẹ enẹ nọ kẹ-
yaã nẹ minuṅ weintšo yibii nẹ eko doṅṅ,
kẹ-yaši gbī nọ ní mikẹnye aanulẹ ehẽ
yẹ mitšẹ maṅtšẹyeli lẹ mli lẹ.
30. Ni beni *amẹlá yidšiemọ-lala ko
lẹ, †amẹdše kpo amẹte Mũgoṅ lẹ nọ.
*Lal. 113—118. †Luk. 22,39. Ioh. 18,1.
(31—35. Mar. 14,27—31. Luk. 22,31—34.)
31. Kẹkẹ ni Iesu kẽamẹ akẹ: Nyõ nẹṅ
lẹ mihe sane bahã nyefẽ nyenane atõtõ;
edšakẹ aṅmã akẹ: *"Matfa tõkwẹlọ lẹ nõ,
ni tõku lẹ aagbẹ afã." *Zak. 13,7. Ioh. 16,32.
32. Ši mišitẽ sẹ lẹ matšṍ nyehĩe kẹ-ate
Galilea. 28,7.
33. Ši Petro here nọ ekẽlẹ akẹ: Kẹdši
mei lẹ fẽ nane aatõtõ yẹ ohe lẹ, mi lẹ
minane etõtõṅ gbīkogbīko.
34. Iesu kẽlẹ akẹ: Lẹlẹṅ, mīkẽo akẹ:
Nyõ nẹṅ noṅṅ, dãni wuọ aagbẹ lẹ, ookpá
yẹ misẹ šii etẽ. Ioh. 13,38.
35. Petro kẽlẹ akẹ: Kẹdši gbo mikẹo
aagbo tete lẹ, mikpáṅ yẹ osẹ! Nakai
noṅṅ *kaselọi lẹ fẽ hũ kẽ. *K. 56.
(36—46. Mar. 14,32—42. Luk. 22,40—46.)
36. Agbenẹ Iesu kẹamẹ ba heko ní atšẹ́ọ
dšẹi Getsemane; ni ekẽ ekaselọi lẹ akẹ:
Nyetráa ši yẹ biẹ, koni maya mayasọle
yẹ dšẹi.
37. Ni eṅõ Petro kẹ Zebedeo bihĩī enyọ
lẹ efata ehe ni *ewẽrẹ bõi ehe hõ ni
ehao. *Heb. 5,7.
38. Kẹkẹ lẹ ekẽamẹ akẹ: Misusuma mī-
hao kẹ-yaši gbẽle mli po; nyehīa ši yẹ
biẹ ni nyekẹmi ašia kpe! Ioh. 12,27.
39. Ni ete hīe fiõ, ni eṅõ ehīe ebú ši,
ni esọle ekẽ: Mitšẹ, kẹdši aaho lẹ, hã

ní *kpulu nẹ aho mihe aya; †ši kẽlẹ
dšee bọni mi misumoọ, ši moṅ bọni bo
osumoọ. *Ioh. 18,11. †Heb. 5,8.
40. Ni beni eba kaselọi lẹ aṅõ lẹ, ena
akẹ amẹwọ; ni ekẽ Petro akẹ: Aso nye-
nyẽẽ nyekẹmi aši kpe ṅmlẹtſã kome pẹ?
41. Nyešia kpe ni nyesọlea, ko-
ni nyekabote kã mli; mumọ lẹ
mīkplẽ moṅ, ši *helo lẹ egbede.
* Heb. 2,14; 4,15.
42. Eyiṅ ete ekoṅ noni dši šii enyọ,
ni eyasọle ekẽ: Mitšẹ, kẹdši kpulu nẹ
nyẽṅ mihe aho aya akẹ dša minu lẹ, hã
afe bọni osumoọ.
43. Ni beni eba lẹ, ena akẹ amẹwọ
ekoṅ; edšakẹ amẹhīṅmẹii etšī.
44. Ni esã ešīamẹ eyiṅ ete ekoṅ, ni
eyasọle noni dši *šii etẽ, ni ewie nakai
wiemọ lẹ noṅṅ. *2 Kor. 12,8.
45. Kẹkẹ ni eba ekaselọi lẹ aṅõ, ni
ekẽamẹ akẹ: Nye lẹ nyehe edšọnye ni
nyewọọ̃ nẹ? na, ṅmlẹtſã lẹ ešẹ etã, ni
aaṅõ gbomobi lẹ awo ešafelọi adeṅ.
46. Nyetea ši, nyehãa wọyaã; na, moni
batšõ misẹgbẹ lẹ ešẹ ši etã.
(47—56. Mar. 14,43—50. Luk. 22,47-53. Ioh. 18,3-12.)
47. Ni beni ewieọ lolo lẹ, na, Iuda,
mei nyoṅma kẹ enyọ lẹ ateṅ mokome lẹ,
ba, ni asafo pī, ní dšẹ osọfonukpai lẹ
kẹ maṅ onukpai lẹ aṅõ, kẹlẹ nyie kẹ
klantei kẹ tšei.
48. Ši moni tšõ esẹgbẹ lẹ etoamẹ okadi
akẹ: Mo nã ní maſọ lẹ, lẹ ni; nyemõalẹ!
49. Ni amrõ lẹ eba Iesu ṅõ ebakẽ:
Ofīẽ, Rabi! ni efọ enã.
50. Ši Iesu kẽlẹ akẹ: Nanyo, meni fe-
mọ oba yẹ biẹ? Kẹkẹ ni mei lẹ batutua
Iesu ni amẹmõlẹ.
51. Ni na, mei ni kẹ Iesu yọ lẹ ateṅ
mokome kpã enine mli egbla eklante, ni
eṅõ-bã osọfonukpa lẹ tšūlọ, ni efo etoi.
52. Kẹkẹ lẹ Iesu kẽlẹ akẹ: Ṅõ oklante
lẹ ọto etõhe; edšakẹ mei fẽ ni kọ̃lọọ̃
klante lẹ, klante noṅṅ akẹ-akpātã amẹhīe.
1 Mose 9,6.
53. Alo osusuọ akẹ minyẽṅ mitšẹ fai
makpa ní amrõ nẹ noṅṅ eehãmi ṅwei-
bọfoi fẽ asafoi nyoṅma-kẹ enyọ?
54. Ši no lẹ tẽ aafe tẽṅ ní ṅmãlẹi lẹ
aaba mli, akẹ dša afe nẹkẹ noṅṅ?

55. No ṅmlẹtſã lẹ nọ noṅṅ lẹ Iesu kẽ
asafoi lẹ akẹ: Mimõmọ nyeba tamọ amõọ
odšotſalọ ko, kẹ klante kẹ tšei nẹ. Mitāa
sọlemọwe lẹ dã mitšõọ nii, ní nyemõõmi.
56. Ši afe enẹ fẽ, koni nii ní gbalọi
lẹ ṅmã lẹ aba mli. *Kẹkẹ ni kaselọi lẹ
fẽ dšo foi šilẹ. *K. 31.
(57—75. Mar. 14,53—72. Luk. 22,54—71. Ioh. 18,13—27.)
57. Ši mei ni mõ Iesu lẹ kplalẹ kẹ-te Kai-
afa, osọfonukpa lẹ, ṅõ, heni woloṅmãlọi
lẹ kẹ onukpai lẹ ebua amẹhe nã yẹ lẹ.
58. Ši Petro nyie esẹ yẹ šoṅṅ kẹ-ba
osọfonukpa lẹ mõ lẹ mli, ni ebote dšẹi
ekẹ tšūdši lẹ yatá ši, koni ekwẹ bọni
nãgbẽ aate ahã.
59. Ši osọfonukpai lẹ kẹ onukpai lẹ
kẹ gwabọ̃ lẹ fẽ tao amale-odase yẹ Iesu
he, koni amẹgbelẹ;
60. ni amẹnáá eko. Ni tšẹbelẹ amale-
odasefoi pī ba moṅ, ši kẽlẹ amẹnáá eko.
Fe sẹ lẹ amale-odasefoi enyọ ba
61. amẹbakẽ: Monẹ kẽ akẹ: *Manyẽ
akẹ mikūmoọ Nyoṅmọ sọlemọwe lẹ, ní
mitſaālẹ gbīī etẽ. *Ioh. 2,19—21.
62. Ni osọfonukpa lẹ te ši ekẽlẹ akẹ:
Odšiee odase ní menẹmei yeọ yẹ ohe nẹ nã?
63. Ši Iesu *etſaa edãṅ. Ni osọfonukpa
lẹ here nọ ni ekẽlẹ akẹ: Mina Nyo-
ṅmọ, hīekãlọ lẹ, akẹ, kẹdši bo
dši Kristo, Nyoṅmọ bi lẹ, kẽmọ-
wọ! *27,12.
64. Iesu kẽlẹ akẹ: Okẽ. Ši mīkẽnye
akẹ: Kẹ-dšẹ be nẹ nọ kẹ-yaã lẹ, nyeana
gbomobi lẹ akẹ *etá hewalẹ ninedšūrõ
nọ, ni †ẽba yẹ ṅwei atatui lẹ amli.
*Lal. 110,1. †Mat. 16,27; 24,30.
65. Kẹkẹ ni osọfonukpa lẹ gblá etadei
ni ekẽ: Ebọ musu! meni wọsã wọtaoọ
odasefoi wọfe doṅṅ? Na, agbẹnẹ nyenu
emusubọ̃ lẹ! Ioh. 10,33.
66. Té nyesusuọ tẽṅ? Amẹhere nọ
amẹkẽ: *Esa gbẽle! *Ioh. 19,7. 3 Mose 24,16.
67. *Kẹkẹ ni amẹfẽ ladšõ amẹſie ehīe,
ni amẹgblálẹ mãi; ni meikomei hū tſialẹ
nii *Ies. 50,6.
68. amẹkẽ: Kristo, gbã otšõwọ, namo
dši moni yio lẹ?
69. Ši Petro tá sẹ flẹṅṅ yẹ kpo te lẹṅ;
ni oblayõ ko ba eṅõ bakẽ: Bo hū te okẹ
Iesu, Galileanyo lẹ, nyieọ!

70. Ši etšo yẹ amẹfẽ amẹhĩe, ni ekẹ̃: Milee noni okẹ̃ọ nẹ.

71. Ši beni ete ši ete koi lẹ ši lẹ, mokroko hũ nalẹ, ni ekẹ̃ mei ni yọ dšẹi lẹ akẹ: Monẹ hũ kẹ Iesu, Nazarenyo lẹ, yọ.

72. Ni etšo ekoń kẹ kitãkãmọ ekẹ̃: Milee gbomo lẹ.

73. Ni fe sẹ ńõ lẹ, mei ní damọ dšẹi lẹ bakẹ̃ Petro akẹ: Anọkwale dší akẹ, amẹteń mokome dšio; edšakẹ owiemọ tete mĩkpáo ši!

74. Kẹkẹ ni ebõi lõmọ kẹ kitãkãmọ akẹ: Milee gbomo lẹ! Ni amrõ lẹ wuọ gbẹ.

75. Ni Petro kai Iesu wiemọ ní ekẹ̃lẹ akẹ: *'Dãni wuọ aagbẹ lẹ, ookpá yẹ misẹ šii etẽ' lẹ. Ni edše kpo eyafó ãhũ.
* K 34.

Yĩtšo 27.

Ši beni *dše tšẹre lẹ, osọfonukpai lẹ kẹ mań onukpai lẹ fẽ te Iesu yi nọ apãm, koni amẹgbelẹ.
* Mar. 15,1. Luk. 22,66. Ioh 18,28.

2. Ni amẹfilẹ ni amẹkplalẹ kẹ-te amẹyahã amralo Pontio Pilato.
Luk. 23,1. Ioh. 18,31. 32.

3. Kẹkẹ ni Iuda, moni tšõ esẹgbẹ lẹ, beni ena akẹ abulẹ fọ lẹ, efa ehe, ni ekpale dfiẹtẹi kukudši nyońmai-etẽ lẹ eyahã osọfonukpai lẹ kẹ onukpai lẹ ekoń, 26,15.

4. ni ekẹ̃: Mife eša akẹ mitšõ lá ni efõń ko bẹ ehe lẹ sẹgbẹ. Ši amẹ lẹ amẹkẹ̃: No dšee wọhe sane ko; bodientšẹ kwẹmọ nọ!

5. Ni eyašẹ̃rẹ dfiẹtẹi lẹ efie ši yẹ sọlemọwe lẹ, ni eyiń ete *eyawo esẽ kpã.
* Bọf. 1,18. 2 Sam. 17,23.

6. Ši osọfonukpai lẹ yalõ dfiẹtẹi lẹ amẹkẹ̃: Edšaa akẹ ańõ-woọ (sọlemọwe lẹ) *nitõhe lẹ mli; edšakẹ lá-hemọnii ni.
* Mar. 12,41.

7. Ši amẹte adšina, ni amẹńõ-hé gbẹšõlọ lẹ abọ̃ lẹ, koni afũ gbọi yẹ dšẹi.

8. Nohewọ lẹ atšẹ̃ọ nakai abọ̃ lẹ láabọ̃ kẹ ńmẹnẹ. Bọf. 1,19.

9. No hã gbalọ Ieremia wiemọ lẹ ba mli akẹ: "Ni amẹńõ dfiẹtẹi kukudši nyońmai-etẽ lẹ, ní dši moni aye enã ni abelẹ yẹ Israelbii adeń lẹ yinii lẹ;
Zak. 11,12. 13. Ier. 32,6—9.

10. ni amẹńõ-hé gbẹšõlọ lẹ abọ̃ lẹ, tamọ bọni Nuntšọ lẹ kẹ̃mi lẹ."

(11—14. Mar. 15,2—5. Luk. 23,2. 3. Ioh. 18,29—38.)

11. Ši Iesu damọ amralo lẹ hĩe, ni amralo lẹ bilẹ akẹ: Ani bo dši Iudafoi lẹ amańtšẹ lẹ? Ni Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Okẹ̃.

12. Ši beni osọfonukpai lẹ kẹ onukpai lẹ flọọ̃ enã lẹ, *edšiee nã. *26,63. Ies. 53,7.

13. Kẹkẹ ni Pilato kẹ̃lẹ akẹ: Ani onuu sãdši sọńń ni amẹkẹ-fieọ onọ nẹ?

14. Ni efoo edãń kwrã, ni amralo lẹ nã kpẹ ehe diẹntšẹ. Ioh. 19,9.

(15—26. Mar. 15,6—15. Luk. 23,13—25. Ioh. 18,39—19,1.)

15. Ši dãnẹ kẹ̃ šẹ gbĩdšũrõ lẹ nọ lẹ, amralo lẹ ńmẽọ gboklẹfonyo kome ni asafo lẹ sumoọ he ehãamẹ.

16 Ši no mli lẹ amẹyẹ gboklẹfonyo kpanaku ko ni atšẹ̃ọlẹ Baraba.

17. Nohewọ lẹ, beni amẹbabua amẹhe nã lẹ, Pilato kẹ̃amẹ akẹ: Namo he nyesumoọ akẹ mińmẽ mihãnye: Baraba, alo Iesu ní atšẹ̃ọlẹ Kristo lẹ?

18. Edšakẹ ele akẹ hetšẽmọ nã amẹńõlẹ amẹhã. Ioh. 11,47. 48.

19. Ši beni etá kodšomọsẽi lẹ nọ lẹ, eńã tšũ aba eńõ abakẹ̃lẹ akẹ: Okẹ dšalọ nẹ akaye sane ko; edšakẹ ehewọ lẹ mihe edšrami babaõ yẹ wọlamõ mli ńmẹnẹ.

20. Ši osọfonukpai lẹ kẹ onukpai lẹ ewo asafoi lẹ ayiń akẹ, amẹbi Baraba moń, ni agbe Iesu.

21. Ši amralo lẹ here nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Amẹyi enyọ lẹ ateń namo he nyesumoọ akẹ mińmẽ mihãnye? Ni amẹkẹ̃: Baraba.

22. Pilato kẹ̃amẹ akẹ: Bẽlẹ meni mife Iesu ní atšẹ̃ọlẹ Kristo lẹ he mọ? Amẹfẽ amẹkẹ̃: Hã ni asẹńlẹ!

23. Ni amralo lẹ kẹ̃: Mẽ efõń efe? Ši no moń hã amẹblọ amẹkẹ̃: Hã ní asẹńlẹ!

24. Ši beni Pilato na akẹ enyẽẽ he eko efe, ši moń amẹmĩblọ hõ fè tšutšu lẹ, eńõ nu *efọ́ edẽ yẹ asafo lẹ hĩe, ni ekẹ̃: Mi lẹ miyee dšalọ nẹ lá yi sũ; nye, nyekwẹọ nọ! *5 Mose 21,6.

25. Ni mań lẹ fẽ here nọ amẹkẹ̃: *Elá aba wọkẹ wọbii anọ! *Bọf. 5,28.

26. Kẹkẹ ni eńmẽ Baraba he ehãamẹ; ši Iesu lẹ, ekẹ kplebii yĩlẹ ni eńõlẹ ehã ní ayasẹńlẹ.

(27–30. Mar. 15,16–19. Ioh. 19,2.3.)

27. Ke̱ke̱ ni amralo le̱ asrafoi le̱ ňõ Iesu ke̱-te kodšomo̱he le̱, ni ame̱yabua asrafoiaku le̱ fẽ nã ke̱-ba ehe;

28. ni ame̱dšie ehe atadei le̱, ni ame̱ňõ atade tšuru yũ ko ame̱wole̱;

29. ni ame̱fe ňmei akekre ame̱ňõ-fĩ eyitšo, ni ame̱ke̱ pamplo hãle̱ ehĩe ye̱ eninedšũrõ, ni ame̱kũla ši ye̱ ehĩe ame̱ye ehe fe̱o ame̱kẽ̱: Ofiẽ, Iudafoi amaňtše̱!

30. Ni *ame̱fẽ̱ ladšõ ame̱fie ehe, ni ame̱hé pamplo le̱ ye̱ edeň ni ame̱ňõ-tfia eyiteň. * Ies. 50,6.

(31–56. Mar. 15,20–41. Luk. 23,26. 33–49. Ioh. 19,16–30.)

31. Ni beni ame̱ye ehe fe̱o le̱, ame̱dšie atade yũ le̱ ye̱ ehe, ni ame̱ňõ le̱dientše̱ etadei le̱ ame̱wole̱, ni ame̱kplale̱ ke̱-te koni ame̱yase̱ňle̱.

32. Ši beni ame̱yaä le̱, ame̱na nũ Kirẽnenyo ko ní atšé̱o̱le̱ Simon, ni ame̱nyẽ eno̱ ní ewó ese̱ňmo̱tšo le̱.

33. Ni beni ame̱še̱ heni atšé̱o̱ dše̱i Golgota ni ešiši dši Yitšoňoňohe le̱,

34. ame̱ňõ *wein ní ake̱ ebõ̱ efutu mli ame̱hãle̱ ni enu; ši beni esa enã le̱, esumo̱o̱ ake̱ enuo̱. * Lal. 69,22.

35. Ni beni ame̱se̱ňle̱ le̱, ame̱fõ ošiki ame̱ke̱-dša etadei le̱; koni gbalo̱ le̱ wiemo̱ le̱ aba mli ake̱: *"Ame̱dša mitadei le̱ ame̱hã ame̱he, ni mihebo le̱ ame̱fõ no̱ ošiki." * Lal. 22,19.

36. Ni ame̱ho ame̱trá dše̱i ni ame̱bu ehe.

37. Ni ame̱ňmã sane ní ake̱-fõ eno̱ le̱ ame̱kpe̱te̱ eyiteň ake̱: 'Iesu, Iudafoi le̱ amaňtše̱ le̱ ne̱!'

38. No mli le̱ ase̱ň odšotfalo̱i enyo̱ afata ehe; mokome ye̱ eninedšũrõ no̱, ni mokome hũ ye̱ ebe̱ku no̱. Ies. 53,12.

39. Ši mei ní hoo̱ le̱ wie musubõ̱-wiemo̱ ame̱šile̱, ni *ame̱hoso ame̱yitšei, * Lal. 22,8.

40. ni ame̱kẽ̱: *Bo ní okũmoo̱ so̱lemo̱we le̱ ni osã otfaä gbĩĩ etẽ le̱, oheree bodientše̱ oyiwala? ke̱dši Nyoňmo̱ bi dšio le̱, dše se̱ňmo̱tšo le̱ no̱ okpleke ši ko! * 26,61. Ioh. 2,19.

41. Nakai noňň oso̱fonukpai le̱ hũ ke̱ woloňmãlo̱i le̱ ke̱ onukpai le̱ ye ehe fe̱o ame̱kẽ̱:

42. Meikrokomei ayiwala ehereo̱, ši le̱dientše̱ enõ le̱ enyẽẽ ehere. Ke̱dši Israel maňtše̱ le̱ dšile̱ le̱, hã ní édše se̱ňmo̱tšo le̱ no̱ agbe̱ne̱ ekpleke ši, ni wo̱ohele̱ wo̱ye.

43. Ekẽ̱ *Nyoňmo̱ no̱ ehĩe kã: hã ní edšiele̱ ko, ke̱dši eye̱ ehe tšui le̱; edšake̱ ekẽ̱ ake̱: Nyoňmo̱ bi dšimi. * Lal. 22,9.

44. Nakai noňň odšotfalo̱i le̱ ní ase̱ň afata ehe le̱ hũ ye ehe fe̱o.

45. Ši ke̱-dše̱ fane ňmle̱ nyoňma ke̱ enyo̱ ke̱-yaši gbe̱ke̱ ňme̱dši etẽ le̱ duň wo ye̱ šikpoň le̱ fẽ no̱.

46. Ši ke̱-baä ňme̱dši etẽ mli le̱ Iesu bo ke̱ gbẽ ní wa ekẽ̱: Eli, Eli, lama sabaktani? ešiši dši: *"Mi-Nyoňmo̱, mi-Nyoňmo̱, mẽba okwami?" * Lal. 22,2.

47. Ši beni mei ní damo̱ dše̱i le̱ ateň meikomei nu le̱, ame̱kẽ̱: Elia, mone̱ tšé̱o ne̱.

48. Ni amrõ le̱ ame̱teň mokome dšo foi eyako̱ ňšo̱ňkotša, ni eňõ-tšo̱ *ašiň mli, ni eňõ-mã pamplo nã eňõ-hãle̱ ake̱ enu. * Lal. 69,22.

49. Ši mei ní efe̱ le̱ kẽ̱le̱ ake̱: Ahĩ ši! hã wo̱kwe̱ ake̱ Elia aaba abadšiele̱ lo?

50. Ši Iesu bo ekoň ke̱ gbẽ ní wa, ni eňõ emumo̱ le̱ ehã.

51. Ni na, so̱lemo̱tšũ leň *muhõ̱ le̱ mli gbá enyo̱ ke̱-dše̱ yiteň ke̱-bayi ši, ni šikpoň hoso, ni te̱sãi gblá; * 2 Mose 26,31. Heb. 10,19.20.

52. ni gbohĩĩabui le̱ anã gblegblei, ni kroňkroňbii ní ewo̱ le̱ agbomotše̱i pĩ te ši;

53. ni *ešitẽ le̱ se̱ le̱ ame̱dše kpo ye̱ ame̱bui le̱ amli, ni ame̱te maň kroňkroň le̱ mli ame̱yadšie ame̱he kpo ame̱tšõ mei pĩ. * Bo̱f. 26,23.

54. Ši asrafoi-oha-atše̱ le̱ ke̱ mei ní ke̱le̱ buo̱ Iesu he le̱, beni ame̱na šikpoňhosomo̱ le̱ ke̱ nii ní afe le̱, ame̱še gbeyei tšõ, ni ame̱kẽ̱: Le̱le̱ň, Nyoňmo̱ bi ne̱!

55. Ši yei pĩ ye̱ dše̱i ni damo̱ šoňň ame̱mĩkwe̱, ame̱dši mei ní nyie Iesu se̱ ke̱-dše̱ Galilea ní ame̱súmo̱o̱le̱ le̱; Luk. 8,2.3.

56. ame̱teň meikomei dši Maria Magdalẽna, ke̱ Maria ní dši Iakobo ke̱ Iose nye le̱, ke̱ Zebedeo bii le̱ anye le̱.

(57–61. Mar. 15,42–47. Luk. 23,50–55. Ioh. 19,38–42.)

57. Ši beni še̱ *gbe̱ke̱ le̱, niiatše̱ ko ní dše̱ Arimatia ní atšé̱o̱le̱ Iosef le̱ ba, ni le̱ hũ Iesu kaselo̱i le̱ ateň mokome dšile̱; * 2 Mose 34,25.

58. lẹ ete Pilato ñõ eyatutọlẹ ni eñõ Iesu gbonyo lẹ ehãlẹ. Kẹkẹ ni Pilato fã akẹ añõ gbonyo lẹ ahãlẹ.
59. Ni Iosef ñõ gbonyo lẹ, ni eñõ klala farefare eha he,
60. ni *ekẹlẹ yañmẽ lẹdientšẹ egbonyobu hẽ ni ehã akpẹ́ yẹ tẹsã mli lẹñ, ni ekoklo tẹ kpeteñkple ekẹ-tšĩ gbonyobu lẹ nã, ni eyiñ ete. * Ies. 53,9.
61. Ši Maria Magdalẽna kẹ Maria moko lẹ yẹ dšẹi, amẹtrá gbonyobu lẹ hĩe.
62. Ši hesãmọ-kẹ-tõ-gbĩ lẹ nọ dšetšẹremọ lẹ, osọfonukpai lẹ kẹ Farisifoi lẹ anã bakpe ši yẹ Pilato ñõ,
63. amẹkẽ: Nuntšọ, wọkai akẹ, beni šišiulọ nẹ hĩe kã lẹ ekẽ: *Gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ mate ši ekoñ. * K. 40; 12,40.
64. Nohewọ lẹ fã ni ayabu bu lẹ he dšogbãñ kẹ-yaši gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ, koni ekaselọi lẹ akabadšulẹ kẹ-mĩya, ni amẹyakẽ mañ lẹ akẹ: Ete ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateñ; ni sẹkpẽ šišiumọ lẹ bafe efõñ fẽ kleñkleñ nõ lẹ.
65. Pilato kẽamẹ akẹ: Na, asrafoi nẹ, nyeyaã ni nyeyabua bọni nyeanyẽ.
66. Kẹkẹ ni amẹyiñ amẹte, *amẹsọo tẹ lẹ nã, ni amẹhã asrafoi lẹ bu bu lẹ he. * Dan. 6,18.

Yĩtšo 28.

(28,1—10. Mar. 16,1—10. Luk. 24,1—10. Ioh. 20,1—18.)

Ši hedšọ̃mọgbĩ lẹ nãgbẽ, beni dše bõi tšẹremọ kẹ-baã otši lẹ kleñkleñ gbĩ lẹ nọ lẹ, Maria Magdalẽna kẹ Maria moko lẹ ba bu lẹ kwẹmọ.
2. Ni na, šikpoñ ehoso wã, edšakẹ Nuntšọ lẹ bọfo dšẹ ñwei kpleke ši, ni ebakoklo tẹ lẹ kẹ-dšẹ bu lẹ nã kẹ-te sẹ, ni eho etá nọ.
3. Ni ehĩe kpẹ́ tamọ srawa, ni etade lẹ hũ yẹ́ọ tamọ snõ. 17,2. Bọf. 1,10.
4. Ši gbeyei ni sralọi lẹ šelẹ hewọ lẹ amẹhe kpokpo ni amẹtšõmọ tamọ gbohĩĩ.
5. Ši bọfo lẹ kẽ yei lẹ akẹ: Nye lẹ nyekašea gbeyei, edšakẹ mile akẹ nyemitao Iesu moni asẹalẹ lẹ;
6. ebẹ biẹ, edšakẹ ete ši, *takẹ bọni ekẽ lẹ. Nyebaã nyebakwẹa hegbẹ ni †Nuntšọ lẹ kã lẹ. * 12,40; 16,21; 17,23; 20,19. † Bọf. 2,36.
7. Ni nyeyaã mrãmrã nyeyakẽa ekaselọi lẹ akẹ ete ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateñ; ni na, ẽtšõ nyehĩe kẹ-mĩya *Galilea; dšẹi nyeanalẹ yẹ; na, mikẽnye. * 26,32.
8. Ni amẹyiñ kẹ-dšẹ gbonyofũhe lẹ mrãmrã kẹ gbeyei kẹ nyãmọ babao, ni amẹhĩe foi koni amẹyagba ekaselọi lẹ.
9. Ni beni amẹyaã amẹyagba ekaselọi lẹ, na, Iesu kẹamẹ bakpe ni ekẽ: Mĩñãnye! Ni amẹbamõmõ enãdši amli, ni amẹkoto ši amẹdšãlẹ.
10. Kẹkẹ ni Iesu kẽamẹ akẹ: Nyekašea gbeyei; nyeyaã ni nyeyakẽa *minyemimei lẹ, koni amẹya Galilea; ni dšẹi amẹanami yẹ. * Heb. 2,11.
11. Ši beni amẹyaã lẹ, na, bulọi lẹ ateñ meikomei eba mã lẹñ, ni amẹbagba nii ni afe lẹ fẽ amẹtšõ osọfonukpai lẹ.
12. Ni beni amẹkẹ onukpai lẹ bọ gwa ni amẹte adšina lẹ, amẹhã asrafoi lẹ dfiẹtẹi pĩ,
13. amẹkẽ: Nyekẽa akẹ, nyõñ, beni wọwọ lẹ, no ekaselọi lẹ ba badšulẹ kẹ-te. 27,64
14. Ni kẹdši amralo lẹ nu he lẹ, wọdientšẹ wọọlaka ehĩe, koni nyekaná haomọ.
15. Kẹkẹ ni amẹhe dfiẹtẹi lẹ, ni amẹfe bọni atšõamẹ lẹ. Ni nẹkẹ sane nẹ gbẹ fã yẹ Iudafoi lẹ ateñ kẹ ñmẹnẹ.
16. Ši kaselọi nyoñma kẹ ekome lẹ yiñ *amẹte Galilea goñ lẹ nọ, heni Iesu etoamẹ lẹ; * K. 7.
17. ni beni amẹnalẹ lẹ, amẹkoto ši amẹdšãlẹ, ši meikomei dšẹ ñwane.
18. Ni Iesu ba ekẹamẹ bawie ekẽ: *Añõ hegbẹ fẽ ahãmi yẹ ñwei kẹ šikpoñ nọ. * 11,27. Ef. 1,20—22.
19. Nohewọ lẹ *nyeyaã ni nyeyafea dšeñmãdši fẽ mikaselọi, nyebaptisiaamẹ nyewoa Tšẹ lẹ kẹ Bi lẹ kẹ Mumọ kroñkroñ lẹ gbẹi amli, * Mar. 16,15.16.
20. ni nyetšõaamẹ ni amẹye nii fiã ni mikẽnye lẹ nọ. Ni na, *mi lẹ mikẹnye yẹ dã kẹ-yaši dšeñ nãgbẽ lẹ. [Amen.] [Hiao.] * 18,20.

MARKO SANEKPAKPA LE̱.

Yitšo 1.

Iesu Kristo, Nyoṅmo̱ bi le̱, sanekpakpa le̱ šišidšē.

(1,2—8. Mat. 3,1—12. Luk. 3,1—18. Ioh. 1,19—30.)

2. Tamo̱ bo̱ni aṅmā ye̱ gbalo̱ Iesaia wolo le̱ mli ake̱: *"Na, mītšū mibo̱fo le̱ ke̱-mītšō ohīe, moni aasā ogbe̱ le̱ atoō le̱." *Mal. 3,1. Mat. 11,10.

3. "Moko gbē mībo ye̱ ṅā le̱ no̱ ake̱: Nyesāa Nuntšo̱ le̱ gbe̱ le̱, nyedšadšea etempōṅi le̱ trōmō!" Ies. 40,3.

4. Iohane ba ni ebaptisi ye̱ ṅā le̱ no̱, ni ešie̱ tšuitšakemo̱ baptisimo̱ ní ake̱-náa ešaifā.

5. Ni adše̱ Iudea šikpoṅ le̱ fē no̱ ke̱ Ierusalem aba eṅō, ni ebaptisi ame̱fē ye̱ Iordan fā le̱ mli, beni ame̱dšadšeo̱ ame̱he ešai le̱.

6. Ni Iohane le̱, yoma hetšo̱i atade ewoo̱, ni wolokpā eke̱-fīo̱ emliteṅ, ni eyeo̱ bālabii ke̱ ṅāno̱-wò.

7. Ni ešie̱ ake̱: Moni baā ye̱ mise̱ le̱ ehe wa fèmi, ni misaa moni kotoo̱ ši fēneo̱ etokotai anā kpā.

8. Mi le̱, nu mike̱-baptisio̱nye; ši le̱ le̱ eke̱ Mumo̱ kroṅkroṅ aabaptisinye.

(9—11. Mat. 3,13—17. Luk. 3,21.22. Ioh. 1,31—34.)

9. Ni nakai gbīī le̱ amli le̱ eba mli ake̱ Iesu dše̱ *Nazaret ye̱ Galilea eba, ni ehā Iohane baptisile̱ ye̱ Iordan mli. *Luk. 2,51.

10. Ni amrō ni edšeo̱ kpo ye̱ nu le̱ mli le̱, ena ake̱ ṅwei nā egble haṅṅ, ni Mumo̱ le̱ mīkpleke ši tamo̱ okpo ke̱-mība eno̱.

11. Ni gbē dše̱ ṅwei le̱ kē̱: Bo dši misuomo̱bi le̱, bo ohe tšui mináa! 9,7.

(12.13. Mat. 4,1—11. Luk. 4,1—13.)

12. Ni amrō le̱ Mumo̱ le̱ kplale̱ ke̱-te ṅā le̱ no̱.

13. Ni eye gbīī nyoṅmai-edīe̱ ye̱ ṅā le̱ no̱, ni satan kale̱, ni eke̱ ṅāṅ koloi le̱ hī ši, ni ṅweibo̱foi basúmo̱le̱.

(14.15. Mat. 4,12—17. Luk. 4,14.15.)

14. Agbe̱ne̱ beni amō Iohane se̱ le̱, Iesu ba Galilea, ni ebašie̱ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ he sanekpakpa le̱,

15. ni ekē̱: *Be le̱ eše̱, ni Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ eninanye: nyetšakea nyetšuiiaṅ, ni nyehea sanekpakpa le̱ nyeyea! *Gal. 4,4.

(16—20. Mat. 4,18—22. Luk. 5,1—11.)

16. Ni beni ehoo̱ ye̱ Galilea ṅšo̱ le̱ nā le̱, ena Simon ke̱ enyemi Andrea ake̱ ame̱mīhe̱ ye̱ ṅšo̱ le̱ mli; edšake̱ wole̱i dšiame̱.

17. Ni Iesu kē̱ame̱ ake̱: Nyebanyiea mise̱, ni mafenye gbomei ahe wole̱i.

18. Ni amrō le̱ ame̱šī ame̱yāi le̱ ni ame̱banyie ese̱.

19. Ni beni edše dše̱i eyaā hīe fiō le̱, ena Iakobo, Zebedeo bi le̱, ke̱ enyemi Iohane ni ame̱ hū ame̱ye̱ le̱le̱ mli ame̱mīkpe̱ ame̱yāi le̱.

20. Ni amrō le̱ etše̱ame̱; ni ame̱šī ame̱tše̱ Zebedeo ke̱ apāfoi le̱ ye̱ le̱le̱ le̱ mli, ni ame̱banyie ese̱.

(21—28. Luk. 4,31—37.)

21. Ni ame̱bote Kapernaum. Ni hedšō̱mo̱gbī le̱ no̱ noṅṅ le̱ ete kpēhe le̱ ni eyatšōame̱ nii.

22. Ni *ame̱nā kpe̱ ame̱he ye̱ enitšōmo̱ le̱ hewo̱, edšake̱ etšōo̱ame̱ nii ake̱ moni yo̱ hegbe̱, ši dšee tamo̱ woloṅmālo̱i le̱. *Mat. 7,28.29.

23. Ni moko ye̱ ame̱kpēhe le̱ ní mumo̱ fōṅ yo̱ emli, ni ebōi blo̱mo̱ ake̱:

24. Fōmo̱! *mē sane wo̱keo̱ yo̱, Iesu Nazarenyo? Oba wo̱hīekpātāmo̱! Mile moni dšio, † bo dši Nyoṅmo̱ Mokroṅkroṅ le̱. *5,7. †Lal. 16,10.

25. Ni Iesu fá eyi ekē̱: Bú onā, ni odše emli!

26. Ni mumo̱ fōṅ le̱ hā ešō, ni eblo̱ ke̱ gbē wale̱, ni edše emli. 9,26.

27. Ni mei le̱ fē he dšō ame̱he, ni ame̱bibī ame̱he ake̱: Meni ne̱? mē tšōmo̱ hē ne̱? edšake̱ eke̱ hewale̱ fáa mumo̱i fōdši le̱ po, ni ame̱boo̱le̱ toi!

28. Ke̱ke̱ ni egbe̱i hehe ke̱-te Galilea niiaṅ fē.

(29—34. Mat. 8,14—17. Luk. 4,38—41.)

29. Ni ame̱dše kpēhe le̱ noṅṅ pe̱ ni

ame̱ke̱ Iakobo ke̱ Iohane te Simon ke̱ Andrea we le̱.

30. Ši Simon šāyō le̱ kā ši ke̱ fulu. Ni amrō le̱ ame̱kē̱le̱.

31. Ni ebamō enine ši ni ewó eno̱, ni fulu le̱ tše ye̱ eno̱ amrō, ni esúmo̱ame̱.

32. Ni gbe̱ke̱, beni hūlū enyō ši le̱, ame̱ke̱ helatše̱mei ke̱ mei ni daimonioi yo̱ ame̱mli fē ba eṅō.

33. Ni maṅ le̱ fē bua ame̱he nā ye̱ agbó le̱ nā.

34. Ni etšá mei pī ní yeyeo̱ helai sro̱toi le̱, ni efāmo̱ daimonioi pī, ni *daimonioi le̱ eṅmēēame̱ gbe̱ ní ame̱wie, edšake̱ ame̱lele̱. * Luk. 4,41. Bo̱f. 16,17.18.

(35—39. Luk. 4,42—44.)

35. Ni māṅkē mrā, beni hīe gbleko le̱, ete ši ni edše kpo ete ṅāno̱ heko, ni eyaso̱le ye̱ dše̱i.

36. Ni Simon ke̱ mei ni ke̱le̱ yo̱ le̱ tiule̱.

37. Ni beni ame̱yanale̱ le̱, ame̱kē̱le̱ ake̱: Bo, mei fē taoo̱ ne̱.

38. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyehāa wo̱yaā mādši ni dfere wo̱hewo̱hewo̱ ne̱ amli, koni mayašie̱ ye̱ dše̱i hū; edšake̱ no hewo̱ miba.

39. Ni eyašie̱ ye̱ ame̱kpēhei ní yo̱ Galilea le̱ fē, ni efāmo̱ daimonioi hū.

(40—45. Mat 8,2—4. Luk. 5,12—16.)

40. Ni kpitiyelo̱ ko ba eṅō batuto̱le̱ ni ekūla ehīe ekē̱: Ke̱dši ōsumo̱ le̱, oonyē ohā mihe atše.

41. Ni Iesu mūsūṅ tšōle̱ ye̱ ehewo̱, ni ekpā enine mli eta ehe, ni ekē̱le̱ ake̱: Mīsumo̱, ohe atše!

42. Ni beni ekē̱ nakai le̱, amrō le̱ kpiti le̱ tā ye̱ ehe, ni ehe tše.

43. Ni amrō le̱ ewole̱ gbe̱ ni *etfa enā mā ake̱: * 3,12; 7,36.

44. Kākwe̱ ní okē̱ moko noko; ši moṅ ya ní oke̱ ohe ayatšō oso̱fo le̱, ni *ošā afo̱le ní Mose eto le̱, ye̱ ohetšūmo̱ hewo̱, koni no afe odase ahāame̱. * 3 Mose 14,2—32.

45. Ši le̱ le̱, beni edše kpo le̱, ebōi sane le̱ gbā ni ehā egbe̱ efā bo̱ni Iesu nyēē adše faṅṅ abote maṅ ko mli doṅṅ; ši ehī ṅā le̱ no̱ heikomei, ni mei dše̱o̱ hefēhe baā eṅō.

Yītšo 2.

(2,1—12. Mat. 9,1—8. Luk. 5,17—26.)

Ni gbīī komei ase̱ le̱ eba Kapernaum ekoṅ. Ni anu ehe ake̱ eyo̱ šīa;

2. ni amrō le̱ mei pī babua ame̱he nā, ní ame̱naa gbe̱ ye̱ agbó le̱ nā tete. Ni ewie etšōame̱.

3. Ni ake̱ moko ní yeo̱ kūmo̱-hela, ní mei edfe̱ tērele̱ ba eṅō.

4. Ni ake̱ noni mei pī le̱ ahewo̱ le̱ ame̱náá gbe̱ ní ame̱ke̱le̱ aše̱ eṅō le̱, ame̱yafā tšū ní eyo̱ mli le̱ yiteṅ, ni ame̱gbu flo̱, ni ame̱ši sā ní helatše̱ le̱ kā no̱ le̱ ke̱-tšō dše̱i ke̱-bayi ši.

5. Ni beni Iesu na ame̱hemo̱-ke̱-yeli le̱, ekē̱ helatše̱ le̱ ake̱: Bi, aṅō ohe ešai le̱ afao!

6. Ši woloṅmālo̱i le̱ ateṅ meikomei ni trá dše̱i le̱ susu ye̱ ame̱tšuiiaṅ ake̱:

7. Mēhewo̱ mone̱ wieo̱ ne̱ke̱ musubō̱wiemo̱i ne̱? Namo aanyē eke̱ ešai afa, ake̱ dša Nyoṅmo̱ kome pe̱? Ies. 43,25.

8. Ni amrō ní Iesu yo ye̱ emumo̱ le̱ mli ake̱ ame̱mīsusu ne̱ke̱ ye̱ ame̱mli le̱ ekē̱ame̱ ake̱: Mēba nyesusuo̱ ne̱ke̱ nii ye̱ nyetšuiiaṅ?

9. Noni aakē̱ moni ekūmo̱ le̱ ake̱: Aṅō ohe ešai le̱ afao le̱, alo noni aakē̱: Te ši, wó osā le̱ ni onyie le̱, té emli noni kē̱mo̱ dšraaṅ?

10. Ši beni afe ní nyena ake̱ gbomobi le̱ ye̱ hegbe̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ ake̱ eṅōo̱ ešai efaā le̱, (ekē̱ moni ekūmo̱ le̱ ake̱:)

11. Mīkē̱o ake̱: Te ši, wó osā le̱ ni oya owe!

12. Ni amrō le̱ ete ši, ni ewó esā le̱ ni edše kpo ye̱ ame̱fē ame̱hīe, ni ame̱fē ame̱nā kpe̱ ame̱he, ni ame̱wo Nyoṅmo̱ hīe nyam ame̱kē̱: Wo̱nako ene̱ eko dā!

(13—17. Mat. 9,9—13. Luk. 5,27—32.)

13. Ni edše kpo ekoṅ ke̱-te ṅšo̱ le̱ nā; ni asafo le̱ fē ba eṅō, ni ewie etšōame̱.

14. Ni beni ehoo̱ le̱, ena Levi, Alfeo bi le̱, ni etá ntōhemo̱he le̱, ni ekē̱le̱ ake̱: Nyiemo̱ mise̱! Ni ete ši enyie ese̱.

15. Ni eba mli ake̱, beni etá niyenii ahe ye̱ no šīa le̱, ntōhelo̱i ke̱ ešafelo̱i pī hū ke̱ Iesu ke̱ ekaselo̱i le̱ baye nii; edšake̱ ame̱yi fá, ni ame̱nyie ese̱.

16. Ni woloṅmālo̱i le̱ ke̱ Farisifoi le̱, beni ame̱na ake̱ eke̱ ešafelo̱i ke̱ ntōhelo̱i le̱ miye nii le̱, ame̱kē̱ ekaselo̱i le̱ ake̱: Mēba ni eke̱ ešafelo̱i ke̱ ntōhelo̱i yeo̱ nii ni eke̱ame̱ nuo̱ ne̱?

17. Ši beni Iesu nu le̱, ekē̱ame̱ ake̱: Mei ní yo̱ hewale̱ le̱, tšofãtše̱ he ehĩaame̱; ši moṅ mei ní he yeo̱ le̱. Mibaa dšalo̱i atšé̱mo̱, ši ešafelo̱i moṅ ní ame̱tšake ame̱tšui.

(18—22. Mat. 9,14—17. Luk. 5,33—38.)

18. Ni Iohane kaselo̱i le̱ ke̱ Farisifoi le̱ fo̱ȫ̱ ṅmãhĩle̱. Ni ame̱ba eṅõ ame̱bakē̱le̱ ake̱: Mĕba ni Iohane ke̱ Farisifoi le̱ akaselo̱i le̱ hĩo̱ ṅmã, ni okaselo̱i le̱ ehĩĩ ṅmã le̱?

19. Ši Iesu kē̱ame̱ ake̱: Ani yõkpēmo̱ he bialo̱i le̱ aanyẽ ṅmã ahĩ be mli ní ayemforowu le̱ ke̱ame̱ yo̱ le̱? Gbĩĩ abo̱ ní ayemforowu le̱ ke̱ame̱ yo̱ le̱, ame̱nyẽṅ ṅmã ame̱hĩ.

20. Ši gbĩĩ aaba ní aaṅõ ayemforowu le̱ ke̱-adše̱ ame̱ṅõ; ni no dãni ame̱ahĩ ṅmã, ye̱ no gbĩ le̱ no̱.

21. Moko eṅõõ mamanã hē etáá atade momo; edšake̱ kũle̱ mamanã hē ni aṅõ-tá ní etšĩ flo̱ le̱ yeo̱ atade momo le̱, ni flo̱ le̱ lē̱o̱.

22. Ni moko eṅõõ wein hē ewoo wolotọi memedši amli; no le̱ wein hē le̱ aafle̱ wolotọi le̱, ni wein le̱ aaſie ši, ni wolotọi le̱ aafite; ši moṅ wein hē le̱ wolotọi hẽi amli ake̱-woo̱.

(23—28. Mat. 12,1—8. Luk. 6,1—5.)

23. Ni eba mli ake̱ Iesu yatšố ableṅmõ mli ye̱ hedšō̱mo̱gbĩ le̱ no̱, ni ekaselo̱i le̱, beni ame̱yaä le̱, ame̱bõi abletšei le̱ kũomo̱ ke̱ kpemo̱.

24. Ni Farisifoi le̱ kē̱le̱ ake̱: Kwe̱, mĕba ame̱feo̱ noni edšaa gbe̱ ye̱ hedšō̱mo̱gbĩ le̱ no̱ ne̱?

25. Ši ekē̱ame̱ ake̱: Ani nyekaneko dã noni David fe, beni efĩle̱ ni hõmo̱ yele̱ ke̱ mei ní eke̱-nyie le̱?

26. *bo̱ni ebote Nyoṅmo̱ we le̱ ye̱ oso̱fonukpa Abiatar yino̱ le̱, ni eye hĩe-mãaboloi le̱ ní moko be̱ hegbe̱ ake̱ eyeo̱ †ake̱ dša oso̱foi le̱ ke̱ke̱ le̱, ni ehã mei ni ke̱le̱ nyie le̱ hũ eko le̱?

*1 Sam. 21,7. † 3 Mose 24,9.

27. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Gbomo hewo̱ ato hedšō̱mo̱gbĩ le̱, ši dšee hedšō̱mo̱gbĩ le̱ hewo̱ abo̱ gbomo. 5 Mose 5,14.

28. Nohewo̱ le̱ hedšō̱mo̱gbĩ le̱ po nuntšo̱ dši gbomobi le̱.

Yitšo 3.

(3,1—6. Mat. 12,9—14. Luk. 6,6—11.)

Ni ete kpēhe le̱ ekoṅ. Ni nũ ko ye̱ dše̱i ni enine kome egbo;

2. ni ame̱srale̱ ake̱ eetšále̱ ye̱ hedšō̱mo̱gbĩ le̱ no̱ lo; koni ame̱yaflo̱ enã.

3. Ni ekē̱ moni nine egbo le̱ ake̱: Te ši ní obadamo̱ teṅ!

4. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Ani hedšō̱mo̱gbĩ le̱ no̱ le̱ edša ake̱ afeo̱ ekpakpa lo afeo̱ efõṅ? ake̱ ahereo̱ susuma yiwala lo agbeo̱le̱? Ši ame̱ le̱ ame̱tſaa ame̱dãṅ.

5. Ni ekwe̱ ame̱hĩeiaṅ ke̱-kpe ke̱ *mlifũ, edšake̱ edo̱le̱ ake̱ ame̱tšui wa ne̱ke̱, ni ekē̱ nũ le̱ ake̱: Kpã onine le̱ mli! Ni ekpã mli, ni atšá enine le̱, ni eye emũ tamo̱ ekome le̱. *Ioh. 11,33.

6. Ni Farisifoi le̱ dše kpo, ni amrõ le̱ ame̱ke̱ *Herodebii le̱ te eyi no̱ apãm, bo̱ni ame̱afe ni ame̱kpãtã ehĩe. *Mat. 22,16.

(7—12. Mat. 12,15. 16. Luk. 6,17—19.)

7. Ni Iesu ke̱ é̱kaselo̱i le̱ gbla ame̱he ši ke̱-te ńšo̱ le̱ nã; ni mei pĩ dše̱ Galilea nyie ese̱ ke̱ mei ní dše̱ Iudea

8. ke̱ Ierusalem ke̱ Idumea ke̱ Iordan se̱, ke̱ mei ní dše̱ Tiro ke̱ Zidon niiaṅ fẽ,—mei babaõ dientše̱ ní nu nii ní efe le̱, ame̱ba eṅõ. Mat. 4,25.

9. Ni ekē̱ ekaselo̱i le̱ ake̱ ame̱sã le̱le̱ bibiõ ko ame̱hãle̱ ye̱ asafo le̱ hewo̱, koni ame̱kamĩale̱.

10. Edšake̱ etšá mei pĩ hewo̱ le̱, mei ní helai hĩehĩeame̱ le̱ fẽ bu ke̱-ba eno̱, koni ame̱batra ehe.

11. Ni mumo̱i fõdši le̱, ke̱ ame̱nale̱ le̱, ame̱hoo̱ ame̱gbẽo̱ ši ye̱ ehĩe, ni ame̱blo̱ȫ̱ ake̱: *Bo dši Nyoṅmo̱ bi le̱! *Luk. 4,41.

12. Ni etſa ame̱nã mã vevẽve ake̱ ame̱kadšiele̱ ši.

(13—19. Mat. 10,1—4. Luk. 6,12—16.)

13. Ni ete goṅ le̱ no̱, ni etšé̱ mei ní le̱dientše̱ etaoo̱ le̱, ni ame̱ba eṅõ.

14. Ni ehala mei nyoṅma ke̱ enyo̱, koni ame̱ke̱le̱ abahĩ ši, ni etšũame̱ šie̱mo̱,

15. ní ame̱ná hegbe̱ ame̱ke̱-tšá helai le̱, ní ame̱ke̱-fã daimonioi le̱ hũ.

16. Ni ewo Simon gbe̱i ake̱ Petro;

17. ni Iakobo, Zebedeo bi le̱, ke̱ Iohane, Iakobo nyemi le̱, ewoame̱ gbe̱i ake̱ Boanerges, ešiši dši: nyoṅmo̱šimo̱ bii; Luk. 9,54.

18. kẹ Andrea, kẹ Filipo, kẹ Bartolomeo, kẹ Mateo, kẹ Toma, kẹ Iakobo, Alfeo bi lẹ, kẹ Tadeo, kẹ Simon, Kananyo lẹ,

19. kẹ Iuda Iskariot, moni tšõ esẹgbẹ lẹ.

20. Ni amẹba šīa. Ni asafo lẹ nā bakpe ši ekoṅ, ni nii po amẹwoo yeli.

21. Ni beni ehe gbomei lẹ nu he lẹ, amẹba lẹ mõmọ, edšakẹ amẹkẹ̃: Eyiṅ mīkālẹ.

(22—30. Mat. 12,24—32. Luk. 11,15—22; 12,10.)

22. Ni woloṅmālọi lẹ ní dšẹ Ierusalem ba lẹ kẹ̃ akẹ: Beelzebul yẹ emli, ni daimonioi alumo lẹ hewalẹ nā efāa daimonioi lẹ.

23. Ni etšẹ̃amẹ kẹ-ba eṅõ ekẹ̃amẹ yẹ abẹbuai amli akẹ: Tè satan aafe tẽṅ afā satanaṅ?

24. Ni kẹdši maṅtšẹyeli ko gbá wo lẹdientšẹ ehe lẹ, nakai maṅtšẹyeli lẹ nyẽṅ ši adamọ.

25. Ni kẹdši šīa ko gbá wo lẹdientšẹ ehe lẹ, nakai šīa lẹ nyẽṅ ši adamọ.

26. Ni kẹdši satan te ši ewo lẹdientšẹ ehe ni egbá emli lẹ, enyẽṅ ši edamọ, ši moṅ enāgbẽ dši no.

27. Moko nyẽṅ hewalọ we abote ni eyaha enii, akẹ dša efī hewalọ lẹ, no dāni eenyẽ ewe lẹ nii eha.

28. Lẹlẹṅ, mīkẹ̃nye akẹ: Aaṅõ gbomei abii ahe ešai ni amẹafe fẽ afaamẹ kẹ musubọ̃-wiemọi ni amẹawie hū;

29. ši moni bọ̃ musu ešiọ Mumọ kroṅkroṅ lẹ, enáṅ fā kẹ-yaši nāṅọ; ši moṅ eye fọ kẹ-mīya nāṅọ.

30. Edšakẹ amẹkẹ̃ akẹ: Mumọ fõṅ yẹ emli. K. 22

(31—35. Mat. 12,46—50. Luk. 8,19—21.)

31. Kẹkẹ ni enye kẹ enyemimei lẹ ba, ni amẹbadamọ gbẹsẹ, ni amẹtšū aba eṅõ abatšẹ̃lẹ.

32. Ni asafo lẹ trá ši yẹ ehe. Ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Na, onye kẹ onyemimei lẹ yẹ gbẹ lẹ sẹ amẹmītaoõ.

33. Ni ehere nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Namo dši minye, ni namei dši minyemimei lẹ?

34. Ni ekwẹ mei ni trá ehewọ lẹ ahīeiaṅ kẹ-kpe, ni ekẹ̃: Na, minye kẹ minyemimei nẹ!

35. Edšakẹ mofẽmo ni aafe Nyoṅmọ suomọnânii lẹ, lẹ noṅṅ dši minyeminū kẹ minyemiyõ kẹ minye.

Yītšo 4.

(4,1—20. Mat. 13,1—23. Luk. 8,4—15.)

Ni ebõi nitšõmọ ekoṅ yẹ ṅšọ lẹ nā. Ni mei pī bua amẹhe nā yẹ ehewọ, nohewọ lẹ ebote lẹlẹ lẹ mli ni eyatá ši yẹ ṅšọ lẹ hīe, ni asafo lẹ fẽ bua ši yẹ ṅšọ lẹ nā.

2. Ni etšõamẹ nii pī yẹ abẹbuai amli, ni ekẹ̃amẹ yẹ enitšõmọ lẹ mli akẹ: Nyeboa toi!

3. Na, nidūlọ yiṅ ete dūmọ.

4. Ni eba mli akẹ, beni edūọ lẹ, eko yafīe gbẹ toi, ni ṅwei lofõdši ba amẹbakõlọ.

5. Ni eko yafīe tẹsāi anọ, heni enáá sū pī yẹ, ni akẹ-ni enáá sū ni mli kwọ hewọ lẹ, ekwẽ oyá;

6. ši beni hūlū dše lẹ, eboda, ni ebẹ fā ko hewọ lẹ eṅālā.

7. Ni eko yafīe ṅmeii ateṅ, ni ṅmeii lẹ hole amẹhe nọ ni amẹgbe no, ni ewoo yibii.

8. Ši eko yafīe šikpoṅ kpakpa nọ, ni ewo yibii: ekwẽ ni eda ni eba, eko nyoṅmai-etẽ, eko nyoṅmai-ekpa, kẹ eko oha.

9. Ni ekẹ̃: Moni yọ toii ní ekẹ-anu lẹ, hā ní enu.

10. Ni beni fẹ ekome lẹ, mei ni yọ ehewọ lẹ kẹ mei nyoṅma kẹ enyọ lẹ bilẹ abẹ lẹ šiši.

11. Ni ekẹ̃amẹ akẹ: Nye lẹ, aṅõ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli he tẽmọsane lẹ ahānye akẹ nyele; ši *mei ní yọ sẹ lẹ, abẹbuai amli akẹamẹ aawie nii fẽ; *1 Kor. 5,12.

12. "koni na lẹ amẹna nẹ, ši amẹkayo sẹ, ni nu lẹ amẹnu nẹ, ši amẹkana šiši; koni amẹkakpale gbīkogbīko, ni aṅõ amẹhe ešai lẹ afaamẹ." Ies. 6,9.10.

13. Ni ekẹ̃amẹ akẹ: Kẹ̃ nyelee abẹ nẹ lẹ, bẽlẹ tè nyeafe tẽṅ mọ ni nyeale abẹi lẹ fẽṅ?

14. Nidūlọ lẹ dūọ wiemọ lẹ.

15. Ši menẹmei dši mei ní yọ gbẹ toi lẹ: beni adūọ wiemọ lẹ yẹ, ní beni amẹnu lẹ, amrõ lẹ satan baā ni ebašaraā wiemọ lẹ ní adū yẹ amẹtšuiiaṅ lẹ.

16. Nakai noṅṅ kẽ mei ni adūamẹ yẹ tẹsāi anọ lẹ dši mei ní nuọ wiemọ lẹ, ni amrõ lẹ amẹkẹ mišẹ mõọ mli,

17. ši amebe šišifā ye amedientše amemli,
hewo le be fiõ ko keke amehĩo ši, ni ké
amanehũlũ lo yiwale te ši ye wiemo le
hewo le, etšee keke ni amenane tõtõo.
18. Ni mei ni adũame ye ñmeii ateñ
le dši mei ni nuo wiemo le,
19. ši dše neñ he nãgbamo ke ninámo
he lakamo ke nii krokomei ahe akono
yaboteo mli, ni amegbeo wiemo le, ni
ewoo yibii. 10,23.24.
20. Ni menemei dši mei ni adũ ye
šikpoñ kpakpa no le: mei ni nuo wiemo
le, ni amemõo mli, ni amewoo yibii, eko
nyoñmai-etẽ, eko nyoñmai-ekpa, ke eko
oha.
(21—25. Luk. 8,16—18.)
21. Ni ekẽame ake: Ani ake kane mãa
tšese lo sãtšo šiši? Ani dšee kanetšo no
añõ-mãa? Mat. 5,15.
22. Edšake noko be ní ábú no, ni agbleñ
nã, ni noko hũ be, ni ake-tẽ ní adšieñle ši.
Mat. 10,26. Luk. 12,2.
23. Kedši moko ye toii ni eke-anu le,
hã ní enu.
24. Ni ekẽame ake: Nyekwea noni nye-
nuo le dšogbãñ! Nõ susumonõ ní nyeke-
susuo le, no aañõ-susu ahãnye, ni aafata
he ahãnye mei ní nyenuo le. Mat. 7,2.
25. Edšake moni yo noko le, aahãle;
ni moni be noko le, aahe noni eyo le
tete ye edeñ. Mat. 13,12.
26. Ni ekẽ: Boni Nyoñmo mañtšeyeli
le yo ne: etamo boni moko ñõo dũmonii
efãa šikpoñ;
27. ni eyawoõ ni eteo ši nyõñ ke fane,
ni dũmonii le kwẽo ni edaã, ni no lee
boni fe; Iak. 5,7.
28. edšake šikpoñ dientše woo yibii,
dfei le tšutšu, ke fe se le ñmãtšo le, ni
no se le ñmã le dientše ye ñmãtšo le yi.
29. Ši ké yibii le tšu le, amrõ le ehãa
ake nikpamokakla le yaã; edšake nikpa-
mobe eše.
(30—34. Mat. 13,31.32.34. Luk. 13,18.19.)
30. Ni ekẽ: Meni he woõñõ Nyoñmo
mañtšeyeli le woto, alo mẽ abe woobu
ye he?
31. Etamo sinapiwú kuli kome ní beni
adũo ye šikpoñ le edši wú bibiõ fè šikpoñ
le no wúi fẽ;
32. ši ké adũ le, ekwẽo ni edaã fè
fiebãi fẽ, ni egblaã nidši kplei, boni
ñwei lofõdši le aanyẽ afe tšui ye ehõñ
le šiši.
33. Ni ebu neke abei pĩ eke-wie wiemo
le etšõame, boni ameanyẽ amenu šiši.
34. Ni abebuai amli soññ keke ekeame
wieo; ši ké fe ame keke le, etšõo ekase-
loi le fẽ šiši.
(35—41. Mat. 8,18.23—27. Luk. 8,22—25.)
35. Ni no gbĩ le no noññ, beni še gbe-
kenãši le, ekẽame ake: Nyehãa wofoa
ñšo le ke-yaã esegbe.
36. Ni amešĩ asafo le, ni ameñõle boni
eyo ye lele le mli le noññ ke-te; ni
ledši krokomei hũ fata ehe.
37. Ni ahum babaõ batfa, ni ñšokei
kũmo wo lele le mli, ni ẽhe eyi.
38. Ni le le eye lele le segbe, ni ekã
sune no ewo. Ni ametšĩele, ni amekẽle
ake: Tšõlo, ni wolãdšeo ne odfẽññ no?
39. Ni ete ši efã kõyo le yi, ni ekẽ
ñšo le ake: Bú onã ni ofe diññ: Ni kõ-
yo le fõ tfã ni eñmẽ demm.
40. Ni ekẽame ake: Mẽba nyešeo gbeyei
neke? tė tẽñ ni nyebe hemo-ke-yeli ne?
41. Ni amešegbeyei naakpa, ni amekẽkẽ
amehe ake: Namo po ne, ni kõyo ke
ñšo tete boole toi ne?

Yitšo 5.

(5,1—20. Mat. 8,28—34. Luk. 8,26—39.)
Ni ameba ñšo le se ye Gadarabii
ašikpoñ le no.
2. Ni beni ekpleke le, amrõ le nũ ko
ni mumo fõñ yo emli dše gbohĩĩabui le
amli kele bakpe.
3. Ni gbohĩĩabui amli ehĩo, ni moko-
moko nyẽẽ kõsõñkõsõi po awole.
4. Edšake awole gboklei ke kõsõñkõsõi
ãhũ, ši etšereo kõsõñkõsõi le, ni ekũmoo
gboklei le, ni mokomoko nyẽẽ ehe adšõ;
5. ni dãne nyõñ ke fane fẽ le gbohĩĩ-
abui le ke gõdši le amli eyo, ni ebloõ
ni eke tei floõ ehe.
6. Ši beni ena Iesu ye šoññ le, edšo
foi ke-ba eñõ, ni ebakũla ši ye ehĩe;
7. ni ebo ke gbẽ wale ekẽ: Meni sane
mikeo yo, Iesu, Nyoñmo ní yo ñwei šoññ
le bi? Mina Nyoñmo, ake kãpĩmi! 1,24.
8. Edšake ekẽle ake: Dše gbomo ne
mli, bo mumo fõñ!

9. Ni ebilę akę: Tė ogbęiñ? Ni ehere
nǫ ekę̄: Migbęi dši Legio, edšakę wǫyi fā.
10. Ni ekpalę fai naakpa akę ekafieamę
yę dšęi niiañ.
11. Ši kplotoiku kple kǝ yę dšęi mī-
ye nii yę goñ lę he.
12. Ni daimonioi lę fē kpalę fai amękę̄:
Hā wǫya kplotoi lę ateñ ni wǫyabote
amęmli.
13. Ni amrō lę Iesu ñmēamę gbę. Ni
mumǫi fōdši lę dše kpo, ni amęyabote
kplotoi lę amli, ni ku mū lę fē wo foi
kę-dšę goñ lę nǫ kę-kpleke ši kę-yafie
ñšǫ lę mli, (ši amęyi aafe akpei enyǫ,)
ni amęgboi yę ñšǫ lę mli.
14. Ni mei ni kwęǫamę lę dšo foi, ni
amęyagba yę mā leñ kę ñmōdši lę amli.
Ni amędše kpo amębakwę noni afe lę;
15. ni amęba Iesu ñō, ni amębana moni
daimonioi Legio hī emli lę, akę etá ši
ni ewo atade ni ehīe etšerelę; ni efe-
amę gbeyei.
16. Ni mei ni na lę gbaamę noni afe
moni daimonioi yǫ emli lę, kę kplotoi
lę ahe sane lę.
17. Ni amębōilę faikpamǫ akę édše
amękpokpai lę anǫ eya.
18. Ni beni eboteǫ lelę lę mli lę, moni
daimonioi hī emli lę kpalę fai akę éhā
ekęlę ahī ši.
19. Ši Iesu ekplēēlę, ši moñ ekęlę akę:
Ya owe kę bodientšę owekumei lę añō,
ni oyagbaamę niwudši ni Nuntšǫ lę éfe
ehāo kę mǫbǫ ni enao lę.
20. Ni eyiñ ete, ni eyabōi niwudši ni
Iesu efe ehālę lę šiemǫ yę * Dekapoli;
ni efe amęfē nākpę. * 7,31.
21. Ni beni Iesu kę lelę lę fo ñšǫ lę
kę-ba sę lę, mei pī babua amęhe nā yę
ehe; ni eyę ñšǫ lę nā.
(22—43. Mat. 9,18—26. Luk. 8,41—56.)
22. Kękę ni kpēhe lę onukpai lę ateñ
mokome ni atšéǫlę Iairo lę ba, ni beni
enalę lę, eho ekūla ši yę enādši anā,
23. ni ekpalę fai āhū ekę̄ akę: Gbo mi-
biyō fiō heǫ agbo nę; hewǫ lę ba ni
okę * onidši abafie enǫ, ni ehe awalę, ni
éyi aná wala. * 7,32.
24. Ni ekęlę te; ni mei pī nyie esę,
ni amęmīalę.

25. Ni yō ko ni he yeǫ kę lāfǫsemǫ
afii nyoñma kę enyǫ,
26. ni ena nō babaō yę tšofātšęmei pī
adeñ, ni efite edeñnii fē, ni kēlę ehīko
hākolę kwrā, ši wu moñ ewoǫ lę;
27. beni enu Iesu he lę, ebadše esęgbę
yę mei pī lę ateñ, ni eta etade lę he.
28. Edšakę ekę̄ akę: Kędši miná etade
lę he mita kękę lę mihe aawami.
29. Ni amrō lę elá bu lę nā mō, ni enu
he yę ehewodšiañ akę átšá ehela lę.
30. Ni amrō lę, beni Iesu yo akę he-
walę ko edše emlī lę, etšō ehe yę mei
lę ateñ, ni ebi akę: Namo ta mitade lę
he lę? Luk. 6,19.
31. Ni ekaselǫi lę kēlę akę: Ōna akę
asafo lę mīmīao, ni osā obiǫ akę: Namo
ta mihe?
32. Ni ekwę ehewǫ, koni ena moni fe
nakai lę.
33. Ši yō lę mīše gbeyei ni ehe mī-
kpokpo, akę-ni ele noni afe ahālę lę, ni
eba ebakūla ši yę ehīe, ni ekēlę anǫkwale
lę fē.
34. Ši lę lę ekēlę akę: Biyō, ohemǫ-kę-
yeli ehā ohe ewao; ya yę hedšǫlę mli,
ni ohela lę aadšǫo.
35. Beni ewieǫ lolo lę, meikomei dšę
kpēhe onukpa lę webii lę ateñ ba ba-
kēlę akę: Obiyō lę égbo; mēba ogbaā
tšōlǫ lę nā lolo?
36. Ši beni Iesu nu wiemǫ ni awie lę,
ekę̄ kpēhe onukpa lǫ akę: Kāše gbeyei;
he oye kękę!
37. Ni ehāā moko anyie esę, akę dša
Petro kę Iakobo kę Iohane, Iakobo nye-
mi lę, kękę.
38. Ni amęba kpēhe lę onukpa lę we lę,
ni ebana hōfemǫ kę mei ni fóǫ ni amę-
yeǫ ñkǫmǫ babaō lę.
39. Ni ebote šīa lę, ni ekēamę akę:
Mēba nyefeǫ hō ni nyefōǫ nękę? Gbekē
lę * gboko, ši wǫ ewoǭ. * Ioh. 11,11.
40. Ni amęñmōlę. Ši lę lę efie mei lę
fē, ni eñō gbekē lę tšę kę enye kę mei ni
fata ehe lę, ni eyabote beni gbekē lę kā lę,
41. ni emō enine ši, ni ekēlę akę:
"Talita, kūmi!" ešiši dši: Gbekēyō, * mī-
kēo akę: Te ši! * Luk. 7,14.

42. Ni amrõ le̱ gbekẽyõ le̱ te ši ni ešẽra
ši; edšake̱ eye afii nyoṅma ke̱ enyo̱. Ni
ame̱nã kpe̱ ame̱he naakpa.
43. Ni etfa ame̱nã mã vevẽve ake̱ ame̱-
kahã moko mīle ene̱. Ni efá ake̱ ahãle̱
noko ni eye.

Yitšo 6.

(6,1—6. Mat. 13,53—58. Luk. 4,15—30.)

Ni edše dše̱i, ni eyiṅ ete le̱dientše̱ emã
le̱ṅ, ni ekaselo̱i le̱ nyie ese̱.
2. Ni beni še̱ hedšõmo̱gbī le̱, ebõi ni-
tšõmo̱ ye̱ kpẽhe le̱; ni mei pī ni nu le̱
ahe dšõ ame̱he ame̱kẽ: *Nẽgbe̱ mone̱ yaná
nii ne̱ ke̱-dše̱? ni mẽ nilẽ ake̱-hãle̱, ni
ake̱-tšṍo̱ enine no̱ atšuo̱ ne̱ke̱ hewale̱-
nitšumo̱i ne̱? *Ioh. 7,15.
3. Ani dšee ṅãlo̱ le̱ ne̱, Maria bi le̱,
ke̱ Iakobo ke̱ Iose ke̱ Iuda ke̱ Simon
nyemi le̱? ani dšee enyemimeiyei le̱ hũ ke̱-
wo̱ yo̱ bie̱ le̱? Ni ehe sane le̱ hã ame̱-
nane tõtõ.
4. Ši Iesu kẽame̱ ake̱: Akpaa gbalo̱
wõ, ake̱ dša emaṅ ke̱ ewekumei ateṅ ke̱
ewe ke̱ke̱.
5. Ni enyẽẽ hewale̱-nitšumo̱ ko etšu
ye̱ dše̱i, ake̱ dša noni eṅõ enidši eṅmẽlẽ
helatše̱mei ñõ ko no̱ ni etšáame̱ le̱.
6. Ni ehĩe fele̱ yã ye̱ he ni ame̱hee
ame̱yee le̱ hewo̱. Ni eyakpa akrowai le̱
amli ni etšõ nii.

(7—13. Mat. 10,1.9—15. Luk. 9,1—6.)

7. Ni etšé̱ mei nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ ke̱-
ba eṅõ, ni ebõiame̱ tšũmo̱ *enyo̱nyo̱, ni
ehãame̱ hegbe̱ ye̱ mumo̱i fõdši le̱ ano̱.
*Luk. 10,1.
8. Ni ewoame̱ akpo̱ ake̱ ame̱kahĩe noko
ye̱ gbe̱ le̱ no̱, ake̱ dša tšo ke̱ke̱; ame̱-
kahĩe kotoku lo abolo lo šika ye̱ ame̱-
he̱fĩnii amli;
9. ši ame̱wo tokotai, ni ame̱kawo fla-
kai enyo̱.
10. Ni ekẽame̱ ake̱: Hefẽhe ni nye-
abote šia ko ye̱ le̱, nyehĩa dše̱i ke̱-yaši
beyino̱ ni nyeadše dše̱i ekoṅ.
11. Ni mei abo̱ ni eṅõṅnye ni ame̱boṅ
nyewiemo̱ le̱ toi le̱, ké̱ nyemīdše dše̱i le̱
nyekpokpoa nyenaneši mlu nyefiea ši
nyeke̱-yeaame̱ odase. Le̱le̱ṅ, mīkẽnye ake̱,
kodšomo̱gbī le̱ no̱ le̱, aafãṅ Sodombii ke̱
Gomorabii fẽ nakai maṅ le̱.

12. Ni ame̱yiṅ ame̱te, ni ame̱yašie̱ ame̱tšõ
mei ake̱ amé̱tšake ame̱tšui.
13. Ni ame̱fãmo̱ daimonioi pī, ni *ame̱-
fo̱fõ̱ helatše̱mei pī amũ ni ame̱tšáame̱.
*Iak. 5,14.15.

(14—29. Mat. 14,1—12. Luk. 9,7—9. 3,19.20.)

14. Ni maṅtše̱ Herode nu ehe, edšake̱
egbe̱i ehehe; ni ekẽ̱ ake̱: Iohane, bapti-
silo̱ le̱, éte ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateṅ; no-
hewo̱ ni hewale̱i ne̱ tšuo̱ nii ye̱ emli ne̱.
15. Meikomei kẽ̱ ake̱: Elia ni; ši mei-
komei hũ kẽ̱ ake̱: Gbalo̱ ni, alo etamo̱
gbalo̱i le̱ eko.
16. Ši beni Herode nu le̱, ekẽ̱: Iohane
ní mifo eyi le̱, le̱ ete ši ekoṅ ke̱-dše̱
gbohĩĩ ateṅ ne̱.
17. Edšake̱ le̱ Herode le̱ noṅṅ etšũ aba-
mõ Iohane, ni efĩle̱ ewo tšũṅ, ye̱ Herodia,
enyemi Filipo ṅã le̱, hewo̱; edšake̱ eṅõle̱
efe eṅã.
18. Edšake̱ Iohane kẽle̱ ake̱: Edšaa ake̱
oṅõo̱ *onyemi le̱ ṅã le̱. *3 Mose 18,16.
19. Hewo̱ le̱ Herodia be̱le̱ wo emli, ni
ẽtaole̱ egbe; ši enyẽẽ;
20. edšake̱ Herode mĩše Iohane gbeyei,
ake̱-ni ele ake̱ dšalo̱ ke̱ nũ kroṅkroṅ dšile̱
le̱, ni etole̱ fefẽfe, ni ebo̱ole̱ toi ye̱ nibii
pī amli, ni ewiemo̱ ṅõ enã.
21. Ni gbī ni sa le̱ baše̱, beni Herode
yeo̱ efo̱mo̱ gbīdšũrõ le̱, ni eṅmẽ egbomei
agboi ke̱ esafoatše̱mei ke̱ Galilea onukpai
le̱ okplõ;
22. ni Herodia le̱ noṅṅ biyõ ba ebadšõ,
ni esa Herode ke̱ mei ní ke̱le̱ trá okplõ
le̱ he le̱ ahĩe. Ni maṅtše̱ le̱ kẽ̱ gbekẽyõ
le̱ ake̱: Bimi nofẽno ní otaoo̱, ni mahão!
23. Ni ekãle̱ kitã ake̱: Nofẽno ní oobi-
mi le̱, mahão, ke̱ mimaṅtše̱yeli le̱ fã te-
teṅ le̱! Est. 5,3.6.
24. Ni edše kpo eyabi enye ake̱: Meni
mibi? Ni ekẽ̱: Iohane, baptisilo̱ le̱, yitšo.
25. Ni amrõ le̱ eba maṅtše̱ le̱ ṅõ oyá
ni ebabile̱ ake̱: Mītao ake̱ oṅõ Iohane,
baptisilo̱ le̱, yitšo ohãmi amrõ ne̱ ye̱ kã mli!
26. Ni edo̱ maṅtše̱ le̱ naakpa; ši ekitã
le̱ ke̱ mei ní ke̱le̱ trá niyenii aši le̱ ahe-
wo̱ le̱ esumo̱o̱ ake̱ ekãmãale̱.
27. Ni amrõ le̱ maṅtše̱ le̱ tšũ oblafo ni
efále̱ ake̱ eke̱ eyitšo aba.
28. Ni ete eyafo eyi ye̱ tšũ le̱ṅ, ni

eńõ-ńmẽ kã mli ke̱-ba, ni eke̱-bahã gbe-
kẽyõ le̱, ni gbekẽyõ le̱ hũ ke̱-yahã enye.
29. Ni beni ekaselo̱i le̱ nu le̱, ame̱bawó
egbonyo le̱, ni ame̱yafũle̱.
30. Ni bo̱foi le̱ bua ame̱he nã ke̱-ba
Iesu ńõ, ni ame̱bagbale̱ nii ní ame̱yafe
ke̱ nii ní ame̱yatšõ le̱ fẽ. Luk. 9,10.
31. Ni ekẽame̱ ake̱: Nyeso̱ńń nyebaã
ni wo̱tea ńã le̱ no̱ heko bãnẽ, ni nye-
yadšõa nyehe fiõ. Edšake̱ mei ní baã
yaã le̱ fá tšṍ ni ame̱naa dekã ke̱-ye nii tete.
(32—44. Mat. 14,13—21. Luk. 9,10—17. Ioh. 6,1—13.)
32. Ni ame̱tšṍ le̱le̱ mli ke̱-te ńã le̱ no̱
heko bãnẽ.
33. Ni beni asafoi le̱ naame̱ ni ame̱yaã
le̱, mei pĩ yole̱, ni ame̱dše̱ mãdši le̱ fẽ
mli ame̱dšo foi ke̱-tšṍ šikpoń ke̱-te dše̱i,
ni ame̱ho ame̱nã, ni ame̱yabua ame̱he nã
ke̱-ba eńõ.
34. Ni beni Iesu kpleke le̱, ena mei
babaõ, ni *emũsũń tšõle̱ ye̱ ame̱hewo̱,
edšake̱ ame̱tamo̱ tõi ni be̱ kwe̱lo̱; ni
ebõiame̱ nibii pĩ tšõmo̱. * Mat. 9,36.
35. Ni beni dše bõi namo̱ le̱, ekaselo̱i
le̱ ba eńõ ame̱bakẽle̱ ake̱: Ńãno̱ dši bie̱,
ni dše hũ mĩna; 8,1—9.
36. woame̱ gbe̱, koni ame̱ya akrowai
ke̱ mãdši ni dfere ši ne̱ amli ni ame̱-
yahe nii ame̱ye; edšake̱ ame̱be̱ noko ni
ame̱baye.
37. Ši ehere no̱ ekẽame̱ ake̱: Nyedientše̱
nyehãaame̱ noko ame̱yea. Ni ame̱kẽle̱ ake̱:
Ani wó̱ya wo̱yahe abolo denarioi ohai-
enyo̱ nã, ni wo̱ńõ-hãame̱ ame̱ye?
38. Ši ekẽame̱ ake̱: Aboloi enyie nyeyo̱?
nyeyaã ni nyeyakwe̱a. Ni beni ame̱-
yakwe̱ le̱, ame̱kẽ: Enumo̱ ke̱ lõi enyo̱.
39. Ni efáame̱ ni ame̱trá ši asafoi-asa-
foiań ye̱ dfe̱fo̱ le̱ no̱.
40. Ni ame̱trá ši kuikui ye̱ ohahai ke̱
nyońmai-enumo̱-enumo̱i amli.
41. Ni eńõ aboloi enumo̱ ke̱ lõi enyo̱
le̱, ni *ekwe̱ ńwei edšõ̱ no̱, ni ekũmo̱
aboloi le̱ eńõ-hã ekaselo̱i le̱ koni ame̱ke̱-
hãame̱, ni edša lõi enyo̱ le̱ hũ mli ehã
ame̱fẽ. * 7,34.
42. Ni ame̱fẽ ame̱ye ni ame̱tõ̱ro̱.
43. Ni ame̱kõ̱lo̱ fufudši le̱ ame̱wo kafũi
nyońma ke̱ enyo̱ obõbõ ke̱ lõi le̱ hũ eko.
44. Ni mei ní ye aboloi le̱ ayibo̱ dši
hĩĩ akpei-enumo̱.
(45—56. Mat. 14,22—36. Ioh. 6,15—21.)
45. Ni amrõ le̱ etšire̱ ekaselo̱i le̱ ayi
se̱ ni ame̱ya le̱le̱ le̱ń, koni ame̱tšṍ ehĩe
ke̱-ya ńšo̱ le̱ se̱ ni ame̱ya Betsaida, ke̱-
yaši be ni eewo asafo le̱ gbe̱.
46. Ni beni ewoame̱ gbe̱ le̱, eyiń ete
goń le̱ no̱ eyaso̱le.
47. Ni beni dše na le̱, le̱le̱ le̱ eše̱ ńšo̱
teń, ni ekome eye̱ šikpoń.
48. Ni ena ake̱ ŵirimo̱ le̱ mĩto̱ame̱;
edšake̱ ame̱mĩkpe kõ̱yo̱. Ni nyõ le̱ mli,
aafe sramo̱be ni dši edfe̱ le̱ no̱ le̱, enyie
ńšo̱ le̱ no̱ ke̱-mĩba ame̱ńõ; ni ẽtao eho
ame̱he.
49. Ši beni ame̱nale̱ ni enyie ńšo̱ le̱ no̱
le̱, ame̱susu ake̱ sisa ni, ni ame̱blo̱.
50. Edšake̱ ame̱fẽ ame̱nale̱, ni ame̱tšui
fã. Ni amrõ le̱ ekẽame̱ wie ni ekẽame̱
ake̱: Nyetšui anyõa nyemli; mi ni; nye-
kašea gbeyei!
51. Ni eba ame̱ńõ ye̱ le̱le̱ le̱ mli; ni
*kõ̱yo̱ le̱ fõ tfã. Ni ame̱nã kpe̱ ame̱he
naakpa dientše̱, ni ame̱hĩe feame̱ yã po.
* 4,39.
52. Edšake̱ ame̱yoko noko se̱ ye̱ aboloi
le̱ asane le̱ mli; edšake̱ ame̱tšui wa.
53. Ni beni ame̱fo ńšo̱ le̱, ame̱ba Gene-
saret šikpoń le̱ no̱, ni ame̱bakpleke.
54. Ni beni ame̱dše le̱le̱ le̱ mli le̱, amrõ
le̱ mei le̱ yole̱;
55. ke̱ke̱ ni ame̱ša foi ke̱-yakpà dše̱i
niiań fẽ, ni ame̱bõi mei ni he yeo̱ le̱
aholemo̱ ye̱ sãi ano̱ ke̱ eńõ bã, ye̱ heni
ame̱nu ake̱ eyo̱ le̱.
56. Ni hefẽhe ni ebote akrowai lo mã-
dši lo ńmõdši amli ye̱ le̱, ame̱ke̱ helatše̱-
mei bafie blohũiań, ni ame̱kpale̱ fai koni
ehã ame̱ná etade nãmũ le̱ ke̱ke̱ he *ame̱-
tra; ni mei abo̱ ni tra he le̱, ame̱he
waame̱. * 5,27. 28.

Yĩtšo 7.

(7,1—23. Mat. 15,1—20.)

Ni Farisifoi le̱ ke̱ wolońmãlo̱i le̱ ateń
meikomei hũ ni dše̱ Ierusalem ba le̱ bua
ame̱he nã ke̱-ba eńõ.
2. Ni ake̱-ni ame̱na ake̱ ekaselo̱i le̱
ateń meikomei yeo̱ nii ke̱ bulemo̱ dẽ ni
dši dẽ ni afo̱ko le̱, ame̱kãame̱. Luk. 11,38.

3. Edšakę Farisifoi lę kę Iudafoi lę
fẽ lę, dša amękę nu fǫ amędẽ dãni amę-
yeǫ nii, amękę-yeǫ onukpai lę ablema-
sãdši lę anǫ;
4. ni kę́ amędšę dšã nǫ amęba lę, dša
amędšu, dãni amęyeǫ nii. Ni nii kroko-
mei pī hũ yę ní ato ahãamę ní amęfeǫ
yę kpudši kę gbę́i kę ayawai kę sãtšei
ahefǫmǫ hewǫ.
5. Ni Farisifoi lę kę wolońmãlǫi lę
bilę akę: Menihewǫ okaselǫi lę yee onu-
kpai lę ablemasãdši lę anǫ lę? Edšakę
amęfǫǫ amędẽ dãni amęyeǫ nii?
6. Ši ehere nǫ ni ekẽamę akę: Odšo-
gbań ni *Iesaia gba yę nye osatofoi nę
ahe, tamǫ bǫni ańmã lę akę: "Mań
nę, amęnãbui amękę-woǫmi; ši amętšui
étši ehe kę-dše mihe kę-te šońń. *Ies.29,13.
7. Ši yakatfã amędšáami lę, edšakę
amętšǫǫ tšõmǫi ní dši gbomei akitãi.
8. Nyońmǫ kitã lę nyešĩ ni gbomei
ablemasãdši anǫ nyeyeǫ kę gbę́i kę kpu-
dši ahefǫmǫ, ni nii ni tamǫ enęmei sǫńń
nyefeǫ.
9. Ni ekẽamę akę: Gbę po nyedše
nyekwa Nyońmǫ kitã lę, koni nyeye nye-
blemasane lę nǫ.
10. Edšakę Mose kẽ: *"Wo otšę kę
onye!" ni "moni lomoǫ etšę lo enye
lę, gbe aagbelę!" *2 Mose 20,12; 21,17.
11. Ši nye lę nyekẽ: Kę́ moko kẽ etšę
alo enye akę: 'Noni kũlę ooná yę mideń
lę, Korban [noni akę-ke Nyońmǫ] ni lę',
12. bẽlę nyehãã efe noko ehã etšę lo
enye dońń;
13. ni nyegu Nyońmǫ wiemǫ lę yę
nyeblemasane ní nyekę-ba dšeń lę hewǫ,
ni nii ni tamǫ enęmei sǫńń nyefeǫ.
14. Ni etšę́ asafo lę fẽ kę-ba eńõ ekẽ-
amę akę: Nyefẽ nyeboami toi koni nye-
nu šiši!
15. Noko bę ní dšeǫ kpońǫ gbę boteǫ
gbomo mli ni aanyẽlę *abule; ši noni
buleǫ gbomo dši noni dšeǫ emli lę.
*Bof. 10,14.15.
16. Kę́ moko yę toi ní ekę-anu lę, hã
ní enu!
17. Ši beni edše asafo lę ńõ eba šĩa
lę, ekaselǫi lę bilę abę lę šiši.
18. Ni ekẽamę akę: Ani nękę nye hũ
nyenaa nii ašiši? Nyeyoo sę akę, no-
fẽno ní dšeǫ kpońǫ gbę boteǫ gbomo mli
lę, enyẽẽlę ebule?
19. Edšakę dšee etšui mli eboteǫ, ši
emũsũń eyaã, ni eyadšeǫ kpo yę tiafi ni
hãa ńmã fẽ he tšeǫ lę mli.
20. Ni ekẽ akę: Noni dšeǫ gbomo mli
lę, no nońń buleǫlę.
21. Ši mligbę, ní dši gbomei atšuii amli
lę, dšęi dfẽńmǫi fõdši lę dšeǫ, gblãfitemǫ,
adfamańbǫ, awuyeli,
22. dšũ, hĩedšõmǫ dšeńšabã, šišiumǫ,
nyenyeńtfibǫ, hĩńmęiša, musubǫ, hewõ,
kwašiaiasaneyeli.
23. Nii fõdši nę fẽ lę, mligbę dšeǫ ni
amębuleǫ gbomo.
(24—30. Mat. 15,21—28.)
24. Ni ete ši yę dšęi ni eyiń kę-te
Tiro kę Zidon niiań. Ni eyabote šĩa ko,
ni esumǫǫ akę aleǫ, ši enyẽẽ ehe etẽ.
25. Edšakę yõ ko ní mumǫ fõń yę
ebiyõ fiõ ko mli lę, enu ehe; ni eba eba-
kũla ši yę enãdši anã.
26. Ši yõ lę Helayõ ni, ni edšę Siro-
foinike weku lę mli. Ni ebakpalę fai ní
éfã daimonio lę yę ebiyõ lę mli.
27. Ši Iesu kẽlę akę: Hã bii lę atǫrǫ
fẽdã; ši edšaa akę ańõǫ bii abolo lę
ašę́reǫ afieǫ gbébii.
28. Ši yõ lę here nǫ ekẽlę akę: Nun-
tšǫ, eyę mli mońń; ši bę gbébii hũ ní
yǫ okplõ lę šiši lę yeǫ bii afufudši lę eko!
29. Ni ekẽlę akę: Nękę wiemǫ nę he-
wǫ lę ya, daimonio lę edše obi lę mli.
30. Ni eyiń ete ewe lę, ni eyana akę
daimonio lę édše kpo, ni ebiyõ fiõ lę
kã sã lę nǫ.
31. Ni ekũ esę ekoń kę-dšę Tiro niiań,
kę-foń yę Zidon ni etšõ Dekapoli kpo-
kpai lę anǫ kę-ba Galilea ńšǫ lę nã.
Mat. 15,29—31.
32. Ni akę moko ní mũǫ toi ni mumui
hũ dšilę ba eńõ, ni amękpalę fai koni
eńõ *enine eńmẽ enǫ. *5,23.
33. Ni ekęlę dše asafo lę teń kę-te afã,
ni eńõ ewabii ewo etoii amli, ni *etšẽ
ladšõ ekę-sa elilęi lę he. *8,23.
34. Ni *ekwę ńwei, ni edõmǫ ntšǫi yę
emli ni ekẽlę akę: Hefata! ešiši dši:
Gblemǫ! *6,41. Ioh. 11,41.

35. Ni amrõ lẹ etoii lẹ gble, ni elilẹi kpã lẹ fẽne, ni ewie faññ.

36. Ni etfa amẹnã mã akẹ amẹkakẽ moko; ši babaõ ni etfaã amẹnã mã lẹ, babaõ ni amẹdšadšeọ dši no. 1,43–45.

37. Ni amẹhe dšõ amẹhe babaõ dientšẹ, ni amẹkẽ: E'fe nii fẽ dšogbãñ! Ehãa toimũlọi nuọ nii, ni mumuii hũ wieọ.

Yitšo 8.

(8,1–10. Mat. 15,32–39.)

No gbĩĩ lẹ amli, beni mei pĩ yọ dšẹi ni amẹnaa noko amẹye lẹ, Iesu tšẹ́ ekaselọi lẹ kẹ-ba eñõ ni ekẽamẹ akẹ:

2. Mimũsũñ mĩtšõmi yẹ asafo lẹ hewọ, edšakẹ amẹkẹmi éhĩ ši gbĩĩ etẽ sọññ, ni amẹnaa noko amẹye. 6,34–44.

3. Ni kẹdši mihã amẹkẹ amẹmũsũñ hõmọ yiñ kẹ-mĩya amẹwe lẹ, amẹyatọ biti yẹ gbẹteñ; edšakẹ amẹteñ meikomei adšẹ-he dšekẹ.

4. Ni ekaselọi lẹ herelẹ nọ akẹ: Nẽgbẹ aaná abolo yẹ, yẹ ñã nẹ nọ, ni aašẹ menẹmei anã?

5. Ni ebiamẹ akẹ: Aboloi enyie nyeyọ? Ni amẹkẽ: Kpawo.

6. Ni efá asafo lẹ akẹ amẹtrá šikpoñ. Ni eñõ aboloi kpawo lẹ, ni eda ši, ni ekũmọ ehã ekaselọi lẹ koni amẹñõ-hãamẹ; ni amẹñõ-hã asafo lẹ.

7. Ni amẹyẹ lõi bĩbii fiõ, ni edšọ̃ nọ, ni efá akẹ añõ no hũ ahãamẹ.

8. Ni amẹye ni amẹtọ̃rọ, ni amẹkọ̃lọ fufudši ni fẹ lẹ, flọtọi kpawo obõbõ.

9. Ši mei ni ye lẹ aafe mei akpei-edfẹ; ni edšieamẹ gbẹ.

10. Ni amrõ lẹ ekẹ ekaselọi lẹ bote lẹlẹ lẹ mli, ni eba Dalmanuta niiañ.

(11–21. Mat. 16,1–12.)

11. Ni Farisifoi lẹ ba ni amẹkẹlẹ babõi ñwanedšẽ amẹmĩtao ñwei okadi yẹ eñõ, ni amẹkẹ-mĩtšõ enã.

12. Ni edõmọ ntšọi yẹ emumọ mli ni ekẽ: Meni hewọ nẹkẹ yinọbii nẹ taoọ okadi lolo? Lẹlẹñ, mĩkẽnye akẹ: Kẹ́ aañõ okadi ko ahã nẹkẹ yinọbii nẹ, fĩ!

13. Ni ešĩamẹ, ni eyabote lẹlẹ mli ekoñ ni ete sẹ lẹ.

14. Ni amẹhĩe ékpa nọ akẹ amẹahĩe abolo, ni amẹhĩee eko yẹ lẹlẹ lẹ mli, akẹ dša abolo kome kẹkẹ.

15. Ni efáamẹ ekẽ: Nyekwẹa dšogbãñ, *ni nyehĩe ahĩa nyehe nọ yẹ Farisifoi lẹ amãša kẹ †Herode mãša lẹ hewọ!
* Luk. 12,1. † 3,6.

16. Ni amẹtao nã yẹ amẹteñ amẹkẽ: Benẹ abolo ni wọhĩee lẹ hewọñ?

17. Ni beni Iesu ná le lẹ, ekẽamẹ akẹ: Mẽba nyesusuọ akẹ abolo ni nyehĩee lẹ hewọñ? Ani *nyeyoko sẹ ni asañ nyenako nii anã lolo? Ani nẹkẹ nyetšui wa lolo? * 6,52.

18. Nyeyẹ hĩñmẹii ši nyenaa nii, ni nyeyẹ toii hũ ši nyenuu nii, ni nyekaii nokonoko lo?

19. Beni mikũmọ aboloi enumọ lẹ mli mihã mei akpei-enumọ lẹ, fufudši kafũi enyie nyehole? Amẹkẽlẹ akẹ: Nyoñma kẹ enyọ. 6,41–44.

20. Ni beni mikũmọ kpawo lẹ mli mihã mei akpei-edfẹ lẹ hũ lẹ, fufudši flọtọi enyie nyehole? Ni amẹkẽlẹ akẹ: Kpawo. K. 6–9.

21. Ni ekẽamẹ akẹ: Tẹ́ tẽñ ni nyenaa nii anã lolo nẹ?

22. Ni eba Betsaida. Ni amẹkẹ filafo ko ba eñõ, ni amẹkpalẹ fai ni *eta ehe. * 6,56.

23. Ni emõ filafo lẹ nine ši, ni ekẹlẹ dše mã lẹñ, ni etšẽ ladšõ efie ehĩñmẹii lẹ anọ, ni eñõ enidši efie enọ, ni ebilẹ akẹ ẽna nii lo? 7,32.33. Ioh. 9,6.

24. Ni egble ehĩñmẹii lẹ ni ekẽ: Minaã gbomei tamọ tšei ni nyieọ.

25. No sẹ lẹ esã eñõ enidši efie ehĩñmẹii lẹ anọ ekoñ, ni ehã egble ehĩñmẹii lẹ, ni atšãlẹ, ni ena nii fẽ pẹpẽpẹ.

26. Ni edšielẹ gbẹ kẹ-te ewe, ni ekẽ: Kãya mã lẹñ ni osã *okakẽ moko sane ko yẹ mã lẹñ! * 7,36.

(27–9,1. Mat. 16,13–28. Luk. 9,18–27.)

27. Ni Iesu kẹ ekaselọi lẹ yiñ amẹte Kaisaria Filipi mãdši lẹ amli. Ni gbẹ lẹ nọ lẹ ebi ekaselọi lẹ akẹ: Namo mei kẽọ akẹ midši?

28. Ni amẹto he akẹ: Iohane, baptisilọ lẹ; ni meikomei kẽọ akẹ: Elia; ni meikrokomei hũ kẽọ akẹ: Gbalọi lẹ ateñ mokome dšio. 6,15.

29. Ni ebiamẹ akẹ: Ši nye lẹ, namo nyekẽọ akẹ midši? Ni Petro here nọ ekẽlẹ akẹ: Bo dši Kristo lẹ.

30. Ni etſa amẹnā mā akẹ amẹkakē mokomoko ehe sane. 9,9.
31. Ni ebōiamẹ tšōmọ akẹ, dša gbomobi lẹ na amanehūlū pī, ni onukpai lẹ kẹ osọfonukpai lẹ kẹ wolońmālọi lẹ kwalẹ; ni agbelẹ, ni gbīī etē sẹ ni ete ši ekoń.
32. Ni ewie nẹkẹ wiemọ nẹ fańń. Ni Petro tšẹ́lẹ kẹ-te afā ni ebōilẹ kọkọbō.
33. Ši etšō ehe ni noni ena ekaselọi lẹ, ekū ewo Petro nā ni ekē: Ho misẹ, satan! edšakẹ odſēńń Nyońmọ nibii anọ, ši gbomei anibii anọ moń odſēńọ.
34. Ni etšẹ́ asafo lẹ kẹ ekaselọi lẹ hū kẹ-ba eńō, ni ekēamẹ akẹ: Kẹdši moko mīsumọ akẹ enyie misẹ lẹ, hā ní étšo ehe nā, ni éwó esẹńmọtšo lẹ efō enọ ni enyie misẹ.
35. Edšakẹ mofēmo ní sumọọ akẹ ebā esusuma yi lẹ, eelādšelẹ; ši moni lādšeọ esusuma yẹ mi kẹ sanekpakpa lẹ hewọ lẹ, enine aašẹ nọ. Mat. 10,39.
36. Edšakẹ mē sẹ gbomo náa, kẹdši enine šẹ dšeń mū nẹ fē nọ ni elādše lẹdientšẹ esusuma lẹ?
37. Alo meni gbomo aahā ni ekẹ-kpō esusuma?
38. Edšakẹ mofēmo ní mi kẹ miwiemọi lẹ ahe feọlẹ hīegbēle yẹ yinọbii gblāfitelọi kẹ ešafelọi nẹ ateń lẹ, lẹ hū ehe aafe gbomobi lẹ hīegbēle, beni eeba yẹ etšẹ anumnyam lẹ mli kẹ bọfoi krońkrońi lẹ. Mat. 10,33.

Yitšo 9.

Ni ekēamẹ akẹ: Lẹlẹń, mīkẹnye akẹ: Meikomei yẹ mei ní damọ biẹ nẹ ateń, ní amẹsań amẹnā gbēle kẹ-yaši beyinọ ní amẹana Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ akẹ ēba yẹ hewalẹ mli.
(9,2—13. Mat. 17,1—13. Luk. 9,28—36.)
2. Ni no sẹ gbīī ekpa lẹ Iesu ńō Petro kẹ Iakobo kẹ Iohane, ni ekẹamẹ kẹkẹ te goń ni kwọ ko nọ yẹ afā bānē; ni esu tšake yẹ amẹhīe.
3. Ni etadei lẹ kpẹ́, ni eyẹ́ futafuta bọni niiahefọlọ ko bẹ šikpoń nẹ nọ ni aanyē ahā eyẹ́ nakai.
4. Ni Elia kẹ Mose dšie amẹhe kpo amẹtšōamẹ, ni amẹkẹ Iesu bawie.
5. Ni Petro here nọ ni ekē Iesu akẹ: Rabi, ehī hāwọ akẹ wọọhī biẹ; ni hā wọfe būi etē, onō ekome, kẹ Mose nō ekome, kẹ Elia nō ekome.
6. Ši elee noni ekēọ; edšakẹ amẹdšidša.
7. Ni atatu bakete amẹnọ, ni gbē ko dšẹ atatu lẹ mli kē: *Monẹ dši misuomọbi lẹ, nyeboalẹ toi!
* 1,11. 2 Pet. 1,17.
8. Ni amrō lẹ, beni amẹkwẹọ amẹhe lẹ, amẹnaa mokomoko dońń, akẹ dša Iesu kẹ amẹ kẹkẹ.
9. Ši beni amẹkplekeọ goń lẹ, etſa amẹnā mā akẹ amẹkagba moko nii ní amẹna lẹ, dša gbomobi lẹ ete ši kẹ-dšẹ gbohīī ateń dā. 8,30.
10. Ni amẹńō wiemọ nẹ amẹto amẹyiń, ni amẹbībī amẹhe akẹ: Té šitē kẹ gbohīī ateń dšē nẹ šišiń?
11. Ni amẹbilẹ akẹ: Té tēń ní wolońmālọi lẹ kēọ akẹ dša Elia eba dā lẹ?
12. Ni eto he ekēamẹ akẹ: *Elia mība dā lẹlẹń, ni ebato nii fē gbẹdšianọ ekoń. Ši té tēń ní †ańmā yẹ gbomobi lẹ he akẹ eena amanehūlū pī, ni aagbe ehe guọ lẹ? * Mal. 3,23. † Ies. 53,3.
13. Ši *mīkēnye akẹ: Elia éba momo, ni asań amẹfelẹ nofēno ni amẹsumọọ, takẹ bọni †ańmā yẹ ehewọ lẹ.
* Mat. 11,14. † 1 Mań. 19,2.10.
(14—29. Mat. 17,14—21. Luk. 9,37—42.)
14. Ni beni amẹbašẹ ekaselọi lẹ ańō lẹ, amẹna mei pī yẹ amẹhe, kẹ wolońmālọi lẹ ní amẹmībibī amẹhe nii.
15. Ni amrō ní asafo lẹ fē nalẹ lẹ, efeamẹ nākpẹ, ni amẹša foi kẹ-ba eńō amẹbaflalẹ.
16. Ni ebi wolońmālọi lẹ akẹ: Meni nyebibīọamẹ?
17. Ni mei lẹ ateń mokome herelẹ nọ ni ekē: Tšōlọ, mikẹ mibinū ni mumọ mumui yọ emli ba ońō.
18. Ni hefēhe ni emōọlẹ yẹ lẹ, etšiọlẹ etſaā ši, ni enā kwēọ afūi, ni ekpeọ enyānyōdši ašiši, ni etāa lō; ni mikē ekaselọi lẹ ni amẹfālẹ lẹ; amẹnyēē.
19. Ši eto he ekēamẹ akẹ: Ō yinọbii ní hee yee! mē beyinọ mikẹnye aahī ši kẹ-yaši? mē beyinọ mahīenye kẹ-yaši? Nyekẹlẹ abaā mińō!

20. Ni amẹkẹlẹ ba eńõ. Ni beni enalẹ lẹ,
amrõ lẹ mumọ lẹ hã ešõ kwekwẽkwe, ni
egbẽ šikpoń, ni ekoklo ši, ni enã kwẽ afũi.
21. Ni ebi etšẹ lẹ akẹ: Mẽ beyinọ enẹ
bõilẹ femọ? Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Kẹ-dšẹ egbe-
kẽbiiaši;
22. ni kpitiokpitio ešẹọlẹ efõọ la mli
kẹ nui amli, koni ekpãtã ehĩe; ši kẽlẹ
kẹdši oonyẽ noko ofe lẹ, omũsũń atšõo
yẹ wọhe ni ofe he eko ohãwọ!
23. Ši Iesu kẹ̄lẹ akẹ: No dši kẹ́ oonyẽ
ohė oye kẹkẹ lẹ; *aanyẽ afe nii fiã
ahã moni heọ yeọ lẹ! * 11,23.
24. Ni amrõ lẹ gbekẽ lẹ tšẹ lẹ bo kẹ
ehĩe yãfónui ekẹ̄: Mĩhe mĩye, Nuntšọ,
ye obua *mihemọ-kẹ-yeli ni mibẹ lẹ!
* Luk. 17,5.
25. Ši beni Iesu na akẹ asafo lẹ hĩe
foi kẹ-mĩba eńõ lẹ, efá mumọ fõń lẹ yi
ni ekẹ̄lẹ akẹ: Bo mumọ mumui kẹ toi-
mũlọ, mĩfão akẹ odše emli ni okabote
emli dońń!
26. Ni eblọ ni ešõ kwekwẽkwe, ni edše
emli; ni no tšõ tamọ gḅonyo, ni mei pĩ
kẹ̄ hũ akẹ égbo. 1,26.
27. Ši Iesu mõ enine ši, ni ewó enọ,
ni ete ši.
28. Ni beni eba šĩa lẹ, ekaselọi lẹ bilẹ
yẹ afã akẹ: Mẽba wọ lẹ wọnyẽẽlẹ w̃ọ-
fã lẹ?
29. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nẹkẹ henọ srọto nẹ
anyẽẽlẹ afã yẹ nokonoko nã, akẹ dša yẹ
sọlemọ kẹ ńmãhĩlẹ nã kẹkẹ.
(30—32. Mat. 17,22.23. Luk. 9,43—45.)
30. Ni amẹdše dšẹi ni amẹyatšõ Gali-
lea; ni esumọọ akẹ moko ale.
31. Ši etšõ ekaselọi lẹ ni ekẹ̄amẹ akẹ:
Akẹ gbomobi lẹ aawo gbomei adeń, ni
amẹagbelẹ, ni beni agbelẹ sẹ lẹ eete ši
yẹ gbĩ ni dši gbĩ etẽ lẹ nọ. 8,31; 10,32—34.
32. *Ši amẹnaa nakai wiemọ lẹ nã, ni
amẹmĩše gbeyei hũ akẹ amẹabilẹ. * Luk 18,34.
(33—50. Mat. 18,1—9. Luk. 9,46—50.)
33. Ni *eba Kapernaum. Ni beni eyọ
šĩa lẹ, ebiamẹ akẹ: Meni sane nyeye yẹ
nyeteń yẹ gbẹ lẹ nọ lẹ? * Mat. 17,24.
34. Ši amẹtfaa amẹdãń; edšakẹ gbẹ lẹ
nọ lẹ amẹye sane yẹ amẹteń akẹ, namo
dši agbo fè fẽ.
35. Ni eho etá ši, ni etšẹ́ mei nyońma
kẹ enyọ lẹ, ni ekẹ̄amẹ akẹ: Kẹ́ moko
mĩtao kleńkleńmo atšó lẹ, eetšó mei fẽ
sẹkpelọ kẹ mei fẽ tšũlọ. 10,44.
36. Ni eńõ gbekẽ bibiõ ko ni ekẹlẹ
damọ amẹteń, ni *elõlẹ atũ, ni ekẹ̄amẹ
akẹ: * 10,16.
37. Mofẽmo ni ńõọ nẹkẹ gbekẽbii bibii
nẹ ateń mokome yẹ migbẹi anọ lẹ, eńõọmi;
ni moni ńõọmi lẹ, dšee mi eńõọ, ši moń
moni tšũmi lẹń. Mat. 10,40.
38. Ši Iohane herelẹ nọ ekẹ̄: Tšõlọ,
wọna moko ni kẹ ogbẹi fãa daimonioi,
ni wọtšĩlẹ gbẹ, edšakẹ enyiee wọsẹ.
4 Mose 11,27.28.
39. Ši Iesu kẹ̄: Nyekatšĩalẹ gbẹ; edšakẹ
*moko bẹ ni ekẹ migbẹi aatšu hewalẹ
nitšumọ ko ni eenyẽ mihe efõń ewie oyá.
* 1 Kor. 12,3.
40. Edšakẹ moni etee ši ewoowọ lẹ,
efata wọhe. Mat. 12,30.
41. Edšakẹ mofẽmo ni aahãnye nu kpu-
lu kome nyenu yẹ migbẹi anọ, akẹ
ni Kristo nii dšinye hewọ lẹ, lẹlẹń, mĩ-
kẹ̄nye akẹ, enyõmọwo eńmẽńlẹ. Mat. 10,42.
42. Ni moni aatõtõ mei bibii nẹ ni heọ
minọ yeọ lẹ ateń mokome nane lẹ, fãń
noni ańõ w̃iẹ ańmõ eknẹ, ni ayašẹ̄lẹ afõ
ńšọń.
43. Ni kẹ́ onine mĩtõtõ onane lẹ, fó;
fãń noni okẹ nine kome bote wala mli
fè noni okẹ nidši enyọ ate gehena mli,
yẹ la ni gboo lẹ mli lẹ Mat. 5,30.
44. [heni amẹgõgõmi lẹ gboo, ni amẹla
lẹ hũ ahãã egbo lẹ]. Ies. 66,24.
45. Ni kẹ́ onane mĩtõtõ onane lẹ, fó;
fãń noni okẹ nane kome bote wala mli
fè noni ohĩe nãdši enyọ ni aašẹ́o afõ
gehena mli, yẹ la ni gboo lẹ mli lẹ
46. [heni amẹgõgõmi lẹ gboo, ni amẹla
lẹ hũ ahãã egbo lẹ]. K. 44.
47. Ni kẹ́ ohĩńmẹi mĩtõtõ onane lẹ, fã
ošẹ́ ofõ; fãń noni okẹ hĩńmẹi kome bote
Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ mli fè noni ohĩe
hĩńmẹii enyọ ni aašẹ́o afõ la-gehena lẹ
mli lẹ, Mat. 5,29.
48. heni amẹgõgõmi lẹ gboo, ni amẹla
lẹ hũ ahãã egbo lẹ. K. 44.46.
49. Edšakẹ mofẽmo lẹ, akẹ la aawolẹ
ńõ, ni *afọle-fẽ-afọle hũ, ńõ aawolẹ.
* 3 Mose 2,13.
50. Noko kpakpa dši ńõ; ši kẹdši ńõ
nãnu gbo lẹ, meni nyekẹ-awolẹ ńõ dońń?

Nyehãa ṅō ahĩa nyemli, ni nyehĩa ši
ye̱ hedšo̱le̱ mli ye̱ nyeteṅ!
Mat. 5,13. Luk. 14,34. Kol. 4,6.

Yitšo 10.

(10,1–12. Mat. 19,1–9.)

Ni ete ši ke̱-dše̱ dše̱i ni *eyiṅ ete
Iudea niiaṅ, ke̱ Iordan se̱gbe̱. Ni mei
pī babua ame̱he nā ekoṅ ye̱ ehewo̱, ni
etšōame̱ nii ekoṅ, take̱ bo̱ni efo̱ō̱ femo̱ le̱.
* 9,33.
2. Ni Farisifoi le̱ ba eṅō ame̱babile̱
ake̱: Ani nū ye̱ hegbe̱ ake̱ efieo̱ eṅā?
ame̱ke̱-mītšō enā.
3. Ši ehere no̱ ekē̱ame̱ ake̱: Mĕ kitā
Mose wonye?
4. Ni ame̱kē̱: Mose hā hegbe̱ ake̱ aṅmā
fiemo̱wolo ni afiele̱. 5 Mose 24,1. Mat. 5,31. 32.
5. Ni Iesu here no̱ ni ekē̱ame̱ ake̱:
Nyetšuiwale̱ hewo̱ eṅmā ne̱ke̱ kitā ehānye;
6. ši ke̱-dše̱ dšeṅbō̱ šišidšē le̱ṅ le̱, nū
ke̱ yō Nyoṅmo̱ bo̱ame̱. 1 Mose 1,27.
7. Ene̱hewo̱ le̱ nū aašī etše̱ ke̱ enye,
ni eekpe̱te̱ eṅā he; 1 Mose 2,24.
8. ni ame̱yi enyo̱ le̱ fĕ ame̱atšō helo
kome; bĕle̱ agbe̱ne̱ ame̱dšee mei enyo̱
doṅṅ, ši moṅ helo komeṅ;
9. nohewo̱ le̱ noni Nyoṅmo̱ eṅō-tšá le̱,
gbomo akagbla mli.
10. Ni beni ame̱yo̱ šĩa le̱, ekaselo̱i le̱
bile̱ ekoṅ ye̱ nakai sane le̱ noṅṅ hewo̱.
11. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Mofĕmo ní fieo̱
eṅā ni eyaw̃e̱o̱ mokroko le̱, edše ese̱
efite gblā. Luk. 16,18.
12. Ni ke̱dšī yō fie ewù ni eyagbā
mokroko le̱, efite gblā.
(13–16. Mat. 19,13–15. Luk. 18,15–17.)
13. Ni ame̱ke̱ gbekĕbii bibii ba eṅō,
koni etra ame̱he; ši ekaselo̱i le̱ nyāfī mei
ní holeame̱ ke̱-ba le̱.
14. Ši beni Iesu na le̱, edo̱le̱, ni ekē̱-
ame̱ ake̱: Nyehāa gbekĕbii le̱ abaā
miṅō, ni nyekatšīaame̱ gbe̱; e-
dšake̱ mene̱mei anō dši Nyoṅmo̱
maṅtše̱yeli le̱.
15. Le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱: Mofĕmo ní hee
Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ tamo̱ gbekĕ bibiō
le̱, eboteṅ mli kwrā. Mat. 18,3.
16. Ni elōame̱ atū, ni eṅō enidši efie
ame̱no̱, ni edšō̱ame̱. 9,36.
(17–31. Mat. 19,16–30. Luk. 18,18–30.)
17. Ni beni edše kpo eyaā gbe̱ le̱ no̱
le̱, moko hīe foi ke̱-baninale̱ ni ebakūla
ehīe, ni ebile̱ ake̱: Tšōlo̱ kpakpa, meni
mafe ni maná nāno̱ wala?
18. Ni Iesu kē̱le̱ ake̱: Mĕba otšé̱o̱mi
mokpakpa? Mokpakpa ko be̱ ake̱ dša
Nyoṅmo̱ kome ke̱ke̱.
19. Nto ole kitāi le̱: *Kāfite gblā,
kāgbe gbomo, kādšu, kāye amale odase,
kāšišiu mo; wo otše̱ ke̱ onye!"
* 2 Mose 20,12–17.
20. Ši ehere no̱ ekē̱le̱ ake̱: Tšōlo̱, miye
ene̱mei fĕ no̱ ke̱-dše̱ miblahīaṅ.
21. Ni Iesu kwe̱le̱ ni esumo̱le̱, ni ekē̱le̱
ake̱: Efe̱o nōkome: ya ní oyahō nii fĕ
ní oyo̱, ní oṅō-hā ohīafoi, ni ooná dfetri
ye̱ ṅwei; ni *owó se̱ṅmo̱tšo le̱ ní oba
obanyie mise̱. * 8,34. Mat. 10,38
22. Ši efe yō̱ ye̱ nakai wiemo̱ le̱ he-
wo̱, ni eyiṅ ete ke̱ do̱le̱, edšake̱ eye̱ nii
babaō.
23. Ni Iesu kwe̱ ehewo̱ ke̱-kpe ni ekē̱
ekaselo̱i le̱ ake̱: Nto nyena bo̱ni ewa hā
niiatše̱mei ake̱ ame̱abote Nyoṅmo̱ maṅtše̱-
yeli le̱ mli!
24. Ni kaselo̱i le̱ ahe dšō ame̱he ye̱
ewiemo̱i le̱ ahewo̱. Ši Iesu here no̱ ekoṅ
ni ekē̱ame̱ ake̱: Bii, nto nyena bo̱ni ewa
hā *mei ní ṅō̱o̱ ame̱hīe ame̱fō̱o̱ nii ano̱
le̱ ake̱ ame̱abote Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱
mli! * Lal. 62,11. 1 Tim. 6,17
25. Edšraa hāā yoma ake̱ eetšō abui
hīṅme̱i mli, tamo̱ bo̱ni dšraā hā niiatše̱
ake̱ eebote Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ mli le̱.
26. Ni ame̱nā kpe̱ ame̱he naakpa ni
ame̱kē̱le̱ ake̱: Bĕle̱ namo yiwala aanyĕ
ahere mo̱?
27. Ni Iesu kwe̱ ame̱hīe ni ekē̱: Gbo-
mei agbe̱fāṅ le̱ anyĕṅ ene̱ afe, ši Nyoṅmo̱
gbe̱fāṅ le̱ aanyĕ; edšake̱ aanyĕ nii fiā
afe ye̱ Nyoṅmo̱ gbe̱fāṅ.
28. Ni Petro bōile̱ kē̱mo̱ ake̱: Na, wo̱
le̱ wo̱šī nii fiā ni wo̱banyie ose̱.
29. Iesu kē̱: Le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱: Mo-
ko be̱ ni ešī šia lo nyemimeihīī lo nye-
mimeiyei lo tše̱ lo nye lo ṅā lo bii lo
abō̱i ye̱ mi ke̱ sanekpakpa le̱ hewo̱,
30. ní enáṅ šīai ke̱ nyemimeihīī ke̱ nye-
mimeiyei ke̱ nyemei ke̱ bii ke̱ abō̱i toi
oha ye̱ bene̱-be ne̱ mli bĕbe, ke̱ yiwale̱
hū, ni dšeṅ ni baba le̱ṅ hū eená nāno̱ wala

31. Ši kleñkleñbii pī aatšő́mọ sẹkpelọi, ni sẹkpelọi aatšő́mọ kleñkleñbii.

(32—34. Mat. 20,17—19. Luk. 18,31—34.)

32. Ni amẹnyie gbẹ kẹ-mīya Ierusalem; ni Iesu nyie amẹhīe, ni amẹhe edšõ amẹhe, ni amẹnyie esẹ ni amẹmīše gbeyei. Ni eñõ mei nyoñma kẹ enyọ lẹ ekoñ kẹ-te afă, ni ebõiamẹ *noni baba enọ lẹ kẹ̃mọ akẹ: *9,31.

33. Na, wọmīya Ierusalem, ni aañõ gbomobi lẹ awo osọfonukpai lẹ kẹ woloñmălọi lẹ adeñ, ni amẹabulẹ gbĕle fọ, ni amẹañõlẹ amẹhă wọñdšálọi lẹ;

34. ni amẹaye ehe fẹo, ni amẹkẹ kplebii aayilẹ, ni amẹafê ladšõ amẹafie ehe, ni amẹagbelẹ; ni enọ gbī etĕ lẹ eete ši ekoñ.

(35—45. Mat. 20,20—28.)

35. Ni Iakobo kẹ Iohane, Zebedeo bii lẹ, ba eñõ amẹbakẹ̃: Tšõlọ, wọmīsumọ akẹ, noni wọbabão nẹ, ofe ohăwọ.

36. Ni ekẹ̃amẹ akẹ: Meni nyesumoọ akẹ mife mihănye?

37. Ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Hăwọ hegbẹ koni wọteñ mokome atá oninedšũrȍ nọ ni mokome hũ atá obẹku nọ yẹ onumnyam lẹ mli.

38. Ši Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Nyelee noni nyebiọ lẹ; ani nyeanyĕ *kpulu ni mibanu lẹ nyenu, alo nyeanyĕ ní akẹ † mibaptisimọ lẹ abaptisinye? *14,36. † Luk. 12,50.

39. Ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Wọọnyĕ. Ši Iesu kẹ̃amẹ akẹ: *Kpulu ní mibanu lẹ, nyeanu, ni baptisimọ ní akẹ-abaptisimi lẹ, akẹ-abaptisinye moñ; *Bọf. 12,2. Kpods. 1,9.

40. ši mininedšũrõ kẹ mibẹku nọ trámọ lẹ dšee minõñ ní miñõ-hăa, ši moñ mei ni asă ato lẹ anõñ.

41. Ni beni mei nyoñma lẹ nu lẹ, amẹmli bõi Iakobo kẹ Iohane lawõ.

42. Ši Iesu tšẹ́amẹ kẹ-ba eñõ, ni ekẹ̃amẹ akẹ: Nyele akẹ mei ní abuọamẹ mădši lẹ anọyelọi lẹ yeọ amẹnọ nuntšọ, ni amẹteñ agboi lẹ yẹ amẹnọ hewalẹ. Luk. 22,25—27.

43. Ši nye lẹ, ebẹ nye nakai; ši moñ mofĕmo ni taoọ agbo atšő yẹ nyeteñ lẹ, eetšő moni aasúmọnye; 9,35.

44. ni moni taoọ nyeteñ onukpa atšő lẹ, eetšő mei lẹ fĕ tšũlọ.

45. Edšakẹ gbomobi lẹ hũ baa koni asúmọlẹ; ši súomọ moñ eba, koni eñõ esusuma ehă yẹ mei pī akpõmọ hewọ.

(46—52. Mat. 20,29—34. Luk. 18,35—43.)

46. Ni amẹšẹ Ieriko. Ni beni ekẹ ekaselọi lẹ kẹ asafo yũ dšẹ Ieriko ameyaă lẹ, Bartimeo, filafo lẹ, ní dši Timeo bi lẹ, tá gbẹdšegbẹ lẹ toi ĕsisĕ.

47. Ni beni enu akẹ Iesu Nazarenyo lẹñ lẹ, ebõi blọmọ ni ekẹ̃: Iesu, David bi, nami mọbọ!

48. Ni mei pī fámọlẹ akẹ ebu enă. Ši eblọ babaõ moñ fè tšutšu lẹ akẹ: David bi, nami mọbọ!

49. Ni Iesu wa-damọ ši, ni ekẹ̃: Nyetšẹ́alẹ kẹ-baă! Ni amẹtšẹ́ filafo lẹ ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Ná tšui, te ši, ĕtšẹ́o!

50. Ni ešẹ́ etade lẹ efõ, ni ete ši ni eba Iesu ñõ.

51. Ni Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Meni otaoọ akẹ mife mihão? Ni filafo lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Rabuni, akẹ mana nii.

52. Ni Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Ya, ohemọ-kẹyeli lẹ etšáo. Ni amrõ lẹ noññ lẹ ena nii, ni enyie esẹ yẹ gbẹ lẹ nọ.

Yītšo 11.

(11,1—10. Mat. 21,1—9. Luk. 19,29—38. Ioh. 12,12—16.)

Ni beni amẹkẹ̃ amẹbẹñkẹọ Ierusalem ni amẹšẹ Betfage kẹ Betania yẹ Mũgoñ lẹ he lẹ, etšũ ekaselọi lẹ ateñ mei enyọ

2. ni ekẹ̃amẹ akẹ: Nyeyaă akrowa ni tua nyehīe lẹ mli, ni dšẹi ni nyeašẹ pẹ lẹ nyeana tedšibi ní añmõlẹ ši, ní mokomoko táko enọ dă; nyefĕnealẹ kẹ-baă.

3. Ni kẹdši moko kẹ̃nye akẹ: Meni nyefẹọ nẹ? lẹ, nyekẹ̃a akẹ: Ehe mīhīa Nuntšọ lẹ; ši etšẹñ ni akẹlẹ aaba ekoñ. 14,14.

4. Ši amẹte ni amẹyana tedšibi lẹ ni añmõlẹ ši yẹ agbó nă yẹ blohũ lẹñ, ni amẹfĕnelẹ.

5. Ni mei ni damọ dšẹi lẹ ateñ meikomei kẹ̃amẹ akẹ: Meni nyefĕneọ tedšibi lẹ nyeyafe?

6. Ni amẹkẹ̃amẹ bẹni Iesu kẹ̃amẹ lẹ, ni amẹñmĕamẹ gbẹ.

7. Ni amẹkẹ tedšibi lẹ ba Iesu ñõ, ni amẹñõ amẹtadei amẹfie enọ, ni eho etá enọ.

8. Ni mei pī ñõ amẹtadei amẹhahă gbẹ lẹ nọ; ni meikomei hũ flọ tšeianidši ni amẹñõ-fie gbẹ lẹ nọ.

9. Ni mei ní nyie hĩe ke̱ mei ní nyie
se̱ le̱ blo̱ ame̱kẽ̱: Hosiana! "adšõ̱ moni
baã ye̱ Nuntšo̱ le̱ gbe̱i ano̱ le̱!" Lal. 118,25.26.
10. Adšõ̱ wo̱tše̱ David maṅtše̱yeli ní
baã ye̱ Nuntšo̱ le̱ gbe̱i ano̱ le̱! Hosiana
ye̱ ṅwei flõflo!
(11—24. Mat. 21,12—22. Luk 19,45—48.)
11. Ni ebote Ierusalem ni ete so̱le-
mo̱we le̱; ni beni ekwe̱ dše̱i nibii fẽ
ke̱-kpe ní še̱ gbe̱ke̱ le̱, edše dše̱i, ni eke̱
mei nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ te Betania.
12. Ni dšetše̱reno̱, beni ame̱dše̱ Betania
ame̱baã le̱, hõmo̱ yele̱.
13. Ni ena agbãmitšo ko ye̱ šoṅṅ ní
bãi yo̱ yi, ni ete eyakwe̱ ake̱ aleenõ eena
noko ye̱ no̱ lo. Ni beni eše̱ he le̱, enaa
noko ake̱ dša bãi so̱ṅṅ, edšake̱ agbãmi-
wõ-be še̱ko.
14. Ni yadše Iesu nã le̱ ekẽ̱: Agbe̱ne̱
moko yeṅ ono̱ yibii doṅṅ ke̱-ate nãno̱!
Ni ekaselo̱i le̱ nu. K. 20.
15. Ni ame̱še̱ Ierusalem. Ni Iesu te
so̱lemo̱we le̱, ni ebõi mei ní hõo̱ nii ke̱
mei ní heo̱ le̱ ſiemo̱ ye̱ so̱lemo̱we le̱, ni
ebutu šikatšakelo̱i le̱ akplõi le̱ ke̱ mei
ni hõo̱ okpoi le̱ asẽii le̱;
16. ni eṅmẽẽ gbe̱ ake̱ moko atẽre noko
ke̱-tšõ so̱lemõwe le̱.
17. Ni etšõame̱ ake̱: Ani aṅmãko ake̱:
*"Aatšé̱ miwe le̱ dšeṅmãdši fẽ aso̱lemo̱-
we"? ši nye le̱ †nyeke̱-fe "odšotſalo̱i
abu"! *Ies. 56,7. †Ier. 7,11.
18. Ni oso̱fonukpai le̱ ke̱ woloṅmãlo̱i
le̱ nu, ni ame̱tao bo̱ni ame̱afe ní ame̱kpãtã
ehĩe; ši ame̱mĩšele̱ gbeyei, edšake̱ asafo
le̱ fẽ nã kpe̱o̱ ame̱he yo̱ enitšõmo̱ le̱
hewo̱.
19. Ši ké̱ še̱ gbe̱ke̱ le̱, edšeo̱ mã le̱ṅ.
20. Ni lebi mãṅkpa, beni ame̱hoo̱ le̱,
ame̱na ake̱ agbãmitšo le̱ eṅãlã ke̱ ešiši-
fã fẽ. K. 14.
21. Ni Petro kai, ni ekẽle̱ ake̱: Rabi,
na, agbãmitšo le̱ ní olomo̱ le̱ eṅãlã!
22. Ni Iesu here no̱ ni ekẽ̱ame̱ ake̱:
Nyehea Nyoṅmo̱ nyeyea!
23. Edšake̱ le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱nye ake̱: *Moni
aakẽ̱ goṅ ne̱ ake̱: Fã ní oyagbẽ ṅšo̱ṅ!
ní edšee ṅwane ye̱ etšui mli, ši moṅ
eheo̱ eyeo̱ ake̱ noni ekẽ̱ le̱ aafe le̱, aafe
noni ekẽ̱ le̱ fẽ ahãle̱. *Mat. 17,20.

24. Nohewo̱ le̱ mĩkẽ̱nye ake̱: *Nii abo̱
fẽ ni nyekpaã he fai ye̱ nyeso̱lemo̱ mli
le̱, nyehea nyeyea ake̱ nyeaná, ni aaṅõ-
hãnye. *Mat. 7,7. Ioh. 14,13.
25. Ni befẽbe ní nyedamo̱ ši nyeso̱leo̱
le̱, ké̱ nyeke̱ moko ye̱ sane ko le̱ nyeṅõ-
faãle̱, koni nyeṅweitše̱ le̱ hũ aṅõ nye-
tõmo̱i le̱ afanye. Mat. 5,23.
26. [Ši ké̱ *nye le̱ nyeṅõ-faa le̱, nyetše̱
ni yo̱ ṅwei le̱ hũ eṅõṅ nyetõmo̱i le̱
efaṅ.] *Mat. 6,14.15.
(27—33. Mat. 21,23—27. Luk. 20,1—8.)
27. Ni ame̱ba Ierusalem ekoṅ. Ni beni
enyie so̱lemo̱we le̱, oso̱fonukpai le̱ ke̱
woloṅmãlo̱i le̱ ke̱ onukpai le̱ ba eṅõ
28. ni ame̱bakẽ̱le̱ ake̱: Mẽ hegbe̱ oyo̱
hewo̱ ofeo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱? ni namo hão
ne̱ke̱ hegbe̱ ne̱ ní oke̱-feo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱?
29. Ši Iesu here no̱ ni ekẽ̱ame̱ ake̱:
Mi hũ mabinye sane kome ni nyehãmi
hetõ̱, koni mi hũ matšõnye nõ hegbe̱ ní
mike̱-feo̱ nii ne̱.
30. Iohane baptisimo̱ le̱, ṅwei edše̱, lo
gbomei adeṅ edše̱? Nyehãami hetõ!
31. Ni ame̱so̱ṅṅ ame̱ke̱ ame̱he yiyi ake̱:
Ke̱dši wo̱kẽ̱ ake̱ edše̱ ṅwei le̱, eekẽ̱wo̱
ake̱: Mẽhewo̱ ni nyeheele̱ nyeyee mo̱?
32. Ni ke̱dši wo̱kẽ̱ ake̱ edše̱ gbomei
adeṅ le̱, — ame̱mĩše maṅ le̱ gbeyei: edšake̱
mei fẽ buo̱ Iohane gbalo̱ le̱le̱ṅ.
33. Ni ame̱here no̱ ame̱kẽ̱ Iesu ake̱:
Wo̱lee. Ni Iesu here no̱ ni ekẽ̱ame̱ ake̱:
Bẽle̱ mi hũ mitšõõnye nõ hegbe̱ ní miyo̱
hewo̱ ni mifeo̱ ne̱ke̱ nibii ne̱ mo̱.

Yitšo 12.

(12,1—12. Mat. 21,33—46. Luk. 20,9—19.)
Ni Iesu ke̱ame̱ bõi wiemo̱ ye̱ abe̱buai
amli ake̱: Nũ ko fe *weintrom, ni efo
afãbaṅ ewo he, ni etša weinbu ye̱ mli,
ni etſa mõ; ni eke̱-hã hũlo̱i apãyeli, ni
edom. *Ies. 5,1.2.
2. Ni beni še̱ be le̱, etšũ tšũlo̱ ko
ke̱-te hũlo̱i le̱ aṅõ, koni eyaṅõ weintrom
le̱ mli yibii le̱ eko ye̱ hũlo̱i le̱ adeṅ ke̱-ba.
3. Ši ame̱ le̱ ame̱mõle̱ ni ame̱yile̱, ni
ame̱ſiele̱ eflo.
4. Asaṅ etšũ tšũlo̱ kroko hũ ke̱-te
ame̱ṅõ, ni ame̱tſiale̱ te̱i ni ame̱dſradſrã
eyi, ni ame̱ſiele̱ ke̱ hĩegbẽle.

5. Ni asań etšū mokroko ekoń, ni lę
lę amęgbelę; kę meikrokomei pī hū, ni
amęyiyī meikomei, ni amęgbegbē mei-
komei.
6. Agbęnę eyę binū kome ni esumoǫ,
ni nāgbē lę etšūlę hū amęńō ekę̄: Amę-
hīe aasǫ mibi lę.
7. Ši nękę okwafoi nę kękę̄ amęhe
akę: Niyelǫ lę nę; nyebaā ni nyehāa
wǫgbealę, ni egbošinii lę atšō wǫnō!
8. Ni amęmōlę ni amęgbelę, ni *amę-
wōlę yę weintrom lę mli amęšę̄ amęfō.
* Heb. 13,12.
9. Nohewǫ lę tē weintrom tšę lę aafe
tēń? Eeba ebakpātā nękę okwafoi nę
ahīe, ni eeńō weintrom lę ehā meikro-
komei apāyeli.
10. Ani nyekaneko nękę ńmālę nę:
"Tę lę ni tšūtfalǫi lę šę̄ fō lę, no nońń
etšō końtę; Lal. 118,22.23.
11. Nuntšǫ lę deń enę dšę ni eyę nā-
kpę yę wǫhīńmęiiań"?
12. Ni amęmītaolę amęmō, ši amęmīše
asafo lę gbeyei; edšakę amęle akę amę-
hewǫ ebu nękę abę nę. Ni amęšīlę amęte.
(13—17. Mat. 22,15—22. Luk. 20,20—26.)
13. Ni amętšū Farisifoi lę kę *Hero-
debii lę ateń meikomei kę-ba eńō, koni
amębamō enā enyǫń yę wiemǫ mli. * 3,6.
14. Ši beni amęba lę, amękę̄lę akę:
Tšōlǫ, wǫle akę anǫkwafo dšio, ni okpaa
gbomei amli; edšakę okwęę gbomei ahīe-
ntšei anǫ, ši moń otšōǫ Nyońmǫ gbę lę
yę anǫkwale mli: Ani edša akę atšūǫ
onīa ahāa Kaisare, alo edšaa? Wǫhā, lo
wǫkahā?
15. Ši ni eyo amęosatofemǫ lę, ekę̄amę
akę: Mēba nyetšōǫ minā? Nyekę denario
lę abaā, ni makwęa.
16. Ni amękę-ba. Ni ekę̄amę akę: Na-
mo mfoniri kę nǫńmālę nę? Ni amękę̄lę
akę: Kaisare nōń.
17. Ni Iesu here nǫ ni ekę̄amę akę:
Nyeńōa *Kaisare nii nyehāa Kaisare,
ni nyeńōa Nyońmǫ nii nyehāa Nyońmǫ.
Ni amęhīe feamę yā yę ehewǫ. * Rom. 13,7.
(18—27. Mat. 22,23—33. Luk. 20,27—38.)
18. Ni Sadukifoi ni kęǫ akę gbohīlaši-
tē ko bę lę hū ba eńō, ni amębabilę akę:
19. Tšōlǫ, Mose *ńmā hāwǫ akę: "Kę
moko nyemi gbo, ni ešī eńā, ni ešī bii
lę, enyemi lę āńō eńā lę, ni ewo ńei
ēhā enyemi lę." * 5 Mose 25,5.6.
20. Agbęnę nyemimei kpawo hī ši; ni
onukpa lę w̃ę yō, ni beni egbo lę, ešī bi;
21. ni moni dši enyǫ lę hū ńōlę, ni
egbo, ni lę hū ešī bi ko yę esę; ni mo-
ni dši etē lę hū nakai nońń.
22. Ni mei kpawo lę fē kęlę hī ši, ni
amęšī bii yę amęsę. Ni amęfē amęsę lę
yō lę hū bagbo.
23. Bēlę gbohīlašitē lę mli, beni amęate
ši lę, amęteń namo ńā eetšō, edšakę mei
kpawo lę fē w̃ęlę?
24. Ni Iesu here nǫ ni ekę̄amę akę:
Ani dšee ńmālęi lę kę Nyońmǫ hewalę
lę ni nyelee lę hewǫ nyetōǫ nę?
25. Edšakę beni amęate ši kę-adšę
gbohīī ateń lę, amęw̃ęń yei, ni asań
amęgbāń; ši moń amęatamǫ ńweibǫfoi.
26. Ši gbohīī lę, akę-ni amęteǫ ši ekoń
lę, ani nyekaneko yę *Mose wolo lę mli,
yę ńmeitšo lę he, bǫni Nyońmǫ kę̄lę akę:
"Mi lę, Abraham Nyońmǫ kę Isak Nyo-
ńmǫ kę Iakob Nyońmǫ dšimi" lę?
* 2 Mose 3,2.6.
27. Nyońmǫ dšee gbohīī a-Nyońmǫ, ši
hīekālǫi moń a-Nyońmǫ dšilę. Nohewǫ lę
nyemītō babaō.
(28—34. Mat. 22,34—40. Luk. 20,39.40. Luk. 10,25—28.)
28. Ni woloúmālǫi lę ateń mokomę ni
nu akę amęmībibilę sane lę hū ba, ni beni
ena akę ehāamę hetō dšogbāń lę, ebilę
akę: Tē noni dši kitāi lę ateń kleń-
kleńnōń?
29. Ši Iesu herelę nǫ akę: Kitāi lę fē
ateń kleńkleńnō dši enę: *"Bo toi, Israel!
Nuntšǫ, wǫ-Nyońmǫ lę, Nuntšǫ kome ni;
* 5 Mose 6,4.5.
30. ni suomǫ Nuntšǫ o-Nyońmǫ lę kę
otšui fē kę osusuma fē kę odfēńmǫ fē
kę onyēmǫ fē!" Enę dši kleńkleń kitā.
31. Ni noni dši enyǫ lę tamǫ no: *"Suo-
mǫ onanyo tamǫ bǫni osumoǫ bodientšę
ohe." Kitā ko bę ni fē enęmei.
* 3 Mose 19,18.
32. Ni woloúmālǫ lę kę̄lę akę: Odšo-
gbāń, tšōlǫ! anǫkwale okę̄ akę Nyońmǫ
kome pę yǫ, ni Nyońmǫ ko bę, dša lę
kękę lę;
33. ni lę suomǫ kę-dšę tšui fē kę nilē
fē kę susuma fē kę nyēmǫ fē mli, kę

nanyo suomo̱ tamo̱ bo̱ni mo sumoo̱ le̱-
dientše̱ ehe le̱, *efè šã-afo̱lei ke̱ afo̱lei fĕ.
* 1 Sam. 15,22.
34. Ni beni Iesu na ake̱ eto he ye̱ nilē
nā le̱, ekē̱le̱ ake̱: *Oke̱ Nyoṅmo̱ maṅtše̱-
yeli le̱ teṅ dšeke̱e̱. Ni mokomoko ekaale̱
sane ko bimo̱ doṅṅ. * Bo̱ſ. 26,27—29.

(35—37. Mat. 22,41—46. Luk. 20,41—44.)

35. Ni beni Iesu tšōo̱ nii ye̱ so̱lemo̱we
le̱, ewó enā no̱ ni ekē̱: Té tēṅ ní wolo-
ṅmălo̱i le̱ kē̱o̱ ake̱ Kristo le̱ David biṅ le̱?
36. Edšake̱ *David dientše̱ kē̱ †ye̱
Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ nā ake̱: "Nuntšo̱ le̱
kē̱ mi-Nuntšo̱ le̱ ake̱: Tá mininedšŭrŏ
no̱ ke̱-yaši beyino̱ ní maṅŏ ohenye̱lo̱i mafe
onanešiši māṅō! * Lal. 110,1. † 2 Sam. 23,2.
37. Ké̱ David dientše̱ tšé̱o̱le̱ Nuntšo̱ le̱,
té tēṅ ní edši ebi mo̱?

(38—40. Mat. 23,1—39. Luk. 20,45—47.)

38. Ni mei babaō bole̱ toi ke̱ mīše̱. Ni
ekē̱ame̱ ye̱ enitšōmo̱ le̱ mli ake̱: Nyehĭe
ahĭa nyehe no̱ ye̱ woloṅmălo̱i le̱ ahewo,
mei ni sumoo̱ atade-wuyă-wō ke̱ nyiemo̱,
ke̱ dšā no̱ ṅāmo̱i,
39. ke̱ onukpai-ašitrámo̱hei ye̱ kpēhei le̱,
ke̱ okplŏyitšotámo̱ ye̱ niyenii aši;
40. mei ní mĭo̱ yei okūlafoi ašĭai, ni la-
kpatō hewo̱ le̱ ame̱so̱leo̱ so̱lemo̱i kaka-
dădši: mene̱mei afo̱bū le̱ aafè nine!

(41—44. Luk. 21,1—4.)

41. Ni Iesu yatá *šikatōhe le̱ ṅe̱le̱no̱
ni ekwe̱o̱ bo̱ni mei le̱ ṅōo̱ šika woo̱
šikatōhe le̱ mli. Ni niiatše̱mei pī ṅōo̱
babaō woo̱ mli. * 2 Maṅ. 12,10.
42. Ni yō okūlafo ohĭafo ko hū ba, ni
eke̱ leptoi enyo̱ ní nā šio̱ tšākpō bawo mli.
43. Ni etšé̱ ekaselo̱i le̱ ke̱-ba ni ekē̱ame̱
ake̱: Le̱le̱ṅ, mikē̱nye ake̱: Ne̱ke̱ okūlafo
ohĭafo ne̱ ke̱ pī éwo mli fè mei fĕ ní
ke̱ eko ébawo šikatōhe le̱ mli le̱.
44. Edšake̱ mei le̱ fĕ le̱, noni ame̱ná
ni eteke no̱ le̱ eko ame̱ke̱-bawo mli; ši
mone̱ le̱, noni eyo̱ ye̱ ehĭa mli ni eke̱-
lè̱o̱ ehe le̱ fĕ eke̱-bawo mli ne̱. 2 Kor. 8,12.

Yitšo 13.

(13. Mat. 24. Luk. 21,5—36.)

Ni beni edše kpo ye̱ so̱lemo̱we le̱, ekase-
lo̱i le̱ ateṅ mokome kē̱le̱ ake̱: Tšōlo̱,
kwe̱ te̱i komekome ke̱ tšūi komekome!
2. Ni Iesu here no̱ ni ekē̱le̱ ake̱: Ōna
ne̱ke̱ tšūi kpeteṅkplei ne̱? Ašiṅ te̱ kome
ye̱ ekroko no̱ ní atšiṅ atſaṅ ši.
3. Ni beni etá ši ye̱ Mūgoṅ le̱ no̱ ye̱
so̱lemo̱we le̱ ṅe̱le̱no̱ le̱, Petro ke̱ Iakobo
ke̱ Iohane ke̱ Andrea bile̱ ye̱ afã ake̱:
4. Tšōmo̱wo̱ be mli ní aafe nii ne̱, ke̱ be
mli ní nii ne̱ fĕ-kwa aaba mli le̱ he okadi.
5. Ni Iesu hereame̱ no̱ ni ebōi kē̱mo̱ ake̱:
Nyekwe̱a dšogbāṅ koni moko akalakanye.
6. Edšake̱ mei pī aaba ye̱ migbe̱i ano̱,
ni ame̱akē̱ ake̱: Miṅ! ni ame̱alaka mei pī.
7. Ši ké̱ nyenu tai ke̱ tai asādši ahe
le̱, nyekahaoa; edšake̱ dša ne̱ke̱ nibii ne̱
ba kĕ moṅ, ši nāgbē le̱ še̱ko.
8. Ši maṅ aate ši awo maṅ, ni maṅ-
tše̱yeli aate ši awo maṅtše̱yeli, ni šikpoṅ-
hosomo̱i aaba ye̱ hei sro̱toi, ni hōdši ke̱
haomo̱i aaba. Ene̱mei dši kōmo̱i abōimo̱.

(9—13. Mat. 10,17—22. Luk. 21,12—17.)

9. Ši nye le̱ nyelea nyehe no̱kwe̱mo̱;
edšake̱ ame̱aṅōnye ke̱-ate gwabō̱i amli,
ni aayinye ye̱ kpēhei le̱, ni ake̱nye
aadamo̱ lumei ke̱ maṅtše̱mei ahĭe ye̱ mi-
hewo̱, koni ake̱-yeame̱ odase.
10. Ni dša aššie̱ sanekpakpa le̱ atšō
dšeṅmādši fĕ dā. 16,15
11. Ši ké̱ ame̱kplanye ke̱-te ame̱yahā le̱,
nyekahaoa nyehe nyetoa ye̱ noni nyeawie
hewo̱, ni asaṅ nyekayea he ṅko̱mo̱; ši moṅ
noni ake̱-ahānye ye̱ nakai ṅmle̱tſā le̱ no̱
le̱, no nyewiea; edšake̱ dšee nye nyewieo̱
le̱, ši moṅ Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ ni.
12. Ši nyemi aaṅō nyemi ahā gbĕle, ni
tše̱ hū aaṅō bi ahā; ni bii aate ši awo
ame̱fo̱lo̱i, ni ame̱aṅōame̱ ame̱hā, ní agbeame̱.
13. Ni mei fĕ aanye̱nye ye̱ migbe̱i ahe-
wo̱; ši moni hĭeo̱ mli ke̱-wulaā ši le̱,
aahere eyiwala.
14. Ši ké̱ nyena *amaṅfō nihĭnii le̱ ni
gbalo̱ Daniel wie he le̱ ake̱ emā heni
esaa ake̱ emāa le̱ (†moni kaneo̱ le̱ hā ni
eyo se̱!), no le̱ mei ní yo̱ Iudea le̱ adšo
foi aya gōdši le̱ ano̱;
* Dan. 9,27. † Dan. 12,4. 10.
15. ni moni yo̱ tšūyiteṅ le̱ akakpleke
ši eba šĭa, alo ní ebote šĭa eyako̱ noko;
16. ni moni yo̱ ṅmōši le̱ ekakū ese̱
eyako̱ etade.
17. Ši mīhā mei ní hĭe mūsū ke̱ mei
ní hāa fufo̱ ye̱ nakai gbĭī le̱ amli le̱, kpóo!

18. Ši nyesǫlea koni nyefoidšẽ lę aka-
ba yę fẽibe mli!
19. Ši nakai gbīī lę amli lę *amane-
hūlū aaba ní anako nǫ dā kę-dšę dšeń
ni Nyońmǫ bǫ lę šišidšẽ mli āhū kę-baši
ńmęnęńmęnę, ni asań anań nǫ dońń.
* Dan. 12,1.
20. Ni dša Nuntšǫ lę fo gbīī lę anǫ,
kę́ dšee nakai lę, ahereń helo ko helo ko
yiwala; ši halamǫbii ní ehala lę ahewǫ
lę efo gbīī lę anǫ.
21. Ni no mli lę, kędši moko kę̄nye
akę: Na, Kristo yę bię! lo: Na, eyę
dšęi! lę, nyekahea nyeyea.
22. Edšakę amalekristoi kę amalegbalǫi
aate ši, ni amęatšō okadii kę nākpęnii,
koni, kę́ aaho lę, amęlaka halamǫbii lę tete.
23. Ši nye lę nyekwęa dšogbāń; na,
mikę̄nye mito.
24. Ši no gbīī lę amli yę nękę amane-
hūlū nę sę lę hūlū hīe aawo duń, ni
nyońtšẽre hū kpęń,
25. ni ńwei ńulamii lę aatšerę atfia ši,
ni aahoso hewalęi ní yǫ ńwei lę.
26. Kękę lę aana gbomobi lę akę ẽba
yę atatui lę amli kę hewalę kę anum-
nyam babaō.
27. Kękę ni eetšū *ebǫfoi lę, ni amęa-
bua ehalamǫbii lę anā kę-adšę kǭyǫi edfę
lę nǫ, kę-dšę šikpoń nāgbẽhe kę-yaši
ńwei nāgbẽhe. * Mat. 13,41.
28. Nyekasea agbāmitšo abę ní ebuǫ lę.
Beni enidši lę efrǫke ní ebōi bāifūmǫ
lę, nyele akę latšābe lę éšę étā.
29. Nakai nońń nye hū, beni nyeana
akę nękę nii nę eba mli lę, nyenáa nye-
lea akę éšę agbói anā tete étā.
30. Lęlęń, mīkę̄nye akę: Yinǫ nę hoń,
akę dša nii nę fẽ eba mli dā.
31. Ńwei kę šikpoń baho aya; ši
miwiemǫi lę hoń eyań.
32. Ši no gbī lę kę no ńmlętfā lę mo-
ko lee; ńweibǫfoi lę hū lee, ni bi lę
tete lee, dša tšę lę kome kękę.
33. Nyekwęa dšogbāń, nyešia kpe ni nye-
sǫlea; edšakę nyelee beyinǫ ní be lę šęǫ.
34. Tamǫ *nū ko ní edom ešī ewe,
ni ehā etšūdši lę hegbę kę mofẽmo ni-
tšumǫ, ni efā agbónākwęlǫ lę akę ebu.
* Mat. 25,14. Luk. 19,12.
35. Nohewǫ lę nyesraā; edšakę nyelee
beyinǫ ní šiatšę lę baā: ekolę gbękę, lo
nyōń teń, lo wuǫgbęmǫ, lo lebí; Luk. 12,38.
36. koni ekaba trukā ebaninanye akę
nyemīwǫ.
37. Ši noni mikę̄ǫnye nę, mei
fẽ mikę̄ǫ: Nyesraā!

Yītšo 14.

(14,1.2. Mat. 26,1—5. Luk. 22,1.2)

Ni beni efę gbīī enyǫ ní ayeǫ Hehō
kę akpītī gbīdšūrō lę, osǫfonukpai lę kę
wolońmālǫi lę tao bǫni amęafe ni amę-
mōlę ńā mli ní amęgbelę.
2. Ši amękę̄: Dšee gbīdšūrō lę nǫń,
koni mań lę akabú.
(3—9. Mat. 26,6—13. Ioh. 12,1—8.)
3. Ni beni eyǫ Betania yę Simon,
kpitiyelǫ lę, we lę ni etá níyenii aši lę,
yō ko ní hīe alabastro-tǫ ní nardomū
ńmīńmi ní dšra wa naakpa yǫ mli ba;
ni edfa alabastro-tǫ lę ni efǫse mū lę
efie eyiteń.
4. Ši meikomei amli wo la yę amęteń
ní amękę̄: Mẽhewǫ ni afite mū lę nękę nę?
5. Edšakę kūlę nękę mū nę aanyẽ ahō
ahé fẽ denarioi ohai-etẽ ní ańō-hā ohīa-
foi. Ni amęwie eho hūhūhū.
6. Ši Iesu kę̄: Nyefōa lę hīemǫ; mẽ-
hewǫ nyehaoglę? Etšu nitšumǫ fęfęo
ehāmi.
7. Edšakę *ohīafoi lę nyekęamę yę
dā, ni befẽbe ní nyesumoǫ lę nyeanyẽ-
amę edšūrō nyefe; ši mi lę, dšee dā mi-
kęnye aahī ši. * 5 Mose 15,11.
8. Monę lę, noni enyẽ efe nę; etšō
hīe ebafǫ migbomotšo lę mū eto mifū.
9. Lęlęń, mīkę̄nye akę: Hefẽhe ni aašię
sanekpakpa nę yę, yę dše nęń fẽ lę, aatšī
noni efe nę hū tā ańō-kailę.
(10.11. Mat. 26,14—16. Luk. 22,3—6.)
10. Ni Iuda Iskariot, mei nyońma kę
enyǫ lę ateń mokome lę, yiń ete osǫfo-
nukpai lę ańō, koni eyatšōamę esęgbę.
11. Ši amę lę, beni amęnu lę, amęnyā,
ni amęwolę ši amęto akę amęahālę šika;
ni etao bǫni eefe ni ehā amęnine ašę
enǫ yę be ni sa mli.
(12—16. Mat. 26,17—19. Luk. 22,7—13.)
12. Ni akpītī gbīī dšudši lę amli kleń-
kleń gbī lę nę, beni agbeǫ Hehō tōbi lę,

ekaselo̱i le̱ bile̱ ake̱: Nēgbe̱ osumoo̱ ake̱
wo̱yasā nii wo̱to ye̱ ní oye Hehō le̱?
13. Ni etšū ekaselo̱i le̱ ateṅ mei enyo̱
ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyeyaä mā le̱ṅ, ni nū ko
ní hīe nukpulu ke̱nye aakpe; nyenyiea ese̱;
14. ni heni eeyabote le̱, nyekē̱a dše̱i
šīatše̱ le̱ ake̱: Tšōlo̱ le̱ kē̱: Nēgbe̱ gbo̱ia-
tohe le̱ ní mike̱ mikaselo̱i le̱ baye Hehō
le̱ ye̱ mli le̱ yo̱? 11,3.
15. Ni eetšōnye ṅwei-asa kpeteṅkple ko
ní awula mli ni asāle̱, nyesāa nii nye-
toawo̱ ye̱ dše̱i.
16. Ni ekaselo̱i le̱ yiṅ ame̱te mā le̱ṅ,
ni ame̱yana bo̱ni ekē̱ame̱ le̱, ni ame̱sā
Hehō le̱ ame̱to.
(17—25. Mat. 26,20—29. Luk. 22,14—23. Ioh. 13,21—26.)
17. Ni beni še̱ gbe̱ke̱ le̱, eke̱ mei nyo-
ṅma ke̱ enyo̱ le̱ te dše̱i.
18. Ni beni ame̱trá ši ame̱yeo̱ nii le̱,
Iesu kē̱: Le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱: Nye mei ní
nyeke̱mi yeo̱ nii ne̱ ateṅ mokome batšō
mise̱gbe̱.
19. Ni ame̱bōi ṅko̱mo̱yeli ke̱le̱ bimo̱
ekomekome ake̱: Miṅ lo? ni moko hū
bile̱ ake̱: Miṅ lo?
20. Ni ehere no̱ ekē̱ame̱ ake̱: Nye mei
nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ ateṅ mokomeṅ, mo
nine ní ke̱ minine kpeo̱ ye̱ kā le̱ mli le̱.
21. Gbomobi le̱ mīya take̱ bo̱ni aṅmā
ye̱ ehe le̱ moṅ; ši kpóo hā moni tšōo̱
gbomobi le̱ se̱gbe̱ le̱! fāṅ noni anáá afo̱
nakai gbomo le̱.
22. Ni beni ame̱yeo̱ nii le̱, Iesu
ko̱ abolo, ni edšō̱ no̱, ni ekūmo̱
mli, ni eṅō-hāame̱ ni ekē̱: Nye-
hea, nyeyea, ene̱ dši migbomotšo
le̱. 1 Kor. 11,23—25.
23. Ni ewó kpulu le̱, ni eda ši,
ni eṅō-hāame̱, ni ame̱fē ame̱nu eko.
24. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Ene̱ dši milá
ní dši kpāṅmo̱ hē le̱ nō le̱, ni aṅō-
fie ši ye̱ mei pī ahewo̱ le̱.
25. Le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱ minuṅ weintšo
yibii le̱ eko doṅṅ ke̱-yaši gbī no̱ ní ma-
nule̱ ehē ye̱ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ mli.
(26—31. Mat. 26,30—35. Luk. 22,31—34. 39.)
26. Ni beni amḗlá *yidšiemo̱-lala ko
le̱, ame̱dše kpo ame̱te Mūgoṅ le̱ he.
* Lal. 113—118.
27. Ni Iesu kē̱ame̱ ake̱: Nyō ne̱ṅ le̱ mihe
sane bahā nyefē nyenane atōtō; edšake̱
aṅmā ake̱: *"Matfa tōkwe̱lo̱ le̱ nō, ni tōi
le̱ aagbe̱ afā." * Zak. 13,7.
28. Ši *kēle̱ mišitē se̱ le̱ matšō nyehīe
ke̱-ate Galilea. * 16,7.
29. Ši Petro kē̱le̱ ake̱: Ke̱dši mei le̱ fē
nane aatōtō tete le̱, mi le̱ minane etōtōṅ.
30. Ni Iesu *kē̱le̱ ake̱: Le̱le̱ṅ, mīkē̱o
ake̱: Ṅme̱ne̱ nyō ne̱ṅ le̱ wuo̱ náṅ agbe̱
šii enyo̱ ni ookpa ye̱ mise̱ šii etē. * Ioh. 13,38.
31. Ši ewie ekā nā fē tšutšu le̱ ake̱:
Ke̱dši gbo mike̱o aagbo tete le̱, mikpaṅ
ye̱ ose̱! Ni ame̱fē ame̱kē̱ nakai noṅṅ.
(32—42. Mat. 26,36—46. Luk. 22,40—46.)
32. Ni ame̱te heko ní atšḗo̱ dše̱i ake̱
Getsemane, ni ekē̱ ekaselo̱i le̱ ake̱: Nye-
tráa bie̱, koni mayaso̱le dā. Ioh. 18,1.
33. Ni eṅō Petro ke̱ Iakobo ke̱ Iohane
efata ehe, ni ehe bōi kpokpomo̱ ke̱ haomo̱;
34. ni ekē̱ame̱ ake̱: *Misusuma ẇere̱
eho ehe ke̱-yaši gbēle mli po; nyehīa
bie̱ ni nyešia kpe! * Ioh. 12,27.
35. Ni ete hīe fiō, ni eho ebu ši, ni
eso̱le, koni, ke̱dši aanyē aba mli le̱,
ṅmle̱tfā le̱ aho ehe;
36. ni ekē̱: Aba, atā! onyēo̱ nii fē
ofeo̱; dšiemo̱ *kpulu ne̱ ye̱ mino̱; ši kēle̱
dšee bo̱ni mi misumoo̱, ši moṅ bo̱ni bo
osumoo̱! * 10,38.
37 Ni eba ebanaame̱ ake̱ ame̱mīwo̱, ni
ekē̱ Petro ake̱: Simon, wo̱ owo̱ō̱? onyēē
kpe oši ṅmle̱tfā kome?
38. Nyešia kpe ni nyeso̱lea, koni
nyekabote kā mli. Mumo̱ le̱ mīkplē
moṅ; ši helo le̱ he waa.
39. Ni eyiṅ ete ekoṅ ni eyaso̱le, ni
ewie nakai wiemo̱ le̱ noṅṅ.
40. Ni beni ekū ese̱ eba le̱, ena ake̱
ame̱wo̱ ekoṅ; edšake̱ ame̱hīṅme̱ii etšī, ni
ame̱lee nō hetō ní ame̱hāale̱.
41. Ni eba noni dši ši etē, ni ekē̱ame̱
ake̱: Nye le̱ nyehe edšo̱nye ni nyewo̱ō̱ ne̱?
Efá; ṅmle̱tfā le̱ éše̱, na, āṅō gbomobi le̱
āwo ešafelo̱i adeṅ.
42. Nyetea ši nyehāa wo̱yaä; na, moni
batšō mise̱gbe̱ le̱ eše̱ ši etā.
(43—54. Mat. 26,47—58. Luk. 22,47—55. Ioh. 18,2—18.)
43. Ni amrō le̱ noṅṅ, beni ewieo̱ lolo
le̱, Iuda, mei nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ ateṅ
mokome le̱, ba, ni mei babaō ní dše̱

osọfonukpai lẹ kẹ wolońmãlọi lẹ kẹ onu-
kpai lẹ añõ lẹ fata ehe, amẹhĩe klantei
kẹ tšei.
44. Ši sẹgbẹtšõlọ lẹ etoamẹ okadi ko
akẹ: Mo nã ni mafọ lẹ, lẹ ni; nyemõalẹ
ni nyekplaãlẹ kẹ-yaã fefẽfe.
45. Ni beni ešẹ ši noññ pẹ ni eba eñõ
ni ekẽ: Rabi, Rabi! ni efọ enã.
46. Ni amẹbafie enọ ni amẹmõlẹ.
47. Ši mei ní damọ dšẹi lẹ ateñ mo-
kome gbla eklante, ni eñõ-bã osọfonukpa
lẹ tšũlọ lẹ ni efo etoi.
48. Ni Iesu fã enã ni ekẽamẹ akẹ:
Mimõmọ nyebaã kẹ klantei kẹ tšei tamọ
amõọ odšotfalọ nẹ;
49. dã ni mikẹnye yọ sọlemọwe lẹ ní
mitšõọ mei anii lẹ, no lẹ nyemõõmi; ši
beni afe ní ńmãlẹi lẹ aná aba mli hewọñ!
50. Ni amẹfẽ amẹdšo foi amẹšĩlẹ.
51. Ni oblanyo ko ní ekẹ klala éke
eyayaiañ nyie esẹ, ni oblahĩĩ lẹ mõlẹ;
52. ši ešĩ klala lẹ ni edšo foi kẹ ehe
yayai.
53. Ni amẹkpla Iesu kẹ-te osọfonukpa
lẹ ñõ; ni osọfonukpai lẹ kẹ mañ onukpai
lẹ kẹ wolońmãlọi lẹ fẽ nã bakpe ši yẹ
eñõ.
54. Ni Petro nyie esẹ fiẹññ kẹ-yabote
osọfonukpa lẹ mõ te lẹñ, ni ekẹ tšũdši
lẹ yatrá ši, ni ẽẃere la.
(55—65. Mat. 26,59—68. Luk. 22,63—71. Ioh. 18,19—24.)
55. Ni osọfonukpai lẹ kẹ akuašoñ mũ
lẹ fẽ tao Iesu he odase ko ni amẹwolẹ
gbẽ; ši amẹnáá eko.
56. Edšakẹ mei pĩ ye ehe amale-odase,
ši amẹdasei lẹ yee egbọ.
57. Ni meikomei te ši ni amẹye ehe
amale-odase amẹkẽ:
58. Wọdientšẹ wọnu ní ekẽ akẹ: *Mi
lẹ makũmọ sọlemọtšũ nẹ ni akẹ nidši fe
lẹ, ni gbĩĩ etẽ mli lẹ mamã ekroko ní
dšee nidši akẹ-fe. *Ioh. 2,19.
59. Ši no tete hũ amẹdase lẹ yee egbọ.
60. Ni osọfonukpa lẹ te ši damọ ši yẹ
amẹteñ, ni ebi Iesu akẹ: Otoo he eko?
Mẽ odase menẹmei yeọ yẹ ohe nẹ?
61. Ši *etfaa esẽñ ni etoo he eko. Osọ-
fonukpa lẹ sã bilẹ ekoñ akẹ: Ani bo
dši Kristo, moni adšọọlẹ bi lẹ lo?
*15,5. Ies. 53,7.

62. Ni Iesu kẽ: Miñ; ni nyeana
gbomobi lẹ akẹ ẽtã hewalẹ lẹ ni-
nedšũrõ nọ ni "ẽba yẹ ńwei ata-
tui lẹ amli."
63. Ši osọfonukpa lẹ gbla etadei ní
ekẽ: Mẽ odasefoi wọsã wọtaoọ doññ?
64. Nyénu emusubọ lẹ; té nyedfẽñọ tẽñ?
Ni amẹfẽ amẹbulẹ fọ akẹ esa gbẽle. Ioh. 19,7.
65. Ni meikomei bõi ladšõ-fẽ kẹ ehe-
fiemọ, ni amẹfĩ ehĩe ni amẹyilẹ, ni amẹ-
kẹlẹ akẹ: Gbã! Ni tšũdši lẹ gblalẹ mãi.
(66—72. Mat. 26,69—75. Luk. 22,56—62.
Ioh. 18,17.25—27.)
66. Bẽlẹ Petro yẹ šiši lẹ yẹ mõ te lẹñ, ni
osọfonukpa lẹ weyei lẹ ateñ mokome ba;
67. ni beni ena Petro ní ẽẃere la lẹ,
ekwẹlẹ ni ekẽ: Té bo hũ okẹ Iesu Na-
zarenyo lẹ yọ?
68. Ši etšo ekẽ: Milee noni okẽọ nẹ,
ni minaa šiši tete. Ni edše kpo ete koi
lẹ ši, kẹkẹ ni wuọ gbẹ.
69. Ni oblayõ lẹ nalẹ ekoñ, ni esã
ebõi mei ni damọ dšẹi lẹ kẹmọ akẹ:
Amẹteñ mokome nẹ!
70. Ši etšo ekoñ. Ni fe sẹ fiõ lẹ mei ní
damọ dšẹi lẹ kẽ Petro ekoñ akẹ: Anọ-
kwale mli lẹ, amẹteñ mokome dšio,
edšakẹ Galileanyo dšio, ni owiemọ hũ
tamọ nakai.
71. Kẹkẹ lẹ ebõi lõmọ kẹ kitãikãamọ
akẹ: Milee gbomo ní nyewieọ ehe nẹ!
72. Ni amrõ lẹ wuọ gbẹ noni dši ši
enyọ; ni Petro kai wiemọ ni *Iesu kẽlẹ
lẹ akẹ: Wuọ náñ agbẹ šii enyọ ni ookpa
yẹ misẹ šii etẽ. Ni beni ekai lẹ, efó
ahũ. *K. 30.

Yitšo 15.

Ni beni dše kẽ etšẹreọ lẹ, osọfonukpai
lẹ kẹ mañ onukpai lẹ kẹ wolońmãlọi lẹ
kẹ akuašoñ mũ lẹ fẽ te adšina, ní amẹfĩ
Iesu ni amẹkplalẹ amẹkẹlẹ yahã Pilato.
Mat. 27,1.2. Luk. 22,66; 23,1. Ioh. 18,28.
(15,2—19. Mat. 27,11—30. Luk. 23,2—25. Ioh. 18,29—19,16.)
2. Ni Pilato bilẹ akẹ: Ani bo dši Iu-
dafoi lẹ amañtšẹ lẹ? Ni ehere nọ ekẽlẹ
akẹ: Okẽ.
3. Ni osọfonukpai lẹ fiọ enã pĩ.
4. Ni Pilato bilẹ ekoñ akẹ: Otoo he
eko? Kwẹ onã sọññ ni amẹfiọọ!
5. Ši Iesu *etoo he eko doññ, ni Pi-
lato hĩe felẹ yã. *14,61. Ies. 53,7.

6. Ši dāne kẹ́ šẹ gbīdšūrō lẹ nọ lẹ, eṅmēọ gboklẹfonyo kome ni amẹbiọlẹ he ehāa-amẹ.

7. Ši moko yẹ ní atšẹ́ọlẹ Baraba ni awolẹ niiaṅ kẹ atūatšelọi krokomei ni gbe gbomo yẹ atūatšemọ lẹ mli lẹ.

8. Kẹkẹ ni asafo lẹ babōi blọmọ kẹ lẹ faikpamọ, akẹ éfe tamọ bọni efeọ dā lẹ ehāamẹ.

9. Ši Pilato hereamẹ nọ ni ekẽ: Nyemīsumọ akẹ miṅmē Iudafoi amaṅtšẹ lẹ he mihānye lo?

10. Edšakẹ ele akẹ hetšēmọ nā ni osọfonukpai lẹ mōlẹ hā lẹ. Ioh. 11,48.

11. Ši osọfonukpai lẹ wo asafo lẹ yiṅ akẹ amẹhā eṅmē Baraba moṅ he ehāamẹ.

12. Ni Pilato sā here nọ ekẽamẹ ekoṅ akẹ: Bēlẹ meni nyetaoọ akẹ mife moni nyetšẹ́ọlẹ Iudafoi amaṅtšẹ lẹ he mọ?

13. Ši amẹblọ ekoṅ amẹkẽ: Seṅmọlẹ!

14. Ni Pilato kẽamẹ akẹ: Ši mē efōṅ po efe? Ši amẹblọ fè tšutšu lẹ akẹ: Seṅmọlẹ!

15. Ši akẹ-ni Pilato taoọ akẹ ekplēọ ehāa asafo lẹ hewọ lẹ, eṅmē Baraba he ehāamẹ; ni Iesu lẹ, ekẹ kplebii yilẹ, ni eṅōlẹ ehā ní ayaseṅlẹ.

16. Ni asrafoi lẹ kplalẹ kẹ-te kodšomọmō lẹṅ, ni amẹtšẹ́ asrafoi-aku mū lẹ fē kẹ-bakpe.

17. Ni amẹwolẹ atade tšuru ko, ni amẹfe ṅmei akekre amẹṅō-fīlẹ.

18. Ni amẹbōilẹ ṅāmọ akẹ: Ofiē, Iudafoi amaṅtšẹ!

19. Ni amẹkẹ pamplo tfia eyiteṅ, ni amẹfē ladšo amẹfie ehe, ni amẹkūla ši amẹdšālẹ.

(20—41. Mat. 27,31—56. Luk. 23,26—49. Ioh. 19,16—30.)

20. Ni beni amẹyeyē ehe fẹo lẹ, amẹdšie atade tšuru lẹ yẹ ehe, ni amẹṅō lẹdientšẹ etadei lẹ amẹwolẹ, ni amẹkplalẹ kẹ-te, ni amẹyaseṅlẹ.

21. Ni amẹnyē Simon Kirēnenyo ko ní dšẹ ṅā lẹṅ hoọ ni dši Aleksandro kẹ *Rufo tšẹ lẹ nọ, akẹ ewo eseṅmọtšo lẹ. * Rom. 16,13.

22. Ni amẹkplalẹ kẹ-te heko ni atšẹ́ọ dšẹi Golgota, ešiši dši Yitšoṅoṅohe.

23. Ni *amẹhālẹ wein ni akẹ mire efutuṅ akẹ énu; ši enuu. * Lal. 69,22.

24. Ni beni amẹseṅlẹ lẹ, amẹdša etadei lẹ amli, ni amẹfō nọ ošiki, noni mo akọ. Lal. 22,19.

25. Ši ṅmlẹ nẹhū mli amẹseṅlẹ lẹ.

26. Ni aṅmā sane ni akẹ-fō enọ lẹ yẹ eyiteṅ akẹ: "Iudafoi lẹ amaṅtšẹ lẹ".

27. Ni amẹseṅ odšotfalọi enyọ amẹfata ehe, mokome ye eninedšūrō, ni mokome hū ye ebẹku.

28. Ni *ṅmālẹ lẹ ni kẽ akẹ: "Ni abulẹ aši efōṅfelọi anọ" lẹ ba mli. * Ies. 53,12.

29. Ni mei ní hoọ lẹ lomọlẹ, ni amẹhoso amẹyitšei ni amẹkẽ: Ei, *bo ní okūmoọ sọlemọtšū ni osā omāalẹ gbīī etē lẹ nẹ! * 14,58.

30. Heremọ bodientšẹ oyiwala, ni odše seṅmọtšo lẹ nọ okpleke ši!

31. Nakai noṅṅ osọfonukpai lẹ kẹ woloṅmālọi lẹ hū ye ehe fẹo yẹ amẹteṅ amẹkẽ: Ehere meikrokomei ayiwala, ši lẹdientšẹ enō lẹ enyēē ehere;

32. Kristo, Israel maṅtšẹ lẹ, adše seṅmọtšo lẹ nọ akpleke ši ko, koni wọna ni wọhe wọye! Ni mei ní aseṅ afata ehe lẹ hū dšẹlẹ. Mat. 16,1.4.

33. Ni beni šẹ ṅmlẹ nyoṅma kẹ enyọ lẹ, duṅ wo yẹ šikpoṅ lẹ nọ fē kẹ-yaši ṅmẹdši etē mli.

34. Ni ṅmẹdši etē mli lẹ Iesu bo kẹ gbē walẹ ekẽ: *"Eloi, Eloi, lama sabaktani?" ešiši dši: "Mi-Nyoṅmọ, mi-Nyoṅmọ, mēba okwami? * Lal. 22,2.

35. Ni beni mei ni damọ dšẹi lẹ ateṅ meikomei nu lẹ, amẹkẽ: Na, ētšẹ́ Elia.

36. Ni moko ša foi ni eyaṅō ṅšọṅkotša etšọ ašiṅ mli, ni eṅō-mā pamplo nā ehālẹ akẹ enu ni ekẽ: Nyehāa wọmēa, ni wọkwẹ akẹ Elia aabadšielẹ lo?

37. Ni Iesu bo kẹ gbē walẹ ni eṅō emumọ lẹ ehā.

38. Ni sọlemọtšū lẹṅ muhō lẹ mli gbā enyọ kẹ-dšẹ yiteṅ kẹ-bayi ši.

39. Ši beni asrafoi-oha-atšẹ ní damọ eṅelẹnọ lẹ na akẹ ebo nẹkẹ ni eṅō emumọ lẹ ehā lẹ, ekẽ: Lẹlẹṅ, akẹ nẹkẹ gbomo nẹ Nyoṅmọ bi ni!

40. Ni yei komei hū yẹ dšẹi ní amẹdamọ sẹ fleṅṅ amẹmīkwẹ; amẹteṅ meikomei dši Maria Magdalēna, kẹ Maria, Iakobo ṅō kẹ Iose nye lẹ, kẹ Salome, Luk. 8,2.3.

41. mei ní beni eyọ Galilea ni amẹ-
nyieọ esẹ ni amẹsúmoọlẹ lẹ, kẹ yei kro-
komei pī ni kẹlẹ ba Ierusalem lẹ.
(42-47. Mat. 27,57—61. Luk. 23,50—55. Ioh. 19,38—42.)
42. Ni beni šẹ gbẹkẹ lẹ, akẹ-ní edši
hesāmọgbī ní nyie hedšọ̄mọgbī lẹ hīe
hewọ lẹ,
43. Iosef ní dšẹ Arimatia, ní dši akua-
šońnyo ko ní yọ gbẹi ní lẹ hū ekwẹọ
Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ gbẹ lẹ, ba ni ekẹ
ekā yiń kẹ-te Pilato ńō, ni eyabi Iesu
gbonyo lẹ.
44. Ši Pilato hīe felẹ yā akẹ égbo
momo; ni etšẹ́ asrafoi-oha-atšẹ lẹ ebilẹ
akẹ egbo étšẹ lo?
45. Ni beni enu kẹ-dšẹ asrafoi-oha-atšẹ
lẹ nā lẹ, eńō gbonyo lẹ eke Iosef.
46. Ni eyahe klala, ni ebadšielẹ kẹ-
kpleke ši, ní eńō klala lẹ eha ehe, ni
eńōlẹ eyańmē gbonyobu ní akpẹ yẹ tẹsā
mli lẹń, ni ekoklo tẹ ekẹ-ńā bu lẹ nā.
47. Ni Maria Magdalēna kẹ Maria, Iose
nye lẹ, yakwẹ heni akẹlẹ yańmē lẹ.

Yītšo 16.

(16,1—8. Mat. 28,1—8. Luk. 24,1—12. Ioh. 20,1—10.)
Ni beni hedšọ̄mọgbī lẹ fo mli lẹ, Maria
Magdalēna kẹ Iakobo nye Maria kẹ Salo-
me yahe tšofāi-kẹ-ńmai, koni amẹba ni
amẹkẹ-bakpalẹ.
2. Ni otši lẹ kleńkleń gbī lẹ nọ lebi
māńkpa, beni hūlū te ši lẹ, amẹba bu
lẹ nā.
3. Ni amẹkẹ̄kẹ̄ amẹhe akẹ: Namo aako-
klo tẹ lẹ yẹ bu lẹ nā ahāwọ?
4. Ši beni amẹyawó amẹhīe nọ lẹ,
amẹna akẹ ákoklo tẹ lẹ kẹ-te sẹ; edšakẹ
eda naakpa.
5. Ni beni amẹbote bu lẹ mli lẹ, amẹna
oblanyo ko tá ninedšūrōgbẹ, ni ewo
atade yẹń kakadań; ni amẹhẹle ši.
6. Ši ekẹ̄amẹ akẹ: Nyekašea gbeyei!
Nyemītao Iesu Nazarenyo ní asẹńlẹ lẹ; ete
ši, ebẹ biẹ; na, heni akẹlẹ ńmē nẹ!
7. Ši nyeyaā ni nyeyakẹ̄a ekaselọi lẹ
kẹ Petro, akẹ ētšō nyehīe kẹ-mīya Gali-
lea; dšẹi nyeanalẹ yẹ, takẹ bẹni ekẹ̄-
nye lẹ. 14,28
8. Ni amẹdše kpo oyá ni amẹdšo foi
kẹ-dšẹ bu lẹ he, ši hekpokpomọ kẹ nākpẹ
mōmōamẹ; ni amẹkẹ̄ẹ̄ mokomoko noko;
edšakẹ amẹmīše gbeyei.
9. Ši beni ete ši lebi māńkpa yẹ otši
lẹ kleńkleń gbī lẹ nọ lẹ, mo tšutšu ní
edšie ehe kpo etšō dši Maria Magdalēna,
mo mli hū ni *efā daimonioi kpawo yẹ lẹ.
* Luk. 8,2. Ioh. 20,11—18.
10. Ni lẹ ete eyagba mei ní kẹlẹ hī ši
ní yeọ ńkọmọ ni amẹfóọ lẹ.
11. Ši amẹ lẹ, beni amẹnu akẹ ehīe kā
ni enalẹ lẹ, amẹhee amẹyee.
12. Nii nẹ asẹ lẹ edšie ehe kpo yẹ su
kroko mli etšō amẹteń mei enyọ, beni
amẹyaā šišēramọ yẹ ńānọ lẹ. Luk. 24,13—35.
13. Ni amẹ hū amẹyiń amẹte amẹyakẹ̄
mei ni efẹ lẹ, ši amẹhee nomei hū tete
amẹyee.
(14—18. Luk. 24,36—49. Ioh. 20,19—23.)
14. Fe sẹ lẹ *edšie ehe kpo etšō mei
nyońma kẹ ekome lẹ dientšẹ, beni amẹtrá
niyenii aši lẹ, ni ewie amẹhīe yẹ he ní
amẹhee amẹyee kẹ amẹtšuiwalẹ lẹ hewọ,
edšakẹ amẹhee mei ní nalẹ yẹ ešitē lẹ
sẹ lẹ amẹyee. * 1 Kor. 15,5.
15. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nyeyaā dše lẹń
fē-kwa nyeyašiẹa sanekpakpa lẹ
nyetšōa nofēno ní abọ lẹ.
Mat. 28,18—20.
16. Moni heọ yeọ ní abaptisilẹ
lẹ, aahere eyiwala; ši moni hee
yee lẹ, aabulẹ fọ. Bọf. 2,38.
17. Ši okadii ni aanyie mei ni heọ yeọ
lẹ asẹ nẹ: Migbẹi anọ lẹ *amẹafāmọ
daimonioi; †amẹawie wiemọi hēi;
* Bọf. 16,18. † Bọf. 2,4. 11; 10,46.
18. *amẹahole onūfūi; ni kẹdši amẹnu
noko ní gbeọ mo lẹ, efeńamẹ efōń ko;
†amẹańō amẹnidši amẹfie helatšẹmei anọ,
ni amẹhe aawaamẹ.
* Luk. 10,19. Bọf. 28,3—6. † Iak. 5,14. 15.
(19. 20. Luk. 24,50—53. Bọf. 1,4—11.)
19. Kẹkẹ lẹ beni Nuntšọ Iesu kẹamẹ
ewie sẹ lẹ, ańōlẹ kẹ-te ńwei, ni *eyatá
Nyońmọ ninedšūrō nọ. * Lal. 110,1. Bọf. 7,55.
20. Ši amẹ lẹ amẹdše kpo ni amẹyašiẹ
yẹ hefēhe, ni Nuntšọ lẹ kẹamẹ *mītšu
nii ni ewo wiemọ lẹ hewalẹ kẹ okadii
ni nyie sẹ lẹ. * Heb. 2,4.

LUKA SANEKPAKPA LE̱.

Yitšo 1.

Ake̱-ni mei pī eko̱ efō ame̱no̱ ake̱
ameaṅmā sādši ní èba mli ye̱ wo̱teṅ le̱,
2. tamo̱ bo̱ni mei ní na ke̱ ame̱hī-
ṅme̱ii ke̱-dše̱ šišidšē ni ame̱dši wiemo̱ le̱
he súolo̱i le̱ dšadše tšōwo̱ le̱ hewo̱ le̱:
3. esa mihīe ake̱ mi hū, ní mitao nibii
fē nā fitšofitšo ke̱-dše̱ šišidšē le̱, maṅmā
pe̱pē̱pe̱ mahāo, *Teofile dšūrō; *Bof. 1,1.
4. koni ona wiemo̱i ní atšōo le̱ mli
ano̱kwale.
5. Iudea maṅtše̱ Herode yino̱ le̱ oso̱fo
ko ye̱ ni atšé̱ole̱ Zakaria ní edše̱ *Abia
asafoku le̱ mli; ni eṅā le̱ dše̱ Aaron bi-
yei le̱ ateṅ, ni egbe̱i dši Elisabet.
*1 Kron. 24,10.
6. Ni ame̱yi enyo̱ le̱ fē le̱, dšalo̱i dši-
ame̱ ye̱ Nyoṅmo̱ hīe, ni ame̱yeo̱ Nuntšo̱
le̱ kitāi ke̱ ekpo̱i le̱ fē no̱ ni kpa ko
be̱ ame̱he.
7. Ši ame̱be̱ bi, edšake̱ Elisabet le̱ ke-
ne ni, ni ame̱yi enyo̱ le̱ fē amé̱dāra.
8. Ši beni etšuo̱ oso̱fonitšumo̱ ye̱ esa-
foku le̱ gbe̱nā ye̱ Nyoṅmo̱ hīe,
9. tamo̱ bo̱ni oso̱foyeli le̱ yo̱ le̱, eba mli
ake̱ eše̱ eno̱ ake̱ eya Nuntšo̱ le̱ so̱lemo̱tšū
le̱ṅ ni *eyašā tšofā-ke̱-ṅma, *2 Mose 30,7.
10. ni tšofā-ke̱-ṅma-šā be le̱ mli le̱, mā
le̱ṅ asafo mū le̱ fē mīso̱le ye̱ agbó le̱ nā.
11. Ni Nuntšo̱ le̱ bo̱fo ko badšie ehe
kpo etšōle̱, ni edamo̱ tšofā-ke̱-ṅma-šālate̱
le̱ ninedšūrō no̱.
12. Ni beni Zakaria nale̱ le̱, etšui fā
ni gbeyei mōle̱.
13. Ši bo̱fo le̱ kē̱le̱ ake̱: Kāše gbeyei,
Zakaria, edšake̱ abo ofaikpamo̱ le̱ toi, ni
oṅā Elisabet aafo̱ binū ahāo, ni oowole̱
gbe̱i ake̱ Iohane.
14. Ni eefeo mīše̱ ke̱ mliflimo̱, ni mei
pī aanyā efo̱mo le̱ he.
15. Edšake̱ eetšō agbo ye̱ Nuntšo̱ le̱
hīe; ni enuṅ wein lo dā ni wa ko, ni
Mumo̱ kroṅkroṅ aayi emli obō ke̱-adše̱
enye mūsūṅ bēbe. Kods. 13,4.5.
16. Ni eekpale Israelbii le̱ ateṅ mei pī
ke̱-aba Nuntšo̱, ame̱-Nyoṅmo̱ le̱, ṅō.
17. Ni eetšō ehīe ye̱ Elia mumo̱ ke̱
ehewale̱ mli, ni eyadro̱ tše̱mei atšuii ke̱-
ba bii ahe, ke̱ toigbolo̱i hū ke̱-ba dšalo̱i
anilē mli, ni esā maṅ ní éfe klalo eto
Nuntšo̱ le̱. Mat. 17,11—13. Mal. 3,1. 23. 24.
18. Ni Zakaria kē̱ bo̱fo le̱ ake̱: Meni
mike̱-ale ene̱? Edšake̱ mi le̱, *nūmo dšimi,
ni miṅā hū égbo̱. *1 Mose 18,11.
19. Ni bo̱fo le̱ to he ekē̱le̱ ake̱: Midši
*Gabriel ní damoo̱ †Nyoṅmo̱ hīe le̱, ni
atšūmi ake̱ mikeo abawie ní migbao
sanekpakpa ne̱. *Dan. 8,16. †Heb. 1,14.
20. Ni na, ooto̱ mū ni onyēṅ owie ke̱-
yaši gbī no̱ ní nii ne̱ aaba mli, edšake̱
ohee miwiemo̱i le̱ ní baba mli ye̱ ame̱be
mli le̱ oyee.
21. Ni maṅ le̱ mīmē Zakaria, ni ame̱hīe
feame̱ yā ake̱-ni etše̱ ne̱ke̱ ye̱ so̱lemo̱tšū
le̱ṅ le̱.
22. Ši beni edše kpo le̱, enyē̄ ekeame̱
awie, ni ame̱yo se̱ ake̱ eyana nii ye̱
so̱lemo̱tšū le̱ṅ; ni le̱dientše̱ hū efōame̱
nine, ni ekā he eto̱ mū.
23. Ni eba mli ake̱, beni esúomo̱ gbīī
le̱ tā le̱, eyiṅ ete le̱dientše̱ ewe.
24. Ši nakai gbīī le̱ ase̱ le̱ eṅā Elisabet
ṅō ho̱, ni etē ehe nyōdši enumo̱ ekē̱:
25. Ne̱ke̱ Nuntšo̱ le̱ efe ehāmi ye̱ gbīī
amli ní ekwe̱ koni edšie *mihīegbēle le̱
ye̱ gbomei ateṅ le̱. *1 Mose 30,23.
26. Ši nyōṅ ní dši ekpa le̱ no̱ le̱
Nyoṅmo̱ tšū bo̱fo Gabriel ke̱-te Galilea
maṅ ko ní atšé̱ole̱ Nazaret le̱ mli,
27. ye̱ oblayō fro ko ní atšē̱ ehe bā ahā
nū ko ní atšé̱ole̱ Iosef ní dše̱ David we
le̱ ṅō; ni oblayō le̱ gbe̱i dši Maria.
2,5. Mat. 1,16. 18.
28. Ni bo̱fo le̱ ba eṅō ni ekē̱: Hedšo̱le̱
ahāo, bo moni adro-o, Nuntšo̱ le̱ keo ye̱,
adšō̱o ye̱ yei ateṅ!
29. Ši beni enale̱ le̱, etšui fā ye̱ ewie-
mo̱ le̱ he, ni edfēṅ nō ṅāmo̱ ní dši ene̱.
30. Ni bo̱fo le̱ kē̱le̱ ake̱: Kāše gbeyei,
Maria; edšake̱ ohīe eba nyam ye̱ Nyo-
ṅmo̱ hīe.

31. Ni na, *obaná mũsũ ni oofo binũ, ni oowolẹ gbẹi akẹ †Iesu.
* Ies. 7,14. † Mat. 1,21—23.
32. Eetšő agbo, ni aatšẹ́lẹ Ňweinyo lẹ bi, ni Nuntšọ Nyoṅmọ aańõ *etšẹ David mańtšẹsẽi lẹ ahãlẹ.
* 2 Sam. 7,12 13.
33. Ni eeye Iakob we lẹ nọ mań-tšẹ kẹ-ate nãnọ, ní emańtšẹyeli lẹ sẹ efoń.
34. Ši Maria kẹ̃ bọfo lẹ akẹ: Tẽ aafe tẽń ni enẹ aaba mliń, akẹ-ni milee nũ nẹ?
35. Ni bọfo lẹ to he ekẹ̃lẹ akẹ: *Mumọ kroṅkroṅ aaba onọ, ni Ňweinyo lẹ hewalẹ aabaha onọ, nohewọ lẹ nakai bi kroṅkroṅ lẹ hũ ni oofọ lẹ, aatšẹ́lẹ Nyoṅmọ bi.
* Mat. 1,18.20.
36. Ši na, owekunyo Elisabet lẹ hũ, ená binũ mũsũ yẹ egbọlẹ mli, ni moni atšẹ́ọlẹ kene lẹ ená nyõdši ekpa.
37. Edšakẹ nokonoko bẹ ní Nyoṅmọ nyẽń afe.
1 Mose 18,14.
38. Ni Maria kẹ̃: Na, Nuntšọ lẹ weyõ dšimi; ába mlí ahãmi yẹ owiemọ lẹ nã! Ni bọfo lẹ šilẹ ete.
39. Ni Maria te ši yiń yẹ nakai gbĩi lẹ amli oyá kẹ-te Iuda mań ko mli yẹ gõdši lẹ anọ,
40. ni eyabote Zakaria we lẹ ni eńã Elisabet.
41. Ni eba mli akẹ, beni Elisabet nu Maria ńãmọ lẹ, abifao lẹ tũ *yẹ emũsũń; ni Mumọ kroṅkroṅ yi Elisabet mli obõ;
* K. 15.
42. ni ebo kẹ gbẽ walẹ ni ekẹ̃: *Adšọ̃o yẹ yei ateń, ni adšọ̃ omũsũńbi lẹ!
* K. 28.
43. Ni nẽgbẹ enẹ dšẹ bahãmi ní mi-Ňuntšọ nye baã mińõ nẹ?
44. Ši na, amrõ pẹ ni ońãmọ gbẽ lẹ gbẹ yẹ mitoiń lẹ, abifao lẹ kẹ mlifilimọ tũmọ yẹ mimũsũń.
45. Ni *adšọ̃o, bo moni ohe oye akẹ wiemọi ní adšẹ Nuntšọ lẹ ńõ abakẹ̃ọlẹ aaba mli lẹ.
* 11,28.
46. Ni Maria kẹ̃: Misusuma mikafo Nuntšọ lẹ,
1 Sam. 2,1—10.
47. ni mimumọ mli mifilil̥ẹ yẹ Nyoṅmọ, miwalaherelọ lẹ, hewọ,
48. akẹ *ebakwẹ eweyõ hũmi ni dši lẹ lẹ. Edšakẹ na, kẹ-dšẹ ńmẹnẹ-gbĩ-nẹ nọ lẹ yinọi lẹ fẽ †aadšọ̃mi:
* Lal. 113,5.6. † Luk. 11,27.
49. edšakẹ Ofe lẹ éfe nii wudši éhãmi; ni kroṅkroṅ dši egbẹi lẹ,
50. ni emọbọnalẹ lẹ yẹ mei ni šeọlẹ gbeyei lẹ anọ kẹ-yaši yinọi ayinọi.
Lal. 103,13.17.
51. Ekẹ enine etšu hewalẹ-nitšumọ; mei ní woọ amẹhe yẹ amẹtšuiń dfẽńmọ mli lẹ egbẹamẹ efã.
2 Sam. 22,28.
52. Ekpa odšei kẹ-dše amẹsẽii anọ, ni ewó mei ní dši hũmii lẹ anọ.
Lal. 147,6.
53. Ehã hõmọwọlọi etọ̃rọ kẹ nii kpakpai, ni henálọi lẹ, efieamẹ eflo.
Lal. 34,11; 107,9.
54. Eye ebua ewenũ Israel, koni ekai emọbọnalẹi lẹ,
55. takẹ bọni ekẹ̃ wọtšẹmei lẹ, ehã Abraham kẹ esešibii lẹ kẹ-ya nãnọ.
1 Mose 17,7; 18,18.
56. Ni Maria kẹlẹ hĩ ši aafe nyõdši etẽ, ni ekũ esẹ ete emań.
57. Agbẹnẹ Elisabet fọmọbe šẹ, ni efọ binũ.
58. Ni ekũ lẹń bii kẹ ewekumei lẹ nu akẹ Nuntšọ lẹ énalẹ mọbọ babaõ, ni amẹkẹlẹ nyá.
59. Ni eba mli akẹ, gbĩ ní dši gbĩ *kpanyọ lẹ amẹba gbekẽ lẹ ketiafõ, ni amẹńõ etšẹ gbẹi Zakaria lẹ amẹwolẹ.
* 1 Mose 17,12.
60. Ni enye here nọ ekẹ̃: Dahida, ši awolẹ Iohane moń!
K. 13.
61. Ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Moko bẹ oweku lẹ mli ní atšẹ́ọlẹ nakai!
62. Ni amẹkẹ amẹnine fe okadi bi etšẹ bọni esumọọ akẹ atšẹ́lẹ.
63. Ni ebi tão fiõ ko, ni eńmã akẹ: Iohane dši egbẹi. Ni efe amẹfẽ nákpẹ.
64. Ni amrõ lẹ nońń lẹ enãbu gble ni elilẹi fẽne, ni ewie edšie Nyoṅmọ yi.
65. Ni gbeyei mõmọ amẹkũ lẹń bii lẹ fẽ, ni agba sãdši nẹ fẽ yẹ Iudea gõdši lẹ fẽ nọ.
66. Ni mei fẽ ni nu lẹ ńõ-to amẹtšuiń amẹkẹ̃: Meni po gbekẽ nẹ batšő? Edšakẹ Nuntšọ lẹ nine kã ehe.
67. Ni etšẹ Zakaria mli yi obõ kẹ Mumọ kroṅkroṅ, ni egba ekẹ̃:
68. Adšọ̃ Nuntšọ, Israel Nyoṅmọ lẹ, akẹ *ebasra emań lẹ, ni etšu kpõmọnii ehãamẹ.
* 7,16.

69. ni etē walaheremo̱ aklonto ši ehãwo̱
ye̱ ewenū David we le̱, Lal.132,17.
70. take̱ bo̱ni ewie ye̱ egbalo̱i kroṅkroṅi
ní yo̱ ke̱-dše̱ blema bēbe le̱ anā le̱;
71. ake̱ eehere wo̱yiwala ke̱-adše̱ wo̱-
henye̱lo̱i ke̱ mei fē̃ ní he tšēo̱wo̱ le̱ adeṅ;
72. ní ena wo̱tše̱mei le̱ amo̱bo̱, ní ekai
ekpāṅmo̱ kroṅkroṅ le̱, 1 Mose 17,7. 3 Mose 26,42.
73. kitā ni ekā wo̱tše̱ Abraham le̱,
1 Mose 22,16. 17. Mika 7,20.
74. ake̱ eehā adšiewo̱ ye̱ wo̱henye̱lo̱i
adeṅ ni wo̱súmo̱le̱ ní gbeyeišemo̱ ko be̱ mli
Tit. 2,12.14.
75. ye̱ hetšemo̱ ke̱ dšale̱ mli ye̱ ehīe
wo̱gbīī abo̱ fē̃.
76. Ni bo, gbekē ne̱, aatšé̱o
Ṅweifloflonyo le̱ gbalo̱; edšake̱
obatšṓ *Nuntšo̱ le̱ hīe ní oyasā
egbe̱i le̱ oto, *Mat. 3,3.
77. koni oṅõ walaheremo̱ he nilē ohā
emaṅ le̱ ye̱ ame̱he ešai fā mli, Ier. 31,34.
78. ye̱ wo̱-Nyoṅmo̱ le̱ mo̱bo̱nale̱ ní hãa
emũsũṅ tšõo̱le̱ le̱ nā noni hā dšetše̱remo̱
ní dše̱ ṅwei le̱ ebasrawo̱ ne̱,
4 Mose 24,17. Ies. 60,1.2. Mal. 3,20.
79. koni dšeṅ atše ahā mei ni trá duṅ
ke̱ gbēle hõ̃ṅ mli le̱, ni atšṓmo̱ wo̱nādši
ke̱-ya hedšo̱le̱ gbe̱ le̱ no̱. Ies. 9,1.
80. Ni gbekē le̱ bada, ni ehe wa ye̱
mumo̱ mli, ni ehī *ṅā le̱ no̱ ke̱-yaši gbī
no̱ ni aṅõle̱ atšõ Israel. *Mat. 3,1.

Yitšo 2.

Ši no gbīī le̱ amli le̱ eba mli ake̱
akpo̱ ko dše̱ Kaisare Augusto ṅõ ba,
ake̱ akane dšeṅ fē̃ ni aṅmā.
2. Ni ene̱ dši kleṅkleṅ kanemo̱ ní
akane be mli ni Kirenio yeo̱ lumo ye̱
Siria le̱.
3. Ni mei fē̃ te ame̱dientše̱ ame̱maṅ,
ní aṅmā ame̱gbe̱i.
4. Ke̱ke̱ ni Iosef hū dše̱ Nazaret mā
le̱ṅ ye̱ Galilea ni ete Betlehem ní dši
David mā le̱ṅ ye̱ Iudea, edšake̱ edše̱ Da-
vid we ke̱ eweku le̱ mli,
5. koni aṅmāle̱ ke̱ Maria, eṅā ní etšḕ̱
ehe bā ní emũsũ éda le̱, agbe̱i. 1,27.
6. Ši eba mli ake̱, beni ame̱yo̱ dše̱i
le̱, egbīī še̱ ní ebafo̱.
7. Ni *efo̱ binū, ekromo̱bi le̱, ni eṅõ
mama ebla ehe, ni eṅõle̱ eṅmē koloi-
aniyeniianõ mli, edšake̱ ame̱náá gbe̱ ye̱
gbo̱iatōhe le̱. *Mat. 1,25.
8. Ni tōkwe̱lo̱i komei ye̱ ṅāno̱ ye̱ dše̱i
niiaṅ noṅṅ ní ame̱mīši kpe ame̱mību
ame̱tōi ahe nyōṅ.
9. Ni na, Nuntšo̱ le̱ bo̱fo ko badamo̱
ame̱mase̱i, ni Nuntšo̱ le̱ anumnyam kpe̱
bo̱leame̱, ni ame̱še gbeyei naakpa.
10. Ni bo̱fo le̱ kē̱ame̱ ake̱: Nyekašea
gbeyei; edšake̱ na, mibagbanye
mīše̱-sane kple ni dši maṅ fē̃ nõ;
11. ake̱ ṅme̱ne̱ áfo̱ walaherelo̱
ní dši Kristo, Nuntšo̱ le̱, ahānye,
ye̱ David mā le̱ṅ.
12. Ni ene̱ aafe okadi ahānye: nyeana
abifao ni aṅõ mama abla ehe, ní ekā
koloi-aniyeniianõ mli.
13. Ni trukā le̱ *ṅwei ta kple bafata
bo̱fo le̱ he, ni ame̱dšie Nyoṅmo̱ yi ame̱kē̱:
*Dan. 7,10.
14. Anumnyam ahā Nyoṅmo̱ ye̱
ṅwei flōflo, ni hedšo̱le̱ aba ši-
kpoṅ le̱ no̱, ni aná gbomei ahe
tšuidšũrõ! 19,38. Ies. 57,19. Ef. 2,14.17
15. Ni eba mli ake̱, beni bo̱foi le̱ édše
ame̱ṅõ ete ṅwei le̱, tōkwe̱lo̱i le̱ hū kē̱kē̱
ame̱he ake̱: Nyehāa wo̱yaā Betlehem ko,
ni wo̱yakwe̱a sane ni eba ní Nuntšo̱ le̱
édšie étšõwo̱ ne̱.
16. Ni ame̱te oyá, ni ame̱yana Maria
ke̱ Iosef ke̱ abifao le̱ ní ekā koloi-
aniyeniianõ le̱ mli.
17. Ni beni ame̱yanale̱ le̱, ame̱dšadše
sane ní agbaame̱ ye̱ gbekē le̱ hewo̱ le̱
ame̱tšõ ye̱ hei pī. K. 10—12.
18. Ni mei fē̃ ní nu le̱ hīe feame̱ yā
ye̱ noni tōkwe̱lo̱i le̱ gbaame̱ le̱ hewo̱.
19. Ši Maria ke̱ ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ fē̃ to
ni esusuo̱ he ye̱ etšui mli. K. 51.*
20. Ni tōkwe̱lo̱i le̱ kū ame̱se̱, ni ame̱-
wo Nyoṅmo̱ hīe nyam, ni ame̱dšie eyi
ye̱ nibii fē̃-kwa ní ame̱nu ni ame̱na le̱
hewo̱, tamo̱ bo̱ni agbaame̱ le̱.
21. Ni beni gbīī kpānyo̱ še̱ ní afo gbekē
le̱ ketia le̱, awole̱ gbe̱i ake̱ Iesu, tamo̱
bo̱ni bo̱fo le̱ éwole̱ momo dāni aṅõle̱ ho̱ le̱.
1,31. 59.
22. Ni beni agbe ame̱hetšūmo̱-gbīī le̱
anā ye̱ *Mose mla le̱ nā le̱, ame̱ke̱le̱ te
Ierusalem, koni ake̱le̱ ayatšõ Nuntšo̱ le̱,
*3 Mose 12

23. takẹ bọni aṅmā yẹ Nuntšọ lẹ mla lẹ mli akẹ: "Nū-fĕ-nū ní gbleọ mū-sū nā lẹ, aatšẹ́lẹ kroṅkroṅ ahā Nuntšọ lẹ;" 2 Mose 13,2.

24. ní amẹyašā afọle, tamọ bọni akẹ̄ yẹ *Nuntšọ lẹ mla lẹ mli akẹ: "Kosẹ-okpoi enyọ alo šia-okpoi bibii enyọ". * 3 Mose 12,8.

25. Ni na, nū ko yẹ Ierusalem ní atšẹ́ọlẹ akẹ Simeon, ni nakai nū lẹ dšalọ dšilẹ ni ešeọ Nyoṅmọ gbeyei, ēkwẹ *Israel mīšẹdšemọ lẹ gbẹ, ni Mumọ kroṅkroṅ yẹ enọ. * Ies. 40,1; 49,13.

26. Ni Mumọ kroṅkroṅ lẹ edšie kpo etšōlẹ akẹ egboṅ dša ena Nuntšọ lẹ Kristo lẹ dā.

27. Ni Mumọ lẹ nā lẹ eba sọlemọwe lẹ. Ni beni gbekĕ Iesu lẹ fọlọi lẹ kẹlẹ ba koni amẹbafe bọni dši mla lẹ gbẹnā lẹ amẹhālẹ lẹ,

28. kẹkẹ ni ehelẹ efō ekpọkọiaṅ, ni edšọ̄ Nyoṅmọ ni ekẹ̄:

29. Agbẹnẹ hā otšūlọ aya, Owura, yẹ owiemọ lẹ nā, yẹ hedšọlẹ mli; 1 Mose 46,30.

30. edšakẹ mihīṅmẹii éna owa-laheremọ lẹ,

31. noni osā omā mādši fĕ ahīe lẹ,

32. la ni aatēdše dšeṅmādši lẹ ahīe ni eewo omaṅ Israel hīe nyam lẹ. Ies. 42,6; 49,6.

33. Ni etšẹ kẹ enye nā kpẹ amẹhe yẹ nii ni awie yẹ ehewọ lẹ ahe.

34. Ni Simeon dšọ̄amẹ ni ekẹ̄ enye Maria akẹ: Na, akẹ monẹ edamọ ši ehā mei pī *ašigbēmọ kẹ šitē yẹ Israel, kẹ okadi ni awieọ ašiọ; * Ies. 8,14. Mat. 21,42. 1 Kor. 1,23.

35. ni bodientšẹ hū tši aagbu osusuma mlí, ni adšie tšuii pī asusumọi akpo.

36. Ni gbalọyō ko ní atšẹ́ọlẹ Hana yẹ, ní dši Fanuel biyō ni dšẹ Ašer aku-tšo lẹṅ, ni egbọ naakpa, ni ekẹ ewù ehī ši afii kpawo kẹ-dšẹ eblayeiaṅ,

37. ni okūlafoyō dšilẹ, ni eye aafe afii nyoṅmai-kpānyọ kẹ edfẹ, ni edšee sọlemọ-we lẹ kwrā, ši edšáa Nyoṅmọ kẹ buadayeli kẹ faikpamọ nyōṅ kẹ fane. 1 Tim. 5,5.

38. Lẹ hū eba yẹ nakai ṅmlẹtfā lẹ mli noṅṅ, ni ebadšie Nyoṅmọ yi, ni ewie yẹ ehewọ etšō mei fĕ ni kwẹọ Ierusalem *kpōmọ lẹ gbẹ lẹ. * Ies. 52,9.

39. Ni beni amẹgbe nii lẹ fĕ nā yẹ Nuntšọ lẹ mla lẹ nā lẹ, amẹkū amẹsẹ kẹ-te Nazaret, amẹdientšẹ amẹmā lẹṅ yẹ Galilea.

40. Ni gbekĕ lẹ bada, ni ehe wa yẹ mumọ mli, ni eyi obō kẹ nilē, ni Nyo-ṅmọ dromọ yẹ enọ. K. 52; 1,80.

41. Ši dā afi lẹ efọlọi lẹ *yaā Ierusalem, amẹyayeọ Hehō gbīdšūrō. * 2 Mose 23,14–17.

42. Ni beni eye afii nyoṅma kẹ enyọ lẹ, amẹte Ierusalem takẹ bọni gbīdšūrō-yeli lẹ gbẹnā yọ lẹ.

43. Ni beni amẹgbe *gbīī lẹ anā ni amẹkūọ amẹsẹ ekoṅ lẹ, gbekĕ Iesu lẹ kpe sẹ yẹ Ierusalem, ni efọlọi lẹ lee. * 2 Mose 12,18.

44. Ši amẹsusuọ akẹ efutu asafo lẹ kẹ-te, ni amẹnyie gbī kome gbẹ amẹtaolẹ yẹ amẹwekumei kẹ amẹnanemeī lẹ ateṅ.

45. Ni beni amẹnaalẹ lẹ, amẹkū amẹsẹ kẹ-ba Ierusalem ekoṅ amẹmītaolẹ.

46. Ni eba mli akẹ gbīī etē sẹ lẹ amẹya-nalẹ yẹ sọlemọwe lẹ, ní etá ši yẹ tšōlọi lẹ ateṅ ēboamẹ toi ni ēbībīamẹ nii.

47. Ni mei fĕ ní boọlẹ toi lẹ nā kpẹ amẹhe yẹ enílē kẹ ehetōi ní ehāa lẹ ahewọ.

48. Ni beni amẹnalẹ lẹ, amẹhe dšō amẹhe, ní enye kẹ̄lẹ akẹ: Mibi, mēba ofewọ nẹkẹ? Na, mikẹ otšẹ etaoō kẹ aŵerẹhō.

49. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Mēba ni nyetaogmi? Ani nyelee akẹ esami akẹ mihīọ ši yẹ nii ní dši *mitšẹ nō lẹ mli? * Ioh. 2,16.

50. Ni amẹnuu wiemọ ní ekẹamẹ wie lẹ šiši.

51. Ni ekẹamẹ yiṅ kẹ-te Nazaret, ní eba ehe ši ehāamẹ. Ni enye *ṅō nẹkẹ wiemọi nẹ fĕ eto etšui mlí. * K. 19.

52. Ni Iesu te ehīe yẹ nilē kẹ dalẹ kẹ dromọ mli yẹ Nyoṅmọ kẹ gbomei ahīe. 1 Sam. 2,26. Abọi 3,4.

Yītšo 3.

Agbẹnẹ Kaisare Tiberio maṅtšẹyeli afi ní dši nyoṅma kẹ enumọ lẹ mlì, beni Pontio Pilato yeọ amralo yẹ Iudea, ni Herode yeọ tetrarke yẹ Galilea, ni enye-mi Filipo hū yeọ tetrarke yẹ Iturea kẹ Trakoniti šikpōdši lẹ anọ, ni Lisania yeọ tetrarke yẹ Abilēne,

2. ni Hana kẹ Kaiafa yeọ osọfonukpai
lẹ, Nyoṅmọ wiemọ ba Zakaria bi Iohane
ṅō, yẹ ṅā lẹ nọ.
(3,3—18. Mat. 3,1—12. Mar. 1,1—8.)
3. Ni eba Iordan niiaṅ fē, ni ešieọ
tšuitšakemọ baptisimọ ní akẹ-náa ešai fā;
4. takẹ bọni aṅmā yẹ gbalọ *Iesaia
wiemọi awolo lẹ mli akẹ: "Moko gbē
mībo yẹ ṅā lẹ nọ akẹ: Nyesāa Nuntšọ
lẹ gbẹ lẹ, ni nyedšadšea etempōṅi lẹ
trōmō. *Ies. 40,3—5.
5. Aatšī dšō-fē-dšō, ni aahā goṅ-fē-goṅ
kẹ ṅmeṅme-fē-ṅmeṅme aba ši, ni aadšadše
nibii kōdōdši, ni gbẹ ní nọ yọ sakasaka
lẹ nọ aabo;
6. ni helo fē aana Nyoṅmọ walaheremọ
lẹ."
7. Kẹkẹ ni ekē asafoi lẹ ní ba eṅō
ní ebaptisiamẹ lẹ akẹ: *Šikpāi afīei, namo
wie tšōnye akẹ nyédšo mlifū ní baā
lẹ nā foi? *Mat. 23,33.
8. Nohewọ lẹ nyewoa yibii ni sa tšuitšakemọ;
ni nyekabōia kēmọ yẹ nyeyiṅ
akẹ: Wọtšẹ dši Abraham; edšakẹ mīkēnye
akẹ, Nyoṅmọ aanyē atē bii aši kẹ-dšẹ tẹi
nẹ amli ehā Abraham.
9. Ši agbẹnẹ hū lema lẹ kā tšei lẹ
ašišifāi lẹ anọ momo; nohewọ lẹ tšo-fē-tšo
ni woo yibii kpakpai lẹ, aato ní aašé
afō la mli.
10. Ni asafoi lẹ bilẹ akẹ: Bēlẹ meni
wófe mọ?
11. Ni ehere nọ ekēamẹ akẹ: Moni yọ
flakai enyọ lẹ, hā ni ekẹ moni bẹ eko
lẹ adša mli; ni moni yọ ṅmā hū, hā ní
efe nakai noṅṅ.
12. Ni ntōhelọi hū ba ní abaptisiamẹ,
ní amẹkēlẹ akẹ: Tšōlọ, meni wọfe?
13. Ni ekēamẹ akẹ: Nyekahea fè bọni
átonye lẹ.
14. Ni asrafoi hū babilẹ akẹ: Ni wọ
hū, meni wọfe? Ni ekēamẹ akẹ: Nyekahīea
moko soisoi, ni nyekaflọa moko nā
yakatfā; ni nyehāa nyenyōmọwo asaā
nyehīe.
15. Ši beni maṅ lẹ hīe kā nọ ni mei
lẹ fē susuọ yẹ amẹtšuiiaṅ yẹ Iohane hewọ
akẹ benẹ lẹ dši Kristo lẹ,
Ioh. 1,19—28.
16. Iohane here nọ ni ekē mei lẹ fē akẹ:
Mi lẹ nu mikẹ-baptisiọnye; ši moko ní
he wa fèmi mība, ní mīsaa moni fēneọ
etokotai anā kpā, lẹ ekẹ Mumọ kroṅkroṅ
kẹ la aabaptisinye;
17. moni hīe ešātšene yẹ edeṅ, ni eebē
ešikpoṅ lẹ fitšofitšo, ni eebua ṅmā lẹ nā
ewo eboṅo lẹ mli; ši tutū lẹ ekẹ la ní
gboo aašā lẹ.
18. Ni ewie nibii krokomei pī hū ekẹwo
maṅ lẹ ṅā, ekẹ-šiẹ sanekpakpa lẹ
etšōamẹ.
19. Ši tetrarke Herode lẹ, akẹ-ní Iohane
kālẹ yẹ enyemi Filipo ṅā Herodia
lẹ hewọ, kẹ nifōdšianii fē ní lẹ Herode
lẹ efe lẹ hewọ lẹ, Mat. 14,3.4. Mar. 6,17.18.
20. esā efe enẹ eši nọ, akẹ emō Iohane
ewo tšūṅ.
(21.22. Mat. 3,13—17. Mar. 1,9—11. Ioh. 1,32.)
21. Ši eba mli akẹ, beni abaptisi mei
lẹ fē lẹ, abaptisi Iesu hū; ni beni esọleọ
lẹ, ṅwei gble,
22. ni Mumọ kroṅkroṅ lẹ kpleke ši kẹ
su ní tamọ okpo su kẹ-ba enọ; ni gbē
ko dšẹ ṅwei kē: *Bo dši misuomọbi
lẹ, bo ohe tšuidšūrō mináá! *9,35.
(23—38. Mat. 1,1—17.)
23. Ni beni Iesu dientšẹ bōi lẹ, eye
aafe afii nyoṅmai-etē, ni bọni *asusuọ lẹ,
edši Iosef bi, Heli bi, *4,22.
24. Matat bi, Levi bi, Melki bi, Ianai
bi, Iosef bi,
25. Matatia bi, Amos bi, Nahum bi,
Esli bi, Nagai bi,
26. Maat bi, Matatia bi, Semein bi,
Iosek bi, Ioda bi,
27. Iohanan bi, Resa bi, Zerubabel bi,
Šealtiel bi, Neri bi,
28. Melki bi, Adi bi, Kosam bi, Elmadam
bi, Er bi,
29. Iesu bi, Eliezer bi, Iorim bi, Matat
bi, Levi bi,
30. Simeon bi, Iuda bi, Iosef bi, Ionam
bi, Eliakim bi,
31. Melea bi, Mena bi, Matata bi,
*Natan bi, David bi, *2 Sam. 5,14.
32. *Išai bi, Obed bi, Boaz bi, Salmon
bi, Nahāšon bi, *Rut 4,22.
33. Aminadab bi, Ram bi, Hezron bi,
Perez bi, *Iuda bi, *1 Mose 29,35.
34. Iakob bi, Isak bi, Abraham bi,
Tera bi, Nahor bi,
1 Mose 21,2.3; 11,10—26. 1 Kron. 1,24—27.

35. Serug bi, Reu bi, Peleg bi, Eber
bi, Šela bi,
36. Kainan bi, Arpakšad bi, Šem bi,
Noa bi, *Lamek bi, *1 Mose 5,3—32.
37. Metusela bi, Henok bi, Iared bi,
Mahalalel bi, Kainan bi,
38. Enos bi, Set bi, Adam bi, ní dši
Nyoṅmọ nõ lẹ. 1 Mose 5,1—3.

Yitso 4.

(4,1—13. Mat. 4,1—11. Mar. 1,12 13.)

Ni Iesu ni Mumọ kroṅkroṅ eyilẹ obõ
lẹ kũ esẹ kẹ-dšẹ Iordan he, ni Mumọ lẹ
kplalẹ kẹ-te ṅã lẹ nọ;
2. ni abonsam kalẹ gbĩĩ nyoṅmai-edĩẹ.
Ni nakai gbĩĩ lẹ amli lẹ eyee nokonoko;
ni no gbĩĩ lẹ asẹ lẹ hõmọ yelẹ.
3. Ni abonsam kẽlẹ akẹ: Kẹdši Nyo-
ṅmọ bi dšio lẹ, kẽmọ tẹ nẹ ni etšõ abolo.
4. Ni Iesu here nọ ni ekẽlẹ akẹ:
*Aṅmã akẹ: "Dšee abolo kẹkẹ nọ gbomo
tšõọ ni eyi náa wala, ši Nyoṅmọ wiemọ-
fẽ-wiemọ nọ moṅ ni." *5 Mose 8,3
5. Ni abonsam ṅõlẹ kẹ-te goṅ ni kwọ
ko nọ, ni eṅõ dše nẹṅ maṅtšẹyelii lẹ
fẽ etšõlẹ hĩṅmẹitĩã;
6. ni abonsam kẽlẹ akẹ: Bo maṅõ
nẹkẹ hegbẹ nẹ fẽ kẹ amẹnumnyam lẹ ma-
hã; edšakẹ mi aṅõ-hã, ni mofẽmo ni mi-
sumoọ lẹ, lẹ miṅõ-hãa;
7. nohewọ lẹ bo lẹ, kẹdši ookũla ši
odšámi lẹ, fiã-kwa aatšõ onõ.
8. Ni Iesu here nọ ni ekẽlẹ akẹ: [Ho
misẹ, satan!] *Aṅmã akẹ: "Nuntšọ
o-Nyoṅmọ lẹ odšá, ni lẹ kẹkẹ osúmọ!"
*5 Mose 6,13.14.
9. Ni ekẹlẹ ba Ierusalem, ni ekẹlẹ
badamọ sọlemọwe lẹ yiteṅ šõšõšõ lẹ nọ,
ni ekẽlẹ akẹ: Kẹdši Nyoṅmọ bi dšio lẹ,
dšẹ biẹ oṅõ ohe otĩa ši;
10. edšakẹ *aṅmã akẹ: "Ohewọ lẹ eeĩã
ebọĩoi lẹ akẹ amẹbu ohe dšogbãṅ,
*Lal. 91,11. 12.
11. ni amẹhĩeo yẹ amẹdeṅ, koni okaṅõ
onane oši tẹ ko."
12. Ni Iesu here nọ ekẽlẹ akẹ: Akẽ
akẹ: *"Kãka Nuntšọ o-Nyoṅmọ lẹ!"
*5 Mose 6,16.
13. Ni beni abonsam gbe kã lẹ fẽ nã
lẹ, ešilẹ *dã. *Hebr. 4,15.
(14. 15. Mat. 4,12—17. Mar. 1,14. 15.)
14. Ni Iesu kũ esẹ yẹ Mumọ lẹ hewalẹ
lẹ mli kẹ-ba Galilea; ni eyidšiemọ dšidše
yẹ dšẹi niiaṅ fẽ kẹ-kpe.
15. Ni etšõ nii yẹ amẹkpẽhei lẹ, ni
mei lẹ fẽ wo ehĩe nyam.
(16—30. Mat. 13,53—58. Mar. 6,1—6.)
16. Ni eba Nazaret, heni alẽlẹ yẹ lẹ,
ni takẹ bọni efọõ femọ lẹ, ete kpẽhe lẹ
yẹ hedšõmọgbĩ lẹ nọ, ni ete ši koni
ekane wolo.
17. Ni aṅõ gbalọ Iesaia wolo lẹ ahãlẹ,
ni beni egble wolo lẹ mli lẹ, ena heni
*aṅmã yẹ akẹ: *Ies. 61,1. 2.
18. "Nuntšọ lẹ Mumọ lẹ yẹ minọ,
nohewọ lẹ efọmi mũ, koni midšadše
sanekpakpa lẹ mitšõ ohĩafoi;
etšũmi koni mibatšá mei ni amẹ-
tšui ekũmọ lẹ,
19. koni mišiẹ heyeli mitšõ nomi
lẹ, kẹ hĩṅmẹigblemọ hã ĩilafoi,
koni miṅmẽ pilafoi lẹ ahe ni amẹye
amẹhe, ni mišiẹ *afi ko ni sa Nun-
tšọ lẹ hĩe." *3 Mose 25,10.
20. Ni ekota wolo lẹ eṅõ-hã súolọ lẹ,
ni eho etá ši, ni mei fẽ ni yọ kpẽhe lẹ
tšũ amẹhĩṅmẹii amẹĩie enọ.
21. Ni ebõiamẹ kẽmọ akẹ: Ñmẹnẹ
ṅmãlẹ nẹ èba mli yẹ nyetoiiaṅ.
22. Ni mei fẽ yelẹ odase, ni amẹhĩe
ĩeamẹ yã yẹ dromọ-wiemọi ni dšẹ enã lẹ
hewọ, ni amẹkẽ: *Ani dšee Iosef bi lẹ nẹ?
*Ioh. 6,42.
23. Ni ekẽamẹ akẹ: Beñãbe ni ĩe lẹ
nyeaṅõ nẹkẹ abẹ nẹ nyebumi akẹ: "Tšo-
ĩãtšẹ, tšá bodientšẹ ohe!" Nii abọ ni
wọnu akẹ oĩe yẹ *Kapernaum lẹ, femọ
yẹ biẹ ni dši omaṅ lẹ hũ. *Mat. 4,13.
24. Ši ekẽ: Lẹlẹṅ, mĩkẽnye akẹ: *Gbalọ
ko sane eṅõõ yẹ lẹdientšẹ emaṅ. *Ioh. 4,44.
25. Ši mĩkẽnye anọkwale akẹ: Okũlafoi
pĩ yẹ Israel yẹ *Elia yinọ lẹ, be mli
ni aṅã ṅwei nã afii etẽ kẹ nyõdši ekpa
sọṅṅ ni hõmọ kple ba šikpoṅ lẹ fẽ nọ lẹ;
*1 Maṅ. 17,1. 9; 18,1. Iak. 5, 17.
26. ši atšũã Elia kẹ-yaa amẹteṅ mo-
komoko ṅõ, akẹ dša yõ okũlafo ko ni yọ
Zarefat yẹ Zidon šikpoṅ lẹ nọ lẹ.
27. Ni kpitiyelọi pĩ yẹ Israel yẹ gbalọ
Eliša yinọ lẹ, ni atšáá amẹteṅ mokomoko,
akẹ dša *Naeman, Sirianyo lẹ. *2 Maṅ. 5,14.
28. Ni mei ni yọ kpẽhe lẹ fẽ mli fũ
naakpa, beni amẹnu nii nẹ lẹ.

29. Ni amẹte ši ni amẹtširẹlẹ kẹ-dše mā lẹṅ, ni amẹkplalẹ kẹ-te goṅ ní amẹmaṅ lẹ mā nọ lẹ nā, koni amẹyamā eyi ši.
30. Ši etšõ amẹteṅ kẹ-ho, ni eyiṅ ete.

(31—37. Mar. 1,21—28.)

31. Ni eba *Kapernaum, Galilea maṅ lẹ mli, ni etšõamẹ nii yẹ hedšõmọgbīī lẹ anọ, *Mat. 4,13. Ioh. 2,12.
32. ni *amẹnā kpẹ amẹhe yẹ enitšõmọ lẹ hewọ; edšakẹ ewiemọ lẹ mli yẹ hewalẹ. *Mat. 7,28. 29. Ioh. 7,46.
33. Ni nū ko yẹ kpēhe lẹ, ní daimonio ní he tšee mumọ yọ emli, ni ebo kẹ gbē walẹ
34. ekẽ: Fõmọ, mē sane wọkẹo yọ, bo Iesu Nazarenyo? Oba wọhīekpātāmọ! mile moni dšio, bo dši Nyoṅmọ Mokroṅkroṅ lẹ!
35. Ni Iesu fá eyi ni ekẽ: Bú onā ni odše emli! Ni daimonio lẹ šẹlẹ efõ teṅ ni edše emli, ni eyeelẹ awui ko.
36. Ni amẹfē amẹhe dšõ amẹhe, ni amẹkẽkẽ amẹhe akẹ: Mē wiemọ nẹ! edšakẹ hegbẹ kẹ hewalẹ ekẹ-fáa mumọi fõdši lẹ, ni amẹdšeọ kpo!
37. Ni eyidšiemọ dšidše yẹ dšẹi niiaṅ fē.

(38—44. Mat. 8,14—17. Mar. 1,29—39.)

38. Ni ete ši yẹ kpēhe lẹ ni eyabote Simon we lẹ. Ši fulu ní wa emõ Simon šāyõ lẹ, ni amẹkpalẹ fai amẹhālẹ.
39. Ni eyadamọ eyiteṅgbẹ, ni efá fulu lẹ yi, ni fulu lẹ tše yẹ enọ. Ni amrõ lẹ ete ši ni esúmọamẹ.
40. Ni beni hūlū nyõ ši lẹ, mei fē ni yọ mei ní helai srọtoi hīeamẹ lẹ kẹamẹ ba eṅõ; ni eṅõ enidši efīe amẹfē amẹnọ ekomekome ni etšáamẹ.
41. Ni daimonioi hū dše mei pī amli, ni amẹblọ amẹkẽ: Bo dši Kristo, Nyoṅmọ bi lẹ! Ni efámọ amẹyi ni eṅmẽẽamẹ gbẹ ní amẹwie akẹ amẹle akẹ lẹ dši Kristo lẹ. Mat. 8,29. Mar. 3,11. 12.
42. Ni beni dše tšẹre lẹ, eyiṅ kẹ-te ṅāṅọ heko; ni asafoi lẹ taolẹ ni amẹba eṅõ, ni amẹtšī enā, koni ekadše amẹṅõ.
43. Ši ekẽamẹ akẹ: Esa akẹ miyadšadšeọ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ he sanekpakpa lẹ mitšõọ mādši krokomei hū, edšakẹ no hewọ atšūmi. 8,1.
44. Ni ešiẹ etšõ mei yẹ Galilea kpēhei lẹ. Mat. 4,23.

Yitšo 5.

(5,1—11. Mat. 4,18—22. Mar. 1,16—20.)

Agbẹnẹ eba mli akẹ, beni mei pī dfere enọ ni amẹboọ Nyoṅmọ wiemọ lẹ toi lẹ, edamọ Genesaret kpākpo lẹ nā,
2. ni ena lẹdši enyọ ṅmõ ši yẹ kpākpo lẹ nā; ši wolẹi lẹ édše mli ni amẹmīfọ amẹyāi ahe.
3. Ni eyabote lẹlẹ lẹ ekome ní dši Simon nõ lẹ mli, ni ekpalẹ fai akẹ etši kẹ-ya nu lẹ hīe fiõ; ni eho etá ši, ni edšẹ lẹlẹ lẹ mli etšõ mei lẹ anii.
4. Agbẹnẹ beni efõ wiemọ lẹ, ekẽ Simon akẹ: Nyetšia nyeyaā bu lẹṅ ni nyeyafõa nyeyāi lẹ, koni nyegbe lõ. Ioh. 21,6.
5. Ni Simon here nọ ni ekẽlẹ akẹ: Onukpa, nyõ nẹṅ fē wọtšu nii dendẽndeṅ ni wọnáá noko; ši kẽlẹ owiemọ nā lẹ mafõ yā lẹ.
6. Ni beni amẹfe nakai lẹ, amẹgbe lõi babaõ ní amẹyā lẹ mīgbla.
7. Ni amẹfõ amẹnanemei ní yọ lẹlẹ kroko lẹ mli lẹ nine akẹ améba ní amẹbawaamẹ. Ni amẹba ni amẹwo lẹdši enyọ lẹ fē obõbõ ní amẹmīhe amẹšiu.
8. Ši beni Simon Petro na lẹ, eho egbē Iesu nādši anā ni ekẽ: Nuntšọ, dše mimasẹi; edšakẹ gbomo ešafelọ dšimi!
9. Ni ekẹ mei ní fata ehe lẹ fē ahe dšõ amẹhe yẹ lõi pī ní amẹgbe lẹ hewọ;
10. ni nakai noṅṅ fe Iakobo kẹ Iohane, Zebedeo bii lẹ, ní dši Simon hefataloi lẹ. Ni Iesu kẽ Simon akẹ: Kāše gbeyei! kẹ-dšẹ be nẹ nọ kẹ-yaā nẹ *oošа gbomei. *Mat. 13,47.
11. Ni amẹkẹ amẹlẹdši lẹ bakpleke, ni *amẹšī fē ni amẹnyie esẹ. *Mat. 19,27.

(12—16. Mat. 8,1—4. Mar. 1,40—45.)

12. Ni eba mli akẹ, beni eyọ mādši lẹ ekome mli lẹ, na, nū ko ní he eyi obõ kẹ kpiti yẹ dšẹi; ni beni ena Iesu lẹ, ekẹ ehīe bú ši ni ekpalẹ fai ekẽ: Nuntšọ, kẹdši õsumọ lẹ, oonyẽ akẹ ohāa mihe tšeọ.
13. Ni ekpā enine mli eta ehe ni ekẽ: Mīsumọ, ohe átše! Ni amrõ lẹ kpiti lẹ kpla yẹ ehe.
14. Ni etfa enā mā akẹ: Kākẽ moko, ši moṅ ya ni okẹ ohe ayatšõ osọfo lẹ, ni oyašā afọle yẹ ohetšemọ lẹ hewọ,

tamọ bọni Mose *wo kitā lẹ, koni afe odase ahăamẹ. * 3 Mose 14,2—32

15. Ši babaō ní ehe sane lẹ gbẹ fā moń dši no, ni mei pī bakpe ní amẹbabolẹ toi ní etšá amẹhelai lẹ.

16. Ši lẹ lẹ egbla ehe ši kẹ-te *ńāno ni eyasọle. * Mar. 1,35.

(17—26. Mat. 9,1—8. Mar. 2,1—12.)

17. Ni eba mli akẹ gbī lẹ eko nọ ní etšōọ nii lẹ, Farisifoi kẹ mlatšōlọi ní dšẹ Galilea kẹ Iudea mădši lẹ fē nọ kẹ Ierusalem ba lẹ trá dšẹi; ni adšie Nuntšọ lẹ hewalẹ lẹ kpo yẹ dšẹi ni ekẹ-tšáamẹ.

18. Ni na, meikomei kẹ nū ko ní kā sā nọ ni ekūmọ ba; ni amẹmītao akẹ amẹkẹlẹ baā šīa lẹ ni amẹkẹlẹ abańmē ehīe.

19. Ni beni amẹnaa bọni amẹafe ni amẹkẹlẹ aba yẹ asafo lẹ hewọ lẹ, amẹkwọ amẹte tšū lẹ yiteń, ni amẹšilẹ kẹ esā lẹ kẹ-tšṓ ntayāi lẹ amli kẹ-yāńmē teń yẹ Iesu hīe.

20. Ni beni ena amẹhemọ-kẹ-yeli lẹ, ekẹ̄lẹ akẹ: Nū, ańō ohe ešai lẹ áfao.

21. Ni wolońmālọi lẹ kẹ Farisifoi lẹ bōi susumọ amẹkẹ̄: Namo dši monẹ ní wieọ musubọ̄wiemọ nẹ? Namo aanyē ańō ešai afa akẹ dša Nyońmọ kẹkẹ? Ies. 43,25.

22. Ši beni Iesu yo amẹsusumọi lẹ, efā enā ekẹ̄amẹ akẹ: Meni nyesusuọ yẹ nyetšui amli lẹ?

23. Té noni kẹ̄mọ dšraań? noni aakẹ̄: 'Ańō ohe ešai afao' lẹ? alo noni aakẹ̄: 'Te ši ni onyie' lẹ?

24. Ši beni afe ní nyele akẹ gbomobi lẹ yẹ hegbẹ yẹ šikpoń lẹ nọ akẹ eńōọ ešai efaā lẹ (ekẹ̄ moni ekūmọ lẹ akẹ): Mīkẹ̄o akẹ: Te ši ni owó osā lẹ ni oya owe!

25. Ni amrō lẹ ete ši yẹ amẹhīe, ni ewó noni ekā nọ lẹ, ni eyiń kẹ-te lẹdientšẹ ewe, ni ehīe Nyońmọ hīenyamwō.

26. Ni amẹfē amẹnā kpẹ amẹhe, ni amẹwo Nyońmọ hīe nyam, ni amẹše gbeyēi naakpa ní amẹkẹ̄: Wọna nākpẹnii ńmẹnẹ!

(27—32. Mat. 9,9—13. Mar. 2,13—17.)

27. Ni nii nẹ asẹ lẹ edše kpo, ni eyana ntōhelọ ko ni atšẹ́ọlẹ Levi ní etá ntōhemọhe lẹ, ní ekẹ̄lẹ akẹ: Nyiemọ misẹ!

28. Ni ešī fē ni ete ši ebanyie esẹ.

29. Ni Levi ńmēlẹ okplō kpeteńkple yẹ ewe lẹ, ni ntōhelọi kẹ meikrokomei pī kẹamẹ baye nii. 15,1.

30. Ni Farisifoi lẹ kẹ amẹwolońmālọi lẹ wie hūhūhū wo ekaselọi lẹ amẹkẹ̄: Menihewọ nyekẹ ntōhelọi kẹ ešafelọi yeọ nii ni nyekẹamẹ nuọ nẹ?

31. Ni Iesu to he ni ekẹ̄amẹ akẹ: Mei ní yọ kpintińkpliń lẹ ehīaa-amẹ tšofātšẹ, ši mei ní he yeọ lẹ moń ehīa.

32. Mibaa dšalọi atšẹ́mọ, ši moń ešafelọi hā tšuitšakemọ.

(33—39. Mat. 9,14—17. Mar. 2,18—22.)

33. Ni amẹkẹ̄lẹ akẹ: Mēhewọ Iohane kaselọi lẹ fọ̄ọ̄ ńmāhīlẹ kẹ sọlemọ, ni Farisifoi akaselọi lẹ hū feọ nakai nońń, ní bo lẹ okaselọi lẹ yeọ nii ni amẹnuọ lẹ?

34. Ši ekẹ̄amẹ akẹ: Ani nyeanyē nyehā yōkpēmọ he bialọi lẹ ahī ńmā, beni ayemforowu lẹ kẹamẹ yọ lolo lẹ?

35. Ši gbīī aaba ní aańō ayemforowu lẹ kẹ-adše amẹńō, ni nakai gbīī lẹ amlí dāni amẹahī ńmā.

36. Ši ebuamẹ abẹ hū ekẹ̄: Moko gbaa mama hē nā eńō-táá atade momo; ši kẹ́ afe nakai lẹ, egblaā ehē lẹ, ni mama nā ní adšie yẹ ehē lẹ nā lẹ kẹ emomo lẹ eyayee.

37. Ni moko eńōō wein hē ewoo wolotọi memedši amlí; ši kẹ́ afe nakai lẹ, wein hē lẹ aaflẹ wolotọi lẹ ní eefie ši, ni wolotọi lẹ hū aafite;

38. ši wein hē lẹ, wolotọi hēi amlí akẹ-woọ, bēlẹ enyọ lẹ fē yi éná wala.

39. Ni asań moko enuu wein momo ni amrō nońń ní etao ehē, edšakẹ ekẹ̄ọ akẹ: Emomo lẹ hī fè no.

Yitšo 6.

(6,1—5. Mat. 12,1—8. Mar. 2,23—28.)

Ni hedšọ̄mọgbī ní dši enyọ ní nyie kleńkleńnō lẹ sẹ lẹ nọ lẹ, eba mli akẹ eyatšṓ able-ńmōdši amli; ni ekaselọi lẹ kūmọ abletšei lẹ ni amẹkposa yẹ amẹdeń ni amẹkpe.

2. Ši Farisifoi lẹ ekomei kẹ̄amẹ akẹ: Menihewọ nyefeọ noni edšaa gbẹ akẹ afeọ yẹ hedšọ̄mọgbīī lẹ anọ lẹ?

3. Ni Iesu to he ehāamẹ ni ekẹ̄: Ani

nyekaneko noni *David fe, beni hōmo̱
ye le̱dientše̱ ke̱ mei ní fata ehe le̱?
*1 Sam. 21,7.
4. bo̱ni ebote Nyoṅmo̱ we le̱ ni eya-
kō̱lo̱ hīe-mā-aboloi le̱ ní edšaa gbe̱ ake̱
ayeo̱ ake̱ dša oso̱foi le̱ ke̱ke̱ le̱, ni eye,
ni eke̱ eko hā mei ní fata ehe le̱ hū le̱?
3 Mose 24,9.
5. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Gbomobi le̱, he-
dšō̱mo̱gbī le̱ tete nuntšo̱ dšile̱.
(6—11. Mat. 12,9—14. Mar. 3,1—6.)
6. Ši hedšō̱mo̱gbī kroko hū no̱ le̱ eba
mli ake̱ eyiṅ ete kpēhe le̱ ni eyatšō nii.
Ni nū ko ye̱ dše̱i ní enine dšūrō egbo.
7. Ši woloṅmālo̱i le̱ ke̱ Farisifoi le̱
*srale̱ ame̱kwe̱ ake̱ eetšá hela ye̱ hedšō̱-
mo̱gbī le̱ no̱ lo, koni ame̱wo enā flo̱mo̱.
*14,1.
8. Ši le̱ le̱, ní ele ame̱susumo̱i le̱, ekē̱
nū ní nine egbo le̱ ake̱: Te ši obadamo̱
teṅ! Ni ete ši edamo̱ ši.
9. Ke̱ke̱ ni Iesu kē̱ame̱ ake̱: Mibabinye
noko: Ani edša gbe̱ ye̱ hedšō̱mo̱gbīī le
ano̱ ake̱ afeo̱ ekpakpa lo efōṅ? ake̱
ahereo̱ susuma yiwala lo akpātāa ehīe?
10. Ni ekwe̱ ame̱fē ame̱hīeiaṅ ke̱-kpe,
ni ekē̱ nū le̱ ake̱: Kpā onine le̱ mli! Ni
efe nakai, ni enine le̱ ye emū tamo̱ eko le̱.
11. Ši ame̱ le̱ ame̱dšim kwrā, ni ame̱-
hala mli ye̱ ame̱teṅ nō po ní ame̱afe
Iesu.
(12—16. Mar. 3,13—19)
12. Ši eba mli ye̱ nakai gbīī le̱ amli
ake̱, eyiṅ ete so̱lemo̱ ye̱ goṅ le̱ no̱, ni
eši kpe nyōnyōṅ fē ēso̱le ētšé̱ Nyoṅmo̱.
13. Ni beni dše tše̱re le̱, etšé̱ ekaselo̱i
le̱ ke̱-ba eṅō ni ehala ame̱teṅ mei nyoṅma
ke̱ enyo̱, mei ní etšé̱ame̱ bo̱foi hū le̱:
Mat. 10,2—4. Bo̱f. 1,13.
14. Simon, moni ewole̱ Petro hū le̱,
ke̱ enyemi Andrea; Iakobo ke̱ Iohane;
Filipo ke̱ Bartolomeo;
15. Mateo ke̱ Toma; Iakobo, Alfeo bi le̱,
ke̱ Simon, moni atšé̱o̱le̱ Zelote (Hīedo̱lo̱) le̱;
16. Iuda, Iakobo nyemi le̱, ke̱ Iuda
Iskariot, moni tšō̱ se̱gbe̱tšō̱lo̱ le̱.
(17—19. Mat. 4,23—5,1. Mar. 3,7—12.)
17. Ni eke̱ame̱ kpleke ši ke̱-ba, ni
ame̱badamo̱ heko ní yo̱ tre̱nē̱, ke̱ ekaselo̱i
asafo le̱, ke̱ mei pī ní dše̱ Iudea fē ke̱
Ierusalem ke̱ Tiro ke̱ Zidon ṅšo̱nā mādši
le̱ amli ní bale̱ toibō ke̱ ame̱helai atšāmo̱ le̱,
18. ke̱ mei ní mumo̱i fōdši haoo̱ame̱ le̱,
ni etšáame̱.
19. Ni asafo mū le̱ fē mītao ehe ata,
edšake̱ hewale̱ dše emli ni etšáame̱ fē.
(20 - 23. Mat. 5,3.4.6.11.12.)
20. Ni ehole ehīṅme̱ii ano̱ ekwe̱ ekase-
lo̱i le̱ ni ekē̱: Adšō̱nye, ohiafoi le̱;
edšake̱ nyenō dši Nyoṅmo̱ maṅ-
tše̱yeli le̱.
21. Adšō̱nye mei ní hōmo̱ yeo̱nye
agbene̱ ne̱; edšake̱ aahā nyetō̱ro̱.
Adšō̱nye mei ní nyefóo̱ agbe̱ne̱ ne̱;
edšake̱ nyeaṅmō.
Kpods. 7,16.17. Lal. 126,5.6. Ies. 61,3.
22. Adšō̱nye, ke̱dši mei aanye̱nye,
ni ame̱ke̱nye aatše̱re̱ mli ni ame̱a-
dšé̱nye, ni ame̱agbe nyegbe̱i ake̱
gbe̱i fōṅ ye̱ gbomobi le̱ hewo̱ le̱.
23. Nyenyáa ye̱ nakai gbī le̱ no̱ ni
nyetūmo̱a; edšake̱ na, nyenyōmo̱wo fā
ye̱ ṅwei; edšake̱ nakai noṅṅ ame̱tše̱mei
le̱ fe gbalo̱i le̱.
24. Ši nye niiatše̱mei le̱, kpóo hā nye!
edšake̱ nyéná nyemīše̱dše̱mo̱ momo.
Iak. 5,1.
25. Kpóo hā nye, mei ní nyetō̱ro̱ le̱!
edšake̱ hōmo̱ aayenye. Kpóo hā nye,
mei ní nyeṅmōo̱ agbe̱ne̱ ne̱! edšake̱
nyeaye ṅko̱mo̱ ni nyeafófói. Ies. 6,22.
26. Kpóo hā nye, ke̱dši mei fē aawie
nyehe ekpakpa le̱! edšake̱ nakai noṅṅ
ame̱tše̱mei le̱ fe amale-gbalo̱i le̱.
Iak. 4,4. Mīka 2,11.
(27—36. Mat. 5,39—48.)
27. Ši nye mei ní nyebo̱o̱ toi ne̱, mīkē̱nye
ake̱: Nyesumo̱a nyehenye̱lo̱i; nyefea mei
ni he tšē̱o̱nye le̱ edšūrō;
28. nyedšō̱a mei ní lomoo̱nye; nyeso̱lea
nyehāa mei ni feo̱nye niseniianii.
29. Moni aagbá otoiṅ bie̱ le̱, tšō̱ bie̱
le̱ hū ohāle̱; ni moni aašō ohebō le̱,
kākāmāle̱ oflaka le̱ hū.
30. Ši mofēmo ni baāo nii le̱, hāle̱, ni
moni aašō onii le̱, kābile̱ doṅṅ.
31. Ni bo̱ni nyetaoo̱ ake̱ mei afe
ahānye le̱, nye hū nyefea nakai
noṅṅ nyehāaame̱. Mat. 7,12.
32. Ni ke̱dši nyesumo̱ mei ní sumoo̱nye
le̱, mē šidā nyeyo̱? edšake̱ ešafelo̱i hū
sumoo̱ mei ní sumoo̱ame̱.
33. Ni ke̱dši nyefe edšūrō nyehā mei

ni fẹonye edšūrō lẹ, mē šidā nyeyọ?
edšakẹ ešafelọi hū fẹọ nakai noññ.
34. Ni kẹdši nyefa mei ni nyehīe kā
nọ akẹ amẹahānye ekoñ lẹ, mē šidā
nyeyọ? edšakẹ ešafelọi hū faā ešafelọi,
koni amẹná nakai bọ noññ. 3 Mose 25,35.36.
35. Moñ nyesumọa nyehenyẹlọi, ni
nyefea edšūrō ni nyefaā ni nyehīe kāā
noko nọ doññ, ni nyenyōmọwo aafá, ni
nyeatšōmọ Ñweinyo lẹ bii, ši lẹ lẹ emli
hī yẹ trumui kẹ meifōdši anọ.
36. Nohewọ lẹ nyenaā mọbọ, tamọ bọni
nyetšẹ lẹ hū naā mọbọ lẹ.

(37—49. Mat. 7.)

37. Ni nyekakodšoa, koni akakodšonye;
nyekabua fọ, koni akabunye fọ; *nyeñō-
faā, ni aañō-fanye. *Mat. 6,14.
38. Nyehāa, ni aahānye; susumọnō
kpakpa ni anyē nọ ni ahoso ni eyi eteke
nọ mei aañō-šākā nyetšitši; edšakẹ nō
susumọnō ni nyekẹ-susuọ lẹ, no noññ
aakū sẹ añō-susu ahānye. Mar. 4,24.
39. Ši ebuamẹ abẹ akẹ: Ani filafo
aanyē atšō filafo gbẹ? Ani dšee bu mli
amẹyi enyọ lẹ fē amẹayagbē? Mat. 15,14.
40. Kaselọ éfèè etšōlọ; ši mofēmo ni
ehī kẹ-wula ši lẹ, eetamọ etšōlọ.
Mat. 10,24.25 Ioh. 15,20.
41. Ši mēba onaā kuli ni kā onyemi
hīñmẹi nọ lẹ, ni mplāñ ni yọ bodientšẹ
ohīñmẹi nọ lẹ, oyoo lẹ?
42. alo tē aafe tēñ ni oonyē okẹ̄ onyemi
akẹ: Anyemi, hā madšie kuli ni kā
ohīñmẹi nọ lẹ, beni onaa mplāñ ni yọ
bodientšẹ ohīñmẹi mli lẹ? Osatofo, dšiemọ
mplāñ lẹ yẹ bodientšẹ ohīñmẹiñ tšutšu,
ni no dāni oona faññ ni odšie kuli lẹ
yẹ onyemi lẹ hīñmẹiñ!
43. Edšakẹ tšo kpakpa ko bẹ ni woọ
yibii fōdši, ni asañ tšo fōñ ko hū bẹ
ni woọ yibii kpakpai.
44. Edšakẹ tšo-fē-tšo dientšẹ yibii añō-
leọlẹ: edšakẹ atšee agbāmii yẹ aklatii
anọ, ni asañ atšee weinyibii yẹ ñmei-
tšei anọ.
45. Gbomo kpakpa dšieọ nōkpakpa kẹ-
dšẹọ etšui mli dſetri kpakpa lẹñ, ni
gbomo fōñ hū dšieọ nōfōñ kẹ-dšẹọ etšui
mli dſetri fōñ lẹ mli, edšakẹ noni eyi
tšui eteke nọ lẹ, no enābu wieọ.
46. Ši menihewọ nyetšẹ̄ọmi akẹ: Nun-
tšọ, Nuntšọ! ni nyefee nii ni mikẹ̄ọ lẹ?
Mal. 1,6.
47. Mofēmo ni baā miñō ni enuọ mi-
wiemọi lẹ ni eyeọ nọ lẹ, matšōnye moni
etamọ:
48. etamọ nū ko, ni beni emā tšū lẹ
etša ši kwọñkwọñ ni eto šiši yẹ tẹsā
nọ; ni beni fāi ba lẹ, ešimọ nakai tšū
lẹ, ni enyēēlẹ ehoso, edšakẹ ato šiši yẹ
tẹsā nọ.
49. Ši moni nuọ ni eyee nọ lẹ, etamọ
nū ko ni mā tšū yẹ šikpoñ hīe ni etoo
šiši; ni fā lẹ šimọlẹ, ni amrō lẹ ewule,
ni nakai tšū lẹ wulemọ lẹ da.

Yītšo 7.

(7,1—10. Mat. 8,5—13.)

Agbẹnẹ beni ewie ewiemọi lẹ fē ewo
mañ lẹ toiiañ lẹ, ebote Kapernaum.
2. Ši asrafo-oha-atšẹ ko tšūlọ ni he
dọōlẹ he mīye ni ebagbo.
3. Ni beni enu Iesu he lẹ, etšū Iudafoi
lẹ anukpai kẹ-ba eñō ni amẹbakpalẹ fai
akẹ éba ni ebatšá etšūlọ lẹ.
4. Ši beni amẹba Iesu ñō lẹ, amẹ-
kpalẹ fai naakpa amẹkẹ̄: Moni obafe enẹ
ohālẹ lẹ, esalẹ;
5. edšakẹ esumoọ wọmañ lẹ, ni kpēhe
lẹ, lẹ noññ emā ehāwọ.
6. Ni Iesu kẹamẹ te. Ši agbẹnẹ beni
efẹ ñō ni eašẹ šīa lẹ, asrafo-oha-atšẹ lẹ
tšū ešientšẹmei kẹ-ba eñō abakẹ̄lẹ akẹ:
Nuntšọ, kāgba ohe nā; edšakẹ esaami
akẹ oboteọ mikpata lẹ šiši;
7. nohewọ hū ni mibuu mihe akẹ
esami akẹ mibaā oñō lẹ; ši moñ wiemọ
wiemọ kẹkẹ, ni aatšá mitšūlọ lẹ.
8. Edšakẹ mi pō ni midši gbomo ni
ayeọ minọ lẹ, miyẹ asrafoi yẹ mišiši, ni
kẹ̄ mikẹ̄ monẹ akẹ: Ya! lẹ, eyaā; ni kẹ̄
mikẹ̄ mokroko hū akẹ: Ba! lẹ, ebaā; ni
kẹ̄ mikẹ̄ mitšūlọ akẹ: Femọ enẹ! lẹ, efeọ.
9. Ši beni Iesu nu nii nẹ lẹ, ehīe
felẹ yā yẹ ehewọ, ni etšō ehe ni ekẹ̄
asafo ni nyie esẹ lẹ akẹ: Mikẹ̄nye akẹ,
Israel mli tete minako hemọ-kẹ-yeli ni
da tamọ enẹ dā.
10. Ni beni mei ni atšū lẹ kū amẹsẹ
kẹ-ba šīa lẹ, amẹbana tšūlọ ni he yeọ
lẹ ni ehe éwalẹ.

11. Ni dšetše̱reno̱ le̱ eba mli ake̱ eyiṅ ke̱-te maṅ ko ní atšé̱o̱le̱ Nain le̱ mli; ni ekaselo̱i le̱ ateṅ mei pī ke̱ asafo babaō ke̱le̱ nyie.

12. Ši beni eše̱ maṅ le̱ agbó le̱ nā etā le̱, na, awó gbonyo ko ke̱-mīdše kpo, ní *enye bi kome dšile̱, ni okūlafo dši yō le̱; ni mā le̱ṅ bii pī fata ehe. *1Maṅ.17,17.

13. Ni beni Nuntšo̱ le̱ nale̱ le̱, emūsūṅ tšōle̱ ye̱ ehe, ni ekē̱le̱ ake̱: Kāfó!

14. Ni eba ebata adeka le̱ he; ni mei ní tērele̱ le̱ wa-damo̱ ši. Ni ekē̱: Oblanyo, mīkē̱o ake̱: Te ši!

15. Ni moni egbo le̱ te ši etá ši, ni ebōi wiemo̱; ni *eṅōle̱ ehā enye. *1 Maṅ. 17,23. 2 Maṅ 4,36.

16. Ši gbeyei mōmo̱ame̱ fē, ni ame̱wo Nyoṅmo̱ hīe nyam ame̱kē̱: Gbalo̱ kpeteṅkple éte ši ye̱ wo̱teṅ, ni *Nyoṅmo̱ ebasra emaṅ le̱. *1,68.

17. Ni ehe sane ne̱ dšidše ye̱ Iudea fē ke̱ dše̱i niiaṅ fē.

(18—35. Mat. 11,2—19.)

18. Ni Iohane kaselo̱i le̱ yagbale̱ nii ne̱ fē.

19. Ni Iohane tšé̱ ekaselo̱i le̱ ateṅ mei enyo̱, ni etšūame̱ Iesu ṅō ekē̱: Ani bo dši moni baā le̱, alo wo̱kwe̱ mokroko gbe̱?

20. Ši beni hīī le̱ ba eṅō le̱, ame̱kē̱: Iohane, baptisilo̱ le̱, tšūwo̱ oṅō ekē̱: Ani bo dši moni baā le̱, alo wo̱kwe̱ mokroko gbe̱?

21. Ši nakai ṅmle̱tšā le̱ no̱ noṅṅ le̱ etšá mei pī ahelai ke̱ ame̱hedšramo̱i ke̱ mumo̱i fōdši, ni mei pī hū ní efila le̱, ehā ame̱na nii.

22. Ni Iesu to he ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyeyaā ní nyeyagbaā Iohane nibii ní nyena ni nyenu le̱, ake̱ fīlafoi mīna nii, obubuafoi mīnyie, kpitiyelo̱i ahe mītše, toimūlo̱i mīnu nii, gbohīī mīte ši, ādšadše sanekpakpa le̱ ātšō ohīafoi;

23. ni adšō̱ moni mihe sane etōtōṅ enane.

24. Ši beni Iohane bo̱foi le̱ yiṅ ame̱te le̱, ebōi wiemo̱ ke̱ asafoi le̱ tšōmo̱ ye̱ Iohane hewo̱ ekē̱: Meni nyedše kpo nyete ṅā le̱ no̱ nyeyakwe̱? dfe̱itšo ni kō̱yo̱ hosoo̱ lo?

25. Alo meni kwe̱mo̱ nyete? gbomo ni woo̱ atade bo̱dō̱? Na, mei ní woo̱ atade fe̱fe̱o ni ame̱yeo̱ nii kpakpai le̱, maṅtše̱mei awei ame̱yo̱.

26. Alo meni kwe̱mo̱ nyete? gbalo̱? Hē, mīkē̱nye ake̱, moni fè gbalo̱ tete. 1,76.

27. Mone̱ dši mo hewo̱ ní aṅmā ake̱: "Na, mītšū mibo̱fo le̱ ke̱-tšō ohīe, moni aasā ogbe̱ le̱ atoō le̱." Mal. 3,1.

28. Edšake̱ mīkē̱nye ake̱: Mei ní yei fo̱ame̱ le̱ ateṅ le̱ *gbalo̱ ko be̱ ni fè Iohane, baptisilo̱ le̱; ši moni dši bibiō ye̱ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ mli le̱ fèle̱. *1,15.

29. Ni maṅ le̱ fē ní nu le̱ ke̱ ntōhelo̱i le̱ hā Nyoṅmo̱ bem ake̱-ní ake̱ Iohane baptisimo̱ le̱ baptisiame̱ le̱. 3,7.12. Mat. 21,32.

30. Ši Farisifoi le̱ ke̱ mlatšōlo̱i le̱ *kpō Nyoṅmo̱ yiṅto le̱ ní eyo̱ ye̱ ame̱he le̱, ake̱-ní ame̱hāā ebaptisiame̱ le̱. *Bo̱f. 13,46.

31. Ši Nuntšo̱ le̱ kē̱: Namo he maṅō ne̱ke̱ yinobii ne̱ mato mo̱, ni namo ame̱tamo̱?

32. Ame̱tamo̱ gbekē̱bii ní trá dšā no̱ ní tšétšé̱o̱ ame̱he ame̱kē̱o̱: Wo̱kpā ble̱ wo̱hānye, ni nyedšòko; wo̱wo yāra wo̱hānye, ni nyefóko!

33. Edšake̱ Iohane, baptisilo̱ le̱, ba ni eyee abolo ni enuu wein, ni nyekē̱: Daimonio ye̱ emli.

34. Gbomobi le̱ ba ni eyeo̱ nii ni enuo̱ noko, ni nyekē̱: Na, nū fulo̱ ke̱ dānulo̱, ntōhelo̱i ke̱ ešafelo̱i ašientše̱! 15,2.

35. Ni abu nilē le̱ bem ye̱ ebii le̱ fē nā.

36. Ni Farisifoi le̱ eko kpēle̱ koni eke̱le̱ abaye nii. Ni eyiṅ ete Farisifonyo le̱ we le̱, ni eyatá niyenii le̱ ahe. 11,37.

37. Ni na, yō ko ní yo̱ mā le̱ṅ ní dši ešafelo̱ le̱, beni ená ele ake̱ ēye nii ye̱ Farisifonyo le̱ we le̱, ehīe alabastroto̱ ke̱ tšofā-ke̱-ṅma ke̱-ba;

(Mat. 26,7—13. Ioh. 12,3—8.)

38. ni ebadamo̱ enādši aši ye̱ ese̱gbe̱, ni efó, ni eke̱ yāfónui le̱ bōi enādši ahe fó̱mo̱, ni eke̱ eyitšo̱i tšumo̱, ni efo̱ enādši ahe, ni eke̱ tšofā-ke̱-ṅma le̱ kpá he.

39. Ši beni Farisifonyo ní kpēle̱ niyeli le̱ na le̱, ekē̱ ye̱ emli ake̱: Gbomo ne̱, gbalo̱ dšile̱ dšikūle̱, eele nō mo ke̱ nō yō ni taā ehe ne̱ ake̱ ešafelo̱ dšile̱.

40. Ni Iesu here no̱ ni ekē̱le̱ ake̱: Simon, miye̱ sane ko ní mibakē̱o. Ni ekē̱: Tšōlo̱, kē̱mo̱!

41. Niflilo ko ye ni yo nyōdšiatšemei enyo; mokome hīele denarioi ohai-enumo, ni mokome hū nyońmai-enumo.

42. Ši ake-ni amebe noko ni ameke-awo le, eńō-ke ameyi enyo le fē. Nohewo le tšōmo ameteń moni aasumole titri?

43. Ni Simon to he ekē: Misusuo ake, moni éńō pī eke le. Ni ekēle ake: Obu atēń dšogbāń!

44. Ni etšó ehīe ehā yō le, ni ekē Simon ake: Ōna neke yō ne? Mibabote owe ne, *ohāāmi nu ní mike-fó minādši ahe: ši yō ne ke yāfónui efó minādši ahe, ni eke eyitšoi etšumo. * 1 Mose 18,4.

45. Minā hū *oſoo; ši neke yō ne, ke-dše be mli ní miba ne fē le, efōko mi-nādši ahe ſomo. * Rom. 16,16.

46. Mū hū oke-kpáá miyiń; ši neke yō ne, eńō tšofā-ke-ńma ekpá minādši ahe.

47. Nohewo le mīkēo ake: Ehe ešai ní fá le, ańō-fale, edšake esumoo babaō; ši moni ańō fiō afa le, esumoo fiō.

48. Ni ekē yō le ake: Ańō ohe ešai áfao! 5,20.21.

49. Keke ni mei ní kele trá niyenii aši le bōi kēmo ye amemli ake: Namo po dši moni ńōo ešai faā ne?

50. Ši ekē yō le ake: Ohemo-ke-yeli le éhere oyiwala, ya ye he-dšole mli! 8,48; 17,19; 18,42.

Yītšo 8.

Ni eba mli ake ene se le eyakpa mādši ke akrowai amli ešie Nyońmo mańtšeyeli le he sanekpakpa le etšō mei; ni mei nyońma ke enyo le fata ehe; 4,43.

2. ke yei komei hū ni atšá amemu-moi fōdši ke amehelai le: Maria, moni atšéole Magdalēna, moni daimonioi kpawo dše emli le, Mar. 15,40.41; 16,9.

3. ke Iohana, Herode tšūlonukpa Kusa ńā le, ke Susana, ke meikrokomei pī ní ke amenii súmoole le.

(4—15. Mat. 13,1—23. Mar. 4,1—20.)

4. Ni beni asafo babaō nā ebakpe ši ni mei ní dše mādšimādši ano le hū eba eńō le, ebu abe ake:

5. Nidūlo yiń ete ewúi ſámo. Ni beni efáa le, eko yanyō gbe toi, ni anāna no, ni ńwei lofōdši ba bakōlo.

6. Ni eko yanyō tesā no, ni amrō pe ní ekwē le, eńālā, edšake enáá šikpoń dšole.

7. Ni eko yanyō ńmeii ateń, ni ńmeii le kele kwē ni amegbele.

8. Ni eko hū yanyō šikpoń kpakpa no, ni ekwē, ni ewo yibii toi oha. Beni ewie nii ne le, ebo ekē ake: Moni yo toii ni eke-anu le, hā ni enu!

9. Ši ekaseloi le bile ake: Té abe ne šišiń?

10. Ni ekē: Nye le ahānye hegbe ake nyele Nyońmo mańtšeyeli le mli tēmo-sādši le; ši meikrokomei le ye abebuai amli, *"koni nā le amena, ši amekana šiši, ni nū hū amenu, ši amekanu šiši." * Ies. 6,9.10.

11. Agbene abe le ne: Wú le dši Nyońmo wiemo le. 1 Pet. 1,23.

12. Ši mei ní yo gbe toi le dši mei ní nuo; keke ni abonsam baā ni abašaā wiemo le ye ametšuiiań, koni amekahe ameye ni ahere ameyiwala.

13. Ni mei ni yo tesā no le dši mei ní beni amenu le ameheo wiemo le ke mlše; ši ake-ni amebe šišifā hewo le, ameheo ameyeo he kuku keke, ni kābe mli le amekwaā.

14. Ni noni yanyō ńmeii ateń le dši mei ní beni amenu le ameyaā ni dše neń he nāgbamoi ke ninámo ke ńōmoi-yeli gbeoame, ni amewoo yibii ni hī ke-wula ši.

15. Ši šikpoń kpakpa mli nō le dši mei ni beni amenu wiemo le ameke-too *tšui kroń ni hī mli, ni ameke †tšuišińmē woo yibii. * Boī. 16,14. † Heb. 10,36.

(16—18. Mar. 4,21—25.)

16. Ši moko esuu kane ní eke nō ha no lo ní eke-mā sātšo šiši; ši moń kane-tšo no ake-māa, koni mei ni boteo mli le ana la le. Mat. 5,15.

17. Edšake noko be ní ańō-tē ni adšień le kpo, ni asań noko be ní abú no ní aleń ní agbleń nā. Mat. 10,26.

18. Nohewo le nyekwea ní ahīa ye beni nyenuo le hewu; edšake mofēmo ní

yo̱ noko le̱, aahăle̱; ši moni be̱ noko le̱,
aašõ noni efeo̱le̱ ake̱ eyo̱ le̱ tete ye̱ edeṅ.
19,26.

(19—21. Mat. 12,46—50. Mar. 3,31—35.)

19. Ši enye ke̱ enyemimei le̱ tši be̱ṅ-
ke̱le̱, ši asafo le̱ hewo̱ le̱ ame̱nyĕĕ ema-
se̱i ame̱še̱.
20. Ni ame̱kĕ̱le̱ ake̱: Onye ke̱ onyemi-
mei le̱ damo̱ se̱ mītao ake̱ ame̱nao.
21. Ši ehere no̱ ekĕ̱ame̱ ake̱: Minye ke̱
minyemimei dši mene̱mei ní nuo̱ Nyo-
ṅmo̱ wiemo̱ le̱ ní ame̱yeo̱ no̱ le̱!

(22—25. Mat. 8,18.23—27. Mar. 4,35—41.)

22. Agbe̱ne̱ nakai gbĭĭ le̱ eko no̱ le̱
eba mli ake̱ le̱ ke̱ ekaselo̱i le̱ yiṅ yabote
le̱le̱ mli, ni ekĕ̱ame̱ ake̱: Nyehăa wo̱yaă
kpākpo le̱ se̱gbe̱. Ni ame̱dše wuo.
23. Ši beni ame̱yaă le̱, wo̱ ṅõle̱. Ni
ahum batſaame̱ ye̱ kpākpo le̱ hĭe, ni
ame̱le̱le̱ le̱ yi ke̱ nu, ni ame̱ye̱ amane-
hūlū mli.
24. Ni ame̱ba eṅõ ame̱batšĭele̱ ame̱kĕ̱:
Nuntšo̱, Nuntšo̱, wo̱mīlādše! Ni ete ši
ni efá kŏ̱yo̱ le̱ ke̱ nu ní efe hāmāhāmā
le̱ yi, ni ame̱fe diṅṅ, ni ṅšo̱ le̱ ṅmē.
25. Ni ekĕ̱ame̱ ake̱: Nĕgbe̱ nyehemo̱-
ke̱-yeli yo̱? Ni ame̱še gbeyei ni ame̱hĭe
feame̱ yă ni ame̱kĕ̱kĕ̱ ame̱he ake̱: Mĕ
gbomo sro̱to po ne̱ ní efăa kŏ̱yo̱i ke̱
nui tete yi ni ame̱boo̱le̱ toi ne̱?

(26—39. Mat. 8,28—34. Mar. 5,1—20.)

26. Ni ame̱še̱ Gadarabii ašikpoṅ le̱ ní
yo̱ Galilea ṅe̱le̱no̱ le̱ no̱.
27. Ni beni ebakpleke le̱, nū ko dše̱
mă le̱ṅ ke̱le̱ bakpe ní daimonioi yo̱ emli
dšeeṅmõ ni ewoo atade ni ehĭĭ šĭa ko
ake̱-dša gbohĭĭabui amli ke̱ke̱.
28. Ni beni ena Iesu le̱, ebo wā ni
ebakūla ši ye̱ ehĭe, ni eke̱ gbē wale̱ kĕ̱
ake̱: Mĕ sane mike̱o yo̱, bo Iesu, Nyo-
ṅmo̱ ní yo̱ ṅwei šoṅṅ le̱, bi? Mīkpao fai,
kāpīmi!
29. Edšake̱ efá mumo̱ fõṅ le̱ ake̱ édše
nū le̱ mli. Ši emõo̱le̱ kpitiokpitio; ni
awoo̱le̱ kõsõṅkõsõi ke̱ gbokle̱i ake̱-buo̱
ehe, ši etšere̱o̱ nii ní ake̱-woo̱le̱ le̱ amli,
ni daimonio le̱ kplaăle̱ ke̱-yaă ṅă le̱ṅ.
30. Ni Iesu bile̱ ake̱: Tĕ ogbe̱iṅ? Ni
ekĕ̱: Legio; edšake̱ daimonioi pī ebote
emli le̱.
31. Ni ame̱kpale̱ fai ake̱ ekafăame̱ ni
ehă ame̱yabote bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ mli.
32. Ši kplotoi aku kple ko ye̱ dše̱i mīye
nii ye̱ goṅ le̱ no̱; ni ame̱kpale̱ fai ake̱
éṅmĕame̱ gbe̱ ni ame̱yabote nomei amli.
Ni eṅmĕame̱ gbe̱.
33. Ni daimonioi le̱ dše nū le̱ mli, ni
ame̱yabote kplotoi le̱ amli, ni ku mū le̱
fĕ wo foi ke̱-kpleke goṅ le̱ ke̱-yafie
kpākpo le̱ mli, ni ame̱gboi.
34. Ni beni mei ní kwe̱o̱ame̱ le̱ na noni
afe le̱, ame̱dšo foi ni ame̱yagba ye̱ mă
le̱ṅ ke̱ akrowai le̱ amli.
35. Ke̱ke̱ ni ame̱dše kpo ame̱te noni
afe le̱ kwe̱mo̱, ni ame̱ba Iesu ṅõ ni ame̱-
bana nū le̱ ni daimonioi le̱ édše emli le̱
ní etá Iesu nădši aši ni ewo atade ni
ehĭe etšere̱le̱. Ni ame̱še gbeyei.
36. Ši mei ní na le̱ hū gbaame̱ bo̱ni
fe ní atšá moni daimonioi yo̱ emli le̱.
37. Ke̱ke̱ ni Gadarabii le̱ ní yo̱ dše̱i
niiaṅ le̱ asafo mū le̱ fĕ bakpale̱ fai ake̱
édše ame̱ṅõ eya; edšake̱ gbeyei émõmo̱-
ame̱ naakpa. Ni eyabote le̱le̱ le̱ mli ke̱-
kū ese̱.
38. Ši nū le̱ ní daimonioi le̱ édše emli
le̱ kpale̱ fai ni eke̱le̱ ahĭ ši. Ši Iesu
dšiele̱ gbe̱ ekĕ̱:
39. Kū ose̱ oya owe, ni oyagba ni-
wudši ni Nyoṅmo̱ éfe éhão le̱. Ni eyiṅ
ete, ni eyadšadše niwudši ni Iesu éfe
éhăle̱ le̱ ye̱ mă le̱ṅ fĕ.

(40—56. Mat. 9,18—26. Mar. 5,21—43.)

40. Ši eba mli ake̱, beni Iesu kū ese̱
éba le̱, asafo le̱ nyá ehe; edšake̱ ame̱fĕ
ame̱mīmĕle̱.
41. Ni na, nū ko ní atšĕ̱o̱le̱ Iairo ní
dši kpĕhe onukpa le̱ ba, ni ebakūla Iesu
nădši ană ni ekpale̱ fai, koni éba ewe le̱.
42. Edšake̱ eye̱ biyō kome pe̱ ni éye
aafe afii nyoṅma ke̱ enyo̱, ni ēgbo. Ši
beni eyaă le̱, asafoi le̱ mĭale̱.
43. Ni yō ko ni lá hoo̱le̱ afii nyoṅma
ke̱ enyo̱, ní efite enii fĕ ehă tšofātše̱mei
ní mokomoko nyĕĕle̱ atšá le̱,
44. badše ese̱gbe̱ ni ebata etade nāmū
le̱ he, ni amrõ le̱ noṅṅ elá ní hoo̱le̱ le̱
se̱ fo.
45. Ni Iesu kĕ̱: Namo dši moni ta
mihe le̱? Ši beni mei le̱ fĕ tšo le̱, Petro

kẹ mei ni fata ehe lẹ kẹ̄: Nuntšọ, asafoi lẹ efī ohe ni amẹmīmīao, ni okẹ̄ọ akẹ: Namo ta mihe lo?

46. Ši Iesu kẹ̄: Moko eta mihe, edšakẹ minu he akẹ hewalẹ ko ėdše mimli.

47. Ši beni yō lẹ na akẹ ehīī lẹ tēmọ lẹ, eba kẹ hekpokpomọ ni ebakūla ši yẹ ehīe ni ebadšadše nōhewọ ni eta ehe lẹ kẹ bọni ehe wa lẹ amrō lẹ etšō yẹ asafo lẹ fē hīe.

48. Ni ekẹ̄lẹ akẹ: Biyō otšui ányō omli, ohemọ-kẹ-yeli etšáo; ya yẹ hedšọlẹ mli! 7,50.

49. Beni ewicọ lolo lẹ, moko dšẹ kpēhe onukpa lẹ we lẹ bakẹ̄lẹ akẹ: Obiyō lẹ ėgbo; kāgba tšōlọ lẹ nā.

50. Ši beni Iesu nu lẹ, eherelẹ nọ akẹ: Kāše gbeyei; hemọ oye kẹkẹ, ni eyi aaná wala!

51. Ni beni eba šīa lẹ, eńmēē moko-moko gbẹ ni eya dšẹi akẹ dša Petro kẹ Iohane kẹ Iakobo kẹ gbekē lẹ tšẹ kẹ enye.

52. Ni mei lẹ fē mīfó ni amẹmīye ehe ńkọmọ. Ši ekẹ̄: *Nyekafóa; egboko, ši wọ ewọ. *7,13.

53. Ni amẹńmōlẹ, edšakẹ amẹle akẹ ėgbo.

54. Ši efīeamẹ fē, ni emō enine ši, ni ebo akẹ: Gbekē, te ši!

55. Ni emumọ kū esẹ ba emli ekoń, ni ete ši amrō lẹ nońń; ni efā akẹ ahālẹ noko eye.

56. Ni efọlọi lẹ anā kpẹ amẹhe; ši *etīa amẹnā mā akẹ amẹkagba moko noni afe lẹ. *5,14. Mar. 7,36.

Yitšo 9.

(9,1—6. Mat. 10,1.7.9—11.14. Mar 6,7—13.)

Kẹkẹ ni etšẹ́ ekaselọi nyońma kẹ enyọ lẹ kẹ-kpe, ni ehāamẹ hewalẹ kẹ hegbẹ yẹ daimonioi lẹ fē nọ, ni amẹtšá helai hū.

2. Ni etšūamẹ Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ šiẹmọ kẹ helatšẹmei atšámọ.

3. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Nyekańōa noko nyehīea nyedē yẹ nyegbẹfā lẹ mli, nye-kahīea tšo lo kotoku lo abolo lo šika lo atadei enyọ.

4. Ni šīa-fē-šīa ni nyeabote mli lẹ, dšẹi nyehīa kẹ-yaši nyeadše dšẹi. 10,5—7.

5. Ni mei abọ ni hereenye lẹ, no lẹ nyedšea nakai mā lẹń ni *nyekpokpoa nyenādšiaši mlu lẹ nyekẹ-yeamẹ odase. *10,11.

6. Ni amẹyiń amẹte ni amẹyakpa mādši lẹ anọ amẹdšadše sanekpakpa lẹ ni amẹ-tšá mei yẹ hefēhe.

(7—9. Mat. 14,1.2. Mar. 6,14—16.)

7. Ši tetrarke Herode lẹ nu nii ni afe lẹ fē he, ni efe yeyēye, edšakẹ meikomei kẹ̄ akẹ Iohane ėte ši kẹ-dšẹ gbohīī ateń;

8. ni meikomei hū kẹ̄ akẹ Elia ėdšie ehe kpo; ni meikrokomei hū kẹ̄ akẹ blema gbalọi lẹ eko ėte ši ekoń.

9. Ni Herode kẹ̄: Iohane lẹ, mifo eyi; ši namo dši moni minunūọ nẹkẹ sādši yẹ ehe nẹ? ni *ētaolẹ ekwẹ. *23,8.

(10—17. Mat. 14,13—21. Mar. 6,30—44. Ioh. 6,1—13.)

10. Ni beni bọfoi lẹ kū amẹsẹ amẹba lẹ, amẹbagbalẹ nibii fē ni amẹfe lẹ. Ni eńōamẹ kẹ-te ńā lẹ nọ heko bānē yẹ mań ni atšẹ́ọlẹ Betsaida lẹ masẹi.

11. Ši beni asafoi lẹ ná le lẹ, amẹ-tiulẹ kẹ-te; ni ehereamẹ hīemē ni edšadše Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ he sane etšōamẹ, ni etšá mei ni tšámọ ehīaamẹ lẹ.

12. Ši dše bōi namọ, kẹkẹ ni mei nyońma kẹ enyọ lẹ ba eńō amẹbakẹ̄lẹ akẹ: Wo asafo lẹ gbẹ, koni amẹya mādši kẹ akrowai ni kāmọ wọhewọ lẹ amli, ni amẹyato dšẹi ni amẹná niyenii; edšakẹ ńāŋọ wọyọ nẹ.

13. Ši ekẹ̄amẹ akẹ: Nyehāa-amẹ noko amẹyea. Ni amẹkẹ̄: Aboloi enumọ kẹ lôi enyọ pẹ wọyọ, ni bēlẹ dša wọte wọyahe niyenii wọbahā asafo nẹ fē.

14. Edšakẹ amẹyi aafe hīī akpei-enumọ. Ni ekẹ̄ ekaselọi lẹ akẹ: Nyehāa amẹtráa ši kuikui mei nyońmai-enumọ-enumọ.

15. Ni amẹfe nakai, ni amẹhā mei lẹ fē trá ši.

16. Ni ekọ̄lọ aboloi enumọ kẹ lōi enyọ lẹ ni ekwẹ ńwei edšọ̄ nọ, ni ekūmọ, ni eńō-hā ekaselọi lẹ, ni amẹkẹ-māmọ asafo lẹ hīe.

17. Ni *amẹye ni amẹfē amẹtọ̄rọ, ni akọ̄lọ fufudši ni fẹ hāamẹ lẹ awo kafīi nyońma kẹ enyọ obōbō. *2 Mań. 4,44.

(18—27. Mat. 16,13—28. Mar. 8,27—9,1.)

18. Ni eba mli akẹ, beni ekome esọleọ

le̱, ekaselo̱i le̱ babua ame̱he nā ye̱ eňõ; ni ebiame̱ ake̱: Namo mei le̱ kē̱o̱ ake̱ midši?

19. Ni ame̱to he ake̱: Iohane, baptisilo̱ le̱; ni meikomei kē̱o̱ ake̱: Elia; ni meikomei hũ kē̱o̱ ake̱: Blema gbalo̱i le̱ eko ni éte ši ekoň.

20. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Ši nye le̱, namo nyekē̱o̱ ake̱ midši? Ni Petro to he ekē̱: Nyoňmo̱ Kristo le̱.

21. Ši etfa ame̱nā mā ni ewoame̱ akpo̱ ake̱ ame̱katšī tā ame̱kē̱ moko;

22. ni ekē̱: Dša gbomobi le̱ na amanehũlũ babaõ, ni maň onukpai le̱ ke̱ oso̱fonukpai le̱ ke̱ woloňmālo̱i le̱ kwale̱, ní agbele̱, ní gbī ní dši gbī etē ní ete ši ekoň. K. 44; 18,32.33.

23. Ni ekē̱ mei le̱ fē ake̱: Ke̱dši moko mīsumo̱ ake̱ enyie mise̱ le̱, hā ní ekwa ehe, ni ewo ese̱ňmo̱tšo le̱ etēre dāne̱ ke̱nyie mise̱.

24. Edšake̱ mofēmo ní *sumoo̱ ake̱ ebā esusuma yi le̱, eelādšele̱; ši moni lādšeo̱ esusuma ye̱ mihewo̱ le̱, eehere eyiwala. *17,33. Mat. 10,39. Ioh. 12,25.

25. Edšake̱ mē se̱ gbomo náa, ke̱dši ená dšeň mũ le̱ fē, ši elādše le̱dientše̱ ehe alo ešé̱ ehe efõ le̱?

26. Edšake̱ mofēmo ní mi ke̱ miwiemo̱i le̱ ahe feo̱le̱ hīegbēle le̱, le̱ hũ ehe aafe gbomobi le̱ hīegbēle, beni eeba ye̱ le̱dientše̱ enumnyam le̱ ke̱ etše̱ nõ le̱ ke̱ bo̱foi kroňkroňi le̱ anõ le̱ mli le̱. Mat. 10,33.

27. Ši mīkē̱nye ano̱kwale ake̱ meikomei ye̱ mei ní damo̱ bie̱ ne̱ ateň ní ame̱saň ame̱nā gbēle ke̱-yaši beyino̱ ní ame̱ana Nyoňmo̱ maňtše̱yeli le̱.

(28—36. Mat. 17,1—9. Mar. 9,2—9.)

28. Ni eba mli ake̱ wiemo̱i ne̱ ase̱ aafe gbīī kpānyo̱ le̱ eňõ Petro ke̱ Iohane ke̱ Iakobo, ni eyiň ete so̱lemo̱ ye̱ goň le̱ no̱.

29. Ni beni eso̱leo̱ le̱, ehīe-su tšake ni etade le̱ yé̱ futā ní ekpé̱ kaňkaň.

30. Ni na, hīī enyo̱ ke̱le̱ bawie, ame̱dši Mose ke̱ Elia;

31. mei ní badšie ame̱he kpo ye̱ anumnyam mli ni ame̱wie ye̱ *edšeň nā ní ebaya eyagbe ye̱ Ierusalem le̱ hewo̱ le̱. *K. 22.

32. Ši wo̱ éňõ Petro ke̱ mei ní ke̱le̱ yo̱ le̱; ni beni ame̱hīe tšē kwrā le̱, ame̱na enumnyam le̱ ke̱ hīī enyo̱ le̱ ní damo̱ emase̱i le̱.

33. Ni beni ame̱kpaā ame̱he ke̱-dše̱o̱ eňõ le̱, Petro kē̱ Iesu ake̱: Nuntšo̱, ehī ake̱ wo̱hīo̱ bie̱, ni hā ní wo̱fe būi etē, onõ ekome ke̱ Mose nõ ekome ke̱ Elia nõ ekome; ši elee noni ekē̱o̱ le̱.

34. Ni beni ewieo̱ nakai le̱, atatu bakete ame̱no̱; ni beni ame̱bote atatu le̱ mli le̱ ame̱še gbeyēi.

35. Ni gbē dše̱ atatu le̱ mli kē̱: Misuomo̱bi le̱ ne̱; nyeboale̱ toi! 3,22.

36. Ni be mli ni anu gbē le̱, Iesu kometõ ana. Ni ame̱fe diõ, ni nakai gbīī le̱ amli le̱ ame̱gbaa moko nii ní ame̱na le̱ eko.

(37—45. Mat. 17,14—23. Mar. 9,14—32.)

37. Ni eba mli ake̱ dšetše̱reno̱, beni ame̱dše̱ goň le̱ no̱ ame̱kplekeo̱ ši le̱, mei pī ke̱le̱ bakpe.

38. Ni na, nũ ko dše̱ asafo le̱ teň bo ekē̱: Tšõlo̱, mīkpao fai, kwe̱mo̱ mibi le̱, ši mibi kome dšile̱.

39. Ni na, mumo̱ ko mõo̱le̱, ni eblo̱õ trukā, ni ehāa ešõo̱, ni enā kwēo̱ afũi, ni egbõnyõo̱ le̱ āhũ dāni edšeo̱ emli.

40. Ni mikpa okaselo̱i le̱ fai ní ame̱fāle̱, ši ame̱nyēē.

41. Ni Iesu here no̱ ekē̱: Õ yino̱bii ní hee yee ní be̱ ame̱ňe̱le̱no̱! Mē beyino̱ mike̱nye aahī ši, ni mahīenye ke̱-yaši? Oke̱ obi le̱ aba bie̱!

42. Ši beni ebaā le̱, daimonio le̱ tõle̱ etfa ši ni ehā ešõ. Ši Iesu fá mumo̱ fõň le̱ yi, ni etšá gbekē le̱, ni *eňõle̱ ehā etše̱ ekoň. *7,15.

43. Ši ame̱fē ame̱nā kpe̱ ame̱he ye̱ Nyoňmo̱ hewale̱ kpeteňkple le̱ hewo̱. Ši beni mei le̱ fē ahīe efeame̱ yā ye̱ nibii fē ní Iesu fe le̱ hewo̱ le̱, ekē̱ ekaselo̱i le̱ ake̱:

44. Nye le̱ nyehea ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ nyewoa nyetoii amli; edšake̱ aaňõ gbomobi le̱ awo gbomei adeň. K. 22.

45. Ši ame̱ le̱ *ame̱naa wiemo̱ ne̱ šiši, ni aňõ-tēame̱ ni ame̱yoo se̱, ni ame̱miše gbeyēi ake̱ ame̱abile̱ nakai wiemo̱ le̱ he noko. *18,34.

(46—50. Mat 18,1—5. Mar. 9,33—40.)

46. Ni ňwanedšē ko bate ši ye̱ ame̱teň ake̱ namo bafe agbo fē fē ye̱ ame̱teň.

47. Ši beni Iesu na amẹtšuiiań ńwane-
dšē lẹ, eńō gbekē ńō ko ni ekẹlẹ ba-
damọ emasẹi;
48. ni ekẹ̄amẹ akẹ: Mofēmo ní aańō
gbekē ńō nẹ yẹ migbẹi anọ lẹ, eńōọmi;
ni moni aańōmi lẹ, eńōọ moni tšūmi lẹ;
edšakẹ moni dši bibiō yẹ nyefē nyeteń
lẹ, lẹ nońń dši agbo. Mat. 10,40.
49. Ni yadše Iohane nā lẹ ekẹ̄: Nuntšọ,
wọna moko kẹ ogbẹi mīfā daimonioi, ni
wọtšīlẹ gbẹ, edšakẹ ekẹwọ enyiee osẹ.
50. Ni Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Nyekatšīalẹ gbẹ,
edšakẹ *moni etee ši ewoonye lẹ, eyẹ
nyegbẹfāń. *11,23. Fil. 1,18.
51. Ši eba mli akẹ, beni gbīī ni aba-
ńōlẹ kẹ-ya ńwei lẹ ešẹ etā lẹ, edšie ehīe
eka Ierusalem ni ēya dšẹi. Mar. 10,32.
52. Ni etšū bọfoi kẹ-tšō ehīe; ni amẹte
amẹyabote *Samariabii amań ko mli,
koni amẹsa heko amẹtolẹ. *Ioh. 4,4.
53. Ši amẹhereelẹ, edšakẹ amẹna yẹ
ehīe akẹ Ierusalem eyaā.
54. Ni beni Iakobo kẹ Iohane, ekaselọi
lẹ, na enẹ lẹ, amẹkẹ̄: Nuntšọ, ōsumọ
akẹ wọkẹ̄ ni la adšẹ ńwei aba abašāamẹ,
tamọ bọni Elia hū fe lẹ? 2 Mań. 1,10.12.
55. Ši etšō ehe ni ebọamẹ kọkọ ni
ekẹ̄: Ani nyelee nō mumọ ni nye-
hīe lẹ lo?
56. Ši *gbomobi lẹ baa gbomei asusu-
mai ahīekpātāmọ, ši mоń amẹyiwala-
heremọ eba. Ni amẹte mań kroko mli.
*Ioh. 3,17; 12,47.
(57—60. Mat. 8,19—22.)
57. Ni eba mli akẹ, beni amẹyaā yẹ
gbẹ lẹ nọ lẹ, moko bakẹ̄lẹ akẹ: Manyie
osẹ kẹ-ate hefēhe ni oyaā.
58. Ni Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Osọi yẹ bui, ni
ńwei lofōdši hū yẹ tšūi; ši gbomobi lẹ
bẹ heni ekẹ eyitšo ńmēọ.
59. Ni ekẹ̄ mokroko akẹ: Nyiemọ misẹ!
Ši lẹ lẹ ekẹ̄: Nuntšọ, ńmēmi gbẹ ni
maya mayafū mitšẹ dā.
60. Ni Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Hā ni gbohīī
afū amẹgbohīī, ši bo lẹ, ya ni oyašiẹ
Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ!
61. Ni mokroko hū kẹ̄: *Manyie osẹ,
Nuntšọ; ši ńmēmi gbẹ ni maya mayašẹ
mei ni yọ miwe lẹ dā. *1 Mań. 19,20.
62. Ši Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Moni kẹ enine
yamōọ tšinakọ̄i mli ni ekūọ ekuẹ ekwẹọ
esẹ lẹ, esaa Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ.

Yītšo 10.

(10,1—12. Mat. 10,7—16.)

Nii nẹ asẹ lẹ, Nuntšọ lẹ fāmọ mei
nyońmai-kpawo kroko hū, ni etšūamẹ
*enyọnyọ kẹ-tšō ehīe kẹ-te mań-fē-mań
kẹ hefēhe ni lẹdientšẹ ebaya lẹ. *Mar. 6,7.
2. Kẹkẹ lẹ ekẹ̄amẹ akẹ: Nikpamọ lẹ
fá, ši nitšulọi lẹ fáá; nohewọ lẹ nye-
kpaā nikpamọ nuntšọ lẹ fai, koni étšū
nitšulọi kẹ-ba enikpamọ lẹ mli.
Ioh. 4,35. Mat. 9,37.38.
3. Nyeyaā! na, mītšūnye tamọ tōbii
yẹ klādši ateń.
4. *Nyekahīea fotro lo kotoku lo to-
kotai, ni †nyekańāa moko yẹ gbẹ lẹ nọ.
*9,3—5. †2 Mań. 4,29.
5. Ni šīa-fē-šīa ni nyeabote lẹ, kleń-
kleń lẹ nyekẹ̄a akẹ: Hedšọlẹ aba šīa nẹ!
6. Ni kẹdši hedšọlẹ bi ko yẹ dšẹi lẹ,
nyehedšọlẹ lẹ aahī enọ; ši kẹ̄ dšee nakai
lẹ, eekū esẹ eba nyeńō ekoń.
7. Ni nakai šīa lẹ nońń nyehīa, ni
nyeye ni nyenu nii ni amẹahānye lẹ,
edšakẹ *nitšulọ lẹ enyōmọwo salẹ.
Nyekadšẹa šīa kẹ-yaā šīa. *1 Tim. 5,18.
8. Ni mań-fē-mań ni nyeabote ni amẹ-
aherenye lẹ, nofēno ni akẹ-amā nyehīe lẹ
nyeyea;
9. ni nyetšáa helatšẹmei ni yọ mli lẹ,
ni nyekẹ̄aamẹ akẹ: Nyońmọ mańtšẹyeli
lẹ ébẹńkẹnye.
10. Ši mań-fē-mań mli ni nyeabote ni
amẹhereenye lẹ, nyedšea nyeyaā eblohūi
lẹ amli, ni nyekẹ̄a akẹ:
11. Nyemā nẹń mlu tete ni kpẹtẹ wọnā-
dši ahe lẹ nọ wọkplaā wọńeọ nyenọ nẹ;
ši kẹ̄lẹ nyenáa nyelea akẹ, Nyońmọ
mańtšẹyeli lẹ ébẹńkẹnye.
12. Mīkẹ̄nye akẹ: Nakai gbī lẹ nọ lẹ
aafāń Sodom tete fē nakai mań lẹ.
13. Kpóo hāo, Korazin! Kpóo hāo,
Betsaida! Edšakẹ hewalẹnitšumọi ni atšu
yẹ nyemli nẹ Tiro kẹ Zidon atšu yẹ
dšikūlẹ amẹtrá kpekpe kẹ lamlu mli
amẹtšake amẹtšuii dšeeńmō. Mat. 11,21—23.
14. Ši kodšomọ lẹ mli lẹ aafāń Tiro
kẹ Zidon fē nye!

15. Ni bo Kapernaum ní áwó ono̱ ke̱-te ṅwei le̱, aabao ši ke̱-ate gbohiĩadše tõ!

16. Moni bo̱onye toi le̱, mi toi eboo̱ le̱; ni moni kwaänye le̱, mi ekwaä le̱; ni moni kwaämi le̱, moni tšũmi le̱ ekwaä le̱. Mat. 10,40.

17. Ni mei nyoṅmai-kpawo le̱ kũ amese̱ ame̱ba ke̱ mĩše̱ ni ame̱bakē̱: Nuntšo̱, ogbe̱i le̱ ahewo̱ le̱ daimonioi tete baä ame̱he ší ame̱hãawo̱.

18. Ši ekē̱ame̱ ake̱: Mina satan tamo̱ srawa dše̱ ṅwei bagbē ši. Ioh. 12,31. Kpods. 12,8.9.

19. Na, mĩhãnye hegbe̱ ni nyenãnã onũfũi ke̱ nyoṅmo̱ṅkrakroi ke̱ henye̱lo̱ le̱ hewale̱ le̱ fẽ no̱; ni nokonoko efeṅnye efõṅ ko; Mar. 16,18. Lal. 91,13.

20. kẽle̱ nyekanáa ene̱ he mĩše̱, ake̱ mumo̱i le̱ baä ame̱he ši ame̱hãanye le̱; ši moṅ nyenáa mĩše̱ ake̱ *aṅmã nyegbe̱i ye̱ ṅwei. *2 Mose 32,32. Fil. 4,3. Kpods. 3,5. (21,22. Mat. 11,25—27.)

21. Nakai ṅmle̱tſã le̱ no̱ noṅṅ le̱ Iesu mli flile̱ ye̱ Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ mli ni ekē̱: Mĩdšie oyi, Atã, ṅwei ke̱ šikpoṅ Nuntšo̱, ake̱ oṅõ nii ne̱ otē nilelo̱i ke̱ ṅãlelo̱i, ni odšie otšõ abifabii; hẽ, Ata, edšake̱ nakai sa ohĩe.

22. Mitše̱ etu nii fẽ éwo mideṅ, ni moko lee moni dši bi le̱, dša tše̱ le̱ ke̱ke̱, ke̱ moni dši tše̱ le̱ hũ, dša bi le̱ ke̱ moni bi le̱ sumoo̱ ake̱ edšiele̱ kpo etšõ le̱.

23. Ni etšõ ehe ehã ekaselo̱i le̱, ni ekē̱ame̱ ko̱krõ̱ ake̱: *Adšõ̱ hĩṅme̱ii ní naä nibii ni nyenaä le̱. *Mat. 13,16.17.

24. Edšake̱ mĩkē̱nye ake̱ *gbalo̱i ke̱ maṅtše̱mei pĩ etao ake̱ ame̱na nii ní nyenaä ne̱, ni ame̱yanaa, ni asaṅ ame̱nu nii ní nyenuo̱ ne̱, ni ame̱yanuu. *1 Pet. 1,10. (25—28. Mat. 22,35—40. Mar. 12,28—34.)

25. Ni na, mlatšõlo̱ ko te ši damo̱ ši, ni etšõ enã ekē̱: Tšõlo̱, meni mafe ni maná nãno̱ wala? 18,18—20.

26. Ši le̱ le̱ ekē̱le̱ ake̱: Meni aṅmã ye̱ mla le̱ mli le̱? tẽ okaneo̱ tẽṅ?

27. Ni eto he ekē̱: *"Suomo̱ Nuntšo̱, o-Nyoṅmo̱ le̱, ke̱-dše̱ otšui fẽ ke̱ osusuma fẽ ke̱ onyẽmo̱ fẽ ke̱ odſẽṅmo̱ fẽ mli, ke̱ †onanyo hũ tamo̱ bo̱ni osumoo̱ bodientše̱ ohe." *5 Mose 6,5. †3 Mose 19,18.

28. Ši ekē̱le̱ ake̱: Bo̱ni oto he le̱ dša; femo̱ nakai, ni oyi aaná wala. 3 Mose 18,5. Mat. 19,17.

29. Ši le̱ le̱, ake̱ noni etao̱o̱ ehe bem ebu hewo̱ le̱, ekē̱ Iesu ake̱: Ni namo dši minanyo?

30. Ni Iesu here no̱ ni ekē̱: Nũ ko yiṅ ke̱-dše̱ Ierusalem ke̱-mĩya Ieriko ní eyagbē odšotſalo̱i ateṅ, ni ame̱kplo̱ ehe atade ni ame̱pilale̱, ni ame̱yiṅ ame̱te, ni ame̱šĩle̱ ní égbo fã-ke̱-fã.

31. Ši eba mli ake̱ oso̱fo ko batšõ nakai gbe̱ le̱ no̱; ni beni enale̱ le̱, egba afã ke̱-ho.

32. Ni nakai noṅṅ Levinyo ko hũ, beni eše̱ dše̱i ni enale̱ le̱, egbá afã ke̱-ho.

33. Ši Samarianyo ko ní nyie gbe̱ baše̱ heni eyo̱ le̱, ni beni enale̱ le̱, emũsũṅ tšõle̱ ye̱ ehewo̱,

34. ni ete eṅõ eyafĩmo̱ epilamo̱i le̱ ano̱, ni efo̱se mũ ke̱ wein eſie no̱, ni esã ewóle̱ etá le̱dientše̱ ekolo le̱ no̱, ni eke̱le̱ te gbo̱iatõhe ni eyakwe̱le̱.

35. Ni dšetše̱reno̱ beni eyaä le̱, edšie denario̱i enyo̱ ehã gbo̱iatõhetše̱ le̱, ni ekē̱le̱ ake̱: Kwe̱mo̱le̱ dšogbãṅ, ni nofẽno ní oosã ofite le̱, ké̱ mikũ mise̱ miba le̱, mawoö nyõmo̱.

36. Agbe̱ne̱ le̱, mei etẽ ne̱ ateṅ namo osusuo̱ ake̱ etšõ moni gbē odšotſalo̱i ateṅ ne̱ nanyo?

37. Ni ekē̱: Moni nale̱ mo̱bo̱ le̱ṅ. Ke̱ke̱ ni Iesu kē̱le̱ ake̱: Bo hũ ya ni oyafe nakai noṅṅ.

38. Ši eba mli ake̱, beni ame̱yaä le̱, eyabote akrowa ko mli. Ni *yõ ko ní atšé̱o̱le̱ Marta le̱ ṅõle̱ ke̱-te ewe. *Ioh. 11,1; 12,2.3.

39. Ni eye̱ nyemiyõ ko ni atšé̱o̱le̱ Maria, ni le̱ hũ ebatá Iesu nãdši anã ni ebo ewiemo̱ le̱ toi.

40. Ši Marta gba ehe nã tũtu ye̱ súomo̱ pĩ hewo̱, ni eba eṅõ ebakē̱: Nuntšo̱, okwe̱e̱ ake̱ minyemi le̱ ešĩmi ni mikome misúmoo̱ ne̱? nohewo̱ le̱ kē̱mo̱le̱, ni le̱ hũ ebafata mihe.

41. Ši Iesu to he ni ekē̱le̱ ake̱: Marta, Marta! õgba ohe nã ni õhao ohe ye̱ nibii pĩ ahewo̱;

42. ši nõkome ehĩa. Noni hĩ lę,
Maria ekǫ lę, ni no lę ašõń yę edeń.
Mat. 6,33.

Yitšo 11.

Ni eba mli akę ẽsǫle yę heko; ni beni
efõ lę, ekaselǫi lę ateń mokome kẽlę
akę: Nuntšǫ, tšõmǫwǫ sǫlemǫ, tamǫ bǫni
Iohane hũ tšõ ekaselǫi lę.
(2—4. Mat. 6,9—13.)
2. Ni ekẽamę akę: Kẽ nyemĩsǫle lę,
nyekẽa akę: Wǫtšę ní yǫ ńwei,
ogbęi lę afe krońkroń; omańtšę-
yeli lę aba; áfe noni osumoǫ yę
šikpoń lę nǫ hũ, takę bǫni afeǫ
yę ńwei lę;
3. hãwǫ dãnę wǫdã-ńmã,
4. ni okę wǫhe ešai afawǫ,
edšakę wǫ hũ wǫkę-faã mofẽmo
ni tõǫ wǫnǫ; ni okęwǫ akaya kã
mli; ši moń dšiemǫwǫ yę mofõń
lę deń.
5. Ni ekẽamę akę: Nyeteń namo ni
yǫ šientšę ni eete eńõ nyõń teń, ni
eyakẽlę akę: Šientšę, fami aboloi etẽ,
6. edšakę mišientšę ko édšę gbę éba-
tomi, ni mibę noko ní mikę-bamã ehĩe;
7. ni moni yǫ tšũń lę aahere nǫ akę:
Kãgba minã; áńá šĩnã lę momo ni mi kę
mibii dfere sã nǫ, minyẽń ši mate ni
mahão.
8. Mĩkẽnye akę, kę ka ešientšę ní
dšilę lę hewǫń kũlę eteń ši ní ehãlę, ši
*enãgbamǫ lę hewǫ lę eete ši kẽ ni
eehãlę bǫfẽbǫ ni etaoǫ. *18,5.
(9—13. Mat. 7,7—11.)
9. Ni mi hũ mĩkẽnye akę: Nyebia,
ni aahãnye; nyetaoa, ni nyeana;
nyešia, ni aagblenye.
10. Edšakę mofẽmo ní biǫ lę, enine
šęǫ nǫ; ni moni taoǫ lę, enaã; ni moni
šiǫ lę, aagblelę.
11. Ši nẽ tšę yǫ nyeteń ni kędši ebi
bilę abolo, ni eehãlę tę? alo kędši ebilę
lõ lę, ni eeńõ onũfũ efe lõ ehãlę?
12. Alo kędši ebi wuǫwǫ̃lǫ lę, ni eehãlę
nyońmǫńkrakro?
13. Bẽlę kędši nye ní nyedši meifõdši
lę nyele bǫni nyefeǫ ní nyekę nikẽnii
kpakpai keǫ nyebii lę, enyie nońń nyetšę
ní yǫ ńwei lę eńõń Mumǫ krońkroń ehãń
mei ní biǫlę lę?
(14—26. Mat. 12,22—30. 43—45. Mar. 3,22—27.)
14. Ni ẽtã daimonio ko ní dši mumui; ni
eba mli akę, beni daimonio lę dše kpo lę,
mumui lę wie, ni mei lę anã kpę amęhe.
15. Ši amęteń meikomei kẽ: Beelzebul,
daimonioi alumo lę, hewalę nã efãa dai-
monioi lę.
16. Ni meikomei hũ kalę amęmĩtao
ńwei okadi ko yę edeń. Mar. 8,11.
17. Ši lę lę, akę-ni ele amędfẽńmǫi lę,
ekẽamę akę: Mań-fẽ-mań ni gbáa woǫ
lędientšę ehe lę, edfaã; ni tšũ kũmoǫ
fieǫ tšũ nǫ.
18. Ni kędši satan hũ gbáa woǫ lę-
dientšę ehe lę, tė aafe tẽń ní emańtšę-
yeli lę aadamǫ šiń? edšakę nyekẽ akę
Beelzebul hewalę nã mifãa daimonioi lę.
19. Ši kędši mi lę, Beelzebul hewalę
mikę-fãa daimonioi lę, namo nyebii lę
kę-fãaamę? nohewǫ lę amę nońń amę-
akodšonye.
20. Ši kędši *Nyońmǫ wao mikę-fãa
daimonioi lę, no lę Nyońmǫ mańtšęyeli
lę éšę nyeńõ. *2 Mose 8,19.
21. Kẽ hewalǫ hĩe dade mli ẽbu emõ
he lę, enibii yę fefẽfe;
22. *ši kẽ moni he wa fèlę batualę ní
eye enǫ kũnim lę, ešõǫ etawũnii ní eńõǫ
ehĩe efõǫ nǫ lę fẽ yę edeń, ni edšaã
enomńõnii lę amli. *Kol. 2,15.
23. Moni bę migbęfãń lę ekęmi
ená, ni moni kęmi buaa nã lę mĩ-
gbę mĩfá. 9,50.
24. Kẽ mumǫ fõń lę dše gbomo mli lę,
eyanyieǫ hei ní nu bę etaoǫ hedšǫ̃mǫ,
ni kẽ enáá eko lę, ekẽǫ akę: Makũ misę
mate miwe heni midšę lę.
25. Ni kẽ eba lę, ebanaã akę ábẽ mli
ni áwula mlí.
26. Kękę lę eyaã ni eyańõǫ mumǫi
krokomei kpawo ní dši mumǫi fõdši fèlę
efataã ehe, ni amęyaboteǫ emlí, ni amę-
hĩǫ dšęi, ni nakai gbomo lę *sękpẽ šihĩlę
lę tšõǫ efõń fè tšutšu nõ lę. *Ioh. 5,14.
27. Ni eba mlí akę, beni ewieǫ nii nę
lę, yõ ko ní yǫ asafo lę mli lę wó egbẽ
nǫ ni ekẽlę akę: *Adšǫ̃ mũsũ ní hĩeo
kę fufǫ ni oye lę! *1,28.48.

28. Ši ehere nọ akẹ: Eyẹ mli moñ, ši adšọ mei ní nuọ Nyoñmọ wiemọ lẹ ní amẹyeọ nọ lẹ! 8,15.21.

(29—32. Mat. 12,38—42.)

29. Ši beni asafoi lẹ ebabua amẹhe nā pī lẹ, ebõi kẽmọ akẹ: Yinọbii nẹ yinọbii fõdši ni, amẹmītao okadi, ni ahāñamẹ okadi ko, akẹ dša gbalọ Iona okadi lẹ.

30. Edšakẹ bọni Iona tšố okadi hā Ninivebii lẹ, nakai noññ kẽ gbomobi lẹ aatšố ahā nẹkẹ yinọbii nẹ.

31. Wuoyigbẹ maññye lẹ kẹ yinọbii nẹ aate ši yẹ kodšomọ lẹ mli, ni eebuamẹ fọ, edšakẹ edšẹ šikpoñ lẹ nāgbẽhe ebabo Salomo nilẽ toi; ni na, moni fè Salomo yẹ biẹ! 1 Mañ. 10,1.

32. Ninivebii lẹ kẹ nẹkẹ yinọbii nẹ aate ši yẹ kodšomọ lẹ mli ni amẹabuamẹ fọ, edšakẹ amẹtšake amẹtšui yẹ Iona šiẹmọ lẹ nā; ni na, moni fè Iona yẹ biẹ. Iona 3,5.

33. Moko esuu kane emāā kpokplobiiañ alo tšese šiši, ši moñ kanetšo nọ ekẹ-māa, koni mei ní baā mli lẹ ana ekpẹmọ lẹ. 8,16. Mat. 5,15.

(34—36. Mat. 6,22.23.)

34. Gbomotšo lẹ kane dši ohīñmẹi lẹ. Kẹdši ohīñmẹi nọ tše lẹ, ogbomotšo mũ lẹ hũ mli tšeọ; ši kẹdši ohīñmẹi ehīī lẹ, ogbomotšo lẹ hũ woọ duñ.

35. Nohewọ lẹ kwẹ ni ahī, koni la ní yọ omli lẹ akatšố duñ.

36. Nohewọ lẹ kẹdši ogbomotšo mũ lẹ mli tše ni hekoheko woko duñ lẹ, tše noññ emũ lẹ fẽ mli aatše takẹ bọni kane kẹ ekpẹmọ tšoọ hāao lẹ.

37. Ni beni ewieọ lẹ, Farisifonyo ko bakpẽlẹ akẹ éba ni ekẹlẹ abaye nii; ni ete šīa lẹ, ni eyatá niyenii lẹ ahe. 7,36; 14,1.

38. Ši beni Farisifonyo lẹ na akẹ efọfloko ehe dāni ebaye nii lẹ, ehīe felẹ yā. Mat. 15,2.

(39—52. Mat. 23,1—36.)

39. Ni Nuntšọ lẹ kẽlẹ akẹ: Ñmẹnẹ ñmẹnẹ nye Farisifoi lẹ nyetšumọọ kpulu he kẹ kā sẹ, ši nyemli éyi obõ kẹ dšũ kẹ fõ.

40. Kwašiai! ani moni fe sẹ lẹ, dšee lẹ noññ efe mli lẹ hũ?

41. Moñ lẹ, nyeñõa nibii ní yọ mli lẹ nyefea edšũrõ, ni na, nibii fẽ he aatše ahãnye.

42. Ši kpóo hā nye, Farisifoi, akẹ nyehāa kowẹ kẹ ſie kẹ bãi srọtoi fẽ mlidšā nyoñmanyoñma, ni nyešīọ dšalẹsaneyeli kẹ Nyoñmọ suomọ lẹ! Kũlẹ edša akẹ nyefeọ enẹmei, ni nyekašī eko lẹ hũ.

43. Kpóo hā nye, Farisifoi, akẹ nyesumọọ onukpai-ašitrámọhei yẹ kpẽhei lẹ kẹ ñāmọi yẹ dšadši anọ! 20,46.

44. Kpóo hā nye, woloñmālọi kẹ Farisifoi, osatofoi, akẹ nyetamọ gbohīīafũhei ní edšee ši, ní mei ní nyieọ nọ lẹ lee!

45. Ni mlatšõlọi lẹ ateñ mokome here nọ ni ekẽlẹ akẹ: Tšõlọ, nii ní okẽọ nẹ okẹmībọ wọ hũ ahora.

46. Ši ekẽ: Nye mlatšõlọi lẹ hũ, kpóo hā nye! akẹ nyekẹ dšatšui ní tẽremọ dšraā tẽreọ mei, ni nyedientšẹ lẹ, nyekẹ nyewao kome etaa dšatšui lẹ ahe.

47. Kpóo hā nye! akẹ nyemāmọọ gbalọi lẹ afũhei lẹ; ši nyetšẹmei gbeamẹ;

48. bẽlẹ nyemīye nyetšẹmei lẹ anitšumọi lẹ ahe odase ni eñõ nyenā; edšakẹ amẹ amẹgbeamẹ moñ, ši nye nyemāmọọ amẹfũhei lẹ.

49. Enẹhewọ noññ ni Nyoñmo nilẽ lẹ kẽ: Mibatšũ gbalọi kẹ bọfoi kẹ-ya amẹñõ, ni amẹagbe amẹteñ meikomei ni amẹawa amẹteñ meikomei ayi,

50. koni gbalọi lẹ fẽ alá ní afọse aſie ši kẹ-dšẹ dšeñšišitõ mli lẹ abị ši yẹ yinọbii nẹ adeñ;

51. kẹ-dšẹ Habel lá lẹ nọ kẹ-yaši Zakaria, moni agbelẹ yẹ afọlešālatẹ lẹ kẹ sọlemọtšũ lẹ te lẹñ lẹ lá lẹ nọ. Hẽ, mīkẽnye akẹ, aabi ši yẹ nẹkẹ yinọbii nẹ adeñ!

52. Kpóo hā nye, mlatšõlọi, edšakẹ nyekọ nilẽ lẹ nā samfe! Nyedientšẹ lẹ nyebotee mli, ni mei ní taọọ mli abote lẹ hũ, nyetšīọamẹ gbẹ.

53. Ni beni edše dšẹi ete lẹ, woloñmālọi lẹ kẹ Farisifoi lẹ dšie amẹhīe amẹkalẹ ni amẹbõi enā sādši blẹmọ babaõ,

54. ni amẹwolẹ ká, ni amẹmītao enā enyọñ amẹmõ, koni amẹyaflọ enā. 20,20.

Yitšo 12.

No mli noññ, beni mei akpei-akpei abọ ebabua amẹhe nā ni mei nānāa mei anọ lẹ, ebõi ekaselọi lẹ kẽmọ akẹ: Kleñ-

kleñ lẹ nyehĩe ahĩa nyehe nọ yẹ Fari-
sifoi lẹ amãša ni dši osatofemọ lẹ hewọ.
Mat. 16,6. Mar. 8,15.
(12,2—9. Mat. 10,26—33.)
2. Ši *noko bẹ ni atšĩmọ nọ ni adšieñ
lẹ kpo, alo ní añõ-tẽ ní aleñ. *8,17.
3. Nohewọ lẹ nofẽno ní nyewie yẹ
duñ mli lẹ, aanu yẹ la hie; ni noni
nyewie nyewo toiñ yẹ piai amli lẹ, aašiẹ
yẹ tšũiayiteañ.
4. Ši nye, mišientšẹmei lẹ, mĩkẽnye
akẹ: Nyekašea mei ni gbeọ gbomotšo lẹ
ni no sẹ lẹ amẹbẹ noko ní amẹanyẽ
amẹfe doññ lẹ.
5. Ši matšõnye mo gbeyei ní nyeše:
nyešea moni ké egbe sẹ ni eyọ hegbẹ
akẹ eešé efõ gehena mli lẹ. Hẽ, mĩkẽnye
akẹ, lẹ gbeyei nyešea!
6. Ani dšee kpãi enyọ ahõọ aflimatai
enumọ aheọ? ši Nyoñmọ hie kpáá amẹteñ
ekomeflo nọ.
7. Ši *nyeyiteñ tšọi tete akane fẽ.
Nohewọ lẹ nyekašea gbeyei; nyedšra wa
fè aflimatai babaõ. *21,18.
8. Ši mĩkẽnye akẹ: Mofẽmo ni gbaã
mli tšĩọ mitã yẹ gbomei ahĩe lẹ, gbo-
mobi lẹ hũ aagba mli atšĩ etã yẹ Nyoñmọ
bọfoi lẹ ahĩe;
9. ši moni kwaãmi yẹ gbomei ahĩe lẹ,
aakwalẹ yẹ Nyoñmọ bọfoi lẹ ahĩe. 9,26.
10. Ni mofẽmo ní *aawie wiemọ ko
aši gbomobi lẹ, aañõ-falẹ; ši Mumọ
kroñkroñ lẹ, moni aawie musubõwiemọ
ašilẹ lẹ, añõ-fañlẹ. *Mat. 12,32. Mar. 3,28.29.
11. Ši ké amẹkplanye kẹ-te kpẽhei lẹ
kẹ lumei kẹ ogai ahĩe lẹ, nyekagbaã
nyehe nã yẹ bọni lo noni nyekẹ-adšie
nyenã lo noni nyeakẽ lẹ he;
21,14-15. Mat. 10,19.20.
12. edšakẹ noni sa akẹ nyekẽ lẹ, Mumọ
kroñkroñ lẹ aatšõnye yẹ nakai ñmlẹtĩã
lẹ nọ noññ.
13. Ni moko dšẹ asafo lẹ mli kẽlẹ akẹ:
Tšõlọ, kẽmọ minyemi lẹ ni ekẹmi adãa
gbošinii lẹ amli.
14. Ši ekẽlẹ akẹ: Nũ, namo womi
kodšolọ lo nidšalọ yẹ nyenọ?
15. Ni ekẽamẹ akẹ: Nyehĩe ahĩa nyehe
nọ dšogbãñ yẹ hiedšõmọ hewọ; edšakẹ
dšee gbomo nii ni ená ni eteke nọ lẹ
mli ewala yọ. 1 Tim. 6,9.10.

16. Ni ebuamẹ abẹ ekẽ: Nũ niiatšẹ ko
šikpoñ ba nii babaõ;
17. ni esusu eyiñ akẹ: Té mafe tẽñ,
akẹ-ní mibẹ heni mikẹ minibãnii bato nẹ?
18. Ni ekẽ: Noni mafe nẹ: mibakũmọ
miboñoi lẹ mafie ši, ni mamãmọ ewudši,
ni mato minibãnii kẹ minii lẹ fẽ yẹ dšẹi;
19. ni makẽ misusuma akẹ: Susuma,
oyẹ nii babaõ ni añõ-toõ afii pĩ; dšõmọ
ohe, ye ni onu, ni otšui anyõ omli!
20. Ši Nyoñmọ kẽlẹ akẹ: Kwašia, nyõ
ngñ noññ lẹ ababi osusuma ši yẹ odeñ;
ni nibii ní osã oto lẹ, namo nõ aatšõ?
Heb. 9,27.
21. Nakai moni bọõ dĩetri ehãa lẹ-
dientšẹ ehe, ši edšee niiatšẹ yẹ Nyoñmọ
gbẹfãñ lẹ yọ. Mat. 6,20.
(22—31. Mat. 6,25—33.)
22. Ni ekẽ ekaselọi lẹ akẹ: Nohewọ lẹ
nye lẹ, mĩkẽnye akẹ: Nyekahaoa nyehe
yẹ nyesusuma lẹ he, noni nyeaye, alo
gbomotšo lẹ he, noni nyeawo.
23. Susuma lẹ fẽ ñmã, ni gbomotšo lẹ
hũ fè atade.
24. Nyedfẽña kwãkwãlabitei lẹ ahe;
edšakẹ amẹdũũ nii, asañ amẹkpaa, ni
amẹbẹ nitõhe lo aboño po, ši *Nyoñmọ
lẹọamẹ; nyekwẹa bọni nyedšra wa ãhũ
fè lofõdši! *Lal. 147,9.
25. Ši nyeteñ namo ni kẹdši egba ehe nã
lẹ, ni eenyẽ etšã ekẹlẹ nã ninetalọ kome?
26. Ši kẹdši nyenyẽẽ noni dši bibiõ
nyefe lẹ, mẽba nyegbaã nyehe nã yẹ nii
ni efẹ lẹ ahe mọ?
27. Nyedfẽña fọfọii lẹ ahe, bọni amẹ-
kwẽọ! amẹtšuu nii, asañ amẹtšẽẽ kpã; ši
mĩkẽnye akẹ, Salomo kẹ enumnyam lẹ
fẽ tete ewulaa tamọ enẹmei ateñ ekome.
28. Agbẹnẹ kẹdši dĩẹi ni ñmẹnẹ lẹ eyẹ
ñãnọ ni wộ ni añõ-wo flõnõ mli lẹ
Nyoñmọ wulaã nẹkẹ lẹ, ani ewulaññye
ãhũ fèamẹ? nye ni nyehemọ-kẹ-yeli fãá!
29. Ši nye lẹ nyekabia noni nyeaye
alo noni nyeanu, ní asañ nyeyiñ aka-
feanye kọšikọši.
30. Edšakẹ nẹkẹ nibii nẹ fẽ sẹ dše
neñ mãdši anọ bii díọ; ši nyetšẹ lẹ le
akẹ nii nẹ ahe mĩhĩanye.
31. Moñ nyetaoa Nyoñmọ maññtšẹyeli lẹ
sẹgbẹ, ni aañõ nii nẹ fẽ afata he ahãnye.

32. Kāše gbeyei, asafoku bibiō;
edšake̱ nyetše̱ le̱ ye̱ he tšuidšūrō
ake̱ eeńō mańtše̱yeli le̱ ehānye.
22,29. Ies. 41,14.
(33.34. Mat. 6,20.21.)
33. Nyehōa nii ní nyeyo̱ le̱ ni nyeke̱-
fea edšūrō; nyefea fotroi ní tšōmo̱o̱
ememedši, nyetoa dſetri ní etāā ye̱ ńwei,
heni dšulo̱ ko be̱ńke̱e̱ ni omlēgē kpee
nii ye̱ le̱. 18,22.
34. Edšake̱ heni nyedſetri le̱ yo̱
le̱, dše̱i nyetšui hū aahī.
(35—46. Mat. 24,42—51.)
35. Nyefīmo̱a *nyemliteań, ni nyehāa
†nyekanei le̱ atšoa;
* 2 Mose 12,11. 1 Pet. 1,13. † Mat. 25,1—13.
36. ni nyetšōmo̱a tamo̱ mei ní kwe̱o̱
ame̱nuntšo̱ gbe̱, be mli ni eedše̱ yōkpēmo̱
le̱ eeba, koni, ké̱ eba ni ebaši le̱, ke̱ke̱
ni ame̱gblele̱ oyá.
37. Adšo̱ nakai tšūdši le̱ ní beni nun-
tšo̱ le̱ aaba le̱ ní eebaninaame̱ ake̱ ame̱-
mīši kpe le̱! Le̱le̱ń, mīkēnye ake̱ eemīa
ni eehā ame̱trá niyenii ahe, ni eeba
ebasúmo̱ame̱.
38. Ni ke̱dši eba ye̱ būbe ní dši enyo̱
alo noni dši etē le̱ mli ni ebaninaame̱
nakai le̱, adšo̱ nakai tšūdši le̱!
39. Ši nyenáa nyelea ene̱ ake̱, *ke̱dši
šīatše̱ le nō ńmle̱tſā no̱ ní dšulo̱ le̱ baā
le̱, kūle̱ eebu ni eńmēń gbe̱ ni agbu
ešīa le̱ awoń. * 1 Tes. 5,2.
40. Nohewo̱ le̱ nye hū nyesāa nyehe
nyetoa, edšake̱ ńmle̱tſā ní nyehīe kāā no̱
le̱ no̱ gbomobi le̱ baba.
41. Ši Petro kēle̱ ake̱: Nuntšo̱, wo̱
obuo̱ ne̱ke̱ abe̱ ne̱, alo mei le̱ fē hū ye̱ń?
42. Ni Nuntšo̱ le̱ kē: Ši namo mo̱ dši
tšūlo̱nukpa ano̱kwafo ke̱ nilelo̱, ni
nuntšo̱ le̱ aawole̱ onukpa ye̱ ewebii ano̱,
koni ehāame̱ ame̱niyenii ye̱ be ní sa
mli le̱?
43. Adšo̱ nakai tšūlo̱ le̱, moni ké̱
enuntšo̱ le̱ ba ní eebaninale̱ ake̱ ēfe
nakai le̱.
44. Mīkēnye ano̱kwale mli ake̱ eewole̱
onukpa ye̱ enibii fē no̱. Mat. 25,21.
45. Ši ke̱dši nakai tšūlo̱ le̱ kē ye̱ etšui
mli ake̱: Minuntšo̱ le̱ mītši ebabe le̱ eto,
ni eebōi wehīī ke̱ weyei le̱ yī ke̱ niyeli
ke̱ numo̱ ke̱ dātō̱ le̱:
46. nakai tšūlo̱ le̱ nuntšo̱ le̱ aaba ye̱
gbī no̱ ni ekwe̱e̱le̱ gbe̱ ke̱ ńmle̱tſā no̱
ni elee, ni eeflo̱ emli, ni eehāle̱ egbe̱fāńnō
ke̱ ko̱ko̱nsafoi le̱.
47. Ši nakai tšūlo̱ le̱ ni le enuntšo̱
suomo̱nānii ni esāā ehe etoo ni esā efee
esuomo̱nānii le̱, aayile̱ kpāi pī;
Iak. 4,17.
48. ši moni lee ni eyafe yīnii le̱, aayile̱
fiō. Ši mofēmo ní ańō pī ahā le̱, pī
aatao ye̱ edeń; ni moni atu pī awo
edeń le̱, aabi noni teke no̱ ši ye̱ edeń.
49. La-wō miba ye̱ šikpoń le̱ no̱,
ni ke̱dši ehere momo le̱, meni mitaoo̱
dońń!
50. Ši miye̱ *baptisimo̱ ko ni ake̱-
babaptisimi, ni kwe̱ bo̱ni †mihe hīaāmi
ke̱-yaši beyino̱ ni aagbe nā!
* Mat. 20,22. † Mat. 26,38. Ioh. 12,27.
(51—53. Mat. 10,34—36.)
51. Ani nyesusuo̱ ake̱ hedšo̱le̱ hāmo̱
miba ye̱ šikpoń le̱ no̱? Mīkēnye ake̱:
Dabida, ši mligblamo̱ moń.
52. Edšake̱ ke̱-dše̱ bene̱ ke̱-yaā ne̱ mei
enumo̱ aagbá ye̱ šīa kome, mei etē aate
ši awo mei enyo̱, ni mei enyo̱ hū aate
ši awo mei etē;
53. mligblamo̱ aaba tše̱ ke̱ ebinū, ke̱
binū hū ke̱ etše̱ teń; nye ke̱ biyō teń,
ke̱ biyō hū ke̱ enye teń; šāyō ke̱ šāyō,
ebi ńā le̱, teń, ke̱ le̱ hū ke̱ ešāyō, ewù
nye le̱, teń.
54. Ni ekē asafoi le̱ hū ake̱: Ké̱ nyena
atatu mīwo ye̱ anai le̱, amrō le̱ nyekē̱o̱
ake̱: Nyońmo̱ bane̱; ni ebaā mli nakai;
Mat. 16,2.3.
55. ni ké̱ wuoyi kō̱yo̱ mītſa le̱, nyekē̱o̱
ake̱: Latšā baba; ni ebaā mli.
56. Osatofoi, nyele ńwei ke̱ šikpoń
nibii ašiši tšōmo̱; ši té tēń ní nyelee
yino̱ ne̱ šišitšōmo̱ń?
57. Ni mē hewo̱ ni nyedše̱e̱ nyedientše̱
nyemli nyekodšoo noni dša gbe̱ le̱?
58. Ši ké̱ oke̱ obelo̱ mīya lumo hīe le̱,
bo̱ mo̱deń ye̱ gbe̱ le̱ no̱, ní odše edeń,
koni ekašātāo eyahā kodšolo̱ le̱, ni
kodšolo̱ le̱ hū ńōo ehā apābo̱lo̱ le̱, ni
apābo̱lo̱ le̱ woō tšūń. Mat. 5,25.26.
59. Mīkē̱o ake̱: Odšeń dše̱i gbīkogbīko
dša owo nāgbē hīeo le̱ dā.

Yitšo 13.

Ši no be lẹ mli noṅṅ lẹ meikomei yẹ dšẹi ní gbalẹ Galileabii ní Pilato ṅõ amẹlá futu amẹfọlei lẹ amli lẹ ahe sane.

2. Ni Iesu here nọ ni ekẹ̃amẹ akẹ: Ani nyesusuọ akẹ, nẹkẹ Galileabii nẹ, ešafelọi dšiamẹ fè Galileabii lẹ fẽ, hewọ ni amẹna nẹkẹ amanehũlũ nẹ? Ioh. 9,2

3. Dabida, ši moṅ mĩkẹ̃nye akẹ, kẹ́ *nyetšakee nyetšuii lẹ, nyefẽ nyehĩe bakpãtã nakai noṅṅ. *Lal. 7,13.

4. Alo nyesusuọ akẹ, mei nyoṅma kẹ kpãnyọ lẹ ní Siloa mõ lẹ kũ fie amẹnọ ni egbeamẹ lẹ, amẹ amẹdši nọtõlọi fè gbomei fẽ ní yọ Ierusalem?

5. Dabida, ši moṅ mĩkẹ̃nye akẹ, kẹ́ nyetšakee nyetšuii lẹ, nyefẽ nyehĩe bakpãtã nakai noṅṅ.

6. Ni ebuamẹ nẹkẹ abẹ nẹ akẹ: Moko tẹo agbãmitšo yẹ eweintrom mli, ni eba enọ yibii taomọ lẹ, enaa eko. Mat. 21,19.

7. Kẹkẹ ni ekẹ̃ tromsãlọ lẹ akẹ: Na, afii etẽ nẹ fẽ lẹ mibaã mibataoọ yibii yẹ agbãmitšo nẹ nọ, ši minaa eko; tomọlẹ ofõ ši; mẽba hũ ni egbeọ šikpoṅ lẹ?

8. Ši ehere nọ ekẹ̃lẹ akẹ: Nuntšọ, hã ní ehĩ ši afi nẹ hũ, kẹ-yaši beyinọ ní matša ehewọ ni mawo ešiši tumu, 2 Pet. 3,9.15

9. akẹ aleenõ eewo yibii lo; ši kẹ́ dšee nakai lẹ, dãni otolẹ ofõ ši.

10. Ni ẽtšõ nii yẹ kpẽhei lẹ eko mli yẹ hedšọ̃mọgbĩ lẹ nọ.

11. Ni na, yõ ko yẹ ni hela mumọ yọ emli afii nyoṅma kẹ kpãnyọ, ni edọ kọmọ̃, ni enyẽẽ emli ekpã kwrã po.

12. Ši beni Iesu nalẹ lẹ, etšẹ̃lẹ ni ekẹ̃lẹ akẹ: Yõ, afẽneo yẹ ohela lẹ mli!

13. Ni *ekẹ enidši fie enọ, ni amrõ lẹ noṅṅ lẹ edšadše trõmõ, ni ewo Nyoṅmọ hĩe nyam. *Mar. 7,32.

14. Ši kpẽhe onukpa lẹ mli wo la akẹ-ni Iesu tšá mo yẹ hedšọ̃mọgbĩ lẹ nọ lẹ, ni ehere nọ ekẹ̃ asafo lẹ akẹ: Gbĩi ekpa yọ ní sa akẹ atšuọ nii yẹ mli; nohewọ lẹ nyebaã yẹ nomei amli, koni atšánye, ši dšee hedšọ̃mọgbĩ lẹ noṅ!

15. Kẹkẹ ni Nuntšọ lẹ here nọ ni ekẹ̃lẹ akẹ: Osatofo! Ani hedšọ̃mọgbĩ lẹ nọ lẹ nyeteṅ mofẽmo fẽnee etšina lo etedši yẹ niyeniianõ he ekplaalẹ eyahããlẹ nu lo? 14,5.

16. Ši nẹkẹ yõ nẹ ni dši *Abraham biyõ ni satan efĩlẹ, na, nẹkẹ afii nyoṅma kẹ kpãnyọ nẹ lẹ, ani edšaa akẹ afẽneọlẹ yẹ nẹkẹ kpã nẹ mli yẹ hedšọ̃mọgbĩ lẹ nọ lo? *19,9.

17. Ni beni ewie nẹkẹ lẹ, ehenyẹlọi lẹ fẽ ahĩe gboi, ni asafo lẹ fẽ ná mĩšẹ yẹ anumnyam nibii ní efe lẹ fẽ hewọ.

(13,18—21. Mat. 13,31—33. Mar. 4,30—32.)

18. Agbẹnẹ ekẹ̃: Meni Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ tamọ, ni meni he maṅõ-to?

19. Etamọ sinapiwũ kuli ní nũ ko kọ ni eyadũ yẹ etrom mli, ni ekwẽ, ni efe tšo kple, ni ṅwei lofõdši lẹ baã bafeọ tšũi yẹ enidši ateṅ.

20. Ni ekẹ̃ ekoṅ akẹ: Meni he maṅõ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ mato?

21. Etamọ mãša ni yõ ko kọ ní eṅõ-họ mã tšesei ẽtẽ mli kẹ-yaši beyinọ ní fẽ ša.

22. Ni eyakpa mãdši kẹ akrowai amli etšõ nii, ni etše mli kẹ-mĩya Ierusalem.

23. Ni moko kẹ̃lẹ akẹ: Nuntšọ, ani mei fiõ kẹkẹ yiwala abahere? Ši ekẹ̃amẹ akẹ:

24. Nyeplea agbo fintõ lẹ mlibotemọ he, edšakẹ mĩkẹ̃nye akẹ, mei pĩ aatao mli abote, ši amẹnyẽṅ. Mat. 7,13.14. Fil. 3,12.

25. Be mli ni šiatšẹ lẹ ete ši eyaṅã šinã lẹ, ni nyeaböi sẹdamọ kẹ šinã lẹ šimọ, ni nyeakẹ̃ akẹ: Nuntšọ, Nuntšọ, gblemọwọ! ni eehere nọ ekẹ̃nye akẹ: Milee heni nyedšẹ lẹ: Mat. 25,11.12.

26. kẹkẹ lẹ nyebaböi kẹ̃mọ akẹ: Wọye nii ni wọnu nii yẹ ohĩe, ni otšõ nii yẹ wọblohũi amli. Mat. 7,22.23.

27. Ni eekẹ̃ akẹ: Mĩkẹ̃nye akẹ milee heni nyedšẹ; nyedšea minọ nyeyaã, nyefẽ ní nyetšuọ nii ní edšaa gbẹ lẹ!

(28.29. Mat. 8,11.12.)

28. Dšẹi yafõ kẹ nyãnyõdši ašiššikpémọ aahĩ, beni nyeana Abraham kẹ Isak kẹ Iakob kẹ gbalọi lẹ fẽ yẹ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ mli, ni nyedientšẹ lẹ, afienye lẹ.

29. Ni mei aadšẹ bokã kẹ anai kẹ kõyi kẹ wuoyigbẹ aaba ni amẹabatrá okplõ he yẹ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ mli. 14,15.

30. Ni na, sẹkpẽbii yẹ ni batšõmọ kleṅkleṅbii ni kleṅkleṅbii hũ yẹ ni batšõmọ sẹkpẽbii. Mat. 19,30.

31. Nakai gbī le̱ no̱ noṅṅ le̱ Farisifoi
le̱ ekomei ba eṅõ bakē̱le̱ ake̱: Dše bie̱
ne̱ ni oya; edšake̱ Herode mītaoõ agbe.
32. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nyeyaä ni nyeya-
kē̱a nakai oso̱ le̱ ake̱: Na, mīfāmo̱
daimonioi ni mītšá mei ṅme̱ne̱ ke̱ wó̱,
ni gbī ni dši gbī etē le̱ magbe nā.
33. Ši kēle̱ dša minyie ṅme̱ne̱ ke̱ wó̱
ke̱ wó̱se̱, edšake̱ ebaṅ mli ake̱ aagbe
gbalo̱ ko ye̱ heko ake̱ dša Ierusalem.
(34.35. Mat. 23,37—39.)
34. Ierusalem, Ierusalem, bo moni ogbeo̱
gbalo̱i le̱ ni otfiaä mei ni atšūo̱ame̱ oṅõ
le̱ ate̱i, šii enyie mitao ake̱ mibuaä obii
le̱ anā, take̱ bo̱ni wuo̱ buaä ebii anā
ewoo̱ efīdši ašiši le̱, ni nyekplēē!
35. Na, aši nyewe le̱ amaṅfõ ahānye.
Ši mīkē̱nye ake̱: Nyenaṅmi doṅṅ ke̱-yaši
beyino̱ ni aaba mli ake̱ nyeakē̱ ake̱:
*„Adšõ̱ moni baä ye̱ Nuntšo̱ le̱
gbe̱i ano̱ le̱!" *Lal. 118,26.

Yitšo 14.

Ni eba mli ake̱, beni ete Farisifoi le̱
anukpai le̱ ateṅ mokome we niyeli ye̱
hedšõ̱mo̱gbī le̱ no̱ le̱, ame̱sral̲e̱.
6,6—11; 11,37.
2. Ni na, nū ko ye̱ ehīe ni ēye fūmo̱-
hela.
3. Ni Iesu here no̱ ni ekē̱ mlatšõlo̱i
le̱ ke̱ Farisifoi le̱ ake̱: Ani edša gbe̱
ake̱ atšáa mo ye̱ hedšõ̱mo̱gbī le̱ no̱ lo?
4. Ši ame̱foo edāṅ. Ke̱ke̱ ni emõ emli
ni etšále̱, ni edšiele̱ gbe̱ ake̱ eya.
5. Ni yadše enā le̱ ekē̱ame̱ ake̱: Nyeteṅ
namo ni, ké̱ etedši lo etšina yagbē nubu
mli le̱, eyadšieṅle̱ amrõ le̱ noṅṅ ye̱
hedšõ̱mo̱gbī le̱ no̱? 13,15. Mat. 12,11.
6. Ni ame̱nyē̱ē ene̱mei ahe hetõ ame̱hā-
le̱ doṅṅ.
7. Ni beni eyo bo̱ni ame̱halaä onukpai
atrámo̱hei le̱, ebu mei ni akpēame̱ le̱
abe̱, ni ekē̱ame̱ ake̱: Mat. 23,6.
8. Ké̱ moko bakpēo ke̱-te yõkpēmo̱
okplõ he le̱, kāyatá yitšogbe̱, ekole̱ aleenõ
ekpē moko ni hīe yo̱ nyam fèo,
9. ni moni bakpē oke̱le̱ fē le̱ akaba
ni ebakē̱o ake̱: Hā mone̱ gbe̱! ni no le̱
oke̱ hīegbēle aayatá šišigbe̱.
10. Ši moṅ, ke̱dši akpēo le̱, ya ni
oyatá šišigbe̱, koni, ké̱ moni bakpēo le̱
ba le̱, ni ebakē̱o ake̱: Šientše̱, ba yitšogbe̱.
No le̱ ohīe aaba nyam ye̱ mei ni oke̱ trá
ši le̱ fē hīe.
11. Edšake̱ mofēmo ni wóo̱ ehe
no̱ le̱, aabale̱ ši, ni moni baä ehe
ši le̱, aawó eno̱. 18,14. Mat. 23,12.
12. Ši ekē̱ moni kpēle̱ le̱ hū ake̱: Ké̱
oṅmē fane lo gbe̱ke̱ okplõ le̱, kātšé̱
ošientše̱mei lo onyemimei lo owekumei
lo okutšoṅ niiatše̱mei, koni aleenõ ame̱
hū ame̱kpēo eko ame̱to nādšiaṅ.
13. Ši ké̱ oṅmē okplõ le̱, kpēmo̱ ohīafoi
ke̱ kpadšelo̱i ke̱ akpakei ke̱ fīlafoi moṅ,
5 Mose 14,29.
14. ni aadšõ̱o, ake̱-ni ame̱ le̱ ame̱be̱
noko ni ame̱ke̱-atoö nādšiaṅ le̱; edšake̱
aatoö nādšiaṅ ye̱ *dšalo̱i ašitē le̱ mli.
*Ioh. 5,29.
15. Ni beni mei ni ke̱le̱ trá niyenii
aši le̱ ateṅ mokome nu nii ne̱ le̱, ekē̱le̱
ake̱: Adšõ̱ moni yeo̱ abolo ye̱ Nyoṅmo̱
maṅtše̱yeli le̱ mli! 13,29.
(14,16—24. Mat. 22,2—10.)
16. Ši ekē̱le̱ ake̱: Nū ko ṅmē okplõ
kpeteṅkple, ni ekpē mei pī;
17. ni beni še̱ niyelibe le̱, etšū etšūlo̱
ake̱ eyakē̱ mei ni akpē le̱ ake̱: Nyebaä,
edšake̱ ágbe nibii fē nā.
18. Ni ame̱fē-tfēm ame̱bõi lakpa kome
tō. Kleṅkleṅmo le̱ kē̱le̱ ake̱: Mihé abõ̱ ko
ni efīmi ake̱ mate ni mayakwe̱; mīkpao
fai ni ona ohāmi.
19. Ni mokroko kē̱: Mihé tšinai ntai
enumo̱ ni mīya mayakaame̱ makwe̱;
mīkpao fai ni ona ohāmi.
20. Ni mokroko hū kē̱: Mikpē yõ, ni
nohewo̱ le̱ minyēṅ maba. 1 Kor. 7,33.
21. Ni ne̱ke̱ tšūlo̱ ne̱ ba ni ebadšadše
nii ne̱ fē etšõ enuntšo̱ le̱. Ke̱ke̱ ni
šīatše̱ le̱ mli fū, ni ekē̱ tšūlo̱ le̱ ake̱:
Dše kpo mrāmrā ke̱-ya mā leṅ blohūi
le̱ ke̱ fo̱dši le̱ amli, ni oyaṅõ ohīafoi ke̱
kpadšelo̱i ke̱ fīlafoi ke̱ akpakei ke̱-ba bie̱.
22. Ni tšūlo̱ le̱ kē̱: Nuntšo̱, áfe bo̱ni
okē̱ le̱, ši kēle̱ gbe̱ ye̱ lolo.
23. Ni Nuntšo̱ le̱ kē̱ tšūlo̱ le̱ ake̱: Dše
kpo oya gbe̱dše̱gbe̱i le̱ ke̱ afābaṅi le̱ amli
ni oyanyē ame̱no̱, ni ame̱ba, koni miwe
le̱ ayi to̱.

24. Edšakę mīkę̄nye akę: Kę́ mei ni akpē lę ateñ moko aasa miniyenii lę anā, fī!
25. Ši mei pī kęlę nyie; ni etšō ehe ni ekēamę akę:
(26.27. Mat. 10,37.38.)
26. Kędši moko mība miñō ni *enyęę etšę kę enye kę eñā kę ebii kę enyemimeihī kę enyemimeiyei kę lędientšę esusuma hū tete lę, enyēñ etšō mikaselo.
* 5 Mose 33,9.10. Luk. 18,29.30.
27. Ni mofēmo ni wóó esęñmotšo etēre ni enyie misę lę, enyēñ mikaselo etšō.
9,23.
28. Edšakę nyeteñ namo ni kędši ētao mō emā lę ni etáñ ši, ni ebu nā ekwę dā akę eyę nii bǫni aašę nāgbē lo?
29. Koni akaba akę, beni edše šiši ni eyanyēē nā egbe lę, mei fē ni na lę mībabōi ehefęoyeli akę:
30. Nękę gbomo nę bōi mō mā, ši enyēē nā egbe.
31. Alo nē mañtšę ni kędši ekę mañtšę kroko yawu lę ni etáñ ši, ni eya adšina dā akę moni hle mei akpei-nyoñmai-enyo kę-baā eno nę eenyē. ekęlę ayakpe kę mei akpei-nyoñma lo?
32. Kę́ dšee nakai lę, beni mokome lę nyie šoññ kę-baā lę, eetšū bǫfoi kę-ya eñō eyakpa kpātāmo he fai.
33. Nakai noññ kē nyeteñ mofēmo ni kwaa nibii fē ni eyo lę, enyēñ mikaselo etšō.
34. Ñō hī; ši kędši ñō nānu gbo lę, meni akę-awolę ñō doññ?
(35. Mat. 5,13. Mar. 9,50.)
35. Esaa šikpoñ lo tumu nǫ tete; tši atšio afieo. Moni yǫ toi ni ekę-anu lę, hā ni enu!

Yītšo 15.

Agbęnę ntōheloi kę ešafeloi lę fē tši bęñkęlę ni amębabolę toi.
2. Ši Farisifoi kę woloñmāloi lę wie hūhūhū amękę̄: Monę ñōǫ ešafeloi ni ekęamę yeǫ nii.
3. Ni ebuamę nękę abę nę ekē:
(15,4—7. Mat. 18,12—14.)
4. Nyeteñ namo ni kędši eyę tōi oha ni amęteñ ekome lādše lę, ešīñ nyoñmai-nęhū kę nęhū lę yę ñā lę nǫ, ni eyatao noni elādše lę kę-yaši beyinǫ ni eenalęñ?
Ezek. 34,11.16. Luk. 19,10.
5. Ni kę́ enalę lę, ewōǫlę etfaā ekōñ, ni enáa mīšę;
6. ni kę́ eba šia lę, etšę́ǫ ešientšęmei kę ekūñbii kę-kpeǫ, ni ekę̄ǫamę akę: Nyekęmi anáa mīšę, edšakę mina mitō ni lādše lę.
7. Mikę̄nye akę, nakai noññ mīšę aaba ñwei yę ešafelǫ kome ni tšakeǫ etšui lę hewǫ fē dšaloi nyoñmai-nęhū kę nęhū ni tšuitšakemǫ ehīaa-amę lę.
8. Alo nē yō ni yǫ dfiętęi kukudši nyoñma, ni kędši kuku kome lādše lę, ni esuñ la ni ebę̄ šia lę ni etao fitšofitšo kę-yaši beyinǫ ni eena?
9. Ni kę́ ena lę, etšę́ǫ ešientšęmei kę ekūñbii kę-kpeǫ ni ekę̄ǫ akę: Nyekęmi anáa mīšę, edšakę mina midfiętęi kuku ni lādše lę.
10. Nakai noññ, mīkę̄nye akę, mīšę baā yę *Nyoñmǫ bǫfoi lę ahīe yę ešafelǫ kome ni tšakeǫ etšui lę hewǫ. * Efes. 3,10.
11. Ni ekę̄: Nū ko yę bihī enyǫ.
12. Ni amęteñ gbekē lę kę́ etšę akę: Atā, hāmi onii lę amli noni dši migbęfāññō. Ni edša enii lę amli ehāamę.
13. Ni no sę lę yee gbīko kękę ni gbekē lę bua fē nā, ni edom ete mañsę šoññ heko, ni *dšęi ekę nyenyeñtfibǫ yakpātā enii lę ahīe yę. * Abęi 29,3.
14. Ši beni efite fiā lę, hōmǫ ni nā wa ko bate ši yę nakai šikpoñ lę nǫ fē, ni ebōilę fīmǫ.
15. Ni eyiñ ete ni ekę ehe yakpętę nakai šikpoñ lę nǫ bii lę eko he; ni ehā ete ebǫi lę amli, eyalǫ kplokoi.
16. Ni eba etšine akę kūlę ená yǫ ni kplokoi lę yeǫ lę eko eye ni etǫ, ni moko hāālę. Abęi 23,21.
17. Ši beni ehīe tšerelę lę, ekę̄: Yakwę mitšę apāfoi abǫ soññ ni yǫ niyenii āhū ni amękę-kūmaā; ni mi lę, hōmǫ gbeǫmi yę bię nę.
18. *Mate ši mate mitšę ñō ni mayakę̄lę akę: Atā, mife †Nyoñmǫ šiši ešа ni mife eša yę bo hū ohīe, * Ier. 3,12.13. † Lal. 51,6.

19. ni misaa ake̱ atšé̱o̱mi obi doṅṅ; ṅõmi ofe tamo̱ opāfoi le̱ eko.

20. Ni ete ši ni eyiṅ eba etše̱ ṅõ. Ši beni enyie šoṅṅ ke̱-baä bēbe le̱, etše̱ nale̱, ni emũsũṅ tšõle̱, ni eša foi eho eyagbē ekue̱ no̱, ni efo̱fõ̱ enā.

21. Ni bi le̱ kē̱le̱ ake̱: Atā, mife Nyoṅmo̱ šiši eša ni mife eša ye̱ bo hũ ohīe, ni misaa ake̱ atšé̱o̱mi obi doṅṅ!

22. Ši tše̱ le̱ kē̱ etšũdši le̱ ake̱: Nyeyadšiea atade ní yo̱ fe̱o fè fē le̱ ke̱-baä mrāmrā, ní nyeke̱-bawoale̱, ní nyewo enine kpotia ke̱ enādši hũ tokotai;

23. ní nyeke̱ tšinabi ni éwo fo̱ le̱ abaä nyebagbea, ní nyehāa wo̱yea nii ní wo̱náa tšuidšũrõ;

24. edšake̱ mibi ne̱ gbo, ni *ehīe ètšē ekoṅ; elādše, ni anale̱. Ni ame̱bõi nyámo̱. * Efes. 2,1.5; 5,14.

25. Ši ebi nukpa le̱ ye̱ ṅmõši. Ni benī ebaä ní ebabe̱ṅke̱ šīa le̱, enu saṅkũi ke̱ dšõi ahe;

26. ni etšé̱ tšũdši le̱ ekome ke̱-ba, ni ebile̱ ake̱: Meni afeo̱ ne̱?

27. Ni ekē̱le̱ ake̱: Onyemi le̱ éba, ni otše̱ égbe tšinabi ni éwo fo̱ le̱, edšake̱ eše̱ edeṅ kpintiṅṅ.

28. Ni *emli fũ, ni ekplēē šīa le̱ yā. Nohewo̱ le̱ etše̱ dše kpo ni ebakpale̱ fai. * K. 2

29. Ši ehere no̱ ni ekē̱ etše̱ le̱ ake̱: Kwe̱, afii abo̱ so̱ṅṅ ní misúmo̱o, ní mitõko okitā ko no̱ dā, ni mi le̱, ohākomi tõkpakpo ko tete dā, koni mike̱ mišientše̱mei aná tšuidšũrõ;

30. ši ṅme̱ne̱ ni ne̱ke̱ obi ne̱ ní ke̱ adfamaṅi éyaye onii le̱ ba le̱, ogbe tšinabi ní éwo fo̱ le̱ ohāle̱.

31. Ni ekē̱le̱ ake̱: Mibi, bo le̱, oke̱mi yo̱ dāne̱, ni nofēno ní miyo̱ le̱ onõṅ;

32. ši esa ake̱ wo̱nyā ni wo̱mī aše̱ wo̱he; edšake̱ onyemi ne̱ gbo, ni ehīe ètšē ekoṅ, elādše, ni anale̱.

Yitšo 16.

Ši ekē̱ ekaselo̱i le̱ hũ ake̱: Nũ niiatše̱ ko ni yo̱, ni eye̱ tšũlo̱nukpa ní abaflo̱ enā ahāle̱ ake̱ ēkpātā enii ahīe.

2. Ni etšé̱le̱ ni ekē̱le̱ ake̱: Té fe těṅ ni minuo̱ ene̱ ye̱ ohe ne̱? Babu onukpayeli le̱ he akontā; edšake̱ onyēṅ onukpa le̱ oye doṅṅ.

3. Ni tšũlo̱nukpa le̱ kē̱ ye̱ emli ake̱: Ni minuntšo̱ šõo̱ onukpayeli le̱ ye̱ mideṅ ne̱, té mafe těṅ? minyēṅ ši matša, ni sisēmo̱ hũ mīfemi hīegbēle.

4. Mina bo̱ni mibafe, ní ké̱ akpámi onukpayeli le̱, ní ame̱heremi ye̱ ame̱šīai.

5. Ni etšé̱ enuntšo̱ nyõdšiatše̱mei le̱ fē ke̱-ba ekomekome, ni ekē̱ kleṅkleṅmo le̱ ake̱: Nyõmo̱ enyie ohīe minuntšo̱ le̱?

6. Ni ekē̱: Mũ to̱i oha. Ni ekē̱le̱ ake̱: Hemo̱ owolo le̱ ni otá ši mrāmrā ni oṅmā nyoṅmai-enumo̱.

7. No se̱ le̱ ekē̱ mokroko hũ ake̱: Ši bo hũ enyie ohīe? Ni ekē̱: Ṅmā flo̱to̱i oha. Ni ekē̱le̱ ake̱: Hemo̱ owolo le̱ ni oṅmā nyoṅmai-kpānyo̱.

8. Ni nuntšo̱ le̱ dšie tšũlo̱nukpa kũtũmpo̱fo le̱ yi ake̱ eye esane le̱ ṅā mli. Edšake̱ dše neṅ bii le̱ le amenõ le̱ mli ṅā fè *la bii le̱. * Efes. 5,9. 1 Tes. 5,5.

9. Ni mi hũ mīkē̱nye ake̱: Nyeṅõa kũtũmpo̱o mamona le̱ eko nyefea šientše̱mei nyehāa nyehe, koni, beni nyebe̱ noko doṅṅ le̱, ní ame̱herenye ye̱ nāno̱ bũi le̱ amli. 14,14. Mat. 6,20; 10,40; 19,21.

10. Moni yeo̱ noko bibiõ mli ano̱kwa le̱, eyeo̱ babaõ hũ mli ano̱kwa; ni moni yee noko bibiõ mli ano̱kwa le̱, eyee babaõ hũ mli ano̱kwa. 19,17.

11. Nohewo̱ le̱ ké̱ nyeyeko kũtũmpo̱o mamona le̱ po mli ano̱kwa le̱, noni dšī ano̱kwa le̱, namo aatu no awo nyedeṅ?

12. Ni ké̱ nyeyeko mokroko nõ mli ano̱kwa le̱, nyedientše̱ nyenõ le̱, namo aaṅõ-hānye?

13. Wenũ ko nyēṅ nuntšo̱mei enyo̱ asúmo̱; edšake̱ ekole̱ eenye̱ mokome ni eesumo̱ mokroko le̱, alo eekpe̱te̱ mokome he, ni eegbe mokroko le̱ he guo̱. Nyenyēṅ Nyoṅmo̱ ke̱ mamona nyesúmo̱. Mat. 6,24

14. Ni Farisifoi le̱ hũ ní dši šika suolo̱i le̱ nu nii ne̱ fē, ni ame̱yele̱ ahī. Mat. 23,14

15. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Nye dši mei ní *nyebuo̱ nyehe bem ye̱ gbomei ahīe; ši

Nyoṅmọ lẹ, †ele nyetšuiiaṅ; edšakẹ noni
dši godšō yẹ gbomei ateṅ lẹ, Nyoṅmọ
mīhī. * 18,9—14. †Lal. 7,10. Abẹi 6,16 17.
16. Mla lẹ kẹ gbalọi lẹ gba kẹ-baši
Iohane nọ; kẹ-dšẹ nakai be lẹ nọ nẹ
ãšiẹ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ he sanekpakpa
lẹ, ni mofēmo boteọ mli ekã̄ nâ.
Mat. 11,12.13.
17. Ši edšraa hãã ṅwei kẹ šikpoṅ akẹ
amẹaho amẹya fè noni mla lẹ mli kuli
kome aagbē ši. Mat. 5,18.
18. Mofēmo ni ſicọ eṅã ni eyaŵẹọ
mokroko lẹ efite gblã; ni mofēmo ni
ŵẹọ moni ewú eſielẹ lẹ, lẹ hũ efite gblã.
Mat. 5,32; 19,9.
19. Ši nũ niiatšẹ ko ni yọ, ni ewoọ
atade tšuru kẹ klala fẹfẹo, ni enáa
tšuidšũrō ni eſeọ fẹonii dãnẹ.
20. Ni ohīafo ko hũ yẹ ni atšẹ́ọlẹ
Lazaro ni kã egbó lẹ nã kẹ ehe fadši obō,
21. ni ebaã etšine akẹ ená ṅmã fufudši
ni dšẹọ niiatšẹ lẹ okplō lẹ nọ ſicọ ši lẹ
eye; ši gbéi tete ba amẹbalẹmọ efadši
lẹ anọ.
22. Ni eba mli akẹ ohīafo lẹ bagbo,
ni ṅweibọſoi bawōlẹ kẹ-te Abraham mli-
ši; ni niiatšẹ lẹ hũ bagbo, ni afũlẹ
23. Ni beni eyọ hedšramọi amli yẹ
gbohīīadše ni eyahole ehīṅmẹii anọ lẹ,
ena Abraham yẹ šoṅṅ, kẹ Lazaro ni họ
emliši.
24. Ni ebo ekẹ̃: Atã Abraham, nami
mọbọ ni otšũ Lazaro ni ekẹ ewao nã
ayatšọ nu mli ni ekẹ-badšọ mililẹi he,
edšakẹ mina nō yẹ lalilẹi nẹ mli.
25. Ši Abraham kẹ̃: Mibi, kaimọ akẹ
bo lẹ oná onii kpakpai lẹ yẹ owalabe
lẹ mli, ni nakai noṅṅ Lazaro hũ ná
nibii fōdši; ši agbẹnẹ ãšẹdše emī yẹ biẹ,
ni bo lẹ, âpīo.
26. Ni enẹmei fẽ sẹ hũ lẹ, dšọ̃ kpeteṅ-
kple ko kã wọkẹnye teṅ, koni mei ni
taoọ adšẹ biẹ aya nyeṅō lẹ akanyē, ni
mei hũ ni taoọ adšẹ dšẹi afoṅ kẹ-ba
wọṅō lẹ akanyē.
27. Ši ekẹ̃: Bēlẹ mīkpao fai mọ, atã,
ni otšũlẹ mitšẹ we lẹ;
28. edšakẹ miyẹ nyemimei enumọ, beni
afe ni eyaye odase etšũamẹ, koni amẹ
hũ amẹkaba pīmọhe nẹ.

29. Ni Abraham kẹ̃lẹ akẹ: Mose kẹ
gbalọi lẹ yẹ amẹdeṅ; hã amẹbo
nomei atoi! 2 Tim. 3,16.
30. Ši lẹ lẹ ekẹ̃: Dabi, atã Abraham,
ši kẹdši moko dšẹ gbohīī ateṅ te amẹṅō
lẹ, no amẹatšake amẹtšui.
31. Ši ekẹ̃lẹ akẹ: Kẹ́ amẹboo Mose kẹ
gbalọi lẹ atoi lẹ, no lẹ kẹdši moko te ši
kẹ-dšẹ gbohīī ateṅ tete lẹ, amẹyiṅ tšọ́ṅ.

Yītšo 17.

Ni ekẹ̃ ekasẹlọi lẹ akẹ: Beſēbe ni fe
lẹ dša nanetōtōmọ sãdši ba; ši kpóo hã
moni amẹtšọ́ọ enọ kẹ-baã lẹ!
2. Fãṅ noni akẹ tedši-ŵiẹ ṅmō ekuẹ
ni ayašẹ́lẹ afō ṅšọṅ fè noni eetōtō bibii
nẹ ateṅ mokome nane lẹ. Mat. 18,6.7.
3. Nyekwẹa nyehe ni ahīa! Kẹdši
onyemi tō onọ lẹ, kã ehīe; ni kẹdši efa
ehe lẹ, ṅō-falẹ. Mat. 18,15.
4. Ni kẹdši šii kpawo etō onọ gbī
kome, ni esã ekũ esẹ eba oṅō šii kpawo
gbī kome ni ekẹ̃: 'Miſa mihe' lẹ, ṅō-falẹ.
Mat. 18,21.22.
5. Ni bọfoi lẹ kẹ̃ Nuntšọ lẹ akẹ:
Fatamọ wọhemọ-kẹ-yeli lẹ he ohãwọ!
Mar. 9,24.
6. Ši Nuntšọ lẹ kẹ̃: Kẹdši nyeyẹ
hemọ-kẹ-yeli tamọ sinapi kuli lẹ, kũlẹ
nyeakẹ̃ sikaminotšo nẹ akẹ: Fã kẹ oši-
šiſã ni oyamã ṅšọṅ! ni eebonye toi.
Mat. 17,20; 21,21.
7. Ši nyeteṅ namo yọ tšũlọ ni ekẹ
tšinakọ̃i mībũ alo èlẹ̀ koloi, ni kẹ́ edšẹ
ṅmōši eba pẹ lẹ, eekẹ̃lẹ akẹ: Batá ši
mrãmrã ni oye nii?
8. Ši ekẹ̃ṅlẹ moṅ akẹ: Sãmọ noni mi-
baye lẹ oto, ni omīa koni osúmọmi ni
maye nii ni manu noko dã, ni no sẹ,
koni bo hũ oye nii ni onu noko?
9. Ani eeda nakai tšũlọ lẹ ši, akẹ
efe noni afálẹ lẹ? Mikpaa ši.
10. Nakai noṅṅ nye hũ, kẹ́ nyefe nibii
fẽ ni afãnye lẹ, nyekẹ̃a akẹ: Tšũdši ni
he bẹ sẹnámọ ko dšiwọ; noni dši wọ-
gbẹnã akẹ wọtšuọ lẹ, no pẹ wọtšu nẹ.
11. Ni eba mlí akẹ, beni enyie gbẹ
ke-yaã Ierusalem lẹ, eyatšọ́ Samaria kẹ
Galilẹa teṅ. 9,51; 13,22.
12. Ni beni eyabọte maṅ ko mli lẹ,

hĩĩ kpitiyelo̱i nyoṅma ke̱le̱ kpe, ni ame̱damo̱ se̱ fle̱ṅṅ, 3 Mose 13,45.46.

13. ni ame̱wó ame̱gbē ame̱kē̱: Nuntšo̱ Iesu, nawo̱ mo̱bo̱!

14. Ni beni enaame̱ le̱, ekēame̱ ake̱: *Nyeyaä nyeke̱ nyehe ayatšöa oso̱foi le̱. Ni eba mli ake̱, beni ame̱yaä le̱, ame̱he tã. *5,14. 3 Mose 14,2.

15. Ši ame̱teṅ mokome le̱, beni ena ake̱ atšäle̱ le̱, ekũ ese̱ ke̱-ba, ni eke̱ gbē wale̱ bawo Nyoṅmo̱ hĩe nyam.

16. Ni eke̱ ehĩe babu ši ye̱ enädši aši, ni edale̱ ši. Ši mone̱ le̱ Samarianyo ni.

17. Ni Iesu here no̱ ekē̱: Ani dšee mei nyoṅma he tã le̱? ši mei ne̱hũ le̱, nẽgbe̱ ame̱yo̱?

18. Aso anaa ame̱teṅ moko ní kũo̱ ese̱ eke̱ anumnyam bahãa Nyoṅmo̱, ake̱ dša maṅse̱nyo ne̱?

19. Ni ekē̱le̱ ake̱: Te ši ní oya; ohemo̱ke̱-yeli etšáo! 7,50.

20. Ni beni Farisifoi le̱ bile̱ ake̱: Té be ní Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ aaba le̱, eto he ehãame̱ ni ekē̱: Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ baa take̱ noko ní anaä; Ioh. 18,36.

21. ni asaṅ ame̱kē̱ṅ ake̱: na, eye̱ bie̱! alo: na, eye̱ dše̱i! edšake̱ na, Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱, nyemli eyo̱. Mat. 24,23.

22. Ni ekē̱ ekaselo̱i le̱ ake̱: Gbĩĩ aaba ní nyeatao gbomobi le̱ gbĩĩ le̱ ekome nyena, ni nyenaṅ.

23. Ni ame̱akē̱nye ake̱: Na, eye̱ bie̱! alo: na, eye̱ dše̱i! nyekayaä ni nyekanyiea se̱. 21,8.

24. Edšake̱ take̱ bo̱ni srawa gbaä ní ehãa ṅwei šiši afã kome tše̱o ke̱-yaä ṅwei šiši afã kroko le̱, nakai noṅṅ gbomobi le̱ batamo̱ ye̱ egbĩ le̱ no̱. Mat. 24,26.27.

25. Ši kleṅkleṅ le̱ dša ena amanehũlũ babaõ, ni ne̱ke̱ yino̱bii ne̱ kwale̱. 9,22.

26. Ni bo̱ni ba mli ye̱ Noa gbĩĩ le̱ amli le̱, nakai noṅṅ baba ye̱ gbomobi le̱ gbĩĩ le̱ amli hũ; Mat. 24,37—39.

27. ame̱mĩyeyē nii, ame̱mĩnunũ dãi, ame̱mĩw̃e̱w̃ē̱ yei ni ake̱ame̱ mĩhã gblã ke̱-yaši gbĩ no̱ ni *Noa bote adeka le̱ mli ní nu afua le̱ ba ni ebakpãtã ame̱fẽ-kwa ame̱hĩe le̱. *1 Mose 7,7—23.

28. Asaṅ bo̱ni ba mli ye̱ Lot gbĩĩ le̱ amli hũ le̱: ame̱mĩyeyē nii, ame̱mĩnunũ dãi, ame̱mĩhehei, ame̱mĩhõhõ̱ nii, ame̱mĩte̱o tšei ni ame̱mĩmãmo̱ tšũi;

29. ši gbĩ no̱ ni Lot dše Sodom le̱, Nyoṅmo̱ ne̱ la ke̱ swõ̱ ke̱-dše̱ ṅwei, ni ekpãtã ame̱fẽ-kwa ame̱hĩe. 1 Mose 19,15.24.25.

30. Nakai noṅṅ kē baba gbĩ ní aadšie gbomobi le̱ kpo le̱.

31. Nakai gbĩ le̱ no̱ le̱, moni yo̱ tšũyiteṅ ni enii yo̱ šĩa le̱, akakpleke ši ebakõ̱lo̱, ni moni yo̱ ṅmõši hũ akakũ ese̱ ke̱-mĩba. Mat. 24,17.18.

32. Nyekaia Lot ṅã le̱! 1 Mose 19,26.

33. Mofẽmo ní tao̱ ake̱ ebã esusuma yi le̱, eelãdšele̱; ši mofẽmo ní aalãdšele̱ le̱, eehere eyiwala. 9,24.

34. Mĩkē̱nye ake̱: Nakai nyõ le̱ṅ le̱ mei enyo̱ aakãmo̱ sã kome no̱: aaṅõ mokome, ni aašĩ mokome.

35. Yei enyo̱ aaw̃ie̱ ye̱ hekome: aaṅõ mokome, ni aašĩ mokome. Mat. 24,40.41.

36. Mei enyo̱ aahĩ ṅmõši: aaṅõ mokome, ni aašĩ mokome.

37. Ni ame̱here no̱ ame̱kē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, nẽgbe̱? Ši ekē̱ame̱ ake̱: Heni gbonyo kã le̱, dše̱i okropoṅi buaä ame̱he nã ye̱. Mat. 24,28.

Yitšo 18.

Ni ebuame̱ abe̱ ko eke̱-tšõ ake̱ esa ake̱ aso̱leo̱ dã ni ekadše tšine, Rom. 12,12. Kol. 4,2. 1 Tes. 5,17.

2. ekē̱: Kodšo̱lo̱ ko ye̱ maṅ ko no̱, ni ešee Nyoṅmo̱ gbeyei ni asaṅ ebuu gbomo ko.

3. Ni yõ okũlafo ko ye̱ nakai mã le̱ṅ, ni eba eṅõ ebakē̱: Fã mihe ye̱ mihenye̱lo̱ le̱ deṅ!

4. Ni ekplẽẽ ãhũ. Ši fe se̱ le̱ ekē̱ ye̱ eyiṅ ake̱: Ye̱ṅ ake̱ mišee Nyoṅmo̱ gbeyei, ni mibuu gbomo hũ;

5. ši ake̱-ní ne̱ke̱ yõ okũlafo ne̱ mĩgba minã hewo̱ le̱, mafã ehe, koni, beni yi aayawula ši le̱, ekaba ni ebafie mihĩe mã. 11,7.8.

6. Ši Nuntšo̱ le̱ kē̱: Nyeboa noni kodšo̱lo̱ šišitfalo̱ le̱ kē̱ toi!

7. Ni ké̱ Nyoṅmo̱ aakũ ehĩe afõ ehalamo̱bii ní bloõ̱ tšé̱o̱le̱ fane ke̱ nyõṅ le̱ no̱ ãhũ tete le̱, aso ebafãṅ ame̱he?

8. Mīkẹ̄nye akẹ, eefá amẹhe oyá. Ši beni gbomobi lẹ aaba lẹ, ani eebana hemọ-kẹ-yeli yẹ šikpoñ lẹ nọ?

9. Ni ebu meikomei ní ñōọ amẹhīe amẹfōọ amẹdientšẹ amẹhe nọ akẹ dšalọi dšiamẹ ní amẹgbeọ meikrokomei ahe guọ lẹ hũ abẹ nẹ:

10. Mei enyọ yiñ te sọlemọ yẹ sọlemọwe lẹ; mokome lẹ Farisifonyo dšilẹ, ni mokroko lẹ ntōhelọñ.

11. Farisifonyo lẹ yadamọ flẹññ, ni esọle nẹkẹ: Nyoñmọ, mīdao ši akẹ mitamọọ meikrokomei lẹ, ŵeiyelọi, kũtũmpọfoi, gblãfitelọi, lo tamọ nẹkẹ ntōhelọ nẹ hũ;
Ies. 58,2.3.

12. miyeọ buada šii enyọ yẹ otši mli; *miñōọ nibii fē ni mináa lẹ mlidšã nyoñma mihãa.
*Mat. 23,23.

13. Ši ntōhelọ lẹ damọ šoññ, ni emii ní ehole ehīñmẹii anọ kẹ-ya ñwei tete; ši moñ ešimọ etšitši ni ekẹ̄: *Nyoñmọ, okẹmi ní dši ešafelọ lẹ akpātã!
*Lal. 51,3.

14. Mīkẹ̄nye akẹ: Nẹkẹ nũ nẹ yiñ ete ewe ní abulẹ bem fè mokome lẹ. Edšakẹ mofēmo ní wóọ ehe nọ lẹ, aabalẹ ši; ši moni baã ehe ši lẹ, aawó enọ.
14,11. Mat. 23,12.

(15—17. Mat. 19,13—15. Mar. 10,13—16.)

15. Ni amẹkẹ abífabii hũ ba eñō, koni etra amẹhe; ni beni ekaselọi lẹ na lẹ, amẹfámọamẹ.

16. Ši Iesu lẹ, etšẹ̄amẹ kẹ-ba eñō ní ekẹ̄: Nyehãa gbekēbii lẹ abaã miñō, ni nyekatšīaamẹ gbẹ; edšakẹ menẹmei anō dši Nyoñmọ mañtšẹyeli lẹ.

17. Lẹlẹñ, mīkẹ̄nye akẹ: Mofēmo ní eñōñ Nyoñmọ mañtšẹyeli lẹ tamọ gbekē bibiō ko lẹ, eboteñ mli kwrã. Mat. 18,3.

(18—30. Mat. 19,16—29. Mar. 10,17—30.)

18. Ni onukpa ko babilẹ akẹ: Tšōlọ kpakpa, meni mafe, koni maná nãnọ wala?

19. Ni Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Meni hewọ otšẹ̄ọmi mokpakpa? Mokpakpa ko bẹ akẹ dša mokome, lẹ dši Nyoñmọ.

20. Ole kitãi lẹ akẹ: *Kãfite gblã; kãgbe gbomo; kadšu; kãye amaleodase; wo otšẹ kẹ onye.
*2 Mose 20,12—16.

21. Ši ekẹ̄: Miye enẹmei fē nọ kẹ-dšẹ migbekēbiiaši

22. Ni beni Iesu nu enẹ lẹ, ekẹ̄lẹ akẹ: Efẹo nōkome lolo: yahō nibii fē ni oyọ lẹ ni oñō-dša ohīafoi, ni *ooná dfetri yẹ ñwei; ni oba obanyie misẹ.
*Mat. 6,20.

23. Ši beni enu enẹ lẹ, eye ñkọmọ naakpa, edšakẹ eyẹ nii babaō.

24. Agbẹnẹ beni Iesu na akẹ ēye ñkọmọ naakpa lẹ, ekẹ̄: Kwẹ bọni ewa hã mei ní yọ nii akẹ amẹabote Nyoñmọ mañtšẹyeli lẹ mli!

25. Edšakẹ edšraa hãã yoma akẹ eetšō abui hīñmẹi mli tamọ bọni dšraã hãa niiatšẹ akẹ eebote Nyoñmọ mañtšẹyeli lẹ mli lẹ.

26. Ši mei ní nu lẹ kẹ̄: Bēlẹ namo yiwala aanyē ahere mọ?

27. Ši ekẹ̄: Nibii ni gbomei nyēē afe lẹ, Nyoñmọ lẹ enyēọ efeọ.

28. Ni Petro kẹ̄: Ña, wọ lẹ wọšī wọnii fē ni wọbanyie osẹ.

29. Ši ekẹ̄amẹ akẹ: Lẹlẹñ, mīkẹ̄nye akẹ: Moko bẹ ní ešī šīa alo fọlọi alo nyemimei alo ñã alo bii yẹ Nyoñmọ mañtšẹyeli lẹ hewọ,

30. ni enáñ nãdšiañtō šii abọ yẹ be nẹ mli, ni dšeñ ní baã lẹ mli hũ enáñ nãnọ wala.

(31—34. Mat. 20,17—19. Mar. 10,32—34.)

31. Ši etšẹ̄ mei nyoñma kẹ enyọ lẹ kẹ-ba emasẹi ni ekẹ̄amẹ akẹ: Ña, wọmīya Ierusalem, ni aagbe nibii fē ní gbalọi lẹ éñmã yẹ gbomobi lẹ he lẹ nã. 9,22.44.

32. Edšakẹ abadšielẹ awo wọñdšálọi adeñ, ni aaye ehe fẹo ni aafelẹ niseniianii ni aafē ladšō afie ehe,

33. ni amẹkẹ kplebii aayilẹ ni amẹagbelẹ, ni gbī ní dši gbī etē lẹ eete ši ekoñ.

34. Ši amẹ lẹ amẹnaa nii nẹ ateñ ekomeflo šiši, ni añō nẹkẹ wiemọ nẹ atēamẹ, ni amẹyoo wiemọi ni ewie lẹ asẹ.
Mar. 9,32.

(35—43. Mat. 20,29—34. Mar. 10,46—52.)

35. Ni eba mli akẹ, beni ebẹñkẹ Ieriko lẹ, fīlafo ko tá gbẹ lẹ toi ēsisē.

36. Ni beni enu akẹ mei pī mīho lẹ, ebi noni dši.

37. Ni amẹkẹ̄lẹ akẹ Iesu, Nazarenyo lẹ, hoọ.

38. Ni ebo ekẹ̄: Iesu, David bi, nami mọbọ!

39. Ni mei ni nyie hĩe lẹ fámọ eyi
akẹ ébu enã; ši no moṅ eblọ fè tšutšu
lẹ akẹ: David bi, nami mọbọ!
40. Ni Iesu wa-damọ ši, ni efá akẹ
akẹlẹ aba eṅõ. Ni beni ebẹṅkẹlẹ lẹ, ebilẹ
41. akẹ: Meni otaoọ akẹ mife mihão?
Ni ekẽ: Nuntšọ, akẹ mana nii ekoṅ.
42. Ni Iesu kẽlẹ akẹ: Na nii, ohemọ-
kẹ-yeli etšáo! 17,19.
43. Ni amrõ lẹ noṅṅ ena nii, ni enyie
esẹ ni ewo Nyoṅmọ hĩe nyam; ni beni
asafo lẹ fẽ na lẹ, amẹdšie Nyoṅmọ yi.

Yitšo 19.

Ni eyabote Ieriko ni ẽfoṅ.
2. Ni na, nũ ko yẹ dšẹi ní atšẹ́ọlẹ
Zakeo, ni ntõhelọ-nukpa dšilẹ, ni ená
nii hũ.
3. Ni ẽtao Iesu ekwẹ, ni elelẹ, ši
mei pĩ lẹ ahewọ lẹ enyẽẽ, edšakẹ gbomo
kpitiõ dšilẹ.
4. Ni eša foi kẹ-tšṍ hĩe, ni eyakwọ
sikamoretšo ko, ni ekwẹlẹ, edšakẹ dšẹi
gbẹ ebatšṍ.
5. Ni beni Iesu šẹ dšẹi lẹ, ewo ehĩe
nọ ekwẹlẹ, ni ekẽlẹ akẹ: Zakeo, ohe áfe
oyá ní okpleke ši, ši owe lẹ mibato
ṅmẹnẹ.
6. Ni ehe fe oyá ni ekpleke ši, ni
eherelẹ atũ.
7. Ni beni mei na lẹ, amẹfẽ amẹwie
hũhũhũ amẹkẽ: Eyato nũ ešafelọ ṅõ. 15,2.
8. Ši Zakeo ho damọ ši ni ekẽ Nuntšọ
lẹ akẹ: Nuntšọ, na, mĩṅõ minii fã mĩke
ohĩafoi, ni kẹdši mikẹ yakanãflọmọ ešõ
moko noko yẹ edeṅ lẹ, *mĩkũ mĩbọ he
toi edfẹ mahãlẹ. *2 Mose 22,1.
9. Ni Iesu kẽlẹ akẹ: Ṅmẹnẹ wala-
heremọ eba šĩa nẹ, *akẹ noni lẹ hũ
Abraham bi dšilẹ lẹ. *13,16.
10. Edšakẹ gbomobi lẹ ba noni
elãdše lẹ taomọ kẹ yiwalaheremọ.
5,22. 1 Tim. 1,15.
(19,11—27. Mat. 25,14—30.)
11. Ši beni amẹboọ nii nẹ atoi lẹ, ebu
abẹ ko eši nọ, edšakẹ ebẹṅkẹ Ierusalem
ni amẹsusuọ akẹ amrõ lẹ noṅṅ Nyoṅmọ
maṅtšẹyeli lẹ bapue.
12. Nohewọ lẹ ekẽ: Ablade ko dom ete
maṅsẹ šoṅṅ, ní eyaṅõ emaṅtšẹyeli, ni
ekũ esẹ eba. Mar. 13,34.

13. Ni etšẹ́ etšũdši nyoṅma, ni edšie
benai nyoṅma ehãamẹ, ni ekẽamẹ akẹ:
Nyetšṍmọa he kẹ-yaši maba.
14. Ši emaṅbii lẹ nyẹlẹ, ni amẹtšũ bọ-
foi kẹ-tiulẹ akẹ: Wọsumọọ ni monẹ abaye
wọnọ maṅtšẹ. Ioh. 1,11.
15. Ni eba mli akẹ, beni enine eyašẹ
maṅtšẹyeli lẹ nọ ni ekũ esẹ eba lẹ, efá
akẹ átšẹ́ nakai tšũdši lẹ ni eṅõ šika lẹ
ehã lẹ kẹ-ba, koni ena moni éná noko
yẹ hetšṍmọ lẹ mli.
16. Ni kleṅkleṅmo lẹ ba ni ebakẽ:
Nuntšọ, obena lẹ éfọ́ benai nyoṅma éwoṅ.
17. Ni ekẽlẹ akẹ: Ahekõ! tšũlọ kpa-
kpa, akẹ-ni oye anọkwa yẹ noko bibiõ
kwrã mli hewọ lẹ, ye mãdši nyoṅma nọ.
16,10.
18. Ni moni dši enyọ lẹ ba ebakẽ:
Nuntšọ, obena lẹ éfọ́ benai enumọ éwoṅ.
19. Ni lẹ hũ ekẽlẹ akẹ: Bo hũ ye
mãdši enumọ nọ.
20. Ni mokroko hũ ba ebakẽ: Nuntšọ,
na, obena lẹ ní mifĩ miwo papam mli
mito lẹ nẹ;
21. miyašeo gbẹyei,edšakẹ yiwalọ dšio:
okọọ̃ noni oṅõ-fõko ši, ni okpaã noni
odũko.
22. Ši ekẽlẹ akẹ: Tšũlọ fõṅ, bodientšẹ
odãṅ wiemọ maṅõ-kodšoö! aso ní ole akẹ
yiwalọ dšimi: mikọọ̃ noni miṅõ-fõko ši,
ni mikpaä noni midũko lẹ;
23. mẽhewọ mọ ni okẹ mišika lẹ eya-
hãã tšakelọi lẹ, koni, kẹ́ miba lẹ, ni
mibahe minii kẹ hekpa?
24. Ni ekẽ mei ní damọ emasẹi lẹ akẹ:
Nyešõa bena lẹ yẹ edeṅ, ni nyeṅõ-hãa
moni yọ benai nyoṅma lẹ.
25. Ni amẹkẽlẹ akẹ: 'Nuntšọ, eyẹ benai
nyoṅma!'
26. Ši mĩkẽnye akẹ, mofẽmo ni yọ noko
lẹ, lẹ noṅṅ aahã; ši moni bẹ noko lẹ,
noni eyọ lẹ tete aašõ yẹ edeṅ.
8,18. Mat. 13,12.
27. Ši nakai mihenyẹlọi lẹ ni sumọọ
akẹ miye amẹnọ maṅtšẹ lẹ, nyekẹamẹ
abaä biẹ ni nyebagbeaamẹ yẹ mihĩe nẹ!
28. Ni beni ewie nẹkẹ lẹ, eho eyi hĩe
kẹ-kọ Ierusalem gbẹ.
(29—38. Mat. 21,1—9. Mar. 11,1—10. Ioh. 12,12—16.)
29. Ni eba mli akẹ, beni ebẹṅkẹ Bet-

fage kẹ Betania yẹ goń ní atšẹ̃ọlẹ Mûgoń
lẹ he lẹ, etšũ ekaselọi lẹ ateń mei enyọ,
30. ekẹ̃: Nyeyaä akrowa ní tua nyehĩe
lẹ mli, ní kẹ́ nyebote mli lẹ, nyeana
tedšibi ní moko tȧko enọ pẽń ńmõ ši
yẹ dšẹi; nyefẽnealẹ ni nyekẹlẹ abaä.
31. Ni kẹdši moko binye akẹ: Mẽba
nyefẽneọlẹ? lẹ, nyekẹ̃alẹ akẹ: Ehe mĩhĩa
Nuntšọ lẹ.
32. Ni mei ní atšũ lẹ yiń amẹte, ni
amẹyana takẹ bọni ekẹ̃amẹ lẹ.
33. Ši beni amẹfẽneọ tedšibi lẹ, mei
anõ ni dši lẹ kẹ̃amẹ akẹ: Mẽba nyefẽneọ
tedšibi lẹ?
34. Ni amẹkẹ̃: Ehe mĩhĩa Nuntšọ lẹ.
35. Ni amẹkẹlẹ ba Iesu ńõ, ni amẹkẹ
amẹtadei fie tedšibi lẹ nọ, ni amẹwó Iesu
amẹtá nọ.
36. Ni beni eyaä lẹ, amẹkẹ amẹtadei
ha gbẹ lẹ nọ.
37. Ni beni ebệûkẹ heni akplekeọ Mûgoń
lẹ yẹ lẹ, ekaselọi asafo mũ lẹ fẽ bõi
nyȧmọ ni amẹkẹ gbẽ walẹ dšie Nyoṅmọ
yi, yẹ hewalẹ-nitšumọi fẽ ni amẹna lẹ
hewọ,
38. amẹkẹ̃: Adšọ̃ mańtšẹ ní baä
yẹ Nuntšọ lẹ gbẹi anọ lẹ, *he-
dšọlẹ yẹ ńwei ni anumnyam yẹ
ńwei flõflõ lẹ! *2,14.
39. Ni Farisifoi lẹ ateń meikomei dšẹ
asafo lẹ mli kẹ̃lẹ akẹ: Tšõlọ, kä okase-
lọi lẹ.
40. Ni ehere nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Mĩkẹ̃nye
akẹ, kẹdši menẹmei aabu amẹnä lẹ, no lẹ
tẹi aablọ.
41. Ni beni ešẹ etä ní ena mań lẹ,
*efõ efie enọ, *2 Mań 8,11. Ioh. 11,35.
42. ní ekẹ̃: *Edši yẹ ogbĩ nẹ nọ lẹ
onä ole nii ni hĩ hä ohedšọlẹ lẹ, kûlẹ
sańû! ši agbẹnẹ ańõ-tẽo. *5 Mose 32,29.
43. Ši ogbĩĩ mĩba, ni ohenyẹlọi lẹ aatša
bu awo ohe, ni amẹaboleo kpula ni amẹasa
oyi yẹ hefẽhe,
44. ni amẹańõo amẹtfa ši kẹ obii ní
yọ omli lẹ, ni amẹšĩń tẹ kome yẹ ekroko
nọ yẹ omli, edšakẹ oyoo osramọbe lẹ! 21,6.
(45—48. Mat. 21,12—16. Mar. 11,15—18. Ioh. 2,13—16.)
45. Ni ete sọlemọwe lẹ ni ebõi mei ni
hõọ nii kẹ mei ni heọ nii yẹ mlí lẹ
afiemọ,
46. ekẹ̃amẹ akẹ: *Ańmä akẹ: "Miwe
lẹ sọlemọwe ni;" †ši nye lẹ nyeńõ-fe
"odšotfalọi abu". *Ies. 56,7. †Ier. 7,11.
47. Ni eyatšõọ nii dänẹ yẹ sọlemọwe
lẹ; ši osọfonukpai lẹ kẹ wolońmälọi lẹ
kẹ mä lẹń hĩenänọbii lẹ mĩtao ehĩe
akpätä;
48. ši amẹnaa bọni amẹafe; edšakẹ mań
mũ lẹ fẽ kpẹtẹlẹ ni amẹboọlẹ toi.

Yitšo 20.

(20,1—8. Mat. 21,23—27. Mar. 11,27—33.)

Ni eba mli akẹ nakai gbĩĩ lẹ eko nọ,
beni edšadšeọ sanekpakpa lẹ etšõọ mań
lẹ yẹ sọlemọwe lẹ, osọfonukpai lẹ kẹ
wolońmälọi lẹ kẹ onukpai lẹ ba eńõ,
2. ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Tšõmọwọ nõ hegbẹ
ni oyọ hewọ ní ofeọ nii nẹ, ni namo
dši moni häo nẹkẹ hegbẹ nẹ?
3. Ni eto he ekẹ̃amẹ akẹ: Mi hũ
mibabinye sane kome ni nyekẹ̃mi:
4. Iohane baptisimọ lẹ, ani ńwei edšẹ
lo gbomei adeń?
5. Ši amẹhala mlí yẹ amẹteń akẹ:
Kẹdši wọkẹ̃ akẹ edšẹ ńwei lẹ, eekẹ̃:
Mẽba ni nyeheelẹ nyeyee mọ?
6. Ni asań kẹdši wọkẹ̃ akẹ edšẹ gbomei
adeń lẹ, mań lẹ fẽ aatfiawọ tẹi; edšakẹ
amẹkpa ši akẹ, Iohane lẹ, gbalọ dšilẹ.
7. Ni amẹto he akẹ amẹlee heni edšẹ.
8. Ni Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Bẽlẹ mí hũ
mitšõõnye nõ hegbẹ ní miyọ ní mifeọ
nii nẹ.
(9—19. Mat. 21,33—46. Mar. 12,1—12.)
9. Ni ebõí mań lẹ nẹkẹ abẹ nẹ hũ
ekẹ̃: Nũ ko fe weintrom ni eńõ-hä okwa-
foi apäyeli, ni ete mań ko nọ ni eyatšẹ
ähũ.
10. Ni beni šẹ be lẹ, *etšũ tšũlọ ko
kẹ-te okwafoi lẹ ańõ, koni amẹhälẹ
weintrom lẹ yibii lẹ eko; ši apäfoi lẹ
yilẹ, ni amẹfielẹ eflo. *2 Kron. 36,15 16
11. Ni esä etšũ tšũlọ kroko hũ; ši
amẹyilẹ hũ ni amẹwolẹ hĩegbẽle, ni amẹ-
fielẹ eflo.
12. Ni esä etšũ moni dši etẽ; ši lẹ hũ
amẹpilalẹ, ni amẹtšire eyi sẹ kẹ-dšẹ kpo.
13. Ni weintrom lẹ tšẹ lẹ kẹ̃: Té mafe
tẽń? Matšũ mibi ní misumọọ lẹ; ekolẹ
lẹ lẹ, kẹ́ amẹnalẹ lẹ, amẹhĩe aasọlẹ.

14. Ši beni okwafoi le̱ nale̱ le̱, ame̱kẽkẽ ame̱he ake̱: Niyelo̱ le̱ ne̱; nyebaã ní nyehãa wo̱gbeale̱, koni nii le̱ atšõ wo̱nõ.

15. Ni ame̱tšire̱ eyi se̱ ke̱-dše weintrom le̱ mli ní ame̱yagbele̱. Nohewo̱ le̱, meni weintrom le̱ tše̱ le̱ aafeame̱?

16. Eebakpãtã ne̱ke̱ okwafoi ne̱ ahĩe, ni eeṅõ weintrom le̱ ehã meikrokomei. Ši beni ame̱nu le̱, ame̱kẽ: Kpaõ!

17. Ši ekwe̱ame̱ ke̱-kpe ni ekẽ: Meni dši noni *aṅmã ne̱ mo̱, ake̱: "Te̱ le̱ ní tšũtfalo̱i le̱ šé-fõ le̱, no noṅṅ ètšõ koṅte̱" le̱? *Lal. 118,22.

18. Mofẽmo ni aagbẽ te̱ ne̱ no̱ le̱, emli aatšere̱; ši mo no̱ ní eegbẽ le̱, eegble̱le̱ mõnyõmõnyõ.

19. Ni oso̱fonukpai le̱ ke̱ woloṅmãlo̱i le̱ mĩtaole̱ amõ ye̱ nakai ṅmle̱tfã le̱ no̱ noṅṅ, ši *ame̱yaše maṅ le̱ gbeyei; edšake̱ ame̱yo ake̱ ame̱hewo̱ ebu ne̱ke̱ abe̱ ne̱. *19,48.

(20—26 Mat. 22,15—22. Mar. 12,13—17.)

20. Ni ame̱wowõle̱ kái, ni ame̱tšũ sralo̱i, mei ní fe ame̱he tamo̱ dšalo̱i, koni ame̱mõ enã enyo̱ṅ, beni afe ni ame̱ṅõle̱ ame̱wo amralo le̱ hewale̱ ke̱ hegbe̱ le̱ deṅ. 11,54.

21. Ni ame̱bile̱ ake̱: Tšõlo̱, wo̱le ake̱ owieo̱ ni otšõo̱ nii dšale̱ nã, ni asaṅ okwe̱e̱ gbomei ahĩeaṅ, ši moṅ ano̱kwale mli otšõo̱ Nyoṅmo̱ gbe̱ le̱ ye̱:

22. Ani edša ake̱ wo̱yeo̱ ntõ wo̱hãa Kaisare, alo edšaa?

23. Ši beni ekpá ame̱ṅã le̱ ši le̱, ekẽame̱ ake̱: Mẽhewo̱ nyetšõo̱mi?

24. Nyeke̱ denario abaã ni makwe̱a! Namo mfoniri ke̱ ṅmãle̱ yo̱ no̱ ne̱? Ni ame̱to he ame̱kẽ: Kaisare nõṅ.

25. Ni ekẽame̱ ake̱: Bẽle̱ nyeṅõa Kaisare nii nyehãa Kaisare; ši Nyoṅmo̱ nii le̱ nyeṅõ-hãa Nyoṅmo̱!

26. Ni ame̱nyẽẽ enã enyo̱ṅ ko ame̱mõ ye̱ maṅ le̱ hĩe, ni ehetõ le̱ feame̱ nãkpe̱, ni ame̱bú ame̱nã.

(27—40. Mat. 22,23—33.46. Mar. 12,18—27.34.)

27. Ni Sadukifoi le̱ hũ ni tšõo̱ ake̱ gbohĩĩašitẽ ko be̱ le̱ ateṅ meikomei ba eṅõ, ni ame̱babile̱

28. ake̱: Tšõlo̱, *Mose ṅmã hãwo̱ ake̱: Ke̱dši moko nyemi ni yo̱ ṅã gbo ní ešĩĩ bii le̱, enyemi aṅõ eṅã le̱, koni ewo ĩĩei ehã enyemi le̱. *5 Mose 25,5 6.

29. Agbe̱ne̱ nyemimei kpawo hĩ ši, ni ame̱teṅ onukpa le̱ w̌e̱ yõ, ni egbo ni ešĩĩ bii.

30. Ni ese̱ho le̱ ṅõle̱, ni le̱ hũ egbo ni ešĩĩ bii.

31. Ni moni dši etẽ le̱ hũ ṅõle̱, ni nakai mei kpawo le̱ fẽ fe; ni ame̱šĩĩ bii ni ame̱gboi.

32. Ni ame̱fẽ ame̱se̱ le̱ yõ le̱ hũ bagbo.

33. Bẽle̱, gbohĩĩašitẽ le̱ mli le̱, ame̱teṅ namo ṅã eetšõ? edšake̱ mei kpawo le̱ fẽ w̌e̱le̱.

34. Ni Iesu to he ekẽame̱ ake̱: Dše neṅ bii w̌e̱w̌ẽo̱ yei, ni ake̱ yei hãa gblã;

35. ši mei ní aasa dšeṅ ni baã le̱ ke̱ gbohĩĩašitẽ le̱ námo̱ le̱, ame̱w̌e̱e̱ yei, asaṅ ake̱ yei hãã gblã;

36. ni asaṅ ame̱nyẽṅ ame̱gboi doṅṅ; edšake̱ ame̱tamo̱ ṅweibo̱foi ni *Nyoṅmo̱ bii dšiame̱, ake̱-ni šitẽ bii dšiame̱ hewo̱ le̱. *1 Ioh. 3,1 2.

37. Ši ake̱ gbohĩĩ bate ši ekoṅ le̱, *Mose dientše̱ tšõ ye̱ kow̌ei le̱ sane le̱ mli, beni etšé̱ Nuntšo̱ le̱ ake̱ Abraham Nyoṅmo̱ ke̱ Isak Nyoṅmo̱ ke̱ Iakob Nyoṅmo̱ le̱; *2 Mose 3,2 6.

38. ši Nyoṅmo̱ le̱, edšee gbohĩĩ a-Nyoṅmo̱, ši moṅ hĩekãlo̱i a-Nyoṅmo̱ṅ; edšake̱ ehĩe le̱ mei fẽ hĩe kãmo̱.

39. Ši woloṅmãlo̱i le̱ ateṅ meikomei here no̱ ame̱kẽ: Tšõlo̱, owie dšogbãṅ!

40. Ni ame̱kaale̱ sane ko bimo̱ doṅṅ.

(41—44. Mat. 22,41—45. Mar. 12,35—37.)

41. Ni ekẽame̱ ake̱: Té tẽṅ ní akẽo̱ ake̱ Kristo le̱, David biṅ le̱?

42. Tše̱bele̱ David dientše̱ kẽ ye̱ *lalai awolo le̱ mli ake̱: "Nuntšo̱ le̱ kẽ mi-Nuntšo̱ le̱ ake̱: Tá mininedšũrõ no̱ *Lal. 110,1.

43. ke̱-yaši beyino̱ ní maṅõ ohenye̱lo̱i mafe onãdšiaši mãṅõ."

44. Ke̱ David tšé̱le̱ Nuntšo̱ le̱, bẽle̱ tẽ fe tẽṅ mo̱ ní edši ebiṅ?

(45—47. Mat. 23,1 5—7.14. Mar. 12,38—40.)

45. Ši maṅ le̱ fẽ toiaṅ ekẽ ekaselo̱i le̱ ake̱:

46. Nyehĩe ahĩa nyehe no̱ ye̱ woloṅmãlo̱i le̱ ahewo̱, ši ame̱sumoo̱ atadei

wuyawuyai amli nyiemọ, ni amẹsumọọ dšā nọ ńāmọi kẹ onukpai ašitrámọhei yẹ kpēhei lẹ kẹ okplō yitšotámọ yẹ niyenii aši; 11,43.

47. mei ni mīọ yei okūlafoi ašīai, ni lakpatō hewọ ni amẹsọleọ sọlemọi kakadādši lẹ; menẹmei afọbū lẹ aafè nine.

Yitšo 21.

(21,1—4. Mar. 12,41—44.)

Ni ewó ehīe nọ ni ena niiatšẹmei ni amẹńōọ amẹnikēnii amẹwọọ onīa-adeka lẹ mli lẹ.

2. Ši ena yō okūlafo ohīafo ko hū ba ni ekẹ leptoi enyọ (tšākpō) bawo mli.

3. Ni ekẹ̄: Mikẹ̄nye anọkwale mli akẹ: Nẹkẹ yō okūlafo ohīafo nẹ ekẹ pī ewo mli *fè mei lẹ fē; *2 Kor. 8,12.

4. edšakẹ menẹmei fē lẹ, noni amẹná ni eteke nọ lẹ eko amẹkẹ-bawo Nyońmọ nikēnii lẹ amli nẹ, ši monẹ lẹ, ehīa mli nii ni ekẹ-kwẹọ ehe nọ lẹ fē ekẹ-bawo mli nẹ.

(5—24. Mat. 24,1—21. Mar. 13,1—9.)

5. Ni beni meikomei wieọ sọlemọwe lẹ he, bọni akẹ tẹi fẹfẹdši kẹ kēnii ewulalẹ lẹ, ekẹ̄:

6. Enẹmei fē ni nyenaā nẹ, gbīī aaba ni ašīń emli tẹ kome yẹ ekroko nọ ni atšiń atfań ši. 19,44.

7. Ni amẹbilẹ akẹ: Tšōlọ, bēlẹ mē be mli nii nẹ aaba mli? ni mē okadi aaba beni nii nẹ aaba mli lẹ?

8. Ni ekẹ̄: Nyekwẹa dšogbāń, koni akalakanye; edšakẹ mei pī aaba yẹ mígbẹí anọ ni amẹakẹ̄: mi ní, ni asań: be lẹ èšẹ étā. No lẹ nyekaboa-amẹ toi.

9. Ni kẹ́ nyenu tai kẹ atūatšemọi ahe lẹ, nyetšui akafāa; edšakẹ dša nẹkẹ nii nẹ ba mli dā, ši kēlẹ nāgbē lẹ šẹko biang.

10. Kẹkẹ ni ekẹ̄amẹ akẹ: Mań aate ši awo mań, ni mańtšẹyeli hū aate ši awo mańtšẹyelí;

11. ni šikpoń hosomọi ní nā wa aaba hei srọtoi fē, kẹ hōdši kẹ gbēlehelai, ni gbeyei nibii kẹ okadii wudši aadšẹ ńwei aba.

12. Ši dāni enẹmei fē aaba lẹ, amẹamōmọnye, ni amẹawanye yi, ni amẹańōnye amẹhā yẹ kpēhei kẹ gboklẹfoi-atšūiań, ni amẹakplanye kẹ-ate mańtšẹmei kẹ lumei ahīe yẹ migbẹi lẹ ahewọ. 12,11.

13. Ni no aatšō̃ odase ahānye.

14. Nohewọ lẹ nyelea nyetoa yẹ nyetšuiiań, koni nyekahao nyehe yẹ noni nyekẹ-afā nyehe hewọ; Mat. 10,19.

15. edšakẹ mahānye nābu kẹ nilē ni nyehenyẹlọi lẹ fē nyēń nā adamọ ni amẹnyēń nā amẹkū hū. Bọf. 6,10.

16. Ši fọlọi tete kẹ nyemimei kẹ wekumei kẹ šientšẹmei aańōnye ahā, ni amẹahā agbe nyeteń meikomei;

17. ni mei fē aanyẹnye yẹ migbẹi hewọ. Mat. 10,21.22.

18. Ši nyeyiteń tšọi kome nẹkẹ elādšeń. 12,7.

19. Tšuišińmẽ nyekẹ-aahere nyesusumai lẹ. 2 Kron. 15,7. Heb. 10,36.

20. Ši kẹ́ nyena akẹ abọ nsra awo Ierusalem he lẹ, bēlẹ nyenáa nyelea akẹ efitemọ lẹ èšẹ.

21. No mli lẹ mei ni yọ Iudea lẹ ádšo foi aya gōdši lẹ anọ, ni mei ni yọ mā lẹń lẹ ádše kpo, ni mei ni yọ akrowai akaba mań.

22. Edšakẹ *oweletọ̃ gbīī lẹ nẹ, koni nibii fē ni ańmā lẹ aba mli. *Ier. 5,29.

23. Ši mīhā mei ni hīe mūsū kẹ mei ni hāa fufọ yẹ nakai gbīī lẹ amli lẹ kpóo! Edšakẹ fīmọ babaō baba šikpoń lẹ nọ, ni mlifū hū baba nẹkẹ mań nẹ nọ.

24. Ni amẹanyōnyōi yẹ klante nā, ni aańōamẹ nom kẹ-ate dšeńmādši fē mli, ni dšeńmādši lẹ aanānā Ierusalem nọ kẹ-yaši *beyinọ ni dšeńmādši abe lẹ aašẹ. *Rom. 11,25. Kpods. 11,2.

(25—28. Mat. 24,29.30. Mar. 13,24—28.)

25. Ni okadii aaba hūlū kẹ nyońtšēre kẹ ńulamii amlí, ni dšeńmādši afīmọ lẹ aaba šikpoń lẹ nọ, ni amẹafe yeyēye, yẹ ńšọ kẹ ńšọkei agbẹ̄mọ hewọ;

26. ni nō anyōnyō gbomei anọ yẹ gbeyēi kẹ nibii ni baā dše lẹń lẹ agbẹkwẹmọ hewọ; edšakẹ aahoso ńwei hewalẹi lẹ tete.

27. Kẹkẹ lẹ *amẹana gbomobi lẹ akẹ ēba yẹ atatuń kẹ hewalẹ kẹ anumnyam babaō. *Dan. 7,13.

28. Ši beni nibii nẹ aatšō nā ši lẹ,

no le̱ nyekwe̱a ńwei ni nyeholea nyeyitšei ano̱, edšake̱ nyekpõmo̱ le̱ mībe̱ńke̱. Fil. 4,4 5

(29—33. Mat. 24,32—35. Mar. 13,28—31.)

29. Ni ebuame̱ abe̱ ake̱: Nyekwe̱a agbã-mitšo le̱ ke̱ tšei fẽ;

30. be mli bēbe ni ame̱fũo̱ bāi le̱, ké̱ nyena le̱, nyedientše̱ nyele ake̱ latšābe éše̱ étā.

31. Nakai noṅṅ hũ, beni nyeana ake̱ nibii ne̱ etšõ nā ši le̱, nyenáa nyelea ake̱ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ éše̱ étā.

32. Le̱le̱ṅ, mīke̱nye ake̱: Ne̱ke̱ yino̱ ne̱ hoṅ, dša fẽ éba mli dā.

33. Ṅwei ke̱ šikpoṅ aaho aya; ši miwiemo̱i le̱ hoṅ eyaṅ. 16,17.

34. Ši nyehīe ahīa nyehe no̱, koni fufemo̱ ke̱ dāto̱ ke̱ dāṅ-ṅmā he haomo̱i akahe nyetšuii, ni nakai gbī le̱ mībatinye ši trukā; Mar. 4,19.

35. edšake̱ ebaba mei fẽ ni hīo̱ šikpoṅ mũ le̱ fẽ no̱ le̱ ano̱ tamo̱ tšõne. 1 Tes. 5,3.

36. Nohewo̱ le̱ *nyesraā befēbe ni nyeso̱lea, koni nyenyẽ nii ní baba ne̱ fẽ mli nyedše, ni nyenyẽ gbomobi le̱ hīe nyedamo̱. * Mar. 13,33.

37. Ši fane le̱ etšõo̱ nii ye̱ so̱lemo̱we le̱, ni ké̱ dše na le̱, eyaā goṅ ni atšé̱o̱le̱ Mũgoṅ le̱ no̱ eyawo̱õ.

38. Ni lebi māṅkpa le̱ maṅ mũ le̱ fẽ baā eṅõ babo̱o̱le̱ toi ye̱ so̱lemo̱we le̱.

Yitšo 22.

(22,1.2. Mat. 26,1—5. Mar. 14,1.2.)

Agbe̱ne̱ akpītī gbīdšũrõ ni atšé̱o̱le̱ Hehõ le̱ baše̱.

2. Ni oso̱fonukpai le̱ ke̱ woloṅmālo̱i le̱ tao bo̱ni ame̱afo ní ame̱gbele̱; ši ame̱mīše maṅ le̱ gbeyei. 20,19.

(3—6. Mat. 26,14—16. Mar. 14,10.11.)

3. Ši *satan yabote Iuda moni atšé̱o̱le̱ Iskariot le̱ ni dši mei nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ ateṅ mokome le̱ mli. * Ioh. 13,2.27.

4. Ni eyiṅ ete ni eke̱ oso̱fonukpai le̱ ke̱ asafoatše̱mei le̱ yawie, bo̱ni eefe ni edšiele̱ ehāame̱.

5. Ni ame̱nyá, ni ame̱wole̱ ši ake̱ ame̱ahāle̱ šika;

6. ni ekplẽ; ni etao be ní sa ni eke̱dšiele̱ ehāame̱ nīgī.

(7—23. Mat. 26,17—29. Mar. 14,12—25.)

7. Ke̱ke̱ ni *akpītī gbīdšũrõ ní sa ake̱ agbeo̱ Hehõ tōbi le̱ ye̱ no̱ le̱ baše̱; * 2 Mose 12,18—20.

8. ni etšũ Petro ke̱ Iohane ni ekẽ̱: Nyeyaā ni nyeyasāa Hehõ-niyenii le̱ nyetoawo̱, koni wo̱baye.

9. Ni ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Nẽgbe̱ osumoo̱ ake̱ wo̱yasā wo̱to ye̱?

10. Ni ekẽ̱ame̱ ake̱: Ke̱dši nyebote mā le̱ṅ le̱, na, nũ ko ke̱nye aakpe ni ehīe nu kpulu; nyenyiea ese̱ ke̱-yaā šīa heni eeyabote le̱,

11. ni nyeyakẽ̱a šīatše̱ le̱ ake̱: Tšõlo̱ le̱ kẽ̱ wo̱bakẽ̱o ake̱: Nẽgbe̱ gbo̱iatšũ le̱ ní mike̱ mikaselo̱i le̱ baye Hehõ-niyenii le̱ ye̱ mli le̱ yo̱?

12. Ni eetšõnye ṅwei-asa kple ko ní awula mli; dše̱i nyesāa nyetoa ye̱.

13. Ni ame̱yiṅ ame̱te ni *ame̱yana take̱ bo̱ni ekẽ̱ame̱ le̱, ni ame̱sā Hehõ-niyenii le̱ ameto. * 19,32.

14. Ni beni ṅmle̱tīā le̱ še̱ le̱, eho etá niyenii le̱ ahe, ni bo̱foi nyoṅma ke̱ enyo̱ le̱ hũ fata ehe.

15. Ni ekẽ̱ame̱ ake̱: Taomo̱ mitaoo̱ ake̱ mike̱nye aye ne̱ke̱ Hehõ ne̱ dāni mana amanehũlũ le̱;

16. edšake̱ mīkẽ̱nye ake̱: Miyeṅ eko doṅṅ ke̱-yaši beyino̱ ní aaba mli ye̱ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ mli. 13,29.

17. Ni ewó kpulu le̱, ni eda ši, ni ekẽ̱: Nyehea ni nyedšaā;

18. edšake̱ mīkẽ̱nye ake̱: Minuṅ weintšo yibii ne̱ eko doṅṅ ke̱-yaši beyino̱ ní Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ aaba.

19. Ni eko̱ abolo, ni eda ši, ni ekũmo̱ mli, ni eṅõ-hāame̱ ni ekẽ̱: Ene̱ dši migbomotšo ní aṅõ-hā ye̱ nyehewo̱ le̱; nyefea ene̱ ni nyeṅõ-kaimi. 1 Kor. 11,23—25.

20. Nakai noṅṅ ewó kpulu le̱ hũ ye̱ niyenii le̱ ase̱, ni ekẽ̱: Ne̱ke̱ kpulu ne̱ dši kpāṅmo̱ hẽ le̱ ye̱ milá ni aṅõ-fie ši ahānye le̱ mli.

21. Ši na, moni batšõ mise̱gbe̱ le̱ nine ke̱ minine ye̱ okplõ le̱ no̱; Ioh. 13,21.22.

22. ni gbomobi le̱ mīya, take̱ bo̱ni akpe̱ mli ato le̱ moṅ; ši kpóo hā moni batšõ ese̱gbe̱ le̱!

23. Ni amẹbõi amẹhe bimọ akẹ amẹteń
namo po bafe enẹ.
24. Ši nãtãmọ hũ bate ši yẹ amẹteń
akẹ amẹteń namo ababu agbo fè fẽ. 9,46.
(25.26. Mat. 20,25—27. Mar. 10,42—44.)
25. Ni ekẽamẹ akẹ: Dšeńmãdši lẹ anọ
mańtšẹmei lẹ yeọ amẹnọ odehei asane, ní
mei ní yọ amẹnọ hewalẹ lẹ, atšẹ́ọamẹ
edšũrõfelọi.
26. Ši nye lẹ ebẹnye nakai; ši moń
moni dši agbo yẹ nyeteń lẹ, hã ní etšő
tamọ gbekẽ, ni moni dši onukpa hũ
tamọ moni súmoọ.
27. Edšakẹ tè moni fè mọ-ń: moni táa
okplõ he lẹ, alo moni súmoọ lẹ? ani
dšee moni táa okplõ he lẹ? ši mi lẹ
miyẹ nyeteń akẹ moni súmoọ. Ioh. 13,4—14.
28. Ši nyedši mei ní kẹmi èhī ši yẹ
mikãi lẹ amli;
29. ni mi hũ mīto mańtšẹyeli mahãnye
takẹ bọni mitšẹ èto èhãmi lẹ,
30. koni nyeye nii ni nyenu yẹ mikplõ
lẹ he yẹ mimańtšẹyeli lẹ mli, ní nyetrá
sẽii anọ ni nyekodšo Israel akutšei
nyońma kẹ enyọ lẹ. Mat. 19,28.
(31—34. Mat. 26,31—35. Mar. 14,27—31. Ioh. 13,36—38.)
31. Ši Nuntšọ lẹ kẹ̃: Simon, Simon,
na, satan etao nyehegbẹ, koni eša nye-
mli takẹ ńmã; 2 Kor. 2,11.
32. ši mi lẹ *mikpa fai mihão, koni
ohemọ-kẹ-yeli akatã; ni bo hũ, †beni
ookpale lẹ, wo onyemimei lẹ ahewalẹ.
* Ioh. 17,11.15.20. † Lal. 51,15.
33. Ši ekẽlẹ akẹ: Nuntšọ, misã mihe
mito ni kẹ tšuń õ, gbẽle mli õ, ni mikẹo
nate.
34. Ni ekẹ̃: Petro, mikẽo akẹ ńmẹnẹ
wuọ náń agbẹ, ní ootšo šii etẽ akẹ
oleemi.
35. Ni ekẽamẹ akẹ: Beni mitšũnye ni
*nyehlee fotro kẹ kotoku kẹ tokotai lẹ,
ani noko hianye? Ni amẹkẹ̃: Nokonoko
ehīaawọ. *9,3.
36. Kẹkẹ lẹ ekẽamẹ akẹ: Ši agbẹnẹ lẹ,
moni yọ fotro lẹ, hã ní ekọ, nakai nońń
moni yọ kotoku hũ; ní moni bẹ klante
lẹ, hã ní ehõ etade ni ekẹ-hè eko.
37. Edšakẹ mīkẽnye akẹ noni ańmã nẹ
hũ, dša eba mli yẹ mihewọ, akẹ: *"Ni
abulẹ aši mlatõlọi anọ;" edšakẹ mihe
sãdši lẹ dša eba mli. *Ies. 53,12.

38. Ní amẹkẹ̃: Nuntšọ, na, klantei enyọ
nẹ. Ši ekẽamẹ akẹ: Efã.
(39—46. Mat. 26,30.36—46. Mar. 14,26.32—42.)
39. Ni edše kpo, ni tamọ bọni efọ̃ọ̃
femọ lẹ eyiń kẹ-te Mũgoń lẹ nọ; ni
ekaselọi lẹ hũ nyie esẹ. Ioh. 18,1.
40. Ni beni ešẹ dšẹi lẹ, ekẽamẹ akẹ:
Nyesọlea, koni nyekabote kã mli.
41. Ni ẹgbla ehe ši yẹ amẹńõ aafe
tẹfõ dšekẹmọ, ní eho ekũla ši, ní esọle
42. ekẹ̃: Atã, kẹdši õsumọ lẹ, dšiemọ
kpulu nẹ kẹ-dše minõ! Ši kẽlẹ dšee bọni
mi misumoọ lẹ, ši moń bọni bo osumoọ.
43. Ni bọfo ko dšẹ ńwei badšie ehe
kpo etšõlẹ, ni ebawolẹ hewalẹ. 1 Mań. 19,5.
44. Ni beni ehe dšraãlẹ lẹ, ehã esọlemọ
lẹ mli wa. Ni ehe latšã tšő tamọ lãku-
libii ní tšẹreọ fieọ ši.
45. Ni beni ete ši kẹ-dšẹ sọlemọ lẹ
mli ni eba ekaselọi lẹ ańõ lẹ, ebanaamẹ
akẹ amẹmīwọ yẹ awẽrẹhõ nã;
46. ni ekẽamẹ akẹ: Mẽba nyewọ̃ọ̃?
Nyetea ši ni nyesọlea, koni nyekabote
kã mli.
(47—53. Mat. 26,47—56. Mar. 14,43—49. Ioh. 18,2—11.)
47. Beni ewieọ lolo lẹ, na asafoku ko
ní mei nyońma kẹ enyọ lẹ ateń mo-
kome ni atšẹ́ọlẹ Iuda lẹ nyie amẹhīe, ni
etši ebẹńkẹ Iesu, koni efọ enã.
48. Ši Iesu kẽlẹ akẹ: Iuda, okẹ nãfẹmọ
mītšõ gbomobi lẹ sẹgbẹ?
49. Ni beni mei ní kẹlẹ yọ lẹ na noni
baba lẹ, amẹkẽlẹ akẹ: Nuntšọ, wọbãmọ
klante lo?
50. Ni amẹteń mokome bã osọfonukpa
lẹ tšũlọ lẹ ni efo eninedšũrõ toi.
51. Ni Iesu here nọ ni ekẹ̃: Nyeńmẽami
gbẹ fiõ! ni eta etoi lẹ he ni etšálẹ.
52. Ši Iesu kẹ̃ osọfonukpai lẹ kẹ sọle-
mọwe asafoatšẹmei lẹ kẹ mań onukpai
lẹ ni ba enọ lẹ akẹ: Mi minọ nyedše
kpo kẹ-ba kẹ klantei kẹ tšei tamọ abaā
awuyelọ nọ nẹ;
53. dã ní mikẹnye yọ sọlemọwe lẹ
*nyešīaa nyenine yẹ minọ; ši nyeńmlẹtīã
lẹ kẹ duń lẹ hewalẹ nẹ! *Ioh. 7,30; 8,20.
(54—62. Mat. 26,57.58.69—75. Mar. 14,53.54.66—72.
Ioh. 18,12—18.25—27.)
54. Ni amẹmõlẹ ni amẹkplalẹ, ni amẹ-
kẹlẹ te osọfonukpa lẹ we lẹ. Ši Petro
nyie sẹ šońń.

55. Ni beni amešere la ye mõ te leṅ
ni ameho ametrá he le, Petro hũ ho
yatá ameteṅ.
56. Ni oblayõ ko nale ni etá la le he,
ni ekwele gã ni ekẽ: Nũ ne hũ kele yo.
57. Ši etšo ekẽ: Awó, mileele!
58. No se etšee le, mokroko hũ nale
ni ekẽ: Bo hũ, ameteṅ moko dšio. Ši
Petro kẽ: Atã, dšee ameteṅ moko dšimi!
59. No se aafe ṅmletfã kome le mo-
kroko hũ mã no mi vevẽve ake: Aso-
nokwa, nũ ne hũ kele yo; edšake Gali-
leanyo hũ ni!
60. Ši Petro kẽ: Atã, milee noni okẽo
ne! Ni amrõ le noṅṅ, beni ekã he ewieo
lolo le, wuo gbe.
61. Ni Nuntšo le tšó ehe, ni ekwe
Petro; ni Petro kai Nuntšo le wiemo
le ní ekẽle ake: Wuo náṅ agbe, ni
ookpa ye mise šii etẽ le. K. 34.
62. Ni Petro dše kpo ni eyafó ãhũ.

(63—65. Mat. 26,67.68. Mar. 14,65.)

63. Ši mei ní hĩe Iesu mli le ye ehe
feo ni ameyile.
64. Ni ameha ehĩe ni amegbla ehĩe
mãi ni amebibĩle ake: Gba, namo dši
moni gbao mã le?
65. Ni amewie nibii krokomei pĩ ameke-
bo musu amešile.

(66—71. Mat. 26,59—66. Mar 14,55—64.)

66. Ni beni dše tšere le, maṅ onukpai
le ke osofonukpai le ke woloṅmãloi le
anã bakpe ši, ni amekplale ke-te ame-
kuašoṅ le hĩe, Ioh. 18,24.
67. ni amekẽ: Kedši bo dši Kristo le,
kẽmowo. Ni ekẽame ake: Kedši mikẽnye
le, nyeheṅ nyeyeṅ;
68. ni ké sane ko mibi hũ, nyehãṅmi
hetõ, ni asaṅ nyeṅmẽṅ mihe.
69. Ši ke-dše be ne ke-yaã ne gbomobi
le aatá Nyoṅmo hewale le ninedšũrõ no.
70. Keke le amefẽ amekẽ: Bẽle bo
dši Nyoṅmo bi le? Ni ekẽame ake:
Nyedientše nyemĩkẽ ake mi ni.
71. Ši amekẽ: Meni wosã wotaoo odase
wofe doṅṅ? edšake wodientše wónu ye
enã.

Yitšo 23.

(23,1—25. Mat. 27,2.11—31. Mar. 15,1—20.
Ioh. 18,28—19,16.)

Ni amesafo mũ le fẽ te ši, ni ame-
kplale ke-te Pilato ṅõ.
2. Ni amebõi enã flomo amekẽ: Wóna
nũ ne ni ẽwo maṅ le yiṅ ni ẽgu onĩa-
tšũmo ke *Kaisare hãmo, ni ekẽo ake
ledientše dši Kristo, maṅtše le. 20,25.
3. Ni Pilato bile ake: Ani bo dši
Iudafoi le amaṅtše le? Ni eto he ehãle
ake: Okẽ.
4. Ni Pilato kẽ osofonukpai le ke
asafoi le ake: Minaa fobũsane ko ye nũ
ne mli.
5. Ši ameka no fè tšutšu le, ni amekẽ:
Ewoo mã leṅ hirihiri ke enii ní etšõo
ye Iudea fẽ, ni ebõi ke-dše Galilea ke-
baši bie le.
6. Ši beni Pilato nu Galilea he le,
ebi ake nũ le Galileanyoṅ lo?
7. Ni beni ená ele ake edše *Herode
noyelihe le, ehã akele te Herode, mo hũ
ní eba Ierusalem ye no gbĩĩ le amli
le, ṅõ. *3,1.
8. Ši beni Herode na Iesu le, ená
mĩše babaõ, edšake *dšeeṅmõ bẽbe edše
etaoole ekwe, edšake enu ehe sãdši pĩ,
ni ehĩe kã no ake eefe okadi ko ní ena.
*9,9.
9. Ni ebibĩle sãdši pĩ; ši ehããle eko-
meflo hetõ.
10. Ni osofonukpai le ke woloṅmãloi
le badamo ši ni ameflo enã naakpa.
11. Ni beni Herode ke esrafoi le ebole
ahora ni ameye ehe feo ni amewole atade
kaṅkaṅ le, ehã akele te Pilato ṅõ ekoṅ.
12. Ši nakai gbĩ le no noṅṅ Pilato ke
Herode bo nanyo, ši kũle sá le ameke
amehe yee.
13. Ni Pilato tšé osofonukpai le ke
onukpai le ke maṅ le ke-kpe,
14. ni ekẽame ake: Nyeke neke nũ ne
bahãmi, ake ẽwo maṅ le yiṅ; ni na,
mitao esane le mli ye nyehĩe ne, minaa
fobũsane ko ye ehe ye sãdši ni nyeke-
baflo enã le ekoeko mli.
15. Ni Herode hũ enaa eko; edšake
ekpalele ke-ba, ake-ni efeko noko ni sa
gbẽle le.

16. Nohewo̱ le̱ mibahã ayile̱ ni mańmẽ
ehe.
17. (Ši ehīa ake̱ gbidšũrõ le̱ no̱ le̱
eńmẽ mokome he ehãame̱.)
18. Ši ame̱fẽ ame̱blo̱ šikome ame̱kē̱:
Oke̱ mone̱ aya; ni ońmẽ Baraba he
ohãwo̱!
19. Moko ní atũa ko ní atše ye̱ mã
le̱ń ke̱ awuyeli hewo̱ ní awole̱ tšũń le̱!
20. Ši ake̱-ní Pilato mītao ake̱ eńmẽo̱
Iesu he hewo̱ le̱, eke̱ame̱ wie ekoń.
21. Ši ame̱sã ame̱blo̱ ekoń ake̱: Se̱ńmo̱,
se̱ńmo̱le̱!
22. Ní ekẽame̱ noni dši ši etẽ ake̱:
Ši mone̱ le̱, mẽ efõń efe? Minako noko
ni sa gbẽle ye̱ emli; nohewo̱ le̱ mibahã
ayile̱ ni mańmẽ ehe.
23. Ši ame̱ka no̱ ke̱ gbẽ wale̱ ni ame̱-
mītao ake̱ ase̱ńle̱; ni ame̱gbẽi ke̱ oso̱-
fonukpai le̱ anõ le̱ ye no̱.
24. Ke̱ke̱ ni Pilato fo sane le̱ yi ake̱
áfe bo̱ni ame̱tao̱o̱ le̱;
25. ni eńmẽ moni atũatšemo̱ ke̱ awu-
yeli hewo̱ ni awole̱ tšũń ní ame̱taoo̱le̱
le̱ he; ši Iesu le̱, eńõle̱ ehã ye̱ ame̱-
taomo̱ le̱ nã.
26. Ni beni ame̱kplale̱ ke̱-yaã le̱, ame̱mõ
Simon Kirẽnenyo ko ní dše̱ ńmõši baã
le̱, ni ame̱wó se̱ńmo̱tšo le̱ ame̱tẽrele̱, ni
eke̱-nyie Iesu se̱. Mat. 27,32. Mar. 15,21.
27. Ni mã le̱ń mei pī ke̱ yei hũ ni
yeo̱ ńko̱mo̱ ni ame̱fóo̱ ame̱hãale̱ le̱ nyie ese̱.
28. Ši Iesu tšó ehīe ehãame̱ ni ekē̱:
Ierusalem biyei, nyekafóa nyehãami; ši
mon nyefóa nyehãa nyedientše̱ nyehe ke̱
nyebii.
29. Edšake̱ na, gbīī mība, nõ mli ni
ame̱akē̱: Adšo̱ kenei ke̱ mũsũi ni fo̱ko
dã ke̱ fufo̱i ni ayeko dã! 21,23.
30. No mli le̱ ame̱abõi gõdši le̱ akē̱mo̱
ake̱: Nyebagbẽa wo̱no̱! ke̱ gõńkpo̱i le̱
hũ ake̱: Nyebahaã wo̱no̱!
Hos. 10,8. Kpods. 6,16; 9,6.
31. Edšake̱ ké tšo ńmoń afe ene̱ le̱,
tšo gbīń le̱, té aafele̱ tẽń? 1 Pet. 4,17.
32. Ni akpla efõńfelo̱i krokomei enyo̱
hũ afata ehe ke̱-te, ni ayagbeame̱.
(33—49. Mat. 27,33—56. Mar. 15,22—41. Ioh. 19,17—30.)
33. Ni beni ame̱še̱ heni atšéo̱ dše̱i ake̱
Yitšońońo le̱, ame̱se̱ńle̱ ke̱ efõńfelo̱i le̱
ye̱ dše̱i, mokome ye ninedšũrõgbe̱ ni
mokome hũ ye abe̱kugbe̱.
34. Ši Iesu kē̱: *Atã, ńõ-faame̱;
ši ame̱lee noni ame̱feo̱. Ni †ame̱-
dša etadei le̱ amli, ni ame̱fõ no̱ oširi.
* Mat. 5,44. Ies. 53,12. † Lal. 22,19.
35. Ni mańbii le̱ damo̱ ši ame̱mīkwe̱.
Ni mań onukpai le̱ hũ yele̱ ahī ame̱kē̱:
Ehereo̱ meikrokomei ayiwala, ké le̱ dši
Kristo moni Nyońmo̱ ehala le̱, hã ní
ehere le̱dientše̱ eyiwala.
36. Ni asrafoi le̱ hũ ye ehe fe̱o, ni
ame̱ba eńõ ni ame̱bahãle̱ ašiń,
37. ni ame̱kē̱: Ké bo dši Iudafoi le̱
amańtše̱ le̱, heremo̱ bodientše̱ oyiwala!
38. Ši ańmã ńmãle̱ ko hũ ye̱ eyiteń
ye̱ Helabii ke̱ Romabii ke̱ Hebribii
ańmãle̱-okadii le̱ amli ake̱: Iudafoi le̱
amańtše̱ le̱ ne̱.
39. Ni efõńfelo̱i ní ase̱ń le̱ ateń mokome
bo̱le̱ ahora ekē̱: Ké bo dši Kristo le̱,
dšiemo̱ bodientše̱ ohe ke̱ wo̱ hũ!
40. Ši moko le̱ here no̱ ni ekã ehīe
ekē̱: Ani bo hũ ní oyo̱ fo̱bũ kome le̱
nońń mli ne̱ ošee Nyońmo̱ gbeyei?
41. Ni wo̱nõ le̱ sawo̱, edšake̱ wo̱nife-
mo̱nii ahe nyõmo̱wo wo̱ná ne̱; ši mone̱
le̱ efeko noko ní esaa.
42. Ni ekē̱ Iesu ake̱: Nuntšo̱, kaimo̱mi,
*beni ooba ye̱ omańtše̱yeli le̱ mli le̱!
* Mat. 16,28.
43. Ni Iesu kē̱le̱ ake̱: Le̱le̱ń, mīkē̱o
ake̱: Ńme̱ne̱ oke̱mi aahī Para-
deiso!
44. Ni aafe fane ńmle̱ nyońma ke̱ enyo̱
mli le̱, duń wo ye̱ šikpoń le̱ no̱ fẽ ke̱-
yaši gbe̱ke̱ ńme̱dši etẽ mli;
45. ni hũlũ wo duń, ni so̱lemo̱tšũ le̱ń
*muhõ le̱ mli gbá ye̱ teń tũntũ.
* 2 Mose 26,33.
46. Ni Iesu bo ke̱ gbẽ wale̱ ekē̱: Atã,
*odeń mitue̱ mimumo̱ miwoo̱ ne̱!
Ni beni ekē̱ ne̱ke̱ le̱, ebu enã.
* Lal. 31,6. Bof. 7,59.
47. Ši beni asrafoi-oha-atše̱ le̱ na noni
afe le̱, ewo Nyońmo̱ hīe nyam ni ekē̱:
Ye̱ń le̱le̱ń ake̱ ne̱ke̱ nũ ne̱ dšalo̱ń!
48. Ni mei fẽ ni ba nikwe̱mo̱ le̱, beni
ame̱na nibii ni afe le̱, ame̱šimo̱ ame̱tšitši
ni ame̱kũ ame̱se̱.
49. Ši mei ni lele̱ fẽ ke̱ *yei ni nyie

ese̱ ke̱-dše̱ Galilea le̱ hũ damo̱ se̱ fle̱ṅṅ
ame̱mĩkwe̱ nii ne̱. 8,2.
(50—56. Mat. 27,57—61. Mar. 15,42—47. Ioh. 19,38—42.)
50. Ni na, nũ ko ye̱ ni atšé̱o̱le̱ Iosef,
ni dši akuašoṅnyo, gbomo kpakpa ke̱
dšalo̱,
51. ni dše̱ Arimatia, Iudafoi le̱ amãdši
le̱ eko no̱, le̱ le̱ ekplẽẽ ame̱yiṅtõ ke̱
ame̱nifemo̱nii le̱, ni *ẽkwe̱ Nyoṅmo̱ maṅ-
tše̱yeli le̱ gbe̱, *2,25.38.
52. le̱ eyiṅ ke̱-te Pilato ṅõ ni eyakpale̱
fai ni eṅõ Iesu gbonyo le̱ ehãle̱;
53. ni edšiele̱ ke̱-kpleke ši, ni eṅõ
klala ebla ehe, ni eyatole̱ ye̱ gbonyobu
ni akpe̱ ye̱ te̱sã mli ni atoko moko ye̱
mli dã le̱ mli.
54. Ni nakai gbĩ le̱ hesãmo̱-ke̱-tõ gbĩ
ni, ni hedšõ̱mo̱gbĩ le̱ efĩ.
55. Ni yei le̱ ni ke̱ Iesu dše̱ Galilea
ba le̱ nyie se̱, ame̱bakwe̱ tõhe le̱ ke̱ bo̱ni
ato egbonyo le̱ ahã. K. 49.
56. Ni ame̱kũ ame̱se̱, ni ame̱yasã tšofãi-
ke̱-ṅmai; ni hedšõ̱mo̱gbĩ le̱ no̱ le̱ ame̱fe
kpõ *ye̱ kitã le̱ nã. *2 Mose 20,10.

Yĩtšo 24.

(24,1—12. Mat. 28,1—8. Mar. 16,1—8. Ioh. 20,1—18.)
Ši otši le̱ kleṅkleṅ gbĩ le̱ no̱ lebi
mãṅkpa le̱ ame̱ba bu le̱ he, ni ame̱hĩe
tšofãi-ke̱-ṅmai ni ame̱sã ame̱to le̱ ke̱-ba;
ni meikomei hũ fata ame̱he.
2. Ni ame̱na ake̱ ákoklo te̱ le̱ ke̱-dše
bu le̱ nã;
3. ni beni ame̱bote mli le̱, ame̱naa
Nuntšo̱ Iesu gbonyo le̱.
4. Ni eba mli ake̱, beni ame̱fe yã ye̱
ene̱ hewo̱ le̱, na, hĩĩ enyo̱ badamo̱ ame̱-
mase̱i, ni ame̱wo atadei kãṅkãṅi.
5. Ši beni ame̱še̱o̱ gbeyei ni ame̱mãmo̱
ame̱hĩe ši le̱, nomei kẽame̱ ake̱: Mẽba
nyetao̱o̱ hĩekãlo̱ le̱ ye̱ gbohĩĩ ateṅ?
6. Ebe̱ bie̱, ši moṅ ete ši! Nyekaia
bo̱ni ekẽnye beni eyo̱ Galilea lolo le̱,
7. ake̱: Dša aṅõ gbomobi le̱ awo
gbomei ešafelo̱i adeṅ, ni ase̱ṅle̱, ni gbĩ
ni dši gbĩ etẽ ni ete ši ekoṅ.
Mat. 17,22.23.
8. Ni ame̱kai ewiemo̱i le̱;
9. ni ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-dše bu le̱ nã,
ni ame̱yagba mei nyoṅma ke̱ ekome le̱
ke̱ mei ni efe̱ le̱ nii ne̱ fẽ.

10. Ši *Maria Magdalẽna ke̱ Iohana ke̱
Iakobo nye Maria ke̱ mei ni efe̱ ni fata
ame̱he le̱ dši mei ni bagba bo̱foi le̱ nii ne̱.
*8,2.3.
11. Ni ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ fe tamo̱ adesã
ye̱ ame̱hĩe, ni ame̱hee ame̱yee.
12. Ši Petro te ši ni eša foi ke̱-te bu
le̱ he; ni beni ekoto ši ni ekwe̱ mli le̱,
ena klalai le̱ dfere ši aṅklo-aṅklo. Ni
edše dše̱i ete ewe, ni enã kpe̱ ehe ye̱
noni eba le̱ hewo̱.
(13—35. Mar. 16,12.13.)
13. Ni na, nakai gbĩ le̱ no̱ noṅṅ le̱
ame̱teṅ mei enyo̱ yiṅ ke̱-te akrowa ko
ni ke̱ Ierusalem dšeke̱mo̱ aafe stadioi
nyoṅmai-ekpa ni atšé̱o̱le̱ Emao le̱ mli.
14. Ni ame̱mĩgbagbã nibii ni eba ne̱
fẽ he sane ye̱ ame̱teṅ.
15. Ni *eba mli ake̱, beni ame̱gbagbãa
sãdši le̱ ni ame̱bibĩo̱ ame̱he sãdši le̱, Iesu
dientše̱ babe̱ṅke̱ame̱, ni eke̱ame̱ nyie;
*Mat. 18,20.
16. ši atšĩmo̱ ame̱hĩṅme̱ii agbe̱ ni ame̱-
kayole̱.
17. Ni ekẽame̱ ake̱: Mẽ sãdši nyegba-
gbãa ye̱ gbe̱ le̱ no̱ ni nyefe mo̱bo̱mo̱bo̱ ne̱?
18. Ši ame̱teṅ mokome ni atšé̱o̱le̱ Kleopa
le̱ to he ni ekẽle̱ ake̱: Ani okome pe̱
dši gbo̱ ye̱ Ierusalem ni lee sãdši ni eba
dše̱i ye̱ gbĩĩ ne̱ amli le̱?
19. Ni ekẽame̱ ake̱: Mẽ sãdši ni? Ši
ame̱kẽle̱ ake̱: Iesu Nazarenyo le̱ ni dši
*gbalo̱ ni yo̱ hewale̱ ye̱ nitšumo̱ ke̱
wiemo̱ mli ye̱ Nyoṅmo̱ ke̱ maṅ le̱ fẽ hĩe
le̱ he sãdši le̱; *Mat. 21,11.
20. ke̱ bo̱ni wo̱so̱fonukpai le̱ ke̱ wo̱maṅ
onukpai le̱ ṅõle̱ hã ni abule̱ gbẽle fo̱, ni
ase̱ṅle̱ le̱.
21. Ši wo̱ le̱ wo̱hĩe kã no̱ ake̱ kũle̱ le̱
dši moni *bakpõ Israel le̱; ni ene̱ fẽ
se̱ le̱ ṅme̱ne̱ dši gbĩ etẽ ni afe nii ne̱.
*Bof. 1,6.
22. Ši asaṅ wo̱teṅ yei komei hũ hã
wo̱nã kpe̱ wo̱he, edšake̱ ame̱te bu le̱ he
mrã mli, K. 1—11.
23. ni beni ame̱naa egbonyo le̱, ame̱ba
ni ame̱bakẽ ake̱ bo̱foi komei hũ dšie
ame̱he kpo tšõame̱ ni ame̱kẽ ake̱ ehĩe kã.
24. Ni mei ni ke̱wo̱ yo̱ le̱ ateṅ mei-
komei te bu le̱ he, ni ame̱yana take̱
bo̱ni yei le̱ kẽ le̱ noṅṅ; ši le̱ ni ame̱naa
K. 12. Ioh. 20,3—10.

25. Kękę ni ekę̄amę akę: Ō kwašiai ní nyeyǫ šǭ yę nyetšui mli akę nyeahe nii fẽ ní gbalǫi lę kẽ lę nyeaye.

26. Ani dšee sa esa akę Kristo ana nękę amanehūlũi nę ni ebote enumnyam lę mli?

27. Ni ebǭi kę-dšę Mose kę gbalǫi lę fẽ nǫ, ni etšǭamę nibii ní yǫ ńmālęi lę fẽ mli yę ehewǫ lę ašiši.

5 Mose 18,15. Lal 22. Ies 53.

28. Ni amębęńkę akrowa ní amęyaã mli lę; ni efe tamǫ noni ẽya ehīegbę.

29. Ni amęnyẽ enǫ amękę̄: Okęwǫ áhī ši, edšakę dše mīna ni ešę hīebulę etã. Ni ete mli ni ekęamę yahī ši.

30. Ni eba mli akę, beni ekęamę trá niyenii ahe lę, ekǫ abolo lę ni edšǭ nǫ, ni ekũmǫ mli ni eńǭ-hãamę; 22,19.

31. kękę ni amęhīũmęii gble ni amęyolę; ni elãdše yę amęhīe, ni amęnaalę dońń.

32. Ni amękę̄kę̄ amęhe akę: Ani wǫtšui he edǫǫ la yę wǫmli beni ekęwǫ wieǫ yę gbę lę nǫ ni etšǭwǫ ńmãlęi lę anã lę?

33. Ni amęte ši yę nakai ńmlętſã lę nǫ nońń, ni amękũ amęsę kę-ba Ierusalem, ni amębana mei nyońma kę ekome lę kę mei ní kęamę yǫ lę ni amębua amęhe nã;

34. mei ní kę̄: Eyę mli akę Nuntšǫ lę ête ši, ni edšie ehe kpo etšǭ Simon.

1 Kor. 15,4.5.

35. Ni amę hũ amęgba noni ba yę gbę lę nǫ lę kę bǫni fe ni amęyolę yę abolokũomǫ lę mli lę.

(36—49. Mar. 16,14—18. Ioh. 20,19—23. 1 Kor. 15,5.)

36. Ni beni amęwieǫ nońń lę, Iesu dientšę badamǫ amęteń ni ekę̄amę akę: Hedšǫlę áhãnye!

37. Ši amęhęle ši ni amęše gbeyei, amęsusu akę *mumǫ ko amęnaã lę.

* Mat. 14,26.

38. Ni ekę̄amę akę: Mẽba nyetšui fãa? ni mẽhewǫ hũ ni ńwanedšẽ teǫ ši yę nyetšuii amli?

39. Nyekwęa minidši kę minãdši akę midientšę ni; nyetaã mihe nyekwęa; ši mumǫ ko bę helo kę wúi, tamǫ bǫni nyenaã akę miyǫ nę.

40. Ni beni ewie nękę lę, eńǭ enidši kę enãdši etšǭamę.

41. Ši beni amęhee ameyee lolo yę mīšę hewǫ ni amęhīe efeamę yã lę, ekę̄amę akę: Nyeyę noko ní ayeǫ yę bię lo?

42. Ni amęhãlę *lō ní aši kuku kę wòagbaku; * Ioh. 21,10.

43. ni ehé, ni eye yę amęhīe.

44. Ni ekę̄amę akę: Enęmei dši *miwiemǫi ní mikęnye wie beni mikęnye yǫ lolo lę, akę dša nibii fẽ ní ańmã yę †Mose mla lę kę gbalǫi lę kę lalaí lę amlí yę mihewǫ lę ná ba mli.

* 9,22; 18,31—33. † K. 27.

45. Kękę lę egble amędſẽńmǫ nã, koni amęna ńmãlęi lę anã.

46. Ni ekę̄amę akę: Nękę ańmã, ni nękę esa akę Kristo ana amanehũlũ ni ete ši kę-dšę gbohlī ateń yę gbī ní dši gbī etẽ lę nǫ;

47. ní ášię tšuitšakemǫ kę ešaifã yę egbęi lę anǫ atšǭ mãdši fẽ, ní abǭi kę-dšę Ierusalem.

48. Ni nyedši nękę nii nę ahe odaseſoi.

49. Ni na, *mihã mitšę šiwō lę aba nyenǫ; nohewǫ lę nyehīa ši yę Ierusalem mã lęń kę-yaši beyinǫ ni aadšę ńwei awonye hewalę. * Ioh. 15,26; 16,7. Bǫf. 1,4.

(50—53. Mar. 16,19. Bǫf. 1,4—14.)

50. Ni eńǭamę kę-dše kpo kę-te Betania masęi, ni ehole enidši anǫ ni edšǭamę.

51. Ni eba mli akę, beni edšǭǫamę lę, edše amęńǭ ni awólę kę-te ńwei.

52. Ni amędšãlę, ni amękũ amęsę kę-te Ierusalem kę mīšę pī;

53. ni amęyę sǫlemǫwe lę dãnę, ni amęhīe Nyońmǫ yidšiemǫ kę lę dšǭmǫ.

IOHANE SANEKPAKPA LE̱.

Yitšo 1.

Šišidšē le̱ṅ le̱ wiemo̱ le̱ ye̱, ni wiemo̱
le̱ ke̱ Nyoṅmo̱ yo̱, ni wiemo̱ le̱ Nyoṅmo̱ ni.
1 Ioh. 1,1.2. Ioh. 17,5. Kpods. 19,13.
2. Le̱ noṅṅ, šišidšē le̱ṅ le̱ eke̱ Nyo-
ṅmo̱ yo̱. Abe̱i 8,22.
3. Le̱ eno̱ atšṓ afe nibii fē, ni ašĩle̱
afee nokonoko ní afe. Kol. 1,16.17. Hebr. 1,2.
4. Emli wala yo̱, ni wala le̱ dši gbomei
ala le̱; 5,26.
5. ni la le̱ tšoo̱ ye̱ duṅ le̱ mli, ni duṅ
le̱ enaa nā. 3,19.
6. Nū ko ye̱ ní Nyoṅmo̱ tšūle̱ ke̱-ba,
atšé̱o̱le̱ Iohane. Luk. 1,13—17. 57—80. Mat. 3,1.
7. Le̱ le̱, odaseyeli eba, ní ebaye la le̱
he odase, koni mei fē átšṓ eno̱ ahe aye.
8. Dšee le̱ dši la le̱; ši moṅ la le̱ he
odaseyeli eba. K. 20.
9. Ano̱kwa la le̱ ní tēdšeo̱ mofēmo
no̱ le̱ baā dše le̱ṅ ne̱.
10. Dše le̱ mli eyo̱, ni eno̱ atšṓ afe
dše le̱, ni dše le̱ leele̱. K. 3—5.
11. Le̱dientše̱ emei aṅō eba, ni mei ní
dši le̱dientše̱ emei le̱ hereele̱.
12. Ši mei abo̱ ní herele̱ le̱, ehāame̱
hegbe̱ ake̱ amé̱tšṓmo̱ *Nyoṅmo̱ bii, mei
ni heo̱ egbe̱i le̱ no̱ yeo̱ le̱, *Gal. 3,26.
13. mei ni dšee lá lo helo lo nū ko suomo̱
nā, ši moṅ *Nyoṅmo̱ mli adše̱ afó̱ame̱.
*3,5.6.
14. Ni wiemo̱ le̱ tšṓ helo, ni ebaši
bū ye̱ wo̱teṅ, ni wo̱na enumnyam
le̱, ake̱ tše̱ le̱ bi kōme le̱ anumnyam,
ni dromo̱ ke̱ ano̱kwale eyile̱ obō.
Ies. 7,14. 2 Pet. 1,16.17. Ies. 60,1.
15. Iohane ye ehe odase ni ebo ekē̱:
Mone̱ dši moni mikē̱ ye̱ ehe ake̱: Moni
baā ye̱ mise̱ le̱, etšṓ mihīe, edšake̱ eye̱
dāni miyo̱. K. 27.30.
16. Edšake̱ *ebōyimo̱ le̱ mli dše̱ ni
wo̱fē wo̱ná, dromo̱ wo̱ši dromo̱ no̱.
*3,34. Kol. 1,19.
17. Edšake̱ mla le̱, Mose no̱ atšṓ aṅō-
hā; ši dromo̱ ke̱ ano̱kwale le̱, Iesu Kristo
ke̱-ba. Rom. 10,4.
18. Nyoṅmo̱ le̱, *moko enakole̱ pēṅ;
†bi kōme ní yo̱ tše̱ le̱ mliši le̱, le̱ ebadšiele̱
ši etšō faṅṅ. *6,46. 1 Ioh. 4,12. †Mat. 11,27.
19. Ni ene̱ dši Iohane odase ní eye,
beni Iudafoi le̱ tšū oso̱foi ke̱ Levifoi
ke̱-dše̱ Ierusalem ni ame̱babile̱ ake̱: Namo
dšio? le̱. Luk. 3,15.16.
20. Ni egba mli faṅṅ ni ešiuu no̱, ni
egba mli ake̱: Dšee midši Kristo le̱.
21. Ni ame̱bile̱ ake̱: Namo dšio mo̱?
*Elia dšio? Ni ekē̱: Dšee le̱ dšimi.
†Gbalo̱ le̱ dšio? Ni ehere no̱ ekē̱: Dabi.
*Mat. 17,10. †5 Mose 18,15.
22. Agbe̱ne̱ ame̱bile̱ ake̱: Namo dšio?
koni wo̱ná hetō ko wo̱yahā mei ní
tšūwo̱ le̱: Té okē̱o̱ ye̱ bodientše̱ ohe tēṅ?
23. Ekē̱: *Mi dši mo gbē ni boo̱ ye̱
ṅā le̱ no̱ ake̱: Nyedšadšea Nuntšo̱ le̱
gbe̱ le̱, take̱ bo̱ni gbalo̱ Iesaia kē̱ le̱.
*Ies. 40,3. Mat. 3,3. Mar. 1,3. Luk. 3,4.
24. Ni mei ní atšū le̱ dše̱ Farisifoi le̱
ateṅ;
25. ni ame̱bile̱ ake̱: Ké̱ dšee Kristo
le̱ alo Elia alo gbalo̱ le̱ dšio le̱, mēhewo̱
obaptisio̱ mo̱?
26. Iohane hereame̱ no̱ ekē̱: Mi le̱
mibaptisio̱ ye̱ nu mli, ši moko damo̱
nyeteṅ ni nye le̱ nyeleele̱,
Mat. 3,11. Mar. 1,7.8.
27. le̱ *dši moni baā ye̱ mise̱ ní étšṓ
mihīe le̱, mo tokotanākpā ni misaa moni
fēneo̱ le̱. *3,26
28. Afe nii ne̱ ye̱ Betania, ye̱ Iordan
se̱, heni Iohane baptisio̱ ye̱ le̱.
29. Dšetše̱reno̱ le̱ Iohane na Iesu mība
eṅō ni ekē̱: Na, Nyoṅmo̱ tōbi le̱ ni
wóo̱ dše le̱ he eša le̱ ke̱-yaā le̱!
K. 36. Ies. 53,7.
30. Mone̱ dši moni mikē̱ ye̱ ehe ake̱:
Nū ko mība ye̱ mise̱ ní etšṓ mihīe,
edšake̱ eye̱ dāni miyo̱ le̱. K. 15.27.
31. Ni mi le̱ mileele̱, ši moṅ beni afe
ni adšiele̱ kpo atšō Israel hewo̱ ni miba
mibaptisio̱ ye̱ nu mli ne̱.
32. Ni Iohane ye odase ekē̱: *Mina
Mumo̱ le̱ yi ši ke̱-dše̱ ṅwei tamo̱ okpo,
ni ebahī eno̱. *Mat. 3,16. Mar. 1,10. Luk. 3,22.
33. Ni mi le̱ mileele̱, ši *moni tšūmi

akẹ mibabaptisi yẹ nu mli lẹ, lẹ noṅṅ
ekẹ̃mi akẹ: Mo nọ ni oona akẹ Mumọ
lẹ yiọ ni ehīọ enọ lẹ, lẹ dši moni bap-
tisiọ yẹ Mumọ kroṅkroṅ mli lẹ. *Luk. 3,2.
34. Ni mina, ni miye he odase akẹ
Nyoṅmọ bi lẹ nẹ.
35. Asaṅ dšetšẹrenọ lẹ Iohane kẹ ekase-
lọi lẹ ateṅ mei enyọ damọ ši;
36. ni beni Iesu hoọ lẹ, ekwẹlẹ ni
ekẹ̃: *Na, Nyoṅmọ tõbi lẹ! *K. 29.
37. Ni kaselọi enyọ lẹ nu ewiemọ lẹ,
ni amẹyanyie Iesu sẹ.
38. Ni Iesu tšõ ehe, ni beni ena akẹ
amẹnyie esẹ lẹ, ekẹ̃amẹ akẹ: Meni nyetaoọ?
Ni amẹkẹ̃lẹ akẹ: Rabi (ešiši dši: Tšõlọ),
nẽgbẹ ohīọ?
39. Ekẹ̃amẹ akẹ: Nyebaã ni nyebakwẹa.
Amẹte ni amẹyana heni ehīọ lẹ, ni
amẹkẹlẹ hī ši nakai gbī lẹ. Ni gbẹkẹ
ṅmẹdši edfẹ mli ni.
40. Mei enyọ lẹ ni nu ni Iohane wie
ni amẹnyie esẹ lẹ ateṅ mokome dši
Andrea, Simon Petro nyemi lẹ.
41. Lẹ eyana lẹdientšẹ enyemi Simon
tšutšu, ni ekẹ̃lẹ akẹ: Wọna Mesia (ešiši
dši Kristo, lo *moni afọlẹ mũ) lẹ.
*1 Sam. 2,10. Lal. 2,2.
42. Ni ekẹlẹ ba Iesu ṅõ. Ni beni Iesu
kwẹlẹ lẹ, ekẹ̃: Bo dši Simon, Iona bi
lẹ, aatšẹ̃o *Kefa (ešiši dši: Petro lo tẹsã).
*Mat. 16,18.
43. Dšetšẹrenọ lẹ Iesu mītao akẹ eyaã
Galilea, ni ena Filipo; ni Iesu kẹ̃lẹ akẹ:
Nyiemọ misẹ!
44. Ši Filipo dšẹ Betsaida, Andrea kẹ
Petro mã lẹṅ.
45. Filipo hũ na Natanael, ni ekẹ̃lẹ akẹ:
Wọna moni Mose ṅmã ehe sane yẹ mla
lẹ mli, kẹ gbalọi lẹ hũ lẹ, Iesu, Iosef
bi ni dšẹ Nazaret lẹ.
5 Mose 18,18. Ies. 7,14; 53,2. Ier. 23,5. Ezek. 34,23.
46. Ni Natanael kẹ̃lẹ akẹ: *Ani noko
kpakpa ko aanyẽ adšẹ Nazaret? Filipo
kẹ̃lẹ akẹ: Ba ni obakwẹ. *7,41.
47. Iesu na Natanael mība eṅõ, ni ekẹ̃
yẹ ehewọ akẹ: Na, anọkwa Israelnyo,
mo mli ni apasa bẹ.
48. Natanael kẹ̃lẹ akẹ: Nẽgbẹ olemi
yẹ? Iesu here nọ ni ekẹ̃lẹ akẹ: Minao
fẽdã ni Filipo tšẹ̃o, be mli ni oyọ agbã-
mitšo lẹ šiši lẹ.
49. Natanael here nọ ni ekẹ̃lẹ akẹ:
Rabi, bo dši Nyoṅmọ bi lẹ, bo dši Israel
maṅtšẹ lẹ.
2 Sam. 7,14. Lal. 2,7. Ioh. 6,69. Mat. 14,33; 16,16.
50. Iesu here nọ ni ekẹ̃lẹ akẹ: Ni mikẹ̃o
akẹ minao yẹ agbãmitšo lẹ šiši lẹ hewọ
oheọ oyeọ nẹ. Oona nii wudši ni fè enẹ.
51. Ni ekẹ̃lẹ akẹ: Lẹlẹṅ, lẹlẹṅ, mīkẹ̃nye
akẹ: Kẹ-dšẹ be nẹ nọ lẹ nyeana akẹ
ṅwei nã kã ni *Nyoṅmọ bọfoi lẹ mīkwọ
mīkpleke yẹ gbomobi lẹ nọ. *1 Mose 28,12.

Yitšo 2.

Ni enọ gbīī etẽ lẹ akpẽ yõ yẹ Kana
yẹ Galilea; ni Iesu nye yẹ dšẹi.
2. Ni akpẽ Iesu hũ kẹ ekaselọi lẹ
kẹ-te yõkpẽmọ lẹ.
3. Ni beni wein lẹ šẹẹ lẹ, Iesu nye
kẹ̃lẹ akẹ: Amẹbẹ wein.
4. Iesu kẹ̃lẹ akẹ: Mẽ sane mikẹo yọ,
awó? Miṅmlẹtfã lẹ šẹko. 19,26. Mat. 12,48.
5. Enye kẹ̃ tšũdši lẹ akẹ: Nofẽno ni
eekẹ̃nye lẹ, nyefea.
6. Ni tẹ-botokui ekpa mãmọ ši yẹ
dšẹi, yẹ *Iudafoi lẹ ahetšũmọ hewọ,
ekome yeọ susumọgbẹ̃i enyọ lo etẽ.
*Mar. 7,3.4.
7. Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Nyewoa botokui
lẹ amli nu obõbõ. Ni amẹwoamẹ obõbõbõ.
8. Ni ekẹ̃amẹ akẹ: Nyeyẹa eko nye-
yahãa piafonyo lẹ. Ni amẹkẹ-te.
9. Ši beni piafonyo lẹ sa enã nu ni
ètšõ wein, ni elee heni dšẹ, ši tšũdši lẹ
ni yẹ nu lẹ kẹkẹ le lẹ, piafonyo lẹ tšẹ̃
ayemforowu lẹ,
10. ni ekẹ̃lẹ akẹ: Mofẽmo lẹ, wein
kpakpa ekẹ-bamãa ši kleṅkleṅ, ni beni
mei lẹ etọ̃rọ lẹ, no dãni amẹkẹ noni
eṅõõ lẹ baã; ši bo lẹ oṅõ wein kpakpa
lẹ moṅ oto kẹ-baši be nẹ.
11. Enẹ Iesu kẹ-dše ekadii ašiši yẹ
Kana yẹ Galilea, ni eṅõ *enumnyam
lẹ etšõ, ni ekaselọi lẹ hè enọ amẹye.
*1,14.
12. Enẹ sẹ lẹ eyiṅ ete Kapernaum, lẹ
kẹ enye kẹ *enyemimei kẹ ekaselọi lẹ,
ši amẹyee gbīī pī ko yẹ dšẹi. *7,3.
13. Ni Iudafoi lẹ a-Hehõ lẹ ẽšẹ ètã,
ni Iesu te Ierusalem.
(14—16. Mat. 21,12.13. Mar. 11,15—17. Luk. 19,45.46.)
14. Ni eyanina mei ni hõọ tšinai kẹ

tõi ke̱ okpoi ke̱ mei ní tšakeo̱ šika hũ trá ši ye̱ so̱lemo̱we le̱.

15. Ni eṅõ tãṅkpẽi bibii efe kplebii eṅõ-fie ame̱fẽ ke̱-dše so̱lemo̱we le̱, ke̱ tõi ke̱ tšinai le̱, ni efo̱se šika-tšakelo̱i le̱ ašika le̱ efie ši, ni etšire̱ okplõi le̱ etfia ši;

16. ni ekẽ̱ mei ní hõo̱ okpoi le̱ ake̱: Nyedšiea nii ne̱ ke̱-dšea bie̱, nyekaṅõa mitše̱ we le̱ nyefea dšãno̱.

17. Ši ekaselo̱i le̱ kai ake̱ aṅmã ake̱: *"Owe le̱ he hĩedõ̱ le̱ eyemi." *Lal. 69,10.

18. Ke̱ke̱ ni Iudafoi le̱ here no̱ ni ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Mẽ okadi oke̱-tšõo̱wo̱ hewo̱ ni ofeo̱ ene̱mei ne̱? Mat. 21,23.

19. Iesu here no̱ ni ekẽ̱ame̱ ake̱: Nyekũmo̱a so̱lemo̱tšũ ne̱, ni gbĩĩ etẽ mli le̱ mamã ekoṅ. Mat. 26,61; 27,40.

20. Ke̱ke̱ le̱ Iudafoi le̱ kẽ̱: Afii nyo-ṅmai-edfe̱ ke̱ ekpa ake̱-mã so̱lemo̱tšũ ne̱, ni bo le̱, gbĩĩ etẽ oke̱-amã lo?

21. Ši le̱ le̱, egbomotšo so̱lemo̱tšũ le̱ he ewieo̱ le̱. 1 Kor. 6,19.

22. Nohewo̱ le̱ beni ete ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateṅ le̱, ekaselo̱i le̱ kai ake̱ ekẽ̱ ene̱, ni ame̱hé ṅmãle̱ le̱ ke̱ wiemo̱ ní Iesu wie le̱ ame̱ye.

23. Agbe̱ne̱, beni eyo̱ Ierusalem ye̱ Hehõ gbĩĩ dšudši le̱ amli le̱, mei pĩ na okadii ní efe le̱, ni ame̱hé egbe̱i le̱ no̱ ame̱ye.

24. Ši Iesu dientše̱ le̱ edšiee ehe ši ehããame̱, edšake̱ ele ame̱fẽ,

25. ni ehĩaale̱ ake̱ moko aye gbomo he odase, edšake̱ le̱dientše̱ ele noni yo̱ gbomo mli. Mar. 2,8.

Yitšo 3.

Agbe̱ne̱ nũ ko ye̱ ní dše̱ Farisifoi le̱ ateṅ ní atšé̱o̱le̱ Nikodemo ní dši Iudafoi le̱ anukpa; 7,50; 19,39.

2. le̱ eba Iesu ṅõ nyõṅ, ni ebakẽ̱le̱ ake̱: Rabi, wo̱le ake̱ tšõlo̱ ní dše̱ Nyoṅmo̱ ṅõ ba dšio; edšake̱ moko nyẽṅ afe okadii ní ofeo̱ ne̱, ake̱ dša Nyoṅmo̱ ke̱ mo le̱ ye̱.

3. Iesu here no̱ ni ekẽ̱le̱ ake̱: Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mĩkẽo ake̱: Ke̱dši adše̱e̱ ṅwei afó̱ó̱ moko le̱, enyẽṅ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ ena. 1 Pet. 1,23.

4. Nikodemo kẽ̱le̱ ake̱: Té aafe tẽṅ ní beni gbomo égbo̱ le̱ ní aafó̱leṅ? Ani eenyẽ ebote enye mũsũ mli ekoṅ ní afó̱le̱?

5. Iesu here no̱ ake̱: Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱o ake̱: Ke̱dši adše̱e̱ *nu ke̱ Mumo̱ mli afó̱ó̱ moko le̱, enyẽṅ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ mli ebote. *Ezek. 36,25–27. Ef. 5,26. Tit. 3,5.

6. Noni adše̱ *helo mli afó̱ le̱, helo ni; ni noni adše̱ Mumo̱ mli afó̱ le̱, mumo̱ ni. *1,13. 1 Mose 5,3. Lal. 51,7.

7. Ohĩe akafeo yã ake̱ mikẽ̱o ake̱: Dša adše̱ ṅwei afó̱nye le̱.

8. Kõyo̱ le̱, heni esumoo̱ etfaã ke̱-yaã, ni egbẽ̱mo̱ onuo̱, ši olee heni edše̱o̱ ke̱ heni eyaã: nakai dši mofẽmo ni adše̱ Mumo̱ mli afó̱le̱ le̱.

9. Nikodemo here no̱ ni ekẽ̱le̱ ake̱: Té aafe nii ne̱ tẽṅ?

10. Iesu here no̱ ni ekẽ̱le̱ ake̱: Té Israel tšõlo̱ dšio ni olee ene̱mei ne̱?

11. Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mĩkẽ̱o ake̱: Noni wo̱le le̱, no wo̱wieo̱; ni noni wo̱na le̱, no he odase wo̱yeo̱; ši nyehee wo̱dase le̱ nyeyee. 7,16; 8,26.28.

12. Ké̱ mikẽ̱nye šikpoṅ no̱ nii ni nyehee nyeyee le̱, té aafe tẽṅ ní ke̱dši mikẽ̱nye ṅwei nii le̱, ni nyeahe nyeyeṅ?

13. Ni moko ekwo̱ko ke̱-yako ṅwei, ake̱ dša moni dše̱ ṅwei kpleke ši le̱, gbomobi le̱ ní yo̱ ṅwei le̱. Ef. 4,9.

14. Ni bo̱ni *Mose wó onũfũ le̱ no̱ ye̱ ṅã le̱ no̱ le̱, nakai noṅṅ sa ake̱ awó gbomobi le̱ no̱. *4 Mose 21,8.9.

15. Koni mofẽmo ní heo̱ eno̱ yeo̱ le̱ hĩe akakpãtã, ši moṅ ená nãno̱ wala.

16. Edšake̱ ne̱ke̱ Nyoṅmo̱ sumo̱ dše le̱, ake̱ eṅõ ebi kõme le̱ ehã, koni mofẽmo ní heo̱ eno̱ yeo̱ le̱ hĩe akakpãtã, ši moṅ ená nãno̱ wala. Rom. 5,8; 8,32. 1 Ioh. 4,9.

17. Edšake̱ Nyoṅmo̱ tšũũ ebi le̱ ke̱-baa dše le̱ mli koni ebakodšo dše le̱, ši moṅ koni atšõ̱ eno̱ ahere dše le̱ yiwala. 12,47.

18. Moni heo̱ eno̱ yeo̱ le̱, akodšoole̱; ši moni hee yee le̱, ákodšole̱ momo, edšake̱ eheko Nyoṅmo̱ bi kõme le̱ gbe̱i le̱ no̱ eyeko. K. 36; 5,24.

19. Ši kodšomo̱ le̱ ne̱, ake̱ la le̱ éba dše le̱ mli, ni gbomei sumoo̱ duṅ le̱ moṅ fè la le̱, edšake̱ ame̱nitšumo̱i le̱ efõdši ni. 1,5.9–11.

20. Edšakę mofēmo ni tšuo nifödšianii lę nyęo la lę, ni ebaa la lę he, koni akakä enitšumoi lę. Ef. 5,13.
21. Ši moni feo anokwalenii lę baä la lę he, koni enitšumoi lę adše kpo, edšakę Nyoṅmo mli atšuamę yę.
22. Nii nę asę lę Iesu kę ekaseloi lę ba Iudea šikpoṅ lę no, ni ekęamę bahī dšęi, ni *ebaptisio. *4,1.2.
23. Ni Iohane hū mībaptisi yę Ainon yę Salim masęi, edšakę nu pi yę dšęi, ni mei baä ni abaptisioamę;
24. edšakę no mli lę anäko *awo Iohane tšūṅ. *Mat. 14,3.
25. Agbęnę ṅwanedšē bate ši yę Iohane kaseloi lę kę Iudafonyo ko teṅ yę hetšūmo hewo.
26. Ni amęba Iohane ṅō ni amębakę̄lę akę: Rabi, moni kęo hī Iordan sę ni *oye ehe odase lę, na, lędientšę ēbaptisi, ni mei fē mīya eṅō. *1,26—34.
27. Iohane here no ni ekę̄: Gbomo nyēṅ ako noko, dša adšę ṅwei aṅō-hālę. Heb. 5,4.
28. Nyedientšę nyemīyemi odase akę mikę̄ akę: *Dšee midši Kristo lę, ši moṅ akę atšūmi kę-tšō ehīe. *1,20.23.27.
29. Moni hīe eyemforo lę, lę dši *ayemforowu; ši ayemforowu lę šientšę ni damo ši boolę toi lę, nyá enyáa yę ayemforowu lę gbē hewo. Nohewo lę nękę minyámo nę ēba mli. *Mat. 22,2.
30. Lę lę, dša efere, ni mi lę, mino gbo.
31. Moni *dšę ṅwei ba lę, efē mei fē. Moni dšę šikpoṅ no lę, šikpoṅ lę no edšę, ni šikpoṅ lę he ewieo. Moni dšę ṅwei ba lę, efē mei fē, *8,23.
32. ni noni ena ni enu lę, no he odase eyeo; ni mokomoko hee edase lę yee. K. 11.
33. Moni hē edase lę ye lę, esoo nā akę anokwafo dši Nyoṅmo.
34. Edšakę moni Nyoṅmo tšū lę, Nyoṅmo wiemoi ewieo; edšakę dšee susumo Nyoṅmo susuo *Mumo lę häa lę. *1,33.34.
35. *Tšę lę misumo bi lę, ni etu †nibii fē ēwo edeṅ. *5,20. †Mat. 11,27.
36. Moni heo bi lę no yeo lę, eyę nāno wala; ši moni boo bi lę toi lę, ēnaṅ wala, ši moṅ Nyoṅmo mlífū hio eno. K 18.

Yītšo 4.

Agbęnę, beni Nuntšo lę ná-le akę Farisifoi lę ēnu akę Iesu mīfe kaseloi ni *ēbaptisi mei babaō fē Iohane lę, *3,22.26.
2. tšębelę lę Iesu lę dientšę ebaptisii, ši moṅ ekaseloi lę,
3. edše Iudea ni eyiṅ kę-mīya Galilea ekoṅ.
4. Ši dša etšō Samaria.
5. Agbęnę ebašę Samaria maṅ ko ni atšęolę Sikar lę he, yę šikpoṅ kukuō ko ni *Iakob ṅō-hā ebi Iosef lę masęi. *1 Mose 48,22. Ios. 24,32.
6. Ši Iakob nubu lę yę dšęi. Ni akę-ni gbęnyiemo lę ētę Iesu hewo lę, eho efata ši yę nubu lę he. Aafe ṅmlę nyoṅma kę enyo mli.
7. Ni Samariayō ko ba nuyę̄. Iesu kę̄lę akę: Hāmi nu lę eko manu.
8. Edšakę ekaseloi lę ēte mā lęṅ amęyahe niyenii.
9. Kękę lę Samariayō lę kę̄lę akę: Tē tēṅ ni bo Iudanyo lę obaāmi Samariayō lę nu ni onuṅ? (Edšakę Iudafoi kę Samariabii yee.)
10. Iesu here no ni ekę̄lę akę: Edši ole Nyoṅmo nōkēnō lę kę moni kę̄oo akę: Hāmi eko manu lę, kūlę bo moṅ oobalę ni eehāo *wala nu. *7,38.39.
11. Yō lę kę̄lę akę: Nuntšo, obę noni ooṅō-yę, ni bu lę hū mli kwo; nēgbę oonä wala nu lę yę mo?
12. Ani ofē wotšę Iakob ni hāwo nubu lę, ni lędientšę enu mli nu, kę ebii kę ekoloi lę?
13. Iesu here no ni ekę̄lę akę: Mofēmo ni nuo nu nę eko lę, kūmai bayelę ekoṅ; 6,58.
14. ši moni nuo nu ni mi mahālę lę eko lę, kūmai yeṅlę doṅṅ kę-ate nāno; ši moṅ, nu ni mahālę lę, aatšō nu hīṅmei ni baä kę-yaä nāno wala mli yę emlí. 6,27.35.
15. Yō lę kę̄lę akę: Nuntšo, hāmi nu nę eko, koni kūmai akayemi, ni miba bię mibayę nu doṅṅ.
16. Iesu kę̄lę akę: Ya ni oyatšę̄ owù, ni okęlę aba bię.
17. Yō lę here no ni ekę̄lę akę: Mibę

wù. Iesu kē̱le̱ ake̱: Odšogbāṅ okē̱ ake̱:
Mibe̱ wù le̱;
18. edšake̱ ogbă wùmei enumo̱, ni moni
ogbăa agbe̱ne̱ ne̱, dšee owù dšile̱; no le̱
okē̱ ano̱kwa.
19. Yō le̱ kē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, mina ake̱
gbalo̱ dšio.
20. Goṅ ne̱ no̱, wo̱tše̱mei le̱ so̱le ye̱,
ni nye le̱ nyekē̱ ake̱ *Ierusalem dši he
ní sa ake̱ aso̱le ye̱. *5 Mose 12,5. Lal. 122.
21. Iesu kē̱le̱ ake̱: Awó, hemi oye ake̱
ṅmle̱tſā le̱ mība ní dšee goṅ ne̱ no̱ ni
asaṅ dšee Ierusalem ni nyeadšá tše̱ le̱ ye̱.
22. Nye le̱, *nyelee noni nyedšáa;
wo̱ le̱, wo̱le noni wo̱dšáa, edšake̱ †wala-
heremo̱ le̱, Iudafoi le̱ aṅō edše̱.
*2 Maṅ. 17,29—41. †Ies. 2,3.
23. Ši kē̱le̱ ṅmle̱tſā le̱ mība ni éše̱
agbe̱ne̱, beni ano̱kwa dšálo̱i le̱ aadšá
tše̱ le̱ ye̱ mumo̱ ke̱ ano̱kwale mli, edšake̱
mei ní dšáale̱ ne̱ke̱, tše̱ le̱ hũ taoo̱.
24. Nyoṅmo̱ le̱ Mumo̱ṅ, ni mei
ní dšáale̱ le̱, dša ame̱dšále̱ ye̱
mumo̱ ke̱ ano̱kwale mli. 2 Kor. 3,17.
25. Yō le̱ kē̱le̱ ake̱: Mile ake̱ *Mesia
ní atšéo̱le̱ Kristo le̱ mība; ké̱ éba le̱,
eegbawo̱ nii fē. *1,41.
26. Iesu kē̱le̱ ake̱: Mi ní mike̱o wie̱o
ne̱, mi ni. 9,37.
27. Ke̱ke̱ ni ekaselo̱i le̱ ba, ni ame̱hīe
feame̱ yā ake̱ eke̱ yō mīwie; ši kē̱le̱
moko biile̱ ake̱: Meni obio̱le̱? alo: meni
wiemo̱ oke̱le̱ wie̱o?
28. Agbe̱ne̱ yō le̱ šī enugbé̱ le̱, ni eyiṅ
ete mā le̱ṅ, ni eyakē̱ mei le̱ ake̱:
29. Nyebaä nyebakwe̱a nũ ko ni edšadše
nii fē ni mife etšōmi; ake̱ dšee Kristo
le̱ ne̱ lo?
30. Ke̱ke̱ le̱ ame̱dše̱ mā le̱ṅ ame̱ba eṅō.
31. Ši no mli le̱ ekaselo̱i le̱ kpale̱ fai
ame̱kē̱: Rabi, ye noko.
32. Ni ekē̱ame̱ ake̱: Miye̱ *ṅmā ni
miyeo̱, ni nyelee. *K. 34.
33. Nohewo̱ le̱ ekaselo̱i le̱ kē̱kē̱ ame̱he
ake̱: Ani moko ébahāle̱ noko eye?
34. Iesu kē̱ame̱ ake̱: Miṅmā dši ake̱
mafe moni tšūmi le̱ suomo̱nānii, ni magbe
enitšumo̱ le̱ nā. 17,4.
35. Ani nyekē̱ē̱ ake̱: Efe̱ nyōdši edfe̱
ni ablekpamo̱be le̱ še̱o? Na, mīkē̱nye
ake̱: Nyeholea nyehīṅme̱ii ano̱ ni nyekwe̱a
ṅmōdši le̱ bo̱ni amégba *futā momo ní
sa kpamo̱. *Mat. 9,37. Luk. 10,2.
36. Ni moni kpaä le̱ náa enyōmo̱wo,
ni ebuaä yibii anā etoo̱ nāno̱ wala, koni
moni dūo̱ le̱ ke̱ moni kpaä le̱ fē anyā
šikome.
37. Edšake̱ ene̱ mli ni wiemo̱ ní awie
ake̱: Moko dūo̱ ni moko kpaä le̱ baā
mli ye̱.
38. Mi le̱ mitšūnye koni nyeyakpa
noni dšee nye nyetšu he noko; mei-
krokomei étšu nii le̱, ni nyeba ame̱ni-
tšumo̱ le̱ mli.
39. Ni Samariabii le̱ ní dše̱ nakai mā
le̱ṅ le̱ ateṅ mei pī hé eno̱ ye ye̱ yō le̱
wiemo̱ le̱ ní eṅō-ye odase ake̱: Ekē̱mi
nii fē ni mife pē̱ṅ le̱ hewo̱.
40. Nohewo̱ le̱ beni Samariabii le̱ ba
eṅō le̱, ame̱kpale̱ fai ake̱ ekē̱ame̱ ahī ši;
ni ehī dše̱i gbīī enyo̱.
41. Ni mei pī ni fè tšutšubii le̱ sa hé
ye ye̱ le̱dientše̱ ewiemo̱ le̱ hewo̱;
42. ni ame̱kē̱ yō le̱. ake̱: Agbe̱ne̱ wo̱-
mīhe wo̱mīye, dšee bo owiemo̱ le̱ hewo̱ṅ
doṅṅ; edšake̱ wo̱dientše̱ wónu, ni wo̱ná
wo̱le ake̱, ano̱kwale, mone̱ dši dše le̱
walaherelo̱ ní dši Kristo le̱.
43. Ni gbīī enyo̱ le̱ se̱ le̱ eyiṅ ke̱-dše̱
dše̱i ete Galilea. Mat. 4,12.
44. Edšake̱ Iesu dientše̱ ye odase ake̱
gbalo̱ ko hīe be̱ nyam ye̱ le̱dientše̱ emaṅ.
Mat. 13,57. Mar. 6,4. Luk. 4,24.
45. Agbe̱ne̱, beni eba Galilea le̱, Gali-
leabii le̱ ní na nii fē ní efe ye̱ Ierusalem
ye̱ gbīdšūrō le̱ no̱ le̱ herele̱, edšake̱ ame̱
hũ ame̱te gbīdšūrō le̱. 2,23.
46. Ke̱ke̱ ni Iesu ba Kana ye̱ Galilea,
heni ehā nu tšō wein ye̱ le̱, ekoṅ. Ni
maṅtše̱wenū ko ye̱ Kapernaum ní ebi
he mīye. 2,1-9.
47. Ni beni enu ake̱ Iesu édše̱ Iudea
éba Galilea le̱, ete eṅō ni eyatuto̱-
le̱ ake̱ eba ni ebatšá ebi le̱, edšake̱ ēhe
égbo.
48. Ke̱ke̱ ni Iesu kē̱le̱ ake̱: Ké̱ nyenaa
okadii ke̱ nākpe̱nii le̱, nyehee nyeyee.
2,18. 1 Kor. 1,22.
49. Maṅtše̱wenū le̱ kē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱,
bā dānī mibi le̱ agbo.

50. Iesu kęlę akę: Ya, obi lę yi ènà
wala. Ni nū lę hè wiemo ni Iesu kęlę
lę eye, ni eyiñ ete.
51. Ši beni eyaā lę, etšūdši kęlę bakpe,
ni amękęlę akę: Obinū lę he ewalę.
52. Ni ebiamę nō ñmlętfā no ni ehe
bōilę wā; ni amękęlę akę: Nye fane
ñmlę kome mli ni fulu lę tše yę eno.
53. Kękę ni tšę lę kę-na akę nakai
ñmlętfā lę no noññ ni Iesu kęlę akę:
Obi lę he ewalę lę; ni ekę ewe lę fē
hè ye.
54. Asañ enę dši okadi noni dši enyo
ni Iesu fe, beni edšę Iudea eba Galilea lę.
2,11 23.

Yitso 5.

Nii nę asę lę Iudafoi lę mīye gbī-
dšūrō, ni Iesu te Ierusalem.
2. Ši kpākpo ko yę Ierusalem yę
tōi agbó lę masęi, ni Hebri wiemo mli
lę atšéolę Betesda, ni koii enumo yę he.
3. Ni enęmei amli helatšęmei pī, fīlafoi,
ošifoi, oblaiyeloi kāmo, ni amęmēo nu
lę mlitā.
4. Edšakę bei komei amli lę ñweibofo
ko kplekeo ši kę-baā kpākpo lę mli ni
ebataā nu lę mli; kękę lę emlitā lę sę
lę mofēmo ni yagbēo nu lę mli tšutšu
lę, hela-fē-hela ni eyeo lę ehe tāa.
5. Ši nū ko yę dšęi ni hela hīelę
afii nyoñmai-etē kę kpānyo.
6. Lę lę, beni Iesu nalę ni ekā ši,
ni ele akę etšę āhū lę, ekęlę akę: Ōsumo
akę ohe awao lo?
7. Helatšę lę herelę no akę: Nuntšo,
mībę moko ni ké abata nu lę mli ni
eewómi eyawo kpākpo lę mli; ši ké
mīya lę, mokroko tšōo mihīe eyagbēo mli.
8. Iesu kęlę akę: Te ši, wó osā lę,
ni onyie! Mat. 9,6.
9. Ni amrō lę gbomo lę he walę, ni
ewó esā lę, ni enyie. Ši *nakai gbī lę,
hedšōmogbī ni. *9,14.
10. Nohewo lę Iudafoi lę kę moni
âtšālę lę akę: Hedšōmogbī nę, obę hegbę
akę otēreo osā. Ier. 17,21.
11. Ehereamę no akę: Moni tšámi lę,
lę noññ ekęmi akę: Wó osā lę ni onyie.
12. Agbęnę amębilę akę: Namo dši
moni kęo akę: Wó osā lę ni onyie lę?
13. Ši moni átšálę lę lee moni dši;
edšakę mei pī yę dšęi hewo lę Iesu
egbla ehe ši.
14. Fe sę lę Iesu yanalę yę sǫlemowe
lę, ni ekęlę akę: Na, ohe èwao; *kāfe
eša doññ, koni efōñ ni fè tšutšu nō lę
akaba ono. *8,11.
15. Nū lę yiñ te ni eyagba Iudafoi lę
akę Iesu dši moni tšálę lę.
16. Nohewo lę Iudafoi lę dšie amęhīe
amęka Iesu, ni amęmītaolę amęgbe, edšakę
hedšōmogbī lę no efe nii nę. Mat. 12,14.
17. Ši Iesu hereamę no ekę: Mitšę
mītšu nii kę-baši be nę, nohewo
ni mi hū mitšuo lę. 9,4.
18. Nohewo titri Iudafoi lę *taoolę
agbe lę, edšakę dšee hedšōmogbī lę kękę
èbule, ši asañ etšé Nyoñmo akę lędientšę
etšę ekę ehe mīto Nyoñmo he.
*7,30; 10,33.
19. Nohewo lę Iesu here no ekęamę
akę: Lęlęñ, lęlęñ, mīkęnye akę: Bi lę
dientšę nyēñ eto eyiñ efe noko, dša noni
*enaā akę tšę lę feo lę; edšakę nibii fē
ni no feo lę, nomei noññ ni bi lę hū feo.
*3,11 32.
20. Edšakę *tšę lę sumoo bi lę, ni
etšōolę nibii fiā ni lędientšę efeo lę, ni
eetšōlę nitšumoi wudši ni fè enęmei tete,
ni nyenā aakpę nyehe. *3,35.
21. Edšakę boni tšę lę tēo gbohīī aši
ni ehāaamę wala lę, nakai noññ bi lę
hū hāa mei ni esumoo lę wala.
22. Edšakę tšę lę tete ekodšoo moko,
ši moñ étu kodšomo lę fē éwo bi lę deñ;
Dan. 7,13.14. Bof. 17,31.
23. koni mei fē abu bi lę, tamo boni
amębuo tšę lę. Moni ebuu bi lę, ebuu
tšę lę ni tšūlę lę hū. Fil. 2,10.11. 1 Ioh. 2,23.
24. Lęlęñ, lęlęñ, mīkęnye akę: Moni
nuo miwiemo ni eheo moni tšūmi lę
eyeo lę, eyę nāno wala, ni ebañ kodšomo
mli, ši moñ éfoñ yę gbēle mli kę-te
wala mli. 3,16.18.
25. Lęlęñ, lęlęñ, mīkęnye akę: Ñmlętfā
lę mība ni *ēšę etā, ni gbohīī lę aanu
Nyoñmo bi lę gbē, ni mei ni nuolę ahīe
aatšē. *Ef. 2,5.6.
26. Edšakę boni tšę lę yo wala yę

le̱dientše̱ emli le̱, nakai noṅṅ ehā bi le̱
hū ake̱ ehī wala ye̱ le̱dientše̱ emli.
1,1—4.
27. Ni ehāle̱ hegbe̱ ake̱ *ekodšo hū,
edšake̱ gbomobi dšile̱. * K. 22.
28. Ene̱ akafenye nākpe̱; edšake̱
ṅmle̱tfā le̱ mība, nō mli ni mei fē
ni yo̱ gbohīiabui le̱ amli le̱ aanu
egbē,
29. ni ame̱adše kpo, mei ni efe
ekpakpa le̱ aate ši ke̱-ate wala
mli, ni mei ni étšu nišānii le̱
aate ši ke̱-ate kodšomo̱ le̱ mli.
6,40. Dan. 12,2.
30. Midientše̱ minyēṅ miyiṅ mato mafe
noko; bo̱ni minuo̱ le̱, nakai mikodšoo̱,
ni mikodšomo̱ le̱ dšale̱ kodšomo̱ ni, edšake̱
mitaoo noni midientše̱ misumoo̱, ši moṅ
noni tše̱ le̱ ni tšūmi le̱ sumoo̱.
K. 19; 6,38.
31. Ké̱ midientše̱ mihe odase miyeo̱ le̱,
midase le̱ dšee ano̱kwale.
32. Mokroko ye̱ ni yeo̱ mihe odase, ni
mile ake̱ odase ni eyeo̱ ye̱ mihe le̱
ano̱kwaleṅ. K. 36.37.
33. Nye le̱ nyetšū ate Iohane ṅō, ni
eye ano̱kwale le̱ he odase. 1,19—34.
34. Ši mi le̱, mitaoo gbomo ko odase;
ši beni afe ni ahere nyeyiwala hewo̱
miwieo̱ ene̱mei ne̱.
35. Le̱ dši kane ni tšoo̱ ni dšidšeo̱ le̱,
ši nye le̱, nyesumo̱ ake̱ nyemli aflinye
be kukuō ke̱ke̱ ye̱ ela le̱ mli.
36. Ši mi le̱, miye̱ odase ni fè Iohane
nō le̱; edšake̱ nitšumo̱i le̱ ni tše̱ le̱ ehāmi
ake̱ migbe nā le̱, nakai nitšumo̱i ni
mitšuo̱ le̱ noṅṅ yeo̱ mihe odase ake̱ tše̱
le̱ tšūmi. 1 Ioh. 5,9. Ioh. 1,33; 3,2.
37. Ni tše̱ le̱ ni tšūmi le̱, le̱dientše̱
éye mihe odase. Nyenuko egbē dā le̱,
asaṅ nyenako esubāṅ dā; Mat. 3,17.
38. ni ewiemo̱ le̱ mōō ši ye̱ nyemli;
edšake̱ nyehee moni étšūle̱ le̱ nyeyee.
39. Nyetaoa ṅmāle̱i le̱ amli,
edšake̱ nyedientše̱ nyesusuo̱ ake̱
nomei amli nyenáa nāno̱ wala ye̱,
ni nomei noṅṅ dši nii ni yeo̱ mihe
odase le̱. Luk. 24,27. 2 Tim. 3,15—17.
40. Ni nyesumoo̱ ake̱ nyebaā miṅō ni
nyená wala.
41. Mitaoo gbomei ahīenyam.
42. Ši moṅ mikpánye ši ake̱ nyebe̱
Nyoṅmo̱ suomo̱ ye̱ nyemli.
43. Mi le̱ miba ye̱ mitše̱ gbe̱i ano̱, ni
nyehereemi; ke̱dši mokroko ba ye̱ le̱-
dientše̱ egbe̱i ano̱ le̱, le̱ le̱ nyeaherele̱.
44. Nye ni nyehaā nyeteṅ anumnyam
he, ši *anumnyam ni dše̱o̱ Nyoṅmo̱ kōme
le̱ ṅō le̱ nyedii se̱, té aafe tēṅ ni nyeanyē
nyehé nyeyeṅ? * 12,43.
45. Nyekasusua ake̱ mibaflo̱ nyenā mahā
tše̱ le̱; moko ye̱ ni mīflo̱ nyenā, le̱ dši
*Mose, mo noṅṅ no̱ ni nyeṅōo̱ nyehie
nyefōo̱ le̱. * 5 Mose 31,26.
46. Ši edši nyehé Mose nyeye kūle̱, mi
hū nyeahemi nyeye; ši mihe sane eṅmā le̱.
1 Mose 3,15; 49,10. 5 Mose 18,15.
47. Ši ke̱dši nyehee eṅmāle̱i le̱ nyeyee le̱,
té afe tēṅ ni nyeahe miwiemo̱i le̱ nyeyeṅ?
Luk. 16,31.

Yitšo 6.

(6,1—15. Mat. 14,13—21. Mar. 6,32—44. Luk. 9,10—17.)
Nii ne̱ ase̱ le̱ Iesu yiṅ ete Galilea
ṅšo̱ ni dši Tiberia ṅšo̱ le̱ se̱.
2. Ni mei pī nyie ese̱, edšake̱ ame̱na
okadii ni efe ye̱ helatše̱mei le̱ ahe le̱.
3. Ni Iesu te goṅ le̱ no̱, ni eke̱ ekaselo̱i
le̱ yatrá dše̱i.
4. Ni Hehō le̱, ni dši Iudafoi le̱ agbī-
dšūrō le̱, éše̱ étā. 2,13; 11,55.
5. Agbe̱ne̱ Iesu yahole ehīṅme̱ii ano̱
le̱ ena ake̱ mei babaō mība eṅō, ni ekē̱
Filipo ake̱: Nēgbe̱ wo̱o̱yahe abolo ye̱
wo̱hā mene̱mei aye?
6. Ši ene̱ le̱ ekē̱ eke̱-kale̱; edšake̱ le̱-
dientše̱ ele noni ebafe.
7. Filipo herele̱ no̱ ake̱: Denarioi ohai-
enyo̱ nā abolo še̱ṅame̱, bo̱ni ame̱teṅ
mofēmo aaná atrōma-atrōma.
8. Ekaselo̱i le̱ ateṅ mokome, Andrea,
ni dši Simon Petro nyemi le̱, ke̱le̱ ake̱:
9. Gbekēnū ko ye̱ bie̱ ni yo̱ barle-
aboloi enumo̱ ke̱ lōi bibii enyo̱; ši mei
pī ne̱, ame̱nēgbe̱ ene̱ še̱o̱?
10. Ši Iesu kē̱: Nyehāa mei le̱ atráa ši.
Ši dfe̱i pī ye̱ dše̱i. Ke̱ke̱ ni hīī, ni
ame̱yibo̱ aaše̱ akpei-enumo̱ le̱, ho trá ši.
11. Ni Iesu kō̱lo̱ aboloi le̱, ni beni eda
ši le̱, edša ehā kaselo̱i le̱, ni ekaselo̱i le̱
hū ke̱-yahā mei ni trá ši le̱, ke̱ lōi le̱
hū eko, bo̱fēbo̱ ni ame̱taoo̱.

12. Ši beni amẹtọ̃rọ lẹ, ekẹ̃ ekaselọi lẹ
akẹ: Nyebuaã fufudši ní efẹ lẹ anã, koni
noko akalādše.
13. Kẹkẹ ni amẹbua barle-aboloi enumọ
lẹ afufudši ní fẹ hã mei ní ye lẹ anã,
amẹwo kafũi nyońma kẹ enyọ obõbõ.
14. Nohewọ lẹ, beni gbomei lẹ na
okadi ni Iesu fe lẹ, amẹkẹ̃: Anọkwa,
monẹ dši *gbalọ lẹ ní baã dše lẹń lẹ.
*5 Mose 18,15.
15. Agbẹnẹ, beni Iesu yo akẹ amẹbaba
ní amẹbamõlẹ ní amẹyawolẹ mańtšẹ lẹ,
ekometõ egbla ehe ši kẹ-te goń lẹ nọ
ekoń. 18,36.

(16—21. Mat. 14,22—33. Mar. 6,45—52.)

16. Ni beni šẹ gbẹkẹnāši lẹ, ekaselọi
lẹ yiń kẹ-te ńšọ lẹ nã;
17. ni amẹyabote lẹlẹ mli, ni amẹmīfo
ńšọ lẹ kẹ-ya Kapernaum. Ši duń ėwo
fẽ lẹ, Iesu bako amẹńõ;
18. ni ahum ko ni batfa hewọ lẹ ńšọ
lẹ fite.
19. Ni beni amẹ́w̃iri aafe stadioi nyo-
ńṃai-enyọ kẹ enumọ lo nyońmai-etẽ lẹ,
amẹna Iesu nyie ńšọ lẹ hīe ni ẽbẹńkẹ
lẹlẹ lẹ, ni amẹše gbeyei.
20. Ši ekẹ̃amẹ akẹ: Mìń, nyekašea
gbeyei.
21. Nohewọ lẹ amẹsumọ akẹ amẹńõlẹ
kẹ-ba lẹlẹ lẹ mli, ni amrõ lẹ lẹlẹ lẹ
yakpleke he ní amẹyaã lẹ.
22. Dšetšẹrenọ lẹ, asafo ní damọ ńšọ
lẹ sẹ lẹ na akẹ lẹlẹ ko bẹ dšẹi dońń,
ni Iesu kẹ ekaselọi lẹ ėyaa lẹlẹ lẹ mli,
ši moń ekaselọi lẹ kẹkẹ yiń te;
23. tšẹbelẹ lẹdši krokomei dšẹ Tiberia
ba heni Nuntšọ lẹ *da ši ni amẹye abolo
lẹ yẹ lẹ masẹi; *K. 23.
24. nohewọ lẹ, beni asafo lẹ na akẹ Iesu
lo ekaselọi lẹ bẹ dšẹi lẹ, amẹ hũ amẹbote
lẹdši amli, ní amẹba Kapernaum amẹmītao
Iesu.
25. Ni beni amẹbanalẹ yẹ ńšọ lẹ sẹ lẹ,
amẹkẹ̃lẹ akẹ: Rabi, tė be ni oba biẹń?
26. Iesu hereamẹ nọ ekẹ̃: Lẹlẹń, lẹlẹń,
mīkẹ̃nye akẹ: Dšee okadii lẹ ní nyena
lẹ hewọ nyetaoọmi nẹ, ši moń akẹ-ní
nyeye abolo lẹ eko ni nyetọ̃rọ lẹ hewọń.
27. Nyekatšua ńmã ní fitẹọ lẹ he nii,
ši moń ńmã ní hīọ ši *kẹ-yaã nãnọ wala
mli ní gbomobi lẹ aahãnye lẹ he nii,
edšakẹ lẹ †enã Tšẹ Nyońmọ lẹ esọo.
*4,14. †5,36.
28. Kẹkẹ lẹ amẹkẹ̃lẹ akẹ: Tė wọ́fe tẽń
ní wọ́tšu Nyońmọ nitšumọi lẹń?
29. Iesu here nọ ekẹ̃amẹ akẹ: Nyońmọ
nitšumọ lẹ nẹ, akẹ nyehe moni etšũlẹ
lẹ nọ nyeye. 1 Ioh. 3,23.
30. Nohewọ lẹ amẹkẹ̃lẹ akẹ: Bẽlẹ mẽ
okadi ofeọ, ní wọ́na koni wọ́heo wọye?
Meni otšuọ? 2,18.
31. Wọtšẹmei lẹ ye mána lẹ yẹ ńã lẹ
nọ, takẹ bọni ańmã akẹ: "Ehãamẹ abolo
kẹ-dšẹ ńwei ameye" lẹ.
2 Mose 16,13.14. Lal. 78,24.
32. Kẹkẹ lẹ Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Lẹlẹń,
lẹlẹń, mīkẹ̃nye akẹ: Dšee *Mose dši moni
hãnye abolo lẹ kẹ-dšẹ ńwei lẹ, ši mitšẹ
moń hãanye anọkwa abolo ni dšẹọ
ńwei lẹ. *K. 49.
33. Edšakẹ Nyońmọ abolo lẹ dši moni
dšẹọ ńwei ekplekeọ ši ni eńõọ wala ehãa
dše lẹ.
34. Agbẹnẹ amẹkẹ̃lẹ akẹ: Nuntšọ, hãwọ
abolo nẹ dã.
35. Ši Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Midši wala
abolo lẹ; moni baã mińõ lẹ, hõmọ yeńlẹ
gbīkogbīko, ni moni heọ minọ eyeọ lẹ,
kũmai hũ yeńlẹ gbīkogbīko.
K. 48; 4,14; 7,37.
36. Ši *mikẹ̃nye akẹ nyėnami, ni kẽlẹ
nyehee nyeyee. *K. 26.29.
37. Mei fẽ ni tšẹ lẹ ńõ-hãami lẹ aaba
mińõ, ni moni baã mińõ lẹ, *mifieńlẹ
kọkọ̃kọ. *17,6—8. Mat. 11,28.
38. Edšakẹ dšee midientšẹ misuomọnãnii
femọ hewọ midšẹ ńwei miba, ši moń
moni tšũmi lẹ suomọnãnii femọ. 4,34.
39. Ši enẹ dši tšẹ ni tšũmi lẹ suo-
mọnãnii lẹ, akẹ mei fẽ ni ėńõ-hãmi lẹ,
mikahã amẹteń moko milādše, ši moń
mitẽlẹ ši ekoń yẹ nãgbẽgbī lẹ nọ.
10,28.29; 17,12.
40. Edšakẹ enẹ dši mitšẹ suomọnãnii
lẹ, akẹ mofẽmo ní kwẹọ bi lẹ ni eheọ
enọ eyeọ lẹ aná nãnọ wala, ni mi lẹ
*mitẽlẹ ši ekoń yẹ nãgbẽgbī lẹ nọ.
*5,29; 11,24.
41. Kẹkẹ ni Iudafoi lẹ wie ehe hũhũhũ,
akẹ ekẹ̃ akẹ: Midši abolo ni dšẹ ńwei lẹ;
42. ni amẹkẹ̃: Ani dšee Iosef bi Iesu

le̱ ní wo̱le etše̱ ke̱ enye le̱ ne̱? Té tēṅ
mo̱ ni ekē̱o̱ ake̱: Midše̱ ṅwei le̱?
Luk. 4,22.
43. Nohewo̱ le̱ Iesu here no̱ ni ekē̱ame̱
ake̱: Nyekawiewiea hũhũhũ ye̱ nyeteṅ.
44. *Moko nyēṅ aba miṅõ, ake̱ dša tše̱
le̱ ní tšũmi le̱ gblale̱ dã, ni mi le̱ matēle̱
ši ye̱ nāgbēgbī le̱ no̱. *K. 65.
45. Aṅmã ye̱ *gbalo̱i le̱ amli ake̱:
"Ame̱fē ame̱afe Nyoṅmo̱ kaselo̱i." Mo-
fēmo ni enu ye̱ tše̱ le̱ nã ni ekase hũ
le̱, ebaã miṅõ. *Ies. 54,13. Ier. 31,33.34.
46. Dšee ake̱ moko éna tše̱ le̱ pēṅ,
dša moni dše̱ Nyoṅmo̱ ṅõ le̱, le̱ éna
tše̱ le̱. 1,18.
47. Le̱leṅ, le̱leṅ, mīkē̱nye ake̱: Moni
heo̱ mino̱ yeo̱ le̱ eye̱ nãno̱ wala. 3,16.
48. Midši wala abolo le̱. K. 35.
49. Nyetše̱mei le̱ ye mána ye̱ ṅã le̱ no̱
ni ame̱gboi. K. 31.32. 1 Kor. 10,3.5.
50. Ene̱ dši abolo ni dše̱o̱ ṅwei baã
le̱, koni gbomo aye ní ekagbo.
51. Midši abolo ni hīe kã ní dše̱ ṅwei
ba le̱; ke̱dši moko ye abolo ne̱ eko le̱,
ehīe aakã ke̱-ate nãno̱. Ši abolo ní mike̱-
bahã le̱, dši mihelo ní mike̱-bahã *ye̱
dše le̱ wala hewo̱ le̱. *Heb. 10,5.10.
52. Nohewo̱ le̱ Iudafoi le̱ tãtã nã ye̱
ame̱teṅ ame̱kē̱: Té mone̱ bafe tēṅ ni
enyē eṅõ ehelo ehãwo̱ ní wo̱yeṅ?
53. Ke̱ke̱ ni Iesu kē̱ame̱ ake̱: Le̱leṅ,
le̱leṅ, mīkē̱nye ake̱: Ke̱dši nyeyee gbo-
mobi le̱ helo ni nyenuu elá le̱, nyebe̱
wala ye̱ nyemli.
54. Moni yeo̱ mihelo ni enuo̱ milá le̱,
eye̱ nãno̱ wala, ni mi le̱ matēle̱ ši ye̱
nāgbēgbī le̱ no̱.
55. Edšake̱ mihelo le̱ ano̱kwa ṅmã ni,
ni milá le̱ ano̱kwa numo̱nõ ni.
56. Moni yeo̱ mihelo ni enuo̱ milá le̱,
*ehīo̱ mimli, ni mi hũ mihīo̱ emli.
*15,4. 1 Ioh. 3,24.
57. Bo̱ni tše̱, hīekālo̱ le̱, tšũmi, ni tše̱
le̱ hewo̱ mihīe kã le̱, nakai noṅṅ moni
yeo̱mi le̱ hũ hīe aakã ye̱ mihewo̱.
58. Abolo ní dše̱ ṅwei ba ne̱, tamo̱o̱
mána ní nyetše̱mei le̱ ye ni ame̱gboi le̱;
moni yeo̱ abolo ne̱, ehīe aakã ke̱-ate nãno̱.
59. Ewie nii ne̱, beni etšõo̱ nii ye̱
kpēhe ko ye̱ Kapernaum le̱.

60. Nohewo̱ le̱, beni ekaselo̱i le̱ ateṅ
mei pī nu ene̱ le̱, ame̱kē̱: Wiemo̱ ni wa
ne̱; namo aanyē toi abo?
61. Ši beni Iesu yo ake̱ ekaselo̱i le̱
mīhũhũ ye̱ ene̱ hewo̱ le̱, ekē̱ame̱ ake̱:
Ani ene̱ tõtõo̱ nyenane ne̱?
62. Ši ke̱dši nyena gbomobi le̱ mīya
ṅwei heni eyo̱ sá le̱, no hũ? 3,13.
63. Mumo̱ le̱ dši moni hãa wala le̱;
helo le̱ ehe be̱ se̱námo̱ ko. Wiemo̱i ní mi-
wienye le̱, mumo̱ ni, ni wala ni.
2 Kor. 3,6.
64. Ši nyeteṅ meikomei ye̱ ní hee yee.
Edšake̱ Iesu le ke̱-dše̱ šišidšē le̱ mei ní
hee yee le̱ ke̱ *mo hũ ní batšõ ese̱gbe̱ le̱.
*13,11.
65. Ni ekē̱: Ene̱hewo̱ mikē̱nye ake̱:
Moko nyēṅ miṅõ aba, dša tše̱ le̱ ẽhãle̱
hegbe̱ le̱. K. 44.
66. Dše̱ no no̱ le̱ ekaselo̱i le̱ ateṅ mei
pī kũ ame̱se̱ ni ame̱ke̱le̱ enyiee doṅṅ.
67. Ke̱ke̱ ni Iesu kē̱ mei nyoṅma ke̱
enyo̱ le̱ ake̱: Ani nye hũ nyemīsumo̱ ake̱
nyeate?
68. Simon Petro herele̱ no̱ ake̱:
Nuntšo̱, namo ṅõ wo̱o̱te? Bo oyo̱
*nãno̱ wala wiemo̱i le̱; *K. 63.
69. ni wo̱ le̱ wóhe wóye ni asaṅ
wo̱ná wo̱le ake̱ *bo dši Kristo,
Nyoṅmo̱ hīekālo̱ le̱ bi le̱!
*1,49; 11,27. Mat. 16,16.
70. Iesu hereame̱ no̱ ake̱: Ani dšee
nyeyi nyoṅma ke̱ enyo̱ mihala? ši nyeteṅ
mokome le̱ abonsam ni.
71. Ši Iuda Iskariot, Simon bi le̱, he
ewieo̱ le̱; edšake̱ le̱ dši mei nyoṅma ke̱
enyo̱ le̱ ateṅ mokome ni batšõ ese̱gbe̱ le̱.

Yitšo 7.

Ni nii ne̱ ase̱ le̱, *Galilea Iesu kpaã
ši ye̱, ši esumo̱o̱ ake̱ eyakpaã ši ye̱ Iudea,
edšake̱ Iudafoi le̱ mītaole̱ agbe. *6,1.
2. Agbe̱ne̱ Iudafoi le̱ *asesei agbī-
dšũrõ le̱ ẽše̱ étã. *3 Mose 23,34.
3. Nohewo̱ le̱ *enyemimei le̱ kē̱le̱ ake̱:
Dše bie̱ ni oya Iudea, koni okaselo̱i le̱
hũ ana onitšumo̱i ní otšuo̱ le̱.
*2,12. Mat. 12,46. Bo̱f. 1,14.
4. Edšake̱ moni taoo̱ ní alele̱ le̱, efee
noko ye̱ fiṅaṅ. Ke̱dši nibii ne̱ ofeo̱ le̱,
dšiemo̱ ohe ši otšõ dše le̱.

5. Ši enyemimei lẹ tete hee enọ yee.
6. Kẹkẹ lẹ Iesu kḛamẹ akẹ: *Mibe
náko ašẹ, ši nye lẹ nyebe lẹ dānẹ éšẹ.
*2,4.
7. Dše lẹ nyĕĕ anyẹnye; ši mi lẹ
*enyẹọmi, edšakẹ miyeọ ehe odase akẹ
enitšumọi lẹ nitšumọi fõdši ni. *15,18.
8. Nye lẹ nyeyaā gbīdšūrõ nẹ yeli;
ši mi lẹ mináko maya, edšakẹ mibe lẹ
náko ašẹ.
9. Beni ekḛamẹ nakai lẹ, ehī ši yẹ
Galilea dā.
10. Ši beni enyemimei lẹ ète lẹ, no sẹ
dāni lẹ hū ete gbīdšūrõ lẹ, ši edšiee
ehe ši, ši moń tamọ tēmọ mli.
11. Agbẹnẹ Iudafoi lẹ bõilẹ taomọ yẹ
gbīdšūrõ lẹ nọ, ni amẹkḛ: Nĕgbẹ eyọ?
12. Ni hūhúhūhúwiemọ pī ba asafoi lẹ
ateń yẹ ehewọ; meikomei kḛ akẹ: Gbomo
kpakpa dšilẹ; ni meikomei hū kḛ akẹ:
Dabi, hā moń ehāa asafo lẹ duduọ.
13. Tšẹbelẹ moko edšee faǹǹ ewiee ehe
yẹ Iudafoi lẹ ašemọ hewọ. 9,22; 12,42; 19,38.
14. Ši beni šẹ gbīī dšudši lẹ ateń lẹ,
Iesu te sọlemọwe lẹ ni eyatšõ nii.
15. Ni Iudafoi lẹ anā kpẹ amẹhe ni
amẹkḛ: Tè monẹ ni ekaseko nii lẹ fe
tēń ní ele wodši amli nii nẹ? Mat. 13,54.
16. Iesu hereamẹ nọ ni ekḛ: Minitšõmọ
lẹ, dšee minõń, ši moń moni tšūmi lẹ nõń.
17. Kẹdši moko mīsumọ akẹ efe esuo-
mọnānii lẹ, lẹ ebayo yẹ tšõmọ lẹ he akẹ
Nyońmọ deń dšẹ alo midientšẹ miyi
mitoọ miwieọ.
18. Moni toọ lẹdientšẹ eyi ewieọ lẹ,
lẹdientšẹ *enumnyam etaoọ, ši moni taoọ
moni tšūlẹ lẹ anumnyam lẹ, lẹ lẹ anọ-
kwafo dšilẹ, ni kūtūmpọo sane ko bẹ emli.
*5,41.44.
19. Ani dšee Mose hānye mla lẹ? Ni
nyeteń *mokomoko yee mla lẹ nọ. Meni
hewọ †nyetaoọmi nyegbe lẹ?
*Bọf. 7,53. †Ioh. 5,16.18.
20. Asafo lẹ here nọ ni amẹkḛ: Daimonio
yẹ omli; namo taoọ-o agbe? 8,48.52; 10,20.
21. Iesu here nọ ni ekḛamẹ akẹ:
Nitšumọ kome mitšu, ni nye fē nyenā
ekpẹ nyehe yẹ hewọ. 5,16.
22. Ni Mose ni ńõ ketiafõ lẹ ehānye
lẹ, dšee akẹ lẹ Mose lẹ ńõ dšẹ, ši moń
edšẹ *tšẹmei lẹ ańõ; ni hedšọ̃mọgbī lẹ
nọ lẹ nyefoọ mo ketia; *1 Mose 17,10—12.
23. kẹdši hedšọ̃mọgbī lẹ nọ lẹ afoọ mo
ketia beni afe ní akatõ Mose mla lẹ nọ
lẹ, mĕba nyemli fūọmi akẹ mitšá gbomo
mū lẹ yẹ hedšọ̃mọgbī lẹ nọ?
24. Nyekakwẹa hīeań nyekodšoa, ši
moń nyekodšoa dšalẹ kodšomọ.
25. Kẹkẹ lẹ Ierusalembií lẹ ateń mei-
komei kḛ: Ani dšee moni amẹtaoọlẹ
amẹgbe lẹ nẹ? K. 19.
26. Ni na, faǹǹ ewieọ yẹ nẹ, ni amẹ-
kḛḛlẹ noko. Ekolẹ benẹ onukpai lẹ ená
ele akẹ Kristo lẹ dši monẹ lẹlẹń?
27. Ši monẹ lẹ, wọle heni edšẹ; ši
Kristo lẹ, beni eeba lẹ, moko leń heni
edšẹ. K. 41.
28. Agbẹnẹ, beni Iesu tšõọ nii yẹ
sọlemọwe lẹ, ebo ekḛ: Nyelemi, ni asań
nyele heni midšẹ; ni mitoo midientšẹ
miyi mibaa, ši moń anọkwafo dši moni
tšūmi, ní nyeleelẹ lẹ.
29. Ši mi lẹ milelẹ, edšakẹ eńõ midšẹ,
ni lẹ etšūmi. Mat. 11,27.
30. Nohewọ lẹ amẹmītao amẹmõlẹ, ši
moko nyĕĕ ehe ata, edšakẹ eúmlẹtfā lẹ
šẹko. 8,20. Luk. 22,53.
31. Ši asafoi lẹ ateń *mei pī hè enọ
amẹye, ni amẹkḛ akẹ: Beni Kristo aaba
lẹ, ani eefe okadii pī fè nii ní monẹ
feọ nẹ? *8,30.
32. Farisifoi lẹ nu akẹ asafo lẹ mīwie-
wie nii nẹ yẹ ehewọ; ni Farisifoi lẹ kẹ
osọfonukpai lẹ tšū tšūdši, koni amẹ-
yamõlẹ.
33. Kẹkẹ ni Iesu kḛamẹ akẹ: Be fiõ
kẹkẹ efẹ ni mikẹnye bahī ši, ni mibaya
moni tšūmi lẹ ńõ. 13,33.
34. Nyeataomi ni nyenańmi, ni beni
miyọ lẹ, nyenyĕń dšẹi nyeba. 8,21.
35. Nohewọ lẹ Iudafoi lẹ kḛkḛ amẹhe
akẹ: Nĕgbẹ monẹ baya ní wọnańlẹ? Ani
mei ni éfā Helafoi lẹ ateń lẹ ańõ ebaya,
ní eyatšõ Helafoi lẹ anii?
36. Mĕ wiemọ ewie nẹ: Nyeataomi ni
nyenańmi, ni beni miyọ lẹ, nyenyĕń dšẹi
nyeba lẹ?
37. Ši *nāgbĕgbī ní dši gbīī dšudši lẹ
ateń gbī wulu lẹ nọ lẹ, Iesu yadamọ ši

ni ebo ekẽ: Kedši †kũmai mīye moko
le, hã mo le aba miñõ ni ebanu,
* 3 Mose 23,36. † Ioh. 4,10.
38. moni heo mino eyeo le, —
*boni ñmãle le kẽo le, walanu
fãi adše emũsũ mli aho.
* Ies. 44,3. Ioel 3,1.
39. Ši Mumo le ni mei ni heo eno yeo
le baná le hewo ewie ne; ši Mumo kroñ-
kroñ le náko aba, edšake anáko awo
Iesu hĩe nyam. 16,7.
40. Beni asafoi le ateñ mei pĩ nu wie-
mo ne le, amekẽ: *Gbalo le ne leleñ.
* 6,14. 5 Mose 18,15.
41. Meikomei kẽ: Kristo le ne; ši
meikrokomei hũ kẽ: *Ani Kristo le,
Galilea ebadše? * 1,46.
42. Ani ñmãle le ekẽẽ ake: David seši
le mli ke Betlehem mañ, heni David hĩ
le, dšei Kristo le badše?
2 Sam. 7,12. Mik. 5,1. Mat. 2,5.6; 22,42.
43. Keke ni mligblamo ba asafo le teñ
ye ehewo. 9,16.
44. Ši kũle ameteñ meikomei mĩtao
ake amemõole, ši kẽle moko nyẽẽ ehe ata.
K. 30.
45. Keke ni tšũdši le kpale ke-te
osofonukpai le ke Farisifoi le añõ, ni
nomei biame ake: Mẽba ni nyekele baa?
46. Tšũdši le here no ake: Boni gbomo
ne wieo le, moko ewieko nakai dã.
Mat. 7,28.29.
47. Keke le Farisifoi le hereame no
ake: Ani nye hũ alakanye?
48. Ani onukpai le lo Farisifoi le ateñ
moko ėhe eno ėye?
49. Ši asafo ni lee mla ne, alomoame.
50. Nikodemo, moni ba Iesu ñõ nyõñ
ni dši ameteñ mokome le, kẽame ake:
3,1.2.
51. Ké anuko moko dãñ gbẽ ni ale
noni efe le, *womla le buole fo lo?
* 5 Mose 1,16.17.
52. Amehere no amekẽle ake: Ani bo
hũ Galilea odše? Taomo mli okwe, ši
gbalo ko eteko ši ke-dšeko Galilea pẽñ.
K. 41.
53. Ni ameteñ mofẽmo te ewe.

Yitšo 8.

Ši Iesu yiñ ete Mũgoñ le no.
2. Ni lebi mãñkpa le eba solemowe
le ekoñ, ni mañ le fẽ ba eñõ, ni eho
etá ši etšõame nii.
3. Ni wolonmãloi le ke Farisifoi le ke
yõ ko ní amõle ye gblãfitemo mli ba
eñõ, ni amehã edamo teñ,
4. ni amekẽle ake: Tšõlo, neke yõ ne,
gblãfitemo dientše mli amõle ye.
5. Agbene mla le mli le Mose wowo
kitã ake átfia neke mei atei; ši té bo
hũ okẽo tẽñ? 3 Mose 20,10.
6. Ši ene le amekẽ ameke-tšõle, koni
amená noko ameke-yaflo enã. Ni Iesu
koto ši, ni eke ewao ñmã nii ye šikpoñ.
7. Ši beni amehĩele bimo le, ewó
ehe no ni ekẽame ake: Nyeteñ moni
eša be ehe le, hã ní le tšutšu etfale te le.
8. Ni esã ekoto ši ekoñ, ni eñmã nii
ye šikpoñ.
9. Ši ame le, beni amenu ni *amehe-
nilẽ kãame le, amebõi kpodšẽ ekome-
kome ke-dše ameteñ onukpa no ke-yaši
sekpẽmo no, ni bafe Iesu kome ke yõ
le ní edamo te leñ. * Rom. 2,22.
10. Ši beni Iesu wó ehe no ni enaa
moko ake dša yõ le, ekẽle ake: Awó,
nẽgbe onãfloloi le yo? ani moko ebukoõ fo?
11. Ni ekẽ: Moko ebukomi fo, Nuntšo.
Ni Iesu kẽle ake: Bẽle mi hũ mibuuo
fo; ši ya ní *okafe eša doññ. * 5,14.
12. Keke ni Iesu keame wie ekoñ ekẽ:
Midši *dše le mli la le. Moni
nyieo mise le, enyieñ duñ mli
gbĩkogbĩko, ši moñ eená wala la le.
* Ies. 49,6. Ioh. 1,5.9.
13. Nohewo le Farisifoi le kẽle ake:
Bo le, bodientše ohe odase oyeo ne;
odase le be mli.
14. Iesu here no ekẽame ake: *Ké
mĩye midientše mihe odase hũ dšiñ,
midase le ye mli, edšake mile heni midše
ke heni miyaã, ši nye le, nyelee heni
midše lo heni miyaã. * 5,31
15. Nye le nyekodšoo helo nã; mi le
mikodšoo moko.
16. Ni ké mikodšoo tete dšiñ, miko-
dšomo le anokwale ni; edšake *dšee
mikome ni, ši moñ mike tše ní tšũmi
le ni. * K. 29.
17. Ni asañ nyemla le mli hũ añmã
ake: Mei enyo odase le anokwañ.
5 Mose 19,15.

18. Mi lẹ miyeọ midientšẹ mihe odase,
ni tšẹ ni tšũmi lẹ hũ yeọ mihe odase.
19. Agbẹnẹ amẹkẽlẹ akẹ: Nẽgbẹ otšẹ
lẹ yọ? Iesu here nọ akẹ: Nyeleemi ni
nyesã nyelee mitšẹ; nyelemi dšikũlẹ,
nyeale mitšẹ hũ. — 14,7.
20. Iesu wie wiemọi nẹ yẹ nitõhe lẹ,
beni etšõọ nii yẹ sọlemọwe lẹ; ni moko
mõõlẹ, edšakẹ eńmlẹtfã lẹ šẹko.
7,30. Luk. 22,53.
21. Kẹkẹ lẹ Iesu sã kẽamẹ ekoń akẹ:
Mi lẹ mīya, ši nyeataomi, ni nyehe eša
lẹ mli nyeagboi yẹ; heni miyaã lẹ,
nyenyẽń dšẹi nyeba. 7,34; 13,33.
22. Nohewọ lẹ Iudafoi lẹ kẽ: Ani
eyagbe ehe, hewọ ekẽọ akẹ, heni miyaã
lẹ, nyenyẽń dšẹi nyeba lẹ? 7,35.
23. Ni ekẽamẹ akẹ: Nye lẹ nyedšẹ
šiši nẹ, mi lẹ midšẹ ńwei; nye lẹ nyedšẹ
dše nẹ mli, mi lẹ midšẹẹ dše nẹ mli.
8,31.
24. Nohewọ ni mikẽnye akẹ nyeagboi
yẹ nyehe ešai lẹ amli lẹ; edšakẹ kẹ́
nyehee nyeyee akẹ mi nẹ dšilẹ lẹ,
nyebagboi yẹ nyehe ešai lẹ amli.
25. Agbẹnẹ amẹkẽlẹ akẹ: Namo dšio?
Ni Iesu kẽamẹ akẹ: Nõ nońń ni mikẽọ-
nye kẹ-dšẹ šišidšẽ lẹ.
26. Miyẹ nyehe sãdši pī ní mawie ni
mikẹ-akodšonye; ši kẽlẹ moni tšũmi lẹ
anọkwafoń, ni mi lẹ, nii ni minu yẹ
enã lẹ, nẹkẹ nii nẹ nońń miwieọ mitšõọ
dše lẹ.
27. Amẹlee akẹ tšẹ lẹ hewọ ekẹamẹ
wieọ lẹ.
28. Agbẹnẹ Iesu kẽamẹ akẹ: Beni
*nyená nyewó gbomobi lẹ nọ lẹ, no
nyeale akẹ mini, ni akẹ mitoo miyi
mifee noko, ši moń bọni mitšẹ tšõmi lẹ,
nakai miwieọ. *3,14; 12,32.
29. Ni moni tšũmi lẹ kẹmi yẹ, tšẹ lẹ
*šīko mikome, edšakẹ mi lẹ, noni sa
ehīe mifeọ dã. *K. 16.
30. Beni ewieọ nii nẹ lẹ, mei pī he
enọ ye. 7,31.
31. Kẹkẹ ni Iesu kẽ Iudafoi ni éhelẹ
éye lẹ akẹ: Kẹdši nyehī ši yẹ miwiemọ
lẹ mli lẹ, minọkwa-kaselọi dšinye, 15,14.
32. ni nyeale anọkwale lẹ, ni anọkwale
lẹ aahã nyeye nyehe.
33. Amẹherelẹ nọ akẹ: Abraham sešibii
dšiwọ, ni wọtšõmọko moko nyõdši pẽń;
té tẽń ni bo okẽọ akẹ: Nyeaye nyeheń?
Mat. 3,9.
34. Iesu hereamẹ nọ akẹ: Lẹlẹń, lẹlẹń,
mīkẽnye akẹ: Mofẽmo ni feọ eša lẹ,
eša lẹ nyõń dšilẹ. Rom. 6,16.20. 1 Ioh. 3,8.
35. Nyõń ehīī šīa kẹ-yaa nãnọ; ši bi
hīọ ši kẹ-yaã nãnọ.
36. Nohewọ lẹ, kẹdši bi lẹ hã
nyeye nyehe lẹ, no nyẹaye nyehe
lẹlẹń. Rom. 6,18.22.
37. Mile akẹ Abraham sešibii dšinye;
ši kẽlẹ nyemītaomi nyegbe, edšakẹ mi-
wiemọ hoo nyemli.
38. Mi lẹ, nii ni mina yẹ mitšẹ he lẹ,
no miwieọ; ni nye hũ, nii ni nyenu yẹ
nyetšẹ nã lẹ, no nyefeọ.
39. Amẹhere nọ amẹkẽlẹ akẹ: Wọtšẹ
dši Abraham. Iesu kẽamẹ akẹ: Abraham
bii dšinye dšikũlẹ, nyeatšu Abraham
nitšumọi.
40. Ši agbẹnẹ nyemītaomi nyegbe, mi
gbomo ko ni mikẽnye anọkwale ni minu
yẹ Nyońmọ nã lẹ; Abraham efee enẹ.
41. Nye lẹ, nyetšẹ nitšumọi nyetšuọ
lẹ. Kẹkẹ lẹ amẹkẽlẹ akẹ: Wọ lẹ, afọ́ọ́-
wọ yẹ adfamańbọ̃ mli; tšẹ kome wọyọ,
lẹ dši Nyońmọ.
42. Kẹkẹ lẹ Iesu kẽamẹ akẹ: Nyońmọ
dši nyetšẹ kũlẹ, nyeasumọmi; edšakẹ mi
lẹ Nyońmọ ńõ midšẹ miba; ni asań
mitoo midientšẹ miyi mibaa, ši moń lẹ
etšũmi.
43. Ši mẽhewọ nyenaa miwiemọ nã lẹ?
Edšẹ miwiemọ toi ni nyeboo lẹ.
44. Nye lẹ *nyetšẹ ni nyedšẹ emli dši
abonsam, ni nyetšẹ lẹ tšinebãnii nye-
sumọọ akẹ nyefe. Lẹ lẹ †gbomogbelọ
dšilẹ kẹ-dšẹ tetẽte, ni **edamọọ anọ-
kwale lẹ mli, edšakẹ anọkwale bẹ emli.
Kẹ́ ẽmale lẹ, lẹdientšẹ enii ahe ewieọ,
edšakẹ amalelọ kẹ malemọtšẹ dšilẹ.
*1 Ioh. 3,8—10. †1 Mose 3,4. **2 Pet. 2,4.
45. Ši mi lẹ, akẹ-ni miwieọ anọkwale
hewọ lẹ, nyeheemi nyeyee.
46. *Nyeteń namo kãami yẹ eša ko
hewọ? Ši kẹdši miwie anọkwale lẹ,
mẽhewọ ni nyeheemi nyeyee lẹ?
*2 Kor. 5,21. 1 Pet. 2,22.
47. Mọni *dšẹ Nyońmọ mli lẹ, enuọ

Nyoṅmọ wiemọi; nohewọ ni nye lẹ nyenuu lẹ, edšakẹ nyedšẹẹ Nyoṅmọ mli. •18,37.

48. Agbẹnẹ Iudafoi lẹ here nọ ni amẹkẹ̄lẹ akẹ: Ani dšee egbẹnā wọkẹ̄ọ akẹ Samarianyo dšio, ni *daimonio hū yẹ omli? •7,20.

49. Iesu here nọ akẹ: Daimonio bẹ mimli, ši mīwo mitšẹ, ni nye lẹ nyemīgbe mihe guọ moṅ.

50. Mitaoo midientšẹ minumnyam; ši moko yẹ ni taoọ ni ekodšoọ. 5,41.

51. Lẹlẹṅ, lẹlẹṅ, mīkẹ̄nye akẹ: Kẹdši moko ye miwiemọ lẹ nọ lẹ, enaṅ gbĕle kẹ-ate nānọ. 6,40.47.

52. Kẹkẹ lẹ Iudafoi lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Kpāko wọná wọle akẹ daimonio yẹ omli. Abraham gbo, ni gbalọi lẹ hū gboi, ni bo lẹ okẹ̄ọ akẹ: Kẹdši moko ye miwiemọ lẹ nọ lẹ, esaṅ enā gbĕle kwrā kẹ-ate nānọ.

53. Ani ofè wọtšẹ Abraham ni gbo lẹ? ni gbalọi lẹ hū gboi. Té otšẹ́ọ ohe tĕṅ nẹ?

54. Iesu here nọ akẹ: Kẹdši miwo mídientšẹ mihīe nyam lẹ, minumnyam lẹ dšee noko; mitšẹ dši moni woọ mihīe nyam, moni nyekẹ̄ọ akẹ nye-Nyoṅmọ dšilẹ lẹ,

55. ni *nyeyokolẹ, ši mi lẹ milelẹ; ni kẹdši mikẹ̄ akẹ mileelẹ lẹ, matšố amalelọ tamọnye; ši milelẹ, ni miyeọ ewiemọ nọ. •7,28.

56. Nyetšẹ Abraham mli flilẹ akẹ eena migbī lẹ, ni ena ni emī šẹ.

57. Kẹkẹ lẹ Iudafoi lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Onáko oye afii nyoṅmai-enumọ, ni ona Abraham lo?

58. Iesu kẹ̄amẹ akẹ: Lẹlẹṅ, lẹlẹṅ, mīkẹ̄nye akẹ: Miyẹ dāni Abraham yọ.

59. Kẹkẹ ni *amẹkọ̄lọ tẹi ni amẹbatfialẹ; ši Iesu tē ehe, ni edše sọlemọwe lẹ ete. •10,31.

Yitšo 9.

Ni beni ehoọ lẹ, ena nū ko ni efila kẹ-dšẹ efọmọ mli.

2. Ni ekaselọi lẹ bilẹ akẹ: Babi, namo fe eša, monẹ lo efọlọi, hewọ ni afọlẹ filafo nẹ? Luk. 13,2.

3. Iesu here nọ ekẹ̄: Dšee monẹ lo efọlọi ni fe eša, ši moṅ beni afe ni *Nyoṅmọ nitšumọi lẹ aná adše kpo yẹ emli. •11,4.

4. Wọ lẹ, ni dše etšẹre nẹ, dša wọtšu moni tšūwọ lẹ nitšumọi lẹ; dše bana, beni moko nyĕṅ nii atšu. 5,17.

5. Gbīī abọ ni miyọ dše lẹ mli nẹ, dše lẹṅ la dšimi. 8,12.

6. Beni ekẹ̄ enẹ lẹ, etšĕ ladšō efō ši, ni ekẹ ladšō lẹ kpọtọ sū, ni eṅō sū lẹ ekpá filafo lẹ hīṅmẹii anọ, Mar. 8,23.

7. ni ekẹ̄lẹ akẹ: Yadšu yẹ Siloam (ešiši dši: moni atšūlẹ) kpākpo lẹ mli. Kẹkẹ ni ete eyadšu, ni eba ni ēna nii.

8. Kẹkẹ lẹ ekūṅbii kẹ mei ni nalẹ sá akẹ sisẹ̄lọ dšilẹ lẹ kẹ̄: Ani dšee moni kūlẹ etáa ši ni esisẹ̄ọ lẹ nẹ?

9. Meikomei kẹ̄: Lẹ ni; meikomei hū kẹ̄: Etamọlẹ; lẹdientšẹ ekẹ̄: Mi ni.

10. Nohewọ lẹ amẹkẹ̄lẹ akẹ: Té fe tĕṅ ni ohīṅmẹii lẹ gbleṅ?

11. Ehere nọ ekẹ̄: Nū ko ni atšẹ́ọlẹ Iesu lẹ kpọtọ sū, ni ekẹ-kpá mihīṅmẹii lẹ, ni ekẹ̄mi akẹ: Ya Siloam kpākpo lẹ mli ni oyadšu. Ni beni mite miyadšu lẹ, mina nii.

12. Kẹkẹ ni amẹkẹ̄lẹ akẹ: Nĕgbẹ eyọ? Ekẹ̄ akẹ: Milee.

13. Ni amẹkẹ moni sá ni éfila lẹ te Farisifoi lẹ aṅō.

14. Ši gbī ni Iesu kpọtọ sū ni egble ehīṅmẹii lẹ hedšọ̄mọgbī ni. 5,9

15. Kẹkẹ ni Farisifoi lẹ hū sā bilẹ bọni fe ni ena nii lẹ. Ni ekẹ̄amẹ akẹ: Sū ni akpọtọ ekẹ-kpá mihīṅmẹii, ni miyadšu, ni minaā nii nẹ.

16. Nohewọ lẹ Farisifoi lẹ ateṅ meikomei kẹ̄: Nū nẹ dšẹẹ Nyoṅmọ ṅō, edšakẹ eyee hedšọ̄mọgbī lẹ. Meikomei hū kẹ̄: Té *gbomo ko ni dši ešafelọ aafe tĕṅ ni enyĕ efe okadii ni tamọ enẹmeiṅ? Ni †mligblamọ ba amẹteṅ. •K. 31.33. †7,43.

17. Kẹkẹ ni amẹkẹ̄ filafo lẹ ekoṅ akẹ: Bo hū, té okẹ̄ọ yẹ ehe tĕṅ, akẹ-ni egble ohīṅmẹii lẹ? Ni ekẹ̄: Gbalọ dšilẹ.

18. Ši Iudafoi lẹ hee yee akẹ filafo dšilẹ sá dāni enaā nii nẹ, kẹ-yaši beyinọ ni ameyatšẹ́ moni ena nii lẹ fọlọi,

19. ni amębiamę akę: Ani nyebi lę ní
nyekę̃ǫ akę afǫlę fílafo lę nę? Tè fe têñ
ní agbęnę enaä niiñ?
20. Efǫlǫi lę hereamę nǫ amękę̃: Wǫle
akę wǫbi lę nę, ni wǫle akę afǫlę fílafo;
21. ši bǫni fe ní enaä nii agbęnę nę,
wǫlee, asañ moni gble ehĩñmęii lę hũ
wǫlee; éda, nyebialę, lędientšę eewie ehã
ehe.
22. Efǫlǫi lę kę̃ enę, edšakę *amęmĩše
Iudafoi lę agbeyei; ši Iudafoi lę ékpãñ
éto akę, kędši moko gba mli kę̃ akę, lę
dšĩ Kristo lę, †abafíelę kę-dšę kpẽhe lę.
* 7,13. † 12,42.
23. Nohewǫ ni efǫlǫi lę kę̃ akę: Eda,
nyebia lędientšę lę.
24. Kękę ni amętšę́ nũ ní sá ni edši
fílafo lę, noni dši ši enyǫ, ni amękę̃lę
akę: Ñõ anumnyam *ohã Nyoñmǫ; ši
wǫ lę wǫle akę gbomo nę ešafelǫ dšilę.
* Ios. 7,19.
25. Kękę ni ehere nǫ ekę̃: Ešafelǫ
dšilę dšiñ, milee; nokome mile, akę kũlę
fílafo dšimi, ši agbęnę mĩna nii.
26. Ni amękę̃lę ekoñ akę: Meni efeo?
Tè efe têñ ní egble ohĩñmęii lę?
27. Ehereamę nǫ akę: Míkę̃nye momo,
ni nyenuu; mẽhewǫ nyetaoǫ toi nyebo
ekoñ? Ani nye hũ nyemĩsumǫ akę nyeatšõmǫ ekaselǫi?
28. Amędšę̃lę amękę̃: Bo odši ekaselǫ,
ši wǫ lę, Mose kaselǫi dšiwǫ.
29. Wǫle akę Nyoñmǫ kę Mose wie;
ši monę lę, wǫlee heni edšę.
30. Nũ lę here nǫ ni ekę̃amę akę: Ei,
enę dšĩ noni yǫ nãkpę, akę nyelee heni
edšę, ni kẽlę égble mihĩñmęii lę!
31. Wǫle akę *Nyoñmǫ boo ešafelǫi
atoi; ši moñ kędši mo dšáa Nyoñmǫ ni
efeǫ esuomǫnãnii lę, lę toi eboǫ.
* Ies. 1,15. Abęi 15,29.
32. Kę-dšę ní abǫ ade nę anuko akę
moko ègble moni afǫlę fílafo hĩñmęii dã.
33. Kędši monę dšęę Nyoñmǫ ñõ kũlę,
enyẽñ noko efe. K. 16.
34. Amęhere nǫ ni amękę̃lę akę: Bo
lę, *afǫo yę ešã mlí kwrã, ni bo moñ
otšõǫwǫ nii nę? Ni amęfíelę. * K. 2.
35. Iesu nu akę amęfíelę; ni beni
enalę lę, ekę̃lę akę: Õhe Nyoñmǫ bi lę
nǫ õye lo?
36. Ehere nǫ ekę̃: Namo dšilę, Nuntšǫ,
koni mahe enǫ maye?
37. Ši Iesu kę̃lę akę: Onalę momo, ni
asañ moni kęo wieǫ lę, lę noñn ní. 4,26.
38. Ni ekę̃: Mĩhe miye, Nuntšǫ; ni
edšãlę.
39. Ni Iesu kę̃: Kodšomǫ hewǫ miba
dšę nęñ, koni mei ni enaa nii lę ána,
ni mei ní naã lę atšõmǫ fílafoi.
Mat. 13,11—15.
40. Ni Farisifoi lę ateñ meikomei ni
yǫ dšęi lę nu enę, ni amękę̃lę akę: Ani
wǫ hũ wǫfíla?
41. Iesu kę̃amę akę: Edši nyèfíla moñ
kũlę, nyehe bę ešã; ši agbęnę nyekę̃ǫ
akę: Wǫmĩna nii; nohewǫ lę nyehe ešã
lę èka nyehe.
Abęi 26,12.

Yĩtšo 10.

Lęlęñ, lęlęñ, mĩkę̃nye akę: Moni tšõõ
šĩnã lę ní ekę-bote gwanteñi atšũ lę mli,
ši moñ etšõǫ he kroko ekwǫǫ̃ lę, dšulǫ
kę odšotfalǫ dšilę.
2. Ši moni tšõǫ šĩnã lę kę-boteǫ mlí
lę, tõi lę akwęlǫ dšilę.
3. Lę, šĩnãkwęlǫ lę gbleǫ hãa, ni tõi
lę nuǫ egbẽ, ni ekę lędientšę etõi lę
agbęi tšę́ǫamę, ni ekęamę dšęǫ kpo.
4. Ni kę́ edšie etõi lę fẽ lę, enyieǫ
amęhĩe, ni tõi lę nyieǫ esę, edšakę amęle
egbẽ.
5. Ši mokpoñ lę, amęnyieñ esę, ši
moñ amęadšo foi yę eñõ, edšakę amęlee
meikpõdši agbẽ.
6. Iesu buamę abę nę; ši amę lę amęnaa
noni ekęamę wieǫ lę šiši.
7. Nohewǫ lę Iesu sã kę̃amę ekoñ
akę: Lęlęñ, lęlęñ, mĩkę̃nye akę: Midši
tõi lę ašĩnã lę.
8. Mei fẽ ni tšõ mibĩe ba lę, dšulǫi
kę odšotfalǫi dšiamę: ši tõi lę booamę
toi hũ. Ier. 23,1 2.
9. Midši šĩnã lę. Mi lę, kędši moko
tšõ minã ete mli lę, aahere eyiwala, ni
eete mli ni eedšę kpo, ni eená lęnii.
10. Dšulǫ baa yaka, ši dšũ kę gbẽ kę
hĩekpãtãmǫ hewǫ ebaã; mi lę miba beni
afe ní amęná wala ní amęná ni ateke nǫ.
Lal. 23,1.
11. Midši *tõkwęlǫ kpakpa lę. Tõkwęlǫ

kpakpa le̱ †ṅõo̱ esusuma eṅmẽo̱ ši ye̱
etõi le̱ anãdšiaṅ.
•Ies.40,11 Ezek. 34,11—23; 37,24. †Ioh.15,13.
12. Ši moni dši apãfonyo ni edšee tõi
le̱ akwe̱lo̱, moni tõi le̱ dšee enõ le̱, naä
ake̱ klaṅ mĩba, ni ešĩo̱ tõi le̱ edšoo̱ foi,
ni klaṅ le̱ bamõmoo̱ame̱ ni e̱gbe̱o̱ tõi le̱
amli efãa.
13. Ši apãfonyo le̱ edšoo̱ foi, edšake̱
apãfonyo dšile̱, ni tõi le̱ ahe edo̱o̱le̱.
14. Midši tõkwe̱lo̱ kpakpa le̱, ni *mile
mei ní dši mimei, ni mimei le̱ hũ lemi,
•2 Tim. 2,19.
15. take̱ bo̱ni *tše̱ le̱ lemi, ni mi hũ
mile tše̱ le̱; ni miṅõo̱ miwala miṅmẽo̱
ši ye̱ tõi le̱ anãdšiaṅ le̱. •Mat.11,27.
16. Ni miye̱ *tõi krokomei ní dše̱e̱ tõi
atšũ ne̱ mli; ni nomei hũ, dša miṅõame̱
ke̱-ba, ni ame̱banu migbẽ, ní tõi le̱ fe
ku kome ke̱ kwe̱lo̱ kome. •11,52.
17. Nohewo̱ ni tše̱ le̱ sumo̱o̱mi le̱,
edšake̱ miṅõo̱ miwala miṅmẽo̱ ši, koni
maṅõle̱ ekoṅ.
18. Moko šõõ ye̱ mideṅ, ši moṅ mi-
dientše̱ miṅõ-ṅmẽo̱ ši; miye̱ hewale̱ ake̱
mike̱-ṅmẽo̱ ši, ni miye̱ *hewale̱ ake̱ miṅõo̱
ekoṅ; bo̱ni mitše̱ ke̱mi ne̱. •5,26.
19. Wiemo̱i ne̱ ahewo̱ le̱ mligblamo̱ sã
ba Iudafoi le̱ ateṅ ekoṅ. 7,43; 9,16.
20. Ni ame̱teṅ mei pĩ kẽ̱: Daimonio
ye̱ emli ni eye se̱ke̱; mẽhewo̱ nyebo̱o̱le̱
toi? 7,20.
21. Meikomei hũ kẽ̱: Moni daimonio
yo̱ emli wiemo̱i ne̱? ani daimonio aanyẽ
ñlafo hĩṅme̱ii agble?
22. Ši äye so̱lemo̱tšũnãgblemo̱-kaimo̱-
gbĩdšũrõ ye̱ Ierusalem, ni fẽibe ni.
23. Ni Iesu mĩšẽra ši ye̱ so̱lemo̱we le̱
ye̱ *Salomo ablanã le̱ no̱. •Bof. 3,11.
24. Ke̱ke̱ ni Iudafoi le̱ babo̱le ehe, ni
ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Mẽ beyino̱ noṅṅ oohã
wo̱yiṅ afewo̱ ko̱šiko̱ši ke̱-yaši? Ké̱ bo
dši Kristo le̱, kẽ̱mo̱wo̱ faṅṅ.
25. Iesu hereame̱ no̱ ake̱: Mikẽ̱nye, ni
nyehee nyeyee. *Nitšumo̱i ní mitšuo̱ ye̱
mitše̱ gbe̱i ano̱ le̱, nomei mĩye mihe
odase; •5,36.
26. ši nye moṅ nyehee nyeyee, edšake̱
nyedšee mitõi le̱ eko, take̱ bo̱ni mikẽ̱-
nye le̱. 8,45.
27. Mitõi le̱ nuo̱ migbẽ, ni mile-
ame̱, ni ame̱nyieo̱ mise̱, K. 3,4; 8,47.
28. *ni mi noṅṅ mihãäame̱ nãno̱
wala, ni ame̱hĩe kpãtãṅ ke̱-ate
nãno̱, ni asaṅ moko šõṅame̱ ye̱
mideṅ.
29. Mitše̱ ní ṅõame̱ ehãmi le̱ fè
mei fẽ, ni moko nyẽṅ ašõame̱ ye̱
mitše̱ deṅ.
30. Mi ke̱ tše̱ le̱ fẽ le̱, ekomeṅ.
31. Ke̱ke̱ ni Iudafoi le̱ *kõ̱lo̱ te̱i ekoṅ
ake̱ ame̱batfiale̱. •8,59.
32. Iesu hereame̱ no̱ ake̱: Nitšumo̱i
kpakpai pĩ mitšõnye ke̱-dše̱ mitše̱ ṅõ;
té nakai nitšumo̱i le̱ ateṅ nõ hewo̱ ní
nyebatfiami te̱i ne̱?
33. Iudafoi le̱ herele̱ no̱ ni ame̱kẽ̱:
Dšee nitšumo̱ kpakpa ko hewo̱ wo̱batfiao
te̱i le̱, ši moṅ musubõ̱ hewo̱ṅ, edšake̱ bo
ni gbomo dšio le̱ otšé̱o̱ ohe ake̱ Nyoṅmo̱
dšio. 5,18. Mat. 26,65.
34. Iesu hereame̱ no̱ ake̱: Ani *aṅmãko
ye̱ nyemla le̱ mli ake̱: "Mikẽ̱, nyoṅmo̱i
dšinye?" •Lal. 82,6.
35. Ke̱dši mei aṅõ ní Nyoṅmo̱ wiemo̱
le̱ ba le̱ tete le̱ etšé̱ame̱ nyoṅmo̱i, ni
anyẽṅ ṅmãle̱ le̱ mli akũ le̱, —
36. nyemĩkẽ̱ ye̱ moni tše̱ le̱ efele̱ kroṅ-
kroṅ ni etšũle̱ ke̱-ba dše le̱ mli le̱ hewo̱
ake̱: Obo̱ musu, ake̱-ní mikẽ̱ ake̱: Nyo-
ṅmo̱ bi dšimi le̱? 5,17—20.
37. Ké̱ mitšuu mitše̱ nitšumo̱i le̱, no le̱
nyekaheami nyeyea;
38. ši ke̱dši mitšuo̱, ni kẽle̱ nyeheemi
nyeyee le̱, nyehea nitšumo̱i le̱ nyeyea
mo̱, koni nyele ni nyehe nyeye ake̱ tše̱
le̱ ye̱ mimli, ni mi hũ miye̱ tše̱ le̱ mli.
39. Nohewo̱ le̱ ame̱mĩtao ekoṅ ake̱
ame̱mõle̱, ni edše ame̱deṅ. 8,59. Luk. 4,30.
40. Ni eyiṅ ete Iordan se̱ ekoṅ, heni
*Iohane baptisi ye̱ tšutšu le̱, ni eyahĩ dše̱i.
•1,28.
41. Ni mei pĩ ba eṅõ ni ame̱kẽ̱: Iohane
efee okadi ko moṅ, ši nii ñã ní Iohane
wie ye̱ nũ ne̱ he le̱, ano̱kwaṅ.
42. Ni mei pĩ he eno̱ ye ye̱ dše̱i.

Yitšo 11.

Ši nũ ko ni atšé̱o̱le̱ Lazaro, ní dše̱
Betania, *Maria ke̱ enyemi Marta mei
akrowa le̱, he mĩye. •Luk. 10,38.39.

2. (Ši Maria lẹ ní ńõ mũ-kẹ-ńma ekpá Nuntšọ lẹ ni ekẹ eyitšọi tšumọ enãdši ahe lẹ nońń enyemi Lazaro he yeọ nẹ.) 12,3.

3. Nohewọ lẹ enyemimeiyei lẹ tšũ aba eńõ abakẹ̄ akẹ: Nuntšọ, na, moni osumoọlẹ he mīye.

4. Ši beni Iesu nu enẹ lẹ, ekẹ̄: Nẹkẹ hela nẹ dšee gbẽle hela ni, ši moń *Nyońmọ anumnyam lẹ hewọ ni, beni afe ni awo Nyońmọ bi lẹ hīe nyam. *9,3.

5. Ši Iesu sumoọ Marta kẹ enyemiyõ lẹ kẹ Lazaro fẽ.

6. Ši beni enu akẹ ehe mīye lẹ, no sẹ lẹ ehī ši yẹ heni eyọ lẹ nońń gbīī enyọ.

7. Ni no sẹ lẹ ekẹ̄ ekaselọi lẹ akẹ: Nyehãa wọyaã Iudea ekoń.

8. Kaselọi lẹ kẹ̄lẹ akẹ: Rabi, *eyeko gbīko ni Iudafoi lẹ tao bo tẹi atſia lẹ, ni õya dšẹi ekoń lo? *8,59; 10,31.

9. Iesu here nọ akẹ: Ani dšee ńmlẹtſãi nyońma kẹ enyọ yọ dšenamọ mli? Kẹdši mo nyie fane lẹ, etẹẹ, edšakẹ enaã dše nẹ mli la lẹ. 9,4.5.

10. Ši kẹdši mo nyie nyõń lẹ, no etẹọ, edšakẹ la bẹ emli. 12,35.

11. Ewie nii nẹ, ni no sẹ lẹ ekẹ̄amẹ akẹ: Wọšientšẹ Lazaro *ewọ; ši mīya ni mayatšīelẹ yẹ wọ lẹ mli. *Mat. 9,24.

12. Kẹkẹ ni ekaselọi lẹ kẹ̄: Nuntšọ, kẹ́ wọ ewọ lẹ, no lẹ ehe bawalẹ mọ.

13. Ši egbẽle he Iesu wie lẹ; ši amẹ lẹ amẹsusu akẹ wọ kpakpa hewọ ewie.

14. Agbẹnẹ Iesu kẹ̄amẹ fańń akẹ: Lazaro ẽgbo;

15. ni nyehewọ lẹ eńõ minã akẹ mibẹ dšẹi lẹ, beni afe ni nyehe nyeye; ši nyehãa wọyaã eńõ.

16. Kẹkẹ lẹ Toma, moni atšẹ́ọlẹ Didimo lẹ, kẹ̄ enanemei kaselọi lẹ akẹ: Nyehãa wọ hũ wọyaã, ni wọkẹlẹ ayagbo.

17. Agbẹnẹ, beni Iesu šẹ dšẹi lẹ, ebana akẹ eye gbīī edſẹ momo yẹ bu lẹń.

18. Ši Betania kẹ Ierusalem teń dšekẹmọ aafe stadioi nyońma kẹ enumọ.

19. Ni Iudafoi lẹ ateń mei pī ẽba Marta kẹ Maria mei ańõ, koni amẹbayeamẹ ńkọmọ yẹ amẹnyeminũ lẹ gbẽle lẹ hewọ.

20. Kẹkẹ lẹ, beni Marta nu akẹ Iesu mība lẹ, ete ni eyakpelẹ; ši Maria lẹ, lẹ lẹ etá šīa lẹ.

21. Agbẹnẹ Marta bakẹ̄ Iesu akẹ: Nuntšọ, edši oyẹ biẹ kũlẹ, minyemi lẹ náá agbo.

22. Ši agbẹnẹ hũ tete po mile akẹ, nofẽno ní oobi Nyońmọ lẹ, Nyońmọ aahão.

23. Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Onyeminũ lẹ bate ši.

24. Marta kẹ̄lẹ akẹ: Mile akẹ *ebate ši yẹ gbohīīašitẽ lẹ mli yẹ nãgbẽgbī lẹ nọ. *5,29; 6,40. Luk. 14,14.

25. Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Mi lẹ midši šitẽ lẹ kẹ wala lẹ; moni heọ minọ eyeọ lẹ, kẹdši egbo tete lẹ, ehīe aakã;

26. ni mofẽmo ní hīe kã ní eheọ minọ eyeọ lẹ, egboń gbīkogbīko kẹ-ate nãnọ. Oheọ enẹ oyeọ lo? 8,51.

27. Ekẹ̄lẹ akẹ: Hẽ, Nuntšọ; mīhe mīye akẹ bo dši Kristo, Nyońmọ bi lẹ ní baã dše lẹ mli lẹ. 6,69.

28. Ni beni ekẹ̄ nẹkẹ lẹ, eyiń ete, ni eyatšẹ́ enyemi Maria lẹ nīgī, ekẹ̄: Nuntšọ lẹ ẽba, ni ẽtšẹ́o.

29. Lẹ lẹ, beni enu lẹ, ete ši oyá ni eba eńõ.

30. Ši Iesu náko ašẹ akrowa lẹ, ši eyẹ hẽgbẹ *ní Marta kẹlẹ kpe yẹ lẹ lolo. *K. 20.

31. Kẹkẹ lẹ, beni Iudafoi lẹ ni kẹlẹ yọ šla lẹ ni amẹyeọlẹ ńkọmọ lẹ na akẹ Maria eša ehe kẹ-dše kpo lẹ, amẹtiulẹ, amẹsusu akẹ, benẹ ẽya fũhe lẹ eyafõ yẹ dšẹi.

32. Agbẹnẹ, beni Maria ba heni Iesu yọ lẹ ni enalẹ lẹ, eho egbẽ enãdši anã, ni ekẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ, edši oyẹ biẹ kũlẹ, minyemi lẹ náá agbo.

33. Agbẹnẹ, beni Iesu nalẹ akẹ ẽfó, kẹ Iudafoi lẹ hũ ni kẹlẹ ba lẹ, akẹ amẹ hũ amẹmīfó lẹ, ehũń yẹ emumọ mli ni *ekpokpo; *13,21.

34. ni ekẹ̄: Nẽgbẹ nyetolẹ yẹ? Amẹkẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ, ba ni obakwẹ.

35. Ni Iesu fõ. Luk. 19,41.

36. Kẹkẹ lẹ Iudafoi lẹ kẹ̄: Kwẹ, bọni edọ̃ọ̃ ehe!

37. Ši amẹteń meikomei kẹ̄: Nũ nẹ ni gble ſīlafo lẹ hīńmẹii lẹ, aso enyẽń efe ni kũlẹ nũ nẹ akagbo?

38. Ke̱ke̱ ni Iesu sā hūṅ ye̱ emli ekoṅ, ni ete fūhe le̱; ši te̱-kplo ni, ni *te̱ bu nā. *Mat. 27,60.
39. Iesu kē̱: Nyedšiea te̱ le̱. Marta, moni egbo le̱ nyemiyō le̱, kē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, be ne̱ mli le̱ eša, edšake̱ éye gbīī edfe̱.
40. Iesu kē̱le̱ ake̱: Ani mikē̱ē̱o ake̱: Ke̱dši ohe oye le̱, oona *Nyoṅmo̱ anumnyam le̱? *K. 4.23.25 26.
41. Ke̱ke̱ ni ame̱dšie te̱ le̱ ye̱ heni gbonyo le̱ kā le̱. Ni Iesu hole ehīṅme̱ii ano̱ ke̱-te ṅwei ni ekē̱: Atā, mīdao ši ake̱ obomi toi le̱.
42. Ši mi le̱, mile ake̱ da obo̱omi toi; ši *asafo le̱ ní damo̱ ši le̱ hewo̱ mikē̱o̱, koni ame̱he ame̱ye ake̱ bo otšūmi. *12,30.
43. Ni beni éwie ne̱ke̱ le̱, ebo ke̱ gbē wā ake̱: Lazaro ē, dše kpo!
44. Ni gbonyo le̱ dše kpo, fū-mamai le̱ fīmo̱ enādši ke̱ enidši, ni duku fī ehīe. Iesu kē̱ame̱ ake̱: Nyeféneale̱, ní nyehāa eyaā.
45. Nohewo̱ le̱ Iudafoi le̱ ní ba Maria ṅō le̱ ateṅ mei pī he eno̱ ye, beni ame̱na nii ní Iesu fe le̱.
46. Ši ame̱teṅ meikomei yiṅ te Farisifoi le̱ aṅō, ni ame̱yagbaame̱ nii ní Iesu fe le̱.
47. Nohewo̱ le̱ oso̱fonukpai le̱ ke̱ Farisifoi le̱ tšé̱ kpē, ni ame̱kē̱: Té wo̱feo̱ tēṅ? ši nū ne̱ mīfe okadii sro̱toi pī.
48. Ke̱dši wo̱ṅmē̱le̱ gbe̱ ne̱ke̱ le̱, mei fē aahe eno̱ aye; ni Romabii le̱ aaba ni ame̱abašō wo̱maṅ ke̱ wo̱šikpoṅ le̱ fē.
49. Ši ame̱teṅ mokome, Kaiafa ní yeo̱ oso̱fonukpa ye̱ nakai afi le̱ mli le̱, kē̱ame̱ ake̱: Nye le̱ nyelee noko kwrā,
50. ni nyesā nyedfē̱ṅṅ hū ake̱ ehī hāwo̱ ake̱ mokome agbo ye̱ maṅ le̱ nādšiaṅ, fè noni maṅbii le̱ fē hle aakpātā le̱. 18,14.
51. Ši ene̱ le̱, dšee le̱dientše̱ eto eyi ewie; ši moṅ, edšake̱ oso̱fonukpa dšile̱ ye̱ nakai afi le̱ no̱ hewo̱ le̱, *gba egba ake̱ Iesu bagbo ye̱ maṅ le̱ nādšiaṅ; *2 Mose 28,30. 4 Mose 27,21.
52. ni dšee ye̱ maṅ le̱ ke̱ke̱ nādšiaṅ hewo̱ṅ, ši beni afe ní ebua Nyoṅmo̱ bii ní egbe̱ efā le̱ hū nā *efe ekōme. *10,16.
53. Ni ke̱-dše̱ nakai gbī le̱ no̱ le̱ ame̱kpe̱ ame̱yiṅ ake̱ ame̱bagbele̱.
54. Nohewo̱ le̱ Iesu edšee faṅṅ enyiee ye̱ Iudafoi le̱ ateṅ doṅṅ, ši edše dše̱i ete šikpoṅ ko ní kā ṅā le̱ nā le̱ no̱, ye̱ maṅ ko ní atšé̱o̱ Efraim le̱ mli, ni eke̱ ekaselo̱i le̱ yahī dše̱i.
55. Agbe̱ne̱ Iudafoi le̱ a-Hehō le̱ éše̱ étā. Ni mei babaō dše̱ šikpoṅ le̱ fē no̱ ame̱te Ierusalem, dāni Hehō le̱ aše̱, *koni ame̱yatšū ame̱he. *2 Kron. 30,17.
56. Ke̱ke̱ ni ame̱bōi Iesu taomo̱, ni beni ame̱damo̱damo̱ ši ye̱ so̱lemo̱we le̱, ame̱kē̱kē̱ ame̱he ake̱: Té nyesusuo̱ tēṅ, ani ebaṅ gbīdšūrō le̱?
57. Ši oso̱fonukpai le̱ ke̱ Farisifoi le̱ éwo kitā ake̱, ké̱ moko le heni eyo̱ le̱, étfa he adafi, koni ayamōle̱.

Yitšo 12.

(12,1—8. Mat. 26,6—13. Mar. 14,3—9.)

Agbe̱ne̱, beni efe̱ gbīī ekpa ni ayeo̱ Hehō le̱, Iesu ba Betania, heni Lazaro, moni gbo ni etē̱le̱ ši ke̱-dše̱ gbohīī ateṅ le̱, yo̱ le̱. 11,1.43.
2. Ke̱ke̱ ni ame̱ṅmē̱le̱ okplō ye̱ dše̱i, ni Marta súmo̱, ši Lazaro dši mei ni ke̱le̱ trá okplō le̱ he le̱ ateṅ mokome.
3. Agbe̱ne̱ Maria ṅō nardo-mū kro̱ṅṅ ni dšra wa naakpa ni ṅmē̱o̱ nsē̱nite̱ kome, ni eke̱-bakpá Iesu nādši ahe, ni eke̱ eyitšo̱i le̱ tšumo̱ enādši le̱ ahe; ni mū le̱ ṅma yi šīa le̱ to̱. Luk. 7,38.
4. Ke̱ke̱ ni Iuda Iskariot, Simon bi le̱, ekaselo̱i le̱ ateṅ mokome, ní batšō ese̱gbe̱ le̱, kē̱:
5. Mē̱hewo̱ ahōō mū ne̱ ahee denarioi ohai-etē, ní aṅō-hā ohīafoi?
6. Ši ene̱ ni ekē̱ ne̱, dšee ohīafoi le̱ ahe ni do̱ō̱le̱ hewo̱ṅ, ši moṅ dšulo̱ dšile̱, ni le̱ eto̱o̱ fotro le̱ ni ehīeo̱ *noni aṅōwo̱o̱ mli le̱. *Luk. 8,3.
7. Nohewo̱ le̱ Iesu kē̱: Kāgba enā; efe ene̱ eto mifū gbī le̱.
8. Edšake̱ *ohīafoi le̱, nyeke̱ame̱ ye̱ dā; ši mi le̱, dšee dā nyeke̱mi yo̱. *5 Mose 15,11.
9. Agbe̱ne̱ Iudafoi le̱ ateṅ mei pī ná le ake̱ eye̱ dše̱i, ni ame̱ba, dšee Iesu

ke̱ke̱ hewo̱ñ, ši moñ koni ame̱na Lazaro
moni etẽle̱ ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateñ le̱ hũ.
10. Ni osofonukpai le̱ kpe̱ ame̱yiñ ake̱,
ameagbe Lazaro hũ;
11. ehewo̱ dše̱ ni Iudafoi le̱ ateñ mei
pĩ te ni ameyahe Iesu no̱ ame̱ye le̱.
(12—19 Mat 21,1—11 Mar. 11,1—10. Luk. 19,29—40.)
12. Dšetše̱reno̱ le̱ mei babaõ ní éba
gbĩdšũrõ le̱, beni ame̱nu ake̱ Iesu mĩba
Ierusalem le̱,
13. ame̱kõlo̱ bleoi, ni ame̱dše kpo ame̱-
yakpele̱, ni ame̱blo̱ ake̱: *Hosiana! Adšõ
moni baã ye̱ Nuntšo̱ le̱ gbei ano̱ le̱,
Israel mañtše̱ le̱! *Lal. 118,25.26.
14. Ši Iesu ená tedšibĩ ko ni eho etá
no̱, take̱ boni *añmã le̱ ake̱: *Zak. 9,9.
15. "Kãše gbeyei, Zion biyõ; na,
omañtše̱ le̱ tá tedšibi no̱ ke̱-mĩba."
16. Ši ekaselo̱i le̱ enaa nii ne̱ ašiši
mrã mli, ši beni awo Iesu hĩe nyam le̱,
no dãni ame̱kai ake̱ añmã nii ne̱ ye̱
ehewo̱, ni no afe ahãle̱ le̱.
17. Agbe̱ne̱ asafo ni ke̱le̱ yo̱ be mli ní
etšẽ Lazaro ke̱-dše̱ gbonyobu le̱ mli ni
etẽle ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateñ le̱ ye he
odase.
18. Enehewo̱ hũ ni asafo le̱ yakpele̱ le̱,
edšake̱ ame̱nu ake̱ efe okadi ne̱.
19. Nohewo le̱ Farisifoi le̱ kẽ ye̱ ame̱-
teñ ake̱: Té nyena ake̱ nyenyẽẽ fe̱i
nyefe; na, *dše le̱ efã ke̱-nyie ese̱ le̱.
11,48.
20. Ši Helabii komei ye̱ mei ní ba
koni amebadšã Nyoñmo̱ ye̱ gbĩdšũrõ le̱
no le̱ ateñ;
21 menemei ba Filipo *ni dše̱ Betsaida
ye Galilea le̱ ñõ, ni ame̱babile̱ ake̱:
Nuntšo, wonitao ake̱ wo̱na Iesu. *1,44
22. Filipo ba ni ebakẽ Andrea, ni asañ
Andrea ke Filipo bakẽ Iesu.
23 Ni Iesu hereame̱ no̱ ekẽ: Ñmletſã
[illegible] ake baawo gbomobi le̱ hĩe nyam le̱ eše̱.
24 Lelen, lelen, mikẽnye ake̱: Ké
[illegible] enyõõ šikpoñ ni egbo le̱, no le̱
[illegible] eyo le noñn eyo̱; ši ke̱dši egbo le̱,
[illegible] pi *Rom 14,9.
25 Moni [illegible] ewala he le̱, elãdšeo̱le̱,
[illegible] nyeo ewala ye̱ dše ne̱ mli le̱,
[illegible] ke ate nãno̱ wala mli.
Mat 10,39 Luk 17,33
26. Ke̱dši moko mĩsúmo̱mi le̱, hã ní
enyie mise̱, ni heni *miyo̱ le̱, dše̱i misúolo̱
le̱ hũ aahĩ; ke̱dši moko mĩsúmo̱mi le̱,
mitše̱ le̱ aawole̱. *14,3; 17,24.
27. Agbe̱ne̱ *misusuma mĩhao, ni meni
makẽ? Atã, heremo̱mi ye̱ ñmle̱tſã ne̱ mli?
Tše̱bele̱ ene̱ hewo̱ noññ miba ye̱ ñmle̱tſã
ne̱ mli. *Mat. 26,38.
28. Atã, wo ogbei le̱ hĩe nyam!
Ke̱ke̱ ni gbẽ ko dše̱ ñwei kẽ: Miná
míwo ehĩe nyam, ni masã mawo
ehĩe nyam ekoñ.
29. Ke̱ke̱ ni mei ní damo̱ dše̱i ní nu
le̱ kẽ ake̱: Nyoñmo̱ éši; meikomei hũ
kẽ: Ñweibo̱fo ko ke̱le̱ éwie.
30. Iesu here no̱ ni ekẽ: Dšee mihewo̱
gbẽ ne̱ ba, ši *nye moñ nyehewo̱ñ.
*11,42.
31. Agbe̱ne̱ dše neñ kodšomo̱ le̱ eše̱:
kpãko abafã dše neñ lumo le̱ aše afõ;
14,30; 16,11. Luk 10,18.
32. ni mi le̱, ke̱dši *awó mino̱ ke̱-dše̱
šikpoñ le̱ no̱ le̱, magbla mei fẽ ke̱-aba
miñõ. *8,28.
33. Ši ene̱ le̱ ekẽ eke̱-tšõ nõ gbẽle ní
ebagbo le̱.
34. Asafo le̱ herele̱ no̱ ake̱: Wo̱ le̱
wonu ye̱ mla le̱ mli ake̱ Kristo le̱ *hĩo̱
ši ke̱-yaã nãno̱; ni té tẽñ ni bo le̱ okẽo̱
ake̱: Dša awó gbomobi le̱ noñ? Namo
dši ne̱ke̱ gbomobi ne̱? *Lal 110,4. Dan. 7,14
35. Ke̱ke̱ le̱ Iesu kẽame̱ ake̱: Be kukuõ
ke̱ke̱ efe̱ ehã *la le̱ ye̱ nyeteñ. Gbĩĩ
abo̱ ní nyeyo̱ la le̱ ne̱, nyenyiea, koni
duñ akabaninanye; ši †moni nyieo̱ duñ
mli le̱, elee heni eyaã. *8,12; †11,10.
36. Gbĩĩ abo̱ ní nyeyo̱ la le̱ ne̱, nyehea
la le̱ no̱ nyeyea, koni *nyetšõmo̱ la-bii.
Iesu wie nii ne̱, ni eyiñ ete ni eyatẽ
ehe ye̱ amehĩe. *Ef 5,9.
37. Tše̱bele̱ éfe okadii wudši ye̱ ame̱hĩe,
ši kẽle̱ ame̱hee eno̱ ame̱yee;
38. koni gbalo̱ Iesaia wiemo̱ ní ewie
le̱ aná aba mli ake̱:* "Nuntšo̱, namo ehe
wo̱sane le̱ eye, ni namo adšie Nuntšo̱
le̱ nine le̱ kpo atšõ?" *Ies 53,1. Rom. 10,16.
39. Enehewo̱ ni ame̱nyẽẽ ame̱he ame̱ye
le̱, edšake̱ Iesaia sã kẽ ekoñ ake̱:
Ies 6,9 10. Mat. 13,14 15.
40. "Efĩla amehĩñmeii, ni ekplim ame̱-
tšuii; koni ame̱kana ke̱ ame̱hĩñme̱ii, ni

ame̱na nā ke̱ ame̱tšuii, ní ame̱kũ ame̱se̱,
ní mitšáame̱."
41. Nii ne̱ Iesaia kē̱, edšake̱ ena *enum-
nyam le̱, ni ewie ehe. *Ies. 6,1.
42. Tše̱bele̱ onukpai le̱ tete ateṅ mei
pī he eno̱ ye, ši kēle̱ Farisifoi le̱ ahewo̱
le̱ ame̱dšadšee faṅṅ, koni *akafieame̱ ke̱-
dše̱ kpēhe le̱; *9,22.
43. edšake̱ ame̱mīsumo̱ gbomei ahīe-
nyam fè Nyoṅmo̱ nõ. 5,44.
44. Ši Iesu bo ekē̱ ake̱: Moni heo̱
mino̱ eyeo̱ le̱, dšee mi mino̱ eheo̱ eyeo̱
le̱, ši moṅ moni tšũmi le̱;
45. ni *moni naämi le̱ naä moni tšũmi le̱.
*14,9.
46. Mi le̱ miba dše le̱ mli ake̱ la, koni
mofẽmo ni heo̱ mino̱ yeo̱ le̱ akahī duṅ
le̱ mli. K. 35.
47. Ni ke̱dši moko nu miwiemo̱i le̱ ni
eyee no̱ le̱, mi le̱, mikodšoole̱; edšake̱
mibaa koni mibakodšo dše le̱, ši moṅ
miba koni mibahere dše le̱ yiwala.
3,17. Luk. 9,56.
48. Moni kwaämi ni emõõ miwiemo̱i le̱
amli le̱, eye̱ moko ní kodšoo̱le̱; wiemo̱
ní miwie le̱, no noṅṅ aakodšole̱ ye̱ nāgbē-
gbī le̱ no̱.
49. Edšake̱ mi le̱ mitoo midientše̱ miyi
miwiee; ši tše̱ ní tšũmi le̱, le̱ moṅ ewomi
kitã, noni mikē̱ ke̱ noni míwie.
50. Ni mile ake̱ ekitã le̱ nāno̱ wala ni;
nohewo̱ le̱ nofẽno ní miwieo̱ le̱, bo̱ni
tše̱ le̱ ékē̱mi le̱, nakai miwieo̱.

Yitšo 13.

Ši dãni Hehõ gbĭdšũrõ le̱ aaše̱ le̱,
ake̱-ní Iesu le ake̱ eṅmle̱tfã ní eke̱-badše
dše ne̱ mli ke̱-ya tše̱ le̱ ṅõ le̱ eše̱ hewo̱
le̱, bo̱ni esumoo̱ emei ní yo̱ dše le̱ṅ le̱,
nakai esumo̱ame̱ ke̱-wula ši.
2. Ni beni ame̱yeo̱ nii le̱, —bēle̱ *abon-
sam éṅõ-wo Iuda Iskariot, Simon bi le̱,
tšui mli momo, ake̱ etšõ ese̱gbe̱, —
*Luk. 22,3.
3. ni Iesu le ake̱ *tše̱ le̱ étu nii fẽ
éwo edeṅ, ni ake̱ †Nyoṅmo̱ ṅõ edše̱ ni
esã ēya Nyoṅmo̱ ṅõ le̱: *3,35; †16,28.
4. ete ši ye̱ niyenii le̱ aši, ni edšie etadei
le̱ efie ši, ni eko̱ papaṅ ni eṅõ-ṅmõ ehe̱.
5. No se̱ le̱ efo̱se nu ewo kulo mli,
ni ebõi ekaselo̱i le̱ anãdši ahe fo̱mo̱, ni
eke̱ papaṅ ní ṅmõ ehe̱ le̱ tšumoo̱.
6. Beni eše̱ Simon Petro no̱ le̱, no
kē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, bo ofo̱õ̱mi minãdši
ahe ne̱?
7. Iesu here no̱ ekē̱le̱ ake̱: Noni mifeo̱
ne̱, amrõamrõ ne̱ olee, ši ké̱ fe se̱ le̱
obale.
8. Petro kē̱le̱ ake̱: Kãfo̱ minãdši ahe
ko̱kō̱ko̱. Iesu herele̱ no̱ ake̱: Ke̱dši mifo̱o̱
ohe le̱, obe̱ gbe̱fãṅnõ ko ye̱ miṅõ.
9. Simon Petro kē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱,
dšee minãdši ahe ke̱ke̱, ši moṅ minĭdši
ke̱ miyitšo hũ.
10. Iesu kē̱le̱ ake̱: Moni adšu ehe le̱,
ehĭaale̱ hefo̱flo̱mo̱, dša enãdši ahe ke̱ke̱,
ši ehe edše ke̱-mõ ši; ni nye le̱ nyehe
*edše moṅ, ši dšee nyefẽ ni. *15,3.
11. Edšake̱ ele moni batšõ ese̱gbe̱ le̱;
nohewo̱ ni ekē̱ ake̱: Dšee nyefẽ nyehe
edše le̱. 6,64.70.71.
12. Agbe̱ne̱, beni efo̱ ame̱nãdši ahe ni
ekõ̱lo̱ etadei le̱ ni eho etá ši ekoṅ le̱,
ekē̱: Nyele noni mifenye ne̱ lo?
13. Nye le̱ nyetšé̱o̱mi tšõlo̱ ke̱ Nuntšo̱;
ni nyetõõ nã, edšake̱ nakai dšimi.
Mat. 23,8.10.
14. Agbe̱ne̱, ke̱dši mi, tšõlo̱ ke̱ Nuntšo̱
le̱, mifo̱ nyenãdši ahe le̱, esa ake̱ nye
hũ nyefo̱fo̱õ̱ nyenanemei anãdši ahe.
Luk. 22,27.
15. Ši okadi mito mihãnye, koni
bo̱ni mifenye ne̱, nye hũ nyefe
nakai. Fil. 2,5. Kol. 3,13.
16. Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱: Nyóṅ
efèè enuntšo̱, ni asaṅ bo̱fo efèè moni
tšũle̱ le̱. Mat. 10,24.
17. Ke̱dši nyele nii ne̱ ni nyeye
no̱ le̱, adšõ̱nye. Mat. 7,24.
18. Dšee nyefẽ nyehe miwieo̱; mi le̱
mile mei ní mihala; ši moṅ beni afe ní
*noni aṅmã le̱ aba mli ake̱: "Moni ke̱mi
yeo̱ abolo le̱, éwó enanetšitši no̱ éšimi."
*Lal. 41,10.
19. Agbe̱ne̱ mīkē̱nye mato dãni aba
mli, koni ké̱ eba mli le̱ nyehé nyeye
ake̱ mi ni.
20. Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱: Moni
hereo̱ moni mitšũo̱ le̱, mi noṅṅ ehereo̱ le̱;
ši moni hereo̱mi le̱, ehereo̱ moni tšũmi
le̱ hũ. Mat. 10,40.

(21—30. Mat. 26,21—25. Mar. 14,18—21. Luk. 22,21—23.)
21. Beni ekẹ̄ nii nẹ lẹ, *ehao yẹ mumọ
mli, ni eye odase ekẹ̄: Lẹlẹñ, lẹlẹñ,
mīkẹ̄nye akẹ: Nyeteñ mokome batšō
misẹgbẹ. *12,27.
22. Kẹkẹ lẹ kaselọi lẹ kwẹkwẹ̄ amẹ-
hīciañ, ni amẹnaa mokōme he ni ewieọ lẹ.
23. Ši kaselọi lẹ ateñ *mokome ni Iesu
sumoọ lẹ kpasa Iesu tšitši.
*19,26; 20,2; 21,20.
24. Nohewọ lẹ Simon Petro bẹlẹ hīñmẹi
akẹ ébilẹ mo he ni ewieọ lẹ.
25. Ši lẹ lẹ eho egbē Iesu tšitši nọ ni
ebilẹ akẹ: Nuntšọ, namo ni?
26. Iesu here nọ akẹ: Lẹ dši moni
mikẹ atrōma lẹ batšọ mli mahālẹ lẹ.
Ni ekẹ atrōma lẹ tšọ mli ni eñō-hā Iuda
Iskariot, Simon bi lẹ.
27. Ni atrōma lẹ sẹ pẹ ni *satan bote
emli. Agbẹnẹ Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Noni ofeọ
lẹ, femọ mrāmrā! *K. 2.
28. Ši mei ni trá okplō lẹ he lẹ ateñ
mokomoko lee nōhewọ ni ekẹ̄lẹ nakai lẹ.
29. Edšakẹ amẹteñ meikomei susu, akẹ-
ni Iuda *toọ fotro lẹ, nohewọ ni Iesu
kẹ̄lẹ akẹ: Yahe nii ni he hīaāwọ oto
gbīdšūrō lẹ, alo akẹ eñō noko ehā ohīafoi.
*12,6.
30. Kẹkẹ lẹ, beni ehé atrōma lẹ noññ
lẹ, edšẹ kpo. Ši dšẹ éna.
31. Ši beni edšẹ kpo lẹ, Iesu kẹ̄:
Agbẹnẹ áwo gbomobi lẹ hīe nyam, ni
áwo Nyoñmọ hīe nyam yẹ emli.
32. Kẹdši áwo Nyoñmọ hīe nyam yẹ
emli lẹ, *Nyoñmọ hū aawo ehīe nyam yẹ
lẹdientšẹ emli, ni eewo ehīe nyam oyá.
*12,23; 17,1—5.
33. Bii bibii, be ñō kẹkẹ efẹ ni mikẹnye
bahī ši; nyeataomi, ni bọni mikẹ̄ *Iudafoi
lẹ akẹ: Heni miyaā lẹ, nye lẹ nyenyēñ dšẹi
nyeba lẹ, nakai mikẹ̄ọnye hū agbẹnẹ nẹ.
*8,21.
34. Kitā hē miñō-hāanye, akẹ
nyesumọ nyehe; takẹ bọni mi-
sumọnye lẹ, nakai nye hū nye-
sumọa nyehe. 15,12.13.17.
35. Kẹdši nyesumoọ nyehe lẹ,
no mei fē kẹ-ale akẹ mikaselọi
dšinye.
(36—38. Mat. 26,33—35. Mar. 14,29—31. Luk. 22,31—34.)
36. Simon Petro kẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ,
nēgbẹ oyaā? Iesu herelẹ nọ ekẹ̄: Heni
*miyaā lẹ, onyēñ misẹ onyie amrō nẹ,
ši oonyie misẹ †wósẹ ko. *7,34; †21,18.19.
37. Petro kẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ, mēhewọ
minyēñ osẹ manyie amrō nẹ? Miwala
tete mañō-ñmē ši yẹ ohewọ.
38. Iesu herelẹ nọ akẹ: Ooñō owala
oñmē ši yẹ mihewọ? Lẹlẹñ, lẹlẹñ, mīkẹ̄o
akẹ: Wuọ nāñ agbẹ ni ookpá yẹ misẹ
šii etē.

Yitso 14.

Nyekayea nyetšuii; nyehea Nyoñmọ
nọ nyeyea, ni mi hū nyehea minọ nyeyea.
2. Šihīlẹhei pī yẹ mitšẹ we lẹ; dšee
nakai kūlẹ, mikẹ̄nye momo; edšakẹ mīya
ni miyasā gbẹhe matonye.
3. Ni kẹdši mite ni miyasā gbẹhe
mitonye lẹ, mibaba ekoñ ni *mibabañōnye
kẹ-ya heni midientšẹ miyọ lẹ, koni heni
miyọ lẹ nye hū nyehī dšẹi. *12,26; 17,24.
4. Ni heni miyaā lẹ, nyele, ni gbẹ lẹ
hū, nyele.
5. Toma kẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ, wọlee heni
oyaā, ni té aafe tēñ ni wọọnyē gbẹ lẹ
wọle hū?
6. Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Mi noññ dši
*gbẹ lẹ kẹ †anọkwale lẹ kẹ **wala
lẹ; ††moko baa tšẹ lẹ ñō, akẹ dša
etšō minọ.
*Heb. 10,20. †Mat. 11,27. **Ioh. 11,25. ††Rom. 5,1.2.
7. Edši nyelemi kūlẹ, nyele mitšẹ hū;
ni kẹ-dšẹ ñmẹnẹ kẹ-ya nẹ nyelelẹ, edšakẹ
nyēnalẹ.
8. Filipo kẹ̄lẹ akẹ: Nuntšọ, tšōmọwọ
tšẹ lẹ, ni no fá hāwọ.
9. Iesu kẹ̄lẹ akẹ: Dšeeñmō ni mikẹnye
yọ nẹ, olekomi lolo, Filipo? Moni enami
lẹ, ena tšẹ lẹ, ni té tēñ ni okẹ̄ọ akẹ:
Tšōmọwọ tšẹ lẹ? 12,45. Heb. 1,3.
10. Ani ohee oyee akẹ miyẹ tšẹ lẹ
mli ni tšẹ lẹ hū yẹ mimli? Wiemọi ni
mikẹnye wieọ lẹ, dšee *midientšẹ miyi
mitoọ miwieọ; ši tšẹ lẹ ni hīọ mimli
lẹ, lẹ etšuọ nitšumọi lẹ. *12,49.
11. Nyeheami nyeyea akẹ miyẹ tšẹ lẹ
mli ni tšẹ lẹ hū yẹ mimli; ši kẹ́ dšee
nakai lẹ, nyeheami nyeyea yẹ nakai
nitšumọi lẹ noññ hewọ. K. 20; 10,25.38.
12. Lẹlẹñ, lẹlẹñ, mīkẹ̄nye akẹ: Moni
heọ minọ yeọ lẹ, nitšumọi ni mitšuọ lẹ,

lẹ hũ eetšu, ni eetšu nii ní fè nomei
tete, edšakẹ mīya tšẹ lẹ ṅõ, Mar. 16,19.20.
13. ni nofẽno ni nyeakpa he fai yẹ
migbẹi anọ lẹ, no mafe, koni tšẹ lẹ hīe
aba nyam yẹ bi lẹ mli. 15,7. Mar. 11,24.
14. Kẹdši nyekpa noko he fai *yẹ
migbẹi anọ lẹ, mafe. * 16,23.24.
15. Kẹdši nyemīsumọmi lẹ, nyeaye
mikitãi lẹ anọ. 15,10. 1 Ioh. 5,3.
16. Ni mi lẹ mabi tšẹ lẹ, ni eehãnye
*hefatalọ kroko, koni ekẹnye ahī ši kẹ-ya
nãnọ; * K. 26; 15,26; 16,7.
17. *anọkwale Mumọ lẹ ni †dše lẹ
nyẽẽlẹ aṅõ lẹ, edšakẹ énaalẹ ni asaṅ
eleelẹ; ši nye lẹ nyelelẹ, edšakẹ ekẹnye
yọ, ni eehī nyemli. * 16,13. † 7,39.
18. Mišīṅnye awusãi, mība nyeṅõ.
19. Efẹ fiõ kẹkẹ ni dše lẹ enaṅmi doṅṅ;
ši nye lẹ nyemīnami; edšakẹ mihīe kã,
ni nye hũ nyehīe aakã. 16,16.
20. Nakai gbī lẹ nọ lẹ nyedientšẹ
nyeale akẹ miyẹ mitšẹ mli ni nye hũ
nyeyẹ mimli ni mi hũ miyẹ nyemli.
17,21—23.
21. Moni mikitãi lẹ yọ edeṅ ni eyeọ
nọ lẹ, lẹ dši moni sumoọmi; ni moni
sumoọmi lẹ, mitšẹ aasumọlẹ, ni mi hũ
masumọlẹ, ni *madšie mihe ši matšõlẹ.
* 2 Kor. 3,18.
22. Iuda, dšee Iskariot lẹ, kẽlẹ akẹ:
Nuntšọ, meni éba hewọ ni wọ kẹkẹ
obadšie ohe ši otšõ, ni odšieṅ otšõṅ dše lẹ?
23. Iesu here nọ ni ekẽlẹ akẹ: Kẹdši
moko mīsumọmi lẹ, eeye miwiemọ lẹ
nọ, ni mitšẹ aasumọlẹ, ni wọọba eṅõ, ni
wọkẹ eṅõ aafe wọšihīlẹhe.
K. 21; 13,34. Abẹl 8,17. Ef. 3,17.
24. Moni sumọọmi lẹ eyee miwiemọi
lẹ anọ; *ni wiemọ ní nyenuọ lẹ dšee
minõṅ, ši moṅ tšẹ ní tšũmi lẹ nõṅ. * 7,16.
25. Be mli ni mikẹnye yọ nẹ, mikẽnye
nii nẹ.
26. Ši hefatalọ lẹ, ni dši Mumọ kroṅkroṅ
lẹ, moni tšẹ lẹ batšũ yẹ migbẹi anọ lẹ,
lẹ eetšõnye nii fẽ, ni eekainye nii fẽ
ní mikẽnye lẹ. K. 16.
27. *Hedšọlẹ mišīọ mahãnye,
hedšọlẹ ni dši minõ lẹ miṅõ-
hãanye, dšee bọni dše lẹ hãa lẹ,
mihãanye nẹ. Nyetšui akayea, ni
asaṅ ekafãa. * 16,33. Fil. 4,7.

28. Nyénu akẹ *mikẽnye akẹ: Mīya
ni mība nyeṅõ. Nyemīsumọmi kũlẹ,
nyeaná mīšẹ †akẹ mīya tšẹ lẹ ṅõ, edšakẹ
mitšẹ da fèmi. * K. 3.18. † K. 6.
29. Ni agbẹnẹ mikẽnye dãni eba mli,
koni ké eba mli lẹ, ní nyehe nyeye.
30. Mikẹnye ewieṅ nibii pī doṅṅ, edšakẹ
*dše lẹṅ lumo lẹ mība, ni ebẹ noko yẹ
mimli; * 12,31. Ef. 2,2.
31. ši beni afe ní dše lẹ aná ale akẹ
mīsumọ tšẹ lẹ ni *bọni tšẹ lẹ womi kitã
lẹ nakai mifeọ hewọ lẹ: Nyetea ši,
nyehãa wọdšea biẹ. * 10,18.

Yitšo 15.

Midši anọkwa weintšo lẹ, ni mitšẹ
dši okwafonyo lẹ.
2. Mihe nine-fẽ-nine ní woo yibii lẹ,
efloọ̃, ni nofẽno ní wọọ yibii lẹ, ekplọọ̃
he, beni afe ní ewo yibii fè tšutšu lẹ.
3. Agbẹnẹ nyehe édše momo yẹ wiemọ
ní mikẹnye éwie lẹ hewọ;
4. nyehīa mimli, ni mi hũ mahī nyemli.
Takẹ bọni tšonine nyẽṅ adšẹ lẹdientšẹ
emli awo yibii akẹ dša emã weintšo lẹ
he lẹ, nakai nye hũ nyenyẽṅ akẹ dša
nyehī mimli.
5. Midši weintšo lẹ, nyedši nidši lẹ.
Moni hīọ mimli ni mi hũ mihīọ emli lẹ,
lẹ noṅṅ ewoọ yibii pī; edšakẹ *kẹ́
dšee miṅ lẹ nyenyẽṅ noko nyefe.
* 2 Kor. 3,5.
6. Kẹdši moko ehīī mimli lẹ, atšẹọlẹ
afõọ tamọ tšonine, ni egbīọ, ni abuaã
nã awoọ la mli, ni ašãa.
7. Kẹdši nyehī mimli ni miwiemọi lẹ
hī nyemli lẹ, nyeakpa nofẽno ni nyetaọọ
he fai, ni aafe aahãnye. Mar. 11,24.
8. Enẹ akẹ-woọ mitšẹ hīe nyam, kẹ́
nyewo yibii pī, ní nyetšõmọ mikaselọi lẹ.
9. Bọni tšẹ lẹ sumọmi lẹ, nakai mi
hũ misumọnye; nyehīa ši yẹ misuomọ
lẹ mli.
10. Kẹdši nyeye mikitãi lẹ anọ lẹ,
nyeahī misuomọ lẹ mli; takẹ bọni mi
hũ miye mitšẹ kitãi lẹ anọ ni mihīọ
esuomọ lẹ mli lẹ. 14,15.
11. Mikẹnye wie enẹmei, koni mimīšẹ
lẹ ahī nyemli, ni nyemīšẹ lẹ ayi. 17,13.

12. Enẹ dši mikitã, akẹ nyesumọ nyehe
tamọ bọni misumọnye lẹ. 13,34.
13. Moko bẹ *suomọ ni da fẽ enẹ, akẹ
mo aañõ ewala eńmẽ ši ehã ešientšẹmei.
*10,11. 1 Ioh. 3,16.
14. Kẹdši nyefe nii ni miwọọnye he
kitã lẹ, no lẹ mišientšẹmei dšinye. 8,31.
15. Mitšẹ́ẹ́nye nyṍdši dońń, edšakẹ
nyṍń lee noni enuntšọ feọ; ši moń šien-
tšẹmei mitšẹ́nye, edšakẹ nii fẽ ni minu
yẹ mitšẹ nã lẹ, mitšī tã mikẹ̃nye.
16. Dšee nye nyehalami, ši mi moń
mihalanye, ni mitonye koni nye hũ nyeya
ni nyeyawo yibii, ni nyeyibii lẹ ahī ši,
koni nofẽno he fai ní nyeakpa tšẹ lẹ yẹ
migbẹi anọ lẹ, eńõ-hãnye.
17. Enẹ mikẹ̃ọnye, akẹ nyesumọ nyehe.
18. Kẹdši dše lẹ mīnyẹnye lẹ, nyenáa
nyelea akẹ mi tšutšu enyẹ. 7,7.
19. Edši dše lẹń nyedšẹ kũlẹ, dše lẹ
aasumọ lẹdientšẹ emei, ši akẹ-ni nye-
dšẹẹ dše lẹń, ši mi moń mihalanye kẹ-
dšẹ dše lẹń lẹ, nohewọ dše lẹ nyẹọnye lẹ.
1 Ioh. 5,4. Ioh. 17,14.
20. Nyehīe ahīa wiemọ ni mi nońń
mikẹ̃nye lẹ nọ, akẹ: *Nyṍń efẽė enuntšọ.
Kẹ́ amẹwami yi lẹ, amẹawa nye hũ yi;
kẹ́ amẹye miwiemọ nọ lẹ, amẹaye nye
hũ nyenõ nọ. *13,16.
21. Ši amẹañõ enẹmei fẽ amẹfenye yẹ
migbẹi lẹ hewọ; edšakẹ *amẹlee moni
tšũmi lẹ. *16,3.
22. Mibaa mikẹamẹ ebawiee dšikulẹ,
amẹhe bẹ eša ko; ši enẹ lẹ amẹbẹ amẹhe
eša lẹ he lakpatõ ko.
23. Moni nyẹọmi lẹ ẽnyẹ mitšẹ hũ. 5,23.
24. Edši mitšuu nitšumọi ni mokomoko
tšuko eko dã yẹ amẹteń kũlẹ, amẹhe bẹ
aša ko; ši enẹ lẹ amẹ́na, ni kẽlẹ amẹ-
mīnyẹmi kẹ mitšẹ fẽ. 14,11.
25. Ši beni afe ni wiemọ lẹ ni ańmã
yẹ amẹmla lẹ mli akẹ: "Amẹnyẹmi
yakatfã" lẹ aná aba mlí. Lal. 69,5.
26. Ši *hefatalọ lẹ, ni †mibatšũlẹ
nyeńõ kẹ-adšẹ tšẹ lẹ ńõ lẹ, moni dši
anọkwale Mumọ lẹ ni dšẹọ tšẹ lẹ ńõ
baã lẹ, lẹ, kẹ́ eba lẹ, eeye mihe odase;
*14,26. †Luk. 24,49.
27. ni nye hũ nyeaye odase, edšakẹ
nyekẹmi yọ kẹ-dšẹ šišidšẽ. Bọf. 1,8; 5,32.

Yitšo 16.

Mikẹ̃nye nii nẹ, beni afe ni nyenãdši
akatõtõ. 14,29.
2. Amẹafienye kẹ-adšẹ kpẽhei lẹ. Ni
be baba tete, ni mofẽmo ni gbeọnye lẹ
aasusu akẹ ekẹ-mīdšá Nyońmọ. Mat. 24,9.
3. Ni amẹafe enẹmei, edšakẹ amẹlee
tšẹ lẹ lo mi hũ. 15,21.
4. Ši mikẹ̃nye nii nẹ, koni, kẹ́ be lẹ
šẹ lẹ, ni nyekai akẹ mitšī tã mikẹ̃nye.
Ši kẹ-dšẹ šišidšẽ lẹ mikẹ̃ẹ̃nye nii nẹ,
edšakẹ mikẹnye yẹ.
5. Ši agbẹnẹ lẹ, *mīya moni tšũmi lẹ
ńõ, ni nyeteń moko biimi akẹ: Nẽgbẹ
oyaã? *7,33.
6. Ši ni mitšī nii nẹ atã mikẹ̃nye hewọ
lẹ, ńkọmọyeli ẽyi nyetšuiań.
7. Ši kẽlẹ mīkẹ̃nye anọkwale: ehī
hãnye akẹ mate; edšakẹ, kẹdši mīyaa lẹ,
hefatalọ lẹ bań nyeńõ; ši kẹdši mite lẹ,
mahã eba nyeńõ. 14,16.26.
8. Ni lẹ lẹ, kẹdši eba lẹ, eekã dše lẹ
yẹ eša hewọ kẹ dšalẹ hewọ kẹ kodšomọ
hewọ: 1 Kor. 14,24.
9. eša hewọ, edšakẹ amẹhee minọ
amẹyee; 3,18.
10. dšalẹ hewọ, edšakẹ mīya mitšẹ ńõ,
ni nyenańmi dońń; Bọf. 5,31. Rom. 4,25.
11. kodšomọ hewọ, edšakẹ akodšo dše
nẹń lumo lẹ. 12,31; 14,30.
12. Miyẹ nii pī lolo ni makẹ̃nye; ši
nyenyẽń mli nyemõ amrõ nẹ; 1 Kor. 3,1.
13. ši kẹ́ lẹ, anọkwale Mumọ lẹ, ená
eba lẹ, eetšõnye anọkwale lẹ fẽ mli
gbẹ; edšakẹ etoń lẹdientšẹ eyi ewień;
ši moń nofẽno ni eenu lẹ, no eewie, ni
nii ni baã lẹ, eetšī tã etšõnye.
14,26. 1 Ioh. 2,27.
14. Lẹ ebawo mihīe nyam, edšakẹ eeńõ
minõ lẹ eko ni eetšī tã etšõnye.
15. Nii fia *ni dši tšẹ lẹ nõ lẹ, minõń;
nohewọ ni mikẹ̃ akẹ: Ebańõ minõ lẹ
eko, ni etšī tã etšõnye lẹ, *17,10.
16. Efẹ fiõ, ni nyenańmi, ni asań efẹ
fiõ, ni nyebanami; edšakẹ mīya tšẹ lẹ ńõ.
14,19.
17. Kẹkẹ ni ekaselọi lẹ ateń meikomei
bibī amẹhe akẹ: Meni dši noni ekẹ̃ọwọ
nẹ: Efẹ fiõ, ni nyėnańmi, ni asań efẹ
fiõ, ni nyebanami, ni asań: mīya tšẹ lẹ ńõ?

18. Nohewo̱ le̱ ame̱kē̱: Meni dši noni
ekē̱o̱ ne̱: Efe̱ fiō? Wo̱lee noni ekē̱o̱ ne̱.
19. Agbe̱ne̱ Iesu na ake̱ ame̱mītao ake̱
ame̱bio̱le̱, ni ekē̱ame̱ ake̱: Ni mikē̱: Efe̱
fiō ni nyenaṅmi, ni asaṅ efe̱ fiō ni nye-
banami le̱, no nyebibīo̱ nyehe ne̱?
20. Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱: Nye le̱
nyebafó ni nyebawo yāra, ši dše le̱ banyá;
nye le̱ nyebaye ṅko̱mo̱, ši nye-ṅko̱mo̱yeli
le̱ aatšṓ mīše̱.
21. Ké̱ yō mīkōmo̱ le̱, ehao̱o̱, edšake̱
eṅmle̱tſā le̱ eše̱; ši beni éfó̱ bi le̱ se̱ le̱,
ekaii hedšramo̱ le̱ doṅṅ ye̱ mīše̱ ni enáa
ake̱ éfó̱ gbomo ke̱-ba dše le̱ṅ le̱ hewo̱.
Ies. 26,17.
22. Nohewo̱ le̱ nye bū, agbe̱ne̱ nyemīye
ṅko̱mo̱ moṅ; ši mibananye ekoṅ, ni
nyetšui aanyō nyemli, ni nyemīše̱ le̱
moko šōṅ ye̱ nyedeṅ;
23. ni *no gbī le̱ no̱ le̱ nyebiṅmi
nokonoko. Le̱le̱ṅ, le̱le̱ṅ, mīkē̱nye ake̱:
Nofēno he †fai ni nyeakpa tše̱ le̱ ye̱
migbe̱i ano̱ le̱, eehānye. *14,20; †14,13.14.
24. Ke̱-baši be ne̱ le̱ nyekpako noko
he fai ye̱ migbe̱i ano̱; nyekpaä fai, ni
nyeaná, koni *nyemīše̱ le̱ ayi. *15,11.
25. Nii ne̱, abe̱buai amli mike̱nye wieo̱
ye̱ ne̱; ši be mība, ni mike̱nye ewieṅ
ye̱ abe̱buai amli doṅṅ, ši moṅ faṅṅ
madšadše tše̱ le̱ he sane matšōnye.
26. Nakai gbī le̱ no̱ le̱ nyeakpa fai ye̱
migbe̱i ano̱, ši mikē̱ē̱nye ake̱ mi mabi
tše̱ le̱ mahānye;
27. edšake̱ *tše̱ le̱ dientše̱ mīsumo̱nye,
edšake̱ nye hū nyemīsumo̱mi, ni nyehe
nyeye ake̱ Nyoṅmo̱ ṅō midše̱. *14,21.
28. Tše̱ le ṅō midše̱ miba dše le̱ mli,
asaṅ mīdše dše le̱ṅ maya tše̱ le̱ ṅō.
29. Ekaselo̱i le̱ kē̱le̱ ake̱: Na, agbe̱ne̱
owie faṅṅ ni owiee ye̱ *abe̱bua mli.
*K. 25.
30. Agbe̱ne̱ wo̱yo ake̱ ole nii fē ni
ehīaa ake̱ moko bio̱o sane ko; ene̱ wo̱ke̱-
heo̱ wo̱yeo̱, ake̱ Nyoṅmo̱ ṅō odše̱.
31. Iesu hereame̱ no̱ ake̱: Agbe̱ne̱ nye-
mihe nyemīye?
32. Na, ṅmle̱tſā le̱ mība ni eše̱ po, ni
*nyebagbe̱ nyefā ni mofēmo aako̱ egbe̱,
ni nyeašī mikome; ši dšee †mikome ni,
edšake̱ tše̱ le̱ ke̱mi ye̱.
*Zak. 13,7. Mat. 26,31. Mar. 14,27. †Ioh. 8,29.
33. Mikē̱nye nii ne̱, koni *nyewo nyetšui
ye̱ mimli. Dše le̱ṅ le̱, hedšramo̱ nye-
náa, ši kēle̱ nyetšui anyōa nyemli: míye
dše le̱ no̱ †kūnim. *14,27. Rom. 5,1. †1 Ioh. 5,4.

Yitšo 17.

Nii ne̱ Iesu wie, ni ehole ehīṅme̱ii
ano̱ ke̱-te ṅwei, ni ekē̱: Atā, ṅmle̱tſā le̱
éše̱: wo obi le̱ hīe nyam, koni obi le̱
hū awo ohīe nyam;
2. take̱ bo̱ni ohāle̱ *hegbe̱ ye̱ helo
fē no̱, koni mei fē ní oṅō-hāle̱ le̱, ehā-
ame̱ nāno̱ wala le̱. *Mat. 11,27.
3. Ši ene̱ dši nāno̱ wala le̱, ake̱
ame̱le bo, *ano̱kwa Nyoṅmo̱ kome
le̱, ke̱ Iesu Kristo, moni otšū le̱.
*1 Ioh. 5,20.
4. Mi le̱ miwo ohīe nyam ye̱ šikpoṅ
le̱ no̱, ake̱-ni nitšumo̱ le̱ ní oṅō-hāmi
tšumo̱ le̱, migbe nā le̱.
5. Ni agbe̱ne̱, Atā, ṅō anumnyam ní
miyo̱ ye̱ oṅō dāni dše le̱ yo̱ le̱ owo
mihīe nyam. K. 24; 1,1. Fil. 2,6.
6. Midšie ogbe̱i le̱ aši mitšō gbomei
ní oṅōame̱ ke̱-dše̱ dše le̱ṅ *ohāmi le̱.
Onii dšiame̱, ni oṅōame̱ ohāmi, ni ame̱ye
owiemo̱ le̱ no̱. *K. 9.
7. Agbe̱ne̱ ame̱le ake̱, nii fiā ní oṅō-
hāmi le̱, oṅō edše̱,
8. edšake̱ wiemo̱i le̱ ní oṅō-hāmi le̱,
miṅō-hāame̱; ni amé̱hé̱, ni *ame̱ná ame̱le
kre̱dē̱ ake̱ oṅō midše̱, ni ame̱he ame̱ye
ake̱ bo otšūmi. *16,30.
9. Mi le̱, ame̱ mibio̱ mahā; dšee dše
le̱ mibio̱ mahā, ši moṅ mei ní *oṅō-
hāmi le̱, edšake̱ onii dšiame̱; *6,37.44.
10. ni minii fē le̱ onōṅ, ni *onō hū
le̱ minōṅ, ni mihīe éba nyam ye̱ ame̱mli.
*16,15
11. Ni mibe̱ dše le̱ mli doṅṅ, ši mene̱mei
ye̱ dše le̱ mli, ni mi le̱ mība oṅō. Atā
kroṅkroṅ, mei ní oṅō-hāmi ne̱, toame̱ ye̱
ogbe̱i le̱ amli, beni afe ní ame̱fe ekome
*tamo̱wo̱. *10,30.
12. Beni mike̱ame̱ yo̱ dše le̱ mli le̱,
mitoame̱ ye̱ ogbe̱i le̱ amli; mei ní oṅō-
hāmi le̱, mibu ame̱he, ni ame̱teṅ *moko-
moko elādšeko, dša lādšemo̱ bi le̱, koni
noni †aṅmā le̱ aba mli.
*6,39. †Lal. 41,10; 109,8.
13. Ši agbe̱ne̱ le̱, mība oṅō, ni mīwie

nii nẹ yẹ dše lẹ mli, koni amẹná mimīšẹ lẹ ni eye mũ yẹ amẹmli. 15,11.

14. Míṅõ owiemọ lẹ mīhãamẹ, ni dše lẹ mīnyẹamẹ, edšakẹ amẹdšẹẹ dše lẹ mli, takẹ bọni mi hũ midšẹẹ dše lẹ mli lẹ. 15,19.

15. Mibii akẹ odšieamẹ kẹ-dšẹ dše lẹ mli, ši moṅ akẹ *obu amẹhe yẹ efõṅ lẹ mli. *2 Tes. 3,3.

16. Amẹdšẹẹ dše lẹ mli, takẹ bọni mi hũ midšẹẹ dše lẹ mli lẹ.

17. Femọamẹ kroṅkroṅ yẹ onọkwale lẹ mli; owiemọ lẹ anọkwaleṅ. 6,63.

18. Takẹ bọni otšũmi dše lẹ mli lẹ, nakai noṅṅ mi hũ mitšũọamẹ dše lẹ mli. 20,21.

19. Ni amẹhewọ midientšẹ mifeọ mihe kroṅkroṅ lẹ, koni amẹ hũ afeamẹ kroṅkroṅ yẹ anọkwale mli. Heb. 10,10.

20. Ši dšee menẹmei ahewọ kẹkẹ mibiọ lẹ, ši mei ni bahe minọ aye yẹ amẹwiemọ nã lẹ hũ ahewọṅ;

21. koni amẹfẽ *amẹfe ekome, takẹ bọni bo, Atã, oyọ mimli ni mi hũ miyọ omli lẹ, koni amẹ hũ amẹfe ekome yẹ wọmli, koni dše lẹ ahe aye akẹ bo otšũmi. *Gal. 3,28.

22. Ni anumnyam ni oṅõ-hãmi lẹ, miṅõhãamẹ, koni *amẹfe ekome, takẹ bọni wọ hũ wọyọ ekome lẹ; *Bọf. 4,32.

23. miyẹ *amẹmli, ni bo hũ oyẹ mimli, koni amẹfe ekome kẹ-wula ši, ni dše lẹ ale akẹ bo otšũmi ni osumọọamẹ tamọ bọni osumọọmi lẹ. *1 Kor. 6,17.

24. Atã, mei ni oṅõ-hãmi lẹ, mīsumọ akẹ *heni miyọ lẹ amẹ hũ amẹkẹmi abahī dšẹi, koni amẹna minumnyam ni oṅõhãmi lẹ, edšakẹ õsumọmi dãni ato dše lẹ šiši. *12,26.

25. Atã dšalọ, dše lẹ leeo, ši mi lẹ mileo, ni menẹmei le akẹ bo otšũmi;

26. ni midšie ogbẹi lẹ kpo mitšõamẹ, ni masa madšielẹ kpo matšõ, koni suomọ ni okẹ-sumọmi lẹ ahī amẹmli, ni mi hũ mahī amẹmli.

Yitšo 18.

Beni Iesu wie wiemọi nẹ lẹ, ekẹ ekaselọi lẹ dše kpo amẹyafo Kedron fã lẹ, kẹ-te heni trom ko yọ lẹ, ni ekẹ ekaselọi lẹ te mli.

Mat. 26,36. Mar. 14,32. Luk. 22,39. 2 Sam. 15,23.
(2—11. Mat. 26,47—56. Mar. 14,43—52. Luk. 22,47—53.)

2. Ši Iuda, moni yatšõ esẹgbẹ lẹ, hũ le dšẹi, edšakẹ Iesu kẹ ekaselọi lẹ fọõ kpẽ *yẹ dšẹi. *Luk. 21,37.

3. Agbẹnẹ Iuda yaṅõ asrafoi kẹ tšũdši kẹ-dšẹ osọfonukpai kẹ Farisifoi lẹ aṅõ, ni amẹhīehīe kanei kẹ hai kẹ dadei kẹ-ba dšẹi.

4. Kẹkẹ lẹ, akẹ-ni Iesu *le nii fiã ni baã enọ lẹ, edše kpo ni ekẹ̃amẹ akẹ: Namo nyetaoọ? *19,28.

5. Amẹherelẹ nọ akẹ: Iesu, Nazarenyo lẹ. Iesu kẹ̃amẹ akẹ: Mi nẹ. Ši Iuda, moni yatšõ esẹgbẹ lẹ, hũ kẹamẹ damọ ši.

6. Agbẹnẹ beni ekẹ̃amẹ akẹ: Mi nẹ lẹ, amẹnã sẹsẹ ni amẹyagbẽgbẽ ši.

7. Kẹkẹ lẹ esã ebiamẹ ekoṅ akẹ: Namo nyetaoọ? Ni amẹkẹ̃: Iesu, Nazarenyo lẹ.

8. Iesu here nọ akẹ: Míkẹ̃nye akẹ miṅ; nohewọ lẹ, kẹdši mi nyetaoọ lẹ, nyehãa menẹmei ayaã.

9. Koni *wiemọ ni ewie akẹ: Mei ni oṅõ-hãmi lẹ, mihãko amẹteṅ moko alãdše lẹ, aba mli. *17,12.

10. Kẹkẹ lẹ Simon Petro hīe klante, ni egbla ni eṅõ-bã osọfonukpa lẹ nyóṅ lẹ ni efo eninedšũrõ toi; ši nyóṅ lẹ gbẹi dši Malko.

11. Nohewọ lẹ Iesu kẹ̃ Petro akẹ: Ṅõ oklante lẹ owo ehebo lẹ mli. Ani *kpulu ni mitšẹ ṅõ-hãmi lẹ, mikanu? *Mat. 26,39.

(12—27. Mat. 26,57—75. Mar. 14,53—72. Luk. 22,54—71.)

12. Kẹkẹ ni asrafoi lẹ kẹ asafoatšẹnukpa lẹ kẹ Iudafoi lẹ atšũdši lẹ mõ Iesu ni amẹfīlẹ,

13. ni amẹkplalẹ kẹ-te Hana ṅõ tšutšu, edšakẹ Kaiafa ni yeọ osọfonukpa yẹ nakai afi lẹ nọ lẹ šãnũ dšilẹ.

14. Ši Kaiafa dši *moni wọ Iudafoi lẹ aṅã, akẹ ehī akẹ mokome gboọ yẹ maṅ lẹ nãdšiaṅ. *11,49.50.

15. Ni Simon Petro kẹ kaselọ kroko hũ nyie Iesu sẹ. Ši osọfonukpa lẹ le nakai kaselọ lẹ, ni ekẹ Iesu bote osọfonukpa lẹ mõ te lẹṅ;

16. ši Petro damọ agbó lẹ sẹ. Nohewọ lẹ nakai kaselọ kroko lẹ ni osọfonukpa

lẹ lelẹ lẹ dše kpo, ni eyakẽ yõ ni buọ šĩnã lẹ nã lẹ, ni eṅõ Petro kẹ-ba šĩa lẹ.

17. Kẹkẹ lẹ oblayõ lẹ ni buọ šĩnã lẹ nã lẹ kẽ Petro akẹ: Té bo hũ nũ nẹ kaselọi lẹ eko dšio? Ekẽ: Dabi.

18. Ši nyṍdši lẹ kẹ tšũdši lẹ damọ dšẹi, amẹkẹ ṅãi ešẹre la, edšakẹ fẽi yẹ, ni amẹmĩw̃ere; ni Petro hũ kẹamẹ damọ ši ẽw̃ere eko.

19. Agbẹnẹ osọfonukpa lẹ bi Iesu ekaselọi lẹ kẹ etšõmọ lẹ he sãdši.

20. Iesu herelẹ nọ akẹ: Faṅṅ miwieọ yẹ mitšõọ dše lẹ. Dãnẹ mitšõọ nii yẹ kpẽhei lẹ kẹ sọlemọwe lẹ, heni Iudafoi lẹ fẽ kpeọ yẹ lẹ, ni miwiee nokonoko yẹ dũdšiaṅ. 7,14.26.

21. Mẽba obiọmi moṅ? Bi mei ni baboọmi toi lẹ noni mikẽọamẹ; na, menẹmei le nii ni mikẽọ lẹ.

22. Ši beni ewie nẹkẹ lẹ, tšũdši ni damọ ši lẹ ateṅ mokome gba Iesu mã ni ekẽ: Hetõ ni ohã osọfonukpa lẹ nẹ?

23. Iesu herelẹ nọ akẹ: Kẹdši mikẽ efõṅ ko lẹ, ye efõṅ lẹ he odase, ši kẹ́ ekpakpaṅ lẹ, mẽhewọ oyiọmi mọ? —

24. Ni Hana hã akẹlẹ te osọfonukpa Kaiafa ṅõ yẹ kpã mli.

25. Ši Simon Petro damọ ši ẽw̃ere la. Agbẹnẹ amẹkẽlẹ akẹ: Té bo hũ ekaselọi lẹ eko dšio? Etšo ni ekẽ akẹ: Dabi.

26. Osọfonukpa lẹ nyṍdši lẹ ateṅ mokome, ni dši moni Petro fo etoi lẹ wekunyo, kẽ: Ani minaao kẹlẹ yẹ trom lẹ mli?

27. Ni Petro tšo ekoṅ, kẹkẹ noṅṅ ni wuọ gbẽ.

(28—19,15. Mat. 27,2.11—30. Mar. 15,1—19. Luk. 23,1—25.)

28. Kẹkẹ ni amẹkpla Iesu kẹ-dšẹ Kaiafa ṅõ kẹ-te kodšomọhe lẹ. Ni ešẹ mãṅkẽ. Ni amẹdientšẹ lẹ amẹbotee kodšomọhe lẹ, koni amẹkabule amẹhe, beni afe ni amẹwo Hehõ lẹ yeli.

29. Agbẹnẹ Pilato dše kpo ba amẹṅõ ni ekẽ: Mẽ nãflọmọ nyekẹ-ba yẹ nũ nẹ he?

30. Amẹhere nọ amẹkẽlẹ akẹ: Dšee efõṅfelọ dšilẹ dšikũlẹ, wọkẹlẹ ebahãão.

31. Kẹkẹ lẹ Pilato kẽamẹ akẹ: Nyeṅõalẹ, ni nyedientšẹ nyeyakodšoalẹ yẹ *nyemla lẹ nã. Ni Iudafoi lẹ kẽlẹ akẹ: Wọ lẹ wọbẹ hegbẹ akẹ wọgbeọ moko. *19,6.7.

32. Koni Iesu wiemọ ni *ewie eṅõ-tšõ nõ gbẽle ni ebagbo lẹ aba mli. *12,32.33. Mat. 20,19.

33. Kẹkẹ lẹ Pilato sã bote kodšomọhe lẹ ekoṅ, ni etšẽ́ Iesu, ni ekẽlẹ akẹ: Aní bo dši Iudafoi amaṅtšẹ lẹ?

34. Iesu herelẹ nọ akẹ: Bodientšẹ oyi oto owieọ enẹ nẹ, alo meikomei gbao nakai yẹ mihe?

35. Pilato here nọ ni ekẽlẹ akẹ: Ani Iudanyo dšimi? Bodientšẹ omaṅbii kẹ osọfonukpai lẹ ṅõo hãmi. Meni ofe?

36. Iesu here nọ akẹ: Mimaṅtšẹyeli lẹ dšẹẹ dše neṅ; mimaṅtšẹyeli lẹ dšẹ dše nẹ mli dšikũlẹ, misúọlọi lẹ aaple he, koni akaṅõmi ahã Iudafoi lẹ; ši enẹ lẹ, mimaṅtšẹyeli lẹ dšẹẹ biẹ.

37. Nohewọ lẹ Pilato kẽlẹ akẹ: Bẽlẹ maṅtšẹ dšio kẽ? Iesu here nọ akẹ: Okẽ; edšakẹ maṅtšẹ dšimi. Mi lẹ, enẹhewọ afọmi ni enẹhewọ noṅṅ miba dše lẹ mli, koni mibaye anọkwale lẹ he odase. Mofẽmo ni dšẹ anọkwale lẹ mli lẹ nuọ migbẽ. 1 Tim. 6,13.

38. Pilato kẽlẹ akẹ: Meni dši anọkwale? Ni beni ekẽ enẹ lẹ, edše kpo kẹ-te Iudafoi lẹ aṅõ ekoṅ, ni eyakẽamẹ akẹ: Mi lẹ minaa fọbũsane ko kwrã yẹ ehe.

39. Ši nyeyẹ gbẹnã ko akẹ miṅmẽọ mokome he mihãanye yẹ Hehõ gbĩdšũrõ lẹ nọ; nohewọ lẹ, nyemĩsumọ akẹ miṅmẽ Iudafoi lẹ amaṅtšẹ lẹ he mihãnye lo?

40. Kẹkẹ lẹ amẹfẽ amẹblọ ekoṅ amẹkẽ: Dšee moneṅ, ši Baraba moṅ! Tšẹ Baraba lẹ, odšotfalọṅ.

Yitšo 19.

Kẹkẹ ni Pilato ṅõ Iesu ni eyilẹ kplebii,

2. ni asrafoi lẹ ṅõ ṅmei amẹfe akekre ni amẹkẹ-fĩ eyitšo, ni amẹwolẹ atade tšuru ko,

3. ni amẹba eṅõ amẹbakẽ: Oñẽ, Iudafoi amaṅtšẹ! ni amẹgblalẹ mãi.

4. Kẹkẹ ni Pilato dše kpo ekoṅ ni ekẽamẹ akẹ: Na, mikẹlẹ edše kpo kẹ-ba nyeṅõ, koni nyená nyele akẹ minaa fọbũsane ko yẹ ehe.

5. Agbẹnẹ Iesu dše kpo, ni ṅmei akekre lẹ fĩ eyitšo ni ewo atade tšuru lẹ. Ni ekẽamẹ akẹ: Na, gbomo lẹ!

6. Agbẹnẹ, beni osọfonukpai lẹ kẹ tšūdši lẹ nalẹ lẹ, amẹblọ amẹkẽ: Sẹñmọ, sẹñmọlẹ! Pilato kẽamẹ akẹ: Nyedientšẹ nyeñōalẹ ni nyeyasẹñalẹ mọ, edšakẹ mi lẹ minaa fọbūsane ko yẹ ehe.

7. Iudafoi lẹ herelẹ nọ akẹ: Wọ lẹ wọyẹ mla, ni wọmla lẹ nā lẹ esa gbēle, edšakẹ efe ehe Nyoñmọ bi.
10,33. 3 Mose 24,16.

8. Nohewọ lẹ, beni Pilato nu nẹkẹ wiemọ nẹ, eše gbeyei fè tšutšu lẹ;

9. ni ebote kodšomọhe lẹ ekoñ, ni ekẽ Iesu akẹ: Nẽgbẹ odšẹ? Ši Iesu efoo edāñ.

10. Ni Pilato kẽlẹ akẹ: Okẹmi ewiee? Ani olee akẹ miyẹ hegbẹ akẹ misẹñọo, ni miyẹ hegbẹ hū akẹ miñmẽọ ohe?

11. Iesu here nọ akẹ: Kẽ dšee ñwei adšẹ añō-hāo lẹ, kūlẹ onáñ hewalẹ ko yẹ minọ; nohewọ lẹ moni dšiemi wo edeñ lẹ he eša lẹ da fè onō lẹ.

12. Kẹ-dšẹ no nọ lẹ Pilato tao ehe añmẽ; ši Iudafoi lẹ blọ akẹ: Kẹdši oñmẽ monẹ he lẹ, odšee Kaisare šientšẹ; mofẽmo ni feọ ehe mañtšẹ lẹ, ete ši ewo Kaisare.

13. Nohewọ lẹ, beni Pilato nu nẹkẹ wiemọi nẹ, ekẹ Iesu dše kpo, ni eyatá kodšomọsẽi lẹ nọ, yẹ heni atšẹ́ọ dšẹi akẹ Tẹkamọ, ni Hebri wiemọ mli lẹ atšẹ́ọlẹ Gabata lẹ.

14. Ši Hehō lẹ sāmọ-kẹ-tō-gbī ni, ni aafe fane ñmlẹ nyoñma kẹ enyọ mli. Ni ekẽ Iudafoi lẹ akẹ: Na, nyemañtšẹ lẹ!

15. Ši amẹ lẹ amẹblọ amẹkẽ: Okẹlẹ aya, okẹlẹ aya! *sẹñmọlẹ! Pilato kẽamẹ akẹ: Nyemañtšẹ lẹ, misẹñlẹ lo? Osọfonukpai lẹ here nọ akẹ: Wọbẹ mañtšẹ ko akẹ dša Kaisare. *K. 6.

(16—30. Mat. 27,31—50. Mar. 15,20—37. Luk. 23,26—46.)

16. Kẹkẹ ni eñōlẹ ehāamẹ, ni ayasẹñlẹ. Ni amẹñō Iesu kẹ-te.

17. Ni lẹdientšẹ etẽre esẹñmọtšo lẹ kẹ-te heni atšẹ́ọ yitšoñoñohe, ni Hebri mli lẹ atšẹ́ọlẹ Golgota lẹ;

18. dšẹi amẹyasẹñlẹ yẹ; ni amẹkẹ meikrokomei enyọ fata ehe, mokome yẹ biẹ ni mokome hū yẹ biẹ, ni Iesu ye teñ.

19. Ni Pilato ñmā wolo ko ekpẹtẹ sẹñmọtšo lẹ yiteñ; bọni eñmā nẹ: Iesu, Nazarenyo, Iudafoi lẹ amañtšẹ lẹ.

20. Agbẹnẹ nẹkẹ wolo nẹ Iudafoi lẹ ateñ mei pī kane, edšakẹ heni asẹñ Iesu yẹ lẹ bẹñkẹ mañ lẹ; ni añmā yẹ Hebri kẹ Hela kẹ Roma wiemọ mli.

21. Nohewọ lẹ Iudafoi lẹ asọfonukpai lẹ kẽ Pilato akẹ: Kāñmā akẹ: Iudafoi lẹ amañtšẹ lẹ, ši moñ akẹ lẹ ekẽ akẹ: Midši Iudafoi lẹ amañtšẹ lẹ.

22. Pilato here nọ akẹ: Noni miñmā lẹ, miñmā.

23. Agbẹnẹ asrafoi lẹ, beni amẹsẹñ Iesu lẹ, amẹkọ̃lọ etadei lẹ, ni amẹdša mli mlidšāi edfẹ, asrafonyo kome nō ekome, kẹ flaka lẹ hū. Ši flaka lẹ bẹ tšāmọhe, alò kẹ-dšẹ ñwei kẹ-yi ši.

24. Nohewọ lẹ amẹkẽ yẹ amẹteñ akẹ: Nyekahāa wọgblaā no mli, ši nyehāa wọfōa nọ ošiki, ni wọna mo nō ní aatšō. Koni ñmālẹ ní kẽ akẹ: *"Amẹdša mitadei lẹ amli amẹhā amẹhe, ni mihebo lẹ amẹfō nọ ošiki" lẹ aba mli. Nohewọ asrafoi lẹ fe nakai lẹ. *Lal. 22,19.

25. Ši Iesu nye kẹ enye nyemiyō, Maria, Klopa ñā lẹ, kẹ Maria Magdalēna damọ Iesu sẹñmọtšo lẹ masẹi.

26. Nohewọ lẹ, beni Iesu na enye kẹ kaselọ *ni esumoọ lẹ damọ ši lẹ, ekẽ enye akẹ: Awó, obí nẹ! *13,23.

27. Fe sẹ lẹ ekẽ kaselọ lẹ akẹ: Na, onye nẹ! Ni kẹ-dšẹ nakai ñmlẹtfā lẹ nọ lẹ kaselọ lẹ ñōlẹ kẹ-te lẹdientšẹ ewe.

28. Ní enẹ sẹ lẹ, akẹ-ni Iesu *le akẹ ágbe nii fō nā momo lẹ, beni afe ní †ñmālẹ lẹ aba mli lẹ, ekẽ: Kūmai mīyemi. *13,3; 18,4. †Lal. 22,16.

29. Agbẹnẹ nō mā dšẹi kẹ emli ašiñ obō; ni amẹñō ñsọñkotša amẹtšọ *ašiñ lẹ mli, ni amẹñō-mā hisopotšo nā, ni amẹñō-to enā. *Lal. 69,22.

30. Agbẹnẹ beni Iesu he ašiñ lẹ, ekẽ: A'gbe nā! ni emā eyi ši, ni eñō emumọ lẹ ehā.

31. Kẹkẹ ni Iudafoi lẹ yakpa Pilato fai akẹ akūmọ amẹnādši ni adšieamẹ, beni afe ní amẹgbohīī lẹ akahī sẹñmọtšo lẹ nọ yẹ hedšẹ́mọgbī lẹ nọ, edšakẹ hesāmọ-kẹ-tō-gbī ni, ni nakai hedšẹ́mọgbī lẹ gbī wulu ni. 5 Mose 21,23.

32. Nohewo̱ le̱ asrafoi le̱ te ni ameya-
kũmo̱ mei ni ase̱ǹ afata ehe le̱ anãdši,
kleǹkleǹmo le̱ ke̱ moni dši enyo̱ le̱ fẽ.
33. Ši beni ame̱še̱ Iesu no̱ ní ame̱na
ake̱ égbo momo le̱, le̱ le̱ ame̱kũmo̱o̱
enãdši;
34. ši moǹ asrafoi le̱ ateǹ mokome ke̱
akplo̱ tšu eǹmãwuaǹ, ni amrõ le̱ lá ke̱
nu dše̱ mli ho.
35. Ni moni na le̱, le̱ eye he odase ne̱,
ni edase le̱ ano̱kwaǹ, ni ele ake̱ ano̱kwale
ewieo̱, koni nye hũ nyehé nyeye.
36. Edšake̱ afe nii ne̱, koni noni *aǹmã
ake̱: "Akũǹ ewú ko" le̱ aba mli.
*2 Mose 12,46.
37. Ni asaǹ *ǹmãle̱ kroko kẽ̱: "Ame̱-
akwe̱ moni ame̱tšule̱ nõ le̱."
*Zak. 12,10. Kpods. 1,7.
(38—42. Mat. 27,57—61. Mar. 15,42—47. Luk. 23,50—55.)
38. Ni nii ne̱ ase̱ le̱ Iosef ni dše̱
Arimatia ní dši Iesu kaselo̱, ši Iudafoi
le̱ ašemo̱ hewo̱ le̱ edšiee ehe ši le̱, eyabi
Pilato, koni ehã eyadšie Iesu gbonyo le̱;
ni Pilato hãle̱ hegbe̱. Nohewo̱ le̱ ete
ni eyadšie Iesu gbonyo le̱ ke̱-te.
39. Ni Nikodemo, moni *tšutšu ko ní
eba Iesu ǹõ nyõǹ le̱, hũ ke̱ †mire ke̱
aloë ní afutu aafe nsẽnite̱i oha ba.
*3,2. †Mat. 2,11.
40. Ke̱ke̱ ni ame̱ǹõ Iesu gbonyo le̱, ni
ame̱ke̱ klalai le̱ ke̱ tšofãi le̱ fĩmo̱le̱,
tamo̱ bo̱ni Iudafoi feo̱ fũo̱ mo le̱.
41. Ši heni ase̱ǹle̱ ye̱ le̱, trom ko ye̱
dše̱i, ni sãǹ hẽ ko ye̱ trom le̱ mli ní
atoko moko ye̱ mli pẽǹ;
42. nohewo̱ le̱ ame̱yato Iesu ye̱ dše̱i
ye̱ Iudafoi le̱ ahesãmo̱-ke̱-tõ-gbĩ le̱ hewo̱,
edšake̱ sãǹ le̱ be̱ǹke̱.

Yitšo 20.

(20,1—18. Mat. 28,1—10. Mar. 16,1—11. Luk. 24,1—12.)
Ši otši le̱ǹ kleǹkleǹ gbĩ le̱ no̱ mãǹkẽ-
mrã beni hie náko agble le̱, Maria
Magdalẽna ba sãǹ le̱ he, ni ena ake̱
adšie te̱ le̱ ke̱-dše̱ bu le̱ nã.
2. Ke̱ke̱ ni eša foi, ni eba Simon
Petro ke̱ kaselo̱ kome le̱ ni Iesu *su-
mo̱o̱le̱ le̱ ǹõ, ni ebake̱ame̱ ake̱: Ame̱wó
Nuntšo̱ le̱ ke̱-dše̱ bu le̱ mli, ni wo̱lee
heni ame̱ke̱le̱ eyaǹmẽ. *13,23.
3. Nohewo̱ le̱ Petro ke̱ nakai kaselo̱
kome le̱ dše kpo, ni ame̱yiǹ ke̱-mĩya sãǹ
le̱ he.
4. Ni ame̱yi enyo̱ le̱ fẽ ame̱wo foi; ši
kaselo̱ kome le̱ ho Petro nã, ni le̱ tšutšu
eše̱ sãǹ le̱ he;
5. ni beni emã eyi ši ekwe̱ mli le̱,
ena klalai le̱ dfere ši, ši eyaa mli.
6. Ke̱ke̱ ni Simon nyie ese̱ ke̱-ba, ni
ebabote bu le̱ mli, ni ena klalai le̱ dfere ši;
7. ši *duku ni ake̱-fĩ eyitšo le̱ kãã
klalai le̱ amase̱i, ši moǹ akũmo̱ mli ni
ekã hekroko bãnẽ. *11,44.
8. Ke̱ke̱ le̱ agbe̱ne̱ kaselo̱ kome le̱ hũ
ni ba sãǹ le̱ he tšutšu le̱ bote mli, ni
ena, ni ehé eye;
9. edšake̱ ame̱náko ame̱le ǹmãle̱ le̱ ní
kẽ̱o̱ ake̱ dša ete ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateǹ le̱.
1 Kor. 15,4. Bof. 2,24—32.
10. Ke̱ke̱ ni kaselo̱i le̱ kũ ame̱se̱ ke̱-te
ame̱we.
11. Ši Maria damo̱ sãǹ le̱ se̱gbe̱ ẽfõ.
Ni beni efóo̱ le̱, emã eyi ši ekwe̱ bu le̱ mli,
12. ni ena ǹweibo̱foi enyo̱ ní wo nii
ye̱dši trá ši ye̱ heni Iesu gbonyo le̱ kã
le̱, mokome ye̱ yitšogbe̱ ni mokome hũ
ye̱ nãdšiašigbe̱.
13. Ni ame̱ke̱le̱ ake̱: Awó, mẽba ofóo̱?
Eke̱ame̱ ake̱: Edšake̱ ame̱wó mi-Nuntšo̱
le̱ ke̱-te, ni milee heni ame̱ke̱le̱ eyaǹmẽ.
14. Ni beni ekẽ ne̱ke̱ le̱, etšõ ehe ekwe̱
ese̱, ni ena Iesu damo̱ ši, ši elee ake̱
Iesu ni.
15. Iesu kẽ̱le̱ ake̱: Awó, mẽba ofóo̱?
Le̱ le̱ esusu ake̱ bene̱ tromsãlo̱ le̱ ni, ni
ekẽ̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, ké̱ bo owóle̱ ke̱-dše
bie̱ le̱, tšõmo̱mi heni oke̱le̱ eyaǹmẽ, koni
mayawóle̱.
16. Iesu kẽ̱le̱ ake̱: Maria! Ni etšõ ehe
ni ekẽ̱le̱ ye̱ Hebri wiemo̱ mli ake̱: Ra-
buni (ešiši dši: Tšõlo̱).
17. Iesu kẽ̱le̱ ake̱: Kãta mihe; edšake̱
mináko maya ǹwei ye̱ mitše̱ ǹõ; ši ya
*minyemimei le̱ aǹõ ni oyake̱ame̱ ake̱:
Mĩya ǹwei ye̱ mitše̱ ke̱ nye hũ nyetše̱
ke̱ mi-Nyoǹmo̱ ke̱ nye hũ nye-Nyoǹmo̱
le̱ ǹõ. *Heb. 2,11.12.
18. Maria Magdalẽna ba ni ebagba
kaselo̱i le̱ ake̱ ena Nuntšo̱ le̱, ni bo̱ni
eke̱le̱ wie ne̱.

(19—23. Mar. 16,14—18. Luk. 24,36—49.)

19. Agbẹnẹ nakai gbī lẹ ni dši otši lẹń kleńkleń gbī lẹ nońń gbẹkẹ, beni Iudafoi lẹ ašemọ hewọ lẹ ańāmọ heni kaselọi lẹ ébua amẹhe nā yẹ lẹ šīnāi lẹ, Iesu ba ni ebadamọ amẹteń ni ekẽamẹ akẹ: Hedšọlẹ ahānye!

20. Ni beni ekẽ nakai lẹ, *eńõ edẽi lẹ kẹ eńmāwuań lẹ etšõamẹ. Kẹkẹ ni kaselọi lẹ ná mīšẹ akẹ amẹna Nuntšọ lẹ. •1 Ioh. 1,1.

21. Agbẹnẹ Iesu sā kẽamẹ ekoń akẹ: Hedšọlẹ ahānye! Bọni tšẹ lẹ *tšūmi lẹ, nakai mi hū mitšūọnye nẹ. •17,18.

22. Ni beni ekẽ nakai lẹ, emū efie amẹnọ, ni ekẽamẹ akẹ: Nyehea Mumọ krońkroń lẹ!

23. *Mei ahe ešai ní nyeańõ-faamẹ lẹ, ańõ-faamẹ; ni mei ahe ešai ní nyekẹ-ato lẹ, ańõ-to. •Mat. 16,19; 18,18.

24. Ši *Toma, mei nyońma kẹ enyọ lẹ ateń mokome ni atšẽọlẹ Didimo (Atá) lẹ, bẹ amẹteń ni Iesu ba lẹ. •11,16; 14,5.

25. Nohewọ lẹ kaselọi krokomei lẹ kẽlẹ akẹ: Wọna Nuntšọ lẹ. Ši ekẽamẹ akẹ: Dša mina edeń plẹkobii lẹ anādšiań, ni mikẹ miwao eta plẹkobii lẹ anādšiań, ni mikẹ minine ehọ *eńmāwuań lẹ, dāni mahe maye. •19,34.

26. Ni gbīī kpānyọ sẹ ekoń lẹ ekaselọi lẹ yẹ tšū mli, ni Toma hū yẹ mli. Ni *ańāmọ šīnāi lẹ ni Iesu ba, ni ebadamọ amẹteń ni ekẽ: Hedšọlẹ ahānye! •K. 19.

27. No sẹ lẹ ekẽ Toma akẹ: Okẹ owao aba biẹ ni obakwẹ midẽ lẹ, ni okẹ onine abahọ mińmāwuań lẹ, ni okadše ńwane, ši moń ohe oye.

28. Toma here nọ ni ekẽlẹ akẹ: Mi-Nuntšọ kẹ *mi-Nyońmọ! •1,1.

29. Iesu kẽlẹ akẹ: Toma, ní onami hewọ lẹ, ohe oye; adšọ *mei ni-enaa ni kẽlẹ amẹhe ameye lẹ. •1 Pet. 1,8.

30. Agbẹnẹ okadii krokomei pī hū yẹ ni Iesu fe yẹ ekaselọi lẹ ahīe, ní ańmāā yẹ wolo nẹ mli;

31. ši enẹmei lẹ ańmā, koni nyehẽ nyeye akẹ Iesu dši Kristo, Nyońmọ bi lẹ, ni kẹ *nyeheọ nyeyeọ lẹ, ni nyená wala yẹ egbẹi lẹ mli. •1 Ioh. 5,13.

Yitšo 21.

Nii nẹ asẹ lẹ Iesu sā dšie ehe kpo etšõ kaselọi lẹ yẹ Tiberia ńšọ lẹ nā. Ni bọni edšie ehe kpo etšõamẹ nẹ.

2. Simon Petro kẹ Toma ni atšẽọlẹ Didimo lẹ, kẹ *Natanael ní dšẹ Kana yẹ Galilea lẹ, kẹ Zebedeo bii lẹ, kẹ ekaselọi lẹ ateń mei krokomei enyọ hū yẹ hekome kutū. •1,45.

3. Simon Petro kẽamẹ akẹ: Mīya wuo. Amẹkẽlẹ akẹ: Wọ hū wọkẹo mīya. Amẹyiń ní amẹyabote lẹlẹ mlí, ni nakai nyõ lẹń lẹ amẹgbee noko.

4. Ši beni dše tšẹreọ lẹ, Iesu badamọ ńšọ lẹ nā, ši kaselọi lẹ *lee akẹ Iesu ni. •20,14. Luk. 24,16.

5. Agbẹnẹ Iesu kẽamẹ akẹ: Bii, nyeyẹ niyenii ko lo? Amẹherelẹ nọ akẹ: Dabi. Luk. 24,41.

6. Ni ekẽamẹ akẹ: Nyefõa yā lẹ yẹ lẹlẹ lẹ ninedšūrõ gbẹ, ni nyeaná noko. Kẹkẹ ni amẹfõ, ni lõi lẹ afālẹ nā lẹ amẹnyẽẽ yā lẹ amẹgbla. Luk. 5,4—7.

7. Nohewọ lẹ kaselọ ni Iesu *sumọọ lẹ kẽ Petro akẹ: Nuntšọ lẹ ni. Agbẹnẹ, beni Simon Petro nu akẹ Nuntšọ lẹ ni lẹ, ekẹ etade lẹ ńmõ ehẹ, edšakẹ etá ši yayai, ni etū egbẽ ńšọ lẹ mli. •13,23.

8. Ši kaselọi krokomei lẹ tšõ lẹlẹ bibiõ lẹ mli kẹ-ba, edšakẹ amẹkẹ šikpoń dšekẹẹ, ši aafe ninetalọi ohai-enyọ lo nõ kẹkẹ, ni amẹmīgbla yā lẹ kẹ lõi lẹ.

9. Ši beni amẹkpleke lẹ, amẹbana ńāi kẹ la yẹ dšẹi, ni lõ dfere nọ, kẹ abolo.

10. Iesu kẽamẹ akẹ: Nyekẹ lõi ni nyegbe bianẹ lẹ eko abaā.

11. Simon Petro te lẹlẹ lẹ mli, ni eyagbla yā lẹ kẹ-ba šikpoń kẹ emli lõí wudši obõ, oha kẹ nyońmai-enumọ kẹ etẽ; ni tšẹ lõi lẹ fá nẹkẹ moń, ši kẽlẹ yā lẹ gblaa.

12. Iesu kẽamẹ akẹ: Nyebakpaā nyená noko. Ni kaselọi lẹ ateń moko ekaalẹ bimọ akẹ: Namo dšio? edšakẹ amẹle akẹ Nuntšọ lẹ ni.

13. Kẹkẹ ni Iesu ba ni *ebakọ abolo lẹ, ni eńõ-hāamẹ, kẹ lõ lẹ hū. •6,11.

14. Šii etẽ nẹ ni Iesu dšie ehe kpo etšõ ekaselọi lẹ, beni ete ši kẹ-dšẹ gbohīī ateń lẹ.

15. Agbe̱ne̱, beni ame̱ye nii le̱ tã le̱,
Iesu kē̱ Simon Petro ake̱: Simon, *Iona
bi, ōsumo̱mi fè mene̱mei lo? Ekē̱le̱ ake̱:
Hẽ, Nuntšo̱, ole ake̱ mīdo̱ ohe. Ekē̱
ake̱: Lè̱ mitōbii le̱! •1,42.
16. Esā ekē̱le̱ noni dši ši enyo̱ ake̱:
Simon, Iona bi, ōsumo̱mi lo? Ekē̱le̱ ake̱:
Hẽ, Nuntšo̱, ole ake̱ mīdo̱ ohe. Ekē̱le̱
ake̱: *Kwe̱mo̱ mitōi le̱! •1 Pet. 5,2.4.
17. Ekē̱le̱ noni dši *ši etẽ ake̱: Simon,
Iona bi, ōdo̱ mihe lo? Edo̱ Petro ake̱
ekē̱le̱ šii etẽ so̱ńń ake̱: ōdo̱ mihe lo?
le̱; ni ekē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, †ole nii fiā,
ole ake̱ mīdo̱ ohe. Iesu kē̱le̱ ake̱: Lè̱
mitōi le̱! •13,38. †16,30.
18. Le̱le̱ń, le̱le̱ń, mīkē̱o ake̱: Beni odši
oblanyo le̱, bodientše̱ omĩaä ni onyieo̱ heni
osumoo̱; ši ké̱ ogbo̱ le̱, ookpã onidši amli, ni
mokroko aamĩao, ni eke̱o aate heni osumo̱o̱.
19. Ši ekē̱ ene̱ eke̱-tšõ nõ gbẽle ni
eke̱-bawo Nyońmo̱ hĩe nyam. Ni beni
ekē̱ ene̱ le̱, ekē̱le̱ ake̱: Nyiemo̱ mise̱! 13,36.

20. Ši beni Petro tšṍ ehe le̱, ena kaselo̱
ní Iesu *sumoo̱ le̱ nyie se̱, le̱ dši moni
kpasa Iesu tšitši ye̱ niyenii le̱ aši ni
ekē̱le̱ ake̱: Nuntšo̱, namo batšõ ose̱gbe̱ le̱?
•13,23.
21. Nohewo̱ le̱, beni Petro na le̱ le̱,
ekē̱ Iesu ake̱: Nuntšo̱, ši mone̱ hũ?
22. Iesu kē̱le̱ ake̱: Ke̱dši mīsumo̱ ake̱
ehĩ ši ke̱-yaši mibābe le̱, ohe sane meni
dši no? Bo le̱ nyiemo̱ mise̱!
23. Ke̱ke̱ le̱ wiemo̱ ne̱ gbe̱ fã ye̱ nye-
mimei le̱ ateń, ake̱ nakai kaselo̱ le̱ gboń.
Tše̱ Iesu ekē̱ē̱le̱ ake̱ egboń, ši moń ekē̱:
Ke̱dši mīsumo̱ ake̱ ehĩ ši ke̱-yaši mibābe
le̱, ohe sane meni dši no?
24. Mone̱ dši kaselo̱ ni yeo̱ nii ne̱ ahe
odase le̱, ni le̱ eńmã nii ne̱, ni wo̱le
ake̱ edase le̱ ano̱kwaleń. 15,27.
25. Ši nii krokomei pĩ hũ ye̱ ní Iesu
fe, ni ke̱dši akē̱ aańmã fẽ ekomekome le̱,
misusuo̱ ake̱ dše le̱ dientše̱ nyẽń wodši
ní kũle̱ aańmã le̱ ato. [Amen.]

BO̱FOI LE̱ ANITŠUMO̱I AHE SÃDŠI.

(ALO LUKA SANEKPAKPA LE̱ MLIDŠĀ NI DŠI ENYO̱.)

Yitšo 1.

Teofilo, tšutšu wolo le̱ mli le̱ migba
nibii fẽ ni Iesu babõi femo̱ ke̱ tšõmo̱ le̱,
Luk. 1,3.
2. ke̱-yaši gbĩ no̱ ní ańõle̱ ke̱-te ńwei,
beni etšṍ Mumo̱ krońkroń le̱ no̱ ewo
ebo̱foi ni ehala le̱ akitāi se̱ le̱;
3. mei hũ ni emanehũlũ le̱ se̱ le̱ etšṍ
sãdši pĩ ano̱ edšie ehe kpo etšõame̱ ake̱
hĩekālo̱, ni ehã ame̱nale̱ gbĩĩ nyońmai-
edfe̱ so̱ńń, ni eke̱ame̱ wie Nyońmo̱ mań-
tše̱yeli le̱ he.
4. Ni beni eke̱ ame̱nã kpe ši le̱, ewo-
ame̱ akpo̱ ake̱ ame̱kadše Ierusalem, ši
moń ame̱mẽ tše̱ le̱ šiwõ le̱, ni *nyenu
ye̱ minã le̱; •Ioh. 15,16. Luk. 24,49.
5. edšake̱ Iohane le̱, nu eke̱ baptisi,
ši nye le̱ eyeń gbĩĩ pĩ ko ni ake̱ Mumo̱
krońkroń aabaptisinye. Mat. 3,11.
6. *Agbe̱ne̱ mei ni nã ebakpe ši le̱
bile̱ ake̱: Nuntšo̱, ani ne̱ke̱ be ne̱ mli
*obatẽ mańtše̱yeli le̱ ši omã ši ohã
Israel le̱? •Luk. 24,21.
7. Ši ekē̱ame̱ ake̱: Dšee nyehe sane
ko dši ake̱ nyeale bei lo yino̱i le̱ ní tše̱
le̱ éto ye̱ le̱dientše̱ ehewale̱ mli le̱;
8. ši moń ké̱ Mumo̱ krońkroń le̱ ná
ba nyeno̱ le̱, nyeaná hewale̱ ni nyea-

tšõmọ midasefoi yẹ Ierusalem kẹ Iudea kẹ Samaria fẽ, kẹ-yaši šikpoñ lẹ nãgbẽ-hei lẹ.

9. Ni beni ewie nii nẹ, amẹmĩkwẹlẹ noñn, ni awólẹ, ni atatu ko ñõlẹ kẹ-dše amẹhĩe kẹ-te. Mar. 16,19. Luk. 24,51.

10. Ni beni eyañ ni amẹkwẹọ ñwei gã lẹ, na, *hĩĩ enyọ ni wo atadei yẹdši damọ amẹmasẹi, *Luk. 24,4.

11. mei ni kẽ hũ akẹ: Nye Galileahĩĩ, mẽba nyedamọ ši nyekwẹọ ñwei nẹkẹ? Nẹkẹ Iesu nẹ ni añõlẹ kẹ-dše nyeñõ kẹ-te ñwei nẹ, *ebaba nakai noñn, tamọ bọni nyena akẹ eyañ ñwei nẹ. *Luk. 21,27.

12. Kẹkẹ ni amẹkũ amẹsẹ kẹ-dšẹ goñ ni atšẹ́ọlẹ Mũgoñ lẹ ni kẹ Ierusalem dše-kẹmọ aafe hedšõmọgbĩ gbẹfã lẹ nọ, amẹba Ierusalem ekoñ. Luk. 24,50.52.53.

13. Ni beni amẹšẹ dšẹi lẹ, amẹte ñweitšũ ko mli, heni Petro kẹ Iakobo kẹ Iohane kẹ Andrea, Filipo kẹ Toma, Bartolomeo kẹ Mateo, Alfeo bi Iakobo kẹ Simon, hĩedọlọ lẹ, kẹ Iakobo bi Iuda hĩọ lẹ. Luk. 6,13—16.

14. Menẹmei fẽ, kẹ yei lẹ kẹ Iesu nye Maria kẹ *enyemimeihĩĩ lẹ, kẹ †dfẽñmọ kome hĩe sọlemọ kẹ faikpamọ mli wã. *Ioh. 7,3. †Bọf. 2,1.

15. Ni nakai gbĩĩ lẹ amli lẹ Petro te ši edamọ kaselọi lẹ ateñ (mei fẽ ni nã bakpe ši lẹ aafe oha kẹ nyoñmai-enyọ) ni ekẽ:

16. Atãmei kẹ anyemimei, esa akẹ nakai *ñmãlẹ ni Mumọ kroñkroñ lẹ ekẽ eto yẹ David nã yẹ Iuda ni tšõ mei ni yamõ Iesu lẹ agbẹ lẹ hewọ lẹ aba mli, *Lal. 41,10.

17. edšakẹ abulẹ aši wọnọ ni eyẹ egbẹnã yẹ nẹkẹ sũomọ nẹ mli.

18. Ši nẹkẹ nũ nẹ ñõ enõša ni efe lẹ mli nyõmọwo lẹ ehẽ abọ̃, ni eyamã eyi ši, ni emli gbá enyọ ni emlinii fẽ tue fĩe ši; Mat. 27,3—10.

19. ni mei fẽ ni yọ Ierusalem lẹ nã-le enẹ, nohewọ lẹ atšẹ́ọ nakai abọ̃ lẹ yẹ amẹdientšẹ amẹwiemọ mli akẹ Akel-dama, ešiši dši 'lá-abọ̃.'

20. Edšakẹ añmã yẹ *Lalai awolo lẹ mli akẹ: "Hã ešihĩlẹhe lẹ atšõ amañfõ ni mokomoko akahĩ mli," "ni enọ-kwẹmọnitšumọ lẹ hã mokroko akọ." *Lal. 69,26; 109,8.

21. Nohewọ lẹ esa akẹ hĩĩ ni kẹwọ nyie befẽbe ni Nuntšọ Iesu yañ bañ yẹ wọteñ, Ioh. 15,27.

22. kẹ-dšẹ Iohane baptisimọ lẹ nọ kẹ-yaši gbĩ nọ ni añõlẹ kẹ-dšẹ wọñõ kẹ-te ñwei lẹ, ateñ mokome atšõ ešitẽ lẹ he odasefonyo afata wọhe.

23. Ni amẹfãmọ mei enyọ, Iosef ni atšẹ́ọlẹ Barsaba ni awolẹ Iusto hũ lẹ, kẹ Matia, amẹdamọ ši.

24. Ni amẹsọle amẹkẽ: Bo, Nuntšọ, ni ole gbomei fẽ atšuiiañ, tšõmọ mei enyọ nẹ ateñ moni ohala,

25. koni eñõ nẹkẹ sũomọ kẹ bọfonitšumọ ni Iuda edše mli ekọ lẹdientšẹ egbẹ lẹ.

26. Ni *amẹfõ amẹnọ ošikii, ni ošiki lẹ yagbẽ Matia nọ, ni abulẹ aši bọfoi nyoñma kẹ ekome lẹ nọ. *Abẹi 16,33.

Yitšo 2.

Ni beni *Pentekoste gbĩ (alo gbĩ ni dši nyoñmai-enumọ) lẹ šẹ lẹ, amẹfẽ amẹnã bakpe ši kẹ dfẽñmọ kome yẹ hekome. *3 Mose 23,15—21. Bọf. 1,14.

2. Ni trukã lẹ gbẽmọ ko ni tamọ ahum ni tfañ wã dšẹ ñwei ba, ni ebayi šia heni amẹtrá lẹ fẽ obõ.

3. Ni lilẹii ni agblagbla mli ni tamọ lalilẹii pue; ni ebatrá amẹyiteañ ekome-kome; Mat. 3,11.

4. ni Mumọ kroñkroñ bayimọ amẹfẽ amẹmli obõbõ, ni amẹbõi wiemọi srọtoi-srọtoi awiemọ, takẹ bọni Mumọ lẹ ñõ-wo amẹnã lẹ. 10,44—46.

5. Ši Iudafoi *Nyoñmọ-gbeyeišelọi ko-mei yẹ Ierusalem, ni amẹdšẹ dšeñ mãdši fẽ ni yọ šikpoñ lẹ nọ lẹ anọ. *13,26.

6. Ni beni anu nẹkẹ gbẽmọ nẹ, mei babaõ babua amẹhe nã, ni amẹhe dšõ amẹhe, edšakẹ mofẽmo nu akẹ amẹmĩwie lẹdientšẹ emañ wiemọ.

7. Ni amẹfẽ amẹnã kpẹ amẹhe ni amẹhĩe feamẹ yã, ni amẹkẽkẽ amẹhe akẹ: Na, ani mei ni wieọ nẹ fẽ lẹ, dšee Galileabii ni?

8. Ši té tẽñ ni wọteñ mofẽmo nuọ lẹdientšẹ emañ heni afọlẹ yẹ lẹ wie-mọ nẹ?

9. Partiabii ke Mediabii ke Elambii,
ke mei ni yo Mesopotamia ke Iudea ke
Kapadokia, Ponto ke Asia,
10. Frigia ke Pamfilia, Mizraim ke
Libia niiañ ye Kirēne masei, ke gboi ní
dše Roma, Iudafoi ke mei ní etšómo
Iudafoi,
11. Kretabii ke Arabiabii: womīnu ake
amemīdšadše Nyoñmo niwudši le ye
womādši ano wiemoi le amli.
12. Ni amefē amenā kpe amehe ni
amefe yā, ni mone kē mone ake: Té
ene šišiñ?
13. Ši meikomei hū ye feo amekē: Dā
dokodoko etōroame.
14. Ši Petro ke mei nyoñma ke ekome
le te ši damo ši, ni ewó egbē no ni
ewie etšōame ekē: Iudahīī ke mei fē ni
yo Ierusalem, nyenáa nyelea ene, ni
nyeboa miwiemoi le atoi:
15. Dšee dā menemei etōro, tamo boni
nyesusuo le, edšake lebi ñmle nehū
keke ne;
16. ši moñ ene dši noni gbalo *Ioel
wie le ake: *Ioel 3,1—5.
17. "Nyoñmo kē: Ni aaba mli ye nāgbē
gbīī le ano, ake mafose mi-Mumo le eko
mafie helo fē no, ni nyebihīī ke nye-
biyei le aagba, ni nyeblahīī le aana
ninai, ni nyenukpai le aala lamōi;
18. ni asañ mitšūdšihīī ke mitšūdšiyei
le ano hū mafose mi-Mumo le eko mafie
ye nakai gbīī le ano, ni ameagba.
19. Ni mahā nākpenii aba ñwei ni
okadii hū aba šikpoñ le no, lá ke la ke
lasū lamo.
20. Hūlū aatšó duñ, ni nyoñtšēre aatšó
lá dāni Nuntšo le gbī wulu ni yo nyam
le aaba.
21. Ni aaba mli ake mofēmo ní aabo
atšé Nuntšo le gbei le, aahere eyi wala."
Rom. 10,13.
22. Atāmei Israelbii, nyeboa neke wie-
moi ne atoi: Iesu Nazarenyo le, nū ni
Nyoñmo ke hewalenitšumoi ke nākpenii
ke okadii ní etšó enine no efe ye nyeteñ
le ye ehe odase etšōnye, tamo boni
nyedientše nyele le,
23. le ni *adšiele ye Nyoñmo yiñtō ke
enii ní ele eto le nā ahā le, nyetšó
mei ní be mla le anine no nyeseñle ni
nyegbele; *4,28
24. le noññ Nyoñmo tēle ši ni efēne
gbēle pīmoi le, edšake enyēñ enā etšī.
3,15.
25. Edšake *David wie ye ehe ekē:
"Minaā Nuntšo le ye mihīe dā, edšake
eye mininedšūrō no, koni mikadidā.
*Lal. 16,8—11.
26. Nohewo le mitšui enyō mimli ni
mililei mīnyā, ni asañ mihelo hū aadšō
ehe ye hīenokāmo mli;
27. edšake ošīñ misusuma ye gbohīīadše,
ni ohāñ omokroñkroñ le ana fitemo.
28. Ohā mile wala gbei le, ni oohā
mitšui anyō mimli fā ye ohīe."
29. Atāmei ke anyemimei, nyehāa ma-
wiea faññ matšōanye ye blematše David
le hewo, ake egbo ni afūle, ni esāñ ye
woteñ ke-baši ñmene. 13,36. 1 Mañ. 2,10.
30. Ake noni gbalo dšile ni ele ake
Nyoñmo ekāle kitā ake emūsūñbii le
eko batá esēi le no hewo le,
Lal. 89,4.5. 2 Sam. 7,12.13.
31. ena eto ni ewie Kristo šitē le he,
ake ašīñ esusuma ye gbohīīadše ni ehelo
hū enañ fitemo.
32. Neke Iesu ne Nyoñmo tēle ši; no
he odasefoi dši wofē.
33. Agbene ake noni awó eno ke-te
Nyoñmo ninedšūrō no ni ená Mumo kroñ-
kroñ le he šiwō le ke-dše tše le dē
hewo le, efose noni nyenaā ní nyenuo
ne efie ši.
34. Edšake David eyaa ñwei, *ši le
noññ ekē: "Nuntšo le kē minuntšo le
ake: Tá mininedšūrō no, *Lal. 110,1.
35. ke-yaši beyino ní mañō ohenyeloi
le mafe onādšiaši māñō."
36. Nohewo le hā ni Israel we le fē
ale kredē ake Nyoñmo eñō neke Iesu
ni nyeseñle ne efe Nuntšo ke Kristo fē.
5,31.
37. Ši beni amenu ene le, etšuro ame-
tšuiiañ, ni amekē Petro ke bofoi ni efe
le ake: Atāmei ke anyemimei, *té woofe
teñ? *16,30
38. Ni Petro kēame ake: *Nyetšakea
nyetšuii amli ní nyeteñ mofēmo
ahā abaptisile awo Iesu Kristo
gbei amli, koni añō nyehe ešai

lẹ afanye, ni nyeaná Mumọ kroń-
kroń nōkēnō lẹ. *3,17—19. Luk. 24,47.
39. Edšakẹ šiwō lẹ, nye kẹ nyebii kẹ
mei fē ní yọ sẹ šońń, *mei abọ ní
Nuntšọ, wọ-Nyońmọ lẹ, aatšẹ́ kẹ-aba lẹ
anō ni. *Ioel 3,5.
40. Ni ewie wiemọi krokomei pī ekẹ-ye
odase ni ekẹ-woamẹ ńā akẹ: Nyehāa
aherea nyeyiwala kẹ-dšẹa *yinọ kōdōń
nẹ mli. *5 Mose 32,5. Fil. 2,15.
41. Kẹkẹ ni mei ní hé ewiemọ lẹ kplē
yẹ tšuidšūrō ná lẹ abaptisiamẹ, ni nakai
gbī lẹ nọ nońń lẹ ańō susumai aafe
akpei-etē afata amẹhe.
42. Ni amẹhīe bọfoi lẹ atšōmọ lẹ kẹ
nanyobọ̄ lẹ kẹ *abolo kūomọ lẹ kẹ sọle-
mọi lẹ amli. *20,7.
43. Ni gbeyei mō mofēmo, ni bọfoi lẹ
fe nākpẹnii kẹ okadii pī.
44. Ni mei ni heọ yeọ lẹ fē yẹ hekome,
ni amẹfe amẹnii fē ekome; 4,32.
45. ni amẹšikpōdši kẹ amẹhenii lẹ
amẹhōhōi, ni amẹdša mli amẹhā mei lẹ
fē bọni he hīaā mofēmo.
46. Ni dā gbī lẹ amẹkẹ dřēńmọ kome
yaā sọlemọwe lẹ, ni amẹkūmọkūmoọ
abolo yẹ šīai, ni amẹkẹ mīšẹ kẹ tšui
krọńń yeọ nii, K. 42.
47. ni amẹdšieọ Nyońmọ yi, ni amẹhīe
ba nyam yẹ mań mū lẹ fē hīe. Ni
Nuntšọ lẹ *ńōọ mei ni ahere amẹyiwala
lẹ efataā asafo lẹ he gbī-fē-gbī.
*4,4; 5,14; 11,21; 14,1.

Yītšo 3.

Ši gbẹkẹ ńmẹdši etē ní dši sọlemọ-
ńmlẹtřā lẹ mli lẹ, Petro kẹ Iohane tša
mlu kẹ-te sọlemọwe lẹ.
2. Ni nū ko yẹ ní dši *obubuafo kẹ-
dšẹ enye mūsūń ni awóọlẹ dā abatáa
sọlemọwe lẹ šīnā ni atšẹ́ọlẹ šīnā fẹfẹo
lẹ nā, koni ebla nii yẹ mei ni yaā
sọlemọwe lẹ adē. *14,8.
3. Ni beni ena Petro kẹ Iohane boteọ
sọlemọwe lẹ, eba-amẹ noko.
4. Ši Petro kwẹlẹ gā, ekẹ Iohane fē,
ni ekẹ̄lẹ akẹ: Kwẹmọ wọhīe!
5. Ni edọ ehīńmẹii eto amẹnọ, ehīe
kā nọ akẹ ebaná noko yẹ amẹdē.
6. Ši Petro kẹ̄: Dřiẹtẹi kẹ šika lẹ
mibẹ eko; ši noni miyọ lẹ, no mińō-hāao
nẹ: Iesu Kristo, Nazarenyo lẹ, gbẹi amli
lẹ, te ši ní onyie! K. 16.
7. Ni emō eninedšūrō mlí ní ewó enọ
edamọ ši; ni amrō lẹ nońń lẹ enādši
kẹ etalọi lẹ amli walẹ;
8. ni ehuru edamọ ši ni ebōi nyiemọ,
ni ekẹamẹ bote sọlemọwe lẹ kẹ nyiemọ
kẹ tūmọ kẹ Nyońmọ yidšiemọ.
9. Ni mań mū lẹ fē nalẹ ni enyie
ēdšie Nyońmọ yi;
10. ni beni amẹyo akẹ lẹ dši moni tá
sọlemọwe šīná fẹfẹo lẹ nā eblaā nii lẹ,
amẹhe dšō amẹhe ni amẹnā kpẹ amẹhe
babaō yẹ noni afe ahālẹ lẹ hewọ.
11. Ši akẹ-ní obubuafo ní atšálẹ lẹ
kpẹtẹ Petro kẹ Iohane hewọ lẹ, mań lẹ
fē dšo foi yabua amẹhe nā yẹ amẹńō
yẹ *ablanā ní atšẹ́ọlẹ Salomo nō lẹ nọ,
ní amẹhe edšō amẹhe. *5,12.
12. Ši beni Petro na enẹ lẹ, ekẹ̄ mań
lẹ akẹ: Nye Israelbīī, mēba nyehīe
feọnye yā yẹ enẹ hewọ? alo mēba nye-
kwẹọwọ gā nẹkẹ, tamọ noni wọdientšẹ
wọhewalẹ lo Nyońmọ-dšámọ wọkẹ-hā
monẹ nyieọ nẹ?
13. *Abraham kẹ Isak kẹ Iakob Nyońmọ
lẹ ni dší wọtšẹmei a-Nyońmọ lẹ ewo
†etšūlọ Iesu hīe nyam; moni **nye-
dšielẹ nyehā ni nyekwalẹ yẹ Pontio Pi-
lato hīe, beni lẹ lẹ ekpẹ mli akẹ eeńmē
ehe lẹ. *5,30. † Ies. 53,11. ** Bọf. 2,23.
14. Ši nye lẹ, nyekwa mokrońkroń kẹ
dšalọ lẹ, ni *nyekpa fai akẹ ańō gbomo
awuyelọ mọń akenye, *Mat. 27,20 21.
15. ni walalumo lẹ, nyegbelẹ; ši *Nyo-
ńmọ tēlẹ ši kẹ-dšẹ gbohiī ateń, no nońń
he odasefoi dšiwọ. *4,10.
16. Ni egbẹi lẹ anọ hemọ-kẹ-yeli ná ní
egbẹi lẹ tšá monẹ ní nyenaā ní nyele lẹ;
ni enọ hemọ-kẹ-yeli lẹ ehā efe kpintiń-
kplińń yẹ nyefē nyehīe nẹ.
17. Ni agbẹnẹ, anyemimei, mile akẹ,
lē ní nyelee hewọ ni nyefe, tamọ nyenu-
kpai lẹ nońń; Luk. 23,34.
18. ši nii ní Nyońmọ ekẹ̄ eto momo
yẹ *egbalọi lẹ fē nā, akẹ Kristo aana
amanehūlū lẹ, ehā eba mli nakai.
*Luk. 24,27.

19. Nohewọ lẹ nyetšakea nyetšuiiañ, ni nyekũa nyesẹ, koni agbe nyehe ešai lẹ, 2,38.
20. beni afe ní hedšọ̃mọ yinọ adšẹ Nuntšọ lẹ hĩe aba, ní etšũ Iesu Kristo moni edšie etonye momo lẹ;
21. moni sa akẹ eyahĩ ñwei kẹ-yaši nibii fẽ agbẹdšianọtõ be lẹ ni Nyoñmọ ewie he yẹ egbalọi kroñkroñi lẹ anã kẹ-dšẹ tetẽte lẹ.
22. Edšakẹ Mose kẽ tšẹmei lẹ akẹ: "Nuntšọ, nye-Nyoñmọ lẹ, aatẽ *gbalọ ko ni tamọmi ši kẹ-adšẹ nyenyemimei lẹ ateñ ahãnye; nyeboalẹ toi yẹ nibii fẽ ni eewie etšõnye lẹ mli. *5 Mose 18,15.19.
23. Ni aaba mli akẹ, mofẽmo ni boñ nakai gbalọ lẹ toi lẹ, aakpãtã ehĩe kwrã kẹ-adšẹ mañ lẹ mli."
24. Ni asañ gbalọi fẽ ni wie kẹ-dšẹ Samuel kẹ mei ni nyie esẹ lẹ nọ lẹ, amẹtšĩ nẹkẹ gbĩĩ nẹ hũ atã amẹto.
25. Nyedši gbalọi lẹ kẹ kpãñmọ lẹ bii, kpãñmọ ni Nyoñmọ kẹ wọtšẹmei lẹ kpãñ, beni ekẽ Abraham akẹ: *"Ni oseši mli aadšọ̃ šikpoñ lẹ nọ wekui fẽ yẹ" lẹ. *1 Mose 22,18.
26. Ní Nyoñmọ tẽ etšũlọ Iesu lẹ ši lẹ, *nye tšutšu nyeñõ etšũlẹ ní ebadšọ̃-nye ní ekpale nyeteñ mofẽmo kẹ-dšẹ enifõdšianii lẹ amli. *13,46.

Yitšo 4.

Ši beni amẹwieọ amẹtšõọ mañ lẹ, osọfoi lẹ kẹ sọlemọwe lẹ *asafoiatšẹ lẹ kẹ Sadukifoi lẹ bafie amẹnọ, *Luk. 22,4.52.
2. edšakẹ efeamẹ mlifũ akẹ amẹmĩtšõ mañ lẹ nii, ni amẹmĩdšadše amẹmĩtšõ akẹ Iesu ete ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateñ; 23,8.
3. ni amẹmõmọamẹ, ni amẹyawoamẹ tšũñ kẹ-yaši dšetšẹremọ, edšakẹ no mli lẹ gbẹkẹnãši ni.
4. Ši mei ni nu wiemọ lẹ ateñ mei pĩ hé ye, ni hĩĩ lẹ ayibọ aafe akpei-enumọ. 2,47.
5. Ši eba mli akẹ dšetšẹrenọ lẹ amẹ-lumei lẹ kẹ mañ onukpai lẹ kẹ wolo-ñmãlọi lẹ babua amẹhe nã yẹ Ierusalem,
6. kẹ osọfonukpa Hana, kẹ Kaiafa kẹ Iohane kẹ Aleksandro kẹ mei abọ ní dšẹ osọfonukpa lẹ weku lẹ mli lẹ;
7. ni amẹyañõamẹ amẹbadamọ teñ, ni amẹbiamẹ akẹ: Mẽ hewalẹ nã alo mẽ gbẹi amli nyefe enẹ yẹ? Mat. 21,23.
8. Kẹkẹ ni Petro ní Mumọ kroñkroñ eyilẹ obõ lẹ, kẽamẹ akẹ: Nye mañ lẹ mli lumei kẹ Israel onukpai! Mat. 10,19.20.
9. Kẹdši akẹwọ mĩye sane ñmẹnẹ-gbĩ nẹ yẹ edšũrõ ni afe nẹkẹ helatšẹ nẹ hewọ akẹ namo nọ atšõ atšãlẹ lẹ,
10. no lẹ nyefẽ kẹ Israel mañ mũ lẹ fẽ aná ale akẹ, Iesu Kristo, Nazarenyo lẹ, ni nyesẹñ, ni Nyoñmọ tẽlẹ ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateñ lẹ, lẹ noññ egbẹi amli monẹ damọ nyehĩe ni ehe étã nẹ. 3,6.13–16.
11. Lẹ noññ dši tẹ lẹ ní nye ni nyedši tšũtſalọi lẹ gbe ehe guọ, ni ebatšõ koñtẹ nẹ. Mat. 21,42. Lal. 118,22.
12. Edšakẹ yiwalaheremọ bẹ mokomoko mli; ni asañ gbẹi kroko hũ bẹ ñwei šiši ní añõ-hã gbomei ní sa akẹ atšõ nọ ahere wọyiwala. Mat. 1,21.
13. Agbẹnẹ beni amẹna Petro kẹ Iohane ekã lẹ ni amẹyo akẹ dšee woloñlelọi kẹ nilelọi komei dšiamẹ lẹ, efe amẹhĩe yã, ni amẹkọ sẹ akẹ amẹkẹ Iesu hĩ ši.
14. Ni asañ akẹ-ní amẹna gbomo ní *atšãlẹ lẹ kẹamẹ damọ ši hewọ lẹ, amẹnáá noko amẹkẽ. *3,8.9.
15. Ši amẹfáamẹ akẹ amẹdše gwabõ leñ amẹdše kpo fiõ, ni amẹte adšina yẹ amẹteñ
16. amẹkẽ: Té wọọfe gbomei nẹ tẽñ? edšakẹ okadi wulu ni amẹfe lẹ yẹ faññ yẹ mei fẽ ní yọ Ierusalem lẹ ahĩe, ni wọnyẽñ wọtšo. Ioh. 11,47.
17. Ši kẽlẹ, beni afe ní ekahehe tũtu ko doññ yẹ mañ lẹ mli hewọ lẹ, *nyehãa wọwoa amẹhe gbeyei, koni amẹkawie yẹ nẹkẹ gbẹi nẹ amli amẹmĩtšõ mokomoko doññ. *5,28.
18. Ni amẹtšẽamẹ kẹ-ba, ni amẹwoamẹ kitã akẹ amẹkatšĩ tã ni amẹkatšõ nii yẹ Iesu gbẹi amli kwrã doññ.
19. Ši Petro kẹ Iohane here nọ ni amẹkẽamẹ akẹ: Kẹ́ edša gbẹ yẹ Nyoñmọ hĩe akẹ *abo nye moñ toi fé Nyoñmọ lẹ, nyekodšoa. *5,29.

20. Edšakẹ wǫ lẹ wǫnyẽń akẹ dša wǫwie nii ni wǫna kẹ nii ni wǫnu lẹ.

21. Ši amẹ lẹ, beni amẹsā amẹwo amẹhe gbeyei lẹ, amẹńmẽ amẹhe, edšakẹ amẹnaa bǫni amẹafe ni amẹapĩamẹ yẹ mań lẹ hewǫ, edšakẹ mei fẽ mĩwo Nyońmǫ hĩe nyam yẹ noni afe lẹ hewǫ;

22. edšakẹ gbomo ní atšálẹ nākpẹ tšámǫ nẹ eye fẽ afii nyońmai-edfẹ.

23. Ši beni ańmẽ amẹhe lẹ, amẹba amẹnyemimei lẹ ańō, ni amẹbagba nibii fẽ ní osǫfonukpai lẹ kẹ mań onukpai lẹ kẽamẹ lẹ.

24. Ši beni amẹnu lẹ, amẹkẹ dfẽńmǫ kome hole amẹgbẽi anǫ amẹhā Nyońmǫ ni amẹkẽ: Nuntšǫ, bo ní odši Nyońmǫ ni fe ńwei kẹ šikpoń kẹ ńšǫ kẹ nii fiā ní yǫ amẹmli;

25. bo moni otšó wǫtšẹ David, otšūlǫ lẹ, nā *okẽ: "Mẽba dšeńmādši lẹ feǫ hō, ni mādši lẹ hū dfẽńǫ yakanii? *Lal. 2,1.2.

26. Šikpoń nǫ mańtšẹmei lẹ ete ši edamǫ ši, ni lumei lẹ hū anā ebakpe ši ewo Nuntšǫ lẹ kẹ moni efǫlẹ mū lẹ":

27. Lẹlẹń, *Herode kẹ Pontio Pilato kẹ dšeńmādši lẹ kẹ Israel mādši lẹ hū ebabua amẹhe nā yẹ mā nẹń amẹwo otšūlǫ krońkroń Iesu, moni ofǫlẹ mū lẹ, *Luk. 23,12.

28. koni amẹfe nii fẽ ní onine kẹ oyińtō lẹ eto efō ši akẹ afe lẹ. 2,23.

29. Ni agbẹnẹ hū, Nuntšǫ, kwẹmǫ amẹhe gbeyei ni amẹwoǫ lẹ, ni ohā otšūdši lẹ kẹ ekā pi adšadše owiemǫ lẹ, Ef. 6,19.

30. ni okpā onine mli ni ohā atšátšā mei, ni atšó otšūlǫ krońkroń Iesu lẹ gbẹi anǫ afe okadii kẹ nākpẹnii.

31. Ni beni amẹsǫle lẹ, heni amẹnā ebakpe ši yẹ lẹ hoso, ni Mumǫ krońkroń yimǫ amẹfẽ amẹmli obōbō, ni amẹkẹ ekā dšadše Nyońmǫ wiemǫ lẹ.

32. Ši mei ƕabaō lẹ ni heǫ yeǫ lẹ fẽ hĩe tšui kōme kẹ susuma kōme, ni amẹteń mokomoko tšẹ́ẹ́ enii ni eyǫ lẹ amli eko akẹ lẹdientšẹ enō, ši moń amẹńō fẽ amẹfe ekome. 2,44.

33. Ni hewalẹ kpeteńkple bǫfoi lẹ kẹ-ye Nuntšǫ Iesu šitẽ lẹ he odase, ni *dromǫ kpeteńkple yẹ amẹfẽ amẹnǫ. *2,47.

34. Ni mokomoko bẹ amẹteń ní efĩǫlẹ; edšakẹ mei abǫ ni yǫ šikpōdši alo šĩai lẹ hōhōi, ni amẹkẹ nii ni ahō lẹ ayinii lẹ ba, 2,45.

35. amẹkẹ-bafie bǫfoi lẹ anādši anā, ni adšaā ahāa mofẽmo bǫni he hĩaūlẹ lẹ.

36. Ni Iose, moni bǫfoi lẹ wolẹ *Barnaba (ešiši dši: Mišẹdšemǫbi) lẹ, ní dši Levinyo ni esẹ dšẹ Kipro lẹ, *11,22.24.

37. yẹ šikpoń ko, ni ehō, ni ekẹ šika lẹ ba ni ekẹ-bafie bǫfoi lẹ anādši anā.

Yitšo 5.

Ši nū ko ní atšẹ́ǫlẹ Anania kẹ eńā Safira lẹ yahō šikpoń ko,

2. ni ekẹ yinii lẹ fā ko to sẹ, ni eńā hū le mli, ni ekẹ fā ko ba ni *ekẹ-bafie bǫfoi lẹ anādši anā. *4,37.

3. Ši Petro kẽ: Anania, mẽba *satan yi otšuiń obō, ni omale otšō Mumǫ krońkroń lẹ, ní okẹ šikpoń lẹ yinii lẹ fā ko to sẹ? *Ioh. 13,2.

4. Ani beni eyǫ lẹ, dšee onō ni? ni beni ohō hū lẹ, dšee ohewalẹ mlí eyǫ? Mẽba odfẽń nẹkẹ noko yẹ otšui mli? Dšee gbomei omale otšō nẹ, ši Nyońmǫ moń ni.

5. Ni beni Anania nu nẹkẹ wiemǫi nẹ, egbẽ ši, ni egbo. Ni gbeyei kple mōmǫ mei fẽ ní nu lẹ.

6. Ni oblahĩi lẹ te ši, ni amẹbasālẹ, ni amẹwólẹ kẹ-dše kpo ni amẹyafūlẹ.

7. Ni aafe ńmlẹtĩai etẽ sẹ lẹ, eba mli akẹ, eńā hū ní lee nō sane ní eba lẹ ba dšẹi.

8. Ní Petro bilẹ akẹ: Kẽmǫmi, ani bǫni nyehō šikpoń lẹ nyehẽ nẹ? Ni ekẽ: Hẽ, nẹkẹń.

9. Kẹkẹ ni Petro kẽlẹ akẹ: Tẽ tẽń ní nyefe ekome ní nyeka Nuntšǫ lẹ Mumǫ lẹ nẹ? Na, mei ní te yāfū owú lẹ anādši yǫ šĩnā lẹ nā lẹ, ni amẹawó bo hū kẹ-ate.

10. Kẹkẹ ni amrō lẹ nońń egbẽ ši yẹ enādši anā, ni egbo. Ni beni oblahĩi lẹ ba ni amẹbana akẹ egbo lẹ, amẹwólẹ kẹ-te, ni amẹyafūlẹ yẹ ewú lẹ masẹi.

11. Ni gbeyei kpeteńkple mō asafo mū lẹ fẽ kẹ mei fẽ ni nu nii nẹ.

12. Ši atšõ bọfoi lẹ ãnidši anọ afe okadii kẹ nãkpẹnii pĩ yẹ mań lẹ mli; ni amẹfẽ amẹkẹ dfẽńmọ kome hĩ *Salomo ablanã lẹ nọ. *3,11.
13. Ši mei ni efẹ lẹ ateń mokomoko ekaa akẹ ekẹ yiń flẹflẹ aayakpẹtẹ amẹhe, ši mań lẹ buọamẹ naakpa.
14. Ni asań akẹ mei ni heọ Nuntšọ lẹ nọ yeọ, hĩĩ kẹ yei babaõ, bafata amẹhe, 2,47; 6,7.
15. ãhũ po ni aholeọ helatšẹmei kẹbaã blohũi amli abafieọ sãi kẹ sãtšei anọ, koni, kẹ́ Petro mĩho lẹ, ehe hõń kẹkẹ atšõ amẹteń meikomei anọ. 19,11.12.
16. Ni mei pĩ dšẹ mãdši ni dfere Ierusalem hewọ lẹ amli babua amẹhe nã, ni amẹhĩe helatšẹmei kẹ mei ni mumọi fõdši haoọamẹ kẹ-ba, ni atšáamẹ fẽ.
17. Kẹkẹ ni *osọfonukpa lẹ te ši kẹ mei fẽ ni kẹlẹ yọ ni dši Sadukifoi lẹ akũ lẹ, ni amẹhĩe edọ dientšẹ, *4,1.6.
18. ni amẹbamõmọ bọfoi lẹ, ni amẹyawoamẹ mań kpabuń.
19. Ši nyõń lẹ Nuntšọ lẹ *bọfo bagble tšũ lẹ šĩnãi lẹ, ni edšieamẹ ekẽ: *12,7.
20. Nyeyaã sọlemọwe lẹ nyeyadamọa ši nyedšadšea nẹkẹ wala nẹ wiemọi lẹ fẽ nyetšõa mań lẹ!
21. Ni beni amẹnu lẹ, amẹyiń lebi mãńkpa amẹte sọlemọwe lẹ amẹyatšõ nii. Agbẹnẹ osọfonukpa lẹ kẹ mei ni kẹlẹ yọ lẹ ba ni amẹbatšẹ́ akuašoń lẹ kẹ Israelbii lẹ anukpai lẹ fẽ kẹ-kpe, ni amẹtšũ kẹ-te tšũ lẹń koni ayadšieamẹ kẹ-ba.
22. Ši beni oblafoi lẹ ba dšẹi lẹ, amẹnaa-amẹ yẹ tšũ lẹń, ni amẹkũ amẹsẹ amẹbagba
23. akẹ: Tšũ lẹ wọna akẹ ańá nã kpẽńń, ni bulọi lẹ hũ damọ šĩnãi lẹ anã; ši beni wọgble lẹ, wọnaa moko yẹ mli.
24. Ši beni osọfo lẹ kẹ sọlemọwe lẹ asafoiatšẹ lẹ kẹ osọfonukpai lẹ nu nẹkẹ wiemọi nẹ, amẹhĩe feamẹ yã yẹ amẹhewọ, akẹ té enẹ nã yakpa tẽń?
25. Ni moko ba bagbaamẹ akẹ: Na, hĩĩ lẹ ni nyeńõ-wo tšũń lẹ damọ ši yẹ sọlemọwe lẹ mĩtšõ mań lẹ nii.
26. Kẹkẹ ni asafoiatšẹ lẹ kẹ oblafoi lẹ yiń ni amẹyakplaamẹ kẹ-ba, dšee ekã nã, edšakẹ amẹmĩše mań lẹ gbeyei, ni akabatfiaamẹ tẹi.
27. Ni beni amẹkẹamẹ ba lẹ, amẹkẹamẹ badamọ akuašoń lẹ hĩe; ni osọfonukpa lẹ biamẹ
28. akẹ: *Ani dšee kitã wọwonye dikadika akẹ nyekatšõ nii yẹ nẹkẹ gbẹi nẹ anọ lẹ? ni na, nyehã Ierusalem eyi obõ kẹ nyetšõmọ lẹ, ni nyemĩtao akẹ nyekẹ nẹkẹ nũ nẹ †lá lẹ baã wọnọ. *4,18. †Mat. 27,25.
29. Ši Petro kẹ bọfoi lẹ here nọ ni amẹkẽ: Esa akẹ aboọ Nyońmọ mõń toi fè gbomei. 4,19. Dan. 3,18.
30. Iesu ni nyesẹńlẹ yẹ tšo nọ ni nyegbelẹ lẹ, wọtšẹmei a-Nyońmọ lẹ tẽlẹ ši; 3,15.
31. lẹ enọ Nyońmọ *wó kẹ-te eninedšũrõ nọ, ni ewolẹ lumo kẹ walaherelọ, koni eńõ tšuitšakemọ kẹ ešaifã ehã Israel. *2,33.
32. Ni *wọdši nẹkẹ sãdši nẹ ahe odasefoi, nakai nońń dši Mumọ krońkroń lẹ hũ ni Nyońmọ ńõ-hã mei ni boọlẹ toi lẹ. *Luk. 24,48. Ioh. 15,26.27.
33. Ši beni amẹnu lẹ, eflọ amẹtšuiań, ni amẹto amẹyiń akẹ amẹagbeamẹ. 7,54.
34. Ši Farisifonyo ko ni atšẹ́ọlẹ *Gamaliel, mlatšõlọ ni mań lẹ fẽ buọlẹ lẹ, te ši damọ ši yẹ akuašoń lẹ teń, ni efá akẹ akẹ bọfoi lẹ adše kpo fiõ, *22,3.
35. ni ekẽamẹ akẹ: Atãmei Israelbii, nyehũmia ši yẹ nẹkẹ gbomei nẹ ahewọ, bọni nyekẹamẹ aaye ahã.
36. Edšakẹ nyesẹ nẹ Teuda te ši ni ekẽ akẹ moko dšilẹ, ni hĩĩ aafe ohai-edfẹ kẹ amẹhe yakpẹtẹ ehe; ši agbelẹ, ni mei abọ ni bolẹ toi lẹ fẽ gbẹ fã ni amẹyi hẹ ši.
37. Monẹ sẹ lẹ Iuda, Galileanyo lẹ, te ši yẹ mei-akanemọ gbĩĩ lẹ amli, ni egbla asafo babaõ efie esẹ; lẹ hũ ehĩe kpãtã, ni mei ni bolẹ toi lẹ fẽ hũ gbẹ fã.
38. Nohewọ lẹ mĩkẽnye akẹ: Nyeńmẽa nẹkẹ gbomei nẹ ahe ni ńyekadia amẹsẹ; edšakẹ *kẹ́ gbomei adeń nẹkẹ yińtõ nẹ lo nẹkẹ nitšumọ nẹ dšẹ lẹ, ebafite; *Mat. 15,13.
39. ši kẹ́ Nyońmọ deń edšẹ lẹ, nyenyẽń nyefite; koni nyekabafe nyehe tamọ mei ni kẹ *Nyońmọ wuọ. *9,5.
40. Ni amẹbolẹ toi; ni amẹtšẹ́ bọfoi lẹ

kẹ-ba, ni *ameyiamẹ, ni amẹwoamẹ kitã akẹ amẹkawie yẹ Iesu gbẹi lẹ anọ, ni amẹñmẽ amẹhe. *22,19.
41. Kẹkẹ ni amẹdše akuašoñ lẹ hĩe amẹte *kẹ mĩšẹ, akẹ egbẹi lẹ ahewọ lẹ abuamẹ mei ní sa akẹ abọamẹ ahora. * Mat. 5,10—12. 1 Pet. 4,13.
42. Ni amẹfõõ nitšõmọ kẹ Iesu Kristo šiẹmọ yẹ sọlemọwe lẹ kẹ šĩai befẽbe.

Yĩtšo 6.

Ši nakai gbĩĩ lẹ amli, beni kaselọi lẹ ayi fáa lẹ, hũhũhũwiemọ ko bate ši yẹ Helenibii lẹ ateñ yẹ Hebribii lẹ ahewọ, edšakẹ hĩe kpaã amẹkũlafoyei lẹ anọ yẹ dã *kwẹmọ lẹ gbẹfáñ. *4,35.
2. Ši mei nyoñma kẹ enyọ lẹ tšẹ́ kaselọi asafo lẹ kẹ-ba, ni amẹkẽ: Esaa akẹ wọšlọ Nyoñmọ wiemọ lẹ ní wọyasúmoọ yẹ okplõi ahe.
3. Nohewọ lẹ, anyemimei, nyetaoa nyeteñ hĩĩ kpawo ni yọ *gbẹi kpakpa ní Mumọ kroñkroñ kẹ nilẽ eyiamẹ obõ, koni wọñõamẹ wọto nẹkẹ nitšumọ ni he hĩaã nẹ nọ; *1 Tim. 3,7.8.
4. ši wọ lẹ wọọhĩe sọlemọ kẹ wiemọ lẹ he súomọ lẹ mli.
5. Ni wiemọ lẹ sa asafo mũ lẹ fẽ hĩe; ni amẹfãmọ Stefano, nũ ko ni hemọ-kẹ-yeli kẹ Mumọ kroñkroñ eyilẹ obõ, kẹ *Filipo kẹ Prokoro kẹ Nikanora kẹ Timon kẹ Parmena kẹ Iudafoi-ahefatalọ Nikolao ni dšẹ Antiokia lẹ, *8,5.
6. ni amẹkẹ menẹmei badamọ bọfoi lẹ ahĩe; ni *amẹsọle ni amẹkẹ amẹnidši fie amẹnọ. *1,24; 13,3; 14,23.
7. Ni *Nyoñmọ wiemọ lẹ fere, ni kaselọi lẹ ayi bafá babaõ dientšẹ yẹ Ierusalem; ni osọfoi lẹ tete ateñ mei pĩ boọ hemọ-kẹ-yeli lẹ toi. *19,20.
8. Ni Stefano, moni hemọ-kẹ-yeli kẹ hewalẹ eyilẹ obõ lẹ, fe nákpẹnii kẹ okadii wudši yẹ mañ lẹ mli.
9. Ši meikomei ní dšẹ kpẽhe ni atšẹ́ọ akẹ Libertinomei kẹ Kirẽnemei kẹ Aleksandriamei akpẽhe lẹ kẹ mei ni dšẹ Kilikia kẹ Asia lẹ ateñ meikomei te ši ni amẹkẹ Stefano tã nã;
10. ši amẹnyẽẽ nilẽ kẹ mumọ ni ekẹ-wieọ lẹ nã amẹdamọ. Luk. 21,15.
11. Nohewọ lẹ amẹyafĩ amẹwo meikomei anã ni amẹbakẽ akẹ: Wọnu akẹ ewie Mose kẹ Nyoñmọ he musubõ-wiemọi. Mat. 26,60—66.
12. Ni amẹwo mañbii lẹ kẹ mañ onukpai lẹ kẹ woloñmãlọi lẹ ayiñ, ni amẹte ši kẹ-ba enọ amẹbamõlẹ, ni amẹkplalẹ kẹ-te akuašoñ lẹ hĩe.
13. Ni amẹkẹ amale-odasefoi badamọ ši, ni amẹkẽ akẹ: Nẹkẹ gbomo nẹ efõko *hekroñkroñ lẹ kẹ mla lẹ he wiemọ pẽñ; *Ier. 26,11.
14. edšakẹ wọnu akẹ ekẽ akẹ: Iesu, Nazarenyo lẹ, aafite biẹ, ni eetšake gbẹnãi ní Mose ñõ-hãwọ lẹ.
15. Ni mei lẹ ni trá akuašoñ lẹ mli lẹ fẽ tšũ amẹhĩñmẹii amẹfie enọ, ni amẹna ehĩe tamọ Nyoñmọ bọfo ko hĩe.

Yĩtšo 7.

Ni osọfonukpa lẹ kẽ: Ani sãdši nẹ yẹ mli nakai lo?
2. Ni ekẽ: Anyemimei kẹ atãmei, nyeboa toi. Anumnyam Nyoñmọ lẹ dšie ehe kpo etšõ wọtšẹ Abraham, beni eyọ Mesopotamia, ni enáko ebahĩ Haran lẹ, 1 Mose 11,31; 15,7.
3. ni ekẽlẹ akẹ: Dše ošikpoñ lẹ nọ kẹ oweku lẹñ kẹ-ya šikpoñ ni matšõo lẹ nọ. 1 Mose 12,1.
4. Kẹkẹ ni edše Kaldeabii lẹ ašikpoñ lẹ nọ, ni eyahĩ Haran. Ni beni etšẹ gbo sẹ lẹ, efãlẹ kẹ-dše dšẹi kẹ-ba nẹkẹ šikpoñ ni nyeyọ nọ ñmẹnẹñmẹnẹ nẹ nọ; 1 Mose 11,32; 12,5.
5. ni ehããlẹ nọyelinõ ko, bọni akẹ nane mãa nọ tete, ši ewolẹ ši akẹ eeñõ-hãlọ kẹ esešibii ni baã yẹ esẹ lẹ akẹ amẹnõ, tšẹ no mlí lẹ ebẹ bi po. 1 Mose 13,15.
6. Ši bọni Nyoñmọ kẹlẹ wie nẹ: Esešibii lẹ aayato gbọ yẹ mañsẹ šikpoñ ko nọ, ni aayeamẹ nyõñ ni aawaamẹ yi afii ohai-edfẹ; 1 Mose 15,13.14. 2 Mose 12,40.
7. ni Nyoñmọ kẽ: makodšo, nakai mañ ni amẹayasúmọ lẹ, ni no sẹ lẹ amẹadše dšẹi, ni amẹbadšãmi yẹ biẹ nẹ.
8. Ni *eñõ ketiafõ he kpãñmọ lẹ ehãlẹ; ni nakai efọ Isak, ni efolẹ ketia gbĩ ni dši gbĩ kpãnyọ; ni Isak fọ Iakob, ni Iakob fọ blematšẹmei nyoñma kẹ enyọ lẹ. *1 Mose 17,10

9. Ni blematšemei le ke hîekõ hõ
Iosef ke-te Mizraim; ši Nyoṅmo kele ye,
1 Mose 37,28; 39,1.2.21.
10. ni edšiele ye emanehũlũi fiă mli,
ni ehă ehĩe ba nyam, ni ehă ele nii ye
Mizraim maṅtše Farao hĩe, ni ewole lumo
ye Mizraim ke ledientše ewe le fẽ no.
1 Mose 41,38—45.
11. Ši hõmo ke amanehũlũ kpeteṅkple
ba Mizraim ke Kanaan šikpoṅ le fẽ no,
ni wotšemei le náá nii ameye.
12. Ni beni Iakob nu ake able ye
Mizraim le, kleṅkleṅ le etšũ wotšemei
le ke-te. 1 Mose 42,1.
13. Ni noni dši ši enyo le Iosef hă
enyemimei le yole, ni Farao hũ bale
Iosef weku le. 1 Mose 45,3.16.
14. Ni Iosef tšũ ayakpē etše Iakob ke
eweku le fẽ ke-ba, ameyi nyoṅmai-
kpawo ke enumo. 1 Mose 45,9—11.
15. Ni Iakob yiṅ ete Mizraim, ni le
ke wotšemei le yagboi ye dšei;
1 Mose 46,1; 49,33.
16. ni akeame ba Šekem, ni abatoame
ye fũhe ní Abraham tše šika hé ye Šekem
tše Hemor bii le adeṅ le mli.
1 Mose 23,16.17; 50,13. Ios. 24,32.
17. Ši beni šiwõ le ni Nyoṅmo kā
Abraham he kitā le be le še le, maṅ
le bada, ni ameyi fá ye Mizraim šikpoṅ
le no, 2 Mose 1,7.
18. ke-yaši beyino ni maṅtše kroko ní
lee Iosef le bate ši ye Mizraim;
19. le le eke wodšakubii le ye ṅā mli,
ni efe wotšemei le efõṅ, ake ehă amešere
amebii abifabii amefie, beni afe ni ame-
kahĩ dšeṅ. 2 Mose 1,22.
20. Nakai be le mli noṅṅ afo Mose,
ni ehe ye feo ye Nyoṅmo hĩe, ni alèle
ye etše we le nyõdši etē.
2 Mose 2,2. Heb. 11,23.
21. Ni beni ašéle afõ le, Farao biyõ
le yawole, ni elèle ekele fe ledientše ebi.
2 Mose 2,10.
22. Ni atšõ Mose Mizraim nilē fẽ, ni
ená hewale ye wiemoi ke nitšumoi amli.
23. Ši beni eye afii nyoṅmai-edfe le,
eba eyiṅ ake eeyasra enyemimei Israel-
bii le. 2 Mose 2,11.
24. Ni beni ena ake āfe ameteṅ moko
efõṅ le, efá ehe, ni eto moni afeole efõṅ
le he owele ni egbe Mizraimnyo le.
25. Ši esusuo ake kũle enyemimei le
aayo se ake Nyoṅmo mĩtšõ enine no
ehereame; ši ameyoo se.
26. Ni dšetšereno le ebaninaame beni
amenõo le, ni ekpātāame ake: *Atāmei,
nye le nyemimei dšinye; mèba nyefeo
nyehe efõṅ ne?
27. Ši moni fe enanyo efõṅ le tširele
ni ekē: Namo woõ wono lumo ke kodšolo?
28. Ani õtao ake ogbemi, tamo boni
ogbe Mizraimnyo le?
29. Ni wiemo ne hewo le Mose dšo foi,
ni eyato gbo ye Midian šikpoṅ le no,
ni efo bihĩĩ enyo ye dšei. 2 Mose 2,15; 18,3.4
30. Ši beni še afii nyoṅmai-edfe le,
Nuntšo le bofo ko badšie ehe kpo etšõle
ye Sinai goṅ le he ṅā le no ye lalilei
mli ye kõ ko mli. 2 Mose 3,2. 5 Mose 33,16
31. Ni beni Mose na le, ehĩe fele yā
ye ninā le hewo; ni beni etšio ebeṅke
ní ekwe le, Nuntšo le gbē bakēle ake:
32. Midši otšemei a-Nyoṅmo le, Abra-
ham ke Isak ke Iakob Nyoṅmo le. Ni
Mose he kpokpo ni ekaa ake eeyakwe.
2 Mose 3,6.
33. Ni Nuntšo le kēle ake: Dšiemo
otokotai le ye onane, edšake heni odamo
le šikpoṅ kroṅkroṅ ni.
34. Mina mimaṅ ní yo Mizraim le
amanehũlũ le, ni amentšoidomo le hũ
minu; ni mikpleke ši miba amedšiemo;
nohewo le ba ní matšũo Mizraim.
35. Nakai Mose le noṅṅ ni *amekwa
amekē: Namo woõ wono lumo ke kodšolo
le, le noṅṅ Nyoṅmo tšõ bofo le ni dšie
ehe kpo etšõle ye kõ leṅ le nine no
etšũle ake lumo ke kpõlo. *2 Mose 2,14.
36. Le noṅṅ ekplaame ke-dše kpo, ni
efe nākpenii ke okadii ye Mizraim šikpoṅ
le no ke Ṅšo-tšuru le mli ke ṅā le no
afii nyoṅmai-edfe le. 2 Mose 7,10; 14,21.
37. Le dši nakai Mose le ní kē Israel-
bii le ake: Nuntšo, nye-Nyoṅmo le, aatē
gbalo ko ní tamomi ši ke-adše nye-
nyemimei le ateṅ ahãnye; nyeboale toi le.
5 Mose 18,15.
38. Mose dši moni ke asafo le hĩ ṅā
le no, ni edamo bofo le ní kele wie ye
Sinai goṅ le no le ke wotšemei le ateṅ,
ni ehé wala wiemoi le eba-hāwo le,
2 Mose 19,3.

39. ni wọtšẹmei lẹ ekplẽẽ ni amẹbolẹ toi, ši moṅ amẹfelẹ sõisõi, ni amẹtšuii kpale kẹ-te Mizraim ekoṅ;

40. ni amẹkẽ Aaron akẹ: Femọ nyoṅmọi ohãwọ ni amẹnyie wọhĩe, edšakẹ nẹkẹ Mose ni kplawọ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ nẹ, wolee noni efelẹ. 2 Mose 32,1.

41. Ni nakai gbĩĩ lẹ amli lẹ amẹfe tšinabi, ni amẹšã afọle amẹhã amãgã lẹ, ni amẹná amẹdientšẹ amẹnine nã nitšumọi lẹ ahe tšuidšũrõ.

42. Ši Nyoṅmọ tšó ehe ni enmẽ amẹhe akẹ amẽdšá ṅwei nii, takẹ bọni aṅmã yẹ *gbalọi lẹ awolo lẹ mli akẹ: "Nye Israel we, ani mi nyešã koloi kẹ niyenii afọle nyehã yẹ ṅã lẹ nọ afii nyoṅmaiedfẹ lẹ? Amos 5,25—27.

43. Molok bũ lẹ moṅ nyewó nyetẽre kẹ nyenyoṅmọ Remfan lẹ ṅulami lẹ ni dši amãgãi ni nyešõ ni nyedšáamẹ lẹ; ni Babilon sẹ malõnye kẹ-ate."

44. Odase bũ lẹ hĩ wọtšẹmei lẹ ateṅ yẹ ṅã lẹ nọ, tamọ bọni moni kẹ Mose wie lẹ tšõ akẹ eyafelẹ tamọ noni ena lẹ; 2 Mose 25,40.

45. no hũ, beni wọtšẹmei lẹ anine šẹ nọ lẹ, amẹkẹ Iošua hĩe kẹ-ba dšeṅmãdši ni Nyoṅmọ fieamẹ yẹ wọtšẹmei lẹ ahĩe lẹ ašikpoṅ lẹ nọ, kẹ-baši David gbĩĩ lẹ anọ; Ios. 3,14; 18,1.

46. lẹ ehĩe ba nyam yẹ Nyoṅmọ hĩe, ni ekpa fai akẹ eefe šihĩlẹhe ko ehã Iakob Nyoṅmọ lẹ. 2 Sam. 7,2. Lal. 132,5.

47. Ši Salomo mã tšũ ehãlẹ. 1 Maṅ. 6,1.

48. Tšẹbelẹ Ṅweinyo lẹ, ehĩĩ tšũi ni akẹ nidši fe lẹ amli, takẹ bọni *gbalọ lẹ hũ kẽ lẹ akẹ: *Ies. 66,1.2.

49. "Ṅwei lẹ, misẽi ni, ni šikpoṅ lẹ, minaneši mãṅõ ni: Mẽ tšũ nyeamã nyehãmi mọ, asaṅ nẽgbẹ dši mihedšõmọhe lẹ? Nuntšọ lẹ kẽ;

50. aso dšce minine fe nibii nẹ fẽ?"

51. Nye *kuẹṅwalọi kẹ †tšuiiaṅ kẹ toiiaṅ fõlọi! nye lẹ, dãnẹ nyekũọ Mumọ kroṅkroṅ lẹ ná; bọni nyetšẹmei lẹ fe lẹ, nakai nye hũ nyefeọ. *2 Mose 32,9. †3 Mose 26,41.

52. Gbalọi lẹ ateṅ namo ni nyetšẹmei lẹ wakolẹ yi dã? ni amẹgbe mei ni gba sá yẹ dšalọ lẹ bã lẹ hewọ lẹ, mo hũ ni agbẹnẹ nye nyetšómọ esẹgbẹtšõlọi kẹ awuyelọi lẹ, 2 Kron. 36,16. Mat. 23,31.

53. nye ni nyená mla lẹ yẹ bọfoi anitšumọ nã ni nyeyee nọ lẹ. . . . . 2 Mose 20. Gal. 3,19. Heb. 2,2.

54. Ši beni amẹnu nẹkẹ wiemọi nẹ lẹ, etšurọ amẹtšuiiaṅ, ni amẹkpe amẹnyãnyõdši aššši amẹfie enọ. 5,33.

55. Ši lẹ lẹ, noni Mumọ kroṅkroṅ eyilẹ obo lẹ, ekwẹ ṅwei gã, ni ena Nyoṅmọ anumnyam lẹ kẹ Iesu ni edamọ Nyoṅmọ ninedšũrõ nọ,

56. ni ekẽ: Na, mĩna ṅwei nã ni égble, kẹ *gbomobi lẹ ni edamọ Nyoṅmọ ninedšũrõ nọ. *Luk. 22,69.

57. Ši amẹblọ kẹ gbẽ walẹ, ni amẹtšĩmọ amẹtoii, ni amẹkẹ dfẽṅmọ kome tšẽ foi kẹ-ba enọ,

58. ni amẹtširẹ eyi sẹ kẹ-dše mã lẹṅ, ni amẹyatfialẹ tẹi. Ni odasefoi lẹ ṅõ amẹmamai lẹ amẹfie oblanyo ko ni atšẽọlẹ Saulo lẹ nãdši anã, 22,20.

59. ni beni amẹtfia Stefano tẹi lẹ, efá Iesu ni ekẽ: *Nuntšọ Iesu, heremọ mimumọ lẹ! *Lal. 31,6. Luk. 23,46.

60. Ni ekũla ši, ni ebo kẹ gbẽ walẹ akẹ: *Nuntšọ, kãṅõ nẹkẹ eša nẹ oṅmẽ amẹnọ! Ni beni ekẽ nẹkẹ lẹ, etšõ mli ewọ. *Luk. 23,34.

Yĩtšo 8.

Ši egbẽ lẹ ṅõ *Saulo hũ nã. — Ni nakai gbĩ lẹ nọ noṅṅ lẹ yiwalẹ kple te ši wo asafo ni yọ Ierusalem lẹ; ni amẹfẽ †amẹgbẹ amẹfã Iudea kẹ Samaria niiaṅ, dša bọfoi lẹ kẹkẹ fẹ. *7,58. †11,19.

2. Ši hĩĩ Nyoṅmọ gbeyeišelọi komei yasã Stefano amẹto, ni amẹfó lẹ pam. Mat. 14,12.

3. Ši Saulo lẹ, ekpãtã asafo lẹ hĩe butũ, eboteọ šĩsi ni eyagbiaã hĩĩ kẹ yei ni eyawoọamẹ tšũṅ. 9,1; 22,4.

4. Kẹkẹ ni mei ni egbẹ efã lẹ yakpa ši, ni amẹdšadše sanekpakpa lẹ.

5. Ni *Filipo te Samaria maṅ ko nọ, ni eyadšadše Kristo he sane etšõamẹ. *6,5.

6. Ni mei babaõ kẹ dfẽṅmọ kome bo wiemọi ni Filipo wieọ lẹ toi, beni amẹnu ni amẹna okadii ni efe lẹ.

9. Ni blematšẹmei lẹ kẹ hiekō hō Iosef kẹ-te Mizraim; ši Nyoṅmọ kẹlẹ yẹ,
1 Mose 37,28; 39,1.2.21.
10. ni edšielẹ yẹ emanehūlūi fiā mli, ni ehā ehie ba nyam, ni ehā ele nii yẹ Mizraim maṅtšẹ Farao hie, ni ewolẹ lumo yẹ Mizraim kẹ lẹdientšẹ ewe lẹ fē nọ.
1 Mose 41,38—45.
11. Ši hōmọ kẹ amanehūlū kpeteṅkple ba Mizraim kẹ Kanaan šikpoṅ lẹ fē nọ, ni wọtšẹmei lẹ náá nii amẹye.
12. Ni beni Iakob nu akẹ able yẹ Mizraim lẹ, kleṅkleṅ lẹ etšū wọtšẹmei lẹ kẹ-te.
1 Mose 42,1.
13. Ni noni dši ši enyọ lẹ Iosef hā enyemimei lẹ yolẹ, ni Farao hū balọ Iosef weku lẹ.
1 Mose 45,3.16.
14. Ni Iosef tšū ayakpē etšẹ Iakob kẹ eweku lẹ fē kẹ-ba, amẹyi nyoṅmai-kpawo kẹ enumọ.
1 Mose 45,9—11.
15. Ni Iakob yiṅ ete Mizraim, ni lẹ kẹ wọtšẹmei lẹ yagboi yẹ dšẹi;
1 Mose 46,1; 49,33.
16. ni akẹamẹ ba Šekem, ni abatoamẹ yẹ fūhe ní Abraham tše šika hé yẹ Šekem tšẹ Hemor bii lẹ adeṅ lẹ mli.
1 Mose 23,16.17; 50,13. Ios. 24,32.
17. Ši beni šiwō lẹ ni Nyoṅmọ kā Abraham he kitā lẹ be lẹ šẹ lẹ, maṅ lẹ bada, ni amẹyi fá yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ,
2 Mose 1,7.
18. kẹ-yaši beyinọ ni maṅtšẹ kroko ní lee Iosef lẹ bate ši yẹ Mizraim;
19. lẹ lẹ ekẹ wọdšakubii lẹ ye ṅā mli, ni efe wọtšẹmei lẹ efōṅ, akẹ ehā amẹšẹrẹ amẹbii abifabii amẹfie, beni afe ní amẹ-kahi dšeṅ.
2 Mose 1,22.
20. Nakai be lẹ mli noṅṅ afọ Mose, ni ehe yẹ fẹo yẹ Nyoṅmọ hie, ni alẹlẹ yẹ etšẹ we lẹ nyōdši etē.
2 Mose 2,2. Heb. 11,23.
21. Ni beni ašẹlẹ afō lẹ, Farao biyō lẹ yawolẹ, ni elẹlẹ ekẹlẹ fe lẹdientšẹ ebi.
2 Mose 2,10.
22. Ni atšō Mose Mizraim nilē fē, ni ená hewalẹ yẹ wiemọi kẹ nitšumọi amli.
23. Ši beni eye afii nyoṅmai-edfẹ lẹ, eba eyiṅ akẹ eeyasra enyemimei Israel-bii lẹ.
2 Mose 2,11.
24. Ni beni ena akẹ āfe amẹteṅ moko efōṅ lẹ, efā ehe, ni etọ moni afeọlẹ efōṅ lẹ he owele ni egbe Mizraimnyo lẹ.

25. Ši esusuọ akẹ kūlẹ enyemimei lẹ aayo sẹ akẹ Nyoṅmọ mītšō enine nọ ehereamẹ; ši amẹyoo sẹ.
26. Ni dšetšẹrenọ lẹ ebaninaamẹ beni amẹnōọ lẹ, ni ekpātāamẹ akẹ: *Atāmei, nye lẹ nyemimei dšinye; mēba nyefeọ nyehe efōṅ nẹ?
27. Ši moni fe enanyo efōṅ lẹ tširẹlẹ ni ekẹ: Namo woō wọnọ lumo kẹ kodšolọ?
28. Ani ōtao akẹ ogbemi, tamọ bọni ogbe Mizraimnyo lẹ?
29. Ni wiemọ nẹ hewọ lẹ Mose dšo foi, ni eyato gbọ yẹ Midian šikpoṅ lẹ nọ, ni efọ bihīī enyọ yẹ dšẹi. 2 Mose 2,15; 18,3.4.
30. Ši beni šẹ afii nyoṅmai-edfẹ lẹ, Nuntšọ lẹ bọfo ko badšie ehe kpo etšōlẹ yẹ Sinai goṅ lẹ he ṅā lẹ nọ yẹ lalilẹi mli yẹ kō ko mli. 2 Mose 3,2. 5 Mose 33,16
31. Ni beni Mose na lẹ, ehie felẹ yā yẹ ninā lẹ hewọ; ni beni etšiọ ebeṅkẹ ní ekwẹ lẹ, Nuntšọ lẹ gbē bakẹlẹ akẹ:
32. Midši otšẹmei a-Nyoṅmọ lẹ, Abraham kẹ Isak kẹ Iakob Nyoṅmọ lẹ. Ni Mose he kpokpo ni ekaa akẹ eeyakwẹ.
2 Mose 3,6.
33. Ni Nuntšọ lẹ kẹlẹ akẹ: Dšiemọ otokotai lẹ yẹ onane, edšakẹ heni odamọ lẹ šikpoṅ kroṅkroṅ ni.
34. Mina mimaṅ ni yọ Mizraim lẹ amanehūlū lẹ, ni amẹntšọidọmọ lẹ hū minu; ni mikpleke ši miba amẹdšiemọ; nohewọ lẹ ba ní matšūo Mizraim.
35. Nakai Mose lẹ noṅṅ ni *amẹkwa amẹkẹ: Namo woō wọnọ lumo kẹ kodšolọ lẹ, lẹ noṅṅ Nyoṅmọ tšō bọfo lẹ ni dšie ehe kpo etšōlẹ yẹ kō leṅ lẹ nine nọ etšūlẹ akẹ lumo kẹ kpōlọ. *2 Mose 2,14.
36. Lẹ noṅṅ ekplaamẹ kẹ-dše kpo, ni efe nākpẹnii kẹ okadii yẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ kẹ Ṅšọ-tšuru lẹ mli kẹ ṅā lẹ nọ afii nyoṅmai-edfẹ lẹ. 2 Mose 7,10; 14,21.
37. Lẹ dši nakai Mose lẹ ni kē Israel-bii lẹ akẹ: Nuntšọ, nye-Nyoṅmọ lẹ, aatē gbalọ ko ni tamọmi ši kẹ-adšẹ nyenyemimei lẹ ateṅ ahānye; nyeboalẹ toi lẹ.
5 Mose 18,15.
38. Mose dši moni kẹ asafo lẹ hi ṅā lẹ nọ, ni edamọ bọfo lẹ ni kẹlẹ wie yẹ Sinai goṅ lẹ nọ lẹ kẹ wọtšẹmei lẹ ateṅ, ni ehé wala wiemọi lẹ eba-hāwọ lẹ,
2 Mose 19,3.

39. ni wọtšẹmei lẹ ekplẽẽ ni amẹbolẹ toi, ši moṅ amẹfelẹ sõisõi, ni amẹtšuii kpale kẹ-te Mizraim ekoṅ;

40. ni amẹkẽ Aaron akẹ: Femọ nyoṅmọi ohãwọ ní amẹnyie wọhĩe, edšakẹ nẹkẹ Mose ní kplawọ kẹ-dšẹ Mizraim šikpoṅ lẹ nọ nẹ, wolee noni efelẹ. 2 Mose 32,1.

41. Ni nakai gbĩĩ lẹ amli lẹ amẹfe tšinabi, ni amẹšã afọle amẹhã amãgã lẹ, ni amẹná amẹdientšẹ amẹnine nã nitšumọi lẹ ahe tšuidšũrõ.

42. Ši Nyoṅmọ tšṍ ehe ni enmẽ amẹhe akẹ amẹ́dšá ṅwei nii, takẹ bọni aṅmã yẹ *gbalọi lẹ awolo lẹ mli akẹ: "Nye Israel we, ani mi nyešã koloi kẹ niyenii afọle nyehâ yẹ ṅã lẹ nọ afii nyoṅmai-edfẹ lẹ? Amos 5,25—27.

43. Molok bũ lẹ moṅ nyewó nyetẽre kẹ nyenyoṅmọ Remfan lẹ ṅulami lẹ ni dši amãgãi ní nyešõ ni nyedšáamẹ lẹ; ni Babilon sẹ malõnye kẹ-ate."

44. Odase bũ lẹ hĩ wọtšẹmei lẹ ateṅ yẹ ṅã lẹ nọ, tamọ bọni moni kẹ Mose wie lẹ tšõ akẹ eyafelẹ tamọ noni ena lẹ; 2 Mose 25,40.

45. no hũ, beni wọtšẹmei lẹ anine šẹ nọ lẹ, amẹkẹ Iošua hĩe kẹ-ba dšeṅmãdši ní Nyoṅmọ fieamẹ yẹ wọtšẹmei lẹ ahĩe lẹ ašikpoṅ lẹ nọ, kẹ-baši David gbĩĩ lẹ anọ; Ios. 3,14; 18,1.

46. lẹ ehĩe ba nyam yẹ Nyoṅmọ hĩe, ni ekpa fai akẹ eefe šihĩlẹhe ko ehã Iakob Nyoṅmọ lẹ. 2 Sam. 7,2. Lal. 132,5.

47. Ši Salomo mã tšũ ehãlẹ. 1 Maṅ. 6,1.

48. Tšẹbelẹ Ṅweínyo lẹ, ehĩĩ tšũi ni akẹ nidši fe lẹ amli, takẹ bọni *gbalọ lẹ hũ kẽ lẹ akẹ: *Ies. 66,1.2.

49. "Ṅwei lẹ, misẽi ni, ni šikpoṅ lẹ, minanešĩ mãṅõ ni: Mẽ tšũ nyeamã nyehâmi mọ, asaṅ nẽgbẹ dšĩ mihedšõ̃mọhe lẹ? Nuntšọ lẹ kẽ;

50. aso dšee minine fe nibii nẹ fẽ?"

51. Nye *kuẹṅwalọi kẹ †tšuiiaṅ kẹ toiiaṅ fõlọi! nye lẹ, dãnẹ nyekũọ Mumọ kroṅkroṅ lẹ nã; bọni nyetšẹmei lẹ fe lẹ, nakai nye hũ nyefeọ. *2 Mose 32,9. †3 Mose 26,41.

52. Gbalọi lẹ ateṅ namo ni nyetšẹmei lẹ wakolẹ yi dã? ni amẹgbe mei ni gba sá yẹ dšalọ lẹ bã lẹ hewọ lẹ, mo hũ ni agbẹnẹ nye nyetšṍmọ esẹgbẹtšõlọi kẹ awuyelọi lẹ, 2 Kron. 36,16. Mat. 23,31.

53. nye ní nyenâ mla lẹ yẹ bọfoi anitšumọ nã ni nyeyee nọ lẹ. . . . 2 Mose 20. Gal. 3,19. Heb. 2,2.

54. Ši beni amẹnu nẹkẹ wiemọi nẹ lẹ, etšurọ amẹtšuiiaṅ, ni amẹkpe amẹnyãnyõdši ašiši amẹfie enọ. 5,33.

55. Ši lẹ lẹ, noni Mumọ kroṅkroṅ eyilẹ obo lẹ, ekwẹ ṅwei gã, ni ena Nyoṅmọ anumnyam lẹ kẹ Iesu ni edamọ Nyoṅmọ ninedšũrõ nọ,

56. ni ekẽ: Na, mĩna ṅwei nã ni égble, kẹ *gbomobi lẹ ni edamọ Nyoṅmọ ninedšũrõ nọ. *Luk. 22,69.

57. Ši amẹblọ kẹ gbẽ walẹ, ni amẹtšĩmọ amẹtoii, ni amẹkẹ dfẽṅmọ kome tšẽ foi kẹ-ba enọ,

58. ni amẹtširẹ eyi sẹ kẹ-dše mã lẹṅ, ni amẹyatfialẹ tẹi. Ni odasefoi lẹ ṅõ amẹmamai lẹ amẹfie oblanyo ko ni atšẽ́ọlẹ Saulo lẹ nãdši anã, 22,20.

59. ni beni amẹtfia Stefano tẹi lẹ, efá Iesu ni ekẽ: *Nuntšọ Iesu, heremọ mimumọ lẹ! *Lal. 31,6. Luk. 23,46.

60. Ni ekũla ši, ni ebo kẹ gbẽ walẹ akẹ: *Nuntšọ, kãṅõ nẹkẹ eša nẹ oṅmẽ amẹnọ! Ni beni ekẽ nẹkẹ lẹ, etšṍ mli ewọ. *Luk. 23,34.

Yĩtšo 8.

Ši egbẽ lẹ ṅõ *Saulo hũ nã. — Ni nakai gbĩ lẹ nọ noṅṅ lẹ yiwalẹ kple te ši wo asafo ní yọ Ierusalem lẹ; ni amẹfẽ †amẹgbẹ amẹfã Iudea kẹ Samaria niiaṅ, dša bọfoi lẹ kẹkẹ fẹ. *7,58. †11,19.

2. Ši hĩĩ Nyoṅmọ gbeyeišelọi komei yasã Stefano amẹto, ni amẹfó lẹ pam. Mat. 14,12.

3. Ši Saulo lẹ, ekpãtã asafo lẹ hĩe butũ, eboteọ šĩai ni eyagblaã hĩĩ kẹ yei ni eyawoọamẹ tšũṅ. 9,1; 22,4.

4. Kẹkẹ ni mei ni egbẹ efã lẹ yakpa ši, ni amẹdšadše sanekpakpa lẹ.

5. Ni *Filipo te Samaria maṅ ko nọ, ni eyadšadše Kristo he sane etšõamẹ. *6,5.

6. Ni mei babaõ kẹ dfẽṅmọ kome bo wiemọi ni Filipo wieọ lẹ toi, beni amẹnu ni amẹna okadii ni efe lẹ.

7. Edšake mei pī ni mumoi fōdši yo amemli le mumoi le blo ke gbē wale ni amedše amemli, ni atšá mei ní ekūmo ke obubuafoi pī hū. Mar. 16,17.
8. Ni mīše babaō ba nakai mā leñ. Ioh. 4,40—42.
9. Ši nū ko ye mā leñ momosa ní atšéole Simon ni eyeo ñkūnyā ni ehāa Samariabii le anā kpeo amehe, etšōo ehe ake gbomo agbo dšile;
10. ni mei bibii ke mei wudši fē boole toi amekēo ake: Mone dši Nyoñmo hewale ni atšéole kpeteñkple le.
11. Ni ake-ni edše dšeeñmō bēbe eke ekūnyāyeli le ehā amenā ekpe amehe hewo le, ameboole toi.
12. Ši beni amehé Filipo ní dšadše Nyoñmo mañtšeyeli le ke Iesu Kristo gbei le he sanekpakpa le etšōame le ameye le, *abaptisi hīī ke yei. *Mat. 28,19.
13. Keke ni Simon dientše hū hé ye, ni abaptisile, ni eke ehe kpete Filipo, ni beni ena okadii ke hewalenitšumoi wudši ní afe le, enā kpe ehe.
14. Ši beni bofoi le ní yo Ierusalem le nu ake Samariabii emō Nyoñmo wiemo le mli le, ametšū Petro ke Iohane ke-te ameñō.
15. Ni ame le, ameba dšei amebasole amehāame, beni afe ni amená Mumo kroñkroñ le.
16. Edšake ebako ameteñ mokomoko no, ši baptisimo keke abaptisiame awo Nuntšo Iesu gbei amli.
17. Keke ni ameke amenidši ñmēlē ameno, ni amená Mumo kroñkroñ le.
18. Ši beni Simon na ake bofoi le anidši ke mei anoñmēlēmo le hāa anáa Mumo kroñkroñ le, eke šika ba ebahāame
19. ekē: Nyehāami hū neke hewale ne, koni mofēmo ní mike minidši aañmēlē eno le aná Mumo kroñkroñ le.
20. Ši Petro kēle ake: Oke ošika le fē hīe ákpātā, edšake osusuo ake, Nyoñmo nōkēnō le, šika ake-heo!
21. Obe gbenā lo gbefāñnō ko ye neke sane ne mli; edšake otšui edšaa ye Nyoñmo hīe.
22. Nohewo le agbene fa ohe ye onōša ne hewo, ni okpa Nyoñmo fai, ake aleenō aañō otšuiñ dfēñmo le afao lo.
23. Edšake mina ake koliko dšōmo le ke nōša kpā le mli okā ne.
24. Ni Simon here no ekē: Nyedientše nyekpaā Nuntšo le fai nyehāami, koni nibii ní nyewie ne eko akaba mino.
25. Agbene, beni ameye odase ní amewie Nuntšo le wiemo le ametšōame ni amekū amese amebaā Ierusalem le, amedšadše sanekpakpa le ametšō ye Samariabii akrowai pī amli.
26. Ši Nuntšo le bofo ko ke Filipo bawie ake: Te ši ní oya wuoyigbe ye tempōñ ní dše Ierusalem ke-yaā Gaza ní efe amañfō le no.
27. Ni ete ši ni eyiñ ete. Ni na, nū Etiopianyo ko ní dši Etiopiabii amañnye Kandake le piafonyo ní abuo ní kweo edfetri fē no le ne, ebaho Ierusalem eyadšá Nyoñmo,
28. ni agbene ekū ese etá efīli mli ke-mīya, ni ēkane gbalo Iesaia wolo le.
29. Ni Mumo le kē Filipo ake: Ya ní oyakpete fīli ne se.
30. Ši beni Filipo hīe foi ke-te le, enu ake ēkane gbalo Iesaia wolo le, ni ebile ake: Ani ōnu noni okaneo le šiši lo?
31. Ni ekē: Té mafe tēñ ní manyēñ, ake dša moko tšōmi? Keke ni ekpa Filipo fai ake eba ní ekele abatá ši.
32. Ši ñmāle le heni ekaneo le ne: *"Akplale ke-te take tōgwanteñ ní ayagbele, ni boni tōgwanteñbi feo diō ye ehetšoikulo hīe le, nakai noññ etfaa esēñ *Ies. 53,7.8.
33. Ehešibā le mli le adšie ekodšomo le ke-te; ši eyino le, namo aagba he sane? edšake añō ewala le ke-dše šikpoñ le no."
34. Ni piafonyo le here Filipo no ni ekē: Mīkpao fai, namo he gbalo le wieo ne? ledientše ehe alo mokrokoñ?
35. Ni Filipo gble enā ni ebōi ke-dše neke ñmāle ne no, ni edšadše Iesu he sanekpakpa le etšōle.
36. Ni beni amenyie gbe le no le, amebaše nu ko he, ni yadše piafonyo le nā le ekē: Na nu; meni tšīo mibaptisimo gbe?

37. (Ši Filipo kẹ̃: Kẹ́ õhe õye kẹ otšuiñ fẽ lẹ, oyẹ hegbẹ. Ni ehere nọ ekẹ̃: Mĩhe mĩye akẹ Iesu Kristo dši Nyoñmọ bi lẹ.) Mat. 16,16.
38. Ni efã akẹ fĩli lẹ áwa, ni Filipo kẹ piafonyo lẹ fẽ yimọ ši kẹ-te nu lẹ mli, ni ebaptisilẹ.
39. Ni beni amẹdše nu lẹ mli lẹ, Nuntšọ lẹ *Mumọ lẹ ša Filipo kẹ-te; ni piafonyo lẹ enaalẹ doññ, ši eyi gbẹ kẹ nyámọ. *1 Mañ. 18,12.
40. Ši Filipo lẹ, analẹ yẹ Azoto; ni beni efoọ mli lẹ, edšadše sanekpakpa lẹ etšõ yẹ mãdši lẹ fẽ mli kẹ-yaši ebašẹ *Kaisarea. *21,8.9.

Yĩtšo 9.

(9,1—22. kw. 22,3—16; 26,9—18.)

Ši Saulo kã he ẽmũ hegbeyeiwõ kẹ gbẽ mumọ *ẽfie Nuntšọ lẹ kaselọi lẹ anọ lolo, ni eyiñ kẹ-te osọfonukpa lẹ ñõ, *8,3.
2. ni eyabilẹ wodši ní ekẹ-ya Damasko kpẽhei lẹ, beni afe ni kẹdši ena mei-komei ni hĩe nẹkẹ tšõmọ nẹ mli lẹ, hĩĩ dšio, yei dšio, ni efĩmọamẹ ni ekplaamẹ kẹ-ba Ierusalem.
3. Ši beni enyie gbẹ lẹ nọ ni eyabẹñkẹ Damasko lẹ, trukã lẹ la kpẹ kẹ-dšẹ ñwei kẹ-babọlelẹ, 1 Kor. 15,8.
4. ni efĩẹo egbẽ ši, ni enu gbẽ ko mĩkẹ̃lẹ akẹ: Saul, Saul, mẽba owaãmi yi?
5. Ni ekẹ̃: Bo namoñ, Nuntšọ? Ši Nuntšọ lẹ kẹ̃: Midši Iesu, moni owaãlẹ yi lẹ. *(Ewa hão, akẹ oofã ntia oši koloi akplamọtšo lẹ nã ḋade lẹ. *5,39.
6. Ni ekẹ hekpokpomọ kẹ ñmiñmi kẹ̃ akẹ: Nuntšọ, meni otaoọ akẹ mife? Ni Nuntšọ lẹ kẹ̃lẹ akẹ:) Te ši ni oya mã lẹñ, ni aatšõo noni sa akẹ ofe.
7. Ši hĩĩ ni kẹlẹ nyie lẹ etọ mũ̃ kẹ-damọ ši, amẹminu gbẽ lẹ moñ, ši amẹnaa mokomoko.
8. Ni Saulo te ši; ši beni egble ehĩñmẹii lẹ, enaa nii; ni amẹmõ enine mli, ni amẹkẹlẹ te Damasko.
9. Ni enaa nii, ni asañ eyee nii ni enuu noko hũ gbĩĩ etẽ sọññ.
10. Ši kaselọ ko yẹ Damasko ní atšẹ́ọlẹ Anania; ni Nuntšọ lẹ kẹ̃lẹ yẹ ninã mli akẹ: Anania! Ni ekẹ̃: Nami, Nuntšọ.
11. Ni Nuntšọ lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Te ši ni oya blohũ ni atšẹ́ọlẹ Trõmõ lẹ mli, ni oyabi moko ni atšẹ́ọlẹ Saulo ní dšẹ *Tarso lẹ ši yẹ Iuda we lẹ; edšakẹ na, ẽsọle, *21,39.
12. ni ena yẹ ninã mli akẹ nũ ko ni atšẹ́ọlẹ Anania lẹ mĩba eñõ, ni ekẹ enine mĩñmẽ enọ, beni afe ni ena nii ekoñ.
13. Ši Anania here nọ ni ekẹ̃: Nuntšọ, minu nẹkẹ nũ nẹ he sane yẹ mei pĩ anã, akẹ efe omeikroñkroñi ni yọ Ierusalem lẹ efõñ babaõ;
14. ni biẹ hũ tete ená hegbẹ kẹ-dšẹ osọfonukpai lẹ adeñ akẹ ebafĩmọ mei fẽ ní *tšẹ́ọ ogbẹi lẹ anọ lẹ. *1 Kor. 1,2.
15. Ši Nuntšọ lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Ya, edšakẹ monẹ dši mideñdade ní ahala ahãmi, koni ehĩe migbẹi lẹ kẹ-ya *dšeñmãdši kẹ †mañtšẹmei kẹ Israelbii lẹ hũ ahĩe. *Rom. 1,5. †Bọf. 25,13; 27,24.
16. Edšakẹ mibatšõlẹ amanehũlũi abọ ní ebana yẹ migbẹi lẹ ahewọ. K. 23,29. 2 Kor. 11,23—28.
17. Kẹkẹ ni Anania yiñ ete ni eyabote šĩa lẹ, ni ekẹ enidši fie enọ ni ekẹ̃: Anyemi Saul! Nuntšọ Iesu, moni dšie ehe kpo etšõo beni obaã yẹ gbẹ lẹ nọ lẹ, tšũmi oñõ, beni afe ni ona nii ekoñ ní oyi obõ kẹ Mumọ kroñkroñ lẹ.
18. Ni amrõ lẹ nokomei dšẹ ehĩñmẹii anọ fie ši tamọ lõtotoi, ni ena nii amrõ, ni ete ši ni abaptisilẹ;
19. ni eye nii, ni ehe walẹ. Ni ekẹ kaselọi ní yọ Damasko lẹ hĩ ši gbĩĩ komei;
20. ni amrõ lẹ noññ ešiẹ yẹ kpẽhei lẹ akẹ Iesu dši Nyoñmọ bi lẹ.
21. Ni mei fẽ ní nu lẹ anã kpẹ amẹhe, ni amẹkẹ̃: Ani dšee *monẹ kpãtã mei ni tšẹ́ọ nẹkẹ gbẹi nẹ anọ lẹ ahĩe yẹ Ierusalem lẹ, ni biẹ nẹ hũ tete nohewọ noññ eba, koni ebafĩmọamẹ ni ekplaamẹ kẹ-ya osọfonukpai lẹ añõ? *K. 1,14; 8,1; 26,10.
22. Ši Saulo lẹ, ená hewalẹ babaõ, ni ehã Iudafoi ni yọ Damasko lẹ anã tã, edšakẹ etšõamẹ faññ akẹ monẹ dši Kristo lẹ. 18,28.

23. Ši gbīī kplańń se le, Iudafoi le te eyi no apam ake ameagbele.
24. Ni Saulo banu amekpäńmo le he. Ši amesa amebuo mań agbói le ana dā fane ke nyōń, beni afe ni amegbele.
25. Ši kaseloi le ńōle wo kafū mli nyōń, ni amešile ke-tšṓ gbogbo le no ke-yayi ši. 2 Kor. 11,32.33.
26. Ni beni Saulo ba Ierusalem le, eka kaseloi le ahe kpetemo; ši amefē amemīšele gbeyei, amehee ameyee ake kaselo dšile. Gal. 1,17—19.
27. Ši Barnaba ńōle ke-te bofoi le ańō, ni eyagbaame boni ena Nuntšo le ye gbe le no ní ekele wie, ke boni efe ekā ye Iesu gbei le amli ye Damasko. K. 20.
28. Ni ekeame yaä baä ye Ierusalem, ni efe ekā ye Nuntšo Iesu gbei le amli.
29. Ni eke Helenibii le wie ni ekeame tā nā; ši ame le ametaole amegbe.
30. Ši beni nyemimei le nu he le, ameyawale Kaisarea, ni amehā *ete Tarso. *11,25. Gal. 1,21.
31. Agbene le asafo le ná hedšole ye Iudea ke Galilea ke Samaria fē, ni enane mō ši, ni enyieo ye Nuntšo le gbeyeišemo mli, ni eke Mumo krońkroń mīšedšemo le fereo.
32. Ši eba mli ake, beni Petro eyakpa hei le fē le, eba meikrońkrońi ní yo Lida le hū ańō.
33. Ni ebana nū ko ye dšei ní atšéole Ainea ní ekā esā no ēye kūmo-hela afii kpānyo sońń.
34. Ni Petro kēle ake: Ainea, Iesu Kristo mītšáo; te ši ni bodientše ońmē osā le! Ni amrō le ete ši.
35. Ni mei fē ní yo Lida ke Šaron le nale, ni ametšṓmo amehe ke-ba Nuntšo le ńō.
36. Ši yō kaselo ko ye Iopa ní atšéole Tabita, ešiši dši Dorka (Odabo); le le eyi obō ke nitšumoi kpakpai ke edšudši ní efeo.
37. Ši eba mli ake, nakai gbīī le amli le ehe baye ni egbo. Ni amedšu ehe, ni amekele yańmē ńweitšū ko mli.
38. Ši ake noni Lida ke Iopa dšekee ni kaseloi le enu ake Petro ye dšei hewo le, ametšū hīī enyo ke-te eńō ameyakpale fai ake ekańō-šašao ši, ši eba ameńō oyá.
39. Ni Petro te ši ni ekeame te. Ni beni eše dšei le, amekele te ńweitšū leń, ni yei okūlafoi le fē badamodamo emasei amemīfófói, ni ameke flakai ke atadei ní Dorka fe, beni ekeame yo lolo le, mītšōle.
40. Ni Petro fie amefē ke-dše kpo, ni ekūla ši esole, ni etšṓ ehe ke-te gbonyo le ńō ekē: Tabita, *te ši! Ni egble ehīńmeii, ni beni ena Petro le, eho etá ši. *Mar. 5,41.
41. Ni emō enine mli, ni ewó eno; ni etšé *meikrońkrońi le ke okūlafoi le ke-ba, ni ekele damo amehīe hīekālo. *K. 32.
42. Ni anu he ye Iopa fē, ni mei pī he Nuntšo le no ameye.
43. Ni eba mli ake ehī Iopa gbīī kplańń ye Simon, wolokpōlo le ńō. 10,6.

Yitšo 10.

Ši nū ko ye Kaisarea ní atšéole Kornelio ní dši Italia asrafoi le ano *asafoatše; *Mat. 8,5.
2. Nyońmo dšálo ni, ni eke ewe le fē šeo Nyońmo gbeyei, ni efeo mańbii le edšūrō pī, ni ekpaä Nyońmo fai dā.
3. Aafe gbeke ńmedši etē mli le ena ye ninā mli fańń ake Nyońmo bofo ko ba eńō bakēle ake: Kornelio!
4. Ni ekwele gā ni eše gbeyei ni ekē: Menīń, Nuntšo? Ni ekēle ake: Osolemoi ke nidšudši ní ofeo le eše ńwei ni ebafe kaimonō ye Nyońmo hīe.
5. Ni agbene le tšū mei ke-ya Iopa ni oyakpē Simon moni atšéole Petro hū le ke-ba;
6. eto Simon *wolokpōlo le ní šia yo ńšo le na le ńō; (le eebatšōo noni sa ake ofe). *9,43.
7. Ši beni bofo ní kele bawie le ete le, etšé ewebii le ateń mei enyo ke asrafonyo ko ní šeo Nyońmo gbeyei ní dši mei ní súmoole le ateń mokome,
8. ni egbaame nibii ne fē, ni etšūame Iopa.
9. Ši dšetšereno, beni amenyie gbe le no ni amebabeńke mań le, Petro te

sọlemọ yẹ tšũyiteñ aafe fane ñmlẹ nyoñma
kẹ enyọ mli.
10. Ni hõmọ yelẹ naakpa, ni ẽtao noko
eye. Ši beni amẹsãa niyenii lẹ, efe tamọ
nõ enyõ enọ,
11. ni ena akẹ ñwei égble, ni nõ ko
mĩkpleke ši ní tamọ mama kpeteñkple,
ni ahĩe ekodši edfẹ lẹ mli ãši kẹ-mĩba
šikpoñ; 11,5—17.
12. ni šikpoñ nọ koloi nădši-edfẹdfẹ-
tšẹmei kẹ wãmọnii kẹ ñwei lofõdši srọtoi
lẹ fẽ eko yẹ mli.
13. Ni gbẽ ko kẹ̃lẹ akẹ: Petro, te ši,
gbe ni oye!
14. Ši Petro kẹ̃: Dabida, Nuntšọ, edšakẹ
miyeko yakayaka noko lo noko ni he
tšee dã. Ezek. 4,14. 3 Mose 11.
15. Ni gbẽ lẹ sã kẹ̃lẹ noni dši ši enyọ
akẹ: Noni Nyoñmọ etšũ he lẹ, kãbulẹ
akẹ yakayaka noko. Mat. 15,11.
16. Ši afe nakai šii etẽ; ni awó nõ
lẹ kẹ-te ñwei ekoñ.
17. Agbẹnẹ, beni Petro efe yã akẹ, tẽ
nii ní ena nẹ šišiñ lẹ, na, hĩĩ lẹ ni
Kornelio tšũ lẹ mĩbibĩ Simon we lẹ gbẹ,
ni amẹbadamọ agbó lẹ nã
18. amẹtšẹ́ ni amẹbi akẹ: Ani biẹ Simon
ni atšẹ́ọlẹ Petro hũ lẹ bato lẹ?
19. Ši beni Petro dfẽñọ ninã lẹ he lẹ,
Mumọ lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Na, hĩĩ etẽ mĩtaoõ;
20. nohewọ lẹ te ši ni okpleke ši
okẹamẹ aya, ni okadše ñwane ko, edšakẹ
mi mitšũamẹ.
21. Kẹkẹ ni Petro kpleke ši, ni eyakẹ̃
hĩĩ [ni Kornelio tšũ eñõ] lẹ akẹ: Na,
midši moni ñyetaoọ lẹ; mẽ sane hewọ
nyeba?
22. Ni amẹkẹ̃: Asafoatšẹ Kornelio, ni
dši nũ dšalọ kẹ Nyoñmọ gbeyeišelọ ni
Iudafoi amañ mũ lẹ fẽ wieọ ehe ekpakpa
lẹ, lẹ ñweibọfo kroñkroñ ko kẹ̃lẹ akẹ
etšũ ni abakpẽo kẹ-ba ewe lẹ, koni ebo
onã toi.
23. Kẹkẹ nı etšẹ́amẹ kẹ-ba šĩa lẹ ni
ebafeamẹ gbọ. Ni dšetšẹrenọ lẹ Petro
kẹamẹ yiñ kẹ-te, ni nyemimei ni yọ
Iopa lẹ ateñ meịkomei fata ehe.
24. Ni dšetšẹrenọ ekoñ lẹ amẹyašẹ
Kaisarea. Ši Kornelio mĩkwẹamẹ gbẹ,
ni etšẹ́ ewekumei kẹ enanemei dšudši
kẹ-kpe.
25. Ni eba mli akẹ, beni Petro boteọ
šĩa lẹ, Kornelio kẹlẹ bakpe, ni eho egbẽ
ši yẹ enădši anã ni edšálẹ.
26. Ši Petro wó enọ, ni ekẹ̃: Te ši,
ši mi hũ gbomo dšimi. 14,15. Kpods. 19,10.
27. Ni ekẹlẹ hĩe sanegbã kẹ-bote šĩa
lẹ, ni eyana mei pĩ ní ebabua amẹhe
nã lẹ.
28. Ni ekẹ̃amẹ akẹ: Nyedientšẹ nyele
bọni Iudanyo bẹ hegbẹ akẹ ekẹ moko
ni dši mañ kroko nọ nyo bọ̃ alo ebaã
eñõ; ši mi lẹ, Nyoñmọ etšõmi akẹ mi-
katšẹ́ mokomoko yakagbomo lo moni
he tšee.
29. Nohewọ hũ ní beni atšũ abakpẽmi
lẹ, mitšee nã ni miba nẹ. Ni agbẹnẹ
mĩbinye akẹ: Mẽ sane hewọ ni nyeba-
kpẽmi nẹ?
30. Ni Kornelio kẹ̃ akẹ: Ñmẹnẹ dši
gbĩĩ edfẹ lẹ mihĩ ñmã kẹ-baši nẹkẹ
ñmlẹtfa nẹ nọ, ni gbẹkẹ ñmẹdši etẽ mli
lẹ mĩsọle yẹ miwe lẹ; ni na, nũ ko ni
wo atade kañkañ badamọ mihĩe,
31. ni ekẹ̃: Kornelio, abo osọlemọ lẹ
toi, ni onidšudši ni ofeọ lẹ hũ akai yẹ
Nyoñmọ hĩe.
32. Nohewọ lẹ tšũ mei kẹ-ya Iopa, ni
ayakpẽ Simon ní atšẹ́ọlẹ Petro hũ lẹ
kẹ-ba, eyato Simon wolokpõlọ lẹ ni šĩa
kã ñšọ nã lẹ ñõ, ni kẹ́ eba lẹ, eebawie
etšõo.
33. Kẹkẹ ni amrõ lẹ noñũ ni mitšũ
oñõ, ni ofe dšogbãñ akẹ oba nẹ. Nohewọ
lẹ agbẹnẹ wọfẽ wọyẹ biẹ yẹ Nyoñmọ
hĩe, koni wọbo nibii fẽ ní Nyoñmọ ekẹ̃o
eto lẹ atoi.
34. Kẹkẹ ni Petro gble enã ni ekẹ̃:
Lẹlẹñ, miyo akẹ, Nyoñmọ dšee
mei ahĩeañkwẹlọ; 1 Sam. 16,7. Rom. 2,11.
35. ši moñ mañ-fẽ-mañ mli lẹ,
moni šeọlẹ gbeyei ni etšuọ dšalẹ
nii lẹ, lẹ dši moni saã ehĩe.
Ioh. 10,16.
36. Nyoñmọ tšũ akẹ wiemọ lẹ yahã
Israelbii ni atšõ Iesu Kristo nọ adšadše
hedšọlẹ sanekpakpa atšõamẹ, *lẹ dši
mei fẽ a-Nuntšọ. * Mat. 28,18.
37. Nyedientšẹ nyele sane lẹ ni ba

Iudea fĕ ni edše šiši ke̱-dše̱ Galilea, ye̱
baptisimo̱ ní Iohane šie̱ le̱ se̱ le̱,
Mat. 4,12—17.
38. bo̱ni Nyoṅmo̱ ṅŏ Mumo̱ kroṅkroṅ
ke̱ hewale̱ *efo̱ Iesu ní dše̱ Nazaret le̱
mŭ, ní ekpaă ši efeo̱ edšŭrŏ ni etšáa mei
fĕ ni abonsam haoo̱ame̱ le̱, edšake̱ Nyoṅmo̱
ke̱le̱ ye̱. *Ies. 61,1. Mat. 3,16.
39. Ni wo̱ dši nibii fĕ ní efe ye̱ Iudafoi
ašikpoṅ le̱ no̱ ke̱ Ierusalem le̱ he odase-
foi; mo hŭ ni ame̱se̱ṅle̱ ye̱ tšo no̱ ame̱-
gbele̱ le̱.
40. Le̱ noṅṅ Nyoṅmo̱ tēle̱ ši gbī ní
dši gbī etĕ le̱, ni ehă edšie ehe kpo etšŏ
faṅṅ, 1 Kor. 15,4—7.
41. dšee maṅ mŭ le̱ fĕ, ši moṅ *odasefoi
ni Nyoṅmo̱ ehala eto momo le̱, ní dši
wo̱ mei ní wo̱ke̱le̱ ye nii ni wo̱ke̱le̱ nu,
beni ete ši ke̱-dše̱ gbohĭĭ ateṅ le̱ se̱ le̱.
*Ioh. 14,22; 15,27.
42. Ni ewowo̱ kitā ake̱ wo̱šie̱ wo̱tšŏ
maṅ le̱ ni wo̱ye odase ake̱ le̱ dši moni
Nyoṅmo̱ efă eto hĭekālo̱i ke̱ gbohĭĭ
*akodšolo̱ le̱. *17,31. Rom. 14,10.
43. Le̱ ehe odase *gbalo̱i le̱ fĕ yeo̱,
ake̱ mofĕmo ní heo̱ eno̱ yeo̱ le̱ aaná ehe
ešai fă ye̱ egbe̱i le̱ ahewo̱.
*Ies. 53,5.6. Ier. 31,34. Ezek. 34,16. Dan. 9,24.
44. Beni Petro wieo̱ ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱
lolo le̱, Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ ba mei fĕ
ní nu wiemo̱ le̱ no̱.
45. Ni heyelilo̱i ní dše̱ ketiafō le̱ mli
ní ke̱ Petro ba le̱ anā kpe̱ ame̱he ake̱
afo̱se Mumo̱ kroṅkroṅ nŏkēnŏ le̱ afie
dšeṅmădšiaṅbii hŭ ano̱;
46. edšake̱ ame̱nu ake̱ ame̱mīwie *maṅse̱
wiemo̱i sro̱toi ni ame̱mīdšie Nyo̱ṅmo̱ yi.
Ke̱ke̱ ni Petro here no̱ ake̱:
*2,4. Mar. 16,17.
47. Ani moko aanyĕ nu nă atšī, ni
akabaptisi mene̱mei ní ná Mumo̱ kroṅ-
kroṅ le̱ tamo̱ wo̱ noṅṅ le̱?
48. Ni efá ake̱ abaptisiame̱ ye̱ Nuntšo̱
le̱ gbe̱i le̱ amli. Ke̱ke̱ ni *ame̱kpale̱ fai
ake̱ eke̱ame̱ ahī ši gbĭĭ fiō ko. *Ioh. 4,40.

Yitšo 11.

Ši bo̱foi le̱ ke̱ nyemimei ní yo̱ Iudea
le̱ fĕ nu ake̱ dšeṅmădšiaṅbii le̱ hŭ emō
Nyoṅmo̱ wiemo̱ le̱ mli.
2. Ni beni Petro ba Ierusalem le̱,
*mei ní dše̱ ketiafō le̱ mli le̱ ke̱le̱ ná
*10,45.
3. ame̱kē̱: Ote hĭĭ fōlo̱i aṅŏ ni oke̱-
ame̱ yaye nii. Gal. 2,12.
4. Ši Petro dše šiši ni egbaame̱ sane
le̱ fĕ ekomekome ekē̱:
5. Miye̱ Iopa mă le̱ṅ mīso̱le, ni efe
tamo̱ nŏ enyŏ mino̱ ni mina ninā ko
ake̱ nŏ ko dše̱ ṅwei tamo̱ mama kpeteṅkple
ní ahĭe ekodši edſe̱ le̱ mli āši ke̱-mība
ši, ni eba miṅŏ kpākpa. 10,9—48.
6. Ni beni mitĕdše mihĭe ni mikwe̱
mli le̱, mina šikpoṅ koloi nădši-edſe̱dſe̱-
tše̱mei ke̱ ṅăṅ koloi ke̱ wāmo̱nii ke̱ ṅwei
lofŏdši ye̱ mli.
7. Ni minu gbē ko hŭ kē̱mi ake̱:
Petro, te ši, gbe ní oye!
8. Ši mikē̱ ake̱: Dabida, Nuntšo̱,
edšake̱ miyeko yakayaka noko alo noko
ní he tšee dā.
9. Ši gbē ní dše̱ ṅwei le̱ heremi no̱
noni dši ši enyo̱ ake̱: Noni Nyoṅmo̱
étšū he le̱, bo kābule̱ yakayaka noko.
10. Ši afe nakai šii etĕ, ni agbla fĕ
ke̱-te ṅwei ekoṅ.
11. Ni na, amrŏ le̱ noṅṅ hĭĭ etĕ ba-
damo̱ šĭa heni miyo̱ le̱ agbó le̱ nă, ní
atšŭame̱ ke̱-dše̱ Kaisarea ke̱-ba miṅŏ.
12. Ni Mumo̱ le̱ kē̱mi ake̱ mike̱ame̱ aya,
ní mikakpa nīiaṅ; ni nyemimei ekpa ne̱
hŭ ke̱mi te; ni wo̱yabote nŭ le̱ we le̱.
13. Ni egbawo̱ bo̱ni ena bo̱fo le̱ ye̱
ewe le̱ ní edamo̱ ši ēkē̱le̱ ake̱: Tšŭ mei
ke̱-ya Iopa ní oyakpē Simon ní atšé̱o̱le̱
Petro hŭ le̱ ke̱-ba,
14. le̱ eebakē̱o wiemo̱i ní aatšŏ́ no̱
ahere oke̱ owe le̱ fĕ yiwala.
15. Ši beni mibŏi wiemo̱ le̱, Mumo̱
kroṅkroṅ le̱ bayi ame̱no̱, tamo̱ bo̱ni eyi
wo̱ hŭ wo̱no̱ tšutšu le̱.
16. Ni mikai Nuntšo̱ le̱ wiemo̱ le̱ ni
ekē̱ ake̱: "Iohane le̱ eke̱ nu baptisi, ši
nye le̱ aabaptisinye ye̱ Mumo̱ kroṅkroṅ
mli le̱." 1,5.
17. Agbe̱ne̱ ké̱ Nyoṅmo̱ ehăame̱ nakai
nŏkēnŏ le̱ noṅṅ ni ehă wo̱ ni wo̱heo̱
Nuntšo̱ Iesu Kristo le̱ no̱ wo̱yeo̱ le̱ hŭ
le̱: mi le̱, namo dšimi ni manyĕ Nyoṅmo̱
nă matšī?

18. Ši beni amẹnu wiemọi nẹ lẹ, amẹbu amẹnă, ni amẹwo Nyoṅmọ hīe nyam amẹkẹ̃: Bĕlẹ dšeṅmădši lẹ hū̃ Nyoṅmọ ehăamẹ tšuitšakemọ ni akẹ-ahere amẹyiwala!

19. Agbẹnẹ mei *ni gbẹ fă yẹ Stefano amanẹhūlū̃ lẹ mli lẹ fo mli kẹ-te Foinike kẹ Kipro kẹ Antiokia tŏ, ši amẹdšadšee wiemọ lẹ amẹtšŏŏ mokomoko akẹ dša Iudafoi lẹ kẹkẹ. *8,1–4.

20. Ši amẹteṅ meikomei lẹ, Kiprobii kẹ Kirĕnebii dšiamẹ, ni menẹmei ba Antiokia amẹbawie amẹtšŏ Helabii lẹ hū̃, ni amẹdšadše Nuntšọ Iesu he sanekpakpa lẹ amẹtšŏamẹ.

21. Ni Nuntšọ lẹ nine fata amẹhe, ni mei babaŏ hė ye, ni amẹtšŏ amẹhe kẹ-ba Nuntšọ lẹ ṅŏ. 2,47.

22. Ni amẹhe sane nẹ bašẹ Ierusalem asafo lẹ toiiaṅ, ni amẹtšū̃ *Barnaba, koni eyašẹ Antiokia lẹ tŏ. *4,36.

23. Ni beni ešẹ dšẹi ni ebana Nyoṅmọ dromọ lẹ, emī šẹ ehe, ni ewie etšŏ amẹfĕ akẹ amẹkẹ tšui ni fī ši akpẹtẹ Nuntšọ lẹ he. 13,43.

24. Ši gbomo kpakpa dšilẹ ni *eyi obŏ kẹ Mumọ kroṅkroṅ kẹ hemọ-kẹ-yeli. Ni †aṅŏ mei babaŏ afata Nuntšọ lẹ he. *6,5. †5,14.

25. Ni Barnaba yiṅ ete Tarso eyatao *Saulo, ni beni enalẹ lẹ, ekẹlẹ ba †Antiokia ekoṅ. *9,30. †Gal. 2,11.

26. Ni eba mli akẹ amẹkẹ asafo lẹ hī ši afi nākplọ, ni amẹtšŏ mei babaŏ nii, ni Antiokia kleṅkleṅ awo kaselọi lẹ agbẹi akẹ Kristofoi yẹ.

27. Ši nẹkẹ gbīī nẹ amli lẹ *gbalọi komei dšẹ Ierusalem ba Antiokia. *13,1; 15,32.

28. Ni amẹteṅ moko ni atšẹ́ọlẹ *Agabo lẹ te ši, ni etšŏ yẹ Mumọ lẹ nă akẹ hŏmọ kpeteṅkple baba dšeṅ fĕ, ni eba mli nakai yẹ Kaisare Klaudio yinọ. *21,10.

29. Ši kaselọi lẹ *kpẹ mli akẹ amẹatšū̃ noko amẹmădše nyemimei ni yọ Iudea lẹ ni amẹkẹ-yafĕneamẹ, mofĕmo bẹni oonyĕ. *Gal. 2,10.

30. Ni amẹfe nakai, ni amẹṅŏ-mădše onukpai lẹ *kẹ-tšŏ Barnaba kẹ Saulo nine nọ. *12,25.

Yītšo 12.

Nakai be lẹ mli noṅṅ lẹ maṅtšẹ Herode *kpă enine mli, koni efe asafo lẹ mli bii lẹ ateṅ meikomei efŏṅ. *4,3.

2. Ni ekẹ klante gbe Iohane nyemi Iakobo lẹ.

3. Ni beni ena akẹ eṅŏ Iudafoi lẹ ană lẹ, ete nọ ni emŏ Petro hū̃. Ši akpītī gbīī lẹ amli ni.

4. Ni beni emŏlẹ lẹ, ewolẹ tšūṅ, ni etulẹ ewo asrafoi edfẹdfẹ kūi edfẹ deṅ, ni amẹbu ehe; ni esusu akẹ Hehŏ lẹ sẹ lẹ eedšielẹ etšŏ maṅ lẹ.

5. Agbẹnẹ atšī Petro nă yẹ tšū̃ lẹṅ moṅ; ši asafo lẹ hīe sọlemọ mli yẹ Nyoṅmọ hīe kẹlẹ hămọ wă dientšẹ.

6. Ši beni Herode kẹ̃ ebadšielẹ etšŏ lẹ, nakai nyŏ lẹṅ lẹ Petro wọ asrafoi enyọ teṅ, ni awolẹ kŏsŏṅkŏsŏi enyọ, ni bulọi hū̃ damọ šīnă lẹ nă mību tšū̃ lẹ he.

7. Ni na, Nuntšọ lẹ bọfo ko badamọ emasẹi, ni la kpẹ yẹ tšū̃ lẹṅ; ni egba Petro masẹi mă ni etšīelẹ ekẹ̃: Te ši mrămră! Ni ekŏsŏṅkŏsŏi lẹ kplọ yẹ enidši ahe. 5,19.

8. Ni bọfo lẹ kẹ̃lẹ akẹ: Mīamọ ni ofī otokotai lẹ! Ni efe nakai. Ni ekẹ̃lẹ akẹ: Ṅŏ obŏ lẹ oke ohe ni onyie misẹ!

9. Ni enyie esẹ kẹ-dše kpo, ni elee akẹ noni bọfo lẹ fẹọ lẹ yẹ mli, ši efeọlẹ akẹ nii enaă.

10. Ši beni amẹho kleṅkleṅ bulọi lẹ kẹ mei ni dši enyọ lẹ ahe lẹ, amẹšẹ dade agbŏ ni kă kẹ-yaă mă lẹṅ lẹ he, ni lẹdientšẹ egble ehe ehăamẹ, ni amẹdše kpo amẹfo blohū̃ kome mli, ni amrŏ lẹ bọfo lẹ šīlẹ.

11. Ni beni Petro hīe tšẹrẹlẹ lẹ ekẹ̃: Kpăko mină mile krẹdẹ̃ akẹ Nuntšọ lẹ etšū̃ ebọfo lẹ kẹ-ba, ni ebadšiemi yẹ Herode deṅ kẹ Iudafoi lẹ amaṅ lẹ gbẹkwẹmọ lẹ fĕ mli.

12. Ni beni esusu he lẹ, eba *Iohane ni atšẹ́ọlẹ Marko hū̃ lẹ nye Maria we lẹ, heni mei pī ană ebakpe ši yẹ ni amẹsọleọ lẹ. *15,37.

13. Ši beni Petro ši agbŏ lẹ, oblayŏ ko ni atšẹ́ọlẹ Rode lẹ ba toibŏ;

14. ni beni eyu Petro gbĕ lẹ, mišẹ

so̱ṅṅ nā le̱ egblee agbó le̱, ši moṅ edšo foi ke̱-te eyakē̱ ake̱ Petro damo̱ agbó le̱ se̱.

15. Ši ame̱kē̱le̱ ake̱: Oye se̱ke̱. Ši emā no̱ mí ake̱ eye̱ mli nakai. Ke̱ke̱ ni ame̱kē̱: Bĕle̱ *ebo̱fo ni. *Luk. 24,37.

16. Ši Petro kā he mīši; ni beni ame̱gble le̱, ame̱nale̱, ni ame̱nā kpe̱ ame̱he.

17. Ši efõame̱ nine ake̱ ame̱fe diõ, ni egbaame̱ bo̱ni fe ni Nuntšo̱ le̱ dšiele̱ ye̱ tšũ le̱ṅ le̱; ni ekē̱: Nyeyaā ni nyeyagbaā Iakobo ke̱ nyemimei le̱ ne̱ke̱ sādši ne̱. Ni edše dše̱i ete he kroko.

18. Ši beni dše tše̱re le̱, dšee haomo̱ fiõ ba asrafoi le̱ ateṅ ye̱ nõ po ni efe Petro hewo̱. 5,21.22.

19. Ši beni Herode taoo̱le̱ ni enaale̱ le̱, ekodšo bulo̱i le̱ ni afá ake̱ ayagbeame̱. Ni edše Iudea ete Kaisarea ni eyahī dše̱i.

20. Ši Herode mli efũ Tirobii ke̱ Zidonbii naakpa; ni ame̱ke̱ dſĕṅmo̱ kome ba eṅõ, ni ame̱batao maṅtše̱ le̱ piafonyo Blasto le̱ hīegbe̱ ni ame̱bakpa fai, edšake̱ maṅtše̱ le̱ šikpoṅ le̱ no̱ *nii ame̱yeo̱. *1 Maṅ. 5,25. Ezek. 27,17.

21. Ši gbī ni ato ko no̱ le̱ Herode wo emaṅtše̱-atade le̱, ni eyatá kodšomo̱sẽi le̱ no̱, ni ewie ame̱nā.

22. Ni mei le̱ blo̱ ake̱: Nyoṅmo̱ gbē ne̱, ši dšee gbomo gbē ni. Ezek. 28,2.

23. Ni amrõ le̱ noṅṅ le̱ Nuntšo̱ le̱ bo̱fo tſale̱ nõ, edšake̱ *eke̱ anumnyam le̱ hāā Nyoṅmo̱, ni gõgõmii yele̱, ni edše dšeṅ. *Dan. 5,20.

24. Ši Nyoṅmo̱ wiemo̱ le̱ fere ni ete no̱. 6,7. Ies. 55,11.

25. Ši beni Barnaba ke̱ Saulo *egbe ame̱súomo̱ le̱ nā le̱, ame̱kũ ame̱se̱ ke̱-dše̱ Ierusalem, ni ame̱ṅõ Iohane, moni atšé̱o̱le̱ †Marko hũ le̱, ame̱fata ame̱he. *11,29. K. 12. †15,37.

Yitšo 13.

Ši *gbalo̱i ke̱ tšõlo̱i komei ye̱ Antiokia asafo le̱ mli, ame̱dši Barnaba ke̱ Simeon, moni atšé̱o̱le̱ Niger le̱, ke̱ Lukio Kirēnenyo le̱, ke̱ Manahen, moni alèle̱ ke̱ tetrarke Herode le̱, ke̱ Saulo. *11,27.

2. Ši beni ame̱dšáa Nuntšo̱ le̱ ní ame̱hīo̱ ṅmā le̱, Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ kē̱: Nyefāa Barnaba ke̱ Saulo nyehāami ke̱-ya nitšumo̱ ní *mitšé̱ame̱ ye̱ hewo̱ le̱. *9,15.

3. Ke̱ke̱ ni *ame̱hī ṅmā ni ame̱so̱le, ni ame̱ke̱ †ame̱nidši ṅmĕlē ame̱no̱ ni ame̱woame̱ gbe̱. *14,23. †6,6.

4. Agbe̱ne̱ mene̱mei le̱, noni Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ etšũame̱ ake̱ ame̱ya le̱, ame̱yiṅ ame̱te Seleukia, ni ame̱bote le̱le̱ mli ye̱ dše̱i ni ame̱fā ke̱-te Kipro.

5. Ni beni ame̱še̱ Salami le̱, ame̱dšadše Nyoṅmo̱ wiemo̱ le̱ ye̱ Iudafoi le̱ akpēhei le̱. Ši ame̱ke̱ *Iohane hũ nyie ake̱ ame̱súolo̱. *12,12.25.

6. Ni beni ame̱fo mli ye̱ ṅšo̱kpo̱ mũ le̱ fē no̱ ke̱-baše̱ Pafo le̱, ame̱na Iudanyo ṅkũnyāyelo̱ ke̱ amalegbalo̱ ko ní atšé̱o̱le̱ Baryesu le̱,

7. moni ke̱ amralo Sergio Paulo ní dši nũ hīešikālo̱ le̱ yo̱ le̱. Le̱ etšé̱ Barnaba ke̱ Saulo ke̱-ba eṅõ, ni ētao ake̱ ebo Nyoṅmo̱ wiemo̱ le̱ toi.

8. Ši Elima ṅkũnyāyelo̱ le̱ (ši egbe̱i le̱ šiši dši no) kũ ame̱nā, ni ētao ake̱ ekpale amralo le̱ ke̱-dše̱ hemo̱-ke̱-yeli le̱ he. 2 Tim. 3,8.

9. Ni Saulo, moni atšé̱o̱le̱ Paulo hũ, ni Mumo̱ kroṅkroṅ eyile̱ obõ le̱, kwe̱le̱ gā

10. ni ekē̱: O abonsambi ní šišiumo̱ ke̱ kũtũmpo̱o fē eyio obõ, bo dšale̱ fē henyelo̱; aso ofõõ Nuntšo̱ le̱ gbe̱i trõmõi le̱ akõdõmo̱?

11. ni agbe̱ne̱ na, Nuntšo̱ le̱ nine kā ono̱, ni oofila ni onaṅ hũlũ ke̱-yaši be ko. Ni amrõ le̱ noṅṅ afua ke̱ duṅ banyõ eno̱, ni egbugbũ ši ētao mei amõ enine mli ayadšiele̱ gbe̱.

12. Ke̱ke̱ ni amralo le̱, beni ena noni afe le̱, ehé eye, ni ehe dšõ ehe ye̱ Nuntšo̱ le̱ tšõmo̱ le̱ hewo̱.

13. Ši beni Paulo ke̱ emei le̱ fā ke̱-dše̱ Pafo le̱, ame̱ba Perge ye̱ Pamfilia; ni Iohane kpale ye̱ ame̱se̱, *ni ekũ ese̱ ke̱-te Ierusalem ekoṅ. *15,38.

14. Ši ame̱ le̱ ame̱dše̱ Perge ni ame̱fo mli ke̱-ba Antiokia ye̱ Pisidia; ni ame̱te kpēhe le̱ ye̱ hedšõmo̱gbī le̱ no̱, ni ame̱yatrá ši.

15. Ni beni *akane mla le̱ ke̱ gbalo̱i le̱ se̱ le̱, kpēhe le̱ onukpai le̱ tšũ abakē̱ame̱ ake̱: Atāmei ke̱ anyemimei, ke̱dši nyeye̱

wiemǫ-kę-tšõmǫ ko ní nyeawie nyetšõ mei lę, nyewiea. *15,21.

16. Kękę ni Paulo te ši edamǫ ši, ni efõ enine ekę̃: Atãmei Israel-hĩĩ kę nye mei ní nyešeǫ Nyoñmǫ gbeyei, nyeboa toi!

17. Nękę Israel mań nę Nyoñmǫ lę hala wǫtšęmei lę, ni beni amęyato gbǫ yę Mizraim šikpoń lę nǫ lę, *ewó mań lę nǫ, ni †ekę enine ní ewó nǫ dšieamę kę-dšę dšęi. *Ies. 1,2. †2 Mose 12,37.41; 14,8.

18. Ni ehĩeamę ni elę̃amę yę ńã lę nǫ aafe afii nyoñmai-edfę, 2 Mose 16,35. 4 Mose 14,34. 5 Mose 1,31.

19. ni ekpãtã *dšeńmãdši kpawo hĩe yę Kanaan šikpoń lę nǫ, ni †edša amęšikpoń lę mli ehãamę, ní etšó amęnõ. *5 Mose 7,1. †Ios. 14,2.

20. Ni no sę aafe afii ohai-edfę kę nyoñmai-enumǫ lę ehãamę *kodšolǫi kębaši †gbalǫ Samuel nǫ. *Kods. 2,16. †1 Sam. 3,20.

21. Ni no sę lę amębi mańtšę, ni Nyoñmǫ ńõ Kiš bi Saul, nũ ko ní dšę Benyamin akutšo lę mli, ehãamę afii nyoñmai-edfę. 1 Sam. 8,5; 10,21.24.

22. Ni beni efãlę lę, ewó David nǫ ni ewolę amęnǫ mańtšę, mo he ní eye odase ni ekę̃: "Mina David, Išai bi lę, nũ ní miyǫ ehe tšui, moni aafe misuomǫnãnii lę fẽ." 1 Sam. 16,12.13; 13,14.

23. Monę seši mli Nyoñmǫ dšie Iesu yę, *yę šiwõ lę nã, ni ekęlę fe Israel yiwalaherelǫ, *2 Sam. 7,12. Ies. 11,1.

24. beni Iohane etšó hĩe ebašię tšuitšakemǫ baptisimǫ etšõ Israel mań mũ lę fẽ sę lę. Luk. 3,3.

25. Ni beni Iohane egbe egbęnyiemǫ lę nã lę, ekę̃: "Namo nyesusuǫ akę midši? Dšeemi dšilę; ši na, moko mĩba yę misę, ní misaa moni fẽneǫ etokotai yę enãdši ahe." Ioh. 1,20.27. Luk. 3,16. Mar. 1,7.

26. Atãmei kę anyemimei, Abraham sešibii kę nyeteń mei ní šeǫ Nyoñmǫ gbeyei, nye akę nękę yiwalaheremǫ sane nę bahã. K. 46.

27. Edšakę mei ní yǫ Ierusalem lę kę amęmań onukpai lę, *akę-ni amęleelę hewǫ lę, amęhã gbalǫi lę awiemǫi ni akaneǫ dã hedšõmǫgbĩ nǫ lę ba mli kę amęfǫ ni amębulę lę, *Ioh. 16,3.

28. ni tšę amęnaa gbẽle sane ko yę emlí moń, kẽlę *amękpa Pilato fai akę egbelę. *Mat. 27,22.23.

29. Ni beni amęhã nibii fẽ ní ańmã yę ehe lę eba mli lę, amędšielę yę tšo lę he, ni amęyatolę yę gbonyobu ko mlí. Mat. 27,59.60.

30. Ši Nyoñmǫ tẽlę ši kę-dšę gbohĩĩ ateń; 3,15.

31. ni edšie ehe kpo gbĩĩ pĩ etšõ mei ní kęlę dšę Galilea ba Ierusalem lę, mei nońń ní dši edasefoi hã mań lę. 1,3.

32. Ni wǫ lę, ši ní ewo wǫtšęmei lę he sanekpakpa lę wǫdšadšeǫ wǫtšõǫnye nę, K. 23.

33. akę no nońń Nyoñmǫ ehã eba mli ehãwǫ ni wǫdši amębii lę, akę nõ kẽ ní etẽ Iesu ši lę, tamǫ bǫni ańmã *yę lala enyǫ lę mli hũ akę: "Mibi dšio, ńmęnę mifǫo" lę. *Lal. 2,7.

34. Ši akę noni etelę ši kę-dšę gbohĩĩ ateń ni ekũń esę kę-yań fitemǫ mli dońń hewǫ lę, ekę̃ nękę: *"Mańõ David dromǫnii ní mãmǫ ši šińń lę mahãnye." *Ies. 55,3.

35. Nohewǫ hũ ní ekę̃ yę hekroko akę: "Ohãń omokrońkroń lę ana fitemǫ" lę. Lal. 16,10.

36. Edšakę David lę, beni etšu Nyoñmǫ yińtõ nã nii yę eyinǫ lę, etšó mli ewǫ, ni ańõlę afata etšęmei lę ahe, ni ena fitemǫ. 2,29.

37. Ši moni Nyoñmǫ tẽlę ši lę, enaa fitemǫ.

38. Nohewǫ lę, atãmei kę anyemimei, nyenáa nyelea, akę monę nońń nǫ atšõǫ adšadšeǫ *ešaifã atšõǫnye lę; edšakę nibii fẽ ni †anyẽń abunye bem yę he yę Mose mla lę nã lę, *10,43. †4 Mose 15,30.

39. monę mli lę mofẽmo ní heǫ yeǫ lę, abuǫlę bem. Rom 10,4.

40. Nohewǫ lę nyekwęa ni ahĩa, koni bǫni awie yę *gbalǫi lę amli lę akaba nyenǫ akę: *Hab. 1,5.

41. "Nye heguǫgbelǫi, nyekwęa, ni nyehĩe afeanye yã, ni nyelãdšea; edšakę mibatšu nitšumǫ ko yę nyeyinǫ, nitšumǫ ko ní kę́ moko gbanye tete lę, nyeheń nyeyeń kǫkǫ̃kǫ."

42. Ši beni amędše Iudafoi akpẽhe lę, dšeńmãdšiańbii lę kpaamę fai akę amęba-

dšadše nẹkẹ wiemọi nẹ amẹtšõamẹ ekoṅ
yẹ hedšọ̃mọgbī ni baä lẹ nọ.
43. Ši beni mei ní yọ kpẽhe lẹ ekpá
lẹ, Iudafoi kẹ Iudafoiahefatalọi ni šeọ
Nyoṅmọ gbeyei lẹ ateṅ mei pī nyie Paulo
kẹ Barnaba sẹ, ni amẹwie amẹtšõamẹ ni
amẹwoamẹ ṅã akẹ *amẹkpẹtẹ Nyoṅmọ
dromọ lẹ he. *11,23.
44. Ni hedšọ̃mọgbī ni nyie sẹ lẹ nọ
lẹ ſẹ fiõ ni maṅ mũ lẹ fẽ ababua amẹhe
nã amẹbabo Nyoṅmọ wiemọ lẹ toi.
45. Ši beni Iudafoi lẹ na asafoi lẹ,
awuṅãyeli te ši babaò yẹ amẹmli, ni
amẹkẹ wiemọ kẹ šimọ kẹ musubọ̃-wiemọ
kũ nii ní Paulo wieọ lẹ anã. K. 50; 14,2.
46. Ni Paulo kẹ Barnaba wie ekã nã
amẹkẽ: Nye *tšutšu esa akẹ adšadše Nyoṅmọ wiemọ lẹ atšõ; ši
akẹ-ni nyeṅwã wiemọ lẹ ni †nyebuu nyehe akẹ nyesa nãnọ wala
lẹ hewọ lẹ, na, wọdọ wọyi kẹmīya dšeṅmãdši lẹ aṅõ.
*3,26. Mat. 10,6. †Luk. 7,30.
47. Edšakẹ nakai Nuntšọ lẹ wowọ kitã akẹ: *"Miṅõo mito akẹ
dšeṅmãdši lẹ ala, koni otšõ yiwalaheremọ kẹ-yaši šikpoṅ lẹ
nãgbẽhei lẹ." *Ies. 49,6.
48. Ši beni dšeṅmãdšiaṅbii lẹ nu enẹ
lẹ, amẹná mīšẹ, ni amẹwo Nuntšọ lẹ
hīe nyam, ni *mei abọ ní adšie ato
nãnọ wala lẹ hé ye. *Rom. 8,29.
49. Ni Nuntšọ lẹ wiemọ lẹ gbẹ ſã yẹ
dšẹi niiaṅ fẽ.
50. Ši Iudafoi lẹ wowõ yei Nyoṅmọ
gbeyeišelọi ní abuọamẹ lẹ kẹ mã lẹṅ
hīenãnọbii lẹ ayiṅ, ni amẹhã yiwalẹ te
ši wo Paulo kẹ Barnaba, ni amẹſieamẹ
kẹ-dšẹ amẹkpokpai lẹ anọ.
51. Ši amẹ lẹ *amẹkpokpo amẹnãdši
aši mlu amẹſie amẹnọ, ni amẹyiṅ kẹ-te
Ikoniom. *13,6. Mat. 10,14.
52. Ni kaselọi lẹ yimọ obõbõ kẹ mīšẹ
kẹ Mumọ kroṅkroṅ.

Yitšo 14.

Ni eba mli akẹ, beni amẹyọ Ikoniom
lẹ, amẹyi enyọ lẹ fẽ amẹte Iudafoi lẹ
akpẽhe lẹ ni amẹyawie amẹtšõamẹ dšogbãṅ, ni Iudafoi lẹ kẹ Helabii lẹ ateṅ
mei babaõ hé ye.
2. Ši Iudafoi toigbolọi lẹ wo dšeṅmãdšiaṅbii lẹ ayiṅ, ni amẹhã amẹtšõ
amẹhīe amẹwo nyemimei lẹ. 13,45.
3. Ši amẹtšẹ yẹ dšẹi kẽ ní amẹkẹ ekã
wie Nuntšọ he, ni lẹ hũ eye edromọ
wiemọ lẹ he odase ni ehã atšõ amẹnine
nọ afe *okadii ke nãkpẹnii pī.
*19,11. Heb. 2,4.
4. Ši mã lẹṅ bii lẹ amli gbá enyọ,
fã fata Iudafoi lẹ ahe, ni fã hũ fata
bọfoi lẹ ahe.
5. Ši beni dšeṅmãdšiaṅbii lẹ kẹ Iudafoi
lẹ kẹ amẹnukpai lẹ bu kẹ-ba ni amẹbafeamẹ sõisõi ni amẹtſiaamẹ tẹi lẹ,
K. 19. 2 Tim. 3,11.
6. amẹná amẹle, ni amẹdšo foi kẹ-te
Likaonia mãdši ni dši Listra kẹ Derbe
kẹ dšẹi niiaṅ lẹ,
7. ni amẹdšadše sanekpakpa lẹ amẹtšõ
yẹ dšẹi hũ. 11,19.20.
8. Ni nũ ko yẹ Listra ni enyẽẽ ši
edamọ, ši ši etá ni edši obubuafo kẹ-dšẹ
enye mũsũṅ bẽbe ni enyieko dã. 3,2.
9. Ni beni Paulo wieọ lẹ, ebo toi. Ni
beni ekwẹlẹ gã ni ena akẹ eyẹ *hemọkẹ-yeli akẹ aatšálẹ lẹ, *Mat. 9,28.
10. ekẹ gbẽ walẹ kẽlẹ akẹ: Te ši odamọ
onãdši lẹ anọ trõmõ! Ni ehuru eyi ši
ni enyie.
11. Ni beni asafoi lẹ na noni Paulo
efe lẹ, amẹwó amẹgbẽ nọ yẹ Likaonia
wiemọ lẹ mli amẹkẽ: *Nyoṅmọi lẹ etšõmọ
amẹhe tamọ gbomei kẹ-yimọ ši kẹ-ba
wọṅõ. *28,6.
12. Ni amẹtšẹ́ Barnaba akẹ Dio, kẹ
Paulo hũ Herme, edšakẹ lẹ titri ewieọ.
13. Ši Dio ní yọ amẹmã lẹṅ agbó lẹ
nã lẹ osọfo lẹ hīe tšinahīī kẹ nyãnyãrãi
kẹ-ba agbói lẹ anã, koni lẹ kẹ asafo lẹ
fẽ aṅõ-šã afọle.
14. Ši beni bọfoi ní dši Barnaba kẹ
Paulo nu he lẹ, amẹgbla amẹtadei ni
amẹša foi amẹyabote asafo lẹ teṅ amẹhīe
blọmọ
15. akẹ: Atãmei, meni nyefeọ nẹ? *Wọ
hũ gbomei ádesãi dšiwọ tamọnye noṅṅ,
ni wọmīdšadše sanekpakpa wọmītšõnye,
koni nyekũ nyesẹ kẹ-dšẹ nẹkẹ yaka-

nẹ ahe kẹ-ba Nyoňmọ hlekãlọ
mo noňň ni fe ňwei kẹ šikpoň
kẹ nii fĕ ni yọ amẹmli lẹ; *10,26.
ɔ noňň ni blemabii lẹ ayinọi ni
mli lẹ ehã dšeňmãdši lẹ fĕ nyie
tšẹ amẹgbẹi lẹ anọ, 17,30.
kẽlẹ efõõ lẹdientšẹ ehe odase-
moň efeọ edšũrõ ni ehãa nyoňmọ
vei nẹọ hãanye, kẹ afii ni baä
ıũ, ekẹ ňmã kẹ mišẹ woọ nye-
obõ. Lal. 147,8. Ier. 5,24.
i ekpakpa amẹfe dãni amẹkẹ nẹkẹ
nẹ tšĩ afọle ni kũlẹ mei lẹ bašã
lẹ nã.
. Iudafoi komei dšẹ Antiokia kẹ
ı ba dšẹi bawo asafoi lẹ ayiň,
ẹtfia Paulo tẹi, ni amẹgblalẹ kẹ-
lẹň amẹsusuọ akẹ egbo.
*2 Kor. 11,25. 2 Tim. 3,11.
. beni kaselọi lẹ bọlelẹ kẹ-kpe lẹ,
ıi ete mã lẹň. Ni dšetšẹrenọ lẹ
ɾnaba yiň kẹ-te Derbe.
i beni amẹdšadše sanekpakpa lẹ
maň lẹ ni amẹhã mei pĩ etšõmọ
lẹ, amẹkũ amẹsẹ kẹ-te Listra kẹ
ı kẹ Antiokia,
ıẹsã amẹwo kaselọi lẹ amumọň
hewalẹ, ni amẹwie amẹtšõamẹ,
ẹhĩe hemọ-kẹ-yeli lẹ mli, ni asaň
wọtšõọ amanehũlũi pĩ amli kẹ-
Nyoňmọ maňtšẹyeli lẹ mli.
11,23. 1 Tes. 3,3.
i amẹfãmọ onukpai amẹto asafo-
nọ, ni amẹkẹ sọlemọ kẹ ňmã-
amẹ amẹwo Nuntšọ mo nọ ni
ımẹye lẹ deň. 13,3.
i amẹfo mli yẹ Pisidia ni amẹba
.
i beni amẹdšadše wiemọ lẹ amẹtšõ
e lẹ, amẹňõ-fie nọ kẹ-ba Atalia.
i amẹbote lẹlẹ mli yẹ dšẹi, ni
kẹ-ba Antiokia, heni atuamẹ awo
ɔ dromọ lẹ deň kẹ-hã nitšumọ ni
amẹgbe nã nẹ yẹ lẹ. 13,1.2.
beni amẹba dšẹi ni amẹbabua
nã lẹ, amẹgbaamẹ nii ni Nyoňmọ
yatšu lẹ fĕ, kẹ bọni egble *hemọ-
šinã ehã dšeňmãdši lẹ.
*1 Kor. 16,9.
i amẹkẹ kaselọi lẹ hĩ ši gbĩĩ

Yitšo 15.

Ni meikomei dšẹ Iudea ba ni amẹbatšõ
nyemimei lẹ akẹ: Kẹdši aflọọnye ketia
yẹ Mose gbẹnã lẹ nã lẹ, anyẽň nyeyi-
wala ahere. Gal. 5,2.
2. Ni beni Paulo kẹ Barnaba kẹamẹ
tã nã ni amẹkẹamẹ dše ňwane ãhũ lẹ,
amẹto akẹ *Paulo kẹ Barnaba kẹ amẹteň
meikrokomei hũ aya bọfoi lẹ kẹ onukpai
lẹ ni yọ Ierusalem lẹ aňõ yẹ nẹkẹ sane
nẹ hewọ. *11,30. Gal. 2,1.
3. Nohewọ lẹ, beni asafo lẹ eba-
dšieamẹ gbẹ lẹ, amẹtšõ Foinike kẹ Samaria
ni amẹgba dšeňmãdši lẹ atšakemọ lẹ ni
amẹkẹ-hã nyemimei lẹ fĕ nã mišẹ naakpa.
4. Ni beni amẹšẹ Ierusalem lẹ, asafo
lẹ kẹ bọfoi lẹ kẹ onukpai lẹ hereamẹ
hĩemẽ, ni amẹgbaamẹ nibii ni Nyoňmọ
kẹamẹ etšu lẹ fĕ. 14,27.
5. Ši meikomei ni dšẹ Farisifoi lẹ
aku lẹň ni ehé eye lẹ te ši amẹkẽ akẹ:
Dša aflọamẹ ketia ni awoamẹ kitã akẹ
amẹye Mose mla lẹ nọ.
6. Ni bọfoi lẹ kẹ onukpai lẹ babua
amẹhe nã, koni amẹtao nẹkẹ sane nẹ mli.
7. Ši beni adše ňwane ãhũ lẹ, Petro
te ši damọ ši, ni ekẽamẹ akẹ: Atãmei
kẹ anyemimei, nyedientšẹ nyele akẹ
dšeeňmõ bĕbe Nyoňmọ hala wọmli akẹ
minã dšeňmãdši lẹ anu sanekpakpa wie-
mọ lẹ yẹ, ni amẹhé ameye. 10,44; 11,13.
8. Ni Nyoňmọ ni le tšuiiaňnii lẹ
yeamẹ odase kẹ-mĩhãamẹ Mumọ kroňkroň
lẹ, tamọ bọni ehãwọ hũ lẹ,
9. ni *ekpaa niiaň yẹ wọkẹamẹ teň,
ni ekẹ hemọ-kẹ-yeli tšũọ amẹtšuii ahe.
*10,34.
10. Nohewọ lẹ agbẹnẹ mẽba nyekaä
Nyoňmọ ni nyekẹ kõňtšo ni wọ kẹ
wọtšẹmei lẹ fĕ nyẽẽ atĕrelẹ fõọ kaselọi
lẹ akõň? Gal. 5,10; 5,1.
11. Ši wọheọ wọyeọ akẹ Nuntšọ
Iesu Kristo dromọ lẹ moň nọ
aatšõ ahere wọkẹamẹ fĕ yiwala.
Gal. 2,16. Ef. 2,4—10.
12. Kẹkẹ ni amẹfĕ amẹbu amẹnã amẹbo
Barnaba kẹ Paulo ni gbaãamẹ okadii kẹ
nãkpẹnii abọ ni Nyoňmọ tšõ amẹnọ efe
yẹ dšeňmãdši lẹ amli lẹ atoi.
13. Ši beni amẹbu amẹnã sẹ lẹ, *Iakobo

here no̱ ni ekē̱: Atāmei ke̱ anyemimei,
nyeboami toi. *21,18. Gal. 2,9.
14. Simeon egba bo̱ni Nyoṅmo̱ basra
dšeṅmādši le̱ tšutšu ko ni ehala ame̱teṅ
maṅ ko ehā egbe̱i le̱. K. 7—9.
15. Ni gbalo̱i le̱ awiemo̱i le̱ hū ke̱ ene̱
yeo̱ egbo̱ pe̱pē̱pe̱, bo̱ni *aṅmā ake̱:
*Amos 9,11.12.
16. "Nii ne̱ ase̱ le̱ makū mise̱ maba,
ni masā David bū ní ekūmo̱ le̱ mamā,
ni etšūkoi le̱ hū matſa ekoṅ, ni matēle̱
ši mamā ši;
17. beni afe ní gbomei ní efe̱ le̱ ke̱
dšeṅmādši le̱ fē hū ní atšī migbe̱i atā
atšōame̱ le̱ atao Nuntšo̱ le̱ se̱gbe̱. Nuntšo̱
ní feo̱ ene̱mei fē le̱ kē̱."
18. Nyoṅmo̱ le enitšumo̱i le̱ fē ke̱-dše̱
dšeṅ šišidšē.
19. Nohewo̱ le̱ noni mikē̱o̱ dši ake̱
akagba mei ní ekū ame̱se̱ ke̱-dše̱ dšeṅ-
mādši le̱ amli ke̱-ba Nyoṅmo̱ ṅō le̱ anā
tūtu;
20. ši moṅ aṅmāame̱ ake̱ ame̱hī wo̱dši
anii ke̱ adſamaṅbō̱ ke̱ koloi ní ašōtō ke̱ *lá.
*1 Mose 9,4. 3 Mose 3,17.
21. Edšake̱ ke̱-dše̱ blema bēbe le̱ Mose
ye̱ mei ni šieo̱le̱ ye̱ maṅ-fē-maṅ no̱, ni
dā hedšō̱mo̱gbī le̱ akaneo̱ ewodši le̱ ye̱
kpēhei le̱. 13,15.
22. Ke̱ke̱ ni esa bo̱foi le̱ ke̱ onukpai
le̱ ke̱ asafo mū le̱ fē hie ake̱ ame̱afāmo̱
hīī komei ye̱ ame̱dientše̱ ame̱teṅ, ní
atšūame̱ ke̱ Paulo ke̱ Barnaba ke̱-ya
Antiokia; ame̱dši Iuda moni atšé̱o̱le̱
Barsaba hū le̱, ke̱ Sila, nyemimei le̱
ateṅ onukpai le̱.
23. Ni ame̱ṅmā wolo ame̱hāame̱ ake̱:
Bo̱foi le̱ ke̱ onukpai le̱ ke̱ nyemimei le̱
mībi nyemimei ní dše̱ dšeṅmādši le̱ ateṅ
ní yo̱ Antiokia ke̱ Siria ke̱ Kilikia le̱
dšogbāṅ.
24. Ake̱ noni wo̱nu ake̱ wo̱teṅ meikomei
yiṅ ame̱ba ame̱bagba nyenā ke̱ wiemo̱i
komei, ni ame̱ke̱-futu nyedſēṅmo̱i ame̱kē̱
ake̱ aflo̱nye ketia ní nyeye Mose mla le̱
no̱, tše̱ wo̱wokoame̱ nakai kitā ko,
hewo̱ le̱ K. 1.
25. esa wo̱hie ake̱, ní wo̱nā efe ekome
ne̱, wo̱fāmo̱ mei wo̱fata Barnaba ke̱ Paulo
ni wo̱sumoo̱ le̱

26. ní dši gbomei ní eše̱ ame̱he ame̱fō
ye̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo gbe̱i ahewo̱
le̱ he wo̱tšū nyeṅō.
27. Nohewo̱ le̱ wo̱tšū Iuda ke̱ Sila, ní
ame̱ hū ame̱ke̱ ame̱dāṅ wiemo̱ abadšadše
ne̱ke̱ nibii ne̱ noṅṅ ame̱tšōnye.
28. Edšake̱ esa Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ hie
ni esa wo̱ hū wo̱hie ake̱, wo̱ke̱ dšatšu
ko akafō nyeno̱ doṅṅ, ake̱ dša nii ní
he hīaā ne̱ noṅṅ:
29. ake̱ nyehī lōi ní agbe ahā wo̱dši
ke̱ lá ke̱ koloi ní ašōtō ke̱ adſamaṅbō̱;
ke̱dši nyehī ene̱mei le̱, nyefe dšogbāṅ.
Nyehīa ši dšogbāṅ!
30. Agbe̱ne̱, beni awoame̱ gbe̱ le̱, ame̱ba
Antiokia, ni ame̱babua asafo le̱ nā ni
ame̱dšie wolo le̱ ame̱hāame̱.
31. Ni beni ame̱kane le̱, ame̱mī še̱
ame̱he ye̱ mīše̱dšemo̱ le̱ hewo̱.
32. Ši Iuda ke̱ Sila le̱, ake̱ noni ame̱-
dientše̱ hū *gbalo̱i dšiame̱ le̱, ame̱ke̱
wiemo̱ babaō še̱dše nyemimei le̱ amī ni
ame̱woame̱ hewale̱. *11,27; 13,1.
33. Ni beni ame̱tše̱ fiō ye̱ dše̱i le̱,
nyemimei le̱ woame̱ gbe̱ ye̱ hedšo̱le̱ mli
ke̱-te mei ní tšūame̱ le̱ aṅō.
34. Ši Sila le̱, esa ehie ake̱ eehī dše̱i.
35. Ši Paulo ke̱ Barnaba hī Antiokia
ame̱tšō nii ni ame̱dšadše Nuntšo̱ le̱ sane-
kpakpa le̱, ni meikrokomei pī hū fe
nakai.
36. Ši gbīī komei ase̱ le̱ Paulo kē̱
Barnaba ake̱: Hā wo̱kū wo̱se̱ wo̱yasra
wo̱nyemimei le̱ ye̱ maṅ-fē-maṅ ni wo̱-
dšadše Nuntšo̱ le̱ wiemo̱ le̱ ye̱ mli leṅ,
ni wo̱kwe̱ *bo̱ni ame̱yo̱. *1 Tes. 3,5.
37. Ni Barnaba hie kā no̱ ake̱ ame̱aṅō
Iohane ní atšé̱o̱le̱ Marko le̱ ame̱fata
ame̱he. 12,12.25.
38. Ši Paulo le̱, esusu ake̱ esaa ake̱
ame̱aṅō moni kpale ye̱ ame̱se̱ ye̱ Pamfilia
ní eke̱ame̱ eyaa nitšumo̱ le̱ ame̱fata
ame̱he. 13,13.
39. Nohewo̱ le̱ efe bēi āhū po ní ehā
ame̱gbla ame̱mli, ni Barnaba ṅō Marko
efata ehe ni ame̱tšō le̱le̱ mli ke̱-te Kipro.
40. Ši Paulo le̱, efā Sila efata ehe, ni
beni nyemimei le̱ tule̱ ame̱wo Nyoṅmo̱
dromo̱ le̱ deṅ le̱, eyiṅ.

41. Ni etšṓ Siria kẹ Kilikia eyawo asafoi lẹ ahewalẹ.

Yitšo 16.

Kẹkẹ ni eba Derbe kẹ Listra. Ni na, kaselọ ko yẹ dšẹi ní atšẹ́ọlẹ *Timoteo, Iudayō ko †ni ehe eye lẹ bi, ši etšẹ lẹ Helanyo ni. *17,14; 19,22. †2 Tim. 1,5.

2. Ni nyemimei lẹ ní yọ Listra kẹ Ikoniom lẹ *tãa ehe sane kpakpa. *6,3.

3. Lẹ Paulo taọẹ akẹ ekẹlẹ aya, ni eñōlẹ efolẹ ketia yẹ Iudafoi ní yọ dšẹi niiañ lẹ ahewọ; edšakẹ amẹfẽ amẹle akẹ etšẹ lẹ Helanyo ni.

4. Ši beni amẹkpaã mădši lẹ anọ lẹ, amẹkẹ *mlai ní bọfoi lẹ kẹ onukpai lẹ ní yọ Ierusalem lẹ wo lẹ hãamẹ, koni amẹye nọ. *15,23—29.

5. Agbẹnẹ asafoi lẹ ná hewalẹ yẹ hemọ-kẹ-yeli mli, ni amẹyi fáa dãnẹ.

6. Ši akẹ-ni Mumọ kroñkroñ lẹ etšĩamẹ gbẹ akẹ amẹkawie wiemọ lẹ amẹtšō yẹ Asia hewọ lẹ, amẹfo mli yẹ Frigia kẹ Galatia šikpoñ lẹ nọ; 18,23.

7. ni amẹba Misia niiañ, ni amẹka akẹ amẹate Bitinia, ši Iesu Mumọ lẹ eñmẽẽamẹ gbẹ.

8. Kẹkẹ ni amẹho Misia he ni amẹba Troia.

9. Ni nyōñ lẹ Paulo na nii, akẹ nū Makedonianyo ko damọ ši mĩkpalẹ fai akẹ: Ba Makedonia ní obaye obuawọ!

10. Ši beni ena nii lẹ pẹ lẹ, amrō lẹ wọtao akẹ wọya Makedonia, edšakẹ wọná wọle krẹdẽ akẹ Nuntšọ lẹ etšẹ́wọ kẹ-mĩya dšẹi, koni wọyadšadše sanẹkpakpa lẹ wọtšōamẹ.

11. Nohewọ lẹ wọfã kẹ-dšẹ Troia ni wọnyie tẽ kẹ-te Samotrãkẽ, ni dšetšẹrenọ lẹ wọba Neapoli;

12. ni wọdšẹ dšẹi lẹ wọte Filipi ni dši Makedonia šikpoñ lẹ nọ mañ wulu kẹ Romabii ašimōmọhe lẹ. Ni wọbĩ nẹkẹ mã nẹñ gbĩĩ komei.

13. Ni hedšọ̃mọgbĩ lẹ nọ lẹ wọdšẹ mã lẹñ wọte fã nã, heni afọọ̃ sọlemọ yẹ lẹ, ni wọtrá ši wọwie wọtšō yei ní ebabua amẹhe nã yẹ dšẹi lẹ.

14. Ni yō ko ni atšẹ́ọlẹ Lidia ni dši kọdšañhōlọ ko ní dšẹ Tiatira mã lẹñ ni šeọ Nyoñmọ gbeyei lẹ hã nu; lẹ Nuntšọ lẹ gble etšui nã, akẹ ebo nii ní Paulo wieọ lẹ toi. Ioh. 6,44.

15. Ni beni abaptisilẹ kẹ ewe lẹ, ekpawọ fai akẹ: Kẹdši nyebumi akẹ mihẽ Nuntšọ lẹ miye anọkwale mli lẹ, no lẹ nyebaã miwe lẹ, ni nyebahĩa dšẹi. Ni ehĩewọ ãhū ni wọkplẽ.

16. Ši eba mli akẹ, beni wọyaã heni ãsọleọ yẹ lẹ, tšūlọyō ko ni klamọ mumọ yọ emli kẹwọ bakpe, moni kẹ eklamọ lẹ hãa enuntšọmei *náa nii pĩ. *19,24.

17. Lẹ enyie wọ kẹ Paulo sẹ, ni eblọọ̃ akẹ: Nẹkẹ gbomei nẹ, Nyoñmọ ni yọ ñwei šoññ lẹ tšūdši dšiamẹ, ni amẹmĩdšadše walaheremọ gbẹ lẹ amẹmĩtšōnye. Mar. 1,24.34.

18. Ni efe nakai gbĩĩ pĩ. Ši edọ Paulo tšṓ, ni etšṓ ehe ni ekẽ mumọ lẹ akẹ: Mĩfão yẹ Iesu Kristo gbẹi anọ, akẹ odše emli. Ni edše kpo yẹ nakai ñmlẹtfã lẹ nọ noññ. Mar. 16,17.

19. Ši beni enuntšọmei lẹ na akẹ amẹninámọ nọhĩekãmọnō lẹ bẹ doññ lẹ, amẹmōmọ Paulo kẹ Sila ni amẹgblaamẹ kẹ-te lumei lẹ ahĩe yẹ dšã lẹ nọ;

20. ni beni amẹkplaamẹ kẹ-te asafoatšẹmei lẹ ahĩe lẹ, amẹkẽ: Nẹkẹ gbomei nẹ ni dši Iudafoi lẹ ewo wọmã lẹñ hirihiri, 17,6. 1 Mañ. 18,17.

21. ni amẹmĩtšōtšō gbẹnãnii komei ni wọbẹ hegbẹ akẹ wọmōọ mli lo wọyeọ nọ, edšakẹ Romabii dšiwọ.

22. Ni mañbii lẹ hū te ši woamẹ kẹ-babọleamẹ kẹ-kpe, ni asafoatšẹmei lẹ hã akplọ amẹtadei yẹ amẹhe, ni amẹfã akẹ ayiamẹ kpãi. 2 Kor. 11,25. Fil. 1,30. 1 Tes. 2,2.

23. Ni beni amẹtĩaamẹ kpãi pĩ lẹ, amẹwoamẹ tšūñ, ni amẹwo gboklẹfoi lẹ akwẹlọ lẹ kitã akẹ eñōamẹ eto fefẽfe;

24. ni akẹ-ní awolẹ nẹkẹ kitã hewọ lẹ, ekẹamẹ yawo tšū ni yọ sẹgbẹ lẹ mli, ni ebọ amẹnădši apã.

25. Ši nyōñ teñ lẹ Paulo kẹ Sila mĩsọle ni amẹmĩla amẹmĩdšie Nyoñmọ yi; ni gboklẹfoi lẹ mĩboamẹ toi.

26. Ni trukã lẹ šikpoñ hoso wã, ni tšū lẹ fanesi lẹ gbūgbã, ni amrō lẹ šinãi lẹ fẽ gblegblei ni amẹfẽ amẹkpãi lẹ kplọke.

27. Ši beni gboklefoi akwelo le hele ši ke-dše wo mli ni ena ake tšũ le nã šĩnãi le fẽ kãmo le, egbla eklante ni kũle ebagbe edšeń nã, edšake esusu ake gboklefoi le edšo foi.

28. Ši Paulo bo ke gbẽ wale ekẽ: Kãfe ohe efõń ko, ši wofẽ woye bie.

29. Keke ni etšé ni abahãle la, ni eša foi ke-bote tšũ leń, ni eke hekpokpomo ho egbẽ Paulo ke Sila hĩe,

30. ni ekeame dše kpo ni ekẽ: Nuntšomei, té mafe tẽń ni maná yiwalaheremoń? 2,37.

31. Ni amekẽ: Hemo Nuntšo Iesu Kristo le no oye, ni aahere oke owe le fẽ yiwala.

32. Ni amedšadše Nuntšo le wiemo ametšõle ke mei fẽ ni yo ewe le.

33. Ni eńõame nakai nyõ leń ńmletfã le mli nońń, ni efó amekpãi le anã ehãame, ni abaptisile ke ewe le bii fẽ amrõ le nońń;

34. ni ekeame te ewe, ni eyańmeame okplõ, ni emli flile ke ewe le fẽ ake ehé Nyońmo eye.

35. Ši beni dše tšere le, asafoatšemei le tšũ asrafoi bakẽ: Ńmẽmo gbomei le ahe ni ameya.

36. Ši gboklefoiakwelo le dšadše neke wiemoi ne etšõ Paulo ake: Asafoatšemei le etšũ ke-ba ake ańmẽ nyehe, nohewo le agbene nyedšea kpo ni nyeyabaã dšogbãń.

37. Ši Paulo kẽame ake: Wo ni *Romabii dšiwo ni abukowo fo le, ameyiwo ye dšã no, ni amewowo tšũń hũ: ni kpãko amefieowo nĩgĩ lo? Dabida, ši moń hã amedientše ameba ni amebadšiewo. *22,25.

38. Ni asrafoi le yadšadše neke wiemoi ne ametšõ asafoatšemei le; ni beni amenu ake Romabii dšiame le, ameše gbeyei.

39. Ni ameba amebakpaame fai, ni beni amedšieame le, ametutoame ake amedše mã leń.

40. Ši beni amedše tšũ leń le, amete Lidia we le. Ni beni amena nyemimei le ni amešedše amemĩ le, ameyiń amete.

Yitšo 17.

Agbene ametšõ Amfipoli ke Apolonia, ni ameba Tesalonika, heni Iudafoi akpẽhe yo le. 1 Tes. 2,2.

2. Ni Paulo te ameńõ tamo boni efoõ femo le, ni ekeame yayiyi ye ńmãlei le ahe hedšõmogbĩĩ etẽ sońń,

3. ni egble nã etšõame fańń ake dša Kristo le na amanehũlũ ni ete ši ke-dše gbohĩĩ ateń, ni ake neke Iesu, ni midšadšeo ehe sane mitšõonye ne, dši Kristo le. Luk. 24,26.27.45.46.

4. Ni ameteń meikomei he kplẽ ni ameke amehe kpete Paulo ke Sila he, ke Helabii Nyońmo gbeyeišeloi le ateń mei babaõ, ke yei hienãnobii hũ pĩ.

5. Ši efe Iudafoi krokomei le atãń, ni ameyakpla niiahetfialoi le ateń hĩĩ fõdši komei amefata amehe, ni beni amefe asafo yũ le, amewo mã leń hirihiri; ni ameyatua Iason we le amemĩtao ake amekplaame ameyahã mań le.

6. Ši beni amenaa-ame le, amekpla Iason ke nyemimei le ateń meikomei ke-te mã leń onukpai le ahĩe ni ameblo ake: Menemei ni etšõ dšeń hĩe ebu ši ne eba bie ne hũ, 16,20.

7. ni Iason ekplaame eto ewe; ni menemei fẽ kũo Kaisare mla le nã, amekẽo ake mańtše kroko ye ni dši Iesu ko. Luk. 23,2.

8. Ni amehã mańbii le ke mã leń onukpai le fẽ dšidša ke neke wiemoi ne.

9. Ni beni amehé sedamonii ye Iason ke meikrokomei le ádeń le, ameńmẽ amehe.

10. Ni amrõ le nyemimei le dšie Paulo ke Sila gbe nyõń ke-te Beroia. Ni beni ameše dšei le, ameyabote Iudafoi le akpẽhe le.

11. Ši menemei asu hĩ fẽ mei ni yo Tesalonika le, ni ame le amedšie ameyitšoń amemõ wiemo le mli, ni dã *amekpaã ńmãlei le amli amekweo ake nibii ne ye mli nakai lo. *Ioh. 5,39.

12. Hewo le ameteń mei pĩ hé ye, ke Helayei ni yo gbei ke hĩĩ hũ pĩ.

13. Ši beni Iudafoi ni yo Tesalonika le nu he ake Paulo eyadšadše Nyońmo wiemo le ye Beroia hũ le, ameba dšei

hū ni amẹbawo mei lẹ ayiṅ, ni amẹdšidšaamẹ. 1 Tes. 2,14.

14. Kẹkẹ ni amrō lẹ nyemimei lẹ yadšie Paulo gbẹ ni eya eyatšṓ ṅšọ hīe; ši Sila kẹ *Timoteo hī dšẹi. *16,1.

15. Ši mei ni yawa Paulo lẹ kẹlẹ te Atēne tō; ni noni ešẹamẹ akẹ Sila kẹ Timoteo aba eṅō oyá lẹ, amẹyi mli.

16. Agbẹnẹ beni Paulo mēọamẹ yẹ Atēne lẹ, emumọ mli wo la yẹ emli, beni ena maṅ lẹ ni emli eyi obō kẹ amāgūi sọṅṅ lẹ.

17. Nohewọ lẹ ekẹ Iudafoi ni yọ kpēhe lẹ kẹ Nyoṅmọ gbeyeišelọi lẹ kẹ mei ni kẹlẹ kpeọ dānẹ yẹ dšā lẹ nọ lẹ yiyiọ;

18. ši nilelọi ni dši Epikuromei kẹ Stoamei lẹ ateṅ meikomei kẹlẹ tā nā; ni meikomei kẽ: Meni *nāfūtšẹ nẹ bakẽ po? meikomei hū kẽ: Etamọ moni dšadšeọ maṅsẹ wọdši ahe sane etšōọ; edšakẹ edšadše Iesu kẹ šitē lẹ he sanekpakpa lẹ etšōamẹ. *1 Kor. 4,12.

19. Ni amẹṅōlẹ kẹ-te Areopago (kodšomọhe) lẹ, ni amẹkẽ: Ani oohā wọle nō tšōmọ hē ni owieọ he nẹ?

20. Edšakẹ ohā wọtoii enu maṅsẹ sādši; hewọ lẹ wọmītao šiši wọle.

21. Ši Atēnebii fē kẹ gbọi ni yọ dšẹi lẹ, noni efẹamẹ pẹ dši sane hē ko gbā kẹ toibō.

22. Ši Paulo yadamọ Areopago lẹ teṅ ni ekẽ: Atāmei Atēnebii, miyoọ yẹ nibii fē mli akẹ nyedšáa wọdši pẹpēpẹ.

23. Edšakẹ beni mihoọ ni mikwẹ nii ni nyedšáa lẹ, mina afọlešālatẹ ko hū ni aṅmā yẹ nọ akẹ: Nyoṅmọ ni alēko lẹ nōṅ. Nohewọ lẹ moni nyelee lẹ ni nyedšáalẹ kē lẹ, lẹ noṅṅ ehe sane midšadšeọ mitšōọnye nẹ.

24. Nyoṅmọ ni fe dše lẹ kẹ emli nibii fē, ni dši ṅwei kẹ šikpoṅ nuntšọ lẹ, ehīī sọlemọtšūi ni akẹ nidši fe mli, 7,48.

25. ni asaṅ akẹ gbomei anidši dšáálẹ, tamọ *moko ni noko fīọlẹ, lẹ moṅ edeṅ wala kẹ mumọ kẹ nii fē dšẹọ hāa gbomei fē; *Lal. 50,12.

26. ni lá kome eṅō-fe gbomei ádesāi fē, ni amẹhī šikpoṅ lẹ fē hīe, ni *yingi ni eto lẹ kẹ amẹšihlīlẹhei lẹ ahūsūi lẹ ekpẹ mli eto momo, *5 Mose 32,8.

27. koni amẹtao Nyoṅmọ sẹgbẹ, akẹ aleenō kẹ́ amẹgbugbū ši lẹ, amẹanalẹ lo; tšẹbelẹ ekẹ wọteṅ mofēmo teṅ dšekẹẹ. Ies. 55,6.

28. Edšakẹ emli noṅṅ wọhīe kāmọ ni wọtšiọ wohe ni wọyọ yẹ; tamọ bọni nyedientšẹ nyelalatšẹmei lẹ ekomei hū ekẽ lẹ akẹ: Ši lẹ noṅṅ efiei dšiwọ hū.

29. Ši kẹ́ Nyoṅmọ *fiei dšiwọ lẹ, esaa akẹ wọsusuọ akẹ Nyoṅmọ su lẹ tamọ šika lo dfiẹtẹi lo tẹ ko ni gbomo kẹ eṅā kẹ edfēṅmọ fe. *1 Mose 1,27. Ies. 40,18.

30. Nohewọ lẹ, *bei ni alee lẹ Nyoṅmọ ekū ehīe efō nọ, ši agbẹnẹ lẹ †ēwo gbomei fē ni yọ hefēhe lẹ kitā akẹ amẹtšake amẹtšui, *14,16. †Luk. 24,47.

31. edšakẹ eto gbī ko, nō nọ ni *ebatšṓ nū ni eto lẹ nọ ekodšo dšeṅ mū lẹ fē yẹ dšalẹ nā, akẹ-ni ekẹ †hemọ-kẹ-yeli eto mofēmo hīe, edšakẹ etēlẹ ši kẹ-dšẹ gbohīī ateṅ lẹ. *10,42. †Rom. 10,14.

32. Ši beni amẹnu gbohīīašitē he lẹ, meikomei ye ehe fẹo, ni meikomei hū kẽ: Wọọsā wọboō toi ekoṅ yẹ enẹ hewọ.

33. Bọni fe ni Paulo dše amẹteṅ nẹ.

34. Ši hīī komei kẹ amẹhe kpẹtẹ ehe ni amẹhé amẹye; amẹteṅ meikomei dši Dionisio, Areopagonyo lẹ hū, kẹ yō ko ni atšẹ́ọlẹ Damari lẹ, kẹ meikrokomei ni fata amẹhe.

Yitšo 18.

Ši nii nẹ asẹ lẹ Paulo dše Atēne ni eyiṅ ete Korinto.

2. Ni eyana Iudanyo ko ni atšẹ́ọlẹ *Akwila ni afọlẹ yẹ Ponto ni edšẹ Italia eba etšẹko, kẹ eṅā Priskila (edšakẹ Kaisare Klaudio efā Iudafoi fē akẹ amẹdše Roma), ni ete amẹṅō; *Rom. 16,3.

3. ni akẹ-ni ekẹlẹ fē tšuọ nitšumọ kome hewọ lẹ, ekẹamẹ hī ši, ni etšuọ nii; ši amẹnitšumọ lẹ dši būfemọ. 20,34. 1 Kor. 4,12.

4. Ši dā hedšọ́mọgbī nọ lẹ eyawieọ etšōọ mei yẹ kpēhe lẹ, ni etšṓọ Iudafoi kẹ Helabii ayiṅ.

5. Ši beni *Sila ke Timoteo dše Makedonia ba le, wiemo le ta Paulo mli ni eye odase vevēve etšõ Iudafoi le ake Iesu dši Kristo le. *17,14.15.

6. Ši ake-ni amekũo enã ni amewieo musubõ-wiemoi hewo le, *ekpokpo etadei le amli ni ekẽame ake: Nyelá abua nyeyiteñ; mi le sõ ko wulaami, †ke-dše be ne no ke-yaä ne mate dšeñmădšiañbii le añõ. *13,51. †20,26.

7. Keke ni edše dšei ni ete Nyoñmo dšálo ko ní atšéole Titio Iusto ní ešīa kpete kpēhe le ñõ.

8. Ši kpēhe le onukpa *Krispo le ke ewe mũ le fẽ hé Nuntšo le ye, ni Korintobii le ateñ mei pī hũ ní nu le, amehé ameye, ni abaptisiame. *1 Kor. 1,14.

9. Ni nyõñ le Nuntšo le kẽ Paulo ye ninã mli ake: Kăše gbeyei, ši moñ wiemo, ni okabu onã: 1 Kor. 2,3.

10. edšake *mikeo ye, ni mokomoko etañ ohe ní efeo efõñ ko; edšake †miye mei pī ye mã neñ. *Ier. 1,8. †Hos. 2,25. Ioh. 10,16.

11. Ni ehī dšei afi kome ke nyõdši ekpa etšõ Nyoñmo wiemo le ye ameteñ.

12. Ši beni Galio yeo amralo ye Akaia le, Iudafoi le ke dfẽñmo kome te ši wo Paulo, ni amekplale ke-te kodšomosẽi le hīe

13. amekẽ: Nũ ne woo mei le ayiñ ni amedše mla le se amedšá Nyoñmo.

14. Ši beni Paulo bagble enã pe le, Galio kẽ Iudafoi le ake: Iudafoi, edši dšũ ke fõ sane ko ni kũle, esa ake mabonye toi; 25,18—20.

15. ši kedši wiemo lo gbeii lo nyemla le he sădši komei nii le, no le nyedientše nyekwea no; edšake misumoo ake mikodšoo neke sădši. Ioh. 18,31.

16. Ni efieame ke-dše kodšomosẽi le hīe.

17. Keke ni Helabii le fẽ mõ kpēhe le onukpa Sostene le, ni ameyile ye kodšomosẽi le hīe, ši enemei eko-eko edoo Galio.

18. Ni beni Paulo ehī dšei gbīī kplañũ se le, ešę nyemimei le, ni ebote lele mli ke-mīya Siria; ni Priskila ke Akwila kele te; ni *eyaše eyi ye Keñkrea, ... ši. *21,24. 4 Mose 6,9.18.

19. Ni eba Efeso, ni ešīame ye dšei. Ši ledientše le ete kpēhe le, ni eke Iudafoi le yayiyi.

20. Ni beni amekpale fai ake etše ye ameñõ fiõ le, ekplẽẽ;

21. ši moñ ešeame ekẽ: Befẽbe ni fe le dša miyaye gbīdšũrõ ni baä ne ye Ierusalem; ši *kedši Nyoñmo mīsumo le, makũ mise maba nyeñõ ekoñ. Ni efã ke-dše Efeso. *1 Kor. 4,19. Iak. 4,15.

22. Ni beni eyakpleke Kaisarea le, ete *Ierusalem ni eyañã asafo le, ni eyiñ ete Antiokia. *21,15.

23. Ni ehī dšei fiõ, ni no se le eyi mli ekoñ ni eyakpa Galatia ke Frigia šikpõdši le ano pepēpe ewo kaseloi le fẽ hewale.

24. Ni Iudanyo ko ní atšéole Apolo ní ese dše Aleksandria ni dši nũ nãtšelo ní yo hewale ye ñmălei le amli hũ le ba Efeso. 1 Kor. 3,6.

25. Atšõ nũ' ne Nuntšo le gbe le he nii, ni eye ekă ye mumo mli ni ewieo ni etšõo Iesu he nii fitšofitšo, tše *Iohane baptisimo le keke ele. *19,3.

26. Ni ebõi ekãnãwiemo ye kpēhe le. Ši beni Akwila ke Priskila nu ehe le, ameñõle ke-ba ameñõ, ni ametšõle Nyoñmo gbe le fitšofitšo.

27. Ši beni esusu ake eefoñ ke-ya Akaia le, nyemimei le ñmã wolo ameñõwo kaseloi le añã ake amehereie hīemẽ. Ni beni eba dšei le, ehī hã mei ní etšõ dromo le no ehé eye le babaõ.

28. Edšake eke hewale kũ Iudafoi le anã ni eke ñmălei le tšõame fañũ ake Iesu dši Kristo le. 9,22; 17,3.

Yītšo 19.

Ši eba mli ake, beni Apolo yo Korinto le, Paulo yakpa mădši ni yo gõdšiañ le ano ke-badše Efeso. Ni ebana kaseloi komei,

2. ni ebiame ake: Ani beni nyehé nyeye le nyená *Mumo kroñkroñ lo? Ni amekẽle ake: Mumo kroñkroñ ko ye heko dšiñũ wonuko tete. *2,38.

3. Ni ekẽame ake: Bẽle meni mli abaptisinye awo mo? Ni amekẽ: Iohane baptisimo le mli.

4. Ni Paulo kẹ̄: Iohane lẹ, tšuitšakemọ
baptisimọ ekẹ-baptisi, ši ekẹ̄ mań lẹ akẹ,
amẹhé moni baā yẹ esẹ lẹ moń nọ amẹye,
lẹ dši Kristo Iesu lẹ. Mat. 3,11.
5. Ni beni amẹnu enẹ lẹ, amẹhā abap-
tisiamẹ awo Nuntšọ Iesu gbẹi amlí;
6. ni beni Paulo kẹ enidši ñe amẹnọ
lẹ, Mumọ krońkroń lẹ yi amẹnọ, ni
amẹwie wiemọi srọtoi ni amẹgba.
8,17; 10,44.46.
7. Ši hiī lẹ fē aafe nyońma kẹ enyọ.
8. Ši ete kpēhe lẹ, eyawie ekā nā,
ni nyōdši etē sọńń etšōamẹ nii ni emā
Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ he sădši lẹ anọ mí.
9. Ši beni meikomei *wadše amẹtšui
ni amẹboo toi ni amẹwie †tšōmọ lẹ he
efōń yẹ asafo lẹ hie lẹ, edše amẹńō ni
edšie kaselọi lẹ hū yẹ amẹteń, ni dānẹ
eyawieọ etšōọ mei yẹ moko ní atšẹ́ọlẹ
Tirano lẹ nikasemọhe lẹ.
*2 Tim. 1,15. †Bọf. 9,2.
10. Ni ehie nakai femọ āhū afii enyọ
sọńń, ni mei fē ní yọ Asia lẹ, Iudafoi
kẹ Helabii lẹ fē, nu Nuntšọ Iesu wie-
mọ lẹ.
11. Ni Nyońmọ tšō Paulo nine nọ etšu
hewalẹnitšumọi hū ní nọ ekaa, 14,3.
12. āhū po ní ańōọ edukui kẹ fọklẹi
tete ayahaā helatšẹmei anọ, ni amẹhelai
lẹ tāa ni mumọi fōdši lẹ hū dšeọ amẹ-
mli. 5,15.
13. Ši Iudafoi okōmfoi ní nyie kpaā
ši lẹ ateń meikomei hū ka ní amẹkẹ
Nuntšọ Iesu gbẹi afá mei ní mumọi
fōdši yọ amẹmli lẹ ayi akẹ: Mina Iesu
ni Paulo šieọ lẹ. Luk. 9,49.
14. Ši osọfonukpa Skeva, Iudanyo lẹ,
bihii kpawo dši mei ní feọ nakai nii lẹ.
15. Ši mumọ fōń lẹ here nọ ni ekẹamẹ
akẹ: Iesu lẹ, milelẹ, ni Paulo hū, mile-
lẹ; ši nye lẹ, namei dšinye?
16. Ni gbomo ni mumọ fōń lẹ yọ emli
lẹ nine tšō amẹnọ ní efeamẹ butū, ni
amẹkẹ amẹhe yayai kẹ pilamọi dšo foi
kẹ-dšẹ nakai šia lẹ.
17. Ni beni Iudafoi kẹ Helabii fē ní
yọ Efeso lẹ nu enẹ lẹ, *gbeyei mōmọ
amẹfē, ni awo Nuntšọ Iesu gbẹi lẹ hie
nyam naakpa. *5,5.11.
18. Ni mei ní *ehé eye lẹ ateń mei pī
hū ba ni amẹbadšadše amẹnifemọnii lẹ
fańń amẹtšō.
19. Ni ńkūnyāyelọi lẹ hū ateń mei
babaō ba ni amẹkẹ amẹwodši lẹ babua
ši ni amẹšā yẹ mei fē hie; ni beni abu
nā lẹ, efe dñẹtẹi kukudši akpei-nyońmai-
enumọ.
20. Nō hewalẹ ni Nuntšọ lẹ wiemọ lẹ
ná ni ekẹ-da ni eye kūnim nẹ. 6,7; 12,24.
21. Ši beni agbe nii nẹ anā lẹ, Paulo
to eyiń yẹ mumọ lẹ mli akẹ eeyatšō
Makedonia kẹ Akaia kẹ-ya Ierusalem, ni
ekẹ̄: Kẹ́ mišẹ dšẹi lẹ, dša miyakwẹ
*Roma hū. *23,11.
22. Ši beni etšū mei ní sūmọọlẹ lẹ
ateń mei enyọ, *Timoteo kẹ †Erasto,
Makedonia lẹ, lẹdientšẹ ehī Asia be ñō.
*17,14. †Rom. 16,23.
23. Ši nakai be lẹ mli nońń lẹ saka-
saka ko ni bate ši yẹ tšōmọ lẹ hewọ lẹ
edšee fẹmọ. K. 9. 2 Kor. 1,8.9.
24. Edšakẹ dñẹtẹińālọ ko ní atšẹ́ọlẹ
Demetrio lẹ kẹ dñẹtẹi feọ Artemi sọlemọ-
tšūi, ni hāa nakai ńālọi lẹ *náa nii pī
yẹ mli; *16,16.
25. ni etšẹ́amẹ kẹ mei fē ní tšuọ nakai
nii lẹ eko lẹ kẹ-bakpe, ni ekẹ̄: Atāmei,
nyele akẹ nẹkẹ ńā nẹ wọkẹ-náa wọnii
pī lẹ,
26. ni nyesā nyemīna ni nyemīnu akẹ,
dšee Efeso nẹ kẹkẹ, ši moń fẹ ñō ní
ašẹ Asia fē ni nẹkẹ Paulo nẹ tšōọ mei
babaō yiń ni ekpaleọamẹ ekẹ̄ọ akẹ: Nii
ní akẹ nidši fe lẹ dšee nyońmọi ni.
27. Ni dšee akẹ wọnitšumọ nẹ kẹkẹ
he guọ heọ agbo, ši moń nyońmọyō
Artemi kekenam lẹ sọlemọwe lẹ hū abuń-
lẹ ahāń nokonoko, ni enumnyam kpeteń-
kple lẹ ní Asia kẹ dšeń mū lẹ fē hū
dšáa lẹ babutu.
28. Ši beni amẹnu enẹ lẹ, amẹmli wo
la pam, ni amẹblọ amẹkẹ̄: Efesobii Artemi
lẹ kekenam ni!
29. Ni mā lẹń fē fe sakasaka; ni amẹkẹ
dñēńmọ kome tšē kẹ-te nikwẹmọhe lẹ, ni
amẹyamōmọ *Gaio kẹ Aristarko ní dši
Makedoniabii ni fata Paulo he kẹ-fā
gbẹ lẹ. *20,4.
30. Ši beni Paulo susu akẹ eete mei
lẹ ateń lẹ, kaselọi lẹ ekplēē lẹ;

5. Ši beni *Sila ke Timoteo dše Makedonia ba le, wiemo le ta Paulo mli ni eye odase vevēve etšõ Iudafoi le ake Iesu dši Kristo le. *17,14.15.

6. Ši ake-ní amekũo enã ni amewieo musubõ-wiemoi hewo le, *ekpokpo etadei le amli ni ekẽame ake: Nyelá abua nyeyiteñ; mi le sõ ko wulaami, †ke-dše be ne no ke-yaä ne mate dšeñmădšiañbii le añõ. *13,51. †20,26.

7. Keke ni edše dšei ni ete Nyoñmo dšálo ko ní atšéole Titio Iusto ni ešĩa kpete kpēhe le ñõ.

8. Ši kpēhe le onukpa *Krispo le ke ewe mũ le fẽ hé Nuntšo le ye, ni Korintobii le ateñ mei pĩ hũ ní nu le, amehé ameye, ni abaptisiame. *1 Kor. 1,14.

9. Ni nyõñ le Nuntšo le kẽ Paulo ye ninã mli ake: Kăše gbeyei, ši moñ wiemo, ni okabu onã: 1 Kor. 2,3.

10. edšake *mikeo ye, ni mokomoko etañ ohe ni efeo efõñ ko; edšake †miye mei pĩ ye mă neñ. *Ier. 1,8. †Hos. 2,25. Ioh. 10,16.

11. Ni ehĩ dšei afi kome ke nyõdši ekpa etšõ Nyoñmo wiemo le ye ameteñ.

12. Ši beni Galio yeo amralo ye Akaia le, Iudafoi le ke dfẽñmo kome te ši wo Paulo, ni amekplale ke-te kodšomosẽi le hĩe

13. amekẽ: Nũ ne woo mei le ayiñ ni amedše mla le se amedšá Nyoñmo.

14. Ši beni Paulo bagble enã pe le, Galio kẽ Iudafoi le ake: Iudafoi, edši dšũ ke fõ sane ko ni kũle, esa ake mabonye toi; 25,18—20.

15. ši kedši wiemo lo gbeii lo nyemla le he sădši komei nii le, no le nyedientše nyekwea no; edšake misumoo ake mikodšoo neke sădši. Ioh. 18,31.

16. Ni efieame ke-dše kodšomosẽi le hĩe.

17. Keke ni Helabii le fẽ mõ kpēhe le onukpa Sostene le, ni ameyile ye kodšomosẽi le hĩe, ši enemei eko-eko edoo Galio.

18. Ni beni Paulo ehĩ dšei gbĩĩ kplaññ se le, eše nyemimei le, ni ebote lele mli ke-mĩya Siria; ni Priskila ke Akwila kele te; ni *eyaše eyi ye Keñkrea, edšake ewo ši. *21,24. 4 Mose 6,9.18.

19. Ni eba Efeso, ni ešĩame ye dšei. Ši ledientše le ete kpēhe le, ni eke Iudafoi le yayiyi.

20. Ni beni amekpale fai ake etše ye ameñõ fiõ le, ekplẽẽ;

21. ši moñ ešeame ekẽ: Befẽbe ní fe le dša miyaye gbĩdšũrõ ní baä ne ye Ierusalem; ši *kedši Nyoñmo mĩsumo le, makũ mise maba nyeñõ ekoñ. Ni efã ke-dše Efeso. *1 Kor. 4,19. Iak. 4,15.

22. Ni beni eyakpleke Kaisarea le, ete *Ierusalem ni eyañã asafo le, ni eyiñ ete Antiokia. *21,15.

23. Ni ehĩ dšei fiõ, ni no se le eyi mli ekoñ ni eyakpa Galatia ke Frigia šikpõdši le ano pepēpe ewo kaseloi le fẽ hewale.

24. Ni Iudanyo ko ní atšéole Apolo ní ese dše Aleksandria ni dši nũ nătšelo ní yo hewale ye ñmălei le amli hũ le ba Efeso. 1 Kor. 3,6.

25. Atšõ nũ ne Nuntšo le gbe le he nii, ni eye ekã ye mumo mli ni ewieo ni etšõo Iesu he nii fitšofitšo, tše *Iohane baptisimo le keke ele. *19,3.

26. Ni ebõi ekãnăwiemo ye kpēhe le. Ši beni Akwila ke Priskila nu ehe le, ameñõle ke-ba ameñõ, ni ametšõle Nyoñmo gbe le fitšofitšo.

27. Ši beni esusu ake eefoñ ke-ya Akaia le, nyemimei le ñmã wolo ameñõwo kaseloi le añã ake ameherele hĩemẽ. Ni beni eba dšei le, ehĩ hă mei ni etšõ dromo le no ehé eye le babaõ.

28. Edšake eke hewale kũ Iudafoi le anã ni eke ñmălei le tšõame faññ ake Iesu dši Kristo le. 9,22; 17,3.

Yĩtšo 19.

Ši eba mli ake, beni Apolo yo Korinto le, Paulo yakpa mădši ni yo gõdšiañ le ano ke-badše Efeso. Ni ebana kaseloi komei,

2. ni ebiame ake: Ani beni nyehé nyeye le nyenã *Mumo kroñkroñ lo? Ni amekẽle ake: Mumo kroñkroñ ko ye heko dšiññ wonuko tete. *2,38.

3. Ni ekẽame ake: Bẽle meni mli abaptisinye awo mo? Ni amekẽ: Iohane baptisimo le mli.

Paulo kẹ̄: Iohane lẹ, tšuitšakemọ
ọ ekẹ-baptisi, ši ekẹ̄ maṅ lẹ akẹ,
oni baā yẹ esẹ lẹ moṅ nọ amẹye,
Kristo Iesu lẹ. Mat. 3,11.
beni amẹnu enẹ lẹ, amẹhā abap-
awo Nuntšọ Iesu gbẹi amlí;
beni Paulo kẹ enidši fie amẹnọ
nọ kroṅkroṅ lẹ yi amẹnọ, ni
wiemọi srọtoi ni amẹgba.
8,17; 10,44.46.
hīī lẹ fē aafe nyoṅma kẹ enyọ.
ete kpēhe lẹ, eyawie ekā nā,
ši etē sọṅṅ etšōamẹ nii ni emā
maṅtšẹyeli lẹ he sādši lẹ anọ mí.
beni meikomei *wadše amẹtšui
oo toi ni amẹwie †tšōmọ lẹ he
asafo lẹ hīe lẹ, edše amẹṅō ni
aselọi lẹ hū yẹ amẹteṅ, ni dānẹ
etšōọ mei yẹ moko ni atšẹ́ọlẹ
lẹ nikasemọhe lẹ.
*2 Tim 1,15. †Bọf. 9,2.
ehīe nakai femọ āhū afii enyọ
i mei fē ni yọ Asia lẹ, Iudafoi
abii lẹ fē, nu Nuntšọ Iesu wie-

Nyoṅmọ tšō Paulo nine nọ etšu
itšumọi hū ni nọ ekaa, 14,3.
ū po ni aṅōọ edukui kẹ fọklẹi
haā helatšẹmei anọ, ni amẹhelai
ai mumọi fōdši lẹ hū dšeọ amẹ-
5,15.
Iudafoi okōmfoi ni nyie kpaā
teṅ meikomei hū ka ni amẹkẹ
Iesu gbẹi afā mei ni mumọi
amẹmli lẹ ayi akẹ: Mina Iesu
o šiẹọ lẹ. Luk. 9,49.
osọfonukpa Skeva, Iudanyo lẹ,
awo dši mei ni feọ nakai nii lẹ.
mumọ fōṅ lẹ here nọ ni ekẹ̄amẹ
su lẹ, milelẹ, ni Paulo hū, mile-
ye lẹ, namei dšinye?
gbomo ni mumọ fōṅ lẹ yọ emli
tšō amẹnọ ni efeamẹ butū, ni
amẹhe yayai kẹ pilamọi dšo foi
akai šīa lẹ.
beni Iudafoi kẹ Helabii fē ni
o lẹ nu enẹ lẹ, *gbeyei mōmọ
ni awo Nuntšọ Iesu gbẹi lẹ hīe
aakpa. *5,5.11.
i mei ni *ehē eye lẹ ateṅ mei pī

hū ba ni amẹbadšadše amẹnifemọnii lẹ
faṅṅ amẹtšō.
19. Ni ṅkūnyāyelọi lẹ hū ateṅ mei
babaō ba ni amẹkẹ amẹwodši lẹ babua
ši ni amẹšā yẹ mei fē hīe; ni beni abu
nā lẹ, efe dfiẹtẹi kukudši akpei-nyoṅmai-
enumọ.
20. Nō hewalẹ ni Nuntšọ lẹ wiemọ lẹ
ná ni ekẹ-da ni eye kūnim nẹ. 6,7; 12,24.
21. Ši beni agbe nii nẹ anā lẹ, Paulo
to eyiṅ yẹ mumọ lẹ mli akẹ eeyatšō
Makedonia kẹ Akaia kẹ-ya Ierusalem, ni
ekẹ̄: Kẹ́ mišẹ dšẹi lẹ, dša miyakwẹ
*Roma hū. *23,11.
22. Ši beni etšū mei ni súmọọlẹ lẹ
ateṅ mei enyọ, *Timoteo kẹ †Erasto,
Makedonia lẹ, lẹdientšẹ ehī Asia be fiō.
*17,14. †Rom. 16,23.
23. Ši nakai be lẹ mli noṅṅ lẹ saka-
saka ko ni bate ši yẹ tšōmọ lẹ hewọ lẹ
edšee fẹmọ. K. 9. 2 Kor. 1,8.9.
24. Edšakẹ dfiẹtẹiṅālọ ko ni atšẹ́ọlẹ
Demetrio lẹ kẹ dfiẹtẹi feọ Artemi sọlemọ-
tšūi, ni hāa nakai ṅālọi lẹ *náa nii pī
yẹ mli; *16,16.
25. ni etšẹ́amẹ kẹ mei fē ni tšuọ nakai
nii lẹ eko lẹ kẹ-bakpe, ni ekẹ̄: Atāmei,
nyele akẹ nẹkẹ ṅā nẹ wọkẹ-náa wọnii
pī lẹ,
26. ni nyesā nyemīna ni nyemīnu akẹ,
dšee Efeso nẹ kẹkẹ, ši moṅ fẹ fiō ni
ašẹ Asia fē ni nẹkẹ Paulo nẹ tšōọ mei
babaō yiṅ ni ekpaleọamẹ ekẹ́ọ akẹ: Nii
ni akẹ nidši fe lẹ dšee nyoṅmọi ni.
27. Ni dšee akẹ wọnitšumọ nẹ kẹkẹ
he guọ heọ agbo, ši moṅ nyoṅmọyō
Artemi kekenam lẹ sọlemọwe lẹ hū abuṅ-
lẹ ahāṅ nokonoko, ni enumnyam kpeteṅ-
kple lẹ ni Asia kẹ dšeṅ mū lẹ fē hū
dšáa lẹ babutu.
28. Ši beni amẹnu enẹ lẹ, amẹmli wo
la pam, ni amẹblọ amẹkẹ̄: Efesobii Artemi
lẹ kekenam ni!
29. Ni mā lẹṅ fē fe sakasaka; ni amẹkẹ
dfēṅmọ kome tšē kẹ-te nikwẹmọhe lẹ, ni
amẹyamōmọ *Gaio kẹ Aristarko ni dši
Makedoniabii ni fata Paulo he kẹ-fā
gbẹ lẹ. *20,4.
30. Ši beni Paulo susu akẹ eete mei
lẹ ateṅ lẹ, kaselọi lẹ ekplēē lẹ;

31. ni Asia lumei le ateñ meikomei
hũ ní dši Paulo šientšemei le tšũ eñõ
abawole ñã, ake ekakwe ni ekẽ ẽya nikwemohe le.
32. Agbene beni meikomei bloõ neke
le, meikomei hũ mĩblo ekroko; edšake
mei le efe gidigidi, ni mei kpotõ lee
nõhewo ní amebakpe tete.
33. Ni amegbla Aleksandro ke-dše mei
le ateñ, edšake Iudafoi le mĩtšire eyi
se ke-mĩba hĩegbe. Ši Aleksandro fõ
enine ẽtao ake edšieo enã etšõo mei le.
34. Ši beni ameyo ake Iudanyo dšile
le, amefẽ ameke gbẽ kome blo aafe
ñmletfãi enyo soññ ake: Efesobii Artemi
le kekenam ni!
35. Ši beni mañwoloñmãlo le ekpãtã
mei le, ekẽ: Atãmei Efesobii, nẽ gbomo
po lee ake Artemi kekenam le ke amãgã
ní kpleke ši ke-dše Dio ñõ le Efesobii
amã neñ ewulomo yo?
36. Agbene ake-ní ene he be ñwanedšẽ
hewo le, esa ake nyefeo diõ, ni nyekafe
gidigidi ko.
37. Edšake nyeke hĩĩ ne eba bie, amedšee solemowenii dšuloi le, amedšee
nyenyoñmoyõ le he musuboloi hũ.
38. Nohewo le, kedši Demetrio alo
enanemei ñãloi le ke moko ye sane ko
le, kodšomogbĩĩ ye, ni amralofoi hũ ye;
nyehãa ameke sane le ayaã amehĩe.
39. Ši kedši sãdši krokomei anã nyetaoo
le, akuašoñ le aaye ye mla nã.
40. Edšake woná amane efee, kedši
ñmene gbĩ ne no hõfemo ne hewo ni
ayaflo wonã ake atũatšemoñ le, mẽ
sane woteñ moko yo ni woonyẽ woñõdšie wonã? Ni beni ekẽ ene le, edšie
asafo le gbe.

Yitšo 20.

Ši beni gidigidifemo le se efo le, Paulo
tšẽ kaseloi le ke-bakpe ni ewie etšõame
ni ešeame, ni eyiñ ke-mĩya Makedonia.
2. Ni beni eyatšõ dšei niiañ ni eke
wiemoi pĩ woame ñã le, eba Hela.
3. Ni eye nyõdši etẽ ye dšei; ni ake
noni Iudafoi le ewole ká beni eheo efã
ke-ya Siria le hewo le, eto eyiñ ake
eekũ ese eyatšõ Makedonia ekoñ.
4. Ni Sopatre, *Beroianyo le, ní dši
Pirho bi le, ke †Aristarko ke Sekundo,
Tesalonikabii le, ke Gaio, Derbenyo le,
ke Timoteo, ke Tihiko ke Trofimo, Asiabii
le, kele te Asia. *17,10. †19,29.
5. Menemei tšõ hĩe, ni ameyamẽwo
ye *Troia. *16,8.
6. Ni wo le wofã ke-dše Filipi ye
akpĩtĩ gbĩĩ le ase, ni gbĩ ní dši gbĩ
enumo le woyaše ameñõ ye Troia, ni wohĩ
dšei gbĩĩ kpawo.
7. Ši otši mli *kleñkleñ gbĩ le no le,
beni kaseloi le babua amehe nã koni
†amekũmo abolo le, Paulo wie tšõame,
ni ekã wiemo le he ke-yaši nyõñteñ,
edšake ke dše tšere le ebayi mli.
*1 Kor. 16,2. † Bof. 2,42.46.
8. Ni asu kanei pĩ ye ñweitšũ leñ
heni amebua amehe nã ye le.
9. Ši oblanyo ko ní atšẽole Eutiko le
tá samfle nã, ni wo ní tšĩ lõle, edšake
Paulo wiemo le se dšeke, ni wo le soññ
hã ekpa ke-dše nsõdoi etẽ le no ebagbẽ
ši, ni ayawóle ní egbo.
10. Ni Paulo kpleke ši, ni eyabu eno,
ni elõle atũ ekẽ: Nyekafea hõ, edšake
wala ye emli. 1 Mañ. 17,21.
11. Ni beni ekwo ke-ba ekoñ le, ebakũmo abolo le, ni eye eko, ni ekã he
ewie ãhũ ke-yaši dšetšeremo, keke ni eyi
mli.
12. Ni ameke gbekẽ le ba hĩekãlo, ni
amemĩ še amehe naakpa.
13. Ši wo le wotšõ hĩe ke-te lele mli,
ni wofã ke-te Aso ni woyañõ Paulo ye
dšei, edšake ni le le ebatšõ šikpoñ hewo
le, boni eto dši no.
14. Ni beni ebaninawo ye Aso le,
woñõle ke-ba lele le mli, ni woba Mitilẽne.
15. Ni wofã ye dšei, ni dšetšereno le
wobaše Kio ñeleno. Ni dšetšereno ekoñ
le wobaše Samo, ni wohĩ Trogilio, ni
eno dšetšeremo le woba Milẽto.
16. Edšake Paulo ekpe mli ake eeho
Efeso he, beni afe ni ekatše ye Asia;
edšake ẽye oyái, ni ké eenyẽ le, ni eyaye
Pentekoste gbĩ le ye Ierusalem. 18,21.
17. Ni edše Milẽto etšũ ayakpe Efeso
asafo le mli onukpai le abahãle.
18. Ni beni ameba eñõ le, ekẽame ake:

bǫni mitšõ mikęnye hī ši be mū
kę-dšę kleńkleń gbī nǫ ní miba
lę, 18,19; 19,10
ıi mikę hešibădſĕńmǫ fĕ kę yăfõnui
kai ni ba minǫ yę Iudafoi akáwŏi
i lę sûmǫ Nuntšǫ lę; K 3.
ǫni mišiuu nii ní he yǫ sęnámǫ
lę eko nǫ, ni midšadše mitšõnye
ń kę šīa-fĕ-šīa hū;
ıi miye tšuitšakemǫ kę Nyońmǫ
kę wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo nǫ hemǫ-
lę he odase mitšõ Iudafoi kę
i fĕ lę.
Ni agbęnę lę, na, efīmi yę mumǫ
wǫ lę mīya Ierusalem, ni milee
baba minǫ yę dšęi, 19,21.
kę dša noni Mumǫ krońkroń lę
lase fańń yę mań-fĕ-mań nǫ ekę̃ǫ
ıăi kę amanehūlŭi mĕgmi lę.
9,16; 21,4.11.
ši kēlę mibuu enęmei ekomeflo, ni
hū mibuu akę edšra wa yę mihīe,
fe ní mikę mīšę agbe migbęnyiemǫ
sûomǫ ni miná yę Nuntšǫ Iesu
kę miye Nyońmǫ dromǫ sane-
lę he odase fańń lę nă. 21,13.
Ni agbęnę lę, na, mile akę, nye
ní minyie nyeteń mišię Nyońmǫ
yeli lę he sane lę, nyenań mihīe
Nohewǫ lę ńmęnę gbī nę mīye
mitšõnye, akę miyee nyeteń mokǫ-
lá yi sŏ; 18,6.
dšakę midšadše Nyońmǫ yińtŏ mū
mitšõnye ni mišiuu eko nǫ.
Nohewǫ lę nyelea nyehe nǫ-
ǫ kę tŏiku lę fĕ ni Mumǫ
roń lę ĕwonye amęnǫkwęlǫi
ıní nyelę̃ Nyońmǫ asafo lę
lędientšę elá hĕ lę.
1 Tim 4,16 1 Pet 5,2
Edšakę mile akę, kę́ mikpa mihe
ădši fulǫi babote nyeteń, ni amę-
iku lę yi; *Mat. 7,15.
i nyedientšę nyeteń hū lę, hīī ní
ii ní edšaa aate ši, ni amęakpla
lę amęfie amęsę.
Nohewǫ lę nyesraă, ni nyekaia akę
sǫńń mikę yăfõnui efŏŏ nyeteń
kękębę̃ nyŏń kę fane.

32. Ni agbęnę lę, anyemimei, mitunye
mīwo Nyońmǫ kę edromǫ wiemǫ lę deń,
lę eyǫ hewalę ni ekę-abă nyenane amŏ
ši ní ekę wǫfasenii lę ahânye yę mei
fĕ ní atšū amęhe lę ateń.
33. Mihīe ekŏŏ nyeteń moko dſiętęi lo
šika lo atade nǫ;
Mat. 10,8. 1 Kor. 9,12. 1 Sam. 12,3.
34. nyedientšę nyele akę, nii ní hīaămi
kę mei ní kęmi yǫ lę, nękę nidši nę
nońń tšu he nii. 18,3. 1 Kor. 4,12. 1 Tes. 2,9
35. Mikę fĕ tšŏnye akę nakai sa akę
atšu nii ní akę-ye abua mei ni bę he-
walę, ni akai Nuntšǫ Iesu wiemǫi lę,
akę lędientšę ekę̃: "Nŏ hămǫ mli yę
dšǫ̃mǫ fè hemǫ."
36. Ni beni ewie nękę lę, ekŭla ši ni
ekę amęfĕ sole. 21,5.
37. Ni amęfĕ amęfó naakpa, ni amę-
gbĕgbĕ Paulo kuę nǫ, ni amęfǫ ená;
38. ni noni dǫamę titri dši wiemǫ ní
ekę̃ akę *amęnań ehīe dońń lę. Ni
amęyadšielę gbę yę lęlę lę mli. *K. 25.

Yītšo 21.

Agbęnę eba mli akę, beni wǫkęamę
gbla mli lę, wǫfă tĕ kę-ba Kŏ, ni dše-
tšęrenǫ lę wǫkę-ba Rodo, ni wǫdšę dšęi
wǫba Patara.
2. Ni beni wǫyana lęlę ko ní yaă
Foinike lę, wǫbote mli ni wǫkę-fie nǫ;
3. ši beni Kipro tua wǫhīe lę, wǫtfalę
wǫfŏ abęku ni wǫba Siria, ni wǫlakpleke
yę Tiro; edšakę dšęi abadšie lęlę lę mli
nii yę.
4. Ni beni wǫbana kaselǫi lę, wǫhī
dšęi gbīī kpawo; ni amę lę amętšŏ
*mumǫ lę nǫ amękę̃ Paulo akę ekaya
Ierusalem. *K. 11,12; 20,23.
5. Ni eba mli akę, beni wǫye gbīī lę
tă lę, wǫńŏ-fie nǫ, ni amę kę amęńămei
kę amębii fĕ badšiewǫ gbę kę-dšę mă
lęń; ni *wǫkŭla ši yę ńšǫ lę nă ni
wǫsǫle. *20,36.
6. Ni beni wǫšęšę̃ wǫhe lę, wǫbote
lęlę mli; ni amę hū amękū amęsę kę-te
amęšiai.
7. Ši wǫ lę wǫdšę Tiro wǫba Ptolemai
ni wǫkę-gbe ńšǫhīe-nyiemǫ lę nă. Ni

wo̱yaṅã nyemimei le̱, ni wo̱ke̱ame̱ hĩ ši
gbĩ kome.
8. Ši dšetše̱reno̱ le̱ wo̱yiṅ ke̱-te Kai-
sarea, ni wo̱yabote sanekpakpašie̱lo̱
*Filipo ní dši mei kpawo le̱ ateṅ mo-
kome le̱ we, ni wo̱ke̱le̱ hĩ ši. *8,40.
9. Ni eye̱ biyei oblayei edfe̱ ní gbaä.
2,17.
10. Ši beni wo̱hĩ ši gbĩĩ kplaṅṅ ye̱
dše̱i le̱, gbalo̱ ko ní atšé̱o̱le̱ *Agabo le̱
dše̱ Iudea ba; *11,28.
11. ni beni eba wo̱ṅõ le̱, eko̱ Paulo
he̱fĩnõ le̱ ni eke̱-fĩ le̱dientše̱ enidši ke̱
enãdši ekẽ̱: Bo̱ni Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ kẽ̱
ne̱: Nũ mo nõ ni dši he̱fĩnõ ne̱, ne̱ke̱
Iudafoi le̱ bafĩle̱ ye̱ Ierusalem, ni ame̱-
aṅõle̱ ame̱wo dšeṅmãdšiaṅbii le̱ adeṅ.
20,23.
12. Ši beni wo̱nu ene̱ le̱, wo̱ke̱ dše̱ibii
le̱ fẽ kpale̱ fai ake̱ ekaya Ierusalem le̱.
Mat. 16,22.
13. Ke̱ke̱ ni Paulo here no̱ ekẽ̱: Meni
nyefe̱o̱ ne̱, nyemĩfó ni nyeke̱-kũmo̱ mitšui?
Ši mi le̱, dšee fĩ ke̱ke̱ misa mihe mito,
ši moṅ gbẽle dientše̱ ye̱ Nuntšo̱ Iesu
gbe̱i le̱ ahewo̱ ye̱ Ierusalem. 20,24.
14. Ši ake̱-ni eṅõ-ṅmẽẽ gbe̱ hewo̱ le̱,
wo̱fe diṅṅ wo̱kẽ̱: A'fe noni Nuntšo̱ le̱
sumo̱o̱.
15. Ši nakai gbĩĩ le̱ ase̱ le̱ wo̱fĩmo̱ wo̱-
nii, ni wo̱yiṅ ke̱-te Ierusalem.
16. Ni kaselo̱i ní dše̱ Kaisarea le̱ ateṅ
meikomei ke̱wo̱ te, ni ame̱hã wo̱yato
Mnason, Kipronyo ko ní dši kaselo̱ ke̱-
dše̱ dšeeṅmõ le̱, ṅõ.
17. Ni beni wo̱še̱ Ierusalem le̱, nye-
mimei le̱ herewo̱ hĩemẽ.
18. Ni dšetše̱reno̱ le̱ Paulo ke̱wo̱ te
*Iakobo ṅõ; ni onukpai le̱ fẽ hũ ye̱ dše̱i.
*15,13. Gal. 1,19.
19. Ni beni eṅãame̱ le̱, egba nibii ni
Nyoṅmo̱ tšõ esúomo̱ le̱ no̱ etšu ye̱ dšeṅ-
mãdši le̱ ateṅ le̱ ekomekome.
20. Ši beni ame̱nu le̱, ame̱wo Nyoṅmo̱
hĩe nyam, ni ame̱kẽ̱le̱ ake̱: Anyemi,
kwe̱mo̱ Iudafoi akpei abo̱ ní ehé eye ne̱;
ni ame̱fẽ, mla le̱ he *hĩedo̱lo̱i dšiame̱.
*15,1.
21. Ši abatã ohe sane ahãame̱, ake̱
otšõo̱ Iudafoi ní yo̱ dšeṅmãdši le̱ ateṅ
le̱ ake̱ ame̱kwa Mose, ni okẽ̱o̱ ake̱ ame̱kaflo̱
ame̱bii aketia, ni asaṅ ame̱kanyie ame̱-
kusumnii ase̱. 16,3. Rom. 10,4.
22. Agbe̱ne̱ le̱, té aafe tẽṅ? Befẽbe ní
aafe le̱ maṅ le̱ nã bakpe ši sá; edšake̱
ame̱anu ake̱ oba.
23. Nohewo̱ le̱ femo̱ noni wo̱kẽ̱o̱o ne̱:
Wo̱ye̱ hĩĩ edfe̱ ní *ewo ši; *18,18.
24. ṅõame̱ ní oke̱ ame̱fẽ ayatšũ nyehe,
ni owo noni ahãa le̱ ohãame̱, koni ame̱še̱
ame̱yi, ni mei le̱ fẽ ana ake̱, sane ní
abagbaame̱ ye̱ ohe le̱ be̱ṅ, ši moṅ bo-
dientše̱ tete obaä odšeṅ ye̱ mla le̱ nã,
ni oyeo̱ no̱.
25. Ši dšeṅmãdšiaṅbii ní ehé eye le̱
ahewo̱ le̱ wo̱dientše̱ wo̱ṅmã ni wo̱kpe̱
mli ake̱ ame̱kaye ne̱ke̱ nibii ne̱ eko no̱,
ši moṅ ame̱hĩ wo̱dši afo̱lei ke̱ lá ke̱ koloi
ní ašõtõ ke̱ adfamaṅbõ̱ ke̱ke̱. 15,20.29.
26. Ke̱ke̱ ni dšetše̱reno̱ le̱ Paulo kpla
hĩĩ le̱ ke̱-te, ni beni eke̱ ame̱fẽ etšũ
ame̱he le̱, eke̱ame̱ bote so̱lemo̱we le̱, ni
eyadšadše hetšũmo̱ gbĩĩ le̱ anãgbẽ le̱
etšõ faṅṅ ke̱-yaši beyino̱ ní ašã *afo̱le
ye̱ ame̱teṅ mofẽmo yi. *4 Mose 6,9—20.
27. Ši beni efe̱ fiõ ní aagbe gbĩĩ kpawo
le̱ nã le̱, Iudafoi ní dše̱ Asia le̱ nale̱ ye̱
so̱lemo̱we le̱, ni ame̱ta asafo le̱ fẽ mli,
ni ame̱bamõle̱;
28. ni ame̱blo̱ ake̱: Atãmei Israelbii,
nyebafataä wo̱he! Na nũ le̱ ní wieo̱ maṅ
ne̱ ke̱ mla le̱ ke̱ bie̱ ne̱ he efõṅ etšõo̱
mei fẽ ye̱ hefẽhe le̱; ni esã eke̱ Helabii
eba so̱lemo̱we le̱ eke̱-babule hekroṅkroṅ
ne̱ hũ. 6,13. Ezek. 44,7.
29. Edšake̱ ame̱nale̱ ke̱ *Trofimo ni
dše̱ Efeso le̱ ye̱ mã le̱ṅ momo hewo̱ le̱
ame̱susu ake̱ le̱ Paulo ke̱-ba so̱lemo̱we le̱.
*20,4. 2 Tim. 4,20.
30. Ni maṅ mũ le̱ fẽ bú, ni maṅbii
le̱ ša foi ke̱-babua ame̱he nã; ni ame̱mõ
Paulo ame̱gblale̱ ke̱-dše̱ so̱lemo̱we le̱ ke̱-
dše kpo, ni amrõ le̱ noṅṅ aṅãmo̱ šĩnai le̱.
31. Ši beni ame̱heo̱le̱ ame̱gbe le̱, ayatfa
asafoiatše̱nukpa le̱ adafi ake̱ Ierusalem
fẽ éfe gidigidi.
32. Ni amrõ le̱ eṅõ asrafoi ke̱ asafoa-
tše̱mei ni eke̱ame̱ kpleke ši ke̱ foi ke̱-ba-
ninaame̱. Ši beni ame̱na asafoiatše̱nukpa
le̱ ke̱ asrafoi le̱, ame̱fõ Paulo yĩ.
33. Ke̱ke̱ ni asafoiatše̱nukpa le̱ tši

beǹkẹ ni emō emli, ni efá akẹ *awolẹ kōsōǹkōsōi enyọ, ni ebi moni dšilẹ kẹ noni efe. * K. 11; 20,23.
34. Ši asafo lẹ mli meikomei mīblọ nẹkẹ ni meikomei hū mīblọ ekroko. Ni akẹ-ni enaa mli anọkwale yẹ hōfemọ lẹ hewọ lẹ, efá akẹ akẹlẹ aya mō lẹǹ.
35. Ni beni ešẹ atrakpoi lẹ anā lẹ, eba mli akẹ asafo lẹ gidigidifemọ hewọ lẹ asrafoi lẹ wólẹ,
36. edšakẹ maǹbii asafo yū lẹ nyie sẹ mīblọ akẹ: Akẹlẹ aya! 22,22. Luk. 23,18.
37. Ši beni akẹ Paulo babote mō lẹǹ lẹ, ebi asafoiatšẹnukpa lẹ akẹ: Miyẹ hegbẹ akẹ mikẹo wieọ wiemọ ko lo? Ekẽ: Ole Hela wiemọ?
38. Bēlẹ dšee bo dši Mizraimnyo lẹ ní nyesẹ nẹ ni ekẹ atūatšemọ ba ni ekpla hīī awuyelọi akpei-edfẹ efie esẹ kẹ-te ǹā lẹ nọ lẹ?
39. Ni Paulo kẽ: Mi lẹ Iudanyo dšimi, ni midšẹ *Tarso, Kilikia maǹ ko ni yọ gbẹi lẹ mli; ši mīkpao fai, hāmi gbẹ ní mawie matšō maǹ lẹ. *9,11.
40. Ni beni ehālẹ gbẹ lẹ, Paulo damọ atrakpoi lẹ anọ, ni efō maǹ lẹ nine, ni beni dšẹi dšọ krānā lẹ, ewie yẹ Hebri wiemọ lẹ mli ekẽ:

Yītšo 22.

*Anyemimei kẹ atāmei, nyeboa minā ni mibadšie matšōnye nẹ toi. *7,2; 13,26.
2. Ni beni amẹnu akẹ Hebri wiemọ ekẹamẹ wieọ lẹ, amẹfe diǹǹ fè tšutšu lẹ. Ni ekẽ: 21,40.
(3—21. kw. 9,1—29; 26,9—20.)
3. Mi lẹ Iudanyo dšimi, ni afọmi yẹ Tarso yẹ Kilikia moǹ, ši mā nẹū alẹmi yẹ, ni *Gamaliel nādši anā atšọsemi yẹ, yẹ wọtšẹmei lẹ amla lẹ nā fitšofitšo, ni mihle dọō Nyoǹmọ sane he, tamọ bọni nyefē nyefeọ ǹmẹnẹ nẹ; *5,34.
4. ni miwaā nẹkẹ tšōmọ nẹ yi kẹ-yašiọ gbēle mli, ni mifīmoọ hīī kẹ yei fē mihāa ni ayawoọamẹ tšūǹ, 8,3.
5. bọni osọfonukpa lẹ tete kẹ onukpai lẹ fē yeọmi odase lẹ; mei hū ni hāmi wodši ni kūlẹ mikẹ-yahā nyemimei ni yọ Damasko lẹ, ni miyafīmọ mei ni yọ dšẹi lẹ hū kẹ-ba Ierusalem, koni agblaamẹ toi.
6. Ši eba mli akẹ, beni minyie gbẹ lẹ nọ ni mibabeǹkẹ Damasko aafe hūlū-damọ mli lẹ, trukā lẹ la ko ni kpẹmọ nā wa dšẹ ǹwei babọlemi;
7. ni miflẹo migbē ši ni minu gbē ko kẹmi akẹ: Saul, Saul, mēba owaāmi yi?
8. Ni mihere nọ akẹ: Bo namoǹ, Nuntšọ? Ni ekẹmi akẹ: Mi Iesu, Nazarenyo lẹ, ni owaālẹ yi lẹ ni.
9. Ši mei ni kẹmi nyie lẹ na la lẹ, ni amẹše gbeyei, ši moni kẹmi wieọ lẹ, amẹnuu egbē.
10. Ni mikẽ: Meni mafe, Nuntšọ? Ni Nuntšọ lẹ kẽmi akẹ: Te ši ni oya Damasko, ni dšẹi aatšōo nibii fē ni ato akẹ ofe lẹ.
11. Ni beni minaa nii doǹǹ yẹ nakai la lẹ kpẹmọ nā lẹ, mei ni kẹmi nyie lẹ mō minine mli amẹyawami Damasko.
12. Ši nū ko yẹ ni atšẹọlẹ Anania ni ešeọ Nyoǹmọ gbeyei yẹ mla lẹ nā, ni Iudafoi lẹ fē ni yọ dšẹi lẹ wieọ ehe ekpakpa.
13. Lẹ eba miǹō, ni ebadamọ mimasẹi ekẹmi akẹ: Anyemi Saul, na nii! Ni nakai ǹmlẹtfā lẹ nọ noǹǹ minalẹ.
14. Ni ekẽ: Wọtšẹmei a-Nyoǹmọ lẹ ehalao eto, ní ole esuomọnānii, ní ona dšalọ lẹ, ni onu edāǹ gbē ko;
15. ši obatšō ehe odaseyelọ, koni oye nii fiā ní ona ní onu lẹ ahe odase otšō gbomei fē.
16. Ni agbẹnẹ mēba ošašaọ ši? Te ši ní ohā abaptisio, ni afọ ohe ešai lẹ afie ahāo, ni obo otšẹ Nuntšọ lẹ gbẹi.
17. Ni eba mli akẹ, beni mikū misẹ kẹ-ba Ierusalem ekoǹ ni misọleọ yẹ sọlemọwe lẹ, efe tamọ nō enyō minọ,
18. ni minalẹ ni ekẹmi akẹ: Femọ kpa ni odše Ierusalem oyā mli, edšakẹ amẹ-boǹ mihe odase ni oyeọ lẹ toi.
19. Ni mikẽ: Nuntšọ, amẹdientšẹ amẹle akẹ mi noǹū ni sā lẹ miwoọ mei ni heọ onọ yeọ lẹ tšūǹ, ni miyiọamẹ yẹ kpēhe-fē-kpēhe lẹ; K. 4.
20. ni beni afie Stefano, ohe odaseyelọ lẹ, lá ši lẹ, mi hū midamọ dšẹi, ni minā

gbẽle le he tšui, ni *mibu mei ní gbele mamai le ahe. *7,58; 8,1.
21. Ni ekẽmi ake: Ya, edšake mibatšũo šeñmãdši le ní yo šoññ le añõ. 9,15; 13,2.
22. Ni amebole toi ke-baši neke wiemo e no, ni amewó amegbẽ no amekẽ: ke neke gbomo adše šikpoñ le no! lšake esaa ake ehĩo dšeñ. 21,36.
23. Ši beni amebloõ ni amekploõ amehe adei ni amegbeo mlu amefãa kõyo li le,
24. asafoiatšenukpa le fá ake akele ya mõ le mli, ni ekẽ ake añõ kplebii ao eyitšoñ, koni ená ele nõ sane hewo i amebloõ amewoole neke ne.
25. Ši beni afĩle ní abayile le, Paulo ẽ asafoatše ní damo ši le ake: *Nyeye egbe ake nyeyio Romanyo ko ni abuole fo le kplebii lo? *16,37; 23,27.
26. Ši beni asafoatše le nu ene le, ete afoiatšenukpa le ñõ ni eyakẽle ake: eni obafe ne? edšake neke gbomo ne omanyoñ.
27. Ni asafoiatšenukpa le ba ni ebakẽle ke: Kẽmomi, ani Romanyo dšio lo? Ni kẽ: Hẽ.
28. Ni asafoiatšenukpa le here no ake: ika pĩ mike-hé neke mañnyotšõmo ne. i Paulo kẽ: Ši mi le, fo ake-fomi.
29. Keke ni amrõ le noññ mei ni yatao yitšoñ le dše emasei; ni asafoiatšenukpa le hũ, ake-ní efĩle hewo le, beni ná ele ake Romanyo dšile le, eše gbeyei.
30. Ši ake-ni ẽtao ele nõ hewo kredẽ i Iudafoi le floõ ená hewo le, dšetšereno efẽnele, ni efá ake osofonukpai le ke nekuašoñ le fẽ aba, ni eke Paulo kpleke , ni ekele yadamo amehĩe.

Yitšo 23.

Ni Paulo tẽdše ehĩe ekwe akuašoñ le le ke-kpe ni ekẽ: Atãmei ke *anyeimei, mi le, †henilẽ kpakpa soññ mike- midšeñ ye Nyoñmo hĩe ke-baši ñmene bĩ ne. *22,1. †24,16.
2. Ši osofonukpa Anania le fá mei i damo emasei le ake ágba enãbu mã.
3. Keke ni Paulo kẽle ake: Mã kẽ yoñmo aagbao, bo *gbogbo ní aša he! Otá ši õkodšomi ye mla le nã, ni osã odšeo mla le se ofáa ake ágbami mã? *Mat. 23,27.
4. Ši mei ní damo emasei le kẽ: Ẽ! Nyoñmo osofonukpa le odšéo ne?
5. Ni Paulo kẽ: Anyemimei, milee ake osofonukpa ni; edšake *añmã ake: "Kãwie omañ onukpa he efõñ." *2 Mose 22,28.
6. Ši beni Paulo yo ake amefã kome le Sadukifoi ni, ni amefã kroko le Farisifoi ni le, ebo ye akuašoñ le teñ ake: Atãmei ke anyemimei, mi le *Farisifonyo dšimi ke Farisifonyo bi hũ; hĩenokãmo ke gbohĩĩašitẽ le hewo akodšoomi ne. *22,3; 26,5.
7. Ši beni ewie neke le, béi ba Farisifoi le ke Sadukifoi le ateñ, ni asafo le mli gba enyo.
8. Edšake Sadukifoi le kẽo ake gbohĩĩašitẽ ko be ni asañ ñweibofo lo mumo ko hũ be; ši Farisifoi le kẽo ake enyo le fẽ ye. Mat. 22,23.
9. Ni blomo babaõ bate ši, ni woloñmãloi le ní yo Farisifoi le agbefãñ le te ši ní amebé amekẽ: *Wonaa noko fõñ ko ye neke gbomo ne he; ši kedši aleenõ mumo ko lo ñweibofo ko kele ewie le, no le (nyekahãa woke †Nyoñmo mĩnõa). *25,25. †5,39.
10. Ši beni béi le mli wa le, asafoiatšenukpa le še gbeyei ake ekole ameatšere Paulo mli hewo le, efá asrafoi le ake amekpleke ši ní ameyašõle ye amedeñ, ní amekele aba mõ leñ.
11. Ši eno nyõñ le Nuntšo le badamo emasei ni ekẽ: Paulo, *hã otšui anyõ omli, edšake boni oye mihe odase ye Ierusalem ne, dša oyaye odase nakai noññ ye †Roma hũ. *18,9. †19,21; 28,16.23.
12. Ši beni dše tšere le, Iudafoi le ateñ meikomei kpãñ, ni amekãmo amehe kitãi ake ameyeñ nii ni asañ amenuñ noko dša amegbe Paulo dã.
13. Ši mei ní kpãñ ni amekãmo amehe kitãi ne fè gbomei nyoñmai-edfe.
14. Ni amete osofonukpai ke mañ onukpai le añõ ameyakẽ ake: Woke kitãkãmo ekpãñ ake, wosaa wonã nokonoko dša woogbe Paulo dã.
15. Nohewo le agbene nyeke akuašoñ

ĕ ayakẹ̄a asafoiatšẹnukpa lẹ, koni
lẹ) ekẹlẹ akpleke ši kẹ-ba nyeńō,
akẹ esane lẹ mli nyebatao fitšo-
; ši wọ lẹ, dāni eešẹ nyeńō lẹ, wọsā
ni wọgbelẹ.
Ši Paulo nyemiyō bi ko nu amẹ-
ō nẹ he, ni eyiń kẹ-te mō lẹń eya-
Paulo adafi.
Ni Paulo tšẹ́ asafoatšẹmei lẹ ateń
ome kẹ-ba eńō, ni ekẹ̄: Ńō nẹkẹ
nyo nẹ ní okẹlẹ aya asafoiatšẹnukpa
ō, edšakẹ eyẹ sane ko ní eyagbalẹ.
Kẹkẹ ni eńōlẹ ni ekẹlẹ te asafoia-
ukpa lẹ ńō ni eyakẹ̄: Gboklẹfonyo
o lẹ tšẹ́mi kẹ-te eńō, ni ekpami fai
mikẹ nẹkẹ oblanyo nẹ aba ońō,
kẹ eyẹ sane ko ni ebagbao.
Ni asafoiatšẹnukpa lẹ mō enine mli,
kẹlẹ te afā, ni eyabilẹ akẹ: Mĕ sane
ní obakẹ̄mi?
Ni ekẹ̄: Iudafoi lẹ éfe ekome akẹ
babio, ní wọ́ ní okẹ Paulo akpleke
ẹ-ba akuašoń lẹ hīe, tamọ akẹ esane
li amẹbatao fitšofitšo.
Ši bo lẹ, kākplĕamẹ; edšakẹ amẹteń
fĕ nyońmai-edfẹ ewolẹ ká, amẹkẹ
kāmọ ekpāń akẹ amẹyeń nii ni asań
nuń noko dša amẹgbelẹ dā; ni agbẹnẹ
mẹ́sā amẹhe, ni amẹmībo onā toi.
Kẹkẹ ni asafoiatšẹnukpa lẹ wo
nyo lẹ gbẹ, ni ewolẹ akpọ akẹ:
ẹ̄ mokomoko akẹ otšī sane nẹ tā
mi.
Ni etšẹ́ asafoatšẹmei lẹ ateń mei
kẹ-ba eńō, ni ekẹ̄: Nyesāa asrafoi
-enyọ kẹ okpọńọiatšẹmei nyońmai-
wo kẹ akplọiatšẹmei hū ohai-enyọ ní
ya Kaisarea gbẹkẹ ńmlẹ nẹhū mli;
ni ekẹ̄ akẹ, asā koloi hū ato ni
Paulo atá nọ, ní akẹlẹ ayahā amralo
ke fefĕfe.
Ni eńmā wolo ni ekẹ̄ yẹ mli akẹ:
"Klaudio Lisia mībí amralo dšūrō
ke dšogbāń!
Nẹkẹ nū nẹ, Iudafoi lẹ mōlẹ ni
amẹbagbelẹ; ši beni *míná míle
Romanyo dšilẹ lẹ, mikẹ †asrafoi lẹ
iyašōlẹ. *22,25. †21,33.
Ši akẹ-ni mitao male nō sane hewọ
ni amẹflọō enā lẹ, mikẹlẹ te amẹkuašoń
lẹ hīe, 22,30.
29. ni mina akẹ amẹmla lẹ he ńwanedšē-
sādši komei ahewọ amẹflọō enā lẹ, ši
sane ko ni sa gbĕle lo tšūńwō bẹ ehe.
K. 6,9; 18,14.15.
30. Ši beni abatfami adafi akẹ Iudafoi
lẹ ewo nū lẹ ká lẹ, amrō lẹ mitšū akẹ
akẹlẹ aba ońō, ni mifā *enāflọlọi lẹ hū
akẹ amẹba ohīe ni amẹbadšadše sādši ní
amẹkẹlẹ yọ lẹ. Ahī ahāo!" *24,8.
31. Kẹkẹ ni asrafoi lẹ ńō Paulo takẹ
bọni afāamẹ lẹ, ni amẹnyie nyō lẹń amẹ-
kẹlẹ ba Antipatri;
32. ši dše tšẹre lẹ amẹhā okpọńọiatšẹ-
mei lẹ kẹlẹ te, ni amẹ lẹ amẹkū amẹsẹ
kẹ-ba mō lẹń ekoń.
33. Ni beni amẹšẹ Kaisarea ni amẹkẹ
wolo lẹ yahā amralo lẹ, amẹkẹ Paulo hū
badamọ ehīe.
34. Ni beni amralo lẹ kane wolo lẹ,
ebi akẹ, nĕ šikpoń nọ edšẹ, ni beni ená
ele akẹ *Kilikia edšẹ lẹ, *22,3.
35. ekẹ̄: Kẹ́ onāflọlọi lẹ hū ba lẹ, no
dāni maboō toi dšogbāń. Ni efá akẹ
ańōlẹ ato Herode mō lẹń.

Yitšo 24.

Ši no sẹ gbīī enumọ lẹ osọfonukpa
Anania kẹ mań onukpai lẹ ekomei kẹ
otšāme ko ni atšẹ́ọlẹ Tertulo lẹ ba dšẹi,
ni amẹbadšadše Paulo he sane amẹtšō
amralo lẹ.
2. Ni beni ayatšẹ́lẹ kẹ-ba lẹ, Tertulo
bōi enāflọmọ ni ekẹ̄:
3. Felike dšūrō, akẹ-ni oyinọ nẹ wọ-
toiń edšọwọ babaō, ni asań onọkwẹmọ
lẹ nā lẹ ohā nibii pī eba hīńmẹi nọ yẹ
nẹkẹ šikpoń nẹ nọ hewọ lẹ, wọdaūo ši
babaō dānẹ yẹ hefĕhe yẹ enẹmei fĕ
ahewọ;
4. ši beni afe ni misane sẹ akadšẹkẹ
tūtu ko hewọ lẹ, mīkpao fai ni obowọ
toi fiō yẹ omlihīlẹ nā.
5. Edšakẹ wọna nū nẹ akẹ edši mei
atoigbolọ, ni *etšẹọ atūatšemọ ewoọ
Iudafoi fĕ ní yọ šikpoń mū lẹ fĕ nọ lẹ
mli, ni asań edši Nazaremei aku lẹ nā
kpā, *17,6.
6. eka sọlemọwe lẹ bulemọ, ni wọmōlẹ

(ni kūle womītaole wokodšo le ye womla le nā. 21,28.
7. Ši asafoiatšenukpa Lisia ba ni ebašōle ye woden ekā nā, ni ekele te,
8. efá *enāfloloi le ake ameba oñō), ni kedši bodientše obi enā sane le, oona sādši ní wofloō enā ye hewo le fē. *23,30.
9. Ni Iudafoi le hū ká mli ni amemā no mí ake sādši ne ye mli nakai.
10. Ši beni amralo le fō Paulo nine ake ewie le, ewó enā no ni ekē: Akeni mile ake odše oye šikpoñ ne no amralo etše hewo le, miná tšuidšūrō ní mikeadšie minā,
11. edšake ké obu le oona ake gbīī nyoñma ke enyo pe ne ní *mibaho Ierusalem ake miyadšá Nyoñmo. *21,17.
12. Ni asañ amenakomi dā ake mike mei mītā nā, lo mībú mei ye solemowe le, lo kpēhei le, lo mā leñ,
13. ni asañ sādši ní ameke-fieo mino ne, amenyēñ nā ametšō.
14. Ši noni migbaā mli faññ mikēoo dši ene ake, tšōmo ní ametšéole ake *amaletšōmo le no noññ nā midšáa wotšemei a-Nyoñmo le ye, miheo nibii fē ni añmā ye mla le ke gbaloi le amli le miyeo, *K.5.
15. ni miye Nyoñmo no hīenokāmo, ake gbohīīašitē baba, *ní dšaloi ke mei ní edšaa fē bate ši, no noññ gbe menemei hū kweo. *Dan.12,2. Ioh.5,28.29.
16. Enehewo mike mihe efōō ši le, beni afe ní maná henilē ní sō ko wulaale ye Nyoñmo ke gbomei ahīe ye nibii fē mli. 23,1.
17. Ši afii pī ase le miba ni mike *nikēnii abahā mimañ le ni mašā afole hū; *Rom.15,25.26 Gal.2,10.
18. no mli amenami ake mītšū mihe ye solemowe le, ši amenaami ke asafo ko le, amenaami ke hōfemo ko. 21,27.
19. Ši Iudafoi komei ní dše Asia le ye dšei, ame le kūle sa ake ameba ohīe, ni ké ameye mihe sane ko le ni amebadšadše.
20. Alo menemei dientše po, ke amena sane ko ní edšaa ye mihe beni midamo akuašoñ le hīe le, amékē;
21. ake dša neke wiemo kome ni beni midamo ameteñ ní mibo ake: Gbohīīašitē hewo nyekodšoomi ñmene gbī ne le keke. 23,6.
22. Ši ake-ní Felike le neke tšōmo ne he sane pepēpe hewo le, etšiame eto, ni ekē: Kedši asafoiatšenukpa *Lisia ba le, makwe nyesane le maye. *23,26.
23. Ni efá asafoatše le ake eñō Paulo eto, ní ehā ená hedšole, ni ké ehe gbomei mībale súomo lo sramo le ekatšīame gbe. 27,3.
24. Ši gbīī kplaññ se le Felike ke eñā Drusila ní dši Iudayō le ba, ni ehā ayatšé Paulo ke-ba, koni ebo Kristo no hemo-ke-yeli he sane le toi.
25. Ši beni ewieo dšale ke henokwemo ke kodšomo ni baba le he le, Felike še gbeyei pam, ni ekēle ake: Agbene ya fēdā; ši ké miná mihe dekā dšiññ, matšéo ekoñ.
26. Ši asañ ehīe kā no ake Paulo aahāle šika ni eñmē ehe, nohewo hū ni etšéole kpitiokpitio ni ekele bagbaā sane le.
27. Ši afii enyo se le, Porkio Festo ba baye Felike nādšiañ; ni ake-ní Felike mīsumo ake efe noni sa Iudafoi le ahīe hewo le, ešī Paulo ye tšū leñ.

Yītšo 25.

Agbene beni Festo baye amralo le, eno gbīī etē pe ni edše Kaisarea ete Ierusalem.
2. Keke ni osofonukpai ke Iudafoi le anukpai le baflo Paulo nā amehāle, ni amekpale fai, 24,1.
3. ni amebi ake ekwe amehīe, ní etšū ní ayañō Paulo ke-ba Ierusalem; edšake amewo ká koni amegbele ye gbe le no. 23,15.
4. Keke ni Festo here no ake, Paulo ahī tšū leñ ye Kaisarea, ši ledientše hū etšeñ ni ebaya dšei.
5. Hewo le ekē: Nyehāa nyeteñ hīenānobii le kemi ayaā dšei, ní ké sane fōñ ko ye nū le he le, ni amekē.
6. Ni beni eye aafe gbīī kpānyo lo nyoñma ye ameñō le, eyiñ ete Kaisarea, ni dšetšereno le eyatá kodšomosēi le no, ni efá ake ake Paulo aba.

beni eba dšęi lę, Iudafoi ni dšę
ba lę babǫlelę kę-kpe, ni amękę
pī ni wa bafie Paulo nǫ, ši
nã amętšõ;
akę edšie enã ekę̃: Mitõko Iuda-
ko lę asań mitõko sǫlemǫwe lę
re nǫ.
akę-ní Festo mīsumǫ akę efe
Iudafoi lę ahīe hewǫ lę, ekę̃
ę: Ōsumǫ akę oya Ierusalem ní
oõ yę dšęi yę nękę sãdši nę
?
Paulo kę̃: Kaisare kodšomǫsẽi
lamǫ nę, heni sa akę akodšogmi
udafoi lę, mitõko amęnǫ, tamǫ
dšogbãń lę.
ewǫ lę, kę́ miye sane fõń ko
noko ni sa gbẽle lę, mikãmãã
kę́ sãdši ní menęmei flǫõ minã
eko-eko bę mli lę, moko nyẽń
wo amędeń. Mikę misane lę
isare yeli.
kę ni Festo kę adšinafoi lę hala
ekę̃ akę: Ní okę osane lę ehã
yeli nę, Kaisare ńõ noń́ń oote.
gbīī komei asę lę, mańtšę Agripa
tẽ ba Kaisarea ní amębańã Festo.
beni amęye gbīī kplańń yę
Festo dšadše Paulo sane lę etšõ
lę ni ekę̃: Nũ ko yę bię ni
šīlę yę tšũń, *24,27.
he ní beni mite Ierusalem lę
pai lę kę Iudafoi anukpai lę
kę enãflǫmǫ ni amękpami fai
lę fǫ;
mito he mihãamę akę, ebę Ro-
la mli akę adšǫ̃ǫ moko nǫ ahãa
a moni aflǫ enã lę kę mei ní
lę ėkpe hīe kę hīe, ni mo lę
ę edšie anã yę sane ni ańõ-fõ
ewǫ dã.
ewǫ lę, beni amęnã bakpe ši
, mińõ-šašaoo ši, ši dšetšęrenǫ
kodšomǫsẽi lę nǫ, ni mifá akę
ę kę-ba.
beni enãflǫlǫi lę badamǫ ši lę,
dši ni misusu lę ateń ekomeflo
ǫǫ enã,
moń amędientšę amęnyońmǫ-

dšámǫ he ńwanedšẽsãdši komei kę Iesu
ko ní egbo ní Paulo mã nǫ mí akę ehīe
kã lę he sãdši amęhīe kę-ba. 18,15.

20. Ši akę-ní milee bǫni mafe matao
nękę sãdši nę amli hewǫ lę, mibilę akę
ẽsumǫ akę eya Ierusalem ní ayaye nękę
sane nę yę dšęi lo?

21. Ši akę-ní Paulo ėdšǫ̃ akę akę esane
lę ato ni Kaisare dientšę ayaye hewǫ
lę, mifá akę ańõlę ato kę-yaši beyinǫ
ní mahã akęlę aya Kaisare ńõ.

22. Kękę ni Agripa kę̃ Festo akę:
Kũlę mi hũ mīsumǫ akę mabo gbomo lę
toi. Ni ekę̃: Wǫ́ lę oobolę toi. Luk 23,8.

23. Agbęnę dšetšęrenǫ lę, beni Agripa
kę Bernīkẽ wula kińkã kę-ba ni amękę
asafoiatšęmei-nukpai kę mã lęń gbomei
agboi lę babote sane-toibõhe lę, Festo
fá ní akę Paulo ba.

24. Ni Festo kę̃: Mańtšę Agripa, kę
nye mei fẽ ní nyekęwǫ yǫ bię, nyemīna
nũ nę ní Iudafoi asafo mũ lę fẽ bakpami
fai yę Ierusalem kę bię fẽ ni amęblǫ
amęwomi, akę esaa akę ehīǫ dšeń dońń lę.
K. 27; 22,22.

25. Ši mi lę, mina akę efeko noko ni
sa gbẽle, ni akę-ní lędientšę hũ etu esane
lę ewo Kaisare deń hewǫ lę, mikpę mli
akę akęlę ayahãlę.

26. Ši mibę sane krędę̃ ko ní kũlę
mańmã mahã nuntšǫ lę, nohewǫ hũ ni
mikęlę ba nyehīe nę, ni titri lę bo mań-
tšę Agripa ohīe, beni afe ní kędši atao
sane lę mli lę, maná noko mańmã.

27. Ší efeǫmi akę edšaa akę ańõǫ gbo-
klęfonyo ko amãdšeǫ ni atšõõ noni akę̃ efe.

Yitšo 26.

Ni Agripa kę̃ Paulo akę: Ańmẽo gbę
akę okõlǫ ogbẽ. Kękę ni Paulo fõ enine
ni edšie enã ekę̃:

2. Mańtšę Agripa, eńõ minã akę mi-
badšie minã ńmęnę yę ohīe, yę nibii fẽ
ní Iudafoi lę flǫõ minã yę he lę hewǫ,

3. edšakę ole Iudafoi lę agbęnãnii lę
kę ńwanedšẽsãdši lę fẽ mli pępẽpę;
nohewǫ lę mīkpao fai ni ońmẽ oyi ši
obomi toi.

4. Iudafoi lę fẽ le midšeńba kę-dšę

iañ, bo̱ni mihī mimañ le̱ mli ke̱
lem mihā tšutšu le̱,
ni ke̱dši ame̱mīsumo̱ ake̱ ame̱aye
ase le̱, ame̱lemi sá ke̱-dše̱ šišidšē
e̱ miba midšeñ ye̱ wo̱dšámo̱ le̱ mli
yo̱ vevēve fè fē le̱ nā, ake̱ Fari-
o. 23,6. Fil. 3,5.
Ni agbe̱ne̱ le̱, ši ní Nyoñmo̱ ewo
mei le̱ no̱hīekāmo̱ le̱ hewo̱ midamo̱
akodšoo̱mi ne̱, 28,20.
no no̱ wo̱kutšei nyoñma ke̱ enyo̱
kā hewo̱ ni ame̱hīe nyōñ ke̱ fane
ni nā wa le̱ mli, beni afe ní ame̱-
še̱ no̱; mañtše̱ Agripa, ne̱ke̱ hīeno̱-
ne̱ hewo̱ Iudafoi le̱ flo̱ö minā ne̱.
24,15.
Mèba mo̱ ni nyebuo̱ ake̱ ebe̱ mli
Iyoñmo̱ tēo̱ gbohīī aši le̱?
(9—20. kw. 9,1—29; 22,3—21.)
Ši midientše̱ hū efemi ake̱ esa ake̱
nii pī mañō-kū Iesu, Nazarenyo le̱,
le̱ nā;
ni miná mife nakai hū ye̱ Ierusalem,
e̱-ní miná hegbe̱ ye̱ oso̱fonukpai le̱
le̱, miwo meikroñkroñi le̱ ateñ mei
iñ, ni ké abagbeame̱ le̱, minā ye̱
ko,
ni mifo̱öame̱ yiwā ye̱ kpēhei le̱ fē,
fīfīaāame̱ ake̱ ame̱wie musubo̱-wie-
ni miye ame̱he se̱ke̱ ko ní wa, ni
tame̱ yi ke̱-yaā meikpōdši adše tete.
Ene̱ no̱ noñn minyie ni mifā gbe̱
ya Damasko ye̱ oso̱fonukpai le̱ ahe-
ke̱ gbeñmē nā,
ni fane fintī, beni minyie gbe̱ le̱
mañtše̱, mina la ko ní kpeo̱ fè
dše̱ ñwei babo̱lemi ke̱ mei ní ke̱mi
le̱.
Ni beni wo̱fē wo̱gbēgbē ši le̱, minu
ko ke̱mi wie ye̱ Hebri wiemo̱ le̱
ke̱: Saul, Saul, mēba owaāmi yi?
hāo ake̱ oofā ntia oši koloi akpla-
le̱ nā dade le̱.
Ni mikē: Bo namoñ, Nuntšo̱? Ni
o̱ le̱ kē: Mi Iesu ní owaāle̱ yi le̱ ni.
Ši te ši ni odamo̱ onādši ano̱;
e̱ ene̱ hewo̱ midšie mihe kpo mitšōo
oni mafeo súolo̱ ke̱ odasefonyo ye̱
ní ona ke̱ nii ní mibadšie mihe
natšōo ye̱ hewo̱ le̱ ahe.

17. Ni madšieo ke̱-dše̱ mañ le̱ ke̱ dšeñmādši le̱ ní mitšūo̱o ke̱-ya ame̱ñō ne̱ adeñ,

18. ní oyagble ame̱hīñme̱ii, koni ame̱kpale ke̱-dše̱ duñ mli ke̱-ba la he, ke̱dše̱ abonsam hewale̱ mli ke̱-ba Nyoñmo̱ ñō, ni ame̱ná ame̱he ešai fā ke̱ *gbošinii ye̱ mei ní ake̱ mino̱ hemo̱-ke̱-yeli efeame̱ kroñkroñ le̱ ateñ. *20,32.

19. Nohewo̱ le̱, mañtše̱ Agripa, migboo ne̱ke̱ ñweikpodšiemo̱ le̱ no̱ toi; Gal. 1,16.

20. ši moñ midšadše mitšō mei ní yo̱ Damasko le̱ tšutšu, ke̱ mei ní yo̱ Ierusalem ke̱ Iudea šikpoñ le̱ no̱ fē, ke̱ dšeñmādši le̱ hū, ake̱ ame̱tšake ame̱tšui ni ame̱kpale ke̱-ba Nyoñmo̱ ñō ni ame̱tšu nii ní sa tšuitšakemo̱.

21. Ene̱mei ahewo̱ ni Iudafoi le̱ mōmi ye̱ so̱lemo̱we le̱ ni ame̱kami gbē. 21,30.31.

22. Ši Nyoñmo̱ yeli-ke̱-buamo̱ nā mike̱damo̱ ši ke̱-baši ñme̱ne̱ gbī ne̱ no̱, ni miyeo̱ odase mitšōo̱ mei bibii ke̱ mei wudši ne̱, ni miwiee wiemo̱ ko ake̱ dša nii ní *gbalo̱i le̱ ke̱ Mose hū ewie ake̱ ebaba le̱, * Luk. 24,44—47.

23. bo̱ni Kristo le̱ bana amanehūlū, bo̱ni ebatšō *kleñkleñmo ye̱ gbohīīašitē le̱ mli, ní ebadšadše la le̱ he sane etšō mañ le̱ ke̱ dšeñmādši le̱. *1 Kor. 15,20.

24. Ni beni Paulo dšie enā ne̱ke̱ le̱, Festo ke̱ gbē wale̱ kē: Paulo, se̱ke̱ oyeo̱ ne̱! woloñkasemo̱ so̱ñn ehā oyeo̱ se̱ke̱ ne̱.

25. Ši Paulo kē: Miyeko se̱ke̱, Festo dšūrō, ši ano̱kwale ke̱ hīešikāmo̱ wiemo̱i miwieo̱ ne̱;

26. edšake̱ mañtše̱ le̱ ní miwieo̱ ekā nā mitšōo̱le̱ ne̱ le sādši ne̱ amli; ni mikpaa ši ake̱ nibii ne̱ eko ye̱ ní ake̱tēle̱; edšake̱ dšee *nifīfīañ heko afe ene̱ ye̱. *Ioh. 18,20.

27. Nto oheo̱ gbalo̱i le̱ oyeo̱, mañtše̱ Agripa? Mile ake̱ oheo̱ oyeo̱.

28. Ši Agripa kē Paulo ake̱: fe̱ fiō ni ohā miyiñ atšō ni matšō Kristofonyo.

29. Ši Paulo kē: Miná ní kūle̱ Nyoñmo̱ hā ba mli ake̱, fe̱ fiō dšio, fe̱ pī dšio, dšee bo okome ke̱ke̱, ši moñ mei fē ní boo̱mi toi ñme̱ne̱ ne̱ hū atšō tamo̱mi, ši gboklei ne̱ eko ke̱ke̱ ni akawoame̱.

beni ewie nẹkẹ lẹ, mańtšẹ lẹ
lo lẹ kẹ Bernīkē kẹ mei ni
á ši lẹ te ši,
mẹte afā ni amẹyawie yẹ amẹteń
nẹ efeko noko ní sa gbĕle lo

Agripa kẽ Festo akẹ: Edši nū
ko esane lẹ ehāko Kaisare yeli
nyē ehe ańmē. *25,11.

Yītšo 27.

ni akpẹ mli akẹ *wọbaya Italia
ō Paulo kẹ gboklẹfoi krokomei
o asafoatšẹ ni atšẹ́ọlẹ Iulio ni
usto asafo lẹ mli lẹ deń. *25,12.
beni wọbote Adramitio lẹlẹ ko
kẹ-yatšō Asia ńšọnā mādši lẹ
i lẹ, wọfā, ni *Aristarko, Make-
ni dšẹ Tesalonika lẹ, fata wọhe.
*19,29; 20,4.
dšetšẹrenọ lẹ wọyadamọ Zidon,
i Iulio hīe Paulo dọdọ̄dọ hewọ
lẹ gbẹ akẹ eya ešientšẹmei lẹ
yadšọ̄ ehe. 24,23; 28,16.
wọfā yẹ dšẹi lẹ wọšrā Kipro
edšakẹ wọmīkpē kọ̄yọ.
beni wọfo Kilikia kẹ Pamfilia
lẹ, wọbadamọ Mira yẹ Likia.
asafoatšẹ lẹ na Aleksandria lẹlẹ
šẹi ní yaā Italia, ni edšiewọ

gbīī pī wọnyie blẹō ni ekpakpa
lā ni wọšẹ Knido ńẹlẹnọ, ni
ọ̄yọ lẹ eńmēēwọ gbẹ hewọ lẹ,
reta meo lẹ kẹ-ba Salmone;
ekpakpa wọsā wọfe fēdā ni
ẹ dšẹi kẹ-ba heko ní atšẹ́ọ dšẹi
lšiatōhe-fẹfẹo ni bẹńkẹ Lasea

agbẹnẹ beni be pī éfite ni *ńšọ-
nọ lẹ hū efe ahuntō, edšakẹ
elibe lẹ eho momo hewọ lẹ, Paulo
iā *2 Kor. 11,25 26. †3 Mose 16,29.
: Atāmei, mina akẹ amanehūlū
šemọ pī baba gbẹfā nẹ mli ni
mli nii lẹ kẹ lẹlẹ lẹ kẹkẹ, ši
wala dientšẹ hū.
asafoatšẹ lẹ heọ kudọ̄tšẹ lẹ kẹ
eyeọ fō wiemọi ni Paulo wieọ lẹ.
akẹ-ni lẹdšiatōhe lẹ kāā ši dšo-

gbāń bọni aanyē aye fēibe lẹ yẹ dšẹi
hewọ lẹ, amẹteń mei pī wo ńā akẹ afā
yẹ dšẹi akwẹ akẹ aanyē ašẹ Foinīke ni
dši Kreta lẹdšiatōhe ní kā wuoyi-anai
kẹ kōyi-anai teń lẹ lo, koni aye fēibe
lẹ yẹ dšẹi.
13. Ši beni wuoyigbẹ kọ̄yọ bōi tfā
nyārākē lẹ, efeamẹ akẹ noni amẹtaoọ lẹ
eba mli, ni amẹfā kẹ-šrā Kreta he kpākpa.
14. Ši etšẹẹ kẹkẹ lẹ ahum ko ní atšẹ́ọlẹ
kōyi-bokā kọ̄yọ lẹ fā bakpēamẹ.
15. Ši beni eta lẹlẹ lẹ mli ni enyēē
kọ̄yọ lẹ ekpē lẹ, wọhā ekpla.
16. Ni beni wọša foi kẹ-šrā ńšọkpọ fiō
ko ni atšẹ́ọlẹ Klaudia lẹ meo lẹ, ekpakpa
wọfe fēdā ni wọnyē bonto lẹ wọmō,
17. ni beni amẹwó lẹ, amẹkẹ yeli-kẹ-
buamọnibii fīmọ lẹlẹ lẹ, ní akẹ-ni amẹ-
mīše gbeyei akẹ aleenō amẹagbē šia
futufutu (Sirtí) lẹ mli hewọ lẹ, amẹkpa
abalā lẹ, ni amẹkpla kẹkẹ.
18. Ni akẹ-ní ahum lẹ tfaāwọ basabasa
naakpa hewọ lẹ, dšetšẹrenọ lẹ amẹfā lẹlẹ
lẹ mli nii lẹ eko amẹfie.
19. Ni gbī ní dši gbī etē lẹ wọkẹ wọ-
dientšẹ wọnidši dšie lẹlẹ he nibii lẹ
wọfie.
20. Ši akẹ-ni wọnna hūlū lo ńulamii
gbīī pī ni asań ahum ni tfaā kpeọwọ
lẹ nā wa naakpa hewọ lẹ, agbẹnẹ wọhle
kāā wala nọ dońń.
21. Ši beni awoo niyeli ahū lẹ, kẹkẹ
ni Paulo te ši edamọ amẹteń ni ekẹ́:
Atāmei, kūlẹ esa akẹ nyebọọmi toi ní
akafā yẹ Kreta ní abaná nẹkẹ amane-
hūlū kẹ nilādšemọ nẹ.
22. Ni agbẹnẹ hū miwonye ńā akẹ
nyená tšui; edšakẹ nyeteń moko yiwala
tōń, dša lẹlẹ lẹ kẹkẹ.
23. Edšakẹ nyō nẹń lẹ Nyońmọ mo nō
ní midši kẹ mo hū ní misúmoọ lẹ bọfo
badamọ mimasẹi
24. ni ekẹ́: *Kāše gbeyei, Paulo! dša
akẹo yadamọ Kaisare hīe kē; ni na,
Nyońmọ éńō mei fē ní kẹo nyie lẹlẹ lẹ
mli lẹ ekeo. *23,11.
25. Hewọ lẹ nyenáa tšui, atāmei, edšakẹ
miheọ Nyońmọ miyeọ akẹ bọni abakẹ̄mi
lẹ, nakai baba mli.

26. Ši befĕbe ni fe lẹ wọọyaša ṅšọkpọ
nọ kĕ. 28,1.
27. Ši beni nyŏṅ ní dši nyoṅma kẹ
fẹ lẹ šẹ ní wọkplaä kẹ-yaä kẹ-baä yẹ
dria ṅšọ lẹ nọ lẹ aafe nyŏṅteṅ lẹ,
ılăkui lẹ susu akẹ amẹbẹṅkẹ šikpoṅ ko,
28. ni amẹfŏ susumọkpă, ni amẹná
asam nyoṅmai-enyọ; ni beni amẹte
ıẹhĭe fiŏ lẹ, amẹfŏ ekoṅ, ni amẹná aba-
m nyoṅma kẹ enumọ.
29. Kẹkẹ ni amẹše gbeyei akẹ aleenŏ
ọọyagbĕ tẹsăi anọ, ni amẹṅmĕ sẹkẹi
fẹ yẹ lẹlẹ lẹ sẹgbẹ, amẹkẹ-mĭmĕ dše-
ẹremọ.
30. Ši beni amlăkui lẹ taọọ foi adše
lẹlẹ lẹ mli lẹ, amẹkwa amẹši bonto
amẹmă ṅšọṅ lẹ hĭe tamọ akẹ sẹkẹi
ıẹyaṅmĕ yẹ lẹlẹ lẹ yitšogbẹ,
31. ni Paulo kẽ asafoatšẹ lẹ kẹ asrafoi
akẹ: Kẹdši menẹmei ehĭĭ lẹlẹ lẹ mli
, no lẹ nyeyi náṅ wala.
32. Kẹkẹ ni asrafoi lẹ flọ bonto lẹ he
ṅkpĕi lẹ, ni amẹhă eyagbĕ ši.
33. Ši kẹ-baä dšetšẹremọ mli lẹ Paulo
a amẹfĕ fai akẹ amẹye noko ni ekẽ:
mẹnẹ dši *gbĭ nyoṅma kẹ edfẹ sọṅṅ ní
ewoo niyeli ni nokonoko eyako nyedăṅ.
* K. 27.
34. Nohewọ lẹ mĭkpanye fai ní nyėye
i; edšakẹ no aahă nyeyi aná wala,
šakẹ nyeteṅ moko *yitšọi kome edšeṅ
iteṅ enyŏṅ ši. * Mat. 10,30.
35. Ni beni ekẽ nakai lẹ, ekọ abolo,
*eda Nyoṅmọ ši yẹ amẹfĕ amẹhĭe,
ekŭmọ mli ebŏi yeli. * Ioh. 6,11. 1 Tim. 4,4.
36. Kẹkẹ ni amẹfĕ amẹná tšui, ni amẹ
amẹye nii.
37. Ši wọ mei ni wọyọ lẹlẹ lẹ mli lẹ
nă šiọ mei ohai-enyọ kẹ nyoṅmai-
awo kẹ ekpa.
38. Ši beni amẹye nii ni amẹtọ̃rọ lẹ,
ıẹšẹrẹ able ní amẹwo lẹ amẹfie ṅšọṅ,
amẹhă lẹlẹ lẹ fe flẹflẹ.
39. Ni beni dše tšẹre lẹ, amẹlee šikpoṅ
, ši amẹna ble ko kẹ enă šia, ni amẹto
ıẹyiṅ akẹ, kẹ́ amẹanyĕ lẹ, amẹahă lẹlẹ
ayaša ši yẹ dšẹi.
40. Ni amẹflọ sẹkẹi lẹ amẹwo ṅšọṅ, ni
ıẹfĕne kudọ̃ lẹ he kpăi lẹ hŭ, ni amẹši
teṅabală lẹ kẹ-kpe kọ̃yọ ni tfaä lẹ, ni
amẹtšŏ eyi amẹhă ṅšọnăgbẹ.
41. Ši akẹ-ni amẹyagbĕ ṅšọi enyọ lẹ
akpĕhe hewọ lẹ, amẹkẹ lẹlẹ lẹ yaša ši;
ni eyitšogbẹ lẹ yatšẹkẹ ši šiṅṅ, ši esẹgbẹ
lẹ, ṅšọkei lẹ anăwalẹ lẹ dfăralẹ.
42. Ši asrafoi lẹ ayiṅtŏ dši akẹ amẹ-
agbe gboklẹfoi lẹ, koni amẹteṅ moko
akasĕre kẹ-mĭya ni edšo foi.
43. Ši akẹ-ni asafoatšẹ lẹ taọọ Paulo
yiwala ehere hewọ lẹ etšĭ amẹyiṅtŏ lẹ
nă, ni efá akẹ mei ní le sĕremọ lẹ tšutšu
atŭ agbĕ ṅšọ lẹṅ, ni amẹya šikpoṅ;
44. ši mei ni efẹ lẹ ateṅ meikomei
abumọ ṅmoṅmodši anọ, ni meikomei hŭ
abumọ lẹlẹ koi lẹ anọ. Ni bọni fe ní
*amẹfĕ amẹšẹ šikpoṅ fefĕfe dši no.
* K. 22—25.

Yitšo 28.

Ni beni wọdše mli sọṅṅ lẹ, no dăni
wọbale akẹ ṅšọkpọ lẹ gbẹi dši Melita.
2. Ši dšẹibii dšekŏdši lẹ fewọ edšŭrŏ
pĭ; edšakẹ amẹšẹre la ni amẹhere wọfĕ-
tfem hĭemĕ yẹ nyoṅmọnẹmọ babaŏ kẹ
fĕi lẹ hewọ. 2 Kor. 11,27.
3. Ši beni Paulo bua lai ṅmẹṅmlẹbii
ană ni ekẹ-yawo la lẹ mli lẹ, šinŏ ko
dšẹ la grigri lẹ mli kpẹtẹ enine he.
4. Ši beni dšẹibii dšekŏdši lẹ na kolo
lẹ kpẹtẹ enine he lẹ, amẹkẽkẽ amẹhe
akẹ: Befĕbe ni fe lẹ, nẹkẹ nŭ nẹ awuyelọ
ni, ni ahere eyiwala kẹ-dšẹ ṅšọ lẹṅ moṅ,
ši oweletọ̃ eṅmĕĕlẹ gbẹ ní eyi aná wala.
5. Ni ehwănyă kolo lẹ ewo la lẹ mli,
ni eyeelẹ awui ko. Mar. 16,18.
6. Ši amẹhĭe kă nọ akẹ eefŭfŭi lo
eetfa ši egbo trukă. Ši beni amẹkwẹ
gbẹ ăhŭ ni amẹna akẹ noko srọto ko
efeelẹ lẹ, amẹtšake amẹdfĕṅmọ ni amẹkẽ
akẹ *nyoṅmọ ko dšilẹ. * 14,11.
7. Ši ṅšọkpọ lẹ nọ onukpa ní atšẽọlẹ
Publio lẹ yẹ trom ko yẹ dšẹi niiaṅ; lẹ
eherewọ hĭemĕ ni ekẹ tšuidšŭrŏ fewọ
gbọ gbĭĭ etĕ sọṅṅ.
8. Ši eba mli akẹ atridĭ kẹ fọ-kẹ-lá
emŏ Publio tšẹ kẹ-kă ši; ni Paulo te
eṅŏ, ni esọle eṅŏ enidši efie enọ ni etšălẹ.
9. Agbẹnẹ beni afe enẹ lẹ, meikrokomei

i he yeǫ yẹ ńšǫkpǫ lẹń lẹ ba, ni
ımẹ.
Ní amẹ hũ amẹwo wǫhĩe nyam babaõ,
ẹni wǫfã yẹ dšẹi lẹ, amẹhãwǫ nibii
iaãwǫ.
Ni nyõdši etẽ sẹ lẹ wǫyabote Ale-
dria lẹlẹ ko ní ekadimǫ dši Dios-
ɔi (alo hãdši) ní ebaye fẽibe lẹ yẹ
pǫ lẹ nǫ lẹ mli, ni wǫfã kẹ-te.
Ni beni wǫyadamǫ Sirakusa lẹ,
dšẹi gbĩĩ etẽ.
Ni wǫdšẹ dšẹi lẹ wǫlǫgǫ ši kẹ-ba
o; ni dšetšẹrenǫ lẹ, beni wuoyigbẹ
lẹ batfa lẹ, wǫyiń, ni gbĩ ní dši
enyǫ lẹ wǫšẹ Puteoli.
Wǫbana nyemimei komei yẹ dšẹi;
mẹkpawǫ fai akẹ wǫkẹamẹ áhĩ ši
kpawo. Kẹkẹ ni wǫyašẹ Roma.
Ni beni nyemimei ni yǫ dšẹi lẹ
ǫhe lẹ, amẹbakpẽwǫ yẹ Apiiforo kẹ
aberna; ni beni Paulo naamẹ lẹ, eda
ımǫ ši ni ená tšui.
Ni beni wǫbašẹ Roma lẹ, asafoatšẹ
šie gboklẹfoi lẹ ehã asafoiatšẹnukpa
i Paulo lẹ, ańmẽlẹ gbẹ akẹ ehĩ heni
ıoǫ, ši asrafonyo ko buǫ ehe. 27,3.
Ši eba mli akẹ gbĩĩ etẽ sẹ lẹ Paulo
tšẹ Iudafoi lẹ anukpai ni yǫ lẹ kẹ-
ıe; ni beni amẹnã ebakpe ši lẹ, ekẹ-
akẹ: Atãmei kẹ ãnyemimei, mitõko
lẹ lo wǫtšẹmei lẹ agbẹnãnii lẹ anǫ,
ańõmi awo Romabii lẹ adeń yẹ
salem akẹ gboklẹfonyo. 23,1.
Ni amẹ lẹ, beni amẹtao misane lẹ
ẹ, amẹsumǫ akẹ amẹńmẽ mihe, edšakẹ
e sane ko bẹ mihe kwrã.
Ši akẹ-ní Iudafoi lẹ ekplẽẽ hewǫ
efĩmi akẹ mańõ misane lẹ *mahã
are yelí, ši dšee akẹ miyẹ noko ní
-bańlǫ mimań lẹ nã. *25,11.
Agbẹnẹ nẹkẹ sane nẹ hewǫ mitšẹ́nye
a, koni mananye ní mikẹnye awie;
kẹ Israel *hĩenǫkãmǫ lẹ hewǫ ni
mi nẹkẹ kõsõńkõsõ nẹ. *26,6.7.

21. Ši amẹkẽlẹ akẹ: Wǫ lẹ wǫnáko
wodši komei kẹ-dšẹko Iudea yẹ ohewǫ,
ni asań nyemimei lẹ ateń moko bako
biẹ ebagbako ohe sane ko lo ohe wiemǫ
fõń ko.
22. Ši wǫmĩsumǫ akẹ wǫǫbo odfẽńmǫ
lẹ toi; edšakẹ nẹkẹ *kufã nẹ wǫle akẹ
†awieǫ he efõń yẹ hefẽhe. *24,14. †Luk. 2,34.
23. Ni beni amẹtolẹ gbĩ lẹ, amẹteń
mei pĩ ba eńõ yẹ etõhe lẹ, ni edšadše
Nyońmǫ mańtšẹyeli lẹ he sane etšõamẹ,
ni eye he odase fańń, ni edšẹ Mose mla
lẹ kẹ gbalǫi lẹ amli etao ni amẹyiń
atšõ kẹ-ba Iesu gbẹfãń kẹ-dšẹ lebi kẹ-
baši gbẹkẹ.
24. Ni meikomei hé wiemǫi ní ewie lẹ
amẹye, ši meikomei hũ hee yee.
25. Ni akẹ-ní amẹyakpãã gbẽ hewǫ lẹ,
amẹyiń amẹte, beni Paulo wie wiemǫ
kome nẹ: Odšogbãń ni Mumǫ krońkroń
lẹ wie yẹ gbalǫ Iesaia lẹ nã etšõ wǫ-
tšẹmei lẹ,
26. *akẹ: "Ya mań nẹ ńõ ni oyakẹ: Nu
lẹ nyebanu nẹ, ši nyenań šiši, ni na lẹ
nyebana nẹ, ši nyeyoń sẹ. *Ies. 6,9.10.
27. Edšakẹ mań nẹ tšui ekplim, ni
amẹtoii ewa kẹ ninumǫ, ni amẹmĩamĩa
amẹhĩńmẹii, koni amẹkana kẹ amẹhĩńmẹii
ni amẹkanu kẹ amẹtoii, ní amẹtšui hũ
akana šiši, ni amẹkpale ní mitšáamẹ."
28. Nohewǫ lẹ *nyenáa nyelea
akẹ, atšũ akẹ Nyońmǫ wala-
heremǫ lẹ yahã dšeńmãdši lẹ, ni
amẹ lẹ amẹabo toi hũ. *13,46.
29. Ni beni ewie wiemǫ nẹ, Iudafoi lẹ
yiń amẹte, ni amẹdšedšẽ ńwane babaõ yẹ
amẹteń.
30. Ni Paulo hĩ šia ní ańõ-mãlẹ lẹ mli
afii nakplǫi enyǫ, ni ehereǫ mei fẽ ní
baã eńõ lẹ,
31. ni ešieǫ *Nyońmǫ mańtšẹyeli lẹ
he sane lẹ, ni ekẹ ekã fẽ dšadšeǫ Nuntšǫ
Iesu Kristo he sãdši lẹ etšõamẹ, ni
mǫkomoko etãĩlẹ gbẹ. *K. 22.

ROMABII AWOLO

NÍ BQFO PAULO ŃMÃ MÃDŠEAMĘ LĘ.

Yitšo 1.

Paulo, Iesu Kristo tšũlo kę bofo ni atšélę ní adšielę ato ahã Nyońmo sanekpakpa lę Bǫf. 9,15; 13,2. Gal. 1,15.

2. ni ewo he ši eto momo yę egbaloi lę anã yę ńmãlęi krońkrońi lę amli, Tit. 1,2. Rom. 16,25.26.

3. yę ebi lę hewo lę, moni adšę David seši lę mli afo yę helo gbęfãń lę, 2 Sam. 7,12. Mat. 22,42. Rom. 9,5.

4. moni yę hetšemo Mumo lę nã lę atšó *gbohĩiašitẽ lę no adšielę atšõ yę hewalę mli akę Nyońmo bi, ní dši Iesu Kristo wo-Nuntšo lę; *Bǫf. 13,33.

5. eno wotšó woná dromo kę bofonitšumo ní wohã dšeńmãdši lę fẽ abo hemo-kę-yeli lę toi, yę egbęi lę ahewo; Bǫf. 26,16—18. Rom. 15,18. Gal. 2,7.9.

6. mei ateń ni nye hũ nyeyo, nye mei ní atšénye akę Iesu Kristo mei lę: —

7. kę-yahã mei ní Nyońmo sumoo ní dši *meikrońkrońi ní atšéamę ní yo Roma lę fẽ: †dromo kę hedšolę ní dšę wotšę Nyońmo lę kę Nuntšo Iesu Kristo lę deń ahãnye! *1 Kor. 1,2. 2 Kor. 1,1. Ef. 1,1. †4 Mose 6,25.26.

8. Kleńkleń lę mĩtšó Iesu Kristo no mĩda mi-Nyońmo lę ši yę nyefẽ nyehewo, akę *agbaã nyehemo-kę-yeli lę he sane yę dše leń fẽ. *16,19. 1 Tes. 1,8.

9. Edšakę *midasefonyo dši Nyońmo, moni misúmoo yę mimumo mli yę ebi lę sanekpakpa lę mli lę, akę †mifõko nye kaimo dã, *Fil. 1,8. †Ef. 1,16.

10. ni mikpaã fai dã yę misolemoi amli, akę aleenõ Nyońmo suomo nã lę wósę ko lę gbę aadša ahãmi ni maba nyeńõ lo. Bǫf. 19,21. Rom. 15,23.32.

11. Edšakę mĩfe akę mananye, koni mikę mumoń dromokẽnii lę eko abahãnye, beni afe ní ańõ-wadšenye, Bǫf. 28,31.

12. no dši akę, ašędše mikęnye fẽ mĩ yę nyeteń, yę hemo-kę-yeli ni yo mikęnye fẽ mli leń. 2 Pet. 1,1.

13. Ši anyemimei, mĩsumo akę nyele akę mifoõ miyińtõ akę maba nyeńõ, koni mibaná yibii komei yę nye hũ nyeteń, tamo boni miná yę dšeńmãdši krokomei lę ateń lę (ši atšĩ miná kę-baši be nę).

14. Mihĩe Helabii kę dšekõdši, nileloi kę mei ni lee nii fẽ nyõmo.

15. Nohewo lę kę ka mikome mihewo lę mĩsumo akę, nye mei ní nyeyo Roma lę hũ, mabadšadše sanekpakpa lę matšõnye.

16. Edšakę *mihĩe gboo Kristo sanekpakpa lę he, edšakę edši †Nyońmo hewalę, ní ańõ-hereo mofẽmo ní heo yeo lę yiwala, Iudanyo lę tšutšu kę Helanyo hũ. *Lal. 119,46. †1 Kor. 1,18.24. Bǫf. 13,46.

17. Edšakę nomli adšieo *Nyońmo dšalę kpo yę, kę-dšęo hemo-kę-yeli mli kę-yaã hemo-kę-yeli mli; †takę boni ańmã akę: "Ši dšalo ní tšó hemo-kę-yeli no lę yi aaná wala." *3,21.22. †Hab. 2,4.

18. Edšakę adšieo Nyońmo mlifũ kpo kę-dšęo ńwei kę-baã gbomei, ní kę nišaianii tšĩo anokwale lę gbę lę, amusubõ kę nišaianii lę fẽ no;

19. edšakę Nyońmo he nii ní aanyẽ ale lę yę fańń yę amęmli, edšakę Nyońmo dšie tšõamę fańń. Bǫf. 14,15—17; 17,24—28.

20. Edšakę ehe nii ní anaa ní dši enãno-hewalę kę nyońmoyeli lę fẽ lę, kę-dšę dšeńbõ mli bẽbe lę atšóo enii ní efe lę ano ayoseo ni anaã fańń, nohewo lę amębę nãdšiemo ko, Lal. 19,2. Heb. 11,3.

21. edšakę amęle Nyońmo moń, ši amęwoo ehĩe nyam akę Nyońmo, ni amędaalę ši hũ, ši amęfe fęm yę amędfẽńmoi amli, ni *amętšui ní koo sane sę lę wo duń. *Ef. 4,18.

22. Amętšé amęhe nileloi, ši amętšómo kwašiai, Ier. 10,14. 1 Kor. 1,20.

23. ni Nyońmo ní fitee lę anumnyam lę amętšake amęhã gbomo ni fiteo lę

subãń henǫ ko kę lofõdši kę koloi nãdšiedfędfętšęmei kę wãmǫnibii anõ. 5 Mose 4,15–19.

24. Nohewǫ hũ ni Nyońmǫ ńmẽ amęhe ehã amętšuiiań akǫnǫi ni yǫ tãń lę, beni afe ní amęgbe amędientšę amęgbomotšei lę ahe guǫ yę amędientšę amęhe, Bǫf. 14,16.

25. mei ní ńõǫ Nyońmǫ anǫkwale lę amętšakeǫ amale, ni amędšáa ni amęsúmoǫ bǫnõ lę fè bǫlǫ lę, ni adšǫ̃ǫlę kęyaši nãnǫ lę. Amen.

26. Enę hewǫ Nyońmǫ ńmẽ amęhe ehã hĩegbedšianii ahe hĩedǭi lę; edšakę noni ato ni afeǫ lę, amęyei lę etšake hĩe ehã noni afee lę;

27. ni nakai nońń amęhĩĩ lę hũ fõ yõ he noni ato ni afeǫ lę, ni amęšãa yę amękǫnǫ fõń lę mli kę-nyieǫ amędientšę amęhe sę, ni hĩĩ kę hĩĩ tšuǫ hĩegbedšianii, ni amęná amętõmǫ lę he nyõmǫwo ni sa yę amędientšę amęhe. 3 Mose 18,22; 20,13. 1 Kor. 6,9.

28. Ni takę bǫni amębuu akę esa akę amęhĩeǫ Nyońmǫ yę amęnilẽ mlí lę, Nyońmǫ hũ ńmẽ amęhe ehã dfẽńmǫ ni esaa, ni amęfe nibii ní esaa;

29. mei ní eyimǫ obǒbõ kę nišaianii, adfamańbǭ, efõńfemǫ, hĩedšõmǫ, nifõdšianii; amęyimǫ tǫ kę nyę̃, awuyeli, béi, šišiumǫ, dšeńba ša;

30. ablębiwielǫi, meiahewielǫi, Nyońmǫnyęlǫi, mei ní hĩe esǫǫ mo, hetšõlǫi, fãlǫi, nõfõńbeńãtšõlǫi, fǫlǫiang-toigbolǫi,

31. mei ni bę yitšeiań, kpãńmǫ-mlikũlǫi, mei ní edǫǫ mo he, kũtũmpǫfoi, yiwalǫi;

32. mei ní le Nyońmǫ dšalęnii lę krędę̃, akę mei ní tšuǫ nakai nii lę sa gbẽle, ní kẽlę dšee femǫ kękę amęfeǫ, ši mońamęnáa mei ni tšuǫ nakai nii lę ahe tšui hũ lę.

Yitšo 2.

Nohewǫ lę, bo, mofẽmo ní okodšoǫ lę, obę nãdšiemǫ ko; edšakę *nõ he ni okodšoǫ mokroko yę lę, okę-buǫ bodientšę ohe fǫ, edšakę bo ni okodšoǫ mei lę, nakai nii lę nońń otšuǫ. *Mat. 7,2. Ioh. 8,7.

2. Ši wǫle akę Nyońmǫ fǫbũ lę sa mei ni tšuǫ nakai nii lę pę.

3. Ši bo gbomo ní okodšoǫ mei ní tšuǫ nękę nii nę ní ofeǫ nakai nońń lę, ani osusuǫ akę bo lę ohe aadše Nyońmǫ kodšomǫ lę mli?

4. Alo gbe ogbeǫ emlihĩlę kę eyišińmẽ kę etšuišitõ babaõ lę he guǫ, ši olee akę Nyońmǫ mlihĩlę lę wa ewaño ni ofa ohe? 2 Pet. 3,15.

5. Ši okę otšuiwalę kę ohe ni ofaa lę mĩtia mlifũ ohã bodientšę ohe oto mlifũ kę Nyońmǫ dšalękodšomǫ kpodšiemǫ gbĩ lę;

6. lę ebawo mofẽmo nyõmǫ bǫni sa enitšumǫi lę: Mat. 16,27. 2 Kor. 5,10. Ioh. 5,29.

7. mei ni kę ekpakpafemǫ mli tšuišińmẽ taoǫ anumnyam kę wõ kę šihĩlę ni fiteń lę, aahãamę nãnǫ wala;

8. ši mei „hũ ni sumoǫ béi ni amęboo anǫkwale lę toi, ši amęboǫ nišaianii mońtoi lę, amęnõ dši mlifũ kę mlila. 2 Tes. 1,8.

9. Amanehũlũ kę hedšramǫ aaba gbomofẽ-gbomo ni tšuǫ nifõdšianii lę susuma nǫ, *Iudanyo nõ lę nǫ tšutšu kę Helanyo nǫ hũ; *1,16; 3,9.

10. ši anumnyam kę wõ kę hedšǫlę aaba mofẽmo ní tšuǫ nikpakpai anii lę nǫ, Iudanyo tšutšu kę Helanyo hũ.

11. Edšakę Nyońmǫ kpaa gbomei amlí. Bǫf. 10,34. 1 Pet. 1,17.

12. Edšakę mei abǫ ni bę mla ní amęfe eša lę, amęalãdše hũ ni amębę mla; ni mei abǫ ni tšõ mla nǫ fe eša lę, mla nońń akę akodšoamę;

13. edšakę dšee mlanulǫi lę dši dšalǫi yę Nyońmǫ hĩe, ši mlanǫyelǫi mońaabuamę akę dšalǫi. Mat. 7,21. 1 Ioh. 3,7.

14. Edšakę, kę́ dšeńmãdšiańbii ni bę mla lę kę amęfǫmǫń su lę tšuǫ mla nã nii lę, amę ni amębę mla lę amędši mla hã amędientšę amęhe; Bǫf. 10,35.

15. no amękę-tšõǫ akę ańmã mla lę nitšumǫ lę yę amętšuii amli, ni amęhonilẽ hũ yeǫ odase, ni amęsusumǫi lę flǫflǫ̃ amęnã lo amędšiedšieǫ amęnã yę amęteń, 1,32.

16. yę gbĩ nǫ ni Nyońmǫ aatšõ Iesu Kristo nǫ akodšo gbomei atẽmǫnii lę yę misanekpakpa lę nã lę.

17. Ši kędši bo lę atšęǫo Iudanyo, ni

ohĩe kã mla lẹ nọ, ni ofãa ofõọ Nyoṅmọ nọ,
18. ni ole esuomọnãnii lẹ, ni ole nii ni hĩ, edšakẹ adšẹ mla lẹṅ atšõo,
19. ni obuọ ohe akẹ odši fìlafoi agbẹtšõlọ kẹ mei ni yọ duṅ mli lẹ ala, Mat. 15,14.
20. kẹ mei ni lee nii atšọselọ kẹ abifabii atšõlọ, moni hĩe nilẽ kẹ anọkwale ni yọ mla lẹ mli lẹ su lẹ:
21. agbẹnẹ bo ni otšõọ meikrokomei anii lẹ, otšõõ bodientšẹ ohe; ošiẹọ akẹ akadšu, ši odšuọ; Lal. 50,16—21. Mat. 23,3 4.
22. okẽọ akẹ akabọ adfamaṅ, ši obọõ adfamaṅ; ohĩọ wọdši, ši ohaã sọlemọwenii;
23. bo ni okẹ mla lẹ fãa lẹ, okẹ mla lẹ nọtõmọ lẹ gbeọ Nyoṅmọ he guọ.
24. Edšakẹ "nyehewọ lẹ awieọ Nyoṅmọ gbẹi lẹ he musubọ̃-wiemọi yẹ dšeṅmãdši lẹ ateṅ," takẹ bọni aṅmã lẹ. Ies. 52,5. Ezek. 36,20.
25. Ši kẹ́ oyeọ mla lẹ nọ lẹ, kũlẹ ketiafõ he yẹ sẹnámọ; ši kẹ́ ofe ohe mla lẹ nọtõlọ lẹ, oketiafõ lẹ ẻtšõ fõ. Ier. 4,4; 9,24.25.
26. Ši kẹdši fõlọ lẹ yeọ mla lẹ gbẹnãi lẹ anọ lẹ, ani abuṅ efõ lẹ akẹ ketiafõ? Gal. 5,6.
27. ni fọmọṅ fõlọ lẹ ni yeọ mla lẹ nọ lẹ aakodšo bo ni otšõ ṅmãlẹ-okadi kẹ ketiafõ nọ ofe ohe mlatõlọ lẹ.
28. Edšakẹ dšee moni atšẹ́ọlẹ Iudanyo lẹ dõ dši Iudanyo, ni asaṅ dšee kpọnọṅõ ni yọ helo mli lẹ dši ketiafõ; Ioh. 8,39.
29. ši moṅ moni dši Iudanyo yẹ mligbẹ lẹ dši Iudanyo, ni tšuiṅ ketiafõ ni yọ mumọ mli, ni dšee ṅmãlẹ-okadi mli lẹ, dši *ketiafõ ni eyidšiemọ lẹ dšẹẹ gbomei aṅõ, ši Nyoṅmọ ṅõ moṅ edšẹọ. *5 Mose 30,6. Kol. 2,11.

Yitšo 3.

Bẽlẹ agbẹnẹ lẹ meni dši Iudanyo nõ ni ená kẹ-teke nọ mọ? alo mẽ sẹnámọ yọ ketiafõ mli?
2. Efá yẹ gbẹfẽgbẹ nọ. Kleṅkleṅnõ dši akẹ atu Nyoṅmọ wiemọi lẹ awo amẹdeṅ. 9,4. 5 Mose 4,7.8. Lal. 147,19.20.
3. Ši kẹ́ meikomei hee yee lẹ, meni? ani hẻ ni amẹhee amẹyee lẹ aahã Nyoṅmọ anọkwayeli lẹ afe yaka? 9,6; 11,29. 2 Tim. 2,13.
4. Dabida! Nyoṅmọ lẹ anọkwafoṅ, ši *gbomo-fẽ-gbomo lẹ amalelọṅ, takẹ bọni †aṅmã lẹ akẹ: "Beni afe ni oye bem yẹ owiemọi lẹ amli, ni oye kũnim yẹ okodšomọ lẹ mli." *Lal. 116,11. †Lal. 51,6.
5. Ši kẹdši wọnišaianii lẹ hãa Nyoṅmọ dšalẹ lẹ dšeọ kpo lẹ, tẻ wọọkẽ tẽṅ? Aso Nyoṅmọ nõ edšaa, kẹdši ekẹ mlifũ ba moko nọ lẹ? (Miṅwie bọni gbomo wieọ.)
6. Dabida! Edšakẹ kẹ́ nakai ni lẹ, tẻ aafe tẽṅ ni Nyoṅmọ aakodšo dše lẹ?
7. Edšakẹ kẹ́ mimalemọ lẹ hãa Nyoṅmọ anọkwale lẹ fáa kẹ-tekeọ nọ hã enumnyam lẹ, mẽba mọ ni akã he akodšoọmi akẹ ešafelọ?
8. Ni dšee tamọ bọni afoọ sane afõọ wọnọ ni meikomei kẽọ yẹ wọhe akẹ wọkẽ akẹ: "Nyehãa wọfea efõṅ, koni ekpakpa aba" lẹ? Nakai mei lẹ afọbũ lẹ dša pẹ. 6,1.2.
9. Bẽlẹ tẻ tẽṅ? ani wọhĩ fẻ meikomei? Dšee nakai kwrã; edšakẹ wọflọ Iudafoi kẹ Helabii fẽ nã *momo, akẹ amẹfẽ amẹyẹ eša šiši; *1,18—2,24.
10. takẹ bọni *aṅmã lẹ akẹ: "Dšalọ ko bẹ, mokomeflo bẹ; Lal. 14,1—3; 53,2—4.
11. nilelọ ko bẹ, mokomoko bẹ ni taọọ Nyoṅmọ sẹgbẹ;
12. amẹfẽ amẹgbá afã, amẹblublu amẹhĩĩ amẹhãã noko; mokomoko bẹ ni feọ ekpakpa, mokomeflo bẹ.
13. *Gbonyobu ni agble nã dši amẹsẽ lẹ; amẹkẹ amẹlileii šišiuọ mo, †šikpãi anã ebọ̃ yẹ amẹnãbu, *Lal. 5,10. †Lal. 140,4.
14. lõmọ kẹ dšõmọ ẻyi amẹdãṅ obõ; Lal. 10,7.
15. amẹnane yẹ oyá kẹ lášifiemọ; Ies. 59,7 8.
16. hĩekpãtãmọ kẹ aŵerẹhõ yẹ amẹgbẹi anọ;
17. ni hedšọlẹ gbẹ lẹ amẹlee.
18. Nyoṅmọ gbeyeišemọ ko bẹ amẹhĩe." Lal. 36,2.
19. Ši agbẹnẹ wọle akẹ, nibii fẽ ni mla lẹ kẽọ lẹ, mei ni yọ mla lẹ šiši lẹ ekẹ-wieọ, koni *mokomoko akaná nãbu, ni dšeṅ mũ lẹ fẽ aye fọ yẹ Nyoṅmọ hĩe, *2,12. Gal. 3,22.
20. nohewọ lẹ atšõṅ *mla nitšumọ nọ abuṅ helo ko helo ko bem yẹ ehĩe; edšakẹ †mla nọ atšõọ aleọ eša. *Lal. 143,2. Gal. 2,16. †Rom. 7,7

21. Ši agbęnę lę aši mla lę sę adšie Nyoṅmǫ dšalę lę kpo faṅṅ, ni no he odase mla lę kę gbalǫi lę yeǫ; Bǫf. 10,43.

22. no dši Nyoṅmǫ dšalę ni atšőǫ Iesu Kristo nǫ hemǫ-kę-yeli nǫ akę-hãa mei fẽ ni heǫ yeǫ lę.

23. Edšakę srǫto ko bę: edšakę *mei fẽ efe eša, ni Nyoṅmǫ †anumnyam lę ebǫamę, *K. 9.19. †5,2.

24. ni akę edromǫ lę buǫamę bem yaka kę-tšőǫ kpõmǫ ni yǫ Kristo Iesu mli lę nǫ, 5,1. Ef. 2,8.

25. lę dši moni Nyoṅmǫ dšie to akę *kpãtãmǫnõ kę-tšő elá lę nǫ hemǫ-kę-yeli nǫ, koni edšie edšalę lę kpo, yę ehĩę ni ekũ efõ ešai ni afe sá lę anǫ yę Nyoṅmǫ tšuišiṅmõ mli lę hewǫ; *3 Mose 16,12—15. Heb. 4,16.

26. koni edšie edšalę lę etšõ yę benębe nę mli, ni eye bem ni ebu moni heǫ Iesu nǫ yeǫ lę hũ bem.

27. Agbęnę nẽgbę fã lę yǫ? Atfa no ahã sę. Mẽ mla nǫ atšő? nitšumǫi anõ lę nǫ lo? Dabi, ši hemǫ-kę-yeli mla lę nǫ moṅ atšő. 1 Kor. 1,29.31.

28. Nohewǫ lę wǫbuǫ akę hemǫ-kę-yeli nǫ atšőǫ abuǫ gbomo bem, ši dšee mla nitšumǫi ni. Gal. 2,16.

29. Ši ani Nyoṅmǫ lę Iudafoi kękę a-Nyoṅmǫ ni? ani dšee dšeṅmãdši lę hũ anõ ni? Hẽ, dšeṅmãdši lę hũ anõṅ. 10,12.

30. Kę eyę mli akę Nyoṅmǫ lę Nyoṅmǫ kome ni, ni *hemǫ-kę-yeli nã ebuǫ ketiafõ bem, ni esã etšőǫ hemǫ-kę-yeli lę nǫ ebuǫ fõ bem lę. *4,11.12.

31. Bẽlę wǫmĩtšő hemǫ-kę-yeli nǫ wǫhã mla lę afe yaka lo? Dabĩda, *ši wǫkęmĩmã mla lę nǫ mí moṅ. *K. 21; 4,3; 8,4. Mat. 5,17.

Yitšo 4.

Bẽlę meni wǫǫkẽ, akę wǫtšę Abraham ená yę helo gbęfãṅ mǫ?

2. Edšakę kę nitšumǫi anǫ atšő abu Abraham bem lę, kũlę eyę noko ni eefã efõ nǫ, ši bẽlę dšee yę Nyoṅmǫ hĩe.

3. Ši té *ṅmãlę lę kęǫ tẽṅ? "Ni Abraham hé Nyoṅmǫ eye, ni abu no dšalę ahãlę." *1 Mose 15,6. Gal. 3,6.

4. Ši moni tšuǫ nii lę, abuu enyõmǫwo lę akę dromǫ noko, ši moṅ egbęnã ni. 11,6. Mat. 20,7.14.

5. Ši moni dšee nii etšuǫ, ši eheǫ moni buǫ nõšafelǫ bem lę nǫ eyeǫ lę, abuǫ ehemǫ-kę-yeli lę akę dšalę ahãalę.

6. Takę bǫni David hũ dšǫǫ gbomo ni Nyoṅmǫ šiǫ nitšumǫi asę ebuǫ dšalę ehãalę lę, *akę: *Lal. 32,1.2.

7. "Adšǫ mei ni aṅõ amęmlatõmǫi lę afaamę, ni atšĩmǫ amęhe ešai lę anǫ lę;

8. adšǫ nũ ni Nuntšǫ lę ebuu ehe eša lę ehããlę lę."

9. Agbęnę nękę dšǫmǫ nę, ketiafõ lę kękę aṅõ-dšǫǫ alo fõ lę hũ? Edšakę wǫkẽǫ akę abu hemǫ-kę-yeli lę akę dšalę ahã Abraham.

10. Agbęnę tė abulę tẽṅ? beni afolę ketia lę lo be mli ni afokolę ketia lę? Dšee be mli ni afolę ketia, ši moṅ beni edši fõlǫ lę.

11. Ni enine šę ketiafõ he okadi lę nǫ akę dšalę *nãsǫomǫnõ ni aṅõ-sǫo hemǫ-kę-yeli ni ehe eye be mli ni edši fõlǫ bẽbe lę nã, ni efe mei fẽ ni heǫ yeǫ beni amędši fõlǫi lę atšę, ni abu dšalę lę ahãamę hũ; *1 Mose 17,10.11.

12. ni asaṅ efe ketiafolǫi atšę hũ ehã *mei ni amędšee ketiafolǫi kękę, ši moṅ amękǫ wǫtšę Abraham nane yę hemǫ-kę-yeli ni ehe eye be mli ni edši fõlǫ bẽbe lę. *Mat. 3,9.

13. Edšakę dšee mla nǫ atšő *awo Abraham lo eseši lę ši akę eeṅõ dšeṅ eye lę; ši moṅ hemǫ-kę-yeli dšalę nǫ atšő. *1 Mose 18,18; 22,17.18.

14. Edšakę kę mla šiši bii lę dši niyelǫi lę, bẽlę hemǫ-kę-yeli lę éfe yaka, ni šiwõ lę hũ bę nǫ doṅṅ.

15. Ši mla lę tšęǫ mlifũ kę-baã, edšakę heni mla bę lę, mlatõmǫ hũ bę. 2,20; 5,13; 7,8.10.

16. Ši enęhewǫ edšę hemǫ-kę-yeli mli lę, beni afe ni efe dromǫ sane, ni šiwõ lę amã ši šiṅṅ ahã eseši lę fẽ, dšee mla šiši bii lę kękę, ši moṅ mei ni dšę Abraham, ni dši wǫfẽ wǫtšę lę, hemǫ-kę-yeli lę mli lę hũ;

17. takę bǫni *aṅmã lę akę: "Miṅõo

mife dšeṅmãdši pĩ atše̱," ye̱ Nyoṅmo̱
moni ehé eye le̱ hĩe, mo hũ ni tšleo̱
gbohĩĩ ahĩe, ni etšéo̱ nibii ni be̱ le̱ tamo̱
ake̱ ameye̱ momo. *1 Mose 17,5.
18. Ni heni kũle̱ hĩeno̱kãmo̱ ko be̱ le̱,
ehĩe kã no̱ kẽ ni ehe eye, koni etšõ
dšeṅmãdši pĩ atše̱, take̱ bo̱ni ake̱le̱ ake̱:
*"Nakai osešibii le̱ aatamo̱." *1 Mose 15,5.
19. Ni egbo̱dšo̱o̱ ye̱ hemo̱-ke̱-yeli le̱
mli, ni edfẽṅṅ le̱dientše̱ egbomotšo gbo
ni egbo momo, ake̱-ni eye aafe afii oha le̱,
ke̱ Sara fo̱ ni efo̱o̱ le̱ no̱; 1 Mose 17,17.
20. ni eyiṅ efeele̱ ko̱šiko̱ši ye̱ Nyoṅmo̱
šiwõ le̱ he tamo̱ ake̱ ehee eyee, ši moṅ
ená hewale̱ ye̱ hemo̱-ke̱-yeli mli, ni ewo
Nyoṅmo̱ hĩe nyam, Heb. 11,7.11.
21. ni eye̱ hewale̱ ye̱ no̱ dšogbãṅ, ake̱,
noni ewo he ši le̱, eenyẽ efe hũ.
22. Nohewo̱ hũ ni abu no dšale̱ ahãle̱ le̱.
K. 3.
23. Ši dšee le̱ ke̱ke̱ ehewo̱ aṅmã, ake̱
abu ahãle̱, 15,4.
24. ši moṅ wo̱ mei ní ababu ahãwo̱
le̱ hũ hewo̱, wo̱ mei ní wo̱héo̱ moni tẽ
wo̱-Nuntšo̱ Iesu ši ke̱-dše̱ gbohĩĩ ateṅ le̱
no̱ wo̱yeo̱ le̱;
25. ši aṅõle̱ ahã *ye̱ wo̱tõmo̱i le̱
ahewo̱, ni atẽle̱ ši ekoṅ †ye̱ wo̱-
bembũ hewo̱. *Ies. 53,4.5. †1 Kor. 15,17.

Yĩtšo 5.

Agbe̱ne̱, ake̱ noni atšõ hemo̱-ke̱-
yeli no̱ *abuwo̱ bem hewo̱ le̱, wo̱
ke̱ Nyoṅmo̱ teṅ ye̱ †hedšo̱le̱ ye̱
wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo hewo̱,
*3,24.28; 4,24. †Ies. 53,5.
2. le̱ eno̱ wo̱tšõ ní wo̱ke̱ hemo̱-ke̱-yeli
le̱ éná *gbe̱ hũ ke̱-ba dromo̱ ni wo̱damo̱
mli ne̱ mli, ni wo̱fãa wo̱fõo̱ Nyoṅmo̱
anumnyam le̱ ni wo̱hĩe kã no̱ le̱ no̱.
*Ef. 3,12.
3. Ši dšee no ke̱ke̱, ši moṅ *wo̱fãa
ye̱ amanehũlũi amli hũ, edšake̱ wo̱le ake̱
amanehũlũ le̱ tšéo̱ tšuišiṅmẽ ke̱-
baã, *Iak. 1,2.3.
4. ni tšuišiṅmẽ le̱ hũ tšéo̱ niiaši-
kpamo̱ ke̱-baã; ni niiašikpamo̱
le̱ tšéo̱ no̱hĩekãmo̱ ke̱-baã;
5. ni *no̱hĩekãmo̱ le̱ woo mo hĩe-
gbẽle; edšake̱ atšõ Mumo̱ kroṅkroṅ ni
aṅõ-hãwo̱ le̱ no̱ afo̱se Nyoṅmo̱ suomo̱
awo wo̱tšuii amli. *Heb. 6,18.19.
6. Edšake̱ be mli ní wo̱he waale̱ bẽbe
Kristo bagbo ye̱ be ni sa mli ehã mei
ni efee Nyoṅmo̱ šiši nii le̱.
7. Edšake̱ ekpakpa aafe dãni moko
aagbo ahã dšalo̱ ko; ši nõkpakpa ko
hewo̱ le̱, ekole̱ moko aaši etšitši ake̱
eegbo.
8. Ši Nyoṅmo̱ dšieo̱ le̱dientše̱ esuomo̱
ní eke̱-sumo̱wo̱ le̱ ši etšõo̱, ake̱ be
mli ní wo̱dši ešafelo̱i le̱ bẽbe ni Kristo
bagbo ye̱ wo̱nãdšiaṅ. Ioh. 3,16. 1 Ioh. 4,10.
9. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱, ní abuwo̱ bem
ye̱ elá le̱ hewo̱ le̱, aatšõ eno̱ ahere wo̱yi-
wala ke̱-dše̱ *mlifũ le̱ mli ãhũ.
*1,18; 2,5.8.
10. Edšake̱ ké be mli ní wo̱dši *he-
nye̱lo̱i le̱ ni ake̱ Nyoṅmo̱ bi le̱ gbẽle le̱
bakpãtã wo̱ke̱ Nyoṅmo̱ teṅ le̱, agbe̱ne̱
ní akpãtã ne̱, aahere wo̱yiwala ye̱ ewala
le̱ mli ãhũ. *8,7.
11. Ši dšee no ke̱ke̱, ši moṅ wo̱fãa
wo̱fõo̱ Nyoṅmo̱ no̱ hũ ye̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu
Kristo hewo̱, mo no̱ ní wo̱tšõ ní agbe̱ne̱
wo̱ná kpãtãmo̱ le̱.
12. Ene̱hewo̱ le̱, take̱ bo̱ni gbomo kome
no̱ eša tšõ ke̱-ba dše le̱ṅ, ni gbẽle tšõ
eša no̱ ke̱-ba, ni no hã gbẽle le̱ tšẽne
gbomei fẽ, edšake̱ ame̱fẽ ame̱fe eša le̱: —
1 Mose 2,17; 3,19. Rom. 6,23.
13. edšake̱ eša ye̱ dšeṅ dãni ahã mla
le̱; ši ake̱-ní *mla be̱ hewo̱ le̱, abuu
eša le̱; *4,15.
14. ši kẽle̱ gbẽle le̱ ye maṅtše̱ ke̱-dše̱
Adam yino̱ ke̱-baši Mose yino̱ ye̱ mei po
ni efee eša ni tamo̱ *Adam ní dši moni
baba le̱ he okadi le̱ no̱tõmo̱ le̱ ano̱ hũ.
*1 Kor. 15,21.22.45.55.
15. Ši bo̱ni šigbẽmo̱ le̱ yo̱ le̱, dšee nakai
dromo̱ kẽnõ le̱ hũ yo̱. Edšake̱, ké mo-
kome le̱ šigbẽmo̱ le̱ hewo̱ ni mei pĩ le̱
gboi le̱, Nyoṅmo̱ dromo̱ le̱ ke̱ nõkẽnõ ní
tšõ gbomo kome ní dši Iesu Kristo le̱
dromo̱ no̱ ba le̱ fá ke̱-teke no̱ babaõ hã
mei pĩ le̱ ãhũ fẽ no.
16. Ni bo̱ni etšõ mokome ní fe eša le̱
no̱ ke̱-ba le̱, dšee nakai nõkẽnõ le̱ yo̱:
edšake̱ kodšomo̱ le̱ dše̱ mokome mli etšõ
fo̱bũ; ši dromo̱ kẽnõ le̱ dše̱ šigbẽmo̱i pĩ
amli etšõ bembũ.

17. Edšakę kę́ mokome šigbẽmǫ lę hewǫ dšę ni gbẽle tšṍ nakai mokome lę nǫ ye mańtšę lę; bẽlę mei ni ená dromǫ kę dšalę nõkẽnõ ni fá kę-teke nǫ lę aatšṍ mokome ni dši Iesu Kristo lę nǫ aye mańtšę yę wala mli ahũ.

18. Nohewǫ lę agbęnę, takę bǫni atšṍ mokome šigbẽmǫ nǫ abu gbomei fẽ fǫ lę, nakai nońń kẽ atšṍ mokome dšalę nǫ abu gbomei fẽ wala bem. 1 Kor. 15,22.

19. Edšakę takę bǫni atšṍ gbomo kome lę toigbẽle lę nǫ ahã mei pĩ tšṍmǫ ešafelǫi lę, nakai nońń kẽ aatšṍ mokome lę toibõ lę nǫ ahã *mei pĩ hũ atšṍmǫ dšalǫi. * Ies. 53,11.

20. Ši *mla lę bahǫ teń, koni šigbẽmǫ lę afá kę-teke nǫ. Ši heni eša fá yę lę, dromǫ lę fá kę-teke nǫ babaó; * 4,15; 7,8. Gal. 3,19.

21. koni bǫ nońń ni eša lę ye mańtšę yę gbẽle mli lę, nakai nońń dromǫ lę atšṍ dšalę nǫ aye mańtšę hũ kę-ya nãnǫ wala mli yę Iesu Kristo, wǫ-Nuntšǫ lę, hewǫ. 6,23.

Yitšo 6.

Bẽlę tẻ wǫǫkę̇ têń? Aso wǫhĩ eša lę mli, koni dromǫ lę afá? 3,5—8.

2. Dabida! Wǫ ni wǫgboi wǫhã eša lę, tẻ aafe têń ni wǫhĩe aakãmǫ yę emli loloń?

3. Alo nyelee akę wǫteń mei abǫ ni abaptisiwǫ awo Kristo Iesu mli lę, egbẽle lę mli abaptisiwǫ awo? Gal. 3,27.

4. Nohewǫ lę akę baptisimǫ ni abaptisiwǫ awo egbẽle lę mli lę efũwǫ kęlę fẽ, koni takę bǫni atẻ Kristo ši kę-dšę gbohĩĩ ateń yę tšę lę anumnyam nã lę, nakai nońń kẽ wǫ hũ wǫnyie yę wala ni etšṍ ehẽ mli. 1 Pet. 3,21. Kol. 2,12.

5. Edšakę kędši wǫkęlę efe ekome yę egbẽle lę henǫ lę mli lę, no lę wǫkęlę aafe ekome yę ešitẽ lę nõ lę mli hũ; Fil. 3,10 11.

6. akę noni wǫle enę, akę asęń wǫgbomo momo lę afata ehe, koni eša gbomotšo lę hĩe akpãtã ni wǫkasúmǫ eša lę dońń lę. Gal. 5,24.

7. Edšakę moni egbo lę, abulę bem kę-dšę eša lę mli.

8. Ši kę̇ *wǫkę Kristo gbo lę, wǫheǫ wǫyeǫ akę wǫkęlę aaná wala hũ, * K. 4.

9. edšakę wǫle akę, ni atẽ Kristo ši kę-dšę gbohĩĩ ateń nę, egboń dońń; gbẽle yeń enǫ nuntšǫ dońń.

10. Edšakę ni egbo lę, eša egbo ehã *šikome pę: ši ni ehĩe kã nę, Nyońmǫ ehĩe kã hã. * Heb 9,26—28.

11. Nakai nye hũ nyebua nyehe akę mei ni egboi ehã eša, ni amęhĩe kãmǫ hã Nyońmǫ yę Iesu Kristo, wǫ-Nuntšǫ lę, mli. 2 Kor. 5,15. 1 Pet. 2,24.

12. Nohewǫ lę nyekahãa eša mĩyea nyegbomotšo ni bagbo lę nǫ mańtšę, ni nyebolę toi yę ekǫnǫi lę amli; 1 Mose 4,7

13. ni asań nyekańõa nyehenii lę nyehãa eša akę nišaianii lę atawũnii; ši mońnyeńõa nyehe nyehãa Nyońmǫ akę mei ni hĩe etšẽ kę-dšę gbohĩĩ ateń, ni nyekę nyehenii lę afea dšalę tawũnii nyehãa Nyońmǫ. 12 1.

14. Edšakę eša nãń nyenǫ hewalę, edšakę dšee mla šiši nyeyǫ, ši mońdromǫ šiši nyeyǫ. 1 Ioh. 3,6.

15. Bẽlę tẻ têń? Aso wǫfe eša akę-ni wǫbę mla šiši ši *dromǫ mońšiši wǫyǫ lę? Dabida! * 5,17 21.

16. Ani nyelee akę, moni nyeńõǫ nyehe nyefeǫ tšũdši nyehãa ni nyeboǫlę toi lę, lę nońń etšũdši dšinye ni nyeboǫlę toi, eša nõ ni kę mo yaã gbẽle mli lę dšio, alo toibõ ni kę mo yaã dšalę mli lę dšio? Ioh. 8,34.

17. Ši šidã ahã Nyońmǫ, akę kũlę sá lę eša tšũdši dšinye, ši agbęnę nyedšę nyetšuii ńã mli nyebo nękę tšõmǫ ni ańõnye awo mli lę toi.

18. Ši noni akpõnye yę eša deń ni nyeye nyehe lę, nyetšṍmǫ dšalę tšũdši. Ioh. 8,32.

19. Bǫni gbomo wieǫ miwieǫ nę yę nyehelo gbelemǫ hewǫ: edšakę takę bǫni nyeńõ nyehenii lę nyefe nyãńemǫnii kę mlatõmǫ tšũdši kę-te mlatõmǫ mli lę, nakai nońń kẽ agbęnę nyekę nyehenii lę afea dšalę tšũdši kę-yaã krońkrońfemǫ mli.

20. Edšake̱ beni nyedši eša tšũdši le̱,
nyeye nyehe ke̱-dše̱ dšale̱ le̱ deṅ.
21. Bĕle̱ mĕ yibii nyewo ye̱ nakai be
le̱ mli? Yibii ní *nyehĭe egboi ye̱ he
agbe̱ne̱; edšake̱ nomei anãgbẽ dši †gbĕle.
*Ezek. 16,61.63. †Rom. 8,6.13.
22. Ši agbe̱ne̱ le̱, ní akpõnye ye̱ eša
deṅ ni nyetšṍmo̱ Nyoṅmo̱ tšũdši ne̱,
nyewoo̱ nyeyibii nyehãa kroṅkroṅfemo̱,
ni *enãgbẽ dši nãno̱ wala. *1 Pet. 1,9.
23. Edšake̱ eša deṅ nyõmo̱wo le̱
gbĕle ni; ši Nyoṅmo̱ dromo̱-kẽnõ
le̱ nãno̱ walaṅ ye̱ Kristo Iesu,
wo̱-Nuntšo̱ le̱, mli. 5,12.

Yitšo 7.

Alo nyelee, anyemimei, (edšake̱ mei
ní le mla mike̱ wieo̱) ake̱ mla le̱ yeo̱
gbomo le̱ no̱ ye̱ ewalabe le̱ fẽ mli?
2. Edšake̱ yõ ní yo̱ wù le̱, mla efĭle̱
ekpe̱te̱ ewù ní hĭe kã le̱; ši ke̱dši ewù
le̱ gbo le̱, eke̱ ewù mla le̱ be̱ sane ko
doṅṅ.
3. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ ke̱dši ewù le̱ ye̱
dšeṅ lolo ni eyagbã mokroko le̱, atšé̱ole̱
yõ gblãṅkũolo̱; ši ke̱dši ewù le̱ gbo le̱, eye
ehe ke̱-dše̱ mla le̱ mli, ni ké̱ eyagbã nũ
kroko le̱, edšee yõ gblãṅkũolo̱ doṅṅ.
4. Minyemimei, nakai noṅṅ nye hũ,
ake̱ Kristo gbomotšo le̱ *egbenye ehã
mla le̱, koni nyetšṍmo̱ mokroko, ní dši
moni atẽle̱ ši ke̱-dše̱ gbohĭĭ ateṅ le̱ nii,
koni wo̱wo yibii wo̱hã Nyoṅmo̱.
*Kol. 2,14.
5. Edšake̱ beni wo̱yo̱ helo le̱ mli le̱,
*ešai ahe hĭedo̱i le̱ tšõo̱ mla le̱ no̱ tšuo̱
nii ye̱ wo̱henii le̱ amli ni wo̱ke̱-wo yibii
wo̱hã †gbĕle; *K. 7—25. †6,21.
6. ši *agbe̱ne̱ wo̱ke̱ mla le̱ be̱ sane
ko, edšake̱ †wo̱gboi wo̱hã noni hĭe
wo̱mli le̱, beni afe ní wo̱súmo̱ ye̱ mumo̱
ní etšõ ehẽ mli, ši dšee ye̱ ṅmãle̱-okadi
momo le̱ mli. *8,12. †6,2.4.
7. Bĕle̱ té̱ wo̱oké̱ tẽṅ? Aso mla le̱
ešaṅ? Dabida! Ši moṅ, dšee mla le̱ he-
wo̱ṅ kũle̱ milee eša; edšake̱ kũle̱ milee
noni dši hĭekõ, ké̱ dšee *mla le̱ kẽ ake̱:
"Ohĭe akakõ nii ano̱." *2 Mose 20,17.
8. Ši *kitã le̱ no̱ eša le̱ tšõ ná hegbe̱
ni eke̱-tšé̱o̱ ako̱no̱i fẽ ewoo̱ mimli; edšake̱,
ké̱ mla be̱ le̱, eša hũ egbo. *K. 11; 5,13.
9. Ši mi le̱ mihĭ ši pẽṅ ni mibe̱ mla;
ši beni kitã le̱ ba le̱, eša le̱ hĭe tšẽ ekoṅ;
10. ši mi le̱ *migbo, ni ana ake̱ kitã
le̱ ní aṅõ-hãmi ye̱ †wala hewo̱ le̱, no
noṅṅ etšé̱ gbĕle ehãmi.
*Iak. 1,15. †3 Mose 18,5.
11. Edšake̱ eša le̱, noni etšõ kitã le̱
no̱ ená hegbe̱ le̱, *cšišiumi ni eke̱ no
noṅṅ gbemi. *Heb. 3,13.
12. Hewo̱ le̱ mla le̱ ye̱ kroṅkroṅ, ni
kitã le̱ ye̱ kroṅkroṅ ni edša ni ehĭ hũ.
1 Tim. 1,8.
13. Aso bĕle̱ nõkpakpa le̱ etšõ gbĕle ehã-
mi lo? Dabida! Ši moṅ, beni afe ni eša
le̱ adše ši ake̱ eša, hewo̱ le̱ eke̱ nõkpa-
kpa le̱ noṅṅ tšé̱ gbĕle ehãmi, koni eša le̱
atšõ kitã le̱ no̱ atšõ eša ke̱-teke no̱. 5,20.
14. Edšake̱ wo̱le ake̱ mla le̱ mumo̱ṅ nõ
ni; ši mi le̱ *helo gbomo dšimi, ni
ahõmi awo eša le̱ šiši. *K. 18. Ioh. 8,6.
15. Ši noni mitšuo̱ le̱ milee: edšake̱
noni misumoo̱ le̱, dšee no mifeo̱, ši noni
minyeo̱ moṅ le̱, no mifeo̱.
16. Ši ké̱ noni misumoo̱ le̱ noṅṅ mifeo̱
le̱, mikplẽo̱ ake̱ *mla le̱ hĭ. *K. 12
17. Bĕle̱ agbe̱ne̱ dšee mi mitšuo̱ no
doṅṅ, ši moṅ eša ní hĭo̱ mimli le̱ tšuo̱.
18. Edšake̱ mile ake̱ mimli, no dši
mihelo le̱ mli le̱, *noko kpakpa ko be̱
dše̱i; edšake̱ suomo̱ le̱ miye̱ eko moṅ,
ši ekpakpafemo̱ ni ebo̱mi. *1 Mose 6,5; 8,21.
19. Edšake̱ ekpakpa ni misumoo̱ le̱
mifee; ši efõṅ ni misumoo̱ le̱, no moṅ
mifeo̱.
20. Ši ké̱ noni misumoo̱ le̱ kẽ mifeo̱
le̱, bĕle̱ dšee mi mitšuo̱ no doṅṅ, ši moṅ
eša ni yo̱ mimli le̱ tšuo̱.
21. Bĕle̱ minaã mla ne̱ ake̱ mi ní mi-
sumoo̱ ake̱ mafe noni hĭ le̱, efõṅ moṅ
kpe̱te̱ mihe.
22. Edšake̱ mimligbe̱ gbomo le̱ mĭ šeo̱
ye̱ Nyoṅmo̱ mla le̱ he;
23. ši minaã mla kroko ye̱ mihenii le̱
amli ni ke̱ midĭẽṅmo̱ mla le̱ wuo̱ ta ni
eṅõo̱mi nom ehãa eša mla le̱ ni yo̱ mihenii
le̱ amli le̱. Gal. 5,17.
24. Gbomo ní nii yo̱ mo̱bo̱ dšimi;

namo aadšiemi kẹ-adšẹ nẹkẹ gbĕle gbomotšo nẹ deń?

25. Mītšṍ wọ-Nuntšọ Iesu Kristo nọ *mīda Nyońmọ ši. Bĕlẹ agbẹnẹ mi nońń mikẹ midfĕńmọ súmoọ Nyońmọ mla lẹ mọń, ši mikẹ mihelo súmoọ eša mla. *1 Kor 15,57.

Yītšo 8.

Nohewọ lẹ *agbẹnẹ fọbū ko fọbū ko bẹ ní akẹ-babu mei ní yọ Kristo Iesu mli (mei ní †enyiee helo nā, ši mọń mumọ nā amẹnyieọ) lẹ. *K. 31—39. †K. 4.

2. Edšakẹ *mla ni dši wala kẹ mumọ mla lẹ ní yọ Kristo Iesu mli lẹ ekpōmi yẹ †eša kẹ gbĕle mla lẹ deń. *8,27. †7,23 24.

3. Edšakẹ noni *mla lẹ nyĕĕ afe yẹ gbedemọ ní helo lẹ ehā egbedĕ hewọ lẹ, Nyońmọ tšū lẹdientšẹ ebi lẹ yẹ †su ní tamọ eša helo su mli, ni yẹ eša hewọ hū, ni ebu eša lẹ fọ yẹ helo lẹ mli, *Bọf. 13,38; 15,10. †Heb. 2,17.

4. koni agbe mla lẹ dšalẹ lẹ nā yẹ wọmli, wọ mei ní *wọnyiee helo nā, ši mọń mumọ nā wọnyieọ lẹ. *Gal 5,16 25.

5. Edšakẹ mei ní hīọ ši yẹ helo nā lẹ, helo nii ahe amẹdfĕńọ; ši mei ní hīọ ši yẹ mumọ nā lẹ dfĕńọ mumọ nii ahe.

6. Edšakẹ helo dfĕńmọ lẹ, *gbĕle ní, ši mumọ dfĕńmọ lẹ, wala kẹ hedšọlẹ ni. *6,21

7. Edšakẹ helo dfĕńmọ lẹ, Nyońmọ nyẹ̄ ni; edšakẹ ebaa ehe ši ehāā Nyońmọ mla lẹ, ni esā enyĕń tete; Iak. 4,4.

8. ši mei ni hīọ ši yẹ helo mli lẹ nyĕĕ Nyońmọ hīe amẹsa.

9. Ši kẹdši eyẹ mli akẹ Nyońmọ Mumọ hīọ nyemli lẹ, no lẹ nyebẹ helo lẹ šiši, ši mọń mumọ lẹ šiši nyeyọ. Ši kẹ́ moko bẹ Kristo Mumọ lẹ, bĕlẹ lẹ lẹ dšee enō dšilẹ. 1 Kor. 3,16.

10. Ši kẹ́ Kristo yẹ nyemli lẹ, no lẹ gbomotšo lẹ egbo yẹ eša hewọ; ši mumọ lẹ, wala ni, yẹ dšalẹ hewọ.

11. Ši kẹdši moni tē Iesu ši kẹ-dšẹ gbohīī ateń lẹ Mumọ lẹ hīọ nyemli lẹ, moni tē Kristo ši kẹ-dšẹ gbohīī ateń lẹ aahā nyegbomotšei ní bagboi lẹ hū yi aná wala yẹ Emumọ ní hīọ nyemli lẹ hewọ.

12. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, anyemimei, nyōdšiatšẹmei dšiwọ, ši dšee helo lẹ nyōmọ wọhīe ní wọọhī ši yẹ helo nā. 6,7 18.

13. Edšakẹ kẹ́ helo nā nyehīọ ši yẹ lẹ, nyebagboi; ši kẹ́ nyekẹ mumọ gbeọ helo lẹ nitšumọi lẹ, nyehīe aakāmọ. Gal. 6,8. Ef. 4,22—24.

14. Edšakẹ mei abọ ní Nyońmọ Mumọ lẹ kplaāamẹ lẹ, amẹ amẹdši Nyońmọ bii.

15. Edšakẹ dšee nyōńyeli mumọ nyená ní nyesā nyeaše gbeyei, ši mọń nyená biiatšṍmọ mumọ, mo mli ní wọbloō yẹ akẹ: Aba, atā! lẹ. 2 Tim. 1,7. Gal. 4,5.6.

16. Lẹ Mumọ lẹ dientšẹ kẹ wọmumọ lẹ yeọ odase akẹ Nyońmọ bii dšiwọ. 2 Kor. 1.22.

17. Ni kẹ́ *bii dšiwọ lẹ, bĕlẹ †niyelọi hū dšiwọ, Nyońmọ niyelọi kẹ Kristo nanemei niyelọi, kẹdši eyẹ mlí, akẹ wọkẹlẹ naā amanehūlū lẹ, koni awo wọkẹlẹ hīe nyam hū. *Gal. 4,7. †Kpods. 21,7.

18. Edšakẹ misusuọ akẹ ńmẹnẹńmẹnẹ amanehūlūi nẹ kẹ anumnyam ní wọ́sẹ abadšie kpo ahāwọ lẹ yee egbọ. 2 Kor. 4,17.

19. Edšakẹ bọ̄nii lẹ agbẹkwẹmọ kpē-kpēkpē lẹ mīmē Nyońmọ bii lẹ *akpo-dšiemọ lẹ. *Kol. 3,4.

20. Edšakẹ ańō bọ̄nii lẹ awo yaka-yakanii ašiši, dšee amẹdientšẹ amẹsuomọ nā, ši mọń yẹ moni baamẹ ši lẹ hewọ, yẹ nọhīekāmọ mli;
Dsads. 1,2. 1 Mose 3,17—19; 5,29.

21. akẹ bọ̄nii lẹ dientšẹ hū baye amẹhe kẹ-dšẹ fitemọ nyōńyeli lẹ mli kẹ-ya Nyo-ńmọ bii lẹ anumnyam heyeli lẹ mli. 2 Pet. 3,13.

22. Edšakẹ wọle akẹ bọ̄nii lẹ fĕ kẹwọ dọmoọ ntšọi ni amẹkẹwọ kōmoọ kẹ-baši ńmẹnẹńmẹnẹ.

23. Ši dšee amẹ kẹkẹń, ši mọń wọ-dientšẹ tete, wọ mei ní wọyẹ Mumọ lẹ kleńkleńnii lẹ, wọdientšẹ hū wọdọmoọ ntšọi yẹ wọmli, ni wọkwẹọ biiatšṍmọ ni dši wọgbomotšo kpōmọ lẹ gbẹ. 2 Kor. 5,2.

24. Edšakẹ nọhīekāmọ nā ahere wọyi-wala yẹ. Ši nọhīekāmọ ni anaā lẹ, edšee nọhīekāmọ: ši namo hīe kāa noni enaā lẹ nọ? 2 Kor 5,7.

25. Ši kẹ́ noni wọnaa lẹ nọ wọhīe kā lẹ, bĕlẹ wọkẹ tšuišińmē kwẹọlẹ gbẹ.

26. Ši nakai noṅṅ kẽ Mumo̱ le̱ hũ
yeo̱ bua wo̱gbedemo̱i le̱; edšake̱ noni
wo̱o̱so̱le wo̱bi ní dša le̱ wo̱lee; ši moṅ
Mumo̱ le̱ dientše̱ ke̱ ntšo̱idõmo̱i ní anyẽṅ
akẽ̱ le̱ damoo̱ mli hãawo̱.
27. Ši moni taoo̱ tšuii amli le̱ le noni
dši Mumo̱ le̱ dfẽṅmo̱ le̱, edšake̱ edamoo̱ mli
ehãa meikroṅkroṅi le̱ bo̱ni sa Nyoṅmo̱ hĩe.
28. Ši wo̱le ake̱, mei ni sumoo̱
Nyoṅmo̱ le̱, nibii fiã yeo̱ buaãame̱
ní ahĩ ahãame̱, ame̱ mei ni atšé̱ame̱
ye̱ *yiṅtõ nã le̱. *Ef. 1,11; 3,11.
29. Edšake̱ mei ni eleame̱ momo le̱,
ame̱ edšie eto ni ame̱subãṅ atamo̱ ebi
le̱ nõ le̱, koni efe nyemimei pĩ ateṅ
*kromo̱bi; *Kol. 1,18 Heb. 1,6.
30. ši mei ní edšie eto le̱, ame̱ noṅṅ
etšé̱; ni mei ní etšé̱ le̱, ame̱ noṅṅ ebuame̱
bem; ni mei ni ebuame̱ bem le̱, ame̱ noṅṅ
ame̱hĩe nyam ewo.
31. Bẽle̱ té wo̱o̱kẽ̱ tẽṅ ye̱ nii ne̱ ahe-
wo̱ṅ? Ké̱ Nyoṅmo̱ ye̱ wo̱se̱ le̱,
namo aate ši awowo̱? Lal. 118,6.
32. Mo noṅṅ ni kãmããwo̱ *le̱-
dientše̱ ebi le̱, ši moṅ eṅõle̱ ehã
ye̱ wo̱fẽ wo̱nãdšiaṅ le̱; ani eṅõṅ
nibii fiã efataṅ ehe ekeṅwo̱?
*Ioh. 3,16.
33. Namo aaflo̱ Nyoṅmo̱ hala-
mo̱bii le̱ anã? Nyoṅmo̱ dši moni
buo̱ bem.
34. Namo dši *moni buo̱ fo̱ le̱?
Kristo dši moni gbo, ši noni fè
no le̱, moni atẽle̱ ši hũ, ní eyo̱
Nyoṅmo̱ ninedšũrõ no̱, ni esã
†edamoo̱ mli ehãawo̱ le̱.
*K. 1. †1 Ioh. 2,1.
35. Namo aagbla wo̱ke̱ Kristo suomo̱
le̱ mli? Amanehũlũ alo tšuifã alo yiwale̱
alo hõmo̱ alo yayainyiemo̱ alo hegbeyeiwõ
alo klante?
36. Take̱ bo̱ni *aṅmã ake̱: "Ohewo̱ le̱
agbeo̱wo̱ ãhũ dšenamo̱ tũ; abuwo̱ ake̱
tòi ni ayagbeame̱." *Lal. 44,23 2 Kor. 4,11.
37. Ši kẽle̱ ene̱mei fiã mli le̱ wo̱tšõ̱o̱
moni sumo̱wo̱ le̱ no̱ wo̱yeo̱ kũnim ãhũ.
38. Edšake̱ miye̱ hewale̱ ye̱ no̱,
ake̱ gbẽle dšio wala dšio, ṅwei-
bo̱foi dšio no̱yelo̱i dšio hewale̱i
dšio, nii ni yo̱ ne̱ dšio, nii ní
baba le̱ dšio,
39. ṅwei dšio šiši dšio, alo nii
ni abo̱ le̱ amli nõkroko dšio,
ame̱nyẽṅ ame̱gbla wo̱ke̱ Nyoṅmo̱
suomo̱ ni yo̱ Kristo Iesu, wo̱-
Nuntšo̱ le̱, mli le̱ mli.

Yitšo 9.

Ano̱kwale miwieo̱ ye̱ Kristo mli, mi-
malee, ni mihenilẽ hũ yeo̱mi odase ye̱
Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ mli,
2. ake̱ mĩye ṅko̱mo̱ babaõ ni mitšui
yeo̱ dã.
3. Edšake̱ *miná ni kũle̱ adšiemi ye̱
Kristo he ake̱ musumo ye̱ minyemimei
ní dši miwekumei ye̱ helo gbe̱fãṅ le̱
anãdšiaṅ, *2 Mose 32,32.
4. mei ní dši Israelbii le̱, ní ame̱nõ
dši *biiatšõ̱mo̱ le̱ ke̱ anumnyam le̱ ke̱
kpãṅmo̱i le̱ ke̱ mlahãmo̱ le̱ ke̱ dšámo̱ le̱
ke̱ šiwõi le̱, *2 Mose 4,22 5 Mose 7,6; 14,1.
5. mei anõ ni dši tše̱mei le̱, mei amli
hũ ní Kristo tete *dše̱ ye̱ helo gbe̱fãṅ
le̱, le̱ moni dši nii fiã no̱ †Nyoṅmo̱ ní
adšõ̱o̱le̱ ke̱-yašio̱ nãno̱ le̱. Amen.
*Mat. 1. Luk. 3,23—34. †Ioh. 1,1.
6. Ši dšee ake̱ *Nyoṅmo̱ wiemo̱ le̱ efe
yaka. Edšake̱ †dšee mei ní dše̱ Israel
mli le̱ fẽ dši Israel;
*4 Mose 23,19. †Rom. 2,28.
7. ni asaṅ dšee ake̱-ni Abraham sešibii
dšiame̱ hewo̱ le̱ bii dšiame̱ fẽ, ši moṅ "mei
ní dše̱ *Isak mli le̱ aatšé̱ame̱ osešibii."
*1 Mose 21,12.
8. No dši ake̱, dšee helo nã bii le̱ dši
Nyoṅmo̱ bii, ši *šiwõ nã bii le̱ moṅ
abuo̱ ake̱ sešibii. *Gal. 4,23.
9. Edšake̱ šiwõ wiemo̱ le̱ *ne̱: "Bie̱
afi nãkplo̱ le̱ maba, ni Sara aaná binũ."
*1 Mose 18,10.
10. Ši dšee ene̱ ke̱ke̱, ši moṅ wo̱tše̱
Isak kome le̱ noṅṅ Rebeka ke̱-ná mũsũ;
1 Mose 25,21.
11. ši beni anáko afo̱ bii le̱ ni ame̱sã
ame̱tšuko nõkpakpa ko alo nõfõṅ ko le̱,
beni afe ní Nyoṅmo̱ yiṅ ní eto ye̱ halamo̱
nã le̱ amã ši,
12. ní ekadše̱ nitšumo̱i amli, ši moṅ
adše̱ moni tšé̱o̱ mo le̱, *akẽ̱le̱ ake̱: "Onu-
kpa le̱ aasúmo̱ gbekẽ le̱." *1 Mose 25,23.

13. Takę bǫni aṅmā akę: "Iakob lę, misumǫlę, ši Esau lę, minyęlę" lę. Mal. 1,2.3.

14. Bělę tė wǫǫkę̄ tēṅ? Ani Nyoṅmǫ yeǫ sane ko ní edšaa? Dabida! 5 Mose 32,4.

15. Edšakę *akę̄ Mose akę: "Moni minaãlę mǫbǫ lę, lę noṅṅ mǫbǫ mibana, ni moni mimūsūṅ tšǒǫmi hãalę lę, lę noṅṅ mimūsūṅ aatšǒmi ahā." *2 Mose 33,19.

16. Nohewǫ lę agbęnę dšee moni sumoǫ alo moni hīeǫ foi lę sane ni; ši moṅ Nyoṅmǫ ní naã mǫbǫ lę sane ní. Ef. 2,8.

17. Edšakę ṅmãlę lę *kę̄ Farao akę: "Enę noṅṅ hewǫ mitēo ši, koni madšie mihewalę kpo matšǒ yę onǫ, koni atšī migbęi tã yę šikpoṅ lę fē nǫ." *2 Mose 9,16.

18. Bělę nohewǫ lę moni esumoǫ lę, enaãlę mǫbǫ; ni moni esumoǫ hū, *ewadšeǫ etšui. *2 Mose 4,21.

19. Ši agbęnę obakę̄mi akę: Bělę mēba efaã mo mǫ? Edšakę namo aanyē eyiṅtō nã akū?

20. Ši namo dšio, bo gbomo, ni okę Nyoṅmǫ kaneǫ? Ani šǒnō lę aakę̄ moni šōlę lę akę: Mēba ošōmi nękę? Ies. 45,9.

21. Alo gbęšōlǫ bę hegbę yę sū lę nǫ, akę ekę sū ní akpǫtǫ kome lę noṅṅ eko aašō nō ko ní hīe yǫ nyam, ni ekę eko hū aašō nō ko ní hīe bę nyam?

22. Ši kę́ Nyoṅmǫ mīsumǫ akę edšie emlifū kpo etšō ni ehã ale ehe ní wa lę, ni kēlę *eṅmēǫ eyi ši babaō ehīeǫ mlifū nii ní sa fitemǫ lę; *2,4.

23. ni asaṅ kę́ *ehãa aleǫ enumnyam fãlę lę hū yę emǫbǫnalę nii ní †asã ato ahã anumnyam lę anǫ lę, meni obakę̄? *Ef. 1,8—12. †Rom. 8,29.

24. Ši nakai etšę́wǫ hū, dšee mei ní dšę Iudafoi ateṅ lę kękę, ši mei ní dšę dšeṅmãdši ateṅ lę hū.

25. Tamǫ bǫni ekę̄ yę *Hošea wolo lę mli akę: "Matšę́ moni dšee mimaṅ lę akę mimaṅ, kę moni asumǫǫlę lę akę moni asumoǫlę." *Hos. 2,25.

26. *"Ni aaba mli akę, heni akę̄amę yę akę: Dšee mimaṅ dšinye lę, dšęi noṅṅ aatšę́amę Nyoṅmǫ hīekãlǫ lę bii yę." *Hos. 2,1.

27. Ši Iesaia bo yę Israel hewǫ akę: *"Kę́ Israelbii lę ayibǫ tamǫ ṅšǫnã šia lę, mei ní †efę lę yiwala aahere. *Ies. 10,22.23. †Rom. 11,5.

28. Edšakę eegbe ewiemǫ lę nã ni eefolę kuku yę dšalę mli, edšakę sane ní afolę kuku Nuntšǫ lę aaye yę šikpoṅ lę nǫ."

29. Ni takę bǫni *Iesaia ekę̄ eto momǫ lę akę: "Efe akę tai a-Nuntšǫ lę efęę seši ko ehããwǫ kūlę, wǫtamǫ Sodoma, ni wǫtšǒmǫ tamǫ Gomora pę." *Ies. 1,9.

30. Bělę tė wǫǫkę̄ tēṅ? Akę *dšeṅmãdšiaṅbii ni edii dšalę sę lę enã dšalę, ni dši dšalę ni dšę hemǫ-kę-yeli mli lę; *10,20.

31. ši Israel moṅ, ni diǫ dšalę mla sę lę, enine šęę dšalę mla nǫ. 10,2.3.

32. Mēhewǫ ni? Edšakę amętšǒǒ hemǫ-kę-yeli nǫ amętaoo, ši moṅ tamǫ mei ní tšǒǫ nitšumǫi anǫ taoǫ. Edšakę amętęrę tęmǫtę lę;

33. takę bǫni *aṅmã akę: "Na, mikę tęmǫtę kę nanetōtōmǫ-tęsã ko mīmã ši yę Zion, ni mofēmo ní heǫ enǫ yeǫ lę ehīe gboṅ." *Ies. 8,14; 28,16. Mat. 21,42.44.

Yitšo 10.

Anyemimei, noni mitšui feǫ kę fai ní mikpaã Nyoṅmǫ mihãa Israel dši akę ahere amęyi wala.

2. Edšakę mīye amęhe odase akę amęhīe dǫǭ yę Nyoṅmǫ he moṅ, ši dšee nilē nã.

3. Edšakę ni amęlee Nyoṅmǫ dšalę lę, ši amędientšę amędšalę moṅ amętaoǫ amęṅō-mã ši hewǫ lę, amębaa amęhe ši amęhãã Nyoṅmǫ dšalę lę. 9,31.32.

4. Edšakę Kristo *dši mla lę nãgbē, ni lę dši dšalę †hã mofēmo ni heǫ yeǫ lę. *Mat. 5,17. Heb. 8,13. †Ioh. 3,18.

5. Edšakę Mose *ṅmã yę dšalę ní dšę mla mli lę hewǫ akę: "Gbomo ní yeǫ enęmei anǫ lę yi aaná wala yę mli." *3 Mose 18,5.

6. Ši bǫni dšalę ní dšę hemǫ-kę-yeli mli lę kęǫ nę: *"Kãkę̄ yę otšui mli

akẹ: Namo aakwọ kẹ-ate ṅwei?" no dši, koni eyaṅõ Kristo kẹ-kpleke ši;
*5 Mose 30,12.13.
7. alo: "Namo aakpleke ši kẹ-ate šiši-
bu lẹṅ?" no dši, koni eyaṅõ Kristo kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateṅ kẹ-ba.
8. Ši moṅ té ekẽọ tẽṅ? *"Bẹṅkẹmọ
wiemọ lẹ ebẹṅkẹo yẹ odã mli kẹ otšui mli fè;" no noṅṅ dši hemọ-kẹ-yeli wiemọ lẹ ni wọšiẹọ lẹ.
*5 Mose 30,14.
9. Ši kẹdši okẹ onābu dšadše akẹ
Iesu *dši Nuntšọ lẹ, ni ohé oye yẹ otšui mli akẹ Nyoṅmọ tēlẹ ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateṅ lẹ, aahere oyiwala.
*2 Kor. 4,5.
10. Edšakẹ tšui akẹ-heọ ayeọ
kẹ-šẹọ dšalẹ he, ni nābu akẹ-dšadšeọ kẹ-šẹọ yiwalaheremọ he.
11. Edšakẹ ṅmãlẹ lẹ kẽọ akẹ: *"Mo-
fẽmo ni heọ enọ yeọ lẹ, ehĩe gboṅ."
*Ies. 28,16.
12. Edšakẹ *srọto ko bẹ Iudanyo kẹ
Helanyo teṅ: edšakẹ Nuntšọ kome amẹfẽ amẹyọ, ni niiatšẹ hũ dšilẹ hã mei fẽ ní boọ tšẹ́olẹ lẹ.
*Bọf. 10,34; 15,9.
13. Edšakẹ *"mofẽmo ní aabo atšẹ́
Nuntšọ lẹ gbẹi lẹ, aahere eyiwala."
*Ioel 3,5.
14. Ši té aafe tẽṅ ní amẹabo amẹtšẹ́
moni amẹhekolẹ amẹyeko lẹ? ni té aafe tẽṅ ní amẹahe moni amẹnuko ehe sane lẹ amẹyeṅ? ni asaṅ té aafe tẽṅ ní amẹ-anu kẹ́ šiẹlọ ko bẹ lẹ?
15. Ni té aafe tẽṅ ní amẹašiẹ, kẹ́
atšũkoamẹ lẹ? takẹ bọni *aṅmã akẹ: "Kwẹ bọni hedšọlẹ he sanekpakpa-šiẹlọi ní šiẹọ nikpakpai lẹ anãdši yọ fẹo hã!"
*Ies. 52,7.
16. Ši kẽlẹ dšee mei fẽ bo sanekpakpa
lẹ toi. Edšakẹ Iesaia *kẽọ akẹ: "Nuntšọ, namo ehé wọsane lẹ eye?"
*Ies. 53,1.
17. Bẽlẹ *hemọ-kẹ-yeli lẹ sane
toibõ mli dšẹọ, ni sane toibõ hũ tšõọ Nyoṅmọ wiemọ lẹ nọ kẹ-baã.
*Ioh. 17,20.
18. Ši mĩkẽ akẹ: Aso nu amẹnuu?
Lẹlẹṅ akẹ *amẹgbẽ edšidše kẹ-te šikpoṅ mũ lẹ fẽ nọ, ni amẹwiemọi lẹ ešẹ dšeṅ nãgbẽhei lẹ.
*Lal. 19,5.
19. Ši mĩkẽ akẹ: Aso le Israel lee?
Mose etšṍ hĩe ekẽ akẹ: *"Mahã nyeye maṅ ní dšee maṅ ko he awuṅã; ni mikẹ maṅ ko ní lee noko aawonye mlila."
*5 Mose 32,21.
20. Ni Iesaia kẹ ekã*kẽ: "Mihã mei
ní taoomi lẹ nami, ni midšie mihe kpo mitšõ mei ní biko miši lẹ."
*Ies. 65,1.
21. Ši Israel lẹ, *ekẽamẹ akẹ: "Dã
dšenamọ migbẹọ minidšiaṅ mihãa maṅ toigbolọi kẹ sanenãdšielọi lẹ."
*Ies. 65,2.

Yĩtšo 11.

Agbẹnẹ mĩbi akẹ: Bẽlẹ *Nyoṅmọ ešẹ
emaṅ lẹ efõ? Dabida! Edšakẹ †mi hũ Israelnyo dšimi ni midšẹ Abraham seši kẹ Benyamin akutšo lẹ mli.
*Lal. 94,14. Ier. 31,37. †Fil. 3,5.
2. Nyoṅmọ šẹko emaṅ ní ele eto momo
lẹ efõko. Alo nyelee noni ṅmãlẹ lẹ *kẽ yẹ Elia yinọ lẹ? beni edamọ Nyoṅmọ hĩe ní eflọõ Israel nã akẹ:
*1 Maṅ. 19,10.14.
3. "Nuntšọ, ogbalọi lẹ, amẹgbeamẹ, ni
ofọlešãlatẹi lẹ, amẹwule amẹfĩe ši, ni efẹ mikometõ, ni amẹmĩtaomi amẹgbe."
4. Ši mẽ hetõ Nyoṅmọ hãlẹ? *"Mifẹ
hĩĩ akpei-kpawo mihã mihe ní náko kẹ amẹnakutšei akũla ši ahã Baal."
*1 Maṅ. 19,18.
5. Nakai noṅṅ kẽ ṅmẹnẹmei-bei nẹ
amli hũ efẹ meikomei *yẹ dromọ halamọ nã.
*9,27.
6. Ši kẹdši dromọ nã ni lẹ, bẽlẹ dšee
nitšumọi anã ni doṅṅ; edšakẹ no lẹ kũlẹ dromọ lẹ dšee dromọ doṅṅ.
7. Bẽlẹ té tẽṅ? *Noni Israel taoọ lẹ,
enine šẹẹ nọ; ši mei ni ahala lẹ anine šẹ nọ, ši mei ní efẹ lẹ, awadše amẹtšui.
*9,31.
8. takẹ bọni *aṅmã akẹ: "Nyoṅmọ eṅõ
wọdõiwõ mumọ ko efõ amẹnọ, hĩṅmẹii ní amẹkẹ-naa nii, kẹ toii ní amẹkẹ-nuu nii kẹ-baši ṅmẹnẹ-gbĩ-nẹ nọ."
*Ies. 29,10. 5 Mose 29,3.
9. Ni David *kẽ akẹ: "Hã amẹkplõ
lẹ atšṍ loflõdũ-ntaṅ kẹ tšõne kẹ tẹmọnõ kẹ nãdšiaṅtõ ahãamẹ;
*Lal. 69,23.24.
10. hã amẹhĩe awo duṅ, ní amẹkana
nii, ni dãnẹ ohã amẹdọ kọmõ."
11. Agbẹnẹ mĩbi akẹ: Bẽlẹ amẹtẽrẹ
koni amẹgbẽ ši? Dabida! Ši moṅ *atšṍ amẹšigbẽmọ lẹ nọ ahere dšeṅmãdši lẹ ayiwala, koni †ehã ameye awuṅã.
*Bọf. 13,46. †Rom. 10,19.

12. Ši kẹ́ amẹšigbēmọ lẹ tšǒ dše lẹ ninámọ, ni amẹnọgbọmọ lẹ hũ tšǒ dšeń-mādši aninámọ lẹ, bẽlẹ tė amẹyifálẹ lẹ aahā afe tẽń?

13. Ši nye ní nyedši dšeńmādšiańbii lẹ, mīkẹ̄nye akẹ: Gbīī abọ ni mi midši dšeńmādši abọfo lẹ mawo misúomọ lẹ hīe nyam,

14. akẹ aleenō mikẹ-ahā midšakubii lẹ aye awuńā, ni *mahere amẹteń mei-komei ayiwala lo. *1 Tim. 4,16.

15. Edšakẹ kẹ́ amẹšẹrẹmọ-kẹ-fiemọ lẹ dši dšeń kpātāmọ lẹ, bẽlẹ amẹheremọ lẹ, ani dšee wala ní dšẹ gbohīī ateń ni?

16. Ši kẹdši kaka lẹ yẹ krońkroń lẹ, bẽlẹ nakai māsui lẹ fẽ hũ yọ; ni kẹ́ tšošišifā lẹ yẹ krońkroń lẹ, bẽlẹ nakai nidši lẹ hũ yọ.

17. Ši kẹdši akũmọ tšonidši lẹ ekomei, ni abatẹo bo ni odši *ńāńmũtšo lẹ yẹ amẹnādšiań, ni oná mũtšo lẹ šišifā lẹ kẹ emlinu lẹ eko lẹ, *Ef. 2,11—14.19

18. kāfā yẹ nidši lẹ anọ; ši kẹdši ofā yẹ amẹnọ lẹ, na, dšee bo ohīe šišifā lẹ, ši šišifā lẹ mоń hīe bo. Ioh. 4,22.

19. Agbẹnẹ ekolẹ ookẹ̄ akẹ: Kũmọ akũmọ nidši lẹ, beni afe ni atẹomi awo tšo lẹ mli.

20. Odšogbāń! hé ní amẹhee amẹyee hewọ akũmọamẹ; ni bo lẹ, hemọ-kẹ-yeli okẹ-damọ ši lẹ. Oyitšo akakā oyisẹ, ši moń še ohe gbeyei;

21. edšakẹ, kẹ́ Nyońmọ ebāā tšo lẹ dientšẹ nidši lẹ ayi lẹ, ekolẹ bo hũ ebāń oyi.

22. Nohewọ lẹ kwẹmọ Nyońmọ mlihīlẹ kẹ esanewalẹ lẹ fẽ: esane wa yẹ mei ní egbē ši lẹ anọ, ši bo lẹ, emli hī yẹ onọ, *kẹ-dši ohī emlihīlẹ lẹ mli lẹ; kẹ́ dšee nakai lẹ, bo hũ aafoō asẹ́ afō. *Ioh. 15,24. Heb. 3,14.

23. Ni amẹ hũ, kẹdši amẹhīee hé ní amẹhee amẹyee lẹ mli lẹ, aatẹoamẹ awo mli ekoń; edšakẹ Nyońmọ aanyē atẹoamẹ awo mli. 2 Kor. 3,16.

24. Edšakẹ, kẹdši bo lẹ, fo afoō yẹ tšo ni dši ńāńmũtšo yẹ bọ̄su nā lẹ he, ni atẹo bo awo mũtšo kpakpa lẹ mli, noni afọọ femọ lẹ, menẹmei ní dši tšo lẹ dientšẹ nidši lẹ, aso atẹońamẹ awoń amẹdientšẹ amẹmũtšo lẹ mli āhũ?

25. Edšakẹ misumọọ akẹ mašiunye nẹkẹ tẽmọsane nẹ nọ, anyemimei, koni nyekabu nyehe olẽtei, akẹ: wadšemọ awadše Israel fā-kẹ-fā *kẹ-yaši beyinọ ní dšeńmādši lẹ ayifálẹ lẹ aaba mli, *Luk. 21,24. Ioh. 10,16

26. ni no dāni *aahere Israel fẽ yi-wala, takẹ bọni ańmā lẹ akẹ: †"Dšielọ lẹ aadšẹ Zion aba ni eebadšie Iakob he nōšafemọ lẹ ešẹ efō;
*Mat. 23,39. †Ies. 59,20; 27,9. Lal 14,7.

27. ni *enẹ dši mikẹamẹ teń kpāńmọ lẹ, akẹ madšie amẹhe ešai lẹ kẹ-ate."
*Ier. 31,33.34.

28. Yẹ sanekpakpa lẹ gbẹfāń lẹ he-nyẹlọi dšiamẹ yẹ nyehewọ; ši yẹ halamọ lẹ gbẹfāń lẹ asumoọamẹ yẹ tšẹmei lẹ ahewọ.

29. Edšakẹ Nyońmọ faa ehe yẹ edro-mọnii lẹ kẹ etšẹ̄mọ lẹ he.

30. Edšakẹ takẹ bọni sá lẹ nye hũ nyeboo Nyońmọ toi, ši agbẹnẹ ananye mọbọ yẹ amẹtoigbẽle lẹ hewọ lẹ,

31. nakai nońń kẽ amẹ hũ amẹtoi gbo, koni, bọni ananye mọbọ lẹ, amẹ hũ anaamẹ mọbọ.

32. Edšakẹ *Nyońmọ eńámọ mei fẽ ayi ewo toigbẽle mli, beni afe ní ena †amẹfẽ mọbọ.
*Gal. 3,22. †1 Tim. 2,4.

33. Ō, bọni Nyońmọ *nifálẹ kẹ ńā kẹ nilẽ mli kwọ hā nẹ! Ekodšomọi lẹ anyẽẽ šiši ana, ni egbẹi lẹ hũ anyẽẽ sẹ mò adša!
*2,33; 10,12. Ies. 45,15.

34. Edšakẹ *namo le Nuntšọ lẹ dīẽńmọ lẹ, alo namo ewolẹ ńā pẽń?
*Ies. 40,13. Hiob 15,8. Ier. 23,18. 1 Kor. 2,16

35. Alo namo etšǒ hīe ehālẹ noko, ni kũlẹ aatolẹ nādšiań?

36. Edšakẹ edeń nii fẽ dšẹ, ni enọ amẹtšǒ kẹ-ba, ni lẹ nońń amẹyọ amẹhā. Aańō anumnyam ahālẹ kẹ-ya nānọ! Amen.

Yītšo 12.

Nohewọ lẹ, anyemimei, mikẹ Nyońmọ mlitšōlẹi mikpanye fāi, akẹ nyeńō *nye-gbomotšei lẹ nyedamọ ši akẹ afọle ní

hīe kă ní he tše ni sa Nyoṅmo̱ hīe ní
nyedšámo̱ le̱ afe mumo̱ṅ dšámo̱.
* 6,13. 1 Pet. 2,5.
2. Ni nyedšeṅba akatamo̱ dšeṅbii
adšeṅba, ši moṅ *nyeke̱ nyedſĕṅmo̱ ni
etšṓ ehē le̱ atšakea nyehe, koni nyeyo
nii ní † dši Nyoṅmo̱ suomo̱nānii kpakpai
ni sa ehīe dšogbāṅ ni hī ke̱-wula ši le̱.
* Ef. 4,23. † Ef. 5,10.17.
3. Ši mike̱ dromo̱ ní aṅō-dromi le̱
mīkē̱ nyeteṅ mofĕmo ake̱, ekabu le̱dientše̱
ehe tūtu fè bo̱ni sa ake̱ ebuo̱ ehe; ši
moṅ edſĕṅ hīešikāmo̱ dſĕṅmo̱, mofĕmo
le̱ take̱ bo̱ni *Nyoṅmo̱ esusu hemo̱-ke̱-
yeli susumo̱ ehāle̱ le̱. * 1 Kor. 12,11. Ef. 4,7.
4. Edšake̱ take̱ bo̱ noṅṅ ní gbomotšo
kome he le̱ wo̱ye̱ henii pī, ši henii le̱
fĕ tšuu nitšumo̱ kome le̱, 1 Kor. 12,12.
5. nakai noṅṅ wo̱yi pī ne̱ gbomotšo
kome dšiwo̱ ye̱ Kristo mli, ni wo̱teṅ
mofĕmo le̱ enanyo-henō dšile̱;
1 Kor. 12,27. Ef. 4,25.
6. ni dromo̱ ní aṅō-hāwo̱ le̱ nā le̱
wo̱teṅ mofĕmo ye̱ dromo̱kēnii sro̱toi
sro̱toi: 1 Kor. 12,4.
7. ke̱dši gbale̱ ni le̱, hā ní egba ye̱
hemo̱-ke̱-yeli susumo̱ le̱ nā; ke̱dši súomo̱
ni le̱, hā ehīe súomo̱ le̱ noṅṅ mli; ké̱
tšōlo̱ dši mo le̱, hā ehīe nitšōmo̱ le̱ mli;
1 Pet. 4,10.11.
8. moni wieo̱ tšōo̱ mei le̱, ehīe wiemo̱-
ke̱-tšōmo̱ le̱ mli; *moni dšaä nii hā mei
le̱, efe ke̱ tšui kro̱ṅṅ; moni yeo̱ onu-
kpa le̱, ebo̱ mo̱deṅ; moni naä mo̱bo̱ le̱,
efe † ke̱ tšuidšūrō. * Mat. 6,3. † 2 Kor. 8,2; 9,7.
9. *Suomo̱ le̱ osato akahī mli. † Nyehīa
efōṅ kwrā; nyekpe̱te̱a ekpakpa he;
* 1 Tim 1,5. † Amos 5,15.
10. nyeke̱ *nyemimei asuomo̱ asumo̱-
sumo̱a nyehe; mofĕmo ke̱ † wō ahā enanyo
tšutšu. * 2 Pet. 1,7. † Fil. 2,3.
11. Nyemo̱deṅbō̱ le̱ nā akabaä ši; nye-
mumo̱ le̱ he *ado̱a la; nyesúmo̱a Nuntšo̱ le̱.
* Kpods. 3,15.
12. Nyenyáa ye̱ hīeno̱kāmo̱ mli;
nyemīaä nyehīe ye̱ amanehūlū mli;
*nyehīea so̱lemo̱ mli dā. * 1 Tes. 5,17.
13. Meikroṅkroṅi le̱ ahīa le̱ ahīanye hū;
*nyebo̱a gbo̱femo̱ he mo̱deṅ. * Heb. 13,2.
14. Nyedšō̱a mei ní waänye yi le̱,
nyedšō̱a ni nyekalomo̱a.
Mat. 5,44. 1 Kor. 4,12. Bof. 7,60.

15. Nyeke̱ mei ní nyáa le̱ anyáa,
ni *nyeke̱ mei ni fóo̱ le̱ afóa.
* Lal. 35,13.
16. Nyedſĕṅa nyehewo̱ *dſĕṅmo̱ ko̱me;
nyekadſĕṅa nii wudši, ši moṅ nyeke̱
hešibalo̱i le̱ abaä nyehe ši. † Nyekabua
nyehe ake̱ nilelo̱i. * 15,5. † Ies. 5,21.
17. *Nyekaṅōa efōṅ nyetoa mo̱komoko
efōṅ nādšiaṅ; nyedſĕṅa noni yo̱ fe̱o no̱
nyetoa ye̱ gbomei fĕ hīe. * 1 Tes. 5,15.
18. Ké̱ aaho le̱ nyegbe̱fāṅ le̱, nyeke̱
gbomei fĕ ahīa ši ye̱ hedšo̱le̱ mli.
Mar. 9,50. Heb. 12,14.
19. Suolo̱i, *nyekato̱a nyedientše̱ nyehe
owele, ši moṅ nyeṅmĕa mlifū le̱ gbe̱;
edšake̱ † aṅmā ake̱: "Minō dši oweletō̱,
mi mato nādšiaṅ, Nuntšo̱ le̱ kē̱."
* 3 Mose 19,18. Mat. 5,39. † 5 Mose 32,35.
20. Nohewo̱ le̱, ke̱dši *hōmo̱ mīye
ohenye̱lo̱ le̱, hāle̱ nii eye; ke̱dši kūmai
mīyele̱ le̱, hāle̱ nu enu; edšake̱ ké̱ ofe
nakai le̱, oobua ṅāi ke̱ la nā oſie eyiteṅ.
* Abe̱i 25,21.22. Mat. 5,44.
21. Kāhā efōṅ mīye ono̱ kūnim, ši moṅ
oke̱ ekpakpafemo̱ aye efōṅ no̱ kūnim.

Yītšo 13.

Mofĕmo aba ehe ši ahā hegbe̱i
ní yeo̱ no̱ le̱. Edšake̱ hegbe̱ ko be̱
ni dše̱e̱ Nyoṅmo̱ ṅō; ši hegbe̱i ni
yo̱ le̱, Nyoṅmo̱ to.
Tit. 3,1. Ioh. 19,11. Abe̱i 8,15.
2. Nohewo̱ le̱ mofĕmo ni kūo̱ hegbe̱
le̱ nā le̱, Nyoṅmo̱ gbe̱dšiano̱tō le̱ eteo̱
eši ewoo̱; ni mei ni teo̱ ši nakai le̱
aaná ame̱kodšomo̱.
3. Edšake̱ lumei le̱ dšee nitšumo̱i
kpakpai ahe gbeyei ame̱woo̱, ši nitšumo̱i
fōdši moṅ. Ši ke̱dši osumoo̱ hegbe̱ le̱ gbe-
yeišemo̱ le̱, femo̱ ekpakpa, ni ooná yi-
dšiemo̱ ye̱ edeṅ; 1 Pet. 2,13.14.
4. edšake̱ *Nyoṅmo̱ súolo̱ dšile̱ ye̱
ohewo̱, koni ahī ahāo. Ši ke̱dši ofe noni
dši efōṅ le̱, še gbeyei! edšake̱ dšee yaka
ehīe tši le̱; ši edši Nyoṅmo̱ súolo̱ ni ke̱
mlifū to̱ō̱ owele ye̱ moni tšuo̱ nifōdšianii
le̱ no̱. * Lal. 82,6.
5. Nohewo̱ le̱ sa ake̱ abaä he ši, dšee
ye̱ mlifū le̱ ke̱ke̱ hewo̱, ši moṅ henilē
hewo̱ hū.
6. Ene̱hewo̱ ni nyetšūo̱ onīa hū le̱;

edšakẹ Nyoṅmọ tšũdši dšiamẹ, ni nẹkẹ
súomọ nẹ noṅṅ he amẹyọ.
7. Nohewọ lẹ, bọni dši mofẽmo gbẹnã
lẹ, nyefea nyehãalẹ: Mo gbẹfãṅ ni dši
onĩa lẹ, nyetšũa onĩa; mo nõ ni dši ntõ
lẹ, ntõ; mo nõ ni dši gbeyeišemọ lẹ,
gbeyeišemọ; mo nõ ni dši wõ lẹ, wõ.
Mat. 22,21.
8. Nyekahĩea mokomoko nyómọ, akẹ
dša suomọ ni nyekẹ-asumọ nyehe lẹ;
edšakẹ *moni sumoọ enanyo lẹ, eye mla
lẹ nọ pẹ; *Gal. 5,14. 1 Tim. 1,5.
9. edšakẹ noni *akẽ akẹ: "Kãbọ
adfamaṅ! kãgbe gbomo! kãdšu! kãye
amale odase! ohĩe akakõ noko nọ!" ni
kẹ́ kitã kroko hũ yẹ lẹ, fẽ họ nẹkẹ
wiemọ nẹ ni dši: †"Suomọ onanyo takẹ
bọni osumoọ bodientšẹ ohe" lẹ mli.
*2 Mose 20,13—17. †3 Mose 19,18.
10. Suomọ *efee enanyo efõṅ ko,
hewọ lẹ †suomọ pẹ dši mla lẹ
nọyeli. *1 Kor. 13,4. †Mat. 22,40.
11. Ni enẹ hũ, akẹ noni wọle be lẹ
akẹ agbẹnẹ ṅmlẹtfã ni wọkẹ-ate ši kẹ-
adšẹ wọ mli lẹ ešẹ; edšakẹ agbẹnẹ wọyi-
walaheremọ lẹ ebẹṅkẹ fẽ tšutšu beni
wọhe wọye lẹ. Ef. 5,14. 1 Tes. 5,6.7.
12. Nyõṅ lẹ eho etã, *ni dšetšẹremọ
ebẹṅkẹ: nohewọ lẹ †nyehãa wọdšiea duṅ
mli nitšumọi lẹ wọfiea, ni wọwo la
tawũnii lẹ. *1 Ioh. 2,8. †Ef. 5,11.
13. Nyehãa wọbaã wọdšeṅ fẹfẹo bọni
sa fane, *dšee yẹ yakayaka-fẹmọ kẹ
dãtọ̃ mli; dšee adfamaṅbọ̃ kẹ nyenyeṅ-
tfibọ̃ mli, dšee béi kẹ awuṅãyeli mli;
*Luk. 21,34. Ef. 5,18.
14. ši moṅ *nyewoa Nuntšọ Iesu Kristo,
ni nyekahãa helo lẹ nọdfẽṅmọ lẹ mitšõ
helo lẹ sẹdĩ. *Gal. 3,27.

Yitšo 14.

Ši moni egbede yẹ hemọ-kẹ-yeli mli
lẹ nyeherealẹ atũ; ši nyekabua susumọi
atẽṅ. 15,1. 1 Kor. 8,9.
2. Móko yẹ hemọ-kẹ-yeli ni ekẹ-yeọ
nii fẽ; ši moni egbede lẹ, fie kẹkẹ eyeọ.
1 Mose 1,29; 9,3.
3. Moni yeọ lẹ akagbe moni yee lẹ
he guọ, ni moni yee lẹ akakodšo moni
yeọ lẹ; edšakẹ Nyoṅmọ eṅõlẹ. Kol. 2,16.
4. Bo lẹ, namo dšio ni okodšoọ mo-
kroko wenũ? Lẹdientšẹ enuntšọ edamoọ
ši lo egbẽọ ši ehãa; ši aahã edamọ ši,
edšakẹ Nyoṅmọ yẹ hewalẹ ni eehã edamọ
ši. Mat. 7,1. Iak. 4,11.12.
5. Moko buọ gbĩ fè gbĩ, ni moko hũ
buọ gbĩ-fẽ-gbĩ pẹpẽpẹ. Hã mofẽmo anã
lẹdientšẹ edfẽṅmọ lẹ nọ hewalẹ. Gal. 4,10.
6. Moni buọ gbĩ lẹ, Nuntšọ lẹ ebuọ
ehãa; ni moni ebuu gbĩ lẹ, Nuntšọ lẹ
hũ ebuu ehãã. Moni yeọ nii lẹ, Nuntšọ
lẹ eyeọ ehãa, edšakẹ edaã Nyoṅmọ ši;
ni moni yee nii lẹ, Nuntšọ lẹ eyee nii
ehãã, ni edaã Nyoṅmọ ši hũ.
7. Edšakẹ wọteṅ moko hĩe kãã
hãã lẹdientšẹ ehe, ni moko gboo
hũ ehãã lẹdientšẹ ehe.
8. Ši kẹdši wọhĩe kã lẹ, Nuntšọ
lẹ wọhĩe kã wọhã; ni kẹdši wọ-
gboi hũ, Nuntšọ lẹ wọgboiọ
wọhãa. Nohewọ lẹ wọhĩe kã dšio,
wọgboi dšio, Nuntšọ lẹ nii dšiwọ.
Gal. 2,20. 1 Tes. 5,10.
9. Edšakẹ enẹhewọ Kristo gbo
ni ete ši ni ehĩe kã, beni afe ni
etšõ gbohĩĩ kẹ hĩekãlọi fẽ a-Nun-
tšọ.
10. Ši bo lẹ, mẽba okodšoọ onyemi?
Alo bo hũ, mẽba ogbeọ onyemi he guọ?
Edšakẹ *wọfẽ wọbadamọ Kristo kodšo-
mọsẽi lẹ hĩe.
*Bọf. 17,31. Mat. 25,31.32. 2 Kor. 5,10.
11. Edšakẹ *aṅmã akẹ: "Nuntšọ lẹ kẽ:
Akẹ noni mi mihĩe kã nẹ, nakutšo-fẽ-
nakutšo aakotomi, ni lilẹi-fẽ-lilẹi aadša-
dše Nyoṅmọ atšõ." *Ies. 45,23. Fil. 2,10.11.
12. Bẽlẹ nohewọ lẹ wọteṅ mofẽmo
babu lẹdientšẹ ehe akontã ehã Nyoṅmọ.
Gal. 6,5.
13. Nohewọ lẹ nyekahãa wọkodšokodšoa
wọhe doṅṅ; ši enẹ moṅ nyekodšoa, akẹ
moko akato tẹmọnõ ko lo pãmpi ko ehã
enyemi.
14. Mile ni misá miyẹ hewalẹ yẹ nọ
yẹ Nuntšọ Iesu mli, akẹ *nokonoko bẹ
ni lẹdientšẹ edši bulemọnõ, dša moni
buọ noko akẹ bulemọnõ ni lẹ, lẹ etšóọ
bulemọnõ ehãa; *Mat. 15,11. Bọf. 10,15. Tit. 1,15.
15. ši kẹ́ niyenii ko hewọ ni ohãa
onyemi yeọ ṅkẹmọ lẹ, bẽlẹ dšee suomọ
nã obaã odšeṅ yẹ lẹ doṅṅ; *okẹ oniyenii

lẹ akakpātā monẹ ní Kristo gbo hālẹ lẹ hīe. * 1 Kor. 8,11—13.
16. Nohewọ lẹ nyekahāa awiea nyenō-kpakpa lẹ he efōn. Tit. 2,5.
17. Edšakẹ Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ dšee niyeli kẹ numọ ni, ši moṅ dšalẹ kẹ hedšọlẹ kẹ Mumọ kroṅ-kroṅ mli mīšẹ ni; Luk. 17,20.
18. edšakẹ moni súmọọ Kristo yẹ enẹmei amli lẹ, Nyoṅmọ náa ehe tšuidšūrō ni esa gbomei ahīe hū.
19. Nohewọ lẹ agbẹnẹ nyehāa wọtiua hedšọlẹ nibii kẹ nibii ní wọkẹ-ahā wọ-nanemei anane amō ši moṅ. 12,18; 15,2
20. Kāfite Nyoṅmọ nitšumọ lẹ yẹ niyenii ko hewọ. *Nibii fē he tše moṅ nẹ, ši kēlẹ edši efōn hā gbomo ni yeọ ekẹ-toọ pāmpi lẹ. * K. 14.
21. Ehī akẹ oyee lō ni asaṅ onuu wein lo noko ni aato onyemi pāmpi lo aahā enane atōtō alo enidšiaṅ aadše wui yẹ mli. 1 Kor. 8,13.
22. Bo lẹ oyẹ hemọ-kẹ-yeli? okẹ-to ohā bodientšẹ ohe yẹ Nyoṅmọ hīe; adšọ̄ moni ekodšoo lẹdientšẹ ehe yẹ noni ebuọ akẹ ehī lẹ mli lẹ.
23. Ši moni yiṅ etēēlẹ lẹ, kẹdši eye lẹ, eye fọ, edšakẹ edšẹẹ hemọ-kẹ-yeli mli; ni nofēno ní dšẹẹ hemọ-kẹ-yeli mli lẹ, eša ni. Tit. 1,15.

Yitšo 15.

Ši wọ mei ní wọyọ hewalẹ lẹ, esa akẹ wọkpeọ mei ni bẹ hewalẹ lẹ kẹ amẹgbọdšọmọi lẹ, ni wọhe akasa wọdien-tšẹ wọhīe. 14,1.
2. Wọteṅ mofēmo asa enanyo hīe, koni ahī ahālẹ ní enane amō ši. 1 Kor. 9,19; 10,24.33.
3. Edšakẹ Kristo hū hāā ehe asa ehīe; ši moṅ takẹ bọni *aṅmā lẹ: "Mei ni bọọ̄o ahora lẹ ahorabọ̄i lẹ ebakā minọ." * Lal 69,10.
4. Edšakẹ nibii abọ ní aṅmā ato momo lẹ, wọdientšẹ wọhe nitšōmọ hewọ aṅmā ato lẹ, koni wọkẹ tšuišiṅmē kẹ ṅmālẹi lẹ amli mīšẹdšemọ lẹ aná hīenọkāmọ. 4,23.24. 1 Kor. 10,11.
5. Ši tšuišiṅmē kẹ mīšẹdšemọ Nyoṅmọ lẹ ahā *nyená dfēṅmọ kome yẹ nyeteṅ tamọ Kristo Iesu; * Fil. 3,16.
6. koni nyekẹ dfēṅmọ kome kẹ nābu kome awo Nyoṅmọ kẹ wọ-Nuntšọ Iesu Kristo tšẹ lẹ hīe nyam.
7. Nohewọ lẹ nyeherehereа nyehe, takẹ bọni Kristo eherenye kẹ-ba Nyoṅmọ anumnyam lẹ mli lẹ.
8. Ši mīkē akẹ Iesu Kristo tšō̄ *súolọ ehā ketiafō lẹ yẹ Nyoṅmọ anọkwale lẹ hewọ, koni ekẹ-mā †šiwōi ní awo tšẹ-mei lẹ anọ mī; * Mat. 15,24. † Bọf. 3,25.
9. ši dšeṅmādši lẹ aawo Nyoṅmọ hīe nyam yẹ *mọbọnalẹ hewọ, takẹ bọni †aṅmā lẹ akẹ: "Enẹhewọ lẹ madšie oyi yẹ dšeṅmādši ateṅ, ni matšī ogbẹi atā mala." * 11,30. † Lal. 18,50.
10. Ni esā *ekē: "Nye dšeṅmādši, nyekẹ emaṅ lẹ mli aflianye!" * 5 Mose 32,43.
11. Ni asaṅ: "Nyedšiea Nuntšọ lẹ yi, nye dšeṅmādši fē, ni nyekafoalẹ, nye mādši fē!" Lal. 117,1.
12. Ni asaṅ *Iesaia kē akẹ: "Išai †šišifā lẹ aaba, mo hū ní aate ši koni ebaye dšeṅmādši lẹ anọ lẹ; lẹ enọ dšeṅ-mādši lẹ aaṅō amẹhīe amẹfō." * Ies. 11,10. † Kpods. 5,5.
13. Ši nọhīekāmọ Nyoṅmọ lẹ kẹ mīšẹ kẹ hedšọlẹ fē awonye obōbōbō yẹ hemọ-kẹ-yeli mli, koni nyená hīenọkāmọ ní ateke nọ yẹ Mumọ kroṅkroṅ hewalẹ mli.
14. Ši midientšẹ hū miyẹ hewalẹ yẹ nọ yẹ nyehewọ, akẹ nyedientšẹ tete nyeyimọ obōbōbō kẹ mlihīlẹ; ni nilē fē eyimọnye tọ́, ni nyenyēọ nyewieọ nyetšọ̄ọ nyehe hū.
15. Ši, anyemimei, mikẹ ekā pī ṅmlā sādši nẹ ekomei mihānye, koni maṅō-kainye yẹ *dromọ ni Nyoṅmọ eṅō-hāmi lẹ hewọ; * 1,5; 12,3
16. koni mitšō̄ Iesu Kristo *súolọ mihā dšeṅmādši lẹ, ní †mitšu Nyoṅmọ sane-kpakpa lẹ he osọfonitšumọ lẹ, ni dšeṅ-mādši lẹ atšō̄mọ afọle ní sa ehīe dšogbāṅ ní atšū he yẹ Mumọ kroṅkroṅ mli. * 11,13. † Fil. 2,17.
17. Nohewọ lẹ miyẹ fānii yẹ Kristo Iesu mli yẹ Nyoṅmọ gbẹfāṅnii lẹ amli;
18. edšakẹ mikaṅ akẹ mawie noko akẹ dša *noni Kristo tšō̄ minọ etšu ehā dšeṅmādši †atoibō, yẹ wiemọ kẹ nifemọ-nii amli, * 2 Kor. 3,5. † Rom. 1,5.

19. yę *okadii kę nakpęnii ahewalę mli,
yę Nyoṅmọ Mumọ hewalę mli; bọni fe
ni midšę Ierusalem mibọle ši ahũ kę-
yaši Ilirikum ni mišię Kristo sanekpakpa
lę migbe nã. *Mar. 16,17.
20. Noni mikę-to mihĩe titri dši akę,
heni atšĩko Kristo gbęi atã yę lę, dšęi
madšadše sanekpakpa lę yę, beni afe ni
mikayatfa mokroko šišitõ nọ;
2 Kor. 10,15.16.
21. ši moṅ takę bọni *aṅmã lę akę:
"Mei ní adšadšeko ehe sane ko atšõkoamę
lę, amęana, ni mei ní nuko lę, amęanu
šiši." *Ies. 52,15.
22. Enę noṅṅ etšĩmi gbę ãhũ ni mibako
nyeṅõ lę. 1,13.
23. Ši agbęnę noni mibę gbę yę bię
niiaṅ doṅṅ, ni misã midše afii pĩ *mĩtao
akę mibaã nyeṅõ hewọ lę, *1,10.11.
24. befẽbe ní mafã gbę kę-ate Spania
lę, maba nyeṅõ; edšakę mihĩe kã nọ,
akę, kę́ matšõ dšęigbę lę, mabakwę nyehĩe,
koni, kędši miná mĩšę fiõ yę nyeṅõ tfem
lę, *nyeyadšiemi gbę kę-ya dšęi.
*1 Kor. 16,6.
25. Ši agbęnę lę mifã gbę kę-mĩya
Ierusalem, ni miyasúmọ kroṅkroṅbii lę dã.
Bọf. 18,21; 19,21; 20,22
26. Edšakę Makedonia kę Akaia fẽ
kę tšuidšũrõ etšũ onia ko amęyahã
kroṅkroṅbii ní yọ Ierusalem lę ateṅ
ohĩafoi lę. 1 Kor. 16,1. 2 Kor. 8,1—4; 9,2.12.
27. Tšuidšũrõ nã amęfe yę lęlęṅ moṅ;
ši asaṅ amęhĩeamę nyõmọ. Edšakę kę́
dšeṅmãdši lę *ená amę-mumọṅ-nikpakpai
lę eko lę, bẽlę sa akę amę hũ amękę
helo-nikpakpai lę eko asúmọamę.
*9,4. 1 Kor. 9,11.
28. Nohewọ lę, kę́ miná migbe enę nã
ni misọo nękę yibii nę anã mihãamę lę,
mabatšõ nyeṅõ kę-ya Spania.
29. Ni mile akę, kę́ miba nyeṅõ lę,
Kristo sanekpakpa lę dšõmọ fálę lę mli
maba yę. 1,11.
30. Ši mĩkpanye fai, anyemimei, yę
wọ-Nuntšọ Iesu Kristo hewọ kę mumọ
lę suomọ lę hewọ, *akę nyefata mihe
kę-ple yę nyesọlemọi ni nyesọlęọ nye-
hãami yę Nyoṅmọ hĩe lę amli,
*2 Kor. 1,11. Fil. 1,27. 2 Tes. 3,1.
31. koni adšiemi yę toigbọlọi ní yọ
Iudea lę adeṅ, ni misúomọ ní miyasúmọ
yę Ierusalem lę asa meikroṅkroṅi lę ahĩe
dšogbãṅ;
32. koni, yę Nyoṅmọ suomọ nã lę, mikę
mĩšę aba nyeṅõ, ni mabawo mitšui yę
nyeṅõ.
33. Hedšọlę Nyoṅmọ lę kę nyefẽ ahĩ
ši! Amen. 16,20.

Yitšo 16.

Ši mĩdšie wọnyemiyõ Foibe ní dši
Kenkrea asafo lę súolọ lę yi mahãnye,
2. koni nyeherelę hĩemẽ yę Nuntšọ
lę mli, bọni sa meikroṅkroṅi lę, ní nye-
fata ehe yę nitšumọ-fẽ-nitšumọ ni nyehe
hĩaãlę yę mli lęṅ; edšakę lędientšę hũ,
edši mei pĩ kę midientšę hũ mihefatalọ.
3. Nyeṅãa *Priska kę Akwila, ní dši
minanemei-nitšulọi yę Kristo Iesu mli
lę, nyehãami, *Bọf. 18,2.26.
4. mei ni kę amęhe wo gbẽle mlí yę
miyiwala hewọ, ní dšee mi kękę midaãamę
ši, ši moṅ dšeṅmãdši lę amli asafoi lę
fẽ hũ daãamę ši lę.
5. Nyeṅãa asafo ní yọ amęwe lę hũ.
Nyeṅãa misuolę Epaineto ní dši mo
kleṅkleṅ ni dšę Asia ni kę ehe hã
Kristo lę. 1 Kor. 16,19.15.
6. Nyeṅãa Maria ní gba ehe nã pĩ
yę wọhewọ lę.
7. Nyeṅãa Androniko kę Iunia, miwe-
kumei ni awomi kęamę tšũṅ, ní amęyọ
gbęi yę *bọfoi lę ateṅ ni amętšõ mihĩe
yę Kristo mli lę. *2 Kor. 8,23.
8. Nyeṅãa Amplia moni misumọọ yę
Nuntšọ lę mli lę.
9. Nyeṅãa Urbano ní dši wọnanyo-
nitšulọ yę Kristo mli lę, kę misuolę
Staki.
10. Nyeṅãa Apele moni he emõ ši yę
Kristo mli lę. Nyeṅãa mei ní dšę
Aristobulo šiabii lę ateṅ lę.
11. Nyeṅãa miwekunyo Herodion lę.
Nyeṅãa mei ni dšę Narkiso šiabii lę
ateṅ ní amęyọ Nuntšọ lę mli lę.
12. Nyeṅãa Trifaina kę Trifosa ní bọọ̃
mọdeṅ yę Nuntšọ lę mli lę. Nyeṅãa Persi
moni asumọọ ní etšu nii pĩ yę Nuntšọ
lę mli lę.

13. Nyeñãa *Rufo moni ahalale̱ ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli le̱, ke̱ mikele̱ fẽ nye le̱. * Mar. 15,21.

14. Nyeñãa Asinkrito, Flegon, Herma, Patroba, Herme ke̱ nyemimei ni ke̱ame̱ yo̱ le̱.

15. Nyeñãa Filologo ke̱ Iulia, Nerea ke̱ enyemiyõ le̱, ke̱ Olimpa ke̱ meikroñkroñi le̱ ni ke̱ame̱ yo̱ le̱ fẽ.

16. Nyeke̱ nãfo̱mo̱ kroñkroñ añãñãa nyehe. Kristo asafoi le̱ fẽ mĩbinye. 1 Kor. 16,20.

17. Ši, anyemimei, mĩkpanye fai ni nyehĩe akã mei ni dšeo̱ tšõmo̱ ni nyekase le̱ se̱ ni ame̱ke̱ mligblamo̱i ke̱ pãmpitõ baã le̱ ahe, ni nyetši nyehe ke̱-dše̱ ame̱he. Mat. 7,15. Tit. 3,10.

18. Edšake̱ mei ni yo̱ ne̱ke̱ le̱, dšee wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo ame̱súmoo̱, ši moñ ame̱dientše̱ *ame̱mũsũ; ni ame̱ke̱ †nãñõmo̱ ke̱ nãdo̱ko̱mo̱ wiemo̱i lakaã mei ni lee efõñ le̱ atšui. * Fil. 3,19. † Ezek. 13,18. Kol. 2,4.

19. Ši nye le̱ *nyetoibõ le̱ mei fẽ enu he; nohewo̱ le̱ mina nyehe mĩše̱; ši mĩsumo̱ ake̱ nyefe nyehe †nilelo̱i ye̱ ekpakpa gbe̱fãñ; ši efõñ gbe̱fãñ le̱, mei ni lee noko. * 1,8. † 1 Kor. 14,20.

20. Ši etšeñ ni *hedšo̱le̱ Nyoñmo̱ le̱ aanãnã satan no̱ kwrã ye̱ nyenãdši ašiši. Wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo dromo̱ le̱ ke̱nye ahĩ ši! * 15,33.

21. Minanyo-nitšulo̱ *Timoteo ke̱ miwekumei Lukio ke̱ Iason ke̱ Sosipatre mĩbinye. * Bo̱f. 16,1.2; 19,22; 20,4. Fil. 2,19.

22. Mi Tertio hũ ni miñmã ne̱ke̱ wolo ne̱, mĩbinye ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli.

23. *Gaio ni dši mike̱ asafo le̱ fẽ šĩatše̱ le̱ mĩbinye. †Erasto ni dši mañšika-tolo̱ le̱, ke̱ wo̱nyemi Kwarto mĩbinye. * 1 Kor. 1,14. † Bo̱f. 19,22.

24. Wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo dromo̱ le̱ ke̱nye fẽ ahĩ ši! Amen.

25. Ši moni aanyẽ ahã nyefĩ ši šĩñ ye̱ misanekpakpa le̱ ke̱ Iesu Kristo šie̱mo̱ le̱ nã, ye̱ *tẽmo̱sane ni añõ-tẽ †ke̱-dše̱ nãno̱ bẽbe le̱ kpodšiemo̱ nã, * Ef. 1,9. † Ef. 3,5.9.

26. noni agbe̱ne̱ *adšie atšõ fañ ye̱ nãno̱-Nyoñmo̱ le̱ kitã nã, ni atšõ gbalo̱i le̱ añmãle̱i le̱ ano̱ atšĩ tã atšõ dšeñmãdši le̱ fẽ koni †ame̱bo hemo̱-ke̱-yeli le̱ toi: * 2 Tim. 1,10. † Rom. 1,5.

27. le̱ Nyoñmo̱ ni dši *nilelo̱ kometõ le̱, añõ anumnyam ahãle̱ ye̱ Iesu Kristo mli ke̱-yaši nãno̱! Amen. * 1 Tim. 1,17. Iuda 25.

(Adše̱ Korinto añmã amãdše Romabii ke̱-tšõ Foibe moni dši Kenkrea asafo le̱ súolo̱ le̱ no̱.)

KORINTOBII
A-KLEṄKLEṄ WOLO
NĨ BO̱FO PAULO ṄMÃ MÃDŠEAME̱ LE̱.

Yitšo 1.

Paulo, Iesu Kristo bo̱fo ni atšéle̱ ye̱ Nyoñmo̱ suomo̱ nã le̱, ke̱ wo̱nyemi Sostene

2. (ñmã) yahã Nyoñmo̱ asafo ni yo̱ Korinto le̱, *mei ni atšũ ame̱he ye̱ Kristo Iesu mli ni dši meikroñkroñi ni atšéame̱ ke̱ mei fẽ ni †tšéo̱ ame̱kewo̱ fẽ Nuntšo̱ Iesu Kristo gbe̱i le̱ ano̱ ye̱ hefẽhe le̱: * 6,11. † Bo̱f. 9,14.

3. Dromo̱ ke̱ hedšo̱le̱ ni dše̱ wo̱tše̱ Nyoñmo̱ le̱ ke̱ Nuntšo̱ Iesu Kristo deñ ahãnye. Rom. 1,7.

4. Mida mi-Nyoñmo̱ le̱ ši dãno̱ ye̱ nyehewo̱, ye̱ Nyoñmo̱ dromo̱ ni añõ-hãnye ye̱ Kristo Iesu mli le̱ hewo̱,

5. ake̱ nibii fẽ mli le̱ ahã nyefere ye̱ emli, ye̱ wiemo̱-fẽ-wiemo̱ ke̱ nilẽ-fẽ-nilẽ gbe̱fãñ;

6. takę bǫ noňň ni amā Kristo he
se lę nǫ mí yę nyemli,
7. ni dromǫnikēnii ko efęęnye ni
yekwęǫ wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo kpo-
emǫ lę gbę lę, *Tit. 2,13.
8. lę noňň *cewadšenye kę-ate nāgbē
nyehe akaba †kpa ko yę wǫ-Nuntšǫ
u Kristo gbī lę nǫ.
*Fil. 1,6. †1 Tes. 3,13; 5,23.
9. *Anǫkwafo dši Nyoňmǫ, moni tšę-
e kę-ba ebí Iesu Kristo, wǫ-Nuntšǫ
nanyobǭ lę mlí lę. *1 Tes. 5,24.
0. Ši, anyemimei, mīkpanye fai yę wǫ-
ntšǫ Iesu Kristo gbęi amlí, akę nye-
bu afe ekome ni mlígblamǫi akaba
eteň, ši moň nyefē *nyeyitšoň kę nye-
šňmǫ afe ekome. *Fil. 2,2; 3,16.
1. Edšakę Kloe webii lę batfami adafi
nyehewǫ, minyemimei, akę béi yę
eteň.
2. Noni mikęǫ nę dši akę nyeteň
fēmo kęǫ akę: *Mi lę, Paulo nǒ dšimi;
lę, †Apolo nǒ dšimi; mi lę, **Kefa
dšimi; mi lę, Kristo nǒ dšimi.
*3,4. †Bǫf. 18,24.27. **Ioh. 1,42.
3. Ani agbla Kristo mli? Ani Paulo
ęň ahānye lę? alo Paulo gbęi amli
aptisinye awo lę?
4. Mīda Nyoňmǫ ši akę mibaptisii
eteň moko, *akę dša Krispo kę †Gaio,
* Bǫf. 18,8. †Rom. 16,23.
5. koni moko akakę̄ akę mibaptisi mei
wo midientšę migbęi amlí.
6. Ši ni mibaptisi *Stefana we lę
nę, milee akę mibaptisi moko mifata
doňň. *16,15.17.
7. Edšakę Kristo tšūūmi *baptisimǫ,
moň sanekpakpa lę šięmǫ, ni dšee yę
ilē wiemǫi amlí tete, koni Kristo
ňmǫtšo lę akafe yaka.
*Ioh. 4,2. Mat. 28,19. †1 Kor. 2,4.
8. Ši sęňmǫtšo lę he sane lę
i kwašiaiasane hā *mei ni hīe
ātāa lę; ši wǫ mei ni ahereǫ
ǫyiwala lę, edši †Nyoňmǫ he-
lę hāwǫ. *2 Kor. 4,3. †Rom. 1,16.
9. Edšakę *aňmā akę: "Mafite nilelǫi
ilē, ni ňālǫi aňā lę hū mahā afe yaka."
*Ies. 29,14.
0. Nēgbę nilelǫ yǫ? nēgbę wolońmālǫ
? nēgbę dše nęň nātalǫ yǫ? Ani Nyo-
ňmǫ ehāko dše lęň nilē lę atšǒ kwa-
šiaiasane? Hiob 12,17.
21. Ši akę-ni dše lę tšǒǒ Nyoňmǫ nilē
lę nǫ ni ekę enilē lę *ale Nyoňmǫ hewǫ
lę, esa Nyoňmǫ hīe akę ekę kwašiaiasane
lę ni ašięǫ lę ahere mei ni heǫ yeǫ lę
ayiwala; *Mat. 11,25.
22. edšakę *Iudafoi lę, okadii aši amę-
biǫ, ni †Helabii hū taoǫ nilē,
*Mat. 12,38. Ioh. 4,48. †Bǫf. 17,18.32.
23. ši wǫ lę, Kristo ni asęňlę lę, wǫšięǫ,
moni tšǒ *pāmpi ehā Iudafoi kę †kwa-
šiaiasane ehā dšeňmādši lę,
*Rom. 9,32. †1 Kor. 2,14.
24. ši mei ni atšęame lę fē, Iudafoi
dšio, Helabii dšio, Kristo ni dši Nyo-
ňmǫ hewalę kę Nyoňmǫ nilē lę wǫšięǫ
wǫtšǒǫamę. K. 18. Kol. 2,3.
25. Edšakę Nyoňmǫ kwašiasane lę mli
yę nilē fē gbomei, ni Nyoňmǫ gbǫdšǫ-
mǫnǒ lę he wa fē gbomei.
26. Ši, anyemimei, nyekwęa akę nye-
tšęmǫ lę, dšee helo gbęfāň nilelǫi pī,
dšee hewalǫi pī, dšee abladei pī,
Mat. 11,25. Ioh. 7,48. Iak. 2,1–5.
27. ši moň dše nęň kwašiaianii lę Nyo-
ňmǫ hala, koni ekę-wo nilelǫi lę ahīe-
gbēle; ni dše nęň gbǫdšǫmǫnii lę hū
Nyoňmǫ hala, koni ekę-wo nii ni he
wa lę ahīegbēle;
28. ni dše nęň nii ni abuu kę nii ni
agbe he guǫ lę Nyoňmǫ hala, kę nibii
ni dšee nokonoko lę tete, koni ehā nibii
ni dši noko lę afe yaka;
29. beni afe ní helo ko helo ko akafā
yę ehīe. Rom. 3,27. Ef. 2,9.
30. Ší lę dšę ni nyeyǫ Kristo Iesu mli,
moni tšǒ nilē ni dšę Nyoňmǫ ňǒ
kę *dšalę kę †hetšūmǫ kę kpōmǫ
ehāwǫ lę; *Ier. 23,5.6. 2 Kor. 5,21. †Ioh. 17,19.
31. koni "moni fāa lę, efā efǒ Nuntšǫ
lę nǫ," tamǫ bǫni *aňmā lę. *Ier. 9,23.24.

Yītso 2.

Ni mi hū, anyemimei, beni miba nyeňǒ
lę, *dšee wiemǫ flēmī lo nilē tūtu mikę-
ba ni mibadšadše Nyoňmǫ odase lę mi-
tšǒnye lę; *1,17.
2. edšakę mitoo miyiň akę male noko
yę nyeteň, akę dša Iesu Kristo, mo noňň
ni asęňlę lę. Gal. 6,14.

3. Ni mike̱nye hĩ ši ye̱ gbo̱dšo̱mo̱ ke̱
gbeyeišemo̱ ke̱ hekpokpomo̱ pī mli;
Bo̱f. 18,9. 2 Kor. 10,1.
4. ni *miwiemo̱ ke̱ misanešie̱mo̱ le̱
hũ dše̱e̱ gbomei anilē wiemo̱i ní kõneo̱
mo yiṅ mli, ši moṅ edše̱ mumo̱ ke̱ he-
wale̱ tšõmo̱ mli, *K. 1.
5. beni ạfe ní nyehemo̱-ke̱-yeli le̱
akadamo̱ gbomei anilē no̱, ši moṅ edamo̱
Nyoṅmo̱ hewale̱ no̱. Ef. 1,17.19. 1 Tes. 1,5.
6. Ši kēle̱ wo̱wieo̱ nilē wiemo̱ ye̱ mei
ní eye emū le̱ ateṅ, ši dšee dše ne̱ṅ nilē
alo dše ne̱ṅ onukpai ní hoo̱ yaā le̱ anõ ni;
7. ši moṅ Nyoṅmo̱ nilē ní *aṅõ-tē ye̱
tēmo̱sane mli le̱ wo̱wieo̱, noni Nyoṅmo̱
sā eto hā wo̱numnyam dāni adše dšeṅ
šiši, *Rom. 16,25.
8. noni dše ne̱ṅ onukpai le̱ ateṅ moko-
moko lee le̱; edšake̱ *ame̱le kūle̱ ame̱-
se̱ṅṅ †anumnyam Nuntšo̱ le̱,
*Luk. 23,34. †Iak. 2,1.
9. ši moṅ take̱ bo̱ni *aṅmā le̱, "nii
ní hĩṅme̱i enako ní toi hũ nuko
ní ebako gbomo ko tšuiṅ dā dši
nii ní Nyoṅmo̱ esā eto mei ní su-
moo̱le̱ le̱." *Ies. 64,3.
10. Ši *wo̱ le̱, Nyoṅmo̱ etšõ
Emumo̱ le̱ no̱ edšie kpo etšõwo̱;
edšake̱ Mumo̱ le̱ taoo̱ nibii fē mli, Nyo-
ṅmo̱ nibii ní mli kwõlo̱ tete. *Mat. 13,11.
11. Ši gbomei ateṅ namo le nii ni yo̱
gbomo mli, ake̱ dša gbomo le̱ mumo̱ ni
yo̱ emli le̱? Nakai noṅṅ kē Nyoṅmo̱ mli
nii le̱ hũ mokomoko lee, ake̱ dša Nyo-
ṅmo̱ Mumo̱ le̱.
12. Ši wo̱ le̱, dšee dše ne̱ṅ mumo̱ le̱
wo̱ná, ši moṅ Mumo̱ ní dše̱ Nyoṅmo̱ mli
le̱, koni wo̱le nii ní Nyoṅmo̱ eṅõ-drowo̱ le̱;
13. nomei hũ wo̱wieo̱, dšee wiemo̱i ní
gbomei anilē tšõ wo̱ke̱-wieo̱, ši moṅ wie-
mo̱i ní Mumo̱ le̱ tšõ ni wo̱ke̱ mumo̱ṅ-
nii too̱ mumo̱ṅ-nii ahe. K. 1,4.
14. Ši gbomo su ní ake̱-fo̱le̱ le̱ hee Nyo-
ṅmo̱ Mumo̱ le̱ nii le̱; edšake̱ efeo̱le̱ ake̱
*kwašiaiasane ni, ni enyẽẽ nā ena,
edšake̱ mumo̱ ake̱-taoo̱ nā. *1,23. Ioh. 8,47.
15. Ši *mumo̱ṅ-gbomo le̱ kodšoo̱ nii
fia, ši le̱ le̱, mokomoko ekodšoole̱.
*1 Ioh. 2,20.
16. Edšake̱ *namo le Nuntšo̱ le̱ dſẽṅmo̱,
ní eetšõle̱ nii? Ši wo̱ le̱ wo̱hĩe Kristo
dſẽṅmo̱. *Rom. 11,34. Ies. 40,13.

Yitšo 3.

Ši, anyemimei, minyẽẽ mike̱nye awie
tamo̱ mumo̱ṅ-gbomei, ši moṅ tamo̱ heloṅ-
gbomei, tamo̱ *abifabii ye̱ Kristo mli.
*Ioh. 16,12.
2. Fufo̱ mihãnye, ši dšee ṅmā ni,
edšake̱ nyenyẽẽ; ni asaṅ agbe̱ne̱ hũ
tete nyenyẽẽ lolo, 1 Pet. 2,2. Heb. 5,12.13.
3. edšake̱ heloṅ gbomei dšinye lolo.
Ši gbĩĩ abo̱ ní awuṅāyeli ke̱ béi ke̱ mli-
gblamo̱i yo̱ nyeteṅ lolo le̱, ani dšee heloṅ
gbomei dšinye ni gbomei adšeṅba nye-
baā le̱? 1,10.11; 11,18.
4. Edšake̱ beni moko ke̱o̱ ake̱: Mi le̱,
Paulo nõ dšimi; ni moko hũ ke̱o̱ ake̱:
Mi le̱, Apolo nõ dšimi le̱: ani dšee
heloṅ gbomei dšinye? 1,12.
5. Agbe̱ne̱, *Apolo dši namo? Paulo
dši namo? Ame̱dši súolo̱i ní nyetšõ ame̱no̱
nyehe nyeye, ni mofẽmo le̱ bo̱ni Nuntšo̱
le̱ ehāle̱. *Bo̱f. 18,24.27.
6. *Mi le̱, mite̱o; Apolo ſie no̱ nu;
ši Nyoṅmo̱ hā ſere. *Bo̱f. 18,4.11.
7. Bēle̱ agbe̱ne̱ dšee moni te̱o le̱ dši
noko, ni dšee moni ſie no̱ nu le̱ hũ, ši
moṅ moni hā eſere, ní dši Nyoṅmo̱ le̱.
8. Ši moni te̱oo̱ le̱ ke̱ moni ſieo̱ no̱
nu le̱ fē le̱ ekomeṅ; ši *mofẽmo aaná
le̱dientše̱ enyõmo̱wo, ye̱ le̱dientše̱ eni-
tšumo̱ nā. *4,5.
9. Edšake̱ Nyoṅmo̱ hefatalo̱i-nitšulo̱i
dšiwo̱; Nyoṅmo̱ *ṅmõ, Nyoṅmo̱ †tšũ
dšinye. *Mat. 13,3—9. †Ef. 2,20.
10. *Nyoṅmo̱ dromo̱ ní ake̱-dromi le̱
nā le̱ mito tšũ šiši tamo̱ tšũtſalo̱ ṅālo̱
ko, ši mokroko tſaā no̱. Ši hā mofẽmo
akwe̱ bo̱ni etſaā no̱ ehāa le̱ ní ahĩ.
*15,10.
11. Edšake̱ moko nyẽṅ šiši kroko
ato fè noni ato momo ní dši Iesu
Kristo le̱; 1 Pet. 2,4—6.
12. ši ké̱ moko ke̱ šika, dſie̱te̱i, te̱i
ni dšra wa, tšei, dſe̱i lo ntõ tſa šišitõ
ne̱ no̱ le̱:
13. abana mofẽmo nitšumo̱ le̱ faṅṅ;
edšake̱ gbĩ le̱ aadšiele̱ kpo, edšake̱ la

mli eedše kpo yẹ, ni bọfẽbọ ni mo nitšumọ yọ lẹ, la lẹ noṅṅ baka. 4,5.

14. Kẹ́ moko nitšumọ ni etfa emã nọ lẹ aadamọ ši lẹ, eená nyõmọwo;

15. ši kẹ́ moko nitšumọ aašã lẹ, enine banye ši; ši lẹdientšẹ lẹ, aahere eyiwala, ši kẽlẹ tamọ moko ni tšõ la mli.

16. Ani nyelee akẹ Nyoṅmọ sọlemọtšũ dšinye ni Nyoṅmọ Mumọ lẹ hĩọ nyemli? 6,19. 2 Kor. 6,16.

17. Kẹ́ moko fite Nyoṅmọ sọlemọtšũ lẹ, fitemọ Nyoṅmọ aafitelẹ; edšakẹ Nyoṅmọ sọlemọtšũ lẹ yẹ kroṅkroṅ, no dšinye.

18. Nyeteṅ mokomoko akalaka lẹdientšẹ ehe. Kẹdši moko susuọ akẹ nilelọ dšilẹ yẹ nyeteṅ yẹ dše nẹṅ lẹ, hã etšõ ehe kwašia, koni etšõ nilelọ. Kpods. 3,17.18.

19. Edšakẹ dše nẹṅ nilẽ lẹ dši kwašiaiasane yẹ Nyoṅmọ hĩe. Edšakẹ aṅmã akẹ: *"Emõọ nilelọi lẹ yẹ amẹdientšẹ amẹhĩetẽ lẹ mli." * Hiob 5,12.13.

20. Ni asaṅ: *"Nuntšọ lẹ le nilelọi adfẽṅmọi lẹ, akẹ yakanii ni." * Lal. 94,11.

21. Nohewọ lẹ mokomoko akafã mĩfõ gbomei anọ. Ši nii fẽ lẹ, nyenõṅ.

22. Paulo dšio, Apolo dšio, Kefa dšio, dše lẹ dšio, wala dšio, gbẽle dšio, nii ni yọ nẹ dšio, nii ni baba lẹ dšio: fẽ lẹ, nyenõṅ;

23. ši nye lẹ, Kristo nii dšinye; ši Kristo lẹ, Nyoṅmọ nõṅ. 11,3.

Yitšo 4.

Bọ pẹ ni gbomei abuwọ nẹ, akẹ Kristo sũọlọi kẹ Nyoṅmọ *tẽmọsãdši lẹ anọ tšũdši nukpai. * Tit. 1,7.

2. Ši noni efẹ ni ataoọ yẹ tšũdši nukpai lẹ adeṅ dši akẹ, ana amẹteṅ mofẽmo akẹ *anọkwafo. * Luk. 12,42.

3. Ši mi lẹ, mibuu lẹ sane pĩ ko akẹ nyekodšoọmi alo gbomei komei aakodšomi gbĩ ko; ši midientšẹ tete mikodšoo mihe;

4. edšakẹ milee noko yẹ midientšẹ mihe moṅ: ši kẽlẹ dšee nohewọ aabumi bem; ši moni kodšoọmi dši Nuntšọ lẹ. Lal. 143,2.

5. Nohewọ lẹ nyekakodšoa noko dãni šẹ be lẹ, kẹ-yaši beyinọ ni Nuntšọ lẹ aaba, moni kẹ dũdšiaṅnibii ni aṅõ-tẽ lẹ tete aaba la hĩe, ni eedšie tšuiiaṅ-adšinai lẹ aši lẹ; ni no mli lẹ *mofẽmo aaná eyidšiemọ kẹ-adšẹ Nyoṅmọ deṅ. * 3,8.

6. Ši, anyemimei, nyehewọ mikẹ nẹkẹ nibii nẹ toọ mikẹ Apolo he lẹ, koni nyekasewọ ni moko akadfẽṅ fẽ noni aṅmã lẹ, koni *nyeteṅ moko akakwẹ moko hewọ ni ewo ehe nọ yẹ enanyo nọ. * Rom. 12,3.

7. Ši namo hã esõro bo? Ni asaṅ *meni oyọ ni dšee hã ahão? Ši kẹdši hã ahão lẹ, mẽba ofãa tamọ noni dšee hã ahão lẹ? * Rom. 12,6.

8. Nyetọ̃rọ momo, *nyená nii momo, nyešĩwọ sẹ ni nyemĩye maṅtšẹ; ni miná ni kũlẹ nyemĩye maṅtšẹ lẹlẹṅ, koni wọ hũ †wọkẹnye aye! * Kpods. 3,17. † Kpods. 3,21.

9. Edšakẹ efeọmi akẹ Nyoṅmọ eṅõ wọ mei ni dši bọfoi lẹ moṅ efe sẹkpelọĩ, tamọ mei ni adšọ̃ amẹnọ *ahã gbẽle; edšakẹ akẹwọ efe †nikwẹmọnii ahã dše lẹ kẹ ṅweibọfoi kẹ gbomei. * Rom. 8,36. † Heb. 10,33.

10. Wọ lẹ, *kwašiai dšiwọ yẹ Kristo hewọ, ši nye lẹ, nilelọi dšinye yẹ Kristo mli; wọ lẹ, gbọdšọlọi dšiwọ, ši nye lẹ, hewalọi dšinye; nye, nyehĩe yọ nyam, ši wọ lẹ, wọhĩe bẹ nyam. * 3,18.

11. Kẹ-baši be nẹ fẽ lẹ *hõmọ kẹ kũmai yeọwọ, ni wọnyieọ yayai, ni agblagblaãwọ mãi, ni wọbẹ hĩlẹhe krẹdẽ ko, * 2 Kor. 11,23—27.

12. ni *wọgbooọ deṅme wọkẹ wọnidši tšuọ nii; †beni adšẹọwọ lẹ, wọmĩdšọ̃; **beni awaãwọ yi lẹ, wotoọ tšui; beni afiteọ wọgbẹi lẹ, wọmĩkpa fai; * Bọf. 18,3; 20,34. 1 Tes. 2,9. 2 Tes. 3,8. 1 Kor. 9,15. † Rom. 12,14. ** Lal. 109,28.

13. wọtšõmọ tamọ dše lẹ tumunọnii, mei fẽ abẽmọnii kẹ-baši be nẹ.

14. Miṅmãã enẹmei ni mikẹ-wonye hĩegbẽle, ši moṅ mĩwie mitšõnye tamọ mibii ni misumoọ.

15. Edšakẹ kẹdši nyeyẹ kwẹlọi akpeinyoṅma tete yẹ Kristo mli lẹ, kẽlẹ dšee tšẹmei pĩ nyeyọ; edšakẹ mitšõ sanekpakpa lẹ nọ mifọnye yẹ Kristo Iesu mli. Gal. 4,19.

16. Nohewọ lẹ mĩkpanye fai ni nyekasemi. 11,1.

17. Nohewọ hũ ni mitšũ *Timoteo ni dši misuomọbi kẹ anọkwafo yẹ Nuntšọ

le̱ mli le̱ nyeṅõ, ni ebakainye migbe̱i ni yo̱ Kristo mli le̱, bo̱ni mitšõo̱ ye̱ asafo-fẽ-asafo mli, ye̱ hefẽhe le̱.
*Bo̱f. 19,22.

18. Ši ake̱-ni mibaa nyeṅõ hewo̱ le̱, meikomei ewó ame̱he no̱;

19. ši, *ké̱ Nuntšo̱ le̱ mīsumo̱ le̱, etše̱ṅ ni maba nyeṅõ, ni mabana mei ni wóo̱ ame̱he no̱ le̱ ahewale̱, ši dšee ame̱wiemo̱.
*Bo̱f. 18,21. Iak. 4,15.

20. Edšake̱ši dšee wiemo̱ mli Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ yo̱, ši moṅ hewale̱ mli.
2,4. Luk. 17,20.

21. Té nyetaoo̱ le̱ tẽṅ? mihĩe tšo ke̱ba nyeṅõ, alo miba ye̱ suomo̱ ke̱ mlidšo̱le̱ mumo̱ mli?

Yitšo 5.

Anuo̱ ye̱ nyehewo̱ kwa, ake̱ adfamaṅbõ ye̱ nyeteṅ, adfamaṅbõ ni be̱ dšeṅmãdši le̱ amli tete, ake̱ *moko w̃e̱o̱ etše̱ ṅã le̱.
*3 Mose 18,7.8.

2. Ni nye le̱, nyehe moṅ nyewoo̱, ši nyeyee ṅko̱mo̱, beni áfe ni adšie moni tšu ne̱ke̱ nii ne̱ ye̱ nyeteṅ?

3. Edšake̱ mi ni mibe̱ nyeṅõ ye̱ gbomotšo gbe̱fãṅ, ši moṅ mumo̱ mli miyo̱ ye̱ le̱, mikodšo moni tšu ne̱ke̱ nii ne̱ momo, tamo̱ noni miye̱ nyeṅõ, ni mikẽ̱
Kol. 2,5.

4. ake̱, ke̱dši nyeke̱ mimumo̱ le̱ fẽ nã kpe ši ye̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo gbe̱i amli, ni wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo *hewale̱ fata he le̱, *Mat. 16,19; 18,18. 2. Kor. 13,10.

5. wo̱ṅõ ne̱ke̱ gbomo ne̱ *wo̱wo satan deṅ, koni ehelo le̱ hĩe akpãtã, ni ahere mumo̱ le̱ yiwala ye̱ Nuntšo̱ Iesu gbĩ le̱ no̱.
*1 Tim. 1,20.

6. Nyefã le̱ be̱ fe̱o. Nyelee ake̱ *mãša bibiõ šaä mã sui le̱ fẽ?
*Gal. 5,9.

7. Nohewo̱ le̱ *nyedšiea mãša momo le̱, koni nyetšõmo̱ mã hẽ, tamo̱ bo̱ni mã akpĩtĩ dšinye le̱; edšake̱ agbe †wo̱-Hehõ tõbi ni dši Kristo le̱ ahãwo̱.
*2 Mose 13,7. †Ies. 53,7. 1 Pet. 1,19.

8. Nohewo̱ le̱ nyehãa wo̱yea Hehõ gbĩdšũrõ le̱, dšee ke̱ mãša momo, ni asaṅ dše̱e ke̱ efõṅ lo nõšafemo̱ mãša, ši moṅ ke̱ ano̱kwale akpĩtĩ ṅmĩṅmi. 2 Mose 12,3—20.

9. Miṅmãnye ye̱ wolo le̱ mli ake̱ nyeke̱ adfamaṅbo̱lo̱i *akabo̱; *Mat. 18,17. 2 Tes. 3,14.

10. dšee dše ne̱ṅ adfamaṅbo̱lo̱i lo hĩedšõlo̱i lo amimyelo̱i lo wo̱ṅdšálo̱i ahe kwrã miwieo̱ ne̱, edšake̱ ame̱ ni kũle̱ dša nyedše dše le̱ṅ;

11. ši agbe̱ne̱ miṅmãnye ake̱ nyeke̱ame̱ akabo̱: ke̱dši moko ni atšé̱o̱le̱ nyemi le̱ dši adfamaṅbo̱lo̱ lo hĩedšõlo̱ lo wo̱ṅdšálo̱ lo modše̱lo̱ lo dãto̱lo̱ lo amimyelo̱ le̱, le̱ le̱ nyeke̱le̱ akayea nii tete.
2 Tes. 3,6. Tit. 3,10. 2 Ioh. 10.

12. Ši mei ni *yo̱ se̱ le̱, mẽ ame̱kodšomo̱ hũ miná? Ani dšee mei ni yo̱ mli le̱, nyekodšoo̱,
*Mar. 4,11.

13. ši mei ni yo̱ se̱ le̱, Nyoṅmo̱ dši moni kodšoo̱ame̱? *Nyedšiea mofõṅ le̱ ye̱ nyeteṅ.
*5 Mose 13,6.

Yitšo 6.

Nto ké̱ nyeteṅ moko ke̱ enanyo ná sane ko le̱ edše̱o̱ gbe̱ eke̱le̱ yayeo̱ sane ye̱ mei ni dšáá Nyoṅmo̱ le̱ aṅõ, ši eke̱le̱ eyaa meikroṅkroṅi le̱ aṅõ?

2. Ani nyelee ake̱ *meikroṅkroṅi le̱ bakodšo dše le̱? Ni ké̱ nye nyebafata he ni akodšo dše le̱, aso nyesaa mei ni kodšoo̱ sãdši bibii? *Kpods. 3,21. Dan. 7,22.

3. Ani nyelee ake̱ wo̱bakodšo ṅweibo̱foi tete? ši mbasroo dše ne̱ṅ sãdši.

4. Agbe̱ne̱, ke̱dši nyeye̱ dše ne̱ṅ sãdši komei ayeli le̱, mẽba nyehãa mei ni abuuame̱ ye̱ asafo le̱ mli kodšoo̱ mo̱?

5. Mikẽ̱ ene̱ ni mike̱-wonye hĩegbẽle; aso bo̱ni dši ne̱, ake̱ nilelo̱ komeño be̱ nyeteṅ, moni aanyẽ enyemimei ateṅ ekodšo?

6. ši moṅ mo ke̱ enyemi yaä kodšomo̱ ye̱ mei ni hee yee le̱ aṅõ po?

7. Ene̱ le̱ nyeto kpa momo, ake̱-ni nyeke̱ nyehe yeyeo̱ sãdši sãdši le̱. Mẽba nyehãã ayenye amim moṅ? mẽba nyehãã ašišiunye moṅ? Mat. 5,39. 1 Tes. 5,15. 1 Pet. 3,9.

8. Ši nye moṅ nyeyeo̱ amim ni nyešišiuo̱ mei ni dši nyemimei tete.

9. Ani nyelee ake̱ amimyelo̱i anine še̱ṅ Nyoṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ no̱? Nyekahãa alakaänye! Adfamaṅbo̱lo̱i lo wo̱ṅdšálo̱i lo gblãṅkũolo̱i lo mei ni ke̱ ame̱dientše̱ ame̱helo fe̱o̱ yakayakanii lo hĩĩ ni ke̱ hĩĩ fe̱o̱ yakayakanii,

10. lo dšulo̱i lo hĩedšõlo̱i lo dãto̱lo̱i lo

mei-adšeloi lo amimyeloi anine šeñ Nyo-
ñmo mañtšeyeli le no kwrã. Gal 5,19—21.
11. Ni neke nyeteñ meikomei yo sá;
ši agbene adšu nyehe, ni asañ atšũ nyehe,
ni abunye bem hũ ye Nuntšo Iesu gbei
ke wo-Nyoñmo le Mumo mli. Tit. 3,3—7.
12. Miye nibii fẽ hegbe moñ, ši kẽle
dšee nibii fẽ hĩ; miye nibii fẽ hegbe
moñ, ši mihãñ noko aye mino. 10,23.
13. Ñmã ye hã mũsũ, ni mũsũ hũ ye
hã ñmã; ši Nyoñmo bahã enyo le fẽ se
afo; ši *gbomotšo le, dšee adfamañbõ
hewo eyo, ši moñ Nuntšo le hewo eyo,
ni Nuntšo le hũ ye hã gbomotšo le;
*1 Tes. 4,3—5
14. ni boni Nyoñmo tẽ Nuntšo le ši
ke-dše gbohĩĩ ateñ le, nakai ebatẽ wo
hũ ši ye ehewale nã. 15,15.20. 2 Kor. 4,14.
15. Ani nyelee ake nyegbomotšei le,
Kristo henii dšiame? bẽle miñõ Kristo
henii le mife adfamañ henii lo? Dabida!
12,27.
16. Alo nyelee ake moni ke ehe yabõõ
adfamañ he le, ekele feo gbomotšo kome?
Edšake ekẽ ake: *"ameyi enyo le fẽ
ameatšõ helo kome." *1 Mose 2,24.
17. Ši moni ke ehe bõõ Nuntšo le he
le, ekele feo mumo kome. Ioh 17,21.22. Ef. 5,30.
18. Nyedšoa adfamañbõ nã foi! Eša-fẽ-
eša ni gbomo feo le, dšee egbomotšo le
mli yo; ši moni bõõ adfamañ le, efeo
eša ešio ledientše egbomotšo le.
19. Ani nyelee ake nyegbomotšo le
Mumo kroñkroñ ni yo nyemli ni nyenã
ke-dše Nyoñmo ñõ le solemotšũ ni, ni
nyedšee nyedientše nyenõ lo? 3,16.
20. Edšake *ahẽnye ke dšra ni
wa. Nohewo le †nyewoa Nyoñmo
hĩe nyam ye nyegbomotšo ke nye-
mumo le ni dši Nyoñmo nõ le mli.
*7,23. 1 Pet. 1,18.19. †Fil. 1,20.

Yitšo 7.

Agbene, ye nii ni nyeñmã nyebahãmi
le ahewo le: Ehĩ hã nũ ake ekata yõ he;
2. ši adfamañbõi ahewo le hã nũ-fẽ-
nũ awe ledientše eñã, ni yõ-fẽ-yõ aghã
ledientše ewũ.
3. Hã wũ le afe eñã gbenãnii ehãle,
ni ñã le hũ afe nakai noñõ ahã ewũ.
4. Ñã le be hewale ye ledientše egbo-
motšo no, ši moñ ewũ le yo; nakai
noñõ kẽ wũ le be hewale ye ledientše
egbomotšo no, ši eñã le yo.
5. Nyeke nyehe akakãmãa nyehe, ake
dša nyeyi enyo le fẽ nyekplẽ ake nye-
afe nakai, ke-yaši be ko, koni nyenã
dekã ni nyeke-ye buada ni nyesole; ni
nyefe ekome ekoñ, koni satan akatšõ
nyenã ye nyehe no ni nyenyẽẽ nyeye
hewo.
6. Ši ene le mĩwie ye ñãwõ nã, ši
dšee kitã nã.
7. Mihewoñ kũle gbomei fẽ ahĩ ši
take boni miyo ne; šĩ mofẽmo ye le-
dientše edromokẽnii ke-dše Nyoñmo deñ,
moko nõ neke, ni moko hũ ekroko.
Mat. 19,12.
8. Ši ošidšafoi ke okũlafoi le mikẽame
ake: Ehĩ hãame kedši amehĩ ši take boni
mi hũ miyo ne le.
9. Ši kẽ amenyẽõ amehe no ameye le,
hã amebote gblãšihĩle mli; edšake gblã-
šihĩle hĩ fe noni akono aahaoõ.
1 Tim. 5,14.
10. Ši mei ni ebote gblãšihĩle mli le,
*mi, ni dšee mi tete, ši †Nuntšo le
moñ wooame kitã ake, ñã akatše ewu
gblã; *K. 12,25.40. †Mat. 5,32.
11. ni kedši etše gblã le tete le, ehĩ
ši nakai, ni ekagbã, alo eke ewũ le
ayakpãtã; ni wu hũ akañmẽ eñã he.
12. Ši mei ni efe le, dšee Nuntšo le,
ši mi mikẽame ake: Kedši nyemi ko ye
ñã ko ni hee yee, ni kẽle ekplẽ ake
ekele aahĩ ši le, ekañmẽ ehe;
13. ni kẽ yõ ko hũ ye wũ ko ni hee
yee, ni kẽle ekplẽ ake ekele aahĩ ši le,
ekafõle gblã.
14. Edšake atšũo nũ ni hee yee le he
ye ñã le mli, ni atšũo yõ ni hee yee
le hũ he ye wũ le mli; edšake dšee na-
kai dšĩkũle, nyebii le hũ he ye mũdšĩ;
*ši agbene le amehe etše. *Rom. 11,16.
15. Ši kẽ moni hee yee le mĩgbla ehe
ši ke-miya le, hã ni eya; ayee nyeminũ
lo nyemiyõ nyõñ ye neke sãdšĩ ne amli.
Ši *hedšole mli Nyoñmo tšẽwo ye.
*Rom. 14,19.
16. Ši, yõ, bo obahere ewũ le yiwala

dšiṅṅ, ole? Alo nū, bo hū obahere oṅā lẹ yiwala dšiṅṅ, ole? 1 Pet. 3,1.

17. Bọni Nyoṅmọ édša ehā mofẽmo kẹ *bọni Nuntšọ étšẹ́ mofẽmo ehā lẹ, nakai eba edšeṅ. Ni nakai mito hū yẹ asafoi lẹ fẽ mli. *K. 20.24.

18. Kẹ́ afo moko ketia ni atšẹ́lẹ lẹ, ekatšṓ ehe fōlọ; fō mli átšẹ́ moko yẹ hū, ekafo ehe ketia.

19. Ketiafō dšee noko, ní fō hū dšee noko, ši Nyoṅmọ kitāi lẹ anọyeli moṅ dši noko. Gal. 5,6; 6,15.

20. Mofẽmo tšẹ́mọ ní aṅō-tšẹ́lẹ lẹ, no mli noṅṅ ehī. K. 17.24.

21. Kẹ́ tšūlọ dšio ni atšẹ́o dšiṅṅ, kāhā mīdọo; ši kẹ́ oonyẽ ohe oye lẹ, bọ he mọdeṅ.

22. Ši moni atšẹ́lẹ yẹ Nuntšọ lẹ mli ní edši tšūlọ lẹ, Nuntšọ lẹ odehe ni; nakai noṅṅ kẽ moni atšẹ́lẹ ní edši odehe lẹ, Kristo tšūlọ ni. Ef. 6,6. Filem. 16.

23. Dšra ní wa akẹ-hényẹ; nyekatšṓmọa gbomei atšūdši. 6,20.

24. Anyemimei, mofẽmo lẹ, nō mli ni atšẹ́lẹ yẹ lẹ, no mli noṅṅ éhī yẹ Nyoṅmọ ṅō. K. 17. 20.

25. Ši oblahīī kẹ oblayei lẹ, mibẹ *Nuntšọ lẹ kitā ko yẹ amẹhewọ, ši noni †misusuọ mikẽọ nẹ, tamọ moko ní Nuntšọ lẹ **enalẹ mọbọ ní eye anọkwa. *K. 10. †K. 40. **1 Tim. 1,12.13.

26. Agbẹnẹ noni misusuọ akẹ hī dši: amrõmrõ hedšramọ nẹ hewọ lẹ ehī hā gbomo akẹ ehī ši bọni eyọ. K. 29; 10,11.

27. Kẹ́ afīo akpẹtẹ yō he dšiṅṅ, kātao fẽnemọ; afẽneo yẹ yō he hū dšiṅṅ, kātao ṅā.

28. Ši kẹdši owẹ́ yō hū dšiṅṅ, ofeko eša; ni kẹdši oblayō hū gbā dšiṅṅ, efeko eša; ši helo gbẹfāṅ amanehūlū menẹmei baná; ši mi lẹ, nyehe mifóọ.

29. Ši, anyemimei, noni mikẽọ dši akẹ, *be lẹ fáá doṅṅ; noni efẹ dši akẹ, mei ni yọ ṅāmei tete afe tamọ mei ní †bẹ eko; ni mei ni fóọ lẹ hū afe tamọ mei ní fóó; *Rom. 13,11. †Luk. 14,26.

30. ni mei ní nyáa hū afe tamọ mei ni nyáá; ni mei ni heọ lẹ atamọ mei ni dšee nōtšẹmei;

31. ni mei ni tšuọ dše nẹ he nii lẹ afe tamọ mei ni tšuu he nii: *edšakẹ dše neṅ subāṅ lẹ họọ yaā. *1 Ioh. 2,15—17.

32. Ši mīsumọ akẹ nyekaná haomọ. Moni ewẹ́ẹ yō lẹ, ehaoọ ehe yẹ Nuntšọ lẹ nii ahewọ, bọni eefe ní esane asa Nuntšọ lẹ hīe;

33. ši moni ewẹ́ yō lẹ, ehaoọ ehe yẹ *dše neṅ nii ahewọ, bọni eefe ní esane asa †eṅā hīe. *Luk. 14,20. †Ef. 5,29.

34. Esōro yōgbāyō, ni asaṅ esōro oblayō fro. Moni egbāko lẹ haoọ ehe yẹ Nuntšọ lẹ nii ahewọ, koni efe kroṅkroṅ yẹ gbomotšo kẹ mumọ fẽ gbẹfāṅ; ši moni egbā lẹ haoọ ehe yẹ dše neṅ nii ahewọ, bọni eefe ni esane asa ewū hīe.

35. Ši enẹ lẹ, nye-ekpakpa hewọ mikẽọ, dšee nyekuẹ kpā miwoọ, ši moṅ beni afe ní afe fẹo, koni nyesúmọ Nuntšọ lẹ, ní nokonoko akawonye ahuntō.

36. Ši kẹdši moko susuọ akẹ, kẹ ebi oblayō fro sale gblā lẹ, ebẹ fẹo ši dša egbā lẹ, efe bọni esumoọ, efee eša; hā amẹgbā.

37. Ši moni damọ ši šiṅṅ yẹ etšui mli, ni nokonoko fīīlẹ, ši eyẹ hewalẹ yẹ lẹdientšẹ esuomọ nọ, ni ekpẹ mli nẹkẹ yẹ lẹdientšẹ etšui mli akẹ eebā eblayō fro lẹ yi lẹ, efe dšogbāṅ.

38. Nohewọ lẹ moni ṅōọlẹ hāa gblā lẹ, efe dšogbāṅ; ši moni kẹlẹ hāā gblā lẹ, efe dšogbāṅ fè no.

39. *Yō lẹ, gbīī abọ ni ewū hīe kā nẹ, akẹ mla efīlẹ; ši kẹdši ewū lẹ gbo lẹ, eyẹ hegbẹ akẹ eegbā moni esumoọ, ši dša afe yẹ Nuntšọ lẹ mli. *Rom. 7,2.

40. Ši kẹdši ehī ši bọni eyọ lẹ, midfẽṅmọ nā lẹ eyọ hedšọlẹ āhū; ši efeọmi akẹ mi hū miyẹ Nyoṅmọ Mumọ. K. 25.

Yitšo 8.

Agbẹnẹ yẹ *wọdši-afọlešānii lẹ ahewọ lẹ wọle akẹ wọfẽ wọle nii. Nilē hāa mo wóọ ehe nọ; ši suomọ lẹ hāa mo nane mōọ ši. *Bọf. 15,29.

2. Ši kẹ́ *moko susuọ akẹ ele noko lẹ, eleko noko bọni sa akẹ ale; *Gal. 6,3.

3. ši kẹ́ moko mīsumọ Nyoṅmọ lẹ, lẹ *Nyoṅmọ le. *Gal 4,9.

4. Agbẹnẹ yẹ wọdši-afọlešānii ayeli

hewọ lẹ, wọle akẹ wọń-ko-wọń-ko bẹ dše nẹń, ni asań nyońmọ-ko-nyońmọ-ko bẹ, akẹ dša mokome kẹkẹ. 10,19.

5. Edšakẹ kẹdši nibii komei yẹ ni atšẹ́ọamẹ nyońmọi lẹ, ńwei amẹyọ dšio, šikpoń lẹ nọ amẹyọ dšio, takẹ bọni asẽẽ nyońmọi ahe ni asẽẽ nuntšọmei ahe lẹ:

6. kẽlẹ wọ lẹ, Nyońmọ kome pẹ wọyọ, tšẹ lẹ, mo mli ní nibii fẽ dšẹ ni wọyọ wọhãlẹ lẹ, kẹ Nuntšọ kome hũ ní dši Iesu Kristo lẹ, mo *nọ ni nibii fẽ tšṍ kẹ-ba ni wọ hũ wọtšṍ enọ lẹ. 12,5.6. *Kol. 1,16.

7. Ši kẽlẹ dšee mei fẽ mli nẹkẹ nilẽ nẹ yọ; ši meikomei yẹ kẹ-baši ńmẹnẹ-ńmẹnẹ ní amẹkẹ wọdši anọ hemọ-kẹ-yeli yeọ akẹ wọdši-afọlešãnii, ni akẹ noni amẹhenilẽ egbede hewọ lẹ, abuleọlẹ. 10,27.

8. Ši ńmã efee noko ehããwọ yẹ Nyo-ńmọ hĩe; kẹ́ wọyeọ lẹ ehãã wọhĩ fè nine, ni asań kẹ́ wọyee hũ lẹ ehãã wọtẹ nọ atše. Rom. 14,17.

9. Ši nyekwẹa ni ahĩa koni nyehegbẹ nẹ akabatšṍ pãmpi mihã gbẹdelọi lẹ. Gal. 5,13.

10. Edšakẹ kẹdši moko na bo ní odši nilelọ lẹ akẹ otá wọũtšũ mli õye nii lẹ, ani dšee hewalẹ owoọ moni egbede lẹ henilẽ koni eyaye wọdši-afọlešãnii lẹ?

11. no lẹ edšẹ onilẽ lẹ hewọ lẹ nyemi gbedelọ ní Kristo bagbo yẹ lẹ hũ ehewọ lẹ hĩe bakpãtã. Rom. 14,15.

12. Ši kẹdši nyefeọ nyemimei lẹ eša nẹkẹ ni nyekẹ-pilaã amẹhenilẽ ní waa lẹ, no lẹ Kristo nyefeọ eša nyešiọ.

13. Nohewọ lẹ, kẹdši ńmã ahã minyemi nane atõtõ lẹ, no lẹ miyeń lõ gbĩkogbĩko dońń, koni mikahã minyemi nane mitõtõ. Rom. 14,21.

Yĩtšo 9.

Ani mihĩee mihe? Ani dšee bọfo dšimi? *Ani minaa Iesu Kristo, wọ-Nuntšọ lẹ? Dšee minine nã nitšumọ dšinye yẹ Nuntšọ lẹ mli lo? *15,8. Bọf. 26,16; 22,18.

2. Kẹ́ midšee bọfo mihãã meikrokomei lẹ, nye lẹ midši mihãnye; edšakẹ mibọ-fonitšumọ lẹ nãsọomọnõ dšinye yẹ Nuntšọ lẹ mli. 2 Kor. 3,2.3.

3. Enẹ dši noni mikẹ-fãa mihe yẹ mei ní bibiọ mihe sane lẹ ahĩe.

4. Ani wọbẹ hegbẹ akẹ wọyeọ nii ni wọnuọ? Luk. 10,8.

5. Ani wọbẹ hegbẹ akẹ wọhĩeọ nye-miyõ ní dši wọñã kẹ-nyieọ, tamọ bọfoi krokomei lẹ hũ kẹ Nuntšọ lẹ nyemimei lẹ kẹ *Kefa? *Ioh. 1,42.

6. Alo mikẹ Barnaba kẹkẹ bẹ hegbẹ akẹ wọfõ nitšumọ?

7. Nẽ asrafonyo ebọ lẹdientšẹ ehe apã kẹ-te ta dã? Namo feọ weintrom, ni eyee emli yibii lẹ eko? alo namo lẹ̀ọ koloi aku, ni enuu amẹfufọ lẹ eko?

8. Noni miwieọ nẹ, ani gbomei kẹkẹ feọ nakai? ani mla lẹ hũ ekẹ̃ẹ̃ nakai nońń?

9. Edšakẹ *ańmã yẹ Mose mla lẹ mli akẹ: "Kãwo tšina ni gblẹọ able lẹ nãbu kotoku." Ani tšinai ahe ní dọ̃ọ̃ Nyo-ńmọ hewọń, *5 Mose 25,4. 1 Tim. 5,18.

10. ni dšee wọhewọ kwrã ewieọ nẹ? Edšakẹ wọhewọ nońń ańmã akẹ esa akẹ, moni hũọ lẹ, ekẹ hĩenọkãmọ ahũ, ni moni kplaã able hũ hĩe akã nọ akẹ ebaye eko.

11. Kẹ́ wọ lẹ wọdũọ mumọ́nnii wọhãanye lẹ, ani edši noko wulu, akẹ wọọkpa nyehelońnii lo? Rom. 15,27.

12. Asań kẹ́ meikrokomei yẹ nẹkẹ hegbẹ yẹ nyenọ lẹ, ani dšee wọ moń wọyẹ fẽamẹ po? Ši kẽlẹ wọfee nẹkẹ hegbẹ nẹ he noko, ši moń wọmĩọ ńõ yẹ nii fẽ mli, koni wọkatšĩ Kristo sanekpakpa lẹ gbẹ. Bọf. 20,34.35. 2 Kor. 11,9.

13. Ani nyelee akẹ mei ní tšuọ nii yẹ sọlemọwe lẹ, sọlemọwe nii lẹ eko nońń amẹyeọ? ni mei ní súmoọ yẹ afọlešãlatẹ lẹ he lẹ, afọlešãlatẹ lẹ nọ nii lẹ eko nońń amẹnáa? 4 Mose 18,8.31. 5 Mose 18,1–3.

14. Nakai nońń kẽ Nuntšọ lẹ to akẹ, mei ní dšadšeọ sanekpakpa lẹ aye sane-kpakpa lẹ he nii; Luk. 10,7.

15. Ši *mi lẹ, mifeko nẹkẹ nii nẹ ekomeflo he noko. Ni mińmãã enẹ koni áfe nakai ahãmi; edšakẹ kẹ́ ka noni moko sahã mifã lẹ afe yaka lẹ, fãń noni migbo moń. *Bọf. 18,3.

16. Edšakẹ kẹdši mĩdšadše sanekpakpa lẹ po dšińń, efeemi fã; edšakẹ ańõ-fĩ minọ

, edšake kedši midšadšee
, *kpóo hãmi! *Ier. 20,9.
ké midientše misuomo nã
miye nyõmowo, ši ké dšee
tete le, atu tšũlonukpayeli
kẽ. 4,1.
ie meni dši minyõmowo mo?
, ké mīdšadše sanekpakpa le,
yaka, ni mihee noko ye Kristo
a le hewo, beni afe ni mikafe
ni miyo ye sanekpakpa le mli
ko tūtu ko. * 8,9.
bele mihĩe mihe ni midšee moko-
, kèle mike mihe éfe mei fẽ
beni afe ni minine aše mei ba-
Mat. 20,26 27.
dafoi le, mitšő tamo Iudanyo
e, beni afe ni minine aše Iudafoi
iei ni yo mla šiši le, mitšő tamo
ni yo mla šiši hũ mihãame, tše
tše mibe mla šiši, beni afe ni
aše mei ni yo mla šiši le ano;
Bof. 16,3; 21,20—26.
mei ni be mla le, *mitšő tamo
ni be mla mihãame, tše midšee
ni be Nyoñmo mla, ši moñ miye
mla šiši, beni afe ni minine aše
be mla le ano. *Gal. 2,3.
Mitšő tamo *gbedelo mihã gbede-
beni afe ni minine aše gbedeloi
; mitšő mihe nofẽno mihã mei fẽ,
efẽbe ni aafe le †mike-here mei-
ayiwala. *2 Kor. 11,29. †Rom. 11,14.
Ši sanekpakpa le hewo mifeo enemei
i afe ni mi hũ maná emlinii le eko.
Ani nyelee ake mei ni dáa foi le,
amedáa moñ, ši mokome keke
nli dšũromonõ le? Nyedáa foi le
koni nyenine aše no. 2 Tim. 4,7.
Ši *mofẽmo hũ ni šio akañ ke
le, ehĩe kãa ši ye nibii fẽ mli.
e ame le amefeo nakai, koni
akekre ni fiteo, ši wo le, koni
nõ †ni fitee. *2 Tim. 2,4 5. †1 Pet. 5,4.
Nohewo le foi ni midáa ne, mi-
utubutu; nõmo ni minõo ne, dšee
nike-nõo;
i moñ *migblaã midientše migbo-
le mãi ni miyeole nyõñ, koni mi

ni mišieo mitšõo meikrokomei le, mi-
dientše le akašemi afõ. *Rom. 8,13; 13,14.

Yitšo 10.

Ši, anyemimei, misumoo ake adše nye-
hĩe, ake wotšemei le fẽ hĩ atatu le šiši,
ni amefẽ amefo ñšo le, 2 Mose 13,21; 14,22.
2. ni abaptisi amefẽ awo Mose mli
ye atatu le ke ñšo le mli,
3. ni amefẽ le mumoñ niyenii kome
le noñn ameye, 2 Mose 16,4 35. 5 Mose 8,3.
4. ni amefẽ amenu mumoñ nu kome
le noñn; edšake amenu mumoñ tesã ni
keame nyie le mli nu, ni tesã le dši
Kristo; 2 Mose 17,6.
5. ši kèle Nyoñmo náá ameteñ mei
pĩ ahe tšui; edšake aplenẽame ye ñã
le no. 4 Mose 14,23 30.
6. Ši ake enemei etowo okadi, koni
wokahã nibii fõdši mīfewo akono, tamo
boni efeame le. 4 Mose 11,4 34.
7. Asañ nyekatšõmoa amãgãdšáloi,
tamo ameteñ meikomei fe le, take boni
*añmã le ake: "Mañ le ho trá ši ni
ameyeyẽ nii ni amenunũ dãi, keke ni
amete ši amebõi femo." *2 Mose 32,6.
8. Ni wosã wokabo adfamañ, tamo
boni ameteñ meikomei bo, ni gbĩ kome
no le mei akpei-nyoñmai-enyo-ke-etẽ
nyõnyõi le. 4 Mose 25,1 9.
9. Ni asañ wokakã Nuntšo le, tamo
boni ameteñ meikomei kale ni *onũfũi
bakpãtã amehĩe le. *4 Mose 21,5 6.
10. Ni nyesã nyekawiea hũhũhũ, tamo
boni ameteñ meikomei hũ wie hũhũhũ
ni fitelo le bakpãtã amehĩe le.
4 Mose 14,2 36. Hebr. 3,11 17.
11. Ši afeame enemei fẽ ni ake-to
okadi ahãwo, ni añmã ni añõ-bowo koko,
wo mei ni dše le nãgbẽi le eninawo le;
12. beni afe ni moni susuo ake edamo
ši le akwe ehe ni ahĩ koni ekagbẽ ši.
13. Kã ko bako nyeno ni dšee gbomo
he nõ; ši anokwafo dši Nyoñmo,
moni hãñ akanye fè boni nyeanyẽ,
ši moñ eke kã le noñn aadše gbe
ahãnye ni nyedše mli hũ, koni
nyenyẽ mli nyemõ.
14. Nohewo le, misuomomei, nyedšoa
woñdšámo nã foi! 1 Ioh. 5,21.

15. Mikẹnye mīwie akẹ akẹ nilelọi wieọ; nyedientšẹ nyekǫ̃lọa noni mikẹ̃ọ lẹ sẹ.

16. *Dšǫ̃mọ kpulu lẹ ni wọdšǫ̃ọ lẹ, ani dšee Kristo lá lẹ nanyobǫ̃ lẹ ni? Abolo ni †wọkūmoọ lẹ, ani dšee Kristo gbomotšo lẹ nanyobǫ̃ lẹ ni?
*Mat. 26,27. †Bọf. 2,42.

17. Edšakẹ abolo kome ni, ni wọyi pī lẹ gbomotšo kome dšiwọ, edšakẹ wọfē wọyeọ abolo kome lẹ eko.
Rom. 12,5. 1 Kor. 12,27.

18. Nyekwẹa helo gbẹfãń Israel lẹ: ani mei ni *yeọ afọlešãnii lẹ, dšee nanyo amẹkẹ afọlešãlatẹ lẹ bọǫ̃ lẹ? *3 Mose 7,6.15.

19. Bēlẹ meni mikẹ̃ọ mọ? Akẹ amãgã dši noko, alo akẹ amãgã-afọle dši noko?
8,4.

20. Dabi, ši moń mīkẹ̃ akẹ afọle ni wọńdšálọi lẹ šãa lẹ, *daimonioi amẹšãa amẹhãa, ši dšee Nyońmọ; ši misumọọ akẹ nyekẹ daimonioi bọǫ̃ nanyo.
*3 Mose 17,7. 5 Mose 32,17. Lal. 106,37. Kpods. 9,20.

21. Nyenyẽń Nuntšọ lẹ kpulu lẹ kẹ daimonioi akpulu lẹ nyenu šikome; nyenyẽń Nuntšọ lẹ okplõ lẹ nọ nii kẹ daimonioi anõ lẹ nọ nii nyeye šikome.
2 Kor. 6,16.17.

22. Alo Nuntšọ lẹ mli la wọwoọ? ani wọhe wa fèlẹ?

23. Wọyẹ nibii fē hegbẹ, ši dšee nibii fē hī; wọyẹ nibii fē hegbẹ, ši dšee nibii fē hãa mo nane mõọ ši.
6,12.

24. Mokomoko akaplè mīhã ehe, ši moń mofēmo aple ahã enanyo. K. 33. Rom. 15,2.

25. Nofēno ni ahõọ yẹ lõ-dšã nọ lẹ, nyeyea; ši henilē lẹ hewọ lẹ, nyekabia mli; Rom. 14,2—10.22.

26. edšakẹ "šikpoń lẹ kẹ emlinii lẹ fē lẹ, Nuntšọ lẹ nõ ni." Lal. 24,1.

27. Ši kẹ́ mei ni hee yee lẹ ateń moko kpẽnye okplõ he ni nyemīsumọ akẹ nyeate lẹ, nofēno ni akẹ-amã nyehĩe lẹ, nyeyea ni nyekabia mli, yẹ henilē hewọ.

28. Ši kẹdši moko kẽnye akẹ: 'Enẹ lẹ amãgã-afọlešãnii ni' lẹ, nyekayea yẹ moni tſa adafi lẹ kẹ henilē hewọ. 8,7.

29. Ši henilē ni mikẹ̃ọ nẹ, dšee bodientšẹ onõ lẹ, ši moń mokroko nõ lẹ; edšakẹ mẽhewọ mokroko henilē aakodšo mihehĩemọ lẹ?

30. Kẹ šidã mikẹ-ye lẹ, mẽba awieọ mihe efõń yẹ nii ni mida ši yẹ he lẹ hewọ?
1 Tim. 4,4.

31. Nohewọ lẹ, kẹ́ nii nyeyeọ dšio, nii nyenuọ dšio, alo nokroko ni nyefeọ dšio, nyefea fē nyekẹ-woa Nyońmọ hĩe nyam.
Kol. 3,17.

32. Nyekatšõmọa pãmpii nyehãa Iudafoi kẹ Helabii kẹ Nyońmọ asafo lẹ fē;
Rom. 14,13.

33. takẹ bọ nońń ni mi hũ misumoọ akẹ nibii fē mli lẹ masa mei fē hĩe, ni mitaoo noni hī hã midientšẹ, ši moń noni hī hã mei pī, koni ahere amẹyiwala.
9,20—22.

Yitšo 11.

Nyekaseami, takẹ bọni mi hũ mikaseọ Kristo lẹ. 4,16. Fil. 3,17.

2. Ši, anyemīmei, mīdšie nyeyi, akẹ nyekaiọmi yẹ nibii fē mli, ni sãdši ni mikẹ-hãnye lẹ, nyehĩe mli bọ pẹ ni mikẹhãnye lẹ.

3. Ši mīsumọ akẹ nyele akẹ nũ-fē-nũ yitšo dši Kristo, ni yõ-fē-yõ hũ yitšo dši *nũ, ni Kristo yitšo dši †Nyońmọ.
*Ef. 5,23. †1 Kor. 3,23.

4. Nũ-fē-nũ ni sọleọ alo *gbaã ni ekẹ noko haã eyitšo he lẹ, ẽgbe eyitšo lẹ he guọ. *12,10; 14,1.

5. Ši yõ-fē-yõ ni sọleọ alo gbaã ni eyitšo kã eflo lẹ, lẹ hũ ẽgbe eyitšo lẹ he guọ; edšakẹ etamọ noni éšẹ eyi nońń pẹ.

6. Edšakẹ kẹ́ yõ lẹ ehaa eyi nọ lẹ, hã ni eku eyi hũ mọ; ši kẹ́ ẽfelẹ hĩegbẽle akẹ eeku eyi lo eešẹ eyi lẹ, hã ni eha eyi nọ.

7. Ši nũ lẹ, esaa akẹ ehaã eyitšo he, edšakẹ *Nyońmọ subãń kẹ anumnyam dšilẹ; ši yõ lẹ, nũ anumnyam dšilẹ.
*1 Mose 1,27.

8. Edšakẹ nũ dšẹẹ yõ mli, ši yõ moń dšẹ nũ mli. 1 Mose 2,22.23.

9. Ni asań abọọ nũ yẹ yõ hewọ; ši yõ moń abọ yẹ nũ hewọ. 1 Mose 2,18.

10. Nohewọ lẹ esa akẹ yõ aná hewalẹ he okadi ko yẹ eyiteń yẹ ńweibọfoi lẹ ahewọ.

11. Tšẹbelẹ nũ akaši yõ, ni yõ hũ akaši nũ, yẹ Nuntšọ lẹ mli;

12. edšakẹ takẹ bọni yõ dšẹ nũ mli

le̱, nakai noṅṅ kē nū hū tšō yō mli ke̱ba; ši nii fē dše̱ Nyoṅmo̱ mli.

13. Nyedientše̱ nyehalaä mli ye̱ nyeteṅ: ani eye̱ fe̱o ake̱ yō aaso̱le ye̱ Nyoṅmo̱ hīe ní ehaa eyi no̱?

14. Ani fo̱mo̱su dientše̱ etšōōnye ake̱, ke̱dši nū ṅmē eyi kusū le̱, eye̱ hīegbēle hāle̱,

15. ši yō le̱, ke̱dši eṅmē eyi kusū le̱, edši anumnyam hāle̱? edšake̱ ake̱ yitšo̱i le̱ hāle̱ ake̱ hehanō.

16. Ši ke̱dši moko mīsumo̱ ake̱ eefe ehe belo̱ le̱, wo̱ le̱ wo̱fee nakai, ni Nyoṅmo̱ asafoi le̱ hū efee nakai.

17. Ši kitā ní miwo̱o̱nye ne̱, dšee nyeyi mike̱-dšieo̱ le̱, edšake̱ ké̱ nyekpe le̱, dšee ekpakpa dše̱o̱ mli, ši moṅ efōṅ dše̱o̱ mli. K. 22.

18. Ši kleṅkleṅ le̱ minuo̱ ake̱, ké̱ nyeyabua nyehe nā ye̱ asafo le̱ mli le̱, mligblamo̱i ye̱ nyeteṅ, ni miheo̱ miyeo̱ fā-ke̱-fā; 1,10—12; 3,3.

19. edšake̱ *dša amaletšōmo̱i te ši ye̱ nyeteṅ, koni mei kpakpai le̱, †adšie ame̱he ši faṅṅ ye̱ nyeteṅ. *1 Ioh. 2,19. †5 Mose 13,4.

20. Agbe̱ne̱, ké̱ nyenā bakpe ši le̱, edšee Nuntšo̱ niyenii le̱ yeli;

21. edšake̱ ne̱ke̱ nyeniyeli ne̱ mli le̱, mofēmo ṅōo̱ le̱dientše̱ eniyenii ni eyeo̱, ni beni hōmo̱ yeo̱ moko le̱, bēle̱ moko eto̱ dā.

22. Aso nyebe̱ šīai ní nyeaye nii ni nyeanu ye̱ dše̱i? Alo Nyoṅmo̱ asafo le̱ he guo̱ nyegbeo̱, ni *nyewoo̱ mei ní be̱ noko le̱ ahīegbēle? Té make̱nye tēṅ? Ani midšie nyeyi? Ene̱ le̱, midšiee nyeyi ye̱ mli. *Iak. 2,5.6.

23. Edšake̱ midientše̱ miná ke̱dše̱ Nuntšo̱ le̱ deṅ, ni no noṅṅ miṅō-hānye, *ake̱ Nuntšo̱ Iesu le̱, nakai nyō leṅ noṅṅ ní atšō ese̱gbe̱ le̱, eko̱ abolo, *Mat. 26,26—28. Mar. 14,22—24. Luk. 22,19.20.

24. ni eda ši, ni ekūmo̱ mli, ni ekē̱: Nyehea, nyeyea: ene̱ dši migbomotšo ní akūmo̱ ye̱ nyehewo̱; nyefea ene̱ ní nyeṅō-kaimi.

25. Nakai noṅṅ ewó kpulu le̱ hū ye̱ niyenii le̱ ase̱, ni ekē̱: Ne̱ke̱ kpulu ne̱ dši kpāṅmo̱ hē le̱ ye̱ milá le̱ mli; nyefea ene̱, šiiabo̱ ní nyeanu le̱, ni nyeṅō-kaimi.

26. Ši šiiabo̱ ní nyeyeo̱ ne̱ke̱ abolo ne̱ ni nyenuo̱ ne̱ke̱ kpulu ne̱ hū le̱, nyemīdšadše Nuntšo̱ le̱ gbēle le̱ nyemītšō *ke̱yaši beyino̱ ni eeba. *Mat. 26,29.

27. Nohewo̱ le̱, mofēmo ní yeo̱ ne̱ke̱ abolo ne̱ ni enuo̱ Nuntšo̱ le̱ kpulu le̱ bo̱ni esaa le̱, ētō Nuntšo̱ le̱ gbomotšo le̱ ke̱ elá le̱ no̱. Heb. 6,6.

28. Ši gbomo *áka le̱dientše̱ ehe dāni eye abolo ne̱ eko ni enu kpulu ne̱ eko; *Mat. 26,22. 2 Kor. 13,5.

29. edšake̱ moni yeo̱ ni enuo̱ bo̱ni esaa le̱, kodšomo̱ moṅ eyeo̱ ni enuo̱ ehāa ehe, edšake̱ ebuu Nuntšo̱ le̱ gbomotšo le̱.

30. Nohewo̱ hū ni nyeteṅ mei pī he yeo̱ ni ame̱he waaame̱, ni mei babaō hū *ewo̱ ne̱. *15,20.

31. Ši edši wo̱kaā wo̱dientše̱ wo̱he wo̱kweo̱ kūle̱, akodšoowo̱.

32. Ši ké̱ akodšoo̱wo̱ le̱, Nuntšo̱ le̱ tšo̱semo̱ ni, beni afe ní akabuwo̱ ke̱ dše le̱ fē fo̱. Heb. 12,5.6.

33. Nohewo̱ le̱, minyemimei, ké̱ nyenā bakpe ši nyebaye nii le̱, nyemēmēa nyehe;

34. ši ké hōmo̱ mīye moko le̱, hā ni eye nii ye̱ šīa dā, beni afe ní nyekpē le̱ akatšé̱ kodšomo̱ mīhānye. Ši nii ní efe̱ le̱, ké̱ miba le̱, matoame̱ gbe̱dšiano̱.

Yitšo 12.

Ši agbe̱ne̱, anyemimei, mīsumo̱ ake̱ mahā nyele noko ye̱ mumo̱ṅnii le̱ ahe.

2. Nyele ake̱, beni nyedši wo̱ṅdšálo̱i le̱, *amāgāi mumuii le̱ aṅō akplanye ke̱-te, bo̱fēbo̱ ní akplanye ahā le̱. *Hab. 2,18.19.

3. Nohewo̱ le̱ mīhā nyele ake̱, moni wieo̱ ye̱ Nyoṅmo̱ Mumo̱ mli le̱, ekē̱ē̱ ake̱ Iesu dši musumo; ni moko nyēṅ ekē̱ ake̱ Iesu dši Nuntšo̱ hū, ake̱ dša ye̱ Mumo̱ kroṅkroṅ mli. Mar. 9,39. 1 Ioh. 4,2.3.

4. Ši dromo̱kēnii sro̱toi ye̱, ši Mumo̱ kome le̱ noṅṅ ni; Rom. 12,6. Ef. 4,4.

5. ni súomo̱nitšumo̱i sro̱toi hū ye̱, ši Nuntšo̱ kome le̱ noṅṅ ni; K. 28. Ef. 4,11.

6. ni nitšumo̱i sro̱toi hū ye̱, ši Nyoṅmo̱ kome le̱ noṅṅ dši moni tšuo̱ fē ye̱ mei fē mli.

7. Ši mofẽmo lẹ, akẹ Mumọ lẹ kpo-
dšiemọ lẹ hãalẹ koni ahĩ ahã mei. 14,26
8. Ši moko lẹ, atšõ Mumọ lẹ nọ ahãlẹ
nilẽ-wiemọ; ni mokroko hũ ahãlẹ niiašiši-
namọ-wiemọ yẹ nakai Mumọ lẹ nońń nã;
9. moko lẹ, ahãlẹ hemọ-kẹ-yeli yẹ
nakai Mumọ lẹ nońń mli; ni mokroko
hũ ahãlẹ tšámọ dromọkẽnii yẹ nakai
Mumọ lẹ nońń mli;
10. moko lẹ hewalẹnii atšumọ; mokroko
lẹ gbalẹ; moko hũ mumọi ašikpamọ;
moko hũ *wiemọi srọtoi awiemọ; ni
mokroko hũ wiemọi ašišitšõmọ.
*14,5. Bọf. 2,4.
11. Ši nẹkẹ nibii nẹ fẽ, Mumọ kome
lẹ nońń tšuọ, ni edšaã mli ehãa mofẽmo
ekroekro, bọni esumọọ. 7,7. Rom. 12,3. Ef. 4,7.
12. Ši takẹ bọni gbomotšo lẹ ekome
ni, ši ehĩe henii pĩ, ni gbomotšo lẹ he-
nii pĩ lẹ fẽ dši gbomotšo kome lẹ: nakai
nońń kẽ dši Kristo. K. 27; 10,17.
13. Edšakẹ *Iudafoi dšiwọ dšio, Helabii
dšiwọ dšio, nyõdši dšio, hehĩelọi dšio,
wọ fẽ lẹ Mumọ kome mli atšõ abaptisiwọ
awo gbomotšo kome mli; ni wọ fẽ, Mumọ
kome akẹ-hãwọ ní wọnu. *Gal. 3,28.
14. Edšakẹ gbomotšo lẹ hũ dšee henõ
kome ni, ši pĩ ni. K. 20.
15. Kẹdši nane aakẽ akẹ: Akẹ-ni mi-
dšee nine hewọ lẹ, midšee gbomotšo lẹ
henii lẹ eko lẹ; ani enẹhewọ lẹ edšee
gbomotšo lẹ henii lẹ eko?
16. Ni kẹdši toi hũ aakẽ akẹ: Akẹ
noni midšee hĩńmẹi hewọ lẹ, midšee
gbomotšo lẹ henii lẹ eko lẹ; ani enẹhewọ
lẹ edšee gbomotšo lẹ henii lẹ eko?
17. Kẹ́ gbomotšo mũ lẹ fẽ lẹ hĩńmẹi
ni lẹ, nẽgbẹ ninumọ yọ? Kẹ́ ninumọ
sọńń ni lẹ, nẽgbẹ nifũ lẹ yọ?
18. Ši agbẹnẹ Nyońmọ to henii lẹ,
amẹteń nofẽno ekro yẹ gbomotšo lẹ he,
bọni esumọọ.
19. Ši kẹ́ amẹfẽ amẹdši henõ kome lẹ,
nẽgbẹ gbomotšo lẹ yọ?
20. Ši agbẹnẹ lẹ henii pĩ ni moń, ši
gbomotšo komeń. K. 14.
21. Ši hĩńmẹi nyẽń ekẽ nine akẹ:
Mibẹ ohe nitšumọ; ni asań yitšo nyẽń
ekẽ nãdši akẹ: Mibẹ nyehe nitšumọ.
22. Ši gbomotšo lẹ henii ní efeọwọ
akẹ amẹhe waa kwrã lẹ, amẹ moń amẹhe
hĩaãwọ titri;
23. ni nii ní efeọwọ akẹ amẹdši gbo-
motšo henii ní hĩe bẹ nyam kwrã lẹ,
nomei titri ahĩe nyam wọwoọ, ni wọhenii
ní bẹ fẹo moń lẹ, nomei yọ fẹo titri;
24. ši wọhenii ní yọ fẹo momo lẹ ehĩaa
no. Ši Nyońmọ to gbomotšo lẹ gbẹdšianọ
etšãra, ni noni fẹọlẹ noko lẹ, no titri
ekẹ wõ hã;
25. koni mligblamọ akaba gbomotšo lẹ
mli, ši moń henii lẹ abãbã amẹhe yi
pẹpẹpẹ.
26. Ni kẹdši henõ kome mĩna nõ lẹ,
henii lẹ fẽ kẹlẹ naã nõ; ni kẹdši henõ
kome hĩe ba nyam hũ, henii fẽ lẹ kẹlẹ
náa mĩšẹ.
27. Ši nye lẹ, Kristo gbomotšo dšinye,
kẹ ehenii yẹ mokomekome gbẹfãń.
Rom. 12,5. Ef. 5,30.
28. Ni kleńkleń lẹ Nyońmọ wo mei-
komei bọfoi yẹ asafo lẹ mli, noni dši
enyọ lẹ, gbalọi, noni dši etẽ lẹ, tšõlọi,
no sẹ lẹ, hewalẹi, no sẹ lẹ, helai-atšámọ
dromọkẽnii, yeli-kẹ-buamọ, nọyelii, wie-
mọi srọtoi awiemọ. Ef. 4,11.12.
29. Ani mei fẽ dši bọfoi? ani mei fẽ
dši gbalọi? ani mei fẽ dši tšõlọi? ani
mei fẽ dši hewalẹ-nitšulọi?
30. ani mei fẽ yọ helai-atšámọ dromọ-
kẽnii? ani mei fẽ wieọ wiemọi srọtoi?
ani mei fẽ tšõọ wiemọi ašiši?
31. Ši nyehĩe adọa dromọkẽnii ní hĩ
titri lẹ ahe. Ni masã matšõnye gbẹ ni
hĩ fẽ fẽ. 14,1.

Yĩtšo 13.

Kẹdši mikẹ gbomei kẹ ńweibọfoi alilẹii
wieọ, ši mibẹ suomọ lẹ, kũlẹ mitšõ ayawa
ni dšidšeọ lo ńmlẹ ní gbẽọ.
2. Ni kẹdši miyẹ gbalẹ, ni mínaã
tẽmọnii fẽ nã, ni mile nii fẽ, ni kẹdši
miyẹ hemọ-kẹ-yeli fẽ hũ, bọni manyẽ
gõdši matširẹ, ši mibẹ suomọ lẹ, dši-
kũlẹ midšee noko. Mat. 7,22; 17,20.
3. Ni kẹdši mińõ minii fẽ mikũma
mei, ni kẹdši mińõ migbomotšo mihã ni
ašãmi, ši mibẹ suomọ lẹ, dšikũlẹ mináá
sẹ ko. Mat. 6,2.

4. Suomo̱ too̱ etšui ši, emli hĩ; suomo̱ he tšẽẽ mo; suomo̱ efãã, efee pupũpu,

5. efee nii ní esaa, *eplee le̱dientše̱ enõ, emli woo la, eniǹǹ efõǹ he, * Fil. 2,4.21.

6. enyáá nõša he, ši enyáa ano̱kwale he; Rom. 12,9.

7. *emĩo̱ ǹõ ye̱ nii fẽ mli, eheo̱ nii fẽ eyeo̱, ehĩe kãa nii fẽ no̱, etoo̱ etšui ši ye̱ nii fẽ mli. * Abe̱l 10,12. Rom. 15,1.

8. Suomo̱ se̱ efoo gbĩkogbĩko. Ši ke̱dši gbale̱i ni le̱, ame̱se̱ bafo; ke̱dši wiemo̱i ní le̱, abafõ; ke̱dši nilẽ ni le̱, ese̱ bafo.

9. Edšake̱ wo̱nii ní wo̱le le̱, fã-ke̱-fã ni, ni wo̱gbale̱ hũ fã-ke̱-fã ni.

10. Ši ké̱ noni eye emũ le̱ ba le̱, no le̱ noni dši fã-ke̱-fã le̱ se̱ aafo.

11. Beni midši abifao le̱, miwieo̱ tamo̱ abifao, midfẽǹo̱ nii ahe tamo̱ abifao, misusuo̱ tamo̱ abifao; ši beni mitšõ nũ nukpa le̱, mišere̱ abifabiianii le̱ mifie se̱.

12. Edšake̱ ǹme̱ne̱ǹme̱ne̱ le̱ afife̱ mli wo̱tšõo̱ wo̱naä nii tũtũ, ši no mli le̱, hĩe ke̱ hĩe; ǹme̱ne̱ǹme̱ne̱ le̱ mile nii fã-ke̱-fã, ši no mli le̱, male nii ke̱-yiši tamo̱ bo̱ni alemi ke̱-yiši le̱. 2 Kor. 5,7.

13. Ši agbe̱ne̱ *hemo̱-ke̱-yeli, hĩeno̱kãmo̱, suomo̱, ne̱ke̱ nii etẽ ne̱ hĩo̱ ši; ši †suomo̱ dši ame̱teǹ noni fẽ fẽ. * 1 Tes. 1,3 † 1 Ioh. 4,16.

Yitšo 14.

Nyedia suomo̱ se̱. Ši nyehĩe ado̱a ye̱ mumo̱ǹnii le̱ ahe, ši titri le̱, koni nyegba. 12,10.31.

2. Edšake̱ moni wieo̱ ke̱ lile̱i sro̱to ko le̱, dšee gbomei ewieo̱ etšõo̱, ši Nyoǹmo̱ moǹ; edšake̱ mokomoko nuu, ši mumo̱ mli ewieo̱ tẽmo̱sãdši ye̱.

3. Ši moni gbaä le̱, gbomei ewieo̱ etšõo̱ ní eǹõ-hã ame̱nane amõ ši, ni ebo̱ame̱ ko̱ko̱, ni ešedše ame̱mĩ.

4. Moni wieo̱ ke̱ lile̱i sro̱to ko le̱, le̱dientše̱ enane ehãa mõo̱ ši; ši moni gbaä le̱, asafo le̱ nane ehãa mõo̱ ši.

5. Ši mĩsumo̱ ni *nyefẽ nyewie ke̱ lile̱ii sro̱toi; ši noni misumoo̱ titri dši ake̱ nyegba; edšake̱ moni gbaä le̱ efẽ moni wieo̱ ke̱ lile̱ii sro̱toi, dša †etšõ šiši hũ, koni asafo le̱ nane amõ ši. * 4 Mose 11,29. † 1 Kor. 12,10.

6. Ši agbe̱ne̱, anyemimei, ke̱dši miba nyeǹõ mibawie ke̱ lile̱ii sro̱toi ni dšee kpodšiemo̱ alo *nilẽ alo gbale̱ alo nitšõmo̱ ko ni le̱, mẽ se̱ mihãa nyenáa? * 12,8.

7. Take̱ bo̱ni nii ní be̱ wala le̱ gbẽo̱ le̱, ble̱ dšio, saǹkũ dšio, ke̱dši egbẽẽ ke̱ gbẽi sro̱toisro̱toi le̱, tẽ aafe tẽǹ ni aale noni akpãa lo noni atfaä le̱ǹ?

8. Edšake̱ ke̱dši te̱tre̱mantre̱ egbẽẽ gbẽmo̱ ni yo̱ faǹǹ le̱, namo aasã ehe ato ta?

9. Nakai noǹǹ kẽ dši nye hũ ye̱ lile̱i gbe̱fãǹ: ke̱dši nyewiee wiemo̱ ni šiši yo̱ faǹǹ le̱, tẽ aafe tẽǹ ní aale noni akẽo̱ le̱? Edšake̱ nyetamo̱ mei ní wieo̱ tšõo̱ kõyo̱.

10. Gbẽi sro̱toi pĩ ye̱ dše le̱ǹ moǹ, ši ekomeflo be̱ ni be̱ šiši.

11. Ši agbe̱ne̱ ke̱dši minaa wiemo̱ le̱ šiši le̱, bẽle̱ mibatšõ dšekõnyo ye̱ moni wieo̱ le̱ hĩe, ni moni wieo̱ le̱ hũ batšõ dšekõnyo ye̱ mihĩe.

12. Gbĩĩ abo̱ ni nyehĩe do̱õ ye̱ mumo̱ǹnii ahe le̱, nakai noǹǹ nyetaoa koni nyeteke no̱ ni asafo le̱ nane amõ ši. K. 1—4

13. Nohewo̱ le̱ moni wieo̱ ke̱ lile̱i sro̱to ko le̱, hã ní eso̱le koni etšõ šiši hũ. 12,10

14. Edšake̱ ke̱dši miso̱leo̱ ke̱ lile̱i sro̱to dšiǹǹ, mimumo̱ le̱ so̱leo̱ moǹ, ši midfẽǹmo̱ le̱ ewoo yibii.

15. Agbe̱ne̱ meni? Mike̱ mumo̱ aaso̱le, ši mike̱ dfẽǹmo̱ hũ aaso̱le; mala *lala ke̱ mumo̱, ši mala lala ke̱ dfẽǹmo̱ hũ. * Ef. 5,19.

16. Edšake̱ ké̱ oke̱ mumo̱ mĩdšõ le̱, tẽ aafe tẽǹ ní moni tá mei ni lee mli eko le̱ agbe̱he le̱ aake̱ Amen aši ošidã le̱ no̱, ake̱-ni elee noni okẽo̱ le̱?

17. Edšake̱ bo le̱, õda ši dšogbãǹ moǹ, ši kẽle̱ mokroko le̱ nane mõõ ši.

18. Mĩda mi-Nyoǹmo̱ le̱ ši ake̱ mifẽ nyefẽ ye̱ lile̱ii sro̱toi amli;

19. ši kẽle̱, asafo le̱ mli le̱, mĩsumo̱ ake̱ mike̱ midfẽǹmo̱ awie wiemo̱i komekomei enumo̱, koni maǹõ-tšõ meikrokomei anii moǹ, fẽ noni mawie wiemo̱i komekomei akpei-nyoǹma ye̱ lile̱i sro̱to mlĩ.

20. Anyemimei, nyekafea nyehe *gbekēbii yę dfēnmo gbęfāń, ši efōń gbęfāń lę nyefea nyehe abifabii; ši dfēnmo gbęfāń lę, nyefea nyehe mei ní †edāra.
* Ef. 4,14. † Fil. 3,12.15.
21. *Añmā yę mla lę mli akę: "Wiemǫi srǫtoi amli kę nābui srǫtoi anǫ matšō mikę nękę mań nę awie, ši no hū tete amęboñmi toi, Nuntšǫ lę kę."
* 5 Mose 28,49. Ies. 28,11.12.
22. Nohewǫ lę lilęii srǫtoi lę edšee okadi hā heyelilǫi, ši moń edši okadi hā mei ní hee yee; ni gbalę lę, edšee mei ni hee yee lę anō, ši moń heyelilǫi anō ni.
23. Nohewǫ lę agbęnę kędši asafo mū lę fē nā bakpe ši yę hekome, ni mei lę fē kę lilęii srǫtoi mīwie, ni mei ní lee mli eko alo mei ní hee yee lę ateń meikomei hū ba dšęi lę, ani amękęń akę nyemīye sękę?
24. Ši kędši mei lę fē mīgba, ni moko ni hee yee alo elee mli eko ba dšęi lę, mei lę fē aakālę, mei lę fē aakodšolę,
25. aadšie etšuiń tēmǫnii akpo fańń, ni no aahā ekę ehle abu ši edšá Nyoñmǫ, ni eedšadše akę Nyoñmǫ yę nyeteń lęlęń. Ioh. 16,8.
26. Bēlę meniń mǫ, anyemimei? Kę *nyenā bakpe ši, ni nyeteń moko yę lala ko, moko hū †yę tšōmǫ ko, moko yę lilęi srǫto ko, moko yę kpodšiemǫ ko, moko yę šišitšōmǫ ko lę: nyehāa afea fē **bǫni mei anane aamō ši.
* 11,18.20. † 12,8—10. ** Ef. 4,12.
27. Kędši aawie lilęi srǫto lę, dānę, mei enyǫ lo, kę efá ahū lę, mei etē pę áwie, mokomekome, ni mokome hū átšō šiši;
28. ši kędši šišitšōlǫ ko bę lę, hā ní efe diō yę asafo lę mli, ši ewie ehā lędientšę ehe kę Nyoñmǫ.
29. Ši gbalǫi lę, mei enyǫ lo mei etē awie, ni mei ní efę lę *akodšo.
* 1 Tes. 5,21. Bǫf. 17,11.
30. Ši kędši adšie noko kpo atšō moko ní tá ši lę, tšutšumo lę afe diō.
31. Edšakę kę afe mokomekome lę, nyefē nyeanyē nyégba, koni mei fē akase nii, ni awie atšō mei fē.
32. Ši gbalǫi amumǫi lę baā amęhe ši amęhāa gbalǫi lę;
33. edšakę Nyoñmǫ lę, edšee sakasakafemǫ Nyoñmǫ, ši moń hedšǫlę Nyoñmǫ ni; takę bǫni eyǫ yę hetšelǫi asafoi lę fē mli lę.
34. Nyehāa *yei lę afea diō yę asafoi lę amli, edšakę añmēēamę gbę ni amęwie, ši moń †amęba amęhe ši, takę bǫni mla lę hū kęǫ lę.
* 1 Tim. 2,12. † 1 Kor. 11,3. Ef. 5,22. Tit. 2,5. 1 Mose 3,16.
35. Ši kę amęmīsumǫ akę amękase noko lę, amębi amędientšę amęwùmei yę šia. Edšakę eyę hīegbēle hā yei akę amęawie yę asafo mli.
36. Alo nyeńō Nyoñmǫ wiemǫ lę dšę? Alo nye kękę nyeńō eba?
37. Kę efeǫ moko akę gbalǫ alo mumǫńgbomo dšilę lę, sa akę ele akę noni miñmānye nę, Nuntšǫ lę kitāi ni;
1 Ioh. 4,6.
38. ši kę moko lee noko lę, ekale.
39. Nohewǫ lę, anyemimei, nyehle adǫa yę gbalę hewǫ, ni lilęii srǫtoi kę wiemǫ lę hū nyekatšia nā.
40. A fe nii fē bǫni yǫ fęo kę gbęnāgbęnā. Kol. 2,5.

Yitšo 15.

Ši, anyemimei, mihā nyele akę sanekpakpa lę ní midšadše mitšōnye, ni nyemō mli hū, ni nyehle mli hū lę,
2. no nońń akę-aahere nyeyiwala, kę nyemōmǫ mli bǫni midšadše mitšōnye lę, kę dšee nakai lę nyehe nyeye yakatfā.
3. Edšakę kleńkleń sādši ni mikęhānye lę ateń eko dši noni mi hū akęhāmi, akę Kristo gbo yę wǫhe eāai lę ahewǫ yę *ñmālęi lę anā, * Ies. 53,8.9.
4. ni akę afūlę, ni akę atēlę ši ekoń yę ghī ní dši ghī etē lę nǫ yę *ñmālęi lę anā; * Lal. 16,10.
5. ni akę edšie ehe kpo etšō *Kefa, no sę lę †mei nyoñma kę enyǫ lę.
* Luk. 24,34. † Mar. 16,14.
6. No sę lę edšie ehe kpo etšō aafe nyemimei ohai-enumǫ lo nō šikome, mei ni amęteń mei pī yǫ kę-baši ñmęnę, ši meikomei hū ēwǫ.
7. No sę lę edšie ehe kpo etšō Iakobo, no sę lę *bǫfoi lę fē. * Luk. 24,50.

8. Ši amẹfẽ amẹsẹ lẹ edšie ehe kpo etšõ *mi hũ ní mitamọ moko ní akpatu afọlẹ lẹ. *9,1.
9. Edšakẹ mi lẹ midši *bibiõ fè fẽ yẹ bọfoi lẹ ateṅ, ni misaa tete akẹ atšẹ́ọmi bọfo hũ, edšakẹ miwa Nyoṅmọ asafo lẹ yi. *Ef. 3,8.
10. Ši Nyoṅmọ dromọ mikẹ-dši noni midši nẹ, ni edromọ lẹ ní edromi lẹ efee yaka; ši moṅ noni teke amẹfẽ amẹnõ lẹ nọ ni mitšu; ši dšee mi tete, ši moṅ Nyoṅmọ dromọ ní kẹmi yọ lẹ. 2 Kor. 11,5.23.
11. Nohewọ lẹ agbẹnẹ, miṅ õ, amẹṅ õ, nakai wọšieọ, ni nakai nyehe nyeye hũ.
12. Ši ké̩ ãšiẹ yẹ Kristo he akẹ atẽlẹ ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateṅ lẹ, tė tẽṅ ní nyeteṅ meikomei kẽọ akẹ gbohĩĩašitẽ ko bẹ lẹ?
13. Ši ké̩ gbohĩĩašitẽ ko bẹ lẹ, bẽlẹ Kristo hũ atẽẽlẹ ši.
14. Ši ké̩ atẽẽ Kristo ši lẹ, bẽlẹ wọšiẹmọ lẹ efe yaka, ni nyehemọ-kẹ-yeli lẹ hũ efe yaka;
15. ni asaṅ akpawọ ši akẹ Nyoṅmọ he amale-odaseyelọi dšiwọ, edšakẹ wọye Nyoṅmọ he odase akẹ etẽ Kristo ši, moni, kẹdši eyẹ mli akẹ gbohĩĩ etee ši lẹ, bẽlẹ etẽkolẹ ši. Bọf. 1,22.
16. Edšakẹ ké̩ atẽẽ gbohĩĩ aši lẹ, bẽlẹ Kristo hũ atẽkolẹ ši. 6,14.
17. Ni asaṅ ké̩ atẽko Kristo ši lẹ, no lẹ nyehemọ-kẹ-yeli lẹ efe yaka, ni nyekãmọ nyehe ešai lẹ amli lolo; K. 14.
18. no lẹ mei ni ewọ yẹ Kristo mli lẹ hũ elãdše.
19. Ké̩ wala nẹ mli kẹkẹ wọhĩe kã Kristo nọ yẹ lẹ, wọnii yẹ mọbọ fè gbomei fẽ.
20. Ši agbẹnẹ atẽ Kristo ši kẹ-dšẹ gbohĩĩ ateṅ, efe *kleṅkleṅmo yẹ mei ní †ewọ lẹ ateṅ. *Kol. 1,18. †1 Kor. 11,30.
21. Edšakẹ bọni gbẽle tšṍ gbomo nọ kẹ-ba lẹ, nakai noṅṅ šitẽ hũ tšṍ gbomo nọ kẹ-ba. 1 Mose 3,17—19. Rom. 5,12.18.
22. Edšakẹ takẹ bọni Adam mli ni mei fẽ gboiọ yẹ lẹ, nakai noṅṅ kẽ Kristo mli ni amẹfẽ amẹyi aaná wala yẹ.
23. Ši mofẽmo yẹ lẹdientšẹ egbẹdšianọ: *kleṅkleṅmo dši Kristo, †no sẹ lẹ mei ní dši Kristo nii lẹ, yẹ ebã lẹ mli; *K. 20. †1 Tes. 4,16. Kpods. 20,5.
24. no sẹ dãni nãgbẽ lẹ baba, beni eeṅõ maṅtšẹyeli lẹ ehã Nyoṅmọ kẹ tšẹ lẹ, ní eefo nọyeli fẽ kẹ hegbẹ fẽ kẹ hewalẹ fẽ sẹ lẹ. Dan. 2,44.
25. Ši dša eye maṅtšẹ kẹ-yaši beyinọ ní eeṅõ henyẹlọi lẹ fẽ eto enãdšiaši. Lal. 110,1. Mat. 22,44.
26. Nãgbẽ henyẹlọ ní abafo esẹ dši gbẽle. Kpods. 20,14; 21,4.
27. Edšakẹ *eṅõ nibii fẽ-kwa eto enãdšiaši. Ši ké̩ ekẽ akẹ aṅõ nibii fẽ ato ešiši lẹ, bẽlẹ eyẹ faṅṅ akẹ moni ṅõ nibii fẽ to ešiši lẹ bẹ mli. *Lal. 8,7.
28. Ši beni aṅõ nii fẽ ato bi lẹ šiši lẹ, no lẹ lẹdientšẽ hũ eeṅõ ehe eto moni ṅõ nii fẽ to ešiši lẹ šiši, koni Nyoṅmọ afe nibii fẽ ayitšo.
29. Edšakẹ, mei ní hãa abaptisiọamẹ yẹ gbohĩĩ anãdšiaṅ lẹ, tė amẹbafe tẽṅ? Ké̩ gbohĩĩ eteṅ ši kwrã lẹ, mẽba mọ ni amẹhãa abaptisiọamẹ yẹ gbohĩĩ anã-dšiaṅ lẹ?
30. Mẽba wọ hũ wọnaã amane ṅmlẹtfã-fẽ-ṅmlẹtfã lẹ? Rom. 8,36.
31. Mina nyehefã ní miyọ yẹ wọ-Nuntšọ Kristo Iesu mli lẹ, akẹ migboọ dãnẹ. 2 Kor. 4,10.11.
32. Ké̩ gbomo gbẹfãṅ ni mikẹ koloi awuyelọi wu yẹ, yẹ Efeso lẹ, kũlẹ mẽ sẹnámọ miyọ? Ké̩ gbohĩĩ etee ši lẹ: *"Nyehãa wọyea nii ni wọnua dãi, edšakẹ wṍ lẹ, wọbagboi!" *Ies. 22,13.
33. Nyekahãa aššiuanye. Nanyobõ fõṅ fiteọ dšeṅba kpakpa.
34. *Nyehãa nyehĩe atšẹrẹanye dšogbãṅ, ni nyekafea eša; edšakẹ nyeteṅ meikomei †lee nokonoko yẹ Nyoṅmọ hewọ. **Mĩkẽ enẹ mikẹ-wonye hĩegbẽle. *Rom. 13,11. Ef. 5,14. †Bọf. 26,8. **1 Kor. 6,5.
35 Ši ekolẹ moko aabi akẹ: Tė gbohĩĩ aafe tẽṅ ate šiṅ? ni asaṅ mẽ gbomotšo amẹkẹ-aba?
36. Kwašia! Noni bọdientšẹ odũọ lẹ, *dša egbo fẽdã ni eyi náa wala, *Ioh. 12,24.
37. ni asaṅ noni odũọ lẹ, dšee tšo ní babalẹ odũọ lẹ, ši moṅ dũmọwú kuli ko kẹkẹ, ké̩ ṅmã ni dšio, nii ní efẹ lẹ eko ni dšio;
38. ši Nyoṅmọ hãalẹ tšo bọni esumọọ, ni wú-fẽ-wú lẹ, ehãalẹ lẹdientšẹ etšo. 1 Mose 1,11.

39. Dšee helo fĕ dši helo kome, ši moń esŏro gbomei ahelo, ni esŏro koloi ahelo, esŏro nuńloi anŏ, ni esŏro lofŏdši anŏ hũ.

40. Ni ńwei gbomotšei yẹ, ni šikpoń nọ gbomotšei hũ yẹ; ši kĕlẹ esŏro ńwei nii anumnyam, ni esŏro šikpoń nọ nii lẹ hũ anŏ.

41. Esŏro hũlũ anumnyam, ni esŏro nyońtšĕre hũ anumnyam, ni esŏro ńulamii anumnyam; edšakẹ ńulami kome fĕ ńulami kroko anumnyam.

42. Nakai nońń dši gbohĩiašitĕ lẹ hũ. Adũọlẹ yẹ fitemọ mli, atĕọlẹ ši yẹ noni fitee mli;

43. adũọlẹ yẹ noni bẹ nyam mli, atĕọlẹ ši yẹ *anumnyam mli; adũọlẹ yẹ gbedemọ mli, atĕọlẹ ši yẹ hewalẹ mli;
*Fil. 3,20.21.

44. aduọ susuma gbomotšo, atĕọ mumọ gbomotšo ši. Kẹ́ susuma gbomotšo yẹ lẹ, mumọ gbomotšo hũ yẹ.

45. Nakai *ańmã hũ akẹ: "Adam ni dši kleńkleń gbomo lẹ tšŏ́ susuma ni hĩe kã," nãgbĕ Adam lẹ tšŏ́ †mumọ ni hãa mo yi náa wala.
*1 Mose 2,7. †2 Kor. 3,17.

46. Ši dšee mumọnŏ lẹ dši kleńkleńnŏ, ši moń susumanŏ lẹ, no sẹ lẹ mumọnŏ lẹ.

47. Kleńkleń gbomo lẹ ni dšẹ šikpoń nọ lẹ, šikpońnọnyo ni; gbomo ni dši enyọ lẹ, dši Nuntšọ ni dšẹ ńwei lẹ.

48. Bọni šikpońnọnyo lẹ yọ lẹ, nakai šikpońnọbii lẹ hũ yọ; ni bọni ńweinyo lẹ yọ lẹ, nakai ńweibii lẹ hũ yọ;

49. ni tamọ bọni wọhĩe šikpońnọnyo lẹ *subãń lẹ, nakai nońń wọbahĩe ńweinyo lẹ hũ subãń.
*1 Mose 5,3.

50. Anyemimei, noni mikĕọ dši akẹ, helo kẹ lá nine šẹń Nyońmọ mańtšẹyeli lẹ nọ, ni asań fitemọ hũ nine šẹń noni fitee lẹ nọ.
6,13.

51. Na, tĕmọsane mińŏ-kĕọnye nẹ: *Dšee wọfĕ wọbawọ lẹ, ši abatšake wọfĕ,
*1 Tes. 4,15.17.

52. trukã, hĩńmẹitĩã mli, beni aakpá nãgbĕ *tẹtrẹmantrẹ lẹ; edšakẹ abakpá tẹtrẹmantrẹ, ni aatĕ gbohĩi aši ni amẹfiteń dońń, ni wọ lẹ, abatšakewọ.
*Mat. 24,31. 1 Tes. 4,16.

53. Edšakẹ dšẽa nẹkẹ fitemọnŏ nẹ wo noni fitee lẹ, ni nẹkẹ gbĕlenŏ nẹ wo noni gboo lẹ.
2 Kor. 5,4.

54. Ši beni nẹkẹ fitemọnŏ nẹ ewo noni fitee lẹ, ni nẹkẹ gbĕlenŏ nẹ ewo noni gboo lẹ, no lẹ wiemọ ni ańmã lẹ aaba mli akẹ:

55. "Amĩ gbĕle yẹ kũnim mli. Bo gbĕle, nĕgbẹ ogãi lẹ yọ? bo gbohĩiadše, nĕgbẹ okũnim lẹ yọ?"
Ies. 25,8. Hos. 13,14.

56. Ši gbĕle gãi dši eša; ni *eša hewalẹ dši mla lẹ.
*Rom 7,13; 6,14.

57. Ši šidã ahã Nyońmọ, moni tšŏ́ wọ-Nuntšọ Iesu Kristo nọ ni ehã wọye kũnim lẹ.

58. Nohewọ lẹ, minyemimei ni misumọọ, nyefĩa ši ni nyekagbugbãa, ni nyetekea nọ yẹ Nuntšọ lẹ nitšumọ lẹ mli dãnẹ, edšakẹ nyele *akẹ nyemọdeńbọ̃ lẹ efee yaka yẹ Nuntšọ lẹ mli.
*2 Kron. 15,7.

Yitšo 16.

Ši *onĩa ni atšũọ ayahã hetšelọi lẹ hewọ lẹ, takẹ bọni mito mihã Galatia asafoi lẹ, nye hũ nyefea nakai.
*Bọf. 11,29. 2 Kor. 8; 9. Gal. 2,10.

2. Dã otši mli *kleńkleń gbĩ lẹ nọ lẹ, nyeteń mofĕmo atĩa noko ato, yẹ bọni enáa lẹ nã, koni mikaba dãni atšũ onĩa lẹ.
*Bọf. 20,7.

3. Ni kẹdši miba lẹ, matšũ mei ni nyebuọ akẹ amẹsa kẹ wodši, ni amẹhĩe nyenikĕnii lẹ kẹ-ya Ierusalem.

4. Ši kẹdši esa akẹ mi hũ mate lẹ, mikẹamẹ ate.

5. Ši miyatšŏ́ Makedonia dãni maba nyeńŏ; edšakẹ Makedonia miyatšŏ́.
Bọf. 19,21.

6. Ši ekolẹ mahĩ nyeńŏ fiŏ, ni ekolẹ maye fĕibe lẹ hũ yẹ dšẹi, koni hefĕhe ni miyaa lẹ, *nyeyadšiemi gbẹ.
*Rom. 15,24.

7. Edšakẹ agbẹnẹ misumọọ akẹ minaãnye yẹ gbẹteń kẹkẹ, ši mihĩe kã nọ akẹ, *kẹ́ Nuntšọ lẹ aańmĕmi gbẹ lẹ, †matšẹ fiŏ yẹ nyeńŏ.
*Bọf. 18,21. †Bọf. 20,2.

8. Ši mibahĩ *Efeso kẹ-yaši Pentekoste-gbĩ lẹ nọ.
*Bọf. 19,1.10.

9. Edšakẹ agble *šinã kpeteńkple nã ahãmi, ni nitšumọ pĩ yẹ, ši mei ni kũọ nã hũ lẹ ayi fá.
*2 Kor. 2,12. Kol. 4,3. Kpods. 3,8.

10. Ši ke̱dši *Timoteo ba nyeṅõ le̱, nyekwe̱a ni eke̱ gbeyeišemo̱ akahĩ nyeteṅ; †edšake̱ Nuntšo̱ le̱ nitšumo̱ noṅṅ etšuo̱ tamo̱ mi hũ. *4,17. †Fil. 2,20.

11. Hewo̱ le̱ moko *akagbe ehe guo̱; †ši nyedšieale̱ gbe̱ ye̱ hedšo̱le̱ mli koni eba miṅõ; ši mihĩe kã no̱ ake̱ eke̱ nyemimei le̱ aba. *1 Tim. 4,12. †1 Kor. 16,6.

12. Ši wo̱nyemi *Apolo le̱, mikpale̱ fai ãhũ ni eke̱ nyemimei le̱ aba nyeṅõ; ni ekplẽẽ kwrã ake̱ eeba amrõmrõ ne̱, ši ké̱ ená ehe dekã dšiṅṅ eeba. *1,12.

13. Nyebua, nyedamo̱a ši šiṅṅ ye̱ hemo̱-ke̱-yeli le̱ mli, nyefea hĩĩ, ni *nyehe awaã! *Ef. 6,10.

14. Nyefea nyenii fẽ ye̱ suomo̱ mli.

15. Ši mĩkpanye fai, anyemimei, nyele *Stefana šĩabii le̱, ake̱ ame̱dši Akaia †kleṅkleṅyibii, ni ame̱ko̱ meikroṅkroṅi le̱ asúomo̱ ame̱fõ ame̱no̱: *1,16. †Rom. 16,5.

16. koni nye hũ nyeba nyehe ši nyehã mene̱mei, ke̱ mofẽmo ní ke̱wo̱ tšuo̱ nii ni ebo̱õ mo̱deṅ le̱. Fil. 2,20.

17. Ši miná mĩše̱ ye̱ Stefana ke̱ Fortunato ke̱ Akaiko bã le̱ hewo̱, edšake̱ ní nyebe̱ miṅõ ne̱, ame̱ ame̱baye nyenãdšiaṅ.

18. Edšake̱ ame̱bahã mimumo̱ ke̱ nye hũ nyemumo̱ ewo ame̱tšui. Nohewo̱ le̱ ne̱ke̱ gbomei ne̱ *nyeleaame̱ dšogbãṅ. *1 Tes. 5,12.

19. Asia asafoi le̱ mĩbinye. *Akwila ke̱ Priskila ke̱ asafo ní yo̱ ame̱we le̱ mĩbinye dšogbãṅ ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli. *Bof. 18,2. 18. 26. Rom. 16,3. 5.

20. Nyemimei le̱ fẽ mĩbinye. *Nyeṅãṅãa nyehe ke̱ nãfo̱mo̱ kroṅkroṅ. *Rom. 16,16. 2 Kor. 13,12. 1 Pet. 5,14.

21. Mi, Paulo dientše̱, minine nã bimo̱ ne̱. Kol. 4,18. 2 Tes. 3,17.

22. Ké̱ moko sumo̱o̱ Nuntšo̱ Iesu Kristo sane le̱, *hã mo le̱ atšõ musumo! Nuntšo̱ le̱ mĩba (Maran-ata)! *Gal. 1,8. 9.

23. Nuntšo̱ Iesu Kristo dromo̱ le̱ ke̱nye ahĩ ši!

24. Misuomo̱ le̱ ke̱nye fẽ ahĩ ši ye̱ Kristo Iesu mli! Amen.

(Kleṅkleṅ wolo ní aṅmã ke̱-yahã Korintobii le̱, ní aṅõ-mãdše ke̱-dše̱ Filipi ke̱-tšõ Stefana ke̱ Fortunato ke̱ Akaiko ke̱ Timoteo no̱.)

KORINTOBII
AWOLO NÍ DŠI ENYO̱
NÍ BO̱FO PAULO ṄMÃ MÃDŠEAME̱ LE̱.

Yitšo 1.

Paulo, ní dši Iesu Kristo bo̱fo *ye̱ Nyoṅmo̱ suomo̱ nã le̱, ke̱ wo̱nyemi Timoteo le̱ ṅmã yahã Nyoṅmo̱ asafo ní yo̱ Korinto le̱ ke̱ hetšelo̱i fẽ ni yo̱ Akaia mũ le̱ fẽ le̱: *1 Kor. 1,1.

2. Dromo̱ ke̱ hedšo̱le̱ ní dše̱ wo̱tše̱ Nyoṅmo̱ le̱ ke̱ Nuntšo̱ Iesu Kristo deṅ le̱ ahãnye. Rom. 1,7.

3. Adšo̱ Nyoṅmo̱ ke̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo tše̱ le̱, moni dši mũsũṅtšõle̱i atše̱ ke̱ *mĩše̱dšemo̱ fẽ Nyoṅmo̱ le̱, *Rom. 15,5.

4. moni še̱dše̱o̱ wo̱mĩ ye̱ wo̱manehũlũi le̱ fẽ mli, koni wo̱ hũ wo̱nyẽ wo̱ke̱ mĩše̱dšemo̱, ní Nyoṅmo̱ ṅõ-še̱dše̱o̱ wo̱dientše̱ wo̱mĩ le̱, aše̱dše mei ní naã amanehũlũ-fẽ-amanehũlũ le̱ amĩ;

5. edšake̱ bo̱ni Kristo amanehũlũi le̱ baã wo̱no̱ tekeo̱ no̱ le̱, nakai noṅṅ kẽ Kristo hewo̱ le̱ wo̱mĩše̱dšemo̱ hũ fáa tekeo̱ no̱. Lal. 34,20; 94,19.

6. Ši ke̱dši amanehũlũ wo̱naã dšiṅṅ, *nyemĩše̱dšemo̱ ke̱ walaheremo̱ hewo̱ ni; ni ke̱dši wo̱mĩ aše̱dše̱o̱ hũ dšiṅṅ, nyemĩše̱dšemo̱ ni hãa wo̱too̱ wo̱tšui ši kpõ ke̱naã nakai amanehũlũi le̱ noṅṅ le̱ hewo̱ ni. *4,15. 17.

7. Ni wǫhle ni kā nyenǫ lę gbugbāā,
edšakę wǫle akę, bǫni nyenaā amane-
ńūlūi lę eko lę, nakai nońń kē nyenáa
mīšędšemǫ lę hū eko.
8. Edšakę, anyemimei, wǫsumǫǫ akę
wǫńō *wǫmanehūlūi ní wǫna yę Asia lę
wǫtēnye, akę wǫna nō tšó, fé bǫni wǫǫnyē
po, ni wǫhle kāā wala nǫ tete;
*Bǫf. 19,23. 1 Kor. 15,32.
9. ši moń wǫdientšę wǫna yę wǫmli
fańń akę wǫbagboi, koni wǫkańō wǫhle
wǫfō wǫdientšę wǫhe nǫ, ši moń wǫńō-fō
Nyońmǫ ní tēǫ gbohlī aši lę nǫ;
10. mo hū ní dšiewǫ kę-dšę gbēle ni
tamǫ nękę nę mli, ni edšieǫwǫ lolo, ni
wǫhle kā enǫ akę esā eedšiewǫ kwrā,
2 Tim. 4,18.
11. akę noni nye hū nyefataā wǫhe
kę-kpaā fai, koni mei pī ada ši ahāwǫ
yę dromǫkēnii ní ańō-hāwǫ yę mei pī
ahewǫ lę hewǫ.
12. Ši wǫfā lę nę: *wǫhenilē odase ni
eyeǫ, akę Nyońmǫ krǫńńfemǫ kę hetšemǫ
mli wǫba wǫdšeń yę dše nęń, titri lę
yę nyeteń, ni dšee †heloń nilē nā, ši
moń Nyońmǫ dromǫ na.
*2,17. Heb. 13,18. †1 Kor. 1,17.
13. Edšakę wǫńmāā nibii krokomei
wǫhāānye, fé nii ní nyekaneǫ ni asań
nyele, ni mihle kā nǫ akę nyeale kę-ate
nāgbē hū lę,
14. takę bǫ nońń ni nyená nyelewǫ hū
fā-kę-fā, akę nyefānō *dšiwǫ, tamǫ bǫni
†nye hū nyedši wǫnō yę Nuntšǫ Iesu
gbī lę nǫ lę.
*5,12. †Fil. 2,16.
15. Ni nękę hle-kę-nǫfō nę hewǫ mito
miyiń akę maba nyeńō tšutšu lę, koni
nyená dromǫ ní dši enyǫ,
16. ni mibatšó nyeńō kę-ya Makedonia,
ni asań makū misę kę-dšę Makedonia
maba nyeńō ekoń, koni nyeyadšiemi gbę
kę-ya Iudea.
1 Kor. 16,5.6.
17. Bēlę ní mito miyiń nakai lę, yiń-
fleflę mikę-fe? Alo miyiń ní mito lę, helo
nā mito yę? Dabi! ši mi-hē lę hē ni, ni
mi-dabi lę dabi ni.
18. Ši anǫkwafo dši Nyońmǫ, akę wǫ-
wiemǫ ní wǫkęnye wie lę edšee hē kę
dabi šikome.
19. Edšakę Nyońmǫ bi Iesu Kristo,
moni mikę Silvano kę Timoteo šię ehe
sane yę nyeteń lę, edšee hē kę dabi
šikome, ši moń emli hē yǫ.
20. Ši Nyońmǫ šiwōi abǫ ní yǫ
nę, emli hē lę yǫ ni emli nońń
*amen lę yǫ, koni atšó wǫnǫ awo
Nyońmǫ hle nyam.
*Kpods. 3,14.
21. Ši Nyońmǫ dši moni hāa wǫ kę nye-
fē fīǫ ši yę Kristo mli ni *efǫwǫ mū,
*1 Ioh. 2,27.
22. lę nońń ni esǫo wǫnā, ni ekę Mumǫ
lę yibāfonō ehāwǫ yę wǫtšuii amli hū.
5,5. Rom. 8,16. Ef. 1,13.14.
23. Ši mi lę, mītšę Nyońmǫ ni *ebaye
misusuma odase, akę nyeyibāmǫ hewǫ
ni mināko maba Korinto lę.
*11,31. Rom. 1,9.
24. Dšee akę nyehemǫ-kę-yeli lę *nyóń
wǫyeǫ, ši moń nyemīšę lę he nitšumǫ
hefatalǫi dšiwǫ, edšakę hemǫ-kę-yeli mlí
nyedamǫ ši yę.
*1 Pet. 5,3.

Yitšo 2.

*Ši mikpę mli yę midientšę miyiń, akę
mikę ńkǫmǫyeli bań nyeńō dońń.
1 Kor. 4,21. 2 Kor. 12,21.
2. Edšakę kę mi mihā nyeye ńkǫmǫ
lę, namo dši moni hāa mimī šęǫ mǫ, akę
dša mo nońń ní mihā eye ńkǫmǫ lę?
3. Ni *mińmānye enę nońń, koni, kę
miba lę, mikabaye ńkǫmǫ yę mei ní kūlę
sa akę mināa amęhe mīšę lę ahewǫ, edšakę
mihle kā nyefē nyenǫ, akę mimīšę dši
nyefē nyemīšę.
*1 Kor. 5.
4. Ši mitšuiń amanehūlū kę fīmǫ babaō
mli mińmānye yę, kę-tšó yāfónui babaō
hū mli, dšee ni nyewerę aho nyehe hewǫń,
ši moń ni nyena no suomǫ babaō ni
misumoǫnye.
5. Ši kę moko ehā aye ńkǫmǫ lę,
dšeemi ni ehā miye ńkǫmǫ, ši (koni mina
akawa tūtu lę) ehā nyefē nyeye ńkǫmǫ
fā-kę-fā.
1 Kor. 5,1.
6. Nakai mo lę ehle ni mei pī ekā lę
fā hālę,
7. hewǫ lę agbęnę nyeńō-faālę, ni nye-
šędše emī moń, koni ńkǫmǫyeli tūtu lę
akabasu etšui.
8. Nohewǫ lę mīkpanye fai ni nyehā
nyesuomǫ lę mli awa yę enǫ;
9. edšakę enęhewǫ hū ni mińmānye

wolo le, koni mike-le boni nyenā kpaā, ake *nyeboo toi ye nofēno gbefāñ lo. *7,15.
10. Ši moni nyeñōo noko nyefaāle le, mi hū miñō-faāle; edšake mi hū, ké mike noko fa le, noni miñō-fa le, miñō-fa ye nyehewo ye *Kristo hīe; * Luk. 10,16.
11. koni *satan akayewo amim, edšake edfēñmoi le añō-tēēwo. * Luk. 22,31.

12. Ši beni miba Troa ye Kristo sanekpakpa le hewo ni *agble šīnā ahāmi ye Nuntšo le mli le, * Bof. 14,27. 1 Kor. 16,9.
13. mináá hedšole ye mimumo mli, edšake minaa minyemi Tito; hewo le mišeame ni miyiñ ke-ba Makedonia. Bof. 20,1.
14. Ši šidā ahā Nyoñmo, moni hāa woyeo kūnim dā ye Kristo mli, ni ehāa ehe nilē ñmadšē le tšōo wono dšeo kpo ye hefēhe le.
15. Edšake Kristo ñmadšē kpakpa dšiwo hā Nyoñmo *ye mei ni ahereo ameyiwala le ke mei ni lādšeo le fē mli: * 1 Kor. 1,18.
16. *menemei le, wodši gbēle ñma ni dšeo ke-yaā gbēle mli hāame; ši meikrokomei le, wodši wala ñma ni dšeo ke-yaā wala mli hāame. Ni †namo sa hā enemei? * Luk. 2,34. † 2 Kor. 3,5.6.
17. Edšake wofee tamo mei pī ni futuo Nyoñmo wiemo le, ši moñ wowieole ñmīñmi boni edše Nyoñmo mli le ye Nyoñmo hīe, ye Kristo mli. 1,12.

Yitšo 3.

Aso wosā woboi *wohe yidšiemo? Alo ehīawo, tamo meikomei, ake wohīeo yidšiemo-wodši ke-bahāanye alo neke wodši ne ke-dše nyedeñ lo? * 5,12.
2. Nyedši wowolo ni añmā awo wotšuii amli ni mei fē le ni amekaneo; 1 Kor. 9,2.
3. ni adšienye fañ atšō ake nyedši Kristo wolo ni wosúmo ye he, ni dšee blegi, ši moñ Nyoñmo hīekālo le Mumo le ake-ñmā, dšee ye *te-tāoi ano, ši moñ tšui ni dši helo-tāoi ano. * 2 Mose 24,12.
4. Ši Kristo hewo woyo neke hīe-kenofō ne ye Nyoñmo gbefāñ:
5. dšee ake wodientše le wosa, ni wodfēñ ake noko dše wodientše womli, ši wosale le Nyoñmo mli edše; 2,16.
6. le noñn ehā wosa ni wotšōmo *kpāñmo hē le he súoloi, †dšee ñmāle-okadi nō, ši moñ mumo nō; edšake ñmāle-okadi le gbeo mo; ši **mumo le hāa mo yi náa wala. * Ier. 31,31. 1 Kor. 11,25. † Rom. 7,6. ** Ioh. 6,63.
7. Ši ké gbēle súomo ni añō ñmāle-okadii akadi ye tei ano le hīe ba nyam boni Israelbii le *nyēē Mose hīe amekwe ye ehīe nyam ni se foo le hewo po le: * 2 Mose 34,30.
8. ani mumo súomo le hīe bañ nyam āhū fē no? Gal. 3,2.5.
9. Edšake, ké *fobū súomo le hīe ba nyam le, ani †dšale súomo le hīe bañ nyam ke-tekeñ no? * 5 Mose 27,26. † Rom. 1,17; 3,21.
10. Edšake anumnyam le ni fá babaō tšō le hewo le, noni awo ehīe nyam tete le, hīe be nyam ye ene gbefāñ.
11. Edšake ké noni se foo le tšō anumnyam mli le, bēle noni hīo ši le moñ anumnyam le fá āhū.
12. Agbene ake-ni woyo neke hīenokāmo ne hewo le wofeo ekā babaō,
13. ni wofee tamo Mose ni ke hīehānō ha ehīe, koni Israelbii le akakwe noni se foo le nāgbē le. 2 Mose 34,33.35.
14. Ši moñ awadše amedfēñmoi le. Edšake ke-baši ñmene-gbī-ne no le nakai hīehānō le noñn ha kpāñmo momo le kanemo le no; adšieko ši ake Kristo mli ese foo ye. Rom. 11,25.
15. Ši ke-baši ñmene-gbī-ne no le, befēbe ni akaneo Mose wolo le, hīehānō ha ametšui no;
16. ši *ké amekū amese ke-ba Nuntšo le ñō le, aadšie hīehānō le. * Rom. 11,23.26.
17. Ši Nuntšo le dši Mumo le; ši heni Nuntšo le Mumo le yo le, dšei heyeli yo.
18. Ši wofē ni wokę hīe kpetekplē kweo Nuntšo le anumnyam le tamo akweo afīfe mli le, womītšake womītšōmo nakai subāñ le noñn ke-mīdše anumnyam mli ke-mīya anumnyam mli, take boni edšeo Nuntšo ni dši Mumo le ñō le.

Yitšo 4.

Nohewọ lẹ, akẹ noni wọhĩe nẹkẹ *súomọ nẹ, takẹ bọni †anawọ mọbọ lẹ, wọtšui efãã, *3,6. †1 Kor. 7,25.

2. ši wọgu hĩegbedšianii ni ańõ-tẽ lẹ, ni wọbaa wọdšeń *yẹ kũtũmpọo mli, ni asań wọfutuu Nyońmọ wiemọ lẹ, ši moń wọkẹ anọkwale lẹ kpodšiemọ lẹ dšieọ wọhe wọtšõọ gbomei ahenilẽ fẽ yẹ Nyońmọ hĩe. *2,17. 1 Tes. 2,5.

3. Ši kẹ́ ha aha wọsanekpakpa lẹ nọ tete lẹ, mei ni lãdšeọ lẹ amli kẹkẹ aha nọ yẹ, 1 Kor. 1,18

4. mei amli ni dše nẹń nyońmọ lẹ efila mei ni hee yee lẹ adfẽńmọi lẹ yẹ, koni Kristo, ni dši *Nyońmọ subãń lẹ, anumnyam sanekpakpa lẹ la ni tšoọ lẹ akakpẹ́ mĩhãamẹ. *Heb. 1,3.

5. Edšakẹ dšee wọdientšẹ wọhe wọšieọ, ši moń Kristo Iesu, akẹ lẹ dši Nuntšọ, ši wọ lẹ, nyetšũdši dšiwọ yẹ Iesu hewọ; 1,24.

6. edšakẹ *Nyońmọ ni kẽ akẹ la adšẹ duń mli akpẹ́ lẹ, lẹ nońń †ekpẹ́ yẹ wọtšuii amli hũ, koni Nyońmọ anumnyam he nilẽ lẹ akpẹ́ ·yẹ Iesu Kristo hĩe. *1 Mose 1,3. †2 Kor. 3,18.

7. Ši wọhĩe nẹkẹ dfetri nẹ yẹ *sũnii amli — koni hewalẹ ni fá kẹ-teke nọ afe Nyońmọ nõ ni dšee wọnõ —; *5,1.

8. afĩfĩaãwọ yẹ hefẽhe, ši kẽlẹ wọtšui esuu; wọfeọ yeyẽye, ši kẽlẹ wọnidšiań edšeko wui; 1,8; 7,5.

9. awaãwọ yi, ši kẽlẹ akwakowọ; atfiaãwọ ši, ši kẽlẹ wọplenẽko;

10. dãnẹ *wọhĩe Nuntšọ Iesu gbẽle lẹ yẹ wọgbomotšo lẹ mli kẹ-nyie, koni Iesu wala lẹ hũ adše kpo yẹ wọgbomotšo lẹ mli. *1 Kor. 15,31.

11. Edšakẹ wọ ni wọhĩe kãmọ nẹ, dãnẹ atuwọ awo *gbẽle deń yẹ Iesu hewọ, koni Iesu wala lẹ hũ adše kpo yẹ wọhelo ni bagbo lẹ mli. *Rom. 8,36

12. Nohewọ lẹ agbẹnẹ gbẽle tšuọ nii yẹ wọmli, ši nye lẹ, wala tšuọ nii yẹ nyemli.

13. Ši akẹ noni wọyọ nakai hemọ-kẹ-yeli mumọ lẹ nońń, takẹ bọni *ańmã akẹ: "Mihe miye hewọ ni miwie lẹ," hewọ lẹ wọ hũ wọheọ wọyeọ, nohewọ lẹ wọwieọ hũ; *Lal. 116,10.

14. edšakẹ wọle akẹ moni tẽ Nuntšọ Iesu ši lẹ, eetẽwọ kẹ Iesu ši, ni eedšiewọ kẹ nyefẽ kpo etšõ. 1 Kor. 6,14.

15. Edšakẹ nyehewọ afeọ fẽ, koni dromọ ni fá babaõ lẹ atšõ mei pĩ ašidã nọ ateke nọ ahã Nyońmọ anumnyam. 1,3—6.

16. Nohewọ ni wọtšui efãã lẹ, ši moń kẹ́ *wọkponọgbẹ-gbomo lẹ fiteọ kwrã tete lẹ, kẽlẹ †wọmligbomo lẹ tšõọ ehẽ gbĩ-fẽ-gbĩ. *K. 10. †Ef. 3,16.

17. Edšakẹ wọ-mrõmrõ-amanehũlũ, ni dšraa nẹ, mĩtšu nãnọ anumnyam babaõ ni teke nọ ni dšra wa ãhũ ehãwọ. Rom. 8, 17.18.

18. Wọ ni wọdšee mei ni kweọ nii ni anaã lẹ, ši moń *nii ni anaa lẹ wọkweọ; edšakẹ nii ni anaã lẹ hĩọ ši be fiõ kẹkẹ, ši nii ni anaa lẹ hĩọ ši kẹ-yašiọ nãnọ. *Heb. 11,1.

Yitšo 5.

Edšakẹ wọle akẹ, kẹ́ akũmọ *wọšikpoń nẹ nọ bũ šĩa nẹ dšińń, wọyẹ tšũ ko ni dšẹ Nyońmọ ńõ, šĩa ko ni dšee nidši akẹ-fe, ni hĩọ ši kẹ-yaã nãnọ, yẹ ńwei. *Hiob 4,19. 2 Pet. 1,13.14.

2. Edšakẹ wọdõmoọ ntšọi tete yẹ enẹ mli, ni wọfeọ akẹ ańõ wọtšũ ni dšẹ ńwei lẹ awowọ, Rom. 8,23.

3. ni kẹ akẹ-wowọ nẹkẹ lẹ, no lẹ anańwọ akẹ mei ni nyie yayai.

4. Edšakẹ wọ ni wọyọ bũ lẹń lẹ hũ, akẹ-ni wọhe dšrawọ hewọ lẹ, wọdõmoọ ntšọi, edšakẹ wọsumọọ akẹ adšie wọhenii, ši moń wọsumoọ akẹ *awowọ nii afie nọ, koni wala lẹ amĩ noni gboọ lẹ. *1 Kor. 15,53.

5. Ši moni sãwọ hã enẹ nońń dši Nyońmọ, mo hũ ni hãwọ Mumọ lẹ kleńkleńńõ lẹ. 1,22. Rom. 8,16.23. Ef. 1,13.14.

6. Nohewọ lẹ wọyẹ tšui dã, ni wọle akẹ gbĩĩ abọ ni wọyọ gbomotšo lẹ mli nẹ wọdom *kẹ-dšẹ Nuntšọ lẹ ńõ, — *Heb. 11,13.

7. edšakẹ hemọ-kẹ-yeli nã wọnyieọ yẹ, ši dšee ninamọ nã, — 1 Kor. 13,12

8. ši wọyẹ tšui, ni esa wọhĩe moń akẹ wọọdom kẹ-dšẹ gbomotšo nẹ mli, ni wọyahĩ šĩa yẹ Nuntšọ lẹ ńõ. Fil. 1,23.

9. Nohewọ lẹ oti ni wọńõ-mã wọhĩe

dši ake̱, šĭa wo̱yo̱ dšio, *dommo̱ wo̱dom dšio, ni wo̱sa ehĭe. *Lal. 39,13.

10. Edšake̱ dša wo̱fĕ wo̱pue faṅṅ *ye̱ Kristo kodšomo̱sĕi le̱ hĭe, koni mofĕmo aná nii ni efe ye̱ gbomotšo mli le̱, bo̱bo̱ ni efe le̱, ekpakpa dšio, efŏṅ dšio. *Bof. 17,31. Rom. 2,16; 14,10.

11. Nohewo̱ le̱, ake̱-ni wo̱le Nuntšo̱ le̱ he ni yo̱ gbeyei hewo̱ le̱, wo̱wieo̱ wo̱tšŏo̱ gbomei, ši wo̱ye̱ faṅṅ ye̱ Nyoṅmo̱ hĭe; ni mihĭe kă no̱ ake̱ wo̱ye̱ faṅṅ ye̱ nyehenilē mli hŭ.

12. Edšake̱ dšee *wo̱dientše̱ wo̱he yi wo̱dšieo̱ wo̱hăanye ekoṅ, ši moṅ wo̱ke̱mīhănye gbe̱ ni nyeṅŏ-ſă nyefŏ wo̱no̱, koni nyená eko nyekē̱ mei ni ſăa ye̱ hĭeaṅ ši dšee tšui mli le̱. *3,1.

13. Edšake̱, ké̱ se̱ke̱ wo̱yeo̱ dšiṅṅ, Nyoṅmo̱ wo̱yeo̱ wo̱hăa; ni ké̱ wo̱hĭe kă ši hŭ dšiṅṅ, ekă ši ehănye.

14. Edšake̱ Kristo suomo̱ le̱ nyĕo̱ wo̱no̱, ni wo̱kodšoo̱ ne̱ke̱, ake̱, ké̱ mokome gbo mei fĕ yigbĕle le̱, bĕle̱ mei le̱ fĕ egboi.

15. Ni egbo *mei fĕ yigbĕle, †koni mei ni hĭe kămo̱ le̱ ahĭe akakămo̱ mīhă ame̱dientše̱ ame̱he doṅṅ, ši moṅ ame̱hĭe akămo̱ ahă moni gbo ni atēle̱ ši ekoṅ ahăame̱ le̱. *1 Tim 2,6. †Rom. 14,7.8.

16. Nohewo̱ le̱, ke̱-dše̱o̱ ṅme̱ne̱ no̱ ke̱yaă ne̱, wo̱lee mokomoko doṅṅ ye̱ helo mli; ni ké̱ helo mli wo̱le Kristo ye̱ tete le̱, kēle̱ agbe̱ne̱ le̱ wo̱leele̱ nakai doṅṅ.

17. Hewo̱ le̱, *ké̱ moko ye̱ Kristo mli le̱, †bŏnō hē dšile̱; blemanii le̱ ého; **na, nibii fĕ étšŏmo̱ ehē. *Rom. 8,1.10. †Gal. 6 15. **Kpods. 21,5.

18. Ši nibii ne̱ fĕ dše̱ Nyoṅmo̱ deṅ, *moni tšŏ Iesu Kristo no̱ ekpătă le̱dientše̱ eke̱wo̱ teṅ, ni eke̱ kpătămo̱-súomo̱ le̱ hăwo̱ le̱; *Rom. 5,10.

19. no dši ake̱ Nyoṅmo̱ tšŏ Kristo no̱ ekpătă le̱dientše̱ eke̱ dše le̱ teṅ, ni ebuu ame̱no̱tŏmo̱i le̱ ehăăame̱, ni etu kpătămo̱wiemo̱ le̱ ewo wo̱deṅ. Rom. 3,24.25. Kol. 1,19.20.

20. Nohewo̱ le̱ wo̱dši *bo̱foi ye̱ Kristo nădšiaṅ, tamo̱ ake̱ Nyoṅmo̱ etšŏ wo̱no̱ eke̱ mei mīwie: wo̱damoo̱ Kristo nădšiaṅ wo̱kpaănye fai ake̱: nyehăa akpătăa nye ke̱ Nyoṅmo̱ teṅ! *Ies. 52,7.

21. Edšake̱ *moni lee eša le̱, wo̱hewo̱ le̱ ehă etšŏ †eša, koni wo̱ le̱ wo̱tšŏmo̱ **Nyoṅmo̱ dšale̱ ye̱ emli. *Heb. 4,15. †Gal. 3,13. **1 Kor. 1,30. Fil. 3,9.

Yitšo 6.

Ši ake̱ noni *hefatalo̱i nitšulo̱i dšiwo̱ hewo̱ le̱, wo̱wieo̱ wo̱tšŏo̱nye hŭ, ni nyekahé Nyoṅmo̱ dromo̱ le̱ yakatſă; *1,24; 5,20.

2. edšake̱ *ekē̱ ake̱: "Be ni sa mli miboŏ toi ye̱, ni walaheremo̱ gbĭ no̱ hŭ miye mibuao ye̱." Na, †be ni sa dšogbăṅ ne̱; na, walaheremo̱ gbĭ ne̱. *Ies. 49,8. †Luk. 4,19.21.

3. Ni asaṅ wo̱too mokomoko pămpi ye̱ nokonoko mli, koni akagbe súomo̱ le̱ he guo̱;

4. ši moṅ, nofĕno mli le̱ *wo̱ke̱ wo̱he tšŏo̱ ake̱ Nyoṅmo̱ súolo̱i, ye̱ tšuišiṅmĕ babaŏ mli, ye̱ amanehŭlŭi amli, ye̱ fĭmo̱i amli, ye̱ haomo̱i amli, *4,2.

5. ye̱ yĭi amli, ye̱ gbokle̱foi-atšŭi amli, ye̱ hŏfemo̱i amli, ye̱ deṅme-gbomo̱i amli, ye̱ kpešii amli, ye̱ buadayelii amli, 11,23—27.

6. ye̱ *hetšemo̱ mli, ye̱ nilē mli, ye̱ dſĕṅmo̱ ni se̱ tše̱o̱ mli, ye̱ mlihĭle̱ mli, ye̱ Mumo̱ kroṅkroṅ mli, ye̱ suomo̱ ni pasaa mli, *1 Tim. 4,12.

7. ye̱ ano̱kwale wiemo̱ mli, ye̱ *Nyoṅmo̱ hewale̱ mli, ke̱-tšŏ dšale̱ tawŭnii ni dši ninedšŭrŏ nŏ ke̱ nineabe̱ku nŏ le̱ amli, *1 Kor. 2,4.

8. ke̱-tšŏ anumnyam ke̱ heguo̱gbē mli, ke̱-tšŏ hewiemo̱ fŏṅ ke̱ hewiemo̱ kpakpa mli; tamo̱ šišiulo̱i, kēle̱ ano̱kwafoi dšiwo̱;

9. tamo̱ mei ni alee ke̱ mei ni ale kre̱dē̱; tamo̱ mei ni *gboio̱, ni na, wo̱hĭe kămo̱; tamo̱ mei ni †agblaame̱ toi, ni kēle̱ agbekowo̱; *4,10.11. †Lal. 118,18.

10. tamo̱ ṅko̱mo̱yelilo̱i, ši wo̱mĭ še̱o̱ dă; tamo̱ ohĭafoi, ši wo̱tšake̱o̱ mei pĭ wo̱feo̱ame̱ niiatše̱mei; tamo̱ mei ni be̱ noko, ni kēle̱ wo̱ye̱ nii fiă. Fil. 4,12.13.

11. Wo̱năbu egble ehănye, Korintobii, wo̱tšui mli hŭ elē̱.

12. Gbe̱ ye̱ wo̱mli hănye, ši nyedientše̱ nyemli moṅ nyefĭo̱ ye̱.

13. Ni nye hŭ nyehăa nyemli ale̱a

nakai noññ, ní nyekę-towǫ nādšiań
(mikęnye mīwie *tamǫ bii). *1 Kor. 4,14.
14. Nyekę mei ni hee yee lę akagblaã
kōñtšo kome ni yee egbǫ! Edšakę *mē
bǭ dšalę kę mlatōmǫ yǫ? alo mē yeli
la kę duń yǫ? *Ef. 5,11.
15. Ni mē gbēkpāmǫ Kristo kę Belial
yǫ? alo mē nidšā moni heǫ yeǫ kę moni
hee yee yǫ?
16. Ni asań mē ekomefemǫ Nyoñmǫ
sǫlemǫwe kę amāgāi yǫ? Edšakę *Nyo-
ñmǫ hīekālǫ lę sǫlemǫtšū dšinye, takę
bǫni Nyoñmǫ †kę̄ akę: "Mahī amęmli,
ni manyie yę amęteń, ni matšṓ amę-
Nyoñmǫ, ni amę hū amęatšṓ mimań."
*1 Kor. 3,16. †3 Mose 26,12.
17. *Nohewǫ lę Iehowa kę̄, nyedšea
amęteń, ni nyetšea nyehe, ni nyekataã
mūdši noko he, ni maherenye atū,
*Ies. 52,11. Kpods. 18,4.
18. ni matšṓ nyetšę, ni nye hū nyea-
tšṓmǫ mibihīī kę mibiyei, bǫni Iehowa,
Ofe lę, kę̄ nę. Ier. 31,9; 32,38.

Yitšo 7.

Agbęnę, nye mei ní asumoǫnye, akę
noni wǫná nękę šiwōi nę hewǫ lę, nyehāa
wǫtšūa wǫhe kę-dšęa helo kę mumǫ fē
he mūdši mli, ni wǫgbe hetšemǫ nā yę
Nyoñmǫ gbeyeišemǫ mli.
2. Nyehāawǫ gbę yę nyemli! wǫfeko
mokomoko efōń ko; wǫñteko moko, wǫ-
yeko moko amim. 12,17. Bǫf. 20,33.
3. Mikę̄ę̄ enę ni mikę-bunye fǫ; edšakę
mikę̄ *momo akę nyeyę wǫtšuii amli, ni
nyekęwǫ agboi ni nyekęwǫ yi aná wala.
*6,11–13.
4. Mifeǫ ekā babaō yę nyenǫ, ni asań
mifāa mifōǫ nyenǫ babaō; miyi obō kę
mišędšemǫ, miyi kę-teke nǫ kę mišę ni
miyǫ yę wǫmanehūlū lę fē mli lę.
5. Edšakęši beni wǫba Makedonia lę
hū, wǫnáá wǫhewodšiań dekā kwrā; ši
moń hefēhe lę amane sǫññ wǫnaā: wǫkpo-
nǫgbę lę nōmǫi, wǫmligbę lę gbeyeišemǫi.
Bǫf. 20,1.2.
6. Ši Nyoñmǫ, moni *šędšeǫ mei ni
baā amęhe ši lę amī lę, ekę †Tito bā lę
šędše wǫmī; *1,3.4. †2,13.
7. ši dšee ebā lę kękę, ši moń emišę-
dšemǫ ni añō-šędše emī yę nyehewǫ lę
hū, edšakę egbawǫ nyefē lę kę nye-
ńkǫmǫyeli lę kę mihe mǫdeń ni nyebǫǭ
lę, bǫni fe ni miná mišę babaō fè tšutšu
lę nę.
8. Tšę mikę miwolo lę ehā edǫnye
moń, ši kēlę mifaa mihe. Tšę edǫmi kē,
edšakę mina akę nakai wolo lę edǫnye
moń, ši be kuknō kękę edǫnye, 2,4.
9. kēlę agbęnę mimī ešę, dšee dǫ ni
edǫnye hewǫ ni, ši moń akę-ni edǫnye
ni ehā nyefa nyehe lę hewǫ ni; edšakę
edǫnye bǫni sa Nyoñmǫ hīe, koni ekadšę
wǫ ni noko lādšenye.
10. Edšakę dǫlę ni sa Nyoñmǫ
hīe lę tšęǫ hefamǫ ni kę mo yaā
walaheremǫ mli noni moko faa
ehe yę hewǫ lę; ši *dše nęń dǫlę
lę tšęǫ gbēle. *Mat. 27,3–5.
11. Edšakę na, nękę dǫlę ni edǫnye
bǫni sa Nyoñmǫ hīe nę noññ lę, nyekwęa
nō mǫdeńbǭ, nō henādšiemǫ, nō tšuilawō,
nō gbeyeišemǫ, nō fē, nō hīedǭ, nō owe-
letǭ tete ni etšę ewo nyemli! nofēno
mli nyekę nyehe tšōwǫ yę, akę nyehe
tše yę nękę sane nę mli.
12. Nohewǫ lę kę́ miñmānye tete lę,
dšee moni tō lę, asań hū dšee moni atō
enǫ lę hewǫń, ši moń beni afe ni wǫhe
mǫdeń ni nyebǫǭ lę apue faññ ahānye,
yę Nyoñmǫ hīe.
13. Nohewǫ lę wǫmī ešę. Ši wǫmīšę-
dšemǫ lę teke nǫ babaō kę mīšę ni wǫnà
yę Tito mīšę lę hewǫ lę, edšakę nyefē
nyehā emumǫ lę tšui nyō emlí,
14. edšakę, kę́ mifānye mitšōlę yę noko
mli lę, nyewoomi hīegbēle; ši tamǫ bǫní
wǫwie nibii fē anǫkwale mli wǫtšōnye lę,
nakai noññ kē wǫfā hū ni wǫfā wǫtšō
Tito lę efe anǫkwale,
15. ni eyę nyehe tšui babaō fè tšutšu
lę, edšakę ekaiǫ nyefē *nyetoibō lę, bǫní
nyekę gbeyeišemǫ kę hekpokpomǫ herelę
hīemē lę. *2,9.
16. Miná mīšę akę miyę nyehe tšui yę
nofēno mlí.

Yitšo 8.

Ši, anyemimei, wǫmīhā nyele Nyoñmǫ
dromǫ ni añō-hā yę Makedonia asafoi lę
amli lę, Rom. 15,26.

2. akę amanehūlū kā babaō mli lę amęmīšę lę teke nǫ kē, ni amęhīa ni mli kwǫ lę hū teke nǫ kę-dšie ehe kpo yę amęmlihīlę nifálę lę mli;
3. edšakę mīye odase, akę amęhā bǫni amęanyē, ni amęhā fè bǫni amęanyē tete yę amędientšę amęsuomǫ nā,
4. ni amękę tutǫmǫ babaō kpawǫ fai akę, wǫkę nękę dromǫ nę kę nanyobǭ ní yǫ súomǫ lę mli lę ayahā kroṅkroṅbii lę, 9,1. Bǫf. 11,29.
5. ni dšee takę bǫni wǫhīe kā nǫ lę kękę, ši moṅ, yę Nyoṅmǫ suomǫnā lę, amęṅō amędientšę amęhe amęhā Nuntšǫ lę tšutšu kęwǫ hū;
6. no hā wǫkpa Tito fai, koni bǫni ebōi momo sá lę, nakai noṅṅ egbe nękę dromǫ nę nā hū yę nyeteṅ.
7. Ši moṅ takę bǫni *nyetekeǫ nǫ yę nofēno mli, yę hemǫ-kę-yeli kę wiemǫ kę nilē kę mǫdeṅbǭ fē kę suomǫ ni dšę nyemli ní eyǫ wǫmli lę mli lę, †nyekwęa koni nękę dromǫ nę mli hū lę nyeteke nǫ.
*1 Kor. 1,5. †1 Kor. 16,1.2.
8. Dšee kitā nā mikēǫ nękę, ši moṅ mei krokomei amǫdeṅbǭ mikę-kaā nye hū nyesuomǫ lę makwę, akę eyę krǫṅṅ lo.
9. Edšakę nyele wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo dromǫ lę, akę lę ní dši niiatšę lę *etšṓ ohīafo yę nyehewǫ, koni nyetšṓ ehīa lę nǫ nyetšṓmǫ niiatšęmei. *Mat. 8,20.
10. Ni ṅā miwoǫnye yę enę mli, — edšakę enę hī hānye ni nyebōi nyesę afi bēbe nę lę, akę dšee femǫ kękę nyeafe, ši nyeasumǫ hū;
11. ni agbęnę nyegbeǫ femǫ lę hū nā, koni takę bǫni nyená suomǫ lę he tšui lę, nakai noṅṅ nyedšę nii ní nyeyǫ lę mli nyegbe nā.
12. Edšakę, kę́ tšui yę he lę, esa hīe hū bǫni mo oyǫ, dšee bǫni obę.
Abęi 3,28. Mar. 12,43.
13. Edšakę mikēē enę ní meikomei ahe adšǫamę ni nye lę nyehao, ši moṅ koni fē afe pępēpę;
14. nękę be nę mli lę nyenǫtekemǫ lę ayaye nomei afīmǫ lę nādšiaṅ, koni amę hū amęnǫtekemǫ lę abaye nyefīmǫ lę nādšiaṅ, koni aye egbǫ pępēpę, 9,12.
15. tamǫ bǫni *aṅmā lę akę: "Moni bua pī nā lę, enáá eko yę sę, ni moni bua fiō nā hū lę, efęęlę eko." *2 Mose 16,18.
16. Ši šīdā ahā Nyoṅmǫ, moni kę nyehe mǫdeṅbǭ nę noṅṅ wo Tito tšui mli lę;
17. ši ebo wǫfai ní wǫkpalę lę toi moṅ, ši akę noni lędientšę lę mǫdeṅbǫlǫ dšilę hewǫ lę, eba nyeṅō yę lędientšę esuomǫ nā.
18. Ši nyemi ní wǫtšū wǫfata ehe nę, yę yidšiemǫ yę sanekpakpa lę hewǫ yę asafoi lę fē mli;
19. ši dšee enę kękę, ši asafoi lę fālę to hū, ní ekęwǫ anyie ni ehīe nękę dromǫ ní *wǫsúmoǫ yę he nę, kę-yahā Nuntšǫ lę dientšę anumnyam, ní akę-tšō he tšui ní wǫyǫ: *Gal. 2,10.
20. edšakę wǫmītao enę nā wǫtšī, ní moko akawie wǫhe efōṅ yę nękę nifálę ní wǫsúmoǫ yę he nę hewǫ;
21. edšakę wǫdfēṅǫ nii ní yǫ fęo lę anǫ wǫtoǫ, dšee yę Nuntšǫ lę hīe kękę, ši moṅ yę gbomei ahīe hū.
22. Ši wǫtšū wǫnyemi lę hū wǫfata amęhe, moni wǫkalę kpitiokpitio yę nibii pī amli, ni wǫna akę ebǫǭ mǫdeṅ, ši agbęnę ēbǫ mǫdeṅ fè tšutšu lę, yę ehīe ni ekę-fōǫ nyenǫ pī lę hewǫ.
23. Yę *Tito hewǫ lę, mihefatalǫ kę nanyonitšulǫ dšilę hānye, ni wǫnyemimei lę hū, asafoi lę †abǫfoi kę Kristo anumnyam dšiamę. *7,13; 12,18. †Rom. 16,7.
24. Nohewǫ lę nyedšiea nyesuomǫ kę *fā ni wǫfāa wǫfōǫ nyenǫ lę nyetšōaamę yę asafoi lę ahīe. *7,14.

Yitšo 9.

Ši súomǫ ní akę-yasúmoǫ kroṅkroṅbii lę hewǫ lę ehīaa akę maṅmānye noko mafata he. 8,4.20.
2. Edšakę mile *bǫni nyená he tšui ní mifā mifō nyenǫ yę he mitšō Makedoniabii lę, akę Akaiabii ésā amęhe éto nyesę afi lę bēbe; ni nyemǫdeṅbǭ lę ewo mei pī ahīedǭ. *8,19.
3. Ši mitšū nyemimei lę, koni wǫfā ní wǫfā wǫfō nyenǫ lę akafe yaka yę enę gbęfāṅ, ni nyesā nyehe takę bǫni wǫkē lę; 8,24.

4. ni kẹ Makedoniabii lẹ kẹmi ba lẹ, amẹkabananye akẹ nyesako nyehe, ni wọhĩe (koni wọkakẽ akẹ nyehĩe) bagboi yẹ nẹkẹ hĩe-kẹ-nọfõ nẹ mli.
5. Nohewọ lẹ midfẽñ akẹ ehĩa akẹ makpa nyemimei lẹ afai ni amẹtšõ mihĩe kẹ-ba nyeñõ ni amẹbasã nẹkẹ nyedšõmọ ni awo ši momo nẹ amẹto, koni efe klalo akẹ dšõmọ noko ši dšee hĩedšõmọ noko.
6. Ši enẹ mikẽọ akẹ, moni lẹteọ nii ahe dũọ lẹ, ekẹ helẹtemọ hũ aakpa; ni moni dũọ yẹ dšõmọ mli lẹ, dšõmọ mli noññ eekpa yẹ. Abẹi 11,24; 19,17.
7. Mofẽmo ahã bọni ekpẹ mli momo yẹ etšui mli, ni ekadšẹ ñkọmọyeli alo fĩmọ mli: edšakẹ *tšuidšũrõnã-hãlọ Nyoñmọ sumoọ. *Rom. 12,8.
8. Ši Nyoñmọ yẹ hewalẹ akẹ eehã dromọ fẽ ateke nọ ahãnye, koni nyehe atuanye kwrã yẹ nofẽno mli dãnẹ ni nyeteke nọ yẹ nitšumọ kpakpa-fẽ-nitšumọ kpakpa mli,
9. takẹ bọni *añmã lẹ akẹ: "Egbẹ efã, eñõ-hã ohĩafoi lẹ; edšalẹ lẹ hĩọ ši kẹ-yaã nãnọ." *Lal. 112,9.
10. Ši moni kẹ dũmọwui keọ dũlọ ni ekẹ abolo hũ hãa yeli lẹ, eehãnye dũmọwui ni afá, ni eehã nyedšalẹ yibii lẹ hũ afere: Ies. 55,10. Hos. 10,12.
11. ni nyetšõmọ niiatšẹmei yẹ nofẽno mli, ni nyefe mlihĩlọi kwrã, ni atšõ wọnọ akẹ *šidã ahã Nyoñmọ; *1,11; 4,15.
12. edšakẹ nẹkẹ yeli-kẹ-buamọ nẹ he súomọ lẹ, dšee kroñkroñbii lẹ *afĩmọ lẹ kẹkẹ efẽneọ, ši moñ ehãa adaã Nyoñmọ ši babaõ kẹ-teke nọ hũ. *8,14.
13. Edšakẹ nẹkẹ súomọ nẹ salẹ lẹ hewọ lẹ amẹwoọ Nyoñmọ hĩe nyam yẹ nyetoibõ ni nyekẹ-dšadšeọ Kristo sanekpakpa lẹ kẹ nyenanyobọ kroññ ni nyekẹamẹ kẹ mei fẽ bọõ lẹ hewọ,
14. ni amẹ hũ amẹkẹ faikpamọ-kẹnyehãmọ feọnye yẹ Nyoñmọ dromọ ni yọ nyenọ kẹ-teke nọ lẹ hewọ.
15. Ši šidã ahã Nyoñmọ yẹ enikẽnii ni anyẽñ agba lẹ hewọ!

Yitšo 10.

Ši mi Paulo dientšẹ mĩkpanye fai yẹ Kristo mlidšọlẹ kẹ kpõfemọ lẹ hewọ: mi, ni nyehĩe lẹ midši *hũmi yẹ nyeteñ, ši kẹ mibẹ nyeñõ lẹ, midšeọ ekã miwoọnye lẹ. *1 Kor. 2,3.
2. Ši mĩkpa fai akẹ, kẹdši miba nyeñõ lẹ, mikafe ekã kẹ no hĩenọkãmọ ni misusuọ akẹ maka ni mikẹ-tšõ meikomei, mei ni susuọ akẹ wọtamọ mei ni nyieọ helo nã lẹ. K. 11. 1 Kor. 4,21.
3. Tšẹbelẹ helo mli wọnyieọ yẹ moñ, ši wọwuu ta yẹ helo nã.
4. Edšakẹ *wọtawũnii lẹ dšee heloñnii ni, ši moñ hewalẹnii ni yẹ Nyoñmọ hĩe, ni akẹ-kũmoọ mõdši wudši; *Ef. 6,13—17.
5. ni wọkũmoọ susumọi kẹ nofẽno ní kwọ ní woọ ehe nọ ešiọ Nyoñmọ nilẽ lẹ, ni wọñõọ dfẽñmọ-fẽ-dfẽñmọ nom wọhãa Kristo toibõ lẹ,
6. ni wósã wọhe wọto, koni, kẹ́ nyetoibõ lẹ yi obõ lẹ, wọtọ toigbẽle fẽ he ewele.
7. Ani nii ni yọ nyehĩe lẹ nyekweọ? Kẹ́ moko ñõọ ehĩe efõọ lẹdientšẹ ehe nọ akẹ Kristo nõ dšilẹ lẹ, hã ni esã edšẹ lẹdientšẹ noññ emli esusu akẹ, takẹ bọni lẹdientšẹ edši Kristo nõ lẹ, nakai noññ kẽ wọ hũ wọdši Kristo nii.
8. Edšakẹ kẹ́ fã po *mafã kẹ-teke nọ yẹ †wọhegbẹ ni Nuntšọ lẹ ehãwọ ni wọkẹ-hã nyenane amõ ši ni dšee akẹ wọkẹ-wulenye hewọ dšiññ, mihĩe gboñ, *12,6. †1 Kor. 5,4.5.
9. koni mikafe akẹ moko ní woọ nyehe gbeyei yẹ wodši amli kẹkẹ.
10. Edšakẹ akẽọ akẹ, wodši lẹ amli sãdši tšĩ ni amẹmli wa moñ; ši kẹ́ lẹ *gbomo lẹ dientšẹ eyẹ bieọ lẹ, no lẹ ehe waa ni ewiemọ he bẹ akọnọ ko. *K. 1.
11. Hã nakai gbomo lẹ asusu akẹ, bọni wọwiemọ yọ yẹ wodši amli kẹ́ wọbẹ lẹ, nakai noññ kẽ, kẹ́ wọyẹ lẹ, wọnifemọnii hũ yọ. 13,2.10.
12. Edšakẹ *wọkaa akẹ wọọbu wọhe wọši meikomei anọ, lo wọkẹ wọhe aato meikomei ni dšieọ amẹhe yi lẹ ahe; ši moñ amẹ lẹ, akẹ-ni amẹkẹ amẹdientšẹ amẹhe susuọ amẹdientšẹ amẹhe ni amẹkẹ amẹdientšẹ amẹhe toọ amẹdientšẹ amẹhe hewọ lẹ, amẹyoo sẹ. *3,1; 5,12.
13. Ši wọ lẹ, *wọfãñ fẽ nine, ši moñ

ye̱ susumo̱kpā ní Nyoṅmo̱ esusu ehāwo̱,
ni wo̱ke̱-še̱ nye hū nyeṅō le̱ nā. *Rom. 12,3.
14. Edšake̱ wo̱kpāā wo̱mli tšō tamo̱ mei
ní še̱e̱ nyeṅō, — edšake̱ wo̱ke̱ Kristo
sanekpakpa le̱ še̱ nyeṅō hū;
15. wo̱ſāā fè nine ye̱ *meikrokomei
anitšumo̱i ahewo̱; ši wo̱hīe kā no̱ ake̱,
ké̱ nyehemo̱-ke̱-yeli le̱ da le̱, wo̱o̱tšōmo̱
agboi ye̱ nyemli ye̱ wo̱susumo̱kpā le̱ nā,
ni wo̱o̱teke no̱ tete, *Rom. 15,20.
16. koni wo̱yadšadše sanekpakpa le̱ ye̱
nyese̱gbe̱ niiaṅ, ni wo̱kaſā wo̱fō hei ní
meikrokomei etšu nii ye̱ momo le̱ ano̱.
Bo̱f. 19,21.
17. Ši moni ſāa le̱, Nuntšo̱ le̱ no̱ eſā
éfō! Ier. 9,23.24. 1 Kor. 1,31.
18. Edšake̱ dšee moni dšieo̱ ehe yi le̱,
dši moni sa, ši moṅ moni Nuntšo̱ le̱
dšieo̱ eyi le̱. 1 Kor. 4,5.

Yitšo 11.

Kūle̱ nyenaā nyehāa mikwašiafemo̱ fiō!
Kēle̱ nyenaā nyehāami hū.
2. Edšake̱ mīye nyehe awuṅā mīhā
Nyoṅmo̱; edšake̱ mitšè̱ nyehe bā mihā
nū kome, ní mike̱ *oblayō fro ní he tše
ayahā Kristo. *Ef. 5,26.27.
3. Ši mīše gbeyei ake̱ aleenō, take̱ bo̱ni
*onūfū le̱ ke̱ ekūtūmpo̱o le̱ laka Hawa le̱,
nakai noṅṅ aafite nye hū nyedſèṅmo̱i
ke̱-dše̱ kro̱ṅṅfemo̱ ní nyedšie nyetšō Kristo
le̱ mli. *1 Mose 3,4.13.
4. Edšake̱ edši ake̱, moni baā le̱ bašieo̱
Iesu kroko ní wo̱šie̱ko, alo mumo̱ kroko
ní nyenáko sá, alo sanekpakpa kroko ni
nyeheko, kūle̱ nyeaherele̱ dšogbāṅ. —
Gal. 1,8.9.
5. Edšake̱ misusuo̱ ake̱ eſe̱e̱mi noko-
noko ní mike̱ bo̱foi agboi le̱ aye egbo̱.
12,11. 1 Kor. 15,10. Gal. 2,6.9.
6. Ši ké̱ midši gbomo ko ni *lee noko
ye̱ wiemo̱ gbe̱fāṅ tete le̱, †midšee nakai
ye̱ nilē gbe̱fāṅ; ši moṅ nofēno gbe̱fāṅ
le̱ wo̱pue faṅṅ wo̱tšōnye ye̱ mei fē mli.
*1 Kor. 2,1.2.13. †Ef. 3,4.
7. Alo bēle̱, ní miba mihe ši koni awó
nyeno̱, ní midšadše Nyoṅmo̱ sanekpakpa
le̱ mitšōnye *yaka le̱, mife eša?
*1 Kor. 9,12.18.
8. Miha asafoi krokomei ni mihe nyō-
mo̱wo ye̱ ame̱deṅ, koni mike̱-basúmo̱nye.
Fil. 4,10.15.
9. Ni beni mike̱nye yo̱ ni efīmi tete
le̱, *mihaoo mokomoko, edšake̱ nii ni
hīami le̱, nyemimei ní dše̱ Makedonia ba
le̱ hā še̱ mideṅ, ni mile mihe no̱ kwe̱mo̱
ye̱ nofēno mli, ni masā male kwe̱mo̱,
koni mikatšō dšatšu mihānye. *12,13.
10. Gbīīabo̱ ni Kristo ano̱kwale le̱ yo̱
mimli ne̱, mokomoko etšīṅ *miſā ne̱ gbe̱
ye̱ Akaia niiaṅ. *1 Kor. 9,15.
11. Mēhewo̱ṅ? ake̱-ni misumo̱o̱nye he-
wo̱ṅ? Nyoṅmo̱ le.
12. Noni mifeo̱ le̱, mafe, koni mike̱-tšī
mei ní taoo̱ mihe sane le̱ agbe̱, ní anaame̱
ye̱ ame̱ſānii le̱ amli, tamo̱ bo̱ni anaāwo̱
hū le̱.
13. Edšake̱ ne̱ke̱ mei ne̱ dši amalebo̱foi,
nitšulo̱i šišiulo̱i ni tšakeo̱ ame̱he feo̱
Kristo bo̱foi. 2,17. Fil. 3,2.
14. Ni ene̱ be̱ nākpe̱ tete; edšake̱ satan
dientše̱ tšakeo̱ ehe etšōo̱ la bo̱fo;
15. nohewo̱ le̱ ké̱ esúolo̱i le̱ hū tšakeo̱
ame̱he feo̱ tamo̱ dšale̱ súolo̱i le̱, edšee
noko wulu ko; ame̱ le̱ ame̱nāgbē bafe
bo̱ni ame̱nitšumo̱i le̱ yo̱ le̱.
16. Mīke̱ ekoṅ ake̱: Moko akabumi
kwašia, ši ké̱ dšee nakai le̱, bēle̱ nyeṅōami
ake̱ kwašia mo̱, koni mi hū mawo ſā
fiō ko. 12,6.
17. Noni miwieo̱ ne̱, miwiee ye̱ Nun-
tšo̱ le̱ nā, ši moṅ tamo̱ kwašia wieo̱, ye̱
ne̱ke̱ ſā no̱hīekāmo̱ ne̱ mli.
18. Ake̱ noni mei pī ſāa ye̱ helo nā
hewo̱ le̱, mi hū maſā eko.
19. Ake̱ noni nyedientše̱ le̱ nilelo̱i
dšinye hewo̱ le̱, nyehereo̱ mei ní be̱
yitšeiaṅ le̱ ahīemē;
20. edšake̱, ké̱ moko mīyenye nyōṅ,
ké̱ moko mīyenye adufude, ké̱ moko
mīmōnye, ké̱ moko mīwo ehe no̱ ye̱ nyeno̱,
ké̱ moko mīgbla nyehīe māi le̱, nye-
kplēo̱le̱.
21. Hīegbēle mike̱-wieo̱ ne̱, tamo̱ noni
wo̱ le̱ wo̱fe gbedē tšō? Ši nō mli ní moko
feo̱ ekā ye̱ le̱, — mīwie tamo̱ kwašia,
— mi hū mifeo̱ ekā ye̱ mli:
22. Hebribii dšiame̱? mi hū eko dšimi.
Israelbii ni? mi hū eko dšimi. Abraham
sešibii ni? mi hū eko dšimi. Fil. 3,5.
23. Kristo súolo̱i dšiame̱? — mīwie
tamo̱ moni yitšoṅ kāale̱: — mifè no;

*yẹ tọlẹ nitšumọi ní teke nọ mli, yẹ
yīi ní fá tšő mli, yẹ tšūńwōi babaō mli,
yẹ gbĕlei amli kpitiokpitio; *1 Kor. 15,10.
24. Iudafoi yimi kpâi, fẹ ekome ni afe
*nyońmai-edfẹ, šii enumọ; *5 Mose 25,3.
25. ayimi tšei *šii etĕ, atfiami tẹi †ši-
kome, mikẹ lẹlẹ ša ši šii etĕ, miye dše-
namọ kẹ dšetšẹremọ yẹ bu kwọńkwọń lẹń;
*Bọf. 16,22. †Bọf. 14,19.
26. mifā gbẹ kpitiokpitio, mina nō yẹ
fāi ahīe, mina nō yẹ odšotfalọi adeń,
mina nō yẹ midšakubii adeń, mina nō
yẹ dšeńmādšiańbii adeń, mina nō yẹ mań,
mina nō yẹ ńānọ, mina nō yẹ ńšọ hīe,
mina nō yẹ amale-nyemimei lẹ ateń;
27. yẹ nitšumọ kẹ tọlẹ mli, yẹ kpešii
amli kpitiokpitio, yẹ hōmọ kẹ kūmai mli,
yẹ buadayelii amli kpitiokpitio, yẹ fēi
kẹ yayainyiemọ mli; 6,5.
28. sōro nibii ní yọ sẹ; ni asań mi-
haomọ ní mináa dā kẹ asafoi lẹ fē *ahe
susumọ. *Bọf. 20,18—21.
29. *Namo gbedeọ, ni mi lẹ migbedee?
Namo nane atōtōọ, ni mimli ešāāmi
hāālẹ? *1 Kor. 9,22.
30. Kẹ́ ehīa akẹ mafā kē lẹ, mafā
mafō migbedemọ nii anọ. 12,5.
31. Nyońmọ kẹ wọ-Nuntšọ Iesu Kristo
tšẹ, moni adšọ̄ọlẹ kẹ-yašiọ nānọ lẹ, *le
akẹ mimalee. *1,23.
32. Damasko lẹ, lumo ní yọ mańtšẹ
Areta šiši lẹ bu yẹ Damaskobii amā lẹń
ētaọmi emō,
33. ni akẹmi tšō samflẹ mli yẹ akpākāi
mli kẹ-kpleke ši yẹ gbogbo lẹ nọ, ni
midšo foi yẹ edeń. Bọf. 9,24.25.

Yītšo 12.

Fā ehīa moń, ši ehlī hāāmí; kēlẹ mi-
bawie ninamọi kẹ Nuntšọ lẹ kpodšie-
mọi ahe.
2. Mile gbomo ko yẹ Kristo mli, afii
nyońma kẹ edfẹ nẹ lẹ aša nẹkẹ gbomo nẹ
kẹ-te ńwei ní dši etē lẹ; eyẹ gbomotšo
mli dšio, milee; ebẹ gbomotšo mli hū
dšio, milee; Nyońmọ le.
3. Ni mile nẹkẹ gbomo nẹ, — eyẹ
gbomotšo mlí dšio, ebẹ gbomotšo mlí
dšio, milee; Nyońmọ le, —
4. akẹ ašalẹ kẹ-te Paradeiso ní eyanu
wiemọi ní anyēń awie ní gbomo ko bẹ
hegbẹ akẹ etšiọ tā.
5. Enẹ gbẹfāń mafā yẹ, ši mifāń mi-
hāń midientšẹ mihe, akẹ dša yẹ migbe-
dēfemọi lẹ anọ. 11,30.
6. Edšakẹ *kẹdši mītao mafā lẹ, mifeń
kwašia, edšakẹ anọkwale mawie; ši
mihīe mikūọ mifōọ nọ, koni moko aka-
bumi fè bọni enaāmi alo noni ekolẹ enuọ
yẹ minā lẹ. *10,8; 11,16.
7. Ši beni afe ní mikawó mihe nọ
tūtu ko yẹ kpodšiemọi ní dāra naakpa
lẹ ahewọ lẹ, ahāmi ńmei ko yẹ mihelo
mli, ní dši *satan bọfo, koni egblami
māi, ní mikawó mihe nọ tūtu ko.
*Hiob 2,6.
8. Enẹ hewọ lẹ mikpa Nuntšọ lẹ fai
šii etē sọńń, koni edše minọ;
9. ni ekẹmi akẹ: Midromọ lẹ fá
hāo, edšakẹ mihewalẹ lẹ, gbedē-
femọ mlí eyeọ emū yẹ. Nohewọ lẹ
misumoọ titri akẹ mafā mafō migbe-
dēfemọi lẹ anọ moń, koni Kristo hewalẹ
lẹ abu mihe.
10. Nohewọ lẹ yẹ Kristo hewọ lẹ mimī
šẹọ yẹ gbedēfemọi amli, yẹ hīenānọnii-
namọi amli, yẹ haomọi amli, yẹ yiwalẹi
amli, yẹ fīmọi amli; edšakẹ kẹ́ mife
gbedē lẹ, no moń mináa hewalẹ. Fil. 4,13.
11. Mife kwašia kẹ fā nẹ; nye nyenyē
minọ nẹkẹ nẹ. Edšakẹ kūlẹ sa akẹ nye
moń nyedšieọ miyi; edšakẹ *efẹẹmi noko-
noko ní mikẹ bọfoi agboi lẹ aye egbọ,
tšẹ midšee noko tete hū. *11,5.
12. Bọfo he okadii lẹ moń lẹ afe yẹ
nyeteń yẹ tšuišitō fē mli, yẹ *okadii kẹ
nākpẹnii kẹ hewalẹ-nitšumọi amli.
*Rom. 15,19.
13. Edšakẹ mē dši nō ní nyekẹ-kpe
asafoi ní efẹ lẹ asẹ, akẹ dša noni midien-
tšẹ *migbaa nyenā kẹkẹ lẹ? Nyeńōa nẹkẹ
efōń nẹ nyefaāmi! *11,9.
14. Na, enẹ dši *šii etē ni misaā mihe
akẹ mība nyeńō, ši mikẹ mihe ebafōń
nyenọ; edšakẹ dšee nyenii lẹ mitaọ, ši
moń nyedientšẹ. Edšakẹ esaa akẹ bii
tīaā nii toọ amẹfọlọi, ši moń fọlọi ní tīaā
nii toọ amẹbii. *12,1.
15. Ši mīsumọ babaō akẹ mafite nii
ni asań *afitemi kwrā ahā nyesusu-

mai lẹ, tšẹbelẹ babaõ ní misumoọnye lẹ, babaõ ní nyesumọọmi dši no. *Fil. 2,17.
16. Ši akẹ-ní mikẹ mihe efõõ nyenọ lẹ hewọ lẹ, mimõnye yẹ ñã mli; edšakẹ mihĩe tẽ fẽ nye?
17. Ani mitšõ mei ní mitšũọ nyeñõ lẹ eko nọ miyenye amim lo?
18. Mikpa *Tito fai ni mitšũlẹ kẹ wọnyemi lẹ; ani Tito bayenye amim ko? Ani dšee no mumọ lẹ noñn wọkẹ-nyie? dšee no nãdšiamãmọhei lẹ amli noñn? *8,6.16—18.
19. Asañ nyesusuọ akẹ wọhe nã sọñn wọdšieọ wọtšõọnye nẹ lo? Nyoñmọ hĩe wọwieọ yẹ, yẹ Kristo mli, ši, suomọmei, nii nẹ fẽ lẹ, nyenanešimõmọ hewọ wọwieọ.
20. Edšakẹ mĩše gbeyei akẹ aleenõ, kẹ́ *miba lẹ, mibanañnye bọni misumoọ, ni nye hũ nyenañmi bọni nyesumoọ; akẹ ekolẹ béi, awuñãyelii, mlilai, blọmọi, hewiemọi, hũhũhũwiemọi, †hefũmọi, sakasakafemọi yẹ nyeteñ; *10,2. †1 Kor. 4,6.
21. *ni kẹ́ miba lẹ, mi-Nyoñmọ lẹ aabami ši ekoñ yẹ nyehewọ, ni maye ñkọmọ mahã †mei ní efe eša sá ni amẹtšakee amẹtšui lẹ ateñ mei pĩ, yẹ amẹmũdšinii kẹ adſamañbọ̃ kẹ nyenyeñtſibọ̃ lẹ hewọ. *2,1. †13,2.

Yĩtšo 13.

Šii etẽ ní mibaba nyeñõ nẹ. *Odasefoi enyọ lo etẽ nã lẹ sane-fẽ-sane aamã ši. *5 Mose 19,15. 1 Tim. 5,19.
2. Mikẽ mito momo, ni asañ mĩkẽ mato, tamọ bọni mikẽ beni miba nyeñõ noni dši ši enyọ lẹ, nakai noñn agbẹnẹ hũ, ní mibẹ nyeñõ nẹ, mikẽọ mei ní efe eša sá lẹ kẹ mei ni efẹ lẹ fẽ, akẹ, kẹ́ miba ekoñ lẹ, mikẹ nyehe ekeñnye;
3. akẹ-ni nyetaoọ okadi ko ni nyekẹana akẹ Kristo wieọ yẹ mimli, moni gbedee yẹ nyemli, ši moñ ehe wañ yẹ nyemli lẹ.
4. Edšakẹ *gbedemọ hewọ asẹñlẹ lẹ, ši kẽlẹ Nyoñmọ hewalẹ nã lẹ ehĩe kã; ni wọ hũ wọgbedeọ yẹ emli; ši Nyoñmọ hewalẹ ní yọ hãnye lẹ nã lẹ wọkẹlẹ hĩe aakãmọ. *Fil. 2,7.8.
5. Nyekaã nyedientšẹ nyehe nyekwẹa akẹ nyeyẹ hemọ-kẹ-yeli mli lo; *nyekwẹa nyedientšẹ nyehe ní ahĩa. Alo nyelee nyedientšẹ nyehe akẹ Iesu Kristo yẹ nyemli? kẹ́ dšee nakai lẹ mei ní esaa kwrã dšinye. *1 Kor. 11,28.
6. Ši mihĩe kã nọ akẹ nyeale akẹ, wọ lẹ wọdšee mei ní esaa.
7. Ši mĩkpa Nyoñmọ fai, koni nyekafe noko fõñ ko kwrã, dšee koni wọ lẹ wọfe tamọ mei ní sa hewọñ, ši moñ koni nye lẹ nyefe ekpakpa, ni wọ lẹ wọfe tamọ mei ní esaa.
8. Edšakẹši wọnyẽñ noko wọfe wọši anọkwale lẹ, ši moñ kẹ́ noko wọọfe lẹ wọọfe wọhã anọkwale lẹ.
9. Edšakẹ wọnáa mĩšẹ, kẹ́ wọfe gbedẽ, ni nye moñ nyeyẹ hewalẹ lẹ; ši enẹ he fai hũ wọkpaã, no dši nye-emũyeli lẹ.
10. Nohewọ hũ ni miñmã enẹ beni mibẹ nyeñõ lẹ, *koni kẹ́ miba nyeñõ lẹ, mikẹnye akaye wã, yẹ †hegbẹ ni Nuntšọ lẹ ehãmi yẹ sãmọ ni dšee fitemọ hewọ lẹ nã. *10,11. †10,8.
11. Noni efẹ lẹ, anyemimei, *nyemĩ ašẹa, nyeyea emũ, nyehãa ašẹdšea nyemĩ, nyedſẽñmọ afea ekome, nyehĩa ši yẹ hedšọlẹ mli, ni suomọ kẹ †hedšọlẹ Nyoñmọ lẹ kẹnye aahĩ ši. *Fil. 4,4. †Rom. 15,33.
12. Nyeñãñãa nyehe kẹ nãſọmọ kroñkroñ. Meikroñkroñi lẹ fẽ mĩbinye. 1 Kor. 16,20.
13. Nuntšọ Iesu Kristo dromọ lẹ kẹ Nyoñmọ suomọ lẹ kẹ Mumọ kroñkroñ nanyobọ̃ lẹ kẹ nyefẽ áhĩ ši! Amen.

(Wolo ní dši enyọ ní añmã kẹ-yahã Korintobii nẹ, añõ-mãdše kẹ-dšẹ Filipi ní yọ Makedonia lẹ kẹ-tšõ Tito kẹ Luka nọ.)

GALATABII AWOLO

NÍ PAULO ŃMĀ MĀDŠEAMĘ LĘ.

Yītšo 1.

Paulo ni dši bǫfo ní *dšee gbomei
ańō edšę ni dšee gbomo ko nǫ hū etšō,
ši moń Iesu Kristo kę tšę Nyońmǫ ní
tēlę ši kę-dšę gbohīī ateń lę nǫ etšō lę,
*K. 11.12.
2. kę nyemimei lę fē ní kęmi yǫ lę,
ńmā yahā Galata asafoi lę:
3. Dromǫ kę hedšǫlę ní dšę tšę Nyo-
ńmǫ lę kę wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo deń
ahānye; Rom. 1,7.
4. mo hū ní ńō *lędientšę ehe ehā
yę wǫhe ešai lę ahewǫ, koni edšiewǫ kę-
dšę †dšeń fōń ní yǫ ńmęnęńmęnę nę mli,
yę Nyońmǫ kę wǫtšę lę suomǫ nā,
*2,20. 1 Tim. 2,6. Tit. 2,14. †1 Ioh. 5,19.
5. mo nō ní dši anumnyam lę kę-dšę
nānǫ kę-yašiǫ nānǫ lę! Amen.
6. Efe mihīe yā akę amrō nę nońń
lę nyemītši nyehe kę-dšę moni tšę́nye
yę Kristo dromǫ mli lę ńō kę-ya sane-
kpakpa kroko he;
7. ni kēlę ekroko bę, moń meikomei
yǫ ní *haoǫnye, ni amętaoǫ akę amętšō
Kristo sanekpakpa lę hīe amębu ši.
*Bǫf. 15,1.24.
8. Ši kędši wǫ po, alo bǫfo ni dšę
ńwei tete, badšadše sanekpakpa kroko
tšōnye, yę noni wǫdšadše wǫtšōnye nę
sę lę, *hā éye musu! *1 Kor. 16,22.
9. Takę bǫni wǫkę̄ momo lę, nakai
nońń mikę̄ǫ ekoń akę: Kę́ moko badša-
dše sanekpakpa kroko tšōnye yę noni
nyehé nę sę lę, hā éye musu!
10. Edšakę be nę lę, *gbomei ahīe gbę
mitaoǫ alo Nyońmǫ hīe gbę? alo mītao
gbomei ahīe masa? Edšakę, kę́ mikā
be mīsa gbomei ahīe lolo lę, dšee
Kristo tšūlǫ dšimi. *1 Tes. 2,4.
11. Ši mīhā nyele, anyemimei, akę sane-
kpakpa ní midšadše lę, edšęę gbomo nā;
12. edšakę dšee gbomo ko deń miná
kę-dšę, ni dšee tšōmǫ hū atšōmi, ši moń
Iesu Kristo kpodšiemǫ nā miná yę.
13. Edšakę nyenu misá-dšeńba lę he
yę Iudafoi adšámǫ lę mli, *bǫni miwa
Nyońmǫ asafo lę yi babaō ni mikpātā
ehīe, *Bǫf. 26,4—20.
14. ni mifē mitipēńfoi pī yę Iudafoi
adšámǫ lę mli yę midšakubii ateń, ni
mihīe dǫ naakpa yę wǫtšęmei ablema-
sādši ní ańō-hāwǫ lę hewǫ.
15. Ši beni esa Nyońmǫ ni dšiemi to
kę-dšę minye mūsūń bēbe ni ekę edromǫ
lę tšę́mi kę-ba lę hīe, Rom. 1,1. Ier. 1,5.
16. akę *eedšie lędientšę ebi lę kpo
yę mimli, koni midšadše ehe sanekpakpa
lę mītšō yę †dšeńmādši lę ateń lę: amrō
lę mikę helo kę lá eyaa he adšina,
*Mat. 16,17. †Gal. 2,7.
17. ni misá miyaa Ierusalem hū yę mei
ní dši bǫfoi dāni mi hū mitšō bǫfo lę
ańō, ši moń miyiń kę-te Arabia, ni misá
mikū misę kę-ba Damasko ekoń.
18. Kękę lę no sę afii etē lę, mite
Ierusalem ni mikę Petro yagba sane, ni
mihī eńō gbīī nyońma kę enumǫ; Bǫf. 9,26.
19. ši minaa bǫfoi lę ateń mokroko,
akę dša *Iakobo, Nuntšǫ lę nyemi lę.
*Mat. 13,55.
20. Ši nii ni mińmāanye nę, na, Nyońmǫ
hīe mikę̄ǫ yę, akęši mimalee.
21. No sę lę miba Siria kę Kilikia
niiań. Bǫf. 9,30.
22. Ši miyǫ nę, alee mihīe yę Iudea
asafoi ni yǫ Kristo mli lę ateń;
23. ši moń amęnuǫ kękę akę, moni
wawǫ yi sá lę, agbęnę ēdšadše hemǫ-kę-
yeli ní sá ni ekpātā hīe lę he sane-
kpakpa lę ētšō;
24. ni amęwo Nyońmǫ hīe nyam yę
mihewǫ.

Yītšo 2.

Kękę lę no sę afii nyońma kę edfę sǫńń
lę misá mikę Barnaba te Ierusalem, ni
mińō Tito hū mifata mihe. Bǫf. 15,2.
2. Ši mite yę kpodšiemǫ ko nā, ni
mikę sanekpakpa ní mišięǫ yę dšeńmādši
lę ateń lę yańmē amęhīe, ši titri lę mei

ní * abuo̱ame̱ le̱ ahĩe, beni afe ni mifoi
ní mihĩeo̱ alo mihĩe le̱ akafe yaka.
* K. 6,9.
3. Ši Tito tete ní ke̱mi yo̱ ni edši
Helanyo le̱, anyẽẽ eno̱ ake̱ éfo ketia;
Bo̱f. 16,3.
4. edšake̱ *amale-nyemimei komei edšu
ši éba mli, ni ame̱ba nĩgĩ koni ame̱basra
wo̱hė ní wo̱ye ye̱ Kristo Iesu mli le̱,
koni ame̱yewo̱ nyõñ; * Bo̱f. 15,1.24.
5. ši ame̱ le̱, wo̱kplẽẽ ni wo̱boame̱ toi
ñmle̱tfã kome tete, koni sanekpakpa le̱
*ano̱kwale le̱ áhĩ ši so̱kẽ áhãnye. * 3,1.
6. Ši mei ni abuo̱ame̱ ake̱ ame̱yo̱ gbe̱i
le̱, — bo̱fẽbo̱ ni ame̱yo̱ sá le̱, dšee mihe
sane ko, Nyoñmo̱ kwe̱e̱ gbomo hĩe eha-
laa le̱, — edšake̱ mi le̱, mei ní abuo̱ame̱
le̱, ame̱tšõõmi noko ame̱fataa he;
7. ši moñ, beni ame̱na ake̱ atu *fõlo̱i
ateñ sanekpakpa le̱ dšadšemo̱ le̱ awo
mideñ, tamo̱ bo̱ni atu ketiafolo̱i anõ le̱
awo Petro deñ le̱, * Bo̱f. 9,15; 15,12; 22,21.
8. edšake̱ moni tšu nii ye̱ Petro mli
ni ehã eye bo̱fo ye̱ ketiafolo̱i le̱ ateñ le̱,
le̱ noññ etšu nii ye̱ mi hũ mimli ye̱ dšeñ-
mãdši le̱ ateñ le̱,
9. ni beni ame̱yo dromo̱ ní añõ-hãmi
le̱, Iakobo ke̱ *Kefa ke̱ Iohane ní abuo̱-
ame̱ ake̱ akulašĩñi le̱, ame̱ke̱ nanyobõ
ninedšũrõ le̱ ta mi ke̱ Barnaba dẽ, koni
wo̱ le̱ wo̱ya dšeñmãdši le̱ añõ, ši ame̱ le̱
ame̱ya ketiafolo̱i le̱ ateñ; * Ioh. 1,42.
10. ši ohĩafoi ke̱ke̱ ame̱kẽ wo̱kai, no
noññ he mo̱deñ mibo̱ ake̱ mafe.
Bo̱f. 11,30; 12,25.
11. Ši beni Pe̱tro ba Antiokia le̱ mi-
damo̱ ehĩe mikũ enã, edšake̱ aflo̱ enã.
12. Edšake̱ dãni meikomei aadše̱ Iakobo
ñõ aba le̱, eke̱ dšeñmãdšiañbii le̱ yeo̱ nii;
ši beni ame̱ba le̱, egbla ehe ši ni etše
ehe, edšake̱ ẽše mei ní dše̱ ketiafolo̱i le̱
ateñ le̱ gbeyei. Bo̱f. 11,3.
13. Ni Iudafoi ní efe̱ le̱ hũ ke̱le̱ fe nakai
osato le̱, ni ame̱gbla Barnaba tete ame̱wo
ame̱satofemo̱ le̱ mli.
14. Ši beni mina ake̱ ame̱nyiee trõmõ
ye̱ sanekpakpa le̱ ano̱kwale le̱ nã le̱,
mikẽ Petro ye̱ ame̱fẽ ame̱hĩe ake̱: Ké̱
bo ní odši Iudanyo le̱ ofeo̱ onii tamo̱
dšeñmãdšiañnyo ni dšee tamo̱ Iudanyo
le̱, mẽba onyẽo̱ dšeñmãdšiañbii le̱ ano̱ ake̱
ame̱fe ame̱nii tamo̱ Iudafoi?
15. Wo̱ ní afo̱wo̱ Iudafoi ní wo̱dšee
ešafelo̱i ní dše̱ dšeñmãdši le̱ amli le̱,
16. kẽle̱ wo̱le ake̱ abuu gbomo bem
ke̱-dše̱e̱ mla nitšumo̱i amli, ake̱ dša atšõ
Iesu Kristo no̱ hemo̱-ke̱-yeli le̱ no̱ ke̱ke̱:
hewo̱ le̱ wo̱ hũ wo̱hé Kristo Iesu no̱
wo̱ye, koni abuwo̱ bem ke̱-dše̱ Kristo
hemo̱-ke̱-yeli mli, ni dšee mla nitšumo̱i
amli; edšake̱ abuñ helo-ko-helo-ko bem
ke̱-dše̱ñ mla nitšumo̱i amli.
Bo̱f. 15,10.11. Rom. 3,20.28; 4,5; 11,6. Ef. 2,8.
17. Ši agbe̱ne̱, ké̱ wo̱ ni wo̱taoo̱ ake̱
abuwo̱ bem ye̱ Kristo mli le̱ anawo̱ ake̱
wo̱dientše̱ hũ ešafelo̱i dšiwo̱ le̱, bẽle̱
Kristo dši eša súolo̱ lo? Dabida!
18. Edšake̱ ké̱ nii ní mikũmo̱ le̱ noññ
mimãa ekoñ le̱, bẽle̱ mitšõo̱ midientše̱
mihe ake̱ no̱tõlo̱ dšimi.
19. Edšake̱ mi le̱ mitšõ mla le̱ no̱ migbo
mihã mla le̱, * koni mihĩe akã ahã Nyoñmo̱.
* Rom. 7,6.
20. Ase̱ñmi ke̱ Kristo; hewo̱ le̱ dšee
mi mihĩe kã doññ, ši *Kristo ni
hĩe kã ye̱ mimli; ši mihĩe ní kã
ye̱ helo mli agbe̱ne̱ ne̱, Nyoñmo̱
bi le̱, ní sumo̱mi ní †eñõ ehe ehã
ye̱ mihewo̱ le̱, hemo̱-ke̱-yeli mli
mihĩe kã ye̱. * Ioh. 17,23. † Gal. 1,4.
21. Mikwaa Nyoñmo̱ dromo̱ le̱; edšake̱,
ké̱ mla no̱ dšale̱ tšõo̱ ke̱-baã le̱, bẽle̱
Kristo le̱, yakatfã egbo le̱.

Yitšo 3.

Õ Galatabii ní be̱ yitšoñ! namo kpe̱nye
aye̱ ake̱ nyekabo ano̱kwale le̱ toi? mei
ahĩe ní atẽñ Iesu Kristo ye̱ po, ake̱
moni ase̱ñle̱ le̱.
2. Ene̱ ke̱ke̱ mitaoo̱ makase ye̱ nyenã:
mla nitšumo̱i amli nyená Mumo̱ le̱ ke̱-
dše̱, alo hemo̱-ke̱-yeli toibõ le̱ñ?
3. Aso ne̱ke̱ nyebe̱ yitšoñ? Ní nyeke̱
mumo̱ bõi le̱, agbe̱ne̱ helo nyeke̱-bagbe
nã lo?
4. Nõ babaõ ní nyena ne̱, yakatfã
nyena lo? ké̱ yakatfã hũ po ni le̱.
5. Bẽle̱ moni ke̱ Mumo̱ le̱ keo̱nye ní
etšuo̱ hewale̱nii ye̱ nyemli le̱, mla ni-
tšumo̱i amli efeo̱ ye̱ alo hemo̱-ke̱-yeli
toibõ mli?

6. Takę bǫni Abraham hé Nyońmǫ eye, ni abu enę dšalę ahālę lę. 1 Mose 15,6.

7. Nohewǫ lę nyenáa nyelea akę mei ní dšę hemǫ-kę-yeli mli lę, amę noǹǹ dši Abraham bii.

8. Ši akę noni ǹmālę lę ena momo akę hemǫ-kę-yeli mli Nyońmǫ aabu dšeǹmādši lę abem yę hewǫ lę, edšadše sanekpakpa lę etšǭ Abraham eto akę: *"Omli aadšǭ dšeǹmādši lę fē yę." *1 Mose 12,3.

9. Bēlę mei ní dšę hemǫ-kę-yeli mli lę, adšǭǫamę kę Abraham ni hé ye lę. Rom. 4,16.

10. Edšakę mei abǫ ní dšę mla nitšumǫi amli lę, lōmǫ kā amęnǫ; edšakę aǹmā akę: *"Alomǫ mofēmo ní ehīī ši yę nii fē ní aǹmā yę mla wolo lęǹ lę mli ní eye nǫ lę." *5 Mose 27,26.

11. Ši eyę faǹǹ akę mla mli lę abuǹ mokomoko bem yę Nyońmǫ hīe, edšakę *"dšalǫ lę, hemǫ-kę-yeli mli eyi aaná wala yę;" *Hab. 2,4. Rom. 1,17.

12. ši mla lę, dšee hemǫ-kę-yeli mli edšę, ši moǹ *"moni yeǫ nǫ lę yi saná wala yę mli." *3 Mose 18,5.

13. Kristo kpōwǫ kę-dšę mla lę lōmǫ lę mli, akę-ní etšǭ *lōmǫ ehāwǫ lę, edšakę †aǹmā akę: "Alomǫ mofēmo ní tšotšōro tšo nǫ" lę; *Rom 8,3. 2 Kor. 5,21. †5 Mose 21,23.

14. koni Abraham dšǭmǫ lę aba dšeǹmādši lę anǫ yę Kristo Iesu mli, ní wǫkę hemǫ-kę-yeli lę aná Mumǫ lę šiwō lę.

15. Anyemimei, mīwielę gbomeiaǹ: Gbomo šamaǹšeo tete, kędši awadšelę lę, moko kwaa, ni asaǹ moko fataa he noko.

16. Ši Abraham lę, awie šiwō wiemǫi lę ahālę kę eseši lę. *Ekę̄ę̄ akę: "kę esešibii lę," takę mei pī anō, ši moǹ takę mokome nō, akę "kę oseši lę," moni dši Kristo lę. *1 Mose 22,18.

17. Ši noni mikę̄ǫ nę: Mla ní *awo yę afii ohai-edfę kę nyoǹmai-etē sę lę egun kpáǹmǫ ní Nyońmǫ ewadše eto Kristo lę, ni ehā šiwō lę afe yaka. *2 Mose 12,40.

18. Ši kę̄ gbošinii lę dšę mla lę mli lę, no lę dšee šiwō lę mli edšę doǹǹ; ši Abraham lę, šiwō nǫ Nyońmǫ tšǭ eǹōkelę.

19. Agbęnę mē dši mla lę mǫ? Nǫtōmǫi lę ahewǫ *aǹō-fata he, kę-baši beyinǫ ní seši ni awo ši ahā lę aaba; ni †ǹweibǫfoi anǫ atšǭ awo, yę mlidamǫlǫ deǹ. *Rom. 5,20. †Bǫf. 7,53.

20. Ši mlidamǫlǫ lę, edšee mokome nō, ši Nyońmǫ lę, mokome dšilę.

21. Agbęnę mla lę kūǫ Nyońmǫ šiwōi lę anā lo? Dabida! Edšakę awo mla ko ní aanyē *wala ahā, kūlę eyę mli lęlęǹ akę mla mli dšalę lę dšę. *Rom. 8,2—4.

22. Ši moǹ *ǹmālę lę eǹō nibii fē eto ešā šiši, koni atšǭ Iesu Kristo nǫ hemǫ-kę-yeli nǫ akę šiwō lę ahā mei ní heǫ yeǫ lę. *Rom. 3,9—19; 11,32.

23. Ši dāni hemǫ-kę-yeli lę ba lę, akęwǫ eto mla šiši, ní aǹā wǫyi ato hemǫ-kę-yeli ni abadšie kpo lę. 4,3.

24. Nohewǫ lę mla lę etšǭ wǫtšǫselǫ kę-mīya Kristo ǹō, koni hemǫ-kę-yeli mli abuwǫ bem yę.

25. Ši ní hemǫ-kę-yeli ba nę, wǫbę tšǫselǫ lę šiši doǹǹ. Rom. 10,4.

26. Edšakę nyefē lę Nyońmǫ bii dšinye yę Kristo Iesu mli kę-tšǭ hemǫ-kę-yeli lę nǫ; Ioh. 1,12. Rom. 8,17.

27. edšakę nye mei abǫ ní *abaptisinye awo †Kristo mlí lę, nyewo Kristo. *Rom. 6,3. †Rom. 13,14.

28. Iudanyo bę lę, Helanyo hū bę doǹǹ; nyǭǹ bę lę, odehe hū bę doǹǹ; nū bę lę, yō hū bę doǹǹ: edšakę nyefē, mokome dšinye yę Kristo Iesu mli. Rom. 10,12. 1 Kor. 12,13.

29. Ši kę̄ Kristo nii dšinye lę, bēlę Abraham sešibii dšinye, kę gbošiniyelǫi hū yę šiwō lę nā. K. 7. Rom. 9,7.

Yītšo 4.

Ši mīkę̄ akę, gbīī abǫ ní gbošiniyelǫ lę dši abifao lę, srǫto ko bę ekę tšūlǫ teǹ, tšębelę lę dši nii lę fē tšę;

2. ši moǹ eyę kwęlǫi kę tšūdši-nukpai ašiši kę-yaši beyinǫ ní tšę lę eto lę.

3. Nakai noǹǹ kē wǫ hū, beni wǫdši abifabii lę, akęwǫ wo dše nęǹ šišidšēnibii anyǭǹyeli lę šiši. 3,23; 5,1. Kol. 2,20.

4. Ši *beni be fálę lę šę lę, Nyo-

ńmǫ tšũ lędientšę ebi lę kę-ba, yō ko bafǫlę, eba mla šiši; *Ef. 1,10.

5. koni ebakpō mei ni yǫ mla šiši lę, ni wǫná bitšốmǫ hegbę. 3,13.26.

6. Ši akę noni bii dšinye hewǫ lę, Nyońmǫ tšũ ebi lę Mumǫ lę kę-ba nyetšuii amli, moni boǫ akę: Aba, atā! Rom. 8,15.

7. Nohewǫ lę odšee tšũlǫ dońń, ši moń bi dšio; ni kę́ bi dšio lę, bẽlę Nyońmǫ niyelǫ hũ dšio yę Kristo hewǫ. 3,29. Rom. 8,16 17.

8. Ši be mli ni nyelee Nyońmǫ lę, nyekę nyehe fe nii ni dšee nyońmǫi yę amębǫ̃su nā lę anyốdši;

9. ši agbęnę, ni nyele Nyońmǫ, alo moń, ni Nyońmǫ elenye lę: tė feǫ tẽń ni nyesā nyekũǫ nyesę kę-ya šišidšẽnibii ni nyẽẽ noko afe ni eye ohīa lę ańō, ni nyesā nyetaoǫ akę nyedše šiši nyesúmǫamę ekoń lę?

10. Nyebuǫ gbīī kę nyōdši kę bei kę afii fitšofitšo. Rom. 14,5. Kol. 2,16.

11. Mīše gbeyei mīhãnye, akę aleenō yakatfā migba mihe nā yę nyehewǫ lę. 2 Ioh. 8.

12. Mīkpanye fai, anyemimei, nyetamǫami, edšakę mi hũ mitamǫnye. Nyefekomi efõń ko; 2 Kor. 2,5.

13. ši nyele akę *helo gbedemǫ mli midšadše sanekpakpa lę yę †mitšõnye kleńkleń lę, *1 Kor. 2,3. †Bǫf. 16,6.

14. ni noni dši nātšõnō hãnye yę mihelo mli lę, nyegbee he guǫ ni asań nyenyãńee; ši moń nyeheremi tamǫ Nyońmǫ bǫfo, tamǫ Kristo Iesu dientšę.

15. Agbęnę nẽgbę nyehedšǫlę lę yǫ? Edšakę mīye nyehe odase akę, aanyẽ afe dšikũlę, nyefãmǫ nyehīńmęii tete nyehãmi.

16. Nī miwieǫ anǫkwale mitšõǫnye hewǫ lę, aso bẽlę mitšố nyehenyęlǫ? Amos 5,10.

17. Dšee nyehe mǫdeń kpakpa ko amębǫǫ̃ nę; ši moń wǫńõgbę amętaoǫ ni amętšīnye, ni nyebǫ amę moń amęhe mǫdeń. 1,7.

18. Ši sa akę nyebǫ mǫdeń yę noni yǫ fęo he dā, ni dšee beni mikęnye yǫ

… kę nyefǫmǫ

ekoń kę-yaši beyinǫ ni aašō Kristo subāń yę nyemli: 1 Kor. 4,15.

20. miná ni kũlę miyę nyemasęi amrō nę ni matšake migbē, edšakę miyiń feǫmi kǫšikǫši yę nyehewǫ!

21. Nye mei ni nyetaoǫ akę nyehī *mla šiši lę, nyekęami, ani nyenuu mla lę lo? *K. 9; 3,23.

22. Edšakę ańmā akę Abraham yę bii enyǫ, *mokome lę, ekę tšũlǫyō lę fǫlę, ni †mokome hũ, ekę odehe lę fǫlę. *1 Mose 16,15. †1 Mose 21,2.

23. Ši agbęnę lę, moni ekę tšũlǫyō lę fǫ lę, afǫlę yę helo nā; ši moni ekę odehe lę fǫ lę, afǫlę yę šiwō lę nā. Rom. 9,7—9.

24. Nękę nii nę ańō-buǫ abę. Enęmei dši kpāńmǫi enyǫ lę: ekome lę dšę Sinai goń lę nǫ, ni *nyốńyeli mli efǫǭ ewoǫ: no dši Hagar; *5,1. Rom. 8,15.

25. edšakę Hagar dši Sinai goń lę yę Arabia; ši ekę ńmęnęmę Ierusalem lę tšáa nǫ, edšakę ekę ebii lę dši nyốdši;

26. ši ńwei Ierusalem lę dši odehe lę, mo nońń ni dši (wǫfẽ) wǫnye lę. Heb. 12,22.

27. Edšakę *ańmā akę: "La nyámǫlala, bo kene ni ofǫǫ; tfa nyámǫlala ni oblǫ kę mīšę, bo ni okōmǫǫ; edšakę moni bę moko lę moń bii fá fė moni yǫ wù lę po!" *Ies. 54,1.

28. Ši, anyemimei, wǫ lę, šiwō lę bii dšiwǫ tamǫ Isak. K. 23.

29. Ši bẽlę takę bǫni no be lę mli hũ moni afǫlę yę helo nā lę *waā moni afǫlę yę mumǫ nā lę yi lę, nakai nońń kẽ yǫ ńmęnęńmęnę hũ. *1 Mose 21,9.

30. Ši *tė ńmãlę lę kẽ tẽń? "fiemǫ tšũlǫyō lę kę ebi lę; edšakę nyốńyō lę bi lę esaa akę ekę odehe lę bi lę aye gbošinii lę." *1 Mose 21,10.12.

31. Nohewǫ lę, anyemimei, wǫdšee tšũlǫyō lę bii, ši moń odehe lę bii dšiwǫ. 3,29.

Yitšo 5.

*Odehe Kristo ehā wǫye, nohewǫ lę nyedamǫa ši šińń, †ni nyekahāa abǫanye nyốńyeli apā lę dońń. *4,5.31. †Bǫf. 15,10.

2. Na, mi Paulo, mīkęnye akę, kędši nyehā aflǫnye ketia lę, Kristo he bę sęnámǫ ko hãnye.

3. Ši misā mīye odase mītšō gbomo-fē-gbomo ní foọ ketia lẹ, akẹ ehīe nyōmọ akẹ eye mla mū lẹ fē nọ.

4. Ši nye mei ní nyetaoọ akẹ abunye bem yẹ mla mli lẹ, nyekẹ Kristo bẹ sane ko; nyedšẹ dromọ lẹ mli nyegbē ši.

5. Edšakẹ wọ lẹ, Mumọ lẹ nọ wọtšṓọ wọkẹ hemọ-kẹ-yeli mēọ dšalẹ hīenọ-kāmọ lẹ.

6. Edšakẹ Kristo Iesu mli lẹ, dšee ketiafō ni nyēọ noko efeọ, ni dšee fō hū, ši moṅ hemọ-kẹ-yeli ní tšṓọ suomọ nọ etšuọ nii lẹ ni. 6,15. 1 Kor. 7,19.

7. Nyedšo foi dšogbāṅ; namo po tšīnye gbẹ akẹ nyekabo anọkwale lẹ toi?

8. Yiṅtšṓmọ nẹ, dšee moni tšẹ́nye lẹ mli edšẹ. 1,6.

9. Māša bibiō šaā má sui lẹ fē. 1 Kor. 5,6.

10. Mi lẹ miṅō mihīe mifō nyenọ yẹ Nuntšọ lẹ mlí, akẹ nyedſēṅṅ dſēṅmọ kroko; ši moni *fiteọnye lẹ, mofēmo ni edši lẹ, †esō aabua eyiteṅ. *1,7. †2 Kor. 11,15.

11. Ši mi lẹ, anyemimei, kẹ́ ketiafō lẹ mišiẹọ lolo lẹ, mēba mọ ni awaāmi yi lolo? no kūlẹ sẹṅmọtšo lẹ he *nātšō lẹ sẹ efo. *1 Kor. 1,23.

12. Ō miná ní kūlẹ aflọ mei ni hāa nyegbugbāa lẹ afie po! Lal. 12,4.

13. Edšakẹ odeheyeli mlí atšẹ́nye kẹ-ba, anyemimei; ši nyedeheyeli lẹ kẹkẹ ni nyekahāa etšṓa hegbẹ ehā helo lẹ; ši moṅ nyetšṓa suomọ mlí nyesúmọsúmọa nyehe. 1 Pet. 2,16.

14. Edšakẹ mla mū lẹ fē nọyeli yẹ wiemọ kome *nẹ mli akẹ: "Suomọ onanyo takẹ bọni osumoọ bodíentšẹ ohe" lẹ. *3 Mose 19,18.

15. Ši kẹ́ nyekōmọkōmoọ nyehe ni nyeyeyeọ nyehe lẹ, nyekakwẹa ní nye-fitea nyehe!

16. Ši mīkẹ̄: *Nyenyiea yẹ mumọ nā, ni nyefeṅ helo akọnọi lẹ anā nii. *K. 25.

17. Edšakẹ helo lẹ diọ nii asẹ ešiọ mumọ lẹ, ni mumọ lẹ hū diọ nii asẹ ešiọ helo lẹ; ši enẹmei kẹ amẹhe yee, koni nyekafe nii moṅ ni nyesumoọ lẹ. Rom. 7,15.23.

18. Ši kẹ́ mumọ lẹ kplaānye lẹ, nyebẹ mla šiši.

19. Ši helo lẹ nitšumọi lẹ dšeọ kpo faṅṅ, nomei dši gblāfitemọ, adſamaṅbọ̃, mūdšinitšumọ, nye-nyeṅtſibọ̃, 1 Kor. 6,9.10.

20. wọṅdšámọ, sū, nyẹ̄, bėi, awu-ṅāyelii, mlilawōi, blọmọi, atūa-tšemọi, mligblamọi, hīekōi, awu-yelii,

21. dātọi, ſẹmọ fōṅ kẹ nii ni tamọ enẹmei lẹ, nii ni mīkẹ̄nye mīto, takẹ bọni mikẹ̄nye momo lẹ, akẹ mei ní feọ nẹkẹ nii nẹ lẹ, amẹnine šẹṅ *Nyoṅmọ maṅtšẹyeli lẹ nọ. *Ef. 5,5. Kpods. 22,15.

22. Ši mumọ lẹ yibii dši suomọ, mīšẹ, hedšọlẹ, tšuišitō, mlihīlẹ, edšūrōfemọ, hemọ-kẹ-yeli, mli-dšọlẹ, hīešikāmọ; Ef. 5,9.

23. enẹmei lẹ mla ko eguu. 1 Tim. 1,9.

24. Ši mei ní dši Kristo Iesu nii lẹ, amẹsẹṅ helo lẹ kẹ ehīedọnii kẹ ekọnọi lẹ fē. Rom. 6,6. Kol. 3,5.

25. Kẹ́ wọhīe kā yẹ mumọ lẹ mli lẹ, nyehāa wọnyiea yẹ *mumọ lẹ mli hū. *K. 16. Rom. 8,4.

26. Wọhīe akakō yakayaka anumnyam nọ ni wọwowo wọhe mlila ni wọhe mītšētšē wọhe! Fil. 2,3.

Yitšo 6.

Anyemimei, kẹdši nọtōmọ ko banina moko trukā lẹ, nye mei ní nyedši mumọṅ-gbomei lẹ nyesāa nakai mo lẹ ekoṅ yẹ mlidšọlẹ mumọ mli; ni ole ohe nọ kwẹmọ, koni bo hū akakao. Mat. 18,15. Iak. 5,19.

2. Nyedšatšui lẹ nyekpēkpēa nyehe nyetērea, ni nakai nyeaye Kristo mla lẹ nọ.

3. Edšakẹ kẹ́ efeọ moko akẹ noko dšilẹ ni edšee noko lẹ, lẹdientšẹ ehe ešišiuọ.

4. Ši mofēmo *áka lẹdientšẹ enitšumọ èkwẹ, ni no dāni eená noko yẹ lẹdientšẹ emli kẹkẹ ní efā efō nọ, ni dšee mo-kroko nō lẹ nọ. *2 Kor. 13,5.

5 Edšakẹ mofēmo aatēre lẹdientšẹ edšatšu. Rom. 14,12.

6. Ší moni atšōọlẹ wiemọ lẹ hā ekẹ moni tšōọlẹ lẹ aye nibii kpakpai fē. 1 Kor. 9,14.

7. Nyekalakaa nyehe: Nyoñmo̱ le̱, aliile̱ yaka. Edšake̱ nõ pe̱ ni gbomo dũo̱ le̱, no noññ ebakpa hũ.
8. Edšake̱ moni dũo̱ nii ye̱ le̱dientše̱ ehelo mli le̱, ehelo le̱ mli ebakpa fitemo̱ ke̱-dše̱; ši moni dũo̱ nii ye̱ mumo̱ mli le̱, mumo̱ le̱ mli noññ ebakpa nãno̱ wala ke̱-dše̱. Rom. 8,13.
9. Ši nyekahãa ekpakpafemo̱ mĩto̱awo̱, edšake̱ ké̱ wo̱nidšiañ edšee wui le̱, wo̱bakpa hũ ye̱ be ní sa mli. 2 Tes. 3,13.
10. Be̱le̱ ake̱ noni wo̱yo̱ dekã hewo̱ le̱, nyehãa wo̱fea mei fẽ edšũrõ, ši titri le̱ mei ni dši hemo̱-ke̱-yeli le̱ webii le̱. 2 Pet. 1,7.
11. Nyekwe̱a wolo so̱ññ ní mike̱ midientše̱ minine ṅmãnye.
12. Mei ní tao̱o̱ ake̱ ame̱hĩe aba nyam ye̱ helo mli le̱, ame̱ ame̱nyẽo̱ nyeno̱ ní aflo̱nye ketia, beni afe ke̱ke̱ ni *akawaame̱ yi ye̱ Kristo se̱ñmo̱tšo le̱ hewo̱. *5,11. Fil. 3,18.
13. Edšake̱ mei ni aflo̱ame̱ ketia le̱ dientše̱ tete yee mla le̱ no̱; ši moñ ame̱mĩtao ake̱ aflo̱nye ketia, koni ame̱fã ame̱fõ nyehelo le̱ no̱.
14. Ši mi le̱, akagbalemi fõñfõ ake̱ mafã mafõ noko no̱ ake̱ dša wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo se̱ñmo̱tšo le̱ no̱, no noññ no̱ atšõ ase̱ñ dše le̱ ahãmi, ni mi hũ ase̱ñmi ahã dše le̱. 1 Kor. 1,31; 2,2.
15. Edšake̱ Kristo Iesu mli le̱, ketiafõ dšee noko, ni asañ fõ hũ dšee noko, ši moñ bo̱ hẽ ke̱ke̱ dši noko. 5,6. 1 Kor. 7,19.
16. Ni mei abo̱ ní aanyie ye̱ ne̱ke̱ susumo̱kpã ne̱ nã le̱, hedšo̱le̱ ke̱ mo̱bo̱nale̱ ahãame̱ ke̱ Nyoñmo̱ *Israel le̱! *Lal. 125,5.
17. Agbe̱ne̱ moko akagba minã doññ; edšake̱ *mihĩe Nuntšo̱ Iesu pilamo̱-okadii ye̱ migbomotšo le̱ he. *2 Kor. 4,10.
18. Wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo dromo̱ le̱ ke̱ ṅyemumo̱ le̱ ahĩ ši, anyemimei! Amen.

(Añmã amãdše Galatabii le̱ ke̱-dše̱ [Roma] Efeso.)

EFESOBII AWOLO

NÍ PAULO ṄMÃ MÃDŠEAME̱ LE̱.

Yitšo 1.

Paulo, ní dši Iesu Kristo bo̱fo ye̱ Nyoñmo̱ suomo̱ nã le̱, ṅmã yahã *meikroñkroñi ní yo̱ Efeso le̱ ke̱ heyelilo̱i ní yo̱ Kristo Iesu mli le̱: *Rom. 1,7. 1 Kor. 1,2.
2. Dromo̱ ke̱ hedšo̱le̱ ní dše̱ wo̱tše̱ Nyoñmo̱ le̱ ke̱ Nuntšo̱ Iesu Kristo deñ le̱ ahãnye!
3. Adšõ Nyoñmo̱ ke̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo tše̱ le̱, moni ke̱ mumo̱ñ dšõmo̱-fẽ-dšõmo̱ edšõwo̱ ye̱ *ñweiniiañ ye̱ Kristo mli, *2,6.
4. take̱ bo̱ noññ ni *ehalawo̱ ye̱ le̱ noññ emli dãni ato dšeñ šiši le̱, koni wo̱fe †kroñkroñ ni wo̱he akaba kpa ko ye̱ ehĩe, *Ioh. 15,16. Rom. 8,29. †Ef. 5,27.
5. ni edšiewo̱ ye̱ suomo̱ mli eto ehã ehe ni wo̱tšõmo̱ *ebii ye̱ Iesu Kristo hewo̱, take̱ bo̱ni sa ehĩe ye̱ esuomo̱ nã le̱; *Ioh. 1,12.
6. koni añõ-dšie edromo̱ anumnyam le̱ yi, noni eñõ-drowo̱ ye̱ moni *asumo̱o̱le̱ le̱ mli le̱, *Mat. 3,17.
7. le̱ emli noññ wo̱nã *kpõmo̱ le̱ ye̱, ní dši no̱tõmo̱i afã le̱, ye̱ elá le̱ hewo̱, ye̱ edromo̱ †fále̱ le̱ nã, *Kol. 1,14. †Ef. 2,7; 3,8.16.
8. noni ehã teke no̱ hãwo̱ ye̱ nilẽ ke̱ ñã fẽ mli,
9. ake̱-ni ehã wo̱le noni esumo̱o̱ le̱ mli *tẽmo̱sane le̱ bo̱ni sa ehĩe, ni eto eyiñ ye̱ emli *3,9. Rom. 16,25.
10. ehã *bei le̱ ayino̱ le̱ gbe̱dšiano̱tõ, koni eñõ nibii fẽ eto yitšo kome šiši

yo̱ Kristo mli, nii ni yo̱ ńwei ke̱ nii ni yo̱ šikpoń le̱ no̱ le̱ fē, ye̱ emli, *Gal. 4,4.

11. le̱ emli nońń wo̱ná *gbošinii le̱ hū ye̱, wo̱ mei ni adšiewo̱ ato ye̱ moni tšuo̱ nibii fiā le̱ †yińtō nā, bo̱ni sa le̱dientše̱ esuomo̱ ńāwō le̱ hīe le̱, *Kol. 1,12. †Rom. 8,28.

12. beni afe ni wo̱mei ni wo̱tšő hīe wo̱ke̱ wo̱hīe efō Kristo no̱ le̱, wo̱tšőmo̱ enumnyam le̱ yidšiemo̱,

13. le̱ nońń eno̱ nye hū nyeke̱ nyehīe fō, beni nyenu ano̱kwale le̱ wiemo̱ le̱ ní dši nyeyiwalaheremo̱ le̱ sanekpakpa le̱; le̱ nońń emlí ake̱ šiwō le̱ Mumo̱ kroń-kroń le̱ *so̱o nyenā ye̱, beni nyehe nyeye le̱, *4,30.

14. moni dši wo̱gbošinii le̱ *ayibāfonō le̱, koni ańō-kpō emei ni dši le̱dientše̱ enii le̱, ní ake̱-dšie enumnyam le̱ yi. *2 Kor. 1,22; 5,5.

15. Ene̱hewo̱ le̱ mi hū, beni minu nyehemo̱-ke̱-yeli ni nyeyo̱ ye̱ Nuntšo̱ Iesu mli le̱ ke̱ nyesuomo̱ ni nyeke̱-sumoo̱ mei-kruńkrońi le̱ fē le̱ he le̱, Kol. 1,4.

16. mifőō nyehe šidā, ši mikaio̱nye ye̱ miso̱lemo̱i amli,

17. koni wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo Nyo-ńmo̱ ni dši anumnyam tše̱ le̱ ahānye nilē ke̱ kpodšiemo̱ mumo̱ ye̱ lē ni nyealele̱ dšogbāń le̱ mli,

18. ni nyetšui hīńme̱ii ano̱ atše, koni nyená nyele noni dši etše̱mo̱ le̱ no̱hīe-kāmo̱ le̱, ke̱ egbošinii le̱ anumnyam le̱ fále̱ ye̱ meikroṅkroṅi amli,

19. ke̱ noni dši ehewale̱ le̱ dale̱ ní tekeo̱ no̱ babaō hāawo̱ mei ní wo̱heo̱ wo̱yeo̱ le̱ ye̱ enyēmo̱ le̱ hewale̱ nitšumo̱ le̱ nā,

20. noni etšu ye̱ Kristo mli, beni etēle̱ ši ke̱-dše̱ gbohīī ateń, ní ekēle̱ *tā enine-dšūrō no̱ ye̱ ńweiniiań, *Lal. 110,1.

21. ye̱ onukpayeli ke̱ hegbe̱ ke̱ hewale̱ ke̱ no̱yeli fē ke̱ gbe̱i-fē-gbe̱i ni awo dšee bene̱be ne̱ mli ke̱ke̱, ši be ni baba le̱ mli hū le̱ ano̱, Kol. 2,10.

22. ni eńō *nibii fiā eto enādšiaši, ni eńōle̱ efe nibii fē †yitšo ehā asafo le̱ *Lal. 8,7. Mat. 28,18. †Ef. 4,15.

23. ní dši *egbomotšo le̱ ke̱ le̱ †moni ewoo̱ mei fē obō ye̱ nii fē mli le̱ obōyimo̱ le̱. *Rom. 12,5. 1 Kor. 12,27. †Ef. 4,10.

Yitšo 2.

Nye hū ni kūle̱ nyedši gbohīī ye̱ no̱tōmo̱i ke̱ ešai amli, Kol. 2,13

2. nii ni nyenyie ye̱ mli *sá ye̱ dše ne̱ń su le̱ nā, ye̱ kōyo̱ mli hewale̱ le̱ no̱ †lumo le̱, ní dši mumo̱ ni tšuo̱ nii ńme̱ne̱ńme̱ne̱ ye̱ toigbēle bii amli le̱ nā le̱, — *Tit. 3,3. †Ef. 6,12. Ioh. 12,31.

3. nomei amli wo̱fē hū wo̱ba wo̱dšeń ye̱ sá ye̱ wo̱helo ako̱no̱i le̱ amli, ni wo̱tšu nii ni helo ke̱ dfēńmo̱ sumoo̱ le̱, ńi wo̱dši *mlifū bii ye̱ wo̱fo̱mo̱su le̱ nā, tamo̱ mei ni efe̱ le̱ nońń: — *Kol. 3,6.

4. ši Nyońmo̱, ní emo̱bo̱nale̱ fá babaō le̱, etšő le̱dientše̱ esuomo̱ babaō ní eke̱-sumo̱wo̱ le̱ no̱,

5. ni wo̱ ní wo̱dši *gbohīī ye̱ no̱tōmo̱i amli le̱, etšīe wo̱ke̱ Kristo fē hīe, — dromo̱ ańō-here nyeyiwala! — *Luk. 15,24.32.

6. ni etē wo̱kēle̱ ši, ní eńō wo̱kēle̱ fē etá ńweiniiań ye̱ Kristo Iesu mli, Rom. 8,10. Fil. 3,20.

7. koni bei ni baba le̱ amli le̱ edšie le̱dientše̱ edromo̱ *fále̱ ní teke no̱ le̱ kpo ye̱ emli ni hī hāwo̱ ye̱ Kristo Iesu mli le̱ń. *1,7.

8. Edšake̱ dromo̱ ańō-here nye-yiwala ke̱-tšő hemo̱-ke̱-yeli no̱, ni ene̱ le̱, dšee nyemli edše̱, Nyo-ńmo̱ nōkēnō ni, Gal. 2,16

9. dšee nitšumo̱i amli edše̱, *koni moko akafā. *1 Kor. 1,29.

10. Edšake̱ enine nā nitšumo̱nii dšiwo̱, abo̱wo̱ ye̱ Kristo Iesu mlí ahā nitšumo̱i kpakpai ni Nyońmo̱ esā eto koni wo̱nyie ye̱ mli le̱. Tit. 2,14.

11. Nohewo̱ le̱ nyekaia ake̱ nye ní *sá ni nyedši wo̱ńdšálo̱i ye̱ helo gbefāń ní mei ní atšē̱o̱ame̱ ketiafolo̱i ní ake̱ nidši fe ye̱ helo mli le̱ tšē̱o̱nye fōlo̱i le̱, *5,8.

12. nakai be le̱ mli le̱ nyebe̱ Kristo, ni nyedši meikpōdši ye̱ Israel mań gbe̱-nānii agbe̱fāń ke̱ gbo̱i ye̱ *šiwō-kpāńmo̱i le̱ agbe̱fāń hū, nyebe̱ hīeno̱kāmo̱ ko, ni nyebe̱ Nyońmo̱ tete ye̱ dše ne̱ń. *Rom. 9,4.

13. Ši agbe̱ne̱, Kristo Iesu mli le̱, nye ní sá ni nyeyo̱ šońń le̱, nyetšő Kristo lá le̱ no̱ nyebe̱ńke̱.

14. Edšake̱ le̱ dši *wo̱hedšo̱le̱ le̱, moni

ńō wo̱yi enyo̱ le̱ fē efe †ekome, ni ekūmo̱
gbogbo afābań ni yo̱ teń ni dši nyē̱ le̱,
* Ies. 9,6. † Gal. 3,28.
15. ni eke̱ le̱dientše̱ ehelo le̱ gu kitāi
*amla le̱ ni yo̱ akpo̱i amli le̱, koni eke̱
mei enyo̱ le̱ fē abo̱ †gbomo hē kome ye̱
le̱dientše̱ emli ni ehā hedšo̱le̱ aba,
* Kol. 2,14. † 2 Kor. 5,17.
16. ni etšō se̱ńmo̱tšo le̱ no̱ ekpātā ame̱yi
enyo̱ le̱ fē ame̱ke̱ Nyońmo̱ teń ye̱ gbo-
motšo kome mli, egbe nyē̱ le̱ ye̱ le̱-
dientše̱ emli.
17. Ni eba ebadšadše hedšo̱le̱ sanekpa-
kpa le̱ etšō nye ni nyeyo̱ šońń le̱ ke̱
mei ni be̱ńke̱ le̱ hū, Ies. 57,19. Zak. 9,10.
18. edšake̱ eno̱ wo̱yi enyo̱ le̱ fē wo̱tšōo̱
wo̱náa gbe̱, ye̱ mumo̱ kome mli, ke̱-yaā
tše̱ le̱ ńō. 3,12.
19. Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ nyedšee
gbo̱i ke̱ meikpōdši dońń, ši mońn
nyedši meikrońkrońi le̱ ananemei-
mańbii ke̱ Nyońmo̱ webii,
3,6. Heb. 12,22.23.
20. ni atfanye amā bo̱foi le̱ ke̱
gbalo̱i le̱ *aširitō le̱, ni †ekońte̱
dši Iesu Kristo le̱ no̱,
* Mat. 16,18. † Ies. 28,16.
21. mo no̱ ni atšō atšē tšū mū le̱ fē
awoń afe ekome, ni ēda ēfe so̱lemo̱tšū
krońkroń ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli,
22. mo mli ni atfanye hū awo afe Nyo-
ńmo̱ šihīle̱he ye̱ Mumo̱ mli le̱. 1 Pet. 2,5.

Yitšo 3.

Nohewo̱ le̱ mi, Paulo, ni midši Kristo
Iesu gbokle̱fonyo hā nye dšeńmādšiańbii
le̱, — Fil. 1,7.13.
2. ke̱dši nyenu Nyońmo̱ dromo̱ ni ańō-
hāmi ye̱ nyehewo̱ le̱ gbe̱dšiano̱tō le̱ he,
3. ake̱ kpodšiemo̱ no̱ etšō ehā mile
*tēmo̱sane le̱, take̱ bo̱ni mińmānye ńō
momo le̱, * 1,9.10.
4. noni, ké̱ nyekane le̱, nyeanyē nyeke̱-
yo mišišinamo̱ ni miyo̱ ye̱ Kristo tēmo̱-
sane le̱ mli;
5. noni yino̱i krokomei amli le̱ ahāā
gbomeiabii ale, take̱ bo̱ni agbe̱ne̱ adšie
kpo atšō ebo̱foi ke̱ gbalo̱i krońkrońi le̱
ye̱ mumo̱ mli le̱, Kol. 1,26.
6. ake̱ dšeńmādšiańbii le̱ hū dši niyelo̱i
le̱ ekomei ke̱ gbomotšo le̱ henii le̱ ekomei

ke̱ mei ni awoame̱ ši ye̱ Kristo Iesu mli
le̱ hū ekomei, ye̱ sanekpakpa le̱ hewo̱,
2,13.18.19.
7. no he súolo̱ dšimi ye̱ Nyońmo̱ dromo̱
nikēnii ni atšō ehewale̱ nitšumo̱ no̱ ańō-
hāmi le̱ nā: —
8. mi ni midši *bibiō fē hetšelo̱i le̱
fē le̱, ańō ne̱ke̱ dromo̱ ne̱ ahāmi, ake̱
midšadše Kristo †nifále̱ ni anyēē šiši ana
ke̱-gbe nā le̱ he sanekpakpa le̱ mitšō
**dšeńmādši le̱,
* 1 Kor. 15,9.10. † Ef. 1,7. ** Gal. 1,16.
9. ni mihā mei fē ahīe atše̱re̱ame̱ ni
ame̱le noni dši *tēmo̱sane ni ańō-tē ye̱
Nyońmo̱ moni ke̱ Iesu Kristo †bo̱ nii
fē le̱ mli le̱ gbe̱dšiano̱tō le̱,
* Rom. 16,25. † Kol. 1,16.
10. koni agbe̱ne̱ atšō asafo le̱ no̱ ahā
*onukpai ke̱ mei ni yo̱ hegbe̱ ye̱ ńwei-
niiań le̱ ale †Nyońmo̱ nilē ni fá babaō le̱,
* 1 Pet. 1,12. † Rom. 11,33.
11. ye̱ *nāno̱-yiń ni eto ye̱ Kristo Iesu,
wo̱-Nuntšo̱ le̱, mli le̱ na, * 1,11.
12. *mo hū ni eno̱ hemo̱-ke̱-yeli mli
wo̱tšō wo̱ná †ekā ke̱ gbe̱ńmē ye̱ hīe-ke̱-
no̱fō mli le̱. * Ioh. 14,6. † Heb. 4,16. Rom. 5,2.
13. Nohewo̱ le̱ mīkpa fai, koni nyetšui
akafā ye̱ mimanehūlūi ni minaā ye̱
*nyehewo̱ le̱ ahewo̱, edšake̱ nyenum-
nyam ni. * Kol. 1,24.
14. Ene̱hewo̱ ni midro̱ō minakutšei mi-
hāa wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo tše̱ le̱,
15. ni dši mei fē ni atšéame̱ ake̱
bii ye̱ ńwei ke̱ šikpoń le̱ no̱ le̱
atše̱ kro̱ńń le̱,
16. koni ye̱ enumnyam *fále̱ nā
le̱ ehā nyetšō Emumo̱ le̱ no̱ †nyehe
awa kpintińń ye̱ nyemligbomo le̱
gbe̱fāń, * 1,7. † 6,10.
17. ni atšō hemo̱-ke̱-yeli no̱ ni
*Kristo ahī ši ye̱ nyetšuii amli,
ni †nyešišifāi amōmo̱ ši ni nye-
māmo̱ ši šińń ye̱ suomo̱ mli,
* Ioh. 14,23. † Kol. 2,7.
18. koni nyená hewale̱, ni nyeke̱ mei-
krońkrońi le̱ fē ayo noni dši le̱mo̱ ke̱ ke̱le̱
ke̱ mlikwo̱le̱ ke̱ no̱kwo̱le̱ le̱,
19. ni nyele Kristo suomo̱ ni tá nilē
fē no̱ le̱, koni Nyońmo̱ obōyimo̱ le̱
ayimo̱ nyefē obō.
20. Ši moni nyēo̱ efeo̱ ke̱-teke no̱ babaō

fẽ nii fẽ ní wǫkpaã he fai lo wǫdſẽñǫ,
yę ehewalę ní tšuǫ nii yę wǫmli lę nã lę,
21. lę añõ anumnyam ahã yę asafo ní
yǫ Kristo Iesu mli yę yinǫi fẽ nǫ kę-
yaši nãnǫi anãnǫ! Amen.

Yitšo 4.

Nohewǫ lę mi ni midši gboklęfonyo yę
Nuntšǫ lę mli lę, mĩkpanye fai akę nye-
nyie *bǫni sa tšę́mǫ ní añõ-tšę́nye lę,
*Kol. 1,10.
2. yę hešibãdſẽñmǫ kę hũmifemǫ fẽ
mli, ni nyekę tšuišitõ ahĩehĩe nyehe yę
suomǫ mli, Kol. 3,12.
3. ni nyebǫ mǫdeñ ni nyeto mumǫ eko-
mefemǫ lę yę hedšǫlę kpã lę mli;
4. akę *gbomotšo kome kę mu-
mǫ kome, takę bǫ noññ ni atšę́nye
hũ yę nyetšę́mǫ nǫhĩekãmǫ kome
lę mli lę: *Rom. 12,5.
5. *Nuntšǫ kome, hemǫ-kę-yeli
kome, baptisimǫ kome, *1 Kor. 8,6.
6. Nyoñmǫ kę mei fẽ atšę kome
ní yǫ mei fẽ nǫ ni etšõǫ mei fẽ
mli ni eyǫ mei fẽ mli lę. 1 Kor. 12,6.
7. Ši wǫteñ mofẽmo lę, añõ dromǫ lę
ahãlę yę Kristo nikẽnii asusumǫ lę nã.
Rom. 12,3 6. 1 Kor. 12,11.
8. Nohewǫ lę ekę̃: *"Ekwǫ kę-te
ñwei, ni eñõ †nomi anom, ni ekę ni-
kẽnii hã gbomei."
*Lal. 68,19. †Kol. 2,15.
9. Ši ní akę̃ *ekwǫ lę, té ešišiñ?
kę́ dšee ši hũ ekpleke kę-te šikpoñ lę
šišiniiañ tšutšu lę? *Ioh. 3,13.
10. Moni kpleke ši lę, lę noññ hũ dši
moni kwǫ kę-te ñweii fẽ ayiteñ, koni
ewo nii fiã obõbõ lę.
11. Ni lę noññ ehã *meikomei tšõmǫ
bǫfoi, ni meikomei gbalǫi, meikomei hũ
†sanekpakpadšadšelǫi, ni meikomei hũ
nǫkwęlǫi kę tšõlǫi, *1 Kor. 12,28. †Bǫf. 21,8.
12. koni añõ-sã hetšelǫi lę ahã súomǫ
nitšumǫ lę, kę Kristo gbomotšo lę tſã;
1 Pet. 2,5.
13. kę-yaši beyinǫ ní wǫfẽ wǫǫšę
Nyoñmǫ bi lę nǫ hemǫ-kę-yeli kę ehe
nilẽ ekomefemǫ lę he ni wǫfe nũ ni eye
mũ yę Kristo dalę mũ lę susumǫ nã;
14. koni *wǫkakã he wǫfe abifabii ní
tšõmǫ-kõyǫ-fẽ-tšõmǫ-kõyǫ †hosogamę, ni
ekplããamę kę-yaã kę-baã yę gbomei aññ-
fõñ-tõ mli, yę šišiumǫ ñã lę mli kũtũm-
pǫo nã; *1 Kor. 14,20. †Heb. 13,9.
15. ši moñ wǫfe anǫkwafoi yę suomǫ
mli, ní wǫdãra yę nibii fẽ gbęfãñ yę
lę *Kristo lę noññ ni dši yitšo lę he;
*1,22; 5,23. Kol. 1,18.
16. lę emli gbomotšo mũ lę fẽ mõmoǫ
ehe šimǫšimoǫ ehe nǫ ni etšõǫ noni dšęǫ
talǫ-fẽ-talǫ mli lę nǫ etšratšraã ehe nǫ
yę henõ-fẽ-henõ nitšumǫ susumǫ lę nã,
ni ehãa gbomotšo lę daã, ni emãa ehe
yę suomǫ mli. Kol. 2,19.
17. Nohewǫ lę mĩkę̃ ni mimã nǫ mí
yę Nuntšǫ lę mli, akę nyekanyie tamǫ
bǫni dšeñmãdšiañbii krokomei lę hũ
nyieǫ yę *amęyaka-dſẽñmǫ lę mli lę doññ,
*Rom. 1,21.
18. edšakę amędſẽñmǫ mli ewo duñ,
ni *meikpõdši dšiamę yę Nyoñmǫ wala
gbęfãñ, akę-ni nilẽ ekaa-amę ni amę-
tšuii hũ ekpliñ lę; *2,12.
19. nokonoko efeeamę hĩegbẽle doññ
hewǫ lę amęñõ amęhe amęhã nyenyeñ-
tſibǫ, ni amękę hiedšõmǫ tšuǫ nyãñe-
mǫnii fẽ-kwa.
20. Ši nye lę, dšee nakai nyekase Kris-
to lę,
21. kędši eyę mli akę nyenu ehe, ní
atšõnye yę emli hũ, takę bǫni dši anǫ-
kwale yę Iesu mli lę,
22. akę nyešę́ nyesã dšeñba lę nã
gbomo momo ní eñte yę šišiumǫ sędii
lę anã lę nyefõ, Rom. 6,18. Kol. 3,9. Gal. 6,8.
23. ni nyetšõmǫ mei hẽi yę nyedſẽñmǫ
mumǫ lę mli, Rom. 12,2.
24. ni nyewo gbomo hẽ *ní abǫ
yę Nyoñmǫ subãñ nǫ yę anǫkwa
dšalę kę hetšemǫ mli lę. *1 Mose 1,26.
25. Nohewǫ lę nyešę́a amale nyefõa
ní nyeteñ mofẽmo kę ananyo *awie
anǫkwale, edšakę gbomotšo kome henii
dšiwǫ. *Zak. 8,16.
26. Nyemli afũa, ši nyekafea eša; hũ-
lã akanyõ ši yę nyemlila lę nǫ,
Lal. 4,5. Iak. 1,19 20.
27. ni asañ nyekę nyehe akafõa ši
nyehãa abonsam.
28. Dšulǫ lę ekadšu doññ, ši moñ ebǫ
mǫdeñ ni ekę enidši *atšu nitšumǫ

kpakpa, koni enȧ noko ni eke̱-hã moni
ehĭale̱ le̱. *1 Tes. 4,11.
29. *Wiemo̱-ša-ko-wiemo̱-ša-ko akadše
nyenã kwrã; ši moṅ †wiemo̱ ni hĭ
ni ehĭa, koni ehã mo nane amõ ši, ni
ake̱-dro mei ní nuo̱ le̱. *5,4. †Kol. 3,16.17; 4,6.
30. Ni *nyekafea Nyoṅmo̱ Mumo̱ kroṅ-
kroṅ le̱ nidõnii, mo mli ní †aso̱onye nã
ye̱ ato kpõmo̱ gbĭ le̱. *Ies. 63,10. †Ef. 1,13.
31. Nyehãa mlidšõmo̱ ke̱ mlila ke̱ mlifũ
ke̱ blo̱mo̱ ke̱ musubõ fẽ se̱ afoa ye̱ nyeteṅ,
ke̱ efõṅ-fẽ-efõṅ. Kol. 3,8.
32. Ši nyemli ahĭa ahãa nyehe, nye-
mũsũṅ atšõanye ye̱ nyehe, nyeṅõ-fafaã
nyehe, take̱ bo̱ noṅṅ ní Nyoṅmo̱ ṅõ-
fanye ye̱ Kristo mli le̱.
Mat. 6,14; 18,22—35. Kol. 3,13.

Yitšo 5.

Nohewo̱ le̱ nyefea Nyoṅmo̱ kaselo̱i,
tamo̱ bii ni asumoo̱, Mat. 5,48.
2. ni nyenyiea ye̱ suomo̱ mli, take̱
bo̱ni Kristo hũ *sumo̱wo̱ ni eṅõ le̱-
dientše̱ ehe ehã ye̱ wo̱hewo̱ ake̱ nikẽnii
ke̱ †afo̱le ní ake̱-hã Nyoṅmo̱ ní dšeo̱ ṅma
kro̱ṅṅ le̱. *K. 25. Gal. 2,20. †Heb. 10,10.
3. Ši adſamaṅbõ ke̱ nyãṅemo̱nitšumo̱
fẽ alo hĭedšõmo̱ le̱ akatšĭ tã tete ye̱
nyeteṅ, take̱ bo̱ni sa meikroṅkroṅi,
Kol. 3,5.
4. ke̱ hĭegbedšianitšumo̱ ke̱ *yaka-
yakawiemo̱ ke̱ fe̱oyeli hũ ni esaa le̱; ši
moṅ šidã. *4,29.
5. Edšake̱ nyele ene̱ momo ake̱, adſa-
maṅbo̱lo̱-ko-adſamaṅbo̱lo̱ ko alo nyãṅe-
mo̱nitšulo̱ ko alo hĭedšõlo̱ ko ni dši
wo̱ṅdšálo̱ be̱ gbe̱nã ye̱ Kristo ke̱ Nyo-
ṅmo̱ maṅtše̱yeli le̱ mli. 1 Kor. 6,9.10.
6. Nyekahãa moko ke̱ wiemo̱i fodši
mĭšĭšiuanye; edšake̱ nakai nii le̱ ahewo̱
ni Nyoṅmo̱ mlifũ baã toigbẽlebii le̱ ano̱ le̱.
7. Hewo̱ le̱ nyeke̱ nyehe akabo̱a
ame̱he.
8. Edšake̱ sá le̱ duṅ dšinye, ši agbe̱-
ne̱ le̱ nyetšõmo̱ la ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli;
bẽle̱ nyenyiea tamo̱ *labii.
2,11.13. 1 Pet. 2,9. *Luk. 16,8. Ioh. 12,36.
9. Edšake̱ la le̱ yibii dši mlihĭle̱ ke̱
dšale̱ ke̱ ano̱kwale fẽ.
10. Nofẽno le̱ nyekaã nyekwe̱a ake̱ esa
Nuntšo̱ le̱ hĭe lo; K. 17. Rom. 12,2.
11. ni nyeke̱ duṅ nitšumo̱i le̱ ní woo
yibii le̱ akabo̱a, ši moṅ nyekããame̱.
12. Edšake̱ nii ní ame̱dšuo̱ ši ame̱feo̱
le̱ ye̱ hĭegbẽle ake̱ atšĭo̱ tã tete.
Rom. 1,24.
13. Ši nii fẽ ní akãa le̱, la le̱ aṅõ-
dšieo̱ le̱ ši faṅṅ; edšake̱ nofẽno ní dšieo̱
ši faṅṅ le̱ la ni. Ioh. 3,20.21.
14. Nohewo̱ ni eke̱: "Ohĭe atšẽ, bo
moni owo̱õ le̱, ni ote ši ke̱-dše̱ gbohĭĭ
ateṅ, ni Kristo aatšo ahão!"
Ies. 60,1. Rom. 13,11.
15. Nohewo̱ le̱ nyekwe̱a bo̱ni nyeafe
ní nyeke̱ hĭetẽdšemo̱ anyie, dšee tamo̱
mei ni lee nii, ši moṅ tamo̱ nilelo̱i,
Mat. 10,16. Kol. 4,5.
16. mei ní tšuo̱ ame̱dekã he nii, edša-
ke̱ gbĭĭ ne̱ gbĭĭ fõdši ni.
17. Nohewo̱ le̱ nyekafea nyehe mei ní
be̱ yitšeiaṅ, ši moṅ nyeyoa nii ní dši
Nuntšo̱ le̱ suomo̱nãnii le̱. K. 10.
18. Ni nyekatõro̱a dã, nõ mli ní saka-
sakafemo̱ yo̱ le̱, ši moṅ nyeyimo̱a obõ
ke̱ mumo̱ le̱: Luk. 21,34.
19. nyeke̱ nyehe awiewiea ye̱ saṅkũ-
tſãi ke̱ yidšiemo̱-lalai ke̱ mumo̱ṅ-lalai
amli, nyelaã ni nyetſaã saṅkũ ye̱ nye-
tšuii amli nyehãa Nuntšo̱ le̱,
Kol. 3,16. Lal. 33,2.3.
20. nyedaã Nyoṅmo̱ ke̱ tše̱ le̱ ši dã ye̱
nii fiã hewo̱ ye̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo
gbe̱i amli,
21. ni nyebabaã nyehe ši nyehãa nyehe
ye̱ Kristo gbeyeišemo̱ mli. 1 Pet. 5,5.
22. Nye yeigbãyei le̱, nyebaã nyehe
ši nyehãa nyedientše̱ nyewùmei le̱, ta-
mo̱ bo̱ni nyefeo̱ nyehãa Nuntšo̱ le̱,
1 Mose 3,16. Kol. 3,18. 1 Pet. 3,1.
23. edšake̱ *wù le̱ dši ṅã le̱ yitšo,
take̱ bo̱ni Kristo hũ dši asafo le̱ yitšo,
ni le̱ noṅṅ dši gbomotšo le̱ yiwalaherelo̱
le̱. *1 Kor. 11,3.
24. Ši take̱ bo̱ni asafo le̱ baã ehe ši
ehãa Kristo le̱, nakai noṅṅ yei le̱ hũ
afe ahã ame̱dientše̱ ame̱wùmei le̱ ye̱ no-
fẽno mli.
25. Nye wùmei le̱, nyesumo̱a nyedientše̱
nyeṅãmei, take̱ bo̱ni Kristo hũ sumo̱
asafo le̱ ni eṅõ le̱dientše̱ ehe ehã ye̱
ehewo̱, Kol. 3,19.
26. koni eke̱ *nu hedšũ le̱ atšũ ehe
ye̱ wiemo̱ mli ni ehã efe kroṅkroṅ, *Tit. 3,5.

27. koni eñõle̱ edamo̱ ši ehã le̱dientše̱
ehe ake̱ anumnyam asafo ni he be̱ kpa ko
alo hĩekũamo̱ ko alo nakai noko, ši moñ
efe kroñkroñ ni fãmo̱ ko akahĩ ehe.
Lal. 45,14. 2 Kor. 11,2.

28. Nakai sa ake̱ wũmei hũ asumo̱
ame̱dientše̱ ame̱ñãmei, tamo̱ ame̱dientše̱
ame̱gbomotšei. Moni sumoo̱ eñã le̱, le̱-
dientše̱ ehe esumoo̱.

29. Edšake̱ moko enye̱ko le̱dientše̱ ehelo
dã, ši moñ elè̱ole̱ ni ehĩeole̱ do̱dõdo̱, take̱
bo̱ni Nuntšo̱ le̱ hĩeo̱ asafo le̱;

30. edšake̱ egbomotšo *henii ní dše̱
†ehelo ke̱ ewúi amli dšiwo̱.
* 1,23. 1 Kor. 6,15. †1 Mose 2,23.

31. "Ene̱hewo̱ le̱ nũ naši etše̱ ke̱ enye,
ni eekpe̱te̱ eñã he, ni ame̱yi enyo̱ le̱ fẽ
ame̱atšómo̱ helo kome." 1 Mose 2,24.

32. Ne̱ke̱ tẽmo̱sane ne̱ mli tšĩ! ši mi
le̱ miwieo̱ ke̱-too̱ Kristo ke̱ asafo le̱ he.

33. Sa ake̱ nye hũ nyeteñ mofẽmo a-
sumo̱ le̱dientše̱ eñã nakai, tamo̱ le̱dientše̱
ehe; koni ñã le̱ hũ aše ewũ.

Yĩtšo 6.

Nye bii le̱, nyeboa nyefo̱lo̱i le̱ atoi
ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli; edšake̱ ene̱ dša.
Kol. 3,20.

2. "Wo otše̱ ke̱ onye," no dši kleñ-
kleñ kitã ni hie šiwõ ake̱: 2 Mose 20,12.

3. "koni *ahĩ ahão, ní otše̱ ye̱
šikpoñ le̱ no̱." * 5 Mose 5,16.

4. Ni nye tše̱mei le̱, *nyekawoa nyebii
amlifũ, ši moñ nyelè̱aame̱ ye̱ Nuntšo̱ le̱
tšo̱semo̱ ke̱ †ñãwõ le̱ mli.
* Kol 3,21. Abe̱l 19,18. †5 Mose 6,7.20—25. Lal. 78,4.

5. Nye tšũdši le̱, nyeboa nye-helo-
gbe̱fãñ-nuntšo̱mei le̱ atoi ke̱ gbeyeišemo̱
ke̱ hekpokpomo̱ ye̱ nyetšuii akro̱ññfemo̱
le̱ mli, take̱ bo̱ni nyefeo̱ nyehãa Kristo le̱;
Kol. 3,22—25. Tit. 2,9.10. 1 Pet. 2,18.

6. dšee ke̱ hĩeañ súomo̱ tamo̱ mei ni
taoo̱ gbomei ahĩenyam, ši tamo̱ Kristo
tšũdši ni dšieo̱ ame̱mũsũñ ame̱feo̱ Nyoñmo̱
suomo̱nãnii,

7. ni ame̱ke̱ tšuidšũrõ súmoo̱ ake̱
Nuntšo̱ le̱ ni, ši dšee gbomei,

8. ni nyele ake̱ nõ ekpakpa ni mo
ofeo̱ le̱, no noññ he nyõmo̱ Nuntšo̱ le̱
bawoõ, tšũlo̱ dšio, oñehe dšio. 2 Kor. 5,10.

9. Ni *nye nuntšo̱mei le̱, nyefeaame̱
nakai noññ ni nyefõaame̱ hãihãi-hĩemo̱,
ni nyele ake̱ nyeke̱ame̱ fẽ ye̱ nuntšo̱ ye̱
ñwei, ni †ekwe̱e̱ gbomei ahĩeañ.
* Kol. 4,1. †2 Kron. 19,7. Bo̱f. 10,34.

10. Noni efe̱ le̱, minyemimei, nye-
he awaã ye̱ Nuntšo̱ le̱ ke̱ ehewale̱
nyẽmo̱ le̱ mli. 1 Kor. 16,13. 1 Ioh. 2,14.

11. Nyewoa Nyoñmo̱ tawũnii le̱ fẽ,
koni nyenyẽ abonsam ñãtšõi le̱ anã nye-
damo̱. 2 Kor. 10,4.

12. Edšake̱ dšee helo ke̱ lá wo̱ke̱-ná
nõmo̱ le̱, ši moñ wo̱ke̱ *onukpayelii ke̱
hegbe̱i ke̱ dše neñ lumei ni yo̱ bene̱-be
duñ le̱ mli le̱, ke̱ mumo̱i fõdši asafo ní
yo̱ ñweiniiañ le̱. * Ioh. 14,30. Ef. 2,2.

13. Nohewo̱ le̱ nyehĩea Nyoñmo̱ tawũnii
le̱ fẽ mli, koni nyenyẽ gbĩ fõñ le̱ nã
nyekpe, ni beni nyegbe fẽ nã le̱ ni
nyewo šidamo̱.

14. Nohewo̱ le̱ nyedamo̱a ši, ni nyeke̱
ano̱kwale *afĩa nyehe̱, ni †nyewoa dšale̱
dama le̱, * Luk. 12,35. 1 Pet. 1,13. †1 Tes. 5,8.

15. ni nyeke̱ bedšo̱le̱ sanekpakpa le̱ he
sãmo̱-ke̱-tõ awoa nyenãdši;

16. fẽ se̱ le̱ nyehĩea *hemo̱-ke̱-yeli
tše̱ñ le̱ mli, nõ ni nyeke̱-anyẽ mo-
fõñ le̱ gãimlibii ni tšoo̱ le̱ fẽ nye-
gbe le̱; * 1 Pet. 5,9. 1 Ioh. 5,4.

17. ni *walaheremo̱ dadefai le̱ hũ
nyebua, ke̱ mumo̱ñ klante ni dši
Nyoñmo̱ wiemo̱ le̱; * 1 Tes. 5,8.

18. ni nyeke̱ so̱lemo̱ ke̱ faikpamo̱ fẽ
aso̱lea dã ye̱ mumo̱ mli, ní ene̱ noññ
hewo̱ le̱ nyesraã, ni nyekãa he dã nye-
kpaã fai nyehãa kroñkroñbii le̱ fẽ
Mat. 26,41.

19. *ke̱ mi hũ, koni, ké̱ migble minã
le̱, añõ wiemo̱ awo minã, ni mike̱ †ekã
adšadše sanekpakpa le̱ñ tẽmo̱sane le̱,
* Kol. 4,3. 2 Tes. 3,1. †Bo̱f. 4,29.

20. nõ hewo̱ ni miyeo̱ *bo̱fo ye̱ kõ-
sõñkõsõ mli ne̱, koni mawie ke̱ ekã ye̱
mli, bo̱ni sa ake̱ miwieo̱ le̱. * 2 Kor. 5,20.

21. Ši beni afe ni nye hũ nyele bo̱ni
miyo̱ ke̱ nii ní mitšuo̱ le̱, wo̱suomo̱-

nyemi *Tihiko, ní dši súolo̱ ano̱kwafo
ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli le̱, aagbanye fẽ;
* Bo̱f. 20,4. 2 Tim. 4,12.
22. edšake̱ ene̱ noǹǹ hewo̱ mitšũle̱
nyeǹõ le̱, beni afe ni nyele *bo̱ni wo̱yo̱,
ní etše̱ nyetšuii eǹmẽ nyemli. * Kol. 4,7.8.
23. Hedšo̱le̱ ahã nyemimei le̱, ke̱ suomo̱
ke̱ hemo̱-ke̱-yeli ní dše̱ tše̱ Nyoǹmo̱ le̱
ke̱ Nuntšo̱ Iesu Kristo deǹ!
24. Dromo̱ ke̱ mei fẽ ni sumoo̱ wo̱-
Nuntšo̱ Iesu Kristo ke̱-wulaã ši le̱ ahĩ
ši! Amen.

(Aǹmã ayahã Efesobii le̱ ke̱-dše̱ Roma ke̱-tšó Tihiko no̱.)

FILIPIBII AWOLO

NÍ PAULO ǸMÃ MÃDŠEAME̱ LE̱.

Yitšo 1.

Paulo ke̱ Timoteo, Iesu Kristo tšũdši
le̱, ǹmã yahã *meikroǹkroǹi ni yo̱ Iesu
Kristo mli ye̱ Filipi ke̱ †ame̱no̱kwe̱lo̱i
ke̱ súolo̱i le̱ fẽ: * 1 Kor. 1,2. † 1 Tim. 3,1.8.
2. Dromo̱ ke̱ hedšo̱le̱ ni dše̱ wo̱tše̱
Nyoǹmo̱ le̱ ke̱ Nuntšo̱ Iesu Kristo deǹ
le̱ ahãnye! Rom. 1,7.
3. Midaã mi-Nyoǹmo̱ le̱ ši befẽbe ni
mikaio̱nye, Rom. 1,8. 1 Kor. 1,4.
4. ye̱ mi-dã-faikpamo̱i fẽ ni mikpaã
mihãanye fẽ le̱ mli, ni mike̱ mĩše̱ kpaã fai,
5. ye̱ nyenanyo ni nyebo̱õ ye̱ sane-
kpakpa le̱ mli ke̱-dše̱ kleǹkleǹ gbĩ le̱ no̱
ke̱-baši be ne̱ le̱ hewo̱;
6. ni miǹõ mihĩe mifõ ene̱ noǹǹ
no̱, ake̱ moni bõi nitšumo̱ kpakpa
ye̱ nyemli le̱, le̱ noǹǹ eekã he ke̱-
yaši eegbe nã ye̱ Iesu Kristo gbĩ
le̱ no̱; 2,13. 1 Kor. 1,6—8.
7. take̱ bo̱ni sa hãmi ake̱ midfẽǹo̱ ene̱
ye̱ nyefẽ nyehewo̱ le̱, edšake̱ mikpãi ke̱
sanekpakpa le̱ hefãmo̱ ke̱ eno̱mĩmã mli
fẽ le̱ nyekã mitšui no̱, ake̱-ni mike̱ nyefẽ
le̱ dromo̱ le̱ niyelo̱i dšiwo̱ le̱.
8. Edšake̱, bo̱ni mifeo̱ nyefẽ mihãa
ye̱ Iesu Kristo mlitšõle̱i le̱ anã le̱, Nyo-
ǹmo̱ dši midasefonyo.
9. Ni ene̱ he fai mikpaã, ake̱ nyesuomo̱
le̱ afá ke̱-ya no̱, ni eteke no̱ fè tšutšu
le̱ ye̱ nilẽ ke̱ se̱yomo̱ fẽ gbe̱fãǹ,
10. ni *nyeyo nii ni hĩ titri le̱, koni
nyefe kro̱ǹǹ ni †nanetõtõmo̱ ko akahĩ
nyehe ke̱-yaši Kristo gbĩ le̱ no̱;
* Rom. 12,2. † 1 Tes. 5,23.
11. ni dšale̱ *yibii ní awoo̱ ye̱ Iesu
Kristo mli le̱, ayimo̱nye obõbõ ahã Nyo-
ǹmo̱ anumnyam ke̱ yidšiemo̱. * Ef. 5,9.
12. Ši, anyemimei, mĩsumo̱ ake̱ nyele
ake̱ sãdši ní ba mino̱ le̱ ehã sanekpakpa
le̱ efere moǹ, 2 Tim. 2,9.
13. ni ehã mikpãi le̱ edše ši faǹǹ ye̱
Kristo mli *ye̱ Pretorio (Kaisare asrafoi
amõ) le̱ mli fẽ ke̱ mei ní efe̱ le̱ fẽ ateǹ,
* 4,22.
14. ni nyemimei ni yo̱ Nuntšo̱ le̱ mli
le̱ ateǹ mei babaõ etšõ mikpãi le̱ ano̱
ená ekã babaõ fè tšutšu le̱ ke̱-mĩdšadše
Nyoǹmo̱ wiemo̱ le̱ ni ame̱šee gbeyei.
15. Meikomei le̱, hetšẽmo̱ ke̱ meianã-
béi-taomo̱ hewo̱ ame̱šieo̱ Kristo le̱; ši
meikomei hũ ke̱ dfẽǹmo̱ kpakpa šieo̱.
16. Me̱ne̱mei dše̱o̱ suomo̱ mli šieo̱,
edšake̱ ame̱le ake̱ sanekpakpa le̱ *hefãmo̱
hewo̱ ni mikã bie̱ ne̱; * K. 7.
17. ši meikrokomei le̱ meianãbéi-taomo̱
mli ame̱dše̱o̱ ame̱šie̱o̱ Kristo, ni dšee
kro̱ǹǹ ni, ši moǹ ame̱dfẽǹmo̱ dši ake̱
ame̱ke̱ amanehũlũ aafata mikpãi le̱ ahe.
18. Bẽle̱ meni ni? befẽbe ní fe le̱,
lakpatõ nã dšio, ano̱kwale nã dšio, Kris-
to kẽ ašie̱o̱ le̱; ni ene̱hewo̱ le̱ miye̱
mĩše̱. Ni asaǹ maná mĩše̱; 2,17.18.
19. edšake̱ mile ake̱ ene̱ batšõ miyiwala-
heremo̱ *ye̱ nyefaikamo̱ ke̱ Iesu Kristo
Mumo̱ le̱ yeli-ke̱-buamo̱ nã, * 2 Kor. 1,11.

20. yẹ migbẹkwẹmọ kẹ nọhīekāmọ lẹ nā, akẹ mihīe gboń yẹ nokonoko mli, ši moń, bọni afeọ dā lẹ, nakai agbẹnẹ hū akẹ ekā fē aawo Kristo hīe nyam yẹ migbomotšo mli, yẹ wala mli dšio, gbēle mli dšio. 1 Pet. 4,16.

21. Edšakẹ mi lẹ, Kristo dši *miwala, ni gbēle lẹ misẹnámọ ni. * Gal. 2,20.

22. Ši kẹ́ helo mli wala nẹ nońń hāa minitšumọ *woọ yibii lẹ, milee emli noni makọ; * Rom. 1,13.

23. ši mīhao yẹ nibii enyọ nẹ teń: *mīfe ni madše mli ni mikẹ Kristo ayahī ši, adšakẹ no hī āhū; * 1 Mań. 19,4. 2 Kor. 5,8.

24. ši nyehewọ lẹ helo mli šihīlẹ lẹ he ehīa fè no.

25. Ni akẹ noni mińō mihīe mifō enẹ nọ hewọ lẹ, mile akẹ mahī ši, ni mikẹnye fē aahī ši, koni nyehemọ-kẹ-yeli lẹ afere, ni nyená mīšẹ yẹ mli;

26. koni nyemliflimọ lẹ ateke nọ yẹ Kristo Iesu mli, yẹ mihewọ, yẹ kpe ní mikẹnye bakpe ekoń lẹ hewọ.

27. Bēlẹ nyemańsane gbẹfāń lẹ nyebaā nyedšeń *bọni sa Kristo sanekpakpa lẹ kẹkẹ, koni, kẹ́ miba mibananye dšio, mikẹnye bẹ dšio, manu nyehe akẹ nyedamọ ši yẹ mumọ kome mli, ni nyekẹ dfēńmọ kome mīple sanekpakpa lẹ hemọ-kẹ-yeli lẹ he, * Kol. 1,10. 1 Tes. 2,12.

28. ni nyekahāa henyẹlọi lẹ mīwoa nyehe gbeyei yẹ nokonoko mli, no nońń dši hīekpātāmọ okadi hāamẹ, ši nye lẹ, edši walaheremọ okadi hānye, ni enẹ dšẹ Nyońmọ deń,

29. edšakẹ nye lẹ adronye yẹ Kristo hewọ, dšee enọ hemọ-kẹ-yeli kẹkẹ, ši moń akẹ nyena nō yẹ ehewọ hū:

30. ni nakai ta kome lẹ nońń ní nyena yẹ *mihe ni agbẹnẹ nyenuọ yẹ mihe hū lẹ mli nyeyọ nẹ. * Bọf. 16,22.

Yitšo 2.

Nohewọ lẹ kẹ́ Kristo mli wiemọ-kẹ-tšōmọ ko yẹ, kẹ́ suomọ mīšẹdšemọ ko yẹ, kẹ́ mumọń nanyobọ̄ ko yẹ, kẹ́ mūsūńtšōlẹ kẹ mọbọnalẹ ko yẹ lẹ,

2. nyehāa mimīšẹ lẹ ayia obō, akẹ nyemīdfēń nokome, nyehīe suomọ kome, susuma kome, dfēńmọ kome,

3. ni nyekańmēa mligblamọi lo *yaka anumnyam taomọ gbẹ, ši moń nyekẹ hešibādfēńmọ †abubua nyenanemei fè nyedientšẹ nyehe; * Gal. 5,26. † Rom. 12,10.

4. nyeteń mofēmo akafō enō mli, ši efō enanyo nō mli. 1 Kor. 10,24.33.

5. Noni Kristo Iesu hū dfēń lẹ, no nońń nyedfēńa yẹ nyemli,

6. moni *Nyońmọ su lẹń eyọ moń, ši ebuu egbọ ní ekẹ †Nyońmọ ye lẹ akẹ nihanii; * Ioh. 1,1 2; 17,5. † 1 Mose 3,5.

7. ši moń edšie yẹ ehe efō ši, eńō *tšūlọ su efō enọ, etšō tamọ gbomo, ni ešihīlẹ gbẹfāń hū analẹ takẹ gbomo; * Ies. 53,3. 2 Kor. 8,9. Heb. 2,14.17.

8. eba ehe ši ni ebo toi kẹ-te gbēle mli, kẹ-te sẹńmọtšo nọ gbēle mli tete. Heb. 12,2; 5,8.

9. Enẹhewọ hū ni Nyońmọ *wō enọ godšō, ni edrolẹ gbẹi ní tā gbẹi-fē-gbẹi nọ, * Bọf. 2,33. Ef. 1,21. Heb. 1,3.4.

10. koni mei ní yọ ńwei kẹ mei ní yọ šikpoń lẹ nọ kẹ mei ní yọ šikpoń lẹ šiši lẹ anakutšo-fē-nakutšo akūla ši yẹ Iesu gbẹi lẹ amli, Ies. 45,23. Ioh. 5,23. Kpoda. 5,13.

11. ni lilẹi-fē-lilẹi agba mli kpō akẹ Iesu Kristo dši Nuntšọ kẹwo tšẹ Nyońmọ lẹ hīe nyam.

12. Nohewọ lẹ, nye mei ni misumoọ, takẹ bọni nyeboọ toi dānẹ, dšee beni mikẹnye yọ lẹ kẹkẹ, ši moń titri lẹ agbẹnẹ ni mibẹ nyeńō nẹ hū lẹ: nyekẹ *gbeyeišemọ kẹ hekpokpomọ atšua nyedientšẹ nyeyiwalaheremọ lẹ he nii; * 1 Pet. 1,17. Lal. 2,11.

13. edšakẹ suomọ ni aasumọ dšio, femọ ni aafe dšio, Nyońmọ dši moni tšuọ fē yẹ nyemli yẹ emlihīlẹ nā. Ioh. 15,5. 2 Kor. 3,5.

14. Nyefea nyenii fē ni *hūhūhūwiemọi kẹ ńwanedšē akahī mli; * 1 Pet. 4,9.

15. koni nyehe akahī famọ, ni nyefe mei *krọńi, Nyońmọ bii ní he bẹ kpa ko yẹ yinọ kōdōń ni bẹ eńẹlẹnọ nẹ teń, mei ateń ni †nyetšoọ tamọ kanei yẹ dše nẹń; * 1,10. † Mat. 5,14. Ef. 5,8.

16. ní nyehĩe wala wiemo̧ lȩ mli, koni
etšő *ſãnõ ehãmi yȩ Kristo gbĩ lȩ no̧,
akȩ †mifoidšẽ lȩ efee yaka ni mideṅme-
gbomo̧ lȩ hũ efee eflo.
*1 Tes. 2,19. †Ies. 49,4. Gal. 2,2.
17. Ši kȩdši *afo̧se milá aſie nyehemo̧-
kȩ-yeli afo̧le kȩ dšámo̧ lȩ no̧ tete lȩ,
miyȩ he tšuidšũrõ ni mikȩnye fẽ aaná
tšuidšũrõ; *2 Tim. 4,6.
18. nakai noṅṅ kẽ nye hũ nyenáa
tšuidšũrõ ni nyekȩmi anáa tšuidšũrõ.
3,1; 4,4.
19. Ši mihĩe kã no̧ yȩ Nuntšo̧ Iesu
mli, akȩ etšȩṅ ni matšũ Timoteo nyeṅõ,
koni kȩdši minu bo̧ni nyeyo̧ lȩ, ní mi
hũ mitšui anyõ mimli.
20. Edšakȩ mibȩ moko ni *edſẽṅmo̧ kȩ
midſẽṅmo̧ yeo̧ egbo̧ ní nyehe sane do̧õlȩ
kro̧ṅṅ tamo̧lȩ; *1 Kor. 16,10.
21. edšakȩ mei lȩ fẽ lȩ, amȩdientšȩ
amȩnii amȩpleo̧, ši dšee Kristo Iesu nii.
2 Tim. 4,10 16.
22. Ši nyele etȩ nã, akȩ ekȩmi súmoo̧
yȩ sanekpakpa lȩ hewo̧ tamo̧ bi kȩ etšȩ.
23. Nohewo̧ lȩ mihĩe kã eno̧, akȩ amrõ
ní mana misane lȩ nã lȩ, matšũlȩ nyeṅõ.
24. Ši mihĩe kã Nuntšo̧ lȩ no̧, akȩ
midientšȩ hũ, etšȩṅ ni maba. 1,25.
25. Kẽlȩ midſẽṅo̧ akȩ ehĩa akȩ matšũ
wo̧nyemi *Epafrodito, ní dši minanyo-
nitšulo̧ kȩ tabilo̧ kȩ nyebo̧fo kȩ mihĩa
lȩ he súolo̧ hũ lȩ, nyeṅõ, *4,18.
26. edšakȩ ẽſe nyefẽ, ni akȩ-ni nyenu
akȩ ehe mĩye hewo̧ lȩ ẽhao.
27. Ši ehe ye lȩlȩṅ ni ebȩṅkȩ gbẽle
tã, ši kẽlȩ Nyoṅmo̧ enalȩ mo̧bo̧, ni dšee
lȩ kȩkȩ, ši moṅ mi hũ, koni mikaye
ṅko̧mo̧ mito ṅko̧mo̧ no̧.
28. Nohewo̧ titri mibo̧ mo̧deṅ mitšũlȩ
lȩ, koni, kȩ́ nyenalȩ ekoṅ lȩ, ní nyená
mĩšȩ ni mi hũ mikaye ṅko̧mo̧ tũtu.
29. Nohewo̧ lȩ nyeherealȩ atũ yȩ Nun-
tšo̧ lȩ mli, kȩ mĩšȩ so̧ṅṅ, ni nyebua nȩkȩ
gbomei akȩ mei ni sa wõ; 1 Kor. 16,16.
30. edšakȩ Kristo nitšumo̧ lȩ hewo̧ lȩ
ebȩṅkȩ gbẽle kwrã, ni ešȩ́ ewala efõ,
koni ekȩ-gbe noni ſȩonye yȩ súomo̧ ni
nyekȩ-asúmo̧mi lȩ mli lȩ nã.

Yitšo 3.

Noni eſȩ lȩ, minyemimei, *nyemĩ ašȩa
yȩ Nuntšo̧ lȩ mli! Kȩ́ miṅmãnye nȩkȩ
nii nȩ noṅṅ lȩ, efeemi ahuntõ, ši nye
lȩ ehãa nyefĩo̧ ši. *2,18; 4,4
2. Nyekwȩa dšogbãṅ yȩ *gbẽi lȩ ahewo̧,
nyekwȩa dšogbãṅ yȩ nitšulo̧i fõdši lȩ
ahewo̧, nyekwȩa dšogbãṅ yȩ nãfõ lȩ hewo̧!
*Kpods. 22,15.
3. Edšakȩ wo̧ mei ní wo̧dšáa Nyoṅmo̧
yȩ mumo̧ nã, ni wo̧kȩ wo̧hĩe efõõ helo
no̧, ši Kristo Iesu no̧ moṅ wo̧ſãa wo̧fõo̧
lȩ, wo̧ moṅ dši ketiafo̧lo̧i lȩ; Rom. 2,29.
4. tšȩbelȩ mi hũ miyȩ noko yȩ helo
gbȩfãṅ ní kũlȩ mikȩ mihĩe aafõ no̧. Kȩ́
efeo̧ moko akȩ eyȩ noko ní eṅõo̧ ehĩe
efõo̧ no̧ yȩ helo gbȩfãṅ lȩ, minõ fè:
2 Kor. 11,18 22.
5. gbĩ ni dši gbĩ kpãnyo̧ lȩ no̧ afomi
ketia, Israel fo̧mo̧ kȩ Benyamin akutšo
lȩṅ-nyo dšimi, Hebrinyo mli Hebrinyo,
ni mla lȩ nã lȩ *Farisifonyo hũ, *Bo̧f. 26,5.
6. mo̧deṅbo̧ gbȩfãṅ lȩ asafo lȩ yiwalo̧
dšimi, ni mla mli dšalȩ gbȩfãṅ lȩ mihe
bȩ ſamo̧ ko.
7. Ši kẽlȩ nii ní dši *sȩnámo̧ hãmi
sá lȩ, mibu nomei lãdšemo̧nii yȩ Kristo
hewo̧. *Mat. 13,44 46.
8. Ši lȩlȩṅ akȩ mibuo̧ fẽ lãdšemo̧nii
yȩ Kristo Iesu, mi-Nuntšo̧ lȩ, he nilẽ ní
fè fẽ lȩ hewo̧, lȩ ehewo̧ ni nii fẽ ebo̧mi,
ni mibuo̧amȩ akȩ tumuno̧nii, koni Kristo
moṅ afe minõ,
9. ni anami yȩ emli, akȩ mibȩ midien-
tšȩ midšalȩ ní dšȩ mla mli, ši moṅ noni
tšõ Kristo no̧ hemo̧-kȩ-yeli no̧ ni dši
dšalȩ ni dšȩ Nyoṅmo̧ deṅ yȩ hemo̧-kȩ-
yeli nã miyo̧, Rom. 3,21.22.
10. ní malelȩ kȩ *ešitẽ lȩ hewalȩ lȩ
kȩ †emanehũlũi lȩ amli nanyobõ lȩ, ni
matamo̧lȩ yȩ egbẽle lȩ gbȩfãṅ;
*Rom. 6,3—5. †Rom. 8,17. Gal. 6,17.
11. akȩ aleenõ minine aašȩ gbohĩĩašitẽ
lȩ no̧ lo.
12. Dšee akȩ minine ešȩ no̧ momo alo
mihĩ kȩ-wula ši momo, ši mĩtiu ní *minine
ašȩ no̧, gbĩĩ abo̧ ní Kristo Iesu †nine
ešȩ mi hũ mino̧ lȩ. *1 Tim. 6,12. †Bo̧f. 9,6.
13. Anyemimei, mibuu mihe akȩ minine
ešȩ no̧, ši nokome kȩkȩ: nii ní yo̧
sȩgbȩ lȩ mĩdšie mihĩe yȩ no̧, ši
nii ní yo̧ hĩegbȩ lȩ ahe moṅ mi-
pleo̧,

14. ni mītiu oti lę kę-yašę Nyońmǫ tšę́mǫ ní dšę ńwei yę Kristo Iesu mli lę he dšūromǫnō lę he.
1 Kor. 9,24.
15. Nohewǫ lę mei abǫ ní *hī kęwula ši yę wǫteń lę, nyehāa wǫdfēńa nakai; ni kę́ noko yę ní nyedfēńǫ lę ekroko lę, Nyońmǫ aadšie no hū kpo atšōnye. *1 Kor. 2,6.
16. Ši noni wǫnine ešę nǫ momo lę, nyehāa wǫnyiea nakai *susumǫkpā lę nońń nā, ni wǫdfēń nokome. *Gal. 6,16.
17. Anyemimei, nyefea minanemeikaselǫi, ni mei ní nyieǫ bǫni wǫtoǫnye okadi lę, nyekwęaamę. 1 Kor. 11,1.
18. Edšakę mei pī nyieǫ, mei ní mikēnye amęhe sane āhū ní agbęnę hū mikę yāfō mīkę̄, akę Kristo *sęńmǫtšo lę henyęlǫi dšiamę, *1 Kor. 1,23. Gal. 6,12.
19. amę lę amęnāgbē dši hīekpātāmǫ, ní *amęmūsū dši amęnyońmǫ, ni amęhīegbedšianii amli amęnumnyam yǫ, šikpońnǫnii ahe kękę amędfēńǫ. *Rom. 16,18.
20. Ši *wǫ lę wǫmań lę ńwei eyǫ, heni wǫkwęǫ walaherelǫ ni dši Nuntšǫ Iesu Kristo lę gbę kędšęǫ lę, *Ef. 2,6. Kol. 3,1. Heb. 12,22.
21. moni batšake wǫgbomotšo ní hīe bę nyam lę, koní etamǫ enumnyam-gbomotšo lę su, yę ehewalę-nitšumǫ ní ekę-nyēǫ eńōǫ nibii fē etoǫ ešiši hū lę nā lę.
1 Kor. 15,43.49.53.

Yitšo 4.

Nohewǫ lę, minyemimei ní misumoǫ ní mifeǫ, *mimīšę kę mikekre, nyedamǫa ši nakai yę Nuntšǫ lę mli, nye mei ní misumoǫ! *2 Kor. 1,14. 1 Tes. 2,19.20.
2. Miwo Evodia ńā, ni miwo Sintika hū ńā, akę amędfēńmǫ afe ekome yę Nuntšǫ lę mli.
3. Hē, bo hū mīkpao fai, minanyosúolǫ kpakpa, akę oye obua yei nę ni kęmi ple sanekpakpa lę he lę, kę Klemente hū kę minanemei-nitšulǫi krokomei ní amęgbęi *yǫ wala-wolo lę mli lę.
*Luk. 10,20.
4. Nyemī ašęa yę Nuntšǫ lę mli dā! misā mīkę̄: Nyemī ašęa!
3,1. 2 Kor. 13,11.
5. Nyemlidšǫlę lę nyehāa gbomei fē alea! Nuntšǫ lę ebęńkę.
6. *Nyekahaoa yę nokonoko he, ši mońnofēno mli lę †nyekę sǫlemǫ kę faikpamǫ kę šidā atšīa nyetutǫmǫi lę atā yę Nyońmǫ hīe;
*Mat. 6,25—34. 1 Pet. 5,7. †Lal. 145,18.
7. ni Nyońmǫ hedšǫlę ní fè dfēńmǫi fē lę aato nyetšuii kę nyedfēńmǫi lę yę Kristo Iesu mli!
Ioh. 14,27. Kol. 3,15.
8. Noni efę lę, anyemimei, nii abǫ ní dši anǫkwa, *nii ni sa wō, nii ní dša, nii ni he tše, nii ni adǫō he, nii ní yǫ gbęi kpakpa lę fē, kę́ dšeńba kpakpa ko yę, kę́ yidšiemǫ ko hū yę lę, enęmei anǫ nyedfēńa! *Rom. 12,17.
9. Nii hū ní nyekase ni nyemō mli ni nyenu ni nyena yę mihe lę, nomei nońń nyefea, ni *hedšǫlę Nyońmǫ lę kęnye ahī ši. *1 Tes. 5,23.
10. Ši miná mīšę babaō yę Nuntšǫ lę mli, akę agbęnę nyefrǫke ekoń ni nyekędfēńǫ minǫ, nō nǫ ni nyedfēń hū, ši hegbę ni nyeyanáá.
11. Dšee akę fīmǫ nā miwieǫ nę; edšakę mi lę mikase akę šihīlę-fē-šihīlę ni miyǫ mli lę *mimī ašę he. *1 Tim. 6,6.
12. Mile ohīa mli šihīlę, ní mile nii amli šihīlę hū; mihe ehomǫ yę nofēno kę nii fē mli: tǫ dšio, hōmǫ dšio, nínámǫ dšio, ohīa dšio. 2 Kor. 6,10.
13. Minyēǫ nii fē mifeǫ yę moni wadšeǫmi ní dši Kristo lę mli.
2 Kor. 12,10.
14. Ši kēlę nyefe dšogbāń, akę nyebaye nyebuami yę mimanehūlū lę mli lę.
15. Ši nye Filipibii dientšę hū nyele akę, sanekpakpa lę šišidšē lęń, beni miyiń kę-dšę Makedonia lę, *asafo ko bę ní kęmi bǫō nanyo yę hāmǫ kę hemǫ gbęfāń, akę dša nye kękę; *2 Kor. 11,9.
16. edšakę beni miyǫ Tesalonika lę hū nyemādšemi nii ní hīaāmi lę šikome kę šii enyǫ fē.
17. Dšee akę nikēnii mitaoǫ; ši mońmitao yibii ni aahā nyekontā lę afā ahānye. 1 Kor. 9,11.
18. Ši miná nii fē kę-teke nǫ: mitǫ kę nii ní nyekę-mādše *Epafrodito kę-

bahãmi le, ní dši ṅmadšẽ kpakpa ke afole
ke ṅõmo ní sa Nyoṅmo hĩe le. *2,25.
19. Mi-Nyoṅmo le ahãnye nii ní hĩaãnye
le fẽ ye enumnyam fále le nã, ye Kristo
Iesu mli.
20. Ši anumnyam ahã wotše Nyoṅmo
le ke-yaši nãnoi anãno le! Amen.

21. Nyeṅãa hetšelo-fẽ-hetšelo ye Kristo
Iesu mli. Nyemimei ní kemi yo le mi-
binye.
22. Hetšeloi le fẽ, ši titri le mei ni
dše Kaisare we le, mĩbinye.
23. Wo-Nuntšo Iesu Kristo dromo le
ke nyemumo le ahĩ ši! Amen.

(Aṅmã ayahã Filipibii le ke-dše Roma ke-tšó Epafrodito no.)

KOLOSEBII AWOLO

NÍ PAULO ṄMÃ MÃDŠEAME LE.

Yitšo 1.

Paulo, ní dši Iesu Kristo bofo ye
Nyoṅmo suomo nã, ke wonyemi Timo-
teo le,
2. ṅmã yahã hetšeloi ní yo Kolose le
ke nyemimei heyeliloi ní yo Kristo mli
le: Dromo ke hedšole ní dše wotše
Nyoṅmo le ke Nuntšo Iesu Kristo deṅ
le ahãnye. Rom. 1,17.
3. Wodaã Nyoṅmo ke wo-Nuntšo Iesu
Kristo tše le ši ye nyehewo dãne ye
wosolemoi amli,
4. ake-ní wonu nye-Kristo Iesu no
hemo-ke-yeli ke nyesuomo ní nyeke-sumoo
hetšeloi le fẽ le he le, Ef. 1,15.
5. ye hĩenokãmo ni aṅõ-to ahãnye ye
ṅwei le hewo, noni nyenu momo ye
sanekpakpa le anokwale wiemo le mli le,
6. noni eše nyeṅõ take bo noṅṅ ni
eyo ye dšeṅ mũ le fẽ mli, ní ewoo yibii
ni eſereo, take boni efeo ye nye hũ nyeteṅ
ke-dše gbĩ no ni nyenu ni nyená nyele
Nyoṅmo dromo le ye anokwale mli le;
7. take boni nyekase hũ ye *Epafra,
moni dšĩ wonanyo-tšũlo ní wosumoo, ni
dši Kristo anokwa-súolo hãnye le nã le,
*4,12.
8. le noṅṅ ebagbawo nyesuomo ni yo
mumo mli le he sane.
9. Enehewo le wo hũ, ke-dše gbĩ no
ní wonu le, *wofõko solemo ke faikpa-
mo ke nye hãmo, koni nyeyimo obõbõ
ke esuomonãnii alẽ ye mumoṅ nilẽ ke
šišinamo fẽ mli; * Ef. 1,16.17.
10. koni nyenyie boni sa Nuntšo le
ni asa ehĩe kwrã, ni nyewo yibii ye
nitšumo kpakpa-fẽ-nitšumo kpakpa mli,
Ef. 4,1. Fil. 1,27.
11. ní nyeſere ye Nyoṅmo *he nilẽ
mli, ni ake hewale fẽ awadšenye ye
enumnyam-nyẽmo le nã ye tšuišiṅmẽ ke
dſẽṅmo ní se tšeo fẽ mli; * 1 Kor. 1,5.
12. ni nyeke mĩše adaã tše le ši, moni
hã wosa mei ni yeo kroṅkroṅbii agbošinii
le eko ye la mli, Ef. 1,11.
13. ni edšiewo ke-dše duṅ hewale le
mli, ni ekewo bato esuomobi le maṅtše-
yeli le mli le, 2,15.
14. le emli noṅṅ woná kpõmo le ní
dši wohe ešai fã le ye, ye elá le hewo;
Ef. 1,7.
15. mo noṅṅ ni dši Nyoṅmo ni anaa
le subãṅ, bõnii fẽ ateṅ kromobi le.
Heb. 1,3.
16. Edšake emli abo nii fiã ye,
nii ni yo ṅwei ke nii ni yo šikpoṅ
le no, nii ní anaã ke nii ni anaa,
maṅtšešẽii dšio, noyelii dšio, onu-
kpayelii dšio, hegbei dšio, nii le fẽ
le, eno atšõ abo, ni le noṅṅ abo ahã.
Ioh. 1,3.10.
17. Ni le noṅṅ eyo dãni nii fiã yo, ni
nii fiã le, emli noṅṅ emãmo ši ye.
Abei 8,25—27.
18. Ni le noṅṅ dši gbomotšo le ní dši
asaſo le *yitšo, moni dši šišidšẽ le,

gbohīī ateń †kromǫbi lę, koni lę efe
kleńkleńmo yę nii fiā mli.
* Ef. 1,22. † Bǫf. 26,23. Kpods. 1,5.
19. Edšakę esa (Nyońmǫ) hīe akę obō-
yimǫ lę fē ahī emli; 2,9. Ioh. 1,16.
20. ni etšő lę nońń enǫ ekpātā ekę
nibii fē teń kwrā, nii ní yǫ šikpoń nǫ
kę nii ni yǫ ńwei lę, akę-ni lędientšę
etšő esęńmǫtšo lá lę nǫ ehā hedšǫlę ba lę.
Ef. 1,10. 1 Ioh. 2,2.
21. Ni nye ni sá ní nyedši *meikpō-
dši kę †henyęlǫi yę nyedfēńmǫ kę nitšu-
mǫi fōdši lę amli lę, * Ef. 2,12; 4,18. † Rom. 5,10.
22. agbęnę ekę ehelo gbomotšo lę etšő
gbēle mli eńō-kpātānye, ní *ekęnye adamǫ
ši akę meikrońkrońi ní he bę kpa ko
lo nāflǫmǫ ko yę ehīe; * Ef. 5,27.
23. kędši nyehīe hemǫ-kę-yeli lę mli
ni nyedamǫ ši šińń, ni nyetšīū nyehe
kę-dšęń sanekpakpa lę ní nyenu ní ašiçǫ
atšōǫ bǫnii fē ni yǫ ńwei šiši lę, ni mi
Paulo misúmoǫ yę he lę, nǫhīekāmǫ lę
he lę.
24. Agbęnę mimī šęǫ yę mimanehūlūi
ní minaā yę nyehewǫ lę amli, ni mihāa
nii ni fę yę Kristo amanehūlūi lę amli
lę yiǫ obō yę mihelo lę mli hā egbo-
motšo ni dši esafo lę, Ef. 3,13.
25. nō súolǫ ní mitšő yę Nyońmǫ gbę-
dšianǫtō ni atu awo mideń yę nyegbę-
fāń lę nā, akę mihā Nyońmǫ wiemǫ lę
aba mli;
26. noni dši tēmǫsane ní ańō-tē kę-
dšę tetēte kę yinǫi lę anǫ lę, ši
agbęnę lę adšie kpo atšō emeikrońkrońi lę,
Rom. 16,25.26.
27. mei ní Nyońmǫ sumoǫ akę ahā
amęle noni dši nękę tēmǫsane nę anum-
nyam fálę lę yę dšeńmādši lę ateń, ní
dši Kristo yę nyemli, anumnyam lę
*nǫhīekāmǫ lę; * 1 Tim. 1,1.
28. mo he sane ni wǫdšadšeǫ, ni wǫ-
woǫ gbomo-fē-gbomo ńā, ni wǫtšōǫ gbomo-
fē-gbomo nii yę nilē-fē-nilē mli, koni
wǫkę gbomo-fē-gbomo adamǫ ši akę moni
*eye emū yę Kristo Iesu mli, * K. 22.
29. no he deńme migboǫ ni mipleǫ yę
nitšumǫ ní akę hewalę tšuǫ yę mimli
lę nā.

Yītšo 2.

Edšakę mīsumǫ akę nyele nō plemǫ
babaō ni mipleǫ nyekę mei ni yǫ Lao-
dikea kę mei abǫ ní enako mihīe yę
helo mli lę ahe,
2. koni amętšę́ amętšuii amęńmē amę-
mli, ni amęfe ekome yę suomǫ mli kę-mō
šišinamǫ ni ayǫ hewalę yę nǫ lę fálę
lę fē mli, ni amęle tšę Nyońmǫ lę kę
Kristo tēmǫsane lę,
3. mo mli ní ańō ńā kę nilē
dfetrii lę fē atē yę lę. 1 Kor. 1,24.30.
4. Ši mīkę́ enę, koni moko kę nādǫkǫ-
wiemǫ ko *akašišiunye. * Rom. 16,18.
5. Edšakę kę́ mikęnye bę yę *helo
gbęfāń dšińń, mumǫ gbęfāń lę mikęnye
yę, ni mimī šęǫ, ni minaā †nyegbędši-
anǫtō lę kę nyehé ní nyeheǫ Kristo nǫ
nyeyeǫ lę šifīmǫ lę. * 1 Kor. 5,3. † 1 Kor. 14,40.
6. Nohewǫ lę bǫni nyehere Kristo
Iesu, Nuntšǫ lę, atū lę, nyenyiea yę
emli,
7. ni *nyešišifāi amōmǫ ši, ni †amā-
mǫnye yę enǫ, ní nyefī ši yę hemǫ-kę-
yeli lę mlí, takę bǫ nońń ni atšōnye lę,
ni nyeteke nǫ kę šidā. * Ef. 3,17. † Ef. 2,22.
8. Nyekwęa nyehe ní ahīa, koni moko
kę dšeńnilē kę yakašišiumǫ akańōnye
nom, yę gbomei ablemasādši kę dše nęń
*šišidšēnibii ní dšee Kristo lę anā. * K. 20.
9. Edšakę emli Nyońmǫ obōyimǫ
lę fē hīǫ yę gbomotšo su mlí;
Ioh. 1,14.16.
10. ni nyeyimǫ obōbō yę emli, lę moni
dši *onukpayeli kę hegbę fē yitšo lę,
* Ef. 1,21.
11. mo mli ni aflǫnye ketia hū yę, kę
ketiafō ní dšee nidši ańō-fe, ši mоń *noni
yǫ helo ešai agbomotšo lę dšiemǫ lę mli,
yę Kristo ketiafō lę mli lę;
* 1 Pet. 3,21. Rom. 2,29.
12. edšakę *afūnye afata ehe yę bapti-
simǫ lę mli, mo mli hū ní †atēnye ši
yę, yę Nyońmǫ ni tēlę ši kę-dšę gbohīī
ateń lę hewalę-nitšumǫ lę nǫ hemǫ-kę-
yeli nā lę. * Rom. 6,4. † Kol. 3,1.
13. Ni nye ni nyedši gbohīī yę nyenǫ-
tōmǫi lę kę nyehelo fō lę mli lę, ehānye
kęlę fē wala, ni ekę nyenǫtōmǫi lę fē
efanye. Ef. 2,1.5.

14. ni egbe wohe wolo ni aǹmä, ni
yo *akpoi le amli, ni damo ši šiwo le,
ni no noǹǹ edšie ye teǹ ke-te, ni ekäla
ekpete seǹmotšo le he; * Ef. 2,15.
15. ni ekplo onukpayelii ke hewalei
le ahe nii, ni eboame ahora faǹǹ, ni
enyá ye ameno ye ledientše emli. 1,13.
16. Nohewo le nyekahäa moko mīko-
dšoanye ye niyeli lo ninumo lo gbīdšūrõ
lo nyõǹ hē lo hedšōmogbīī agbefäǹ,
Rom. 14,1—12.
17. edšake nii ni baba le ahe susuma
keke ni, ši gbomotšo le dši Kristo nõ le.
Heb. 8,5; 10,1.
18. Nyekahäa moko mīšõa nyedšūro-
monii le ye nyedeǹ ye ledientše etaomo
nä *hešibädfēǹmo ke ǹweibofoi adšámo
mli, nõ mli ni eke ehe woo nii ni enako
le amli, ni ehelodfēǹmo le häa ewóo
ehe no yakatfä, * K. 23.
19. ni ehīee yitšo le mli, nõ mli noǹǹ
ni gbomotšo le fē tšóo taloi ke fäi le
ano enáa nii ni hīaäle, ni etšratšraä ehe
ke-daä Nyoǹmo dale le. Ef. 4,15.16.
20. Nohewo le, ké nyeke Kristo egbo
ehä dše neǹ šišidšēnii le, mēba mo ni
nyetamo mei ni hīe kämo ye dšeǹ, ni
*nyehäa awoonye akpoi lolo, ake: * Gal. 4,3.9.
21. "Kämõ mli, ni käsa onä, ni käta
he tete!" le?
22. (ši nakai nibii le fē le, amehe
nitšumo mli noǹǹ amehīe kpätäa ye,)
nii ni yo *gbomei akitäi ke tšõmoi le
anä, * Ies. 29,13. Mat. 15,9.
23. ni amedši nii ni hīe nilē wiemo
ye amedientše amesuomo-nä-dšámo ke
hešibädfēǹmo ke *gbomotšo yiwä mli
moǹ, ši edšee wõ ko ni kūo helo le
gbeǹmē nä. * Rom. 13,14. 1 Tim. 4,3.

Yitšo 3.

Nohewo le, ké *atēnye ke Kristo fē
ši le, nyetaoa nii ni yo ǹwei, heni Kristo
yo ni etá Nyoǹmo ninedšūrõ no ye le;
* 2,12.
2. nii ni yo ǹwei le ahe nye-
dfēǹa, dšee nii ni yo šikpoǹ le no
le. Mat. 6,33.
3. Edšake *nyegboi, ni aǹõ nye-
wala le ke Kristo fē atē ye Nyo-
ǹmo mli. * Rom. 6,2.
4. Beni Kristo, moni dši wowala
le, aapue le, no le nye hū nyekele
aapue ye *anumnyam mli. * 1 Kor. 15,43.
5. Nohewo le nyegbea nyehenii ni
yo šikpoǹ le no le: adfamaǹbõ, nyäǹemo-
nitšumo, mlila, akono fõǹ, ke hīedšõmo
ni dši woǹdšámo le, Rom. 6,6; 8,13.
6. nii ahewo ni Nyoǹmo mlifū baä
toigbēle bii le ano le, Ef. 5,6.
7. nii amli ni nye hū nyenyie sá,
beni nyehīe kämo ye mli le.
8. Ši agbene le nye hū nyešerea neke
nii ne fē nyefiea, nii ni dši mlifū, mlila,
nišaianii, musubõ-wiemo, hīegbedši-awie-
mo le, ke-dšea nyedäǹ. Ef. 4,31.29.
9. Nyekamalemalea nyehe, edšake nye-
dšie gbomo momo le ke enitšumoi le
nyefie, Ef. 4,25.22.
10. ni *nyewo gbomo hē ni tšóo ehē
ekoǹ ke-yaä nilē mli ye moni bole le
†subäǹ le nä; * Ef. 4,24. † 1 Mose 1,27.
11. heni Helanyo ke Iudanyo, ketiafolo
ke fõlo, dšekonyo ke Skitenyo, nyõǹ ke
odehe ko be doǹǹ, ši moǹ Kristo dši
nii fiä ye mei fē mli le. Gal. 3,28.
12. Nohewo le, ake noni Nyoǹmo
*halamobii, meikroǹkroǹi ke suomomei
dšinye ne le, nyewoa mūsūǹtšõle, mlihīle,
hešibädfēǹmo, mlidšole, tšuišitõ, * 1 Pet. 2,9.
13. ni kedši moko ke moko ná sane
ko le, nyenanaä nyehäa nyehe ni nyeke-
fafaä nyehe, take boni Kristo hū ǹõ-fanye
le, nakai nye hū nyefea; Mat. 6,14. Ef. 4,2.32.
14. ši enemei fē se le nyewoa suomo
ni dši emūyeli kpä le. Rom. 13,8.10.
15. Ni nyehäa Nyoǹmo *hedšole le
ayea lumo ye nyetšuii amli, nõ he hū
ni atšénye ke-ba ye †gbomotšo kome mli
le, ni nyelea šidä. * Fil. 4,7. † 1 Kor. 12,13.27.
16. Nyehäa Kristo wiemo le ahīa
nyemli babaõ ye nilē-fē-nilē mli;
ni nyetšõa nyehe nii ni nyewiea
nyetšõa nyehe ye *saǹkūtfäi ke
yidšiemolalai ke mumoǹ-lalai amli,
ni nyeke šidä alaä ye nyetšuii
amli nyehäa Nyoǹmo; * Ef. 5,19.
17. ni nofēno ni nyefeo ye wiemo lo
nitšumo gbefäǹ le, nyefea fē ye Iesu
Kristo gbei amli, ni nyetšõa eno nyedaä
Nyoǹmo ke tše le ši. 1 Kor. 10,31.

(K. 18—4,1. Ef. 5,22—6,9.)

18. Nye yeigbãyei lę, nyelmã nyehe ši nyehãa nyewùmei, takę bǫni sa yę Nuntšǫ lę mli lę.

19. Nye wùmei lę, nyesumǫa nyeñãmei, ni nyemli akadšoa yę amęnǫ. 1 Pet. 3,7.

20. Nye bii lę, nyeboa nyefǫlǫi atoi yę nibii fẽ gbęfãñ; edšakę no sa Nuntšǫ lę hie dšogbãñ.

21. Nye tšęmei lę, nyekawoa nyebii amli la, koni amętšui akafã.

22. Nye tšũdši lę, nyeboa nyehelo gbęfãñ nuntšǫmei lę atoi yę nibii fẽ mli, dšee kę hieañsúomǫ, tamǫ mei ni taoǫ gbomei ahienyam, ši moñ yę tšui krǫñń mli akę mei ni šeǫ Nyoñmǫ gbeyei.

23. Ni nofẽno ni nyefeǫ lę, nyedšiea nyemũsũñ nyetšua, takę Nuntšǫ lę nyetšuǫ nyehã ni dšee gbomei,

24. ni nyele akę Nuntšǫ lę deñ nyenine bašę gbošinii lę anǫ yę akę nyenyǒmǫwo; edšakę Nuntšǫ Kristo nyesúmǫǫ.

25. Ši moni feǫ nii ni edšaa gbę lę aaná nii ni edšaa gbę lę he nyǒmǫwo, ni hieiañkwęmǫ ko bęñ. Rom. 2,11.

Yitšo 4.

Nye nuntšǫmei lę, nyeñǒa noni dša kę noni sa pę nyehãa nyetšũdši lę, ni nyelea akę nye hũ nyeyę nuntšǫ yę ñwei. 3 Mose 25,43.53.

2. *Nyekãa sǫlemǫ he, ni nyešia kpe yę mli kę šidã; * 1 Tes. 5,17.

3. ni nyesã *nyesǫlea nyehãa wǫ hũ, koni Nyoñmǫ †agble wiemǫ lę šinã ahã-wǫ ni wǫkę-wie Kristo tẽmǫsane lę, nǒ hewǫ hũ ni mikã kpã mli nę, * Rom. 15,30. Ef. 6,19. 2 Tes. 3,1. † 1 Kor. 16,9.

4. koni madšie no ši fañń bǫni dša akę mawie lę.

5. Nyenyiea yę nilẽ mli, yę mei ni yǫ sę lę ahie, ni nyetšu nyedekã lę he nii. Ef. 5,15.16. 1 Tes. 4,12.

6. Nyehãa nyewiemǫ he *aball nyam dã, ni †ñǒ ahi mli, ni nyele bǫni sa akę nyehãa mofẽmo hetǒ. * Ef. 4,29. † Mar. 9,50.

7. Tihiko, ni dši suomǫ-nyemi kę anǫ-kwa-súolǫ kę nanyo-tšũlǫ yę Nuntšǫ lę mli lę, aagbanye mihe sãdši lę fẽ,

8. mo hũ ni mitšũ nyeñǒ yę enę noñń hewǫ, koni male nyehe sãdši lę, ni etšę nyetšui eñmẽ nyemli, Ef. 6,22.

9. ni miñǒ *Onesimo ni dši anǫkwa kę suomǫ nyemi ni dšę nyeteñ lę mifata ehe; amęagbanye bię sãdši fẽ. * Filem. 10.

10. *Aristarko, minanyo-gboklęfonyo lę, kę Marko ni dši Barnaba nyemibi lę, mo hewǫ ni nyená wodši lę (kędši eba nyeñǒ lę, nyeherealę hiemẽ!), * Bǫf. 19,29; 27,2.

11. kę Iesu ni atšęǫlę Iusto lę, mei ni dšę ketiafolǫi lę ateñ lę, mibinye. Menęmei pę dši minanemei-nitšulǫi yę Nyoñmǫ mañtšęyeli lę hewǫ, ni etšǒmǫ tšuiwǒ ehãmi.

12. *Epafra ni dšę nyeteñ ni dši Kristo tšũlǫ ni dãnę epleǫ nyehe yę esǫlemǫi amli, koni nyedamǫ ši ni nyeye emũ ni nyeyimǫ obǒbǒ yę Nyoñmǫ suo-mǫnãnii fẽ mli lę, mibinye. * 1,7.

13. Edšakę miye ehe odase, akę ebǫǒ mǫdeñ naakpa yę nye kę mei ni yǫ La-odikea kę mei ni yǫ Hierapoli lę ahewǫ.

14. Luka, tšofãtšę ni asumǫǫ lę, kę Dema mibinye. 2 Tim. 4,10.11. Filem. 24.

15. Wǫmibi nyemimei ni yǫ Laodikea lę, kę Nimfa kę asafo ni yǫ ewe lę.

16. Ni kę akane nękę wolo nę yę nyeñǒ lę, nyehãa akanea yę Laodikea asafo lę mli hũ, ni amęhã nye hũ nye-kane Laodikea nǒ lę.

17. Ni nyekęa Arkipo akę: Bãmǫ súo-mǫ ni atu owo odeñ yę Nuntšǫ lę mli lę yi, koni ogbe nã kwrã! Filem. 2.

18. Mi Paulo dientšę *minine nã bimǫ ni miñmã nę. Nyekaia mikpãi lę! Dro-mǫ lę kęnye ahi ši! Amen. * 1 Kor. 16,21. 2 Tes. 3,17.

(Añmã akę-yahã Kolosebii lę kę-dšę Roma kę-tšǒ Tihiko kę Onesimo nǫ.)

TESALONIKABII
A-KLEṄKLEṄ WOLO
NÍ PAULO ṄMÃ MÃDŠEAMẸ LẸ.

Yitšo 1.

Paulo kẹ *Silvano kẹ Timoteo ṅmã
yahã Tesalonikabii asafo ni yọ Nyoṅmọ,
tšẹ lẹ, kẹ Nuntšọ Iesu Kristo mli lẹ:
Dromọ kẹ hedšọlẹ ni dšẹ wọtšẹ Nyoṅmọ
lẹ kẹ Nuntšọ Iesu Kristo deṅ lẹ ahãnye!
*Bọf. 15,40; 16,19; 17,1.10. 2 Tes. 1,1.
2. Wọdaã Nyoṅmọ ši dã yẹ nyefẽ
nyehewọ, ni wọtšĩọnye tã yẹ wọsọlemọi
lẹ amli, ni wọfõkó,
3. ni wọkaiọ nyehemọ-kẹ-yeli nitšumọ
lẹ kẹ nyesuomọ mọdeṅbõ lẹ kẹ wọ-
Nuntšọ Iesu Kristo he hĩenọkãmọ mli
tšuišitõ lẹ yẹ Nyoṅmọ kẹ wọtšẹ lẹ hĩe.
1 Kor. 13,13.
4. Edšakẹ, anyemimei ni Nyoṅmọ su-
moọ, wọle halamọ ni ahalanye lẹ,
5. akẹ wọsanekpakpa lẹ baa nyeṅõ
yẹ wiemọ mli kẹkẹ, ši moṅ yẹ *hewalẹ
kẹ Mumọ kroṅkroṅ kẹ nọmimã babaõ
mli, takẹ bọni nyele, bọni wọtšõ wọba
wọdšeṅ yẹ nyeteṅ yẹ nyehewọ lẹ. *1 Kor. 2,5.
6. Ni nye lẹ, nyetšõmọ wọkẹ Nuntšọ
lẹ *kaselọi, akẹ-ni nyekẹ Mumọ kroṅ-
kroṅ mli mĩšẹ mõ wiemọ lẹ mli yẹ amane-
hũlũ babaõ mli lẹ; *1 Kor. 4,16.
7. ni ehã nyetšõmọ okadii nyehã mei
fẽ ni he ye yẹ *Makedonia kẹ Akaia lẹ.
*4,10.
8. Edšakẹ nyeṅõ Nuntšọ lẹ wiemọ lẹ
dšẹ ni egbẹ efã, dšee yẹ Makedonia kẹ
Akaia kẹkẹ, ši moṅ *nyehé ni nyeheọ
Nyoṅmọ nọ nyeyeọ lẹ edšidše kẹ-te he-
fẽhe, ni ehĩaawọ noko kẽmọ tete. *Rom. 1,8.
9. Edšakẹ amẹdientšẹ amẹgbaã bọni
wọná nyeteṅgbẹ wọhã kẹ bọni *nye-
kpale kẹ-dšẹ amãgãi ahe kẹ-ba Nyoṅmọ
ṅõ, ni nyebasúmọ anọkwa Nyoṅmọ hĩe-
kãlọ lẹ, *Bọf. 14,15. 1 Kor. 12,2.
10. ni nyemĩkwẹ ebi lẹ ni etẽlẹ ši kẹ-
dšẹ gbohĩi ateṅ lẹ gbẹ kẹ-dšẹ ṅwei,
Iesu, ni dšiewọ kẹ-dšẹ mlifũ ni baba lẹ
mli lẹ. Tit. 2,13.

Yitšo 2.

Edšakẹ, anyemimei, nyedientšẹ nyele
akẹ *wọgbẹ ni wọná yẹ nyeteṅ lẹ efee
yaka, *1,5.9
2. ši moṅ wọná ekã yẹ wọ-Nyoṅmọ
lẹ mli, ni wọkẹ-dšadše Nyoṅmọ sane-
kpakpa lẹ wọtšõnye yẹ plemọ babaõ mli,
*tšẹ wọna nõ dã, ni afewọ niseniianii
hũ yẹ Filipi, bọni nyele lẹ.
*Bọf. 16,20—24; 17,1—5
3. Edšakẹ wọwiemọ-kẹ-tšõmọ lẹ, dšee
šišiumọ lo nyãṅemọ-nitšumọ lo kũtũmpọo
mli edšẹ;
4. ši moṅ takẹ bọni Nyoṅmọ ebuwọ
mei ni sa akẹ *atu sanekpakpa lẹ awo
wọdeṅ lẹ, nakai wọwieọ, †dšee bọni
sa gbomei ahĩe, ši moṅ bọni sa Nyoṅmọ
ni kaã wọtšuii kweọ lẹ hĩe.
*1 Tim. 1,11. †Gal. 1,10.
5. Edšakẹ wọsã wọwieko nãdọkọmọ-
wiemọ ko pẽṅ, takẹ bọni nyele lẹ, ni
*wọtoko hĩedšõmọ he lakpa ko hũ,
Nyoṅmọ dši odasefonyo, *Bọf. 20,33.
6. asaṅ wọtaoo gbomei ahĩenyam, yẹ
nyeṅõ dšio, meikrokomei aṅõ dšio,
Ioh. 5,41.44.
7. tšẹ wọyẹ hegbẹ akẹ wọkẹ wọhe
ṅmẽọ nyenọ, akẹ-ni Kristo bọfoi dšiwọ
lẹ; ši moṅ wọmli dšọ yẹ nyeteṅ, takẹ
bọni biianye hĩeọ lẹdientšẹ ebii dọdõdọ lẹ.
8. Ni akẹ-ni wọsumọọnye dšogbãṅ nẹkẹ
hewọ lẹ, wọyẹ he tšui akẹ dšee Nyoṅmọ
sanekpakpa lẹ kẹkẹ wọkẹ-ahãnye, ši
moṅ wọdientšẹ wọwala tete, edšakẹ wọ-
mĩsumọnye naakpa.
9. Edšakẹ, anyemimei, nyehĩe yẹ wọ-
tọlẹ kẹ wọdeṅmegbomọ lẹ nọ, akẹ beni
afe ni wọkatšõ dšatšu wọmĩhã nyeteṅ

moko hewo le nyõñ ke fane fẽ womĩtšu
nii, ni wosã womĩdšadše Nyoñmo sane-
kpakpa le womĩtšõnye. 1 Kor. 4,12.
10. Nyedientše ke Nyoñmo dši odasefoi
ake wodšeñ ní woba ye nye mei ní
nyeheo nyeyeo le ateñ le eye kroñn, edša,
ni kpatõ ko be he,
11. take bo noñn ní nyele ake wowieo
wotšõo nyeteñ mofẽmo, tamo boni tše
ko wieo tšõo ebii, ni wošedšeo nyemĩ hũ
12. ni womã no mĩ wohãnye ake nyenyie
boni *sa Nyoñmo ní tšénye ke-ba le-
dientše emañtšeyeli ke enumnyam le mli
le hĩe le. * Ef. 4,1. Fil. 1,27.
13. Enehewo ni wo hũ wodaã *Nyo-
ñmo ši ni wofõõ le, edšake beni nyenine
še Nyoñmo wiemo ní nyenu ye wonã
le no le, nyemõ mli ake Nyoñmo wiemo,
take boni edši hũ leleñ le, ši †dšee ake
gbomei awiemo ko ni, mo hũ ni tšuo
hewalenii ye nye ni nyeheo nyeyeo le
amli le. * 1,2. † Gal. 1,11.
14. Edšake nye le, anyemimei, nye-
tšõmo Nyoñmo asafoi ní yo Iudea le
akaseloi ye Kristo Iesu mli, edšake
amanei ní nyena ye nyedientše nyemañbii
le adeñ le, no noñn ame hũ amena ye
Iudafoi le adeñ,
15. mei ni gbe Nuntšo Iesu ke ame-
dientše amegbaloi le hũ, ni amewaã wo
hũ yi, ní amesaa Nyoñmo hĩe, ni ameke
gbomei fẽ yee, Bof. 2,23; 7,52.
16. mei ni tšĩowo gbe hũ ake wokawie
wotšõ dšeñmãdši le ní ahere ameyiwala,
ní ameke-woo *amehe ešai le obõ dã le:
ši mlifũ le eninaame ke-mõ ši. * Mat. 23,32.33.
17. Ši wo le, anyemimei, ake-ní wokenye
mli egbla be kukuõ ko ye hĩeañ ši dšee
tšui mli hewo le, woke fẽ pĩ bo modeñ
babaõ, koni wona nyehĩe ekoñ.
Rom. 1,11.13.
18. Hewo le wotao ake woba nyeñõ,
mi Paulo le, šikome ke šii enyo fẽ; ši
satan tšĩwo gbe.
19. Edšake namo dši wohĩenokãmo lo
womiše lo wofã akekre le ye wo-Nuntšo
Iesu Kristo hĩe, ye ebãbe le mli le? ani
dšee nye noñn ni? Fil. 2,16; 4,1.
20. Edšake nye nyedši wonumnyam ke
womiše.

Yitšo 3.

Nohewo le, beni wonyẽẽ doñn le,
wokplẽ *ake asĩ wo keke ye Atẽne,
* Bof. 17,14.15.
2. ni wotšũ wonyemi *Timoteo, ní
dši Nyoñmo súolo ke wonanyo-nitšulo
ye Kristo sanekpakpa le mli le, ní eba-
wonye hewale, ni etšé nyetšui eñmẽ nye-
mli ye nyehemo-ke-yeli le hewo, * Bof. 16,1—3.
3. *koni neke amanehũlũi ne akahã
mokomoko mĩgbugbã. Edšake nyedientše
nyele ake †noni kã ši hãwo noñn dši no;
* Ef. 3,13. † 2 Tim. 3,12.
4. edšake beni wokenye yo le, wokénye
woto ake wobana amanehũlũ, tamo bo
noñn ní eba mli ní nyele le.
5. Enehewo ni mi hũ, beni minyẽẽ
doñn le, mitšũ ní mike-le nyehemo-ke-
yeli le, ake aleenõ kalo le ebakanye ní
ehã *wodeñme ní wogbo le efe yaka lo?
* Fil. 2,16.
6. Ši agbene ni *Timoteo dše nyeñõ
ba woñõ, ni ebagbawo nyehemo-ke-yeli
le ke nyesuomo le ke kaimo kpakpa ni
nyeke-kaiowo dã le ke nyefẽ ní nyefeo
ake nyeanawo take boni wo hũ wofeonye
le he sane le, * Bof. 18,5.
7. enehewo le, anyemimei, womanehũlũ
ke wohedšramo le fẽ mli le, nyehemo-
ke-yeli le ehã womĩ eše ye nyehewo;
8. agbene wohe ewawo, ake-ní nye-
damo ši ye Nuntšo le mli le.
9. Edšake mẽ šidã po woonyẽ woke-
da Nyoñmo ye nyehewo ye miše fẽ ni
woná ye nyehe ye wo-Nyoñmo le hĩe
le hewo?
10. nyõñ ke fane fẽ wokpaã fai babaõ,
koni wona nyehĩe ní wohã noni feo nye-
hemo-ke-yeli le aye emũ.
11. Ši Nyoñmo ke wotše le dientše ke
wo-Nuntšo Iesu Kristo le aahã wogbe
le adša ke-ba nyeñõ.
12. Ši nye le, Nuntšo le awonye obõ-
bõ, ni ehã nyeteke no ke suomo ní
nyeke-sumoo nyehe ke mei fẽ, take boni
wo hũ wosumoonye le;
13. beni afe ní ehã nyetšuii afĩ ši ye
kroñkroñfemo mli ni *famo ko akahĩ
nyehe, ye Nyoñmo ke wotše le hĩe, ye
wo-Nuntšo Iesu Kristo ke emeikroñkroñi
le fẽ abãbe le mli. * Fil. 1,10.

Yitšo 4.

Agbe̱ne̱ noni eſe̱ le̱, anyemimei, wo̱mīkpanye fai ni wo̱mīwonye ṅā ye̱ Nuntšo̱ Iesu mli, ake̱ bo̱ni nyená ke̱-dše̱ wo̱deṅ bo̱ni sa ake̱ nyeba nyedšeṅ nyehā ni nyesa Nyoṅmo̱ hīe, ke̱ bo̱ni nyebaā hū le̱, ní nyeteke no̱ fè tšutšu le̱.

2. Edšake̱ nyele nō kitāi ni wo̱wonye ye̱ Nuntšo̱ Iesu mli le̱.

3. Edšake̱ ene̱ dši Nyoṅmo̱ suomo̱nānō, nyehetšemo̱ le̱, ni nyetšī nyehe nā ke̱-dše̱ adſamaṅbō̱ mli,

4. ni nyeteṅ mofēmo ale le̱dientše̱ *enō le̱ hīemo̱ ye̱ hetšemo̱ ke̱ wō mli, *1 Kor. 6,13.15.

5. dšee ye̱ ako̱no̱ hīedō̱ mli, take̱ bo̱ni dšeṅmādšiaṅbii ní lee Nyoṅmo̱ le̱ feo̱ le̱;

6. koni moko akaye enyemi amim ní ešišiule̱ ye̱ sane ko mli, edšake̱ ene̱mei fē ahe oweleto̱lo̱ dši Nuntšo̱ le̱, take̱ bo̱ni wo̱kē̱nye wo̱to ní wo̱ye he odase le̱.

7. Edšake̱ Nyoṅmo̱ tšḗ̱ḗ̱wo̱ ehāā nyāṅemo̱-nitšumo̱, ši moṅ hetšemo̱.

8. Hewo̱ le̱ agbe̱ne̱, moni kwáa le̱, dšee gbomo ko ekwáa, ši moṅ Nyoṅmo̱, moni ṅō Emumo̱ kroṅkroṅ le̱ ewo nyemli le̱. Luk. 10,16.

9. Ši *nyemimeiahedō̱ hewo̱ le̱ ehīaanye ake̱ aṅmānye; edšake̱ †nyedientše̱ le̱, Nyoṅmo̱ etšōnye ake̱ nyesumo̱sumō̱ nyehe; *Ioh. 13,34. †Ier. 31,33.34.

10. edšake̱ nyefeo̱ nakai hū nyehāa nyemimei fē ní yo̱ Makedonia mū le̱ fē le̱. Ši wo̱mīkpanye fai, anyemimei, ake̱ nyeteke no̱ fè tšutšu le̱;

11. ni nyebo̱ mo̱deṅ ní nyehī ši diō ni nyehīe nyedientše̱ nyenitšumo̱ mli ni nyeke̱ nyenidši atšu nii, bo̱ni wo̱wonye kitā le̱, Ef. 4,28. 2 Tes. 3,8.12.

12. koni nyeba nyedšeṅ bo̱ni yo̱ fe̱o ye̱ mei ní yo̱ se̱ le̱ ahīe, ní nokonoko akahīanye. Kol. 4,5.

13. Ši, anyemimei, wo̱mīsumo̱ ake̱ nyele mei ni *ewo̱ le̱ ahe sane, koni nyekaye ṅko̱mo̱ tamo̱ mei ní eſe̱ le̱, mei ní be̱ †no̱hīekāmo̱ ko le̱. *1 Kor. 15,20. †Ef. 2,12.

14. Edšake̱ ké wo̱heo̱ wo̱yeo̱ ake̱ Iesu gbo ni ete ši le̱, bēle̱ nakai noṅṅ Nyoṅmo̱ batšṓ Iesu no̱ aṅō mei ní ewo̱ le̱ hū afata ehe ke̱-ba. Rom. 14,9. 1 Kor. 15,3.4.12.

15. Edšake̱ wo̱mīkē̱nye ene̱ ye̱ Nuntšo̱ le̱ wiemo̱ ko nā, ake̱ wo̱ mei ní wo̱hīe kāmo̱ ni baſe̱ ye̱ Nuntšo̱ le̱ bābe le̱ mli le̱, *wo̱tšṓṅ mei ni ewo̱ le̱ ahīe; *1 Kor. 15,51.

16. edšake̱ le̱ Nuntšo̱ le̱ dientše̱ ke̱ ošebō̱ ke̱ ṅweibo̱fonukpa gbē ke̱ Nyoṅmo̱ te̱tre̱mantre̱ aadše̱ ṅwei akpleke ši, ni gbohīī ní yo̱ Kristo mli le̱ tšutšu bate ši, 1 Kor. 15,23.52.

17. no se̱ le̱ wo̱ mei ní wo̱hīe kāmo̱ ní eſe̱ le̱, aaša wo̱ke̱ame̱ fē ye̱ atatui amli ke̱-ate Nuntšo̱ le̱ kpēmo̱ ye̱ kō̱yo̱ mli, ni nakai *wo̱ke̱ Nuntšo̱ le̱ aayahī ši dā. *Ioh. 12,26; 17,24.

18. Nohewo̱ le̱ nyeke̱ ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ atšḗ̱a nyetšui aṅmēa nyemli.

Yitšo 5.

Ši bei le̱ ke̱ yino̱i le̱ ahewo̱ le̱, anyemimei, ehīaanye ake̱ aṅmānye. Mat. 24,36.

2. Edšake̱ nyedientše̱ nyele kre̱dē̱ ake̱ Nuntšo̱ le̱ gbī le̱ baba tamo̱ dšulo̱ baā nyōṅ le̱. Mat. 24,42—44. 2 Pet. 3,10. Kpods. 3,3; 16,15.

3. Edšake̱ be mli ni ame̱akē̱ ake̱: *Hedšo̱le̱ ye̱ ni wo̱ye̱ ſeſēſe! le̱, no mli noṅṅ hīekpātāmo̱ aabatuaame̱ trukā, tamo̱ kōmo̱ tuaā yō ni mūsū eda le̱, ni ame̱dšeṅ mli ko̱kō̱ko̱. *Ier. 6,14. Mat. 24,39.

4. Ši, anyemimei, nye le̱ nyebe̱ duṅ mli, ní gbī le̱ aabatinye ši tamo̱ dšulo̱.

5. Edšake̱ nyefē le̱, la-bii dšinye ke̱ ſane-bii hū: wo̱dšee nyōṅ alo duṅ bii. Rom. 13,12. Ef. 5,9.

6. Bēle̱ nohewo̱ le̱ nyekahāa wo̱mīwo̱a tamo̱ mei ní eſe̱ le̱, ši moṅ nyehāa wo̱šia kpe ni wo̱hīe akāa ši.

7. Edšake̱ mei ní wo̱ō̱ le̱, nyōṅ ame̱wo̱ō̱, ni mei ní tro̱ō̱ dā le̱, nyōṅ ame̱tro̱ō̱;

8. ši wo̱ le̱, ake̱-ní ſane-bii dšiwo̱ hewo̱ le̱, nyehāa wo̱hīe akāa ši, ni wo̱wo hemo̱-ke̱-yeli ke̱ suomo̱ dama le̱, ni wo̱bumo̱ dadefai ní dši yiwalaheremo̱ no̱hīekāmo̱ le̱. Ef. 6,14—17.

9. Edšake̱ Nyoṅmo̱ etoowo̱ ehāā mlifū, ši moṅ etowo̱ ehā yiwalaheremo̱-námo̱ ye̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo mli,

10. moni gbo wọyi gbēle, koni *wọhīe kāmọ dšio, wọwọ dšio, †wọkẹlẹ ahī ši. * Rom. 14,8.9. †1 Tes. 4,14.

11. Hewọ lẹ nyetšẹ́a nyetšui nyeṅmēa nyemli, ni *mo ahā enanyo nane amǒ ši, takẹ bọ noṅṅ ní nyefeọ lẹ. * Iud. 20.

12. Ši, anyemimei, wọmīkpanye fai akẹ *nyele mei ni tšuọ nii yẹ nyeteṅ ni amẹyeọ nyenọ onukpai yẹ Nuntšọ lẹ mli ni amẹwieọ amẹtšǒọnye lẹ, * 1 Kor. 16,18.

13. ni nyebuaamẹ naakpa dientšẹ yẹ suomọ mli, yẹ amẹnitšumọ lẹ hewọ. Nyehīa ši yẹ hedšọlẹ mli yẹ nyeteṅ.

14. Ši wọmīkpanye fai, anyemimei, *nyewiea nyetšǒa mei ní bẹ gbẹdšianọ lẹ; nyešẹdšea mei ni tšui fāa lẹ amī; nyeherea mei ni feọ gbedē lẹ; nyetoa nyetšui ši nyehāa mei fē. * 2 Tes. 3,15.

15. Nyekwẹa ni ahīa koni moko akaṅǒ efǒṅ mīto efǒṅ nādšiaṅ, ši moṅ dānẹ nyenyiea ekpakpafemọ sẹ nyehāa nyehe kẹ mei fē. Abẹl 20,22. Rom. 12,17. 1 Pet. 3,9.

16. Nyenáa mīšẹ dā, Fil. 4,4.

17. nyesọlea ni nyekafǒa, Luk. 18,1. Rom. 12,12. Kol. 4,2.

18. nyedaā ši yẹ nofēno mli: edšakẹ no dši Nyoṅmọ suomọnānii yẹ Kristo Iesu mli yẹ nyegbẹfāṅ. Ef. 5,20.

19. Nyekagbea Mumọ lẹ, 1 Kor. 14,30.39.

20. nyekagbea gbalẹi lẹ ahe guọ. 1 Kor. 14,1.

21. Ši nyekaā nii fiā nyekwẹa, ni noni hī lẹ nyemǒa mli. 1 Kor. 14,29. 1 Ioh. 4,1.

22. Nyetšia nyehe kẹ-dšea nofēno ni hīe efǒṅ su lẹ he.

23. Ši hedšọlẹ Nyoṅmọ lẹ dientšẹ atšū nyehe kwrā kẹ-mǒ ši, ni eto nyemumọ kẹ nyesusuma kẹ nyegbomotšo mū lẹ fē ni famọ ko akahī he yẹ wọ-Nuntšọ Iesu Kristo bābe lẹṅ.

24. Anọkwafo dši moni tšẹ́ọnye lẹ, ni lẹ noṅṅ eefe hū. 1 Kor. 1,9. 2 Tes. 3,3.

25. Anyemimei, nyesọlea nyehāawọ.

26. Nyeṅāa nyemimei lẹ fē kẹ nāfọmọ kroṅkroṅ. 1 Kor. 16,20.

27. Mīkānye Nuntšọ lẹ kitā akẹ nyehāa akanea nẹkẹ wolo nẹ ahāa nyemimei kroṅkroṅi lẹ fē!

28. Wọ-Nuntšọ Iesu Kristo dromọ lẹ kẹnye ahī ši! Amen.

(Aṅmā kleṅkleṅnǒ nẹ amādše Tesalonikabii lẹ kẹ-dšẹ Atēne.)

TESALONIKABII

AWOLO NÍ DŠI ENYỌ

NÍ PAULO ŇMĀ MĀDŠEAMẸ LẸ.

Yītšo 1.

Paulo kẹ Silvano kẹ Timoteo ṅmā yahā Tesalonikabii asafo ní yọ wọtšẹ Nyoṅmọ lẹ kẹ Nuntšọ Iesu Kristo mli lẹ: 1 Tes. 1,1.

2. Dromọ kẹ hedšọlẹ ní dšẹ wọtšẹ Nyoṅmọ lẹ kẹ Nuntšọ Iesu Kristo lẹ deṅ ahānye! Rom. 1,7.

3. Esawọ akẹ wọdaā Nyoṅmọ ši da yẹ nyehewọ bọni sa, anyemimei, edšakẹ nyehemọ-kẹ-yeli lẹ mīda naakpa, ni nyefē nyeteṅ mofēmo suomọ ní ekẹ-sumọọ enanemei lẹ mīfá kẹ-mīya nọ hū, 2,13. 1 Tes. 1,2.3.

4. nohewọ lẹ wọdientšẹ tete *wọfāa wọfǒọ nyenọ yẹ Nyoṅmọ asafoi lẹ amli, yẹ nyetšuišīṅmē kẹ nyehemọ-kẹ-yeli ní nyehīe yẹ nyeyiwalẹi kẹ nyemanehūlūi ni nyemīa nyehīe yẹ mli lẹṅ lẹ ahewọ, * 2 Kor. 7,4.

5. nii ni dši Nyoṅmọ *kodšomọ ní dša gbẹ lẹ he okadi ni anaā faṅṅ, koni †abunye akẹ nyesa Nyoṅmọ maṅtšẹyeli ní nyenaā hewọ nǒ lẹ, * Fil. 1,28. † Luk. 21,36.

6. kedši eye mli nakai ake edša ye
Nyoṅmo hīe ake mei ni haoonye le
eehaoame eto nādšiaṅ, Kpods. 18,6.7.
7. ni nye mei ni ahaoonye le, eehā
nyekewo fē hedšōmo, beni aadšie Nuntšo
Iesu kpo ke-adše ṅwei *ke ehewale bofoi
le, * Mat. 25,31.
8. moni ke lalilei aato owele ye mei
ni lee Nyoṅmo ke mei ni boo wo-Nuntšo
Iesu Kristo sanekpakpa le toi le ano le,
Rom. 2,8.
9. mei ni aaná nyōmowo ni dši nāno
hīekpātāmo ke-adše Nuntšo le hīe ke
*ehewale le anumnyam le he, *Ies. 2,10.19.
10. beni *eeba ni aawo ehīe nyam ye
emeikroṅkroṅi le amli, ni aana enākpenii
ye eheyeliloi le fē mli ye nakai gbī le
no le, edšake ahé wodase ni woye wo-
tšōnye le aye. * Kol. 3,4.
11. Enehewo hū ni wosoleo dā wo-
hāanye, koni wo-Nyoṅmo le ahā nyesa
tšémo le, ni ehā emlihīle taomonii le
fē ke hemo-ke-yeli nitšumo le ayi obō
ye hewale mli,
12. beni afe ni awo wo-Nuntšo Iesu
Kristo gbei le hīe nyam ye nyemli, ni
nye hū nyehīe aba nyam ye emli, ye
wo-Nyoṅmo le ke Nuntšo Iesu Kristo
dromo le nā.

Yītšo 2.

Ši womīkpanye fai, anyemimei, ye
wo-Nuntšo Iesu Kristo bā le ke wonā
ni ababua ye eṅō le hewo: 1 Tes. 4,13—17.
2. ake nyekahāa ahosoanye oyá ke-
dšea nyedfēṅmo le he, ni asaṅ nyekahāa
ake mumo ko alo wiemo ko alo wolo
ko ni aakē ake edše woṅō le mīhaoanye,
ake Nuntšo le gbī le eše etā.
3. Nyekahāa moko *mīšišiuanye ye
gbe-ko-gbe-ko no; edšake dša Nyoṅmo
dšāmo kwamo le eba fēdā, ni adšie eša-
gbomo le ni dši †hīekpātāmo-bi le kpo,
* 1 Tim. 4,1. † 1 Ioh. 2,18; 4,3.
4. moni bate ši *awó ehe no aši
nofēno ni atšéo nyoṅmo lo nyoṅmodšāmo
le āhū ni ledientše eeyatá Nyoṅmo we
le ake nyoṅmo ko ni eetšō ehe ake le
dši Nyoṅmo le. * Dan. 11,36.
5. Nyekaii ake, beni mikenye yo le,
mikēnye neke nii ne lo?

6. Ni agbene le, noni tšīo ekpodšiemo
le gbe ke-yaši ebe aaše le, nyele.
7. *Edšake mlakwamo tēmosane le
mītšu nii momo; ši dša adšie moni kā
he tšīo gbe le ke-dše teṅ dā. *Boḟ. 20,29.
8. Ni no dāni aadšie mlakwalo le kpo,
moni Nuntšo Iesu ke edāṅ-mumo le aagbe,
ni eke ebā le puemo le aakpātā ehīe le;
Ies. 11,4. Kpods. 19,15.20.
9. mo hū ni ebā le mli le eeba ke
satan nitšumo ni mli wa ye amale he-
wale ke okadii ke nākpenii fē mli,
Mat. 24,24. Kpods. 13,11—13.
10. ke nii ni edšaa gbe fē ni ake-ši-
šiuo mei ni *lādšeo le, edšake amemōō
anokwale suomo le mli ni ake-here
ameyiwala. * 2 Kor. 2,15; 4,3.
11. Ni enehewo le Nyoṅmo aatšu šišiu-
mo ni mli wa ke-aba ameṅō, ni amehe
amale ameye, Rom. 1,28. 2 Tim. 4,4.
12. koni akodšo mei fē ni hee ano-
kwale le ameyee, ši amenáa nii ni edšaa
gbe le moṅ ahe tšui le.
13. Ši wo le, *sa ake wodaā Nyoṅmo
ši dā ye nyehewo, anyemimei ni Nuntšo
le sumoo, edšake Nyoṅmo †ehalanye ke-
dše šišidšē ehā walaheremo ye mumo le
kroṅkroṅfemo ke anokwale le hemo-ke-
yeli mli, * 1,3. † Ef. 1,4.
14. no mli etšō wosanekpakpa le no
etšénye ke-ba, koni nyená wo-Nuntšo
Iesu Kristo anumnyam le.
15. Bēle nohewo le, anyemimei, nye-
damoa ši, ni nyehīea nii ni wotšōnye
ye wiemo mli lo wolo mli le amli. 3,6.
16. Ši le wo-Nuntšo Iesu Kristo le
dientše ke wotše Nyoṅmo ni sumowo
ni eke nāno mīšedšemo ke nohīekāmo
kpakpa hāwo ye dromo nā le,
17. le noṅṅ eetšé nyetšuii eṅmē nyemli,
ni eewadšenye ye wiemo kpakpa ke
nitšumo kpakpa fē mli.

Yītšo 3.

Noni efe le, anyemimei, nyesolea nye-
hāawo, koni Nuntšo le wiemo le ahīe
foi ke-ya no, ni awo ehīe nyam, take
boni eyo ye nyeṅō hū le; Kol. 4,3.
2. ni adšiewo ye gbomei gbohīī ke mei-
fōdši le adeṅ; edšake dšee mei fē yo
hemo-ke-yeli.

3. Ši anǫkwafo dši Nuntšǫ lę, moni
aawadšenye, ni eebu nyehe kę-adšę mo-
fǒň lę deň lę. 1 Tes. 5,24.
4. Ši wǫhīe kā nyenǫ yę Nuntšǫ lę
mli akę, nii ní wǫwoǫnye he kitā lę,
nyemīfe ni nyeafe hū. 2 Kor. 7,16. Gal. 5,10.
5. Ši Nuntšǫ lę adšadše nyetšuii kę-
ya Nyoňmǫ suomǫ kę Kristo tšuišiňmě
lę mli.
6. Ši, anyemimei, wǫmīwonye kitā yę
wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo gbei amli, akę
nyekę nyemi-fě-nyemi ní enyiee gbę-
dšianǫ yę nii ní wǫtu wǫwo nyedeň lę
anā lę agbla mli. Mat. 18,17. Rom. 16,17.
7. Edšakę nyedientšę nyele akę esa
akę *nyekaseǫwǫ; edšakę wǫfee wǫhe
sakasaka yę nyeteň, * 1 Tes. 1,6.
8. ni asaň wǫyee moko ňmā yaka, ši
moň wǫkę mǫdeňbǒ kę tǫlę tšuǫ nii nyǒň
kę fane, beni afe ni wǫkafe dšatšu wǫ-
mīhā nyeteň moko; 1 Kor. 4,12.
9. dšee akę *wǫbę nakai hegbę, ši
moň, †koni wǫňǒ wǫhe wǫtonye okadi
ni nyekasewǫ. * Mat. 10,10. † 1 Kor. 4,16.
10. Edšakę beni wǫkęnye yǫ lę hū,
wǫwonye kitā akę, kę moko sumǫǫ akę
*etšuǫ nii lę, bělę ekaye nii hū.
* 1 Mose 3,19.
11. Edšakę wǫnuǫ akę meikomei yę
nyeteň ní enyiee gbędšianǫ, ni amętšuu
nii, ši moň tšoňtšoň amęnyieǫ.
12. Nękę mei nę wǫmīwoamę kitā ni
wǫmīwoamę ňā yę wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo
mli akę amętšu nii *diǒ ní ameye amę-
dientšę amędeň ňmā. * 1 Tes 4,11.
13. Ši nye lę, anyemimei, nyekahāa
edšūrǒfemǫ mītǫanye. Gal. 6,9.
14. Ši kę moko boo wǫwiemǫ ni yǫ
wolo lę mli lę toi lę, nyekadialę, ni
nyekęlę *akabǫa, koni ehīe agbo;
* K. 6. 1 Kor. 5,9.11.
15. ni nyekabualę akę henyęlǫ, ši moň
nyewiea nyetšǒalę takę nyemi.
16. Ši lę hedšǫlę Nuntšǫ lę dientšę
ahānye hedšǫlę dā yę noťěno gbęfāň.
Nuntšǫ lę kę nyefě ahī šī!
17. Mi Paulo dientšę minine nā bimǫ
ní dši okadi yę miwolo-fě-wolo mli nę;
bǫni miňmāa nę. 1 Kor. 16,21.
18. Wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo dromǫ lę
kę nyefě ahī šī! Amen.

(Wolo ni dši enyǫ ní aňmā amādše Tesalonikabii lę, aňmā kę-dšę Atene.)

TIMOTEO KLEŇKLEŇ WOLO
NÍ PAULO ŇMĀ MĀDŠELĘ.

Yītšo 1.

Paulo ni dši Iesu Kristo bǫfo yę
Nyoňmǫ, wǫyiwalaherelǫ lę, kę Nuntšǫ
Iesu Kristo, *wǫhīenǫkāmǫ lę, kitā nā lę,
* Kol. 1,27.
2. ňmā yahā Timoteo ní dši *ebi krǫňň
yę hemǫ-kę-yeli mli lę: Dromǫ, mǫbǫnalę,
hedšǫlę adšę wǫtšę Nyoňmǫ kę Iesu
Kristo, wǫ-Nuntšǫ lę, deň ahāo! * Tit. 1,4.
3. Takę bǫni, beni miyaā *Makedonia
ni mikpao fai akę ohī ši yę Efeso, koni
obo meikomei akǫkǫ akę amękatšǒ tšǒ-
nǒi krokomei, * Bǫf. 20,1.
4. ni asaň amękadi *adesāi kę weku-
šišitšǒmǫ tšralā lę sę, edšakę enęmei kę
ňwanedšě baā fǒ Nyoňmǫ tšumā ní yǫ
hemǫ-kę-yeli mli lę, nakai fai mikpaňo
ekoň. * 4,7.
5. Ši *kitā lę nāgbě dši suomǫ ní
dšę tšui ní mli tše kę henilě kpakpa
kę hemǫ-kę-yeli ní apasa ko bę mli lę
mli, * Rom. 13,10. Gal. 5,6.
6. nii ní meikomei edše sę, ni amę-
kpale kę-te *yakawiemǫ he, * 6,4.20.
7. amęmītao amętšǒmǫ mlatšǒlǫi, tšę
amęnaa nii ní amękęǫ lę lo nii ní amę-
māa nǫ aduatšǫ lę šiši.
8. Ši wǫle akę mla lę hī hā moni
tšuǫ he nii bǫni sa mla lę, Rom 7,12.
9. ni ele enę, akę dšalǫ lę awoolę

mla, ši moṅ mlatōlọi kẹ toigbolọi, mei ní dšáá Nyoṅmọ kẹ ešafelọi, mei ní hīe bẹ nyam kẹ hebulelọi, tšẹgbelọi kẹ nyegbelọi, awuyelọi,

10. adfamaṅbọlọi, hīī ni kẹ hīī wọō, gbomodšulọi, amalelọi, kitāmlikūlọi, kẹ nofēno ní kẹ *tšōmọ ni tšáa mo lẹ yee lẹ mla awoọ, • 6,3.

11. yẹ Nyoṅmọ ni *adšōlẹ lẹ anumnyam sanekpakpa ní atu awo mideṅ lẹ nā. • 6,15.

12. Mīda wọ-Nuntšọ Kristo Iesu ni womi hewalẹ lẹ ši, akẹ ebumi anọkwafo ni eṅōmi ewo súomọ lẹ mli,
Bọf. 9,15. 1 Kor. 15,9.10. Gal. 1,13—16.

13. mi ni tšutšu lẹ midši musubọlọ kẹ yiwalọ kẹ mei aniseniianifelọ; ši kēlẹ anami mọbọ, edšakẹ milee ni mife, yẹ hé ni mihee miyee mli.

14. Ši wọ-Nuntšọ lẹ dromọ lẹ fá āhū kẹ-teke nọ kẹ hemọ-kẹ-yeli kẹ suomọ ni yọ Kristo Iesu mli lẹ.

15. Edši anọkwa wiemọ ni sa akẹ amō mli kwrā, akẹ Kristo Iesu ba dše neṅ eba ešafelọi ayiwalaheremọ, mei ateṅ ni mi midši otu lẹ;
Luk. 19,10.

16. ši kēlẹ enẹ hewọ ni anami mọbọ lẹ, koni mi tšutšu mimli ni Iesu Kristo adšie etšuišitō lẹ fē kpo yẹ, ni aṅō-to okadi ahā mei ni bahe enọ aye, ni amẹná nānọ wala lẹ.

17. Ši nānọi amaṅtšẹ lẹ, moni gboo, moni anaa, moni dši Nyoṅmọ *kome lẹ, aṅō wō kẹ anumnyam ahālẹ kẹ-yaši nānọi anānọ lẹ! Amen. — • Rom. 16,27.

18. Kitā ni miwoọo nẹ, mibi Timoteo, yẹ gbalẹi ni agba sá yẹ ohe lẹ anā, koni okẹ-wu ta kpakpa lẹ, 6,12. Iud. 3.

19. ni ohīe *hemọ-kẹ-yeli kẹ henilē kpakpa, noni meikomei šẹrẹ fie ni amẹkẹ hemọ-kẹ-yeli lẹ †yaša ši lẹ: • 3,9. † 6,10.

20. ameteṅ meikomei dši *Himeneo kẹ Aleksandro, mei ni mitu miwo †satan deṅ, koni agbla amẹtoi ni amẹkawie musubō-wiemọi doṅṅ lẹ. • 2 Tim. 2,17. † 1 Kor. 5,5.

Yitšo 2.

Agbẹnẹ nō kleṅkleṅ ni miwoọ he ṅā dši akẹ ahīe *faikpamọi, sọlemọi, mlīdāmọi, šidāi amli, ahā gbomei fē,
• Fil. 4,6.

2. ahā maṅtšẹmei kẹ mei fē ni yeọ onukpai lẹ, koni wọhī ši kpō yẹ hedšọlẹ mli, yẹ Nyoṅmọ dšámọ kẹ dšeṅba ni hīe soō fē mli.

3. Edšakẹ enẹ hī ni eṅō Nyoṅmọ ni dši *wọyiwalaherelọ lẹ nā, • 1,1; 4,10.

4. moni sumoọ akẹ ehere gbomei fē yiwala, koni amẹšẹ anọkwale lẹ lē mli.
Ezek. 18,23. 2 Pet. 3,9.

5. Edšakẹ *Nyoṅmọ kome yọ, kẹ Nyoṅmọ kẹ gbomei †ateṅdamọlọ kome hū ni dši gbomo Kristo Iesu lẹ, • Rom. 3,29.30. † Heb. 12,24.

6. moni ṅō ehe ehā akẹ kpōmọnō ehā mei fē, ni dši odase ni ayeọ yẹ be ni sa mli lẹ, Gal. 1,4; 2,20. Tit. 2,14.

7. nō he ni awomi šiẹlọ kẹ bọfo (anọkwale miwieọ yẹ Kristo mli, mimalee!), dšeṅmādši atšōlọ yẹ hemọ-kẹ-yeli kẹ anọkwale mli lẹ.
2 Tim. 1,11. Gal. 2,7.8.

8. Nohewọ lẹ mītao akẹ hīī asọle yẹ hefēhe ni amẹhole nidši ni he tše nọ ni mlifū lo ṅwauedšē akaba mli.

9. Nakai noṅṅ yei hū, amẹkẹ atade ni sa kẹ hīe ni gboọ nō kẹ dfēṅmọ ni sa awula amẹhe, dšee kẹ yigbō lo šika lo adiagbai lo atade ni dšra wa,
1 Pet. 3,3—5.

10. ši moṅ kẹ *nitšumọi kpakpai ni sa yei ni tšōọ amẹhe akẹ Nyoṅmọ dšálọi lẹ.
• 5,10.

11. Yō afe diō ni ekase nii yẹ toibō fē mli; Ef. 5,22.

12. ši mihāā *yō hegbẹ akẹ etšō nii alo †eye nū nọ, ši moṅ efe diō.
• 1 Kor. 14,34. † 1 Mose 3,16.

13. Edšakẹ Adam tšutšu abọ, no sẹ lẹ Hawa. 1 Mose 1,27; 2,7.22.

14. Nī dšee Adam alaka lẹ, ši yō lẹ alaka, ni ebote nọtōmọ mli.
1 Mose 3,6. 2 Kor. 11,3.

15. Ši aahere eyiwala kẹ-atšō biiafọmọ nọ, kẹdši amẹhī ši yẹ hemọ-kẹ-yeli kẹ suomọ kẹ hetšemọ kẹ dfēṅmọ hū ni sa mli lẹ.

Yitšo 3.

Anǫkwa wiemǫ nę: kę́ *moko mitao nǫkwęmǫ-nitšumǫ lę, ētao nitšumǫ kpakpa. *Bǫf. 20,28.
2. Ši esa akę nǫkwęlǫ lę ahī ši bǫni anáñ ehe sane ko atā, moni yǫ ńā kome, hīešikālǫ, moni dfēñmǫ mli tše, moni baā edšeñ dšogbāñ, gbǫfelǫ, moni le nitšōmǫ, Tit. 1,6.7.
3. dšee dānulǫ, dšee ninekpokpōkpotšę, ši moñ moni he dšǫ, moni béē, moni hīe ekōō šika nǫ,
4. moni yeǫ lędientšę ewe nǫ dšogbāñ, ni ebii *bǫolę toi kę wō fē, *1 Sam. 2,12.
5. ši kę́ moko lee lędientšę ewe nǫ yeli lę, tē ecfe tēñ ekwę Nyoñmǫ asafo lę hūñ?
6. Asañ dšee moni bote Nyoñmǫ dšámǫ mli etšęko, koni ekawo ehe nǫ ní egbē abonsam kodšomǫ mli.
7. Ši sa akę *mei ní yǫ sę lę hū †aye ehe odase kpakpa, koni ekagbē dšęmǫ kę abonsam tšōne mli.
*1 Kor. 5,12.13. †1 Tim. 5,10.
8. Asafo mli *súolǫi lę hū esa akę amęfe gbomei ní hīe tšī, dšee lilęinta-tšęmei, dšee dātǫlǫi, dšee hīedšōlǫi, *Fil. 1,1. Bǫf. 6,3.
9. ši mei ní hīeǫ hemǫ-kę-yeli lę tēmǫsane lę yę henilē ni he tše mlí.
10. Ši menęmei hū akaamę akwę fēdā; no sę lę, kę́ sane ko bę amęhe lę, amęsúmǫ.
11. Yei lę hū nakai noñń; amęfe mei ní hīe tšī, *dšee meiahewielǫi, ši amęhīe akā ši, amęye anǫkwa yę nii fē mlí.
*Tit. 2,3.
12. Asafo mli súolǫi lę amęfe *ńā kome-kome tšęmei, mei ni yeǫ amębii kę amędientšę amęmei anǫ dšogbāñ. *K. 2.
13. Edšakę mei ní súmoǫ dšogbāñ lę, amęnáa sętšo kpakpa amęhāa amęhe, kę ekā babaō yę hemǫ-kę-yeli ní yǫ Kristo Iesu mli lęñ.
14. Miñmāo enęmei, ni mihīe kā nǫ akę etšęñ ni maba oñō;
15. ši kędši mitšę lę, ní ole bǫni sa akę oba odšeñ ohā yę Nyoñmǫ *we, ní dši Nyoñmǫ hīekālǫ lę asafo lę, anǫkwale lę akulašīñ kę enǫdamǫnō lę mli.
*2 Tim. 2,20. Ef. 2,19—22.
16. Ni noko ni agba mlí faññ akę eda kpeteñkple dši Nyoñmǫ-dšámǫ tēmǫsane lę: *Nyoñmǫ dšie ehe ši faññ yę helo mli, †eye bem yę mumǫ mli, epue ehā bǫfoi, ašięlę yę dšeñmādši ateñ, ahe enǫ aye yę dšeñ, **añōlę kę-te ńwei yę anumnyam mli.
*Ioh. 1,14. †Ioh. 16,10. Rom. 1,4. **Mar. 16,19.

Yitšo 4.

Ši Mumǫ lę kęǫ faññ akę, *nāgbē gbīī lę anǫ lę meikomei aakwa hemǫkę-yeli lę, ni amękę amęhe aayakpętę lakamǫ mumǫi kę daimonioi atšōmǫi ahe,
*2 Tim. 3,1. 2 Pet. 3,3. Iuda 18. 1 Ioh. 2,18.
2. yę amalelǫi asatofemǫ mli, mei ni ašā amędientšę amęhenilē he tamǫ akę dade kę la šāa nō lę,
3. ní amętšīǫ yōwę gbę, ni amękęǫ akę áhī ńmā ní *Nyoñmǫ bǫ akę mei ni heǫ yeǫ ní amęle anǫkwale lę †kę šidā aye lę. *1 Mose 3,3. †1 Kor. 10,30.31.
4. Edšakę nofēno ni Nyoñmǫ bǫ lę ehī, ni ahīī nokonoko ní akę šidā yeǫ lę,
1 Mose 1,31. Bǫf. 10,15.
5. edšakę akę Nyoñmǫ wiemǫ kę sęlemǫ tšōǫ he.
6. Kędši otšō nyemimei lę enęmei lę, obafe ohe Iesu Kristo súolǫ kpakpa, moni kę hemǫ-kę-yeli kę tšōmǫ kpakpa ni onyie sę lę wiemǫi lę lęǫ ehe.
7. *Ši yeimedši ayakayaka adesāi lę gu. Ni obǫ Nyoñmǫ-dšámǫ moñ he mǫdeñ *1,4; 6,20. 2 Tim. 2,16.23. Tit. 1,14; 3,9.
8. Edšakę gbomotšo he mǫdeñbō he sęnámǫ fáā, ši *Nyoñmǫ-dšámǫ he yę sęnámǫ yę nii fiā mli, ni eyę wala ní yǫ agbęnę nę kę noni baba lę he šiwō. *6,6.
9. Edši anǫkwa wiemǫ ni sa akę amō mli kwrā. 1,15.
10. Enębewǫ wǫgbeǫ deñme ni wǫhāa adšęǫwǫ lę, edšakę wǫñō wǫhīe wǫfō Nyoñmǫ hīekālǫ lę nǫ, moni dši gbomei fē *ayiwalaherelǫ, titri lę mei ní heǫ yeǫ lę. *2,3.4.
11. Wo nii nę ahe kitā ni otšō.
12. Kāhā *moko migbe ohe guǫ yę oblanyo ni odši lę hewǫ, ši moñ okę ohe ato okadi ohā mei ní heǫ yeǫ lę, yę wiemǫ

mli, yẹ dšeṅba mli, yẹ suomọ mli, yẹ mumọ mli, yẹ hemọ-kẹ-yeli mli, yẹ hetšemọ mli. * Tit. 2,15.

13. Hī wolo kanemọ kẹ ṅāwō kẹ nitšōmọ he kẹ-yaši beyinọ ni maba.

14. Kāṅmē omli dromọ-kēnō ni akẹ gbalẹ kẹ onukpai lẹ *anidši ni akẹ-fie onọ lẹ hāo lẹ he. *5,22. Bọf. 6,6; 8,17.

15. Bọ nii nẹ ahe mọdeṅ, okẹ ohe awo mli kwrā, koni mei fē ana oferemọ faṅṅ.

16. Ohīe ahī ohe nọ kẹ tšōmọ lẹ nọ, hī ši yẹ nii nẹ amli; edšakẹ kẹdši ofe enẹ lẹ, *oohere bodientšẹ kẹ mei ni boọo toi lẹ fē yiwala. *Rom. 11,14.

Yitšo 5.

Kāfámọ onukpa ko, ši moṅ owie otšōlẹ akẹ tšẹ; oblahīī hū akẹ nyemimei; 3 Mose 19,32.

2. yei onukpai lẹ akẹ nyemei; oblayei lẹ hū akẹ nyemimeiyei yẹ hetšemọ fē mli.

3. Yei okūlafoi ni dši okūlafoi lẹleṅ lẹ woamẹ. K. 5.

4. Ši kẹ́ yō okūlafo ko yẹ bii lo nābii lẹ, amẹkase Nyoṅmọ gbeyeišemọ yẹ amẹdientšẹ amẹwe tšutšu, ni amẹto amẹfọlọi lẹ anādšiaṅ pẹpēpẹ; edšakẹ enẹ yẹ fẹo ni eṅō Nyoṅmọ nā.

5. Ši moni dši yō okūlafo lẹleṅ ni efẹ ekometō lẹ ṅōọ ehīe efōọ Nyoṅmọ nọ ni *ehīeọ faikpamọi kẹ sọlemọi amli nyōṅ kẹ fane. *Luk. 2,37.

6. Ši moni bọō ahofi lẹ, ehīe kā moṅ ši egbo.

7. Woamẹ kitā yẹ enẹmei ahewọ, koni akaná amẹhe sane ko atā.

8. Ši kẹ́ moko kwẹẹ lẹdientšẹ emei, titri lẹ lẹdientšẹ ešīabii lẹ, ekpa yẹ hemọ-kẹ-yeli lẹ sẹ, ni efāṅ moni hee yee fē lẹ.

9. Akaṅō yō okūlafo ni náko aye afii nyoṅmai-ekpa (awo súomọ lẹ mli), dša moni gbā nū kome,

10. moni atāa ehe sane kpakpa akẹ etšu nidšūdši, no dši: kẹ́ elẹ̀ bii, kẹ́ *efe mei agbọ, kẹ́ efọ́ meikroṅkroṅi anādši ahe, kẹ́ eye ebua mei ni naā amanehūlū lẹ, kẹ́ edi nitšumọ kpakpa-fē-nitšumọ ... sẹ lẹ. *Hebr. 13,2.

11. Ši yei okūlafoi ni drako lẹ, kaṅōamẹ; edšakẹ kẹ́ lahō yi amẹhīe lẹ, amẹdšeọ Kristo sẹ amẹtaọọ gblā,

12. ni amẹnáa kodšomọ, edšakẹ amẹšẹ kleṅkleṅ hemọ-kẹ-yeli lẹ amẹfō.

13. Ni amẹsā amẹkaseọ hedšōfemọ, amẹkpaā ši yẹ šīai; ni dšee hedšōlọi kẹkẹ amẹtšōmoọ, ši amẹwiewieọ mei ahe hū, ni amẹdšeọ ši, amẹwieọ nii ni edšaa.

14. Nohewọ lẹ mīsumọ akẹ yei okūlafoi *ni drako lẹ agbā, ni amẹfọ bii, ni amẹye amẹwe nọ, ni amẹkahā henyẹlọ lẹ mīná sane ko ekẹ-mīdšẹ́ mei; *1 Kor. 7,9.

15. edšakẹ meikomei ekpale eyanyie satan sẹ momo.

16. Ši kẹ́ nū lo yō ni heọ yeọ yẹ yei okūlafoi lẹ, ekwẹamẹ, ni akawa mīhā asafo lẹ, koni akwẹ okūlafoi ni dši okūlafoi lẹleṅ lẹ.

17. Onukpai ni yeọ nọ *dšogbāṅ lẹ, esa akẹ aṅō wō toi enyọ awoamẹ, titri lẹ mei ni bọō wiemọ kẹ tšōmọ he mọdeṅ lẹ. *Rom. 12,8.

18. Edšakẹ *ṅmālẹ lẹ kẹọ akẹ: "Kāwo tšina ni gblẹọ able nābu kotoku"; kẹ: †"Nitšulọ lẹ, enyōmọwo salẹ." *5 Mose 25,4. 1 Kor. 9,9. †Luk. 10,7.

19. Kẹ́ aflọ onukpa ko nā lẹ, kāhe okplē akẹ dša yẹ odasefoi enyọ lo etē nā dā. 5 Mose 19,15. 2 Kor. 13,1.

20. Mei ni feọ eša lẹ, okāamẹ yẹ mei fē hīe, koni mei ni efẹ lẹ hū aše gbeyei. Gal. 2,14.

21. Mīwoō kitā yẹ Nyoṅmọ kẹ Nuntšọ Iesu Kristo kẹ ebọfoi ni ehala lẹ ahīe, akẹ oye nii nẹ anọ ni okašá ohe okodšo, ni asaṅ okafe noko yẹ niiaṅkpamọ nā.

22. Kāṅō *onidši ofie moko nọ oyá, ni asaṅ kāṅō ohe ofutu meikrokomei ahe ešai amli. To ohe kroṅṅ. *4,14.

23. Kānu nu sọṅṅ, ši nu wein fiō yẹ omūsū kẹ ohelai ni yeọo kpitiokpitio lẹ ahewọ.

24. Meikomei ahe ešai dšeọ kpo tšutšu ni amẹnyieọ amẹhīe kẹamẹ yaā kodšomọ mli, ši meikomei aṅō hū nyieọ amẹsẹ.

25. Nakai noṅṅ kē nitšumọi kpakpa hū dšeọ kpo tšutšu, ni nii ni sọroam lẹ hū anyēṅ akẹ-tē.

Yitšo 6.

*Tšūdši abǫ ni yǫ apā šiši lę abu amędientšę amenuntšǫmei lę akę mei ní wō fē saamę, koni akawie Nyoṅmǫ gbęi lę kę tšōmǫ lę he musubǭ-wiemǫ.
* Ef 6,5. Tit. 2,9.10.
2. Ši mei ní yǫ nuntšǫmei heyeliloi lę, akagbe amęhe guǫ, akę-ní nyemimei dšiamę hewǫ lę, ši moṅ amęsúmǫamę dšogbāṅ, edšakę mei ní náa nitšumǫ lę mli nii lę heyeliloi kę suomǫmei ni. Tšōmǫamę enęmei ní owoamę ṅā yę he.
Filem. 16.
3. Kę́ moko tšōǫ tšōmǫ *kroko ni ekplēē wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo wiemǫi †ni tšáa mo lę kę Nyoṅmǫ-dšámǫ nā tšōmǫ lę,
* Gal. 1,6—9. † 2 Tim 1,13.
4. no lę ewó ehe nǫ, ni elee noko, ši moṅ ehe miye kę ṅwanedšēi kę nātāmǫi ní hīekō, béi, musubō-wiemǫi, meiahesusumǫi fōdši dšęǫ mli lę,
5. ni dši yakayakablǫmǫi ní gbomei ni amędfēṅmǫi efite ni ašō anǫkwale lę yę amędeṅ ní amęsusuǫ akę Nyoṅmǫ-dšámǫ dši ninámǫ lę hīeǫ mli lę. Tši ohe kę-dšę nękę gbomei ahe.
6. Ši lęlęṅ, *ninámǫ kpeteṅkple dši Nyoṅmǫ-dšámǫ, kędši moko †mi šę enii ahe lę.
* 4,8 † Fil. 4,11 12. Heb. 13,5.
7. Edšakę wǫkę nokonoko baa dšę neṅ, nohewǫ lę eyę faṅṅ akę wǫnyēṅ wǫkę noko aya hū.
Dsads 5,14. Hiob 1,21.
8. Ši kę́ wǫyę ṅmā kę hehānii kękę lę, esa akę wǫmī ašę he.
Abęi 30,8.
9. Ši mei ní taoǫ nii pī aná lę gbēǫ ka kę tšōne kę kwašiai akǫnǫi pī ní titeo mo ni tšiǫ mei ewoǫ hīekpātāmǫ kę hadšemǫ mli lę amli. Abęi 23,4; 28,22.
10. Edšakę nibii fōdši fē ašišifā dši sikasuomǫ ni meikomei di sę ni amędū gbe kę-dšę hemǫ-kę-yeli lę mli, ni amękę pangi babao egbulǫ amęhe lę. Ef. 5,5.
11. Ši bo lę, ō Nyoṅmǫ gbomo, dšo nibii nę anā foi, ni *onyie dšalę, Nyoṅmǫ-dšámǫ, hemǫ-kę-yeli, suomǫ, tšuišiṅmē kę mlidšǫlę sę. * 2 Tim. 2,22.
12. Wu hemǫ-kę-yeli he *ta kpakpa lę, mō nānǫ wala lę mli, nō he hū ní atšéo kę-ba ni odšadše dšadšemǫ fęfeo yę odasefoi pī ahīe lę. * 1 Kor. 9,25.26.
13. Mīwoō kitā yę Nyoṅmǫ ní hāa nibii fiā wala lę kę Kristo Iesu ní ye dšadšemǫ fęfeo lę he odase *yę Pontio Pilato yinǫ lę hīe, * Ioh. 18,36.37; 19,11.
14. akę oye kitā lę nǫ, ní kpa ko alo famǫ ko akahī he kę-yaši wǫ-Nuntšǫ Iesu Kristo puemǫ leṅ,
15. noni hewalę-nǫyelǫ kome ní *adšōlę, †maṅtšęmei amaṅtšę kę **nuntšǫmei anuntšǫ lę aatšō yę lędientšę ebe mli lę, * 1,11. † Kpods. 17,14. ** 5 Mose 10,17.
16. mo hū ní lę ekome eyǫ nānǫšihīlę ní gbēle bę mli, ni ehīǫ la ní anyēṅ abęṅkę mli lę, moni gbomo-ko-gbomo-ko enakolę dā, ni *enyēṅlę ena hū lę, mo nō ní dši nānǫwō kę hewalę lę. Amen.
* 2 Mose 33,20.
17. Niiatšęmei ní yǫ dše nęṅ lę, woamę kitā ní amękadfēṅ nii wudši, ni *amękaṅō amęhīe hū amefō nifálę ní bę fefēfe lę nǫ, ši moṅ Nyoṅmǫ hīekālǫ lę nǫ, mo hū ní ṅōǫ nibii fē ehāawǫ babaō, akę wǫye mli ṅōmǫ lę,
* Lal. 62,11. Luk. 12,20.
18. ní amęfe edšūrō, ni amętšōmǫ niiatšęmei yę edšūrōfemǫi agbęfāṅ, amęsumǫ nihāmǫ, amęnine akpǫ,
19. amęhǫ dfetri amęhā amęhe, ní efe šišitō kpakpa ehā be ní baba lę, koni amęmō anǫkwa wala lę mli. Mat. 6,20.
20. Ō Timoteo! *nii ní atu awo odeṅ lę bāmǫ yi, ni †okwa yakayakasanegbā ni buleǫ mo kę ṅwanedšēwiemǫ ní dšę apasa-nilē mli lę, * 2 Tim. 1,14 † 1 Tim 4,7.
21. noni meikomei tšōǫ akę amęyǫ ni *amędū gbę kę-dšę hemǫ-kę-yeli lę he lę. Dromǫ lę kęo ahī ši! Amen.

(Anmā kleṅkleṅnō nę ayahā Timoteo kę-dšę Laodikea ní dši Frigia Pakatiana maṅwulu lę.)

TIMOTEO WOLO NÍ DŠI ENYO̱

NI PAULO ṄMÄ MÄŠELE̱.

Yitšo 1.

Paulo ní dši Iesu Kristo bo̱fo ye̱
Nyoṅmo̱ suomo̱ nä ke̱ wala ní yo̱ Kristo
Iesu mli le̱ he šiwō nä le̱,
2. ṅmä yahä esuomo̱bi Timoteo le̱:
Dromo̱, mo̱bo̱nale̱, hedšo̱le̱ ní dše̱ tše̱
Nyoṅmo̱ le̱ ke̱ wo̱-Nuntšo̱ Kristo Iesu
le̱ deṅ ahäo!
3. Mīda Nyoṅmo̱ ni mike̱ minīmei dšáa
*ye̱ henilē kro̱ṅṅ mli le̱ ši, ake̱ mifōkoö
kaimo̱ dä, ye̱ mifaikpamo̱i amli nyōṅ
ke̱ fane, *Bof. 23,1; 24,16. Fil. 3,5.
4. ni, ké̱ mikai ohīeyäfónui le̱, mifeo̱
ake̱ manao, koni mayi obō ke̱ mīše̱;
5. edšake̱ mihīe ye̱ ohemo̱-ke̱-yeli ní
apasa be̱ mli le̱ no̱; noni tšutšu ní eyo̱
onä Loise ke̱ onye Eunike mli, ní miyo̱
hewale̱ ye̱ no̱ ake̱ eye̱ bo hū omli le̱.
Bof. 16,1.
6. Nohewo̱ le̱ mīkaio ake̱, Nyoṅmo̱
dromo̱kēnō ní yo̱ omli ye̱ minidši ní
mike̱-fie ono̱ le̱ nä le̱, tēmo̱le̱ ši ní etšo,
1 Tes. 5,19. 1 Tim. 4,14.
7. edšake̱ Nyoṅmo̱ häāwo̱ gbeyeišemo̱
mumo̱, ši moṅ hewale̱ ke̱ suomo̱ ke̱ dfēṅ-
mo̱ ní sa mumo̱ eṅō-häwo̱. Rom. 8,15.
8. Nohewo̱ le̱ *ohīe akagbo ye̱ wo̱-
Nuntšo̱ le̱ he odaseyeli le̱ he alo ye̱
mi ní midši egbokle̱fonyo le̱ he, ši moṅ
oke̱ sanekpakpa le̱ ahīe amanehūlū mli
ye̱ Nyoṅmo̱ hewale̱ nä; *Rom. 1,16.
9. mo hū ní ehere wo̱yiwala ní eke̱
tšé̱mo̱ kroṅkroṅ tšé̱wo̱, dšee wo̱nitšumo̱i
anä, ši moṅ ye̱ le̱dientše̱ eyiṅtō ke̱ edro-
mo̱ nä, noni eṅō-häwo̱ ye̱ Kristo Iesu
mli, däni abo̱ dše ne̱ṅ be le̱, Tit. 3,5.
10. ni agbe̱ne̱ atšō wo̱yiwalaherelo̱ Iesu
Kristo puemo̱ le̱ no̱ *adšiele̱ ši faṅṅ le̱;
le̱ efo †gbēle se̱ ni edšie wala ke̱ nä-
no̱šihīle̱ kpo etšōwo̱ ye̱ sanekpakpa le̱ṅ,
*Rom. 16,26. †1 Kor. 15,55.57. Heb. 2,14.
11. nō he ní awomi šie̱lo̱ ke̱ bo̱fo ke̱
dšeṅmädši le̱ atšōlo̱ le̱. 1 Tim. 2,7.
12. Nohewo̱ noṅṅ minaä amanehūlūi
ne̱, ši kēle̱ mihīe gboo; edšake̱ mile
moni mihe miye le̱, ní miye̱ hewale̱ ye̱
no̱ ake̱ eenyē nii ní eto ehämi le̱ ahe
ebu ke̱-yaši nakai gbī le̱ no̱.
13. Hīemo̱ tšámo̱-wiemo̱i ní onu ye̱
minä le̱ akadi le̱ mli ye̱ hemo̱-ke̱-yeli ke̱
suomo̱ ní yo̱ Kristo Iesu mli le̱ mli;
1 Tim. 6,3. Tit. 2,1.
14. nikpakpai ní atu awo ode̱ṅ le̱ bu
he ye̱ Mumo̱ kroṅkroṅ ní hīo̱ wo̱mli le̱
hewale̱ nä! 1 Tim. 6,20.
15. Ole ene̱ ake̱ mei ní yo̱ Asia le̱
fē ekpa ye̱ mise̱, ame̱te̱ṅ meikomei dši
Figelo ke̱ Hermogene. 4,16.
16. Nuntšo̱ le̱ ana Onesiforo we le̱
mo̱bo̱, edšake̱ kpitiokpitio ebahäami tšui,
ni ehīe gboo mikōsōṅkōso̱ le̱ he;
17. ši beni eba Roma le̱, ebo̱ mo̱deṅ
etaomi ni enami.
18. Nuntšo̱ le̱ ahä ená Nuntšo̱ le̱ deṅ
mo̱bo̱nale̱ ye̱ nakai gbī le̱ no̱. Ni bo̱ni
etšō esúmo̱mi ehä ye̱ Efeso le̱, ole pe̱-
pē̱pe̱.

Yitšo 2.

Agbe̱ne̱ bo le̱, mibi, ohe awa ye̱ dromo̱
ní yo̱ Kristo Iesu mli le̱ mli;
2. ni nii ní onu ye̱ minä ye̱ odasefoi
pī ahīe le̱, no noṅṅ otu owo gbomei
ano̱kwafoi adeṅ, mei ní yo̱ hewale̱ ni
ame̱ke̱-atšō meikrokomei hū le̱.
3. *Mīamo̱ ohīe ye̱ amanehūlū mlí,
take̱ Iesu Kristo tabilo̱ kpakpa ko.
*1,8; 4,5.
4. Moko enyiee tagbe̱ ní eke̱ ehe wo
šīa sädši amli, koni esa moni fäle̱ ke̱-
te ta le̱ṅ le̱ hīe.
5. Ni ke̱dši moko mīši mple hū
le̱, afīṅle̱ kūnimyeli-akekre, ake̱
dša ešile̱ mla nä. 4,8.
6. Okwafonyo ní tšuo̱ nii le̱, le̱ tšu-
tšu sa ake̱ eeye yibii le̱ eko. Dfēṅmo̱
noni mikē̱o̱ ne̱ he! 1 Kor. 9,7.

7. Edšakę Nuntšo lę aahā ona nii fē šiši.
8. Ohīe ahī Iesu Kristo *ni te ši kę-dšę gbohīī ateń †ni dšę David seši mli lę nọ, yę misanekpakpa lę nā,
* 1 Kor. 15,4.20. † 2 Sam. 7,12.
9. no he *amane noññ minaā, kę-yaši kpāi amli tete, tamọ efōñfelọ ko; ši kēlę †Nyoñmọ wiemọ lę awoolę kpā.
* Ef. 3,1.13. Fil. 2,17. † Fil. 1,12—14.
10. Enęhewọ lę mimīaā mihīe yę sādši fē mli *yę mei ní ahalaamę lę ahewọ, koni amę hū amęnine ašę walaheremọ ní yọ Kristo Iesu mli lę kę nānọ anum-nyam lę nọ.
* Kol. 1,24.
11. Anọkwa wiemọ nę: edšakę kę́ wọ-kęlę gbo lę, wọkęlę aaná wala hū;
2 Kor. 4,11.
12. kę wọmla wọhīe yę amanehūlū mli lę, wọkęlę aaye mańtšę hū; kę́ *wọkpa yę esę lę, lę hū eekpa yę wọsę;
* Mat. 10,33.
13. kę́ wọfee wọhe anọkwafoi lę, lę lę eehī ši anọkwafo, enyēñ ekpa yę lę-dientšę ehe sę.
Rom. 3,3.4. 4 Mose 23,19.
14. Kaimọamę nękę nii nę, ni omā nọ mí ohāamę yę Nuntšọ lę hīe, *koni amękawu nābu ta ní sęnāmọ ko bę he, ši ebutuọ mei ní nuọ lę moń lę.
* 1 Tim. 6,4. Tit. 3,9.
15. Bọ mọdeń ni okę ohe adamọ Nyo-ńmọ hīe, akę *moko ní sa, nitšulọ ni hīe gboo, ní dšaā anọkwale wiemọ lę mli pępępę.
* 1 Tim. 4,6. Tit. 2,7.8.
16. Ši yakayakasanegbā ní buleọ mo lę, tši ohe kę-dšę he; edšakę amęate hīe pī yę nōšafemọ mli,
1 Tim. 4,7.
17. ni amęwiemọ lę aatšēñe tamọ hela fōń ko kę-akpe: *amęteń meikomei dši Himeneo kę Fileto,
* 1 Tim. 1,20.
18. mei ni edū gbę kę-dšę anọkwale lę he, ni amękę́ọ akę šitē lę eho momo, ní amębutuọ meikomei ahemọ-kę-yeli lę.
19. Ši Nyoñmọ šišitō-tę ní wa lę mā ši šiññ, ní ehīe nękę nāsgomọnō nę: *Nuntšọ lę le lędientšę emei lę, kę: Hā ní mofēmo ní tšīọ Kris-to gbęi lę atā lę atši ehe kę-dšę nii ní edšaa gbę lę ahe.
* Ioh. 10,14.
20. Ši šia wulu ko mli lę, dšee ši-kanii kę dfiętęinii kękę yọ dšęi, ši
moń tšonii kę sūnii hū yę mli, ni eko-mei lę abuọamę, ši ekomei hū abuu.
21. Agbęnę kędši moko tšū ehe kę-dšę nękę nii nę amli lę, etšō nō ní abuọ, ni atšū ehe krọńń, ní ehī hā šiatšę lę dšogbāń, ní asālę ahā nitšumọ kpakpa-fē-nitšumọ kpakpa.
22. Ši oblahīań sędii lę hū, dšo nā foi: ši moń okę mei ni tšę́ọ Nuntšọ lę kę-dšęọ tšui ní mli tše mli lę atiu dšalę, hemọ-kę-yeli, suomọ kę hedšọlę.
1 Tim. 6,11.
23. Ši kwašiai ańwanedšēi ni ańō-kasee noko lę gū, edšakę ole akę amękę béi baā;
1 Tim. 4,7.
24. ši Nuntšọ lę tšūlọ lę, esaa akę ebéọ, ši moń emli adšọ ahā mei fē, moni le nitšōmọ, moni toọ etšui ši ehāa efōń,
Tit. 1,7.
25. moni kę mlidšọlę wieọ tšōọ mei ní kūọ enā, akę aleenō Nyoñmọ aahāamę tšuitšakemọ ní amęle anọkwale,
26. ni amęhīe aatšerẹamę kę-dšę abonsam tšōne lęń; edšakę ekę-dūamę ní amęfe esuomọnānii.

Yītšo 3.

Ši ná enę ole akę nāgbē-gbīī lę anọ lę dšramọ-bei baba.
1 Tim. 4,1.
2. Edšakę gbomei aatšōmọ hesuolọi, šikasuolọi, fālọi, hewolọi, musubọlọi, fọlọi anọ toigbọlọi, trumui, mei ní he tšee,
3. mei ní edọọ mo he, kpāāmọ-mlikū-lọi, ošekuyelọi, mei ni nyēē amękọnọ nọ amęye, mei ní hīe yọ la, mei ní sumọọ ekpakpa,
4. sęgbętšōlọi, yiwalọi, henọwōlọi, *mei ní sumọọ fęmọ-kę-ńōmọ fē Nyo-ńmọ,
* Fil. 3,19.
5. mei ní hīe Nyoñmọ-dšāmọ su, ši amękwa emli hewalę lę; tši ohe kę-dšę nękę gbomei ahe.
Mat. 7,15.21. Tit. 1,16.
6. Edšakę menęmei *ateń meikomei dši mei ní dšuọ ši boteọ šiai ni amę-ńōọ yei ni bę yitšeiań ní ešai edọdọamę ní akọnọi srọtoi kplašamę
* Mat. 23,14. Tit. 1,11.
7. ní kaseọ nii dā, ši kēlę amęnyēē amęšę anọkwale lę lē he lę, anom lę.
8. Ši takę bọni Iane kę Iambre kū *Mose nā lę, nakai noññ kē nękę mei

nẹ kũọ anọkwale lẹ nā; gbomei ní yitšo
efite, mei ni dšee meikomei yẹ hemọ-kẹ-
yeli lẹ gbẹfãn ni. * 2 Mose 7,11.22.
9. Ši amẹyan amẹhĩe tūtu ko; edšakẹ
amẹkwašiafemọ lẹ aadše kpo fann yẹ
mei fẽ hĩe, takẹ bọni nomei anõ lẹ hũ
dše kpo lẹ.
10. Ši bo lẹ, onyie misẹ yẹ mitšõmọ,
midšenba, miyintō, mihemọ-kẹ-yeli, mi-
tšuišitō, misuomọ, mitšuišinmẽ,
11. miyiwalẹi, mimanehũlũi *ni mina
yẹ Antiokia kẹ Ikonium kẹ Listra lẹ
amli, nõ yiwalẹi abọ ni mina ní Nuntšọ
lẹ †dšiemi kẹ-dšẹ fẽ mli lẹ.
* Bọf. 13,50; 14,5.19. † Lal. 34,20.
12. Ši mei fẽ hũ ní taoọ akẹ amẹ-
ahĩ ši yẹ Nyonmọ-dšámọ nā yẹ
Kristo Iesu mli lẹ, aawaamẹ yi.
Mat. 16,24. Bọf. 14,22.
13. Ši gbomei fõdši kẹ šišiulọi aawo
wu yẹ efõn mli; amẹlakaā mei ni amẹ
hũ alakaāamẹ. 1 Tim. 4,1.
14. Ši bo lẹ, hĩ ši *yẹ nii ní okase ni
oyọ hewalẹ yẹ nọ lẹ amli, edšakẹ ole
mo nā ni okase yẹ, * 2,2.
15. ni ogbekẽbiiaši odšẹ ole nmālẹi
kronkroni lẹ, ní aanyẽ ahā ole nii ·ní
atšő Kristo Iesu nọ hemọ-kẹ-yeli nọ kẹ-
ya yiwalaheremọ mli lẹ. Ioh. 5,39.
16. *Ňmālẹ-fẽ-nmālẹ ní dšẹ Nyo-
nmọ Mumọ lẹn lẹ ehĩ hā nitšõmọ
kẹ hĩekāmọ kẹ mo-sāmọ kẹ tšọse-
mọ ni yọ dšalẹ mli lẹ, * 2 Pet. 1,19—21.
17. koni *Nyonmọ gbomo lẹ aye
emũ, ni asālẹ pẹpẽpẹ ahā nitšumọ
kpakpa-fẽ-nitšumọ kpakpa.
* 1 Tim. 6,11.

Yitšo 4.

Mĩmā nọ mí mĩhão yẹ Nyonmọ kẹ
Nuntšọ Iesu Kristo *ní baba ebakodšo
hĩekālọi kẹ gbohĩi yẹ epuemọ kẹ eman-
tšẹyeli lẹ mli lẹ hĩe akẹ: * 1 Pet. 4,5.
2. Šiẹmọ wiemọ lẹ, kā he, dekā yẹ
dšio, dekā bẹ dšio, kā hĩe, wo nā, bọ kọ-
kọ yẹ tšuišitō kẹ nitšõmọ fẽ mli, Bọf. 20,20.31.
3. Edšakẹ be ko baba ní amẹkplẽn
tšámọ-tšõmọ lẹ donn, ši mon amẹabua
tšõlọi anā amẹwo amẹhe yẹ amẹdientšẹ
amẹkọnọi lẹ anā, edšakẹ amẹtoiian mĩ-
flẽamẹ; 1,13. 1 Tim. 4,1.
4. ni amẹakpla anọkwale lẹ yẹ amẹ-
toii asẹ, ni amẹkpale amẹyabo adesāi
mon atoi. 1 Tim. 4,7. 2 Tes. 2,11.
5. Ši bo lẹ, ohĩe akā ši yẹ nii fẽ
mli, *mĩamọ ohĩe yẹ amanehũlũi amli,
tšu sanekpakpadšadšelọ nitšumọ lẹ, gbe
osúomọ lẹ nā kwrā! * 2,3.
6. Edšakẹ mi lẹ, *āfọse milá āfie ši
momo akẹ afọle, ni mimliyimọ be lẹ ešẹ.
* Fil. 2,17.
7. Ta kpakpa lẹ, *miwu; †foidámọ
lẹ, midá migbe nā; hemọ-kẹ-yeli
lẹ, mihĩe mli tfẹ́;
* 1 Kor. 9,25. 1 Tim. 6,12. † Fil. 3,14.
8. noni efẹ ni kā ši hāmi dši
dšalẹ *akekre lẹ, ni Nuntšọ ní dši
dšalẹ kodšolọ lẹ bahāmi yẹ nakai
gbĩ lẹ nọ lẹ, ni dšee mikome eba-
hā, ši mon mei blũblu ní sumoọ
epuemọ lẹ hũ.
* 2,5. 1 Pet. 5,4. Iak. 1,12. Kpods. 2,10.
9. Bọ mọden ní oba minõ oyá. K. 21; 1,4.
10. Edšakẹ ni *Dema esumọ amrõmrõ
dše nẹn hewọ lẹ, ešĩmi ete Tesalonika;
Kreske ete Galata, Tito ete Dalmatia;
* Kol. 4,14.
11. Luka pẹ kẹmi yọ. Ňõ *Marko ni
okẹlẹ aba, edšakẹ ehĩ hāmi yẹ súomọ
lẹ hewọ. * Bọf. 15,37. Kol. 4,10.
12. Tihiko lẹ, mitšũlẹ Efeso.
Bọf. 20,4. Ef. 6,21. Kol. 4,7.
13. Kotoku lẹ ni mišĩ yẹ Troia yẹ
Karpo nõ lẹ, okẹ-ba, kẹ wodši lẹ hũ,
ši titri lẹ koloi-ahe wodši ní anmāa nii
yẹ nọ lẹ.
14. *Aleksandro, sõlọ lẹ, femi efõn
naakpa: †Nuntšọ lẹ atolẹ nādšian yẹ
enitšumọi lẹ anā.
* 1 Tim 1,20. † 2 Sam. 3,39. Lal. 28,4.
15. Bo hũ kwẹ ohe ní ahĩ yẹ ehewọ,
edšakẹ ekũ wọwiemọi lẹ anā naakpa.
16. Miklenklen nādšiemọ lẹ mli lẹ mo-
komoko eyawaami, ši mon amẹfẽ *amẹ-
šĩmi; akabu enẹ afõ amẹnọ. * 1,15.
17. Ši Nuntšọ lẹ *fĩ misẹ ni ewomi
hewalẹ, koni atšő minọ amā šiẹmọ lẹ
nọ mí, ní dšenmādši lẹ fẽ anu; ni
adšiemi yẹ dšata lẹ dān. * Bọf. 23,11; 27,23.
18. Ni dšiemọ kẽ Nuntšọ lẹ aadšiemi
kẹ-adšẹ nifõdšianii fẽ mlí, ni eehere
miyiwala kẹ-ate enwei-mantšẹyeli lẹ mli:

lę aṅö anumnyam ahā kę-yaši nānǫi
anānǫ lę! Amen.
19. Mībi Priska kę *Akwila kę †One-
siforo we lę. * Bǫf 18,2. Rom. 16,3. † 2 Tim 1,16.
20. *Erasto yę Korinto; ši †Trofimo
lę, mišīlę yę Mileto ni ehe mīye.
* Bǫf. 19,22 † Bǫf 20,4; 21,29

21. Bǫ mǫdeṅ ní oba dāni fēibe lę ašę.
Eubulo kę Pude kę Lino kę Klaudia
kę nyemimei lę fē mībio.
22. Nuntšǫ Iesu Kristo kę omumǫ lę
ahī ši! Dromǫ kęnye ahī ši! Amen.

(Wolo ni dši enyǫ ni aṅmā amādše Timoteo ni dši Efeso asafo lę kleṅkleṅ nǫkwęlǫ ní ato lę, akę-dšę Roma, beni akę Paulo damǫ Kaisare Nero hīe noni dši ši enyǫ lę.)

TITO WOLO

NÍ PAULO ṄMĀ̃ MĀDŠELĘ.

Yītšo 1.

Paulo, ni dši Nyoṅmǫ tšūlǫ. kę Iesu
Kristo bǫfo hū yę Nyoṅmǫ halamǫbii
ahemǫ-kę-yeli kę Nyoṅmǫ-dšāmǫ nā anǫ-
kwale lę he nilē lę nā,
2. yę nānǫ wala lę he nǫhīekāmǫ lę
nā, nō wala ni Nyoṅmǫ ní malee lę wo
ši ehā dāni abǫ dšeṅ bei lę,
3. ši *yę be ni sa mli lę edšie ewie-
mǫ lę ši etšō yę šięmǫsane ní †atu
awo mideṅ yę Nyoṅmǫ ni dši wǫyiwala-
herelǫ lę kitā nā lę mli lę:
* Ef 1,9 10. † 1 Tim 1,1 11.
4. ṅmā yahā Tito, ni dši *ebi krǫṅṅ
yę hemǫ-kę-yeli kōme lę noṅṅ gbęfāṅ lę:
Dromǫ, mǫbǫnalę, hedšǫlę ni dšę tšę
Nyoṅmǫ lę kę Nuntšǫ Iesu Kristo, wǫ-
yiwalaherelǫ lę, deṅ ahāo! * 1 Tim. 1,2.
5. Enęhewǫ mišīo yę Kreta, koni oto
nii ni efę lę gbędšianǫ pępēpę, ni owowō
onukpai yę maṅ-fē-maṅ mli, takę bǫni
mikeo memo lę:
6. kę moko yę ni kpa ko bę ehe, ni
edši amoni yǫ ṅā kome, ni yǫ bii ní
heo yeo ní awiee amehe akę nyenyeṅtfibǫ-
loi lo toigbelǫi dšiamę lę. 1 Tim. 3,2—4.
7. Edšakę esa akę nǫkwęlǫ lę kpa
ko akahi ehe, akę-ni *Nyoṅmǫ we nǫ
tsuinukpa dšilę hewǫ lę; dšee moni
teǫ ledientšę etšui nā nii, dšee mlifūtšę,
dšee dānulǫ, dšee ninekpokpōkpotšę, dšee
kpękpēlǫ, * 1 Kor. 4,1. 2 Tim. 2,24.
8. ši moṅ gbǫfelǫ, moni sumǫǫ ekpa-
kpa, moni dfēṅmǫ kā ši, dšalǫ, moni
he tše, moni hīe kā ši,
9. moni hīeǫ tšōmǫ lę nā anǫkwa
wiemǫ lę mli, koni enyē ewie etšō mei
yę nitšōmǫ ní tšāa mo lę mli, ni mei
ní kūǫ wiemǫ nā lę hū, ekā amęhīe.
10. Edšakę mei pī yę ní dši yaka-
yakawielǫi kę šišiulǫi ní baa amęhe ši
amęhāā moko, titri lę mei ní dšę ke-
tiafolǫi lę ateṅ lę;
11. mei ní sa akę awo amęnā manyo-
flę; amę, amębutuǫ šīai mūdši fē, ni
hīegbedšianii asęnāmǫ hewǫ lę amętšōǫ
nii ní edšaa. 2 Tim. 3,6.
12. Amęteṅ moko ní dši amędientšę
amęgbalǫ lę kę akę: Kretabii maleǫ dā;
koloi fōdši ni, mūsūtšęmei hedšōlǫi ni.
13. Nękę odase nę anǫkwale ni. No-
hewǫ lę *kā amęhīe vevēve, koni amęhe
awa yę hemǫ-kę-yeli lę mli, * 2 Tim 4,2.
14. ní amękabo Iudafoi *adesāi lę kę
gbomei ní kpaleǫ kę-dšęǫ anǫkwale lę
mli lę akitāi lę atoi. * 1 Tim 4,7.
15. Mei *ní he tše lę, nii fē he tše
hāamę; ši mei ní he tšee kę mei ní hee
yee lę, nokonoko bę ní he tše hāamę,

ši moṅ amẹyitšoṅ kẹ amẹhenilẽ fẽ mli
ewo mũdši. * Mat. 15,11. Rom. 14,20.
16. Amẹkẽ akẹ amẹle Nyoṅmọ, ši amẹ-
kẹ amẹnitšumọi kwaãlẹ, ni amẹdši gbomei
ní ahĩọ, kẹ toigbolọi, mei ní ehĩĩ hãã
nitšumọ kpakpa ko kwrã. 2 Tim. 3,5.

Yitšo 2.

Ši bo lẹ, wiemọ wiemọi ní sa tšámọ-
tšõmọ lẹ. 1 Tim. 6,3. 2 Tim. 1,13.
2. Hĩĩmedši lẹ, akẹ amẹhĩe ákã ši,
amẹfe mei ní hĩe tšĩ, amẹdſẽṅmọ akã
ši, amẹhe awa yẹ hemọ-kẹ-yeli kẹ suo-
mọ kẹ tšuišiṅmẽ gbẹfãṅ. 1 Tim. 5,1.
3. Yeimedši hũ nakai noṅṅ, akẹ amẹba
amẹdšeṅ bọni sa meikroṅkroṅi lẹ; amẹka-
wiewie mei ahe, amẹkatšõmọ dãtọlọi,
amẹfe mei ní tšõọ nii kpakpai, 1 Tim. 3,11.
4. koni amẹtšõ oblayei lẹ ni amẹsumọ
amẹwùmei, amẹsumọ amẹbii,
5. amẹhĩe akã ši, amẹhe atše, amẹbã
amẹwe yi dšogbãṅ, amẹmli ahĩ, *amẹba
amẹhe ši amẹhã amẹwùmei, koni aka-
wie Nyoṅmọ wiemọ lẹ he musubõ-wiemọ.
* Ef. 5,22.
6. Oblahĩĩ hũ nakai noṅṅ, wiemọ
otšõamẹ koni amẹdſẽṅmọ akã ši;
7. ni nii fẽ gbẹfãṅ lẹ, ṅõ bodientšẹ
ohe otoamẹ nitšumọi kpakpai ahe okadi;
nitšõmọ mli lẹ otšõ tšõmọ kroṅṅ, nii
ní hãa mo hĩe tšĩọ, 1 Tim. 4,12. 1 Pet. 5,3.
8. wiemọ kpakpa ní anáṅ he sane
ko atã, beni afe ní moni kẹwọ yee lẹ
hĩe agbo, edšakẹ ebẹ wọhe nõša ko
kẽmọ. 1 Pet. 2,15.
9. Tšũdši lẹ, akẹ amẹba amẹhe ši
amẹhã amẹnuntšọmei lẹ, amẹsa amẹhĩe yẹ
nibii fẽ mli, amẹkadšie sane nã,
Ef. 6,5. 1 Tim. 6,1. 1 Pet. 2,18.
10. amẹkašra nii, ši moṅ amẹkẹ anọ-
kwayeli kpakpa fẽ atšõamẹ, koni amẹkẹ-
wula Nyoṅmọ ní dši *wọyiwalaherelọ
lẹ tšõmọ lẹ yẹ nibii fẽ mli. * 1,3.
11. Edšakẹ Nyoṅmọ dromọ ni akẹ-
hereọ gbomei fẽ yiwala lẹ epue,
12. ni etšọseọwọ koni wọkwa nõ-
šafemọ kẹ dše neṅ akọnọi lẹ, ni
wọkẹ *dſẽṅmọ kpakpa kẹ dšalẹ kẹ
Nyoṅmọ gbeyeišemọ ahĩ ši yẹ dše
nẹṅ, * Ef. 1,4.
13. ni *wọkwẹ Nyoṅmọ kpeteṅ-
kple lẹ kẹ wọyiwalaherelọ Iesu
Kristo dšõmọ-nọhĩekãmọ lẹ kẹ
enumnyam lẹ puemọ lẹ gbẹ;
* 1 Kor. 1,7. Fil. 3,20.
14. moni ṅõ *lẹdientšẹ ehe ehã
yẹ wọnãdšiaṅ, koni ekpõwọ kẹ-
dšẹ nọtõmọ fẽ mli, ni etšũ wọhe
efe lẹdientšẹ emaṅ krọṅṅ ní hĩe
dọõ yẹ †nitšumọi kpakpai ahe lẹ.
* Gal. 1,4. 1 Tim. 2,6. † Ef. 2,10.
15. Nii nẹ owie, ni owoamẹ ṅã yẹ he,
ni okã amẹhĩe yẹ he kẹ hewalẹ fẽ.
*Kahã moko mĩgbe ohe guọ. * 1 Tim. 4,12.

Yitšo 3.

Kaimọamẹ ni amẹba amẹhe ši amẹhã
onukpai kẹ *nọyelọi lẹ, amẹboamẹ toi,
amẹsã amẹhe amẹhã nitšumọ kpakpa-fẽ-
nitšumọ kpakpa, * 1 Pet. 2,13.
2. amẹkawie moko he efõṅ, amẹkabé;
ši moṅ amẹfe kpõ, ni amẹkẹ amẹhe atšõ
mofẽmo akẹ amẹhe dšọ. Fil. 4,5.
3. Edšakẹ sá lẹ *wọ hũ wọfe wọhe
kwašiai, toigbolọi, gbẹdũlọi, mei ní súmọọ
akọnọi kẹ ſemọ-kẹ-ṅõmọ srotoi pĩ, ni wọ-
baã wọdšeṅ yẹ nifõdšianii kẹ hetšẽmọ
mli, wọhe yẹ tãṅ, ni wọnyẹnyẹọ wọhe.
* 1 Kor. 6,11. Ef. 2,2; 5,8.
4. Ši beni Nyoṅmọ ní dši wọyiwala-
herelọ lẹ mlihĩlẹ kẹ egbomeiahedõ lẹ
pue lẹ, 2,11.
5. no lẹ, *dšec dšalẹ nitšumọi ní wọ-
dientšẹ wọtšu nã, ši moṅ lẹdientšẹ
emọbọnalẹ nã, etšõ †ehẽfọmọ he-
dšũ kẹ Mumọ kroṅkroṅ ehẽfemọ
lẹ nọ ehere wọyiwala,
* Ef. 2,8.9. † Ioh. 3,5. Ef. 5,26.
6. mo hũ ní etšõ Iesu Kristo,
wọyiwalaherelọ lẹ nọ, *efọse efie
wọnọ babaõ lẹ, * Ioel 3,1.
7. koni, bọni abuwọ bem yẹ lẹ
noṅṅ edromọ nã lẹ, ahã wọtšõmọ
nãnọ wala lẹ yelọi yẹ hĩenọkãmọ
lẹ nã.
8. Anọkwa wiemọ nẹ; ni nẹkẹ nii
nẹ anọ mĩ mitaoọ akẹ omã, koni mei
ní ehe Nyoṅmọ nọ eye lẹ adſẽṅ nọ, ni
*amẹbọ nitšumọi kpakpai ahe mọdeṅ.
Enẹmei dši nii ni yọ fẹo ní hĩ hã gbo-
mei. * K. 14

9. Ši kwašiai-aṅwanedšẹi kẹ weku-
šišitšòmọi kẹ bẹi kẹ mla he nõmọi lẹ,
tši ohe kẹ-dšẹ he, edšakẹ ehe bẹ sẹ-
námọ ni edšee fẹi hũ. 1 Tim. 4,7.
10. Gbomo ko ni kẹ *mligblamọ baã
lẹ, kẹ́ obọlẹ kọkọ †ši kome kẹ šii enyọ
lẹ, kwalẹ; *2 Ioh. 10. † Mat. 18,15 16.
11. edšakẹ ole akẹ moko ni yọ nakai
lẹ, edše eṅẹlẹnọ ni efeọ eša, ni ekẹ-abu
lẹdientšẹ ehe fọ. 1 Tim. 6,4.5.
12. Kẹ́ mitšũ Artema alo *Tihiko kẹ-
ba oṅõ lẹ, bọ mọdeṅ ni oba miñõ yẹ
Nikopoli: edšakẹ dšẹi mito miyiṅ akẹ
mibaye fẽibe lẹ yẹ. *2 Tim. 4,12.
13. Bọ mọdeṅ owo Zena, mlatšõlọ lẹ,
kẹ *Apolo gbẹ dšogbãṅ ni nokonoko
akafẹamẹ. * Bọf. 18,24. 1 Kor. 3,5.6.
14. Ši hã ni wọdientšẹ wọmei lẹ hũ
akase *nitšumọi kpakpai ahe mọdeṅbọ̃,
kẹdši efĩ lo ehĩa moko lẹ, †koni amẹ-
kafe mei ni woo yibii. *2,14. Ef. 4,28. † Mat. 7,19.
15. Mei ni kẹmi yọ lẹ fẽ mĩbio. Wọ-
mĩbi mei ni sumoọwọ yẹ hemọ-kẹ-yeli
mli lẹ. Dromọ lẹ kẹ nyefẽ ahĩ ši! Amen.

(Aṅmã kẹ-dšẹ Nikopoli ni yọ Makedonia lẹ ayahã Tito ni dši Kreta asafo lẹ
kleṅkleṅ nọkwẹlọ ni ato lẹ.)

FILEMON WOLO

NÍ PAULO ŇMÃ MÃDŠELẸ.

Yitšo 1.

Paulo, ní dši Kristo Iesu *gboklẹ-
fonyo lẹ, kẹ wọnyemi Timoteo ṅmã yahã
Filemon, wọsuolọ kẹ wọnanyo-nitšulọ lẹ,
* Ef. 3,1.
2. kẹ wọnyemiyõ Apia, kẹ *Arkipo
ni dši wọnanyo-tabilọ lẹ, kẹ asafo ni
yọ owe lẹ fẽ: * Kol. 4,17.
3. Dromọ kẹ hedšọlẹ ni dšẹ wọtšẹ
Nyoṅmọ lẹ kẹ Nuntšọ Iesu Kristo lẹ
deṅ ahãnye! Rom. 1,7.
4. Midaã mi-Nyoṅmọ lẹ ši dã ni mi-
tšĩọ otã yẹ misọlemọi amli,
5. akẹ-ni minuọ osuomọ kẹ hemọ-kẹ-
yeli ni ohĩe yẹ Nuntšọ Iesu kẹ mei-
kroṅkroṅi lẹ fẽ agbẹfãṅ lẹ he lẹ;
6. beni afe ni ohemọ-kẹ-yeli nanyobọ̃
lẹ atšu nii yẹ ekpakpa-fẽ-ekpakpa ni
yọ nyemli lẹ he nilẽ gbẹfãṅ ahã Kristo
Iesu. Fil. 1,9.
7. Edšakẹ *minã mĩšẹ pĩ kẹ tšuiwõ
yẹ osuomọ lẹ hewọ, anyemi, akẹ-ni ohã
meikroṅkroṅi lẹ atšui enyõ amẹmli lẹ.
* 2 Kor. 7,4.
8. Nohewọ lẹ, tšẹ mĩyẹ ekã pĩ yẹ
Kristo mli ni mikẹ-awoõ kitã yẹ noni
sa hewọ,
9. kẽlẹ suomọ hewọ lẹ fai moṅ mi-
kpaño; kwẹmọ mi nũmo Paulo bọni miyọ
nẹ, ni asaṅ midši Iesu Kristo gboklẹ-
fonyo hũ nẹ;
10. mĩkpao fai yẹ *mibi ni †mifọ́ yẹ
mikpãi lẹ amli ni dši Onesimo lẹ hewọ,
* Kol. 4,9. † 1 Kor. 4,15. Gal. 4,19.
11. moni sá lẹ ehe bẹ sẹnámọ ko hão,
ši agbẹnẹ lẹ ehe yẹ sẹnámọ hã mikẹo
fẽ dšogbãṅ, ni mihã ekpale kẹ-baã oṅõ nẹ.
12. Ni bo lẹ heremọlẹ, tamọ bọni oohere
midientšẹ,
13. moni kũlẹ mĩsumọ akẹ ekẹmi ahĩ
ši, *koni esúmọmi yẹ onãdšiaṅ yẹ sane-
kpakpa lẹ kpãi lẹ amli; * Fil. 2,30.
14. ši misumọọ akẹ madše osusumọ sẹ
mafe noko, beni afe ni edšũrõ ni obafe
lẹ akabafe akẹ fĩmọ nã ni, ši moṅ *tšui-
dšũrõ nã. * 2 Kor. 9,7.
15. Edšakẹ enẹ hewọ ni ekolẹ agbla
nyemli ñõ, koni agbẹnẹ onãlẹ dã,
16. dšeo akẹ tšũlọ doṅṅ, ši moṅ moni
fẽ tšũlọ tete, moni dši suomọnyemi, ni
dši minõ titri, ši bo moṅ onõõ ñhũ yẹ
helo kẹ Nuntšọ lẹ gbẹfãṅ fẽ. 1 Tim. 6,2.
17. Hewọ lẹ agbẹnẹ, kẹ́ obuọmi akẹ
onanyo lẹ, heremọlẹ tamọ midientšẹ.

18. Ši ke̱dši eyeo sane fõn ko alo ehĩeo nyõmo̱ ko le̱, no le̱ bũ nakai akontã le̱ ohãmi.

19. Mi, Paulo, miṅmã ke̱ midientše̱ minine ake̱, mawo; koni mikakẽo ake̱ ohĩemi bodientše̱ oyi nyõmo̱ tete.

20. Hẽ, anyemi, hã maná ohe se̱ ye̱ Nuntšo̱ le̱ mli; *hã mitšui anyõ mimli ye̱ Kristo mli. * K. 7.

21. Ake̱-ní mihĩe kã ono̱ ake̱ oobomi toi hewo̱ miṅmão ne̱, edšake̱ mile ake̱ oofe fè bo̱ni mikẽo̱ ne̱ tete.

22. Ši asaṅ sãmo̱ heko otomi; edšake̱ mihĩe kã no̱ ake̱ aatšõ nyeso̱lemo̱i le̱ ano̱ ake̱mi *aakenye. * Fil. 1,25; 2,24.

23. *Epafra, moni dši minanyo gboklefonyo ye̱ Kristo Iesu mli le̱, mĩbio, * Kol. 1,7; 4,12.

24. ke̱ Marko hũ ke̱ Aristarko ke̱ Dema ke̱ Luka, mei ní dši minanemei nitšulo̱i le̱. Kol. 4,10.14.

25. Wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo dromo̱ le̱ ke̱ nyemumo̱ le̱ ahĩ ši! Amen.

(Aṅmã ke̱-dše̱ Roma ayahã Filemon ke̱-tšõ ewenũ Onesimo no̱.)

HEBRIBII AWOLO

NÍ AṄMÃ AMÃDŠEAME̱ LE̱.

Yitšo 1.

Sá le̱ bei sro̱toi amli ke̱ gbe̱i sro̱toi ano̱ Nyoṅmo̱ tšõ eke̱ tše̱mei le̱ wie ye̱ gbalo̱i le̱ anã,

2. ši ne̱ke̱ gbĩĩ ne̱ anãgbẽ mli le̱, ebi le̱ nã eke̱wo̱ wie ye̱, moni eṅõle̱ eto nibii fẽ *yelo̱ le̱, mo †no̱ hũ ní etšõ efe dšeṅ bei le̱; * Lal. 2,8. † Ioh. 1,3. Kol. 1,16.

3. mo noṅṅ ní dši enumnyam le̱ kpe̱mo̱ ke̱ esu le̱ *heno̱ le̱ ni eke̱ le̱dientše̱ ehewale̱ wiemo̱ le̱ hĩeo̱ nibii fẽ le̱, beni eṅõ le̱dientše̱ ehe efe wo̱he ešai le̱ †ahetšũmo̱ le̱, ete **eyatá ši ye̱ anumnyamtše̱ agbo le̱ ninedšũrõ no̱ ye̱ ṅwei, * 2 Kor. 4,4. Kol. 1,15. † Heb. 9,14.26. ** Mar. 16,19.

4. ni babaõ ni ená gbe̱i ni fè ṅweibo̱foi anõ le̱, babaõ hũ ní efèame̱ ãhũ dši no. Fil. 2,9.

5. Edšake̱ bo̱foi le̱ ateṅ namo ni ekẽle̱ pẽṅ ake̱: *"Mibi dšio; ṅme̱ne̱ mifo̱o"? ni asaṅ: †"Matšõ etše̱, ni le̱ hũ eetšõ mibi"? * Lal. 2,7. † 2 Sam. 7,14.

6. Ni beni eke̱ *kromo̱bi le̱ aaba dše̱ ne̱ mli ekoṅ le̱, ekẽ: †"Hã Nyoṅmo̱ bo̱foi fẽ adšále̱." * Rom. 8,29. † Lal. 97,7.

7. Ni ṅweibo̱foi le̱, ekẽ ye̱ ame̱hewo̱ ake̱: *"Moni feo̱ ebo̱foi le̱ mumo̱i, ni esúolo̱i le̱ hũ efeo̱ame̱ lalile̱ii le̱;" * Lal. 104,4.

8. ši bi le̱, ekẽ ye̱ ehewo̱ ake̱: *"Õ Nyoṅmo̱, omaṅtše̱sẽi le̱ mã ši ke̱-mĩya nãno̱i anãno̱; ni omaṅtše̱yelitšo le̱, dšale̱ maṅtše̱yelitšo ni; * Lal. 45,7.8.

9. osumoo̱ dšale̱ ni onye̱o̱ efõṅ-femo̱; hewo̱ le̱ Nyoṅmo̱ ni dši o-Nyoṅmo̱ le̱ ke̱ mliflimo̱ mũ le̱ efo̱o fè onanemei le̱."

10. Ni: *"Nuntšo̱, šišidšẽ le̱ mli le̱, bo oto šikpoṅ le̱ šiši, ni ṅwei le̱ onine nã nitšumo̱i ni; * Lal. 102,26—28.

11. ame̱ le̱, ame̱hĩe bakpãtã, ši bo le̱, ohĩo̱ ši dã, ni ame̱fẽ ame̱basũ tamo̱ atade;

12. ni ookotaame̱ tamo̱ mama, ni ame̱atšake; ši bo le̱, oye̱ bo̱ni oyo̱ le̱ noṅṅ, ni ofii le̱ etãã."

13. Ši ṅweibo̱foi le̱ ateṅ namo po ni ekẽ ye̱ ehewo̱ pẽṅ ake̱: *"Tá mininedšũrõ no̱ ke̱-yaši beyino̱ ni maṅõ ohenye̱lo̱i le̱ mafe onãdšiaši-mãṅõ?" * Lal. 110,1.

14. Ani ame̱fẽ le̱, dšee mumo̱i ni *súmoo̱ dšiame̱, ni mei ni batšõmo̱ yiwalaheremo̱ le̱ yelo̱i le̱ †asúomo̱ hewo̱ atšũo̱ame̱? * Dan. 7,10. † Lal. 34,8; 91,11.

Yitšo 2.

Nohewo le esa ake womō nii ni wonu le mli ni awa, koni wokakplaň ke-dše he beko.

2. Edšake ké wiemo ní awie ye *ňweibofoi anā le mā ši šiňň, ni awo notōmofē-notōmo ke toigbēle-fē-toigbēle he nyōmo boni dša le: • Bof 7,53. Gal. 3,19.

3. *té wo le wobafe tēň wodšo nā foiň, kedši wobuu neke yiwalaheremo kpeteňkple ne le? Noni tšutšu le †Nuntšo le dši moni wie he, ni mei ní nu le hū mā no mí amehāwo, • 10,29. † 12,25.

4. ni Nyoňmo dientše hū ke okadii ke nākpenii ke hewalenii srotoi ke Mumo kroňkroň hāmo le mīye *odase mīši no, ye ledientše esuomo nā le. • Mar 16,20. 1 Kor. 12,4.11.

5. Edšake dšee ňweibofoi ašiši eke dšeň ni baba ní wowieo he le to.

6. Ši moko ye odase faňň ye *heko ake: "Meni dši gbomo ádesā ni okaiole? alo gbomo bi hū, ni ohīe kāa ehe ne? • Lal. 8,5—7.

7. Fe fiō keke ni ohā eke ňweibofoi aye egbo; oke anumnyam ke wō efīle akekre [ni oňōle oto oninenā-nitšumoi le ano].

8. Oňō nibii fō-kwa oto enādšiaši." Edšake, ké eke nibii fē eto enādši aši le, efeele nokonoko ni aňō-toko ešiši; ši [illegible] le, wonáko wona ake ake nibii fē eto esiši.

9. Ši moni ahā fe fiō keke ni eke ňweibofoi aye egbo le, wona ake Iesu ni, moni gbēle mli amanehūlū le hewo ni *ake anumnyam ke wō fīle akekre le, boni afe ni Nyoňmo dromo nā le esa ena gbele ehā mofēmo. • Fil. 2,8.9

10. Edšake esale, mo hewo ní nii fiā yo ke *mo no ni atšǒ ni nii fiā yo le, moni nǒo kii babaō ke-baā anumnyam nii le, ake ehā ameyiwalaheremo tatšemakpele atšǒ amanehūlūi amli ahī ke-[illegible]. • Rom. 11,36

11. Edšake moni tšūo mei ahe le ke [illegible] atšǒ amehe le fē dše mokome [illegible] no hewo dše ni ehie gboo ake [illegible] *nyemimei le. • Mat [illegible] Mat 25,40. Ioh 20,17.

12. ni ekē: *"Matšī ogbei le atā matšō minyemimei le; asafo teň hū mala madšie oyi ye." • Lal. 22,23

13. Ni asaň: *"Maňō mihīe mafō eno." Ni asaň: †"Nami, ke bii ni Nyoňmo eňō-hāmi le." • Ies. 8,17. † Ies 8,18.

14. Nohewo le ake-ni bii le hīe helo ke lá hewo le, le hū eňō no noňň eko *tamoame, koni etšǒ gbēle no ekpātā moni yo gbēle no †hewale ni dši abonsam le hīe, • K. 17. † 2 Tim. 1,10. Ioh. 12,31.

15. ní ekpō mei ní gbēle gbeyeišemo hewo le ametšǒmo nyǒdši ye amewalabe fē mli le.

16. Edšake leleň, dšee ňweibofoi eyeo ebuaā, ši moň Abraham sešibii eyeo ebuaā;

17. nohewo le nibii fē gbefāň le esa ake *etamo enyemimei le, koni etšǒ mobonalo ke anokwa osofonukpa ye Nyoňmo hīe, koni ekpa maň le yi musu. • Fil. 2,7.

18. Edšake ake-ní ledientše le ena amanehūlū ni akale hewo le, enyēo eyeo ebuaā mei ni akaāame le. 4,15.

Yitšo 3.

Enehewo le, anyemimei kroňkroňi ní enā ňwei tšēmo le eko, nyetēdšea nyehīe nyekwea wohemo-ke-yeli dšadšemo le he bofo ke *osofonukpa ní dši Kristo Iesu le; • 4,14.

2. moni yeo moni wole le anokwa, tamo boni *Mose hū ye ewe le fē no anokwa le. • 4 Mose 12,7.

3. Edšake tamo boni moni mā šla ko le wō fā fē šla le nō le, nakai noňň le hū ehīe yo nyam fē Mose.

4. Edšake šla-fē-šla le, moko kē mā, ši moni sā nii fiā to dši Nyoňmo.

5. Ni Mose le, eye anokwa ye ešla mū le fē ake súolo, koni eye nii ní abawie le ahe odase;

6. ši Kristo le ake bi ye ledientše ewe; le *ewe dši wo, ké wohīe nohīekāmo ekā ke fā le mli kpēňň ke-yaši nāgbē le. • Ef. 2,19.

7. Hewo le, take boni Mumo kroňkroň le kē le, *"ňmene, kedši nyenu egbē le, • Lal. 95,7—11.

8. nyekawadšea nyetšuii, takẹ bọni
afe yẹ mlilawō lẹ mli, yẹ nātšōgbī lẹ
nọ, yẹ ǹā lẹ nọ lẹ, 2 Mose 17,7. 4 Mose 20,2—5.

9. heni nyetšẹmei lẹ tšô minā, ní
amẹkami, ni amẹna minitšumọi lẹ afii
nyoṅmai-edſẹ sọṅṅ yẹ lẹ.

10. Hewọ lẹ mimli wo nakai yinọbii
lẹ ala ni mikē̤: Dānẹ amẹdūọ gbẹ yẹ
amẹtšui mli. Ši amẹlee migbẹi lẹ;

11. no hā mikā kitā yẹ mimlifū lẹṅ
akẹ: Kẹ́ amẹbote mihedšō̤mọ lẹ mli, fī!"
4 Mose 14,21—23.

12. Nyekwẹa ní ahīa, anyemimei, koni
nyeteṅ moko akahī tšui fōṅ ní hee yee
ni ekpale kẹ-dšẹ Nyoṅmọ, hīekālọ lẹ, he;

13. ši moṅ *nyewiea nyetšōtšōa nyehe
gbī-fē-gbī ní atšẹ́ọlẹ ṅmẹnẹ lẹ, koni
akẹ eša šišiumọ lẹ akawadše nyeteṅ
moko. * 1 Tes. 5,11.14.

14. Edšakẹ Kristo hefatalọi wọtšō̤mọ,
kẹdši wọhīe wọhe ní wọṅō-fōọ enọ kẹ-
dšẹ šišidšē lẹ mli *kpēṅṅ kẹ-yaši nā-
gbē lẹ. * 6,11.

15. Ní akē̤ akẹ: *"Ṅmẹnẹ, kẹdši nye-
nu egbē lẹ, nyekawadšea nyetšui, takẹ
bọni afe yẹ mlilawō lẹ mli" lẹ; * K. 7.

16. bēlẹ mei ní nu lẹ ateṅ namei wo
emli la lẹ? ani dšee mei ní kẹ Mose dše
Mizraim lẹ fē ni?

17. Ni namei emli fū afii nyoṅmai-edſẹ
sọṅṅ lẹ? Ani dšee mei ní fe eša, ní
*amẹtſia ši amẹgboi yẹ ṅā lẹ nọ lẹ?
* 1 Kor. 10,10.

18. Ni namei anọ *ekā kitā efō akẹ
amẹboteṅ ehedšō̤mọ lẹ mli lẹ? ani dšee
mei ní toi gbo lẹ? * K. 11.

19. Ni wọnaā akẹ hé ní amẹhee amẹ-
yee lẹ hewọ amẹnyē̃ mli amẹbote lẹ.

Yitšo 4.

Nohewọ lẹ nyehāa wọšea gbeyei, koni
aleenō, ní aši ehedšō̤mọ lẹ mli botemọ
he šiwō ahāwọ nẹ, akaba akẹ eṅmē
nyeteṅ moko.

2. Edšakẹ wọ hū adšadše sanekpakpa
lẹ atšōwọ, tamọ bọni adšadše atšōamẹ lẹ
noṅṅ; ši kēlẹ wiemọ ní amẹnu lẹ he
eyabaa sẹnámọ ko hāāamẹ, edšakẹ mei
ní nu lẹ kẹ hemọ-kẹ-yeli mōō mli.

3. Edšakẹ wọ mei ní wọhe wọye lẹ
wọmībote nakai hedšō̤mọ lẹ mli, takẹ
bọni ekē̤: "No hā mikā kitā yẹ mimlifū
lẹ mli *akẹ: Kẹ́ amẹbote mihedšō̤mọ lẹ
mli, fī!" tšẹ agbe nitšumọi lẹ anā kẹ-
dšẹ dšeṅ šišidšē. * Lal. 95,11. Heb. 3,11.

4. Edšakẹ bọni ewie yẹ heko yẹ gbī
ní dši gbī kpawo lẹ hewọ nẹ: *"Ni
Nyoṅmọ dšō̤ ehe yẹ gbī ní dši gbī kpa-
wo lẹ nọ kẹ-dšẹ enitšumọi lẹ fē mli;"
* 1 Mose 2,2.

5. ni biẹ nẹ esā ekē̤: "Kẹ́ amẹbote
mihedšō̤mọ lẹ mli, fī!"

6. Nohewọ lẹ, akẹ-ni ekā ši akẹ mei-
komei babote mli, ni mei ní adšadše
sanekpakpa lẹ atšōamẹ tšutšu lẹ botee
mli yẹ hé ní amẹhee amẹyee hewọ lẹ,

7. esā eto gbī ko ekoṅ, ni ekē̤ yẹ
David nā, yẹ be babaō nẹ sẹ akẹ,
*"ṅmẹnẹ", takẹ bọni †akē̤ sá lẹ, "ṅmẹnẹ,
kẹdši nyenu egbē lẹ, nyekawadšea nye-
tšuii." * Lal. 95,7.8. † Heb. 3,7.

8. Edšakẹ edši *Iošua ná hāamẹ he-
dšō̤mọ kūlẹ, fe sẹ lẹ ewieṅ yẹ gbī kroko
hewọ doṅṅ. * 5 Mose 31,7. Ios. 22,4.

9. Nohewọ lẹ hedšō̤mọgbīyeli ko kā
ši kē hā Nyoṅmọ maṅ lẹ.

10. Edšakẹ moni ebote ehedšō̤mọ lẹ
mli lẹ, lẹdientšẹ hū *edšō̤ ehe kẹ-dšẹ
enitšumọi lẹ amli, takẹ bọni Nyoṅmọ
dšō̤ ehe kẹ-dšẹ enō lẹ mli lẹ.
* Kpods. 14,13.

11. Nohewọ lẹ nyehāa wọbọa mọdeṅ,
koni wọbote nakai hedšō̤mọ lẹ mli, ni
moko akanyie nakai toigbēle okadi lẹ
sẹ ni egbē ši.

12. Edšakẹ Nyoṅmọ wiemọ hīe kā
ni eyẹ hewalẹ ni enā ba fè klante
kẹ enā nta fē, ní egbuọ kẹ-botẹọ
mli kẹ-yaši beyinọ ni egblaā su-
suma kẹ mumọ lẹ kẹ talọi kẹ wui-
aṅfọi lẹ amli, ni edši tšuiiaṅ su-
sumọi kẹ dſēṅmọi lẹ akodšolọ:
Ier. 23,29.

13. ni atēē bọ̄nō ko yẹ ehīe, ši nibii
fē yẹ faṅṅ ni agble no yẹ lẹ moni wọ-
kẹ-yọ sane lẹ hīṅmẹiiaṅ.

14. Agbẹnẹ, akẹ noni *wọyọ osọfonu-
kpa kpeteṅkple, ní efoṅ kẹ-tšō ṅweiiaṅ,
ni dši Iesu, Nyoṅmọ bi lẹ nẹ, nyehāa
wọmōa dšadšemọ lẹ mli ni awaā.
* 3,1; 6,20; 7,26; 8,1; 9,11.

15. Edšake̱ wo̱so̱fonukpa ní wo̱yo̱
le̱ edšee moni *nyẽẽ anu wo̱gbede-
mo̱i le̱ ahe ahăwo̱, ši edši moko
ni akale̱ ye̱ nibii fĕ gbe̱făn ta-
mo̱wo̱ ní kĕle̱ eša-ko-eša-ko be̱
ehe. • 2,17.
16. Hewo̱ le̱ nyehăa *wo̱ke̱ ekã
atšia abe̱ńke̱a †dromo̱ sĕi le̱, koni
wo̱nine aše̱ mo̱bo̱nale̱ no̱ ni wo̱ná
dromo̱ ni aaye abuawo̱ ye̱ be ni
sa mli. • 1 Ioh. 3,21. † Rom. 3,25.

Yĭtšo 5.

Edšake̱ oso̱fonukpa-fĕ-oso̱fonukpa ní
afă ye̱ gbomei ateń le̱, gbomei awole̱
oso̱fo ahă, ye̱ Nyońmo̱ gbe̱făńnii ahewo̱,
koni eke̱ nikēnii ke̱ afo̱lei abahă ye̱ ešai
ahewo̱,
2. ake̱ moko ní *nyĕo̱ enuo̱ nŏ he
ehăa mei ni lee nii ke̱ mei ni edŭ gbe̱
le̱, gbĭĭ abo̱ ni le̱dientše̱ hŭ le̱ gbedemo̱
ebo̱le ehe ke̱-kpe le̱. • 4,15.
3. Ni ene̱ hewo̱ le̱ ehĭa ake̱, tamo̱ bo̱ni
efeo̱ ehăa mań le̱, efe nakai nońń *ehă
ehe, ni eša ešai ahe afo̱le. • 3 Mose 9,7; 16,6
4. Ni moko ehŏŏ nyam ne̱ ehăă le̱-
dientše̱ ehe, ake̱ dša Nyońmo̱ tše̱le̱,
*tamo̱ etše̱ Aaron hŭ le̱. • 2 Mose 28,1.
5. Nakai nońń Kristo hŭ, dšee le̱-
dientše̱ ewo ehĭe nyam ake̱-ni eye oso̱-
fonukpa le̱, ši moń, moni kĕle̱ ake̱:
*"Mibi dšio, ńme̱ne̱ mifo̱o" le̱ wole̱.
• Lal 2,7.
6. Take̱ bo̱ nońń ni ekĕ ye̱ hekroko
hŭ ake̱: *"Oso̱fo dšio ke̱-mĭya năno̱ ye̱
Melkizedek gbe̱dšiano̱ le̱ nă."
• Lal 110,4. Heb 7.
7. Mo hŭ ni ehelo gbĭĭ le̱ amli le̱
ehŏ so̱lemo̱i ke̱ faikpamo̱i ni blo̱mo̱ ní
na wa ke̱ yafonui fata he *eša afo̱le
ehă moni yo̱ hewale̱ ni eke̱-aherele̱
ke-adse̱ gbĕle mli le̱, ni abole̱ toi hŭ,
edšake̱ ebuo̱ Nyońmo̱; • Mat. 26,39—46.
8. ni tše̱ Nyońmo̱ bi dšile̱ moń, ši
kĕle ekase *toibō ye̱ amanehŭlŭi ni ena
le amli, • Fil 2,8.
9. ni ake-ni *ehĭ ke-wula ši hewo̱ le̱,
etšo mo mli ni năno̱ yiwalaheremo̱ dše̱o̱
eha mei tĕ ni bo̱ole̱ toi le̱, • Ioh. 17,1.5.
10. edšake̱ Nyońmo̱ wole̱ oso̱fonukpa
ye Melkizedek gbe̱dšiano̱ le̱ nă.
11. Wo̱ye̱ wiemo̱i pĭ ni wo̱owie ye̱
nohewo̱, ní ešišitšŏmo̱ hŭ wa, edšake̱
nyetoii esa;
12. edšake̱ nye ní kŭle̱ esa ake̱ nye-
tšŏmo̱ tšŏlo̱i moń ye̱ be le̱ nă le̱, ehĭa
ake̱ atšŏnye Nyońmo̱ wiemo̱i le̱ amli
šišidšĕ nibii le̱ ekoń, ni nyetšŏmo̱ mei
ni *fufo̱ ehĭaame̱, ni dšee niyenii kpa-
kpa. • 1 Kor. 3,1—3.
13. Edšake̱ mofĕmo ní yeo̱ fufo̱ le̱,
ekpako dšale̱ wiemo̱ le̱ ši; edšake̱ *fu-
fo̱ŏ dšile̱. • Ef. 4,14.
14. Ši mei ní edăra le̱ anŏ dši niyenii
kpakpa, mei ni fo̱ ni amefo̱ŏ femo̱ le̱
ehă amehenumo̱nii le̱ *ele ekpakpa ke̱
efŏń mlikpamo̱. • Fil. 1,10. Rom. 16,19.

Yĭtšo 6.

Nohewo̱ le̱ nyehăa wo̱fŏa Kristo ši-
šidšĕ sădši le̱ ahe wiemo̱, ni wo̱foń ke̱-
ya dale̱ mli; ni wo̱kato nitšumo̱i gbohĭĭ
ahe tšuitšakemo̱ ke̱ Nyońmo̱ no̱ hemo̱-
ke̱-yeli,
2. ke̱ baptisimo̱i ahe nitšŏmo̱ ke̱ nidši-
ke̱-no̱fiemo̱, ke̱ gbohĭĭ ašitĕ ke̱ năno̱ ko-
dšomo̱ he sădši le̱ aširi ekoń.
3. Ni wo̱ofe ene̱ hŭ, ké̱ Nyońmo̱
aańmĕ gbe̱ le̱.
4. Edšake̱ mei ní la etšo ame̱no̱ pĕń
ni ame̱sa ame̱nă ńwei nŏkĕnŏ le̱ ni
ame̱nă Mumo̱ krońkroń le̱ eko
10,26 27. Mat. 12,31 1 Ioh. 5,16.
5. ni ame̱sa Nyońmo̱ wiemo̱ kpakpa
le̱ ke̱ dšeń ní baba leń hewale̱i le̱ ană,
6. ni no se̱ ni ame̱gbē ši le̱, anyĕń-
ame̱ atšake afe ehŏ ekoń ahă tšuitša-
kemo̱, ake̱-ni ame̱mĭse̱ń Nyońmo̱ bi le̱
ekoń ame̱mĭhă ame̱he ni ame̱mĭbo̱le̱ ahora
ame̱mĭtšŏ hewo̱ le̱.
7. Edšake̱ šikpoń ní mĭo̱ nu ní ne̱o̱
fie̱o̱ eno̱ kpitiokpitio ni ebaă nii ní hĭ
hă mei ni hŭo̱ no̱ le̱, enăa Nyońmo̱
dšŏmo̱ le̱ eko;
8. ši ké̱ ńmeii ke̱ ańle̱ńle̱ ekwĕo̱ le̱,
akwăale̱, ni ebe̱ńke̱ lŏmo̱, ni enăgbĕ
dši ĭă.
9. Ši wo̱suomo̱mei, tše̱ wo̱mĭkĕ ne̱ke̱
moń, ši kĕle̱ wo̱hĭe kă nyeno̱ ake̱ nye-
sădši hĭ fĕ nakai, ni yiwalaheremo̱
aanyie se̱.

10. Edšake̱ Nyoṅmo̱ dšee moni yeo̱ sane ní edšaa ní ehĭe aakpa *nyenitšumo̱ le̱ no̱ ke̱ suomo̱ deṅme ní nyegbo ye̱ egbe̱i le̱ ahewo̱, ni nyeke̱-súmo̱ meikroṅkroṅi le̱, ni nyesā nyesúmoo̱ame̱ lolo le̱. * 10,32—34.

11. Ši wo̱mītao ake̱ nyeteṅ mofĕmo atšō ne̱ke̱ mo̱deṅbō̱ ne̱ noṅṅ, koni *amā no̱hĭekāmo̱ le̱ no̱ mí ke̱-yaši nāgbē, * 3,14. Fil. 1,6.

12. koni nyekafe kpo̱kē, ši moṅ nyeko̱ mei ni tšṓo̱ hemo̱-ke̱-yeli ke̱ tšuišitō no̱ náa šiwōi le̱ anane.

13. Edšake̱ beni Nyoṅmo̱ wo Abraham ši le̱, ake̱-ni ebe̱ moko ni fè le̱dientše̱ ni eekāle̱ kitā hewo̱ le̱, *ekā le̱dientše̱ ehe kitā, * 1 Mose 22,16.17.

14. ekē̱: "Le̱le̱ṅ, dšō̱mo̱ madšō̱o ni fá hū mahā oseši afá."

15. Ni ake̱-ní eto etšui ši hewo̱ le̱, enine še̱ šiwō le̱ no̱.

16. Edšake̱ gbomei yo̱ ne̱, moni fèame̱ le̱, le̱ kitā ame̱kāa, ni ame̱ṅwanedšē fē nāgbē dši *kitākāmo̱ ní ake̱-māa sane no̱ aduatšo̱ le̱. * 2 Mose 22,11.

17. No hewo̱ hū ni, beni Nyoṅmo̱ tao ake̱ etšō šiwō le̱ yelo̱i le̱ ake̱ eyiṅtō le̱ tšakee kwrā le̱, eke̱ kitā damo̱ mli;

18. koni wo̱tšṓ sādši enyo̱ ní tšakee ni Nyoṅmo̱ nyēṅ emale ye̱ mli le̱ ano̱, wo̱ná mīše̱dšemo̱ ni wa, ni wo̱ mei ni wo̱yaba abo le̱ wo̱ke̱-mō no̱hĭekāmo̱ ni kā wo̱hĭe le̱ mli;

19. noni wo̱hĭe tamo̱ wo̱susuma se̱ke̱ ní tšee ni efĭ ši šiṅṅ ni ebote mli ke̱-te muhō̱ le̱ se̱ tō,

20. heni hĭenyielo̱ le̱ ní dši Iesu, moni tšṓ *nāno̱-oso̱fonukpa ye̱ Melkizedek gbe̱dšiano̱ le̱ nā le̱, bote hāwo̱ le̱. * 5,6.

Yitšo 7.

Ši *Melkizedek ne̱, le̱ dši Salem maṅtše̱, Nyoṅmo̱, Ofe le̱, oso̱fo, ní ke̱ Abraham yakpe beni ekū ese̱ ke̱-dše̱ maṅtše̱mei le̱ agbē le̱ mli ni edšō̱le̱ le̱, * 1 Mose 14,18—20.

2. ní Abraham hāle̱ nii le̱ fē mlidšāi nyoṅma mli ekome, moni kleṅkleṅ, ké̱ atšō egbe̱i le̱ šiši le̱, edši dšale̱ maṅtše̱, ši no se̱ hū le̱ Salem maṅtše̱, ni dši hedšo̱le̱ maṅtše̱ le̱;

3. moni be̱ tše̱, ebe̱ nye, ebe̱ wekukpā, ebe̱ gbĭĭ ašišidšē lo wala nāgbē tete, ši aṅōle̱ ato Nyoṅmo̱ bi le̱ he le̱, ehĭo̱ ši ake̱ oso̱fo dāne̱.

4. Agbe̱ne̱ nyedfĕṅa, bo̱ni mone̱ da hā, ní blematše̱ Abraham le̱ tete ṅō nomṅōnii kpakpai le̱ amlidšāi nyoṅma mli ekome ehāle̱ le̱!

5. Ni ye̱ mli ake̱ Levi bii le̱ ateṅ mei ní tšuo̱ oso̱foianitšumo̱ le̱ hū ye̱ *kitā ko ake̱ ame̱hė mlidšāi nyoṅma mli ekome ye̱ maṅ le̱ deṅ ye̱ mla le̱ nā, no dši ye̱ ame̱nyemimei le̱ adeṅ, tše̱ ame̱ hū ame̱dše̱ Abraham he̱ mli; * 4 Mose 18,21.

6. ši moni be̱ wekušišitšōmo̱ ko ye̱ ame̱teṅ ne̱, ehė mlidšāi nyoṅma le̱ mli ekome ye̱ Abraham tete deṅ, ni edšō̱ moni yo̱ šiwōi le̱ tete.

7. Ši ebe̱ ṅwanedšē ko kwrā ake̱, moni da fè mo le̱, le̱ edšō̱o̱ moni edaa le̱.

8. Ni asaṅ bie̱ le̱, gbo̱mei ní gboio̱ le̱ dši mei ni heo̱ mlidšāi nyoṅma mli ekome le̱, ši dše̱i le̱, moko ni aye ehe odase ake̱ ehĭe kā le̱ hé.

9. Ni, ké̱ makē̱ nakai le̱, Abraham mli le̱ ahė mlidšāi nyoṅma mli ekome le̱ ye̱ Levi ni heo̱ no le̱ hū deṅ:

10. edšake̱ eye̱ etše̱ he̱ mli lolo, beni Melkizedek ke̱le̱ bakpe le̱.

11. Agbe̱ne̱ ke̱dši *emūyeli tšṓ Levi oso̱foyeli le̱ no̱ ke̱-ba le̱ (edšake̱ eyino̱ awo maṅ le̱ mla ye̱), kūle̱ mēba ehĭa lolo ake̱ oso̱fo kroko ate ši ye̱ Melkizedek gbe̱dšiano̱ le̱ nā, ni awoole̱ ye̱ Aaron gbe̱dšiano̱ le̱ nā? * K. 18.19.

12. Edšake̱ ké̱ atšake oso̱foyeli le̱, bēle̱ ehĭa ake̱ atšake mla le̱ hū.

13. Edšake̱ mo he ni ekē̱ nii ne̱ ye̱ le̱, edši akutšo-kroko-mlinyo, nō mli ní moko dše̱ko ebatšuko afo̱lešālate̱ le̱ he nii pēṅ;

14. edšake̱ eye̱ faṅṅ ake̱, *Iuda mli wo̱-Nuntšo̱ le̱ dše̱, nakai akutšo le̱ Mose ewiee he noko ye̱ oso̱foyeli hewo̱. * 1 Mose 49,10. Ies. 11,1.

15. Ni noni hā eyo̱ faṅṅ kwrā fè fē le̱ dši, oso̱fo kroko te ši ní tamo̱ Melkizedek,

16. moni dšee helo kitā mla nā awole̱ ye̱, ši moṅ wala ní fitee le̱ hewale̱ nā.

17. Edšake̱ eye odase ake̱: *"Oso̱fo dšio
ke̱-mīya nāno̱ ye̱ Melkizedek gbe̱dšiano̱
le̱ nā." • Lal. 110,4. Heb. 5,6.
18. Edšake̱ kitā ní tšǒ hle le̱, ake̱-ni
ehe̱ hewale̱ ni ehe be̱ se̱nāmo̱ ko hewo̱
le̱ agu,
19. edšake̱ mla le̱ *hāā nokonoko aye
emū, ši ake̱ no̱hlekāmo̱ ni hī fè no ni
woke̱-be̱ńke̱o̱ Nyońmo̱ le̱ ba dšeń. •9,9.
20. Ni babaō ní ašii kitākāmo̱ le̱: —
edšake̱ ame̱ le̱, awoame̱ oso̱foi moń ši
akāā kitā ko,
21. ši mone̱ le̱, kitākāmo̱ ake̱-wole̱, ye̱
moni ke̱le̱ ake̱: *"Nuntšo̱ le̱ ekā kitā
ni efań ehe, ake̱: Oso̱fo dšio ke̱-mīya
nāno̱ ye̱ Melkizedek gbe̱dšiano̱ le̱ nā"
le̱ hewo̱: • Lal. 110,4.
22. babaō ní kpāńmo̱ ní Iesu damo̱
mli le̱ hī fè no dši no. 8,6; 12,24.
23. Ni ame̱ le̱, ake̱-ni gbēle hāā ame̱wo
sihile hewo̱ le̱, ame̱yi pī ame̱ye oso̱foi;
24. ši mone̱ le̱, ake̱ noni ehio̱ ši ke̱-
yaā nano̱ hewo̱ le̱, eso̱foyeli le̱ se̱ efoo.
25. Nohewo̱ hū le̱ enyēo̱ mei ni tšōo̱
eno̱ ke̱-baā Nyońmo̱ ńō le̱ ayiwala ehereo̱
kwrā, edšake̱ eye̱ dā koni edamo̱ mli
ehāame̱. Rom 8,34. 1 Ioh 2,1.
26. Edšake̱ oso̱fonukpa ni sawo̱
pe̱ ne̱: moni he tše, ni efōń ko be̱
ehe, ni ehe be̱ kpa ko, ni etše ehe
ke-dše̱ ešafelo̱i ahe, ni awo eno̱
ahā ekwo̱ fè ńweii; 4,14
27. moni ehiaale̱, *tamo̱ nakai oso̱-
fonukpai le̱, ake̱ gbī-fè-gbī le̱ ešā le̱-
dientše̱ ehe ešai ahe afo̱le tšutšu, dāni
ešā mań le hū nō; edšake̱ efe ene̱ šikome
nyońlo, beni eńō le̱dientše̱ ehe ešā afo̱le le̱.
• 3 Mose 16,6 13.
28. Edšake *mla le̱, gbomei gbedelo̱i
eńō-woo̱ oso̱fonukpai le̱, ši kitā ni akā
ye mla le̱ se le̱ he wiemo̱ le̱ ewo bi
ni eye emū ke̱-yaā nāno̱ le̱ [oso̱fonukpa].
• 5,1 2.

Yītšo 8.

Ši nii ni wowieo̱ le̱ ayitšo ne̱: Ne̱ke̱
*oso̱fonukpa woyo̱, moni tá hewalo̱ agbo
le̱ nmatšese̱i le̱ ninedšūrō no̱ ye̱ ńwei,
• 4,14
2. ake hekrońkroń le̱ ke̱ ano̱kwa bū
le̱ ni Nuntšo̱ le̱ dientše̱ ši ni dšee gbomo
ko ši le̱ mli súolo̱.
3. Edšake̱ *oso̱fonukpa-fè-oso̱fonukpa
le̱, awole̱ koni eńō nikēnii ke̱ afo̱lei
ebahā, nohewo̱ le̱ ehīa ake̱ mone̱ hū aná
noko ni eke̱-bahā. • 5,1.
4. Ši edši šikpoń le̱ no̱ eyo̱ kūle̱,
edšee oso̱fo tete, edšake̱ oso̱foi ni ke̱
nikēnii yahāa ye̱ mla le̱ nā le̱ ye̱;
5. mei ni ńweinii le̱ *aheno̱ ke̱ susuma
ke̱ke̱ ame̱súmoo̱, take̱ bo̱ni awie atšō
Mose, beni ebafe bū le̱, edšake̱ ekē:
"Kwe̱mo̱ ní ahī, †koni ofe nibii le̱ fē
ye̱ heno̱ ní atšōo ye̱ gońle no̱ le̱ nā."
• Kol. 2,17. † 2 Mose 25,40.
6. Ši agbe̱ne̱ le̱ ená oso̱foyeli ni hī
fè tšutšunō le̱, edšake̱ *kpāńmo̱ ní hī
fè tšutšunō le̱ ní adamo̱ šiwōi ni hī fè
tšutšunii le̱ ano̱ akpāń le̱ mlidamo̱lo̱ dšile̱.
• 7,22; 12,20. 2 Kor. 3,6.
7. Edšake̱ edši tšutšunō le̱ hī ke̱-
wula ši kūle̱, ataoo gbe̱ ahāā noni dši
enyo̱ le̱.
8. Edšake̱ efaame̱ ekē: *"Na, gbīī
nūba, Nuntšo̱ le̱ kē, ni mike̱ Israel we
le̱ ke̱ Iuda we le̱ aakpāń kpāńmo̱ hē ko,
• Ier 31,31 - 34. Heb. 10,16.17.
9. dšee tamo̱ kpāńmo̱ ní *mike̱ ame̱-
tše̱mei le̱ kpāń gbī no̱ ní mimō ame̱nine
mli ni mike̱ame̱ dše Mizraim šikpoń le̱
no̱ le̱, — edšake̱ ame̱yee mikpāńmo̱ le̱
no̱, ni mi hū midfēńń ame̱no̱, Nuntšo̱
le̱ kē. • 2 Mose 19,5.6.
10. Ši ene̱ dši kpāńmo̱ ni mike̱
Israel we le̱ bakpāń ye̱ nakai gbīī
le̱ ase̱ le̱, Nuntšo̱ le̱ kē: Mike̱ mi-
mlai aawo ame̱dfēńmo̱ mli, ni ma-
ńmā mawo ame̱tšui mli, ni matšō
ame̱-Nyońmo̱, ni ame̱ hū ame̱atšō
mimań.
11. Ni ame̱teń moko etšōń emańnyo
alo enyemi dońń ake̱: Le Nuntšo̱ le̱.
Edšake̱ ame̱fē ame̱alemi, ke̱-adšo̱ ame̱-
teń mo-bibiō no̱ ke̱-yaši mo-wulu no̱.
12. Edšake̱ manaame̱ mo̱bo̱ ye̱ ame̱no̱-
tōmo̱i le̱ agbe̱fāń, ni ame̱he ešai le̱ hū
mikaiń dońń."
13. Noni ekē ake̱ 'ehē' ne̱, eke̱-fe kleń-
kleńnō le̱ emomo. Ši noni etšō emomo
ke̱ noni e̱gbo̱ le̱, etše̱ń ni eelādše.
Rom 10,4.

Yitšo 9.

Agbe̱ne̱ kleṅkleṅnõ le̱ hũ ye̱ Nyoṅmo̱-dšámo̱ he gbe̱nãnii ke̱ hekroṅkroṅ ní dši dše ne̱ṅ nõ le̱.

2. Edšake̱ aši bũ ko amã ši, ni heni oyio̱ kleṅkleṅ le̱, *kanetšo ke̱ okplõ ke̱ hĩe-mã-aboloi le̱ yo̱ dše̱i; atšéo̱ dše̱i ake̱ hekroṅkroṅ.
• 2 Mose 25,23.30.31.

3. Ši muhõ ní dši enyo̱ le̱ se̱ le̱, dše̱i bũ le̱ atšéo̱le̱ *hekroṅkroṅ fè fẽ;
• 2 Mose 26,33.

4. dše̱i šika tšofã-ke̱-ṅmašãnõ le̱ ke̱ kpãṅmo̱-adeka ni ake̱ šika eha he kwrã le̱ yo̱, no mli šika kpulu ke̱ *mána le̱ ke̱ †Aaron tšo ní gba afofro le̱ ke̱ **kpãṅmo̱-te̱i te̱tre̱bii le̱ yo̱;
• 2 Mose 16,33. † 4 Mose 17,25. ** 2 Mose 25,16.21.

5. ni *no no̱ anumnyam kerubim ní ha †kpãtãmo̱sẽi le̱ no̱ le̱ yo̱; nii ní amrõ ne̱ wo̱nyẽṅ ame̱he wo̱wie ekomekome le̱.
• 2 Mose 25,18. † 2 Mose 26,34.

6. Ni beni asã ne̱ke̱ nibii ne̱ nakai le̱, *oso̱foi le̱ yaä kleṅkleṅ bũ le̱ mli dãne̱, ame̱yatšuo̱ Nyoṅmo̱-dšámo̱ he nii;
• 4 Mose 18,3.4.

7. ši bũ ní dši enyo̱ le̱, oso̱fonukpa le̱ ke̱ke̱ yaä mli *šikome dã afi, ni ešii lá eyaa, noni eke̱-yahãa ye̱ le̱dientše̱ ke̱ maṅ le̱ tõmo̱i ní ame̱lee le̱ ahewo̱ le̱.
• 3 Mose 16,2.14.15.

8. Ene̱ Mumo̱ kroṅkroṅ le̱ ke̱-tšõo̱ faṅṅ, ake̱ gbĩĩ abo̱ ní kleṅkleṅ bũ le̱ mã ši lolo ne̱, bẽle̱ gbe̱ ní *ake̱-yaä hekroṅkroṅ le̱ anáko adšie ši atšõ,
• 10,19.

9. noni dši bene̱-be le̱ he abe̱ ni abu, ni no nã le̱ ake̱ nikẽnii ke̱ afo̱lei ni *nyẽṅ ahã moni dšáa le̱ aye emũ ye̱ henilẽ gbe̱fãṅ le̱ baä bahãa,
• 10,1.2.

10. noni hĩe *niyenii ke̱ numo̱nii ke̱ †hedšũi sro̱toi ní dši helo gbe̱nãnii, ni ato ake̱ afe ke̱-yaši ehẽsamo̱ be le̱.
• 3 Mose 11,2. † 3 Mose 15,18. 4 Mose 19,13.

11. Ši Kristo ní ba ebaye *nii kpakpai ní baba le̱ ahe †oso̱fonukpa le̱, etšõ bũ ní da ní hĩ ke̱-wula ši fè no, ní dšee nidši aṅõ-fe, no dši ake̱ dšee dše ne̱ṅ bo̱nii amli edše̱ le̱ mli,
• 10,1. † 6,20.

12. ni asaṅ, dšee tõkpakpoi lo tšinabii alá, ši moṅ le̱dientše̱ elá le̱ eke̱-bote hekroṅkroṅ le̱ mli šikome nyoṅlo, eke̱ná nãno̱ kpõmo̱ le̱.

13. Edšake̱ ké̱ *tšinai ke̱ tõkpakpoi alá ke̱ tšinayõ †lamlu ní atšo̱õ̱ afãa mei ní ebule ame̱he le̱ ano̱ le̱ tšũo̱ ame̱he ni ame̱he tšeo̱ ye̱ helo gbe̱fãṅ le̱:
• 3 Mose 16,14.15. † 4 Mose 19,9.

14. enyie noṅṅ ni Kristo, ní tšõ nãno̱ mumo̱ le̱ no̱ eṅõ ehe ni kpa ko be̱ he le̱ ehã Nyoṅmo̱ le̱, *lá le̱ tšũmo̱ṅ wo̱henilẽ le̱ he ke̱-dše̱ṅ nitšumo̱i gbohĩĩ amli, koni wo̱súmo̱ Nyoṅmo̱ hĩekãlo̱ le̱?
• 1 Pet. 1,18.19. 1 Ioh. 1,7. Kpods. 1,5.

15. Ni ene̱ noṅṅ hewo̱ ni edši kpãṅmo̱ hẽ *mlidamo̱lo̱ le̱, beni afe ni eke̱ gbẽle akpãtã kleṅkleṅ kpãṅmo̱ le̱ no̱ tõmo̱i le̱, ní mei ni atšéame̱ le̱ anine aše̱ nãno̱ gbošinii le̱ ahe šiwõ le̱ no̱.
• 12,24. 1 Tim. 2,5.

16. Edšake̱ heni awo šamaṅšeo ye̱ le̱, ehĩa ake̱ moni wo le̱ agbo dã,

17. edšake̱ šamaṅšeo le̱, dša agbo dãni enáa hewale̱, ši ké̱ moni wo le̱ hĩe kã lolo le̱, ebe̱ hewale̱.

18. Nohewo̱ ni kleṅkleṅnõ le̱ hũ, ašii lá awoo le̱.

19. Edšake̱ beni Mose edšadše kitã-fẽkitã etšõ maṅ mũ le̱ fẽ ye̱ mla le̱ nã le̱, eṅõ tšinabii ke̱ tõkpakpoi le̱ alá le̱ ke̱ nu ke̱ tõgwanteṅhetšo̱i tšuru ke̱ hisopo, ni eke̱-fã wolo le̱ dientše̱ ke̱ maṅ mũ le̱ fẽ no̱,

20. ekẽ: *"Na, kpãṅmo̱ le̱ ní Nyoṅmo̱ wonye he kitã le̱ lá le̱ ne̱."
• 2 Mose 24,6—8.

21. Ni bũ le̱ hũ ke̱ Nyoṅmo̱-dšámo̱ he nii le̱ fẽ le̱, eke̱ *lá le̱ fãa no̱ nakai noṅṅ.
• 3 Mose 8,15.19.

22. Ni *fe̱ fiõ ní lá aṅõ-tšũo̱ nii fẽ he ye̱ mla le̱ nã; ni †ké̱ afiee lá ši le̱, aṅõ-faa.
• 3 Mose 17,11. † Ef. 1,7.

23. Bẽle̱ ehĩa ake̱, nii ni dši ṅweinii le̱ *aheno̱i ne̱, ake̱ ene̱mei atšũ he; ši ṅweinii le̱ dientše̱ le̱, afo̱lei ni hĩ fè nomei ake̱-tšũo̱ he.
• 8,5.

24. Edšake̱ *dšee hekroṅkroṅ ní ake̱ nidši fe ní dši nii le̱ dientše̱ le̱ aheno̱ ke̱ke̱ le̱ mli Kristo yabote le̱; ši moṅ ṅwei dientše̱ eyabote, koni agbe̱ne̱ †eyapue ye̱ Nyoṅmo̱ hĩe ehãwo̱.
• K. 11.12. † 1 Ioh. 2,1.

25. Asaṅ eyabotee dše̱i koni eṅõ ehe ehã dãdã, tamo̱ bo̱ni oso̱fonukpa le̱ yaboteo̱ hekroṅkroṅ le̱ dã afi ke̱ lá ní dšee le̱dientše̱ enõ le̱;

26. edšakę kędši nakai lę, kūlę sa akę
ena amanehūlū kpitiokpitio kę-dšę dšeň
šišidšē bēbe; ši agbęnę lę, *šikome kękę
adšiele kpo †ye dšeňbei lę anāgbē lę
mli, koni ekę lędientšę ehe ni ekę-šā
afole lę adšie eša lę.
• K. 12 †1 Kor. 10,11 Gal. 4,4
27. Ni *gbīl abo ni ekā ši ehā gbo-
mei akę šikome amęgboio, ši no sę lę
abakodšoamę lę: • 1 Mose 3,19.
28. nakai noňň *Kristo hū, noni aňōlę
ahā šikome, koni etere mei pī ahe ešai
ke-ya lę, noni dši ši enyo lę eeši eša
ebapue ehā mei ni kwęolę gbę lę ayi-
walaheremo. • 10,10.12.14.

Yītso 10.

Edšakę nii kpakpai ni baba lę *asu-
suma kękę mla lę hīe, ni dšeo nibii lę
asubāň dientšę ni, hewo lę †enyēň ekę
dā ati afolei ni amęšāa notonoto lę ahā
mei ni babęňkęo lę ahī kę-wula ši, gbīko-
gbiko; • 8,5 †7,19.
2. kūlę aafō afolei lę šā, edšakę mei
ni badšáa Nyoňmo lę, ké atšū amęhe
šikome pę lę, amębę amęhe ešai aheuilē
kwrā doňň?
3. Ši moň afolei lę, *kaimo aňō-kaio
ešai dā ati. • 3 Mose 16,21
4. Edšakę anyēň akę tšinai kę tō-
kpakpoi aiā adšie ešai.
5. Nohewo lę beni ebaā dše neň lę,
*ekę: "Afole kę nikenii lę osumoo, ši
gbomotšo osa ohāmi; • Lal. 40,7—9.
6. šā-afolei kę eša he afolei esaa ohīe.
7. No ni mikē: Na, miba, aňmā mihe
sane ye wolokpo lę mli, ni mibafe bo,
Nyoňmo, osumonānii lę."
8. Beni ekę tšutsu lę akę: "Afole
ke nikenii ke šā-afolei kę eša he afolei
le osumoo, ni esaa ohīe hū," nii ni akę-
iahāa ye mla lę na le, kękę lę ekē:
9. "Na, miba ni mibafe bo, Nyoňmo,
osumonānii le," edšie tšutšunō lę, ni
ekę noni dši enyo lę aba dšeň;
10. nakai suomonanii lę mli atšū wohe
... Iesu Kristo gbomotšo ni eke-
... šikome nyoňlo lę no. • 9,12.28
11. Ni osofo-fē-osofo lę, *gbī-fē-gbī lę
edamo si esūmo, ni ešāa nakai afolei
lę noňň kpitiokpitio, nii ni †nyēē ešai
adšie gbīkogbīko lę; • 2 Mose 29,38 †Heb. 10,1.
12. ši lę lę, noni ešā ešai ahe afole
*šikome nyoňlo lę, eyatá Nyoňmo nine-
dšūrō no; • K. 10.14
13. ni noni efę dši akę, ēmē *"kę-
yaši beyino ni aaňō ehenyęloi lę afe
enādšiaši-māňō." • Lal. 110,1.
14. Edšakę afole kome ni ešā lę, ekę-
hā mei ni atšū amęhe lę ehī kę-wula
ši nyoňlo. K. 12.
15. Ni Mumo kroňkroň lę hū yeowo
odase. Edšakę ekē momo lę akę:
16. "Ene dši kpāňmo ni mikęamę aakpāň
ye nakai gbīl lę asę" lę, Nuntšo lę kę:
"Mikę mimlai lę aawo amętšuii amli, ni
maňmā mawo amędfēňmoi amli,
Ier. 31,33. Heb. 8,10
17. ni amęhe ešai lę kę amęnotōmoi
lę mikaiň kwrā doňň." Ier 31,34 Heb. 8,12.
18. Ni heni akę enęmei efa ye lę, ešai
ahe afole-šā ko bę doňň.
19. Nohewo lę, anyemimei, akę-ni woyo
ekā ye Iesu lá lę hewo ní wokę-abote
hekroňkroň lę mli, Mat. 27,51.
20. ye *gbę hē ní hīe kā ni edše ehā-
wo lę no, kę-tšō muhō lę ní dši lę-
dientšę ehelo lę mli, • 9,8.
21. ni asaň woyę osofonukpa kpeteň-
kple ní yo Nyoňmo we lę no hewo lę,
22. *nyehāa wokę anokwa tšui
ababęňkęa yę hemo-kę-yeli ni wo-
yo hewalę yę no lę mli, kę tšui hū
ni atšū he ni ebę heuilē fōň ko
doňň, kę gbomotšo ni †akę nu ni
mli tše edšu he, • 4,16 †Ef 5,26.
23. ni nyehāa *womōa wohlenę-
kāmo dšadšemo lę mli ni awaā ní
ekagbugbā, edšakę moni wo ši lę
anokwafo ni, • 4,14
24. ni nyehāa woyoseyosea wohe, koni
wohle ado suomo kę nitšumoi kpakpai
ahe, 13,1.
25. ni wokakwa wohe nābuamo, takę
boni meikomei foo femo lę, ši moň *wo-
wowō wohe ňā, ni titri le akę-ni †nye-
naā ake gbī lę mibeňkę nę. • 3,13. †10,37.
26. Edšakę ké kwa wokwaā wofeo eša,
beni woná anokwale he nilē lę sę lę,
bēlę ešai ahe afole ko bę doňň; 6,4—8

27. ši kodšomo gbekwemo ni yo gbeyei
keke, ke la grigri ni bašã henyeloi le.
28. Ké moko kwa Mose mla le, anaale
mobo, ši mei enyo lo etẽ odaseyeli nã
le agbeole; 4 Mose 15,30. 5 Mose 17,6.
29. *mẽ toigblamo ni wa po nyedfẽño
ake sa gbomo ko ni enãnã Nyoṅmo bi
le no, ni ebu kpãṅmo lá ni ake-tšũ ehe
le ake yakanoko, ni efe dromo mumo
le niseniianii le? *2,3.
30. Edšake wole moni kẽ ake: *"Minõ
dši oweletõ, mi mawo he nyõmo". Ni
asaṅ: "Nuntšo le aakodšo ledientše emaṅ
le." *5 Mose 32,35.36.
31. Nyoṅmo hĩekãlo le deṅ gbẽmo ye
gbeyei pam.
32. Ši nyekaia kleṅkleṅ gbĩĩ le, *beni
la tšo ye nyeno le, boni nyemĩa nyehĩe
ye amanehũlũi ata babaõ mli, *6,4.
33. ni eko mli le ake dšémo ke amane-
hũlũi soṅṅ hã nyetšõmo *kwemonii, ni
eko hũ nyetšõmo mei ni afeame nakai
le ananemei; *1 Kor. 4,9.
34. edšake nyemũsũṅ šãnye ye mei ni
awoame gboklei le ahewo, ni nyenii ni
aha le hũ nyeke mĩše kplẽ, ake-ni *nyele
ake nyeye dfetri ni hĩ fè no ãhũ ni
hĩo ši dã ye ṅwei le. *Mat. 6,20; 19,21.29.
35. Nohewo le nyekašea nyemli ekã
le nyefõa, edšake eye nyõmowo kpe-
teṅkple.
36. Edšake tšuišitõ ehĩanye, koni, beni
nyefe Nyoṅmo suomonãnii le, nyenine
aše šiwõ le no. Luk. 21,19.
37. Edšake "fiõ keke efe ni moni baã
le aaba, ni etšeṅ kwrã; Hab. 2,3.
38. ši *dšalo ni dše hemo-ke-yeli mli
le yi aaná wala; ni ké ekpa ye mise
le, misusuma náṅ ehe tšuidšũrõ."
*Hab. 2,4. Rom. 1,17.
39. Ši wo le, dšee mei ni kpaleo ke-yaã
hĩekpãtãmo mli le ateṅ meikomei dšiwo,
ši moṅ wodši mei ni ke hemo-ke-yeli
náa amesusuma yiwalaheremo le ateṅ
meikomei.

Yitšo 11.

Ši hemo-ke-yeli dši nii ni mei
ahĩe kã no le ano hewalenámo ke
nii ni anaa le ano mĩmã. 2 Kor. 5,7.
2. Edšake no mli aye blemabii le ahe
odase kpakpa ye.
3. Hemo-ke-yeli woke-yoo ake Nyo-
ṅmo wiemo ake-sã dšeṅbei le ato, hewo
le dšee nii ni pueo le amli adše afe nii
ni anaã le. 1 Mose 1.
4. Hemo-ke-yeli Habel ke-šã afole ni
fè Kain nõ le ehã Nyoṅmo, no hewo
hũ ni aye ehe odase ake dšálo dšile le;
edšake Nyoṅmo ye enikẽnii le ahe odase;
ni no noṅṅ eke-wieo lolo, tše egbo.
1 Mose 4,4. Mat. 23,35.
5. Hemo-ke-yeli hewo aṅõ Henok ke-
te (ṅwei), koni ekana gbẽle, ni anaale
doṅṅ, ake-ni Nyoṅmo ṅõle ke-te le;
edšake dãni aaṅõle ke-ya le, aye ehe
odase ake esa Nyoṅmo hĩe; 1 Mose 5,24.
6. ši ké hemo-ke-yeli be le, anyẽṅ
Nyoṅmo hĩe asa; edšake moni baã
Nyoṅmo ṅõ le, dša ehe eye ake eye,
ni edši mei ni taoo esegbe le anyõ-
mowolo hũ.
7. Hemo-ke-yeli Noa hũ *ke-bu Nyo-
ṅmo, beni efãle ye nii ni anako le ahe-
wo le, ni eke-sã adeka ehã ewe le yi-
walaheremo, no no hũ etšõ ni ebu dše
neṅ fo, ni etšõ hemo-ke-yeli nã †dšale
le yelo le.
*1 Mose 6,8.9. 13—22. Rom. 4,20. †Rom. 3,22.24.
8. Hemo-ke-yeli Abraham ke-bo toi,
beni atšéle le, ni eyiṅ ete heni batšõ
enoyelinõ le, ni eyiṅ ete, tše elee heni
eyaã. 1 Mose 12,1.4.
9. Hemo-ke-yeli eke-yato gbo ye ši-
wõ šikpoṅ le no tamo mokpõṅ, ni eke
Isak ke Iakob, ni ekeame dši nakai *šiwõ
le noṅṅ yeloi le, hĩ ši ye bũi amli;
*1 Mose 26,3; 35,12.
10. edšake ẽkwe maṅ ni yo šišitõ ni
wa ni etolo ke emãlo dši Nyoṅmo le gbe.
11. Hemo-ke-yeli Sara hũ ke-ná hewale
ni eke-ná mũsũ, ni le ni egbo eho he
ãhũ le efó, edšake moni wo ši le, ebule
anokwafo. 1 Mose 21,2.
12. Nohewo hũ ni adše mokome ni le
*tete egbo momo le mli afo mei ni fã
babaõ †tamo ṅwei ṅulamii lo tamo ṅše-
nã šia ni anyẽẽ akane le.
*Rom. 4,19. †1 Mose 22,17.
13. Hemo-ke-yeli mli menemei fẽ gboi
yé, tše amenine šeko nii ni awo ši le

ano̱, ši moń šońń ke̱ke̱ ame̱na ye̱, ni
ame̱ke̱-še̱dše ame̱mi, ni ame̱nyá he, ni
ame̱dšadše ake̱ gbo̱i ke̱ meikpōdši dši-
ame̱ ye̱ šikpoń le̱ no̱. 1 Mose 23,4; 47,9.
14. Edšake̱ mei ní wieo̱ nakai nibii
le̱, ame̱tšōo̱ fańń ake̱ ame̱mife ame̱dientše̱
ame̱mań.
15. Ni edši ame̱hīe ye̱ noni ame̱dše
mli le̱ no̱ kūle̱, ame̱ye̱ hegbe̱ ní ame̱ke̱-
akū ame̱se̱ ke̱-ate dše̱i ekoń;
16. ši agbe̱ne̱ le̱ ame̱mītao mań ni hi
fè no, ní dši ńwei nō le̱. Nohewo̱ le̱
efee Nyońmo̱ hīegbēle ake̱ aatše̱le̱ *ame̱-
Nyońmo̱, edšake̱ esā mań etoame̱.
* 2 Mose 3,6.
17. Hemo̱-ke̱-yeli nā Abraham ńō Isak
eyašā afo̱le, beni akale̱ le̱, ni eke̱ ebi
kome le̱ ba ebahā, beni enine eše̱ šiwōi
le̱ ano̱ momo le̱, 1 Mose 22.
18. le̱ moni ake̱le̱ ake̱: "Isak mli aatšē̱
oseši ye̱" le̱; 1 Mose 21,12.
19. edšake̱ ebu ake̱ Nyońmo̱ ye̱ hewale̱
ni eke̱-atēle̱ ši ke̱-adše̱ gbohīi ateń tete,
ni le̱le̱ń, enine še̱ eno̱ nakai ekoń.
Rom. 4,17.
20. Hemo̱-ke̱-yeli Isak ke̱-dšō̱ Iakob ke̱
Esau ye̱ nii ní baba le̱ ahewo̱.
1 Mose 27,28.29.39.40.
21. Hemo̱-ke̱-yeli Iakob ke̱-dšō̱ *Iosef
bii le̱ ateń mofēmo, beni egboo̱ le̱, ni
†eso̱le beni eke̱ edēhīemo̱tšo le̱ etšo̱le
enā le̱. * 1 Mose 48,15.16. † 1 Mose 47,31.
22. Hemo̱-ke̱-yeli Iosef hū ke̱-tšī Israel-
bii akpodšē le̱ tā, beni edšeo̱ dšeń le̱,
ni ewo le̱dientše̱ ewui le̱ ahe kitā le̱.
1 Mose 50,24.
23. Hemo̱-ke̱-yeli Mose fo̱lo̱i le̱ ke̱-ńōle̱
tē nyōdši etē, beni afo̱le̱ le̱, edšake̱
ame̱na ake̱ gbekē le̱ he ye̱ fe̱o, ni ame̱-
šee mańtše̱ le̱ akpo̱ le̱ gbeyei. 2 Mose 2,2.
24. Hemo̱-ke̱-yeli Mose dientše̱ ke̱-kpa
ye eno̱, beni eda le̱, ake̱ akatše̱le̱ Farao
biyō le̱ bi, 2 Mose 2,11.12.
25. ēsumo̱ moń ake̱ eke̱ Nyońmo̱ mań
le̱ ana amanehūlū, fè noni eeye ešā mli
ńōmo̱ be ńō ko le̱;
26. ebuo̱ Kristo hewo̱ *ahorabō̱ le̱ ake̱
nii babaō fè Mizraim dšetrii le̱, edšake̱
†nyōmo̱wo le̱ ekwe̱o̱. * 13,13; † 10,34.35.
27. Hemo̱-ke̱-yeli eke̱-dše Mizraim ni
ešee mańtše̱ le̱ mlifū le̱ gbeyei; edšake̱
emō moni anaale̱ le̱ mli tamo̱ noni ēnale̱.
2 Mose 2,15; 12,51.
28. Hemo̱-ke̱-yeli eke̱-to Hehō le̱ ke̱ lá-
dikimo̱ le̱, koni moni ńteo̱ kromo̱bii le̱
akata ame̱he. 2 Mose 12,12.13.
29. Hemo̱-ke̱-yeli ame̱ke̱-fo Ńšo̱-tšuru
le̱ tamo̱ šikpoń gbīń, noni Mizraimbii
le̱ hū ka femo̱, ni emīame̱ le̱.
2 Mose 14,22.27.
30. Hemo̱-ke̱-yeli nā Ieriko gbogboi le̱
kūmo̱ gbē ši, beni abo̱lele̱ gbīi kpawo
le̱. Ios. 6,20.
31. Hemo̱-ke̱-yeli hewo̱ Rahab, adfa-
mań le̱, pleńēē efataa mei ní hee yee le̱
ahe le̱, edšake̱ ehere sralo̱i le̱ hedšo̱le̱
nā. Ios. 2,11.12; 6,17.23. Iak. 2,25.
32. Ni meni makē̱ dońń? Edšake̱ mināń
mihe dekā bo̱ni mike̱-agba Gideon ke̱
Barak, Samson ke̱ Iefta, David ke̱ Sa-
muel hū, ke̱ gbalo̱i le̱ ahe sane;
Kodš. 6,11; 4,6; 15,20; 12,7.
33. mei ní tšō̱ hemo̱-ke̱-yeli no̱ ame̱ye
mańtše̱yelii ano̱ kūnim, ame̱tšu dšale̱nii,
ame̱nine še̱ šiwōi ano̱, *ame̱tšīmo̱ dšatai
anā, * Kodš. 14,6. 1 Sam. 17,34.35. Dan. 6,23.
34. *ame̱gbe la hewale̱, ame̱dše klantei
amli, ame̱ná hewale̱ ke̱-dše̱ gbedemo̱ mli,
ame̱he wa ye̱ ta mli, ame̱wo meikpōdši
ata le̱ foi. * Dan. 3,23—25.
35. *Yei anine še̱ ame̱mei ni egboi le̱
ano̱ ekoń ke̱-tšō̱ šitē no̱. Ši meikroko-
mei hū, ake̱ pīmo̱ gbeame̱, ni ame̱kplēē
kpōmo̱, koni ame̱nine aše̱ šitē ni hi fè
no le̱ no̱. * 1 Mań. 17,23. 2 Mań. 4,36.
36. Meikomei hū aye ame̱he fe̱o ni
ayiame̱ kplebii ni awoame̱ gbokle̱i ni
awoame̱ tšūń; Ier. 20; 37; 38.
37. *atńiaame̱ te̱i, ake̱ akplala gbla ame̱-
mli, akaame̱, ake̱ klante gbeame̱; ahā
ame̱wo tōgwanteńi ke̱ tōabotiai awodši
ke̱-nyie, ohla hīaame̱, awuame̱ yi, afeame̱
niseniianii; * 2 Kron. 24,21.
38. mei ní dše ne̱ń esaaame̱ le̱, ame̱-
tšomlo ye̱ ńāi ano̱ ke̱ gōdši ano̱ ke̱ te̱-
kploi ke̱ šikpoń fo̱dši amlī.
39. Ni mene̱mei fē le̱, aye ame̱he
o̱dase kpakpa ye̱ hemo̱-ke̱-yeli le̱ hewo̱
moń, ši ame̱nine še̱e̱ šiwō nii le̱ ano̱,
40. edšake̱ Nyońmo̱ esā noko kpakpa
etowo̱, koni ame̱kayo emū ame̱šīwo̱.

Yitšo 12.

Nohewo̱ le̱ agbe̱ne̱ wo̱ hū, gbĩĩabo̱ ní
wo̱yo̱ odasefoi babaõ ni ebo̱lewo̱ tamo̱
atatu ne̱, nyehãa wo̱ke̱ dšatšu-fẽ-dšatšu
aṅmẽa ši, ke̱ *eša ní ebo̱le wo̱he kpula
le̱, ni wo̱ke̱ tšuišitõ †ada foi ní kã wo̱-
hĩe le̱, *Rom. 7,21. †Heb. 10,36. 1 Kor. 9,24.
2. ni wo̱kwe̱ hemo̱-ke̱-yeli šišidšelo̱
ke̱ nãgbelo̱ ní dši Iesu le̱, moni nyãmo̱
ní kã ehĩe le̱ hewo̱ le̱ emĩa ehĩe ye̱
se̱ṅmo̱tšo le̱ he amanehũlũ le̱ mli, ni
ebuu hĩegbẽle le̱, ní eke̱-yatá ši ye̱
Nyoṅmo̱ maṅtše̱sẽi le̱ ninedšũrõ no̱ le̱.
3. Nohewo̱ le̱ nyedſẽṅa *moni ṅmẽ
etšui ši ehã nãšai ní ešafelo̱i ṅmẽle̱ ne̱
he, koni ekadše nyetšine ni nyesusumai
le̱ anidšiaṅ mĩdše wui. * Luk. 2,34.
4. Nyenáko nyegbẽ hĩe ke̱-yaši ládšẽ
mli ye̱ nyeke̱ eša tawũ le̱ mli,
5. ni nyehĩe ekpa tšuihãmo̱ wiemo̱ le̱
no̱, noni ke̱nye wieo̱ bo̱ni ake̱ bii wieo̱,
ake̱: *"Mibi, kãbu Nuntšo̱ le̱ tšo̱-
semo̱ le̱ ake̱ noko bibiõ, ni asaṅ,
ké̱ ekã ohĩe le̱, kãhã onidšiaṅ mĩ-
dše wui; *Abe̱i 3,11.12.
6. edšake̱ moni Nuntšo̱ le̱ sumoo̱
le̱, le̱ etšo̱seo̱, ni eyio̱ bi-fẽ-bi ni
eṅõ-feo̱ enõ le̱. Kpods. 3,19.
7. Ké̱ nyemĩaã nyehĩe ye̱ tšo̱semo̱
mli le̱, no le̱ Nyoṅmo̱ hĩeo̱nye tamo̱ ebii;
edšake̱ mẽ bi yo̱ ni etše̱ tšo̱seele̱?
8. Ši ké̱ nyenáá tšo̱semo̱ ni mei fẽ
náa le̱ eko le̱, no le̱ adſamaṅbii dšinye,
ši dšee bii kpakpai. Lal. 73,14.15.
9. Asaṅ wo̱ye̱ helo gbe̱fãṅ tše̱mei ni
tšo̱seo̱wo̱, ni wo̱buo̱ame̱: ani esaawo̱ ake̱
wo̱ba wo̱he ši wo̱hã *mumo̱i atše̱ le̱ moṅ
babaõ koni wo̱yi aná wala? *4 Mose 16,22.
10. Edšake̱ ame̱ le̱, gbĩĩ fiõ ko ke̱ke̱
ame̱tšo̱seo̱wo̱ bo̱ni sa ame̱hĩe; ši le̱ le̱,
koni ahĩ ahãwo̱ ni wo̱ná ekroṅkroṅfemo̱
le̱ eko.
11. Ši tšo̱semo̱-fẽ-tšo̱semo̱ le̱,
amrõmrõ ne̱ efee mo ake̱ mĩše̱ nõ
ni, ši do̱le̱ nõ moṅ; ši ké̱ fe se̱ le̱,
ewoo̱ hedšo̱le̱ yibii ní dši dšale̱ le̱
ehãa mei ní étšő no̱ ekase noko le̱.
2 Kor. 4,17.18.
12. Hewo̱ le̱ nyewadšea nidši ni mli edše
wui ke̱ nãkutšei ni egbo̱dšo̱ le̱, Ies. 35,3.
13. ni *nyetoa nyenãdši aši dšogbãṅ
ni nyenyiea trõmõ, koni otšõ̱lo̱ akašãne,
ši moṅ atšále̱. *Abe̱l 4,26.
14. Nyetiua nyeke̱ mei fẽ ateṅ he-
dšo̱le̱ se̱, ke̱ hetšemo̱ ni ké̱ moko šĩ
ní enaṅ Nuntšo̱ le̱; Rom. 12,18. 2 Tim. 2,22.
15. ni nyekwe̱a ní ahĩa, koni moko
akaṅmẽ Nyoṅmo̱ dromo̱ le̱ he, koni *ši-
šifã-ke̱-dšõmo̱ ko akakwẽ ni ehaonye ni
aṅõ-bule mei pĩ; *5 Mose 29,17.
16. koni moko akafe ehe adſamaṅbo̱lo̱,
lo yakagbomo tamo̱ *Esau ní hõ ekro-
mo̱bi-gbe̱nã le̱ ehé šikome niyenii le̱.
*1 Mose 25,33.34.
17. Edšake̱ nyele ake̱, beni *fe se̱ ni
etao ake̱ ená dšõ̱mo̱ le̱, akwale̱; edšake̱
enáá tšuitšakemo̱ he gbe̱, tše̱ eke̱ yã-
fónui tao se̱gbe̱. *1 Mose 27,30—40.
18. Edšake̱ nyebaa *goṅ ni ataã he
ní šãa ke̱ la, ke̱ atatu ke̱ duṅ ke̱ ahum,
*2 Mose 19,12.16.18. 5 Mose 4,11.
19. ke̱ te̱tre̱mantre̱ gbẽ̱mo̱, ke̱ wiemo̱i
agbẽ, ni mei ní nu le̱ kpa fai ake̱ *aka-
wie eko afata he doṅṅ le̱, he; *2 Mose 20,19.
20. edšake̱ kitã ni awo ake̱: *"Ke̱dši
kolo ko tete ta goṅ le̱ he le̱, atſiale̱
te̱i le̱", ame̱nyẽẽ mli ame̱hĩe; *2 Mose 19,13.
21. ni noni pue le̱ he ye̱ gbeyei babaõ
ãhũ, ní Mose kẽ̱: Mĩše gbeyei, ni mihe
mĩkpokpo.
22. Ši moṅ, *Zion goṅ le̱ he nyeba,
ke̱ Nyoṅmo̱ hĩekãlo̱ le̱ maṅ ní †dši ṅwei
Ierusalem le̱, ke̱ **ṅweibo̱foi akpeiakpei
abo̱, *Kpods. 14,1. †Gal. 4,26. Kpods. 21,2.
**Kpods. 5,11.
23. ke̱ kromo̱bii ní *aṅmã ame̱gbe̱ii
ye̱ ṅwei le̱ anãbuamo̱ ke̱ asafo le̱, ke̱
Nyoṅmo̱ ni dši mei fẽ akodšolo̱ le̱, ke̱
dšalo̱i ni ehĩ ke̱-wula ši le̱ amumo̱i le̱,
*Luk. 10,20.
24. ke̱ kpãṅmo̱ hẽ *mlidamo̱lo̱ Iesu le̱,
ke̱ lá ni atšo̱õ̱ afã ní †wieo̱ wiemo̱ kpa-
kpa fè Habel nõ le̱, aṅõ.
*9,15. †11,4. 1 Mose 4,10.
25. Nyekwe̱a ní ahĩa, koni nyekakwa
moni wieo̱ le̱; edšake̱, ké̱ *mei ni kwa
moni wie tšõame̱ ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ahe
edšee mli le̱, bẽle̱ ke̱dši wo̱kpale ke̱-dše̱
moni dše̱o̱ ṅwei wieo̱ le̱ he le̱, wo̱ moṅ
wo̱he edšeṅ mli ko̱kõ̱ko̱; *2,2; 10,28.29.
26. mo gbẽ ni hoso šikpoṅ le̱ ye̱ no
be le̱ mli le̱, ši agbe̱ne̱ ewo ši *ekẽ̱:

"Efe šikome ní mahoso, dšee šikpoñ lę kękę, ši ñwei hũ" lę. * Hag. 2,6.
27. Ši noni ekę̃: "efe šikome" lę, ekętšõo fañň akę, nii ní ahosoo lę aatšake, edšakę nii ni afe ni, koni nii ní hosoñ lę ahĩ ši.
28. Nohewo lę, akę noni wǫná mañtšęyeli ní anyẽñ ahoso lę, nyehãa wǫdaã ši, ní wǫkę-sùmo Nyoñmo bǫni aa ehĩe kę wõ kę gbeyeišemo!
29. Edšakę wǫ-Nyoñmǫ lę, la ní fiteo mo hũ dšilę. 5 Mose 4,24; 9,3.

Yitšo 13.

Nyehãa nyemimeiahedǫ̃ ahĩa ši dã! Ioh. 13,34. 2 Pet. 1,7.
2. *Gbofemo hũ, nyehĩe akakpaã no; edšakę no no meikomei tšõ fe †ñweibofoi agbo, ní amelee. * Rom. 12,13. 1 Pet. 4,9. †1 Mose 18,3; 19,2 3.
3. Nyekaia mei ní *awoamę gboklei lę tamo akę nyekęamę kãmo mli, kę mei ní afeoamę efõñ lę hũ, akę nye hũ nyeye gbomotšo mli lolo. * Mat. 25,36.
4. A'wo gblã hĩe nyam ye nyefẽ nyeteñ, ni akabule gblãsã hũ; ši adfamañboloi kę gblañkũoloi lę, Nyoñmo bakodšoamę. Gal. 5,19.21. Ef. 5,5.
5. Šikasuomo akaba nyedšeñba mli, ni *nyemĩ ašea nii ní nyeyo lę he; edšakę lędientšę †ekę̃: "Mišĩño ni misã mikwaño gbĩkogbĩko." * 1 Tim. 6,6. †Ios. 1,5.
6. Beni afe ní wǫná tšui ní wǫkę̃: *"Nuntšo lę dši mibobalo, ni mišeñ gbeyei; meni gbomo aafemi?" * Lal. 118,6.
7. Nyekaia *nyetšõlǫi, mei ní wie Nyoñmo wiemo lę tšõnye lę; nyekwęa amędšeñba lę nãgbẽ, ni †nyekasea amęhemo-kę-yeli lę. * K 17. †1 Kor. 4,16.
8. Iesu Kristo lę, bǫni eyo nyè kę ñmęnę lę, nakai noñň eyo kęyaã nãno. 1 Kor. 3,11. Kpoda. 1,17.
9. Nyekahãa *tšõmoi srotoi kę tšõmoi krokomei kenye mĩlila ši; edšakę ehĩ ake akę dromo †awo tšui hewalę, ši **dšee niyenii ní hãã mei ní tšuo he nii lę aná sę ko yę mli lę. * Ef. 4,14. †2 Kor. 1,21. ** Rom. 14,17.
10. Wǫyę afolešãlatę ko ní mei ní sùmoo yę bũ lę mli lę bę hegbę akę amęyeo eno nii. 8,4.5.
11. Edšakę *koloi ní osofonukpa lę ñõo amęlá kę-yaã hekroñkroñ lę yę eša hewo lę agbohĩi lę ayašãa yę nsra lę sę. * 3 Mose 16,27.
12. Nohewo lę Iesu hũ, beni afe ní ekę lędientšę elá lę atšũ mañ lę he lę, agbó lę sę ena amanehũlũ lę yę. Mat. 21,39. Ioh. 9,22.
13. Nohewo lę agbęnę, nyehãa wǫdšea kpo kę-yaã eñõ yę nsra lę sę ni wǫtẽre *ehorabõ lę. * 11,26; 12,2.
14. Edšakę wǫbę mañ ní kãa ši yę bię, ši mañ ní baba lę moñ sęgbę wǫtaoo. 11,10; 12,22.
15. Bẽlę nyehãa wǫtšõa eno ní wǫkę yidšiemo afole abahãa Nyoñmo dã; no dši nãbui ní dšadšeo egbęi lę ayibii lę. Lal 50,14.23. Hos. 14,3.
16. Ši edšũrõfemo kę nikõ lę, nyehĩe akakpaã no; edšakę *nakai afolei saã Nyoñmo hĩe dšogbãñ. * Fil. 4,18.
17. *Nyeboa nyetšõlǫi lę atoi ni nyebaã nyehe ši nyehããamę; edšakę amę amębuo nyesusumai lę ahe akę mei ní †babu he akontã, koni amękę mĩšę afe nii nę, ši dšee ntšęidõmo; edšakę no ehĩĩ hããnye. * 1 Tes. 5,12. †Ezek. 3,18.
18. Nyesolea nyehããwǫ; edšakę *wǫhĩe kã no akę wǫyę henilẽ kpakpa, ni wǫmĩtao akę wǫba wǫdšeñ fęfeo yę nii fẽ mli. * 2 Kor. 1,12.
19. Ni mĩkpanye fai babaõ akę nyefe nakai, koni akpalemi ahãnye oyá.
20. Ši hedšolę Nyoñmo lę, moni dšie tõi lę *akwęlo kpeteñkple ní dši wǫNuntšę Iesu kę-dšę gbohĩĩ ateñ yę nãno kpãããmo lę lá lę mli lę, * Ioh. 10,11. 1 Pet. 2,25.
21. lę éašnye ehã nitšumo kpakpa-fẽ-nitšumo kpakpa, ni nyefe esuomonãnii, ní etšõ Iesu Kristo no efe noni aa lędientšę ehĩe yę nyemli; lę añõ anunnyam ahã kę-yaši nãnoi anãno lę! Amen.
22. Ši, anyemimei, mĩkpanye fai ní nyemõ wiemo-kę-tšõmo nę mli, edšakę wiemo kukuõ miñmã mimãdšenye nę.
23. Nyenáa nyelea akę añmõ wǫnyemi Timoteo he, ni ké eba mrã lę, mikęlę aaba mabananye.
24. Wǫmĩbi nyetšõlǫi lę fẽ kę meikroñkroñi lę fẽ-tšũm. Mei ní dšę Italia lę mĩbinye.
25. Dromo lę kę nyefẽ ahĩ ši! Amen.

(Añmã amãdše Hebribii lę kę-dšę Italia kę-tšõ Timoteo no.)

IAKOBO WOLO LE̱.

Yitšo 1.

Iakobo, ni dši Nyoṅmo̱ ke̱ Nuntšo̱
Iesu Kristo tšūlo̱ le̱, ṅmā yahā akutšei
nyoṅma ke̱ enyo̱ ni *egbe̱ efā le̱: Mīše̱
ahānye! * 1 Pet. 1,11.
2. Minyemimei, ke̱dši nyegbē kāi sro̱-
toi pī amli le̱, *nyebuale̱ mīše̱ so̱ṅṅ;
* Rom. 5,3—5.
3. edšake̱ nyele ake̱ nyehemo̱-ke̱-yeli
kā le̱ tšéo̱ tšuišiṅmē ke̱-baā.
4. Ni nyehāa tšuišiṅmē le̱ agbea eni-
tšumo̱ nā ke̱-wulaā ši, koni nyehī ke̱-
wula ši, ni nyeye emū, ni nokonoko
akafe̱nye.
5. Ši ké̱ nilē efe̱ nyeteṅ moko le̱,
*ékpa Nyoṅmo̱ ni hāa mei fē fā ni ewiee
moko hīe le̱ fai, ni aaṅō-hāle̱. * Abe̱i 2,3—6.
6. Ši hā ní *ekpa fai ye̱ hemo̱-ke̱-
yeli mli, ni ekadše nokonoko he ṅwane;
edšake̱ ṅwanedšelo̱ le̱ etamo̱ ṅšo̱ke ni
kōyo̱ tfaā ke̱-yaā ke̱-baā. * Mar. 11,24.
7. Edšake̱ nakai gbomo ko akasusu
ake̱ eená noko ye̱ Nuntšo̱ le̱ deṅ;
8. dfēṅmo̱i enyo̱nyo̱-tše̱ ko fīī ši ye̱
egbe̱i fē mli.
9. Ši nyemi ni dši hūmi le̱ áfā ye̱
ewō le̱ mli, 2,5.
10. ši niiatše̱ le̱ efā ye̱ ehūmifemo̱ le̱
mli; edšake̱ ebaṅālā *tamo̱ dfe̱iaṅ fo̱fo̱i.
* 1 Pet. 1,24.
11. Edšake̱ hūlū teo̱ ši ke̱ latšā ni
egbīo̱ dfe̱i le̱, ni *efo̱fo̱i le̱ kpālaā fieo̱
ši ni efe̱o le̱ fiteo̱: nakai noṅṅ niiatše̱
le̱ hū hīe bakpātā ye̱ egbe̱i le̱ ano̱.
* Ies. 40,6.7.
12. Adšō̱ nū ni ṅmēo̱ etšui ši ye̱
kā mli le̱, edšake̱, ké̱ akale̱ ni esa
le̱, *eená wala akekre, ní Nuntšo̱
le̱ ewo ši ehā mei ni sumoo̱le̱ le̱.
* 2 Tim. 4,8.
13. Ke̱dši āka moko le̱, ekakē ake̱:
Nyoṅmo̱ ṅō adše̱ akami. Edšake̱ Nyo-
ṅmo̱ le̱ akaale̱ ye̱ nifōdši agbe̱fāṅ, ni
le̱dientše̱ hū ekaa moko.
14. Ši mofēmo le̱, le̱dientše̱ eko̱no̱ ni
gblaāle̱ ni lakaāle̱ le̱ kaāle̱. Rom. 7,7.8.
15. No se̱ le̱ ako̱no̱ le̱, ké̱ éṅō ho̱ le̱,
efo̱ō̱ eša, ni eša le̱ hū, ké̱ afe agbe nā
le̱ efo̱ō̱ *gbēle. * Rom. 7,10.
16. Nyekadūa gbe̱, minyemimei ní mi-
sumoo̱.
17. Dromo̱nii kpakpai fē ke̱ nikē-
nii ní hī ke̱-wula ši fē le̱, ṅwei
edše̱o̱ ekplekeo̱ ši, ke̱-dše̱o̱ lai atše̱
le̱ ṅō, *mo mli ní su tšakemo̱ ke̱
tšōmo̱ susuma ko be̱ le̱. * 1 Ioh. 1,5.
18. Le̱dientše̱ esuomo̱ nā eke̱ ano̱kwale
wiemo̱ le̱ fo̱wo̱, koni wo̱fe enibō̱nii le̱
amli kleṅkleṅ yibii. Ioh. 1,13. 1 Pet. 1,23.
19. Nohewo̱ le̱, minyemimei ní misumoo̱,
mofēmo he afe oyá ke̱ ninumo̱, ehūmi
ši ke̱ wiemo̱, *ehūmi ši ke̱ mlifū.
* Dsads. 7,9.
20. Edšake̱ nū mlifū tšuu Nyoṅmo̱ dša-
le̱nii. Ef. 4,26.
21. Nohewo̱ le̱ *nyeše̱re̱a nyāṅemo̱-
nitšumo̱ ke̱ efōṅ no̱tekemo̱ fē nyefiea, ni
nyeke̱ mlidšo̱le̱ aherea wiemo̱ le̱ ní ate̱o
ye̱ nyemli ní yo̱ hewale̱ ni eke̱-ahere nye-
susumai ayiwala le̱. * Kol. 3,8. 1 Pet. 2,1.
22. Ši nyetšōmo̱a wiemo̱ le̱ no̱yelo̱i,
ni dše̱e wiemo̱ le̱ nulo̱i ke̱ke̱, ni nyeke̱-
mīšišiu nyedientše̱ nyehe.
Mat. 7,26. Rom. 2,13.
23. Edšake̱, ké̱ moko dši wiemo̱ le̱
nulo̱ ke̱ke̱ ši edšee eno̱yelo̱ hū le̱, ne̱ke̱
gbomo ne̱ tamo̱ nū ko ní kwe̱o ehīe su
le̱ ye̱ afīfe̱ mli;
24. edšake̱ ekwe̱o̱ ehe, ni eyaā, ni amrō-
mrō noṅṅ le̱ ehīe kpaā bo̱ ni eyo̱ le̱ no̱.
25. Ši moni māa eyi ši ekwe̱o̱ *heyeli
mla ni hī ke̱-wula ši le̱ mli, ni ekāa
he, ni edšee moni nuo̱ ni ehīe kpaā no̱,
ši moṅ edši no̱yelo̱ ni tšuo̱ he nii le̱,
nakai mo le̱ †aadšō̱le̱ ye̱ eno̱yeli le̱ mli.
* 2,12. Rom. 8,2. † Ioh. 13,17.
26. Ši ké̱ efe̱o nyeteṅ moko ake̱ Nyo-
ṅmo̱-dšālo̱ dšile̱ ni *ewoo elile̱i manyofle̱
ši moṅ ešišiuo̱ etšui le̱, ne̱ke̱ gbomo ne̱
dšāmo̱ le̱ yaka ni. * Lal. 34,14.
27. Nyoṅmo̱ dšāmo̱ ní he tše ní
ehe be̱ mūdši ko ye̱ Nyoṅmo̱ ke̱ tše̱

le hie dši ene, akę mo asra awusãi
kę okũlafoi yę amęmanehũlũ lę mli,
ni eto ehe kę-dšę dše nęń koni eka-
wo ehe mũdši.

Yitšo 2.

Minyemimei, nyekę meiahleańkwęmo
akahiea wo-Nuntšo Iesu Kristo ni dši
*anumnyam nuntšo lę hemo-kę-yeli lę.
• 1 Kor. 2,8.
2. Edšakę kedši nũ ko ni wo šikaga kę
atade fefeo babote nyekpẽhe lę, ni ohiafo
ko hũ ni wo atade tãńtãń babote mli,
3. ni nyehle fie moni wo atade fefeo
lę hleań ni nyekẽlę akę: Bo lę batá he-
kpakpa nę; ni ohiafo lę, lę lę nyekẽlę
akę: Bo lę damo dšęi, alo batá minãdši
anã yę bie lę;
4. ani dšee niiań nyedšieo yę nyeteń,
ni kodšoloi ni hle dfẽńmoi fõdši nyetšó-
mo lę?
5. Minyemimei ni misumoo, nyeboa
toi! Ani dšee dše nęń ohiafoi ni dši
niiatšęmei *yę hemo-kę-yeli gbęfãń lę
Nyońmo †ehala, koni amętšómo mańtšę-
yeli ni ewo ši ehã mei ni sumoolę lę
yeloi? • Luk. 12,21. † 1 Kor. 1,26.
6. ni nye lę nyegbeo ohiafo lę he
guo. Ani dšee niiatšęmei lę yeo nyeno
wa, ni amę nońń amękplaãnye kę-yaa
kodšomohei lę?
7. Ani dšee ame nońń amegbeo gbęi
kpakpa ni ake-tsęonye lę he guo lę?
8. Nohewo lę kedsi nyeye kitã ni dši
mla lę mli otu ni *kẽo akę: "Suomo
onanyo take boni osumoo bodientšę ohe
le" no ye ńmãlę lę nã lę, no lę nyemife
dšogbãń • 3 Mose 19,18.
9. Si ke mei ahleań nyekwęo lę, no lę
nyenafe eša ni mla lę kãanye akę mla-
toioi. 5 Mose 1,17.
10. Edšake moni aaye mla mũ lę fẽ
no tete, si eetó yę ekome mli lę, eye
fe yi só Mat 5,19.
11 Edšake moni kẽ akę: *"Kábo
[illegible] an" le, eke hũ akę: "Kãgbe
[illegible]." Ni kę obgo adfamań, ši ogbeo
[illegible] le, otsó mla tõlo. • 2 Mose 20,13.14
12 Nyewiea ni nyefea nyenii tamo mei
ni *heyeli mla akę-bakodsoamę. • 1,25
13. Edšakę kodšomo mli lę, moni enaa
mobo lę anańlę mobo: fã mobonalę fãa
ešio kodšomo. Mat 5,7; 18,30 34; 25,45 46.
14. Minyemimei, kedši moko kẽ, eyę
hemo-kę-yeli, ši ebę nitšumoi lę, mẽ sę-
námo yo mli? Ani hemo-kę-yeli lę aanyẽ
eyiwala ahere? Mat. 7,21.
15. Kędši nyeminũ ko alo nyemiyõ ko
nyie yayai ni enáá edã ńmã lę,
16. ni nyeteń moko yakẽamę akę:
Nyeyaã yę hedšolę mli: nyeyaẘerea la,
ni nyeyayea nii nyetõroa; ši ehããamę nii
ni hlaã gbomotšo lę: mẽ senámo yo mli?
1 Ioh 3,17.
17. Nakai nońń hemo-kę-yeli hũ,
kę nitšumoi bę he lę, edši hemo-
kę-yeli gbonyo.
18. Ši moko aakẽ: Bo lę, oyę hemo-
kę-yeli, ni mi lę, nitšumoi miyo; tšõ-
momi ohemo-kę-yeli ní nitšumoi bę he
lę, ni mi hũ madšę minitšumoi lę amli
matšõo *mihemo-kę-yeli lę. • Gal. 5,6.
19. Bo lę oheo oyeo akę Nyońmo lę
mokome ni? ofe dšogbãń; daimonioi hũ
heo yeo, ni amęhe dšoo.
20. Õ yaka gbomo, õtao ole akę he-
mo-kę-yeli ni nitšumoi bę he lę hemo-
kę-yeli gbonyo ni lo?
21. Wotšę Abraham lę, ani dšee ni-
tšumoi amli adšę abulę bem, beni ekę
ebi Isak yańmẽ afolešãlatę lę no lę?
1 Mose 22,9 10 12.
22. Õna akę hemo-ke-yeli kę enitšumoi
lę nyie, ni nitšumoi lę amli edšę ni
ehemo-kę-yeli lę ye emũ lę;
23. ni ńmãlę lę ni *kẽo akę: "Ši Abra-
ham he Nyońmo eye, ni abu enę dšalę
ahãlę lę", ba mli, ni atšẽlę akę Nyo-
ńmo †šientšę. • 1 Mose 15,6. † Ies 41,8.
24. Nyemĩna akę nitšumoi amli adšęo
abuo gbomo bem, ši dšee hemo-kę-yeli
kękę mli.
25. Nakai nońń *Rahab, adfamań lę
hũ, ani dšee nitšumoi amli adšę abulę
bem, beni ehere †bofoi lę atũ ni edšie-
amę gbę kę-tšõ gbę kroko no lę?
• Heb 11,31. † Ios 2,4.15.
26. Edšakę takę boni gbomotšo ni mu-
mo bę mli lę dši gbonyo lę, nakai nońń
hemo-kę-yeli ni nitšumoi bę he lę dši
*hemo-kę-yeli gbonyo. K. 17.

Yitšo 3.

Nyekafea nyehe tšōlọi babaō, minyemimei, edšakẹ nyele akẹ wọbaná kodšomọ kple.
2. Edšakẹ wọfē wọtōọ babaō; kẹ́ moko tōō yẹ wiemọ mli lẹ, lẹ lẹ nū ní hī kẹwula ši dšilẹ, ni eyẹ hewalẹ akẹ ekẹawo gbomotšo mū lẹ fē manyoflẹ.
3. Ši kẹ́ wọkẹ okpọṅọi amanyoflẹi wo amẹdāṅ ní amẹbowọ toi lẹ, wọkẹkplaā amẹgbomotšo mū lẹ fē.
4. Na, lẹdši hū tšẹ̀ amẹdāra āhū ní kōyọi ní nā wa kplaāamẹ, ši kudō bibiō ko kẹkẹ akẹ-kudọōamẹ kẹ-yaā hefēhe ní kudōtšẹ lẹ sumọọ.
5. Nakai noṅṅ lilẹi hū, henō bibiō ni, ni efāa nii wudši. Na, la bibiō hū, nyekwẹa kō bọ sọṅṅ ní ešāa!
6. Ni lilẹi lẹ hū, la ni; wọhenii lẹ ateṅ lẹ lilẹi dši nišaianii adšeṅ ní *buleọ gbomotšo mū lẹ fē ni emāa fọmọṅ kokrolonto lẹ nā la, ní gehena adšẹọ ašẹreọ la lẹ.
• Mat. 15,11.18.19; 12,36.37.
7. Edšakẹ koloi kẹ lofōdši kẹ nii ni wamoọ kẹ nii ni yọ ṅšọ mli lẹ asu-fēsu lẹ, adšọō he, ni gbomei kẹ amẹsu édšọ amẹhe;
8. ši lilẹi lẹ, gbomo-ko-gbomo-ko nyēē ehe adšọ; nōfōṅ ní eflegedše ni eyi obō kẹ *ebō ni gbeọ mo ni. • Lal. 140,4.
9. No noṅṅ wọkẹ-dšọ̄ọ Nuntšọ kẹ Tšẹ lẹ, ni no noṅṅ hū wọkẹ-lomọọ gbomei ní abọ yẹ *Nyoṅmọ subāṅ nọ lẹ.
• 1 Mose 1,27.
10. Dā kome lẹ noṅṅ mli dšọ̄mọ kẹ lōmọ dšẹọ. Minyemimei, enẹmei nẹ, esaa akẹ ebalẹ nẹkẹ.
11. Aso nubu yọ nẹ, ebaā nu ṅma kẹ nu ni dšōọ kẹ-dšẹọ hīṅmẹi kome lẹ noṅṅ mli?
12. Minyemimei, aso agbāmitšo aanyē mūtšo-yibii awo, alo weintšo aawo agbāmi? Nakai noṅṅ kē ṅōbu ko nyēṅ nu ṅma aba.
13. Namo dši nilelọ kẹ sanesẹkọlọ yẹ nyeteṅ? Hā ní ekẹ dšeṅba kpakpa atšō lẹdientšẹ *enitšumọi lẹ yẹ nilē kpōfemọ mli. • 2,13.
14. Ši kẹ́ *awuṅāyeli fōṅ kẹ béi yẹ nyetšui mli lẹ, nyekafāa ni nyemalea nyešia anọkwale lẹ. • Ef. 4,31.
15. Nẹkẹ nilē nẹ, *dšee ṅwei edšẹ, ši moṅ šikpoṅ nọ nō ni, helo nā nō ni, daimonioi anō ni. • 1,5.17.
16. Edšakẹ heni awuṅāyeli kẹ béi yọ lẹ, dšẹi sakasakafemọ kẹ nišaianii fē yọ.
17. Ši nilē ni dšẹ ṅwei lẹ, tšutšu lẹ ehe tše, no sẹ lẹ ehe dšọ, ehīe kā ši, eboọ toi, eyi obō kẹ mọbọnalẹ kẹ yibii kpakpai, edšee ṅwane, efee osato.
18. Ši *dšalẹ yibii lẹ, hedšọlẹ mli adūọ yẹ †ahāa mei ni feọ hedšọlẹnii lẹ.
• Ies. 32,17. † Mat. 5,9.

Yitšo 4.

Nēgbẹ tawūi kẹ nōmọi ní yọ nyeteṅ lẹ dšẹ? Dšee nyekọnọi ní *wuọ ta yẹ nyehenii lẹ amli lẹ mli edšẹ lo? • 1 Pet. 2,11.
2. Nii feọnye akọnọ, ni nyenáá; nyegbeọ mei ni nyeyeọ awuṅā, ni nyenine nyēē nọ ašẹ; nyenōọ ni nyewuọ; nyebẹ noko akẹ-ní nyekpaa he fai hewọ lẹ;
3. nyekpaā fai hū, ni nyenáá, edšakẹ fai fōṅ nyekpaā, koni nyekpātā nii lẹ ahīe yẹ nyekọnọi amli.
4. Gblāñtelọi! nyelee akẹ dše nẹ hedō lẹ Nyoṅmọ nyē ni lo? Nohewọ lẹ mofēmo ní sumọọ akẹ etšō dše nẹ hedọlọ lẹ etšō Nyoṅmọ henyẹlọ.
Luk. 6,26. Rom. 8,7. 1 Ioh. 2,15.
5. Alo nyesusuọ akẹ yaka ni ṅmālẹ lẹ kēọ akẹ hīekō sẹ mumọ ní hīọ wọmli lẹ diọ lẹ? 2 Mose 20,3.5. Mat. 6,24.
6. Ši edroọ mo pī. Hewọ lẹ ekē: *"Nyoṅmọ lẹ, ekūọ hewolọi anā, ši hešibalọi edroọ."
• Abẹi 3,34. Hiob 22,29. Mat. 23,12. 1 Pet. 5,5.
7. Nohewọ lẹ nyebaā nyehe ši nyehāa Nyoṅmọ; *nyetea ši nyewoa abonsam, ni eedšo nyenā foi.
• Ef. 6,12. 1 Pet. 5,8.9.
8. *Nyetšia nyebẹṅkẹa Nyoṅmọ, ni eetši eebẹṅkẹnye. †Nyetšūa nyenidši ahe, nye ešafelọi, ni nyehāa nyetšuii ahe atšea, nye dfēṅmọi enyọnyọtšẹmei. • Zak. 1,3. † Ies. 1,16.
9. NyeŵẹrẹWerẹ ahoa nyehe ni nyeyea ṅkọmọ ni nyefóa; nyeṅmlō lẹ atšō ṅkọmọyeli, ni nyemīšẹ hū atšō hīešifiemọ.
10. Nyebaā nyehe ši yẹ Nuntšọ lẹ hīe, ni eewó nyenọ. 1 Pet. 5,6.

11. Nyekawiewiea nyenanemei ahe, anye-
mimei. Moni wieo enyemi he alo eko-
dšoo enyemi le, mla le ewieo ešio ni
mla le ekodšoo le; ši ké okodšo mla le,
dšee mla le noyelo dšio, ši mla le
kodsolo moń dšio.
12. Mokome dši mlawolo ke kodšolo,
moni yo hewale ni eke-hereo mo yiwala
ni eke-kpätäa mo hie hũ; *ši bo le,
namo dšio ni okodšoo onanyo?
• Mat 7,1. Rom. 2,1; 14,4.
13. Bele agbene nye hũ, nye mei ni
nyekeo ake: Ńmene lo wó le woote neke
lo neke mä neń, ni woyaye añ kome
ye dsei, ni wooye dšra, ni wooná se.
Abei 27,1.
14. Tšé nyelee wó sane. Edšake meni
dsi nyewala le? Edši lamo ni pueo fiō
ko, ni ké fe se le eladšeo. Luk. 12,20.
15. Hewo le sa moń ake nyekēo akę:
Kedsi Nuntšo le mīsumo ni woyi ná
wala le, no le woofe ene lo ene. Bof. 18,21.
16. Ši aglgene le nyefãa ye nyehewōi
le amli; neke fã ne fè le, efōń ni.
17. Nohewo le moni le ekpakpa-
femo ni efee le, eša dši no hãle.
Luk 12,47.

Yitšo 5.

Agbene, nye niiatšemei hũ, nyefóa ni
nyewoa lele ye nyewerehōianii ni baba
nyeno le ahewo! Luk. 6,24
2. *Nyenii babaō le ešāra, ni nyeta-
dei le hu, omlegēi éye. • Mat 6,19
3. Nyesika ke nyedfietei le edo ńka-
nale, ni amehe ńkanale le aaye nyehe
odase, ni eeye nyehewodsiań tamo la.
Nyeto dfetri ye nägbegbii le amli.
4 Na, nitsulgi ni kpa nyeńmōdšiań
nii le anyōmowo ni nyetše ye šišiumo
na le naido, ni mei ni bua nyenii anā
le aidomoi le ebalote Zebaot Nuntšo le
toiia. 5 Mose 24,14.15.
5 *Nyeye nyenanii ye šikpoń le no
ni nyeleo ahofi: nyelé nyetšuii ahũ ke-
yasi †tše gbi le no. • Luk 16,19 25 † Ier 12,3
6. Nyebu dšalo le fo, ni nyegbele,
etsu nyenā.
7. Nohewo le, *nyeńmēa nyetšui ši,
anyemimei, ke yasia Nuntso le bābe le.
Na, hũlo le mēo šikpoń no nibäuii ni
dšra wa le, ni eńmēo etšui ši ye he
ke-yašio beyino ni enáa agbienã ke gbo
nunemo le; • Luk. 21,19. Heb. 10,36
8. bēle nye hũ nyeńmēa nyetšui ši;
nyewoa nyetšuii ekā, edšake Nuntšo le
bābe le eše etā.
9. Nyekadōmoa ntšoi nyewoa nyehe,
anyemimei, koni akakodšonye; na, ko-
dšolo le damo šinäi le ase.
10. Minyemimei, nyeńōa gbaloi ni wie
ye Nuntšo le gbei amli le nyefea amane-
hūlū ke tšuišińmē he okadi. Mat. 5,12
11. Na, wodšoo mei ni ńmēo ametšui
ši le. Nyenu *Hiob tšuišiińmē le he,
ni nyena Nuntšo le nāgbē le; ake Nuntšo
le mli tšōole babaō, ni emli dšo hũ.
• Hiob 1,21 22.
12. Ši titri le, minyemimei, nyekakāa
kitā, ńwei nō dšio, šikpoń nō dšio, alo
kitā kroko dšio; ši nyehē le afe hē, ni dabi
le afe dabi, koni nyekagbē kodšomo mli.
Mat 5,34—37.
13. Ké nyeteń moko *mīna amanehūlū
le, hā esole; ké moko ená tšuidšūrō le,
ela †yidšiemolalai. • Lal. 50,15. † Kol. 3,16.
14. Ké nyeteń moko he wanle le, étšé
asafo le mli onukpai le ke-ba eńō, ni
*amékpale mū ye Nuntšo le gbei amli
ni amesole amehāle, • Mar 6,13
15. ni *hemo-ke-yeli solemo le aahere
helatše le yiwala, ni Nuntšo le aatēle
ši, ni kedši efe ešai le, aańō-fale. • Mar. 16,18
16. Nyedšadšea nyenotōmoi nyetšōa
nyehe, ni nyesolea nyehāa nyehe, ni
nyehe atā. Dšalo solemo ni mli wa
le nyēo nii babaō etšuo.
17. Elia dši gbomo ádesā tamowo noń,
ni esole solemo ko koni nyońmo akane,
ni *enee ye šikpoń le no añi etē ke
nyōdši ekpa sońū. • 1 Mań 17,1 Luk 4,25.
18. Ni esā esole, ni Nyońmo hā nu
ne, ni šikpoń le ba enii. 1 Mań 18,42
19. Anyemimei, kedši nyeteń moko dū
gbe ke-dše anokwale le mli ni *moko
mkpalele ekoń le, • Gal. 6,1.
20. hā ni ele ake, moni kpaleo *ešafelo
ke-dšeo egbedū mli le, ehere susuma yi-
wala ke-dše gbēle mli, ni †feha ešai pi ano.
• Lal. 51,15. † Abei 10,12. 1 Pet. 4,8.

PETRO KLEṄKLEṄ WOLO LE̱.

Yitšo 1.

Petro, ní dši Iesu Kristo bǫfo le̱, ṅmā yahā gbo̱i ni egbe̱ efā Ponto, Galata, Kapadokia, Asia ke̱ Bitinia le̱ ni dši mei ni ahala, Iak. 1,1.

2. ye̱ tše̱ Nyoṅmo̱ le̱ *le ni ele eto momo le̱ nā, ye̱ Mumo̱ le̱ hetšūmo̱ mli, ke̱-hā toibō ke̱ Iesu Kristo lá le̱ no̱fāmo̱ le̱: Dromo̱ ke̱ hedšo̱le̱ afá ahānye! * Rom. 8,29.

3. **A**dšo̱ Nyoṅmo̱ ke̱ wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo tše̱ le̱, moni fo̱wo̱ ehē ye̱ le̱dientše̱ emo̱bo̱nale̱ babaō le̱ nā, ehā wala hīeno̱kāmo̱ ye̱ Iesu Kristo ši ni ete ke̱dše̱ gbohīī ateṅ le̱ hewo̱,

4. ehā *gbošinii ni fitee ni he be̱ kpa ko ni ekwaa, ni aṅō-to ye̱ ṅwei ahānye, * Kol. 1,12.

5. nye mei ni anyie hemo̱-ke̱-yeli no̱ *abuo̱ nyehe ye̱ Nyoṅmo̱ hewale̱ nā atoo̱ yiwalaheremo̱ ni ásā áto ni abadšie kpo ye̱ nāgbē bei le̱ amli le̱; * Ioh. 10,28; 17,11.

6. no *hāa nyemli flio̱nye, nye ni ṅme̱ne̱me̱, ké̱ ehīa le̱, nyeyeo̱ ṅko̱mo̱ †fiō ko ye̱ kāi sro̱toi amli le̱, * Rom. 5,2. 2 Kor. 4,17. † 1 Pet. 5,10.

7. koni ana nyehemo̱-ke̱-yeli sale̱ le̱ ake̱ edšra wa āhū *fè šika ni fiteo̱ ni aka ye̱ la mli le̱, ke̱-yahā yidšiemo̱ ke̱ wō ke̱ anumnyam ye̱ Iesu Kristo kpodšiemo̱ le̱ mli, * Abe̱i 17,3. Mal. 3,3.

8. moni *nyenakole̱ moṅ, ši nyesumoo̱le̱, mo hū ni amrōmrō ne̱ nyenaale̱ moṅ, ši nyehė eno̱ nyeye, hewo̱ le̱ nyemli flio̱nye ke̱ mīše̱ ni anyēē agba ni yo̱ nyam babaō le̱, * Ioh. 20,29. 2 Kor. 5,7.

9. edšake̱ nyenine baše̱ nyehemo̱-ke̱yeli *nāgbē ni dši nyesusumai ayiwalaheremo̱ le̱ no̱. * Rom. 6,22.

10. Ne̱ke̱ walaheremo̱ ne̱, *gbalo̱i ni gba ye̱ dromo̱ ni ba nyeno̱ le̱ he le̱ tao se̱gbe̱, ni ame̱bi ši, * Luk. 10,24.

11. ni ame̱sā ame̱bi be le̱ ši, beni ke̱ bo̱ni Kristo Mumo̱ ni yo̱ ame̱mli le̱ dšie tšō, beni eyeo̱ *amanehūlūi ni baba Kristo no̱ ke̱ anumnyamii ni baba ye̱ nomei ase̱ le̱ ahe odase etoo̱ le̱. * Lal. 22. Ies. 53.

12. Ni adšie atšōame̱ ake̱, dšee ame̱dientše̱ ame̱hewo̱ ni, ši nye moṅ nyehewo̱ ame̱súmo̱ ye̱ ne̱ke̱ nii ne̱ ahe, nii ni agbe̱ne̱ mei ni dšadše sanekpakpa le̱ tšōnye ye̱ Mumo̱ kroṅkroṅ ni atšū ke̱dše̱ ṅwei le̱ mli le̱ dšadšeo̱ tšōo̱nye le̱, nii hū ni *ṅweibo̱foi tete feo̱ ake̱ ame̱ana mli le̱. * Ef. 3,10.

13. **N**ohewo̱ le̱ *nyefīmo̱a nyedfēṅmo̱ he̱, nyehīe akāa ši, ni nyeṅōa nyehīe nyefōa dromo̱ ni ake̱-bahānye ye̱ Iesu Kristo kpodšiemo̱ mli le̱ no̱ kwrā. * Luk. 12,35.

14. Nyefea nyehe tamo̱ bii toibolo̱i, ni *nyekaba nyedšeṅ ye̱ sá beni nyelee noko le̱ mli ako̱no̱i le̱ anā doṅṅ; * Rom. 12,2.

15. ši moṅ, bo̱ni moni tšé̱nye le̱ yo̱ kroṅkroṅ le̱, nye hū nyefea kroṅkroṅ ye̱ nyedšeṅba fē mli;

16. edšake̱ *aṅmā ake̱: "Nyefea kroṅkroṅ, edšake̱ kroṅkroṅ dšimi." * 3 Mose 19,2.

17. Ni ké̱ nyetšé̱o̱ moni *kwe̱e̱ mei ahīeaṅ ši ekodšoo̱ ye̱ mofēmo nitšumo̱ nā le̱ ake̱ nyetše̱ le̱, nyeke̱ gbeyeišemo̱ abaā nyedšeṅ ye̱ nyegbo̱tō be le̱ mli, * Rom. 2,11.

18. edšake̱ nyele ake̱ *dšee nibii ni fiteo̱, take̱ dfie̱te̱i lo šika, aṅōkpōnye ke̱-dše̱ †nyeyaka-dšeṅba ni nyená ke̱-dše̱ nyetše̱mei le̱ aṅō le̱ mli, * 1 Kor. 6,20; 7,23. † 1 Pet. 4,3.

19. ši moṅ, ke̱ Kristo moni tamo̱ tōbi ni he be̱ kpa lo ṅmāmo̱nō ko le̱ lá ni dšra wa le̱; Ies. 53,7. Hebr. 9,14.

20. moni alele̱ momosá dāni ato dšeṅ šiši, ši adšiele̱ kpo ye̱ bei le̱ anāgbē mli ye̱ nyehewo̱, Rom. 16,25.26. Ef. 1,4.

21. nye mei ni *nyetšō eno̱ nyeheo̱ Nyoṅmo̱, moni tēle̱ ši ke̱-dše̱ gbohīī ateṅ ni ewo ehīe nyam le̱ no̱ nyeyeo̱ le̱, beni afe ni nyehemo̱-ke̱-yeli ke̱ nyehīeno̱kāmo̱ ahī Nyoṅmo̱ no̱. * Ioh. 14,6.

22. le moni efee eša, ni asañ anaa apasa
ye edäñ le, Ies. 53,9. Ioh. 8,46. 2 Kor. 5,21.
23. moni, beni adšeole le, edšee moko
etoo nädšiañ, beni enaä amanehülü le,
elomoo moko, ši moñ etu esane ewo
moni kodšoo dšale nã le deñ;
24. moni ledientše etĕre *wohe
ešai le ye egbomotšo le mli ke-te
(señmo-) tšo le no, koni †wogboi
wohã eša ní wohīe akãmo ahã
dšale, mo he fadši ní añõ-tšánye
le. *1 Ioh. 3,5. † Rom. 6,11.
25. Edšake kūle *nyetamo tōi ni
elädše, ši agbene le nyekū nyese
ke-ba nyesusumai †alèlo ke no-
kwelo le ñõ.
* Ies. 53,6. Ezek. 34,5. † Ioh. 10,11. 1 Pet. 5,4.

Yitšo 3.

Nakai noñn nye *yeigbãyei le hũ,
nyebaä nyehe ši nyehãa nyedientše nye-
wùmei le, koni, ké meikomei boo wiemo
le toi tete le, aši wiemo le se ní atšõ
yei le adšeñba no ní nine aše ameno,
* Ef. 5,22.
2. edšake amenaä nyedšeñba ni hetše-
mo ke gbeyeišemo yo mli le.
3. Ni nyeke yigbō ke šikawō ke ata-
dewō akafe nyehewulamo,
Ies. 3,18—24. 1 Tim. 2,9.
4. ši moñ nyetšuiiañ gbomo ni añõ-
tĕ le, ye mumo ní he dšo ní yo kpō
le nibii ni fitee le amli, no dši noni
dšra wa ye Nyoñmo hīe.
5. Edšake sá le, nakai yei kroñkroñi
le hũ ni hīe kã Nyoñmo no le wula
amehe, ni ameba amehe ši amehã ame-
dientše amewùmei,
6. tamo boni Sara bo Abraham toi,
ni *etšéle nuntšo tete le, mo biyei ni
nyedši, ké nyefeo ekpakpa ni nyešee
haomo ko gbeyei le. *1 Mose 18,12.
7. Nakai noñn kĕ nye *wùmei, nye-
keame ahīa ši ye nilĕ nã, ni nyeke wō
awoa yō ake nō ni he waa tūtu ko,
ake-ni amekenye fĕ dši wala dromo
le wofasei le, koni akatšīmo nyesolemoi
le agbe. * Ef. 5,25.
8. Ši nägbĕ le, nyefĕ nyehīea dfĕñmo
kome, nyenanaä nyehãa nyehe, nyedoa
nyehe ake nyemimei, nyemli adšoa ahãa
nyehe, nyedfĕña hešibädfĕñmo,
9. nyeke efõñ akatoa efõñ nädši-
añ alo dšemo ye dšemo nädšiañ,
ši moñ nyedšõa, edšake nyele ake
ene hewo atšénye, koni nyenine
aše dšõmo le no. 1 Tes. 5,15.
10. *Ši moni taoo ake etše ye dšeñ ní
ena gbīī kpakpai le, †hã emõ elilei mli
ke-dše efõñ he, ke enäbu hũ, koni eka-
wie apasa wiemo; *Lat. 34,13—17. † Iak. 1,26.
11. ewi efõñ ni efe ekpakpa, etao
hedšole ni enyie no se.
12. Edšake Nuntšo le hīñmeii kã dša-
loi ahe, ni eboo amefaikpamo toi; ši mei
ní feo nifödšianii le, Nuntšo le edšie
ehīe ekaame.
13. Ni ké nyedši mei ní boõ ekpakpa he
modeñ le, namo dši moni aafenye efõñ?
14. Ši *ké dšale hewo nyenaä amane-
hülü tete le, adšõnye. Ši nyekašea-ame
gbeyei, ni nyekahaoa hũ, * 2,20.
15. ši Nuntšo, Kristo le, *nyebuale
kroñkroñ ye nyetšuii amli; ni däne
nyesaä nyehe nyetoa, koni nyená hetō
nyehã mofĕmo ní bionye hīenokãmo ní
yo nyemli le šiši le, ke mlidšole ke
gbeyeišemo. * Ies. 8,13.
16. ni nyehīe henilĕ kpakpa, koni nõ
mli ní amewie nyehe ake efõñfeloi ye
le, mei ni gbe nyedšeñba kpakpa ní yo
Kristo mli le he guo le ahīe agboi.
17. Edšake, ké Nyoñmo mīsumo ake
nyena amanehülü le, ehī moñ ake nye-
ana ake ekpakpafeloi fè noni nyeana
ake efõñfeloi. K. 14.
18. Edšake Kristo hũ na amanehülü
ye ešai ahewo šikome, le dšalo le ye
mei ní edšaa le anädšiañ, koni ekewo
aya Nyoñmo ñõ, ni agbele ye helo gbefãñ
moñ, ši ahäle wala ye mumo gbefãñ,
2,21—24. Ef. 2,18.
19. emli noñn etšõ ke-te *mumoi ní
awoame tšūñ le añõ, eyašie etšõame, *4,6.
20. mei ní blema le ameboo toi, beni
Nyoñmo ñmĕ etšui ši ni emĕame ãhũ
ye Noa gbīī le amli, beni afeo adeka
kpeteñkple le, *nō mli ní ahere mei ñõ,
ní dši mei kpãnyo le, asusumai ayiwala
ye ke-tšõ nu mli le, *1 Mose 7,7.17.

moṅ ye suomo nā; asaṅ dšee senámo ní
yo hīegbēle hewo, ši moṅ tšuidšūrō nā;
Ioh. 21,16. Bof. 20,28. 1 Tim. 3,2—7.
3. asaṅ dšee ake mei ní *yeo asafoi
le ano nuntšomeiasane, ši moṅ mei ní
†too okadii amehāa asafoku le,
* 2 Kor. 1,24. † Tit. 2,7.
4. ni beni *tōkwelonukpa le aadšie ehe
kpo le, nyenine aaše anumnyam †akekre
ní ṅālāā le no.
* 2,25. Heb. 13,20. † 1 Kor. 9,25. 2 Tim. 4,8.
5. Nakai noṅṅ nye gbekēbii, nyebaā
nyehe ši nyehāa onukpai le. Ni *nyefē
nyebaā nyehe ši nyehāa nyehe ni nyebu-
moa hešibādfēṅmo le, edšake †Nyoṅmo
kūo hewoloi anā, ši hešibaloi edroo.
* Ef. 5,21. † Abel 3,34. Mat. 23,12. Iak. 4,6.
6. Hewo le nyebaā nyehe ši ye Nyo-
ṅmo nine ní wa le šiši, koni ewó nyeno
ye be ní sa mli. Hiob 22,29. Iak. 4,10.
7. Nyeṅōa nyehaomo fē nyefōa
eno, edšake le edfēṅo nyeno.
Lal. 55,23. Mat. 6,25. Fil. 4,6.
8. *Nyehīe akāa ši, nyesraā; edšake
nyehenyelo, abonsam le, nyie tamo dšata
ni hūo ētao moni eemī; * 1 Tes. 5,6.
9. nyedamoa ši šiṅṅ ye hemo-ke-yeli
le mli nyetšīale gbe, edšake nyele ake
nakai amanehūlūi le noṅṅ nyenyemimei
ní yo dše leṅ le hū naā. Ef. 6,11—13.
10. Ši dromo fē Nyoṅmo ní tšénye
ke-ba enāno-anumnyam le mli ye Kristo
Iesu mli le, ké nyena amanehūlū *fiō
ne etā le, ledientše eesānye pe ni eewa-
dšenye ni eewonye hewale ni eehā nyefī
ši šiṅṅ; * 1,6.
11. le noṅṅ aaṅō anumnyam ke hewale
ahā ke-ate nānoi anāno le! Amen.
12. Mitšō wonyemi Silvano ni dši ano-
kwafo tamo boni mibuole le no *mi-
ṅmānye fiō ne mike-mīwie mītšōnye, ni
mīye odase mīši se, ake ene dši Nyo-
ṅmo anokwa dromo le, noni nyedamo mli
ne. * Heb. 13,22.
13. (Asafo) ní ahala ye Babilon afata
wohe le ke mibi *Marko hū mībinye.
* Bof. 12,12.25. 2 Tim. 4,11.
14. Nyeṅāṅāa nyehe ke suomo *nā-
fomo. Hedšole ahānye fē ní nyeyo
Kristo Iesu mli le! Amen. *1 Kor. 16,20.

PETRO WOLO NÍ DŠI ENYO LE.

Yitšo 1.

Simon Petro, ní dši Iesu Kristo
tšūlo ke bofo le, ṅmā yahā mei ní nine
eše hemo-ke-yeli ní dšra wa tamo wonō
le noṅṅ no ye wo-Nyoṅmo ke woyi-
walaherelo Iesu Kristo dšale le mli le:
2. Dromo ke hedšole afá ahānye ye Nyo-
ṅmo ke wo-Nuntšo Iesu he nilē le mli!
3. Gbīīabo ní enyoṅmohewale le eṅō
nii fiā ni hī hā wala ke Nyoṅmo-dšámo
le ekewo ye moni tšō ledientše enum-
nyam ke enikpakpai anifemo no *etšéwo
le he nilē mli le, * 1 Pet. 2,9.
4. nii ní atšō no hū ni aṅō šiwōi
kpleikplei ní dšra wa le akewo, koni
nyetšō neke nii ne ano nyená Nyoṅmo
fomosu le eko ni nyedšo dše neṅ fitemo
ni yo akono mli le nā foi:
5. bēle ene noṅṅ hewo hū le nyeke
modeṅbō fē afataā he, ni nyetšōa nū-
femo ye *nyehemo-ke-yeli le mli; ši
nūfemo le mli hū, nyetšōa nilē; * Gal. 5,6.22.
6. ni nilē le mli hū le, hīešikāmo; ni
hīešikāmo mli le, tšuišitō; ni tšuišitō
mli le, Nyoṅmo-dšámo;
7. ni Nyoṅmo-dšámo mli le, nyemi-
meiahedō; ni nyemimeiahedō mli le,
suomo. Gal. 6,10.
8. Edšake kedši neke nii ne ye nye-
mli ni efá le, ehāṅ nyefe hedšōloi alo
mei ní woo yibii ye wo-Nuntšo Iesu
Kristo he nilē le gbefāṅ.
9. Edšake moni be neke nii ne le,
le le *fīlafo dšile, ni enaa šoṅṅ nii, ake-
ní ehīe ekpa ehe-ešai ní efe sá le ahe-
tšūmo no le. * 1 Ioh. 2,9.11.
10. Nohewo le, anyemimei, nyeboa
modeṅ ni nyewadšea nyetšémo ke ha-

le̱ ahe nyõmo̱. Ame̱buo̱ dã ahofíbõ̱ ake̱
nii ni ňõ; mũdšiatše̱mei ní he yo̱ tãň
ni; ame̱bo̱õ ahofi ye̱ ame̱gbe̱dũi le̱ amli,
beni ame̱ke̱nye yeo̱ nii le̱;
14. ame̱hĩňme̱ii amli eyimo̱ obõbõ ke̱
gblãfitemo̱, ni ame̱hĩe edšo̱o̱ ke̱ ešafemo̱;
ame̱lakaä susumai ní nane mõko ši le̱;
ame̱ye̱ tšui ni he esa ke̱ hĩedšõmo̱; lõmo̱
bii ni.
15. Ame̱dše gbe̱ ní dša le̱ no̱, ni ame̱-
dũ gbe̱ ke̱-yanyie Bosor bi *Bileam,
moni sumo̱ nõšafemo̱ mli nyõmo̱wo le̱,
gbe̱ le̱ no̱; * 4 Mose 22,7. Kpods. 2,14.
16. ši le̱ le̱ akã ehĩe ye̱ le̱dientše̱
emlatõmo̱ le̱ hewo̱: tedši ni lee wiemo̱
le̱ ke̱ gbomo gbẽ wie, ni etšĩ gbalo̱ le̱
kwašiafemo̱ le̱ nã. 4 Mose 22,28.
17. Mene̱mei dši nubui ni nu be̱ mli,
atatui ni ahum lõo̱ ke̱-yaä, mei ni ake̱
duň kpĩ le̱ eto ehãame̱ ke̱-yaä nãno̱ le̱.
18. Edšake̱ ake̱-ní nãfũ-wiemo̱i wudši
dše̱o̱ ame̱nã hewo̱ le̱, ame̱tšõo̱ helo ako̱-
no̱i ano̱ ame̱ke̱ nyenyeňtfibõ̱ lakaä mei
ni dše mei ni baä ame̱dše̱ň ye̱ šišiumo̱
mli le̱ adeň etše̱ko le̱;
19. ame̱woo̱ame̱ ši ake̱ ame̱aye ame̱he,
tše̱ ame̱dientše̱ le̱ fitemo̱ nyõdši dšiame̱;
edšake̱ moni eye moko no̱ le̱, *le̱ noňň
enyõň dšile̱. * Ioh. 8,34.
20. Edšake̱ ké̱ ame̱tšõ Nuntšo̱ ke̱ yiwa-
laherelo̱ Iesu Kristo he nilẽ le̱ no̱ ame̱-
dšo dše ne̱ň mũdšinii le̱ anã foi, ni
nomei amli noňň asá adũame̱ ye̱ ni aye
ame̱no̱ ekoň le̱, *ame̱nãgbẽšihile̱ étšõ
efõň fè tšutšunii le̱. * Mat. 12,45.
21. Edšake̱ fãň noni ame̱náá ame̱le
dšale̱ gbe̱ le̱, fè noni ame̱le ni kẽle̱
ame̱kpale ke̱-dše̱ kitã kroňkroň ni atu
awo ame̱deň le̱ he le̱. Luk. 12,47.48.
22. Ši ano̱kwa abe̱ le̱ eba mli ye̱ ame̱he
ake̱: *"Gbé kũo̱ ese̱ ke̱-yaä le̱dientše̱
efẽ he, ni kploko ni adšu ehe le̱
yakokloo̱ ňmo̱to̱ mli." * Abe̱i 26,11.

Yitšo 3.

Agbe̱ne̱, suomo̱mei, wodši enyo̱ so̱ňň
miňmãanye ne̱, ni fẽ mli le̱ mike̱ kaimo̱
tšieo̱ nyedfẽňmo̱ kro̱ňň le̱ hĩe, 1,13.
2. ni nyekai gbalo̱i kroňkroňi le̱ awie-
mo̱i ní ame̱wie sá le̱, ke̱ Nuntšo̱ ke̱
yiwalaherelo̱ le̱ kitã ni bo̱foi ni atšũ
nyeňõ le̱ ke̱-hãnye le̱.
3. Ni nyele ene̱ tšutšu, ake̱ nãgbẽ
gbĩĩ le̱ ano̱ le̱ hefe̱oyelo̱i aaba ke̱ he-
fe̱oyeli, mei ní aanyie ye̱ ame̱dientše̱
ame̱ko̱no̱i le̱ anã, 1 Tim. 4,1.
4. ni ame̱akẽ: Nẽgbe̱ ebã le̱ he šiwõ
le̱ yo̱? edšake̱ ke̱-dše̱ beyino̱ ní tše̱mei
le̱ te yawo̱wo̱i ne̱, bo̱ni nibii yo̱ ke̱-dše̱
dše̱ňbõ̱ šišidšẽ mli le̱, nakai noňň ame̱yo̱
ne̱. Ies. 5,19. Ezek. 12,22. Mat. 24,48.
5. Edšake̱ *kwa ame̱kwaä ame̱dšie̱o̱
ame̱hĩe ye̱ ene̱ no̱ ake̱ ňwei ye̱ ke̱-dše̱
blema bẽbe, ni †šikpoň hũ dše̱ nu mli,
ni etšõ nu mli ebamã ši ye̱ Nyoňmo̱
wiemo̱ nã; * Mat. 24,38. † 1 Mose 1,2.6.9. Lal. 24,2.
6. nomei noňň no̱ etšõ ni nu ňõ no
be le̱ň dše le̱ ni ehĩe kpãtã le̱.
2,5. 1 Mose 7,21.
7. Ši ňwei ke̱ šikpoň ni yo̱ ne̱, le̱
noňň ewiemo̱ ake̱-toame̱ ahã la, ni ake̱-
ame̱ eto ke̱-yaši kodšomo̱ ke̱ gbomei ni
kwa Nyoňmo̱ le̱ ahĩekpãtãmo̱ gbĩ le̱ no̱.
K. 10.
8. Ši, suomo̱mei, nyehĩe akakpaä sane
kome ne̱ no̱, ake̱ Nuntšo̱ le̱ hĩe le̱ gbĩ
kome tamo̱ afii akpe, ni afii akpe hũ
tamo̱ gbĩ kome. Lal. 90,4.
9. Dšee *tšẽ Nuntšo̱ le̱ hãa ešiwõ le̱
se̱ tše̱o̱, take̱ bo̱ni meikomei buo̱ ake̱
ese̱ etše̱ le̱, ši moň etšui ši etoo̱ ehãawo̱,
edšake̱ esumoo̱ ake̱ meikomei alãdše, †ši
moň ake̱ mei fẽ atšake ame̱tšui.
* Hab. 2,3. † 1 Tim. 2,4.
10. Ši *Nuntšo̱ le̱ gbĩ le̱ baba tamo̱
dšulo̱ baä nyõň, ni no mli le̱ †ňwei le̱
aaho aya ke̱ gbẽmo̱, ni dše ne̱ň šišidšẽnii
le̱ aašẽre ye̱ la mli, ni šikpoň ke̱ emli
nitšumo̱i le̱ aašã.
* 1 Tes. 5,2.3. † 2 Pet. 3,7. Mat. 24,29.35. Kpods. 20,11.
11. Agbe̱ne̱, ake̱-ni ne̱ke̱ nibii ne̱ fẽ
bafite hewo̱ le̱, mẽ gbomei sa ake̱ nye-
tšõmo̱ ye̱ dše̱ňbai kroňkroňi ke̱ Nyoňmo̱-
dšãmo̱i amli?
12. mei ni kwe̱o̱ gbe̱ ni ame̱fe̱o̱ Nyo-
ňmo̱ gbĩ le̱ ba le̱, no mli ni ňwei
aahere ke̱ la ni eešã, ni dše̱ňšišidšẽnii
hũ aašẽre ye̱ la mli.
13. Ši ye̱ ešiwõ le̱ nã le̱ wo̱mĩkwe̱
ňwei hẽ ke̱ šikpoň hẽ ni dšale̱
hĩo̱ mli le̱ gbe̱. Ies. 65,17; 66,22. Kpods. 21,1.27.

6. Moni kēo̱ ake̱ ehīo̱ emli le̱, bo̱ni enyie le̱, dša le̱ hũ enyie nakai noṅṅ. Ioh. 13,15.

7. Suomo̱mei, dšee kitã hē ko miṅmãanye ne̱, ši moṅ kitã momo ni nyeyo̱ ke̱-dše̱ šišidšē le̱: kitã momo le̱ dši wiemo̱ ni nyenu ke̱-dše̱ šišidšē le̱. Ioh. 13,34.

8. Asaṅ kitã hē miṅmãanye, noni dši ano̱kwa ye̱ emli ke̱ nye hũ nyemli le̱, edšake̱ *duṅ le̱ eho, ni ano̱kwa la le̱ mītšo agbe̱ne̱. * Rom. 13,12.

9. Moni kēo̱ ake̱ eye̱ la le̱ mli ni *enye̱o̱ le̱dientše̱ enyemi le̱, duṅ le̱ mli eyo̱ ke̱-baši biane̱. * 4,20.

10. Moni sumo̱o̱ enyemi le̱, ehīo̱ la le̱ mli, ni nanetõtõmo̱nõ ko be̱ emli;

11. ši moni nye̱o̱ enyemi le̱, duṅ le̱ mli eyo̱, ni duṅ le̱ mli enyieo̱, ni elee heni eyaã, edšake̱ duṅ le̱ efĩla ehĩṅme̱ii.

12. Mĩṅmãnye, bii bibii, edšake̱ aṅõ nyehe ešai le̱ afanye ye̱ egbe̱i le̱ hewo̱.

13. Mĩṅmãnye, atãmei, edšake̱ nyele moni yo̱ ke̱-dše̱ šišidšē le̱. Mĩṅmãnye, oblahĩĩ, edšake̱ nyeye mofõṅ le̱ no̱ kũnim. Miṅmãnye, gbekēbii, edšake̱ nyele tše̱ le̱.

14. Miṅmãnye, atãmei, edšake̱ nyele moni yo̱ ke̱-dše̱ šišidšē le̱. Miṅmãnye, oblahĩĩ, edšake̱ *nyehe wa, ni Nyoṅmo̱ wiemo̱ le̱ hīo̱ nyemli, ni nyeye mofõṅ le̱ no̱ kũnim. — * Ef. 6,10.

15. Nyekasumo̱a dše le̱ alo nibii hũ ní yo̱ dše le̱ṅ. Ke̱dši moko mīsumo̱ dše le̱, bēle̱ tše̱ le̱ suomo̱ le̱ be̱ emli; Iak. 4,4.

16. edšake̱ nofēno ni yo̱ dše le̱ṅ le̱, helo le̱ se̱dinii le̱ ke̱ hĩṅme̱ii le̱ ase̱dinii le̱ ke̱ šihīle̱ le̱ mli hewõ le̱, edše̱e̱ tše̱ le̱ mli, ši moṅ dše le̱ mli edše̱;

17. ni dše le̱ hoo̱ eyaã ke̱ emli se̱dinii le̱; ši moni feo̱ Nyoṅmo̱ suomo̱nãnii le̱ hīo̱ ši ke̱-yaã nãno̱.

18. Gbekēbii, nāgbē ṅmle̱tšã le̱ ne̱; ni bo̱ni nyenu ake̱ *antikristo le̱ mība, ni agbe̱ne̱ antikristoi pī éba, hewo̱ le̱ wo̱le ake̱ nāgbē ṅmle̱tšã le̱ ne̱. * Mat. 24,5.24.

19. Wo̱teṅ *ame̱dše̱ ame̱te, ši kēle̱ ame̱dšee wo̱teṅ meikomei, edšake̱ wo̱teṅ meikomei dšiame̱ kũle̱ ame̱ke̱wo̱ hī ši; ši ame̱te beni afe ni ame̱dšie ame̱he ši ake̱ dšee ame̱fē ame̱dši wo̱teṅ meikomei. * Bo̱f. 20,30.

20. Ni nye le̱, nyená mũfo̱ ke̱-dše̱ mokroṅkroṅ le̱ deṅ, ni nyele nii fē. K. 27.

21. Dšee ake̱ nyelee ano̱kwale le̱ hewo̱ miṅmãanye ne̱, ši moṅ edšake̱ nyele, ni nyele ake̱ amale komeflo dše̱e̱ ano̱kwale le̱ mli.

22. Namo dši amalelo̱, ké̱ dšee moni kwaã ake̱ Iesu dši Kristo le̱? Moni kwaã tše̱ le̱ ke̱ bi le̱, le̱ dši antikristo le̱.

23. Mofēmo ní kwaã bi le̱, ebe̱ tše̱ le̱ hũ; ši moni gbaã mli etšīo̱ bi le̱ tã le̱, eye̱ tše̱ le̱ hũ. 4,15. Ioh. 5,23.

24. Nohewo̱ le̱ nye le̱, noni *nyenu ke̱-dše̱ šišidšē le̱, nyehãa no ahīa nyemli. Ke̱dši noni nyenu ke̱-dše̱ šišidšē le̱ hī nyemli le̱, no le̱ nye hũ nyeahī bi le̱ ke̱ tše̱ le̱ mli. * K. 7.

25. Ni ene̱ dši ši ní ewowo̱ le̱, nãno̱ wala le̱.

26. Mei ní šišiuo̱nye le̱ ahewo̱ miṅmãnye nii ne̱.

27. Ni nye le̱, mũfo̱ ni nyená ye̱ eṅõ le̱ hīo̱ nyemli, ni ehīaanye ake̱ moko atšõnye nii, ši moṅ bo̱ni emũfo̱ le̱ tšõo̱nye nii fiã, ni edši ano̱kwale ni edšee amale, hewo̱ le̱ bo̱ni etšõnye le̱, nyehīa emli. K. 20. Ioh. 16,13.

28. Ni agbe̱ne̱, bii bibii, nyehīa emli, koni beni eebapue le̱, ni wo̱ná *ekã ni wo̱hīe akagboi ye̱ ehīe ye̱ ebã le̱ mli. * 4,17.

29. Ke̱dši nyele ake̱ dšalo̱ dšile̱ le̱, nyenáa nyelea ake̱ mofēmo ni *tšuo̱ dšale̱nii le̱ áfo̱le̱ ke̱-dše̱ emli. * 3,7.10.

Yitšo 3.

Nyekwe̱a suomo̱ bo̱ so̱ṅṅ ní tše̱ le̱ éṅõ-sumo̱wo̱, ake̱ átšé̱wo̱ *Nyoṅmo̱ bii ni wo̱dši ne̱! Ene̱ hewo̱ le̱ dše le̱ leewo̱, †edšake̱ eleele̱ hũ. * Ioh. 1,12.13. † Ioh. 16,3.

2. Suomo̱mei, agbe̱ne̱ le̱ Nyoṅmo̱ bii dšiwo̱, ni anáko adšie noni wo̱batšõmo̱ le̱ ši; ši *wo̱le ake̱, beni aadšie ši le̱, wo̱o̱tamo̱le̱, edšake̱ wo̱o̱nale̱ bo̱ni eyo̱ le̱. * Rom. 8,17. Kol. 3,4.

3. Ni mofēmo ni yo̱ ne̱ke̱ no̱hlekãmo̱

Nyoṅmo̱ mli le̱, eboowo̱ toi. No wo̱ke̱-
yoo̱ ano̱kwale mumo̱ le̱ ke̱ šišiumo̱ mu-
mo̱ le̱. * Ioh. 8,47.
7. Suomo̱mei, nyehāa wo̱sumo̱sumo̱a
wo̱he; edšake̱ suomo̱ le̱ Nyoṅmo̱ mli edše̱,
ni mofēmo ní sumoo̱ mo le̱, Nyoṅmo̱ mli
ádše̱ áfó̱le̱ ni ele Nyoṅmo̱.
8. Moni sumoo̱ mo le̱, elee Nyoṅmo̱;
edšake̱ Nyoṅmo̱ le̱, suomo̱ dšile̱.
9. Ene̱ mli Nyoṅmo̱ suomo̱ ni eke̱-
sumoo̱wo̱ le̱ dše kpo ye̱, ake̱ Nyo-
ṅmo̱ tšū le̱dientše̱ ebi kōme le̱ ke̱-
ba dše le̱ṅ, koni wo̱tšō eno̱ wo̱ná
wala. Ioh. 3,16.
10. Ene̱ mli suomo̱ le̱ yo̱: dšee ake̱
wo̱ ni wo̱sumo̱ Nyoṅmo̱, ši moṅ ake̱ le̱
ni esumo̱wo̱, ni etšū ebi le̱ ake̱ ebafe
wo̱he ešai le̱ ahe * kpātāmo̱nō. * 2,2.
11. Suomo̱mei, ké̱ Nyoṅmo̱ sumo̱wo̱
ne̱ke̱ le̱, esa ake̱ wo̱ hū wo̱sumo̱sumō̱
wo̱he. Mat. 18,33.
12. Nyoṅmo̱ le̱, *moko enakole̱ pēṅ.
Ke̱dši wo̱sumoo̱ wo̱he le̱, Nyoṅmo̱ hīo̱
wo̱mli, ni esuomo̱ le̱ yeo̱ emū ye̱ wo̱mli.
* Ioh. 1,18.
13. Ene̱ wo̱ke̱-leo̱ ake̱ wo̱hīo̱ emli ni
le̱ hū ehīo̱ wo̱mli, edšake̱ eṅō le̱dientše̱
e-Mumo̱ le̱ eko ehāwo̱. 3,24.
14. Ni wo̱ le̱ wó̱na ni wo̱mīye odase
ake̱ tše̱ le̱ étšū ebi le̱ ake̱ dše le̱ yiwala-
herelo̱. Ioh. 3,17.
15. Mofēmo ní dšadšeo̱ faṅṅ ake̱ Iesu
dši Nyoṅmo̱ bi le̱, Nyoṅmo̱ hīo̱ emli,
ni le̱ hū ehīo̱ Nyoṅmo̱ mli. 5,5.
16. Ni wo̱ le̱ wo̱le ni wo̱hé suomo̱ ní
Nyoṅmo̱ sumoo̱wo̱ le̱ wo̱ye. Nyoṅmo̱ le̱,
*suomo̱ dšile̱, ni moni hīo̱ suomo̱
mli le̱, ehīo̱ Nyoṅmo̱ mli, ni Nyo-
ṅmo̱ hū hīo̱ emli. * K. 8.
17. Ene̱ mli suomo̱ le̱ éye emū ye̱ ye̱
wo̱mli, koni wo̱ná *ekā ye̱ kodšomo̱ gbī
le̱ no̱; edšake̱ bo̱ni eyo̱ le̱, nakai wo̱
hū wo̱yo̱ ye̱ dše neṅ. * 2,28.
18. Gbeyeišemo̱ be̱ suomo̱ mli, ši moṅ
suomo̱ ní eye emū le̱ fieo̱ gbeyeišemo̱,
edšake̱ gbeyeišemo̱ mli ye̱ pīmo̱; ši moni
šeo̱ gbeyei le̱, enáko eye emū ye̱ suomo̱ mli.
19. Wo̱sumoo̱le̱, edšake̱ le̱ tšutšu
esumo̱wo̱.
20. Ke̱dši moko kē̱ ake̱: Mīsumo̱ Nyo-
ṅmo̱, ni enyeo̱ le̱dientše̱ enyemi le̱,
amalelo̱ dšile̱. Edšake̱ moni sumoo̱ le̱-
dientše̱ enyemi ni enaale̱ le̱, Nyoṅmo̱ ni
enaale̱ le̱, té aafe tēṅ ni eenyēle̱ esu-
moṅ?
21. Ni ne̱ke̱ kitā ne̱ wó̱ná ke̱-dše̱ eṅō,
koni moni sumoo̱ Nyoṅmo̱ le̱ asumo̱ le̱-
dientše̱ enyemi hū. Mar. 12,29—31.

Yitšo 5.

Mofēmo ni heo̱ yeo̱ ake̱ Iesu dši Kristo
le̱, Nyoṅmo̱ mli adše̱ afó̱le̱. Ni mofēmo
ni sumoo̱ moni fó̱le̱ le̱, esumoo̱ moni adše̱
emli afó̱le le̱ hū. 4,15.16.
2. Ene̱ wo̱ke̱-leo̱ ake̱ wo̱sumoo̱ Nyo-
ṅmo̱ bii le̱, ke̱dši wo̱sumoo̱ Nyoṅmo̱ ni
wo̱yeo̱ ekitāi le̱ ano̱ le̱.
3. Edšake̱ ene̱ dši Nyoṅmo̱ suomo̱ le̱,
ake̱ *wó̱ye ekitāi le̱ ano̱; ni ekitāi le̱
†waa, * Ioh. 14,15.23.24. † Mat. 11,30.
4. edšake̱ nofēno ní adše̱ Nyoṅmo̱
mli afó̱ le̱ eyeo̱ dše le̱ no̱ kūnim; ni
wo̱hemo̱-ke̱-yeli le̱ dši noni wo̱ke̱-
yeo̱ dše le̱ no̱ kūnim. Ioh. 16,33.
5. Ni namo dši moni *yeo̱ dše le̱ no̱
kūnim le̱, ake̱ dša moni heo̱ yeo̱ ake̱
Iesu dši Nyoṅmo̱ bi le̱? * 4,4.
6. Mone̱ dši moni tšō *nu ke̱ lá mli
ke̱-ba, Iesu Kristo le̱; dšee nu le̱ mli
ke̱ke̱, ši moṅ ye̱ nu le̱ ke̱ lá le̱ mli; ni
mumo̱ le̱ dši moni yeo̱ odase le̱, edšake̱
mumo̱ le̱ dši ano̱kwale le̱. * Ioh. 19,34.35.
7. Ši mei etē dši mei ní yeo̱ odase
[ye̱ ṅwei: Tše̱ le̱, wiemo̱ le̱, ke̱ Mumo̱
kroṅkroṅ le̱, ni mei etē ne̱ ekomeṅ.
8. Ni mei etē dši mei ni yeo̱ odase
ye̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱]: mumo̱ le̱, ke̱ nu
le̱, ke̱ lá le̱, ni mei etē ne̱ feo̱ ekome.
9. Ké̱ wo̱hé gbomei adase le̱, Nyo-
ṅmo̱ odase le̱ da fé no; edšake̱ Nyoṅmo̱
odase le̱ dši odase ni éye ye̱ ebi le̱
hewo̱ le̱.
10. Moni heo̱ Nyoṅmo̱ bi le̱ no̱ eyeo̱
le̱, eye̱ odase le̱ ye̱ le̱dientše̱ emli; moni
hee Nyoṅmo̱ eyee le̱, ehā etšō amalelo̱,
edšake̱ eheko odase ni Nyoṅmo̱ ye ye̱
ebi le̱ he le̱ eyeko. Rom. 8,16.
11. Ni ene̱ dši odase le̱, ake̱ Nyoṅmo̱
éṅō nāno̱ wala éhāwo̱, ni ne̱ke̱ wala ne̱
ye̱ ebi le̱ mli.

IOHANE
WOLO NÍ DŠI ETĒ LE.

1. Onukpa le ṅmā yahā Gaio ní asu-
moo le, *moni mi hū misumoo ye ano-
kwale mli le. * 2 Ioh. 1.
2. Suolo, mīkpa fai ake ofere ni ohe
awao ye nibii fē mli, tamo boni osu-
suma fereo le.
3. Edšake miná mīše babaō beni nye-
mimei komei ba ni amebaye onokwale
le he odase, boni *onyieo anokwale le
mli le. * 2 Ioh. 4.
4. Mibe mīše ni fá fè ene ake manu
ake mibii le nyieo anokwale mli le.
5. Suolo, noni otšuo ohāa nyemimei
ni dši gboi le, anokwale mli ofeo ye.
6. Mei ní baye osuomo le he odase
ye asafo le hīe le; ni ké *oowoame gbe
boni sa ye Nyoṅmo hīe le, oofe dšogbāṅ.
* Tit. 3,13.
7. Edšake egbei le ahewo amedše kpo
ke-te, ni *amehee noko ye dšeṅmādši-
aṅbii le adeṅ. * Bof. 20,35. 1 Kor. 9,12.15.
8. Nohewo le esa ake wohereo neke
gbomei ne atū, koni wotšōmo anokwale
le he nanemei-nitšuloi. Heb. 13,2.
9. Miṅmā wolo ko mimādše asafo le,
ši Diotrefe moni taoo ameno onukpa
aye le hāāwo hīegbe.
10. Nohewo le, ké miba dšiṅṅ, makai
enitšumoi ní etšuo le, boni ewieo wohe
wiemoi fōdši le, ni enemei tete hū fāā
hāāle, ši moṅ ledientše eheree nyemimei
le, ni asaṅ mei ní sumoo ake ameafe
nakai le etšīoame gbe, ni efieoame ke-
dšeo asafo le mli.
11. Suolo, kākase noni dši efōṅ, ši
kasemo noni dši ekpakpa moṅ. Moni
feo ekpakpa le, edše Nyoṅmo mli; moni
feo efōṅ le, enako Nyoṅmo. 1 Ioh. 3,6.9
12. Demetrio le, mei fiā ke anokwale
le dientše mīye ehe odase [kpakpa], ni
wo hū womīye ehe odase, ni *nyele ake
wodase le anokwa ni. * Ioh. 19,35; 21,24.
13. Miye nibii pī ní maṅmā, ši misu-
moo ake mike blegi ke pen ṅmāao;
2 Ioh. 12.
14. ši mihīe kā no ake efe fiō keke
ni manao, ni woowie nābu ke nābu.
15. Hedšole ahāo! Wošientšemei le mī-
bio. Tšī wošientšemei le agbei atā ekome-
kome oṅāame.

IUDA WOLO LE.

(Kwe. 2 Pet. 2.)
1. Iuda, ni dši Iesu Kristo tšūlo ke
*Iakobo nyemi le, ṅmā yahā mei ní
atšéame ní afeame kroṅkroṅ ye tše Nyo-
ṅmo le mli ní aṅōame ato ahā Iesu
Kristo le. * Mat. 13,55.
2. Mobonale ke hedšole ke suomo
babaō áhānye!
3. Suomomei, ake noni mību modeṅ
dientše ni maṅmānye wo fē woyiwala-
heremo le he sane hewo le, ehe mī-
dšrami ake maṅmānye ni mike-solenye,
koni *nyeple hemo-ke-yeli ní atu awo
kroṅkroṅbii le adeṅ šikome le he.
* 1 Tim. 1,18.
4. Edšake gbomei komei edšu ši eba-
bote mli, mei ní blema bēbe adše aṅmā
amehesane afō ši ahā neke fobū ne,
nōšafeloi ni ṅōo wo-Nyoṅmo dromo le
ameboō nyenyeṅtfi, ni amekwaā Nyo-
ṅmo ní dši noyelo kome pe le ke wo-
Nuntšo Iesu Kristo le.
5. Ši mītao ake mikaionye, nye mei
ní nyena ene pēṅ le, ake beni Nuntšo

IOHANE KPODŠIEMO̤ WOLO LE̤.

Yitšo 1.

Iesu Kristo kpodšiemo̤ ní Nyoṅmo̤
ṅõ-hāle̤, ní eke̤-tšõ etšũdši *nii ni sa ake̤
aba mli oyá, ni eke̤-tšũ ebo̤fo le̤ ni eke̤-
batšõ etšũlo̤ Iohane, *K. 19.
2. moni ye *Nyoṅmo̤ wiemo̤ le̤ ke̤
Iesu Kristo odase le̤ he odase, ye̤ nibii
fẽ ní ena le̤ hewo̤ le̤. *K. 9; 6,9.
3. *Adšo̤ moni kaneo̤ le̤ ke̤ mei ní
nuo̤ gbale̤ wiemo̤i le̤, ke̤ mei ní ṅõo̤
nibii ni aṅmã ye̤ mli le̤ ameto̤o le̤; edšake̤
†be le̤ eše̤ etã. *22,7. †22,10.
4. Iohane ṅmã yahã asafoi kpawo ni
yo̤ Asia le̤: Dromo̤ ke̤ hedšo̤le̤ ahãnye,
ke̤-dše̤ moni *yo̤ le̤ ke̤ moni ye̤ le̤ ke̤
moni baba le̤ deṅ, ni ke̤-dše̤ †mumo̤i
kpawo ní yo̤ emaṅtše̤sẽi le̤ hĩe le̤ ṅõ,
*K. 8. 2 Mose 3,14.15. †Kpods. 3,1; 5,6.
5. ni ke̤-dše̤ Iesu Kristo, ní dši
*odasefonyo ano̤kwafo le̤, gbohĩĩ ateṅ
†kromo̤bi ke̤ šikpoṅ le̤ no̤ maṅtše̤mei
le̤ **ano̤yelo̤ le̤ deṅ. Moni sumo̤o̤wo̤, ní
eke̤ le̤dientše̤ elá ††etšũ wo̤he ke̤-dše̤
wo̤he ešai le̤ amli, —
*3,14. Ioh. 18,37. †Kpods. 1,18. Kol. 1,18.
** Kpods. 19,16. †† 7,14. Heb. 9,14.
6. ni *eṅõwo̤ efe maṅtše̤mei, (ke̤) oso̤-
foi ehã etše̤ Nyoṅmo̤ le̤, — le̤ aṅõ anum-
nyam ke̤ no̤yeli le̤ ahã ke̤-yaši nãno̤i
anãno̤! Amen.
*5,10. 1 Pet. 2,5 9. 2 Mose 19,6. Ies. 61,6.
7. Na, *ẽba ke̤ atatui le̤, ni hĩ-
ṅme̤i-fẽ-hĩṅme̤i †aanale̤ ke̤ mei ní
tšuro̤le̤ nii le̤ hũ, ni šikpoṅ le̤ no̤
akutšei le̤ fẽ aawo yãra ye̤ ehe-
wo̤. Hẽ, amen.
*Dan. 7,13. †Zak. 12,10. Ioh. 19,37.
8. Midši Alfa le̤ ke̤ Omega le̤,
šišidšẽ le̤ ke̤ nãgbẽ le̤, Nuntšo̤
Nyoṅmo̤ le̤ ní dši moni yo̤ le̤ ke̤
moni ye̤ le̤ ke̤ moni baba le̤, (ní
dši) Ofe le̤ kẽ. Ies. 41,4. Kpods. 1,4; 4,8; 21,6.
9. Mi Iohane ni dši nyenyemi ke̤
nyenanyo ye̤ Iesu Kristo amanehũlũ le̤
ke̤ emaṅtše̤yeli le̤ ke̤ etšuišiṅmẽ le̤ mli
le̤, miye̤ ṅšo̤kpo̤ ní atšé̤o̤le̤ Patmo le̤ no̤
ye̤ Nyoṅmo̤ wiemo̤ le̤ ke̤ Iesu Kristo
he odaseyeli le̤ hewo̤.
10. Miye̤ mumo̤ mli ye̤ Nuntšo̤ le̤ gbĩ
le̤ no̤, ni minu *gbẽ kpeteṅkple ko ye̤
mise̤ tamo̤ te̤tremantre̤ *K. 15.
11. ní kẽ ake̤: *[Midši Alfa le̤ ke̤
Omega le̤, kleṅkleṅmo le̤ ke̤ nãgbẽmo
le̤.] Noni onaã le̤, ṅmã owo wolo mli,
ni oṅõ-mãdše asafoi kpawo ní yo̤ Asia
le̤, ní ake̤-ya Efeso, ke̤ Smirna, ke̤ Per-
gamo, ke̤ Tiatira, ke̤ Sarde, ke̤ Fila-
delfia, ke̤ Laodikea. *K. 8.17; 2,8; 22,13.
12. Ni mitšõ mihe koni makwe̤ gbẽ
le̤ ní ke̤mi wieo̤ le̤. Ni beni mitšõ
mihe le̤, mina *šikakanetšei kpawo, *K. 20.
13. ke̤ moko ye̤ kanetšei kpawo le̤
*ateṅ ni tamo̤ †gbomo bi, ní **ewo
atade yũ ni eke̤ šikakpã éfĩ etšitši;
*2,1. †Dan. 7,13. **Dan. 10,5.6.
14. ni eyitšo ke̤ eyitšo̤i *yé̤o̤ tamo̤
tõhetšo̤i ye̤ṅ, tamo̤ snõ, ni †ehĩṅme̤ii
tamo̤ lalile̤i, *Dan. 7,9. †Kpods. 2,18; 19,12.
15. ni *enãdši tamo̤ ayawa kaṅkaṅ ni
edo̤ ye̤ flõnõ mli, ni egbẽ tamo̤ nui ba-
baõ gbẽmo̤; *2,18.
16. ni ehĩe *ṅulami kpawo ye̤ enine-
dšũrõ, ni †tši ke̤ enã nta ní nã ba dše̤
edãṅ, ni ehĩe tamo̤ hũlũ ní tšo̤o̤ wã.
*K. 20; 2,1. †2,12 16; 19,15.
17. Ni beni minale̤ le̤, migbẽ ši ye̤
enãdši anã *tamo̤ gbonyo; ni eke̤ enine-
dšũrõ ṅmẽ mino̤, ni ekẽmi ake̤: Kãše
gbeyẽi; midši kleṅkleṅmo le̤ ke̤ nãgbẽmo
le̤ *Dan. 8,18; 10,15—19.
18. ke̤ hĩekãlo̤ le̤; ni migbo, ni na,
mihĩe kã ke̤-mĩya nãno̤i anãno̤, ni mihĩe
gbohĩĩadše ke̤ gbẽle nã samfei le̤.
19. Nohewo̤ le̤ ṅmã nii ní ona le̤ ke̤
nii ni yo̤ ke̤ nii ní baba ye̤ nii ne̤
ase̤ le̤:
20. ṅulamii kpawo ni ona ye̤ minine-
dšũrõ no̤ le̤ hetẽmo̤sane le̤, ke̤ šika
kanetšei kpawo le̤. Ṅulamii kpawo le̤
dši asafoi kpawo le̤ *abo̤foi, ni kanetšei
kpawo ní ona le̤ dši asafoi kpawo le̤.
*Mal. 2,7.

*sabai ke̱ tšuii amli, ni mahã nyeteń
mofẽmo bo̱ni nyenitšumo̱i le̱ yo̱ le̱.
* Lal. 7,10. Ier. 17,10.
24. Ši mīkẽ̱nye, nye mei ní nyeſe̱ ye̱
Tiatira le̱, mei abo̱ ní ehīee tšõmo̱ ne̱
mli, ní ame̱lee satan bui ni mli kwo̱
le̱ (bo̱ni ame̱kẽ̱o̱ le̱), ake̱: Mīke̱ dšatšu
kroko eńmẽń nyeno̱;
25. ši *noni nyeyo̱ le̱, nyehīea mli ke̱-
yaši beyino̱ ní maba. * 3,11.
26. Ni kũnimyelo̱ le̱ ke̱ moni too̱
minitšumo̱i le̱ ke̱-yašio̱ nãgbẽ le̱, mahãle̱
hegbe̱ ye̱ dšeńmãdši le̱ ano̱,
27. ni eke̱ dadetšo aakplaame̱ ni ee-
dſraame̱ tamo̱ adſraä sũ-gbé̱i le̱, take̱
bo̱ni *mi hũ miná ke̱-dše̱ mitše̱ ńõ le̱;
12,15. * Lal. 2,8.9.
28. ni mańõ tolõ le̱ mahãle̱.
29. Moni yo̱ toi le̱, hã ní enu noni
Mumo̱ le̱ kẽ̱o̱ asafoi le̱. 3,6.13.22.

Yitšo 3.

Ni Sarde asafo le̱ bo̱fo le̱, ńmã oya-
hãle̱ ake̱: Nii ní *moni yo̱ Nyońmo̱
mumo̱i kpawo le̱ ke̱ †ńulamii kpawo le̱
kẽ̱ ne̱: Mile onitšumo̱i le̱ ake̱ ohīe gbe̱i
ake̱ ohīe kã, ši ogbo. * 5,6. † 1,16.
2. *Ohīe átšẽ, ni owadše †nii ní eſe̱
nī heo̱ agboi le̱. Edšake̱ minako onitšu-
mo̱i le̱ eko ake̱ eye emũ ye̱ mi-Nyońmo̱
le̱ hīe. * K. 19. † Ezek. 34,4.
3. Nohewo̱ le̱ kaimo̱ bo̱ni oná ni onu
le̱, ní oke̱-to, ni otšake otšui. Ši agbe̱ne̱
ké̱ ohīe etšẽẽ le̱, maba ono̱ *take̱ dšulo̱,
ni oleń nõ ńmle̱tſã no̱ ní maba ono̱
kwrã. * 1 Tes. 5,2.
4. Ši kẽle̱ oye̱ gbe̱ii fiõ ko ye̱ Sarde,
*mei ní woko ame̱tadei le̱ amũdši; ni
ame̱ke̱mi banyie ye̱ atadei ye̱dši amli,
edšake̱ ame̱sa nakai. * Iuda 23.
5. Kũnimyelo̱ le̱, aawole̱ *atadei ye̱-
dši, ni migbeń egbe̱i †ye̱ wala-wolo le̱
mli gbīkogbīko, ni **matšī egbe̱i atã ye̱
mitše̱ hīe ke̱ ebo̱foi le̱ ahīe.
* 4,4; 6,11; 7,9.13. † Fil. 4,3. ** Mat. 10,32.
6. Moni yo̱ toi le̱, hã ní enu noni
Mumo̱ le̱ kẽ̱o̱ asafoi le̱.
7. Ni Filadelfia asafo le̱ bo̱fo le̱,
ńmã oyahãle̱ ake̱: Nii ní mokrońkroń
le̱, ano̱kwafo le̱, moni *hīe David samfe
le̱, moni gbleo̱ ni moko ńáá, ni eńáa
hũ ní moko gblee le̱, kẽ̱ ne̱: * Ies. 22,22.
8. Mile onitšumo̱i le̱; na, mike̱ *šīnã
ní ágble émã ohīe, ni moko nyẽń ańá;
edšake̱ hewale̱ fiõ oyo̱, ši oye miwiemo̱
le̱ no̱, ni okwako migbe̱i le̱. * 1 Kor. 16,9.
9. Na, mike̱ meikomei ní dše̱ satan
kpẽhe le̱ ní kẽ̱o̱ ake̱ *Iudafoi dšiame̱
ši ebe̱ mli ši malemo̱ mon ame̱maleo̱ le̱
mīhã; na, mahã †ame̱ba ní ame̱bakoto
onãdši anã, ní ame̱le ake̱ mi le̱ mīsumo̱o.
* 2,9. † Ies. 60,14; 49,23.
10. Edšake̱ oye *mitšuišińmẽ wiemo̱
le̱ no̱ hewo̱ le̱, mi hũ matoö ye̱ kã-
ńmle̱tſã ní baba dšeń mũ le̱ fẽ no̱ ni
ake̱-baka mei ní yo̱ šikpoń le̱ no̱ le̱ mli.
* 13,10. Heb. 10,36.
11. Na, *mība oyá; hīemo̱ noni oyo̱
le̱ mli ní awa, koni moko akašõ †oke-
kre le̱! * 1,3; 2,5. † 2,10.
12. Kũnimyelo̱ le̱, mańõle̱ mafe *aku-
lašīń ye̱ mi-Nyońmo̱ le̱ so̱lemo̱tšũ le̱ mli,
ni edšeń kpo dońń, ni mańmã †mi-
Nyońmo̱ le̱ gbe̱i, ke̱ mi-Nyońmo̱ le̱ mań
ní dši **Ierusalem hẽ ni dše̱o̱ ńwei
kplekeo̱ ši ke̱-dše̱o̱ mi-Nyońmo̱ ńõ le̱
gbe̱i, ke̱ ††midientše̱ migbe̱i hẽ le̱, ye̱
eno̱. * Gal. 2,9. † Kpods. 14,1; 22,4. ** 21,2. †† 19,12.
13. Moni yo̱ toi le̱, hã ní enu noni
Mumo̱ le̱ kẽ̱o̱ asafoi le̱.
14. Ni Laodikea asafo le̱ bo̱fo le̱,
ńmã oyahãle̱ ake̱: Nii ni Amen le̱ ni
dši *odasefonyo ano̱kwafo le̱ ke̱ ano̱-
kwayelo̱ le̱ ke̱ Nyońmo̱ nibõ̱ le̱ †šišidšẽ
le̱ kẽ̱ ne̱: * 1,5. † Ioh. 1,3. Kol. 1,15.
15. *Mile onitšumo̱i le̱ ake̱ obe̱ ńãnī
ni obe̱ klakla hũ. Õ kũle̱ ofe ńãnī lo
ofe klakla! * 2,2.
16. Ši ne̱ke̱ ne̱, ake̱-ni kũlo̱kũlo̱ oyo̱
ni obe̱ ńãnī ni obe̱ klakla hũ hewo̱ le̱,
mibafẽo ye̱ midãń maſie.
17. Edšake̱ okẽ̱o̱ ake̱: Niiatše̱ dšimi
ni miye̱ nii ni nokonoko ehīaami, ni
olee ake̱ oye̱ amane mli ni onii hũ ye̱
mo̱bo̱ ni ohīafo ke̱ ſilafo ke̱ heyayaiatše̱
dšio, 1 Kor. 3,18; 4,8.
18. mīwoõ ńã ake̱ *ohė †šika ni atšũ
he ye̱ la mli ye̱ mińõ, koni oná nii, ke̱
atadei ye̱dši, koni owo ni **oyayaiań

Nyoṅmo̱ **mumo̱i kpawo le̱ ní atšũ
e šikpoṅ le̱ fẽ no̱ le̱.
s. 53,7. Ioh. 1,29 36. † Zak. 4,10. ** Kpods. 4,5.
. Ni eba ni ebahe wolo le̱ ke̱-dše̱
i tá maṅtše̱sẽi le̱ no̱ le̱ ninedšũrõ no̱.
. Ni beni eheo̱ wolo le̱, hĩekālo̱i edſe̱
ke̱ onukpai nyoṅmai-enyo̱ ke̱ edſe̱ le̱
gbē ši ye̱ tōbi le̱ hĩe, ni ame̱teṅ
ẽmo hĩe *saṅkũ ke̱ šika to̱i ke̱ ame̱-
tšofãi-ke̱-ṅmai obõbõ † ní dši kroṅ-
ṅbii le̱ aso̱lemo̱i le̱; * 14,2; 15,2. † 8,3.4.
. ni ame̱la *lala hē ko ame̱kẽ̱: Sa
ake̱ oheo̱ wolo le̱ ni otšere̱o̱ enā-
mo̱i le̱, edšake̱ agbeo, ni oke̱ olá le̱
õwo̱ ohã Nyoṅmo̱ ke̱-dše̱ akutšo-fẽ-
tšo ke̱ wiemo̱-fẽ-wiemo̱ ke̱ maṅ-fẽ-
ı ke̱ dšeṅmaṅ-fẽ-dšeṅmaṅ mli,
* Lal. 33,3.
. ni oṅõwo̱ ofe maṅtše̱mei ke̱ oso̱foi
wo̱-Nyoṅmo̱ le̱, ni wo̱o̱ye maṅtše̱ ye̱
poṅ le̱ no̱. 1,6; 20,6; 22,5.
. Ni mikwe̱, ni minu *bo̱foi pī ní
le maṅtše̱sẽi le̱ ke̱ hĩekālo̱i le̱ ke̱
ıkpai le̱ ahe ke̱-kpe le̱ agbẽ, ni
ne̱yibo̱ dši akpei-nyoṅma toi akpei-
ṅma ke̱ akpe̱ toi akpe,
* 1 Maṅ. 22,19. † Dan. 7,10.
. ni ame̱ke̱ gbē wulu kẽ̱ ake̱: Tōbi
agbe le̱ sa ake̱ eṅõ *hewale̱ ke̱
ále̱ ke̱ nilē ke̱ nyẽmo̱ ke̱ agbo-
ke̱ anumnyam ke̱ dšõ̱mo̱.
* 1 Kron. 29,11. Fil. 2,9.10.
. Ni minu ake̱ bõ̱nii fẽ ni yo̱ ṅwei
šikpoṅ le̱ no̱ ke̱ šikpoṅ le̱ šiši ke̱
hĩe ke̱ nii fẽ ní yo̱ ame̱mli le̱ kẽ̱
: Aṅõ dšõ̱mo̱ ke̱ agbodšẽ ke̱ anum-
ım ke̱ no̱yeli le̱ áhã moni tá maṅtše̱-
le̱ no̱ le̱ ke̱ tōbi le̱ ke̱-dše̱ nāno̱ ke̱-
nāno̱!
. Ni hĩekālo̱i edſe̱ le̱ kẽ̱: Amen. Ni
ıkpai nyoṅmai-enyo̱ ke̱ edſe̱ le̱ ho gbē
ni ame̱dšá moni hĩe kã ke̱-dše̱ nāno̱
yaã nāno̱ le̱. 4,10; 19,4.

Yitšo 6.

Ni mina ake̱ tōbi le̱ *tše nāso̱omo̱i
wo le̱ ekome; ni minu ake̱ † hĩekā-
edſe̱ le̱ ateṅ mokome ke̱ gbē ni tamo̱
ṅmo̱šimo̱ gbē kẽ̱: Ba ní obakwe̱!
* 5,1.2. † 4,6; 5,6.8.
. Ni mikwe̱, ni na, *okpo̱ṅo̱ ye̱ṅ;
moni tá eno̱ le̱ hĩe gãi, ni ahāle̱
akekre, ni edše kpo ẽye kũnim, koni
esã eye kũnim. * Zak. 1,8; 6,1—8.
3. Ni beni etše nāso̱omo̱ ní dši enyo̱
le̱, minu ake̱ hĩekālo̱ ní dši *enyo̱ le̱
kẽ̱: Ba ni obakwe̱! * 4,7.
4. Ni okpo̱ṅo̱ kroko ni tšuo̱ dše kpo,
ni moni tá eno̱ le̱, ahāle̱ hegbe̱ koni
edšie hedšo̱le̱ ke̱-dše̱ šikpoṅ le̱ no̱ ní
ame̱gbegbē ame̱he, ni ahāle̱ klante kpe-
teṅkple ko.
5. Ni beni etše nāso̱omo̱ ní dši etẽ
le̱, minu ake̱ hĩekālo̱ ní dši *etẽ le̱ kẽ̱:
Ba ní obakwe̱! Ni mikwe̱, ni na, okpo̱-
ṅo̱ diṅ; ni moni tá eno̱ le̱ hĩe nsẽní
ye̱ edeṅ. * 4,7.
6. Ni minu gbē ko ye̱ hĩekālo̱i edſe̱
le̱ ateṅ mĩke̱: Ṅmã susumo̱nõ kome dena-
rio, ni able susumo̱nii etẽ denario; ni
mũ ke̱ wein le̱ kāta he!
7. Ni beni etše nāso̱omo̱ ní dši edſe̱
le̱, minu hĩekālo̱ ní dši *edſe̱ le̱ gbē
mĩkẽ̱: Ba ni obakwe̱! * 4,7.
8. Ni mikwe̱, ni na, okpo̱ṅo̱ lamlu;
ni moni tá eno̱ le̱ gbe̱i dši gbẽle, ni
gbohĩĩadše nyie ese̱; ni ahãame̱ hegbe̱
ye̱ šikpoṅ le̱ mlidšãi edſe̱ mli ekome no̱,
ake̱ *ame̱ke̱ klante ke̱ hõmo̱ ke̱ gbẽlehela
ke̱ šikpoṅ le̱ no̱ koloi le̱ agbegbēame̱.
* Ezek. 14,21. Ier. 15,3.
9. Ni beni etše nāso̱omo̱ ní dši enumo̱
le̱, mina mei ni agbe ye̱ Nyoṅmo̱ wie-
mo̱ le̱ hewo̱ ke̱ odase ní ame̱ye le̱ hewo̱
le̱ asusumai ye̱ *afo̱lešãlate̱ le̱ šiši;
* 8,5; 14,18; 16,7.
10. ni *ame̱blo̱ ke̱ gbē wã ake̱: Owu-
ra kroṅkroṅ ke̱ ano̱kwafo, † mẽ beyino̱
po ookodšo ní ooto̱ wo̱lá le̱ he owele
ye̱ mei ní hĩo̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱ ano̱?
* 1 Mose 4,10. † Kpods. 18,10.
11. Ni aṅõ atade yũ ní *ye̱o̱ ahã
ame̱teṅ mofẽmo, ni akẽame̱ ake̱ amẽ̱dšõ̱
ame̱he be fiõ ko lolo, ke̱-yaši beyino̱ ni
ame̱nanemei-tšũdši le̱ ke̱ ame̱nyemimei
le̱ hũ ni abagbeame̱ take̱ bo̱ni agbe
ame̱dientše̱ hũ le̱ ayikule̱ le̱ aaše̱.
* 3,4.5; 7,9.13.14.
12. Ni mina beni etše nāso̱omo̱ ni dši
ekpa le̱, ni na, šikpoṅ hoso babaõ, ni
*hũlũ tšõ ediṅ tamo̱ tšo̱i-kotoku, ni nyoṅ-
tšẽre mũ le̱ tšõ tamo̱ lá;
* Ies. 13,10. Ioel 3,3.4. Luk. 21,25.
13. ni ṅwei ṅulamii le̱ tšere̱ e šikpoṅ,

be̱ ke̱-ate wala nubui ahe,
oṅmo̱ aatšumo̱ ame̱hīeaṅ
fẽ. * 5,6. † Lal. 23,2. ** Kpods. 21,4. Ies. 25,8.

Yitšo 8.

ni etše nāso̱omo̱ ní dši kpawo
*diṅṅ ye̱ ṅwei aafe ṅmle̱tfā fā.
* Zak. 2,17. Hab. 2,20.
mina bo̱foi kpawo le̱ ní damo̱
hīe le̱, ni aṅõ *te̱tre̱mantre̱i
ahāame̱. * Mat. 24,31.
i bo̱fo kroko ba ni ebadamo̱
ate̱ le̱ he, ni ehīe *šika tšofā-
šānõ, ni aṅõ tšofā-ke̱-ṅma ba-
le̱, koni eṅõ-fata kroṅkroṅbii le̱
mo̱i le̱ ahe ye̱ šika afo̱lešālate̱
ā maṅtše̱sēi le̱ hīe le̱ no̱. * 5,8.
i tšofā-ke̱-ṅma le̱ lasũ le̱ *te ši
bo̱fo le̱ deṅ ke̱-yafata kroṅkroṅ-
aso̱lemo̱i le̱ ahe ke̱-te Nyoṅmo̱
* Lal. 141,2.
i bo̱fo le̱ ko̱ tšofā-ke̱-ṅma šānõ
edše afo̱lešālate̱ le̱ no̱ la le̱ eko
bõ, ni *etši efie šikpoṅ le̱ no̱,
ke̱ nyoṅmo̱šimo̱i ke̱ srawai ke̱
osomo̱ ba. * Ezek. 10,2.
i bo̱foi kpawo le̱ ni hīe tre̱tre̱-
kpawo le̱ sā ame̱he koni ame̱-

kleṅkleṅ bo̱fo le̱ kpá̄, ni *nyo-
ke̱ la ní lá futu mli ba ni eba-
oṅ le̱ no̱, ni šikpoṅ le̱ mlidšāi etẽ
me šā, ni tšei amlidšāi etẽ mli
šā, ni dfe̱fo̱ fẽ šā. * 2 Mose 9,23—26.
i bo̱fo ní dši enyo̱ le̱ kpá̄, ni
o ní *tamo̱ goṅ ní šāa ke̱ la
, ni ṅšo̱ le̱ mlidšāi etẽ mli ekome
* Ier. 51,25. † 2 Mose 7,20.21.
ṅšo̱ le̱ mli bõ̱nii ní yo̱ wala le̱
etẽ mli ekome gboi, ni le̱dši le̱
etẽ mli ekome fite.
i bo̱fo ní dši etẽ le̱ kpá̄, ni
kpeteṅkple ní tšoo̱ tamo̱ hā dše̱
gbē ši, ni egbē fāi le̱ amlidšāi
ekome ke̱ nubui le̱ ano̱.
* Ies. 14,12. Dan. 8,10.
ṅulami le̱ gbe̱i dši apsinto
o), ni nui le̱ amlidšāi etẽ mli
ō dšõmo̱tšofā, ni gbomei pī gboi
edšake̱ ame̱mīdšõ.

12. Ni bo̱fo ní dši edfe̱ le̱ kpá̄, ni
atfa *hũlũ mlidšāi etẽ mli ekome ke̱
nyoṅtšēre mlidšāi etẽ mli ekome ke̱ ṅu-
lamii amlidšāi etẽ mli ekome nõ, koni
ame̱mlidšāi etẽ mli ekomekome le̱ †awo
duṅ, ni fane mlidšāi etẽ mli ekome le̱
dšeṅ tšee ni nyõṅ hũ nakai noṅṅ.
* 6,12. † 2 Mose 10,21.
13. Ni mina, ni minu *okropoṅ ko
mīfliki ye̱ ṅwei teṅ, ni eke̱ gbē wā kē̱:
†Kpóo, kpóo, kpóo hā mei ni hīo̱ šikpoṅ
le̱ no̱ le̱ ye̱ bo̱foi etẽ ni bakpá̄ le̱ ate̱-
tre̱mantre̱i agbēi ni efe̱ le̱ ahewo̱!
* 14,6. † 9,12; 11,14; 12,12.

Yitšo 9.

Ni bo̱fo ni dši enumo̱ le̱ kpá̄, ni
mina *ṅulami ko dše̱ ṅwei bagbē ši-
kpoṅ le̱ no̱, ni aṅõ †bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ nā
samfe le̱ ahāle̱. * 8,10. † 20,1.
2. Ni egble bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ nā, ni
lasũ te ši ke̱-dše̱ bu le̱ mli tamo̱ flõnõ
kpeteṅkple mli lasũ, ni *hũlũ ke̱ ata-
tuiaṅ wo duṅ ye̱ bu le̱ṅ lasũ le̱ hewo̱.
* Ioel 2,2.10.
3. Ni bālabii dše̱ lasũ le̱ mli ke̱-ba
šikpoṅ le̱ no̱; ni ahāame̱ hewale̱ tamo̱
hewale̱ ní nyoṅmo̱ṅkrakroi yo̱ ye̱ šikpoṅ
le̱ no̱ le̱;
4. ni akē̱ame̱ ake̱ ame̱kafe šikpoṅ le̱
no̱ dfe̱i alo bāṅmõṅ alo tšo ko efõṅ ko,
ake̱ dša gbomei ní be̱ Nyoṅmo̱ *nāso̱o-
mo̱nõ le̱ okadi ye̱ ame̱hīeṅtšei ano̱ le̱
ke̱ke̱. * 7,3.
5. Ni ahāame̱ hegbe̱ ake̱ ame̱ka-
gbeame̱, ši moṅ ame̱pīame̱ nyõdši enu-
mo̱. Ni ame̱nā dšramo̱ le̱ tamo̱ nyo-
ṅmo̱ṅkrakro dšramo̱, ké̱ etšē mo le̱.
6. Ni nakai gbīī le̱ amli le̱ gbomei
*aafe gbēle, ši ame̱náṅ, ni ame̱asumo̱
ake̱ ame̱agboi, ši gbēle aadšo ame̱nā foi.
* Luk. 23,30.
7. Ni *bālabii le̱ asubāṅ tamo̱ okpo̱-
ṅo̱i ni ásā ke̱-yaā ta, ni nokomei flmo̱
ame̱yitšei tamo̱ šika akekrei, ni ame̱-
hīeaṅ tamo̱ gbomei ahīeaṅ; * Ioel 2,4.
8. ni ame̱yitšo̱i tamo̱ yei ayitšo̱i, ni
ame̱nyānyõdši tamo̱ dšatai anõ;
9. ni ame̱wo damai tamo̱ dadedamai,
ni ame̱fīdšiaṅ gbē̱mo̱ tamo̱ okpo̱ṅo̱i ba-
baõ ke̱ filii ni hīe [illegible] ke̱-yaā ta gbē̱mo̱;

10
kroi
ame̱
nyõ
11.
kwo̱
Hebr
Hela
Apol
12.
enyo̱
13.
minu
mā N
14.
tre̱m
ní af
nā le̱
15.
ṅmle̱t
le̱, k
mli e
16.
ayibo̱
nyoṅ
17.
no̱trá
dama
seo
ayitš
lasũ
18.
ke̱ s
gbe
19.
ame̱
le̱ ta
ame̱l
20
ne̱k
am
ah
df
n
a

Yitšo 11.

Ni ahãmi *gãlã ko ni tamo̱ tšo, ni
kẽ: Te ši ni osusu Nyoṅmo̱ so̱lemo̱tšũ
ke̱ afo̱lešãlate̱ le̱ ke̱ mei ni dšáa
yoṅmo̱ ye̱ mli le̱; * Ezek. 40,3. Zak. 2,5.6.
2. ni kpo ni yo̱ so̱lemo̱tšũ le̱ agbó
ã le̱, tši ohã se̱, ni okasusu no, edšake̱
ke̱-hã dšeṅmãdši le̱, ni *ame̱anãnã maṅ
roṅkroṅ le̱ no̱ †nyõdši nyoṅmai-edſe̱
e̱ enyo̱. * Luk. 21,24. † Kpods. 11,3. 12,6.14; 13,5.
3. Ni mahã midasefoi enyo̱ le̱ awo
pekpe ni ame̱agba *gbĩĩ akpe ke̱ ohai-
nyo̱ ke̱ nyoṅmai-ekpa. * K. 2.
4. Mene̱mei dši *mũtšei enyo̱ le̱ ke̱
anetšei enyo̱ le̱ ni damo̱ šikpoṅ le̱ no̱
untšo̱ le̱ hĩe le̱. * Zak. 4,3.11—14.
5. Ni ké̱ moko mĩtao afeame̱ efõṅ le̱,
la dše̱o̱ ame̱dãṅ ni emĩo̱ ame̱henye̱lo̱i
; ni ké̱ moko mĩtao afeame̱ efõṅ le̱,
eke̱ noṅṅ sa ake̱ agbeo̱le̱. * 2 Maṅ. 1,10.
6. Mene̱mei ye̱ hegbe̱ ake̱ *ame̱ṅáa
wei nã, koni nu akane̱ ye̱ ame̱gbale̱
bĩĩ le̱ amli; ni ame̱ye̱ †hegbe̱ hũ ye̱
ni le̱ ano̱ ake̱ ame̱hãa etšõo̱ lá, ni ame̱-
e̱ haomo̱ haoo̱ šikpoṅ le̱ šii abo̱ ni
me̱sumoo̱. * 1 Maṅ. 17,1. † 2 Mose 7,19.20.
7. Ni ké̱ ame̱gbe ame̱daseyeli le̱ nã
, *kolo le̱ ni dše̱ bu kwo̱ṅkwo̱ṅ le̱ mli
ke̱ame̱ bawu ta, ni eeye ame̱no̱ kũ-
im, ni eegbeame̱; * 13,1.7; 17,8.
8. ni ame̱gbohĩĩ le̱ aadſere *maṅ kpe-
ṅkple le̱ ni atšéo̱le̱ ye̱ mumo̱ mli ake̱
odoma ke̱ Mizraim le̱, heni aseṅ ame̱-
untšo̱ le̱ ye̱ le̱, blohũ le̱ mli.
* 16,19. Ies. 1,9.10. Luk. 13,34.
9. Ni mãdši le̱ ke̱ akutšei le̱ ke̱ mã-
šiano̱wiemo̱i le̱ ke̱ dšeṅmãdši le̱ ateṅ
eikomei aakwe̱ ame̱gbohĩĩ le̱ gbĩĩ etẽ
e̱ fã, ni ame̱kplẽṅ ni aṅõ ame̱gbohĩĩ
ato fũhei amli.
10. Ni mei ni hĩo̱ šikpoṅ le̱ no̱ le̱
nyã ye̱ ame̱hewo̱ ni ame̱mli aafliame̱,
i ame̱amãdšemãdše ame̱he kẽnii, edšake̱
eke̱ gbalo̱i enyo̱ ne̱ pĩ mei ni hĩo̱ ši-
poṅ le̱ no̱ le̱.
11. Ni gbĩĩ etẽ ke̱ fã le̱ se̱ le̱ wala
umo̱ dše̱ Nyoṅmo̱ ṅõ ba ame̱mli, ni
ne̱te ši ame̱damo̱ ame̱nãdši ano̱, ni
eyei kpeteṅkple mõmo̱ mei ni naame̱ le̱.
12. Ni ame̱nu gbẽ kpeteṅkple dše̱ ṅwei
mĩkẽame̱ ake̱: Nyekwo̱a ke̱-baã bie̱ ne̱!
Ni *ame̱kwo̱ ke̱-te ṅwei ye̱ atatu le̱ mli,
ni ame̱henye̱lo̱i le̱ naame̱. * 2 Maṅ. 2,11.
13. Ni nakai ṅmle̱tſã le̱ no̱ noṅṅ le̱
šikpoṅ hoso wã, ni maṅ le̱ mlidšãi nyo-
ṅma mli ekome wule; ni šikpoṅhosomo̱
le̱ mli le̱ agbe gbomei akpei-kpawo, ni
mei ni ſe̱ le̱ še gbeyei, ni ame̱ṅõ anum-
nyam ame̱hã ṅwei Nyoṅmo̱ le̱.
14. Kpóo ni dši *enyo̱ le̱ ého; na,
kpóo ni dši †etẽ le̱ mĩba oyá.
* 9,12. † Kpods. 11,15; 12,12.
15. Ni bo̱fo ni dši kpawo le̱ kpã, ni
anu gbẽi wudši ye̱ ṅwei mĩkẽ ake̱:
Dše neṅ *maṅtše̱yeli le̱ étšõ wo̱-
Nuntšo̱ le̱ ke̱ e-Kristo (moni efo̱le̱
mũ) le̱ nõ, ni eeye maṅtše̱ ke̱-ate
nãno̱i anãno̱. * Dan. 2,44; 7,27. Zak. 14,9.
16. Ni *onukpai nyoṅmai-enyo̱ ke̱ edſe̱
ni trá ame̱maṅtše̱sẽii ano̱ ye̱ Nyoṅmo̱ hĩe
le̱ ke̱ †ame̱hĩeiaṅ bumo̱ ši, ni ame̱dšá
Nyoṅmo̱ * 4,4.10. † 7,11.
17. ame̱kẽ: Wo̱mĩdao ši, bo *Nuntšo̱
Nyoṅmo̱ Ofe le̱, bo moni oyo̱ ni oye̱
ni obaba le̱, ake̱ oṅõ ohewale̱ kpeteṅkple
le̱ ni oye maṅtše̱, * 4,8.
18. ni dšeṅmãdši le̱ amli efũ, ni
*omlifũ eše̱ ke̱ be ni abakodšo gbohĩĩ
le̱ ni abawo otšũdši ni dši gbalo̱i le̱ ke̱
kroṅkroṅbii le̱ ke̱ mei ni šeo̱ ogbe̱i le̱
gbeyei, mei bibii ke̱ mei wudši le̱, anyõ-
mo̱, ni abafite mei ni fiteo̱ šikpoṅ le̱.
* 15,1. Lal. 2,1.5.12.
19. Ni agble Nyoṅmo̱ *so̱lemo̱tšũ le̱
nã ye̱ ṅwei, ni ana ekpãṅmo̱ adeka le̱
ye̱ eso̱lemo̱tšũ leṅ, ni †srawai ke̱ gbẽi
ke̱ nyoṅmo̱šimo̱i ke̱ šikpoṅhosomo̱ ke̱
nyoṅmo̱ṅte̱i babaõ ba. * 15,5. † 4,5.

Yitšo 12.

Ni ana okadi kpeteṅkple ko ye̱ ṅwei:
yõ ko ni ke̱ hũlũ eha ehe, ni nyoṅtšẽre
yo̱ enãdšiaši, ni ṅulamii nyoṅma ke̱ enyo̱
akekre fĩ eyitšo;
2. ni ehĩe mũsũ, ni ẽblo̱, ni ẽkõmo̱
ni *ẽna nõ ni ebafo̱. * Mika 4,10.
3. Ni ana okadi kroko ye̱ ṅwei, ni
na, *drako tšuru kpeteṅkple ni yo̱ yitšei
kpawo ke̱ aklontoi nyoṅma, ni maṅtše̱-
faii kpawo bumo̱ eyitšei le̱ [illegible]. * K. 8.

ní agbe le̱ †wala-wolo le̱ mli **ke̱-dše̱
dšeñ šišidšē le̱. * 12,12. † 3,5. ** 17,8.
9. Ké̱ moko ye̱ toi le̱, hā ni enu!
10. Ké̱ moko bua nomñõnii anā le̱, le̱
hū aañõle̱ nom; ké̱ *moko ke̱ klante gbe
mo le̱, dša ake̱ klante gbele̱. †Bie̱
kroñkroñbii le̱ atšuišiñmē le̱ ke̱
hemo̱-ke̱-yeli le̱ yo̱.
* Mat. 26,52. † Kpods. 14,12.
11. Ni mina kolo *kroko mīdše kpo
ke̱-mīdše̱ šikpoñ le̱ mli, ni eye̱ aklontoi
enyo̱ †tamo̱ tōbi, ni ewieo̱ tamo̱ drako.
* 16,13. † Mat. 7,15.
12. Ni etšuo̱ kleñkleñ kolo le̱ *hegbe̱
le̱ fē he nii ye̱ ehīe, ni ehāa šikpoñ le̱
ke̱ mei ní yo̱ eno̱ le̱ dšáa kleñkleñ kolo
le̱ ní atšá egbēle-pilamo̱ le̱. * K. 2.4.5.7.
13. Ni efeo̱ *okadii wudši, ní ehāa la
po dše̱o̱ ñwei baā šikpoñ ye̱ gbomei ahīe;
* Mat. 24,24. 2 Tes. 2,9.10. 1 Mañ. 18,24—39.
14. ni *eke̱ okadii ní ená hegbe̱ ake̱
efe ye̱ kolo le̱ hīe le̱ ešišiuo̱ mei ní yo̱
šikpoñ le̱ no̱ le̱, ni ekē̱o̱ mei ní yo̱
šikpoñ le̱ no̱ le̱ ake̱ améfe amāgā ame̱hā
kolo le̱ ní yo̱ klante nā pilamo̱ ni ehīe
kā le̱. * 5 Mose 13,2—4.
15. Ni ahāle̱ hewale̱ ní eke̱ mumo̱ ahā
kolo le̱ amāgā le̱, koni kolo le̱ amāgā
le̱ awie tete, ni ehāa agbeo̱ mei fē ni
dšáá kolo le̱ amāgā le̱.
16. Ni ehāa mei fē, mei bibii ke̱
mei wudši, niiatše̱mei ke̱ ohīafoi, odehei
ke̱ nyōdši kplēo̱ ní *akadio̱ame̱ ye̱ ame̱-
nine dšūrō alo ame̱hīeñtšei ano̱; * 19,20.
17. ni moko nyēē noko ahé lo ehõ,
ake̱ dša moni yo̱ okadi le̱ alo kolo le̱
gbe̱i le̱ alo egbe̱i le̱ yibo̱ le̱ ke̱ke̱.
18. Bie̱ *nilē le̱ yo̱. Moni yo̱ dſēñmo̱
le̱ abu kolo le̱ †yibo̱ le̱ he akontā; edša-
ke̱ gbomo yibo̱ ni; ni eyibo̱ le̱ dši
ohai-ekpa ke̱ nyoñmai-ekpa ke̱ ekpa.
* 17,9. † 15,2.

Yitšo 14.

Ni mikwe̱, ni na, tōbi le̱ damo̱ Zion
goñ le̱ no̱, ni mei *akpei-oha-ke̱-nyo-
ñmai-edſe̱-ke̱-edſe̱ ni †añmā egbe̱i ke̱ etše̱
gbe̱i ye̱ ame̱hīeñtšei ano̱ fata ehe.
* 7,4. † 3,12.
2. Ni minu gbē ko ke̱-dše̱ ñwei *tamo̱
nui pī agbē, ni asañ etamo̱ nyoñmo̱-
šimo̱ kpeteñkple gbē; ni gbē ní minu
le̱ tamo̱ sañkūtſalo̱i ni hīe ame̱sañkūi
ame̱tſaā le̱ agbē. * 1,15.
3. Ni ame̱laā *lala ko ní tamo̱ ehē
ye̱ mañtše̱sēi le̱ hīe ke̱ hīekālo̱i edſe̱ le̱
ke̱ onukpai le̱ ahīe; ni moko nyēē lala
le̱ akase, ake̱ dša mei akpei-oha-ke̱-
nyoñmai-edſe̱-ke̱-edſe̱ le̱ ní ahé ke̱-dše̱
šikpoñ le̱ no̱ le̱ ke̱ke̱. * 5,9.
4. Mene̱mei dši mei ní ke̱ yei buleko
ame̱he, edšake̱ *oblahīī mūdši dšiame̱
ní ame̱nyieo̱ tōbi le̱ se ke̱-yaā hefēhe
ni eyaā le̱. Mene̱mei dši mei ní †ahé
ke̱-dše̱ gbomei ateñ ni ame̱tšōmo̱ kleñ-
kleñyibii ame̱hā Nyoñmo̱ ke̱ tōbi le̱;
* 2 Kor. 11,2. Ef. 5,27. † 5,9.
5. ni anaa amale ko ye̱ ame̱dāñ, edšake̱
kpa ko be̱ ame̱he [ye̱ Nyoñmo̱ mañtše̱sēi
le̱ hīe].
6. Ni mina *bo̱fo kroko mīfliki ye̱
ñwei teñ, ni ehīe nāno̱ sanekpakpa ni
eyadšadše etšō mei ní yo̱ šikpoñ le̱ no̱
ke̱ dšeñmañ-fē-dšeñmañ ke̱ akutšo-fē-
akutšo ke̱ mādšiano̱wiemo̱i fē ke̱ mañ-
fē-mañ, ni eke̱ gbē wulu kē̱: * 8,13.
7. Nyešea Nyoñmo̱ gbeyei ni nyeke̱
anumnyam ahāale̱, edšake̱ ekodšomo̱
ñmle̱tſā le̱ éše̱; ni nyedšáa moni fe ñwei
ke̱ šikpoñ ke̱ ñšo̱ ke̱ nubui ní baā le̱.
8. Ni bo̱fo kroko ní dši enyo̱ nyie
se̱ kē̱: *Edſa, Babilon mañ kpeteñkple
le̱ edſa, edšake̱ éhā dšeñmādši fē énu
edſamañbō̱ le̱ he mlifū dā le̱ eko.
* 18,2. Ies. 21,9. Ier. 51,7.8.
9. Ni bo̱fo kroko ní dši etē nyie
ame̱se̱, ni eke̱ gbē wulu kē̱: Ké̱ moko
dšá kolo le̱ ke̱ emāgā le̱, ni ehé ekadi le̱
ye̱ ehīeñtšo no̱ lo *enine no̱ le̱: * 13,12—17.
10. le̱ hū eenu Nyoñmo̱ *mlifū dā ni
afutu le̱ kro̱ñ awo emlifū kpulu le̱ mli
le̱ eko, ni †aapīle̱ ye̱ la ke̱ swō̱ mli ye̱
bo̱foi kroñkroñi le̱ ahīe ke̱ tōbi le̱ hīe.
* 16,19. Ier. 25,15. † 19,20.
11. Ni ame̱pīmo̱ le̱ *lasū le̱ teo̱ ši ke̱-
yaā nāno̱i anāno̱; ni mei ní dšáa kolo
le̱ ke̱ emāgā le̱, ke̱ mofēmo ní ehé egbe̱i
okadi le̱, náá hedšō̱mo̱ nyōñ ke̱ ſane. * 19,3.
12. Bie̱ kroñkroñbii le̱ ní *yeo̱ Nyo-
ñmo̱ kitāi le̱ ke̱ Iesu no̱ hemo̱-ke̱-yeli
le̱ no̱ le̱ †atšuišiñmē le̱ yo̱. * 12,17. † 13,10.
13. Ni minu gbē dše̱ ñwei mīkē̱mi ake̱:
Ñmā: Adšō̱ gbohlī le̱ ní gboio̱ ye̱

ye̱ ke̱ moni dši kroñkroñmo le̱, ake̱-ni
okodšo ne̱ke̱ ne̱;
6. edšake̱ ame̱fie kroñkroñbii le̱ ke̱
gbalo̱i le̱ alá ši, ni lá noññ ohãame̱
ame̱nu; esaame̱ nakai.
7. Ni minu *afo̱lešãlate̱ le̱ mīkẽ:
Hẽ, Nuntšo̱ Nyoñmo̱ Ofe, †ano̱-
kwa ke̱ dšale̱ dši okodšomo̱i le̱.
* 9,13. † 19,2.
8. Ni bo̱fo ní dši edfe̱ le̱ fo̱se eto̱ le̱
mli nii le̱ efie hũlũ no̱; ni ahãle̱ he-
wale̱ ni eke̱ la ašã gbomei.
9. Ni edo̱le̱ babaõ le̱ šã gbomei, ni
ame̱wie *musubõ̱-wiemo̱i ame̱ši Nyoñmo̱
ni yo̱ hewale̱ ye̱ ne̱ke̱ haomo̱i ne̱ ano̱
le̱ gbe̱i le̱, ni †ame̱tšakee ame̱tšui ní
ame̱wo ehĩe nyam. * K. 11,21. † 9,20.21.
10. Ni bo̱fo ni dši enumo̱ le̱ fo̱se eto̱
le̱ mli nii le̱ efie kolo le̱ mañtše̱sẽi le̱
no̱; ni emañtše̱yelihe le̱ *wo duñ, ni
ame̱kõmo̱ ame̱lile̱ii ye̱ nõnã le̱ hewo̱.
* 2 Mose 10,21. Ies. 8,21.22
11. Ni ame̱wie musubõ̱-wiemo̱i ame̱ši
ñwei Nyoñmo̱ le̱ ye̱ ame̱nõnãi le̱ ke̱
ame̱fadši le̱ ahewo̱, ni ame̱tšakee ame̱-
tšui ke̱-dše̱e̱ ame̱nitšumo̱i le̱ amli. K. 9.
12. Ni bo̱fo ni dši ekpa le̱ fo̱se eto̱
le̱ mli nii le̱ ewo Eufrate fã kpeteñkple
le̱ mli; ni emli *nu le̱ mĩ, koni ake̱-sã
gbe̱ ahã mañtše̱mei ni dše̱ hũlũ šitẽhe
le̱. * Ies. 11,15.16.
13. Ni mina *mumo̱i fõdši etẽ ní ta-
mo̱ ko̱ko̱denei mīdše kpo ke̱-mīdše̱ †dra-
ko le̱ dãñ ke̱ ** kolo le̱ dãñ ke̱ ††ama-
legbalo̱ le̱ dãñ; * 2 Mose 8,3. † Kpods. 12,9.
** 13,1. †† 13,11. Kwe̱ 1 Mañ. 22,21—23.
14. edšake̱ daimonioi amumo̱i dšiame̱,
ni *ame̱feo̱ okadii, ni ame̱yaã mañtše̱-
mei ní yo̱ dšeñ mũ le̱ fẽ le̱ añõ, koni
ame̱yabua ame̱nã †ke̱-ya Nyoñmo̱ Ofe
le̱ gbĩ wulu le̱ no̱ ta le̱. * 13,13. † 19,19.
15. Na, *mība take̱ dšulo̱. Adšõ̱ moni
sraã ni etoo̱ etadei le̱, koni ekanyie
†yayai ni ana ehĩegbẽle le̱.
* 1 Tes. 5,2. † 3,18.
16. Ni ebua ame̱nã ke̱-te heko ni a-
tšé̱o̱ dše̱i ye̱ Hebri wiemo̱ mli ake̱ *Har-
magedon le̱. * Kods. 5,19.31. 2 Mañ. 9,27; 23,29.
Zak. 12,11.
17. Ni bo̱fo ní dši kpawo le̱ fo̱se eto̱
le̱ mli nii le̱ ewo kõ̱yo̱ mli; ni gbẽ
kpeteñkple ko dše̱ ñwei so̱lemo̱tšũ leñ
ke̱-dše̱ mañtše̱sẽi leñ kẽ ake̱: Agbe nã!
18. Ni *srawai ke̱ gbẽi ke̱ nyoñmo̱-
šimo̱i ba, ni šikpoñ hoso wã, bo̱ni ke̱-
dše̱ beyino̱ ni gbomei yo̱ šikpoñ le̱ no̱
ne̱ anako nakai šikpoñhosomo̱ kpeteñ-
kple kõme ní tamo̱ nõ dã. * 4,5; 8,5; 11,19.
19. Ni *mañ kpeteñkple le̱ mli gbla
etẽ, ni dšeñmãdši le̱ amãdši le̱ wule,
ni akai Babilon kpeteñkple le̱ ye̱ Nyo-
ñmo̱ hĩe, koni añõ emlifũ ni nã wa le̱
†kpulu le̱ mli dã le̱ ahãle̱. * 11,8. † 14,10.
20. Ni *ñšo̱kpo̱-fẽ-ñšo̱kpo̱ dšo foi, ni
gõdši le̱ anaa doññ. * 6,14; 20,11.
21. Ni nyoñmo̱ñte̱i babaõ ni ame̱tšĩmo̱
*tamo̱ talenta dše̱ ñwei bafie gbomei
ano̱; ni gbomei le̱ wie †musubõ̱-wiemo̱i
ame̱ši Nyoñmo̱ ye̱ nyoñmo̱ñte̱i le̱ ahao-
mo̱ le̱ hewo̱, edšake̱ ame̱haomo̱ le̱ da tšõ.
* 2 Mose 9,23. † K. 9.

Yitšo 17.

Ni *bo̱foi kpawo le̱ ní hĩe to̱i kpa-
wo le̱ ateñ mokome ba ni eke̱mi bawie
ekẽ: Ba, ní matšõo adfamañ kpeteñkple
le̱ ni tá nui babaõ le̱ ano̱ le̱ kodšomo̱ le̱,
* 15,1.
2. moni šikpoñ le̱ no̱ mañtše̱mei le̱
ke̱-bo̱ adfamañ, ni mei ni yo̱ šikpoñ le̱
no̱ le̱ *tõ̱ro̱ dã ke̱ edfamañbõ̱ le̱ dã le̱.
* 14,8; 18,3.
3. Ni ekplami ke̱-te ñãno̱ ye̱ mumo̱
mli; ni mina yõ ko tá kolo ni tšuo̱
tamo̱ munẽle ko no̱ ni ehe eyi obõ ke̱
musubõ̱ gbe̱ii ni eye̱ *yitšei kpawo ke̱
aklontoi nyoñma. * 13,1.
4. Ni *yõ le̱ wo afaseo diñ ke̱ mu-
nẽle atade, ni ake̱ šika ke̱ te̱i ní dšra
wa ke̱ adiagbai ewulale̱, ni ehĩe †šika
kpulu ní eyi obõ ke̱ edfamañbõ̱ le̱ mli
nihĩnii ke̱ mũdšinii le̱ ye̱ edeñ;
* Ezek. 28,13.16. † Ier. 51,7.
5. ni añmã gbe̱i ko ye̱ ehĩenã ake̱
*tẽmo̱sane: †Babilon kpeteñkple le̱, ši-
kpoñ le̱ no̱ adfamañi le̱ ke̱ nihĩnii le̱
anye le̱. * 2 Tes. 2,7. † Kpods. 14,8; 16,19.
Dan. 4,30.
6. Ni mina yõ le̱ ake̱ kroñkroñbii le̱
alá le̱ ke̱ Iesu he odasefoi le̱ alá le̱ ẽto̱le̱
dã; ni beni minale̱ le̱, minã kpe̱ mihe
naakpa. 13,24

maṅ kpeteṅple le, Babilon, maṅ ni he
wa le! edšake ṅmletfā kome mli ni
okodšomo eba ne. * 14,8. Ies. 21,9. Ier. 51,8.
11. Ni šikpoṅ le no dšrayeloi le aafóle
ni ameayele ṅkomo, edšake mokomoko
hee amedšrayelinibii le doṅṅ: Ezek. 27,36.
12. šika ke dfietei, ke tei ni dšra wa
ke adiagbai, ke klala fefeo ke mama
ni tamo afaseo diṅ, ke seda ke mama
ni tšuo tamo munēle aguonii le, ke tšo-
fē-tšo ni dšeo ṅma, ke fuowu nibii fē,
ke tšo ni dšra wa naakpa ke akōble ke
dade ke marmarate nibii fē,
Ezek. 27,12.13.22.
13. ke sinamon ke amomon ke-tšofāi-
ke-ṅmai, ke miro ke ohe ni dšeo ṅma,
ke dā ke mū, ke šikišaṅ ke ṅmā, ke
tšinai ke tōi, ke okpoṅoi ke fīlii, ke
gbomotšei ke gbomei asusumai.
14. Ni yibii ni baā otšine le edše
odāṅ, ni nibii ni ṅō dokodoko ke nibii
ni kpeo nyēramnyēram le eboo, ni onáṅ-
ame kwrā doṅṅ.
15. Neke nibii ne aguoyeloi ni etšómo
niiatšemei ye mli le aadamo se fleṅṅ
ye epīmo le gbeyeišemo le hewo, ni ame-
afó ni ameaye ṅkomo
16. ni ameakē: Kpóo, kpóo, maṅ kpe-
teṅkple le ni *woo klala fefeo ke mama
ni tamo afaseo diṅ ke mama ni tšuo
tamo munēle, ni ewulaā ke šika ke tei
ni dšra wa ke adiagbai le! †edšake
ṅmletfā kome pe mli le neke nii afále
babaō ne fē etšó amaṅfō. * 17,4. † Ies. 23,14.
17. Ni *lelekudōtše-fē-kudōtše ke mo-
fēmo ni nyieo lele mli ke-yaā heko,
ke leleṅbii ke mei abo ni tšuo ṅšo hīe
nii le damo flōflo, * Ezek. 27,27—29.
18. ni beni amena ešā le *lasū le, ame-
blo amekē: Nē maṅ tamo maṅ kpe-
teṅkple ne? * Ies. 34,10.
19. Ni ameke *mlu wo ameyiteaṅ, ni
ameke yāfó ke ṅkomoyeli bo amekē: Kpóo,
kpóo, maṅ kpeteṅkple le, ni mei fē ni
yo ledši ye ṅšo hīe le tšómo niiatšemei
ye emli dšrayelinii ni dšra wa le hewo
le! edšake ṅmletfā kōme pe mli ni etšó
amaṅfō ne. * Ezek. 27,30—34.
20. Bo ṅwei, ke nye kroṅkroṅbii ke
bofoi ke gbaloi, *nyenyáa ye ehewo,
edšake Nyoṅmo ekodšole ehānye.
* Ies. 44,23. Ier. 51,48.
21. Ni bofo ko ni he wa wó *te ko
ni tamo ŵie wulu, ni ešé efō ṅšoṅ ekē:
Neke aašé Babilon maṅ kpeteṅkple le
afō trukā, ni anaṅle kwrā doṅṅ.
* Ier. 51,63.64.
22. Ni *anuṅ saṅkūtfaloi ke lalatšemei
ke blekpāloi ke tetremantrekpāloi le agbē
kwrā doṅṅ ye omli, ni anaṅ ṅālo-ko-
ṅālo ko ni le ṅā ko kwrā doṅṅ ye
omli, ni anuṅ ŵie gbēmo he hū kwrā
doṅṅ ye omli, * Ies. 24,8. Ezek. 26,13.
23. ni kane la etšoṅ kwrā doṅṅ ye
omli, ni *anuṅ ayemforowu ke ayemforo
gbē kwrā doṅṅ ye omli; edšake †odšra-
yeloi le dši šikpoṅ le no gbomei wudši,
edšake okūnyāyeli le ake-šišiu dšeṅmādši
le fē; * Ier. 7,34; 16,9; 25,10. † Ies. 23,8.
24. ni emli *ana gbaloi ke kroṅkroṅ-
bii ke mei fē ni agbe ye šikpoṅ le no
le alá le ye. * 6,10; 17,6; 19,2. Mat. 23,35.37.

Yitšo 19.

Nii ne ase le *minu gbē wulu ni
tamo asafo babaō gbē ye ṅwei mīkē:
Haleluya! yiwalaheremo ke anumnyam
ke agbodšē ke hewale le dši Nuntšo
wo-Nyoṅmo le nō! * 11,15.
2. Edšake *anokwa ke dšale dši eko-
dšomoi le, ake-ni ekodšo adfamaṅ *kpe-
teṅkple le ni ke edfamaṅbō le eṅte
šikpoṅ le, ni †eto etšūdši le alá le he
owele ye eno le. * 16,7. † 6,10. 5. Mose 32,43.
3. Ni amekē noni dši ši enyo ake:
Haleluya! Ni *elasū le teo ši ke-yaā
nānoi anāno. * Ies. 34,10.
4. Ni onukpai nyoṅmai-enyo ke edfe
le ke hīekāloi edfe le ho gbē ši ni ame-
dšá Nyoṅmo ni tá maṅtšesēi le no le, ni
amekē: *Amen, Haleluya! * 5,14. Lal. 106,48.
5. Ni gbē ko dše maṅtšesēi le mli kē:
Nyedšiea wo-Nyoṅmo le yi, nye mei ni
dši etšūdši le fē ke nye mei ni nyešeo-
le gbeyei, mei bibii ke mei wudši le fē!
6. Ni minu gbē ko tamo asafo babaō
gbē ke nui babaōi agbē ke nyoṅmošimoi
ni wa agbē mīkē: Haleluya! edšake
Nuntšo, wo-Nyoṅmo Ofe le, *miye
maṅtše. * 11,15.17.

7. Ni beni agbe afii akpe le̱ nā le̱, aafēne satan ke̱-adše̱ etšū le̱ń,

8. ni eedše kpo, ni eyašišiu dšeńmādši le̱ ni yo̱ šikpoń kodši edfe̱ le̱ mli le̱, *Gog le̱ ke̱ Magog le̱, koni ebua ame̱nā ke̱-kpe ní ame̱ya ta; mei ayibo̱ ni †tamo̱ ńšo̱ nā šia le̱.
* Ezek. 38,2. † Ezek. 38,9.15.

9. Ni ame̱yiń ke̱-te šikpoń te̱trē̱ le̱ no̱, ni ame̱yabo̱le meikrońkrońi le̱ ansra le̱ ke̱ mań ní asumoo̱ le̱ ke̱-kpe. Ni *la dše̱ Nyońmo̱ ńō ke̱-dše̱ ńwei, ni ebašāame̱ butū.
* Ezek. 38,22; 39,6. Zak. 12,9.

10. Ni abonsam le̱ ní šišiuoame̱ le̱, ańōle̱ awo la ke̱ swō̱ kpākpo le̱ mli, heni *kolo le̱ ke̱ amalegbalo̱ le̱ hū yo̱ le̱, ni †aapīame̱ nyōń ke̱ fane ke̱-ate nānoi anāno̱.
* 19,20. † 14,10.11.

11. Ni mina *mańtše̱sēi yeń ko ni da, ke̱ moni tá no̱ le̱, ni šikpoń ke̱ ńwei †dšo foi ye̱ ehīe, ni anáá gbe̱ ahāame̱.
* Mat. 25,31—46. † 2 Pet. 3,7.10.12.

12. Ni mina gbohīī le̱, mei bibii ke̱ mei wudši, damo̱ mańtše̱sēi le̱ hīe, ni *agble wodši anā; ni agble †wolo kroko ni dši wala-wolo le̱ hū nā. Ni akodšo gbohīī le̱ ye̱ nibii ni ańmā ye̱ wodši le̱ amli le̱ anā, **bo̱ni sa ame̱nitšumo̱i le̱.
* Dan. 7,10. † Kpods. 3,5. Fil. 4,3. ** Rom. 2,6.

13. Ni ńšo̱ dšie gbohīī ni yo̱ emli le̱ ehā, ni gbēle ke̱ gbohīīadše dšie gbohīī ni yo̱ ame̱mli le̱ ame̱hā; ni akodšoame̱, mofēmo bo̱ni sa enitšumo̱i le̱. Ioh. 5,28.29.

14. Ni *gbēle ke̱ gbohīīadše le̱, ašėre̱ame̱ afie la kpākpo le̱ mli. Ene̱ dši gbēle ní dši enyo̱ le̱, la kpākpo le̱ ne̱.
* 1 Kor. 15,26.55.

15. Ni ke̱ moko ye̱ ni anaa ake̱ ańmā egbe̱i ye̱ wala-wolo le̱ mli le̱, ašėo̱le̱ afōo̱ *la kpākpo le̱ mli.
* 19,20. Mat. 25,41.

Yitšo 21.

Ni mina *ńwei hē ke̱ šikpoń hē; edšake̱ †tšutšu ńwei le̱ ke̱ tšutšu šikpoń le̱ eho ete, ni ńšo̱ be̱ dońń.
* Ies. 65,17. 2 Pet. 3,13. † Kpods. 20,11.

2. Ni mi, Iohane, mina mań krońkroń le̱ ni dši *Ierusalem hē le̱ †dše̱ Nyońmo̱ ńō ye̱ ńwei mīkpleke ši, ni ásāle̱ tamo̱ **ayemforo ni áwulale̱ áhā ewu.
* Heb. 11,10.16. † Heb. 12,22. Gal. 4,26. ** Kpods. 19,7.8.

3. Ni minu gbē kpeteńkple ko dše̱ mańtše̱sēi le̱ mli kē̱: Na, Nyońmo̱ bū le̱ ye̱ gbomei ateń, ni *eeši ebū le̱ ye̱ ame̱teń, ni ame̱atšōmo̱ emań, ni Nyońmo̱ dientše̱ ke̱ame̱ aahī ši, ni eetšō ame̱-Nyońmo̱.
* Ezek. 37,27; 48,35.

4. Ni *Nyońmo̱ aatšumo̱ ame̱hīeań yāfónui fē, ni gbēle be̱ dońń, ni †ńko̱mo̱yeli ko ke̱ blo̱mo̱ ko ke̱ nōnā ko hū be̱ dońń; edšake̱ tšutšunii le̱ eho ete.
* 7,17. Ies. 25,8. † Ies. 35,10.

5. Ni moni *tá mańtše̱sēi le̱ no̱ le̱ kē̱: †Na, mīfe nii fē ehē. Ni ekē̱mi ake̱: Ńmā, edšake̱ ne̱ke̱ wiemo̱i ne̱ ano̱kwa wiemo̱i ní mā ši šińń ni.
* 4,2; 5,1. † 2 Kor. 5,17.

6. Ni ekē̱mi ake̱: Agbe nā. *Midši Alfa le̱ ke̱ Omega le̱, šišidšē le̱ ke̱ nāgbē le̱. †Moni kūmai yeo̱le̱ le̱, mahāle̱ wala nubu le̱ mli nu le̱ eko enu yaka.
* 1,8; † 22,17.

7. *Kūnimyelo̱ le̱ aatšō ne̱ke̱ nii ne̱ fē yelo̱, ni †matšō e-Nyońmo̱, ni le̱ hū eetšō mibi.
* 2,7. † Zak. 8,8.

8. Ši mei ní *tšui fāa ke̱ mei ni hee yee ke̱ mei ni feo̱ nihīnii ke̱ †awuyelo̱i ke̱ adfamańbo̱lo̱i ke̱ sūlo̱i ke̱ wo̱ńdšálo̱i ke̱ amalelo̱i fē le̱, ame̱aná ame̱gbe̱nā ye̱ kpākpo le̱ **ní tšoo̱ ke̱ la ke̱ swō̱ le̱ mli, noni dši gbēle ní dši enyo̱ le̱.
* Heb. 10,38.39. † Kpods. 22,15. ** 20,14.

9. Ni *bo̱foi kpawo ní hīe to̱i kpawo ni eyimo̱ obōbō ke̱ nāgbē haomo̱i kpāwo le̱ ateń mokome ba minō ni ekē̱mi bawie ekē̱: Ba, ní matšōo †ayemforo le̱ ni dši tōbi le̱ ńā le̱.
* 15,1.6.7; † 19,7.

10. Ni eńōmi ye̱ mumo̱ mli ke̱-te *gońkple ko ni kwo̱ no̱, ni etšōmi mań kpeteńkple le̱ ni dši Ierusalem krońkroń le̱ ni edše̱ Nyońmo̱ ńō ye̱ ńwei ēkpleke ši,
* Ezek. 40,2.

11. ni *ehīe Nyońmo̱ anumnyam le̱; ni ekpe̱o̱ tamo̱ te̱ ni dšra wa fē fē, tamo̱ yaspi-te̱ ni mli tše ake̱ kristalo afife̱.
* K. 3,23. Ies. 60,1.2.

12. Eye̱ gbogbo kpeteńkple ni kwo̱, ke̱ *agbói nyońma ke̱ enyo̱, ni bo̱foi nyońma ke̱ enyo̱ damo̱ agbói le̱ ano̱, ni ańmlā gbe̱ii ye̱ no̱ ni dši Israelbii le̱ akutšei nyońma ke̱ enyo̱ le̱ agbe̱ii.
* Ezek. 48,31—35.

11. Moni edšaa le̱, hã eya no̱ efe nii
ní edšaa le̱; ni moni dši mũdšiatše̱ le̱,
hã eya no̱ ewo ehe mũdši le̱; ni moni
dši dšalo̱ le̱, hã eya no̱ efe dšale̱nii, ni
moni dši mokrońkroń le̱, hã eya no̱ ehĩ
kroṅkroń.

12. *Na, mība oyá, ni †mihīe minyõ-
mo̱wo le̱ ke̱-mība, ni **mawo mofẽmo
nyõmo̱ ye̱ enitšumo̱ le̱ nã.

*K.7; 3,11. †Ies. 40,10. **Rom. 2,6.

13. Midši Alfa le̱ ke̱ Omega le̱, šiši-
dšē le̱ ke̱ nãgbē le̱, kleṅkleṅmo le̱ ke̱
nãgbēmo le̱. 1,1. Heb. 13,8.

14. Adšo̱ mei ní fo̱ö̱ ame̱tadei le̱ ahe̱
le̱, koni ame̱ná hegbe̱ ye̱ walatšo le̱ no̱,
ni ame̱tšõ agbói le̱ amli ke̱-bote maṅ le̱
mli.

15. Ši maṅ le̱ se̱ le̱, gbéi le̱ ke̱ sũlo̱i
le̱ ke̱ adfamaṅbo̱lo̱i le̱ ke̱ awuyelo̱i le̱
ke̱ amãgãdšálo̱i le̱ ke̱ mofẽmo ní sumoo̱
amale ní emaleo̱ le̱ yo̱ dše̱i.

21,8.27. 1 Kor. 6,9.10.

16. *Mi, Iesu, mitšũ mibo̱fo le̱ koni
†ebaye nii ne̱ ahe odase etšõnye ye̱ asa-
foi le̱ amli. Midši David **šišifã le̱ ke̱
esešinyo le̱, ††tolō ní kpe̱o̱ le̱.

*1,1. †1,2. **Ies. 11,10. Kpods. 5,5. ††Luk. 1,78.

17. Ni *Mumo̱ le̱ ke̱ ayemforo le̱
kē̱o̱ ake̱: Ba! Ni moni nuo̱ le̱, hã
ní ekē̱: Ba! Ni moni †kũmai yeo̱-
le̱ le̱, hã ni eba, ní moni sumoo̱
le̱, hã ni ebaye̱ wala-nu le̱ yaka.

*Rom. 8,23. †Kpods. 21,6. Ies. 55,1. Ioh. 7,37.

18. Mi mīye odase mīhã mofẽmo ni
nuo̱ ne̱ke̱ wolo ne̱ mli gbale̱ wiemo̱i le̱
ake̱: Ke̱dši moko ke̱ noko fata nii ne̱
ahe le̱, Nyoṅmo̱ aaṅõ haomo̱i *ní aṅmã
ye̱ ne̱ke̱ wolo ne̱ mli le̱ afata he ahãle̱;

*15,1.6.

19. ni ke̱dši *moko dšie noko ke̱-dše̱
ne̱ke̱ gbale̱ wolo ne̱ mli wiemo̱i le̱ amli
le̱, Nyoṅmo̱ aadšie egbe̱nã ke̱-adše̱ wala-
wolo le̱ ke̱ maṅ kroṅkroń le̱ ke̱ nii ni
aṅmã ye̱ ne̱ke̱ wolo ne̱ mli le̱ amli.

*5 Mose 4,2.

20. Moni yeo̱ ne̱ke̱ nii ne̱ he odase
le̱ mīkē̱ ake̱: Hẽ, mība oyá. Amen.
Hẽ, ba, Nuntšo̱ Iesu!

21. Wo̱-Nuntšo̱ Iesu Kristo dromo̱ le̱
ke̱ nyefẽ ahĩ ši! Amen.

Richard Clay & Sons, Limited, London and Bungay.